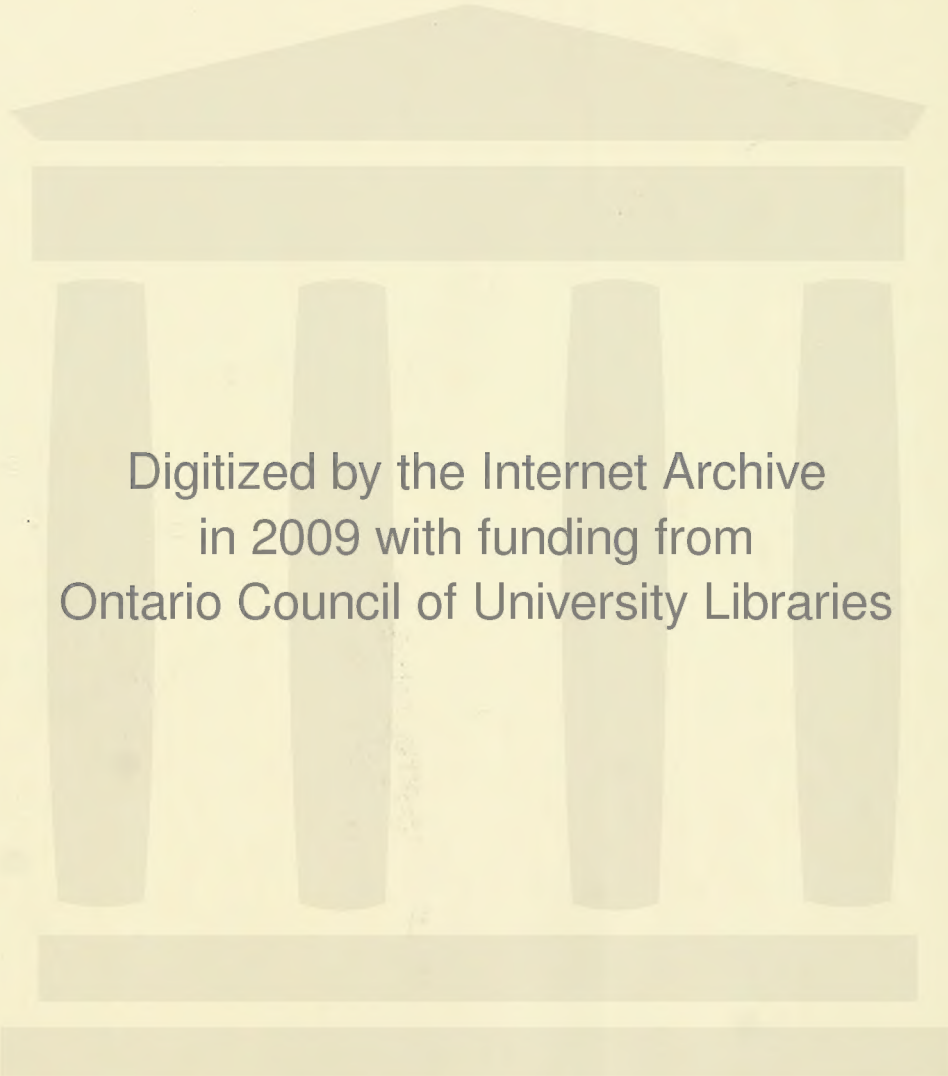

BM
520
.88
H33
v.2

Hazan, Joseph ben Hayyim
Hikre lev

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

Handwritten text at the top right, possibly a date or reference number.

120
100
100
100
100
100
100

120
100
100
100

100
100
100
100

100
100
100
100

למען יתקן מעשה נעדר
דאי נעדרו מעשה נעדר נעדר
לד שמוע חסדן ידועים ויבד
ע נקבא לכו ויבד עמא

ספר

חקרי לב

חלק ראשון מחלק יורה דעה

בפרק
ע"א

והוא קצת הערות וחקירות אשר הכינותי אני בענין יוסף בן אהרונאי אבי החכם המרומם
כמוס"ר חיים חזן בן להרב החסיד הר"ב חוזה דוד בן להרב
הכולל הר"ב שנות חיים בן להרב המוכהק הר"ב
עין יוסף ועין יוסף תנכ"ה

וגדול המוכה להכיר לכות הדפוס הו"ר והרר חמיד ליכאי הבכר החכם המעולה
כמוס"ר רפאל משה דאלב"ה נר"ו מנן אבות יהיה בעורו

נדפס בריוורנו יע"א

בשנת ורב לא ידעתי אחקרהו לפ"ה

א

ברפוס המושוכח של החכם כמוס"ר אליעזר סערון נר"ו

א

Com Approvazione

לפנים

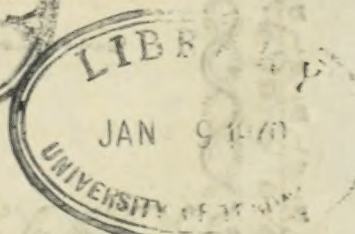
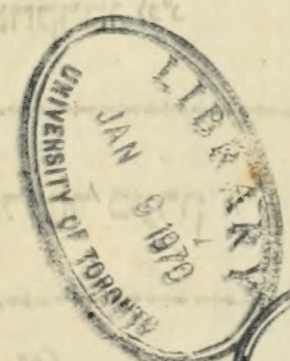
חקרי לב

בישראל בחלק א"ה מספרו הקטן אשר עלה על מוכח הרפוש נכתב ונחתם . הלא
 מראש קרמא ואתיו לעיני כל ישראל כן המטה וכאה הספ"רה דכרי יוסף שמו איתותם .
 איתותי הם המדברים לפני מלכים רבני תקיפי ראשי אלפי שמעניקים חמה בקומתם . הם ותלמידיהם
 ותלמידי תלמידיהם כפתורים היו באים חכפתור כפתוריהם וקבותם . ואף כי היום יוסף ירו שנית מלא המעבית חודה ונשמית
 את שיש בה ידועה בתחילה קושט דכרי אמת ומשרים חק לוישראל . המישרים אורחותם . תהא במאמינו תוכו
 ואובכו אמת יסבה חכי כי לא מלכי היתה זאת לטכ"ע טכ"ע אחתום בטבעת שהן עליה חותם . מכיר אני את מקומי כי ערף
 מאתמול ערכי עלי עצמי ובשרי נר"ו מהר נ"ר תם . ותיום היותי לעבד כמכר יוסף לפני כל יודעי דת ודין לכל משאם ולכל עבודת
 ואף כי היום יצאתי ממחיתי ומאת ה' היתה הכסוכה זה טעון הלל בעשייתם . ושפתי יוצאות חנוכות קולי אל ה' אקרא בטומום של
 ברכות לראש צדיק מיראיה' וחושבי שמו עבדי ה' ודקתם . אשר שם ביתו בית ועד לחכמים כל עובד עליה יגידו כשרון לבעליה
 ששים כבואם שמחים בצאתם . שייף עייל שייף נפיק והו"ר ירו נטויה בחיחן עמיון לכל נדריהם ולכל נדבותם . הלא זה הו"ר והדר
 ידן הבכיר החכם המעולה כמו"ר **רפאל משה דאל"בה** נר"ו מתושבי **תירי"א** יעא אשר הוא חוכה שם
 תושבי **ירושלם** דהבא חד מין כי סלין להתם . כי זה ימים ושנים
 אשר נדכה רוחו להוציא לאור היוד מסכרי בקטן ה"ל עליו ירו פרט שר לתת לכסף מוצא תקלין חדתין ותקלין
 מסרם יפה יפה ויתן אותם . **אנא** דאמרי ישלם ה' פעלו ותיהי משכורתו שלימה בכל מידי דמיטב וחי עוד לנפח
 שש ושמוח שוקט ובטוח בתוך ציון כמשכנות מוכסחים ועליות מרווחים בתימו לעולם משכנותם . אף ורעו **כהיים** לפניו
 אכרך זרע האב ברא כרעא דאבוה הדר הוא הנכון ומעולה ה"ן גביר כה"ר **חיים יעקב דאל"בה** היו יבל
 בכצריהם ובטירותם **יעקב** כבילה ורנן כנפש האב וכנפש הכן ישכו ישרים לרור ודור
 אלה בני שם למשפחותם משוכנים זהב יהיו במילואתם . **אף** אני אביא האי' ב"סא דנהר"א שהקים עולה של תורה .
 ירא אלהים מרכים ורכ מסד מטה החכם הנעלה וכו' כחוק"ר **יוסף ברכה** כ"ע אשר מזה שנים רבות במלכי
 כמה טובות חוקת מסד היה לי מעיד לעזור תורה דיליה היא אם אשכחה תשכח ימיני חסדו לעולם אשר ל"ו
 זכרתם . הנה שכרו אתו ועולתו לפניו תמוח נפשו בעדן בן אלהים כהרי צדיקייא וחסידייא יעלון חסידים ככבוד ירכנו על משכבות
 ואנו ליה פיו ולבי שוין למתקף ברחמי לאלהינו היושבי בשמים ימהר יחיש פרות לעם כחר לו ים כניך בני רחומיך כי אתה הברלתם .
 השקיפה ממעון קדשיך וראה כי טבעה לה נפשו צרות תכופות על שתי כתפות וקנ"ף תועפות פנים וועפות כנמוות שרופות
 מוחסות המיכהם ללשונותם בארסותם רוכב ערכות טובה דרכות וראה כל העם כי ניחם ה' ציון אור פניך כי רציתם . יבא משיח
 לישראל בזרעו ויקבץ שם פורה ואסף איש מהור עמו וצאן מרעיתו והניחם על ארמתם . וכנה אלנו ציון מקדש ה' כוננו ידך תאיו
 ואליו ולמנו הלשכות והעדרות איש על רגלו קראו בשמותם . והסניס הנשנים שם יוכחו וכחי צדק כהנים בעבודתם . ולגוים
 בדוכס יוצאים בשיר וישראל עושה חיל בשומעו את דעתם . שמחים אלי גיל גילת ורנן אלנו הן הגולן כי פקר ה' את עמו ולא בוק
 את תפלתם .

כ"ד החותם פה **אזמיר** יעא שלימי סיון דהאי שתא בא סיטון וערכה **לה' מנח"ת** לפ"ק :

המקום דחמי האל הון הצעיר **יוסף** בן לארוא אני כמו"ר **חיים חזן** זל"ס"ט

B11
520
.88
H33
V.2

בכ"ד
ספר חקרי לב חלק ב

יורה דעה הלכות שחיטה

סימן א'

נתתי

לכי לבאר אם האוכל כוית כשר אבר מן החי או כוית מנבלה אי מלכד הלאו נבלה או לאו דאבר מן החי אי עבד ג"כ בעשה כל דאכל כשר בלי שחיטה כדכתיב בפ' ראה וכת' חקקך ומצאך וגו' כאשר צויתך ודרשו בחולין דכ"ח מלמד שנצטוו משה על הוטה ועל הקנה ורוב בעוף ורוב שנים בבהמה . וגם ראיתי להרמב"ם בפ"ג מה"ש הא' שכתב מצות עשה שישחוט מי שרצה לאכול כשר בהמה חיה ועוף ואח"כ יאכל דכתיב וובחת מבקרך ומצאך וכדבריו כתב הסמ"ג עשין ס"ג והחינוך והרמב"ן על החורה בפ' ראה יעש וכ"כ האורחות חיים כי אם כן ראה דיט עשה דשאינו שחוט בין באבר מן החי בין בנבלה וכן ראיתי לתוס' בחולין דל"ג ד"ה אחר ושמ' בל"ז בד"ה השחא כתבו דאיכא עשה דאינו שחוט בין בתלש מן החי ובין בתלש מן הנבלה ע"ש . אכן ראיתי ב"ת הר"ב ש"י שפ"ח שכתב וזל והכ"ל לומר שהאוכל נבלה או אבר מן החי לא עבד על עשה דובחת כיון שהוא אוכל בלי שחיטה אעפ"י שיש באכילתו לאו מצד אחר ואף אם יהיה כן בשחיטה או בברושין ע"ש הנה מבאר דנטה דעתו יותר לכד זה ורביא ביריה גם הרמב"ן ז"ל כמותן המצות לא השיב להר"ם שמהל לשחיטה מצוה ש"מ דמוזי ליה גם ראיתי להתוס' כינה דכ"ה ד"ה בחוקת שדחו פרש"י והעלו רבחות איסור עומד באיסור שאינה זכוחה גם הרשב"א לחולין דל"ט גבי מ"ש בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת הכריח כפירוש התוס' דהיינו איסור שאינו זכוחה גם ראיתי ב"ש כי לנסהדרין לר"ט גבי מ"ש ליכא מירי דלישראל שרי ולגוי אסור הק' בשם תוספי הרא"ש מאבר מן החי דחיה ועוף הטעמים לר"ת דלישראל שרי ולגוי אסור ותיקן רמ"מ אסור מטום עשה דאינו זכוח דכתיב וובחת וכו' קנה שאת זכוח אתה אוכל ע"ש ודרש זה איתיה בחולין דל"א גבי נבלה סכין ושחיטה ע"ש :

אבן

ראיתי להתוס' בטובעות דכ"ר ד"ה האוכל שהק' לרש"י דנתנבלה ביום הכיפורים הו"ל איסור בת"א ותי' דאיסור שאינו זכוחה דאיתיה מחיים וגם לאחר מיתה קדים ורחה לנכח זה דא"כ לת"ד לאו לאברים עומדת היכי מצי חויל איסור אבר על איסור שאינו זכוח ועוד כס"ג ג"ה אחרו דנטרפה עם יציאת רובה דאיסור אבר וחלב וטרפה בהדי הדדי אתו ולקי ג' היכי חיינו כולם על איסור שאינו זכוח וכן ק' לת"ד לאיברים עומדת איסור אבר היכי משכחת לה דלא קיימא לאיברים כהעני האם וא"כ היכי חויל על איסור דשאינו זכוח כ"ע"כ ע"כ דובחת לא אתי לאיסור אלא בא להתייר את האיסור דכהמה בחייה באיסור אבר מן החי וכפיתתה באיסור נבלה והתייר הכתוב כאן בשחיטה ע"ש והדבר תימא דמה יענו כל הראשונים שהבאתי שחולקים ע"ז לכל הני דאיות שהביא ר"בא דראיות במורות הם :

ובהיותי

השתומם ע"ז ראיתי אחר החיפוש להרב דכרי אחת בקו' דמ"ה וד"ש שהביא דברי התוס' דחולין ודכונא ודברי הרשב"א בחולין בד"ט והר"ב כפ"י שפ"ח ד"ס"ל דובחת איסור עשה ותמה עלייהו מראיות התוספות דטובעות דכ"ר איך לא השניחו עליהם ע"ש ולמה שביארתי דהרמב"ם והדמכ"ן והסמ"ג והחינוך שמתו כולם

מצות שחיטה ע"כ דס"ל דיט עשה באינו זכוח וינדל התימה דאיך יתכן לומר כן מכל הקושיית שהק' ר"בא ע"ז והנה ראיתי להרב שם שמתמה להרשב"א כס' זוהר הרקיע דהחויק ככל עזו למנות כל לאו הבא מכלל עשה שהרמב"ם מנה קצת מהם והרמב"ן הוסיף עוד קצת מהם והרשב"א הוסיף ומנה יותר קצת מהם וא"כ לדעתו אמאי לא מנה בנבלה עשה דשאינו זכוח דכתיב וובחת דלאו הבא מכלל עשה הוא כמ"ש התוס' והרשב"א בחולין והר"ב כס"י שפ"ח ע"ש והא לק"מ שכבר ראיתי להתשב"א בפ"א כס"י ק"ס שכתב שהגאון כה"ג לא מנה השחיטה במצות עשה אף שהרמב"ם והרמב"ן מנאזה והביא ראיה ממדרש ילמדנו דאיך השחיטה מצוה כלל דאם עמד מלשחוט לא ביטל מצוה ואם שחט לא הוסיף מצוה שאינו אלא כרי שלא יאכל נבלה ע"ש הרי דפשיט ליה כדעת ר"בא וסבן דעת בעל ההלכות גם ראיתי להרב שם שהכריח כדעת רש"י דליכא איסור דשאינו זכוח מ"ש בביצה דכ"ה בהמה בחיה בחוקת איסור עומדת דהיינו איסור אבר מן החי ולא פרש"י בחוקת איסור שאינו זכוח והא ל"מ דנקט רש"י כן דס"ל דמחוקקין פאיסור וה"כ מחוקקין מאיסור אבר לאיסור נבלה כמ"ש הרשב"א ז"ל בחולין ד"ט בפירוש דברי רש"י וכדעת מוהר"מט ח"א סי' פ"ב וא"כ ככל ספק שחיטה דקול לוקי אחוקתיה מר"ת ח"כ דכין על הספק שחיטה כדראי נכילה שהחוק מנה איסור אבר מן החי ולקי עליה משא"כ אם היה מפרט דבחוקת איסור דהיינו איסור דשאינו זכוח דאיתיה בין בחייה בין במיתתה ח"כ ספק בשמי' אף דק"ל אוקי אחוקתיה אינו לוקי עליה כי אין באיסור שאינו זכוח כי אם לאו הבא מכלל עשה דק"ל דאין לוקין עליו גם מה שהכריח כן מה"ש רש"י בחולין דק"ו ר"ה וחדא דכתב דחזיר חמור מנבלה דאית ביה תרי איסורי ע"ש והכי דכוננתו דכחמה טמאה אית ביה עשה ול"ת משא"כ בנבלה דליכא ביה כי אם איסור לאו ותמה לרש"י דש"ס ערוך הוא בימא דל"ו דנבלה וטרפה עשה ול"ת דהיינו לכלב תשליכון אותו ולבר אשר כשעריך תתננה ואכלה והנ"ע דברי רש"י ע"ש אה"מ הא נמי לק' שכוונת רש"י שחזיר חמור מנבלה דאית ביה תרי איסורי הכוונה דגם נבילת חזיר נבילה הוי ולמ"ד איסור חל על איסור לקי על החזיר דליתיה בשחיטה כלל שנים מטום חזיר ונבילה וכמעילה דיו פלוגי אימוראזי אי נבלת בהמה טהורה מנטרף עם נבלת בהמה טמאה גם הר"ם והראב"ד בפ"ד מה' מ"ה ה"א ה"ח כחלקו דהר"ת פסק ברב דלא מנטרפי והראב"ד פסק כלוי דמונטרפי וא"כ עכ"פ חמור חזיר מנבלה דשייך ביה תרי איסורי דאף לת"ד אין איסור חל על איסור חמור חזיר מנבלה שהרי ביבמות דל"ב תני רבי יוסי חייב עליה מטום אשת אח ומטום אחות אשה והק' דהא ר"ז אין איסור חל על איסור ס"ל ותיגרבו דמעלה אני עליו כאילו עשה שתים ואינו חייב אלא אחת וכ"מ לקוברו ברשעים גמורים וע"ש בפ"י רש"י וא"כ ה"נ שפיר קא קרי ליה דחמור חזיר מנבלה דאית ביה תרי איסורי אף אי לא לקי לא אחת מטעם דאין איסור חע"א והו"ל לק"מ מ"ש בימא וגם ל"מ דרש"י לית ליה עשה דשאינו זכוח נכיל' אך מ"מ ק' להרמב"ם וסיעתיה מה יענו לקושיית ר"בא וכחמור :

ושוב

אחר הישוב ראיתי דלהר"ם וסיעתיה לק' מכל ראיות ר"בא שהרי כפ"ק דחולין ד"ו תני רבי עקיבא וכי בתיב וובחת לא בא הכתוב אלא לאיסור לרם כשר

נחמה

נחירה שבתמי' הותר להם בש"ר נחירה משנהגשו לארץ באשר להם בש"ר נחירה ע"ש וק"ל כותיה דהלכה כר"ע מחכירי ובס' מתני' דתת"ר הקדוש כפ"ק דחולין איתא כותיה וכ"כ הרמב"ם בפ"ר מה"ש וכיאר דמנות שחיטה שיינו איסור נחירה שלא ינחור ויחבל לא ישחוט ויחבל ע"ש ולפ"י אין באכיל' אכר או בש"ר הן החי איסור דשחינו וכוח שהרי גם כשצת הותר נחירה אכר או בש"ר מן החי הוה לקי עליה ואין איסור עשה זה כי אם כנחירה או שחיטה פבולה שהרי דינה כנחירה והנה אמת דלפ"י היה נראה לדון כדצת הרמב"ם ופיצתיה דאיסור עשה זה אינו ענין ג"כ לכבילה ואיסור באפי נפשיה שהרי איסור זה נוגח גם כצת הותר נחירה דכל שמתה תחילה כיוי שמים הוי נכילה ולקיי עליה גם כצת. הותר נחירה וא"כ כי באשר הנחירה בלאו הכא חכלל עשה לא לקי עליה משום נכילה שאין הנחירה ושחיטה קרוי נכילה. שהרי כצת הותר נחירה הוה שרי אף שפאר נכילה וכי באשר נחירה בו עשה דווכחת לא קאי עליה גם בלאו נכילה דמתי תיתי לרכווי ביה לאו כיון דאינטרדיק לגופיה ואולם ראיתי להרמב"ם גופיה בפ' שלישי מה' שחיטה הוה שבת דכ"ח שאמרנו שחיטה פבולה הרי זה נכילה ולקיי עליה משום נכילה ונראה שלחך ר' זה דכפ"ק דחולין ד"ט א' דאם לא ברק בסומנין אחר שחיטה נכילה ומטמא כמשא גם בחולין דל"כ שנינו כלל אחר ד'שכב גושום ד'כל שפסלה כשחיטה נכילה יעש ש"מ דפשיט להו דכי אכר הכתוב נחירה ושחיטה פסולה אהרדיה לאיסורה קמא דנכילה ואף שיש לגמגם על זה דכ"י האו לא אמרינן אהרדיה לאיסורא קמא לפי מ"ש התוס' כבינה ד"ב ד"ה האוחט דכל דהותר כהדיא לא אמרינן אהרדיה לאיסורא קמא וה"כ הרי הותר הנחירה כהדיא יש ליישב לפי מ"ש התוס' בחולין דכ"ט ר"ה רכ"א בשם ר"ת ועין מה"ש הרב ע"ד דרכים בדרך המנות והרב דברי אמת בקור"ף ג"ח ע"ו ונרדף להתישב בזה ואין כאן מקום להאריך ומ"מ הנה מבואר מכאן דאמרינן אהרדיה לאיסורא קמא וכיון שהנו שחיטה למנות עשה ש"מ דס"ל דאם אכל בש"ר נחירה או שחיטה פסולה עבר על עשה דאינו זכוח ול"ת דנכילה אך בתלם אכר או בש"ר הן החי ליתיה כלל בעשה דשחינו וכוח וכיון שכן החכם עניו יחוו דל"ק לשיטת הר"מ מ"ש התוס' כשבושות דכ"ר דלמ"ד לאו לאיברי' צומד' היכי הציחייל איסור אכר על איסור שחינו וכוח וכן שאר קושיות לק' שהרי בהמה בחייה ליתיה כלל בעשה דאינו זכוח ודעת ריב"א דווכחת הותר את האיסור ופי' דלשחיטה שרי ולא כנחירה חלל כרקימא דעתו כבעל הלכות ונרשכ"ף דאין עשה כשחיטה כלל וכי כתיב ווכחת לרכווי בלאו דנכילה נחירה ושחיטה פסולה אחי הגם כהנך קאי לאו דנכילה והרמב"ם והרמב"ן ומה"מ והמינוך והא"ח חולקים וב"ל דווכחת בא עיקרו לעשה לאיסור נחירה חלל דת"מ אחר שנאמר בעשה קאי נתי בלאו דנכילה דכי אהרדיה לאיסורא קמא אהרדיה. ואי ק"ל לרכייהם היכי הציחייל איסור נכילה על איסור שחינו שחוט דאין איסור חל על איסור הא לק' דכי נחירה או שחטה ככפסול דפקע כנייהו איסור אכר מן החי איסור עשה דשחינו זכוח ולא דנכילה כהדי אהרדי אהו וה"ל איסור בת א' דלכ"פ איסור חל על איסור כמ"ש בחולין דק"ג ובשאר דוכתי חלל דאכתי ק' להתו' והרשב"ח בחולין והר"ש בסנהדרין והר"ב כפי' שפ"ח דס"ל דגם בחייה איתיה באיסור דשחינו וכוח הדר כי קושין מה יענו להכרחיות ריב"א:

והג"ר ליישב לזה הוא דהא דל"מ דהא כיון דכפי' אכרדיה תורה אכר מן החי הרי בני קרא דאיסור אכר חל על איסור שחינו וכוח דבין למ"ד לאיכרים עומדת ובין למ"ד לאו לאיכרים עומדת איסור דשחינו וכוח קדים אפ"ה רכייה קרא לאיסור אכר עליו והרי זה דמי למ"ש בחולין דק"ג אי

בצית אימא בעלמא קסבר אין איסור חל על איסור ואפי' הכא דרכי דחמא גדי וכן דכותא וכו"ל אמרו בחולין דל"ו וחלב נכילה וחלב טריפה התורה אחרת יבא איסור נכילה ויחול על איסור חלב ויתמא הוא לר"זכ"א דהעיקר אית ק"ל דל"ג"ש ה"ל למ' וכ"ת אכתי תקשי מאידך ראייה שהביא חמ"ש כפרק ג"ע דנטרפה עם יציאת רובה דאיסור אכר וחלב וטריפה כהרי אהרדי קאחי היכי הציחיילי כולם על איסור דשחינו זכוח הא נמי לק' שז' מינו דחייל איסור אכר דבלי קרא חל נמי איסור חלב וטריפה וכעין מ"ש שם א"כ מר סבר אתי חייל איסור טריפה על איסור אכר מדי דהוי חללכ ע"ש וכ"ת הרי העיקר הסוגי' נראה דלא אסיק ארצתיה בתינוא קמא טעם זה דמנו דחייל הא נמי ל"ק שז' ה"ד בנטרפ' לאחר תכאן דלא חלו האיסורים בכת אחת אבל כאן דככת אחד הם חלים אה"כ דפשיט להו טעם זה דמנו דחייל א"כ השתא ס"ל כאידך דדמי דשחינו חלב דהותר מכללו חלל חיה אבל כאן דאיסור אכר חל על איסור דשחינו זכוח והרי לא ניתר מכללו אה"ן דפשיט טעם דמנו דחל איסור אכר חל נמי איסור חלב וטריפה ועיין בהל"חם כפ"ה מה' מ"א ה"ה שכתב ליישב דכרי הרמב"ם תבין זה:

עלה כדרינו בעיקר חקירתנו דש"ש שיטות דכרד להתוס' והרשב"א והר"ש והר"בש בין בחייה בין כמיתתה איכא איסור עשה דשחינו זכוח חלבד לאו דאכר או כשר מן החי או לאו דנכילה ולהרמב"ם והרמב"ן והסמ"ג והמינוך והאורחות חיים דכחייה ליכא איסור זה מכלל אבל כמיתתה איתיה חלבד לאו דנכיל' ולר"זכ"א ולכה"ג והרשב"ף ליתיה כלל בין בחייה בין כמיתתה באיסור עשה:

כימן ב' י"ש לחקור במאי דק"ל ככל דוכתי שוי לנפשיה מתיבה דאיסור ומהם כש"ע כ"ד ס"א ס"ב אי אסור מד"ת או מדכריה' וכ"מ אי ספיקו להקל או לא וראיתי כתשו' להרי"ב באסוף פ' ב' חרש שאמר כרמיה טראה אשתו שוינת' וזכור חור בו נסתפ"ה' כטעם איסור דשוי לנפשיה ד' האזינה טעם הוא דאפשר דמדין דריי איסור נגעו בה ואצ"ב דאינו מתמס כנדר דהא לא מצינו בהם הותר חכם אולי החמירו בהם כעין כ"ש דליתיה בשאלה ואפשר דאינו לא מדין הוראת כע"ד כ"ק עדים דמי ואפי' לענין איסור כמה שגובע לבעמו ובין הכי ובין הכי אין חרש לא ברין הנדרים ולא ברין הוראת ועדות אך יש לגמגם שחא טעמא דשוי לנפשיה חת"ר אינו לא זה ולא זה ואנחנו לא נדע מה הוא ואיך נפסוק דמין ע"פ טעמים שאנו אומרים מדעת עצמינו אלו תורף דבריו ודואש אני בדעתו דרפייא בדיה או הוי איסור תורה או לאו שהרי לטעם דהוי מדין הוראת כע"ד וראי דהוי מד"ת דהוראת כע"ד הוי מד"ת כמבואר בכ"ח דג' שאמרו ופיו אין מחייבו ממון והא הוראת כע"ד כ"ק עדים דמי ע"ש גם בקידושין דס"ה אמרו ומה להלן הוראת כע"ד כק' עדים דמי ונרש' דכתיב כי הוא זה ע"ש ואולם למה שנייד דמדין דריי איסור נגעו בו אינו רואה מקום דלהוי מד"ת שהרי אין כרכויו לשון נדר גמור או התפשה כדכר הנדר כי היכי דלהוי מד"ת ומה גם דאי נדר גמור סיה היה מועיל בו הותר חלס דכי ק"ל ככ"ש דליתיה בשאלה נ"ש שאנו כמ"ש הרמב"ם כפ"ג דנויר דשתאון נויר עולם היה ע"ש ככ"מ וגם יש חקצת פוסקים דס"ל דכ"ש מדרכנו וגם למה שנייד דאיסורו מטעם אחר ואנחנו לא נדע השתא לא אסור מד"ת דכל איסור שחינו כדור כש"מ אחי קרא נפיק. וכדפריק הש"ס בכל מילי דהוי מד"ת מנ"ל כדראי דאיסורו מדכריהם גם ראיתי להרב משפט נרק מ"א סי' ס"ה שהק' כ"ת דרשב"א בשוחט שאמר לא שחטתיה נגד. שני עדים דאיסור לרדיה דשוי לנפשיה מ"ר דאיך יתיה נאמן נגד כ' עדים והש"כ דטעם האיסור מדין דריי

נרדו איסור כח"ט הרשב"א ב"ת הכיאה הרב"ב ב"ר סי' ר"ח
 דהאומר אם אעשה כך פתי פת כותי ויניי זן דאע"ג דמתפס
 כדבר האסור אינו נדר בע"ה אסיר ובע"ה שאלת חכס וכ"ע
 השתא כע"ה הס ועוד שכבר נהגו העולם לאסור וכבר אמרו
 בירושלמי כל שהלכה רופפת בידך צא וראם מה הניכור נהג
 א"כ ה"נ שאמר שלא שחטה הנס ששחטה בפני עדים וראי
 אסרה על עצמו באילו היתה כלתי שחוטה ושו' לנפשיה חת"ר
 וכו' ומדבריו מתבאר דהוי מדבריהם כיון דעיקר האיסור הוא
 דאע"ג דהוי מתפס כדבר אסור או מטעם שכבר נהגו העולם
 איסור וגם למה שנידד אח"כ דרוקא לאסור לאחרים כסתפק
 הרשב"א אבל לעצמו מורי ליה להר"ב סי' ת"ל ריחיד דינו
 כניכור דיכולים להחמיר שלא מן הדין בין הוא על עצמו כמו
 ב"ר ע"ט גס לנר זה אינו רואה מקום דליתסר מד"ת אך את
 זה ק"ל היכי תלי עיקר איסור דשו' לנפשיה חת"ר דהוי מטעם
 ת' הרשב"א הלזו והרי בעיקר דינו של הרשב"א רבים פלוגי
 עליה דהר"ש והטור ור"ו והר"ך הובאו דבריהם בכו"ס
 דהאומר אם אעשה כך פתי פת כותי וכו' דשרי דאין כאן נדר
 כלל וא"כ לדבריהם תיקשי מאיזה טעם ק"ל חת"ר
 דכשטק כן בכמה דוכתי בט"ס וא"כ ע"כ דטעם אחר יש בו
 וא"כ היכי תלי דין מוסכס דש"ל חת"ר עס"ת' הרשב"א
 שהביאה הרב"ה דרבים פלוגי עליה :

ורג"ל

בטוב דבריהם דס"ל דטעם ש"ל חת"ר הוי
 מדין הודאת כע"ד אך נגד עדים אין סברא
 דיהיה נאמן יותר משני עדים וע"כ ק"ל חת' הרשב"א
 שהאמינו ואסר נגד ב' עדים ולזה ישב דלשטייה אויל
 דוהיפס כדבר האסור אסור וא"כ כל ש"ל חת"ר שייך ביה
 דין נרדי איסור וע"כ גס נגד עדים יכול לאסור על עצמו וכ"ת
 דלהחולקים ומתירים כדון הרשב"א חולקים ג"כ בט"ל חת"ר
 נגד שני עדים דלדגהו שרי דהעדים נאמנים נגדו ומיהו
 אכת"י כחה שנידד דהרשב"א ס"ל כהריבש דחיד יכול
 לאסור על עצמו ככ"ר על היחיד והרי גס הכ"ר והניכור אין
 בה בידם לאסור פת ויין כשר כי אם על העיבור עברה
 והפושעים כידוע וכן כרוך גס הך ת' הרשב"א שכתב הכ"ר
 כור בס"ת ה"ע ש"ס וכוו כן ישיר שיוכל לאסור על עצמו ככ"ר
 שכ' הר"בש אינו אלא באומר אם אעבור שבוטתי פתי פת
 כותי ויניי זן דיכול לקנוס עליו מה שיהיה כח לב"ד לקנוס
 עליו כהכואר דברכי הר"בס בס"ל אבל שוחט שלא עבר
 עבירה שיאמר על כשר טרף שיהיה אסור נגד שני עדים
 ה"ל וע"כ שהרי ה"ש"ע ב"ר ס"א ס"ב ומור"ס כ"ד סי' קכ"ז
 הציף א' פסקו כהך ת' הרשב"א דש"ל חת"ר אף נגד ב'
 עדים אסור ואילו ה"ש"ע סס בס"י כ"ה ס"ב פסק שהאומר ינו
 זין לא באסר ככך ואם איתא לדבריו ה"ל להתיב באומר לא
 שחטתי נגד עדים דהרשב"א לשיטתיה אויל וכ"ע אי ק"ל היא
 גופא היקשי לה"ה באסאן ג"כ שכתב דטעם חת"ר הוי מדין
 נרדי איסור דא"כ איך התיב דה"ש ודעמיה על האומר שינו
 זין דשרי כדק"ל דמתפס כדבר האיסור אינו נדר ז"ל דרוקא
 היכא שכל לאסור דבר בהתפסת דבר אסור כיון יהיה ייני
 כיון דבדבריו תפורש דהדבר התיב וכל לאסורו כדבר האסור
 כיון האי שרי אבל אי היה אומר ייני נבע גוי ואסרו אה"ן רכי
 אסיר מדין נרדי איסור דאסרו חכמים ענין זה כנדר ומיהו
 לחאי דאתאן עלה אין בדידה כדעת הרב ח"ן דס"ל ש"ל
 חת"ר דהוי מדבריהם כי אם היכא דהוי נגד ב' עדים אבל
 כל"ה אפשר דס"ל דהוי מד"ת לפי מה שביארתי בכונת
 דבריו אך כדעת הר"ה באסאן נראה דגם בלי עדים אי איסורו
 מדבריהם תלוי בטעמים שנסתפק הרב בענין זה ש"ח דרפ"י
 בדיה אי אסיר מד"ת' ולי נראה דהוי מד"ת עמ"ש התוס'
 והרשב"א והר"ן כנדרים ד"ן נבי מה ששינו חזרו לומר שלא

תהא אשה נותנת עיניה באמר ואומרת שחאה אני לך עד
 שתביא ראה לדבריה והקשו כיון דמדויבא אסירה רש"ל חת"ר
 איך התיורה ותיירצו דאע"ג דמדויבא אסירה שר"ל רבנן ריש
 כח בידם לעקור דבר מן התיורה והקשו ע"כ איך בח בידם
 לעקור דבר תורה בקום עשה כי אם בשב"ו ור"ת עש"ב הנה
 מוכאר בכל דבריהם דאיסור זה הוי מד"ת' ועוד ראה
 חמ"ט הר"מ בפ"ב מ"ה א"כ ה"ב דמי שכל ואמר כהן אני
 אינו נאמן אכל אוסר עצמו בנדרושה וזנה וחללה ואם נשא או
 נטמא לוקה וכ"ה הטעם דאינו קרוי התראת ספק לנבי
 נפשיה שכבר באסר בודאי על פיו שהוא נאמן על עצמו
 להחמיר ע"ש הרי דאסיר מד"ת ולקי עליה וכ"ת דהתם שאני
 הדדן חוקה הוא דלקי דבל"ה אינו לוקי ע"פ עצמו וכמ"ש
 הרמ"ב בספ"א מה' א"ב וכן הכריח הרמ"ל זה אינו דמלכד
 דרוכ ריני ש"ל חת"ר שייך חוקה וע"כ כי באה חוקה אחריו
 לקי עלה ואי עיקר האיסור ע"פ אינו מד"ת' החוקה מאי
 אהני ליה דאין מלקות באיסור דבריהם משום חוקה וכן
 חמ"ט כה"ר דס"ג רכ"א אחר אין סוקלין לאיסור הימניה
 לקטלא לא הימניה ר"א אחר לכולה מילתא הימניה ומדיבא
 באומרת נתקדשתי שאין סוקלין ואמר ר"א האי שמעתתא
 דידי מרפסן אינריו ואי ש"ל חת"ר לא אסיר מד"ת מהי תיתי
 לסקול דשאנו א"כ דנאמן מד"ת לאסור כמ"ש ברס"ר ומאי
 חרפסן אנרי איבא א"ו דהוי מד"ת' וכ"ת הרי אמרו לאב
 המניה לדריה לא המניה פירושו לאב המניה כשני עדים
 לדריה לא המניה דאינה נאמנת לכל העולם כי אם לעצמה
 והרי אינו נסקל ע"פ עצמו וע"ש בפירושו ועוד אבאר בסמוך
 חכ' טעמים דש"ל חת"ר הוי מד"ת' ודאי להרכ שער המלך
 בפ"ט מה' אישות הט"ו שהביא דכרי המ"ן שתמה להרש"ס
 דרוקא כשחט ואומר לא שחטתי אסור מדין נרדי איסר אבל
 לאסור כתו באומרו שהמקדש גדול נגד עדים דאיך יוכל
 לעשותם קידושין מה שאינם לפי דבריהם דאינו כדבר
 אשר מקבל עליו לאסור דהכא לא שייך כלל וה"ע ותמה עליו
 דאישתמיט מייניה דהרשב"א הכיאה כ"ה באה"ע סי' מ"ח כתב
 דמי שאמר שקדש האשה ואמר לה התקדשי לי בזה איב"פ
 שהעדים מכחישים ואומרים שנתנו לה בתורת פקדון נאמן על
 עצמו יותר מק' עדים ושו' קרובתיה אנפשיה חת"ר ע"ג הרי
 אע"ג דה"ן לא שייך טעמא דנרדי איסר אפ"ה כתב דהוי ש"ל
 חת"ר וה"ע ואמר המחילה אי מהא ל"ק שעיקר קושיית הרב
 להרש"ס דשו' לנפשיה וכו' אי הוי מדין נרדי איסר שייך היכא
 שכל לאסור דבר עליו אבל לאסור כתו דאין האיסור עליו
 דאינו יכול לאסור כנדר דבר שלו על בתו משא"כ בת' הרשב"א
 הלזו דכא לאסור על עצמו הקרובות עליו ש"ר דכי היכי
 דבמה שחוטה יכול לעשותה שאינה שחוטה ה"כ אשה שאינה
 מקודשת לו יכול לעשותה מקודשת לענין שנאסר בקרובותיה
 ומ"מ עיקר טעמא דהוי מדין נרדי איסר שכתבו המ"ן ומהר"ה
 באסאן כבר נתבאר דליתיה :

עוד

כ"ל להביא ראה דהוי מד"ת מ"ט בכתובות ד"ט
 דהאזת פתח פתח ותילנו באשת כהן והדר הקשו מאי
 והקשו אחאי ס"ס הוא ותילנו באשת כהן והדר הקשו מאי
 קמ"ל תנינא האומר לאשה קדשתך וכו' ומכואר בש"ס
 וכפירשו דהאיסור מדין חת"ר דשו"א לנפשיה ואי הוה
 מדבריהם אפי' בחד ספק לשתרי דספק דדבריהם להקל
 וע"ק מאי קאמר מאי קמ"ל והא טובא קמ"ל דגם על הספק
 אע"ג דעיקר איסור דש"ל חת"ר הוי מדבריהם אסרו לא ודאי
 דפשיטא להו דהוי מד"ת' ותימא על הר"ב שנסתפק בזה ונס
 ח"ש דמדין נרדי איסר נבעו בה קשה דא"כ איך כתב
 הרמב"ם דלקי אם נשא או נטמא והרי אין האיסור הכיאה
 שטמאה אלא משום נדר כי ע"כ נראה ודאי דלא מן השם הוא

וה כי עפ"ן היה נראה להכריח דטעם ש"ל חת"ד הוא הטעם
הודלת בע"ד הוי רכי הוכי דהר"ת מתחייב מחוץ כהודלתו
ה"כ נאמן לאסור על עצמו דברים חמורים וכמו שצדק הר"י
כאמ"ן כת"ש הנו" גס ראינו להרכ"ס ח"י כפי' יוד דנקיט
כפשוט דטעם ש"ל חת"ד הוי טעם הודלת בע"ד אלא דק"ל
חתי"ש בקדושין דס"ה אימא להלן הודלת בע"ד וכו' א"ל התם
לא קהייבא לאחריני הכא קהייבא לאחריני ע"ש הרי הודלת
בע"ד בקדושין לובא ומינה ק"ל דאי מודו שניהם דקדשו לא
כאסרה הוי וגם לא נאסרו בקרובות דכיון דמהייבא לאחריני
איהו כאשר בהודלת עצמו ומינה דהאומר קדשתך כפני ע'
וע' דנאסר מרין ש"ל בקרובותיה אינו מרין הודלת בע"ד כי
אם טעם אחר אכן ראינו בחי' הרה"כ"ן שהקשה דאי הודאה
לובא בקי' דחכ' לאחריני ח"כ האומר קדשתך כפני ע' ופ'
לישקרו ויהיון הה"פ חושב לעצמה שמה יבואו עדים ואפי'
מתו כיון דאסרה בדיעבד בעדים קודם שמתו אסורה לעולם
אף לאחר שהתו ולדבריו יש לישב דא"כ דבקידושין ד"ת שרי
כיון דחכ' לאחריני אלא כיון דהודלתה שיש עדים אסרו דכ"ן
והשו' לתקלה שמה יבואו עדים ואפי' מתו כיון שאסרו בדיעבד
בפירוש קודם שמתו טוב אין לה התר דאע"ג דהקדש שאמר
תקדשה בעדים והיא תחשת ל"ח שיבואו עדים ושירין לה
התם ה"ט דע"א לא תאמינתו חורה נגד חוקה באיסור ערו'
וחלין דשקר דבר אבל לנבידידיה אסרינן ליה לתקלה
שהעיד על עצמו וכו' לפי' דש"ל חת"ד בפנין קידושין אסיר
הדבריהם לכך הש"כ בשאר איסורים וע"ש בהרמב"ן
בתירוק שני וכו' הרשב"א שהאר"ך ע"ז והרמב"ם י"ט לרין
דכל דהודלתה דתקדשה בעדים לא חשיב הודאה דחכ'
לאחריני וכ"כ הרמב"ם ה"ט וכו' והר"י חת"ד ע"ש ולרמב"ם
ז' דגם בקי' הוי חת"ד מרין הודלת בע"ד רכל דהודלתה ע"ז
עדים לא חשיב חכ' לאחריני אלא דאכתי ק"ל שהרי הודלת
כפ"ד וכו' מוכרח מהך כוונת דלא יליף מהמון כי א"כ כ"ש
דדבר דבר כח"ש הו' דעתך דילכך דבר דבר מהמון וכו'
ודחו דלא הני יליף דחכ' לאחריני ומינה דשאר איסורים שאין
בערוה ומחון דלא בעי כ' עדים דעד אחד נאמן באיסורים
וגם לא כתיב כהו דבר כי היכי דנילף כ"ש תו חכ"ל לוקה
בהם הודלת בע"ד חת"ד והרי ש"ל חת"ד יטנו בכל האיסורים
והיכי ניחא דהוי חת"ד מרין הודלת בע"ד והא לא מני יליף
וכ"ת דאחימק"ו ומה מחון דבעי שני עדים מהני הודאה
שאר איסורים רמב"ם כע"א לא כ"ש דהודאה מהני בהו הא כתי
ל"ה דאיסורא תמנא לא יליפין דהרי הודלת כמתון מהני
לכ"ע ואי ערוה הוה הני יליף מיניה הוה אכרינן לכ"ע ערוה
ואינו ש"ל חת"ד באיסורין לאו באמנות גמור הוי כי אם
דחושש לעצמו ש"ת דלא יליפין הודאה תמחון וא"כ איסור
לנבי כפשיה חכ"ל :

והנ"ל

דאיסור זה דש"ל חת"ד עיקרו בכריתות ד"כ
דעלויג ר"ת ורבנן דלרבנן כ' אומרי' אכלת חלב
והוא אומר לא אכלתי פטור וק"ל הכי וקבעו אי טעמייהו
דרבנן אי ארס נאמן על עצמו יותר חק' עדים חת"ד משום
דאחרינן דאי בעי אחר מויד הייתי והעלו דרז' ס"ל דה"ט
דנאמן על עצמו יותר חק' עדים ואיפסקו הלכתא כרז' ע"ש
ואע"פ דהר"ם כפי' ה' שגנו' נראה דפיקב כרז' שני דמשום
מנו הוא ככר השינוי הרמב"ד ואין כאן מקום להאריך ומ"ת
לפי פשט הסוגיא לגד זה דנאמן על עצמו יותר חק' עדים
פ"כ ה"ט רכי הצריך הכתוב בערוה ומחון ואיסור ע"א אינו
אלא בדברים שבינו לכל העולם אבל בדברים שבינו לבין קונו
הוא נאמן יותר דא"כ ירצה לעבור איסור מי מעכב בידו שלא
יאלל חלב במקום שאין רואים אותו ולא האמין הכתוב כ'
עדים בערוה ומחון וע"א באיסור' כי אם לנבי העולם אבל

כינו לבין קונו לא חזינו שהאמנים יותר מחנו וכלי פוגע
דחתה אף להתיר כנון כ' אומרים חלב והוא אומר שומן או
כטחאו טהרותך והוא אומר לא כטחאו וע"כ לא איבעייה ליה
להט"ס כי אם להאמינו בדברים שבי' קונו לבינו להתיר דאינו
נאמן כי אם כמינו אלא נגד כ' עדים אכל כשאין שם כ'
עדים תחשיבין כי אם ע"א לכ"ע נאמן הוא בלי מינו דרתנן
שם עד אומר אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי פטור ונפק"ל
דרכתוב הודע אליו ולא שודיעוהו אחרים ומינה דכרבים ק"ו
דלאסור על עצמו נאמן כנגד ע"א לכ"ע ונגד כ' עדים תלוי
במחלוקת הר"ם והראב"ד זה כ"ל כבוד טעם איסור דש"ל
חת"ד ותמא הוא להרז' באמ"ן שנסתפק בטעם איסור זה
שנראה דלא ראה הך סוגיא ולפי טעם זה נראה כבוד כנרון
הרכ דגם חרש נאמן על עצמו בענין איסור בדברים שבינו
לכין קונו ואחרינן ביה ש"ל חת"ד :

והנה

בעת"ה ראינו למוהר"ש שהביא ראי' דש"ל
חת"ד הוי חת"ד תמ"ש הר"ם כפ"ד מה' ח"פ
דאם נשא או נטמא לוקה ע"ש וקשה עליו איך לא הביא ראי'ה
חט"ס דכתובות ד"ט ודקדושין דס"ג דמוכח דהוי מר"ת
וכה"ל ועיין בהרמ"ט חת"ד ע"ב ח' שהכריח דמאי דק"ל
ש"ל חת"ד אינו מרין נדרי איסור וישנו באמ"ן אלא שהחוק
האיסור בדיבור ע"ש :

סי' ג' עוד

יש לחקור כדון דש"ל חת"ד דאע"ג
דאינו נאמן לכ"ע לדירה אסיר אם
ה"ד כשהעיד באיסור ודאי כנון אשת איש אינו נאמן נקדשתו
ודומיהן אבל אם הים חתיבת שומן וכו' זה ואמר דהוי ספק
חלב ספק שומן כפי האיש לומר דגם דלדודים שרי כיון
דלדבריו ג"כ אפשר להיות דשומן הוי חת"ד אחר דנתבאר
דש"ל חת"ד הוי חת"ד חת"ד חת"ד חת"ד חת"ד חת"ד חת"ד
באומר ספק חלב או שומן ש"ל חת"ד חת"ד חת"ד חת"ד חת"ד
חח"ש הריקן בשורש ל"ג על דבר השוחט אשר העיד עליו
עד אחר ששחט שלא כהוגן דאינו נכסל השוחט דהוי ע"א
בהכחשה והער מותר לאכול משחיטתו דלא ש"ל חת"ד
בעדותו כיון שהדבר תלוי במחשבתו מכאן ולהבא אם להרע
או להטיב ע"ש וכדבריו פסק כש"ע בסס"י ח' גס הרב בנימין
זאב כפי' ת"ג נטל על זה והשיב ככל דברי הריקן גס הרמב"ן
סי' רנ"ז כתב כן גס רש"ל כפ"ק חולין סי' ט' והב"ח ב"ד סי'
ח' הביאו דבריו הנם מבואר דבשחיטת חסוד דפיסולו הכח
ספק דאם עשה תשובה אפי' כינו למקום שחיטתו כשירה דכי
הזריבו ילבש שמורים וילך למקום שאין חבירין ויניח טריפה
מתחת ידו היינו דחששו להצטרף שלא עשה תשובה גמורה
כי אם לפנים ולכן הצריכו שיתכרר תשובתו אבל בסתם מירי
ספק לא יצא ודילמא עשה תשובה וכיון דהתיר לעד ש"ע
דש"ל דכל דלא ש"ל ודאי איסור כי אם ספק איסור לא אסיר
אמת שיש לתמוה דח"ל ודאי איסור או ספק איסור רכל דאי
היה האן עדים ששחט בפסול הוה אסיר לאכול משחיטתו ה"כ
בראיתו' כק' עדים חשיב ואסיר וכבר תמה הפ"ח כפי' ח'
ס"ח מ"ב והעלה לאסור וכ"כ הכריתו' ופליגי גס הרב חת"ל
כפ"א מה"ש הכ"ו תמה עליו והביא חת"ש בכתובות דח"ד
איבא בינייהו לארועי סהדי ופירש"ה דאם הביא הלוקח
עדים אלן לעדות אחר פסולין שכבר הודע שחתמו שקר
ע"ש והנה אמת שבעד וסמך מצאתי לדברי הריקן בדברי
הרד"ך סוף בית ח' שנסאל כנערה שנשבת בין הגוים והלך
יהודי בהן שם והגידה לו שנשבת וטהורה היא שזילנה מירי
הגוים והגילה אחר קצת ימים ולקחה לו לשה ומצאת בתולה
אי כאסרה לה דאע"ג דנשבתו וטהורה אינא אסרה לו מ"ת
באותם ימים עד שהגילה יש לחוש שנשמתה והרי ירע ביה
הבפל שהיא שבויה קודם שניסת לו והיא תוא לנביה חת"ד
ואש"ב

והשיב דכל שלא הוחזקו בשני עדים שהיא שבויה אעפ"י שידע
 פעלה שהיתה שבויה אינה נאסרת לו חרין ש"ל חת"ד דהרי
 שבויה אינה אסורה מן הדין אלא שגורו עליה חכמים וה"ד
 סיכא דכאז עדים והעידו לפנינו קודם שניסת אבל זו שבעלה
 לכד ידע בה לא נכללה בכלל בזירת חכמים והכי אראה
 מרכיבי הר"מ דמכ"א כנשכתי וטעמה חזי ויש ער אחד מעיד
 שהיא שבויה דמותת לינשא אף לבר ויה אעפ"י שהוא כהן
 ע"ש הנה מכ"א דס"ל חת"ד כשבויה היא אסורה משום ספק
 וזנה לא אמרינן וכרכי הרזקו ולתמימה הפר"ח והמ"ל היה
 מקום ליכ"ב דס"ל דחשוד פיסולו מרכייהם שגורו על הספק
 כשבויה והס' לא גורו בחשוד כי אם כשיש שם שני עדים או ער
 אחר ואין השוטה ממשווא אבל בער אחד בהכחשה לא גורו
 וע"כ הותר לאכול לער משחיטתו אלא דאכתי ק"ל דמקום
 אחר עמדתי על חקיר' זו אי פיסול חשוד הוי מר"ת או מרכייה'
 והעליתי דהוי מר"ת ולפחות מירי ספק תורה לא נפיק והכי
 דעת כמה מהראשונים דספק תורה להחמיר הוי מר"ת וכ"ש
 גבי חשוד דול' אוקי אחוקי אחוקתיה דרשב"ל דכ"ע הוי מר"ת ול"ד
 לשבויה דול' אוקי אחוקתיה דכשרה ולכ"י יש לרון דגם הרד"ך
 בדרון הרזקו מורה דאמרי' ש"ל חת"ד והכ"ל כישוב דרכי הרזקו
 שהרכ לשיטתיה חזיל שכתב כשורש פ"ה בשם רש"י דהמקדש
 בפסולי ערות נריכה גט מספק דחיישינן שמא הררו בתשובה
 והוו זריקים בנזרים והורה לרבנו ע"ש ולרבנו ע"כ ז"ל רבי
 פסל הכתוב בערות הרשע כרתיב אל תשת ירך עם רשע
 חייבו נמי מספק כל שאפשר שערין ברשעתו עומד רכי הנרדף
 הכתוב שני עדים בערה ותמון היינו להנזיל דבר מחוקתו
 כגון בערות קידושין דכחוקת פנויה הוא קאי או בברואין
 דכחוקת אשת איש הוא קאי וכן כמותן כו"ש הרזקו בנפיה
 כשורש ע"כ דע"כ ע"ש אבל אה"כ ראיין הרב יונא מירי ספק
 דשמא כשרים אלא דמספק אין כח בעדותם להנזיל דבר
 מחוקתיה כרקול' המזניא מחכירו עליו הראיה דכל ספק קול'
 מר"ת אוקי אחוקתיה וזוה הטעם אמרינן בכתובות דמר"ד
 דכל שהורה דעדים פסולים הם אין יכול להנזיל חזון עפ"י
 ערותם שהרי הודאת בע"ד מר"ת בכ' עדים ואין ינזיל חזון
 חזיר אחרים מספק דרילת' אכתי עומד בחרו ורשע הוא אבל
 בחשוד לאותו דבר גבי איסורים אין פיסולו כרוך מר"ת כי
 אם דקול' דכל ספק איסור מר"ת דאע"ג שנחלקו הראשונים
 אי הוי מר"ת כ"ל דה"ד באיסור השוה לכל' אדם אבל באיסור
 זה דלכ"ע החר במזדון הוי מהייתי דליתכר מר"ת בלי ריבוי
 דאדרבה מסתבר לרמזי' לאיסור חזון דהתיר הכתוב ספיקו
 כמ"ש בפ"ד דקדושין ודאי חזון הוא ולא יבא הא ספק יבא
 וא"כ ספק זה לכ"ע לא איסר אלא מרכייהם וא"כ זל רטעם
 הרד"ך דחכמים לא אסרו בכל ספק כי אם עפ"י עדות אבל
 כאן שהער הוא שידע לא אסרו כי היכי דליהוי ש"ל חת"ד:

אלא דאכתי לעיקר חקירתינו בשאר ספק איסור דאינו
 מבואר בכתוב איסורו גם על הספק כגון על
 חתיבת שומן שאמר ס' חלב ס' שומן אכתי יש לרון כדעת
 הרזקו והרד"ך דמקום ס' לא אמרינן ש"ל חת"ד רכ"ל ערות
 כרוך לא אסרו א"כ כדבר דשו"ב לכ"ע לא אסרו על ספיקו דס'
 תורה ולא איתחזק בענין ש"ל חת"ד כ"ע חזון דשרי:

שוב ראיתי שיש ראייה לאסור ממ"ש הרא"ש כלל ז"כ
 ס' ה' דידיעת הכעל אין לך עירי שניה גדול חזק
 ע"ש הרי דאוסר בדיעת הכעל שנשכ"בלי עירי שניה מטעם
 ש"ל חת"ד וזם סותר כל דרכי הרד"ך והנר' שהרד"ך לא ראה
 דרכי הרא"ש אלו וכן ראיתי להרכ כרם שלחה שדמה דרכי
 הרד"ך מתוך דרכי הרא"ש אלו גם כת' גבעות עולם למוהר"ר
 קובו ס' וזו דחה דרכי הרד"ך ושראה כת' אבקת רובל שדחה
 דרכי הרד"ך מתוך ת' הרא"ש ע"ש גם ראיתי להרכ דרכי משה
 באה"ע ס' ז' שהכי דרכי הרד"ך אלו וסיים ורכי ז"כ ע'
 לרע"ב גם ראיתי כת' סס ח"י ס' יוד דנקיט בפשוט הפך דרכי
 הרד"ך מקמיה דרכי הרא"ש הנ"ל הנה מכל זה מכ"א דגם
 אי פשוט ספק איסור אמרינן ביה ש"ל חת"ד מכ"ש דידיעת
 הכעל שנשכ"ב לרוב הפוסקים איסור שבויה דאיסור ספק הוי
 הוי מרכייהם כיון ש"ל אוקי אחוקתיה דכחוקת כשירה קאי
 ס"ש בספק דאין כו חוקת החר:

אכן ראיתי להרכ באמן שמואל ס' מ"ה החזיק בכל ע'
 דרכי הרד"ך ונרחק בפ"י דרכי הרא"ש הנו' והכי
 ראיה דעל ספק איסור לא אמרינן ש"ל חת"ד ממ"ש הרא"ש
 כפ"כ דיבמות דבעירי כיצור וקלא דלא פסיק מפיקין אבל
 כראיית כעל לחוד אפי' קלא דלא פסיק לא מפיקין וכ"כ
 הטה"ע ס' ז' וכה"ג כתב הרא"ש שם כחורת ר"ת ז"ל
 ומיהו כבעל שראה דבר בעור לא משיינן ליה אנפשיה חת"ד
 כהכי אלא כרכר מוכיזר בעדים דאיכא לעו טפי שיתפרסם
 ויבא הקול ע"ש הרי דכל משוי לנפשיה דאינו ודאי איסור דכיצור
 אינו ודאי טומאה לא אמרינן ליה דתלינן דלא נטמאה וזה
 יורה כרכי הרד"ך ואע"ג דבענין זה עינינו יחוו דאיכא מר"ד
 דגם כראיית כעל ככיצור מפיקין מ"מ רבו המתירים בראית
 הכעל וזה ראיה גדול' לרכי הרד"ך ולרכי הרזקו אז שהרבר
 קשה לת' הרא"ש וכ"כ דעת הכ"ז ומור"ם ושאר האחרוני'
 שוכרתי לעיל דפשיט להו דידיעת הכעל שנשכ"ב באסרה
 עליו וכדוחק יש ליטב דעירי כיצור אינה נאסרת מר"ת כל
 דלא

והשיב דכל שלא הוחזקו בשני עדים שהיא שבויה אעפ"י שידע
 פעלה שהיתה שבויה אינה נאסרת לו חרין ש"ל חת"ד דהרי
 שבויה אינה אסורה מן הדין אלא שגורו עליה חכמים וה"ד
 סיכא דכאז עדים והעידו לפנינו קודם שניסת אבל זו שבעלה
 לכד ידע בה לא נכללה בכלל בזירת חכמים והכי אראה
 מרכיבי הר"מ דמכ"א כנשכתי וטעמה חזי ויש ער אחד מעיד
 שהיא שבויה דמותת לינשא אף לבר ויה אעפ"י שהוא כהן
 ע"ש הנה מכ"א דס"ל חת"ד כשבויה היא אסורה משום ספק
 וזנה לא אמרינן וכרכי הרזקו ולתמימה הפר"ח והמ"ל היה
 מקום ליכ"ב דס"ל דחשוד פיסולו מרכייהם שגורו על הספק
 כשבויה והס' לא גורו בחשוד כי אם כשיש שם שני עדים או ער
 אחר ואין השוטה ממשווא אבל בער אחד בהכחשה לא גורו
 וע"כ הותר לאכול לער משחיטתו אלא דאכתי ק"ל דמקום
 אחר עמדתי על חקיר' זו אי פיסול חשוד הוי מר"ת או מרכייה'
 והעליתי דהוי מר"ת ולפחות מירי ספק תורה לא נפיק והכי
 דעת כמה מהראשונים דספק תורה להחמיר הוי מר"ת וכ"ש
 גבי חשוד דול' אוקי אחוקי אחוקתיה דרשב"ל דכ"ע הוי מר"ת ול"ד
 לשבויה דול' אוקי אחוקתיה דכשרה ולכ"י יש לרון דגם הרד"ך
 בדרון הרזקו מורה דאמרי' ש"ל חת"ד והכ"ל כישוב דרכי הרזקו
 שהרכ לשיטתיה חזיל שכתב כשורש פ"ה בשם רש"י דהמקדש
 בפסולי ערות נריכה גט מספק דחיישינן שמא הררו בתשובה
 והוו זריקים בנזרים והורה לרבנו ע"ש ולרבנו ע"כ ז"ל רבי
 פסל הכתוב בערות הרשע כרתיב אל תשת ירך עם רשע
 חייבו נמי מספק כל שאפשר שערין ברשעתו עומד רכי הנרדף
 הכתוב שני עדים בערה ותמון היינו להנזיל דבר מחוקתו
 כגון בערות קידושין דכחוקת פנויה הוא קאי או בברואין
 דכחוקת אשת איש הוא קאי וכן כמותן כו"ש הרזקו בנפיה
 כשורש ע"כ דע"כ ע"ש אבל אה"כ ראיין הרב יונא מירי ספק
 דשמא כשרים אלא דמספק אין כח בעדותם להנזיל דבר
 מחוקתיה כרקול' המזניא מחכירו עליו הראיה דכל ספק קול'
 מר"ת אוקי אחוקתיה וזוה הטעם אמרינן בכתובות דמר"ד
 דכל שהורה דעדים פסולים הם אין יכול להנזיל חזון עפ"י
 ערותם שהרי הודאת בע"ד מר"ת בכ' עדים ואין ינזיל חזון
 חזיר אחרים מספק דרילת' אכתי עומד בחרו ורשע הוא אבל
 בחשוד לאותו דבר גבי איסורים אין פיסולו כרוך מר"ת כי
 אם דקול' דכל ספק איסור מר"ת דאע"ג שנחלקו הראשונים
 אי הוי מר"ת כ"ל דה"ד באיסור השוה לכל' אדם אבל באיסור
 זה דלכ"ע החר במזדון הוי מהייתי דליתכר מר"ת בלי ריבוי
 דאדרבה מסתבר לרמזי' לאיסור חזון דהתיר הכתוב ספיקו
 כמ"ש בפ"ד דקדושין ודאי חזון הוא ולא יבא הא ספק יבא
 וא"כ ספק זה לכ"ע לא איסר אלא מרכייהם וא"כ זל רטעם
 הרד"ך דחכמים לא אסרו בכל ספק כי אם עפ"י עדות אבל
 כאן שהער הוא שידע לא אסרו כי היכי דליהוי ש"ל חת"ד:

ועוד נ"ל טעם אחר דלא אסרו חכמים על הספק כי אם
 באיסור דשוה לכל' אבל באיסור זה דלכ"ע שרי ואין
 האיסור כי אם לזה לא אסרו דאין יסמינו לאסור כמה שהוא
 מותר להם באכילה החר במזדון כל כי האי מיתכר דאוקמיה
 דרזיניה דכל ספק רחמנא שריא ואי ק"ל כיון דמר"ת כל ספק
 אוקי אחוקתיה ח"כ ה"כ בחשוד מוקמינן בחוקת רשע שכבר
 כבר עבירה כודאי אעפ"י דמעיקרא בחוקת כשר קאי הרי זה
 כפנויה שנתקדשה בעדים דאעפ"י רעד עכשו היתה בחוקת
 פנויה ע"י עדות קידושין בחוקת אשת איש קאי ה"כ בעדות
 שצבר עבירה בחוקת רשע קאי אי מהא זל עפ"י מ"ש התוס'
 לנטיין ר"כ ד"ה ער דאע"ג דע"א נחזק באיסורים מנורה
 ולפינן והי"ל להאמין גם כדיתחזק איסורא כנורה זל דאינה
 לחוקת שתיא רואה כ"ש ע"ש ה"כ אינו בחוקת שתיא עובר
 עבירה כ"ש כנ"ל כישוב דרכי הרזקו ות"מ עיקר דינו אינו

רלא ראו הונות דנאסרה חוקי אחוקתיה רלא זנתה חלל
 דחכמים גורו חסוס לעו דמתפרסם הקול ודעת כל השומעים
 שונתה כודאי וקשה להתיר דבר התמוה לרכים וע"כ דעת
 הרא"ש דרוקא כעירי כיבור גמור דהלעו כודאי כודאי אסור
 אכל כדאיית הבעל הכיעור לא חסשו ללעו אף בקלא רלא
 פסיק ראינו לעו גמור דהימר אמרי דהמירוח חכמים ש"מ
 פיינו רכנו ורלו דסקר שעיר הבעל או דכ"ע ודעי דאין ע"א
 כאמן לאסור וא"כ אינו לעו גמור וע"כ לא אסרו כך יש ליטב
 כרוקא ומ"מ דברי הרא"ש ופייעתיה הם סמך גדול לדברי
 הרד"ך והרד"ק :

אך את זה ג"ל ראה גמורה ומינה ק"ט למרוקא שהרי
 כפ"ק דכתובות אמרינו דהאומר פתח פתוח מנאיתי
 כאמן לאסרה עליו דש"ל חת"ר והקשו דהוי ס"ס ותירונו באשת
 בהן או באשת ישראל דקבל אביה קדושין פחות מכת ג' שנים
 ויום אחד ע"ש הנה תבואר דאמרינו ש"ל חת"ר אף בספק
 הפך דברי הרד"ך והר"ק ולהרד"ך יש ליטב דרוקא בשבועה
 התירו דמדינא ספק שכניה להתיר אף דמכריהם חלל גזרו
 חכמים אף במקום חוקה בכשרות ובכי האי ס"ל רלא גזרו כי
 אם כב' עידי שביה אכל כפתח פתוח דהוי ספק גמור דמדינא
 אסור דאע"פ דהתם נמי איבא חוקת כשרות ככר כתבו התו'
 ר"ה לא רלא חשיבה האי חוקה ע"ש וע"כ כיון דמדינא אסור
 ס"ה דרקול ס"תורה להפסיד גם כש"ל חת"ר אסור אף להרד"ק
 ק"ט שוב דאייתי דהא נהו ל"ק להרד"ק שראיתי שם להר"ן
 ולהר"טבא ולר' ענה ולרא"ש ולשאר הפוסקים שכתבו דכי
 כאמן היינו בשותקת או מתכשת ואמרת בתולה נכעלתי דהוי
 כרי וכרי אכל אי טענה דנאנסה תחמיו דהוי כרי ושטח כרי
 עדיף ושריא גלכריה ל"ק להרד"ך והר"ק ההך סוגיא דבראש
 הבעל והיא אמרת טהורה אני והל' כרי ושטח כרי האי כרי
 רירה עדיף דהבעל שטח שלא ראה שנטמאה ומדינא שרי
 כדברי הראשונים וכן ל"ק להרד"ק דהתם נמי כששטה אח"כ
 ואוכל ומאכל לאסרי משמשתו און לך טובין בכרי ששטה כשר
 יותר מזה כה"ס בניטין דכ"ט דאשת איש ששטה ידה וקבלה
 קירושין מאמר מקודשת כד"ר דאמר האשה שאמרה לבעלה
 גרשתני באמת ראינה מעיזה ע"ש ה"כ כען ששטה להאכיל
 טועין כרי כשר שחמתי הוא וכה"ג כתב הרד"ך בית ח'
 דנשתיי וטהור' אני דשרי אם טמט אעפ"י רלא אמרה טהורה
 אני כל שניסת און לך אמרת טהורה אני עתה מזה ע"ש וה"כ
 דכוותה זאת זה ק"ל בת' הרא"ש דאסר ביריעת בעל השכיה
 דא"כ אף כפ"ק דכתובות ד"ט העלה להתיר אי טענה נאנסתי
 תמתך דהוי כריא ושטח והרי ה"כ בראש הבעל השכיה כל
 דאמרה טהורה אני הול' כריא ושטח והביקיים דעת רבו
 דשרי וכ"כ הטאה"ע סי' ס"ח כסתם גזל דנבי שכניה דק"ל
 אם יש עדים שנשכית ראסרה אינו מדינא דכי טענה האשה
 טהורה אני הול' כריא ושטח דעדים לא ידעי בודאי שנטמאה
 אלא דחכמים גזרו דרוכ שכניות שכים בהו דנכעלות וע"כ
 כיון שראש הבעל שנשכית גלגביה דידיה הוי כק' עדים
 שנשכית לא מהני כרי רירה דטהורה אני אכל גבי פתח פתוח
 אי נמי הו ידעי עדים דפתחה פתוחה וטענה האשה דנאנסה
 תחתיו הו שרי דהוי כרי ושטח דגם נגד עדים כרי עדיף
 רלא גזרו כה"ג כי אם כשבייה וע"כ כראה הוא דפתחה
 פתוחה וטענה דנאנסה תחתיו שרי דהוי כרי ושטח ומינה יש
 לרין גם כהרון הרקול לאסור דהוי מדינא כל שנאפת נכילה
 מתסת ירו אסרו שחיתו אע"פ דמכאן ולהכא הול' כריא
 ושטח וא"כ כל שרע הוא שנאפת נכילה מתחת ירו הול' כק'
 עדים שנאסר מדינא גבי על הספק :

ומינהו עכ"פ גם מן הגד זה אין דינו של הרקול כהור
 דהוי דעת הראשונים בענין זה דפתח פתוח

כרי הוי כרי ושטח דשרי אינו מוכנס דמדברי הר"מ כפיח מה'
 ח"כ הו נראה שנאסרה עליו גם הטובנת נאנסתי תחתך
 וכ"כ ה"ה הביא דבריו הכו' כס"ו וכס"ו ס"ח ע"ש כאופן
 דמירוס' לא נפיק זאת זה תמהני להש"ע דמ"מ כאה"ע סי'
 ס"ח ס' נראה להדיא שרצתו כדעת הר"מ דגם בכריא ושטח
 נאסרה עליו ולפי דעת הר"מ אין ס' בראה שנאפת נכילה מתו'
 דאף להכא שחיתו הוי כרי ושטח ונאסרו לו כענין כ"פ ואף
 פסק כ"ד סי' א' דברי הרקול דקאי כדעת החולקים להר"מ
 וכ"ש למ"מ דגם החולקים להר"מ פלוגי עם הרקול כאופן
 דהתר הרקול והכו' לא ל"ל והציקר לאסו' ומכ"ש כשאר פסיקי
 רלא שייך כיה כרי ושטח כיון מי שאמר על חתיב' שומן שהיא
 ס' חלב ספק שומן דמדינ' נאסר לו מדיון ש"ל חתיכה דאסורא
 לפי מה שנתבאר עוד ק"ל כדברי הש"ע שפסק כהרד"ק שהרי
 בת' גכעוה יעלם כתב כש"מ מרן כס' אכפת רוכל שדחה
 דברי הרד"ך שהתיר בבעל שרע שאכ"י כיון דמדברי הרא"ש
 נר' להפך ע"ש וא"כ קשה אף התיר כאן לעד לאכול משחיתת
 החסור שזה נראה הפך דברי הרא"ש :

אך את זה מצאתי סמך וסיעד לדברי הרקול מתשובת
 הרשב"א שהביא הכו' כה"מ סי' כ"ב מחדשין ו' ראש
 התוכע טוען כרי שהו חסור שראה לחמתי ישראל שאינו נקנע
 להשכינעו שדעתם שאינו נפסל לחזין וכן כשציר עליו ע"א
 שיהא פסול לנבי ער זה ובשר חלל אחרים ע"ש ודבריהם
 כהרד"ק שהרי שכועה לחסור שייך כיה נחיי ש"ל חת"ר וציינ
 מ"ש הכו' כה"מ סי' ע"ה בשם המרדכי ומורה"ם והרמב"ן
 ותלמידו הרשב"א באומר גולתני אם משכינעין ליה ואלקי
 בארתין ומ"מ עכ"ל אינו חספיק להתיר כדברי הרקול שגם
 סברא זו שהבאתי אינה מוסכמת וציינ כתי' הרשב"א לגורם
 ד"ן נכי טמאה אני לך דפשיט ליה באיסור זה דש"ל חת"ר אי
 כס' אסור ד"ס תורה להתיר ע"ש ואוקי בארתין עור כ"ל ראה
 דגם כס' אמרינו ש"ל חת"ר הפך הנראה מרדכי הרקול מ"מ
 סר"מ כפ"ק דמה' אישות וכפ"א מה' סוטה דאם קינה לה כינו
 לכינה ודאה שנסתרה כאסרת עליו מדיון ש"ל חת"ר וכ"כ
 הרשב"א בת' ס' תקנן' והרי איסור אשה ע"י קניו וסתירה
 אינו אלא מכה ספק כה"מ כסוטה דה"ח הגיד לך הכתוב
 דעס' אסורה הרי דגם כספק אמרינו ש"ל חת"ר :

עור יש לחקור אי באיסורים דבריהם ג"כ אמרינו ש"ל
 חת"ר שכתב ביארתי לעיל דעת הרקול והרד"ך דגם
 במקום ספק תורה לא אסרו וא"כ יש לומר דאעפ"י דביארנו
 דנקיטין לאסור כס' תורה מ"מ כדרכנו לא אסרו א"ל ל"ש
 גרתיי בת' שכית יעקב ח"א ס' צ"ג דנסתפק בזה והביא סמך
 דכדרכנו שרי מכה מ"מ הר"מ כפ"ק מה' א"כ ס"ג וטור אה"ע
 וש"ע סי' ג' דהוי שכא ואמר בהן אני דנאסר כהר"ה וחללה
 וזונה ע"ש גולא כתבו דאסור כחלונה ג' כ"ג כס' ע"ה ע"פ
 כי מ"ח נכי האומר קדשתך דנאסר בקרובותיה לא ביארנו
 דנאסר גם בשניות ושוכ הביא ראיה מ"מ התוס' בניטין דף
 כ"ה ד"ה אחר דער שאמר נתנשך ייך וחלה חכמינו דמינו
 כאמן לדירה אסור דש"ל חת"ר אף דייג' בזמן הזה מדרבנן
 ע"ש ולרד"י אין זה ראה כרובה דייג' שנישך הנוי לע"א אסור
 מד"ת וספס' יבס' או מניע גוי בין ישראל הוא דהוי מדרבנן
 וא"כ ול דנתנשך ייך ר"ל דנסכו מהם לע"א דאסור מד"ת ואמת
 דראיתי להכ"ח כ"ד סי' קכ"ג שכתב לדעת הסוכרים דגויס
 בזמן הזה לא בקי' להפך אף אי ייבך אינו נכך מד"ת ע"ש
 ומינה אין זה מוכנס מכל הפוסקי' וציינ בת' הרשב"א הביאה
 הכו' כ"ד סי' קכ"ח אכן כ"ל ראה דכתובות ד"ט אסוק הש"ס
 דהאונ' פתח פתוח מנאיתי כאמן לאסרה עליו כאשת כהן דס'
 אחר הוא וספקו מתי קמ"ל תנינא האומר לאשה קדשתך ע"ש
 ודינים' תורה דאולינן להקמיר מחלוקת הראשונים הוא ודעת
 הר"מ

הר"מ וספיקתיה דהוי מדכריה' ואעפ"כ אסור באומר פ"ש מדין
 ש"ל חת"ד וביד כל' ראהי תורתן ככתובות דכ"כ נשכיתי
 וטהורה אני תורת' מטעם דהפה שאסר הוא הפה שהתיר ש"מ
 דגם בשכוייה אמרינן הכי וכן מבואר שם בש"ס דכ"כ שאמרו
 איהי ש"ל חת"ד ע"ש והרי שכוייה לרעת רוב הפוסקים איסורו
 מדרכבן דאוקי אשה אחזקת' כשרות ואעפ"כ אסור מדין ש"ל
 חת"ד ש"ר שגם הר"ב שכות יעקב לא נסתפק כי אס' באיסור
 חלוצה או שכוייה דאין בהם עיקר איסור תורה כלל אכל בני
 פ"פ דהאיסור איסור תורה כי זנתה וכן בשכוייה אס' נטמאה
 דכהני גס על הס' אסור משא"כ כשעיקר הוי מדכריהס ול'
 דלא אסרו ומיהו רואה אני דאין טעם לחלק ביניה דמ"ל איסור
 דרכבן דעיקרו מד"ת או אין עיקרו מד"ת כי ע"כ מהיך סוגיי
 יש להוכיח דגם כדרכבן אסור וכן מבואר בת' הר"ז באסאן סי'
 פ' והרב מ"ל בפ"ג מה' יבום דפשיט ליה דל"ש וככל איסור
 דרכבן אמרינן ש"ל חתיכה דאיסורא :

סימן ד' פ"ש נכון לבאר אי אמרינן ש"ל חת"ד אף
 נגד ב' עדים או לא והר"כ כל כ"ג

סי' פ"ה נסתפק בזה באמר קדשתך כפני פ' ופ' וכאזכ"פ ופ'
 והכחישום אינאסר וכן באשה והכיבא ראהי דהאומר דלא ליה
 והכיבא עדים רלוה ופרע חייב דהודאת' בע"ד כק' עדים דמי
 וא"כ ת"ל בפ"ט מה' אישות דט"ו הביא דבריו וכתב
 דראיותיו אין להם דמיון כלל לטפח הרב והדין פשוטות'
 הרשב"א הביאה הכ"ז ב"ר סי' א' פסקה בש"ע דטבח שאמר
 לא שחטתי אף נגד עדים כז' סי' א' פסקה בש"ע דטבח שאמר
 הביאה הכ"ז באה"ע סי' מ"ח וכבר תמה להר"כ כל כזה הר"מ
 דיבטון ע"ש ואני תמיה כדכרי כולם דפשיטות ספק זה אינו
 חת' הרשב"א דאכתי מדיספק לא נפיק כמו שאבאר בסמוך :
ואשר אני אחזה לי דספק זה הוא כעניא בש"ס ונחלקון
 בו הראשונים דכרייתות רוב גבי מתניתין כ'
 אומרים אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי דר"מ מחייב וחכמי'
 פוטרין אמרינן אכעניא ליה מ"ט דרכבן דאמרינן אדם נאמן
 על עצמו יותר חק' עדים א"ד משום דאמרינן מינו דאי כעני'
 אמר מזיד הייתי וכטור כי אמר נתי לא אכלתי פטור עד סוף
 הסוגיא :

והואיל ואתא לידן חל עלי חובת ביאור מה שיש להשיב
 בפירשי והתום שהתום כתבו בד"ה או דילמא

משמע לפום ריהטא שהוא נאמן מטעם מינו שיכול לומר מזיד
 הייתי וקשה שהרי מינו במקום עדים הוא וכו' והדבר קשה
 שהרי כוליה סוגיא מוכמת כמסקנת התום דמטעם דמתריבין
 דבורו ואין מקום לפרשה אף כדרך רחוק דמשום מינו ממש
 קאמר ועל הכל דא"כ תאי זה דקאמר כ"מ למיפשט לטומאה
 ואי משום מינו גס בטומאה חדשה שייך מינו דהיה יכול להשיב
 נטמאתי וכמויד נכנסתי או אכלתי את הקדש וכבר תמהו
 ע"ז הרב תורת חסד סי' לו והרב ירי אליהו דפ"ח וסדר משכנות
 יעקב דקמ"ב יע"ש :

והנ"ל ליטב לזה דהתו' תמה לאו כהך סוגי'א הב'
 טעמים דבתחילה תלו הטעם במינו ובסוף תלו

הטעם דמתרץ דיבוריה כי ע"כ הוה ס"ל דמשום מינו הוא לא
 דאין המינו ככל מינו דעלמא דהיינו על העבר אלא על ההווה
 ועתיד ויף דאמר לא אכלתי תני תריץ דיבוריה לא אכלתי
 שוגב אלמא הויד והכי דייק לישבא דמתכ"י דתני מה אס' ירצה
 לומר מזיד הייתי דיכנה מורה לעתוד דאי הו"ל כהל' מינו
 דעלמא הו"ל לומר גוה אס' רצה היה אומר מזיד אני וג"ש התום'
 מטעם מינו שיכול לומר מזיד הייתי כלומר מבד דיכול לתרץ
 דיבוריה ובהכי א"ש מ"ש דכ"מ לטומאה חדשה דהתם ליכא
 מינו דיתרץ דיבוריה ועד' סוככ הולך כל הסוגי'א וכ"ת אי
 מינו ומאי כהאי גס מהו דלשעבר כהני ככל חנו דעלמא

וא"כ גס בטומאה חדשה איכא מינו דהיה יכול לטעון
 נטמאתי ומזיד נכנסתי לחקדש או אכלתי את הקדש הא ל"ק
 דהא ודאי פשיט ליה לש"ס דמנו במקום עדים או במקום
 שחטום עצמו טעם לא אמרי' ושאיני האו חנו דכידו לפטור
 עצמו כמתרץ דבריו דאליס טפי שהרי ככ"כ דקל"ד אמרי'
 האומ' זה כני נאמן הואיל וכידו לברשה וכפ"ג אמרו בקי'
 דס"ד דמוחזק לן באחי ואמרי' יש ליכנס נאמן דאמרי' מה לו
 לשקר דר' ס"ל מה לו לשקר כי עדים ואתי עדים ועוקר החוקה
 ע"ש וכת' עלה הר"ן דל"ק דכ"כ ר"ה אכעניא לן ולא
 איפשטיא אי אמרי' מינו במקום חוקה התם הוא במינו שהיה
 יכול לטעון טענה אחרת דלא עדיף האי מינו כולי האי אכל'
 הכא האי חנו דכידו הוא שהיה יכול לומר לעדים כתבו גט
 לאשתי סמוך למיתתי ע"ש וה"כ דכותא כי מהני נגד עדים
 חנו ומע"ר היינו במינו דכידו דאליס טפי אלא שהתו' דחו
 פ"ז זה דאעפ"כ אף לדכרי דחשיב סאי מינו בעדים לא אתו
 עדים ועקרו עדים וכ"ש לר"ן דלא אתא חוקה ועקרו עדים
 ואין סברא כלל לחלק במנו במקום עדים ומנו דמע"ר דבמנו
 דכידו דאליס דמהני ע"כ הסריחו דעיקר הטעם דמתרצין
 דיבוריה ואינו מטעם חנו כלל ואף דלמ"ס היה להם לבאר
 דאף במנו כה"כ נגד עדים ומע"ר לא אמרי' לא חשו להאריך
 כיון שאין טעם לחלק בכך וסתמו כפירושן וכן ראיתי בגליון
 תו' מתו' החרשים שכתבו בד"ה לא זול ולר"מ אע"ג דמתרץ
 דיבוריה לא מהימן רהוי מ"ל לשקר במקום עדים והא דאמרי'
 בכמה דוכתין לכ"ג מינו במקום עדים לא אמרי' היינו
 במקום שגמרו ערותן וכו' וק"ל דכריהס דלפי חילוק זה
 דהכא דלא נחמו ערותן שלא ירעו אס' שוגב אמרי' חנו
 במקום עדים א"כ ש"מ דטעם דכנן משום מינו ממש וכ"כ
 בפייסקי תום' בכרייתות סי' י"ז וא"כ קשה במ"ס ולר"מ אע"ג
 דמתרץ דיבוריה הרי לשיטתם אינו תלוי במתרץ דכרי' אי לא
 וכן קשה במ"ס והתם מתרץ דיבוריה דהא דאמר של אכתי
 דסמיכא עלה ככחתי וכו' וליהוי נאמן לומר לא ליתיה כלומר
 לא עמדתי בהלואתי :

והנ"ל ליטב דהה"כ דלשיטתם משום מינו ומ"ש ולר"מ
 אע"ג דמתרץ דיבוריה וכו' כוונתם דע"כ לר"מ

ס"ל דאף דלא גמרו ערותן לא אמרי' חנו במקום עדים
 ואעפ"כ ק"ל דמתרץ דבריו ליהמניה קמ"ל דאף לתרץ
 דבריו לא אמרי' חנו במקום עדים וכן מ"ס והתם מתרץ
 דיבוריה כוונתם לשלול דלא נחמו דמנו במקום עדים אמרי'
 איכא דמינו לתרץ דבריו ותו' ל"ק חני סוגיי אהדדי ליה
 כתבו דהתם נמי אפשר לתרץ דבריו ועד' הוא שכתבנו
 כראייה לא ליתיה ע"ש וכ"ת הרי בעיקר הסוגי'א משמע
 דמטעם מתרץ דבריו הא ל"ק דהמנו הוא לתרץ דבריו ולומר
 לא אכלתי שוגב אלא מזיד וכ"ת אי מטעם מינו אפילו
 ובטמאה חדשה ליפטור דאית ליה מינו דהיה יכול לומר מזיד
 נכנסתי ואף דלא מני תריץ דיבוריה שהרי בכל מינו ק"ל
 דנאמן אף דלא תני תריץ דבריו הא נמי ל"ק שז' השאיני הכא
 דכיון דהוי חנו במקום עדים אעפ"י שהעדים לא גמרו ערותן
 לא אמרי' חנו כי אס' במינו דכידו לתרץ דבריו דאליס טפי
 וכעין דברי הר"ן בפ"ג דקדושין שהבאתי לעיל כד' יש לרוץ
 בדעת התו' אלא דעיקר טעם דכנן משום מינו שהרי הקשו
 דהוי חנו במקום עדים ותו' דלא נחמו ערותן ש"מ דהכא
 משום מינו וכ"כ מלשון פסקיתו' וע"כ לפרש דכריהס ע"ד
 שכתבתי :

אלא דאכתי ק"ל דתיקשי דהוי מינו שמוע"ר דמ"ש
 בפנים דהכא דמכוין לטובה שלא להביא חילוק

בעורה זה שייך לשיטתם דמטעם דמתרץ דבריו הוא אכל'
 לשיטת זאת דמשום מינו הוא לא יתיישב כזה כדמוכח
 בסוגיא

פסונויא דק"ו ר"ן ופאשר באר הדכ ידי אליהו במקום הנז' כי
 פ"כ סכותי אפי' אל לבי דמנר הכרח קושיית דהוי מנו במקום
 שהצ"ר הוא שהונכחו גם התו' מרשום לפרט הסונויא כשטת
 התו' דכפנים דהטעם דהא"כ דמתרנין דכרוי הוא דפטי
 רכנן והא דק"ל מוה אומר של אבותי ומהאומר לא לוייתו ולא
 אמרינן מתרנין משום דהוי נגר עדים ולטענת מתרן דכרוי
 הוא דקרוי להו מנו כדקרי לה בהך סונויא דכריתות ות"ש
 בפסקי התו' דמנו במקום עדים דלא נמרו ערותן דאמרי'
 דכראה דמנו חמש אמרי' אף ללא שייך לתרן דכרוי הם מיירו
 כמינו דאינו מצ"ר ככל סתם מינו דעלמא דכבי האי גם דלא
 שייך לתרן דכרוי אמרי' מנו כל דלא נמרו עדותן וזה כ"ל
 דעת התו' ביבמות דפ"ח ד"ה ומה וז"ל ארז דאין להקשות
 דהוי מנו במקום עדים דה"פ וכו' ואורז דשפיר מוכח וכו'
 ומשמע ליה דאפי' באמרו ב' אכלת חלב כשונג פטרי רכנן
 משום דלא שכיח שיכולו העדים לידע כירור הדבר אם שונג
 אם מויד וכו' וקשה דא"כ האי ק"ל מעיקרא דהוי מנו במקום
 עדים והונכחו לפרט דה"פ דמתרנין דכרוי ואדי אין זה מנו
 כמע"ר כיון שאין העדים יכולים לידע כירור הדבר כיע"כ
 כ"ל דהתום ריבמות אזלי כשיטת תום' חדשים אלא דאעפ"כ
 הונכחו לטעם דמתרן דכרוי דכל"ה קשה דהוי מנו דמע"ר
 ואעפ"י שהתום' הכריחו והדחי מנו כמ"ע היינו לם"ד דלא
 הו' ידעי דהעדים אין יכולין לידע כירור הדבר אלא דנס
 להסקנא לא רמו מ"ש כתימלה הטעם דאכתי יש להכריח כן
 הטעם דהוי מנו דמע"ר ככל ככונתם כדוחק דעכ"פ ק"ל
 דא"כ ה"ל להשו' להכריח זה מהטעם העיקרי ולא אמרינן
 מנו במקום דמע"ר דאילו עכשוו תלי תניא ברלא תניא וח"מ
 שביקו דרחוק שנס' למסקנת התום' ריבמות מבואר דטעם
 רכנן דמתרנין דכרוי וכן כתום' הרא"ש שם ביבמות שכתב
 ברכי התום' ומבואר ברכי הטעם דמתרנין דכרוי כאופן
 דלפ"ו ל"מ דמנו כעדים דלא נמרו עדותן במקום דלא מע"ר
 להתום' חדשים ותום' ריבמות ותום' הרא"ש אמרינן ולהתום'
 דכריתות לא אמרי' ומיהו יש לגרד כדעת התום' חדשים רס"ל
 דטעם רכנן משום מנו דלא הוי מינו כמ"ע כיון דלא נמרו
 עדותן ואי משום דהוי מנו דמע"ר ס"ל דכא פלוגי ר"מ
 ורכנן אי אמרינן מינו דמע"ר ואנן קול כרו דהטעם דפטור
 דאדם נאמן על עצמו יותר מק' אש ואה"כ דמנו דמע"ר
 דה"ט פלוגי לרכנן והא איפסיק הלכתא כרו וכהכי א"ש דלא
 נגרשו ממנו דמע"ר רס"ל כיון דפלוגי בה ר"מ ורו ורכנן ואנן
 קול כרו וכהכי אשכחנא פתרי דרשו כפי' המנהג שם נכיוס
 אם ירצה לומר מויד הייתי וביבמות דפ"ח וככ"מ ד"ג פירש
 הטעם משום מינו ואילו בכריתות ר"כ ד"ה מנו דאי ארכייה
 אתרי רכשי טעם מנו וטעם דמתרנין דכרוי ונס כבוליה
 סונויא פירש הטעם משום דמתרנין דכרוי ואילו שם כע"כ
 ד"ה חודה ר"מ מפרט דכטעם מינו פלוגי ורכרוי תמוהים
 וכתראי ביניהם דאין פירש במתני' משום מנו דא"כ ק"ט
 דקול כרכנן דפטרי אמרי' האי גונג ואנן קול מנו כמ"ע לא
 אמרינן וע"ק אין כתב הכ' טעמים וארכייה אתרי ריבמיה
 ושמיהם לא יכונן כמו שכבר תמה ע"ז כת' תורת חסד סומן זו
 והרכ משכמות יעקב והם הכיאו בסובטן אחד לישב כדעת
 רש"י כדי לישב דק"ל דמינו כמ"ע לא אמרי' לום ס"ל דהטעם
 מינו מתרנין דכרוי דלא אכלתי שונג אלא מויד קאמר ע"ש
 ואכתי קשה דככ"כ דלא נכיוס אומר של אבותי וכשכונות
 דמ"א מוכח דמנו כמ"ע אף דמינין לתרן דכרוי לא אמרינן
 ולזה זל דס"ל כדעת ר"כא שהכיוס כתום' חדשים דכריתות
 שחילק בין מחון לקרכן אלא דאכתי ק"ט דמ"מ הו"ל מנו
 דמע"ר דקול דלא אמרינן אף למה שכתבאר הנה נכון דהא"כ
 דרכנן דפלוגי לר"מ ס"ל דמנו דמע"ר אמרינן אלא דאנן קול

כרו דלא אמרינן וכי קול דפטור היינו מטעם דאדם נאמן על
 עצמו יותר מק' אש :
כי מן הכאר עוד אחרת יש לישב כמ"ש רש"י בהך סונויא
 כד"ס ומורה וז"ל אבל מנו דמתני' לא אומר דמנו לו
 לסקר לומר לא אכלתי מפשות רשע ולומר מויד הייתי ע"כ
 וק"ט דהוי שם ואיתיה בטורות פ"ה פלוגי ר"מ ורכנן כח"ל
 ב' נטמא' והוא אומר לא נטמאתי דמחייב ר"מ ופריך לה ר"א
 דפטרי מנו דחי כעי' אחר טבלתי אמרי' לא עמדתי בסומותי
 אלא טבלתי והרי כטענת טבלתי אינו סע"ר ואעפ"כ מחייב
 ר"מ וכבר תמהו גם ע"ז הת"ח והרכ מ"שי :

אך למ"ש הזנמי ל"ק רז"ל דר"ל ור"ט סכרי כפשוטו
 דאדם נאמן על עצמו יותר מהא' אש דאע"כ
 דסתמיה דר"ט מכביא ליה אי מהאי טעמא פטרי רכנן או
 מטעם הגו לר"ט ור"ל פשיטא להו דהטעם דאדם נאמן על
 עצמו הוא דלהכי סדר הש"ס דכרי ר"ל ור"ט אחר כע"ז זאת
 להורות דלדירופשיט לחו"א"כ מתניתין וכריתא דא"ל ב'
 דנטמאת דמחייב ר"מ איירי בטומאה חדשה דלית בה מנו
 דטבלתי אלא מנו דמויד הייתי ומה"ט מחייב ר"מ דהוי מנו
 דמשים עצמו רשע ורכנן פטרי דסביא להו דאדם נאמן על
 עצמו ואה"כ דמנו דמשים עצמו רשע לא אמרינן :

אך את זה ק"ל למ"ש כדעת התום' דמנו כמ"ע דלא
 נמרו עדותן ואינו סע"ר אמרינן בלי שיתרן דכרוי
 שהרי אמרו כשכונות דל"ר מנה מניתי לך כפני פ' ופ' העדים
 דואים כחחוק אם אמר לא הו' דברים מעולם החחוק כפרן ואי
 אחר שקלי ודירי שקלי כי אתו עדים מאי הו' ואם איתא ליהו
 נאמן כי אמר להד"מ כמנו דחי כעי' אחר שקלי ודירי שקלי
 ואף דהוי מנו כמ"ע הא לא נמרו עדות' דלא ידעי אי כהלואה
 נתן אי משלו נתן כיע"כ דבר זה ג"ע עדיין ועיין כת' הרשב"א
 אלף קנ"ג ע"ז :

וראיתי להרב תורת חסד שם שהקשה בעיקר הכע"ז
 דנזיא קבעי אי משום מנו או דאדם נאמן ע"כ
 ה"ז כפי' נראה דהוי טעמא משום מנו דהא קאמרי מה אם ירצה
 לומר מויד הייתי וכתב ליישב דאפשר דלרכרוי דר"מ קא"ל
 ע"ש ותמהני עליו דאשתמיט מיניה מ"ש התום' ככ"מ ד"ג
 ד"ה מה הקשו כן וז"ל וללשנא דאדם כע"ע וכו' האי אם ירצה
 לומר מויד הייתי לרכרוי דר"מ קא"ל דכתיבא כפרק א"ל
 ולאורך לישבא טעמא דכפשייה קאמר וכו' ע"ש :

ואולם בעיקר דכרוי התום' הקשה הת"ח והר"כ הוכח
 ותפארת שמואל ושאר המפרשים דמה ראים
 הכיאו דלרכרוי דר"מ קאמר מפ"ל והם נדחקו לישב דכרית'
 ע"ש ולדירי סוי דאין צורך שראותי להרשב"א ביבמות דף פז
 שהכריח דקול בטעם דמנו וז"ל ועוד דלישבא דמתני' הכי דייק
 דאמרינן התם פשיטא דטעמיהון דרכנן משום דאמרינן מנו
 דקתני א"ל מה אם ירצה לומר מויד הייתי פטור אפ"כ דרמינן
 דלרכרוי דר"מ קאמר דמה כעלמא היא וכו' ע"ש הנה מבואר
 דקושיית התום' ותירוטם הוון נרבי' לה כהכי כסונויא דכריתות
 אף דליתיה בברייתו וכו' אין ס' דנס התום' הוון נרבי' הכי
 וצריך להביא דכריתיהם דאמרינן כפ' א"ל במקום כדנתן
 וראיתי להתום' חדשים כגיליון כדבור הכו' שכתבנו וז"ל ונר'
 הא דפלוגי רכנן דקא' באומר לא אכלתי אבל אחר שומן
 אכלתי מורים ליה והכי משמע בתוספת' אף קשה דלעיל דאמר
 כ"מ למיבטא מינה לטומאה אמאי לא קאמר לאומר שומן
 אכלתי וכו' וק"ל שהראיה מהתוספתא דאיה לסתור היא וז"ל
 התום' כפ"כ דכריתות ב' אומרים חלב אכלת והוא אומר
 שומן הן באמין דר"מ א"ל ר' היאך אתה אומר לזה עמוד
 והתורה והוא אומר כל עצמי לא חטאתי מה אם ירצה לומר
 מויד הייתי אינו נאמן אחר ר"ש איתתי כומן שזורה כן מתמי'
 אבל

ככל אם אמר שומן אכלתי ושכר אחר חלב אכלתי במועד אינו
כאחז ע"כ הרי הגם דאמר שומן אכלתי פטר ר"ז מטעם חנו
והכל לייש דבת"כ חיייתו הך תו' בפ' ז' ויקרא מתוקן דלבידמתינו
קשה למ"ל טעם חנו ת"ל דאינו יכול להתודות דטעם דיקוב
ר"ז ונרטי בהר"ש אומר מה אם ירצה וכו' וכך נראה שהיה
גירסת התוס' מדהכילו ראיה מינה דס"ל דר"ש לאפלוני לר"ז
קאתי דעיקר הטע' דפטור נגד כ' הוא דיכול לומר מויד הייתי
כאחז והרי בכאן כיון שאמר שומן אכלתי אינו כאחז כחמו
דמויד חזי כיון דלא מצינו לתרץ דבריו ודוקא באמר לא אכלתי
כאחז ולפ"ז האי דתני אח"כ אמר ר"ש ז"ל אמר ר"מ כגירסת
הת"כ ומאי דנקיט כפיטא ר"מ שומן אכלתי אע"ג דבאמר
שומן אכלתי נה"ר"ש מודה איירי דנקיט הכי רישא לאשמעינן
דיבואה דר"ז נקיט סיפא הכי כ"ן לי כישוב דבריהם גס ראייתי
שיטה אחרת בהך סוגיא כשיטת רב בעלל"ל לב"ת דר"ג גבי מה
שאמר מה אם ירצה לומר וכו' שכתוב בס"ה דרשב"א והר"ן
דלמד לישנא דהטעם משום חנו אע"ג דמגו כח"כ הוא הא
אמרינן התם דמתרצינן דבריו לא אכלתי שוגב אלא מויד ואף
עפ"י שבשאר דינים אין אומרים מגו כח"כ כוה שאני הכא
דכתיב או הודע לזו ולא שוידעו אחרי' וכו' וכן מוכרי דמכ"ן
והרשב"א כח"י שם ולמאי דאתאן עלה כעיקר בעיית הס"ס
אי טעם רבנן משום חנו או משום דאדם נע"ע לפי כורסי
כהאי הוביא פירש כ' לשכות ללשון ראשון אפשיט בעין דהטע'
משום חנו וללשון שני לא אפשיט אלא דלפירשי מוכאר דאין ס'
כי אם לרבנן דר"מ אך לר"ז ס"ל דאדם נאחז ע"ע וכיון
ראשפ"י הלכתא כה"ס כר"ז להדיא א"כ לדיריה נקטינן כפשוט
דאדם נע"ע אכן ראייתי להתוס' שם ד"ה ומורים שפירשו פי'
אחר ולפירושה כ"ח דגם לדעת ר"ז לא אפשיט בעין אי הטעם
משום חנו או משום דאדם נע"ע והרמב"ם בפרק ז'א מה'
שגבות הלכה ח' פסק דאינו נאחז נגד עדים אלא דאית ליה
חנו דמתרצינן דבריו והראב"ד הסיגו דאפסיק הלכתא כה"ס
כר"ז והכ"מ כתב בדעת הר"מ דת"ש ר"ז לא אמרו אלא כינו
לכין עצמו פירושו דלא אמר ר"ן הלכה כר"ז אלא כינו לבין
עצמו אבל לגבי קרבן קול כרבנן והקשה לפי הראב"ד דר"ז
לא אמרה לענין קרבן אלא לענין טהרות שזה אינו דבריותא
וכה"ס מוכאר דר"ז גס לענין קרבן איירי והלח"מ בתב' דלענין
קרבן כאחז בכ"כ אך לגבי טהרות אינו כאחז כי אם כינו לבין
עצמו ע"ש וק"ל בדבריו דהרי בכ' אומרים אכלתי חלב והוא
אומר לא אכלתי אינו לא כינו לבין עצמו וכן קשה לדרך הכ"מ
בדעת הר"מ דאין יפסוק פרו בטהרות וכן קרבן כרבנן דכפי
חנו והרי קרבן נחמי מירי דינו לבין עצמו ולעצמו הוי ואדרבה
לשיטת הראב"ד ל"ק דכיון דר"ז האמינו יותר חק' עדים לבני
טומאה ופטור מקרבן א"כ ס"ד דנאחז גס לבני טהרות אף
לבני אחרים דנאחז לבמרי משמע ואע"ג דכפיטור הקרבן לא
שייך אלא מירי דינו לבין עצמו משכחת לה בטהרות שגובע
קמ"ל כיון דנקיט על עצמו ס"מ לא האמינו כי אם לעצמו לכך
ומה"ט פטר בקרבן אבל לבני אחרי' אינו נאחז ואי קשה הוא
לדרך הכ"מ והלח"מ ולדרך הלח"מ יש לו דגם בקרבן משכחת
לה מידי דנאחז גס לבני אחרים כגון אמרו לו'כ' אכלתי חלב
כמויד או שומן והוא אומר שאכל חלב בשוגג דאי כאחז ע"ע
יותר חק' איש הרי זה מביא קרבן דמקרבין הבהנים חולין
בעורה לפי דברי העדים והדית רב יוסף דאע"ג דלגבי קרבן
מאמינו אף לבני אחרים לגבי איסורים כגון דטהרות לא ואי
ק"ל ח"ש קרבן והרי קרבן אית ביה איסור חולין בעורה לבני
אחרים הא ל"ק דשאני קרבן דגלי ביה קרא או הודע אליו ולא
שוידעוהו אחרי' ש"מ דכדיעשתו תלי מילתא אבל גבי איסורי'
דלא גלי דוקא לעצמו כאחז דלא האמינו הכתוב עדים אלא
בדבר של אחרים כגון ערוה או נומון אבל לעצמו סברא הוא

שיקיה כאחז יותר חק' עדים והלח"מ כתב בדעת רבינו שדעתו
כפי' התוס' דרבינא כי דמי היינו דגם ר"ז כי פטר הטעם חנו
והיינו בטומאה ישינה דטומאת הגוף דרבנן לא חשבי ליה
למתרץ דבריו ור"ז חשיב ליה ופסק דרבינא וק"ל דגם ר"ן כי
פסק כר"ז היינו בדריבא חנו ע"ש וק"ל דאי מטעם חנו
דמתרצינן דבריו אמרה ר"ז א"כ הו"ל לקאמינו גס לכ"ע כיון
דאינו מחמיש העדים דאי היה חשיב הכחשה לא היה מקימן
כלל וא"כ איך אמר ר"י יוסף לא אמר ר"ז אלא כינו לבין עצמו
ולעצמו והרי כיון דנאחז מטעם חנו גס לבני אחרים נאחז
והרב לא נרגש מדברי ר"ז אלו ולא ידעתי למק והיה כ"ל לישב
לרבנו דס"ל דר"ז לאפלוני לרבנא ולר"ן אחי דאינו ס"ל דר"ז
מטע' חנו פטר א"כ כאחז לבמרי ורב יוסף ס"ל דמטע' דנאחז
יותר מעדים ואף בטומאה חדשה וע"כ אמר לא אמרה אלא
כינו לבין עצמו ולעצמו ולא קול פוותיה אלא שקשה לוק היא
דתנן בספ"ה דטהרות כ' אומרים נטמאת וקול אומר לא
נטמאתי ר"מ מטמא וחכ"א הוא כאחז ע"ז עצמו ותני עלה
בתוס' אין אומרים לו עצמו בטהרות אלא יחוש לעצמו ופירש
הר"ש יחוש לעצמו דלגבי אחרים אין חושביל מאי דקאמר לא
נטמאתי אלא לדיריה דלהך תכא לית ליה דמתרץ דיבוריה
דלגבי אחרים נמי היה לו להושיע אלא דקסבר דנאחז ע"ז
עצמו ע"ש ואילו בספ"ט מ"ה שאר אבות הטומאות פסק
למתני' וקד' תוס' והרי לדרך הלח"מ קד' תוס' אחי כר"ן ואין
קול כרבינא ורב נחמן וזל דלדעתו כיון דמגו כח"כ לא אמרי'
דמתרצינן דבריו כדמוכח בכ"כ דל"א ובסביעות דמ"א ודוקא
בקרנן מהני דרבי קרא או הודע וכו' וכדברי הרשב"א והר"ן
ככ"מ דר"ג א"כ לגבי איסור דלא רבי קרא לדיריה מקימן ולא
לגבי אחרים ואתי הך תו' גס לטעם חנו ושלא כדברי הר"ש :

אך

א"ל אלא כינו לבין עצמו ולעצמו כוונתו לקשיבו שהיה
לו להר"מ לכתוב דלענין טהרות אינו נאחז לבמרי כח"כ בנת'
ונסתלקו מעליו תלמודי' ה"ב"ת את"ר והדבר קשה דאי להא סבר
פסק הר"מ בפרק ט"ו מה' שאה"ט הך תו' דחוש לעצמו שהן
הם דברי ר"ז וכפי' הרא"ש וזל דגם הלח"מ סבר דאה דברי
הר"מ אלו דחוש לעצמו אלא דאין גילוי דבריו כי אם שלא
יאכיל לאחרים או שלא יגבי בטהרות אחרים אבל שלא יאכל
טהרות כפני אחרים כח"ש ר"ז כינו לבין עצמו לא כפי' מהך
תו' ודברי הר"מ אלו וע"ז הסיגו הראב"ד דהיה לו לבאר נר
זה ג"כ ואב"ב ק"ל בדבריו הכ"מ שם בה' שאה"ט שקביא פי'
הר"ש כיחוש לעצמו דלא יאכיל לאחרים ודחה פי' ופי' דחוש
גס לעצמו ולא יאכל עד שיטבול ע"ש וקדבר קשה דמ"ש
בסוגיין דר"ז לא אמרה אלא כינו לבין עצמו ולעצמו מוכאר
דלגבי דיריה נאחז לבמרי ואינו חושש זכ"כ מפירשי ודברי
הראב"ד וגם הכ"מ פירש כדכריהם לדעת הר"מ וזל דבסוגיין
דכריתות איירי כמה סבר נגע דכבי האי אינו חושש ואוכלם
גשום פסידא אבל לגבי בטהרות נאחז ואילך יחוש לעצמו כיון
דאפשר בתקנת רטבילה אלא דלפי זה קשה להר"מ אחי
השקית דברי ר"ז דלא אמרו אלא וכו' דלמ"ש אין זה ענין להך
תוס' :

כי ע"ב

ג"ל לישב דעת הר"מ דת"ש ר"ז לא אמרה וכו'
פי' דאע"פ דלגבי דיריה נוגע בטהרות ואין
חוששין לו אינו אלא היבא דנוגע מדעתו אבל אכן אין אומרים
לו עצמו בטהרות כיון דלגבי דירן טמא הוא ולעצמו פירושו
הוא דלגבי אחרי' אינו נאחז להאכיל כמה שנגע והן הם דברי
התוס' וכ"מ לפ"ז דרשי ליה לאכול גס כפני אחרים דנר זה אין
גילוי בתוס' ודברי ר"ז :

וראייתי

להדובל כח"א סי' ל"ב שהביא הך סוגיא וכתב
דג' מחלוקות בדבר ר"מ ורבנן וזל ואפסיק
הלכתא

הלכתא כרי' ומשמע לכאורה דס"ל לרי' דארס נע"ב יותר חק' צרי' אף בטומאה חדשה ולא אפשר לתרץ דבריו הא לאו הילתא ומילי דכרי' נינהו שכבר כתבו התוס' דרכי' דחה ואת הסברא דאף לרי' לא הויא חת"ל אלא מטעם מנו ואפי' חת"ל דסוביא דכ"מ מתחלפת לזאת הסוביא כח"ש התוס' הא נתי לאו הילתא הוא כיון דהוי בפיקא אולנין להחמיר וברון דין לך' להביא דקרבן וכו' חת"ד וק"ל בדבריו דאף לשיטת התו' אין ברירה כודאי דרכי' ס"ל כודאי דנס' ה' מטעם מנו הו' אלא דברדך דחיה קאחר לה וכוון דסתמא דש"ס כב"ה ר"ב נקיט בפשוט דנס' דכנן ס"ל דנאמן נגד עריס בלי מנו וכ"ש לרי' הינה דס"ל דרכי' בדרך דחיה קאמר לה וזה"ל דמשמע ליה דנס' רבנן ס"ל כרי' דנס' בלי מנו והה' מקום ספק יש כזה כרי' להחמיר ועק' דאף לדבריו אין מקום להחמיר דהרי הכואר לפירושי' כב' הלשונות דלרי' אין ס' דנאמן גס בלי מנו והרי ק"ל כרי' וא"כ הו"ל ס"ס ספק אי קול כפירשי' או התוס' ואתת"ל כהתוס' ספק אי קול כסוביא דכריתות או דכ"מ וע"ק איך לא זכר שר דמחלוקת הר"מ והראב"ד הוא זה :

והנה

אמת שיש לתמוה ברעית הר"מ כיון דכב"ה ר"ב נקיט הש"ס בפשיטות גס לרובנן נאמן בלי מנו ואילו בכריתות דכרי' רבינא הס' דרך דחיה הכי הו"ל לחינקט ואין יסוב הלח"מ חכפיק לזה דאף אי ס"ל כפי' התוס' אין ספק דסוביית כריתות מוציא מירי ודאי סוביית מצינא וגס לשיטת הכ"מ קשה דאף אי ר"ב לא פסק כרי' לגבי קרבן הרי כיון דאף רבנן ס"ל דנאמן בלי מנו כודאי דהכי קול לגבי ר"מ ומה מטעם יש לפסק הר"מ דבהבנו נאמן והנראה דס"ל דלכ" התוס' וכן לפירוש דש"ה הראשון ע"כ אפשר טעין דלרבנן הטעם השום הוא מדמורו לרי' בחלכין ובכיות מקדש ולא בטומאה וע"כ היינו בטומאה דלית בה מנו ופי' ב' של רש" לא ס"ל כלל וכען דלפ"ו סוביית חלוקות הן וכ"ש דסוביא כדוהתא עדיפא ומה גס דכריתות דמורו חכמים לרי' אתיא כסוביא דכריתות לא הש' הר"מ לסוביא דכ"מ ומיהו אין זה מוכרח שול כיון דאופסיק הלכתא כרי' לית לן לפרש כמתני' דתני דלגבי ר"מ ורבנן דקול כרבנן דכרי' נינהו דאתו כרבנן דרי' שלא כהלכה אלא זל דרבנן דמתניתין היינו דרי' דנס' בלי מנו נאמן ולא רבנן דרי' דכריתא נינהו ותי' רבנן נינהו וכדוכתי טובא מנינו דל"ק ליה לש"ס דרבנן דרבנן וזה היה שיטת הש"ס דכ"מ ר"ב ולפ"ו אית לן למינקט דנס' בלי מנו נאמן וזה נראה רעת דש' דפירש גבי חילתיה דר"ל ור"ש דר"מ כי פליגי היינו במנו דמע"ל וכבר ביארתי לעיל דע"כ לרעתו בי פליגי ר"מ זרבנן בטומאה היינו בטומאה חדשה דליכא גבו דטבלתי דמתרץ אלא מנו דמורו נכסתי ולהכי פליגי ד"מ ומינה דרבנן דפליגי לר"מ ס"ל דנס' בלי מנו דמתרץ דבריו נאמן כרי' ואילו לפי' ראשון של רש" ע"כ ז"ל דרבנן דכריתא קמיתא דטומאה אינן רבנן דרי' דכריתא כ' וכאמור ור"מ נראה דלענין דניחא הדבר ספק ואולנין להחמיר דאף לחס' שביארתי שנראה דעת רש" דקול כרי' וכן יש לרין ברעית התו' דכ"מ ר"ב שכתבו דאתי הק' סוביא כלישנא דארס נאמן ע"ע יותר מק"ע מינה דרבי קול וכשיט' הראב"ד מ"מ מדעת הר"מ שכתב דאינו נאמן כי אם כמתא לא יצאנו מירי ספק וכ"ת דכרי' הר"מ נגד דעת רש" והתו' והראב"ד דכרי' יחיד הס' והלכה כרבנן אי מהא ככר דאתי להסמ"ג עשין ר"ב שכתב ברעית הר"מ והוסוף על השמועה דאין לא מתרנין דכרי' כי אם ברטעין הוא הפך הנר' ברעית הר"מ בה' שגבות ובה' כוונתו וע"כ מירי ספק לא כפיק ואולנין להחמיר וכדכרי' הדוכל לפי הדרך שכתבתי דאינו דכרי' הרובל היה לנו להקל דהיי ס"ס וכאמור איך נגד אחר כ"ל דנקטינן דארס נע"ב ע' קתר הק"צ שיהי כתב הכ"מ ברעית הר"מ ר"ש רי' לא

אחריה אלא כינו לבין עצמו פי' ללא אחריה ר"ב הלכה כרי' לא בטומאה דלית בה קרבן אכל בקרבן קול כרבנן דרי' וא"כ עכשו דליכא קרבן קול כרי' אף לרעת הר"מ וסמ"ג וא"כ ק' להרובל איך כתב דהי' ספק ואולנין להחמיר והנראה שדעת הרובל ברעית הלח"מ דרעית הר"מ כהתו' וס"ל דרי' נמי נוטעס מנו הוא דנאמן אלא שכבר ביארתי דמתני' דרש"ה דטהרות והתו' דתני עלה פסקה הר"מ בפט"ו מה' שאה"ט לא חשעה הכי אף שיש לישב בדוחק וכחש"ל ועל הכל שרכי הר"ש סס חורין דפשיט ליה דקול דארס נאמן כינו לבין עצמו יותר מק"ע ות"מ נראה כיון שנראה דעת רש" והראב"ד והר"ש כבידור דקול דנאמן בלי מנו ואילו ברעית הר"מ וסמ"ג שכתבו דאינו נאמן בלי מנו יש לנדר דאינו אלא לגבי קרבן וברעית הכ"מ ואף דלפי דכרי' הלח"מ וכן דעת הרובל נראה דכ"ה ה' אינו נאמן בלי מנו להר"מ וסמ"ג מ"מ מירי ספק ברעית לא כפיק ואין ס' ברעית הר"מ וסמ"ג מוציא מירי ודאי של הראב"ד ורש" והר"ש וכבר ידוע דמתנין אין ס' מוציא מירי ודאי אף להקל שלא ברעית הרובל שכתב הר"מ שכתב דנאמן בלי מנו ורש" ורש"י כסתם דכרי' הרובל וס"ר שהא נמי ל"מ שהרי הרובל גופיה לא סתך ע"ו הטעם דקול כרבנן דרי' דאינו נאמן בלי מנו דמתרץ דבריו אלא עיקר סמיכותו מ"ש דאף חת"ל דקול כרי' ה"י כרבנן שכינו לבין קונו ולא בשבועה דהוי דבר דשייך לאחריני ע"ש וגם הרש"ך ומקורו כרוך לא זכרו דברי הרובל כי אם מטעם זה לכר וא"כ זל דנס' הס' לא בריר לנו טעם ראשון של הרובל ואף ע"ז זל דנס' הרובל לא סתך ע"ו הטעם כי בכל אלה אחתי יש לרין דארס נאמן כדבר שבינו לבין קונו יותר מק"ע עוד כ"ל טעם להקל כמאי דק"ל לדרך הלח"מ דהר"מ ס"ל כפי' התוס' דכרי' דחיה רבינא היינו דנס' לרי' הוי מטעם מנו וכי פסק ר"ב כרי' היינו נמי מטעם דמתרנין דבריו ונראה מדבריו דרי' פליגי לר"ב וס"ל דרי' מאמינו גס בלי מנו ואין קול כרי' ע"ס והדבר קשה לדבריו וכי הלכתא למשיחא כרפריק הש"ס כובחים וכסנהדרין וא"כ לאוקמתא דרכי' דמחיקי דפליגי באמרונו אכלת קדשים בטומא' הגוף ואמר לא נטמאתי דזה לא שייך לא כותן הבית דאיכא קודש וקרבן ותיקשי למכ"מ פסק ר"ב כרי' דאינו נהוב בזמנינו אלא ודאי דכען דאמר ד' נאמן ארס ע"ע דמשמע דכדבר שבינו לבין קונו הוא נאמן יותר מעדים דשייך בזמנינו כגון טהרות דהיה שכיח בזמנים כידוע אך אוקמתת רביע בזמנינו לא יתכן וככה"ג ראיתי להתו' יומא ריב' ד"ה הלכה שהקשו בה"ג ותידעו דכ"מ אפי' כ"הו וע"ש עוד כתו' וסמך לרבר הוא זה דר"כ ס"ל לררי' גס בלי מנו מאמינו כדבר שבינו לבין קונו והרי פסק כרי' ואין חולק בדבר :

וראיתי

להרב משפטי שמואל ס' קכ"ט שכתב דאם העדים דעריס שנשבע להיות מלמד לת"ת והוא אומר שלא נשבע דאם אינם קרובין או גובינים כדבר הו' מהמני דע"כ ל"ק רבנן בכריתות דלא מהמני אלא מתרץ דבריו לא אכלתי שונג אלא חזיר וכן כנזיר כי יאמר לא נטמאתי ה"ק נשאלתי על נזרי אכל בענין אחר ודאי מהמני בלי ספק ותרע דהא ב' בושלים לכל אדם כשמעידים שעבר עבירה ע"ש וק"ל דכרי' חמה ראייה הביא מרבנן דר"מ ופשיט ליה דמסקנת הסוביא דכריתות דטעס דכנן משום מנו דאכתי לפי פירש"י לכ' הלשונות לרי' ודאי פשיט לן דס"ל דנאמן בלי שיתרץ דבריו כחכואר וכ"כ הלח"מ והרי איפסיק הלכתא כרי' וא"כ נאמן גס נגד עדים כשרים הפך מסקנת הרב ודווקא לומר דהרב הפרס כהתו' וס"ל ברעית הלח"מ דכי פסק ר"ב כרי' היינו נמי השום מנו דכל כי האי היה לנו לפרש דהנין לנו לדחות ב' פירושי' רש"י ולתפוס פי' התוס' ואף גס

ואת לפרט בדברי ר"ז ור"ז בדברי הלח"מ דכל כי האי ערכא
 צריך וזה גם אחר שנחלקו בזה הרמב"ם והראב"ד איך סתם
 דבריו בסתם משנה וע"כ דלא היה צריך לזה דחכי את"ר יוסף
 לא אמרה אלא כינו לבין עצמו ופירש"ל דלא יאכלו טהרות בפני
 אחרים וכו' בכ"ד אם לא היה מלמד בת"ת הו"ל עושה
 כדבריו נגד עדים בפני אחרים וע"כ בראיה שהביא רב'
 עדים פושטין אותו לעדות וכדבריו כתב הרמב"ם שם ולא ידעתי
 מה ראיה דעדות דבר התלו באחרים דהרי לא האמינו ר"ז כי
 אש לעצמו וזה מוכרח דא"כ תיקשי לנישאל דאדם פאמן בלי
 מנו לרובן וכן לזה פיסול עדות ככ' היכי משכחת לה דאי מוקי
 לה כשהורה הא קול אין אדם הטיע ע"ד ואין אדם נפסל
 ע"כ כי ע"ה דבריו צ"ע :

שוב

ראיתי להרמב"ם ח"א סי' י"ד שכתב דמי שאחד
 שלא נשבע כאמון נגד ב' עדים כשפים דקול כר"ז
 ע"ס ולכאורה קשה איך סתם דבריו נגד הר"מ וסמ"ג וש"ר
 לו שם בסו' כ"ג שהביא הך סוגיא דכריתות ודברי התו'
 דב"מ ר"ג שכתבו דסוגיית דב"מ אתיא בלישנא דאדם כאמון
 ע"ע ותמה הרב דבהרי"א אמרו ככריתות מודים חכמים לר"ז
 בתלמודים וכיאת מקדש אלמא בטומאה פליגי עליה ש"מ
 דלכ"ע טעמא דרבנן דמתרציני דבריו ותידין דלר"ז דפסק
 פרו קשה דככוליה ש"ס ס"ל לר"ז דהלכה כסתם וסתם מתני'
 דכריתות א"ל מה אם ירצה לומר מויד הייתי ע"כ צ"ל דחכמים
 דמתני' לאו היינו רבנן דר"י כי אם ר"ז ומ"ש בכ"מ ד"ח
 כר"מ ס"ל והיינו רבנן דר"ז דבטומאה כר"מ והשתא א"ש ש"ס
 דבבא חגיגא כר"ז דפסקינן הלכה כותיה והיינו רבנן דמתני'
 את"ר :

והנה

בעיקר קושייתו דאיך יתכן דסבר הש"ס דלרבנן
 הטעם דאדם כאמון ע"ע דהרי מדתני בריתא
 מודין חכמים לר"ז בחלוקין דטעמא משום מנו סתם דבריו
 שהרי לפי פ' של רש"י ל"ק שול דדוקא לבני קרבן מודו לר"ז
 ומטעם דכאמון בלי מנו אבל לא בטומאה דליבא קרבן אך
 לפי א' של רש"י והתו' קשה ואקושית התו' אך בתיובו שהכריח
 דכיון דפסקו כר"ז היכי סתים מתני' כרבנן דר"ז לרבי יוחנן
 דס"ל הלכה כסתם ק"ל דהא דפשיט ליה הכי תני מתני' דבר
 בשם אמרו והכמים פליגי עליה דחשיב סתם הוא תימא
 בעיני דאינו אלא יחיד ורבים ולא דבר ר"ז אלא כסתם גמור
 וכ"כ סמ"ג ר"ז ברפ"א דחולין דהא רבי דבריו של ר"ת
 ושנאו כלשון חכמים הכי דלא אמר וסתם כותיה וכי אמרו
 בנידה ד"ל וכ"ת למסתמא כרבנן יחיד ורבים הלכה כרבנים
 שהו דתימא וכו' הנה משום דתני בבא דחכמים מיותר הוא
 דחשיב סתם אבל בלא"ה יחיד ורבים הוא דהוירא חשיב
 סתם תיקשי סתמא דרישא למ"ל וכ"כ שם בנידה דמ"ט והנה
 אמת שבדברי הרשב"א ביבמות דפרק החולץ דמ"ב גבי
 ג"ס סתם ואח"כ מחלוקת יש לדון קצת דס"ל דכל דתני
 במתניתין בשם חכמים חשיב סתם וכבר תמה על דבריו הרב
 דברי אמת בקונטרסו דר"ז ע"ש וא"כ תימא להרמב"ם דחשב
 דפרוכין לר"ז דאמר הלכה כסתם כי תני מתני' דבר בשם
 חכמים וזה אינו חכמה דוכתי בש"ס שאין זה כלל סתם אלא
 כלל דיחיד ורבים ולא דבר ר"ז בה דכמה דוכתי פסקו כיהוד
 דמסתבר טעמיה כי ע"כ כ"ל בעיקר לתרץ במש"ל דר"ל ור"ס
 ע"כ ס"ל דטעם רבנן תסום דכאמון בלי מנו ומינה דרבנן
 דר"מ במתני' רפ"א דטהרות וברייתא פ"ג דכריתות ר"ז הוא
 צניין בתוס' חדשים בריש פ"ג דכריתות ר"ה דבר שמתבאר
 ג"כ הפך דעת הרמב"ם שדעת חכמים חשיב סתם ע"ש גם
 ראיתי להרמב"ם שמתא להר"מ בפ"א דשננות איך פסק דכאמון
 במנו הפך הסקנת הש"ס דפסק כר"ז ונראה דלא הוכח לו
 בישוב הכ"מ ודרך הלח"מ לא ס"ל ואנכי חוון הרביתי לדעת

הר"מ דבירושלמי בפ' כ' נוידים הביאו מתני' דס"ה טהרות
 דפליגי בה ר"מ ורבנן ואמר ר"ז כינו מתני' ר"מ מטמא ור"ז
 מטהר מילהון דרבנן מסייעין לר"ז דאמ"ר גוריון בשם ר"ב
 לא אמרי' אלא בטומאה שבה שיכול לומר נטמאתי וטהרתי
 ותני כן הדבר על אכילת חלב וכיאת מקדש ויורון ליה בטומא'
 מפני טומאת נזיר וכו' הנה מוכרז דנס ר"ז הוא מטעם מנו
 ובטומאה אע"ג דאיבא מנו פליגי עליו רבנן מפני טומאת
 נזיר דלית ליה מנו וכיון דהר"מ הפרש הסוגיא דכריתות
 פתוס' כדברי הלח"מ אע"ג דרבינא בדרך דמיה קאמר לה
 תפס כוז דעת הירושלמי דפשיט ליה הכי כדעת ר"ז דאין ס'
 דש"ס בבלי מוציא מידי ודאי הירושלמי כידוע ומינה פשיט
 ליה הכי מוכ"ש כדעת רבנן דמטעם מנו הו"ל אע"ג דכש"ס
 בבלי לא בריר ליה גם ראיתי להרמב"ם שהצ"ע דברי התו'
 דנראה דס"ל כהר"מ דכנויר ד"ך תנן מי שהיו ב' כתי עדים
 מעידות אלו מעידין שגור ב' ואלו שגור א' נחלקו עדותם
 ויקסו בתו' היכי דמי אי בשותק שתיקה כהוראה דמיא
 ותיירו דמכחיש לכל אחת ואחת וכיון דקול ככ"ה דנויר ב'
 דיש בכלל ה' שתים ואי דמכחיש העדים הוא כאמון א"כ הו"ל
 לומר דאינו נזיר כלל וש"מ דס"ל כהר"מ דבלי מנו אינו כאמון
 זה כ"ל ברור כוונת הרמב"ם ותמיהני להרב חזון כ"מ תמודה
 דקע"ו שהביא דברי הרב וכתב דמתני' שהקשה הוא יש
 ראיה שאין הלכה כר"ז ע"ש שניראה שהכין דהרמב"ם הביא
 ראיה מהך מתני' דקול כר"ז וזה אינו כמש"ל המעיין וכוונתו
 להקשות מה שתמה להר"מ גם להסת' מש"ל דכריתות דפסקו
 כר"ז ומ"ל מדרו דגם התו' דנויר קיימי כשיטת הרמב"ם וכ"כ
 דעת רבינו עובדיה בפ"ג דנויר מו' שפ' כתיורין ראשון של
 התו' דאיירי במפחשים וכ"כ בספ"א דטהרות מ"ט שפ'
 דכאמון דמתרץ דבריו ע"ש וראיתי להרשב"א בחי' ליבמות
 רפ"ו ולהנמקי יוסף גבי מ"ש אלא לאו דאשתיק ושתיקא
 כהוראה דמיא שיקשה דבפ"ג דקי' דס"ה דייק מינה אבי
 איפכא משום נאמנות העד ותיירו דסוגיין דיבמות אתיא
 בלישנא דטעם רבנן משום דאדם נע"ע וסוגיין דקי' אתיא
 בלישנא דה"ט דמתרציני דבריו וסוגיין דכריתות הכי אולא
 והכי קול דסוגיית בדוכתא עדיפא וגם לישנא דמתני' דתני
 א"ל מה אם ירצה לומר מויד הייתי משמע הכי את"ר גם
 הרמב"ם בחי' לקי' דס"ה כתב כדבריהם וכו' הרמב"ם שם
 בקי' ע"ש ומדבריהם יש להכריח דאינו ברור כדעת רבנן
 בריש פ"ג דכריתות דמשום מנו הוא ופליגי הני תרי לישני
 ואע"פ שכתבו דקול בלישנא דטעם רבנן משום מנו היינו
 כדעת רבנן דאינו כדעת ר"ז לא אפליגי בו לישני ולכ"ע ס"ל
 דכאמון בלי מנו וכיון שפסקה כר"ז מינה דלא קול כרבנן דר"ת
 וכי כהו דקול בלישנא קמא דכאמון משום מנו היינו דטעם
 רבנן כפי"א כן ונוינה דרישא כי האמין עד אמר משום נאמנות
 ולא משום שתיקה כהוראה דבזה לא פליגי ר"ז שהרי מסתם
 לית לן למשוי דפליגי לפסק הש"ס דהלכה כר"ז בלי חולק וכיון
 שכן גם מן הכד הזה יש הכרח לשיטת הראב"ד דכאמון נגד
 ב' עדים בלי מנו וכ"כ מדברי הר"ן בפ"ג דקי' גבי ע"א
 והנה שותק שכתב ו"ל שמא תאמר אנו דכין בע"כ הודאתו
 בשתיקה דתנן בערכין חייבי חטאות ואשמות אין מושככים
 דמשום ה"ט פטרי רבנן כתיי אע"ג דאינהו מהימני וכדראיתא
 בסוגיין דיבמות דהתם דכיון דחילת דפשיה לעולם אינו
 נותחייב אלא ע"פ עצמו ע"ש מוכרז מדבריו דנקיט כפשוט
 כדעת רבנן דר"ט דכאמון בלי מנו ולדבריו אין ס' דהכי קול
 כיון דאתו רבנן כר"ז וש"מ דקאי בשטת הראב"ד כאופן
 שנראה דעת רש"י והתו' דכ"מ והר"ן והראב"ד והרא"ש
 בספ"א דטהרות וכ"כ דעת הרמב"ם והרשב"א והרמב"ם
 דכאמון אדם דברר שבינו לבין קונו נגד עדים גם בלי מנו
 והחולקים

והחולקים לזה הם הר"מ והסמ"ג וז"ל דאם הם לא ס"ל הכי מו
 אם לנבי קרבן וכדעת הכ"מ אך התו' דנזיר ד"ך נראה דגם
 בלי קרבן כפי מנו וז"ל דנזירות כמי גזירי קרבן רחייב קרבן
 על נזירתו וא"כ ז"ל דהתו' להך תירוגא חוקמו למתני' כדכתיב
 דר"מ בריש פ"ג דברייתא דס"ל דהטעם גמגו הוא דנאחן
 וזהו דלמאי דקול' כרו' אה"ן דאינו טהב גזירות כלל להך
 תירוגא וא"כ אין חולק ע"ז כלל להדיא כי אם הרובל ומשפטי
 שמוא שכתבתי לעיל ואינו רואה מקום להחמיר נגד הרשומים
 שזכרתי וכ"ש עכשיו שהרומט פשיט ליה הכי עד שה"ע
 דכרי הכ"מ כוה' ;

גם ראיתי להרש"ס חז"ר ס' ע"ו דנקיט בפשוט דקול'
 כרו' דנאחן בלי גמגו גם ראיתי להרכ שורש יוסף
 שהכריח בדעת הבריות דס"ל דרבנן פטרו גם בלי מתרן
 דכריו ס"מ דהכי קול' וע"ש כדכרינו טעם להשיב גם ראיתי
 להתשכ"ן ח"כ ס' קמ"ח שהשיב כמי שנשבע בדבר והעירו
 עליו והוא אומר דע"ת נשבע שהשיב הו' הלוי דדמי לכ' ח"ל
 אכלת חלב והוא אומר שזמן אכלתי שאינו נאמן להכחישם
 ודחה הרב דשם בכריתות אסיק הש"ס דאף בטומאה חדשה
 נאמן ע"ש הרי דנקיט בפשוט דקול' כרו' דנאחן וכשיטת
 הראב"ד ומיהו ק"ל אין לא זכר דעת הר"מ דחולק ע"ז והרי
 ידוע דנקומו אחרים דהר"מ ונהגו לפסוק כוותיה כה"ש
 ההשכ"ן באותו חלק בס' דנ"ו דהכחינו לרון ע"פ כפרו זולת
 קנת דברים ואחד מהם דין גזירת ע"ש גם ראיתי לכן כנו
 בכפר יבין וכעו ס' קכ"ד שכתב דבג" דכריס לכר ומורדת
 אחד מהם לא נקנו לפסוק כוותיה ומיחא הוא כעניי נומר
 דגם זאת אחר מהג" וז"ע ומ"מ נקוט מיהו דרעתו דקול'
 דנאחן בלי גמגו ויחלל ראיתי להרב תורת חסד ס' י"ו שהעלה
 בזה דפליגי רש"י והראב"ד ע"ס התו' והר"מ ומיחא על הרומט
 כי י"ד שלא חס לסכרת התו' והר"מ ע"ש ולדידי לק"מ דאי
 מהתו' ל"מ מירי דאע"פ דפירשו דדמי רבינא דגם לרו' כעני
 חגו אכתיז ול' דדמיא בעלמא הוי וכוון דהתוס' בכ"מ דג'
 נכתבו דש"ס רב"מ אתי כלישנא דנאחן בלי גמגו לא שבקינן לה
 מפני דחיית רבינא אף לבי' גם מהר"מ לא ראה שהרומט כסי'
 נ"ג הכיא בכרתו והנ"ע והעלה עיקר כהראב"ד גם ח"ש
 דכשבועה דשייך לאחריני לכ"ע אינו נאמן כה"ש הרובל ח"א
 ס' ל"ב ואין כתב הרב להפך האנחי ל"ק דאע"פ שגם
 הרש"ך ח"כ בס' קמ"ט אינו כשיטת הרובל מ"מ הרב מקור
 ברך ס' ל' אחר שכתב בדכרי הרובל גמגם עליו מדכרי
 קרא"ש והטור דס"ל דנאחן גם בדכר דשייך לאחריני וכן
 ראיתי להפ"מ ס' ג' כה"ג שהאריך להוכיח כן מהר"מ והר"מ
 שאין ע"ש שלא זכר דכרי הרובל והרש"ך ג"ה ח"ת הרש"ס
 חז"ר ס' ע"ז ולא דחה בדכרי הרובל נראה כן וכן נראה הת'
 התשכ"ן ח"כ ס' קמ"א שהאמינו בשבועה דשייך לאחריני
 נגד עדים וכן מת' הרשכ"ן כנו ה"י ק"ח ועיין כתשכ"ן ח"ד
 דכ"ג כ"מ ח"כ ע"כ אין ספק כי גם הרומט דעתו כן גם
 ראיתי להתורת חסד גם שהכריח בדעת הרש"ס כהר"מ דאינו
 נאמן נגד עדים בלי גמגו דכתב בכלל זור' ס' ב' וז"ל כיון שלא
 האמינה עליו כב' עדים נאמן ראובן נומר מרנונו אני יוצא
 שאחרי שאנא ופטרתי מהשבועה כי הדברים הללו בינו
 ליוצרה ע"ש והרובל ח"א ס' ל"ב עמד בה והתורת חסד כתב
 ליושב דכרי הרש"ס רה"ק מחמד שלא האמינה כב' עדים
 לכן נאמן בדכר שבינו ליוצרו אבל אם היה תאמינו כב' עדים
 הו"ל כאילו יש עדים הכאמים אותו ואינו נאמן גם בדכר
 שבינו ליוצרו ע"ש וסבב קדמו בזה הר"א שאין והאריך ע"ז ע"ש
 מ"מ לדידי ל"מ שגל דכוונת הרא"ש הוא דאם האמינה כשני
 עדים אף דקול' בדכר שבינו ליוצרו נאמן נגד כ' עדים
 כשיטת הראב"ד הכא אינו נאמן דכהאמינה נגד כ' עדים

הו"ל כאילו ככלל בכלל השבועה דשיטור לא יועיל אף בעדים
 כל זמן שתכחישו ומעין זה חתם כתב הרובש כס' ש"ח
 כנתן גט ע"ת אם לא באתי והאמינה נגד עדי' דאף אם כאו
 העדים והעידו דכח הוי גט דהוי כאילו אחר יהא גט אפי' אם
 באתי כל שתאמר היא שלא באתי ע"ש והן הם דכרי
 הרא"ש חלו ושוכ מנאתי ררך זה כתב הרש"ס ח"א הע' ס'
 קנ"ח והוא נכון כעניי וכוון סגן החכם עיניו יחוו דל"מ דס"ל
 דאינו נאמן נגד עדים כלי גמגו ;

אך

את זה ק"ל כת' התשכ"ן דאין פטרו חשבונותו
 נגד עדי' בטענה דע"ת נשבע דאף אי קול' כרו' הכי
 אחר' ר' יוסף דלא אחרה חלא בינו לבין עצמו ופירשו דכפני
 אחרים אסור וכ"כ הראב"ד בפ"א מה' זמנות שכתב ולא
 יאכל וכו' וכ"כ הרש"ס חז"ר ס' ע"ו והנה אמת שראיתי
 להרומט ס' י"ד דכי אסר רב יוסף לעשות כפרהסיא דוקא
 נבי טהרות הוא דהחמירו בי הכי דלא ליתו לזלונו כטהרות
 ע"ש אך תתני עליו ששם כב' כ"ג כתב הרב נופיה להשך
 דלמד מהך סוגיין לשבועה דכפני אחרים אסור ודכריו
 סיתראי גינה גם עיקר חילוקו להקל אינו מספיק שז"ל שגם
 ככל החיסוריאסר הטעם זה גופיה דלא לזלונו כיה ולפי
 דחייה ה' בטומאה נקט רש"י דלא לזלונו כטהרות והיה נראה
 דיש להקל גם בפני אחרים כל שאינו בפני העדים שהכחישו
 שכ' בתכרי הראב"ד בה' סג' שכתב וז"ל ולא יאכל קדש בפני
 העדים וכו' אלא שרש"י כתב להדיא דכפני אחרים אסור
 והכי רייק לישניה דרוו דאמר בינו לבין עצמו נראה דהל
 בפני אחרים אסור הפך דעת הראב"ד כי ע"כ הו"ל ליישב
 דכרי הראב"ד דכי העירו כ' בדכר שהתורה האמינתם הו"ל
 כאילו כ"ע עדים בדכר וזהו שכתב ולא יאכל קדש בפני
 העדים ועם סוה דוחק ביתן ל' אחר כרי ליישב דכריו וכרי
 דלא לאפשי במחלוקת ומ"מ ח"א אי' הראב"ד מתיר בפני
 אחרים שאינם עדים נראה דנקטין כר"ש שכ"כ פשט הש"ס
 וגם הס"מ שם והרש"ס חז"ר ס' והרומט כח"א ס' י"ד וס'
 כ"ג הכינוי בפשטו בן זאת זה תתני להדיא חז"ר ס' כ"א
 שהתיר הה"ג בפני אחרים דאינו עדים וכשיטת הראב"ד
 והוא תימא בעיניי אין לא חס לפירשו נפשט הסוגיא והרב
 גופיה נגדר אחריו כח"א וכ"כ לה"ש שגם הראב"ד אינו חולק
 עם רש"י וז"ע ומ"מ כ"ל עיקר כפירשו ועכ"פ קשה בי קושיין
 בדכרי התשכ"ן וכה"ג ק"ל בת' הרובל ח"א ס' ל"ב שהאריך
 להחמיר היבא דמכחש כ' עדים כשרים הטעמים שונים אך
 לא כתב דכ"ד ל"כ ע' אסור דהוי רב שכתבסיא וכדכרי
 דיו וכן קשה בת' משפטי שמואל ס' קכ"ט שהיה לו לאסור
 בכ"ד ח"א וכה"ג קשה להרב מקור ברך ס' ל' שכ"ד ג"כ
 היה לו להחמיר נוטעם זה לכ"ע כי ע"כ חלא נ"ל דס"ל דע"כ
 לא אסר הו' חלא בדכר דקום עשה כי התם דאובל טהרות
 גרעתו כפני אחרים ואסרו לכתחילה זה כיון דיכול לעשות
 זה בינו לבין עצמו כלי שום פסידא משא"כ כדון התשכ"ן
 והרובל ומשפטי שמואל ומקור ברך דהוי מירי דשב ו' תעשה
 ואם באנו לאסור עליו בפני אחרים לא תוכל עשאו גם כינו
 לבין עצמו דעיקר שבועתו היה בינו לבין אחרים ומיהו מדכרי
 הרש"ס ס' ע"ז יש להוכיח דהכל תלוי בין קום עשה לשב ולא
 תפשה דאינו לחילוק כ' גם כדון הרב אינו באפשר לעשות
 כדכריו בינו לבינו דכרי שבועתו היה בינו לבין אחריו ואע"פ
 כן אסר הרב בפני אחריו וכן נראה מדכרי הרומט ח"א ס' ג' ;

הכרל

העולה בענין זה הוא דלרש"י והתו' דב"מ
 והראב"ד וס"ר שכתב"א דטהרות והר"ן כפ"ג
 דקי' וכ"ך דעת הרמב"ן והרש"א והרובשא והתק"ז הוא
 דאדם נאמן אף להקל באיסור תורה נגד כ' עדים כשרים וכן
 הקב"ש הרומט והרש"ס ושורש יוסף וכ"כ דעת הר"ש יונה
 כס'

כפי' ק"ך וכן התשב"ץ כח"א סי' קנ"א וח"ב סי' קמ"א ואף
הר"מ ופמ"ב ותו' נזיר ד"ך כתיבין ראשון דפלוני עז' ול' דהיינו
דוקא לבני הויב קרבן אבל לבני איסור גריד יורו וכדעת
הכ"מ ומינה ל"מ גם והירושלמי דפ' שני נזירים והחולק עז'
הוא הלח"מ כדעת הר"מ והרז"ל והרב משפטי שמואל והרב
תורת חסד כי ע"כ כ"ל עיקר כדעת המתירין ומיהו ראוי
להחמיר בדבר תולה האיל ונפיק מפותייהו דרבנן הנו' ומ"מ
להאכיל אחרים לכ"ע אסור כדכרי ר"ז ואין חולק בדבר וגם
כפני אחרים אסור כשיטת רש"י וגם במירוד שב' זא"ת שיט'
לדון כדעת התשב"ץ והרז"ל והרב משפטי שמואל להתיר יש
להחמיר מדינא מוטום כפק בהצטרף דעת הסוכרים דכ"ג
אינו נאמן נגד עדים בלי מנו דמתרין דכריין אך לכ"ע בחבו
דמתרין דכריין אין כפק דנאמן נגד כ' עדים כשרים וראיתי
להר"ן כת' סי' י"ז שהשיב בדי שטבע והעיר עד אחר דאמר
שבכל פעם ופעם שישל ויותר האיסור שחולק עליו פעם אחרת
אע"פ שהדבר ברור שאין לחוש בשביל דהו"ל ע"א בהכחשה
כמו שנראה משטר. קבלת העדות שהכחור. אחר אינו יודע
בפניו כל כעס ופעם ע"ש נראה דאם היו כ' עדי' היו נאמנין
אף שהדבר בינו לבין קונו הוא הפך דעת רוב הפוסקים ואילו
מדכריין כפ"ג דק"י שהבאתי לעיל יש להוכיח דס"ל דנאמן אף
נגד כ' עדים וקטו דכריין אהדדי אך אחר הישוב ל"ק דשאינו
הכא שאינו מכחיש לא אומר אינו יודע דכה"ג לבב"ב לכ"ע
גם בדבר שבינו לבין קונו נאמנים העדי' וזה ברור גם כדעת
הרשב"א נראה דאיה דקאי כשיטת הראב"ד שכתב בת'
הביאה הכז' אה"ע סי' ת"ח דמי שאמר קדשתך ועדים
מכחשים אותו נאסרו קרובותיה עליו דשו' לנפשיה חת"ד
והוא נאמן ע"ע יותר מוק' עדים ע"ש וכ"ת שאני התם דהוי
להחמיר אבל להקל לא ס"ל הכי אלא ס"ל כהר"מ דבעינן
מנו דמתרין דכריין זה אינו שהרי כי איתמר בש"ס לשון זה
דאדם נע"ע יותר מוק'ע הוא כהך סוגיין דכרייתו ואף להקל
הוא ואידעת הרב דלא קול' כוותיה דהך מ"ד לא הוה נקיט
בפתם והוא נאמן ע"ע שזה אינו כי אם ככ"ד דהוי להחמיר
וכל כי האו היה לו לבאר כי ע"כ כ"ל שגם הרשב"א קאי
כשיטת הראב"ד אך את זה היט' לדון כדעת רש"י דאינו נאמן
נגד עדים כשרים ממ"ש רש"י ביבמות דפ"ח ד"ה ועשו וכו'
שכל אדם נאמן ע"ע באיסורים כדבר הכרור לו אלא א"כ יש
עדות כשירה בדבר ע"ש הרי נראה דאינו נאמן נגד עדים
כשרים והדבר קשה דהרי מפרשה בכריתות ד"ב מתבאר
דפוסק כד' וכמ"ל וכו' הת"ח סי' י"ג ש"ר דהא נמי ל"ק
דהכא נ"כ הוא דבר שמונע לבעל שניסת לו וכד' את"ר
יוכף דלעצמו נאמן ואינו נאמן לאחרים וזהו דבאיסור דאינו
נוגע לאחר דנאמן גם בעדות כשר ועיין בת' הרש"ר סי' ח"ד
סי' ק"י"א וק"ל"ב ומיהו ק"ל בענין זה מדתנן בכתיבות דפ"ו
דוכניה בן הקצב נשבע דטהורה היא אשתו ואמרו עליו אין
אדם מעיד ע"י עצמו ע"ש והשתא קשה דתינח דהאשה עצמה
אענה נאמנת לומר טהורה אני כשיש עדים שנשכית שאינו
דבר שבינו לבין קונו כיון דנוגע איסור גם לבעל אך כשהאשה
והבעל הם אומרים טהורה הו"ל דבר שבינם לבין קונס דהם
נאמנים נגד עדים כ"ש הכא דלויכא עדים וכ"ת כיון דאיכא
עירי שביה ואסרו חכמים ותפק כאילו ודאי נטמאת וא"כ הו"ל
דכרי האשה והבעל נגד עדים מ"מ קשה לר"ז דס"ל דנאמן
לנמי ה"ן הו"ל להאמינו ואף להחולקים דכעי שיתרין דכריין
דלא ליהוי דכריין נגד עדים הרי ה"ן אין בדכרייהם נגד עדים
ויל' דמעלה עשו בחיסק ומעין זה כתבו התו' ש"ס ד"ה בחסיח'
יע"ש א"כ ול' דלהפירוד איש מאשתו דבר קשה הוא כי עוח
במות אהבה וחששו דילמא חשקרי כרי ליקיים זוגם וזה כ"ל
יותר נכון וראיתי להרב כרם שלמה בת' ח"ד סי' כ"ד להר"מ

בכר יהודה שעמד אי נאמן בשבועה נגד עדיב וכתב כפשוט
דאינו נאמן והביא ת' הרז"ל ח"א סי' ל"ב ושוכ הביא ת'
מוהר"ז אבא כח"א סי' א' ד' שהבין כת' הרא"ש דנאמן נגד
עדי' ותמה עליו דאיך יעלה כדעת דהרא"ש ס"ל הכי דברבר
שבינו לבין קונו נאמן לבני עדים דא"כ כ' לדעתו איך אינו
פוסלים אותו ככ' עדים לעדות ולשבועה דפשוט דהרא"ש לא
יחלוק עז' דהוא מוסכם והלכה רווחת בישראל כח"א הרז"ל
אדרכא מדכרי הרא"ש נראה להדיא דלנבי עדים אינו נאמן
שהרי כתב כיון. שלא האמינה עליו ככ' וכו' ע"ש והם דברי
תימא דהכרז זה למ' מירי' שכתב כתב הרש"ר כה"ע סי'
קנ"ח דשאני נאמנות דהוי כאילו אמר הפי' בכלל שבועתו
דאם יעירו יהיה כשבועתו ומה שהבין מוהר"ז אבא כדברי
הרא"ש כן הבין הרש"ר' כפשוט שם ותו מאי ק"ל למוהר"ז
אבא ויותר קשה שהוא גופיה לעיל הזכיר ת' הרש"ר' הלון
וגם מה שתמה דאיך יתכן דנאמן ואינו פוסלים אותו ע"י שנים
הא לא מפרעא דכבר אמרו שם בכריתות דאינו נאמן אלא
לעצמו ולא לבני אחרים והרי פי' סול' עדים ושבועה דבר שבינו
לבין אחרים הוא וכבר תמהנו לעיל להרז"ל ולהרב משפטי
שמואל שהביאו ראיה זו וע"ק איך לא ראה דכרי הראב"ד
כפ"א מה' שבבות דס"ל הכי דנאמן נגד עדים וגם בכריתות
ד"כ לכל הפי' מביא לן וכבר ביארתי לעיל שכן דעת רוב
הפוסקים ואיך לא ראה ת' רש"ר' ח"ד סי' ע"ו ות' הרז"מ
ח"א סי' י"ד וסי' כ"ג וח"ד סי' כ"א וע"ש בסי' י"ד דפשיט
ליה דאע"ג דנאמן לבני דירה נפסל לעדות ע"פ שנים וכת'
דדעת רז"ל ומ"ש והרב הנו' לחלק דשבועה דשייך לאחריו
כ"ע יורו דאינו נאמן זה אינו דהוי פי' סול' עדות ושבועה אינו
תלוי בשבועה דשייך לאחריו דכלל מין שבועה נפסל סוף
דבר שבכרי הרב נפלאו ממני ועל הרז"ל ומ"ן אינו מנטערים
בהכרח זה והוא כא' להוסיף עליהם אך את זה לבי' מהסס
דבאיסור לא ליהוי מהימן נגד עדים כדעת הרז"מא שכתב
בחי' ברש מכות דתנן מעידין אנו באיש פ' שחייב בלות
שהקשה והרי הוא נאמן יותר מהסס דתנן מה אם ירצה לומר
חזיר הייתי וכשלמא להוהו טעמא דאיתמר בכריתות דנאמן
יותר מוק' עדים דכתיב או הודע אליו ול' דהכא אינו נאמן
נגד עדים דהכא לא כתיב והדבר מסור לכ"ד אך לטעם
דמתרצנין דכריין מאי איכא למימר וכו' ע"ש נראה דדוקא
גבי קרבן דבלי קרא הוא דנאמן יותר מעדי' וא"כ בכל איסור
שאין בו חיוב קרבן אינו נאמן אלא שבכרי ר"ו שהתיר לאכול
טהרות וכן מדכרי הר"מ בפ"א מה' שבבות והתשב"ץ ח"ב
סי' קמ"א והר"מ ושאר פוסקים לא ס"ל הכי כי ע"כ כ"ל
דלא לאפשי' במחלוקת שכוונתו דחייב בלות אינו דבר שבינו
לבין קונו אלא דבר שבינו לכ"ד ולכן אינו נאמן אך לטעם
דמתרצנין דכריין אין סברא לחלק בדבר שבינו לבין קונו לדבר
שבינו לכ"ד והכי דייק דכריין כח"א והדבר מסור לכ"ד וש"ר
בחי' הרמב"ן שכתב כדכרי הרז"מא דכריין דייקי טפי לת"ש
ע"ש דדוק וראיתי בספר פרי הארץ ח"א ח"מ סי' ח' דס"ו
ע"ג ת' למוהר"א יצחקי שתמה בת' הרז"מ ח"א סי' י"ד
שכתב דנאמן אף נגד ב' עדים בדבר שבינו לבין קונו ואיך
כתב כאן בפשוט שהוא מחלוקת הרמב"ם והראב"ד בפ"א
מה' שבבות וכרי הרמב"ם הם הפך פסק זה ע"ש ואחרי
החפילה דהרי לא ראה דהרז"מ גופיה בסי' ג"ב הביא מחלוק'
זה והכריע מהסביבות כדעת הראב"ד והכ"ע דעת הרמ'
וכן בשאר תשובותיו נקיט ואזיל בן לעיקר כמו שהבאתי דכריין
לעיל ועז' סוף כאן בסי' י"ד דסתם כדעת הראב"ד ועיקר
קושיות ככר תמה נ"כ בת' תורת חסד סי' י"ו ותמהנו על

דכריין כן כמו שביארתי לעיל :

וְהַנְּהִיגָה כעתה נדפס מקורב הכנה"ג ושם בחור סי' ר"ו
עמד בחקירה זאת אי כאמן על עצמו נגד עדים
והביא דברי הרזבל בח"מ שכתב הדבר הפך והקשה דמת'
הרשב"א הביאה הכו' בחור והרז' בירב סי' ג' והרב כנאל
סי' כ"ה נראה הפך ותיקן דגם הרשב"א לא האמינו אלא
כשאין עדים מכחישין והכרית כן חמ"ט הרשב"א בת' דאם
חזירים שהיא חשוד אינו כאמן שפטרו חשבוניתו את' ד'
ותמהני עליו איך לא ראה דעת רוב הפוסקים דכאמן אף נגד
עדים וכן הכותבו התשב"ץ והרימט רבו וגם כדעת הרשב"א
כבר ביארתי שדעתו כן והראיה שהביא שבעשה חשוד ע"פ
כ' עדים למ' חזירי דהרי אסיק הש"ס בכריתות דאינו כאמן
ברוב המונע לאחרים וחשוד מונע לאחרים וז"ע ועיין בת'
הרל"ח סי' ק"ו כי מן הב"א ר' ליפשינו בעיין שנסתפק בו הרב
חש"ל אי אמרינן שוי' לנפשיה חת"ר נגד כ' עדים כשרים שכבר
נתבאר מהך סוגיא דכריתות דאע"ג דאדם קרוב אצל עצמו
ואינו בתורת עדות היינו בעונש חיתה בדבר שבינו לכ"ד או
פרוה או חמון דדבר שבינו להבירו הוי אצל דברים שבינו
לכין קונו לנכי עד כשר לכ"ע הוא כאמן אף להקל באיסורי
תורה כדתנן בכריתות דמי' ער אומר אכל והוא אומר לא
אכלתי פטור וגם ככ' עדים ואית ליה חמו ומנינן לתרץ דכריו
לכ"ע הוא כאמן אף להקל וכ"ש להחמיר וכדתנן בכריתות כ'
אומרים אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי דהיל' דפטור אף
נגד כ' עדים כשרים ולא מנינו לתרץ דכריו לפי דעת רוב
הפוסקים שכתבתי לעיל דס"ל להקל כאמן וכ"ש להחמיר ואף
החולקים יש לומר דה"ל להקל אצל להחמיר גם הם יודו
דכאמן לאסור ומ"מ אין ספק דנקטינן להחמיר כדעת רוב
הראשונים דס"ל דנאמן נגד כ' עדים אף להקל כמו שביארתי
לעיל וכיון שכן תמהני להרזבל ח"ג סי' פ"א שנסתפק באטע
שאמרה נתקדשתי לפ' ובאו עדים והכחישה אם נאסרה חזין
ש"ל חת"ד אף נגד עדים אי לא והביא ראיה דנאסרה חמ"ט
בשכונות דמ"ל כל האומר לא לוייתי כאלו אומר לא פרעתי
דמי' הוי דהודאת עצמו כאמן נגד עדים וה"ן דכוותה ולמה
שכתבאר פשיטות ספק זה הוא תלוי בהך סוגיא דכריתות
והרב גופיה הביא מחלוקת זה בח"א סי' ל"ב והעיד
דבמחלוקת שני אי כאמן נגד עדים ואולינן להחמיר ומינה
ה"ן תלוי במחלוקת זה ולשיטת הראב"ד וסיעתיה נאסרה
דאי להקל כאמן כ"ש להחמיר אך לדעת הרמ' אינו כבוד
להתיר שיל' דוקא להקל בעינן שיתרץ דכריו אכל להחמיר
אה"ן דכאמן לבטרי והראיה שהביא מהודאת כע"ד למ'
דהתם שאני דמדת' הוי דכאמן כממון כמ"ט בכ"מ ר"ב וקי'
דס"ה ופירש' דכתיב בחזרה מקנת כי היא זה אכל באיסור
מנין הא ק"ל איבוד תהבון לא ילפינן וכ"כ דשם בקי' דס"ה
הקשו דמלך פרוה חמון כב"ש דדבר דבר ותיקרו הלא אפשר
הכי דכלאו ג"ש לא ילפינן והוי באיסורים אין לנו בו שום ג"ש
ואפי' בענין קידושין הוי אחרו המסוס דמחייבא לאחרינו לא
ילפינן הך ג"ש וראיתי להר"ם די כוסון סי' נ"ו ולהרב משנה
למלך בפ"ט מה' אישות הט"ו שתמהו להרזבל דפשיטות
הפיקו אינו מראיה שהביא רל"ד לספק הרב והדין פשוט חת'
הרשב"א שהביא הכו' ביד סי' א' דשומט שאמר לא שחטתיה
נגד עדים לכ"ע שרי ולדידיה אסור משום דס"ל חת"ד ע"ש
ואחרי המחילה אי מהא למ' שהרי ברבר שבינו לכין קונו היבא
שאומר נגד עדים ומנינן לתרץ דכריו שלא יהיה נגד עדים
אין ספק ברבר דכאמן לכ"ע כדק"ל בכריתות די"ב באומר לא
אכלתי דמתרנינן לא אכלתי שובג אלא חזיר ואין חלק לזה
כי אם ר"ב ולא קיימתא לן כוותיה ושם בע"כ אחרו דאי התרץ
דכריו ואינו מע"ג בס"ר מורה ובכרדא' שם וכמ"ש דכריו
לעיל והרי כדון הרשב"א מנינן לתרץ דכריו לא שחטתי

דהיינו שנפסלו כשחיטה דלאו שחיטה חשיב וכמ"ש הרשב"א
בת' זו וע"כ האמינו נגד עדים אכל כמחיש את העדים
לבטרי כדון הרזבל וכן ככל ש"ל חת"ד נגד פריה ולא מנינן
לתרץ דכריו אה"ן דגם לדידיה שרי וכת' הריכי כאמן היינו
היבא דטען אינו ופירש דכריו שכונותיך אכל אנו לא
מתרנינן דכריו וכדמוכח חמ"ט התו' בכ"מ ר"ג ד"ה תה
והסמ"ג עיני רוב זה אינו דהתו' עצמם בכריתות די"ב ד"ה
א"ר מתבאר מדכריהם דאין נמי מתרנינן דכריו כלי שטעון
וכן הכואר מדכרי הר"מ בפ"ג וכפ"א מה' שגבות וכפ"ט
מה' בוירות וכ"ן לי כדעת רוב הראשונים וכמ"ש ע"ז לקמן
כפי ח"ן וא"כ אכתי חשיב שפיר דמתרנינן דכריו ואם נפסק
לומר שגם התו' והר"מ לא כתבו דאין מתרנינן דכריו כי אם
כשהכעל דבר שותק או אומר אינו יודע' למה נתכוונתי אכל
בפרש דכריו דהוי הכחשה נגד עדים אה"ן דלכ"ע אינו
כאמן גם זה אינו שראיתי כשיטת רב בגלגל לכ"מ ד"ג שכתב
שם הרשב"א גופיה הפך זה דכי מסיק הש"ס בכריתות די"ב
דכאמן מטעם דמתרנינן דכריו לא אכלתי שובג אלא חזיר
ואע"פ דאסיק דיבוריה לא אכלתי כלל אנו מאותה שעה
שאמר לא אכלתי רואין אותו כאלו אמר לא אכלתי שובג אלא
חזיר ואע"פ שכשאר רינים אין אומרים חמו כזה במקום עדים
שאני הכא דכתיב או הודע אליו ע"ש הרי דאע"כ שייך
להאמינו מטעם דמתרץ דכריו דוקא לכ"ע אינו כאמן כמ"ש
הרב דחמו כזה במקום עדים בעלמא לא אמרינן וראייתו
חש"ס רכ"ב רל"א דשכונות דמ"א דלא אמרינן חמו אף היבא
דמנינן לתרץ דכריו משא"כ לנכי דידיה דרבייה הכתוב
וכת' הרי לא רבייה כי אם לנכיה חיוב קרבן זה אינו דהרי
דכי יהודה ס"ל הכי גם להאמינו בטהרות שנגע בח"ש רב
יוסף בכריתות די"ב וכפירש' שם ואדרבא איסור כלי קרבן
כאמן טפי לפי מ"ט הכ"מ בפ"א מה' שגבות כדעת הרמב"ם
דאי כאמן להקל כ"ש להחמיר וא"כ במחשוש את העדים דלא
מני לתרץ דיבוריה כלל אכתי לא שמענו דנאסר אך כבר
כתבנו דפשיטות ספק זה תלוי אי ק"ל כדו דאדם כאמן ע"פ
והרשב"א ג"כ הוא מדעת רוב הפוסקים דס"ל דכאמן בלי
תתרץ דכריו שכ"מ חת' שהביאה הכו' באה"ע סי' ת"ח ואכתי
חזירי הידור לא יבאנו שיל' דלדעת הסוברים דכלי חמו אינו
כאמן להקל ה"כ אינו כאמן להחמיר אלא דלא נפק"ל מירי
כיון שדעת רוב הראשונים דכאמן בלי חמו להקל וכ"ש להחמיר
וכן ק"ל להרש"ם חא"ע סי' ט' שכתב כאב שקדש בתו ללאחר
והעידו עליו שהיה קטן והאב אמר שהיה גדול שכתב חכם
החולק דלא אמרינן ש"ל חת"ד נגד עדים והשיב הרב שגם
הוא היה חושב כן וש"ר ת' הרשב"א שהביא הכו' ביד סי' א'
דמכואר דאף במקום עדים נוכחישים אותו כפי' אסורה לו
ע"ש ומלכד דק' דמהך ת' הרשב"א אין ראיה כי אם היבא
דמנינן לתרץ דכריו לכד וכמ"ש ואלו מדכרי הרב דפשיט
ליה רבכ"ג אמרינן נגד עדים ש"ל חת"ד והיה לו להביא ת'
הרשב"א שהביא הכו' באה"ע סי' ת"ח ובר תן דין קשה איך
היה חושב כן אילולי שראה הך ת' הרשב"א והרי ש"ס ערוך
בכריתות די"ב וכן דעת רוב הפוסקים וכן הרב גופיה מכללם
בחור סי' ע"ו דכאמן ברבר שבינו לכין קונו נגד עדים אף
להקל וכ"ש להחמיר וכת' רבכ"ד אינו ברבר שבינו לכין קונו
כי אם דבר שבין בתו לקונו א"כ תיקשו יוכי יליף חת'
הרשב"א אימא שאני התם דהוי דבר שבינו לקונו אלא ודאי
דפשיט ליה דבתו לענין זה כגופיה חשיב כיון שהאמינו
הכתוב לאוסרה א"כ הו' לא צריך לת' הרשב"א רש"ם ערוך
הוא בדיעו ויותר מזה תמהני להרב משפט נרק ח"א סי' ס"ה
שהביא דכרי הרש"רם הללו ותמה עליו דהראיה חת' הרשב"א
לא דמי כלל והוא רק' בהך ת' הרשב"א איך אמר דס"ל חת"ד

אחד דיש עדים שנשחטה ולא התפסים כדבר הנדון ומתוך זה העלה דהרשב"א לשיטתיה אויל כת' שהביא הכ' בוד' סי' ר"ה דמתפסים כדבר האסור אסור לגבי עם הארץ וכו' ע"ס:

ותם

אני לא ידעתי מאי ק"ל דאין יאסר נגד עדים והרי אף להתיר אמרו דכאמון נגד עדים לר' דקול' הכי בכריתות דב' שכן דעת רוב הפוסקים וכו' לפי זה דאיסורו מר"ת והיכי תלי ליה כמתפסים כדבר אסור שאסרו חכמי' כע"ה ועכשיו כ"ע כהנו איסור וכו' וכן ק"ל להכנה"ג יד הנהב"ה אות פ"ב שהקשה להרש"ם דשאני בת' הרשב"א אסור על עצמו מה שהוא מותר ויש יכולת בידו לעשות כן אבל כנרון הרש"ם דבעד קטן אף יכול לעשותם קידושין מה שאינו גם כה"ע עינן ז"ל הנה"ט אות ל"ח הביא דברי הרש"ם ומ"ץ ושה"פ כתב לבסוף מי יחלוק על הרש"ם וכתב הרב שדעתו נוטה להחיר אף שהרש"ם חולק והם דברי תימא שהרי תשובת הרשב"א שהביא הכ' אה"ע סימן מ"ח הם כדברי הרש"ם להדיא ואף אם נאמר דס"ל דש"ל חת"ד מדין כדרי איסר נגעו בו כדעת המ"ץ ודוקא באוסר על עצמו שיד' זה אכתי קשה שכבר נתבאר דטעם ס"ל חת"ד הוא מטע' דאדם בני"ע הוא והרי האמינו הכתוב לאסור כתו כו"ס בקידושין דס"ד וא"כ נגד עדים כאמון כדברי הרש"ם ומ"ח כ"ל עיקר ברעתו דאינו חולק. כי אם לגבי האב האוסר את בתו אבל לגבי ידיה שנאסר בקרובותיה וכן באשה שנאסרה לגבי אדם אף נגד עדי' מורה הוא דנאסר מדין כדרי איסר דכלא"ה ק"ט דהרי בוד' סי' א' וכה"ע סי' ל"ג הראינו ירו הפלאה להתיר כדבר נגד הרש"ם אף שהמ"ץ לא רצה להתיר נגד מה שאסר הרש"ם ואילו הרב גופיה באה"ע סי' מ"ח הנהב"ה אות א' הביא דעת חולק לרש"ם אבל הרש"ם אסר וכן מתברר מודברי הרש"ך ח"ג סימן ז"ה וכה"ג כתב בוד' סי' קכ"ז הנהב"ה אות יוד ושכ"כ מור"ם בחפה ע"ס ודברים אלו מורים שדעתו שגדמו דברי החולק לרש"ם וזה סותר מ"ס בסיומן ל"ג ס"א באה"ע וס"ס בסיומן א' וע"ק אף לא זכר דהמ"ץ חולק אלא ודאי דס"ל דגם המ"ץ אינו חולק כי אם האוסר לבתו דלא שיד' ביה כולי האי דין כדרי איסר דס"ל דמה"ט סוף דקול' ס"ל חת"ד:

והנה

אמת שמצד אחר יש לי לדון הפך דברי רש"ם אלו דאף לתה שנתבאר כבידור דס"ל חת"ד אמרינן נגד ב' עדים וכתשובת הרשב"א הנו' ומכל פרשת העבור אכתי לגבי אב האומר קדשתי את בתי בפני ע' ופ' ובאו עדי' והכחשו וכו' כנרון הרש"ם כריכה רבה אי כאמון לאוסרה דהרי באנו לומר דאדם כאמון ע"ע יותר מק' עדים דקול' כרו' הכא לא שיד' דאינו רבר שבינו לבין קונו אלא דבר שבינו לבתו והריכא אינו כאמון כלל אף בלי עדי' דפסול לעדות הוא אף עיקר נאמנותו הוא כה"ס בקי' דס"ד דגלי קרא את בתי נתפתי לאיש לאיש אסרה והרי זה כי היכי דגלי קראי דער' אחד באיסורין או בעדות אשה וכן בסוטה וכן בעגלה ערופה דכלל הני האמין הכתוב בהם ע"א ובכל הני גם כפיסוליה ערות האמין כה"ס הר"מ בפ"ה מה' ערות וא"כ ה"ן האמין האב לאסור ככ' עדים כשרים את בתו דהרי אמרו ביבמות דפ"ח כל מקום שהאמינה תורה ע"א הרי באן ב' ואין דבריו של אחד במקום ב' ובכל הני דוקא כי הכחיש ליה ע"א כאמון הא' אבל לא ככ' עדים וכדתנן ביבמות דקול' והקפושפיטא דאין דבריו של אחד במקום ב' ומיכה דב' עדים שהכחישו לאב לא נאסרה הבת וכ"כ דבקה' דס"ד נחלקו רבא ורב אחי אי סוקלין עו' וקול' דאין סוקלין דלאוסור לבר הינוכיה רחמ' לאב ולא לקטלא וא"כ ה"ן יש לומר דכלי ערות כשר ככ' עדים ולא פסיק ב' עדים מכחשם ועוד דאי כאמון יותר ונתתי תיקשי

דנאסור על ידו מק"ו דהרי מתני' כבי תרי סוקלין עו' כ"ס באב דכאמון יותר מתרי דאינו כל תרי ותרי שרי מר"ת והרי באב אנו רובים לאסור נגד ב' אלא ובאי דנגד עדים אין אדם כאמון גם ראיתי הדבר כבידור כרבינו ירוחם נתיב כ"ב ח"ב הביאו הכ' אה"ע ס"ל ג' גבי מאי דקול' באב שאמר קדשתי בתי ואיני יודע למי ובא אחר וכנסה דאם בא א' ואמר אני קדשתי אינו כאמון לאוסר' כתב דאם הביא כ' עדים שהוא קדשה אע"פ שהאב מכחיש לאמון לאו כל הימנו ותצא מזה בגט וכן מזה ומותרת לעלמא וכ"פ הבית שמואל ס"ק מ"ח ובחלקת מחוקק ס"ק מ' סיים לזה ופשוט הוא הנה מבוחר דגבי האב האומר קדשתי את בתי אינו כאמון לאוסרה נגד ב' דאי לאו הכי הו"ל להתיירה לראשון כיון שמכחיש לשני אף שיש לו עדים בו ע"כ ראית הר שד"ם מ"ת הרשב"א ק"ט ל"מ דל"מ למ"ט ומן הצד הזה נראה עיקר לבין דעת המ"ץ והכה"ג דאינו כאמון לאסור כתו נגד עדים ודברי הרש"ם ז"ע אצלי:

ואין

להשיב מה"ס הרי"ב סי' תע"ט וז"ל ראיתי ערות אבי הכלה שהחתן נתן לו טבעת ואמר לו הרי בתך דעקלין וקודשת לי וכיון שהוא אומר כן אין שפק שהוא כאמון לאוסרה דרמב"ם הימניה דכתיב את בתי נתתי לאיש הזה והכי ככ"ד היו שם עדים דלא נתקדשה ואע"פ האמינו לאב הא' ל"מ דשאני כנרון הרב דהיו שם תרי ותרי דב' אומנים נתקדשה וב' אומרי' לא נתקדשה דכי נמי לא חשיבי כלל עדות ב' הכמות כיון דמכחשי אהררי והותרה הבת דבחווקת פנויה קיימת מ"מ נאסרה מכח עדות האב אבל אה"ן דנגד ב' עדים כשרים אינו כאמון לאוסרה:

סימן ה' וגדולה

מזאת יש לי לדון דבענין קידושין אפילו לגבי האיש והאשה שאמרה קדשתיך או קדשתי אינו נאסר בקרובות כל שהעדים מכחשים אע"ג דבעלמא קול' דכל כה"ג דכאמון אף נגד עדים הפך הנראה מהסכמת הר"ב וה"ן והר"מ די בוטון והכנה"ג והמ"ס שנהגו ראיתי להתש"כ ח"ב סי' רע"ט שכתב דאם אמרו איש ואשה נתקדשו בפני פלוני ופ' ובאו העדים והכחישום דלא נאסרו בקרובותיהם דלא שוו כפשיטא חת"ד אלא בעדות אותן העדים והרי הכחישום והכי מוכח בפ"ג דקי' את"ד ולכאורה יש לתמוה עליו דהא קול' דכאמון אדם ע"ע יותר מק' דאין לומר דס"ל כדעת הר"מ דכלי שיתרף דבריו אינו כאמון להקל' וס"ל דה"ה להחמיר זה אינו שהרי הרב גופא בח"א סי' קכ"ה ובח"ב סי' קמ"א חססיק ופני דכאמון ככ"ג אף להקל נגד עדים וא"כ כ"ס להחמיר דכאמון וע"ק דקדייק לה מש"ס דפ"ג דקי' ונריך ביאור מהיכא קמייתיה ליה ושוב אחר החיפוש ראיתי להרב שער המלך בפ"ט מה' אישות הו' שהביאת' התשבץ הללו וכתב דקדייק לה מח"ס בקי' דס"א הכא כה"ע כגון דאמר לא קדשתיך בפני פלוני ופ' והלכו להם למ"ה ואם איתא עדי' מינה הו"ל לשנויי דכאו עדים והכחישום אלא שהשיב עליו שאין זה ראיה כלל ע"ס והא ודאי אי ראיתי הרב הו' מהכא הדין עמו דלמ' מירי כו"ע כ' אכתי כריכה רבה מהיכא קמייתיה ליה גם ראיתי להרב הנו' שכתב דגם התשבץ לא כ"כ כי אם ביחד עדין דתולה האיסור באותם העדים שהרי אין דבר שבערוה פחות מ"ב אמנם בההיא דטבח דליכא ה"ט מורה הרב דאמרינן ס"ל חת"ד אפי' נגד עדים ומכלל האמור אין מקום למה שהקשה המ"ל והר"ם די בוטון על מזה"כ כל את"ד ואחרי המחילה אין זה מופיק לישב דברי הר"ב דאי הר"ב סבר לחלק בהכי נוה ראיה הביא מנ"ס כל האומר לא לויתני וכו' והרי התם לא תלה הודאתו שלא פרע באותם העדים שהעידו שפרע וע"כ מהני נגד עדים וזה שא"כ ככ"ד שתלה איסורו בהם וכדברי הרב וא"כ טפי היה לו להביא ת' הרשב"א שהוא כענינו ואפיר

ושפיר ק"ל להמ"ל ולהר"ם די בוטון :

ואשר אני אחוס לי כדעת התשכ"ו וכדאיה שהביא הוא דשם כקידושין דס"ה העלו דהמקדש כע"ז אין חוששין לקידושין ואפי' שניהם מורים דאין דבר שבערות פחות מכ' והקשו מאי דעתך דילפת דבר ממוון אי מה להלן הוראת בע"ד כק"ע דמי חף כאן ח"ל התם לא קא חייבת לאחרני הכא קא חייבת לאחרני הנה מכוון דאע"ג דכל איסורים דשוי לנפשיה אע"ג דהוי כלי עדות כלל הכא גבי קידושין אפי' כ' מורים ואף דאיכא ער בהדיהו לא נאסרו כקדושות דגלי קרא בהדיהו כג"ש דרכר דכר דאיכס קידושין כלל בליכ' עדים וא"כ לא שייך לומר ש"ל כיון דאין כאן איסור כלל ולפי זה כי גלה שקדשה בפני פ' ופ' וכאן והעירו שלא נתקדשה ח"כ ה"ל כאילו אחרו נתקדשו בינו לכינה שלא בעדים והא קול דאיכס קיד' כלל ולא שייך באן ש"ל חת"ד כיון דאין כאן איסור כלל זהו ה"ל ככוונת דברי הרב והוא ראיה גמורה בעיני וכת' כי אחרו נתקדשו בפני פ' ופ' והלכו למ"ה או מתו לישתרו בקדושות כל דליתנהו עדים דהסברי הא ל"מ מורי כיון דהורו דנתקדשו בעדים דחלו הקידושין מהני הודאתם לאסור מדין ש"ל חת"ד אע"ג דלא באו להעיר וכן ראיתי בחי' קי' גיטה לא נודע למי שכתב על ה דהך בגיטא דכיתין דהאומר קדשתך דאסור בקדושות התם כיון דאמר דנתקדשה בעדים דהא קאמר דאתקיימו להו כסהרי נאסר ע"ש ומדבריו יש להון טעמא דמתו או הלכו למ"ה הא אם באו והכחישום שם פרכרי התשכ"ו וכן מתברר דרכרי הרמכ"ן בחי' לקנ"ד להך סוגיא שהקשה כיון דהוראת בקידושין לא מהני חף ליאסר בקדושות מטעם דקמחייב לאחרני ח"כ כי חודה נמו בפני פ' ופ' והלכו להם למ"ה לא ליתמיס כיון שחב לאחרים ותיקן דהתם חוששת לעצמה שחא יבאו ויעירו ועיין עוד שם בדבריו ומ"מ מכוון דכרי דאם באו עדים והעירו להפך מותר בקדושות דאי לא"ה מאי שחא יבאו ויעירו והא אין צורך לעדותם דהא אם הכחישוהו אסור חלא ודאי דגרי וכן יש לרונן משאר דבריו ועיין בחי' הרשכ"א שם ע"ז כי מן הבאר ק"ל בת' הרשכ"א שהביא הכו' אה"ע סי' מ"ח שכתב דאף נגד כ' עדים בקי' נאסר בקדושות דמהך סוגיא ודכרי הראשונים אין נראה כן וכרכרי התשכ"ו והנ"ל ליישב דברון הרשכ"א היה שאחר שנתקדשה בפני ראובן ושמעון והלכו למ"ה או מתו ובאו לוי ויהודה והכחישוהו שהם היו באלותי ומעתה ולא נתקדשו באופן המועיל דככי האי כיון שדבריו נתקדשה בפני פ' ופ' והנך לא הכחישוהו כי הכחישוהו אחרים אכתי חזר הרין דנאמן על עצמו עתה חק"ע דהא אומר רפ' ופ' יעירו כרכיו והכחישוהו הנך סהדי דאע"ג דלרכיו הו"ל תרי ותרי אכתי מיתסר כפסק ומהני הוראתו לאוסרה כפסק כנ"ל גס ת"ש הכנה"ג ביר סי' קכ"ו ובאה"ע סי' מ"ח דמרכרי הרש"ך ח"ג סי' ז"ה מתברר דמהני הוראתו ליאסר בקדושות אף נגד עדים בעת אין ת' הרש"ך בידי אך לפי מה שרשום כוכרונ' שהיה גרון הרב למ' גרון הרב היה שקדשה בחשבון של אחר וטוענת שחייב לו ויש למפקד עדים וראה שאז הרין שאינה נאמנת ופקעי קידושין דה"מ נאסרה הרין ש"ל חת"ד דהתם אין העדים מכחשים שאינו חייב לו אלא שהרין הוא שאינה נאמנת כל דאיכא עדים וראה והכי אפשר שהאמת אתה והוי הוראתה כנגד סוקה לכר וכיון הוא שכתב הרב לאסור משא"כ באחר קדשתך בפני פ' ופ' ובאו פ' ופ' והכחישוהו וראיתי להרב שער המלך שם שהביא דכרי ה"ה דפ"ט מה' אישות ה"ל שכתב ופשוט הוא דאפי' אם בא ארוסה אינה נזותרת לו כלי גט מן הכ' שהרי מין עדים מעידים כדכריה ע"כ וכתב שדבריו נראה שחולק על הרשכ"א דס"ל חת"ד אחריון נגד עדים ע"ש ואנכי הוראה

לא ירעתי מנ"ל הא דאי חסום דכיון שקבלה קי' חב' הו"ל כאילו הודית על עצמה שלא קבלה קי' מאחר וא"כ הו"ל כ' עדים אלו מכחשים אותו והיה לנו לומר ראפי' זריכה גט חב' מכח הודאתה הא למ' דזה נימא אילו לא היתה מורית קודם שכתב קבלה קי' וא"כ הוראה כ' דקבלה קי' לא חשיבא וכיון דאיכא עדים כדכריה הראשונים לא שייך לאסור כלל אך ח"מ כבר ביארתי הודאתה בקי' נגד כ' עדים שכתב התשכ"ו להתיר כך יש לרונן מסוגיא קי' ודכרי הראשונים שם ולת' הרשכ"א יש לקחות כמ"ש כי ע"כ דכרי רכני האחרונים דפשיט להו לאסור למ' ומ"מ אין בודינו להכריע נגד דעתם ונקטינן לאסור והיה נראה להביא ראיה להתיר מת"ש מהר"א בפסקים וכתבים סי' רכ"ו שכתב וז"ל ומ"מ אי לאו דאכחוש אחרתו לא סמכינן כיון דכבר ש"ל חת"ד לאסור בקדושות וכו' הנה נראה דעכשו דאיתכחש הותר בקדושות והנה אמת שראיתי להרב חס"ל שם שנגרש מזה וכתב לחלק שמהר"א איירי בשקדשה חזר בו ולהכי כשיש עדים מכחשים דכרי הראשונים שרי משא"כ כנרון הרשכ"א דלא חזר בו ע"ש חלא שציקר חילוקו אין בו טעם מפסיק וגם ראיתי להרב גופיה בה' יבוס פרק ג' ה"ג שהקשה דכרי מוהרי"א ע"ס ת' הרשכ"א ודחה חילוק זה דאין כזה טעם כלל ועוד ק"ל לחילוק זה שהרי הרש"ם אה"ע סי' ט' הביא ראיה לכ"ד דאף נגד עדים אסור מהך ת' הרשכ"א ואילו כ"ד חזר בו האב והונך הרב שהיה שם אמתלא דמהני ואם איתא בלאו האמתלא כל שיש שם עדים מכחשים כיון דחזר ביה שרי חלא ודאי דסולק להרשכ"א והרי כבר ביארתי בענין ש"ל חת"ד מכוון כש"ס דכריתות דנאמן נגד עדים וכ"ש להחמיר ואיך יתכן שיחלוק מוהרי"א לזה אם לא שדעת מוהרי"א כה"ש כ"פ דגבי קי' כי אחר עדים והכחישוהו לכ"ע שרי וזה טעם שכתבתי :

אך

אחר הישוב חוי היות דהא למ' שציקר קושית המשנה למלך דכרי מוהרי"א אחרי החמילה ל"ק שהרי המעיין בת' מוהרי"א הלזו יראה דתחילת צידד לאוסרה לעלמא ולא שני בדיבורו שקדשה קודם וע' דיבורו ינא הקול בעיר דנתקדשה לו והרי חוששין לקול ועל מונח זה כתב להתייר לעלמא ולכמל הקול כיון דאיתכחש בעדים דלא קדשה וע"ז כתב דאין מקום להתיר בלי הכחשת העדות כיון דאיהו גופיה חזר בו והרי הקול ינא על דיבורו וכיון שאחר בו מבטלינן לקלא לזה כתב דאין כחוקתו כלום כיון דלגבי דידיה דנאסר בקדושות כדיבורו אף כחוקתו באיסוריה קאי דאין כחוקתו בלי אמתלא כלום ומינה דגם לבטל את הקול אינו מועיל וולת' אי איכא אמתלא ואומר"א כי היכי דמהני לאיסור דידיה מהני נמי לבטל הקול ושוכ התיר גס בלי הכחשת עדים דכלי עדים כלל ל"ח לקול ועוד דקלא דבהך איורוסין ל"ח לקול וכו' ולפ"ז אין כרייה כדכרינו לגבי איסור קדושות שהתירו ע"י הכחשת העדים דה"ן ש"ל דאסור ואון דכריו כי אם לבטל הקול ולהתיר האשה אבל מועלם אין כידור כדכרינו שהתירו לו קדושותיה ע"י הכחשת העדים וע"ש כדכרינו בת' ש"אפי' אי איתכחש דכ"ל דט"ם נפל ונ"ל אפי' אי לא איתכחש ותמהני להמ"ל מעיקרא מאי ק"ל וכאמור ומפרשת העבור תשובה מונאת למה שנתפסק הרא"ח ח"א סי' ה"ה באשה הרה וכריסה בין שיניה ואמרה האשה דמראובן שנתקדשה לו בעדים היא הרה וראובן מכחשה שמעולם לא קדשה ולא בא עליה והאשה הנו' הוציא שטר קידושין תתום בחתימת העדי' על דבר הקי' רעל זה נסתפק הרב דלדכרינו דלא בא עליה והרי יש עדים הרי נעשית זונת ונאסרה עליו ע"פ ד"ל חת"ד א"ר כיון דלפי דכרינו לא נאסרה כיון דאחר ג"כ דלא קודשה ואע"פ דלא נאמן כזה נגד עדים מ"מ כבי האי לא אחריון ש"ל חת"ד ופשוט ספיקו מת"ש

בשבעות דמ"א כל האומר לא לויית כאלו אומר וכו' ה"ן
 חכסלין מה שאמר שלא קידשה מכה העדים וכיון דאמר דלא
 בא עליה והרי היא העוברת הרי ש"ל חת"ר חת"ר. ואחרי
 החמילה הראויה שהביא לת' דהרי הודאת בע"ד דבכ"ע הוי
 חד"ת כדמוכח בקי' דס"ה פירש"י דכתיב כי הוא זה וע"כ
 מה שאומר לפטור עצמו אינו הודאה וע"כ אינו נאמן אבל
 כמה שיזכר מדבריו שחייב לחכירו הו"ל הודאת בע"ד דמהני
 יותר מק"ע כמחון אבל באיסור חב"ל דאמרינן ש"ל חת"ר
 אף נגד עדים וא"כ לפי דבריו שלא קדשה י"ל דלא נאפדה כי
 לא היה חנון נגד עדים לא פלגינן ריבוייה ונראות כאלו אמר
 לבד שלא בא עליה וע"ק דפשיטות הפיקו תלוי בהך סוגיא
 דכריתות קדיל כרו דארס נאמן ע"ע יותר מק"ע להקל וכ"ש
 להחמיר וכן דעת רוב הפוסקים כמ"ש לעיל וכיון שכן באיסור
 דיריה דבינו לבין קונו אם באנו לאוסרו מפני שאמר שלא בא
 עליה הרי קול וסוכרו עמו דאמר דלא קדשה והרי לגבי דיריה
 בדבר שבינו לבין קונו נאמן הוא אף נגד בע"ד אף דלהתירה
 לשוק אינו נאמן כמ"ש ר"ן לא אמרה אלא בינו לבין עצמו
 ולעצמו ואף שיש מרבני האחרונים דס"ל להקל אינו נאמן נגד
 עדים כלי שיתרן דבריו ת"ת כבר ביארתי והעיקר להקל
 דרוך חנון ובנין דס"ל הכי. ומיהו כבר כתבתי בס' הקודם
 דראוי להחמיר והנה בעתה ראיתי שגם הרשב"ה ז"ל מכת
 החמורים דאע"ג שהבאתי לעיל דמ"ש הרשב"ה ה"ד סי'
 ע"ו וקי"ל וק"ל שכתב בכתם דקול כרו דנאמן ארס על עצמו
 יותר מק' עדים ש"ת דקאי בשיטת הראב"ד הנה בעתה
 ראיתי להרשב"ה אה"ע סי' כ"ו שהביא ענין זה ונקיט בפשוט
 דכל המתנין דבריו נאמן נגד כ' עדים וזה סותר מ"ש
 בחיד כת' הנו' דמשמע דגם בלי מנו נאמן והכ"ל לישב
 דבריו דס"ל כמ"ש התו' בהך סוגיא דכריתות דגם לרו' שייך
 הבעיא כי האמינו יותר מק' עדים היינו ביכול לתרץ דבריו
 וכדון רבי' ע"ו אינו סותר דבריו לא שאומר שבעשה
 כאונס גם כבי' קי"ל לא היה עדים בדבר וכ"ן שהביא ראיה
 מפרש"י שכתב אלא א"כ יש עדים כשרים ע"ש שגראה דנגד
 עדים ואינו יכול לתרץ דבריו אינו נאמן דאע"ג דלעיל בירדתי
 דלמ' מפרש"י דקאי בשיטת הר"מ ח"מ לא היה לו להרשב"ה
 לטתום ולהביא פרש"י הלון גם מ"ש בס' קל"ג התם נמי איירי
 דיכול לתרץ דבריו שלא יהיו נגד העדים כעין דברי הר"מ
 שהביא וא"כ אדרבה מתוך תשו"ו דאה"ע סי' כ"ו יש לרן
 כדעתו דקאי בשיטת הר"מ הפך מ"ש לעיל כי ע"כ דעת
 הרב הוא סניף להחמיר ג"כ:

סימן ו' י"ש לתקור לפי מה שיארתי לעיל דאמרינן
 ש"ל חת"ר אף נגד עדים וגם כבר
 ביארתי דאמרינן ש"ל חת"ר גט באיסורים דכריהם אף
 באיסור דכריהם נגד עדים לא שמענו ס"ל דכוליה האי לא
 אסרו נגד עדים א"ר לא שנה אחת שראיתי להש"ל בפ"ג
 נוה' יבום ה"ג דאם אמרה דבת חליצה היא אסורה לכהן אף
 אם יבוא עדים ויעידו דלאו בת חליצה היא וסיים דזה דבר
 פשוט ע"ש ואחרי החמילה אינו חזיר פשיטות זה דבדרכנן
 חב"ל והראיה שהביא הם כשל תורה והיה כ"ל ראיה חמ"ש
 בכתובות דכ"ג אמרה אני טמאה וחברתי טמאה וא"ל עד
 אחד את טהורה וחברתיך טמאה אינה ש"ל חת"ר ע"ש והרי
 אמרו כימות דפ"ח כ"מ שהאמינו בו עד אחד הרי הוא ככ'
 ע"ש וא"כ שבויה ידוע דאיסורו מדכריהם ואעפ"כ אסרו אף
 נגד ע"א דחשוב ככ' וכן ראיתי להרב בני יעקב דר"א
 ולריי א"ן זה מספיק שהרי אף במקום דאמינו ע"א דחשוב
 ככ' היינו לגבי עד אחד אף אם באו כ' נאמנין הכ' כמ"ש
 בימות דק"ו וא"כ י"ל דנאמנות ארס לאסור כס"ל חת"ר
 חשוב ככ' לגבי ע"א אבל אם העידו כ' אה"ן דאינו נאמן אף

מדבריו יוא"ז הביא דבריו הרב בני יעקב והת"ל שם יש דאיה
 שכתב שאם אמרה שהיא טמאה וכו' עדים מעידים שהיא
 טהורה אסורה לכהן דנאמן ע"ע יותר מק"ע ע"ש וש"ר דאם
 נמי לת' דשבויה דאסורה מדכריהם היינו לגבי דירן דלא
 ידענו אם נטמאה ומספק אסורה אף כשאמרה שהיא טמאה
 לגבי דיריה הו"ל איסור תורה ויש לנהגיה דוקא באיסור
 תורה ודאי אמרינן ש"ל חת"ר נגד עדים משא"כ כס' איסור
 תורה וכ"ש איסור דכריהם שראיתי בשיטת ר"ב בש"ת
 לכתובות ר"ט גבי מ"ש פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה
 עליו שהקשה כשם הר"טבא למה אינה נאמנת כמחשיבתו
 שהפתח נעול ושהוא משקר שאמר פ"ג מצאתי מנו דאי בעיא
 אמרה משארסתני נאמנתי או מוטב עץ אני ותירץ דהאי לאו
 חנו כדור דפוסלה נפשה מכהונה ע"ש ולכאורה דברי
 הר"טבא הם סותרים הך ת' הרשב"ה אמרינן ש"ל חת"ר
 נגד עדים שהרי דבר פשוט הוא דעדים עדיפי מחנו וכדמוכח
 במי מת"ש בקי' דס"ר מה לי לשקר ע"ש בהר"ן ואי
 אמרינן ש"ל חת"ר נגד עדים כ"ש נגד מנו ושוב מצאתי
 להרב מחנה אפרים בה' איסורי ביאה ד"ת להר"מ הכהן
 ש"כ דהר"טבא חולק עם ת' הרשב"ה ומיהו למה שביארתי
 בס' הקודם שזינו של הרשב"ה הם דברי ר"ן בכריתות ר"ב
 שפסקו כרו' וכן דעת הראב"ד בפ"א מה"ש ושאר ראשונים
 שזכרתי לעיל וכיון שכן אף יתכן דהר"טבא פשיט ליה להפך
 ע"ד רק"ל ומה גם דהתם להקל וכ"ש להחמיר דנאמן כי ע"כ
 יש לי לרן דשאני הך דפ"ג דלא ש"ל איסור ודאי אלא איסור
 ספק דאף דמנאה פ"ג אינה אסורה כודאי שהרי אפשר
 דכאנסה וכיון דאיסור קול' ראינו כודאי משו"ה פשיט ליה דאף
 בחנו מותרת וכ"ש דאי איכא עדים דמחשבי ליה ואדרבה
 להר"מ כהן קשה שלא נגד"ה מזה ועשאו להר"טבא חולק עם
 הרשב"ה בלי הכרח:

סימן ז' י"ש להסתפק בקי' זה דש"ל חת"ר נגד
 עדים דלכ"ע שרי ולירידה אסור אי
 אסור לן להטעות לזה ולהאכילו שלא בירעתו מי נמא כיון
 דלגבי השוחט אסור הו"ל כמושיט י"ן לכויר דקאי בלפני עור
 ברתני בפסחים דכ"כ א"ר דוקא כויר דנדרו גרם לו אבל כאן
 בין דהאמין הכתוב כ' עדים אלא דלגבי דיריה הוא נאמן
 יותר מק"ע ולגבי דירן עדים הוא דנאמן א"כ הו"ל מושיט לו
 התר ולא דמי לכויר וראיתי להפ"ה בה' גט במנהגי איסור
 ס"ג שהעלה כשני ת"ח אחד אוסר ואחד מתיר דאם המתיר
 מאכיל לאוסר אף באיסור שאינו ניכר לא קאי בלפני עור הפך
 דברי הרא"ה שכתב דבאיסור שאינו ניכר קאי בלפני עור ועיין
 כחק"ק מ"ש על דבריו כד"ר ז"ב וכו' רואה אני יורו כ"ע ש"ל
 דדוקא ככ' ת"מ דלגבי כ"ע דלא הכריעו בדבר מירי ספק
 איסור לא יבאו וא"כ בני כתיב לפני עור וכו' לא תלה המכשול
 בנותן לבד הלא כל דהוי מכשול לכ"ע אבל כאן דלגבי כ"ע
 התר גמור הוא לית לן בה' ואין ראיה מת"ש בכריתות ד"ב
 אמרינן לא אמרו אלא כינו לבין עצמו ולעצמו ופירש"י דלא
 יאכיל לאחרים הרי אע"ג דלגבי דיריה התר גמור הוא אסור
 להאכיל לאחר דלמ"ש יש לרחות דשאני התם דלגבי כ"ע
 מכשול הו"ו ע"כ קאי בלפני עור אף דלגבי נותן אינו מכשול
 משא"כ כד"ר וראיתי להרא"ש כלל ל"א סי' ג' שכתב וז"ל ואפי'
 הייתה מודה כפי' שקבלה קידושין ממנו לאו כל כמינה לאסור
 עצמה על אותו שקדשה כבר ולא היה בה שום איסור אם היום
 בא עליה אלא דהוה אמרינן דש"ל חת"ר שהרי אומרת שהיא
 אשת איש ולא הפנין לה איסורא ויזינאנה בנטו וכו' ומח"ש
 ולא היה בה שום איסור אם היה בא עליה ואם איתא הרי גבי
 בעל שייך ביה איסור דלפני עור כיון דסוכר דלגבי דירה
 אסור משום ש"ל חת"ר ויש לרחות דמ"ש תחילה ולא היה בו

שם איסור היינו איסור דא"א אבל אה"ן דלמ"ס דאסיר לנכה
 משום דש"ל חת"ר אסיר גם לרדיה משום לפני עור ונכלל
 בה"ש ולא ספיקין לה איסור א"כ ז"ל כיון דאיהו כחמת לבני
 כעל אי אחרת דשייך איסור דלפני עור נמצא דכחמת גם
 לבני אחרים דהיינו הכעל שהרי לא יתכן שום ביאה דליתיה
 כלפני עור וכה"ג ודאי ליתיה כלפני עור דרון וכו' עור ראיה
 דליתיה כלפני עורן כה"ג ממ"ש התו' יבמות ד"א כד"ת
 וז"ל ואל"ת כיון וכו' אחאי אסורה לביתה ולתרומה וכו' ויש
 לתמוה שהרי התו' הקשו בפוטה דכ"ח ר"ה מ"ה הפך והוכי
 אינטיריך קרא למיסר בפיקא ע"ש וא"כ מאי ק"ל הרי ספק
 אסור מר"ת כפי"ח עמדתי על זה והעיליתי רק"ל דנבי אשה
 לא שייך בה איסור דהא לית בה ספק והיא יודעת האמת ולכן
 ק"ל היכי תני איסור כדירה אי איסורו הספק עש"כ והשתא
 אם איתא דאי לבני אחר הוא איסור ולבני אחר התר לא קאי
 כלפני עור א"כ מה ק"ל הרי שפיר שייך איסור גם כדיר' משום
 לפני עור ויש לדחות דהיינו דוקא אי אסיר לו בתורת ודאי אך
 אם האיסור הוא הגד ספק וזה כדור לו שהוא התר לית לן בה :
סימן ח' נתתי לבי לבאר במאי דק"ל בדוכתי
 טובא חנו במקום עדים לא
 אחריון במקום שאפשר דבריו שלא יהיה נגד עדים אי
 מתרצין דבריו או לא וראיתי להכה"ג בח"מ בס"פ"כ בכללי
 חנו את ס"ו שהביא מהר"ן כפ' חוקת הכתים נבי עוכדא
 דזה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי שמתבאר מדבריו
 דחנו במקום עדים שאפשר לתרץ דבריו שאינו מכחיש לעדים
 לא אחריון הביא דבריו הרובל ח"א אך מדברי התו' בכריתו'
 ד"כ ר"ה מהא התבאר להפך דאחריון חנו במקום עדים
 היבא דמצי לתרץ דבריו וכתב ליטב דהתם מתרצין דבוריה
 לא אכלתי שונג לא הוי הפני שאין דייבורו דבר שמשמעותו
 הפך זה כפי האין גם הר"ן מורה והתו' מודים בזה אומר של
 אבותי דלא מצי לתרץ דיבוריה של אבותי שלקחה מאבותיך
 או דמטיבת עלי באהבתי את' דהרב שורש יוסף ד"ו ע"ד
 תקנה להכה"ג אמאי לא הקשה דבריו התו' אהרדי דהרי גם
 בכ"כ דל"א ר"ה אחר רבה כתבו בשם ר"ו דבריו הר"ן ח"כ
 תיקשי דבריו התו' אהרדי ע"ש ואני תמיה על שניהם שיחסו
 דבר זה דלא מתרצין דבוריה נגד עדים להר"ן והתו' וזה
 מוכרח עכ"ל מעיקר הסוגיא שם שהרי אסיק הש"ס בזה
 אומר של אבותי וזה אומר של אבותי האי אייתי שהרי
 דאהבתי היא והאי אייתי שהרי דאלכ שני חוקה דהוי חנו
 במקום עדים ואינו נאמן הדר אחר האי דאמרי לך דאבהתי
 דסמיך לי עלא כדאבהתי אסיק הש"ס דחזור וטוען ומורו
 בהרצעי היבא דאמר ליה של אבותי שלקחה מאבותיך דחזור
 וטוען הרי דאע"ג דכי מתרץ דיבוריה איהו גופיה דסמיך
 עלה כדאבהתי או שלקחה מאבותיך מקבילנן מיעיה ואעפ"י
 כן אכן לא מתרצין דיבוריה כי אם כדטעין איהו גופיה וא"כ
 היא גופה היה להם לתמוה להתם דבריות שכתבו הפך
 הש"ס רכ"כ וכו' הוינן בה גם להתו' דבריות אין מקום
 להקשות דהרי דברי התוס' הם מוכרחין שם בש"ס דבריות
 דטעם רבנן דבטרינן ליה תוקרנן באוור לא אכלתי דמתרצי'
 דיבוריה לא אכלתי שונג לא מויד כמבאר שם בכל הסוגיא
 וא"כ הנה מבאר דמתרצין דיבוריה נגד עדים וא"כ קשו
 שתי הסוגיא' אהרדי דכריתות נראה דמתרצין נגד עדים
 וככ"כ מוכח דלא מתרצין ואילו הם תלו ענין זה כסברת
 הר"ן והתו' מה שהוא מוכרח בסוגיא' והוא דבר תמיהה
 כפינו כי ע"כ חל עלינו חובת ביאור אי זה דרך ישכון אור
 ליטב הכי סוגיא' והנה תירוק הכה"ג לחלק בין דבר דאין
 דיבורו דבר משמעות הפך מאי דמתרצין להיבא דמשמעות'
 דבריו הפך מאי דמתרצין הם דברי תימה כמו שכבר תמה

שם בספר שורש יוסף דאדרבה בכריתו' דמתרצין לא אכלתי
 דר"ל לא אכלתי שונג אלא מויד הוא הפך המשמעות דלא
 אכלתי משמע לא שונג ולא מויד מלוור כשל אבותי
 משמע שבעולם היה של אבותיו ויותר מזה תמה הרב
 אורים ותומים ככללי חנו בס"פ"כ ס"ק ז' דהרי אחרו שם
 בכריתו' מורה ר"ח כנזיר שאמר לא נטמאתי בחינו דנטאתי
 על כזירותי ופירשו דה"ק לא נטמאתי בעודי כזיר ואין לך
 פירוש דחוק יותר מזה ואפ"ה מתרצין בהכי דיבוריה באופן
 שחילוק הכנה"ג אינו מספיק ליטב הסוגיא' גם ראיתי
 מה שיטב הרב שורש יוסף דלעולם לא מתרצין זולת התם
 בכריתות דאיבא טעם גדול דלא פירש דבריו להדיא דאל
 כזויר משום דלא משוי אינו נפשיה רשע וע"כ אחר לא
 אכלתי שם דמשמע לתרי אנפי לך מתרצין דיבוריה ע"ש
 ואחר המחילה תמהני עליו דהרי אחרו שם בכריתות ומורה
 ד"ח כנזיר טחא שאמר לו שנים שנטמאתוהא אומר לא
 נטמאתי פטור דאי בעי אחר נטמאתי על כזיר ופירשו דכהכי
 מתרצין דיבוריה וכ"כ הר"ח בפ"ט מה' נזירות והרי הכא
 דאי אחר להדיא נטמאתי על כזיר לא משוי נפשיה רשע ואעפ"י
 כן ק"ל דמתרצין דבריו ועוד אחרו שם מאי לא נטמאתי לא
 עמדתי כנטמאתי לא טבלתי ע"ש הרי שאין לחלק בכך והרב
 אורים ותומים תמה להכה"ג דגם התו' דכריתות ומבאר
 יותר בתום דכ"ח ד"ג ר"ה מה דמיידי דהוא מפרש דבריו
 לבסוף רק שמתחילה סתם דבריו ולבסוף מפרש דבריו וכוה
 הוא שאמר רבנן דנאחזן ולא איירי שאנו מתרצין דבריו וא"כ
 ל"ק מההיא דשל אבותי דגם שם אם מפרש דבריו הא ק"ל
 דטוען וחזור וטוען אבאר דהר"מ פ"ג ופוא מה' שגבות
 משהע שאין צריך לטוען כן ולפרש דבריו רק אכן מפרשין ליה
 ולרעתו הדר קושיית הכנה"ג לתקומה ע"כ ואני תמיה על
 דבריו במה שהבין כדבריו תו' דכריתות דס"ל כח"ש ככ"ת
 ד"ג וזה אינו לע"ד שהרי כתבו וז"ל השתא נמי מה שאמר לא
 אכלתי כך רצה לומר והכי מתרצין דבריו דכהכי היה דעתו
 ע"כ הרי נראה דס"ל דאין מתרצין דבריו דלא טעין איהו
 דאף אי נרחוק כדכריהם אלו כרי להשוותם עם ה"ש בכ"מ
 הכה ממ"ש עוד אחר זה וז"ל ואל"ת וכשיליה אם היה דעתו לכך
 וז"ל דאפי' הדר אחר הכי לא אכלתי שונג אלא מויד כיון שלא
 אחר כך באותה טעה מחייב ר"ח וכו' וע"כ דכוונתם להקשו'
 דאף דלרבנן אכן מתרצין דבריו כיון דהאמינו הכתו' מריכו
 הכתוב או הודע נגד עדים והיינו כאפשר לתרץ דבריו א"כ
 לדידהו ל"ק כשיליה אם היה דעתו לכך כיון דרבי הכתוב
 להאמינו ע"כ הוא מכלי שיפרש דבריו דאי דמפרש דבריו
 אין זה הכחשה לעדים דאנטיריך ריכוז זה דאו הודע לין אך
 לר"ח דס"ל דלא האמינו ולהכי לא מתרצין אכתי או טעין
 איהו ומתרץ דבריו אחאי מחייב ר"ח וא"כ לא הו"ל לחייבו
 לר"ח כסתם אלא דשליש את פיו ואם פירש דבריו נגד עדים
 חייב ואי אחר דכוונתו לא אכלתי שונג אלא מויד פטור
 ותירצו דר"ח גם כמתרץ דבריו דלא ליהוו נגד עדים אינו
 נאמן זה כ"ל מוכרח בפירוש דכריהם דאם באנו לפרש דק"ל
 כן לר"ח ורבנן דאחאי מתרצי' דבריו כשיליה מה היה דעתו
 א"כ מאי תירצו דר"ח מחייב אף כמתרץ דבריו אכתי תיקשי
 לכו לרבנן דנשיליה אם דעתו כדבריו נגד העדים דהיינו
 לא אכלתי כלל חייב ואם מפרש דבריו דכוונתו לא אכלתי
 שונג לא מויד פטור לא ודאי דק"ל כי אם לר"ח ושוכ ראיתי
 הדבר ככזיר כתוספי הרא"ש בכ"ח ד"ג הובאו דבריו בש"ס'
 רב כנלאל שאמר שכתב כל דברי התו' דכריתות אלו כתב
 ואל"ת ולר"ח נשיליה ושחא יפרש דבריו לא אכלתי שונג אלא
 מויד וזה היה טוב יותר כי שחא אנו מביאים חולין בעזרה
 וז"ל וכו' הנה מבאר פירוש התו' שהוא על דרך שכתבתי

וראיתי להרב קרבן אהרן כ"פ ויקרא דק"ב ע"כ שהביא דברי התו' ע"ש ח"ט בפירוש דבריהם ודבריו סתומים ויש להשיב על דבריו וח"ט נ"ל עיקר וס"ר בס' יד אליהו דפ"ח שכתב בזה ויש להשיב בדבריו וס"ר תהגני להרב אורים ותומים שהבין כדבריהם דאכן לא מתרצין דבריו לרבנן כי אם ברטען איהו וזה לא אפשר להלום כדבריהם שהרי כיון שהקשו בש"מ ר"מ ר"ל פירש לא דהתו' דבריות חלוקים הם בזה ע"ש תו' רב"מ ונס' ראיתי כשיטת רב בצלאל שהביא בשם תו' מיומיות בדעת תו' דבריות דאכן נמי מתרצין דבריו אף דלא פירש הוא דבריו ע"ש ונס' מדברי התו' שהביא כסמוך מתכאר כן וזהו דעת כל הראשונים ודברי תו' רב"מ דברי יחיד הם וזאת הפת"ג עשין ר"ג דס"ל הכי כמו שאכאר כסמוך ע"כ תמיהת הכלה"ג מהתו' דבריות להרן בפ' חוקת הכתים היא קיימת ודברי הרב אה"ת כ"ע אגלי ולעיקר הקושיא כתב הרב הנז' לישב ונראה לחלק בין קרבן להפזן דס"ל לא גמאר לשקר ולמעט כפרה מש"כ כאן ע"כ ונס' בתירוצו זה ק"ל רא"ב חיי"ק ל"התו' שם בכריתות דהו' מנו במקום עדים דאמרין ככ"מ דס"ל דלא אמרין אימא דיש לחלק בין מהו לקרבן עוד כתב לישב כד"ר אחר ואינו מספיק שם הרב הנז' לרין כסוף דבריו אייש לחלק ככך באופן דכעת שתי הסובייא' התדאי ניבאו ואין כירינו יסוב מספיק ואת זה ק"ל להרב יבין שמועה בכללי מיו"ס תקס"ט שלמד מהך סובייא דבריות ודברי התו' שם דמינו במקום עדים במקום דאפשר לתרץ דבריו דלא ליהו נגד עדים מתרצין ע"ש וק"ל איהך לא נרנב דמהסובייא רב"ב דל"א גבי זה אומר של אבותי ודברי התוס' שם ושאר ראשונים מתבאר הפך זה שוב האיר ה' את עיני שיעין קושיית בנה"ג הלוו שעמדו עליו הרב שורש יוסף ואו"ת עמדו עליו רוב הראשונים והתו' תכללם כשכונות דע"ל גבי ח"ט כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי וז"ל דאכני לית ליה הא דתנן לאחר אחר לו תהו לי אין לך כירי חייב וכו' התם ליכא עדים דאמרי פרעו כי הכא וכו' וא"ת אחאי לא מתרצין הכא דיבוריה לא לוייתי כלומר לא עמדתי בהלואתי ולא פרעתי כמו בפ' אמרו לו גבי לא בטמאתי דמתרצין דיבוריה לא עמדתי בטמאתי לא טבלתי ואומר ר"בא דהכא לא אמר לוייתי אלא להר"ם דלא שייך לתרצו לישניא אבל בפ' הכותב קשה דקאמר וכו' וז"ל דהכא הו' יכול לטעון ולתרץ דבריו אבל ליתומים לא טענין מלתא דלא שכיח ועוד יש לחלק דהכא כשטענין עליו כב"ד יש לו להשיב בענין שיפט' ואין לנו לתרץ דבריו עכ"ל והואיל דאתי לידן ראיתי להרב חידושי הלכות שהקשה במ"ש דהכא לא קאמר לא לוייתי אלא להר"מ דאכתי תיקשי כמתני' דהכא אין לך כירי דחייב למה באמר דהיינו להר"מ כדאמרין ככ"ב דו' אחאי לא מתרצין דיבוריה אין לך כירי לפי שפרעתי לך וליכא למומר דל"ק ליהו הכא לתרץ דיבוריה לא משום דאיכא עד החפיע שפרעו ולהביא ק"ל אחתני דהכא רא"כ מאי ק"ל הך ד"מ הכותב ר"כא התם דמסייע שפרע עכ"ל וק"ל בדבריו כרחייה שרחה דל"ק ליהו דליתרץ דבריו אלא משום דאיכא עדים דמסייעי דפרע דאין יתכן לומר והרי עיקר דאיתתם דמתרצין דבריו בכל כה"ג הוא מסובייא דבריות דלא בטמאתי מתרצין לא עמדתי בטמאתי אלא טבלתי והרי התם לוכא עדים דמסייעי דטבל וא"כ לא היה צריך הרב לדחוק זה ממה שהקשו מהיה ד"מ הכותב רבנא"ה לית לה פתני מסובייא דבריות שהביאו לראיה אף בעיקר קושייתו ראיתי להרב גידולי תרומה שער יא דס"ח שהקשה כן ותירץ דכיון שאמרו ככ"ב ד"ו מאי אין לך כירי להר"מ ס"ל לר"בא דמאי דתני אין לך כירי לאו היינו דקאמר דברים או לא שאמר בפירוש להר"מ דהשתא ליכא לתרצו דיבוריה עכ"ל :

ובאמת בתירוצו זה היה נ"ל דחוק גדול רא"כ ליתני להר"מ ולחנ"מ שינה מתני' אכן ראיתי כשיטת מקובצת לכ"כ שכתב בשם הראב"ד במ"ש מאי אין לך כירי להר"מ וז"ל פירוש כיון שפירש ואמר אין לך כירי מעולם ע"כ ולדבריו ל"ק מדברי הח"ה וע"פ דברי הראב"ד אלו אפרק לך ממאי דק"ל עוד בתירוצו התו' שכתבו דהכא לא קאמר לא לוייתי אלא להר"מ דלא שייך לתרצו דבריו דתיבת שפירצו שפיר להך עובדא דהתם דהשיב להר"מ אף אכתי תיקשי במילתיה דרבא דאמר כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי אחאי לא מתרצין לא עמדתי בהלואתי ואי איירי דאמר להר"מ היכי כקייט לא לוייתי דבראי לישנא לחאן נגד עדים דבר זה קשה לשמוע אכן ע"פ דברי הראב"ד יתיישב דכוונת התו' דאמר לא לוייתי מעולם וקצר בלשון רבא וציהו ק"ל בדברי התו' במ"ש וז"ל דהכא היה יכול וכו' דהא ק"ל דטענין ליתמי כל מאי דמני אבוהון למטען וגדולה מוון כתבו התוספות שם באותו דף ד"ה וכי דטענין להו' גם מאי דלא מני למטען אבוהון וא"כ אי אמר א"כ בופיה לא לוייתי אי אכן טענין ליה ומתרצין דבריו אף דלא טעין איהו שכ"פ פשט הסובייא דבריות דאכן מתרצין דבריו וככ"ג במדבריהם שכתבו אחאי לא מתרצין וכו' דמתרצין דיבוריה וכו' ואין לנו לתרץ דבריו ע"כ ש"מ דאכן מתרצין דבריו בלי שיפרש הוא וא"כ אי טענין לאכ אע"ג דלא טעין איהו כ"ש דטענין ליתמי כן ואין זה ענין דלא טענין ליתמי מלתא דלא שכיח כיון טענת כאנסו דהתם אכן לא טענין ליה כידוע אבל כאן אי טענין לאכ הכי כ"ש ליתמי ואין לי לישב דבריהם כי אם דהתו' לס"ד ולתירוצו שני ס"ל דמ"ש ככריתו' דמתרצין דבריו היינו אף דלא פירש הוא דבריו ומכאן קושייתם הוכרחו לומר לתירוצו ראשון דהתם כתי בכריתות איירי שפירש הוא דבריו כן ולדעת התו' רב"מ ד"ג ד"ה מה ומינה דהכא איך ק"ל הוא מצד דק"ל דטענין ליתמי מאי דמני טעין אבוהון ולוה תירצו שפיר דבמדי' דלא שכיח לא טענין להו' ואי ק"ל א"כ אחאי הוצרך ר"בא לשניי דהכא לא אמר לא לוייתי לישני דאיירי דלא טעין איהו וע"כ אכן נמי לא טענין ליה הא ל"ק דרבא נמי סבר דאכן נמי טענין ליה אף מכה סובייא בפ' הכותב דלית לה פתני שינה ופירש דאכן לא טענין ליה ככ"ל לישב וסוף דחוק דא"כ ס"ל לסתור תחילה היסוד דפשיט ליהו דאכן מתרצין דבריו והיה להם לומר וז"ל דהתם בכריתות נמי איירי דטעין איהו הכי דאי לאו אכן לא טענין ליה וע"כ האכ היה יכול לטעון כי ע"כ דברי התו' כ"ע אגלי :

וב"מ

הנה מכאן דקושיית הך סוביי' נרנבו בה התוס' ולתירוצו ראשון כ"מ דכחמון נמי מתרצין ולתירוצו שני כחמון לא מתרצין אף את זה ק"ל בתירוצו ר"בא דא"כ מה יענה להך סובייא רב"כ דל"א נכי זה אומר של אבותי דהתם שייך לתרץ דבריו דסמך ליה עלה כדאכתתי או שלקחה מאבותיך שהרי אסיק הש"ס דאי טעין איהו מקבלין מיניה ואעפ"י כן אכן לא מתרצו ליה דבריו כי ע"כ נ"ל להכריח מ"ש לעיל דלתירוצו ראשון אי לא טעין איהו אכן לא טענין ליה ואף שדבריהם סתומים שכיח דחוק ואוקי אנפשיה גם ראיתי בתו' חרשים דבריות הכתובי' בגליון תו' ד"ב ד"ה לא עמדתי שכתבו לישב לזה דרוקא התם מתרצין דאין העדים מעידי' עדות גמור שהרי לא ידעו אם שונב אם חויד אכל וכיון שאין מעידים עדות שלם מתרצין מש"כ כהשיא בזה אומר של אבותי ונכי כל האומר לא לוייתי דהעידו עדות גמור וכשם ר"בא תירצו וז"ל דלא מהמנין ליה במקום עדים להפסיד חכירו אפילו כמתרץ דבריו אלא דוקא הכא לפוטרו מקרבן שלא יביא חולין לעזרה וכו' ע"ש אלא דק"ל שדברי ר"בא סתראי ניבאו דלמ"ש התו' כשכונות בשמו מכאן דנס' כחמון מתרצין

מתרצין וולת ביתומים הפך ח"ט כאן ככריתות התום' בשמו
 ואכור הייתי דשני התינונים'ם מרובא ותירו' שני עשאו עיקר
 וע"כ התו' דכריתות לא כתבו בשמו כי אם התירוח שני לכר
 לא רק"ל דה"כ היכי תלו הטעם כרי שלא יביאו חולין לעזרה
 והרי בלא"ה כל שאינו חשיב ככ"ר מתרצין וגם ראיתי
 בטעם חקובת לכ"כ ד"ו בשם תו' חיצונית שהביאו השם
 דכ"א תירוח ראשון לכר גם ראיתי באגודה פ' שבוע' הדינין
 סי' ל"א שהביא תירוח ראשון בשם רובא ותירו' שני בשם רז'
 פ"ט כי ע"פ דברי רובא אלו ז"ע ותמנהי להטור וכו' ודכני
 אחרונים כח"מ סי' ע"ט שלא וכו' והביא דברי התו' דשכונ'
 דשני התינונים'ם רכ"מ טובא לענין דכ"א באומר לא לוייתי אי
 טענין ליה או אם טען הוא דלא פחדתי בהלואתי קאמר אם
 נאמן ומיהו הפתמות דבריהם כ"ל דס"ל דכה"ג בענין פהון
 לא מתרצין דכרו דאי לאו לא הוה שתי חלפוש גם כפסקי
 תו' בשבועות לא הביאו כי אם תירוח שני לכר וכדברי התום'
 דכריתות רז' דה"א רק"ל שהקשו דהוה מנו כחוקים
 עדים ותירנו דלאו מנו מהש אחר אלא דמתרצין דכרו
 והדבר קשה איך לא נרנשו דא"כ קשה מסוגיית כ"כ דל"א
 ושבועות דמ"א דמוכח דלא מתרצין דכרו וכו' דת"ל ריש
 לחלק בין המון לקרבן כדברי התוספו' דשבועות א"כ תיקשי
 טעיקרא מאי ק"ל דבכ"מ דס"א אהרו דמנו במקום עדים
 לא אמרינן ליטני דיש לחלק בין המון לקרבן והיה חוקים ליישב
 דכבכורות דל"א אמרינן מנו כחוקים עדים לא אמרינן והתם
 לאו כהמון איירי כי אם כנאמנו כליסור ע"ש לא רק"ל דא"כ
 ל"א היה להם להתוספו' להביא הסוגיא דכ"מ כי אם הסוגיא
 דכבורות וכו' דס"ל כתיירוח ראשון שכתבו בשבועות א"כ
 ליישב הסוגיא דזה אומר דשל אבותי ע"כ ז"ל דאין לא
 התרצין דכרו כי אם בטען איהו גופיה כמ"ש לעיל והרי
 דכרו התו' או דכריתות מוכרח הפך זה דאין נמי מתרצין
 דכרו והכ"ל ככוונתם דהם ז"ל באו לפרש דמנו הנאמר
 בסוגיא לאו מנו מהש הי דהוה מנו במקום עדים העלו הפי'
 דמתרצין דכרו ועם שקשה ליה שמכרח בהך סוגיא
 דמתרצין הפך הנראה מ"ש בשבועות דמ"א כל האומר לא
 לוייתי לא חשו להוכיח כאן מזה שכבר כתבו בשבועות על זה
 ואה"כ שדעת תו' דכריתות כתיירוח שני דתו' שבועות באופן
 שנראה עיקר דבמחון לא מתרצין דכרו כלל נגד עדים גם
 ראיתי בשיטה מקובצ' לכ"מ ר"ב שכתבו בשם הראש"א והר"ן
 לטעם דמתרצין דכרו דא"כ ע"כ שכתב ריב"ז אין אומרים
 מנו כזה במקום עדים שאני הכא דכתיב או הודע אליו ולא
 שוודיעוהו אחרים וע"ש מה שהביא בשם הרמב"ן והרמב"א
 דנראה דס"ל הכי ותירוח זה נכון וקיים דרובא הכא מתרצין
 דג"ל כיה קרא ודכרו הכנה"ג ושורש יוסף ואו"ת ויבין שמועה
 כזה ז"ע שלא ראו דכרו התו' דשכונ' ושאר דברי הראשונים
 שהבאתי כי מן הכאר ק"ל כת' הרשב"א ח"ג סי' רנ"ג הביאה
 הכו ב"ר סי' א' ופסקו כש"ע בחי שאמר לא שחטתי הכמה
 ועדים העידים ששהיה כיון שצומח דכרוו שלא שחטה כלל
 אינו נאמן כמנו דטריפה מצאתיה ע"ש נראה דכרוו דאי
 צומח דכרוו הראשון שאינו אומר אלא לא שחטתי דנאמן
 וכ"ש כמפרש דכרוו דמ"ש לא שחטתי היינו כנפסלה כשחט'
 דהחליד או דרם דנאמן וכן הכינו כפשוט הש"ך ב"ר סי' א'
 ס"ק ל"ט והט"ז ס"ק כ"א והפ"ח ס"ק ל"ט והכנה"ג בהגהת
 כ"ז אות פ"א ע"ש ולמה שנתבאר ק' שכבר נתבאר דמנו
 במקו' עדים אף כמתרצין דכרוו אינו כדמוכח מהני סוגיי דכ"כ
 ושבועות דמ"א ודכרו הראשונים שהבאתי לעיל וכ"כ בשיטת
 רב כנלאל כ"מ ד"ג בשם הרשב"א דמתרצין דכרוו במקום
 עדים לא אמרינן וכו' ה"כ הו"ל להתיר לאחרים אף כמתרצין
 דכרוו וגם דכרו הרשב"א קשו אהדרי אף להרשב"א ז"ל דס"ל

דרובא כמפרש דכרוו נגד עדים בעלמא לא אמרינן וכו'
 קרבן אמרינן אבל כמתרצין דכרוו גם ככל חוקים אמרינן אלא
 שכבר בארתי שנראה עיקר דלא מתרצין וזהו הפך כל דכרו
 רכני האחרונים כדון זה ודוחק בעיני לחלק בין מחון לאיסור
 דמה טעם לחלק והרי חנו במקום עדים כליסור למרו אותו
 מחון ככמות דל' ש"מ דאין לחלק ככך כי ע"כ כ"ל עיקר
 דעת הט"ז שנראה דכרוו דרובא כמפרש דכרוו הוא להדיא
 נאמן אבל בסתם צומח דכרוו הראשון אינו נאמן דס"ל
 דאין לא מתרצין דכרוו כי אם כדטען איהו וכעין הסוגיא
 דכ"כ דל"א דמוכחי הכי אף מתוך דכרו הרב ש"ך והפ"ח
 והכנה"ג יש לרזן דאין נמי מתרצין דכרוו ולרידה וראי קשה
 מכל ח"ט וראיתי בס' פרי הארץ ח"א ח"מ סי' י"ב דע"ה
 שהביא דכרו התו' בשבועות דמ"ו ד"ה עביר איניש דגוים
 ותמיהת הרובל כדראשו לשבועות כה"ג דמאי ק"ל דאי עביר
 איניש דגוים ולא עביר הו"ל חנו במקום עדים ולא אמרינן
 וכו' לישב דה"ט דתו' דכל מנו במקום עדים דאנו יכולין
 לתרצין דכרוו שלא יהיה נגד עדים מתרצין והביא ראיה מח"ש
 הכ"מ בפ"ג מה' שאלה הלכה כ' לישב השבת הראש"ל
 אה"ר יעשוהנה דכרו תימא שכבר נתבאר דכל דלא טען
 איהו לא אמרינן מנו במקום עדים אף דיכולים לתרצין דכרוו
 ועיקר ראיתו דכרו הכ"מ ל"מ שיש להשיב דהתם אין צורך
 לתרצין דכרוו דכי אחר תנאי היה בפנינו אין כמשמע דנעשה
 התנאי נגד העדים כעת חכירת הפקדון :

סימן ט' נתתי אל לבי לכאר בשוחט שנפסל אם

נפסל שחיטתו למפרע ונאסרו כל
 הכלים שבישל בהם כשר בשחיטתו חכל מה ששחט קודם א"ר
 לא נפסל כי אם מכלא ולכ"א לכר ולא חכל מה ששחט קודם
 ויען ראיתי שדון זה נחלק בג' סוגים האחד בשוחט שברקו
 אותו ונמצא שלא ידע בקצת דיני שחיטה וכריקה והשנית
 בשוחט שנמצא שאינו בקי בהרגשת הסכין בפנימתו ה"כ
 בשוחט שנתבאר שינאת נכילה או טריפה מתחת ידו או בכל
 אלו נאסרו הכלים למפרע על מה ששחט כבר דבין דאיתרע
 חוקתיה זל שגם מקורם זה לא היה בקי בדיוטם או בהרגשת
 הסכין או שהיה חשוד מקודם א"ר אין לנו אלא באעת מציאתו
 ולשעבר מוקמינן אחוקתיה ולא מוקינן איסור למפרע :

ולבאורה

היה נ"ל כפשוט דבכל ג' סוגים אלו
 נאסרו הכלים שבישלו כשר משחיטת
 השוחט שנפסל שהרי פשוט הוא ככל דכרו הפוסקים דשוחט
 שנמצא שאינו בקי בדיוטם או בהרגשת סכין או בפשיעתו
 או כחודר הוציא נכילה וטריפה מתחת ידו אם שחט אה"כ
 שחיטתו פסולה והכלים שבישלו שכשר נאסרו אין פסק בדבר
 והרי על העתיד גם כן אין לנו שום חופת חותך ששחט
 ודבר שלא כהוגן ואפ"ה מספק אנו מחוייבין ששחט שלא
 כהוגן א"כ מינע נמי נלמוד למה ששחט קודם דלאסור מספק
 דמה חקום לחלק כזה בין עכ"ל לעתיד וש"ך דהא למ' מירי
 שהרי אמרו בניטין דכ"ה לרבא דקול בוותיה שחא מת לא
 חיישינן שחא ימות תנאי היא הרי דשאני טובא בין עכ"ר
 לעתיד ומה"ט כתבו התום' בקידושין דה"ה כד"ה בפירוש
 בקטנה שהלך אביה למדינת הים דלשחא קרשה אביס לא
 חיישינן אבל לשחא יקדש חיישינן דקול כרכי יומי ע"ש וגם
 בה"ג כתב הנחמי יוסף ברש"פ בתרא דובמות גבי חס
 ששנינו ינאת מליאה חוששת דה"ט דשחא הפילה לא חיישינן
 כי היכי דקול שחא מת לא חיישינן ומעין זה חילק רבינא בפ"כ
 דע"ז דכ"ג דשחא רבע הבוי לא חיישינן שחא ירבע חיישינן
 גם ראיתי להר"ק שורש ק"ס שכתב דבין מומר דאי לא חיישינן
 לשחא יעבור כ"ש דלא חיישינן לשחא עבר ע"ש וכיון שכן ה"כ
 שפיר זל שחא ישחט בפיהול חיישינן שחא שחט כפיסול לא

חיישין אלא דאכתי צריך ביאור טול דכי קול דלא חיישין לשעבר ה"ר בהקום דלא איתרע החוקה ככל הני שהבאתי אבל ככעין כ"ד דעכ"פ כבר איתרע חוקת השוחט בכשרות או ביריעה אה"כ דחיישין גם לשעבר ורואה דככל הני שהבאתי בחשש שמא ימות פליגי בה תנאי או חיישין כמבואר שם בניטין ואינו בחשוד ששחט לכ"ע שחיטתו פסולה ומה גם להם שחילקו התוס' שם בקידושין דכי חיישין ככל הני לעתיד לשחא ימות ה"ר בהקום שצוה איסור להפריע אבל בלאו הכי לא חיישין לרכיזי הכל וכ"כ רעת שאר פוסקים בת"ש אנלי בח"א סי' ק"ב ואילו הכא בחשוד חיישין לכ"ע אף שאינו עושה איסור להפריע כי ע"כ לחלק דכל דאיתרע חוקתיה גרע טובא ובכל גווי חיישין וא"כ מינה זל ג"כ דחיישין לשעבר כל דאיתרע חוקתיה ואין ראיה להתיר מכל מה שכתבתי :

דף אמת טיש לרחות ראיה זו ולומר דה"ט דחיישין הכא לעתיד לכ"ע ואף שאינו עושה איסור להפריע דבלי בזה קרא דבשוד כיון דכתיב אל השת ידך עם רשע להיות ער ואע"ג דפשט הכתוב איירי בערוה ותמון דבעיני שני עדים דהרי אמרו כל מקום שבאמר עד הרי כאן שנים ויש להכריח כן דרשע כל שעבר עברה רשע חקרי ונפסל לעדות כמבואר בטח"מ סי' ל"ד ואילו גבי איסורים אינו נפסל כי אם ברשע לאותו דבר מ"מ כבר ביארתי בחלק זה בסי' דחשוד פסולו הדר"ת דחשוד לאותו דבר באיסור הוי כרשע לאיזו עברה דפסול לעדות גבי מחוץ מדר"ת וגם סברא הוא דכי האמין הכתוב העד אחד באיסורים לא האמין החשוד לאותו דבר הקרוב לוראי שאכיל איסור ראוי על עצמו לא חס אף יחוס על אחרים וכן אם אינו בקי בדברים פשוט דאסור מדר"ת לאכול מידו וכן אם אינו בקי בהרגשת הסכין ולא דמי לכל הנהודוכתי שהבאתי דאף כי חיישין לעתיד אין החשש בהם מדר"ת כי אם מדבריהם ולפי החכם עיניו יחוו דנכה טורא בינייהו בכל ג' סוגים בשוחט שנפסל בין עבר לעתיד ולעתיד כיון שנחמד לאותו דבר הרי עתה בחוקת רשע עד שיתברר שצעה תשובה כדון וכהלכה משא"כ לשעבר דהיה בחוקת כשר וכן בשוחט שנכרך ואינו בקי בדברים הרי עכשיו קאי בחוקת שאינו בקי בדברים או בהרגשת הסכין משא"כ לשעבר דכיון דנטל קבלה בחוקת בקי הוא קאי וא"כ זל דעת דאיתרע חוקתיה נפסל אבל קודם מוקמינן אחוקתיה ואמרין דעכשיו שכה דברים או בהרגשת הסכין או עכשיו נעשה רשע שהרי זה דמי לפנויה שנתקדשה דער עכשיו הוא קיימה בחוקת פנויה ומעת שנתקדשה בחוקת אשת איש לכל דבר קיימה אלא דאכתי יש לצד דכיון דאיתרע חוקתיה ומה"ט נפסל מדר"ת לעתיד היא הנותנת לחוש לפחות מדבריה כלשעבר דלשעבר באיתרע חוקה השוב כלעתידי ולא איתרע החוקה דעכ"פ חיישין מדרבנן אכן נראה לי ראיה לזה שגם באיתרע החוקה לית לן למיחש לשעבר מת"ש כריש נירה גבי אה שנינו שאחי אומר כל הנשים דיון שצתן הלל אומר הפקידה לפקידה ואמרין מת"ש דשאלי קסבר העמר אשה על חוקתה ואשה בחוקת טהורה עומדת והלל כי אמרין העמר דבר על חוקתו היבא דלית ליה ריעותא אבל אתתא כיון דמונפה קהוייא לא אמרין אוקמיה אחוקתיה ופרשי מועדת ועלולה היא לכך אין לה חוקת טהורה ע"כ הרי נראה דאי לאו ה"ט אף דאיתרע חוקתה עכ"פ דטמאה היא עכשיו הוי מודה כ"ע דמחוקין לה להפריע לטהורה ומה גם למ"ש התוס' שם כד"ה חעת לעת דגם הלל ורבנן לא נחלקו כי אם לקדשים ותרומה דנועלה עשו בקדשים אבל לחולין מודו ליה לשמאי דמחוקין לה בחוקת טהורה אף דמועדת ועלולה היא וא"כ בשוחט שנפסל וחל הספק למפריע אף דאיתרע חוקתו דהוה ליה מעיקרא אכ"ס חוקמין ליה אחוקתיה לכ"ע וכן

העלו בתוס' כד"ה דאיכא ריעותא דאף באיתרע החוקה אולינן בתר חוקה ע"ס :

ואי ק"ל מת"ש בעירובין דל"ו רבא אמר התם תרי חוקי לקולא הכא חדא חוקה לקולא הרי דלר"ח דתחומין חר"ת מחמיר בספק עירוב אף גדר חוקה וע"כ ה"ט דכל דאיתרע החוקה לא אולינן בתרא וכה"ג כתבו התו' לישב למאי דמוקי דבה ורב יוסף בספק תרי ותרי דכי מחמיר היינו מטעם דאיתרע החוקה ע"ס כד"ה הכא כשתי כתי עדים ואף לרבי יוסף דמקל בספק עירוב דהיינו דס"ל תחומין דרבנן כדפרש"י שם גבי מה שהקשו דרבי יוסי ארבי יוסי לשינויא דרבא ומינה דבשל תורה גם רבי יוסי היה מחמיר א"כ ש"ת דכל דאיתרע החוקה לא אולינן בתרא וכן מהך סוגיא דנדה והנה אמת דרש"י פירש בהך סוגיא דמתני' דעירוב כשתי כתי עדים איירי ע"ס ולדבריו ל"ק טול דכי מחמירין ככסף דאיתרע החוקה היינו בספק דתרי ותרי שידוע ד"ס דתרי ותרי חמיר טפי ואה"כ רבשאר ספיקי גם באיתרע החוקה אולינן בתרא אלא שציקר פרש"י ק' שאין שום הכרח בש"ס לאוקומי שינוי רבא דאיירי בספק דתרי ותרי וכן ראיתי בחידושי הר"טבא שמהם עליו בזה ע"ס ואולם לפי דרכינו יש לישב פרש"י שרש"י הוקשה לו כי קושין דאף החמירו בספק גדר חוקה כיון דאיתרע והרי מסוביא ריש נירה מתבאר דגם ככה"ג אולינן בתרא כי ע"כ מברית הוא דגם פירוקיה דרבא בספק דתרי ותרי דמשני לעיל מזה רבה ורב יוסף איירי ומת"ש הוא דמחמירין ומינה בלא"ה זל ע"פ מת"ש התו' כד"ה אמר לחוד שינויא דגם בספק עירוב איכא תרי חוקי להקל ולהחמיר ע"ס וא"כ זל דכי מחמירין דאיתרע החוקה היינו משום דאיכא נתי חוקת קצת להחמיר אבל בלא"ה אה"כ דאולינן בתרא אף דאיתרע ושוב ראיתי להתו' בנדה ד"כ כד"ה התם וכן בחולין ר"ב כד"ה ודילמא שכתבו דמקרא דנבעים דילפינן בתר חוקה מינה איכא ליהשימא דאף דאיתרע החוקה אולינן בתרא ע"ס וגם ראיתי להרמב"ם בח"א סי' ל"ז שכ"כ בפשט יעו"ש והנה אמת טיש להשיב על זה חכמה דוכתי טיש להוכיח דכל דאיתרע החוקה לא חסיבא ולא אולינן בתרא ולקמן בסי' עמדתיו על זה ושם באמר דבכל ספק להפריע אולינן בתר חוקה אף דאיתרע כמו שהארכתי שם ועכ"פ דיון דין אמת דכתי האי אולינן בתר חוקה אף דאיתרע :

ומתוך

שחיטתו למפריע מספק דאוקמינן אחוקתיה אע"ג דאיתרע החוקה וכת"ש אכן ראיתי להרשב"א בת"ש ד"י"ח בשוחט שנמצא שלא היה בקי בדברים שאמר שחיטתו למפריע ואמר הכלים ועיקר טעמו דאין בזה חוקה דכיון דנמצא דאינו בקי ולא ידענו בו מועלם שהיה בקי א"כ זל שלא למד ולא ידע ואין בו שום חוקה ע"ס ומכלל דבריו נשמע דאי היה לו חוקה היה מתיר מפני החוקה אף דאיתרע דעכ"פ נפסל השוחט עכשיו וראיתי בספר דרכי משם הדר סי' א' שהביא תשובה זו והקט' מת"ש האגודה דשוחט שנכרך ונמצא שאינו יודע דאין להטריף למפריע דאדם איתרע בהמה לא איתרע ואוקי שוחט בחוקתו ועד עתה ידע ע"ס ואיזה מפרק ליה דאגודה מיידי כנטל קבלה שהיה לו חוקה ועפ"י פסק בחפה דבנטל קבלה אין להטריף למפריע ולדבריו מת"ש רש"ל בפ' ניר הנשה סי' י"ו בשם תשובה הר' מנחם וכשם רבו הר"ט דאם ברקו לשוחט דלא גמיר דודאי טיש לאסור כל שחיטתו למפריע ע"ס ז"ל דאיירי נמי בלא נטל קבלה וכדבריו פתח הכ"כ בדר סי' א' וראיתי להסב"ג הגב"ה אות מ' שהבין דהחילוק הוי בין נטל קבלה בכתב לנטל קבלה בע"פ ותמה דמה תקום לחלק בזה ולא ידעתי מי הכריחו לזה דודאי כטל קבלה בין בכתב בין בע"פ הוי דכל חוקה ע"י פדים היא ומדבריו שם יראה שהכריח כן דלא תשמע ליה לאוקומי ת' הרשב"א

הרשב"א בלא נטל קבלה כלל דאין נעויר שיהנו שואט' על
 הקהל בלא קבלה והא' ל"מ דהרי הרה"ס ל' דהמשינ' לרוב
 הנניין אכל שמיטה מוחלים הם כלי בדוקה כלל ואף דרכים
 חולקים עליו הרי אפשר דהסכו עליו ח"כ טעו בדון וסמכו
 עליו כלי בדוקה וזה מוכרח שהרי עיקר טעמו דאין באן חוקה
 ואי איירי בנטל קבלה הרי הוחוק שיעז ומדברי הרה"ב כי רב'ס'
 כ' נראה דהפרש דאיירי שראוהו שלמד עם אדם גדול כקי
 כשחיות וכדוקות וסמכו עז' לתנותו וזה מכוונ' דאפ"ה לא
 חשיב זה חוקה דרלמא לא נמיר שציר ולא ידע דניס' אלו
 מעיקרא רלא חשיב הוחוק כי אם כשכדוקהו ככל דיני שמיטה
 וכדוקה והרנשה והעירו עליו שבקי הוא אכל בלא"ה לא
 חשיב הוחוק ותו ל"ק על מור"ס ז"ל:

והנה

ראיתי להרב טורי וזכ' כמ"ק וזו שדה דברי
 האגודה ומור"ס התוך דברי התו' בחולין ד"ו
 כר"ה סבין איתרעבי שהקאו מה"ש כריש נדה כמקוה שגמור
 ונמצא חסר דכל טהרות שנישאו על גביו טעמות לחפצ
 מטעם דהוי תרי לריעותא דנדר חוקה מקוה שהיה שלם איכא
 חוקה נכרא שהיה טמא וגם כעיקר חוקת התקום איתרע
 לא חמרינן מקוה איתרעבי אדם לא איתרעבי ותיירבו ג' תירובי'
 האחד דשאני מקוה דהסר ואתא ליה שני דכי אמרינן סבין
 איתרעבי היינו איכא דהוי ספק נגד ודאי דאין ספק מוניא מירי
 ודאי וז"ל דכי אמרינן כהמה לא איתרעבי היינו מטעם דאיתא
 סביקי טובא שחא כעצם נפגמה ושחא לא נפגמו הסמינים
 כנגד הפגימה ע"כ וא"כ בשוחט ששכח אחר שנטל קבלה
 דשייך ביה שוכח ואתאי אוסר למפרע לפי תירוץ ראשון וגם
 דהוי ספק שקול יש לאסור גם לפי תירוץ שני ואף לתירוץ
 שלישו יש לאסור אפ"ה דאיכא ס"ס ספק שכתחורם ואתח"ל
 שכתחורם ספק לא אורע לופיסול בשחיתתו ח"ת זכין דקול
 כרב הוכח בלא אסבר בו עצמות אפ"ה דאיכא ס"ס כדברי התו'
 ש"ה דלירודין אין להתיר כמ"ס ב"א איכא דהוי ספק נגד ודאי
 דהיינו שר כו' עצמות וא"כ בשוחט דהוי ספק שקול יש לאסור
 אף לתירוץ הג' למאי דקול כר"ה את"ר והאמת דאיכא קבעי
 ואחרע החויק דבריו הרב"ח והעלה לאסור גם בנטל קבלה
 ע"ש ואולם ראיתי להב"ח בת' ב"ו א' שהוצרך לרשות דברי
 הטו' ולישב דין האגודה וחור"ס לפי תירוץ ראשון של התו' כתב
 דג' תשובות בדבר דג"ד למקוה ובמקוה תקף שחטה נפסל
 אבל הכא אתח"ל שכתחורם ואתאי מי ימר דשכח דבר מעיקר דיני
 שחיתת שחא שכתחורם ככל יוס' דברים שהם חומרא בטלמא ואחרי
 המחילה אין דבריו נכונים שהרי מכוונ' כמ"ס דכל דשייך חסר
 ואתאי אסור וא"כ כשכתחורם קנת דיני השחיתת דשייך לומר היום
 סכח דין זה ואתחול דין זה דהוי למקוה דמ"ש שחא שכתחורם
 שחינו מעכב הרי כיון שאינו נפסל על הדברים אלו אין הספק
 עליהם כי אם על עיקרי דינים ושרי שייך ביה שוכח ואתאי
 ולדבריו גם במקוה שייך כן דהתם מקוה אינו ארכעיים אלא
 כמנוסם כי אם כיותר קשיעור זה וא"כ נמצא נמי דכי חסר
 ואפ"ה היינו מה שהיה בו יותר משיעורו אבל מה שנחסר
 משיעור המעכב נחסר עכשיו כולו כאחת אלא ודאי דאמרינן
 דעל עיקר שיעור הכוסל הוא דאמרינן חסר ואתאי ה"כ על
 עיקרי הדינים שנפסל כהם הוא דאמרינן שכתחורם ואתאי עוד
 השיב דשכחה אף באותם שיש להם זכרון אין השכחה כאם
 כאחת אלא חעט מ"מ אותם שאין להם זכרון טוב נשכח להם
 הדבר כאחת והכינא ראיה מה"ש התו' נדרה ד"כ כר"ה התם
 דל"ד נבנים למקוה דמקוה רגילות להתחבר חעט חעט אכל
 נבנע רגילות להתחבר ככת אחת כחות מכבדים וכ"ש שכתחורם
 ועם כיוון ולירדי גם זה אינו שהרי חמ"ס ודילמא הנם הנם
 חיותיה נראה דכל דשייך להיות חעט חעט אף שאינו מוכרח
 שישאר ג"כ להיות כולו כאחת יש להסור וא"כ מניח אף

לדבריו דשכחה אפשר להיות שוכח הכל כאחת ואפשר נמי
 להיות שוכח חעט חעט אפ"ה יש לאסור ודברי התו' שהכניא
 ל"מ דהם ז"ל הכניחו לישב מאי דקול דנבנע אין דרך להתחבר
 כאחת כי אם שכתחורם ואף שהרכ השיב דלכ"י הטבע נריך
 להיות חעט חעט אלא דתלינן להקל קשה דא"כ גם כמקוה
 ואשה אפשר כאחת ולא תלינן כי ע"כ ע"כ דקום להו הכי הפך
 הטבע ואנחנו לא נרע דנבנים לא נהוי ולא שביחי כרי לירע
 חסותם אכל כענין שכחה דכל אחר יכול לשער כענינו הלהר
 דברי רז"ל שהכניא הטו' יעידון יעידון דשייך בהו לומר שכתחורם
 ואתאי מניח הים לאסור למפרע ובאבות דרבי נתן פכ"ד אחרו
 יכול אדם ללמוד תורה לעשרים שנה ולשכח בשתי שנים כינר
 וכו' ע"ש שכתחורם להדיא דהשכחה כאם חעט היום וחעט
 למחר כדברי הטו' גם ראיתי לו להרב שם שכתב דק"ו הוא
 דאי כנבנע דאיכא איסור תורה להכניא חולין לעזרה תלינן
 להקל כ"ש נבני שוחט דאינו אלא איסור דרכן שהרי בפ"כ כל
 היד ליכא תאן רפליב דאין ספק מוניא מירי ודאי אכל הכא
 גבי טבל ועלה והקוה שנמדר חמרינן דהפך מוניא מירי ודאי
 וז"ל דלהקל זכ"ע אין ספק מוניא מירי ודאי אכל הכא גבי
 מקוה שנמדר וגבי טבל ועלה החמירו דכנן כספק מוניא מירי
 ודאי וכו' ע"ש והם דברי תימא בענין דגבי חוקה אין שם
 ספק נגד ודאי כי אם ספק שקול כמכוונ' וגם כמנצח הכינו
 פגום ונמצא שאינו יודע אין שם כי אם ספק שקול אי שכתחורם
 עכשיו או קודם וא"כ הרי דמי לנבנע ממש וכשאני לעצמי כ"ל
 דמאי דאמרינן כמקום דאיכא תרי לריעותא כמקוה איסורו
 מד"ת שהרי כל ספק מד"ת אולינן בתר חוקה וכי הוו תרי
 חוקי דסתרי כמתן דלתפגו דמי וכמו שכתחורם התו'
 בערוכין רל"ה כר"ה אחר שם כדל"ו כפרש"י כר"ה העמד
 טמא ע"ש וכיון שכן הוה ליה ספק כמקום דליכא חוקה דלדע'
 התו' ורוב הראשונים מד"ת אולינן להחמיר ואף לטותה כר"מ
 דהפך תורה להחמיר מדבריהם הוי מ"ח ככה"ג דבמקוה
 דלהקל איתרעא ויכלהחמיר לא איתרעא מסתבר דאולינן בתר
 חוקה רלא איתרעא וא"כ איכא דאיכא תרי לריעותא איסורו
 מד"ת עוד השיב דל"ד למקוה דמקוה זל דמיר לאסר מדירה
 היה הולך וחסר ולא חשיבה חוקה כל עיקר השא"כ בשוחט
 שנטל קבלה אי אפשר דמיר אחר שלמד שכתחורם וכו' ע"ש וגם
 כזה אינו הוא טעם דא"כ אי לא חשיבא חוקה דמקוה אין
 היתר בטבילה בלא מדעה אחר הטבילה כי ע"כ ע"כ חוקה
 גמורה חשיב כל שנמדר שלם והו דא"כ מאיק"ל להתו' ממקוה
 הנמצא סבין פגום והרי כמנצח סבין פגום ליכא למימר דמיר
 אחר בדוקת הסבין נפגם ואין הספק כי אם בעת השחיתת
 דעוד ספק פגום סויו וא"כ הוי חוקה גמורה משא"כ במקוה
 אלא ודאי דאין לחלק בזה גם ראיתי לו שהשיב לרשות גם
 לתירוץ דלא הכשיר ר"ח כי אם כמנצח סבין פגום דהוי ספק
 נגד ודאי דעוד ספק פגום ועצם ודאי פגום זאילו שוחט שכתחורם
 ספק שקול הוי השיב לזה דשוחט שכתחורם הוי ספק נגד
 ודאי דאורך הזמן גורם השכחה ולירדי גם זה אינו דהרי הנבנע
 פגמן שיש שנה או שנתים שנטל קבלה והרי שנה אורך זמן
 הוי וא"כ לדבריו הרי איסור למפרע כודאי והרי הם התירו
 ככ"ב ולדבריו אם עכר מודש חשיב ליה ודאי ועכר שנה או
 שנים דכות חשיב ליה ודאי והם תרי דסתרי דבעבר חורש
 מתיר דכניז מהני אינו גורם שכחה וכעכר שנה מתיר דכניז
 משנה אינו גורם שכחה וכן כעכר שנים דכות ותו דאין זמן
 פתן לשיסה גורם שכחה כודאי כרי להתיר על דיני זה ואלו
 דברים שאין להם שיעור עוד השיב דרש"י דפירש דעצם
 המכרחת לא פגמה לסבין טפי מעור ע"כ דלא ס"ל האי
 שנוייה ועוד להאי שנוייה קשה כיון דנריך לומר דעצם
 המכרחת פגמה טפי מעור א"כ אתאי פסקינן בשבר כר"ח
 וכל

ובלא שבר כרב הונא וז"ע עכ"ל גם זה אינו דמונת רש"י הוי
 דסתמיה דש"ס ור"מ פלוגי בהא אי עצם המפרקת פגמה טפי
 מעור וחשיב כוראי אבל ספק אז לא חשיבי כוראי וספק אלא
 כי אהדרי ננהו וק"ל כרב הונא ולאו מטעמיה דלרדיה אף אי
 חשיב ספק אתי ספק ומוציא מידי ודאי ואכן לא ק"ל כוותיה
 בהא דאי חשיב ספק נגד ודאי אין ספק מוציא מידי ודאי אלא
 דש"ל דעצם המפרקת לא פגים טפי מעור ותו למ' מה
 שהכריח דרש"י חולק בתירוק זה וגם לק' מדכרינו על תירוק
 התו' על זו ואדרכא מזה כ"ל להכריח דלרדין אין להתיר כוראי
 אבל ספק כי אם כוראי גמור שהרי דבר ברור הוא דעצם
 המפרקת פגם טפי מעור אלא דאפי"ה כל שאינו מוכרח
 כוראי שיפגם כספק חשבינן ליה וזלת בשבר עצמות דהוי
 ודאי גמור כ"ש שכבחו שאין כאן אפילו קרוב לוראי לצד התר
 דמי הוא הגורם שיהיה השכחה היום ולא מאתמול שלשום ואין
 בדבר לתלות טפי כנגד ההתר - עוד השיב לנשכ דברי מור"ם
 גם לפי תירוק הב' של התו' דכי התיר ר"ח היינו דהוי ס"ס
 וכיאר דהכא נמי איבא ס"ס בשוחט שנמצא שאינו יודע ספק
 לא שכן קודם כי אם עכשיו ואתמ'ל שכן קודם ספק לא אירע
 לו ביטול ע"ש וגם כזה אין דבריו נכונים שהרי למאי דק"ל
 כר"מ בשבר עצמות לכך אף דכלא שבר עצמות נמי איבא
 ס"ס כעצם גפגמה וספק לא נשחטו הסימני' כנגד הפגימה
 וא"כ ע"כ דלא חכמינו אף כה"ס כי אם היבא דהוי ספק נגד
 ודאי היינו שבר בו עצמות וא"כ ה"נ בשוחט דהוי ספק שקול
 יש לאסור דדמי לנמצא סכין פגום ולא שבר בו עצם והנה
 דאיתי להרב בית יעקב סי' ד' הרבה להשיב על דברי הט"ז
 וכתב לישב ח"ש להור"ם לפי תירוק ראשון של התו' בדראיבא
 תרי לריעותא דק"ל לאסור היינו אי שייך ביה לומר חסר ואתאי
 והרי גבי שכחה נמי שייך שכה ואתאי ואיך התיר מור"ם העלה
 לישב שדברי האבדור ומו"ם הם בשכח דין אחד לכך שכוח
 לא שייך לומר שכה ואתאי וא"כ דבשכח כ' וב' דינים מורד דיש
 לאסור לפי תירוק זה ולרדי אין ישוכו מספיק דא"כ לא ח"ל
 להאבדור ולמור"ם לסתום והיה להם לפרש דה"ד בשכח דין
 אחד לכך ותו הרי כר"מ מכוור שהכריח חילוק זה כדי לישב
 האבדור עם ת' הרשב"א ס' ר"ח דלא לפלגי אהדרי ע"ש ואילו
 לרבנו ל"ק כלל דברי האבדור עם ת' הרשב"א דבת' הרשב"א
 מכוור שם בשלח דשכח ב' וד' דינאבי ע"כ ע"כ שהבין מרכרי
 האבדור דבכל בווא הכשיר להפריע אף אם שכה הרבה דינים
 וה' וגם הרב מודה דבענין שכחה שייך לומר נ"כ שוכח
 ואתאי הפך דברי הב"ח אך כואת שהעלה דבשכח דין אחד
 לכך לא שייך ביה לומר שכה ואתאי לכאורה הדין עמו ונ"מ
 דבשכח דין אחד לכך לפי תירוק התו' הלזו יש להתיר וכסמוך
 עכ"ל שגם זה אינו דגם לתירוק זה של התו' יש לאסור וספק
 גם בשכח דין אחד לכך מדיני השחיטה דשכיחי :

ג דאיתי להרב שם שהאריך לבאר דלק"מ מרכרי הכ"מ
 וכלל דבריו ע"פ מ"ש הרשב"א בת"ה האחד שהקשה
 לפתמו' דש"ס דס"ל כר"ל כששבר בו עצמות להתיר אחאי
 נמצא בהמה בחייה בחוקת איסור עומרת כדק"ל בהא בר"ה
 דאחר הכי והשיב דשאני בהא דכדק' הסכין תחלה ובהמה
 שחוטת לפניך אמרינן העמד סכין על חוקתו ופגימה זו ע"י
 שבידת עצמות הייתה ע"ש ולמד מדבריו דחוקת סכין בדוק
 אבטל חוקה בהמה בחייה דקאי בחוקת איסור וכתב דלפ"י
 ל"ק מושחט שנטל קבלה מדין המקוה דהתם איבא תרי
 לריעותא משא"כ בשוחט ששחט ליבא לחימה אוקי בהמה
 בחוקת איסור דחוקת השוחט שירע מבטל חוקת איסור
 הבהמה כדברי הרשב"א ותמה מזה להתו' כמה שהקשו בשוחט
 כסכין ונמצא פגום לר"ח דמכשיר מדין המקוה דלדברי
 הרשב"א ל"ק מידי דה"כ ליבא תרי לריעותא דחוקת איסור

דבהמה כתי ל חוקת הסכין שהיה בדוק דאין לומר דהתוס'
 פלוגי ע' ליה דהרשב"א דא"כ הוה ליה להרשב"א להביא דברי
 התו' והעלה לישב ליה כמה שתינו התו' לזה וז"ל דהתם
 משום דעצם ודאי פגם כיוונו לדברי הרשב"א דכיון דעצם
 ודאי פגם א"כ פגימה זו על ידי שכירת עצמו' היה ולא תלינן
 שנפגם בעור משום דהעמד סכין על חוקתו ואולא לו חוקת
 איסור הבהמה וסוף דבר תמה על התימה של הט"ז הלזו
 דנעלם ממנו דברי התו' דבידע ולא דק בדברי הרשב"א אלזו
 שהביאם הט"ז את"ד אף שהוא האריך הרבה - ואנכי הוואה
 לא ידענא מה אירון ביה שהבין מרכרי הרשב"א דכ"כ אתי
 חוקת סכין פגום ומבטל חוקת איסור הבהמה וזה אינו דק"ל
 לאסור בשלא שבר בו עצמות אע"כ דהסכין בחוק' בדוק היה
 וע"כ הט' דבספק שקול לא מהני כלל חוקת הסכין בדוק כל
 שהסכין פגום ואפשר שנפגם בעור ואין כאן שחיטה וכיון
 דק"ל בכל ספק אוקי אחוקתיה א"כ בהמה זו שנולד כפק
 אם נשחטה כדן אז לא אוקמינן בחוקת איסור שהיתה מקדם
 קודם שנשחטה ודברי הרשב"א דק"ל בשבר כה עצמו' דעצם
 ודאי פגום כיון דק"ל אין ספק מוציא ודאי א"כ הו"ל ודאי
 שנשחטה כדן וכעצם נפגם ובהא ודאי בטלה חוקת איסור
 הבהמה דיו"ל קרי ביה רב דבהמה נתרית בשחיטת' ועיקר
 חירושה דהרשב"א רס"ד הכא לאסור כל שיטנו הספק לפנינו
 שחא בעור נפגם אף דאיבא למתלי טפי דבעצם נפגם אכתי
 מידי ספק לא נפיק וא"כ זל אוקי אחוקתיה לאיסור כיון דק"ל
 בר"ה בהא קמ"ל דלא ק"ל כוותיה בהא אי איבא למתלי טפי
 כנגד התר מנר איסור דכל כי האי אין ספק מוציא מידי ודאי
 ותלינן שנפגם בעצם ומעיתה שפיר ק"ל להתו' לר"ח דמכשיר
 אף בספק שקול אע"כ דאיבא תרי לריעות' דמוקמינן בכה"ג
 לחוקת איסור הבהמה ואילו כנידה גבי חוקה אסוק הש"ס
 דכאיבא תרי לריעות' אסיר וע"י תירובת ב"ב שני דלא הכשיר
 ר"ח כי אם מטעם דעצם ודאי פגם דאין ספק מוציא מידי
 ודאי והיינו נמי כדברי הרשב"א דבספק ודאי כיון דנר הספק
 כחולן דלתיא א"כ אתי חוקת סכין ומבטל חוקת איסור הבהמה
 כיון דנשחטה כדן וזה פשוט כדברי הרשב"א והתוס' דאילו
 מ"ש הרב בפירוש דברי התו' דעצם ודאי פגם דרוצה לומר
 כיון שיש לסכין חוקת' בדוק מ"ה אמרינן דעצם ודאי פגם
 משא"כ בלא שבר בה עצם לא מהני חוקת הסכין דע"כ נפגם
 בעור דליבא למתלי כנגד אחר לא נהיר כלל דלדבריו עשו
 התו' המסוכס סכה ולא זו הדרך והו"ל לומר דחוקת סכין
 ביטל חוקת איסור הבהמה וליבא תרי לריעותא וכך הו"ל דין
 הרי ר"ח בלא שבר בה עצם הכשיר דאיבא למתלי בעצם
 המפרקת נפגם ולפחות הוי ספק שקול אי בעור נפגם אי
 בעצם המפרקת איפגים ואי בספק שקול אתי חוקת סכין
 בדוק וכיטל חוקת איסור הבהמה א"כ התם נמי במקוה אתי
 חוקת המקוה שנמדד וכיטל חוקת טומאה למי שטבל בו
 דהתם נמי ספק שקול הוי ספק נחסר עכשיו או נחסר מקודם
 וא"כ תימה איך תירנו דהתם עצם ודאי פגם אם הכוונ' דהוי
 התם ספק שקול והרי חוקה נמי נמצא הכי כי ע"כ דברי התו'
 בדורים הם דדוקא במקום דשייך לומר אין ספק מוציא מידי
 ודאי מכשיר ר"ח לכך משא"כ במקוה דהוי ספק שקול וא"כ
 שפיר קמותיב הט"ז דא"כ בשוחט ששכה דהוי ספק שקול אית
 ל' לאסור כדק"ל במקוה וקשה למור"ם שהתיר והנה אמת
 שמרכרי הרב בית יעקב נראה שהבין במקוה שנמדד ונמצא
 חסר דאיידי בשלא החוקה תחילה שהיו בו ארבעי' סאה שכ"כ
 כראש' דבריו דשוחט שלא נטל קבלה דמי למקוה ואם האמת
 כן עליו יפה כל דבריו אלא שברר זה אינו ופשוט דסובין דנדה
 במקוה שנמדד שהיו בו מעיקרא מ' סאה ועכשיו נחסר איידי
 במכוור שם שהקשו מיהה לנדה שאייתה בחוקת טהרה וכן
 מ"ש

ת"ש שם ארבעה העמד מקום על חוקתו ואימא לא הסר
 נראה כן להדיא וכן נראה דבלא"ה אף דליכא תרי לריעותא
 אסור דקול אוקי אחוקתיה דבחוקת טמא היה וכי אנטיכו
 לה"ט דהוי תרי לריעותא היינו כיון דאיירי במקוה שהיה
 בחוק' שלם הו"ל תרי חוקי דסתרי חוקת מקוה להקל וחוקת
 גכרדא להחמיר ומטעם דהוי תרי לריעותא המחמירין וכל זה
 עשום בסוגי' וכל דכרי הרב הם דכרי תימה גם מה שהכריח
 דאין התו' חולקין להרשב"א דרוחק לומר דפליגי הוא תימה
 דבלא"ה הרשב"א ז"ל שם בת"ה כתב לעיל מזה כדכרי התו'
 והאמת דלא פליגי כלל מהטעם שכתבנו וכל זה כבוד בעיני
 ואילו דנ"ח לענין דינא לא היה צורך להאריך בכל זה כמו
 שיראה המעיין וע"ש בכתי' יעקב כת"ה הנו' שהביא הסוגיא
 דדוש נדה והכריח חדכרי רש"י והר"ן דאיירי בחוקה שנתרד
 חעיקרו שלם כדק' ואח"כ אמר והקשה על זה דא"כ איך אמרו
 דולפי' מסוטה ע"ש ולק' כמו שיראה הרואה וגם מה שהכריח
 חרש"י והר"ן הוא מבואר בסוגיא שם ואין להאריך על זה :

עוד כתב הרב לישב דכרי מור"ם גם לתירוק ג' דנ"ח
 דלמאי דקול' כר"ח דוקא בשבכר בה עננות
 פומעין דאף כמ"ס אין להתייר אם לא דאיכא למתלי טפי
 בהתר דאין ספק מוניא מירי ודאי וא"כ כשחט דהוי ספק
 שקול קשה למור"ם והאריך לישב זה וכלל דכרי הוא דכי
 בעינן להתייר ששכר בה ענש שאסו כיון דבעור פוגם גם כן
 תש"ה לא מוקמינן אחוקתיה אם לא שכר בה ענש דאי לאו
 דהעור פוגם הוא אמרינן גם לגבי סכין השתא הוא דאיתרע
 אף בלא שכר בה ענש כמו גבי שוחט את"ר ולירי כל מה
 שכתב לישב כזה אינו רואה ישוב כלל שהרי כיון דבעינן שכר
 בה ענש ש"מ דגם כמ"ס אסור כל דליכא למתלי טפי להתיר
 ומינה לשוחט ששכח דת"ש דכי בעינן שכר בה ענש כיון
 דהעור פוגם ג"כ הרי לשוחט ששכח איתא נמי להא' דאפשר
 ששכח מקודם דספק שקול הוי אי שכת עכשיו או קודם וה"כ
 בסכין בלא שכר בה ענש ספק שקול הוי אי נפגם בעור או
 בענש החפרקת וה"ש דאי לאו דהעור פוגם היינו מתיירם
 גם כן בלא שכר בה ענש אינו חובין דכרי דהא' ודאי דשרי
 ביון שלא היה צר ספק לאסור כי אם צד דרואי להתיר דבענש
 החפרקת איפנים ולו לא הוצרכנו דגבי שוחט ששכח נמי אי
 ידעינן כודאי דלא שכח מקודם כי אם עכשיו לכ"ע אין לנו
 אחרים למפרע כי ע"כ אינו הוזהר בדכרי טעם כד' לישב
 בהם דכרי מור"ם ודכרי נ"ע - גם דאיתי להרב שהקשה
 בדכרי התו' דחולקין ובגדה שכתבו דאיכא ס"ס כנחנא סכין
 פגום דלמאי לא כתבו ספק אחר שיש דהיינו ספק בענש
 ששכר בה ענש דוה הספק הוא עיקר דהוא קרוב לדאי
 דענש ודאי פוגם ונרחק דכיון שכתבו התו' ספק בענש נפגם
 גכלל כלשון זה בין ענש החפרקת בין ענש ששכר בו ע"ש
 והם דכרי תימה שנדחק ללא צורך דמעיקרא לק"מ ת"ש על
 דכרי התו' שהרי פשוט כדכריהם דכי ק"ל היינו לר"ח דאית
 גיה אין ספק מוניא מירי ודאי ושם במסקנא אמרו דחכמי
 אף בלא שכר בה ענש וקס"ד דגם בספק שקול חכמי וע"כ
 ת"ל שפיר עד שגרחקו בתירוק שני דגם ר"ח אומר בספק
 שקול אלא דס"ל דענש החפרקת פוגם טפי מעור משא"כ
 לדין דקול' כותיה דוקא בשכר בה ענש ל"ק מירי שהתירוק
 כבוד כיון דבעינן השכר בה ענש ש"מ דה"ט דאיכא למתלי
 טפי בהתר אך בספק שקול אסור והרי חוקה ספק שקול הוי
 ואין חוקס להקשות וכיון דכי ק"ל היינו לר"ח וכפי תירוק ג'
 היינו כמנחה דגם בספק שקול דהיינו בלא שכר בה ענש
 מכשיר מטעם ספק ספקא תו' לא שייך כלל לומר ספק בענש
 ששכר בו איפנים כיון דבלא שכר בו ענש דמכשיר ר"ח הוא
 תאי דק"ל להתו' בת"ס ומקוה עבדרי תפוסים ועם שכתב

שהרין סודא עם מור"ם ואלא כרין השיב עליו הטו' מדכרי אין
 בהם ישוב כלל לדכרי מור"ם לפי קצ"ד וכאחור גם דאיתי
 חה שהשי' על ת"ש הטו' להכריח דכספק שקול יש לאסור חחה
 שספק הש"ע כד' ב' יח דשחט עוף ונחנא סכין פגום אף
 שנבע בענש החפרק' אסור אע"ג דיותר קרוב דנפגם בענש
 החפרקת וכתב ע"ז לא הכינות דכרי דהתם בלא שכר בה
 ענש דקול' כר"ה דאין חוקת סכין חטול חוקת איסו' הכהמה
 כי אם בשכר בה ענש כדכרי הרשב"א הנו' לעיל ע"ש גם זה
 אינו שכבר ביארתי דעיקר הטעם דכספק שקול אסור וקאי
 חוקת איסור הכהמה בחקומה ואע"ג דאיכא ס"ס לדכרי
 התו' וא"כ ה"נ בשוחט ששכח כיון דכספק שקול הוי אף בס"ס
 יש לאסור ודאיתי להרב כשפתי כהן ביד סיא' ס"ק ח' שנגרש
 גם הוא מקושית הטו' על דכרי מור"ם והוא חפרק לה דשאני
 טוחט משכח דאין דרך לשכוח משא"כ כשחט ונחנא סכין
 פגום ולא שכר בו ענש שדרך הסכין להיות נפגם בשחיטת
 העור וכן מקוה דרך הוא להתחמך מאילוי ע"ש ואינו רואה
 טעם בחילוק זה דכיון דעכ"פ כששכח קימינן דלא כ"מ מירי
 אם היה דרך לשכוח אי לא כיון דעכ"פ כבר שכת ומל הספק
 בשכחה וז' אם שכת עכשיו או מקודם ונדרי הספק שקול דאף
 דאין דרך לשכוח מ"מ כל השכח הרי אפשר שכבר שכת מקודם
 ימים רבים או ששכח עכשיו ומה מעלה ומוריר בעיק' שכתו
 שבאו לו במארה דלא שכיח להיכא דעכ"פ שכת ואספק אם
 היה מקודם או עכשיו וכ"ת שכונ' הרב היה כי היכי דלמרינן
 בעלמא חידוש הוא שחדשה תורה ואין לך בו אלא חידוש ה"כ
 כיון דאין דרך לשכוח וזה שכת אין לך בו אלא חידוש ועכשיו
 ששכח גם זה ל"מ דכי קול' הכי היינו שלא לרכו' במידוש אבל
 באן דאם באנו לומר ששכח מקודם אין זה ריבוי במידוש כיון
 דעכ"פ ראה ראינו ששכח מכל' ששכח עכשיו ולא מקודם
 דליכא למיתלי טפי ששכח עכשיו מהנר אחר ששכח מקודם
 עוד כתב לישב שם ובספר נקודת הכסף דשאני הכא דחסייע
 להתיר רובא דקול' רוב המצויין אלל שחיטה מוחמין וע"כ
 התייר גם בדאיתא תרי לריעותא משא"כ במקוה וכנחנא
 סכינו פגום ולא שכר בה ענש דקול' לאסור בתרי לריעותא
 דליכא בה רוב החסייע לנר ההתר ע"ש :

וראיתי להרב פר"ח שדחה דכרי דרוב זה אינו פלוג
 כיון דאיתרע שהרי דקרו אות' וראוהו שאינו
 יודע השחיטה ע"ש כמ"ק ט' וז"ל וכשאני לענמי דבר גדול
 דבר וצריכ' לפנים שהרי כבר ביארנו לעיל דכי קול' ככל ספק
 דחוקי אחוקתיה אף להקל היינו אף באיתרע החוקה כמ"ס
 התוספות כריש נדה והרי קול' רובא וחוקה רובא עירוף וא"כ
 הדכרי' ק"ו אי מוקמינן כל ספק אחוקתיה גם באיתרע כ"ש
 דמוקמינן כל ספק בתר רוב אף דאיתרע רובא ונחנאו לפי
 זה דכרי הש"ך שריירם וקימינן שלא דכרי הפ"ח ומיהו כד
 הוינן כה יש לומר שאין זה הכלל שהרי חוקה דאולינן בתרא
 ככל דוכתא בגון חוקת פנויה או נשואה וכן בהמה כחיה
 בחוקת איסור עומדת אינו לא כגוף הכהמה שירענו כודאי
 שהייתה אסורה כלי ספק כלל דאין צד התר אל אכר חן הוי
 וע"כ כיון איתרעא החוקה דהיינו שנפל ספק בשחיטה אין
 הספק עומד בשום צד לחוקה וז' שם לנר שנשחטו כרין אינו
 עומד חוקה דלמפרע וכיון דהחוק' אין בה ספק כלל והספק
 באפיה נפשיה ע"כ הדין נותן דניול בספק בתר חוקה אבל
 בענין רוב כגון רוב מצויין אלל שחיטה מוחמים הם שאין
 ההתר חנר הרוב ודאי שהרי עכ"פ הא איכא מיבטל דלא
 מירי וכן כי נפל הספק אי נשחטו כרין כגון בספק שהיה
 ורסה הרי עיקר הספק דאי נשחטה כרין א"כ הוכרר
 דהשוחט היה הכלל הרוב ואי איכא כרין הוכרר שהשוחט
 אינו מכלל הרוב כי אם מהמעט וכיון דנדרי הספק
 שקולים

שקולים הרי חל הספק שקול גם כן איש כאן רוב או לא וא"כ
 זה יושיענו רוב זה כל שהספק חל עליו איש כאן רוב וק"ל
 ספק תורה להחזיר וא"כ נראה לרענן זה גרע טובא כל
 הרוב מכה החוקה רענן רוב כל דאיתרע לא אולנין בטר
 רובא ואחר החיפוש ראיתי להרמ"ט ח"א סי' ל"ז שכתב ככל
 מה שכתבנו ולפי' החכם עיניו יחוו לדקדוק דברי הפ"ח ודברי
 הש"ך ליתנהו טוב ראיתי שדבר זה תלוי במחלוקת גדולי
 הראשונים שהתוספת בחולין ר"א כר"ה איתייא מפרה כתבו
 לחוק' שלא כתבריה אינה חוקה ועל כן נבינו שפשו מכהמה
 ואח"כ נמצאה טריפה שכולם אסורות דאין לנו להעמיד פרה
 בחוקה ולומר עכשיו נטרפה כיון שלא כתבר' ע"ש והרשב"א
 הביא בשם ר"ש ורבינו יונה כתבו להתיר מטעם רוב גם
 הרא"ש נראה דעתו כן ועיין בטור וכו' ורבינו אחרונים במי'
 פ"ו ע"ז וע"כ דשיטת התוס' הוידעם רוב לא מהני כיון
 דאיתרע וכ"כ רש"ל בפ"ק דחולין לדעתם והחולקי' ס"ל דאף
 דאיתרע הרוב מהני כי היכי דמהני בחוקה ותימה להש"ך
 והפ"ח ט"ל כר"ש חוה וכן קשה ב"ת הרמ"ט סי' ל"ז שכתב
 בפשוט דרוב דאיתרע לא מהני אף לא זכר דברי גדולי
 הראשונים המתירי' נבינות שנמצאת אח"כ טריפה דע"כ ס"ל
 הפך זה ואין לומר שדעת המתירים היינו מטעם חוקה דאתי
 מכה רוב זה וכמ"ש נשחטה בחוקת התר צומד' והיינו ודאי
 חוקה מכה רוב דאילו חוקה גמורה אין כאן וכמ"ש רבינו
 יונה שהביאו הרשב"א והר"ן וכו' כיון שיש כאן חוקה מש"ה
 מהני גם באיתרע כדקול' בכל חוקות שגם באיתרע מוקמינן
 כל ספק אחוקתיה זה אינו שהרי הרא"ש והר"ש לא תלו התר
 הגבינו כי אם מטעם רוב ש"מ דס"ל דכל ספק איסור בחוקס
 רובא אף דאיתרע הרוב אולנין בתריה כדון החוק' ותו דא"כ
 גם בכל רוב שייך חוקה דאתי מכה רוב וש"מ דמהני כל רוב
 אף דאיתרע דחוקה זו אינו אלא כה הרוב ואי רוב דאיתרע
 אינו כלום כ"ש חוקה דאתי מכה רוב וגם אין לומר שדעת
 המתירים דאע"ג דחוקה שלא נתבררה אינו חוקה היינו
 שאינה חוקה גמורה כדו שיהיה כה בה להתיר ספק איסור
 אבל ת"מ חוקה חשיבה וע"כ כיון דאיכא דמי רוב ואע"כ
 דרוב דאיתרע אין בו כדאי להתיר ספק איסור ת"מ בהצטרפו'
 רובא וחוקה דלהו איתנהו בגבינו' אע"ג שאינה חוקה ורוב
 גמורת ת"מ ועינינו שניהם דחשיבי בחוקה גמורה או רוב
 גמור דקול' להתיר ולפי זה שפיר יש לומר דבחוקס רוב נרד
 ואיתרע כ"ע יורו דלא אולנין בתריה גם זה אינו שהמענין
 בדכריהם לכבו יבין שציקר התייר אינו לא מכה רוב בהמות
 בשירות לכד ולא כצירוף חוקה דכשרות גרוע וגם רבינו יונה
 הביא מדקול' בספק טריפה אע"ג דאיתליד ריעותא להתיר
 מטעם נשחטה בחוקת התר עומדת והיינו דרוב בהמות
 פשרות כמ"ש בפ"ק דחולין ר"ט והרי התם אבו חתירים כבא
 זאב ונטל כיני מעים והחיון כשהן נקובים אע"ג דלת לה
 לכהמה זכ חודש דכה"ג ליבא כלל חוקה דכשיכות דטריפה
 לא חיה דעד זכ חודש טריפה חיה א"כ ש"מ דכל עיקר דעת
 המתירים אינו אלא מכה רוב וש"מ דס"ל דרוב דאיתרע נמי
 אולנין בתריה כי עפ"י הכאר יש לישב נמי חיי דהוה ק"ל
 כמ"ש הר"ף והרא"ש בפ"ק דחולין שהקטו כיון דקול' רוב
 מנזיים אצל שחיטה מומחים הם ומה"ט מנא בהמתו שחטת
 זוותרת אף קול' כרב הובא שם כדו דחולין דכל ספק בשחיטה
 דאוקי אחוקתיה וכהמה בחייה בחוקת איסור עומדת ותיירנו
 דל"ק דהתם כגון דאיתליד ריעותא בסכין אבל הכא כיון
 דרוב מנזיים אצל שחיטה מומחים הם כחאן דאיתרע כהם
 נשחטה דמי ע"ש והדבר קשה דמי נמי איתליד ריעותא חלי
 הוי והרי בכל ספק אוקמינן אחוקתיה גם באיתרע וקול' רובא

וחוקה רובא עדיף וא"כ כ"ש דכל ספק אולנין בטר הרוב
 גם באיתרע דרובא עדיף אף למ"ש דלענין זה הרוב גרע
 מחוקה רובא באיתרע אינו כלום ולדברי הרמ"ט ז"ל ק"ל אלא
 דאכתי לפי מה שבארתי בדבר זה נחלקו כה גדולי הראשו'
 דלהתו' דעיניהם שאוסרים הגבינות שנעשו מכהמה ואחר
 זמן שחטה ונמצא טריפה ע"כ ס"ל דרוב דאיתרע אינו כלום
 אף לשיטת המתירים פלוגי בה וס"ל שגם רוב באיתרע אולנין
 בתריה וא"כ רוחק גדול לאוקמי להר"ף בשיטת האוסרי ויותר
 קשה שהרא"ש שם בפסקיו הסכים לדעת המתירים ולמ"ש
 נמצאו דבריו סתרי אהריו והנכון לישב דכריה נראה דאע"ג
 דס"ל רוב גם באיתרע מהני ורובא וחוקה רובא עדיף ת"מ
 בחקוס דרובה להתר וחוקה לאסור נהי דאי הרוב וחוקה הם
 גמורות דקול' להתר פיון דרובא עדיף אף אם הרוב איתרע
 וחוקה לא איתרע כל' כי האי ודאי בטר חוקה אולנין כיון
 דלא איתרע דהוי תרי לריעותא כדקול' גבי חוקה דאע"ג
 דאולנין בטר חוקה אף באיתרע ת"מ אי הוו חוקה להתר
 נגד חוקה לאסור אי איתרע חוקה דהתר אולנין בטר חוקה
 לאסור כמ"ש בר"ש כדו בבי תקוה ובבי חבית דכל דהוי תרי
 לריעותא חסיר וה"כ באיתרע הרוב דהוי תרי לריעותא עם
 חוקת איסור דכהמה בחייה דבטר חוקה דלא איתרע אולנין
 אף נגד הרוב אף לדעת הסוכרים דרוב באיתרע אולנין
 בתריה כ"ש לדעת הסוכרים דרוב דאיתרע אינו כלום דספק
 בשחיטה חסיר בלאו הטעם דתרי לריעותא אבל אי לא איתרע
 הרוב לכ"ע בטר הרוב אולנין לחאי דקול' רובא וחוקה רובא
 עדיף זה כ"ל כיון ביטוב דבריהם :

אך

את זה ק"ל בדכריהם כמ"ש כגון דאיתליד ריעותא
 בסכין וכו' והרי ריעות' בסכין לא כיוונו כי אם למ"ש
 כדו דחולין השוחט בסכין ונמצא פגום שאסור רב הובא מטעם
 דאוקי אחוקתיה דכהמה בחייה בחוקת איסור עומדת וה"כ
 ספק בעור פגום ספק בעצם המפרק פגום מוקמי' אחוקתיה
 לאסור ולמה שנתבאר בביליור דכריהם דה"ט דהוי תרי
 לריעותא דהרוב איתרע קשה דכה"ג באיתליד ריעותא
 בסכין אין צד ספק להתיר דלא שייך ביה הטעם דרוב מנזיים
 אצל שחיטה מומחים הם דאף מומחה אפשר שיפגום הסכין
 כשהו העור ולא הו"ל להביא כי אם באיתליד ריעות' ככהמה
 כגון ספק שזה או דרם דהתם שייך רוב וקול' לאסור כיון דהוי
 תרי לריעותא אף נגד הרוב הן אחת ששם נ"כ באיתליד
 ריעותא בסכין שייך תרי לריעותא שהרי הסכין בחוקת כדוק'
 היה דהוי חוקה להתר נגד חוקת איסור דכהמה בחייה
 בחוקת איסור עומדת ואפ"ה אסור כיון דהוי תרי לריעותא
 כדקול' בחוקה אבל לא יתישב כזה דברי הר"ף שהרי הקטב
 דקול' אולנין בטר רוב מנזיים אצל שחיטה מומחים הם להתר
 וקול' דכהמה בחייה בחוקת איסור לאסור והם בתרי דסתרי
 וא"כ אף שייך לתרן דכי אולי' בטר חוקה היינו כגון דאיתליד
 ריעותא בסכין דהתם לא שייך רוב להתר ומעיקר ל"ק וכדוחק
 ז"ל דס"ל דגם בפגמות הסכין שייך רוב דרוב מומחים אין
 הסכין פגום בעור או בעצם המפרקת וא"כ הוי הרוב נגד
 חוקה דמטעם דרוב ז"ל שנפגם אח"כ בעצם המפרקת כדקול'
 לדעת המתירים בגבינות מה"ט אם לא דהבא חסיר דהוי תרי
 לריעותא כיון דאיתרע הרוב ומיהו ק"ק עדיין דכי קול' דאסיר
 בתרי לריעותא היינו בחוקה נגד חוקה או חוקה נגד רוב אבל
 כה"ג דהוי חוקה להתר דהיינו שהיה הסכין בחוק' כדוק ורוב
 דרוב סכינים אינם נפגמים נגד חוקת איסור דכהמה בחייה
 מ"ל דהחוקה דלא איתרע אלים מחוקה והרוב דאיתרע ותו
 דטבי הו"ל להנכ"ס' שזה ודרם דהוי רוב נגד חוק' דפתח ביה
 ב' הן הכאר ק"ל למ"ש חתו' ביבמות ר"ל כד"ה אשה זו
 דספק שקול כטריפה דליבא לתתלי טפי להתר מאיסור

דגש להתיר מטעם נשחטה בחוקת התר עומדת וכ"כ בתו'
 רחולין דמ"ב בר"ה קסבר עולא ע"ש וכן דעת הרא"ש כלל ד'
 שכתב בספק טריפה תלינן להקל גם ראיתי להש"ך ביד ס' ז'
 סק"ג שלמד מדברי התרומה והסמ"ג דקיימו בשטת התו'
 דכל ספק טריפה שקול תלינן להקל ע"ש והדבר קשה שהרי
 התו' בפ"ק רחולין העלו בדיון הנבינות שנעשו ואח"כ נמצאת
 טריפה שהדבר ספק אי עכשיו נטרפה או קודם שנעשו
 הנבינות האסורות מספק שאין כאן חוקה כל שלא נתבררה
 ע"ש והרי הכל ספק שקול אי עכשיו נטרפה או קודם עשיית
 הנבינות ואפ"ה קול לאסור הפך מ"ש ביבמות ובדמ"ג רחולין
 וכן קשה לבעל התרומה שכתב הש"ך בשו"ו דקאי בשטת
 התו' להתיר בספק שקול וכאן בנבינות כתבו הרשב"א והר"ן
 בשמו לאסור הנבינות אע"ג דספק שקול וכן קשה להרא"ש
 והסמ"ג דנקטו להתיר ספק שקול כפשוטו וכאן בנבינות
 הביאו שתי הסברות ולא הכריעו אע"ג דספק שקול הוי
 ונראה לישב דע"כ לשיטת האוסרים בנבינות כיון שהחוקה
 לא נתבררה אע"ג דאיכא רוב דרוכ בהמות כשרות ורובא
 עדיף החוקה היינו מהטעם שביאתי רכל דאיתרע הדוכ
 שעכשיו טריפה בודאי אינו מועיל להתיר על ידי רוב זה
 ואפ"ג שרכינו וינה הביא ראיה לזה מה"ש בפ"ק רחולין
 נשחטה בחוקת התר עומדת ואע"ג דאית ליה בה ריעותא
 וכ"כ חוקה זו היינו מטעם רוב וס"ת דרוכ גם באיתרע
 אולנין בתריה ככל ספק הא נמי למ' לדעת התו' דהס"ל
 דכי הני הרוב באיתרע היינו דאיתרע מדר ספק כי האי
 דבא ואכ והחזירן נקובין דלנד דניקבו עכשיו בשינוי ואכ אין
 באן טרפות וריעות כלל וככה"ג אולנין בתריה אבל באיתרע
 ודאי כגון בנבינות דעכ"פ הוכרר דהכהה טריפה בודאי
 וע"כ ככה"ג אין הרוב מועיל להתיר ספק זה וכבר רמז דחיה
 זו הרב רבינו וינה גופיה במ"ש הרשב"א בשמו אלף שרכינו
 יונה לא משמע ליה לחלק בכך בין איתרע הרוב מדר הספק
 לאיתרע מדר הודאי והאוסרים החלקים בכך וכוון שכן תו' ל"ק
 ממה שאסרו הנבינות בספק שקול והתירו כל ספק שקול
 בטריפה דספק הנבינות שאני דאיתרע בודאי הרוב כיון
 שהכהמה יצאת טריפה בודאי וכחאן דליתיה כלל הרוב דמי
 וספק תורה אינו ניתר כי אם מטעם חוקה או מטעם רוב
 השא"כ ככל ספק טרו' שאין שם איתרע הרוב כי אם לצד
 הספק טריפה היא וככי האי חסני שער הרוב לכ"ע :

אך

את זה ק"ל שהרי כתבו הרשב"א והר"ן בפ"ק רחולין
 כשם רבינו יונה דכל ספק שקול בטריפה אסור וכ"כ
 דעת הרשב"א בחידושו ובספר תורת הבית הביא דבריו
 הפ"ח ביד ס' ל"ט ס"ק א' ג"ס הש"ך ביד ס' ז' ה"טא בשם
 השת"ק ואיסור והתר הארוך דספק שקול כט' אסור וקשה
 שהרשב"א והר"ן בחידושה בפ"ק רחולין סמוך ונראה הט"א
 כשם רבינו יונה להתיר נבינות שנעשו ואח"כ נמצאת טריפה
 מטעם רוב והרי נבינות אלו ספק שקול הוי אי נטרפה סמוך
 לשחיטה תמש או קודם זמן הרכה ואיך העלה להתיר וכן
 קשה להרשב"א והר"ן שנראה דס"ל ברכינו יונה בהתיר
 נבינות אלו ואילו הם לעיל חוה הביאו דברי רבינו יונה דיש
 לאסור בספק שקול והם כתרי דסתרי וכ"ש לה"ש לעיל דטפי
 יש לאסור בנבינות מספק שקול כיון דאיתרע הרוב בודאי
 ומח"ט אסרו התו' אע"ג שם מתירים בספק שקול :

והנה

אמת שהרשב"א בחשמת' הבית פירש דברי רבינו
 יונה שלא התיר כי אם כשאפשר לתלות דאחר
 שחיטה נטרפה כגון תמש שנמצאת באחת מן המקומות
 שנקיבתן טרפת ולא נודע אם נבחרה הנקיבה מחיים או
 לאחר שחיטה אבל אם אין הספק כי אם קודם שחיטה תמש
 נטרפה או קודם שינעשו הנבינות נטרפה ככי האי גם רבינו

יונה מורה דאסור ע"ש בדפ"ו ולדבריו לא קשה הכל זה
 ולדבריו ול שאין בנבינות ספק שקול דטפי איכא לחיתלי
 דנטרפה אחר שחיטה ואף אתמ"ל קודם שחיטה נכרחה הכתי
 אפשר דנטרפה קודם שנעשו הנבינות מחנה וכל דאיכא
 למיתלי טפי להתיר לכ"ע אולנין בס' להקל כחכואר לא שציקף
 דברי הרשב"א הם תמוהים שכל דברי רבי יונה מורכב להדיא
 שהתיר בנבינו' אף בספק שא"א לתלות שנעשה אחר שחיטה
 וכן מורים כל דברי הרשב"א שם בתור' הבית וכבר ראיתי בס'
 טורי והכ ביד ס' פ"א ס"ק ג' שתמה על דבריו ועם שראיתי
 להרשב"א שם בס' ק"ד שנרחק לישב דברי רבינו יונה והרשב"א
 כס' ת"ה לפי מ"ש בספר תשמרת הבית החכם עיניו יחון
 שהם דברי דוחק ונראין דברי הט"ו וא"כ לפי זה הדר כי קושין
 שגם בנבינות אין בהם כי אם ספק שקול אם נטרפה קודם
 עשיית הנבינות או אח"כ ואיך התירו כיון דס"ל לאסור בספק
 שקול ויותר קשה להסמ"ק וא"ה ומור"ם שהתירו בנבינות אף
 בהוגדר פי המכה שוראי שהיתה טריפה קודם שחיטת ג' ימים
 אע"פ כן בנבינות שנעשו קודם ג' ימים התירו אע"ג שהם
 ס"ל לאסור ספק שקול בטריפה וזה תימא :

ואחר

השוב את זה הנאתי מקום לישב דבריהם דספק
 הנבינות קול טפי מספק שקול כל שאין שם
 ריעותא לפנינו דכי אסרו היינו כנשחטו אנפיה וכיונא ולא
 נודע אם לאחר שחיטה או קודם דעכ"פ הטרפות ניכר
 בכהמה והספק אם נעשה אחר שחיטה וע"כ כל שהטרפות
 עומד לפנינו יש לאסור בספק שקול השא"כ בנבינות ואח"כ
 נקצאת טריפה שאין הטרפות הוי חודה איסור ודאי בנבינות
 שהרי גביעו מקודם והרי אפשר שאז בשירה היתה וכיון דס"ל
 דאולנין בתר רובא גם ברוכ דאיתרע בודאי א"כ מנח הרוב
 הדין בותן שעכשיו סמוך לשחיטה נטרפה וקודם זה הוי
 כשירה מכלל הרוב וא"כ אין טרפות הבהמה מוליד ריעותא
 לפנינו בנבינות זמין בהם כי אם ספק איסור שקול בלי ריעותא
 ויש ראיה לזה חמ"ס כנדה דט"ו התם אין שור שחוט לפניך
 פ"ג הרי דאע"ג דעכשיו נדה ודאית' וחל הספק לחפרע
 לא חשיב להו ריעותא לזמן הספק לחפרע ובכ"י
 האי גם הם מודו דאולנין להקל שהרי זה כנאברה הריאם
 דאע"ג שהצריכו בדוקס דשכיחי טרפות בהו ואפ"ה התירו
 רוב הפוסקים כיון שאין ריעותא לפנינו וגם הר"ף והרא"ש
 כתבו הנאתי דכריהם לעיל דספק שחיטה דק"ל לאיסור היינו
 באיתליד ריעותא ע"ש והכי זל כדעת המתירים דס"ל דכל
 ספק שקול בלי ריעותא לפנינו שיש להתיר מטעם רוב זה כ"ל
 לישב לקיים דבריהם ויש ראיה לזה חמ"ס התו' כפוסט דכ"ח
 וברי"ש נדה דספק דלחפרע קול טפי שאין ריעותא לפנינו ע"ש
 וח"מ לחאי דאתאן עלה למדנו דרוב באיתרע אי איתרע
 והספק אולנין לכ"פ בתריה אף באיתרע בודאי והספק קודם
 דאיתרע אי כה"ג אולנין כתריה פלוגי בה גדולי הראשונים
 דליתו דרעומה שאנפריס בנבינות ס"ל דלא חשיב כה"ג
 רוב כלל ולדעת המתירים חשיב רוב גמור ואולנין בתריה כי
 ע"כ חס שרצה לישב הש"ך דברי מור"ם לקושית הט"ו רה"ל
 לאסור לתפרע בשחוט ששכה הלכות שחיטה גם כנטל קבלה
 כיון דהוי תרי לרעומת ואינו חפיק לה דהכא יש להתיר כיון
 דאיכא נמי רובא רוב מניינים אלג שחיטה מומחים הם בכר
 ביארנו שהוכיחו הראשונים האוסרי נבינות שנעשו ואח"כ
 נמצאת מריעם אף שמור"ם והש"ך בזה ס' פ"א מכלל המתירים
 ע"ש אין זה הרוב כלל כיון דאיתרע בודאי דעכשיו כבר שכן
 עכ"פ הלכות שחיטה נדוחק לומר שדעת הש"ך דאע"פ רוב
 דאיתרע בודאי אינו רוב הכל שאני דאיכא רוב וחוקה שכבר
 נטל קבלה נגד חוקת איסור דכהמה בחייה בחוקת איסור
 עומדת דאע"ג דהרוב רהינו רוב מניינים א"ש מומחים הם
 והחוקה

החוקה שנטל קבלה איתרעו בודאי דעכשוו שכת בודאי ה' שחיטה מ"ח דעתו דטפי עדיף רוב וחוקה דאיתרעו נגד חוקה לכד דלא איתרע ויג"כ יש להתיר לתפרע משא"כ בבביות לרעת האוסרים שאין שם כי אם רוב דאיתרע לכד ואינו מפיק שהרי אי החוקה שנטל קבלה לא איתרע הו"ל לאסור דהוי חוקה וו להתיר נגד חוקה כהמה כחיה לאיסור וכל כה"ג כמאן דליתנהו דהוי והרי קול כלל ספק איסור ולא איתחוק דאוליגין להחמיר לשיטת התו' מר"ת ולשיטת הרמב"ם מדכריהם ועיין בתו' עירובין דל"ה כד"ה אמר ושם בסוגיא כפירוש מאי את לך למיתר אכתי איכא רוב הרי כיון דאיתרע בודאי הרי אסור בבביות בלא איתחוק אע"ג דאיכא רוב דאיתרע וא"כ חכ"ם היכא דהחוקה דהתר דאיתרע כשוחט וחוקה דאיסור לא איתרע דעכ"פ יש לאסור וזה ל"ל דעת הריף והרא"ש שהכתי' לעיל שגראה דס"ל כנמצאת סכינו פגום דקול לאסור בלא שכר בה עצם אע"ג דאיכא להתיר חוקת הסכין כדוק ורוב דרוב מומחים אינן פוגמים הסכין בשחיטת העור או עצם המפרקת נגד חוקת איסור דכהמה כחיה והיינו דחוקה דלא איתרע עדיף טפי מחוקה ורוב דאיתרעו וא"כ ה"כ יש לאיסור דהוי חוקה ורוב דאיתרעו נגד חוקת איסור דלא איתרע וכד הוינן בה נראה שגם גדולי הראשונים המתירים בבביות יודו הבא לאיסור דאילו בבביות שאין שם חוקה כי אם רוב דאיתרע ע"כ ס"ל דאוליגין בתריה כי הכי דאוליגין בתר חוקה דאיתרע אבל כשיש שם חוקה נגד חוקה והחוקה דהתר דאיתרע דקול דאוליגין בתריה דלא איתרע כרקול במקוה ומכית כרוש נדה א"כ ה"כ אע"ג דאיכא רוב כהדי חוקה דאיתרע כיון דהרוב נתיאיתרע במאן דליתנהו דמו ואוליגין בתר חוקה דלא איתרע כלל :

אבות ט"ל דהכא כי הוי חוקה שנטל קבלה עם חוקת איסור כי אהרדי יש להתיר כיון דהתיר הכתוב בשחיטה אע"ג דהוי חוקה נגד חוקה אלא שגם כל זה נראה דחוקה דלא איתרע עדיף טפי מחוקה ורוב דאיתרעו א"ש כזה דלא פליגי המתירים עם הריף וכ"ש דלמאי דפשיט ליה דאיכא רוב כנמצאת סכינו פגום וכמ"ס לעיל א"כ כיון דקול פרי"ה בלא שכר בה עצם ש"מ מעיקר הסוגיא דאוליגין בתר חוקה דלא איתרע נגד חוקה ורוב דאיתרעו ומעתה אין מקום לדברי הש"ך אלו וכד מן דין איכא הרואה שרוב זה דרוב מנויים אבל שחיטה מומחים אינו מפלה ומוריד בענין זה כלל שהרי חוקה זו שנטל קבלה היינו שודענו בודאי שודע כל ה' שחיטה וכיון שכן מה יתן ומה יוסף כח הרוב דרוב מנויים אבל שחיטה דשרגא כמנהגא למאי תהמי' הרי החוקה ידועה גמורה כארס זה שכר ידע וכיון דקול דחוקה זו כיון דאיתרע לא תהני נגד חוקת איסור דכהמה כחיה בחוקת כרקול במקוה ומכית א"כ לא תוסף תת כחה רוב זה דרוב מנויים דרוב זה במקום חוקה אינו כלום דרוב זה מלק אחד מחלקי החוקה הוי ואי החוקה כולה לא תהני הרי נכלל כח הרוב שאינו אלא חלק אחד מחלקי החוקה באופן שישוב הש"ך כזה אינו נראה גם ת"ש שיש לחלק בגווי אחרוני ולא ביאר אינו יכול להשיב כיון שלא פירש באופן שראוייט הסף לאסור סכלים לתפרע יתד כל תימות כפת :

ורנה ראיתי בת' להרב עזריה יהושע ז"ל הובאה במהרה"ש ח"ג סי' י"א ששאל בשוחט שנמצא סכינו פגום ב' ונ' פעמים אם יש לאסור לתפרע כל מה ששחט והשיב שהיה מקום להתיר מטעם ס"ס טעם אם היה הסכין פגום כששחט או לא ואתמ"ל שהיה פגום שחט לא היה הפגימה כנגד הפיגמים והכי ראה מהתו' בסוגיא שכתבו בתירוץ דהוי ס"ס מה"ט שוב דחה דלאו ס"ס חשיב כיון שאינו מתהפך ע"ש וקשה דא"כ תקשי להתו' שכתבו דתס

שהתירו כנמצאת סכינו פגום דסו"ס וליבריו אינו ס"ס דא' אמרת ספק שחט כנגד הפגימה תו ליכא לספקי ספק לא היה פגום עוד כתב דגם התו' לא כתבו דהוי ס"ס גמור אלא דהוי כס"ס דאי חשיב ס"ס למ"ל ל"ש"ס לומר עצם ודאי פגום עוד ספק פגום הרי אף אם היה עצם ספק פגום שרי מטעם ס"ס אלא ודאי דלא חשיב ס"ס אלא כיון דהוי כמי עצם ודאי פגום ואיכא כמי הני תרי ספקי יש להתיר משא"כ כד' דליכא ספק נגד ודאי כי אם תרי ספקי שאינן גמורים ע"ש ואחרי המחילה אין דכריו כנחמים דכי הוצרכו לשנויי דהוי ס"ס אינו אלא לר"ח ושם בחסקנא אמרו דר"ח מכשיר גם בלא שכר בה עצם דכה"ג אין באן ספק נגד ודאי ומכשיר גם בספק שקול מטעם דסכין איתרעיה כהמה לא איתרעיה ולמסקנא זו כשחט שאין טעם ר"ח מפני דהוי ספק נגד ודאי דרקס"ד מעיקרא אלא כמו שהצילו לכפוף דסכין איתרעיה כהמה לא איתרעיה ולטעם זה יש להתיר גם בספק שקול כמו שהתיר אף בלא שכר בה עצם וכ"כ מת"ש שם לאי בעית אימא דאי כר"ח תכרי' מתלא תלינן תמיה דבעצם המפרקת קמיינת איננים וכו' הרי נראה דר"ח מכשיר גם בספק שקול ואע"ג דכתירוץ ב' דלעיל מוח דרחקו התו' לישב דגם ר"ח לא הכשיר כי אם בספק שקול המה ראו מהרחק שיט בו ותיירו אף לפסט הסוגיא דגם בספק שאינו שקול הכשיר ר"ח והיינו שיש באן ס"ס וכיון שכן לא סבר' מירי מה שהכריח מדכריהם דלאו ס"ס גמור חשיב וזע"ש להרב ח' הלכות שם שכת' ככונת התו' כמ"ס ועיין בחי' הרשב"א שם כד"ה הלכתא כוותיה דרב חסדא ועל הכל תמיה אני עליו דראה זו מהתו' להתיר בס"ס אין נורך להשיב מכל ת"ש כדי לחלק ביניהם דראה לסתור היא שהרי התו' כ"כ כרי לישב לר"ח שהתיר גם בלא שכר בה עצם אע"ג דהוי תרי לריעותא וע"כ כתבו רטעם ר"ח דהוי ס"ס ומינה בשמע דלירידן דקול כד"ה לאסור בלא שכר בה עצם ש"מ דגם בס"ס יש לאסור ומינה לכ"ד ולא היה צריך לכל מה שהאריך לחלק ביניהם ואין להקשות לר"ח איך מכשיר בס"ס כל שאין ס"ס המתהפך והרי הרובש ואסור כתבו כלל זה כשם התו' ודומק לומר דכהא פליגי ר"ח עם סתמיה דש"ס רר"ח ס"ל שגם ס"ס שאינו מתהפך הוי ס"ס וע"כ הכשיר גם בלא שכר בה עצם וסתמיה דש"ס ס"ל דכל כי האו לאו ס"ס חשיב וע"כ אסור בלא שכר בה עצם ואכן דקול לאסור בלא שכר בה עצם מינה דש"ס שאינו מתהפך לאו ס"ס חשיב דומק הוא בעיני דפליגי בדבר זה והכ"ל נכון לישב לזה דגם ר"ח אע"ג דס"ל דש"ס זה כיון שאינו מתהפך אינו כלום הכא מהני שהרי איתחוק התר שנכרך הסכין ואוקי' הסכין אחוקתיה מדינא ואע"ג דהוי חוקה דהתר דסכין נגד חוקה דאיסור דכהמה כחיה כחוקת איסור וכיון דהוי חוקה נגד חוקה כמאן דליתנהו ונשאר הספק בלי שום חוקה דקול לאסור מר"ת או מדכריהם למר כראית ליה וכיון דלגד חוקה דהתר ס"ס דהוי בעין רוב אע"ג שאינו ס"ס גמור להתיר במקום דלא איתחוק כלל ת"מ אהני שפיר במקום ראי' תרי חוקיה להקל ולהחמיר וראה שהרי קול דאוליגין בתר חוקה אף דאיתרע כמו שביארתי לעיל ואע"פ כן במקום דאיכא תרי חוקות דסיתרא אוליגין בתר חוקה דלא איתרע ואידך חוקה דאיתרע כמאן דליתיה דמי כרקול במקוה ומכית שזהו ענין תרי לריעותא ה"כ בס"ס שאינו מתהפך כגוה דלא איתחוק אינו כלום בחוק' דאיכא תרי חוקי דסתרי מהני שפיר כיון שחשיב ליה חוקת התר דכריקת הסכין ור"ח וסתמיה דש"ס כהא פליגי דלר"ח החוקה דאיתרע דחשיב ליה ס"ס אע"ג שאינו מתהפך עדיף מחוקה דלא איתרע וסתמיה דש"ס ס"ל דכחוקה דלא איתרע עדיף טפי מחוקה דאיתרע אע"ג דחשיב ליה כמי פ"ס שאינו מתהפך וקול בסתמיה דש"ס :

אך את וס' ק"ל להאי דקול לאסור בלא שטר בהעמ
 אע"ב דאיכא ס"ס כיון שאינו מתהפך הרי התוסמ'
 ברוש נדה ד"ב ר"ה התם כתבו שיש בזה תלת ספיקי ספק
 בעצם ספק בעור ואתמ"ל בעור שחא נפגם כמיעוט כתר
 אתמ"ל נפגם כמיעוט קחא שחא לא שחט כנגד הפנימה
 ע"ש ובתלת ספיקי לא שמינו מאן דאמר אע"ב שאינו
 מתהפך וכמו כן קשה כמה שראיתי להרשב"א בספר תורת
 הבית דין שהביא תירוץ ג' של התורחולין דטעם ר"ח שהתיר
 כן דאיכא ס"ס ודחאו דא"כ ז"ל דר"ח איירי בשוחט בסכין
 ארוכה שיש בסכין מלא שני צדדין וזה דוחק ע"ש והרכה
 קשה דאף בסכין מלא צדוד הכהמה איכא ס"ס ס' בעור ס'
 בעצם ואתמ"ל בעור ספק כמיעוט כתר איפנים ואף לא
 רחא הרב ספק זה שיש בעצמן והו"ל לישב כמה טק"ש עכ"פ
 ג"כ להתורחולין שלא הזכירו ספק זה דכמיעוט כתר
 נפגם כי ע"כ ז"ל דספק זה לא חשיב ספק שהרי מר"ת
 אולוין כתר הרוב אף להקל וא"כ ספק זה רובו לאיסור דכל
 ששחט בפסול יותר השליש כתר אפילו כ"ש טריפה וכיון
 דהר"ת לליך אחר הרוב א"כ אין כאן ספק ומה"ט לא
 הזכירוהו התורחולין וגם הרשב"א לא חש לו ומה שזכירו
 ברוש נדה התורחולין ספק זה היינו דעכ"פ נד מיעוט להתר איכא
 בפסק זה ומהני שפיר איכא דאיכא ס"ס בלא"ה כעין ח"ש
 בכל דוכתיסחוף מיעוט לחוקה והוי פלגא ופלגא וה"כ
 דכוותה ושוב ראיתי שיש לדרקת כן מדברי הרשב"א שזכרה
 לאוקומי תירוץ התוס' זה דאיירי ר"ח בסכין ארוך שיש מלא
 שני צדדין דכל"ה אין כאן ספק נראה דאי הסכין ארוך מלא
 צדוד וחצי נס' ר"ח אוסר וע"כ ה"ט דכתר רובא אולוין והאי
 איכא רוב בפסול א"כ ז"ל שם ספק זה דשחא לא שחט כנגד
 הפנימה אינו ספק דכיון דכר"א דבעור נפגם קומימין הרי
 אי נפגם בתחיל' שחיטה בעור הנה קרוב לודאי שנכנס ח"כ
 הפנימה כסמינס ואם באנו לתלות שנפגם בעור הצדדין הרי
 עור הצדדין הוי נד מיעוט לבכי שיעור הסימנין והרי ביארנו
 דאין סכרא לתלו' להתר כד מיעוט נגד צד הרוב וכי קחשבי
 התורחולין ספק זה היינו כצדדין דאי שחט מיעוט כתר בפנימה
 אינו אוסר א"כ סמוך תפוז זה לשיעור שחיטת העור לכד
 בצדדים הוי פלגא ופלגא והוי ספק שקול ושני צדדי ספק אלן
 כחד חשיבו אלן שהתורחולין קצרו כמובן ושחט אלן כמקום
 הפנימה שצטו אותו לספק היינו כצדדין מיעוט כתר והיו
 כל דברי התורחולין וכנדה שפה אחת ומ"מ נראה עיקר
 בתיור' ראשון שכתבתי דלתירוץ אחרון יש להשיב שהרי מת"ש
 בכלני סובין שחא בעור נפגם ולא אחריו שחא בשחיטה
 סימנין נפגם נראה דאין דרך לכסין שיפגם בשחיטת סימנין
 כי אם בעור דבשר אינו פגם כלל וא"כ לפי הרי הוי ספק
 שקול בשחיטת צדדין הסימנין בעור והספק דעל ידיו הולכת
 והוכחה לא נכנס הפנימה בפנים בתוך הסימנין כי ע"כ
 החולותא כדשנינו מציקרא ומהה שנתבאר ק"ל בח"ש האבוד
 הביאו הש"ך בור' ס' ק' בכללי ספק שפיקא פוג' דס"ס שאינו
 מתהפך אינו ס"ס והביאו לדמיון שחט בסכין וכמנא פגום
 דאיכא ס"ס ספק בעצם ספק בעור ואתמ"ל בעור ספק
 כמיעוט כתר דאינו ס"ס לפי שאינו מתהפך ע"ש ולמ"ש
 קשה דספק זה שחא כמיעוט כתר אינו ספק כלל דכרכא
 תלין והרוב בפסול ולא הו"ל למקטת כי אם הספק אחר שחא
 שחט שלא כנגד הפנימה וכו' ע' :

והנה

ראיתי להרב מנחת יעקב בקונטרס הספקות
 ס"ק כ"ב ש"כ על דברי האבוד אלן דלא נקט
 האבוד כי אם לדמיון דעכ"פ נס' אם היה מתהפך ס"ס זה הוה
 אבוד דס"ס כמקום דאיתחוק איסור אינו כלום והכא איתחוק
 רכהמה כמינה בחוקת איסור ע"ש ולדידי אי בהא ל"ק שול'

סכין שאיננו סכרדק הסכין תחילה א"כ הוה ליה תרי חוקות
 דסתרי חוקת סכין נגד חוקת כהמה כחאן דליתנהו חשיבו
 דאע"ב דקול לאסור כיון דאיתרע חוקת הסכין מ"ה לא חשיב
 איתחוק איסור לכד :

הן

אחת שאחר היסוד וס' אינו כמ"ש כמקום אחר ח"מ זל
 שרעת אבוד כן או דס"ל דס"ס באיתחוק נחוי שרי
 כרעת קצת פוסקים עוד הקשה דכל"ה אין זה ס"ס כיון
 דאיכא נחוי ס"ס להחזיר ספק בעור ספק לא נפגם בעור
 ואתמ"ל לא נפגם בעור ספק כמיעוט סימנין נפגם ע"ש
 ולמ"ש לעיל הא נחוי לא ק' שאין דרך שיפגם בשחט בשר כי
 אם בעור דקשה ותמוכל כנמר או שער וכיוצא דמה"ט לא
 נקטו כסובין כי אם שחא בעור נפגם וכ"כ חמ"ש התורחולין
 כסובין דטעם ר"ח הוי דאיכא ס"ס ולדבריו אינו כלום כיון
 דאיכא ס"ס נחוי להחזיר ואי קשה בדברי האבוד אינו הלל
 חמ"ש ועיקר ישונו ולרחיון לכד נקוט ליה אינו נח' לי וכי
 ספיקי בניד ליה דנקיט ס"ס מה שאינו ס"ס בלא"ה :

גם

ראיתי בת' בית יעקב ס' ד' שהקשה בדברי האבוד
 שיש בעצמן זה ס"ס המת' על דרך זה ספק נפגם
 כמיעוט קחא או כמיעוט כתר ואתמ"ל כתי' קחא שחא לא
 שחט כנגד הפנימה ע"ש ולדידי הא נחוי ל"ק שהרי לזר שני
 דכמיעוט קחא אעו"לאלא כמיעוט קחא של סימנין דאילו
 סעור אינו אוסר וא"כ איך שייך לומר שחא לא שחט כנגד
 הפנימה שזה סותר מה שאחרו ע"ש אתמ"ל נפגם כמיעוט
 קחא שאין ספק ראשון כי אם כסימנין וכמונא דשחט כמקום
 הפנימה ועל דרך זה הם דברי האבוד :

שוב

ראיתי למהר"ז ארדכי ס' ש' ולהר"ם די בוטון ס'
 כ"ג שהקטו למ"ש הרובם והליכות עולם בשם
 כעליו התורחולין דס"ס שאינו מתהפך לא חשיב ס"ס מדברי התורחולין
 אלן דהולין דשוחט ומנא סכינו פגום הוי ס"ס ספק בעור ספק
 בעצם ואתמ"ל בעור שחא לא שחט כנגד הפנימה אע"ב
 והיו ס"ס שאינו מתהפך דאי אחרת ספק שחט כנגד הפנימה
 או לא ואתמ"ל דשחט כנגד הפנימה תו ליכא לספיקי שחא
 בעור ספק בעצם ואע"פ כן כתבו דהוי ס"ס ולישב זה כתבו
 דהוי ס"ס המתהפך בדרך זה שחא שחט כמקום שנמצאת
 הפנימה או לא ואתמ"ל שחט כמקום שנמצאת הפנימה ספק
 בפנימה בעצם המתהפך ע"ש ונמשך אחר דברי הכנה"ג ביד
 ס' א' ע"ש הפך וזה שהכין כפשוטו כת' הרב עזריה יהושע
 ז"ל שאין זה ס"ס המתהפך וכ"כ דעת מהר"ש בח"ג שם
 ואשר אני אחזה עם שאין ידעתי מרעת כמקום גדולים כ"כ
 שאין זה ס"ס המת' שהרי רב פשוט שכל ס"ס המתהפך
 ספק ראשון הוא כמנא נד האיסור של ספק שמי דרך חס"ל
 הסופן פתח פתוח דאחריון בכתובות ד"ט דאיכא ס"ס ספק
 תחתיו ספק אין תחתיו אתמ"ל תחתיו ספק באונס ספק ברצון
 דכי אחריון ספק תחתיו או לא היינו בודאי כמנא כד איסור
 של ספק שני דהיינו ברצון נכעלה דאילו לזד דבאונס נכעלה
 אין כאן איסור אף אי תחתיו נכעלה וכן לזד ההיפוך דהספק
 ראשון אי באונס או ברצון ע"כ דעיקר הספק כמנא תחתיו
 נכעלה דאילו לזד דאין תחתיו נכעלה אין כאן דאיסור אף
 אי ברצון נכעלה וכן על דרך זה הם כל ס"ס המתהפך וא"כ
 כס"ס של התורחולין הוי ס' בעור ס' בעצם וס' שחט כמקום
 הפנימה או לא שחט הוא ג"כ בדרך זה דבספק ראשון ס'
 בעור ס' בעצם היינו כמנא דשחט כמקום הפנימה דכל"ה
 אין כאן נד איסור אף אי נפגם בעור וכן לזד ההיפוך ס' שחט
 כמקום הפנימה היינו כמנא דבעור נפגם דכל"ה אין כאן
 נד איסור כלל וכיון דע"כ כמנא דבעור נפגם הוא עיקר
 הספק אם כן אין צדדי הס' כי אם אי נכנס הפנימה כסימנין
 או לא וא"כ אין מקום לספק שני אתמ"ל נכנס הפנימה
 כסימנין

בסימנין ספק בעצם נפגם דהא לא אפשר דאחר שאנו תופסין
 דנכנס הפנימה בסימנין על כרחנו דבעור נפגם דאילו בעצם
 הרי נכמר שחיטת הסימנין והוא כס' נכנס ומסך נגע שכתבו
 האגור והר"ב והליכות עולם כשם התו' שאין זה ס"ס
 המתהפך ומ"ש הם דיש גר שיהיה ס"ס המתהפך והיינו
 להתחיל לנדר הדיבור ספק אי נכנס חקום שנפגם הסכין
 בסימנין או לא דעל דרך זה גם לאתמ"ל יצויר ספק שני דהיינו
 ספק בעור ספק בעצם לא כיון לעשות כן דכיון דכמונח
 דבעור נפגם הוא הספק ראשון לא תוכל להתעלם גר האיסור
 שיש בספק זה ולכרות תלככו ספק אחר כדי להתיר את האיסור
 כי לא מן השם הוא זה ולכלל האיסור בידים והר"א שכתב
 חר"ם די בוטון דהשיב ס"ס המתהפך ס' באונם ספק ברצון
 ואתמ"ל ברצון ס' תחתיו ס' אין תחתיו לת' למ"ש דהתם
 אע"ג דספק ראשון דהיינו ספק באונם או ברצון היינו כמונח
 גר האיסור של ס' שני דהיינו תחתיו נכעלה מ"ת כשאנו
 אומרים אתמ"ל ברצון אין מזה הפלה שיהיה תחתיו שהרי
 אפשר שנכעלה ברצון קודם שנתקדשה משא"כ הכא כשאתה
 אומר אתמ"ל נכנס הפנימה בסימנין לא יצויר כעולם דבעצם
 נפגם דהן נסתר מה שהניח כמונח קיים דנכנס הפנימה
 בסימנין דנשמע מזה שנפגם קודם הניעת העצם :

כ"י ע"כ נראה דכרי הרב עזריה יהושע ומהר"ט
 דנקטו כפשוטו שאין זה ס"ס המתהפך ומה גם שגם
 הרי ארבעי והר"ם די בוטון לא כתבו כן כי אם לישב דכרי
 התו' שכתבו דהיינו ס"ס ואילו הם דעתם דס"ס שאינו מתהפך
 אינו ס"ס וכשאני לעצמי עיקר קושייתם הויה תימא ואדרכא
 דכרי התו' אלו הם ר"א. לכלל זה דס"ס שאינו מתהפך לאו
 ס"ס חשיב שהרי פשוט הוא פרכי התו' דמ"ש דכי וכשירכז
 כנחמאת סכיבו פנו' ולא שבר בה עצם אינו לא לר"ה דסכירא
 ליה הכי אבל אכן קול לאיסור כמ"ש שם הלכתא כוותיה דרב
 הונא שלא שבר בה עצם אע"ג דאיכא ס"ס והיא גופא קשה
 מה טעם לאסור והרי קול להתיר בכל ס"ס כי ע"כ ע"כ רבא
 פלוגי דלר"ה ככשייב בס"ס אף כשאינו מתהפך ואכן קול לאסור
 דבענין ס"ס המתהפך ותו' ל"ק על התו' מילי ואדרכא כד
 בעינן מינה דס"ס זה ס"ס המתהפך הרי הדרכי קושין מה
 טעם קול לאסור תאחר שיש כאן ס"ס המתהפך וגם מטעם
 אחר ל"ק מדכריהם וכמ"ש לעיל דאע"ג דס"ס שאינו מתהפך
 אין בו כדאי להתיר היינו במקום דלא איתחוק כלל אבל כאן
 שיש תרי חוקי דסתרי חוקת בדיוקת הסכין להתיר וחוקת
 בהמה בחייה לאיסור כל שיש ס"ס אע"ג שאינו מתהפך
 דחשיב לחוקת התר בתר חוקת התר אוליגן דעכ"פ אל"ס
 שפי חוקת התר תשל איסור והכאתי ר"א על זה דקול
 דאוליגן בתר חוקת אע"ג דאיתרע ואע"כ דאיכא תרי
 חוקי דסתרי אוליגן בתר חוקת דלא איתרע והו' דעת ר"ח
 שהתיר ואכן קול לאסור דאף על פי כן כל שאינו ס"ס
 המתהפך אין להתיר אע"ג דחשיב ליה חוקת התר דבדיוקת
 הסכין כיון דאיתרע גרע שפי וכמו שכתבאר לעיל :

איך שיהיה מכל מה שנתבאר נראה עיקר דכרי הטו'
 והפ"ח שהכריחו מדכרי התו' דמוליגן ושאר
 המפרשים לכל תלת שנויי דשוחט ששכח דיני שחיטה אף
 שנטל קבלה אסור שחיטתו לחפרע הפך דכרי האגור
 ומור"ם :

וראיתי להפלתי ביד סי' א' שכתב לקיים דכרי מור"ם
 לפי תירוצו ג' של התו' והוא שהקשה לר"ח
 דקול כוותיה בלא שבר בה עצם והרי איכא ס"ס וככל התורה
 קול להקל ואיך מפרק לה דהוי כעין מ"ש התו' בכתובות ד"ט
 דס"ס שהם חסא אחד לא חשיב ס"ס דשם אונם חד הוא וה"כ
 ה"ם דבעצם נפגם וה"ם דלא שפגו הסימ' כנגד הפנימה חד

חשיבי דשם הספקות אי שחט הסימנים כפנימה וע"כ לא
 חשיבי ס"ס משא"כ בשוחט ששכח דהוי ס"ס גמור ע"ש ואין
 זה הספק דלכי יהיכא כל דיליה לא אפרק כי אם לתירוצו
 הב' של התו' לבר דלאידך שנויי אין צד להתיר ותו' דלת"ש
 התו' בריש נרה דיש כאן ספק ג' ספק כמינוע בתרא איפני'
 וכצירוף ס' זה אין טעם לאסור מטעם זה דשם אחד להם גם
 בעיקר טעמו שרימה זה לדכרי התו' דכתובות יש להשיב ועל
 הכל יש להשיב מיניה וביה שהרי הרב כמ' קי' בקונטרס
 הספק הרבה להשיב על דכרי התו' אלו דכמעט בכל ס"ס
 שבט"ס שייך לומר כן שם אונם חד הוא ומתוך זה העלה
 שדכרי התו' הם מטעם דלא הוי ס"ס המתהפך ע"ש ואי אתא
 עלה ככ"ד להתיר בשוחט ששכח דהוי ס"ס המתהפך גם זה
 אינו שיה דתינה לדעת האגור והר"ב וה"ע והש"ך דנקטו
 כן לעיקר דמ"ס דאינו מתהפך לאו ס"ס חשיב א"כ י"ל כס"ס
 זה של התו' בשוחט בסכין וכמא' פגום קול לאיסור כיון דהוי
 ס"ס דאינו מתהפך משא"כ בשוחט ששכח דהוי ס"ס
 המתהפך :

א"ד מה נדבר שהרי ראינו לרבני האחרונים שדחו כלל
 זה והרבו בראיות דגם ס"ס דאינו מתהפך דהוי
 ס"ס כמ"ס הרימט ביד והפ"ח ביד סי' ק"ו ושאר רבני
 האחרונים ולדכרי אין מקום לחלק בין ס"ס של התו' דקול
 לאסור מטעם דהוי תרי לריעותא ל"ס זה בשוחט ששכח
 דשוין הם ברין ואי ק"ל הוא גופא תיקשי כיון דקול ס"ס להקל
 בכל התורה מה מקום לאסור בשוחט ששכח דאיכא ס"ס
 גמור וגם לדעת הסוכרין דס"ס שאינו מתהפך הוי ס"ס א"כ
 תיקשי אף קול לאסור בשוחט ונמצא הסכין פגום מאחר שיש
 בו ס"ס המתיר אף כע"ז החמורה הא נמו' ל"ק שהרי
 הרשב"א בת' הביא ר"א מהנין זה דס"ס באיתחוק איסור
 לא מהני וכ"כ באיסור והתד הארוך הביאו הכ"מ ביד סוף
 סי' נ"ו וכן הכריח בת' משאת בנימין סי' ל"ח מת' הרשב"א
 הללו ונראה דוכתי ודחה דכרי מור"ם החולק ע"ז גם הטו'
 והש"ך ביד סי' ק"ו עם שדחו ראיות המשאת בנימין העלו עיקר
 כן דס"ס במקום חוקה אינו כלום וא"כ הכא בענין שחיטה
 דאיכא חוקה דבהמה בחייה בחוקת איסור עומדת ע"כ קול
 לאסור בשוחט בסכין ונמצא פגום אע"ג דאיכא ס"ס ומינה
 בשוחט ששכח דיני שחיטה אע"כ דאיכא ס"ס אינו
 כלום :

והנה אמת שהרב פ"ח ביד סי' ק"ו האריך להוכיח
 דס"ס גם באיתחוק שרי וב"ד דעת רוב רבותינו
 הספרדים בת' שהעלו להתיר כס"ס אף במקום חוקה ולא
 נרגשו כלל מזה וגם הרב הפלתי ביד סי' ק"ו העלה עיקר כן
 ע"ש מ"מ הנס דאיתג' לגדול' אחרוני ומיניו הרב פני יהושע
 בקונטרס אחרון לפ"ק דכתובות הראו וידו הנפלאה שפתיים
 ישק משיב דברים נכוחים והכריח בראיות דאין מקום להתיר
 בס"ס דאיתחוק וגם אני בענייני עמדתי על דבר זה באורך
 וסוף דעתי נוטה דאין להתיר ס"ס במקום חוקה ומינה למה
 שאנו דנים בשוחט ששכח אף דהוי ס"ס אסור שחיטתו לחפרע
 כיון דהוי במקום חוקה דבהמה בחוקת איסור עומדת ושוכ
 ראיתי דיש לאסור בשוחט ששכח בס"ס אף לדעת הסוכרין
 דס"ס גם באיתחוק איסור שרי ואמינא לה שהרי בריש נרה
 מובאר כש"ס דכל דאיכא תרי לריעותא כגון במקוה וחבית
 דקול לאיסור אינו איסור מספק אלא כודאי דמה"ט במקוה
 קול דשורפין גם ברשות הרבים אע"ג דכל ספק טומאה
 ברה"ר טהור ואחרו שם להלל קשה ודאי עוד אחרו ואילו
 הכא טומאה ודאי עוד אחרו מ"ש הכא ודאי התם ספק מכל
 זה נשמע דכל ספק ואיכא תרי לריעותא איסור ודאי חשיב ולא
 איסור ספק וא"כ בשוחט בסכין ונמצא פגום דאיכא תרי
 לריעותא

ריעותא דאיכא חוקת איסור בהמה בחיים כחוקת איסור
 וחוקת התר דכדיקת הסכין איתרע שהרי פגום ועומד וע"כ
 גם כס"ס הרין נותן לאיסור שהרי הספק ראשון שורת הרין
 דהוי ודאי איסור כיון דהוי תרי לריעותא וא"כ ספק שני ה"ל
 ספק גריד ואין איסור תורה ניתר כספק אחד ותה"ט הוא
 דקול לאיסור אף כס"ס ומינה נמי בשוחט שסכח דהוי תרי
 לריעותא דאיכא חוקת איסור דבהמה וחוקה דשוחט שנטל
 קבלה איתרע כיון דעכ"פ שחך ואילו היה ספק אחד לכך
 היה איסור כודאי ולא כספק דס' זה כודאי וא"כ כס"ס הוי ליה
 כספק יחיד דקול לאיסור לכ"כ בשל תורה כי ע"פ הבאר יש
 לישב מה שהקשה בכרכי התו' דחולין אלו כמה שתרצו בתירוח
 ראשון דאזני הסיא דחוקה ומכית דאיכא למימר חסר ואתאי
 ע"ט והדבר קשה דתינתן מה"ס לעשות בתרי לריעותא הספק
 כודאי אבל להתיר לנמרי גם מנר ספק כיון דלא שייך ביה
 חסר ואתאי אין סכרא כלל ואכתי קשה דליתמר עכ"כ
 מספק לפחות וכן קשה בתירוח ג' דאזני כסכין פגום דאיכא
 תרי ספיקי ע"ט דמה ככך הרי כיון דכס' אחד הוי כודאי כי
 הוי ס"ס הוי כס' יחיד דאיסור מספק לפחות אכן נראה דר"ח
 כשיטת ר"ט קאי דס' לגם בחוקה ומכית דגם בתרי לריעותא
 אינו איסור כודאי כי אם מספק כמ"ט שם כריש גרה אלא אנו
 דקול כרכנן קול לאיסור גם היכא דלא שייך חסר ואתאי
 דעכ"פ איסור מספק וכן כס"ס כיון דספק ראשון דינו
 כודאי :

והנה

אחת שטר"ס בסק בחקיה דהוי ודאי ובחכית
 בסק דהוי ספק וראיתי להפלתי שם כ"ד סימן א'
 דכתב דטעמו דק"ל בעיקר הך בוגי"א דגרה דחאי ק"ל
 חכית המקוה דאזני מקוה דהוי עמולה וילפי' ברכ"ח דטעם
 דגמר מסוטה רעשה הכתוב ספק כודאי משל"כ חכית דחיד
 דאיכו ולא אתי מסוטה אין איסורו כי אם מספק ע"ט שהאר"ך
 ולרדי עיקר קושייתו ל"ק דכיון דבחוקה מטמאין כודאי גם
 כרה"ר אע"ג דקול ספק טומאה ברה"ר טהור וא"כ ע"כ
 דאין באן ספק דכל דהוי תרי לריעותא בכל התורה נמי ודאי
 איסור חשיב ושבי' בריך חכית המקוה וכן מחולק שם כהך
 סוגי"א כר"ג דגרה וגם בכרכי התו' כר"ג ונשיהם ע"ט ומ"מ
 גם לתר"ס אע"ג שספק בחכית דאיסור מספק אע"ג דהוי
 תרי לריעותא וש"מ תרי לריעותא לא משוי ליה ודאי איסור
 לעומת זה ככר בסק גמי מקוה דטמא כודאי וזהו נקטטין
 דנר זה מחולק להדיא כהך סוגי"א וכ"ט שהרשב"א וההרשב"א
 וכל גדולי האחרונים דמו דכרוי דגם בחכית איסור כודאי
 כמכילת כהך סוגי"א דודאי דהכי נקטטין ואף גם זאת ראיתי
 להרב פני יהושע כח"ד בחידושו לסולין לרה"ט שהאר"ך למלך
 בענין זה כן איסור לטומאה ואין דבר מוכרחים יום להשיב
 בכל דכרוי ולייראת האריכות לא כתבתי ודבר פשוט שאין לנו
 לסניח פשוט הסוגי"א ודרכי הראשונים בכרכים שאין להם
 הכרע אף גם הענין להחמיר לכ"ט להקל כי ע"כ אינו רואה
 בכל דכריהם דבר מה שראוי לנסו' עליו להקל בשוחט שסכח
 דיני שחיטה כיון דאיכא טעם דהוי תרי לריעותא אג"ס לדעת
 הסוכרי רמ"ס דאיתחוק איסור שרי היכא דאיכא תרי לריעות'
 גם הם מורה כיון דהספק ראשון הוי כודאי ובח"ט :

ואולם

אחר הישוב ראיתי דלדעת הסוכרים כס"ס
 דאיתחוק דשרי ה"ה נמי דשרי כס"ס דאיכא
 תרי לריעותא שהרי ספק ספיקא באיתחוק עדיף טפי מס"ס
 דאיכא תרי לריעותא דכדאיכא תרי לריעות' עכ"כ איכא חוקת
 התר אלא דאיתרע חכ"ט כס"ס באיתחוק איסור ואין שם
 חוקת התר כלל ואי כספק אחד בחקיה דאיכא תרי לריעותא
 חשיב כודאי איסור חכ"ט כספק אחד באיתחוק ואע"פ כן
 גם הם חתירים כס"ס הדכרי ק"ו לס"ס בחקיהם תרי לריעות'

ומכאן יש ראייה גם כן דס"ס באיתחוק איסור כיון דהפק
 ראשון כחאן דליתיה והוי כודאי איסור ואין נר להתיר בשל
 תורה כספק אחד ודעת המתירים נדך עיין בעיני דודק :
אך למה שאבאר בסמוך דכי קול בתרי לריעותא דהוי
 ודאי איסור היינו דקול בתר הסתא אוליין וזה לא
 שייך בכל הפק איסור ואיתחוק איסור ותו ל"ק מהך סוגי"א
 לדעת הסוכרי דס"ס באיתחוק נמי שרי ואף גם זאת ראתה
 עיני ת"ט בקונטרס חוק לישראל כ"ד סי' א' לקיים דכרוי חור"ס
 והאגודה שהתירו בשוחט שנטל קבלה ושכח דיני שחיטה מה
 ששחט למפרע לכל ג' תרצו התו' דח"ט לתירוח ראשון דיש
 לאיסור למפרע היכא דשייך לומר חסר ואתאי היינו דוקא
 כספק גריד אבל כס"ס גם הם יורו להתיר ובשוחט שסכח
 דאיכא ספק ס' מורו דשרי וכן לתירוח שני שכתבו דיש לאיסור
 כספק שקול היינו נמי כספק גריד חס"כ כס"ס כי הך
 דשוחט דכלל מושכם הוא בכל ס"ס להקל וגם לתירוח ג'
 שכתבו דטעם ר"ח שהכש"ל היינו משום דאיכא ס"ס וכיון דאין
 קול לאיסור ש"מ דגם דס"ס איסור בתרי לריעותא הוא הברק
 לה דכל מ"ט התו' דחשיב ס"ס היינו לר"ה שהכש"ל אבל לר"ח
 לאו ס"ס מקרי כי אם לספק אחד לכך דלריריה לא הוחוק
 הסכין מעולם אע"פ שנכרך קודם שחיט' דכל שיש לחוש שח"א
 בעוד נפגם בטלה לה חוקת בדיקת הסכין דמעיקרא והביא
 ראיה מ"ט הרמב"ן והר"ן והרשב"א דלר"ח אפילו שכר כה
 עצמות אי גמי שנאכר הסכין שחיטתו פסולה ולא מחויקין
 לשחיטת כשריה כי אם כבדיקת סכין דלאחר שחיטה והביא
 ראיה מת' הרשב"א סי' ת"א שבתכ להדיא דלר"ה לא חשיב
 ליה ס"ס ע"ט והיינו מטעם זה והתימה מהרב ט"ז שהביא ת'
 הרשב"א הלוו לראיה ואינה אלא ראיה לפתור אלו הם תורף
 דכרוי ובשאיני לענמי אינו רואה בכל דכרוי טעם קנת להתיר
 יש להשיב וכנגד היסור לכל דכרוי שכתב דלר"ה לא חשיב
 ליה ס"ס דלריריה לא הוחוק ליה הסכין כמה שנכרך קודם
 שחיטה כיון שיש לחוש שח"א בעוד נפגם אול ליה חוקה
 בדיקת הסכין הם דכרוי תימא דבשוחט הוא בכל הס"ס דכל ס'
 אוקי אחוקתיה להקל ולהחמיר וכבר ביארנו לעיל דאף
 דאיתרע החוקה אוליין בתרא וא"כ כיון שנכרך הסכין קודם
 שחיטה כשנמצא פג' אחר שחיטה דחל הספק אי בעוד נפגם
 אלו בעצם נפגם דיותר קרוב דבעצם נפגם דמה"ט הכש"ל ר"ח
 דהוי כספק נגד ודאי ואף לר"ה שקוליס הם נדרי הספק כיון
 דקול בכל ספק אוקי אחוקתיה אף באיתרע החוקה א"כ שורת
 הרין לומר דבעצם נפגם ונדולה הווי קול כריש נרה דכל
 הנשים דיין שעת' אע"ג דאית לה ריעותא מגופא כמ"ט שם
 ג"ש"ס ופרש"י מוצרת ועלולה היא לכך הרי שגם בחוקה
 דגלוש טובא ואיתרע כודאי אע"פ כן אוקמינן אחוקתיה
 שגם הל"ל דגמר מפקידה לפקידה אינו אלא לנוהרות כמ"ט
 שם וכן כתב התו' בריש נרה ר"ח מעת לעת וא"כ כ"ט כספק
 זה אי בעוד נפגם או בעצם דאוקמי אחוקתיה ע"כ ע"כ כי
 קול לאיסור אינו אלא מ"ט דהוי תרי לריעותא מחוקה וכמו
 שהעלנו בן בריש נרה וכיון דקול לאיסור כס"ס מטעם זה מינה
 לשוחט אע"ג דאיכא ס"ס רין נותן לאיסור והראיה דהביא
 דלר"ה גם בשכר בה עג"ס או נאכר הסכין אסיר הם דכרוי
 תימא דמה בעך שלא חקן קול כנאכר הסכין או שכר כה
 עג"ס להתיר דלא כר"ה כמכילת בסוגי"א ובטור סי' י"ח בכל
 דכרוי הפוסקים א"כ ס"מ החוקת בדיקת סכין דמעיקרא
 חוקה גמורה הוי וזהו בעצ' להביא דכרוי ר"ה שאין כהלכה
 והרי זו ראיה לסתור גם לדכריהם בשוחט שנטל קבלה הו"ל
 לומר דלא הוי חוקה כיון שיש לחוש שסכח מקודם כמ"ט
 בפנימת סכין וכמה נשתנו גם מ"ט דמה"ט כתב הרשב"א
 כמ"י דנ"ל דלא חשיב כה ג' ס"ס אינו נראה כלל שהרי הביא

הרקול שחט כמה בהמות ונמצא פגום דא"ס אף בקמיית
 אע"ג דאיכא ס"ס ועו' כתב דלא חשיב ליה ס"ס ואילו הטעם
 שכתב הוא דבטלה חוקת בדקת סכין לר"ם כיון דס"ל דנאכר
 הסכין או שבר בה עצם דאסור והלא אכן קולל להתיר בנאכר
 הסכין או שבר בה עצם א"כ הו"ל להתיר בקמייתא לפי דבריו
 ואכן קולל לאסור כמובאר בדברי הפוסקים כי ע"כ מה שתמה
 על הטו' הוא תימא על תמיהתו שהטו' הביא ראיה שפיר מת'
 הרשב"א שהרכב כבר ביאר ביד סי' ק"ו טעם הרשב"א דס"ל
 דס"ס באיתחוק לאו ס"ס חשיב ע"כ באורך וא"כ שפיר הביא
 כאן ראיה לשוחט ששכה שגם בכאן ס"ס באיתחוק הוי ואינו
 כלום כי ע"כ חכם עיניו יחוו דאין בכל דבריו טעם
 לשתיר ודינא קמשתעו הטו' והפ"ח על דברי מור"ם שחכ"ג
 תירוני התו' אלו מתבאר דבשוחט שנטל קבלה ששכה דינו
 שחיטה דאוסר להפרע כל מה ששחט והנה על עיקר תירוץ
 ראשון של התו' יש להשיב דמ"ל דבתרי לריעותא דקולל לאסור
 הר"י שייך לומר חסר ואתאי דאע"ג דאמרינן הכי בריש
 נדה היינו לר"ם דסבד לגנוי בהכי מתני' דריש נדה עם מתני'
 דמקוה אף לכתר שהקשו עלה והעלו ישוב המשוניות בין תרי
 לריעותא לחד לריעותא תו לא מחליקין בין חסר ואתאי דלא
 הוצרכו לחלק בכך כי אם לישב הכך תרי סתמי והרי נתיישבו
 מטעם אחר וכ"כ שהתו' בריש נדה השמיטו תירוץ זה וכן
 ראיתי להפ"ח ביד הוא שהעלה שגם התו' רפיה כירס או
 חילוק זה קאי גם למתקנא או לא ע"ש גם ראיתי בחידושי
 הרשב"א והר"ן לחולין שהשמיטו תירוץ זה ואין זה אלא דס"ל
 דלמתקנא כל דאיכא תרי לריעותא תמא כודאי אף אי לא שייך
 הטעם דחסר ואתאי דטעם זה נראה ונראה ואתי החיפוש
 ראיתי שיש להכריח בן שהרי בר' ע"ט קידוש גבי קדשה
 אכיה וקדשה עצמה דאמר שמואל חייטין לקידושי שניהם הקשו
 עליו מתני' דמקוה שאני התם דאיכא למימר העמד תמא
 על סוקתו אדרבא העמד מקוה על חוקתו שרי חסר לפניך
 ה"כ הדי בנדרת לפניך וכו' התם תרי לריעותא הכא חסר
 לריעותא ואם איתא שיש לחלק בין חסר ואתאי הו"ל לגנוי
 בהכי הכא איכא למימר חסר ואתאי הכא מי איכא למימר
 פגם ואתאי ותו לא הוה קשה חידו ומדלא חשני הכי ש"ת
 דקולל לס"ס דלמתקנא אין לחלק בכך וק"ט על התו' דחולין
 שהעלו דכי לא שייך הט' חסר ואתאי יש להתיר גם בתרי
 לריעותא ומהך סוגיא מוכח דאפילו ספק איסור לא חשיב כי אם
 ודאי איסור שהרי כי אפר שמואל היינו מספק ואזכר אחר זמן
 דאתא צוני שכבר קדמני בקושיא ואת הריזחט בחידושי
 לקידושין לר"ם שזכר גם שם מתני' דמקוה תמה ע"ז ולא
 יש כלום והנה בעתה רואה אני דאי מהא ל"ק שהרי בנדה
 דה"ו מחלקו בסמיני בדרות דמר אחר כשיתקשקשו הדרין
 וחד אחר תשיכסוף דאש החוטם וכו' וככל הסימנים הנוכחים
 שם הארם יראה לעינים דאין נעשים ברבע כי אם מעט
 לפחות ביום אחד וא"כ ז"ל דה"כ שייך לומר גם כן בנדר ואתאי
 וכוון דשוין הם לא חזי לגנוי חידו ואדרבא יש לתמוה
 להרומט אף הכין בפשוט להפך עד שת' מזה להתו' ואין
 הדעת נוטה בן כלל וגם חנך אחר ל"ק מדברי הרומט
 דא"כ דיש לחלק בכך דבי אסור כודאי בתרי לריעותא הר'
 היכא דשייך לומר חסר ואתאי אלא דהכא בקדושין לא חזי
 לגנוי בהכי דאי הוה חשני הכי הוה יוצא דכל דשייך חסר
 ואתאי כמקוה גם בחד לריעותא תמא כודאי שהרי בקידושין
 חד לריעותא הוי ואלו לא שייך ביה לומר כבר ואתאי היה
 מקודשת לחד בקדושי עצמה ווה אינו דא"כ תקשי מתני'
 דריש נדה דאע"ג דשייך חזאי ואתאי אינה טמאה וכתו
 שהקשו בריש נדה וע"כ לחלק בין תרי לריעותא לחד וא"כ גם
 כאן חשני האמת וכ"ת אע"פ כן הו"ל לגנוי בהכי מעיקרא

ולכתר למיחד לאקשוני מתתני' דרי' נדה דגם כשייך חסר
 ואתאי אינו תמא ולכתר הו"ל לגנוי בין תרי לחד כעין סוגיא
 דריש נדה הא נמי ל"ק ש"ל דכל כי האי לא מש' להאריך ככאן
 אחר שכבר דבריהם עשירים במקום אחר בריש נדה וסוגיא
 בדוכתא עריף ותו דהקשו בקידושין לשמואל הוא דהקשו ואי
 הוה חשני בין חסר ואתאי תו לא הוה חקשי מתתני' דנדה
 שזה עכ"פ קשה מתני' דמקוה עם מתני' דנדה כמו שהקשו
 בריש נדה ומה מקום לאקשוני לשו' וכת' הרי עכ"פ לדברינו
 כי הוי תמא כודאי היינו משום דהוי חסר ואתאי וסוגיא תרי
 לריעותא והא בלא הא לא סלקא ואע"פ דבחד סוגיא לא נוכח
 כי אם הטעם דהו"ל ואידך הטעם לא נוכח א"כ היא בופא
 קשה דהו"ל להזכיר הטעם דחסר ואתאי ואידך הטעם דת"ל
 לישתוק מיניה אם איתא נמי דטעם חסר ואתאי שריד וקום
 לחסנא הא נמי ל"ק דחילוק זה בין ת"ל לחד מוכרח מתתני'
 דנדה דבלא"ה לית ליה פתרי עם מתני' דמקוה ואין דרך
 לגנוי נדר סתם מתני' לישב דברי שמואל פשא"כ החילוק
 דחסר ואתאי אינו מוכרח כי אם מסבירא הוא דאמרינן הכי
 וא"כ עכ"פ שני שפיר דאי לית ליה הך סברא והכל תלוי
 בת"ל עכ"פ נתישבו דברי שמואל וגם מתני' דמקוה עם
 מתני' דנדה ואף כי לית ליה הך סברא בין דמסבירא נפיק
 אין צורך לכאר וכ"ש שמוך ביה למ"ש בריש נדה :

אך

את זה ק"ל כתירוץ התו' הללו שהרי בפרק ג' דגיטין
 דל"א גבי אה ששנינו אם אכרו הרי זה חושש מעת
 לעת דברי ר"א אמרינן אחר ד"א חלוקין עליו חביריו על
 ר"א רתין מקוה שנמדר וכו' וגם הר"ם בפ"ו מה' מעשר
 פסק דלא כר"א ע"ש ואי אמת דגם בתרי לריעותא כל דלא
 שייך חסר ואתאי שרי א"כ הכא דלא שייך אכר ואתאי לכ"פ
 שרי ואידך דחו דברי ר"א והנה ראיתי בת' הב"ח סי' א' שעמד
 על זה ונרחק הרבה והכ"ל לישב דגם אבידה מוטל על סוגים
 הדכה שנאכרו מתנו כגון שנכבו או נפלו לים או נפל עליהם
 כל דכל אלו לא שייך בהו אכר ואתאי ושייך נמי שנרכבו הפירו'
 או יין והחמיץ ואילו לנר זה שייך שפיר נפסדו ואתאי וכנר זה
 הוא דק"ל ודחו דברי ר"א וכת' אימא דאכרו דקתני היינו
 כמציאות דלא שייך חסר ואתאי כגון מעות ופירות שנכבו
 ופגמו ז' כיון דאכרו הוא שם כולל גם כפירות שנרכבו ויין
 שהחמיץ וגם מדתני אח"כ בג' פרקי' בודקין את היין משמב
 להו דר"א הכשיר אחר מעת לעת בכ"ג וכן נראה מפרש"י
 ודברי הרמ"ם פ"א מה' תרומות שכ' ומכאן שאכרו ע"ש ואי
 איירי דליתנהו כלל כגון שנכבו לא שייך לומר ומכאן שאכרו
 וכמוכן אלא דאכתי קשה להרמ"ם שפסק סתם דחושש לעולם
 ולת"ם הו"ל לבאר דאי אכרו כענין דלא שייך לומר אכר
 ואתאי כגון שנכבו אין לחוש ומדלא ביאר ש"ת דאינו מחלק
 בכך הפך דברי התו' גם ראיתי בחי' הרשב"א לגיטין שם
 שכתבו דכי קולל כרכנן ה"ד דאכרו לגמרי אבל פירות ונרכבו
 או יין והחמיץ אין חוששין אלא עד געה שאפשר לייין שיחמיץ
 ופירות שירכיבו ע"ש נראה מדבריו דאכרו מתתני' שאכרו
 לגמרי והיינו שנכבו וכוונא והרי בכה"ב לא שייך חסר
 ואתאי ואפ"ה קולל בפשוט דחושש לעולם דקולל במקוה הפך
 דברי התו' ז' :

שוב

נתיישבתי בדבר שגם התו' חזרו לדינא שגם
 היכא דלא שייך חסר ואתאי קולל לאסור שהרי גם
 הם לא כתבו כן כי אם לישב דברי ר"ח שהכשיר כנמצא
 סכיני פגום גם בספק שקול ומשום דקולל דמה יענה ר"ח
 דמתני' דמקוה תרבו בכך דמתני' כי אפר חשש דשייך חסר
 ואתאי ומינה למאי דקולל בפשוט כנמצא סכיני פגום בספק
 שקול דאסור אע"ג דלא שייך חסר ואתאי כדברי התו' ש"ת
 שר"ח הוא שחלק בהכיוולא קולל כוותיה ותו ל"ק מדברי
 הרומט

ארהמט דלעיל וכן לא קשה מהך סוגיא דניטין וזה ברור
 ואדרבא תמהני להטו' וס"ך והכ"ח והפ"ח ות' בית יעקב
 ושאר רבני האחרונים שהאריכו לבאר בשוחט שנטל קבלה
 אז שייך שכה ואתאי או לא כרי לאסור להפרע ולמה שביארנו
 הם דברי תימא דאדרבא חתירוח התו' הלוו מתבאר דגם
 כלא שייך חסר ואתאי יש לאסור להפרע כיון דקול לאסור
 כנמצא סבינו פגום דלא כר"ח ונ"ע :

כ"י חן הכאר יש ליטב מה שקשה ברכרי הרה' כפ"ו מה'
 מעשר הר' שכתב מלאן שאכרו הרי זה חושש לכל מה
 שהפירש ואינו מעשר ודאי וזהו הכ"ח פגום הוא והדבר
 קשה שהרי בריש גרה מתבאר דתרי לריעותא הוי אוסור ודאי
 ולא ספק וא"כ הכא נמי אינו מעשר כלל אף הספק ואף שהרב
 פסק כפ"ה מה' תרומות כמביית דהוי ת"ל דהוי טבל הספק
 הם דברי תימא, כמו שתמהו עליו רביסן וכבר ראיתי להמ"ל
 שתמה ע"ז ועל דברי הכ"ח ולמ"ש יש ליטב דאף שנתבאר
 דאסור בתרי לריעותא גם אי לא שייך חסר ואתאי הר' לאסור
 הספק אך לאסור כודאי עכ"פ בעינן דלהי שייך ביה חסר
 ואתאי וא"כ ה"ל שדבריו הם בבאן בחקום דלא שייך חסר
 ואתאי וכדברי הרשב"א דלעיל ומ"ש הנאן שאכרו לר'
 ראיתיהו בעולם וכבי האי אינו אסור אלא מספק ומלתא
 דמתבאר ולדו ונ"ע כ' ליטב לקושיית הריהט לסוגין דקדושין
 דרשנינן חפיקרא ועפ"ז יתיישבו דברי התו' דגבי סכין ונמצא
 סבינו פגום הפסט הסוגיא מורה דאסור מספק לדירן וא"כ
 קשה דה"ל להקשות קושייתם מחוקה גם לדירן דהתם ודאי
 והכא ספק ולה"ש התי שפיר דהא פשיט להו דהכא דלא שייך
 חסר ואתאי אין באן אוסור ודאי אלא אוסור ספק וכי ק"ל אינו
 לא לר"ח דמתיר לבחרי והוכרחו ליטב דר"ח ס"ל דהל' דלא
 שייך ביה חסר ואתאי שרי לבחרי ואולי דעתו כר"ט דכחכית
 ומקוה נמיס' תשוני ליה אך אהנסו וו היא שקשה כמ"ש התו'
 בכתובות ד"ט גבי טוען פתח פתוח דלמתן לאוסרה והקשו
 אחאי ס"ס הוא ס' תחתיו ספק אין תחתיו ואתמ"ל תחתיו
 ספק באונס ספק ברצון ותיירו לא צריכה באשת כהן וכתבו
 התו' ואת' וקוי אחוקתה שהיא כשירה לכהונה ותימא דלאו
 תחתיו ונתה וול דאדרבא אית לן לחומר דעכשוו נבעלה
 דאוקמה אחוקתיה הנוף שהיתה כתולה ע"כ והדבר קשה
 דהה בכך אכתי הוה ליה תרי לטבותא רחוקת כשירה עומדת
 ואי חשום חוקת הנוף הא איתרעא דעכ"פ בעולה היא
 ומותרת כודאי היא למה שנתבאר וס"ר בתוספי הרא"ש
 לכתובות שדפסם בקרוב וכבר הביא דבריו הרב בצלאל
 בשטתו שגרש חוה וכתב ולא דמי למקוה שנמצא חסר דכל
 הטהרות שנעשו על גבי טמאות וכ"כ דהתם ה"ט כרפריש
 שם בריש גרה דאיכא למימר חסר ואתאי ע"כ הרי דפשיט ליה
 דת"ל בלי חסר ואתאי אינו כלום וכן נראה דעת התו' בהכרח
 ואילו הכא אע"פ שחילקו כן הרי ביארנו דלמאי דקול לאסור
 כנמצא סבינו פגום מוכח שגם הם ס"ל דבת"ל גם בלי חסר
 ואתאי אסור והם כתרי דתרי ואחר היטוב נראה דהא נמי
 ל"ק ומכאן ראיה למ"ש לעיל ובת"ל ואיכא חסר ואתאי הוי
 ודאי אבל אי לא שייך חסר ואתאי הוי ספק וכי קול לאסור
 כנמצא סבינו פגום היינו התורת ספק וא"כ גבי פתח פתוח
 באשת כהן דהוי ת"ל ולא שייך חסר ואתאי אכורה מספק דלא
 ירעינן אי אלים חוקה דהתך דלא איתרעא נגד חוקה דאוסור
 כאיתרעא או לא וע"כ אסורה מספק דר"א גופיה הוא רס"ל
 בניטין דלא כמתני' דמקוה כמ"ש שם אחר ר"א הלוקים עליו
 חכיריו ע"ש ועיין בחובפות כתובות דע"ה כד"ה אבל היכא
 שהקשו שם דהוי תרי לריעותא כחוקה ע"ש וכל דהתם נמי שייך
 חסר ואתאי דהוי נעשים מעט חיצט ככ"ל ורוק :

ומבאר

הכריס האלו למדנו שגם בשוחט שנטל כיון דקול
 אחר חריני שחיטה דלא שייך כלל שוכח ואתאי
 אע"פ כן אסור שחיתו למ"פ דעכ"פ אסור מספק כיון דקול
 כנמצא סבינו פגום דאסור אע"ג דלא שייך חסר ואתאי ודברי
 תכית יעקב בסיון ר' שהכתי לעיל שלמד מדברי התוכפות
 כתירוח ראשון להתיר כשכה דין אחר אינו וכמו שנתבאר :

והנה

ראיתי במדרכי פ' אלו טרפות סימן תרל"ה שכתב
 להתיר בשם רז גבינות שנעשו מכהמה ואח"כ
 נשחטה ונמצאת טריפה דאחרין עכשוו נטרפה והקשה מרדק"ל
 כמקוה דמטמאין למפרע ויטב דהתם ה"ט דאיכא תרי לריעו
 אבל הכא ליכא אלא חד לריעות' ושוכ' כתב דגם מזהר"ס כ"כ
 בשם רבו להתיר משום דלא שייך הכא טריף ואתאי כמו גבי
 חקוה דשייך חסר ואתאי אלו תו' דק"ל בדברי מהר"ם משגי
 צדדים מרא שגראה דגם כחד לריעות' אי שייך חסר ואתאי
 דאסור למפרע דכטרפה אין ככהמה חוקת אוסור דהא קול
 נשחטה הותרה וזה תימא שהרי העלו כמיש גרה דכל הנשים
 דין שעתן כיון דהוי חד לריעות' אע"ג דשייך לומר מואי ואתאי
 וכרוחק ל' שדעת רבו של מהר"ם דבי קול נשחטו בחוק' התך
 עומדת היינו אי לא נולד ריעות' מחיים מעין מ"ש התו' בחולין
 דמ"ב כד"ה קסבר וכן כתב לעיקר מור"ם ב"ד סימן ק' ואף
 בת' הר"ם מלובלין השיבו וכן הפר"ח ב"ד סימן כ"ט ה"ט
 כבר ראיתי להפלתי ב"ד סימן ק' שהחויק בכל עוו לקיים דברי
 מור"ם ע"ש וא"כ ל' שדע' רבו של מהר"ם כן וכיון דחל הספק
 מחיים מחויקין מאיסור לאיסור כי היכי דקול כס' בשחט'
 דאוקמינן אחוקתיה אע"ג דמחיים הוה קיימא כחוקת אוסור
 אכר חן הוי ועכשוו דעכ"פ נשחטה באיסור נבילה הוי וכתו
 שהאריך על זה הרמט ב"ת ח"א סימן פ"כ לבאר דמחויקין
 מאיסור לאיסור ובחוקת טריפה קיימא והוי חוקה וו נגד רוב
 כהמות כשירות וכיון דרוב זה איתרע ה"ל תרי לריעו ושמעני'
 נמי דפליגי ארבר זה הו' רובו של מהר"ם ועדיין צריך יטוב
 וע"ק בדברי מהר"ם שגראה שבת"ל ולא שייך חסר ואתאי
 מותר לבחרי וזהו הפך כל הפוסקים שביארתי לעיל דע"כ
 מדי ספק אוסור לא יצא כי ע"כ דבריו נ"ע :

והנה

ראיתי להרב ט"ז שהביא עוד ראיה לאסור למפרע
 מח"ש המדרכי בכ"כ פ' מי שמת סימן תרכ"א
 במלמד שהשכיר עצמו ע"מ שידע ללמוד אם אחר נמצא שידע
 אחרין דמעיקרא נהוי היה ידע ה"כ כיון דהשתא לא ידע
 בתך השתא אזלינן ואף שרוב הפוסקים פסקו כרבנן היינו
 משום דס"ל המע"ח כ"ש גבי אוסור דאזלינן להחמיר את"ד
 ובת' בית יעקב השיב עליו דהתם ע"כ שידע שלמד עם אחר
 וע"כ אזלינן בתך השתא ומחויקין בחוקתיה שידע משא"כ
 כאן דהחוקה מנדר למאי דהשתא ע"ש ולדידי אין זה השגה
 טכבר הכריחו התוס' כ"כ דקנ"ג כד"ה רבי נתן דסוגיא
 דלשה מוכח דאף בלי שום חז' אזיל רבי נתן בתך השתא אף
 דכרע"ט דקידושין דחינן דכי אזיל רב בתך השתא היינו משום
 חוקה דכ"ע בריאי' הם ת"ו מהך סוגיא נראה דגם בלי חוקה
 ס"ל לר"כ הכי ע"ש ודברי מהר"ם הם כדברי התוס' אלו
 שהרי כתב שם ואפילו למאי דמאי דמאי דמאי דמאי דמאי דמאי
 הם וכו' נראה דעיקר דינו הוא גם בלי חוקה אלא דכנ"ד
 שהיה שם חוקה צורד כן דגם את"ל כן הדין כן וא"כ ראית
 הט"ז אינו אלא מעיקר דברי מהר"ם שגראה דס"ל דר"כ גם
 בלי חוקה אזיל בתך השתא ותו' ל"ק חרדי עליה - אך את זה
 יש לי להשיב דא"כ תקשו לרוב הפוסקי' שהתירו גבינות שנעשו
 מכהמה שנמצאת אח"כ טריפה ואמאי לא אמרינן בתך השתא
 אזלינן דאף א"ת דהפוסקי' כר"תן אה"כ שהיה דעתם לאסור
 הגבינות כדעת התוס' וסיעתיה מ"מ קשה דבריש גרה אלו
 דכל הנשים דין שעתן כיון דהוי חד לריעותא ומחויקין אשה
 אחוקתיה

אחוקתה ואחאיני מאי ניוול בתר השתא וטמאה היא כי ע"כ כראה דכי אול ר"כ בתר השתא היינו להכריע הס' כי התם רחל הספק במתנה אי ש"מ או כרי היה וע"כ אולנין בתר השתא להכריע הספק שהיה מקודם אבל כנדה ובנינות דלא היה הספק כלל ונולד הספק כמה שנטמאה או נטרפה אי היה הדם גם מתמול וכן בטרפיה וכיון שאין הספק חל כי אם המעשר של עכשיו היכי נימא בתר השתא אולנין לכרר הספק והרי המעשה זה נופיה הוליד הספק ומינה לשוחט ששכח ששחטה זו הוליד הספק גם ר"כ מורה דלא אולנין בתר השתא ככה"ג גם פ"ט דנה לרבנן כי לא אולנין בתר השתא מאוס חוקה דמתון אבל גבי איסור הפק איסור להחמיר אף שכרבריו אמרין בקדושין לטעם רבנן מסיים חוקה דמתון ע"ש עם כל זה אינה ראויה דגם בספק איסור אולנין בתר חוקה וא"כ כיון שהחוק שנטל קבלה בתר חוקה אולנין כי ע"כ אין צד להסתפק כיה לאסור כי אם שיש חוקה ג"כ לאיסור דכהמה כמשה בחוקת איסור והוי תרי לריעות ואין ראויה כי אם מתמני דמקור ואין כל חדש מהך דר"כ ורבנן דרוק :

ג ראייתו להרכ פר"ח בס"א וכן פ"א שהביא ראויה לשטת הטו' לאסור להפרע שחיטת השוחט ששכח דמי שחיטה גם לאסור הכלים למפרע מה"ט הרשב"א בת"ה דפו' דכהמה שפשו מחנה גבינו ואח"כ נמצאת טריפה וכבון בטרפות סירכה או טריפות אחר שאי אפשר לתלותם בעת שחיטה אסורות דהא ע"כ נצלת מחוקת כשרות בחייה ואי אתה יודע התי נטרפה ומתי נצאת מחוקתה וכיצן מאי דקיל בכתומם שהאשה הטמאה תשעת ביבוס כיון דבתה זה יבס ועל כורחין לא ראתה עכשיו וכו' וא"כ ה"ט בשוחט ראין לנו זמן כבוד וידוע לתלות חסרון ידיעתו לא משגיחין בחוקה ורובא כי היכי דלא משגיחין בבנינות להתיירו אע"כ דאיכא חוקה ורובא אלו תורף רבנין וראיתי בס' חוק לישראל שדחה ראויה זו דבנינות שאסור ה"ט דכל רוב דאיתרע לא אולנין בתריה כמ"ג ג"כ פ"ח בס"ק זור אבל חוקה אולנין בתרה אף דאיתרע כמ"ט התו' כרוס נדה וכו' וב"מ ח"ט התו' כפ"ק דחולין ראין להתייר הבנינות מטעם חוקה דכל חוקה שלא פתכרה אינה חוקה מכלל דאי היה חוקה במורה הוה מחסרינן אע"כ דאיתרעא דעכשיו טריפה הוה ע"ש ואני אומר דשפיר קדמי הרכ לפי דעת הפ"ח בס"א פ"א ס"ק ד' שהעלה עיקר שגם המתירים לא התיירו כי אם בטרפות ספק דהיינו ספק נטרפה מתיים ספק נטרפ' לאחר שחיטה דלאחר שחיטה אין כאן טרפות כלל ולדבריו כי מהני רוב היינו באיתרע הספק אבל באיתרע בודאי כ"ע מודו דלא אולנין בתריה ועל דרך זה ג"כ דברי הפ"ח בס"א ח"ט י' יבס ונמצא לפי זה דחוקה עדיף טובא מרוב דאולנין בתר חוקה אע"כ דאיתרע בודאי משא"כ ברוב דלכ"ע באיתרע בודאי לא מהני ובאיתרע הספק פליגי בה רבנן וא"כ אין ראויה הבנינות דקיל לאסור לכ"ע באיתרע בודאי לשוחט שנטל קבלה דשאכי טובא חוקה מרוב ובאסור אכן נראה דראית הפ"ח קיימת ולא מטעמיה שהנה הטו' סס בס"א פ"א האריך להוכיח שהמתירים התיירו גם בטרפות וראי דכל שיש לתלות שניע"ט סמוך לשחיטה תלינן והאמת שכן נראה דברי המתירי' ודברי הפ"ח אין נראין כמו שירא' המעיין וכמ"ש לעיל והנה בעתה ראית עיני דרכי הפלתי ביד סי' פ"א שהאריך לקיים בכל עוון דבריו הטו' ודחה כל דברי הפ"ח ע"ש ולדידי יש להכריח כן מעיקר דברי הראשונים שהרי הביאו בשם התו' לאסור הבנינות כיון דהוי חוקה שלא נתבררה ושוכ דברו המתירים מטעם רוב ע"ש כדכיהם והנה ע"כ התו' שהיו רובין להתייר הבנינות מטעם חוקה היינו גם באיתרע בודאי דבחוקה כ"ע מודו בה דאולנין בתרה גם באיתרע בודאי

אלא שהעלו ראין כאן חוקה ומינה דהמתירים גם ככה"ג התיירו מטעם רוב דכלא"ה אין כאן מחלוקת דשפיר ול' שגם התו' לא אסרו כי אם באיתרע בודאי אבל באיתרע מספק אע"כ דחוקה ליכא מהני מטעם רוב כיון דלא איתרע בודאי אלא ודאי דהמתירים גם באיתרע בודאי התיירו דלדידהו אין חילוק בין חוקה לרוב כלל כי אם האוסרים הוא דמחלקי בהכי דחוקה דאיתרע הוי חוקה ורוב דאיתרע אינו כלום וכיון שגם המתירים לא התיירו כי אם היכא דיש לתלות דמתוך לשחיטה נטרפה אבל בסירכא דע"כ דנטרפה יום או יומיים קודם שחיטה אסרינן לעולם למפרע ה"כ בשוחט ששכח דאי אפשר לומר דעכשיו שכח הכל יש לאסור לעולם כל מה ששחט למפרע וכ"כ שהרי ראיתי הרשב"א לאסור הבנינות בשחל בטרפות יום או יומיים קודם שחיטה מהתם מייתי לה והרי התם אין ההתר מטעם רוב כי אם מטעם חוקה דבחוקת טהורה עומדת ש"מ שגם בחוקה"ש לאסור ככה"ג ומה שהשיב ע"ז בספר חוק לישראל דהתם ה"ט דחוקת טהרה ראשה כיון דתנפא קחויא דמוערת ועלולה היא לאו חוקה היא הם דברי תימא דא"כ מה ראויה הביא לבנינות דאין הכההם מועדת ועלולה להיות טריפה ותו דנראה שיעלם מתנו דכי מהני ה"ט היינו לקדשים ולתרומה לכר מאוס מעלה אבל לחולין גם הלל מורה דריה שעתה מטעם חוקה כמ"ט בר"ו דנדה וכ"כ התו' וכל הראשונים שס' ברוש נידה וא"כ הכא דגבי איסור קיימין אף אי מועדת ועלולה היא לכך אולנין בתרה כי על כל אלה היה נראה דראית הפ"ח הלון שירא' וקיימת אך מנר אחר יש לי להשיב דמה זו ראויה התם בבנינות אין סס להתיר כי אסור דאע"כ שהפ"ח בס"א פ"א כתב דאיכא רוב וחוקה ע"ש הם דברים בלתי מוכן דחוקה ליכא התם כלל וכיקרו ליה הפוסקים חוקה היינו חוקה דאית מחכ רוב אך לא שאכי זה רובא וחוקה דגם בכל רוב שייך זה וזה פשוט משא"כ כשחוט דמלכר דאיכא רוב מצויין וחוקה דאית מוכח רוב זה איכא גמי חוקה במורה שנטל קבלה וא"כ ול' דכל דאיכא תרי לטיבותא יש להתיר כי היכי דמחלקינן בספ"ק דכתובות בין רוב אחד לתרי רובי ליוחסין ע"ש ומיהו אחר הישוב גם זה אינו מספיק דלדידי רוב זה רוב מצויין במקום חוקה שנטל קבלה לא מעלה ולא מוריד דאחר שנוצ' לנו בבידור דירע בודאי אין לנו ידיעה יותר מזה ומה יוסיף רוב זה רוב מצויין ככחא דהתר ואי יש חוקס לומר דחוקה זו אין בה כדאי להתיר אין כח ברוב זה דרוב מצויין להתיר כלל וכמ"ש לעיל בדרכי הש"ך :

וישוב נתיישבתי בראיה זו ורואה אני דל"מ דהיא נופיה קשה כיון שהעלו בריש נדה רבחד לריעותא אולני' בתר חוקה אע"כ דאיתרעא בודאי כמו נדה והסבית ומקוה אי לאו דהוי תרי לריעותא הוה אולנין בתר חוקה א"כ אחאי בכתמי' שנינו בדרף כ"ו נדה דמטמאה למפרע כחד לריעותא ככר ראיתי להתום כדה"ג כד"ה ושרניס שכתבו דה"ט דהאילו ואם הכתם יבס ע"כ טמאה למפרע וכו' ע"ש ש"ת דס"ל דכי אולנין בתר חוקה דאיתרע' בודאי היינו כשיס לומר דבעת מציאה איתרעא אך כל דעכ"פ ע"כ קדם הריעו' לעת מציאה לא אולנין בתר חוקה דמאן פלג דאשה שיצור תתן וע"כ הביא ראויה שפיר הרשב"א לבנינות מכתמי' אבל שוחט ששכח דאף לדעת הטו' דשייך ביה שוכח ואתאי הרי בכרה אע"כ כן דשייך חואי ואתאי אולנין בתר חוקה וכן בחבית ומקוה אי לאו דהוי תרי לריעותא אולנין בתר החוקה אע"כ דשייך בהא כתי חסר ואתאי או החמין ואתאי וא"כ מאין הרגלים לאסור נבר חוקה כל שאפשר דשכח הכל בעת מציאה דע"כ בנידה אע"כ דשייך חואי ואתאי כל שאפשר כמי דעכשיו בא הדם כאחד תלינן בהכי מוכח החוקה וכן כמקוה אע"כ

אע"ג דההוא דממעט מעט מעט כל שאפשר כדרך רחוק
 סגפסר בכת אחת וכן כחומץ כל שאפשר כדרך רחוק דעכשו
 החתיך היה תלין כהכי להעמיד דבר על חוקתו אי לאו דהוי
 תרי לרעות' א"כ בשוחט נמי אע"פ דשיך ביה שבה ואתאי
 בל שאפשר דבעת שגחא שגחא באלו השכחה שגחא הכל
 תלין כהכי ודוקא בגביעות וכתמים לא אוליין בתר חוקה כיון
 דאוי אפשר כסום נר דבעת מניחתה באלו הכתם או נטרפה
 ומה וו ראה לשוחט שגחא וכתב שדעת הרב דגם שגחא אי
 אפשר בשום נר שעכשו שגחא הכל כל כי האי ערבא צריך
 ואין הדעת נוטה לכך והרי הכ"ח"ת תק"ע ענאו ולא שייך
 בשוכח שגחא ואתאי דשכחה כחה כאחת ועם שלא נראו דבריו
 ה"ח לומר גם כן דאין נר אפשרי שישגחא הכל כאחת לא אמר
 אדם בעולם כי ע"כ איני רואה כראיה זה טעם לאסור גם
 ראיתי להפלתו שדחה ראה וו דכיקול ככתמי' וגיביות לאסור
 דהוי ספק גריר וככי האי לא אוליין בתר חוקה אבל שוחט
 ששגחא שיש בו ס"ס מחין ולאין לאסור ע"פ והנה אחת שיש
 להשיב לזה שהפ"ח לשיטתיה אויל שלמד מתירוח הג' של התו'
 שגם כס"ס יש לאסור ה"ח אין זה אלא מטעם דהאי תרי
 לריכותא אבל בחד לכ"ע שרי וא"כ מה ראה חתם וגיביות
 דאוי בוי ס"ס שרי וא"כ אין כל חדש כראיה וו טעם לאסור
 ומתקן ה"ש יתבאר דגם הראיה שהכיא ח"ת הר"ן סיח"ס ו'
 במקוה שהחוק להיות מימע מתמעטין כחוקה דעשויה
 להשתנו' אינה חוקה וגם כאן שגחא אינה ראה דהתם
 מתורת ספק אחי' עלה אבל כאן שיש ס"ס בלי חוקה ג"כ יש
 להתיר וגם ראיתי בספר חוק לישראל שדחה ראה וו בטוב
 טעם ע"פ וגם עיקר יסודו שהניח כשכחה מנייה אינו דכי
 אמרי' הכי ה"ד כחכם שרצתו לכל מה שילמוד בארוכה חרץ
 מדה אבל שוחט שאין דעתו מעכב ב"אם כרינו שחיטה
 ומרפות דכל הנמתו בהם שלא להכשיל את הרכים אין שגחא
 מנייה בהם וכל השוחט' דאיתנהו בעולם שאינן שוכחים כי אם
 אחר העיר לששים או לשכעי' שבה יציר אחיות חילוק זה וגם
 הרשב"א ב"ת סיח"ן ק' חלק בכה"נ ע"פ ובר תן דין דשוחט
 שהריכים שלמד יאגן בהעשה מירי וים ביומו והלכה למעשה
 דהתי תדיר ולא פסיק לא עיבדי אינשי דאתו בהו לירי שגחא
 כי אם על נר הזרות והרחוק ואין זה הכטל כלל כה החוקה
 באופן שאין ראה לאסור בשוחט שנטל קבלה שגחא דינו
 שחיטה לאסור למפרע כי אם חרברי' התוספות אלו וכ"כ שאר
 הראשונים דמכל ג' שתירוצים שחילקו התוספות שם הרי שוחט
 הויתרי לרעות' ויש לאסור למפרע כדקול בחכית ומקוה
 דאסור תורת דואי וכמו שנתבאר גם ראיתי להתוספות ר"ד
 בקידושין דע"פ שהקשה כי קושיה התוספו' דפ"ק דחולין דאין
 התיר ר"ח בשוחט שגחא סכיני פגום והרי הוי תרי לרעות'
 ומ"ש המקוה ותירין וזל ולק"ח דלא דמי מקוה לסכין דסכין
 כרך אותו קודם שחיטה וכחוקת כשר היה אבל המקוה לא
 מדר בעת שנטל אלא ותן רב יש שגחא ועכשו שטבל נמצא
 חסר ולכן זל נחסר מאותה שפה שגחא וכעת הטבילה חסר
 היה הלכן לא דמו טפק סכין לספק מקוה עכ"ל:
והחכם עיניו יחוו דגם להירוח זה שוחט שגחא
 למקוה דמי שלא נטל קבלה עכשו בעת
 שחיטה וא"כ יש לאסור כדקול במקום וכ"ס שחילוק זה אינו
 אלא לר"ח אבל אין דקול לאסור כר"ה ש"ח שגם ככה"נ
 יש לאסור למפרע וא"כ דברי האגודה ומור"ם שהתירו בשוחט
 למפרע הם תמוהים דלכל הנדרים דמי למקוה דקול לאסור
 למפרע ואינו רואה מקום לקיים דכריהם כי אם דס"ל דס"ס
 באיתחוק איסור נמי קול להקל וס"ס שאינו מתהפך לאו ס"ס
 הוי וא"כ זל דכיקול כר"ה בשוחט ונמצא סכיני פגום אע"פ
 דהוי ס"ס ה"ט דהוי ס"ס שאינו מתהפך אבל שוחט שגחא כיון

דהוי ס"ס המתהפך יש להתיר וני קול במקוה לאסור היינו
 כספק גריר או ס"ס שאינו מתהפך דלא חשיב ס"ס נמצא
 כס"ס גמור :

אך

התר והראוי להעלימו חכמה אנפי חדא שכבר
 גיליתי דעתי שאחר שצמדתי על כבוד ענין זה
 דס"ס באיתחוק אי חשיב ס"ס ונראין עיקר דברי רבני
 האחרונים דכני אשכנו שתפסו עיקר דלא חשיב ס"ס וכ"ס
 שדעת רבני אשכנו להחמיר כשל תורה ותו טגס לרבותינו
 המתירים כיון שהם תפסו עיקר דגם ס"ס שאינו מתהפך הוי
 ס"ס וכיון דקול בשוחט ונמצא סכיני פגו' לאסור אע"פ דראיבא
 ס"ס גמור אף דלא ירענו טעם הרכר ח"מ אין ספק כדבר
 והרי שוחט שהחוק ושכח לחא דמי ונקטינן לאסור ותו שהרי
 בשוחט ונמצא סכיני פגום כבר נתבאר לעיל דאיכא תלת
 ספיקי ובתלת ספיקי אין סברא דלכעו דמתהפכי וכ"ס למה
 שביארתי דבתלת ספיקי מתהפכי שפיר ומה גס למאי דקול
 כששחט כמה עופות דאסור אף בקמיתא אע"פ דאיכא טפי
 מתלת ספיקי ואע"פ כן נקטינן לאסור ומינה לשוחט שגחא
 ואת זה ק' להש"ך כס' נקודת הכסף שהתיר כדברי האגודה
 מטעם דהוי ס"ס ואילו הרכ גופיה בס' ק"ו העלה דס"ס
 באיתחוק איסור אסור וא"כ גם בשוחט יש לאסור אף דהוי
 ס"ס כי ע"כ נראה עיקר דנקטינן לאסור והנה אחת שיש
 לכע"ד לחלוק ולהתיר מה"ש הרשב"א בת' סי' רי"ח ולפיכך
 אינו רואה שום הכשר למה ששחט ולא לכלים שאין כאן אלא
 חרא ספיקא וכו' נראה דבס"ס שרי והרי בשוחט שנטל קבלה
 איכא ס"ס ה"א נמי לא מ' שכבר פירש הטו' כוונתו שהוא השיב
 דאין כאן נר להתיר דאין כאן חוקה כסכין שדקוהו ומקוה
 שנמדר ופ"ה איבליגי בהו אבל כיון שאין כאן חוקה אינו
 רואה שום הכשר דאין כאן כי אם ספק גריר ומינה דאי היה
 כאן חוקה היה הדין תלוי בדין מקוה שנמדר ושוחט שגחא
 סכיני פגום דפליגי בזה דבכ"ן אלא דלמאי דקול לאסור במקום
 שנמדר וכן בשוחט שנמצא סכיני פגום אע"פ דאיכא ס"ס ה"ח
 שנתבאר שחייבין דגם כנטל קבלה יש לאסור למפרע וכבר
 ראיתי להב"ח בת' ולבית יעקב בת' שהרכו להשיב על זה
 ואין דבריהם מוכרחים ויש להשיב ככל דבריהם וליראת
 האריות לא כתבתי והחכם עיניו יחוו :

ואין

להביא ראיה להתיר מה"ש בקדושין דס"ו דלר"ע
 דקול כוונתיה דמתמא למפרע במקוה שנמדר ונמצא
 חסר קיליף לה מבעל מוס ואמרינן מקוה פסולו ביחוד בע"מ
 פיסולו ביחוד ואל יוכיח כן גרושה שפסולו בסנים וא"כ שוחט
 דקול כז' ס"ס א' דאינו נפסל בער יחיד לא דמי למקוה וא"כ
 יש להתיר למפרע דקול. שם בכ"ן גרושה אי מהא כבר דחה
 שפיר הטו' ע"פ מ"ש התו' שם דכי קיליף ר"ע היינו למקוה
 שנמדר וכרע שהיה חסר קודם הטבילה דר"ט מכשיר גם
 בזה אבל כספק לאו מכע"מ יליף לה והוא ברור ומינה לירי
 לא היה צורך לזה שהטו' נראה דעתו דאין שוחט נפסל בער
 יחיד אף למ"ש במקום אחר דנראין דעת החולקים שגם בער
 יחיד ומכשירו השוחט לבני דין מירי ספק לא נפיק ונפסלו
 משפך א"כ חור הדין דשוחט נמי דמי למקוה וע"ד דאי מהא
 אין זה מספיק דגם לדעת הפוסלים אינו אלא מספק וגם כיון
 דפליגי בה שיש חרבותינו דמכשירין אותו א"כ הוה ליה ס"ס
 והרי לאסור ע"ז למפרע דיש גם בזה ס"ס פסול להו ספיקי
 וכד' ספיקי אין מקום לאסור כלל כדבר זה אף מצד אחר ל"ק
 חרברי הטו' שהרי חובאר שם כש"ס דלרבא דאמר באשתו
 זנתה והלה שותף דאינו נאמן וקול כוונתיה כי קיליף ר"ע
 מכע"מ ואמרי מקוה פסולו ביחוד וכע"מ פסולו ביחוד היינו
 דשתיק וא"כ שוחט נמי אי שתיק נפסל כמ"ש הרמב"ם שורש
 ל"ג ומאי ק"ל ומרמיה ליה לכן גרושה דלמ"ש זה אינו וגם

בזו דאיתי בת' בתי יעקב מה שהשיב בדברי הטו' ול"ק חירי כמו שיראה המעיין :

גם בעיקר ס"ס' בשוחט שנטל קבלה ושכח דיני שחיטה ונקטו רבני האחרונים בפשוט שיש בו ס"ס והיינו ספק שכה עכשיו או קודם ואתמ"ל קודם ספק אי אירע לו שום פיסול בשחיטה יש לי להשיב שאין זה ס"ס מה"ש בת' הר"י בירכ סי' ב' בשוחט שאמר שאין שיהיה פוסל בקנה והגרי' שליש לתמה הכנף הריאה כשירה והשיב דכל מה ששחט והכלים אסורות והתיר כשיש ג' שוחטים עם זה והלוקחים אינן יודעים מאיזה שוחט לקחו חטטעם רוב דקול' חר בתרי בטיל ושוב כתב דאין להתיר חטטעם ס"ס דלא יש כאן ס"ס כיון שלא ידע דיני שחיטה אין כאן כי אם ספק לקח משחיטתו או לא אבל כשתאמר אתמ"ל שלקח משחיטתו בודאי שאסור כיון שלא ידע ואין שייך לומר ספק שחט כהלכה או לא דכיון שלא ידע ודאי שלא שחט כראוי ע"כ :

ונראה מכוונת דכל שראינו שלא ידע אין להסתפק שחט שחט כראוי דכיון שלא ידע בודאי ששחט כפיסול וא"כ שוחט שנטל קבלה ושכח דיני שחיטה וכאנו להתיר מה ששחט קודם שנמצא אין צד להסתפק כי אם אם שכח עכשיו או קודם לכן אבל לומר אתמ"ל שכה חקודם שחט שחט יפה ולא אירע לו פיסול דאין זה ספק כי אם ודאי וכיון שכן אין חקום להתיר כלל בתרי לריעותא בספק אחר ויש לתמוה על רבני האחרונים איך לא נרנשו מת' הר"י בירכ הלזו אכרא שיש להשיב על דברי הרב מיניק וביה שהדלעיל קוה הסיב על שאלה שנשאל בנוסח אחר שלא ידע בדיו הגרי' שליש לתמה בכנף הריאה העלה להתיר חטטעם רוב וחטטעם ס"ס דהיינו ספק לקח משחיטתו או חזולתו ואתמ"ל משחיטתו לקח ספק דלא אברים כשחיטה זו דהוי ודאי ס"ס המתהפך ע"ש והדבר קשה דנראין דכריו סתרי אהריו וצ"ל דלעיל דמה שלא ידע הוא רין אחר לבר דהיינו הגדים שליש וגם דרכר דאינו מצוי כח"ש הרב בת' זו כל כי האי ספק גמור חשוב אבל לתמה דתלבר רין זה לא ידע שיש רין שהיה בקנה וכ"ש לתמה שרן הדב כדעתו דכל ה' דברים הפוסלים השחיטה אינן אלא בושט ולא בקנה כבי הא ודאי אין זה השיב ספק דקדוב לודאי הוא ששחט כפיסול זה כ"ל בבושט דכריו ח"ק שהרי תמ"ש בחולין ד"ט דקמ"ל שמואל כיון דלא גמר זמנין דשתי ודרים ולא ידע נראה דתורת ספק הוא שפסל שחיטתו שחט שהה או דרם והרי לרבני הרב אין זה ספק אלא ודאי וז' שדעת הרב דשאני התם דאיידי ששחט לפנינו ב' ונ' פעמים ושחט שפיר ושוב שחט ולא ראוהו דכבי האי כיון דסייכיה לשוחט כראוי א"כ כי שחט אחר"כ אין האיסור כי אם מצד הספק אבל בלא"ה ד' דאסור תורת ודאי לא דאכתי קשה פת"ש הר"מ בריש פ"ה תה' שחיטה דמי' שאינו יודע דברים הפוסלי' השחיטה אסור לאכול משחיטתו והרי זו קרובה לספק נכילה ע"ש הרי נראה דס"ל קול' טפי מספק איסור ואינו לא קרוב לספק נכילה וזה סותר דברי מוהר"י בירכ וראיתי להכ"מ שכתב דת"ש דקדוב לספק נכילה טעמו דספק נכילה הוי כשגור ריעות' ואין אנו יודעין מה הוא אבל כאן לא גולד דבר שכבר שחט לפנינו ב' ונ' פעמי' ושחט שפיר אלא דאנו חוששין דילמא שהי ודרים וכבי האי קרוב לספק נכילה הוי את"ר :

וי"י להשיב בדבריו שהרי בדיון זה לא איירי הרב ששחט שפיר לפנינו ב' ונ' פעמים שרין זה כתבו אחר"כ בדיון סני' א"כ ש"מ דגם בלא שחט לפנינו הוי קרוב לספק נכילה כח"ש כסי' :

אך את זה קשה עדיין בדברי מוהר"י בירכ מת"ש הרשב"א בת' קו' ד"ח בשוחט שנמצא ס"ס' שכה עכשיו ואתמ"ל

דיני שחיטה והשיב דאינו רואה שום הכשר דאין כאן אלא חד ספק אם אירע לו חד מאלו או לא ע"ש נראה דספק גמור חשיב ואילו היה שם ספק אחר ספק ספיקא חשיבו ושרי הכך דברי מוהר"י בירכ ודומק לומר דת"ש הרשב"א כן היינו דבכ"ר כבר הצידי השוחט שלא אירע לו מהדינים שלא ידע דכבי האי אצ"ג דאינו כאמן כח"ש הרשב"א אחר"כ ת"מ אין זה אלא מכח שחט מדבריהם לבר וע"כ חשיב ספק גמור ואינו מספיק דא"כ היה לו לבאר או לכתוב קודם דאינו כאמן ככך ואחר"כ לכתוב דאין כאן אלא ספק אחר לבר כי ע"כ דברי הרב ע"ע :

אך את זה קשה לי לתמה שגראה חפשיט הסוני' ודברי הפוסקים דשוחט שלא ברק בסימני' דהוי נכילה ולקי עלה כיון דתל' הספק אי נשחטו רובן מוקמינן מילתא אחוקתיה שהרי כתבו הרשב"א בת"ס ד"ה ובחידושו לחולין ד"ג וכן כתב הר"ן שם בחידושו ובי מומר דקול' כדוק סכין ופותן לו ואוכלים משחיטתו אף שלא ראינו בריית הסימנים ואינו כאמן גם כן לומר ששחט רובן דה"ט דחוקה ע"פ דעת כל שהוא מומחה דשוחט רוב הסימני' ואם לא שחט חוור מיד ונומר קור' שיעור שהיה ע"ש ואילו היה נכילה מדר"ת גם בכשר לא היה המומר כאמן עליו דחשוד אינו כאמן לאותו דבר וכי סמכינן היינו על החוקה וכיון שיש כאן חוקה דשוחט רוב סימני' א"כ לא יתכן שיהיה נכילה בכשר שלא ברק פיסול תורה כי ע"כ היה נראה להכריח מכאן בדברי הפ"ת דנכילה מדרכנן קאמר וס"ר דגם זה לת' דעיקר חוקה זו דסתם מומחה שוחט רוב סימני' היינו דמסתם בעת השחיטה כדוק הוא בסימני' אי שחט רובן ואם רואה שלא שחט רובן גומר מיד קודם שיעור שהיה וא"כ שוחט כשר שאומר שלא ברק בעת שחיטה אי שחט רובן אין כאן חוקה כלל דחוקה זו אינו אלא כח הרוב דרוב מומחים כדוקים הסימנים בעת שחיטה וכיון שהעיר על עצמו שלא ברק הוכרח דבשחיטה היה מן המיעוט והרי זה כמאי דקול' רוב מצויים אצל שחיטה מומחים ואי שחט אחר ובדקנו וראינו שלא היה מומחה שחיטתו פסולה וס"ל דכוותה ובמומר מסתם כשר דסמכינן ארובא דרוב מומחי' כדוקין בעת שחיט' ואיך שיהיה למאי דאתאן עלה נכתב דברי מוהר"י בירכ דספק אם אירע לו פיסול כדיני שחיטה לא חשיב ספק דכיון דלא ידע בודאי שלא שחט כהונן ואין לשגיב דקול' במומר דסגי בכדיקת סכין ולא חיישינן אם אירע לו פיסול בדיני שחיטה וכתבו הראשונים דה"ט דלפיסול הכא שלא מדעת לא חיישינן דרוב השוחטי' שוחטים יפה בלי פיסול (סמכינן ארובא וא"כ ה"ל ניחא דאף דלא חכשרינן בלא ידע דיני שחיטה וחיישינן לפיסול הכא שלא מדעת ת"מ אין סברא ליהוי חטה זה בודאי הא כתי' לת' דבמומר דבמומחה עסקינן א"כ כל שירע תלוינן דשחט כרין אבל כשלא ידע איך ישחוט כרין והוא לא ידע ענין השחיטה ול"ק מזה כלל לדברי מוהר"י בירכ וכד הוינן בה נראין דכריו דספק זה דגיל וקרוב לודאי דמי' שלא ידע דיני שחיטה לא ישחוט כראוי ואין זה חשיב ספק כח"ש התו' כפ"ק דפסחים ד"ע ש"גם מצד אחר נראין דברי הרב מהר"ב דלא גרע מה שאסרו חכמים לאכול משחיטת מי שלא ידע דמי שחיטה מספק שחט לא ישחט יפה מנביכות הניזם שאסרו חכמי' מחשש עירוב חלב טמא דנבינו קיל טפי כנודע ואע"פ כן העלה הס"ך כשא"ו"ה בכללי ס"ס סי' י"ו דחשיב כודאי איסור תורה ואינו ניתן בספק שני ע"ש :

הן אחת שיש לתמוה מדברי מוהר"י בירכ דא"כ כ"מ לשיתנו דגם בשוחט שנטל קבלה ושכח דיני שחיטה דאוסר שחיטה למפרע כיון דהוי תרי לריעותא וקול' במקום וחכית ומצא סבינו פגום דאוסר למפרע שגם קנת מהפוסקים שהתירו עיקר התיירס תלוי דהוי ס"ס' שכה עכשיו ואתמ"ל מקורס

כספר דבר חשה בח"ג העלה כן וכבר נתבאר דשיטת זאת היא מוכרחת מהש"ס ופוסקים וגם מת' מהר"ז כירכ יש לרדן כן כי על כן אינו רואה מקום להתיר כלל לכל מה ששחט להפדע הכל מה שנתבאר :

והנה בעתה בין כתיבה למסור האור ודח שו"ת חבבת רובל למאור הגולה המאור לחיץ ולדרום הר"ן הקדוש הרב כ"ז ז"ל וראיתי לו שם כפי ר"ח סכסוף קס"ו לאחד קדוש מנדולי דורו שהכריח דכנפסל שהוהט ט"ש להפדע להפדע הכשר והכלים והסכים ע"ז חרן הכ"ז מאור ישראל אשר כל ישראל קבלו הוראותיו וכפרט בדבר איסור להחזיק והמונח דבר הוויחה יראה שהסכימו להפדע גם באינו בקי בהרגשה וכמ"ש ל"ק כפי' יודגנס כחשור כמ"ש כפי' י"ח וגם לאסור הכלים כמ"ש כפי' י"ג ו"ד ושחט לכי ויבל שכונתי לרעת קדוש :

סימן יו"ד הלה מעתה פש גבן לבאר מה יהיה הדין בשוחט שנטל קבלה שיהיה

דיני שחיטה ובקי בהרגשה הסבין בדיון ואם נמצא שאינו מרגיש בפנימה ולכאורה היה נראה דאין מקום לחלק בין שחט דיני השחיטה לשחט חוש ההרגשה ותלוי בפלוגתא דלעיל והנה אמת שהיה מקום לנדר להתיר בכבוד זה לתירוץ ראשון שכתבו חתו' דכי הכשיר ר"ח בנמצא הפינו פגום אע"פ שהיו תרי לריעות' ה"ט דלא שייך הכא לומר חסר ואתאי ע"פ וא"כ באבד חוש ההרגשה כמו דלא שייך ג"כ חסר ואתאי ע"פ להתיר אך מבר ביארנו שגם חתו' לא כתבו כן כי אם לר"ח אבל א"ן דקול כר"ה לאסור ש"מ דגם אי לא שייך ה"ט איסור מספק ומינה לשוחט ששחט ההרגשה וראיתי להפדע תואר ב"ד סי' א' שטורר שגם האבודה לא התיר בו אם באיתרע השו' בהלכות אבל אי איתרע בכדוקת סבין הא ודאי כל סבין פגום הוא ואינו נכנס בגדר הפק ע"פ גם באיתי להפלתו שהעלה עיקר כן דכשחט דיני השחיטה יש להתיר וכשחט חוש ההרגשה יש לאסור וכן נראה עיקר בלי הפק שהרי כבר נתבאר דעיקר היתר קצת פוסקים על דברי האבודה אינו לא דכשוחט ששחט איכא ס"ס ואילו בנמצא שאינו בקי בפנימה אין מקום להסתפק שחט שחט בסבין יפה דסתם סבנים אינם בדוקים ופי'ן דלא ידע כודאי דשחט בסבין פגום וכן העלה הר"ד עזריה יהושע והסכים עמו מהר"ם ח"ג סי' י"א ע"פ ואולם ראיתי להכנה ג"כ ב"ד הגה"כ אות מ' שהביא דברי האבודה ות' הרשב"א וחילוק מור"ם ודחה דבריו דאין טעם לחלק בין גטל קבלה בכתיב לנטל בע"פ ואיזה חפדק לה דאשכ"ח שאוסר מיורי כשאינו יודע בדיני בדוקת רחוק הדבר לומר שידעם מקדש ועכשוו שחט כיון שלא ראינו בו שום טירוף וכלכול הדעת וע"פ תלפין דמעיקרא כמו לא היה ידע ואין כאן חלא חד' הפק אבל האבודה מיורי שנתפא ראינו יודע בפנימה דאין לאסור להפדע כיון שיש לתלות דמעכשוו אבד חוש ההרגשה ע"פ ואחרי ההחילה אין דבריו נכונים דמה שדחה דברי מור"ם כבר כתב לעיל שלא כיוון מור"ם ע"פ דנטל קבלה בין כתיב בין בע"פ בעדים החזק חשיב ומהאי טעמא התנה האבודה חס"כ בת' הרשב"א דלא איירי דנטל קבלה כלל כי אם דשוחט ע"פ מאי דקול רוב הצוים אצל שחיטה פומחים הם גם מה שחילק בנייהם אינו רואה בדבריו טעם לחלק כי אם דכשחט הדינים שייך לומר שחט ואתאי מא"כ באבד חוש ההרגשה וכבר ביארנו שזה אינו דלמאי דקול כרם הונא למדנו דגם היכא דלא שייך חסר ואתאי יש לאסור וכ"ש דבכר נתבאר דאדרבא איכא מסתברא דטפי יש נד להתיר בשחט הדינים מהיכא דשחט חוש ההרגשה וגם מ"ש דכשחט הדינים ליכא חלא חד' הפק מא"כ כשחט חוש ההרגשה קשה דאדרבא נספיק הוא פמו שנתבאר וגם ראיתי

מקדש הפק אם אירע לו כיוול וכיון שרצת הרב דספק זה אינו כלום ח"כ הו"ל הפק גדול דלכ"ע אוסר להפדע וחינו הרב בת' דחה דברי האול שחטיר מטעם חוקה והאריך להוכיח דלא חשיב חוקה הפני שלמד עם אדם גדול ע"פ שמתבאר דאי היה כנ"ד חוקה גמורה היה הורה לו להתיר ע"י חוקה וזה תימא דהנה הו' תרי לריעות' דקול לאסור להפדע דאף אם נמצא דס"ל להתיר גם כתי לריעות' אי איכא ס"ס כרעת קצת מהפוסקים שחזירו מטעם ס"ס לא יתכן שהיו העלה בת' זו חלא חשיב ס"ס וא"כ אין נד להתיר כלל גם כנטל קבלה וכדוחק ז"ל דכל מה שהשיב אינו חלא לרעת הא"ל הפשוט ליה דאי הוה כאן חוקה יש להתיר ולא ידע דברי לריעות' אין החוקה הפני להתיר כלל וע"כ השיב לשו"תיה דאין כאן חוקה ואע"פ כן התיר מטעמים שכתב הרב שם ולא חש להאריך דגם לרעת האול שהיה כאן חוקה אין מקום להתיר כיון דהוי תרי לריעותא ח"כ ז"ל דלמה שהעלה הרב ח"כ דכיון דמה שלא ידע אינו חלא דין אחר וגם דאינו מניו דככי האי נכח העלה דשפיר חשיב ס"ס ודעתו כרעת קצת פוסקים המתירים כתי לריעותא כל שיש ס"ס וע"כ לא השיבו להשאל דנקוט כפשוט שיש להתיר מטעם חוקה זה כ"ל כשחט דכרי הרב וג"מ למדנו מדברי הרב דכשוחט שלא ידע כ' וב' דיני שחיטה אע"פ שנטל קבלה יש לאסור להפדע כל מה ששחט כיון דהוי תרי לריעות' ואין כאן ס"ס רכל כי האי אין נד להתיר כלל הפק דברי האבודה ומור"ם ורעת רש"ל בפ' ג' ה"ס י"ו שכתב בשטת' הר' מנחם ורבו הר"ש רחשור אין לאסור להפדע אבל אי בדקוה ולא נחיר ודאי יש לאסור כל מה ששחט להפדע ע"פ ומקחפגלי לאסור וכן היכא דלא נחיר ש"מ דכלא נטל קבלה דאי נטל קבלה מ"ש מחשור דע"כ טעם חשור דבדוקת כשר הוה קאי וא"כ גם כששחט שנטל קבלה הו' להתיר מטעם חוקה חלא ודאי דכלא נטל קבלה איירי וכ"כ הכ"ח בת' סי' א' כרעת רש"ל והר"מ והר"ם ותמהני מת' השאלת חשה הו' סי' ג' שכתב כפשוט שרעת רש"ל כטו' שגם כנטל קבלה יש לאסור להפדע שהבין בפשוט דכנטל קבלה איירי וזה אינו דאדרבא מפשט דבריו נראה דכלא נטל קבלה איירי :

הן אמת דלמה שאנו עתיד לבאר בסמוך שיש מקום להתיר בשחור מטעם חוקה ולאסור גם כשוחט שנטל קבלה ושחט דיני שחיטה יתכן דבריו מ"מ הוי הרב לא בא לירי מדה זאת וכ' כפשוט בדבריו מה שאינו נראה גם ראיתי להרב שם שהשיב לדבריו הפ"ח והטו' שהכריחו דגם לתירוץ ג' של חתו' דטעם ר"ח שהתיר מטעם ס"ס כיון דקול כרם הונא ולא שבר כה עגם ש"מ דגם בס"ס אין להתיר כי אם היכא דאיכא להתלי טפי להתרעל זה השיב דגם כשוחט ששחט דאיכא ס"ס יש להתיר דאיכא להתלי טפי להתרעל כיון שנטל קבלה ע"פ מ"ש ע"י והם דברי תימא דהחוקה לא חשו ליה דאיכא להתלי טפי להתרעל שהרי גם בנמצא סביו פגום איכא חוקה שכתב הסבין וכן בחוקה חלא כיון דהוי תרי לריעותא אין החוקה הפני להתיר גם בס"ס אם לא דשבר כה עגם דהוי נד להתרעל ונדר דהאיסור משא"כ בשוחט ששחט וגם כמה שיש על זה יש להשיב ואין להאריך :

הכלל העולה דאף שרעת האבודה להתיר כשוחט ששחט דיני שחיטה ונטל קבלה להפדע ונמשכו אחריו מור"ם וב"ח והס"ד ז"ל ודמשת אליעזר וכן דעת הפלתי והרב פני יהושע רבני אשכנז מ"מ למה שנתבאר אין מקום להתיר ובראין דברי הטו' וגם בת' הוכחה בת' נאוני כתרמי השיב ודו לרחות דברי הכ"ח וכן העלק עיקר הפ"ח וכן בראה דעת מוה"ר עזריה יהושע ומוה"ר שם והכנה ג"כ בהג"כ בור' סי' א' וכן העלה עיקר בת' השאלת משה גם

לאסור נגד האגודה ומור"ם וכתב ראע"ג שהכנה"ג התיר
 בשבח ההרב"ש כיון דמהר"ע י"הושע והסכים עמו מהרב"ש
 פליגי עליה נקטינן כוותיהו וכ"ש שגם הכה"ג להלכה כתב
 כן ולא למעשה ע"ש ולכאורה איכא למשרי נגדא שהרי
 כתבאר שמה"ע י"הושע והרב"ש בלא נטל קבלה איירי א"כ
 ש"מ דבנטל קבלה גם הם מתירים ואין טעם בדבריו כלל
 לאסור כנ"ד שנטל קבלה אך למה שביארתי דלפי טעם ראשון
 שכתב מהר"ע י"הושע יש ללמוד דגם בנטל קבלה יש לאסור
 דבר ה' בפניהו אמת אף שלא ירד להכין בכל מ"ש דאם איתא
 לא היה שתיק ומשה אמת ותורתו אמת שגם הכנה"ג לא סמך
 על דעתו להתי' למעשה שכ"מת' הכנה"ג חוד סי' ז'
 בחפתחות שנתפסו כס' קול' בן לוי שנראה דעתו לאסור גס
 כן ומדברי הפרישה ב"ד סי' י"ח סכ"ו ב"י מ"ש הטור דאם
 נמצא סכינו פגום דמכריוין על כל כשר שיצא מתחת ידו שהוא
 טריפה כתב הרב פירוש על כשר ששחט בסכין זה אבל וזה
 ששחט קורס אין לחוש להכשיר כלים דאם סכין איתרעאי
 נבדל לא איתרעאי ע"ש נראה דקאי כשיטת מור"ם ומכשיר
 בשבח ההרב"ש ולמה שנתבאר דטורת הדין לאסור א"כ יש
 ראייה מהטור דכתב סתם על כל כשר שיצא מידו טריפה
 לדבריו היה לו לבאר ותו דתיבת כל שכתב הטור לדבריו אין
 לו שחר כי ע"כ אינו רואה לסמוך אשינוי דחיקי להתי' איסור
 תורה אלא דמגד אחר אין ראייה מהטור והש"ס שהרי ז"ל דהם
 דברו בלא נטל קבלה דכנה"ג לכ"ע אסור למפרע ולא ידעתי
 למה נדחק הפרישה והיה לו לפרש דבלא נטל קבלה איירי
 וע"ש בכנה"ג ובס"א ה' הנה"ט שכתב גס כן בשם הרמב"ק
 אלעזר לאסור למפרע ולפסול השוחט כנמצא הסכין פגום
 וכנ"ל עיקר דנקטינן לאסור :

סימן י"א והנה כי כן נתנה ראש לסכין כדון

חשוד שיצאת נבילה מתחת ידו
 בחיור היכי לדיינו ביה לאסור למפרע דבחדש ודאי בלא מהני
 ביה קבלה שהרי אין אדם יכול להעיד על כשרות אדם כי
 האדם יראה לבינוים וה' יראה ללבב אלא דכל ישראל בחוקת
 כשר קאי והרי חוקה זו דהתיר נגד חוקת איסור דכהמה וכיון
 דחוקת כשרות איתרעא הו"ל תרי לריעו' דקול' לאסור במקום
 וחבית ומיהו נראה דכמה שנחלקו בשוחט שנטל קבלה ושכח
 הדיוקים דיש אסורים ויש מתירים כמו כן בחא פליגי בחשוד אי
 יש לאסור למפרע או לא אכן ראיתי לרבני האחרוני' בדבר זה
 שינוי ריעות' שיש מי שסובר דשוחט שנטל קבלה ושכח
 שקול' הם ויש מי שסובר דאף להמתירי' בשוחט שנטל קבלה ושכח
 בחשוד יש לאסור ויש מי שסובר דגם לאוסרי' בשבח יש להתי'
 בחשוד כי ע"כ חל עלי חובת ביאור להיכן הדין נוטה והנה
 ראיתי להש"ך ב"ד סי' א' ס"ק ח' שהביא ראייה לחשוד שאין
 לאסור למפרע חמ"ש הכו' ב"ד סי' קי"ט כדקח הבית וז"ל כתב
 בא"ח איתא בתו' בפ"ג דבכורות החשוד על עו' חשוד על כל
 התורה כולה ולא למפרע אם שחט או נקר ואח"כ המיר באותו
 יום אלא מכאן ולהבא עכ"ל ולדבריהם מזה יש ראייה גס
 בשוחט שנטל קבלה להתי' דהרי בחשוד נמי תרי לריעות' ושרי
 שהרי התי' גס בשחיטה אך לירידי ראייה זו ל"מ גס לחשוד
 שיש לומר דגם התו' לא התי' כי אם כחומר לעו' דישאל לא
 נחמד כלל על העו' ולא שכיח והעובר עו' כופר בכל התורה
 כולה וע"כ התי'ו ואמרינן ביה השתא הוא דאיתרע דהבו
 דלא להוסיף עלה חס"א"כ בחומר לשאר איסורים דשכיחי
 בחיובו וכיון דאיתרע חל הספק דגם מקדם היה חשוד ותו
 דהרי בפ"ק דמולין ד"ר מבואר דחשוד לאותו דבר חמוד
 מהחשוד לעו' דקול' חשוד לעו' מומר לכל התורה כולה שהרי
 בחשוד לאותו דבר ליכא ת"ד דכאן לאותו דבר ואילו בחשוד
 לעו' ס"ל לרב ענין דכאן על השחיטה וכיון דהתו' לא קתני

לו להרב שהביא ת' מהר"ע י"הושע כפיצור ותמה עליו איך לא
 ראה דברי האגודה דהוי כ"ד מחש והתיר מטעם דסכין
 איתרעאי בהמה לא איתרעאי והסכימן הרב מור"ם עם ת'
 הרשב"א ואף ח"ת דסובר הרב דפליגי ופסק כהרשב"א
 להחמיר מ"מ היה לו להביא דברי האגודה ולכתוב דקול'
 כהרשב"א לא שחט ז"ל כתב בפשוט לאיסור כאילו אין חולק
 כל זה את"ד וכשאני לעצמי למה שנתבאר דגם האגודה
 ומור"ם שהתירו בנטל קבלה לא התי'ו כי אם בשבח הרונים
 אבל בשבח חוש ההרב"ש גס הם יודו לאיסור כמ"ש הפרי תואר
 והרב כרתי ופלתיתו ל"ק דבריו שבכ"ד דהיה ששכח חוש
 ההרב"ש גס האגודה ומור"ם אסורים ואין חולק על דינו כלל
 וש"ד שיש להשיב עדין שהרי הרב הביא ראייה מת' הרשב"א
 סי' רי"ח שאמר בשבח הרונים וכתב דהוי כנדרון דריה מת"ש
 ע"ש וא"כ אם איתא שהרב ירד לחלק כדברי הפרי תואר
 והפלתיה היה לו להביא ראייה מת' הרשב"א חקל' וחומר ואילו
 דבריו נראה דשכח הרונים ושכח שחוש ההרב"ש שקול' וא"כ
 הדר כי קושיית הרב כנה"ג איך לא נרגש מדברי האגודה
 ומור"ם שהתירו טוב נתישכתי בדברי הרב ורואה אני דל"ק
 מדברי הכנה"ג ואדרבא יש לתמוה על תמימתו שהרי דברי
 האגודה שהתיר אין ספק דאיירי בנטל קבלה דבלא"ה התיבא
 תיתי' להתי' בספק איסור ואיתחוק איסור בלי חוקת התר
 כלל והרי אף במקום חוקת התר עינינו הרואות דחשיב כוראי
 איסור ביון דהוי תרי לריעות' כדקול' כריש נדה במקוה וחבית
 כ"ש ד"ק בלי חוקת איסור ולא איתחוק התר כלל דכל ספק
 הנפל כוראי איסור חשיב וזה פשוט וגם מחוקמו מוכרע שהרי
 ראיית האגודה חמ"ש סכין איתרעאי בהמה לא איתרעאי
 ופשוט כסובייא שגם ר"ח לא התי' כי אם כשנבדק הסכין
 קורס שחיטה דאיכא נמי חוקת התר נגד חוקת איסור דכהמה
 ומינה דשוחט ששכח נמי באיתחוק התר איירי שנטל קבלה
 והנה מדברי הרב כנה"ג מבואר שהכין דכרון הר"ע י"הושע
 ג"כ בנטל קבלה איירי כי ע"כ ק"ל למה לא נרגש מהאגודה
 שהתיר ואנכי הרואה שזה אינו שהרי כתוב בשאלה ראובן
 שהיה שוחט לרבים בחוקת רוב מצויים אלל שחיטה מומחים
 הם והיה בחוקת כשר ויודע וכו' ע"ש הנה מבואר דאיירי
 בלא נטל קבלה ולא החוק כלל כי אם המר הרוב דרוב מצויים
 וגם בתוך הת' השיב דכיון שנמצא שאינו יודע לית לן לומר
 דחציקרא הוה ידע דמהיכא תיתי' לכרות תלכונו לומר כן שאין
 לומר נקמיה לחוקתיה דרוב מצויים א"ש מומחים הם דאין
 חוקה כזאת מונוא חידו' ספק אלא בחוקת וראית וכנ"ד אין
 לזה השוחט חוקה וראית אלא חוקה דרוב מצויים וכו' ועל זה
 הביא ת' הרשב"א דהוי כנ"ד מת"ש ע"ש הרי להרוי' דכ"ד
 בלא נטל קבלה וחבין ג"כ דבריו מור"ם כת' הרשב"א בלא
 נטל קבלה נמי איירי וא"כ תימא בעיני דמאי ק"ל מדברי
 האגודה ומור"ם שהתירו שהם לא התירו כי אם בנטל קבלה
 דמי שס' פה לארס להתיר בלא נטל קבלה הם כי לא להזכיר
 כי ע"כ דבריו ג"ע וח"מ אף שנדרון הרב היה בלא נטל קבלה
 חקום יש בדבריו לדרן שאסור גס בנטל קבלה שהרי כתב דאין
 להתי' מטעם ס"ס דאין כאן ס"ס דס' שחט עכשו או קורס
 חשיב ספק אבל איתמ"ל ספק ששכח מקודם ספק שחט בסכין
 יפה אין זו ספק דהתם סכונים בחוקת שאינן כרוקים ע"ש
 והרי כבר נתבאר לעיל שגם המתירי' באיתרע השוחט אע"כ
 דהוי תרי לריעותא אינו אלא מטעם ס"ס וכיון שאין כאן ס"ס
 ש"מ דיש לאסור וגם בשבח הרונים לפי דברי תוהרו' בירב
 דלעיל אין בו ס"ס ומיהו אינו הוכרח כדעת הרב אם אסור גס
 בנטל קבלה בשבח הרונים דאפשר דקחשיב ליה לס"ג גמור
 כי חן הכאר יש לקיים דברי הרב משה ח"ג חיד סי' א'
 בשוחט שנטל קבלה ומנא' שאינו בקי בהרב"ש הפנימה העלה

כי אם בחשוד לצד שזינו חשוד לכל התורה למפרע א"כ חשוד
 לאותו דבר לא מני יליף מנייה דאין למדין קל מחמור וכד חן
 דין חשוד לזנות דבר חמור תמוזר לצד דתסם אותו כה לחשוד
 אין דרשו עבר צד חילוק מקדם עבר ובי מני עבר מקדם
 אינו דרשו חשוד לדבר אחר דכי קול חשוד לכל התורה לאו
 התורה דרשו פהלין ליה כי אם מתורת ספק ואחרת וזו ענין
 שול דכי חשוד לכל התורה היינו כוראי חשוד ולא חספס וכה"כ
 אחרת ככבורות קלו לר"מ רש"ל חשוד לדבר אחר חשוד
 לכל התורה כולה איחר דאחר ר"מ לחספס לחזקוהו מי אחר
 ע"ש וה"כ דכותה לדין כי באנו לחמור למפרע בדבר אחר
 אבל חשוד לאותו דבר דמסכר נפיק דאי על עצמו לא הש
 איך יחוש על אחרים וכי חל הספק אינם מקדם היה חשוד גם
 כן אין כאן אלא ס' גריד והדין נותן לחשוד כיון דהוי תרי
 לרעות' ועיין בת' הרשב"א שהביא הכי ביד ס"י קי"ט מ"ט
 שם בשם הר' וינה דמשם יש ללמוד דכחשוד לצד אין מקום
 לפסולו הספק כיעד דבר ברוד הוא לכל שחא שקר ע"ש ואוקי
 בחתרון ונס מעיקר התו' גראה דכי קול דאינו חשוד למפרע
 אינו אלא כיעד לבר שהרי קחשיב ואיזל כל החשוד לדבר אחר
 דחשוד לאותו דבר דוקא והדר תני דהחשוד על צד חשוד לכל
 התורה אבל לא למפרע ואם חיתא הנס לחשוד לאותו דבר
 אינו חשוד למפרע אחי תני דין זה בחשוד לצד לבר וכ"ת
 כיון דתני ליה לכסוף א"כ לכל החשוד דתני לעיל קאי דאינו
 נעשה חשוד למפרע ככל החשודים גם זה אינו שהרי חייתי
 לה דכתיב חן היום אשר צויה ה' והלאה לדרותיכם ע"ש
 ובסוק זה כתיב כפ' שלח לך והיינו בשנת כ"ד כע"ז ופירוש
 הכתוב לדברי התו' כך הוא וכי תשנו ולא היעשו את כל המצו'
 הלאה דהיינו מצוה אחת ששקל לה הכל המצו' התוכיב אשר דבר ה'
 אל משה והיינו כפרש' דמצי סבור' שפע' וז' כל אשר צויה
 ה' ליכנס ביד משה דהיינו דחשוד ככופר בכל התורה הנזכרה
 קול דחשוד לכל התו' כולה חן היום אשר צויה ה' והלאה
 פרושו חן היום שעברו ע"ז אשר צויה ה' שלא לעבוד והלאה
 ה"ל דמכאן ולהבא יש להם דין חשוד ולא למפרע ומ"מ כיון
 דלא כתיב כי אם חשוד לצד מכל' ללמוד כן לחשוד על הדבר
 דחמור מנייה וכמ"ס כי ע"כ אינו רואה כראיית הש"ך והפ"ח
 הלכו טעם כעיקר גם ראיתי להפ"ח שהביא ראיה מח"ס
 בחולין רל"ט שחטה ואח"כ חושב עליה זה היה מעשה בקשרי
 ולא אמרו כה לא היסור ולא התר והטעם כיון דשמעיון דחשיב
 ז' הוכיח סופו על תחילתו נראה דאי עבר שעה ושחא אחרת
 וחושב עליה לכ"ע שרי ש"מ קולו כפשוט דאינו נעשה חשוד
 למפרע וראיה זו הביאה רש"ל כפ' ביד הנסה ס"י י"ו בשם ת'
 מהר"ם כ"ף בשם הר"ש רבו דמונביא וזו נשמע דאינו נעשה
 חשוד למפרע ע"ש וכשאני לעצמי אחרת החילה הא מני ל"מ
 דחלכר דלמה שכתבאר אין ראיה מחשוד לצד דאינו נעשה
 חשוד למפרע לכל התורה לחשוד לאותו דבר מהטעמים
 שכתבתי וא"כ בהך סוגיא דחשוד לצד קיימין אין ראיה
 לחשוד ובר חן דין ראיה זו ל"מ שול דהא"כ רבין דחשב לצד
 כזריקה נעשה חשוד חספס לכל מה ששחט לשעבר וכ"ס
 בשמיטת בהמה זו והא פשיט להו' דבהמה זו וכן כל מה
 ששחט למפרע אסורה באכילה חספס דשמיטה מומר נכילה
 הוי וכי קמביע' להו' א אמרו כה לא היסור ולא התר היינו
 לענין היסור הנאה דקול אפילו בנוי דסתם שמיטת' גוי לאו
 לצד וז' כשחשב דזמנייה דחשיב וכי שחט ואח"כ חשב
 לזרוק דמה לצד קמיבע' להו' אם הוכיח סופו על תחילתו
 וחשב גם בשמיטה מה שאין כן מה ששחט מקדם אעפ"י שאסור
 באכילה חספס אין צד לחשוד בהנאה כיון דקול סתם נוחשבת
 גוי לאו לצד ותו' ל"מ מירי שאינו נעשה חשוד למפרע וכ"ת
 אבתי לרכיני ורוחם שהתיר בהנאה ואמר באכילה הביא דבריו

הכי בוד ס"י ד' ש"מ דכי חספסא לתו היינו לענין היסור אבל
 וש"מ דאינו נעשה חשוד למפרע גם זה אינו נעשה ר"מ
 ראב"ג דכסובין אמרו דלא אמרו כה לא היסור ולא התר
 מ"מ חנן דקול כרכנן דרשב"ג בענין זה מינה קול להתר
 הכח וזה"ל דלענין היסור הנאה איתא :

והנה אחת שראיתי לרש"ל והש"ך והפ"ח שכתבו
 דכסובין בין לחשוד אכילה והנאה איתא
 ודעת ר"מ כיון דקול כרכנן בעלמא דינו לחוש בענין זה
 בחשוד אכילה ולא בחשוד הנאה ע"ש כדבריהם ולפ"י יש
 מקום לראיה אבל אין זה מוכרח כלל שהרי דעת רש"ל והש"ך
 והפ"ח להתיר בחשוד למפרע וע"כ פירשו בדרך זה אבל אין
 לפירוש זה הכרח כסובי'א ודברי הראשונים לחיוב ראיה
 מזה :

ק"ו היום נראה להביא ראיה דנעשה חשוד למפרע מח"ס
 בכבורות רל"ו גבי מה שזינו הכל כאמנין על מומי
 מעשר מ"ט דאי בעי שדי ביה מומי ככוליה ערריו ע"ש ואי
 אחרת דהעובר עבירה אין מחוייבן שצעה עבירה זו פשעים
 אחרת מאי תהי' האי ממו' איתא דעכשו' הוא שיעבר עליו רוח
 טומאה להטיל מום בקדשו' וקודם היה כשר דמה"ט מכשירין
 בחשוד לשיעבר אלא ודאי כיון שנחמד עכשו' יש לרוץ שגם
 מקדם היה חשוד ושוכ אחר תשוב ראיתי דגם זה ל"מ דנראה
 דכי אינטריכו לה"ט אינו אלא לכהנים שמכאור שם בל"א ה'
 דעשו אותם חשודים להטיל מום בכבוד דכיון שראו שהיו כותם
 מהם חטילים מום עשו לכל הכהנים חשודים כמו שעשו לכל
 עמי הארץ חשודים על המעשר וכונא דאילו לישראל בלאו
 ה"ט כאמנין כמו שאמנן לכל דיעד אחר נאמן באיסורים ועל
 כן תקנו דאין הכהן נאמן שפסל מום בכבוד מאליו כיון שנחמדו
 וא"כ ס"ד היה ל"א יהיו כאמנין גם למעשר דלאו דחטיל מום
 כולל לכל הקדשים והרי נחמדו קמ"ל דכמעשר לא עשו אותם
 חשודים כהאי ממו' דקול לא שביק התר ואכיל איסור כמ"ס
 כמותר דאובלין משמיטתו מה"ט וכיון שכן אם היה זה חן
 החשודים המטילים מום היה עביר בהתר וכיון דלא עביר
 ש"מ דאינו מכלל החשודים כי אם מהכשרים וכל שהוכר
 דמסכרים הוא נאמן על עצמו ככל ישראל הכשרים דכאמני'
 כמירי דאיסור :

אך את זה היה נראה להביא ראיה דאינו נעשה חשוד
 למפרע דהרי קול דרשע שיעבר עבירה דחייבי חלקין'
 או כרת פסול לעדות כמכאור במח"ס ס"י ל"ד ודבר פשוט
 הוי שאינו נפסל למפרע דאף לחאי דקול כאבוי דיעד זומם
 למפרע הוא נפסל היינו אם העיד בניסן וזווס כתשרי דנפסל
 מכל מה שהעיד בניסן כיון שהוכרר דחאו' העיד שקר כמ"ס
 הטור שם אבל כל מה שהעיד קודם ניסן כשר ונדולה טו' כתב
 הרובש כס' רס"ו דאם העידו שיעבר חרס ולא ביארו באזוה
 זמן עבר דאינו נפסל כי אם חמת שהעידו עליו ככ"ד
 דמוקמינן בברא אחוקתיה ע"ש הרי להדיא דחשוד אין לו דין
 חשוד למפרע ומינה לשוחט שיפאת טריפה מתחת ידו אינו
 אוסר כל מה ששחט למפרע וראיה ברורה היא בעיני ושוב
 ראיתי בת' עבודת הנרשוני ס"ו ש' שקדמני בראיה זו ע"ש
 אלא דהיא נופא צריכא רבא למה לא יהיה נפסל הרשע
 למפרע בפסול עדות שהרי בתרי לריעוהא דאוסר למפרע
 חתני' היא כמקום שנמרד וכן כחבית בענין תרומה וגם
 כבישין דל"א וכריש נדה וכדע"ט דקידושין העלו כן בפשוט
 וא"כ מי שהעידו עליו שיעבר עבירה דחל הספק אם היה
 חשוד מקדם אע"ג דאית ליה חוקת כשרות הרי חוקה זו נכר
 חוקה דחמון או ערוה שאין עדות בא כי אם להוציא מירי
 חוקה כמ"ס הרקו' שורש ע"כ ויין דחוקת כשרות איתרעא'
 דע"כ עכשו' רשע הוא ה"ל תרי לריעותא דאוסר למפרע
 ולפי

ולפי הסוגיא דריש נרה איסור ודאי חשיב כמו שבארתי לעיל
 וא"כ ה"כ אף אי לא שייך לומר הרשיע וחתאי עכ"פ מירי ספק
 איסור לא יבא כמו שנתבאר לעיל וא"כ פשיטת דין זה ראינו
 נפסל החסוד להפרע עם האי דקול בתרי ליענותא דאוסר
 להפרע הם כתרי דסתרי ואוב נתיישבתי בענין וחוי הוית
 דגם זו אינה ראייה דהא קול איסור מחמון לא ילפינן וגם
 באיסור קול דאולינן בתר הרוב ואין הולכין במחון אחר הרוב
 וגם ס"ס באיסור תורה התר גמור הוי וכמחון אף כס"ס אין
 תוביאיין מיר המחוקק גם עד אחר כחון באיסורין ואין דבר
 שכעברה וכמחון פחות משנים וכיון דדבר שבערוה ומחון
 חמירי טפי מאיסור והרי פיסול ערות נחוי דינו כמחון וערוה
 דבעי שנים כמ"ס הטור כפי' הנו' והכריחו בן מההיא דבר
 בנייתוס דכפ' זה כורך והטעם כיון דעדותן להפיד במחון
 וערוה אם אבו פוסלים בעד יחיד ונפסל ואינו כשר עדותו
 נמצא מחון וערוה מתקיים ע"פ עד אחד גם באיסור קול ספק
 איסור להחמיר ובספק מחון להקל ומינה דפיסול עדות שרינו
 במחון מספק אינו נפסל כי היכי דאינו נפסל בעד יחיד
 משא"כ במירי דאיסור אסיר ומספק כי היכי דאסר ע"פ עד
 אחד וא"כ יל' דמי קול כספק איסור לאסור להפרע במקום
 דאיכא תרי לריעות' אינו אלא גבי איסור אבל במחון ופיסול
 עדות דאינו מתקיים בעד יחיד ה"כ אינו נפסל כספק אף
 בתרי לריעותא :

ישוב

מצאתי ראייה לזה דכפ"ג דקידושין דס"ו נחלקו
 ר"ט ור"ע במקום שנמדר דהוי תרי לריעותא אי
 יש לאסור להפרע דר"ט מטהר ובמר לה מנדע שהוא בן
 גרושה שעבודתו כסירה ור"ע מטמא ובמר לה מנדע שהיה
 בעל מוס שעבודתו פסולה התחיל ר"ע לדון מקוה פיסולו
 ביחוד וכע"מ פיסולו ביחוד ואל יזכיר בן גרושה שפיסולו
 בשנים הנה מכוחר דלר"ע ר"ק לכותיה אם היה מקוה פיסולו
 בשנים היה מטהר גם בתרי לריעותא כיון דדמי לבן גרושה
 דפיסולו בשנים ובמירינן מינה דעבודתו כסירה ומינה ערוה
 ומחון ופיסול עדות דבעי שנים גם בתרי לריעותא אולינן
 להקל וזה ראייה ברורה לכל מ"ס :

ד"ן אמת שהתו' סס בר"ה אמר ר"ט מכה קושטיא פירשו
 הסוגיא בדרך אחר והוציאה מפסוטה ולפי פירושה
 ל"מ ראייה זו מירי ע"ש דברכיהס מ"מ לעוהת זה הנה ראייתי
 להרמב"א במירושיו שיסב קושית התו' בשם רבינו הגדול
 ונקוט הסוגיא מפסוטה וזל ורבינו הגדול פירש דבן גרושה
 לא הכשיר הכתוב להפרע כי אם בשנמצא ספק חלל וכבר
 ר"ט דהטעם משום דאולינן בתר כהן דבחוקת כשר היה קאי
 וא"כ אל תפסלנו מספק להפרע ואע"ג דמחאק ולהבא מיפסיל
 שאין מחשדין ספיקות לכתחילה אבל להפרע העמירנו על
 חוקתו וכי היכי דלגבי קרבן אולינן בתר כהן ולא בתר
 הפחוייב קרבן לומר אדם זה חייב קרבן בודאי אל תפטרנו
 מספק ה"כ במקוה בתר גופה אולינן ולא בתר הטובל בו ור"ע
 דדמי ליה לבעל מוס דעבודתו פסולה להפרע ולא אמרינן
 עכשיו הוסי' ה"כ גבי מקוה עכשיו חדר ע"ש ומכלל דכרין
 למדנו דגם ר"ע כי לא יליף חבן גרושה דמקוה פיסולו ביחוד
 וכן גרושה בשנים ומינה לכל דבר דבעי שנים כבן גרושה
 והוי תרי לריעות' כפי'ן מה שאנו רכין בפיסול עדות ריבא יתיב
 גם לר"ע להכשיר וכיון שכן נראה דאף להתו' שפרשו הסוגיא
 בדרך אחר בעיקר הדין מורו להרמב"א והרמב"א אלא דדחיק
 לומר לפרש בן כפירוש הסוגיא אבל לדין יודו להו כיון
 דעכ"פ איסור חמירי דבעי שני ערי' לא דמו הארדי מהטעמי'
 שבארתי לעיל ואוב ראייתי התו' בכתובות דע"ה בד"ה אבל
 שהקשו דהיכי מצי אמר דאי לאו חוקת מחון הוה אזיל ר"ה בתר
 חוקת הנוף והא' הוי תרי לריעות' במקוה שנמדר וכו' ע"ש

הוי להרי' דגם במחון דבעי שני עדים אולי בתר תרי לריעות'
 כי ע"כ ע"כ דהתו' פלגי דכבר זה עם הרמב"ן והרמב"א
 ולדידהו ודאי אעיקרל ל"ק מקושיות התו' עם וכמוכן והנה כפי'
 כן הדר כי קושין אמאי בפיסול עדות לא נפסל להפרע כיון
 דהוי תרי לריעות' וש"ר דלהתו' נמי ל"ק שהרי כתבו סס כפ'
 המדיר לישב בשם רש"א דחוקת פנויה לא חשיבא כלל לגבי
 חוקת הנוף ע"ש וא"כ לרכריהס ה"כ יל' דחוקת מחון לגבי
 חוקת כשרות לא חשיבא כלל חוקת מחון וא"כ גם בתרי
 לריעות' לא נפסל וש"ר שיש להכריח שיטת התו' מ"מ בקידוש'
 דע"ש שהקשו לשמאל דאחר חיישינן לקידש שניהם ה"ש
 ממקוה שנמדר ותירבו התם תרתי לריעות' הכא חדא לריעות'
 ע"ש הנה נראה הוה דאי היה גבי קדשה איכה בדרך וקדשה
 עצמה בעיר תרי לריעות' במקוה הוה אולינן בתריה אע"ג
 דקידושין הוי דבר דבעי שני עדים כמ"ס עם בקידושין דס"ה
 ע"ש וזה סותר דעת הרמב"ן והרמב"א שכתבו וכו' ודחיק יל'
 דהתם אע"ג דעיקר קידושין בעי שנים התם אין חלות הספק
 בקידושין כי אם בסימני כשרות אם היו גם בכקר או עכשיו
 נולדו ובסימני כשרות לא בעי שני עדים דאפילו כשים נאמנות
 כמ"ס הר"מ בפ"ב מה' אישות והטור אה"ע סי' קכ"ה וא"כ
 חוד הדין דהוי במקוה דפיסולו ביחוד אך כדי למעט במחל'ו
 יל' כיון דר"ע תרי טעמי קיהיב מקוה פיסולו ביחוד מקוה
 פיסולו בגופו וכו' לכן בעינן תרויהו כי היכי דלא ניזיל בתר
 תרי לריעות' דאף אי פיסולו בשנים כל דהוי פסולו בגופו אולינן
 בתר תרי לריעותא ותו' ל"ק מהך סוגיא דקידושין לשיטת
 הרמב"א ומינה דגבי פיסול עדות דהוי פיסולו בגופו אולינן
 בתר תרי לריעות' וא"כ הדר כי קושין אמאי לא נפסל להפרע
 מספק וז"ל כמ"ס לשיטת התו' דחוקת מחון לא חשיבא כלל
 נגד חוקת כשרות ואך את זה ק"ט שהרי בדכ"ב דכתובות
 גבי מ"ס ג' שיסבו לקיים את השטר וקרא ערער וכו' ופריך
 הש"ס אי ערער דאזלמות תרי ותרי מינה ופרשי' דנפסל מספק
 דתרי ותרי וכן ב' הרוף והרא"ש וכו' הט"ח סי' ל"ד והר"ת
 בפ' י"ב מהלכות עדות וכן דעת רוב הפוסקים וזל' ר"ח
 והר"ה שפירשו תרי ותרי מינה והעירי' כשרים כספק דמוקמינן
 בחוקתיה דכשר הוה ע"ש וא"כ לשיטת ר"ח יחא אף דהוי
 תרי לריעות' חוקת מחון לא חשיבא כלל נגד חוקת כשרות
 וא"כ כשר מספק אך להר"ף ורש"י אליס ליה חוקת מחון
 ופסול מספק א"כ הדר כי קושין דא"כ הוה לנו לפסול מספק
 הרשע להפרע וש"ר דהא נמי ל"ק שהרי ביבמות פ' ד' אחים
 מביאר דספק דתרי ותרי אליס טפי ופליגי בה איכא מ"ד
 דכספק זה מו"ת אולינן להחמיר נגד חוקה ואיכא מ"ד דגם
 כספק דתרי ותרי מו"ת אולינן בתר חוקה אף להקל ומדבריה'
 הוא שהחמיר וכן נחלקו גדולי הפוסקים לפסק הלכה וא"כ
 אף אי לא חשי' כלל חוק' מחון מ"מ כיון דהוי ספק דתרי ותרי
 אולינן להחמיר נגד חוקת כשרות לומר דרכריהס ולמר מו"ת
 משא"כ בשאר ספיקי דקול דאולינן בתר חוקה להקל ולהחמיר
 א"כ כספק דלמפר' נתי דלאו ספק דתרי ותרי הוי אולינן בתר
 חוק' כשרו' ואינו נפסל מספ' וש"ר להרמ"ט חאה"ע סי' מ' שכ"כ
 כי מן הכא הנה מקום אתי להשיב' בת"פ מ"מ ח"כ סי' ק"ה שכת'
 דפיסול עדות שנחלקו בו הרש"א עם הרובש העל' דנפסל מספ'
 וכתב דזה תלוי במה שנחלקו הרוף ור"מ לר"ח חוקת כשרות
 עדיף ולהר"ף חוקת מחון עדיף ע"ש ולמ"ס אינו נפסל גם
 לשיטת הרוף שגם הם לא כתבו כי אם כספק דתרי ותרי
 משא"כ בשאר ספיקי וז"ל שדעת הרב דספק שנחלקו הפוסקי'
 לפסק דתרי ותרי דמי וש"ר להרב משנה לחך פ"ד מה' תלוה
 שכ"כ בשם מהר"ך סי' כ"ד ע"ש אלא שגם כל זה אכתי קשה
 שראיתי להרמב"ן במלממות וסר"ן בהלכות שכתבו בדעת
 הרוף שפסל העדים כתרי ותרי דה"ט דאע"ג איכא חוקת
 כשרות

רנב הספק נפסל ואין בדבר הכרע:

שוב

ראיתי דהגר אחר אין מקום לאבוד למפרע כחשוד וכן בפסול עדות אע"פ דהוי קרי לריעותה וק"ל דהוי כדראי איסור שול רכי אמרינן בתרי לריעות' דאוסר למפר' ולא מוקמינן אחוקתיה דהתר ה"ד כסכין פגום או מקוה שנחרד או יין והחמין דככל או עיקר הספק בריעות' דאיתיליד דהיינו פניחת הסכין ומקוה שנמצא חסר והיין שהחמין ואין בריחה בריעות' או אם נולד עכשיו או קודם אבל בחשוד שיצאת טריפה מהתת ידו וכן בפסול עדות כרשע שעבר עבירה שאין ספק בריעות' חתי נולדה שהרי איתבריר לן שזכשיו הויא טריפה או עבר עבירה ואין צד להספק אם טריפה או עבירה זו היה מקדם או לא ואין הספק חלל חי כמו שהנזיח עכשיו מתו טריפה הויא גם כן מקדם וזו לא שזעמו בכל ענין זה דתרי לריעות' איכל כי האי חשיב ספק כי סיכי דנדון ביה תרי לריעות' וזל דכל כי האי לא חשיב ספק דאמרינן כאן נמצא וכאן היה עכשיו עשה איסור ולא קודם לכן וההכשילה הזאת לא עשה בן מקדם וראיה לזה שהר"ב מנן אברהם בח"ס ס' תפ"ו ושאר רבני האחרונים העלו דלא מחויקין איסור ממקום למקום ואמרינן כאן נמצא וכאן היה אבל מחויקין איסור מומן לומן והביאו ראיה חמה ששינו בכתיבות דע"ה היו כה מומין ועורה בבית אביה האב צריך להביא ראיה שמשנת ארסה נולדו נכנסה ברשות הכעל הכעל צריך להביא ראיה ע"ש וגם הרשב"א בת"ה רפ"ו בדיון הנכניעות כתב דחאי דקול נכנסה לרשות הכעל ה"ט דלא מחויקין מרשות לרשות וע"ש בסו"ב וז"ל אבוא בכל הני דאמרינן תרי לריעות' ה"ט דהספק להחיות איסור מומן אל זמן אבל בחשוד דכאנו להחיות מופשה אחר לבמרי דעדיף זה מלהחיות איסור ממקום למקום דהתם עכ"פ אין מחויקין מופשה מהחשוד ואע"פ כן לא מחויקין כ"ש כאן להחיות שעשה איסור פעם אחרת שאין זה ספק ואמרינן כאן נמצא וכאן היה וכ"ת הרי לעתיד דאינו נאחזן אע"פ דהספק שחא יעשה כזאת פעם אחר הני דמחויקין איסור אף ככה"ג הא ל"ק דהתם ה"ט דאבד חוקת כשרות והרי זה בחוקת רשע ורשע לא האמין הכתוב אבל להחיות כרשע למפרע בספק כזה לא מן ה' הוא וכ"ת א"כ כשכח הדניס או אבד חוש ההרגשה שהספק ג' כ"אם נכלל פיעה אחר גמיי נמא אין מחויקין מופשה אחר הא לא אוריג' רנבא טורא בינייהו דבהניאי שכת קודם אכן סהרי דשחט בפסול ועקר הספק בשכחה אי עכשיו או מקודם אבל חשוד דמדעתיה עבד אין לנו לומר שגם הקודם היה רשע וגם הטעם אחר לא דמו דשכחה בא מאליו ואינו מחוסר מופשה אבל חשוד דעל מופשיו הרעים נפסל מחוסר מופשה הוי ואוקמינן בחוקת שלא עשה כל שאין לנו ביורר כי ע"כ רואה אני שיש להתיר יותר בחשוד הויבא דשכח הדניס וחוש ההרגש' וכ"ש דלגד זה אתי שפיר התו' רפ"ג דכבודות שהביא הש"ך והסו"ב דחולין דל"ט שהביא רש"ל והפ"ח דאע"פ דיש לכעול דין לדחות ראיות אלו כמ"ש לעיל ח"מ ראיות כינהו אע"פ ש"ינן מכריעות וכן העלה הפ"ח דכחשוד אין לאסור למפרע וכשכח אמרינן למפרע אלא שהטעמים שכתב הרב על זה לרידי אין בהם כנ"ט דמ"ש דחוקה דכשרו אינה עשויה להשתנות אי מהא אררכא נראה דחוקת ידיעה בשוחט אליס טפי גם ה"ש דכחשוד לא שייך לומר הרשיע ואתאי כבר נתבאר לעיל דבתרי לריעות' אף אי לא שייך ה"ט דחגר ואתאי עכ"פ מירי ספק איסור לא יצא אף למ"ש נראין דבריו ולא מוטעמיה ודעת הב"ח בת' ס' א' ובכ"ה ח"ד ס' קי"ט וגם בת' ג' נאזני בתראי ס' י"ד ואחריו נמשך הנחמ צדק בת' ס' ע"ג וכנה"ג כ"ד ס' א' לאסור למפרע בחשוד ולהתיר בשוחט ששכח ע"ש כדכריהם שכתבו בן כהלכתא בלי טעמא ואת

בשרות חוקת מומן עדיף ומספק אין הוסיאין מומן כשרותם ע"ש ש"ח הס"ל דחוקת מומן עדיף מחוקת כשר וח"כ הדר כי קושיין למה לא יפסל הרשע מספק למפרע כמו שאנו אומרם ככל כה"ג למפרע מוספק והו"כ"ש הכא דחוקת מומן עדיף והנ"ל ליטב בהה שיש לחקור בעיקר דין זה דרשע פסול להפיר דכתיב אל תשת ירך עם רשע להיות עד חסם וקול דאינו נפסל כי אם ע"פ כ' עדים והטעם נראה ע"פ ח"ש כפסמי דקי"ג כי תראה חמור שונאך שונא שאמרו שונא ישראל ומי שרי למסנאיה והכתיב לא תשנא את אחיך ואי דחווי ביה דבר ערוה כ"פ נתי מסנא סמו ליה לא תכאן לעד יחיד הרואה דבר ערוה לחבירו מותר לשנאתו ע"ש והרי דרשע ע"פ כ' עדים הוא רשע לכל השא"כ רשע ע"פ עדי יחיד אינו נאחזן לאחרים וא"כ כיון דכתיב אל תשת ירך עם רשע ש"ח ע"פ שמי עדים הוא דהוי רשע לכל העולם אך את זה נריך יסוב שול דהל ער שהוא רשע בינו לבין עצמו בלי עדות כלל דאע"פ דקמי שמיא גליא דהוא רשע אע"פ כן עדותו כשר ואם קדש אדם על ידי עדותו קידושיה קידושיין ואם בא אחר וקדשה אה"כ על ידי עדים כשרים לבמרי אינו כלום ולא הוי כביו החורים כלפי שמיא דאע"פ דלא איבורסהדי חלל לשקרי ח"מ ול דלא פסל הכתוב כי אם רשע לבכי כני אדם דהיינו שיש כ' עדים כדבר אבל כלא"ה לא פסל הכתוב עדות אע"פ דלגבי שחיס רשע הוא א"רן רשע פסל הכתוב אלא דאנו אין לנו כח לפסול כי אם ע"פ כ' עדי' דהנסתרות לה' אלהינו אבל כל דהוי על האמת רשע אין כערותו כלום וכ"ה דאם קדשה אחר ע"פ כשרים כביו של הראשון מחורים הם וכרוך היודע והיה נראה להביא ראיה לגד זה חמ"ש כפ' שכועת העדות דער היודע בחבירו שהוא רשע לא יעיד עמו דכתיב מדבר שקר תרחק והרי זה שאין לו שני עדים על רשעו כיון דאינו רשע לבכי כמי אדם לא פסל הכתוב רשע כזה לא ודאי נראה דכל רשע פסל הכתוב וש"ר דל"מ דכיון דקול בעד יחיד הרואה דבר ערוה בחבירו דמותר לשנאתו הרי זה רשע גמור לגביה רידיה וכיון דברידיה תלי דאם אינו מצייר אין הוסיאין מומן על ידי זה כל כי האי מחייב שלא להפיר מח"כ ברשעו' שאין מכיר בו אלא המקום או גם בעד יחיד לבכי כל העולם עדותו כשר אף שכל האמת רשע הוא וכ"מ בעד יחיד שיוודע בחבירו שהוא רשע וקדש אדם על ידו ושוכ קדשה אחר על ידי כשרים דכיון של ראשון מחורים הם לגבי רידיה ומשקול הדעת אדרבא נראה כנר ראשון ומת' לדבר ח"ש כחולין דק"מ לא אמרה תורה שלא לתקלה ה"ל לא אמרה תורה אל תשת ירך עם רשע לתקלה ועדיין הדבר צריך לימוד ושוכ מציאתי ראיה לזה ח"ש בקידושיין דע"ה א' דקדשה עשה הקב"ה עם ישראל ששעשעה שנטמעה נטמעה ע"ש וכן ספק הט"ו אה"ע ס' ב' וא"כ נראה דכל שכן כנ"ד וח"מ אם אמת הדבר כנר זה ל"ק מכל האי דק"ל דאחאי לא יפסל הרשע למפרע מספק דמ"מ כל שאין עדים שעבר עבירה מקדם אע"פ שהוא רשע לא פסל הכתוב ודוק:

ומתוך

מה שלכבי מהסס כדיון חשוד באיסורי' אי ריינין ביה כדיון פיסול עדות דאינו נפסל למפרע שול דחשוד באיסור' מפיסול עדות גמרינן לה דאע"פ דכי כתיב אל תשת ירך עם רשע להיות עד וק"ל כל המקום שנאמר עד הרי כאן שנים כמ"ש בריש סוטה וא"כ ע"כ בעד לחמון וערוה דבר הכתוב והה"ט בפסול עדות נפסל בכל עבירה שא"כ באיסורים דהחשוד לדבר אחר אינו חשוד לדבר אחר ח"מ בחשוד לאותו דבר דאינו נאחזן באיסורי' כדיון רשע לעדות הוי וא"כ ול דגם באיסור בחשוד לאותו דבר לא פסל הכתוב כרשע שאין מכיר בו אלא המקום אף יס' לגד כיון דלא דמי איסור לחמון וכמ"ש וגם דכאוסור נפסל גם בעד יחיד א"כ י"ל

זאת וסוף על הש"ך והפ"ח שכתבו בשם הכ"ח להתיר גם
בחסוד וזה תימא להר"ח כתב בהפ"ח וז"ע :

וראיתי בס' חוק לישראל יצא לרון בכבר חדש לחלק
בחסוד דבסתם כל אדם שאין בו אלא חוקה
דאיתי מכח רוב דרוב ישראל כשרים הם כל שנחמד הוכרר
דאינו מן הרוב ואוסר למפרע כמו דקול בלא קבלה אע"כ
רוב תנאים אצל שחיטה הוחתים הם אבל כשהכרנו לאדם
כשר וירא ה' דהו חוקה גמורה יש להתיר כמו דקול כנטל
קבלה ושכח ואינו מחויב בעיני דחוקת וראית באדם שכשר
לדרי לא יצויר דחסוד ללב הוא וכוונת וכליות אלהים אין
צוד הלכדו ותו דחוקת זו על ידי עדות המכירים אותו שלא
עשה איסור לא יתקן דלא ראינו אינה ראייה ולא בכיפי תלו
לוי תשא"כ כנטל קבלה דמעידים על ידיעתו שחקרו אותו
וכמצי בקי ואף אם ראו לשוחט כמה פעמי' שאסר את האיסור
אין מזה ראייה ראוי בעת' ההיא הרבה תשובה דרשעים
מלאים חרטות ותו שגם רשע אינו עובר עבירה תריר כי אם
לפרקים שיערו מתבכר עליו ועוד דכל שראו אותו אינו חזוי
לחסוד כל דעביר לאגלווי והוא רוצה להחזיק עצמו לכשר
ובחשך מעשיהם כ"ש בשוחט על הקהל דאם יעשה בפרסום
יסקלוהו גם ת"ש בפשוט דחוקת כשרות כסתם כל אדם אינה
חוקה גמורה כי אם חוקה דאיתי מכח רוב אינו מוכרח כמו
שיתבאר בסמוך גם ת' הרשב"א סי' ק' ודברי הר"ן בפג"ה
שכתבו דהכל לפי מה שהוא אדם שהביא ראייה דיש חילוק בין
אדם סתם לאדם שהכרנו אותו לכשר אינה ראייה דהתם שיש
לתלות בשוגג וטעין שוגג הייתי שפעלו להחמיר שלא
להאמינו כפי האיוראי מחלקינן דאם ירעינן כיה לכשר
להאמינו דהכו דלא לוסף עלה דחשוד חשש לכד אין אנו
מאמינים אותו אבל אה"כ דאין זו חוקה וכה"ג יש להשיב בת'
הרז וייל ות' רש"ל והרא"ש ע"ש בדרכיהם והחכם עיניו
יחזו :

וראיתי להכ"ח בת' סי' א' ובת' הובאה בת' גאונים
כתר"י שהביא ראייה בחסוד לאסור למפרע
חמ"ש הרשב"א בת' סי' תר"ך בשוחט שנמצא פנימה בראש
הסכין וטעין השוחט שכבר מזהר עצמו שלא יגע בפנימה
השיב דמעבירין אותו וקרוכ בעיניו שהיו הכלים אסורים ע"ש
אחריו המחילה הינה ראייה דמלכד מה שדחה בנו של הכ"ח
דהתם שאינו שהורה דכל ימיו היה שוחט בו ואין כאן ספק כד
חן דין אינו חכיר ראייה זו שול' דח"ש דכל כלי העיר היינו אחר
שחוכר ושחט וזה"כ דעל מה ששחט הקדש אינו נאסרים ומה
גם שנראה שגם הרשב"א לא בריר ליה לאסור שכתב וקרוכ
בעיניו וכן כתב בן הכ"ח ע"ש :

אך את זה עומד לנגדי לאסור גם בחסוד למפרע חמ"ש
הרשב"א בס' תרי"ט בשוחט שנתן לו חבירו סכין
לכרוך כדי לשחוט בו ובדק ב' בדיוקות מהי"ב בדיוקות ותו לא
גם בפעם אחרת שחט ואח"כ ברק הסכין שני פעמים והכשיר
השיב דחסוד הוא שאינו בודק כפינו וכוון שכן אפילו מה ששחט
למפרע אסור וכו' ולפיכך כל מה ששחט למפרע אסור ומעשה
היה במקומו בטבח שנמצא כ' פעמים נכילה יוצא מתחת ידו
ואקרו כל הכלי למפרע ע"כ הרי דנקיט בפשוט בחסוד לאסור
למפרע :

ורנה אחת שראיתי להפ"ח שפירש דח"ש לאסור למפרע
היינו דכ"ד כחשד שני פעמי' ועל זה הוא שכתב
דלמפרע כל מה ששחט מחשד ראשון אסור אבל אה"כ דכל מה
ששחט קודם חשד ראשון שרי וכן מ"ש ונועשה היה היינו נמי
דכוון שינא חידו כ' פעמים נכילה יש לאסור למפרע מעכשיו
עד פעם ראשונה שינאת נכילה חידו ע"ש והוא דוחק לומר
דפסע דברי הרשב"א חורים להדיא שפסל מקפץ בחסוד

למפרע ומה שהכריח פירוש זה חמ"ש ומעשה היה וכו' שנמצא
שני פעמים דאי אסור למפרע למה הוכרך שינא שני פעמים
והרי אסתאך בקמיית' ולאסרו ולו נראה דכוון שניים ולאסרו
ש"מ שהוא לא היה האוסר כי אם רבותיו והביא ראייה ממעשה
דבותיו שהורו לאסור למפרע וא"כ ול' רשיעור דבריו כך הם
ומעשה היה במקומו בטבח שנמצא כ' פעמים יוצא מתחת
ידו ר"ל שיצו בענין זה שני מעשים שינא טריפה מתחת ידו
הטבח והיינו כשני טבחים ג"כ דח"ש שנמצא וכו' לאו על
טבח קאי כי אם על מעשה היה במקומו ואף דטעי הו"ל
לומר לפ"ו ומעשה היה במקומו שנמצא כ' פעמים נכילה
יוצא מתחת יד טבח אי מהא שבקיה דחמין הלשון מסודר הוא
ויש לנו רבים בדברי הראשונים מעין זה א"כ ל' לכשתמ"ל
הדברים כפשוטן דבטבח אחד איירי דמסתמא ליה שהיה בעין
שוגג בפעם ראשונה וכתב בת' סי' ק' דאף אי טעין שוגג
הייתי אינו כאמון מ"מ בקבלת דברי חברות סני וכוון שקבל
ד"ח החזירוהו למיכויו וכוון שנמצא פעם אחרת שינאת נכילה
מתחת ידו הרי החוק לרשע וכוון ואין לו תקנה כי אם
בתשובה חמורה הנזכרת בפ' זה כורר שילך למקום שאין
מוכרים וכו' וז"כ אסור ג"כ כל הכלים למפרע וכת' והרי
דעת הרב בת' סי' תרל"ב דגם בפעם כ' סני ליה בקבלת
דברי חברות ועד פעם ג' בעי תשובה חמורה וא"כ הכא
אקאי אסרו כשתי פעמים הפך תשובתו דסי' תרל"ב הא כתי'
ל"ק דהכא מיירי כשקבל דברי חברות וחוד לסודו הרע דכתי'
האי גם הרשב"א יודה ומ"ש הרשב"א דעד ג' פעמים סני
לוי בקבלת ד"ח התם שאני דלא נודע לכ"ד כתיס כי אם
ככת' אחת שהוציא מתחת ידו כ' ונ' פעמים וככה"ג כחד
חשיכי כיון דלא קבל דברי חברות בין ראשונה לשניה ואע"פ
כן ס' דלא חש העירו שהוציא ג' פעמי' בפשיעתו מויד גמור דכל
כי האי ליכא למתלי בשוגג וחילוק זה תכלין יש בו וכ"כ מת'
הר"קו כשורש ל"א שפסל לגמרי כשתי פעמי' ע"ש והדבר קשה
איך פסק כגד'ת' הרשב"א שכתב דגם בפעם שנית יש לו
תקנה בקבלת דברי חברות אך למ"ש א"ש דרזון הר"קו היה
שנודע לכ"ד והחזירוהו בקבלת ד"ח דכל כי האי לכ"ע אם
יצאת נכילה מתחת ידו פעם אחרת אין לו תקנה כלל אף
שים לתלות בשוגג ואי ק"ל דא"כ ככ"ד שנמצא שלא ברק כדון
בשתי פעמים איך החליט הרשב"א לאסור והרי ככת' אחת
נודע לכ"ד את שניה ולא קבל דברי חברות בין ראשונה לשניה
הא כתי' ל"ק שהרי בנזון זה ליכא למיתלי בשוגג כלל כתי' ש
הרב בת' דלעיל מזה וכל' דליכא למיתלי בשוגג לדברי הכל
כפסל בפעם אחת ואוסר למפרע כאופן דהכרח זה שהכרית
הפ"ח כדי לפרש דלמפרע ר"ל מחשד ראשון ל"מ ונשאר דברי
הרשב"א כפשוטן דאם העירו כשתי פעמי' על שוחט שהוציא מריפ'
בניסן דמעיקר דרין נפסל מניסן אין זה למפרע כלל ואילו
הרב כתב פעמים ג' דיש לאסור למפרע ש"מ דגם קודם
שנחמד נפסל וכ"כ חמ"ש לפיכך כל מה ששחט למפרע הרי
ריבה כל ימיו וכן ראיתי בס' חוק לישראל שנתמם על הפ"ח כוח
דמה שפירש בדבריו אינו נראה כלל ע"ש ומת' הרשב"א הלזו
כ"ל להכריח דעת הס"י בשוחט שכתב דאף שנטל קבלה יש
לאסור למפרע כיון דהו תרי לרעינא אם לא שנאמר ברעת
המת' דעיקר התיבס כיון דהו ס"ס ואילו בחסוד אין סיך
להסתפק כי אם עכשיו נעשה רשע או קודם אך אתמ"ל דגם
מקדם היה רשע תו ליכא לספקי שמא לא אירע לו פיסול
כיון דרשע הוא ואינו חושש לטרוח בכדיוקות הסכין הרי כל
סכין כחוקת שאינו כשר לשחיטה עומד וכתי' לעיל בשם
מהר"ע יחושב והפ"ח והפלתו :

אך את זה תמהני להש"ך והפלתו איך נקטו כפשוט
להתיר בחסוד למפרע ולא נרגש מת' הרשב"א דקאי
באפיה

באפיה ואף א"ת רפסק בת' מהר"ם כ"ן שהכיא רש"ל שהתיר
 ונלכד דאין זה שורת הדין לפסוק נגד הרשב"א להקל דמי לנו
 גדול עכ"פ קשה יהיה לו להזכיר ה' הרשב"א דחולק על זה
 וחס באנו לומר שהכין כדכריו כמו שהכין הפ"ח חלכר שכבר
 כתבנו שאין נראה פירושו זה כדן דין אם איתא להא לא הוה
 שתיק מנייה כיע"כ איני רואה מקום להתיד בחשוד למפרע
 שהרי מעיקר דינא דקול' לאסור כל ראיכא תרי לריעותא
 למפרע ה"נ בחשוד רהוי תרי לריעותא אסור ואי משום ראית
 התו' דפ"ג דכפורות והסוגיא דחולין דל"ט ככר ישבתי לע"ד
 דאי אהא ל"מ גם הרמיה הפיסול ערות ככר ביחתי לעיל
 דגבי איסור יש מקום לאסור חספס מה שאין כן פיסול ערות
 לתמון וערוה ואף שיש לנדר גם על זה מ"מ כיון שהרשב"ח
 ורבתינו נקטו כפשוט לאסור האן חשיב להקל נגד דעתם
 כדכר דאין יד עניי אין לנו כבוד גם כלי דעתו להתיר וכ"ש
 עכשיו שהכ"ח והטו' והכנה"ג ות' נחמ דקנקטו בפשוט
 לאסור וכ"נ דעת עבודת הגרשוני סי' כ"ד שהכיא דכרי הנ"כ
 כהתם ואף דבסי' י"ד התיר למפרע וזמנה על דעת האוסרים
 הרואה יראה שם שגם הרב לא סמך על זה כי אם לטעמים
 אחרים שהיה שם ככ"ד להתיר ע"ש ות"ש כסי' כ"ד יעיד על
 זה :

גם הרש"ם חיד סי' ל"ח כתב בפשוט לאסור למפרע
 בחשוד תת' הרשב"א הלון דסי' תרי"ט גם מהר"ע
 יהושע והסכים עמו מהר"ש וכן פסק כדכר השו"ג דאם
 נחא דאינו בקי בהרגשה שיש לאסור למפרע ולמד כן הת'
 הרשב"א הלון דסי' תרי"ט ש"מ דקים להו כן בחשוד לאסור
 למפרע כדכרי הרשב"א ואין תיור על זה כי אם הר"ם ורבו
 והפ"ח וגם בת' בית יהודה חיד סי' ת"ח שנבאר אחר דכרי
 הפ"ח והפלתו ורבו האוסרים ומתוכם גדול הראשוני הרשב"א
 ומי הוא המקל כדכר זה נגד רוב רבתינו הקדושים :

ז כדכר עומד לנגד עיני לחאי דנקיט הרשב"א ורבתינו
 האחרונים לאסור בחשוד למפרע חספס וקשה לחלום
 דהרי אמרו בפ' המדיר דע"ה כאן נמצאו ובאן היו ולא מחוקינן
 מחקום למקום וא"כ כ"ש דלא מחוקינן לחשוד שהוניה טריפה
 מתחת ידו שגם מקדם היה מוציא טריפות ושוכ ראיתי
 דמעיקר ענין זה דתרי לריעותא מתבאר כן דבחסוד אין
 לאסור למכרע שהרי ברע"ט ריקודסין גבי קרשה אביה כדרך
 וקרשה עצמה כעיר כיומא דמשלם שית דלית לה חוקה כלל
 דיערה או כוברת אחר רב הכי היא כוברת לפנינו ולא חיישינן
 לקידושי אביה וקול' כוותיה ש"מ דמעיקר הדין ככל דבר הנוגד
 וחל הספק אם עכשיו נולד או קודם שורת הדין דכתר השתא
 אזלינן ותלינן כמו שהיא עכשיו היה גם כן מקדם ותה"ט ס"ל
 לר"כ שם בנתן מתנה ולא ידענו אם היה ברי או ש"מ דכתר
 השתא אזלינן אם בריא עליו הראיה שהיה ש"מ ואם ש"מ הוא
 עליהם הראיה שהיה בריא ואף נגד חוקת ממון אזלינן בתר
 השתא ואף רבנן דפליגי עליה לא נחלקו כי אם משום ראיכא
 חוקת ממון אבל בלא"ה גם הם מודו דכתר השתא אזלינן
 א"כ ש"מ דלר"ע בכל ספק דלמפרע אף כלי חוקה שורת הדין
 דכתר השתא אזלינן אף להקל ומיניה דכי קול' דכי הני תרי
 לריעותא דאוסר למפרע דנראה דאי לא משום דאיתרעא
 וקוי חוקה דאיסור נגד חוק' התר שקולים הוא קול' להתיד
 אע"ג דחוקה נגד חוקה כמאן דליתנהו דמו והרי קול' הכי
 גם כלא איתחוק כלל התם ה"ט דבחוקה שמתד בי לא איתרע
 חוקתיה אין חוקת טמא וטובל שם מהני מידי וכי טבל בית
 בטל טומאתו וכן בחכית של יין כי לא איתרע אין חוקת טבל
 מועיל וכן כמתא סכימו פגום כי לא איתרעא אין חוקת כהמה
 כחייבה בחוקת איסור מעלה ומוריד והוה מוחקמין אחוקתיהו
 נגד חוקה זולת דאי איתרע חוקתיהו אסרינן כיון דהוי תרי

לריעותא ואה"כ שגם כלי חוקה כלל דינא הכי ה"נ דכי ענין
 דלהוי תרי לריעותא כדי לאסור לו פרע היינו דבאיתרע שייך
 כהו לומר בתר השתא אזלינן משא"כ בלא איתרעא דלא שייך
 בהו ספק וגם לומר כהו בתר השתא אזלינן וע"ש בתו' כד"ה
 ושמאל אחר ומכל זה שמענין דעיקר הגודם בתרי לריעותא
 לאסור למפרע אינו אלא דשורת הדין כותן דכתר השתא
 אזלינן להקל ולהחמיר וכיון דהוי תרי לריעותא דיינן ליה
 כאילו אין כאן חוקה כלל והרי קול' בתר השתא אזלינן כל
 שאין כאן חוקה מנגד ואין כשחט שהוניה טריפה דלא שייך
 ביה לומר בתר השתא אזלינן שאין הספק אם המעשה זה
 נולד עכשיו או קודם דהא ודאי ליכא ספיקא דעכשיו הוא
 שהוניה ואם כאנו להסתפק אינם מקדם הוניה פתס אחר אין
 זה נודק כלל לומר כו בתר השתא אזלינן וכיון דלא שייך ביה
 א"כ גם בתרי לריעותא אין מקום לאסור למפרע ושוכ
 נתישבתי בעיקר סוביית דפ' ההמיר ורואה אני דהא נמי ל"ק
 לשיטת הרשב"א שהרי מתוך הסוגיא מתבאר דכי אמרינן
 כאן נמצא ובאן היה אין זה חוקה גמורה לדון כן לעולם ודוקא
 גבי מומים דהוו חוקת הגוף נגד חוקת ממון ופליגי בה רז
 ור"ג הי מיכיהו עדיף דר"ג ס"ל חוקת הגוף עדיף וכי שייך
 לומר ביה כאן נמצאו ובאן היו הו"ל כאיתרע חוקת הגוף
 דכל כיהינן לר"ג אזיל בתר חוקת ממון כיון דלא איתרעא
 וכ"כ בפירש רש"י שם בסוגיא ד"ה רבא אחר וכד"ה אחר ליה
 ע"ש וגם בסוגיא זו אמרינן דה"ט שצריך הכייל להכיא ראיה
 שער קלא נתארסה היו בה מומים אלו דאי אחר שנתארסה
 הו"ל חוקת הגוף וחוקת אין אדם שותה בכוס אלא זה כן
 בודקו נגד חוקה דאין אדם הפיים במומין היו חדא במקום
 תרי הנה נראה ראע"ג דחוקת הגוף איתרעא כיון שזול' כאן
 נמצא ובאן היה אע"פ כן לא בטלה לגמרי חוקת הגוף וכי
 איכא חוקה אחרת חשיב תרי לגבי חד וע"ש בתו' כד"ה
 וחדא במקום תרתי וממה שנתבאר ול דכי אמרינן כאן נמצאו
 כאן היו היינו דהוי חוקה נגד חוקה וחשי' איתרעא החוקה
 וקול' דאזלינן בתר דלא איתרעא שזהו ענין תרי לריעותא
 אבל עכ"פ הספק ספק גמור חשוב אף מחקום למקום אלא
 דקול' בכל ספק להלן בתר חוקה וכיון דהוי חד לגבי חד
 אזלינן בתר דלא איתרע וא"כ ל"מ כספק כה"ג במקום איסור
 במקום דלא איתחוק כלל התר או איסור דקול' ספק איסור
 להחמיר ה"נ כספק זה כיון דספק גמור הוי וא"כ בחשוד נמי
 חל הספק אי גם מקדם עשה כן אף דחשיב מחקום למקום
 שאין דין זה דכאן נמצא עוקר הספק מעיקרו כי אם מכריע
 בין החוקות ואם הייתה שקולה מכרעת והרי קול' דאזלינן בכל
 ספק בתר חוקה דלא איתרעא ואף כאן בחשוד כיון דול' כאן
 נמצא ובאן היה הו"ל כאיתרע חוקת איסור דבהמה כחייבה
 וכיון דגם חוקת כשרות איתרעא דעכ"פ עכשיו רשע הוא
 א"כ שתי החוקות שקולות הם וכמואן דליתנהו דמו וחזר הדין
 לספק גריד כלי חוקה כלל וכיון דגבי איסור קיימינן דקול'
 ספק איסור להחמיר גם בלא איתחוק כלל א"כ מינה דיש
 לאסור למפרע כל מה שחט כספק זה ונשאר קיימים דכרי
 הרשב"א ושאר הפוסקים ול"מ עליהם גם מנז זה כי מן הבאר
 יש להכיא ראיה בתרי לריעותא יש לאסור למפרע גם כפ"ס
 אע"ג דכל ספק להקל שהרי כפ"ס אי הוה ספק גריד ולא
 איתחוק אזלינן להחמיר ולא להקל ואילו בכל הני דהכפך אי
 גם מקדם לא ידע אי לא איתחוק כלל קול' דכתר השתא
 אזלינן אף להקל כדקול' כרב דלא חיישינן לקידושי אביה כיון
 דהרי בעברת לפנינו וא"כ כי איתחוק התר ואיסור נמי ואיכא
 תרי לריעותא הו"ט קול' דהוי כודאי איסור דמלכד דמחייב
 לזד זה חוקה דלא איתרעא דאילו חוקת התר איתרעא בייב
 נמי דמעיקר דינא ככפך זה אי לא איתחוק כלל בתר הכתא
 אזלינן

אוליגן כודאי ח"כ השתא נמי דאי לאו חוקת דהתר דאיתרע
 הוה אוליגן בתרא נבר חוקת איסור דמקוה שנמרד וטבל כו
 טמא אתי חוקת מקוה ודמי חוקת טומאה ח"כ עכשיו שאיתרע
 חוקת מקוה לא אליס מחוקת טמא וכמאן דלינתנה דמו והדר
 דינא בתר השתא אוליגן כודאי כיון דקול הכי חף להקל וח"כ
 כי הוי נמי בתרי לריעות ס"ס כיון דספק ראשון אינו כיון
 דקול בתר השתא אוליגן ח"כ ספק שני אינו אלא ספק גריר
 אי בתר השתא אוליגן או לא וכיון דבאיסור תורה קיימינן דבר
 פשוט הוא שאין איסור תורה ניתר בספק אחר ונ"מ דגם
 להחמירי ס"ס חף באיתחוק איסור בענין תרי לריעותא
 שורת הרין לאסור ודוק הטב שטעם זה בעיני ככון וקיים :

ונראה

שיש עוד טעם לאסור בחשוד למפרע שהרי
 עיקר דר' ההתר שיש לנדר להתיר אינו אלא
 דאית ליה חוקת כשרות ואוקי אחוקתיה ובר הוינן ביה היא
 גופא צריכא רבא זה שנוכר בכמה דוכתי חוקת כשרות מה
 טיבה של חוקה זו ואם היא חוקה גמורה כעין חוקת בהמה
 כחיים או חוקת פנויה או בשואה או חוקת הנוף או חוקת
 מתוך ודכוותיהו טובא ח"ד שאין זו חוקה גמורה כי אם
 חוקה דאית מבח רוב רוב ישראל כשרים ונ"מ כיון שאמרנו
 בכל מקום חוקת כשרות ש"מ דחוקה היא ולא רובא הא ל"מ
 שהרי אהרונכ"ד דחולין נשחטה בחוקת התר עומדת ואין
 זה חוקה אלא דרוב בהמות כשרות כמ"ש הרשב"ח בת"ה
 דפ"ו בהתר הנבניות הרי זו דקרו ליה לרוב חוקה דחוקה
 דאית מבח רוב הוי ע"ש וא"כ ה"כ יל דחוקה מבח רוב הוי
 וכבר ראיתי בספר חוק לישראל ב"ד סי' א' דנקיט בפשוט
 דחוקת כשרות היינו מבח רוב דרוב ישראל כשרים הם ונראה
 דכרוי שהרי בכל החוקות הסודיעה בכירור כלי שום ספק
 ואינו חוקת כשרות אינו דאי דמנה רשעי ישראל שנימי ואיך
 נאמר בכל ארס דקמי בחוקת כשר חף אי הוי מבח רוב דרוב
 כשרים הם ח"כ אכן יש להביא ראיה דחוקה גמורה הוי מ"מ
 התו' בחולין ד"א בר"ה כגון זל ועוד הוה מני למרמי ודילמא
 תשום דאוליגן בתר חוקה דהעמד האם בחוקת נדקת ע"כ
 ואי חוקה זאת הוי רוב תמי ק"ל הרי אכתי הוה שמעינן
 דאוליגן בתר רובא ויש לדמות משום דהוה ליה תמי רובי וזל
 דבתר תרי רובא אוליגן רוקא והוא רוחק דא"כ היה להם
 לבאר חף מנד אחר היה נראה להכריח בן שהרי אמרו בב"ב
 דקס"ה פסקו הר"מ בפ"ב כ"ב קמיסורי ביאה וטור אה"ע סי'
 כ"ה רוב בגול ומיעוט בעריות והכל באבא לשון הדע וכיון
 שכן חף יעויר חוקה דאפילו רוב ליכא אם לא כמ"ש רשב"ס
 סס דמ"ש רוב בגול ר"ל כעין גול שזורים התר במשא ומתן
 לעכב איש מקומו הראוי להכירו ע"ש וא"כ יל דכיון דלא
 חשמה להוה איסור לאו רשע מקרי כמ"ש הפוסקי' לגבי פיסול
 עדות כה"מ סי' ל"ד ובג"מ חשוד ב"ד סי' קי"ט חף עכ"פ
 קמייעוט בגול גמור וכן בעריות שאין להם דר' התה לא ינאנו
 וא"כ חף יעויר חוקה זו חף אי הוי מבח רוב אתי שפיר ואמר
 הישוב גם זו ל"מ שהרי כתב הט"מ בסו' ל"ד דכל עם הארץ
 בחוקת רשע וכל חכם בחוקת כשר וכיון דחוקה זו אינו אלא
 בת"ח ח"כ יל דחוקה גמורה דמיעוט דגמו שהעניה אינו
 כמני אלא דאכתי למ"ש התו' כרי"ה דחולין וכ"כ כל הפוסקים
 דחוקה שלא כתבדדה אינה חוקה ח"כ חוקת כשרות נמי לא
 נתבדדה דכשר הוא ויל דחוקת כשרות היינו דאינו עושה
 רשע אלא בקום עשה שעשה איסור וכל דחוקהר מעשה
 בחוקת שלא עשה כמ"ש הר"ן בפ"ו מי שחמו כנותן גט עת'
 אם התנחו דק"ע בחוקת שלא קיים ואי כשכח ואל"ת בחוקת
 שקיים ע"ש וכעת אין לי ביורד גמור בדבר זה טוב ראיתי
 להרב פני יוסעב בחידושי גיטין ד"ו בגי' מ"ש שמי יחפה על
 בת אחתו דפיטא ליה נמי דכח רוב הוא וא"כ אם האמת

דחוקה זו אינו אלא כח רוב ח"כ יש לאסור בחשוד דכיו
 דאיתרע רוב דאיתרע אינו כלום כמ"ש הרמב"ם בח"א סי'
 ל"ו וכבר ביארתי לעיל דרוב הפוסקים האוסרים גביות
 שניצטו מובהמה שנמצאת טריפה ס"ל הכי דאע"ג דאיכא
 רובא אין להתיר כיון דאיתרע וגם הרשב"א המתיר לפי מ"ש
 שם כמש"נת הבית והסכים עמו הפ"ח ב"ד סי' פ"א דאין
 להתיר כי אם בספק ולאחר שחיטה נטרפה דא"כ לא חשיב
 איתרע כודאי כי חס מספק הבל בחשוד דאיתרע כודאי גם
 הם יורו לאיסור והרי זה ספק גדול לאסור בחשוד למפרע כיון
 דלדבריו רוב הפוסקים אין זה חוקה כיון דאיתרע :

עוד

נראה לי טעם אחר לאסור בחשוד למפרע שהרי
 גבי איסור מצידק הרין חף כלא איתרע לא סמכינן
 אחוקת כשרות שהרי כתב הר"מ בפ"ג ובפ"ח ובפ"י י"א מה'
 מאכלות אסורות דכח"ל י"ן ובש"ר אין נקמים מכל ארס אלא
 ח"כ היה ארס כשר ומחוס ככשרות ולמד כן ממ"ש בפ"ו אין
 לעמירי ימ"ח הח"ג אין לוקמים כסודיא אלא בן המומ' ואף
 שהראב"ד השינו מ"מ מירי ספק לא נפיק וכ"ש שהטור יד'
 וש"ע בסי' ס"ה כתבו בדברי הר"מ ואף להש"ך והפ"ח שכתבו
 ב"ד סי' קי"ט דגם הטו' וש"ע לא פסקו כר"מ כי אם בענין
 שחיטה דריני שחיטה רבים הם ובהרף עין ארס שוהה ודורס
 ע"ש מ"מ בשוחט כבר מודו ליה וכבר קראו ערער על המנהג
 שכל הפושט ירו ליתול סמכא נותנין לו באין מבין וחוקר דבר
 אם מוחוק בכשרות או לא כמ"ש הכנה"ג ב"ד סי' א' ע"ש
 וכיון דחוקה זו לא סמכו עליה בסתם דלא איתרע אין נסמוך
 אכן להתיר דאיתרע דכאיתרע גם הראב"ד יורה דלא סמכינן
 עליה ובעין זה כתב הרש"ר סי' ק"ז ע"ש ואוקי באיתרין
 גם ראיתי בת' גאונים בתראי סי' י"ד ת' להרב בנו של הכ"ח
 שכתב טעם זה לאסור למפרע בחשוד ואף שהב"ח אביו השיב
 דכי קול דלא סמכינן אחוקה אינו אלא לכתילה משח"כ
 לאסור בדיעבר ע"ש אף לדין אין זה תשובה דהתם אינו אוסר
 בדיעבר כיון דהחוקה קלה כמות שהיא לא איתרעא אכל
 באיתרע דגרע טפי דאין התר כי אם מבח תוקף החוקה
 וכיון דחוקה קליט טובא אינו מן הרין להתיר שהרי זה כרוב
 דאיתרע דאינו כלום ואפשר דקיל טפי מרוב סוף דבר מכל
 מה שנתבאר החכם עיניו יחוו דאין מקום להתיר בחשוד בכל
 מה ששקט למפרע והעיקר לאסור כי אם זאת כמ"ש הב"ח
 בסו' קי"ט ביצאת טריפה ואינו ברור דמויד היה דקול
 דמעבירין אותו ואינו נאמן לומר שונב הייתי דאי אית ליה
 הבהא מהכשירות יותר דיש לאסור גם כן למפרע ונמשך אחריו
 בת' מבח דקס' סי' ע"ג אין להחמיר כולי האי כיון דאינו חשוד
 ודאי דאפשר דשונב היה ואתמ"ל מויד היה אפשר עכשיו
 כצעה רשע ואף אי היה רשע מקדם אפשר דלא אירע לו פיסול
 ושחט כסכין יפה ומה גם שיש מתירים גם בחשוד גמור כל כי
 האניש להתיר ודרך אגב עמדתי בתשו' עבודת הברשונים סי'
 ה"ד ששאל כמ"מ ששחט וכדן ר' עננים והכשירם ושוכ דקן
 בודק אחר ומצא סירכא בעגל ראשון והודם השוחט דשונב
 היה אם יש לאסור גם האחרים והשיב להתיר מראיות השאל
 דאינו צריכים חיוון ואע"פ כן אחרתי לתקוע יתדות בדברי
 קרשו לפי שראיתי בת' צמח דקס' סי' ע"ג דברים שמתוכן יש
 מקום לטעות ולומר שיש לטרוף שאר העגלים שהרי כתב
 דאע"פ שיש הוכחה ששנב כיון ששעב ולא בדק שפיר חשוד
 הויע"ש וא"כ הכא נמי יש לחוש שלא בדק שפיר גם בשאר
 עגלים אח"כ אברא שהרב כתב דכשוחט לאחרים אין ארס
 סוטה ולא לו ואוקמינן אחוקתיה ולא אסרינן כלים למפרע
 הרי שחלק בין דקן לעצמו לדברך לאחרים בלי ד"ה לענין
 זו דלא אסרינן כלים למפרע אכל להכשיר מה שברק אחר
 דאיתרע חוקתיה לא מחלקינן בהכי כי באמת סברא קלושה
 לחלק

לחלק ככך בענין שנגב ע"כ תורף דבריו וק"ל דבריו דאי
 כ"ד היה כשחט לאחרים א"כ לפי מה שחילק דגם ה"נץ לא
 התיר כי אם למפרע ולא לעתיד א"כ כ"מ לאסור ואיך העלה
 להתיר והביא ת' ה"נץ לבאר שמדבריו היה חקום לטענת
 ולאסור ואדרבא איך האיסור כי אם למה שביאר הוא כמה
 שינא לחלק כזה ואי ר"ל דאע"פ שיש לחלק כן איך להחמיר
 הוא תימא דהיה לו לבאר הפני מה וגם חכ"ל לחלק כדי לרחות
 דבריו ואי כ"ד היה כשחט לעצמו כ"ש למה שחילק דאי
 אפרין למפרע כ"ש שיש לאסור מה שחט א"כ ודבריו צ"ע
 אם לא שחט לשון :

ובי"ב

איך ספק גם להתיריים כחשוד למפרע אם העירו
 עכשיו שיה כחשוד הרשע הוציא טריפה דלכ"ב
 כל מה שחט כתוך זמן הוא אסור כמ"ס ה"ח והוא מוכרח
 עכ"פ בת' הרשב"א ואף כפיסול עדות דחמיר קול אם העירו
 כתשרי שעבר עבירה בנפשו כל מה שחשוד מניסן ואילך בטל
 כמ"ס בטח"מ סי' ל"ד וכ"ש כחשוד ואין בדבר זה ספק או
 מחלוקת כלל :

סימן י"ב אף

את זה חל עלי חובת ביאור למה
 שבארנו דכשחט שנטל קבלה
 ושכח הדינים שיש לאסור למפרע וכן כחשוד אם ה"ר כשכח
 דיני שחיטה וכן כשנחשד על השחיטה אבל כשלא שכח כי אם
 דיני בדיקת ריאה וכן כשנחשד באיסור טריפה ולא בנבילה
 אם יש לאסור למפרע גם ככה"ג שהרי ל"ל דכל עיקר הטעם
 לאסור למפרע היינו משום דהוי תרי לריעותא וזה לא שייך כי
 אם באיסור נבילה דבהמה כחייב בחוקת איסור עומדת אבל
 באיסור טריפה קול' כשחטה בחוקת התר עומדת אין כאן
 תרי לריעותא כי אם תרי לטיבות חוקת שנטל קבלה או חוקת
 כשרות וחוקת כשרות הכהמה כיע"כ נראה דאין חקום
 לאסור למפרע כשכח דיני בדיקה או נחשד על הבדיקה וס"ר
 להפ"ת והפלתו ביד סי' א' שחילקו כן ונראה דהכריע שהן
 נכונים בעצמם :

אך

את זה תמהני להרש"ם כ"ד סימן ת"א שב"ד היה
 חשוד בבדיקת ריאה ולאסר הכלים למפרע מתוך ת'
 הרשב"א דסיון תר"ט גם בתשו' ג' אונ' בתראי סימן ל"ד אסרו
 הכ"ח וכנו למפרע כחשוד על הטריפה גם בת' צמח צדק סי'
 פ"ג אסר ג"כ כחשוד על הטריפה למפרע וכ"כ דעת ת' עבוד'
 הגרשוני סימן כ"ד והכנה"ג כ"ד סימן א' הנהבי את ת' ע"ש
 ויש לתמוה עליה' חכ"ל הא והרי הכנין אב שלהם הוא תשוב'
 הרשב"א והרי הרשב"א כחשוד על בדיקת הסכין הוא שאסר
 דהוי תרי לריעות' אבל באיסור טריפה חכ"ל לאסור בלי טעם
 כלל ומה גם שבת' הרשב"א חבואר כן שהרי כתב שחשון זה
 וראי חשוד הוא שאינו בודק סכינו וכיון שכן אף מה שחט
 למפרע אסור דבהמה כחייב בחוקת איסור עומדת נראה דאי
 היה חשוד על הטריפה בחוקת התר עומדת שורת הדין
 להתיר וא"כ יש לתמוה לכל הפני אשלי דברבי אף לא השגיחו
 דברבי הרשב"א ואסרו את המותר טוב פתישכתי דברך וחוי
 הוית דלך מ' וגם לא פלוגי הנהו רבנן עם הפ"ת והפלתו לא
 זה הדבר דבחקום אחר ביארתי דחשוד על איסור טריפה
 חשוד גם על איסור נבילה דנבילה וטריפה חדר לאו חשובי
 והבאתי ראיות על זה ומכללם ת' הרשב"א סימן ד' שכתב
 טבח שינאת טריפה מתחת ידו אסור לאכול משחיטתו הרי
 דעל חשד טריפה אסר שחיטתו וא"כ חשוד על הטריפה הרי
 נחשד גם על השחיטה וכשחיטה יש לאסור למפרע כיון דהוי
 תרי לריעות' חש"כ כשחט שנטל קבלה ושכח דיני בדיקת
 ריאה לכד אין ספק כלל כשחיטה כי אם בטריפה וכיון דבחוק'
 התר עומדת יש להתיר למפרע וכו' הוא שחתינו הפ"ת
 והפלתו ונרקו כל דבריהם כיון הבאר גם זה מן ההוכחות

למה שהעליתי אם דחשוד על הטריפה חשוד וכל השחיטה דאי
 לאו הכי כל דברי רבותינו האחרונים שאסרו למפרע על חשד
 טריפה אין להם יסוד כלל אלא וראי דכשחט על חשוד על
 הטריפה חשוד על השחיטה וכאמור ואיך שיהיה נקטין כשכח
 דיני בדיקת ריאה ונטל קבלה להתיר למפרע וכחשוד על
 בדיקת ריאה לאסור למפרע אם שחט אבל אם בדיק לכד ולא
 שחט יש להתיר גם כחשוד כיון שאין בו חוקת איסור וכמו
 שנתבאר :

סימן י"ג אלא

דאכתיוש לנדר בכל מה שנת'
 לאסור למפרע כחשוד ובשכח
 הדיני וחשו ההרגש אף שנטל קבלה משום דהוי תרי לריעות'
 תינח לאסור הכשר שחט כיון דבחוקת איסור קיימה אך
 בכלים שבטלו ההם הכשר מהי תיתי לאסור דאדרבה כי כאנו
 לאסור' בספק מנח חוקת איסור הכשר שבטל בהם הדין כותן
 להתירם ולאוקמוכהו אחוקתיהו דקודם שבטל בהם בחוקת
 כשרים הם עומדי' וחכ"ל דאולינן בתר חוקת הכשר ולא בתר
 חוקת כלים וכתב דאכתי כיון דהיה חוקה נגד חוקה כמאן
 דליתנהו דמו ובתר השתא אולינן גם בלי חוקה כדקול' כרב
 דאמר הרי היא בוגדת לפניך אף בלי חוקה כלל גם זה אינו
 שהרי הו"ל חוקת כשרות הכלים וחוקת כשרות השוחט להתיר
 נגד חוקת איסור הכשר וקול' ככה"ג סמי חדא בחקום תרי
 כמ"ס בפ' המדיר גבי מומים ה"ג מה"ט הו"ל לאסור הכשר
 ולהתיר הכלים ואילו הרשב"א וכל הפוסקי' נקטו כפשוט לאסור
 הכשר והכלים וכנון דא נריכה רבא וראיתי להט"ז שנגב ש
 כזה והביא דאיה ממ"ש רש"י בניסן דל"א גבי מקוה שנמדד
 וזל כל תרומות וטהרות שנשתמשו בהם בכלים ואנשים שטבלו
 מטומאתם טמאות ע"ש הרי להריא דאע"פ שיש לתרומות
 וטהרות חוקת טהרה כיון שנגב בהם כלים ואנשים שטבלו
 במקוה זה דאיתרע לא מהני בהו חוקה ובתר חוקת טונואה
 אולינן ודבריו נכונים ולא נכרחה אלא שלפי שראיתי בס' בית
 יעקב סימן ד' שתמה על דבריו וזל ולא הבינתי תאי אולמיה
 הא דמס' ג' ניסן הרי הפוס' עצמן הקשו במקוה ותינו ג'
 תירונום לחלק וא"כ היינו הפלפול דלעיל ע"ש ואינו יודע היה
 הוא פה וכאמת דבריו אלו צריך תלמוד לדעת מאי קאמר
 ומ"מ גם בת' נרה פירש כן רש"י ב"ה כל הטהרות שנשתמשו
 בכלים שטבלו בו ע"ש ונראה שלמד כן ממה ששנינו כל טהרות
 שנעשו על גביו דאי קאי על הטמאים שטבלו בו הו"ל למיתני
 כל מי שטבל בו טמא אלא וראי דריכותא קמ"ל דגם טהרות
 שנגעו בהי שטבל שם טמאות וראיתי להב"ח בת' סימן א'
 שהשיב להט"ז כזה דמהי תיתי להתיר כלים אחר שהכשר אסור
 ואין צורך לראיה ע"ש ואחרי המחילה נריכה לפניך דהכשר
 אסור מספק כיון דבחוקת איסור קאי אבל הכלים דבחוקת
 התר עומדים הו"ל להתיר דקול' דאולינן בתר חוקה להתיר
 ולהחמיר ואף אחר שהביא דאיה ברורה היא גופא ק"ל מה
 טעם לאסור כאן בכלים וכן במקוה שנמדד דמטמאין טהרות
 שנגעו בכלי' ואנשים שטבלו בו והוא מוכרח נמי שהרי חתני
 בה שם הכריתא ר"ש אומר ברשות היחיד תולין ש"מ דלת"ק
 שורפין וא"כ ע"כ דלאו דברך דמוי לטבילה כהרם וכלים אינו
 כי אם כשהטו שנגעו בהם אף עכ"פ לנו לדעת חכ"ל הא
 דכל כי האילאז תרי לריעותא הוי וס"ר כתב הר"א ח"ב
 סימן כ"א ששאל על זה והשיב דכי אולינן בתר חוקה היינו
 כאותו דבר שזלר בו הספק כגון כספק נגעו הטהרו כטומאה'
 או לא נגעו חש"כ ספק נדה שנגעו בטהרות שאין הספק
 בטהרות כי הוי דניול בתר חוקה דידהו דטהרות נינהו
 ע"ש :

ואחר

החפוש ראתה עיני שדבריו הרא"ם הן הם דבריו
 שהוציא כחידושו לעינינו לדל"ו בבי מ"ש רבא
 אחר

כדברי רב ברע"ט. דקידושין דאמר הרי היא בוגרת לפניך
 וע"כ כי הוי חוקה דטמא נגד חוקת מקוה וחוקת מקוה
 איתרעה חור הדון למאי קול דביתר השתא אולנין בודאי ולא
 מספק ואף שמואל מורי בתרי לריעות' כיון דחסייע ליה חוקת
 טמא דביתר השתא אולנין כח"כ ברע"ט דקידושין משא"כ
 כס' טהרה ואיתחוק טומאה ולא שייך ביה ביה ביה השתא אולנין
 אין טומאתו בודאי כי אם בספק. ומכאן ראייה למ"ס לעיל על
 זה ויש להשיב דכל ספק אוקי אחוקתיה הוי ודאי כח"כ התו'
 בתוכות דכ"ב ע"ש ואיך ק"ל עדין מדברי ר"ש שאמר בריש
 דנה דגם בתרי לריעותא אינו טמא ודאי כי אם מס' ואפ"ה
 קתני ברשות היחיד תולין ולדברי התוספות הו"ל לטהר לבתרי
 גם זה אינו דהספק פומאה. ברשות היחיד הלכתא במורי לה
 המטהר כמ"ס בטומא דכ"ב אע"כ דבחוקת טהרה קאי
 בדמוכח שם וכן כתבו התוס' בדוכתי טובא ועיין בתוס' רש
 נדה וע"כ ס"ל לר"ש תולין משא"כ בספק טהרה ונגע
 בטהרות :

אך את זה קשה לי שראיתי להרמב"ם בחידושי לעירובין
 בהך סוגיא גבי מה שהקשו שם בבבא דר"מ אדר"מ
 דגבי תחומין הו"ל מספק. ונביא נביא"ל כלילה מטהר בספק
 הקשה בשם התוס' דמאי ק"ל דשאני גבי עירוב דבבבא קאי
 בחוקת בית שלא קנה עירוב מספק נגד חוקה ותיירץ בשם
 סתום. דכיון דודאי עירוב ואין הספק. אלא אם נטמא הא נפק
 נבבא מחוקת בית זה וכו' ע"ש הרי שכתב בשם התוס' דודאי
 נגע וספק טומאה ספק החוקה וזה פותר דברי התו' שלפנינו
 שוב ראיתי שזה שכתב הרמב"ם בשם התו' הם סן דברי התו'
 בהך סוגיא בגל"ס כד"ה אחר רבי ירמיה שזרדו כן שכתב
 וז"ל וכו' ואי הוה אחרית דחוקה שלא עירב לא חשיב ליה
 הש"ס חוקת אתי שפיר ומיהו רש"י פירש לקמן וכו' והכא נמש
 ז' וכו' מכאן מדבריהם דאף שזרדו כרי לישב מה שהקשו
 דלא חשיב כה"ג חוקה והיינו כדברי הרמב"ם דודאי נגע
 מפיקע החוקה אע"כ בטלו דעת זה מפני פרש' שמדבריו
 נראה שאין לחלק בכך וא"כ דברי התוספות דלעיל קיימי ג"כ
 למה שהעילו עיקר כרטי' דגם בודאי נגע מהני החוקה אלא
 שהרמב"ם חולק עליהם ותפס עיקר סדר שדחו התוס' דודאי
 נגע מפיקע כח החוקה ותו' ל"ק דברי התוס' ואף גם זאת
 למדנו דגם רש"י קאי בשיטה זאת דגם בספק טומאה ונגע
 ודאי אולנין בתרי חוקה וכו' דספק טהרה הוא טמא מספק וכי
 נגע בטהרות הם טהרות :

אך את זה תמהני להרמב"ם כמ"ס עור שם בהך סוגיא
 גבי מ"ש התם תרי חוקי לקולא שפירש דאידי בתרי
 ותרי ונגמיה עליו דמי הוקיקו לרש"י לפרש דברי רבא בדאיכא
 ספא והתם שתי כתי עדים ותיירץ בשם התוס' דס"ל לרש"י דכל
 זליכא עדים הא ודאי הלימא טובא חוקת עירוב שהיה בחוק'
 טהור ולית לן לא שבחי בתרי חוקת נבבא שלא עירב אבל
 כאיטת שחצירה כנגדו לא תשבחינן בתרי חוקה לקולא
 וכו' ע"ש הנה נראה דלרש"י כל דלא הוי תרי ותרי לא חשיב
 חוקה שלא עירב והיינו ודאי כטעמי הרב שכתב אח"כ והדבר
 קשה שהרי אח"כ תריצין רבא דרבי יוסי אדר' פירש רש"י דבני
 עירוב הוי חוקה דעירוב נגד חוקה שלא עירב וכדרכנן להקל
 והיינו כשיטת התוס' דגם בספק דלאו תרי ותרי חשיב חוקה
 אע"כ דהוי ודאי נגע ואף שהיה מקום לישב בדברי דוחק אין
 ראוי להאריך בדברי דוחק וכו' ע"ש :

והנה ראיתי להר"ש כפ"ב דמקוואות מ"ג שהביא מאי
 דתני בתוס' כ"ב מקוואות שאין בהם מ' סאה
 ונפלו ג' לובין לתוך אחד מהם ואין ירוע לאיזה מהם נפל
 ואח"כ ירדו גשמים ונתחללו דבי יוסי ואומר אומרים לו שלא
 עכול ואם עכול ועשה טהרות טהורות וכו' ופרש' דרבי יוסי
 לטעמים

אחר התם תרי חוקי לקולא כתב כן בשם הר"ם בה שניאור
 אבל דעת הרמב"ם שם וז' ואנו פירשנו בה' נדה דהטעם דלא
 אולנין בתרי חוקת טהרות משום דכיון דודאי נגע בהם בקצ
 חוקה מינייהו כח"כ גבי שליה בכית עכ"ל גם בחידושי
 לרע"ט דקידושין בפלוגתא דרב ושמואל עמר על זה והולק
 כדרך זה גם התוס' ר"ה שם חילק כן גם הרמב"ם א"כ בריש נדה
 חילק כן אך ראיתי בחידושי הרמב"ם בריש נדה שכתב בשם
 יש מפרשים חילוק זה ודחאו וע"ש וא"כ נראה שדעת הרמב"ם
 לחלק כדברי הר"ם בר שניאור והרא"ם ואיך שיהיה כבר נתב' **אך**
 באר היטב דאין צד להתיר הכלטוב שכתבו כשר שנאמר מס'
 לתר כראית' ליה ולתר כראית' ליה האף חתנה חוי הויית שאין
 זה חוסכם שנהה ראיתי להתוס' כעירובין דל"ו גבי מ"ס רבא
 אחר התם הט' דרבי יוסי העמוד טמא על חוקתו שכתבו וא"ת
 והא רבי יוסי טמא אפילו טהרות אם נגע בהם וכו' רא"כ
 אדרבא יתא אוקי טהר' על חוקתם וז' דבספיקא דרבנן וכו'
 אבל טהרות הורי רבי יוסי דלא טמא חיונין וכן איתא במקוואות
 ורבי יוסי מטמא בספק ליטהר טמא לטמא אחרים טהור ע"כ
 הנה מתבאר שדעתם דאע"כ דטמא שטבל בספק אם נגע
 טהרות אע"כ דהוי ודאי נגע וגם שאין הם' נולד בטהרות
 כי אם במקוה אעפ"כ אוקמינן בחוקת' טהרות הפך כל
 דברי הראשונים שזכרתי והראיה שהביאו אינה מוכרעת דכי
 תני רבי יוסי דלטמא אחרים טהור היינו בודאי טמא וספק
 נגע באחרים וכן פירש הר"ם שם והרא"ם בפירושו המסנה
 וכדבריהם איתיה להדיא בפ"כ דירוש' מ"ד פ"ג היה ידו
 טהרות וכו' ע"ש אבל אה"כ דלרבינו יוסי טמא ודאי שנטהר
 בספק כיון דס"ל לרבי יוסי דטמא כיון דבחוקת' טמא עומה
 א"כ כי נגע בטהרו' דהוי ודאי נגע וספק טומאה פקע חוקת
 טהרות א"כ כיון שאין הם' נולד בטהרות לא אולנין בתרי
 חוקה כדברי הר"ם בר שניאור אלא שה' ז' דלא ס"ל לחלק
 בכך פשיט להו' דגם בספק טבילה אם נגע בטהרות טהרות :
דן אמת שקשה לדבריהם שהרי במתני' דמקוה שנתדר
 טובא בריש נדה שנינו מקוה שנתדר ונמא חסר
 כל טהרות שניעשו על גביו להפיר. שחלות ואמרו הטעם
 דאוקי טמא על חוקתו ולדבריהם לגבי טהרות שנגע הו"ל
 לטהר כיון דבחוק' טהרה קיימי ואילו מדתני כל טהרות נראה
 שהיינו טהרות שנגע הטובל שם וכן פרש' שם ובביטון דל"א
 כה"ס כשהו' לעיל ואף א"ת שהם מפרשים כל טהרות דר"ל מי
 שנטהר על ידי חוקה והיינו גמי אדם וכלים שהיו בחוק' טמא
 אבתי קשה שהרי מדפליגי שם כדביתא ר"ש דתני ר"ש אומר
 ברשות הרבי טהרות ברשות היחיד תולין ש"מ דלת"ק תרומה
 טהרה שנגע בהם טמא שטבל במקוה זה שורפין ואילו לדברי
 התוס' הם טהרות לגברי דמקמינן אחוקתיהם דטהרות הם
 אכן אחר הישוב הא' ל"ק שהיו ששהעלו דלת"ק כיון דהוי תרי
 לריעות' ודאי טמא משיינן ליה דאיכא ובודאי טמא פשוט
 דמטמא טהרות ואין חוקתם' מהני כלל שהרי זה כנגע כשרן
 וכל דברי התו' איכא דמטמא חיוני ליה מספק כיון דבחוקת טמא
 קאי דע"כ ט' טומאתו מספק וע"כ כ"ו בתלבלל היענין לדבר
 דקאי בחוקה טהרה כיון טהרות דהר דינא לטהרם מה"ט
 גופיה דאזיל בתר חוק' ואין להשיב דאין בחוק' טמא כלי חוקת
 הטר דמקו' כלל מהני חוק' הטהור כ"ש בתרי לריעות' דהוי חוק'
 טמא נגד חוק' מקוה דאף דאיתרע חוקת המקוה הו"ל לטהר
 בטהרו' כיון שהם בחוקת טהרות ואי בתרי לריעות' מוסמאי
 להוכיח דאשבינן לטובל שם לודאי טמא חכ"ס שיש לומר
 להחוק טמא וטבל בספק ואין חוקה למקוה דהוי כודאי טמא
 הא כתי' ל"ק שכבר ביארתי לעיל דהטע' בתרי לריעות' דחשיב
 בודאי איסור או ודאי טמא היינו דמעיקר דרון כל ספק
 דלמפרע קול' בתר השתא אולנין אף להקל כל דליכא חוקה

לשחיטה דליטזר טמא ולטמא אחרים טהור ע"ש והם הן
 רכבי התום' ורש"י לרכבי יומים גם בוראי נגע וספק טומאה
 מהני חוקת הטהרות לטהר אכן ראיתי להרב השנה להלך כפי'
 מ"ה הקוואלות ה"ו דנקיט כעשויט כשיקול דעתו דודאי נגע
 גם רכבי יומי טמא כשנגע בטהרות וכדחך בפירוט התו' הללו
 וטוב הכיול דרכי הר"ש ותמה עליו לפירושו דכודאי נגע אך
 יטהר רכי יומי והנ"ע דעם שדעתו דעת גדולים כח"ש לעיל
 ח"מ אין מוז תימא כלל אם הר"ש חולק על זה והרי כתבאר
 שגם דעת התום' ורש"י כן ואיך שיהיה כתבאר דלחתום' ורש"י
 והר"ש יש להתיר הכלים בשכח הדינים אחר שנטל קבלה וכן
 כחשוד כיון שהכלים בחוקת כשר הם ולשאר הפוסקי' שוכרתי
 יש לאסור גם הכלי' והנה אמת דלמה שביארתי דכתבו לריעו'
 כיון דהוי ודאי איסור גם התוספו' מודו ח"כ גם להתום' כאשרו
 הכלים והראיה שגם רש"י פירש נבי מקוה ראש נגע בטהרות
 נטמאו אלא שכל' דכשכח הדינים ונטל קבלה דאיכא ס"ס
 ח"כ אין סכרא כלל דלהוי ודאי איסורו וכיון דאסור חספק יש
 להתיר הכלים לדעתם והוי סניף גדול מאחר דכלא"ה יש
 מתירים גם הכשר אך כחשוד דאין בו ס"ס אינו רואה בטעם
 זה כדאי להתיר הכלים :

ואולם

חטעם אחר הים מקום להתיר הכלים גם
 כחשוד ח"ש חרש"ך ח"א בדיון כוליה שיהיה בו
 ספק אם הגיע בו הלכות עד החריץ או לא אחר אית הכשר
 דהוי ספק תורה ולהחמיר והתיר הכלים חטעם דהוי ס"ס ספק
 אם הגיע עד החריץ ואתמ"ל הגיע לחריץ שזה לא יתן טעם
 בכלים ע"ש וח"כ לדבריו ה"כ בשכח הדינים וחוסה הרגשה
 וחשוד דכל איסורם לחפרע מכה ספק ח"כ לגבי כלים הו"ל
 ס"ס דקול להתיר גם כשל תורה אך קושטא דמילתא שאין
 בטעם זה ספק כלל להתיר כלים שדרכי הרב אלו מרובין
 אינדי וכבר ראיתי בת' למהר"ע יחושע שתמה עליו מ"ת
 הרשב"א כסיומן ר"ח שכתב בשוחט שנמצא שאינו בקי בדינים
 דיש לאסור הכלים והכשר חספק דטמא אירע לו איניה פיסול
 חדינים שלא ידע והכשיר ע"ש הרי שאמר הכלים גם כספק
 והנני יוסף להפליא שגם מת' הרשב"א סימן תר"ט ותר"ך
 שאמר כחשוד לחפרע הכשר והכלים הם הפך דרכי הרש"ך
 דכבוד דאיסור החשוד לחפרע הוא חספק ואף ע"פ כן אשר
 גם הכלים ואף שיהיה מקום לישב דרכי הרש"ך ח"ת' הרשב"א
 אלו ע"ש מה שכבר ביארתי דתרי לריעותא איסור ודאי השיב
 ולא איסור ספק כח"ש בריש גרה וכיון שכן מעיקר דיון יש
 לאסור הכלים גם כספק שפיקא שהרי חספק ראשון אינו ספק
 כי אם ודאי איסור ולגבי כשר איסור בוראי וח"כ לגבי כלים
 אין בהם אלא ספק גריד שמה יתן טעם כתבשיל וספק תורה
 להחמיר משא"כ כגדון הרש"ך דאין בו תרי לריעותא כי אם
 ספק טריפה ולא איתחוק איסור הוי ס"ס וצ"כ התיר אכן אחר
 הישוב אין זה נכון שהרי ח"ש הרשב"א כסיומן ר"ח דיש
 לאסור הכשר והכלים שאין כאן אלא ספק אחד אם אירע לו
 פיסול כחה ששחם לחפרע נראה להדיא דספק שמה יתן טעם
 כתבשיל לא השיב ליה ספק הן נסתד דרכי הרש"ך ומה גם
 דחשת' דסימן תר"ט ותר"ך אינו רואה בהם בכיורו תרי
 לריעותא שהרי כבר ביארתי לעיל דכי קול כתרי לריעות' דהוי
 איסור ודאי עיקר הטעם הוא דקול' כתר השתא אולינן ואליו
 כחשוד שאין חספק ככל ענין תרי לריעות' שהספק במקוה
 וחבית ושכח הדינים אם החריון במקוה והחמילות בחבית
 והשכחה בשוחט שנמצא עכשיו לא נולד בהוכי אם מעכשיו
 או גם מקדם נולדו וכיון דקול' כתר השתא אולינן הרי הם
 בוראי שחוק' נולדו משא"כ כחשוד שאין חספק מעכשיו הוא
 שנחמד על ידי מה שצעה ואין חספק בו כי אם אי אמרינן
 כחו מעכשיו הניחא נבלה וטריפה גם מקדם פניח וכל כי

האי זל דלא שייך ביה לומר כתר השתא אולינן כי איכא דנידוק
 ביה דחשיב כודאי איסור אלא דכי קול לאסור היינו דבל כפק
 דלמפרע בפקום דאיתרע החובה ספק גמור הוי וכשל תורה
 להחמיר וכיון שכן כיון שאמר הרשב"א דחשוד גם הכלי' קויה
 נשמע דלא חשיב ליה לס' שמה יתן טעם כתבשיל דאם איתא
 להא הו"ל להתיר כיון דהוי ס"ס וכיון דאמר נשמענייה וכן
 דאם הפך דרכי הרש"ך ומיהו יש לדמות למה שכל' דרעת
 הרשב"א יותר כרעת רוב דבותינו קאחרונים דגם בס"ס
 באיתחוק איסור חשיב תו ל"ס חת' דסי' תר"ט ותר"ך דהתם
 שאני דאיתחוק איסור דכהמה בחייה בחוקת איסור יצוהרת
 משא"כ בת' הרש"ך דנ"ד היה באיסור טריפה דקול בחוקת
 כסירה יצוהרת דאף באיתליד ריעותא ולא השיבה להתיר
 חספק ח"מ כיון שאין ס'ס איתחוק איסור פשוט הוא לכ"ע
 דכ"ס יש להתיר הכלים אלו שכבר ביארתי דמת' הרשב"א
 כסיומן ר"ח לית נגר דיפיקניה לישב דרכי הרש"ך ואין ספק
 שנעלם מחמו עוד תמיה אני עליו שהרי כתבו התום' והרא"ש
 והמרדכי כפ' אין מעמידין גבי ח"ש כ"ע לפנס מותר דכתם
 כלי גוים מותר חטעם דהוי ס"ס ספק אם נשתמשו בו כיון
 אולא ואתמ"ל בו ביום נשתמשו ספק אם נשתמשו בדבר שהוא
 פוגם ע"ש ומה"ט כתב המרדכי הביאו הכ"כ ביד סימן קכ"ב
 לאסור סבינים וכלי ישראל שהיחם כבית גוי וחור ולקחם בו
 ביום דכפי האי לובא ס"ס ע"ש ואילו לדרכי הרש"ך כלא"ה
 איכא ס"ס פ' אם נשתמשו בו ביום וס' אם נשתמש בדבר
 הפוגם' אם איתן טעם כתבשיל אלא ודאי דספק אם יתן טעם
 כתבשיל אינו ספק כלל וגם בעיקר ס"ס שכתב הרש"ך יש
 להשיב עליו מכהתא אנפילא שאין צורך להאריך דלמה שאבאר
 כסיומן החכם עינוף יחזו דכל הפוסקים חלוקים על זה והוא
 כאחד ואין להתיר אף לעשות סניף כדבריו להתיר ואין בדבר
 זה ספק ואף שראיתי להר"ך כפ' ח"מ גבי פת פורני והרובש
 בת' שהוכר גבי פתם כלי גוים אינן כלי יומן גם ספק זה
 דשמה לא יתן טעם כתבשיל בכלל הספיקות התם כיון שיש
 ס"ס גמור הזכירו ג"כ בפקי דבריעי דסניף מיהא הוו אכל
 ספק זה במקום ס"ס גריד גם הם מודו דספק זה גרוע הוא
 ולא יועיל להתיר איסור תורה בדמוכת דרכי המרדכי
 שהבאתי לעיל :

סימן י"ד אך

את זה פשטן לבאר אם יש לאסור
 בשכח וחשוד בכלים שאינן בני יומן
 על מה ששחט לחפרע שול' דכיון דלא אסרה תורה לא קריה
 בת יומא דשאינה בת יומא משום גזירה חטו בת יומא כח"ש
 כפ' דע"ו וכ"כ הפוסקים ח"כ כיון דאיסורם לחפרע כספק
 דינו לאסור כלים בני יומן דהוי חר"ת אכל שאינן בני יומן
 דספק דרבריהם להקל א"ר לא שניא וראיתי להרשב"א חר"ת סי'
 ל"ח בדיון כוליה שנפל בה ספק אם הגיע הלכות עד החריץ
 שכתב דאעפ"י שהכשר אסור חספק אין צורך לשכור הכלים
 חספק כיון דסתם כלים אינן בני יומן וטעמן פגום ואעפ"י
 דגורו בקדירה שאינה בת יומא חטו בת יומא ה"ר באיסור
 עדין ולא באיסור' ספק והכייל דמות ראה ח"ש הרא"ה הביאו
 הפ"כ ביד סימן קכ"ב דקדירות ישראל שצמדו בבית הגוי
 חשהא אותם מעת לעת ומותר הרי דאע"ג דאם ידענו כודאי
 שנשתמש בהם גוי אין להם תקנה מ"מ חספק מותר' כשישאל
 אותם מעת לעת ע"ש וכעין ראה זו יש להביא עוד ראה
 לדרכיו ח"ש המרדכי כפ' אין מעמידין כיון תת' לר' בשם
 הר"ש שורה שהניח פכיה גוי עד למחר יש להתיר דהעמד
 יורה אחוקתה ואיסור לא נשתמש ואף אי נשתמש כיון שאינה
 בת יומא הו"ל ספק איסור דרבריהם ולהקל עכ"ל הביאו הכ"כ
 שם בקצור ואי שייך לנזור כשאינה בת יומא חטו בת יומא גם
 כספק הו"ל לאסור אלא נראה דלא נרינן חטו בת יומא כי אם
 בוראי

שמרן הכי' ומור"ם וקצת מרכבי האחרונים נקטו כדבר להקל
וכ"ל דתפסו עיקר ד"ם אם נשתמש ספק במור היו וא"כ הרי
יש כאן ספק מלכד הספק ספיקא להתיר ולא ליכעבי הכשר כלל
ואי קשה הוא על הכי' נקיט כן גם בדעת המדרכי :

שוב נתיישבתי בדבר ורואה אני דהעיקר להקל כמ"ס
ולא מבעיא לדעת הר"ם והרא"ם דס"ל דספק
נשתמש ספק במור היו ולדבריה' מדינא יש להקל גם בהחזיר
בו ביום כמ"ס לחוד רל"ד ס"ס זה לס"ס דסתם כלי גוים דהת'
הכל שני השפיקות גם לנדרוי ההתר על כל פנים הכלי נרדף
הכשר רעל ספק' נשתמש היום או מוקדם אף לנדר נשתמש
מוקדם נרדף הכשר ההלי' שנשתמש בו אינו אף שאינו כ"י נרדף
הכשר כמ"ס גזירה שאינה בת יומא וגם כמ"ס שמה נשתמש
בדבר הפגום אף אמת"ל כודאי כן הכלי נרדף הכשר כמ"ס
מור"ם בסיומן ק"ב ס"כ בשם יש אומרים ע"ס מה שאין כן
כמ"ס דכלי ישראל שהניח בבית נוי והספק ראשון דהיינו אם
נשתמש אמת"ל שלא נשתמש פשוט הוא ראין נרדף הכשר כלל
ואף דלספק שני לכל הנדרים נרדף הכשר לנדרוי מור"ם בסיומן
ק"ג ככר כתבו הש"ך והפ"ח בכללי ס"ס והוא מוסכם דה"ס
דספק א' עכ"פ אסור מדכריהם ולספק שני שרי גם מדכריהם
חשיב שפיר ס"ס וש"י וה"כ דכותא ואף שלדירי דכרי מור"ם
דסיומן ק"ג אינו מוסכם לדכרי היום בע"ז דע"ז כד"ה מכתב
ואילך לישארי וכן מדכרי הרא"ם שם בפסקיו יש להוכיח דכלי
שבשל בו איסור פגום אינו נרדף הכשר כלל וא"כ ס"ס זה בכלי
גוים הרי לספק אחר יש להתיר גם הכלי ואעפ"י כן הנריכין
הכשר ומה בין זה לכלי ישראל שהניח בבית גוי ע"ס כל זה
שנא ושנא דכלי גוים בספק אחד נאסר הכלי מדכריהם
ולספק אחר הותר משא"כ בכלי ישראל שהניח בבית נוי דלכל
שני השפיקות הותר גם מדכריהם דבין אם לא נשתמש או
נשתמש בדבר פגום אין הכלי נרדף הכשר וע"כ טפי יש
להכשיר בכלי ישראל שהניח בבית גוי מסתם כלי גוים כי ע"כ
נראה דמ"ס הר"ם דהחזירו היורה למחרת לאו למימר דאי
ההיורה בו ביום הוא אסור ומעשה שהיה הכי' הוה וגם בטעם
שני שכתב דכיון דאיכא כ"י ספק דכריהם להקל לא סמך עליו
דעיקר דעתו ח"ס בטעם ראשון ראוי יורה אחזקתה ואימור
לא נשתמש והיינו מטעם דאיכא ס"ס תליין להקל בכלי ישראל
מהטעם שכתבתי ולסניף בתלמא כתב טעם ב' דכיון דכ"י
הביאו היורה ביום השני יש להתיר גם מחד זה וכ"כ מדכרי
דעיקר דעתו מ"ס בטעם ראשון לכד ע"ס דכרי ואף לדעת
המדרכי דס"ל דת' נשתמש לא חשיב ספק דלדכרי אין צד
להתיר כשהחזירם בו ביום מ"מ כשהחזירם למחר הנה מקום
להתיר הכלי בלי הכשר אע"פ דס"ס זה הוא מתע' ס"ס ש'ל
סתם כלי גוים אינן בני יומן והתם עכ"פ הנריכו הכשר לכלי
דשאיני טובא בין כלי גוים לכלי ישראל שהרי דבר כדור דכל
ספק אוליכין בתר חוקה להקל כמ"ס בפ"ק דחולין ואף באיסור
תורה וולת' כמ"ס דתרי ותרי דמורע קצת כח החוקה כמ"ס
בפ"ר א"חים וכן בקצת דוכתי דחששו חכמים להחמיר אף
במקום חוקה כמו דק"ל דחיישינן שמה ימות וכן כיוצא בו ואף
בחשש שמה ימות פרש"י בניטין רכ"א דס"ל דלא מרע לה
לחזקת דמי ע"ש אך לאכ"י שם מוכח דחייש אף במקום חוקה
אבל בשאר המקומות בתר חוקה אוליכין אף להקל דכי ק"ל
ספק תורה להחמיר היינו במקום דאיתחוק איסור שאז לכ"ע
ספיקו איסור מד"ת וכן בלא איתחוק התר או איסור כלל שבוה
הוא שנחלקו הראשונים אי איסור מד"ת או מדכריהם אבל
במקום דאיתחוק התר אוליכין בספק להקל אף מדכריהם וולת'
במקום שאסרו הם וכיון שכן מאי דק"ל בסתם כלי גוים נרדף
הכשר היינו דכלי איתחוק איסור וכי נכל ספק אי נשתמש בו
ביום ספק זה ספיקו להחמיר מד"ת אלא דהמאכל שבשלו בו

כודאי איסור ולא בספק איסור ולכאורה נראה דראיה נכונה
היא להתיר כשאזכר בני יומא בספק איסור וראיתי להר"ם
ח"ג סיומן ז' דסתם רחיה וו דכי מתוק רחיה היינו דלאו ספק
במור היו כי אם חשש לכד דהא לא איתחוק איסור ומדון חומר'
לכד הנריך תקנה זאת שיהא אותם מעת לעת משא"כ בספ'
במור ע"ס ואחר המחילה אינו מספיק שהרי ק"ל כל ספק
תורה להחמיר אף דלא איתחוק ובלא איתת' הוא שנחלקו
הראשונים אי ספק תורה להחמיר היו מד"ת או מדכריהם
והרא"ה הוא תכלל הסוכרים דהוי מד"ת כידוע גם מ"ס דאין
זה ספק במור כי אם חשש לכד אינו ככון שיה ספק במור היו
ואדכרה ספק הרגיל וקרוכ היו שנשתמשו כמ"ס המדרכי שם
הביאו נ"כ הכי' בסיומן קכ"ב וז"ל וליכא למימר ס' אם נשתמש
בו דודאי רגיל להשתמש בו כיון שאין ישראל עומד על גבו
ע"ס הרי דלא חשיב ליה ספק כיון דודאי היו שנשתמש בו והנה
אחת מדכרי הר"ם שהביא אח"כ וגם דכרי הרא"ה אלו נראו
דפליגי על זה וסכרי דחשיב ספק במור לומר אם נשתמש בו
אם לאו אכן אין סכרה כלל ליחם בדעתם דס"ל שאין זה ספק
וכודאי לא נשתמש דמי תפסו ומי מעכב על יד הגוי שלא
ישתמש בו כי ע"כ הדר ראית רש"ם למוקמה אף הכנה"ג
כ"ד סיומן ח' רחיה רחיה וו שפיר דרון הרא"ה שאני דאיכא
ס"ס ספק נשתמש או לא ואתמ"ל נשתמש ספק בדבר הפגום
נשתמש דספק זה גם כן הוי ספק במור דה"ט ק"ל סתם כלי
גוים אינן בני יומן דהוי ס"ס כמ"ס הראשונים והטור סיומן
קכ"ב ולדכרי גוים רחיה מדכרי הר"ם שהבאתי לת' דהתם כמי
איכא ס"ס כעין זה ומו"מ נראה דהר"ם והרא"ה חלוקים הם
שהרי הר"ם לא התיר כי אם כדאיכא ס"ס דהיינו ס' נשתמש
בו ביום או לא ואתמ"ל בו ביום שמה נשתמש בדבר הפגום
דק"ל בסתם כלי גוים ומה שהונדף לכתוב ס' אחר דהיינו אם
נשתמש כלל היינו לפי דכלי גוים אע"פ דק"ל סתם כלי גוים
אינן בני יומן ואעפ"י כן נריכים הנעלה כידוע והטעם דגם
בכלי גוים שייך לבזור כשאין בני יומן אטו בני יומן וא"כ
גם בכלי ישראל שהניחו בבית נוי הו"ל להנריך הנעלה גם
כמ"ס ולכן הונדף שם כאן ספק אחר דלא נשתמש בו כלל וכיון
שהנעלה זו גם כמ"ס הוי מדכריהם כל ששם ס' שלא נשתמש
בו כלל יש להתיר לבמרי ואילו הרא"ה שהתיר גם בהחזיר בו
ביום שאז ליכא אלא ס"ס לכד דהיינו ספק נשתמש ותפק אם
נשתמש בדבר הפגום כשהיה מעת לעת גם דליכא ספק אחר
ס"מ דחולק להר"ם ואילו דגם הרא"ה כשהחזיר למחר דאיכא
ס' מלכד ה"ס הוא שהתיר ואעפ"י כן הנריך שהיה מעת לעת
דדבר שיש לו חזיריים אין ליכנס בספק איסור ואולם מדכרי
המדרכי שהביא הכי' שדקדק הכי' בדכרינו דער כאן לא אסר
והנריך הנעלה כי אם כשהחזירם בו ביום אבל אם החזירם
למחר דאיכא ס"ס שרי ע"ס הרי שמתיר כמ"ס כלי חפך אחר
דהיינו ס' אם נשתמש כיון דרעתו דאין זה ספק כלל וקרוכ
לודאי שנשתמש א"כ ע"כ דחולק להר"ם שהביא אח"כ דלא
התיר כמ"ס לחוד :

הי אחת מדכרי הר"ם נראה עיקר שהרי כלי גוים אע"פ
דק"ל סתמן אינן בני יומן דהוי ס"ס ואעפ"י כן נריכים
הכשר וא"כ מה טעם להתיר בכלי ישראל שהניחם בבית נוי
בהאי ס"ס גופיה כי ע"כ היה נראה להכריח שגם המדרכי
דעתו לאסור דמה שדייק הכי' בדכרינו כמ"ס ומחזיר' לבו ביום
ל"ת שז"ל דכי נקיט הכי' היינו לאסור מה שחתך בסכין זה דכ"י
האי גם בכלי גוי אינו אוסר כיון דאיכ' ס"ס וככאן אסור דאין
כאן אלא ספק אחר ויש להחמיר בו טפי מכלי גוים כמ"ס ג"כ
אח"כ כמ"ס ר"ת אבל אה"כ דלהבשר הכלי לא נפק"ל מידי אם
סחזיר' בו ביום או למחר דאף כמ"ס נרדף הכשר דק"ל בסתם
כלי גוים דאיכא ס"ס כעין זה ונרדף הכשר אף מה דבדבר אחר

בכלי גויים דלדיכום הכשר כיון דכחוקת איסור היו וע"כ התיר
 ככ"ד ג"כ דספק טריפה איתחוק התר היו דנשחטה הותרה
 ואף דכאחיליך ריעותא לפנינו יש לאסור מ"מ עכ"פ לא
 השיב איתחוק איסור ויזון שהכלים נמי כחוקת התר הם ראה
 יותר אבל כס"י ע"א דכל חסוד דקול לאסור למפרע בספק
 הרי נחמד גם על השחיטה מספק רחשור על בריקת ריאה
 חסוד על השחיטה כח"ס לקמן בס"י ק"ט ויהי בשחיטה
 איתחוק איסור ואוקי מספק על חוקתו ומשיב כוראי איסור
 כמו דקול בספק גרושה דחייב עליה חטאת כוראי מטעם
 חוקה כח"ס התו' בדכ"ב דכתובות ושאר הראשונים וכיון
 דחזר חוקה איסור בהמה נעשה הספק כוראי אין מקום
 להתיר הכלים שבשלו בו כיון דכחוקת כשרים הם ראה חוקה
 מהכי להתיר כי אם ספק איסור והרי ספק זה כבר קם דניא
 דהוי ודאי איסור וכוראי איסור אין ספק כלל שנאסרו הכלים
 משא"כ בספק טריפה דכחוקת התר עומדת ואע"ג
 דכאחיליך ריעותא לפנינו לא סמכינן אחוקה להתיר מ"מ
 מיהי ספק לא נפיק כיון שאין באין חוקת איסור וכיון שאיסור
 הכשר הוי חזר ספק כי בשלו בכלים כשר זה והרי לגבי כלים
 איתחוק התר הוי אין מקום לאסור גם בשאינם בני יומן ולא
 אסרו כי אם בספק איסור דאיתחוק איסור כבון כלי גויים
 משא"כ בספק דאיתחוק התר בספק טריפה דנינו לאסור
 כשהכלי בן יומן לבר דכיון דספק תורה הוי כי היכי דאסרינן
 סכסר אע"ג דכחוקת התר עומדת כיון דאיתחיליך ריעותא
 לפנינו הרי ריעותא שיש בכשר היא גופא ישנו בכלים אבל
 בשאינן בני יומן דאיסור דכריה' הוי אין מקום לאסור בהקום
 דאיתחוק התר בכלים ומזן האמור למדנו שגם דעת הרשד"ם
 הפך דעת התו' והר"ם וז"ל שרעתו להתיר באיסור דכריה'ם
 כיון דאיתחוק התר ובח"ס ז"ל שגם דעת התו' והר"ם שהתירו
 בספק טמא ואיתחוק טמא כי נגע בכלי כיון דכחוקת טהורי'
 הם שגם הם לא התירו כי אם בטומאה של דכריה'ם דכשל
 דכריה'ם אין מקום לנעוה מספק כוראי כיון דהחוק טמא כיון
 דמד"ת טהור והחוק טהור לשל תורה א"כ איך יתכן לנעוה
 הספק ודאי ודיינו לטמא בספק כיון דהחוק טמא מדרבניה' וכי
 נגע בכלים כיון שטומאתו בספק ובשל דכריה'ם מהני חוקת
 הכלים דטהורי' לטהר בספק זה אבל כה"ב בשל תורה גם הם
 יודו ולא תהני החוקה כשיטת הרמב"ם ואף הפוסקי' ומיהו
 שיש ספק גדול לדנינו של הרשד"ם שהתיר כלים שאינם בת
 יומא בספק טריפה משיטת התו' והר"ם כיון דלמ"ס ז"ל שאין
 חולק עליהם ומיהו אינו מוכרח דפסק דכריה' התו' והר"ם מורי'
 דכה"ב גם בשל תורה הוי מטהרים וא"כ רבים פליגי על זה כי
 על כן ל"י בירור הן הצד זה לאסור או להתיר בדנינו של
 הרשד"ם והיה כ"ל ראה לדכריה' הרשד"ם מ"מ ח"ס הכו' ב"ר סי'
 ט"ל בש"ת ה"ה ז' הרא"ש כשנים שהעידו כבועה כשיפול
 ריאה ונשחטה ולא היה בשר מתקין וכ' העירו הפך השיב ולא
 היה אובל מפני העדרים ראשונים והכלים לא הייתי משכרם כיון
 שאין האיסור כביין וגם כי טרפות זה לא נוכר בש"ס דק מפני
 גאון ועוד דאוקי תרי בהדי תרי ואוקי בהמה כחוקת התר
 והייתי סומך שלא לשבור הכלים ע"ש הרי דבספק אף שהכשר
 אסור יש להקל שלא לשבור הכלים בדכריה' הרשד"ם :

הן אחת דלמ"ס הכו' שם ברעתי דמרינא גם הכשר היה
 כשר מטעם תדיותו ולא דאע"פ כן הוא היה
 מחמיר על ענמו א"כ אין ראה בספק טריפה דאיסור מרינא
 להתיר הכלים אכן ראיתי להרשד"ם חז"ר סי' ט"ל שהבין דהרי
 כן הרא"ש מרינא אסור הכשר דכל ספק דתרי והרי לא אולנין
 ב"ר חוקה דאינא ח"ד דמד"ת אסור ואינא ח"ד דמדרבנן
 הוא שאסור ע"ש ולדכריה' דהר ראיתנו מדכריה' הרי כן הרא"ש
 לדנינו של הרשד"ם וש"ר דגם לדכריה' למ' דכי התיר הכלים

היינו מתלת טעמי דאין האיסור כביין וגם דאין טרפות זה
 מחש"ס וגם דהוי תרי ותרי חלל דבספק שקול דטורת הדין
 לאסור הכשר היה אסור גם הכלים וכ"ש למה שהבין הכו'
 בדכריה' כי ע"כ אדרבא מדכריה' הרי כן הרא"ש יש לנמנם
 כעיקר דנינו של הרשד"ם שהתיר הכלים בספק טריפה :

והנה

ראיתי בת' הרזבל ח"ב סי' ק"ג שעתה ברין זה
 בספק טריפה אם יש לאסור הכלים גם בשאינן
 בני יומן שנחלקו בה שני ת"ח האחד התיר בדכריה' הרשב"א
 ושכנגדו חלוק עליו ואסר ולא שייך כאן לומר ספק דכריה'ם
 להקל כי אם כשהספק עצמו בדרכין אך כל שהספק בשל תור'
 וכתבגלל הענין בשל דכריה'ם לא מקרי ספק דכריה'ם כי אם
 ספק תורה ואולינן להחמיר דכיון שנאסר הכשר מפני הספק
 איך תתיר הכלים בספק זה נופיה והביא מה שנחלקו ר"ז ור"ת
 בספק טריפה שנתערב בחלף דלר"ת שרי דהוי ס"ס ולר"ת
 לאסור דהוי ספק אחר כגוף וספק אחר כבערות ונחלקו
 בפירוש דכריה' ר"ה הרשב"א והר"א והתירוהם והעלה דלר"ת
 כולם דעת ר"ה הוא דכל ספק תורה שנתבלבל לספק דרכין
 ספיקו להחמיר ע"ש שהאריך והאמת שהיא ראה נכונה
 לאסור כלים גם בשאינם בני יומן על ס' טריפה ושם הביא
 ג"כ ראה מת' הרשב"א סי' רי"ח בשוחט ששכח הדניו דאף
 שכתב דאסור מספק אסר הכלים ולא התיר גם בשאינן בני
 יומן ע"ש וכעין ראיה זו יש ראה ג"כ מת' הרשב"א כס"י
 תרי"ט ותר"ך שאסר הכלים למפרע אף שאיסורו חזר הספק
 אלא דאי מהא יש לרחות דה"ר בספק דאיתחוק איסור אבל
 בלא איתחוק אה"כ ולא אסרו בשאינם בני יומן אטו בת יומא
 באיסור ספק וא"כ בספק טריפה ככ"ד יש לבע"ר לחלוק
 בראיה זו וכח"ס לעיל בדאיור דכריה' הרשד"ם ושם ראיתי
 שחקר חקירת חכם ז"ל ואם תאמר איך אפשר להחמיר מספק
 בכליעת כלים דמין בפניו אינו אסור כי אם מדרכין ומזין
 בשאינו מינו הוי פלוגתא דרבנותא ואפילו בהיותו בני יומן
 וב"ש בשאינם בני יומן ולישב זה הביא דכריה' הרשב"א בפ'
 גיד הנשה גבי מ"ש כאל בששים ובכוליה משערין ולא ידעינן
 כמה נפיק מיניה שהקשה כיון שבתל דכריה'ם ושיעור ששים
 מדכריה'ם דמד"ת חר בדתי בטול כי לא ידעינן כמה נפיק
 מיניה הו"ל ס' דכריה'ם להקל וכן קדרה שבלעה איסורי תור'
 אחזי משערין בכוליה קריה'ם הא ששים דרכין נאצר באומר
 להקל וז"ל דכריה'ם ולא ידעינן במאי דנפיק מינה דאינא רוב
 דהתר ודאי לאסור דספק תורה הוי וכיון שגן גם בדכריה' לן
 שיש רוב בהתר משערין בכוליה קריה'ם כדי שלא תחלוק
 בשיעורין וכיון שגן אף באיסורים שצקס מדכריה'ם ושיעורין
 דכריה'ם אית לן לומר הכי דכל מדתן של חכמים כד הוא
 ולעולם השוו מדותם ולא פלוג רבנן ע"ש ומינה למ' דלביורה
 שאינא בת יומא דאין לחלק בין איסור תורה ודאי לאיסור ספק
 כדי שלא תחלוק ולא פלוג רבנן ע"ש וגם ראיה זאת נכונה
 בעיני :

וראיתי

לחר"ס בת' הנז' שתמה בדכריה' הרזבל אלן
 דחזי ק"ל דאין מחמירין בכליעת הכלים
 מספק שהרי קול אין מחטלין איסור לכתחילה ואף באיסור
 דרכין נחלקו אי מחטלין איסור לכתחילה ולכ"ע בספק איסור
 תורה אין מחטלין וא"כ איך התיר לבשל בקדירה שבלעה
 ספק איסור תורה לבטל האיסור לכתחילה כידים ומה שהביא
 דכריה' הרשב"א גבי חמל לא דמי כלל דהתם איורי שהאיסור
 כבר מעורב בהתר כבון גבי חמל שנתכשל בכשר וכן
 בקדירת איסור שכבר בשלו בה התר כזה הוא דק"ל להרשב"א
 להתיר בספק כיון דספק דכריה'ם הוי אך לבטל איסור כידים
 מהיבא יתיי ותו איך יתכן להתיר להשתחש בכלים שבלעו
 ספק איסור על ידי שביטול בה רוב התר דשרי מד"ת ואין
 מספק

הספק כי אם כשל דבריהם דמי ויכל לעמוד ולקדקק לכשל כס רוב התר כיון שאפשר לפצחם שיבשל בה דבר מועט ולא יהיה רוב התר ופגע בספק תורה את"ר :

ואחרי הסחילה ל"ק מדי ויכל מה שתהה להרובל שהרכ הבין דקושיית הרובל להתיר כלים שבשל

כחם ספק איסור כבת יומא על ידי שיבשל בה רוב התר לגזאת כוראי מירי איסור תורה ואין הספק כי אם כשל דבריהם וקול שפק דבריהם להקל ואין זה כוונת הרכ כיו אם דק"ל להאי ראב"ק בדאיות ספכיא דישלאסור בכלים שבשל ספק איסור גם כשאני בני יומן ועל זה הקשה שגור דאין יתכן לאסור כשאין בני יומא כיון דאף בני יומן הוי איסור דבריה כל שיש רוב התר ואם בן אף דלא נתייר בכני יומן כיון דהוי חכטל איסור לכתחילה או מטעם דאפשר דיבשל בה התר מועט ופגע באיסור תורה ככל דברי הרב מ"ח בשאינן בני יומן אין טעם לאסור כלל דחכטל איסור לכתחילה לא שייך שאין כאן רק ספק איסור דבריהם אף כשיבשל בו דבר מועט כ"ש ששל רוב הכטל רוב התר וגם אין ספק דיעבד בספק איסור תורה ועל זה הביא דברי הרשב"א דלא פלוג רבנן וה"ל אף כשאני בת יומא גזרו אטו בת יומא ואף בספק איסור רבי היכי גזרו כשאני בת יומא כוראי איסור ה"ל בספק איסור זה ל"ל כרור ככוונת דברי הרב ול"ק חכטל דברי הרח"ס ומזד אחר ל"ק מדברי הרב אף למה שהבין דקושיית הרובל להתיר לכטל גם בכלי בן יומא שבשל בו ספק איסור דחאי דנקט הרח"ס כפשיט שיש איסור חכטל איסור לכתחילה גם בכליעת כלים לרודי צריכה רבה שהרי כבר כתב הרוב"ס בת"ס ש"ט שכל שאין כוונתו לכטל האיסור כי אם לצורכו שרי והביא ראיה ממה שהתירה תורה הגעלה לכלי מדון אע"ג דחכטל איסור לכתחילה כיון שאין כוונתו כי אם להכשיר הכלי וכה"ג כתב בת"ר תרומת הדשן בסי' קע"א וכן הבי' ב"ד בסי' קט"ו בני חמאה של גוים ושאר פוסקים וא"כ כלי שבשל איסור הכל יודעין שאין כוונתו ליהנות חבליעת הכלי כי אם במה שהבשל עכשיו ואין בזה איסור דחכטל איסור לכתחילה וכי קול דקדיעה בת יומא אסורא היינו דשחא יתן טעם בתבשיל שלא יהיה שם רוב התר דאז כאשר מה שבשל בה מד"ת ואין זה חפני חכטל איסור לכתחילה ואין להביא ראיה ע"י חמ"ס התו' בע"ז דע"ו ב"ד"ה פכאן והרא"ש שם בפסקיו דהקטו רבין שהתירו המאכל אמאילא התירו גם הכלי ע"ש זה שתיירו ואם איתא תאי ק"ל הרי לגבי קדיעה ה"ל חכטל איסור לכתחילה וכן ראיתי בהנהגת אשרי שם דאין לומר דכ"ט לפנס אסור לכתחילה דהא ביון שטעון שבידה ה"ל כדעובד ע"ש הרי דבבלע כלי לא שייך איסור דחכטל איסור לכתחילה הא ל"ה שול דהתם דכליעת הכלי הוא לפנס הוא דפשיט להו דלא שייך חכטל איסור אבל בכליעת כלי לשכח כגון כבת יומא אה"כ דשייך איסור זה :

סם בתורת הכית כדון זה שהציע תחילה כבר ביארנו למעלה שאין חכטלן איסור לכתחילה נראה דשייך זה גם בכלע כלי טעם לשכח כדברי הרח"ס הפך דברי הפרישה והכ"ח וכן נראה חמ"ס הרשב"א בת"ס רכ"ב ע"ש ואוקי באתרון גם בתורת הכית דק"ו כתב דכל שקבל הכלי טעם לשכח אין חכטלן איסור לכתחילה וכ"כ מדברי הרח"ה שם :

אמת שהפרישה והכ"ח דינא קחשתעו דכל שאין דעתו לכטל האיסור לא שייך איסור ובבלע כלי לא שייך זה שוב ראיתי להר"ן בפ"א אין מעמידין גבי קנקנים של גוים דהכתיב לן מהו לתת שכר בתוכם והקשה הרשב"א דאין הותר לכטל איסור ותיירך דלא בלע כי אם משהו ומשהו חכטלן ותמה עליו דלא שייך איסור זה כאן שאין דעתו לכטל האיסור כי אם להכשיר הכלי ע"ש שהאר"ך ומדבריו נראה דעתו דכלע כלי אף לשכח לא שייך כיה חכטל איסור וא"כ יש לתמוה על הרח"ס כסו שתמה להרובל ונקיט בפשוט דשייך בכלע כלי חכטל איסור וכבר ביארתי דהיא גופה צריכה רבה שוב עמדתי על ענין זה באורך ושם העליתי בדעת הרשב"א דמשהו בלוע דאינו מכוון לכטל הוה אסור אי לאו דמשהו בלוע שרי לכטל הפך דעת הפרישה והכ"ח בדעת הרשב"א ולפ"ז ל"ק מזה זה בת"ר הרח"ס וגם כל זה אינו אלא למה שהבין הוא כדברי הרובל אך לרודי הרובל לא כיון לת"ס הרב כדעתו ודבריו צ"ע :

עוד הביא הרובל ראיה לאסור בספק טריפה גם כשאני בני יומן חמ"ס הרשב"א לאסור כלים שבשלנו בשולי גוים דכל שאסרו חכמים פלטתו כחיהו ואף הרח"ס שחולק על זה אינו אלא בבשולי גוים דגזרו חסום חתכות ובכליעת כלים לא שייך חסום חתכות אבל כ"ע מדון בשאר איסורים דרבנן דגם בליעת הכלי כאשר ולא ברע ספק איסור תורה מאיסור וראי דבריהם ע"ש יש להשיב בראיה זו שיל דלא אסרו כי אם כבת יומא אך כשאין בני יומן חכ"ל דגזרו באיסור דבריהם כי היכי דמליף מיניה לספק איסור תורה ו"ל דקדייק לה חמ"ס הרשב"א דהכלים צריכים הכשר ואי שרי כשאין כלי יומן הכשר למה להו לשהינו כ"ד שני ולישתרו אלא לאו דגם כשאין בני יומן גזרו בעין של תורה וכן מבואר כדברי הרשב"א שם שכתב דכלי חרס ישבר ש"ע שאסרו גם כשאין בני יומן והרי זה ראיה גמורה בספק טריפה לאסור לגמרי הכלים :

אך את זה תמהני כדברי הרובל שכתב אחר ראיה זאת ו"ל מהך ראיה זכינו לדין שלא כדברי המתירים שכתב שלא אסרו כליעת הכלים כי אם כשהם בלועים מאיסור וראי אבל לא מאיסור ספק אפילו מדאורייתא לא אסרו ואפילו כהיותן בני יומן את"ר והדבר תמוה שהרי מבואר כדבריו בראש התשובה שהחכם שהתיר לא התיר כי אם כשהכלי אינו בן יומא והוי ספק דבריהם אך כגון יומא גם החכם המתיר אוסר כיון דהוי ספק תורה ואין כתב שהתיר אף כגון יומא וע"ק דאם התיר כגון יומא גם כן לא הוה צריך ראיה דו"ל קרי כי רב שהרי ספק טריפה כאשר דקול ספק תורה להחמיר וכיון דק"ל דאסרה תורה קדימה כבת יומא כמ"ס בסוף ת" ע"ז א"כ כשכשל בה ספק איסור א"כ כאשר גם הכלי הספק כיון דאסור מד"ת כוראי איסור ה"ה חספ' דספק תורה להחמיר ומה מקום להתיר הכלי ולאסור המאכל דבר זה אי אפשר לשמוע וכי לואת הוצרכנו להאר"ך בראיות ותו דער פה כל דבריו לאסור בכלי שאינו בן יומא גם בספק איסור והביא ראיות גמורות על זה ואם כן טפי ה"ל לומר רובה לדין לאסור גם כשאין בני יומן וכגון יומא אתי בקל וחומר כי על כן נראה לי כרור דטעות סופר נפל כדבריו ו"ל אפילו מדאורייתא לא אסרו בהיותן שאין בני יומן ע"ש א"ק עדיין שכתב אחר זה ו"ל איכרא

דין אחת שראיתי להטור י"ד סי' קכ"ב שכתב בשם הרשב"א דאיסור מועט שבכלע בכלי ראם הוא כלי שאפשר להשתמש בדבר מועט אסור להשתמש בו שאין חכטלן איסור לכתחילה ע"ש ש"מ דבלע כלי לשכח שייך כיה איסור דחכטל איסור לכתחילה ואולם ראיתי שם להפרישה והכ"ח שכתבו דחכטל איסור דנקט לאו דוקא ו"ל דגזרינן שמה יבשל בו דבר מועט וכך הם דברי הרשב"א בתורת הכית הביא דבריו שם הכי דאילו חכטל איסור לא שייך כאן שאין כוונתו לכטל האיסור כי אם לשכח תבשילו ע"ש הרי לך דנקטו בפשט הפך דברי הרח"ס אלא אכרא דלפומת זה רואה אני שם בהרא"ה ככדק הבית שחבריו ע"ש יש לרדן דס"ל דשייך בכלע כלי לשכח איסור חכטל איסור לכתחילה וגם דברי הרשב"א

אכרא שיש מקום לומר דה"ד כהיותו בני יומן אבל היבא שאין בני יומן ל"ש איסורים דמכריהם ל"ש ספק איסור תורה לא בזרינון כהו אטו שאין בני יומן ומ"ו קאטא דמילתא דלא פלוג רבנן במ"ש לעיל בשם הרשב"א ואח"כ מנאיתי הדבר מפורש כת' הרשב"א סי' קכ"ב ע"ש באופן דמת' זו ומת' דסי' רי"ח מתבאר שהדין עם בני ע"ש דכריהו אלו חזירה שהראיה של ב"ב היא לאסור כספק איסור ככן ויחזי כנראה שהמתיר התיר גם ככן ויחזי ש"ס שאין דכריהו דלעיל ע"ס כי ע"כ הדר כי קאסיין הכל מה שתמחו עליו עז' ויחזי מהמה דאיך לא ראה שהרשב"א כתב שם להדיא דכלי חרס ושכר הרי דאסור בכ"ב גם כשאין בני יומן וז"ל שלא ראה דבריו בתורת הכית הארוך כי אם בקצר ולא כתב שם דכלי חרס ושכר וגם הטור כסי' קי"ג לא כתב זה בשמו וע"כ איך דפשיט דכרוי מורים כיון שכתב דרובים הפסד שאסור גם כשאין בני יומן מ"ח כתב שיש לבע"ד לחלוק ולומר דלא אסרי בני אסר בכני יומן אף שאין נראה לומר כן אבל אה"כ שכל דבריו להביא ראיה לכשאין בני יומן דכני יומן לא היה אדם שהתיר ומה שלא הכריח כן מדברי הרשב"א רכפ"ג"ה שכתב דלא פלוג רבנן היינו מופני שגם בראיה זו יש להשיב דה"ד גבי חמל כחל שנוכר בש"ס דכנוליה משערינן אף דהוי ספק דמכריהם כי ע"כ ע"כ דלא פלוג רבנן אבל בזוירה זו דשאניו כי אטו בת יומא דאין ברור בש"ס שגורו גם באיסור דמכריהם מנ"ל לומר דלא פלוג רבנן דהיבא דריתמר אמתך ואדרבא ז"ל דהוי כעין גזירה לגזירה והרי אחרו גזירה לגזירה לא עבדינא כראית' כרוס כונה ובריש פ' כל הבשר וע"כ אינוס ראיה ומכרעת גם הראיה דקול ספק אחד כנוף וספק אחד בספק כשאין בני יומן אינה ומכרעת כל כך כיון דר"ת וקצת מהראשונים חולקים וס"ל דגם ספק אחד כנוף וספק אחד בתערובת חשיב שפיר ס"ס כי יעל כן תלה עיקר הדין מת' הרשב"א דסי' קמ"ב ות' הרשב"א דסי' רי"ח דאין להשיב עליוהם כלל כנ"ל ככוונת הרב ומ"ח אכן בדיוק דקול כסברת ר"ז דספק אחד כנוף וספק אחד בתערובת לא חשיב ס"ס כמ"ש הש"ע ביד סי' קי"ו וכל הבאים אחריו אי"כ גם ראיה זו יתר כל תימוט גם הראיה מכאשר גוייס כיון שכתב הרשב"א בת' ה"הר"ן בת' סי' ו' וכשה פער התרוחה גם כן דכלי חרס ושכר ע"ש הרי נראה דגם כשאין בני יומן אסור גם זו ראיה גמורה היא ומה גם שכתב הר"מ בת' זו שכבר אירע זה בזמן הקודם ונחלקו בו הרב מר דודו הרובל עם קצת חכמים שאור דודו אשר ורכני פלוגיני שהיו בימים ההם הסכימו לאסור ואין ספק בדבר ע"ש עוד נראה לי ראיה מת"ש הטור בסו' קכ"א כמה שהתיר העיסור בקדירה של חרס שאינה בת יומא בהנעלה ג' פנימים דסיים הרשב"א דאפשר שלא התירו כי אם באיסור דמכריהם שאין לו עיקר מן התורה וכו' ע"ש ואי באיסור דמכריהם שרי כשאין בני יומן למה ליה הנעלה והרי בשחיית יום סני ליה אלא דאין דגם באיסור דמכריהם גזרו ג' שאין בני יומן וכן נראה מדברי הרא"ה בכדק הבית דקב"ו דבין זה דכל איסור דמכריהם אין תקנה לכלי חרס אף באין בת יומן גם ראיתי בת' מהר"ע יהושע שהביא ראיה מהש"ס דגם באיסור דמכריהם גזרו כשאין בני יומן ותמה להרובל שלא הביאה מת"ש בחולין דקי"א דמליח כרוקח דהיה פנכא דהיה בני רבנא דמליח כיה כשהא ותכריה והרי דם שחלחו כתבו הפוסקים דאינו אסור כי אם דמכריהם וא"כ אחאי תכריה לשהיה עוד שלא יהיה כן ויחזי אלא ודאי גם באיסור דמכריהם גזרו כשאין בני יומן והיא ראיה גמורה וגם שראיתי להכנה ג' ביד סי' א' שתמה עליו בראיה זו דל"ת דלרש"י והר"ה ז"ל דרם שכשלו ומלחו עובר עליו ואף שהחמיר

לשאר המפרשים דאינו עובר עליו מנ"ל דאינו עובר עליו וליכא איסור תורה אימא אינו עובר עליו להיות חייב כרת אבל איסור תורה איכא וכן מוכח מדברי הר"ן את"ד וכעין זה ראיתי להרב בטור סי' ס"ו הנכ"ה אות ל"ד שתמה לספר ש' שכתב דרם כג"ס אחר שכשלו ספיקו להקל דרם שכשלו אינו אסור כי אם דמכריהם ותמה עליו דעכ"פ אע"ג דליכא לאו אסור מד"ת כמ"ש כפרת כל הבשר מעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא ופרש"י דאע"ג דאין בני יומן חזי שיעור אסור גזרו לרעת התו' דאילו לרש"י חייב עליו כרת ואיך יהיה ספיקו להקל ע"ש ולרד"ו הם דברי תימא דהראיה שהביא אי מלישנא דר"ס דמשמע ליה מת"ש מעבר הוא דלא עבר איסור מיהא איכא דהיינו איסור תורה ל"מ מודי ותכרה כנדה דלעיל מזה אחרו כה"ג גבו כחל דהתם אין ס' דאסור מד"ת דחלכ שחטה דמכריהם וגם השו"פ שם דאסור דמכריהם ואי עיקר דאישתו הו' מפרש' אינו יודע מאי קאמר שהרי רש"י ס"ל דרם מבוטל חייב כרת ודבריו הרב הם לכל הראשונים שחלקו עליו ולדבריו אה"ג דאין איסור כי אם דמכריהם ואף למה שהביא דאיסור תורה קאמר ל"מ שכבר כתבו התו' בחולין דק"ט בהך ג' ובי"א בר"ה הל"כ קודמו דמתני' בון חי בין מבוטל קאמר וא"כ בחי ודאי דאסור מד"ת גם תימא עליו שהרי מת"ש התו' שם בדקי"א בר"ה דם דאורוות' ז"ל אע"ג דאמרין דם שכשלו אינו עובר עליו מ"ח תחילה כשנפלט עוד שלא נתכשל היה דאורוותא וכו' הרי להדיא דרם שכשלו ס"ל דאיסורו דמכריהם וכדברי התו' כתב הרא"ש בפסקיו גבי מ"ש בדק"ט דחולין כנראה מה איתנו בה גם בעלם ממנו מ"ש הרשב"א בתורת הכית דעז' ז"ל ואפילו תימא דרם גמור אינו אסור אלא דמכריהם דרם שכשלו אינו עובר עליו וספיקו להקל וכו' ע"ש גם הר"ה שם בדע"ד כתב להדיא כפשוט דרם שכשלו אסור דמכריהם ואף שהרשב"א בכאן לא החליט דרם מבוטל הוי דמכריהם הנה גם בתורת הבית דקכ"ו הביא ראיה שגם באיסור דמכריהם לא מהני הנעלה לכלי חרס ומ"ש בפנכא דרבי אחאי דמכריהם אע"ג דרם שחלחו אינו אסור לא דמכריהם ע"ש גם הטור והב"י שם כסי' ע"ו כתבו להדיא בשמו דרם מבוטל איסורו דמכריהם גם הר"מ כסי' קכ"א כתב כן בדעת הרשב"א והר"ן ע"ש שהאריך גם המדרי בשם רבינו ברוך כפ"ק דחולין כתב כסי' תקע"ט דרם שחלחו מורכבן ע"ש ומ"ש שמדברי הר"ן נראה דאסור מד"ת לא ראיתי שום גילוי בדבריו ואדרבא בפ' כל הבשר גבי אין מניחין כלי תחת הבשר כתב דאין להחמיר דרם שכשלו אינו עובר עליו וגם אחר זה כתב גבי דגים וצופות שחלחו זה בזה דלא החמירו חכמים כל כך כיון דקול דם שחלחו אינו עובר עליו ש"מ דס"ל דאסור דמכריהם דאי היה מד"ת אין מקום להקל כמ"ש מה לי איסור לאו מה לי איסור כרת ה"כ מה לי איסור גזיר מד"ת מה לי איסור לאו כי ע"כ תמהני איך בעלם מעיניו כל זה ואין ספק דראיתי הרב הלון יתר בלתימוט וגם מוהר"ש כתב דמהך סובייא מתבאר דגם באיסור דמכריהם גזרינן אטו כן יומן דחשובי"א ואת הביא ראיה הרשב"א בת"ה דקכ"ו דכלי שכלע איסור אסור גם שאינו כן ויחזי דמכריהם לפנכא רבי אחאי ולא שיה איתיה עוד למחר והרב גופיה הביא ראיה מהך סובייא ברקכ"ו דגם באיסור דמכריהם לא מהני הנעלה לכלי חרס ש"מ דס"ל באיסור דמכריהם דג' ודג' גמי אטו בת יומא גם מוהר"ש כתב בשם הרב שארית יהודה שיש לאסור גם כספק טריפה הכלים גם כשאין בני יומן ויש לו ראיות על זה והסכים על זה מהר"ש גם דברי המביט ח"ג סי' ק"ס יש לדון מדבריו הרקא על ספק דמכריהם שיהיה להקל הכלים ולא כספק איסור תורה ע"ש דמכריהם וכן צידד הכנה ג' דמכריהם ע"ש ואין להביא ראיה מת' הרדב"ה ס' רנ"ו שכתב בניו שהחמיר

שהחמיר שלא לאכול חקצת שוחטים מפני שאינם נוהרים און שינאת טריפה חירס שאין לחוש לאכול חכלי האוכלים חירס חרף רוב טכתי העיר כשרים ותו דרוכ חזויים אצל שחיטה מומתי הם ותו שחף כפצס וו שחט יפה ותו דטעמו ולא חמטו מרכיהם ותו דסתם כלים אינן בני יומן ותו דלפעמי' יש יותר מששים בתכשיל ע"ש שכבר ביארתי בסו' קי"ט שדבריו הרב כשלא נכפל השוחט מן הדיון וכנון בעד אחר וע"כ התייר חכל הנהו טעמי ומה גם דחף שנכפל מריא יש להתיר ככ"ד שהרי כל דבריו הרב הם להתיר המאכל שבשל בכלי' וכיון דקול סתם כלו בוים אינן בני יומן המאכל מותר וצוד כיון דאויורי דאיכא רוב טכתי' כשרי' גם הכלים מותרי' דבתר רובא אולינן כח"ש הרז כירכ בת' ס"י ב' אך להתיר כלים כס' איסור מעולם גם הרב לא התייר שלא כדברי הכנה"ג ב"ד ס"י מ"ר הנכו' אות י"ט שכתב הרדרכו' בשפת הרשר"ם קאי ויחף שכתב בכלל דבריו ספקיו טובא דקצת מהם אי הוו ס"ס גמורי' יש להתיר גם בספק איסור הכלי' לגמרי לרווחא דמילתא כתב כן ועיקר התייר תלוי דקול סתם כלים אינן בני יומן ושרימה שנתכשל וגם כיון שהיו שני שוחטים שרו גם הכלים וגם כיון שלא נכפל מדינא שרי כח"ש הדיוקו דשחף שחט יפה אך הטע' דרוכ חזויי' אינו מספיק שהרי באיתוילוד ריעותא לא מהני רוב זה כח"ש הרוף והר"ש כפ"ק דמולין גם הטעם דלפעמי' יש ששים אינו דאס כן באיסור רכנן הו"ל להתיר מספק זה כי ע"כ ע"כ שגם הרב לסניף לכד כתב טעמים אלו על דרך שאחרו חשכה דברכי שקיל השכח זוטרי שקיל בני ע"כ אינו רואה התייר כי אם הרש"ף והרשר"ם וגם הם לא שוו בשיעוריהם והרי כתבאר שדבריהם תמוהים חכמה דוכתי וגם כל הפוסקים הלוקים עליהם כי ע"כ אין ספק דאין נכנס סברתם הלוו בכלל ספק ראי הוו ירעי הוו הדרי' כהו והוצרכתי על זה שראיתי להרב בני חיי ב"ד ס"י ק"י שהביא ת' למה"ר' אשכנזי על ספק טריפה שנאכרו הכלים לבמרי והוא ז"ל השיב להתיר הכלים גם כלו הנעלה מס"ס ספק כשירה או טריפה ואתמ"ל טריפה ספק אם צריך הנעלה כשאינו בן יומן כדעת הרובל או אין צריך כדעת רשר"ם ע"ש ולרד"י אין מקום להתיר דס' רשר"ם נגד כל הפוסקים וגדולי הראשונים בכלל אינו נכנס לבית הספק וצריכין הנעלה ובכלי חרס ושבדו והיה מקום להתיר באיסור דרכיהם או בספק איסור בהנעלה ג' פעמים בכלי חרס ע"פ דבריו העיטור והרשב"א בת"ה הארוך שהביא הט"ד ס"י קכ"א אך העיטור להלכה אמר וגם הרשב"א לא ספק על דעתו להתיר כמו שנראה מח"ש בת"ה הקצר שהביא הטור והרא"ה שם והנ"א פשיט להו לאסור וגם הכנה"ג שם בהנכו' כתב דכן המנהג א"כ אין להם תקנה אלא שכירה וזויה בספק איסור דאיתחוק איסור כנון ספק בשחיטה כבר ביארנו שלא היה יארס שהתייר הכלים שגם הרשר"ם לא כתב כן כי אם בספק טריפה לכד רלא איתחוק איסור והרא"ה דכס"י חא' שהיה ספק בשחיטה אחר הכלים וכע"ש לעיל וכח"ש הרשב"א בת' ס"י רי"ח ותרי"ט גס"ת' מהר"ם ורבו הר"ש שהביא רש"י כפנה"ה וכ"ד דעתו דהכי ס"ל וכן נראה מדבריו אגבורה שהביא מור"ם ב"ד ס"י ח' וכן הסכימו הש"ך והט"ו והכ"ח ות' נחמ צדק ות' עבודת הגרשוני וכ"כ בת' משאת גשה ות' דבר קשה ות' בית יהודה והפ"ח והפ"ת ות' מהר"ע יהושע והרמ"ש וכן דעת הכנה"ג לאסור הכלי' בספק פיהול שחיטה אף כשאין בני יומן ואין חולק על זה כלל :

והנה אחת דכספק טריפה אפשר דאי הוי הפסד מרובה שול דכאי הוה הרשר"ם והרש"ף לסמוך עליהם כשעת הדחק אם לא שול דכי אמרונן הכי היינו כשנחלקו הראשונים והרוב אוסרים וכן באחרונים שהיחד התייר נגד רבים אבל באחרון שחולק עם רוב רבני האחרונים יש בכלל מגדולי הא' דסברני כן כיון שאין כח כיד האחרון לחלוק עם הראשונים ואי הוה שמייע ליה הוה הדר ביה איך נסמוך אנו עליו אף כשעת הדחק כיון דבריר לן שאינו עומד כשמוצתו כי ע"כ אינו רואה מקום להתיר גם בהפסד מרובה וכ"ש כס' איסור דאיתחוק איסור דלמ"ש לא היה מי שהתייר וגם ראיתי בקצת דברי רבני אחרוני ומנינו דעם שראו דברי הרשר"ם והרש"ף אברו גם בהפסד מרובה הכלים וכן נראה עיקר :

אך את זה יש להתיר בהפסד מרובה ושעת הדחק בכלים שאינן בני יומן להתיר בהנעלה ג' פעמים כשוחט שנטל קבלה ושכח הדינים וחוש ההרגשה וכן כחשוד שכבר נתבאר שם מגדולי רבני האחרונים שמתירים ואין אוסרי' כלל למפרע כמו שבא בדבריו לעיל באורך ח"כ לבני איסור שאינן בני יומן שציקר איסורם מרכיהם יש לסמוך עליהם כשעת הדחק בהנעלה ג' פעמים כדעת העיטור והרשב"א כל שבעיקר האיסור יש רבים מהפוסק' מתירים אף שאינו עיקר לדיון מכל מקום באיסור דרכיהם אף הפסד מרובה וגם במירוף שיש מי שהתייר כן כוראי איסור דרכיהם נראה לי דיש לסמוך על זה כשעת הדחק :

ומיהו כחשוד או ששכח הדינים וחוש ההרגש' שנתכרר עכשיו שהיה חשוד מקדם או ששכח מקדם וכן אם שחט אח"כ דפסולו כוראי אין ספק שנאסרו הכלים שכיה איסור וראי' תלכ"ע באסרו הכלים גם כשאין בני יומן וכן מתכרר מדבר כל הפוסקים ואין פניה פה להתיר ואין ספק דיש לשכור הכלים בהפסד מרובה גם כן :

סימן ט"ו אך את זה חל עלי חובת ביאור אם יהיה הרבך ששחט חשוד או מי ששכח הדינים וההרגש' ונתכרר שגם מקדם היה חשוד ושוכח ובנון שהעידו העדים לאחר זמן והיה אחר או שני שוחטים אחרים אי גם כה"ג יש לאסור הבשר והכלים על מה ששחט הפסול עמהם או לאו :

וראיתי להר"י כירכ כ"ת סימן כ' שהתייר כשהיה שני שוחטים אחרים עם הפסול תתרי טעמי דהוי כ"ס ספק אם קנה בשר משחיטת הפסול או משחיטת הכשר ואתמ"ל

ואתמ' ל' חן הפסול שתא לא הנרי' באותה שחיטה וגם מטעם
 רוב דקול' חד בתרי בטיל ע"ש וק"ל טובא כמה שהתיר מטע'
 פ"ס שהרי ס"ס הוה הוי ספק אמה בבוף וספק אחד כתערוב'
 שחלקו בו ר"ת ור"ז ול' לא חשיב ס"ס וכן דעת רוב הפוסקים
 בת"ש לעיל בקינור ובס' ר"ת ז"ל שלא התיר כי אם באיסור
 דרכיהם בבון דברים חשובים דמאי לא בטיל היינו מדרכיה'
 ועל זה הוא מאי דס"ל דספק טריפה שנתערב באלף דבר
 חשוב דגרי מטעם ס"ס אך בפסול שחיטה דבאנו להתיר
 איסור תורה כהאי ס"ס כל דהוי ספק אחד בבוף וספק אחד
 בתערובת לא חשיב ס"ס וכ"ת והרי גם בבאן יבש ביבש וחד
 בתרי בטיל ואין כאן איסור א"כ אין ההתר מנר ס"ס כי אם
 מנר רוב והרי התיר מלכד טעם רוב מטעם ס"ס וז"ע ומ"ת
 טעם אחר שכתב דקול' חד בתרי בטיל כבון הדבר וז"מ
 דמטעם ס"ס היה מקום להתיר כששחט אחד עם השני לבר
 דס"ס איבא כדעת חכס' אחד שהוא ב"ת דבר משה חלק
 שלישי מנר סימן ח' והרב דמה דבריו מדרכיה הר"י בירב
 מתבאר דאין להתיר בס"ס כי אם כשיש שני שחיטים אחרים
 ולדידי אין בדרכיה הר"י בירב שום הכרח על זה דא"ע רוב הוא
 טעם שני ולטעם שני ודאי רבני שנים אך לטעם דהוי ס"ס
 מהי תיתי והרי הוי חתיכה משני חתיכות דספק במור הוי אך
 כבד כתבנו שאין זה ספק במור כיון דהוי חד בבוף וחד
 בתערוב' לרעת ר"ז שפסקו כוותיה רוב הפוסקי' וכחד כשר וחד
 פסול ז"ל שנס' ר"ת אומר כמ"ש הרשב"א בת"ס בקיום לתירוף
 ב' וכבר ביאר הפר"ח ב"ד סי' ק"ז ס"ק מ' דהרשב"א נסתפק
 ברצת ר"ת אי ספק טריפה שנתערב בחד של התר אי חשיב
 ס"ס וארי ומ"ת לעיקר דהין אין ספק דקול' לאסור וזה היה לו
 להדבר משה להשיבו ועוד תמהני עליו דס' אין בו ס"ס היון
 דודאי חשוד היה וע"כ לא כתב להתיר הר"י בירב מטעם ס"ס
 כי אם בשכח דין אחד לבר בהגמרה ובס' שאינו מנוי כמ"ש
 הרב שם אבל כשחב ב' וב' דניס חו חשוד אין זה ספק כמ"ש
 הרב כת' וז' א"כ ששאל ששכח ג' דניס השיב דאין זה ס"ס
 דכיון שלא ידע כודאי דשחט בפסול וכתו שכבר ביארתי
 דבריו לעיל באורך וא"כ כחשוד דפסולו כודאי דחשוד פסול
 להעיד באותו דבר איך יש ספק להתיר דמא שחטיפה וזה
 ברור שאין בו ספק כלל אך אי שחט הפסול עם שנים כשרים
 יש להתיר גם בחשוד ודאי שהרי נתערב חתיכות מה ששחט
 הפסול עם מה ששחטו הכשרים ויבש ביבש חד בתרי בטיל גם
 מדרכיהם כמ"ש הש"ע ב"ד סימן ק"ט וכדרכי הר"י בירב כת'
 וז' והרוב' כסימן רנ"ז ע"ש :

סימן י"ו י"ט

לחקור כמה שגראה דקול' בשחט
 בהמה מסוכנת בסכין של עז' דאסורה
 ולא מהני הולכת הנאה לים המלח דא"ע ג' שהטיר כתב בשם
 הרשב"א כסי' זור דסני בהולכת הנאה לים היינו דקאי בשוית
 רשו' ביצ' דמ"מ דתקנת ר"א מהני לפת גופיה וכן דעת הר"ה
 והר"ן אך לשיטת התוס' והר"מ בפ"מ מה' עז' ורוב הפוסקים
 דס"ל דלא מהני כי אם להתערב לבר ח"כ הכא רבלי תערוב'
 הוי ליתיה בתקנת ר"א וכדעת הר"מ בפ"מ מה' עז' וכדבריו
 פסקו הש"ע ב"ד סימן קמ"ב וכן הסכים הפ"ת ב"ד סימן י"ד
 ס"ק י' וכ"כ עיקר להחמיר באיסור עז' דחתיר אך את זה אני
 מסופק אי שרי להאכיל לכלב או למחור לבני בחוקת כבילה
 שהרי עיקר האיסור משום הנאת שחיטה וכי האכיל לכלבים
 או מחר לבני הרי לא נהנה כלל דיוכל היה להמיתה בכל דבר
 או אם היתה מנוחה למסוכנת היתה מתה תאליה וכ"ת כפת
 וכבר בלא נתערב קול' ב"ד סימן קמ"ב דלא מהני ביה הולכת
 הנאה לים כתקנת ר"א א"ע ג' דעת הולכת הנאה לים הרי לא
 נהנה ל"מ דהתם ה"ט שאין בידו לסלק מהפת הנאת אפ"ה
 וע"ה הנאה וז' כאשר כולו וחשיב כולו חתיכה באיסור משא"כ

הכא דכי בא למחור לבני או להאכיל לכלב הרי זה כאלו סילק
 הנאת איסור סכין של עז' מהנחה זאת אלא דמסתם דכרי
 הר"מ בפ"מ מה' עז' וככ"מ שם ובש"ע י"ד סימן קמ"ב נראה
 דאין לה תקנה ואסורה בהנחה לבמרי וסתם איסור הנאה גם
 מכירה לבני או להאכיל לכלב כאשר ומיהו הדעת נוטה להכשי'
 ואף אי דעת הר"מ וז"ע לאסור ככי האי יש לסמוך לשיטת
 הרשב"א והר"ן והש"ו והר"ה דגם בלא נתערב מהני ביה הולכ'
 הנאה לים וכ"ש לשיט' הרא"ש שכתב הטור בשמו דגם הולכת
 הנאה לא בעי כי ע"כ כ"ל עכ"פ להתיר במכירה לבני או
 להאכיל לכלב וראיתי להכנה"ג ב"ד סימן י"ד הנאה"ט אות א'
 שהקשה להר"ף שהשמיט ממירא דר בה דסכין של עז' מותר
 לשחוט בה שדעתו דכי היכי דכשבת שוחט חשיב מתקן וחייב
 ה"כ בעז' כל שיש בה שום הנאה לכוניאו נוירי אבר מן החי אף
 עפ"י שחלקלא מנר אחר לא ידבק בידך וואומה מן החי
 קרינן ביה ע"ש וק"ל שדרי הר"ן שחילק דכל שיש קלקול יותר
 מן ההנאה דשרי בעז' הכיאל לזה ש"ס ערוך ממ"ש בעז' דמ"ת
 מה שמשכיח בבכיה פונס כזל הרי דכ"ג גם בעז' שרי
 וכה"ג כתבו החוס' בעז' דס"ו ד"ה אביי נבייין כדך שדינו
 כעז' ע"ש וכדוחק יש ליישב דברי הרב דלדעתו כהא פלוגי
 דכין ורבי יוסי דשם ברמ"ט אסיק הש"ס דכרי יוסי לדרכיהם
 דרכין קאמר לדרכו דאמרייתו זוזג' אסור אורו לי מיהת אף
 ירקות בימות הגשמי' ורובן כדאמר רב מרי בריה דר"פ ע"ש
 והשתא קשה ורבי יוסי מאי ק"ל וכי לא ידע דמה שמטבת
 בבכיה פונס כזל אלא ודאי דר' יוסי ס"ל דכל שיש שום תיקון
 אף דהקלולא רבה עליו אסור בעז' אלא דרכין פלוגי עליה
 וכיון דאיפסיק הלכה שם דכרי יוסי מיהו נפיק דקול' כוותיה
 נמי כמאי דס"ל דכל שיש כפת הנאה בעז' אסור ורבה אמרה
 למילתיה דרכין דכרי יוסי דרביס נינהו ואכן קול' כשמואל
 דפסה הלכה דכרי יוסי וכן פסקו כל הפוסקים והרי זה סמוך
 גדול לאסור בשחט בהמה כריאה בסכין של עז' אלא שהרב
 סתם דבריו במקום שהיה לו להאריך וראיתי להרב ברתי
 ופילתי ב"ד סימן ז'ור כחב לישב מה שהשמיט הר"ף הך מימרת
 דאחי כה"ר בפ"ג דר"ה מצוות ליהנות ניתנו אבל למאי דקול'
 מצות לאו ליהנות ניתנו ליתיה ע"ש והרי זה לאריך גיסא
 דמחשור גם בהסוכנת הר"ף ז"ל ושם ראיתי שכתב ליישב בזה
 דעת הרא"ש שהתיר בדעיבד כמסוכנת מה"ט דמנות לאו
 ליהנות ניתנו והחכם עיניו יחוו שדכרי הרא"ש בפ"ק דחולין
 הוה תיובתיה שלא התיר כי אם מטעם דאין כאן הנאה גמורה
 לא הכשר לאכילה עז' שחיטה לא אסרו בדעיבד כה"ג והכיאל
 דאיות על זה ובס' מדרכיה כל הפוסקי' מבואר כיון דאין להתיר
 כאן כלל מטעם מצות לאו ליהנות ניתנו ומיהו עיקר חקירתו
 צריכה לפני' אמאי לא ניתא בזה מצות לאו ליהנות ניתנו והנה
 ראיתי להב"ח ב"ד סימן קמ"ב דנראה שנגרש מזה ומפרק לה
 בלאחר יד שכתב ז"ל ותו קשה וכי גרע הנאה וז' מהנאת הואת
 מי חטאת בימות החמה דקאמר רבא דאסור במורד הנאה
 כדראיתא בפ"ג דר"ה דכ"כ עכ"ל נראה דס"ל דכי היכי דאסרו
 כל דאיכ' הנאת הבוף בהדי מצוה ה"כ הרי נהנה הוא באכילת
 כשר כדדי מצות שחיטה אך רואה אני שאין זה מספיק דהכא
 אינו נהנת כלל בשחיטה דהנאת שחיטה אינו נרגש בחיך
 ועיקר הנאה ברוכו כבשר בין אם שחטה או נחרה וכ"ת דמ"ת
 כיון שרצונו לקיי' המצוה ובעי פירוטה לשכר שחיטה הרי נהנה
 בפירוטה עז' המצוה דא"כ בסנדל של איסור הנאה ביבמות
 דק"ג ושופר של עולה כר"ה רכ"ו ולולב של עז' בסוכה דל"א
 כי בעי לקיומי לכו הוה בעי פרוטות לקנות שופר או לולב או
 סנדל לחלוצה והרי נהנה עכ"פ באיסורי הנאה אלא ודאי דוח
 לא חשיב הנאה כיון דהנאת פרוטה היה צריך לקיים המצוה
 וא"כ ה"כ בשחיטה ז"ל שדעת הרב דככל הנך הנאת פרוטה

שנהגה אין בה הנחת הגוף כלל ולהכי שרי אבל כאן כיון שזה אינו רוצה לאכול בלי שחיטה כי שחט באיסורי הנאה ואכילת ליה הריש כאן מלכד קיום מצות הנחת הגוף בהנחת אכילה וע"כ בל דאיכא הנחת הגוף אסור לא דאכתי יש להשיב שהרי החאירי בכי הכיחו הרב שער המלך בה' לולב דנ"ד וכ"כ דעת הרשב"א כמ"ס הרב שם ס"ל דמצות לאו ליהנות ניתנו וכי אסרו בהזאה וטבילה בימות החמה היינו שהוא נהנה אחר קיום המצות ע"ש ולדבריהם אין מקום לאסור כאן בהנחת שחיטה כי ע"כ סבור אינו דלא נאמר מצות לאו ליהנות ניתנו כי אם בהצות שהם חובת הגוף כגון שופר ולולב וטביל' מצוה ראשה משום עונה או הזאה וטבילה דמחוסרי כפרה שנתחייב בהם קרבן א"כ דחייב לטהר עצמו ברנ"ל או משום הקרבת קרבן פסח או קרבנות החג אבל מצות שחיטה אינה חובת דאינו חייב לשחוט כי אם בשרונה לאכול מוכשר בהמה חייב הכתוב שלא לאכול כי אם בשחיטה ולזה לא יקרא מצוה להתיר בו איסורי הנאה דלא ליכול ולא לישחוט וחליצה נמי כל שהיבט' רוצה ליבס או למלח' חייב רהי עליה וכ"ת הרי בחולין דפ"ט נבי כסוי הדם התיירו לכסו' בעפר איסורי הנאה מה"ט דמצות לאו ליהנות ניתנו והתם נמי אינו חייב בכסוי דם כי אם הרוצה לאכול מוכשר העוף שחייבו הכתוב לשחוט ולכסות הדם והא' ל"ק דכסוי הדם אינו תלוי באכילה דקיל' כש"ע ור' סימן כ"ח סוף דהשחט אפ"ש שאינו צריך לא לרם חייב לכסות ע"ש ובת"ע כ"פ אי לא שחט אינו חייב בכסוי והשחיטה ברצונו אכתי לא אריא דמ"ה אחר ששחט כבר הל' עליו חובת הגוף לבסות אבל בשחיטה בעת שבה לשחוט לית ביה שום חייב שישחוט וכפי האי זל' דלכ"ע במצוה הזאת ליהנו' ניתנו והרבר צ"ת עור' ויש דאיה ליה חמ"ש הר"ן כמדושו' לתולט' לז"א דאע"ג דמצות צריכות כוונה טבילה ושחיטה לאו מצות הם אלא חכשירין ע"ש וא"כ ה"כ זל' בענין מצות לאו ליהנות ניתנו אלא דקשה רמ"כ טבילה נמי אינה מצוה וזל' דהתם באשה דליתיה כפריה ורכיה וחדי דכרי בענין זה זכור אוזכר מה שראיתי להרב הגדול מהר"ט אלנאו' נר"ו כס' גט מקושד ר"ל חקר חקירת' חכם לדעת הפוסקים דשטר קדושין שכתבו על איסורי הנאה דהקודשת איד' התיירו ליהנות באיסורי הנאה שצו' קדושין אלו נעשית אשתו והותר לבא עליה דאי השום דמצות פ"ו קעביד ומצות לאו ליהנות ניתנו הרי אחרו כר"ה דכל דאיכא הנחת הגוף לא אחרין מצות לאו ליהנות ניתנו וכה"ג הקשה במג"ש אשה בנט' איסורי הנאה דמגורשת ואף שרצונו לנרש' ואיד' התיירו דנהנה גופו בהדי מצוה ע"ש ואחרי המחילה לרדי' ל"ק דל' לקונס תשמישך עלי או מודר הנאה מחבירו דאינו חוה עליו בימות החמה דהתם הנחת חבירו נאסר עליו ובכלל' הנחת הזאה בימות החמה וכן בהנא' ביאה אבל בהנחת' ביאה פנויה לא נאסר לארס דר"ת ל"מ לדעת הראב"ד מפ"א חו' אישות דאיסור קרישה היא דמופקת לכל אבל בתם ביאת פנויה ליתיה בלאו אלא אף לדעת הר"ת שם דביאת פנויה אסור דר"ת בלאו עיין בהר"ח בפ"ב חו' בערה כתולה עיקר הביאה לא נאסרה כי אם בשבא עליה לשם זנות דעו' קדושין אינו לשם זנות כי אם לשם אישות נמצא דביאת פנויה ביאת התר היא אלא שהצריכה הכתיב קדושין וכ"כ דאיד' ויאסר ביאת פנויה דבלערו אין קיום בעולם אלא ודאי שעיקר הציווי שיקרש קודם שיבעול נמצא דהקדושין מונע התר הנחת ביאת פנויה וכי קדוש' בשטר דאיסור הנאה הרי לא נהנה בזה כי אם שקיי' מצות קדושין קודם ביאה א"כ בזה נהנה גופו מלכד מצוה דהביאה כבר היתה מותרת משא"כ באוסר הנחת ביאת אשתו דנאסר לו הנחת ביאה וכי בא עליה קיים ונצות עונה ונהנה' גופו כביאה וכן בהזאה גם מה שהקשה לדעת הר"ן והרשב"א דהתקדש באישי

הנאה דהאשה הוי חליפין צריך לקדשה פעם אחרת א"כ במקדש בשטר איסורי הנאה דהוי האשה חלופי איסור צריך לקדש פעם אחרת וזוהי תמה בת"ה ר"ן סימן ס' שהתיר לקדש בשטר באשה שאסרה על נפשה כל קדושין ע"ש ולרד"ב כי קדשה בשטר לא חשיב האשה בחליפין איסור שאין קדוש' שטר' משום הנחת פרוטה של שטר דהא לא בעי שוה פרוטה דכתיבה הוא דמתקדשה והכתיבה אינה חליפין הנאה וח"כ אין האשה חלופי איסורי הנאה ועיין ח"ש הרא"ש בפ"ק דחולין ד"ח וזל' אבל כמסוכנת שבכר גדלה הבהמה ואינה אסורה כי אם להכשירה להאכילה עו' שחיטה אע"ג שנהנה הרבה בשחיטה עו' איסורי הנאה לא אסרו חכמים הנחתה בדעבד וכן מסתבר עכ"ל וה"כ אין הקדושין כי אם הכשר לביאה כפי האי אינו נאסר בדעבד ואף להרשב"א שכתב הטור סימן זוד בשמו דבעי הולכת הנאה לים כפי האי בשטר קדושין לא בעי שוה פרוטה אין צורך להולכת הנאה לים דאין כאן דמי איסור וכה"ג כתבו הרמב"ן והרשב"א והריטב"א והר"ן בעו' דע"כ גם אם יש בו עבכת' יין דרברב' שאין בו כרוי הנאה אין צריך לפרש חוץ מדמיון שבו דסתמו כפירושו ועיין בטור סימן קל"ב וה"כ דכוותא ואף להר"מ שאוסר בהחלט כבר כתבתי הטעם דלא חשיב ליה השחיטה מצוה כיון שלא חייבו הכתוב לשחוט משא"כ בקדושי אשה דחייב לקדש משום מצות פריה ורביה וכן ח"ש בנט' שכתבו על איסורי הנאה שנהנה אם רצונו לנרשה לא ירעתי מה הנאה היא ואת דיכול לשלחה בלי גט ואי השום חשש שלא יתנו לו אשה כל זמן שאינו חגורה עיין דש' בתוכות דעו' ד"ה ליתני נשא אשה ע"ש אינו רואה בזה הנאה ברורה כרי' לאסור ועוד כיון דנט' לא בעי שיהיה שוה פרוטה ואשה מתגרשת כע"כ הדי בירו' לנרשה בלי שום עיכוב א"כ אינו רואה בנט' שהנאה למגרש נט' ראיתי להרב שם שהקשה במ"ס כר"ה דכ"ח דהמורד הנאה מחבירו אינו חוה עליו בימות החמה וכן הנודר הנאה מחבין אינו טובל בו בימות החמה עמ"ש בפסחים דף כ"ה דלא אפשר ולא קא חכוין לר"ע שרי ע"ש שהנע' והא נמי לרדי' ל"ק דה"ל יוד' להקיי' עלתה לו טבילה כמ"ס הש"ע ביד' ס"ס קצ"ח וע"כ אסרו כיון דאפשר ליהנות בלי כוונת מצוה וכי חתירוס לו לטבול אף ביודר להקר' ולטבול עו' ירדתו להקר' מותר ואיד' אפשר להתיר לו זה בשום צד ולהתיר לו במחוי' לטבול לכד לא התיירו דאתי להתיר גם במחוי' להנאתו כיון דהדין דעלתה לו טבילה ואף למאן דפסק כרבי יוחנן דבעי כוונה ח"מ אי חכוין לטבול ולהקר' שפיר דמי לכ"ע וזה ודאי לא יתכן להתירו ליהנות מאיסור כוונה וע"כ לא פלוג ואסרו בכל ענין וח"ש הרמב"א בחדושי סוכה לד"ה דאתרוג של עו' לא חיישינן שרייה כו' דבאיסור מודרר אינוש ואי משום שעולה ריחו באפינו שלא ככוונה להא לא חיישינן ע"ש ל"ק למ"ש דהתם אין המצוה כי אם כנטילה ואינו הכרח שירח וע"כ ל"ח שרייה וכן שיעלה הריח הפיו ל"ח כיון שאינו מוכרח כנטילה שיגיע לו ריח אבל טבילה בימות החמה עיקר הטביל' הוא הנאתו שצו' זה ירד להקדי הוי ונהנה הוא עכ"פ בכך ודוק ומרי דברי עם רב אחא' ח"ג' ינשענו הרב הכולל המלך ההוא אחר ליסב קו' הרב המו' הנו' כב' דרכים חדא דשאני אתרוג דאחר לא איפשר ולק"מ הוזיל ואיפשר באתרוג עצמו בדרך היתר דמייירי באשרה של חשה משא"כ בהזאה ומעייין דהא איפשר בחבירו עצמו שזיה עליו וכן במעייין גופיה והיינו בשיתורו לו דאפילו אי מייירי דנר' ער"ר לרכר מצוה לא' וכו' והכי עפ"י חאי דמפו' יוצא סס ר"פ כל שעה דאי פסוק רישית אפילו בל"ז ולק"מ חסי' וא"כ בהזאה ומעייין דהוי פ"ר וכמ"ש הר"ן פנדרים דזו תו' ל"ש לומר ל"א ולק"מ לא כן בההיא דאתרוג אינו כודאי שיעלה לו הריח ולאן פ"ר הוא אלו הם

ת"ר בקיצור י' שוב אשוב לעיקר חקירותינו בשוחט בהמה
 חסוכת כספין של ע"ז דכאשר בהנהגה אי שרייא בהנחת
 אכילה כלבים או הכירה לגוי דהנהגה זאת אפשר כלי שחיטה
 והו"ל בהפדרת איסור הן ההתר שאין כזה משום אין חסבלין
 איסור לפתחילה כדקול בהגעלה ע"ש והנה בעתה כ"ל רחיה
 לאסור מרתקן בריש פ"ב דערלה כבר שזכעו בקליפי ערלה
 ידלק וקשה אמאי ידלק ליסתרי בהעברת הזכע שהרי אמרו
 כב"ק דק"א שקלינהו במאי שקליה כנפון נפון עכורי מעבר
 השכה לא עכיר וכה"ג אמרו בדרה דס"ב נפון זכע נמי
 מעבר ע"ש הרי הכל זכע יכול להעכירו כנפון וא"כ ליסתרי
 בהעבר נפון והוי באיסור שנתערב כדוב התר ומכיר האיסור
 ונוטלו דאין כ"ז בר איסור והנה אמת דבב"ק דכ"ג אסיק הש"ס
 דכזכעו בקלא אילן אינו מעכיר הזכע גם על ידי נפון וא"כ
 ל"ל רכי אסר כבר שזכעו היינו שזכעו בקלא אילן זה אינו
 דקלא אילן לא שייך בערלה דלא ידענו פרי שיש לקלא אילן
 ולא אסר הכתוב בערלה כי אס כל עץ מחלב וכ"ת דקלא אילן
 כי מערב בכל זכע טוב אין נפון מעכירו וא"כ מתני' איירי
 כשעירב זכע קלא אילן גם זה אינו דמונחות דמ' פרש"י
 כר"ס גויה דקלא אילן זכע הוא דדמי לתכלת וכ"כ שם
 במנחות דמ"א דתני טלית שכולה תכלת כל מיני זכעונין
 פוטרין בה חוץ מקלא אילן ע"ש הרי דזכע בפני עצמו הוא
 דזכעו דמי לזכע תכלת ובר סן דין אי איירי בזכע איסור
 ועירב קלא אילן דהתר הו"ל זה וזה גורם דארי והוי זכע
 בשחמני התר ואיסור כמ"ש הר"ן בת' סמן ע' ע"ש ותו כבר
 תמה הוא לאוקמי מתני' בנתערב בו קלא אילן לבר דסתם
 קתמי כבר שזכעו בערלה ידלק ולא היה שתיק הש"ס
 דהראשונים לבאר דאי יכול להעכיר הזכע שרי כי על כן נראה
 דהכא בכל גווני נאסר דכיון דבעוד הזכע קיים בעי שרפה
 דהוי תצרוכת גמור דחשיב כפתערב בוף איסור וחשיב כולה
 איסור ולהתיר החוסר מעשה דהיינו להעכיר הזכע ע"ז נפון
 שוב אין לו תקנה דדמי למאי דקול כננעי בנדים דבגד פחות
 חג' אינו מקבל טומאה ותכן כפי"א דננעים חז"כ בגד מוסגר
 קצנו ועשאה מוכין טהור ומותר בהנייתו מותר קצנו ועשאו
 מוכין טמא ואסיר בהנייתו ומבאר הטעם להרא"ש שם דכיון
 שנוקף לטומאה שוב אינו ניתר ואין לרחות דאיסור הטומאה
 לא ילפינן שהרי כירושלמי פ"ב דערלה בעי בגד שזכעו ע"מ
 לחותכו תעכריונה כמוסגר או כמחולט ע"ש שמבאר שם
 בכל איסורי הנאה כן ומינה יש לרון לחקירותינו כיון ששחט
 לאכול וחל על הבהמה איסור ע"ז שוב אין לה תקנה בשום צד
 דרון כל איסורי הנאה כיו"ב וכ"ל דקול כ"ט לפנס שיי וכהשכיח
 ולכסוף פנס אסור כמ"ש בע"ז דס"ז אבל נפל לתוך גריסין
 צוננין והרתיון נעשה כמי שהשכיח ולכסוף פנס ואסור וכן
 פסק הטור סמן ק"ג ע"ש הרי כיון דחל האיסור אינו נוכד שוב
 בפנס מינה לכ"ד כיון שאסר בזכיעה כל שהזכע מעורב
 בבגד שוב אינו ניתר בהעברת הזכע כנפון וכ"ת א"כ איסור
 שנתערב בהתר ובא הכי שמכיר בין איסור להתר ליתסר
 כיון דכלי שיבא הכי כבר נאסר אל ל"ק דהתם האיסור והתר
 כל חד באפי נפשי קאי ואין החיסור כי אס דאינו יודע איתו
 והתר וכי יודע נמצא דלא חל על התר שם איסור כלל אבל
 כאן דחל על הבגד איסור ע"ז תצרוכת זכע בבגד כבי האי
 כיון דנאסר תו לא פקע איסוריה אלא דק"ל מ"ש הרשב"א
 בת' ס' תנ"ה שהכריח דהפדרת איסור לא שייך דין מבטל
 איסור דא"כ בטלת כל הגעלה וליוון כי ע"כ ע"כ לישב דכי
 ק"ל בגד מחולט דאסור בקצנו ועשאו מוכין דא"כ דקפחית
 חג' אינו מקבל טומאה כל שקבל טומאה בעי שריפה ולא
 פקע בויה ששאו פחות חג' וכן השכים ולכסוף פנס ה"ס
 דאיכא פנס קנת ופנס גמור דהיינו ככלה מסרחת וכי לפינן

סימן י"ז כתב הטורי והב כ"ז סי' ט"ז ס"ק י"ג

על מ"ש הש"ע חש"ו ששחטו
 הראשון בינם לכין עצמם לומר לשחוט השני וכו' דה"ה
 בגדול שאינו יודע ה' שחיטה וכו' ותמהני עליו דאדרבא
 מדנקיט הדין בחש"ו ואמרו הטעם הואיל ורוכ מעשיהם
 מקולקלים מינה דבגדול שאינו יודע דעריף ודאי חש"ו אינו
 אלא ספק פיסול כשחיטה שכתב הטורי והב א"כ כפשוט
 דאסור לשחוט השני וע"ק הרי הכ"מ בריש פ"ד מה' שחיטה
 כתב דהאכול משחיטת שאינו יודע ה' שחיטה קרוב לספק
 נכילה וכיאר הכ"מ דגרע מספק גמור ויש להשיב על דבריו
 כמ"ש בס"י ז"מ הנה מוכר דקול מספק פיסול ש"מ דלא
 אמרין בגדול רוב מעשיהם מקולקלין בקטן הפך דבריו וע"ק
 דהרי הרשב"א בתורת הבית ד"ח כתב דמי שאינו יודע ה'
 שחיטה מוסרים לו לשחוט כשאחד עומד על גבו ואינו רומח
 לחש"ו שאין מוסרין להם לפתחילה לפי שאלו מוערין לקלקל
 ואין יודעין לזמן את ידיו אבל הדוליס רוב מעשיהם מתוקני'
 ע"ש הרי בהרי"א הפך דבריו וכבר פסק הש"ע סי' א' ס"ג
 דברי הרשב"א ושם כתב הט"ז ס"ק ט' דמנקיט מתני' בחש"ו
 ש"מ דבגדול מותר לפתחילה ע"ש וא"כ לדבריו ה"ל נומא הכי
 מדנקיט בחש"ו ש"מ דבגדול אסור גם מ"ש דכי נקיט מתני'
 חש"ו היינו כיוודעים הוא תימא דבקטן יתכן אבל חרש ושוחט
 לא יתכן שיהיה יודע לזמן ידיו ויודע ה' שחיטה וע"ק דהרי
 אמרו לר"מ דלקי מאוס נכילה ואי איירי כיוודע איך יתכן והרי
 הט"ז גופיה כתב בס"י א' ס"ק ט"ו כשם הטור דאס הוא
 מומחה ואוחז ביד כשר דיעבר כלי אחרים והביא הוא סמך
 לדבריו גם מ"ש א"כ רכל ספק שחיטה אסור לשחוט השני
 ואין להקל ק"ט איך לא זכר שכבר כתבו דין זה הכ"מ להדיא
 כפ' י"ב מה' שחיטה ה"ה באופן שדבריו ז"ע :

סימן ח"י נתתי לבי לדעת כמ"ש התה"ד סי'

קפ"ו וז"ל וכנמי דאפי' הפך
 גמור של פיסול שחיטה כנון ברח סכינו ומצא פנוס דקול
 כר"ה דחיישין שחא בעור וספק נכילה היא וכ"כ הכ"מ
 בהרי"א אפ"ה חייב בפסויו ודוקא בחש"ו דרוכ מעשיהם
 מקולקלי' פטרינן ליה מכיסויי משום דילמא אתי למימר שחיטה
 מעלימא היא אבל כספק השום להכא ולהכא נראה דלא גזרינן
 ופטרינן וכו' ע"ש ורמ"ל כפ' כ"ה סי' ו'ו סתם דבריו גם
 הש"ע כ"ז סי' כ"ח ס"ק כתב וה"ה לכל פיסול שהוא מחמת
 ספק כנון הוא דחיישין שחא בעור נפגמה וכן כל כיוצא
 בזה ע"כ אכן הכ"מ בריש סי' ח' דייק בדבריו הטור שכתב
 כנמצא סכינו פנוס דהוי נכילה ואילו הכ"מ וסמ"ג וסמ"ק
 כתבו דהוי ספק נכילה דל"ד דספק נכילה הוא דהוי אלא
 דכתב כן לחרות דמחוקינן לה בנכילה גמורה ופטור
 מלכנסות וסכ"ז חמ"ש הטור סי' כ"ח דנריך לברוך הסימנים
 וסמ"ג קורם הכיסוי ומשמע דכשניהם פטור מלכנסות ודלא
 כהה"ר א' סי' קפ"ז ע"ש ונס בס"י כ"ח סמ"ו הכריח כן
 דכנמצא סכינו פנוס כיון דאירע ספק כשחיטה עצמה וכהמה
 בחייה בחוקת איסור עומדת לא יצאה מחוקתה את"ד והש"ך
 תמה על דבריו דאיך יעלה על הדעת לעקור עשה חפני ספק
 דאפשר דכעצם מערקת וכו' גם מה שחילק בין ספק טריפה
 לספק

לכפך בשחיט' לא נהירא כלל והכי מוכח בחולין דפ"ו דאי לא
 דרוב מעשיהם מקולקלים אוליגין להחמיר להנריך כיוון מספק
 את"ר כסוי' כ"ח ה"ק כ"ו גם הפ"ח ס"ק לא תמה להכ"ח
 דאפילו כספק שקול פשוט דנריך לכסות דהו"ל ספק תורה
 לחומרא ותרע דרכין דפלוני לר"מ כחש"ו ומחייבי מספק
 לכסות כדמסיק התם אלא דאספק שחיטה מחייב לכסות
 וכבר השינו הש"ך וברור הוא ואני תמים על תמיהתם שגראים
 רכזי הפ"ח דכל ספק שחיטה פטור מלכסות שהרי אמרו
 בדפ"ט בחולין בהמה בחייה כחוקת איסור עומדת עד שיורע
 לך כמה נשחטה ושם. כאלמר דמד"ת אוליגין בתר חוקה ומוכח
 בכמה רוכתי אף להקל והרמט ח"א סי' י"א וסי' גו"ג כתב
 דאף בערה וכ"כ הר"ן בפ"ק ריקדושין ע"ש ונמצא בספק
 במקום חוקה אין כאן ספק ולקי עליה כודאי ומביא קרבן
 וכ"כ התו' בחולין ד"ו בד"ה אל"א וכ"כ מהתו' כתובות דכ"כ
 ד"ה הכא דבמקום חוקה מביא קרבן חטאת ולא אשם תלוי
 וכ"כ שם כל הראשונים וא"כ כל ספק בשחיטה כיון דמוקמינן
 אחוקתיה הו"ל כודאי נכילה ולקי עליה א"כ מהיבא תיתי
 חיוב כיוון דתנן השוחט ונתגבלה פטור מלכסות ומה בין ודאי
 פיסול לספק פיסול שחיטה וא"כ הפלאה זו שהפלאה הש"ך איך
 יעקור עשה דכיוסוי במקום ספק אינו יודע תחו דלמ"ש אינו
 ספק כי אם ודאי נכילה גם ח"ש דמה שחילק בין ספק טריפה
 לבפך שחיטה לא נהירא כלל גם אני לא ארע למה שחילק זה
 מכושר כדברי ריה דבשחיטה אוקי אחוקתיה לאיסור ובטריפ'ו
 להתיר גם עיקר דאיתם מרכין דר"מ דמחייבי ככיוסוי בשחט
 חש"ו כיון דלית להו רוב זה דר"מ ברוב מעשיהם מקולקלים
 אע"ג דהוי ספק תהני דארבא מאלן ראה הפך דברי
 התה"ד שהרי כתבו התו' בד"ה מאי הקשה הר"ש ורכין מ"ט
 אי רוב מעשיהם מתוקנים א"כ יהא חוקת לאכול השחיטתם
 והשוחט אמאי אינו סופג את ה"ח ואי פלגא ופלגא א"כ סהך
 פלגא דמקולקלין לחוקה דעומד בחוקת איסור ואתרע ליה
 מחנה דמתוקנים א"כ יהא חוקת לשחוט אחריהם וגם יתחייבו
 על שחיטתן שחוט נכילה וזל דמכפא לרכין אי רוב מעשיה'
 מתוקנים והשתא לא מהני חוקה הירי ולר"ה פשיט ליה ברוב
 מעשיהם מקולקלין ע"כ הנה מכושר דדוקא כספק זה
 דמספקא לה אי רוב מעשיהם מתוקנים דלדך זה אין החוקה
 כלום דרובא וחוקה רובא עדיף הוא דמחייבי ככיוסוי ואמרי
 לשחוט אחריהם אבל כל שאר פיקי דאין הספק אי איבא רוב
 להתר אוליגין בתר חוקה דסמוך הדר דאיסור לחוקה דאיסור
 ואתרע ליה דר התר ולקי עליה חשום נכילה מכה חוקה כי
 היכי דלקי לר"מ מכה רוב ורובא וחוקה שניה מד"ת ומכושר
 מרכי התו' ויותר תימה להפ"ח שכתב דחייב ככיוסוי דהו"ל
 ספק תורה ולחומרא שיה אינו כי אם בלא אתחוק דאי אתחוק
 התר להקל אוליגין כח"ש ג"כ הרב ככללי ס"ס בפשוט ע"ש
 והרי ככאן חוקה דבהמה בחייה כחוקת איסור חסייע לפטור
 חכוסוי גם ראיתי להרשב"א בהשגרת הכית דכ"א שכתב
 כדברי התו' בחולין ררכין דר"מ הספק"ל אי רוב מעשיהם
 מתוקנים או מקולקלין ושכ כתב בשם רבינו שמואל דיעולם
 דפשיט להו ברוב מעשיהם מתוקנים ואע"ג דלא חייסין
 למיעוטא כמיעוט המצוי חייסין ע"ש ולדכרין נחיל"מ מדעת
 רכין דמחייבי ככוסוי דהתם שאני דמד"ת שחיטה כשרה
 דאוליגין בתר רובא אף מרכי הר"ה שכתב דכיוסוי ר"נו
 בכיוסוי וק"ל הכי היינו ראיבא רובא וחוקה ע"ש נראה דכל
 ספק בלי רוב גם בחוקה מחייב ככיוסוי וזה ראה לדברי
 מהרא"ו אל"א שכבר תמה עליו הרשב"א דגם ברוב לחוד או
 חוקה לחוד פטרינן מכיוסוי דק"ל דאוליגין בתר רוב או
 חוקה באופן דלפ"ו נראים דברי הכ"ח חוקה שהתה"ד וש"ע
 שחיבו ככיוסוי בכל ספק שחיטה אף את זה מאי דפשיט ליה

להכ"ח כנמצא סכינו פגום דאינו חייב בכיוסוי קשה שהרי
 בד"ו רחולין פלוני בה רב הווא ור"ח כנמצא סכינו פגום ור"ח
 חתיר מטעם דעור ספק פגום ועצם ודאי פגום ואין ספק
 מוציא חירי ודאי הרי דכודאי נגד ספק עדיף מחוקה ואף רב
 הווא דאוסר היינו דחשש בספק נגד ודאי כסיוע חוקה דאיסור
 דאפשר דחשוי להו חוקה וספק נגד ודאי דשקולים אף מ"ת
 אין סברא כלל לומר דגם בספק נגד ודאי ליהו חסוב כודאי
 איסור תכח חוקה דמהיבא תיתי וכן ראיתי להכ"מ כפ"א מה'
 שחיטה ה"ד ע"ש וכ"כ מהתוס' ד"ה טבל דלחומרא הוא
 דחייסין בספק נגד ודאי גם ראיתי להרשב"א בת"ס ובת"ס
 ד"ה שכתב דגם לר"ה אם כאלכר הסכין ולא בדקוהו לכסוף
 אין חוששין דהעמד סכין על חוקתו ע"ש א"כ נמצא דבנמצא
 סכינו פגום הו"ל תרי חוקי דסתרי חוקת כחמה לאיסור נגד
 חוקת סכין להתיר וגם דהוי ודאי אכל ספק להסיר וכפי האי
 אין סברא כלל לעשות ודאי נכילה לפטור מכיוסוי ודברי הכ"ח
 שפטר גם כוה הס' תמוהים כי ע"פ הכאר הנה מקום לישב
 דברי התה"ד והש"ע שגם הם לא חייבו ככיוסוי כי אם בספק
 כנמצא סכינו פגום דלא מהני החוקה לנשותו ודאי אכל
 כשאר סכין לא סכן כתב ונראה דאפילו כספק גמור ככיוסוי
 שחיטה כגון כדק סכינו וכו' דדוקא נקט ספק זה דלא שיק
 ביה לומר חוקי אחוקתיה דחייב בספק בלי חוקה ומ"ש א"כ
 אבל כספק השוה להכא ולהכא וכו' היינו כספק שקול בלי
 חוקה כגון כנמצא סכינו פגום אבל שאר סכין אינו שקול
 דחוקה דבהמה בחייה מכריע לגד האיסור ועושה ודאי וגם
 דברי הש"ע הם בדרך זה ולפי שיש לדון גם בדעתם דכל
 ספק פיסול שחיטה פטור מכיוסוי אף את זה קשה שיש להביא
 ראיה דגם ככל ספק חייב ככיוסוי מת"ש הר"מ בפ"כ תס'
 שחיטה השוחט את הראשון והרי הוא ספק נכילה אסור לשחוט
 השני ע"ש ובחולין דפ"ח מכושר דפיטור כיוסוי והתר שחיטה
 שנים שוים הם וא"כ ס"מ דגם בכל ספק שחיטה חייב ככיוסוי
 וקשה להתה"ד והש"ך והפ"ח איך לא הביאו ראיה מדברי
 הר"מ אלו אל"א שבעיקר דברי הר"מ מלכד שגראים שהם
 הפך דברי התו' והרשב"א ורכינו שהואל כמו שביארנו עכ"פ
 קשה הכי כפך במקום חוקה הוי כודאי ולמה יאמר לשחוט
 השני וכבר עמדתי על זה כס' ע"ש כי ע"כ עיקר דין זה
 זא"ת ועיין בתורת חסד סי' ע"א ת"ש על דברי התה"ד אלו :

סימן י"ט י"ט לחקור במנהג העולם אם נמצא
 טריפה מתחת ידו בעוף או בהמה
 מוכרה ולתנה לבני ואילו קרא כתיב וכשר בשדה טריפה לא
 תאכלו לכלב תשליכו אותו וכ"ת דאייירי קרא כשנטרפה אינה
 ראויה לבני שהיא מסרחת שתנגנה לכלב דוקא ולא לשאר
 בהמה חיה ועוף זה אינו שהרי במכילתא כפ' משפטים כפ'
 וכשר בשדה טריפה דרשו אין לי אל"א בשדה בבית מניין וכו'
 לכלב תשליכו אותו לכלב בכלב אתה אומר כן או אינו אל"א
 לכלב כמשמעו ת"ל לא תאכלו כל נכילה והלא דברים ק"ו מה
 נכילה שמשחאה בחטא מותרת בהנאה טריפה שאינם
 מטמאה לא כל שכן ומה ת"ל לכלב שהכלב מוכר מהעבר
 שטריפה לכלב ונכילה לעבר ללמדך שאין הקב"ה מקפח שבר
 וכו' אחר הקב"ה תן לו שכרו והלא דברים ק"ו ומה אם חיה כך
 כס' כ"ט הנה"ט את י"ד ובמקום אחר עמדתי אני בפירושה
 ודברי הכנה"ג ולכל הדברות הנה מכושר במכילתא מת"ש
 דכלב מוכר מהעבר דנכילה לעבר וטריפה לכלב וגם
 מת"ש אחר הקב"ה תנו לו שכרו דכיוו הכתוב לתת טריפה
 לכלב דוקא וא"כ קשה במנהג העולם על מה פתחו :

וראיתי להטור סי' קי"א אחר שביאר דאם כודמונו לו
 לנייד חיה ועוף טמא דמותר למכור לבני כתב

וכן מי שזרמן לו טריפה יכול למכרה לבני או ליתנה לו במתנה ע"ש וגם לרדיה השה אף התיר הפך המכילתא ופשוט הכתוב וסוד ראיתי מ"ש בחולין ד"ר תרנגולת טריפה הואי ע"מ דשרי למכור טריפה לבני וגם בכילה סוביחא שם וכל הפוסקים שם חבויר כן ע"ש והנראה דלית להו דרשת המכילתא כי אם בואת ק"ט להבזי שם בסו' קי"ו שכתב על יברי הטור וכן מי שזרמן לו טריפה וכו' והו' הקרא חלא לא תאכלו כל בכילה וכו' ע"ש ואתמהה שהרי הטור בטרפה איירי דכתיב בה לכלב תשליכון אותו והרי כתבאר מ"ש במכילתא דלכלב רוקא דהכלב מכוכר מהעבד ואין הפך דהטור נקט טריפה לאשמועינן ריבואא דגם טריפה הותר הפך הנר' מהך מכילתא מכה הך סוביחא דחולין אך בדברי הכ"ז קשה מכל מ"ש וז"ע . . . גם ראיתי בחולין דכ"ג נבי ההוא שרקא דהפק דרוסות שהקשו וליוכנהו לבניס וכו' ולישעמך נישדינהו לכלבים ולא לפרסומי מילתא הרי דטפי הקשו שמכור לבני מתנינה לכלב ומינה דכי תנן בבכורות דכ"ח והאכילה ר"ט לכלבים היינו שלא תצא בני לקנות שהרי למה שכתבאר היה בירוד לתת ולמכור לבני אך את זה ק"ל לרש"י בפירוט החומש בפסוק זה שהביא דרשת המכילתא וכו' ב"רנו' ונתן ש"רנ"ג לכלבא תרמון יתיה בסוטה' ופירושו בשכרו ואיך הביאו רש"י דלמ"ש לית דחש לה גם בפסחים דכ"ב שאמרו נפק"ל מלכלב תשליכון אותו איתו איתו קאליך לכלב ואי אתה וכו' ור"מ אותו אתה תשליך וכו' ופרש"י דהראשון קרא למישריה לא מצני יליף דאי לאו אותו הוה אמינא קרא למצותיה וכו' תבאר דעתו דכ"ל דרש המכילתא דרש בחור הוא וכו' ע"ש אית להו דרש זה ר"ט ודו' ולכן לא דרשו איסור הנאה כי אם מריבוי תיבת אותו והתוספו שם הביאו פרש"י ופירוט הר"י דאורליינש ולא דחו פרש"י וזה תימה דלמה שנתבאר נראה דלית דחש לדרש המכילתא הלזו ואי ק"ל היא גופה תיקשי בדברי המכילתא דהאחר שהכריח דלכלב ל"דוה"ה שאר הכאות ומייתי לה חק"ו הנכילה שוב סיכי דריש דכלב מכוכר מן העבד רלפו במצא דלכלב רוק' אי מהא ל"ק ש"ל דאי לאו ק"ו הייתי אומר דאם אינו בנתבא כלב דאסור למכור ולתת לבני דלא הותר כי אם כתיבה לכלב קמ"ל דכל מין הנאה הותר לא דהקדים כתיבה לכלב דאין הקב"ה מקפח שכר ונתן הקדימה בטרפה ללאמרך שהכלב מכוכר מהעבד אך את זה ק"ל בדרש המכילתא דכ"ב כולף מיניה דהכלב מכוכר מן הנר' דהרי נכילה לבר וטריפה לכלב וזה אי אפשר שהרי גר ישנו בכלל מצות כו' מצות וגם מצווין אנו להחיותו וצויה עליו הכתוב בכמה מקומות ואיך יהיה הכלב מכוכר תמנו וגם המכילתא לא דרש במכוכר הנר' וכו' קשה מדהא לא איתיה הא נמי לא איתיה דמינה בדכור אחר באמרו והנ"ל ליישב דעיקר קרא כי אתי להתיר נכילה בהנאת חכירה לבני ונתינה לבר לא איצטרך דאי הותר בהנאה פשיטא דשרי בנתינה לבר וכי איצטרך תבאר ככ"ב דפסחים דלר"מ איצטרך להקדים נתינה לבר ומכירה דבני ולר"ז איצטרך לחסו' ונתנה לבני ע"ש בסוביחא וכיון שכן עיקר התיר הכאם אינו אלא מדרבתי או תכור לכריי וכו' טריפה הוציאו הכתוב התיר הנאה בנתינה לכלב מינה דכלב מכוכר מהעבד משא"כ מן הנר' דלא איצט' לבושה ובאמרו זה"ל ליישב שתמיה דש"ס וכל הפוסקים כי סיכי דלא ליפלונו עם המכילתא דס"ל דהכי קאמר דאה"כ דהכיר' לבני לר"ז או מכירה ונתינה לבר לר"מ עם נתינה לכלב לית בהו קדימה בלל דכי אתי קרא דלכלב תשליכון אותו אינו אלא דאם אין כאן בני או אינו רובה למכור לבני שיהיה חייב לתת לכלבים ולא לשאר בהמה חיה וצוף שיש קדימה לכלב מכל בהמה וחיה והיינו כמ"ש שם דאין הקב"ה מקפח שכר דכתיב לא יחרן כלב וזהו נמי מ"ש אמר הקב"ה תפלו שכרו

ר"ל שיקדים לכל בהמה וחיה אבל אה"כ דלתת ולמכור לבני הרשו' כירו ואין בהם דין קדימה ומ"ש ומה ת"ל לכלב שהכלב מכוכר מהעבד הכוונה דקדימה וו דכלב לכל בהמה אמאי לא כתיב נבי נכילה דפשוט הוא דקדימה וו ישנה גם בכילה דמ"ש טריפה מנכילה ולכתוב בטרפה מאי דכתיב בכילה וכנכילה ליכתוב לכלב תשליכון ללאמר שקודם לכל שאר חיות אם לא טבא ללאמר דלנבי השת' הכלב מכוכר מהעבד ולכן כתיב בכילה לעבד ובטרפה לכלב אבל אה"כ דליכא קדימה לכלב ממכירה לבני שהרי לא אמרו שיקדי' בני לכלב וגם ליכא למילף מיניה קדימה ש"ל דאה"כ דהרשות כירו בין בכילה וטריפה למכור לבני מלתת לכלב אלא דכתיב תרווייהו להתיר הנאה בשתייהן ולהקדים כלב לשאר חיה אלא דכתב הנתינה לכלב נבי טריפה דלנבי הקב"ה הכלב מכוכר מהעבד ולכן כתיב דין קדימה כלב לכל בהמה וחיה בטרפה דעדיף מנכיו' ככ"ל כיון כישוב המכילתא עם הש"ס וכל הפוסקים אך ק"ק לזה בלשון רש"י בפסחים שכתב לפיכך הקפידה תורה ליתן לו שכרו ונכבר הכלב מן הכותי שהנכילה ימכור לבני וטריפה לכלב ע"כ נראה שיש קדימה לכלב בטרפה מהכותי ולרד"ס ודאי קשה מכל מה שנתבאר וכרוחך ז"ל דכוונה רש"י שיש שני לימודים בפסוק זה חד להקדים כלב מכל שאר חיה וז"ש שאין הקב"ה מקפח שכר וכו' הקפידה תורה ליתן לו שכרו משא"כ לשאר חיה לא צויה ומ"ש ונכבר הכלב וכו' הוא לימוד שני מדרבתי קדימה וו בטרפה ולא בכילה אבל אה"כ דאין קדימה בטרפה לכלב מהכותי ומ"ש שהנכילה ימכור לבני וטריפה לכלב היינו דכתיב מכירת בני בכילה וקדימת כלב לכל מין חיה בטרפה ככ"ל וכו' מהך מכילתא דאם בא לתת לכל בהמה וחיה חייב להקדי' לכלב ונראה דל"ר טריפה וה"ה נכילה ושאר איסורים דמ"ט הוכיחו בבכורות דכ"ח וחולין דכ"ג וגם בשאר איסורים אמרו בפסחים דכ"ב נבי הא דתני שלא יושט אבר מן החי לב"ב וכו' הא לכלבי שרי וכן בקדושין דכ"ח יכול ושליוכו לכלבי ותנן נמי בשבת דקכ"ו מחתיבין את הדלוצין לפני הכהמה ואת הנכילה לפני הכלבים ע"ש ומיהו ק"ק על כל הפוסקים שלא ראיתי שהזכירו דבר זה ולא ידעתי למה וז"ע :

וראיתי

להכ"ח כ"ד סימן כ"ט שהקשה מהך מכילתא למ"ש הטור שם דכי כתיב וכשר כשרה טריפה סתם טריפה היינו שטרפה ארי וכו' ואי אפשר לומר דבטרפה בעלמא שהוכתה מכה כל דהו תהיה אסורה דהא כתיב לכלב תשליכון אותו אלמא היירי בענין שאינא יכולה לחיות ואינה ראויה אלא לכלב ובה להשמיענו כיון שטרפה בענין שאינה יכולה לחיות אפילו אם קדם ושחטם אסור וכו' וכדכ"ו כתב הב"מ בפ"ד מה' ה"א והסמ"ג לזוין קל"ד והחיותו בלאו דטריפה והיכי נפק"ל דכי כתיב טריפה היינו בענין שאינה ראויה לחיות מדרבתי לכלב והרי איצטרך לבושה להקדי' לכלב לכל חיה כמו שדרשו במכילתא ועוד הקשה לדברייהם דהרי בריש פ"אלו טריפות אמרו דמו לטריפה שאינה חיה מן התורה מנין דכתיב זאת החיה אשר תאכלו חיה אכול שאינה חיה לא תיבול וא"כ הו"ל להביא תלמוד זה שהזכיר בש"ס והכ"ח תי' לזה דהר"מ וסיעתיה כתבו כן לפי פשוט המקרא דאין מקרא וצא מפשוטו ופשוט הכתוב ודאי תשמע בדבריהם אבל מ"ש בר"פ א"ט ובמכילתא אינו כי אם לפי מדרשו או דבריו ואחרי המחילה אינו מחזור דכי דרשין לפעמים פשוט ומרש באחד היינו במקום שזכר בש"ס פשוטו ומרשו אבל כי אך דהכא דבמכילתא דרשו לכלב דהכלב מכוכר מהכותי וכו' פ"א ט' למדו דטריפה אעה חיה מדרבתי זאת החיה ואילו דרש זה שכתב הר"מ דכתב הב"ח שהוא פשוט הכתוב לא זוכר בשום מקום תו מנ"ל לכרות מדעתנו דרש זה לפשט הכתוב אימא

דכוליה קרא דלכלב לדרש החכילתא לכד אתי דכמה ריבויים
 כתיב כפ"ג ולא דרשינן גס הפשט גס מ"ט כמ"ט כפירוש
 הכתוב הוא פשט הכתוב אינו רואה בו פשט כי אם דרש נחמד
 וע"ק רבי אריהן לפעמים פשט ומדרש היינו כל חד למילתיה
 כידוע פ"ן מ"ט כסיון אבל כאן אי מפשט הכתוב נפק'ל
 דטרופה אינה חיה תו מאיקבעו בדריש פ' אלו טרפיות רחן
 לטרופה שאינה חיה מן התורה מנין אחר דכתב כן כפשט
 ככתוב עצמותו למ"ל רחן דבר זה קשה לשמוע וראיתי
 להכני' הג כסיון זה שתיירן שרכרי הר"מ וסיעתיה אינן הפך
 החכילתא דהמכילתא לא דריש בו אם דכתיב לכלב ולא כתיב
 מכירה לכותי אבל הר"מ לא נפק'ל אלא מדכתיב לכלב והיינו
 בין אי ר"ל כלב דוקא או ר"ל כותי דרשי' דמייירי בענין שאינה
 יכולה לחיות ואינה ראויה אלא לכלב או לכותי ע"ש ולדידי גס
 זה אינו הספיק שהיו חלכד זה קשה דכרי הר"מ והטור
 חנ"ל מדכתיב לכלב דאייירי בענין שאינה יכולה לחיות אימא
 דגס ואת שהוכתה מכה כל דהו אסורה וע"כ צויה לנו הכתוב
 להשליכו לכלב ולא לאוכלה וכבר ראיתי להדרישה כסיון זה
 שהק' כן ותיירן דר"כ לא איצטרך קרא לכתוב לכלב תשליכו
 אלא לכתוב לא האכלו אתם ולישתוק ג' וראי אתי ללמד ר"ל
 איירי אלא כבטרופה עד שאינה ראויה אלא לכלב מפני שאינה
 יכולה לחיות ע"ש ולפי זה החכם עיניו יתוו דאי לכלב איצטרך
 עכ"פ לדרש החכילתא תו מנ"ל דאייירי בהוכחה מכה כל דהו אסורה ולכן
 יכולה לחיות אימא דאף בהוכחה מכה כל דהו אסורה ולכן
 כתיב לכלב לדרש החכילתא הן אחת דק"ל כעיקר דברי
 הדרישה בתי' זה דאי נפק'ל הא מיתור לכלב תשליכו דלישתוק
 קרא מיניה הא ל"ק שהרי לרבי אבהו דאמר בפסחים דכ"ח
 דלא תאכל איסור הנאה במשמ' אי לא כתיב לכלב הוה אמרי'
 דאסיר גס בהנאה קמ"ל ורבי אותו אסור בהנאה בחולין ש"כ
 כמ"ט שס לר"מ דקאי כוותיה דרבי אבהו ואף לר"ז הא דריש
 ליה להתיר בהנאה שאר איסורים ואי לא כתיב לכלב תשליכו
 היכי מני למיכתב אותו להתיר שאר איסורים בהנאה והנ"ל
 ליישב דהס ס"ל דכיון דטרופה היינו טרופה ארי וכי כתיב לא
 תאכלו היינו מהתמא עד שחיטה דבלא"ה אסורה או באיסורי
 אבר הן החי או באיסור נכילה וכי כתיב לכלב תשליכו ע"כ
 בטרופה גמורה דלא חוי למירי בי אם לבני או לכלב דאי
 להלכה לא חוי דמתנולא והולכת וגם אינה יולדת כמ"ט
 בחולין דנ"ו ואי להחליפה עם הבני כיון שסופה לחות אין הבני
 מחליפה וא"כ לאביל' כלב או כותי קיימא והרי כי כתיב לכלב
 כותי בכלל חק"ו דכ"ו אכל אי איירי בהוכחה מכה כל שהוא
 הרי אף אי אסורה אינה עומד' לבותי וכלב דהא חזו למלאכה
 או לולדות או להחליפה עם הבני וא"כ היכי כתיב לכלב דלאו
 כשפטינו איירי קרא ותו ל"ק תקושית דדרישה אף קושית
 הב"ק לא יתיישב דא"כ דחן לכל בני מילי אף אי לא כתיב
 לכלב הוה אמרי' דאסור בהנאה קמ"ל וכי נקיט התר הנאה
 בכתיבה לכלב ל"ד דה"ה שאר הנאות ג' ללמד דאם בא לתת
 איסורו אכילה לחיה שיקרו' לכלב כי ע"כ קושיות הב"ח צריכה
 רבה והנ"ל ליישב כמאי דק"ל עוד בהך מכילתא היכי נפק'ל
 דכלב מחובר מהכותי מדכתיב כלב ולא כותי והרי בחולין דף
 ק"ב פלוגי ר"ז ור"ל דלר"ז כי כתיב ובשר בשדה טרופה קוהיר
 בשך מן החי ובשר מן הטרופה ולה"ל לא אחי כי אם לבשר מן
 הטרופה וד"ק דאי אכל בשך מן החי ובשר טרופה לר"ז לן
 אחת ולה"ל לן קיי' שתי' וירוע דקול' כר"ז כמ"ט הר"מ כפ"ד מה'
 מאכלות אסורות ע"ש והרי כשר מן החי נאסר לבני נח כאבר
 מן החי כמ"ט הר"מ כפ"ט מה' מלכים ואיפ"י שהכ"מ השיב
 על זה אי נאסר הרי דברי הר"מ הם ש"ס ערוך בחולין דקכ"א
 ודקכ"ח וכ"כ הרשב"א והר"ן והרמ"ב שם כחידוש ע"ש
 שכתבו כפשט דגס כשר מן החי נאסר לכ"כ ולכ"ז נמצא דעל

כ"ט כשר מן החי אינו ראוי כי אם לכלב"י על דרך שאמרו גם
 בפסחים דכ"ב חנין שלא יושט אבר מן החילוב"י וכו' הא
 לכלבים שרי ע"ש וכיון דבשר בשדה טרופה כלל כשר הן החי
 וטרופה כי כתיב לכלב תשליכו על שניהם קאי וא"כ תו היכי
 מני למודרש החכילתא דכלב מחובר מהכותי דכנכילה לא
 כתיב כלב וכטרופה כתיב כלב ולא כותי והרי בטרופה לא
 מני למיכתב כותי כיון דכלל עם הטרופה כשר מן החי ואיך
 יתיר לתת לכותי דעבר בלאו דפני עור לא תתן חסול
 תשא"כ נכילה רחוי לכותי כתיב כותי רקודס לחיה ואין לומר
 דביון דפשטין לן דכשר מן החי אסור לב"כ א"כ מינה דלא הוה
 כתיב לכותי תתנה ע"כ הוה מוקמי' ליה לטרופה לכד דאילו
 בשך מן החי הא לא חוי לכותי גס זה אינו שהרי לר"א בפסחי'
 דכ"א דקול' כוותיה דלא תאכלו איסור הנאה במשמע א"כ כי
 קול' כבשר מן החי וטרופה דהותר בהנאה אינו אלא מדכתיב
 לכלב תשליכו אותו דכלל את שניהם והרי התיר בהנאה וא"כ
 אי הוה כתיב לכותי במוקוס כלב שאז לא הוה קאי כי אם
 לטרופה לכד תו לא היה לנו התר הנאה בכשר מן החי ולהכי
 כתיב לכלב ותו מנ"ל ריבוי דהכלב מחובר מהכותי בר מן
 דין דבירושלמי כפ"ג דערלה ובפ"ב דפסחי' פשט ליה דלכלב
 תשליכו כלל בשך מן החי וטרופה שאמרו רבי אבהו כמ"ט כ"ט
 כ"ט שאמרו לא תאכל לא תאכלו איסור הנאה במשמע ע"ה
 שפירש לך הכתוב פסח שפירש לך באבר מן החי ונכילה מה'
 פירש לך באבר מן החי ובשר כשר בשדה טרופה וכו' ע"ש וע"כ
 באבר מן החי לאו דוקא ובשר מן החי קאמר דהוה בלאו זה
 ומ"מ הכי פשט ליה דלכלב גס לבשר מן החי וכיון שכן תימא'
 היכי מני למודרש החכילתא מיניה לומר זה דכלב מחובר
 מכותי מדכתיב כלב ולא כותי והרי לא מני למיכתב כותי כיון
 דנאסר לב"כני על כל אלה כ"ל מוכרח דהך מכילתא קאי
 כוותיה דר"ל דס"ל דבשר בשדה טרופה לא הוהיר כי אם על
 הטרופה וכ"ת א"כ תקיף מהך מכילתא לר"ז דנבי ר"ז לא אמרו'
 תנא הוא ופלוגי כידוע הא גמי ל"ק ט"ל דר"ז ס"ל במחלוקת
 ד' אבהו וחוקיה אי לא תאכלו איסור הנאה במשמע דהחלוף
 תנאים הוא כמ"ט שם בפסחים דכ"ג ליתא פתחאי עשה לכל
 מלאכה וכו' ע"ש וגם בירושלמי הובחר חוקמה בתנאי ע"ש
 גס התקופות שם ברכ"כ ד"ה ור' שמעון כתבו דלחוקיה ודאי
 תנאי היא וא"כ ס"ל לר"ז דהך מכילתא כחוקיה אתי דלא
 תאכל אין איסור הנאה במשמע וכי כתיב לכלב לא קאי כי
 אם לטרופה דהא לא איצט"י אם ללמד דכלב מחובר מהכותי
 דאי לאו ליכתוב כותי והוה ידעינן דטרופה לכד כתיב דאילו
 כשר מן החי אסור לב"כ ולהתיר הנאה הא לא איצטרך דהא
 ס"ל דלא תאכל אין איסור הנאה במשמע ונזויהו אף דקול' כתי'
 אבהו דלא תאכלו איסור הנאה במשמע וקול' גמי כר"ז דבשר
 בשדה טרופה הוהיר גס על כשר מן החי אה"כ דלית לן כדרש
 הך מכילתא דהכלב מחובר מהכותי וע"כ שפיר פתכו הר"מ
 ופיעתיה דלכלב תשליכו לומר על הטרופה שהוא טרופה
 שאינה יכולה לחיות ול"ק מהמכילתא דאין לא מניין למודרש
 דרש החכילתא וכאמור וכהכי ל"ק גמי דכריש פ' אלו טרופות
 למדו כן מדכתיב זאת החיה ואיך שכתב לומר הש"ס והמציאו
 הם לומר אחר דלמ"ט הא ל"ק דהתם ר"ל הוא דקאמר רחן
 לטרופה שאינה חיה וכו' והכי ר"ל אתי שפיר בהמכילתא דדריש
 דכלב מחובר מהכותי כיון דכ"ל כרבי אבהו וס"ל כמי' דבשר
 בשדה טרופה לא הוהיר כי אם על הטרופה לכד כמ"ט בחולין
 דק"ב ולדידיה לא מני דריש לכלב תשליכו לומר על הטרופה
 שאינה חיה דהא אתי לדרש החכילתא וכאמור ומס"ה הוירך
 לרשון זה איך לירדן דקול' כר"ז וכר"א דע"כ דלית לן דרש
 החכילתא א"כ קשה לכלב תשליכו למאי אתי וע"כ ס"ל דללמד
 על הטרופה שאינה חיה הוא וכ"ת אכתי קשה לדכרישה דהרי

בכולן דה"ב ר"ה ואמר שכתבו דטרפות נחכסה ונפחתה
היו שסוף הקרום ליפסק ע"ש נראה דקיימי ברעת רש"ל דאף
ע"ב דקייט נחכסה כבר כתב וכן כל כיוצא בזה וראיתי להרב
כנה"ב ב"ד סימן ל' הגה"ט אות וזו שרחה דכרי רש"ל והתוס'
דרוב הפוסקים"ל דטרפות נחכסה ונפחתה אינו חפני הקרום
כי אם חגד עצמו והוי טרפות ודאית ותחילה הביא מתשו'
הרשב"א סימן ז"ח וכתב דמתוך דבריו מתבאר דאף טרפות
דנחכסה הוי ודאי טריפה ולא מהני ביה אם חיייתה ז"ב חודש
ע"ש ולמד כן מה"ש ומ"מ כל אותם שחמו חכמים במשנת יכו
ובסדר ושכ שמעתיא שחמו חכמים מכללם אין להם כשום נד
לכא לירי התר לעולם וכו' וע"ש עוד בדברי הרשב"א והרי
נחכסה אחת משב שמעתיא היא כה"ש כד"מ רחולין וזה"מ
אי מהא ל"מ שהרי דרוסה היא שנויה במשנתינו והיא אחת
משמונה טרפות שנאמרו למשה והרי דעת הרשב"א בתורת
הבית דמה דמהני בדיקה אף לוראי דרוסה וכתב שם דמהני
לה שהיה ולידה גם נפולה שנויה במשנתינו והיא מזה טרפות
שמנה עולה ומהני לה בדיקה כה"ש כל הפוסקים כה"ש בטור
סימן י"ח ומהני להו שהיה ולידה כה"ש הרמב"ם בפ"א מה'
כתב הרשב"א דכל טרפיות השנויות במשנתינו ודאיתו מזה
הכלל דאין להם התר כלל ואפילו כשהיית ז"ב חודש והרי דרוסה
ונפולה אית להו התר בדיקה או שהייה כי ע"כ ע"כ דגם
הרשב"א לא נתכוון אלא על הטרפיות הוראים השנויות
במשנתנו ומש"כ דרוסה ונפולה דמעיקרא כי אסרי משום
ספק טריפה הוא וא"כ אתמ"ל דנחכסה או נפחתה הכוללות
משום ספק שניקב הקרום הוא א"ה ודאי דגם על הנך לא
כתב הרשב"א דאין להם התר כשהייה והוון כדרוסה ונפולה
עוד הביא ראיה מה"ש רש"י והר"מ והרשב"א וטור דנחכסה
הכוללות ולא ניקב קרום של מוח וכ"כ ר"ז ע"ש ולא ידעתי
מה זו ראיה דהא ודאי גם רש"ל והתוספות כלא ניקב הקרום
איירי דאי ניקב ויפוק ליה משום ניקב הקרום אף שלא נחכסה
או נפחתה הוי טריפה ואררכה יש לרייק להפך דאי טרפתם
אינו תלוי בנקיבת הקרום למכ"מ כתבו דלא ניקב הקרו' וא"כ
ז"ל שכוונתם דאעפ"י שלא ניקב סופו לניקב עוד תמה מה"ש
כדנ"ל רחולין חעשה בעצמם באחת שנפחתה הכוללתו ועשו לה
חירוק של קרויה וחיה וכו' ואם איתא ליטמי התם שלא ניקב
הקרום וכו' ע"ש והא נמי ל"ק לרש"ל שהרי בניקב הקרומים
נחלקו הראשונים אי בעינן נקיבת ב' הקרומים או סגי בחד
מהם קרמא עילאה או תתאה כה"ש הטור והרבי במימין ל"א
ורש"ל בפ' א"ט פסק להחמיר מספק דבניקב אחד מהקרומים
טריפה וא"כ ז"ל דמעשה דעכ"ל איירי בנפחת הכוללת וניקב
קרום עליון דלמ"ד בניקב העליון או באחד משניהם טריפה
הוי טרפות ודאי הוא זה ואף למ"ד דבעינן תרווייהו או דהכל
תלוי בקרום התחתון אינו אלא כלי נחכסה או נפחתה הכוללת
אבל בנחכסה או נפחתה דכלי נקיבת הקרום כלל טריפה
מספק דעתיד לניקב א"כ כשכבר ניקב גם קרום העליון אם
נחכסה או נפחת כפי האוי ודאי דחשיב כוראי טריפה דע"כ
ניקב כוראי גם קרום התחתון וכפי האי גם רש"ל מורה דהוי
טריפה כוראי ולא מהני ליה שהיית ז"ב חודש ותו ל"ק מכל דברי
הרב וכת' שכוונ' הרב דכי היכי דחשיב דלא חייב חודש טפי
הו"ל להחשיב דלא ניקב הקרום זה אינו דמכ"ל דהיה כאן
הכחשה דילמא דיו"ס ל"כ כרבי דטריפה אינה חיה היינו ל' יום
וחדית ליה דכעיי ז"ב חודש א"כ ר"ז העיר שקיייתה המכה וסבר
דזה יורה דחיה והשיב רשב"א דיתכן דחית' המכה ואינה חיה
ז"ב חודש וכ"כ דעת רש"י בר"ה תוך ז"ב חודש ע"ש ואף אתמ"ל
דרשב"א הכחיש לבטור עדות דיו כנראה מתוך תשו' הרשב"א
סימן כ"ח מ"ח טפי עדיף להחשיב בחיות ז"ב חודש דאפשר
למעות

לכלב תשליכון אינטריך להתר הנאה הא נמי ל"ק רע"כ פ'
מדכתוב לכלב דמשמע כלב וכותי נחיו מקו' דנכילה ויניה
נשחצ' דלא חיי כי אם להני ואי איירי בהוכחה מכה כל שהוא
אינה עומד' לכך לכך דהא חיי למלאכה או לנוראו להחליפה
לבוו וזק' בוד שיתן לכותי ולכלב לכר כי ע"כ ע"כ דכטרופה
שאינה יכולה לחיות איירי קרא דלא חייא כי אם לכותי ולכלב
כי מן הכאר נתיישב מאי דהוה ק"ל להפוסקים שהשמיטו דין
המכילתא שיקדים להאכיל לכלב טפי משאר חיה דלירין דלית
לן דרש המכילתא תו לית לן הך קדומה דכי נקייט לכלב דכר
כהוה ולמד על הטרופה שאינה חיה לכר הוא דאית ככ"ל
והוק הטב ומתוך מה שכתבאר ק"ל לרש"י בפסחים דכ"ב ר"ה
אותו דהיכי נקייט המכילתא לעיקר דלא יתכן למאי וקילן כר'
דכשר מן החי מכשר כשרה נפיק וא"כ לא חיי לכתוב כותי וז"ל
דגם רש"י אי לאו דכתיב אותו הוא ש"כ ש"כ שאז לוכא ריבוי דלא
תאכל איסור הנאה במשחצ' וא"כ הוה דרשינן כהך מבילתא
דלהתר הנאה בכשר מן החי לא צריך ואי הוה כתיב לכותי
ע"כ הוה מוקמינן לה לטריפה לכר אבל למספקא דרבי אותו
אה"כ דלית לן דרש המכילתא ובהכניש ליישב ג"כ מאי דק"ל
להתוספות שם בר"ה אותו שהביאו פרש"י וכתבו בשם הר"י
דאורלניש דאינטריך למיטריה עובר שהוציא את ידו וקשה
דמאי דחיק להו כפרשו' מאמר שדכריו הם המכילתא וע"כ
דטפי הו"ל לשנוי דאינטריך להתיך כהנאה כשר מן החי כה"ש
בחולין דק"כ אך למה שביארתי ל"ק דדחיק להו כפרשו' ריבון
דרז' למספקא לית ליה דרש המכילתא ליהא דהלכלב נפיק
וע"כ הוכרחו לפרש דאינטריך ליעובר ומה שלא כתבו דאינט'
להתיך הנאה בכשר מן החי הא נמי ל"ק דאי לאו יתור לאסור
שאר איסורי אכילה כהנאה הוון שרו וא"כ התר הנאה בכשר
מן החי לט"ל מהו תיתי ועובר שאני דתרווייהו חכמה נפקי
ואיתקאו מש"כ בכר מן החי דמתוכתב וכשר טריפה נפיק
ולאו תבשרה הכל אך את זה תמהני לרש"י בחומש פ' משפטי'
כפ' וכשר כשרה שהביא פירוש התרגום דהיינו וכשר דתליש
מן חיות וכו' דהיינו כשר מן החי כר' ושכ הביא דרש המכילתא
דלכלב תשליכון אותו דכלב מחובר מהכותי והם תרי דסתרי
דאי כתיב כהאי קרא כשר מן החי הרי לא אפשר למיכתב
כותי במקום כלב דהא אסור לכ"כ וכדוחק ז"ל ר"ל כחוקיה
דלא תאכל איסור הנאה לא משחצ' וא"כ אי הוה כתיב כותי
הוה מוקמינן לטריפה לכר א"כ ז"ל דלרש"י ה"פ המכילתא דמה
שנשפתאו אי לכלב דוקא הוא כטריפה לכר דגבי כשר מן החי
פשוט דכלב דוק' דאסור לתת לבו ועז' מייתי לה תקו' דנכילה
והיינו לטריפה והדר הקשו ומה ת"ל לכלב ר"ל למה אפקיה
קרא לאיסור טריפה עם כשר מן החי דלפ"י כי כתיב לכלב
כטריפה וה"ה כותי וכבשר מן החי כלב דוקא טפי היה לו
לכתוב איסור טריפה כהרי נכילה דשוין הם ויתירן ללמד דכלב
מכובד מהכותי וא"כ אי הוה כתיב טריפה בהרי נכילה מכשר
מן החי אע"ב דאינו מוטא כה"ש בחולין דק"כ מ"מ לא הוה
נפיק דהא לא הוה חיי למיכתב כותי במקום כלב דהא כשר
מן החי אסיר לכ"כ ודוק :

סימן ד' נתתי לבי לדעת כהאי קול' בטור סימן
ל' נחכסה הכוללת כרוכה טריפה

ובן אם נפחתה כס"ג טריפה אם הוא טרפות חגד עצמה א"ד
אין טרפותם כי אם חגד הקרום דקול' ניקב קרום של מוח
טריפה ובנחכסה או נפחתה סוף הקרום ליפסק וא"כ הוי
טרפות חגד ספק ונ"מ דאי חיה ז"ב חודש או ילדה כשרה
כדקול' בכל ספק טריפה בטור סימן כז' :

וראיתי לרש"ל בפ' א"ט סי' פ' שכתב דטרפות נחכסה
הוא שסוף הקרום ליפסק ואם חיה ז"ב חודש
כשרה דחמתי שהערישו על דוכ אמרו ע"ש גם ראיתי להתר'

לטעות ככך כח"ש שם הרש"א ב"ת חנו' ולא להכחיש שלא
 ניקב הקרום שזה דבר נחמץ להכחיש ואי קשה הוא מה שהק'
 הרב שם להתוספות בחולין דח"ב שכתבו דהסדוק הנולבלת
 עם ניקבת הקרו' דסוף תתאה ליפסק דח"ב לשיני ר"ש דשפך
 טריפה הוא ואי חייטה הוברר דלא ניקב קרום התחתון ואחר
 הישוב הא נמי ל"ק דרש"א האמות משני וכח"ש משם ראיה
 ימות החמה היה וכשיררו הנשמים מת וא"כ איך יתכן דחי' וכ'
 חודש מה שאינו והנה אמת שראיתי להרש"א כתשו' סי' כ"ח
 שכתב בענין דברי הכנה"ג וז' למה הונדך ר"ש לדחות ולומר
 וכו' ע"ש ונח"ש לא ידעתי מאי ק"ל דאיך יניח תרוץ האמת
 ויתרן כדרך אחר שאינו אמת כגון דהעיר דלא חיוב חודש
 והנראה כדעת הרש"א דס"ל דר"ש הכחיש ערות רבינו יוסי
 כרי לקיים דברי חכמים אבל אה"כ שלא ראה שלא היה ומיהו
 אין זה הכרח להשיב מזה על דברי התוס' והרי רש"ל בסו' פ'
 דחה דברי הרש"א והעלה דיתכן דטרופה חיה זכ חודש ואף
 ע"פ דטרופה ודבריו נראין עיקר כח"ש בת"א וא"כ לפו' ח"א
 להכחיש ערות רואים בלי ראיה כי ע"כ ע"כ לומר כח"ש דרזו
 ס"ל ראיה חיה ל' יום לח"ד אינה חיה ח"כ דהעיר דחיתה
 המכה וע"ז השיב ר"ש דחיות' זכ חודש לכד וכח"ש לעיל :

וביירו

כד הוינן בה אכתי קשה להתוספות מדברי רבי
 יוסי דמה ראיה הביא להכשיר נפחת הנולבלת
 מהך דעשו לו חידוק של קרויה ומיהו והרי כיון דהטרפות מנר
 הפק כיון שחיה הורה דלא היה טריפה וש"ר דהא נמי ל"ק
 שהרי כתב רש"ל שם בסיון פ' דאעפ"י דיתכן מיעוט טריפה
 ודאי רחיה ע"פ הנס אעפ"י כן תחזיקן ראיה בטרפות שנחלקו
 חכמים בו דכיון דחיה זולגין בתר הרוב דאינן חיון וש"מ דאין
 זאת טרפות כיון שאין הטרפות מוסכס ע"ש וא"כ כיון דרזו
 מכשיר בנפחת הנולבל' שפיר הביא ראיה דראינו דחיה והרוב
 מוכריח שאין זה טרפות ותו לא הוה מני לטנני ר"ש מידי ולפו'
 החכם עיניו יחוו דגם ח"ש הכנה"ג מהך סוביא לרש"ל דכיון
 דהטריפו נחכסה מנח רוב דרוב נחכסות התנבק הקרו' כח"ש
 רש"ל שם ח"כ הנ"ל כהיעוט דהיעוט דטרופה ודאי דחיה ואף
 ע"פ ר' דעת רש"ל שהביאו ראיה בטרפות שנחלקו בו ואינו
 מוסכ דאי ראינו שחיה כח הרוב דוחה דעת המטריף כמבואר
 בדברי רש"ל ותו ל"ק עליו מהך סוביא מידי באופן ההלכות
 הכנה"ג לדחות דברי רש"ל והתוספות דטרפות נחכסה או
 נפחתה אינו מנח חשש ניקבת הקרום דעתיד לניקב ככד
 כתבאר דל"מ וא"כ היה נראה שיש לרזן כדכריהם כל שאין
 חולק עליהם בפירוט ואדרבה היה ל"ל להביא ראיה לדברי
 רש"ל מה"ש בסוטה דח"ה נבי מיה שאינו אף הוא בטל את
 ההעוררי' ואת הנוקפי' כמתני' כתב שהיו חוכטין אותו במקלו'
 וכו' ח"ל' עד מתי אתם מאכילי' טריפות להובחות שחא ניקב
 קרום של מוח ע"ש והרי בטרפות נחכסה אינו אלא תכל' שהכנ
 אותה על ראשה כח"ש רש"ל כדח"כ דחולין כד"ה הנולבלת
 ע"ש וא"כ קשה היכי תלי' כמה שאינו בחשש ניקבת הקרום
 ת"ל מחשש נחכסה הכא על גדי הכאה אלא ודאי בדברי רש"ל
 דגם טרפות נחכסה אינו אלא מחשש ניקבת הקרו' שוב ראיתי
 דהא נמי ל"מ דהרי בעיקר הסוביא קשה תמה כפשך אי לא
 היו בודקין הראש אי נחכסה רוב נוכחה או רוב הקפה דבר
 תימה איך לא הו' ידעי עד יומן כ"ג אחר מהטרפות הודאות
 ולכאנניס טועים לא יתכן שהרי בלשכת הגזית היתה ישיבת
 סנהדרין גדולה בכל יום ואי הו' בדיק' ולא היו מכשירים כי אם
 בלא היה שם רוב א"כ מאי קאמר עד מתי אתם מאכילי'ם
 טריפות והרי בנחכסה הנולבל' וליכא רוב כשירה בלא בדיקת
 קרום של מוח כדמוכח מדברי כל הפוסקים וכ"כ מור"ם בגופם
 בזה סימן ל' דבנחכסה ל"ח לניקבת הקרום וכ"כ הכנה"ג בסו'
 ל' הבב' אות זכ ע"ש כ"ע כ"ג ל' רטעס יומן כ"ג היה דאף

פ"ג דנחכסה או נפחתה בכהמה כל דליכא שיעור המטריף
 אין נודך לבדיקת הקרום התם ה"ט דקיל לרז' רוב כהמות
 דליכא נחכסה רוב או בנפחתה ככלע' אין קרום ניקב והרי
 חר"ת זולגין בתר רוב ומה"ט לא הנדכו לכרוק בשכעיס
 טרפיות כי אם בטרפות הראיה דשכח אכל כל זה אינו אלא
 בדיעבד אבל להכות על ראשה לכתחילה ולסמוך על בדיקת
 שלא נחכסה רובה לח צריך כיון דעכ"פ כהיעוט שכח
 נחכסה דליכא רוב ואע"פ הן ניקב קרום של מוח דנשכר
 קנת הנולבלת וניקב הקרום ואין התר ליכנס לספק איסור
 לכתחילה אפילו אחת לששים דהיו כמכטל איסור לכתחילה זה
 כ"ל עיקר בפירוט הסוביא ותו ל"מ מזה דטרפות נחכסה
 ונפחתה הו' מחששה ניקבת הקרום וא"כ לא נשאר כי אם
 דעת רש"ל והתוספות דנחכסה ונפחתה הו' טרפות הפק
 מחשש ניקבת הקרום :

שוב

נתיישבתי בדבר יוראה אני דנחכסה הנולבלת
 אינו מספק נקיבת הקרום הפך דברי רש"ל ואמניא
 לה מו"מ התוספות בדבור הנו' דה"ט דלא קחשיב חסרון
 הנולבלת דהטרפות אינו אלא דסוף קרום ליפסק וכלל ניקב
 קרום של מוח הו' ע"ש ואם איתא דנחכסה נמי הו' מה"ט ח"כ
 תיקשי מאי ק"ל לשס"ס לתנא דברי רז' דלא קחשיב שב שמועתת
 והרי נחכסה חד מינייהו וא"כ בכלל ניקב הקרום ג"כ הוא
 ול"ק כי אם תסית שמעתת' וכ"כ ח"כ ולא חש להאיר' הרי שם
 תירצו נקובי תמניא הו' שביטתו כחד אפיק שב ועיל' שב ואם
 איתא תיקשי דאף כנר ליה חרה דנחכסה בכלל ניקב קרום של
 מוח וגם לשם הקשו רוב עיורא משמיה דרכא נמי נקובי הוא
 ולא הקשו מנחכסה וגם למסקנא העלו דנחכסה בכלל ח'
 גרפיות היא יעש' כש"ס כפרש' והרי לדעת התוספות אי לא
 חשיב חסרון נולבלת מה"ט היכי חשיב נחכסה לא ודאי דס"ל
 דטרפות נחכסה מנר ענמו ולא מחשש נקיבת הקרום ובדברי
 התו' כתב הר"ש כפ"ב דאהלו' ת"ג ש"מ דלית לזו בדברי רש"ל
 עוד תמנהני עליו ממ"ש דהמכ"ס כפי'א מה' שמיטה ה"א וז' או
 שנחכסה נולבלת' ואין ירוע אם רובה או מיעוטה אם היה זכר
 ושהה זכ חודש הרי זה בחוקת שלימה בחוקת כל הבתהו' וכו'
 הרינראה דאי ירוע דנחכס רובה לח חשבי לה שהיית זכ חודש
 הפך דברי רש"ל ועל הכנה"ג ק"ל שהביא ראיה מדברי
 הרמב"ם כפי' מה' שמיטה ה"ה שכתב דנחכסה טריפה אעפ"י
 שלא ניקב הקרום להפך דברי רש"ל והא ל"מ כח"ש לעיל ואיך
 לא הביא דברי הרמב"ם אלו דכפירוט הפך דברי רש"ל
 וש"ד דעיקר דברי רש"ל מינ' וכס הם תמוהים שהרי כתב
 דנחכסה הנולבלת הוא משום שכופו לניקב הקרום חס' שהה
 זכ חודש כשירה דחכמים שהטרופו על הרוב אחרו יעש' ש"מ
 דרוב נחכסות חתנבק קרום וא"כ קשה איך הכשיר כשחיה
 זכ חודש והרי לעיל מזה הכריח דכי קול' טריפה אינה חיה אינו
 אלא רוב אין חיים ומיעוט חיים ואע"פ כן טריפה וא"כ הכא
 נמי נינו' שח' שחייטה מנח מיעוט הוא דאע"פ שהיא טריפה
 חיה וקול' דטרופה זמ"ל מיעוט דטרופה היה זמ"ל מיעוט
 דנחכסה דלא ניקב הקרום וכ"ת כשהכשיר אינו אלא כשברק
 הקרום ולא ניקב מלכד דכל כי האי היה לו לבאר וסתם גם
 בלי בדיקה משמע בר' מן דין דכי נמו' הרק והקרום קיים מאי
 הו' איתא דכי היכי דטרופה ודאית יתכן כהיעוט דחיה ה"ב
 זאת שנחכסה ומיה הו' מיעוט זח ומה"ט לא ניקב צדויף
 הקרום וסופו לניקב כי ע"כ אינו רואה גם לדבריו מתקום
 להכשיר בנחכסה ושהה זכ חודש ומיה שגס' להיתום לנפחתה
 ומה גם דמהתוספות ל"מ כמה שתלו דסוף הקרום ליפסק דהו'
 טרפות הפק שול' דאינו אלא ודאי דסופו לניקב וכ"כ דלא
 כתבו דשחא יפסק אלא סוף קרום ליפסק ובהכי ל"ק חו"ש
 הכנה"ג עליהם מחובות חולין דנ' בעובדה דנפחת' נולבלתו
 וא"כ

וא"ל כלל מ"ש לעיל לישב דמ"ל דמ"ל רטרפות ספק הוא זה כי הוכי דתי קשי להו כאזכור ש"ל עיקר כוונתיה דהכ"ה דלא מהני שהיה ולוידע לנחמסה ונפחתה דודאי טרופה ולא מטעמיה כמו שנתבאר:

וא"פ

ראיתי להכל בו והאזרחות חיים כ"ל טרפיות שכתב דנפחתה כסלע טרופה וכן בנחמסה רוב גובהה או רוב הקפה אעפ"י שהקרו קיים טרופ' ובעל העיטור כתב דכל היבא דלא ניקב קרום של כוח כשורה ע"ש נראה מדכריהם דבעל העיטור חמיר ג"ס בנחמסה בל"ש לא ניקב קרום וזה דבר הדש הדבריו הטור בסמוך ל' ושאר פוסקים מתבאר דמורה בנחמסה דגם בלי נקיבת הקרוה טרופה:

סימן כ"א בהמה

שהיו מושבין אותה בחבל לשוחטה ומחמת סירובה להלך הכו אותה על ראשה מכה רבה ומחה ההכאה נכאכה ורכנה במקומה ולא יכלה לעמוד ושחטו אותה בלי עמידה ושהיה מעת לעת ומפעיעין לן אם יש להטרוף או לא והנה לכאורה נראה דטרפות' ריסוק איברים ליבא כי אם כנפולה כמ"ש הר"ם בפה"מ בפרק אלו טרפיות וז"ל שריסוק איברים מחלל הטרפיות ע"מ שאירע ומחמת הנפילה ע"כ וא"כ תו מנ"ל לחוס בהכאה בריסוק איברים וכ"כ בחולין דנ"א שאמרו הכה על ראשה והלכה כלפי וכה כלפי וכה והלכה כלפי ראשה כנגד כל השדרה כולה אין חוששין משום ריסוק איברים ואי שלים חוטרא אפג"א דבכה חיישינן ופרש"י דחיישינן לפסיקת חוט השדרה וכ"כ הטור בסומן ל"ב מחלל דבהכאה ככ"ג ל"ח לריסוק איברים וכתב הכ"ז שאף דברי הר"ם ורבינו ירוח"ש לפרש כדעת הטור ורש"י ע"ש א"ת להכ"ז איך לא נרגש מדברי הר"ן שהביא לעיל דבריו דשייך ריסוק איברים גם בהכאה ממ"ש דבהלכה תו לא חיישינן ואיבא מ"ד דאפילו הלכה בר"ב בעיא דריקא בחוט השדרה ע"ש נראה דלסתם שכתב תחילה אין החשש כי אם משום ריסוק איברים הפך דעת הטור וכ"ל דלא פליגי כי אם אי מהני הלכה לפסיק' החוט כי הוכי דמהני לנפולה אבל אה"י דלכ"ע החשש משום פסיקת החוט זה לא יתכן דברברי הר"ן כתב להדיא דבראית ביה קטרי חיישינן לריסוק איברים והכ"ל לישב דברי הכ"ז כמה שקשה לשיטתם עוד מה שמתה הדרכי משה דאיך אפשר לפרש החשש לפסיקת החוט והרי כ"ש אמרו כנגד כל השדרה כולה אין חוששין משום ריסוק איברים ע"מ דכי שייך חשש כגון בשלים חוטרא אפג"א אינו אלא משום ריסוק וע"ק דאי אין שייך חשש כאן לריסוק למה הביאו ענין זה כאן בדיון נפולה:

א"כ

ראיתי לרש"ל בפ' אלו טרפיות סומן ס"ב שהכריח מזה דככל הנך שאמרו בש"ס חוששין דבעי שהיה ובדיקה בדיון נפולה וע"כ אמרו אין חוששין לריסוק איברים והביאו ענין זה כאן אע"ג דאין זה שייך לדיון נפולה להורות שדינה בדיון נפולה ובעיא שהיה ובדיקה יצ"ש ומיהו ז"ל כ"ב שגם כוונת הר"ן שכתב חיישינן לריסוק איברים היינו בדיון ריסוק איברים דבעי שהיה ובדיקה וכדמפרש ואזיל והוא שלא הלכה והאיבא מ"ד חולק שאין שהיה והליכה מועיל לפסיקת החוט כנפולה אבל אה"י רכ"ע מורו דאין החשש כי אם משום פסיקת החוט וכ"ל מה יענה רש"ל שהביאו עובדא דהיה אחרת דהו שדרן כרעיה בתריית כבר נרגש מזה רש"ל וכתב דכיון דהביא עובדא דגדריא דרבינ' הביא נמי עובדא דאחרת אע"ג דלא רבו ולי נראה דהיה נמי לרבינא דחייש לפסיקת החוט מהני בה שהיה והלכה וכי לא מהני היינו דבעי' הלכה לנחרי משא"כ כנלוע על ירכו כמ"ש הרמב"ן הביא דבריו רש"ל בסומן ס"ה ואעפ"י שחלק עליו מ"מ בהיה אחרת מדרם דאי חיישינן כרבינא לא חייב הליכת' צולע הליכה ע"ש ש"מ דהליכה מהני לפסיקת החוט כנפולה ולהכי מיייתי לה נבי

נפולה:

ומן

האמור נתבאר שדעת הר"ן והרמב"ן והרשב"א שהביאו ראיה דהלכ' צולע על ירכה לא מפיק מריסוק ופסיקת החוט מהיהא אחרת ש"מ דמ"ל דהלכה מהני לפסיק' החוט ג"כ ונקטינן הכי דרכים נינהו והפר"ח כתב דנקטינן להחמיר אפילו הלכה בסומן ל"ב ס"ק א' ולא ידעתי טעם אם לא שהכין דמחלות' שקול הוא וכבר ביארתי שזה אינו כ"ע כ"כ נראה דמשורת הדיון להכשיר:

והנה

אמת שהר"ם תמה להטור ורש"י מ"ש כהך סוגי' אין חוששין משום ריסוק איברים ש"מ דהחשש משום ריסוק איברים ותיירז דמ"ל כדעת האיבא מ"ד דאף כהלכה צריך בדיקה בחוט השדרה ע"ש ש"מ דמ"ל דגם בהכאה שייך חשש ריסוק איברי' הפך דעת הכ"ז ורש"ל שהעלו ל"כ ע"ד ל"ח וגם שדעת הטור ורש"י כדעת האיבא מ"ד שכתבו הר"ן וק"ל לדבריו דא"כ הטור הו"ל להביא דין זה בסומן כ"ח ללמד דחיישינן ביה לריסוק משא"כ עבטיו נראה דעתו דאין בהכאה חשש ריסוק וע"ק שהרי הש"ע ומור"ם גופיה פסק לקמן בסו' כ"ח ס"ו דבעי הילוך יפה כדברי הרמב"ן והרשב"א והר"ן וא"ה ואילו ראיתם הוא מהיהא אחרת דלא מהני ליה הלכה ולדעתו דלפסיקת החוט לא מהני הלכה הא ל"מ מירי וזה סודר מ"ש כאן בר"מ כי ע"כ כ"ל דגם מור"ם בר"מ לא סודר על זה וכדרך אפשר כ"כ ליישב דבריהם וכ"כ דכלא"ה הו"ל להביא בסומן ל"ב או בסו' כ"ז דחיישינן נמי לריסוק אבריו ונ"מ כשלא הלכה אלא ודאי נראה דלדיון הסכים לדברי הכ"ז:

א"ך

את זה לבי מהסס דאי הטור ס"ל דמהני שהיה והליכה להכאת השדרה איך סתם כאן בסומן ל"ב דחוששין לפסיקת החוט וסתם גם בלי שהיה כבר משמע דאף כהלכה צריך בדיקה שהרי בסומן ל"ב לא הוכחו חילוקים אלו ומ"מ דעת הכ"ז גם כדעת הטור כ"ל כן שהרי בסו' כ"ח הביא בשם הכל בו שכתב דבהכאת אבר אחת בעי בדיקה אותו האבר ובכל איברי' בעי בדיקה כל הגוף ודקדק מדברי הטור שם דהכי"ס ל' ובדעת הכל בו נר' ברור דמהני שהיה והליכה מכ"ש דהכאת כל הגוף דמהני וש"מ דהכאת שדרה כי חששו מטעם הכל בו וכ"כ רש"ל בסו' ס"ב א"כ מינה דמהני שהיה וכ"ל עיקר:

ומיהו

יותר ככון כענין לישב דברי הר"ן לדעת הכ"ז דמ"ל דפסיק' החוט קרי ליה בש"ס ריסוק איברי' כמ"ש הכנה"ג ב"ד סוף סו' ל"ב לישב דברי רבינו ירוח"ש להכ"ז שכתב להדיא חיישינן לריסוק איברים וכ"כ מתוך דברי רש"י בדכ"א ר"ה אבל בדיקה שנתפרקו פרקיה וחוליותיה וכ"כ בר"ה כנגד וכ"כ שם כע"א בר"ה אמתנייהו ע"ש וכ"כ הר"ן ע"ש דל"ש שיתפרקו חוליותיה ע"ש גם הרשב"א בחידושו כתב דכנפולה חיישינן שחא נתפרקו כל איבריה וחוליותיה עוד כתב שם דכי אמרו אין חוששין כלל ממ"ש בהכה כנגד כל השדרה אין חוששין לריסוק איברים וז"ל כלומר אפילו הכה לה על השדרה אין חוששין לריסוק איברים לומר שאעפ"י שכתב על השדרה ממש אין חוששין לפסיקת החוט השדרה וכו' הנה מובאר דפסיקת חוט השדרה בכלל טרפיות ריסוק איברים הוא וכ"כ מקוצור פסקי הרא"ש שכתב אבל הכה על רוחב השדרה או שהיו קשרים במקל או שלא הכה על כל אורך השדרה או שהחזירו בגבים ומחמת יראה חוששין לר"א ע"כ והרי הטור כתב בסו' ל"ב בהכאת השדרה דלא חיישינן כי אם לפסיקת החוט אלא ודאי דפסיקת החוט הכא על ידי פירוק החוליות ר"א קרי ליה ותו אין צורך למה שנדחק רש"ל והר"ם על זה ויאיק"ל א"כ הוכי תמי מתני' בריש פ' אלו טרפיות פסיקת החוט ונפולה כשתים והרי נפולה משום ריסוק ונפסק החוט בכלל הא"ת דנפולה שייך ביה רוב הטרפיות שניקבו או נפסקו

נפסקו או ניטלו אחד מן האברים הפנימים וגם שנפסד צורת האבר וע"כ נקטו כ"ש הטורפות שנפסד צורת האבר והיינו ריבוק שהוא הטורפות חרש שיש כנפולה משא"כ ניקבו או נפסקו אחד מן האברים הנטרפים דאף כלי נפולה טריפה וא"כ נפסק החוט גם כלי נפילה טריפה וא"כ ליתיה בכלל נפולה:

ומ"מ הגה נתבאר דבהכאת איברים ל"ח לריבוק איברים כי אם באותו אבר כדעת הטור ורש"י וכ"כ לרקדק חכמי הרשב"א כחידושי שכתב וכל תקום שאחר חוששין כגון זכרים המנחמים או גנבים שהחזירו וכו' אצפי שצמדו ושהוכו וע"ש ומדהשמיט מלוכה וזאת דהכאת השדרה ש"מ דחלוקה וזאת כיון דלא בעי בדיקה כי אם לפסיקת החוט לכד לא דמו לכל הנך:

ואולם ראיתי להפ"ח בסיומן ל"ב ס"ק ח' שחלק על דברי הכו' מדברי הר"מ מוכח בהרי"ד דגם בהכאת השדרה בעי בדיקת כל החלל ומ"ש בכתם ככולם חוששין וכסוף הפרק כתב כל מ"ש חוששין צריך בדיקת כל החלל וכן דעת הר"ן שכתב שדינא כנפולה לשהייה ובדיקה ועוד שכתב חיישינן לריבוק איברים ע"כ וזה הפך פרש"י ע"כ וק"ל מדבריו נראה דעל דברי רבינו ירוח' מודה להכו' דיתכן דס"ל כרש"י והטור וקשה שהרי רבינו ירוחם כתב בכל ג' דינים דהכאת השדרה חוששין לריבוק איברים והרי הרב הכריח כדעת הר"ן מ"ש חוששין לר"א דחולק להפ"ד ורש"י א"כ כ"ש על דוד דכ"כ פעמים ג' דה"ט צ"ד הכנה"ג דהר"מ יתכן דקאי כשיטת הטור משא"כ רבינו ירוחם גם בעיקר הכריחו מדברי הר"ן דחולק כיון שכתב להדיא חיישינן לר"א ל"ח ומ"ש רש"י דכי נקטו ריבוק איברים היינו דכחשש פסיקת החוט דינו כנפולה לשהייה והליכה א"כ כמ"ש לעיל כדעת רש"י ובר"ן והרשב"א ותקומו פסקי הרא"ש דפסיקת החוט בכלל ר"א רבינו שנתפרקו החוליו ועל ידי זה נפסק החוט ולדעתו לא ידעתי איך לא דחה דעת רש"י והטור ומ"ש בט"ס כנגד כל השדרה אין חוששין לר"א דהינה דכי שייך החשש כגון בשלים חוטרא אבלגא אין החשש כי אם ריבוק איברים כי ע"כ דנפסק החוט ר"א מקרי דה"ט כתב הטור הלך המקל ע"פ כל אורך השדרה כשיה ולא חיישינן שחא נפסק החוט אע"ג דכ"ש אחרו אין חוששין לר"א אלא ודאי כו"ש גם עיקר הכרחו כדעת הר"מ לדירי ל"ח שכוונת הכו' כמ"ש דסמכו על המכין דבהכאת על גבם ליכא למיחש אלא לחוט השדרה ע"כ היינו דכי חיישינן לר"א כנפולה לכל האיברים היינו דנפילה על ידי החכט נפילה שייך החשש לכל האיברים אבל בהכאת אבר אחד מהייתי חשש ריבוק בשאר איברים וא"כ בהכאת שררה כמי כוראי כי אין החשש כי אם לריבוק החוליו דהיינו פסיק' החוט ומינה כמ"ש הר"מ שאחרו חוששין היינו כדיקת כל החלל היינו כנפולה לשייך החשש לכל האברים משא"כ בהכאת השדרה לכד דסתמו כפירושו דפסיק' החוט סגו וכ"כ דעת הכל כו' שכתב ה"ב בסיומן כ"ח דבהכאת אבר אין צריך בדיקה רק באבר שהוכה וכו' והיינו ודאי שהבין דמ"ש דכי שלים חוטרא אבלגא או אית כיה קטריה או מחייה אפסקיה חיישינן היינו על פסיקת החוט לכד ראיין ההכאה כי אם על החוט לכד וכ"ש כשהכה אותה לרוחב השדרה ולא הכה כי אם כחוקם חולייה אחת וכן ראיתי לרש"י כפ' א"ט סיומן ס"כ שהביא דברי הכל כו' וכתב שהוא כמ"ש דבהכאת השדרה שא"כ בדיקה לא לפסיקת החוט לכד ע"ש ש"מ דהכל כו' למד כן מפרש"י שלא חש כי אם לחוט השדרה וכבר פסק גור"ם כ"ד סיומן כ"ח ס"ג דברי הכל כו':

ותימה להפ"ח ששם בסיומן כ"ח ס"ק ח' נראה מ' ה"בם לדברי הכל כו' וזה סותר מ"ש כאן דהכה את

על השדרה בעי כריקה כל החלל והרי בהכאת השדרה וכ"ש בהכה לרוחב השדרה ראיין ההכאה כי אם על אבר אחד ואיך הנידן כדיקת כל החלל גם ראיתי שכתב דאפשר דלא פליגי דרש"י והטור חיירי כסלח נפלו מחמת הכאה ולהכי ל"ח אלא לחוט והר"ם וסיעתיה חיירי כנפילה וכנפילה כ"ע חיישי לר"א דלא גרע חילום המנחמים דכי נפול חיישינן לר"א והר"מ לא הונדך לבאר דכנפלה חיירי דסתמא הכי הוי ראי לא נפלה חסתמ' הלכה ובהלכה ליכא חשש נפולה וכ"כ אף בהכה על ראשה ע"פ כל השדרה ניוחש כיון דנפלה ול דכיון ראיין כח ההכאה כחוט השדרה אין כח באותה הכאה אף שתפול הכהמה מחמתה שתהא מתרסקת ריבוק המתריף את ר':

וק"ל כדבריו דאי חיירי הרב שנפלה הבהמה כרחיפת המכה הרי פשוט ככל' כדברי הראשונים דאף בלי הכאה ואף באין גובה עשרה טפחים טריפה כמ"ש הטור בסיומן ל"ח דמה"ט באילים המנחמים טריפה כנפל היון שהפילה אחר שלא הרעת בבת אחת וכ"כ הר"ן דמ"ש ואי נפל חיישינן כתב דלאו חשש הכאתם כי אם חשש החכט וא"כ אי חיירי הש"ס ודברי הר"מ כנפל תחא חווק המכה דנחכט לארץ מכה המכה א"כ מ"ל על ראשה הרי בכ"ב חיישינן לריבוק ואיך חילקו בניהם ואי חיירי שנפלה מעצמה מכה כאכ המכה א"כ כנפל תפצמו בעינן גובה עשרה טפחי' וכלא"ה לא חשיב נפולה כלל:

וראיתי להפ"ח שכתב ככוונת הפר"ח דנפלה מוח ההכאה עד שנחכט מכה הכאה לארץ הם דברי הפר"ח וכבר ביארתי ראיין זה תפסיק דא"כ תיקשי איך לא חששו בהכה על ראשה או על זנבה או כנגד כל השדרה והרי כנפילו אחרים בכל גוונא חיישינן אף כלי הכאה כ"ש כאן שיש הכאה ועיין כפר"ח בס"כ ס"ק כ"ו וס"ק ד' גם מ"ש עוד דל דכוליה סוביא ודברי רש"י והר"מ בלא נפלה ואעפ"י כן ס"ל להר"מ דחיישינן לר"א ע"ש אי נפילה מכה הכאה ר"ל מכה הכאה נחכט לארץ א"כ הו"ל הפילו אחרים שלא מדעתה או בבת אחת דקול' דכ"ב חיישינן אך אם נפלה מעצמה מכה כאכ המכה הרי כל שאינו גבוה יט לאו נפילה חשיב כלל כי ע"כ נראה עיקר דעת הכו' ורש"י דלא פליגי והסוביא חיירי לדעת הר"ן כנפלה ראי לא נפלה חסתמא הלכה והרי דעת הר"ן והרשב"א והרמב"ן דגם לחשש פסיקת החוט מהני הליכה אך ליכא מ"ד דגם בהלכה חיישינן לפסיקת החוט א"כ יתכן דחייבי הש"ס גם בלי נפילה דהנפילה דהכא אינה מעלה ומוריד כי אם מקום הכאה וכאמור:

ואיך שיהיה חתוך מ"ש נתבאר דריבוק איברים בהפאה ליכא דכי חיישינן בהכאת השדרה אינו לא לפסיקת החוט לכד לחה שנתבאר אכן ראיתי להר"מ בפ"ט מה' שחיטה הח' שכתב וכן אם הכה אותה באבן או במטה ורנץ אבר מאיבריו טרי' וכו' הרי שיש ריבוק איברים בהכאה כנפולה גם הטור בסיומן כ"ח כתב או הכה באבן בכל גופם הרי שיש חשש ריבוק איברים בהכאה כנפילה וכתב הכו' שם דבהכאת כל גופה בעי כריקה כל גופה אבל בהכאת אבר בני ככריק' אותו האבר לכד והנ"ל שלמדו כן מ"ש בחולין באלי' סמנח"א וכן בהכו' אותה על ראשה אין חוששין לריבוק איברים ואי בהכאה לא שייך כלל ריבוק איברי' מהייתי כהני לחוט לר"א לא ודאי דהכאת כל גופה דינא כנפולה קמ"ל באילוי' המנחמין ראיין בהכאתם כדאי לריבוק וכן בהכו' אותה על ראשה:

ואולם ראיתי להכ"מ בפ"ט מה' שחיטה הח' שכתב הכי משמע ודאי דכך מתרסקת בהכאת אבן כמו כנפולה והכי אמרינן דאי שלים חוטריה וכו' חיישינן ע"ש וק"ל כמ"ש דגם בהכאת מתרסקת כנראה דהריבוק הוא המתריף וזה אינו שהרי כתב הר"מ בפ"ט כ"ט ע"א א"ט

הכל בו שהביא הכי' כ"א ולמד מזה שדין הכאה כנפולת
 ולא דבהכאת אבר אחד סגי בכדיקת אותו אבר וא"כ הכי'
 כשהכו אותה על ראשה בעי שהייה והליכה וכל ששחטה בלי
 שהייה והליכה טריפה ורגש מדקל' מנחכסה הגולגולת אם
 לא נחכסה רוב גובהה או רוב הקפה כשירה והרי נחכסה
 אינו אלא עי' הכאה כמ"ש הכלבו כה' טרפיות והשיב דכי
 מכשרינן כנחכסה והיינו עי' הכאת ראשה היינו אחר שהייה
 והליכה ריבאת מידי חשש ריבוק איברי' אבל אה"כ דאם שחטו
 בלי שהייה והליכה טרי' משום חשש ריבוק המוח או ניקב
 הקרום את"ר :

ותמהני עליו דמה יענה למ"ש כחולין דכ"א על זנבה
 והלכה לה כלפי ראשה ופירש הר"ן דלא נגיב

בשריה וזה מוסכם דבהכה אותה על ראשה לכד אין חוששין
 ועיין בכנה"ג ב"ר סימן ל"ב הגב' אות ט"ו וא"כ תיקשי היכי
 ל"ח לריבוק המוח או ניקב הקרום ואף א"ת דעל ראשה היינו
 על זוארה כמ"ש רש"י אכתי ניוח לפסיקת החוט אלא ודאי
 דשם העצם מגין עליו ואינו מניח להתרסק ועוד דע"כ גם
 בהלכה שחכה על ראשה אין חוששין דאי בהכה על ראשה
 חוששין היכי אחר כלפי ראשה ששם חיישינן ואי ל"ח אינו אלא
 כזוארה וא"כ על זוארה הו"ל לומר לא ודאי דרש"י דבר בהווה
 דהזואר ג"כ הולך המקל ול"ח ועוד בהכה על הנלעות ניוח
 דבתרסק אחר מאיברי' הפנימיים שפני הנלעות אלא ודאי
 בכל שיש עצם מגין עליו ההכאה ל"ח לאבר שבתוך העצם כל
 שהעצ' קיים וכ"ת מ"ש כחולין דמ"ה גבי מ"ש נתמומו המוח
 כשר אינו והא לוי הוה יתיב כמסות חוניה לבברא דטרייה
 לרישיה אחר נתמומו מוחיה דדין לאו דלא חיי לא שאינו מוליך
 ופירש בערוך ערך טרי דהיינו שפני במרחץ והכה ראשו ככותל
 או בקרקע ע"ש ואם איתא מנ"ל ללוי דלא בתרסק המוח או
 ניקב הקרום דבודאי דלא חיי אי שייך חשש ריבוק בהכאת
 הראש אלא ודאי דהעצם מגין עליו ואינו מטרף כי אם
 כנחכסה רוב גובהה או נשבר העצם וכל שהעצם קיים ל"ח

וכ"כ מ"ש בסוטה דמ"ח בהתכיתין תנא שהיו חובטין אותו
 בתקלות וכו' אחר להם ער מתי אתם מאכלי' טריפות למוכת
 שחא ניקב קרום של מוח ע"כ ואי שייך חשש ריבוק בהכאת
 הראש א"כ תיפוק ליה משום ריבוק המוח וע"כ דאיך יתכן
 דער ר' יוחנן ב"ב היו מקריבין כל הקרבנות טריפה דבר זה
 קשה לשמוע אלא ודאי דהם היו בודקין בעצם אם נחכסה או
 נפחתה דטרפיות ידועות הם והיו מכשירום לפי שלא היה
 בהכאתם שיעור שכיחה או נפחתה כדי שיעור טריפה אלא
 כדי יוחנן ב"ב ס"ל דלכתחילה תיהא אסור להכותה על ראשה
 דלפעמים כמיעוט גם בלי רוב גובהה או רוב הקפה ניקב
 קרום של מוח לא דבריעבר ל"ח לנקיבת קרום כל דליכא רוב
 גובהה או הקפה דקול' לרז"ל דרוב בהמות אין ניקב הקרום
 כי אם כנחכס רוב גובהה או רוב הקפה ומד"ת אולינן בתר
 רובא ויוחנן ב"ב ביטל דלכתחילה תיהא אין ליכנס בספק
 טריפו' אך לרבוי הרב דכי הכו אותה על ראשה ורבנא אסורה
 בלי שהייה והליכה משום ריבוק אבר המוח תימה הוא איך לא
 ידעו במקום סנהדרי גדולה אחר מהטרפיות והיו מקריבין
 קרבנות טריפה הם כי לא להזכיר וכ"כ דלשמואל שאמר דהיו
 חסרטיין וביטל משום מוח לאו דבעל מוח היו בשריטה אלא
 דמחויי כמות וש"מ דהראשונים לא טעו בדיון א"כ חייבה נמי
 לתתנית' דהיו חובטין וכ"כ מ"ש הר"מ בפ"י מה' שמיטה ה"ז
 עיף היבשה שהכתה מולדה על ראשה או נכפה באבן או בעץ
 מניח ידיו וכו' וכ"כ הטור סימן ל' ופשוט דכריהיה דבהמה
 לא בעי כדיקת ואם איתא גם בהמה בעי כדיקה משום
 ריבוק איברים כמ"ש הכל בו הכיאו הכי' בסיון ג"ח דבהכאת
 אבר א' בעי כדיקה אותו האבר וכתב סב"י שכן נראה מרבוי

הטור

דריבוק על ידי פעולה הוא המטרף כמ"ש לשונו לעיל ולע"ך
 כן מדלא תנן בכלל הטרפיות בתרסקו איכריה כי אם נפולת
 ש"מ דריבוק עי' נפולה הוא המטרף וא"כ מה זו ראייה
 דמתרסקת כהכאה כמו כנפולה וע"ך בראיה שהביא מ"ש
 בהכאת שדרה דחיישינן דהרי התם אינו חשש ריבוק איברים
 כי אם לפסיק' החוט כמ"ש רש"י והטור בסיון ל"ב וכתב הרב
 גופיה כפי' שגם דעת הר"מ ורבנו ירוחם כן וא"כ מנ"ל
 לריבוק איברים :

והנ"ל

למשך דרבוי דהכ"מ לא כז תחילה להביא ראייה
 דריבוק עי' הכאה מטרף כי אם אם יתכן ריבוק
 עי' הכאה דריבוק לא שמענו כי אם כנפולה קמ"ל דיתכן
 ריבוק גם בהכאה והראיה שהביא דריבוק עי' הכאה כמטרף
 חמש בהכאת השדרה כוונתו דהרכ ס"ל כמ"ש לעיל דגם
 פסיקת החוט בכלל ריבוק אבר היו דמתוך פירוק החוליות
 נפסק החוט ולריבוק החוט דהיינו שיפסד צורתו בלי פסיקה לא
 דעל הכאת במקום אחד אינו מתרסק החוט כולה וריבוק אבר
 מסתמא בעינן שיהיה בכל האבר וע"כ לא חיישינן כי אם
 לפסיקת החוט הכא עי' ריבוק איברים דהיינו פירוק החוליות
 כפרש"י וכי קול' רבגי בכדיקת החוט לכד אינו אלא מטעם
 הכל בו דהכאת אבר לכד סגי בכדיקת אותו האבר ובהכאת
 כל גופה בעי כדיקת כל גופה כנפולה חמש ולכן הביא ראייה
 שפיר דכיון דבהכאת אבר בעי כדיקה אותו אבר משום
 ריבוק הנ' בהכאת כל גופה דבעי כדיקה כנפולה חמש :

א"כ

בעיקר דברי הכל בו דהכאה דכלל אבר אם הוכה
 בעינן כדיקה אותו אבר א"כ בהכו אותה על ראשה
 אחיי לא חיישי לנקיבת קרום של מוח או בתרסק המוח ונריך
 לומר דבהכ"א ראשה לא יש לחוש למוח דעצם המוח כיון שהוא
 קיים בודאי שלא ניקב קרום המוח או תרסק דהעצם מגין
 עליו וכן בהכה על הנלעות חייב שלא ינקבו איברים הפנימיים'
 משא"כ בהכאת השדרה דכי הכה לרוחב יש לחוש שנכנס
 המכה בין החוליות וכן באית ביה קפרייש לחוש דהקשר
 הכולט נכנס בין חוליא לחוליא וכן בשלי' חוטרא אפלבא דבבא
 יש לחוש שנכנס ראש המקל בין החוליות ונפסק החוט וכתב
 א"כ היכי שייך בהכאת איברים כדיקת אותו אבר כי אם
 בשדרה והרי מרבוי הכל בו נראה דיתכן בשאר איברי' וע"ך
 דא"כ בהכאת כל גופה לא הו"ל לחוש כי אם לפסיקת החוט
 לכד דהז ל"ח בהכאה כי אם בשדרה חפני החוליות הא ל"ק
 דאם חכה על הכרם ועל המצויס דאין עצם מגין עליו בעי
 כדיקת אותו אבר אם כנגד הלכ וכן בריאה וכני מעיס ואם
 הכה ע"פ כל אורך הכרם מלמטה שאין עצם מגין עליו בעי
 כדיקת כל הגוף ונ"ל כוונת הר"מ שם שהייה בחשש ר"א
 בהכאה ו"ל באינה אחרו באיברי' שבחלל הגוף כוונתו דריבוק
 עי' הכאת איברים אינו אלא באיברים הפנימיים שבחלל הגוף
 והיינו בהכאת הכרם מלמטה דאם באנו לומר דכוונתו על
 כדיקת נפולה באיזה איברים הוא קשה שהרי כתבו לקמן
 כהו' באורך ולמה חור ושינה את פרוקו באין אך למ"ש באו
 דבריו כדיוק ואעפ"י שהראב"ד השינו באיברים שאם ניטלו
 כשרים אינו ברור אם הריבוק מטרף לאו שחבין שדברי הר"מ
 הם ככדיקת נפולה לא כיון שכתב דבהכאת איברי' חלל הגוף
 חיישינן לנ"א וסחול וכליו בכלל א"כ חייבה דריבוק מטרף בהו
 ולדריה מספ"ק :

באופן

דבעיקר חקירתו דהכו אותה על ראשה ורבנא
 מכה באב המכה ושמה אין מקום לחשש טריפו'
 דש"ס ערוך הוא כירינו הכו אותה על ראשה אין חוששין
 לריבוק איברים וכמו שכתבאר :

אבן

ראיתי בת' תורת חבד סימן ה' שנשאל על כ"ד
 והביא ראייה מרבוי הר"מ בפ"ט מה' שמיטה ורבוי

כטור שם ע"ש אלף ודאי דנס הם לא כתבו כי אם באיברים שאין עליהם עגם להנין חש"כ הכאת הראש כל שהעג' קיים אין חשש לריסוק אבר המוח או למינק קרום המוח ככ"ל :

ואגב

ראיתי להרב ת"ש שם שתמה בדברי הכ"מ בפ"ט מה' שחיטה מה' הכאת השדרה דחיישין שהיו לפי ח"ש הכ"מ שם וכ"כ סימן נ"ח דלהר"מ בכל הנך דאמרו בש"ס חוששין מהני בהו כדוקה בלא עמידה ושהיה ח"כ אין ראיה חשש אלף להפך דאין דינא כנפולה ע"ש ואחרי המחילה לק"מ מתרי טעמי מרא שכתב כתב כ"כ בסיון נ"ח בשם הכל כו דבהכ"א אבר אחר שני בכדיקת אותו אבר ובהכאת כל גופה בעי כדיקת כל גופה כנפולה וכ"כ בכוננת דברי הטור ולדבריו גם כדברי הר"מ הם בהכאת כל גופה אלף שנתרסק אבר ח' דנס כנפולה יתכן דאין מתרסק אלף אבר אחד לכר כירוע :

ובכר

כתב כ"כ ור סימן ל"ב בדעת הר"מ דהכאת השדרה שני בכדיק' החוט לכר ולא בעי כדיקת כל גופה ש"מ דהכאת השדרה הכאת אבר הוי וכ"כ רש"ל להדיא בפ"ט סימן ס"ב ע"ש וא"כ ראית הכ"מ הוי דאי חיישין בהכאת שדרה משום פסיקת החוט דהיינו כמי בכלל ריסוק ח"כ מינה דבהכאת כולה הוי כנפולה לגמרי דבעי כדיקת כל החלל ובהכאת כולה דהוי כנפולה אה"כ דלא מהני כדיקת בלי שהייה ועמידה שהרי בהכאת כל גופה לא הווכר כש"ס או כדברי הר"מ לשון חוששין כי היכי דכי הוי כתיך החלל רכ"פ שאמרו חוששין מהני כדיקת בלי שהייה ועמידה דזו הוי כנפולה לגמרי חש"כ בכל הנך שאמרו בש"ס רס"ל להר"מ דחשש מדרכנו הוא לכר וע"כ הקלו בהם בכדיקת בלי עמידה ושהייה ותו ל"ק מדברי הרב יוכר חן דין המעיין יראה דהר"מ נקיט דין הנפולה בנתרסק כודאי והיינו שלא שהה ועמד ושחטוה והוכר הריסוק אבר דכל"ה הו"ל נפולה ששהיה העת לעת או עמדה ונתרסק אבריה וכו' ועוד דא"כ בכר כתב זה בה"ט והו"ו וא"כ לתה ליה לכתוב דין זה שני פעמים לא ודאי שח"ש בה"מ הוא כנפולה בלי שהייה ועמידה ששחטוה והוכר הריסוק דהוי טריפה כודאי וכ"ת הרי כתב הר"ן הביאו הכ"מ שם בהג' דבלי שהייה לא הנכר הריסוק וא"כ איך יתכן דיתקוב כאן דהוכר הריסוק בלי שהייה הא ל"ק דהם כתבו דלא מחכיבין אבריקה דלפעמים לא מוכר בלי שהייה אבל אה"כ ריתכן לפעמים הריסוק דיוכר הריסוק גם כלי שהייה וכ"ת למנ"מ כתב הר"מ זה דחלוקה זו ליתיה כש"ס :

אחרי

השוב נראה לי דמימקו עמו שהרי בחולין דמ"ג אמרו ד"ח טרפיות נאמרו למושה חסיני ונפולה ככלל"ס כח"ש הר"מ ג"כ בפ"ה מה' שחיטה :

והדבר

קשה לדעת הר"מ רס"ל דפסק תורה להחמיר הוי מד"ס כה"ש בפ"ט מ"ה ט"מ א"כ איך יתכן נפולה דליהוי מר"ת והוי טרפו' נפולה מספק הוי שיטנו בכדיקת ואם שחטה בלי שהייה דליתיה בכדיקת הרי כל ספק דחמנא שרייה ואיך אמרו דהוי נפולה הלכה למשה חסיני לכן הוכרח לכתוב דנפולה דהוי ער"ת דהיינו נפולה בלי שהייה והוכר הריסוק דאי לא הוכר הריסוק' אף דלהוי טריפה דלפעמי' לא מוכר ה"מ אינו מד"ת ועד' כתב דין הריסוק בהכאת דליהוי ער"ת שהכה אותה והוכר הריסוק שגב זאת הוי מד"ת כנפולה וזה כדור כדברי הר"מ וראית הכ"מ הוא דחכ"ל דריסוק הבאה מטריף שהרי הר"מ כתב בפ"ה מ"כ בפ"ט דריסוק טריפה דוקא על ידי נפילה וא"ל ריסוק הכאה אינו מטריף לזה הביא תהכאת השדרה דקול בש"ס דחוששין לר"א דפסיקת החוט מכה חשש ריסוק איברים דהיינו פירוק החוליות וכמו שאיארתי לעיל וכיון דשייך חשש ריסוק תהכאה

מינה דבהכ"ו אותה והוכר הריסוק אף באבר אחר דה' מר"ת וא"כ מנ"מ אי התם מהני כדיקה בלי שהייה דהתם אינו אלף מכה מסך והכא איירי בהוכר הריסוק כודאי דהוי טריפה מד"ת ותו ל"ק מכל דברי הרב :

עוד

ראיתי להרב שם שהקשה בדברי הכ"כ בסיון נ"ח שכתב על דברי הכל כו דמשמע דדוקא בהוכחה באזן קאמר אבל כנפולה צריך כדיקת כל החלל ע"ש והקשה שזה שפ"ת יתר הוא דפשיטא דכנפולה בעי כדיקה כל החלל : **ור"י** נראה כוונת הכ"כ דקמ"ל דכנפולה ולקתה במקום ח' על ידי נפילה ח"כ ס"ד דתולין כמנוי להקל ולהחמיר וכאן נמצאת הריעות וכאן היה ותיסגיה ליה ככה"ג בכדיקת אבר דכי קול' כנפולה דבעי כדיק' כולה דלא הוכר מכת נפילה מחכוך ע"כ חיישין למכה מחפנים וכיון דלא ירעינן בעי כדיקת כולה אבל בהוכר ליקוי מכת נפילתה מחכוך הוי הוראה דחוקף נפילתה הוי כאן וחי נכדק ולא היה ריסוק חכ"ש בשאר איברים קמ"ל דהכאה מחכוך אינו דומה מחפני' דלפעמים מחכוך הנובי' הלקות באבר אחר ומחפנים מביע לאבר אחר מחוץ המכה וזה דריווק גם כדברי הכ"כ ודוק :

גם

ראיתי שהשיב למ"ש הכ"כ עור שם ונראה שזהו דעת רבינו שכתב או הפתה באזן בכל גופה כלומר או דוקא בעי כדיקת כל הגוף אבל אם הוכחה על אבר לא בעי כדיקה אלף באזן אבר ע"כ וכתב ע"ז ביאור דבריו דהכל כו מורה בהוכחה בכל גופה דבעי כדיק' כל גופה וגם זה נראה כדור מעצמו שדברי הכל כו הם בהוכחה באבר אחד ולא בכל גופה ע"כ ת"ד ולא ידעתי איך השיא כוונת הכ"כ למה שאינו דהכו טובא קמ"ל דהטור קאי בשיטת הכל כו מח"ט כנפולה גמורה או הכה באזן בכל גופה מינה דבאבר אחר לא בעי כדיקת כל גופה אבל כדיקה אותו אבר ליבעי עכ"פ ועל האמת אין זה הכרח ש"ל דהכאת אבר לחוד אינו מטריף כלל ול"כ חיישין בהכאת כל גופה אלף שהכה רצה להשוות דעת הטור להכל כו כיון שלא ראונו חולק עליו וא"כ לא ידעתי חזוי ק"ל בדבריו וחי ק"ל איך לא הביאו ראיה מהכאת השדרה דחיישין לפסיקת כח"ש הטור בסיון ל"ב וכדברי הכ"כ הרי דהכאת שדרה דהוי אבר אחר בעי כדיקת אותו אבר הא ל"ק ש"ל דוקא בשדרה חששו ולא בשאר איברים קמ"ל הכל כו והכה דנס בשאר איברים במקום שאין עגם עליו דשייך ריסוק חוששין ועיין בפר"מ כ"ד סי' נ"א ס"ק ל"ט דאמא מ"ד כדמוסה דאם לא האדים מחכוך א"כ עור לכדוק וכשירה :

סימן כ"ב

יש לחקור כנפולה והלכה לא שגורר רגליה שכתב הטור וש"ע סי' ל"ב דחיישין אי שני לה בכדיקת החוט או בעי כדיקת כל החלל דקין כל נפולה כח"ש כטו"ד וש"ע סי' נ"ח והיה נראה להביא ראיה דבעי כדיקה כל החלל שהרי הר"ן והרשב"א והרמב"ן דקין נפולה הכריחו דבעינן הילוך יפה לנפולה וכל"ה חיישין מדק"ל בגמורת רגליה אע"ג דהולכת היא אי לאו רחוש השדרה לא שכיח חיישין והיינו ודאי באין ידוע שנפלה דבידוע שנפלה הא קי"ל דחיישין ש"מ דכל הילוך שאינו יפה לא חשיב הילוך הביא דבריהם הרב"ב בי"ד סימן נ"ח ופסקו בש"ע שם ס"ו ע"ש והרי כנפולת בלי הילוך יפה קי"ל דבעי כדיקת כל החלל כנפולה גמורה ומינה נמו' לנפולה וגמורת רגליה בעי כדיקת כל החלל אלף שראיתי להט"ר כשי' ל"ב שכתב בשם הרשב"א דאם נפלה חיישין שמה עס נפילתה נפסק החוט שלה וכו' יע"ש נראה דאין חשש כי אם בפסיקת החוט לכר :

וישוב

נתיישבתי בדברי הרשב"א בשם הרמב"ן בח"י לחולין דכ"א שכתב וו"ל דעקרה רגלה להילוך לא מפיק מדיחשש פסיקת החוט עד שתלך כדרכה דלא מבעיא כי לא ראונו הולכת כלל שיש לחוש לפסיקת החוט אלף

אלא אפילו הולכת וזולעה חיישין דהרי בהיה אמתא דאשתכח דהוה כפסקת החוט ואפ"ה מהלכת קצת אלא ודאי עד דמהלכת כדרכה חיישין ע"ש וא"כ י"ל דכי בעי הילוך יפה אינו אלא לחשש פסקת החוט לכד דלשאר איברים גם הוא מורה דלא ככל שהלכה אף הילוך שאינו יפה וס"ל שאין זה נכון שהרי דברי הר"ף והתרומה והתו' שהביא תחילה שפסקו דבעינן הילוך יפה מכואר דכלי הילוך יפה חיישין לריסוק איברים כנפולת לגמרי והרי הרמב"ן והרשב"א באו להכריח סברתם ואיך יחלקו גם עליהם בסתם כי ע"כ כ"ל כי מ"ש הם דעקרה דגלה להלך לא מפיק מידי חשש פסקת החוט לאו למעט דהפיק מידי חשש ריסוק שאר איברים אלא ביון דראייתו הוא מפסקת החוט דיטמו אף בגוררת נקיט הכי ומניח דחיישין לריסוק כל האיברי דאין טעם לחלק בין האיברים בזה בלי ראיה ואי בהולכת זולעה לא מפיק מידי חשש ריסוק ופסקו חוט השדרה ה"כ ככל האיברים וכן מ"ש דל"ת כי לא ראינו הולכת כלל שיש לחוש לפסקת החוט וכו' והא ודאי פסקת החוט דנקט ל"ד דפשוט דגם ככל האיברים חיישין שהרי זה נפולה במורה בלי הלכה כלל דקי"ל דבעי בדיקת כל החלל וכו"כ ברור דברי הר"ן שכתב דהילוך יפה מוציא מידי חשש קריעת כר מורקין משא"כ בהילוך שאינו יפה ע"ש דבריו שיש לדון כנפולת ובגוררת בעי בדיקת כל החלל כנפולה לגמרי וכ"ל דרקק מוכרי הר"ם בפ"ט מה' שחיטה ה' שכת' אין חוששין שמה נתרסקו איברי או שמה נפסח החוט שלה עכ"ל וק' דהרי בש"ס לא הווכר חשש כי אם פסקת החוט דלא וכו"כ למנ"מ הוסיף תוליה חשש ריסוק איברים וע"ק דהרי כחשש ריסוק איברים פסקת החוט נכלל בהדיהו וכמ"ש רש"י ב"ר"ה אכל וכו"כ הר"ן שם בהלכות וא"כ למה חזר ופרט פסקת החוט באפיה נפשיה כי ע"כ כ"ל כי טוב דבריו דנגע דאי החשש טמוס פסקת החוט לכד דנקיט הש"ס למה הביאו הך עובדא כנרא דכולי סוגיא בריסוק איברים איירי הו"ל להביא ברת"ה דאייירי שם בפסקת החוט כו ע"כ הכריח דאי הוה חיישין הוה שייך בה תרי חששי דילמ' נפולה היא ונתרסקו איברי וזוה בא עליו החולי הוה שבורר' דגליה א"כ הכו אותה לרוחב השדרה או שלים חוטרא אפלבא דנבא או הית כמקל רטרי דככל הנך קול דחיישין לפסקת החוט לכד כמ"ש הטור סי' ז"כ וכתב הרב' שגם דעת הר"ם כן דל"ת לריבוק שאר איברי וצ"ע אלא דריבוק חד מתרי חששי דשייכי בה נקיט ואולי פסקת החוט על ידי מכה שפיה טפי כנפולה ונקיט החשש דשכיח ולכן כתב הר"ם תרי חששי דכ"מ טובא דכי ל"ה ה"ה חסתמא אכל בירעי' שנפלה חיישי' לריסוק ובעינן בדיקת כל החלל איכתי הכו אותה על השדרה באופן דחיישי' לה כמ"ש בה"ש שאז אעפ"י שהולכת היא חיישי' לפסקת החוט דכל הילוך שאינו יפה אינו מוציא מידי חשש ריסוק איברים או פסקת החוט ודברי הטור שהביא דברי הרשב"א שנראה דלא חיישי' כי אם לפסקת החוט לכד כ"ל דלשיטתיה אולי שהסכי' בסו"כ לח' לדעת הר"ם דאף בעקרה כדגליה ללכת מותרת היה א"כ כ"ש דבגוררת דגליה וא"כ ע"כ כי חיישין הכא כנפולה והלכה לפסקת החוט ה"ט דבגוררת דגליה גרע טפי דאיתליה ריעות' דבגוררת דגליה מכה כמק' החוט בא וא"כ כיון דנפלה ובגוררת דגליה חיישין לפסקת חוט וכו"כ כתב בדרך זה דברי הרשב"א אף דהרשב"א חייש לריסוק כל האיברים כדון כפולה לגמרי :

אך לדין קול דכלי הילוך יפה לא מהני לנפולה כלל אה"כ דחיישין הכא לכל ריסוק איברים אלא דאכתי יש מקום לנדר דלכ"ע כדדוקת פסקת החוט סגי בזה שטסה לדעת הר"ם וסעיפיה דעקרת דגליה להלך מוציא מידי חשש ריבוק האיברי ומותרת מיד א"כ היכי חיישי הכא כנפולה

ובגוררת דגליה לפסקת החוט ודוחק לומר דהס"ל כדעת האיכא מ"ד שכתב הר"ן גבי הכו אותה על רוחב השדרה דאף בהלכה חיישין וע"ש והיינו ודאי דס"ל דשהייה והליכה לא מהני כי אם לר"א ולא לפסקת החוט וע"כ חשש רביכא לפסקת החוט אף בהולכת שהרי דעת האיכא מ"ד דברי יומר הם לכן כ"ל דהס"ל דהולכ' מוצי' מידי חשש ר"א ררוב בהמו' שנתרסקו אינן הולכות וכתר רוכא אזלינן אך בגוררת דהוי ריעות' כחוט דכנפסק החוט אינה יכולה להלך אם לא בגורר' כיון דריעותא לפנינו וגם ידעי' שנפלה חוששין למיעוט דנפסק החוט וע"כ חיישי' וזה היה דעת רביכא לחוש גם בלי נפילה וא"כ ל' דגם להחולקים וס"ל דבעינן הילוך יפה ובקרה דגליה אינו מועיל ודינה כנפולה לגמרי דבעי בדיקת כל החלל מ"מ בגוררה דגלי' לדבר דכי נפלה נטרפה כפסקת החוט והוא הגורם לה לברור דגליה בכי האי סגי כבדיקת החוט לכד דתולין כמזני להקל ולהחמיר כך יש לנדר ואינו מספיק לכן כ"ל דכנפלה ובגורר' בעי בדיקת כל החלל וכ"כ דעת הלבוש שכתב דכנפלה חיישין לפסקת החוט ונריכה בדיקה ושהייה כמו שיתבאר בסו"כ עכ"ל ואילו בספיף דלעיל בהכאת השדרה כתב דבעי בדיקת ע"פ כל השדרה ש"מ דהכא בעי בדיקת נפולה לגמרי וכ"כ דעת הש"ך בסו"כ ע"ק י"ב שכתב דכנפול' ובגוררת דבעי בדיקה לדין דלא בקאינן כבדיקה כמו שיתב' בסיומן כ"ח אסור לעולם ע"ש ואי לא בעי בדיקה כי אם כחוט הרי כבדיקת החוט בקאינן כמ"ש הט"ו בסיומן ז"כ ס"ק כ"ד צ"ע והש"ך כנקודת הכסף לא השיבו וכ"כ דאל"ה הו"ל להש"ך לכתוב זה בספיף ויו שהדריכו ג"כ בדיקה דאסור לעולם אלא ודאי דלכדיק החוט בקי אינן וא"כ מוכיח נשמע שדעתו כנפלה ובגוררת דגליה דבעי בדיקת כל החלל ככ"ל :

סימן כ"ג בהמה שהיה לה מכה בצואר במקום שחיטה ונודע שהמכה נעשה

לה ע"ג בוי אומן שהיה לה חולי ולקח האומן ברזל ולכבו באור והניחו על צוארה כדי לשרוף החולי שזה היה תרופתה אי כטרפה הכהמה על ידי מכה מחשש נקיט' הוושט או אין לחוש ונתרת בשחיטה ונראה דטרפיה ואין לה תקנה מת"ש בחולין ד"ח ליכן סכין ושחט שחיטתו כשירה חידורה קודם ללבוכה והאיכא דברין בית השחיטה מרווח רווח ע"ש כפרשו רוב הפוסקי' דלא כוותיה כיון דברז' אמרי' דבעינן אתלת רוחתא ש"מ דלא אמרינן בית השחיטה מרווח רווח וא"כ יש לחוש לנדרים דשורף את המינים דנקיבת הוושט בהשגה וזריפה כנקב כפירשו' שם כמ"ש כל זה בטו' דר' וכו' סימן ט' וא"כ ה"כ יש לחוש דע"ל ירי הברזל מלובן שהניחו בצואר כשרף הוושט וניקב כמשהו אלא שבר"ד גם לר' וירא טריפה דהרי לא שייך כאן לומר חידורה קודם לליבוכה שהרי לא היתה הכויה בסכין של שחיטה ואיכה מחורה כדי לומר כו שחידורה קודם לליבוכה ואי כסכין של שחיטה חשאו לנקיבת הוושט כ"ש כשצעה הבוי כן כחתיבת ברזל מלובן שיש לחוש לנקיבת הוושט בכך אך את זה יש לנדר דאפשר דהרופא אומן ומכוון בתלאתו לאחור עור הצואר לכד בלי סימני' באופן שלא יגיע כלל הברזל מלובן בסיומן כי אם בעור דכה"ג אין חשש לנקיבת הוושט ובעינן מ"ש בע"ז דכ"כ בוי' חס' על בהמתו שלא תיעקר כ"ש דחש על בהמתו דלא תגע בוושט שתמותו ואי"ב שאין הכהמה שלו אלא אומן דעלמא הרי אמרו' אומן לא מרע נפשיה ומתכו על זה להקל באיסור כמ"ש לעטמיה כפילא ארמאה וכן שאר חילי ויש לדון שיעשה בעינין שלא יארפו ולא יגע בסיונים אלא שאין זה ברור שהרי אפשר שאין רפואת' כשיניח הברזל מלובן בעור לכד ואולי יטה לאחד מנדריו צואר הכהמה ואי הרפואה בדרך זה על כורחו הוא נכנס בספק זה דנקיבת הוושט ומל הספ' עכשיו אי כשרף וניקב הוושט על ידי כויה זאת ועוד דאף לכו

י"ד סי' כ"ג כ"ר הל' טרפיות סי' ר"ג ל"ט

לכאחריכך לן שרדך רפואה ואת לעשותה בעזר לבר ולהניח
הכרזל הלוכך עליו מ"ח אפטר דלא רק ועביר ולא אדעתיה
וענע כוונת דנקיב' כהשהו ול"ד לנני דנאמן בטעיה האיסור
דהתם שאני דמילתא דעביר לאגלויי הוא כמ"ש הרובש סיון
קל"כ השא"כ הכא ועוד שול ראופן לא חרע נפשיה ולא השקר
אבל שיהיה והיר כמלאכתו שלא ינע- כוונתו ולהתיר- כפק
איכור בזה לא שחענו ואיך נסחוק מן הפתם. על מפשה הגוי
שעשה כאופן שלא ינע כפימנים הא ודאי לא מן השם הוא זה
וכ"ש בענין שחיטה דקיל כהמה בחייה כחוקת איכור וכל ס'
בשחיט' איקי הווקתיה והרי איך כסכין הלוכך שהתירו כתבו
הכוסקי' דלכתילה לא שחא יטה בח"ש וכמוקדשין לא ישחוט
שחא ננע כבשר כמ"ש הרא"ש בחולין ר"ח ע"ש וז"ל כגוי
דלא קפיד באיסור איך נסחוק איך דליתיה קמן ואמר שנוהר
שלא ינע כסכין כ"ש היכא דליתיה סגוי דאין מקום להתיר
בכ"ל ראה עוד לזה הח"ש הגה"ת סת"ק והגהת אשירי
וההרדני הביאו ביד סיון כ"ג לדעת הסבורים דשיעור שהייה
כשיעור שהיטה שעל כן יש לומר כשהתחיל לשחוט בעוד
ומהך חפצו עד שהרס יוצא והנכיה ככינו מן הנזאר לא ינמור
שהינתו שיש לחוש שחא שחט הששהו מן הוונט קודם שינכיה
ככינו ואף אם אחר השוים כרי לוי שלא התבתי בו אם העור
אין כוונתו עליו ע"ש וכן פסק הש"ע שבכ"ב ובס"ס ככו
על מ"ש הרקוי שורש ל"ד דדוקא ביצא דם חיישינן חלק עליו
ככו דכל שנחתך אעפ"י שלא יצא דם חיישינן שחא ננע כוונט
גם הטור בכ"ק בסיון שחט העוף ושקה בו ואינו יודע אם
ניקב הוונט וכו' הנה הובאר דבשחט העור לכר חיישי' לנקיב'
קוונט ורוב האחרונים הכניחו לכבד הכ"ג דגם בלא יצא דם
חיישי' ונדולה חזו יש שהחמירו דאף בלא נחתך כל עובי העור
אלא חקצתו וק"ו ל"ד שכרזל מלוכך שהניח עליה כדי לשרוף
החולני דרואי שורף כל עובי העור וזקב ויורד עד הסמינן
ויצא דם השיב כיון שנעשה לה מכה ע"י הכויה זאת כל כך זמן
ואי אפשר להכה בלי דם בודאי שיש לחוש לנקיב' הוונט ונדולה
מוחת נכח דחשק אליעזר הביאו הכנה"ג ביד סיון כ"ב
הגב"ז אות ז' דיש להחמיר בנקרע העור ונדלה עליו כמין
שחין כנגד הפימנים ואף בבהמה שיש לחוש שחא נעשה ע"י
ברזל וסכין והן או קוץ ואכור ע"ש והדרכים ק"ו כשנעשה
מכה ע"י הכרזל מלוכך בודאי דאינה נתרית בשחיט' ואף שכתב
הש"ך במימין כ"ג ס"ק ט"ו דאם יורע כביכור שלא ניקב הוונט
נגון שחפס הקנה לכר שחיטתו כשירה מ"ג מובאר מרבני
דעכ"פ נריך שיאמר השוחט שנתכוון מתקילה דלא לינע
כוונט ושכרלו שלא ננע כוונט והרי ככ"ד גוי הוא ואינו
נאמן להעיד באיסורין וכ"ש להתיר כמ"ש הכנה"ג ביד סיון
קכ"ו וכ"ש דכ"ד אין הגוי לפנינו נצן הסתם מספק אסורה
וכת' אכתי הרי אפשר בכרוקה כמ"ש הפוסקים ביד בסוף סי'
כ"ג אי מהא ככר העלה הכו' כנהמה שאין חשבה אלא בב'
הימנין אין לה תקנה והטעם דבשיחוט הוונט כמקום אחר
מתוך דוונט נחיד ופשיט חיישי' שחא כשישחוט הוונט לתעלה
או למטה ינע בהקו' הנכב' וכ"ש שכבר העלו רבני האחרונים
דאין אנו בקיאים בכדיקת הוונט ועיין בש"ע ביד סיון ל"ג
ס"ח דעוף הכא לפנינו צוארו מלוכך כרס דחיישינן לנקיבת
הוונט ככל אינן נראה דאין תקנה לכהמה זאת ואינה נתרית
בשחיטה ומיהו עדיין יש לבע"ד לחלוק בכל הנך ראית דאי
לראיה מלוכך סכין התם שאני כיון דכוונתו לשחוט חתך
כשהניח חש"כ הכא שול ראופן אוחו העור לכר ובס"ס
הכו' ככו' כ"ג דכל דחתך ויצא דם דחיישינן שחא שחט הששהו
מהוונט התם נמי כיון דרעיהו לשחוט ונריך שיאחו כפימנין
חיישינן גם מ"ש דחמשק אליעזר דנקרע העור ונדלה כמין
שחין התם חיישינן דקין או סכין נחתך בעזר שלא חרעיתו ואם

כן יש לחוש שנגע בסמינן ולהכי חיישינן לנקיב' הוונט השא"כ
הכא ולראופן בקי כמלאכתו האוחו העור לכר ומתן בעוד
לכר הכרזל מלוכך זכ"ל לפ"ז אין קיום לחוש ככ"ד כי אם
דאפשר דעביר הגוי ולאו ארעיתיה זכ"ל ע"כ חיישינן ואי מהא
יש לרזן ולהביא ראיה להתיר ככ"ד מ"ש הכנה"ג ביד סיון
מ"ו הגב"ז אות ט' ששאל על המנהג שאוכלים תרנגולין
הסורסים חיד גויים דיש לחוש לנקיבת בני מעים וגם יש לחוש
שיכחו בני מעים לחון ומתפכו והשיב להתיר משני טעמים
חדא דס"ס הוא כפך ניקבו או נתפכו או לא וחתנו"ל ניקב
כפך אם עברו זכ' חודש וז"ע"ג דאין זה ס"ס המתהפך בכר
מנינו חתירים בס"ס אף שאינו מתהפך והבו הכללם כהלכות
טרפיות ועוד חסיעם שני דתרנגולים הסורסים אלו הרי הם
כאלו אנו יודע' שלא ניקבו ולא נתפכו כמי מעים דמתהפך
כסירוס בקי הוא שאינו נוגע בכני מעים דכל המתהפך בזה
הוא בקי במלאכה לצאת באופן שבעת הקריעה לא ינקבו
בני מעים וגם דחמשק אליעזר מטעם זה את"ד זכ"ל ככ"ד
נמי יש להתיר משני הטעמים אלו :

והנה אמת דלטעם ראשון אינו מספק שלא התיר בס"ס
שאינו מתהפך כי אם באיסור טריפה דקיל נשחטה
בחוקת התר עומדת אכל ככ"ד דנקיבת הוונט ספק בשחיטה
הו"ל בחוקת איכור דנקיבת הוונט נכילה היא כמ"ש בחולין
דל"כ וז"ל הכו' ביד סיון ל"ג והרי בס"ס באיתחוק איכור
כמה מהפוסקי' שאסרו גם בס"ס המתהפך כי ע"כ אין להתיר
בס"ס שאינו מתהפך ועוד דכא ליכא לפוקי דעכ"ז זכ' חודש
שהרי החכה מעיד עליה שלא עכ"ז זכ' חודש דכל שאינו טריפ'
דרכה למות עד חודש ימאם לא דאכתי עיקר התירו תלה הרב
כטעם שני והרי ככ"ד זל דהאוחן בקי לעשו' כמלאכתו באופן
שלא ינע בסימנין וע"כ ליטב לדעתו לכל הני ראיות כדרך
שכתבתי ופעם כל זה אין זה מספיק להתיר דאעיקרא דכרי
הרב כנה"ג או חידוש למחך להתיר ספק איסור' תורה באומרנו'
אלו דגוי בקי במלאכה ומי מפסי' דנכנס לספק טריפה ולא
ארעיתיה וכי הת' התרנגולת אינו מתקבץ מיד האוחן העושה
הסירוס וגם הרב לא ספק ע"כ כי אם שהייה המנהג להתיר
ותלה בטעם זה נשא"כ ככ"ד דאין מנהג מנ"ל לדחות מילתא
למילתא שול הכו' דלא לופי' עלה וכ"ש דספק בשחיטה חמיר
מפני מספק טריפה ועוד שול דגם הרב לא התיר כי אם ככ"ד
מכר האומרנא דאי סירוס נכנס כספק טריפה איך עושים
אותו בגויים דכל הסירוס זה אינן עושים כי אם להרויח למכור
ביוקר ואיך לא ידא שיחית ויפסיד כמה ששוא עכשו וזה ראה
מתחת ידעני שפיר לעשות שלא יהיה בכר טרפות שא"כ
ככ"ד דמתוך חולי שהייה לה עשו לה כן דליכא הך אומרנא
מנ"ל שיתיר הרב ועוד דהתם דהסירוס חזני ואנו רואים דרוב
המסורסים חיים זכ' חודש משא"כ ככ"ד ראינו חזני כי בכל
אלה אינו רואה טעם מספיק להתיר ככ"ד ככ"ל :

סימן כ"ר י"ט לחקור בשוחט שהכניס ידו לכרוק
לראות אם יש שם שום סירכה ואם
נתפסקה הסירכה כשהכניס הכרוק ירו כשירה כמ"ש הש"ע
ביר סי' ט"ל הג"ז אם לא ניתק הסירכה כפעם ראשונה והכניס
ידו פעם שנית או ג' וניתקה הסירכה אם כשירה או לא ונראה
דכל שהניח ידו הכרוק וכדק יוצאת מתחת ידו אעפ"י שאמר
כשירה כל שנהג' שם סירכה כחוק' טריפה היא דחוקה שעשה
הכרוק ההנכה כנהג' וכוין שלא ניתקה הסירכה טריפה
וזאיש מ"ש הרא"ש כלל ד' סי' י"ט דכרוק שברך ואמר טריפה
וכדק בודק אחר ולא מנא בה שום סירכה דאפ"ה טריפה דאפ'
שהכרוק הב' הכניס ידו בחווק והעביר הסירכה או הכרוק הא'
לא נזהר בה והעבירה כהנזאת ידו ע"ש וכ"כ רבינו ירוחם
דתיב ס"ו הביאו ב"ו כסימן ט"ל וכן פסק בש"ע סימן ד' הרי
דהל

חורונו הרב ר"כ א"ך לא איפשיטו בעי בעלי הש"ס ע"ז שיטהו
 אותם זכ' חודש הרבה מהם ואי כולם תמים נפשט בעינא לאסור
 ואי חיו קת' מהם זכ' חודש נפשט. הבעינא להתר כ"ל לטוב
 דהיא גובה קסה דא"ך איפליבו תנאי ואימוראי אי טריפה חיה
 או אינה חיה ומסקו כ"ד אינה חיה. השיקול דעתם והתירו
 בזה ספק טריפה בשהייה ולידה הרי הו"ל נכפות ולאשה הרבה
 בהמות וחיה ועוף טריפות אם יחיו או לא דאם יחיה אחד מהם
 היפשיטו כח"ד טריפה חיה ואי לא חיה אחד מהם תיפשיטו
 כח"ד ראינה חיה דאם היו עומדין על בירור דבר זה לא יתכן
 עוד ההלכה הנאום ואמוראים וכבר ראיתי להר"ן בחורושו
 לחולק לדמ"כ שצמד על זה וז"ל וא"ת והא"ך נחלקו חכמי ישראל
 בדבר שרפסד לעמוד עליו ישהו הטריפות זכ' חודש לראות אם
 חיה אר לאו זל שכבר שיהו הרבה ולא היו מתקיימות ואפ"ם
 מי שהיה אומר טריפה חיה מדרך קבלתו או מדרך חכמתו לא
 היה חוזר בו שהיה יכול לומר במקרי חת ולא שהחולי גרם לה
 או שהיה הולה ואומר אילו היה טבעה חוק הייתה מתקיימת
 א"ת"ד א"ך לפסק טריפה אין זה המפקיד דהיה להם לנהות אם
 יחיו ולומר דשהיו כולם ומתו כפי הא"י הו"ל לפשטו הבעינא
 שהרי אין להם קבלה או מדרך חכמתו להטריף כיון דאינהו
 גופייהו הסב"קל ועוד דכי יוכי דאנו מחייבים הספק בכהמה
 גופה בשהייה ולידה כמו שנתבאר ש"מ דיתכן שתחיה א"כ
 הו"ל לשהות בכל הכפיקות לכבר הכפיק וא"ך לא אישתמיט
 לאחר וזה שחיה ולכבר הכפיק וגם בעיקר דברי הר"ן ק"ל
 דבכל התורה אוליין בתר רובא וא"כ אם שהו הרבה טריפות
 ולא אחד בהם שחיה א"ך יתלקו על זה ויאחרו דטריפה חיה
 ולתלות במקרה כי ע"כ ז"ל להוכיף עוד טעם על דברי הר"ן
 דבחולין דכ"ד חמדין דאע"ג דחיוני בהמו בבידא נשיא או
 מחו בכוליא דחיייתו אין להוכיף על הטריפות ובמירי דאי בדרי
 להו במח חיי ע"ש ש"מ דטריפה שאברה תורה היינו דאין
 תרופה לכהה א"ך ככל מיני רפואה וא"כ זל דמ"ד טריפה חיה
 מורה דבלי רפואה בודאי דחיייתו דלא ברע תמחו בבידא נשיא
 או בכוליא דחיייתו אלא ס"ל דיתכן על ידי רפואה שיחיו וכ"כ
 דברנז דחולין חמדין ועשו לה קדומין של קנה וחיה ועשו לה
 שבובר של קנה וחיה ועשו לה חידוק של קרויה וחיה ש"מ דמ"ד
 דהיה נמי על ידי רפואה הוא וא"כ אין ביד חכמים לנסות דכי
 חיייתו יכול הבע"ד לחלוק דלא עשו לה רפואה וא"כ עשו לה
 רפואה אוליפשיטו כשהמירת הרפואה או לא היה רפואה זו
 עולה יפה וכפסחים דכ"ו אמרו דחוקיהו גנ"ס רפואות כ"ש
 שאין אנו בקיין כרפוא' בהמת חיה ועוף ולפ"ז זל דמה"ט לא
 ניסגלהשות ספק טריפה לראות אם יחיו דק"ל לרז"ל דספק
 כרופה נמי רובם חיייתו בלי תרופה מכה החולי וא"כ לית להו
 ללמוד דכי רפואה חולאי הבהמות ולעשות כדי לכבר הספק
 וע"כ הנוחו הדבר בספק :

וב"הו

נראה דאין הכל זהו נראה אם אירע בכל ספק
 טריפה דהוא בעינא דלא איפשיטו או מחלוקת
 פוסקים שהעיר אחד שהיה זכ' חודש לכבר הספק מכה ערותו
 דאע"ג דער אחד נאמן באיסורים לכ"ע הובא דלא איתחוק
 איסור הרי דעת הרמב"ם כפ"ג מ"ה מ"א הכא דבא"ז אינו
 נאמן אלא מי שהוחק בכשרות וכ"כ בפ"ה ה' ובפ"ה הוא
 ואע"ג שהראב"ם השינו וכן הסכים הרמב"ם סוהן קכ"א וכ"כ
 דעת הש"ע בסוהן ק"ט זל דה"ד להפיר בבוק הדבר שהעירו
 אבל להתיר לעולם אה"כ דכ"ע יקור דכה"ג אינו נאמן מיהו
 כת"י זל דמהימן דבכל הש"ס היו מעידין על השמועה ואפי'
 יחיד אע"פ שהוא התר לעולם וכפ"ק דערשות שנינו דאפילו
 אבות העול לא עמדו על דבריהם ע"ש ואע"ב דהתם העירו
 שנים הרי בכל הש"ס מכו' דת"מ שאמר שמועה קודם מעשה
 שזעפין לו וא"כ בת"ח או בשני כני ארס שהעירו על ספק

טריפה או מחלוקת פוסקי' שהיה בהמה בכך זכ' חודש שמור
 הרין להתר ואין כאן ספק אלא דאכתי בבעינא דעלתה בתיקו
 יש להשיב מהרי כתב הש"ל בפ"ק דבינה פאי' מ"ג דכיון דרב
 אפי' ודורו חתמו תיקו אלמא שהניחו בטפק איסור עד שובא
 אליהו גם כפ"כ דכ"ק סוהן ה' כתב דאין רשות לשוט גאון
 בעולם לפשטו בעינא דלא איפשיטו כש"ס כיון שצמדה בתיקו
 הוי כחולק על הש"ס יצט' ולדבריו לא יתכן שיפשיטו בעינא
 דעלתה בתיקו מהגם שדעת הרפ"ח בכללי ס"ם דכל תיקו
 שבש"ס לאו ספק חשיבי אלא כודאי ולא מהני ביה ס"ם ע"ש
 ואע"פ שאין בן דעה רכני האחרונים וכבר השיב על דבריו
 הרב פ"ת ביד סימן ל"גם הרב פר"ח כתב בשם הרמב"ם והר"ב
 דכ"ל דחשיב ספק גמור מ"מ דעת הרפ"ח סניף מיהא לאסור
 בכ"ה ג' ומטעם אחרים לרון דאף בבעינא דלא איפשיטו בלי
 תיקו לא מהני שהייה ולידת כי אם להתיר אותה בהמה אבל
 לכבר הספק אין לנו שהרי כתב הר"מ בהקדמת היר דכל
 הדברים שבש"ס בכלי חייבין כל ישראל לכתב בהם לנהוג בכל
 המנהגות שנהגו חכמי הש"ס ולגזור גזירות' וללכת בתקנות'
 יע"ש וא"כ כיון דהניחו הדבר כספק והם אמרו ספק טריפה
 להחמיר א"ך אפשר להתיר א"ך במחלוקת פוסקים אחר תחית
 הש"ס כ"ל שיש כח בצרות כבוד דשהייה ולידה לכבר הספק
 דנקטינן בדברי החכשיר שהרי מכואר בהקדמת היר דליכא
 לא תכור אחר הש"ס וא"ת למד אחד התנאים שדרך השפט
 כך הוא וכתב' לכ"ה אחר שצמד אחריו שאין זה דרך המשפט
 אין שומעין לראשון אלא למי שהדעת נוטה לרכיו ע"ש וא"כ
 בכ"ה ג' אין ספק דנקטינן בדברי החכשיר דהוכיח הנסיון ואף
 אי נהנו לאסור מספק מנהג בטעות הוא דלא הוה בריא להו
 וכיון שנתברר דטעה האסור אין זה נדר כמובאר ועיין בס'
 משא' מלך כריני המנהגים וכפ"ח ה"ט מ"ש על זה :

א"ך

א"ת זה צריך ישוב במחלוקת פוסקים ורוב הפוסקים
 הטריפו אי מהני שהייה ולידה שזל דכיון דכתוב אחרי
 רבים להפנות הרי אין כאן ספק אלא ודאי טריפה א"ך ל"ש
 והנה אמת שמדברי הפר"ח ביד סימן נ"ז ס"ק' נראה להרא'
 דרובא במחלוקת פוסקים שהוא שקול הוא דמהני שהייה ולידה
 ונראה ודאי טעמו כש"ס אלא שאין טעם זה מספיק שהרי זל
 כי כתוב אחרי רבים היינו שאין בכבר בירור וכדי שלא ירבה
 מחלוקת בישראל אמרה תורה כן כמ"ש הראשונים דמתס'
 רבים יכונו האמת אבל במקום דמתי אידן לכבר על נסיון
 ככי האי לא מהני דעת רבים והוי דעת רבים לא ונהני מפני
 החוקה דאוקי' מומין אחוקתים ומצי אחר ק"ל כ"כ נגד רבים
 כירוע א"כ כ"ש הוא א"ך בענין איסור במקום בירור דעדיף
 מחוקה וכ"כ מתוך ה' הרשב"א סימן פ"ח דכי לא מהני שהייה
 היינו בטרפיות השבויות בנפשתינו המוסכמות שאין בהם
 מחלוקת יע"ש מכלל דכל שיש מחלוקת בדבר מהני שהייה ל"ש
 בין יחיד לרבי אלא שדברי הרשב"א ל"מ לדחות דברי הפר"ח
 דהרשב"א לטעמיה חז"ל דטריפה ודאי לא יתכן בשום נד
 שתחיה וא"כ במקום מחלוקת וחיה א"ך נגד רבים הוי בירור
 גמור א"ך לדעת רש"י וכו"ל דעת שאר הפוסקים כמ"ש בסוהן
 כ"ו דבהיפוט אפשר א"ך לטריפה ודאי דחיה ואע"פ כן טריפה
 דכי אמרו אינה חיה על רוב אמרו א"כ במחלוקת פוסקים
 דהיחיד הכשיר וחיה מאי חזית לליך אחר רוב החכמים ולומר
 זו חן הליגנות היא דאף שהיא טריפה חיה שהרי הכשר שהייה
 אינו בירור גמור כי אם מכה רוב וא"כ זל דטפי עדיף רוב
 החכמי אלא דאכתי אין זה מספיק שהרי במקום אחר העלתי
 דכי כתוב אחרי רבים להטות וכו"ל דעת היחיד ה"ר בשנשא
 ונתנו בכבר וכו"ל דעתו אבל בל"ה מייב לעשות היחיד
 כדעתיה וכן מכואר מרכיני המוכ"ן כשה"מ שורש ה' ושאר
 הפוסקים יע"ש וא"כ לפ"ז דרוב החכמים אינו רוב גמור כל
 שלא

שלא נשאו ונתנו יחד ועמדו למינן ובטלו דעתו חטא"כ רוב
 טרפיות ראינן חיות הוא רוב גמור עד שהתירו מכווח ספק
 טרפיה כשהייה אף בדבר דאפשר בכדיק' כגון דרוסה ונפולה
 וא"כ לל דמהני שהייה אף במחלוקת פוסקים שאינו שקול וכן
 יש לרין קצת מתוך דברי רש"ל כפ' א"ט סימן פ' ע"ש בדבריו
 ומיהו כסברת יחיד דאף לגבי תמונן לא חזי אחר קול וכבר
 כתבתי במקו' אחר דגרע טפי יחיד נגד כ"מ"כ נגד ק' כמ"ש
 בסמ"פ פ"ח א"כ ה"כ ודאי דבכה"ג לא מהני שהייה אך אם יש
 ב' חגדולי המורים שהתירו יש לי לרין דאף אי רביס פליגי
 עלייהו אי בא הנסיון שהיה זב חורש דקט"י כדברי המכשירים
 ועיין להרב בטפוט בכללי ההוראה ס' א' שהעלה דכל שלא
 נחלקו פנים בפנים לא חשיב רוב דרובו מתוך כולו בעיני ע"ש
 ואוקי בהתירין :

אך

את זה יש לזרז דגם במחלוקת פוסקים שקול דלא
 מהני שהייה ולירה לברר הספק שזל דכי קול' כמ"ד
 טרפיה אינה חיה ואנו מתירים לפי' ספק טרפיה לאו דקיס להו
 לרזל כבידור דטרפיה אינה חיה דכל דמיון בידן לבאר באיזה
 אופן שיהיה איך יקבעו הלכה ולא יחשוו דהבאים אחריהם
 יבררו ויזניאו לעו עליהם כי ע"כ זל דגם הם לא בריר להו וכי
 התירו כפק טרפיה כשהייה היינו שיש כבהמה זאת ב' נדרים
 להתר ומר לאיסור ולא חשיב ספק אלא הוי כמ"ס שהרי בהמה
 זאת בלי שהייה כספק טרפיה עומדת ולא כודאי וכי שהתה
 זב חורש הרי למ"ד אינה חיה הוברר ביור גמור דאין זו
 טרפיה כלל ואף דלמ"ד טרפיה חיה לא יצאת מידי ספק טרפי'
 כשהייה מ"מ כיון דלא בריר לן אי קול' טרפיה חיה או אינה
 חיה א"כ מידי ספק לא נפיק הרי כשהייה ניתוסף כבהמה עוד
 צד התר דאינה טרפיה וכיון דאין כבהמה זאת ספק איסור
 שקול דגד התר מוכרע טפי ע"כ קטני להתיר ובהכי א"ש
 כמה שלא ניבו בספק טרפיות דרין להשהות אם יחיו דהרי אף
 אם יחיו לא הותר הספק כיון דלא בריר להו דטרפיה אינה
 חיה כודאי ומינה דאם בכל ספק מחלוקת פוסקים דשהו
 כבהמ' שיש בה ספק זה וחיותה זב חורש אותה בהמה הותרה
 שיש בה ש"כ צדדי התר ומר לאיסור אך שאר כהמות שיש בהו
 ספק ולא שהו זב חורש לא הותרו דאין בהם כי אם צד ההתר
 דהיינו בת המכשירים דאילו אם באנו לברר ספק הראשונים
 כמה שראינו בהמה שהייה לה ספק זה וחיותה זב חורש אין זה
 ביור גמור דכל דלא בריר לן אי טרפיה חיה או לא והרי
 האוסרים והמתירים לא בריר להו ואיך יבררו הספק בעבור
 שהייתה זאת זב חורש וכיון שכן לא התירו בספק טרפיה
 כשהייה כי אם אותה בהמה ששהתה ולא יותר שיש בנפשה
 שיש בה שני צדדי התר ומר לאיסור חטא"כ שאר בהמות שלא
 שהו אכתי בספק קיימתי ואסירי עד שיהו אותם זב חורש והנה
 אחת דמ"ת הרשב"א סימן פ"א נראה דקול' כודאי כמ"ד
 צרפיה אינה חיה וכ"כ מדברי שאר פוסקים עם כל זה כ"ל
 טעם זה נכון כדי שלא לרין בדבר חדש כזה לברר ספקי
 טרפיה מחלוקת פוסקים כל שהעירו דבהמה שהייה לה אחת
 ספקי טרפיות חיותה זב חורש ועד פה לא ראיתי בשום פוסק
 שכתב כן וקשה להתיר דבר חידוש כזה ואין בידי לקיים
 האיסור בשאר כהמות כי אם בדרך זה שכתבתי ומ"מ הרבה
 צ"ת עדיין כיון שמדברי הראשונים נראה דפשיט להו דקול'
 כודאי טרפיה אינה חיה ודוק ותשכח וכ"כ בטור וש"ע אה"ע
 סימן ז' ס"ב בשם הרמב"ן והרשב"א וה"ה דמתירי' אתו
 לאחר זב חורש כמ"ס בירושלמי ע"ש ש"ת דקול' כבידור
 דאינה חיה :

עמו א"ר בהנך לא שכבר צידד הרשב"א בת' ס' צ"ח דבכה"ג
 אפשר לטריפה דמיה ע"ש והן קדם צריך לבאר אי קול' כמ"ד
 טרפיה לא חיה שהרי ת"ק ורשב"ג נראה דס"ל דמיה ממ"ש
 בדכ"ז דחולין סימן לטריפה שאינה יולדת רשב"ג אומר משכת'
 והולכת וכו' רבי אומר סיחך לטריפה ל' יום אחרו לו הרבה
 מתקיימים ב' זב' שנים ומינה הקשו לרב הונא דאינה חיה זב'
 חורש וע"כ דהאי אחרו לו היינו ת"ק ורשב"ג דאי רבנן
 דאחרו ס"ל דמיה ויולדת א"כ היכי תני רישא בדעת ת"ק
 דחשיב רביס בכל דוכתי דמהני לירה דא"כ קשה לרבנן
 אדרבנן ועוד דא"כ הו"ל למתני וחכמים אומרים אין סימן
 לטריפה כי ע"כ ע"כ דת"ק ס"ל דמיה ואינה יולדת ורשב"ג
 ס"ל דמיה ויולדת אבל אינה משכחת ורבי' קמ"ל דהלכד
 דאינה יולדת אינה חיה ל' יום וכ"מ להתיר ספק טרפיה גס
 בזכר וכ"כ דעת התוס' ממ"ש בחולין דק"מ בר"ה טרפיות וז"ל
 דלמ"ד דיוולדת כ"ש דמיה אפילו למ"ד דמיה מני סבר דאינה
 יולדת כדמאמעו באלו טרפיות דף כו' ע"ש ונראה ודאי
 שכונתם למ"ש דת"ק ורשב"ג ס"ל דמיה ואינה יולדת ואינה
 משכחת באופן שגד' דת"ק ורשב"ג ס"ל דטרפיה חיה וכן תנא
 דבי ר' ס"ל בחולין דמ"כ דטרפיה חיה ע"ש גס כנדה דף כ"ד
 מוכח דרבי ינאי ורבי יוחנן ור' בן יהושע ס"ל דטרפיה חיה
 וכן נראה דעת שמואל דאמר שם בחפלת כריה שיש לה ב'
 גבין וכ' שראותה רהוי ולר והרי כל יתר כנטול דמו ואי טרפיה
 אינה חיה אינו ולר לא ודאי טרפיה חיה ס"ל וכן ראיתי להפלתי
 בזר סימן ל' שכתב דשמואל טרפיה חיה ס"ל גס רבא שם בדף
 כ"ג ס"ל הכי דאמר ושטו נקוב אמו טחאה לירה גס רב אחא
 בר יעקב דס"ל דטרפיה יולד' בחולין דכ"ז מכ"ש דס"ל דטרפיה
 חיה וכיון שכן זל דקול' הכי אע"כ דאיכא תנאי דס"ל דאינה
 חיה דאי משום סתם מתני' דריש' פ' אלו טרפיות דתני כל שאין
 כמות חיה טרפיה דנראה דאתי כמ"ד אינה חיה אי מהא כבר
 כתב הרשב"א בת' ס' כ"ח דמ"ד חיה ס"ל דכי תני שאין כמות
 חיה דהיינו דלא חיותה המכה דסוף למות מאותו חולי ואי
 משום דכדף כ"ח דחולין אסיק הש"ס דספק טרפיה מותרת
 כשהייה זב חורש ש"מ דטרפיה אינה חיה וכן פסקו כל הפוסקי'
 הא נמי לא מכרעה שזל דגם למ"ד חיה מודה דרוב הטרפיות
 אונן חיות זב חורש והרי קול' דאולונן בתר רובא זאת וזה ק"ל
 להרשב"א שנסאל בסמ"פ פ"ח כטרפיה שראו אותה שחיותה
 אם היא כשרה והרבה להשיב אפו הרשב"א דהוי מוניא לעו
 על ד"ח דקול' טרפיה אינה חיה והעלה דאי יעירו שראו
 שחיותה אומרים לו שאי אפשר ונרחק דאולי ביתר אפשר דמי
 ורש"ל תמה על זה כפ' לו טרפיות ס' פ' דאיך אפשר להכחיש
 עדות ברור לומר שלא ראו ע"ש גס בספר גן המלך הרבה
 להשיב על זה והעלה דטרפיה ודאי כי חיותה כשירה מדינא
 ע"ש ולכלולה קשה תאי כולי האי אדרבה דהו"ל להכריח מוח
 דטרפיה חיה דאין בזה לעו דהא אפליגו בה תנאי ואי משום
 דקול' דס' טרפיה מותר כשהייה זב חורש אימא דלכ"ע קול'
 הכי דלכ"ע רוב טריפו' אינן חיות זב חורש ואולונן בתר רובא
 ותו אין צורך לכל מה שדחקו ולהכחיש עדות רואים שחיה זב'
 חורש וזל דיש להכריח מעיקר הסוגיא דמ"ד חיה רוב טרפיות
 חיות שהרי ר"ה שאמר סימן לטריפה זכח פירש' והת' דהיינו
 להתיר ספק טרפיה והקשו לו מרתני כל שאינה יולדת וכו' ומאי
 קושיא אימא דעכ"פ מודו בהתר ספק טרפיה דער זכח גס
 למ"ד חיה רובן אינן חיים ועוד כיון דת"ק אומר סימן לטריפה
 כל שאינה יולדת שם דחיות אינו סימן כלל וכן מ"ש לרבי
 והלא הרבה מתקיימות שנים וג' שנים ש"מ דרובן חיים וכן
 נראה שהרי רב אחא אחר הלכה טרפיה יולדת ולמכ"מ אם לא
 שלא להתיר ספק טרפיה וכ"כ דכריש פ' א"ט שקיל וטרי הש"ס
 וז"ל דטרפיה חיה ולמכ"מ וע"כ להתיר ספק טרפיה הוא וכ"כ
 הרשב"א

סימן כ"ו י"ש לחקור למה שכבר כתב' דגם בספק
 בדין מהני שהיה ולירה אי מהני
 בפסק היתר' במקום המטריף א"כ בספק טרפיות הניכר דולר
 יח 8

הרשב"א והר"ן כחידוש ש"מ דת"ר חיה אפילו דוכן חיים א"כ
ספק טריפה לירדהו אסיר באופן דלפ"ז נתבאר דכיקול טריפה
אינה חיה הלכה רווחת היא :

וא"ת וזק"ל להרא"ם כפ' חנוכה כפ' שתי צפורי חיות
טהורו שפירשו חיות פרט לטריפות והרמב"ן טען
עליו שזה תלוי במחלוקת ולת"ד טריפה חיה אינו כן השיב
הרא"ם על זה כר"ה טהורות וז"ל אינה טענה דול דרשו ז"ל
סובר כמ"ד טרי' אינה חיה ולפיכך הביא המדרש כפי סברתו
תרע וכו' ודכרוי תמוה' דהרי טריפה אינה חיה הלכה פסוקה
היא כחולין רף כ"ח וכן פסקו כל הפוסקים כמ"ש בטור סי' כ"ו
וכן פסקו לגבי עיגולא כמ"ש בש"ע אה"ע סימן ז' סל"כ וכל
הפוסקים אין שום חולק בדבר ואילו מדכרוי נראה כאלו הלכה
זו במחלוקת הפוסקים שנויה וזה אינו דגם הרמב"ן ג"כ הכי
ס"ל כמבואר בכו' אה"ע סי' ז' והוא פשוט וע"כ כונתו דהיה
לו למעט מטהרות דא"ת ככ"ע ואי כונת הרב היה דכיון
דקול הכי לא חש רש"י לזה א"כ לא היה ליה לתלות דרשו סובר
כמ"ד טריפה אינה חיה אלא דרשו סובר דכיון דקול הכי אין
לחוש להביא הדרש דא"ת לכ"ע :

את זה ראיתי להפלתי ב"ד סימן כ"ט שהקשה לרש"י
דמ"ש כפ' חנוכה כפ' חיות טהורות מבואר דס"ל
טריפה אינה חיה ואילו חמ"ט בסוף פ' שמיני כפ' בין החיה
פגאכלת וז"ל פריך לומר בין צבי לערוד והלא כבר מפורשים הם
אלא בין שזולדה סימני טריפה כשירה לנולדו בה סימני טריפה
פסולה עכ"ל והיינו כמ"ד טריפה חיה וסרי דכרוי סותרים זה
את זה והנ"ע :

וע"ש דמ"ש לישב א"כ לזה אינו יושב לרעתי מספיק
וכשאני לעצמי הא ל"ק חכל דכרי הרב שדכרי
רש"י כמ"ש שמיני אתו אף למ"ד טריפה אינה חיה וסיה הכתוב
לאו לשון חיות קאמר אלא חיה חמ"ט דבהמה נקראת חיה וסיה
בכלל בהמה כמ"ש רש"י ס"פ אה"ע חיה אשר תאכלו וע"ש
ברא"ם וכי אתי קרא הוא דכי כתיב וכשר בשדה טריפה אין
בהשחצ' אלא דרוסה כמ"ש הר"ם כפ"ד תה' מאכלות אסורות
וכפ"ה חיה שחיטה ע"ש קמ"ל כדרך כלל שנאמר ג"ס שאר
טריפות כמו שניתן לנושה מסיני והם הן דכרי הת"כ ורש"י
השא"כ תנא דכי רז' דריש כדיוש פ' א"ט כיון דס"ל דטריפה
חיה דכי כתיב בין החיה הענו לשון חיות אבל רש"י והת"כ לא
אמרו דכין החיה ר"ל לשון חיות הוא בי היכי דנילף מינייהו
דס"ל טריפה חיה וס"ר הדבר כבידוד כת' התוהמות סימן
קע"ה ובת' הרשב"א סימן ע"ג שעמד על ביאור דכרי רש"י
אלו ובתכ דכי כתיב בין החיה היינו להבדיל בניה ל"פי מקורו
וזה הם המקרים מקרי הטריפות שיש מהם אסורים ויש מהם
מותרים כיצד ניקב קרום העליון כשירה שעדין היא חיה ואם
ציקבו כ' פסולה שאינה חיה כדקול טריפה אינה חיה וכו' הנ"ס
מבואר שחפרש דכרי רש"י ג"ס למ"ד אינה חיה וכת"ש וכ"כ
עוד שם שכתב ולרעת תנא דכי רז' דס"ל טריפה חיה וכו' כ"ש
שחפרש שפיר וכו' ע"ש הרי שדרשת הת"כ ורש"י אתו ככ"ע
ג"ס למ"ד אינה חיה ואדרבה יש לזינק דכרי הת"כ ורש"י דאתו
רוקא כמ"ד אינה חיה וכי כתיב בין החיה הנאכלת היינו חיה
חמ"ט ובהמה בכלל חיה חמ"ט ג"ל בין צבי לערוד וכו' הרי
דנקיט מיני חיה דכרי חין חיה כמ"ש רש"י כפ' ראה כפ' אול
ונכי ע"ש וס"מ דהכין חיה כפשוטו וא"כ אם איתא דלחמי
דריש כפוק מפסטיה ור"ל לשון חיות כל כי האי היה לו לפרש
דעיקר הדרש תלוי בזה אלא ודאי כמ"ש דהדרש אתי שפיר ג"ס
לכפטיה דחיה היינו חיה חמ"ט ותימה להפלתי שגפעלס ממנו
ת' הרשב"א הללו :

את זה ק"ל כת' הרשב"א הללו דאי הך דרש רת"כ
ורש"י חזי אתי אף למ"ד טריפה אינה חיה א"כ אין

אמרו כדמ"כ דחולין ואיך נמי תכניני ליה לכרתנא דכי רז' אין
ס"כ אלא טריפה חיה חכ"ל נפקא לן מאירך תנא דכי רז' דתנא
דכי רז' בין החיה וכו' אלו חיי טריפות שנאמרו למשה חסוני
ואם איתא אכתי חכ"ל מחאן דטריפה חיה איתא דחיה חמ"ט
קאמר וקמ"ל דגם שאר טריפו' אסירי תלכד דרוסה וכ"ת אה"כ
דתנא דכי רז' חזי אתי ג"ס כמ"ד אינה חיה אלא דמ"ד חיה
דריש ליה בין החיה לשון חיות זה אינו דא"כ היכי פריך לקמן
שם אע"ג דיכולה ליכוות ולחיות לחאן קאמר לתנא דכי רז'
תנא דכי רז' טריפה חיה ס"ל ואילו לדכרי הרשב"א הא ל"ת
מירי דס"ל הכי ותימה לומר דהכי הוא קול תנא דכי רז' טריפ'
חיה ס"ל וסאחת שדכרי הרשב"א הם מוכרחין וכמ"ש והיא
גופה קשה בעיקר הסוגיא והנ"ל לישב במאי דק"ל כת'
הרשב"א שכתב שם ובלשון אחר מפורש יותר שנויה תנא דכי
ר"י ותייתי לה ריש פ' א"ט דאמרינן התם ולת"ד טריפה חיה
טריפה חכ"ל כלומר הטריפות האסורות חכ"ל נפק"ל מדר"י
כלומר אע"פ שאלו ואלו אפשר לחיות הבדל בניהם וכו' ע"ש
והדבר קשה דהדבר ברור כסוגיא דכי פריך אלא טריפה חיה
חכ"ל פי' מכלל דחיה יותר מ"כ וכו' דספק טריפה אסיר כמ"ש
הרשב"א גופיה כחידושו שם דאילו מה שפ"ה הרב דכל טריפות
האסורות חכ"ל אין נראה כן כפי' הסוגיא וגם ראיתי כחידושי
הר"ן לחולין שהבין על דרך שכתבתי ע"ש :

והנה אחת דנראה דהרשב"א גרסו אלא טריפה חיה
טריפה חכ"ל ע"ש ולהך גירסא ע"כ לפרש כדכרי
הרשב"א אלא דאכתי קשה ג"ס לגירסתו דהרי עד פה שקול
וטרי הש"ס חכ"ל דחיה או דאינה חיה ולא איפרק למ"ד חיה
וא"כ איך יתכן דשביק הש"ס קושיותו דעסיק בה דהיינו חכ"ל
דחיה ופריך חכ"ל שאר טריפות דאסירי דכר זה קשה לשמוע
כי ע"כ נראה דהרב הוקשא לו במאי דשקול וטרי הש"ס חכ"ל
דחיה או דאינה חיה דמכ"מ דאילו מה שש"ה הרב דכ"מ להתיר
ספק טריפה תינה דפריך הכי למ"ד אינה חיה רוצ' לרון כדכר
חדש ולהתיר האיסור אך למ"ד חיה תאי קבעי חכ"ל דכוראי
כלי לימוד חכ"ל להתיר ספק טריפה כשהיית י"כח :

והר"ן כחידושו נרחק הרבה לישב זה כי ע"כ חפרש
דכי בעי רתו לטריפה שאינה חיה הכוונה דלא
בתיב כי אם דרוסה אבל שאר טריפות דאסירי מפני שאינה
חיות חכ"ל איתא דוקא דרוסה אסיר ואף דניתנה למשה אינו
בדין דלילקי עלייהו כלי רתו הכתוב ומשני דכתיב זאת החיה
דמינה ש"מ דאסר כל שאינה חיה והדר פריך למ"ד חיה חכ"ל
דאסירי שאר טריפות ופריך דמדכתיב זאת החיה ש"מ שיש
חולאים דחיות מהם וטריפה וניתנו כקבלה והרי נרמזו בכתוב
וכי הדר פריך ליה לה"ט הדר פריך אלא טריפה חיה חכ"ל ר"ל
דאע"פ שחיה היא טריפה ולגירסת הרשב"א אתי שפיר טפי
ומשני דכפ"ל מאירך תנא דכי ר"י וכי פשיט ליה דתנא דכי
ר"י טריפה חיה ס"ל היינו דבלא"ה לח"ל דרש זה דלהבדיל
תיפוק ליה מדכתיב זאת החיה אשר תאכלו אלא ודאי רס"ל
כמ"ד חיה וע"כ נפק"ל מהך קרא דמתפרש שפיר רתו הטרפ'ו
אע"פ שחיות הנה וס"ר דאין זה חספיק דא"כ ג"ס הדרש
דת"כ ודכרי רש"י רס"פ שמיני ג"ל דאתו כמ"ד טריפה חיה
מדלא נפק"ל שאר טריפות מדכתיב זאת החיה וזה אינו שהרי
הרשב"א כתב בהך ת' דמזו אתו אף כמ"ד טריפה אינה חיה
בי ע"כ ע"כ דאע"ג דס"ל טריפה אינה חיה עדיף ליה להוניה
שאר טריפות מדכתיב וכין החיה אשר לא תאכל דהוי לאו
גמור וא"כ הדר כי קושין חכ"ל ל"ס דתנא דכי רז' טריפה
חיה ס"ל כ"ע כ"כ דקול להש"ס דכי הוה דריש תנא דכי רז'
ח טריפות היינו דהוה דריש חיה לשון חיות כנ"ל לישב
בדוחק :

וראיתי להרא"ם כפ' מצורע כר"ה טהורות שכתב דרש"ם ל' כח"ד טריפה אינה חיה תרע שהרי גבי זאת החיה כתב רש"י מלמד שהיה משח אוחז בחיה והראה אותה לישראל ואומר חיה אכול שאינה חיה לא תיכול והיא דרשה אינה אלא למ"ד טריפה אינה חיה כדאיתא בפ' א"ט וכו' ע"ש וגירסא זו שכתב הרב בדברי רש"י ליתיה בשום ספר אלא ה"ג זאת תאכלו וזאת לא תאכלו וגם הרא"ם בפ' שמיני הביא הגירסא כך ע"ש ומה גם שבדברי רש"י הם מהת"כ כח"ט הרא"ם שם וכת"כ גרמינן זאת תאכלו וזאת לא תאכלו וכ"כ מוכרח דכיהיה מראה היינו מיני טהורים וטמאים שהרי דרשו כן כשרץ המים והעוף ובשרצים טמאים כן הביאו. רש"י שם ובכל הנך לא שייך טריפה וכסירה כי אם מיני טהור וטמא וז"ה לכהמה וחיה הראה להם כן ואילו הרב כתב חיה אכול דה טריפה וכסירה וזה לא יתכן למ"ש וכ"כ דהאי דרש אז"ה כריש פ' אלו טריפות ואמרין שתפס הקב"ה מכל חין ומין ע"ש ש"מ דמיניס הוא דהראה לו ולא טרפות וכשר ואי ק"ל והרי שם בש"ס ת"ד טריפה אינה חיה דריש הכי ודריש נמי חיה אכול שאינה חיה לא תיכול ואי זאת איידי במיני' יוכי מני דריש החיה בטריפות וכשרות כי ע"כ היה נראה דהאי ת"ד דריש רבי הראה לו היינו מיני טרפיות ומ"ש מכל חין ומין היינו ממיני טרפות וז"ל דמ"ד אינה חיה דריש מדכתיב זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה דמיני דברים הראה לו זאת החיה היינו טרפות וכשרות וחיה לשון חיות ומכל הבהמה נמי היינו דקאי לזאת דהכאה לו ג"כ מכל מיני טהורה וטמאה ומ"ד טריפה חיה ס"ל דלא הראה לו כי אם מיני טהורה וטמאה וחיה היינו חיה ממש וכי כתיב הוי היינו להשמיענו שהבהמה בכלל חיה וכח"ט רש"י שם בפ' שמיני וא"כ דברי הרא"ם שכתב לרש"י חיה אכול וכו' היינו שהכריח דרש"י אתי כמ"ד טריפה אינה חיה דהרי האי ת"ד אמרו כריש פ' אלו טריפות דדריש כתנא דבי ר"י דדריש זאת החיה דהראה לו למשה וכו' ש"מ דס"ל טריפה אינה חיה הק' תנא אכין רש"י הביא דרש"י הק' תנא מינה דגם הוא טריפה אינה חיה ס"ל ולהך ת"ד ע"כ חיה לשון חיות הוא דהראה לו ג"כ טרפיות וכשרות וע"כ פי' כח"ט את זה תאכלו דכוונתו חיה אכול וכו' אלא דתמהני לדבריו דהרי שם כריש פ' א"ט העלו דגם ת"ד טריפה חיה דגם שהראה לו מכל חין ומין וא"כ תו מכל דרש"י אתי כמ"ד טריפה אינה חיה מדדריש הכי וע"כ כח"ט דהאי דרשה אינה העלו דהך דרש אתי ככ"ע ועוד קשה למסקנא שהעלו בתנא בי ר"י טריפה חיה ס"ל מינה דאיך דרשה דדריש זאת החיה שהראה לו מכל חין היינו לשיטתיה נמי דס"ל טריפה חיה דלדברי הרב קשה תנא דבי ר"י לאיך תנא דבי ר"י ואיך כתב דמאן דדריש הכי ס"ל טריפה אינה חיה הפך מסקנת הש"ס ובדוחק י"ל דהרב הוא גרים בדברי רש"י כנוסח שהביא חיה אכול ושם בפ' שמיני אולי בדברי הרב נקיש תחילה דברי רש"י והתדפיס הביא כל דברי רש"י לפי גירסתם אבל הרא"ם לא היה גרים אלא כמ"ש כאן ומ"ש דהאי דרשה אינה אלא למ"ד טריפה אינה חיה היינו הדרש דחיה אכול וכו' דהא ודאי אתי כמ"ד אינה חיה ואינו הדרש דדוחק לומר דהוא גרים נוסס אחר וכ"ש דליתיה הך גירסא בת"כ ועוד דהרי הרא"ם שם בפ' שמיני בתוך דבריו הביא לשון רש"י כגירסתו וע"כ שהרי רש"י אמר כתב דבי כתיב זאת החיה היינו דחיה בכלל בהמה וזה כרעת ת"ד דחיה היינו חיה ממש וכן דרשו שם כת"כ כי ע"כ דברי הרא"ם ז"ע אולי כי מן הבאר הנה מקום לשיב תאי דק"ל לעיל כפיך הך סוגיא מכל' דתנא דבי ר"י דדריש בין החיה אשר לא תאכל דהיינו י"ח טרפיו דס"ל טריפ' חיה והרי דרש זה אתי גס למ"ד אינה חיה וכח"ט דהש"ב א'

סימן ע"ג והנה בעתה י"ל שהרי בחולין דע"א דריש רבי ישמעאל דחיה בכלל בהמה מדכתיב זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה ע"ש ש"מ דס"ל דחיה דכתיב היינו חיה ממש ולא לשון חיות והרי כריש פ' א"ט העלו דמ"ד אינה חיה לא למד כן כי אם דכתיב זאת החיה ודריש לשון חיות דהיינו חיה אכול וכו' אלא ודאי דרי טריפה חיה ס"ל וירוצ דתנא דבי ר"י היינו ר"י כח"ט כתום' שכובות ר"ה ד"ה דתנא ע"ש ובפסחים ד"ה ר"ה דברי ע"ש אלא דכתיב להשיב דבת"כ פ' שמיני כפ' אך את זה לא תאכלו דרשו דהיינו כל הטרפיות יכול אף הכשרות ת"ל נבילה וטריפה מה נבילה שאין כמות חיה אף טריפה שאין כמות חיה ע"ש וא"כ לפ"ז ל"מ דמאן דדריש זאת החיה דהיינו חיה ממש דלית ליה טרי' אינה חיה ש"ל דנפק"ל הא מדכתיב נבילה וטריפה ואולי כיון דבש"ס ריגן לא הביאו לימוד זה ש"מ דלא ס"ל דרש זה :

ואת

זה ק"ק להר"מ דכפ"י מה' שמיטה ה"ב והי"ב וכפ"י א' שם הא' פסק דטריפה אינה חיה א"כ ש"מ דס"ל דבי כתיב זאת החיה היינו חיה אכול כדאסיק הש"ס כריש פ' א"ט ואילו הר"מ בפ"כ מה' מאכלות אסורות ה"ג כתב דהאדם אע"פ דכתיב ביה לנפש חיה אסור הוא כעשה שהרי מנה הכתוב ו' מיני חיה ואמר בהן זאת החיה אשר תאכלו וכו' נראה דס"ל דחיה דהיינו חיה ממש וזה אינו למאי דק"ל טריפה אינה חיה לפי הך סוגיא דריש פ' א"ט והנה אמת דהר"מ בפ"ד ת"ה מ"א ה"ח כתב דטריפה אינה חיה נפק"ל מדכתיב לכלב תשליכון אותו וג"כ הט"ד סימן כ"ט וא"כ לדבריו ל"ק אלא שבדברי הר"מ והט"ד אלו הם תמוהים דאיך שבקו לימוד דאסיק הש"ס כריש פ' א"ט והמציאו הם לימוד אחר וכבר תמהו ע"ז הכ"ח והדרישה והט"ו ונראה כישוב דכריש וא"כ כ"ש דקשה ג"כ עליו איך הוליד דבשר אדם כעשה מדכתיב זאת החיה והא' למאי דאסיק הש"ס כריש פ' א"ט והנ"ל לישב לכל זה דהר"מ והט"ו הכריחו דאע"ג דקול טריפה אינה חיה אינו מדכתיב זאת החיה כמ"ש בהך סוגיא שהרי בחולין דע"א אסיק הש"ס דבהמה בכלל חיה מהך קרא דכתיב זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה ומינה ק"ל דבי כתיב נפש כי תגע בכל טמא דהיינו טמא' קודש דאייתר כנבלת בהמה טמאה כג"ש כמו שהעלו בשכובות ד"ז ע"ש והרי דבי כתיב זאת החיה היינו חיה ממש ואין לומר דהך סוגיא אתו כמ"ד טריפה חיה דא"כ תיקשי דבהך סוגיא העלן דכטומאת קודש לא נפיק כי אם מבהמה בכלל חיה ועוד דהך רבי הוא דדריש הכי ורבי ס"ל בחולין דנ"י דטריפה אינה חיה כי ע"כ ע"כ דכל דמאי דאסיק הש"ס כריש פ' א"ט הוא לרעת ד"ז ור"ל לא ס"ל בהמה בכלל חיה או מפיק לה מריכוזי אחר אבל אכן דק"ל כריש ישמעאל וכן עזאי ורבי נתן ורבי דס"ל דבהמה בכלל חיה מדכתיב זאת החיה א"כ וטריפה אינה חיה לא נפיק מהכא ואית לה לימוד אחר וע"כ אשכח הר"מ דהיינו מדכתיב לכלב תשליכון ותו ל"ק מכל מ"ש אלא דכתיב ל' למה שבקו לימוד הת"כ דפ' שמיני שהכתיב לעיל דהיינו מדכתיב נבילה וטריפה ואולי שגם הדרש שהביאו הם מנאווה באיזה תנא אך בדברי הר"מ דפ"כ דמ"א דא"כ דואת החיה אתי לעשה דבשר אדם א"כ איך העלו כריש פ' א"ט דלכ"ע אתי לדכתא דבי ר' והרי כי איצטריך אינו אלא לבשר אדם וז"ע :

ואיך

שי"ה הנה כתבאר דטריפה אינה חיה הלכא פסוקה היא בלי חולק אך אם טריפה ודאי דחיותה זכ' חודש אם כסירה או טריפה כתב דהש"ב א' סימן כ"ח שהיה מוי שסבר להכשיר והרש"בא הרכה להשיב עליו וכתב דבי תני זה הכלל כל שאין כמות חיה ואמרין כגמרא דתנא דמת"מ' אות ליה טריפה אינה חיה ונאזי דתנא תנא ומאי דלא תני

תני אתי בזה הכלל וכו' אלא איכא מאן דאית ליה התם דהאי דקתני במתני' שאין כמותו חיה לאו אינה חיה זכ' חורש כלכר קאמר אלא אינה חיה האותו טרפות וסופו למות מחמו לאחר זמן קאמר וכדאמרי ליה לרבי סימן ל' טרפיה ל' יום אמרו לו והלא הרבה מתקיימות ב' וב' שנים ואוקימנא בתנאי ע"ש וק"ל בדבריו דתחילה כתב דתנא דמתני' אית ליה טרפיה אינה חיה ואיך כתב אח"כ דאיכא ת"ר דכי תני כל שאין כמותו חיה אינה חיה מאותו טרפות וסופו למות מחמו לאחר זמן וזה סותר מה שאמר תחילה דמתני' אית ליה טרפיה אינה חיה וע"ק דאי גמ' למ"ד טרפיה חיה מודה דאינה חיה וסופו למות לאחר זמן האותו חולי ומהו אחר דאית מתני' גמ' למ"ד טרפיה חיה ואין כמותו חיה היינו אינה חיה מאותו טרפות וסופו למות מחמו לאחר זמן וכדבריו נראה מהתוס' סנהדרין דע"ח ר"ה ההורב ע"ש דא"כ מאי קאמר בש"ס ולה"ד טרפיה חיה חכ"ל אימא דההאי קרא גופיה נפק"ל חיה אכול שאינו חיה לא תיכול והיינו שאינה חיה מאותו חולי וסופו למות מאותו חולי דהרי זכ' חורש לא רמיז בכתוב כלל וכן קשה מח"ש בחולין דף ק"מ טרפיות החיות נפקא הניחא למ"ד טרפיה חיה לא למ"ד טרפיה אינה חיה מאי איכא למי' ולהרשב"א גמ' למ"ד טרפיה חיה נתמעט סהיות טרפיה דאינה חיה מאותו טרפות כי ע"כ ע"כ דלמ"ד טרפיה חיה היינו דהיה לבחרי ואינו מת מאותו חולי ואע"פ כן אפר הכתוב דכל הטרפיו' ה"ל"מ חסיני חס הפך דברי הרשב"א :

והנ"ל

לישב לזה דכל דמיה זכ' חורש חיה מקרי ומ"ש דכי תני שאין כמותו חיה אינה חיה מאותו טרפו' וכו' לאו לשון חיות קאמר אלא לשון רפואת המכה וכדתנן בנידה דס"ד וכו' אומרים עד שתחיה המכה ובמלמדים כתיב על השחין ויחי ובישיעה ויחי מחוליו וא"כ לפ"י מדכתיב זאת החיה וכן בשתי צפודים חיות לה"ד טרפיה חיה לא המעט טרפיה דהרי לאו בכהמות שיש לה חולאים איירי קרא כי הוסי' דנפ' דחיות לשון רפואה אף קמית' קשה דבריו סתרי אהדרי וע"ק דהרשב"א גופיה כתרות הבית דכ"ב כתב ולענין ספק טרפיה לדין דקול כתבא דמתניתין דא"ט דאין טרפיה חיה כדתנן זה הכלל כל ש"ין כמותו חיה טרפיה אלמא טרפיה אינה חיה וכו' ע"ש הרי להדיא דמתני' לא אית אלא בת"ר טרפיה אינה חיה וע"ק דמבואר שם בסוגיא כן מח"ש רמז לטרפיה שאינה חיה תן התורה הנין דקתני סיפא זה הכלל כל שאין כמותו חיה טרפיה מכלל דטרפיה אינה חיה הרי נראה דמתני' אית דוקא בת"ר טרפיה אינה חיה הפך דברי הרשב"א והנ"ל לישב קצת דברי הרשב"א במאי דק"ל עוד בת"ר שם כנדה דכ"ד דאיבליבו בנזקא אטום וכמה ינטל מן החי ומות רבי וכאי אומר שד הארכובה רבי יבאי אומר עד לנקביו רבי יוחנן אחר משום ר' יוסי עד הטיבור ואמרי' דאיכא כינייהו טרפיה חיה ומבואר שם בש"ס ובפרש"י דרבי יוחנן טרפיה חיה ס"ל והדבר קשה דהרי רבי יוחנן ס"ל הלכה כסתם והרי סתם במתני' דטרפיה אינה חיה כדתנן כל שאין כמותו חיה טרפיה וא"כ תיקשי דר' אררי ורוחק לומר אימוראי כינהו ולא יכא דר' דכל כי האי הו"ל לש"ס לאקשוני ולשנוני בהכי כמ"ש הרשב"א בחידושו לטבת לר"ל דאין לא הנין לשנוני אימוראי כינהו אליכא דר' ואע"פ דכח"א סימן קל"ג הבאתי דהר"ן חולק ע"ז ת"מ להרשב"א קשה וידוע דגם כי אחר בשם אחר הכי ס"ל כמ"ש היד מלאכי סימן רמ"ה ובכללי דהי"ף סימן ו' כי ע"כ ע"כ לישב לזה דר' סובר דמתני' אית גמ' למ"ד חיה חיה מאותו מכה קאת' וכ"כ דהרי רבא שם בנידה דכ"ג ורבי אחא בר יעקב בחולין דר"ז ה"ל טרפיה חיה וקשה איך שבקו סתם תניתין אך למ"ש א"ש דס"ל דאית מתני' גמ' למ"ד חיה חיה אלא דסתמא דש"ס חולק דעשט מתניתין אית בת"ר אינה חיה וקול הכי ולפ"י יש לישב

כמ"ש הרשב"א ואיכא מאן דאית ליה התם דהאי דקתני במתני' וכו' שדבריו הם לרב אחא ושאר אימוראי דלתנאים לא שייך לומר דכי ס"ל דטרפיה חיה כיתני במתני' וכו' שרבי סידר המצניות והתנאים קדמו להו ומאי נפק"ל אי סתם רבני הכי או לא כי ע"כ ע"כ שדבריו הרשב"א הם לאמוראי שפסקו כמ"ד טרפיה חיה וס"ל דרבא ורב אחא שפסקו הלכה כמ"ד טרפיה חיה ה"ט דס"ל שאין סתם מתני' הכרח דאית בת"ר טרפיה אינה חיה דשפיר אית גמ' למ"ד חיה ועיקר הכרחו לזה הוא חר"ר יוחנן דס"ל הלכה כסתם ואפ"ה פסק כמ"ד טרפיה חיה אבל אה"כ דאין קול כסתם הש"ס דס"ל דמתניתין אית דוקא כמ"ד טרפיה אינה חיה וקול הכי והוה שכתב תחילה דמתני' אית כמ"ד טרפיה אינה חיה וכו' ג"ה בת"ה דנ"ב אך קשה עדיין בדברי הרשב"א שהקשו שם לתנא דכי רז' דליתני בהמה שנחתכו דבליה ותידמו סבר בר"ש דאמר יכול היא ליכנות ולחיות והקשו אע"ג דיכולה ליכנות ולחיות למאן קאמר לתנא דכי רז' תנא דכי רז' טרפי' חיה ס"ל וע"ש כפרש"י ולדברי הרשב"א הרי גמ' מ"ד טרפיה חיה אינה חיה מאותו חולי וכיון דתני יכולה ליכנות ולחיות ש"מ דאינה טרפיה ו"ל דר"ש בן אביו אומר ברנ"ו דחולין דטרפיה אינה חיה זכ' חורש וכיון שכן מינה דכיתני הכא או יכולה ליכנות ולחיו היינו דמיה זכ' ולדרייה אינה טרפיה בכך וע"כ ק"ל שפיר דלתנא דכי רז' דס"ל דטרפיה חיה ב' וב' שנים אין הכרח להכשיר בהחתכו דבליה דצ"ל ידו כויה חיה זכ' חורש דחיות זכ' אינו מוציא מידו טרפיות ולהכי חשני דס"ל להתר כמו שהכשיר רשב"א אע"ג דאין שום כטעם דלתנא דכי רז' יכולה לכוות ולחיות לבחרי מאותו חולי :

עוד

כתב הרשב"א בת"ו זו וזל ועל זה הכלל שמכו להוסיף בסדר ושכ שמעית' ועוד היו מקצת מן החכמים מוסיפין והולכין כפי סברתם וסומכין על הכלל הזה כרז' שהיה אומר ניטלה הנזפה וכו' מבואר בדבריו שיש כח ביד חכמים להוסיף על הטרפיות כמה שאינה חיה מלבד היו טרפיות ובסדר ושכ שמעית' וסומכין בזה הכלל וקשה דבחולין ר' כ"ד אמרו דבעי רז"ב הוה מחו בבדיא כשיא וקטלי אחר להם וכי להוסיף על הטרפיות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים וכן בימי רבי אבא דהוה מחו בכוליה וקטלי אפר להם דאין להוסיף על הטרפיות ע"ש והרי לדבריו הרשות נתונה להוסיף כל שרצו שאינה חיה וזל דס"ל להרשב"א דכי אמרו הכי היינו דידעו דאי בררי להוסיף חייא וכי קול כל שאין כמותו חיה טרפיה היינו אף על ידי כירור סמיים משא"כ הפך וע"כ אמרו וכי להוסיף על הטרפיות היינו הכוונה דכל שתמות בלי רפואה טרפיה אין לך אלא מה שמנו חכמים דככולם לא יחיו אף כריכוו רפואו' עוד כתב הרשב"א והאריך להשיב דכל המעיד על טרפיה ודאי דמיה מוציא לעו על ה"ח הוי דהם אמרו דאינה חיה לנפול' ומבואר בדבריו דה"ד על דאית טרפיה אבל על כל ספיני טרפיות מהכי שהייה ומקבלין עדותם וק"ל שהרי דמעידים על כמה ספיני טרפיה שגשגרו בש"ס בתיקו דלדבריו כי העידו בבהמה שחיה מספק טרפות זה ומקבלין עדותם אף ע"פ דלפ"י נפשט הספק שהניחו בש"ס והרי יש בזה לעו על ה"ח שהניחו הדין בספק ואנו ע"פ הכירור עמדנו על כירור הדין וע"כ לומר שהם לא השו לבדד הדינים אלא כפי חכמתן ולא יתחייבו להביא בהמות הרבה ולהשהותם לבדד הדין כפי הנסיון א"כ ה"כ נימא שגם מה שנחלקו אי טרפיה חיה או אינה חיה והכריעו דאינה חיה אינו אלא מכח חכמתן ולא חשו לעמוד על הנסיון ולהשהות הרבה טרפות ולראות אם אירע בהם שהיה בהם שחיה זכ' ואה"כ דאם אירע לרבות הבאים שצמדו על כירור הדבר וחיה טרפי' ודאי מינה נתברר דהאמ' בת"ר דחיה ות"ל ספק בדיון או מחלוקת תנאים ואף על פי שהכריעו

שהכליעו הם ההלכה כה"ד אינה חיה מה בכך הריו דענו ולא עמדו הם על הנסיון וכיבוד כיון שהניחו כמה טרפיות בספק ואם היו עומדים על החקירה להסות ס' טרפיות הרבה לראות אם חיה אחת מהם היו מוכריהם הרין וכ"ת דה"כ דאינו הרכה ספיקי טרפיות ומתו כולם ואעפ"כ מהני שהיה אם בעירו שמה שתלו חכמי' אולי במקרה מתו א"כ ה"כ יל' בהחלוקת אי טריפה חיה שהסו ומתו כולם ומ"ד חיה ס"ל דמקרה מתו א"כ נמצא דכי הכריעו דאינה חיה אינו מוכח הכיבוד אלא מוכח החכמה וכי נתברר אח"כ ע"פ עדות ברור דגם טריפה ודאי דחיה דחור הדין קול' כמ"ד טריפה חיה ואין בזה לעו דא"כ לא הוו מניחים כש"ס ספיקי טרפיות ואנו מוכריים גם לדעתו ע"פ הנסיון אם אירע שחיה הרי שאין הכיבוד כמה שלא יכלו לברר לעו א"כ ה"כ כודאי טריפה הכריעו כפי חכמת' כמה שלא יכלו לברר הדין ע"פ הנסיון ואין בזה לעו :

והנראה לי שכל לזה כמה שהעלו הרמט ח"ד סי' א'

והפ"ח סי' ק"י בכללי ס"ס דספק תורה דאף למ"ד דהוי מדבריהם אינו אלא בספק דאי אפשר לברר אבל באפשר לברר לכ"ע הוי ספיקו להחמיר חר"ת וא"כ כמחלוקת אי טריפה חיה או אינה חיה כ"ת להתירן בספק טריפה כשהיית י"ב חדש וכהא הוא דפלגי כח"ש הר"ן והרשב"א כריש"פ א"ט ע"ש וא"כ אם איתא שזה שפסקו כמ"ד אינה חיה אינו כודאי גמור שידעו כודאי דאי אפשר עכ"פ כשום נד שתחיה אלא שהכריעו כפי חכמתם כשאר הדיני' ואה"כ דהיה להם נד אפשר שיתברר ע"פ החקירה דטריפה חיה א"כ קשה איך התירו ספק טריפה כשהיית י"ב חדש שזה אינו כי אם דפשיט להו דטריפה אינה חיה והרי כיון דאפשר שיתברר ע"פ הנסיון דטריפה ודאי חיה א"כ אין התר לספק טריפה כשהיית י"ב חדש כיון דהוי ספק דאפשר לברר דהוי להחמיר חר"ת לכ"ע ואיך התירו ספק איסור כשהיית אלא ודאי דכי פסקו דטריפה אינה חיה הוא אחר כל הכיבוד וחקירה שעשו עד שלא נשאר להם ספק משהו דחיה וע"כ התירו ספק טריפה כשהיית דאין אפשר לברר כלל דטריפה ודאי דחיה וא"כ התעיד על טריפה ודאי דחיה השיב שפיר מוניא לעו על ה"ח השא"כ על כל ספיקי טרפיות שהניחו בספק קול' להחמיר לא חשו לעמוד על כיבוד דכלי כיבוד קול' להחמיר ואי יבררו לא מנהי להו כי אם להכשיר וככי האיל לא חשו דהבא להכשיר יעמוד על הכיבוד והרי לא התירו בזה שום איסור או ספק איסור כמה שלא חשו לברר משא"כ ברין טריפה אינה חיה שהתירו בזה ספק טריפה כשהיית י"ב חדש ואי ישנו על נד הכיבוד אין כח בידם להכשיר א"כ יל' דכל תאי דפשיט ליה דהתעיד על טריפה ודאי דחיה דהוי כמוניא לעו על הח' שהרי ראינו דהעידו ע"פ חכמי ישראל והכחישום הכח קבלתם דאי אפשר שתחיה דהרי ר"י בן נהוראי העיד על קריית קנה שחייתה וכודאי דעל י"ב חדש העיד דבלא"ה לכ"ע טריפה חיה על י"ב חדש וכן ר"ש בן חלפתא' העיד על שמוטת ירך בעוף שחיית י"ב חדש ועל שביהם הכחיש ורובל דתוך י"ב חדש וסם העיד ר"י בן המשולם בפחת הגולגולת שחיית וע"כ דחיית י"ב חדש הוא ודאי מוכח קבלת ר"ל דלא תסור מן הדבר אשר יגדלו לך ימין ושחאל וררשו ר"ל אפילו על שחאל שהוא ימין וס"ל דע"כ המעידים לא היה להו קבלת ר"ל אפילו בטריפת קנה ושמוטה ופחת הגולגולת וע"כ באו להכשיר בעדות דחיית י"ב חדש וסם שהעידו התכחי' דס"ל טריפה חיה דהרכה מתקיימות ב' וג' שנים ומסתם הוי מהתכחיש כדמוכח ג"כ חמ"ש דש' בחולין דמ"ב ד"ה ולמ"ד ח"ש ואעפ"כ פסקו כמ"ד אינה חיה וע"כ דרך הו גמירי בקבלה איש חפי איש דאינה חיה ומכח קבלה הכחישו עדות

גדולי חכמי ישראל וכ"כ מדברי הרשב"א שכתב דמ"ד הרכה מתקיימות ב' וג' שנים להד"מ ומי שמעיד טעה בכך וכמ"ש בנמרא שא"ל וכו' ע"ש ועיין עוד שם בדבריו נראה מדבריו שהכין בכל הנך דהכחישום מוכח קבלתם וע"כ כתב דמי שביא להעיר דעכשו על ודאי טריפה דחייתה הוי מוניא לעו דאי הכחישו עדות חכמי ישראל מוכח קבלתם איך יבואו הם לאמת מוכח דמיונס דטריפה ודאי חיה משא"כ בכל ספיקי טריפה אין הספק מוכח קבלה דאין ספק בקבלה וגם לא ראינו מי שהעיד שחייתה והכחישום דאי היה מי שהעיד דחייתה הוי מוכריים גם הם הספק וא"כ ככי האין אין כאן לעו והנה אמת שיט להשיב לכל הנך דבעדות ר"י בן נהוראי ור"ש בן חלפתא' דחייתה ככר פרשו' בר"ה ועל ר"א וכד"ה תוך י"ב חדש דהעירו דחייתה המכה ש"מ דהוה ס"ל דטריפה אי אפשר שתחיה המכה ורובל השיב דתוך י"ב חדש אפשר לחיות המכה ומינה דכי העיד ר"י בן המשולם דעשו לו חידוק של קרויה וחייתה היינו שחייתה המכה והשיב רשב"א דתוך י"ב חדש הוה דאפשר לחיות המכה כותך י"ב ואעפ"כ בסוף י"ב חדש תמות ולפ"ז אין בכל אלו מי שהעיד דטריפה ודאי דחייתה ואי מוסס רבנן דהש"ס לרבי והלא הרבה מתקיימות ב' וג' שנים הא ל"מ שול' דלאו שמעידים על הראיה אלא דמכח חכמתן סברי דטריפה יכולה לחיות ב' וג' שנים דהא ס"ל טריפה חיה ולפ"ז אין מהש"ס כיבוד לדמות עדות ברור בענין זה אלא שראיה אינו שאין רעת הרשב"א בן שהרי למ"ד מדהשיבו לכל הנך תוך י"ב חדש הוה א"כ ה"כ כשכחו להעיד עכשו אנו אומרים טעה בכך ויאלו לפרשו' מהו וראיה התם שאני שלא העיד שחיית י"ב חדש אלא דחייתה המכה שזה אפשר אבל כל שהעירו דחייתה י"ב חדש מוכ"ל מכל הנך לומר דאי אפשר והכ"ל שהרשב"א דחה פרשו' בזה דק"ל שהרי כי אפילו תכחי הוא טריפה חיה יותר מו"כ חדש או לא וכיון דר"י בן נהוראי ור"ש בן חלפתא' ור"י בן המשולם ס"ל טריפה אינה חיה היכי ס"ד להכשיר טרפיות על שחייתה המכה אע"פ שלא מיו י"ב חדש דמי זה אחר דטריפה אין המכה חיה כרי להכשיר בזה טרפות שהסכימו בהם חכמי' כי ע"כ הכריח דהם העירו דחי' י"ב חדש ואע"פ בן הכחישו מוכח הקבלה :

ואולם כשאני לענמי כ"ל דאכתי ל"מ ראיית הרשב"א שול' דכל הנך הוה ס"ל כרי דאחר דטריפה אינה חיה ל' יום וכיון שראו שהעירו שחיה ל' יום ע"כ רצו להכשיר הנך טרפיות ורובל ורשב"א דחו דתוך י"ב חדש הוה וטריפה יכולה לחיות י"ב חדש :

עוד כתב ואם יש מי שלכו נוקפו ויאמר וכו' שאם בן ככר בטלתה כלל משנתינו וכו' וא"כ זה שראינו שחייתה וכו' שאם תתפוש החבל כשמי ראשו ותאמר וכו' זה כהל' מכתה טעמי' וכו' ע"ש והדבר קשה דיש כאן הפל' הלשון דח"ש ואם יש מי שלכו וכו' היינו נמי ח"כ שאם תתפוס החבל ומה שהשיב אם בן ככר בטלת וכו' היינו נמי מה שהשיב זה כהל' מכתה טעמים האחר' שהם דרך כלל אמרו וכו' וע"ק מהו התשובה והרי כיון שגידר לומר דכי קול' טריפה אינה חיה הוא ברוב א"כ פשוט דכי נתן בחתני' שאין כמות חיה הוא על המוכ ותו ל"ק מדבריו וע"ק קול' אין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ א"כ כ"ש כאן שול' כאן דח"ש כל שאין כמות חיה הוא על המוכ וע"ק דאם בא לברר בזה דמייעוט חיה טפי הו"ל לברר דמייעוט טריפה חיה ואע"פ כן טריפה דל"ג אף כי היבנא כל דיליה לאוהל שחיה כן דיתרת אחר דחייתה י"ב חדש לא מפני בן כשירה אלא טריפה כמו שהעלה על האמת רש"ל בן כפ' א"ט סי' פ' ע"ש ועוד שיש דקרקק דתחילה כתב ואם יש שלכו נוקפו ואח"כ קראו חבל ההכל ותו תאי בשמי ראשו כנראה דיער עכשו הוה תתפס החבל

הטבל בראש אחד כי ע"כ כ"ל דח"ט ואם יש שלבו נוקפו הוא
 דהטרפיות דהיינו זה ובבבד ושכ שחציתא הם כדיוק ואין שום
 צד להתירם אלא דח"ט טריפה אינה חיה הוא על הרוב
 וכמיעוט יתכן דחיה ואע"פ כן טריפה ולפ"י אין בערות
 דטריפה ודאי דחיה חזינא לעז על ד"ח אבל אפשר שהקצתן
 חיים חזר חווק גופם וטביעם דחיווק גופם חיים בטרפותם
 יותר תי"ב חדש וסופם לחות מאותו חולי לזה השיב דא"כ
 בטלת כלל משנתנו הכוונה שהרי ביאר בראש התשובה דעל
 הטרפיות הנוספות בגון ניטלם נזפה הכשירו מרחייתה י"ב
 חדש וכן בקדירות קנה לדעת רז' בן יהוראלי ראינה חוסמת
 וכן ר"ש בן הלפתא שרצה להכשיר שמוטת ירך הסכר דטרפיות
 הנוספות הם וזהני שהיה לברר דאין זו טרפות עד שרצה
 דכל דטרפיות חוסמת הם ולא מהני השהיה להכשיר בהם
 וכן כנפחת הגולגולת שהביאו ראינה חוסמת לפי דעתו
 דטרפות הנוסף ע"פ דעת חכם חכם סכרתו הוא וכל אלו אין
 היותר זה כי אם תתוך הכלל דכל שאין כמוה חיה טריפה הא
 כמוה חיה כשירה וא"כ הנך נמי דחיו וזנה דאינן טריפות ואי
 אחרת דכי כללי הוא על הרוב וכמיעוט חיים וטריפה א"כ איך
 יתכן להכשיר הטרף ע"פ דעת חכמים על שהיית תדנגולת
 דחיה י"ב חדש דילמא חן המועט שהרי המטריף אינו טרפות
 חספק אלא כוראוי וגם הוא עורה דכלל טרפיות הוראוי שהם
 הל"ח חסיו במיעוט חיים וא"כ חיי הגיד שאין זאת התרנגול
 מהמיעוט ואיך בראי חיה להכשיר טרפות ודאי כי ע"כ ע"כ
 דגם כלל טריפה אינה חיה הוא כדיוק דלא ימצא לעולם
 דטריפה דחיה וא"כ המעיד דחיה חזינא לעז על ד"ח דבא
 לעקור מה שהכריעו חכמים דטריפה אינה חיה וזה שכתב
 וא"כ זה שראינו שחייתה והנה זה הנד שרצה אינו דעת
 המתיר ודאי טריפה כשהייה דלפי הנד זה אף כשהייה טריפה
 היא אלא שגד כן כדו שלא כנשך להכחיש עדות רואים דראו
 טריפה ודאי דחיה והוא ז"ל דחה נד זה והכריח דע"כ צריך
 להכחיש עדות רואים בכל כה"ג וא"כ מ"ש א"כ שאם
 תתבוס חבל ההבל עכשוו כאל לחות דעת המתיר טריפה
 כשהייה דלפ"י כ"ל דכל הטרפיות שנמנו אינן טריפות כהחלט
 דיתכן בכל הטרפיות להכשיר אם שהו י"ב חדש וגם הכלל
 דטריפה אינה חיה אינו כהחלט דהרי יתכן טריפה דחיה וא"כ
 הכלל שאין כמוה חיה טריפה הוא על הרוב דהרי יתכן בכל
 הנך טרפיות שחיה י"ב חדש ועל זה דחה האחד דמהתירו
 טרפיות נוספות כשהייה חכם הכלל דכל שאין כמוה חיה
 טריפה הא יש כמוה חיה כשירה ואי טריפה אינה חיה הוא על
 הרוב א"כ אין טעם להכשיר טרפיות הנוספות חכם הכלל הוא
 דדילמא מהמיעוט היא ועוד חשאר הראיות כמבואר בדבריו
 ע"ש שהראיה מאיוב ל"ק כי אם לנד זה דמיעוט טריפה חיה
 כשירה דאי טריפה עכ"פ א"כ ע"כ דטרפותה עליה וסופה
 לחות א"כ שפיר ק"ל תאיוב דחי עזר ק"מ שנים ואי היה
 טריפה לא יתכן דגם למ"ד חיה סופה לחות מאותו חולי כח"ט
 הרשב"א בת"ו כ"ש למ"ד טריפה אינה חיה ומה שהשיב לנד
 זה מח"ש בקדירות קנה וכשמוטת ירך וכנפחת הגולגולת
 דחיו להכשיר אע"ג דגם ווכל הנך קשה ג"כ לנד דלעיל חוס
 דמיעוט חיה וטריפה ז"ל דהא"כ אלא שכבר נכלל זה כח"ט
 כבר בטלת כלל משנתנו דהכלל הוא ג"כ להכשיר טריפות
 הנוספות כשהיית י"ב חדש והרי המעיד היה דעתם בטרפיות
 נוספות הם אלו קמ"ל דטרפיות חוסמת הם ולא מהני
 שהייה ח"מ עיקר הכלל דטריפה אינה חיה הוא להכשיר הפך
 טריפה וטרפות הנוסף ואי מיעוט חיה לא יתכן וכמו
 שנתבאר:

כ"ו חן הכאר יש להשיב על רש"י כ"כ א"ט סי' פ' שרחה
 דכרי הרשב"א דמיעוט חיה וטריפה וכל הראיות

שהביאו הוא בטרפיות שנפל מחלוקת ע"ש ולמה שנתבאר זה
 אינו דכבר דחה הרשב"א זה כנר ראשון דא"כ איך כללו
 טריפה אינה חיה להכשיר טרפות הנוסף והלא המטריף יאמר
 דחן המיעוט דחיה י"ב חדש הוא זאת ע"כ בדבריו שכתב
 דרז"ח יהוראלי ספר שאין הלכה כרשב"א מהאי עובדא שראינו
 דחיה י"ב חדש וכו' דהרי לא ראינו בכלי הש"ס מי שהכשיר
 קדירת קנה ככאמר ואם הוא בא לחלוק מפני הראיה שחיה
 יבא א"כ מ"ל טרפות זה או שאר טרפות כל שראינו דחיה
 מינה כפיק החלוקת ואיך כתב דחוסמת לא מהני שהייה
 יבא דול מהמיעוט היה וא"כ ה"נהו"ל לריבך לומר דמהמיעוט
 היה וכ"כ מהשאלה קדירת קנה בכמה ש"ח דחיהו נמי לא
 בריר ליה בכמה כי אם מכה הראיה וא"כ ש"ח דגם לטריפה
 מוסמת מהני שהייה ולהרשב"א א"ש דס"ל דריבך ור"ש ורז'
 בן המשולם הוה ס"ל דגם לטרפיות המוסמת מועיל עדות
 דחיה יבא ומכשרינן אותן טרפות ודחו ריבך ורשב"א דלא
 מהני עדות נבד דח' ועדות בטל הוא שסעו בכך אך לרש"י
 לא יתכן וע"כ שרחה דריבך וריבך לאו מהתנאים הם שיוכלו
 לחלוק על רשב"ג שהרי ריבך הניכר בש"ס הרבה דפליג עם
 דכי יוחנן והרי נבי רבי יוחנן לא אמרינן תנא הוא ופליג
 כח"ט הרב יד מלאכי סי' תקכ"ב ומינה ז"ל לריבך בר פלוגתיה
 וכ"כ תמ"ש רבינו יונה בפ' כינר תרכינן דרכי חייא וריבך
 הלכה כריבך דהוא בתראה טפי ואף אתמ"ל דריבך הוי ברב
 דאמרינן ביה תנא ופליג מ"מ לרז' בן יהוראלי דקסן מריבך
 דכל שואל לרב אחר הוא בתלמוד לו פת"ש התו' בדוכתי
 טובא ומהם תו' חולקים ד"ג ר"ה כעא ע"ש וא"כ נראה דלא
 היה ריבך בברר תנא לחלוק עם רשב"ג וכ"כ ששם כהך קוביא
 אמתכוה לר"ה דאמר טריפה אינה חיה י"ב חדש ותיירנו כתנאי
 דתניא ובגולגולת וכו' ואם איתא חיה לו להביא דהרי ריבך לא
 ודאי כח"ט וע"כ בדבריו רש"י דאי ריבך בראי לחלו"עם רשב"ג
 והביא דחיה יבא דבחלוקת מהני שהייה א"כ מה השיב ריבך
 חשמוטת ירך דטריפה בחלוקת הוא והעיד ר"ש ולא הכשירו
 וע"כ דתוך י"ב חדש הוה ח"כ תוך יבא דמה זו ראינה חיה
 כיון שלא קבלו עדותו להכשיר ש"מ דתוך י"ב חדש הוה ומכ"ל
 לדחות עדות ריבך האומר דעת דאי טעה ר"ש מוכרח
 שיטעה ריבך דבר זה קשה לשמוע אך להרשב"א א"ש דטרפיו'
 ידועות ואנו מחכמים עדותם וכ"כ שרש"י ס"ל דריבך ור"ש
 ס"ל דמהני שהייה בחלוקת וריבך ס"ל דגם בחלוקת כל
 שנפק הלכה כח"ד טריפה לא מהני עדות להכשיר א"כ לא
 סיולו להשיב תוך יבא הוה אלא מהמיעוט היה כי היכי דק"ל
 הכי בטרפיה חוסמת דכי ראינו דחיה י"ב חדש תלינן
 במיעוט והיה מקום לישב לזה דס"ל כפרש"י דעדות ריבך ור"ש
 היה דחייתה המכה תוך יבא הפך דעת הרשב"א ולפ"י ל"ק
 בח"ט תוך יבא הוה דאין זה הכחשה אך המעיין הטב כרכי
 דש"ל עיניו יחוו דלא ס"ל כפרש"י אלא דעדותם היה דחייתם
 י"ב חדש וא"ה קשה כי קושין וראיתי להפ"ח ב"ד סי' כ"ז ס"ק
 ז' שתמה לרש"י דמה יענה לראיה ד"פ א"ט דח"ד ניקבה
 המרה כשירה הוכרח לומר דהא דכתיב ישפוך לארץ מרתני
 ועדין איוב קיים שהיה מעשה נסים ולא קאמר שהיה
 מהמיעוט אלו דבריו ואתמא דמאי ק"ל שהרי כתב רש"י
 דבטרפות שנפל מחלוקת תבאינן ראינה דחייתה להכשיר וכוס
 ישכ כל הנך דהביאו ראינה בקדירת קנה ושמוטת ירך ונפחת
 הגולגולת להכשיר מרחיה יבא וא"כ מינה ל"ק נמי להך דמרה
 דחלוקת שנויה וחכמים הכשירו דשפיר הביאו ראינה מאיוב
 ואין לדחות מהמיעוט היו דא"כ איך ק"ל בטרפות שפ"ל
 מחלוקת להכשיר אם חיה נמא דמיעוט הייתה ואי קשה
 לרש"י מח"ט שם כדמ"ג דאלת"ה יפלא כליותי מי קמיי אלא
 ניסא שאני ה"כ ניסא שאני ע"ש והרי בטרפות לקו הכוליס

ואין בה חולק וא"כ כי ראינו דמיה כבר כתב רש"י דמהמיצוט
היו וא"כ לה"ל לומר טעם ניסא וז"ל דאה"כ אלא דאגב דנקיט
סבי משום טרפות המרס דיש בה החלוקת וא"כ אין לומר
מהמיצוט סיה אלא דמעשה נסיס היה מדתיב רק את נפשו
שמור נקיט הכי גם לטרפות לקות הכוליה ומטעם אחר ל"ק
מדרכי הפר"ח שהרי כתבו התו' בחולין דק"מ דה' טריות
דגם למ"ד טרופה חיה אינה חיה זמן מרובה וכו' וכה"ג כתבו
התו' בסנהדרין דע"ח ד"ה ההורג דאף למ"ד טרופה חיה
סופו למות בחבלה זו ע"ש וכ"כ הרשב"א בת' רנ"ו דלמ"ד
טרופה חיה סופו למות מאותו חולי ע"ש וא"כ הבא ק"ל שפיר
לכ"ע דאי הוי טרפות איך מי אח"כ ק"מ שנים שזה לא יתכן
אף למ"ד טרופה חיה כ"ס למ"ד אינה חיה אלא דמהמיצוט חיה
וטרופה דכיון דטרפות עליה לא יתכן דמיה כל כך שנים ולזה
אמרו דמעשה נסיס היה דנתרפא לגמרי :

הז אחת שבעיקר דברי התו' דחולין לו שכתבו דגם למ"ד
טרופה חיה אינה חיה זמן רב ק"ל ממ"ט התו'
בזכחים דק"ו ובעז' ד"ו ד"ה ודילמא נח גופיה טרופה הוה
וז"ל וא"ת והלא חיה אח"כ ג' מאות שנה וז"ל דשמא לא היה בכח
זכריות כראוי לו וכוונתו כמ"ד טרופה חיה ע"ש הרי שהעלו
דלמ"ד טרופה חיה מני חיי אורך ימים ושנות חיים הפך
דבריהם דחולין ולפי דבריהם דהבא קטו גם לדברי רש"י
דמאי ק"ל תאיוב ניסא דמן המיעוט היה אלא שדברי התו'
דזכחים הם תמוהים דאי הוי כל כך שנים איך פטר הכתוב
הורג הטרופה ובסנהדרין דע"ח אחריון דהורג הבוסס בידי
שוים חייב והורג הטרופה פטור והרי בוסס רוב בוססין
למיתה חיד ואע"פ כן טרופה ברע מניה כי ע"כ היה ל"ל
דנח שאני דמעשה נסיס היה שכל מעשיו בתיבה היה בדרך
גם וכ"כ שהרי במדרש רבה בפ' נח אמר רב הונא כשיצא נח
מהתיבה הכישו ארי ושכרו ולא היה כשר להקריב והקריב שם
בנו ע"ש נראה שצטאו טרופה ועז' לא היה כשר להקריב והרי
ד"ה ס"ל בחולין דנ"ו דטרופה אינה חיה זכח וא"כ איך חייב
שנים כי ע"כ ע"כ כי בדרך נס היה וז"ל דצטאו בעל מוס ולא
טרופה כנון ששכר שתי פרכי הוגל התחתונים וכתוב שכר
דגל ואפילו לכני נח מחוסר אבר אית לנו ומה שלא תרצו
התו' דבדרך נס היה היינו מרהקשו ודילמא נח גופיה טרופה
הוה דמנ"ל לתלות דהיה טרופה וחי דרך נס אדרכא כיון
שראינו דמיה כ"כ ז"ל דלא הוה טרופה :

ואת זה קשה לי בת' הרשב"א הללו דאמאי לא דמה
דעת חכם השולל דס"ל דטרופה אינה חיה הוא
כרוכ וכי חיייתה זכח כשירה דא"כ לפ"ו ש"מ דעיקר הל"ל
דטרופה דלקי עליו אינו אלא מכח רוב דאי לאו נימא דתחיה
זכח וכשירה היא אלא לאו דאזלינן בתר רובא וא"כ אמאי לא
פשיט הש"ס בחולין ד"ה מנ"ל דאזלינן בתר רובא וכ"ת שיש
לרחות דוקא להחמיר אזלינן ולא להקל זה אינו שכבר כתבו
התוספות בחולין ד"ה ר"ה אלא דבראורייתא אין לחלק בכך
ע"ש :

עק"ל כשיטת רש"י מדתנן ביבמות דקכ"א חזן
הארכובה ולמעלה לתנשא פסקו אותה כל הפוסקי'
וכתבו הרמב"ן והרשב"א שם בחידושם דאינה מותרת להנשא
חיד כי אם לאחר זכח דהרי טרופה חיה זכח ולמדו זה
מהירושלמי דסוף מסכת יבמות וכן פסק הש"ע ות"ת מבואר
ומתני' דכי הציורו על הטרופה המותרת להנשא דמן
הארכובה ולמעלה אחת מהטרפיות הם כמ"ט בריש פ' אל"ו
טרפיות והשתא אם איתא לדעת רש"י דמיעוט טרופה חיה
הו"ל לחוש דילמא טרופה הוא וחי וכ"ת דלמיעוט ל"ת והרי
בתכו התו' ביבמות דק"ך בד"ה למימרא דאין מעידין על
הבוסס אע"ג דרוב בוססין למיתה וכ"כ בתוספי הרא"ש שם
וכן העלה מהרש"ם כקוב' עינונא דנ"ו ע"ש הרי דאף במיעוט
חיישינן וא"כ כיון דק"ל דמעידין על הטרופה ש"מ דגם מיעוט
חיים ליכא ובדוחק ז"ל דס"ל דמיעוט דחיים בבוסס הוא מיעוט
דשכיח ומש"ה חיישינן וכ"כ התו' ביבמות דנ"ו בד"ה הא לא
שהה משא"כ מיעוט טרופה דמיה דאינו מנו וע"כ לא חיישינן
אלא דאכתי קשה דבירושלמי דפ"ו דיבמות סוף ה"ג אמרו
נפל לבור ארוות אין מעידין עליו אומר אני נסיס נעשו לו
בדניאל נפל לכבשן אין מעידין עליו אומר אני נסיס נעשו לו
במננים וכו' הרי דחייש אף לנפ' ואילו שם כה"ד שנינו חזן
הארכובה ולמעלה תנשא הרי דלא חייש לשמא תחיה דטרופה
לא חיה אף בדרך נס וכ"ת והרי בחולין דמ"ג אמרו באיוב
דהיה טרופה וחי בדרך נס ז"ל דהתם שאני דכתיב אך את
נפשו

הז אחת שבעיקר דברי התו' דחולין לו שכתבו דגם למ"ד
טרופה חיה אינה חיה זמן רב ק"ל ממ"ט התו'
בזכחים דק"ו ובעז' ד"ו ד"ה ודילמא נח גופיה טרופה הוה
וז"ל וא"ת והלא חיה אח"כ ג' מאות שנה וז"ל דשמא לא היה בכח
זכריות כראוי לו וכוונתו כמ"ד טרופה חיה ע"ש הרי שהעלו
דלמ"ד טרופה חיה מני חיי אורך ימים ושנות חיים הפך
דבריהם דחולין ולפי דבריהם דהבא קטו גם לדברי רש"י
דמאי ק"ל תאיוב ניסא דמן המיעוט היה אלא שדברי התו'
דזכחים הם תמוהים דאי הוי כל כך שנים איך פטר הכתוב
הורג הטרופה ובסנהדרין דע"ח אחריון דהורג הבוסס בידי
שוים חייב והורג הטרופה פטור והרי בוסס רוב בוססין
למיתה חיד ואע"פ כן טרופה ברע מניה כי ע"כ היה ל"ל
דנח שאני דמעשה נסיס היה שכל מעשיו בתיבה היה בדרך
גם וכ"כ שהרי במדרש רבה בפ' נח אמר רב הונא כשיצא נח
מהתיבה הכישו ארי ושכרו ולא היה כשר להקריב והקריב שם
בנו ע"ש נראה שצטאו טרופה ועז' לא היה כשר להקריב והרי
ד"ה ס"ל בחולין דנ"ו דטרופה אינה חיה זכח וא"כ איך חייב
שנים כי ע"כ ע"כ כי בדרך נס היה וז"ל דצטאו בעל מוס ולא
טרופה כנון ששכר שתי פרכי הוגל התחתונים וכתוב שכר
דגל ואפילו לכני נח מחוסר אבר אית לנו ומה שלא תרצו
התו' דבדרך נס היה היינו מרהקשו ודילמא נח גופיה טרופה
הוה דמנ"ל לתלות דהיה טרופה וחי דרך נס אדרכא כיון
שראינו דמיה כ"כ ז"ל דלא הוה טרופה :

ומ"מ בדעת התו' בעז' ד"ו יש להוכיח דלמ"ד טרופה
חיה מני חיה רכות בשנים ממ"ט במנחות דנ"ו
בגולר ככ' ראשים באינה מהם מניח תפילין והרי כל יתר
בנטול דמי והוי טרופה וכ"כ התו' שם ומבואר שם כש"ס והרי
תפילין הוא חכר י"ג שנים וע"כ כמ"ד דטרופה חיה אתי' :

עוד קשה לן לשיטת רש"י דס"ל דגם למאי דק"ל טרופה
אינה חיה היינו כרוכ אבל במיעוט חיה וטרופה
שהרי בריש פ' א"ט דביעי הש"ס למ"ד טרופה אינה חיה כתבו
הרשב"א והר"ן שם בחידושם דכי בעי הכי היינו דכ"ת
להתיר ספק טרופה דכפ"ל מדכתיב זאת החיה אשר תאכלו
דאינה חיה לא תיכול ע"ש ולשיטת רש"י צריך לומר דהיינו
כרוכ דרוב טרופות אינן חיים והדבר קשה דא"כ בחולין ד"ה
דק"ל וטרי הש"ס טובא מנ"ל דאזלינן בתר רובא אמאי לא
הביאו דאיה מודהתיר הכתוב ספק טרופה כשהיית זכח דק"ל
הכי מדכתיב זאת החיה והרי כי נמי שהו זכח אכתי מירי
מיעוט דטרופה חיה לא יצאנו וא"כ איך התיר אלא ודאי
דאזלינן בתר רובא וכ"ת ספק שאינו דהתיר בו הכתוב אבל
ודאי איסור החיבור בהתיר ז"ל דלא התיר אינו מספיק דכיון
דספק תורה ק"ל להחמיר והוי מדר"ת לדעת הסוכרים כן והר"ן
והרשב"א אמר הכללם והתירו הכתוב כרוכ א"ש ת"ל ספק מה לי

נפשו שחד וע"כ עשה לונם רחוק הן הטבע וכ"כ דכלא"ה
 לתא נקיס קרא דקא את נפשו והרי ביכמות דקב"א אחרו
 כה"ג אין חוכרין מעשה נסום כלי ריבוי זה אך לה"ט ח"ט
 דגם זו אינו הנו דכהה חסוב ותחיית המתים לא שכיח וזל
 דס"ל דקך תגא דהירושלמי דחייט למעשה נסום ד"ה הוא
 דחייט למעשה נסום שס כה"ד ורכי יוספי פליגי עליה וכי קול
 דחן הארכובה ולמעלה תנשא אינו אלא לרכי יוספי דל"ח
 אה"כ דלא תנשא דחייט לשמא תחיה אלא שראיתו להרכ זכי
 סי' ע"ז שכתב דגם ד"ת לא חייט למעשה נסום אלא דאין
 דכריו מוכחים וגם לא ראה ח"ט בירושלמי שס להריא
 דחייטין למעשה נסום :

ג ראיתי להפ"ח שהכריח הפך דעת רש"ל מדברי
 התו' דחולין ד"א כד"ה אתייא הפרה שהקשו דילתא
 משום דאוקי אחוקתה למ"ד טריפה אינה חיה וכו' ואם איתא
 דמיפוט חיה מאי ק"ל הרי אין כאן חוקה וכבר ראיתי להרכ
 נמחת יעקב כלל ע"ב ס"ק ו"ו שהכריח בן משם הרב מר חמו
 ותירץ דאילו כונת התו' דע"ד דאיכא תרי רובי לא אולנין
 ע"ט ולדריה הוא דוחק דפסט דברי התו' מורים דכי חיה
 זכח הוי חוקה ולא רוב ע"ט כדכריה ומהגם שמדברי
 הרא"ש כפ"ק דחולין שסיים על דברי התו' ועזל דלחאי
 דהסקינן דאולנין בתר רובא וכו' ורובא עדיף מחוקה ע"ט
 הנה מכוון דכי חיה זכח חוקה הוי ולא רובא הפך דעת רש"ל
 וכ"כ מח"ש הרשב"א בתורת הכית בית ג' שער ששי בשם
 התו' דמדבריו גם מכוון דחיה זכח חוקה הוי ולא רוב וגם
 כתב שם בשם הר"ש כן ר"ש דאפילו תימא דאין הולכין אחר
 חוקה ים להתיר מכה רוב וכו' ע"ט וכ"כ מדברי הר"ן כפ"ק
 דחולין שהקשה דילתא משום דאיכא רובא וחוקה וע"ט ככל
 דכריו שכתבאר דכי חיה זכח חוקה הוי ולא רוב :

ג ראיתי להמנחת יעקב שהכריח מדברי התו' כד"ו
 דע"ב כד"ה ודילתא נחגיפה טריפה הוי הפך דעת
 רש"ל וכ"כ מדברי הר"מ כפי' ח"ה שחיתה הוי שכתב וכן אלנו
 שחמו ואחרו שהי טריפה אע"פ שיראה כדרכי הרפואות
 שכדינו שהקנתן אינם מהיתים ואפשר שתחיה חיה אין לך
 אלא מה שחמו חכמים שנאמר ע"פ התורה אשר יורוך ע"כ
 וכתב הכ"ח שכן כתב הרשב"א בתשובה ואי קאי
 כדעת רש"ל דמיפוט טריפה חיה ח"כ מאי קאחר דכדרכי
 הרפואה אף שהקנתם אפשר שתחיה אין לך אלא מה שחמו
 חכמים דכתיב ע"פ התורה וכו' והרי כי קול טריפה אינה חיה
 אינו סותר דברי הרפואה בין דמיפוט חיה ומיפוט ק"ל
 להרשב"א אחאי לא בתב טעם הר"מ הלון דכתיב לא תסור
 ימין ושאל אף על שחאל שהוא ימין וא"כ המעידים דחיה
 הפך דעת חכמים קיימי כלא תסור :

והנ"ל שדעת הרשב"א דכי כתיב לא תסור היינו כחולק
 על חכמים כראיות השכל דעל האמת יש לדון
 דראיות כובות והם טופים כדמונס והב אמת ודכריהם אמת
 אבל החולק כראיות חוש הראות דאי אפשר לבחיש ליתיה
 כלאו זה וע"כ בתב דשקר הם מעידים וכד קוין בה זל שגם
 הר"מ אינו חולק על זה דכל ח"ט הוא בחולק כראיות השכל
 מכה חכהת הרפואה ולא בחולק בניסיון טעם טריפה ומיה
 ומיהו אחר הישוב אינו כנון שהרי ידוע שהיה הר"מ רופא
 גדול וא"כ לא יתכן דלא בא מעשה לידו שהיה לאחר אמת
 מהטרפיות ומי ואע"פ כן דעתו דקאי בלא תסור דכלא"ה לא
 היה כותב דכחכמת הרפואה יראה לקנת טרפיות דאפשר
 שתחיה דחה לתבן את הכר ואם חכמי שאר החכמות מוכיחי'
 תורת אמת הכל הנה מעשה תעוועי' ואם ליה להר"מ לכתוב
 כדרך זה כאליו האמין להם דטריפה חיה הפך קבלתינו אלא
 וראי דהר"מ ראה מעשה כטריפה דחיה ואע"פ דטריפה

הוי דאין לך אלא מה שחמו חכמים כטריפות :
וב"ב תמהני לרש"ל אך לא ראה דברי הר"מ חלו טוב
 נתיישבתי בדבר וראה אני דאדרכא דברי הר"מ
 דיקי כרש"ל שכוונת הר"מ דרו"ל שחמו הטרפיות בלי שום התר
 כח"ט בחולין דס"ח מה טריפה כיון שנטרפה טוב אין לה
 התר וכו' והם אחרו דטריפה אינה חיה בסתם וכיון שראינו
 בקנת חיה שאפשר שתחיה ויתכן מי שיטעה לומר דניסיון
 יוכיח דאין זה טרפות בקנת מהטרפיות ויחזור הדבר להתר
 קמ"ל דכלא תסור קיימי ואח"כ דעל האמת ע"כ נריך לומר
 דח"ט טריפה אינה חיה הוא על הרוב דרוב הטרפיות אף
 כמיפוט אינן חיים אבל קנת מהטרפיות רובן למיתה עד זכח
 ומיעוטם לחיים ואע"פ דהר"מ נופיה התיר כריש פ"א הפך
 טריפה כשהיית זכח או כלירה היינו משום דס"ל דגם כמיפוט
 מיני הטרפיות דאפשר שתחיה בהם זכח אינו אלא כמיפוט
 דרוב הכמות שיש להם הנך טרפיות אינן חיים זכח והרי קול
 תד"ת דאולנין בתר רובא והוה כדכרי רש"ל אלא שמה שדן
 רש"ל דאם ראינו כטרפות אמת דחיה זכח שהו הכרח ככל
 הטרפיות דחיים כמיפוט זכח כוה הפך אין נראה כן כדעת
 הר"מ אלא דאין לנו לדון אלא באותו טרפות לכד ועל השאר
 אינן חיים כלל אכילו כמיפוט ומה שדחה הרשב"א דר זה
 דמיפוט חיה וטריפה מודמכסירינן קנת טרפיות הוכחות
 בגסון זה דחיה זכח כמו שכתבאר לעיל אחר הישוב ל"ק דהיה
 שהכסירוי נשלט הנופה בע"י רפואה הגדולה כנפיש אחרונים
 יותר מהראשונים ל"ק דהו"ל לתלות כמיפוט דיל דלהשכיח
 במיזו דטריפה בא לא יתכן וכח"ט בחולין דכ"ב מה
 שרנו להתיר קדירת קנה ואחטת ירך ונפחת הנולבלת כשכיל
 שניסו באחת וחיה אם לא שהכחשו דתוך זכח הוה ואם איתא
 הו"ל לתלות כמיפוט הא נמי ל"ק לדעת הר"מ שזל דאיכא הו
 במיזו חיה הם קנת טרפיות דיתכן כהו דמיפוט דחיה ואילו
 כהנך הוה קיס להו דאין חיים כלל גם כמיפוט וע"כ דנו
 להכשיר וזל דס"ל כפרש"י דחיתה המכה הוא שהעירו דהוה
 ס"ל דטריפה לא יתכן דחיתה המכה ורובל ורשב"א חרשו
 דיתכן ואע"פ כן תמות לסוף זכח ח"כ זל כח"ט לעיל
 דהמתירים הוה ס"ל כדכרי דאינה חיה ל' יום והעידו כהנך
 דחיה ל' יום וחרשו רובל ורשב"א דמיזו חיה זכח ותו ל"ק
 מדברי הרשב"א בכלל ח"ט לעיל להק' לדכרי רש"ל זכח ל"ק
 מח"ט בחולין דר"ג ישןך לארץ מררתי וצדיק אינו קיים ואם
 איתא הו"ל לתלות כמיפוט שזל דשמעו מרכי יוסי דניקבה
 סמרה הוא טרפות במור דאף כמיפוט אינן חיים וכן הוה קיס
 להו בלקות הכוליא וע"כ הוכרחו לסיס אותו על נס נס לח"ט
 כדעת הר"מ ל"ק מח"ט בריש פ' אלנו טרפות טריפה אינה
 חיה מד"ת ונ"ל ופירש הר"ן דהיינו להתיר ספק טריפה ואי
 מיפוט חיה ח"כ תיפוטט כד"ה דחולין מכלא דאולנין בתר
 רובא דלח"ט ל"ק דכיון דרוב מיני הטרפיות אף כמיפוט אינן
 חיים ח"כ אי הוה קול דלא אולנין בתר הרוב הוה מוקמינן
 דיכוי דאזע חיה חיה תיכול דאינו כהנך טרפיות דאף
 כמיפוטן אינן חיים וכהני הוא דהתיר הספק כשהיית וכי קול
 השתא דמהני שהיית לכל ספקי טרפיות היינו לכתר דפסט
 לן דאולנין בתר רובא ואף לדעת הר"מ דס"ל דספק תורה
 להחמיר הוי מד"ת וא"כ ריכוי דזאת חיה אי אפשר לפרש
 בדכרי הר"ן דלהתיר ספק טריפה אתי גל דרעתו דאתי לודאי
 טריפה ולהתיר עינכא אתי דהיינו שהעירו עליו דנפשא
 טריפה אי מתרת להנשא אחר זכח כעדות זה אם האמת
 כח"ר אינה חיה ואע"פ דאיכא קנת טרפיות דמיפוטן חיים
 אי אפשר להכריח מהו דאולנין בתר רובא שזל דכי התיר היינו
 כטרפיות דאף כמיפוט אינן חיים וכי קול עכשו הכל מין
 טרפות דתנשא היינו לתאי דקול דאולנין בתר הרוב אינו
 מיפוט

נויעט דשכח כדי שחוש בו כמקום ערוה כדק"ל בנוסח
 וכמו שביארתי לעיל ולדבריו אתי שפיר כמ"ש בע"ז ר"ז
 ודילמא נח גופיה טריפה הוה ול"ק מת"ש התו" שם דהרימי
 אחרי ואת ג' תאות שבה דלהר"מ ל"ק דהכיפריך דילמא נח
 טריפה הוה מהנהך קצת טרפיות דמיעוטן חיים ונח מן המיעוט
 הוה וגם דברי הראשונים שהבאתי לעיל ברי"א דחולין שכתבו
 דכי חיובי נח כחוקת שאינה טריפה עומדת אינו סותר דעת
 הר"מ דהם לא באו לירי ניסיון וע"כ נקטו בפשוט דכל הטרפיו'
 אף במיעוט אינן חיים מש"כ הר"מ דכל רז לא אינם ליה
 ובחכמה הרפואה העיר עליו הנסיון דיש בקצת טרפיות
 דמיעוט חיים זה כ"ל דעת הר"מ והוא הנכון כענין לקיים
 דבריו רבותנו שלא יהיה הפך המוחש שהעיר שאל דהרשב"א
 וגם הר"מ העיר כך דקצת טרפיות אפשר שתחיה וכמ"ש הכל
 יבא על כנון ונתקיים דעת רס"ל כוותיה ולא מוטעמיה :

אך את זה ק"ל להכ"מ שכתב על דבריו הר"מ שכ"כ
 הרשב"א כת' והרי הרשב"א העלה דהמעיר טריפה
 דחיה דמוציא לעו על ד"ח הוי ואילו מרכי הר"מ יש לרזן
 דיתכן טריפה חיה יותר מי"ב חדש וסותר דברי הרשב"א ואיך
 כתב שכ"כ הרשב"א וכדוחק זל שכוונת הכ"מ שדברי הר"מ
 הם הפך דעת שאל הרשב"א שהתיר טריפה ודאי בשהיית י"ב
 חדש דלהרשב"א אין בו התר כלל וכזה הנהגה הר"מ דעתו כן
 אף שטעם הם חלוקים :

ודעת רבינו ירוחם נתיב ט"ו כדיני דרוסה כ"ל שהוא
 כדעת הר"מ שכתב אבל אם ודאי נטרפה אינו
 הועיל שהייה ע"ש ואי"ל בהרשב"א הרי לא יתכן כלל לדעתו
 לודאי טריפה שתחיה זכח ואילו כמ"ש אינו מועיל כראיה שיתכן
 טריפה ודאי דחיה אף לדעת הר"מ אתי שפיר ויש לדחות דע"ל
 יתירת אבר שגידר הרשב"א דאפשר שתחיה הוא שכ"כ ואינו
 מוסקיק ויותר כ"ל רס"ל כהר"מ :

וראיתי לגור"ם במפ"ה ב"ד סי' נ"ז סי"ח שכתב וכל
 מקום שהוא ודאי טריפה אע"פ שנשתהא י"ב
 חדש והוא חי אסור וזיין הרשב"א וז"ל דהיינו ליתרת אבר
 שגידר הרשב"א דאפשר שתחיה דאילו על שאר טרפיות כבר
 האריך להשיב ולא יתכן והמעיר טועה ואי יעמיד בטעותו
 יבטל המעיר ולקף כיוצא בו :

אכן ראיתי בלבוש ב"ד סי' נ"ז סי"ט שכתב דודאי טריפה
 ביתרת אבר דחייבה זכח טריפה דטרפות הבא מן
 הכטן יכולה לחיות וז"ל דה"ה כל שראויין בה ודאי טרפות אפילו
 חיה זכח והוא חי דטרפה דס"ל דטרפה תוכל לחיות אלא
 דבאשר הל"מ ע"כ ויש לתמוה עליו דהיכן ראה בשום פוסק
 דפסק טריפה דחיה שכ"כ והרי כבר ביארה ביום סימן זה
 דהלכה רווחת היא דטרפה אינה חיה :

ובכר ראיתי להש"ך בשם לחם המודות שתמה עליו
 בזה אף אחר הישוב דקדו דבריו דתחילה כתב
 דעת הרשב"א ביתר אבר דגידר דיתכן לחיות י"ב שרש
 מש"כ שאר טרפיות ושוכ' הביא דעת הר"מ ורבינו ירוחם
 שכתבו דיש קצת טרפיות דמיעוטן חיים מלבד יתרת אבר
 ואע"פ כן טריפה דאין לנו אלא מה שמנו חכמים בטרפיות
 ובאמור ומ"ס רס"ל דטרפה תוכל לחיות היינו במיעוט וכמו
 שכתבאר :

ותמהני להש"ך ב"ד סי' נ"ז סי"ח שכתב על דבריו
 מור"ם הנו' הרשב"א כת' כ"כ איתרת אבר
 אע"פ שנשתהא זכח אסור כיון דודאי טריפה היא לא מהני
 שהיית זכח אלא כספק טריפה וכה"ג ואע"ג דטעם טריפה
 הוא תשום שאין כמות חיה ת"ו גם חי זכח אסור דאין להכחיש
 כשום ענין דבריו רז"ל שאמרו שהיא טריפה ומשמע מרכיבו שם
 דכ"ל הא דאי חיה זכח ע"כ גם הוא ועכ"פ טריפה אבל רס"ל

וכו' ומכל זה מבואר דלא דוקא יתרת אבר דאע"פ דהשואל
 הזכיר יתרת אבר ת"מ הרשב"א ככל ודאי טריפה אבר וזו
 פשוט דלא כלבוט דמשמע דמחלק בהכי ע"ש את"ד :

והוא תימא כמ"ש דבי חיה להרשב"א הוא כנס דתמאי
 איירי אי ביתרת אין זה הטעם אלא דגם כלי נס
 תוכל לחיות כמ"ש הרב אח"כ בשם הרשב"א גופיה ואי על
 שאר טרפיות הרי הרשב"א כפה מלא העיר העיר דיבטל
 המעיר ולקף כיוצא בו וזה דעת רס"ל הוא החולק להרשב"א
 ואיך כתב עליו מה שאינו ושוב אחר החיפוש ראיתי בת' הרב
 זכאי סי' ע"ג שתמה על הש"ך כזה ועק"ל כמ"ש דלא כלבוט
 דמשמע וכו' והם דברי תימא דהלבוט דרין עמו דודאי טריפה
 לא יתכן דשהה זכח כי אם ביתר אבר ע"כ נקט יתר אבר אלא
 שהביא אח"כ דעת הר"מ ורזו החולקים עליו דגם בשאר
 טרפיות בקצת מהם יתכן דחיה זכח ודבריו ז"ע :

וגם להפ"מ כמ"ק ג' תמהני שמתוך אחר הש"ך וכתב
 בשם הרשב"א ככל דברי הש"ך ע"ש והוא תימא
 וכמו כן תמהני למור"ם בדרכי משה שכתב על דברי הרשב"א
 בת' זו שהביאו הכו' בקיצור וז"ל וסיים שם כי לא נתנו שיעור
 של זכח אלא על ספק טריפה דרוב טריפות אינן חיות זכח
 אבל אם רואים ודאי טריפה לא מהני זכח וכ"כ ת"א ונתיב
 ט"ו עכ"ל וק"ט דאי ביתרת אבר דגידר דחיה הם דבריו איך
 כתב דכי מהני כספק שהיית זכח הוא דרוב טרפיו' אינן חיות
 זכח והרי ביתר לפי מה שגידר רובם ככולם יכולים לחיות
 דמה"ט כתב הש"ך דלפי טעם הרשב"א הנו' לא מהני שהייה
 כספק טריפה דיתר ע"ש והרין עמו כי ע"כ ע"כ דלשאר
 טרפיות קאמר וא"כ מ"ש על שם הרשב"א הוא דעת רס"ל
 החולק עמו כי ע"כ דבריו ז"ע ומ"מ הנה כתבאר שדברי
 הר"מ ורבינו ירוחם הם הפך דברי הרשב"א רס"ל דאפשר
 לקצת מיני טרפיות במיעוט דחיה זכח וטריפה וכעין דברי
 רס"ל :

ותמהני להרשב"א שכתב בתורת הבית בית כ' שער
 ג' דמז' שכתב גבי נפחתו בטפח דטרפה
 וז"ל ואע"ג דחוינן בכני ארס דאפילו נפחתה בטפח חיים אינן
 לך אלא מה שמנו חכמים בטרפיו' וכבשרות דאי לאו אף אנו
 נתיב ניקב קרום של מוח וניקבו הרקין לפי שנשאלו לרופאים
 ואמרו שניסו וחיו ע"ש :

הנה מבואר דס"ל דגם בשאר טרפיות יתכן במיעוט
 דחיה ואין לומר דס"ל כר"ת דארס שאני כמ"ש
 התו' בשמו ברמ"ב דחולין דמלבד דסברת ר"ת דחו אותה כל
 הראשונים בר מן רי"ן דהו"ל לכתוב שאם טרפות ארס ואילו
 מרכיבו כראה רשום הם אלא דאין לנו אלא מה שמנו חכמים
 בטרפיות וגם בחירושו לחולין לדכ"ר כתב וז"ל אע"ג דחוינן
 להו' עכשון דחיים בבירור ממנמים ע"י הרופא וכו' אין אומרים
 בטרפיות אלא מה שמנו חכמים ע"כ הרי שהעיר גם הוא על
 הטרפיות דחיה זכח הפך למה שהפליג למי שסבר כן כי ע"כ
 הנראה לי דת' זה הוא בתחילת ימיו ושוכ' עמד על הניסיון
 ובס"הא דברי הר"מ שנראים הפך דעתו וחור בו והעלה דיש
 בקצת טרפיות במיעוט דחיה ואע"פ כן טריפה ותימא לרס"ל
 שלא האה דבריו אלו :

ותמהני להכנה"ג ב"ד סי' ל' הנה"ט אות ויו שהביא
 דברי הרשב"א שכתורת הבית הנו' ודבריו
 רבינו ירוחם בנתיב ט"ו הנו' לעיל וסיים שכ"כ הרשב"א בת'
 סי' ז"ת והאריך הרכה וכו' ומתוך דבריו מתבאר דאף טרפות
 דנחבסה הנולגות הוי ודאי טריפה ואפילו חיה יותר מי"ב
 חדש טריפה וכו' ע"ש והם דברי תימא שקירב את המרוחקים
 כדורע שדבריו בת' הם הפך מה שכתב בת' דבת' העלה
 דלא יתכן ודאי טריפה דחיה זכח ויותר תימא כמה שלמד
 מת'

שת' הרשב"א דנחמיה היו ודאי טריפה ואי חיה זכח כמו טריפה וזה לא יתכן כלל בשאר טרפיות מלבד יתרת אבה שתחיה זכח וכו' :

וראיתי

להאורחות חיים כתיבת יד בסוף ה' טרפיות שכתב וזל ומ"ס רזל טריפה אינה חיה זכח כמה פעמים אכן רואים שהתרפאת וחיה לפיכך יש מפרשים אינה חיה כטרפיות אבל התרפאת וחיה יותר תזכח עכ"ל ולדבריו ז"ל דהמתירים שהביאו ראיה בקדושת קנה להכשיר פדחיתה זכח היינו דהתם לא בתרפא הנקב אלא שעשו לו קדומין של קנה וחיה וכן בשמות ירך עשו לה שפירת של קנה וחיה אע"פ ששאר השמות ירך וכן כמפת הבולגות עשו לו חידוק של קדויה וחיה ונפחת במקומו וכן מ"ס ברמ"ג דחולין מרכיב ושפך לארץ מרדתי ועדיין אינו קיים ולדבריו הרב קשה איך התרפא לנחמיו ול דפשיט ליה דכשקך כל המרה ליתיה כרפואה א"ח עדיין הראיית רבי וסו מרדכיב עלה בליתיה חיי ונחמיו קשיא איך התרפא וזל דמ"ל כח"ס התו"ש שם בר"ה יפלה דבלי רפואה לא יוכל להתרפאת ואיוב לא חזינו שעשו לו רפואה ומ"ו גם הא"ח הסכים דיתכן ודאי טריפה רחיה הפך דעת הרשב"א אך לא ידעתי אי ס"ל דטריפה ודאי שנתרפא וחיה זכח איכסריה או טריפה שזל דכיון שנתרפא ארי אין כאן טרפות אלא שמת"ס בחולין דמ"ח דטריפה אין לו התר נראה דלא יתכן לטריפה להיות כשירה ;

וכוהך

סוגייה ק"ל לשאל דהרשב"א דתתיר ע"ז שהיית זכח כדאי טריפה כי ע"כ כ"ל דגם הא"ח מורה ודאי טריפה אף דנתרפא וחיה זכח אסור דאחר שנטרפה אין לה התר ובהכי יש לישב מאי דקשה לדבריו דא"כ תהי רחיה הכי ר"ס בחולין דכ"ז כנטילה הנזנה דהגדילה כפסחים אחרוני' דלמא דנתרפא לנחמיו אף אי ס"ל דעכ"פ טריפה וסופה למות ל"ק מזה דא"כ כחידו דמטרפא לא היה משכחת ואי ק"ל לדעתו דא"כ תיפסוט לדעתו חלאו דטריפה רזולין בתר רובא דהרי כל טריפה אכסר במיעוט להתרפאת קנה למ"ס דעכ"פ טריפה הוי ל"ק מהי כי ע"כ כ"ל דאין התר לטריפה ודאי אף דנתרפא וחיה זכח גם לדעת הא"ח ;

וראיתי

להרב גינת ורדים בקוב"ן התלך סי' קמ"א שהשיב על ת' הרשב"א הנו' דכיון קול טריפה אינה חיה הוא על הרוב ומיהו אפשר על דרך הזכות שתחיה על ידי כס וכמון שנתכרר דחיותה זכח יבאת מכלל טרפות דאע"ג דבהקנה לית לה חול מ"מ אשכחן השגחת פרטית לכל אחד ואחד כמ"ס בירושלמי דשביעי' ממא חד צייר צייר צפורים פרים חזרתייה שמע כרת קלא אמרה רימוס ואישתויכת אחר ציפור חבלצדי שהיא אל יבדא כל שכן בר כש וכו' וכשם שאפשר לציף לנוס להחלט חפח יקוס כך אפשר שיתלט מכל חולי וזכה וברוד המכול ביבול ע"ז שלא נדבקו בשאינס מינס וכשם שאירע גם לאיוב כך אפשר לשאר כ"ח ע"כס ומה שדקדקו בגמרא בכל עובדי דחיותו דטריפה חיה זכח ורחק כמ"ס דלא מתקמחו זכח ולא רחו שהיה ע"ז גם דהרב פשוט דעדיף מיהו קרחי לה שטעה בדמיונו שהשכ שנתקיימו זכח ואינו כן אבל א"כ דאפשר לטריפה שתחיה זכח ותצא מאיסור וכלל חכמים הוא ברוב התניו ולפ"ז אין צורך לעיולי ביולא כקופא דחמטא שנתחק הרשב"א וכו' ובסוף דבריו העלה דאפשר לטריפה שתחיה זכח וזכה תנא מאיבאר אם לא שכבר הורה וקן לאסור אין כח בירוינו להתיר את"ד ואחר המחילה אין כדבריו טעם דמ"ס דאפשר על זה הזכות שתחיה טריפה ע"ז גם לא ידעתי זכות לכחמה בזה הוא דליתנהו בשכר ועונש גם מ"ס ע"ז גם אפשר שתחיה תמנהי דבסוף מ"ק אחרו כמ חיי ומוני לא כזכותא תלי הלתא אלא בחול ובתכו התו' כשבת

דק"ו בר"ה אין חול דעל ידי זכות גדול משתנה וא"כ כבעלי חיים דליתנהו אף בזכות קטן איך יגדלו אחר שהטבע גזור שמתות כטרפיות וצ"ק רחוק כתבאר דהגם הוא גדול מהחול דשנינו החול הוא הגם ואילו בשבת דכ"ג אמרו אדם ראית ליה חולא משייע ליה כחמה דלית לה חולא וכו' וא"כ אי חול לית לה כ"ס גם וצ"ק שהרי ענייני הנשים נמצאים להאמת הנביא או לכבוד הנביא או לצורך האדם לפי רוב מיעוט וכוה היינו ערת ישראל פגולה בניסוי מצרים וכתתן בזכות בניסים שיעשו לאבותינו ולנו כמוכר כמ"ס ואי עבד קב"ה ניסא לכל בעל חי א"כ מה יתרון לאדם ככל עמלו וגם לא ראיתי בהנה כסום חקום דעבוד כס לבעל חיוותר מזה תמנהי להש"ך ופר"ח כיד סי' נ"ז במקום הנו' שכתבו דאפשר לבהמה שתחיה ע"ז גם ע"ס והם רכזו תימא בעיני גם הראיה שהביא מהירושלמי חיש השגחה פרטית לכל בעל חי הוא תימא דעצם מיעוט הרב מה שהאריך הר"מ בספר מורה הנבוכים ח"ג פ"ו להכריח דאין השגחת פרטית כבעל חי כיהא בתון וכ"כ בעל העיקרים מאמר ר' פ"א ועיין בספר עקודת יצחק שער כ"ד שציקר השגחת פרטית באיש הוא ביראי השם והחסידים ע"ס וכ"כ המקובלים וכפרט הר"מ קורדובירו כמ"ס כמ' שומר אמונים סי' פ"א ע"ס ודברי הירושלמי וה"מ כפ' וישלח דשמע רשבי בת קול לצדית צפורים ל"מ מורי דהתם חאת ה' היתה וזת כרי שיבין רשבו לזאת מהערה וכ"כ הר"ס יפה שם ע"ס והק"ו שדן רשבו צפורי חבלצדי שחייא היינו דרשבו לא ידע דלעצמו שיצא מהערה עשו כן מן השמים וסבר שיש השגחה פרטית גם כבעל חי מקך מעשה שראה אכל האמת ואינו כן דלהשגחת אדם שישנו בפרט עשו כן והה גם דכצודת צפורים דתלוגו בוק מוונות הצייר שיך השגחה גם כבעל חי אם יהיו לו מוונות בריוח או לא וא"כ ע"כ צ"ל דהק"ו שדן רשבו הוא כדרך זה ציפור חבלצדי שחייא לא מיתצדי והיינו משום השגחת בן אדם במוונותיו כ"ס אדם דלא מיתצדי דהא השגחה לחיי אדם דעדיף טפי מהמוונות וזה חוקרם וא"כ אי השגחה לזכא כבעל חי כ"ס גם דליתיה אף באדם שאינו כשר כמ"ס בת"ר כפ' וירא כפ' בארות חמר ויגוסו קלך סדום ובחורה ויפלו שמה ודרשו רז"ל שניעולו בדרך גם כדי שיאמרו כנס אברהם שיצא מאור כשדים ע"ס הרי שתלו גם חלק סדום באברהם גם הראיה שהביא דהבהמות שניעולו במכול היה מאותם שלא נדבקו אלא במינס אין דרש זה מוסכם דכפ' חלק ובת"ר ס"פ בראשית איכא ח"ד הכי ואיכא ח"ד דהשאר נחמום שלא נכראו אלא כעבור האדם בת"ס אם אדם חטא בקחה מה חטאה ש"מ דהנך שניעולו היו לקיים חתין ומסביר כמ"ד זה דכההה גרע חסוטה דאינו בהמות ראיין בו דעת וליתיה בשכר ועונש והרי הרמב"ן בפירושו התורם כפ' נח כפ' מיר כל חיה אדרשנו שתמה איך יהיה פגום על החיה ואף ח"ד דכהמה וחיה שניחמום במכול היה על חטא שנוקפו לשאינס מינס כפר דאיתי להר"ז אכרכל כפ' נח שתמה ע"ז ובתכ דנימוץ עליון מפועל המערכה הביאם לזה וקשה דא"כ איך נענשו ובתב שכבר חתר הר"ן להשיב על הפק זה וקויתר טוב שנאמר שהוא דרך דרש ע"ס :

ורי

נראה ע"פ מ"ס הר"ס יפה כפ' בראשית כפ' ותתן לזאשה שהקשו איך נענשו הבהמות דלאו בני עונשים הם ותיין שאז נכראו על כניוון היה הדעת קנת כבעלי חיים ע"ס וא"כ זל דאז כיהי מן היה קנת דעת כבעלי חיים וא"כ נראה דעכשו אין הבעלי חיים בשכר ועונש כלל לכ"ע :

הנך

והוא דמאי דנקיט הרב בפסוק דבעל חי ישנו בשכר ועונש אינו גם מ"ס דכשם שעשו גם לאיוב כך יעשו לבהמה אינו שהרי באיוב תלו דכתיב רק את נפשו שמור מכלל דבל"ה לא יתכן גם דטריפה כמת חשיב ותחיות

המתים אינו מצוי אף בראי השם וזלת כאלישע ויחזקאל גם
 מ"ש דמה שרמו בחולין דנ"ו דתוך י"ב הזה ולא רמו דהיה דרך
 גם דערוף מינה קמשי רואה אמי שדומה דכרי הרשב"א בלי
 טעם כלל דהרי שם אמרו ועל דא את סמך והרי שמוטת ירך
 בעוף טריפה וכו' מה אית לך למימר תוך זכח הוה ה"כ תוך
 זכח הוה הנה תכואר דעל צד הכרח רקול טריפה אינה חיה
 הכחיש עדות ר"ש כן חלפתא ועדות ר"ז בן נהוראי ואם איתא
 לח"ל להכחיש עדות רואים היה לו להשיב ודברך כס היה אלא
 ודאי דגם להחיות טריפה לא שכיח וכ"ש בבהמה ועל הכל
 ק"ל איך לא ראה דכרי דש"ל ודכרי הר"מ כפי' מה' שחיטה
 ודכרי הרשב"א בתורת הבית ודכרי רבינו ירוחם שהעלו דאף
 אי נמצא בקצת טרפיות טריפה דמיתה זכח אינה יונא' תאיסור
 טרפיות ואיך רצה להכשיר נגד גדולי הראשונים ודכריו כ"ג:

ועק"ל

כג' עדויות דוראי טריפ' חיה זכח היינו דהאמת
 שטעמו המעידים בכך וכן לרש"ל שכתב שכל הנך הם טרפיות
 שיש בהם מחלוקת לשהיית זכח בהם הוא ראייה דאינו טרפיות
 ולדבריו צ"ל דכרי אמרו תוך זכח הוה היינו דהוכרח להם דלא
 חיה זכח והדבר קשה דהרי מעשה דר"ז בן המשולם קדם לרבי
 שהרי ר"ש בן אלעזר חביו של ר"ע היה כח"ש הר"ת
 כחקדמת היר והרי בין ר"ז בין המשולם ורשב"א העירו
 דטריפה חיה פחות מזהב וא"כ איך יחלוק רבי על מעשה
 שראה דאינה חיה ל' יום אך להרשב"א א"ש הרשב"א מכח
 הקבלה הכחיש עדות רואים והכריח דתוך זכח הוה דס"ל
 דחיה עד זכח ואה"כ דלקבלת רבי דאינה חיה עד ל' יום צריך
 להכחיש דתוך ל' יום הוה ולמ"ש לעיל דעת הראשונים שיש
 בקצת טרפיות דמיעוטן חיים זכח יש לישב דרבי חולק להנהו
 תנאי דס"ל דטרפיות נפחת הכוללות אין המיעוט חיים וע"כ
 הכיאו ראייה מדחיה זכח ודכי ס"ל דטרפיות זה מיעוט שבהם
 חיה והך מעשה מהמיעוט היה:

ואיך

שהיה לעיקר חקירתנו אי מהני שהיה בספק יתר
 או בכל טרפיות הכא מהכטן ש"ל דכטרפיות זה
 לב"ע טריפה היה א"ר ל"ש והנה ראיתי להארך הביאו
 הכנה"ג כד' ה' כ"ו הנב"ה אות מ"ו שכתב דכטרפיות הכא
 מהכטן סגולר עמו לב"ע טריפה חיה והר"ש והכנה"ג תמוה
 עליו מה"ש רש"י בע"ז דכ"א והת"ו שם בד"ו ר"ה ודילמא נח
 גופיה טריפה הוה שהקאו דאיך יתכן והרי חי אח"כ ג' תאות
 שנה ואילו לרבי הרב מאי ק"ל איתא דטריפה הכא מהכטן
 הוה והכנה"ג תירץ ג' תירושים האחד דת"מ אינו גולד וא"כ
 נח כיון שהוליד מינה דלאו טרפיות הכא מהכטן ע"ש ואין
 ישוכו מספקי כח"ש הרב גופיה כתירון שני דכי הקאו ודילמא
 נח גופיה טריפה היינו למ"ד טריפה יולדת כמכואר כש"ג גם
 ח"ש כתירון השני דכריו סתומים והכ"ל בכונתו דאם באנו
 לישב דכי הקאו נח גופיה טריפה הוה היינו כטרפיות הנולד
 עמו א"כ שייך קושיא וזגם למ"ד טריפה אינה יולדת דהרי
 אינטיריך להחיות זרע לכל הטרפיו' וזכ"ל החי אינטיריך לטרפיות
 הנולד עמו דיוולדת לב"ע ולא נפיק מלהחיות זרע ומחוסר אבר
 הניין וכ"ת אה"כ דלכ"ע פריך א"כ הו"ל לאקשווי בהכי קודם
 מה שתירץ אתך ברומים לך כי ע"כ ע"כ דגם הך קושיא
 כטרפיות שאינו נולד עמו הוא ולהכי לא פריך כי אם למ"ד
 טריפה יולדת זה כ"ל בכונת' דכריו אלא דק"ל דהיא גופיה
 תיקאי להש"ם אמאי לא פריך גם למ"ד טריפה אינה יולדת ונח
 טריפה מהכטן דככי האי לכ"ע יולדת והכונן בעיני מ"ש
 כתירון ג' דכטרפיות הנולד עמו דחיה לב"ע לא חזינן למעט
 מדכתיב כל החי כיון ריובל לחיות ואי ק"ל מה"ש רש"י בע"ז
 דכ"א והת"ו כר"ו דמכל החי מעט טריפה אף למ"ד טריפה
 חיה דת"מ אינה בריאה ואינה ראויה לקיום המין ע"ש אי מהא

ל"ק דטרפיות הכא מהכטן עדיף טפי דהוי כשאר בריאים
 ואפי"ה אסרה הכתוב כמו שנראה מת' הרשב"א סי' ז"ח
 משא"כ שאר טרפיות דאף למ"ד טריפה חיה סופה למות מחולי
 זה כמ"ש הרשב"א שם בת' הנו' וכ"כ התו' בסנהדרין דע"ח
 ע"ש:

ומיהו

תמהני בעיקר קושייתם של הר"ש אג"ו והכנה"ג
 שהרי דכרי הארוך הן הם דכרי הרשב"א בת'
 סי' ז"ח שכתב דיתר וחסר כדו שמים דטרפיות הנולד עמו
 בכי האי לא אמרו טריפה אינה חיה ע"ש ותו מאי ק"ל מהת"ו
 ורש"י וכי נברא אברא קדמית ודכו תלמנות המקומו' שחולק
 הרשב"א לרש"י והת"ו וכ"ש כאן שציקר קושייתם שהקאו דאיך
 אמרו דנח טריפה הוה כיון שחי אח"כ ג' תאות שנה ואילו
 לשיטת הרשב"א והאר"ך הא ל"ק וזהו הכרח גדול לסברתם
 ותימא איך לא ראו דכרי אשכ"א:

אך

את זה ק"ל לשיטת הרשב"א והאר"ך מו"ט בכירה
 דכ"ג אחר רבא ושטו נקוב אמו טמאה ופרש"י והת"ו
 דס"ל טריפה חיה והרמב"ן והרשב"א בחירושה דחו' פרש"י
 והת"ו דקשה להעמיד דכרי רבא שלא כהלכה רקול טריפה
 אינה חיה ועוד דטריפה לא ברע תפול דאמו טמאה וכ"ת
 ה"ס הוא מתחילת ברייתו היה ראוי לבריות נשמה דילמא
 ה"כ מתחילה דאיהם היה אלא שלאחר זמן ניכח ושטו לכך
 פירשו דאתי ג"ס כמ"ד טריפה אינה חיה דראוי היה לבריות
 נשמה ולמיתת פחות מזהב ויעוד דילמא אחר זמן ניכח ע"ש
 ומדכרי כולם תצ"ה דגם כטרפיות הנולד עמו טריפה אינה
 חיה דפרש"י והת"ו למ"ל לאוקומי לרבא שלא כהלכה איתא
 דאתי ככ"ע דשאני טריפה הנולד עמו מהכטן דלכ"ע טריפה
 חיה וגם הרמב"ן והרשב"א מכואר מדכריהם דגרע טפי
 טרפיות הנולד עמו דלא חזיב בריה כלל לטרפיות הנולד לו
 אח"כ וזהו הפך דעת הרשב"א והאר"ך כי ע"כ כ"ל להכריח
 מזה שגם הרשב"א לא סמך על זה הטעם ולרומא דמילת'
 כ"כ דאף אם נאחין לצרות השואל אין בזה כראי להתיך ש"ל
 דכטרפיות הנולד עמו טריפה חיה לב"ע אבל עיקר דעתו הוא
 ח"ש תחילה דלא יתכן לאחזין דיתרת רב"ל שחיה ל"כ חדש
 ועדות בטל הוא ומציאו לעז על ד"ח:

ואולם

בעיקר דכרי רש"י והת"ו ק"ל דאיך נקטו כפשוטו
 דושט נקוב טריפה הוי והרי אסיק הש"ס בחולין
 דל"כ דנקובת הושט נכילה הוי והרי במקום שבושה אותה
 נכילה לב"ע אין אמו טמאה כראסיק הש"ס כדכ"ד המפלת
 גוף אטום דנכילה אינה חיה וכן מכואר בתמורה ד"א
 וככורות ד"ג ע"ש והכ"ל לישב דכי קול כטרפיות שבושה
 אותה נכילה דאין אמו טמאה אינו אלא במקום שבושה אותה
 נכילה מחיים כמ"ש שם בחולין דל"כ כניטל הירך וחלל שלה
 משא"כ נקובת הושט שאינה נכילה מחיים וכ"כ הדרישה כ"ד
 סי' ל"ג דנקובת הושט יכולה לחיות זכח ע"ש:

א"ק

להר"מ כפי' מה' שחיטה לא מנה בכלל הטרפיות
 וכתב הכ"ת דטעמו דס"ל דהוי נכילה מחיים וכבר
 מנה שם בפ"ג ה"ט שם נכילות מחיים א"כ קשה לדכריו איך
 אחר רבא דניקב הושט אמו טמאה והרי דברר שבושה אותה
 נכילה מחיים לב"ע אין אמו טמאה לידה והכ"ל לישב במה
 שהקשה הכנה"ג כד' ה' כ"ו ל"ג הנב"ה אות ט' לשיטת הר"ת
 דנקובת הושט נכילה מחיים הוי והרי בדל"כ בחולין אסיק
 רבא דאינה נכילה מחיים ותירץ דכרי יונחן דאחר שם כאן
 קודם חורה כאן לאחר חורה פליג לרבא וס"ל דגם נקובת
 הושט נכילה מחיים וקול כדו ע"ש וא"כ לפ"ז ל"ק מדאמר רבא
 ושטו נקוב אמו טמאה דרבא לסתתיה אויל דנקובת הושט
 אינה נכילה מחיים וזה"ל דלדין דקול כדו דנכילה מחיים הוי
 אין אמו טמאה ובהכי אתי שפיר מה שהקשה הכ"ת כפי' מה'
 איסורי

איכורי ביאה ה"י כמה שהשמיט הר"מ דברי רבא דשטו נקוב
 אמו טמאה ותירץ דס"ל כפרש"י דרבא ס"ל טריפה חיה ואנן
 לא קי"ל כוותיה כהא דדבריו תמוהים דהרי ושט נקוב להר"מ
 הוי נכילה מחיים הפך דברי רבא דס"ל דלא הוי נכילה מחיים
 ולא הו"ל למיתלי דאין הלכה כרבא דטריפה חיה שהרי אף
 לדעת הרשב"א דפירש דגם למ"ד טריפה אינה חיה אמו
 טמאה אתי שפיר להר"מ דרבא ס"ל דאינה נכילה מחיים ואנן
 קי"ל דנכילה מחיים הוי לרעת הר"מ ולירידה אין ספק דאמו
 טמאה לרב"ע כדבר שנוטה אותה נכילה מחיים אין אמו
 טמאה ראינו ולד כלל ושפיר עבר דהשמיט דברי רבא דרבא
 לשיטתיה אויל ואין הלכה כוותיה דקי"ל כר"י ומה שלא כתבו
 כפירוש דשטו נקוב דאין אמו טמאה כ"ל טעמו דמאחר דרבא
 אמר להדיא בנדרה דכ"ג אמו טמאה ואין חולק עליו כהדיא
 גם רבי יוחנן דחולק לרבא בחולין דל"כ דהוי נכילה מחיים
 אינו מבואר בש"ס להדיא כי אם דהר"מ דעתו כך בפירוש
 הסוגיא וע"כ לא רצה להתיר כהדיא ע"פ דעתו ותלה ליה
 בניי שטי שידוע דרך הר"מ להפתיק מה שנאמר בש"ס ללכך
 קרא חבורו משנה תורה כבוד :

וראיתי

להרב זכי סי' ע"ג שהביא דברי הכ"מ אלו
 דכפי' מהלכות איכורי ביאה ותמה עליו
 דליתרונו קשה הויה לו להר"מ לכתוב ושטו נקוב אין אמו
 טמאה הפך דברי רבא וכו' ע"ש ותמהני עליו איך לא ראה
 דכ"י ב"ד סי' קנ"ד כדנש חיה וכתב דאין דרך הר"מ
 להעתיק כי אם הדינים שנזכרו בש"ס אליבא דהלכה ע"ש :
אך את זה ק"ל בדברי הר"מ שהרי רבא אמר שם לעיל
 מזה נכרא בירך אחר חן הנז אמו טמאה וע"כ
 לפרש"י לשיטתיה אויל דס"ל דטריפה חיה שהרי ידוע דחסר
 דגל טריפה כמ"ש הר"מ בפ"ח ה"ה שמיטה הי"א דחסר דגל
 התחילת כרייתו טריפה וא"כ איך פסק שם בפ"ה ח"ה א"כ ה"י
 דנכרא בירך אחר חן הנז אמו טמאה והרי אנן קי"ל טריפה
 אינה חיה ודבר שנוטה אותה טריפה אין אנו טמאה וכן ק"ל
 עוד להכ"מ שם שהקשה להר"מ שפסק בחפ"ת גוף. אטום דער
 לנכביו אין אמו טמאה והרי כיון דקי"ל טריפה אינה חיה הו"ל
 לכחוק עד הארכובה ע"ש ולדבריו טפי הו"ל לאקשווי איך
 פסק בנכרא בירך אחר דאמו טמאה והרי קי"ל טריפה אינה
 חיה ונ"ע אך למ"ש ל"ק מכל זה דהר"מ דעתו כהרשב"א
 (ומכ"ן) דגם בדבר שנוטה טריפה אמו טמאה אף למ"ד
 טריפה אינה חיה וזאת כדבר שנוטה אותה נכילה מחיים
 ומה"ט השמיט דברי רבא כושטו נקוב וכאמור :

ונראה

לי להכריח מדברי הת"ו רוב הראשונים דחולקים
 על הארוך ודברי הרשב"א דאף בטרפות הנולד
 מהכטן כגון יתר וחסר קי"ל דטריפה אינה חיה שהרי הת"ו
 בחולין רי"א בר"ה אתי'א חפרה הקשו היכי וליף חפרה ועדים
 זומחין דאולינן בתר רובא דילמא חסום חוקה כיון דפרה בר
 שתים חוקי אחוקתה שאינה טריפה למ"ד טריפה אינה חיה
 ע"ש וכ"כ רוב הראשונים שם ואם איתא חאי ק"ל רחוקה אינה
 חיוני'א חספק טריפה דהא איבא טריפה הנולד מהכטן
 דלכ"ע טריפה חיה וא"כ אכתי ניחוש דילמא טריפה מהנך
 טרפיות הם שאין חוקה מועיל בהם וע"כ מטעם רוב הוא
 ודנחוק היה מקום לישב דהא"כ דלפרה הונו מצי לשנויי בהכי
 אלא דכל"א תיורו דכפרה איבא חוקה אחרת כנגדה ואי
 חסום ערי' זומחין דהבריו מנייה עכ"פ רחוקה שלא כתכרה
 אינה חוקה י"ל דכי קי"ל הורג את הטרפה פטור רהוי אף
 למ"ד טריפה חיה כמ"ש הת"ו בסנהדרין רע"ח אין הטעם אלא
 משום דסופו לחות מחולי זה דגם מ"ד חיה מודה כזה כמ"ש
 הת"ו שם בסנהדרין והרשב"א בת' סי' כ"ח אבל יתר וחסר
 בידי שמים עדיף טפי גם למ"ד טריפה אינה חיה דכברי נחור

חשיבי ואע"פ כן אסרו הכתוב אע"ג דאין סופו לחות מחולי
 זה וא"כ י"ל דההורג טריפה כה"ג חייב מיתה לכ"ע דדוקא
 לענין טרפות אסרה תורה אף בחשיבי ככרי נחור וע"כ
 יבדומו שפיר דחוקה שלא כתכרה אינה חוקה אלא שראיתי
 להרשב"א בחידושו לחולין רי"א והרא"ש בפסקיו לפ"ק דחולין
 וקצת נוהג'אשונים עוד שם שהבריו חפרה רחוקה שלא
 כתכרה אינה חוקה ולא רחוקה ככרי הת"ו דאיבא חוקה אחרת
 כנגדה ולירדייהו לא שייך לשנויי ככל מ"ש לישב לדברי הת"ו
 כי ע"כ ניכרים דברי אמת דכל הראשונים לא ס"ל לחלק דכרי
 הארוך דטרפות הנולד עמו טריפה חיה לפ"ע ואי קשה הוא
 להרשב"א דבת' סי' כ"ח חילק בהכי דכרי הארוך והא נתי
 ל"ק שכבר כתבתי לעיל שגם הרשב"א לא סוך על זה הטעם
 ועיקר דעתו דבכל חין טרפות לא יתכן בשום נד רחיה יב"ח
 והוועיד בכך טועה הוא וחזי'א לעו על ד"ח וע"כ כתב
 בחידושו כעיקר דעתו ככ"ל :

עוד

קי"ל לשיטת הארוך שהרי בת"כ בפ' שמיני לתרו כל
 הטרפיות לאיסור ודרכי'כ נכילה וטריפה מה נכילה
 אינה חיה אף טריפה אינה חיה וכל ראינה חיה אסורה משום
 טריפה ואם איתא טרפיות יתר וחסר מעת כריאה מכל'א דאיכרי
 והרי לא אסר הכתוב כי אם טריפה דאינה חיה גם בת"כ שם
 כמ"פ שמיני דרשו בפסוק בין החיים הביאו דש' בחומש בין
 נולדו בה סימני טריפה דאסורה לנולדו בה סימני טריפה
 דכסורה ופירש הרשב"א בת' סי' ע"ג דרש זה אחי ככ"ע
 דלמד טריפה אינה חיה כי כתיב בין החיה לאו לשון חיות הוי
 אלא חיה חמש והכלל שבניהם דכל שאינה חיה טריפה וכל
 שנמנו חיה יב"ח כשירה ע"ש וא"כ יתר וחסר כיון דחיה יב"ח
 מכל'א דטריפה וע"ק דברי'פ' אלו טריפות אחרו למ"ד טריפה
 אינה חיה חיה חכ"ל דכתיב זאת החיה אשר תאכלו חיה אכול
 שאינה חיה לא תיכול ופירשו הר"ן והרשב"א דכי אינטיריך
 קרא להתיר ספק טריפה כשהייה הוא ע"ש ולירדי זה לא יתכן
 כי אם לשיטתם דס"ל דספק תורה להחמיר הוי חר"ת דאילו
 לדעת הסוברים דכל ספק רחמנא שרי ואיסור הספק מרבית'
 א"כ למ"ד זאת החיה להתיר ספק טריפה כשהייה והרי בלי
 שהייה התיר הכתוב כל הספיקות כי ע"כ כ"ל כמ"ש לעיל
 בדעת הרשב"א בת' סי' ע"ג דכי אינטיריך קרא היינו לעיקר
 איסור הטרפיות דבתורה אינו מפורש כי אם בהרופה לכד
 ושאר הטרפיות מכל'א ע"כ למדו זה מדכתיב זאת החיה
 דשאינה חיה לא תיכול ולשיטת הארוך קשה טרפיות יתר וחסר
 מכל'א כיון דחיה ועוד דהיכי תלי חיה תיכול שאינה חיה לא
 תיכול והרי יתר וחסר רחיה ואע"פ כן טריפה :

גם

הר"מ בפ"ה הוה' מאכלות אסורות והטי"ד בס"י כ"ט
 כתבו דנפק'ל איכור הטרפיות דחסמין לכלב תשליכון
 אותו לכשר בשדה טריפה ללמד דכל שאינה ראויה לחיות אלא
 לכלב טריפה ע"ש והשתא אם איתא דטרפות הכא מהכטן
 יכולה לחיות אם כן מכל'א בהנך דטריפה אלא ודאי דכל חין
 טריפה אינה יכולה לחיות יב"ח הפך דעת הארוך וע"ק דהרי
 בחולין דק"מ חק' הניחא למ"ד טריפה חיה אלא למ"ד טריפה
 אעה חיה מאי איבא למימר ע"ש והשתא לרעת הארוך מאי
 ק"ל לישני דאינטיריך ליתל וחסר חפת כריאה דטריפה הוי
 ולכ"ע חיה אלא ודאי דאין לחלק כזה ונ"ע ועיין בתשו' פני
 יהושע ח"ד סי' ד' ד"ד ע"ד שכת' דראה כמה מעשים
 בבחמות שהיו טריפות חן הכטן ולא שאל החורה אחר העגל
 כלל יע"ש והוא תי' דאיך יתכן למאי דקי"ל דטרפה ח"י ועיין
 בתמורה דל"א וכמו כן יש להשיב בתשו' חינוך בית יהודה
 בח"ד סי' פ"ו יע"ש :

אך

אתה וק"ל למה שהכרחי דבכל חין טרפות אינה
 חיה שהרי בנדרה דכ"ד אמרו דגולבלתו אטומה אפילו
 כל

כל דהוא אמו טהורה לכ"ע ואילו במנחות דל"ן תניא דמי שיש לו שני ראשים חייב עשר סלעים לפדיון והדבר קשה כיון דקול כל יתר כנטול דמי ואי בחסר כל דהוא מהגולבולת אינו ולד ואמו טהורה כ"ש דחסר כל הראש וא"כ מהיבא תיתי לחייב כפריון אלא ודאי דיתר אע"ג דטרפיה מני חיי והוה קשה גם לת' הרשב"א שכתב דכי היכי דביתר מני חיי ה"ב כנוול בטרפותו חסר וא"כ תיקשי איך אמרו דכולד חסר מהראש קצת דאינו ולד וכולד בשני ראשים דהוי ולד וחייב כפריון והוי כתב הר"ם בפ"א מה' ביכורים ה"ד דכל שאין אמו טמאה הכא אחריו בכור לפדיון כי ע"כ ע"כ לחלק דרוקא ביתר מני חיי משא"כ בכל טרפות הנולד עמו וזה סותר גם דברי הרשב"א והאלוף שכתבו דגם בחסר בידי שמים טרפיה היה לכ"ע והנה להרמב"ן בחירושו שפירש בהך סוגיא דכל ת"ש אין אמו טמאה אין הטעם משום דטרפיה דלא היה דכל דמיה יב"ח ולד גמור הוי אלא דנכרא אטום אינו ולד ואטום לאו היינו חסר אלא סתום כלי חיתוך איברים וא"כ בגולבולת אטומה נמי היינו סתומה דלאו ולד הוי וא"כ ל"ן דיתר בכ"ו ראשים אע"ג דהוי טרפיה ח"מ ולד גמור הוי אך לרש"י והתו' שתלו דכל דהוי טרפיה למו"ד טרפיה אינה היה אינו ולד והוי בחסר קצת מהראש אחרו דאינו ולד כ"ש ביתר ראש דהוי כחסר כל הראש ואיך חייבו כפריון בעשרה סלעים והביאו הר"ם לפסק הלכה בפ"י בכור והטו"ר סי' ש"ה ע"ש וגם להר"ם קשה דמח"ש בב"ק אטום דהיינו חסר ש"ו רס"ל כש"י וא"כ לירידה ג"כ קשה כי קושיון :

והנ"ל ליש ליה במאי ר"ק לשיטת רש"י והתו' דלכ"ע כדבר שפוסה טרפיה למו"ד טרפיה אינה היה אין אמו טמאה ולמו"ד היה אמו טמאה דא"כ איך אחר ר"פ בגולבולת אטום בכל דהוא דלכ"ע אמו טהורה והוי נפמחה כסלע דקול דהוי טרפיה כמ"ש הטו"ר ה' ל' וכל הפוסקים טרפיה הוי ולא נכילה דלא הוזכר בשום מקום ושם נכילות מחיים הם כמ"ש הר"ם בפ"ג מה' שחיטה וא"כ למו"ד טרפיה היה איך יורה כנפחת הגולבולת כל שהוא דאמו טהורה כי ע"כ דגם לרש"י והתו' מודו ליש טרפות הנולד עמו דגרע טפי דאפילו למו"ד טרפיה היה לא חשיב בריה ולאן ולד הוי וא"כ י"ל דכי קול כל יתר כנטול דמי אינו אלא לענין טרפיה דהוי טרפיה כדקול כנטול אבל אה"ל דלענין ולד אשה שאני טובא דכנטול אינו ולד וביתר חשיב ולד וא"כ אי הרנוכ"ס ס"ל כרמב"ן דגם בטרפיה למו"ד אינה היה ב"כ חשיב ולד כיון דמיה יב"ח וולת בקצת טרפיות דקום להו דלא חשיב אר כלל ל"ק דכחשך אחרו דאינו ולד וביתר דהוי ולד אע"ג דככל חין טרפות אינה היה אך לרש"י והתו' שהכריחו דרכא טרפיה היה ס"ל מדטוהר כוסטו נקוב ואי איהא דמודו דיש טרפות דגם למו"ד אינה היה חשיב ולד א"כ חכ"ל לאוקומי לרכא שלא כהלכה אימא דטרפות ושט נקוב הוי בטרפות יתר הראש דחשיב ולד אע"ג דאינה היה אלא ודאי דס"ל דטרפות יתר אכר לכ"ע טרפיה היה והיה כ"ל לישב ליה דרש"י והתו' ויכרו דהאי תנא דתני דולר בשני ראשים חייב כפריון אחי כמ"ד טרפיה היה ולהכי חשיב ליה ולד אבל אה"כ דלמו"ד טרפיה אינה היה לאו ולד חשיב ואינו חייב כפריון כלל וכ"ד דהוי שם כש"ס דמנחות מחוור דכהך עובדא ניזיל פלימו שאל מרבי כמי שיש לו ב' ראשים באויה מהם מניח תפילין וחשב דכי דאחויי מחייב ביה דלא יתכן בריה בכ"ו ראשים וכי אחי הך עובדא לענין פדיון ותני ליה ההוא סבא ניזיל פלימו ומאת ה' היתה זאת ואי הך תנא כמ"ד טרפיה אינה היה ס"ל א"כ אחתי לא ניזיל פלימו כחייב תפילין פחות מעשר שנים ליבא כמ"ש כסא"ח סי' ל"ז וא"כ שפיר כעם רבי דפריון שכיח דטרפיה חיי ל' יום אבל עשר שנים לא שכיח אלא ודאי דהך תנא טרפיה

היה ס"ל דמה"ט חשיב ליה ולד ושפיר בעי פלימו דיתכן למו"ד טרפיה היה וכ"ל רעת הר"ם דכפ"א מה' ביכורים שהשמיט הך כרייתא דהנולד בכ"ו ראשים חייב בעשר סלעים ולא דאיתי מו שהרגיש בזה וכ"ל דס"ל דלא שכיח והרי כיון דהכריית' תני לה ומפקי לה מריבוי הכתוב בגולבולת לא הו"ל להשמיט אך למו"ש אחי שפיר דס"ל דאחי כמ"ד טרפיה היה דלמו"ד טרפיה אינה היה לא חשיב ולד אלא שעומד לנבדי דלעיל הכרחתי ברעת הרמב"ם דקאי בשטת הרמב"ן דגם למו"ד טרפיה אינה היה חשיב ולד הפך רעת רש"י והתו' וא"כ שפיר מצי אחי הך כרייתא גס למו"ד טרפיה אינה היה וצריך ישוב ומ"מ על כ"פ להרא"ש והטור שפסקו בהך כרייתא דחייב כולד בכ"ו ראשים עשר סלעים א"כ ש"מ דאחי גס למו"ד טרפיה אינה היה דהרי הלכה רווחת היא טרפיה אינה היה ולהכרח הסוגיא שכתבו ל' דס"ל דכי כעם רבי על פלימו היינו דסכר דלא יתכן בריה וז' בעולם וכיון דהוכר דיתכן כי האי דבני פדיון אע"ג דאכתי לא יתכן בעייתו למאי דקול טרפיה אינה היה על זה לא היה כועס דנדולני עולם נחלקו ברבד זה וקבעי פלימו למו"ד טרפיה היה ואין מקום לכעוס ע"ז ומ"מ לירידה יש להכריח דטרפות יתר מני חיי לכ"ע כיון דכחשך קצת מהראש אינו ולד והוי יתר טרפיה הוי וקול דאינה היה אם לא שאמר דהרא"ש והטור חולקים לרש"י והתו' בזה וס"ל דגם למו"ד טרפיה אינה היה חשיב ולד לענין טמאה לידה בשטת הרמב"ן אלא דאכתי ק"ל דמהך סוגיא דמנחות מוכח דרבי קבלה מיניה דההוא תנא דקדריש בגולבולת דכתיב כפריון לחייב כנוול בכ"ו ראשים דתתם משמע דקבלה מיניה בר מן דין דהרי מריבוי הכתוב מייתי לה ואי לא ס"ל הו"ל להשיב דלאו להכי אחי והדבר קשה דהרי רבי אמר בחולין דנ"ו דטרפי' אינה היה ל' יום וא"כ תיקשי לירידה איך יתכן והרי ופריון מכין חדש כתיב ועיין בבכורות דמ"ט וא"כ אין חייב הפדיון כי אם אחר ל' יום והרי לירידה לא יתכן שמיים ל' יום ואיך יתחייב כפריון כלל כי ע"כ ע"כ דיתר אכר מצי חיי וכחול ידכה יתום ברעת הרשב"א הפך מה שהכרחתי לעיל :

והנה אחת דלמה שביארתי לעיל ברעת קצת מהראשונים דיש בקצת טרפיו דמיעוטן חיים וא"כ ז"ל דכי תני הך כרייתא הוא למיעוט דגם טרפות היתר מיעוטן חיים אלא דלהרשב"א דס"ל דלא יתכן בשום טרפות דחיה וכתיב בדרך אפשר דיתר אפשר דחיה ק"ט איך לא הכריח מהך סוגיא דע"כ לומר דיתרת אכר מצי חיי לכ"ע וגם להר"ם והרשב"א בתורת הבית ורבינו ירוחם והא"ח שהכחתי דכריהם לעיל דמכל דכריהם מתבאר דאין הכרח בש"ס דיש בטרפיה מיעוט חיים אלא שהכריחו הם כן מהך ראיותם ואילו למו"ש הרי מהך סוגיא מתבאר כן כי על כן עברו כ"ע אנלי :

עקיף למה שהכרחתי לעיל דגם בטרפות יתר טרפיה אינה היה לירידה דקול הכי מת"ש כנידה דכ"ד החפלת בריה שיש לה ב' גבין וכ' שדראות רב אחר באשה אינו ולד ובכהמה אסור באכילה ושמואל אחר באשה ולד ככהמה מותר באכילה איתביה ר"ח כן אנטובנוס אומר כל שיש לו ב' גבין וכ' שדראות פסול לעבודה ופרש"י דהיינו ככהמה והתו' הקשו עליו דבכורות תני לה גבי מומי אדם ומתוך כך פר"ת דלרב פריך דאמר באשה ולד אלמא אינו מתקיים ע"ש וגם הרמב"ן בחירושו כתב דהך מתני' גבי מומי אדם מהניא וכ"כ ג"כ בחירושי הרשב"א ע"ש :

והדבר קשה שהרי בחולין דכ"א מחוור דניטל הנב והשדרה נכילה מחיים הוי וכ"כ הר"ם בפ"ג מה' שחיטה והרי קול כל יתר כנטול דמי וא"כ אף אם נאמר דלא אמרו כן לענין נכילה דיתר כנטול אלא לענין טרפיה אכל לגבי נכילה נטול הוי נכילה ולא יתר מ"מ טרפיה הן עכ"פ

עכ"פ וכיון דק"ל טריפה אינה חיה תיקשי לס"ד רוב שמי
 דסבר דביש לו שני נכיס וכ' שדראות תהא איירי וכן לשחאל
 מני סבר הכי על האמת ואיך יתכן והרי ק"ל טריפה אינה חיה
 ואף ח"ת דר"ח טריפה חיה ס"ל קשה דא"כ מאיק"ל לרב
 אימא רוב טריפה אינה חיה ס"ל וס"ל דאי הוי טריפה אינו ולד
 ברעת רש"י והתו' והר"מ ועוד הרי כתבו התו' כחולין דק"מ
 דגם למ"ד טריפה חיה ה"ל לזמן רב מורה דאינה חיה כמו
 שכ"כ בחולין דנ"ג שאמרו הרבה מתקיימות שנים וב' שנים
 נראה דיותר מזה אינו מנוי שיחיה והרי כדי שיהיה ראוי
 לעבודה ככר כתב הר"מ בפ"ה ה"ה בהמ"ק דהיינו עד עשרים
 שנה והרי לא יתכן טריפה שתחיה כל כך אלא ודאי יתר אכר
 מני חיי בכל הכרואים כדברי הרשב"א :

והנ"ל

לישב במאי דקשה לשחאל שסועה דאסר רחמנא
 למ"ל תיפוק ליה דהוי טריפה דכל יתר כנטול
 דהוי כע"כ ע"כ דלא הוי טריפה דהרי אחרו בחולין דנ"ח
 כבוכתה דנפקא גבי ריסי להו בלילא דכשירה דכל הני חיי
 כריית' הכי אית להו וכה"ג אמרו שם בחולין דה"ז גבי ריאה
 ע"ש וא"כ ה"ל לשחאל כיון דסבר כיון בעלמא איתיה כה"ג
 אינו טריפה וא"כ ל"ל דאף באדם אי נולד כה"ג לא הוי טריפה
 בכך וא"כ שפיר ק"ל לרב שומי לרב מהך חתני דע"כ כריה
 בעלמא איתיה וחתקייס דכלא"ה איך יתכן למסלו חן
 העבודה :

א"ק

שראיתי להרמב"ן והרשב"א בחידושם שם שכתבו
 דלכ"ע מינה בעלמא ליכא כי פליג בכריה רב סבר
 דאינה כריה דלא חיי ושחאל סבר כריה בעלמא איתיה דמני
 חיי ע"ש ולכריה' כיון דליכא מינה בעלמא כה"ג א"כ טריפה
 הוי והררי כו קושיין איך יתכן טריפה שתחיה עשרים שנה
 וכדוחק ל' דגם לרדוהו כיון דסכיח הרבה כריה בעולם כה"ג
 דחיה כה"ג אינה טריפה אע"ג דליכא מעה בעלמא כה"ג
 והוא דוחק :

וכי"הו

היה תיקום לישב לכל זה ע"פ מה שהכרחתי
 לעיל ברעת חיים וכבר כתבתי לעיל דטרפיה היתר יש
 להוכיח כן חכמיית פליחו בהנחות דל"ן כנולד בכ' ראשים
 באיזה ההם מניח תפילין והרי טריפה הוי דכל יתר כנטול דמי
 וא"כ איך יתכן שיחיה עשר שנים אלא ודאי דמיעוטן חיים וא"כ
 ה"נ ל' דמיעוטן חיים הוא דאיצטריך רחב"א וגם זה דוחק
 גדול דגם המיעוט לא מסתבר יותר משלש שנים שהרי אף
 למ"ד חיים כתבו התו' דאינה חיה וחו' רב ומיהו לעיל הכרחתי
 מדברי התו' כע"ז דו' ד"ה ודילמא שחולקים על זה וס"ל דמני
 חיי וחו' הרבה ע"ש וא"כ יתכן לישב בדרך זה אף שיש להשיב
 עדיין מתוך ח"ם לעיל כי ע"כ דבר זה צ"ל עוד :

וב"מ

לענין הלכה נראה עיקר דאף בטרפות הבא
 מהכטן מהני שהיה ל"ם טריפה שכבר נתבאר
 דאף הרשב"א לא מהך על זה וגם לרעת רש"ל דס"ל דמיעוט
 טריפה חיה לכ"ע אין מקום לחלק בכך דהרשב"א הוכיח
 לחלק בהכי ביון שהעידו דיתרת טריפה חיה זכח ואילו לרש"ל
 ל"ה ש"ל דמהמיעוט היה ותמהני להרב זכ"י ס' ע"ז שכתב
 דגם רש"ל מורה להרשב"א דיתרת אכר חיה ע"ש שהרי רש"ל
 בפ"א דחולין סו' י' כתב ז"ל אבל יתרת אכר דוחק לו
 שרגילות לזכא מהכטן ואף שחיי' הבהמה יותר משנה הוכרר
 להפרע שלא בא מהכטן וכ"ו ע"ש הרי נראה דגם ביתר ס"ל
 דאינה חיה כשאר טרפיות הפך דברי הרשב"א והאר"י :

גם

ראיתי בהנהגות שצרי דורא שער פ"ד בשם מהר"א
 שכתב בדברי רש"ל דטרפות הבא מהכטן אסורות
 הנכניות עד י"ב חדש ע"ש גם בכיאווי מהר"א שטיין לסמ"ג
 לאוין קמ"א כתב דטרפות הבא מהכטן שפ' הסמ"ג והרי

עינינו הרואות כ' וב' שנים כי ע"כ ל' דהטרפות גדל ככטן
 ומן רב ע"ש וכל זה הוא הפך דברי הרשב"א :

והנה

אמת שראיתי להכ"ח כ"ד סי' פ"א שכתב בשם
 הגמ' בפ"ג דמ"א והאגור ואו"ה דגם קודם י"ב
 חדש אסורות דטרפות הבא מהכטן מני חיי יותר מ"ב חדש
 פ"ט ולרדו ככר ראיתי דברי הגמ' ולא מכרעא ח"ס הב"ח
 בדעתו אך עכ"פ מדעת הב"ח והאגור ואו"ה לא יכאנו
 דלרדוה' כ"ח דכ"ס טריפה כטרפות הבא מהכטן לא מהני
 שהיה זכח וכ"כ מהתו' והרמב"ן בקידושין דנ"ז כד"ה ומהנאת
 דטרפות הנולד עמו היינו מעת יצירת הנולד ע"ש ומתוך דברי
 התו' שם שכ' כנון אס' ניטל הככר ק"ל להכ"ו כ"ד סי' ח"א
 שכתב דאי אפשר להכרואות חסרת הככר ע"ש והרי התו'
 כתבו להדיא הפך זה ונ"ע גם ראיתי לתו"ר"ם בחפ"ה כ"ד סי'
 פ"א ס"כ שכתב דטרפות הבא מהכטן מה שניעשה מחנה
 חעולם אסור ע"כ נראה דקאי ברעיה זאת דבטרפות הבא
 מהכטן לא אחרו דטריפה אינה חיה ולא מהני ביה שהיה
 וס"ד בתורת חטאת כלל ע"כ ס"ג שכתב הטעם דודאי טריפה
 לא מהני שהיה זכח כי אס' כהפך טריפה מו"ש הרשב"א כת'
 סי' ז"ח ע"ש הרי נראה דלאו מטעם דביתרת אכר טריפה חיה
 הטיי בה ע"ש שכ"כ ברעת או"ה וכ"כ הש"ך כ"ד סי' פ"א
 ס"ק ה' ע"ש :

הן

אמת דק"ל איך כתב שכ"כ הרשב"א בת' והרי
 הרשב"א כתב דאי אפשר בשום נד דטריפה ודאי דחיה
 י"ב חדש כי ע"כ מוכרח לדעתו מ"ש רש"ל דהטרפות נולד לו
 אחר שנולד כי ע"כ היה ל"ל ברעת הפ"ח דרוקא בטרפות
 הבא מהכטן הוא שכ"כ דכ"י האוי טריפה חיה כמו שניד
 הרשב"א אלא דקשה דא"כ כ"ח שגם כהפך טריפה הבא
 מהכטן לא מהני ביה שהיית זכח ואילו מדבריו שם בת"ח
 מוכח הפך זה שגם כהפך טרפות הבא מהכטן מהני ביה זכח
 כי ע"כ ל"ל שה"ח ס"ל כרש"ל או כמ"ס לעיל ברעת קצת
 מהראשונים דיש בקצת טרפיות דמיעוט חיים ודחה כזה דעת
 הרשב"א וא"כ ה"נ ל' דמהמיעוט ומ"ש שכ"כ הרשב"א היינו
 דעכ"פ דעתו דאין התר לודאי טריפה כשהייה אף שכטפס
 הרשב"א לא ס"ל כוותיה ככ"ל לישב כדוחק' ומת' אינו
 רואה בכל מ"ש כדאי לאסור כהפך טריפה הנולד מהכטן
 כשהיית זכח ברעת הב"ח דרוב הפוסקים חלוקים על זה ואף
 דברי התו' והרמב"ן בקידושין דנ"ז אינו שותף זה ש"ל דגם הם
 מורים דאינה חיה זכח וכ"כ דעת התשב"ץ ח"ב סי' קע"ב
 ששאל בעוף יתר כרגלו במקום אנבע יתירה וחסבי להתיר
 וסוף דבריו כתב דאי חיה זכח הדבר יותר פשוט להתיר שזהו
 סימן לטריפה ע"ש ש"ח דגם ביתר מהני ביה שהיה וכן העלה
 הש"ך כ"ד סי' נ"ו ס"ק ת"ח אלא שח"ס דגם הרשב"א לא כ"כ
 כי אס' כדראייתרת שלא להכניס דבריו ל"ל אבל לא כהפך
 יתרת ע"ש הוא תימא כענין דכיון דיתרת חיה א"כ איך נתייר
 כהפך כשהייה והרי למ"ד טריפה חיה לא מהני שהייה כהפך
 טריפה אס' לא שאמר ככוונתו כח"ס לעיל דגם הרשב"א לא
 ספק על זה הטעם :

וראיתי

להפ"ח כ"ד סי' נ"ו ס"ק ג' שכתב דטרפיות
 הבא מהכטן דאין להתיר ספק כהכי כשהייה
 שהרי אנו בואין יתרת שלא כדרא דאנוני טריפה ואע"פ כן חיה
 יותר מ"ב חדש ע"ש ולי"מ דהיא גופא תיקשי כשאר טרפיות
 דלא באו מהכטן ואע"פ כן במיעוט כמזא בקצת מהם דחיים
 זכח כדמוכח מדברי אר"ם בפ"י מה' שמיטה ותורת הבית
 ודכינו ירוסם והא"ח שהכחתי דכריהם לעיל כי ע"כ ע"כ
 לומר כמ"ס לעיל דיש בקצת טרפיות דמיעוטן חיים וא"כ ה"כ
 ל' דמהמיעוט הם וזכר חן דין ל' ברעת רש"ל ומהר"א שטיין
 והגש"ר דס"ל דא"כ נולד טרפות זה ככטן ותו' ל"ח לאסור
 ועל

ועל הכל לו יהי אלא ספק כיון דאינו באיסור טריפה ודאי כי אם באיסור ספק טריפה דאוליגן להקל דהוה ליה ספק ספקא ככ"ל:

סימן כ"ז עמדתו על ספק הר"כ פר"ח בתשו' סי' ב' שנסתפק במאי דקול

בז"ר סי' ז' דכל ספק טריפה ששהתה י"ב חרש וכנקיבה שתתעבר ותלד כשירה דקול טריפה אינה חיה ואינה יולדת אי אמרינן דה"ה לזכר טריפה דאינו מוליד ח"ד דזכר אע"פ שהיא טריפה מוליד והרב אחי מתנית' כיריה ח"ש בניטין דח"ג אכעוהו להו מי שחזיו עבר וחזיו בן חורין שקרש בת חורין ת"ש המית מי שחזיו עבר וכו' והכריח מהא דגם וזכר טריפה אינו מוליד ע"ש:

ובכר שדוכה נרגא כראיה זו הר"כ שער המלך בפ"א מה' שמיטה הל"א והרב באר יעקב בז"ר בסו'

ז' והרב מחזיק ברכה בז"ר שס' ע"ש בדבריהם גם ראיתי לגדולי רבני האחרונים שהביאו ראיה חמ"ש בע"ז ד"ה מנין למחוסר אבר שאסור לב"ן דכתיב מכל החי וכו' האי פכעני ליה למעוטי טריפה טריפה מלהמיות ורע נפקא הניחא למ"ד טריפה אינה יולדת וכו' ואם איתא דזכר טריפה מוליד ח"כ גם למ"ד אינה יולדת קשה דאינטיק קרא דמכל החי להורות טריפה דלא ירעינן מלהמיות ורע אלא ע"כ דטריפה וזכר אינו מוליד:

ואולם ראיתי להרב אורח מישור ע"מ כויר כמהדורא

כתרא על ז"ר בסו' ז' ששהיב על ראיה זאת דלמ"ד דלענין קרבן איירי שם דאסור לב"ן להקטב לגבי מוכח טריפה ח"כ אם התורה אסרה נקיבה דטריפה תאי שנא זכר נקיבה וכו' והראה אותנו כוה דכתיב להמיות ורע דקאי לרובמא בעלמא ע"ש:

ואנכי הרואה דאין זה דיוחו והראיה יתר כל תמוט אי

מהך גיטא אחינן עלה שהרי כתבו התוס' בר"ה מניין וז"ל דאין לאסור אלא זקן וסרים לקרבן במה שמיעטס מהבאת התיבה כיון דאיכא טעמא אחרניא דליכא למימר דהא דמיעטס הכתוב היינו לפי שאינם ראויים לקיום העולם וכו' ע"ש ח"כ מינה נפיק דלמ"ד טריפה אינה יולדת אלא מפני קיום העולם ולא מפני שאסר להקרבה לב"ן וכ"כ מחזיק ברכה סי' תוס' בחולין דק"מ ד"ה טריפות דמבואר מדבריהם דגם למ"ד טריפה יולדת לא הוי קיום העולם כטריפה ע"ש וכ"כ מחזיק ברכה סי' תוס' ד"ה אכל ע"ש והנה אמת דקשה ליה חמ"ש התוס' בע"ז ד"ו ד"ה אהך ז"ל דמיסתבר טפי להעוטי מחוסר אבר דחיים מטרפה דלא חיים שאין באין חסרון וכו' ואי טריפה אין המיעוט להקרבה לקרבן כי אם תשום קיום העולם מאי נ"מ כטריפה דלא חיים ומחוסר אבר דחיים דהא לא דמו אהדרי דמחוסר באסר להקרבה משא"כ טריפה וע"ק דהרי כתבו התוס' לעיל בד"ה מכן דכל דשייך הטעם לקיום העולם לא באסר להקרבה ח"כ אדרבא טפי מיהתכר למיעוט טריפה דתשום קיום העולם נתמעטו מלהביאו לתיבה משא"כ מחוסר אבר דאמתה בא לאסור להקרבה בלי הכרח אלא ודאי דפשיט להו דגם טריפה כי נתמעט היינו נמי לאסור להקרבה וזה הותר דברי התוס' דלעיל ודברי התוס' דחולין וזכריהם כי ע"כ נר' מוכרח שדעת התוס' כאן בע"ז דלמ"ד כטריפה יולדת רחויא לקיום העולם ואע"פ כן מיעט הכתוב מלהביא לתיבה ש"מ דמיעוט דכאסר טריפה להקרבה דמחוסר אבר הוא דמיעט הכתוב וחולק להתוס' דזכריהם וחולין שזכרנו דנראה דס"ל דגם לה"ד טריפה יולדת לא חוי לקיום העולם אך מ"מ למ"ד טריפה אינה יולדת אין הכרח כלל דכאסר להקרבה לב"ן כיון דשייך הטעם דלא חוי לקיום העולם וזה מוכח מכל דברי התוס' הנז' וכאמור וכיון שכן

החכם עיניו יחזו שדחיית הרב אורח מישור לראיה זו אינה וכן ראיתי להר"כ באר יעקב לז"ר סי' ז' ולהרב כרתי ופלת' שם בז"ר סי' ז' ולא היה צריך להאריך בדבר זה שכבר מבואר הם באר הטב והוצרכתי לזה שראיתי להרב הגדול מחזיק ברכה בז"ר סי' ז' וסי' ג' שהשיב כוה על הכאר יעקב וכתב ראין מחאן ראיה כיון שאפשר לפרש הסוגיא דכי מיעט טריפה ה"ש דכאסר להקרבה כמו שנראה מהתוספות ד"ה אהך ע"ש ול"מ דהא מ"מ מבואר מהתוספות שם דלמ"ד טריפה אינה יולדת לא באסר להקרבה והרי עיקר הראיה הוא להך מ"ד וס"מ דגם וזכר טריפה אינו מוליד ומה גם לדעת התוס' דחולין וזכריהם דפשיט להו לכ"ע כן ומדכריהם לחזנו כהכרח גמור דזכר טריפה אינו מוליד ומיהו הא ק"ל בדברי התוס' דע"ז ד"ה מנין שכתבו וז"ל וא"ת הא לקמן אחר דהוהירו כמי מלהביא זקן וסרים ולא באסרה לב"ן ואם איתא דגם כטריפה ס"ל דהותר לב"ן אחאי לא ק"ל מטרפה דקדים טפי כש"ס וכו' דס"ל דכאסר טריפה להקרבה לב"ן הרי בתיורגס שכתבו דכל דלא חוי לקיים העולם אין הכרח דכאסר לב"ן מינה נפיק לטריפה למ"ד טריפה אינה יולדת והנ"ל כיוסב דכריהם דבני טריפה לא בריר להו אי כאסר לב"ן וע"כ לא חזו לאקשווי ודוקא כזקן וסרים הוא דק"ל דמגד בע"מ כאסרו אף לישאל והרי אסיק הש"ס דכ"ע מוס הותר לב"ן אך לתיורגס אה"כ דנפיק דטריפה לא באסר לב"ן:

והנה ראיתי להרב הגדול בס' מחזיק ברכה שם

שכתב דכירושלמי דפ"ט דטוטה מבואר דטריפה הותר לב"ן להקרבה וכשאיני לעצמי ל"מ מידי דאיתא שם דמחזיק אין פוסלין בעגלה ערופה ובעו מחוסר אבר מהו שיפסל כה והקשו אפי' בקרבנות כ"ן אינם לא כן אמר ר"א ומכל החי מכל בשר שלמין באיבריה ודמו תמן יש בהם למוכח פירושו מוכח בכמה שלהם כרם הכא אין מהם למוכח רכי חזי מכיון דאת אחר כפרה כתיב כה כקדשים כמי שיש מהם למוכח טריפה מהו שתיפסל כה מכיון דאת אחר יש מהם למוכח טריפה פוסלת כה עכ"ל הירושלמי והבין הרב מרבעו כטריפה אע"ג דכבר פשיט להו דכל דכאסר לב"ן אסור בעגלה ש"מ דטריפה לא באסר לב"ן להקרבה והא לא תכרעא דכי בעו הכי היינו משום דדמו לעיל דהקרבת כ"ן חמיר מעגלה כיון דיש למוכח מהן ולפי זה אף אי פשיט לן כן דמחוסר אבר פוסל בעגלה כי הוי' פוסל להקרבה לב"ן מ"מ כטריפה דקול מיניה זל דדוקא בהקרבה לב"ן כאסר ולא בעגלה דכי כתיב כה כפרה כקדשים היינו למעט מחוסר אבר לכד דלהקישו כקדשים לבחרי לא אפשר דהא התיירו בעגלה בעל מוס וכיון שכן תו ל"מ דס"ל דטריפה הותר לב"ן ואדרבא ראיתי שם במראה הפנים שזכריהם כדעת הר"מ בפ"ו מה' רוצח הל"כ שדעיתו דמחוסר אבר שרי לב"ן ולא טריפה והרי זה בטר איפכא מדברי הרב נר' וז"ל עמדתו בדברי הרב מראה הפנים אלו שהקשה להרמב"ם בקושיות הכ"מ דאח"ז אסר טריפה לעגלה והשמיט מחוסר אבר דאסור ג"כ בעגלה ותיירן לזה דס"ל דכיון דהתיר בעגלה בע"מ הוא הדין מחוסר אבר כדמצינו בב"ן דתרווייהו כשרין בכמה לשיטת הר"מ דלא פסק כוותיה דר"א שלא הביא מזה כלום בפ"ג מה' איסורי מוכח ומש"ה לא ראה לפסוק כפשיטות דהכא מיעטא דכפרה כתיב כה כקדשים אלא כטריפה לחוד דגרע מחוסר אבר שאין בו טריפה כגון חסר יד וכה"ג את"ד והם דברי תימא דאין יתכן לומר כדעת הר"מ שפסק דמחוסר אבר שרי לב"ן הפך דברי רבי אלעזר שאין חולק עליו כלל ואין כח בידו לחלוק על האימורא גם עיקר הכרחו ליה מדהשמיטו בפ"ג מה' א"מ ל"מ מידי שהרי בע"ז דכ"א אחרו הווכח בהמת מחוסר אבר לע"ז פטור כיון דלדידהו אסור בכמה שלהם לנכוח ופסק

הר"מ כן בפ"ג ה"ה ע"מ רס"ל כר"א וע"ז סמך שהשמיט
 דין זה דמכלל דין זה נפיק ותיבא להרכ שגבסל חמנו ולעיקר
 קושיותו וקושיות הכ"מ דאמאי השמיט דמחוסר אכר אכור
 בעגלה ערופה לדידי ל"ק שהיה בזכמים דק"ו גבי מאי דתני
 זכרים ונקיבות תמימין ובעלי חומין אמרו לאפוקי מחוסר אכר
 ולא דאמר ר"א חנין למחוסר אכר שאמר לב"ן וכו' הרי
 דרייק הש"ס מדתני בעלי חומין דשמיטת כלל דמחוסר אכר
 דגרע מבע"מ אכור וא"כ כיון שכתב הר"מ ז"ל וז"ל ואין החומין
 פוסלין ואעפ"כ אם היתה טריפה פסולה ע"ש מינה נשפט
 דמחוסר אכר דגרע מבע"מ דפסול בעגלה ולא הונדך ללמד
 כי אם בטריפה דק"ל חכע"מ שהיה כהן בעל חוס אכור
 להקריבו טריפה מותר להקריב כדתנן בכבורות דמ"ו פסקו
 הר"מ בפ"ו מה' ביאת הקדש הי"ב ע"ש ומיהו כהן ירושלמי
 דפ"ט דסוטה ק"ל דמכאור מיניה דבע"מ כשר לב"ן ולא אכר
 ר"א אלא במחוסר אכר וע"כ לא ק"ל בהתיר בע"מ בעגלה
 דאפי' בקרבנות כ"כ אינס כי אם במחוסר אכר לכר וק"ט
 דכירושלמי דפ"ק דמגילה הי"ג דתנן אין בין כמה גדולה תני
 בכרייתא דהכל קרב בכמה זכרים ונקיבות תמימים אבל לא
 בע"מ חנין דאמר ר"א מכל החי מכל כשר שיהיו תמימים
 ושלימים באכריהם ופ' הרב שדה יהושע רס"ל דגם בע"מ
 באכר לב"ן וחולק לכרייתא דזבחים דקט"ו דהתיר בע"מ
 עש"כ והרי גם כירושלמי דפ"ט דסוטה או"ל כש"ס בכלי
 דמתיר בע"מ ר"א גופיה והנ"ל לישב דאכל לא בע"מ דנקיט
 היינו מחוסר אכר לכר דכה"ג נקיט כש"ס בכלי דע"ז דכ"א
 זוכה בע"מ לע"ז פטור ואכילק הש"ס דהיינו במחוסר אכר לחוד
 ע"ש אך להר"כ שדה יהושע שהכין דאכר גם בע"מ ק"ט אך
 לא ראה הירושלמי דפ"ט דסוטה :

ובעיקר

דכרי התום דע"ז ד"ו ר"ה אהך שכתבו וז"ל
 ושמה ז"ל דמכל החי אינו נודק למעט מחוסר
 אכר וכו' ק"ל דאמאי דאתך מיעט בע"מ ומכל החי מחוסר
 אכר אבל טריפה שרי לה"ד דטריפה יולדת ומכ"ל למעט טריפ'
 דהרי בע"מ גרע מטריפה דחאים וז"ל דלמאי דאכילק התום
 כדכור וז' דמכל החי המעט טפי טריפה ממחוסר אכר א"כ
 אי אתך מיעט בע"מ א"כ מכל החי אינו ממעט מחוסר אכר
 כי אם טריפה וא"כ אין סברא לאכור בע"מ ולהתיר מחוסר
 אכר דהרי מחוסר אכר בע"מ נמי הוא אלא ודאי איתך מיעט
 טריפה אייתר מכל החי למעט מחוסר אכר ומכאן תשו' למ"ש
 מוהרש"א בדכרי התום' אלו שכתבו ומ"מ ליכא למעט מהכא
 מחוסר אכר ובע"מ וכו' דמאי קשיא להו דהא ז"ל מה"ט
 איצטרך מכל החי לאכור מחוסר אכר כי היכי דלא נמיעט גם
 בע"מ דמראצטרך מכל החי לאכור מחוסר אכר א"כ ע"כ
 דבע"מ שרי ולא נפקא לאוסרו מאיתך ונ"ע א"ך ולמאי
 שנתבאר הא ל"ק דא"כ קשה נימא דאיתך מיעט בע"מ ולא
 טריפה ולוה איצטרך מכל החי למעט מחוסר אכר
 דמראצטרך מכל החי לאכור מחוסר אכר א"כ ע"כ דטריפה
 שרי ולא נפיק לאכור מאיתך א"כ איסור טריפה והתר בע"מ
 חנין כי ע"כ הוכרחו לתרץ בדרך שתרנו :

והנה

ראיתי בחי' הר"טכא שהק' בקושיות התום' וז"ל
 ק"ל ותיבוק ליה מהכא נמי מחוסר אכר ולמה לי
 מכל החי וז"ל דה"כ ואין אלא קאמרינן ומהכא נפק"ל מיעוט
 טריפה ומחוסר אכר ור"א לא דריש איתך וס"ל בת"ר טריפה
 אינה יולדת וכו' ע"ש וק"ל ר"א"כ לרבריו בע"מ נמי ליתסר
 וזה נ"ל כוונת התום' שהקשו דנימעוט מהכא מחוסר אכר
 ובע"מ שכיוונו לרחות תי' הר"טכא דע"כ קשה מבע"מ
 ועבו הכאר יש לישב קו' מוהרש"א דלעיל מטעם אחר דמכל
 החי מכל כשר יש במשמע שיהיו תמימים ולא בע"מ ובי ק"מל
 דמיעט מחוסר אכר ולא בע"מ היינו כיון דמריכו נפיק תפסת

מועט תפסת ומחוסר אכר גרע מבע"מ אך לרבריו דאיתך
 מיעט הכל טריפה ומחוסר אכר ובע"מ א"כ אך השמיטנו
 הכתוב התר בע"מ במאי דהדר מיעט מכל החי מכל כשר
 והרי גם במיעוט זה יש במשמע למעט ג"כ בע"מ וטריפה
 וכת' א"כ מאי ק"ל דמאיך נימעוט כולם אימור תפסת מועט
 תפסת הא ל"ק דאיתך ברוחין לך משמעות היו וכמשמעות
 יש ללמד כל מאי דמשמע מיניה משא"כ בדרש רביו בירוש':

ואיך

שיהיה למאי דאתאן עלה ככר נתבאר דמתוך הך
 פוגי"א ודכרי התום' יש להביא ראיה דוכר טריפה
 אינו מוליד והנה ראיתי שם להר"כ מחזיק ברכה שדחה ראיה
 זאת דהרי עכ"פ טריפה אינה חיה י"ב חדש כנ"ש בחולין דח"ן
 והרי כי כתיב להחיות ורע הרי נתמעט גם וזכר טריפה דאינו
 ראוי להקים ורע דהרי באסרו בתיבה כתשמיש כח"ש
 בסנהדרין דח"ק והרי י"ב חדש היו בתיבה וא"כ אף אי וזכר
 טריפה מוליד אך יכניס טריפה וזכר דאינו חיה י"ב חדש
 וי"ב חדש ככר באסרו כתשמיש וא"כ שפיר מתמעט מלהחיות
 ורע גם וזכר טריפה אע"פ שמוליד ושפיר קאמר הש"ס הכיחא
 למ"ד טריפה אינה יולדת ול"מ דוכר טריפה אינו מוליד ע"ש
 ורואה אני דגם זה אינו דיוחי דהיסוד שהניח אינו דהרי נח לא
 ירע כמה יהיו בתיבה וכתוך הי"ב חדש שלח את העורב וגם
 את היונה לראות הקלו המים וא"כ אך לא יכניס וזכר טריפה
 דכיון דמוליד הרי ראוי להקים ורע בתוך י"ב חדש ואדרבא
 כיון שמיעט הכתוב ההקמת ורע דאינו מתמעט כי אם נקיבות
 ולא תלי בחיות לכר מיניה יכריח נח דיתכן להקים ורע בלי
 חיות דהיינו בתוך י"ב חדש ולכר ושוב אחר החיבוש כדנזק לדי
 ס' משנת דרע"ק ושם ראיתי בע"ז שערע ע"ז דריחוי ראיה זאת
 דכרי הר"כ מחזיק ברכה והוא מפרק לה כדרך שנתכתי דנח
 לא ירע שיהיה סגור י"ב חדש בתיבה וכו"ש :

באופן

דנה טן הגד הזה הראיה במקומה :

גם ראיתי להר"כ מדרע"ק שם שהביא ראיה יותר ברורה
 לזה חמ"ש התום' בע"ז ד"ה והשתא וז"ל וא"ת למ"ד
 טריפה אינה יולדת ונפק"ל טריפה מלהחיות ורע וא"כ אתך
 למ"ל ע"ש ואם איתא דוכר טריפה מוליד מאי ק"ל לישני
 להחיות ורע מיעט נקיבה טריפה דאינס יולדת ומכל החי
 למעט מחוסר אכר ואתך למעט וזכר טריפה המוליד דלא נפיק
 מלהחיות ורע אלא ודאי פשיט להו דגם וזכר טריפה אינו מוליד
 ע"ש שוב נתיישבתי דאין חזק פוגי"א וכל דכרי התום'
 שהכאתי ראיה לספק זה שהנה ראיתי בחי' הר"טכא בע"ז ד"ה
 בהך פוגי"א דמחוסר אכר שכתבו וז"ל וא"ת והא במאי קרא
 שנים מכל החי כתיב וא"כ בטמאין מירי ומאי רכתיב בהו
 שבעה שבעה הוו טהורין ולקרבן כח"ש בכ"ר וכפי' רש"י בחו'
 וז"ל דאפ"ה לא פליג רחמנא בדין מחוסר אכר משום לתא
 דטהורין דכריכי להקרבה דלא ליפסיל עכ"ל :

הנה

מכאור דלא חלקה תורה אף במין שאינו ראוי
 להקרבה כגון טמאים א"כ כ"ש בחזן הטהורים
 דכיון דמיעט הכתוב טריפה דאינה יולדת מינה נפיק גם לזכר
 אע"כ דמוליד דלא פליג בהם הכתוב אלא דאכתי יש להביא
 ראיה זאת בדעת התום' שג"ר דלא ס"ל כהר"טכא שהרי בר"ה
 רע"ז ד"ה חנין הקשו בקושיות הר"טכא הלו ות"י וז"ל ולכהמה
 טמאה ע"כ נמי לא חזי קאי דכיון דשלמי' כתיב לא חוו להקרבה
 עכ"ל נר' דמתרני לה דהלימוד באם אינו ענין לטמאים תנהו
 ענין להטהורים אך אחר הישוב אין מזה הכרח דהתום' חולקים
 כזה וס"ל דכל כי האי חלקה תורה שז"ל דהתום' לא נחה דעתם
 בישוב הר"טכא דאף א"ת לא חלקה תורה אעפ"כ לא היה לנו
 לכתוב למעט מחוסר אכר בטמאין דאין עיקר הקפידה
 בטמאים כי אם בטהורים דחוו להקרבה ואגב נאכר גם
 בטמאים

כטמאים ולזה תי' דע"כ כמי לא מני קאי לטמאים וכי אסר
 עיקר האיסור גאסו טהורים אבל אה"כ דגם הם מודו דאסר
 גם כטמאים ותו ל"מ מראה זאת וכאמור גם ראיתי להרב
 שער המלך שם שדחה לראיה זאת דהש"ס ה"ק הניחא למ"ד
 טריפה אינה יולדת דע"כ קרא דמכל החי איתי למעט מ"א
 כמי דאי למעט וזכר טריפה א"כ לשתוק קרא מלהחיות ורע
 ומקרא דכל החי ממעט טריפה וזכר ונקיבה וכו' ע"ש אכן
 ראיתי שם להר"ב מחזיק ברכה שכתב גם הוא דחיה זאת
 והשיב ראין זה דחיוי דל דאי לא כתיב להחיות ורע הו"א
 דמעוט מכל החי דמעט וזכר ונקיבה טריפה היינו להקדמה
 לב"ן ואין האמת כן דשרו להקדמה וכו' ע"ש ולא ידעתי מאי
 קאמר דה"כ היכי דחה ס"ד זה להחיות ורע ראין בהשגחה
 דלקיים העולם נאסר ולא להקדמה והיכי השמענו כן ואין
 בכתיב דלהחיות שום גילוי לזה וע"כ דעיקר יסוד הס"ד
 שהיח סותר דברי התוס' שם כד"ה חנין שכתבו דכל דשייך
 הטעם דקיום העולם אינו נאסר להקדמה וא"כ מהיכא תיתי
 הטרופה למ"ד אינה יולדת שיהיה האיסור משום הקדמה כל
 דשייך ביה טעם קיום העולם כי ע"כ רואה אני גם מן הגד
 זה אין ראיה לבפך זה גם מטעם אחר ל"מ ראיה זאת שהרי
 כיומא כר"פ שני שצירי דס"כ תנייקח שני שצירי עוים
 חיעוט שצירי שנים מה ת"ל שני שיהיו שניה שוים וכו' וא"כ
 ה"כ כיון דנמנעו נקיבות טריפות מלהחיות ורע תו לא צריך
 מכל החי למעט זכרים המולידים דהא כתיב מן הכהמה
 הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו דהכא כמי קשה
 ליתכוב שבעה איש ואשתו שבעה ב' למ"ל אלא וראוי לומר
 שיהיו הוונות שוין והרי נתמעט מזה טריפה גם בזכר אייטר
 מכל החי לימד על מחוסר אכר :

והנה

ראיתי שהביאו ראיה לזה דגם זכר טריפה אינו
 מוליד חמ"ס בתמורה דל"א דלמ"ד טריפה יולדת
 משכחת לה כגון שנטרפה ולבסוף עיברה ולמ"ד טריפה אינה
 יולדת כהא פליגי וכו' ואי אמרת דאפי' למ"ד רטא' הורה
 דזכר מוליד יומא דהא דולר טריפה איירי שאכיו היה טריפה
 וכהא פליגי דר"א סבר זוזב מותר ורבנן סברי זוזב אסור לא
 ודאי דס"ל רטא' בזכר כמי אינו מוליד ואפשר לדחות דולר
 טריפה אפשר דמשמע שכל מנקיבה טריפה עכ"ל :

ובש"אני לעצמותי ליה להשיב על ראיה זאת שראיתי
 בחי' הר"ן לחולין דח"ן גבי מ"ש"אוי הכי
 אדמפלגי לבכוח לפילניו להדיוט וז"ל דבנטרפה ולבסוף עיברה
 בולחו ס"ל דלהדיוט שרי מיהו ס"ל לר"א דלבכוח תמים ואע"כ
 דשמעינן ליה לר"א כע"ז רזוב אסור אפי' להדיוט דילמא הכא
 לאו זוזב מיקרי שציקרו של ולר מן הזכר הוא כ"א וכו' ע"ש
 וא"כ לדבריו ז"ל דאף רבי יהושע דמתיר ולר טריפה מטעם
 זוזב אינו לא כשגורס הסתר עיקר דהיינו דהזכר אינו טריפה
 אבל כשהזכר טריפה דהוי גורם היציקרי באיסור אין זה זוזב
 שקול כדי להתיר וא"כ מה"ט לא מני לבכוחי דפליגי כנטרפה
 ולבסוף עיברה גם למ"ד רטא' והיינו בזכר טריפה דמוליד
 אלא שאני תמיה בדרכי הר"ן אלה חמ"ש בחולין דע"ט דפליגי
 תכאי אי חוששין לזרע האב דאיכא מ"ר חוששין ואיכא מ"ר
 אין חוששין ואיכא מ"ד דספק הוי ע"ש ואין ק"ל בדעת רוב
 הפוסקים דספיקא הוי אי חוששין לזרע האב ולכ"כ פשיט להו
 כודאי דזרע האב אסור מד"ע ע"ש וא"כ איך יתכן לומר דזרע
 האב עיקר וזה אינו דזרע האב עיקר ואע"פ שהתוס' בחולין
 דח"ן ד"ה מכאן כתבו דל"ק דאין קול זוזב להתר וחוששין
 לזרע האב מספק דחוששין לזרע האב שייך היכא דשריכל חד
 באפיה נפשיה אבל היכא דהוי חד איסור וחד התר הוי זוזב
 ע"ש מ"מ גם לדבריהם מכאן דטפי יש להחמיר היכא דכל
 חד התר באפיה נפשיה ואע"כ ק"ל בפשוט דעיקר האיסור

תלוי בזרע האב וא"כ גם היכא דחד התר וחד איסור ח"מ
 עיקר האיסור תלוי בזרע האב וכ"ת היא גופא תיקשי איך
 התירו כולל טריפה למ"ד זוזב מותר והרי עיקר הולר תלוי
 באב דהוי גורם באיסור וכ"ש למ"ד ראין חוששין לזרע האב
 אי מהא כבר תמהו התוס' בכבורות ד"ו כד"ה והא ע"ש :

גם

ראיתי להתוס' כסנהדרין כר"פ כר"ה אלא שכתחילה
 צידדו דכי אמרו כולל טריפה דשרי למ"ד שרי היינו
 כמ"ד חוששין לזרע האב דאילו למ"ד אין חוששין חד גורם
 באיסור הוי ושוב הכריחו דהיכא דחד התר וחד איסור כ"ע
 מודו דחוששין לזרע האב ע"ש ואף לדבריהם אלו קאי קושיית
 התוס' דכבורות דכיון ראין חוששין לזרע האב מאיזה טעם
 תחשב ולר טריפה זוזב לא יחשב זרע האב גורם כהתר כלל
 וליתסר ע"ש באופן שסכרת הר"ן דזרע האב הוא העיקר הוא
 תימא כעניני ואדרכא יש להסתפק דאף למ"ד זוזב כולל
 טריפה אסור אינו אלא היכא דזרע האב שהוא העיקר הוא
 גורם האיסור אך כשהולר טריפה מחד הזכר ז"ל שגם ר"א
 יורה להתיר אלא שראיתי להתוס' כע"ז דכ"ר ד"ה ישראל
 שהקשו תימא לאב כמי אמאי אינם צריכים לשמור דאליבא
 דר"א קיימי דס"ל זוזב אסור ע"ש כר' דנקטו בפשוט דגם
 בזוזב דגורם האיסור מחד האב אסר ר"א והדבר צריך ביאור
 מנ"ל הא כי היכי דתיקשי להוכיח האו ושוב ראיתי דלמדו בן
 גמ"ש בכבורות ד"ו והא איפכא שמעינן להו וכו' ואם איתא
 מאי ק"ל מדר"א ארר"א לישני שאני טמא הנולד מן הטהור
 ועיבורו מן הסמא דגורם האיסור בא מחד הזכר שאינו עיקר
 אלא וראי לא שגא ומ"מ סכרת הר"ן דכתב דזרע האב הוא
 העיקר ד"ע מכל מה שנתבאר וכן קשה מהך סוגיא לדבריו
 מאי ק"ל מדר"א ארר"א לישני דלא כתיב כי אם בגורם האיסור
 בא מזרע האב דאינו עיקר מוש"כ בעירו מן הטמא וע"כ
 מדרכי הר"ן נופיה שם בחי' לחולין דס"ח גבי מ"ש לא נריכא
 דאזיל אכן פקועה דכוותיה שכתב ז"ל וכל דמשה קייט
 דכוותיה כלומר כל שיש לו ג"כ איסור יוצא דבלא"ה לרבנן
 דאמרי אין חוששין לזרע האב אפשר דאפי' למ"ד זוזב אסור
 וכו' ע"ש הרי כר' דזרע האב הוא יותר עיקרי בענין זוזב כי
 ע"כ אין לדחות ראיה זאת ע"פ דברי הר"ן כי אם בדרך
 שדחו הם דמשמעות ולר טריפה הוא דהאס טריפה וכ"ן
 בכבורות ד"ו דלא קרי לבא מוכר טמא ואמו טהורה ולר טמא
 כי אם עיבורו מן הטמא וא"כ הכא כמי הו"ל למיתני עיבורו
 מן הטריפה :

שוב

ראיתי להפלגי כוזר סי' ז"ן שהביאו ראיה זאת
 ודמאה ש"ל ראין חוששין לזרע האב דהאב הוא
 עיקר ע"ש והוא תימא דזרע האב כ"ע מודו בכל התורה
 ומ"ש לישב כזה חמ"ס התוס' בחולין דס"ט ד"ה תלתא ע"ש
 הוא תימא לבואה עינין חוששין לזרע האב גם הראיה שהביאו
 לזה מת"ש התוס' כע"ז דמ"ח ר"ה ורבנן ודמ"ט ד"ה שאם
 דאבו וקרקע לא חשיבי זוזב ל"מ מירי דקרקע אינו מצמיח
 כאבו אלא הוא חכשר לכד משא"כ נקיבה דכלי זרעה אינה
 יולדת וכן מכאן חילוק זה בתוס' דברים ד"ן ד"ה העלה וכן
 ק"ט עליו מת"ש בכבורות ד"ו מאי ק"ל מדר"א ארר"א לישני דלא
 התיי כי אם בגורם איסור דזרע האב לכד כי ע"כ דבריו ד"ע
 ומינה דל"ק בח"ש בזכחים דע"ד ראי עיני כולל טריפה
 וקאמר בגמ' כולהו כר' לא אמרי כר"א לא מוקמינן וק'
 לוקמא ככה"ג דהאב טריפה וחוששין לזרע האב וטריפה
 לכ"ע ואף הו מודה דטריפה וז"ע אלה ולמה שנתבאר הא
 כמי ל"ק וכמוכן :

גב

מחד אחר ל"מ ראיה זאת דתנן בתמורה דכ"א רובע
 והנרבע ככלל איסורי מובח ובר"ל שנינו כל האיסורים
 לנבי מובח ולרתינן מותרין ושם בש"ס אמרו ותני עלה ור"א
 אוקר

אשר א"כ מינה דפליגי כולד כרובע והנרוב והרי כרובע
לא שייך כלל דפליגי למ"ד רטאז' בוז' דכ"ע נקיבה אינה
יוולדת אך את זה כ"ל ראייה דוכר טריפה מוליד שהרי כתב
רש"ל בפ"א דכרואק נקטו הפוסקים עד שתתעבר ותלד
דעיבור לחוד אינו חתיר דאפשר עיבור שלא תבא לירי לירה
אלא תמות בו ע"ש ועם שראיתי להר"כ פ"ח כבוד סי' ז'ן
ס"ק מ"ז שחלק עליו והעלה להחיר בעיבור לחוד ודייק לה
מדברי הר"ן ע"ש מ"ח נר' דהעיקר בכרבי רש"ל וכבר השינו
הפ"ת ודייק מדברי הר"מ להפך ודחה דבריו ע"ש ועד אחרון
הר"כ כס' מחזיק כרכה סי' ז'ן באות ד' הכריח כן מדברי
הר"ח וסמ"ג וס' התדומה והכל בו דאין הסתיר כי אם בעיבור
ולירה ומכלל דכריחה למדנו דטריפה מורעת ורע ליעבור אלא
שאין לה כח הלידה וא"כ בובר דלא שייך כיה לירה כי אם
טפת ורע ליעבור והרי מוריע הוא כיון דגם כנקיבה טריפה
שייכה בעיבור וכ"ת דכי ס"ל להפוסקים דלא סגי בעיבור
דבעינן לירה היינו דקים להו דאינה מורעת ורע ולד של
קיימא וא"כ גם כוכר טריפה שייך וזה זה אינו דאכל לא הו"ל
למיתלי בלידה כי אם בעיבור אם הוא נפל או ורע של קיימא
וכ"מ טובא דגם בלידה לא סגי כל שהולד לאחי שיעור
המוציאו חידו חוקה נפל וזה לא שמענו לשום פוסק כי ע"כ
ע"כ לירה הוא דלית לה לטריפה וא"כ בובר דלא שייך לירה
כודאי דיכול לסוליד וכ"כ שהרי הר"מ ושאר פוסקים הנריכו
גם כטענות כגם לירה והרי בכגם לא שייך לחלק בין ורע של
קיימא שהרי מתהוה כיה כלי תרנגול בדפסנא חרעא אלא
דאינו חודל אפרוח כמכואר ככיה דז' אלא ודאי דעיקר
דיעות הטריפה דאין לה כח לירה וכיון שכן כ"מ בובר דחזי
מוליד :

ולדת ע"ש הרינר' דגם הבנן ס"ל הכי לאמת דמרכיעין עליה
יוולדת וכ"כ שהרי בחולין דז' אמרו ורילמא קסבר רבי יהודה
טריפה יולדת ומטבתה הכי דלא בריר ליה לס"ס דרז' ס"ל
דיוולדת וכ"כ שהרי השיב לכשתלד דלא מקבלא זכר וא"כ איך
הקשו עליו והלא מרכיעין עליה ויוולדת אם איתא דהם לא
ס"ל ביוולדת מכל' דרז' ס"ל דיוולדת הפך דעתם עד שהקשו
עליו וכ"כ דעל האמת אסיק דז' דלא מקבלא זכר אלא ודאי
דהם פשיט להו דיוולדת והדר קושיית הר"כ לרובתא טוב
ראיתי להרב רוח אליהו שדפסם עתה מחדש בחי' לעז' דזו
שהק' קושיית הר"כ פליגי הכו' בשם הר"כ משפט נדק
בכתבת יד דקשה הלכתא אהלכתא והכ"ע ותמה עליו
דאישתמיטתיה להר"כ הש"ס דכבורות ד"כ דמוכח דה"ט
דרכבן משום איחלופי והאי דקאמרי והלא מרכיעין עליה
ויוולדת לרביו דרז' קאמר דכרי טריפה יולדת וכמ"ס התום
וכ"כ הר"כ ת"ח וטוב הקשה לזה מהש"ס דעז' דזו ומהתום
שם כד"ה אבל שהבאתי לעיל שג"ר דס"ל דרכבן ס"ל לאמת
דמרכיעין עליה ויוולדת וכתב דסוגיאות חלוקות הם וטוב
בדחק לישבם ע"ש ותם אני מה דאה הכרח בש"ס דכבורות
דרכבן לית להו הטעם כמרכיעין עליה ויוולדת דאינה סכרי
דאינה יולדת עד שתמה להר"כ מ"ז שפעלס מהנו הך סוגיית
וגם תמה להש"ס בעז' והתום' וזה אינו דאין הכרח בש"ס כי
אם דכלאו ה"ט דמרכיעין עליה ויוולדת אכרי אבל עכ"כ כיון
דהקשו עליו מטעם זה דמרכיעין עליה ש"מ דגם הם ס"ל
דטריפה יולדת וכ"כ שזה מוכרח דהש"ס רחולין דז' לא בריר
להו לרז' דטריפה יולדת ואיך יקשו עליו אלא ודאי דהם פשיט
לבו הכי וא"כ הדר קושיית הר"כ מ"ז והפליתי להקומה :

אך

מזר אחר תמהני עליהם בעיקר קושייתם שגרא'
שנפעלס מהם מ"ס התום' ככבורות ד"כ ד"ה דלא וז"ל
וגמ' מיסתבר הכא ראפי' מן הארכובה ולמטה שרי רז' משום
דלא מקבלא זכר ע"כ וכ"כ בפסקי תוס' דכבורות סוג' הרי
דטעם רז' לאו משום דטריפה אינה יולדת אלא דגולעה היא
ולא תני לקבל זכר דהרי למטה מן הארכובה אינה טריפה
כדתבין בחולין דעז' ע"ש וא"כ כי קאמרי רבנן לרז' והלא
מרכיעין עליה ויוולדת לאו בשכורה דטריפה היא דרכי ליה
כבון למעלה מן הארכובה דכף ודאי גם הם מודו דאינם
יוולדת כי אם בשכר שאינו חטריף ותו ל"ק מכל דכריחה וכבר
ראיתי להרב הפליתי שהביא ראיה מהך סוגיית לרבני האיסור
והתר כלל כו' דטריפה זכר אינו נוקק לנקיבה ע"ש וכבר
כתבאר דהא ל"מ ודברי האז"ה הם תמוהים וכבר תמהו עליו
בוה ודרך אבב ראיתי שם להרמב"ם בחי' לעז' לדיו שכתב
דמודה רז' בובר שכור דמרכיע על הנקיבה בשם הראב"ד
והוא ז"ל חלק עליו דגם בובר לרז' אינו יכול לרבע לנקיבה
ע"ש וקשה דבת"ר בפ' פח כפ' ויתגל בתוך אהלו דרשו כשינא
מן התיבה הכישו ארי ושכרו וכא לשמש מיטתו ונתפור
ונתכזה ע"ש וע"כ בשכר שאינו עושהו טריפה דהרי חי כחם
שנים וקול' דטאז' ועיין בתום' דעז' ד"ה ורילמא ואעפ"כ
לא היה יכול לרבע וע"כ רז' הוא דאילו רבנן ס"ל אף בנקיבה
דיוולדת וזהו כדברי הרמב"ם וזל דמתוך שכרותו הוא דלא ידע
להזהר בשכר שהיה לו עד שנתפור ורעו ואה"כ דאי היה שפוי
היה יכול לרבע כשופי ומכאן היה נר' להכריח קצת דוכר
טריפה מוליד שהרי כשבור פשיט ליה להראב"ד דרבע טגי
נקיבה דנקיבה לא מקבלא זכר וזכר יכול להזקק לנקיבה
ומינה יש ללמוד לענין טריפה אינה יולדת ומינה אינו מוכרח
אך כבר ביארתי שכל' יותר דוכר טריפה מוליד וא"כ כ"מ
דוכר כספק טריפה שירענו כודאי שבא על הנקיבה והוליד
ולד ממנו דאעפ"כ כספק טריפה קאי ואסור וגם ראיתי להר"כ
הפליתי שכתב שכל' דוכר טריפה מוליד ע"ש גם ראיתי כס'
אדמת

והנה ראיתי להר"כ פליתי שם כבוד סי' ז'ן דרמי ומקמי
הא רקול' דטריפה אינה יולדת ואילו בעז' דזו
דפליגי ת"ק ורז' אי שרי למכור כהמה גסה שכורה ורז' חתיר
כשכורה מפני שאינה יכולה להתרפאות ולחיות אמרו לו והלא
מרכיעין עליה ויוולדת ואתי לשהויי אחר להם לכשתלד אלמא
לא מקבלא זכר ע"ש הרי דפליגי ת"ק ורז' אי טריפה יולדת
ורז' ס"ל דאינה יולדת וא"כ קשה להר"מ וכל הפוסקים שפסקו
בת"ק דאף שכורה אסור למכור וא"כ הוכח דטריפה יולדת
הפך מ"ש כבוד סי' ז'ן כל הפוסקים דטריפה אינה יולדת וישב
לזה עפ"י מ"ס רש"י בפסחים דג"ן ד"ה עגלים וכ"כ שם ר"ע
דגזרו שכורה אטו שאינה שכורה וקשה דבנת' דעז' השמע
הטעם משום שמרכיעין עליה ויוולדת וז"ל משום דק"ל לרש"י
ראב"ן קול' טריפה אינה יולדת לכך ס"ל לרש"י דהטעם דגזרו
אטו שאינה שכורה דרכבן לרבירז' קאמרי דלא ס"ל גזירה
עכ"פ אורי לנו דמרכיעין עליו ועז' השיב רז' כשתלד אבל
דחכמים פלוגי עליה דרז' הוא משום גזירה וכו' ע"ש :

ותמהני

על דבריו כמ"ס לרש"י ור"ע ומתוך זה הוכרח
לומר דרכבן לרבניו דרז' קאמרי לה אוך
נעלם ממנו דהוא ש"ס ערוך בכבורות ד"כ דאמרו דה"ט
דרכבן משום דאתי לאיחלופי והקשו וטעמא דרכבן משום הכי
הוא והתניא אמרו לו לרז' והלא מרכיעין עליה ויוולדת אלמא
משום עוברה הוא הכי קא"ל טעמא דידן משום דאתי
לאיחלופי ככהמה אלא את ה"ט שרית וכו' אך מה שרצה לישב
דכי אמרו לו והלא מרכיעין עליה ויוולדת היינו לרבניו דרז'
ואה"כ דהם ס"ל דאינה יולדת אין הכרח בש"ס כלל לזה אלא
דרכבן בלאו ה"ט דמרכיעין עליה ויוולדת אכרי ואה"כ דגם הם
ס"ל דמרכיעין עליה ויוולדת וכ"כ מהתום' דעז' דזו ד"ה
אבל שכתבו כיון דרכבן אית להו מרכיעין עליה זכר ע"ש וכ"כ
שם כש"ס שאמרו א"ר אפי' לרבנן לא קאמרי התם אלא
דסתמיה לאו למסייה קאי ופי' רש"י דכאמסה ומשהילק לרז'ל

אדמת קדש חזר ס' ג' שנשאל בספק תרכנול זכר שהטילה
התרכנולת בינים תמונו ומת תוך י"ב חדש אם הבינים מתרים
והעלה להתיר מטעם דקול זה וזה גורם מותר וגם מטעם
דטפת הזכר פירשא בעלמא ע"ש שהארץ ולכאורה דכריו
תמהים דלמ"ל כולי האי והרי פשיטא דהבינים מותרות למאי
דקול טאז' וקול בספק טריפה דאם חיתה י"ב חדש או ילדה
מותרת וא"כ הכא נמי כיון שהטילה בינים התרכנולת תמונו
הרי הותר הספק טריפה שיש בו וא"כ פשוט דהבינים מותרים:
וכבר נשאלתי על דברי הרב אלן מעיר אינרני ועל
והנה אמת שהיה מקום לישב דבריו דאיידי הרב
בספק הדין כגון בעיית הש"ס שכבר העליתי כפי ט' דלא
מהני בהו מ' י"ב חדש או לידה ע"ש הטעם אלא דק' דכל כי
האי היה לו לבאר ומה או שתוקה אך למה שנתבאר דדעתי
נוסח דכי קול טריפה איכה יולדת ה"ד טריפה נקיבה דאין לה
בח ללידה אבל עיבור אית לה ומינה דוכר טריפה יכול לעבר
בחה נקיבות א"כ תו' ל"ק כדברי הרב ומיהו דבריו סתומים
וקצר במקום שאמרו להארץ:

סימן כ"ח י"ט לחקור במאי דקול דאסור לישאל
להושיט אבר מן החי לכני כח משום
ולכני עור לא תתן חכשול כדתי רבי נתן בפסחים רכ"ב
ופסקה הסמ"ג לאוין קס"ח. והדבר קשה שיש לדרון דאמ"ה
הותר לכ"כ דאע"ב דכסנהדרין דכ"ט אסיק דכל מנוח
שנאמרה לכ"כ וכשנית כסיני לזה ולזה נאמרה ואמ"ה
נשנית כסיני וול דלזה ולזה נאמרה. הנה שם הקשה והרי
מילה ופריה ורביה ואסיק דלמילתיה נשנו והדר הק' ח"ה כל
חדא וחדא נמי וכו' ה"ק אוהרה מיהדר ומיתנא בה למ"ל ע"כ.
והשתא ק' דאבר מ"ה למילתיה נשנה כמ"ש בחולין דק"ב
דכ"כ נהג גם בטמאין ובישראל בטקורים לכר מודכתי עם
הבשר לדעת רבנן הרי דאיצטריך שפי' דנשנה כסיני למילתיה.
תינח לר' ור"א דאמרי שם דהוה גם בטמאין לדידהו ודאי
חשיב נשנה כסיני אך לרבנן מה בין זה למילה ופריה ורביה
דשרי לכ"כ מה"ט דנשנה למילתיה והרי אמ"ה נמי נשנה
למילתיה דכשלמא בני ע"ז ונליו עריות דכתיב בהו עונש
ואוהרה ז' אס העונש נשנה למילתיה אוהרה למ"ל וחשיבי
נשנית כסיני אבל באמ"ה דליכא אלא אוהרה לכר ואיצטריך
למילתיה הרי זה כמילה ופריה ורביה דשרי לכ"כ דחשיב כלא
נשנה וא"כ ע"כ דכוליה הך סוגי'א דסנהדרין אלא כר' ור"א
דאמ"ה לישאל נהג גם בטמאין. ואילו אהן קול כרבנן
דר' כמ"ש הרמב"ם בפ"ה מה' ת"א והסמ"ג והמ"ד ס' ס"ב
והרי כי קושין דאמ"ה דמי למילה ופ"ד דשרי לב"ב. וסבור
שייתי לישב עפ"י ח"ש הרמב"ם בפ"ב מה' מלכים ה"א דגם
בשר מן החי נהג בב"כ ואעפ"י שהכ"מ חשיב עליו ככר ישב
הלח"מ ודברי הרמב"ם מוכרחין בחולין דקכ"ט וכ"כ הדמ"ץ
והרמב"א והר"ן בחי' לשם והרי קול בחולין דק"ב דאזרת
בשר מן החי לישאל תבשר בשדה נפקא וא"כ ז' דכי חשיב
לאו דאמ"ה נשנית כסיני היינו חזר איסור בשר מן החי דלא
נשנה למילתיה. גם זה אינו הספיק דגם חקרא דבשר בשדה
איצטריך למילתיה לכשר שיא ממוחיתו כמ"ש בחולין דס"ח
וכמ"ש התו' שם דקכ"ב ובשר יעש וז"ע. וכמו כן ק"ל
להרמב"ם דכפ"ט דמלכים ה"ה כת' דכ"כ חייב על אה"ה בכל
שאז שלא ניתנו השיעורין אלא לישאל ואילו דקכ"ב בחולין
אמרו אבמ"ה צריך כוית מ"ט אכילה כתיב ביה וא"כ הרי
איצטריך לאו דאמ"ה להצריך כוית והרי נשנה למילתיה. וש"כ
דאי מהא ז"ק שכבר כת' בת' דה"א"ס להסמ"ג ה' חומץ
ברעת הרמב"ם והסמ"ג דאכילה כל שהוא משמע ואתי
הלכתא והצריך כוית לעונש חלקות. ולכאורה ק' מהך
סוגי'א שאמרו אמ"ה צריך כוית אכילה כתיב ביה וכן בשאר

עור ק"ל בפרש"י הלון דסובר דג"ה לא נאסר אלא לכני
יעקב ולא לכל כ"כ דא"כ מ"ק נאמרה לכ"כ ולא
נשנית כסיני לישאל נאמרה ולא לכ"כ והרי ב"ה בני יעקב
שננטוון הן הם בני ישראל ואי ד"ל דשרי לשאר כ"כ מי הכניסם
שיצאו והרי תעולם לא ננטוון לפי פרש"י וש"ד להרב מר"ן וקני
כס' שנות חיים ד"ב שהק' כן. ואחרי נשיקת תחת כפות
רגליו אי מהא ל"ק שול' דכי אמרו נאמרה לכ"כ ולא נשנית
כסיני למילה ולפ"ד קאי דאע"ב שנשנו כיון שנשנו למלתיהו
חשיב כלא נשנו ושרי לכ"כ וכי חשיב ואנו אין לנו אלא ג"ה
וכו' מילתא באפיה נפשיה היא דליכא חירי דנאמרו לכ"כ ולא
נשנית כסיני כלל כי אס ג"ה אליבא דר' דמילה ופ"ד עכ"פ
כבר נשנה למילתיה. וכ"כ מוכרח דכלא"ה תיקשי הא איכא
מילה ופ"ד דלא נשנו חשיבי כיון דנשנו למילתיהו אלא ודאי
דלא חשיב כי אס דלא נשנה כלל. א"ק ממ"ש רש"י ד"ה
אדרבא מרלא נשנית כסיני וכו' מדבריו אלן כר' שסובר דמ"ש
דנבא נאמרה לכ"כ ולא נשנית כסיני לכ"כ לבר קאי והא ודאי
קשה לשמוע מכל מ"ש. וש"ד דהא נמי ל"ק דה"כ למסקנא
פירוש

לחקור במאי דקול דאסור לישאל
להושיט אבר מן החי לכני כח משום
ולכני עור לא תתן חכשול כדתי רבי נתן בפסחים רכ"ב
ופסקה הסמ"ג לאוין קס"ח. והדבר קשה שיש לדרון דאמ"ה
הותר לכ"כ דאע"ב דכסנהדרין דכ"ט אסיק דכל מנוח
שנאמרה לכ"כ וכשנית כסיני לזה ולזה נאמרה ואמ"ה
נשנית כסיני וול דלזה ולזה נאמרה. הנה שם הקשה והרי
מילה ופריה ורביה ואסיק דלמילתיה נשנו והדר הק' ח"ה כל
חדא וחדא נמי וכו' ה"ק אוהרה מיהדר ומיתנא בה למ"ל ע"כ.
והשתא ק' דאבר מ"ה למילתיה נשנה כמ"ש בחולין דק"ב
דכ"כ נהג גם בטמאין ובישראל בטקורים לכר מודכתי עם
הבשר לדעת רבנן הרי דאיצטריך שפי' דנשנה כסיני למילתיה.
תינח לר' ור"א דאמרי שם דהוה גם בטמאין לדידהו ודאי
חשיב נשנה כסיני אך לרבנן מה בין זה למילה ופריה ורביה
דשרי לכ"כ מה"ט דנשנה למילתיה והרי אמ"ה נמי נשנה
למילתיה דכשלמא בני ע"ז ונליו עריות דכתיב בהו עונש
ואוהרה ז' אס העונש נשנה למילתיה אוהרה למ"ל וחשיבי
נשנית כסיני אבל באמ"ה דליכא אלא אוהרה לכר ואיצטריך
למילתיה הרי זה כמילה ופריה ורביה דשרי לכ"כ דחשיב כלא
נשנה וא"כ ע"כ דכוליה הך סוגי'א דסנהדרין אלא כר' ור"א
דאמ"ה לישאל נהג גם בטמאין. ואילו אהן קול כרבנן
דר' כמ"ש הרמב"ם בפ"ה מה' ת"א והסמ"ג והמ"ד ס' ס"ב
והרי כי קושין דאמ"ה דמי למילה ופ"ד דשרי לב"ב. וסבור
שייתי לישב עפ"י ח"ש הרמב"ם בפ"ב מה' מלכים ה"א דגם
בשר מן החי נהג בב"כ ואעפ"י שהכ"מ חשיב עליו ככר ישב
הלח"מ ודברי הרמב"ם מוכרחין בחולין דקכ"ט וכ"כ הדמ"ץ
והרמב"א והר"ן בחי' לשם והרי קול בחולין דק"ב דאזרת
בשר מן החי לישאל תבשר בשדה נפקא וא"כ ז' דכי חשיב
לאו דאמ"ה נשנית כסיני היינו חזר איסור בשר מן החי דלא
נשנה למילתיה. גם זה אינו הספיק דגם חקרא דבשר בשדה
איצטריך למילתיה לכשר שיא ממוחיתו כמ"ש בחולין דס"ח
וכמ"ש התו' שם דקכ"ב ובשר יעש וז"ע. וכמו כן ק"ל
להרמב"ם דכפ"ט דמלכים ה"ה כת' דכ"כ חייב על אה"ה בכל
שאז שלא ניתנו השיעורין אלא לישאל ואילו דקכ"ב בחולין
אמרו אבמ"ה צריך כוית מ"ט אכילה כתיב ביה וא"כ הרי
איצטריך לאו דאמ"ה להצריך כוית והרי נשנה למילתיה. וש"כ
דאי מהא ז"ק שכבר כת' בת' דה"א"ס להסמ"ג ה' חומץ
ברעת הרמב"ם והסמ"ג דאכילה כל שהוא משמע ואתי
הלכתא והצריך כוית לעונש חלקות. ולכאורה ק' מהך
סוגי'א שאמרו אמ"ה צריך כוית אכילה כתיב ביה וכן בשאר

פירוש דברי רובח הם למילה ופ"ר כח"ט וגם רש"י מורה בו
 אך ל"ד רש"י דאכתי לא ה"ק המילה ופ"ר א"כ לא היה
 ידעין כי אם זה כ"כ וביד הנסה לכני יצחק וא"כ ל"ד ע"כ
 דנאמרה ל"כ ולא נשנית בסמי לג"ה לכך קאי ואה"נ דהוה
 חזי ה"ט לאקשווי כי קושיי' אלא רש"ט דחמרי פירכי
 נקיט וכיון דחסיק דמילה ופ"ר חשיבי כלל נשנו תו ל"ק
 שהבין דרובח קאמר לישראל כאמר ולא לה"כ למילה ופ"ר קאי
 ורש"י רפי' לג"ה היינו ל"ד דלא ידע דמילה ופ"ר ודוק הטב
 וראיתי להתו' ר"ה והרי פ"ר וזל ותימא מ"כ"ל דלא כאמרה
 ל"כ"י אי משום דלא חשיב בני ז"מ הא אחרי' לעי' קום עשה
 לא קחשיב וזל דטב וא"ת הוא דמי שצווה על פ"ר מצווה שלא
 להשחית הורע עכ"ל והנה כל הנכאים פה אחד תמהו על
 התו' איך לא הקדיתו קושייתם כשאמרו והרי מילה שלישראל
 נאמר ולא ל"כ"י דמ"כ"ל דלא נאמרה ל"כ"י והתם לא היה שייך
 תירוץ. וראיתי להר"ב חס"ל כפי' דמלכים שרצה להכריח
 דאי אפשר לומר דכ"י מצווין על המילה והא דתנן בגדלים
 קונם שאינו נהנה לערלים מותר בערלי ישראל ואסור בחולי
 אה"ע שאינו נהנה למולים מותר בחולי אה"ע ואסור בערלי
 ישראל הרי כפי' דכ"כ לא נצטוו על המילה. והק"ט שם הרב
 דלדעת הרמב"ם ופיעתיה דסוכרים דכני קטורה הם וכל
 זרעם נצטוו על המילה איך לא קתני מתני' דאדר' דהגורד חזן
 הערלים מותר ככ"י והגורד מהמולים דאסור ככ"ק ותימא ליה
 במאי דכתב הרמב"ם שה כפ"ו וזל והואיל ונתערבו היום בני
 ושהעל בני קטורה יתחייבו הכל במילה ע"כ וא"כ כיון
 דהעורכים ובגדלים הלך אחר לשון בני אדם ולא מחיה איניש
 נפשיה לספקא עכ"ת וע"כ כ"ד וק"ט ונוראות נפלאותי על
 דברי הרב אלו מהא דאמרי' ביבמות פ' הערל רע"א דאיתמר
 שם ור"ע האי תושב ושכיר מאי עביר ליה אחר' שחע"א
 לאתויי ערבי מהול ובכעונו מהול ורש"י פי' אומה שמהלין
 עמך ע"כ והני מולין כינהו והתנן קונם שאינו נהנה לערלים
 וכו' אלא לאתויי בר שמל ולא טבל ע"כ והנה לדעת הרמב"ם
 ופיעתיה דסוכרין דכני קטורה נתיחייבו היום על המילה ע"כ
 גריבין אנו לומר דערבי מהול ובכעונו מהול דקאמר רב
 שבע"ה היינו בני קטורה דל"ה אלא דערבי ובכעונו מהול
 היינו אומה שדרכן להול ולא חפני שחזוין על כך א"כ
 כשהקשו המתני' דנדרים קונם שאינו נהנה לערלים וכו' אח"כ
 לא תריץ ר"ט דהתא' להעוטי בני קטורה. אלא מוכרח דס"ל
 ל"ט"ס דהתני' דמדרים דקתני הגורד מערלים דאסור בחולי
 אה"ע והגורד מהמולים דמותר בחולי אה"ע היינו אפי' בני
 קטורה וזה מוכרח וזכונא כזה איתא כפ"כ דע"ד דכ"י איתמר
 מנן למילה בכותי שהיא פסולה דרו כר פפא אחר משמיה
 דרב ואתה את כרית תשחור ור' יוחנן אמר החל יתול מאי
 בנייהו א"כ ערבי מהול ובכעונו מהול והק' מתתני' דנדרים
 קונם שאינו נהנה וכו' אלא א"כ אשה וכו' ע"כ והאי ערבי
 מהול ובכעונו מהול דהכא ג"כ נ"ל דהיינו בני קטורה מהכרח
 שכתבנו והכרח זה לא קשה לדעת רש"י דכתב דערבי מהול
 ג'הו היינו בני קטורה אלא אומה שמהלין דררכם ככך לפי
 דרש"י לשיטתיה אויל דכת' כפ"ר חיתות דכ"ק לא נצטוו
 היום על המילה וע"כ אבל לדעת הרמב"ם דכתב דכ"ק נצטוו
 היום על המילה מוכרחין אנו לומר דערבי מהול היינו בני
 קטורה כח"ט וכו' הר"א כ"ט ויג"ה ד"ה והנה עיניכם רואות
 וכפ"כ בא ד"ה ערבי מהול וי"ע וכ"כ הר"ט בא כח' לע"ה משם
 המדרש. וא"כ כיון דנקטין חשתי הסוגיאיות אלו דכין
 לענין פסח ונדרים ומילה אפי' דכני קטורה חזוין ועשוין
 אפי' נקראו ערלים. א"כ אפוא ניתא דהגויים מצווים על
 המילה וא"כ נקראו ערלים דלא נרע חכ"ק וא"כ מאי ראייה
 תיגתי הרב המתני' דנדרים. גם מה שהק' הרב לדעת

הרמב"ם דאח"כ לא קתני מתני' דהגורד מערלים מותר ככ"ק
 והגורד מהמולים אסור ככ"ק. אחרי המ"ד ל"ק דה"ט ס"ל
 דכני קטורה כל זמן שלא קבלו עליהם עול מצות הרי הם
 כשאר גויים כמו שיראה החפזין כפ' הערל וכפ' אין העמידין
 וכח"ט. גם ה"ה שרצה לישב לזה דהואיל ונתערבו היום לא
 מחית איניש נפשיה לספקא וכו'. אה"ת אינו דאם איתא מאי
 חקשה ה"ט"ס ביבמות וכע"ז מתתני' דנדרים מאי קושייא והא
 במתני' הללו דוקא אנו אומרים דכ"ק הואיל ונתערבו וגם לא
 מחית איניש נפשיה לספקא ובגדלים אולינן אחר לשון בני
 אדם כ"ק הם כשאר גויים אבל בני פסח. וכ"כ ה"ה או ניתא
 דל זה אינטרין קרא רבכה ומילה הם כנדר' או כחא דהגתוב
 כא להיבא דלא נתערבו :

ומדרהקשה

ש"מ דליבא האי חילוקא כלל וכה"ג
 כתבו התו' ביבמות דע"א שם אבל מה
 דצ"ע לע"ד על מתני' דנדרים הללו הוא דקתני קונם שאינו
 נהנה לערלים מותר בערלי ישראל ואסור בחולי אה"ע שאינו
 נהנה למולים אסור בחולי ישראל ומותר בערלי אה"ע ע"כ
 ובדאי דהאי ערלי אה"ע ומולי אה"ע דקתני יש כ"ק במשמע
 מהכרחיות שכתבנו וכמו שיראה מדברי הר"ט כפ' ויג"ה ד"ה
 והנה עיניכם וזל ולא הספיק להס' ראיתי המילה שהר"ה להס'
 שהוא מהול בצ"ה התודיעתו לאסוי הוא הפני שאין ראייה
 המילה לכדה ראייה גמורה כי אפי' שהמילה מיוחדת לאומה
 ישראלית הבאה מורעו של יעקב ולא לישראל ואם הוא מורע
 אברהם שנצטווה ולא לעצמו ואם הוא מורע יצחק כח"ט
 בסנהדרין פ"ד חיתות אתה וורעך אחרין ויבא זרע ישמעאל
 מדכתיב כי ביצחק יקרא לך זרע ויבא עשוי במאמר יצחק
 ליעקב ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך וכו' הכלל שהוא
 לכדו זרעו של אברהם וכת"ה הרמב"ם כפי' מה' מלכים וכ"ט
 שאינה לשאר הזמות מ"מ יש לחוש שהא' הוא מבני קטורה
 שחייבין במילה חפני שלא נתמעטו מקרא דכי ביצחק יקרא לך
 זרע אלא זרעו של ישמעאל שכבר בא לעולם אבל לא זרעם
 של כ"ק שצדיקין לא באו לעולם וכו' עכ"ל ואחרי המ"ד לע"ד
 י"ל במאי דקאמר דלא נתמעטו מקרא דכי ביצחק יקרא לך
 אלא זרעו של ישמעאל אבל לא זרעם של כ"ק דק"ט דתימא
 דלא אהעיט ופסוק זה אבל כבר אהעיט חפסוק ויתן לך את
 ברכת אברהם לך ולזרעך לפי גירסתו דברים כניסת
 הרמב"ם כפי' מה' מלכים ה' הכלל שהוא לכדו זרעו של
 אברהם דמשם ג"כ אהעיט עשו וכח"ט הרב כאן. ועוד ק"ט
 לדבריו דכתב דכיון דלא אהעיט חפסוק כי ביצחק יקרא לך
 זרע מו"ט"ה כ"ק חייבין על המילה דא"ה מאי חקשיה ה"ט"ס
 כפ"ר מיתות כשאמר דכני ישמעאל פטורין מדכתי' כי ביצחק
 וכן בני עשו וק' א"כ כ"ק לא לחייבו ואמאי לא לחייבו והא לא
 אהעיטו ולמ"ל דכני דאת פריתי הפר והא לא נתמעטו.
 ולדעת הר"מ ויגרסתו דברים הר"ט"ס לא קשה לדעת דמאי
 חקשה ה"ט"ס כ"ק לא לחייבו והא לא נתמעטו מקרא דכי
 ביצחק אלא ישמעאל ולא כ"ק לפי דהרמב"ם גורם כשאמרו
 אלא מעתה בני עשו לחייבו אחר קרא ויתן לך את ברכת
 אברהם לך ולזרעך והס' נתמעטו ג"כ כ"ק ומ"ט"ה מ"ק בכח
 אלא מעתה בני קטורה לא לחייבו כיון דנתמעטו חלק ולזרעך
 ולכן אינטרין קרא דאת כריתי הפר. אלא לדעת רש"י
 דס"ל דכ"ק נצטוו לחור ק"ט דמאי חק' ה"ט"ס אלא מעתה
 כ"ק לא לחייבו דלחאי לא לחייבו כיון דלא נתמעטו וכח"ט
 ואף אם גירסתו היא כגירסת הרמב"ם דנתמעטו חפסוק דלך
 ולזרעך מ"מ פסוק זה לא נאמר אלא אחר שגולדו בני קטורה
 וכ"ק לא נתמעטו דכבר היו מולים כיון דלא נתמעטו חפסוק
 דכי ביצחק וכיון דלדעתו קושיית ה"ט"ס הוא לכ"ק דוקא מאי
 קושייא היא ואמאי אינטרין קרא לזה וכ"ע. ומכאן יבא לנו

תירוקן לרעת הר"ס רע"כ האי דאיצטריך קרא דאת בריתי
 הפר היינו משום דנתמעטו חלק ולורעד אבל כ"ק והכללים
 קודם פסוק זה לא איצטריך כיון דנתמעטו מפ' כי ביצחק וכו'
 וא"כ הרא"ס דקאי לכ"ק ענהו לא איצטריך לאתויי קרא דאת
 בריתי הפר אלא מתעמם דלא נתמעטו ורעם של כ"ק אלא
 עכשיו דכתיב לך ולורעד ודוק . אלא דנ"ע בדברי הרא"ס
 דקאי איצטריך לכל זה והוא הפך דעת רש"י ואחרי המ"ר
 מעיקרא קושיא ליתא דראיית המילה אינה ראייה גמורה
 דילמא נולד כשהוא מהול וכיון דזו חששא רחוקה הונרך
 לראיית לשון הקדש . איך שיהיה לומי דאתאן עלה בפ' כתב
 הרא"ס רב"ק נטוו היום על המילה הפך דעת רש"י ומ"ס
 בפ' בא ר"ה ערכי מהול דהאי ערכי מהול היינו כ"ק
 מהכרחיות שכתבו והוכרח לדעתו דהא דהק' הש"ס והני
 מולין כינהו והתנן וכו' שאני נהנה לערלים וכו' היינו דפשיטא
 ליה לש"ס דהאי ערלי אה"פ דקתני וב"ק יש במשמע וכיוצא
 בזה ד"ל בפ"ב דעז' וברור ואעפ"י שמצווין ועושין . ולפ"י קשה
 מהא דתנן בכדריס דל"א הנודר משוכתי שבת אסור' כישראל
 ואסור בכותים מאוכלי טום וכו' מעולי ירושלם אסור כישראל
 ומותר בכותים ואהרינן שם כנה' הצווין ועושין שוכתי שבת
 כותים א"כ מצווין ועושים מעולי ירושלם כותים מצווין ואינם
 עושים הני דכחצווין ועושים כותים . במשמע ות"ש הכא
 דאמרינן דאפי' בחצווין ועושין בני קטורה אינם במשמע והיה
 כד' לי לומר כה"ש הר"מ והואיל ונתע רבו היום בבני ישראל
 יתחייבו הכל כמילה ע"כ וא"כ כיון בכדריס הלך אחר לשון
 בני אדם וכדאי לא חמית איני נפשיה להפקא ובתירוקן הרמ"ל
 ואף דכבר דמינו אותו מדהקשו ביבמות והני מולין כינהו וכו'
 ובת"ש כבר ח"מ היה נ"ל לומר זה ע"ד שכתב הרא"ס בפ'
 בא ר"ה ערכי מהול ונכעוני מהול וז"ל לכן הותר נ"ל בזה
 לומר דהא דפריך בנ"מ והני מולין כינהו והתנן קודם שאני
 נהנה לערלים וכו' לא קשיא דשאני נדרים דאין הולכין אלא
 אחר לשון כנ"א וכיון וכו' אבל באכילת פסח דלאו בתר
 לשון כנ"א אולין וכו' והכדריס שאמר רב שמעיא מתחילה
 בערכי מהול ונכעוני מהול לא נדחו כלל אלא בקיומם הם
 עומדים והא דחשני לאתויי נר שמל ולא טבל רבותא בעלמא
 קאמר דאפי' את"ל דבני אכילת פסח נמי הולכין אחר לשון
 כנ"א אפי' חזינן לשנוי בנר שמל ע"כ אלא אעיקרא דרינא
 דבריו תמוהים בעיני דמלכד דלע"ד דברי דוחק הם כמו
 שיראה הרוחה זאת ועוד דלדבריו מ"ל השתא בנר שמל ולא
 טבל לא אכיל בפסח דאי חפסוק תושב ושכיר אימא דלריכות
 בני קטורה ועוד קשה לדבריו מהא דאמר' בפ"ב דעז' רב'
 איתמר חנין למילה בכותי שהיא פסולה דרו בר פפא אמר
 אחר קרא את בריתי השמור אתה וזרעד אחרך ורכי יוחנן
 אחר החל יחול מאי כינייהו א"כ ערכי מהול והני מולין והתנן
 קודם שאני נהנה לערלים אלא לאתויי מי שמתו אחיו מחמת
 מילה וכו' אלא איכא כינייהו אשה ע"כ והנה נצטרך לומר
 לדעתו דהכא נמי לק"מ אלא רבותא קאמר אבל זו לא יתכן
 דהא כשדחו לתירוקן מי שמתו אחיו מחמת מילה למה לא חשני
 דלק"מ מנדרים למילה וכה"ש ותו קשה לדבריו התירוקן אמיתי
 הוא ערכי מהול ונכעוני וכל הפוס' לא פסקו כן וא"כ הדרא
 קושיא לדוכתא דה"ש השוכתי שבת ואולי ז"ל שאני מילה דכתיב
 כי כל היום ערלים וככלל בני קטורה והיכא דבני קרא שאני
 וראיתי לתוספי הרא"ס לסנהדרין שתיירן בדברי הרמ"ל וז"ל
 עליו חמ"ש שז"ל דס"ל כדנ"ב ראיתי שם בתוספי הרא"ס
 שתיירן עוד ליה כה"ש פ"ב דעז' תמיא עיר שאין בה רובא
 ישראל וכו' ער יחול כותי ולא יחול בני דכתיב ואתה את בריתי
 השמור וכו' עכ"ד ולא זכיתי להכין דבריו דאם כדבריו
 דמהכרח זה אמצעט גוים דלאחר מת"ת נרך נמי לתעט

דקודמ"ת והא ודאי לא יתכן זה לפי תירוקן כמו שמכוח אדוק :
סימן כ"ז יש לחקור למאי דקול' ח"ש אסיר מד"ת
 אם איתיה ג"כ באיסור אכר מ"ה
 והאכל חני שיעור מאכר מן החי אי אסיר מד"ת שז"ל דבאיסור
 אכר מן החי אין ח"ש אסיר מד"ת שהיה כיומא דע"ד בעיקר
 מילתיה דרז' אחר ח"ש אסור מד"ת דכיון דחוי לאיצטרופי
 איסור קאכיל ואילו באיסור אכר מ"ה לרעת הרמב"ן והתנ'
 והראב"ד דכדריס דאינו חייב כי אם על אכר שלם כי אכל חני
 אכר אף אם יאכל החני האחר א"כ אינו חייב אף שהיה
 בכרי אכילת פרם אע"ג דבשאר האיסורים כה"ג לקי באיסור
 אכר לא לקי כה"ש כ"פ גיד הנשה בעי מיניה ריש לקיש
 מרז' חלקו מבחוח מהו ופרש"י דחלק האכר לשנים ואכלן זה אחר
 זה מהו מי מצטרף לחיוביה ככל שאר איסורים דקול' דמצטרף
 שיעוריהו לחצאין בכרי אכילת פרם א"ר כיון דחידוש הוא דהא
 גידין ועצמות בעלמא לא מחייב עלייהו והכא מחייב איתא
 אין לך בו אלא חידושו וכי אכיל ליה בבת אחת מחייב דסתם
 אכילה בבת אחת משמע אבל לחצאין לא ע"כ אחר ליה פטור
 וכו' הרי דבאיסור אכר אינו חייב אלא כי אכיל ליה בבת אחת
 וע"ש בתו' דפשיט להו דאי אכלו בבת אחת אי חלקו מבחוח
 כמי פטור ע"ש בקו' וא"כ באיסור זה לא שייך לאסור מד"ת
 ח"ש שהרי רבי יוחנן טעמא טעיה משום דחוי לאיצטרופי והכא
 לא חוי לאיצטרופי אלא שיש לצרר שבם באיסור זה ח"ש אסור
 מד"ת לפי ח"ש התו' שם כה"ה כיון וז"ל תימא אמאי לא קאמר
 טעמא כה"ש דבריייתא דכסמוך דכל חלב לרבות ח"ש וז"ל דאי
 מקרא הוא אמיתא עיקר רבוי דכל כ"ו וח"ש מדרבנן ואסתמוכס
 אקרא אבל השתא דקאמר טעמא דחוי לאיצטרופי סברא הוא
 מה"ט דדרשה גמורה היא לח"ש ע"כ ולדבריהם ז"ל דאין עיקר
 טעמו של ר"י משום דחוי לאיצטרופי שציקר דינו קילוף ליה
 בכנין אב מדרבי קרא ח"ש בני חלב אמיתא לכל האיסורי' וכי
 קיהיב טעמא דחוי לאיצטרופי היינו לבלוי דעיקר הכנין אב
 לילמוד גמור הוי ולאו אסתמכתא היא וא"כ לפ"י ז"ל שבם באיסור
 אכר מן החי אסיר מד"ת ח"ש דינף בכנין אב מחלב ואי לא
 שייך הטעם דחוי לאיצטרופי אין זה מעלה ומוריד דכיון
 דידיעין דריבוי דחלב ריבוי גמור הוי שהרי בני חלב שייך
 הטעם דחוי לאיצטרופי וכדברי התו' ותו מאי אהני לן טעם
 זה באיסורים אחרים וא"כ גם באיסור זה ח"ש אסיר מד"ת
 ואפשר נמי שבם לרבריהם מודו דבאיסור זה ח"ש שרי מד"ת
 דאי מכנין אב דחלב איכא למיפרך מה לחלב שכן חוי
 לאיצטרופי משא"כ בני איסור אכר כי ע"כ הדבר נריך ישוב
 ונ"ל להביא ראייה דבאיסור זה אין בו דין ח"ש מדאורייתא
 מ"ס הר"ן בפ"ג דשבו' גבי ת"ש כה"ש מחלוקת בשבועה
 אבל בקונמות דכרי הכל בכל שהוא וז"ל ולענין הלכה קול'
 ברכנן דכשכועות בעינן שיעור כזית אבל בחני שיעור פטור
 ויש אומרים דאיסור נמי ליכא דל"ד לשאר איסורים דקול' כה"ה
 דח"ש אסיר מד"ת וכו' אבל הרמב"ם כתב שבם בשבועה ח"ש
 אסיר מד"ת וכדבריו כ"ל אעפ"י שלא כתבתי כן בחידושי
 מדאמרינן בפ' יום הכפורים ח"ש ר"י אחר אסיר מד"ת כיון
 דחוי לאיצטרופי איסור קאכיל אלמא ח"ש דחוי לאיצטרופי
 ולהליתו לכזית איסור מיהא איכא דאע"ב דהתם כיומא
 מריבוי דכל חלב מיייתין ח"ש הא ודאי הוא ריבוי לא כתיב
 אלא בני חלב ואפ"ה ילפינן לכל האיסורי' משום דפשיט לן דלא
 אפריה דחמא אלא משום דחוי לאיצטרופי עכ"ד מבואר
 יוצא מדרבוי שהכל תלוי בטעם דחוי לאיצטרופי וא"כ כה"ד
 דלא שייך זה מהיכא תיתי שיהיה אסיר מד"ת ח"ש ועיין ח"ש
 הרב ח"ל פ"א מה' חמץ ומצה ה"ו ומה שהביא בשם הרא"ס
 בתוספתו על הסמ"ג ועיין עוד להרב הנו' בפ"ד מה' שבוועות
 ח"א וע"ש ואף לכתת הרמב"ם והראב"א ז"ל דכדרי

דכזית אבר אף שאינו שלם חייב יש לגדר כח"ש או אסור
 מד"ת או לא שהרי גם לרבריהם אי אכל כזית מאבר כשתי
 אכילות נראה דפטור כמו שנראה ברור מהסוגיא דס"פ גיר
 הנטה שכתבתי לעיל וכן ראיתי לרבינו בפרקין שכתב דאי
 חלק האבר לשנים ואכלם זה אחר זה שחייב הפך הנראה
 הפרשו והתו' שהוא הפרש ח"ש חלקו מבחון פטור דהיינו
 שחלק הכשר מהגיד ועצם ואכל הכשר לכך דחין כאן איסור
 אבר אבל אה"כ רבי חלקו בכרייתו כשר וגיד ועצם שחייב אף
 אם אכלם בזה אחר זה בכרי אכילת פרס ומיהו אינו מוכרח
 שזל שגם רבינו ס"ל דכאבר אכילה ככת אחת בעינן עיין
 בלח"מ בה"ג וכח"ש שם ולרבריו הדבר פשוט דח"ש גם כאיסור
 אבר אסיר מד"ת כי ע"פ הדברי' האלו תשובה הונחת לרברי
 הט"ד כפי' ס"כ וז' לפיכך אבר הפרש מן החי וכו' אסור
 לאוכלו בין אם יש בו כזית בין אם אין בו כזית וכו' וכתב עליו
 הרב כה"ג דאע"ג דבחולין אמרינן אבר מ"ה נריך כזית היינו
 לחלקות אבל מ"ה איסור איכא דהא קול ח"ש אסור מד"ת
 ורבינו לענין אסור לאוכלו איירי לא לחייבו חלקות ומ"ה אינו
 יודע מי הכניסו לרבינו לכתוב כן דהוה סגי למכתב סתם
 אסור לאוכלו ואנא ידענא דאף ח"ש אסור דמהיכא תיתי
 להשרי ועוד שהרי כתב בה"י יום הכפורים דח"ש אסור ומהתם
 הוה ילפינן לכולהו איסורי ואף אתח"ל דאיכא למדחי דלא כילף
 מהתם הו"ל לכתוב כן באחד משאר איסורין ולא באבר מן
 החי דאיכא להיטעמי בלישניה לומר דאיתי דלא כרב דאמר אבר
 מן החי נריך כזית ע"כ תורף דבריו וע"פ הבאר החכם עיניו
 יחוו דאין טענה על הטור המה שטען עליו הכו דהטור עתה
 כח"ש אי ח"ש אסיר מד"ת או לא וכשכלו הוה מכריע הוא
 דאסיר מד"ת ואולי דעתו כדעת רבינו דאכ"ה כי אכל כזית
 בכרי א"פ נמי חייב ודלא כשיטת התו' ורש"י שכתבתי ולהכי
 נחית לאשהויעין באיסור זה דח"ש אסור תש"כ בכל האיסורי'
 דפטור הוא דאסיר ומרן בי דנקיט בפשיטות דח"ש אכתי"ה
 אסיר מד"ת אחר המחילה אני אומר מאי דפשיט ליה למר
 טובא קמבעיא לי וכבר ביארתי שמדברי הר"ן יש לרזן
 בפשיטות דח"ש דאכתי"ה שרי מד"ת לפי שיטת התו' ורש"י
 כבעיא דחלקו חכפני' כי ע"כ נראה דהרב חשש יותר לבאר
 דח"ש אסור ולא חש במאי דאיכא להיטעמי בלישניה רכיון
 דטובא אשמועינן בדרכו מעריב תו' ליכא למטעי שפוסק דלא
 כרב דכתיב כזית רודע רך הרב שאין דרכו להביא דין התלמי
 כמיוס חלקות :

והנה

אחת שיש לגדר בענין זה ולומר דבאיסור אבר
 אכתי"לכ"ע ח"ש אסיר מד"ת והרי זה בכל איסורי'
 דאף לכשתח"ל ברברי הר"ן דכל דלא שייך הטעם דחיו
 לאינטרופי ח"ש שרי מד"ת ולכי חודעא נחייב בשיטת התו' ורש"י
 דלעיל דבאיסור אכתי"ה אינו לוקה כי אם בשאכל האבר שלם
 ככת אחת עם כל זה ח"ש אסיר מד"ת דעכ"פ כי אכיל חצי
 אבר מהתמא אית ביה תשהו כשר והרי אסיר משום ח"ש דכשר
 מן החי שהדבר פשוט דלענין איסור. כשר מן החי כי אכיל
 כזית כשר בכ' או כג' אכילות בכרי א"פ דלקי דע"כ לא
 אכעיא לן כחלקו חכפני' כי אם באבר דחידוש הוא דלקי ביה
 על כזית כשר וגיד. ועצם וכח"ש התו' ורש"י דליתיה להאי
 חידושא כשאר איסורי' אבל באיסור כשר דכי לקי על כזית כשר
 הרי זה בכל איסורי' פשיטא דחייב וא"כ כי אכל ח"ש דאכתי"ה
 כי נמי לא אסיר ח"ש דאבר קאי עליה כח"ש דכשר אלא שיש
 לרחות ג"כ לזה שהנה יש לחקור עוד בענין זה אי אכל כזית
 אבר האברים שיש בהם כשר לכך כמו הנשון לרבינו בכזית
 חמנו ולהתו' באבר שלם אי לקי עליו כ' משום אבר ומשום
 כשר לר' פאמר דאכתי"ה וכו' והי עתרי קראי נפשי שזל
 כיון דאית ביה כזית כשר הרי עובר על כשר מן החי והוי אבר

ג"כ למה לא ילקי כ' אך יש לרחות דעיקר האיסור הוי אבר וכו'
 רבי קרא איסור כשר לאו לאוסופי לאו באבר קאתי דהרי
 אנטריך להיכא דהפריד הכשר מן הגיד ועצם דכה"ג לכ"פ
 לא לקי משום אבר ואי הוה אכיל כמה ותים של כשר לא הוה
 לקי ולהכי רבי ביה קרא דליחייב משום כשר וכל דאיכא למדרש
 לא חוקמינן בלאו יתיירי והיה נראה לה"ר לגד זה חמ"ש כס"ס
 שם דהתולש חלב חי מטריפה למר לקי כ' ולאידך ג' ומחוקמינן
 בלוגתייהו בכמה גווינו ולכ"ע לא לקי משום כשר מן החי ואם
 איתא הרי בחלב עכ"פ כי הוה דליחייב בעינן כזית וא"כ
 לילקי נמי משום כשר מן החי דהא רבי יוחנן קאמר לה אלא
 נראה שכל דקאי עליה באיסור אבר לא חל איסור כשר דאיסור
 כשר לא הוה נריכה הכי האי הוה לקי נמי לעולם משום כשר
 והרי זה בלאו דשרנים דלקי בהו לפי ריבוי הלאוין כדאמרינן
 במכות אכל נמלה לוקי חמס ואילו גבי דס אע"פ שנאמר בו
 חמס לאוין אין אוכל דס לקי אלא אחת וע"כ ה"ט דלאוי דרס
 כיון דכשנו לתלמייהו כדאמרינן בכריתות ד"ד אחר רבא חמס
 לאוין האמורין כרס אחר לרס חולין וכו' וכמו שהאריכו בזה
 רבינו הגדול והדמכ"ן בספר החמות שורש ט' ע"ש באורך
 וא"כ ה"כ כיון דכל חד כשנה לרינו שיש בזה מה שאין בזה א"כ
 כי שייך תרווייהו נהי לא לקי אלא אחד ומאי דלקי היכא השינו
 אפרווייהו משום אבר ולא משום כשר היינו דעיקר האיסור
 איסור אבר הוי דאי כתיב איסור כשר לא הוה שחצינן מיניה
 כלל איסור אבר דלילקי על כזית חכשר וגיד ועצם דככל
 האיסורי' אין גיד ועצם מוצטרף לכזית ומה גם לרעת התו'
 דכעו אבר שלם אבל איסור כשר הוה שמעינן מאיסור אבר
 דכשר בכלל אבר ואם לאו דקיל דנשנה לרינו שיהיה חייב
 בכשר הפרש מאבר מן החי הו"ל לאו זה ריבוי לאו וא"כ השתא
 דררשינן לאיסור כשר למה שהוא ושחצינן שאינו ריבוי לאו א"כ
 היכא שייכי תרווייהו קאי בלאו העיקרי ועליה הוא דלקי כך
 היה כ"ל ללמוד מהך סוגיית דתלש חלב חי מהטריפה אכין
 ראיתי להתו' שם כדק"כ בה"ה שאין בו כזית דפשיט להו דאי
 אבר מן החי ויש בו כזית כשר לקי שנים וכי אמרינן בתלש
 חלב חי שם כדק"ג ולא לקי משום כשר היינו דלכ"ע אע"כ
 דפליגי תנאי ורז"ל אי בהמה בחייה לאיברים עומדת ה"ד
 באבר אבל כשר לכ"ע לאו למתיבת כשר עומדת וא"כ איסור
 אבר קדים ולא חל עליה ועל חלב וטריפה איסור כשר דאין
 איסור חל על איסור ומכאן זה דחו שם סברת רש"י שכתב בהפך
 דכריה' דלכ"ע בהמה בחייה למתיבת כשר עומדת יעש ומיהו
 כ"ל שרעת רש"י כח"ש דכי שייכי תרווייהו איסור אבר ואיסור
 כשר משום אבר לקי ולא משום כשר אע"ג דלרד"ק דקול בהמה
 בחייה לאו לאכרי' עומדת ולסברת רש"י דאפ"ה למתיבת כשר
 עומדת נמצא דקדים איסור כשר לאיסור אבר מ"ה משמע ליה
 דע"כ איסור כשר כיון דלאו לריבוי לאו קאתי ע"כ כי אסר
 היינו בכשר הפרש מן האבר או בעינן שלם למאי דקול בהמה
 בחייה לאו לאכרי' עומדת דלא קאי עלייהו באיסור אבר דכייח
 קרא באיסור כשר אבל כשאכל אבר שלם שכבר מוחר עליו
 באיסור אבר לא דבר בו הכתוב דכשר בשדה טריפה ולהכי
 לקי על אבר לחוד ותו ל"ק ברש"י חמ"ש התו' עליו מההיא
 דתלש חלב חי דהתם ודאי לא קאי עליו באיסור כשר זה כ"ל
 פשוט כדעת רש"י וגם מדברי התו' יש לרזן שהכינו כן
 בדעתו אלא דהם לא ס"ל הכי אלא דאי שייך איסור כשר נמי
 לקי שנים ולהכי הכריחו כדי לישב לסוגיית דכסחוק דתלש חלב
 חי דלא לקי משום כשר דלכ"ע בהמה בחייה לאו למתיבת כשר
 עומדת והעד על זה שהם לא דחו מהך סוגיית דתלש חלב חי
 סברת רש"י שלפי הנראה היה להם לרחות סברתו מהך סוגיית
 שאין עלה תשובה ואילו הם דחו סברתו מסוגיית דלעיל הוה
 דאמרינן דאכל אכתי"ה מטריפה לרז' חייב שנים ולר"ל אחת
 ומסברת

והסכרת ר"ל רחוק דבריו רש"י אף שבראיהו ויש לרחות בה כמו שדחו הם שם ואילו סכר"א וזו דבהמה בחייה לבי"ע לחתיכת בשר עומדת שיש להכריח בה מהיהא דתלש חלב חי תלו אותה התו' בשם רז"ל הכי הח"ש רבי יוחנן בסמוך ולע"ד אין זה כי אם שגם הם לא רחוק סכרת רש"י מהך סובייא שדבר פשוט הוא דרש"י ס"ל דבחוקים דשייך ביה איסור אבר לא קאי עליה כלל איסור בשר ולפי' ראיות רז"ל מהיהא דתלש חלב חי לא חכרעא מירי לרחות דבריו רש"י נמצא שציקר חקירתינו כחמלוקת הוא בין רש"י והתו' ולסכרת רש"י דס"ל דאיסור בשר דאבר דשייך ביה איסור אבר לא קאי עליה כלל נראה דאי אכל חזי שיעור מאבר הן החי לא עבר על של תורה למה שנידרכו לעיל כיון דאיסור בשר לא חל על אבר ח"כ לית ביה איסור ח"ש לא השום אבר ולא השום בשר ואחר השוכ נראה שגם לדעתו אסיר מד"ת השום ח"ש דבשר שהרי מרכיבי רש"י חתכא דאי אכל עוף שלם דלא קאי עליה השום אבר אי אית ביה כזית בשר לקי השום בשר כיון דלא שייך ביה איסור דק"ל בהמה בחייה לאו לאיברים עומדת איסור בשר רביע' עליה וא"כ כ"י תלש ח"ש דלא קאי עליה השום אבר אי השום דח"ש הוא ואי השום שגם אם ישלח כזית כיון שחלקו בחוץ פטור והעתה קאי עליה שפיר באיסור בשר ואסיר מד"ת דאי יאכל בכרי אכילת פרום שיעור כזית לקי השום בשר וא"כ ח"ש שלו נמי אסיר מד"ת כיון דחזי לאינטרופי :

וכירהו בעיקר סכרת רש"י שהעלינו בדעתו דס"ל שכל דשייכי תרווייהו כדבר האמור לעיל השום אבר לחוד לקי ולא השום בשר ק"ל כגוה מהיהא סובייא גופה דתלש חלב חי מטריפה דאיכא ת"ד דלקי שנים ואיכא ת"ד דלקי ג' ואסיקנא דפליגי בשטרפה עם יציאת דוכה דת"ד ג' קסבר בהמה בחייה לאברים עומדת ואיסור אבר וחלב וטריפה בהרי אהרדי קאתו ולהכי ק"י ג' ות"ד לקי שנים קסבר לאו לאברים עומדת איסור חלב ואיסור טריפה איכא איסור אבר לא חזי חזיל ואילו לסכרת רש"י לח"ל למינקט ב' באכיל חלב חי מטריפה בלי טריפה לקי ב' השום חלב ומשום בשר שהרי סובר דלכ"ע בהמה בחייה לחתיכת בשר עומדת וא"כ איסור חלב ובשר בהרי אהרדי קאתו וז"ל דלמ"ד דלקי ב' ל"ק אחאי נקיט לה בטריפה שז"ל דריכותא נקיט לה דאע"ג דאיכא בשר מן החי ואבתי"ה וחלב וטריפה דהו"ל ללקות ד' לא לקי אלא שנים וכי ק"ל להתו' העין זה היינו למ"ד דלקי ג' שגראה דלריכותא דלקי בכזית אחר ג' חלקיות נקיט לה ולהכי ק"ל שפיר אחאי נקיט טריפה אך את זה קשה לשיטת התו' דסכרי דכל דשייכי איסור אבר ובשר לקי ב' ח"ש"ש שם בהך סובייא ואי בעית איתא דכ"ע לאו לאברים עומדת וכמיייתי איסור אבר חזיל אאיסור חלב וטריפה קתפלי מר סכר אתי חזיל ומר סכר לא חזיל ולהך לישנא תיקשי מ"ד ג' אחאי נקיט לה בטריפה בלא"ה לקי השום בשר מן החי רכי היכי דחזיל אבר חלב וטריפה דהוי איסור מוסף שגוהב ב"כ ה"כ חזיל איסור בשר שגם הוא נוהב בכ"כ ח"ש רכיניו כפ"ט דמלכים והוא מוכרח כסובייא דחולין כס"פ העור והרוטב יעש וכבר קדמני בזה חורי הרב כהפך שער החלך כפי"ז דה' איסורי בואה דקכ"ד ע"ש שמתה עליהם בזה אשר חזיה יש להכריח ת"ש בדעת רש"י דבחוקים דשייך איסור אבר סמי חכאן איסור בשר וכאחור דלרכיניו ל"ק מזה כלום כמכואר וע"פ האמור החכם עיניו יחוו דלק"ת לרכיניו כמ"ש בפרקין בה"ה דהאזכיל חלב חי לוקח ב' חד השום אבר ואיך השום חלב ותמה עליו הפ"ה כ"ד סי' ס"ב דלמאי דק"ל בהמה בחייה לאו לאיברים ואפ"ה לקי השום אבר לילקי נמי השום בשר מן החי וסוף דבר הנ"ע הרב דכרי רכיניו גם מודי הרב הנו' עמד על זה והאריך בזה לישב דכריו ולרדו חל ל"ק שדבר ברור הוא בעיני שרכיניו קאי בשטת רש"י שכל

סימן ר' י"ש לברר אי באיסור אבר או בשר מן החי אי נוהב גם בטמאים או בטמאים לבר דאע"ג דפליגי בה רבנן ורז"ל ור"א החולין דק"כ כחאן ק"ל והנה ראיתי להר"מ בפ"ק תה"מ ח"א ה"א שכתב מפי השמועה למדו לא תאכל הנפש עם הבשר לאיסור אבתי"ה ונוהב כבהמה חיה ועוף הטמאים לבר דעתו לפסוק כרכנן דרו' ורבי אלעזר וכן פסק הטור בסיומן ס"ב והש"ע שם וק"ל דע"כ רבנן דרו' דסכרי דאבתי"ה אינו נוהב בטמאין ואסיק הש"ס דמפקי לה מדכתי' לא תאכל הנפש עם הבשר כל שכשרו מותר אתה מנוה על איבריו סכרי דבהמה בחייה לאברים עומדת דאי ס"ל לאו לאיברים עומדת לח"ל מיעוט דבשר כי היכי דליחעוט וטמאין מאבתי"ה בלא"ה ת"ל דאין איסור חל על איסור כיון דלאו בת אחת נינהו כתי שחכואר שם בש"ס דק"ג

דשייכי תרווייהו כדבר האמור לעיל השום אבר לחוד לקי ולא השום בשר ק"ל כגוה מהיהא סובייא גופה דתלש חלב חי מטריפה דאיכא ת"ד דלקי שנים ואיכא ת"ד דלקי ג' ואסיקנא דפליגי בשטרפה עם יציאת דוכה דת"ד ג' קסבר בהמה בחייה לאברים עומדת ואיסור אבר וחלב וטריפה בהרי אהרדי קאתו ולהכי ק"י ג' ות"ד לקי שנים קסבר לאו לאברים עומדת איסור חלב ואיסור טריפה איכא איסור אבר לא חזי חזיל ואילו לסכרת רש"י לח"ל למינקט ב' באכיל חלב חי מטריפה בלי טריפה לקי ב' השום חלב ומשום בשר שהרי סובר דלכ"ע בהמה בחייה לחתיכת בשר עומדת וא"כ איסור חלב ובשר בהרי אהרדי קאתו וז"ל דלמ"ד דלקי ב' ל"ק אחאי נקיט לה בטריפה שז"ל דריכותא נקיט לה דאע"ג דאיכא בשר מן החי ואבתי"ה וחלב וטריפה דהו"ל ללקות ד' לא לקי אלא שנים וכי ק"ל להתו' העין זה היינו למ"ד דלקי ג' שגראה דלריכותא דלקי בכזית אחר ג' חלקיות נקיט לה ולהכי ק"ל שפיר אחאי נקיט טריפה אך את זה קשה לשיטת התו' דסכרי דכל דשייכי איסור אבר ובשר לקי ב' ח"ש"ש שם בהך סובייא ואי בעית איתא דכ"ע לאו לאברים עומדת וכמיייתי איסור אבר חזיל אאיסור חלב וטריפה קתפלי מר סכר אתי חזיל ומר סכר לא חזיל ולהך לישנא תיקשי מ"ד ג' אחאי נקיט לה בטריפה בלא"ה לקי השום בשר מן החי רכי היכי דחזיל אבר חלב וטריפה דהוי איסור מוסף שגוהב ב"כ ה"כ חזיל איסור בשר שגם הוא נוהב בכ"כ ח"ש רכיניו כפ"ט דמלכים והוא מוכרח כסובייא דחולין כס"פ העור והרוטב יעש וכבר קדמני בזה חורי הרב כהפך שער החלך כפי"ז דה' איסורי בואה דקכ"ד ע"ש שמתה עליהם בזה אשר חזיה יש להכריח ת"ש בדעת רש"י דבחוקים דשייך איסור אבר סמי חכאן איסור בשר וכאחור דלרכיניו ל"ק מזה כלום כמכואר וע"פ האמור החכם עיניו יחוו דלק"ת לרכיניו כמ"ש בפרקין בה"ה דהאזכיל חלב חי לוקח ב' חד השום אבר ואיך השום חלב ותמה עליו הפ"ה כ"ד סי' ס"ב דלמאי דק"ל בהמה בחייה לאו לאיברים ואפ"ה לקי השום אבר לילקי נמי השום בשר מן החי וסוף דבר הנ"ע הרב דכרי רכיניו גם מודי הרב הנו' עמד על זה והאריך בזה לישב דכריו ולרדו חל ל"ק שדבר ברור הוא בעיני שרכיניו קאי בשטת רש"י שכל

דק"ג דלר"ז ור"ל אע"ג דקא חשבי לטריפה שבשרו מותר כיון שמינו כשר כשר הוא וכמו שהכריחו התוס' שם כד"ה וזר סכר ודכריהם מוכרחין לרכיבו דכל"ה פסקו בתרי אהרדי שברין זה כתב דאינו נוהג בטמאין וכה"ה פסק אמת ושתים שחייב על אכר מן החי מן הטריפה והרי טריפה אין כשרה מותר לא ודאי כי קאתרי רכבן שכשרה מותר שמין כשרה מותר קאתרי ואפ"ה אמרינן שם כש"ס דלמ"ד בהמה בחייה לאו לאיברים עומדת לא לקי השום אבר ע"ש באורך ומעתה למ"ד מיעוט זה ועל דרך שהקשו בסוגיין ור"ז למ"ל קרא ליתי איסור אבר וליחול על טומאה וכו' וכ"ת דה"ל רכבן ככרי או כמ"ד בהמה בחייה לאיברים עומדת או כמ"ד איסור חע"א בכל גווני ולהכי דריש כל שבשרו מותר ואנן כיון דקול אין אהע"א וקול כמ"ד בהמה בחייה לאו לאיברים עומדת וכמו שמבואר בדברי רבינו ברין ה' שפסק הכי והיינו כיון דפליגי בהא ר' וראב"ש בסוגיין בע"כ דר"ס"ל ל"ע קול כותיה דהלכה כר' החכירו ומה גם דלר"ב מוקי פלוגתא דר"ז ור"ל בהא ולר"ז ל"ע ור"ז ור"ל הלכה כר"ז ומאי דקול כרבנן דאינו נוהג בטמאין לאו מטעם דידהו שכל שבשרו מותר אלא דאין איסור אבר חל על טמאין כיון דאיסור קדים חשיב טומאה למאי דקול בהמה בחייה ל"ע ומה"ט הוא דאינו נוהג ולפ"ז אין פסקי רבינו סתרי אהרדי הו' ליתא דר"ה ק"ט למ"ל ל"ס"ל לאוקומי לרבנן דסברי דאינו נוהג בטמאין דקול כוותייהו דטעמייהו דכתיב עם הבשר כל שבשרו מותר וכו' טעמם זה אינו אמת לדירן לפי האמור לימא טעמם דידהו נמי הו' דסברי בהמה בחייה לאו לאיברי עומדת ובהכי כוותייהו נקטינן בכל מכל ומדמוקי הש"ס דטעם רבנן דכתיב עם הבשר היינו דס"ל ע"כ דמ"ד נוהג בטמאין לכר ס"ל בהמה בחייה לאיברי עומדת ונחלאו דברי רבינו בחובי שטרא לבי תרי וכ"ת אה"ל דמ"ד בהמה בחייה ל"ע בלי ריבוי אבר ה"ה נוהג בטמאין לכר וכו' אינו ריבוי דעם הבשר היינו למיעוטי דלא תימא כיון דכתיב רק חוק לכלתי אכול הדם וסמך ליה ל"ת הנפש לרכיבו טמאין לאיסור אבר קאתי אע"ג דל"ע הרי בפירוש רבתי תורה טמאין לאיסור אבר קה"ל עם הבשר למעט אותם הא נמי ליתא דר"ה ק"ט לא ליכתוב לרבנן לא וא"ו ולא הא"ו ו"כ לא ליכתוב דמו ולא עם הבשר ועוד דאם ליתא להא תיקשי מאי ק"ל לש"ס ור"ז למ"ל קרא ליתי איסור אבר וכו' ליטני דאיצטריך סר"א הואיל וכתיב עם הבשר הו' דרשינן כרבנן כל שבשרו מותר והוה מהפטינן טמאין קה"ל וכר מן דין דסמיכות דמו לאזהרת אבר איצטריך גם לרבנן דקול כוותייהו שהרי מעין זה פליגי ד"ח בן גמליאל ורבנן אי לקי על דם מן החי משום חיוק דר"ח דריש כי הדם הוא הנפש ל"ת הנפש והו"ל כאילו כתיב ל"ת דם הנפש עם הבשר ולא תאכל הנפש דהיינו אבר עם הבשר ורבנן סברי דלא לקי ודמך דם לאכר איצטריך לרם הקוה ע"ש בסוגיא דסנהדרין דכ"ט ונפרש' שם וירוש' דקול כרבנן דלא לקי על דם משום חיות וע"ש בתוס' כד"ה ורבנן שהכריחו דרבנן דהתם סברי כרבנן דהכא דאי סברי כר"ז ור"א הו"ל לשנויי דאיצטריך סמיכות דם לאכר לרכיביהו טמאין כאיסור אבר ע"ש הרי דלרבנן סמיכות דם לאכר איצטריך לרם הקוה והש"ס הוא דלא חש להאריך וא"כ הדר כי קושיין :

והנה

ראיתי להתוספו' כד"ה כי איצטריך שהקשו מעין זה דלר"א התייבא או ס"ל כמ"ד בהמה כלל"ע אך אי ס"ל לאיברים עומדת למ"ל קרא ת"ל דאיסור בת אמת הוא ותיורו דעכ"פ איסור טומאה קדים ועש' ולדכריהם קשה הכי לרבנן לכ"ע דאי ס"ל נמי לאיברים עומדת אכתי לא צריך מיעוט לטמאין כיון דאיסור טומאה קדים ומעתה קשה בדכריהם שהם הקשו לר"א לחד ת"ד ולא הקשו היא נפלא

לרבנן דלכ"ע קשה ואין תירוץ מספיק כמו שיראה הרואה והכ"ל לישב בעיקר הסוגיא דרבנן איצטריכו למיעוט דבשר דכלא"ה הוה חל על טמאין דאיסור מוסף הו' שנאמר לכ"ע והרי ירוש' דבאיסור מוסף איסור חע"א קמ"ל דלא חל והיינו שלא חשו התו' להקשות לרבנן למה שמבואר בש"ס דלר"ז אבה"ה נוהג בטמאין כיון דהו' איסור מוסף ובהא ניחא לרבנן דאיצטריכו למיעוט ולפ"ז נתקיימו פסקי רבינו דלא סתרי אהרדי וראיתי להרוקח כמ"י תס"ה שכתב אבה"ה איסור ונוהג בבהמה ובהיה וכעוף בטמאין וכטהורים ע"כ הרי שפסק כר"ז ור"א הפך פסק רבינו וכל השופקים יוש' לתהוה עליו אך פסק נגד רבנן כר"ז ור"א ומה גם דסתים לן תנא כפ"א דטהרות כרבנן דתנן שם כעוף טמא והאוכל אבה"ה תמנה אין סופג את הארבעים גם הסוגיא דפ"ד מיתות דכ"ט לרבנן דקול הכי דס"ל דאין לוקח על דם מן החי משום חיות ופריך לדירה למאי הלכתא אשמכיה קרא לרם באיסור אבה"ה ומשני לרם הקוה אתי כרבנן דאילו לר"ז ור"א הרי איצטריך לנוהג בטמאין דרשינן כל שדמו אסור וכמו שהכריחו התו' שם והכ"ל ליישב דברי הרב שהרב הכריח דר"ז ור"ל תרווייהו דלא כרבנן שהרי בדק"ג פליגי ר"ז ור"ל באכל אבה"ה מן הטריפה דלר"ז חייב ב' ולר"ל אחת דלתיורא קמא חוקי אכתי דר"ז ס"ל בהמה כל"ע ור"ל ס"ל ל"ע תרווייהו דלא כרבנן דאי כרבנן ת"ל שאין כשרה מותר וכבר התו' שם הקשו כן ותיורו דרבנן מין כשרה מותר קאתר והרב לא ניחא ליה בהך שינויא דחיקה וס"ל תרווייהו כר"ז דלית ליה שום דרש' אלא דרש"ה חל על טמאין דהו"ל איסור מוסף ואיסור חע"א באיסור מוסף אלא דר"ז ור"ל בעיקר הך כלל דאין איסור חע"א דפליגי בה תנאי טובא ס"ל שאין איסור חע"א באיסור מוסף וכמו שכן מוכרח עכ"פ בסוגיא דר"ז ור"ל הכי ס"ל לפי הך שינויא וכמו שהכריחו התו' שם ולהכי לר"ז דס"ל דבהמה כל"ע דהו"ל איסור בת אחת ולכ"ע איסור חע"א לקי ב' ולר"ל לקי חדא ולאריך תירוץ דמוקי דלכ"ע בהמה כלל"ע ופליגי אי איסור אבר חייב לטריפה היינו דפליגי בפלוגתא דר"ז ורבנן דרבי יוחנן ס"ל כר"ז ע"כ לקי ב' ולר"ל אתי כרבנן ולהכי לקי אחת ולרבא דמוקי בתלם אבר וטריפה ור"ז ס"ל ל"ע ור"ל ס"ל לאיברים עומדת תרווייהו כר"ז אלא שם ס"ל בכל התורה אין איסור חע"א אף באיסור מוסף כי אם באיסור בת אחת זה כ"ל פירוש הסוגיא לדעת הרב ועל דרך זה מתפרש שפיר אריך פלוגתא דרבי חייא ב"א עם רבי אחי ורבי אבהו באכל חלב חי מטריפה אי לקי ב' או ב' ע"ש בסוגיא ואת זה ק"ל להתו' דביבאר הנו' שהקשו דר"ז ור"ל במאין אי כר"א ליישב בטריפה לכולהו ואי כרבנן היכי חייב בטריפה ועש' ולא ידעתי אמאי לא חוקו לר"ז ור"ל כרבי יהודה כי היכי דבעו לאוקומי כר"א כי ע"כ דעת הרוקח כלל שפרש שמכריח מזה דכולה הך סוגיא כר"ז אחי וכיון דר"ז ור"ל ס"ל כר"ז בוראי דהכי נקטינן שנס' אותה סוגיא דסנהדרין ל"מ מדי דרבנן קאתי אלא דכר"ז קאתי ולהכי דריש הסמיכות לרם הקוה שאת זה ג"כ יש לגמנם על התו' שם כד"ה ורבנן שהכריחו דהך סוגיא כרבנן דסברי אבה"ה אינו נוהג בטמאין ולמ"ש הא ל"ת דה"ל דנוהג בטמאין אך לא כדברי ר"א אלא כר"ז גם מת"ש במעילה ד"ו ומני ר"ז היא דאמר נוהג בטמאין מדמוקי לה כר"ז ולא כר"א ש"מ דס"ל שדכרי ר"ז עיקר וכל כי האי דמוינן סתם דטהרות זה כ"ל ליישב דעת הרב ומיהו לרבנן הכל הדבר פשוט דלכ"ע מוזהר על הטמאין כטהורין כמ"ש רבינו בפ"ט מה' תלכי' הו' ותלמוד ערוך בסוגיין אחר רב מחלוקת בישראל אכל כב"ד ר"ה מוזהר על הטמאין כטהורין תניא נמי הכי אבה"ה כ"כ מוזהר עליו על הטמאין כטהורין וישראל אינו מוזהר אלא על הטהורין אחר רב שזכי אף אכן נתייבא

וכו' הרי דלכ"ז לכ"ע נהג בטמאין והוצרכתי לזה לפי שראיתי להרב בעל החינוך פ' ראה סי' תס"ד שכתב בסוף המנוחה וז' ומן הרומה שהחייב לשאר האומות באבמה בין בטמאין בין במטהרין וכן הורה זקן עכ"ל והנהגה דכן הורה זקן שכתב על רכיבו הגדול נתכוון והרביר פלא שאין זה דמיון ואין צורך להוראת זקן אחר שמבאר להדיא בהך סוגיא וז"ע :

ובמ"ש רבינו נהג בבהמה חיה ועוף יש ללמוד דברנים וחנבים לית בהו איסור אבר וכ"כ פור"ס ביד סי' י"ג ס"א וכתב שם הפר"ח ובס' ס"כ ס"ק ב' דנפק' ל' מדכתוב רק חוץ לבלתי אבל הדם לא תאכל הנפש כל שדמו אסור אתה מנוחה על אבריו כמ"ש בס"פ גיד הנשה ואע"פ דרבי אלעזר קאמר לה ואין קול' כרכנן משמע דרכנן מודו בעיקר הך דרשא נמי והיינו למעט אבר דג וחנב יעש ולדידי אחרי הפר"ח הא ליתא כמו שתבאר מדברי התו' דסנהדרין דכ"ט בר"ה ורכנן דרכנן הך סמיכות דרש עם איסור אבר למיסר דם הקזה הוא דלתיב כמ"ש התו' שם והוא מוכרח מדלא משנו התם דאיצטרך ללכל שדמו אסור אתה מנוחה על אבר לר"א לרכווי טמאין ולמעט דג' וחנב' ולרכנן למעט לכד אבר דג וחנב ומדלא משני הכי ש"ת דרכנן לית לחו הך דרשא ואין נמי לא קול' וכי אתייניו למיסר דם הקזה לכד וז"ע ומיהו הרין דין אמת דכיון דלאו בני שחיטה כינהו לא שייך בהו איסור חיות וכן תבאר מת' הרשב"א סי' טס"ד ע"ס :

ודע דלמאי דקול' כרכנן דרשינן כל ששרו מותר וכו' וקול' כרכי יומין דאמר בדק"כ דלא תאכל הנפש עם הכשר וז' אבמה' וכשר בשדה טריפה וז' כשר מן החי היה ז' ללמוד שם לדין כבשר מן החי נהג בטמאין שהרי ליכא למדרש כל ששרו מותר אלא שרכינו בפ"ט מה' מלכים ובפ"ד מה' אלו ה"כ מתבאר דפשיט ליה שגם כשר מן החי נהג במטהרין לכד ולא ידעתי מניין לו זה ואולי שגם בפסוק וכשר בשדה טריפה איכא למידרש כל ששרו מותר שז' כשר שנטרף לא תיכול הא לא נטרף תיכול ופמ"א ככ"ג אסור והרי זה כמו דרשי רכנן הכא כל ששרו מותר ועיין בדברי רבינו בה"כ ובפ"ג ועיין ת"ש במעילה דיו' אימא הא חיי שביהם מנטרפין ומני רבי יהודה היא דאמר דאבמה' נהג בטמאה והתו' הכריחו שם בד"ה מתיב דע"כ חיי שביהם המנטרפין דדמי לאו לאיסור אבר איירי דאילו באבר הא אמרינן בס"פ גיד הנשה חלקו מחסוך פטור אלא לענין איסור כשר מן החי איירי דחלקו מחסוך נמי חייב יע"ש ודבריהם מוכרחים נמי לדעת הסבורים דאבמה' אינו חייב כי אם באבר שלם ומזה יש להכריח דלרכנן כשר מן החי נמי אינו נהג בטמאין דאל"ה אף כרכנן מני לאוקמו והרי זה ראייה גדולה לפשיטות רבינו שגם כשר מן החי אינו נהג בטמאין אלא שעיקר הך סוגיא לפי שיטת רבינו שסבור דכזוית אבר אף שאינו שלם חייב ולמה שז"ל גם כן בדעת רבינו דבי אכיל שני חצאי זתיים נואבמה' ככרייתן אפילו בזה אחר זה חייב הפך שיטת רש"י והתו' כמ"ש בס' כ"א א"כ סוגיא זו מצינן לאוקמו באבר דוקא ול"מ מכל מ"ש אלא דאכתי מדעת רוב הראשונים שחולקים לרכינו בשני דברים אלו לא יצאו לדירהו יש להכריח כרכי רבינו דדקד כרינו ודוק ודרך אנכ ק"ל במ"ש הרמב"ם בפ"ט מה' מלכים ה"א אחר האבר או הכשר וכו' אבל העוף יראה לי שאין כ"כ נהג על אמת"ה ומנו ע"כ ועיין בכ"מ מהיין הוציא הרמב"ם דין זה יע"ש והדבר קשה הו"מ בתוספתא דע"ז כפ"ט דקחשיב ואזיל ז"מ כ"כ ותני עלה אבר מן החי כינר וכו' נטל צפור שאין בו כזוית ר' פטור וראב"ש חייב וזה על אבר חייב על כולה לכ"ש חנקה ואכלה פטור

הרי דעד כאן לא פליגי ר' וראב"ש אלא אי בהמה בחייה לאכריס עו' או לא כדאוקמוס בחולין דק"כ כי האי כרייתא דפליגי בה נמי רבי וראב"ש נבי ישראל אבל כ"ע מודו באבר צפור דמחייב הפך דעת הר"מ עוד ק"ל בדברי הס"מ דלפי מ"ש מאי ק"ל לש"ס כהך סוגיא לרב דאמר אבר מן החי צריך כזוית מרתקן אבל אבר מן החי מנוחה אינו סופג את הארבעה ואי ס"ד רכני כזוית ת"ל דקאכיל טמא ואילו לרב שזבי לפי פ"י דחוקי כולה מתני' ככ"כ הלא כ"כ אינו מוהר על הטמא וא"כ שפיר קתני אינו סופג את הארבעים ודוחק לומר דפריך לרב לדעת רבי מני דחוקי לה רשא כישראל דמי הגיד למקשן דרב לא ס"ל כרב שזבי ועוד קשה בדברי הר"מ מ"ש שם כהך סוגיא ור' למה לי קרא ליתי איסור אבר וליחול שכן נהג ככ"כ ופריך אה"כ ובי איצטרך קרא לר"א ואי אבר מ"ה בעוף אינו נהג ככ"כ הרי גם לרי אצטרך לרכווי טמאים מכל שדמו אסור לעופות ודוחק לומר דפשיטא דקרא לא איירי בעוף דמה"ט ס"ל לר"מ דאינו נהג בעוף וא"כ אף לר' אין סברא לאוקמיה לכל שדמו אסור לעוף דוקא ועיין ת"ש התו' בע"ה ד"ה ר"ה מניין וז' ולכהמה טמאה ע"כ נמי לא מני קאי רכיוו דשלימים נמי לא חזו להקריבה יע"ש הרי דמפרשין קרא באם אינו ענין וה"כ ריכותא ועיין בהרב בתי בהנחה ח"א בבית ועד רפ"מ טהק' על דברי הס"מ אלו :

סימן ר"א נתתי לבי לכאז כרין איסור אבר מן החי אי בעינן אבר שלם כ"ע באבר כשר לחוד או באבר כשר גיד ועצם או סני בכזו' ממנו **וראיתי** להר"ם בפ"ה מה' ת"א ס"כ שכתב וז' אחר אבר שיש בו כשר גידין ועצמות ואחר אבר שאין בו עצם אלא שהאבר שאין בו עצם בין חתך כולו או מקצתו חייב משום אבר מן החי והאבר שיש בו עצם אינו חייב עד שיפרש ככרייתו וכו' ומדברי הר"מ כסמוך מתבאר שגם באבר מן החי שיש בו כשר גיד ועצם אי חתך ממנו ככרייתו כזוית ממנו לקי משום אבמה' אע"פ שלא אכלו מולו כי ע"כ הדבר מוכרח להר"ם דהחילוק שיש בין אבר שיש בו גיד ועצם לאבר שאין בו כי אם כשר לכד דבאבר של כשר לעולם חייב משום אבמה' ככזו' ממנו אבל באבר שיש כשר גיד ועצם אי אכל מקצת האבר כזוית ויש בו כשר גיד ועצם לקי משום אבמה' ואי אכל מהאבר כזוית כשר והניח הגיד ועצם לא לקי עליה אלא משום לאו דכשר מן החי דהיינו משום טריפה וזה פשוט ומוכרח בדעתו :

וה"ה ז'ל הביא בשם הרמב"ן דבאיורי שאין בהם אלא כשר לכד אי אכל האבר כולו חייב משום אבר ואי אכל מקצתו חייב משום טריפה לכד ומזקי לאכל חלב דסובין באכל כוליה בחלבה דהוי אבר והרשב"א בחירו' הביא דברי הר"מ והרמב"ן והכריחו כהר"מ נגד דעת רבו ז'ל ומדברי הראב"ד נרא' שדעתו כהרמב"ן וכ"כ ה"ה ז'ל ע"ש ויש לחקו' לדעת הרמב"ן והראב"ד דמרכי אבר שלם כי היכי דלחייב משום אבר אם ה"ר באבר דלית ביה כי אם כשר אבל באב' שיש בו גיד ועצם ג"כ כי אכל ממנו כזוית לקי משום אבר אף דלא אכל כוליה שז' דוקא באבר של כשר דבעירנא דאכל כזוית הרי עבר על אבר ועל הכשר בכת אחת ואילו כה"כ נבי אבר שיש בו גיד ועצם לא קאי עליה כי אם באיסור אבר דאילו איסור כשר בעי כזוית כשר והא ליכא וא"כ אין סברא לחלק בין אבר שיש בו גיד ועצם לאבר כשר ולחייב באבר כשר ב' שהרי לא בא הכתוב באיסור כשר לאוקמוי אלא כשר בלאו יתירה ולא לחייב על כשר אף שאינו אבר ככרייתו וע"כ אמרינן דכי היכי דנבי אבר שיש בו כשר גיד ועצם יש חילוק בין אבר כשר דאילו אי אכל משהו כשר וגיד ועצם משלים לכזוית לקי משום אבר ולא משום כשר ס"כ באבר כשר לא לקי על אבר כי אם בשלם דאילו באקנתו ס"ח

זה דמי לכלל כשר מאכר שיש בו גיד ועצם דלקי חסום כשר לחוד והתם סני באיסור אבר במקצת כיון דמקצת אבר מקרי כיון שכלול בו גיד ועצם אבל באכר כשר בשלימותו קרוי אבר אבל מקצתו דלא מינכר ביה צורת אבר כשר מקרי ולגד זה איסור אבר קיל וחמיר מאיסור כשר דאילו כשר לעולם סני בכזית ואילו באיסור אבר באכר כשר שלם וכזית בעיני וחמיר דאילו באיסור אבר שיש בו גיד ועצם כחשהו כשר וגיד ועצם משלים לכזית לקי ובאיסור כשר לא לקי כי אם כזית כשר א"ד הא דמזכירי הרמב"ן והראב"ד גבי חלב בוליה כחלבה כי היכי דליחייב היינו השום דפשיט להו דכי כתיב לא תאכל הנפש דמשמע מיניה אבר כוליה אבר בעינין ובלא"ה אי איכא כזית כשר השום כשר לקי חסום אבר לא לקי ויש קצת ספק לגד ראשון ברעת הראב"ד חמה שלא השיג להר"ם בה"ב כח"ש דלקי על אבר אף שאינו שלם ויש לדחות:

ואולם

ראיתי להתוס' בחולין דנ"ו בר"ה ורבי יהודה שכתבו וז"ל וא"ת הא אחריון כס"פ אבר מן החי צריך כזית דאכילה כתיב ביה דילמא הא דכתיב אכילה דמחייב כזית אע"ג דאית ביה ד' וה' ותים וז"ל דלעולם לא מחייב אלא באכר שלם דהיינו כשר גיד ועצם חדרלא אשכחן כס"פ לר"ל דפטור חלקו כפניו דמחייב אלא בנרמיתא זעירתא וה"ט דלא תאכל הנפש דדרשינן מיניה אכמ"ה משמע עד שיאכל אבר שלם הרי שהכריחו התוס' ז"ל דבכל האברי לא לקי חסום אבר כי אם באכר שלם וא"כ לית לן לאפשיי כפלוגתא אלא ז"ל שדעת רמב"ן והראב"ד ברעת התוס' בכל המל ומה גם שדכרי התוס' יש להם הכרע:

והנה

ראיתי להרב פר"ח בר"ם סי' ס"ק ב' שהביא דברי הר"מ גבי אבר שאין בו גיד ועצם דלהר"ם בכזית אבר כשר לקי אף שלא אכל בולו לקי ודכרי הרמב"ן ז"ל דפליג עליה ובעי אבר שלם ורחה דכרי רמב"ן והסכים לדכרי הר"ם וסם סמוך ונראה הביא דכרי הר"ם בה"ג שכתב דאבר כשר וגיד ועצם שאכל מחנו כזית לקי חסום אבר ולעומת זה הביא דכרי התוס' שהכתיב דס"ל דאינו חייב חסום אבר כי אם באכר שלם והסכים לדכרי התוס' והנ"ע דכרי הר"ם וע"ש ודכריו אמהה"ר אין להם שחר שהרי חזכי שטרא לבי תרז' וכיון שהסכים לדכרי התוס' דאינו חייב חסום אבר כי אם באכר שלם א"כ כ"ש באכר כשר לחוד דבעינן אבר שלם ואיך דחה דכרי רמב"ן שהם דכרי התוס' ודכרי התוס' הדבר ברוד דס"ל דבכל אבר בעינן אבר שלם שהרי משמעות קרוי דלא תאכל הנפש שלם משמע ועוד דאי באכר כשר חוורו דבני בכזית לבר אבתי תיקשי מנ"ל דאכמ"ה כעני כזית דלנת' אכילה דכתיב לחייב בכזית אע"ג דאית ביה ד' וה' ותים וחשכתה לה באכר כשר גם כס"פ דקבעי ה"ש לר"ל דפטור חלקו חכפנים היכי חשכת לה דמחייב לישני בכזית כשר מאכר כשר בי ע"כ דכרי הרב ז"ע ועיין להרב פרו תואר ב"ד סי' ק' שהקשה קושיית התוס' דלעיל דמנ"ל דאכר ת"ה כעני כזית ליחא אכילה דכתיב להיכא דאית ביה טפי חכזית וישב דבני אכמ"ה לא בעי קרא ליה דקא כתיב וכשר בשדה טריף' ומה לי פירש מן הכשר או פירש כשר וגיד ועצם א"כ לית הנפש לא אינטריך להיכא דאית ביה טפי חכזית וכדדאי דלא והיכא כל דוליה אכתי לא ישב כלום לריו לקוש דס"ל בחולין דק"ב דאיסור אבר וכשר מן החי תרווייהו נפקי מדכתיב לא תאכל הנפש ולדכרי להכי כתיבי תרווייהו כשם אחר דליחייב אכזית אע"ג שאינו אבר ואע"ג דבני כשר לא שייך ביה דין כדיה דליקיי ככ"ש כיון דנפיק איסורו בלשון כשר וכשר אם יחלק שמו עליו והיינו לפי שיטת התוס' בהך סוגיית כדנ"ו פ"א בר"ה ת"ט וכדכריהם כתב הרא"ש בפסקיו לד"ה ע"ש

מ"ח כיון דנפיק איסור אבר שייך ליהוי ביה דין כדיה ובקושיית הרב ועוד שגם לדכרי יוחנן לא נפיק להיכא דאית ביה טפי חכזית ואכל כזית דליחייב באכר כמו דפשיט לן באיסור כשר דאי התם הוה אמינא ומה התם כשר דוקא ה"כ כשר לנך כתיב אכילה בני אבר דליחייב אכזית בין כשר וגיד ועצם דכה"כ פריך הש"ס בחולין דק"ך ומינה מה התם בכזית ה"כ בכזית וע"ש ויש לי לקיים ישוב הרב לדכרי הכל דלר"ל כיון דכתיב אכילה אחרווייהו אכשר ואכר הו"ל כאילו כתיב כל חר ומד באפיה נפשיה ואילו בני אבר לא אינטריך דמאיסור כשר הוה נפיק ואי חסום דהוה אמינא דכעי כזית כשר דוקא ככל האיסורין אה"כ דליבעי וכן הדין נותן דלפ"ז נמצא דאבר וכשר ל"ד אהרדי דאילו אבר שלם ככ"ש לקי וככשר עכ"פ כעי כזית וא"כ יש לומר דלהכי פלניניה קרא איסור אבר ואיסור כשר דליחייב אכר שלם ככ"ש ותו חזיין לנו דליחייב בכזית אבר שאינו שלם כגיד ועצם דכי קול הכי להסקנא היינו למאי דקול בני אבר שלם דכעי כזית וק"ל א"כ למאי הלכתא פלניניהו קרא איסור אבר ואיסור כשר דבחד מינייהו הוה סני הלכך מוכרחין אנו לומר דבאכר חייב בכזית כשר וגיד ועצם חס"כ ככשר אכל לפי הס"ד אין הכרח לזה כיון דאינטריך לפרש אותם כי היכי דליחייב אבר שלם ככ"ש ודבר זה יש ללמוד מדכרי רמב"ן בחולין דק"ב ע"א בר"ה אבר מן החי וכד"ה כמשהו כשר ע"ש ור"ן ומיהו פיתא הוא עליו שנעלם מתנו דכרי התוס' דלעיל שהקשו בקושייתו ויתרצו בענין אחר ואי ק"ל עדיין כישוב הרב כולא כתיב אכילה באיסור אבר והוה קול דלקי עליה ככ"ש אבר אבתי קשה איסור כשר למה הוא כא באיסור אבר גריד יש ללמוד דאי אכל כזית כשר דלקי וכמו כן קשה בעיקר הסוגיית לפי הס"ד וגם לפי המסקנא איסור כשר למאי אינטריך והרי כל הכשר האכזרים קאתו וכי אכל כזית וכי ברע חכי אכל כזית בין כשר וגיד ועצם דחייב וכ"ש באכל כזית כשר דחייב ז"ל דאינטריך דאי לא כתיב איסור כשר הוה אמינא דאי חתך מאכר שיש בו כשר גיד ועצם הכשר לבר והיחא הגיד ועצם דפטור דהרי אבר אכר דמחא ואין בוה צורת אבר ושם אבר כיון דלא חתך בכרייתו להכי אינטריך איסור כשר דליחייב עליה לר"ה חסום טריפה ולר"ל חסום כשר מן החי אף את זה קשה כישוב הרב דאכתי מנ"ל באכל אבר כל שהוא דלא ליחייב ומ"ש חגיגי הנשה דאי חסום אכילה דכתיב נפחא דאינטריך להיכא דאית ביה טפי חכזית ואכל כזית דליחייב דאי לא כתיב אכילה הוה אמינא מה התם כזית כשר ה"כ כזית כשר להכי כתיב אכילה גבי אבר דליחייב אכזית בין כשר וגיד ועצם אכל לפי ישוב התוס' ל"ק מזה:

והנה

חפתי קשה לשיטת הר"ם והראש"א ז"ל דס"ל דאי אכל כזית מאכר מן החי אע"ג שאינו שלם לקי מה יעשו לקושיית התוס' דמנ"ל לרב דאבתי' כעי כזית דאי חסום אכילה דכתיב נפחא דאית לחייב על כזית היכא דאית ביה טפי חכזית ועד פה היה מקום לישב לדכריהם כישוב הרב פרו תואר אכל ככר ביארנו דאין בישובו מעלה ארוכה ז"ל דס"ל כיון דאפשר דכי פלניניהו קרא היינו לחייב באכר כחשהו כשר וגיד ועצם משלים לכזית ואכילה דכתיב היינו לחייב פ"ל אבר כל שהוא וכמסר כעי כזית ומיהו סני כחשהו כשר וגיד ועצם משלים לכזית מדהנריך ביה אכילה ואי כעי כזית כשר וכשר מן החי הוה חזיין לשינוף וכיון דלא ידעינן הכי בירושלמי שסתבר דכעי אף בשלם כזית דתפסת מועט תפסת תפסת מרובה לא תפסת כדאמרינן במה דכתיב זה נראה לישב לדכרי הר"ם והראש"א ז"ל ומה שהכריחו התוס' שנראה דאינו חייב כי אם באכר שלם מדרגא אשכחן כס"פ ג"ה לר"ל דפטור חלקו

חלקו מכפי' איסור אבר דלקי כי אם כדחיות ועינתא אלמא כוית דעלמא כה"נ פטור דלאו אבר שלם ככר דחא הפר"ח לזה דנקט ברומיתא דחורחיה בהכי לכולעו ע"ש כס"י ס"ב ויפת כיון שגם לדברי התוס' ג"ל כן שהרי היה יכול לטבב גם להכריחה הכ"ע באבר קטן שיש בו כוית דהא השבחת לה כן בשאר איברים וזה שהכריחו דלא תאכל הנפש אבר שלם משמע הרי גיד הנסה דתיב לא תאכל גיד ומשמע גיד שלם כמ"ש התוס' שם בעמוד הקודם כד"ה מ"ט ואפ"ה לרבי יהודה בכוית ממנו חייב כיון דתיב ביה אכילה ונראה שגם בחתיכה ממנו לקי הרי דמי מהש לאבר הן החי אלא ודאי גיד ונפש השמע שלם ומשמע חסר ומה גם גבי אכמ"ה ד"ל שגם חצי אבר קרוי נפש שגם הוא אינו עושה חליפין באופן שאין בהכרחיות התוס' כדאי לרחות סברת הר"מ והרשב"א :

וראיתי להרכ פר"ח שדחה סברת הראב"ד והרמב"ן דסביר דאינו חייב באבר כשר כי אם באבר שלם ומ"ש בכבודות ר"ו דאי לאו דגלי קרא דחלב בהמה טהורה דשדי הוה אמינא דאסור הטעם דליכא מידי דאתי מחי ושרי והרי חלב לאו אבר הוי דאילו בחלב משכחת לה באכל כוליה בחלכה מסה"כ בחלב הרי דלא בעינן אבר שלם ולי לא תכרעא דאי לאו דשרייה לכ"ע הוה אסיר חלב מד"ת הדין הני שיעור דק"ל חצי שיעור אסור מד"ת דה"כ אילו אכל בחלב בחלכה הוה לקי וכי אכל חלב לכך ק"ל חצי שיעור ואסיר מד"ת וה"כ גלי בזה קרא דשרי ואף דר"ל ס"ל כפ' בתרא דיוהא דר"ט מד"ת שרייא לא חש הש"ס לישב הסוגיא דכבוד' לר"ל דלא ק"ל כוונתיה וזה"ל דאינוהו הווי ירעי לישב גם לר"ל ועיין מה שכתב הרב לראיתו בקונטרס אחרון ובעיקר סברת הר"מ דס"ל דכוית אבר אף שאינו שלם לקי עלה הפך סברת הראב"ד והרמב"ן וסתום ג"ל לה"ר חמ"ש במעילה ד"ו חתיכי חיות פרה והוי נחל אין מצטרפין זה עם זה הא מיתת שניהם מצטרפין וקשה לרב אמי אימא הא חיי שניהם מצטרפי ומחי ר"ה הוא דאמר אבר מן החי נוהג בטמאה ופרש"י הא חיי שניהם מצטרפי לכוית אבר מן החי ואילו לסברת התוס' ורעיוס דסביר דלעול אינו חייב כי אם באבר שלם א"כ מה צירוף שייך באבר והכאן היה כ"ל להכריח שדעת רש"י כהר"מ דלא בעינן אבר שלם אכן ראיתי בתוס' שם כד"ה חתיכי שכתבו וז"ל ומ"ת קשה היכי דמי הא חיי שניהם מצטרפין והא אמרינן כס"פ ג"ה דאף באבר שלם אם חלקו מוכחו פטור וכ"ש כוית השני איברים אלא ש"מ דפ"כ מירי הכא כבשר הפורס מן החי אלו תורף דברייהם וע"ש עוד כד"ה וז"ל היא זע"ש ולפרש"י בהך סוגיא דחלקו מוכחו שפירש דחלקו ואכלו בזה אחר זה דפטור דכוית אבר בבת אחת בעינן קשה עליו בקושיית התוס' וע"כ לפרש כפירוש התוס' דהך סוגיא לענין איסור כשר מן החי איירי וא"כ אין להכריע ממנו דקאי בשטת הר"מ הן אחת שרש"י נקט בלישניה לכוית אכמ"ה ואילו לדברי התוס' לכוית כשר מן החי הו"ל לכתוב :

ואולם ראיתי להרב ברכת רובח שכתב כרוס מעילת דהפרש מסכתא זו אינו רש"י אלא אחר מתלמידי וז"כ ז"ל שהרי ס"ל כהר"מ בכל מכל דלא בעינן אבר שלם וגם כי אכלן להנחין כל שאכלן בכריית אבר בכרי אכילת פרס חייב וא"כ אתי הסוגיא כפשוטא דהש"ס אבר הוא דקמסני דמצטרפי ומ"ה הך נראה דהך סוגיא הכריח תרמכ"ס דכוית אבר א"כ ע"ש שאינו שלם ואע"פ שאכלן בזה אחר זה לקי ככל שאר איסורים שהרי פשוט סוביא זו יורה דהש"ס אבר הוא דרחי הא חיי שניהם מצטרפין שהרי אמרינן ומחי ר"ה היא דאמר אכמ"ה נוהג בטמאה הרי דבאבר קא עסיק דאל"ה הכי הו"ל לומר כשר מן החי נוהג בטמאה הן אחת שדכרי התוס' דמעילה חלו בה תוהוים בעיני דמאי דק"ל דאיבי דמי הא חיי שניהם

מצטרפי ואילו כס"פ ג"ה אמרינן דאף באבר שלם אי חלקו מוכחו פטור וכ"ש כוית השני איברים ואתמיה שהרי רב אמי הוא דרחי הא חיי שניהם מצטרפין ואילו רב אמי שם כס"פ ג"ה אחר להדיא אכל חצי זית והקיא וחדר ואכל חצי זית אחר חייב מ"ש הרי נהנה גרונו בכוית ופרש"י דרב אמי פלוגי ארב דימי ורבין דלעיל דאמרי חש מיה דר"ה חלקו מוכחו פטור ואע"ג דזה אחר זה אכ ליה לא איכפת לן האיל ובכרי א"פ הואי וכו' הרי דרב אמי ס"ל שגם באבר מ"ה אי חלקו מוכחו פטור והרי הוא ככל שאר איסורי' וא"כ שפיר דמי הש"ס אליביה דרב אמי אימא הא חיי שניהם מצטרפין וסבור הייתי לומר דכי קאמר רב אמי אכל חצי זית והקיא וכו' לאו לאפלוגי ארבין דלעיל קאתי כפרש"י אלא רב אמי כשאר איסורים איירי אבל באמ"ה אה"כ דיוודי דבעינן אבר שלם ובכת אחת אלא שגראם שאין זה פשוט הסוגיא דהרי ער פה באיסור אבר עסקינן ולמאי הלכתא הביא הש"ס דכרי רב אמי ועוד שהרי שם בש"ס מובאר דרבי אלעזר ס"ל דחלקו מוכחו חייב וכ"כ התוס' שם כד"ה חלקו ואילו שם בש"ס מתבאר דרבי אלעזר ורבי אמי תרווייהו שמייע להו הכי מרבי יוחנן רבם כי ע"כ דכרי התוס' חלו הם מתקניהי' והכ"ל לישב דכריה' דס"ל דרב אמי לחוד ורבי אמי לחוד ובחולין רבי אמי קאמר לה ובתעילה גרסינן רב אמי ושכר זככי הש"ס והאיתי להר"ן בגדרים לדכ"ש שהכריח סן גבי מ"ש שם דאמ"ל רבי אמי כדו תנית אחר לא ושרייה וז"ל קסבר פותחין במרטה תיתא והא רב אמי הוא דאמר לעיל אין פותחין איכא למימר רבי אמי לחוד ורב אמי לחוד ע"כ גם כהירושא סושכ"א כתב סן אחר מתלמידי הרשב"א זע"ש ולדרי חוי דאע"ג דהר"ן בלשון שאל אחיה יש להכריח כן דרב אמי לחוד ורבי אמי לחוד דרב אמי כבר ידוע שזית תלמיד דרבי יוחנן כמ"ש הר"מ בהקדמת ה"ד וכן מובאר בהך סוגיא דחולין בה"ש רבי אלעזר לרבי אמי לא זמנין סגיאין אחרת קמיה דרבי יוחנן וכו' וכן בשאר דוכתי ואילו בוכחים ד"ו אמרינן אחר ליה רב אמי לרב אמי ומינה וכו' וקשה להלום דאיך יבוייה רב אמי כזמן רב אמי והרי כפ' עשרה יוחסין אמרינן ז"ס שמת רבא נולד רב אמי ורב אשיסוף הוראה הווי ואילו רבא תלמיד רב רבא היה ורבה תלמיד תרב יסודה ורב יהודה תלמיד רב הווי ורב חביבוסל רבי יוחנן היה כנודע וכזמן רב הווי רבי אמי ורבי אמי אף בימי רב אשי לא יתכן כלל כי ע"כ ע"כ תרי הווי ומעין זה כתבו התוס' על רבי אמי חכיו של רבי אמי כב"כ ד"א כד"ה בעי דרבי אמי לחוד ורב אמי לחוד זע"ש ולמ"ש כ"ל להכריח גדולת מו"ד ר"ה הווי תרי רב אמי ורבי אמי לחוד דאל"ה קשה דאילו שם בגדרים רכ"א קאמר רב יהודה משמיה דרב אמי דאין פותחין הרי נראה דרב אמי נמי בימי רב ורב יהודה הואי דקמי רבבה לימי רב אשי ואילו בוכחים מוכח דרב אמי ורב אשי חברים הווי ודבר זה דחוק אלא נראה דתרי רב אמי נמי הווי ובהכי ז"ל דכרי הר"ן דקאמר לה בלשון שאל שגם הוא פשיט ליה דתרי רב אמי הווי אף הוה ס"ל דרב אמי קדמון היינו רבי אמי וכשעלה לחרץ ישראל קרו ליה רבי וע"כ ק"ל שפיר דהתם ודאי רב אמי קדמון היה דרב יהודה קאמר לה משמיה ודו"ק וכ"כ שראיתי להתוס' בשבת דמ"ו כד"ה לאו משום שכתבו דרב אמי תלמיד דרב היה ורבי אמי תלמיד רבי יוחנן היה ורב אמי דנדרים תלמיד רב היה וא"כ ע"כ דרב אמי דוכחים אחר היה בימי רב אשי סוף הוראה אכן במקום אחר הכרחתי דתרי רב אשי היו והראשון היה בימי רבה ורב יוסף כדמוכח בכ"ק דק"ד ותו ל"מ דתרי רב אמי היו מלכד רבי אמי ודו"ק ועיין בתוס' חולין ד"ה כד"ה אחר ר"ה דרב אמי ורבי אמי תרי מינהו ע"ש ועיין בחי' הרמב"ן לכ"כ דק"ל שכ"כ כי על כל אלה שפיר ק"ל להתוס' דהא פשיט להו דרב אמי לחוד ורבי אמי לחוד ומ"ו אכתי לא ירעתי תאי קא ק"ל רבינו דרבי

דרכי אלפזר ורבי אבי תלמידיו דרו אחרי דחלקו הכחוח חייב
 א"כ כי ק"ל לרב אבי דהעילה מהכרייתא דמיתה שפיר קרמי
 הש"ס אימא הא חיי שניהם הצטרפו דאילו רב אבי כרבי
 אלעזר ורבי אבי סבר לה וכי חוקמת לה באכר א"ש ג"כ כחה
 שלא הקשה אלא לרב אבי ולא רב דאילו רב מני חוקי לה לבענין
 טומאה דאבר מן החי קול דמסתא וול ואי ק"ל עוד ברברי
 התום איך חזו לאוקמי דחיית הש"ס דרמי הא חיי שניהם
 הצטרפין דלבענין איסור בשר קיימין דא"כ היכי קאמר ומני
 רבי יהודה הוא דאמר אכתי' נהג בטמאין והרי בחולין דק"כ
 קאחרי רבי יהודה ורבי אלעזר נהג בטמאין מטעם דכתיב
 רק חוק לכלתי אבל הדם לא תאכל הנפש ובכרי כל שאתה
 מצווה על דמו אהה מצווה על איבריו והני טמאין אתה מצווה
 על דמן וכו' ואילו שם בע"כ פליגי בה רבי יוחנן ור"ל דרו
 מפיק לא תאכל הנפש לאכתי' לחוד בריר ור"ל חוקי ליה
 לאכתי' וכשר מן החי וירוצ דקול כרו ואילו לדריה מנ"ל דרו
 ור"א בכרי דכשר מן החי נהג בטמאה והרי באוהרת בשר
 מן החי דכתיב וכשר כשרה טריפה לא תאכלו אין לנו שום
 דביו שיהיה נהג בטמאין וא"כ מזה יש להכריח רבי דמי
 לבענין איסור אבר דמי הפך דכריהם הא ל"ק שהדי שם בחולין
 פרכינן ורו למ"ל קרא ליתאי איסור אבר ליחול על איסור טומאה
 שכן איסורו בכ"כ ויתרנו אה"כ וכי איצטרך קרא לרבי אלעזר
 ולרבי יהודה נראה ודאי שגם לרו בשר מן החי נמי נהג
 בטמאין דאתי איסור בשר וחיל על איסור טומאה שכן איסורו
 נהג בכ"כ כמ"ש הר"מ בפ"ט מה' חלכים ובכריו מכוואר
 בחולין בכ"ס העור והרוטב כדכתיבנא לעיל ובמעילה הואי
 דקאמר הש"ס הוא ומני רו הוא אשר עפ"י א"ש מאי דנקיט
 התלמוד דברי רבי יהודה ושכריה לבר וזניה רבי אלעזר
 ובחולין דקמייתיה הש"ס תרי ברייתיה בענין זה בכרייתא אחת
 נזכר רו ור"א ובאירך ר"א לחוד אך רו לחוד לא שפיענו אך
 ע"פ מ"ש הכה נכון ומיהו יש להביא קצת ראיה דרש"י קאי
 בשיטת הר"מ והן קדם דרכיה נא מה שיש לחקור לדעת הר"מ
 דס"ל דאין איסור בשר מן החי נהג כי אם ככשר הפורש
 מאיברים ולכריו באיברים שאין בהם גיד ועצם אלא בשר
 שכתב ברין זה דלקי עלייהו משום אבר א"כ נחנא דלא שייך
 באיברים אלו איסור בשר והנע עצמך שההרו בו משום בשר
 לכד לקי עליה אול לא שול רבי נחמ"ל להר"מ רבי שייכי
 תרווייהו לא לקי עלייהו אלא אחד כיון דאין כאן ריבוי לאוין
 מ"מ כשהתרו בו משום בשר לכד דאין כאן חלקות משום אבר
 למה לא ילקה משום בשר א"ר כיון דבאיברים אלו לא שייך בהו
 איסור בשר א"כ כי כתיב וכשר כשרה טריפה לא דבר באיברי'
 שיש בהם בשר לכד וא"ה איך ילקה אף לכשהתרו בו משום
 בשר לכד ונר זה נראה יותר שהרי נראה לדעת הר"מ רבי
 אכל כוית אבר מאבר שיש בו בשר גיד ועצם אם התרו בו
 משום איסור בשר לכד לא לקי אף שיש בו כוית בשר וה"כ
 דכוותה גם חמ"ש הר"מ ברין זה דעל אבר בשר לכד לקי
 עליה משום אבר נראה קצת כנר שני ואינו מוכרח ומיהו אם
 האמת כנר שני א"ש הסוגיא דתלם חלב חי מטריפה דאיכא
 מ"ד דלקי שניה ואוקמוה דקסבר בהמה בחייה לאו לאיברים
 עומדת דאיסור חלב וטריפה איכא איסור אבר לא מני חיל
 ולשיטת הר"מ ורש"י הוה ק"ל דאמאי נקיט לה משום טריפה
 ת"ל משום חלב וכשר מן החי עמ"ש לעיל לישב לזה :

ורגה - בעתה אין עורך לזה דכל כה"ג דחלב עסקינן
 אין בו איסור בשר כלל שהרי אין נר דליחול איסור
 זה עליו דכי אכל כוית הרי לקי משום אבר וכיון דפשיט לן
 דאיסור בשר לאו לרבוני לאו קאמאי א"כ נחנא דאיסור בשר
 באיברים שיש בהם בשר לכד לא דברה תורה ולהכי לא לקי
 עלייהו משום נר משא"כ באיברים שיש בהם בשר גיד ועצם
 בחלכה

דתרי לאו שייכי בהו אי אכל האבר ככרייתו לקי משום אבר
 ואי תלם הכשר לכד לקי משום בשר ואי רש"י קאי כשיטה זו
 ג"כ החכם עיניו ויחודל"ק עליו מ"ש התום כד"ה שאין
 דלרש"י דס"ל דבהמה בחייה לכ"ע למתיבתא בשר עומדת א"כ
 איך קאמר ר"ל דהאכל אבר מטריפה לקי אחת ואוקמוה
 דס"ל בהמה לאו לאיברים עומדת ולהכי לקי על טריפה לכד
 ולרש"י לילקומי משום בשר דכתיב אחת ניכרו ועד פה קושיא
 זו היה עומד לגדרי דאיך יעלה על הדעת לומר על מאור
 הגולה דאיסתמיט מיניה סוגיא דבסמוך ונראה ואחרי הורוב
 אלהים אותי את זה אומר אני שדעת רש"י כאשר כתבתי כנר
 שני ופשיט ליה לרש"י ור"ל ור"י באכל אבר מטריפה מסתמא
 באבר שאין בו כי אם בשר הם המדברים דככוית אחר עבר
 על שניהם דאילו באבר שיש בו גיד ועצם לא דמו אהדרי
 דבאבר לקי בכוית ממנו ולבענין טריפה בעינן כוית בשר דוקא
 וא"כ לא לקי עליה משום בשר והרי זה סמך גדול לעיקר
 חקייתו מוכרי רש"י אלו אלא שיש לבחנם על זה באכל
 צפור שלם שיש בו כוית בשר היכי ס"ל לרש"י דלקי עליה משום
 בשר והרי זה אכלו ככרייתו ולא קאי עליה איסור בשר וול
 דכיון דשפיר חיל עליה איסור בשר על צפור זה
 דאי אכל הבשר מהאבר והניח גיד ועצם לקי עליה
 א"כ כי לא חל עליה איסור אבר כגון בחייו הו"ל
 באילו הבשר נפרד לעצמו והגיד ועצם כחאן דליתכא
 דמו אבל באיברים של בשר לכד דחובלם לא משכחת לה דקאי
 עלייהו איסור בשר כי נמי פטרת לאוכל משום אבר על שום
 מה איסור בשר לא מני חיל כיון דעיקר הלאו לאו עלייהו קאי
 ומיהו עכ"פ צ"ל לדבריו דמאי דתני שאין בו כוית ל"ר רבי
 נמי אית ביה כוית אחד לא לקי כיון דאי אפשר שאין חסו
 שבו הוי מאיברים שיש בהם בשר לכד ובמשהו זה אין בו
 איסור בשר אכן ז"ל שאין בו כוית דתני טיינו באיברים של בשר
 וגיד ועצם אצ"פ דככולו יש בו כוית ואולי שגם דעת הר"מ
 כן דאי אכל צפור שלם ויש בו כוית בשר מאיברים דאית בהו
 גיד ועצם לקי משום בשר ואפשר נמי שבין להר"מ ולרש"י כי
 אכל צפור שלם כיון דגוף אחד הוי כי איכא כוית בשר בכלו
 אף דאית בהו איברים של בשר לכד אפ"ה לקי כיון דאיסור
 בשר חל אצפור זה מנו דחל על רוב איברים חיל נמי על אלו
 ודוקא כשפירש האבר של בשר באפיה נפשיה לא לקי ויש סמך
 קצת לדעה זו חמ"ש התום בחולין דקכ"ח כד"ה בין רבי
 דלרבי לא אויל אלא בתר רוב איברים ע"ש ומכל זה נראה
 קצת ראיה דרש"י קאי בשיטת הר"מ רבי אכל כוית אבר אף
 שלא אכלו כולו לקי דאי בעי אבר שלם הרי שפיר חל איסור
 בשר גם באיברים של בשר לכד היכא דאכל כוית ממנו ולא
 אכל אבר שלם דכ"ג חייב משום בשר לכד והרי זה באיברים
 של בשר וגיד ועצם דלקי עלייהו היכא שאכל הבשר לכד דלא
 קאי עליה משום אבר ואולי ז"ל דלרש"י איסור בשר על ידו
 נועשה חל שפירש הבשר מן הגיד ועצם משא"כ באיברי' של
 בשר דלית בהו שום מעשה היכא דאכל כוית ממנו לכד
 ודברים אלו צריכים אלעזר ליתור וישוה אך את זה יש
 לתמוה לסברת הרמב"ן והראב"ד והתום דס"ל דאינו חייב
 על אבר מן החי כי אם באבר שלם דוקא שהרי בהך סוגיא
 דתלם חלב מן חן הטריפה דאיכא מ"ד בשם ר"י דלקי שנים
 ואיכא מ"ד ג' ומקוי הש"ס פלוגתייהו לפי האי בעית אימא
 בתרא דלכ"ע בהמה בחייה לאו לאיברים עומדת וכיון
 שצטרפה לאחר תכאן ובמיתאי איסור טריפה תיחול איסור
 אבר קתפלי מר סבר אתי חיל וידי דהוי אכלב דאמר מר
 התורה אמרה יכא איסור נכילה או איסור טריפה ויחול על
 איסור חלב ואירך אכלב הוא דחיל דהותר תכללו ע"כ ואי
 לאיסור אבר בעינן אבר שלם וכי תמייכין אכלב באכל כוליה
 בחלכה

שבועה חלה על ח"ט ומכ"ט איסור אחר :

והנ"ל לישב לזה דס"ל להנהו רבנן דאע"ג דאיסור חל על ח"ט ה"ד בשאכל הח"ט לכד אכל כי אכל שיעור שלם לא דהיינו דאי הוה אכיל חזי אבר מטריפה לכ"ע חייב משום טריפה אע"ג דנטרפ' לאחר מכאן דאיסור' אבר קדים ת"מ כיון דלגבי אבר ח"ט הוי איסור' אחר חל עליו אכלי אכל אבר שלם אע"ג דמחי אכיל כוית ממנו עבר על טרפ' ועל אבר ח"ט הוי מיהו כיון שאכלו כולו אינו חייב על אבר וטרפ' כי אם על אחד מהם דאי חשבת לאיסור' אבר איסור' קודם עכשיו שאכל שיעור שלם פקע מיניה איסור' טריפה וכו' אולת לאידך גיסא דחיי' משום טריפ' כיון דהוי ח"ט הרי נדחה חמ"ט זה איסור' אבר וא"כ כיון השלים ואכלו כולו הרי אין כאן אבר שלם דעל חזי האחר לא קאי עליה איסור' אבר כיון דלנקה משום טריפה ומהך סוגי' שחייבין דאע"ג דאיסור' חל על ח"ט ת"מ כי הרב השלים שיעור שלם פקע מיניה למפרע איסור' ראשון ולהכי לקי הכא משום אבר וחלב ולא משום טריפה כיון דאיסור' קדים הוי אבר אע"ג דטרפה כזיר שיעוריה מאבר אי הוה אכיל כזיר משיעור אבר הוה לקי על טרפ' אע"ג דלאו קדים הוי אכל מאחר שהשלים ואכל שיעור אבר והרי לקי משום אבר היכי לינקו כתי משום טריפה והרי עכשיו הו"ל איסור' חל על איסור' כשיעור שלם ח"ט שגם הר"מ השמיענו בדברו מעריב דבר זה שהרי כתב כפ"ה מ"ה שבועות שבועה שלא אוכל כל שהוא מנכילה וטרפה ואכל פחות מכוית חייב כשבועה הרי יש ללמוד מדבריו דאי אכל כוית שלם על כוית וטרפה הוי חייב ולא על השבועה דאל"ה אכל סתם הו"ל לפתוב ועוד דלפי סידור לשונו ואכל כ"ט הו"ל לומר לא נראה שהר"מ כיון למ"ט ודבר גדול דבר הכניא :

האף

אחננס לבי הוינן בה אכתי קשה להתוספת שהרי יש לי ללמוד מדבריו התוספות הפך ת"ט חמ"ט כדק"כ בר"ה שאין וז"ל כיון שאין באבר זה כוית כשר דאינו חייב משום אכתי היינו בשלמך כשר מטריפה אחרת והשלים לכוית ורוחק ועוד דא"כ אחאי לא חייב עליה איסור' אבר כיון דליכא מטריפה אלא ח"ט וכו' והשת' למ"ט שכל שאכל והשלי' שיעור שלם פקע מיניה איסור' החל בעוד שאכל ח"ט וקאי עליה באיסור' הקודם ח"ט ק"ל הכא והרי ה"כ כבר השלים ואכל כוית טריפה ולהכי עליה הוי דחייב דהוי איסור' קודם ולא על אבר למאי דס"ל לאו לאיכריס עומדת ולא נראה דהתוס' ס"ל דכל כה"ג בכ"ג כיון דחל האיסור' בח"ט תולא פקע מיניה והדר כי קושין וברוחק יש לישב דברייהם שגם הם מורו בכל מ"ט וסכא שפיר ק"ל :

והיה

כהניא דע"כ מה שהנרכו התוס' לרחוק ולחוקמי לשיטה רש"י פלוגתיהו דר"י ור"ל באכל אכתי"ה מטריפה דבאכל אבר שאין בו כוית כשר איירי וכו' חייב על טריפה היינו כשהשלים כוית מטריפה אחרת אינו אלא לר"ל דאילו לר"י דס"ל דכשר מן החי וכשר מן הטריפה לא לקי עלייהו אלא חדא שפיר מניין לחוקמי לדרייה אכל את"ה מטריפה דבאבר אחד שיש בו כוית כשר עסקינן ולהכי לקי ב' משום אבר וטרפה וכי צריך לרחוקי נפשין היינו לר"ל דוקא דס"ל דכשר הוי וכשר טריפה לקי ב' וא"ה ע"כ לשיטת רש"י אכל כשר הוי מטריפה דפלגי בה ר"י ור"ל לאו כחד בנכא דבין שניהם דאי ר"י נקוט מילתיה באכל אבר מטריפה שאין בו כוית כשר והשלים מטריפה אחרת אין לו שחר דלת"ל כולי האי לינקוט לה באבר שיש בו כוית כשר ותולא מירי ור"ל אי נקוט לה כדנקיט לה ר"י באבר טריפה שיש בה כוית כשר וקאמר דלקי חדא זה לא ינוייר שהרי גם לדרייה לקי ב' משום כשר מן החי וטרפה דכהדי אהרדי קאתו כי ע"כ ע"כ להך חוקמתא דרב יוסף אכל אבר ת"ה מטריפה דפלגי בה ר"י ור"ל היינו למד כדאית ליה ולמכ' כדאית ליה לר"י באבר

כחלכה עסקינן בדבריו הרמב"ן ויפעתיה ח"כ ק"ט היכי פליג אידך וקא' חייב שתיס לכד משום אבר וחלב והרי כיון דפשיט ליה דטריפה חייב על אבר חלב כיון דהותר מכללו מכ"ט דחייב לאיסור' אבר שהרי מני אכל כוית הרי חייב משום טריפ' לכד דכיון דקאכיל כוליה בחלכה לפנין חלב לא חייב כוליה חלב כידוע דכשר גמור הוי משום אבר אינו חייב ג"כ כיון דכעין אבר שלם וע"כ דקא' חייבין ליה באבר כוליה בחלכה משום אבר וחלב לא ינוייר דבאבר שיש בו כוית חזננס קיימין דהרי אי אפשר בלא תשהו כשר בכשר הכלייה ויכי חייב משום חלב אלא ודאי דהכא במאי עסקינן בדאיכא כוית חלב בתוך הכלייה אלא דאי לאו כשר הכלייה אין כאן איסור' אבר וא"כ נמצא דכי אכל כוית חמנה הרי עבר על איסור' טריפה לכד וכי אכיל כוליה הוי דמחייב על חלב ואבר וכל כה"ג לכ"ע איסור' חל על איסור' דמחוכה בשבועות דכ"ג ג' כי הו' דתנן שבועה שלא אוכל ואכל נכילות וטרופות חייב והקשו חושבנ' ועומד מהר' סוני הוא ופריק רבי יוחנן ככולל דברים המתירים ור"ל אחר' אי אתה מוצא אלא אי דהפרש חזי שיעור' ואליבא דרבנן אי בהתם אליביה דר"ב וכו' הרי דאע"ג דאין שבועה חלה על האיסורים דאין איסור' חל על איסור' שבועה כמפרש חזי שיעור' חלה על האיסור' וכו' דזה דוקא לר"ל דס"ל בעלמא דחזי שיעור' אסור' מדרבי' לכד אכל לר"ז דק"ל כויתיה דס"ל דחזי שיעור' אסור' מדר"ה אה"כ דאין שבועה חלה עליו הא ליתא שהרי הכריחו התוס' בד"ה דחוקי לה דמדלא משני ר"ז לא חוקי כר"ל דהא ס"ל ח"ט אסור' מר"ה ואין שבועה חלה עליה ש"מ שגם לדרייה כיון דאין כאן איסור' לאו ועשה אלא איסור' גריד שבועה חלה עליו ומיהו לתירוץ שני אין הכרח לזה ע"ש בדבריהם ושם בדכ"כ בד"ה אהתי' קהשתכח ג"כ יצידו על זה בדעת רבי יוחנן דס"ל ח"ט אסור' מדר"ה אי שבועה חלה עליו או לא וע"כ ורבינו הגדול הכריח שגם לר"ז שבועה חלה על ח"ט כמ"ט הר"מ כפ"ה מה' שבועות ומיהו נראה דכל כה"ג באיסור' חל על איסור' לכ"ע חל שגם להסוכרי' דאין שבועה חלה על ח"ט ה"ד בשבועה דאיסור' הכא חזננס הוי על דרך שאמר ר"ל שם בשבועות כי אהרינן איסור' כולל באיסור' הכא מאילין באיסור' הכא על ידי עצמו לא אהרינן כי דאין ק"ל ר"ט בין איסור' הכא מאילין או על ידי עצמו מ"ה אין למדן קל מחמור ועוד שגם התוספות אי דחו שלעולם גם לר"ז אין שבועה חל על ח"ט ה"ד לגבי שבועה דכעין לאו והן לקרבן אכל כשאר איסורי' דליתנהו בהן ולא גם הם יודו דאיסור' חל על ח"ט ועמ"ש הרב מ"ל כפ"ה מה' שבועות ה"א וגם הש"ע כזר סי' דל"ח פסק דשבועה חלה על ח"ט ולדבריהם כ"ט דאיסור' חל על ח"ט דאיסור' חל שגם להרשב"א כמ"י תרין שכתב דאין שבועה חל על ח"ט באיסור' חל על ח"ט לא שמענו ומיהו כ"ל דלדעתו אין לחלק בין שבועה לאיסור' וא"כ אפוא למי שהוכחו בדעת התוס' והר"מ והאחרונים דכברי דאיסור' חל על ח"ט ה"כ היכי לא חייב איסור' טריפה דח"ט הוי לגבי חלב ואבר ואף אם איתמ"ל הכא במאי עסקינן שתלם החלב מהכלייה ואכל תחילה דמנא דלא הוי טריפה ח"ט לגבי החלב הנס' דלא ינוייר זה למאי דק"ל דלקו מחסוך פטור לרבי יוחנן וא"ה היכי חייב על אבר בר מן דין דאי משום חלב הא פשיט ליה גם להך מ"ד דטריפה חל עליו כדאמר איהו וכל איסור' טריפה וחול על איסור' חלב וכיון דמשום אבר הוא דלא חייב הרי הו"ל איסור' טריפה ח"ט לגבי אבר ושפיר חל על איסור' אחר וכמו שהפין זה כתבו התוס' שם בחולין דק"כ בד"ה שאין דאיסור' חל על ח"ט והביאו ראיה מהך סוגי' דשבועות אלא שגם כי כתבו הכי בדעת ר"ל קיימי כמו ע"ש והכא בדעת ר"ז קיימין הך כבר ביארתי דלהר"א והתוס' והש"ע והמ"ל כ"כ בדעת הטור ע"ש במקום הנזכר סברי שגם לר"ז

שיש בו כוית כשר ולר"ל בשאין בו והשלים כוית חטופה
 אחת ומצתה ק"ל אחי הוכרח רב יוסף לאוקומי לרברי
 ר"ל שדבריו כשנו כשתי בהמות לוקמה כחבר אחד שאין בו
 כוית כשר ולקי על אבר אף דס"ל לאיברים עומדת כאן דלית
 כיה כוית כשר והו"ל ח"ס ואיסור אף שהוא אחרון של על
 ח"ס והדמיוני רב יוסף דלקי השום טרפה ש"מ דכאבר שיש
 כוית כשר הם המדברים ר"י ור"ל וקשה לרש"י דלבריו
 לילקי גמיו השום כשר זה כ"ל לישב כדחוק ומיהו להרהב"ן
 והראב"ד דקיימי בדעת התוספות כ"ל ח"ס כי שוב הק סוגי'
 נכון וקיימן האמת תסוכה הוא לרברי הרוטבא כחירושו
 לקדושין גרע"ו נכיה הא דתני ר"ש האוכל ככילה כווס
 הכיפורים פטור שהכיא הרב פירושים רבים ודחאס והעלה
 דכיתני פטור היינו באיסור האחרון שאם נתגבלה מערב
 יוה"כ פטור השום יה"כ וחייב השום נכילה דקדים דאחצ"א
 קודם ולא נתגבלה ביה"כ הציקרא חייל עליה איסור יה"כ
 ולא חייל עליה איסור נכילה ורכנן נמי מודו ליה
 לר"ש כפתגבלה ביה"כ דחייב השום יה"כ דקדום
 ולא השום נכילה וע"ש באורך ותמה עליו הרב בספר שער
 המחלף ח"א פ"ו מ"ה איסורי ביאה דקכ"כ דהיכי לא לקי
 בנתגבלה ביה"כ השום נכילה והיו שיעור נכיל' ככוית והב
 בככותכת וא"כ כי אכיל כוית חל איסור נכילה למאי דק"ל
 איסור חל על ח"ס וחיה הצ"ע דכרי הרוטבא ו"ל ואילו לח"ס
 וכנראה דכרי הר"מ הא ל"מ דכרי ק"ל איסור חצ"א באיסור
 ח"ס ה"ד בשאכל החצי שיעור לכד אבל אם השלימה לכוית
 הדר לחילתיה קמיתא ולקי השום איסור הקודם לכד ולפ"ו
 ה"כ ביון דעכ"פ אבל ככותכת דאל"ה לא היה חייב השום
 כיפור קרי פקע מנייה איסור נכילה שחל בעוד שאכל ח"ס
 דכיפור ויש לתת טעם לזה דכרי ק"ל איסור חל על ח"ס היינו
 דמתלח תלו ומאי חס שאה כרי אכילת פרם ולא אכל עוד כי
 אכ ח"ס ככה"ג חל ומי אכל עוד ככרי ח"ס לא חייל מעיקר'
 ודוק הטב ועיין להירו"ך דדרושה ב"ד סי' ס"ב רב"מ בון
 אבר לכשר דאי אבל את שניהם לקי ב' ואי בון הרב דליכול
 ב' אכילות דוקא היינו בדעת הר"מ ואי בון דאי באכר יש
 בו כוית בשר לקי ב' היינו כדעת התוס' ועיין להרב חג"ד
 עון כרין זה שכתב בסם התוס' דאכר טפי מכוית ואכל כוית
 לכד דלקי ולעיל תוה הכיא דכרי התוס' דרנ"ו דאכר שלם
 בעינו בי ע"כ דבריו התוהים ונ"ע והסמ"ק סימן ר"ט כתב
 אבר מן החי צריך כוית ואם אינו שלם אינו חייב ע"כ דבריו
 אלו תורם דקאי כדעת התוס' והראב"ן הסך דעת הר"מ
 אכל דאיתי שם בהנהגת סמ"ק שכתב על דבריו וו"ל דחלקו
 סכחון לאותו וית לשני' ואכלן זה אחר זה אינו חייב וכופ"ש
 סכין הרב כוונה אחרת בדברי הסמ"ק ולי נראה כוונת סמ"ק
 בת"ש

סימן ל"ב יש

לחקור ברין אבר מן החי דאסור
 ולקמן בון באבר כשר וניד ועצם
 עיין באבר כשר שאין בו עצם כמכוא' בהר"מ פ"ה מ"ה ח"א
 וב"ש ב"ד סימן ס"כ אך לא ידענו מי שאכל ארכוכה הן
 החי דאבר זה אין בו בשר בי אדם עצם חי לקי עליה השום
 אבר דאפ"ן דככל איסורי תורה אין לוקין על עצמות איסור
 כאיסור' אבר הרי אהרו בחולין דק"כ דכעני כוית ועצם השל'ל
 לכוית משא"כ כשאר איסורי תורה ח"כ ה"כ דאבר הוי לקי
 עליה א"ך אבר עצם לא שמענו דלקי ואפ"ן דחמטורף אבל
 כפני עצמו לא לקי ונראה להכיא ראייה דלקי עליה כתמי
 דק"ל בהאי דכתבו הר"מ והט"ו דאכר שאין בו אלא בשר
 לכד בלי ניד ועצם לקי השום אבר דנפמ"ל חרבתי' לא תאכל
 אנפם ואבר קדו נפס אמ"ס רש"י בחולין דק"כ והוי כעין
 איסור אבר ק"ל נכי טומאה כאבר מן החי מטמא כדתנן

בחולין דקנ"ו ושם כרף ק"ח פליגי בה תנאי דרכי יוסי סבר
 אבר שאינו עושה חליפין ואבר כשר ואבר עצם נ"כ אינו
 עושה חליפין ור"ע סבר אבר שיש בו ניד ועצם ארכי סבר
 אבר שיש בו כשר ניד ועצם ע"ש ופסק הר"מ כפ"כ ובפ"ה
 מה שאר אכות הטומאות ברכי שכל אבר שאין בו כשר ניד
 ועצם אינו מטמא ואילו הכא לנבי איסור אבר כיון שפסק
 דגם אבר כשר שאין בו ניד ועצם לקי דהיינו ברכי יוסי ומאי
 שא"ו ו"ל דקתסכי פליגי היינו אי מקסינן למת' כד' אי לכתמ'
 כר"מ אי לכתמ' כרוכ חיכריו כרכי כתבואר טס כפ"ס ובת"ל
 אבל הכא דאין פאן הקס כי אם דכתיב כפס אין לדרוש אלא
 מה נפס אינה עושה חליפין דאינו נפס לא איך בה כשר ניד
 ועצם דאינה אלא רוח חיים וע"כ לכ"ע כל איברים יש בהם
 איסור אבר שכולם אינן עושין חליפין והוא מוכרח דלנבי
 איסור אבר לא פליגי שהיו שם ברכ"ג רחולין כתבואר דרכי
 ונחנן מייחב על החלב משום אבר וכ"ת היינו מאוס דס"ל
 ברכי יוסי אכתיקא אמת' לא מקוי פלונטיהו כהידי פליגי
 באכל חלב חי חטופה דאיכא מ"ד טייב כ' איכא מ"ד ב'
 דפליגי אי הלכ' ברכי יוסי אי כר"מ כו ע"כ נראה דהכא פ"ע
 מודו מהטעם שכתבתי ומיהו יש לדון דחייב גם על ארכוכה
 כיון דאינו עושה חליפין ומודו דאית' בק"ו דהוי רכובה לנבי
 טומא מקרי אבר לכ"ע ואבר כשר לא מקרי אבר כ"ס לנבי
 איסור אבר דגם לר"מ באבר כשר לקי כ"ס כרכוכה ומיהו יש
 לדחות שאינו טומא דגם בעצמו איך טומאה דעצם כשעור'
 מטמא אבל לנבי איסור דאינו לוקה על עצם אי"כ דכאיסור
 אבר חמטורף לכוית צריך שפני טי ע"כ עדין הדבה צריך
 לימוד:

סימן ל"ג יש

לחקור אבר מן החי שרסן ער
 טעמא מחנו צורת אבר אי לקי
 עליה שהרי ברין ברייה דק"ל דלקי עליה בכל' שהוא ולא
 כטיב סכנו הרואנוס דאס ריסקה לא לקי עליה לא ככוית
 ובטל כשמים ועפרי לה מט"ש כעכות די"ד יוסק ט' מלולת
 גמ' שהארכי על זה הרין והרשב"א והר"ש בחולין דק'
 והר"ש בש"ת סימן תרי"ג וס"ו ז"ע ע"ש סימן ק"א ואיכא מ"ד
 דגם בחוסוק אבר מן הכרעיה לא חשיב ברייה כמ"ש בסיון
 ע"ש וא"כ מוכי' י"ל כאיסור אבר מתלת טעמי חדא דאיסור
 אבר חידוש הוא שפירסה תורה ו"ל דאין לך בו אלא חידוש
 דמ"ט כני הש"ס בחולין דק"ג חלקו מחמוץ מהו ופרש"י
 מי חמטורפי לחיוביה ככל שאר איסורים דק"ל דחמטורפי
 שיעוריהו לחז"ן כתרך כרי אכילת פרס כמ"ש הווא דף ה'
 א"כ ביון דחידוש הוא דהא ברין ועצמות טעמא לא חייב
 עליותו והכא חייב אימא אין לך בו אלא חידוש וכו' וכעין
 זה פירשו התוס' שם ד"ה חלקו ואסיק הש"ס דפטור וכן דעת
 הראב"ד ב"פ"ה מ"ה מ"א כפרש"י והתוס' ע"ש א"כ ה"כ ו"ל
 חידוש הוא ודוקא כשאבר הוא ככריותו הוא דלקי עליה
 אפ"י שאין בו כוית כשר משא"כ בדיסקו דאבר מחנו צורת
 אבר והנה אחת שהרמב"ם כתב בפ"ה מ"ה מ"א ח"ג דאם
 הפריד אמת מן הברין ועצמו אינו לוקה ער שיהיה בו כוית
 בשר חמטור שניה חכריות' וכתב הרב המניד שזה מחל' רכנו
 פמ"ס חלקו מחמוץ שהוא ע"ש ולדבריו אין הכרח לדעת רכנו
 דכי חלק כוית אבר בכריותו לשנים ואכלו כתרך כרי אכילת
 פרם דפטור דחסי תיתי והא לא חכעייה לן אלא בהפריד
 הסמר דנשהג' חכריותו פטור אבר אבל חלקו בכריותו
 אה"נ דמחייב משא"כ לרש"י והתו' והראב"ד אין ראיתי להר'
 לח"מ שכתב דרכנו גם כן הפרש כפרש"י והתוספות והפריד
 הסמר מן הברין ועצמות הסמר נפאל ליה ולא עדיף זה
 חאלו חלק האבר לשנים דפטור וה"נ בהפריד ע"ש אך לע"ד
 יאמר כ"ל כדעת ה"ה וחולק לרש"י והתוס' והראב"ד דכעיקר
 פירוש'

כירוש' ספריו דמי קבעו בחלקו ממוחזק דאיסור אכר משא"כ
 בשאר איסורים היינו מקום דאיסור אכר חידוש הוא חידוש
 ועצמות ככל התורה לא מצטרפי דאין בנידין ועצמות טעם
 ובני איסור אכר מחייב ק"ל רא"כ נבי איסור גיד הנפש כמי
 כיחא דאי חילקו לשנים ואכלו פטור למאי דק"ל אין בנידין
 פנות טעם כיון חידוש הוא המחייב אגיר לכר אי חילקו לא
 ליחייב וזה לא מצינו בשום מקום ואדרבה כתב רש"י בחולין
 רפ"ג להדיא דחייב בגיד הנפש בכזית כפדי אכילת פרס
 וכן בגיזוי דלקי על הרצן ובזוי רנ"ו אמרינן בגיזוי חמיר
 דאפילו הרצן אסור ליה ופרש"י דלאו כר אכילת הוא וא"כ
 לפירושו התם נהי לא לחייב אכזית ככדי אכילת פרס ומאי
 שנא ונ"ע כי פ"כ ב"ל דלרבינו חילקו בכדייתו לשני ואכלו
 כהך כדי אכילת פרס נחייב וזה הכי אתי שפיר נמי מ"ש
 במעלה דר"ל אעא הוא שניה מצטרפין ומני ר' יהודה היא דס"ל
 אכר חן חיי נהג כמחיים ומ"ש בתוספות כר"ה מתיכי מה
 שנדחקו לישב הסוגיא לפי פירוש' בהך סוגיא דחלקו מחזק
 אך לה"ש בדעת רבינו אתי סוגיא וזכרנוהו וז"ל לדעת
 רבינו תיקשי אחאי פטרי בהפריד הכשר חן העצם או לאו
 הטעם חידוש הוא וז"ל פ"ש"י הא ל"ק דכ"ל דלרבינו אין
 הפיטור חנר חידוש אלא כיון דאכר הכתוב אכר כדכתיב לא
 תאכל הנפש וכי הפריד הכשר חן העצם לא מקרי אכר משא"כ
 בחלק האכר בכדייתו דאף שהוא כשני מתיכות קרוי אכר
 וה"מ למאי דאתא עלה ו"ל דפטור כרשקו לשני הפרוסים
 דלפרש"י כיון חידוש הוא בעינן שיהיה בכדייתו ולפירוש
 הרמב"ם כיון כרשקו הוי נשתנה מזהות אכר ולא מקרי אכר
 ונס הטעם אחר יש לפטור כרשקו שהרי כתבו התוס' בחולין
 דר"ו ר"ה ורבי דאינו חייב על אכר חן החי כי אם באכל אכר
 שלם וכ"כ הרשב"א בחידושו שם בשם הרמב"ן וכן
 כתב הסמ"ק בסיון רי"ט הפך דעת הרמב"ם והרשב"א
 בת"ש על זה באורך בסו"ל ע"ש מ"מ לשיטת התו' דבאינו
 שלם לא לקי כ"ש בהתרסק האכר שהרי ברין כרייה למלקות
 דלקי ככ"ש ולא בטיל בששים הכריחו כל הראשונים כפשוטו
 דכרייה רסוקה לא חייב כרייה מההיא סוגיא דמכות דרסק
 ט' נחלות כמ"ש רבתיקא בסיון ה' ואילו בכרייה חסירה אכר
 או כ' כל שנשאר רובא אכרייה לן כגזיר דכ"ל ולא איפשיטא
 ע"ש הוי כרייה נרע מחסר וא"כ באיסור אכר להתוספות
 דפטור כ"ש בהתרסק וגם הטעם אחר יש לרון כן שהרי כתבו
 התוס' בחולין דר"ו ד"ה ת"ט והרא"ש בפ' גיד הנפש והטו"ר
 וש"ע סיומן' דאכר חן החי חייב כרייה ולא בטיל אפילו
 באלף ע"ש וכיון שדין כרייה חת ליה לאיסור אכר הרי ביארתי
 שדעת הראשונים דכרייה רסוקה לא חייב כרייה ומינה לאיסור
 אכר ואף שאני תמיה למהם בפשיטות דכר זה דאכר דין
 כרייה יש לו ולא בטיל בת"ש על זה בסיון ס"כ מ"מ חרעת
 הפוסקי' שכתבו בן להדיא יש לרון גם חנה זה דאכר חרסק
 בעינן כזית כשר וז"ל כ"ת הראש"א סיון תקי"ג שכתב
 דאיסורים מרובקים נפקא ליה לירושלמי מרתיב כל גבילה
 ומינה למדו לכל איסורי' בכה חזינו והר' כתב דלקי מידי דהוי
 איזור דרובק דיתירבו להטמאים ע"ש ועכ"פ ו"ל דאכר חן
 החי מרובק שאין בו כזית כשר לא מני ילויף מנכילה ט"ל דין
 מה התם בכזית כשר ה"כ בכזית כשר וכה"ג אחרו בחולין
 דק"ף לענין מיחוי איסורין באופן דחבל זה יש לרון באכר
 מרובק דפטור כל שאין בו כזית כשר והדבר צריך ליחוד ענה
סיון ד"ר י"ש לחקור בחאי דק"ל דהאכל אכילה
 גדולה מדבר איסור דאינו חייב

חשיבי נופין מוחלקין או לא והנה נבזין מוחלקין דאדם נרא'
 דלקי לכל חד וחד וכמ"ש בקדושין דע"ו רהבא על ג' למנות
 לקי ג' וכראה לשם דאף בהתראה אחת ופ"כ שם בתוס' ר"ד
 וכ"כ התוס' במכות ד"ך כר"ה לא זריבא יע"ש ושם ראיתי
 בתוס' ר"ד שכתב דעל גופין מוחלקין דכ"ח בין דאדם
 ובתמה לקי אכל חד וכן אם תלש חלב מכהמ' חיה מג' כהמו'
 לקי ג' וכך באכר חן החי וע"ש והר"ב חשק לחלק בפ"א מה'
 איסורי' ביאה הבאי ג"כ דבר זה דעל גו"מ לקי אכל חד
 בהתראה אחת בשם התוס' ר"ד והתוס' ובסוף דבריו כתב
 ועיין מ"ש התוס' בוכחים דע"פ כר"ה הפיגול שהביאו שם
 סוגיא זו והנראה מדברייהם שם דפליגי לרבינו יעקב ז"ל
 וס"ל דאמרינן גופין מוחלקין אף בדבר שאינו כ"ח ובהתראה
 אחת סגי והוק הטב בדבריהם שזריבים תלמודו אלו דברין
 ולדבריו התוס' דוכחים הס' כגד חתפיתין דמכות וסוגיא
 דחולין דפ"כ שאר דוכתי שפואר דכל דלא חונו גו"מ אלא
 כזית חלב לקי חר' וזה דבר פלא

אבן

לפ"ד מה שהבין הרב ככונת דברי התוס' ליתא
 שדבריהם צדקו בכל מקל ו"ל א"כ אפילו פחות
 מכדי אכילת פרס פטור באכלו כשתי פנימים דבשהתרו
 בתחילה נזאם פיגול שפא כותף רבה וכשניה באהתרו נזאם
 כותף פיגול רבה ואי נזאם שכתב התרו בו מקום פיגול
 באכילה ראשונה ואחרי' בקדושין דכעל חמס אלמנות חייב
 וכשר התראה איידי דאי פ"כ התראות אף באלמנה אחת חייב
 דהתראו' מחלקו למא' כיון דעסיק בבאי' ומתרחק בו תחיל' הוי
 התראה לכל חד וחד וה"כ הרי עסיק כל שעה באכיל' ותועיל
 לו התראה ראשונה לא דמי דאזני הכא דנראה כחזור בו
 מהתראה ראשונה וכו' וכונת דבריהם כ"ל ברור שהנה רש"י
 ז"ל ס"ל דטע' כויד' ודיכוותיה שעתה יין הרבה אף בזה אחר זה
 בהתראה אחת בתחילה דלקי חר' ט' דעל כוס ראשון לקי
 שפיר אכל על אחרי' יכול לומר שבחתי שזיה אסור וכ"כ התו'
 על שמו במכות ד"ך כר"ה לא וכ"כ הנמקי' בחידושו להרי"ף
 למכות על מתני' דגזיר שזיה שותה יין יע"ש וכדבריה' כתב
 הרמב"ן בס' המנות שורט ט' ע"ש והתוס' בדבור הכו' דחו
 סברה זו מרקי"ל דכפ"מ בהתראה אחת לקי אכל' חד ואם
 איתא לימא אישתלאי גם הריש"א בחידושו למכות דכ"א
 גבי מתני' דגזיר שזיה שותה יין כל היום דאינו חייב לא אחת
 הבאי פרש"י הלון ודקה דבריו בשם התוספות מהך סוגיא
 דקדושין דר"ו דמוכח מינה דכל דעסיק באותו איסור לא
 חני לומר אישתלאי יע"ש ואל זה כיוון התוספות בדבור זה
 שזקוקה לשיטתם דמת"כ לילקין על מה שעתרו בו בתחילה
 דאי התרו בו על פיגול ויש לחוש שפא כותף רבה כי אכיל
 שפא' ושתרו ביה נזאם כותף לקי אפיגול ולפי שיש לרחות
 לזה בעין סברת רש"י דמני' למימר אישתלאי ועל אלה הניעו
 דהך סברא ליתיה מתה שמכואר בקדושין דכל דעסיק באותו
 איסור לקי אף כשעבר שעות רב ומעתה קשה כי קושייתם
 וזו כונת התוספות והוא ברור ותו' ל"מ מה שלמד דרמ"ל
 בדבריהם :

ודעת

הר"מ נראה כדעת התו' ר"ד דגם כבהמ' לקי
 בנפין מוחלקין לכל חד בהתראה אחת ומ"ש
 הר"מ בפ"ה ח"ה שגבות ה"כ הבא על ערוות הרבה כהעל'
 אחר איצ"י שכולן נזאם אחד הואיל וכן גופים מוחלקין חייב
 על כל אחת ואחת כינר וכו' תכאן אתה למד שום שאמרו
 חכמים קבא על הזכור והביא זכור עליו כהעלם אחד חייב
 אחד כשהיה אותו הזכור עצמו אכל אם הים זכור אחר בין
 שבא על שנים בין שבא על זה והביא זה עליו חייב על
 כל גוף וז"ל וה"ה בבא על הכהמה וסביא עליו כהמה
 עכ"ל

ואני חמיה עליו שהרי אחריו כסנהדרין רב"ד כפיקר
 דין זה דהכא על הוכור והבי' זכר עליו וכו' הנרכב
 לזכר והנרכב לכהנה אמר רבי אבהו לרבוי ר"ע חייב ב'
 חדא תלא תשכב וחדא תלא תתן שכבתך לרבוי ר"י אינו חייב
 אלא אחת אירי ואירי לא יהיה קדש הוא אביו אמר אף לדברי
 ר"י חייב ב' דכתיב כל שוכב עם כהמה וכו' הרי רבין לר"י
 ור"מ בין לרבי אבהו ובין לאביו כל דהוי שם אחד אף כגופים
 מוחלקים אינו חייב אלא אחת שהרי הנרכב לזכר ולכהמה
 הא איכא גופים מוחלקים וקאמר רבי אבהו לר"י דנפק ל'
 אוהרת שניהם תלא והיה קדש דהוי שם אחד אינו חייב אלא
 אחת ואף לאביו שאחר שגם לר"י חייב ב' היינו ראוי לשיטתי'
 דנרכב לכהמה לר"י אוהרתיה תכל שוכב עם כהמה הא
 לא"ה אף הוא היה מודה לר"י אינו חייב לא אחת הפך פסק
 רבי' ש"ר שכבר תמה על זה כפסר לחס ואורה כפ"ה
 מה' שבנות ולעיקר הכרח רבינו הכר ראיתי להתוס' שם
 כסנהדרין כד"ה הנרכב שכתבו אע"ג רבופים מוחלקים לא
 מוחייב ר"י אלא אחת ובכי חמש נשיו נרות בכריתות דט"ו
 וחמש שפחות חרופות שם כד"ט דמוחייב על כל אחת משום
 דרשינון ואשה לחלק על כל אשה ואשה וכו' יע"ש הרי שכתבו
 דהיכא דגלי קרא גלי היכא דלא גלי לא גלי ומעתה תולא
 מוכח מידי לרבוי רבי' ואין להקשות לנמור מינה דשאל הוא
 הני יליף חד מחבריה והו"ל ב' כתובים הכאים כאחת ואין
 מלמדוין ואף לה"ר דכ"ל מלמדוין ב' אין מלמדוין אולי דהכא
 נמי הוי ג' כתובים ואינהו הוי ידעי כיון שדברי התוספו' הם
 מוכרחים כהך סוגיא דסנהדרין :

אשר עפ"י הדברים האלו מינה נחיא לי כחאי דהוה
 ק"ל כרבוי התוס' בכריתות ד"ט ר"ה והיא
 שפחה וז"ל תימא דהכא בעינא לחלק אע"ג דהוי גופים
 מוחלקים ואילו לקמן כרי"ו וכן בחולין דפ"ב משמע דפשיט
 ליה דעל גופים מוחלקים חייב על כל אחת ואחת אלן תורף
 דברייה ולכאורה קשה דמאי ק"ל אימא דהא"כ לכתר דגלי
 קרא כאן בשפחה דכבו"ה חייב על כל בוף ונוף אף דאתו
 כולהו משם אחד גמרי' מיניה ככל רוכחי דעל גופים מוחלקי'
 חייב על כל אחת ואחת ותול"ק :

אכן לפי ח"ש יש ליטב שהתוספו' הכריחו מהך סוגיא
 דנרכב לזכר דגופים מוחלקים דאתו משום אחד
 אי גלי בהו קרא שחייב על כל בוף חייב וכל דלא גלי אינו
 חייב אלא אחת וכמ"ס הם כהך סוגיא כדכור הנוכר ומכח
 פשיטות זה ק"ל שפיר שם בכריתות כמוכן :

והנה אחת שלפי סכרת רבי' הלוו ל"ק ממה שהקשו
 התוס' מהסוגיא דכריתות ר"י וחולין דפ"ב כיון
 דס"ל דבגרוני מנייה ושפחה והרי זה ספק לסכרתו אין זה
 מעלה ארוכ' שלא מפני שאנו מרחין נחה מה שבא לנו כפי'
 כש"ס דמהך סוגיא דסנהדרין מתבאר להרי"א שגם כגופים
 מוחלקים ושם אחד אינו חייב אלא אחת כמ"ס כנרכב לזכר
 ונרכב לכהמה וכן מתבאר נמי חמ"ס עור שם הכא על הוכר
 והכיא זכר עליו הכא על הכהמה והכיא כהמה עליו בין
 לרבי אבהו ואביו לר"י חייב ג' וכו' ואילו לסכרת רבי הו"ל
 לחייב ר' שהרי רוכב זכר וכהמה תרי שמות נינהו הרי חייב
 ב' ונרכב לזכר ונרכב כהמה נמי אע"ג דשניהם משם אחד
 קאתו דהיינו לא יהיה קדש חייב ב' כיון דהוי גופים מוחלקים
 ארס וכהמה ומ"מ דחייב ג' לר"י דא תברתיה דסכרת רבי'
 וכן יש לנחמס עור על סכרת רבינו חמ"ס ככולה הך סוגיא
 הכא על הוכור והכיא זכר עליו בא על הכהמה והכיא כהמ'
 עליו ופסל לשון זה מורה דהכיא זכר עליו היינו זכר אחד
 וכן ככהמה דאל"ה הו"ל הכא על הוכר והכיא עליו :

ובעומדי על זה עיני ראו אותה שאמרו בכריתו
 דג' נכיהא דתתן הכא על הוכור תנא
 כחאי קחשיב אי בכריו דל אשה ופרכעת אי כנשי קחשיב דל
 הכא על הוכור ועל הכהמ' אמר רבי יוחנן תנא גברי קחשיב
 ותבי הכי הכא על הוכור והכיא זכר עליו ור"י היא דאתר
 חייב ב' וכו' אי הכי נתני הכא על הכהמה והכיא כהמ' עליו
 הא אתר אביו הכא על הכהמה והכיא כהמה אפי' לר"י אינו
 חייב אלא אחת ע"כ ויש לתמוה כמ"ס הא אתר אביו וכולי
 כנראה דליכא לתרובי אלא לדעת' אביו ולא לדעת רבי אבהו
 שאמר לר"י חייב ב' וק"ט דהוי כהך סוגיא דסנהדרין
 אסיקנא דהכא על הוכור ועל הכהמה והכיא הוכור והכהמ'
 עליו בין לרבי אבהו בין לאביו לר"י חייב ג' לר"מ חייב ב'
 וע"ש כפירוש"י זא"כ כיון דתני רישא הכא על הוכור והכיא
 זכור עליו והיינו כר"י כי תני אה"כ הכא על הכהמה והכיא
 כהמה עליו בין לאביו בין לרבי אבהו אינו חייב אלא אחת
 וא"כ שפיר הוה הני לשנויי אף לרבי אבהו ואילו הלשון הש"ס
 כראה דאי אפשר לשנויי תירוץ זה אלא לאביו והוא פלתי ושוב
 ויכני ה' וראיתי אחר החיפוש להרכ רישא דמי' כחלק לאוין
 דק"ח ע"ד שתמה זה והנ"ע יע"ש :

ואולם כד הוינן כה ראה ראיתי דסוגיא זו מורה
 להדיא בסכר' רבינו דלדבריו שהעל' דכנפוי'
 מוחלקים לקי ומכיא קרבן על כל בוף ונוף אף דאתו משם
 אחד ל"ק חמ"ס שהרי לרבי אבהו דרוכב לזכר ונרכב מתנו
 לר"י חייב ב' כיון דתרי שמות נינהו וכי רכב נמי כהמה הרי
 חייב חטאת אחד חמס אחד וכי נרכב תו מן וזת הכהמה אי
 הוה אוהרת נרכב משום רוכב כהמה לא היה חייב עור כיון
 דליכא כביאה זו לא שם חלוק ולא בוף חלוק אך ככר נתבאר
 כסנהדרין דלר' אבהו לדעת ר"י אוהרת נרכב לכהמה נפק"ל
 משם האמור לנרכב לזכר ואי הכי לרבוי רבינו כה"ג חייב ב'
 משום רוכב זכר ומאז רוכב כהמה פשו לן נרכב לזכר ונרכב
 לכהמה דאתו שניהם משם אחד עם כל זה חייב עליהם כ' כיון
 דתרי גופי נינהו אך לאביו לעולם לא לקי אלא ג' ב'. לרוכב
 זכר ונרכב מהו ואחד לרוכב כהמ' ונרכב מתנה דהו"ל בוף
 אחד ושם אחד נתבאר דלשיטת רבינו ל"ק מהו ואין כדיון לת'
 גרע מה נעשה שהרי למ"ס סוגיא דסנהדרין מוכח להדיא
 בסכרת התוספות ואילו מהך סוגיא מורה כסכרת רבינו ורא'
 עקף :

וישוב אחר הישוב ראיתי שציקר הך סוגיא דכריתות
 לא תברע' יקרי לטבר' דהיינו לישב לתמי דהוה
 ק"ל דאמאי לא משני הש"ס אף לרבי אבהו דהא"כ דאף לרבי
 אבהו שפיר הני לשנויי הכי אלא דרנה לשנויי בקינור כדשני
 לאביו אך לרבי אבהו היה צריך עור ריבוי דברים כמו שיעלה
 המעיין וע"כ לא חש להצריך ח"כ י"ל והוא הנכון דלר' אבהו
 לא הני לשנויי הכי שהרי רבי יוחנן תירך לעיקר הקושיא עני'
 הכא על הוכור והכיא זכור עליו זא"כ כראה דר"י כאביו ש"ל
 דאי כרבי אבהו הכי הו"ל לתתיתין הכא על הוכור ועל
 הכהמה והמכיא כהמה עליו והוה נחיא טפי שלא היה צריך
 להגיה כל כך בחתניתין שבחמו' ואשה תכביאה כהמה עליה
 היינו גורסים והמכיא את הכהמה עליו משא"כ עכשיו שצריך
 לחחוק בכא זו כולה ולגרוס בין שתי כדות דלעיל ומכיא
 זכור עליו ועכ"פ אף אה"ל דאירי ואירי כי הדרי נינהו וכתבי
 תאי פסקא למתני' מכיא זכור עליו ולא לתני' מכיא כהמה
 עליו ולפחות הכהמ' הו"ל לתתני' הכא על הוכור ועל הכהמה
 ומכיא זכור או כהמה עליו ומדקפסיק ר"י ואתר' תני' הכא
 על הוכור ומכיא זכור עליו ש"ס כאביו ש"ל לר"י דלאביו א"א
 למתני' באופן אחר דלרדייה רוכב זכר ונרכב מתנו לר"י תרי
 שמות מיוחדים נינהו ורוכב כהמה ונרכב תמה שניה משם
 אחד

אחד קאתו ותני חד מינייהו דהיינו הכא על הכמה כיון דלית בהו חילוק מטות ומשו"ה כשהקשו לר"י א"ה ליתני נמי תביא בהמה עליו לא רצה לשנויי הש"ס אלא כרעת אביי שדכרי ר"י מטין לרעתו ובאמור זה כ"ל לישב סוגייה ון ותו לא מוכח מידי לסברת רבי

זאת וזו ראיתי להרב באר שבע בהך סוגייה דכריתות גבי מ"ש הא אחר אביי הכא על הכמה וכו' שכתב וו"ל ולרבי אבחי כפ"ד מיתות ב"ד דקאמר לרבי ר"ג חייב ב' ז"ל כדשני רב תני ל"ג מטאות ומיהו ק"ק בעיני למה לא דייק הש"ס ולרבי אבחי הוי אבחי לתימר עכ"ל ואחר המחילה ק"ט שגם לרבי אבחי שפיר הוי לשנויי כד"י וכמ"ש שם דהכא על הזכור ובהמה והביא זכור ובהמה עליו גם לרבי אבחי לר"י חייב ג' וא"כ שפיר קתני וכמו שכבר כתבאר לעיל דהיא גופא אנהו תמה' בעיקר הסוגייה למה נקט הש"ס שניו זה לאבחי והוה מני למיקט ככ"ע ומעתה כל דברי הרב כוה הם תמוהים וכו' ע

ואגב ראיתי עוד שם להרב דברים תמוה' בעיני אחד שכתב לעיל מזה גבי מ"ש הכא על הזכור והביא זכור עליו וו"ל פירוט אותו זכר עצמו אבל אם היה זכר אחר ליבא מאן רפליג בהא דחייב ב' ואפילו ר"ע מודה כיון שהם גופים מוחלקים אפ"כ שהוא שם אחד כמו הכא על חמש כשני ירדות שחייב על כל אחת ואחת אף לר"ע עכ"ל הנה רואה כמה לא חלי ולא חרגיש הרב שינה לידון בדבר הדט בדכרי רבי' כרון זה ולא ראה דבעיקר סוגייה זו גופא הפודט יוצא הפך דבריו חמ"ש דכרע לזכר ונרעע לכהמה לר"י חייב אחת וכבר נרשמו התוספות מראיית הרב שהביא וכתבו דשאני התב דנלי קרא ואשה לחייב על כל אשה ואשה וכמו שכבר תמהנו בסברה זאת לרבינו הגדול ועל הכל אני תמים למה לא זכר בדבריו שכן כתב רבי' ותו' גדול איך נעלם מחנו ג"כ דכרי הרב כרון זה שהרי הרב"ל דן בעצמו סברה זו כאלו הגיו אנו חיים כי ע"כ גם דבריו אלו צא"ת

ישוב ראיתי שגם מהך סוגייה דכריתות נמי מתבאר חממה הפך סברת רבינו והכאר שבע דעימיה ואמינא ליה שהנה יש לתמוה בהך סוגייה כמה שהוצרך רבי יוחנן לאוקמי חתני' כרו ועם שהקשו והרי סיפא דמנרף ע"כ ד"ע נדחק גם כוה ר"י והשיב רבי ישמעאל היא וכמנרף סברה ליה כר"ע ואילו לרברי רבינו מאי כולי האי והרי אף כר"ע אתי ותני הכא על הזכור ומביא זכור עליו והיינו זכר אחר דהו"ל שני גופים דכה"ג גם לר"ע חייב שתיס כדכרי רבינו והכ"ס וכמו כן ק"ט על האמת כתיירן רבי יוחנן הלון דליתני נמי הכא על הכמה ומביא בהמה עליו והיינו כהמה אחרת תלבר הנרבעת דכה"ג לרברי הכל חייב שתיס לפי סברא זו והא פשיטא דכי קתני ותני' ל"ד מטאות כנוף אחר לא השכחת להו שיביה ג"כ הגורם לו בעבודתו אלו בוף אחר שהרי קחשיב איך ואשת אב וכלה וזכור ובהמה ואשה וכתס וכו' והני ודאי כמה גופים נינהו אלא ודאי שהעיקר בסברת התוס' שגם בגופים מוחלקים כל דאתו משם אחד אינו חייב אלא אחת ותו לק"מ הכל זה ואם נפשך לומר להשיב לסברת רבינו לקושית זו דתנא דמתני' לא קחשיב ל"ד מטאות כנוף אחר כי אם כל"ד שוות שיש לכל מטות בפני עצמן שם מיוחד לו וכל הנהך דקחשיב יש להם לכל אחד שם בפני עצמו ואי הוה תני הכא על הזכור ומביא זכור עליו וכא על הכמה ומביא בהמה עליו בגופים מוחלקים הוי כה"ג לר"י חייב ד' כנ' שוות ולר"ע כ"כ שוות וז"ל הוצרך לשנות דר"י היא ותני כה על הזכור והביאו עליו וכא על הכמה שחייב ב' כנ' שוות ויש צד להכריח כן דהם חתני' היא רוצה למנות

חייבי מטאות ר' וק' משם אחר הוה יכול למנות מנה מטות דליחשוב הכא על חמש כשי אביו ועל חמש כלותיו ועל חמש זכריו וכן על הרוב כוה הרך אלא ודאי מתני' חייבי מטאות כנוף אחר בשמות מוחלקי קחשיב ותו לק' לרברי רבינו מת"ש הא ודאי ליתא שהרי הקשו בהך סוגייה גבי הא דתנן המחלל את השבת אחרי שבת ס"ל נינהו ותיירנו דתנא שגבת שבת וזרין מחלכות קחשיב דלא תיחייב אלא אחת כך תירץ רבי יוחנן ורב כיבי תירץ שם שבת ושם עכו"ם קחשיב ואמרינן עוד דה"ד גבי שבת וע"א יט לוח' שם שבת שם עכו"ם שכבר שינה אותם התנא במקום אחר חילוק מטות דירקו בשם אחר משא"כ בשם העלאה שאין שמו במקום אחר הניחו בקושיא אחאי לא תני המעלה בחוץ והמעלה בפנים יע"ש באורך ואם איתא הרי שבת דמשכחת ביה ט"ל מטאות בשם אחד וק"ל דליתני ט"ל ומה שתירץ ר"י גבי שבת לא שייך הכא וגם לרב כיבי שתירץ שם שבת קתני כבר אחר דה"ד בשבת שכבר שינה אותם במקום אחר ואילו הכא גבי זכור ובהמה לא תנן לה בשום מקום להא מילתא דכנסהרין דכ"ד ל"ג תני אלא כה על הזכור ועל הכמה ולענין סקילה ועינין מ"ש התוס' בוכחים דק"ו ד"ה הני תלתין ושבע נינהו יע"ש הרי נכתבאר דשפיר הוה הגוי למנות תרי חייבי מטות אף דאתו משם אחד והדר כי קושין לסברת רבינו והכ"ס ובאמור וכו' עכ"פ תקשי ליתני טובא לפי' כמו חמש כשי אביו וזכור הא לא אידידי דהא ודאי אין זה עולה על דעת רבי' וכלל לחשוב וליוול ודוקא גבי שבת דהו"ל ט"ל מחלכות דהו"ל גופים מוחלקי' ולא דימו אהרדי דזרע וזרע וקוצר וכו' הו"ל גופי עבדיה שאינן דומים זה לזה וכן גבי עכו"ם משא"כ גבי חמש כשי אביו וזכור דאע"ג דהו"ל גו"מ אינם משונים זה מזה והא לא קתני והדבר ידוע דהכא על הזכור והביא זכור אחר עליו הו"ל גופי עבדיה שאינן דומים זה לזה ואי הוה שייך למתני הו"ל לתנא למתני ומדל' תני הכי ש"מ שהעיקר בסברת התוס' שאף כו וף חלוק כל דאתו משם אחד אינו חייב אלא אחת ותשכחיה לסברת רבינו והכ"ס והדבר נל"ת ודוק יע"ש ועיין בוכחים דק"ו ע"כ ומיהו אי מהך סוגייה דכריתות לכד היה לנו הכרח שגם בגו"מ כמו בא על זכור והביא זכור אחר עליו חייב חדא כל דשם אחד להם הנה מקום אתי לרדות סברה זה כמו שאכתוב בסמוך בס"ד אבל הסוגייה דסנהדרין שהבאתי חכרע הוא לזה ובאמור הן אחת דעל כל פנים קשה חתם מהני' דחולין דפ"כ דתנן שחט פרה ואש"כ שחט שני בניה לקי שמוני' ולית דפליג ולפי מזה שכתבאר מהך סוגייה דסנהדרין דכל דנפקי משם אחר אף בשמות מוחלקים כנון רובע זכר ורובע בהמה אינו חייב אף אחת כ"ש ככה"ג דלא הו"ל למילקי דחשם אחד נפקי ושם אחד להם אותו ואת כנו גם בקדושין דע"ז אמרינן גבי הא דתניא אלמנה על אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחד ה"ד אינימא שכא על אלמנת ראובן ועל אלמנת שמעון ועל אלמנת לוי אחאי אינו חייב אלא אחת הרי שמות מוחלקי' והרי גו"מ הרי מתבאר מהך סוגייה בפשיטות דכל דהוי גופים מוחלקים אף דמשם אחד נפקי לקי אכל חדא והרי זה בסתם חתני' דחולין וגם התוס' בסוגייה זו והתו' דר' הכריחו מסוגייה זו דבגופים מוחלקים לקי אכל חדא וחד אף דנפקי משם אחד וסדן עמוס אלא דסוגיין דסנהדרין דכ"ד וכריתות ד"ג שמתבאר מינייהו דכל דנפקי משם אחד אף בגופים מוחלקים לקי חד חתמיה על זה

ובעונדי על ענין זה האיר אל עכר פני מורי הרב ו"ל כמ' שער המלך שראיתי לו כפי' מ"ה איסורי ביאה ה"א שתמה להתו' והתו' רי"ד שהכריחו הסוגי' דקדושין דע"ז דעל גופים מוחלקים אף דהוה משם אחד לקי

אפל חד וחד דחה יענו להך סוגיא דסנהדרין דחוכה חזיה
 שאף בגופים מוחלקים כשם אחר לקי חד והכח זה העלה
 דא"כ רבני אבהו דסנהדרין ס"ל הכי אבל סתמא דתלמודא
 פליגי עליה וס"ל דכל דהוו בגופים מוחלקים אף כשם אחר
 לקי אכל חד ומלכד שהדבר זה קשה בעיניו אי כדכריו לתם
 לא מותיב הש"ס לדבי אבהו מהתם מתני' דחולין שכתבתי
 לעיל דמוכח דבגופים מוחלקים לקי אכל חד ומה יענה רבי
 אבהו להך מתניתין ובר מן דין לרבני הרכ צריך לומר דרבי
 אבהו ואבוי דקאי כוותיה כדמוכח מהך סוגיא דה"ש אבוי
 אחר אף לדברי ר"י חייב שנים דכתיב כל שוכב עם כהמה
 אם אינו ענין לשוכב תנאו ענין לנשכב וכו' ואי ס"ל דבגופי'
 מוחלקים חייב על כל אחת אף כשם אחר למה ליה לאבוי
 כוליה סא"ל דבגופים מוחלקים נינהו גם רבי יוחנן דמשמי
 ככריתות ד"ג הכי הבא על הוכור ומביא וכו' עליוס"ל נתי
 שגם בגופים מוחלקים חייב חרא לפי מה שהכרתי לעיל ומי
 ראה כואת דרבי אבהו ואבוי ור' יוחנן קיימי במד שיטה ולית
 דפליגי עלייהו וסתמא דר"ש דחה דכריהם תכלי שום דליה
 וגם לא הש להיפלג עלייהו אלא סתם דלא כוותיבו כי ע"כ
 עיקר סוגיא דאלו גריכה רכה גם דכרי התוספות סתרי
 אהרדי דבקרואין דע"ז העלו דעל בגופים מוחלקים לקי אכל
 חד ואילו בסנהדרין דכ"ר העלו דכל דלא רכייה קרא אף
 בגופים מוחלקים לקי חד ולדכריהם דסנהדרין מלכד שסתרי
 דכריהם לה"ש בקרואין כאשר כתבנו עוד יש לתמוה עליהם
 מה"ש בכריתות דס"ו סאל ר"ע את ר"ג ור"ז הבא על אחותו
 שהיא אחות אחות אביו ואחות אמו מהו חייב אחת על הכל
 או חייב על כל אחת ואח' אמרו לו שחצו הכא על חמש נשוי
 נידות שחיי' על כל אחת ואחת ונראין דכריהם ק"ו ושם כש"ס
 הקשו איכא לסיפך מה לחמש נשוי נידות שכן בגופי מוחלקים
 אלא כתיב ערות אחותו לחייב על כל אחת והכי מסיק הש"ס
 במכות ד"ד דהבא על אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו
 שחייב על כל אחת לא נפיק מק"ו מהבא על חמש נשוי נידות
 משום דאיכ' לחיפך מה לחמש נשוי נידות שכן בגופים מוחלקי'
 אלא משום דכריה קרא להדיא ור"ג ור"ז דעבדו האי ק"ו
 היינו משום דס"ל דבגופים מוחלקים אינו מעלה ומוריד והכל
 תלוי בשמות מוחלקים והשתא אם איתא לדברי התו' שהעלו
 דמתקין' כחמש נשוי נידות וכו' עליהן שחייב על כל אחת
 לא נהוינן לחלמא אחריתי דשאיני התם דכרייה קרא ואשה
 לחייב על כל אשה למ"ל לה"ש לחיפך מה לחמש נשוי נידות
 שכן בגופים מוחלקי' בלא"ה לא נהוינן מיניה ומה גם ד"ג ור"ז
 היכי נהרי מיניה וכיותר קשה הסוגיא דמכות דכי פריך הש"ס
 מה לחמש נשוי נידות שכן בגופים מוחלקים לרבי שמעאל
 ור"ע הוא דפריך ואילו הם העלו דלר"י ור"ע מה' נשוי נידות
 לא נהוינן

הך סוגיא דקרואין ודמכות ודכריתות דס"ו באידך דסנהדרין
 דכ"ר אהרדי

אכ"נ דכרי התו' והתו' ר"י ודכרי רבינו ברין זה העלו
 כולם שצ"ל בגופים מוחלקי' דכהמה נשוי חייב על כל
 אחת ק"ט לדכריהם כי שוכב הך סוגיא' הן אחת שגם
 לדכרינו קשה מהסוגיא דכריתות ד"ג דמוכח מינה שגם
 בגופים מוחלקים דאדם כל דהוו כשם אחר לקי חד לפי מה
 שכתבתי לעיל בכיבוד הך סוגיא' ובר מן דין סתם מתני'
 דחולין דפ"ר דתני שחט פרה ואח"כ שחט שני כניה' סופג
 שמונים יורה ודין כדכריהם שגם בגופים דכהמה לקי אכל
 חד

ויש"ר להא דאמרינן בכריתות דס"ו כניה' דתני חודי'
 חכמים לר"א הבא על חמש נשוי נידות שחייב
 על כל אחת ואחת הואיל והוא גרם להן אחר דכ"ר מ'י
 אחרי הואיל והוא גרם להן והתניא וכו' לא איתא הואיל ובגופי'
 מוחלקין וכו' הנה כתבאר שהטעם שכתבתי על בגופי מוחלקי'
 נראה ונראה בהך סוגיא' ונחלאו דכרי התו' והתוספות ר"ז
 ודכרי רבי' מוכרחים אלא דבעיקר הסוגיא' דאיתא יש לתמוה
 עליהם

ואת זה אני תמיה להתו' בכריתות דס"ו ע"כ כד"ס
 האוכל נותר מהמש ובחיים שכתבנו וס"ל לא דמי
 לבא על חמש נשוי נידות דחיי' על כל אחת ואחת לדכרי הכל
 דהנאו יש בהו שתי אוהרות שהיא חוורה עליה והיא מוותרת
 עליו כדלקמן ע"כ הנה בכאן העלו דכי חשיב נופין מוחלקין
 ס"ד הוכח דיש בהו שתי אוהרות היא והיא אכל בלא"ה לא
 חשיבי ולקי חד ולדכריהם אלו ל"ק הש"ס דקרואין דע"ז
 ודמכות ד"ד עם אותה סוגיא' דסנהדרין אכל לא ידעתי מה
 יענו להתניתין דחולין דקחשיב בגופים מוחלקים אדם
 וכמהה

ואולם אחר הישוב כ"ל לישב דכריהם ועפ"י דכריהם
 יתיישבו כל הכי סוגיא' שהנה בסוגיא' זו דכריתו'
 שאל ר"ע את ר"י באוכל נותר מהמש ובחיים אז חייב אחת
 או חמש השיב ר"י דק"ו הוא מאוכל מוכח אחר מה' תמחוינן
 שחייב חשיבה על כל אחת ומה וכן אחר שאין נופין מוחלקין
 חייב חמש כ"ס נותר מהמש ובחיים דחייב חמש ופריך עלה
 ר"ע אם אוררת כמעלה דמאכיל באוכל ומהנה כהנה וכו'
 חס"א ככותר ובש"ס העלו על משנה זו דפליגי בה תנאי
 איכא מ"ר דרבי יאושע קבל פירת ר"ע והורה דאוכל נותר
 מהמש ובחיים חייב חד ואיכא מ"ר דלא קבלס ר"י וס"ל דחייב
 חמש ע"ס כסוגיא' כחצא ריכא מ"ד דאוכל נותר מהמש
 ובחיים שחייב חמש כי אם רבי יאושע למד תנא' ואהא ק"ל
 להתו' אחאי לא יתחייב חמש לכ"ע כמו הבא על חמש נשוי
 נידות דלכ"ע חייב על כל אחת כדתיבא על לעיל מינה ולזה
 תירצו דכל דלית בהו שתי אוהרות האים השוכב עם האשה
 לא חשיבי בגופים מוחלקים נמצא דבגופים מוחלקים דלית בהו
 שני אוהרות לר"ע אינו חייב אלא אחת ולר"י פליגי בה תנאי
 איכא מ"ר דחולין לר"ע ואיכא מ"ר שהורה לר"ע ומצתה
 מתני' דחולין דתני שחט פרה ואח"כ שחט שני כניה' לקי שמוני'
 אית לן לאוקמה על כרחין כההוא תנא' דאית ליה כדעת רבי
 יאושע דבכל בווי בגופים מוחלקי' אף דלית בהו שני אוהרו'
 חייב על כל אחת ואח"כ ה"ג לקי שמונים וכי אחר רבי אבהו
 ואבוי בסנהדרין דכ"ר דנרכב נוכר וכרכב לכהמה לר"י חייב
 חד הינו משום דפשיט להו דק"ל כר"ע וכדו למד מ"ר דסכרי
 דכל כה"ג כבא על כהמה או הכניאם עליו כון דבכהמה לא
 שייך בה אוהרה אף בגופים מוחלקים לקי חד כמו אוכל נותר
 מהמש ובחיים דאינו חייב אלא חרא ואף אינרכב לכהמה
 תמילה ואח"כ נוכר כל דכפצם אחר עשאן ואין כאן גו"מ
 חד

ובש"אני לעצמי היה חקום לישב עיקר קושייתם דכי
 קי"ל בגופים מוחלקים שחייב על כל אחת
 כמו והבא על חמש נשוי נידות עיקר הטעם הוי דכיון שעל
 ידו נתייבבו הנכעלות כל אחת ואחת לנבני נשוי פשוט
 שחייבות כולן וכיון שהוא גרם בכיאותו לחייב את חמש נשוי
 דין הוא שיהחייב גם הוא על ידם וכי אמרי' בכל רוכתא שעל
 בגופים מוחלקי' חייב על כל אחת מה"ט הוא וכה"ג השיב ר"ע
 לר"א בכריתות ד"ו אם אמרת בנידה שיש בה שתי אוהרות
 שהוא מוותר על הנידה והנידה מוותרת עליו וכו' וה"כ
 דכוותא ולפ"ו ל"ק בסוגיא' דסנהדרין דאמרינן דהנרכב
 לוכר והנרכב לכהמה דלר"י חייב חרא אע"ג דהוי גו"מ
 דנוף כהמה אינה חשובה להתחייב עלה בפני עצמה כיון
 דכהמה גופה לית בה חיוב ולא כר הכי ואה"כ דאם נרכב
 כהמה תחילה ואח"כ לוכר דגם לר"י חייב שנים ותו ל"ק

חד הוא דתיקוניו ותו לא גם הסובי"א קדושין דע"ז רפשיט
 להו דעל גופים מוחלקים לקוי אבל חד חתי שפיר דהתם דהיא
 כתי מוהרת עליו לכ"ע לקוי אבל חד כמו הכא על חמש נשוי
 נידות דלכ"ע חייב חמש גם הסובי"א דכריתות ר"ב דחוקי
 רכיני וחוקן חתני דכריתות כרכי ישמעאל אף דסיפא ר"ע היא
 ותני כה הכא על הזכור והביא זכור עליו ולא חוקי לה ככ"ע
 ובכא על הזכור והביא זכור אחר עליו דכה"ב לכ"ע חייב
 שנים היינו משום דפשיט ליה דמתני' לא קחשיב אלא שנות
 לאוזן דאי כגופים מוחלקים הוה הני למנות מנה תלתי' כבון
 הכא על חמש נשוי נידות ועל חמש בלוותיו וכן כל כיוצא
 כי"ע"כ אי תנן כמתני' הכא על הזכור והכי זכור עליו משו'
 תרי שנות דאית בהו קחשיב ולא משום גופים וע"כ הוכרח
 לאוקמי חתני' כר"י רוקא ועב"י דרכי אלו ל"מ תכל מ"ש
 לעיל על סובי"א זו וכי אסיק הש"ס בכריתות דט"ו דהא דק"ל
 לכ"ע בכא על חמש נשוי נידות שחיי' חמש ה"ט האיל ובפי'ן
 קוחלקין ביניהו ודלא כדתני בכריתא שהטעם שחייב חמש
 גם לרבין האיל והוא גרם לנשוי בביתו לחייבן ה' חטאות
 חטאת לכל אחת און זה סותר לדברי התוספות אלו דהא"כ
 דעיקר הטעם שבגופים מוחלקים לקוי אבל חד היינו כתי משו'
 דאית בהו שתי אוהרו' אלא דכך בריתא תלה הטעם האיל
 והוא גרם להו ואהא מוחיב בה שפיר דתניא הוא בהעלם
 אחר והיא בחמש הוא חייב חד והיא חמש הרי דלא אמרינן
 האיל והוא גרם להו זה ב"ל כבון כשוכב דברי התוס' אלו
 ועפ"י דברייהם הנך רואה דל"ק מכל הנך סובי"א אהדרי'
ועפ"י הבא"ר ל"ק כגוי בחמי דהוה ק"ל טובא בענין
 זה כהא דתנן בהך סובי"א דכריתות שאל ר"ע
 את ר"ב וד"י השוחט חמש זבחים בחוק חייב חמש או אחת
 אחר רכיני יאושע שמעתי האוכל חובת אחר מחמת תמחויין
 שחייב חמש ונראין הדברים ק"ו אחר ר"ש לא כך שאל ר"ב
 אלא כך שאל אוכל נותר מחמת זבחים חייב חמש או חד וכו'
 ואמרי שם מאי ק"ל לר"ש הכי ק"ל מה ראיה לשוחט מאוכל מה
 לאוכל שכן כהנה והנה סובי"א זו יש ללמוד דלענין דינא
 ק"ל בשחט חמש זבחים בחוק דאינו חייב אלא אחת דבין
 לת"ק ובין לר"ש ר"ע מפרין ליה לראיית רכיני יאושע דמיתתי
 שחייב חמש וכדעת רכיני יאושע הוא דפליגי בה תנאי אי הודה
 לרכיני ר"ע ולא מיחייב אלא חד או לא אבל כדעת ר"ע הא
 פשיט ליה דלא מיחייב חספק אלא חד אלא דלר"ש הרבנים
 ק"ו אי באוכל נותר מחמת זבחים ק"ל לר"ע דחייב חד אעפ"י
 שהוא צהנה כ"ס בשוחט שאינו מתנהה כלל וכן ראיתי לרבי
 כפ"ו מה' א"ו ה"כ שפסם כפשיטות דהשוחט חמש זבחי' בחוק
 שחייב אחר והרין עמו כה"ש אלא שיש לתמוה לזה מתניתין
 דחולין דפ"ב דתני שחט פרה ואח"כ שחט שני בניה לקוי
 שחזים הרי דעל גופים מוחלקים דכהמה אעפ"י שאינו כהנה
 חייב על כל אחת וח"ש גושחטי חוק

חד הוא דתיקוניו ותו לא גם הסובי"א קדושין דע"ז רפשיט
 להו דעל גופים מוחלקים לקוי אבל חד חתי שפיר דהתם דהיא
 כתי מוהרת עליו לכ"ע לקוי אבל חד כמו הכא על חמש נשוי
 נידות דלכ"ע חייב חמש גם הסובי"א דכריתות ר"ב דחוקי
 רכיני וחוקן חתני דכריתות כרכי ישמעאל אף דסיפא ר"ע היא
 ותני כה הכא על הזכור והביא זכור עליו ולא חוקי לה ככ"ע
 ובכא על הזכור והביא זכור אחר עליו דכה"ב לכ"ע חייב
 שנים היינו משום דפשיט ליה דמתני' לא קחשיב אלא שנות
 לאוזן דאי כגופים מוחלקים הוה הני למנות מנה תלתי' כבון
 הכא על חמש נשוי נידות ועל חמש בלוותיו וכן כל כיוצא
 כי"ע"כ אי תנן כמתני' הכא על הזכור והכי זכור עליו משו'
 תרי שנות דאית בהו קחשיב ולא משום גופים וע"כ הוכרח
 לאוקמי חתני' כר"י רוקא ועב"י דרכי אלו ל"מ תכל מ"ש
 לעיל על סובי"א זו וכי אסיק הש"ס בכריתות דט"ו דהא דק"ל
 לכ"ע בכא על חמש נשוי נידות שחיי' חמש ה"ט האיל ובפי'ן
 קוחלקין ביניהו ודלא כדתני בכריתא שהטעם שחייב חמש
 גם לרבין האיל והוא גרם לנשוי בביתו לחייבן ה' חטאות
 חטאת לכל אחת און זה סותר לדברי התוספות אלו דהא"כ
 דעיקר הטעם שבגופים מוחלקים לקוי אבל חד היינו כתי משו'
 דאית בהו שתי אוהרו' אלא דכך בריתא תלה הטעם האיל
 והוא גרם להו ואהא מוחיב בה שפיר דתניא הוא בהעלם
 אחר והיא בחמש הוא חייב חד והיא חמש הרי דלא אמרינן
 האיל והוא גרם להו זה ב"ל כבון כשוכב דברי התוס' אלו
 ועפ"י דברייהם הנך רואה דל"ק מכל הנך סובי"א אהדרי'
ועפ"י הבא"ר ל"ק כגוי בחמי דהוה ק"ל טובא בענין
 זה כהא דתנן בהך סובי"א דכריתות שאל ר"ע
 את ר"ב וד"י השוחט חמש זבחים בחוק חייב חמש או אחת
 אחר רכיני יאושע שמעתי האוכל חובת אחר מחמת תמחויין
 שחייב חמש ונראין הדברים ק"ו אחר ר"ש לא כך שאל ר"ב
 אלא כך שאל אוכל נותר מחמת זבחים חייב חמש או חד וכו'
 ואמרי שם מאי ק"ל לר"ש הכי ק"ל מה ראיה לשוחט מאוכל מה
 לאוכל שכן כהנה והנה סובי"א זו יש ללמוד דלענין דינא
 ק"ל בשחט חמש זבחים בחוק דאינו חייב אלא אחת דבין
 לת"ק ובין לר"ש ר"ע מפרין ליה לראיית רכיני יאושע דמיתתי
 שחייב חמש וכדעת רכיני יאושע הוא דפליגי בה תנאי אי הודה
 לרכיני ר"ע ולא מיחייב אלא חד או לא אבל כדעת ר"ע הא
 פשיט ליה דלא מיחייב חספק אלא חד אלא דלר"ש הרבנים
 ק"ו אי באוכל נותר מחמת זבחים ק"ל לר"ע דחייב חד אעפ"י
 שהוא צהנה כ"ס בשוחט שאינו מתנהה כלל וכן ראיתי לרבי
 כפ"ו מה' א"ו ה"כ שפסם כפשיטות דהשוחט חמש זבחי' בחוק
 שחייב אחר והרין עמו כה"ש אלא שיש לתמוה לזה מתניתין
 דחולין דפ"ב דתני שחט פרה ואח"כ שחט שני בניה לקוי
 שחזים הרי דעל גופים מוחלקים דכהמה אעפ"י שאינו כהנה
 חייב על כל אחת וח"ש גושחטי חוק

וראיתי להר" שער המלך בפ"ו מה' א"כ שיטכ לעיני'
 קושיית הרב ת"ל דבני שחטי חוק בין
 שהחייב לא בא לו כי אם כגמר שחיטה א"כ לא חשיבי
 גו"מ דבגו"מ לא הווי כמי בכ"ח יע"ש ויפה השיב למה
 שהק"ש הרב אכן לרדיו און זה נכון דא"כ תקשי ליה מתניתין
 דחולין דפ"ב בשחט פרה ושני בניה דלקי אבל חד הרי דאף
 בכהמה שחוט חשיבי גופים מוחלקים אלא דמה שהקשה הרב
 על התוספות רי"ד ומה שתמהנו על רכיניו היא גופא קשה
 חסך מתניתין דחולין גבי אותו ואת בנו דחייב על שני בניה
 כל אחד כפני עצמו ובני שחטי חוק מחייב כה"ב חד ואי לאו
 הך מתני' דחולין עיקר קושיית הרב ת"ל לענ"ד ל"ק שהרי
 אמרם

אכן לפח"ש הא נהו ל"ק שכבר כתבנו דע"כ מתניתין
 דחולין אליביה דרכיני יאושע לתנא דאית ליה דלא
 קבלה מיניה ויצור היום ס"ל לר"י בשחט חמש זבחים ואכל
 נותר מחמת זבחים שחייב חמש נשנה ומשו"ה לקוי שחזים
 ומציין זה דהא דאינו סתם ברייתו אליביה דחילי תנא כדעת
 ד"י שנסנו כה"ש בכריתות דר"ה הכא בחאי עסקינן שאכלן
 כשני תמחויין ואליבא דר"י דאמר תמחויין מחלקין וה"כ
 דיכותא השני הש"ס כשכת דע"א יע"ש ומעתה לא נפלאות
 פיא אי רכיני ג"כ סתם השנינו אליביה דר"י דכל בני האי י"ל
 אי רכיני לא שנה רכיני חייב מכל'
ועפ"י שיטת התוספות הללו שכתבנו יש ליישב מה
 שהקשה הר"ש בקדושין דע"ז בתוספות שלו
 הביא דבריו מהרי"ט ז"ל בחידושו דבהך סובי"א קדושין

אחרת בהך סוגיא חזי ק"ל לר"ש הכי ק"ל מה ראה לשוחט
מה לאוכל שכן נהנה הדי רכי פשיט לן בעלמא דעל גו"מ
לקי אבל חד וחד גבי שחטי חוץ לא חזינן למילף מינייהו
כיון דלית ביה הנא ותו מאי ק"ל להרכב מ"ל לרכבי התו'
ד"ר והרי הרב לא דבר מעולם על לאו כזה אלא בערות
ואיסורי אכילה דלית בהו הנאה ואי קשה הוא חת"ס

וסבור

היינו ליישב שיטת התוספות דסנהדרין דכ"ר
שהם הוקשה להם מתניתין דחולין דשחט פרה
ואת שני בניה עם חתני דכריתות גבי שחטי חוץ וגם שני
סוגי דסתרי אהרדי כמו שביארנו ולישב כל זה ס"ל דכי
איתרבי גופים מוחלקים לחייב על כל אחת ה"ד בחיוב חלקות
אבל גבי חיוב קרבן אף בגו"מ חיי' חד אכולהו ואין זה רחוק
שהרי בכריתות ד"ר פליגי ר"ו ורבנן באוכל חלב שור וכשב
ועו דר"י לקי' ג' ולרבנן לקי' חד ואסיק הש"ס ומורה ר"ו
לענין קרבן דאינו חייב אלא אחת ואמרין נמי עוד שם בחלב
הוקדשין דלרבנן לקי' ב' ולר"י ב' ולענין קרבן חודה ה'
דאינו חייב אלא חטאת אחת וא"כ ה"ו דיכותא ולפי"ז ל"ק
מתני' דחולין כשהט פרה ושני בניה דלקי' ב' דגבי חלקות
בגו"מ לקי' אבל חד וחד אבל גבי שחטי חוץ לענין חיוב קרבן
אינו חייב אלא אחת גם הסוגיא דקדושין גבי אלמנה א"ש
דגבי חלקות היא התנאיא הש"כ בסוגיא דסנהדרין דאיירי
לענין קרבן ולסוגיא דחולין דק"כ המוכח מינה שגם לגבי
חלקות אף בגו"מ לקי' חד ל"ק לשיטה זו ס"ל דמ"ל דגו"מ לא
חשיבי כי אם בכריה שלימה אבל כזית איהו זה גוף חלוק
משו"ה בהך סוגיא דסנהדרין המוכח מינה שגם בגו"מ חייב
חדא לא ק"ל להתוספו' ההך סוגי' כי אם מנירה ושפחה
דק"ל דעל גו"מ מביא קרבן על כל אחת ועל זה תירכו
דהתם שאני דגלי בהו קרא אך את זה קשה עדיין ההיא
דמכות ד"ר דקעברי ר"ב ור"ק"ו להבא על אחוהו שהיא
אחות אביו ואחו שחייב ב' דקדק"ל כבא על חמש נשיו נידות
שהייב חמש ועלה פריך הש"ס מה לנידות שכן בופין מוחלקין
ואם איתא דגבי נידות שאני דגלי בהו קרא הכי ה"ל לחיברך
שאני התם דגלי קרא ותו ד"ב ור"י היכי עברו האי ק"ו והרי
פרין נידות לא גריעין מיניה זאלום כד הוינן בה הא נמי
יש לישב כמה שיש לקדק בהך סוגיא ור"ב ור"י היכי קנארי
לה כק"ו ולא שאני להו בין גו"מ לגוף אחד ופירכא זו פשוטה
היא אכן ראיתי בתום דכריתות דט"ו שכתבו לזה דר"ב ור"י
סברי שאין תלוי רכוו קרבנות כי אם בשחות מוחלקים וע"ש
ולדכריהם י"ל דכי במרי ר"ב ור"י בק"ו בהדרגות קנארי לה
שהרי בנידה גלי דחמא שעל גו"מ חייב על כל אחת והא
פשיט להו דשחות מוחלקים עדיף בגו"מ וא"כ אף אי לא
במרינן חנידה לשאר ערות דלחייב בגו"מ אבל חד השום
דנחא היכא דגלי גלי מ"מ לשחות מוחלקין דעדיף בגו"מ
נבחר מינה ועלה פריך הש"ס דהא נמי לא גריעין דהכ"ל
דגו"מ לא עדיף השחות מוחלקין ככ"ל נכון כעת לישב שיטת
רבתינו כעלי התו' ז"ל

איתא הרי אי הוו נמי כנו"מ חייב אחת דהא לא גלי כהו כי
פ"כ אף למ"ש לישב דכריהם דסנהדרין ק"ט דכריהם מחינן
סוגי' ונ"פ

ואם

אחרנו ליישב דכרי התום ד"ר יעפ"י דרך יוח
שכתבתי לישב דכרי התום אינו שיה לי בכל
עת שהרב מצריב ערכים בכל דכרי חייב חלקות עם חיוב
קרבן והיו כענינו לאחרים שהרי לגו"מ דחלקות הביא ראיה
הקרבן ומה גם שכתב להדיא דרובע חמש כחמו' חייב חמש
וחתם בקרבן הוא דמייחייב הדי דפשיט ליה דגו"מ דכהמה
נמי חייב על כל אחת אכן דכרי רכיבו היה חקום ליישב
כחילוק זה דמ"ל דגו"מ דאדם דלית בהו שני אזהרות כיון
לחלקות כיון לקרבן חייב על כל גוף אבל גו"מ דכהמה לגבי
חיוב חלקות לקי' אבל חד אבל גבי חיוב קרבן לא חשיבי
ולקי' חד והיינו לפי ההיא סוגיא דכריתות ד"ר שחלק ביניה'
ותו ל"ק עליו מתניתין דחולין עם חתני' דשחטי חוץ אלא
שעיקר דכריו כדון וס דמייחייב קרבן בגו"מ דכהמה סתרי
את זה חלכר דהוו דכריו נגד עיקר הסוגיא דסנהדרין וגם
עיקר חילוק זה כעני' אינו נכון דאינו תקום לחלק ביניהם
קשה בסוגיא דכריתות ד"ר גבי הא דתנן דכי יוחנן בן כורי
אומר הכא על חמותו חייב עליה משום חמותו ואם חתיו ואם
חמותו אחר רכי אושעיא ריב"ן וסוחכום אחרו דכר אחי
דתנן שפחה ואת בתה ואח"כ בתה סוחכום אומר חספ
שמונים ע"ש מה שדחה הש"ס ולמ"ש מה זו ראיה דילתא ע"כ
לא מייחייב סוחכום אלא גבי חיוב חלקות אבל גבי חיוב
קרבן דהיינו כענין דכרי ריב"ן אה"כ דמייחייב חד גם כחולין
דפ"כ אחרי' על דכרי סוחכום אלו אח"ל אכ"י לרב יוסף מ"ט
דסוחכום קסבר אבל כ' זיתי חלב כהעלם אחד חייב כ'
חטאות וכו' ואם איתא אף לגד זה תנ"ל דסבר סוחכום הכי
בחיוב קרבן אלא נראה ששיטת הש"ס כך היא דחיוב חלקות
וחיוב קרבן כי הדרי ניטהו ואין לנו חילוק ביניהם כי מ"ש
בהך סוגיא דכריתות ד"ר חטעם האתור שם ומעשה נפל
היסוד ואין לנו כעת ישוב לכל הני סוגי' כי אם כדרך התוס'
דכריתות דט"ו ד"ה האוכל ע"פ מ"ש ככונת דכריה' ובאמר
דאילו דכרי רכיבו והתו' ד"ר ודכרי התו' דסנהדרין אין לנו
פה להשיב לכל הני סוגי' דכתיבא

אחר

כל אלה הדברים כמעט ששכרתי מהם האור ה'
את עיני וראיתי שדכרי רכיבו כענין זה בראי
מוצק שדבר זה דגו"מ דכהמה אי חשיבי לחייב על כל אזה'
בגו"מ דאדם או לא פליגי בה הנאי ואמוראי וסברי עתיקים
הלא זה ארכר דכריתות ד"ו תנן שאל ר"ע את ר"א עשה
מלאכות הרבה בשבת' אדכה מעין מלאכה אחת חייב אחת
או חייב על כל אחת ואחת אח"ל חייב על כל א' וא' מק"ו
חנידה שחייב על כל אחת אחרתי לומר לנידה שיש בה שתי
אזהרות אח"ל הכא על הקטנות יוכיח שחייב על כל אחת
אחרתי לו מה לקטנות שאעפ"י שאין בהן עכשוו יש בהן
לאחר זמן אח"ל הכא על הכהמה יוכיח אחרתי לו הכהמה
בשבת ובפירושא נחלקו בה עמודיעולם דרבא אחר דתיתי
כעני' הר"א אי זרון שבת ושנת מלאכות אי שבתות כגופין
דמיין או לא ואי נלדי מלאכות מלאכות דמיין או לא ותרווייהו
פשיט ליה דשבתות כגופין דמיין וחייב על כל שבת וכן כולדי
מלאכות במלאכות דמיין ותרווייהו לא קביל מיניה דר"ע ס"ל
דשבתות לאו כגופין וולדי מלאכות לאו כגופין ואכ"י השיב
דר"ע חפולס לא שאל על שבתות אי כגופין דמיין דפשיט ליה
דלאו כגופין דמיין וכי קבעי מיניה שנת שבת וכו' ור"ח
פליג לאכ"י ורבא דמ"ל דמעול לא שאל ר"ע מר"א על שבת'
אי כגופין דמיין דפשיט ליה דכגופין דמיין וכי כעני' מיניה
שנת שבת וכו' והקשו לרבא דאחר דשבתות אי כגופין
דמיין

אך

כזאת לכי תהסס על דכריהם מהא דתניא ביצמות
דכ"ב ומורים חכמים לר"א שאף נשאת לחמש בני
אדם שחייבת בקרבן על כל אחד ואחד הואיל ונפין מוחלקין
הרי דכאשת איש נמי דלית לן ביה טוב דיכוו הביא קרבן על
כל אחד בגו"מ וע"כ דבמרינן חנידה ושפחה ופ"ק לר' יאושע
ראית ליה בכריתות דתמחון מוחלקין וכ"ש כגופין שם כר"ט ו
ע"כ דבמר לה חנידה ואף ר"ע לא שאל כי אם כשהט חמש
וכחים דלית ביה הנאה או באוכל חתיכות נותר דלא חשיבי
כל כך בגו"מ אבל כבא על חמש בלתינו וכנתיו פשיט ליה דהי'
על כל אחת וכן מוכח שהרי שם כר"י שאל ר"ע את ר"א
אי שבתות כגופין דמיין וחייב כמלאכ' אחת על כל אחת ואם

דמיין בעני מינה מאי חייתי ק' ומנידה דכנידה אחת מאי
 גופין מחלקין שייך בה ואי חייתי ק' וכתב על חמס נידות
 ליתני נידות והו"ל למתני ומה נידות וכו' ותיבדו דא"כ דתנן
 כמתניתין נידות לרבא ושוכי הביאו דשמואל ורב אר"כ בר
 אהבה תני כמתנית' נידה ור"כ בר הושעיא תני נידות כרבא
 זהו תורף עיקר הד' סוגי' ומבואר עוד שם בסוגי' דלרבא
 דאמר דשבתות אי כגופין דמיין בעי מינה כי חשיב ר"א
 הכא על הכהמה ויביח היינו נמי הכא על כמה בהמו' דחייב
 על כל אחת וכי השיב ר"ע הכהמה כשבת למאי דס"ל לרבא
 דשבתו' כגופין דמיין פשיט ליה ולא קביל מינה ה"ק דכהמו'
 נמי דמיין לשבתות כיון דלית בהו שני אוהדות וכיון דאסיק
 ר"ע דשבתות לאו כגופין דמיין ה"כ בהמות כיון דלית בהו
 שני אוהרו' לאו כגופין דמיין וכן לר"כ בר הושע'י דקאי כדע'
 רבא' נמצא למד בהך סוגי' דשבתות ובהמות אי חשיבי
 גו"מ לחייב על כל אחת לרבא ור"כ את זו שאל ר"ע ואסיק
 אוהו דלא חשיבי וחיבי חד ולאביי לא שאל ר"ע דבר זה דפשי'
 ליה דשבתות ומינה לבהמות דלאו כגופין דמיין ולר"כ בתר
 איפכא פשיט ליה לר"ע דשבתות כגופין דמיין ולענין הלכה
 בא פשיטא לכ"ע דאין הלכה כר"א דבוראי ק"ל כר"ע אך אי
 ק"ל כדעת ר"ע כאביי ורבא ור"כ או כר"מ ושמואל ור"א בר
 אהבה נחלקו בה הראשונים שרבינו כפ' הששנה וכפ"ז מה'
 שגבות דין ה' פסק כר"מ דשבתות לאו כגופין דמיין פשיט
 ליה לר"ע אבל רבינו עובדיה בפירוש הששנה הפס עיקר
 בדרכי רבא ובעניותי אילוני שאינו כדאי להכריח היה כ"ל
 עיקר כדעת רע"ב דנגד דכא ואביי דבתראי נינהו ור"כ
 דקאי כוותיהו פשוט הוא דאין הלכה כר"מ ואי חמס דשמואל
 ור"א בר אהבה מרמתנו במתני' נידה ש"מ כר"מ ס"ל והו"ל
 ר"מ ושמואל ורבא"ל וכן דאית' למרן כ"מ ש"כ בפ"ז מהל'
 שגבות ה"ח דנהו"ט פסק רבינו כר"מ כיון דשמואל ור"א בר
 אהבה ס"ל הכי יע"ש.

והחרי המחילה לדרי אין זה הכרח דמ"ל דשמואל
 ור"א לא ס"ל בדרכי אביי וזל ליה ואין להאריך
 ומ"מ פוק חזי מאן גברא רבא אמרס וא"כ אפוא בר הוינן
 בה ככא על בהמות הרבה אי חייב אחת אי על כל אחת
 לרבא בפירושא איתמר דלא חשיבי גו"מ וכן לר"כ אך לאביי
 אין כדירה גבי כהמה לגבי גו"מ אי דמי לשבתו' או לא ומ"מ
 חק"ו נפיק דאי לרבא דמבעי' ליה כשבתו' לר"ע אי כגופין
 חשיבי פשיט ליה דבהמה כשבת הכ"ס לאביי דס"ל דר"ע
 פשיט ליה דשבתות לאו כגופין חשיבי דכהמה נמי דינן
 כשבתו' ומה גס כיון דלאביי ס"ל לר"ע דכהמה כשבת לענין
 ימים שבתיים דהויין ודיעה להלק ה"כ מסתבר לענין גו"מ
 אבל לר"מ ור"א ושמואל דסברי דר"ע פשיט ליה דשבתות
 כגופין חשיבי מינה נמי לכהמה שמדכרי רבא נשמע לכולהו
 והחכם עיניו יחוו דמהך סוגי' אחר רבינו מ"ש בדן זה
 דגו"מ דכהמה נמי חייב על כל אחת ואחת כיון שפסק כר"מ
 ולא חש להך סוגי' דסנהדרין דכ"ר דאחרי רבי אבהו ואביי
 שגל גופים מחלקים דכהמה לקי חד דכדעת אביי ככר
 נתיבאר בהך סוגי' דכריתות דס"ל הכי ואפי"ה דחה דכריו
 רבינו הקמיה דר"מ ור"א ושמואל ורבי אבהו נבי בכר הודה
 דכאביי ס"ל ואילו אכן ק"ל כר"מ השתא דאית' להבי יש
 ליטב מאי דהוה ק"ל בסוגי' דכריתות דר"ב כמ"ס רבי
 יוחנן תני הכא על זכור והביא זכור עליו ור"י היא והקשו
 ונתני נפי והכא על כהמה ותביא בהמה עליו ותיבדו היא אחר
 אביי הכא על כהמה ותביא כהמה עליו אף לר"י אינו
 חייב אלא אחת והמהנו לעיל על זה דהדשני כאביי נראה
 דאילו לרבי אבהו דס"ל לר"י חייב שנים לא מני רבי יוחנן
 לפרוקי מתני' דמתניתין ד"י היא ואילו שם בסנהדרין אסיק

סמ"ס דהכא על זכור ושכואו עליו וכתב על כהמה וסביא
 כהמה עליו בין לרבי אבהו בין לאביי לר"י חייב ג' יע"ש וא"כ
 מאהר דאוקי ר"י במתניתין בא על הזכור ושכואו עליו ותנן
 והכא על כהמה בהך מתני' א"כ כי תני נמי ותביא כהמה
 עליו אין כאן חייב חסאת מחדש פאיסו' זה לדע' רבי ישמעאל
 לכ"ע בין לר' אבהו בין לאביי וא"כ אמאי דחיק הש"ס לשנויי
 דכרי ר"י כאביי והרי אית' ככ"ע וכבר כתבתי לעיל ישוכ ליה
 והנה בעת"ה כ"ל דאין צורך לכל מ"ש לעיל דסתתיה דס"ס
 כיון דס"ל כר"מ דאליביה בגו"מ דכהמו' נמי חייב על כל אחת
 ואחת א"כ אי מוקי למתניתין דר"י היא ואליביה דרבי אבהו
 לא איפרק מאי דק"ל לש"ס וניתני נמי הכא על כהמה והביא'
 עליו דלר' אבהו דמפיק לר"י רובע וכו' משם א' ורובע בהמה
 משם אחד ורובע לזכר ורובע לכהמה תרווייהו בשם אחד
 והיינו בזכר אחד וכהמה אחת א"כ הרי חייב לר' ד' דכרובע
 לזכר ולכהמה הו"ל גופין מחלקין חייב ב' בשם אחד ורובע
 זכר וכהמה ב' דתרי שמות נינהו והו"ל ל"ז טעאות וקשה
 כקושית הש"ס אכל לאביי דס"ל לדעת ר"י דרובע זכר ורובע
 תמונו תרי שמות נינהו ורובע לכהמה ורובע חד שם וכמד
 בוף הוי וא"כ כי עביד כולהו ג' הוא דחייב ומש"ה לא חגי
 אלא לאביי וישוכ זה כעיי' מתוך מרדכי ועפ"י האמור סוגי' א'
 זו הוי סמך גדול לפסק רבינו דשבתות כגופין דמיין כן ון
 דהש"ס סתם לן הכי ומהו אין לגמנס על פסק רבינו מ' כירי
 רבי אבהו דקאי כרבא ואי לאו הך סתמא כרבא הו"ל ל' סוף
 דהן רבים עתה אך למ"ש ה' ליתא דשפי אית לן למ קאט
 כסתם סוגי' דכריתות ואיק"ל בהך סוגי' דכריתות דאי
 ס"ל דגו"מ לינקוט ליה כר"ע נמי הכא על הזכור והביא' זכור
 עליו אי מהא כבר עמדנו על זה לעיל וכתבתי ס"ל ב' שוכ
 דבר זה. הלא לא נשאר תימא על ענין זה כי אם מתניתין
 דכריתות דט"ו וגם מפשט הסוגי' אנראה משם דשוחט חמש
 זבחים בחוז לקי חד והרי הכא גו"מ נינהו וליחייב חמש הנס
 רבינו פסק בזה דחייב חד והיא נופא קשה לר"מ סהרי בהך
 מתניתין נראה דפשיט ליה לר"ע דגו"מ דכהמה לא חשיבי
 ומ"כ כשבתות והא נמי ל"ק ש"ל דאי פשיט לר"ע דשבתות
 ובהמות כגופין חשיבי ה"ד בחירי דאית בהו הנאה כמו
 העושה מלאכה כשבת שנהנה ממלאכה וכן ככא על בהמות
 שנהנה בהם משא"כ בשוחט קדשים בחוז דלית ביה שום
 הנאה דמלכד דהשחיטה פסולה כדתנן כריש פרק אותו ואת
 בנו נאסר בהנאה ג"כ בשחיטה זו כמ"ש בקדושין רכ"ז מה
 שני בשלך אסור וכפירש' וכדכריו הסכים הרומבא בחירושין
 וע"מ ש התוספות שם על זה וכיון שאין באיסור מעשה זה
 דבר הנאה לא חשיבו גו"מ והרי זה כמ"ש שם מאי ק"ל לר"ע
 הכי ק"ל מאי ראי' לשוחט מאוכלת מה לאוכל. סכן נהנה יע"ש
 ואילו דאית' הרי היה מדק"ל תמחויין מחלקין כ"ס גופים
 דמחלקים ועלה דמי רבי מחלקין היינו באיסור דאית ביה
 הנאה ועפ"י ל"ק מתניתין דחולין דפ"כ דתני שחט פרה
 ואח"כ שחט שני בניו לקי שמונים דהתם ודאי נהנה הוא
 כשחיטתן דע' שחיטה זו הותרו כאכילה דשחיטה כשרה היא
 ולהכי לקי ב' דהרי זה נעשה מלאכות בשבתות הרבה ורובע
 בהמות הרבה דחייב על כל אחת.

הן אחת דאכתי ק"ל במתניתין דחולין הוכי מחייבי ב'
 ומה הנאה אית ביה דאי חמס שחטת כשרה לאכילה
 אין זה הנאה שהרי אמרינן בחולין ד"ה אחר ר"ג סכין של
 ע"ז חותר לשחוט בה ואסור לחתוך בה חותר לשחוט בה
 חקלקל הוא ופירש' דאין זה הנאה שחייבה דמיה מרובים
 מלאחר שחיטה שחייבה עומדת לג' דברים לגדל ולדות
 ולחריטה ולאכילה ע"כ הרי דאף שחיטה כשירה אין בה הנאה
 ומקלקל חשיבי ועמ"ש התוס' והרשב"א דאע"כ דכפסחים
 אמרי'

אחרי רשעו רתקו הו' ה"ר לגבי שבת והלאה וחסרת
 אברה תורה ובל דאיכא תיקון קנת כחשבתו תיקון חשיב
 קשא"כ באיסור הנאה רע"ו יע"ש ולכריהם כ"ט בשוחט
 סתם דמקלקל חשיב כיע"כ הו' ה"ר חתני רחולין ת"ק
 רר"ט כהך התניחין דכריות נפי בשוחט חזן היא דר"ל דני
 הו' דתמחויין החלקין ה"כ בשוחט חמש זכחים חייב על כל
 אחת וא"כ אינה הלכה אלא שרכינו פסקו להך חתני וכו':
 דכינו"ל זא"ת חמ"ש ולסוגיא רחולין רק"כ דמקוי רכ"ו וספי
 לר"ו ור"ל דחתייבי על כשר הן החי וטרפה וא"כמה אף כשתי
 כהמות לפי שמת גויזדים דחית כהו דאילו בשם אחד אף
 כשני ויתום מכ' בהמות לקי חר זל דאתי כאביי ורבא דסברי
 דככהה אין בה גופים מחלקים דאילו לר"ח אה"כ דלקי ב'
 א"כ זל דכות' כשר מכהמה שגלש לא חשיב בוף והרי זה דמי
 לאוכל נותר מחמש זכחים דקי"ל דתמחויין אינן מחלקין וס"כ
 דכוותא דרע"ג דהתם כי אכל נושחוטין הוא דאכל ואין כאן
 בוף השא"כ הפא דכי תלש מכהמה חיה הוא דתלש דחשיב
 בוף ח"ה כיון דאין האיסור בשעת תלישה ולא בשעת אכילה
 ואין כאן בוף ולהבי לא לקי לכו ריבוי הוית' מכהמות חלוקין
 ומהו לדרך ראשון שכתבתי יש לישב במאי דהוה ק"ל לרכינו
 כהה שהשחיט כפ"ד ובפ"ה מה' גואכלות אסורות כל הני
 מיהרי דאי אכל אכמ"ה ובשר מן החי חייב ב' ואי אכל כשר
 הן החי ובשר טרפה חייב אחת ואי אכל אכמ"ה ובשר
 טריפ' חייב ב' לתם שפסק שם כר"ו ואילו רבי"ל לא הוכיחמל זה:
 אד' לח"ט דסוגיא וו אחתי כאביי ורבא ואילו רכינו פסק

אד'

כר"ח נהלא דהני מיהרי הם שלא כהלכה וע"כ
 השנוט ואף דהיה יכול לכתוב הני מיהרי והיינו ככהמה אחת
 לא חש לזה שירוע הוא שאין דרך רכינו בחיבור זה אלא
 להעתיק מה שנאמר בש"ס להריוא ואת זה ק"ל תהך פלוגתא
 דאביי ורבא ורבא ורבא חסדא לת"ס התום שם ברט"ו כד"ה
 האוכל שכתבו וו"ל לא דמי לכא על חמש נידות דהנהו יש
 כהה כ' אוהרות כדלקמן והנראה שהוקשה להם מאי קבעי
 ר"ב באוכל נותר תיבשטו לה נידות ותיירו שו"ל כון גו"ת
 דאית כהו שתי אוהרות והיא גופה כעיי מר"ג והדבר קשה
 דאכתי תיקשי לר"ח דפשיט ליה דר"ע שבתות כגופין פשיט
 ליה חפ"ג דלית כהו שתי אוהרות א"כ ה"כ לתייב על כל
 אחת כיע"כ כ"ל לישב לזה שגם לר"ח כי פשיט ליה היינו
 כגוף שלם ושבת כגוף שלם חשיב ליה אף כהתיבת כשר דאין
 כון חשיבות הוא דכעיי מר"ג ורז' ומוה היה כ"ל להכריח כרע'
 התום שפוסקים כאביי ורבא דגו"מ דבהמה לא חשיבי וע"כ
 תירונו הכא לרעתם ואינו מספיק דאכתי הו"ל להתוספות
 להקשות לר"ח ג"כ ולישב על דרך שכתבתי ולרדיו דכריהם
 אלו צריכוס ישוב.

כאחר שאמר הרי אלו תחת אלו לקי אכל חר וכן פסק רבי
 להך כעיי כפ"כ מה' תמורה ה"ב יע"ש ואם איתא
 לח"ט לציל דרעם שוחט חמש זכחים כחוף דחייב חר לפי
 שלא נהנה ה"כ לא לילקי אלא חר והיה כ"ל נוכח זה דשחוט'
 לא חשיבי גו"מ ואה"כ דבגו"מ אף דלית הנאה לקי אכל חר
 אלא דשחוט' לא חשיבי וכי כעיי ר"ע מר"ג בשוחט חמש
 זכמי' כחוף אי חייב על כל אחת אף תוא ירע דשחוטין כה"ג
 דכשעת איסור ככר הם שחוט'ס דלא חשיבי גו"מ ואפי"ה
 כעיי דלא ברע זה מתמחויין מחלקין לח"ד והיא גופא
 מיכעיי ויא ליה אי תמחויין מחלקין וע"י הכיא ראייה רז' מאוכל
 כותר ועלה הקשה ר"ט מאי ראייה לשוחט מאוכל אבל אה"כ
 דאי הו' חשיבי גו"מ היה חיי' חמש אע"ג שאינו נהנה ומתכני'
 דחולין כשכית לרעת ר"י אליכא דת"ק שאינו מחלק בין שוחט
 לאוכל ולפ"ו ופ"ו עשה רכינו שפסק בתמורה דלקי אכל חר
 וכמו שמבואר בהך סוגיא דתמורה שכתבתי אלא דיעב"פ
 ק"ט כהך סוגיא דתמורה דכעיי קמייא אביי הוא דקבעי
 לה וקאמר דלקי אתרווייהו וזה תימא דמהך סוגיא דכריתות
 ומסוגיא דסנהדרין דכ"ד מתבאר דאביי ס"ל דשבתות וכההו'
 לאו כגופין דחייין וא"כ הו' קאמר הכא דכי המיר ב' כהמות
 בכת אחת שאמר הרי אלו תחת אלו לקי אתרווייהו והרי חמש
 אחר נפקי ואינו חייב אלא אחת כיע"כ שכותי אני אל לכו
 להכריח מכל זה דלכ"ע בין לרבא ואביי בין לר"ח ע"כ ל"פ
 כגופים מחלקים דבהמה אי חשיבי או לא אלא כשע"ז
 בזה אחר זה כמו בא על כהה בהמות דבכת אחת לא אשכר
 וכן כנרבע לוכר ולכההס וכן בשבתות דככ"א לא יעוייר
 וכהא הוא דפליגו אי חשיבי אן לאאכל בכת אחת כי עביד
 חשיבי גו"מ לכ"ע ותו ל"ק כהך סוגיא דתמורה דהכא בכת
 אחת עסקינן וכההי גם אביי מורה דחייב על כל אחת וכהא
 תימאר' שם עלמק בין בכת אחת לזה אחר זה מח"ט כמכות
 ד"ך גבי הא דתניא לא יקראו קרחה לחייב על כל קרחה
 וקרחה ועלה הקשו ה"ן אילימא בזה אחר זה וכחמש התיראו'
 פשיטא ולא בהתירא' אחת מי מחייב והתנן כויר שהיה שותה
 יין כל היום וכו' לא צריכ' דהך חמש אכבעותיו כשא ואותבינהו
 בכת אחת דה"ל התירא' לכל חר וחד ופירש"י דכי אותבינהו
 בכת אחת כחמש מקומות דהו"ל חמש קרחות וכחד התירא'ס
 דכין דבכת אחת קעביד מאי חוית דחייב התירא'ס אהאי
 אכבע טפי מהאי אכבע וכו' הרי דכי עביד בכת אחת חייב
 על כל קרחה וכוה אחר זה לא ובכת אחת דחייב כמי ה"ט
 דחשיב כל קרחה כגו"מ כון דרכיה קרא לחייב על כל קרחה
 ואפי"ה מוקמינן לרכיו זה כהיא דעביד בכת א' דמייסבד
 טפי אבל לא בזה אחר זה א"כ ה"כ אף לאביי ורבא דלא
 חשבי לכהמות גופין חלוקין לחייב על כל אחת ה"ר ה"פא
 דעביד בזה אחר זה אבל בכת אחת כ"ע מורו דחייב על כל
 אחת דמאי חוית דחייב התירא'ס אהאי כהמה' טפי מהאי
 כהמה וע"כ בתמורה דבכת אחת קעביד לקי על כל כהמה
 וכהמה ואף שהתו' שם במכות כד"ה לא צריכא היצלו שבה אי
 קרא חמש קרחות בזה אחר זה כויר חייב חמש הפך שיטת
 רש"י התם ה"ט דס"ל דכי רכי קרא לחייב על כל קרחה ג"ס
 בזה אחר זה רכי אבל לעולם דעמי מסתבר לחייב היכא
 דעביד בכת אחת מכזה אחר זה ואין להקשות לזה מה"ט
 רכיבו כפ"א מה' תמורה ה"ד וו"ל המיר אחר כהמה או האה
 כאחת בין בכת אחת בין בזה אחר זה הרי וו תמורה ולקי
 כמנין הכהמות שהמר ע"כ הרי שאינו מחלק בין בכת אחת
 לזה אחר זה הא ל"ק דרכינו ככר פסק כר"ה דכהמות גו"מ
 חשיבי בכל גוויכמת"ש לציל וכמ"ש ברין שלפנינו

ועפ"י

הכא"ר יש לישב עוד אחרת שיש לתמוה בענין
 זה דמתנן במכות דכ"א יש חורט הלם אחר

וראיתי

לרכי כריש היתמורה שכתב כל המומר לוקה
 על כל כהמה ובהמה שהמיר וכן כתב שם
 כה"ר המיר אחד כהמה או מאה באחד לוקה כמנין הכהמו'
 שהמיר וזרן כ"ה לא גילה לכו מה"ל לרכינו דכשם אחד לילקי
 עליוסו לפי רבויי הכהמות אלא שבראה דרכינו לשיפתייה
 אינל שפסק כה"ה דשבתות כגופין דחייין ומינה לכהמות
 וכמ"ש אלא דלת"ש שגם בגו"מ דלית שהו הנאה לקי חר
 ובתמורה אין כמעשיו הנאה חר הו"ל למלקי אף בהמיר מאה
 תמורות כאחר דהה בין זה לשוחט חמש זכחים כחוף דחייב
 אחת וא"כ דברי רכינו אלו ג"כ קשים לשמוע.

אבינו

אחר ההיפוש ראיתי שרכי רכינו לו הס לתלחר
 ערוך שם בתמורה רכ"ז כמ"ש ח"ד תמימה
 תחת תמימה ובעל' מוס תחת כעלת מוס לאתפוסו ותריווייהו
 לקי וס' כאחר עוד כיון דאיתחוק נכרא באיסורי לקי כר'
 מלקיות וכו' הרי דפשיט ליה לש"ס דכי המיר ד' וס' כהמות

וחיוב עליו משום שמוכה לאוין חמורט כשור ובחמור והן
 מוקדשין וכלאים ככרם ופיר' ש"י והן מוקדשין בש"ס חוקי לה
 בכבוד כבוד שור ופטור חמור וקעבר כהן משו' לא תעבוד
 בכבוד שורך ולא יבא ר"י רס"ל דפטור חמור חסור בהכאה
 דככלל לא תעבוד הוא וכו' א"כ מתניתין כחול' דס"ל דפטור
 חמור שרי בהגאה שור וחמור דקמי מתני' לאו דוקא דשור
 ושה קאמר וקט חמור משום לישניה דקרא וכו' ומכאור
 להרי"א דכדבריו שמפרט לפירוש ראשון כולה מתני' בהקדש
 דכבוד דלית ליה שאלה ושור כבוד שור וחמור פטר חמור
 וקחשיב מוקדשין תרי אע"ג דאשניהם משום לאו אחד דלא
 תעבוד בכבוד שורך וכן לפירוש שני חמור דקט ל"ד ושור
 ושה קאמר וכשניה' בכבוד וקחשיב מוקדשין לב' כיון דקעבר
 אשור לחוד ואשה לחוד משום לא תעבוד וא"כ הו"ל מוקדשין
 שני לאוין וזה ברור דכדבריו אלא דפטר חזי ולפירושו יש
 לתמוה לאכ"י ורבא דק"י סוגי'א דכריהות ד"ו דמכריה דמכריה
 ובהמות לאו כגו"מ וכל דנפקי חסד אחד כמו הבא עלי
 כהמות הרבה הייב חד לר"ע דק"ל כוותיה א"כ ה"כ דקעביר
 עבודה בכבוד שור ובפטר חמור או בכבוד שור דכולהו משום
 אחד נפקי לא לקי עלייהו אלא חד ואין כאן במוקדשין אלא
 חד ולפירוש' קחשיב להו לתרי שדבר תימא לומר דמתני' ד"א
 הוא שבתם רבי הך מתניתין ליביה ומה גס דבש"ס גס אה"ל
 ר"ל לר"י אי לאו דקילנך גברא רבא הוה אמיתא מתני' נמי
 ר"ע דאמר המקוים כלאים בכרם לקי וההך מתני' לפירוש' י
 יש לומר דע"ל גו"מ דבהמה לקי אבל חד וחד וגם מה"ש בהך
 מתניתין כד"ה יש חורט וכו' וו"ל והא לא קעסיק איהא חורט
 בכמה שורים וכמה חמורים והרי נלקטום איסורים הרבה
 דלכל הפחות קאמר וכו' יע"ש וע"כ מאי דהוה ק"ל דליחשוב
 אחרישה דעבר הרבה לאוין וכשחרט בכמה שורים וכמה
 חמורי אין רובו לומר היכא דעביד ד' וה' חרישות דהא לק"מ
 שהרי מתניתין כחריט וכשתראה אחת איירי דאילו בהרבה
 חרישות ובהרבה התרות ככל איסורים באיסור אחד גריד
 הוה חזי למנות טובא דתני כרישא דהך מתניתין אפרו לו
 אל תשתה אל תשתה חייב על כל אחת ועוד דא"ה אחאי ק"ל
 הכי בחריט' לכר והרי בכלולה קשה ועוד דא"כ לא הו"ל לרש"י
 לומר שיהא חורט כמה חרישות דעל האמת בשור וחמור לכר
 יתכן זה כ"ע"כ דהכר פשוט דהכי ק"ל קליחשוב כחרישה א'
 שיעבר כמה וכמה וכגון שחרט בכמה שורים וכמה חמורים
 דלקי כהנן הנהמות ופריק על זה דלכל העשות קאמר הנה
 נתבא' דפשיט ליה בהך מתניתין דע"ל גו"מ דבהמה לקי אבל
 חד אף בשם אחד ולכדבריו הך מתני' תיובתיהו דאכ"י ורבא
 ור"כ

וראיתי לרש"י בפסחים דה"י שפירט עלה דהך מתני'
 כענין אחר דמתניתין דחייב על מוקדשין
 תרי היינו בשור קדשי מוכח וחמור קדשי בדרק הכית דשור
 לקי משום לא תעבוד ובהחמור משום מעילה דהויה במעילה
 לקי הך רוח רמה שפירט בפסחים אין לו שום שייכות עם
 הפירוש דקבות דלפירוש זה אין להכריח מתניתין דבשם א'
 לקי אבו' שדכהמה אבל הך דבי לקי מוקדשין תרי היינו
 בשני שמות חלוקין והתו' בפסחים יהקשו על פירוש' דא"ה
 כחיים דהכלוקא חמור בקדשי בדרק הכית דאפילו בחמור
 של חולין שור קדשי מוכח לקי שנים אי הו עולה או חטאת
 דלקי עלה משום לא תעבוד ומשום מעילה ועוד הקשו דהרי
 במכות אקומו דמוקדשין דתני מתניתין בכבוד איירי דלית'
 בשאלה ויילו קדשי מוכח וברק הכית איתנהו כשאלה ומכח
 זו פירשו דמוקדשין לקי לחוד משום לא תעבוד וכלאים לקי
 ביע"ש ולפירוש' ל"ק נמי הכל ת"ש לפירוש' ומ"מ הך רואה
 ד"ק קוסי' שהקשו התו' על רש"י ל"ק ל"כ הפירושים דמכות

דמה שהקשו דלוקמה בשור של עולה דאית ביה משום עבודה
 ומשום מעילה ל"ק שהרי כבר פירט שם דמתניתין בכבוד
 איירי כדאוקמה בש"ס ואילו בכור לית ביה מעילה דקדשים
 קלים הוי וכמ"ש הוא ז"ל במכו' להרי"א גס מה שהקשו דהוי
 מוקי לה למתניתין בקדשי מוכח וקדשי כ"ה והרי בש"ס
 דמכות אוקמוהו דמוקדשין דמתניתין בכבוד קעסיק הא נמי
 ל"ק לב' הפירושים דמכות שגם הוא אוקי לה כולה בכבוד
 אלא דלפירוש ראשון חמור דוקא והיינו בכבוד פטר חמור
 ולפירוש שני חמור ל"ד אלא שור ושה שניהם בכבוד ולקי אכ"י
 חד משום עבודה ואי ק"ל להתוס' שהכילו פירוש' במכות
 והקשו עליו כמו שהקשו עליו בפסחים ומאי ק"ל והרי לרבנו
 דמכות לק"מ מהנך קושי' הא ל"ק דהתוספות שם נמי הכילו
 פרש"י דפסחים כדמותו כצלמו ועליו הוא שהקשו ואס"כ
 דלכדבריו דמכות ל"ק להו מירי והוצרכתי לכל זה יען דאיתי
 להרכ שער המלך שפרט מחדש ה"כ פ"ט מה' כלאים ס"פ
 שהכין הרב דפירוש שני דמכות שפירש' היינו מה שפירש'
 בפסחים דאשור לקי משום עבודה ואחמור משום מעילה
 דחמור של בדרק הכית איירי וכתב על זה שהוא מכאור
 ואחרי המחיל' ליתא דאף ינוייר זה והרי רש"י במכות כראש'
 מאמר בת' דמוקדשין מוקי בש"ס דהוי בכבוד ורגע כממריה
 מוקי הפך זה דמוקדשין היינו חמור בדרק הכית ועוד דהרי
 רש"י בפירוש שני העלה דלכך פירושא חמור ל"ד ושור ושה
 קאמר ואי לרבנו מי הכניסו בתגר זה דמ"ח חמור בדרק הכי'
 אז אשה כ"ה באופן דאבה חורפיה לא דק והכ"ל שהכילו
 להרכ לזה דחיק ליה שרש"י פירט במכות כ' פירושים
 ובפסחים הניח את שניהם ופירט בענין אחר כי ע"כ חשב
 להעלות פירוש שני דמכות עם פירוש שני שכתב בפסחים והא
 לא אייריא מירי דמפרט להך מתניתין דמכות אף שבשם רש"י
 יכונה אינו רש"י כי אם תלמודו רובן שרש"י לא פירט על חס'
 מכות כי אם עד ד"ט ע"כ ככתוב שם ולירי ריב"ן תלמודו
 דחש פירש"י דפסחים מכה קושיית התו' ופירט בדרכים א"ל
 וכבר ראיתי להרמב"ן כחידושו למכות שהכיל פירש"י כמו
 שהכילו התוס' וסיים זה פירש"י כמ' פסחים והקשה עליו כמו
 שהקשו התוספות גס התו' הכילו פירש"י ופי' ריב"ן בשם יש
 אומרים ע"ש ואת זה ראיתי להרכ תי"ט כפ"ג דמכות מ"ט
 עלה דהך מתניתין שכתב פירש' הר"כ שור קדשי מוכח וחמור
 קדשי בדרק הכית ותימא דהשתא מאי דחיקין בחמור משום
 מעילה בדפירש' הר"כ ובפירו' ריב"ן ת"ל דבשור גופיה איכא
 מעילה וכו' ואחרי המחיל' ק"ט כמה שהקשה לריב"ן וברור
 דלריב"ן הא ל"ק דאיהו מוקי למתניתין בכבוד מכה מסקנת
 הש"ס ובכבוד לית ביה מעילה כמ"ש ריב"ן ז"ל עצמו ודכדרי
 ז"ע

עוד ראיתי לו כס' שער המלך שם שתמה לפירוש' דא"ה
 ליתבי מתני' יש חורט תלם אחר וחייב עליו משום
 עשרה לאוי והיינו בחורט בשור ושה מוקדשי מוכח עולה
 וחטאת דאשור לחוד לקי תרי משום עבודה ומשום מעילה
 ואשה נקי לקי הכי תרי ותמה ג"כ לפירוש' ר"י דא"כ ליתבי ט'
 לאוין והיינו בשור ושה דכבוד דלקי משום עבודה תרי אשור
 ושה וכלל כמים ארורים לישב לזה יע"ש"כ ולירי חזי דהא
 ל"ק דלפירוש' ור"י ז"ל דמתני' לא קחשיב איסורים כי אם
 לאוין דתנן משום שמונה לאוין וא"כ כי קיט לפירוש' בשור
 ק"מ וחמור קדשי בדרק הכית איכא שמונה לאוין וכי הוה תני
 שור ושה דעולה הגם דניתוסף כענין כ' חלקיות מ"מ אין
 כאן לאו חדש ואי תנא דמתניתין כל עיקרו לא בא כי אם
 למתני ריבות' דבחד מעשה לקי ה' הו"ל למתני' ולקי עליו
 שמונה חלקיות אלא ש"מ דמתניתין ריבותא דריבוי לאוין
 כענין אחר קחשיב ותו' ל"ק מוקשיית הרב וכן נמי מה שהקש'
 לכו'

לפי' ר"י ל"ק מהאי טעמא דכתובתא -

איברא רהי גופא אני הנחנס לפי' ריבין דלדכרין
 ע"כ קחשיב תנא דמתניתין ו' לאוין וח'
 חלקיות וא"כ היכי תני עובד עליו השמש שמונה לאוין והרי
 אין כאן אלא שבעה לאוין לכל הפירושים ואולי ריבין דחיק
 בלישנא דמתניתין ומפרש רח' לאוין דקתני היינו ס' חלקיות
 ומיהו לרש"י ור"י ל"ק מדכרי מורי הרב חטעם האמור וש"ר
 להרשב"א ו'ל כחכות עלה דהך מתני' שהכיא פירושו דפסחי'
 וכתב עליו והא רלא חשיב מרן ו'ל חמור כפטר חמור דאף
 לר"י דאמר אסור בהכאה כיון דאתרווייהו השום לא תעבוד
 כינהו ליבא למיחשבינהו בתרתי דתנא לאוי קתני לא איסורי
 ומה"ס לא חשיב שור וחמור חקשי ברך הבית דא"כ חד לאו
 כינהו דתרווייהו השום לאו דמעילה וכו' ושם אנכי על דכרין
 שכינותי לדעתו -

וכירה

לכל הדכרות לפירוש ריבין דנקיט בפשיטות
 בפירושא דהך מתניתין דעל גופין הוחלקים
 דכהמה לקי אבל חד וחד ק"ט דתיקשי מינה לאכיי ורבא ור"כ
 דסכרי דלר"ע שבתות ובהמות לאו גו"מ חשיבי ולקי חד
 אכולהו דלאוקמי מתניתין אליבייהו כרבי אליעזר הם כי לא
 לחזירי וגם כהך סוגיא הוה בעו לאוקמי הך מתניתין בר"ע
 ובר חן דין דבהך סוגיא גופא כשהקשו דליחשוב נמי שבועה
 שלא אחרש כחול וכיו"ט דחיייל שבועה השום כולל תירצו
 חירי דאיתיה בשאלה לא קתני והקשו והרי הקדש בכבוד וכו'
 ואי תתני רבי אליעזר מאי ק"ל לה"ס מהקדש והרי רבי
 אליעזר ס"ל דאין שאלה בהקדש כמ"ש בערכין דכ"ג אלא
 ודאי רתין לן לאוקמי מתני' כר"א אכן למ"ש לעיל להכריח
 שגם לאכיי ורבא ור"כ לקי אגו"ת דכהמה אכל חד אי עכיר
 ככת אחת וכאמור הא נתי ל"ק דה"כ ככת אחת קעכיר
 דהיינו כהרישה אחת וכל כה"ג לכ"ע לקי אבל חד וחד והרב
 סוכר כתב כוה דכריס בהפסן והחכם עיניו יחוו ודוק -

ישוב

אחר החיפוש ראיתי להרב דכרי אחת בקונטרס
 ה' רכ"ח שהכיא דכרי התוספות רי"ד דכהמה
 נתי איבא גו"ת ולקי אבל חד ודכרי המ"ל בפ"ו מהלכות
 שגבות שתמה עליו משוחט חמס זכמים דחייב אחת והרב
 כתב עליו ו'ל וראה אני שדכרי רבי' ישעיה כתבם דרמב"ם
 בפ"ה מהלכות שגבות ודכרין מוכרחין אי מת"ש כת' תמורה
 דהאומר כ' בהמות אלו תמורה על אלו לקי כ' וכו' וכתבנות
 דר"ו תנן הכא על בהמה יוכיח ולסברת רבא דגרים נידות
 וקטנו לדרכו כשאמרו הכא על בהמה היינו על בהמות הרב'
 זה"ש השום גופין הוחלקים מעתה תמיהת הרמ"ל לא על
 דכינו ישעיה כיא"ס על הש"ס ועל הרמב"ם וככר חילק רבי'
 ישעיה בין חיים לשחוטים וכנ"ל עוד ראיה חמ"ס בסנהדרין
 דכ"א גבי סוסי' שחייב על כל שום ושום אלו תורף דכרין -

והנה ה"ש שדכרי רבינו ישעיה הם דכרי רבינו הדין עמו
 אבל מה שהכריח מסוגיא דתמורה דכרין ואין זה אלא
 הסוגיא שהכתי לעיל לא כיון יפה דבתמורה אכיי הוא
 דקאמר דלקי כ' ואילו אכיי כההיא סוגיא דכריותות מבואר
 אינה דלאכיי בהמות לאו גו"מ חשיבי וא"כ קשה מיניה וכיה
 ופ"כ לחלק כמ"ש לעיל דככת אחת לכ"ע לקי אבל חד ותו
 ל"מ לראיה לרבינו ישעיה יגם מה שהכיא מסוגיא דכריותו'
 אחר המה"ר נכתב שלא כהשגחה שהכיא מדכרי רבא דס"ל
 בהמות גו"מ חשיבי ואינו אלא דכר בהפכו שדכרי רבא ואכיי
 הם נגד דכרי רבינו ותו' רי"ד שהרי פשיט ליה דבהמות
 ושבתות כגו"מ חשיבי ולא קביל מיניה ר"ע בתבואר בסוגיא'
 גא ולמד דכרי רבינו עובדיה כהך מתניתין שפסק טרבא
 יפ"ש האופן שמה שהכיא לראיה ראיה לכתור היא גם מה
 שתי' לק בין חיים לשחוטין וכ"כ בס"ס רבינו ישעיה אין להם

מוכן אם לא שנאמר שכיון לחילוק מורי הרב שהכתי לעיל
 שישב לקושיה המ"ל דכרי שחיטה כיון דכנהר שחיטה עכר
 על איסור לא חשיבינו"מ וכבר כתבתי לעיל דאין זה נכון
 דאכתי ק"ט מתניתין דחולין גבי אותו ואת כנו דגם כה"ג
 חשיב אכל חד וכישובן של דכריס ככר כתבתי לעיל הנ"ל
 אס' הראיה שהכיא חמ"ס בסנהדרין בלאו רלא ירבה לו סוסיס
 שחייב על כל שום ושום ומיהו מכריח שגם כגו"מ דכהמה
 חייב על כל אחת גם כוה תלכד שאין זו ראיה היא גופא
 קשה למאן דס"ל דגו"מ דכהמה לקי אבל חד דא"ה למ"ל
 ריבוי סוסיס ליה שהרי אמרו שם חמין שאפילו שום אחר בטל
 ת"ל למצן הדכות שום א"ה סוסיס לח"ל לעבוד עליו כל"ת
 על כל שום ושום הנה מבואר דאי לאי ריבוי סוסיס הייתי
 אומר שגם לכהה סוסיס ליכא עליו אלא חד לאו וכ"כ התוס'
 שם להרי"ט בפירושו הסוגיא ואיבכל איסורין לקי אגו"ת
 דכהמה אכל חד למ"ל ריבוי ליה וסנה לנירסת שהכיא התו'
 ל"ק ליה אכן לנירסתיהו היא גופא קשה לר"מ דכריותות דס"ל
 דכהמות נתיב גופין הוחלקין חשיבי לר"ע ולר"א א"כ הך כרין'
 חני אך לאכיי ורבא א"ש דר"ע דס"ל דלא חשיבי גו"מ היא
 ולאכיי אנטרין ריבוי סוסיס ואת זה ק"ל כמה שראיתי בס'
 דינא דהוי לאוין רכ"ג דר"ג שהכיא חמס טרב חד אחיו ליטב
 חס שהקשה סב"ת כפ"ג חס' מלכיס ה"ג על רבינו שהשמיט
 דין זה שחייב על כל שום ושום ע"ש והשיב ליה שאין הכרח
 בכריתא דלקי על כל שום ושום אלא שיעבור ואס"כ דלקי חד
 וע"כ השמיטה וע"ש מה שהשיב עליו הרב דינא דהוי ולרירי
 הא ליתא דפשוט הוא לרבינו דלקי אכל חד לרבינו שפסק
 בדיון שלפנינו דיש גו"מ ככהמה ולכ"ע נמי דהא רבייה קרא
 ולרירי חוי שרבינו סוף כוה למ"ש כה' תמורה וכרין זה דכל'
 כה"ג לקי אבל חד וכמ"ש ג"כ בדיון אותו ואת כנו דשחט
 פרה ואס"כ שחט שני כניה לקי שמונים והוא דוחק ומיהו
 כעיקר הכריתא קשה כי קושין ואולי דכי אנסריך ריבוי
 היינו אם קנאם כמלפנין או בשכירות חקום כמה סוסיס כאחד
 דאפ"ג דאסיקנא דככת אחת לכ"ע לקי אבל חד ה"ד היכא
 דהאיסור תלוי ככהמת גופא כמו הכא על בהמה ושחט אותו
 ואת כנו וכינא אבל הכא שאין כאן מצעה איסור כגוף
 הכהמה דכל האיבור הוי הקנין לא חשיבי גו"מ כה"ג לחייב
 על כל אחת כלי ריבוי אלא דלפ"ו אין ישוב שכתבתי לרבינו
 מהשמיט דין זה חספיק כי ע"כ עיקר דריתא זו נריך ישוב
 אצלי ועכ"פ הנך רואה שדכרי הרב דכרי אחת בראיה זו
 שהכיא אין להם שחר ואנן בדיון ככר כתבנו מאין הוניהו
 רבינו ורבינו ישעיה דכר זה והדין עמוס כמ"ש אלא דלרבינו
 יש לתמוה עליו כמה שפסק למתניתין דחולין דשחט פרה ושכ' י
 כניה לקי ב' דלפי חס שבאמרו אינה הלכה אכן בדכרי התו'
 רי"ד הנס דל"ק עליו חמין סוגיא יש לתמוה כמ"ש שם וו"ל
 ונ"ל דגם ככהמה אמרין גו"מ דמה לי רבע משח כהמות
 ומה לי כאל על חמס נירות וכו' דמאי כ"ל דקאמר והרי כבר
 כתבאר בכריתות רי"ו שדכר זה פליגי בה אבייורבא ור"מ
 וכל כי האי לא שייך לשון זה ויש ליטב כרחק -

סימן ר"ה

ודרך אנכי יש לחקור באתה ששנינו
 בסנהדרין דף א' חיי שלקה ושנה כ"ד
 חכניסין אותו לכפה ואסוקי הש"ס דכמלקיו' של ביהו' אסיקין
 דנכרא בר קטלא וקרוכי הוא רלא מקרב לקטולה וכיון
 דקמותר בפשיה לקטלא מקרבינן ליה וכן פסק הר"ז בהלכות
 סנהדרין - ונריך לומר בין יב עד כן עשרים דישו כמליות
 וליתיה ככרת כמ"ש בירוש' דכיבורים ומ"ד כפ' חיי שיה
 ורשו' והתו' והדמכין' והרא"ס שם כמ"ש כפרי הקטן בה"ר
 סימן ס"ד דקי' זעם האיבא יג' חילקה ושנה אי ישנו ככה
 תיביתא עין דכרת אעפ"י דפטור ישנו ככה א"ד כיון דלתייה
 ככרת

כברת הו"ל בחיובי חלקות דליתיה ככפה ומוח"ט דגברא
 בר קטלא הוה נראה דחייב כפה הוא דכ"פ סופו למות והרי
 בפחות הוה עשרים און סופו למות אלא דק"ל בהך סוגיא
 דהרי שנינו בסו' מכות חייבי כריתו שלקו נפטרו מידי כריתתן
 וא"כ ה"כ כיון דלקא אינו בר קטלא ואע"ג דכע"ז תשו' עם
 החלקות כדי שיכפר הרי הוהו בעת חלקות היה התשובה
 בח"ט הרמ"בם ז"ל בה' תשובה כי ע"כ סבור הייתי דלפעם ג'
 דאינו לוקה כי אם הכנסת כפה לכד הוא שאמרו דגברא
 בר קטלא דאע"ג דהו"ל לחלקי לפוטרו מכתת סא ל"ק דכפה
 הלכה למשה מסיני הוא אלא דאכתי ק"ק דמח"ט וקרובי הוא
 דלא מקרב קטלי וכיון דקא חותר וכו' ופרטו ע"יין לא נתקרב
 מיתתו נראה דהפעם ראשונה ישנו בחיוב כרת ואולי דהך
 סוגיא אתי בהכריו של רחב"ג דסו' מכות דס"ל דאינו נפטר
 מכתת עז חלקות והוא דוחק דקול כרחב"ג כמ"ט עז' כספרי
 סנו' בסו' צ"ר ומו"מ לכשתהני לומר דמ"ט דגברא בר קטלא
 הוא לפעם ג' לכד דאינו חלקות וחייב כרת עליו וא"כ כהן
 ג' דליתיה בכרת אינו בחיוב כפה אכתי תביעא לי כהן ג'
 דלקה ושנה וכפעם ג' שעבר היה הכן ק' רישנו בחיוב כרת
 אה מצטרפי הכ' עבירות ראשונות דליתיה בעונש כרת א"ר
 כל שהאיסור איסור כרת מצטרפי שפיר ומיהו אפשר לפרש
 בה"ט דגברא כ"ק הוא כדרך ב' ר"ו ס"ל כחכריו כרחב"ג
 וא"כ דלריון אע"ג דנפטר כיון שעבר על איסור כרת ישנו
 בחיוב כפה ולפי פי' זה יש לזרז דגם אם עבר כפעם ג' נ"כ
 בפחות מכן ק' ישנו בחיוב כפה כיון דעבר עכ"פ איסור כרת
 אע"ג דאינו נענש א"ר לא דמי גדול שנתחייב ונפטר בחלקו
 לזה שלא נתחייב מעולם והדבר צ"ת והנה אמת שראיתי
 בתשובות הרב צבי סי' מ"ט שדעתו דגם בן ג' ישנו ככרת
 ועם אלא דאינו רואה מקום לדבריו נגד דעת הראשונים :

סימן ר"ו י"ש

תלימה לצלי כמ"ט כטו"ר סימן ע"ו
 אה נתן הכשר כחכת בלי שום חשקה או חיס ונתנו על בני
 האש או בתנור לזלותו אי חשיב זה כצלי במור ושאי א"ר ככל
 כי האי ביטול חשיב והא"ר בלי נזילה ואתמ"ל דאסיר במחב'
 כיון שיש לכלי בית קיבול אכתי צריך לכבד אה נתן הכשר
 על בני החיובות מתכת חלק בלי בית קיבול כלל ונתן על האש
 לזלותו או שרי כה"ג או לא והנה ראיתי להרב כה"ג כי ד'
 סימן ע"ו הנכ"י אות כ"ה שהביא ראיה לסתור בגדף התנור
 ונלה בו כחוס תנור דשפיר דמי דשורף את הדם באש חמ"ט
 בכפסחים דע"ה תנור שהסיקו וברפו ונלה בו את הפסח און
 זה צלי אה שאמר צלי אה שני פעמים ומסיק בלישא כתרד'
 דהאש קפיד רחמנא ואי לאו צלי אה כ"כ הוה אמנא דאפילו
 ברפו נמי צלי אה ופירש"י האש קפיד רחמנא ומוס תנור
 תולדת אה הוא ואה תתן בו כנר נשרף ונעש פחם ואה ע"ט
 מוכח דאף גרוף וקטום בלתי בחלים אלא חוס לכד שורף
 צנר וה"ה דשורף הדם את ד' וכד הוינן כס און ראיתו חספת
 להחיר כיון דלתינוא קמא מוכח להפך שאמרו סה בלי רחמנא
 פתם וילפינן מיניה ש"ח דחוס תנור לא מקרי צלי אה ככל
 לקום והה"ט התינו תנור שהסיקו בקליפי ערלה וברפו ואפה
 פו את הפת ומינה נמי לאיסור דם כיון דלא חשיב צלי אה
 און בו כה לשאוב את הדם וכיון דאין בידור כפוסקים אי קול
 בתינוא קמא או בתינוא כתר אכתי מידי ספק איסור לא
 יצאנו דאע"ג דכ"כ פוסקים בלישא כתר אע"ט כסימן
 ה"ל ח"ט סה פליגי הפוסקים כלן אי קי"ל בתינוא קמא ע"ט
 ושוב ראיתי להרב דבר משה ח"ב כמ"ד סימן ג' שכתב
 דגם ללישנ' קמא שרי הוא אינו מכחש דאש הוא זה אלא כיון
 דאמר קרא צלי אה שני פעמים אמרינן דאש חמ"ט כפינן ולא
 כשהוא גרוף וימינה ילפינן דככל מקום שאמר אה און זה

אש דהיינו קליפי ערלה דהאש קפיד רחמנא אה בעלמא דלא
 כתיב אה כיון לענין צליית כשר בתנור דקרינן ליה צלי לכד
 דסתם צלי במקום שישורף הדם צלי קרינן ליה ולא תלאו הכתב'
 שיהיה דוקא אה דכ"פ תנור דשרי וראיה דכדע"ר דפסחים
 מיבעטו שגור של מתכת דצלי אה כתיב ולא צלי מחמת דבר
 אחר ואילו בתנור גרוף אי לא כתיב צלי אה כ"פ הוה חשיבון
 ליה צלי אה גמור ולא חשיב צלי מחמת דבר אחר דנתחטט
 גם כהר צלי אה ש"מ דחו' תנור צלי אה גמור הוה דצדיק טפי
 משגור של מתכת את ר"ע"ט ותמהני עליו שהרי בירושלמי
 הביאווהו התוס' סה כפסחים דע"ה ד"ה וברפו וז"ל וכירושלמי
 דייק כשהפסח נללם בתנור והנחלים תחתיו הלא חוס תנור
 כמו כן חכשלו והו"ו צלי מחמת דבר אחר ומפרש כי איכא אה
 האש נזכר כה' התנור והתנור חנרף כה' הנחלים שלא יתפור
 ע"כ הרי דחוס תנור אף שיש סה גחלים קרי ליה צלי מחמת
 דבר אחר אה לא דהאש נזכר כה' התנור ומינה בתנור שברפו
 עכ"פ הוה צלי מחמת דבר אחר הפך פשיטות הרב והנראה
 כרעת הירושלמי וסתו' דאי נתמעט כצלי בחוס תנור שברפו
 דהו"ו צלי מחמת דבר אחר והו"ו כיון השפוד של מתכ' דנתמעט
 מה"ט וכ"ת א"כ להם תלו משום דכתיב צלי אה כ"פ והרי
 לעיל לא תלו בצלי מחמת דבר אחר משום דכתיב צלי אה כ'
 פעמים ש"מ דגם כהר צלי אה נתמעט ומינה דחוס תנור
 דאינטרדין ריכוזי שני ש"מ דלאו צלי מחמת דבר אחר הוה הפך
 הירושלמי הא ל"ק דהר צלי אה אינטרדין לבו' ודרשינן מיניה
 כפסחים דה"א דהמכשל פסח בחמי טכריה דחייב משום
 דכתיב כי אה צלי אה וא"כ כי מיבעטו צלי מחמת דבר אחר
 היינו משום דכתיב צלי אה כ"פ והוה שאמרו און זה צלי אה
 שאמר צלי אה צלי אה כ"פ כ"כ מוכרח לפי הך ירוש' ומינה און
 מקום לחלק כלל בין צליית שגור לצליית חוס תנור גם עיקר
 חילוקו דגם לתינוא קמא כי ילפינן מיניה היינו במקור דכתיב
 כהו' אה כי ערלה דהאש קפיד רחמנא ע"ט תמהני דהרי
 בערלה לא כתיב אה אלא דכתיב לא יאכל ולמדו איסור הנאה
 מיניה כה"ט כקירושין דכ"ו ועיקר מצות שריפה בערלה לא
 כתיב להריא וכבר הקשו התוספות תמורה דל"ג ד"ה אלו
 דמ"ל דערלה בשריפה ופירש"י משום דאתקש לכלאי הכרם
 ע"ט ואף לרש"י גם ככלאי הכר' לא כתיב להריא אה כי אה
 דכתיב פן תקדש ודרשו פן תוקד אה ועיין בתוספות סוכה
 דל"ה ד"ה לפי דסתפקו אי ערלה בשריפה הוה מר"ת ע"ט וגם
 ראיתי כ"ת משאת משה חאה"פ סימן ק' שהכריח מהירושלמי
 דערלה וכלאי הכר' דכשרפין אינו מר"ת ע"ט וכיון דגבי ערל'
 לא כתיב בה אה ואפ"ה לתירון ראשון יליף חק"פ דלא חשיב
 צלי אה א"כ מינה כפי' גם באיסור דם דאון זה צלי כי ע"כ
 כל מה שהשיב עליו הרב השואל להרב דבר משה הרין עמו
 אף חזר אחר תמהני על שניהם דאון ספק דצלי בחוס תנור
 גרוף צלי אה במור חשיב גם ללישא קמא שהרי כפסחים
 דב"ו נבי תנור שהסיקו בקליפי ערלה ואפה בו פליגי רבי
 ורבנן דלרבי הפת אסורה ולרבנן הפת מותרת ומקמי לה
 הש"ס באכוקס כנגדו דנהנה חון האיסור כעין לרבי ורבנן
 סכרי און סכה עניס כפת דשכח הסק איסור כקר' בלש
 דע"ט בפרש"י ותו' ותניי ספא בשלו על בני נחלים דב"ה סכל
 מותר ומינה רבי בעי' הש"ס כפסחים דע"ה בתנור שהסיקו
 בקליפי ערלה וברפו ואפה בו את הפת לדברי האומר מהו
 היינו לדברי רבי דס"ל יש סכה עניס כפת הוא והיינו אי חוס
 תנור גרוף הוה כאכוקס ואסור או כנחלים ושאי וכבר התוס'
 כד"ה וברפו תמהו כשם ריב"א דנחלים אפילו עומות לא
 גרע חומו מחוס תנור שברפו ואי כנחלים שני חכ"ט בתנור
 שברפו ותינוא דנחלים און חומם כה' מחמת שלהבת אלא
 מחמת עצמן ועפר בעלמא הן אכל חוס תנור שברפו מכה

סוף של הבת האבוקה בה שהיא איסור נחור עיין שם נחמא
לדבריהם רחום תנור שגרפו חמור אף הנחלים לוחשות וכיון
ראמיק הש"ס דגם בחום תנור שגרפו שרי ומותיב הש"ט
דלנכ"ק פ"א ח"ו זה נליאש ומינה דלנכי ערלה דלא נלי השיב
כאבוקה ולא כנחלים וחסדק לה הש"ס דגלי בק"פ דלא
חשיב כאבוק' וילפינן מיניה בעלמא ולכן בס' בערלה ח"ו רינו
כאבוקה ואי אחרת רחום תנור גרוף לא חשיב נליאש לנכי
איסור דס' ח"כ חכ"ס כנלה על נכי נתיבין דקיל טפי רחום
הקור שגרפו לפי האמור וא"כ מי שס' פה לומר כנלי על נכי
נחלים חינו שורף הדם שיה ברוד בש"ס כרוכתי טובא דשמי'
דמי ושם בפסחים דע"ר נכי אומצא דאסמיק אחרו אחתיה
אנחוריה דחשכא שאיב ושרי פ"ש כי ע"כ ע"כ דכוליה סוגי'
דהכא דקבעי רחום תנור גרוף אי חשיב כשלהבת או כנחלים
היינו דסתם אש דכתיב בתורה היינו שלהבת כדאמיק הש"ס
סת' הכילנכי חכות אש וגמי בת כהן סוגתה ונכי שדיפת
קדשים וקטורת אי נחלת מהני בהו מחתך דכתיב בהו אש
ע"ש וכיון שכן לנכי איסור דס' דקיל דגם נחלים שורף הדם
שכ"ס חום תנור דאף לתירונא קחא דילפינן חק"פ לעלמא
רחום תנור גרוף ח"ו זה נליאש ומינה לערלה היינו דלא
חשיב כאבוקה אבל עכ"פ פשיט לן דעדיף מנחלים חקדקעי
כחמור שגרפו וכנחלים פשיט לן דשרי והרי לנכי דס' הותר
כנלי דנחלים חכ"ס דגלי רחום תנור גרוף לכ"ע כי ע"כ חינו
רואה חקום ספק כלל כהך סוגי' לאיסור נלי בחום תנור גרוף
גם לתירונא קחא והרי זה כוותיה דהרב ד"ח ז"ל ולא
הטעמיה והנה אהת שראיתי לרש"י בפסחים דכ"ו ר"ס כשלה
ע"ג נחלי' שכתב וכ"ס תנור גרוף ח"ו חק"פ כאבוקה כנורו ע"ש
הרי דנחלים עדיפי רחום תנור ג"ס ראיתי להר"ו שם כ"פ
כ"ס שהכריח דקיל' כמ"ד כנחלים לוחשות ראמיר טרינס
כאבוק' חקדקעי הש"ס בפסחים דע"ה בגרפו חכלל דכלוחשו'
איסור ע"ש ולכריהם ס"ל דלוחשות כאבוקה ועומחות שרי
וכנרפו חכ"ע יליא ליה אי חשיב כנחלים עומחות או כלוחשות
ואיסור ולפי זה חקיקו וס' לישכ' רבני הרב ד"ח ג"ס ראיתי
להרמב"ן במלחמות כ"פ כ"ס שהשיב להר"ו דגרמו קיל
טפי מנחלים עומחות ע"ש אלא שהדבר קשה שהרי דעת
הרי"ף והרמב"ם וכן פסק הכ"י ב"ד ס"ח קח"כ דלוחשות
מותרות א"כ אי חום תנור קיל מנחלים לוחשות חקדקעי
כנרפו א"כ ארתיקשי ליה ח"ח שר"י רחום תנור ח"ו זה נלי
אש אררבה הו"ל לביטויי מרתמי ע"ג נחלים דשרי והיינו
לוחשות להך ח"ד חכ"ס בחום תנור גרוף כי ע"כ ע"כ לישכ'
דכריהם רבולי הך שקלא וטריא ס"ל דלוחשות נחי לא חקרי
אם כי אם אבוקה לכד וע"כ לוחשות מותרות אלא דקבעי
כנרפו דאחי מכה שלהבת אי חשיב כאבוקה וכי אסמיק דשרי
הותיב שפיר מדרי' דאין זה נליאש לנכי ק"פ חכלל דכעלמ'
דינו כאבוקה ועדיף מנחלים ואמיק הש"ס דילפינן מיניה דלא
חשיב כאבוקה וכשיטת התוספות ולכריהם נתבאר דלכ"פ
לנכי איסור דס' דנרפו שרי חכ"ס כנחלים לוחשות וכדברי
הלח"בן כס' המלחמות ק"ל כדבריו במ"ס לקמן בסיון ואין
כאן חקום להאריך אלא דק"ל עדיין דהרי כתב רבי שם כהך
בפ"א לנחלי' הפכה ע"ג נחלים לוחשות ולית דפליג עליה
וכן פסק הר"ה כפ"ח ת"ה ק"פ ואי חום תנור גרוף חשיב
כפי מלוחשות היינו ק"ל בתנור גרוף לאיסור ולהתיר על גבי
נחלים ד"ס כתיב דהתיר והכ"ל לישכ' דהא פשיט ליה כרבי
דלוחשו' חקרי אש דאף אי לא חשיב כאבוקה דהא ק"ל איסורי'
אכתי אש במור ניכפו יותר מתנור שגרפו ונכי ערלה כלוחשו'
שרי דלא חשיב כאבוקה וקבעי בתנור שגרפו כיון דרחום בא'
מכה שלהבת דיינין כיה באלו שלהבת איתיה כעניניה
ואיסור אע"ג רחום תנור גרוף קיל מלוחשות א"ר ע"י רחום

תנור כא מכה שלהבת מיהו לא חשיב כאיתיה שלהבת
כעניניה והשי' דשרי ומותיב מולנכי ק"פ אצטרך מיעוט ש"ת
דבעלמא חשיב כאיתיה כעניניה דאי לאו חיי תיתי שיהיה
חשוב אש במור חום תנור וא"כ מינה דאסור בערלה ושני ליה
פתירונא קחא דילפינן מיניה בעלמא דלא מקרי אש דלא
חשיב כאיתיה לאבוקה כעניניה ולכן סרי ג"כ בערלה ולאכ"א
חשני ליה דהא"כ דבעלמא חשיב כאיתיה לאבוקה כעניניה
ואכ"ס שרי רכיאיסור כאבוקה כנדרו היינו מחמת דליתנהו
לנחלים דאיסור כעניניהו וע"כ אסור דעיקר האיסור כעני'
איסור אבל חום תנור אף אי חשיב כאבוקה כעניניה אע"פ
כן שרי פיין דליתנהו עני איסור כעניניה ופיין בתום פסחים
דכ"ו כד"ה חרש ורנ"ו בר"ה חכלל ולחמי' דאתן עלה כתבא'
לנ"ד דלא נפק"ל חידי אי איתנהו לעני איסור כעניניה וכן
לתיורו דאשון אי חשיב כאבוק' כעניניה או לא לכ"פ שפיר דמי
וראיה דלא מנינו שום פוסק דאסור לנחלי' עומחות
וקרי לנכי עומחות חום תנור עדיף טפי וחשיב נלי במור אלא
דאכתי ח"ו כדרינו רואה להתיר נלי ע"ג תנור גרוף דאף לנכי
פשיט לן דחום תנור אש נמו חשיב ושורף הדם יש להתי' כלה
הכשר כשגור או כאסלא מנוקבת ע"ג התנור אף להתיר
לנחלי' כשר ע"ג התנור. מחש' ח"ו ראה דהרי הכשר ככח
חום התנור פולט הדם ומכל בקרקע התנור תחת הכשר
וחוור הכשר וכולהו חרש שפלט ואלמד הכשר זאת זה ק"ל
להכנה"ג ולהרב ד"ח ח"ו לא נרנשו חזק זה וכתבו להתיר
בפשיטות ואין לומר דכה האש לשאוב הדם ואינו פולט לחוץ
בלל וכ"כ מהסתירו לנחלי' כשגור ולהפכו תמור כנון ח"ה
שמהפכין ע"י כלב דנלי זה אינו פולט דס' לחוץ כלל ואע"פ
בן שרי במ"ס הכנה"ג כ"ד ס"ח ע"ו הנ"ט חות כ"ו והביא
דאיה חרבי' קרא"ש ע"ש זה אינו שהרי בחולין קרי"א אמרו
ואי איכא בידנו כשרא עילוי כשרא נמי איסור וכ"ה אחרו
גם בקרי"כ אין מניין כלי תחת כשר עד שיכלה כל ימראה
ארחמות פכה הרי שהדם נוסף לחוץ וכן ראיתי בחרוש
הרשב"א בחולין קרי"כ גבי התר השפור שכתב וז"ל אין לומר
שהאש שואב הדם ואין מניח אותו ליר על השער דהא
קסוינן דלאו הכי הוא אלא ריך הנקב הדם שותת וכו' ע"ש
זה"ל עיננו הוואות דוב הדם מתחת הכשר כי ע"כ ע"כ
דשאני התם נלי כפינך תדיר בלי הפסק דע"כ כפלט הדם
ע"ג הכשר והאש שורפו שם לנחמי חש"כ ע"ג תנור דפלט
הדם ע"ג קרקע ושדו שם וכמאי רכיני כיני יש לחום סכלעי
הכשר ואכן כ"ל ראה להתיר ממ"ש העור סי' ע"ג והרשב"א
אשך השפור שולין כו רבולע הדם והרא"כ דאסור ג"ס הכשר
אם שהה הנלו בשפור לאסר שחוסר חן האש דחומר הכשר
ויכלע ממנו בכל זמן שוב ופולט אינו בולע חדרם והרא"ש
התיר בגורא חשכא שאיב וככ"י כתב דהר"ן התיר מטעם
אחר דכנלעו כן פולטו והצלו עיקר להתיר שכן עמא דכר
ע"ס ומדברי בולם יוצא התר לנ"ד דגם האוסרי' בשפור אינו
אלא שלא לנחלי' כוונתם שני אבל כעניניה ראשון שרי וע"כ
ח"ט דליבא למיחש שיכלע השפור ויפלוט לכשר הדם סכלעי
ג"ל דאיינו דטריד למיפלט הכשר לא כלע וכמוכר דכרבי
הרא"כ ד"גם הטעם הר"ן דכנלעו כן פולטו ה"כ י"ל דמי
בלע הכשר ההשפור כן פולטו א"כ ה"כ כנלה ע"ג תנור
גרוף י"ל דאין הכשר כולע מרס שנקרקע דאידי דטריד
למיפלט לא כלע אי גמיכלע י"ל דחומר ופולטו לחוץ ע"ד
שהאש שורפו מיר דהו לנלי בהסוך תדיר ע"ג האש השורף
גל הדם וגם להא"ש שתלה ההתר דמורא חשכא שאיב ואלו
כנ"ד דאנו רואים דהרס וכ' ואתת על הקרקע הו"ל כלי רובי
דאיסור ח"ו נמי ל"מ שנס' הרא"ש מוד' דאידי דטריד למיפלט
לא כלע ד"כ כנ"ד ג"כ אינו כולע הכשר כשור הכשר וכ'
ופולט

ופולט וכו' חתניו למוס דלאחר דנמה פליסת הכשר
 לפלוט כל הדם חוור וכולע הדם ספלט לחוץ בקרקע ותנור
 שכ"נ חרבו הראב"ד שנת הטור דאף בעוד הכשר על האש
 כל שומר לפלוט באשר חן השפיר וכ"כ הלבוש בדעתו אלא
 דהרמב"ן והרא"ה התירו בעודו על האש הטעם דבבבול
 כך פולט וכן ראיתי להש"ג כפ' כל הכשר שהעלה דבעוד
 הכשר באש ושהא אחר שמת לפלו' להראב"ד אסור ולהרמב"ן
 שרי ודבר הכי דבריהם הר"ן שם הביאו הב"י ב"ד סי' ע"ו
 ותהני להש"ך ב"ד סימן ע"ז ס"ק כ"ב שהכריח מדברי הר"ן
 והש"ג דבעודו על האש שרי אף שומר לפלוט ותמה להלבוש
 דנראה דאסור לחוץ דאשר ע"ש וכבר נתבאר דלהראב"ד גם
 ככה"ג אסור רבו הוא שחולק הרמב"ן עליו שהביא הר"ן
 והרי הטור לא זכר כי אם סכרת הראב"ד וגם הש"ע הביא
 הסכרות שכתב הטור והכללם סכרת הראב"ד יא"כ יפה כיוון
 הלבוש דגם בעודו על האש אסור בשומר לפלוט והרא"ה
 שהביא הש"ך מהש"ג הל' בדברי הטה"ג מחוור דלדעת
 הראב"ד גם בעודו על האש אסור ולהרמב"ן הוא דשרי
 דבבבול כך פולטו והרי הטור והש"ע לא הביאו כי אם דברי
 הראב"ד והו' האי ק"ל בדברי הלבו' הל' דלמאי ראתאן עלה
 נראה דקי"ל פיקר בהרמב"ן והרא"ה והר"ן וכ"כ דעת
 הרשב"א בחרושו כחולין דקי"כ וכן פסק הש"ע העך דעת
 הראב"ד א"כ כיון דנקטינן דבבולעו כך פולטו א"כ ה"כ אף
 אי גמר פליט הכשר ובלע קדם שדקרקע התנור מ"ח אכתי
 י"ל כבולעו כך פולטו ושרי אכן ראיתי בהנהגת פרישה ב"ד
 סימן ע"ו דנשתפק דגם הרא"ש לא התיר השמוד כי אם
 כשנלה ע"ג האש כל צורכו אך אי שהה הכשר שלא על האש
 קודם שנלה כל צורכו שאלו השמוד דאו' לא שייך לומר
 דנורא השאב שאיב דהרי אינו על האש וכולע ע"ש והכ"ח
 פ"כ בזה לאסור בפשוט ע"ש וכיון שכן יש לרין דחוס תגר
 גרוף לא עדיף מחוס גלי מיר שהסוד העל גבי האש דברי
 האי לא שייכו בני טעמי דאיידי דטריר למיפלט לא בלע אלא
 אחריון דבלע שפיר ושוב לא שייך לומר דבולע ופולטו דהרי
 בהוכר תע"ג האש אף שלא נלה כל צורכו שיש בכשר דם
 לפלוט אינו פולט וכולע א"כ ה"כ יש לרין כחוס תנור גרוף
 ושוב ראיתי דהא נמו לא אירייא שהרי הט"ו וכנה"ג העלו
 להתיר בספק זה של הנהגת פרישה ואכן המתנה לפתיה ע"ש
 א"כ מ"כ נמי כחוס תנור גרוף וכד חן רין פ"ל שגם הנהגת
 פרישה והכ"ח חורו כד' דהרי נתבאר מעיקר הרא"ה שהביא
 הכנה"ג חת"ש בפסחים דע"ה דתנור גרוף חקרינו גלי אש
 גמור לגבי איסור דם ואם חיתא דדמי לחוס שהוסר גלי
 הש"ע האש א"כ תיקשו היכי מהני כיון דלא שייך ביה גומה
 נורא משאב שאיב ואחריון דאינו פולט וכולע ואם אין בו כח
 בחוס זה לפלוט הדם היכי שרי אלא ודאי כחוס תנור גרוף
 ע"כ דאש גמור חסוב טפי מהוכר גלי מע"ג האש כי ע"כ
 ככל הגדרים אין כאן חקוק לחוס גלי בתנור גרוף וכדבריו

כפסחדרין ד"ד ר"ה ררך דשאני ק"פ דרבי סתיו וכל מכוול
 לגלי קידר אבל בלא"ה גלי קידר גלי חסוב ולא ביסול וכ"כ
 חת"ש תימ' בפסחים דמ"א ר"ה איבא דכתבו דלכ"ע בגלי
 קידר איבא עשה דגלי מחמת דבר אחר וכן בספקין איבא
 עשה דמי אש גלי אש ע"ש נראה דגלי גלי קידר קרינן ביה
 גלי אש אס לא דנתמעט גלי מחמת דבר אחר וכיון שכן לגבי
 איסור דם דמהני ביה גלי תמו דבר אחר דהרי מהני ביה חוס
 תנור גרוף דהוי גלי מחמת דבר אחר כמו שנתבאר ה"כ מהני
 פיה ג"כ גלי קידר ועיין בפ"ח ובפ"ת ובפליתי ב"ד סימן
 פ"ג גבי כשר בחלב בגלי ע"ש ושו"חוי הוית דאכתי אין בידיו
 ראיה להתיך בגלי קידר שהרי התר הדם בגלי אש הוא כמליח'
 לבשול שכשם דטבע המלח לפלוט הדם לחוץ ה"כ טבע האש
 לפלוט דם הכשר לחוץ שהרי גבי גלי אחרו בחולין דקי"א
 דככירא עילויה בשרא שרי דדם משרק שריק וגם כמליחה
 אחריון כן חת"ש תימ' שם בחולין דקי"ב ר"ה ודגים וכ"כ
 חת"ש שם בפסקיו גם בגלי מכוור מדברי הראב"ד שכתב
 הטי"ד סימן ע"ו דאחריון איירי דטריר למיפלט לא בלע וה"כ
 אחריון כמליחה מכוור כפר"י והתוספות שם בחולין גבי
 דגים ועופות שמלחן זה בזה ע"ש וגם בדקי"ג ר"ה אין
 מחויקין גם בגלי אחרו בפסחים דע"ד כבולעו כך פולטו
 וה"כ אחריון כמליחה כמ"ש הטור בסיומן ע"ג גבי בשר שמלח
 שנתמחו על בשר שלא מלח ע"ש וכיון שכן הרי ראינו כמליחה
 שאסרו אי מלח כהלי שאינו מנוקב חת"ש בחולין דקי"ג
 ומה"ט כתבו התוספות שם בדקי"ב ר"ה ודגים דכשר שכתב
 הצור בגון כהלי שאינו מנוקב אין להתיר דאין לו שם כח
 לפלוט מחמת זהוה שקוע בתוך הצור וכולע ע"ש וא"כ ה"כ
 יש לרין בגלי ע"ג כלי מנוקב דאיסור דתסם גלי שתולה בשמוד
 שרי דהרם שותת לאחרין וכן בגלי ע"ג גלים דכוותא כמליח'
 אי מלח ע"ג פסחים שפיר דמי ריש מקום לרם לזכ לחוץ אבל
 לגלות כהלי שאינו מנוקב זל כשם שאסור גבי מליחה דכל
 שהדם שם ואינו נפול למקום אחר הו"ל כשקוע ברם דאין לו
 כח לפלוט וכולע ה"כ זל בגלי ופ"ח א"כ לתה הצריכו מיעוט
 כק"ף בפסחים דמ"א לגלי קידר תיפוק ליה משום איסור דם
 הא"ל ד' דאינטרין שילקה עליו דמשום איסור דם לא לקי
 ועוד הרי התוספות בפסחים דע"ד ר"ה כבולעו הקסו מעין
 זה ע"ש מה שתיירו ואוקי באתרין כי ע"כ מן הגר הוק אינו
 רואה מקום להתיר גלי קידר ראם באלו נומר דכח האש אליס
 טפי ממליחה ושואב הדם אף שמונח כציר דהא ודאי צריכה
 דכה ותכ"ל לרין כן ולהקל בלא ראיה

כ"ו חן הכאר גם מקום ללון על התר כנה"ג והד"מ בגלי
 ע"ג תנור גרוף דאף אם התנור חלק ואין שם גומות
 הרי דכוותא גבי מליחה כתב מור"ם בחפ"ה כ"ד סימן פ"ט
 סי' ורף חלק כרהיטי שמים וכין מחנו אין צריך להניחו
 כחדרון אבל אם אינו חלק כרהיטי צריך להניחו כחדרון
 ע"ש וא"כ בתנור גרוף שיש הפרש קצת ואינו חלק לגמרי יש
 לרין דלאו שפיר דמי לכתחילה ואולי כיון דמליחה אינו כרוב
 איסורו ועיין בכנה"ג הנה"ט אות ל"ה בזה א"כ בגלי י"ל
 דכח האש עדיף טפי וכל שאין בתנור גומות שרי אף לכתחיל'
 וכן בגלי ע"ג דף מתכת חלק דשפיר דמי אך כנתן הכשר
 במתכת אינו רואה מקום להתיר

סימן ל"ו עמדתו על מה שמלחו הראשונים על כשר
 אדם איבא מ"ד רהוא כעשה כמ"ס הר"ת
 כפ"כ מהת"א ולהרא"ב והרמב"ן ליתיה אף בפשה
 ובאסיפת וקנים לכתובות כד"ס כתב בשם הר"ה הלוי והרא"ה
 והר"טבא דאיתיה בלאו ומור"ם ב"ד סימן ע"ט פסק דאיסור
 מ"ד וע"ש בפ"ח ואינו בעיניו כ"ל דליתיה בלאו מהא
 דתנן כפ"ק דאהלות האברים אין להם שיעור אפילו פחות
 מכזית

הכנה"ג והר"ח
והנה כי כן יש לרין להתיר בגלי ע"ג כלי מתכת חלק
 שהניח על האש וכן אם הניח הכשר בהתכת
 בגלי טעם חספה דשפיר דמי וידי דהוי לגלי ע"ג תנור גרוף
 דבוליה תנור גלי הוא ושרי בגלי ע"ג תנור על ידי כח האש
 ה"כ במתכת או ע"ג דבר חלק של מתכת שרי אכן כפ'
 כ"ש דמ"א אחריון איבא בנייהו גלי קידר דלת"ק הוי גלי
 ולרבי הוי ביסול והר"מ כפ"ח מה"ק פ' פסק בת"ק ואפ"ה
 חייב בגלי קידר משום ביסול וכתב הכ"מ דגם ת"ק דרוס
 וככל הכוול לרבות גלי קידר הוי דגלי קידר חקרי בושול
 כיון דכלט מים ההבשה ולקן עליה משום ביסול א"כ מצינו
 לאסור משום דם כיון דאשכ"ח הא"ל מ' שבכר סתיה התו'

נכזית מן החיה ופחות כזית מן הנכילה ופחות חכעדשה מן
השרץ מטמא' ע"כ ובמעילה דרו' איתא וקלסיה רבי יוחנן
נחזיבי האכרין אין להם שיעור אפי' פחות חכזית נכילה ופחות
הכפרה מן השרץ הטמאין ואמר רז' אין לוקין אלא בכזית
וכו' ושם ראיתי לרש"י והתום שכתבו בהא דתני דאכרין וכו'
בשם בריתא פעמים שלש . ולבאורה קשה שהרי כתבאר שהיא
מטמא שלימה באהלות . ואיך כתבו שהיא כריתא . אמנם
מלאה שהדין עמוסה שהרי במתני' דאהלות תני בהדיהו פחות
בכזית מן החת ואילו בהך סוגיא ליתיה האי חלוקה ואין לר'
ראולי לא היו גרסי להך חלוקה במתני' דאהלות שהרי כבר
סוכאה הך מתני' כנודה דמ"ג ואיתא להך חלוקה ועס' כי
ע"כ אלה הוכרחו לומר דהא דמיתיה בהך סוגיא לאו התניתין
דאהלות היא אלא כריתא אחרת והך כריתא לא תני חלוקה
דפחות הכזית מן החת . דאיל"ה למה שכתב לבר ווגיה .
וכן יש לי לרז' חזקיהו הר"ש שם בהך מתני' שכתב וכל ההטמא
סואת הייתי לה כפ' יוצא דופן דמ"ג וכו' הרי דלא כתב שהוכ'
ג"כ במעילה . וכ"ת היא גופא תיקשי בהך סוגיא למה לא
חותיב לרז' מהך מתני' כמקום הכריתא . ואם נאמר דרז' שאמר
אין לוקין וכז' עליה דכריתא קאי ולא אהתני' אכתי תיקשי לרז'
למה לא נקיש חילתיה במתני' ונקיש אכריתא . כי ע"כ אלא
זיכרין דכזי אמת דרז' לא נקיש חילתיה במתני' כיון דתני
כזית מן החת והיכי שייך להתני' עלה לענין אכילה אינו לוקם
בכזית והרי אף ככז' לא לקי דבשר מהלכי שמים ליתיה בלאו
להרשב"ם כדאית ליה ולהרא"כ כדאית ליה וע"כ נקט
חילתיה אכריתא דכריתא לא תני אלא כזית נכילה וכעדשה
מזן השרץ ועלה שייכי שפיר דכזי רז' . ומיהו אף להשתמ"ל
דגם בהך סוגיא דמעילה מתני' דאהלות היא דמיתיה ולאן
כריתא היא תידוק מינה מדשכקיה לבר ווגיה דכזית מן החת
ע"כ משום רז' דקאמר עלה ולענין אכילה אין לוקין לא בכזית
וזה לא שייך בחלוקה ראשונה מס"ה לא הכיאה ואחיה"מר דא
תיובתיה דמ"ר שבשר אדם איתיה בלאו . וכ"ת הלא לפי
המסקנא רז' לא קאי אלא דתני האכרין וכו' כמ"ש רש"י וא"כ
אכתי קשה ככל ק"ש הא לא אינייא שהמקשה לכ"ע הוה ס"ל
דרז' עלה קאי דתני האכרין אין להם שיעור קאי כמבואר
בדברי רש"י והתום' בהך סוגיא והך כריתא המקשה הכיאה ותו
ל"ק מוח כלום ודוק :

סימן ל"ח י"ט

לחקור בהאי דקול בשחונה שרצים
דשיעור' ללקוח כחיתתם ככעדש'
כמ"ש הר"ם בפ"כ דמ"א הו' האוכל חכשרם ככעדשה לוקם
ולמד כן מה"ש כמעילה דרז' ועס' זכר הוינן בה יש לריוק
דלקי בכל שהוא כל שיש כשרץ שיעור כעדש' ואכל כ"ש מחנו
לקי' שהרי אמרו שם בהך סוגיא דמעילה פתח הכתוב' באכילה
עביים בטומאה לומר חכ טומאה ככעדשה אף אכיל' ככעדשה
ואילו לענין טומאה נראה כרוך כזי נגפ נגיפה כל שהוא
ככעדשה של שרץ מטמא אף דלא נגפ שיעור כעדשה אלא
דבעינן סהיה בשרץ שיעור כעדשה כי הכי דליטמא כנגפ
בו בכל שהוא והנה אמת דכנודר דכ"כ אמרינן בהם יכול
בכולן ת"ל מהם אי מהם יכול במקנת ת"ל בהם הא כיצד
עד שנגפ במקנת שהוא ככולן ושיערו חכמים ככעדשה
עירש"י יכול ככולן דכי נגפ ככולן הוי טמא אבל לא במקנת
ת"ל מהם ושיערו חכמים שהנגפ ערשה יטמא וכו' הנה חפוט
הך סוגיא ופירש"י נראה דאינו מטמא כ"א אם כנגפ כעדשה
ולא כנגיפה כ"ש . אך אחר הישוב זה אינו שהרי אמרו
בחולין דקכ"ו הטמאין לרכו' כינת השרץ יכול אפי' לא רקתה
ת"ל השרץ יכול אף אם לא ניקבה ת"ל הנוגע יטמא את
שאפשר לו ליגע טמא וכמה נקיבתה כמוט השערה שאפשר
ליגע בתוט השערה ופירש"י דאי הכנים כנקב שער ראשו

הרי נגע ושחא . הנה מבואר דכנגיפה כל שהוא מטמא
פי' ע"כ כסוגין דנודר ע"כ נריך לפרט יכול ככולן דכי נגפ
כ"ש כשרץ שלם מטמא ולא כהכרת' ל"ל מהם טמא במקנת
שרץ מטמא כנגיפה כ"ש ושיערו חכמים דאינו מטמא עד
שיח' בו כעדשה וכי אית ביה שיעור כעדשה אה"כ דכנגיפ'
כ"ש מטמא כאיור סוגיא דחולין ולפיו כי אמרינן כסוגין
דמעילה חה טומאה ככעדשה לאו לענין נגיפה קאמר אלא
דשיעור השרץ יהיה בו כעדש' ואה"כ דכהנפ' כ"ש טמא וא"כ
מינה נפיק לענין איסור אכילה כל שיש כשרץ שיעור כעדשה
לוקי עליה אף שאכל כ"ש מחנו וכיון שכן קשה להר"ם חכ"ל
דלא לקי עד שיאכל שרץ כעדשה והרי הטומאה יליף לה
וכטומאה כל שיש שיעור כעדשה מטמא על הנגיפה ככ"ש
ונריך לומר דמשמע ליה דכי הקיש הכתוב שיעור טומאה
לשיעור אכילה היינו שיעור קבלת טומאה עם שיעור אכילה
ודייק לה דאלת"ה הו"ל לומר חה טומאה כנגיפה כ"ש טמא
אף אכילה כן דהוי ריביתא טפי וממ"ש חה טומאה ככעדש'
אף אכילה ככעדשה משמע דאי אכיל כזיר ככעדשה לא לקי
כנ"ל . וממה שנתבאר אנו תמהי לרש"י כוכחי' דק"ו שכתב
כזי מ"ש שם חה לשרצים שחטמאין ככ"ש פירש"י טומאתו
ככעדשה והתום' הקשו עליו בר"ה חה תימה דכ"מ מוזכר
כעדש' וכאן נקיש משהו ומתוך כך פירשו דהיינו בבריה דלקי
ככ"ש יש לתמוה לרש"י והתוספות דהיה להם לפרש כפשוטו
והיינו דכנגיפה כ"ש מטמא כרהמח מהט"ם דחולין דקכ"ו
שהבאתי וכה"ג כתב רש"י בחולין דק"ך דפריך הט"ם כי הבא
והתום' הקשו עליו בר"ה שכן כמו שהקשו כוכחי' ולא ידעתי
מי הכריחם לכל זה ולא לפרש כההיא הטומאה דכנגפ' כ"ש
בבון נגיפה כשער ראשו מטמא וז"ע . ואיתני לרש"י בב"ק
דע"ט גבי תניתין דתני אין הגדלין תרנגולין בא"י פירוש
דטמא יביאו עצם כעדשה מן השרץ יע"ש וזה תימא שהרי
בשרצים אין העצם מטמא פסקו הר"ם בפ"ד מהלכות אבות
הטומאה . גם ראיתי לרבינו פונדית שכתב עצם כשצורה
יעשו וזה תימא דשיעור כשצורה כשרצים ליכא כי אם
ככעדשה ועוד דעצם השרץ אינו מטמא וכן ראיתי לרש"י שם
בב"ק דפ"כ שכתב שהתרנגולין חנקרין כאשפה וחבואי' בשר
שרצים כשיהם ע"ש ופירוש וז' צורק אף מ"ש רש"י ור' עובדיה
במתניתין הוא תימא כי ע"כ כ"ל דט"ם נפל בדבריהם וז"ל
בשר כעדשה א"כ נ"ל עצם כשצורה ההמת וכעדשה מן
השרץ וז"ע . וממה שנתבאר תהבי לרבי' בעל הטורים
ברמז' על התורה בפ' שמיני בפ"וה לכס הטמא כשרץ השרץ
על הארץ שכתב השרץ הארץ כגימטריה כשצורה ששיעורו
כשצורה ע"כ וזה תימא דכשצורה כשרצים ליכא כי אם
ככעדשה ושיעור כעדשה לחוד ושיעור כשצורה לחוד כידוע
ותכן בפ"ו דנגעים מ"א אלקום הגרס"ט ערשות ותכן כפ"ו
דכלים מ"ח כשצורה שאמרו לא גדולה ולא קטנה לא כנונית
וז' מדברית כעדשה שאמרו לא גדולה ולא קטנה אלא כנונית
וז' מדברית הרי דכל חד שיעור למודיה ואינן שוין והרי בשרצים
כשצורה ליכא כי אם כעדשה

ישוב

ראיתי בפרישה ודרישה לז' סימן ק"ץ על מ"ש
הכי' דט"ם נפל כשצורה כמקום ערשה דאין באן
שעות דשיעור כעדשה ושיעור כשצורה שוין ושכ"כ מהר"ם וי"ל
סימן ס"כ ונס הבנה"ג הביא דבריו וכעת אק"ת מהר"ם
מזוי אלגיאך עפי' דבריו יש ליעב' דכרי רבי' יפק"כ בפ"ל
הטורים .

ומדוי דכרי ראיתי לרש"י ביכמות דקז' גבי הא דאמרינן
ונריכי דאי אשמועינן שרצים דאיסורם כמשהו
אבל דם דעד' דאיכא רביעית וכו' ופירש"י במשהו ככעדשה
כטומאתם ע"כ והתוספות שם כתבו פירש' הקונטרס איסורם
ככעדשה

בכעדשה ולא דק דהרי אמרינן במעילה אכילת שרצים בעי
 כוית ה"ט אכילה כתיב ביה ובמכות נמי אמרינן ריסק ט'
 במלים ואחר חי והשלים לכוית אלא זל דאיסורם בהשגו היינו
 דלקי על נמלה דהוי בדיה עכ"ל ולכאורה דכריהם תמוהים
 דמאי ק"ל מסובייל דמעיל' דאמרינן אכילת שרצים בעי כוית
 מאחר דמסקינן שם דב"ח שרצים בכעדשה לקי וא"כ היינו
 פירכא דהכא דיש בענין שרצים נד חמור פירכא כל דהוא
 בדכינן דהרי כרס דפרכינן דאיכ' כרת והדי כרס התמצי' ורס
 האכרי' ליכא כרת כמ"ש בכריתו' בפסוקו הר"מ בפ"ו מהל' ח"א
 ה"ר זעב וא"כ ה"כ בשרצים שפיר פריך מח' שרצים במיתתם
 ואררכא עדין טפי האי פירכא מהפירכא שכתבו התו' לטירוס'
 דהוי פירכא דלא שייכא דכבי חלב לא שייך כריה כמבואר .
ואם באנו לומר דס"ל להתום דכל כה"ג לא חשיב פירכ'
 כיון דזל תיתי משרצים טהורים דכתיב בהו לא
 תאכלום ואע"ג דשיעורם בכוית והסו"ה ק"ל שפיר משאר
 שרצים א"כ לדכריהם תקשי איך עביד פירכא כרס משום
 דאיכא כרת אכתי תיתי מרס שאין חנפס ונאה בו ולית בהו
 אלא לאו דהיינו לא תאכל רס וכ"ת דכבי רס זל רכי כתיב
 אזהרה וו דלא תאכל רס להזהיר על הקטני' היינו כרס ראית
 ביה כרת א"כ הטונך נבי שרצים ג"כ אימא דהיינו לח' שרצים
 דוקא הוא דאזהר לגדולים על הקטנים דהרי פסוק זה הוא
 כולל לכל השרצים כמו דס' .

אכן כ"ל ליטב דכריהם עפי"ה ה"ש התוספות בפסחים
 דכ"ר וכערוכין דכ"ח נבי הא דאמרינן אכל נמלה
 לוקח חמש זרעה לוקח שס ופירשו' דלקי שש משום לא תשקנו
 ולא תטמאו דכתי' בפ' שמיני והשום שקן הוא לא יאכל ולא
 תאכלו' בי שקן הם ולא תטמאו ומשום שרץ העוף דכתיב טמא
 הוא לכם לא יאכל הרי כאן שס ולא תשקנו וכו' בכהמ' ובצוף
 אינו מהמנין דלאו בשרצים כתיב עכ"ת דרשו' זל זעב והתום'
 זל כתבו דלא תשקנו וכו' איירי בה' שרצים דוקא וכדאיתא
 במעילה ודאו תירוצן רשו' זעב ועפ"ו דכריהם אלו יש ליטב
 דכריהם דהכא דס"ל דכה"ג לא חשיב פירכא דהרי אכתי זל
 תיתי משרצים טהורים דאם איתא דאזהרה וו הוי משום דיש
 בו נד חמור בענין דהיינו ב"ח שרצים דאיסורם בכעדשה
 א"כ הו"ל לכתוב בענין דח' שרצים דהיינו בפסוק דלא תשקנו
 שם הו"ל לכתוב אזהרה וו דלא תאכלום להזהיר על הקטנים
 ומדכתיב בה רחמנא אזהרה וו בשרצים טהורים ש"מ דלא תלי
 האי מילת כחומר' דכעדשה וא"כ לא הוי פירכא ומכא זה
 סוכרמו לפרש דכי קאמר דאיסור' בכעדשה היינו לכל השרצי'
 כי הויב דלהוי פירכא אלא דאכתי ז"ק לרש"י דהוי לרש"י לית
 לן אזהרה מיוחדת לשרצים טמאים דהרי לא תשקנו כבר כתב
 רשו' דלאו בשרצים איירי וכיון דכל השרצים טמאים וטהורים
 בכללו כאחת בכמה לאוין והו"ו כולהו חד עינינא א"כ תו לא
 שייך לומר תיתי משרצים טהורים כי הויב דלא אמרי' נבי דס'
 תיתי מרס האכרים דליכא כרת דדא ודא אחת הוא ושפיר הוו
 פירכא לשיטת רשו' הללו .

ועפ"פ דכרי התום' אלו דיבמות מומתמים הם בעיני
 דאף דינמא דרס' ז"ל אולי לשיטתם דערוכין
 ז"פ ח"ש וע"ז דמו דכרי רשו' ה"ת כל כי האי הו"ל לפרש
 בדכריהם ולא לפתום נס מה שהקמו עוד לרשו' מדאמרינן
 דיסק ט' נמלים ואחר חי והשלים לכוית והנראה דקא ק"ל
 דלרשו' למה בעי כוית וו התימא דהא ודאי לק"מ דנס
 לדכריהם תקשי למה בעי כוית כיון דאיכא אחד חילא דכעי
 כוית משום לאו דככלה כמבואר שם במכות ד"ו וא"כ מאי
 ק"ל לרעת רשו' אף כוית דכריהם כ"ל דהכי קא ק"ל מדאמר'
 חתם משום כריה ולרשו' למה הוצרך לטעם כריה תיפוק ליה
 דהא איכא יותר מכעדשה .

איברא דקושי' וזקשה ג"כ לדכריהם דלמה נקיש ליה
 משום כריה תיפוק ליה דהא איכא כוית
 דלכ"ע בכוית לקי וכבר נרבעו התוספות מזה שם ותיכנו
 דכיון דאיכא לאוי דשרצים דלא כתיב בהו אכילה א"כ לא סגי
 בכוית וכעי כריה משו"ס נקיש לה משום כריה זעב ותיפוק
 זה יתכן לרעתם דשרצים בעי כוית אף לרעת רשו' דהוי
 בכעדש' אף דכתיב בהני אכילה וכו"ש כהנהו לאוי דלא כתיב
 אכילה דאינו סותר לחאי דסגי בכעדשה דאילו הנהו דכתיב
 בהו אכילה דמשמע כוית אפיה סגי בכעדשה ולא משגיחין
 בלשון אכילה כ"ש כאידך דלא כתיב בהם אכילה וא"כ לרעת
 רשו' לא יצויר תירוצן זה והדרת קושיית התום' דאמאי נקיש לה
 משום כריה והו"ו מאי דק"ל לתו' זעב רשו' מריסק ט' נמלים .

אך כ"ל דאין מנאן טענה לרשו' דהרי כבר כתבנו דנס
 לרשו' בשאר שרצים בעי כוית וכעדשה היינו בה'
 שרצים דוקא אלא דאפיה חשיב פירכ' וכמ"ש לעיל ועוד מוכל'
 ליטב דרש"י יתירץ דהאי דנקט משום כריה דרך אגב דנה
 להשמיענו דלא תימא דאי הוי כריה ואיכא כעדשה לילקי א'
 עשר חמש משום כריה וחמש משום כעדש' ואחר משום נכלה
 קמ"ל דכעדשה וכריה הוי חד מילתא ואינו לוקח על כל אחד
 בפני עצמו וכבר ראיתי להרשב"א בחידושי' למכות ד"ו שיש'
 כן בשם הר"א זעב .

ועפ"י מ"ש כ"ל ליטב מאי דהו"ק"ל ככרי התוספות
 אלו נרנאה כרוז מודכריהם דחומר' דח' שרצים
 לא חשיב פירכא כיון דזל תיתי משרצים טהורים ואילו כחולין
 דק"ך דקעביד זריכות כה"ג אמרינן משרצים לא אתי שכן
 טומאתם כמשהו וכו' ולדכריהם אכתי תקשי תיתי משרצים
 טהורים אך לפמ"ש לק"מ דנס התוספות מודו דכה"ג חשיב
 פירכ' לא דהכא לא הוי מטע' דאם איתא ליה הו"ל לכתו' פסוק
 זה בשרצים טמאים וכמ"ש וזו מסובייל דחולין דכתיב ריבוי
 דהטמאים בה' שרצים א"כ שפיר הוי פירכא ככה"ג וכמ"ש
 דדוק וצוין שם להרשב"א בחידושי' שפירש דמשהו דאמרינן
 כסוביין דיבמות היינו משום כריה כדכרי התום' זעב .

ויש"ר לרשו' כובחים דק"ו ר"ה שכן איסור' דכתב להדי'
 דכל השרצים איסורם בכעדשה זעב וכבר עמדו
 עליו התום' כובחים זעב ובהכי ניחא לי דכרי התו' דיבמות
 דכיון דשמיע להו דרשו' ס"ל דכל השרצים איסורם בכעדשה
 ק"ל שפיר מסובייל דמעילה דע"כ דהכא ג"כ כי אמר רש"י
 דאיסורם בכעדשה היינו לכל השרצים ונס לא ניחא להו לפרש
 כסובייל דכי אמר במשהו היינו בכעדשה והיינו פירכא אע"ג
 דהוי בה' שרצים משום דמסובייל דובחים דק"ו ע"כ לפרש'
 דאיסורים במשהו משום כריה וע"כ ניחא להו לפרש חד טעמ'
 לכולהו ומ"מ דכרי רשו' כמכרה וו דס"ל דכל השרצים איסורם
 בכעדשה נ"ע טובא מסובייל דמעילה וכמ"ש ולעני' ק"ל
 עוד דלא דיבמה שדכרין הם הפך מסובייל אלא שדכרין ג"כ
 סותרים זה את זה שפיר בערוכין דכ"ח ר"ה פוטית' וזל שרץ
 החים קטן שאין בו כוית ואפיה כיון דכריה הוא לקי וכו' הרי
 נראה דאי לא הוי כריה בעי כוית ודכרין סתרי אהדי' וכ"ע .

וער נד הדוחק כ"ל ליטב שיטת רש"י הללו הוא הרבר
 דנס רשו' מודה דשאר שרצים הוי כוית ודוקא
 כהנהו לאוי דכתיב בהו לשון אכילה דמשמעות אכילה הוי
 כוית כדאיתא שם במעילה ד"ו וכמה דוכתי אכל
 כהנהו לאוי דלא כתיב בהו אכילה הוי בכעדשה
 דהוי לא כתיב בהו אכילה כי הויב דינמא שיעורו בכוית
 וכבר כתבנו דלרשו' האי קרא דהכללתם בין הכהמה וכו' ולא
 תשקנו וכו' לא איירי בשרצים טמאים כמו שנראה בדכרי רשו'
 בערוכין דכ"ח ובפסחים דכ"ד זעב ואפיה גמדינן מוכיח
 כשיעור טומאתם כך שיעור אכילתם וכיון דכהנהו לאוי דלא
 כתיב

י"ד ט"ו ר"ח ר"ט הל' שרצים ותולעים כ"י פ"ר

דגור פ"ב מינים ה"א דליכ א מ"ד דנס כח' שרצים איסורם
בכוית יע"ט ומ"ח הא ק"ל כשיסת רש"י לפת"ש לעיל כדעתו
חמ"ט בכריתות ד"ר אי לאו הקש הו"ל לטומאה אבל
לאכילה לא קמ"ל ופרש"י לאכילה בכוית וכ"כ התו' ספות שם
ואם איתא הרי לקי ג"כ כבערש ודוחק לומר דהיינו נתי
להנהו תרי לאוי דכתיבי כלשון אכילה ודוק שם

סימן ר"ט הנני כא לבאר לעיקר דרין כמה
שנחלקו הפוסקים בתולעים

הנחלקין במים חושבין שאינם נובעים כגון חריצין ונעיצין
שאינם נובעים אי אסורין או לא דכח' לין דס"ו אסור הש"ס
דמדרתיב כל אשר לו ספידי וקשקש במים בימים ובנחלים
אותם תאכלו התיר תולעים הנדלי' במים שכלים כלי סימני
טהרה וכי כתיב כרוסות את זה תאכלו מכל אשר במים התי
גם שרצים הנדלים במים שאינם נובעים כגון כורות
שיחין ומצרות והקשו דלהו' במים כלל במים ובנחלים פרט
ואין בכלל אלא מה שפרט ומים ונחלי' אין חריצין ונעיצין לא
ותירנו דבמים חוד וכלל והאי תנא דכי רב סבר דכל מקום
שאתה מוצא שני כללות הסמוכות זה לזה הטל פרט במים
ודגם בכלל ופ"ך ותנא דכי ר"י בליג' עליה דס"ל דתרי כללי
דמתיב דיינין להו כריבה ומיעט וריבה ופרש"י דמפליג אי
כלל קמא או שני עיקר דתנא דכי רב סבר כלל כ' דוקא ואין
לדון מכעין הפרט אלא מה הפרט מים נובעים ונדלים על
גבי קרקע וכי חריצין לאיסור ומיעט כורות להתר דאצ"ג
דל"ו"ד כלל כ' דוקא יש לרבות מיעין הפרט אף בדמי כחר נר
לאיסור דהיינו כורות שהם מים גרילי' ע"ג קרקע ואין למיעט
בי אס' כלי' ה"כ שאני דא"כ תאכלו קמא מאי אהני ליה וע"כ
דהתיב כורות ומינה לא ריבה כי אס' חריצין ונעיצין דרמו
לפרט כב' דרדים נובעים ונדלים ע"ג קרקע ותנא דכי ר"י
סבר כלל קמא דוקא וא"כ מדינא אין לרבו' בכלל מיעין הפרט
בי אס' בדמי כב' דרדים ואי תרי כללי דמתיב בכלל ופ"ך
דינין א"כ תאכלו קמא לא אהני מדיני' וע"כ ס"ל דכה"ג
דרשינן כריבה ומ"ד דכח' זה ו' אף למיעט כי אס' הנרוב
מכל הסוגים דהיינו מים שכלים ומצתה אהני שפיר תאכלו
קמא שהתיב גם כורות כל שאינם נובעים והתוספות הקשו
על פרש"י הל"ו ופיר' דחריצין ונעיצין לאיסור האחו' בבי תנא
דכי ר"י חייבי באינן נובעים דכין דרמו שפי' לומים ונחלים
אכל כורות דאינן נובעים ועצורים ככלים אהני תאכלו קמא
להתיב כין דרדים ריבוי אבל תנא דכי רב דרדים כללי מרבה
מתאכלו להתר אף חריצין כין דאינן נובעי' והר"ש כפסקין
סביא דכי רבי התוספות וכתב דנס לפירו' זה נראה דהלכה
בתנא דכי רב כי היתה שגורה בפי הכל והיא עיקר נגד תנא
דכי ר"י וכדבריו פסק הטור סימן פ"ד ודכינו גרמ' כתיב ט"ו
ע"ט והרשב"א בחידושו הביא פרש"י ופירו' התו' ותנה לפי'
התוספות דאיך גחלוק בין חריצין שהוכיר מאן דרדים כללי
וכין חריצין שהוכיר מאן דרדים ריבוי וסנייהם חריצין ונעיצין
סתם הוכירו נראה דעתו עיקר כפרש"י להתיר חריצין שאינן
נובעים דאצ"ג שסיים שם לפסק הלכה שתולעים ששכורות
מותר גלא אסרה תורה אלא בימים ונחלים והדומה להם כגון
חריצין ונעיצין שאינן עצורים ככלים כנראה דכל שאינן עצורי'
אסורי' וזה אינו אלא לפירו' התוספות לדעת תנא דכי ר"י
הא לא כדעתה דלשון הש"ס נקיש ולפרש"י מ"ס שאינן עצורי'
ככלים היינו נמי כנובעים וא"כ גם דכרי הרב בנובעי' אסורי'
ובפלו' תא לא אסורי' וכ"כ דכל א"ה הו"ל להוכיר שני הסוגים
חריצין נובעים ואינם נובעים וכין שהביא שני הכרואים
ותנה על פירו' התו' ש"מ דלא ס"ל הכי שנס' בלי' תמיה
צריכה דבה להכריע כין ר"ש והתוספו' אבל דאיתי לו כות'
הכית

כתיב בהו אכילה לא ידעינן שיצורו נחרינן חש"י טמאי' דאי
בכוי' לכתו' ככולהו לשון אכילה כנ"ל כדעת רש"י . וכן מוכרחין
אנו לומר דיש חילוק בין הנהו לאוי דכתיב בהו אכילה להנהו דלא
כתיב וכמו שהכריחו התו' במכות ד"ו ופ"ש לא לדעת התו'
הנהו לאוי דלא כתיב בהו אכילה גרידו מהנהו דכתיב בהו
דאילו בהנהו דלא כתי' אינו לוק' אפי' ככהו ומים אס' לא דהו'
כריה וכמ"ס התו' וסריטכ"א שם אף רש"י לפת"ש פליג
עלייהו כזה וס"ל דהנהו לאוי דלא כתיב בהו אכילה יצדיפי
טובא ולקי עלייהו כבערש ופ"ת לשיטת רש"י קשה דאחרי'
כחצילה דר"ו אכילת שרצי' לקי בכוית נראה דלקי על כולהו
לאוי ועכ"פ כפי כוית הא דר"י דר"י גב' לרברי התוספו'
והרשב"א תיקי אף קאמר דלקי בכוית והא בצינן . דיהיה
כריה וע"כ אתה לומר דרב איירי בהנהו לאוי דלא כתיב בהו
אכילה א"כ ג' לרברי רש"י לק"מ כמבואר ואדרבה דכרי רב
דייקי כשיטת רש"י דאילו לרברי התוספות ע"כ רב ריבואת
אתא לאשמועינן דלא תימא דסני' כבערש קמ"ל רכעי' כוי'
אלא דקשה לזה לשמועינן שפי' ריבואת דלא סני' אפי' בכוית
דהיינו בהנהו לאוי דלא כתיב כלשון אכילה כרם לרברי רש"י
א"ס וכ"ת לרברי רש"י כי אקשינן עליה דרב תהא דוהבדלתם
וכו' לישני כאן בהנהו לאוי דכתיב אכילה וכאן וכו' הא לק"מ
דרי השמעות הכתיב הוא דשיעורם כבערש כטומאתם
וא"כ מ"ל הני לאוי מ"ל אידך וע"כ הוצרך לתרן כאן כחיייהם
וכו' והיינו דליכא טומאה וכפטי אהני לשון אכילה אף אהנס
קצת יש לנחנס לשיטת רש"י דכרי ר"ו שאמר שם אין לוקין
עליהם אלא בכוית ע"כ ולרברי רש"י לא דייקי דכרי ר"י דרבי
כהני לאוי דלא כתיב אכילה לקי דאילו לרברי התוספות א"ס
דס"ק לא משכחת דלקי אלא בכוית ואף דבאידך לאוי לא לקי
בכוית וכעי' כריה ו"ל לדעת רש"י דר"ו כיון דכא' לאשמועינן
דלא סני' כבערש נקיש כי האי לישנא ואה"כ דלאו לכולהו
לאוי קאמר ואפילו דתימא דרברי ר"ו דייקי בשיטת התוספות
הרי דכרי רב דייקי בשיטת רש"י וא"כ מהא לא חירוי' .

ואיך שיהיה מ"ט כדעת רש"י נמנא דעל כולהו שרצי'
רשורץ על הארץ אס' אבל כדעתה לקי ג' מה תשו'
ולא תשקצו ואידך לא תטמא בהם ולא תטמאו את נפשותכם
הרי באן ג' ואי' אבל כוית לקי חמ' תלת הא דאמרן ואידך
תרי לאוי דכתיבי כלשון אכילה ומעתה צדקו דכרי רש"י כמ"ס
כוכמים דק"ו בה' לשרצים דאיסורם במשהו דהיינו כבערש
יעט והיינו בהנהו לאוי דלא כתיב בהו אכילה ומעתה סרו'
תמיהת התוספות שם כמבואר וכן בסוגין דיבמות דפ"ד כ"כ
דאיסורם במשהו נמא ול"ק חמ"ט התוספות אף דכרי רש"י
דערובין דכ"ח כתבו דכרי לעיל קשים לשמוע אף לפת"ש
דלדכריו התם בני כבערש דהרי כתיב לאוי דשרץ המים לא
כתיבי כלשון אכילה ואולי' דרש"י יקט כוית משום נמלה
והוא דוחק ודוק' ודע דק"ל לרברי התו' שפתיכו ביבמות
דפידוש ה' לשרצים דאיסורם במשהו היינו ככריה יע"ט ולא
ידעינן לרבריהם אהאי אנטריך הש"ס למיעבד כי האי פירכא'
דהוי פירכא' דלא שייכא ומה ג' דאינו' שיה' בכל בידוע והיה
יכול לעשות פירכא' ככה"ג מה לשרצים דאיסורם בכוית אבל
דס דער דאיכ' רביעי' צריכא' ודע דרש"י ליהרש"א בחידושו
לע"ו דס"ט גבי הא דאמרינן כנ"ל לג' חלא' ואמר רב כהנא
אח"ל הו"ל אימרטוטי איהרטט ופירש"י נצטו התיבות דקות
ושרץ איסורו כבערש' כטומאתו וכו' ע"כ וכת' עליו הרשב"א
ו"ל ואינו כגון חרד דלא תציו' כשום הקוס דמרמה איסור
לטומאה לשיעורו אלא כל האיסורים בכוית וכו' ע"ט ותמיה
עליו מהסוגיא דמעילה דר"ו דשרצים שיצורם וכבערש
דכשיצור טומאתם כך שיצור אכילתם וכמ"ס הרמב"ם והתם
ג"כ כעכר קעמין דהוי קמ' טרמס ורברין בא"ת ועיין ביו"ד

ל ה' ללא ראינו מי שנתפק בכורות כה"ב באופן דכבדות
 א' ת' כהו תרי לטיבותא שאינם נובעים ואינם זוחלין ומסתבר
 לה תר יותר מחריצין דכיון שנובעים הם זוחלין ואע"ג דיוניר
 כהו זוחלין בלי נובעים מ"מ בורות ערפי דאינם נובעים
 ואינם זוחלין וכי נקטו שהם צנורין בכלים היינו לריכותא
 דהתר בורות דשייך בהו תרי לטיבותא וכדיבור אחר שהם
 צנורין נאמרו דאין מים נובעים צנורין וכי אמרו ומצינו אני
 חריצין שאינם צנורין אע"ג דכאלו שייך זוחלין בלי נובעים
 בדרך חיירי נקטו הכי ואה"כ דכל שאינם נובעים שרו דאינן
 צנורין מחמת שהם מים נובעים קאמר ולא מחמת דבר אחר
 ושייך למתני בהכי דכבדות מ"מ שהם צנורים היינו משום
 דלא נכעו ומעלמא אתו ובאמור זה כ"ל לישב בדוחק ובס
 שראיתי להרכ קרבן אהרן כפ' שמיני שיטב לקושיית התוספ'
 הלון ברמ"ח דה"ה שלא תירבו על ואיפוך אלא דחריצין נובעי
 ובורות לא אינא קושייא דרבה להביא דכרי חתניו" ע"ג ואין
 זה מספיק שהרי קושיית התוס' על פרש"י שייך ג"ם על דברי
 מתתיהו דתלי תנייא בדלא תנייא דלטעם שאינן צנוריא אכתתי
 קשה מחריצין החושבים ולא נכעו דשרו והו"ל למתלי דחריצין
 נכעו ובורות לא ותו אין דבריו שום ישוב עוד תירץ דאין
 טעם להוציא בורות יותר מחריצין וזה ראש חריצין דומים
 לימים כמה שהם נובעים הרי בורות ג"כ דומים לימים כמה
 שגדלי' ע"ג קרקע וא"כ מ"ט יוציא להתר יותר מחריצין ולזה
 אחר דאינו משום נובעים אלא דבורות לא דמו הלל לימי' כיון
 שהם צנורין וחריצין לא ע"ג ובס בוד אחרי המחילה איננו
 שום שהרי מצי דקמדתו בורות לימים כמה שגדלי' ע"ג קרקע
 אין בוד צנורות לבורות יותר מחריצין שגם חריצין מימיו גדלי'
 ע"ג קרקע ושיניהם כגד זה דמו לימים אבל כגד שנובעים
 חריצין דמו לימים ולא בוד וע"כ מסתב' להתייר בורות דל"ד
 כגד זה לימים ונחלים והרר קושיית התוספות דאף א"ת מ"מ
 שאין הפה יכולה לרכב הכל דדמו בודא כגד אחר וחריצין כפ'
 שקולום הם ושייך להקשות ואיפוך אלא א"כ תיקשי ג"ם כמה
 שתיירו דבריו הם צנורין מש"כ חריצין דמ"כ הכך הרי ע"כ
 גם בורות דמו לימים הנרלים ע"ג קרקע וע"כ לומר דמצי
 שפיר כל דלא דמו לימים כגד זה ה"כ הוה מצי אחר כגד
 דחריצין נובעים ובורות לא ;

ש"ב

ראיתי להר"ן בחידושו לחולין שרצא מקרוב
 שהקשה דמ"ל למתתיהו למתלי טעם דחריצין
 הם מים נובעים מש"כ בורות ותירץ דמים שבהורות מרובו
 ושכחריצין מועטין ומסו"ה קאמר מה ראית דאע"ג דחריצין
 דמו טפי לימים שהם נובעים בורות דמו טפי שמימה' מרובו
 ומשני דחריצין דמו טפי בתרתי שהם נובעים ואינם צנורים
 מש"כ בורות דל"ד ביאס כגד אחר שהם מים רכים ע"ג
 ומ"מ לרכיו אין דבריו הר"מ הכרח שאינם חריצין המושבי'
 ואינם נובעים דכי הוצרכו לטעם התר בורות שהם צנורים
 היינו משום שהם מים נורוכין ושקולים הם עם חריצין דהם
 נובעים ומועטים ואלו אינם נובעים ומרובים אבל חריצין
 שאינם נובעים ומועטים אף שהם זוחלין סתירא מקמים
 תרי ואלדבא דברי הר"מ דייקו הכי דאיס"ל דיש לאסור
 בחריצין שאינם נובעים וזוחלין הו"ל לשמיעבו בהדיא דהוי
 ריבות' ולכו אומר לי דהר"ן הוליד תירוק זה תפח דברי הר"מ
 אלו ומינה שגם כדברי הסמ"ג אין ראיה ממאי דיהיב טעם
 התר בורות שהם צנורים דלדברי הר"ן ל"מ וכד מן דין אין
 בדבריו הכרח שהוא לא כתב כי אם דברי מתתיהו ומה שיפיר
 דשי' בעיקר הסו"ב יתיישב ג"כ דברי הר"מ ג"ם מה שכתב
 השמ"ג דמהתוספות מוכח דיש לאסור בחריצין זוחלין שאינם
 נובעים אחרי המחילה אינו מוכרח שהרי התוספות תלו זה
 דפליגי תנא דכי רב עם תנא דכי ר"י והם לא הכריעו אי

הכית בית ג' דס"ג שהביא הסו"בא ופירוש התוספו' והעלה
 לדין דחריצין שאינם נובעים חסוריו ע"ג וקשה דאיך שכתב
 שיטת רש"י שהיא פשוט הסו"בא ותו דאף לפירוש התוספו' אין
 הכרח לחסור כיון דלתנא דכי רב שרי והו"ל לומר לפחות
 דקול תנא דברי ר"י וכבר כתבנו דעת הר"א ש' שהתיר גם
 לפירוש התוספות דתנא דכי רב עיקר נגד תנא דכי ר"י ואילו
 הרכ לא חש להוכיר דק"ל תנא דכי ר"י כאלו' אין דבר
 ספק והרמב"ם כפ"ב מה' מ"א ה"ח כתב שרץ המים הנכרא
 כבורו' שיחין ומערות הואיל ואינן מים נובעים והרי הן צנורין
 הרי הם כמים שבכלי' ומותר נראה דוקא משום שאינם נובעים
 ועצורין אבל חריצין שאינם נובעים ואינן צנורין חסוריו כש"ט
 הרשב"א שכתורת הכית וכ"כ הט"ד סימן פ"ד כדעתו גם
 ה"ה כתב שדעתו כפירוש התוספות ופוסק כתבא דכי ר"י
 וכ"כ דברי הכה"מ דבלאזין קכ"ט הביא הכרייתא דתנא
 דכי ר"י וסי"ח דבגלים בורות וכו' הצנורין בכלים שרי וכ"כ
 שם בלאזין קל"ב נראה דכל שהם מושכים חסוריו גם ראיתי
 להר"ן בהלכות שאמר שהביא הסו"בא ופירש"י כתב ואיכא
 מ"ד דכל שהם מים זוחלין אע"כ שאינן מים נובעים חסורין
 דלא איתרבו להר"א אלא מים שהן צנורין וכתב השמ"ג שם
 שבו דעת הר"מ וכן מוכח דברי התוספות וסמ"ג גם ה"ה
 כתב דברייתא דה"כ משמע דכבדוה' בחופן דפנינו' כרש"י
 ובר"א ש' והטור עם הרמב"ם והרשב"א וסמ"ק והתוספו' וכ"כ
 דעת ה"ה ז' וכיון שכן נראה דהכי ה"ל לנתיקט דהם
 דכוב עתה וכ"כ דכלל הורה נקטינן להחגיג' תד' יש לדין
 דכוחא דהתרא ערוף בדין זה שכתבת המתירים שהם רש"י
 ובר"א ש' והטור אין כהם שוכ כפך ואילו החוסרים אינו
 כבוד שאף הרשב"א שאם בפירוש הלא כחידושו נראה שפוסק
 להתיר וזה גם שכתבנו שבהיות הכית יש להשיב עליהם
 וכ"כ ש' לציל ואין אהנו יודע אין מהם עשה עיקר גם דכני
 הר"מ אף שה"ה והטור והשמ"ג כתבו כן בפשוט לדירי חזו
 שאינו מוכרח שהרי דברי הר"מ הם הבהירים בהך סוגיא
 שהרי אמרו מה הפרט הכורש מים נובעים אף כל מים נובעי'
 ובאיך דרייתא דתני מתתיהו אמרו ומצינו אני חריצין וצנורין
 שאין צנורין בכלי' הרי דנאמרו שני הטעם בהך סוגיא להתיר
 בורות שאינן נובעים והם צנורין והן הן דברי הר"מ ובגמ'ת'
 לשיטת התוספות דהך ברייתא פליגי בדין זה שלפנינו וא'
 לדין כדעתו דברי ה"ה והטור הך לשיטת רש"י דלא פליגי
 בענין דינא ע"כ דכי אמרו הטעם שהם צנורין בכלים להתיר
 בוד' ת' נריכותא נקטו דהלכך שלא דמו לימים שאינן נובעים
 אף ג"ם זאת שהם צנורין בכלים אבל אה"ב דעיקר הדין תלוי
 דכל שאינם נובעים שרו הכלה' פליגי בה הך שתי ברייתו'
 הך כדס"י ומדברי רש"י ב"ה שהם צנורין שכתב שאין להם
 מונא ומוכא אלא צנורין בכלי' וכ"כ ש' שהכין דגם טעם שאין
 צנורין היינו כמי' שהם מים נובעים דכל מים נובעים אינן
 צנורים מש"כ בורות מיבשמים וכיוכא כיון שאין להם מונא
 חין זוחלין דאף אם נכלו מים כבוד יותר הכדי' סיפוקו עה
 שהם זוחלין אין המיב הזוחלין מי בוד כי אם מוכחין מש"כ
 ג"כ נובעים שאין זוחלין בו אם חמתה מקור מים חיים ואני
 הדרכים עני' אחר דבעינן לחסור שיהיה מים נובעים ככ"ל
 כדעת רש"י ומינה לא מוכחא דברי הר"מ שגם הוא עשה
 עיקר שיהיו מים נובעים ומ"מ שהרי הם צנורין ל"ל דכיון
 שאינם נובעים זה גורם שהם צנורין בכלים וכתב כן כיון
 דכבנויין נאמר כן אבל חריצין שאינם נובעים אה"כ דשרו
 ואע"ג דע"כ כיופליגי בחריצין וצנורין שאינם נובעים ומסו"ב
 אי חסוריו ש"מ דיוניר שיהיו המושבי' ואינם נובעים כדון ביהו'
 המשמים חוששין וסוג' לראיה דלדחוקין משכחת לה זוחלין
 ואף שאינם נובעים אבל כיון דע"כ ב' בכורות לא משכחת

קול כתנא דבי ר' וגם בפסקי תו' לא כתבו בו אשור והתר
 והרי הרא"ש כתב בפשו' דלית לן למינקט כתנא דבי רב נגד
 תנא דבי ר' לא נשאר בו אם דעת ה"ה נגד רש"י והרא"ש
 והטור ור"י והלכה כרבים ואף שהר"ן ג"כ בהלכות הביא
 סברת האוסר בשם איכא ח"ד כל שכוין על דברי הרשב"א
 בתורת הכית ואולי לא ראה דברי הרב בחידושו ואף הדברי
 הרב נראה דס"ל דשרי דסתם תחילה ואח"כ כתב סברת
 האוסר בשם איכא ח"ד ומי שירצה לכתוב דאין זה השוב סתם
 כיון שלא כתב תחילה התר בחריצין שאינם נוכעים וזוהלן
 אף אני איכא דברי הר"ן בחידושו שיטב פשו' ולא הביא
 שיטת התוספות כלל וזה יורה דלא ס"ל כשיטת התוספות אלא
 כדעת סמ"ת וירושלמי אלא דאכתי פשו' נבין ראיתי ה"ה תבדיתא
 דת"ק לאיסור דתני שם אין לי אלא ימים ונחלים שחושבים
 בימות החמה ובימות הנשמים מנין לרבות שאר ימים ונחלים
 שחושבין בימות הנשמים ולא בימות החמה עד שאתה מרבה
 מים שהביכרין ת"ל במים ע"כ כן הוא גירסת ה"ה אבל
 בנידחתנו איתא ע"ד שאתה מרבה מים שככורות וכו' ופירו'
 נראה דה"ק מנין לרבות וכו' דהיינו שאינם מים נוכעים אלא
 חייב שמים עד שאתה מרבה מים שככורות שגם הם אינם
 נוכעים לא מי בשמים ת"ל במים ש"מ דכל דמושכים מימיו
 אף שאינם נוכעים אסורי כדעת האוסרים ואנכי הוואה דהא
 נמי לא מפרעא ש"ל דה"ק מנין לרבות וכו' שיש נחלים מים
 נוכעים דלא פסקי בים הגדול ונהרות גדולות ויש נחלים
 דנכעי בימות הנשמים ולא בימות החמה שזמן הנשמים הם
 הגדולים ריבוי המקורו כמ"ש ר"ל אין טפה יורד מן הנשמי'
 שאין שני טפים עולים כנגדו וגם כענינו דאינו מקור מים
 שעוסק בימות החמה אבל אה"כ דנחל העשוי מחי נשמי' כוד
 חשיב ושרי ומ"ש ע"ד שאת מרבה מים שככרין היינו כביכרין
 העשויים על שפת הים והנחל דהם מים נוכעים דמים ונחלים
 חשיבו אבל אה"כ דביכרין שאינם מים נוכעים דשרי ולגירסת
 ראיתיה בורות במקום ביכרין יש לפרש כשני פנים האחד
 דקאמרו כריכווי זה גם בורות שימין ומערות שגם הם מים
 אלא דבורות התיירם הכתוב מרתיב תאלכו כל אשר במים
 ובדתי לעיל חזה ואי לאו ריכווי זה גם בורות הוה אסורי
 ובתבואה בהך סוגיא ח"כ"ל במה שיש למקור אם הותר
 שרצים הגדולים כבורות דנכעי ועיין בערוכין ד"ח דאמרו
 שיש בורות שהם מים המכונסין ויש בורות שהם מים חיים
 וגם בפסוק מתבאר כן בהאיריות אכרסם ונחק גם במדרש
 אמרו דכל באר הם מים חיים ובהני אם הותרו ש"ל לא
 הותרו בורות כי אם תשום דלא נכעי והני דנכעי אסורי אלא
 ש"ל דגם בורות דנכעי אינן זוחלים ולתנא דבי ר' ולמתניתין
 שרי ולשיטת רש"י דהני ברייתות לא פליגי ע"ע אי אסור או לא
 אי בעינן שני הטעמים להתר או שניהם לאיסור ש"ל דכל
 שאינם נוכעים וזוהלן שרו א"ד כל שאינם נוכעים או זוחלן
 שרו והני דנכעי אסורי ויש להכריח כנר ראשון שהרי נראה
 מהפוסקים דלרש"י חריצין דלא נכעי וזוהלן שרו ש"מ דנכעינן
 שני הטעמים להתר אלא דלה"ש הר"ן בפירושו הסוגיא שהכאתי
 דבריו לעיל דחריצין שאני שהם מים מועטים אבל בורות שהם
 מרובים ונכעי אסורי באופן דלשיטתו אין לנו בו כירוד אך
 לשיטת התוספות נראה דלתנא דבי רב בורות דנכעי אסורי
 דכעין הפרט מינה אך לתנא דבי ר' שרו כיון דאינם זוחלן
 וכתנא האוסרים בחריצין דאינם נוכעי' וזוהלן מתירין כבור'
 דנכעי ואינם זוחלן אך יש לרמות דכשם דאסורי בחריצין משו'
 שהם זוחלן ה"כ אסורי כבורות כיון שהם נוכעים וכ"ש לתנא
 דבי רב בורות דנכעי דאסורי כיון דס"ל כלל שבי עיקר וכדמי
 כנר אחד שהם מים גדולים ע"ג קרקע מדינא אסור אלא
 מדינא אותם תאלכו דבעינן נתי מים נוכעים והוה נתימם

נוכעים ומיהו אין זה הכרח דא"כ קשה מנ"ל לתנא דבי רב
 דריכווי דהתר ריבה דכעין שתי נדרים היינו גדולים על גבי
 קרקע ומים נוכעים והתיר בורות דלא נכעי וחריצין דלא
 נכעי אף דזוחלן ואסר בורות דנכעי אף שאינם זוחלן איתא
 דריינין שתי נדרים בעין הפרט גדולים ע"ג קרקע וזוהלן
 דהתיר בורות כיון נכעי וכו' לא נכעי ואסר חריצין דלא נכעי
 כיון דזוחלן וכיון דלא דעינן אם הנר דנוכעי' או זוחלן עריף
 מי מווייהו חפיקת ואם שתי נדרים סוין הם י"ל דהותרו שניהם
 בין בורות דנכעי וחריצין דלא נכעי וכ"מ דלתנא דבי רב
 בורות דנכעי שרו אלא ש"ל דק"ל ל"ש דנר חיים נוכעים
 אלים טפי וע"כ מסתבר להתיר חריצין ולאסור בורות באופן
 דאיסור בורות דנכעי יש בו פנים הנראים יותר מחריצין דלא
 נכעי וא"כ י"ל דבורות דקמרה בהך כרייתא דת"כ לאיסור
 היינו בורות דנכעי וכי התיר ברישא בורות היינו דלא נכעי
 וכ"ת זה דוחק לחלק בין בורות דרישא לבורו דסיפא הא נתי
 לא איכיא שהחילוק הזה מדוקרק כלסון כרייתא שם דכתיר
 בורות דרישא קתני מניין אפילו הם כבורות וכו' דלסון זה
 יורה דהמים נתנו כבורות וש"מ דאיניו בלא נכעי דדוחק לו'
 דתיבת אפילו הם לא קאי למים כי אם לשרצים שנכראו שם
 דא"כ לא שייך למתני דשוחח ושוחח ואינו נמנע דקאי למים
 והו"ל למר שמתירים לאוכלם אבל אי קאי למים א"ש ואילו
 כשיטת תני ע"ד שאתה מרבה מים שככורות וכו' ולסון זה
 משמע שהמים נכראו שם וע"כ דאיניו כבורות דנכעי באופן
 שגם מהך כרייתא אין בה ראייה לאיסור וכיון שהרשב"א
 דליתיה דמי ונגד רש"י והרא"ש והטור ור"י והר"ן אין עומדים
 דברי ה"ה אף שהבין כן כדעת הר"ח שכבר ביארנו דלא
 מפרעא ואת זה תמהני בדברי ה"ה ו"ל שכתב דמהך כריית'
 דת"ק חוכח דקמרי לאיסור כל שאינם נוכעים אף שזוחלן
 דא"כ ש"מ דס"ל להת"כ כתנא דבי ר' דכללות הסמוכים
 כריכווי ומיעוטי דרשינן להו דלא כתנא דבי רב דריוס בה"כ
 כללי ופרטי וקשה להלום שהרי רישא דהך כרייתא היא הך
 כרייתא דתנא דבי רב דמייתא בסוגיא וזלדרינו קשה רישא
 לסיפא דרישא דריש כללי כתנא דבי רב וסיפא דריש ריכווי
 כתנא דבי ר' ורישא מתיר חריצין דלא נכעי וסיפא אוסר אך
 לדרך שכתבתי בפירושו הך כרייתא ל"ק והוה לאחדים והכ"ל
 לישב כמאי דק"ל ע"ד כדברי התוספות שכתבו דתנא דבי רב
 פליג עם תנא דבי ר' דלתנא דבי רב דריש כללי מתיר גם
 חריצין דלא נכעי ולתנא דבי ר' דריש ריכווי אוסר בחריצין
 אפ"ג דלא נכעי והדבר קשה הלא בכרייתא דלעיל דתנא
 דבי רב לא אמר דדרשינן כללי אלא שסתיר מי בורות והש"ס
 הוא שהקטן דהוה תרי כללי דמפניו תירץ רבינא כדאמרי
 במערכת דה"ב דרשינן ככלל ופ"ך וזה לא כאמר בכרייתא
 דלעיל וא"כ כשהביאו אח"כ הכרייתא דתנא דבי ר' דהוה
 תנא דס"ל דה"ב כריכווי דרשינן א"כ מינה נדמו דכ"ל
 דכיוצא שאין האימורא יכול לחלוק על התנא וגם בכרייתא
 דלעיל ל"ק שהרי גם כי דרשינן בה"כ כריכווי א"ש שהתיר
 בורות ואי תשום דרכינא אמרם משמים דכמערב' אמרי הלא
 במנהרגין ד"ו אמרו דאמרי כמערב' היינו כרי ירמיהו שהוא
 אמורא וגם דבריו נדחו מחכ דברי תנא דבי ר' ונכנא
 דנקטנין לאיסור למסקנא ואף הניחו הדבר בפלוגתא וכ"ת
 שגם התוספות יורו דלמסקנא נקטנין לאיסור בחריצין דנרחה
 תירוצ רבינא וח"ש לתחא דדריש כללי חריצין דלא נכעי
 מותרין לאו דקאי בן למסקנא אלא למאי דשני דכיוצא מעיקר'
 שלא ראה הכרייתא דתנא דבי ר' וכתבו בן לכאר דחריצין
 פחווכרים אצל חאן דדריש כללי היינו בחריצין דנכעי דאי
 לאו נכעי לא אתו מכעין העדס משא"כ חריצין המוכרי' אצל

כללי דממיני נינהו הוכרח להביאבין למאן דרריש כללי און
 ריכוזי וכוה מוכח נחא לי דברי ה"ה שהכחתי לעיל שהכרחי
 מהכרייתא דת"כ דס"ל כתנא דברי ר"י ריכוזי דרשינן ואילנ
 שס ברישא תני הך כרייתא דתנא דבי רב וא"כ קשה תיקשי
 לרבינא דאמר לישב הך כרייתא דתנא דבי רב דתרי כללי
 דממיני כללי דרשינן דא"כ הו"ל לאקשווי מסיפא דהך כריית'
 דע"כ ריכוזי דריש כמו שהכרחי ה"ה ז"ל ואוסר חריצין רלא
 ככעי אך למ"ש ל"ק שתירון הש"ס הו"ל לישב הכי קראי ב"ק
 למאן דרריש ריכוזי או כללי -

ואיד

שיהיה לתא שביארנו החכם עיניו יחוו דכוחא
 דהתרא' עדיף בחריצין ונעיצין המושכים ואינם
 נוכעי אך כל היד המדב' לברוק און בירו התר ברור שיש לנדר
 דלפרט' נמי חריצין המושכים ולא ככעי תלוי בפלוגתא דבי
 רב ודבי ר"י דלדבי רב דרריש כללי הני נמי לאו כעין הפרט
 נינהו כיון דאינם מים נוכעים ודבי ר"י דרריש ריכוזי און
 להתיר כי אם בורות ראיין לתעט במיעוט כי אם הנדוב
 שכולם והא דלא פירש בפלוגתייהו דהני תנאי דפליגי
 בחריצין דלא ככעי דלכרייתא ראשונה שרי ולתנא דבי ר"י
 אסור כפירוש הניח' ואוקי דפליגי אי כלל ראשון עיקר או כלל
 שני עיקר והוא א"ש דל"ק מ"ש התוספות דלמ"ל להזכיר שהן
 עבדוין אי משה' הלא גם בפירוש התוספות קשה דלא הוה ליה
 להזכיר חריצין ונעיצין גבי כריית' דתנא דבי ר"י סתם דמשת'
 דבחריצין דככעי איירי הכני שהזכיר לעיל בכרייתא דבי רב
 והמו שכבר תמה על פירושם הרשב"א ז"ל וא"כ י"ל דה"ש
 הזכיר לפרט דפליגי אי כלל ראשון עיקר או כלל שני עיקר
 דנ"ח טובא לכוה עניינים ואי ק"ל דאכתי תיקשי בעיקר
 הסוגייתא אמאי לא אמרו דבי פליגי הני תנאי היינו בחריצין
 שאינם נוכעים אי שרי או לא הא ל"ק ס"ל דחד מינייהו נקיש
 ואה"כ דחריצין דלא ככעי נמי אי דרשינן הני קראי ככלל
 ופרט חריצין דלא ככעי שרי דלאו כעין הפרט נינהו ואי כריכוזי
 דרשינן און ביריני לתעט כי אם בורות שאינם נוכעים ואינן
 זוחלין דאית בהו תרי לריצותא וכו'ל' כונוי'א כסת' חריצין
 שהם נוכעים איירי ולפי דר זה לא פליגי רש"י והתוספות כריצ'
 זו כלל דלכ"ע חריצין דלא ככעי אי שרי תלוי בתרי כללי
 דממיני אי כללי הו"ל או ריכוזי אלא דפליגי בפירוש הסוגייתא
 אם אמרו הכניה דכלל ראשון או שני עיקר או הכניה דחריצין
 דלא לכעי דעל האמת פליגי בתרנוייהו והש"ס חד מינייהו
 נקיש כדמוז ובר הוינן בה י"ל דלרש"י חריצין דלא ככעי לכ"ע
 אסור דלתנא דבי רב דרריש כללי כיון דס"ל כלל כ" עיקר
 ואיתרבי כלל דדמי בחד דר וכעין הפרט שייך ג' צדדי' שהם
 מים נוכעים וזוחלין ובריליים ע"ג קרקע וכורות אע"ג דדמוז
 בחד אהד דבריליים ע"ג קרקע ריכוזי דתאכלו התייר דר זה
 אבל שני צדדים אחרי' לא הותר וא"כ חריצין דלא ככעי דדמוז
 לפרט כשתי צדדים דהיינו דבריליים ע"ג קרקע וזוחלין אסירי
 כיון דס"ל כלל שני עיקר וכ"ש לתנא דבי ר"י דרריש ריכוזי
 דאסירי ואי ק"ל דא"כ הו"ל להזכיר דר זה דוחלין דכ"ה
 דאסיר בחריצין גם דלא ככעי אי תנא ז"ל דלריכותא דאיסור
 בורות דככעי נקיש רכיון דתלה במים נוכעים ש"מ דבורות
 דנכעי נמי אהי' אבל אי הוה תלי בווחלין הוה שרי גם בכור ז'
 דנכעי דבכל דר יש כוין ולא אחזרח במים נוכעים בורות
 הנכעי' ואינן זוחלין אסיר וחריצין דלא ככעי שרי וכד' דוחלין
 כל בתר איפכא אך קשה מזה להתוספות שכתבו דלתנא דבי
 רב חריצין דלא ככעי שרי דמכ"ל ושרי דמוז לפרט כד' זה
 דוחלין וכ"ל דהתוספות ס"ל רכיון דר זה לא הוכר בש"ס
 ש"ח דלא חשיב להו דבר זה דמכ"ל אי דוחלין או לא ועיקר
 הכרחם היה כרי לישב הסוגייתא דלא תיקשי מה שהקשו לפרט'
 וא"כ י"ל דרש"י שלא פירש כן היינו שחולק עליהם וס"ל דר

מאן דרריש ריכוזי דאיירי גם בלא ככעי ראיין ביריני לתעט
 בים בליים וכריכוזי ראשון בורות דלא ככעי ואינן זוחלים
 דתפסת מועט תפסת וכחכיי' לישב רכוי' השה"ג שהכתב
 בפ"ט דהתוספות דעתם לאסור ותמהני בדבריו שהתוס' לא
 כתבו אלא דפליגי בה תנאי אבל לא פסקו במאן ק"ל ואינן
 ביריני דכרייהם אך למ"ש ל"ק רכיון שדברי ריכוזי נדחו
 בסוגייתא מינה דנקטו לאסור בתנא דבי ר"י ובהכני נתיישבו
 ג"כ דברי ה"ה דס"ל דעל האמת יש ובהכרייתא דלעיל שהיא
 פירושא השנוייה בת"כ הו"ל כמאן דרריש ריכוזי דכרי רבינא
 נדחו ובאחר וכן האמו' הדר רינא ליריד לאסור בחריצין רכיון
 דהתוס' וה"ה נקטו לאסור ודברי הרשב"א כן מורים ודברי
 הר"ח וסמ"ג יש לנדר בהו דאסירי אית לן למינקט הכי אך מה
 נדבר דכרי ה"ה ש"ס שכתב דגם להתוספות אית לן למינקט
 כתנא דבי רב ונדררו אחיו הטור ור"י כנו ותלמידו ולמ"ש
 קשה להלום רכיון שדברי רבינא נדחו לא פליגי הך כרייתות
 שגם כרייתא דבי רב חודה דכריכוזי דרשינן גם דברי ה"ה
 אינם מורים למ"ש שהרי כתב דמשמע התם דתנא דבי ר"י
 פליגי אלתנא קמא בחריצין דלא ככעי ולמ"ש אין כאן מהלוקת
 טוב ראייתא כשכעו ד"ה דפליגי רבי ורכין אי פודין בקרקע
 וע"כ דפליגי אי כה"כ בתרי כללי דממיני כללי דרשינן או
 ריכוזי ואוקי דרכין ס"ל דראמרי במערבא ורכי כתנא דבי ר"י
 ומינה שדברי רבינא לא נדחו כיון דרכין דבי פדיון דאמרי
 אין פודין בקרקע ע"כ דכה"ג דריש כלל ולפ"ו ל"ק דכרי
 התוספות מירי וכן ל"ק דכרי ה"ה שיחם הכרייתא דת"כ
 דס"ל בתנא דבי ר"י דאה"כ שאפשר לומר כן אלא דע"כ
 איכא תנאי דכה"ג דרשי כללי דהיינו דרכין דכרי דבי פדיון
 ולכ"ו אין בדברי התוספות הכרח שפוסקים להתיר או איסור
 להדק' לבררות הראשונות אלא דאכתי דכרי ה"ה ש"ס קשים
 לשמוע דאך הכרח להתיר משום דק"ל כתנא דבי רב כד'
 תנא דבי ר"י שהיא שבור' כפי הכל והרובה יראה שאין בדברי
 הכרייתא דבי רב הכרח דרריש כללי הרי אפשר דרריש ריכוזי
 ובאחר ודאיה לזה הם דכרי ה"ה אלו וכ"ש שראיתא דה"ש
 חדשי הש"ס הכרייתא דת"כ כמאן דרריש כללי ולא כמאן
 דרריש ריכוזי ש"מ דק"ל הכי הא ליתא דא"כ לא הו"ל לומר
 אלא דסתם הסוגייתא מוכח דק"ל כמאן דרריש כללי ובר חז'
 דין אין זה הכרח כיון שהביאו כיוסב הדין דהתיר בורות בין
 למאן דרריש כללי ובין למאן דרריש ריכוזי דברגלי הש"ס
 כשהביאו מאן דרריש כללי הוא ריכוזי בשם אחרי במערבא
 מב"ל דק"ל לש"ס הכי או הכי וכעת דכרי ה"ה ש"ס צ"ע אזלי
 ואף גם זאת ק"ל לרש"ל כפ' אלו מרפות מיון קכ"ג שהקשה
 להרשב"א ושאר פוסקים שפסקו בחריצין דלא ככעי לאיסור
 שהרי בכל תקום קי"ל הלכה כת"ק ע"ש מה שישב לזה ולא
 ארע מאי ק"ל רכיון ק"ל כת"ק כד' נכד' יחיד היינו בכרייתא אחר
 דסת' ואח"כ הביא חולק אבל כה"ג דכרייתא אחת סתם וכרית'
 אחרת הזכיר בשם אומרו להפך כתם שניהם סתם חשיבי ויכול
 לפסוק כמו שירנה והכא נקטו להחמיר ואמת שה"ה כתב
 והשמע התם דפליגי את"ק וכו' ע"ש והוא לשון מושאל רכיון
 דכריית' דרריש כללי הביאו בש"ס תחילה קרי ליה ת"ק וכאילו
 אחר תנא דלעיל אבל דכרי רש"ל הם תמהים ועל אבל שכתב'
 ביארנו דכרייתא דלעיל מני סבר גם כתנא דבי ר"י שהכרי'
 לא הוכר כללי אלא הש"ס הוא רישב הכרייתא למאן דרריש
 כללי וכשהביאו אח"כ הכרייתא דתנא דבי ר"י דכה"ג ריכוזי
 ומיעוטי דרשינן אתי הך כריית' כ"כע בין למאן דרריש כה"ג
 כללי ריכוזי וכי הוצרכו להביא דכרי רבינא דרריש כה"ג כללי
 לישב הכרייתא דת"כ אע"ג שאין גילוי בה דרריש כה כללי
 היינו משום רכיון דע"כ כפ' בתר כללי דממיני פליגי בה תנאי
 אי כללי או ריכוזי דרשינן וה"כ גבי שרץ המים פליגי כה דב'

גמור הוא וא"כ לכו"פ חרצין דלא נכעני אסור ומינה דכי פלוגי
 היינו בכלל ראשון או שני עיקר ומיהו ק"ק לנרוה דהו"ל
 לש"ס לפרט השתי נדרים תה הפרט המורש חוץ נובעים
 וזוחלין ויש לדחות באופן דלמ"ש אין לנו ביורד לשיטת רש"י
 דחרצין דלא נכעני שרי ופ"פ האמור יתיישבו דברי הרשב"א
 שכחירושו תמה לפירוש התוספו' ואילו כס' תורת הבית פסק
 לאסור בחרצין דלא נכעני וכ"כ גם מדבריו שם כחידושו
 ולמ"ש ח"ש דס"ל דלא פלוגי רש"י והתוספות בדיון זה כלל
 וכאמור גם דברי הר"ן שכתב דשם איכא מ"ד לאסור אין ראייה
 דלא ס"ל הכי אלא כיון שדיון לא נזכר בש"ס כתב כן והל"כ
 שגם הוא חושש לו כיון ש"ל דנד זה ג"כ נד גמור חשיב גם
 דברי הר"ם וסמ"ג כיון שהזכירו שני נדרים אלו למ"ש יש
 לדון בדבריהם דאסרי לא נשאר מהתקנים כי אם הרא"ש
 והטור וה"ו וכו' הכח הרא"ש קאתו ואין לך פסק אסור תורם
 גדול מזה

אלא

דאכתי ראית הפר"ח להתיר בזה סיהן פ"ד ס"ק
 ו' היא יתד כל תימור' וז"ל בקיצור דמינו ככורו'
 רנ"א אין פודין לא בעבדים ולא בשטרות ולא בקרקעות
 ובש"ס חתני' דלא כרבי דתנא רבי אומר בכל פודין ככור
 אדם חוץ מן השטרות ואוקמוה דפלוני בתרי כללי דמחייבי
 דלרכנן ככלל ופרט דייבין ליה ולכ"כ ברב' ומיעט פ"ט ואילו
 התם כודאי דקול כרכנן דרביס נינהו ואחרי ליה דאין הלכה
 כרבי מחכירו ואף גם זאת דקול כבתם חתני' וכן פסק הר"ם
 וסמ"ג והטור וש"ע ולא ראיתי חולק בזה וכיון שכן ש"ת
 דבתרי כללי דמחייבי ככלל ופרט דייבין ומינה דחרצין דלא
 נכעני גם לשיטת התוספות קי"ל להתיר כתנא דכי רב ויש
 לתמוה לרעת הפוסקים שפסקו לאסור וגם למ"ש כדעת
 הר"ם דבריו סתרי אהדדי וכבר תמה עליהם הפ"ח בזה
 ומה שנרחק לישב אינו נכון כלל וכמו שהשיב עליו הרב פרי
 תואר וגם ראיתי מה שיטב לזה הפ"ת שהפוסקי' מספקא להו
 אי קי"ל כתנא דכי רב' או כתנא דכי ר' ופסקו כפודין להחמי'
 כתנא דכי רב וכשרצים להחמיר כתנא דכי ר' ונמשך אחריו
 הרב הגדול כרתי ופלתי ולירי אין זה סגון דמה מקום
 להסתפק במחלוקת תנאי' וכתם מתנתי' כחד מינייהו כודאי
 דקי"ל בסתם ואי יש להסתפק בזה נעשו רוב דני התור' הפק
 ותו דהו"ל לכאך דאין פודין מספק' וכת' דאם נסתתפה טדה
 ומת העבד אינו חייב דספק ממון הוא והחזינא מחכירו ע"ה
 כדקי"ל בש"ע סיהן ש"ה ס"ג ודומק לחלק בין ספק אם חיי'
 לספק' אם נפדה דברי בחיוב הוא שאין דין זה כבוד לחלק
 בהכי ועיקר התימה להר"ם ל"ק למ"ש לעיל דאין כרברי
 הר"ם כירור שפוסק לאסור וכן בסמ"ג אלא דקשה להרשב"א
 שאסר להדיא וכן ק"ק להרא"ש שלא הביא ראיה זו שהיא
 ראיה גמורה ומזר אחר ל"ק על הר"ם וסמ"ג וכן להרשב"א
 למ"ש לעיל ש"ל דלשיטת רש"י ס"ל דמיס וזוחלין נד גמור
 חשוכ וגם למאן דרדיש כללי לא אתי תכעין הפרט אלא שעם
 כל זה ניחא דהתיר עדיף דכיון דלשיטת התוספות והר"ם
 והטור ור"י ויש להתיר כודאי ודברי הר"ם וסמ"ג יותר יש
 לדון בדבריהם למ"ש להתיר אין דברי הרשב"א וה"ה עומדים
 דהו"ל לכאך הפך שיטת התוספות דגם לתנא דכי רב יש לאסור
 ואילו ה"ה כתב לאסור כשיטת התוספות וזה לא יתכן גם
 הרשב"א הביא כחידושו ולא דמה דבר זה דגם לתנא דכי רב
 יש לאסור כ"כ ע"כ נכאין דברי התירין מתוך דאי הפר"ח ושוב
 אחר הישוב ראתה עיני דאין לסמוך להתיר על ראיה זו דקי"ל
 כמ"ד בתרי כללי דמחייבי דייבין ככלל ופרט שיש להביא ראיה'
 הפך זה שהרי חפצט הסובייא וכפרש"י והתו' ושאר מפרשים
 דע"כ תנא דכי רב דרדיש כללי פשיט ליה דכלל שני עיקר
 וכל דהתי כחד אחד מייבין לה מחכין הפרט דכלא"ס לית לך

פתרי לכריתיה התיר כורות ודכתיב תאכלו כל אשר במים
 וריבוי זה כי כתיב להתיר כורות כתיב ש"מ דנאסר מחכין
 הפרט וע"כ דכלל שני עיקר חסא"כ לתנא דכי ר' דאע"ג
 דכלל ראשון עיקר אינטריך תאכלו דריבה ומיעט ואין לחפצט
 אלא כלים ולהכי אינטריך תאכלו להתיר גם כורות ומינה אם
 איתא להא דתרי כללי דמחייבי ככלל ופרט דייבין ח"כ ש"ת
 מראינטריך תאכלו להתיר כורות דקי"ל לעיקר כלל שני עיקר
 ואילו לעי' כרס"ה דפלוני תנא דכי רב עט תנא דכי ר' כענין
 חבני' דתנא דכי רב לא דריש לקראי ככלל ופרט וכלל ותנא'
 דכי ר' דריש להובכלל ופוד' וזה כסובייא חזואר דלמאן
 דדריש קראי ככלל ופוד' פ"כ ס"ל כלל ראשון וכענין דדמו
 ככל הנדרים דכלא"ה קשה קושיית הש"ס חרבול דת' דחמ"כ
 למ"ל וכמו שפירט רש"י והתוספות באורך ואינו כותב בזה
 כי אם ריש מילין ע"ש כדבריהם ושם בע"א כתוספות ד"ה
 רבי יוסי כתבו דקי"ל כתנא דכי ר' דהתם חתניתין אתי
 כותיה ע"ש וכן פסק הרא"ש גם הרשב"א כחידושו הסכים
 כן וכ"כ כדעת הרמב"ם ודחה דברי הר"ף ז"ל שגראה חולק
 לזה גם הר"ן בהלכות הכדיות כן ונרחק לישב דברי הר"ף
 באופן דרוב הפוסקים נקטו לעיקר כתנא דכי ר' כחבניס
 ומינה ש"מ דקי"ל כלל ראשון עיקר וגם רש"י כלהדוי' כסובין
 דתנא דכי ר' ס"ל הכי לעיל ככלל ופוד' מחבני' דכלל ראשון
 עיקר ומינה דע"כ קי"ל כתנא דכי ר' בתרי כללי דמחייבי
 כריב' ומיעט דאי כלל ופוד' נינהו כיון דקול כלל ראשון עיקר
 ח"כ תאכלו. למאי אתי דהה"מ הכריח רש"י דר' דס"ל רכה"ג
 ריבה ומיעט דרשינן היינו כיון דס"ל כלל ראשון עיקר באופן
 דלמ"ש אית לן למינקט כתנא דכי ר' כיון דקי"ל כלל ראשון
 עיקר ומינה דחרצין דלא נכעני אסירי ויש לתמוה להרא"ש
 והטור וה"ו אין פסקו כתנא דכי רב הן אחת שראית הפר"ח
 וראיה זו תרי דסתרי דמהתם גבי כדיון מוכח בתרי כללי
 דמחייבי דכלל ופוד' דרשינן וש"מ דכלל שני עיקר ואילו
 מיבין חבני' דקי"ל כתנא דכי ר' ש"מ דכלל ראשון עיקר וקס'
 לזווגם ותמיה לז' איך לא נרבו דרבי אחרונים מזה כי ע"פ
 הבאר כתיישבו דברי ש"ג דלעיל שכתב דהתוספות פסקו
 כתנא דכי ר' לאסור חרצין דלא נכעני ותמיהו דכרביו שהרי
 לא הזכירו התוספות בדבריהם הלכה כרביי מי ולמ"ש ל"ק
 דכיון שחלו פלוגתא דר' ודכי רב דפלוני ככלל ראשון או שני
 עיקר והתוספות לעיל פסקו דר' ודכי רב דפלוני ככלל ראשון או שני
 דכלל ראשון עיקר ש"מ דבתרי כללי דמחייבי כריבה ומיעט
 דרשינן להו אלא דלפ"י קשה עליהם דכשכובות ד"ר כתוספו'
 ד"ה בכל פודין מתבאר מדבריהם דקי"ל כרכנן דאין פודין
 כקרקע ועבר וכ"כ בפסקי תוספות שם סמ"ג ג' וש"מ דתרי
 כללי דמחייבי ככלל ופרט דרשינן להו הפך דעת תנא דכי ר'
 וכן קשה להרא"ש והטור וה"ו שם פסקו בענין חבניס כמ"ד
 כלל ראשון עיקר ואיך פסקו בתרי כללי דמחייבי כתנא דכי ר'
 דתרי כללי דמחייבי הריבה ומיעט וכן קשה לדעת האוסרים
 בשך דחרצין דלא נכעני והיינו כתנא דכי ר' והרי לענין
 פודין פסקו דאין פודין כקרק' דהיינו הפך דעת ר' והנה אהת
 דלנד שכתבתי לעיל דלשיטת דש' אפטר דחרצין דלא נכעני
 לכ"ע אסיר גם למאן דרדיש כללי רכינן דס"ל כלל שני עיקר
 ומרכינן ככעין הפרט דדמי כד' אחר לש"ל ל"ק לרע' האוסרי'
 מידי דכי פסקו לאסור חרצין דלא נכעני היינו כשיטת רש"י
 ואח"כ דס"ל כתנא דכי רב דתרי כללי דמחייבי ככלל ופרט
 דרשינן אלא שרבי ה"ה שכתב לאסור כשיטת התוספות אלא
 דקול כתנא דכי ר' לא יתייש' כדרך זה וש"מ שגם לשאר דעת
 האוסרים לא איפרק שזרי כיון דפסקו בענין חבניס כמ"ד
 כלל ראשון עיקר ח"כ לא מרכינן ככעין הפרט אלא דדמי
 ככל נד ולא יתכן לאסור חרצין דלא נכעני כיון דלא דמי ככ'
 נדרים

זרדים וליטב דעת הרא"ש והטור ורכיבו ירוחם כמו כראה לני
שדעתם לפסוק כח"ד כ"ק דוקא והתר בורות שיחין ומערות
מינה נפק"ל דלא איתו תכעין הפרט ביון דלא נכעיו ולא דמו
בצר אחד ומינה נמי נפק התר חריצין דלא נכעיו ומאי דק"ל
א"כ תאכלו לחאי אחי י"ל דרריט ליה בענין אחר ומ"ש דתנא
דכי רב ס"ל כלל שני דוקא היינו משום דקמייתו התר בורות
נותאכלו ש"מ דהוה אחי תכעין הפרט ביון דדמו כזר אחר
אלא שום דוחק וגם דלא הו"ל להביא התר בורות מתאכלו
ותו דהו"ל לבאר כי ע"כ אין ישוב זה המספיק בעיני וליטב
דעת האחרים בחריצין דלא נכעיו כתנא דכי רז"ל כל דס"ל
דאה"כ דק"ל כח"ד כלל ראשון דוק ותתרי כללי דמחיבי בכלל
ופרט דרשינן אלא דלכ"ה חייתר לן ריכויו תאכלו לחאי אחי כי
ע"כ הכריח רז"ל דמחיבי חיינן זה כלל ופרט לא ריבה ומיעט
אבל בעלמא אה"כ דתתרי כללי כלל ופרט הו"ל כי על פי האמור
יתיישב דכרי רז"ל דנקיט במימם חמיס והו"ל לומר כ"מ שאתה
מוזא שני כללות כדנקטו במעברא ותו אחאי קטשו כל שיליה
אין זה כלל ופרט הו"ל לומר במימם חמיס ריבה ומיעט אך
לח"ש א"ש דכעלמא ס"ל דכלל ופרט והכא דרבי תאכלו ע"כ
דריבה ומיעט הו"ל ואף א"כ כשכועו" ובכורות ר"נא וככ"ק
דס"ג איך אמרו דס"ל לרבי כתנא דבי רז"ל והרי רבי ישמעאל
לא ס"ל הכי כי אס' גבי תולעים חריצין תאכלו ביון דס"ל כלל
ראשון דוקא אבל כגמיבה ופדיון בכלל ופרט דריש י"ל דאה"כ
דרז"ל ס"ל כי אס' גבי תולעים חריצין דה"ש לישב דעת רבי
אמרו דס"ל ככ"מ מרשעה הכתוב וכתב תרי כללי דמחיבי
ואי ק"ל עדיין ביון דעכ"פ רבי ס"ל הכי ככ"מ א"כ מנין לנו
דרז"ל לא ס"ל הכי כי אס' גבי תולעים דה"ש הו"ל ג' סברות
בדבר וידוע דאפשי פלוגתא הו"ל דס"ל מרנקיט רז"ל במימם
חמיס ולא נקיט בלשון כלל וגם שמינוי לרז"ל כלל ראשון
דוקא דהיניה יש להכריח כהני קראי דריבה ומיעט הו"ל אך
כאיך סוניי ליישב דכרי רבי הוכרחו לומר שגם בכל תרי
כללי דמחיבי ריבה ומיעט הו"ל ופ"ו אף שפסקו גבי פדיון
דתרי כללי דמחיבי כלל ופרט פסקו גבי תולעים כתנא דבי
רז"ל דשאני הכא דגלי קרא ביון דק"ל כ"ק דוקא אשר ע"כ
האמור יש ליישב תמיהת התוספות בשכועות ד"ה כד"ה
דתני דתתאי לא חגי רז"ל מדה זו דתתרי כללי דהו"ל ריבה ומיעט
ולח"ש ל"ק דרז"ל נמי דהו"ל כלל ופרט וגבי תולעים שאני
דגלי קרא וזה לא שייך לתתני דהא כה"ק דס"ג אמרו כל
ריכויו הו"ל וכן בשאר דוכתי ולא ק"ל להתוספות דליתני דרז"ל
לא חנה כי אס' חרות שקבלו ולא מאי דכתב להדיא ומ"מ
מרכי התוספות כראה דס"ל דרז"ל בכל מקום ס"ל הכי וכ"כ
מתוך פרש"י בהך סוגיא דחולין כד"ה במימם שכתב הטעם רז"ל
מרשעה הכתוב וכתב דתרי כללי סמוכים ש"מ דלאוריי שאין
זה כלל ופרט שניה ולפירושו יתיישב נמי מאי דנקיט בלשון
שיליה דבא לאורויי מרשעה ש"מ דאין זה כלל ופרט
ולשיטתם קשה וש"ר דגם לדבריה י"ל דא"כ דרז"ל ככ"מ
דריש הכי אלא דהפוסקים המה ראו גבי פדיון דק"ל כרכנן
דתרי כללי כלל ופרטו דיינינן בסתם משנה וגבי חבכים דק"ל
כתנא דבי רז"ל דכלל ראשון דוקא כסתם ומתניתין כי ע"כ הני
קראי תולעים אין להם ישובם דתרי כללי כלל ופרט הו"
וביון דס"ל כלל ראשון דוקא א"כ תאכלו לחאי אחי כי ע"כ
ע"כ דתאכלו הורה דריבה ומיעט הו"ל זה היה כ"ל לישב וגם
בוה יש להשי' דא"כ תיקטי לכותב התורה לזכ"מ כתב ריכויו
דתאכלו להכריח תיניה דמחיס במימם הו"ל ריבה ומיעט לא
ליכתוב תאכלו וכיון דק"ל כך דוקא בתרי כללי דמחיבי בכלל
ופרט דרשינן ומינה נפיק איסור בחריצין דלא נכעיו ובחירושי
לשכועות לר"ה שם הארכתי כשני עניינים אלו אי ק"ל בתרי
כללי דמחיבי דכלל ופרט הו"ל ריבה ומ"מ ר"ג וס' אי ק"ל

ט"בין מ' וז"ל ואתי לירין ענין זה אי בכל
התורה כללי ופרטי דרשינן או
ריכויו ומיעוטו וכן אי כלל קמא עיקר או כלל שני עיקר וכן
בתרי הללי דמחיבי אי בכלל ופ"ו דרשינן או כריבה ומיעט
וריבה דכלל ג' דברים אלו נחלקו בו תנאי וזריבה דבה כמאן
ק"ל דכלל גדול הוא בתורה ומה גס דכ"מ לעיקר חקירותי
דלעיל כמו שבארתי דאיתי להעתיק מ"ש אנלי בחידוש
לשכועות ר"ד בכלל ג' סוגים אלו אף שאינו מענין חיבורי זה
ואכא היום לבאר בתרי כללי דמחיבי אי בכלל ופ"ו דרשינן
הלא כה דכרי גבי מ"ש ורכינן אחר רכינא כדאמרי במצדבא
כל מקום שאתה מוצא וכו' הנס מתבאר מהך סוגיא דנקיטין
גם בתרי כללי דמחיבי דרשינן להו בכלל ופ"ו ולא כריבה
ומיעט וריבה שהרי ק"ל כרכנן וכדסתם לן מתניתין בבכורות
דכ"א כרכנן ע"ש וכן פסקו הפוסקים יש לתמוה על זה דכחולין
דס"ו דפליגי תנאי בקראי דריש דאכא תנא דבי רב דרריש
קראי בכלל ופ"ו אע"ג דהו"ל תרי כללי דמחיבי אהדרי ותנא
דבי רבי ישמעאל דריש להו כריבה ומיעט וריבה וכתבו התו"
דכ"מ חריצין ונציצין הזוחלים ואינם נוכעים דלמאן דרריש
ריכויו ומיעוטו כה"ג מרבה חריצין ונציצין באלו לאיסור ולמאן
דרריש בתרי כללי דמחיבי בכלל ופ"ו איתרבו מתאכלו להתר
אף חריצין ונציצין דוחלין כל ש"ס נוכעיו ע"ש ושם ראיתי
שנחלקו הפוסקים בפסק הלכה שהרמב"ם בפ"ב מה' מ"א
הו"ל נכ' מודבריו שפוסק כתנא דבי רז"ל שכל תרי כללי דמחיבי
כריבה ומיעט דרשינן וכ"מ דחריצין ונציצין שאינם נוכעים
אסירי וכ"כ ה"ה והכריח בדבריו הכריתא דת"כ וכ"כ הטור
סימן פ"ד בדעתו גס דהש"כ"א בתורת הכית בית ג' דס"ג
פסק בן כתנא דבי רז"ל לאסור חריצין ונציצין בכ"ב וכ"כ
מהש"מ בלאוין קב"ט וק"ל שמהדקת בדבריו יראה דנקיט
לעיקר כתנא דבי רז"ל גס הר"ן בהלכות אחר שהביא הסוגיא
ופרש"י כתב ואכא ת"ד דכל שסה וזחלין אף שאינם נוכעים
אסירי דהיינו שיטת התוס' וכתנא דבי רז"ל וכתב שם כשה"ג
שהו דעת הר"מ וכ"כ דעת התוס' והש"מ ע"ש גס השרי
תואר כ"כ בשם רבינו יונה ולעומת זה הרא"ש בפסקיו כתב
דנקיט כתנא דבי רב שהיא ברויתא שגורה בפי הכל וכדבריו
פסק הטור ורכיבו ירוחם והש"ע הביא שתי הסברות ולא
הכריע ומעתה יש לתמוה לשיטת הרמב"ם שהרי מהך סוגיא
מתבאר דק"ל כמאן דרריש בתרי כללי דמחיבי כריבה ומיעט
וריבה כמו שפסק הר"מ וכל הפוסקי' כרכנן דרבי דאין הלכה
כרבי מחבריו ומה גס דק"ל הלכה כסתם וסתם לן התנא
בכורות דכ"א ואיך פוסק להפך גבי דריש וכן קשה לכל
הפוסקים דקיימי כשיטתיה וגם להש"ע שלא הכריע ואף
להרא"ש קשה דתלי תניא ברלא תניא שפסק כתנא דבי רב
מאוס

כלל קמא עיקר או כלל שני וגם הבאתי שדעת רש"י והרא"ש
ס"ל דק"ל כלל קמא עיקר והר"ט בא והמאוריס"ל דק"ל כלל
שני עיקר והבאתי שם כמה סוגיא' המורים דק"ל כח"ד כלל
קמא עיקר ואין בידי להכריח כי ע"כ החכם ענינו יחוו דל"ת
חריצין ונציצין שאינם נוכעים לאיסור ומרי ספק לא
נפיק ונקיטין לאיסור ככ"ל כעת ודוק ויש להביא
עוד סמך לאסור שהרי התוס' בפ"ה דבכורות מ"ח
הלכה זו העלה דק"ל כמאן דרריש ריכויו ע"ש וכ"כ דעת
הרב עצמות יוסף בחידושו לקדושין לר"כ"א ואף שאני תמים
עליהם ממחה דוכתי מ"מ מרעת שני גדולי הדור אלו לא
יבאנו גם ראיתי בספר חזון נחום כפ"ד דנכעים דמה שפסקו
כמאן דרריש ריכויו גבי במימם חמיס היינו דהלכה עוקבת
המקרא ע"ש ועם שם להשיב על דבריו מ"מ מרעת הרב לא
יבאנו

חשום שהיא שגורה ת"ל דקול כסתם חתני רככרות ונבי פרוין אין סוף חולק ומסתפק אי קול כרכנן וכבר ראיתי להרב פ"ח ב"ר סימן פ"ד ס"ק ו' שתמה על זה ושם ראיתי שרצה לידחק לישב לזה עפ"י ח"ש התוס' לעיל כד"ר כ"ה ר' עקיבא ר"ע א"ע"ג ראית ליה ריכווי ומיעוטי אש"ה קפטר בקרקע רשחא אית ליה שום מיעוט למעט קרקע השכועה כדמוכח בכ"ק ד"ס דכש"ס חייבוט גם לחאן דרריש ריכווי חמעטיין קרקע ושטר וא"כ ה"ל ד"ס"ל נבי פרוין דרכיכווי ומיעוט דרשינן אלא דאית להו תרי מיעוטי למעט קרקע ועבר ושכ בתב דהסוגית דככורות אין נראה כן וה"ל ע"ש וכוונתו דא"כ למ"ל לש"ס לומר דרכנן דרכי כללי ופטר דריש לא ה"ל למיחר אלא דאית ליה מיעוטי ורבי הוא דלא דריש להו והדין פשוט וכן ה"ל דין דמיעוט לא שייך כי אם כפרט דאיכא כ"ו ונ' פרטים כי ההיא סוגיא דכ"ק שיש בענין כפל כמה פרטי' וכן כשכועה ובז' אכל כפרין דאין כן כי אם פרט אחד דהיינו מיעוט שטרות לא שייך לומר כן ותו שאין זה כי אם כדברי נביאות שאם התו' כתבו כן היינו כדי ליישכ דברי ר"ע ודברי רב אהרדי אבל הכא שפשוט הסוגיאיות מורה דכחאי דפליגי רבי ורבנן פליגי בה תנא דכירכ ותנא רבי ר' דתנא רבי ר' כרכנן ותנא רבי ר' כרכי היכה כיון דקול כרכנן קול נמי כתנא רבי ר' גבי דגיס והכ"ל לפדות דקול כתנא רבי ר' ונבי פרוין אולי יש להם שום מיעוט וזו אין הדעת סובלו כיע"כ אין ברכי הפר"ח ישוב לזה כלל וכעיקר דברי התוס' דשכועות ד"ר ר"ה רבי שהביא הפר"ח דגם מאן דרריש ריכווי אש"ה בטר בקרק' דאית ליה שום מיעוט ע"ש דא"כ ק' מאיק"ל לש"ס שם בסמוך דרבי הכא דריש ריכווי ונבי מורה דריש כללי אימא דרבי הנורה דריש ריכווי ג"כ לא דאית ליה שום מיעוט דכענין של חתכת כח"ש כאן לדעת ר"ע וז' דלא כתבו התוס' כן אלא היכא דהש"ס קים ליה המיעוט ואין הוא דלא ידעינן ליה וע"כ שפיר תירוצו דה"ל ידע הש"ס המיעוט שהיה דורש ר"ע ונבי הנורה שפיר ק"ל דקול לש"ס דאין שום מיעוט ובהכי ח"ש מה שדקדקו התו' לקמן בד"ה דתנא שכתבו הו"ת לאתויי מההיא דהקומן רבה וכו' ולת"ש ל' דלהכי הכיאו ענין דמורה שלא ראו בו שום מיעוט משא"כ בההיא דמנחו' דכלי שרת דאולי יש שם שום מיעוט והוא יכול לשנויי דרבי דריש ליה ולעולם דרכיכווי דריש והנה ראיתי להרב פרי תואר שתמה בדברי הפר"ח אלו דבר ניים ושכיב אחר הפר"ח להני מילי דהש"ס מחכים פירוש זה דקאמר חתני' דלא כרבי ולירידה היינו רבי וכו' ע"ש ול"ק מזה כלל דגם להפר"ח פליגי בעיקר דינא דרבי קאמר להדיא ככל פרוין חוץ מן השטרות ורבנן ס"ל אף חוץ הקרקע ועבר ולהפר"ח פליגי במיעוטים אי דרשי' להו למעט קרקע ועבר או לא וא"כ שכי' קאמר הש"ס חתני' דלא כרבי ואי קשה בדברי הפר"ח אינו לא תמה שכבר ביארתי שאין ישוב זה ישוב כלל גם דאית' לו להרב פרי תואר שושב לזה ונדרר אחריו הרב כרתי ופלת' דדעת הר"ת וביעתיא שפסקו לאסור בחריצין ונעינין שאינם נובעים היינו השום דמספקא להו אי קול כתנא רבי ר' ושאי או כתנא רבי ר' ואסור וקול לאסור דספק תורה הוא וכן מאי דקול אין פרוין בקרקע ועבר היינו נמי מה"ט דמספקא לן אי קול כתני כללי דסמיכי בכללי דרשינן או ריכווי דרשי' ומספק אין פרוין את"ר פ"ט ולירי' אינו שיה ליישוב זה כלל דהיכו' דאינו להר"ת שנסתפק ככל כה"ג והרי מספק בכל מחלוקת הפוסקי' בשקול דעתו ותו מה מקום להסתפק במקום סתם חתני' דקול כסתם ומ"ש הרב דגם חתני' דסתם אין פרוין בקרקע ועבר חשום ספק הם כי לא להוכיח דלגבי דיהו כל רז לא אינו להו ועיין בסו' שכועות ד"ך ד"ס אסור שכתבו דאין דרך משנה או כריתא שסתפק' ועת"ש בת"א סי' ת"ח דפ"א ותו דאית תשום

כפך הו"ל לפרש ומה גם דכ"ח נבי פרוין דאי פרה בקרקע ועבר אין צריך לפדות כדקול ככל ספק פרוין דהח"ע והכ"ל לישב לזה כחאי דק"ל בעיקר סוגי' זו דחולין דס"ל לתנא דבי ר' דתרי כללי דסמיכי כריבה ומיעוט וריבה דרשינן והטעם פשוט דלהכי טינה וכתב תרי כללי דסמיכי כי היכי דפרין ביה ריכווי ומיעוט ולתנא רבי ר' ד"ל דאורחיה דקרא הכי הוא דמדת כלל ופרט הוי תרי כללי ופרט וכו"ל כלל ופוך וכו"ל תרי כללי ופרט ושם בסוגיא מתבאר דבתרמי פליגי דתנא דכי רב ס"ל כלל שני עיקר ותרי כללי ופרט ככלל ופוך דרשי' ותנא רבי ר' סבר דכלל קמא עיקר ותרי כללי דסמיכי כריבה ומיעוט דרשינן דאי כלל ופוך הו"ל למכתב כלשון כלל ופוך והשתא קשה כיון דר' תנא שנינו הכתוב הוא דרריש ריכווי ומיעוטי לא הו"ל למדרש כי אם כלל ופוך לא דכלל שני עיקר כתרי כללי דסמיכי משא"כ ככל כלל ופוך דכלל קמא עיקר ומכאן הוא כפרובין דכ"ח דכ"ח טובא אי דרשינן כלל ופוך לכלל שני עיקר להיכא דדרשינן ריכווי ומיעוטי דמדת כלל ופרט לא רבינן כי אם בדבר הדומה לפרט כתרי צדדין ונבי העשר דתמעטו דגיס ולת"ר ריכווי ומיעוט איתרבו דגיס הרי דרכי טפי מדת ריכווי ומיעוט מודת כלל ופוך וכלל שני עיקר וכיון דמחכ שניו דריש הכי ה"ל לרבות טפי ממיד' כלל ופוך וכלל שני עיקר דתפסת מועט תפסת כריוב ושכר ראיתי דהא ל"ק דלתנא דבי ר' כיון דס"ל בהירת כלל ופוך דכלל קמא עיקר ולא רבינן כי אם דבר הדומה לכ"ו ג' דריש כי שני הכתוב דנרבי ביה גם דבר הדומה כחד צד ריכווי ומיעוט קרי ליה כיון שאין כח בכלל לרכיכווי כי אם כדמי לפרט ככל צדדים והכא רבינן אף דלא דמי בכלל צדדין ואף שז' דלא רבינן כת"ר ריכווי ומיעוט דהתם אין כח למיעוט למעט כי אם דבר אחר ותו לא ואילו הכא ז' דמינו הכתוב אינו לא כי אם דרכי כענין הפרט אף דלא דמי כי אם כד' א' ועכ"פ אי יש כיריכוו למעט כ"ו ג' סוגי' דלא דמו לפרט גם כד' אחר כולם נתמעט אף שיש סברא למעט הא' יותר מן האחר מ"מ אכתי ריבה ומיעוט השיב ובהכי יומתק לחכי דברי רבי ישמעאל דקאמר במים במים שני פעמים אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעוט דלמכ"ת נקיט כלשון שלילה ולא הו"ל לומר אלא במים במים ב' פעמים ריבה ומיעוט הוא אך למ"ש א"ש דר' שמע' לתנא רבי ר' דרריש ליה בכלל ופרט וס"ל כלל שני עיקר לזה אחר דרשת כלל ב' עיקר אין זה כלל ופרט כי אם ריבה ומיעוט כל דמרכינן אף כדמי לפרט כחד צד ואיק"ל דא"כ תיקשי לשיטת התוס' שם דס"ל דתנא רבי ר' ותנא רבי ר' פליגי בדין חריצין ונעינין שאינם נובעים דתנא רבי ר' שרי ולתנא רבי ר' אסור ואילו לת"ש אין כניסה הפרט דתנא רבי ר' כלל ופרט דריש וכלל שני עיקר ותנא רבי ר' ס"ל שאין זה כי אם ריבה ומיעוט דכעתא קול כלל קמא עיקר וא"כ נבי דגיס לא מרכינן לכ"פ כי אם כדמי כחד צד וחריצין ונעינין כיון דגדלים על נבי קרקע אף לתנא רבי ר' כ"כ אסור הא' ל"ק דאי קשה בל"ה קשה שהרי מכאן שם בסוגיא דתנא רבי ר' ס"ל כלל שני עיקר ולהך מ"ר בדמי כחד צד רבינן והרי חריצין ונעינין דמו כחד צד דגדלים על נבי קרקע לא דהא לא איריבא שהרי לתנא רבי ר' כיון דס"ל כלל שני עיקר וא"כ תאכלו יתר לא הוה צריך דעכ"פ כורות וחריצין כולם דמו כחד צד ואתרבו לאסור וכיון דכתוב תאכלו יתר לסת' ש"מ דהורה דלא כרבי כי אם כדמי לכ' צדדים וע"כ הו"ת תולעים שככורות ומינה כתי לחריצין שגם הם לא דמו כי אם כחד צד וכ"כ רש"י שם להדיא כר"ה א"כ תאכלו דתאכלו תורה דהכא כלל קמא עיקר עכרינן והרי חריצין ל"ר כי אם כחד צד וכ"כ חריצין דמו ככ' צדדים דגדלים ע"כ בקרקע וזמלין זה אינו דזמלין אינו צד חשוב כי אם צד גדוע דתה"ט לא הו"ל לא הו"ל צד זה כש"ס

קשה כי קושיין וא"ת זה ק"ל עכ"פ ממ"ש בובח' דת"ר דתני
 לשם דפניול דתיב בשלמי' כלל ופנ"ך הוי דתיב ואם האבול
 יאכל חכר וכן שלמי ודרשו מה הפרט מפורש דהיינו שלמי'
 שיש להם מתיר בין לאדם ולמזבח אף כל שיש מתירין בין
 לאדם ולמזבח ואיתרבי כל הקדשי' ותמעטו קומץ והלכונה
 וכו' שאין להם מתירין והקטו שם הני תרי כללי דסמיכי אהדרי
 נינהו אחר רבא כדאמרי במערב' כל מקום שאתם מוצא שתי
 כללות דסמיכי אהדרי הטל פרט בניהם ודינם בכלל ופרט
 ע"ש באורך וכן במשנה דת"ג סתם לן תנא כהן דריתא וכן
 פסק הר"מ בהל' פסולי המוקדשין ומינה דק"ל לעיקר בתרפ'
 כללי דסמיכי רבכלל ופרט דרשינן וכרכנן דבני פדיון דסוביינן
 והדבר קשה להרמ"ב וסיעתיה שפסקו גבי דנים כתנא דבני
 רי כחריבין ונעיצין שאינם נוכעין דכריבין ומיעוט דרשינן והם
 תרי דסמרי אהדרי וסבור הייתי לומר דהתם אתי גס למאן
 דרשינן ריבוי ומיעוטי דכיון דכל הני דתמעטו ל"ד כלל
 למיעוט שלמי בשום דר כיון דאית להם מתירין לכ"ע תמעטו
 בין לחזן דרשינן ריבוי או כללי דאצ"ב דק"ל בכלל ריבוי
 ומיעוטי דלא תמעטין כי אם דבר אחר דברנו מכולם והכא
 מיעוט הריב קומץ ולכונה וכו' הא ל"ק ר"ל דכולם שקולים
 הם וכה"ג מחצטוין כ"ו וכמ"ש התוספות בשבועות דכ"ו
 בד"ה מיעוט דבר מצוה דתמעטין למאן דרשינן ריבוי דבר
 מצוה ומירי דליתיה בלאו ואן ומירי דליתיה בלהכ"ו כיון דשקולי'
 הם ע"ש ואוקי באתרין וכ"ת א"כ במ"י פליגי מאן דרשינן
 כלליעם מאן דרשינן ריבוי דלמ"ש אין בניהם מחלוקת הא
 כמי ל"ק דא"כ דכענין כזה לא נפק"ל מירי אי כללי דרשינן
 או ריבוי דרשינן כיון דאין כאן כי אם סוב' א' למעט וכי אמרי'
 אחר רבא כדאמרי במערב' לאו למעט סכרת מאן דרשינן
 ככה"ג ריבוי אחר הכי אלא דהקטן הוא ס"ל דתרי כללי
 דסמיכי אינה מדה כלל וע"כ אחר שגם כה"ג מדה היא וא"כ
 דאתי גס למאן דרשינן ריבוי אלא כיון דלא נפק"ל הכא מירי
 והדן דין אחת בין אי כללי דרשינן או ריבוי דרשינן ע"כ קטש
 חר מינייהו כדאמרי במערב' וכוה א"ש כונו דבל"ה קשה
 כהא סוב' דאמרי לא הקטו למאן דרשינן כה"ג ריבוי ואי פליגי
 אחתני' הו"ל לפרש' אלא דקשה על זה שהרי פליגי שם ת"ק
 ור"ש דת"ק מרבה פרים הנזרפין דלא חשיב ליה הנזרמה
 שלמים מיוחדים על מזבח החינוך ור"ש פטר ואי שייך לדרוש
 כה"ג ריבוי ומיעוט הא כ"מ טובא דאי כללי דרשינן לא
 איקרבו פרים הנזרפין דהני לאו בנין הפרט נינהו כהן דר
 שאין על מזבח החינוך בשלמים אף למאן דרשינן ריבוי הני
 כמי איתרבו ולא מיבט כי אם קומץ ולכונה וכו' דלא שייך בהון
 מתיר אבל פרים הנזרפין כיון שיש להם מתיר איתרבו וכ"ת
 דת"ק דרשינן ריבוי ור"ש דרשינן כללי זאילו בסוביינן אמרו לת"ק
 דרשינן כללי ותו דא"כ תיקשי למאן דרש"ל דתרי כללי דסמיכי
 כריבוי ומיעוט דרשינן כיון דרשינן הכא למה שינה אם איתא
 דלא נפק"ל מירי הכא או כללי דרשינן אי ריבוי דרשינן ע"ק
 דבחולין דס' מתבאר דמאן דרש"ל בתרי כללי דסמיכי בכלל
 ופרט דרשינן כתנא דבי רב ס"ל כלל שני עיקר והוא מוכרח
 דאוס"ל גס בתרי כללי דסמיכי כלל קמא עיקר א"כ תאכלו
 דבני דג' יתר ולא אהני מירי זאילו הכא מתב' מעיק סכרית'
 דרש"ל כלל קמא עיקר שהרי הוצרך ריבוי לרבוני להנהו דיש
 להם מתירין וכאכלים ליום ולילה וריבוי לאין שיריו כאכלים ואי
 ס"ל כלל שני עיקר אין צורך לריבויים אלו דכל דרמו כהן דר
 לפרט דהיינו שיש להם מתירין אף דלא דמו כהן אחר אית רבו
 כי ע"כ מוכרח דרש"ל כלל קמא עיקר ואיטריבו שפיר הני
 ריבוי וכ"כ מוכרי התו' שם כה"ה ודונס דאיטריבו יתורי ראי
 מכלל ופרט לא מרבי לא ברוחה לפרט בכל דרשו ע"ש וכדור
 שאין זה כי אם לת"ד כלל קמא עיקר וא"כ קשה היכי קאמר
 דרש"ל

וכיון דלא דמי לפרט כב' דרשים החשובים לא רבינו לאוסר
 כמנא דכי ק"ל בתרי כללי דסמיכי למאי דק"ל כתנא דבי רי'
 דכלל קמא עיקר דריבה ומיעוט דרשינן אחתי' ל"ד עם מאן
 דרשינן בכל מקום ריבוי ומיעוטי דלמאן דרשינן ריבוי בכל
 התורה אין בחיעוט כי אם דבר אחר והשאר איתרבי אף למאן
 דרשינן כללי ובתרי כללי דסמיכי מוכח שנינו הריש אינו אלא
 כמדת כלל ופנ"ך ובמאן דרשינן כלל כ' עיקר כיון דר"ל בעלמא
 כלל קמא עיקר ס"ל דאי הוה ס"ל כלל שני עיקר והוה דרשינן
 השינוי בתרי כללי דסמיכי היה מוכרח לדרוש המדה בריבה
 ומיעוט במאן דרשינן בכל התורה ריבוי ומיעוטי ומינה גבי
 פדיון דתיב תרי כללי דסמיכי וס"ל לרבי דכריבה ומיעוט
 דרשינן ולא תמעט כי אם שטרות ע"כ דרבי ס"ל בעלמא
 כלל שני עיקר וכיון דרשינן השינוי דתיב תרי כללי דסמיכי
 אהדרי מוכרח הוא לדרוש המדה בריבה ומיעוט גמור דהיינו
 למאן דרשינן ריבוי ומיעוטי דאי בעלמא ס"ל כלל קמא עיקר
 אין כח כשינוי כי אם לרבוני במדה גס כדמי כהן דר והרי כ'
 דרשים רהבא דהיינו דבר הטלול וגופו מחון שקולים הם
 וכמד חשיבי דהי גוינייהו תפקת ולכ"ע גס לת"ד כלל כ' עיקר
 בתעבט קרקע ושטר שזה הטלול ואין גופו מחון וזה אינו
 הטלול וגופו מחון ואין כא' דר דמי טפי לפרט יותר מחכירו
 וכבר הכריעו התוס' בחולין דס' בסובייט חבבים כד"ה וכ"ת
 דמאי דתמעטין בכלל הש"ס קרקע ועבר ושטר למאן דרשינן
 כללי היינו אף לת"ד דכלל שני עיקר מה"ט דכל שב' הנדרים
 שקולים כמד חשיבי ע"ש באורך ומינה דר"כ רבי בעלמא כלל
 שני עיקר ס"ל והכא דשני בתרי כללי דסמיכי בריבה ומיעוט
 גמור דיש ולהכי מרבה קרקע ועבר ולפ"י כשהקטו מ"ט
 דרכנן כיון דלא ידעינן אי ס"ל כלל שני עיקר או כלל קמא
 עיקר לא ידעינן כדור גמור כדעתם דאפשר דרש"ל כלל קמא
 עיקר ודרשינן גס השינוי דתרי כללי אלא דרשינן כה"ג כלל כ'
 עיקר ולהכי גיינט קרקע ועבר שגם לת"ד כלל שני עיקר
 בתעבטו וזמנו שבאירנו ואפשר נמי דרש"ל בעלמא כלל שני
 עיקר אלא דלא דרשינן השינוי בתרי כללי דסמיכי ובתנא דבי
 רב דהתם וע"כ כיון דלא בריר להו נקיט הש"ס הטעם הפשוט
 דהיינו דרש"ל דגם ככה"ג בכלל ופרט דרשינן שבזה כולל שני
 היציבות ראי ס"ל כלל קמא עיקר גס הם דרשינן השינוי כתנא
 דבי רי' אלא כיון דכה"ג אין כח במדה לרבוני כי אם כמדת
 כלל ופנ"ך ובת"ד כלל שני עיקר ושפיר תמעט קרקע ושטר
 או דרש"ל כלל שני עיקר ולא דרשינן השינוי כלל בתרי כללי
 דסמיכי וע"כ תמעטו קרקע ועבר ולמה שנתבאר החכם
 עיניו יחזו דאף דהתם מתני' כרכנן דאין פדיון כקרקע ושטר
 אין מזה ראינה נגר תנא דבי רי' דאי ידעינן דרש"ל כלל כ' עיקר
 מינה דלא דרשינן השינוי דתרי כללי בשום דר ומינה דלא ק"ל
 כתנא דבי רי' אף אי ס"ל כלל קמא עיקר שפיר מני סכרי בתכ'
 דבי רי' ודרשינן השינוי דכלל תרי כללי דסמיכי בכלל דרשינן
 חלל דרשינן להו על דרך מאן דרש"ל כלל שני עיקר וכיון
 שהר"מ וסיעתיה הנה ראו כענין חבבים דסתים לן כתנא
 דבי רי' דכלל קמא עיקר כמכו' שם בחולין דס' ע"כ וכמ"ש
 התוס' שם כעמוד הקודם כד"ה רבי יוסי ע"ש וכיון דק"ל כלל
 קמא עיקר אף אי דרשינן השינוי כתנא דבי רי' תמעטו קרקע
 ועבר פסקו גס הם כתנא דבי רי' גבי דנים שאין סתם תתני'
 דבני פדיון סותר זה למה שנתבאר ודוק היטב :

ובירי אחתי פ"א ב"בן שזה שכתבו דק"ל לעיקר כמ"ד
 כלל קמא עיקר שזה הסוד ליטוב זה אף שיש
 להכריח בן מחאי דק"ל כתנא דבי רי' גבי חבבים וכתנא דבי
 רי' גבי דנים להרמ"ב וסיעתיה' אחתי פריכה דבה שיש
 להשיב דק"ל כמ"ד כלל שני עיקר וכמו שאבאר כל זה בסמוך
 והדברים פתיקים כי ע"כ אחת"ל דנקטוין כת"ד כלל כ' עיקר

דס"ל בתרי כללי דכלל ופרט דרשינן והס כתרתי דסתרי דחאן
 דס"ל כלל קחא עיקר ע"כ כתרתי כללי דסמיכי ס"ל ריבס
 ומיעט או כלל שני עיקר הן אחת דעכ"פ קשה זה דהעיקר
 הכרתי מתבאר דס"ל כלל קחא עיקר גם כתרתי כללי דסמיכי
 וזה דלא כחאן לא כתנא דבי רב ולא כתנא דבי ר' ולרדיה
 תאכלו דגבו דגיס אין אתנו יודע לחאי אהניכי הן הכאר
 נראה ונראה שהיה מקום לומר דת"ק ור"ס ככלל קחא או כלל
 שני עיקר פליגי דת"ק ס"ל כלל שני עיקר וע"כ מרבה פריס
 הנשרפין דמתו כהר דר ור"ס פוטו דס"ל כלל קחא עיקר והא
 לא רמי פשתי נדרים ובהכי הוה א"ש דת"ק כלל וברט
 דהיט היינו ככלל שני עיקר והיינו תחב השינוי דכלא"ה הוה
 ס"ל כלל קחא עיקר ור"ס לא דריש השינוי וס"ל כלל קחא
 עיקר אלא דגם לכו"ק קשה דא"כ לת"ק לח"ל השינוי והרי אף
 דכתיב כלל ופוך וכלל קחא עיקר אכתי איתרבו כל הני
 מהיתורים כדתיב ככריתא או לישתוק מהיתורים וכיון דשינה
 ש"מ דכלל שני עבדינן הכא עיקר ואיתרבו כל הני ותרתי
 לח"ל ותו דר"ס מה יענה לריבוי דתאכלו דכתיב גבי דגיס ותו
 שקשה לומר דלא ס"ל לא כתנא דבי רב ולא כתנא דבי ר' ולוס
 זל כיון דפליגי תנאי אי כלל קחא או כ"עיקר ופליגי נמי תנאי
 בתרי כללי דסמיכי אי דרשי השינוי או לא זל דר"ס ס"ל כתנא
 דלא דריש השינוי וכתנא דס"ל כלל קחא עיקר ואי תאוס
 דאיתר ליה תאכלו דבי רב דגיס זל דאולי דריש ליה כענין אחר
 גם מאי דק"ל לת"ק תרתי לח"ל יהוד ושינוי זל ע"כ ה"ס התו'
 כפרוכין רכ"מ כר"ה אהני כללא כתיודן שני דגם לת"ד כלל
 שני עיקר נידך שיתמה בכל הנדרים החשובים אף שא"ח שוב
 מחיורו רק שלא יהיה נד ברוב יותר ע"ש וא"כ ה"כ זל דס"ל
 כלל קחא וכשינוי אהני למירבי כדתיב בחד נד ואפ"ה אינטריכו
 יתורי כיון דנדרים חשובים כל שאינם גרועין בעינין להו גם
 לכו דרשת בכלל שני ולהכי אינטריכו ריבויי ואהני השינוי דאי
 לאו השינוי הוה בעינן נמי הגר שדמן ניתן על תוכח החינוך
 וכיון דתרתי כללי דסמיכי כינהו איתרבו נמי פריס הנשרפין
 ומינה כיון דק"ל בת"ק ש"מ דכלל קחא עיקר וכתרי כללי
 דסמיכי כיון דשינה כלל שני עיקר עבדינן וכעין ח"ש לישב
 לציל לסובין דפריון עם מה שפסקו הפוסקים כתנא דבי ר' ו
 גבי דגיס ותו ל"ק תכל ח"ש אך לכשת"מל דק"ל כלל שני עיקר
 קשה כי קושין וגם לתירודן התוס' ראשון כערוכין דכל דרמי
 כחד נד או שנים כשהם שקולים תו לא בעינן לת"ד כלל ש"מ
 עיקר קשה בכל ח"ש ועפי' האמוראון להכריח דק"ל בת"ד
 כתרתי כללי דסמיכי דכלל ופרט דרשינן חלואה שכתבו התו'
 כפ"ה דז' כר"ה ת"ל דבי רבין גבו חנירו בגיביכה ונבט היינו
 כהרת כלל ופרט וכ"כ התוס' כביטין דפ"ו ע"ש וז"ל דלדרכיה'
 מחיעטין הכלל ופרט הגר שאינה משתמרת לרעתו וכח"ש
 כביטין עם כע"ב הרי נראה דאע"ג דהרי כללי דסמיכי כינהו
 דיינון ככלל ופרט ונ"מ כבי חריבין ונענין להתר אך לת"ס
 זל דהה"כ דגם לתאן דרדש ריבויי אתי כיון דאין כאן סוג אחר
 למיעט כי אם חנר שאינה משתמרת ולרבות הגר השתמרת
 לכ"ע איתרבי חנרו ח"ש דכלל ופרט היינו דקטו כהר חיבייהו
 אלא רק"ק לפי דלמאן דריש כה"כ ריבויי והיינו תחב השינוי
 ע"כ דאנט' השינוי וא"כ ע"כ דפליגי בחד מה וכיון שכתבו
 דדרוש כלל ופרט ש"מ דק"ל הכי ברעף התפא ואין דק"ל
 כהאי תנא ש"מ דק"ל כה"כ כלל ופרט דרשינן וכ"כ דעת
 הרא"כ דהובאו דרביי כשיטת מקובל לב"פ דלכו"ג גבי אכרדיה
 שכתב דוכן תפ"ש לתחבוי פרט וכל אכרדיה אחיד כלל אשר
 תאחד חתנו כלל והטל פרט כשיטה ע"ש נראה דכתרי כללי
 דסמיכי ככלל ופרט ג"כ דרשינן כתנא דבי רב :

ובירוי עובדי ק"ל בענין זה ה"ה שפכריתות ד'ו דתני
 שם תני דבי ר' סימס' כלל נטף פרט כמס' כלל

ואו אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר שקטור
 ועולה וריחו נודף אף כל דבר שקטור ועולה וריחו נודף ואחרי'
 שם הכי קא ק"ל סמיס קחתי תרין כי סמיס בתרתי אדר ושני
 כדשינון דא"כ נכתוב קרא סמיס סמיס נטף וכו' וקשה ביון
 דאינו ס"ל בתרי כללי דסמיכי דכריכה ומיעט דרשינן הוה
 רכיבין מקטר ועולה אף שאין ריחו נודף או ריחו נודף אף שאין
 מקטר ועולה דכריכה ומיעט לא בעינן שיטה כעין הפרט
 כידוע ואין להשיב פ"ו דא"כ לישתוק תלכונו והוה אתי חריבוי
 דעכ"פ ריבוי להנין שיהיו אחר עשר החמני וכעת כ"ע ומיהו
 לת"ס לציל דגם ר"י דריש כהרת כלל ופרט לתאן דרדש כלל
 שני עיקר וא"כ י"ל דקטור ועולה וריחו נודף נדרים שקולים
 ובעינן לתרתי אף לת"ד כלל שני עיקר לשיטת התוס' ל"ק תוס'
 ודוק עיין בתו' יומא רב"ד כר"ה אין ככלל וראיתי להרב כרתי
 ופלתי כ"ד סימן פ"ד שישב פסקי הר"מ דהה"כ שנס גבי
 פדיון ריבויי חשיב ואפ"ה מחיעט קרקע וצבר על פי דברי
 התו' כפ"כ דע"ו דה"ה קני לך שכתבו דקנין שטרות דרכנן
 דשיעבו' אינו קנה דק"ל אין אדם מקנה רב שאינו ברשותו
 ובסובין דרכי ורכנן מיפטו שטרות היינו דסתם משנה ר"מ
 וכימות דפ"ג אחרו רכבי ור"מ ס"ל אדר מקנה דבר שלא
 בא לעול ונראה רכ"ש לדידהו דבר שאינו ברשותו וא"כ שייך
 קנין חר"ת בשטר דהיינו שיעבור וצ"כ הוכרח הש"ס לאוקמי
 פלוגתייהו אי כללי דרשינן או ריבויי אבל אין דק"ל אין אדם
 מקנה דבר שאינו ברשותו א"כ אף אי דרשינן ריבויי לא שייך
 למיעט שטר כיון דאין קנין שטר חר"ת לח"ל קרא ואין למיעט
 כי אם קרקע ועבר דהוקש לקרקע את"ד ע"ש ואחרי המחיל'
 אין ישבו כון שהרי ככ"ק דס"ג מתבאר דבי ק"ל דצבר
 הוקש לקרקע היינו לתאן דרדש כלל אך אי דרשינן ריבויי כי
 התם דכתיב כל דהוי ריבויי וכתיב מיפטו לקרקע לא מחיעט'
 עבר ג"כ כי אם הובא דכתיב מיפטו אחר וכ"כ התוס' שם
 ברם"ג כר"ה וחד למיעט עבדים ע"ש וא"כ כיון שמיעט
 פכדים ש"מ דכללי דריש ונ"ע' שנראה שלא ראה סובין דכ"ק
 ודברי התו' ומתך סובין דתרתי כללי דסמיכי דהוי ריבויי ומיעט
 וריבוי ק"ל לת"ס התו' כנזיר דל"ה דה"ה איבא דמאן דרדש
 ריבויי בריבוי ומיעט וריבויי ריבויי קחא לא אהני תירי דק"ל
 דמיעט וריבויי לחוד הוי כריכה ומור' וא"כ ר"ק לא אהני תירי
 והוי אורחיה דקרא ע"ש וא"כ כתרתי כללי דסמיכי דו לנו דר"ק
 יתר והוי ריבויי ומיעט שנס אם אנו חסילי ריבויי ב' אחר המיוצו'
 ריבויי ראשון יתר וכיון דעכ"פ יתר חכ"ל דהוי תיעט וריבויי
 ודוחק לומר דאורחיה דקרא הוי ריבויי ומור' אבל תרי ריבויי
 דסמיכי לאו אורחיה וי"ל דמאן דרדש כללי אין מרה כהנה
 מיעט וריבויי כדי להכריח מזה דריבויי ומור' ר"ק הוי אורחיה
 דקרא וע"כ כהרי כללי דסמיכי אי כלל ופוך דריש אין בו
 יתור ומחב השינוי דריש רכבי אף שלא בעינן הפרט ומיהו קשה
 דא"כ ז"ל דמאן דרדש ריבויי פליגי עם רכבי דהוי הכא ריבויי
 ומיעט לבר כי ע"כ ז"ל דבי הוי אורחיה דקרא היינו כדרך לא
 זו אף זו דתמילא רכבי כעין הפרט בריבוי ומיעט ואחר כך
 רכבי שלא בעינן הפרט כמיעוט וריבוי ואף דא"כ ר"ק לא נדך
 כך היא דרכה של תורה דכתיב אף בלשון הכתוב לא זו אף זו
 אבל בתרי ריבויי אי נמי דריבויי ומיעט הוי ואין אנו מטיילים
 ריבויי שני אחר המיעוט אין בו טעם לכ"ק ולא זו הדרך דאין
 יתר וחסר כתורה כי הן הכאר יש להשיב ב"מ"ש כשכונות דף
 כ"ו אין לי אלא להבא לשתכר חנין ת"ל לכל אשר יבטא הנה
 נראה דלמשקב' דר"ע דריש ריבויי מריבויי קחא מרבה דכריס
 שא"כ הרבה ומריבויי שני מרבה לשתכר ואינו תרי ריבויי
 וקשה מזה לנו"ש התו' כנזיר דל"ה כר"ה איבא דלמאן דרדש
 ריבויי ר"ק לא אהני תירי כריכה ומור' אלא אורחיה דקרא
 הוי וא"כ ה"כ דכריס שא"כ הרעה ולשתכר מריבויי ש"מ
 איתרבו

איתרכו וריבוי ראשון אורחים דקרא והרי ר"צ כהך כריתא
לא אמר הכי והאמת שדברי תוס' הם מוכרחין למה שנתבאר
שם בסוגיא דמיפט וריבוי לבר קי"ל דרבי כל מילי ולא מיפט
כי אם הנרוב וש"מ דמיפט וריבוי הוי כריכה ומיפט וריבוי
וכ"כ רש"י שם בסוגיא והרי נמצא דר"ק לא אהני מירי וקשה
כהך כריתא דקילף דברים ש"כ הרעה מריבוי ראשון ואין
כן המדה והכ"ל לישכ' והן קדם יש לי לתת טעם לעיקר דברי
תוס' דריבוי קמא יתר דא"כ ק"ק לגמלי כתביה קרא ואי
השום לאורחיה דקרא לכתוב כה"ג הרי מנינו שם בכתובים
מיפט וריבוי ולא קפיד לאורחיה דקרא אכן נראה דכיון דקי"ל
דריבוי ומיפט לא רבי כי אם תעין המיעוט ומיפט וריבוי רבי
אף שאינו בפין המיעוט ורבי טפי ממות ריבוי ומיפט א"כ
כי כתיב ריבוי ומו"ר שני מדות הם דתחיל' רבי הכתוב דברים
שהם בעין המיעוט כחאי דכתב ריבוי ומיפט ושוכ' דש' לרבו'
גם דברים שאינם בעין המיעוט חזר וכתב ריבוי שני דהני
מיעוט וריבוי ונתרבה גם דבר שאיב' בעין המיעוט והוי ברך
לא זו אף זו והו' שכתבו התו' דריבוי ראשון הוי אורחיה דקרא
דהוי לא זו אף זו ותו' לא שייך להקשו' דהיכי הוי אורחיה כיון
דהנינו בכתובים מיפט וריבוי לבר דלאו כלל הו' לתמי' הכל
ברך לא זו אף זו שגם בחתמי' פעמים תני ברך לא זו אף
זו ופעמים תני דבר המידות לבר והשאר מק"ו נפיק כירוב
שהרי זה בחאי קי"ל מילתא דאיתי בק"ו וטרח וכתב לה קרא
ועל הרוכ לא כתיב מירי דאיתי בק"ו וה"כ דיכוות' ואף דהכא
לא שייך מירי דאיתי בק"ו כיון דעכ"פ כריבוי שני משמע כולם
קל וחמור מ"מ מחד אחר עדיף טפי כיון דכתיבי תרווייהו זה
אזל זה דשייך לומר לא זו אף זו ועבד' ל"ק מהך כריתא להתו'
דר"נ' בא לאשמועינן דלא בני כריכה ומיפט לבר שאז לא
הוה רבי כי אם חפין המיעוט ולא נתרבה כי אם דרבי' ש"כ
הרעה דהוי העין המיעוט משא"כ לשעבר כדברי רבי שמעל
דבסוף דרריש כלל ופ"ך וכי אינטרך ריבוי שני אינו אלא
לשעבר דלא הוי בעין המיעוט ונקיט הכי לאשמועינן הריבוי'
דריבוי שני שכבר כתבו תוס' דבריבוי שני לא אמרו אורחיה
דקרא הוי ככ"ל :

סימן מ"א והנני בא לכאור הסוגיא שנית אי
קול כלל קמא עיקר או כלל
שני עיקר דבשנובות ר"ר אמרינן כל מקום שאתה מונא שתי
כללות וכו' מהך סוגיא מתבאר דקול כלל שני עיקר שהרי קול
כדכין וכסתם מתני' דבכורו' דכ"א דאין פודין בקרקע ועכר
והיינו דרשי' קראי בכלל ופרט אע"ג דהו' תרי כללי דסמיכי
וכדאמרי במעברא ובחולין דס' מתבאר דמאן דרריש בתרי
כללי דסמיכי בכלל ופרט דהיינו תנא דריש ורריש קראי
דרבי' דכתיב במים בונים בימים ובחלים בכלל ופרט ס' ל'
כלל שני עיקר דמש"ה אינטרך תאכלו דכתיב ברישא להציר
כוד' ראי' ס' ל' כלל קמא עיקר תאכלו לא אהני מירי דכלל ה'
כורות חותרים ולא אתו מכעין הפרט וכ"כ רש"י והתוספ' שם
בסוגיא ולמאן דרריש כה"ג ריבויי כתבא דריב' היינו השום
דס' ל' כלל קמא עיקר וכי איתרכו כורות לאיסור היינו השום
דכריבוי ומיעוט דרשינן ומינה כיון דקול בתרי כללי דסמיכי
בכלל ופרט דרשינן ש"מ דקול כה"ג כלל שני עיקר וכן נראה
דכעירובין דכ"ה דפליגי בהתנאי אי כלל קמא עיקר או כלל
שני עיקר אמרינן מאי בינייהו איכא בינייהו עופות דלת"ר
כלל קמא עיקר עופות אינם נקחים בכסף מצטר ולת"ר כלל
שני עיקר עופות נמי נקחים כיון דדמו לפרט כחד צד דהיינו
פרי מפרי וגיודלי קרקע :

והרמב"ם כפ"ו מה מצטר שני ה"ה פסק הדבט
והכניסם והחלב הרי הן כבקר וכו' ע"ש
וכראים הדברי' ק"ו לעופות דהוי בינים אינן ולד ולדות הארץ
ואפ"ה ניקח דריבוי טפי מעופות וש"מ דקול כה"ג כלל שני
עיקר וכן פסק בסמ"ג עשין קל"ו וכבר ראיתי להפ"ח כ"ד
סימן פ"ד ס' ק"ז שכתב בפשוט דקול כה"ג כלל שני עיקר
מדברי הר"מ אלו ולמה שנתבאר יש ראיה לדבריו למאי דקול
גבי פדיון בתרי כללי דסמיכי דכלל ופרט דרשי' דמינה נשמע
דקול כה"ג כלל ב' עיקר ועל הפר"ח ק"ל דלא חלי ולא חרני'
בסוגיא שלפניו וגם הרב שם היצלה כדון חריצין ונעניין דלא
נכעין דקול כהרא"ש והטור דשרו מהך סוגיא דבני פדיון
קול בתרי כללי דסמיכי דכלל ופרט דרשינן כתנא דרי' ר' הפך
דעת הר"מ וסיעתיה שפסקו כתנא דרי' ר' ואילו למ"ש מינה
נשמע דקול כה"ג כלל שני עיקר ואת זה ק"ל שהר"מ כפ"כ
מה' האכלות אשבו' הו' פסק בחריצין ונעניין שאינם כובעין'
לאיסור והיינו כתנא דרי' ר' וכמ"ש שם ה"ה והביא ראיה
לדבריו וכ"כ הטור בדעתו גם הרשב"א בתורת הבית בית
ג' דס"ג פסק כתנא דרי' ר' דתרי כללי דסמיכי בריב' ומיעט
דרשינן וכ"כ דעת הסמ"ג לאוזן קכ"ט וקל"ב ע"ש גם הר"ן
כתב בסת' כשם איבא מ"ר דחריצין ונעניין דלא נכעין לאיסור
והיינו כתנא דרי' ר' גם הש"ג כתב סגן דעת התוספות גם
הפרי תואר כתב כשם דרי' ר' ויפה דקול כתנא דרי' ר' הפך דעת
הרא"ש והטור וריבוי ירוחם שפסקו להתר' בתנא דרי' רב
והשתא קשה למה שנתבא' מהך סוגיא דחולין ומפרשי' דתנא
דרי' רב ותנא דרי' ר' דפליגי בתרי כללי דסמיכי אי כללי
דרשינן או ריבויי עיקר פלוגתייהו הוי אי כלל ראשון עיקר או
כלל שני ולשיטת הרמב"ם וסיעתיה שפסקו שם כתנא דרי' ר'
דכריבוי

וראיתי להרב יבין שמועה דכ"ד סימן קל"ב שהקשה
כדברי תוס' אלו דכור' רא"כ גם בכלל ופ"ך
מאי נימא דכלל קמא היינו אורחיה דקרא וליכא אלא פו"ך
ותירץ ע"פ ת"ש התו' שם דפרט היינו פירוש של כלל וזוה
כיחא דככלל ופרט אין אנו יכולים לומר דכלל קמא לא דרשי'
דאורחיה דקרא הו' משום דכיון דהפרט בא אחרינו לפרט א"כ
אין מפרש מה שאינו דוקא אלא משום אורחיה דקרא וברור
אלו דכרי' ואמרי' המחילה תיובתא ופירוקא לא קחוינא דתה'
שישכ' אינו מהפיק שהרי כתיב בתורה פרט וכלל וכתבו התו'
שם דכה"ג אין הפרט פירוש אחר שקדמו ואדרבה הכלל הכא
אחריו חבטל הפרט לגמרי כאילו לא היה א"כ בכלל ופ"ך
מאי נימא דכלל קמא הוי אורחיה דקרא ואין כאן אלא פו"ך
לבר גם עיקר קושייתו ל"ק שהרי פו"ך עכ"פ הפרט יתר
כח"ש התו' דהכלל חבטל הפרט לגמרי א"כ היכי נימא שגם
הכלל יתר דהוי אורחיה דקרא דאע"ג שתירצו התוס' דאהני
פרט דלא יליף חב"ש או חק"ו למעט אפ"ה אין דרך לכתוב
גם כלל אחר יתר ככה"ג לאורחיה דקרא דהוי כלל ופרט
שניהם יתיריים משא"כ במיעט וריבוי דשניהם נריכי לגופייהו
חד למעט וחד לריבוי ובר' מן דין לק"נ שהרי דבר ברור הו'
דכי פליגי או ריבויי דרשינן או כללי דרשינן ג"מ דפליגי
בעיקר קבלת התורה דלמאן דרריש ריבויי שני מדות הם ריבוי
ומיעט ומיעט וריבוי דאילו ריבוי ומיעט וריבוי אינה מדה
כפני עצמה כיון דריבויי בה כהדת מיעט וריבוי משא"כ מאן
דרריש כללי דהיינו' תרות כלל ופרט ופרט וכלל וכלל ופ"ך

דכריבווי דרשין ש"מ רכלל קמא עיקר קול ואילו נכו כריון
 שפסקו בתרי כללי דמחוכי כרכון דכללי דרשי נ"מ רכלל שני
 עיקר וכן בענין מעשר שנראה דפוסק דעופות ניקח בכסף
 מעשר והיינו כמ"ד כלל שני עיק' והם כתיבי דמחוכי מלבד מה
 שקשה בשטות הר"מ דגבי פרוין פסק כמ"ד כתיבי כללי
 דמחוכי דכללי דרשין וגבי דגיס פסק כמ"ד ריכווי דרשין
 וכמו שכבר הארכתי לעיל מזה הני"ל בישוכ לזה וס"ס נאמר
 שאין לי מקום לישכ כי אם אם נאמר בדעתו דס"ל כלל קמא
 עיקר ולמ"ש לעיל לא פסק גבי פרוין כי אם כללי אלא דכיון
 דס"ל בעלמא כלל קמא עיקר הבא גבי פרוין מכת השינוי
 דתרי כללי דמחוכי כינהו דרשין ליה ככלל ופ"ד וכלל שני
 עיק' ותו ל"ק לא בענין תרי כללי ולא בענין כלל קמא או שני
 עיקר דכדבי דרמ"כס וסיעתיה שכבר העליתי שם שדעתו
 דקול בתרי כללי דמחוכי דכללי דרשין וכי איתרבו קרקע
 ועבר היינו מכת השינוי דתרי כללי דמחוכי כלל שני עיקר
 אבל בלא"ה כלל קמא עיקר וכמ"ש לעיל באורך אך את זה
 הנה עומד דאף לדרך זה קשה ערוין דגבי מעשר פסק
 דעופות ניקח בכסף מעשר וכמ"ד כלל שני עיקר וזה ודאי
 פותר למע שפסק בפ"ב מה' מ"א גבי דגיס כתנא דבי רז
 דמינה ש"ה כלל קמא עיקר ולמ"ש קשה נמי ממה שפסק גבי
 פרוין דקרקע נכרה בו והיינו כמ"ד כלל קמא עיקר לפי מה
 שכבר נבו בישוכ דכריו לעיל ולבשתמ"ל שאין דרך זה מוכרח
 עכ"פ קשה דהוי דכרי הר"מ דגבי מעשר וגבי פרוין כמ"ד
 כלל שני עיקר הפך מ"ש בס' מ"א גבי דגיס שנראה דעתו
 כמ"ד כלל קמא עיקר שפס' כתיבי כללי דמחוכי בריכה ומיעט
 וע"כ היינו משיעו הכתוב כפרשו שם כר"ה במיס ואי כלל
 שני עיקר למ"ל שינוי בלא"ה כיון דכלל שני עיקר אינטרין
 תאכלו' להתיר בורות וול דעתו דאה"כ אלא דאינטרין לאסו'
 חרוין וענינו דלא ככתיבי דאימכלל ופ"ד היינו מתירים
 מריכווי דתאכלו שאורה דכל דלא נכתיבי שרי משא"כ לכי דרשי'
 ריכווי ולפ"ד ל"ק דמח"ש גבי פרוין וגבי מעשר נראה דס"ל
 כמ"ד כלל שני עיקר באופן שלפ"ד נראה דקול כמ"ד כלל שני
 עיקר אכן אחר העיון עיני ראו דהארכה מהא דמעשר שהכי'
 הפד"ח לראיה דקול כמ"ד כלל שני ממה שפסק הרמב"ם
 בפ"ה מה מעשר שני דעופות ניקח בכסף מעשר לרדיו מדברי
 הר"מ אלו יש להוכיח דקול כמ"ד כלל קמא עיקר והן קדם
 חל עלי חוכה ביאור דכרי דמח"ס אלו וול שם כה"ב אין
 נקח בכסף מעש"ל אלא מאלו אדם שבידו מן הארץ או גידולי
 גידולי כגון הפרט מפורש בתורה כבקר ובצאן לפיכך אין
 לוקחין בכסף מעשר מים ומלח כמחין ופטרויות לפי שאין
 גידוליהם מן הארץ ולא פירות המוכרות לקרקע ולא פירות
 שאין יכולים להגיע לירושלים לפי שאין דומין לבקר ונאף
 הדבש והכני והחלב הרי הן כבקר וצאן שאע"פ שאינן גידולי
 קרקע הרי הם גידולי גדולים עכ"ל וק"ל בדבריו טובא דלמה
 השמיט הגז דפרי מפרי שנאמר בהך כריתתא דכין למ"ד כלל
 קמא או כלל שני עיקר מורו כשתי דרד' אלו שהם פרי מפרי
 וגידולי קרקע כמ"ש שם דלמ"ד כלל שני כל דמיי בכ' דרד'
 מיייתין ולאידך בעינן נמי הגז דולר ודלית הארץ וזו זה דולר
 ולדות שהשמיט ל"ק ש"ל דס"ל כמ"ד כלל שני עיקר וכמו
 שכ"נ מח"ס רבתיים ניקח בכסף מעשר ומינה נראה דכ"ס
 עופות והיינו כמ"ד כלל שני וכבר איתת הפד"ח שהבאתי רכריו
 לעיל וגם ראיתי דאין נזכר לזה דכפ' זה כה"כ כתב אבל
 חיה ועוף לוקחין שינוי רחויים לשלמי ע"כ הרי להדיא דס"ל
 דעוף ניקח בכסף מעשר ועל הפד"ח ז"ל ק"ל שהוצרך ללמוד
 העוף מבינו כנראה שלא ראה דכרי הר"מ אלו ועכ"פ לכ"ע
 ב' דרדים בעינן ואף שהמיטור זה ימנה גם שאין
 דרך הרב להביא במיכור זה הלימוד של הדינים

ובאן שהביא הלימוד ונקט הגז דגידולי קרקע ושכניה
 לכר וזויה דהיינו פרי מפרי הוא דבר קשה בעיני ועוד שרשי
 כרוש פ' בכל מערכין כמה ששינוי הכל ניקח בכסף מעשר
 חוץ מן המים ומלח כתב דלאו פרי מפרי נראה דמים ומלח
 נתמעט מהגז זה וכדכריו נראה שם כמ"ס דאמרינן חאף
 דמתני אעיר' אבל אמצער לא ח"ט פירא בעינן ולכא"ו ילו
 הרב מיעט מים ומלח דלאו גידולי קרקע ולרעתו שפיר עביר
 שהשמיט גז זה דלא נפס'ל מיניה מירי דמים ומלח וזיר דגיס
 כולם נתמעטו מן הגז דגידולי קרקע לא שהדבר קשה שהרי
 מהסובייא שהבאתי נראה הפך זה ועוד דהיא גופה יש
 להכריח מהכריתת דנקט גז זה מפרי מפרי ולכריו אין בר
 זה מעלה ומוריד ש"מ כפרש"י דמי' ומלא מן הגז זה נתמעט
 וע"ק שהרי בהך סובייא העלו כהאי פלוגתא דאיבא בינייהו
 עופות וא"כ היה לו לפסוק זה דעופות ניקח דאע"ג דמפ"ס
 כה"ה וכה"כ נראה דעתו בן אין זה חספין דכל ראפלינו
 תנאי דבר' זה היה לו לפסוק בן להדיא שכן רכבו בכל מיכורו
 ולכן קרא למיכורו זה משנה תורה וע"ק דבהך סובייא הוא
 ס"ד לומר דכי פליגי תנאי היינו ברבים והעלו דכדגיס לכ"ע
 אינו ניקח ולמה השמיט זה דהיה לו להוכיח בהדי מים ומלח
 וכו' וע"ק טובא דכה"כ כתב עירוב מים ומלח אם נתן לתוכן
 שתן הריהו כמוריים ולוקח מהן מכסף מעשר ואילו מוריים
 ירוב דהיינו זיר דגיס במים ומלח כמ"ש הרב כפירוש החשב'
 כפ"כ דע"ז וכסובין מכוואר דלמאן דרשי ריכווי דגידולי דג'י
 ניקח בכסף מעשר ואפ"ה פליגי ר"א ור"י בן דגיס ככיר אם
 ניקח ומינה דלמאי קול' דגיס אין ניקח בכסף מעשר כיון
 כיון שאינן גידולי קרקע מכ"ס ככיר ואף פתב הרב הרי הן
 כמוריים שנראה דכמוריים פשוט הוא שנקח ואין זה אלא
 תימה וע"ק דכנתן לתוכו שתן ובהכלצה מתבאר מהך סוביי'
 דלכ"ע ניקח בכסף מעשר אבל ככיר דגיס פליגי בה דלכ"ע
 אינו ניקח וזלית לר' יאודה בן גדיש דזיר שומן דגיס הוא דלאו
 גידולי קרקע הוא וא"כ תימה הוא שתלה הקל כממור דנתן
 לתוכו שתן הרי הן כמוריים

ג דאיתי להר"ה בפ"ה ס"ה סכתב שפיר לתוך הקנקן
 דכעית חולין או שכתב לתוכו שתן או חומץ או זיר
 או דבש של מעשר שני וכו' הרי כתב דזיר ניקח בכסף מעשר
 והוא תישא דאין דרשין כללי מכוואר בש"ס דאינו ניקח
 ואף למאן דרשי ריכווי נחלקו ככיר וכאמור :

ד ראיתי להרד"ב בנימוקו לפ"ה דמעשר שני כדן זה
 שכתב כדן זה שכתב וז"ל וא"ת כשלמא כל
 הנך איתנהו כמעשר אבל זיר ומוריים ליתנהו כמעשר וי"ל
 כיון שקנה אותם כדמי מעשר ונחפסו כדמי העשר ע"כ
 וכדכרי תמוס דא"כ הו"ל להר"מ לומר דאינו ניקח שאז הוא
 פקו' לומר דמ"ש כאן הוא דאע"פ"י כן נתפס בקדושת מעשר
 אבל בסתם נראה שרעתו דזיר ניקח בכסף מעשר וע"ק שהרי
 הרב לעיל בפ"ה בה"ד העלה בדעת הר"מ דכל דאינו ניקח
 חר"ת לא קנה מעשר כלל כן כסובג כן כמור והרי
 זיר לדכריו חר"ת נתמעט ואף הפוסק קדושת מעשר
 וע"ק שהרי בפ"ה ה"י כתב להדיא דמים ומלח ושמן
 הרי הם כמוריים ולוקח מהם בכסף מעשר הנה נראה
 דפשיט ליה דזיר ומוריים ניקח בכסף מעשר באופן מדברי
 הרב ג"ע ואם כאבו לומר שהר"מ דעתו לפסוק כסתם
 מתני דפ"ג דעירובין דתני הכל ניקח בכסף מעשר חוץ מן
 המים ומלח ק"ט שהרי בכל מקום דפליגי תנאי כללי דרשי'
 או ריכווי פוסק הרב כמאן דדרוש כלל וכו' ואילו מק"ו חתי
 כמאן דרשי ריכווי ואינה הלכה וע"ק שהרי הרב כת' להדיא
 המירס בכלל ופ"ד

והג"ר כוונתו דבריו שהרוב פוקח כחא"ן דרית כללי וכת"ר כלל שני עיקר אלא דכת"ש שם דלת"ר כלל שני עיקר אהני כלל קמא למעוטי כל דלא דמי ליה משני צדדים חלוק הוא עם מה שפרש"ו והתוספות שהביאו דעכ"פ גם לת"ר כלל שני עיק"ן לא מרכיבין מכעין הפרט כי אם כדמי בשתי צדדים והוא מפר"ו למעוטי כל דלא דמי ליה משני צדדי ר"ל דלא דמי לטוס נר השני צדדים לאפוקי דמי דמי בחד צד מרכיבין וכי נקוט התנא שני צדדים היינו לרכות כל דהוי פרי מפרי אף שאינן גידולי קרקע ואינן פרי מפרי אף לת"ר כלל קמא עיקר לא רכיבין מכעין הפרט כי אם עד דדמי לפרט בכל ג' צדדים וע"כ פליגי בעופות דלת"ר כלל שני עיקר כדמי בחד צד סבי כ"ש עופות דדמו בשתי צדדים ופליגי נמי בדגים דלת"ר כלל שני עיקר דגים כיון דדמו לפרט בחד נר דהיינו פרי מפרי נתרבה מכעין הפרט משא"כ לת"ר כלל קמא עיקר דעופות אין ניקח אף דדמו בשתי צדדים וכ"ש דגים דלא דמו כי אם בחד צד דלא רכיבין מכעין הפרט כי אם עד דדמי ליה בכל צדדן ואי ק"ל למי פירוש זה א"כ למה הוצרכו לשנויי דפליגי בעופות הרי אתי שפיר כתיב ד"ר אביי דשני דגים איבא ביניהו הא לת"ר דלס"ר דגים גידולי קרקע ניכחו אפשר לאוקמי פלוגתייהו דלת"ר דנקט ב' צדדים דהיינו פרי מפרי וגידולי קרקע איתרכו דג"ל כיון דדמו לפרט בכל שני צדדיו דאף בחד שני כיון דס"ל כלל שני עיקר כ"ש דגים דדמו בשני צדדיו ופליגי ליה אלוך ברייתא דר"ל דבעינן דמי בכל צדדיו דכלל קמא עיקר וע"כ הוזכר נר אחר שיש הפרט דליתיה בדגים דהיינו ולר דלות וכיון שהכריחו דגים לאו גידולי קרקע ניכחו אף לדע"ה ר"ת דלת"ר כלל שני עיקר כל דדמי בחד צד מרכיבין אם איתא בדגים פליגי נ"ל לת"ר לתנא כתיב להזכיר נר דולר ולדות והרי כיון דס"ל כלל קמא עיקר בשתי צדדים אלו נמוי דהיינו פרי מפרי וגידולי קרקע נתמעטו דגים כי ע"כ הוכרח רכ"ו לשנויי דבעופות פליגי דלת"ר ניקח ולתנא כתיב אינו ניקח אכל אה"כ דגים נמי פליגי דלת"ר ניקח כיון דדמי בחד נר ולאירך אינו ניקח והא"כ לפי דרך זה דא"כ גם לת"ר תיקמי למה הוזכר שני צדדי למה שביארנו דבחד צד סבי ליה הא לא איכתיב דהאי תנא אמתנו קאי דתני חוץ מן המים ומלח וע"כ ה"ט דלא דמו כסוס נר דלאו פרי מפרי ניכחו כפרש"ו ולאו גידולי קרקע ניכחו כדברי הר"מ בדיון שלפנינו דאי לאו דדמו בכל שני צדדים והווי דדמו בחד צד היה ניקח ולכן נקט שני צדדים אלו למעט מים ומלח ותנא כתיב כיון שהזכיר נר אחר ע"כ דבעי שידמה לכל ג' צדדים ולמעט עופות ודגים דאי ס"ל כת"ר לא נפק"ל מדי בחד זה שהוסף דאי למי ומלח הא לא דמו גם לשתי צדדים שהזכיר ת"ר

מה שפרט ע"כ הנה להדיא דדני' ניקח בכסף מעט אף למאן דדני' כללי כיון דדמו בחד נר והווי הסך סובין דעירובין הלוי שהעלו דלכ"ע בעינן שתי צדדי' אלו דפרי מפרי וגידולי קרקע ודגים כיון דאינן גידולי קרקע אינו ניקח וכמו שפירשו רש"י והתוספות שם ואיך כתב כאן דדני' ניקח דבחד צד סבי אף לפי דרכו י"ל שרש"י כיון שראו בהך סובי"א שאמרו דכל דדמי בחד צד מיייתין טהו הסך הסובי"א דעירובין חזר ופיר"ו דמ"ש כל דלא דמי ליה משני צדדי' דר"ל כסוס נר משני צדדי' וכ"מ שם דגים לת"ר שלא הווי הנה דולר ולר"ו ניקח בכסף מעט ובדרך שכתבת' לדע"ה ר"מ זה היה נראה לישב דברי רש"י ואינו מספיק דאכתי יש לתמוה לרש"י שהרי ברובו דלעיל מזה כת' אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע ואיתרכו להו עופות ואימעטו להו דגים שאין נגלים על גבי קרקע כדאמרין בפ"ו דעירובין ע"כ הרי דקאי הכא בשיטתיה דעירובין דלת"ר דהיינו לת"ר כלל שני עיקר איתרכו עופות דדמו בשתי צדדים ונתמעטו דגים כיון דלא דמו כי אם בחד צד ואיך כתב אה"כ כדביבאר שלאחריו דרכינן מאי דדמי אפי' בחד צד כגון דגים והם דברים כותרים זה את זה והסובי"א דעירובין וכדוהק י"ל שהדיבור מתחיל ואפילו מחד חד וקאי עמ"ש דתני כלל ופרט א' איבא דדמי אפי' בחד זה מרכיבין ולזה פירש כגון רבי' דדמו בחד נר ולאו שהיו כן שא לא לרובא נקוט הכי אבל אה"כ דאינו ניקח לפי הש"ס דעירובין וליט"ו הסובי"אות ז"ל דס"ל בשיטת התוספות דעירובין דהיבא דהצדדים שקולים בעינן שתיים ועדין ג"ע

ואיך

שיהיה לדע"ה ר"מ נראה שהבין בדרך זה דלת"ר בחד צד סבי ולאירך עד דאיבא ג' צדדים וכ"מ בדגים נמי פליגי ולפי דרך זה יתיישב שפיר בהך סובי"א בת"ש אביי דגים א"כ דגים גידולי קרקע ניכחו והקשו מרדכי' אביי אבל פוטית' לוקח ארבע ואם איתא לילקי נמי משום שרץ השורץ על הארץ ושני רכיבא עופות איבא ביניהו והדכ' קשה ברעת אביי הווי שני דגים א"כ כיון דאיהו קאמר דדני' לאו גידולי קרקע ואי הדר ביה אכתי קשה ניהא דוהך ברייתא הכריח דגים גידולי קרקע הם ושפיר קאי שניי"א דאביי אף לת"ש א"ש דשניי"א דאביי לא נחמה גם למסקנא דאביי אחר דבדני' פליגי והש"ס הווי ס"ר דלא פליגי כי אם בדגים וע"כ מוכרח להבין בדעתו דדגים ג"כ הם דאל"ה לא הווי צריך תנא כתיב להזכיר נר אחר דולר ולדות דכלאו נר זה לת"ר דבחד אחר סבי דגים ניקח ולאירך לא כיון דלא דמו בשתי הצדדי' ולהכי הקשו דאביי הווי דאחר דדני' לאו גידולי קרקע הם ושני רכיבא דעופות א"כ ולהכי הוזכר נר אחר ולאו דאביי לא ס"ל הכי דאביי לא חש להזכיר כי אם דפליגי בדגים לריכותא דלת"ר גם בחד צד סבי אבל אה"כ דתנא כתיב דנקט אחר ש"מ דפליגי את"ר גם בעופו' זה כ"ל ככון בפירוש הסובי"א ולמה שנתבאר ל"ק ממה שנראה דעתו דדגים וז"ל ניקח בכסף מעט כיון שפוסק כת"ר כלל שני עיקר ובחד אחר סבי ודגים וז"ל פרי מפרי ניכחו ול"ק נמי בת"ש כסובי"א דמים ומלח נתמעטו דלאו פרי ניכחו והר" תלי הטע' דלאו גידולי קרקע הם דא"כ דאינו רכיבין תרווייהו דאי הווי גידולי קרקע היה ניקח כיון דבחד צד סבי ולאו אי דהווי ק"ל אפאי' השניט הנה דפרי מפרי י"ל שדעתו לדרך זה שכתבתי דנר זה מיעט אותה ששנינו כדוף פ"ק דמעט שני אין לוקחין עבדים שפחות וקרקעות וכהנה פתחה בדמי מעט שני דנתמעטו דלאו כעין הפרט ניכחו ומיירי דמאכל הם וגם כספרי פ' ראה מיעטו אלו מרכתיב בכקר וז"ל ושהיאו הר"ש שם כפירושו ומ"ש פרי מפרי והני לאו פירי מעיקרא ניכחו ז"ל דנקטו הכי שאין פרי בעולם אלא הנוגר מפרי אחר דכל הווי נפטר וגם בנזיל ומלח אחרו כש"ס שם רלאו

והחכם עיניו יחוו לדרך זה ל"ק מה שהקשו התוס' שם בעירובין בר"ה אהני רכנוי ר"ה אמרי' דכלל ופ"ך כל דדמי בחד צד מיייתין טהו דלא כחא"ן שם לת"ר כלל שני עיקר כפי עכ"פ דדמי בשתי צדדים ע"ש מה שדחקו לישב זה ואילו לדרך זה ל"ק דה"כ ה"ק כל דלא דמי ליה משני צדדים דהיינו כסוס נר משני צדדים שיש הפרט ובאמת טהו דהיה במורה לדרך זה ועל התוספות קשה נוכ"ל לפרט כן כפשוטו כי הווי דתיקמי להו הסובי"אות שהדמי כי מן הבאר יש לישב דברי רש"י שם כנוי דל"ה נכי מה שכתב ומכ"ל דהכי הווי דתניא ונתת הכסף בכל אשר תאוו בכקר ובנאז ובכל אשר תשאלך בכלל ופ"ך אי איתא דן אלא כביין הפרט פרי מפרי וגידולי קרקע מכרי כלל ופ"ך כעין פרט דייטנן כלל כתיב מאי אהני אהני לאושני כל דדמיה ליה ופרש"ו ואילו מחד אחר כגון דגים דפרי מפרי הן אכל אינן גידולי קרקע דאי ליבא כלל כתיב הווי אנויב אין בכלל אלא

דלאו פרי מינהו ש"ח שאין הנד כי אם דהוי מירי דאכילה וכיון
 שכן הוי כתב אין נלקח בכסף מעשר אלא מאכל אדם
 שגידולו מן הארץ ומאכל אדם היינו הנד דפרי מפרי ועפ"י
 דרך זה א"ש מה שקשה דסת' מתניתין דתני הכל ניקח בכסף
 מעשר חוץ מן המים ומלח דאיתי כח"ד דרשב"א ריבויי הפך
 מה דסתם כנויר פ"ב מינין וכשאר דוכתי במאן דרריש כללי
 אך למ"ש ל"ק דמתני' כת"ק דרריש כללי וכח"ד כלל שני עיק'
 וע"כ לא נתמעט כי אם מים ומלח אבל ציר ורביש ניקח ואין
 בין דרריש ריבויי ומאן דרריש כללי וס"ל כלל שני עיק' פלוגת'
 כלל וע"כ פסק כח"ד כלל שני עיקר כיון דסתם מתני' אליביה
 וה"ל ל"ק רא"כ ליתני מתני' חוץ מן המים ומלח וקרקע ועבר
 שול דמתני' כי קתני בחיורי דמיון ומים ומלח מירי דמיון
 כינהו משא"כ קרקע ועבר דלא חוי לאכילה וכ"כ דגם למאן
 דרריש ריבויי נראה דמוקי דאינו ניקח בכסף מעשר דברייעי
 טפי ממים ומלח ומהגם דכתיב ואכלת שם והני לאו בני
 אכילה מינהו הי ע"כ ע"כ דמתני' מירי דמיון קתני ומעט ל"ק
 מה שלא הזכיר דרריש ועופות ניקח בכסף מעשר דכיון
 שפסק לסתם מתניתין דהכל ניקח חוץ מן המים ומלח כיון
 שפרט הרבנים שאינו נקחים וינה דכל שאר מילי נקמו וציר
 ורביש ועופות בכלל באופן דלמ"ש נכתבארו דברי הר"מ על
 נכון ול"ק הכל ת"ש ומחאתי נראה לדרך זה דכיושלמי כפ"ק
 דהעשר שני גבי מתני' דהלוקח מים ומל' וכו' אמרו מתניתין
 דר"ע היא דלא כרי' דרז' דריש ונתת הכסף כלל ופ"ק מה הפר'
 מפורש ולד' ולרות הארץ אף כל וכו' ר"ע הפרש מה הפרט
 מפורש דבר שהוא פרי וולד פרי ומכשירי פרי אף כל דבר
 שהוא פרי וולד פרי ומכשירי פרי מה נפק מן ביניהון דביש
 ומגבים כההין ופטריות כרי' נקחין בכסף מעשר ע"כ ופירו'
 מכשירי פרי וכו' דבקר ונאן אינם ראויים לאכילה כמות שהן
 בלי הכשר דהיינו שחיטה וכישול וע"כ ניקח בכסף מעשר
 דבר שאינו ראוי כי אם אחר הכשר והעלו בהני ברייתות דרז'
 ס"ל כלל קמא עיקר ור"ע כלל שני ורביש ומגבים לר"ע דס"ל
 כלל שני ניקח בכסף מעשר ומתני' דקתני הכל ניקח בכסף
 מעשר חוץ מן המים ומלח כח"ד כלל שני עיקר אתי ולררבינו
 אתי שפיר ע"כ הש"ס בכלי וידוע דכל כמה דמיון לאשווי
 הש"ס ככלי עם הירושלמי דלא פליגי עדיף טפי והרי זה סמך
 גדול לשיטת הר"מ הלון .

ורבוי הר"מ דפ"ד דמעשר חורים להרי' שפסק כהך מתני' לפי
 מה שפ"י הוא לדעת' כמיר' כלל ופרט ומינה דמה שפסק כינופו'
 דניקח היינו דכל דרמי בד' נדריו' לו דהיינו אוכל וגידולי קרקע
 ותלוש ומתקיים תו' לא כענין נד אחר ולפי זה כ"מ דרביש
 אינו ניקח כיון דלאו גידולי קרקע הם למאי דקול' אבל פוטית'
 לקי ארבע והדבר קשה דמלכד שמדכריו נראה דרביש ניקח
 וכ"כ דסתם מתני' דלא תני נמי חוץ מן הרביש ומגבים וכמו
 שהכריח הירושלמי דמתני' ר"ע ואי ק"ל עכ"פ קשה כסובין
 היכי תמעט עופות ורביש כיון דלא דמו כב' נדרים הא דמו
 דביש בפרי מפרי ותלוש ומתקיים ועופות בפרי מפרי וגידולי
 קרקע ותלוש ומתקיים ותימה לומר דהני ברייתות לית להו
 דמוחבר ואינו מתקיים אינו ניקח אי מה"ל ל"ק ש"ל דקרקע
 נתמעט מדכתיב ואכלת וכן אינו מתקיים דכתיב ואכלת שם
 והרי אינו יכול לאכול כיון שגפסדים נמז' דקרקע ואינו
 מתקיי' אי נתמעטו מכעין הפרט לא שראיתי כספרי שמייעטו
 קרקע מכעין הפרט הביאו הר"מ כמסנה דסוף פ"ק דהעשר
 שני והשת' קשה כסובין דהא איכא נד אחר דתלוש והו'
 דביש דמי בשתי נדרים ועופות כב' נדרים כי ע"כ היה נראה
 דהני ברייתו' לית להו דכרי הספרי כי אם דמתמעט ליה מדכתי'
 ואכלת ל"ק עדיין רא"כ מחובר מנ"ל דאינו ניקח דמואכלת
 לא תמע' ליה כיון דהו' אוכל אך תמעין הפרט נתמעט שפיר
 דתלוש כעין ואין זה תלוש וכדכרי הרמב"ם וכדוחק י"ל דרך
 מתני' והברייתות שהובאו כפ"ג דעירובין לא פליגי דעכ"פ
 יש כפרט כל הנך נדריו' ומה שלא הזכיר ת"ק כי אם פרי מפרי
 וגידולי קרקע היינו שכל עיקר הכרי' לא באה כי אם לכאור
 טעם מתני' דקתני דמים ומלח אין ניקח ופירש דלית ביה הני
 נדריו' דלאו פרי ולא ג"ק הם ותכא כתיב דרצה למעט ג"כ
 עופות הזכיר הנד דולד ולדות וזה"ל רב' הכרייתות מודו
 דמחובר ואינו מתקיים אינו ניקח והני נדריו' דתלוש ומתקיים
 ות"ש כסובין ב' ונ' נדרים ל"ד לא כיון דהכרייתו' לא הזכירו
 כי אם הנך נדרים הם אמרו ב' ונ' נדרים .

א"ק

עדיין דכיון דתיעטו בהתני מחובר ואינו מתקיים
 ש"מ דס"ל כלל קמא עיקר דלמ"ד כלל שני הא
 דמי כב' נדרים וכמו שביארנו לבי' ומינה דרביש נמי אינו
 ניקח כיון שאינם גידולי קרקע אף דרמו כב' נדרים דח"ש
 דמחובר ואינו מתקיים ואילו מתני' דלא תני נמי חוץ מדרביש
 ומגבים נראה דרביש ומגבים ניקח וכדכרי הירושלמי וכ"כ
 מדכרי הר"מ וכמ"ש לעיל והרי הם תרי דסתרי אהרדי וכדוח'
 י"ל דגם למ"ד כלל שני עיקר הנד דתלוש ומתקיים כענין
 עכ"פ אף דרמו כב' אוד' נדריו' דואכלת רכי דהני נדריו' נריש
 עכ"פ וכי פליגי היינו כב' דגידולי קרקע וולד ולדות שאין
 ריבוי בכתוב וק"ל כח"ד כלל שני עיקר וכחכי א"ש דהני
 ברייתות לא הזכירו הני נדריו' דתלוש ומתקיים דכהני לכ"ע
 כריכו מריכו הכתוב .

וראיתי

להתיו"ט פ"א דמעשר שני ה"ג שהשיב לרבי'
 עובדיה דכה"ג כתב הטעם מים ומלח הוי
 דלאו פרי מפרי ונ"ק הם ואילו שם בה"ה כתב הטעם דאינם
 ג"ק ולמ"ש ל"ק דה"ה דתרווייהו צריכי דאי דמו בחד נד
 הוה רבינון מכעין הפרט דמתני' אתי' למ"ד כלל שני עיקר
 ומים ומלח אינן פרי מפרי ואינן ג"ק ומש"ה נתמעטו אהן
 ראיתי בהר"מ ורבינו עובדיה שכתבו דמים ומלח אף שהם
 אוכל כיון שאינן ג"ק אין נקחים והשת' וראי נראה דרביש
 אינו ניקח דרביש נמי אוכל הם ואינן ג"ק והרי כי קושיין סבל
 מ"ש וי"ל דאכתי ל"ד דמים ומלח כנר האוכל דמו לפרט אבל
 כנר דפרי מפרי ונ"ק לא דמו אבל דמים דמו כנר דאוכל
 וכנר דפרי מפרי ול"ד כנר דנ"ק לכד ומשום הכי איתרבי'
 תמעין הפרט .

ואולם

ראיתי להר"מ בפירוש החטנה פ"ק דמעשר
 שני גבי הא דתכן הלוקח מים ומלח ופירות
 שאינם יכולין להביט לירושלמי לא קנה מעשר בתב הר' דרריש
 ונתת הכסף בכלל ופ"ק מה הפרט מפורש דבר שהוא אוכל
 וגידולי קרקע ותלוש ואשכ"ל להתקיי' זמן מה אף כל אין נלקח
 בכסף מעשר אלא דבר שיש בו עינייהם הללו ינאו מים ומלח
 דאע"פ שהם אוכל אינן גידולי קרקע וצאו פירות מחוברים
 לקרקע ופירות שאינן יכולין להביט לירושלמי דלא דמו לכקר
 ונאן את' ד' יבש .

וזהבם

עיניו יחאו שדכריו מתני' לא אתי לא כת"ק
 והנא כתיב דבפ"ג דעירובין שהרי פירות
 המחברים דמו לפרט בהמה נדרים דהוי אוכל ומתקיי' וגידולי
 קרקע דהו' ג' נדרים וקול' דאינו ניקח גם פירות שאינן יכולין
 להביט לירושלמי דרמו כב' נדרים דהיינו אוכל וגידולי קרקע
 ותלוש ואינו ניקח וכל כה"ג גם למ"ד כלל קמא עיקר שני
 כב' נדרים ונ"ל דס"ל דכעין ער דרמי ככל הנדרים ואי
 חשבינן הנדריו' שזוכר כסובין דף ככל מירבין אית בהו נמי
 הנד דולד ולדות הארץ ונ"כ ש"מ דקול' כח"ד כלל קמא והא
 ל"ק אחאי לא תני מתני' דפ"ג דעירובין חוץ מן המים ומלח
 ומחובר ואינו מתקיים שול' דלא קחשיב אלא המינים שאינם
 נקחי' ומחובר ההין ניקח בתלוש ואינו מתקיי' ניקח בהתקיים

עוד ראיתי להתייטט שהקשה חמתני' ללא תיעט כי אם חיס ומלח ולא דנים ש"ח דרוביו דריש וא"כ לא הו"ל להביא הכריתות דריש כללי ע"ש ולהם שכתבאר הא ל"ק דמתני' אחיבם למאן דריש כללי וכמו"ד כלל שני עיקר וכדברי הירושלמי ועל דרך שכתבתי ודו"ק ומ"מ הגה נתבאר דלכרית חגיגין זה דמעט שני רקי"ל כמו"ד כלל שני עיקר קמה שהתיר ליקח עופות כהקף העשר וכדברי הפר"ח אין זו ראיה שהרי לדברי הר"מ עופות דמו לפרט כמנה דרדים שהם אוכל ופרי מפרי ונ"ק ותלוש ומתקיים וכמהם דרדים לכ"ע איתרבי וארבה יש להכריח דס"ל כלל קמא עיקר מת"ש דמחבר ואינו מתקיים אינו ניקח אע"ג דדמו כנר האוכל ופרי מפרי ונ"ק אלא סביר כתבתי מה שיש לישב בדוחק לזה כי ע"כ אין כידנו חגיגין זה בירור גמור כמאן קול.

א"ר יש להביא דאי דקול כמ"ד כלל קמא דבחולין דס"ו בקראי דחבכי דלתי דכי רב כלל ופרט ולתבא דכי רב כלל ופרט וכלל ופליגי בחבכ דראשו ארוך דלתבא דכי רב אסור ולתבא דכי ר"י שג"ו והעלו שם בכרית' דלתב' דכי ר"י ראשו ארוך לא אחי חכעין הפרט ראב"ג דרמי לפרט בארכב סימני' אחתי כל דלא דמי כנר זה דאין ראשו ארוך לא רכינין אלא דאיתרבי הכלבים יתר דאיתי מכלל ופ"ק דארבה וחרבול דרמי סלעם לארבה וחרבול ואם אינו ענין לנפיה תנהו ענין לראשו ארוך ומינה דקול לתבא דכי ר"י כמ"ד כלל קמא עיקר דאי כלל ב' עיקר אין צורך לכלל ופ"ק דחרבול וסלעם דהא אחי מכלל ופ"ק דארבה שהרי כולו חבבים דמו לארבה כד' סימנים והרי איתרבי כולו ואהני כלל קמא למעוטי כל דלא דמי לפרט כד' סימנים אלא ודאי דס"ל כלל קמא עיקר ובעינין שידמו לפרט ככל דרדיו ויב' איצטר' ליה הני כללי ופרטי וכן הכרית רש"י והת' שם בכובי"א באורך ע"ש.

והתוספות שם כרס"ה כד"ה רכינין יוסי כתבו דקול כתבא דכי ר"י דסתם מתניתין כוותיה וכן פסק הרא"ש שם גם הרשב"א בחידושו הסכים כן וכ"כ ברעת הרמב"ם ורחה דכרי הר"ף ז"ל שנראה חולק בזה גם הר"ן בהלכות הכרית כן וכרחק הרבה לישב דכרי הר"ף ז"ל באופן ההסכמת רוב הפוסקים דקול כתבא דכי ר"י ומינה דקול כלל קמא עיקר וק"ט דגבי פדיון פסקו כל הפוסקים כדכתיב דאין פדיון בקרקע ועבד והיינו כמ"ד כתרי כללי דסמיכי בכלל ופרט דרשינן ובחולין דס"ו מתבאר דלהך מ"ד ס"ל כלל שני עיקר ולהכי איצטרך תאכלו יתר להתיר כורות דאי כלל קמא עיקר בלי ריבוי שני ומינה לע"ש לעיל ליש' שיטת הרמב"ם דגבי פדיון פסק כתרי כללי דסמיכי כללי וכדגיס ריבוי שרעיתו דקול כלל קמא עיקר ומכא השנוי דתרי כללי דסמיכי דרשינן כללי והכלל שני עיקר הא ל"ק וארבה הו' ראיה לרביו.

א"ק שהרא"ש והסו"ר ור"י פסקו כדגיס כתבא דכי רב דתרי כללי דסמיכי כללי דרשינן ומינה ש"מ דקול כלל שני עיקר ואילו תבא דקול כתבא דכי ר"י בחבבים ש"מ דקול כלל קמא עיקר והס תרי דסתרי אהרדי.

והנה ראיהי להרובא בחידושו לעיובין לרכ"ק שהקשה למ"ד כלל שני עיקר הך סובייא דכעין כמעין הפרט ארכב דרדים דרבלים וד'כניס וקרפולי וכנפיו חובין את רובו וליבא למיחר דהך אחי כמ"ד כלל קמא עיקר דהא קול כמ"ד כלל שני עיקר ולא מוקמינן לה דלאו בהלכת' והכין דהיא ל"ק כלל דהיא לאו חד כלל ופ"ק בלמוד הוא אלא טובא כדאמרינן הך הרי זה כללי ללנות ופרטי פרטות משום דכתיב למינהו ימחי טובא את' ע"ש.

והנ"ל כביאור תירומו דכתיב חבבים כ"ע חודו דכלל קמא עיקר דאי כלל שני ליכתוב כלל ופ"ק

דארבה ואינו מרכיב כל דרמי כחד צד לפרט ומדוהרך לרכיו חרבול ורמי ליה בכלל ופ"ק אחר ש"מ שאין לרכות כמעין הפרט כי אם כדמי בכל צד ולהכי אי כתיב כלל ופ"ק דארבה הוה בעינן ד' סימנים ועוד סי' דאין לו נבחת.

ובש"א לעצמי כ"ל לישב באופן אחר דהכא לכ"ע כלל קמא שהרי כלל קמא ריבה כל שיש לו ד' רגלים ורכי כל מילי ופרט מיעט כולם חוץ מן הארכב ולמינהו דכלל שני לא ריבה כי אם למינהו דארכב ומיין דארכב יש לו ד' סימנים ואין לו נבחת וכמ"ש שם בסובייא דל"ל כלל קמא לכלל בתרא דכלל קמא ריבה כל שיש לו כרעים וכלל בתרא עד דשוו בד' סימנים וא"כ כה"ג אי אחרת כלל שני עיקר בעינן שדמה לפרט בכל צדו דכפירוט כתיב למינהו דלא ריבה כי אם מן הארבה נמצא דהכא לא נפק ל' מירי אי כלל קמא עיקר או כלל שני דאי כלל שני עיקר נמי בעינן דרמי בכל כי אם כדמי בכל צד ואי כלל שני עיקר נמי בעינן דרמי בכל צד כיון דבכלל שני למינהו כתיב ומיעט כל דלא דמי לפרט ואי ק"ל א"כ איך אמרו וכ"ת כיון דשוו בד' סימנים ומייתנין ולא פרכינן ואיך אפשר לרכיו כל דכתיב בכלל למינהו י"ל דה"ק דס"ד דלמינהו לאו לארכב קאי כי אם לשרץ העוף ההולך על ארכב אשר לו כרעים קאי למיין השרץ ההם וא"כ ריבה בכלל קמא לא שדחו צד זה דא"כ חרבול למ"ל ומינה דלמינהו לפרט קאי וכיון שכן ראשו ארוך חגיגין והעלו דנפק"ל מסלע' יתירה ומינה דמרכתיב חרבול למ"ד כלל שני ש"מ דלמינהו לפרט קאי וא"כ אף אי כלל שני עיקר נפיק דבעינן דרמי בכל צד ול"ק להך מ"ד מהך דתבא דכי ר"י כ"ל לישב ומ"מ אף שהרובא פשיט ליה דקול כמ"ד כלל שני וכ"ל טעמו דנפק"ל ממאי דקול כרכבן גבי פדיון כתיב כללי דסמיכי דכללי דרשינן וכבר כתבאר דהך מ"ד ס"ל כלל שני עיקר ולהך סובייא דחבבים ישב בה לפי דרכו.

והנה רש"י והתוספות פליגי עליה שהרי כתבו בפשיט דתבא דכי ר"י מוכרח דס"ל כלל קמא עיקר ושם לא ראינו לשום אחר מנדולי הראשונים שחלקו עליהם ש"מ דקול הכי וכיון דקול כתבא דכי ר"י מינה דקול כלל קמא עיקר ודברי הר"ט כ"א הם דברי יחיד דאם איתא להא לא הו' שתקי המפרשים להשיב על דברי התוספות ורש"י ואין עומד לנגדו כי אם דברי הרא"ש והסו"ר ור"י שפסקו כתבא דכי ר"י גבי דגים דמינה נשמע דכלל שני עיקר הפך מה שנרא' מענין זה דחבבים וכאמור כי ע"כ היה נראה דע"כ שדעתם כדעת הר"ט כ"א אולי דרכו בפירוט הך סובייא דחבבים באופן שאין ברירה הסובייא אי קול כלל קמא עיקר.

וש"ב אחר החיפוש מצאתי שרע' הרא"ש דקול כמ"ד כלל קמא עיקר שראיתי להת' כב"מ ד"ק גבי מ"ש שם דר"מ ס"ל נשבעין על העבד' ולא על הקרקעו שהקשו כד"ה דילמא דאי דריש ריבויי א"כ קרקע נמי אין נשבעין ואי דריש כללי עבד' נמי אין נשבעין ע"ש מה שתיירונו ושם ראיתי בשי' מקובצ' שכתבו משם הרא"ש שתי' ליה וז"ל וז"ל דריש כללי והא דמח' ציטונ' ככוליה תלמודא עבדי' מהקס דקרקעו היינו למ"ד כלל קמא עיקר וממע' כל דלא דמי ליה כשני צדדים ועבד' לא דמו למטלטלין אלא בצד אחד ואע"פ שהם מטלטלין וזכינו ממון זה אינו כי אם נוצר אחד והוקשו לקרקעות לקנייה ולכת' דברים ומאן דאית ליה כלל בתרא דוקא מרכיב כל דרמי ליה כחד צד ור"מ סביר כלל בתרא דוקא עכ"ל.

הנה מתבאר דפשיט ליה דמאן דמקיש עבד לקרקע כמדרת כלל ופ"ק היינו משום דכ"ל כלל קמא עיקר וזה פשוט דקול כרכבן דר"מ דאין נשבעין על העבד' וכן גבי פדיון פסקו דאין פדיון בעבד גם ראיתי להרא"ש בפסקיו לכ"ק דכו' שהכרית דקול כרכ דעבדא כמקרקעי דמי

ומתכת ולא הצריך רכי שיהיה כלו וקול כוונתה כח"ש הרחב"ם
כה' עכרים ש"מ קולו רכל דרמי לפרט כזר אחר סני:

ויש"ר להרמב"ם בחידושו לעירובין שם שהקשה שם
העלו דגס לח"ד כלל שני עיקר בעיני שתי
צדדים ואילו כבודו דל"ו אמרונן כתרין כללי ופרט כל דרמי
כחד נר מרכינן גם בשכועות ד"ר אמרונן לרכי תה הפרט
מפורש של מתכת ולא נקטו שני צדדים מה הפרט מפורש כלו
ומתכת ויש מתרצים דהני סוביי כח"ד כלל שני עיקר וכי
בעינין טפי מחד נר היינו דאיכא טפי מחד פרטא אבל אי
כתיב חד פרט רכינן כל דרמי מחד נר עיקרי וכו' ע"ש הר"י
דנקיט בפשוט דרכי"ם ל' כלל שני עיקר והסובייא דמנחות
לעיל היא ראייה לזה דרכי כלל שני עיקר ואי ק"ל שהרי
בסובייא העלו דרכי כתרין כללי דמחייבי כריכווי דרשו וכוונתו
דס"ו הכריח רשו דתנא רכי ר"י כלל קמא עיקר ס"ל דאי כלל
שני לח"ד שניו דתרין כללי דמחייבי ליהווי ריכווי דרכי טפי
ומאי ריבה והרי גם ככללי אי כלל שני עיקר איתרבי כורת
לאיסור ואינטיק תאכלו שפיר להתיר כורות וי"ל בלהתוספות
שהעלו דפליגי כמרזין ונעיצין דלא נכעבי דאי ריכווי דרשינן
אסור ואי כללי דרשינן שרי וא"כ י"ל דהא"כ דגס לתנא רכי
ר"י כלל שני עיקר ואינטיק השינוי דתרין כללי דמחייבי לאסור
חריצין ונעיצין דלא נכעבי ונעיצין מ"ש לעיל על זה ימ"ח יש
לדחות דכלי כ"ע מודו דגס רכי וסי' כעני כלו דהיינו דבר
אחר שיהיה ראוי לרצוע ויהיה נוף אחד ומה"ט מיעט סס
ורכי כעני נמי שיהיה דבר של מתכת והו"ל שני צדדים ורכי
ש"מ דס"ל כלל קמא עיקר וכ"כ מוכרח שהרי בירושלמי דפ"ק
דקדושין הביאו דרכי רכי ורכי יוסי כסם ר"ע ורכי ישמעאל
דר"י ס"ל כרכי ואילו ר"י כזר נתבאר לעיל דס"ל כלל קמא
עיקר וכן אחרו בירושלמי כפ"ב דמעשר שני וא"כ לתמי דהו'
כענין מיתר שדרכי רכי הם כח"ד כלל שני עיקר קשה לר"י
מיניה וכיה אך לח"ש ל"ק.

והנה ראיתי בשכועות דכ"ו דאמרונן אהני כלל
לתתויי אפילו וכו' אהני פרטא למעוטי וכו' קשה
דכלל סוביי דהיינו ענין זה דכללי ופרסי או ריכווי ומיעוטי
לא כאמר בלשון זה לא מה הפרט מפורש כדך וכך יבא וכו' וכו'
לעיל בר"ר ולקמן ברל"ו ודמ"ב וכשא' דוכתי וע"כ אהנו כלל
ופרט דאי הוי כלל ופרט אין בו ריכווי ואי הוי פרטו כלל אין בו
מיעו' וכי הוי כלל ופר"ך יש בו המיעו' ריכווי כעין הפרט ומיעו'
כשאין כעין הפרט וא"כ ה"ל לויבא לשעב'תו לא מידו.
והנ"ל לישב לזה בהאי דקשה עוד דהיכי רכינן על ידי
כלל דרכי שאין בהם הרעה והטבה והרי בעירובין
דכ"ח דפליגי תנאי כגדת כלל ופרט וכלל אי מרכינן עופות
דלמ"ד כלל בתרא עיקר איתרכו עופות כיון דדמו לפרט
כשתי צדדים דהיינו פרי מפרי ובידולי קרקע אף דלא דמו
כחד צד דאינן ולד ולרות הארץ וכי מיעט היינו דגיס דלא
דמו כשני צדדים דאינן בידולי קרקע וולד ולרות הארץ אף
דרמו כחד נר דהיינו פרי מפרי דמתיחד תקמיח תרי ולמ"ד
כלל קמא עיקר גם עופות נתמעטו כיון דלא דמו לפרט ככל
ג' צדדים ולא איתרכו כי אם דבר דדמו לפרט כג' צדדים
ומ"מ הכא שאין כפרט כי אם ג' צדדים הרעה והטבה ולאכא
ודבר הרעות דלהבא כדרכים שאין בהם הרעה דמי לפרט
כשתי צדדים דהיינו רשות ולהבא.

וגב לשעבר דמי כשתי צדדים כהרעה והטבה ודבר
הרעות וכן דבר מצוה דמי כשתי צדדים כהרעה
והטבה ולהבא ומה מקום יש לרכות דרכים שאין בהם הרעה
ולמעט לשעבר ודבר מצוה והרי שקוליס הם דאף לה"ד כלל
שני עיקר ואיתרכי כל דרמי השני צדדים א"כ ה"ל לרכוי
גם לשעבר ודבר המנה דכולם דמו כשתי צדדים וכ"ש למ"ד
כלל

דמי הפך דכרי הרי"ף ע"ש הרי נתבאר דלדרכיו קי"ל כח"ד
כלל קמא עיקר שלא בדרכי הריטב"א כי ע"כ הר"י כי קושיין
להרא"ם גבי פירוש ודגיס דתרין כללי דמחייבי כללי דרשינן
ומוכרח להאי ת"ד דכלל שני עיקר דאי כלל קמא עיקר תאכלו
למאי אהני כהבואר הפרס"י והתוס' וכרוחק י"ל כמה ש"ש
לחקור דקי"ל דמילתא דרתי בק"ו טרחה וכתב לה קרא והכריחו
הראשונים שכן כהקס וגזירה שוה ואני עמדתי במקום אחר אי
מידו דרתי כמה הנר טרחה וכתב לה קרא והעליתי דפליגי
בה רכנן וא"כ אפוא לא ידענו אי מידו דרתי כמדת כלל
וכו"ך טרחה וכל"ק דרע"ג דלעיל בסובייא דמנחות הכריחו
מדרהבול לא אינטיקו ש"מ דלהתיר ראשו ארוך חתי ולא אמרי'
טרחה וכל"ק הא ל"ק שהרי גם בק"ו אמרונן רכל דאיכא
למדרש לא סוקמינן דסרחה וכל"ק כה"ש כחולין דקי"ח וכשאר
דוכתי וה"כ כיון דאיכא להידרש להתיר ראשו ארוך דרשו
ואה"כ דטרחה וכל"ק כמדי דרתי מכלל ופר"ך וכעת אין לי
בירור אך אה"ל דאמרונן טרחה וכל"ק ל"ק דהכרי הרה"ש
שפסק גבי דגיס כהנא דבי רב שול דהא"כ דכלל קמא עיקר
וכורות הותרו מכלל ופר"ך ואפ"ה טרחה וכל"ק למ"ד כלל קמא
עיקר ואף אה"ל דתנא דבי רב ס"ל כלל שני עיקר אכן לא
קי"ל כוונתה כהדי דדוק ועדיין ג"ע.

ודעת רש"י כ"ל דס"ל כח"ד כלל קמא עיקר שהרי
בפירוש החומש כפ"ב ראה בקראי דמעשר שני
כתב בכל אשר תאזה נפשו כלל בכקר ובזאן פרט ובכל אשר
תשא לך כלל מה הפרט מפורש ולד ולדות הארץ וראוי לתאכל
אדם וכו' הרי דנקט בעיקר כתנא בתרא דכ"ג דעירובין
דרריש הכי דכ"ג צדדי' וכמו שהעלו שם דלהאי תנא ממעט
עופות דס"ל כלל קמא עיקר.

ותמהני על הרא"ם שכתב כהפרי ומייתי לה כפ"
מרכה מה הפרט מפורש פרי מפרי ובידולי
קרקע ופירש"י דפרי מפרי היינו ולד מולד ומיעט מיס ומלח
ובידולי קרקע מיעט דגיס ע"כ הנה נראה דלדרכיו שהבין
דולד ולרות הארץ שכתב רש"י ר"ל פרי מפרי וכפרש"י בכ"ק
דאי לאו הכי לא ה"ל לאתויי בי"אם כרייתא שניה דכ"ג
דעירובין דכ"ח שמיעטה נמי עופות ודרכי תימה הוא אי
נעלם חמנו הך כרייתא שהביאור כפ"ג דעירובין וכו' ומ"ת
מדנקיט הך כרייתא ש"מ דס"ל דקי"ל כלל קמא עיקר.

אך את זה כ"ל ראייה דקי"ל כלל שני עיקר דמנחות
דכ"ח פליגי בה רכי ורכי יוסי כר יאודה דר"ש תני
דכ"ע מודו דכעין שיהיה חין מתכת ופליגי אי בעינן דבר
חשוב דרכי פוסל ורכי יוסי כר יאודה חכשיר ואוקי דפליגי
דרכי יוסי דריש כללי מה הפרט מפורש מתכת אף בל של
מתכת ורכי דריש כללי מה הפרט מפורש דבר חשוב אף כל
דבר חשוב ורה"י יוסף תני דפליגי בשל עץ דרכי פוסל ורכי יוסי
כר יאודה חכשיר ופליגי אי כלל ופר"ך דרשינן דר' דריש כללי
ורכי יוסי כר יאודה דריש ריכווי והעלו שם כהאי תנא דתני
רב יוסף דרמי חדא מקמייה תרי ופסק הרמב"ם בספ"ס מ"ח
בית הבחירה כרכי דשל מתכת כשר.

והחכם ענינו יתוון דרכי פליגי תנאי לתמי דתני דר"ע
דכולהו כללי דרשינן ופליגי כמעין הפרט אי
הוי מתכת או דבר חשוב היינו דפליגי אי כלל קמא עיקר דר'
ס"ל כלל קמא עיקר ובעינן שתי צדדים דאף דהוי מתכת לא
דמי לפרט דהפרט הוי דבר חשוב ורי יוסי ס"ל כלל שני עיקר
וכל דרמי לפרט כזר אחד דהוי מתכת איתרכי ולתנא דרב
יוסף דתני דרכי חכש'י' ככל חין מתכת ש"מ דקי"ל כח"ד כלל
שני עיקר וכיון דקולו כרכי ש"מ דכלל שני עיקר וכ"כ בסובייא
שנחלקו רכי ורכי יוסי במרצע דהוי כלל ופר"ך לרכי דכל דהוי
של מתכת כשר ואע"ג דאיכא נד שני מה חכש'י' שהוא כלי

כלל ראשון עיקר יחול' למעט גם דברים שאין בהם הרעה כל דלא דמי לפרט כב' דברים והנה אחת דלדבר מצוה כיון דכ"ע מודו בו לפיטור ש"ת דבר דראש' עירוק טפי יותר מהשני דברים אחרים וא"כ י"ל דלת"ר כלל ב' עיקר רב' דברים סבי דבר מצוה לא מרכיבין כיון דבר רשות אלו טפי וחשיב כדמי כנר חד אהן כלשעבר תנ"ל למעט דאירי ואירי דמי בסתי דברים ולא דמו כנר חד והרי לס"ר אהן טוס עדשות לשום נר ואיך ריכוז אחר ומיעטו אחד וכ"ס דלת"ר כלל ראשון עיקר דהו"ל למעט גם דברים שאין בהם הרעה כיון דלא דמו כב' דברים.

וראייתי להתוס' שם בעירובין בר"ה אהני שהעלו דלת"ר כלל ב' עיקר מרכיבין כדמי כנר אחד ולת"ר כ"ק עיקר בעינן ב' דברים וכי אחרו התם ב' ושלטת דברים ה"ד כשני הדברים שקולים כחד חשיבי ולדבריה ה"כ יש למעט דבר מצוה כיון שאינו שקול נר זה בשני דברים אחרים נר זה ע"כ דק"ל שהוא הנרוע דלת"ר כ"ק עיקר בעינן שתי דברים והכא הרעה והטובה ולהכא כחד חשיבי ואירך רשות הו"כ דברים והא לא דמי בכ' דברים אך לת"ר כ"כ עיקר דעכ"פ דבר מצוה דמי לפרט בסתי דברים ואף דשקולים הו"מ נ"מ גם כנר סבי ואיך מיעטו דבר מצוה והוחק לומר דמרכיבין אתי כה"ר כ"ק עיקר לכה ותו דגם לפ"ו איך מיעטו. לשעבר כיון דדמו כחד נר עיקריות"ם מהעד' אחר דלהכא ואף למסקנא דק"ל דבר דלהכא אלו טפי מאירך דהרעה מ"מ גם לשעבר דמי בתרי דברים בהרעה ורשות ולת"ר כ"כ עיקר אי כחד חשוב סבי כ"כ בה"ב דהו"ו שתיים וגם ליה לת"ר כ"ק עיקר יש לישב כיון דמרכיבין דמי בסתי דברים והכא דשתי דברים אינן נחשבים כהני דלהכא לא מרכיבין אלא דגם לת"ר זה קשה דכיון דלדברי התוספות איך חילוק בין חשוב לנרוע לא דכל רב' דברים שקולין יכחד חשיבי ועכ"פ כתי' לת"ר כ"ק עיקר כשאין שקולים לרכווי' דדמי בסתי דברים והרי לשעבר דבר מצוה דמי שפיר כב' דברים ונתרכו גם אלו וכ"ס לת"ר כ"כ עיקר וי"ל דלרב' יצחק יש כאן ד' דברים הרעה ולהכא ורשות ולא דכל יחל וא"כ דברי' ושאין בהם הרעה דמו כב' דברים אבל לשעבר לא דמי כי אם כב' דברים דליתיה בלהכא וליתיה בכל יחל וכן דבר מצוה פשיט ליה דלמלקות' מאוס לא תשא הוא דלקו והני ל"ד ב"כ דברים דליתיה בכל יחל ואינו רשות וע"כ לת"ר כ"ק עיקר אתי שפיר וגם לתירוק דר"י בר אבין ל"ק כיון דמיעט קרא לשעבר כ"ס דבר מצוה דברע הוסי' אך לת"ר כ"כ עיקר בשלמא לתירוק ר"י בר אבין ל"ק דכיון דמיעט הכתוב לשעבר כ"ס ד"מ דברע הוסי' אך לתירוק רבי יצחק קשה דהני דליתיה דברע דברים שא"כ הרעה כיון דדמו כב' דברים אבל לשעבר וד"מ איך נתמעטו והרי דמו לפרט כב' דברים כי ע"כ כלל דמרכיבין לא שייך ה"ז פלוגתא דכ"ק עיקר או כ"כ דאף לס"ר כב' סובים השיך בעינן זה אף. דכולהו דמו כב' דברים לת"ר כ"כ עיקר ע"כ לא נתרכו כולם ובס' לת"ר כ"ק עיקר דעבי' ג' דברים לא נתמעטו כולם דא"כ כללי מאי אהנו וכן להפך פרט' מאי אהני כי ע"כ ע"כ דת"ר סובים אלו יש בהם פיטור וחייב ומינה דבר מצוה רפשיט ליה שהוא הנרוע ע"כ נתמעט אלא דכיון דמרכיבין ליה לר' דקפטר לשעבר היגלו שגם סוב זה נתמעט מכת הפרט דכיון דב' סובים אלו לר' כב' דברים כולם הו"ל למעט וכמ"ר כ"ק עיקר וכי אהני בכלל היינו לחד מינייהו והיינו דבר' שא"כ הרעה ועל זה הוצרכו ל"ב בסובי' זו לבר אהני כלל אהני פרט כיון דכל הסובים כולם שוים הם דהו"ו בסתי דברים ואין לנו מקום לדון איהו מהם לרכווי' ואיהו מהם לפיטור כי אם מהכרח המדה שצריך שיהיה בה חובב ופיטור וע"כ דברים שא"כ הרעה רבו על ידי הכלל

והשאר לפיטור והנה למ"ר כ"ק עיקר דינא יתוב כן דהמוצט לרכווי' כיון דמרכיבא כולם נתמעטו לא דגם למ"ר כ"כ עיקר יש לישב שהרי עזוט בכל הסוביות דמאן דרריש קראי בכלל ופ"ד נתמעט כפרט טפי ונאמן דרריש ריבה ומיעט וריבה על ירי מיעוט ולפחות מתעב' כ' דברים מש"ל למאן דרריש דו"מ וריבה דאינו מתעב' כי אם דבר אחר וש"מ דלסוף פרט הוא כלל ב"כ לענין המיעוט דאי לא מיעט כי אם דבר אחר מאי אהני הפרט על ידי מדה זו שכלו בלא"ה כל מיעוט כל מדה זו נתמעט דבר כי ע"כ כיון שאין בעינן זה כי אם ג' סובים ס"ל ד"כ לפיטור וחד לחיוב.

דן אחת דלדך זה קשה דאי פשיט ליה כן כפרט דמתעט ב' כ"ס בכללי דמרכיב' כ' דברים לפחות וכיון שאין כאן כי אם ג' סובים איך ימעטו ב' וירכו אחר דהוי כפוב' בארעא דלעולם כשא' המדה הוי לרבות יותר מן המיעוט ואף אי כי דרדי כונה מאי חזית למעט הכ' ולרבות אחר וי"ל דלכני דרכווי' עכ"פ אהני לרברים אחרים דכ"ק אהני למעט דמ"ר כלכו ולא הוציא כשפתיו וכ"כ אהני לרהווי' נמר כלכו פת חישים והוציא פת סתם וכמ"ס ל"קון בע"כ ע"ש מש"ל כ' הפרט ללא תנינו דאהני לדבר אחר וב"כ מ"ס דבר ליה למעט הכ' סובים מנ' סובים אלו ודבר מצוה ה"ז ק"ל שהוא הרוב מכל הסובים ומ"ס סובים מיעט לשעבר ועלה הקשו אישך אלא דכיון דב' סובים אלו שוים הם מי יותר דלשעבר לפיטור ומשני רב' יצחק שיש כאן ד' דברים ודברים שא"כ הרעה דמי כב' דברים ומרכיב' איתרכי לכ"ע וכיון דלשעבר ודבר מצוה שוים רב' דק"ו כב' דברים שקולים הם ונתמעטו תרווייהו על ידו פרט' ור"י בר אבין תירך דכיון דדבר מצוה פשיט ליה דברועי מכולם ואילו דברים שא"כ הרעה איתרכו בתרי כללי מש"ל כ' לשעבר דאיתרכי בכלל ב' ולא בכלל ראשון ש"ת דלגלווי' לן דלא רכיבין כי אם דברים שא"כ הרעה דאיתרכי בתרי כללי ומ"מ פשיט הסובי' אילו כמ"ר כ"ק עיקר וא"ש בזה דמיעטו לס"ר ד"מ ולשעבר דאילו למ"ס לישב למ"ר כ"כ עיקר דעכ"פ צריך שיהיה במיעוט ב' דברים קשה למ"ס התוספות כב"מ ד"ה כד"ה אמאי זו"ל תימא ה"ז ליכא קרא מיותר למעט קרקעות אלא מכלל ופ"ד נתמעטין ליה ואילו כלל ופ"ד אינטריך למעט שטרות וכו' ע"ש הרי רפשיט ליה דשייך במדה זו כלל ופ"ד למעט דבר אחר לנר כי ע"כ צ"ל דהש"פ הכריח דר' דקפטר לשעבר ע"כ דס"ל כמ"ר כ"ק עיקר דפ"ו אילוא הכרח דלמאי אהני הכלל הו"ל למעט כל הב' סובים אלו וכיון דמכת הכרח הכלל צריך לרכווי' דבר מנ' סובים אלו אינן לרכו' כי אם דבר אחר מהם דהכו' דלא לסיף עלה:

ושוב אחר החיפוש ראיתי שכן הוא האמת ואין אנו באים לדון בדבר חדש דרכי ישמעאל ס"ל כמ"ר כלל קמא עיקר מהכרח שכתבתי דבלא"ה רכי ישמעאל ס"ל הכי כדמוכח בכריית' דאיתא בחולין דס"ה גבי חב"י דפריך הש"ס לתנא דבי ר' מה להכך שכן אין ראשו ארוך וכ"ת כיון דשוו בר' סימנים מיייתין ולא פרכינן אי הכי חרבול כתי דשוו ליה לא ליכתוב וכו' ומוכרח דלתנא דבי ר' מראינטריך חרבול אף דשוו כב' דררי' ט"מ דס"ל כלל קמא עיקר וכן הכריח רש"י והתוספות עש"כ וגם לשם בכרייתא אחרת גבי דגים כדס"ו מתבאר שם דלתנא דבי ר' כלל קמא עיקר ע"ש בסובי' ובפרט"י שם כי ע"כ רוחא שמעתתא דהכא דאתי כמ"ר כלל קמא עיקר כיון דלר' יקמיון ואיהו ס"ל הכי ואין להשיב דתנא דבי ר' ילמוד ורכי ישמעאל לחור שהרי כתבו התוספות בפסחים ד"ה דכלל דוכתי פריך מר"י איתנא דבי ר"י ע"ש וב"ע מרכיב' התוספות במכילתין ר"ה כד"ה בסבועות ע"ש ואי

ואין ק"ל א"כ חנ"ל ר"מ דר"מ ריכובי ומיעוטי אותה תג"כ
 כללי ופרטי דר"מ אלא רס"ל כלל שני עיקר וכיון שכן כל דרמי
 בחד נד מיתקן ודרמים שאין בהם הרעה להבא ודברי' ש"ט
 בהם הרעה לשעבר דרמו להו בשני דרמים מרכיבין דאף דבר
 המה הו"ל לרכיבי דגם הוא דמי לפרט בשתי נדרים. חס"ל
 דק"ל דבר הרשות אלים טפי מכולהו ועכ"פ העינן שדמה
 לפרט כנר. החשוב מכולם ודבר המזה לה דמי לפרט כנר
 החשוב א"כ י"ל דבר המזה כיון דפשיט להו דבר מדברים
 שאין בהם הרעה והלשעבר ע"כ דתמעט מן הפרט אע"ג
 דדמי בשתי דרמים דבלא"ה לא אהני לן הפרט ואיתרכי כולן
 בטלה חדת כלל ופרט וכלל ומפתה כיון דס"ל כלל שני עיקר
 מינה דחייב בלשעבר ופרט מדבר המזה ותו חייב לנו דר"ע
 ריכובי ומיעוטי דר"מ דל"מ שכתבאר ל"מ תירי

ואחר הישוב הא נמי ל"ק ביה שיש לרקדק עוד בסובין
 כח"ש אחר ר"י רכ"י ושמואל שמש את רכי
 נחונה וכו' ר"ע שמש את נחום איש גס וו רקשה דמאי כוליה
 האו והו"ל להימר בכלל ופרט או ריכובי ומיעוטי פליגי באורחה
 דס"ס בכל דוכתי אף לח"ש אינטרך שהרי יש תקום לו דע"כ
 כללי ופרטי דרמי וכי פליגי היינו אי כלל קמא עיקר או כלל
 שני עיקר כדפליגי תכאי כפ"ג דעירובין ועל דרך שבארנו
 אס"ל לא דר"ק קים ליה דנחום איש גס וו רכו של ר"ע ריכובי
 ומיעוטי דר"מ וס"ל ר"ע תלמידיה כוותיה ס"ל גס תנא ל"ל
 יוחנן דמוקי לר"ע דס"ל ריכובי ומיעוטי כשכובות דל"ד כח"ש
 שם משביע עירי קנס איכא כינייהו ומתבאר שם דגם ר"ע
 ס"ל ריכובי ומיעוטי וזה"ל דאי לאו דידעין דר"ע ריכובי
 ומיעוטי דר"מ הוה מני לאוקמי לר"ע דחייב בלשעבר גס
 לח"ד כללי ופרטי אלא רס"ל כלל שני עיקר :

כי מן הכ"ד אפרק לן מאי דק"ט בענין זה שהנה ידוע
 דק"ל כפ"א דר"מ כללי ופרט כסתם חתני דב"ק דף
 ובסתם חתני' דהנהדרין דמי' וכסתם חתני' דנויר פ"ד חנין
 וכן בדוכתי אחריו כירוע כרבנן נגד רבי אליעזר ומינה
 בענין זה דשכובה לשעבר דלמאן דר"מ כללי ופרט קפטר
 בלשעבר הכי הו"ל להינקט ואילו הר"מ כפ"א מה' שכובות
 ושאר הפוסקים פסקו כר"ע דחייב והיינו כהאן דר"מ ריכובי
 ומיעוטי והס תרי דסתרי אהרדי וכבר ראיתי להרב פר"ח כ"ד
 סימן פ"ד ק"ו שמתה על זה והנ"ע וגם הרב עצמות יוסף
 בחידושו לקידושין לרב"א תמה על זה ע"ש וכר הו"נ כה היא גופה קשה
 מה' שכובות תמה על זה ע"ש וכר הו"נ כה היא גופה קשה
 בעיקר הבנייאות דכלל הבנייאות מתבאר דנקט הש"ס
 לעיקר כח"ד כללי ופרטי ואילו הכא חת"ש לעיל כפ"ה גבי
 פלוגתא דרב ושמואל בירוק פ' צרור לים מתבאר דכולהו ס"ל
 כר"ע גס בסובין דסוף שכובות קיימי כל האימוראים כר"ע
 והדר קשה שהרי זס כחובי שטרט אבי תרי אף למה שנתב'
 הא ל"ק דלגבי שכובה יתכן לפסוק כר"ע אף לחאן דק"ל
 כהאן דר"מ כללי ופרטי והיינו לח"ד כלל שני עיקר וכדק"ל
 הכי וכמו שיתבאר בסמוך וכבר ביארנו דר"ק דפטר בלשעבר
 היינו דלשיתיה אויל רס"ל כלל קמא עיקר דל"ד כלל שני
 עיקר הכא שאין בענין כי אס"ג סובי' וכולם שזין דרמו כשתי
 הנדרים ולא בחד נד וכולן הו"ל לרכיבי אס"ל לח"ד רכ"כ פרט
 למאי אהני וכיון דכלל שני עיקר דיינו למעט כפרט דבר המזה
 שהוא הגד הנרוע מכולם אבל לשעבר איתרכי שפיר כל דרמי
 בחד נד כ"ש דהא דמי בשתי נדרים' ואע"ג דכסובי' דעירובין
 הנו' התבאר דלמאן דר"מ ריכובי ומיעוטי מרכיב טפי מחאן
 דר"מ כללי ופרטי אף לחאן דס"ל כלל שני עיקר ואילו לח"ש
 שזין סמ' חאן דר"מ ריכובי עס' חאן דר"מ כללי וס"ל כלל שני
 עיקר הא ל"ק דהא"כ דאס היה כאן בענין זה סובים אחרים
 דלא דמו לפרט כי אס כנר א' אף אס היה ארכע ומתם סובים

היו מתמעטים לחאן דר"מ כללי אף לחאן דס"ל כלל כ"עיקר
 יחד כולם חס"כ לחאן דר"מ ריכובי שאין למעט כי אס סוב
 א' הנרוע מכולם אבל כיון שאין בתינן כי אס"ג סובים לח"ד
 כלל שני עיקר דמתנאת עיקר המזה ריכובי היא טפי אית לן
 למיעוטי שני סובים לריכובי וחד למיעוטי הנותר תרי לפיטור וחד
 לחיוב וזה ככך אי לא כ"מ חודי בין חאן דר"מ ריכובי לחאן
 דר"מ כללי דחאן דר"מ אפטר חס"א אפטר וע"כ פסקו כשתי
 זה כרו דר"מ כללי ופליגי עליה כחדא דהיה ס"ל כלל קמא
 עיקר ואין ק"ל כה"ד הלל שני עיקר ומינה דלשעבר חייב ויש
 ראיה לדבריהם דמתנ' תני' לה לשעבר חייב או כטור כרו
 ור"ע ור"ז ור"ע ק"ל כר"ע והיינו כוותיה ולא משעמיה ותו
 ל"ק חירי:

ואי ק"ל לפ"ו דל"כ לבי' כפ"ק ר"ה א"ך אמרו השתא
 דאמרת רבי כללי ופרטי בע"ל כורחך קשיא שכובות
 אלא בשכובות נסיב לה אליביה דר"ע וליה לא ס"ל ואס איתא
 לח"ש מאי קשיא איתא דרבי כללי ופרטי דר"מ אלא רס"ל כלל
 שני עיקר וכדק"ל הכי מה"ט אי תהא ל"ק דהתם קאי למאי
 דתשני רב כהנא לא תימא הכי היא ונסיב לה אליבא דתנאי
 ולא ס"ל אלא רכי טעמא דנפשיה קאמר דהיינו שירוע לנו דר'
 ס"ל כיריעות כר"י ובשכובות כר"י ומתניתין רכי היא ולא
 דנסיב לה אליבא דתנאי וכיריעות תנאו להדיא דרבי כר"י
 אבל בשכובות הוה ס"ד כן חת"ש גבי פדיון דריכובי דר"מ
 וא"כ ע"כ כר"ע ס"ל ולכסוף העלו דרבי כללי דר"מ ומינה אין
 כאן כירור דחייב לשעבר כר"ע כיון דאפטר דס"ל כר"י
 ישמעאל דכלל קמא עיקר ואי פריך מינה דכרי נב כהנא ויהי
 שאמרו השתא דאמרת ר"ל כללי ופרטי דר"מ ע"כ קשיא שכובות
 הכוונה קשיא שכובות לרכי רב כהנא דלא אשכחן ביה טעמ'
 דנפשיה כי הוכי דתימא רכי היא אלא מוכרח דשכובות נסיב
 לה אליבא דר"ע והכוונה דהיינו כתיובן רב יוסף דשני רכי היא
 ונסיב לה אליבא דתנאי אלא רצ"ד השתא גס יריעות היה
 אליבא דתנאי אכן כיון שכתבאר דכיריעות עכ"פ סבר כר"י
 א"כ אין לומר דנסיב אליבא דתנאי כי אס בשכובות ומס'
 ששינו וליה לא ס"ל אין כירור דקפשיס ליה בודאי דלא ס"ל
 כר"ע אלא ה"ק וליה לא ס"ל ככירור משא"כ כיריעות דשניס
 לן דס"ל כר"י וכירור זה מוכרח חת"ש שם רב כהנא לא תימא
 רכי היא ונסיב לה אליבא דתנאי וליה לא ס"ל וכו' ואי ר"ל
 דבודאי לא ס"ל לרכי דהרב קשה מי הניר לחס כן דרב יוסף
 לא אמר אלא רכי היא ונסיב לה אליבא דתנאי וב"ש כפרש"י
 ואין כמשמע דרבי יסבור דלא כר"י כיריעות ודלא כר"ע
 בשכובות שזו חנין לנו ואפטר דרבי ס"ל כר"י כיריעות וכר"ע
 בשכובות או בתרווייהו כר"י או כר"ע או כר"ע כיריעות וכר"ע
 בשכובות ואין כרירה כדעתו אבל שיהיה כוראי כר"י בשכובות
 וכר"ע כיריעות אין הנה יכולה לרבך שאין לזה הכרח סלל כי
 ע"כ ע"כ דליה לא ס"ל דקאמר בטעמא דנפשיה קאמר על
 שלא שמע לרכי שזכר כן להדיא ומינה דה"ל למסקנ' דקאמר
 בשכובות דלא ס"ל מטעמא דנפשיה קאמר שלא ירענו אי
 ס"ל כלל קמא עיקר כר"י או כלל כ"עיקר כתנא כתר"א כפ"ג
 דעירובין:

ויש'ר שאין צורך לכל זה דמוכרח דרבי ס"ל כלל קמא
 עיקר שהרי אמרו שם דטעם רכי דר"מ ריכובי
 ומיעוטי גבי פדיון היינו משום דהו' תרי כללי דסמיכי אהרדי
 ופריו חנן חודש תפדה וס"ל כתנא רכי ר"י כמים בהים שני
 פתמים אין זה כלל ופרט וכלל אלא ריכה ומיעט וריכה ואילו
 כחולין דס"מ מתבאר דמאן דס"ל כתיבי כללי דסמיכי דבריכה
 ומיעט וריכה דר"מ מינה דס"ל כלל קמא עיקר וע"כ לא הו'
 מתרכי בורות ככלל וכו' ולא הוה אינטרך תאכלו יתר אס
 לא רכה"ג ריכע ומיעט וריכה ומאן דר"מ כה"ג ככלל וכו' :

היינו משום דס"ל כלל שני עיקר והוה חתובי כוחות ואי צטרך
 שפיר תאכלו יתר ומינה דרבי כיון דס"ל בבי פרוין בתרי כללי
 דסתיכוי דרכיה ומיעט וריבה דרשין ע"כ דס"ל כמ"ד כלל
 קמא עיקר ושפיר קאמר על כורחיק קשיא שבועות וש"מ
 דשבועות נסיב לה אליבא דתנאי וליה לא ס"ל רע"כ כר"י
 ס"ל למ"ס ויש להשיב עוד על זה ואין כאן מקום להאריך :
ושב ראיהו בני"ב מרות של ר"י דתני והדר חפרש כלל
 ופ"ך כינר דכתיב ונתת הכסף כלל כבקר פרט
 ובכל אשר תשאך חזר וכלל מה הפרט חפורש ור' ולדות הארץ
 וגידולי קרקע אף כל ולר' ולדות ונ"ק ע"כ הרי דנקיט כתבא
 בתרא דפ"ג דעירובין דס"ל כלל קמא עיקר :

ושב אחר החיפוש ראיתי שדעת היוזמלמי כזה הוא
 ינ"ד שכתבו דכי פליגי ר"י ור"ע היינו אי כלל
 שני עיקר או קמא שהרי בפ"א דמעשר שני הביאו שם דר"י
 ור"ע פליגי בכלל ופ"ך דלר"ע כלל שני עיקר ולר"י כלל קמא
 עיקר ע"ש ולדבריהם ק"ט שהרי הכא בבי שבועת ביטוי ע"כ
 הר"ע דריש ריבוי דקמחייב לשיבבר וכדפ"ג ב"ש ככלי
 בסובין ואיך העלו הם דר"ע דריש כי ע"כ ע"כ שרעת הירן
 הוא דה"כ בכלל שני או קמא עיקר פליגי וע"ד שכתבתי אלא
 דס"ס דילן קי"ל רר"ע דריש ריבוי וע"כ חוקי פלוגתייהו
 בהכי אבל ה"מ לענין הלכה שפיר יש לשמו' כר"ע דאף דקי"ל
 כללי דרש"י הא קי"ל כלל שני עיקר ואין בידנו לפטור לשיבבר
 כי אם לר"י דכללי דריש ובכלל קמא עיקר ואין קי"ל כוותיה
 כדרא ולא קי"ל כוותיה כאירך ועיין בתוספות הלוי' דס"ו גבי
 הנכס שנידרו הם דכל מאן דריש ריבוי אפשר לומר דריש
 כללי וכלל שני עיקר ע"ש ועד זה כ"ל שהוא דעת הירוש' שלא
 ראיתי בשום מקום שהוכירו דאיכא מאן דריש ריבוי כי ע"כ
 נראה דכ"ע דרש"י כללי וכי פליגי היינו אי קמא עיקר או כלל
 שני ככ"ל כעת :

אכן ראיתי בירושל' דפ"ק דקידושין גבי מרצע שהביאו
 שם דר"ע אחר ככל דבר ור"י אחר בשל מתכת
 לבר ולעיל בסובין ר"ד חוקי פליגי אי ריבוי דרשין או כללי
 וש"מ דר"ע ריבוי דריש ואילו י"ל דר"ע דריש הכי מה הפרט
 חפורש כלי דכל שראוי למלאכה כלי חשיב לענין זה משא"כ
 הם וכיון דר"ע ס"ל כלל ב' עיקר כל כלי אף שאינו של מתכת
 ור"י כפי שתי צדדים דמרצע הוי כמי של מתכת ובהכי א"ש
 דאיר"י שני ליה כדבר מתכת אף שאינו כלי הרי בירושלמי
 דמתער אחרו דס"ל כלל קמא עיקר וה"כ הכא הו"ל לומר מה
 מרצע כלי ומתכת אף כל כלי ומתכת אף למ"ס אתי שפיר
 ודוק הטב :

עוד נראה ראיה דקול' כמ"ד כלל שני עיקר מח"ש כנויר
 דל"ה חכרי תרין כללי ופרטי ותרין פרטי וכלל כעין
 שפרט דיבינין מאי איכא ביני ביני איכא דאילו תרין כלל ופרט
 אי איכא פרטא דרמי ליה אפילו בחד צד מרכיבין ותרין פרטי
 או איכא פרטא דרמי ליה בשני צדדי' מרכיבין ואילו למ"ד כלל
 קמא עיקר נס כתרין כללי ופרטי כעין ג' צדדים ואף דגם
 למ"ד כלל שני עיקר אמרין בפ"ג דעירובין דבעינן שתי
 צדדים כבר כתבו התוס' שם דהתם מייירי כשהצדדים שקולים
 בעינן שניהם והכא בשאינן שקולים דסבי' בחד העיקרי וגם
 פה"ך סוביא כתבו התו' כשס"ד פרך דהך סוביא אתי כמ"ד
 כלל שני עיקר :

אך חת זה ק"ל שהרי כהך סוביא לא הוכא מידת כלל
 ופ"ך כי אם כהך ברייתא דמעשר שני וא"כ הו"ל
 לומר שתי צדדים שהרי הכא שתי הצדדים שקולים הם דמה"ט
 הצריכו בעירובין לכ"ע שתי צדדים ואיך אחרו דסבי' בחד צד
 דתירוק התוס' הים לו מקום אם לא היו מביאים הך ברייתא
 דמעשר וכדוחק י"ל דהכא שבאו לבאר חילוק המידות שכולל

כל מקום דכתיב כלל ופ"ך נקטו דסבי' בחד צד לא שמועין
 דמעיקר דינא למד צד סבי' משא"כ התם דלא איירי הסוביא
 כי אם כמידה זו דכלל ופ"ך דכתי' כמעשר לבר אחרו דבעי'
 שני צדדים כיון דשקולים הם ומדכרי ה"ר פרך יש לדון דלא
 ס"ל כתירון התו' הללו שהרי אחר שכת' דסובין כמ"ד כלל שני
 עיק' הקטו דרכ' דררשי כפי יתן כלל ופ"ך מיעט עבר וקרק'
 וכן ר"א דריש פרט וכלל ופרט הרי דכפ"ג בעינן ב' צדדים
 ותיירו דרבנן ס"ל כלל קמא ור"א ס"ל פרט שני עיקר ולדברי
 התוס' הרי הכא צדדים שקולים הם ולכ"ע בעינן שניהם ומאי
 ק"ל ואף שהתוס' אחר זה תירוץ פה"ג היה להם לרשות תירוק
 ראשון מכח האי סוביא דפ"ג דעירובין כי ע"כ כ"ל שרע' ה"ר
 פרך לפרש כהך סוביא דעירובין דכי אמרין כל דלא דמי ליה
 משני צדדים ר"ל בשום צד משני צדדים והא"כ ברייתא בחד צד
 מרכיבין ונ"מ דהגיס ניקח בכסף חבשור וכו"מ לעיל בדעת
 הר"מ שתירוץ אבוי לא נראה כי אם דאי בדגים לבר פליגי לא
 היה צריך תבא בתרא להוכיח הגד דולד ולדות דבלא"ה כיון
 דס"ל כלל קמא עיקר בעינן שידחה בכ' צדדים ודגים לא דמו
 כי אם בחד צד לבר וע"כ הוצרכו לשנוי עופות איכא בינייהו
 וכי אחר אבוי דגים איכא בינייהו לאו על הך ברייתא קאמר
 כי אם דנ"מ הכא למאי דפליגי תנאי בעלמא אי כלל קמא
 או כלל שני עיקר דגים ועל האמת פליגי בה הני תנאי בדג'י
 ועופות וכמו שהארכתי על זה לעיל וזה כ"ל דעת הגד"ש
 דבמידת כלל ופ"ך כתב וצריך לרקדק מאי איכא בין מאן
 דריש ריבוי ובין מאן דריש כללי וכלל שני עיקר הרבה יש
 דלמאן דריש ריבוי מרכיבין הכל אף דלא דמי משני צדדים
 כגון דגים ולא מיעט כי אם צד ולמאן דריש כללי וכלל שני
 עיקר ממעט דגים ולאבוי דאמר דגים א"כ למאי דריש כללי
 וכלל שני עיקר מרבה דגים ואיכא בינייהו כמהין ופטריות
 עכ"ל :

וקשה אחר שנדחו דברי אב"י מיניה וכיה למ"ל ליישב
 אליביה שאין לומר שרצה ליישב לס"ד ראב"י
 דמ"ל דבכל ענין צריך שיהיה חילוק בין מידת ריבוי למידת
 כללי דלרעתי במקום שאין שם כי אם שתי סוגים חד למעט
 וחד לרבות אין חילוק בין מאן דריש ריבוי או מאן דריש
 כללי בין אי כלל קמא או כלל שני עיקר כמו שזכ"ר לקמן דכ"ו
 גבי שבועת ביטוי דאיכא כי אם ג' סוגים דלא שייך בשתי
 ריבויים ג' סוגים ופרדים כמ"ש לעיל וכן במקומות אחרים כי
 ע"כ כ"ל שדברי הגד"ש הם במקום שיש הרבה סוגים שישוויר
 לחלק ביניהם כמעשר ותו אין ניקוס לפרט' כדבר שנראה כי
 ע"כ כ"ל שרעתו דאב"י ורכיבא דאב"י ס"ל דמ"ד כלל קמא
 כפי ב' אונ' צדדים ומ"ד כלל שני צד' אחר ולרביעא מ"ד כלל
 קמא בעינן ג' צדדים ומ"ד כלל שני ב' צדדים ונ"מ דגמים
 לאב"י פליגי בה הני תנאים דלמ"ד כלל שני דגים ניקח אף
 לרכיבא לכ"ע בעינן ב' צדדים ודגים אינו ניקח בכסף מעשר
 ואי ק"ל לאב"י תיקשי למה נקיט ת"ק שני צדדים ואירך שלשה
 צדדים ל"ק דת"ק למעט מים ומלח דלא דמי בשום צד נקיט
 הכי דאי הוה דמי בחד צד בדגים הוה מרכיבין ותבא בתרא
 דנקיט ג' צדדים היינו למעט עופות ודגים דגים דל"ד כי אם
 בחד עופות דלא דמו כי אם בשני צדדים ורכיבא הוא פליגי
 דס"ל דת"ק דנקיט שני צדדי' היינו למעט דגים דבעינן עכ"פ
 שתי צדדים וסובין דנויר כאב"י אתיין ולהכי הוצרך לכא' דגם
 להאי מ"ד דהיינו אב"י דלא נראה לבמרי ככ"ל כביאור דבריו :

ואגב ראיתי להרב יבין שמועה סי' קל"ג דכ"ה שתימה
 דרכרי הגד"ש אלו שכתב דלמ"ד כלל שני עיקר
 כמהין ופטריות למאן דריש ריבוי ניקח ולמאן דריש כללי
 אינו ניקח והרי האי מ"ד דצריך פרי מפרי וגידולי קרקע והרי
 כתבו התוס' בפ"ג דעירובין דכ"ו כר"ה מאן דמתנה דכמהין
 ופטריות

ופטרויות פרי הפרי ובידולי קרקע הם וא"כ גם למאן דררש
 כללי וכלל שני עיקר נקחין בכסף מעשר ע"ש שהנ"ע :
ואחרי המחילה לק"מ שמרכיב שבדרי התוספות
 מוסבמים ואילו רש"י כ"ק רכ"ר ורס"ד כתב
 דכמהין ופטרויות לאו פרי מפרי הם ולת"ק אינו ניקח בכסף
 מעשר והן הם דברי הב"ש . גם ראיתי להר"מ כפ"ו מהלכות
 מעשר שני שכתב דכמהין ופטרויות אינו ניקח בכסף מעשר
 וז"ל דלא פליגי רש"י והרמב"ם ס"ל דכמהין ופטרויות לרש"י והת"ו
 אינן פרי מפרי ובידולי קרקע ומר אחר חדא ומר אחר חדא
 ולא פליגי וכ"כ להכריח בדעת הר"מ שהרי ביארנו לעיל
 בדעתו שגם ניקח בכסף ע"ש ואי כמהין הוו פרי מפרי ת"ש
 מדגים דכיון דרמו כגד זה דפרי מפרי ניקח אלא וראוי דאינן
 פרי מפרי :

א"ק על כולם דבירושלמי פ"א דמעשר ב' אמרין דכמהין
 ופטרויות הוו כרגים דפרי מפרי הם ואינן בידולי
 קרקע ע"ש וזה סותר דברי התוס' והגר"ש ורש"י והרמב"ם
 ולהרמב"ם י"ל שדעתו דהוון פרי מפרי הפך ת"ש לעיל בדעתו
 אך להתוס' ורש"י והגר"ש קשה גם ראיתי כחידושי הרמב"ם
 שם לצירובין שכתב דכמהין ופטרויות לאו פרי מפרי הם ע"ש
 ונ"ע גם ראיתי ב"ב מידות ררז רתני להדיא דכמהין ופטרויות
 אינן נקחין ס"מ דאינן בידולי קרקע כדברי הר"מ ונ"ע להתו'
 וגם ראיתי בתשו' באר שבע סוף כ' שעמד במחלוקת התוס'
 והרמב"ם וכת"ב בזה וגם להרב ק"ל שלא ראה הידוע והספרי
 ובאמור :

איך שיהיה לרבני הכל ללמוד מהך סוגיא דנויר דאית
 כמ"ד כלל שני עיקר ובין שכן י"ל דק"ל הכי כסתם
 דש"ס דסתים הכי ויש לדחות דל"ח דכי נקטו הכי כמ"ד כלל
 שני היינו דלעיל הכיאו הכרייתא דתני ת"ק פרי מפרי וב"ק
 דלעיל לא נחית כיאם דמכ"ל עיקר מידת כלל ופוך י"ל
 כפ"ל מירי בין כלל קמא או כלל שני עיקר שם כדי שיכאון
 שתי הכרייתות וע"כ כשאנו לפרט הכנייה דתרין כללי ופרט
 לתרין פטוי וכלל נקטו להך מ"ד שהוכר לעיל ואה"כ ללמד
 מ"ד דהפוך הוא דעמי מרכה תרין פטוי מתרין כללי וכדברי
 ה"ר פרץ א"כ ול דכולי סוגיא דהתם ליכא דר"א דררש ריכוני
 ומודה בפרט וכלל ופרט :

והתוספות הקשו שהרי רבנן דרשו הני קראי דכי
 יתן בכלל ופרט וכלל ופטרוי קרקע
 ועבר ושטר וכן לר"א דררש להו כפרט וכלל ופרט פטר חמי
 עבר ושטר וקרקע א"כ נראה דאין חילוק בין תרין כללי
 לתרין פטוי ותירצו כתיורן ראשון דפליגי בכלל קמא עיקר
 או כלל שני דרבנן ס"ל כלל קמא ע"כ פטוי בקרקע ושטר
 כיון דלא דהו בשני דררש ור"א ס"ל כלל שני עיקר וע"כ
 כפרט וכלל ופרט פרט שני עיקר ובשי שתי דררש ע"ש ובין
 דלר"א קיימי נקטו בשיטתיה דס"ל כלל כ' עיקר ואה"כ דלרבנן
 נהפוך הוא דהרכה טפי תרין פטוי כיון דכלל קמא ואדרכה
 יש להביא ראיה דק"ל כלל קמא עיקר שהרי ידוע דק"ל
 ברבנן דררש כללי ופטרוי ולדידהו קראי דכי יתן בכלל ופוך
 דרשינן ובין דפטרינן קרקע ועבר ושטר וכן בכל מקום ק"ל
 מה הפרט הפורש דבר המטלטל ובפ"ו ממון וכמ"ש ג"כ לעיל
 בסוגיין גבי פדיון דבני עמי שתי דררש ס"מ דק"ל כלל קמא
 עיקר ואף דלתיורן שני של התוס' דהיכא דהדררש שקולים
 גם למ"ד כלל שני עיקר מודה דכעין שתי דררש ל"מ ראיה
 זו ש"ל דדבר המטלטל ובפ"ו ממון חד חד חשוב וכמו שזכרו
 התוס' בחולין דס"ו בזה ע"ש מ"מ כיון דלתיורן ראשון ק"ל
 כלל קמא עיקר ולתיורן שני אין ביריה ה"ל כהפך אלל ודאי
 דאין הפך מוניא מירי ודאי וכ"כ מה"ש בזבחים דמ"ד גבי
 פיגול דאם האכול יאכל דאמרין דהו כלל ופוך ודרשו שם

ככרית' כמה יתורי לרבוי כמה מילי אפ"ב דהוה אתי מעיקר
 הפרט כדמי בחד צד וע"כ דאיצטריכו דאי מכלל ופוך לא
 אתי ער דרתי בכל הדרוס והיינו כמ"ד כלל קמא עיקר וכ' כ"ו
 מהתוס' שם כד"ה ודוכס וז"ל ומה' צריכו יתורי דלעיל דמכלל
 ופוך לא מרכיב אלא הדומה לפרט בכל דררש ע"כ הרי נראה
 דסתם כרית' זו דק"ל כוותה ס"ל כלל קמא עיקר וכ"כ בוכמ"ו
 ד"ד דפריך אי מה הפרט פורש עבודה ומייבין עליה כחוק
 וכו' גם כד"ח פריך כה"ג אימה הפרט פורש דבר הבא
 כגדר ונרכה וכו' הרי ראש"ב דרתי בחד צד כעין שדמה גם
 לשאר דררש וזה כמ"ד כלל קמא עיקר ואף דלח"ס התוספות
 כפ"ג דעירובין כד"ס אהני כתיורן שני ל"ח הפך ראיות תכ'
 סוגייתא אלן נקוט תיהא דלתיורן ראשון בכלל הש"ס דבני אתי
 מה הפרט מכור' כסתם היינו למ"ד כלל קמא עיקר ומדק"ל
 וטרי הש"ס כסתם ככל מקום הכי ש"מ דק"ל הכי :

ובירי עובדי ראיתי להר"מט כחידושו לקירושין לרב"ר
 גבי ת"ש אי מה הפרט פורש מומים שבגלו
 וכטל מחלאתו וכו' לחפשי ישלחנו ריכוייא הוא
 על זה

ואת להכי דררש כל התורה בכלל ופרט כדאמרין
 לעיל דכ"א חלקן וי"ל דחשום דלא דמי כלל קמא
 לכלל שני לא דיינון בכלל ופרט דכי יכא ריבה הכא' וישלחנו
 ריבה שילוחי וכת"ד כב"ק דס"ד דכל דלא דמו לא דיינון בכלל
 ופוך וא"ת ולר"ד דס"ל דאע"כ דלא דמו דרשינן הכלן וי"ל
 דס"ל דכל דדמי בחד צד סגי וכמ"ד כלל שני עיקר דכמ"ד
 לא הקשו כיאם למ"ד כלל קמא עיקר ומתירן לה שפיר לרבנן
 דר"י ומיהו ר"ס"ל כלל כתרדא דוקא עכ"ל :

ואחרי המחילה כל דבריו הם דכריתיה דעיקר
 קושייתו הוא מפני שהבין דכריתיהו ישלחנו
 ריכוניא הוא ר"ל רכ"ל כהנין דררש ריכוניא וזה אינו ר"ל
 הו"ל האי תנא ריכוני ררש כי פ"כ דבר ברור הוא דה"ק
 ישלחנו אין משת' כלל כי אם ריכוני ובכ"ג כ"ע הודו דריכוני
 דרשינן וכעין מ"ש בב"ק דנ"ד ודס"ר כל ריכוניא הוא ואי
 כעית אימה כל דהכא ריכוניא הוא וכו' הרי דהיכא דאיכא
 שום משמעות הוי ריכוניא וה"כ י"ל דישלחנו ריכוני השתע' ליה
 וכ"כ מפרש י"ע ש"ס ועין זה כתבו התוספות בזבחים ד"ח
 כד"ה אלא גבי מ"ש לובח מכוניא הוא ע"ש שכתבו להדיא
 ותו ל"ק מ"ש הרב :

גם ראית לנהרב החידושין שכת' דנפק"ל לחפשי ישלחנו
 הוה תרי כללי ובהד מניינו סגי וכלל שני לאוהוי
 דריכוני דרשינן כאופן שמה שהבין הרב כפירוש הסוגיא אינן
 גם מה שתיירן דס"ל דתרי כללי דלא דמו אהדרי לא דיינון
 בכלל ופרט הם דכריתיהו דה"כ נמצא דמ"ד דלא דיינון
 בכלל ופרט כי אם כריכה ומיעט וזהו עדיפות מכלל ופרט
 אין הלשון משת' כן כי אם דחשיב כלל וכרט דאין בכלל הלא
 מה שכתב וכו' בחולין דס"ו דהאי מ"ד ררש כה"כ בכלל
 ופרט לחוד וגם לדבריו תאי ק"ל לתנא דכי די דלא דמו תרי
 כללי אהדרי ולרבנן דהוי ריבה ומיעט וריבה כ"ש דאיתרבי
 ראשו ארוך גם מ"ש דרי ס"ל כמ"ד כלל שני עיקר תמהני אוך
 כעלם המני סוגיין דחולין דהגבויס כדס"ו וסוגיין דררש שם
 כדס"ו שנתבאר שם דר"ס ס"ל כלל קמא עיקר וכמ"ש רש"י
 והתוספות גם כירושלמי כפ"א דמעשר שני פליגי בה ר"י
 ור"ע דר"ס ס"ל כלל קמא עיקר גם כפ"ג דעירובין דכ"ו אחרו
 דברייתא שהזכיר הגד דולר וזרות ס"ל כלל קמא עיקר ואילו
 ר"י ככריתא זו וז"ל מידת שהתורה נדרשת תניו והדר מפרש
 וכלל ופוך כינר וכתת הכסף וכו' מה הפרט פורש ולר' ולדות
 וכו' ע"ש הרי להדיא דר"ס ס"ל כלל קמא עיקר כי ע"כ דכרי
 הרב ג"ע אללי ועיין כפדשי בפנהדרין דמ"ו כד"ה ביקללת
 שנתבאר

שמתבאר מדבריו דנקיט כח"ר כלל קמח עיקר ע"ט :
וראייתי לרש"י בר"ד דשכונות ד"ה דדריש ריבוי וכו'
 וכי הדר אחי כלל אחר כי הכא דתיב לכל
 אשר יכטא ריי לאם תוכיף על הכרט בכלל אחרון דכריס
 שאין בהם הרעה והטובה והיו כעין הפרט להכא ולהטעם
 שאינו דומה לפרט כלל וכו' קשה דהפרט דלהרע ולהטיב אין
 כו"כ א"כ ב' דדריש להכא ודכריס שיש בהם הרעה והטובה
 ודבר הרעות ודבר הטובה ודכריס שאין בהם הו"ט ולטעם
 כולם דמו לפרט בשתי דרדים ולא דמו אחר דר דלטעם
 דבר שיש בו הרעה כבון אכלתי ולא אכלתי והיו דבר דעות
 אך אינו בלהכא ודכריס שאין בהם הו"ט כבון אורוק ולא
 אורוק הוי להכא ודבר דעות הכל אין בו הו"ט ודבר מצוה
 הוי להכא ודבר שיש בו הו"ט אלא שאין הדבר דעות ולבני
 דבר מצוה ול קול דבר דעות הוא החשוב וע"כ נתמעט אכל
 לטעם ודכריס שאין בהם הו"ט שקולים הם וכי נתמעט
 חד ונתרבה חד היינו מהכרח דאי נתמעטו כולם אחי אהני
 הכלל וכי נתברכו כולם אחי אהני פרט וכן אחרון להדיא לקחון
 דכו"ו אהני כלל אהני פרט וכו' אבל לומר דכריס שאין
 בהם הו"ט דמי לפרט ולטעם לא דמי בכלל קשה להלום
 שהרי שניהם שקולים ודאיה דלקחון הקטן וח' אכל ולדבריו
 מאי ק"ל כיון שזה דמי וזה לא דמי כלל ואף שתיבנו סם רבי
 ינחם דוכי אלהרע וכו' אכן רז כר אכין מי שהטוב ע"קודם
 לביטוי וכו' אין זה כי אם גילוי היתא לבד אבל בענין הגדול
 שקולים דשניהם לא דמו אחד דר דמו בשני דרדים ולא שייך
 בזה לומר דזה דמי לפרט וזה לא דמי כלל וי"ל שדעתו
 דתיבונא דרז היינו שיש כאן ד' דרדים ג' הנוכחים ואיך
 דאיכורו משום כל יחל וא"כ דכרי' שאין בהם הו"ט דמי כב'
 דדריש ולא דמי אחד דר אבל דבר מצוה ולטעם דמו בשתיים
 ואין בשתיים דשניהם ליתנהו בכל יחל וכיון שיש דר אחר
 דדמי לפרט דכרי' שאין בהם הו"ט משא"כ לטעם כתב הכו
ואכתי קשה דאכתי לא שייך לומר שאינו דומה לפרט
 כלל אחר דדמי בשתי דרדים ותו דלר"י בר אבין
 אין כו דר אחר וא"כ מי הכניסו בחדר זה והו"ל לו דמיסתבר
 טעמי לרבות דכריס שאין בהם הו"ט כלקחון ע"ק בדכריס
 דהנה מח"ש אין בכלל אלא מה שפטר וכי הדר אחי וכו' ריי
 לך וכו' נראה שפטרם וליכא דמ"ד כלל קמח עיקר דפליגי
 תנאי בפ"ג דעירובין רכ"ח בזה ואחריון סם דאיכא ת"ה
 דביקר המורה הוי כלל ופטר ואהני כלל כ' לרבות וכו' ואילו
 שמה שסיים דלהכי אהני הלל קמח אין זה כי אם לר"ד כלל ב'
 עיקר ואהני כלל קמח למעט ואיך דרכב' אחתי ריבוי וכו' הוי
 בה דכריס דהא שונים עיקר שהרי רבי ישמעאל הוא דדריש
 לקחון כללי וכו' ס"ל כלל קמח עיקר כהלוי' רס"ו ורס"ו כמ"ס
 רש"י סם בהני סוגי ע"ט וברוחק ו"ל דמ"ס דלהכי אהני כלל
 קמח לאו דוקא ור"ל כלל ופטר וכונתו דאין לרבות הכל בכלל
 שמי דא"כ כלל ופטר מאי אהני ולקוחיון דלעיל הכור הוי
 לומר דה"ש ולא לטעם וכו' היינו נמי בדכריס שאין בהם
 הו"ט דהיינו ורקתי ולא ורקתי דהא ודאי לא דמי כלל ואינו
 כבון דא"כ כ"ד דחאן דדריש כללי מורה דחייב לטעם
 בדכריס שיש בהם הרעה כבון אכלתי ולא אכלתי וזה אינו
 דגם כה"ג פטר רז דדמוה חכולי כבון דלעיל דלר"י לא
 מושחת לה שתיים שהן ארכע"י

לגמדי וטעות הוי דפירש"י בריש שכונות ד"ר ע"כ שדכרו
 סתומים וסתומים

וראייתי להר"ב יבין שמועה דכ"ד שפירש שדויק ה"ש
 דמ"ס דלהכי אהני כלל קמח למיעוטי נראה
 דמ"ל כלל שמי עיק' ומיכה נמי למאן דדריש ריבוי וכו' דכלל
 שמי עיקר ואין דכריס ככונס חדא שהרי ביארתי לעיל שדכרי
 רש"י אדרבה דייק: כח"ד כלל קמח עיקר מו"ס תחלה ריי
 לך אם תוסיף על הפרט בכלל אחרון נראה דפירש לה ט"ד
 כלל קמח עיקר ומה שכתב להכי אהני כלל קמח ר"ל
 כלל ופטר והכרחי כן שדכרי דש"י הם לרז ואילו רז
 כלל קמח עיקר ותו דכיון שכתב ונראה דהוי כמ"י
 כלל קמח נראה דבא לומר דכי פליגי או הלל קמח או
 כלל שמי ה"ד למאן דדריש ריבוי בריבא ומיעט דהוי כמדת
 כלל וכו' כ"ע מורו דכעיון דבר הרומק בכל דריו דאילו
 אם באנו לומר דבא להכריע דק"ל כמ"ד כלל קמח עיקר לא
 הו"ל לחיתולי בריבא ומיעט דלא ק"ל הכי כי אם למאן דדריש
 כללי דפליגי תנאי כמ"ס בבית שמי מחלוקת זה וק"ל לא
 הכריע כלל ותו שאין דרכו כמיעוטו לפסוק כחד מינייהו וגם
 מדכרי דש"י שהביא אינו פסקן ואם פירש כמ"ד כלל שמי היינו
 דנקיט כחד מינייהו כי ע"כ חס שהכין בדכרי קר"ש אינו כ"ל
 כלל

כי ע"כ כ"ל ביאור דכריס שהר"ש נראה לו דלמאן דדריש
 ריבוי בריבא ומיעט כעיון דמי בכל דריו לכ"ע
 דל"ר לכלל וכו' ד' ויש סם עכ"פ שמי מידת פליגי בה חי'
 מינייהו עיקר אבל בריבא ומיעט דמורה אהה כיון דכעיון
 לפרט חספתא היינו בכל דריו ולהי הכריח מרש"י להפך דמי
 היכי דפליגי בכלל וכו' ה"כ בריבא ומיעט שהרי כתב רש"י
 דכי ק"ל בריבא ומיעט וריבא דק"ל דרבי כל מילי למאן
 דדריש ריבוי היינו דאי לרבות כעין הפרט בריבא ומיעט
 גפיק דרבי כעין המיעוט והשתא אם איתא דלא רבי כי אם
 בדמי בכל דריו אומא דריבוי אחרון ריבא אף בדמי אחד
 דר היינו כמאן דרבי מאן דדריש כללי וכלל שמי עיקר מחס
 דריבוי דתפסת מועט תפסת אבל דרבי כל מילי אע"ג דלא
 דמי לפרט בשום דר מניין לנו כי ע"כ ע"כ דה"כ ו"ל דרבי
 בריבא ומיעט לבד גם בדמי אחד דר ומיכה דריבוי שמי רבי
 כל מילי גם דלא דמי כלל למיעוט ולא מיעט כי אם דבר אחד
 דברוב הכל הסוגים ואדרבה ז"ל דבריבא ומיעט כ"ע יורו
 דכרחי בחד דר שמי ככ"ל כישוכ דכריס ות"מ לבי אומר לי
 שמי"ס בדכרי הר"ש וטעות הוא הוא טעות ואינו מן הספר
 ומ"ס דפירש"י בשכונות היינו ראיה לכל מ"ס לעיל דריבא
 ומיעט הוי כמדת כלל וכו' ככ"ל דאילו מ"ס אין דרך הרב
 לפתוח על סברתו דטעות הוא כיון דרש"י חולק וגם דכעיון
 זה היה לו מקום להכריח מעיקר הסוגיות ו"ל שדכרי רש"י
 הם מוכרחים דמ"ל לרבות בריבוי שמי גם בלא דמי בחד דר
 וע"כ כתב שהוא טעות

וכידי דכרי בענין זה ראייתי להתוספות שכונות דכו'
 ד"ה ולא שקדמה וכו' דכרי פתוספית סתומים
 וראיתי להר"ב מיעט חייב בחידושו לריש שכונות שהביא
 רכרי התוספו' אלו ובאר דק"ל שהרי בכלל שמי הביטוי קודם
 לשכונות כדתיב לכל אשר יכטא הא דם בשכונות ואח"כ חיות
 דדייקת כלל קמח תודוק נכתבא לזה י"ת תודוק דאחי האי פול
 קמח לבלוי על להרע או להטיב אתך ויש להשיב בר כרי
 התוספות לפי דכריס שהרי בפ"ג דעיר ין פליגי תנאי און כלל
 קמח דוקא או כלל שמי ור"י מתבאר בחולין דמ"ס ורס"ו דמ"ל
 כלל קמח עיקר וא"כ י"ל דלהכי דייק כלל קמח דלדידה כלל
 קמח עיקר ועוד דממה שסיימו התוספות אבל בהאי לחודיה
 לא קמי נראה דהוי ק"ל דא"כ תיבא ליה בכלל קמח ואין זה
 פולה

עולה לפי פירושו וכשיקר דברי התוספות קשה דאי כתיב כלל קחא הוה התמעט שפיר לשעבר והוה מתרבה דבר חזנה כיון שאין בכלל זה חיותו לז' ואיך ק"ל דתיבני ליה בכלל ופרט לכך הא ל"ק דק"ל אין בכלל אלא מה שפירט והוה התמעט ג"כ דברים שאין בהם הרעה כיוצא בזה לא אפשר כי אם בכלל וכו' וזו חז"ל ק"ל:

והג"ל כפירוש דרכיהם הוא דק"ל דכפ"ג דעירובין מתבאר בכלל ופ"ד הם שני מידות כלל ופרט וכלל וירוע דשיקר הריבוי לכ"ע הוה בכלל שני דהוה פרט וכלל דק"ל נעשה כלל הוסף על הפרט דגם לה"ד כלל קחא עיקר אין דבר מתרבה כי אם בכלל שני וכל כה"ג דל"ד כלל קחא לכלל שני אע"פ דר"י אמרין בחולין דס"ו דראין כה"ג ח"ת בכ"ק דס"ד אמרין לרבות כל דבר מהיבא קמייתא לה בכלל בתרא כלל' גופיה חיים כתיב ביה שמתבאר מזה דאינו מתרב' כי אם בכלל הנרוע דתפסת מועט תפסת לא דאכתי אין חכל זה רואה לסובין דהתם דכלל דראון רבי הרבה וכלל שני לא רבי כל כך דרין נותן לנפשה עיקר הכלל שני כיון שאין דבר מתרבה כי אם על ידי כלל שני דכלל קחא אינו לא חיותו דאין בכלל אלא מה שפירט אבל כעין סובין דכלל שני רבי הרבה וכלל קחא לא רבי כל כך י"ל דרכין כל חילוי כיון ששיקר הריבוי כלל שני ומשמע לרבות שני מכלל קחא וכ"כ מפרש"י בכ"ק שם ברה"ה לרבות ע"ש בדבריו:

ויש"ר כשיטה מקובצ' ל"כ לר"ד שכתבו בשם הרא"ש וז"ל ואע"ג דהשתא מרבין מבעין הפרט טבי מהאי דהשתא כלל' קחא גופיה ולקמן במרובה פריך כה"ג כלל' גופיה חיים כתיב דוקא התם הטום דחיים הוה כלל שני וכל חז"ל דאיתרבי מכה כלל שני הוה דאילו הוה כלל ופרט דאין בכלל אלא מה שפירט ולכן אין לרבות שני מכלל שני אבל אי הוה שני מכלל קחא אין לחוש ע"כ הרי דרש"י והרא"ש וכ"כ מעיקר הסוגיא דאי כלל שני השמע ריבוי שני מכלל קחא ריבוי בכלל שני וא"כ ק"ט בסוגין אהתי מכלל למעט לשעבר כל שכלל שני איתרבי שפיר וזה כ"ל שנרשמו התוספות וישבו דל"ד להך סוגי דאה"כ אם יש בירינו לרבות הכל ריבוי כל שנשאר מה למעט בכלל קחא אבל כעין סובין דאין באין כי אם ג' סובים דברים שאין בהם הרעה ולשעבר ודבר חזנה דלמעט דבר חזנה לחוד לא אפשר דא"כ אין זה כלל וכו' כי אם ריבוי ומיעט וריבוי שגם ר"ה דרריס ריבוי הודה בו וא"כ דרין נותן למעט ד"ת שהוא הנרוע לכ"ע וחד מהנך או לשעבר או דברים שאין בהם הרעה וגם בסובין לא הקשו לרבות את שניהם כי אם ואיבוק אכא וע"כ משני שפיר דברים שאין בהם הרעה נתרבה בתרי כללי ולשעבר לא נתרבה כיוצא בכלל שני אין להכח דבר שנתרבה בהשתיהן ולרבות דבר שלא נתרבה בו אם בכלל שני שזו אינה תורה וז"ש ואתי האי לגלויי כוונתם דכל שאין בירינו לרבות את שניהם כי כתיב כלל קחא כה"ג היינו לבלווי על הפרט היכי דינינן אבל בהאי לחודיה לא בני דל"ד דאי לאו דע"כ למעט חד תניניהו כפרט לא תניי חירי דכלל קחא לא משמע לשעבר כל דכלל שני מתרבה ולענין ריבוי כלל שני עיקר כ"ל ודוק:

טיבון מ"ב י"ט לחקור חומץ שיש בו תולעי' וסגנו חותו פעתים שלם ואעפ"י כן הו עובדים התולעים אם יש להתיר לבטל החומץ שיתחתו ואח"כ לסגנו או לא ולבאורה יש לית התיר חת"ש הכ"י בשם הרא"ה להתיר לחתם הדבש כדי לסגנו ההרמדים ונמלים שבתוכו דאין כוונתו אלא לתקן הדבש ע"ש וכן פסק הש"ע וכן קיימו רבני האחרונים וא"כ ה"י ש להתיר הה"ט ואולם ראיתי להרב כנה"א ב"ר סימן פ"ד הגב"י אות ס"ו וכו' ת חוד סימן

קכ"ו ולא התיר הא"ח אלא בדבש דיש להכין מזה טובתו באומרו שאין כוונתנו אלא לתקן הדבש הא ודאי פשיטא ועוד בכל הדברים הנאמרים הטום תולעים וכאנו לחתמו ולסגנו אין כוונתנו אלא לתקן דבר הנאמר וכו' שכוונתו בדבש שהיא עבה ואינה עוברת במסנתת ובחומם נ"הך הדבש ועוברת במסנתת והנהלים בשארם למעלה ולפ"ו אין בתיקון הוה אלא דווקא לרוב שהיא עבה אבל שאר חשקין שעוברין במסנתת אלא שעובדים גם התולעים אין להתיר לבטל כדי שיחתו ולא יעברו וכ"כ מדברי המפרשים שלא התבו תיקון וחיותם לכתחילה אלא בדבש וכשאר חשקין כתבו אם עבר וכשלין לסגן הדבש ועם שהעיר הר"א ברזלי שראה בנפת מהר"א פלקון והר"ח ברזלי וולת הגדולי הדור לבטל החומץ ולסגנו תמה עליהם שדברים נראים דאין להתיר כיוצא בדבש וכ"כ התי"ד סתן קצ"א וכ"ש החולקים עליו וכו' ומדברי המשך אליעזר הובא דל"ד דבש וה"ה מים וכל דבר לא ואין ג"ל כן את"ד ודבריו בעיני מן החתמיהו שאינו רואה טעם כלל להלק בין דבש לשאר חשקין דמה שדקדק בח"ש שאין כונתו אלא לתקן הדבש דהא פשיטא לא ידעתי מאי ק"ל כפשוט דעיקר ההתר דבי קול אין חכטלין אס"ל היינו בהכוון לבטל כדי ליהנות בו וכל שאינו מכוון לבטל שרי וע"כ בתבונה"כ אין כוונתו לבטל טעם הדבורים בדבש כי אם לתקן הדבש דאי אפשר להפריד האיסור כי אם בחימום זה וא"כ כל מה שהכריח מזה דהיינו חפני שהדבש עב ואינו עובר במסנתת ל"מ גם ח"ש דגם ככל דברים הנאמרים וכו' הא נתי ל"מ דאה"כ דאם יתכן כה"ג בכל חשקין דרין כן אלא שדברו בהוה דהוה דברים ונמלים ומעשה שהיה כך היה גם ח"ש שכ"כ מהמפרשים דבשאר חשקין כתבו אם עבר וכשלין לסגן הדבש וכ"כ כתב סי' קל"ח ע"ש וזה תימה דהם דברו בתולעים שבפירות כעבר וכיכל ואיך שייך סימן בפרי שיש בו תולעת כדי שיהיבו בחימום כמו שהתירו בדבש ועוד דאם אפשר לסגן אפשר גם בצוקן בלי חימום גם עיקר חילוקו אינו רואה בו טעם דמה בכך אם החימום חפי שהדבש עב הרי עכ"פ אין החימום כי אם חזר התולעים דכל"ה מנ"ת אי יעבור במסנתת או לא והנראה בדעתו דבני דבש דאף אי תערכות נמלים לא הוה אסירי כיון שאינו ראוי הדבש לאכול הדבש כתערכות זה היה זרין עכ"פ חימום כדי לסגן הדבש כנז"ל בא החימום חזר האיסור משה"כ בחומץ דאין התולעים פוסלי החומץ שאינו ראוי לאכילה מחמת תערכותן שהרי ראויים הם לאכילה דאין תולעים דקיים סוגין ואין החימום כי אם חזר האיסור ואין זה המסקן המסתתא כל שודע שיש תולעים מאים והר"ך שאינו אוכל בלי סינון וכל הכל ק"ל שהרי כתב הר"ן בפרק אין מעמידין גבי מ"ש מהו לתת לתוכו סכר דהתר שאר משק' היינו דבי קול אין חכטלין אס"ל אינו אלא כמכוון לבטל כדי ליהנות מהאיסור וע"כ בכתן שאר משק' שרי לכתחילה דאין כוונתו לבטל כי אם לקיים המשק' בכלי והכריח כן מזה התיר הכתוב הגעילה והמים שרי אע"ג דהרי מכלל האיסור בחיים כיון שאין כונתו כי אם להכשיר הכלי ע"ש גם הר"ב סימן שח"ט התיר מה"ט הדבוק חבית נסביו בחלב ע"ש גם הט"ח סימן תכ"ג התיר מה"ט לטחון חיטי חמץ המעורבי בחיטוי כשדים גם בירושלמי דכ"ה בתרומות התירו מה"ט לטחון חיטום של מדומע מה"ט דאינו מכוין כמ"ש הרא"ש והרשב"א בכתבו סימן תס"ג גם התי"ד סימן ק"ד התיר כה"ג וכן כסי' קע"א ע"ש הרי שרין זה עיקר התירו דאינו מכוון לבטל שרי לכתחילה והן הם דברי הא"ח וא"כ מה מקום לחלק בין דבש שהוא עב לשאר משק' דכל שאין כוונתו לבטל שרי לכתחילה וכדאי נראים דברי הדמשק אליעזר והר"א פלקון והר"ח ברזלי ושאר גדולי

בדול' צפת שהתירו וכל מה שזדקק הרב ככה"ג בזה כרי
לקיים דבריו אינו נראה וגם ראיתי להרב תופת הדור בספר
מחזיק ברכה כ"ו שכתב בה"פ פ"ד אות ח' בשם תכ"ל להר"ו
תולדות שהתיר גם הוא לבטל החומץ ולבטלו וזה ראיתי שכתב
שהתיר גם הוא לבטל החומץ ולבטלו וזה ראיתי שכתב מהנהג
דכני ירושל' לסמן החימוץ בכבר עב ואח"כ תבטלים ומסכני'
אותו פעם אחרת ע"ש וטעמה דאע"ג דשרי לבטל כלי סינון
בלל ח"ה כיון דאפשר להסיר רוב האיסור בודאי דרך
ישר שלא התירו כי אם בדלא אפשר א"כ לז' שרעתם דחשו
אולי לא יהיה בהתר' ששים וצ"י הביטול יאמר ואיירי שכבר
שוכנחו תקודם וכ"כ עיקר דאנ"ה קשה דטפי עדיף לבטל
קודם סינון דלבטל קודם סינון אינו מוצא בו איסור דהרי לא
ביטלו דאף אי פירושו כדפני הפלי שרי כח"ש ה"ע סי' פ"ד
ס"א ואין האיסור כיון על ידי סינון כח"ש שם כ"ג וא"כ
הבא לבטל חומץ כלי סינון מה איסור שייך בו לא ודאי דאיירי
שכבר שוכנחו במקום שיש לחוש דחזרו לתוכו מן המסכנת כי
ע"כ נראה שגם לדעת הרב ככה"ג יש להתיר כל שראה בתוך
החומץ תולעים שיבטל קודם סינון כלל ואח"כ יסמן שאז אין
לחוש כלל כיון דהם עתה מותרים כ"ש טעם דיהיו :

סינון כו"ג בתרתי אל לבי לבאר בתה שכתבת
הרב משאת המה בח"ג ה"ז
סינון ג' באכל פרי טעם כו' תולעת שלעמו בפניו אכלו אי לקי
עליו כדן בריה כיון שבא שלם לתוך פיו א"ר עיקר התלקות
על הכלי והרי באותה טעם ככר נתרסקה הכריה בלעמו'
והכלל הר' איות הבוא ממ"ש בחולין דק"ג חלקו לו בפנים ר'
אחר חייב הרי נהנה גרובו בכזית ור"ל אחר פטור אכילה
בהיעשו כעין וליכא וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ה מ"ה ח"א לתא
ש"ו דלעיסה לא חשיב אכילה דאי לא כן מאי קמבעיליה הא
פשיטא דכיון דלעסו אע"ג דבלעו בשתיים עלתה לו דהרי
נהנה פיו בכזית והאי ענה ר"ז דחייב אמשול גרובו ח"ל
דכהנה פיו אלא ע"כ דליתא ושוב דמה הרב ראה זאת לדעת
התוס' בחלקו מוכפנים לאו בחלקו לשנים שלא יבלעו באחת
אלא בחלק הבשר מעל העצם לנעוץ שיבטל ממנה שם בריה
וק"ל דחייב אלוהא חלקו מוכפנים בדרך לנעוץ לא יוכלנו הכף
האיסור ה"כ לראתין יצלה וכו' את"ר :

דנה תלה הרב ז"ל בפיקו דלרש' פטור ולהתוספ' חייב
ועין ראיתי מי שלא הסינו כזית הרב ותמה עליו
דגם לפרש' מכוואר דחייב ככה"ג ואיך תלי במחלוקת דלרש'
פטור מה שאינו חל עלי חובת ביאור כזית הרב והוא שרש'
פירש כד"ה מוכפני' וז"ל לאחר שבא סמוך לבית בליעתו בלעו
לחצאין ע"כ נראה דאי חלקו קודם שבא סמוך לבית הכליעים
גם ר"ז כטור ולמדו כן מדרת' ר"ז הרי נהנה גרובו ש"מ דבעינן
שיהיה כוליה כזית סמוך לבית הכלייעה כי היכי דליתחייב וכ"ן
הפ' רש"י שם ר"ה בשם ר' שמואל האבוני דאף לר"ז פטור דהא אין
נהנה גרובו ולא תיעוץ שאין אדם טועם עד שיהא סמוך לבית
הכלייעה כדכתוב וחקי יטעם אוכל הזה מכוואר דלר"ז עיקר
החוב בעוד האיסור סמוך דהיינו סמוך לבית הכלייעה וא"כ
אינה דרין בריה כל שנתרסקה קודם הגיעה לחך סמוך לבית
הכלייעה פטור משא"כ לפי' התוס' בחלקו בפנים היינו כפיו
דלר"ז חייב דדרך הוא שחלק בפניו כשצעה לעיסה ומינה
דבריה שנתרסק בפיו חייב ומדבריו הרב יש לדיוק דבריו
הרמב"ם ז"ל בפ"ה דמ"א הל"ר נוטים לפרש' והיינו דדיוק
כח"ש אעפ"י שחלק בפיו בפניה קודם שיבלעו חייב הרי כו'
דלא תחייב כי אם על היותו שלם סמוך לבית הכלייעה וכלל
דאי חלקו בשתיים קודם שהגיע לחך פטור והרי תולע הפרי
מתרסק מיד כשניה הערי בפיו בתחילת לעיסה מתרסק ומ"מ
עיקר ספק הרב כ"ל דאיה דחייב המ"ש כירושלמי דכזר פ"ג

מיוני דאמרו חלקו לאבר מן החי כפיו ר"ז אחר חייב דעבר פק
כלפנים ור"ל אחר פטור דעבר פיו כלחוף ואמרי עלה כמלש
שחלקה בפיו ואכלה בכלובתא דר"ז ור"ל ע"ש ומחק ירושלמי
קשה לפרש' דבשלמא בש"ס ככלי שאמרו חלקו מוכפנים יכול
לפרש' דהיינו בלעו לחצאין וסמוך לבית הכלייעה הא איכא
כזית שלם ודייקי דבריו ר"ז הכי דאמר הרי נהנה גרובו בכזית
אכל כירושלמי דנקיט חלקו בפיו אין במשמע פיו כלל לבית
הכלייעה ועוד מדרת' כמלש שחלקה בפיו ואכלה בכלובתא
דר"ז ור"ל והרי דרין בריה גם רש"י מורה דכי חלקה לשנים
קודם שהגיע סמוך לבית הכלייעה אף דשני החצאין הם סמוך
לבית הכלייעה פטור דבכ"ז אבר ס"ל לרש"י הנס כי חלקו לשני'
מחצות ואכלם בבת אחת חייב וזה לא יתכן דרין בריה וא"כ
איך אמרו במלש שחלקה בפיו דלר"ז חייב אלא ודאי עיקר
הפירוש כדבריו התו' ודבריו הר"מ ז"ל כולי האי דפליג להתו'
וג"ע גם להתוס' איך לא דחופירושו מהך ירושלמי וז"ל רס"ל
דכיון דשינה ה"ס ככלי נקיט חלקו מוכפנים וגם שאמרו הרי
נכנה גרובו וכירושלמי נקיט חלקו בפיו ש"מ דש"ס ככלי ס"ל
דלא מחלקו כי אם לבלעו לחצאין ואה"כ דלש"ס ככלי כמלה
שחלקה בפיו גם לר"ז פטור ואינו מספיק לדחות הירושלמי כל
דאפשר להשוותה דלא פליגי כי ע"כ כ"ל עיקר מהך ירושלמי
כדבריו התוס' ומינה נכתב דעיקר ספק הרב היינו מאי
דפליג ר"ז ור"ל במלש שחלקה בפיו לר"ז חייב וידוע דק"ל
בר"ז :

ור' איתוי לרש"י בכתוב ד"ב גבי מ"ש במלה לוקה חמש
שכת' וז"ל בלש במלה חיה הואיל וכריה שלימה
היא לקי כד"ש הנס מכוואר דאי חלקה כשני' בפיו או שלעסה
לא חשיב בריה לכן מפרש' שם דר"ז גבי רסק ג' כמלות והכי
אחר חי שכתב דשכולעו הוא מת ומצטרפי לכזית ככילה
הרי דלא משכת' לדמיה חייב בריה כי אם בפליעה וזהו לפי
שטתו כמה שפירש' גבי חלקו מוכפנים ש"מ שדרין בריה כי
חלקה בפיו גם לר"ז פטור וזה ראה גמורה למה שהכין הרב
משאת משה ברשת רש"י אלא דקשה עליו איך לא נרש' מדבריו
רש"י אלו ודבריו רש"י אלו היה לו להביא לדד הפיטור ומיהו ככר
נכתב דהירושלמי תיובתיה דרש"י וכאמור :

ובעיקר דבריו רש"י דמכות ד"ב שכתב בלע כמלה חיה
הואיל וכריה שלימה ק"ל דנר' מדבריו דבריה
לא היו אלא בחייה ולא במיתתה והרי בחולין דק"כ מכוואר
להפך דקתי טמאה בין בחייה בין במיתתה ככל שהוא וע"ש
בפרש' ואין לרחו' דמיה שכת' רש"י ל"ר ור"ל שלימו' וכה"ג פירשו
התוס' בחולין דף ג"ד ה"ה וכו' וכ"כ הכ"מ בפ"ב מ"ה ח"א
ה"ל כ"ה ע"ש זה אינו שדרי ממ"ש רש"י בכתוב דר"ז גבי רסק
ט' כמלות והכי אחר חי שכתב ששכולעו הוא מת ומצטרף
לכזית ככילה מכוואר מפרש' אחד חי כפשוטו חי ממש ולא
שלם דלית ליה פירוש התוס' וא"כ הדר כי קושטין מש"ס דחולין
דק"כ וגם רש"י כתב שם להודיא דמלש מתה חשיב בריה וכ"כ
ובמקום אחר כתבתי שוב לדבריו רש"י אלו כסי' ע"ש :

ובעיקר ספק הרב משאת משה ק"ל דאיך יתכן דלילקי
על תולע שבפרי משום בריה דאי שבכרא
התולעת בתלוש הרי הותר כל שלא פירש' מכוואר כטור' סי'
ד"פ והרי אכל הפרי בתולע שכתוב ומכ"ל דפירש' כי היכי
דלילקי ואף אי איירי בתולע שבכרא בפרי מכוואר דלא היכי
כיה פירש' וכח"ש שמואל' בחולין דס' קישות שהתלעו
כאיביה אסור הרי בחלקו גם כזה דהתנשפות שם ד"ה דייקא
כתבו בשם ר"ת ורבינו נתנאל ור"ב דאין הלכה כשמואל וא"כ
איך יתכן דילקו על הספק במקום שחלקו גרובו עולם וגם
ראיתי להרב גופיה שם בחזק סינון ה' ד' בהתר' הפיראקיס
שכתב ספק זה לעשות בו פ"ס כיון שחלקו בו הראשונים אי'
ק"ל

קול פשוט או לא חירי ספק לא כפיק וכרוחץ ול דעיקר הפק
כרב היה לרשת הפוסקים כשחולל אי כה"ג שרסקו בפיו אי
לקי עליה השום כריה אך דבריו בתומים וקצר במקום שהיה
לו לפרש עוד יש לתמוה עליו איך יתכן דלילקי והרי אהרו
בזכחיה רף ע"ו האיסורים חכמים זה את זה וע"ש בתוספו'
כשרוב סתם דמכטל לאיסור וכבר תמהו עליו כזה ב"ס כרי
האדמה כח"א כפ"ג ת"ה ת"א ע"ס :

סימן מ"ד והוא יד

שכתב רסן נחלות והכיא אחת שלימה גרפה לאלו שנתרסקו
ונעשה הכל כוית ואכלו לוקה שש אחת השום נחלה ואחת
משום כוית הנכלת הטמאין הכי איתא בהכות דזו ורבה בר
רב הונא ורבא ורב יוסף ורבי יוחנן כולו אהרי הכי והתום'
שם הקשו למ"ל אחר מי ת"ל דהא חיובא כוית ולילקי על לאו
דשרצים והירצו דחיובא לאו כשרצים דלא נכתבו בלשון אכילה
ובאותה לא לקי ער שאכל כריה שלימה אבל קשה איך ינטרף
אותו שלם לכוית והלא אין איסור נכילה חל עליו דהכי נתי
אחריון כהעילה דזו דאין איסור נכילה חל על איסור טמאה
ויל דהכא חתי כחאן דאית ליה איסור חל על איסור וע"ש והנה
כי פן יש לתמוה לרבינו בקושיית התוספות חלו דתירוצו אינו
דוספיק לרבינו דמ"ש לישב לקושיא ראשונה דאיכ' לאו כשרצי'
דלא כתיב בהו אכילה ובאלו אינו חייב ככוית כי אם בכריה
שלימה הרי רבינו בפרקין ה"ל זכ וזכ כתב דלקי אלא דלא
תשקבו את נפשותי' ולאזו דלא תטמאו את נפשותי' ככוית
הרי דחולק בסברת התוספות הלזו והרב כסף המשנה הכיא על
דברי רבינו דברי התום' הנוכר ככראה שתירוצן התום' יגהה
חוזר לרבינו רבינו ודבריו תמוהים שהרי רבינו חולק בסברת
התום' כמ"ש והרב למ"ו כתב דקושיית התוספות ל"ק לרבינו
שרבינו לפי שטתו דלעיל מפרט דנחלה שלימה היא נחלה
שבורת הגדולה כחיס דשייך בה חשש חלקיות אבל הנחלות
הרובקות אינן מורכבות הפעולות אלו דלית בה כי אם לאו
דכל השרץ האורץ על הארץ וה"כ אם יהיה הנחלה המורכב'
בה חשש לאוין המורכב' דכה"ג לא חשבו בריה ובעי כוית א"כ
איך ינטרף לכוית עם שאר הנחלות להילקי חמש והרי נחלה
דחייב חשש אין כאן אלא חששו אלו דבריו וזל ואחרי הח"ר ואין
דבריו נראין בעיני דלכתי קשה גם לרבינו למ"ל אחד חי לניקח'
לה ככוית פוסקין ונחלות מורכבות' חסרן העוף ושרץ המים
ושרץ הארץ וע"ק לרבריו ה"ל לרבינו לפרט כדן זה דלאו
בחד גוונא נחלות איירי ועכ"פ חקו' הכ' ק"ט לדעת רבינו
שירוצו הוא שרבינו פוסק דאין איסור חל על איסור אם לא
כאיסור כולל ואיסור מוסיף ואיסור בת אחת כמ"ש בפ"ו
דאיסורי ביאה והרי לית כאן אהד חנ' דברוס אלו וכבר תמה
על זה הרב המגיד כפ"ד מה' אלו הל"כ והז"ב גם הלח"ת
הנ"ב דבר זה :

עוד

ק"ל טובא לדעת רבינו למ"ש בפ"ד מה' אלו ה"ג
דהאזכר עוף טהור חי כל שהוא לוקה משום אוכל
נכילה ואעפי שאין בו כוית ולרבריו למ"ל הכא כוית כרי
שילקה על נכילה נחלה שלימה לכר הרי לקי שש חשש השום
שרץ ואחת משום נכילה :

ואחר

הישוב ראתה עיני שאין בדברי רבינו ערעור חד
שכל דבריו כראי מוצק דאינו שימת התוספות
דמוקמו דרבה בר רב ורבא ורב יוסף ורבי יוחנן כולו ה"ל
איסור חל על איסור אף שאינו כולל ומוסיף ואיסור בת אחת
הוא דבר תנאה לאוקומי לכל הני אמוראי אשר בית ישראל
ככון עליהם והתימה דתלמודא המביא דבריהם כהתם חשנה
שלא כהלכה ועוד ק' לשיטתם שהרי אמרין בשבועות דכ"ג
גביה דתנן שבועה שלא אוכל ואכל נכילות וטרפות חייב

הא מושבע מהר סיני הוא רב ושמואל ורבי יוחנן דהמרי
ככולל דברים המותרים עם דברים האסורים הרי להדיא דר'
יוחנן איסור כולל הוא דאית ליה אבל כלאו הכי אין איסור חל
איסור דאו' ס"ל בכל גוויי איסור חל על איסור לע"ל כולל גם
כחולין דק"ג פלגי רז ור"ל באכל אכר הטרפה ובאכל חלב
חי הטרפה ואוקי הש"ס לתי תירוצים דרז ור"ל ס"ל דאין
איסור חל על איסור לא באיסור כולל ולא באיסור מוסיף כי
אם באיסור בת אחת ולא יודיק תירוצא איסור מוסיף ואיסור בת
אחת אית ליה לרז ולא עוד וע"ש בתום' ד"ה ומר כבר שהקשו
חאידיך בגי'א רשבעות דאית ליה לרז איסור כולל ופ"ש
איסור מוסיף והרי בהך בגי'א לכא קחא וכתב'א ס"ל לרז
דאין איסור חע"א באיסור מוסיף ותיירו דאה"כ דרז ור"ל לית
לבו איסור כולל והיסור מוסיף אלא דהתם בשבועות מווקי ליה
רז ור"ל לחתני' דאית ליה איסור כולל רכל' אה לית לה בתרי
זליה לא ס"ל דאיסור חל על איסור א יבא תנאי טובא דפלגי
כה ע"ש ומעתה ק"ט דגבי רוסף ט' נפלים ס"ל לרז איסור
חל בכל גוויי והכא גבי אכר טרפה לית ליה לרז איסור חל
על איסור אף באיסור מוסיף ורבא גופיה דאחר בהכות בשם
דכי יוחנן דלקי על כוית נחלה חשש השום שרץ ואחר משום
נכילה אייבו גופיה חוקי לרז כסוגי'א דחולין רס"ל איסור בת
אחת לכך אך את זה קשה עכ"פ בהך סוגי'א דחולין דף ק"ג
דמוקי הש"ס למר תירוצא דס"ל לרז דלהכי לקי כ' כאכר
טרפה דאיסור חע"א ואי ר' יוחנן ס"ל איסור חע"א בכל גוויי
הכי חוקי רכי יוחנן למתני' רשבעות בשבועות דכ"ג דאיירי
כאולל ולת"ל כולל בלא"ה לרדיה חל ומי ראה כזאת דפסטיה
דמתני' אחי כוותיה ודחיק כסוגי'א דחיקא ואוקי למתני' דלא
כוותיה ועל התום' שם כחולין קשה שהקשו מהך סוגי'א ואי
בעית איתא קחא ולא הקשו לתירוצ' ג' דלא הוה שייך תירוצו
ויל דלהך ח"ד ס"ל דכי חוקי רז למתני' רשבעות באיסור כולל
ה"ט דס"ל דאפי"ג רס"ל לרז איסור חע"א בכל גוויי ה"ד
באיסור הכא הליו אבל איסור הכא על ידי עצמו כמו שבועה
לא חל אם לא באיסור כולל ועל דרך שאמר שם ר"ל ת"ט לא
אחר כרז אחר לך כי אחריון איסור כולל באיסור הכא תאלין
באיסור הכא על ידי עצמו לא אחריון אי"ל דבטרפה לכך
הוא דס"ל דחל על איסור אחר כיון דגלי קרא דטרפה חע"א
חלב כמ"ש שם התורה אחרת יבא איסור טרפה ויחול על
איסור חלב וכי היכי דעל חלב חל הכי' על איסור אחר יעל
דרך זה יש מקום לישב לסוגי'א דמכזה דכי אית ליה לרז
דאיסור חע"א כפ"ג ה"ד התם באיסור נכילה דגלי ביה קרא
דנכילה חל על איסור חלב וכמ"ש בזכחיה ד"ע וס"ל לרז דכי
הכי דחל על חלב חל פמי על איסור אחר כגון טמא וגם
התוספות בהכות כתבו תירוצ' בדרך זה אלא שקשה ערוין
הסוגי' דחולין הלזו דמוקי אכיו ררז ס"ל כהמה במיה לאיבריו
עומד' ובשטרפה עם יציאת רובה דהו"ל איסור אכר וטרפה
איסור בת אחת ואם איתא למ"ל כוליה האי והרי אם נטרפה
אח"ך אתי איסור טרפה היולי על איסור אכר כי היכי דחל
על חלב כמו נכילה דאחר רבי יוחנן כסוגי'א דמכות דחל על
איסור טוואה ה"ט ובת"ש התום' וכן קשה כמ"ש עוד בחולין
שם גבי אכל חלב חי מטרפה דאיבא ח"ד בשם ר' יוחנן דלקי
כ' ואיכא מ"ד בשם רז דלקי'ג' ואוקי הש"ס דלמ"ד ג' ס"ל
לאו לאיברים עומדת ובשטרפה עם יציאת רובה דהו"ל
איסור בת אחת ואם לרבריהם לת"ל חף אם נטרפה אח"ך
חל כי היכי דחיל על חלב גם לאי גביית איתא בתרא דמוקי
למ"ד שנים בשם רז לאברים עומדת' ובשטרפה לאחר מכהן
דלא חתי איסור טרפה וחיל על איסור אכר וחלב ולרבריהם
הרי רבי יוחנן קאמר להדיא בהכות ונכילה חל על טמאה
כי היכי דחיל על חלב ולא אחריון שזמי קלכ דהוה מכללו

וכל והקשה לשיטת' הלזו וכעין זה כתבו במעילה ד"ו כ"ה
 אחרת רכב גבי הא דפליגי רב ורב אסי ולוי דרב ורב אסי אחרו
 רבי אכל חצי זית מנכילה טהורה וחצי זית מנכילה טמאה
 דאין מטטרפין ולוי אחר דמטטרף והעלו שם בתום' דלכ"ע אין
 איסור חצי' וכי פליגי הכא היינו דלוי סבר דנכילה כי היכי
 דחייל על חלב דגלי ביה קרא ה"כ חל על איסור אחר ורב
 ורב אסי סברי דקרא על חלב חייל דגלי ביה קרא אבל לא
 על טמא ע"ש וקצת ק"ל בדבריהם דהו"ל להכריח דבריהם
 מהך סוגיא דחולין דק"ב דאוקימ' ע"ש דפליגי רבי חייא עם
 רבי אחי ורבי אבהו כדעת ר' יוחנן דבר זה דלכ"ח כי חייל
 היינו על חלב לבד ולרבי אבהו ורבי אחי כי היכי דחייל על
 חלב חל נמי על אבר ע"ש וכל כי האי הו"ל להתוספו' להכיח
 הך סוגיא ועוד יש לתמוה לדבריהם דא"ה רבי יהודה דאמר
 בחולין ר"ה ינא זה שאין איסורו משום נכילה דמוכח מיניה
 להדיא דה"ל דאין נכילה חל על טמא אתי כרב ורב אסי
 וא"כ תיקשי לנו מהך בריתא כי היכי דקשה לרב ורב אסי
 שם פבריתא דמיתת פרה ומי בתל וללוי לא הוה חצי לשנויי
 מידי רבין דאשכחן דלמאן דלית ליה איסור חצי' אף בנכילה
 ע"ש טמא ס"ל דלא חל א"כ תוכח דלא אמרינן דכי היכי
 דחייל על חלב חייל נמי על טמא ותובת' דלוי ואדק"ל לש"ס
 לרב ורב אסי עדיף מיניה הו"ל לאקשוני ללוי דלרדיוה לא חזו
 לשנויי מידי וכבר הקשה מוהרש"ל בחולין דק' לדברי התוספו'
 דמכות ד"ו חזק זה ע"ש הן אחת דהיא גופה ק"ל בסוגיא
 דחולין דק"ג לאו בעית אימא בתרא דמוקי דת"ד לקי ג'
 באכל חלב מי מטטרף היינו רבי היכי דחייל על חלב חייל נמי
 על איסור אבר והרי מהך בריתא דרבי יהודה דק' דקאמר
 דאין איסור נכילה חל על איסור טמאה הוי תיובתיה וז"ע :
ד"ה נתבאר רשימת התוספות הלזו קשה להולמה כי
 ע"כ כ"ל לפרש בהך סוגיא דמכות ד"ו והך סוגיא
 דמעילה ד"ו שלא כדברי הראשונים בפני התוספות הלא זה
 הדבר דבני ריסק ט' נמלים ואחר חי והשלים לכזית לכ"ע אף
 למאן דלית ליה איסור חל על איסור' כלל בין באיסור' מוסיף לאיסור'
 כולל ואיסור' כת אחת הכא חל ולקי בהו על נכילה שהרי אמרי'
 בשבועות רכ"ב גבי שבועה שלא אוכל ואכל נכילות וטריפו'
 חייב ואמאי מושבע ופומד חזר סיני הוא ומשני ר"ל אי אתה
 תנוח אלא במפרש חצי שיעור ואליבא דרבנן וכו' הנה תבאר
 בהך סוגיא דא"ב דאין איסור חל על איסור ואף באיסור
 כולל כמ"ס שם לר"ל איסור שבועה חל על איסור חצי שיעור
 וזהו ט' כנסבע שלא יאכל כל שהוא ואכל כל שהוא מנכילה
 חיה דאיסור חל על חצי שיעור דאיסור וא"ב שדבר זה ר"ל
 קאמר ואין קול' כר' יוחנן דמוקי מתי' ככולל ת"מ הרי הכריחו
 התוספות שגם רבי יוחנן מודה כה דאיסור חל על חצי שיעור
 דאל"ה למה לא משני הש"ס רבי יוחנן לא אחר כר"ל משום
 דס"ל חצי שיעור איסור מר"ת וא"כ אין איסור חל עליו אלא
 גראה שגם לר"ו כל שאינו איסור לאו או איסור עשה איסור
 אחר חל עליו ע"ש כר"ה דמוקי וע"ש בר"כ כר"ה אהיתרא
 ואף לתירוק ב' שכתבו התוספו' ז"ל שם שאין להכריח דר"ה ס"ל
 איסור חל על איסור ח"ס ז"ל דהיינו דוקא באיסור שבועה
 דאיסור הכא על ידי עצמו היא אבל באיסור אחר הכא חילוני
 אה"כ דכ"ע מודו דאיסור חל על ח"ס ומיהו רכיבו הגדול כפ'
 ה' מה' שכונ' הלו כתב דאיסור שמועה חל על ח"ס וכדבריו
 פסק חזק בשולחני הטעור סיומן וח"ל והרב חס"ל כפ"ר תה'
 שבעות הלא הכריח סן כדעת הטור ע"ש ולדבריה' הדברי'
 קל וחומר אי איסור שבועה דאיסור הבא על ידי עצמו הוא
 קל על ח"ס כ"ס איסור אחר הבא חילוני וכ"כ התום' בחולין
 דק"כ כר"ה שאין זול ועוד דא"כ אמאי לא חייל עליה איסור
 אבר מן החי כיון דליכא טטרפה אלא ח"ס דכפ' בתרא דיומא

ופ"ג דשבועות מוקי ר"ל במפרש ח"ס אלא אע"ג דלא חייל
 שבועה אכזית חל בחצי כזית וכו' ע"ש והנה כי סן בריסק
 ט' נמלים דלית בהו כזית והביא אחר חי דלקי על טרקים בכל
 סהא עליה דבריה היא ובה השלים כזית נמלה א"כ כי אכל
 הנמלה שלימה הרי לקי עלה לבר חמש לאוי כשרצים ולענין
 נכילה הרי לית בס' כי אס' כל שהוא וא"כ כי אכל עוד ט'
 מרוסקין שהן פחות מכזית דבנמלה השלימה ג"כ אית כה
 כזית א"כ הו"ל ט' נמלות מרוסקות לו לענין איסור שרץ ח"ש
 דהנמלה שלימה אינו מטטרף עמהם כיון שכבר לקה עליה
 ופשוט הוא דאין אכיל כזית איסור והתרו בו אי אכיל אה"ך
 עוד חצי זית מאותו איסור אף בכרי אכילת פרס דלא לקי תו
 עליה ולפ"ו נמצא דכי אכיל תו תשעה נמלות מרוסקות הו"ל
 ח"ש לגבי שרץ ושיעור שלם לנכילה דמטהו נמי כנמלה שלימ'
 מטטרף לכזית נכילה כיון דלא היה כה איסור שלם הא למה
 זה דוחה למי שנסבע שלא אוכל כל שהוא ואכל כל שהוא
 מנכילה דלקי על שבועה כיון דהוי ח"ש אי אכל אה"ך עוד
 נכילה בכרי אכילת פרס והשלי' לכזית שפשוט הוא דלקי משום
 נכילה דכי לקה על ח"ש תחילה לאו משום נכילה לקה אלא
 משום שבועה וכי השלים ואכיל כזית נכילה פנים חדשות באו
 לפאן וכדמוכח בשבועות דכ"ח דנסבע שלא לאכול עשר ותשע
 דאי אכיל עשר חייב שתיס כיון דשני שבועות הם והוי כשני
 איסורים ע"ש ולהכי ס"ל לרבה בר ר"ה ולרבא ורב יוסף ור'
 דלקי בכה"ב אשרן ונכילה וכהכי ז"ל ממה שהקשו התוספו'
 דאמאי לא קייט כולה בכזית מרוסקין דבכזית מרוסקין באנו
 לתחלוקת דלמ"ד איסור חל על איסור לקי על נכילה ג"כ
 ולמ"ד אין איסור חל על איסור לא לקי על נכילה וכהכי א"ש
 חצי דקייט ר"ז אפילו אחר והוא והקשו התוס' ז"ל ולא ירעבא
 כיון דמחית להכי לימא בחד לבר לקי שם חמש משום נמלה
 ואחר משום נכילה וכו' ע"ש שדחוקי' ליגב לזה ואחרי החלילה
 אני בענינותי לפי דרכו בדוקא קייט לה הוי דאילו בחד לא
 לקי על נכילה דהא ס"ל אין איסור חל על איסור וזה כ"ל דעת
 רבנו ז"ל ע"ליו מידי ממה שפסק בפ"ד ת"ה אלו הל"כ דאין
 איסור נכיל' ח"ע איסור טמאה גם ל"ק ממה שפסק שם דעוף
 כ"ש לקי על נכילה כה"ג והכא דנריך כזית ולא פני ליה
 הנמלה חיה לבר דליקוי עליה שם דכל כה"ג כיון דבשלימות'
 חל עליה איסור שרץ ונכילה לא לקי על נכילה דאין איסור
 חל על איסור כל דלא הוי איסור כולל או מוסיף או כת אחת
 זה כ"ל דעת רבינו ודרכו דרך ישרה הוא כפניו למאי דק"ל
 איסור חל על ח"ס ואפשר נמי לפי דרך זה רבי אכל תחילה
 נמי ט' מרוסקין ואכל אה"ך הנמלה חיה שגם כה"ג דלקי על
 נכילה דכי אכל נמלה שלימה הרי לקי עליה לבר משום שרץ
 ואה"ך דאכל הו"ל ח"ס דשרץ והנמלה חיה משלימה לכזית
 נכילה ודוק דנריך ישוב לזה :

ועל

פי הבאר יש לפרש נמי כה"ג השנ' דמעילה דלוי
 דאמר דחצי זית מנכילה טמאה וחצי זית מנכילה
 טהורה דמטטרפי היינו טמא דהו"ל איסור טמאה ח"ס וכח"ס
 איסור חל עליו ורב ורב אסי דאמרי אין מטטרפין ס"ל דאין
 איסור חל על ח"ס ואין כורך לכל מה שדחוקו תום' אלא שיש
 לתמוה על רבינו שפ"ד מה' אלו הל"כ טו"ב פ"ג כרב ורב
 אסי דחצי זית מוכשר נכילה טהורה וחצי זית מוכשר נכילה
 טמאה אין מטטרפין והרב ר' תמוה דכלוי הו"ל למיפסח כמו
 שפסק ברין שלפנינו ודבריו שם סתרי' למ"ס כדן זה ולמ"ס
 כפ"ד מה' שבועות דאיסור חל על ח"ס וזה כ"ל דעת הרמב"ר
 שהשיב לרבינו דהו"ל לפסוק כלוי ועיני מה שמתה עליו הרב
 המבדיל ולמ"ס דברי הרמב"ר דקו שהוא סבור כרבינו דאיסור'
 חל על ח"ס מרלא האי לרבינו כפ"ה דשבועות ודברי רבינו
 שם הם תמוהים בעיני והרב ר' ז"ל :

גם על רכותיו כעלי התוס' וז' שח"ט כשכובות דכ"ב
 ודכ"ג נר' דעסק דס"ל איסור חל על ח"ט חני תמיה
 איך כהני סוגי השואו ענחם לדבר חחר ונרחקו לישב איך
 איסור חל על איסור כי ע"כ הדרכ נדיך יסוב ודרך אגב ראיתי
 לרש"י בחשילה דיו בר"ה ולוי אחר לאכילה נחוי הנטרפין
 שכתב וז' דסכר איסור חל על איסור וחייב שתיים אחת תשום
 כהמה טמאה ואחת השוכ נכילה ע"כ ודכריו תמיהים האיך
 יתחייב על כהמה טמאה והרי לית כאן כי אם חני וית של
 טמא ואף לר"מ דאמר כעז' דס"ו דכל האיכוויס הנטרפין וה
 עס זה פשוט דלא לקוי אלא חד ונ"ל שגם רש"י מודה דלא לקוי
 אלא על נכילה והכא בכיות שלכ כהמה טמאה התה הוא
 דקאחר דלקי כ' למאי דסכר איסור חל על איסור והוא דוחק ;
כיבין ב"ה והכ' הש"ע כ"ד ב"ן כי כ"ד שרץ שרוף
 מותר לאכלו משום הפואה ויש לחקור
 הלא בכ"ב כתב רין זה כשם האח' דמותר לשרוף שרץ לאוכלו
 ובדכריו כתב המרדכי כר"פ כל עשה בשם ראב"ה דכל שלא
 כדרך הנאה שרי לגברי וכלשון הזה פסק מור"ם בסיון קכ"ה
 וא"כ לחם שינה הש"ע ונקיט כשכבר נשרף השרץ וטעמי
 דבותא הו"ל להשמיענו דשרי לכתחילה ליקח שרץ ולשרפו ;
 ואלכ' כענין דכרי ראב"ה והאח' ונור"ם ק"ל תיגה דאיסור
 שרוף פקע איכוויס איך לעשות כן לכתחילה אסור עכ"פ
 מדין הכסל איסור לכתחילה שגחלקו הפוסקי' אי אסור הד"ת
 או מר"ם רהה לי להתיר איסור ע"ז כישול ברוב או להתיר ע"ז
 פגם והה"ט ק"ל דאסור לעשות כ"ט לפגם לכתחילה כמבואר
 בטור סיון ק"ג וסיון קכ"ב וע"כ וכו"ט הרשב"א בתשובות
 תנ"ח ואיך התיירו לעשות איסור פגום ולאוכלו ל"ט דין החטל
 מר"ה לא שרי כי אם כהקום סכנה ואילו מדכרי ראב"ה נר'
 דשרי גם בלי חולי כלל וע"כ והנר' שרפתם כדעת הרא"ה
 בכ"ה דקכ"ו שכתב דלעשותו פגום ולאוכלו ל"ט דין החטל
 איסור ואי ק"ל לברכו ח"כ כא ונכטל איסורין כהקום שאינו
 ב"ט אלא לפגם כגון חומץ ע"ג גריסין דתנן כעז' דף ס"ה
 וזה אינו הא ל"ק דכפגם זה דאינו פגום לגמרי אלא פגום
 קצת דאינו ניכר הפגם הפח הת ערוכת כח"ט הרא"ה שס'
 דקכ"ט וע"כ כבי האיו דאי אסור לכתחיל' אבל פגום שגבסל'
 האכילת אדם אה"כ דשרי אף לכתחילה ונ"ח מדכרי הרשב"א
 ושאר בוסקים כ"ל דחולקים עליוס"ל דגם כה"ג הוי חטל
 איסור וזה כ"ל דעת הש"ע דשינה וכת' לה כשכבר נשרף
 השרץ לכתחילה אסור בלתי סכנה איך מור"ם בסיון קכ"ה
 נר' שהתיר לכתחילה לשרוף כיון דלרפואה קעביד דאין כאן
 איסור תוס' כדור כרי לאשכ"י וראיתי להפ"ח בס' חיס חיים
 בתשו' סיון ג' שהביא דברי מור"ם והתב' דלא לרפואה לכה
 הוא שהתיר אלא אורחא דהילתא נקט וע"כ ית' עליו איך
 לא ובר דהוי תמ"ל דף לעשותו פגום אסור כדמוכח התשו'
 הרשב"א סיון תנ"ח וז"ע ;

סימן מ"ו יש לחקור כבשר וחלב ושאר איסורי
 הנאה אי שרי להאכיל לבהמה חיה
 ופיק של הפקר או לא וראיתי בחכילת' פ' משפטים בפ' לכלב
 השליכון אותו ככלב אתה אומר ככלב או אינו אלא לכלב
 כחשמוצו ח"ל לא תאכלו כל נכילה והלא הדברים ק"ו והא'
 נכילה שמתמא כהשא מותר' טריפה שאינה טמאה לא כ"ט
 ומה ת"ל ללמדך שהכלב הטהור תעבד והו' ע"ט והרשב"ץ
 ח"ג סיון ר"ג נשאל דהטריפה מארי דהיינו דרוסה אסורה
 בהנאה ושאר הינו טרפות מותרת בהנאה והשיב שזה טעות
 שהטריפה גם על ידו אינה אסורה בהנאה דכתיב לכלב
 תשליכון אותו וה"ה לשאר הנאות שדברים האכורין בהנאה
 אין מאכילין לכלב של הפקר כח"ט ככ"ב דכפחים וכו' ע"ט
 וראיתי להרכ כנה"ג כ"ד סיון כ"ט הגה"ע את יד שהביא

ת' הרשב"ן הלוי ותמוה עליו דמהך הכילתא מוכח דלא חתרי'
 לכלב דוקא ולא לגוי היתה אסורה בהנחה ופירוטש כך ככ"ב
 אתה אומר ככלב כלומר לאו דוקא לכלב הפני שהיא חסור'
 בהנחה אלא כלומר לעבד שהוא ככלב או חינו אלא לכלב
 כחשמוצו ואסורה בהנחה ומייתיק' דאינה אסורה בהנחה
 ומ"ט הכתוב לכלב ללמד שאין הקב"ה מקפח שכר כל ברוא
 וז"כ ש"ח דאיסורי הנאה הותרו לתת לכלב הפך דכר'
 הרשב"ן ומ"ט כפסחים דכ"ב חתון חתה השליך לכלב ואי
 אתה השליך לכלב כל איסורים שכתורה היתה דרשה הוי
 הפני שסוכר דלכלב לאו דוקא לא ה"ה לגוי ואתא אותו לומר
 אותו השליך לכלב דהיינו עבד ואי אתה השליך לכלב כלומר
 לעבד כל איסורין שכתורה ועוד הקשה דלמ"ל לאתויי
 דמותר בהנאה מדכתי' לכלב תשליכון אותו וסאינה שמתמא
 במשא מפ' כהמה המקשה ופ' אלו דברים הי"ל לאתויי מהך
 חכילת' וכו' אלו תורף דכריו ומינה כשמע דעיקר חקירתיו
 בחתולין שנוי דלהרשב"ן אסור להאכיל איסור הנאה לבהמת
 הפקר ולהכנה"ג שהכריח מהחכילת' שרי ;

ואולם בשאני לעצמי אינו בואה הקום לדחות דבר
 הרשב"ן מהך חכילת' ש"ל פירוש החכילת'
 באופן אחר ותו ל"ק מרדכי הכנה"ג שגם החכילת' פשיט ליה
 דאיסורי הנאה אסור לתת לכלב וכיון דהתיר הכתוב טריפה
 לכלב ע"כ דשרי בהנאה אלא דחכילת' דרקק דלא הו"ל לקרא
 לכתוב התר הנאה על גוי נתינה לכלב דהנאה זוגרע טובא
 מנתינה ומכירה ושאר הנאות כדוע דמה"ט דעת הכנה"ג
 להתיר נתינה לכלב באיסורי הנאה והו"ל לכתוב התר הנאה
 כנתינה ומכירה לגוי כדכתיב כנכילה וכ"ט נתינה לכלב כי
 ע"כ היה רוצה לרון דכטריפה לא שרי בשאר הנאות כי אם
 כהנאת נתינה לכלב דגרעו איך שאר הנאות אסורי דאין לנו
 אלא מה שהתיר הכתוב ואין למדין חמור חקל קמ"ל דלכלב
 לאו דוק' ור"ל ככלב כלומר כשם שהותר הנאה נתינה לכלב
 הותר כל מין הנאה או אינו אלא לכלב כחשמוצו ור"ל דלא
 התיר כי אם הנאה גרוע דנתינת לכלב לכר לכן חייתי' לה
 חק"ו מנכילה דהותר גם שאר הנאות כנתינה ומכירה לגוי
 וק"ו לטריפה ומה ת"ל לכלב ר"ל למנ"ח אפקיה קרא התר
 הנאה כנתינה לכלב דגרעו ללמדך שאין הקב"ה מקפח שכר
 זה כ"ל פירוש החכילת' והוה שדקק הרשב"ן שכתב דכתיב
 לכלב וה"ה שאר הנאות וכו' והיינו דכרי החכילת' שדכר'
 הביאה ארישא שס' חפס הק"ו דנכילה והביא ראיה שפיר'
 דנתינה לכלב אסור באיסורי הנאה חמ"ט כפסחים ואי אתה
 משליך לכלב כל איסורים שכתורה דמה שדחה הכנה"ג ל"ח
 דהיה דרש הוי שסוכר דלכלב ל"ד וה"ה לגוי וכו' הוא תימה
 בעיני דכיון דהך חכיל' לא הובאה בש"ס לא תינה ולא חקנתה
 איך סתמו ואי אתה השליך לכלב שאר איסורי הנאה דפשיטה
 דגם לכלב אסור הפני החכילת' שדכרשו דלכלב לאו דוקא אלא
 ה"ה לגוי וע"כ שהדיגם להחפיל' לא דרשו דלכלב ר"ל לעבד
 אלא דה"ה עבד כח"ט ככלב וכ"כ לחסוקא דכתיב לכלב
 דהכלב הכובד תעבד וא"כ כי אמרו ואי אתה השליך לכלב
 לפירוש החכילת' ר"ל לכלב וה"ה לגוי וכו' ש"ח דנתינה
 לפגם אסור באיסורי הנאה הפך דכרי הכנה"ג גם מה שהק'
 להרשב"ן עוד דלמ"ל להביא התר הנאה כטריפה מש"ס
 דפסחים ושאינה שמתמא כהשא חמ"ט דחולין הו"ל להביא
 מהך חכילת' ע"ט גרידי ל"ק דאין לנו ראיה ברורה כי אם
 הש"ס ומפיו אנו מייס דאילו מהחכילתא כל שלא הביאה
 הש"ס מירי' שפך וניחבוס לא יבאנו ואי ק"ל למ"ט בפירוש
 החכילת' כח"ט או אינו אלא לכלב כחשמוצו שפירשו החתרי'
 נתינה לכלב לא נפיק שאר הנאות בלי לימוד ואילו בקירוסי'
 דכ"ח אמרו יכול לא ישחוט ואם שחט שליכנו לכלבים ת"ל
 לכלב

לכלב השליכון אותו וכו' ומדבקם ישליכנו לכלבים בחקים
התר כל הנאה נראה דפשיט ליה דכיון דהתירו נתינה לכלב
ה"ה ש"ר הנאות הא ל"ק ש"ל דע"ל האמת דהכרית המכילת'
הכלב לאו דוקא וה"ה שאר הנאות הנ' בחולין שנשטחו
בפורה א"כ י"ל דהרי עכ"פ קשה לתה נקיש הש"ס התר הנאה
לכלב ולא הכירה לגוי וע"כ דהיינו דפשיט ההתר מלכלב
נקיש הכי ותו ל"ק חמ"ס ואררכה צדיק טפי דנקיש הכי דראף
התר הנאה זאת דגריע באר :

ואף גם זאת ראתה עיני דמה שרחה הכנה"ג הראיה
דפ"כ דפסחים חינו דגירסתו בת' הרשב"ץ היה
ו"ל כמו שמוכר בפסחים כפרק כל שעה וכו' וחשיב שכוון
לח"ס שם כדכ"כ ואי אתה השליך לכלב וכו' אך בגירסתו
כתוב כמו שמוכר בפסחים וירושלמי כפ"ל שעה וכו' וכירו'
ר"ב כל שעה איתיה לא יאכל חמץ ואפילו לכלבים הרי זה בא
לאסור בהנאה ומה הנן קיימין אם לכלבו הרי יש בו הנאה
אלא מה א"נ קיימין אפילו לכלב אחרים זאת אומרת שאסור
בהנאה להאכיל לבהמת הפקר ע"כ הרי כבירור כדברי
הרשב"ץ ראסור להאכיל אסור הנאה אף לבהמת הפקר וגם
ראיתי להטור ח"ח וש"ע סימן ת"ח שכתבו ואסור עוד כירו'
להאכיל חמץ בפסח אפילו לכלב הפקר וכו' ע"כ וכו' הרא"ש
כלל י"ד סימן ג' ו"ל אין צריך לשרוף החמץ אלא נותנו לגוי או
זורקו לכלבים דאין חמץ טעון שריפה אלא לאחר ששע"ס
ש"ג דהאר ש"ס אסור להאכיל לכלבים וכו' הגמ' בשם ריב"ק
הביא דבריו הכי סימן תה"ה והביא ראיה מהירושלמי ע"ש
והיהו"ק ל' להטור והגמ' והרשב"ץ דלמ"ל להביא מהירושלמי
ומסקה עליה שנינו בר"פ כל שעה כל שעה שחותר לאכיל
חותר להאכיל למה ועוף מכלל דבשעה שאסור בהנאה אסור
להאכיל וכו' דל"ר ד"י חתומיתין היה אפשר לפרש דהיינו
בהמה חיה ועוף שלו דרפון וחיו עליו דהא וראי אסור שהרי
נהנה הוא בכך כח"ס בירושלמי אך הקירוס' הו"ר חיה שפיר
דגם לבהמת הפקר הכיר וה"ה יש לתמוה להרב כה"ג אך
כתב להחיר אסור הנאה לכלב הפך הירוש' והפך כל דברי
הראשונים ועל הכל דהא קרא פתם בתיב לכלב השליכון אותו
דנמשע אף כלב שלו ואילו בכלב שלו הנאה נמורה הו"ר דהנן
כדברים דל"ח ולא יזון את הבהמה שלו כיון שחמץ הוא מכלל שהיא
אסור בהנאה אם נהנה ולא אכל כגון שחכר או נתן לגוים או
לכלבים וכו' הרי דנתינה לכלב הנאה חשיב ואף אי דעת הרב
דהאכיל הפרש לקרא ככלב של הפקר ל"ס דלכלב כמשמעו
אכתיו קשה דכל כי האי היה לו לפרש :

וראיתי להרב בני יהושע ח"ה סי' ז"ב שאמר שהביא
דברי הגמ' הנו' הביא דברי רש"י בפסחים
ר"ה בני ח"ס ש"ח אין כיעור חמץ אלא שריפה שכתב דאי
השכתתו ככל דבר ישליכנו לכלבים ע"ש ותמה עליו מהך
ירושלמי וכדבריו ק"ל ג"כ בת' הרשב"א סימן ע"א שהביא
דברי רש"י אלו כפתם ולא השיב עליו ש"ס דמורה לדבריו וזה
תימה מהך ירושלמי אך אחר הישיב רואה אני דל"ק שהרי שם
בירוש' בר"פ כל שעה איכא ח"ה דשרי להאכיל חמץ לבהמת
הפקר ו"ל גבי הכינוי הל' שעה שהו' חותר לאכיל חותר
להאכיל לבהמה לחיה ועוף ה"ה רבי בא והתני' שיאור ישראל
והאובלו כטור אמר ר"ה חמר רב חותר להאכילו לכלב' חמר
דכי יוסי מה איתין חיתיו כל חמץ לא שעות חמץ הנא שעות
ר"ה ופירשו דכ"כ אלו עוברין בני שיאור ושרף דהיינו חמץ
מוקא שישנו בלאו פה"ס שם בירושלמי רפ"ג דפסחים ואעפ"י
כן חמר רב חותר להאכילו לכלבים ונראה לי דגרסתינו לכלבו
וכן הגיר' שם בירושלמי פ"ג ווסנה"ה והירץ דמתני' תני כל
שעה וע"כ ר"ה הוא כמו שהכריחו לביט מזה ואילו מתניתין

דפ"ג ר' יהודה היא כדמס'ס רכירו' יהודה וחכמים דפליגי
עליה דרו' ר"מ כח"ס כש"ס דילן בפסחים רמ"ח וא"כ הרי
לר"מ גם כשיאור חייב כרת ולר"ה וראי דאסור להאכיל
לכלבו חמרו עוד זאת אומרת שחותר להאכיל לבהמת הפקר
פירוש מראת' רב חותר להאכילו לכלבו תירוק מינה הא חמץ
במור חסור להאכיל לכלבו הא לכלב אחרים גם בחמץ במור
שרי דאל"ה הו"ל לומר לכלב פתם ומינה דכי תנן מאכיל
לבהמה לחיה ועוף היינו בהתם וחיה שלו דכש"ל אחרים ככל
בוגא שרי ואף איגרסינן בגירסת' להאכילו לכלבים יליף שפיר
דכי חמר רב הכי להתיירו בהנאה וא"כ ע"כ ראיידי בכלב
שלו שיש בו הנאה חס"כ בכלב הפקר שאין בו הנאה כירוש'
ומינה לחמץ במור הנאה חס"ר ולא כלב אחר' דאין בו הנאה
התיב ר' יעקב והתנינן חמר סבר דמי ירמיה פכרות פירוש
דלמ"ל לפרר בלי פירור תיבני לאכילת כלבים דס"ל דככרו'
חמץ איירי דחוו לכלב חס"כ חטים או שק של חטים ותיירץ
לא חמר אלא חמר חיון שפררו בטל ואה"כ דגם לאכילת
כלב שרי וכי תני חמר לרבות דאף שלא כיערו מהעול' אלא
שפירור שרי ואיירי חמר לא יאכל חמץ ואפילו לכלבים וכו'
והיינו דפליג' למ"ד קמא דהתייר להאכיל לבהמת הפקר ולפי
זה ל"ק לרש"י והרשב"א ש"ל דהם פסקו פה"ד דשרי ואררכה
ק"ל להגמ' והטור והרשב"ץ אך כתבו לאסור והביאו ראיה
מהך ירושלמי לאסור פתם והרי מהך ירושלמי במחלוך' שכו'
ומכ"ל פשיט' זה דק"ל כמ"ד דראסור :

ורג"ל לישב במאי דק"ט עוד כדברי הגמ' שאמר
שהביא ראיה מהירושלמי לאסור באכיל' בהמת
הפקר פתם והא דתנן חמר היינו משום דמתחי להו מייא
קודם שיבא לירי אסור אכילה ופירוש דבריו כתב בת' פני
יהושע שם דק"ל אך התיירו לפרר ולהטיל לים דהו"ל מאכיל
לדגים ותיירץ דמתחי להו מייא ולא היו לדגים וקשה דהרי
בפסחים דכ"ה אכע"י"א להו אי בהטיל לים כעי' פירור או שרי
להטיל פציונו והעלה רבה דגים לא כעי' ובנדרות כעי' פירור
ולרב יוסף גם בנדרות לא כעי' ואילו לדבריו הרי ככ"ג כעי'
פירור דבלא"ה מאכיל לדגים הוא וחתוך הסוביא ופרש"י
מבואר דכל החשא הוא שלא יזוואנו ישראל' חמר ולאכילת
דגים לא חיישי כלל וכו' שהרי כה"ג קבעו גבי ע"ד דתני
שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אי כמטיל לים כעי' שחיקה
ואי החשא משום אכילת דגים מירי דכעי' שחיקה מעין ואכן
ומתכות לא חוו לדגים לאכיל' וא"כ מתבאר מהך סוביא דלא
חיישי לאכילת דגים ותו מואיק"ל ממפרד והרי אי קשה לא
ק"ל בירושלמי דהרי מבואר בש"ס דלא חיישינן כי ע"כ כ"ל
דהבמ' הוה דגים בהך ירושלמי גם כמ"ד קמא זאת אומרת
שאסור להאכיל לבהמת הפקר ומפרש דקרייק הכי מדתני
גותר להאכילו לכלבים בחמץ מוקא כיון דאינו חייב בר"ת'
מינה דכחמץ במור אסור גם לכלבים והדר מתיב דכי ירמיה
מחמר דעכ"פ משמע המתני דשרי להטיל לים אף דקמאכיל
לדגים ומשני דמתחי להו מייא ולא חוו לדגים' דגם כמטיל
לים כעי' פירור וא"כ מ"ש הגמ' וזה דתנן חמר וכו' לאו דכרי
ענמוכי אם דברי הירושלמי ואע"ג דש"ס בכלי חולק עליו
כזה דכל כי האי לא חיישינן כל שאינו אכיל בידיו לדגים
כי אם דמטיל לים והדגים אכלי מהליקס מ"מ לא כמע
מלהביאו דעכ"פ כמאי דפשיט ליה להירושלמי דלאכיל בידים
אסור אין ברירה בש"ס בכלי להחיר וכבר זה לא שכתבין
פשיט' הירושלמי כל דליכא בירור בש"ס בכלי להחיר ותו ל"ק
להבמ' וכהכי ל"ק גמי להטור והרשב"ץ שכתבו בפשוט לאסור
אכילת בהמת הפקר בשם הירושלמי אך מנר חמר ק"ל לדרך
זה דהרי בענין דברי הירושלמי כפ"כ דפסחים מ"א
וכפ"ג מה' דחמר רב על מתני' דתני שיאור ושרף והאובלו
פטר

לית אף להאכיל לבהמת הפקר וכדחיינו כה"ל דגם ר' אשיה
 דאמר לנשות המאכיל כאוכל היינו לרכות אכילת בהמת
 הפקר דכלא"ה קשה ליה בדבריה רבי יצחק דחוקי נפיק ולמ"ש
 ל"ק דשרצים הותרו בהנאה וא"כ מאכיל לא איתרכי בו אם
 מאכיל לגרו' לים והגדול שוגג או לקטנים אבל לגוי וכלבו וכ"ש
 כלב הפקר שרי קמ"ל בחמץ דאע"ג דגוי וכלבו אסור מטע'
 הנאה אך כלב הפקר היה שרי קמ"ל דאסור וח"ש לעשות
 המאכיל פירושו לכל מי שהאכיל ורבי יצחק חולק דלא משמע
 ליה דרביה בהמת הפקר דהוי איסור הנאה לית ליה ושרי אף
 לגוי וכלבו וכ"ש כלב הפקר ולכן דריש להנאה וכ"מ לדרישה
 דלא אסור להאכיל לבהמת הפקר אלא אירוע דאין קול' כר'
 אכילו הלכך הרא"ש דפסק כחוקי' וא"כ אסור מד"ת להאכיל
 לבהמת הפקר :

הז אמת שיש להכריז דש"ס בכלי לא ק"ל דרש זה דא"כ
 בדכ"ג דפסחים לשיני איוב כינייהו להאכיל לבהמת
 הפקר לר"א אסור ולחוקיה שרי אלא דאי תהא לא תכרעא
 דהרי כזכו התום' ככ"ק רל"ג ד"ה הקדשו וכ"כ ככ"ב ד"ה
 ואפילו דלפעמים יש כעיא אחרת ואינו אומרה דחד מינייהו
 נקיט וא"כ ה"כ זל הכי :

הז אמת דכלל זה של התום' ק"ל מדוכתי אחריו דנר'
 דלא ס"ל הכי והרי בפסחים דכ"ג ד"ה תאי הניח
 בתומה אפאי לא אחר בנייה אחרת וכן ככ"ב רל"ג ד"ה תאי
 ונ"ע ות"מ תכח קושיא זאת אין כדאי לרחות דין הירושלמי
 וכ"ש דלת"ש הרב פני יהושע דהוי מדכריה ל"ק וכמוכן וכ"כ
 דאי הוי דרש גמור קשה להטור כפי' תמ"ח א"ך פסק לאבוד
 והרי הרא"ש כפ' גיד הנשה דנ"ג כתב דקול' כחוקיה דרביה
 דרבי אבהו היה והרי לחוקיה למה שנתבאר אין מקום לרבוני
 אכילת בהמת הפקר וא"כ א"ך יחלוק הטור עם אביו הרא"ש
 בסתם ות"מ למה שביארתי אי הוי מד"ת ס"ל דרש' והרשב"א
 שהתירו ס"ל כחוקיה וזה דוחק כיע"כ גם חנר זה כ"ל
 דאיסורו מדכריהם וכ"כ תמ"ש הרא"ש כלל י"ד סימן ג' דחמץ
 אינו יכול לוורקו לכלבים דטעון שריפה ע"ש שתלה דבעי
 שריפה ולא מריכוזי גס ה"מ תתלה טע' דבעי קבורה והכי
 ראיה מהירושלמי ואי ס"ל דמריכוזי קדושי הירושלמי לת"ל
 הטעם משום דבעי קבורה כיע"כ כראה דס"ל דקירושלמי
 דאחר לא יאכל חמץ אפילו לכלבים לאו לשון הכתוב מיייתי
 כי אם לשון הירושלמי כך יש לגרד ואינו מוכרח ומתך ירושלמי
 שהבאתי תשובה מונחת למה שכתב הרא"ש כפ' שמניו כפ'
 לא יאכלו שדרשו בת"כ הביאו דש' למייב המאכיל כאוכל או
 אינו אלא לאוסרם בהנאה ת"ל לא תאכלו באכילה אסור
 ובהנאה מותר והכריח הרא"ש דתתי כחוקיה אלא שתמה
 דא"כ תאי אהני דכתיב לא תאכל שלא לדרוש לא יאכל הרי
 חמץ אע"ג דכתיב תאכל דרשו לא יאכל לאיסור הנאה ע"ן
 שם וכפי דכרי הירושלמי ל"ק דיל' דאה"כ דכי כתיב לא יאכל
 ולא תאכל באיסור אחר אי אפשר לדרוש לא יאכל לאיסור
 הנאה דא"כ לא הוה כתיב נמי ולא תאכל דמשמ' התר הנאה
 מה שאינו והו"ל לכתוב ככולם לא יאכל וע"כ הכריחו דלהייב
 המאכיל אתי וכי קול' לחוקיה בחמץ דכי כתיב לא יאכל
 לאיסור הנאה אע"ג דכתיב נמי לא תאכל היינו משום דא'
 אפשר לדרוש לחייב המאכיל דהא מקי' דשרצים נפיק כדכרי'
 רבי יצחק וא"כ ע"כ דלאסור בהנאה אתי דאין לנו עוד בחמץ
 לדרוש שוב ראיתי להרב שער ההלך פ"ח מה' חמץ הב' שנגרש
 בדכרי הרא"ש מהך דירושלמי ובר' חן דין ק"ל בדכריו דתאי
 ק"ל מחמץ והרי לרבי יהודה אמרו בדכ"מ דפסחים חד לפני
 זמנו וחד תוך זמנו וחד לאחר זמנו וא"כ כי כתיב לא יאכל
 לתוך זמנו הוי וא"כ דע"כ ואחר הפכה דלא כתי' לא יאכל לה'
 אסור בהנאה מד"ת וא"כ לא דמי להבא דבנוף אחד כתיב

פטור מאכילו לכלבו קשה ראיך יתכן אחר דתני ישראל וכיען
 זה הקשו כש"ס בכלי בפסחים דכ"ג על ברייתא דתני שאור
 ישראל והאכלו פטור ונותנו לכלבו הא גופה קשיא אחרת
 שיאור ישראל אלא אסור בהנאה והדר תני ונותנו לפני כלבו
 אלא מותר בהנאה ותרנו דאיידי נותנו לכלבו כשיאור דר"ת
 לר' ראביד מדכריהם לכר כמ"ש התום' ס"ד ד"ה ונותנו ותירוץ
 זה לא שייך בהך הירושלמי דא"כ תאי ק"ל מיכה למתני' והרי
 מתני' לא תני כל שעה שמותר לאכול כי אם היכא דאסור
 מד"ת והרי אוקמוהו כר"מ דאילו לר' שניה חמישית דאסור
 תבדריהם מאכיל לכלבו ובר' חן דין דשם בירושלמי פ' תמיד
 נשחט ה"ד אחרו שחטו על שיאור מאחר דאחר רב מותר
 להאכילו לכלבו פטור או מאחר דאחר רב לוקין על אכילתו
 חייב ע"ש גם כר"ש פ"ג ס"ס אחר רב דלוקין על שיאור כי
 ע"כ סבור הייתי דההיא לכלבים וסינו כלב הפקר
 ואין זה נכון דכיון דכפ"ג וכפ"ה הגירסא לכלבו וכפ"כ
 הגירסא לכלבים סמי חדא וקמי תרי ועוד דא"כ כפ"ה חס
 בסתפק דלא חשיב שחט על חמץ כר"מ כיון דמאכיל לבהמת
 הפקר והרי אין כוה התר הנאה כי ע"כ ע"כ דגרסינן
 לכלבו :

והנ"ל לטוב דרכ ס"ל דמתני' דרמ"ח דתני שיאור ישראל
 והאכלו פטור רבי יהודה אבל כחמים דהיינו ר"ת
 פליג דמותר בהנאה ולוקין עליו והרי קול' כר"מ שם וכ"כ
 דכרית' שם השמיט ר"ה ישראל ואוכלו פטור כשיאור ע"ש
 וסבריי' דש"ס בכלי דת"ג מוקים לה הירושלמי רישא ר' וספ"א
 ר"מ ככ"ל כישוב הירושלמי ולפי דרך זה לא יתכן לגרום ביר'
 אחר זה זאת אומרת דאסור להאכיל לבהמת הפקר שהרי רב
 בח"ג התיר לכלבו הא חמץ גמור אסור אך לכלב הפקר מכ"ל
 והר' כי קושיין להגמ' והטור והשב"ץ וליטב דכריהם כ"ל
 דהם מפרשים רואת אומרת על חתימתין קאי דקתני לבהמה
 חיה וצוף ולא תני לבהמה וחיייתו ש"ת דגם בשל הפקר אסור
 וכי נקיט רב לכלבו לריכות' נקיט הכיודעת דש' והרשב"א
 כ"ל דס"ל דכהמה מיה וצוף היינו כשלו וגרסינן בירושלמי
 כגירסא שלנו זאת אומרת דמותר להאכיל לבהמת הפקר
 והיינו דקאי על דכרי רב דמתיר כלבו בח"ג הא חמץ גמור
 אסור אך בכלב הפקר ככ"ג שרי :

אכן בעיקר דרש הירושלמי דריש לא יאכל אפי' לכלבי'
 הקשה הרב פני יהושע שם דהרי בדכ"א דפסחים
 מפיך חוקיה תלא יאכל איסור הנאה ואף רבי אבהו אינו חולק
 בזה דא"כ בדכ"ג דבעי תאי כינייהו תולין שנשחטו כעור א"כ'
 כינייהו לשיני דא"כ להאכיל לבהמת הפקר לר"א אפי' ולחוקי'
 שרי ומתוך כך הכריח ראביד מדכריה' וקרא אסתתא בעלת'
 לרדי אי מהא לא תכרעא ויותר מזה קשה להירושלמי דאי
 הש"ס בכלי זל דאה"כ הירושלמי חולק לכלבי בזה וס"ל
 דלרבי אבהו כי כתיב לא יאכל לאסור אכילת בהמת הפקר
 ואי קשה להירושלמי הא ק"ל דשם בירושלמי אחר זה הביאו
 מחלוקת רבי אבהו וסוקיה ואמר מתני' חסייע לדן ולרין לא
 יאכל חמץ לעשות המאכיל כאוכל או אינו לא לאוסרו בהנאה
 כשהוא אומר לא תאכל הא למרנו שאסור בהנאה מה ת"ל
 לא יאכל לעשות המאכיל כאוכל דכרי רבי יאשיה רבי יצחק
 חר' אינו ברך ומה שרבי קלים עשה כהם האכיל כאוכל חמץ
 אסור אינו דין שנעשה ומה ת"ל לא יאכל לאוסרו בהנאה ע"ש
 חרי דרבי יאשיה דס"ל כר"א דריש לא יאכל לחייב המאכיל
 הלא' יצחק דס"ל כחוקיה דריש ליה לאיסור הנאה וא"כ אביל'
 לבהמת הפקר דאינו נהנה מכ"ל להך ירושלמי ריבוי לאסור אך
 אחר הישוב הא נמי ל"ק שיל' דהך תנא ס"ל כר' אבהו דלאסור
 הנאה הלא תאכל נפיק ואי לעשות המאכיל כאוכל ס"ל כרבי
 יצחק דמקי' דשרצים נפיק וא"כ שינוי לא יאכל לתאי ודריש

זכו' ט"מ דהותרו בהנאה והשתא לא שייך לשנויי כדברי
הכנה"ג דקאי למסקנת המחילתא דלכלב ל"ד ור"ל ככלב
וה"ה לעבד דהוי נכתבא דלר' דק"ל כוותיה ע"כ לכלב דוקא
וא"כ ע"כ דכי כתיב לכלב והוי לכלב דוקא יש בו התר הנאה
דהיינו לכלבו ומינה דהמחילתא נמי ל"ד לכלב דוקא אה"כ
דשרי בהנאה דכתיבה לכלב דלכלב סתם היינו לכלבו דיש
בו הנאה ומינה ע"כ לפרש כה"ט דכי אמר או אינו לא לכלב
כמשמעו היינו דלא התיר בו אם הנאת כלבו הפך דעת
הכנה"ג ונדרושק היה מקום לישב דרך הרב לפי מה
שכתבאר רמב"ם דפסחים רלע"ל לא נתישב לפי דרכו כי
אם לפי דרך הרב ש"ל דא"ג דכתיב וכבד בשדה וריפה
דכלל בשד מן החי וריפה מ"מ כי כתיב לכלב תשליכון לא
קאי כי אם לטריפה לבד ותו ל"ק תכל ת"ט :

אך

אחר החיפוש ראיתי שזה לא יתכן שהרי בירושלמי
כפ"ג דערלה ובפ"כ דפסחים אמרו רבי אבהו בשם
ר"א כל מקום שנאמר לא תאכל לא תאכלו לא יאכל את תופס
איסור הנייה כאיסור אכילה עד שיבא הכתוב ויפרוש לך
כדרך שפירש באכר מן החי וכבילה מה פירש לך באכר מן
החי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו וכו'
וע"כ באכר מן החי דנקיט לאו דוקא ור"ל בשד מן החי וכ"כ
בפירוש רבי אליהו כפ"ג דערלה ע"ש ומ"מ ש"מ דפשיט ליה
דלכלב קאי גם לבשר מן החי ואצ"פ כן יליף מיניה התר
הנאה וא"כ לכלב ר"ל כלבו וא"כ ע"כ לפרש כדברי המחילתא
כדרך שפירשתי הפך פירוש הרב כנה"ג וע"ע :

ור"י

דברי המחילתא ל"ד דת"ט סם בירושלמי אחר
זה תני חוקיה ופליג פירושו דחוקיה מוקי לה
לכלב ככלב של הפקר דאין בו איסור הנאה וא"כ כפ" זה לא
התיר הנאה דליתו שני כתובים הכאים כאחד דאין תלמודין
ומתבילה לסיפין בכנין אב דלא תאכל לא תאמץ איסור הנאה
זהך כריתתא אחי כר"ל דבשר בשדה טריפה כטריפה לבד
כתיב וס"ל דס"ד כחוקיה דלכלב היינו כלב הפקר ואיסור
בהנאה אלא דיליף מכליל דאכילה אין הנאה במשמע ולפי
דרך זה יתכן לישב דברי הכנה"ג דע"כ לא פליגי רבי אבהו
וחוקיה אלא לכלב משמע כלבו אוכלב הפקר אך לכ"ע
דברים האסורים בהנאה הותרו להאכיל לכלב הפקר הפך
דברי הרשב"ן כן יש לישב דברי המחילתא לפי דברי הכנה"ג
כדי שיתיישב המחילתא עם הסוגיא דפס' דכ"כ ועדיין
הדבר נר"ך לומר כפי ע"כ לעיקר חקירותינו ל"ל עיקר להחמיר
כדברי הרשב"ן דאיסור הנאה אסור להאכיל לבשתת הפקר :
והנה בעתה דאתה עיני להכנה"ג ב"ד סי' פ"ז
הנה"ט אות ז' ובס"ז ב"ד הגב' אות כ"ב
שכתב בשם שצרי דורא והא"ו ורש"ל ות"ח דאיסורי הנאה
אסור ליתנם אפי' לכלבים דעלמא וקשה עליו איך כתי'
כ"ט נקיט בפסום דאיסורי הנאה מותרים לכלבים דעלמא
יעש :

סימן מ"ז יש

לחקור אם יש התר לאכול סוקאר
עם בשר לפי שאזמורים שמוכסלין
הסוקאר עם חלב בהמה טהור תרי
מחאה :

וראיתי

להר"כ פר"ח בח' י"ד סי' פ"ז כסוף שצלה
להתיר משם הרדב"ן שהרי כותבי' עם הסלקאה
כפלים חיס והרי נכתב חלב כמים ובסוקאר ע"ש וק"ל
דחכתי אין התר זה חספיק שהרי כתב מזהיר"ו כס' טעמי
המתנות פ' משפטים שמיצתי אוכרים הסוקאר הניגע עם מהקני'
מתוקים לפי שבעשותו נותנים בו חלב ועו' חלב בלושה :
וראיתי לחורי שאל ואפי' עם בשר עכ"ל והרב
פאר חזק בם' מחויק כרבה הביא לשון זה

כביאור יותר ושם נאמר לפי שהגוים חלבים אוחו ע"ז
שמערכים בו חלב עמים ע"ש וכיון שכן ק' שהרי כפ"ק דק"א
בענין דלא אפשיט אי חוותא מילתא או לא וכתב הר"ן בתשו'
ס' ע' דנקטינן בשל תורה להחמיר וכדרכנן להקל וכן הסכי'
הר"כ פר"ח ב"ד סי' ק"ד ע"ש ומידי דלחזותא עביר לא
כטיל כה"ט הר"כ מנחת כהן כס' התעורבות דנ"ט וכ"כ
הר"כ שולחן ערוך כ"ח א"ח סי' תקי"כ ומור"ם ב"ד סי' ק"כ
וא"כ ה"כ כיון שנותנים החלב ללבן תו לא כטיל והנה אמת
שהר"כ מנחת יעקב כלל ס"ד בסק"ה שרחה דבריהם דהרי
כדרכנן נקטינן חזותא לאו מילתא דספק דדבריהם להקל
כה"ט הר"ן והרי כל דברים החסוכים דלא כטילי הוא מדרבנן
דמדון תורה כרוכ כטיל כל איסורין וא"כ איך שייך לומר
דמידי דלחזותא עביר לא כטיל ולרידי אי מהא ל"ק שכל דאי
חזותא מילתא לא כטיל אפי' באלף מד"ת דכל דמיכר האיסור
וא"א להפרידו מן ההתר לא כטיל כרוכ מד"ת וכ"כ בתשו'
הרשב"א סי' קפ"ג וכ"כ הר"כ מש"ל כפ"ו מה' מצינה וכ"ן
דעיקר הסוגיא דהרי רביה קרא לאיסור נכיעה כבבד
בערלה כה"ט ככ"ק דק"א והרי כל נכיעה איבא רוב התר
דעיקר הכבד ואפי' אסר הכתוב ולהכי תנן בבד שזכעו
בקלופ' עורלה ידלק ש"מ דלא שייך ביטול כרוכ כאן כיון שאיסור'
נוכר לעין ואינו יכול להפריד ההתר מן האיסור וכ"כ שהרי
הקשו שם במתני' בבד שזכעו בקלפי ערלה עם חמין'
דרכיעית דם שזכעו בכסות ואי שייך ביטול כרוכ מאי ק"ל
ליטמי דהרי נכתב רביעית דם בכסות ולהכי אינו מטמא
את הבית אלא ודאי דלא שייך כאן ביטול כרוכ וכן מבואר
התשו' הר"ן סי' ע' שכתב וז"ל אבל להתיר תערוכת בוף
איסור כל שלא נכתב מטעם זה וזה גורם ח"ו ע"ש הרי דאי
חזותא מילתא לא שייך ביטול וכן מה"ט הר"ן בסוף פירק כל
הנלמים וז"ל אבל מכיון שהקשו עלה בירושלמי במתני' דבבד
שזכעו בערלה ידלק אחאי ימכור לגוי חזן מדמי איסור שבו
משמע דרשב"ג אפי' בשל"א נכתב הוא אומר כן וכו' וע"ש
ש"ח דבבד שזכעו לא שייך ביה ביטול מדון תורה כלל וכיון
שכן הדר כי קושיין איך התירו לאכול אסוקאר עם בשר
דכיון דלחזותא עביר לא כטיל וכנה"ג ק"ל בתשו' במח דרק
סי' פ' ששאל עליו לכן שאין מראיתו לכן וכלול יורדינן
סבילה שמערכין מעט חלב ועו' כן נראה היין לכן ועלול אם
שרי לאוכלו עם בשר דאע"ב שיש ביין שמים יותר מן החלב
מ"ת הא ק"מל אין מוכסלין איסור לכתחילה עש"כ ולמה
שכתבאר קשה הא מידי דלחזותא עביר לא כטיל והנה אמת
דלקמן בסיומן ס"ז העליתי לפי ק"ד דלא שייך לאסור חזותא
כי אם באיסורי הנאה משא"כ באיסורי אכילה דשרו בהנאה
ע"ש מ"מ הרי בשר כחלב מכלל איסורי הנאה ונה לכ"ע
שייך ביה איסור חזות' והנ"ל בקיום הסדר שידע דבשר כחלב
דרך ביטול אסרה תורה כה"ט דאי תרו ליה כולי ינווא כחלב
שרי מדרבנן הוא דאסרה גם כלי בשול וכל שאין איסורו מדון
תורה מותר בהנאה כה"ט הש"ע ומור"ם עוד כסיון כ"ז וא"כ
כנ"ד איך ששאלו החלב עם הסוקאר ולכנו ולא כטיל מ"מ
כשנותנים בסוקאר על תבשיל בשר שהדרך לתת על כלי כ'
דהוי בוכן לתוך חס לא חסוב ביטול מד"ת וע"ש בתשו' גו"ר
כ"ח א"ח כלל ג' מה שהאריך הוא בהתר נתינת קאהו בכוס
ולערות עליו ועיין בהר"כ זרע אמת כה' שכתב בס"י ט"ל על
מעין זה וכיון שגראין ביה איסור תורה הי"ל חזותא כדרכנן
דנקטינן להקל אך כ"מ דאם באו לבשל עו' האור בשר עם
הסוקאר שיש לאסור לגמרי לפי מה שכתבאר שוב ראיתי
שיש להתיר גם בזה וראים מה"ט התוס' בע"ז דל"ג ד"ה האי
וז"ל מתוך כך התירו המלח אעפ"י שמימים עליו דם בעת
דתיחה ללכנו ע"כ וכ"כ בפסקי תוס' שם סי' נ"ט גם המדרבי
כפ"כ

כ"כ ה"ז סימן תתכ"ג כתב ג"כ מהני טעמא להתיר דהו
כוורק מים לטיט שהוא התייבש ואינו אלא הנחה בעלמא
שהתלכן בכך ע"ש וכנה"ג כתב הר"ם בפסקיו ע"ש וא"כ
הכא נמי זל דמעט חלב שנתני' באסוקאר אזיל לאיבוד וחשוב
כוורק מים לטיט ושירי שהרי כתב הרדב"ז בתשו' ס"ב שהחלב
נתהפעת ע"ז האור והאסוקאר אינו התהפעת ע"ש ומיהו ק"ל
בדבריו איך לא הוכיח סוגיא זאת והיה לו להביא ראיה מהך
סוגיא ודברי הראשונים להתיר והנה אמת דאכתי יש להשיב
התיר זה דלקמן בסיומן עמתי על ענין זה דהתיר זה דאזיל
לאיבוד כהחלוקת הוא שני דיש מרכותינו אחרים ואכתי
כספק אסור קיימי ויש כל זה יש להתיר הטעם ס"ם כפק חי
חזותא מילתא או לא ואת"ל מילתא ס"י אי כל דאזיל לאיבוד
שרי או לא ופריין צריך ישוב אי דמי חמש לבר' לאזיל לאיבוד
כהך סוגיא ודברי הראשונים :

סימן כ"ח י"ט

להקור בלאו דלא תבשל גדי בחלב
אמו אם נתבשל כחאכל כן דרוסאי
דהיינו שלש בשול או הני בשול למר כדאית ליה כמכואר כטור
א"ח סימן שיח וסימן רכ"ג לענין בשול שבת ע"ש אי חשיב
בשול ולקי עלה א"ר בעינן בשול גמור כי היכי דליקוי :

וראייתי

להר"ב פר"ח כוור סימן פ"ו ס"ק ג' שכתב
דלקי על בשול מאכל כן דרוסאי ולמיר כן
מה"ש בחולין דק"ח באיזה בשול אמרו בבשול שאחרים אובלים
אותו מחמת בשולו ע"ש והבין הרב באחרים אובלים אותו
היינו מאכל כן דרוסאי ואיני תמיה עליו שהרי פרש"ש
שאחרים אובלים אותו גויס כלומר שנתבשל כל נרכו ע"כ הרי
נראה דכ"י בשול גמור ופטור כבשול מאכל כן דרוסאי וכת'
לפרש"י למכ"ח נקיט שאחרים אובלים זל דמיון שנאמר וישאל
אינו יכול לטעם נקיט הכי וכעין מה"ש לטעמיה קשילא
אדמאה ואף אי גבי שבת חייב כבשול מאכל כן דרוסאי לת'
לגבי כשר בחלב שזל דבשול בלאו הכתוב בשול גמור
משמע :

גם

ראיתי בתוספתא פ"ג דמוכות דתני כמה יתבשל
ויהא חייב כדי שיהא נאכל השום בשול ע"ש משמע
דכ"י בשול ואז לאו דמיסהפיקא אחינא דט"ם פלג בדרכי
הפר"ח דתיבת שלא יתיר וה"ג לא נתבשל כחאכל כן דרוסאי
כו' אלא דק' להביא וגם בספר לחם הפנים סתם כל דרכי
הפר"ח כמו שהן :

אך

את זה קשה ת"ש מור"ם כוור סימן פ"ו ס"ו דאין
לערכ מים שהיננו בהם כלי כשר עם מים שהדיחו
בהם כלי חלב ולי הן לפני בהמה וכתב הש"ך בס"ק ז' דאיידי
כשעירבן כשהם רותח' דהו' לאו הני לא נאסרו בהנאה דדרך
בשול אסרה תורה הרי דבול מים רותח' לבר חשיב בשול'
והכ"ש כבשול מאכל כן דרוסאי דהו' חזי או שלש בשול
דחשיב בשול אי הקא' ל"ק שזל דחמוס מים בחים מתבשל
מיר דדבר פטור דהשועור בשול כל חד לפי ענינו דכהמה
דקה מתבשל בחצי טעה וכהמה גסה בשתי טעות וא"כ מים
החמוס שלהם הוא כשולט וע"כ כשערב מים של כשר עם של
חלב רותחין מיר חשיב בשול וכנר' דהרי הר"מ בפ"ט רשבת
כתב דמירח כחמין דג מלוח ישן או דג דך ודק ביותר חיב
חטאת שהדחתן כחמין והו' גמר בשול ע"ש א"ק דהרי אמרו
כריס פ"כ כל הכשר דק"ר לא גזירה שהא יעלה באילפס דראשון
ופרש"י כשר כהמה עם הבכינה כתוך אילפס רותח' דהו' ל'
בשול ש"ח דחוס כלי ראשון הו' בשול גמור מיר שהרי בושב
לאכול איירי ולא איירי שכל עכשו לבשל א"כ כי נמי עירב
ואכלן שרי מר"ת וזל דאיירי שהכשר כבר היה מבושל ואפ"ה
חייב דיש בשול אחר בשול כמ"ש הרב שבות יעקב כח"א
סימן ל"ח ע"ש וא"כ ככי האו שכבר נתבשל בתמיה לכלי

ראשון רותח הוא גמר ביסול :
שוב האיר אל עבר פניו כרתי ופלתי כוור סימן פ"ו
ס"ק ג' כתב דעת הפר"ח דאם לא נתבשל המאכל
כן דרוסאי דאין אסור מר"ת וליתא דכל חוס כלי ראשון אסור
מר"ת ע"ש ושם ס"ק י' ופלתית שם ותמיהני עליו דמה יענה
לכריתא שהכיא כל שאחרים אובלים אותו ופרש"י כל נרכו
ופטור דאין ביסול מאכל כן דרוסאי מקרי כל נרכו וכהכואר
גבי מתוך דברי ה"ה והכ"ח בפ"ט מה' שבת ה"ג ע"ש :

אך

את זה אינו מוספך דתינית לכלי ראשון רותח כדבר
דכ"י שצור להתבשל דאעפ"ז שיהיה פטור בלאו
דביסול אסור מר"ת באכילה ובהנאה דאע"ג דדרך ביסול
אסרה תורה היינו להתיר בכוש אף כמותן טעם כה"ש
כפסחים דמ"ד ע"ש אבל אה"כ דלא בעינן לגבי איסור אכילה
שצור בשול דכל דהו' דרך ביסול מיר שניחנו שניהם ע"ג
האש חשיב דרך ביסול דדרך ביסול הקפיד הכתוב ולא שיעור
ביסול ונ"מ דמשכחת איסור אכילה כלי איסור ביסול ואתי
שפיר כזה פשט הש"ס בחולין דק"ר ודברי הראשונים דמשמע
דכל חוס כלי ראשון כאשר מר"ת ומשמע בכל גוויי אף בכשר'
דתורא ולמ"ש ניהא וכן מדברי מור"ם ס"ו שאסור לערב מי
בשר עם מי חלב ולתת לבהמה דאסורין בהנאה וק"ת ל'
דקעבר בלאו דלא תבשל וכבר תמה הפליתני ודחק ע"ש
ולמ"ש ל"ק דנקיט הכי אף אם לא נתבשלו עדיין מיר דמטעם
ביסול ליבא ואיסור הנאה איכא וכבר כתבו הראשונים גבי
עירוי וכלי ראשון דאף אם אינו מבושל מ"מ מכלוע ומופליט
הכיא דכריהם הפר"ח כוור סימן ס"ח ס"ק ח' ועיין בס"פ
זוור סימן ק"ה ס"ב ומיהו דהר"ב צריך לימוד עוד ולא יכול יוסף
להתאפק :

סימן כ"ט ואוב

כ"ל להכריח דכ"י שבת אי
בושל דבר הנאכל כמות
שהוא חי דחייב לפי שראיתי בתשו' הרדב"ז בדרפנות חורש
סימן רי"ב דפשיט ליה דפטור ויש להשיב על דבריו כמו שכבר
עמד עליו הרב הגדול בישראל בס' ברכי יוסף בח"א סימן שיח
ולדידי יש להשיב עליו מועינן כשר בחלב דכתיב לא תבשל
אע"ג דחלב נאכל כמות שהוא חי וזל דדיוק הכתוב דכתיב
לא תבשל גדי בחלב משמע דכי כתיב בשול דכשר לבר קאי
א"ק דהרי בחולין דק"ח אסיק הש"ס חזי וית בשך והזני וית
חלב לוקה על בשול ואם איתא דכי כתיב בשול היינו על כשר
לבר היכי לקי על חזי שצור ואולי זל שאני כשר וחלב חידוש
הוא ולא גמרינן כמ"ש בפסחים דמ"ד ויש להשיב דמכ"ל דפוי
חידוש איתא דעל כשר דשיך בשול הוא דהקפיד ונרין
ישוב :

סימן ל' י"ט

לחקור דקול בכשר וחלב דרך בשול
אסרה תו' ומה"ש התירו בכוש ומלית
אע"ג דנ"ט גמור הוא אך זל דה"ר להתיר טעם כזה בחלב
כלי דרך ביסול והיינו לאכול כל חד באפיה נפשה אף שיש בו
טעם אבל לאכול כשר וחלב יחד דהיינו גוף האיסור אה"כ
דאסור מר"ת גם כלי דרך ביסול דהיינו כונן כזון א"ר ל"ש'
וש"ר להכנה"ג כוור סימן פ"ו הנה"ט או זכ שכתב בשם
דחשק אליעזר דלאכול גוף האיסור גם כלי ביסול כגון כונן
כזון אסור מר"ת באכילה ובהנאה יעש ותמיהני שהרי אמרו
בר"פ כל הכשר דק"ר מתקוק לה ר"ש סוף סוף כונן כזון הוא
ופרש"י דאפילו כי אכיל להו כי הדרי ליבא איסור תו' דדרך
ביסול אסרה תו' יעש ונ"ע :

סימן נ"א

הוא עוברא שתחב כף חולכת כי בקרירה
של כשר גמורק ולא הוא כודאי שיעור ששים
נגד שיעור הכף שתיחב בקרירה ומאי דביני בינים בלא
דעת ריבא האשה מקק התר בקרירה דקול בסיומן כ"ט כל'
פאיקורוס

האוסרו' שריכה עליהם שנגזר חותר' ע"ש אך הספק דחתיכו' כשר דכאסרו אינם חוזרים להתר כדעת הרשב"א בת"ס ובת' סימן קנ"ו וכן פסק הש"ע ב"ד סימן ק"ו אף דבסי' נ"ב פסק להחמיר כדעת הרא"ש עבר כתבו דנקטינן להחמיר עם כל ז' וס' נראה להחמיר דמסתיון לאסור בשכלב' החתיכה גוף האוסור אבל כאן שכלב' טעם הכלי דלכפי פליט' הכלי יש בהם ששים בודאי וכי ליכא ששים בודאי אינו לא ככוליה משצרי' דחתיכו דנפק מניה לא ידעינן א"כ כפי האי נקטינן להחמיר כדעת הרא"ש וראיה דכתב הרדב"ז בת' סימן דס"ו הביאו הכ"ה ב"ד סימן נ"ד הבב"ז את ו'ו' דכי קול' ככוליה משצרינן אינו אלא באיסור ודאי ולא באיסור ספק וכל טעמו דהרי ס"ס דכי משצרינן ככוליה היינו מחמת ספק דכמאי דנפק מניה לא ידעינן א"כ ספק איסור הו"ל ס"ס דשרי אף באיסורי תורה א"כ שהרשב"א בחדושו לחלוין דכ"ח כתב דכוליה משצרי' לא חשיב ספק דא"כ כחל' דרבנן א"כ אכרן קול' ספק דרבנן להקל אלא ודאי דהוי ספק מחוץ ידיעה ולא חשיב ספק א"כ גם כהפך איסור הו"ל לאסור דכוליה משצרינן והכל' לטוב שם הדב"ז לא התיר מה"ט כי אם בקריה דאיכא הראב"ד והר"ב פלג' שהתירו כל שחזור להכשר על ידי הגעלה ואף ע"כ דרכו החולקי' מ"מ כצירוף דהוי ספק איסור התיר דעת' כצירוף ספק מחוץ ידיעה חשיב ספק גמור והוי ס"ס ומיכה כ"ח נ"כ להתיר דהאי נגזר חוזר להכשר על ידי הגעלה וכיון שה' ראה וכעצתיה התיר ובס' בחתיכה הוי ס"ס ושרי אף עדיין צריך ישוב דכל דנקטינן כדעת רוב הפוסקים לא חשיב ס"ס בת"ש הכנה"ג בתשובה א"ך חרן זקינו חשיב ליה ס"ס והדבר נרדף ישוב בת"ש בקו' הספק:

סימן נ"ב י"ט לחקור כמה שנחלקו הראשונים

דבריהם החריפים אי אוסר גם כנ"ט לפנים דהחריפות חשו ליה לשבח והסכמת רבני האחרונים להחמיר מספק ככל דבריהם החריפים כמו חלתית דפ"ב דע"ז דל"ט כמבואר בט"ו וב"י סימן נ"ו וכפסקים ולא ידעתי אי בשל שבר או יין שרוף בכלי איסור שאינו בן יומיו אי חשיב דבר חריף מחמת קוהא ראייתו או לא והיה כל' ראייה בת"ש הטורי זהב ב"ד סי' נ"ו כק"ט דמסקה טעושו מחוכין עם חיים שקורין בארשטט נראה פשוט דהוי דבר חריף ע"ש ונראה ודאי לפ"י דשכר יין שרוף חריף יותר ומסקה זה הנק' בלשוננו ב"וה וכ"כ דהנך חריפי טפי יותר מפירות חמוצים שכתב הש"ע ע"ש ט"ב דהו"ו דבר חריף א"כ ראייתו בבאר הטוב בשם ספר בית הלל שכתב ברש"טש לא הוי דבר חריף דלא חקרי חריף כי אם כשאינו נאכל מי כמו חומץ ע"ש וא"כ לדבריו גם כשכר ויין יכולין לשתותו כשהוא חי דדרך שתייתו כך הוא ושוב ראייתו הדבר כבידור בט"ו א"כ סימן תמ"ב ס"ק ד' שכתב דמחוקמו' טעושו העמד בכל השנה כיורות טעושו' בן יין שרוף דהוי דבר חריף וכ"ט לשבח גם ככלי שאינו בן יומיו ע"ש הנה מבואר דששיט ליה דחשיב חריף וכ"כ ב"ד דבור דעת קמ"ג אברהם א"ח סימן תמ"ז ס"ק כ"ה וסימן תכ"א ס"ק ת' גם ראייתו בת' תורת חסד סימן ז' שנשאל תמהר"ם הלוי נזיר אלהים במקום ששותין שבר תותים הנועשה בכלים שעשו בו יין שרוף דאין להתירו מטעם פתם כלי גויים אינו בני יומן דבר חריף הוא כל פתם שבר ומיהו לא מחיתי בהם כי אחתי לא מפני שאנו חמתין בוה לומר דכל פתם שבר חריף הוא כעשה מצשה והרב השיב על זה הנה מע"כ דכתב להחמיר מטעם שהוא דבר חריף ולכסוף נטה להקל גופני שדבר זה אינו מוסכם וכן הוא שראוי לעשות בוה ת"ש הסור כשם מוהר"ם שלא היה מוחה ביד החותרין א"כ ר' גראתי להרב בית דור חזר סימן ע"ב שתמה עליהם דא"ך חתירו מטעם שאינו מוסד' דאחתי כל ספק אי לפנים או לשבח

מדינא אסיר והכריח בן כראיות וזה"מ כהונס תמה עליהם דהמענין בדבריו מהר"ם השואל יראה דחתיכה כסתפק דא"ך דקול' דכל דבר חריף חשו ליה לשבח ת"מ אעיקרא לא כריז ליה אי שבר הוי בכלל דכרי' החריפו' ושוב נטה להקל דאעיקר הא דקול' דכל דבר חריף חשו ליה לשבח אינו מוסכם דהוי ס"ס ספק אי שבר דבר חריף ואם תמ"ז דהוי דבר חריף ספק אי כל דבר חריף חשו ליה לשבח דהא איכא ת"ד דאינו חשו לשבח כי אם בחלתית לבן וכן מבואר בדבריו הרב ת"ח שכתב מעכ"ת כסתפק להחמיר מטעם שהוא דבר חריף ולכסוף נטה להקל מפני שדבר זה אינו מוסכם ע"כ ש"מ דגם כלי ידיעת דין זה דבר חריף חשו ליה לשבח אינו מוסכם אפ"ה לא היה הרן ברור לאסור כי אם ספק ובודאי דה"ט מפני הספק אי שבר חשיב דבר חריף ככל דבריהם החריפים כי ע"כ ל"ק מכל ת"ש הרב עליהם ונ"מ דלמה שהבין הרב כדבריהם יוצא דפשיט להו דשכר הוי דבר חריף ויולי' לת"ס גם הם פירי ספק לא נפיק להו אי שבר הוי מדברים החריפים או לא וש"ר להלכוש בא"ח סימן תמ"ז שכתב דבחמץ לא מצינו דבר חריף והרב מנן אברהם שם ס"ק ד' תמה עליו דבראשט הוי דבר חריף כמ"ש הט"ו ע"ש ובשפר באר יעקב שם סימן תמ"ז הקשה ג"כ דין שרוף מתבואות מקרי דבר חריף כמ"ש הט"ו בסיומן תמ"ב ומתוך זה העלה דהלכוש דעתו כבית הלל דשכר ובארשט לא מקרו דבר חריף ע"ש באופן דשכר אי הוי חריף מורי ספק לא נפיק ולי כראש להביא ראיה דשכר לא הוי דבר חריף דבע"ז דף ס"ח העלו דעכברא בשכרא לא ידענא נ"ט דרב אי חשו דקספד נט"ל אסור ולית הלכתא כוותיה או דקספד נ"ט לפנים מותר ועכברא בשכרא אשכחוי משבח ושוב אכעיא להו נפל לנו הלא מאי וכתבו שם התוס' בדס"ט ד"ה אכעיא וז"ל וא"ת ת"ש תשאר האיטורים פמו בשכרא וז"ל מצום דחלא חזק תאר ואבב חורפיה כ"ט לשבח כמו גבי חלתית א"ד מוצע שרן כגד המשקה ע"ש וע"ש בתו' כדיובר דלעיל כד"ה אמר שכתבו וא"ת חתי קאתר וכו' וז"ל דשכר עכברא וכו' ע"ש הנה מבואר דשכרא מטבע העכבר להשכיח ואין בשכר חריפות וכ"כ מעיקר ההוגיא דרב נט"ל אסור ולית הלכת' ואי שבר דבר חריף אף אי נט"ל חריף אסיר וגם ראייתו למהרש"א שמתוך מ"ש כוונת דבריהם התוספות מבואר דשכר אינו דבר חריף ע"ש ותמהני עליהם א"ך לא ראו דבני האחרונים הך סוגיא ודברי הפוס' והנה אמת דקשה להתוספות שהרי בחלוין דק"ב ד"ה אבב הכ"ע ככל דבריהם החריפים חשו לשבח ע"ש וא"ך ככאן פשיט להו דחומץ דבר חריף חשו לשבח ואולם ראייתו להתוס' בע"ז דל"ט ד"ה אבב הביאו מחלוקת דבר זה וא"כ ז"ל דהתו' דהבא אולי כשיטת האוסרים א"ך היה מקום לומר דהתוספות דהבא אולי כדעת מתירים בכל דבר חריף אלא דס"ל דחומץ חריף טפי והוי בחלתית ולפי' אין ראיה לרידן דשכר אינו חריף אלא שאין סברא ליה דחומץ יהיה חסוד חריף יותר משאר דבריהם חריפי' ועוד דא"כ הו"ל להתוספו' לומר דהיא גופה בעיית הש"ס אי חומץ דמי לחלתית או דמי לשאר דבריהם חריפים ועוד דהרי דעת המתירים דאי כל דבריהם חריפים הוי בחלתית אמת' נקיט חלתית שאינו חזני בת"ש הרא"ש בע"ז דל"ט כשם מהר"ם וראיתו בס' למ"ת בפ"א מה"מ"א ה"א שכתב כדעת הרמב"ם דשכר וחומץ הוו דבר חריף ע"ש ומ"מ לענין דינא כל' כשכר אי חשיב כדבריהם החריפים מורי ספק לא נפיק ודינו כמ"ש בת"ח דאין למחות ביד הנוהגים התר כיון שדין זה דחריף חשו לשבח אינו מוסכם ומיהו כ"ל דיש להחמיר וכל' ראייה דשכר אינו חריף שהרי הרמב"ן בחלמותה בפ"ב טעה והר"ן שם כתבו דאיסור כלי יין כסך לתת לתוכו יין אף דכזבן אינו בולע ופולט וע"ז דין חריף הוא וכלב' ופולט כיון כדחת

ע"ס וקשה דהרי התירו בע"ז דל"ג לתת לתוך כלי יין נכך שטר ואי הוי חריף וחשיב כרותח הו"ל לאסור וכת' דאפ"ה אינו פולט כרי נתינת טעם כי אם חסדו וכיין נכך קול מין כשאינו הינו כרי"ט כח"ס הטור סי' קל"ד זה אינו דהרי התירו הפוס' כלי י"ז בקליפה בקדרוס כיון דכליפת' בהשאו והרהב"ן אסר כח"ס הרשב"א בשאו הביאו הכו"ז סו"ן קל"ה גס הר"ן כפ"אין העמידן כתב דלא סגי להו בקליפה ע"ס ש"ת דס"ל ראובן חורפיה כולע ופולט כרי נתינת טעם וכתב דס"ל כח"ס הרא"ש כפ"א"ח דל"ג שם בהך סוגיא דמיס ושפר כיון הוי לפנים ופגום מעיקרו חשיב ושרי הף לכתחילה אכתי קשה דהרי קול דחף פגום וחריף אסור דחשו ליה לשכח וא"כ ה"כ ליתסר וכדוחק יש לדח' ודלתתי לא עכיד דחריף זונן כרותח או פגום דותח כלשכח אבל זונן פגום דלהוי חשיב כרותח ולשכח כולי האי לא עכיד ולהרהב"ן בלא"ה יש לרשות דאולי ס"ל כפירוש אחרים שפירשו שהביא הר"ן שם כפ"א"ח דסכר מקלא קלי ליה לחמרא אך להר"ן שדחה פירוש זה ז"ל כח"ס ודוק וכרעת הכ"ח יש לדון נ"כ דאינו חסוב השכר חריף שכתב בא"ח סו"ן תנ"א דח"ס רבינו האי בעריכה של חרס דלשין כה דלא מהני הגעלה ה"ט דהוי ככית שאור רחיהונו קשה השא"כ כחכית שטר שצורים שהתיר רבינו ויאל"גם רבינו האי מורה ליה ע"ס והרי בית שאור דחמיר אינו אלא דחריף וחשיב כרותח ואי שטר נמי חסוב כרותח איך יתיר בהגעלה כחכית שטר ויאסור בכית שאור אלא ודאי דס"ל דשכר אינו דכר חריף וראיתי להרא"ש כפ"כ רע"ז גבי גורות הבויים שכתב דיון חוק וכולע בכר שעי ע"ס נראה דחשיב ליון לחריף וכ"ס שטר גס הלכוס א"ח סו"ן תנ"א סכ"א כתב דשכר הוי דכר חריף אך מהגהת ש"ד שהביא הכו"ז כ"ד סכ"ז צ"א שדחה פרש"ו דאין כבישה אלא כחומץ מדאברי עכברא כשיכרא ע"ס נראה דפשיט ליה דשכר אינו חריף כחומץ כי ככל אלו כעת אמי ככוך ברין זה :

סימן נ"ג נשאלתי

כמי שהיה לו יתים למכור והתלעז אי שרי להחזירן למכתשת להוציא חסם שחן או אסור הטעם דקול' בפי' סי' צ"ט דאין מבטלין איסור לכתחילה ואף גס זאת יש לחקור אתה"ל דאסור כה"ג הרצנים של עבדים או צמקין העוריים במים להוציא חסם שטר שהתלעזו ואי אפשר לברר הזכובים או התולעים אי הותר להוציא חסם יין שרוף מטעם דאין כאן תערובת מהמטות האיסור ואינו אלא יוצא בעלמא א"ד הא נמי אסור חסם לתא דמבטל אס"ל - וראיתי להר"ן בע"ז כפ"אין מעמידן גבי ח"ס מהו לתת לתוכם שכר שכתב דלא באסר לבטל איסור לכתחילה כי אם במתכוון לבטלו כדי ליהנות ממנו הא לאו הכי שרי והביא ראיה מרהתירה תורה להגעיל כלי חרין למ"ד דאסיר חר"ת לבטל איסור לכתחילה והרי מבטל איסור הכלוע בהס לכתחילה כמים ע"ס וכעין דברי הר"ן כתב הרובש כת' סי' שח"ט אלא שהוסף דלת"ד אין מבטלין איסור לכתחילה חר"ת א"כ בהגעלה כי עבר ובטל באסרו המים וחוזרים ואסורים הכלי ואיך התירה תורה בהגעלה ע"ס וראיתי להפ"ח ב"ד סי' ס"ד ס"ק כ"ו שתמה בדברי הרובש שגם הראב"ד מורה דאי עבר וכיטל בחזיר דשרי חר"ת ורבנן הוא דאסרו וא"כ איך יאסרו המים וחוזרים ואסרי' הכלי הנגעל וע"ק דמה ראיה הביא מהגעלה אימא דחף באינו מכונן אסור לבטל וכ"כ ח"כ איך התירה תורה בהגעלה דכל חירי דאמר דחמרא לא תעביד אי עביד לא מהני הא לא מרענא דשאני הכא דגלי קרא אחסב כעיקר הדין כיון יפה דכל שאין כוונתו לבטל שרי כח"ס הכו"ז כפי פ"ד בשם א"ח על דבש נמלסו והכי מוכח בח' תרומות וכו' את"ד - ואני תמיה עליו דהו"ל להכריח דינו של הרב חרין

הגעלה דאיך התירה תורה הגעלה לנ"ד דמבטל איסור לכתחילה הוי חר"ת והרי מבטל איסור הכלוע בכלי כמים והמים מותרים ואי גלי קרא ניבמור מיניה דמד"ת שרי לבטל וראיה זאת הביאה הר"ן כח"ס דבריו לעיל ואילו לראיה זאת מורהגעלה ל"ק חמ"ט הפ"ח דע"ג דמירי דאמר דחמרא לא תעביד אי עביד לא מהני הכא מהני דגלי קרא דאכתי קשה איך התיר להגעיל רהוי מבטל איסור לכתחילה וכ"ת דאה"כ אלא דק"ל כדברי הרובש שהביא הראיה בדרך אחר זה אינו דא"כ כשכתב אה"כ דלעיקר הדין כיון יפה והביא ראיה מהפ"ח בלא"ה הרי מענין הגעלה יש להכריח כן וכדוחק זל שפיר"ח לח"ס לראיית הר"ן הללו דאינה אלא לנ"ד דמבטל אס"ל הוי חר"ת ברעת הראב"ד ואילו הפ"ח כפי"ט ס"ק ח' הכריח דלא כהראב"ד ואיסורו מדבריהם ואיך כביא ראיה מחמ"ד דלא קול וע"כ הביא מהפ"ח דקול הכי - אך מנר אחר ק"ל כעיקר ראית הר"ן הללו אימא דאה"כ דהמים אסורים אלא שהכלי הותר דלנכדי הכשר כלי לא שייך חמ"ט דאינו אלא הפרדת האיסור ש"ד דהא ל"ק שהרי כעבר כחומץ וכיטל לכ"ע שרי חר"ת וא"כ כי התיר להגעיל אין מקום דאסר הכתוב המים דהרי כריעבר אינו כאסר חר"ת וא"כ נמצא שהתיר לבטל אס"ל כהתר הגעלה ועל דרך זה הנה מקום ליישב דברי הרובש ול"ק עליו מכל ח"ס הפ"ח עליו :

ואחר החפוש ראיתי שהקדמי הרב נחפה ככסף בחירושו על הרא"ס דקס"ו ע"ג ע"ס - וראיתי

להפ"ח סי' קכ"ב סק"ג שהשיג להר"ן בח"ס דאין כאן מבטל איסור לכתחילה כיון שאינו מכונן לבטל דאינו הסתיק להאי דקשריגן לתת בו שכר לכתחילה בידיים ואף שאינו מתכוון הכשר הכלי אינו כדיון להתיר ע"כ וראיתי להרב הדמות קדש ח"א סי' ד' רכ"ה שתמה עליו שהרי הפ"ח גובה כסי' ס"ד העלה דכל שאין כוונתו לבטל כדי ליהנות מהאיסור שרי והביא ראיה מהפ"ח גבי דבש ומירושלמי במדומע גבי טחינה וזה ענינו טעם הר"ן ואיך דחה דבריו ואין חלוק בין הטעמים אפי' כחל"א נימא ואין זה אלא שכתב ע"ס ולצומת זה ראיתי להרב נחפה ככסף דקס"ו התם על תמיהתו שכונת הפ"ח פשוטה דתינח לנכדי הגעלה דאינו מכונן לבטל האיסור כי אם להכשיר הכלי אך נתינת שכר בכלי יין אין כוונתו להכשיר הכלי כי אם לשתות השכר וכו' ע"ס - וכשאני לעצמי דברי הפ"ח הם תמוהים דהמענין בדברי הר"ן יראה שהביא דברי הרשב"א והראב"ד שהכריחו מהך סוגיא דהתירו לתת לתוכם שכר דכאיסור השאו מבטלין לכתחילה וגם דברי רבני צרפת להתיר בכלי יין בקליפה כיון דכליפת' בהשאו והוא זל דחה דאיית הרשב"א וראיית רבני צרפת דאין מהך סוגיא ראיה לרינוס ש"ח דפליג לכ' הדינים והדבר צריך ביאור דאילו בסיוס דבריו כתב ולפיכך אין ראיה מכאן דכליפת' כלי יין במשהו וסגי להו בקליפה ע"ס דהו"ל להזכיר שגם אין ראיה מכאן דשרי לבטל משהו איסור ואילו הר"ן פתח בתיירוסיים בחר וע"ק כת"ש דלא אחרו אין מבטלין אס"ל אלא במכונן לעבר איסור בהתר כדי ליהנות ממנו וכו' נראה דכל שאינו מכונן לבטל כדי ליהנות שרי ליהנות ג"כ אף באיסור וכונן במי הגעלה ואילו כמה שמים אבל במתכוון להכשיר הכלי ואינו נהנה מהאיסור שרי נראה דע"כ אסור ליהנות בתערובת איסור שצירב אף שלא במתכוון ליהנות וזה סותר דיוק ראשון ועוד דא"כ כ"ת דמי תלוי ועירוני אסורין וכן מי הגעלה והרי הכריח כריש דבריו דמי תלוי ועירוני מותרין גבס הרובש סי' שח"ט הכריח בדברי הר"ן אלו להתיר מי הגעלה כי ע"כ כ"ל דבמי מי הגעלה לא שייך הגאה באיסור כלל שהרי אין בכלע כלי תמטות של איסור כי אם

מועמו לבר והרי כי מהני הגעלה אינו אלא כשישם' במים
 נגר האיסור כמו שהכריח הפר"ח א"ח סי' תנ"ב והרי כשיעור
 ס' אינו כותן טעם כלל והרי אינו נהנה מהאיסור כלל וכן כתי
 הילוני ועירוי דקים להו דאין כפלישת כלי כדי כ"ט א"כ אינו
 נהנה כלל וכי שייך הנאה בכיטול איסור אינו אלא לנבי
 ממשות של איסור כגון חד בתיני בני יבש כיבש דעכ"פ נהנה
 מן האיסור דער עכשו"כ ופעשו"ג וכן לח בלח דבעי ס'
 דעכ"פ גם כשיש כו"ס' אכתי באיסור הגדיל התערוכת שיש
 כאן עם האיסור' ואחר ודעת הר"ן דכי שרי היינו דאינו
 מחוין לבטל כדי ליהנות בו וכו' דאי אינו מחוין שרי ליהנות
 והיינו היבא דהכיטול במחשו של איסור אלא דבעינן הגעלה
 כמי עירוי דאין כאן המשות האיסור אלא טעם דפיו דנתכטל
 האיסור הרי אין בו טעם ואין כאן הנאה כלל לכן סיים אבל
 כמתכוון להכשיר הכלי ואינו נהנה וכו' כיון דכאן לא שייך
 הנאה כלל ומינה דכי התירו בכלי זין מלוי ועירוי לאו מחשם
 דכליעתם במטהו שהרי שפיר ז' דיהבינן להו כל דין ככוש
 דקול הרי הוא כמכושל ובלע טפי כדי כ"ט אלא דבזונן אינו
 פולט כדי כ"ט ככליעה דאין כביסה בכלים בעינן פליטה
 ואינו פולט כי אם חטהו וע"כ אסרו כיון לבר דקול דיון כיון
 אומר בהטהו חס"א"כ שאר חשקים דבעי ככ"ט וכי התירו
 במילוי ועירוי דקול דע"ז זה כטל טעם היין הכולע ואף דפולט
 מטהו כמים המים חותרים דאינו מחוין לבטל כדי ליהנות
 כ"ט כאן דאינו מחוין ואינו נהנה דאין כאן לא ממשות או טעם
 האיסור ומינה שגדחה ריבם של רבני צרפת שהתירו כלי זין
 בקליפה אך כרינו של הראב"ד ורשב"א דאיסור מטהו שרי
 לבטל חולק עליהם כטעם אבל בעיקר דינם מודי להו מטעם
 אחר דלדעתם דלא ס"ל לחלק בין מחוין לבטל או אינו מחוין
 וכן בין נהנה מהאיסור ע"ז ביטולו לאינו נהנה אין מקום
 להתיר מחשם דאינו באים לידי כ"ט שהרי לפי דעתו אין מקום
 בהך סוגיא להכריח חילוק זה דכי התירו לבטל במילוי
 ועירוי אינו אלא דאינו מחוין לבטל ואינו נהנה ומ"מ מודי להו
 במטהו שנכלע כקדירה דאינו בא לידי כ"ט כלל דשרי בשל
 כקדירת מטעם דאינו מחוין לבטל כדי ליהנות מהאיסור דהרי
 כיון שאינו כ"ט במתייבנה דאין כאן טעם כעיקר כלל ואין
 כוונתו כי אם ליהנות מהביטול שנתן בו עכשו וא"כ אינו
 מחוין ואינו נהנה ושרי גם לדירה ומ"מ הוא דהתירו לתת
 לתוכה שכר דהרי אינו מחוין לבטל כדי ליהנות שהרי אין כח
 כגון לבלוט כדי כ"ט אלא מחשו וכיון דאינו מוערב בשכר
 ממשות של זין ולא טעמו הרי הוכרר דאין כוונתו לבטל כדי
 ליהנות הוי וכ"ט כאן דאינו נהנה כלל ואין דעתו להשקות
 השכר בעיקר הכלי דהכלי אינו עיקר איסור ותו ל"ק מרבני
 הפר"ח חידוי"ל דאיה לזה מנ"ש הטיר סי' קכ"ב כשם
 הרשב"א אבל אם הוא כלי שמשתמשים בו בדבר מועט כמו
 קערה וכיוצא אסור להשתמש בו דאין מחטלין אס"ל אפי'
 איסור מועט ואפי' איסור בלוע והקשה הפרישה דבתורת
 הכית תלך הטעם גורה שתא ישתמש בו בדבר מועט ותירץ
 דבת"ה כ"ט למה אין מחטלין אס"ל הא קול דכשאין מתכוון
 לבטל האיסור שרי וכו' ע"ש הרי להדיא דלהשתמש בכלי
 הבלוע האיסור שאין בו כדי כ"ט אינו מחוין לבטל שרי ושרי
 ומינה ל"ק כמה שהתירו לתת לתוכה שכר כקושיית הפר"ח
 שוב דאינו דגם עיקר קושיית הפר"ח הלוו כבר קדמו הכ"ח
 כקוב' אחרון סי' קל"ה שהקשה להר"ן דאין תירונו מספיק למה
 שהתירו לתת לתוכה שכר ככל דברי הפר"ח ע"ש וכבר
 נתבאר דהא ל"ק ויגדל התימא על הכ"ח דהרב גופיה כרום
 סי' קכ"ב ושם ג"כ על דברי הרשב"א ה"ד וכן כמי' קל"ה ס"ד
 האריך להוסיף דבלע כלי שאין בו ככ"ט וכל כה"ג שאינו
 נהנה מהאיסור שרי לבטל לכתחילה כיון שאין כוונתו לבטל

האיסור ע"ש כי ע"כ לא ידעתי נמי ק"ל הכא בקוב' אחרון
 בדברי הר"ן וז"ע' אך את זה ק"ל כראיית הר"ן הלוו
 מענין הגעלה דכי ק"ל אין מחטלין אס"ל ולהראב"ד הוי
 חד"ת אינו אלא באיסור בעין אבל ככלע כלי שאינו בעין
 מנ"ל דיהא אסור מד"ת כי היכי דידעה מחת זה דברי רבותיו
 הראב"ד והרשב"א ורבני צרפת וגם ראיתי הדבר בכירור
 להרשב"א במשמרת הבית דק"ט בענין כ"ט ל"ט שכתב
 להדיא דאף למ"ד אין מחטלין אס"ל מד"ת היינו באיסור בעין
 דאפשר ליהנות מההתר בפני עצמו אבל בלע שבקדירה אי
 אפשר ע"ש כי ע"כ אין ס' שגם הראב"ד ורבני צרפת דעתם
 כן ותו מה ראיה הביא נגר דכריהם מענין הגעלה דאינו לא
 בלע דלכ"ע שרי מד"ת לבטלו לכתחילה וכ"ל להכריח צרפת
 הראב"ה בברק הבית דקכ"ו שכתב עוד אני אומר שאין דין
 כיטול איסור לכתחילה אלא כמה שמתקיים האיסור כתובו
 כגון ככלה וחזיר לתוך אוכל דהאיסור קיים ושמו עליו
 דמעיקרא אוכל והשתא אוכל אבל יין במים שהוא נפסל
 לגמרי וכן רוטב חזיר מועט לתוך ס' של מים מותר לבטל
 לכתחילה וכו' הרי שחזיר אפי' ממשות של איסור כגון יין
 ורוטב כיון שאינו מתקיים ונפסל לגמרי כ"ט כבלע כלי
 שבקדירה דאין בו אלא טעם דשרי לבטל וכ"ל להדיא הפ"ת
 כסי' קכ"ב סק"ה בבואור דברי הראב"ה וזה ג"כ הפך פשוטו'
 הר"ן שיש בבלע כלי איסור תורה לבטלו והנה אמת דק"ל
 להראב"ה דרבניו סתראי נינהו דממה שהשיב להרשב"א שם
 בדק"ט דא"כ כלי שאינו בן יומו שביב איסור לשבח ואסור
 מד"ת לבטל לכתחילה ע"ש נראה דפשיט ליה בדעת הר"ן
 הפך מ"ש בדקכ"ו וז"ע ומינהו להר"ן והר"בש ק"ט כראיה
 זאת דהגעלה דלמ"ש ל"ח וז"ע' וראיתי להכנה"ג ב"ד
 סי' פ"ט הנב"ה אות כ"כ שהביא בסתם דברי הרשב"א
 במשמרת הבית דככלע כלי לכ"ע שרי מד"ת' וקשה איך
 לא זכר דהראב"ה שם חולק ע"ז וגם הר"ן כפ' א"ח והר"בש סי'
 שמ"ט חולקים ע"ז וס"ל דגם כבלע כלי אסור מד"ת' עוד
 תמהני להר"ן כראיה זאת לחלוק נגר רבותיו שהרי ידע
 מחלוקת ראשונים אי טעם בעיקר חיי מד"ת או דרבנן והר"ן
 גופיה הביא מחלוקת זה בס' פ"ג ביר הנשה והכריח כרש"י
 דטעם בעיקר דרבנן ע"ש וכפ"ר א"ח סי' תמ"ב ש דא"ר ע"ז
 והרי בכליעת כלים לית בהו ממשות של איסור כי אם טעם
 בעיקר כה"ט בפסחים דמ"ד דחזן דס"ל טעם בעיקר מד"ת
 ילף חפצולי ככרים גיעולי גוים לאו טעמא כעלמא ואשר
 הכא נמי ל"ט ורבנן גיעולי גוים נמי חדוש הוא דהא כל נטל"פ
 מותר ע"ש וכיון דהר"ן גופיה ס"ל דגיעולי גוים חידוש הוא
 דמדינא שרי תומאין ק"ל איך התיר להגעיל דהוי מבטל אס"ל
 אימא רבדון מבטל אס"ל לא חידשה בו תורה ג"כ לאסור
 ואוקמיה אדיניה דטעם בעיקר דרבנן ודוקא אסר כלי הכשר
 דחידוש הוא ואין לך בו אלא חידושה וגם הרשב"א אע"ג
 דבת"ה כ' דטכ"ע מד"ת הלא בת"כ תנ"ו וגם רבינו ירוחם
 הביאו ב"ד ס' ג"ח כתב בשמו דס"ל כרש"י דטכ"ע דרבנן
 ותו ל"ק עליו מענין הגעלה אף אי ס"ל אין מחטלין אס"ל הוי
 מד"ת כ"ט דכחשמר' הכית דק"ט העלה דהוי מרבנן והנה'
 שראי' הר"ן הלוו הוא לרע' הכובד' רשב"ע מד"ת כין דפליגי
 בה תנאי ואמוראי והפוסקים אע"ג דליה לא ס"ל מ"מ אכתי
 לדעתם יש להכריח כן אלא דק"ל דאם הונדך לברר ראיתו
 דהיינו למי שאבד דאין מחטלין אס"ל מד"ת הוא איך
 לא חש לברר ג"כ דראיתו היא למאן דסבר טכ"ע מד"ת הוי
 וכדוחק זל דבעינן טכ"ע דסברת מ"ד דהוי מד"ת בלוי וירוב
 לכל כיון דאיבא תנאי ואמוראי דאמרו להדיא דהוי מד"ת לא
 חש לברר חס"א"כ בענין אין מחטלין אס"ל אי הוי מד"ת דאין
 גילוי כ"ט כלל ועיקר מטרין שלם הראב"ד המביאה ע"כ
 הונדך

הנזק לכאר וצ"ח כל זה אף לפי דעתו דס"ל דשייך בכלל כלל
 דין ביטול אס"ל מד"ת אהמ"ה ל"מ רחיה זאת שול דהא"כ
 לדעת הסבורים דאין הכטלין אס"ל היו מד"ת וטכ"פ היו
 מד"ת כל שאינו הכוין לבטל כדי ליהנות באיסור שרי כיון שיש
 ללמוד התר זה מהתיר התורה להנעיל כלי איסור כן יומן
 אך להאי דקול דביטול איסור שרי מד"ת או דטכ"פ שרי מד"ת
 דתו ליכא שום הכרח ורחיה ההכתוב דהתיר לבטל כל שאינו
 הכוין לבטל הנ"ל להתיר בלי שום דאיה ליה ומ"ח הנה
 מתבאר שדעת הר"ן והרובש דכל שאינו הכוין לבטל כדי
 ליהנות מהאיסור שרי:

אך

המקום אחר כ"ל רחיה דכל שאינו הכוין לבטל שרי
 שהנה ראיתי להפ"ח ב"ד סי' ג"ט ס"ח ח' שהביא
 מחלוקת התו' והראב"ד דלהתו' מד"ת שרי לבטל אס"ל
 ולהראב"ד איסור מד"ת וכח"ש הר"ן כפנ"ה והרשב"א בת"ס
 דיש טעמ' ג' וכן מוכח דעת הר"ת שכתב איסור לבטל
 איסור תורה ואם כטל הרי זה חותר ואעפ"י כן קנסו אותו
 חכמים ואסרו הכל ונראה שיוצ' להתו' מדתכן בפ"א דתרומות
 הגמיה שביניה מהנה תרומה וכו' וכן חכית של תרומה וכו'
 ונהי דכה"ב לא איסור מד"ת לבטל כיון שאין כוונתו לבטל
 האיסור מ"ה אם איהא דביטול איסור אסיר מד"ת דהרבנן
 תיהא היכי מקלינן כולי האי אלא ודאי דהוי מוכריה את"ר -
 והואיל דהתי לידן ק"ל בדרכיהם בשלמא ח"ש דהר"ן ס"ל
 כהראב"ד כיחא כיון שהביא דעת הראב"ד באחרונה אבל
 בדרכי הרשב"א קשה דאע"ג שהביא דעת הראב"ד באחרונה
 הרי כתב אס"כ לכ"ע איסור לבטל לכתחילה למ"ד מד"ת
 להתו' דהרבנן וכיון שכן יל' כנמר דכריו אדם נתפס דגמיר
 וכתו' דהוי מדכריהם ומה גס דראיתי להרשב"א כמשמרת
 הבית דק"ט דכתב דהעיקר כסכרת התו' ע"כ וסכור הייתי
 דח"ש הפ"ח טכ"כ הר"ן והרשב"א כוונתו דהביאו מחלוקת
 זה דהראב"ד והתו' אך ח"ש וכן מוכח דעת הר"ת וכו'
 נראה דגם הר"ן והרשב"א הכי ס"ל ועכ"פ נראה דלא ראה
 דכרי הרשב"א דכהשמרת הבית דס"ל דהוי דהרבנן הריה
 לו להביאו כיון דהכריח כן וגם ראיתי להרב בני חיי בהשמטו'
 לחוד דכ"ג בשם הרשב"א דהוי מד"ת ע"ש ולא ראה דכריו
 שכהשמרת הבית שהבאתי. גם בח"ש דכן מוכח דעת
 הראב"ד ראיתי בת' פרי הארץ ח"ב סי' י"ג דכ"ח שתמה
 עליו מהיכן מוכח כן דהרשב"א ח"ש ואם עבר וכתל חותר
 מוכח דאיסור' דרבנן דאי מד"ת ל"ש לן בין לכתחילה לדיעבד
 ע"ש ולדידי דק' הפ"ח דאי ביטול איסור' הוי מוכריה ח"כ
 כהכתב אם עבר וביטל חותר היינו אף דהרבנן ואיך כתב
 ואעפ"י כן קנסו אותו חכמים ואסרו דא"כ איך כתב דחותר
 והיינו אף דהרבנן דאי מד"ת גם לכתחילה שרי לבטל כי ע"כ
 ע"ה דח"ש איסור לבטל איסור תורה היינו מד"ת ואם עבר
 וביטל חותר מד"ת ואעפ"י כן אסרו חכמים וזה פשוט ותמהני
 איך לא הבין זה בדכריו גם ההכרח שכתב דכטל תורה אין
 לחלק בין לכתחילה לדיעבד לא ידעתי דא"כ תיקשי
 להראב"ד דס"ל דאיסור מד"ת ואעפ"י כן חודה דאי עבר וביטל
 שרי מד"ת כח"ש הר"ן כפנ"ה והוא מוכרח והרב גופיה כתב
 שכן דעת רוב הפוסקים ותיקשי ליה א"כ כי עבר וביטל נתי
 ליתפס מד"ת גם נראה שלא נרגש שפיר"ח גופיה ככר יושב
 לזה כפי' ס"ד ס"ק כ"ו דאע"ג דכל חירי דאמר קרא לא
 תעביד אם עביד לא תהני שאני הכא דכיון דאם נתבטל
 מחילא שרי ה"ה אפי' בטלו כידים ע"ש א"כ יל' כח"ש הפ"ח
 כס' מים היים כפ"ו מה' בכורות ה"ה דכל ליתכא לאו ואפי'
 לאו הכא הכלל עשה כי אם צווי' לכר כפי האי אי עביד מהני
 לכ"ע וראיתי להרב בני חיי בהשמטות להר' שהביא דברי
 הפ"ח אלו והביא רחיה דהו' מד"ת נגד דעת הפ"ח ע"ש

בניטין דנ"ר והא הכא דמד"ת חד בתרי כטול ורכנן הוא
 דבוור וקא קניס ר' ואם איתא להתו' דהוי מדכריהם אפי'
 תיהא דרכר חשוב אינו כטל ד"ת מ"ח פגיעת אנונים הוי
 דהרבנן וקניס ר' אלא ודאי דמד"ת אסיר פ"ט וכדכרע
 ראיתי להפ"ח א"ח בלקוטיו לחוד דכ"ח שהביא גם הוא
 רחיה זאת ע"ש ואחרי ההחילה לדידי ל"מ דאי הוה נקיט
 הש"ס והא הכא דמד"ת שרי לפנעו ורכנן הוא דגורו הוי
 ונא דאי לא פנעו ואכל מהתערובת כשהם שלמים אסיר
 מד"ת דאי שרי גם בשלמים דהיינו קודם שיכטלו האיסור
 פידים היכי שייך והא הכא דמד"ת שרי לבטל אי מד"ת גם
 כלי ביטול שרי וכיון דרכר חשוב מד"ת חד בתרי כטול היכי
 חזי לתינקט ולתלות על הכטול כיון דגם כלי ביטול שרי וע"כ
 הוכרח הש"ס למינקט עיקר ההתר מד"ת גם כלי ביטול שרי
 ועיין בת' תמים דעים להראב"ד סימן רל"ט שאדרכה נרגש
 דלשיטתו קשה חת"ש כהך סוביא ורכנן הוא דבוור דנראה
 דביטול איסור הוא דהרבנן ע"ש מה שיישב ומעולם לא עלה
 על לבו דיש הכרח כהך סוביא לדבריו כדעת הפ"ח והכני
 חיי וה"ט כח"ש יואלם בעיקר ראיתי הפ"ח מתני' דמגורה
 דאיסור ביטול אסורין מדכריהם ראיתי להרב אדמת קדש
 ח"א חוד סימן ד' דכ"ג תמה בשם מהר"ל ערוך ז"ל דלדבריו
 גדל התימא על הר"מ שהוא חכת הסבורים דאיסור מד"ת
 א"כ קשה להך מתני' דמגורה של תרומה שפסקה הר"מ בפ'
 ז'א"מ תרומות והרי הך מתני' לא אתי אלא למאן דא"ל דביטול
 איסור מדרכנן וכת' דהר"מ יפרש הך מתני' דתרומה כ"הו
 דרכנן זה אינו דהרי הרשב"א כת' סי' שכ"ב נראה שפירשה
 בתרומה של תורה את"ר - וכשאני לענתי הא ל"ק מתרי
 טעמי חדא דאם הפ"ח דחה כדאי' זאת מסכרתו דאם אסיר
 מד"ת באינו ככוון לבטל לפחות איסור מדכריהם ודחה כזה
 דעת גדולי הפוסקים והראב"ד מכללם א"כ אין ספק שדחה
 ג"כ דעת הר"מ שפסק מתניתין דמגורה לרעתו דס"ל דכטו'
 איסורין אסיר מד"ת ומה וו תשובה מדעת הר"מ שהוא תמה
 לסכרתו וזכר חן דין מדע' הר"מ ל"ק ליה להפ"ח שהרי הר"ת
 בפ"ט מה' תרומות דלט פסק דקדירה שביטל בה תרומה
 בשטיפה לכד חותר לכטל בה ע"ש הרי דאע"ג דכלע כלי
 הוי טעם גמור כח"ש כפסקים דמ"ד דמה"ט הנריך הכתוב
 הכשר לביעולי גוים אף באיסורים קלים כנכלה ואף גפ"כ
 מתו' והראב"ד השיגו על זה והכ"מ כתב תשובת הר"ת
 שנשאל מחכמי לונדל על זה והשיב דלת"ד כן מתני' דמגורה
 והחצרה חכר אל כד רלא חשו חכמים גם בחמשו של איסור
 והתירו בתרומה תשא"כ בשאר איסורי' וכ"ש בכלע כלי ע"ש
 וכבר האריך הפ"ח בסיון קכ"ב לתמוה עליו מש"ס בבלי
 וירושלמי והעלה דהר"ת ס"ל דקול' הוא שהקלו באיסור תרומה
 אף בחמשו שאינו חשוב וכ"ש בכלע כלי ודחה סכרתו והעלה
 כדעת רוב הפוסקים החולקי' עליו ע"ש וכיון שכן הרי מבואר
 דלהר"מ ל"ק מהך מתני' דהרי התיד בכלע כלי אף שיש בו
 כדי כ"ט דכתרומה שרי כ"ש משהו תרומה שרי לבטל שאינו
 חשוב וכי ק"ל מהך מתני' היינו למאן דקול' דאדרכה חתיר
 תרומה משאר איסורים דעון תיתה כי ע"כ שפיר הביא רחיה
 הפ"ח ול"ק חכל מה שהקשו עליו - אך מנר אחר תמהני
 עליו שכל ראיותיו הוא כהונח שהניח יסוד מוסר דאי אסור
 מד"ת אין דאוי להתיר לבמרי דהרבנן נתי באינו ככוון לבטל
 ורואה אני דהר"ן כפ' ח"ח והרובש כסיון שח"ט פשיט להו
 הפך זה שהרי הכריחו דבאינו מכוין לבטל שרי לבמרי מדקול'
 דאין חכטלין אס"ל מד"ת הוי איך התייר הכתוב הנעלה דהוי
 מאס"ל וכו' ולדעת הפ"ח דאיה לפתור הוי דעכ"פ אינו כדנין
 להתיר אף דהרבנן וכתב דהרי כתב הט"ז ב"ד סימן קז' דכל
 שהתייר מפורש בכתוב אין כח ביר תכתי' לאסור אכתי' תיקשי

היכו למד מינים לעלמא להתיר לגמרי אימא שאני הנעלה
 דהתירו הכתוב ואין כח ביד חכמים לאסור ואי ס"ל רכל כי
 האי אין כח לחכמים כשם איסור לאסור א"כ תו ל"מ מימי
 ראיות הפר"ח ואי הולכש והר"ן פשיט להו דלמ"ד מד"ת
 באינו מכיון שרי אף מדכריה ודחה מכח זר דעת רבותיו מה
 זו ראה הפך חוכה זה ופ"ב . וראיתי להרב ארעא דרכנן
 סימן זו שבי' ראיות הפר"ח והשי"ב עליו ט"ל דמתני' דמגורה
 בתרומה כ"זה דהוי מרבנן איירי ואין ראייה כי אם להרמב"ם
 שגראה שפירשה בתרומה מד"ת כמ"ס הרשב"א בת' סימן
 רכ"ב כי ע"כ תימא להפר"ח שלא הזכיר ת' זו כלל ע"ש .
 ואחרי המחילה אין דבר בעלם מעיני הפר"ח שהרי הפר"ח
 גופיה כיון קב"כ סק"ג שצמד במחלוקת הרשב"א והט"ר
 אי באיסור משהו מחטלין אהו לכתחיל כתב דראית הרשב"א
 ל"מ וה"כ אין להקל כהרשב"א כלי ראייה ואם הכיף תשובת
 הרשב"א הלוו דסי' רכ"ב והעלה כיון דהרשב"א והר"ן
 והראב"ד והרובש התירו ולפי מ"ס כסיתין צ"ט ס"ק ת' שיתיר
 נראין דעת הסוכרים דכטול איסורין מדכריהם א"כ מורין
 להקל כפסק הש"ע אף באיסור משהו בעין כפסק מתניתין
 דהגמיה דמיירי אף בתרומה דאורייתא ומינה ילפינן לכל
 האיסורין את"ר הרי דראיתו שהביא מתני' דמגורה דכטול
 איסורין דרכנן הוא אף שגאה ת' הרשב"א דמינן רכ"ב והיינו
 דס"ל כהר"מ ורבותיו של הרשב"א כפסק מתניתין בתרומה
 מד"ת איירי ותו ל"ק עליו מדכרי הרב . אף את זה ק"ל
 בדכרי הפר"ח דאילו בבאן הכריח דהתר מתני' דמגורה הוא
 דבאיסור משהו אף בעין מחטלין לכתחילה כשיטת הרשב"א
 וא"כ איך כסיתין צ"ט הכריח דטעם מתני' דאין כוונתו לבטל
 דתלי תניא ברלא תניא אף בזאת דל"מ דראיתו ש"ל ראה"כ
 דהוי מד"ת וכי התירו אף מדכריהם היינו מטעם דהוי איסור
 משהו דאינו כא לירי כ"ט . שוב נתיישבתי ודוהא אני דהא
 כתי ל"ק בדכרי הפר"ח שדעתו דגם לטעם הרשב"א אינהו
 מד"ת לא היה להם להחמיר להתיר במשהו אף מדכריהם
 וא"כ מהתני' דמגורה יש ראייה לב' השיטות כין לטעם
 הרשב"א דהוי דבאיסור משהו שרי חו לטעם הר"ן דבאינו
 מחוין לבטל שרי ומה שכתב ופיהם בסימן צ"ט הטעם דמתני'
 דמגורה כטעם הר"ן היינו דטעם הר"ן ק"ל לעיקר דהין
 יותר הטעם הרשב"א כמ"ס כס"ד ואלו כטעם הרשב"א
 לא בריר ליה כולי האי בהבואר מו"ם כסיתין קב"כ ואין ק"ל
 עדין כיון שהפר"ח העלה ב' טעמים לעיקר דמשהו מחטלין
 ואינו מחוין לבטל שרי א"כ יתיר דחפ"ב דכטול איסורין
 עב"ת דת"מ באיסור משהו איסור מדכריהם וכן באינו מחוין
 לבטל איסור מדכריהם אכל כאן דאיכא כ' הטעמים דאיסור
 משהו ואינו מחוין לבטל הוי התירו לגמרי אף מדכריהם וז"ל
 שדעתו דאי הוי מד"ת לא היה להם להקל בגם בנידוף כ'
 הטעמים אף מדכריהם שהרי לשיטת הרשב"א דמשהו מחטלין
 הרי כל תערוכת משהו אינו מחוין לבטל הוי כיון דלא שייך
 ביה הנאה ומינה החכם עיניו יחזו דאין בראיותו הכרח לרחו'
 דעת הראשונים דכטול איסורים מד"ת כיון ש"ל דבאיסור
 משהו ואין כוונתו לבטל התירו אף מדכריהם וזה מוכרח
 כדעת הראב"ב דס"ל דהוי מד"ת ס"ל דמשהו שרי לבטל
 אף מדכריהם וק"ל בדכרי הר"ן דכפ"א ח"מ שדחה דעת
 דכותיו שכתבו דמשהו איסור גובטלין והעלה הטעם דכל
 שאינו מחוין לבטל הוא דשרי ואילו בשיטה תקובצת לב"כ
 לרפ"י שהובא מתני' דתרומות במגורה מחד אל כד כתוב שם
 כשם הר"ן דכי התירו כוונתו כדרך שנהג בחולין ובחבית
 שהן כב' טפות והתירו לתת לתוכם חולין ות' דכטול איסורין
 דרכנן הוא וכי התירו דוקא כיון לפי שכיון שהוא רבד מועט

אי אפשר לחולין שניתנו בה שלא יהא בהם פרי לבטל והביא
 ראייה מהירושלמי דפ"א דתרומות ע"ש שהאריך הרי נראה
 דקאי בשיטת הרשב"א דאיסור משהו שאינו כא לירי כ"ט
 מחטלין ואיך כפ"א ח"מ דחה דכריהם ובת' דחה דכריהם דאין
 ראייה מהך סוגי'א וא"כ דמורו ליה לרין מהך ראייה מתתני'
 דמגורה זה אינו רכל כי האי קוה לו לבאר דבעיקר דינו דרך
 מהך ראייה מתתני' דמגורה ואילו דכריהם מורים דלית ליה טעם
 הרשב"א כלל ועוד דלטעמו דבאינו מחוין לבטל שרי למידי
 לדכרי הרשב"א מהך מתני' דמגורה כיון ש"ל דכי שרי ה"ט
 דאינו מחוין לבטל הוי וה"ל לפרש כדעתיה וכ"ת דמ"ט
 כחידושיו לב"כ דבאיסור משהו דאינו כא לירי כ"ט דמחטלין
 היינו כתי מה"ט דאינו מחוין לבטל אינו מחפיק כיון דבדבר
 זה קרא ערער הר"ן גופיה על רבותיו ועוד דא"כ מאי ק"ל
 לרבותיו אימ' דאינו כתי מה"ט הוא דק"ל דמחטלין משהו דאינו
 כא לירי כ"ט כיון דלית ביה הנאה אינו מחוין לבטל הוי כי
 ע"כ יש לי לרין ברעתו דאע"ג ששייב על דכריהם לא סמך
 על דעתו נבד דעת רבותיו ותופס עיקר כדעת רבותיו ומן
 הגר הוי אין הכרח גמור דתופס הר"ן עיקר בשיטתיה
 דבאינו מחוין לבטל כשאינו משהו דשרי לבטל אעפ"י שהביא
 ראייה לדכריהם ומינה יותר גראה דתופס . כן עיקר להלכה וכ"כ
 שהבין הרובש כדעתו ומינה כבר נתב' דמהך מתני' דמגורה
 אין ראייה לדכריהם אף את זה ראיתי להר"ש בפ"א דתרומות מ"ה
 שכתב דטעם דהר' דמגורה דאין זה מחטלין א"ל שלא נתכוון
 לבטל ש"מ דקאי בשיטת הר"ן והרובש ושוכ נתיישבתי בדבר
 וחזי הית דלא מוכרע כולי האי ש"ל דכי ה"ל כמגורה מה"ט
 היינו דאיירי דאינו רואה מיני תרומה ומיניהם ואפילו חטה
 אחת דכתי האי איסור אלא דכבר כבד כדרכו אלא שלא ברק
 בחורין וכסדרין וככי האי שרי דכיון דאינו ידוע כדראי ש"ס
 שם מיני תרומה לא מיחזי למחטלין איסור וא"ל שלא נתכוון
 לבטל ופירושו כיון שאינו ודאי אלא ספק וא"כ דכבלע כלי
 אפילו משהו דוראי פולט ע"ז בישול איסור וכ"כ שהרי כתב
 אה"כ דכוס שפינה ממנו יין לא שרי ואין ראייה מדהבן חבית
 תרומה וכו' דהיא לא איירי ברובע לתת לתוכו חולין וכ"כ
 והדבר קשה דה"כ שייך הטעם דאינו מחוין לבטל ומ"ס מהתיר'
 דמגורה אף למ"ס א"ט דכ"ס ביבס כי סלקו אינו נשאר שם
 שום תמעות מא"כ בדבר לח דנשאר קצת מיניו שמן בחבית
 והכי דייק מתני' דלא תני עכבר בדרכו כדרך שנהג בחולין
 דכ"ז מהגע דשרי אף דיש שם קצת מינים כיון דלא חשיב לא
 תני מחפד בדרכו ונותן לתוכו חולין וא"כ ז"ל דבכבוד גמור
 איירי שלא הניח מינים שם הנראים לעין אלא שלא ברק
 בחורין וכסדרין כבדקית חזן וע"כ התירו בני ע"כ אי מדעת
 הר"ש באנו להתיר באינו מנין כשיש שם ודאי משהו איסור
 אינו מספיק :

וראיתו להפר"ח כ"ד ססי' ס"ד שהביא ראייה דאין
 מחוין לבטל שרי מרתנן כפ"ה דתרומות
 ס"ה תרומה שפלה לפחות ממאה וטחנן והותירו כשם
 שהתירו חולין כד התירו התרו' ואסור ואי ידוע שהמינים של
 חולין יפות משל תרומה מותר ואמרינן געלה בירושלמי דאף
 לכתחילה טוחן ומתיר והטעם שאין כוונתו לבטל האיסור אלא
 כוונתו לטחן ולאכול את"ר . ולפי שיש לי להשיב על ראייה
 זאת וה"כ לא העיתק הירושלמי אני אביא דכרי הירושלמי וז"ל
 תני אף טוחן הוא בתחילה ומתיר מתני' דכרי יוסי דר"ז אומר
 אף נחטין וילקוט ייעלה באחת ומאתיים אחר ר' זעירא שכן
 דרך הכהני להיות טוחנין תרומה בבתייהן מה נפיק מביטחון
 כלאי הכהני על דעתיה דר"ז טוחן ומתיר על דעהיהון דרכנן
 אינו טוחן ומתיר ע"כ ובכר הובא הך ירושלמי כפ"ק דעגלה
 גבי תלתיהו דר"ז ודכנן כנטועה של עגלה וכלאי הכהני
 שנתערכו

שהערבו דלת"ק לא יתכוין ללקוט ולרזו אף תתכוין ללקוט
ויצלה כר"א ע"ט והנה בטעם שהתירו כאן לטחון ולבטל
אם"ל אף דקול אין הכטלין איסור לכתמי ראותי והרב שדה
יהושע שכתב דלא מבטל אם"ל אלא מבלה זה הטחון שהתיר
היה יותר מחה שהיינו סבורין ע"ט וזכרנו כתב הת"ט כפ'
ה' דתרומות ת"ט ע"ט וכ"כ הרב סריליון בפי' הירוש' הביא
דבריו בת' פרי הארץ ח"כ סוהן יב הל"ד ע"ט . ותמהני
פליהם דלא יתכן לברש הן רא"כ איך קאמר הירושלמי חתמי'
דרזו דתני אף יתכוין ללקוט והרי גבי טעיעת ערלה שנתערב'
לא שייך טעם זה ואמאי התיר ועוד דאי טעם זה אמיתי הא
אחי גם כרבנן דאין כאן כטול איסור משא"כ כנטיע' ערלה
ואמאי מורן לה כחידושה וגם לר"ז דמוקי לה ככ"ע טעמא
טעם שכן דרך לטחון וכו' ופי' הר"ש סריליון והרב שדה
יהושע דמחוי בשלוחו של כהן הרי דהתיר מטעם אחר ואיך
כתבו טעם כירושלמי הירושלמי לא ס"ל הכי וראיתי להרב
פרי הארץ שם שגראה שגדגשמה וכתב דטעם לרבי יוסי
אחי ע"ט ואה"מ אינו דהרי תיקשי איך התיר כנטיעה דלא
שייך זה וע"ק דהרי הת"ט כתב כן לפרש דברי רבינו שזכרה
שהתיר לטחון לכתחילה ואילו ר"ע כפ"ק דערלה מ"ו פסק
דלא כרבי יוסי ע"ט וע"ק דע"כ דרבי זעירא חולק ע"ז דהרי
אסוק ה"ט דכחטיבי כלאי הכרס אינו טחון והתיר לרבנן
ובדלוי דקול כרבי זעירא כמו שאבאר בסמוך וא"כ איך פירשו
הכריתא דלא כהלכה והנ"ל ליישב דבריהם דהם דקרקו כירו'
כה"ט חתמי' דרזו וכו' דמשמע דקאי על סתם חתמי' האילו
גם על כריתא דתני דטחון ומתיר קיימי לא הו"ל אלא חתמי' ר'
יוסי והרי כסתם חתמי' לא תני כי אם כעבר וטחון ולא התירו
לכתחילה לטחון כי ע"כ הם חפרשים דעל חתמיתין קיימי
דהתירו כעבר וטחון וסתם אף טחון כמחיד משמע ואילו אין
קול דעבר וכיטל כמחיד אסור כה"ט הש"ע כ"ד סוהן ז"ט
וסוהן ק"א ע"ט ולזה תירצו דמתני' רבי יוסי דהרי תני רישא
ואם לקט יעלה כר"א ובלכד שלא יתכוין ללקוט נראה דאי
כוון לא כטול ובלה תני דבי יוסי אומר אף תכוין ללקוט יעלה
באחת ומאחית הרי דתתיר גם כביטל כמחיד דכו דרבנן לא
קנים כדעכר ורז' תי' דככ"ע אחי דהכ' מורו כ"ע דבדעכר
שרי שכן דרך הנהגתם וכו' וכל זה לדעת סתם חתמי' דלא שרי
כי אם כעבר כמחיד וטחון אף להתיר לכתחילה לכ"ע אסור
הפך הברייתא דהתיר גם לכתחילה והרי טעם הת"ט והר"ש
סריליון והשדה יהושע אינו אלא לכתחילה דהתיר גם לכתמי'
א"ק להת"ט שגרי רבינו שזכרה והת"ט כפ"ק דערלה ת"ו
פירשו דרבי יוסי מתיר גם לכתמי' ע"ט ואינו צורך לפי' הדרך
סתבתיו וע"ק דאי סתם חתמי' אסור לטחון לכתחילה אף
פסקו ר"ע ות"ט בהך כריתא דהתיר גם לכתחילה ואין קול
כסתם חתמי' וז"ע . ות"מ נראין דברי הפ"ח שהבין דכי
מתיר הירושלמי לכתחילה היינו מטעם דאינו תכוין לבטל
ואינו כטעמיה דרבי זעירא דאמר שכן דרך הנהגתם לטחון
מרומוע ככתיהם ופירשו דתרומה שנתערבה בחולין כפחות
ממאה לא חוי אלא לכהנים ודינו למכור לכהנים דתרומה
לישראל דשרי כהנאה וא"כ יכול לטחון חטים של מרומע
כדי למכור לכהנים קמח במקום חטים ופי' טחונו הרי הותרו
באכילה להרים כיון שהתירו ויש כהולין ק' נגד תרומה וא"כ
עיקר טעמיה אינו תכוין לבטל כי אם כדי למכור לכהנים וזהו
סתבתו הר"ש סריליון דהוי בשלוחו של כהן ע"ט דכוונתו למ"ט
וכן ראיתי להרא"ש כלל כ' סוהן יד שפירש כן להדיא כדברי
הירושלמי והנישע תשובתו להרא"ש בסימן ת"ג ונראה דגם
הרא"ש בא מורה ליה כאופן דמתך ירושלמי היה נראה להכרות
דכאינו תכוין לבטל שרי כדברי הפ"ח ות"מ ק"ק להפ"ח
דלא וכר בת' הרא"ש הלן ואיתי בת' פרי הארץ ח"כ דל"ר

שהכריח פי' הפ"ח דהתיר הירושלמי הוא חסום שאין כוונתו
לבטל אלא לטחון ולאכול וח"ט שכן דרך הנהגתם לטחון פירשו
תדע לך שהרי כהנים דרכן לטחון מרומע ואמאי לא
אשרינן חסום דהו"ל מבטל אם"ל אלא ודאי דהואיל ואין
כוונתם לבטל איסור אלא לטחון ולאכול ה"כ בעלמא וכו'
ותמהני כדבריו דתרומה ומרומע דשרי לכהנים מאי מבטל
אם"ל שייך בהא ואי תרומה בעיניה טחונים ואוכלים כ"ע
תרומה שנתערב בחולין דטחונים ואוכלים וז"ע :

וגם כ"ל עוד ראיה לזה חת"ט כירושלמי כפ"ק דערלה
גבי הא דתני רזו אומר אף תתכוין ללקוט יעלה
כר"א וז"ל ח"ט דר' יוסי שכן דרך בני אדם להיות מדל כבפנים
וכבר הביאו הר"ש הך ירושלמי שם כפ"ק דערלה ופירשו דאף
כפירות שאינן ראויים לאכילה דרך בני אדם להשירם מהאילן
דכובר הפירות שזכר האילן וא"כ אינו תכוין לבטל כי אם
לשלקם מהאילן לקיים האילן ולאחר ששלקם הותרו גם לו
הפירות כיון דלא חשיבי כנטיעה וכטלי כר"א וטעם זה דתי
מתם לטעם דרז' דאמר גבי מרומע שכן דרך הנהגתם לטחון
וכו' וראיתי להרב שדה יהושע שהקשה כיון דקול דאין מבטלין
אם"ל מה תקן ה"ט ירושלמי בטעם זה דהרואה אומר מדל
הוא סוף סוף הרי הוא מבטל אם"ל ואפשר כיון דמד"ת חר
בתרי בטול ודבר השוכ דלא בטול דרבנן הוא לכן ס"ל לרז'
כיון דמדרכנן הוא וליכא חסום מראית העין לא החמירו רבנן
זאכוב הביא דברי הר"ש סריליון דפירש דטעם דאין כפיולתן
הכרס דלכטל כתכוון משא"כ כפניעת אבויים והבין הרב
כדבריו דהירושלמי לא בא לתת טעם אלא דמ"ט דהבא שרי
רזו וכפניעת אבויים אסור ותיקף דהבא שאני דהרואה אומר
מדל הוא אבל אה"כ דעיקר טעם התר דרזו הוא דכיון
דמדרכנן הוא כל דליכא מראית העין לא גזרו רבנן את"ר .
ואה"מ אין דבריו נראים דמעיקרא ל"ק מכל דבריו שפירוש
הירושלמי הוא כה"ט דכל דאינו תכוין לבטל שרי וכיון שדרך
כ"א להיות מדל הנקיטה מוכרחת גם אם כאהרו כרי לקיים
האילן וכך הם דברי הר"ש סריליון דאילו מ"ט הרב דטעם
הירושלמי כי היכי דלא תיקשי מפני' אבויים א"כ הו"ל להביא
הברייתא דפניעת אבויים ולמירמי להו אהדרי וע"ק שהרי
הר"ן כפ' א"מ והר"בש סוהן שח"ט התירו באינו תכוין לבטל
גם באיסור תורה דהרי הביאו ראיה מהכשר כלים דהתיר
הכתוב בהבעלה וגם הר"ש כפי'א דתרומו' גבי מתן דמבורה
פירשה מטעם זה אף דאיכ' תשאו תרומה בעין דאסור מד"ת
ואף למה שזידדתי לעיל דלא התיר כי אם מספק הרי מספק
הרביל וקרוב לודאי שיש שם קצת חטי תרומה ומספק כזה
לכ"ע אסור מד"ת ואעפ"י כן התירו מטעם דאינו תכוין לבטל
ותימה הוא עליו נראה דלא ראה דברי הר"ש והר"ן והר"בש
ושאר פוסקים שאבאר בסמוך דפשיט להו דגם בשל תורה שרי
באינו תכוין לבטל שלא ירד לכבין זה בפירוש הירושלמי וז"ע
זמיהו הא ק"ל כדברי הירושלמי דהרי ערלה וכלאי הכרס
איסורי הנאה הם ומצותן כשריפה כדתנן בסוף ח' תמורה
וכיון דלא חוו למידי ומחייב לשודפס א"כ מה טעם אחרו שכן
דרך כ"א להיות מדל דזה מיחא אי הוה שרי כהנאה בשלמא
גבי ערלה ל"ק שהרי לא נאסרו כי אם הפירי לכד אבל עיקר
העץ שרי ושרי גם באכילה אחר ג' א"כ גם בשני ערלה שרי
להיות מדל לקיים האילן אבל גבי כלאי הכרס דנאסרו גם
הקאין והעניש וכדתייב כדכ"ו דשסמים תגור שחסיקו בקלפי
ערלה וכקשין של כלאי הכרס וכן כסקה הר"מ כפ"ה מה"ל לאי
הז' דפי' הקש של תבואה והעניש של גפנים אסורין כהנאה
ושורפין אותם ע"ט וכיון דלשריפה קיימי הך כטעיות א"כ
מאי מהני טעם זה שכן דרך כ"א להיות מדל וכת' דרז'
בערלה לכד התיר זה אינו דהרי הר"מ כפ"ו מה"ב א"ה

פסק' כר"ו והתיר גם בכלאי הכרם וב"ת כיון דמד"ת חד בתרי
 בטיל לא אסרו בהנאה ולא בעו שריפה זה אינו דהרי שמינו
 כע"ב דערלה נתערב כאחרים כולם ידלקו וסבור הייתי לומר
 דבע"ד מד"ר פליגי ת"ק ורשב"ג בזין שנתערב דלרשב"ג
 יחזר כולו לבני חוץ מדמי י"ן שבו ואיפסק הלכה בש"ס
 כרשב"ג גבי חכית בחכית ע"ש ונטיעת ערלה שנתערבה
 כנטיעות בחכית בחכית דמי ושרי בתקנת רשב"ג וא"כ הרי
 יכול למחוס לבני חוץ מדמי נטיעות האיסור ושפיר דמיאי
 רוגה בקיומן של הנטיעות א"ק שהרי הכריחו התו' הזכחים
 דע"כ ד"ה כולם והר"ש כפ"ג דערלה בשם הירושלמי דה"ד
 בדבר דאינו ניקח מן הבני חוץ אבל דכריס שניקח מן הבני
 חוץ למחוס ושריפה כינו וכ"כ שאר הראשונים הביאם
 הש"ך ב"ד סימן ק"ס ס"ב ע"ש ועמ"ש צ"ו באורך בח"א סי'
 פ"ב כ"ע"כ הדר כי קושיון. ש"ר דאי קשה קשה גם כנופה
 דמתני דתני נטיעה של ערלה ושל כ"ה וכו' הרי זה לא ילקוט
 והרי בכלאי הכרם כיון דבעו שריפה כדתנן כפ"ג דערלה
 גבי חבילי תלתן שנתערבו כאחרים כולם ידלקו א"כ ליתני
 הכא ג"כ כולם ידלקו והו' לא שייך הרי זה לא ילקוט דאע"ג
 דהתם רבנן פליגי דיצלו ב"ר"א היינו דס"ל דלא חשיבי ובטלי
 אבל כאן כנטיעה רחשיכה ולא בטלה כיון דמחוסר הוי א"כ
 לכ"ע ידלקו וגם להר"מ קשה איך התיר ללקוט ובעו שריפה
 מריבא וה"ל ליישב לכל זה בהה ש"ל דכי תנן במתני' הרי
 זה לא ילקוט פירושו שלא ילקוט בידו מהאילנות אלא מניח
 הפירות באילנות וסופם להיות הפירות נוסרין ואז הותרו
 דבטל חשיכותיהו וגם לא בטל חשיכותן בידים כי אם האילני
 ולפ"ז לא בעו שריפה שהרי יש להם מתירין כשנאסרו הפירות
 האילני דס"פ להיות הפירות נוסרות ושרו וא"כ שפיר דמיאי
 רוגה בקיום האילנות ר"ל לחבילי תלתן דכי נאסרו מנח
 התערובת אין סופן להיות ניתרים מאליהם תש"כ הכא
 דניתרים מאליהם ושרו וכדתנן כפ"ג דערלה כינר נתפגעו
 האבויים וכו' ע"ש באופן שגם מהך ירושלמי יש להכריח דכל
 שאינו חכוין לבטל שרי ומיהו אם באנו להכריח דין זה מהך
 ירושלמי שביארנו אינו מוכפיק להתיר כי אם בדבר שכבר
 כתבטל מד"ת האילני כי הכא נטיעת ערלה מד"ת חד בתרי
 בטיל וכן בחיטי תרומה שנתערבו מד"ת ברובה בטיל ואיעור
 ק' מדרכבן ובכי האי התירו כשאינו חכוין לבטל אבל לבטל
 איסור תורה בטעם זה דאינו חכוין לבטל חכ"ל וכן יש לי לדון
 חת' הרשב"א סימן תס"ג שהרא"ש הביא דאיה דבתר השתא
 אזלינן ההך מתני' ואם ירוב דחייטים של חולני יפות ודחאה
 והשיב דכרך טובים ונכוחים אלא שבוד יש לי בזה דלמי
 שהחמירו ואסרו עד מאה הקלו בה במקומות שלא להחמיר
 עליה כל כך וכו' ע"ש ומיהו ז"ל דלפי שהחמירו ואסרו עד ק'
 הקלו במקום שאינו חכוין לבטל ותו' ל"מ להתיר בשל תורה
 כשאינו חכוין לבטל וקשה מזה להפ"ח בספ"ד מה ראיה
 הביא מהך ירושלמי לדינו של הר"ב שנתיר לבטל לחלב בידים
 מה"ט דאינו חכוין לבטל דלמ"ש ל"מ ונכה טורח ביניהו וגם
 מצד אחר ל"א חכרעא כולי האי שהרי באורך ירושלמי דטוחן
 ונתיר שהבאתי לעיל לתיורא קמא דשני ספס' הש"ס ירוש'
 דפתני' רבי' יוסי היא ע"כ דלא ס"ל לחלק דכאינו חכוין לבטל
 שרי דא"כ ככ"ע אתי בדברי רבי ועירא ש"מ דס"ל דכדרכבן
 שרי לבטל בידים ואנן לא קי"ל הכי כדתנן כפ"ג דערלה
 נתפגעו האבויים וכו' ואי פגען כחזיר תני בכריתא דניטון
 דכ"ד דאבור וכן פסק הטור סימן ק"א וא"כ להך שניבא כ"ו
 דגם באינו חכוין לבטל אסור והרא"ש כת' שתפס כתיורן ר'
 זעי דא בסתם ש"מ דס"ל דכוותיה קול ולדידיה יש ראיה מהך
 ירושלמי דכדרכבן באינו חכוין לבטל שרי אך הפ"ח שהביא
 הירושלמי בסתם דמתיר באינו חכוין לבטל לא ידעתי איך לא

כרגש דמחלוקת הוא בירושלמי וזריכה רכה במי נפסקו
 והנה אחת שיש לתמוה בהך תירוצא קמא דאמר מתניתין רבי
 יוסי ש"מ דר"ו מתיר ככל ענין לבטל כביים כדרכבן והרי
 בניטון דנ"ד תני בכריתא דלר' יוסי אם פגען כחזיר אסורי
 הרי דגם בדעיבד אסור ר"ו ותירוצ' הש"ס כבלי דשני דאין
 אדם אוכר כרתו לא אתי לפי הך שניבא דירושלמי שהרי גבי
 טחינת חיטים לא שייך זה ומתיר רבי יוסי וא"כ תיקשי ליה
 דר"ו ארר"ו וגם בירושלמי כפ"ג דערלה תני בפניעת אבויים
 רבי יוסי שגב יעלו מויד לא יעלו וא"כ איך יתכן דמתא סתם
 הירושלמי הפך זה כדעת רבי יוסי וכבר ראיתי להרב שרה
 יאושע שתמה על זה והצ"ע ועק"ל דהרי בתחילה קאמר
 סתמיה דש"ס דירושלמי מ"ט דרבי יוסי שכן דרך להיות מדל
 ובתר הכי הביאו הך כריתא דטוחן ומתיר והעלו דמתני' ר'
 יוסי וכו' והשתא קשה דהיכי סתם דכ"ג מתיר רבי יוסי
 ולעיל מזה סתמו דה"ד תשום שכן דרך כ"א להיות מדל וכתב
 דרכבן פליגי עליה וס"ל דגם באינו חכוין לבטל אסור א"כ
 היכי שני רבי ועירא דכ"ע אתי שכן דרך הכהנים להיות
 טוחנין מדמע והרי ת"ק דר"ו לא ס"ל ה"ט מדאמר בחכוין
 ללקוט שוב כתייבתי בדבר ליישב הירושלמי דכי שני הש"ס
 שכן דרך כ"א להיות מדל ופירושו דאינו חכוין לבטל חשיב
 מינה דרכבן דר"ו פליגי עליה ואהרי גם באינו חכוין וע"ז
 הביאו בכריתא דטוחן ומתיר וע"כ ה"ט דאינו חכוין לבטל
 הוי ע"כ ז"ל דכר"ו אתי דאילו ת"ק לית ליה ה"ט ואוסר ורבי
 זעירא חולק על זה וס"ל דגם רבנן דרבי יוסי מודו דכל שאינו
 חכוין לבטל שרי וכי אסרי ללקוט ה"ט דמי שחש על קיום
 אילן ולקוט הפירות שלא יפסד האילן אינו מחכוין ללקוט ה"ט
 כשנאסרו בישראל דכ"ש דעדיף טפי אם היה לוקטן כשלא
 נאסרו וא"כ זה שאכל ללקוט אחר שנאסרו הפירות שראויין
 לאכילה היכי נימא שכן דרך כ"א להיות מדל והרי מעשיו
 מוכחיין דלאכילת הפירות לוקט ועוד דביטול הפירות כולם
 אינן נאמרין כאחת וזה שלוקט מהך דחוו לאכילה לכד היכי
 תתיר בטעם זה דלהכא' האילן לוקט וע"כ אסרי משא"כ גבי
 טחינת מדומע דחייטים אינם ראויים כי אם אחר טחינה וכי
 טחנין אין כמעשיו גילוי דלמחטל האיסור מתכוין דהרי גם
 כהנים טוחנים וא"כ טוחן ע"ד למחוס לכהן הוא וככי האי
 גם רבנן דרבי יוסי מודו בה והו' דעת ר"ז ולפ"ז החכם עיניו
 יהיו דל"ק בירושלמי מירי' וא"ש כמי דברי הפר"ח שכתב
 בסתם בשם הירושלמי דמתיר באינו חכוין לבטל כיון דלתיורן
 ראשון מודה בו זה ל"ל כיון בפירוש הירושלמי באופן דלכ"ז יש
 להכריח מהך ירושלמי לכל השינויים דכאינו חכוין לבטל שרי
 אלא שכבר כתבאר דאין ראיה מסבת כי אם להתיר בשל
 דכריה דהינו שכבר כתבטל גזיליו באי' תורה ל"א דלא כתבטל
 מדכריהם כיון דהוי דכריים החשובים אך לבטל איסור תורה
 כיון דאינו חכוין לבטל אין זאת מוכרחת וכאמור :

אך

מצד אחר יש לדון דאין ראיה כלל מהך הירוש' להתיר
 גם בשל דכריהם שהרי בניטון דנ"ד בש"ס כבלי
 הקשו ורמי' דר"ו ארר"ו דתנן נטיעה של ערלה וכו' ותירצו אמר
 דכא חוקה אין אדם אוכר כרתו כנטיעה אחת וכו' ואם איתא
 דס"ל לש"ס כבלי טעם דאינו חכוין לבטל הו"ל לשנויי שאני
 הכא שכן דרך כ"א להיות מדל כפנינים כדתיורצו בירושלמי
 דמה"ט התיר ר' יוסי ומדעאני לה תשום חוקה ש"מ דלית ליה
 טעם זה ובודאי דנקטינן בש"ס כבלי וא"כ קשה להפ"ח
 שהביא ראיה ממנו איך לא נרגש דכראה דש"ס כבלי להפך
 וכן קשה להרא"ש שסתם כפי' מתניתין כדעת הירושלמי כת'
 שוכרתי לעיל וכן להר"ן והר"בש ושאר פוסקים דס"ל לעיקר
 דכשאינו חכוין לבטל שרי קשה דהרי מהך סובי"א דניטון יש
 להוכיח הפך זה ואולם לפי דרכינו דלעיל כרי ליישב דברי
 הירוש' גני

אטו חזיר דכתבי בכרייתא כתפצצו האבויים אחד טובב ואחר
 חזיר לא יעלו וצ"ה ה"ט דתפצצו הך חוקה לא אסר כחן אף
 בשונב ואצפ"כ לא אהני הך חוקה להתייר לכתמילה וכיון שכן
 לרבי יוסי נמי חז"ל דההני הך חוקה להתייר אף לכתמילה
 מסחיין להתייר בחזיר לרזו ולת"ק להתייר בשונב לכד אכל
 לומר דלת"ק מהני הך חוקה להתייר גם בחזיר ואסור לכתמי'
 לכד ולרזו אהני גם להתייר לכתמילה חז"ל דאין הכרח כלל
 לזה:

אכז

נראה שלמד הר"ח כן מת"ש בירושלמי בפ"ק
 דערלה אף טוחן הוא כתמילה והתייר מתני' רזו
 דאחר אף חז"ל ללקוט ורבי וצירא הפרש לה רבס ת"ק דרזו
 חזרה שכן דרך כהנים לטחון מדומע בכתייהש והך ירושלמי
 איתיה נ"ב כפ"ה דתרומות נראה דהירושלמי הבין דלכתמי'
 פליגי דרמוקי לכרייתא דהתייר לכתמילה כרבי יוסי וכ"כ ר"ע
 בפ"ה דתרומות דשרי לכתמילה לטחון ע"ש וא"כ נר' דמכאן
 ראייה נחודה לדעת הר"מ ומה מאד תמהני להפרי"ח דכור
 ספי"ה הכריח דכל שאינו מכוין לבטל שרי לבטל לכתמילה
 מהך ירושלמי דהתייר לטחון לכתמילה ע"ש וכיון שכן לא
 ידעתי מאי ק"ל הכא להר"מ דמכ"ל דרזו התייר גם לכתמילה
 מאחר שכתבאר כן בירושלמי שהביאו הרב גופיה וחיהו על
 האמת הכר ביארתו דאין ראייה מהך ירושלמי שהתייר לכתמי'
 כי אם שהתייר בעבר וטחון בחזיר אף לכתמילה אה"כ דאסור
 כמו שכן נראה מדברי הרשב"א והרא"ש ובאחר וכ"כ הפרשני'
 שהבין דכי פליגי ת"ק ורזו היינו בעבר ולקט בחזיר אכל
 לכתמילה לא שהרי כתב כר"ה יעלו דהו"ל שונב וכו' נראה
 דבחזיר לת"ק אסור וכ"כ מה"מ וכלכר שלא יתכוין ללקט
 בכונת ביטול וכ"כ מה"ש אף המתכוין אלחא בחזיר נמי
 בטיל הרי נראה דלא התייר רזו כי אם בעבר ולקט בחזיר אף
 ללקוט לכתמילה גם הוא לא התייר וכ"כ מה"ש עור כר"ה אין
 וכיון דלא שכיח לא אחזור בה רכבן וכו' ולשון לא אחזור לא
 שייך כי אם כהתר ואיסור התערוכות דאין פליגי אי שרי
 לכתמילה הו"ל לא אסרו בו רכבן כי ע"כ מכל זה כ"ל כדור
 דעת רש"י דחולק להר"מ וס"ל דלכ"ע אסור לכתמילה וכי
 פליגי בלקט בחזיר לרזו שרי וכ"כ דעת הראב"ד בס' תמים
 דעים סימן רל"ט דס"א שכתב עלה דמתניתין וכלכד שלא
 יתכוין ללקוט כלומר שלא תהא כוונתו לבטל האיסור רזו אומר
 אף המתכוין ללקוט יעלה כר"א דכיון דמכטל איסור כה"ג
 דרכבן הוא דאסור אפילו בחזיר דאין עבר מותר הרי דלכתמי'
 גם רזו לא התייר זאת זה ק"ל דאין לא השיב להר"מ בזה
 בפיו מה"מ א"א שהזיר גם לכתמילה הפך דעתו וכ"כ להכריח
 מדעת המדרכי מה"ש בס"פ דקדושין בהגהת שנית דמי
 שמכריך ומפסיקו חזן האב יענין אותה כדי שלא יתעורב לו
 נטיעה של איסור הך נטיעות דהתר ואם לא יענין פלונתא
 דרזו ורכבן זכרתיא כביטוי דנ"ר נטיעה של ערלה וכו' רבי
 יוסי או' אף אם נתכוין ללקט יעלה כר"א וקול כרזו מדפרישו
 רבא ורז' נטיעה וכו' ע"ש ומת"ש דרכבי רזו אף אם נתכוין
 וכו' חזרה להדיא דבעבר בחזיר הוא שהתייר דאין גם
 לכתמילה שרי הו"ל להביא הגירסא אף יתכוין ללקוט אלא
 ודאין רקאי כשיטת רש"י והראב"ד וגם מנר אחר יש להכריח
 כן במאי דק"ל דרכבי חזירי שכלן כתב להדיא קול כרזו
 ואילו שם לעיל מזה בהגהה ראשונה שכתב שאלו על כרס
 שהיה כור' נטיעות של ערלה ולא נודע מקומם ואסר מזה
 הרב ר' כל הכרס ולי נר' דהכל מותר ואפי' לאכול מהאשכול'
 במחוכר לקרקע ואע"פ דנטיעות ערלה אפי' באלף לא בטלה
 היינו ודאי ערלה אכל הפך ערלה מותר בחז"ל וכו' והשתא
 ק"ל איקו"ל כרזו אף אסר רבו כל הכרס והרי שרי ללקוט
 לכתמי' ומאי איסור כל הכרס שייך ביה וגם התייר לא התייר

הירושלמי חקום יש כראש לייטב דברי הראשונים נ"כ דהם
 ס"ל דה"כ רבם הש"ס ככלי חזרה דלכ"ע באינו מכוין לבטל
 שרי אלא דכתמי' נטיעה של ערלה ס"ל לא שייך ה"ט גם
 לרבי יוסי דאין דרך להיות הדל וללקוט הפירות כשנמרו
 וראויו' לאכיל' דאין הכי מדל אותם קודם וגם אינו לוקט הראויו'
 לאכילה לכד והיינו כדעת רבי זעירא כדעת רבנן דרזו
 וסתמיה דש"ס ככלי ס"ל דגם רבי יוסי חזרה כו אלא שהתייר
 מטיבם חוקה דאין ארס אסור כרמו וחינה הנבי כרייתא
 דטוחן והתייר בני תרומה כ"צ חזרה כה וגם ש"ס ככלי חט"ב
 שכן דרך הכהנים דטוחנין מדומיע וא"כ שפיר יש להביא מהך
 ירושלמי דבאינו מכוין לבטל שרי ובאסור ודוק:

ארה

דאכתמי' להשיב דל"מ מהך ירוש' להתייר באינו
 מכוין לכתמילה שהרי כמ"ש בירושלמי קתני עלה
 אף טוחן הוא בתמי' ומתייר אינו רואה כזה שום הכרח להתייר
 לכתמילה לטחון אלא כלפי קול' כביטול איסורין בשונב יעלו
 בחזיר לא יעלו וכרתבן בפ"ג דערלה נתפתחו החביות וכו'
 קמ"ל הכא דאף כטחון בחזיר שרי ומטעם דאינו מכוין לבטל
 הוי וזהו שאחרו אף טוחן הוא בתמי' ומתייר ודייק הכי מתתני'
 דתני וכתבן בסתם דמשמע אף בחזיר יעלה הוא המוקי
 דמתני' כרבי יוסי דאמר אף מתכוין דס"ל דגם רבי יוסי לא
 התייר כי אם בעבר ולקט בחזיר דשרי אכל להתייר לכתמילה
 גם רבי יוסי לא התייר ואם ראייתי שכ"כ שהבין הרא"ש מה"ש
 בת' הנו' וז"ל וכל האיסורים שריכה עלהם שונב מותר ואעפ"י
 שטחן חזיר נקרא שונב לענין ביטול דלא נתכוין לבטל אלא
 לטחון ולאכול כמ"ש בירושלמי אף טוחן לכתמילה ומותר וכו'
 הרי נראה שלא התיירו כי אם בעבר וטחון בחזיר ואה"כ
 דלכתמילה לא שריין ליה לטחון וכ"כ מה"ש עור וז"ל הלכך
 אפילו ישראל טוחן בחזיר ובטלן ואינו נראה כמתכוין לבטל
 גראה דבעבר וטחון בחזיר לכד הוא דהתיירו וא"כ גם מן הנד'
 הזה קשה להפרי"ח שהביא מזה ראייה להתייר לבטל לכתמילה
 כשאינו מכוין להתייר דלמ"ש הא"ל וגם מת' הרשב"א
 סימן קס"ב שכתב וז"ל וגם הקלו לבטל כשטחן ורואין כאלו
 של חולין היו מרובין וכו' ואי הבין דשרי לטחון לכתמילה לא
 היס לו לומר כשטחן וכו' אלא ולטחון דמשמע גם לכתמילה
 וגם מתני' דייק הכי מתני' וטחן ואי שרי על האמת לכתמילה
 לטחון פני ריבוקתא הו"ל להשמיענו דטוחן לכתמי' ואי הכרי'
 התייר לכתמילה הרי מתניתין נראה להפך אף לדרכנו א"ש
 דלכתמילה לא התיירו מעולם לא דהכרייתא השמיענו דטחן
 דמתני' היינו אף בחזיר ובאחר ובהנה אמת שראיתי לרבינו
 עובדיה בפ"ה דתרומות ת"ט שכתב ואפילו לכתמילה יכול
 לטחון כדי להתייר ע"ש ס"מ דהירושלמי גם לכתמילה התייר
 וכן נראה מדעת הר"מ כמו שאבאר מת"מ כ"ל דאינו מוסרם
 והן קדם חל עלי מוכת ביאור מתני' דפ"ק דערלה דתני רבי
 יוסי אומר אף מתכוין ויעלה כר"א אם גם לכתמילה א"ר דלא
 התייר כי אם בעבר וכיון בחזיר ללקוט אכל אה"כ דלכתמילה
 לא שריין ליה ושם ראייתי לרבי עובדיה דאזל כשטתיה דהכא
 להתייר גם לכתמילה וכדכרינו כתב הר"מ בפיו מה"מ א"א
 הכ"ה נטיעה של ערלה וכו' הרי זה לוקט לכתמילה מן הכל
 וכו' הרי שהבין דרזו גם לכתמילה התייר ולכאורה קשה
 בדרכי הר"מ ור"ע שפירשו דרבי יוסי מתייר גם לכתמי' מכ"ל
 הא והרי פשטא דמתני' משעת דת"ק אסר בעבר בחזיר וכיון
 ללקוט והתייר רזו אף כמתכוין ללקוט בחזיר אף לכתמי'
 מכל' וכבר ראייתי להפרי"ח בס' מים חיים כביטוי דנ"ר שתמה
 על זה וכתב לי שב דשתא כיון דטעמא תפס חוקה דאין ארס
 אסור כרמו מה"ט גופיה יש להתייר לכתמילה ע"ש ואה"מ אין
 זה מהפיק שדרי ע"כ דת"ק דהתייר לפחות בלקט בשונב אף
 ע"ג דסתם תשנה ר"מ היא והרי ר"מ קנים כדרכב' שונב

ופירושו דק"ל איך התייר ר"ל ללקוט לכתחילה ותיירו דר"ל כמי
 בדעבר שכבר לקט אשכול אחד איירי עיין בפירושו הרב
 שדה יאזע והדבר קשה מאי ק"ל והרי רי"ו התייר ללקוט
 לכתחילה וק"ל כוונתו ואל"כ גם ר"ל ס"ל הכי ותו מאי ק"ל
 ולומר דהירושלמי ס"ל דר"ל כת"ק קשה להר"מ והמרדכי
 שפסקו ברכי וסיכי כי ע"כ ע"כ דגם רי"ו לא התייר כי אם
 בעבר ולקט כמויר אך לכתחילה אסור לכ"ע וע"כ ק"ל שפיר
 לר"ל אך לשיטת הר"מ קשה כקושיין :

באופן

דלכתל לכתחילה איסור באינו מכויז לכתל אינו
 רואה מהך ירושלמי ראה להתייר וראיתי
 להנא"מ כמי' תנ"ב שכתב בשם הרב פרץ יש מהגדים לברר
 החטים אחד אחד מאכילת עכבר וכו' וכראה שאין לחוש כלל
 וכו' אפילו יש בה נישוכין אינו אחד מאלף ומתבטלים הם
 כשיטחין ואין כאן מחטל א"ל שאינו טוחן כדי לכתל"ע"כ הנה
 מכואר שגם דעת הטור להתיר לכתל לכתחילה בשאינו מכויז
 לכתל וק"ל בדבריו שהרי הראב"ד והרשב"א התיירו לכתל
 איסור משהו לכתחילה כגון בלע משהו בקדירה גדולה דכל
 שאינו יכול לבא ליהי"ט שרי ולמדו כן מת"ש בפ"ב דע"ז
 דשרי לתת לתוך כלי יין של גויים שבר ושאר משקין והר"ן בפ'
 ב' דע"ז הביא דבריהם וכתב שטעם ההתיר הוא שאינו מכויז
 לכתל כדי ליהנות מן האיסור ע"ש ומכואר בדבריו דבעיקר
 דינם מודי להו דכלע משהו בקדירה גדולה שאינו נהנה כלל
 בבלע וכי בא לכתל בקדירה אינו אלא ליהנות בבישול שנותן
 בו עכשו דאילו הכלע שיש בו אינו נ"ט כלל ומנא שאינו
 מכויז כדי לכתל ושרי אלא שהקשה לרכייהם שתלו ההתיר
 בטעם אחר וכמו שביארתי לעיל ואילו הטור כסיון קכ"ב
 הביא דברי הרשב"א דאיסור מועט שבלע בכלי אם דרכו
 שלא להשתמש בו בדבר מועט בכדי שיתן זה טעם בהתיר
 דמותר להשתמש בו וכו' ואינו נראה להתיר מק"ו דאפי' קדירה
 שאינה ב"ז היא מותרת אסורה משום גזירה אטו בת יומא
 כ"ש באותו כלי עצמו יש לגזור אטו שמה ושתמש בהתיר
 מועט ע"כ והרי איסור משהו אינו מכויז לכתל ואעפ"י כן חוסי
 ואיך התייר כאן מה"ט ול"ת דס"ל דגבי כלים גזרו באינו
 מכויז אטו מכויז כי היכי דגזרו דאינו בו אטו כ"ז אכתי קשה
 דאי גזרינן כה"ג בכלים כ"ש באיסור עצמו בעיניה דגזרינן
 באינו מכויז אטו מכויז והרי נפל התיר באינו מכויז לכתל
 כבידא כי י"כ כ"ל שגם הט"ח לא התייר בסיון תכ"ג כי
 אם כספק איסור לבר דעיקר התירו סתם לנ"ט קודם דחשש
 רחוק הוא לחוש שתחמין חטה קשה כמעט רוק שכבי עכבר
 וכיון שאין כאן ודאי איסור התייר מה"ט אבל כודאי איסור
 מה"ט דגם הטור מודה דאסור ומ"מ ברעת הרב פרץ שהם
 דברי הנהגת סת"ק בלאו דאכילת חמץ כפסח שהעלה דצריך
 לברר החטים הנישוכין מעכבר יש לרן דס"ל דגם באינו
 מכויז לכתל אסור דאי לא כל שיש בהתיר ס' לישתרי וכן ראיתי
 להב"ח בא"ח סימן תכ"ג שהכריח כן ברעת הסמ"ק אלא
 דק"ל דהרי שם בהנהגת סת"ק אחר שכתב זה כתב על הדגן
 שגמה דחמץ גמור וכשהוא מעורב בתבואה אחרת צריך
 לבררו יפה שיהא ס' מאותו שלא צמח וכו' וגם צריך שתהא
 נאפה קודם פסח דאי בפסח אפי' כ"ש אסור ע"כ נכון לומר
 שלא יהא כלל מאותו גירמי בתבואה כי לעולם הוא שם
 ומתערב בתבואה ורגילות לאפות מזה בפסח ע"כ וכבר
 הביא דבריו הב"ח בסיון תכ"ג ע"ש הרי שהתייר בכריה שיש
 ס' בהתיר נגד הנישוכין ש"מ דס"ל דכל שאינו מכויז לכתל
 שרי דאי לא הו"ל להצריך לברר שלא ישאר מרבץ שגמח אף
 שאינה קודם פסח וקשה להב"ח איך כתב ברעתו להפך והנה
 חוות שטור כתב בשם סת"ק דצריך לברר החטים אחד אחד
 מאכילת עכבר נראה דמצריך ברירה שלא ישאר כלל וקשה

כי אם בעדלה בח"ל אבל בא"י גם הוא אסור ואיך יתכן אי
 ק"ל כדנ"ב וכו' דאירי בשאין עם חמטים נטיעות הרי לכתל
 הרי מת"ש ואע"כ דנטיעה של ערלה אפילו באלף לא כטלה
 נראה דגם כששם שלף נטיעות הם המדברים והכי בה"ג
 ק"ל כדנ"ב דהתייר ללקוט ותימא הוא לומר דהנהגה זאת ס"ל דק"ל
 כת"ק דרי"ו הפך הנהגה שניה שכבר ביארתי שכ"כ מוכרח
 לפסוק כרי"ו כי ע"כ ע"כ דס"ל דאע"כ דק"ל כרי"ו יהיו
 לכתחילה אין תקנה דהוי מכתל אס"ל וע"כ אסור רבו כל
 הכרם והוא התייר מועט דספק ערלה מותר באופן ש"ל
 דרוכ הפוסקים חולקים להר"מ ואסורים ללקוט לכתחי' ולש"ט
 הר"מ ק"ל כמ"ש בהך הוגיא ודמי רר"ו אדר"ו דתנן נטיעה
 של ערלה ואי ר"ו מתיר גם לכתחילה אין זה דומיא דר"ו
 אדר"ו דהרי מיעולם לא נוכר שם בהך סוגיא לשום מ"ד דשרי
 לכתל אס"ל אף כדרכן והרי רי"ו הוא המקל דלא קניס שובב
 אטו הויד ועכ"פ כמויד אסור ואי בכאן התייר גם לכתחילה
 בלאו הך דרי"ו דאסור כמויד היה לו להקשו' דאיך התייר לכתל
 אס"ל שלא היה אדם שהתייר אך לשיטת רש"י א"ש דגם בכאן
 לא התייר כי אם כמויד וע"כ שייך שפיר למירמי דרי"ו אדר"ו
 וכדוחק י"ל דהכי קא ק"ל דההא אסור כמויד וכ"כ דלכתחילה
 אסור ואילו בכאן התייר אף לכתחילה אלא שאינו רואה הכרח
 לסכרת הר"מ כדי לרחוק עצמו בפירושו הסוגיא וע"ק לדעתו
 מדתנן בפ"ט דתרומות מ"ה אבל כדבר שאין זרעו כלה אפי'
 ק' של חולין ואחר של תרומה כולן אסורים ואי קי"ל כרי"ו
 דהתייר כה"ג ללקוט אף לכתחילה א"כ היכי תני כולם אסורי'
 והרי שרי לתלוש ואי אחי מתני' כת"ק דרי"ו הכי הו"ל למקט
 כיון דסתם מתני' הכי דק"ל הלכה כסתם ועוד דהכרח הר"מ
 לפסוק כרי"ו מדפרישי כח' ודכי יומחן מילתיה דרי"ו ס"ת הכי
 ס"ל כמ"ש הב"ח והרי רי"ו ס"ל הלכה כסתם וא"כ ע"כ אע"כ
 דרי"ו פ"י מילתיה דרי"ו לא ס"ל הכי וע"ק דהרי שם בתוספתא
 הביאה הר"ש שם כפ' ה"מ תני אבל דבר שאין זרעו לא יעלה
 שאין הקרקע עולה בק' ואחר תלם יעלה וכלכד שלא יתכוין
 לתלוש ר"ש אומר אף יתכוין לתלוש ויעלה בק' וא' הרי דפליגי
 הכא כדפליגי ת"ק ור"ו והרי סתם מתני' ע"כ כת"ק אחי
 וש"ה דלא קי"ל כרי"ו ור"ש ויותר תימא שהר"מ בופיה כפי"ג
 מה' תרומות הי"ב פסח וז"ל אבל דבר שאין זרעו צפסד בארץ
 כגון השום והבצלם אפילו ק' לגינה של חולין ולבנה אחת של
 תרומה תערוכ' כיניהן הרי הכל הדומע ואם כתלם הכל תעלה
 התרומה בק' ואחר ולא יתלוש לכתחילה ע"כ הרי דאסור כאן
 לכתחילה ואי ס"ל דלכתחי' פליגי א"כ פסח כת"ק וזה סותר
 מ"ש בפ"ו מה' ת"א דפסק כרי"ו ולגוס לשאר ראשונים אחי
 שפיר דה"כ בתלם כמויד פליגי ולכתחילה לכ"ע אסור וא"כ
 מתני' דתני כולם אסורי' תני אחי גם כרי"ו וכר"ש אך להר"מ
 קשה מכל מ"ש וסבור הויתי לישב דבריו שדעתו דכי התייר
 רי"ו לכתחילה דינו מועט דאין אדם אסור ברמו בנטיעה
 אחת וס"ל דלא שייך כי אם באיסור הנאה אבל תרומה דשרי
 בהנאה דיכול למוכר' לכהנים ליכא הך חוקה דאין אדם אסור
 פרמו וא"כ אין להתיר לכתחילה וע"כ פסח כאן בת"ק דר"ש
 דגם ר"ו מודה כו' א"ק דא"כ תקישי לר"ש דתום איך התייר
 כיון דלא שייך הך חוקה וכו' דכסכרת רבי יוסי שהתייר
 לכתחילה מהך חוקה פליגי ת"ק ור"ש דת"ק ס"ל דכתרומה
 דשרי בהנאה ליכא הך חוקה ור"ש חולק דאיכא הך חוקה
 גם כתרומה ופסק בזה כת"ק נגד ר"ש דרביס כינהו א"ק
 עריין דמרדכי נראה דגם בתלם כמויד שרי ועולה בק' וא'
 ואי ליכא גבי תרומה הך חוקה הו"ל לאסור בתלם כמויד
 וי"ע ע"ק ל' לשיטת הר"מ חמ"ש בירושלמי דפ"ק דערלה
 גבי מתניתין דנטיעה של ערלה ס"ל בשם חזקיה לוקט ג'
 אשכולות ונתיר והקשו והא תנין הרי זה לא ילקוט לשעבר

שה פותר מ"ש אח"כ כדנן שזמח רכבדירה שיהא בהתרם
 פני ואילו כלשון הפה"ק גופיה וכלשון זה הביאו ב"ב
 הגמ' כהכ כפסח לכדור הט"ס האכילת עכבר ע"ש ולפי
 לשון זה ז"ל דה"ה רבני כשיהא בהתרם א"ך להטור קשה
 שוב ראיתי דגם ללשון הטור ל"ק דברי הפה"ק רבי הנריך
 בדירה אחר אחר האכילת עכבר טעמו כה"ש אח"כ כדנן
 שזמח דנכון לומר שלא יהא שם תערובת כלל דרבילת הוא
 לאפו מנה כפסח רש"ל דקמח כקמח יכס ביכס וחומר ועוד
 האיבור כפסח דאיבורו ככ"ש כפסח אבל אה"כ דאם בא
 לאפות קודם כפח דשרי לכתחילה ככדירה שיהא בהתרם
 וא"כ מה שחלק הטור הוא דאינו החמין והתמ"ל החמין ככר
 בתבטל דקמח כקמח לח בלח הוא ואינו חומר ונעור אף
 באופה כפסח אף ת"ש דאין כאן הא"ל דאינו מכוי לכבטל
 אה"כ דגם הפה"ק חודה כו הפך דעת הכ"ח א"ך את זה
 ק"ל להתה"ר ככיון ק"ר שנשאל במנהגם שכורדים ההטים
 א"ך לא כדיוק והביא דברי הפה"ק גבי ברות הט"ס נישוכין
 וכדנן שזמח ושוכ כתב דכח"ח כתב דשפיר מתבטל קורם
 בכח ולא השיב הא"ל כיון שאינו מכוי לכבטל ע"כ נר' מרבנו
 שהבין דלהפ"ק חשיב כה"ג הא"ל והטור חולק עליו וכ"כ
 שהרי כתב כלשון הפה"ק שאינם בטלים אפילו נטחן קורם
 בכח וכו' נראה דלא התיר כי אם כשכבר נטחן ואה"כ
 דלכתחילה נריך לברר ברור גמור שלא ישאר אפילו חטה
 נשוכה או חרבן שזמח וקשה לשמוע שכבר ביארתי דלשון
 הפה"ק הורה הפך זה ופסוק הייתי דתה"ה הבין כה"ש
 פה"ק וכשהוא העורב צריך לכדורו שיהא ס' מאותו שלא זמח
 הכוונה דאיירי בדיעבר שכבר נטחן וע"ז כתב דבנתערב
 וכבר נטחן כדי להתיר נריך לכדורו שיהא ס' מאותו שלא זמח
 ז"ל דאי עשו כדירה כמנהג שכתב התה"ד שהיו כורדים שלא
 כדיוק יש להתיר לאפות קורם פכה למעוטי שאם נטחן כלי
 כדירה כלל אסור אף כריעבר כיון שאינו יודע אם היה בו ס'
 והוא דוחק גדול דנריך לכדורו לא משמע הכי ונ"ע :

י"ב

בתישכתי בדבר וראיתי שהרב הבין כדברי
 הפה"ק דת"ש דנכון לומר שלא יתערב כתבואת
 דנן שזמח דרבילות לאפות כפסח היינו כשלא נטחן דיש התר
 לבררם אבל כפסח אה"כ דשרי בתנאי שיאפה קורם בכח
 וע"כ כתב בדעת הפה"ק דאם נטחן כריעבר דאילו קורם
 טחניה כבר אסוק הפה"ק דנכון לומר לברר שלא ישאר כלל
 ולא מטעם דהוי חמ"ל אלא דרבילות לאפות כפסח ולפי"ז אה"כ
 דהתה"ד הבין בדעת הפה"ק דכאין מכוי שרי לבטל
 וראיתי להרב גופיה כפסקים וכתביו סי' קמ"ו שכתב כל
 מ"ש בתה"ד כי קי"ד ואחר שהביא דברי הפה"ק כתב וא"ף
 כתב דשפיר מתבטל קורם פסח וכו' ונ"ל דת"ש נפל ונ"ל
 וא"ח כתב וכונתו להטור דכלשון זה בתב"ח מ"ש בתה"ד
 סי' ק"ר דאי לא הו"ל להזכיר כאן גם להטור וכתה"ד גם
 להא"ז וגם שכ בתה"ד סי' קע"א לא הביא כדיעה זאת כי
 אם להטור כי ע"כ נראה דכורדים רט"ס נפל כדפוס ז'
 דהקוס ח' וק"ל להכנה"ב כפי"ז תנ"ג שהביא רכריכו וכן שאר
 פוסקים שלא נגבשו דאין התיר דאז כי אם הטור א"ח
 גם ראיתי עוד להכ"ח שם בסו' תכ"ג שכתב דהפה"ק
 ומהר"ם שהוכח בת' הרשב"א בי' תה"ל"א שגם באינו מכוי
 לכבטל אסור לכבטל א"ל וזה ג"כ דעת הר"ן כ"ש כההוא
 אר"ב דטעם בחשתא וכ"כ ג"כ בת"י סי' נ"ה ונ"ט ע"ש וז"ל
 הר"ן בפ"י כ"ש והוא דלא תפליגינן בין כתבוקעו ללא כתבוקעו
 משום דמיטי ביניה וכו' מיטי לא בעי ביקוע כך כתב הרמ"ה
 ולפי מ"ש לעיל קצת חטים היו הכבוקעות כהם וחיישינן
 דילמא זכין להו לישראל ולא ארעתייהו א"נ משום יטחנס הגוי
 ויחזור ויתכור לישראל עכ"ל וקריינן הב"ח רכי גמי טחנן

הגוי שרי בין דאינו מכוי לכבטל אלא ודאי רש"ל דגם באינו
 מכוי לכבטל אסור ואחרי המחילה אי תהא ל"ח מידי שול
 דכתחילה נרחק כדי ליישב דלא חפלינן בין כתבוקעו ללא
 כתבוקעו לשיטתו דלעיל דחולין להרא"ה שגם בחיטי בלי
 ביקוע שרי וא"כ הבא אי בנתבוקעו איירי הו"ל להתיר למכור
 לבני ישראל לא יקח לפסח חמונו כיון שנואה שנתבוקעו ואי
 איירי בלא כתבוקעו הרי מדינא אסור לכל ישראל לפסח כי ע"כ
 הונרך לדמוק דאיירי בקצת חטים כתבוקעו לכדורו ש לא
 שיקח הישראל גמור דלאו ארעתייהו ולכן כתב בדרך שני
 ליישב כלי דוחק זה דאיירי דכל החטים כתבוקעו שיש לחוש
 שיטחנס הגוי וימכור לישראל דכתיב האו אינו ניכר החמין
 ולפי"ז לא שייך ביטול איסור כלל כדי להכריח מיניה דה"ל
 דת"ש ג"כ באינו מכוי לכבטל אסור וגם חט"ע אחר ל"ח דכי
 נמי יהיכין כל ריליה שגם ברך ב' של הר"ן איירי כמנהג
 ראשון דקצת חטים לכד כתבוקעו אכתי זל דהיינו דנתבוקעו
 כפחות חס' דכי יטחנס דהוי לח כלם לא בטלי דאין בהתר
 מ' ותו היכי נמי להכריח מיניה דגם באינו מכוי לכבטל אסור
 בין דאין בהתר מ' כדי לכבטל גהרי כפ"ש קצת חטי' מוכוקעות
 היו אין כמשמע דהכתבוקעות היו אחת לששים או לשבעים
 דגם אחת לעשר קצת חקרי דקצת נופל על מיעוט נגד הרוב
 כי ע"כ לא ידעתי מנ"ל לרן בדברי הר"ן שחולק להטור בזה
 ועל הכל ק"ט שהרי הר"ן כפ"ב דע"ז גבי מהו לתת לתופו
 שכר הכריח דכל שאינו מכוי לכבטל שרי לכבטל אף לכתחילה
 ע"ש וכבר הביא דבמו' הכ"ח ג"כ פי' בקו' אחרון לוד סי' קל"ה
 ע"ש א"כ לדבריו תיקשו דברי הר"ן אהדרי אלא ודאי כה"ש
 שאין בדברי הר"ן דפ"י כ"ש הכרח שחולק להטור בזה א"ך
 את זה ק"ל עכ"פ מ"ש הר"ן בת"י סי' כ"ט שנשאל בחיטים
 שהיו בהם מוכוקעות אם מותר לטחן חייטי' המכוקעות עם
 שאינם מוכוקעות או אסור משום דאין חמ"ל והשיב דיש
 לאסור חכ' ספקות האחד שנוכל לומר דאין ההתר מתבטל
 בהתר והשני דכי אמרינן לפני זמנו כס' ה"מ לאוכלו קורם
 פכה אבל לאוכלו בתוך הפסח זל אעפ"י שנתבטל קורם פסח
 בתוך הפסח הוא חומר וניעור ושוכ הביא ראיה דהתר בהתר
 מתבטל וס"ח כיון שנתבטל שוב אינו חומר וניעור לפיכך כל
 שאין בחיטי' המכוקעות אחר מששים מותר לטחן הכל קורם
 יד אבל למעשה לא מלאכי לבי להקל בכך אלא כדורו אותם
 והסירו מהן המכוקעות והשאר מותר את"ד והשתא קשה
 דלמ"ל כולי האי ה"ל דיש להתיר דאין בטחניה ביטול איסור
 שאינו מכוי לכבטל דגם לאכול קורם פסח או למכור לבני
 לאכול טחניה כפי' והרי הכריח כפ"ב דע"ז דכל שאינו מכוי
 לכבטל שרי לכבטל לכתחילה פי' ע"כ ב"ל להכריח שגם הר"ן
 אינו מתיר כי אם באינו מכוי לפי"ז ואינו נהנה מאיסור כמי
 הנעלה ועירו וכה"ג כתב שם בסוף דבריו דאע"ג דבתחיל'
 כתב דכל שאינו מכוי לכבטל כדי ליהנות מהאיסור שרי נראה
 דאינו מכוי גם כהנהגה שרי וכן צידדתי לעיקר לעיל בדעת
 הר"ן הנהגה בעת"ה כדי ליישב דברי הר"ן אהדרי זל שדעתו
 דכל שנהנה מהאיסור גם באינו מכוי אסור ומ"ש דכל שאינו
 מכוי לכבטל כדי ליהנות שרי היינו דלא שייך אינו מכוי לכבטל
 כי אם באינו נהנה דאי נהנה מי תמי' שאין כונתו לכבטל כדי
 ליהנות וא"כ ה"כ כל שנהנה בחטים המכוקעות דמהשו' של
 איסור אוכל מכוי לכבטל חשיב הפך דעת הטור דכתב דחשיב
 אינו מכוי וכו' הרי בירושלמי דפ"ה בתרומות התירו
 כמחזיק לטחון מה"ט דאינו מכוי לכבטל הא נמי ל"ק שול
 דהר"ן יפרש כה"ש לעיל בדעת הרא"ש והרשב"א דגם
 היורשלמי לא התיר כי אם כעבר וטחן כמחזיק דלא קבלינן
 ליה ואה"כ דאסור לטחון לכתחילה ג"כ מת' מהר"ם שהוכח
 בת' הרשב"א סי' תת"ל"א מובאר דגם באינו מכוי לכבטל
 ה"כ

אסיר וכ"כ מת' הרשב"א סי' תפ"א דאמר בחטאי שנפל עליה איום ונתערב ברוב חטאי כשרי אך לא היה בהתר"ם אי שרי להוסיף עליו הטעם לכתוב בס' ואמר משום ת"ל ע"ש - וראיתי להשכנה"ג א"ח סי' תנ"ג הנב"ה והפ"ח ס"ק ג' שכתבו דל"מ דהרשב"א חולק להטור דמורה הרשב"א דאם נתערבו בפנין שיש בהתר"ם מן האיסור דיוכל לפחוס ואין בו משום ח"ל אבל נדון הרשב"א לא כך היה לא שנתערבו בחטים הנבוכי' ברוב חטאי כשרי אבל לא היה בהם ס' והיו רוצי לערב ס' בהם לכתלם על זה השיב הרב דהעירוב הוי כח"ל שרי אין בוונתו בעירוב הזה אלא לכתלם דלא הוי כחמינה דאין כוונתו לכתלם אחר' וכשחני לעצמי אכתי יש להכריח מדברי הרשב"א דהא חולק להטור שהיו מחוור מדבריו דגם אם היה התערובת אחד מאלף נד' היה אוסר ולאכול בפסח ולא שרי כחמינה דהרי השיב דיש לאסור מטעם דהוי איסור ניכר דלא בטול וא"כ חטאי או דאפשר לבודק' דילמא אית להו גרגרים שנתקבצו אסורין לכ"ע וכו' ולפי טעם זה שהענין דגם אי היה נד' שנתערב חיטי חמץ כאלף אסורין ואם איתא לישתרו כחמינה דאינו חכוין לכתל ועו' הטחינה אינו ניכר האיסור אלא ודאי דס"ל דגם באינו חכוין לכתל אסור וכ"כ שרי תיקשי להטור איך התיר כשיש בהתר"ם שרי איסור ניכר לכ"ע לא כביטל אפי' כאלף מראיות הרשב"א וכ"כ הר"ן בפ"ק דסוכה גבי מתני' דהעושה סוכתו תחת האילן ע"ש והוא מוכסם שלא יוכל חסם לחלוק על זה כי ע"כ ע"כ טעמו דאין האיסור כי אם באכילה שהוא אחר הטחינה והרי אחר טחינה אינו ניכר האיסור ואין האיסור כי אם כחמינה דהוי ח"ל וכיון דאינו חכוין לכתל שרי וכיון שביארת דהרשב"א אוסר א"כ ע"כ דס"ל דגם באינו חכוין לכתל אסיר ואין בדברי כנה"ג והפ"ח תקום ליישב דלא פליגי וסבור הייתי דס"ל דכל ת"ם הרשב"א לאסור משום איסור ניכר אינו אלא לגבי איסור שהיה משום כל יראה דהאיסור בעיניה וה"ן דאם יש בהתר"ם ריכול לטוחן ולאכול כפסח שרי א"כ ויא"כ ה"ל להתיר לטוחן ולהשהותם דאינו ניכר האיסור ואינו חכוין לכתל וכ"ת דכיון דאיידי באין בהתר"ם כי טוחן והרי כי נטחן הוי לח כלה דבעי' ובפחות חששים עכ"פ צריך לכפר וא"כ א"א להתיר עו' טחינה אכתי אינו חספיק דהסתם דבריו יש להוכיח דגם ביותר חס' וק' לא היה תקנה להשהותם אף עו' טחינה וכ"כ גם מת"ש כסו"ג דס"ל דבחוור וביעור גם לגבי שהיה כי ע"כ מן הגר זה יותר כ"ל מוכריו דס"ל דגם באינו חכוין לכתל אסיר שלא בדברי הכנה"ג ופ"ח גם ראיתי להפ"ח שדחה דעת הטור דשרי לטוחן מטעם הרשב"א דאיסור ניכר אף כאלף לא בטול ומתים אלו הרי אפשר לבודקן ואסור לטוחן וזה אמת ויציב ותמהני עליו איך חסד להטור בכך דס"ל דיש ביטול גם לאיסור ניכר וכבר ביארתי דעת הטור דהאיסור בעת אכילת אחר שנטחן שאז אינו ניכר האיסור וכתל בס' דבריו ואין צד לאסור כי אם החמינה דהוי ח"ל וכיון דס"ל דבאינו חכוין שרי א"כ אין כאן איסור גם כחמינה ובר מן דין שכבר ביארתי שגם הטור לא התיר כי אם בחטים נישוכין דאינו ודאי חמץ בי אם ספק חמץ וכבי האי ול דגם באיסור ניכר בטול מסא"כ כנדון הרשב"א דאיידי בודאי חמץ אה"נ שגם הטור מורה דאסור לטוחן - גם ראיתי להפ"ח שכתב דהרשב"א כסו' הפ"ח ס"ל כהטור ע"ש ויש לדון בדבריו דהבין דס"ל להרשב"א דבאינו חכוין שרי לכתל וכן למד הכ"ח בסו' תנ"ג והך ת' הרשב"א ולדודי אימי רואה בכל דבריו הכרח לזה דאי מח"ס דבדרכין ועבדוקן עוברא והדר שאלין אינו ענין לזה כלל וכבר ביארתי דמה"ש כסו' תפ"ה יש לדון דחולק להטור וגם יש להכריח כן דהרי בתורת הכית הביאו כי כ"ד סו' גבן

קכ"ב הכריח דאיסור משהו בלוע שרי לכתל לכתחילה והביא ראיה מדתירו לתת לתוך בלי יין סכר ושאר משקים ושרו בשתיה והר"ן בפ"כ דעו' תמה עליו דהא ל"מ דהתם הטעם דאינו חכוין לכתל שרי ע"ש וא"כ מינה דהרשב"א דהכריח מהך סו"ב דאיסור משהו דאינו בא לידי כ"ט שרי לכתל ש"מ דס"ל דאי מטעם דאינו חכוין לכתל אפ"ה אסיר לכתחילה ש"מ דחולק להטור הפך מ"ש בדעתו הכ"ח וכנה"ג גם יש להוכיח כן ומ"ש כסו' תפ"ה דלא אמרו אמת"ל אלא כשכתל האיסור ואכלו אבל לכוט האיסור ולהניחו מתוך ההתר אין זה מ"א אלא מכשיר ההתר ומפירד ממנו האיסור דאי לא כן בטלת כל הנעלה ולכיון ע"ש נראה דאי בהנעלה היה אכול האיסור דהיינו הכלע שבבלי אסיר וא"כ התר עו' טחינה לא יתכן כיון דעכ"פ נהנה מן החטים של חמץ וכן ראיתי להרב אדמת קדש חז"ר סי' ד' רכ"ד שהכריח כן ומיהו אי מהא יש לרחות דכי כ"כ הרשב"א היינו להתיר חתיכה בלועה מאיסור דאין בה ס' בהנעלה דאין בו משום ח"ל אע"ג דכי בא להגביל היינו דכוונתו לכתל האיסור וא"כ אין ההתר דמפירד האיסור לא שייך ח"ל וכן בהנעלה והיינו לגבי התר הכלי דבבונה לכתל האיסור הנעילה אבל אה"כ דאי אינו חכוין בטחינה אף שהאיסור נשאר גם אסיר וכ"כ דאם לא כן תיקשי בהנעלה דלגבי מי הנעלה אין האיסור נפרד איך התירו ויש לדחות דאולי ס"ל דמי הנעלה אסירי א"כ כל דאינו נהנה מהאיסור שרי אך ה"ח אין מדבריו רואה דאוסר גם באינו חכוין לכתל ושם ראיתי להרב כה"נ שהביא ת' הרשב"א כסו' תפ"ג שהביא בשם הרא"ש דבאינו חכוין לכתל שרי וכתב דהרשב"א אינו מורה לו בזה אלא כדמוכח בסו' תפ"ה דגם באינו חכוין אסיר והקשה להירושלמי דתרומות דאמרו דטוחן הוא בתחילה ומתיר וישב דאפשר דס"ל הטעם כדברי הר"ש כה"ח שכתב סאה זו היתה מכתלת מעיקרא לא דבשנטחנה כתבלה דהרב למפרע א"כ דס"ל דאיידי בתרומה בזה דרכבן וק"ל כדרכבן דמכתלין ע"ש וק"ל כדבריו שהרי הרשב"א השיב להרא"ש ראיתי דבריו טובים וכמוחם אלא שצדק יש לי בזה לפי שהחמירו בתרומה ואסרו ע"ק הקלו במקומות שלא להחמיר עליו כ"כ וכו' הרי שהורה להרא"ש דבאינו חכוין מדינא שרי וטעם הר"ש כה"ח שכתב כ"כ ביארתי לעיל דלית לה פתרי עם הירושלמי שם וא"כ למה שביארתי דהרשב"א ס"ל דגם באינו חכוין לכתל אסיר א"כ קשה מהך ת' דסו' תפ"ג דנראה סותר לזה ומיהו למה שהוכחתי לעיל כדברי הרא"ש אלו שגם הדב לא התיר לטוחן לכתחילה אלא דאם עבר וטחן במזיד בטל דשוגג מיקרי כיון שאינו חכוין לכתלתו ל"ק מדברי הרשב"א אלו וראיתי להרב החסיד בקו' ארעא דרכבן סי' י"ו שתמה להרשב"א דכסו' תפ"ג כתב דבאינו חכוין לכתל שרי ואילו כסו' תת"ל כתב להדיא דיש לאסור חכוין שאמא"ל והצ"ע ותמהני עליו דנראה דלא סימנה קמיה דאותה דסו' תת"ל אינה מתורת הרשב"א כי אם מתהר"ם ותו מאיק"ל גם אותה דסו' תפ"ג אינו אלא בדברי השואל הרא"ש ואיך הביא דברי הרא"ש להקשות להרשב"א ואם משום דשתיק ליה הרשב"א והשיב דכריך טובים וכמוחם כל כיהאי היה לו לבאר ולא להקשות כסתם גם ראיתי שהקשה בת' הרשב"א שהביא הכ"ד כ"ד סי' קל"ד דאין לתת יין שמעורב בו מים בכלי יין לכתחילה ע"ש ואמאי הרי אין כוונתו לכתל האיסור אלא לשים בו יינו ונמצא הרשב"א נסתר החמתו ע"כ ועיין בדרכי משה סי' קל"ד והרש"ך ח"ג סי' פ"ה שהבינו בדבריו כדברי הרשב"א אך עיקר קושיותו ל"ק דאין ברירה כדעת הרשב"א דבאינו חכוין יכול לחזור לכתל ואדרבא כבר ביארתי שיש לדון בדעתו דגם באינו חכוין אסיר ות' זו ג"כ הוא סמך לזה אף שיש להשיב על זה פ"ש גבן

בבן שיש ראיה להתיר באינו מכוי'ן לבטל לכתחילה מח"ש הכז
 ביד סי' פ"ד כשם א"ח שהתיר לחתום הדבש עד סויהא ניתך
 ויסגנו וישארו הנמלים למעלה ואין בזה חשום מאל' שאין
 כוונתו אלא לתקן הדבש ע"כ ופסקו בש"ע וכן פסקו כל
 רבני האחרונים וראיתי בשיירי כנה"ג א"ח סי' תנ"ג שהקשה
 היכי פסקו להתיר כן מאחר דמת' הרשב"א סי' תפ"ה ושם
 בסו' התל"א ת' למתרג' והר"ן כת' סי' נ"ט נראה דס"ל
 דגם באינו מכוי'ן לבטל אסור וישב לזה הרשב"א אינו חולק
 להא"מ דכנרון הרשב"א לא היה בהתיר ס' וכא' לערב כדי
 לבטל השא"כ גבי חימום דבש כבר היה בהתיר ס' מן האיסור
 ולא היו צריכין אלא לחתום הדבש ואין החימום כוונתו לבטל
 האיסור ות' הר"ן כבר ההכיס דשרי אלא דלמעשה לא מלאו
 לבו להקל ואין ספק הר"ן מוציא חידו' ודאן של הטור והא"ח
 ותה"ד וסיעתם לא נשאר כי אם חתה"ס ויחידאה הוא לגבי
 כל הני דבנותא ע"כ ת"ד וכ"כ בכנה"ג זר סי' פ"ד הגב'ה
 אות ס"ה בקיבור ע"ש וראיתי בת' פרי הארץ חיד' סי' י"ג
 דל"ה שמה עליו דנמלים כדבש תה ביטול שייך בהם הלא
 בריה אפי' באלף לא בטלה ועו' החימום והסינון הוא דמבטל
 להו' וזה"ל לק"מ שהרי גם בדברי הטור תיקשי שהרי מטיס
 גיטוכין דאיסור ניכר אפי' באלף לא בטל כח"ש הרשב"א בסו'
 תפ"ה ועו' הטחינה מבטל להו' וע"כ ה"ט כיון שנאכל אחד
 טחינה דאינו ניכר בטל כדונו ואין האיסור כי אם בטחינה
 דהוי במערב חיטי חמץ כבשרים דקודם טחינה אינם
 מתערבים כל דניכרים וכיון דאינו מכוי'ן לבטל לא הוי מאל'
 וא"כ ה"כ גבי דבש חמ"מ אם הנמלי' בריה ללא בטלי והרי אין
 ההת' לאכול הנמלי' דבלאו טעם בריה איסור ניכר לא בטל והרי
 א"א לכורס וכי באנו לחתום דעו' חימום יסגן ויפריד הנמלים
 אין האיסור כי אם דמבט' פליטת נמלים כדבש ואף דיש כדבש
 ס' הא קיל אין מאל' וכיון דאין כוונתו אלא לתקן הדבש שרי
 בהתיר טחינה ותו אין מקום לתה שתמה עליו ועוד יש להשיב
 כח"ש עוד על דברי הרב וליראת האריות כמכתי על המחבין
 אך בעיקר דברי כנה"ג כבר ביארתי שב"ל דעת הרשב"א
 דגם באינו מכוי'ן אסור ועם כל זה אינו חולק להטור דשאני
 חטים גיטוכין דאין גם ודאי חמץ ובספק חמץ גם הרשב"א
 יודה דכל שאינו מכוי'ן לבטל שרי גם ה"ש דהר"ן מספק"ל
 ואין ספקו מוציא חידו' ודאי של הטור והא"ח ק"ט דהרי אין
 הכפק כי אם אם התיר בהתיר מתבטל אינמי בדבר שנתבטל
 קודם פסח אי הוור וניעור בנפסח אך ת"מ מבואר בדבריו
 דאי לאו שהטחינה בזמן התיר ואין איסור בזה חשום מאל'
 היה אסור מדינא ש"מ דאי לאו ה"ט הוה אסור להראכ"ר
 מד"ת חשום מאל' אפי"ב דבטחינה אינו מכוי'ן לבטל והרי
 פותר בזה דעת הטור והא"ח ומאי קאמר דאין ספקו מוציא
 חידו' ודאי של הא"ח והרי בדונו של א"ח פשיט ליה לאסור אפ"ן
 לדוידו חוי דהמת' דל"ח שהרי כבר ביארתי דהר"ן דוקא הכא
 שנהנה מן האיסור הוא דאסר משא"כ כדבש שהרי בפ"ב דעו'
 הכריח כן להריא דבאינו מכוי'ן ואינו נהנה שרי ובהכי ל"ת
 נמי דמהר"ס חולק על זה שהרי גם כנרון מתה"ס הי אסר
 היינו שנהנה מחיטי חמץ משא"כ כדבש - וגם ראיתי כן
 להריא במר"ח סי' תנ"ג שכ"כ דונו של הא"ח גם חתה"ס
 מודה דשרי ע"ש וגם הטעם אחר כ"ל דאין ראיה להתיר
 באינו מכוי'ן לבטל מהתיר זה דהא"ח דחמום דבש דהרי נמלה
 ודבורים הם מאוסיס והרי בתב הטור בסו' ק"ד כשם
 הרשב"א דכרובא בטול דכ"ט לפנס מותר וכ"כ הט"ד בסו'
 פ"א כשם סמ"ג וע"ש בכו' והרי הא"ח לעיל מזה התם
 בדברי הרשב"א דדברים מאוסיס כרובא בטול וא"כ יל' דלא
 התירו בחמום דבש כי אם דנטל"פ הוא ושרי אלא דאסרו
 לכתחילה ליהנות מהטעם פגום וכיון דאינו מכוי'ן לבטל

התירו גם לכתחילה אך באיסור נחמד דכ"ט לשבח או כחמשו
 של איסור אה"כ שגם באינו מכוי'ן אסרו - וראיתי בת'
 כנה"ג חיד' סי' קע"ד שהכריח מת' הרשב"א סי' תנ"א באינו
 מכוי'ן לבטל שרי וזה"ל ל"מ דהתם מפריד האיסור וזה"כ
 דיסבור דמי הנעלה יהיו אסורים דשייך בהו דין מאל' והרי
 אין בדבריו התיר כמי הנעלה כדי להכריח כן בדעתו וכבר
 ביארתי דארכא יש לדון מדברי הרשב"א דס"ל דגם באינו
 מכוי'ן דאסור - ומ"מ ברעת הרשב"א והראכ"ר והר"ן יונס
 שכתב הר"ן בשם ספ"כ דעו' והרובש סי' ש"ט דאיסור
 משהו בלוע יכול לבטל לכתחילה כיון דאינו בא לידי כ"ט
 ולמדו כן מדהתירו לתת לתוך כליי'ן כפ"כ דעו' שבר ושאר
 משקים ש"מ דס"ל דגם באינו מכוי'ן לבטל ואינו נהנה אסור
 דמה"ט תמה הר"ן עליהם דאין ראיה לדיוס ש"מ דהם לא
 ס"ל ה"ט וזל דהם ס"ל דכיון דנכשר הכלי שנאסר כביטול זה
 שביטל שיש בו לבטל האיסור מעט שנכלע בכלי מכוי'ן לבטל
 כדי ליהנות בו חשיב ואסור אם לא דאיסור משהו בלוע
 מבטלין לכתחילה לכ"כ ואת זה ק"ל להפרישה במי' קפ"כ
 שהקשה בדברי הרשב"א שכת' דאם הוא כלי שהשתמש בו
 בדבר מועט אסור להשתמש בו דאין מאל' ואילו בתורת
 הכית הארוך כתב הטעם גזרה שמה ישתמש בדבר מועט
 ויכא לידי כ"ט ע"ש ולמ"ל ה"ט ופירך דהוה כן לזה דאי
 דאין מאל' הא קיל דכשאין חתוכין לבטל האיסור שרי לזה
 כתב הטעם דבדוין שמה ישתמש בה דבר מועט ע"ש ולמה
 שנתבאר קשה דאין כ"כ ברעת הרשב"א דע"כ מדתלי
 הרשב"א הטעם דאיסור משהו בלוע דמבטלין ש"מ דלית ליה
 ה"ט דבאינו מכוי'ן לבטל שרי דהר"ן הוא דס"ל הכי משא"כ
 הראכ"ר והרשב"א והר"ן יונס ואת זה ק"ל להרובש סי' ש"ט
 שנשאל על קנקנים של יין שמשתיים חלב דין נסר נכשר כדי
 שלא ינטף היין ואסר מטעם מאל' ושוכ צידד להתיר כיון
 שהחלב מועט ואי אפשר מטעם מאל' ושוכ צידד להתיר כיון
 הראכ"ר והרשב"א והר"ן יונס ודחה זה דהם לא אחרו אלא
 באיסור הכלוע כבר אכל לערב איסור לכתחילה כדי לבטלו
 לא ושוכ התיר דכיון שהיין הנוגע בחלב כבר הוא מתערב
 עם היין האחר ואין זה כמאל' כיון שאין כוונתו לבטלו
 וליהנות מן האיסור אלא כוונתו לתקן הכלי ולהדביק נסרו
 והביא ראיה מדברי הר"ן בפ"כ דעו' שכתב כן ע"ש ולמה
 שנתבאר קשה דהביא בסתם טעם הרשב"א להתיר באיסור
 משהו וטעם הר"ן דבאינו מכוי'ן לבטל שרי והם תרי דסתרי
 אהרדי וע"כ הרשב"א וסיעתיה שהתירו באיסור משהו בלוע
 אסור באינו מכוי'ן לבטל והר"ן דמתיר באינו מכוי'ן לבטל לית
 ליה טעם הרשב"א דאיסור משהו בלוע שרי לבטל ואף למה
 שביארתי לעיל דהר"ן מודה בדונו של הרשב"א דאיסור משהו
 בלוע שרי לבטל כיון דאינו מכוי'ן לבטל הוי אכתי קשה אין
 סמך לדעת הר"ן נגד הרשב"א והראכ"ר והר"ן יונס ועוד
 שהביא שני הדיעות בסתם כנראה דלא פליגי אהרדי וזה אינו:

ובדיוק

זל רבנ' דאין האיסור כי אם חשום נביעת
 איסור בהתיר דכפי דחה מדינא כמבואר
 ב"ר סי' ז"א ואינו אסור כדיעבד כמבואר שם א"כ איסור קיל'
 מדרכבן ודעתו להקל בכל מחלוקת פוסקים דספק דדבריהם
 קיל להקלו ע"כ כתב להתיר בכל אחד משני טעמים או טעם
 הרשב"א וטעם הר"ן אף דפליגי אהרדי דת"מ חידו' ספק
 ומחלוקת פוסקים לא נפיק וקיל' ספק דדבריהם להקל וזה
 ק"ל להט"ר דכפי' קכ"ב אסר לבטל איסור משהו בלוע אפי"ב
 דאינו מכוי'ן לבטל כח"ש הפרישה והכ"ח דכל משהו בלוע
 בקריעה אינו מכוי'ן כביטול ליהנות מן האיסור א"כ ש"מ דמי
 מילוי ועיורו או מי הנעלה אסורין דאי שרו הו"ל מאל' והרי
 הט"ר במי' קל"א התיר מי תילוי ועיורו וזל דה"ט דשאר
 פוסקים

השקיס כיון הני כ"ט לפנס כח"ט הטור סמי' קל"ז ופנס
 העיקרו הוי דשרי אף לכתחילה כח"ט קרא"ט כפ"כ דע"ז :
ואת זה ק"ל להש"ע דכ"ד סי צ"ט ה"ז וכס"י קכ"ב
 שפסק כרשב"א דאוסור תשהו בלוג דמבטלין
 לכתחילה ש"מ דלית ליה טעם דאינו מכוון לבטל דשרי דח"כ
 הו"ל לתלות התער מה"ט ואילו הש"ע בא"ח סי' תכ"ג וב"ד
 ה"פ ד' פסק כטעם זה דבאינו מכוון לבטל שרי ולדבריו דסי'
 תכ"ג ז' דה"ט כדבריו הרשב"א דהביא בפ"י דאין צד חמוץ
 כנשיכת עכבר א"ז כדבריו הטור דאינו אלא ספק חמוץ וס"ל
 דכספק איסור לכד מהני ה"ט דאינו מכוון לבטל אכל כח"ט
 כ"ד כדכש דשרי לחמס קשה וז"ל דהתם נמי דנטל"פ הוי דהוי
 דברים המאוסים דכרובא בטיל כח"ט בש"ע כ"ד בס"י ק"ד
 וא"כ אין האיסור כי אם לכתחילה ומ"ה שרי בה"ט דאינו מכוון
 לבטל משא"כ באיסור ודאי דהוי לטבח אה"כ שדעתו דגם
 באינו מכוון לבטל אסור והנה ראיתי להר" שער המלך ככט"ו
 הו"מ"א דקמ"א שהכריח דהתו' ס"ל דבאינו מכוון לבטל שרי
 חמ"ט כע"ז דכ"ד ד"ה הכא וז"ל תימא דליבטיל והוא פורתא
 בס"י ז' דאין בתינו הוא וקסבר לא בטיל ע"כ וקשה תאי ק"ל
 הא ק"ל אין תא"ל וע"כ אחר להו רב שקילה וזוי מנייהו הא
 לא"ה אסיר לכתחילה וכן הקשה בס"י לחם סתרים כי ע"כ
 הכריח רס"ל דכל שאינו מכוון ליהנות שרי אלא שמדבריו התו'
 כפסח"ד ק"ל ד"ה לשהינהו נראה דס"ל דגם באינו מכוון אסור
 אה"ד :

ואדה"נ

לא נתחווור לי דבריו דלמי ויהינן כל דיליה
 ל"מ שהרי ז"ל דהתו' דע"ז ס"ל כהרשב"א שכת'
 הטור כש"ע בס"י קכ"ב דמשהו בלוג יכול לבטל לכתחילה אף
 שאינו פנס ואף דמדבריו התו' בפסחים ד"ל שהביא נראה
 דגם כמשהו אסיר לבטל הרעעכ"פ גם לדעת הרב ג"כ
 דבריו התו' אלו סתרי אהדרי וכיון שכן מכל' לרון דבאינו
 מכוון פליגי לימא דפליגי אי אוסור תשהו דאינו בא ליהי ג"ט
 אם יכול לבטל ועיין בת' הרשב"א סי' רכ"כ ומה גם דלמה
 שאבאר בסמוך אין בדבריו התו' דפסחים סתיבה למאי דס"ל
 כע"ז דאיסור תשהו יכול לבטל וכן הו' דין למ' מידי ט"ל דהתו'
 דיוקן שפיר כח"ט וכי שקליתו דמיינן שקליתו דלשון זה
 משמע דאוסר אף בדיעבד וזה מוכרח חמ"ט שס' כש"ס
 כמאן דלא פרש"ב ואסיק דרב כיון פוסק בת"ק ואי משום
 לכתחילה לכד הרי מני אתי ככ"ע וגם דאייתי להרב תורת
 הי"ט שהכריח כן ותמהני להרב שכתב לכסוף ועיין ח"ט
 בס"י תורת חיים דמלבד שדבריו הת"ח הם מוכרחים כסובייא
 ומאחר שראה דבריו תו' הא"י ק"ל גם מה שהכריח התו'
 דפסחים ד"ל דגם באינו מכוון אסור למ' דלדבריו הו"ל
 להכריח כן מעיקר הסובייא שהרי בע"ז דע"ז דאמרו לא
 אברה תורה אלא קדימה בת ומוא' והקשו מכאן ואילך לישתרי
 ויתדנו גזרה שאינן בני יוחן אטו כ"ז והרי איסור נטל לכתחיל'
 כי נאשר חזין מכטל איסור דו"ל ביטול ע"ז רוב ומ"ל ביטול
 ע"ז פנס ואפ"ה אכרו באינן כ"ז אטו בי' ואחאי והרי באינן כ"ז
 דאינו נהנה בכלע דפנס הוא ואף באיסורי הנאה הותר
 כגון חוץ על גבי גריסין כדתנן בע"ז דס"ה ואחאי אסרה
 הכא והרי אינו מכוון לבטל הוי כי ע"כ ע"כ דאעפ"י כן אסרו
 בכלים משום גזירת בני יוחן וא"כ שפיר ק"ל להתו' בפסחים
 דס"ל דאף דבאינו מכוון שרי חמ"ט בכלע כלי אסור גם
 כמשהו דאינו נהנה משום גזרה שיהנה בכלע שיש בוכרי
 ג"ט כי היכי דגזרו באינן כ"ז אטו כ"ז וכ"כ להדיא הטור סי'
 קכ"כ והקשה תוה להרשב"א והוא ס"ד דתו' דגם כמשהו
 זנטל"פ יש לגזור אטו שיבטל בכלי כ"ז ככ"ז שיתן בו טעם
 ואה"כ דבשאר חילוי דלא שייך הא"י גזירה כל שאינו מכוון
 לבטל שרי ותו' ל"מ מכל דבריו הרב גם ת"ט כדבריו הר"ן

אהדרי ל"ק וכמו שכבר כתבתי על זה בס"י כ"ו ע"ט וע"ק
 על דבריו דנראה שלא ראה הרב נו"ט התו' בחולין דנ"ז ד"ה
 אמר שהביאו דעת ר"ת דסתם יונס בטל בס' ז"ל והוא
 דקנקנים דקדים ופסק נוי אסור דכ"כ וכו' יש לפרש
 דהאי אסור דקאמר היינו דאסור לכתחילה לעשות דאין
 מבטלין אס"ל א"כ לת"ד חין בתינו לא בטיל ע"ט וכדור הוא
 דהא לא ק"ל מאידך סובייא דכי שקליתו דמיינן שקליתו
 דאיתיה בדע"א היינו דהתם ע"כ לשנויי דאיתי כמ"ד מ"ז
 בתינו בכ"ט כיון דמבואר בש"ס דאף דיעבד אוסר וכת"ט
 כפי' דבריו התו' דע"ז וע"כ הביאו הש"ס דע"ז דהיינו הויה
 דקנישקין שאפשר לפרשה גם לכתחילה וע"כ צידדו דאי
 לכתחילה אסר מני אתי ככ"ע ואי בדיעבד אתי כמ"ד מ"ז
 בתינו ככ"ט ומ"מ מכאן מבואר דעת התו' להריא דאי
 באינו מכוון אסור לכתחילה אעפ"י דלא שייך גזרה אטו כ"ז
 דאי לא"ה תיקשי דה"כ אינו נהנה דבטופת סתם יונס אין כן
 קנאה ואינו מכוון לבטל כי אם למדוד וזה סותר דעת הרב
 שלמד מדבריהם להפך . והנה אהת דק"ל לשיטתם דס"ל
 דגם באינו מכוון אסיר תמ"ט כע"ז דע"ז ומכאן ואילך לשתרי
 ויתרנו גזרה אטו כ"ז ואי אינו מכוון אסיר קשה מאי ק"ל
 מכאן ואילך לשתרי וכי לא יודע דק"ל אין תא"ל ואיכא נ"ד
 דהוי תד"ת והוא הראב"ד וא"כ כל נטל"פ אסור לכתחילה
 דמ"ל ביטול עירוב ומ"ל ביטול ע"ז פנס וזה פשוט וכן נתברר
 לי מדבריו הראשונים ואף אי לא ידע היכי תלי בגזרה אטו כ"ז
 ת"ל דמדויבא אסיר דק"ל אין תא"ל כי ע"כ הדבר מוכרח
 דהכי ק"ל דהכא כיון שאינו נהנה בכלע דפנס וכונתו לבטל
 א"כ אין כונתו לבטל הוי ושרי מדויבא אף לכתחילה וחדית
 הש"ס דאפ"ה גזרו אטו כ"ז בכלים אף אי איתרת דבאינו מכוון
 לבטל אסיר קשה כי קושטין ש"ר דהא נמי ל"ק שראיתי להתו'
 פסחים ד"ל ד"ה ולשהינהו שחלקו הר"ן יוסף וז' דלהר"ן יוסף
 לבטל בכלי חרס אסור אף דכלי חרס אין להם תקנה אלא
 שבירה חשיב לכתחילה ולר"ז חשיב דיעבד והשמ"ג לאוינן
 ע"ה כתב התוס' דאם בא חמץ דכה"ט שגם דעת השמ"ג
 והר"ן רבו ור"ת כר"ז דחשיב דיעבד ע"ט וכ"כ דעת הר"א
 מתיץ שהביא השמ"ג ע"ט וכ"כ דעת התו' בע"ז דע"ז ד"ה
 מכאן והרא"ש בפסקיו שכתב כדבריו התו' וכ"כ הגהת
 אשירי בסוף ת' ע"ז ככוננת התו' והרא"ש דכלי חרס כיון
 דכענו שבירה חשיב דיעבד ע"ט וכס"י כ"ו העלתי כן בדעת
 הטור ז"ד בס"י קכ"ב ע"ט וכ"כ מת' הרשב"א סי' תצ"ט וכת"ט
 כל זה כדורו בס"י הנו' וא"כ לרעתם למ' מידי תהך סובייא
 דאינו מכוון לבטל שרי דהרי כיון דחשיב דיעבד שפיר ק"ל
 מכאן ואילך לשתרי דכל נטל"פ דיעבד מותר ואה"כ דגם
 באינו מכוון שרי אלא ילפי זה למדנו דלהר"ן יוסף דס"ל
 דחשיב לכתחילה וכן הכריח הר"ן כפ"י כ"ט שס' וכ"כ
 מתוך דבריו הרא"ה והרמב"ן בברק הכית דקכ"ו גבי אם
 אסרו באינן בני יוחן בכלע התו' ע"ט וכ"כ מדבריו הר"ט כ"א
 בע"ז דמ"ז גבי נטל"פ באיסורי משהו ע"ט וכ"כ דעת רש"י בע"ז
 דע"ז ד"ה מכאן שכתב אף לכתחילה ע"ט ולדבריהם
 ע"כ דס"ל דבאינו מכוון לבטל שרי כרי לישב הסובייא
 וכאמור באופן שנראה לי שדין זה באינו מכוון לבטל אי שרו
 תלי כמחלוקת הראשונים אי כלי חרס שאין להם תקנה חשיב
 דיעבד או לכתחילה ולמ"ט יש לרון בדעת הר"ן יוסף והר"ן
 והרא"ה והרמב"ן והר"ט כ"א ורש"י דבאינו מכוון לבטל שרי
 ומיהו ל"מ מידי מוה להתייר איסור תורה אף את זה כ"ל
 ראיה דבאינו מכוון שרי חמ"ט כע"ז דמ"ח וסבר רבי יוסי זה
 וזה גורס אסור והתייבא ר"ז אומר נוטעין יחוד של עגלה וכו'
 ולכאורה ק"ט בעיקר הסובייא דמאי ק"ל והרי גם למ"ד וז"ב
 נותר לכתחילה אסור וכדקמי' ואין נוטעין אגוז של עגלה
 והרי

והדי כחתי' אין ברירה דאסר משום נכיה כי אם לכתחילה
 רכזה לכ"ע אסור וכבר הקשו הר"ן בהלכות והרמב"ם
 בחידושי' כן ותיירצו דמי אסור לכתחילה כוונ' כגון גטועה
 שגועה האיסור בידיה דהוי כה"ל אכל כגון ירקות דחתי'
 דהנחה מ"ח לא אחיה לא דמי למכטל אס"ל ואף לכתחילה
 הוג"ל למישרי' אים"ל וז"ל מותר וכדכרייה תירץ הרמב"ן
 בחידושי' אלא שהוסף דכחשנתי' הגאה דחמילא הוא ולא על
 דעת אותה הגאה נטעו מחילה ע"ש וכרחים הדברים דגם
 הר"ן והרמב"ם שתלה ההתר' הטעם דהנחה דחמילא היינו
 ה"ט גופיה שכתב הרמב"ן דכאינו מבין לבטל שרי דמי
 אסור מנ"ח אי נעשה הגאה מחילוי הרי עכ"ל כדאסר לנטע
 תחת האגודה ככוף העלים לזבל ונהנה מצי' ע"י גטועה
 זאת כי ע"כ הבאן יש להכניח דכל שאינו מכיון שרי לבטל
 לכתחילה וקשה להתו' ושאר פוסקים דאברי והיה מקום ליישב
 לדעת הסוברים דמכטלין אס"ל הוי מד' דמה שג"ל דבכי
 זוזב רקול דאסור לכתחילה אינו מד' כי כן שאינו מכטל
 ואוכל עיקר האיסור כי אם באיסור גורם באיסור לכד שכ"כ
 מה"ש הרשב"א במשמרת הכית דק"ט דבכי טעם כעיקר
 דאסור מד' אינו אסור מד' לבטל כיון שאינו מכטל גוף
 האיסור כי אם טעמו לכד ע"ש וכ"ש כענין גורם איסור וח"כ
 ז"ל דאיסור דאינו מכיון הוי מדכרייה וכן הכריח הפר"ח כמי'
 ג"ט סק"ח לדעת הראב"ד ע"ש וע"כ כענין זוזב דגם
 בהכיון לבטל אין איסורו מד' בי אם מדכרייה לא ראו
 לאסור כוונ' כאינו מכיון לבטל אך למה שג"ל לעיקר כדעת
 רוב הפוסקים דס"ל דביטול איסור אינו מד' וח"כ אי אסרו
 גס ככל איסורין גס כאינו מכיון הו"ל לאסור ג"כ כענין
 זוזב והרי התו' דעתם דלבטל אס"ל אינו מד' והם ס"ל דגם
 כאינו מכיון אסור וקשה מהך סוגי' והכ"ל ליישב ע"פ מה"ש
 הרא"ש כפ"ק בחולין ד"ח גמי השוחט כסכין של ע"ז דמי
 אסר לח"ד זוזב אף כדעבד אינו אלא כעיקר הגאה דנבחר
 כולו בגורם האיסור אכל בהנחת זל דהך חתני' דזורעין
 תחתיה דאינו עיקר הגאה שרי בדעבר ע"ש ומינה כ"ל דגם
 הנחת נכיה אינה עיקר הגאה ושרי כדעבד וכבר עמדתי
 על זה בשוב דברי הרא"ש ז"ל כמי' ע"ש וא"כ ז"ל דכאסור
 קע דאינו אסור דיעבד לא אסרו לכתחילה כאינו מכיון לבטל
 וגם ככל האיסורים יודו כ"ע דכדבר דאינו אסור בדעבר
 שרי אם אינו מכיון אף לכתחילה ככ"ל ליישב וח"מ הנה
 נכתב מחאן שדעת הרמב"ן והר"ן והרמב"ם דס"ל כאינו
 הכיון לבטל שרי אף לכתחילה אך את זה תמהני דבחולין
 דק"מ אחרו דמי בתיב' ב' צפורים חיות טהורות דטהורות
 לחצוטי צפורי עיר הנדחת למאי אי לטילוח לא אמרה תורה
 שלח לתקלה אלא לשחיטה ומתן סוגי' ק"ט למ"ד דמכטל
 איסור לכתחילה אינו מד' שכן דעת התו' והרשב"א והר"ן
 ששרי אחר טילוח אין באן תקלה דמד' בטל כרוב צפורים
 שכעולם שהם כשרים וכל דפריש מוכח פריש ומאי תקלה
 איכא כי ע"כ רח"ם לא אמרה תורה שלח לתקלה היינו
 דהוי מכטל איסור תורה בידיה וס"מ דאסור מד' דאם הוי
 מדכרייה מאי קאמר לא אמרה תורה שלח לתקלה וכן ראיתי
 להרב חשנה להלך כפ"מ מה' מעילה שזכ"א ראייה מחאן דהוי
 מד' וגם הרב שער המלך כפ"ט מה' ג"א תמה הוה
 לדעת הסוברים דמד' אינו אסור לבטל אס"ל ע"ש ואני
 תמיה על שניהם דהרי הכא אינו מכיון לבטל כרי ליהנות כי
 אם משום מצות טילוח והוי כמי' האוי ככר נכתב שדעת
 רוב הראשונים דשרי לנמתי וא"כ תיקשי לכולהו מהך סוגי' יא
 ח"ק לא אמרה תורה שלח לתקלה ואיך הרב המ"ל הכריח
 דכטילוח עבר על ביטול איסור וכן הרב שער המלך שהכריח
 דעת הראב"ד מזה ולמ"ש גם לכוונת דהוי מד' דבכי

האי שרי לנמתי ועכ"פ באינו מכיון גס הרמב"ד יודע דהוי
 מדכרייה כיון שאינו מכיון לבטל כמי' הפר"ח כמי' ע"ט
 ע"ש דאף אתמ"ל דגם באינו מכיון יהיה אסור קשה לשנויי
 שיהיה זה אסור מד' וסבור הייתי ליישב דהרי בעיר
 הנדחת כתיב ואת כל בהמתה לפי הרב וכמי' שריפה
 ברכתיב תקבון ושרפת וכן כע"ז מצותו כשריפה ואת
 תרג"ח מ"ע לחזר ע"ז ועיר הנדחת וח"כ היא גופא קשה
 בהך סוגי' למה תלו דלא אמרה שלח לתקלה ת"ל דכענין
 לקיים בהו מצות שריפה עיין בהר"ח כפ"ר ובפ"ו מה' ע"ז כי
 ע"כ נראה דהשתא גמי ה"ק לא אמרה תורה שלח לתקלה אלא
 בעינין לקיימי בהו מצות חבדות ע"ז ונכסי עיר הנדחת וכ"ת
 ח"כ היכי תלי בתקלה ופרשו שלא יכסלו כ"א בלא"ה ת"ל
 דחייב לאכדס מן העולם וכמו שריפה ועיין תו' בהך סוגי' יא
 ד"ה למעוטי הא"ל ק"ס שול דס"ל דמי הנריך הכתוב שריפה
 לע"ז ונכסי עיר הנדחת וכן בכל איסורי הגאה הנשרפין דתכן
 כסוף מ' תמורה היינו משום דלא ליתו בהו אינשי לירי תקלה
 שיכחו ליהנות כיהו ואסור ראיתי הרב ככדור כפרשו כע"ז
 דג"ה ד"ה שריפה כמי' שכתב דהא אחי לירי תקלה וכו' הרי
 דמשום תקלה הוא דהנריך הכתוב שריפה אלא שאני תמיה
 על פ"ש שהרי בסנהדרין דכ"א תמי מה אילנות שאין אובלין
 וסותין אמרה תורה השחת גורן ובלה האילן וכל לאדם
 תקלה על ידן הרי להדיא דאין הסעם דלא ליתו לירי תקלה
 להתהנין מיניה אלא משום דכא לאדם תקלה על ידו וצ"ע
 ולמאי דאתאן עלה הדר בי קושיין ועוד דהרי בחולין דקט"ו
 אמרינן טילוח הקן ליתסר לא אמרה תורה שלח לתקלה וכה"ג
 אמרינן בקדושין דכ"ו ואילו כהאי סוגי' שאין באיסורו איסור
 הגאה לא שייך לפרש דשלח לתקלה היינו כמי' מצות שריפת
 ע"ז משום דלא ליתו לירי תקלה כמי' ע"כ קשה בהך סוגי' יא
 דרק"מ היכי תלי תניא בדלא תניא דת"ל דבעי לקיימי מצות
 שריפת ולזה ז"ל דה"כ רכמי לשנויי הכי אלא דמשום דה"ט
 דשלח לתקלה תירץ הש"ס כדוכתי אפרימי נמח ליה לש"ס
 למינקט התירץ שחמרו כן לענין אחר וזכרני שכן ראיתי
 שכתבו התו' כלל זה ומ"מ מהני סוגי' קשה מכל מ"ש
 דתיבשט דלכטל אס"ל גס כאינו מכיון לבטל הוי מד' מה
 שאי אפשר לשחזר :

והנ"ל

לייבש ירודע דאיסור ניכר אפי' כאלף לא כטיל
 כמי' הרשב"א סימן תפ"ה ועיין בטור ורכמי
 האחרונים סימן ק"ד וגם דבר יהודע דשייך טכניעות עיין
 בעומות וצפורים וכן סימנין ועיין כ"ש ע"ז סימן א' ס"ד וא"כ
 הבא דהכהן השולח הצפור הפייה שהכירה הרי לבכי רידיה לא
 שייך בטול כל שפכירה והרי אפשר ורוב וקראב הוי דאם הבא
 אחר את הצפור משולחת יכירנה לאחרים דבכי האי באיסור
 עומד כלי ביטול כלל וא"כ איך תנוה התורה לכהן שיטלחה
 עפי' השדה דמסתם אחר יקחנה וקעבר בהן בולפני עיר לא
 תתן חכשול גוה אסור מד' ת אף אתמ"ל דביטול אס"ל שרי
 מד' טוב נתיישבתי וחזי הוית דלמ"ד מידו דביטול אס"ל
 הוי מד' שהרי למ"ד דהוי מדכר כבד הקשה הר"ן כפ"ג ד
 הגשה גמי ג"מ כדכ"ט בחולין ומי גמרינן מיניה והתניא הוה
 התר הבא מכלל איסור וכו' לא נזכר לר"ז דאמר מין כמינו
 לא כטיל ואם איתא ליטמי דכא בורוב בשלא התיר לבטל
 משא"כ כשאר איסורין דאסור מד' ותיבטו דס"ל דגם כשאר
 איסורים שרי מד' והדר הקשו דא"כ היכי משני הש"ס
 דחידוש הוא ומחידוש לא גמרינן ומאי חידושיה אי גס ככל
 איסורין שרי ותיירצו דאין חידוש דמותר לבטל אלא שחזרה
 לבטל משא"כ כשאר איסורי' שאין מצוה לבטלם ע"ש וכדכרין
 כתב הרשב"א ע"ש ולפ"ז שציר קאמר הבא לא אמרה תורה
 שלח לתקלה דאעפ"י דשרי לבטל מד' ת"מ אינו מצוה וא"כ
 ה"כ

ה"כ חגי תיתי שיעשה מצות שלוח כשכור אסור מד"ת דמנא
 מצות שלוח לבטל איסור תורה והא ודאי אע"ב דשדי לרב
 המצות אין סכרא להטיר בדבר מצוה דמנאצת בעיקר מצותו
 שקיים ביטל האיסור ואדרכ"ב ל"ל שמילוח זה שחלוק בין ביטול
 הש"ת לביטול מצוה לא למדוהו כי אם מהך כוביא דשלה
 לתקלה ככ"ל ותו ל"ק מדברי הת"ל והש"ה ומיהו למתא שאנו
 דנים דשדי לגמרי אף מדבריהם באינו מכונן לבטל אכתי קשה
 מהך כוביא דכיון דשדי לגמרי א"כ גם כקו" מצוה הותר דאין
 כאן כפאי כלל שנייה הכתוב להצוה דבר שראוי לאסורו כי
 ע"כ ליישב לזה אין לנו אלא בדרך ראשון שכתבתו ונ"ע
 עדיין:

עוד

המהני בסכרת הראשונים דכאינו מכונן לבטל שרי
 לבטל שהרי בניטון דכ"ר אסיק הש"ס דאי עבר
 וביטל כחזיר אסור דקסמין ליה אף אי כתבטל כשונב פלוגי
 בה תנאי וק"ל כרבי יוסף דבשל תורה קסמין שונב אטו חזיר
 אבל לא באיסור דכריהם וכן ה"ה הפ"ח ב"ר סימן צ"ט
 ס"ק יב ברעת היחב"ס הרשב"א והרא"ש ע"ש והרי שונב
 אינו מכונן לבטל הוי ואי אסרו אף בדעיבד חכ"ש דלא שרי
 לכתחילה והרי הר"ן כי הטיח באינו מכונן לבטל ואם בשל
 תורה הטיח דהרי הביא ראיה כפ"א ח"מ והריכש סימן ש"ט
 מרשתי הכתוב הנעלה בכלי מדיון אע"ב דלהראב"ד אסור
 לבטל אס"ל הוי מד"ת גם הט"ח סימן תכ"ג הטיח בחמץ
 דאיסורו בכרת גם הירושל' דפ"ק דערלה הטיח לבטל תרומה
 של תורה גם הרמב"ן בע"ז דמ"ח הטיח ליהנות מאשרה דהוי
 מד"ת וכן ה"ה שהביא הכו"ב בסימן פ"ג טעם הש"ת דכולהו
 איסורי תורה הם והיה מקום ליישב דכי אסרו שונב ה"ט דאף
 ע"ב ברעת הביטול אינו מכונן לבטל מ"מ כשידע העירוב
 שנעשה בודאי דניחא ליה דנהנה ואוכל גם האיסור וע"כ
 קסמו כה"ג דלא ליתו לאערומי ולבטל כחזיר אבל בענין
 דעושה כחזיר אלא שאינו מכונן לבטל כדי ליהנות מאיסור
 כגון כחי הנעלה דאינו נהנה מהאיסור כלל אה"כ דשרי דכי
 אסרו גם באינו מכונן היינו בשאינו נהנה אבל אם נהנה לא
 קרינן כיה אינו מכונן לבטל כדי ליהנות דכל דשי"ך הנאה הוי
 הפיס דאינו מכונן לבטל כדי ליהנות מאיסור ומכונן לבטל
 ליהנות באיסור חשיב ואעפ"י דלעיל נודתו בפירוש דברי
 הר"ן כפ"א ח"מ לעוקר דכל שאינו מכונן לבטל כדי ליהנות אף
 אם נהנה אה"כ תהאיסור שרי הנה בע"תה כדי ליישב כי
 קושיין ל"ל עיקר בדרך זה דכל שנהנה אסור גה באינו מכונן
 דלא עדיף משונב דאסרו אף בדעיבד וכבר עמדתו עוד
 בדברי הר"ן אלו והעלתי כן לעיקר וליישב דברי הט"ח ס' ס'
 תכ"ג שהטיח לטחון חיטי חמץ אע"ב דאוכל חיטי חמץ ול
 דהיינו משום דס"ל דאין כנשיכת עכבר חמץ מד"ת כי אם
 חשש חמץ מדבריהם וע"כ הטיחו באינו מכונן גם כנהנה גם
 להא"ח שהביא הכו"ב סימן פ"ג שהטיח לחמם הדבש
 כדבורים ה"ט דהם דכרים מאוסים והוי לפנס כח"ש הטיח
 סימן ק"ב וא"כ הרי אינו נהנה בפליטת טעם הדבורים דהוי
 נטנ"ג ואף אי חשיב הנאה הרי לא בא לבטל כי אם טעם
 לפנס דשרי מד"ת גם דברי הרמב"ן והר"ן בע"ז דמ"ח שהטיח
 גם לכתחילה כנביה מה"ט דאינו מכונן לבטל ול דהתם שאנו
 דאינה הנאה גמורה ואין גורם איסור זה אסור גם למ"ד
 וז"ל אסור כי אסור לכתחילה לכד כדברי הרא"ש כפ"ק דחולין
 שהכאתי לעיל וא"כ לא חשיב זה חכטל איסור תורה כיון דגם
 למ"ד אסור הכא שרי בדעיבד אלא דאכתי אין זה מספיק
 שראוה אני דאין הכל מודים להרא"ש בחילוק זה וסוכרי' דגם
 כהנאת כל ונביה אסור בדעיבד נ"ב למ"ה מ"ג אסור וכ"כ
 הרמב"ן שם כדורשנו להדי' בו ע"כ הדר כי קושיין אף הטיחו
 באיסור הנאת ע"י ה"ט דאינו מכונן לבטל כיון דאסרו אף

בדעיבד ככטל כשונב וכן פירושנו דפ"ק דערלה שהטיחו
 לטחון ולבטל מדומע ל"ק ס"ל דהתם שאנו דאחר שנתערב
 תרומה עם החולין כפחות מק' דמד"ת שרי דכרובא כטיל
 ובדרכן הטיחו דכאינו מכונן לבטל דהא קו"ל כהו דברבבן
 לא קסמין שונב אטו חזיר וא"כ אינו מכונן לבטל בדעיבד
 שנעשה כשונב חשיב דשרי כע"כ ל"ק מהך כוביא כי אם
 לדברי הרמב"ן והר"ן והרש"ב דע"ז וכמו שנתבאר וז"ל דהנאת
 כל לגבי ורעים ס"ל דאינו מד"ת דאין בו ממש וכפסחים דף
 כ"ו אסיק הש"ס דקול ומראה וריח אין בהם מעילה דאין
 בהם ממש וכן הפחת כביה לורעי' אינו מד"ת דהוי שלא בדרך
 הנאתו דהנאת האילן לפירות והסך אבל לזבל הוי שלא בדרך
 הנאתו דלא אסור אלא מדבריהם וע"כ הטיחו מה"ט דאינו
 מכונן לבטל • וז"ל דהיה בדעת הרא"ה ממיז דגם באינו
 מכונן לבטל ואינו נהנה אסור ממ"ס כסימן קמ"ו וז"ל ואפילו
 יכוון לבטל מי טפחת האיסור אסור לבטל אס"ל ואין לטעות
 ולהביא ראיה שאין להקפיד ולבטל אס"ל כטפחת דם דתנן
 בתרומות המערה מחד לכד כופק"ג טפין וכו' ע"ש והרי
 כטיפת דם המערב כמים שמתבטל בביטול ע"ז המים והש"ס
 שהחשב בקדירה אינו מכונן לבטל ואינו נהנה ואעפ"י כן אסור
 וגם הטר המערה מחד לכד כלאו טפנים שכתב הרא"ה כתב
 הרש"ב בא"ב בת' סימן רכ"ב והר"ש שם כפר"מ דה"ט דאינו
 הכונן לבטל ומדדחי הרב דהתם ההתר דבתרומה גדולה
 איירי שאין קדושה תלויה ברעת התורם ואמרו רבנן שאין
 דעת התורם על טפחת כלי אחר כטיפת ג' טפין ע"ש א"ח
 דס"ל דגם באינו מכונן לבטל ואינו נהנה אסור כרעת התורם
 ואעפ"י דאין טפחת הדם בעין אלא שנתערב עם המים וכ"כ
 מהירושלמי כפ"ה דתרומות שהכאתי לעיל שאמרו מה נפיק
 מביניהן בלאי הכרם ע"ד רז"ו טוחן ומתיר ע"ד דרכן אינו
 טוחן ומתיר ע"כ נראה דלא הטיחו מה"ט דאינו מכונן כי אם
 בתרומה דחוי לכהן ופיחוי כשלומו של כהן כמ"ס הרא"ש
 סריליו אבל כשאז איסורים דאסור לכל לא תהני ה"ט דאינו
 מכונן לבטל וקשה מזה לקצת דכדי האחרונים שהביאו ראיה
 מהך ירושלמי גם לכל איסורים והרי אין קו"ל כרבי זינירא שם
 ודוק • הכלל העולה לענין הלכה דכאינו מכונן לבטל אבל
 עכ"פ נהנה מהאיסור מת' מהר"ם בת' הראש"א ס' תתל"א
 ומת' הראש"א סימן תצ"ה ומת' הר"ן ס' כ"ט מתבאר דאסור
 לבטל והנראה חולק על זה הוא הט"ח סימן תכ"ג שהטיח
 חיטים נישוכין לטחנם אף שנהנה וכבר ביארתי דל"מ דכי
 הטיח היינו משום דגזר החמון כנשיכת עכבר הוא חשש רחוק
 ואינו אלא חמון רבבן ומדרכבן כפסק חמון ז"ל הוא שהטיח
 גם כנהנה וזי משום דכירושל' דפ"ק דערלה הטיחו בתרומת
 לטחון לכתחילה ולבטל אף שנהנה הא נחי ל"מ דחלבד שכבר
 ביארתי דעת גדולי הראשונים דמפרשים להך ירושל' בדעיבד
 וטחון כחזיר לכד הוא שהטיחו ואה"כ דלכתחילה אסור ואף אמת"ל
 דגם לכתחילה הטיחו ז"ל דהתם שאנו דאיירי בתרומת דרוב התר
 דמד"ת בטל כרוב וכי הצריכו שיעזוב"הא מדבריהם וכדי האי
 הוא שהטיחו לכד אבל לבטל איסור תורה ונהנה מהאיסור מה"ט
 דאינו נהנה אה"כ דאסור וכיון שכן לא שיקנין דעת התוספו'
 והרשב"א ומהר"ם והר"ן כלי ברור מי שחולק עליהם וזה
 ברור וראיתי בת' פרי הארץ ח"ב סימן י"ב דל"ד שהכריה דגם
 כנהנה מהאיסור שרי באינו מכונן לבטל שהרי הטיח הר"ב
 סימן ש"ט מה"ט אע"ב דע"ז הביטול נהנה ממוק האיסור
 דחלבב הדבוק הפסידים ע"ש והא ל"מ דהרי כדור הר"ב
 עיקר האיסור הוא כנשיכת החלב האסור כיון דהתר כגון
 דאינו אסור מד"ת אלא דבעי דחה כמובאר בטור סימן כ"א
 וא"כ הרי אינו בא לבטל איסור תורה וכאיסור דרכן אה"כ
 ס"ל דגם כנהנה שרי משא"כ באיסור תורה לבטל ולאכול ע"ז
 התערובת

התערוכות גוף האיסור ובר חן דין אינו רואה כירוד מהר"ב
 דהתיר כנהנה גם באיסור דכרייה דבכ"ד אף שנהנה
 שהדבוק נסרין כחלכ הרי אין זה הנאת אכילה והנאה שאינה
 ע"ז אכילה הותר בחלב דאינו מאיסורי הנאה וכי אמרין
 דכאינו חכוין לבטל כנהנה אסור אינו אלא כהנאת אכילה
 דאסור משא"כ שאר הנאות דלכתחילה כלי תערוכות כלל
 מותר ליהנות בו גם הרואה מהירושלמי שאמרו טוחן ומתיר
 כבד נתבאר דל"מ חייב גם מה שהקשה להר"ן בפ"א ח"ת
 שאסור כנהנה מהך ירושלמי אין דורך לכל מ"ט דלמה שנתב"ב
 הא ל"ק באופן דלכטל איסור תורה ונהנה ההאיסור מה"ט
 דאינו חכוין לבטל אינו רואה כו' התיר ואדרבא גדולי הראשו'
 אסרו חלבד הרחיות שהכתי לעיל לזה כ"ע"כ כ"ל עיקר
 לאסור . גם לבטל איסור תורה ואינו נהנה מה"ט דאינו
 חכוין לבטל ג"כ אינו רואה ראייה להתיר דמדברי הט"ח סי'
 תנ"ב ל"מ ט"ל שדעת הטור שאין כנסיכת עכבר חימוץ כלל
 וכי יירד אח"כ שיש צד חימוץ ומתבטל כטחינה אינו אלא חשש
 חימוץ הר"ס דספק רחוק אינו אבד"מ דלכ"ע וא"כ ז"ל דהה"ט
 התיר לכל להתחילה באינו חכוין וזה"ל דבאיסור תורה גם
 באינו נהנה אסור וכבר ביארתי לעיל שיש מקום להכריח כן
 ברעתו וכן מהירושלמי דערלה לא התיר כי אם בהדומע
 דאיסורו מדכרייה וזה"ל דבטל תורה גם באינו נהנה אסור
 גם מה"ט שהתיר לחם הדבש ל"מ שכבר כתב הט"ר סימן
 פ"א ובמ"ג ור"א"ס ומדברי הביאס הכ"ז שם דדכורים דבכ"ש
 בט"ל"ף והדי כל ט"ל"ף שרי הר"ת גם לכתחילה וע"כ התיר
 מה"ט באינו חכוין לבטל גם הרחב"ן והר"ן והריטב"א כע"ד ר'
 ג"ח שהתירו מה"ט איסור הנאת ע"ש ל"מ שכבר נתבאר
 דאינה עיקר הנאה ואינה אסרת בדיעבר להרא"ש וגם
 להחולקים איסור הנאת זל והנאת נביה אינה חר"ת וזה"ל
 דכטל תורה גם באינו נהנה אסור אך את זה יש ראייה להתיר
 מה"ט גם כטל תורה מה"ט הר"ן בפ"א ח"ת והרי"ב סי' שט"ט
 שהכינו ראייה באינו חכוין לבטל מדתתיר הכתוב הגעלה אף
 ע"ג דלהראב"ד מ"ל הו"מ חר"ת ע"ש הרי כר' דמתיר באינו
 חכוין ואינו נהנה גם כטל תורה אך כבר נתבאר דמת' הרשב"א
 סימן תפ"ה נראה דבאיסור תורה כל שע"ז מעשיו מתערב
 האיסור בהתר אע"פ שאינו חכוין ואינו נהנה אסור גם מה"ט
 בכפר יראים סימן קמ"ה נראה כן גם מת' חולין דפ"ו
 נראה כן גם בסתם ייבס מדכרייה וזה"ל כלל להכריח כן ברעת
 הר"א"ה ככדק הבית דק"ו והט"ר סימן קכ"ב וכנ"ל ברעת
 רוב הפוסקים כת"ש בסמוך זו דכלע משהו לשבח אסור לבטל
 אע"ג דאינו חכוין לבטל ואף הרשב"א והראב"ד והרב ונה
 שהתירו לאו מה"ט דאינו חכוין התירו כמבאר בדכריה ס"ת
 מדברי כל הני רבנותא שגם באינו חכוין אסור כטל תורה
 וכמ"ש כל זה לעיל אך אחר הישוב אי תהא ל"מ ט"ל דככלי
 גזרו אף בשאינו חכוין לבטל שהרי גזרו כע"ז דף ע"ו ככלי
 שאינו כן יומא אע"פ שאינו חכוין לבטל משום גזרה אטו כן
 יומא והרי כל דברי הראשונים הם באיסור כלי דשייך גזרה
 זאת :

אך

הנז אחר כ"ל להכריח כן ברעת הרא"ש והט"ר
 שהרי כתב הרא"ש בפ"ב דע"ז דל"ג גבי מ"ט מהו
 לתת לתוכו סכר וז"ל וע"ג דכבוליה משערינן ואין במים
 ובסכר שאים לבטל אפ"ה שרי כי טעם היין הנפלט לתוכו פגו'
 מעיקרו הוא ע"כ וכדכריין נראה מדברי הט"ר סוף סימן קל"ג
 ע"ש וכבר ברור הוא שזה שהוצרך הרא"ש לומר דהוי פגום
 מעיקרו אע"ג דכי ק"ל כט"ל מותר הוא גם כנפגם אחריו
 בידוע הוא משום דק"ל דהרי כי נמי הוי כט"ל"ף הא ק"ל כט"ל"ף
 לכתחילה אסור בידוע ואיך התירו כאן לכתחילה לכן כתב
 דהוי פגום מעיקרו דכ"י האי גם לכתח' שכי דהה"ט דפגום

מעיקרו כתב הסמ"ג והג"ח דהותר הרבט הכינו דכרייה
 הכ"ז ביד סימן פ"א ובכ"ב האיסור והתר הביא דברי הכנה"ג
 שם הכ"ז אות ס' דהה"ט הותר גם לכתחילה ע"ש ואי אמרת
 שרעת הרא"ש באינו חכוין לבטל שרי א"כ למ"ל ה"ט דפגום
 מעיקרו ת"ל דאינו חכוין לבטל כי אם לקיים בכלי המים או
 השכר וכ"ת דככלי שייך לגזור אטו כן יומא זו אינו דהכ"ז
 ככלי יין אין חלוק בין כ"ז לאינו כ"ז דלגבי יין אפילו באינו כ"ז
 הוי לשבח כו"ט הרא"ש כת' הביאה הכ"ז ביד סימן קל"ג
 ולכ"י שאר משקים הוי לפגם גם ככ"ז דאפ"י"ן כע"יניה כשאר
 משקים פוגמין דמה"ט כתב הט"ר סי' קל"ד דמתבטל כששה
 חלקים כ"י ע"כ ע"כ דל"מ דאסור לבטל אס"ל גם באינו חכוין
 לבטל ויש לדחות דהה"ט שהוצרך לטעם דפגו' מעיקרו הוא דאי
 לאו הכי דלא היה הפגם כי אם הגזר שפגם בכלי הוה שייך
 כהו גזרה אטו כ"ז דכ"ז אינו נכנס דכ"י האי גם באינו חכוין
 הו"ל לגזור קמ"ל דפגום מעיקרו הוי ולא שייך גזרה זו חת' וש"י
 גם מה"ט דאינו חכוין לבטל כי ע"כ אין הכרח בדברי
 הראשונים מי שחולק להר"ן בזה כי אם הרשב"א בסיומ' תנ"ג
 והרא"ה חמוץ סימן קמ"ו ותו' חולין דנ"ז וכמו שבארתי וכ"כ
 דעת דאכילה שהביא המרדכי בפ"ב דע"ז שאסר מי חלוני
 ועירוני משום חמ"ל . והנה אחת דראיתי להש"ך ביד סי' קל"ה
 ס"ק כ"ט שכתב הטעם דמי חלוני ועירוני דאין בהם הפגם
 לכתחילה השיב וכיון דנותן מים להכשירו אסרו ע"ש וא"כ לב"ז
 ל"מ שחולק להר"ן מ"מ מדברי הכ"ז ביד סימן קל"ד שכתב
 דהה"ט והתרומה חולקים להמרדכי ע"כ דלא ס"ל לחלק בהכ"ז
 וכמ"ש הש"ך שם כי ע"כ יש לדון קצת ברעת מרדכי וראב"ה
 שחולקים על הר"ן בזה וכ"ת אכתי תיפשוט ברעת התוספ'ו
 והר"ן והתרומה והרשב"א דהתירו מי חלוני ועירוני ויש לדון
 מדכרייהם שגם מי הגעלה וכ"כ ברעת שאר הראשונים וע"כ
 ה"ט דכל שאינו חכוין לבטל שרי ברעת הר"ן הא ל"מ דהרי
 כתב הרא"ש בפ"ב דע"ז דיון במים הוי פגום מעיקרו וא"כ ז"ל
 שגם כל טעם ככ"ז שבקדירה אפילו כן יומא כמים דלסתיה
 קיימי הוי לפגם וכגום מעיקרו הוי דכריה הרא"ש וע"כ
 התירו מי הגעלה ומי חלוני ועירוני וזה"ל מזה דבאינו חכוין
 שרי . ורעת התה"ד סימן ק"ד נראה כהר"ן שהרי התיר
 כחט"ו הנישוכין וחטים שנחמו דמשוי להו הסמ"ק לחמן גזור
 התיר הוא דכבר בטלי בששים קורס פסח ולא השיב חמ"ל
 כיון שאינו חכוין לבטל והביא ראייה מהט"ח סי' תכ"ג ע"ש
 הרי שהתיר גם בחטים שנחמו דהוו חמץ גמור מה"ט דאינו
 חכוין לבטל ואף ט"ל כיון דע"כ"פ הצריך כירוד בעינא דעלמ'
 וא"כ ז"ל דאחר כירוד אינו אלא ספק חמץ וע"כ התיר ובהכ"ז
 א"ש דקשה דמה ראייה הביא מהט"ר . אימא דלא התיר כי אם
 לדידיה דחימוץ כנסיכת עכבר הוא מספק לכד כמב' בדברי
 הטור אך למ"ש ל"ק דגם הרב לא התיר כי אם אהר כירוד
 דהדר ספק וכ"כ מ"ש עוד בסיומ' קמ"א בחטים מתולעים
 דשרי לטחון ואין זה מתבטל איסור כיון דספק הוא אם יתערב
 שם שום איסור כלל וגם אינו חכוין לבטל כמ"ש הט"ח סימן
 תנ"ב וכן ספק כש"ע ביד סי' פ"ד וכן פסקו כל רבני האחרונים
 הרי דנקטו כולם כפשוט דבאינו חכוין לבטל שרי אך למ"ש
 ל"מ להתיר כי אם בספק איסור דגם התה"ד לא התיר כי אם
 כספק איסור דאע"ג דנחלקו הראשונים כספק איסור תורה
 אי אסור מד"ת או מדכרייה וא"כ למ"ד דהוי מד"ת תיפשוט
 דגם באיסור תורה כודאי יש להתיר מה"ט מ"מ ז"ל כיון
 דלדידן חייב ספק לא נפיק אי איסור ספק הוי מד"ת וע"כ
 התיר מה"ט כספק איסור וזה"ל כודאי איסור גם הם יודו
 להחמיר :

והנה

אחת דאי לא היה לנו דאיות לאסור הו"ל למינקט
 מדכרייהם להתיר גם באיסור תורה אך למה
 שנתבאר

עליו כס' דגול מרכבה דקנ"כ דהא ל"ו ולא התיר כי אם
 כריע כד ע"ש גם הכית דוד חיד סימן כ"ח הכין כן כפשוט
 וכפאני לצמיש לי להכריח דבס' לכתחילה התיר ממ"ש ואם
 אחר הרתיחה אפשר לסמן על ידי סיכון בבר אף על ידי ישראל
 ולא יצטרך למכור לבנו ואי כל התירו כשכבר נתבטל הכשות
 מפ"מ בחכמה לבנו הרי הכיטול נעשה על ידי ישראל והרי
 בסיכון בבר אין בו חשש איסור דמא"ל דאינו אלא מפרוד
 האיסור וא"כ ח"ש גוי מ"ש ישראל ואי ר"ל דימכור לבנו ולא
 ישתו ומתנו ישראל א"כ כל צדדי הסתר שכתב להיכן איזיל אלא
 ודאי דמתיר גם לכתחילה אלא דכיטול זה טפי ערוף על ידי
 גוי כמ"ש הש"ד דכשלא אתמ"ל דגם באינו מקוין לבטל אסור
 א"כ הו"ל מבטל בחיוד דאסור לכל מי שנתבטל בשביל
 כמ"ש בטו"ד סימן צ"ט אף על ידי גוי שרי וכ"כ ממ"ש א"כ
 היה בקל למצוא היתר לזנות למתעסקים בכיטול סכר שבעת
 שיכאול לסמן קבצות וכו' הרי נראה להדיא שמתיר גם לכתמי'
 וע"ס ומיהו כבר כתבאר שאין לו ראיה לדינו לא מהא"ח דהת'
 בטעם תולע בפגום הוי מדכריהם התיר דאינו מקוין לבטל
 גם הת"ה"ד לא התיר כי אם כספק איסור אבל להתיר לרסק
 תולעת דאסור מד"ת בעיניה אין ראיה כי אם מהר"ן דאף
 בדברי הר"כש"ל שלא התיר ככ"ד כי אם דהוי איסור נגישה
 ורכו האוסרים ואנכ ראיתי דברי תימא להרב בת' זו שכתב
 היס' לסמוך למ"ש הרשב"א הביאו הטו"ד דדברים מאוסים
 כדובא בטיל וכתב הב"י ש"כ רבינו ירוח"ב בשם הר"מ והרא"ש
 ותמה על ש"ד והטור סימן ק"ז שהריכו ס' בזכוכ"ע"כ וזו
 תימא שהרי רבינו ירוח"ב כתב בשם הר"מ והרא"ש להסך דבעי
 טעם כדניית הש"ד וגם הב"י כתב כן ותמה גם עליהם שדברי
 הרשב"א תימא על אדני פו ואיך כתב דברים בהפך ואולי
 ט"ס כפל וצ"ע וראיתי בת' נחח צדק סימן כ"א שהשיב על
 עשיית יין שרוף מפירות גסים מתולעים דבטל טעם התולע
 בפרי כששים דאין בו חשום מא"ל כיון שאינם מכוונים לבטל
 טעם התולע והביא מטא"ח סימן תכ"ג ומח"א שכתב הב"י
 כ"ד סימן פ"ד שלא הצריך אלא לסמן כדי שלא יהא מממשו
 של איסור בעין אבל הוועם כתבטל ואין בו חשום מבטל אס"ל
 ה"כ כ"ד שאין שום חמשות מפירות ותולעים בין שרוף אלא
 הטעם מהם וטעם של תולע כתבטל ואינו מקוין לבטל הטעם
 והביא ראיה מת' מהר"ם מלובלין הכו"א ע"כ דלא התיר אלא
 מדוחק ה"ד הגם דאיכא חשש חמשות התולע דבוסן בתרסק
 ומתבטל בשכר אבל ככ"ד דליכא חמשות איסור הי"ש אינו לא
 מהטעם שרי אף שלא בשעת הדחק אה"ד וקשה במ"ש לחלק
 בין מחשו לטעמו תיכא לדעת הראב"ד דס"ל דמבטל אס"ל
 הוי מד"ת יא"ה זל דכטעמו אע"ב דטעם בעיקר מד"ת שרי
 מד"ת דלא אתי מורע בשלה כמ"ש הרשב"א במשמר הכית
 רק"ט דגם הראב"ד מודה בטעם איסור דלא אסור מד"ת
 מבטל וא"כ י"ל דה"ט דאינו מקוין לבטל מהני להתיר היכא
 דאסור מרכריהם לבטל לבר דהיינו בטעם בעיקר משא"כ
 כחמשו אבל למ"ד המח"ל הוי מדכריהם כמו שכן דעת הת'
 והרשב"א והר"ן וכ"כ עיקר א"כ אידי ואידי בין מחשו בין
 בטעמו איסורו מדכריהם ואידי עיקר איסורו מד"ת
 דטעם בעיקר לרוב הפוסקים הוי מד"ת א"כ מה מקום לחלק
 להתיר מה"ט דאינו מקוין לבטל בטעם האיסור ולאסור
 כחמשו דמהייתי וע"ק הרי הראיה שהביא מטא"ח סימן
 תכ"ג הוי להתיר נחשות האיסור מה"ט דאינו מקוין לבטל
 הרי דגם כחמשו שרי והכ"ל ככונת דבריו דה"כ דמה"ט
 דאינו מקוין גם כחמשו שרי אלא דכיטול שייך יכש כיבש או
 לח בלה אבל יכש בחשקה אינו בטל דייכר האיסור וכה"כ
 כתבו רבני האחרונים בפירוש דברי הטור סימן ק"ד שאסור
 כעכבר שנימח בשכר דחשיב ככיכר האיסור ע"ש וא"כ דיינו

שכתבאר כדעת התוס' והר"א מחיץ והרשב"א דאסרי וכ"כ
 העיקר הנך סוגיי שהכאתי לעיל וכיון שגם כדברי המתירים
 אין ראיה גמורה מהם להתיר מה"ט באיסור תורה ודאי אין
 לנו להקל כהר"ן והר"בש נגד התו' והרא"ס והרשב"א באיסור
 תורה וכ"ש לדעת הראב"ד דכיטול אס"ל אסור מד"ת דאין
 להקל חספס' וראיתי בת' נפת ורדים חיד כלל א' סימן יח
 דניקט כפשוט כריסוק תולעי' ע"י בתישת הפירות דשרי לבטל
 מת' הר"כש סימן שט"ט ומדברי ח"ח הביאו הכו' בדרסי פ"ד
 ע"ש:

ואה"כ

אין דבריו נראים כענייני שכבר נתבאר דמת'
 הר"כש ל"מ דהתם אין בו איסור תורה דנגיע'
 איסור אינו אסור מד"ת גם מהא"ח ל"מ דשזני דבורים כדכש
 דנטל"ף הוי ושרי מד"ת אך לדבריו שהצריך טעם בטע' התולע
 ש"מ דניקט כפשוט כדעת הסבורים שהביא הב"י כ"ד סימן
 ק"ד שגם טעם שרצים דמאויס ופגומין הם אסור הכתוב א"כ
 ס"ל להתיר לבטל אס"ל לפי שאינו מקוין לבטל ואינו נהנה
 ובר תן דין דאף אתמ"ל דק"ל דטעם שרצים הותר מטעם
 נטל"ף כדעת הב"י מה שאינו עיקר אכתי ל"מ דע"כ עיקר
 התולעת דייכר כפרי וכל איסור ייכר לא בטיל לכ"ע כמ"ש
 בת' הרשב"א סימן תפ"ה והרי שרצין כענייניהו אסור הכתוב
 אף דמאויס כמ"ש בע"ז דס"ח דאף שהרא"ה כבדק הכית דק"ו
 ינא לרון כדכר חדש להתיר שרצי' דמאויס דברי תימא הם כמו
 שתימה עליו הרשב"א במשמרת הכית וכל הפוסקי' חלקו עליו
 ואף הר"טב"א למיודו כמדושו לע"ז דחה דבריו וגם מנאתי
 להחיותו כפ' ראה סימן ת"ף כלאו דנכלה שכתב דגם שרצים
 דמאויס אסור הכתוב ע"ש והרי ידע דספר החינוך מכונה
 להרא"ה שהוא חיכרו ש"מ דחור בו ממ"ש כבדק הכית וכיון
 שכן הביא לבטל תולעת השרי שהוא כעניינה דלקי עליו על ידי
 מיעוד והגסה כפרי אין לך מחס"ל באיסור תורה יותר מזה
 דל"ד לדין הא"ח דאינו בא לבטל גוף הדבורים כי אם טעם
 הדבורים וכפי האי' אס' טעם שרצים חשיב פגם ושרי לא חשיב
 מבטל איסור תורה והנה אמת שיש לרון מת' הר"מ מלובלין
 סימן כ"ז דמתיר לרסק הפירות עם התולעי' לכתחילה ששאל
 בביטול שכר ומסקים שמתנים כתובו כמות שיש בו תולעים
 והשיב שהם נימאויס כביטול הכשות ובטלים כששים דוגמת
 מה שהתיר התה"ד סימן קע"א לטחון חטים מתולעים ואף אי
 לא היה בו ס' כשכר וכשות נגד התולעים שרי כפי ח"ש הטו"ד
 בסימן ק"ד דדברים מאוסים הוי פגם ובטל כחוב ואף הם אינו
 כדור שנימחו לבמרי'ם לסמוך שחשונים אחר הכשות דרך
 הסל' ונשארים למעלה עם הכשות והטעם בטל כש' כדלעיל
 וגם יש לסמוך על ידי הרתיחה דכשאר' למעלה או יפלו למטה
 וסברה זאת יותר חשובה לסמוך עליה מסברה שכתב התה"ד
 שם דכורחים התולעים מנדנדו הרחים כפרט דאין אנו מתירי'
 הכשות שבהם התולעים כי אם הנשקה וגם אחר הרתיחה
 אפשר לבקן על ידי סיכון בבר אף על ידי ישראל יש להתיר שאין
 זה מבטל אס"ל ולא נצטרך למוכרם לבנו יותר טוב למוכרם
 לבנו כי אינו דוהה דבר שנתבטל על ידי גוי לכתבטל על ידי
 ישראל ואם היה כל הכשות מתבטל על ידי ישראל היה בקל
 למצוא היתר שבעת שיכנו הכשות דרך הסל' שיטחו ג"כ בבר
 כל הסל' וזו היו כל החששות מתוקנות והלע"ד חשום הפסד
 חרוכה וגם שהיא חמשות שאינו יוכל לתקון וא"ל למנוע שתי'
 החשקים ומוטב שיהיו סוגנים את' ד' והנה לא כתבאר בדבריו
 אם התיר גם לכתמי' לצשות שכר בכשות התולעי' אף שחדק
 התולעת בחשקה או לא התיר כי אם כשכבר נעשה וראיתי
 בת' כרי הארץ רל"ה שהבין כפשוט דגם לכתחילה התיר וגם
 בת' הדמת קדש חיד סימן ה' הכריח כן דאי לא כן היה לו
 לגזור שלא יתנו עוד כשות מתולעי' כשכר ע"ש וסכננדו חלקו

של הא"ח אם היה נשאר קצת מחשות הדבורים הוא אסור
 ולא שייך בהו ביטול כדכש וכן כנדרון הר"מ חלובלין אם היה
 נשאר מחשות התולע אפילו שאינו טלם אסור מה"ט ר"ח שייך
 ביה ביטול והיהו עכ"פ ק"ל כראיותיו מה"ט שכתב נתבאר
 דל"ה ר"ח התיר פי' אם בכפף חיומו גם הא"ח לא התיר כי
 אם לכטל טעם תולע דפנוס דס"ל דנטל"ף שרי גם כשרנים
 אך להתיר לרסק התולעת עם הפרי דבעיניה לקי עליה מה"ט
 דאינו חכוין לכטל הנזן והנראה ליישב כדעת הר"מ חלובלין
 וז"ל דס"ל דלרסק תולעת עם הפרי וליקח המשקה אינו חשיב
 מחשות האיסור רמיהו התולע המתערב במשקה אינו חל
 טעם התולע וכיון דבטעם התולע פליגי בה אי חשיב פנס
 ושרי מה"ט או חשיב לשבח ומידי ספק לא נפיק א"כ הו"ל
 כספק חיומו שהתיר הטא"ח מה"ט דאינו חכוין לכטל וכן
 הא"ח גבי דבורי' ויש פנים בהלכה דכל מחויו איסור שנתערב
 שאינו ניכר טעמו ולא מחשו הקרי כמו שהארי' הפר"ח בא"ח
 סימן תמ"ב ע"ש. והנה ראיתי שחלקו חכמי הדור שלפנינו
 בהתר בחיטת תותים התולעים שהרב ארמת קדש והרב פרי
 הארץ שם והרב נחמה בכסף כביאורו לרא"ח לה' חתן התירו
 לכתחילה מה"ט דאינו חכוין לכטל והרב דגול מרכבה אסר
 ולמה שנתבאר לא היה תקום להתיר כהר"ן נגד רבים אך כיון
 שהש"ע וכל רבני האחרונים כיד סימן פ"ד פסקו להתיר חמוס
 דכש שיש בו דבורים ולטחון הטים שיש בו תולעים דעכ"פ
 מידי ספק איסור תורה לא יצא והרי טעם תולעים אי אסור
 מדר"ת חלקו בו הראשונים כמ"ש הכ"ז סימן ק"ד אי חשיב פנס
 ושרי א"כ מידי ספק לא נפיק אך במקום א' עמדתו על כבוד
 דבר זה והעלתי עיקר כדעת האוסרים שכן דעת רוב הפוס'
 ע"ש וכיון דרובא מדר"ת א"כ הו"ל כודאי איסור וא"כ אינו
 דואה תקום להתיר לכתחילה בכחיטת תותים שיש בו תולעים
 לשתיית המשקה אם לא שצוין אותו לרפואה אבל בלאו הכי
 מאחר שכבר ביארתי דעת גדולי הראשונים לאסור שכתב
 המתירי' לא זכרו את שמותם והתר הא"ח והתה"ד חידוש הוא
 והכו' ולא לזיף עלה וכו' מן דין אי מותר טמי' חטים התולעי'
 שפסק הש"ע להתיר אתיקן עלה ל"מ דהש"ע לשיטתיה או"ל
 שכתב כיד סימן פ"ה דתולע הגדל בתלוש לא חיישינן דשירש
 וחור וא"כ חטים התולעים שרו לאוכלם בעיניהו וזר האיסור
 ע"ז טחינה דיש לחוש דפרטי' וכמ"ש הרב בית דוד חיד' סימן
 כ"ז וכ"ה ע"ש וע"כ שרי מה"ט דאינו חכוין לכטל דאין כאן
 בעת שכל לטחון איסור לכטל וגם הוא ספק דיפרשו ואינו
 חכוין לכטל ועכ"פ צריך כדירה מהתולעי' שהם מכחון כמ"ש
 הב"ר שם וא"כ בתולע שכתותים דמחומר דאף בלא פירשו
 אסורין כמ"ש הש"ע ס"ו תי' התיר כלי כדירה התולע ומה"ט
 אסר הכ"ר הקוה"ז שיש בו תולע ע"ש גם מהתר חמוס דרכש
 ל"ה התירי' טעמי חרא שכבר כתב הסמ"ג לאוין קל"ב דהוי
 כנכלה כרוחה דמעיקרא הביאו הכ"ז בסיומן פ"א וכ"כ הש"ר
 סימן ס"ה וכנכלה כרוחה דמעיקרו שרי אף לכתחילה כמ"ש
 האיסור והתר הביאו הכנה"ש ג"כ מהרא"ש ע"ז דף ל"ב
 שכתב דה"ט דהתירו לתת לתוך כלי יין שאר משקים דהוי
 פנוס מעיקרו וא"כ ל"ל דהא"ח ס"ל דכנירוף ה"ט דהוי אינו
 חכוין לכטל הוא שהתירו גם כפנוס מעיקרו אבל במשקה
 התותים דאינו פנוס מעיקרו וכ"ש לדעת רוב הפוסקי' דטעם
 תולע אסר הכתוב ג"כ אף דמאיסו' מנ"ל להתיר ועוד שהרי
 בעיקר דברי הא"ח קשה מה איסור יש בחמוס דכש דאי חמוס
 טעם הדבורים הלא הם שריים הדבורים שם גם כלי חמוס
 והרי ק"ל כט"ז סימן ק"ה דכל כנוש הרי הוא כמכושל ע"ש
 וא"כ כלי חמוס חשיב בחמוס ומנ"מ בחמוס כי ע"כ נראה
 דהכנישה אינה מפשה על ידו אבל החמוס דעושה על ידו
 חיומו כמטל אב"ל וא"כ ל"ל דוקא בחמוס דכש דכלאו כ"ט

כדכש התירו גם בחמוס אבל בחחיטת תותים אה"כ דאסור
 גם התיר ת' כנה"ג סימן קל"ח יש לדון לאסור ע"ש ועוד ש"ל
 דלא התירו כי אם טחינה וחמוס דגם אי אסורין ליה עושה
 כן כודי למחור לגויי אבל בתותים דלאכילה בעיניהו עומדים
 א"כ כשזה כל לחמוס אותם מוחיו ודאי דהוי חל"ל כי ע"כ
 אינו בעיניתי אינו רואה מקום התר לפחיטת התותים וכבוד
 המתירים במקומם מונח כי תורה היא :

וכובל

מה שנתבאר יש לדון ככ"ד בותים שהתלעו כיד
 יגדאל שאסור להניח בהם שמן ועם שראיתי
 בת' דבר שמואל כי רפ"ו שהשיב להתיר ליקח שמן שהתלעו
 הותים וכתב דיש קצת נדרים להקל אף כשישראל עצמו טוחן
 ומכטל האיסור מת' תה"ד ונודכרי א"ח גבי דכש ע"ש הנה
 הרב כשיטת הר"מ חלובלין וז"ל וגינת ורדים קאי וכבר
 נתבאר מה שיש להשיב על זה ואילו שכתב ביארנו דעת
 הראשונים שאסורים כודאי שהיה לנו לסמוך על דברי' להקל
 אך נגד דעת הראשונים אין תקום להתיר ואם מצאתי התר
 לזה מצד אחר שהרי כתבו התוספות פסחים דכ"ז ד"ה בין וז"ל
 דהכא הוי דיעבד דאם נאמר חרש יותץ ופסיד התנור ע"כ
 וכ"כ הרא"ש שם והתיר סימן קמ"ב ושאר הפוסקי' גם ראיתי
 להרשב"א במשורת הבית דק"ט שכתב ועוד שאם אתה בא
 לאסור הקדירה לעולם איבא הפכר כלים וכענין שחששו
 והתירו בתנור חדש שהסיקוהו בקליפי ערלה וכבינה שגודל'
 בזבל ע"ז ופרה שנתפטמה ככרסיו ע"ז משום דזו"ז ואין
 אומרים חרש יותץ וגינה תכור ופרה תרכה וכו' ע"ש גם התו'
 בע"ז דע"ו ד"ה תחאן וכדבריהם כתב הרא"ש שם בפסקיו
 ומדבריהם מתבאר דלכשל בכלי חרס של איסור לכתחילה
 בדיעבד חשיב כיון דכלי חרס אין להם תקנה אלא שבירה
 וחמוס בליעת איסור שכתובו אם אינו אומר בדיעבד אם
 כאסור הכלי שלא לכשל בו שהוא נפסד חשיב דיעבד וכ"כ
 הבהת אשורין שם וכ"כ לי מדברי הטור סימן קכ"ב ובמקום
 אחר הבאתי עוד דעת מגדולי הראשונים דקיימי כשיטה זאת
 אע"ג דהר"ן כפ"כ ש"ג גבי קדירות כפסח כתב להפך דאע"ג
 דכעני שבירה חשיב לכתחילה וגם ר' ופרב יוסף נחלקו בדבר
 זה כמ"ש התוס' בפסחים ד"ל ד"ה לשהינהו ע"ש וא"כ ה"כ
 ככ"ד אי מצד דאין חכטלין אס"ל אתיקן עלה כיון דאי אסורין
 ליה יפסיד הותים דהתר חשיב דיעבד וכ"ת אי התירו מה"ט
 אינו אלא כחוק' דאי עבר ועשה גם בחזיר שרי משא"כ ככ"ד
 דק"ל דאף בחזיר אסור כמ"ש הטור סימן ז"ט זה אינו דבני
 כלי שאינו כן יומו כנון סתם כלי גויים מחויר דגם אי עבר
 בחזיר אסור כמ"ש הרשב"א הביאו הטור וש"ע סימן קכ"ב
 ס"ו דאי אחר לגוי בשל לי אסור וכ"ת דהכא אפשר על ידי
 שימחור הותים לגוי ולית ליה פסידא כולי האי א"כ גם בכלי
 חרס ישנים דאינו ניקח מהגוי יכול למחור לגוי ואעפ"י כן התירו
 לכתחילה והחשיבוהו דיעבד וכ"ת אכתי מידי ספק לא נפיק
 אי חשיב דיעבד כיון שיש חולקים דס"ל דחשיב לכתחילה הא
 נמי לא אירויי דאף אי ביטול אס"ל הוי מדר"ת יש להתיר דהוי
 ס"ס ספק אי כה"ג חשיב דיעבד ואתמ"ל לכתחילה ספק אי
 באינו חכוין לכטל שרי כדעת הר"ן והר"כא וכמה מגדולי
 האחרונים שהתירו מה"ט כמו שנתבאר. אך את זה יש לדחות
 דאי הוי מדר"ת לכ"ע אף דאין להם ת קנה אסור לכתחי' דגם
 הראשונים לא כתבו כי אם כאיסור פנוס דשרי' מדר"ת וגם זה
 ל"ה לאסור ומה גם שדעת רוב הפוסקים דהוי מדבריהם ואף
 גם זאת שיש לנדר דכ"ד לכ"ע יודו דחשיב דיעבד חמוס
 הפסד ותים דע"כ לא ס"ל בכלי חרס דחשיב לכתחילה כיון
 דעכ"פ יש להם תקנה על ידי חורת כבשן כמ"ש הרא"ש כפ'
 כ"ש כ"ע ע"כ כנירוף טעם זה וגם שדעת הר"ן וקצת גדולי
 האחרוני' הכריעו להתיר בלאו ה"ט ומת"ט יש להתיר כהמי'.

היותי בתותים שגדלו האילנו' שלו אבל לקנות זתים מתולעי'
 ולצאת שמן או תותים לכמוט אותם למסקה כבי הא נראה
 ודאי לאסור מכל מה שנתבאר ואי ק"ל אי"כ הא"ח שהביא ב'
 כ"ד סימן פ"ד לה"ל לטעם דאינו מכוון לבטל ת"ל דכה"ג
 הוי דיעבד ז"ל דמר חתמי טעמי נקוט אי"כ ס"ל כדעת
 הסוברי דגם כה"ג הסיב לכתחילה ועיין להרכ בית דוד ה"ד
 סימן כ"ח. ודבר משה ח"ד סימן ח' שאסרו הקומצו שהחוק
 בתולעים אע"ג דאכלתו על ידי כתישה ע"פ דעת הש"ך
 ורס"ל ופ"ח דבאי אפשר לברר לא התיר התה"ד ומינה יש
 דאיה לאסור החיטת זתים ותותים כיון דאי אפשר לברר הפך
 דעת רבני האחרונים בת התירי' בתותים כו' ע"כ אין להתיר
 כי אם כל אדם בשלו מהטעם שכתבתי :

סימן נ"ד ואב"ה

היום לחקירת שנית בהרצנים
 ונגיס או צמקים שריו' במים
 שהתלעבו אי שרי להוציא מהם יין שרוף נראה דשרי לפי מה
 שנתבאר ואלם ראיתי בת' כנה"ג שדפסו מחדש ח"ד סימן
 קל"ח שנסאל על זה והשיב לאסור והשיבו עליו בני החכמה
 הותר הא"ח לחמם הדבש וה"כ אין כוונתו לבטל התולעי' אלא
 לתקן השכר והוא הסיב דה"כ חטים שהתלעבו למה ציוה
 ה"ר חיים להשליכן לנהר דוכאי כמ"ש הב"ש הביאו ב' כ"ד
 סימן פ"ד וגם התה"ד סימן קע"א דהתיר דבורחים התולעי'
 מקול נדנדו הריחים ת"ל דאינו מכוון לבטל כו' ע"כ חילק
 דשאני גבי דבש שגם בלי חמום ראוי הדבש לאכילה והחמום
 הונדך כדי לנסן מפני הדבורי' אבל כחטי דאי אפשר לעשותה
 קמח כי אם בטחינה אין אומרים שאין כוונתנו אלא לתקן
 החטים א"כ דוקא דבש שרי דאינו משתנה על ידי חמום דבש
 הוו קרו ליה ודבש הוא עכשו אבל חטים וכו' משתנה על ידי
 טחינה דער עכשו חטים הוו ועכשו קמח את"ד דהנה עיקר
 חלוקו הראשון אחרי המחילה אדרבא איפכא מסתבר דכדבש
 דכאכלת והחמום אינו אלא מפני הדבורים לסננם הו"ל לאסור
 רהוי במכוון לבטל האיסור משא"כ חטים דגם בלי תולעים
 צרכים טחינה אין הטחינה חשוב לבטל התולע ואם אסרו
 הטחינה כ"ש החמום גם חלוקו השנית אין כו' טעם דמאי
 כ"ח אי נשתנה שמו או לא לגבי איסור זה דמא"ל וע"ק במאי
 דס"ל דטחינה הסיב חכטל אס"ל מכוון לבטל שהרי בירושלמי
 דפ"ה תדומות התירו טחינה במדומע תה"ט דאינו מכוון
 לבטל כמ"ש הרא"ש והרשב"א בת' סימן תס"ג וז"ל דה"ד
 בתרומה אך בכלאי הכרם אמרו שם דאיסור וה"כ באיסור
 תולעים וכוונא ועיין בפר"ח סוף סימן ס"ד שכתב הפך זה
 וגם עיקר קושיותו לרד"ל ק"ל דבבי דבש דבא לבטל טעם
 הדבורים ואפשר רס"ל כדעת הרשב"א הביאו פט"ו שכתב
 דטעם שרצים דמאיסו לא נאסר דהוי פגום קד"ל כדכא כע"ז
 דס"ח דאע"ג דשרצים חידוש הם דמאיסו ואכרן אין לך כו' לא
 חידושו ודוקא אינהו בעינייהו אבל טעמון שרי וא"כ בחמום
 בא לבטל הטעם דשרי מד"ת אבל חטים שיש בהם תולעים
 דבא לבטל גופן ראשון הכתוב עכ"פ הוי תא"ל במור ואע"ג
 דגם כנחמ"ב גופן כתב הרשב"א להתי' כרוכ דחשיב פגם מ"ת
 הבא לבטל איסור תורה הוא חכטל והרי הכו' דעתו כהרשב"א
 בסיון ק"ד וע"כ פסק דברי הא"ח ואף למה שהעלתי בסיון
 ע"ו דגם טעם שרצים אסר הכתוב ע"ש ה"ח שרצים בדבש
 נטל"ף כמ"ש הר"מ בפט"ו מה"ת א"ה ה"ל וט"ו סימן ק"ד דאף
 כשר שמן במשקין יין ושמן דבש פוגמין וא"כ גבי חמום דבש
 הוי פגם במור וע"כ התירו השא"כ מחייב תולע דאמרו כחולין
 דק"ד דמחייב שרצים לקי עליהו והרי בתערוכות הקמח אינו
 לבגס לפי שיטת האוסרי' וע"כ אסר גם חזר אחר ל"ק דבת"ח
 כלל ח"ו נכאי מעשה זה של הגהת ש"ד על קמח חטים
 שהתלעבו וכתב ומשתע דה"ה לחטים ע"ש ש"ת דהיה גורם

שהתלעבו קמח חטים וכו' וכב' חסר תיבת קמח וגם ראיתי
 בת' מינוך בית יאודה סי' כ"ז שהכריח וגם הביא דברי בהת
 ש"ד עם פירוש רש"ל דגורם כן להריא קמח חטים ולפ"ז ל"ק
 דברי הא"ח עם דברי הב"ש דגם מ"ש בת' תה"ד דת"ל
 לטעם דבורחים התולעים ת"ל דאינו מכוון לבטל לרד"ל ק"ל
 דאצטרך להתיר בלי ברור תולעים בחטים הנקובים לה"ע
 דאינו מכוון לבטל אינו צורך להתיר ולא ירעין אם יש ששים
 בקמח נגד התולעים דמ"ש התה"ד אה"כ דאף אתמ"ל דאין
 דבר זה ברור אין להאמיר שאף אם יטחנו התולעים בטלש
 בששים וכו' אחר הטעם דבורחים מנדנדו הריחים הוא שכ"כ
 דאע"ג דלא פשיטא ליה שכל התולעים בורחים מ"מ ברוב
 תולעים שחממים בורחים הא פשיט ליה וא"כ כלי טעם זה בלי
 ברירת חטים ושהתולעים אסיר מספק שאלו אין בהתר ששים
 דאף שכתב מהר"ם שאין פרי שאין בו ס' נגד התולע כבר
 כתב התה"ד גיפיה בסיון קע"ב דהיינו בפירות גסים ע"ש
 וא"כ בחטים יש לאסור גם בדיעבד ומכ"מ אי לא אסיר מדין
 חכטל אס"ל והרי אין כאן ביטול כלל עוד כתב דלטעם שני
 שכתב התה"ד כ"ח לנ"ד להתיר אלא שני"ל דשני הטעמי' טעם
 אחד להם דמפני דבורחים התולעים מקול נדנדו הריחים דאף
 אתמ"ל דאין זה ברור ואין בורחים מ"מ חידו' ספק לא נפיק
 אם בורחים ומיון דספק הוא אם נשאר שם תולע וגם אינו
 מכוון לבטל הוי כיון שאפשר שיברחו וכ"כ מהטורי' והב' ולפ"ז
 לא יש התר בריחוי' של יד אבל אין נראה כן מהש"ע שלא חילק
 בין ריחים שיש בו אפרכסת לריחים דיד וכן פירש הש"ך דברי
 התה"ד ודברי הש"ע אלא דק"ל איך כתב התה"ד ואין זה
 חכטל אס"ל כיון דספק הוא אם כתעברו כו' שום איסור והרי
 בריחים דיד הוא ודאי איסור וכו' את"ד וזה"ל כ"ח במה שלא
 חילק בין ריחים דיד ליש בו אפרכסת דכל מה שא"ש התה"ד
 היינו דס"ל כמ"ד דכנקובי' חיישינן דפי' התולעית וחזר לחורו
 כמכואר בדבריו והרי הש"ע בס"ד פסק כמ"ד ולא חיישינן
 וא"כ כל שבירר התולעים דהם בחוף דפרשי' על ידי שטיחת
 חטים בשמש וכדאי דאיינו שהסיר התולעים הרוחשים בחוף
 ולא התיר לטחון אלא חטים לא תולעים הנראים וכל שש
 התה"ד מטום חטים נקובים דחייש דפירשו וחזרו ולזה הונדך
 דבורחים מקול נדנדו הריחים אך לרדייה דל"ח ל"א כ"ח בין
 ריחים דיד לריחים שיש בו אפרכסת וכו' כ"ח כחוש דעל ידי
 הטחינה פרשי' כמ"ש הר"ן בפ' אלו טריפות דעל ידי הכיטול
 חיישינן דפרשי' ע"ש וא"כ מכ"ש על ידי טחינה הא לא איירוש
 דאף אי פרשי' כטחנים ולא חשיב תא"ל דהרי כו' בא לטחון אין
 שם איסור וכטחינה כולד האיסור וגם ההתר דאי פרשי' הם
 כטחנים וכטלי' ולא חשיב זה תא"ל כיון דאינו בא לבטל איסור
 בעין וכ"כ מוכרח בדעת התה"ד שהרי נראה מדבריו דאי
 קל"ל דל"ח בנקובים פירשו וחזרו הוה שרי בלאו ה"ט דבורחים
 ואם איתא לכ"ע אסור דעל ידי טחי' פרשי' כמ"ש הר"ן ושאר
 ראשונים דעל ידי הכיטול פרשי' וה"כ בטחינה כו' ע"כ
 דס"ל דכיון דאין האיסור בעין ואף דעתיה לראש עתיד כמי
 להוות ביתר או דס"ל דעל ידי טחינה לא פרשי' ואינו בכיטול
 כו' ע"כ לדעת הש"ע אין חילוק בין ריחים שיש בו אפרכסת
 לריחים של יד וכן ראיתי הדבר בבבב"ר בת' בית דוד ח"ד סי'
 כ"ח שכתב כדרך זה כו' ע"כ דברי הכנה"ג הם תמוהים
 כעייני זאת זה ק"ל להש"ך בסיו"פ ס"ק מ' שכתב דמהתה"ד
 נראה דדוקא בריחים שיש בו אפרכסת שרי אך לטעם שכתב
 אה"כ גם בריחים דיד יש להתיר וכ"כ תדברי' הש"ע ע"ש
 ולמ"ש ל"ח שז"ל דלהתה"ד גם טעם שני הוא בזירוף טעם
 אפרכסת דבורחים התולעים הוא שהתיר אבל בריחים דיד
 אסר דהוי ודאי איסור אלא דלהש"ע דל"ח דפרשי' וחזרו הוא
 שהתיר בתתם ואין הביא ראיה נהש"ע לרד"ה דהם ק"ל
 בתה"ד

בתה"ד דחייסון דפרשי כס"ד ויל רס"ל דהתה"ד מתיר מה"ט
 דאינו מכיון לבטל גם כודאי איסור שהרי כסיון קוד נראה
 שהתיר מה"ט גם בדגן שגמח דהוי חמץ גמור ומיהו אי תהא
 ל"מ כה"ט כסיון ומה"ט קשה דאין רחיה מהש"ע והו"ל להכי
 הת' תה"ד רסיון קוד גם מה"ט הכנה"ג להש"ע דכריחים של
 יד הוא ודאי איסור ואיך כתב התה"ד דהוי ספק איסור הא
 נחוי ל"ק של דהתה"ד כתב שני טעמים להתיר חרא דכספק
 איסור לא אסרו לבטל אס"ל וטעם שני דכאינו מכיון לבטל
 גם כודאי איסור שרי וא"כ לטעם שני גם כריחים דיד שרי
 וכן ראיתי בת' הרי"ט סימן פ"א שכתב להתיר חכל א' חשני
 טעמים אלו ע"ש ות"מ מה שהעלה הכנה"ג דלהש"ע שהתיר
 גם כריחים של יד ה"כ כנ"ד ע"ש הנה לה"ש הא ל"מ דכי
 התיר התם דאין איסור ודאי כיון דהנראים בחוץ כבר הסיסם
 והרי ל"ח כנקובים דפרשי וחזרו איך כנ"ד דעושה יין שרוף
 והתולעים וזכוכים בעין חכ"ל דמתיר הש"ע כזה עוד כתב
 דלכ"ע יש לאסור שזכר כתבו רס"ל והש"ך דכאי אפשר לברר
 התולעים לא התיר התה"ד ואזכוב הכיא דהט"ו התיר להדיא
 וכיון דהוא התיר ואין חולק עליו כפירושו יש להחוק עליו ע"ש
 והרכר קשה דברור הוא שגם התה"ד לא התיר לטחון חטים
 עם התולעי הנראים בחוץ והרי רס"ל וס"ך דאסרי כאי אפשר
 לברר הם חולקים להט"ו ואיך כתב דאין חולק עליו כפירושו
 וסמך על דבריו והנ"ל כדעת הרב דמחלק בין בא לבטל בוף
 האיסור דהיינו תולעים שחטים דנחמה בופן לתוכו משא"כ
 כיון שרוף דאין בו אלא טעם התולעים דמלכד רלמ"ד דטעם
 שרצים פגום הוא ולא אסר הכתוב ואף להאסרים ת"מ קיל
 טפי טעם שרצים הנוף שרצים וכח"ש לעיל כדעת הר"ת
 חליבלין והנ"כ וע"כ התיר גם כח"א לברר כיון שרוף וכ"כ
 בדעת רס"ל והש"ך דאסרו כאי אפשר לברר דא"כ תיקשי
 להו מדברי הא"ח שהתיר מה"ט לחמם הדבש עם הדבורים
 שהם בעין ואי אפשר לברר והרי פסקו התר הא"ח ואיך אסרו
 באין כאי אפשר לברר איך לת"ש ל"ק דרוקא כבא לבטל בוף
 השרץ אסרי כאי אפשר לברר אבל כבא לבטל טעם שרצים
 לברר מתירים גם כאי אפשר לברר ומיהו כשאיני לעצמי איך
 כדברי הט"ו כדאי להתיר דהוא התיר דס"ל כסיון ק"ד ס"ק
 וזו כפסק הש"ע דטעם שרצי' התיר הכתוב וע"כ הקל כטעם
 שרצים גם כאי אפשר לברר איך למה שהעלתי עיקר כסיון
 ע"ו דגם טעם שרצים אסר הכתוב אין טעם כלל להתיר ואי
 משום התר הא"ח בחמום דבש שפסקו כל דבני האחרונים
 כבר ביארתי דל"מ של דהתם שאני דהוי סרוח מעיקרו א"כ
 דכלא"ה כבר כ"ט על ידי כבישה ושרי הדבש לאכילה דכטל
 הוא כס"א חמסום פגם משא"כ להתיר חרצני וזמקוי' שהתלעו
 להוציא מהם יין שרוף וכאמור :

וראיתי

להרכ בית דוד חיד. סיומן כ"ז שנשאל גם הוא
 על זה והביא דברי התה"ד וכתב דעכ"פ
 התולעים הנראים בחוץ צריך להסירם וכתב דאם אי אפשר
 לברר מותר מה"ט דאינו מכיון לבטל ראש"ג שהתה"ד תלה
 ככ' דברים שהוא ספק אם יתערב איסור הכ' שאינו מכיון
 לבטל וכנ"ד לא שייך כי אם טעם כ"ע"כ דהתה"ד ס"ל כטעם
 כ' גם כודאי איסור תה"ש התה"ד סי' קוד ואם ע"כ לררווח'
 כתב טעם ראשון וכ"כ מהא"ח שהתיר מה"ט גם כודאי איסור
 והביא דברי הט"ו שהתיר כה"ג ע"ש והא"ח אין ראיותיו
 מוכרעו' דאי ממש התה"ד סיומן קוד ול דלא התיר שם מה"ט
 כי אם בחמוץ דגשיכת עכבר והצוי דהוי כפק חמוץ דרכו
 הסוכרים דאין בו חשש חימוץ א"כ שאני חמץ דאיכא מגדולי
 הראשונים דס"ל דלבטל קודם פסק לא שייך ביה דין מבטל
 אס"ל כה"ש הר"ן בת' סיומן כ"ט ואף שיש חולקים הוי ספק
 ע"כ התיר בחמץ ודאי מה"ט וכ"כ עיקר לפי מה שביארתי

דעת הראשונים דאסרי באינו מכיון לבטל וא"כ איך אסר היה
 מתיר כפירוש חינו עיקר לרון וא"כ אין לנו ליחס כדעתו ויה
 שאינו נראה להלכה גם הרחיה מהא"ח כבר נתבאר דל"מ
 ואי משום התר הט"ו הרי נתבאר דרס"ל והש"ך וכ"כ כפסק
 מנחת יעקב והפ"ח וכ"כ דעת הכנה"ג דלא התירו כי אם
 באפשר לברר וכיור אבל כלא"ה אסור כי ע"כ אין צד להתיר
 כי אם להט"ו דס"ל דטיגס שרצים התיר הכתוב וזמן לא קול
 וגם הרב שם כתב דסתמיות כל הפוסקים דגם כטעם שרצים
 אסור ובעינים' כי ע"כ אינו רואה בכל דבריו טעם להתיר
 כנ"ד ועק"ל כדבריו שהרב שם בסיומן ה"ח השיב לאסור
 הקומזינו יאן דהחוק בתולעים איך שנאכל על ידי שנותסין
 אותו כמכתש דגם התה"ד לא התיר כי אם אחר שבייר
 התולעים מחמוץ וא"כ כקומזינו איך שצוין כדירה אינה על
 דעת התולעים ע"ש וקשה דא"כ איך התיר כסיון כ"ז איך באי
 אפשר לברר ואי כקומזינו אפשר לברר וע"כ אסר קשה דא"כ
 הו"ל להתיר שזכר ויאכל וצוד שהרי בת' דבר משה היר"ם
 ח' כתב דהקומזינו אי אפשר לברר וא"כ דבריו התיר אהרתי
 מ"ש כסיון כ"ז וכסיון כ"ח עק"ל כה"ש כסיון כ"ח דהתה"ד
 כס"י קצ"א לא התיר מה"ט דאינו מכיון לבטל כי אם כשעת
 הדחק לבר וא"כ איך התיר הש"ע כסתם ע"ש ויה אינו דה"ש
 להתיר כשעת הדחק הוא על ידי ברירה בלאו הני טעמי
 שכתב אח"כ דכריחים מקול דברור הריחים וגם באינו מכיון
 לבטל ואה"כ דאסר שחזף הנהו טעמי יש להתיר גם בלי שעת
 הדחק וכ"כ דהרי התיר מה"ט כס"י קוד גם בלי שעת הדחק
 והרי הבין הרב דהתיר שם ודאי חמוץ ואי כפסק איסור לא
 התיר כי אם כשעת הדחק כ"ש ודאי איסור אלא ודאי כה"ש
 עק"ל כה"ש כסיון כ"ח דהש"ע שהתיר כסתם לטחון חטים
 שיש בהם תולעים ולא פירש דסתם פריש כו"ס' מן התולע
 ש"מ דלא ס"ל הכי אלא דיתכן פרי שאין כו"ס' נגד התולע
 וע"כ אסר מה"ט הקהלני ע"ש וקשה דהרי הרב שם כסיון
 כ"ד הכריח סגן דעת הרשב"א שהביא הכ"ז כס"י פ"ד דהתירו
 עבר וביטל דהוי ס"ס ספק לא יש יבו תולע וספק ניהווח
 ונתבטל ע"ש ש"מ דעכ"פ יש בו כדי לבטל ע"ש והרי הש"ע
 שם ס"ט פסק כהרשב"א והתיר ש"מ דהכי ס"ל וגם מור"ם
 בחפה פירש כן כהגה הרב דס"ל דהתם יש כפרי' ס' נגד
 התולע וא"כ איך כתב כסיון כ"ח דהש"ע לא ס"ל הכי גם
 עיקר הכרחו ל"מ משי הנדרי דהתה"ד הרשב"א יל כיון דאיירי
 כתבשיל דמסתמא יש בו כשר ומרק ותכלין דמנטרף עם
 הפרי להכי פשיט ליה דיש בו ס' משא"כ הפרי עצמו לברר גם
 עיקר הכרחו דתל"א פירש הש"ע דסתם פרי יש בו ס' נגד
 התולע ל"מ דאין דרך הש"ע לפרש כולי האי באופן שרברי
 הרב ז"ע אצלי :

וב"מ

יש להתיר במרצנים וזמקוים שהתלעו להוציא
 מהם יין שרוף מהטעם שביארתי דכיון דעל ידי
 התולעים אינן לאיבוד ואין להם תקנה שזכר דיעבד ואין כאן
 משום מא"ל ואף שיש חולקים יש להתיר מטעם דהוי ס"ס וגם
 יש להתיר שיש עוד סניף להתיר שראיתי להרב פני יאושע
 מרכבי אשכנז ח"ח סיומן י"ב שכתב דיון שרוף שהוציא מאיסור
 אינו אסור מד"ת דמדת' אינו אסור אלא חשקה הוציא חותמים
 ונכנסים אבל שאר דברים הוי שלא כדרך הנאסר ושרי מד"ת
 ע"ש וא"כ לדבריו אין כאן איסור מד"ת וע"כ יש להתיר
 מה"ט דאינו מכיון לבטל והר"ש פלורניטין כס' בית הרואה
 דל"ז כתב שהאריך בת' להתיר חרצנים מתולעי' ליון שרוף גם
 ראיתי להרב החי"ק ברכה כסיון פ"ד אות י"ו שכתב כס"ס ת'
 הר"ש הלוי אכ בית דיננו בת' כ"ז שהתיר גם הוא ע"ש ולי נר'
 כמ"ט דדוקא כל אדם בשלו שרי אבל לקנות זתיב וזמקוים
 להוציא מהם יין שרוף אסור מהטעם שביארתי :

סימן נ"ה עמודתי במחלוקת התוס' והראש"ד באיסור מבטל איסור לכתחי' ולהתוספות הוי מדבריהם ולהראש"ד כ"ל דהוי מד"ת הביאו מחלוקת זה הר"ן בפ' גיר הנסה והרשב"א בת"ה הביא דבריהם הב' כ"ד סימן צ"ט והפ"ח העלה שם דהוי מד"ס והפ"ת הלוק עליו דהוי מד"ת וכבר עמדתיו על ענין זה בסי' צ"ב בקצת ראיות שהביאו דהוי מד"ת דל"ת ושם הבאתי דעת הרשב"א והר"ן בהתוספות ואם הם שהיו תלמידים להראש"ד ולעולם מבטלים דעתם כגד דעת הראש"ד אף להקל כמ"ש הרשב"א בתשו' לא חשו ככאן ועשו עיקר דעת התוס' כר' דאכן נמיו קטני הכי דרבי' נינהו ובה"ל ראייה דהוי מדבריה' מדתנן בשבת דקכ"ב נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור . וכתבו התוספות ד"ה ואם ראשון לכל ישראל דדוקא בחוץ לתחום דרבנן אמרינן בפ' בכל מערבין הבא בשביל ישראל זה הותר לישראל אחר אבל באיסור תורה כי הבא לא וע"ש בתוס' וכדברי כתב הראש"ש והר"ן שם והט"ח וש"ע סימן רע"ו יעשה ודרי בדין מבטל איסור לכתחילה כמויד כתבו הרמב"ם וכל הפוסקים דאסור להבטל עצמו או לכל מי שנתבטל בשבילו אבל לאחריו שרי כמ"ש בטור סימן צ"ט ואי ביטול איסור לכתחילה הוי מד"ת איך התיירו לשאר ישראל והרי אפילו על ידי גוי דאינו מוזהר מד"ת אסור כ"ש על ידי ישראל אלא ודאי דהוי מדבריה' וב"ת דדוקא בגוי חששו היבא להתיר לזנות לבני שיעשה לו מלאכה גם אלו התיירו לו חש"כ בעשה ישראל ולא שכיח שיחלל שבת בעבורו זה אינו דהרי הקשו התוספות שם לזה מבטל בשבת ותיירו כיון דהוי בהק"ל וחיי ליה לא אחי לבטולי בחו"ד ע"ש ש"מ דבאיסור תורה גריד דק"ל חיישי' ועוד רא"כ כ"ת דבגוי המבטל איסור בשביל ישראל אסור לכל והסתמיות דברי הפוסקים אין נראה כן והטור בסי' קכ"ב כתב בשם הרשב"א דזה אחר לבני בשל לי בקדרתך אסור ע"ש שנראה דהוה בוי לישראל כדון זה ועיין בהר"ב שסימן תנ"ח ובת' תורת חכד סימן ע"ו ועוד דהב"ב בסימן צ"ט כתב דגם בישראל יש לחשו שיבטל איסור בשביל אחר דלא חמיר להו לאינשי איכו' כזה ע"ש סי' ע"כ יש לי לדון מזה דפשיט להו דמבטל אס"ל הוי מדבריהם אך להר"ן בפ' כ"ב שבת דאף באיסורים דרבנן אין להתיר דכי התיירו בתחומין היינו שאינו שיה לכל דמה שהוא חוץ לתחום לזה הוא תוך תחומין של זה אבל בשאר איסורי דרבנן לא יעש וק' דמה יענה לביטול איסור דשרי לאחריו דלא שייך ה"ט דמה לכל והרי הר"ן בפ' ג"ה כתב בהתם דעת הרמב"ם והראש"ד דשרי לאחריו וכ"ע :

סימן נ"ו נתתי

לבי לדעת במחלוקת ראשונים כמשהו איסור בלוג ככלי אי מבטלין אותו לכתחילה שנחלקו בו הרשב"א והטור בסי' קכ"ב היכי קחיל יען ראיתי שהש"ע פסק להתיר כהרשב"א ודעת הכ"ח והט"ו וכ"כ דעת הש"ך לאסור ולכאורה היה נראה להתיר כפסק הש"ע כיון שמור"ס לא הביא חולק ש"ת הכי ס"ל וכ"כ דעתו כהורת הטאת כלל פ"ה סי' י"ב גם הלבוש כ"ד סי' צ"ט העתיק בהתם דברי הרשב"א וכ"כ מדברי הפרישה והדרישה בסי' קכ"ב גם הפ"ח בסי' קכ"ב העלה כן לעיקר אך אחר הישוב כ"ל עיקר להחמיר והנה החתירים כמשהו בלוג לשבח הם הרשב"א וכ"כ הראש"ד הביאו הר"ן בפ' אין מועתידין והר"ב סי' שט"ו ושם נאמר שגם הר"ן יונה רבו של הרשב"א הכי ס"ל על ע"ש בהר"ן והר"בש ומיהו כדעת הר"ן יונה אינו מוכרח שהרי הקשה איך התיירו לתת שאר חוקים בכלי י"ב ותיירן שכליעת היין אינו אלא משהו ואי אפשר לבא לירי כ"ט ע"ש והרי אפשר דס"ל כמ"ש הר"ן דשאר חוקים חפזים טעם היין והוי כ"ט לפגם ואעפ"כ

ק"ל אך התיירו להשתמש בהם לכתחילה שהרי בע"ז דע"ז אמרינן דגזרו דאינן בני יומן אטו בני יומן ולזה תירצו דכמשהו לא גזרו כיון דהוי תרי' לרעופת נטל"פ ומשהו והל"כ דכמשהו לשבח גזרינן שמה' ושתמש כמועט כי היכי דגזרו דאינן בני יומן אטו בני יומן אכן ראיתי בחידושי הר"ט כ"ל לע"ז דלגב גבי ה"ש ישראל כותן לתוכו יין שהביא דברי הר"ן ונה אלו ומדבריו שם מתבאר דכל משהו בלוג שאינו בעינן דאי אפשר לבא לירי ב"ט מבטלין אותו לכתחילה אף שהוא לשבח ע"ש ש"מ דגם הר"ן יונה בשיטת הראש"ד והרשב"א קאי אך כדעת הר"ן הדבר נריך ביאור אי מתיר לבטל משהו בלוג אף שהוא לשבח שיש לרין בדבריו דבעיקר דינס מודה להו דשרי אלא דק"ל דהטעם שתלו להתיר דכל משהו בלוג שרי והביאו ראיה מבלי י"ב דהתיירו לתת לתוכם חוקים ל"ו דעיקר הטעם שהתיירו דכל דאינו מכוון לבטל כרי ליהנות שרי ומ"ה בעיקר התייר משהו בלוג לבטל לכתחילה גם הוא מודה דהרי כי בא לבטל בכלי שיש בו בלוג משהו איסור שאין בוונתו לבטל כרי ליהנות בו דהרי אין בו הנאה כלל וכונתו לבטל תכשילו שנותן בו עכשיו לדבריו אין חוקים לאסור כי ע"כ שמעינן שגם הר"ן דעתו להתיר מה"ט דאינו מכוון להתיר ולעיל בסי' נ"ג העליתי כן לעיקר כדעת הר"ן והנה בעתה חזי הוית שיש להכריח כדעת הר"ן דאוסר כמה שיש לתמוה עליו ומ"ש הר"ן בפ' כל טעה גבי מ"ש שם אחר רב קדירות בפסח ישכרו והקשו ולשהיהו לאחר זמנן ונעביר בהו שלא כמינן והקשה הר"ן ע"ז וא"ת וכהוי נמיו איסור משהו הא אין מבטלין אס"ל ותיירן כיון דאשתמש בהתיר אשתמש וליתיה בעיניה הקלו לבטל לכתחילה ע"ש והרי הבא דאינו מכוון לבטל כרי ליהנות שהרי מזה הנאה שייך כמשהו בלוג והוא פגום ואפ"ה העלה דאי לאו דבהתיר אשתמש הוה אסיר וזה הותר מ"ש כאן בפ"ב דע"ז דכל שאינו מכוון לבטל כרי ליהנות שרי לבטל וש"כ ראיתי שכבר תמה יע"ז הרב שער המלך בפט"ו מה' תאכלות אסורות הכ"ה והכ"ע דברי הר"ן אך אחר הישוב דקרו דברי הר"ן והוא כמה שיש לדקדק עוד בשיטת הר"ן דס"ל דבאינו מכוון לבטל שרי והרי בע"ז דע"ז גבי מ"ש לא אסרה תורה לא קדימה בת יומא הקשו מכאן ואילך לישתרי גזירה וכז"ה הרי קדימה שאינה בת יומא אינו מכוון לבטל הוי דהא אינו כהנה בטעם פגום והרי פגום הותר גם באיסור הנאה כגון חומץ על גבי גריסין כדתנן בע"ז דס"ה אע"ג דחומץ י"ב אסור בהנאה אלא ודאי דאע"ג דשרי מדינא לבטל לכתחילה כיון דאינו מכוון לבטל אסרו הבא משום גזרה בת יומא וכ"כ מעיקר הסוגיא שהרי ידוע דכל נטל"פ אסור לכתחילה כגון לבטל חומץ ע"ג גריסין וכיוצא כהובאר בדוכתי טובא וכמ"ש הרשב"א בת' סי' תנ"ט וא"כ כשהקשו מכאן ואילך לישתרי הו"ל לשמוי דאפ"ה אסרו חכמים כל נטל"פ לכתחילה והיכי תלו בגזירה אטו בת יומא שהרי באיסור פגום בעיניה אסיר לכתחילה אע"ג דלא שייך אטו בת יומא ואף אי בכל מילי שייך לבזור אטו שיאכל בלי פגם א"כ הו"ל לתלות דגזרו בכל נטל"פ לכתחילה ולא הו"ל לתלות הגזירה בקדימה לבד אטו בת יומא אמת דאי תהא היה חקוס לומר דסתם קדימה הוא בלי חרם וכלי חרם אין להם תקנה אלא שכירה וא"כ לא חשיב כי האי בונא לכתחילה אלא דיעבד במור וע"כ כי ק"ל דלישתרי דחשיב דיעבד לפי מ"ש וכ"כ להדיא בהת' אשירי בסוף ת' ע"ז ע"כ הוכרח לשמוי משום גזירה וכד הוינן בה זה אינו שהרי הר"ן בפ"ב דפסחים שם לעיל מזה הכרית דאע"ג דכלי חרם כי נאסרו לית להו תקנה וכמו שכירה אם התייר לבטל בהם לכתחילה גמור חשיב ע"ש וא"כ לדבריו אכתי קשה כי קושין דאמאי תלו האיסור בגזירה

אטו כת יומא הרי בלא"ה כל נטל"פ אהרו לכתחילה אלא
 ודאי דבכא הדינא שרי כיון דאינו מכוון לנטל ואינו נהנה
 דלהר"ן מדינא שרי ואסרו כאן משום גזירה וא"כ דעת הר"ן
 כדעת הטור שהשיב להרשב"א דגם בהשגה יש לגזור אטו
 שיסתמש כדבר מופט כי היכי דגורו דאינה ב"ה אטו כ"ו
 וע"כ ק"ל שפיר דהאי פריך לשהינו אחר הפסח דאף אי הוי
 משהו ונטל"פ הרי אהרו בכלים שאינו כ"ו אטו כ"ו ובהשגה
 גזירה שחא ישתמש כדבר מופט והוצרך לשהויי דבכלבי
 בהתר התירו ותו ל"ק ממה שהכריח הר"ן דמי מילוי ועירו
 מוהרים כיון דאינו מכוון לנטל מדהתיר הגעלה הכתוב
 אע"ג דלגבי מי הגעלה הוי מנטל האיבור דה"ל דהתם שרי
 כיון דלא שייך טעם גזירה אטו בת יומא או שיסתמש כהתר
 מופט דאף אי יבעיל בכת יומא אינו עושה איסור באופן
 דלפ"ו הדבר מוכרח דהר"ן חולק במשהו איסור בלוע שהתיר
 הרשב"א אלא דלפי האמור קשה כדכרי הר"ן דאכתי יש
 להחריח כדכרי הרשב"א מדהתירו בע"ז דל"ג לתת בכלי אי
 שאר חשקים דאי משום דאין כוונתו לנטל כיון דכונן בליעת
 ופליטת הכלים אינו אלא משהו אכתי אם איתא דהר"ן סבור
 דגם במשהו גורמין אטו שיסתמש כדבר מופט א"כ איך
 התירו בכלי י"ב במשהו בלוע לתת לתוכם מים ומשקים והרי
 בכלים גם בנטל"פ או משהו גורו והנה אחת שראיתי
 להפ"ח סי' קכ"ב ס"ק ג' שהקשה בן כדכרי הר"ן וכן ראיתי
 להרב כה"ג בת' שנדפסו מחדש חז"ר סי' קע"ד שהקשה
 להר"ן דאכתי איך התירו לתת לתוכם משקים דכיון דאינו
 נכשר הכלי כתיבת מים או משקים דרוקא מילוי ועירו ג"פ
 כ"ד שעות או נתינת ציר או מוריים לכד חכשיר הכלי וא"כ
 בתיבת שאר משקים לא שייך לומר דכוונתו להכשיר הכלי כי
 אם כוונתו לערב ולנטל משהו בלוע במשקים וא"כ אין נזקק
 להתיר מטעם הר"ן מדהתירו מי הגעלה ועירו מטעם שאין
 כוונתו לנטל וע"ש ככה"ג שהאריך לדחוק עצמו כדי לישב
 דכרי הר"ן ולא עלתה לו והנראה שלא ראו שקשייא זאת כבר
 קדמך בב"ח בקוב' אחרון לז"ר סי' קל"ז ע"ש ועם כל זה אחרי
 המחילה אי מהא לק"מ דעיקר טעם הר"ן להתיר כל שאין
 כוונתו לנטל כדי ליהנות והרי ה"ל כתיבת משקים לכלי אי
 אין כוונתו לנטל כדי ליהנות דהרי בפליטת משהו מה הנאה
 שייך ביה כיון דאינו נ"ט הרי ליכא הנאה ואין כוונתו כי אם
 בכלי עצמו אף בלי בלוע איסור שיש בו דאין בלוע משהו איסור
 שבכלי מחוץ המשקים פי אם חרבו של כלי והרי חרשו של כלי
 אינו אכור ומותר ליהנות בו וכינהנה בעיקר חרשו של כלי
 דשרי הוא שנהנה וכן מוכרח כש"ך כ"ד סי' קל"ז ס"ק ג' וא"כ
 ה"ל כוונתו לקיים המשקים בכלי דהקיום בחכם הכלי הוא
 וא"כ אין כוונתו לנטל כדי ליהנות באיסור דכיון שאינו נהנה
 מהאיסור שרי ואע"ג שסיים הר"ן אבל כמתכוון להכשיר
 הכלי ואינו נהנה מהאיסור היינו דהתם עיקר הגעלה משום
 בלוע איסור שבו הוא קמ"ל דאעפ"כ אין כוונתו לנטל כדי
 ליהנות כי אם להכשיר הכלי וה"ל אין כוונתו לנטל ליהנות
 בכלוע איסור שבו כי אם בחכם הכלי דאינו אסור כי ע"כ לא
 ידעתי האי ק"ל להפ"ח וכה"ג וכ"ח כדכרי הר"ן ואולם
 לתה שביארתי דגם הר"ן הודה דבכלי גם בנטל"פ או משהו
 דכיו חכשל בכלי אין כוונתו לנטל כדי ליהנות אסור משום
 גזירה דאינו כתי יומא גזירה אטו כן יומא כתי י"ז דע"ו אע"ג
 דאין כוונתו לנטל כדי ליהנות וגם בהשגה גורמין שחא
 ישתמש כדבר מופט כדעת הטור כפי ק"כ שכן יש להכריח
 מה"ש הר"ן כפ"כ דפסחים דאע"ג דקדירות משהו ונטל"פ
 הוי אי לאו דהתר בלוע אין להם תקנה אף שלא כמינו דהוי
 כנ"ט דאין מנטלין אפ"ל ש"ח שגם במשהו גורמין בכלים
 אע"ג דאין כוונתו לנטל כדי ליהנות ולפ"ו דהר"ן כי קושיין

דאכתי אינו מופט כל מ"ט לרחות דכרי הרשב"א כיון
 שהתירו בכלי י"ב להסתמש בהם כשאר משקים וגם הרי
 סגריה דהכריז דפ"כ דפסחים דמשהו אין מנטלין לכתחילה
 ק"ט שהרי התירו לתת לתוך כלי אינו שאר משקים לכתחילה
 אע"ג דאיכא פליטת איסור משהו בהם :

והנ"ל לישב לזה דהר"ן ס"ל דשאר משקים פוגם ביון
 שהרי כתב דאין המים מבטלין אלא הפני
 שמפניו היין שנכלי בתוך הכלי ומנטלין טעמו וא"כ פליטת
 הכלי אינו כשאר משקים הו"ל נטל"פ ומשהו וא"כ ז"ל דאף
 דגורו בכלים בנטל"פ וכן במשהו דאין מנטלין לכתחילה אף
 באינו מכוון לנטל הכא ביון דאיכא תרי לרעותא משהו
 הנטל"פ התירו גם לכתחילה וכדעת הר"ן יוסף שכתבו התו'
 בפסחי' ד"ל ד"ה לשהינו ע"ש אלא דאכתי ק"ל שהרי בקדורו'
 דפסח נטל"פ ומשהו הוי ואעפ"י בן מתכאח דכרי הר"ן כפ'
 כ"ט דאי לאו דהתר בלוע הוה אסור לכתחילה וכיון שכן קשה
 איך התירו לתת לתוכם שאר משקים בכלי איך דאף אי הוי
 נטל"פ ומשהו הרי דעת הר"ן לאסור לכתחילה אפיה טוב
 כתייבכתי ומה הוית דהא בני ל"ק דהר"ן רפיא ביריה ברין
 זה אי גם בנטל"פ ומשהו גורו שלא לנטל לכתחילה ועיקר
 הספק בזה דהתירו לתת לתוכם משקי' בכלי י"ב ט"ו דנטל"פ
 ומשהו שרי אף לכתחילה אלא שהר"ן רחה ראייה זאת כמ"ט
 כפ' כ"ש אין העמידין דאין זונן פולט כלל ואין המים מבטלין
 אלא מפנים את היין ומנטלין טעמו ולא שמערכין אותו עם
 ההתר אלא הרי הן כאלו שורפין אותו במקומו ולפיכך זה
 ג"מ מהך דקנקני' של בוי' להתיר לכתחילה משהו ונטל"פ כיון
 דבקנקנים אין שם אפי' משהו איסור כיון דכונן אינו פולט
 כלל אלא שנייד אח"כ בדרך אם תמצא לומר דפולט ומתערב
 האיסור בהתר אפ"ה שרי כיון דאינו מכוון לנטל וכונתו
 דבמשהו ונטל"פ שרי לנטל לכתחילה שהרי מהך דקנקנים יש
 להכריח כן לפי גר זה דגם כונן איכא פליטת משהו אלא
 שדעת הר"ן לפיקר דאינו פולט כלל אלא דהתר מים ומשקים
 דמפנים טעם היין במקומו ואינו נפלט כלל ולפ"ו לח' דמשהו
 ונטל"פ שרי לנטל לכתחילה מהך דקנקני' ולכן בפ"כ דפסחי'
 העלה דמשהו ונטל"פ ג"כ גורו בכלים זולת כשכלע בהתר
 כיון דהרואיה להתיר מהך דקנקני' והרי לפי דעתו בפ"כ דע"ז
 שכתב לעיקר דאינו פולט כלל אין ראייה כלל ואה"כ דלכד
 שנייד דפולט משהו ומתערב במשקים וה"ל דיש להכריח לכד
 זה דמשהו ונטל"פ שרי א"ל מהך דקנקנים ל"מ ש"ל דכשם
 שגורו דאינו בן יומא וכן במשהו ה"ל גורו במשהו ונטל"פ
 ומיהו כי גורמין דאינו ב"ה היינו היכא דאפשר לכא לירי כ"ט
 דאסיר מר"ת וכן במשהו דאפשר להשתמש בדבר מופט ויתן
 טעם דאסיר מר"ת וכן במשהו ונטל"פ גורו שיסתמש היכא
 דהוי לשכח דאסיר מר"ת משא"כ בקנקנים של ג"מ כיון
 דפליטתם כונן א"א לכא לירי נ"ט כלל וכיון דלא אפשר
 שיעבור איסור תורה כשום צד לא גורמין וע"כ התירו בקנקני'
 לתת לתוכם משקים מטיבם דאינו מכוון לנטל דלא שייך לגזור
 כל דלא אתי לירי איסור תורה ואגב ראיתי שם בת' כנה"ג
 שהקשה כדכרי הר"ן שהגיע פרש"י דכתב דשכרא מקלא קלא
 טעמא דמתא ופירוש אחרים שפירשו דשכרא מקלא קלא
 לחמרא וכתב שפרש"י עיקר וא"כ איך אח"כ כתב הטעם
 משום שהפנים היין ונכלע והרי הוא באלו שורפין אותו
 במקומו שהוא כטעם אחרים שהוכיח הר"ן ע"ש דמה שיטב
 לזה הוא דרוק גדול ואחרי המחילה הא בני לק"מ שהרי
 נראה דכ"מ טובא בין פרש"י לפירוש אחרים דלרש"י דהשכר
 מנטל טעם היין דהיינו דחשיב לפנס א"כ אינו נכשר הכלי
 כתיבת שכר והוי כמים ושאר משקים דאינו נכשר כתיבתו כי
 אם כמילוי ועירו ג"כ כיד משא"כ אי נתן ציר או מוריים

דכשר דהני שורפין בכתובה את היין אך לפירוש אחרי דכשרא
 חקלא קלי ליה לחמרא א"כ דינו ככיר ומוריים דכשר הכלי
 בכתובת שבר מש"כ כמים ושאר משקים וכבר ביאר כל
 זה הרב גופיה בכנה"ג ב"ר סי' קל"ז בהת"כ כי אות כ"כ ע"ש
 ואף מ"ש אח"כ דהכשר הכלי כמילוי ועיניו מים הוא דהפסיד
 טעם היין והרי הוא כאלו שורפין אותו כמקומו אין זה ענין
 למ"ש לעיל בפרש"י ואחרים דהכשר מים לא שייך כלל דהקלא
 קלי לחמרא לכ"ע וגם הר"ן תלה הטעם דמפני טעם היין לא
 שבונתו דאין הדכשר משום דנפלט האיסור דאין פליטה
 בזמן אלא המים מפיג טעם היין ואע"ג דכתיבת מים אינו
 נכשר הכלי כי אם כמילוי ועיניו היינו דכתיבת מים אין כח
 כמים לפגום כי אם הטעם שקבל מחליעת הכלי אכל הכלי
 גופיה אינו נפגם וכמילוי ועיניו קים להו לר"ל דנפגם לנמרי
 והוי ככשרף וכטל הבלע לנמרי וזה ברור בפירוש דברי הר"ן
 ותו ל"ק ממ"ש לעיל שאין זה ענין למ"ש לעיל ומ"מ הנה
 נמכר דהר"ן מדעת האוסרים לנטל איסור משהו בלוע אלא
 דק"ל ממ"ש הר"ן ככ"כ דפ"ז הובאו דבריו באשפת זקני"ג בני
 מהני דתרומות המערה חכר לכר ונטפ"ג טפין וז"ל והא
 דשרינן בתרומות מבי נטוף"ג טפין ונתן לתוכה דוקא בזמן
 לפי שבין שהוא דבר מועט אי אפשר לחלוף שינתנו בה שלא
 יהא בהם כדי לנטל וכו' הרי דמתיר לנטל לכתחיל' אף משהו
 בעין וזה סותר מ"ש בפ"י כ"ש דאף משהו ונטל"פ אסור לנטל
 לכתחילה ולא שרי כי אם כחמץ דהת"ר בלע וכדחוק ז"ל
 דבקדירות גזרו דאין בני יומן אטו בני יומן וגזרו בכלפי
 משהו אטו בלע מרובה ראע"ג דבלע חמץ הוי ככ"ש אי
 שרינן לא אחי להשתמש גם בבלע שאר איסורי דסתמן בלעי
 כדי נ"ט דדוקא כחמץ אי אפשר לבא לידו ב"ט שאין
 השתמשין בהם חמץ הרבה כמ"ש הר"ן בפ"י כ"ש שם ואף
 בבלע חמץ שאינו כן יומו ה"ל לגזור שאח ושתמש גם בבלע
 שאר איסורים אפילו בזמן יומו דאסור מד"ת ומכתי' עשו חזון
 לה"ת וגזרו אי לאו דכיון דהת"ר בלע כולי האי ליכא למגזר
 נש"א"כ במערה חכר לכר שחן תרומה דאי אפשר לחלוף
 שינתנו בו שלא יהיה בהם כדי לנטל א"כ לא השכחת בשום
 גזר שיצבור איסור תורה אם נתיר לו בכי האי גו' במשהו
 לשבח בעיניה התירו כיון דלא שייך לגזור ואעפ"י שהרשב"א
 בת"י סי' רכ"ב הקשו לו להראב"ד שלא התיר לו לנטל כי אם
 משהו בלוע ואי לא קודך חתני' דתרומות גראה דאף משהו
 בעין יש להתיר ע"ש מה שדחוק לזה ואם איתא לשיני ליה
 שאני הך חתני' דלא שייך לגזור אטו שיצבור איסור תורה
 הא ל"ק דהראב"ד והרשב"א דס"ל דבלע משהו לשבח שרי
 ולא גזרינן אטו בלע מרובה וש"ה דלא גזרו כי אם בבלע
 שיש בו כ"ט אף באינו כן יומו אטו כן יומו לרדיהו ודאי לא
 מני לשנויי הכי אלא דאחתי יש להוכיח בדעת רבני צרפת
 דס"ל כהרשב"א להתיר בלע משהו שהרי כתב הרשב"א בס'
 תורת הבית דקנ"ה בית ו' שער ששי כהם התרומות ורבינו
 יונה דכלי עץ של יין אם קלף אותם בקדרום מותר דבזמן
 אינו בלוע ופולט אלא כדי קליפה וראיה מדהתירו לתת לתוכ'
 מים ושאר משקים ע"ש וכ"כ הר"ן בפ"י אין מעמידין כשם
 קנת מרוב גופת וכ"כ הת"י בע"ז דע"ה ד"ה ר"ש ע"ש וכן
 פסק הש"ע ב"ר סי' קל"א ש"ה דפליטת כלי יין דבזמן כמשהו
 ואכ"פ התירו לתת לתוכם מים ושאר משקים ש"ה דמכטלין
 איסור לכתחילה במשהו ואחר היישוב ל"ו ס"ל דמים ושאר
 משקי' כיון כ"ט לפגם הוי וב"כ מפרשי' בת"י דל"ג ד"ה לא חש
 שכתב דשכח חכסל ליה לטעמיה דחמרא ע"ש וכתבו הת"י
 שם ד"ה ש"ה אומר דו ד"ה מים וכל שאר משקי' וא"כ ז"ל דלא
 שרי לנטל כי אם במשהו ונטל"פ והכ"ה משהו ונטל"פ וראיתי
 להט"ו ב"ר סי' צ"ט פ"ק ט"ו שהקשה להטור דכ"כ קכ"כ

שחלק להרשב"א ואסר במשהו איסור בלוע ש"מ דס"ל כהר"ן
 דאין כאן איסור משהו בלחוד מחילא לא סגי לכלי של גוי
 קליפה ואחאי הכיאל כס' קל"ה דברי הרשב"א דסגי בקליפה
 הא הני מילי סתרי אהרדי דאי קיימ' הא דסגי בקליפה מחילא
 לא הוי רק איסור משהו לא קיימא הא דחולק עליו כמה
 שהתיר איסור משהו בלוע וכדחוק ליישב שם הרשב"א ס"ל
 דמים ושאר משקי' פוגמין כיון וא"כ טעם ההת"ר בכלי יין
 לתת לתוכם משקים דהוי נטל"פ ומשהו ע"ש ותמהני
 בעיקר קושיותו להטור דאין הוליד דכיון דס"ל דאסור לנטל
 בלע משהו בכלי יין בלעי טפי משהו דהרי ראית הרשב"א
 להתיר מדהתירו בכלי יין לתת מים ושאר משקי' שהרי אי הטור
 ס"ל דבלעי משהו בזמן קשה אחתי עליו איך התירו דהרי
 לרדיה גס במשהו אסור לנטל וא"כ איך הפה יכולה לדבר
 דהטור ס"ל דכלי יין בלעי כדי נ"ט דא"כ יגדל הקומא איך
 התירו לתת לתוכ' מים ושאר משקי' והכי תלי הא בהא וקשה
 לזווגם ואין נד כלל להכריח דעת הטור דכלי יין בלעי טפי
 והיא גופא קשה גם דברי הר"ן איך התירו לתת לתוכם
 משקי' דהרי גזרינן באינו כן יומו וכן במשהו בלוע וע"כ ה"ט
 דהר"ן כבר כתב דמים מפיגים טעם היין ש"ה דהוי נטל"פ
 וכמ"ש לעיל וא"כ אי הטור ס"ל כהר"ן ל"ק נמא שהתיר
 בקליפה כיון דעכ"פ אינו פולט אלא משהו ואעפ"י שרחה
 הר"ן דינס של רבני צרפת דלא סגי בקליפה דאין מאכין ראיה
 כבר כתבתי במקום אחר דע"כ ס"ל דיש כבישה לכלים
 ואמרינן בהו כבוש כמכוסל ובלעי כדי נ"ט אף לענין פליטה
 אינו פולט בזמן כדי נ"ט אלא משהו כמ"ש הר"ן להדיא כן
 וע"כ התירו לתת לתוכם משקי' דהוי משהו ונטל"פ וזהו הפך
 דעת המתירי' בקליפה דס"ל דבזמן לא בלעי אלא משהו גם
 בהכבש וים או יומים ודבר זה אינו תלוי במחלוקת הרשב"א
 והטור בבלע משהו דהרי שפיר ז"ל דאף דס"ל דבלע משהו
 אסור דס"ל דבזמן אינו בלוע אלא משהו וע"כ דיותר מזה
 היה לו להקשות איך התיר הטור כס' קל"ז לתת לתוכם מים
 ושאר משקי' מה אית לך לומר לזה הא ל"ק שכבר כתב הטור
 שם הטעם דיון פוגמים המים ושאר משקים מינה ל"ק להטור
 שהתיר כלי יין בקליפה שהרי אין הכרח כלל בדעתו דכלי יין
 בלעי כדי נ"ט וכמו שצ"ל האמת העלה כן בדעת הטור והיה
 לו להבוא דברי הטי"י סי' קל"ז דמים ומשקי' פוגמין כיון וא"כ
 הו"ל משהו ונטל"פ וע"כ שפיר התיר כלי יין בקליפה גם
 בעיקר תירוצו ק"ל שהרי כתב הרא"ש בפ"י דע"ז לר"ג גבי
 מ"ש מהו לתת לתוכו שבר וז"ל ואע"ג דבכ"כ משהו ונטל
 במים ובכשר ששים לנטל אפ"ה שרי כי טעם היין הנפלט
 לתוכו פגום מעיקרו הוי עכ"ל הרי כראה דגם בזמן בלעי כלי
 יין ופלטו כדי נ"ט וזה ודאי סותר דעת רבני צרפת וכדאי
 הטור באכ"י ס"ל שם מ"ש כס' קל"ז דהם פוגמין כיון הן הם
 דברי הרא"ש אלו ומזד זה ק"מ להטור ואין ככל דבריו ישוב
 לזה וז"ל ע"פ מ"ש הכ"ז ב"ר סי' קל"ז כשם תש' הרא"ש דלדברי
 המתירי' סתם יינם בס' מותר ליתן בו יין דנפלט פליטת הקנקן
 ומתערב בהת"ר ומתכטל וכ"כ הר"ן פרץ ושכן עבר רז' עובדא
 בפפשיה ותמה הכ"ז עליה דאין יתרנו מתני' דע"ז רכ"ט נודות
 הגוי' וקנאי' דיון של ישראל כנוס בהם אין איסור איסור הנאה
 ויתירן דאפשר דמקולה בשנתן בהם יין מועט שאין בו ס'
 כנגד הקליפה ע"ש וא"כ ז"ל דמורה הרא"ש דאין פליטה
 בזמן כי אם במשהו ומ"ש בפ"י דע"ז דאע"ג דבכ"כ נתן
 משצרינן ואין במים ובכשר ס' היינו דכא להתיר אפ"י נתן
 בהם מים או שבר מועט דאין בו ס' כגד הקליפה ואפ"ה שרי
 מטעם דהוי פגום וש"ה להס"ך ב"ר סי' קל"ז ס"ק י"ו שהכריח
 כן בדעת הרא"ש דאי לאו קשה דברי הרא"ש אהרדי' והנה
 אחת דק"ל דכרי הכ"ז דהי נתן בהם יין מועט מאי הוי הרי
 כלי

כלי זה בלע גויין ככוליה כלי שהיה חלא חיינ וכי נתן יין
הרכה שמילאו כיון כשר הריו נפלט האיפור בו ככולו וכי נתן
בו יין מועט הרי לא נחלא הכלי וא"כ לא נפלט כל בלע הכלי
כי אם חקצתו בחקום שיון כשר נוגע בכלי ואי ככוליה איכא
ס' גם כמועט איכא דכזון אינו יכול לפלוט כי אם כשיעור
הכלי ששרוי בו יין כשר דכלי זון לא שייך כלל לומר בו חס
חקצתו חס כולו וא"כ ח"ל נתן יין הרכה או מועט ונ"ל
דהשפחה לה דאי נתן קצת יין דכ"פ קרקעית הכלי דהיינו
שטח הכלי נוגע היין אע"פ שאין בו רביעית נוגע ככוליה
שטח הכלי משא"כ אם בא לחלא את הכלי גם בנובה כלי
צריך שיתן בו יין הרכה כמורע וכבי האי חס נתן שיעור
לחלאת את שטח הכלי לכד הוא דס"ל להבי והש"ך כרעת
הרא"ש דאין בו ס' כנר קליפת הכלי חלא דאבתי ק"ל מח"ש
הרא"ש אע"ג דככוליה משערינן ואילו לדברי הש"ך דנתן בו
מועט ושכר איירי הרי לא תשערינן כי אם בשטח הכלי וכן
ראיתי להב"ח בדר ריש סי' קנ"ו שכתב דמה שהתיר הרא"ש
היין שניתן ככליון לר"ת דתת וינס בטל בס' איירי באין
מכניחו לקיוס דכבי האי כולע פורתא אבל במוכניסו לקיוס
אזכר היין דכולע הרכה ואין בו ס' והכריח כן מדברי הרא"ש
ורחה דברי הכ"ע ע"ש ולדבריו ח"ש דברי הרא"ש חלו כפ"ב
דע"ו שהבאתי דאיירי גבי התני' דנורות וקקנים של גויים
דאיירי ממוכניסו לקיוס דכולע הרכה ופולט הרכה ולדבריו
ע"כ צ"ל דס"ל לחא בני לכלי יין בקליפה והדרי כי קושיין
להטור ב' ק"ל ה שסתם כדברי הרשב"א דפני להו בקליפה
וצ"ע :

וראייתי

להטו שס שהכין כדברי הרשב"א שאין
להתיר כלי יין לתת מים ושאר משקים כי אם
ככלים גדולי' דתשמישו בזון בשופי אבל כלים קטנים אסור
דיש בהם כ"ט ומחז זה הקשה כמ"ש הרשב"א בתורת
הבית דקב"ה ע"כ דכל הכלים אם בא להשתמש בהם כשאר
משקי' קודם שהוכשרו מותר וכלכד שדיח תחילה לכלוכי היין
שע"פ הכלים ע"ש הרי שהתיר אף בכלים קטנים ומחז זה
הכריח בדעתו דכל שאר משקים כונמין כיון ע"ש ולרידי דבר
זה קשה לשמוע דא"כ איך הכריח מרין זה דמשהו לשבח
מכטלן והרי לדבריו הוי נטל"פ ומשהו ומה שנרחק הרב
ליושב לזה אינו מספיק אמת שהרב דייק הכי כדברי הרשב"א
בדקדקו' שכתב דכל שמתמסין בו כזון אין בלעו חלא
מועט וכיון שכן כלי זה השתמשין בו התר בשפע וכו' כראה
דכלי גויים אי משתמשין בו מועט אסור והא ל"ח ס"ל דקאי
לדיו דמשהו איפור דנכלפ ככלי והיינו ע"י האור ואה"כ דכלי
יין כיון דכזון הוא גם כנתן בו משהו שרי דאינו פולט ג"כ
כי אם מעט אך ומקום אחר יש לי לדקדק בהרשב"א כדברי
הט"ו מח"ש דרקנ"ה בהתיר כלי יין בקליפה בקרדום שהביא
דאיה דהתירו לתת לתוכה מים ושאר משקים וכתב ואעפ"י
שהיין הנכלפ נפלט ע"י אותם מים וכו' הכא שרי לפי שהיין
הנכלפ מועט והקנקן כלי שאין דרכן להשתמש בו כדבר
מועט חלא כדבר חרוכה ע"ש הרי דגם בכלי גויים אסור אם
נתן בו מועט אך מה שהבין דכללי' גדולים שרי ובכלים קטני'
אסור הוא תימא בעיני דח"ל כלי גדול וח"ל כלי קטן דבקטן
נמי הטט נכלפ ומועט נכלו כי ע"כ ב"ל החילוק דאסור בין
בגדול ובקטן בשנתן בו מועט שמחלא כל שטח הכלי כרביעי'
דאין כמי רביעית לכטל קליפת שטח הכלי ודברי הט"ו צ"ב
אצ"ל ומ"מ הנה כתבאר דהמתירים כלי יין בקליפה אין
ראיה דמתירים בלע משהו ס"ל דרוקא ככלי יין התירו דהוי
משהו ונטל"פ וגם חזר אחר ל"ח מח"ש הרא"ה בדרך הבית
דקב"ו דאיסור כלי יין כזון אע"ג דזון אינו כולע ופולט
בלל לא מפני בלע כלל הם נאקרין חלא מפני קליטה שקולטין

טעם היין וכשנתנים בו יין אחר כלי הכשר קולט ג"כ מועט
זה משא"כ שאר משקים שבשתייתם הפיגין טעם קליטה זו
הלכך לא חשיב כיוטול איסור שאין בו חנוף האיפור ע"ש
וכדבריו הכריח הרמב"א בדרושיו לע"ז לר"ג ע"ש שהכריח
מזה דעת רבני צרפת דפני לכלי יין בקליפה ולדבריהם שאני
כלי יין דאף חשיב לשבח אין שם פליטה כלל אפי' משהו וע"כ
שרי משא"כ בלע משהו אה"כ דאסור באופן שכתבאר דהר"ף
דעתו כהרא"ה לאסור בלע משהו וגם הטור חשיב על דברי
הרשב"א חלו ואינו נראה להתיר הק"ו ראבי' קדימה שאינה
כי שהיא מותרת אסורה השום גורה אטו כ"כ וכו' והכי
השיב דשאני התם דאדם עשוי לכטל גם בכלי כ"ז אבל כאן
אינו מצוי להשתמש בקדימה גדולה כדבר מועט ע"ש
והאמת שקשה בדברי הטור דמאי ק"ל שתיירין ברור כדברי
הכ"ז והדרישה נידר ליישב דאעפ"י שאינו מצוי חייסין שמה
כשיצירה ממנה מה שנתן לתוכו ישאר דבר מועט מחנו תוך
הכלי ע"ש וקשה דמאחר שכתבטל כיותר חס' בעת הבישול
אף אי יצירה מה שנתן ונשאיר מועט בכלי הרי נכתל כלל הבלע
ואינו חוזר ואסור ועיין בטור סי' צ"ד בתחיבת הכף שני
פעמי' וכדרישה וע"ק כדברי הטור כמ"ש דאינו נראה להתיר
חק"ו דמאי קו' איכא והרי דיינו דכאמר דגם במשהו גורין
בדגורי באינו כ"ז כיון ס"ל דכאינו מצוי לב' ואיך כתב
דבמשהו יש לבזר חק"ו דאינו כ"ז ודבר זה קשה לשמוע וכ"ת
דהק"ו דהתם הגזירה נושם כלי אחר כ"ז משא"כ הכא
דהגזירה ככלי גופיה מלכד שקשה ע"י ח"ש הכ"ח דגם
בגזירה כ"ז ח"ל דאינו גם ככלי זה דיסכור שאינו כ"ז והיא כ"ז
בר חן דין קשה כמ"ש הטור שהיא מותרת וכו' דמה תשובה
היא זאת דגם כבלע משהו כיון דלא אפי' לדי ב"ט הוא מותר
דהתר בטול בס' עדיף מותר נטל"פ דהא איכא מ"ד בע"ז
דס"ו נטל"פ אסור כיוע"כ הנ"ל כבונת דברי הטור הוא דמה
שנ"ל דעת התו' והרא"ש דאיסור קדימה שאינו כ"ז לכטל כה
לכתחילה דיעבד גמור חשיב מח"ש בע"ז דע"ו ר"ה מחאן
יש לתת טעם מה ראו להתיר המחלל ולאסור הקדימה וכו'
ע"ש ואי חשיב לכתחילה הא ק"ל נטל"פ אסור לכתחילה ומאי
ק"ל להתו' והרא"ש חלא ודאי דס"ל דכיון דהתם קדירות הם
הכלי חרם וכלי חרם אין להם תקנה חלא שבירה דיעבד
גמור חשיבו וכ"כ הגהות אשירי בסוף מ' ע"ז ע"ש ואפ"ה
אסרו משום גזרה וא"כ ק"ל הכא להטור דס"ל הכי כדברי
הרשב"א שהתיר משהו בלוע לשבח דהיינו כ"ז דהוי לכתחיל'
גמור דאי יתקין למחר שרי דהוי משהו ונטל"פ דהדברים ק"ו
אם אסרו בקדימה שאינה כ"ז אף בדיעבד כ"ש שיש לבזר כן
במשהו לפחות לכתחילה דאף אי בדיעבד לא גורין במשהו
כיון דאינו מצוי דיינו להתיר בפכרא זאת בדיעבד אך
לכתחילה חמיר טפי אף דאינו מצוי מדיעבד וכמוצוי וזהו
שכתב והיא מותרת ר"ל דמדינא שרי דכל נטל"פ לכתחילה
משא"כ כבלע משהו כ"ז לכתחילה אסור מדינא דק"ל אין
מכטלן חס"ל וליושב דברי הרשב"א כ"ל דס"ל כדעת הר"ף
כפ"ב כ"ש גבי קדירות בפסח שהכריח ראע"ג דכעו שבירה
חשיב לכתחילה וכן יש לרדן מדברי הרשב"א בת"ה דקב"ו
ע"א וע"כ דהכי ס"ל ע"ש וא"כ לדידה אין כאן ק"ו וא"כ מה
מצונו כוונ' ס"ל דרוקא באינו כ"ז דמצוי גזרו ואסרו לכתחילה
משא"כ באינו מצוי לא גזרו בלכתחילה ונ"מ לפ"י שיעקר
מחלוקת הרשב"א והטור תלוי אי איסור קדימה שאינה כ"ז
חשיב לכתחילה או דיעבד :

גם ראיתי להרשב"א דקאי כשיטת האוקנים שכתב
בחדושו לע"ז לר"ג אחר שהביא דברי רבינו יונה
שכתב דהתר כתיבת מים ושאר משקים הוא במשהו בלוע
יכול לבטל לכתחילה השיב ודבריו נמוכין חוקק דההיא
דקדירות

בקרירות דפסח אל ישכרו אלא תשהי להו לאחר זמןן לאו
 נושאם רחמך ראלית בהו משהו אלא טעמא גידהו משום דהתר
 בלע כדפרושנא בדוכתה ומ' עיקר ע"כ הנה מכואר דאוסר
 גם במשהו בלוע וכ"כ להדיה דעת התו' מח' בפסחי' ד"ל
 ד"ה לשהינהו שהקשה תימא לרז' כהי נמי דטעם חמץ בקדיר'
 חשיב משהו וכו' ומפרש הר' יוסף הואיל ואיכא תרי לטיכותא
 שהוא נטל"פ ומשהו וכו' ורז' מפרש וכו' ע"כ הנה מכואר
 דלהר' יוסף דוקא משהו ונטל"פ הוא דשרי לכתחילה ולרז' גם
 משהו ונטל"פ דוקא ברעבד שרי וכולם חולקים בהתר
 הרשב"א באיסור משהו בלוע לשבח ומיהו ברעת הר"א
 חמץ שהביא הסמ"ג לאוין ע"ה יש לרון דקאי כשטית
 הרשב"א שהרי כתב אחר הר"א חמץ דהא דקול נטל"פ
 חותר הנ"מ באיסורין שאין אוסרין בכ"ש אבל חמץ בפסח
 שאיסורו בכ"ש וכו' נטל"פ אסור וראיה דאתרין בפ' כ"ט
 קרירות בפסח ישכרו ואמאי לשהינהו ער לאחר הפסח
 וליעביר להו שלא במינן ומשני גזירה דילמא אתי למיעבד
 בהו במינן פירוש וכמינן אחר רב לאסור וטעם זה שבקדירות
 פגום הוא לאחר יום ראשון והה' יש לחוש אם עביר בעינן
 אשי' בפסח וכרב קול דהא דאמר חמץ כזמנו שלא במינן
 בכ"ש שהרי רבא פוסק כן ס"מ נטל"פ אסור וכו' אבל מורי
 רבינו יהודה בשם רבו רז' ור"ת אומרים דבכל מקום נטל"פ
 חותר עכ"ל והואיל ואתי לרון וגם דנ"מ לעיקר מחלוקת זה
 נימא בה מלתא כמה שראיתי בתו' ראם לה' חמץ דר"ג
 ע"כ שכתב אבל מחלוקת דרב בקדירות בפסח ישכרו ולא
 יבטל בהם בפסח אעפ"י שטעמו פגום לאחר יום ראשון אין
 ראיה דלז' דאף אתמ"ל דדבר שאיסורו במשהו בנטל"פ חותר
 הבא אסור דלא התירו אלא דיעבד אבל לכתחילה לא גזרו
 אטו בת יומו והבא לכתחילה אם היה אפשר להשתות לאחר
 הפסח לבטל בהם שלא במינן אבל השתא דפריך הש"ס
 ולשהינהו לאחר הפסח וכו' ומשני גזירה וכו' דלית בהו תקנה
 בשום אופן וחשיב כמו דיעבד בדלעיל ואפ"ה אסרו לבטל
 בהם גזירה אטו מינן שממינן שפיר דנטל"פ באיסור משהו
 אסור אף ברעבד אבל ק"ק דרב"כ דע' מספק' ל' לש"ס
 אליכא דרב אי נטל"פ אסור או לא וא"כ אין לפשוט מהאמר
 לאחר הפסח ס"מ נטל"פ אסור וכרב שאסורו במשהו דלז'
 דטעמיה רב משום דס"ל נטל"פ אסור וכו' אבל אי הוה ס"ל
 דנטל"פ חותר הוה שרי לבבי חמץ נמי את' ד' והנה ראיתי
 להרב שער החלק ח"א בפ"ה מה' חמץ ד"פ שתמה על דבריו
 איך היה אפשר לומר דטעמיה רב משום דנטל"פ אסור
 לכתחילה כיון דאפשר להשתות אחר הפסח דא"כ איך אחר
 קרירות בפסח ישכרו ישהו אותם אחר הפסח הול' ע"ס
 ואחרי המחילה הא ל"ק וכרור שכוונת רא"ס להקשות דאף
 דמדכרי רב שמעינן תרתי איסור בפסח ואחר הפסח וא"כ
 היה לו להכריח מדאמר בפסח אף דהו נטל"פ שהרי פסח
 קודם לעולם לזמן אחר הפסח ומדנקיט הכרחו האיסור
 קרירות אחר הפסח חודה דאילו בפסח גופיה לז' להוציא
 דינו ויה אינו וזהו שכתב מחלוקת דרב דקדירות בפסח
 ישכרו ולא יבטל בהם בפסח וכו' הכוונה דגם איסור בפסח
 מחלוקת דרב ג"כ נפיק ותו ל"ק מדכרי רב' ועיין להרב
 נחפה בכסף דקצ"כ שדחק בזה ואין צורך לפי מה שביארתי
 בפירוש דבריו גם ראיתי עוד נחמה להרא"ס כמה שהקשו
 דדילמא טעמא דרב משום דס"ל נטל"פ אסור דמאי ק"ל
 דראיית הר"א חמץ מכוארת שכוונתו להקאו' דהיכי מספק' ל'
 לרב אי ס"ל נטל"פ אסור או חומר תיפשוט והבא דס"ל
 נטל"פ אסור וכמו שהקשו התוס' וזה פשוט עכ"ל. הא וראוי
 ה"ט וכבר קדמו הרב נחפה בכסף דקצ"כ ובתכ ליישב כנ'
 דרכים ולבולח אית להו פירכ' כמו שיראה המעיין וא"ל ראיה

זאת כיון דהרשב"א בת' ס' צ"ט שהכריע כדעת רז' דנטל"פ
 אוסר גם במשהו וכתב וכמדומה אני שיש לו ראיה מפורשת
 מפלוניא דרב ושמואל דקדירות בפסח ומכוניא דאתמר עלה
 ואין מפרשין לחכם ע"ס וכונתו לראית הר"א חמץ הלון
 עוד ראיתי בתו' רא"ס שהקשה כמ"ס וכרב קול וכו' דמה ענין
 זה לכאן ע"ס שהארץ וכדברי הרב נחפה בכסף ולרדיו יותר
 מזה היה לו להקשו שהרי הסמ"ג בלאו זה לעיל הביא מחלוקת'
 ראשונים אי חמץ בפסח שלא במינן אוסר במשהו ויותר נראה
 דעתו דקאי כשיטת ר"ת שכתב באחרונה דאינו אוסר אלא
 בס' ואיך כתב כאן בסתם דקול דאוסר במשהו אך ראיתי
 דברי הר"א חמץ בס' יראים סימן ק"ו שכתוב שם ככל מ"ס
 הסמ"ג בשמו ומכואר' בדבריו שם דסיים ראיתו לריו דנטל"פ
 אסור בפסח הוא עד לזמן וכרב קול וכו' וזה שכתב וכרב קול
 הוא דין אחר דקול בחמץ בפסח דאוסר שלא במינן במשהו
 כדעת הסוכרים כן ומה שסיים הסמ"ג אחר לזמן זה ש"ת
 נטל"פ אסור אינו מדברי הר"א חמץ כי אם מדברי הסמ"ג
 עצמו דהסמ"ג הביא גם לשונו שכתב וכרב קול וכו' אע"פ
 דאין זה שייך לרון נטל"פ להורות לנו דהר"א חמץ דעתו
 לאסור בפסח שלא במינן משהו דהביא דעות הראשונים ולא
 הביא דעת הר"א חמץ דסמך על מ"ס כאן זה כ"ל ברור
 כדעת הסמ"ג ול"ק עליו מורי. ושוב אחר זמן רב ראיתי
 בתשו' מהר"ם מפאדווה ס' פ' דפ"ח שצמד על דברי הרא"ס
 אלו ע"ס בדבריו ולמאי דאתאן עלה היה מקום לרון כדעת
 הר"א חמץ דס"ל בהרשב"א כיון דס"ל נטל"פ אסור בפסח
 א"כ מדקאשו ולשהינהו לאחר הפסח תיקשי דהא אין מבטלין
 אס"ל אם לא דס"ל דבלע משהו חותר לבטל וס"ל דל"מ מירי
 חתרי טעמי חדא דלז' כי הקשו הכי דהיינו דהוי משהו ונטל"פ
 ובתירוצ הרב יוסף ועוד דע"כ מדייליף נטל"פ לאסור בפסח
 ברעבד מאיסור קדירות ש"מ דאיסור קדירות דיעבד גמור
 חשיבותו ל"מ מירי להתיר בלע משהו בן יומו דהוי לכתחילה
 כיון דאפשר להתין למחר באופן דאי מהא ל"מ ושוב אחר
 החפ"ש ראיתי דהר"א חמץ קאי כשיטת האוהרים עמ"ס בס'
 יראים סימן קמ"ה ה' מליחה וז"ל והמריח בכלי וחומר ונותן
 הכשר בכלי אחר כמים ומדיוחו ונותנו בקדירה העושה כן
 אוכל דם שהרי אוכל תערוכת תפישת מים האסורין ואפ"ל
 יכוין לבטל מי טפישת האיסור אסור לבטל איסור לכתחילה
 ואין לטעות ולהביא ראיה שאין להקפיד ולבטל אס"ל בביטול
 טפישת הדם דתנן בתרומות המערה מחר לחר וכו' דהתם
 בכ"ב מייירי שאין קדושת תלויה אלא כדעת התורם וכו' הרי
 דאשר לבטל משהו דם המעורב במים אעפ"י דליתיה בעיניה
 אע"פ דאי אפשר לבא לירי נ"ט והראיה מתמני' דמערה מחר
 לחר שהביא הרשב"א בת' ס' רכ"ב דחאה ש"מ דבלע משהו
 ג"כ אסור לבטל בכ"ב :

עוד

יש לי לרון מרעת קצת ראשונים דס"ל לאסור בכלע
 משהו לשבח שהנה כבר ביארתי בביאור דברי
 הטור שהשו' להרשב"א וכתב ואינו נראה להתיר מק"ו
 מקדירה שאינה בז' שכוונתו דס"ל כדעת התו' והרא"ס והג"ח
 בעז' דע"ו דמוכח להדיא דס"ל דכלי חרס שזאסרו כי ביאנו
 להתיר לבטל בהם לכתחילה דיעבד גמור חשיב כיון דאין
 להם תקנה אלא שבידה וא"כ אי גזרו בהם באינן בז' אף
 דיעבד כ"ס שיש לבזור אף במשהו אטו שישת' בהם במיעוט
 דאעפ"י שאינו הזוי מ"מ לכתחילה שלא להתיר כז' הול' לבזור
 וכמו שביארתי לעיל. והנה אמת דק"ל בדברי הטור מת"ס
 ביד ס' קכ"ב וכל קדירה שאינה בז' חשיבא טעם לפגם ומיהו
 חכמים אסרו לבטל בה לכתחילה גזירה אטו בת יומא נראה
 דלכתחילה חשיב וכ"כ הכ"ח בפירוש דבריו ע"ס והדבר קשה
 שיה קותר רעת אכיו הרא"ס וגם מ"ס א"כ כמ"ס ואינו נר'
 להתיר

להתיר מקו' וכו' וכמו שביארתי וש"ר דהא ל"מ דהא"נ דהטור
 ס"ל דחשיב דיעבד כדעת אביו דה"ש הפך מ"ש כדעתו
 הב"ח ומ"ש אסור לכסל בה לכתחילה הכוונה דאם עבד וכיטל
 כסוגג התבטיל הותר כידוע ואה"כ דהאי לכתחילה לגבי
 איסור הקרירה דיעבד גמור חשיב ומ"מ ל"ל דגם הישכ"א
 לא התיר כי אם דם ל"ל כהר"ן דחשיב לכתחילה ונ"מ דמאן
 דס"ל דאיסור קרירה שאינה בו חשיב דיעבד חולק להרשב"א
 מנח הכרח הק"ו שכתב הטור ומינה שהתו' והנ"א והר"ש
 דס"ל דחשיב דיעבד אכרי בכלי הטהור כ"ל לכתל גס ר"ז כתבו
 התו' כשמוכר כפחית' ד"ל ר"ה לשהינהו דחשיב דיעבד כיון שאין
 להם תקנה וז"ל ור"ה הפרט וכו' ואע"ג דלענין איסור קרירה
 שאינה בת יומא אכרינהו לא אעפ"י שאין לה תקנה וכו' כוונתם
 דאף דהוי דיעבד הוי אסור בעי' דע"ו אטו כ"ז אע"ג דהוי
 דיעבד וא"כ ה"ל לנזור ויתיר דהתם בלע איסור הרבה אבל
 הכ"ל ליכא אלא הטהור וכו' וכוונתם דכחשהו וכאינו כ"ל וזה
 פשוט והוצרכתי לזה שראיתי להרב שער המלך בפ"ה מה' חמץ
 דע"ט שהביא דברי ר"ז וכתב דנראה דס"ל דטעם דקדירה
 שאינה בו אסורה והמחלה מותר הוא משום דס"ל נטל"ף
 לכתחילה אסורה ומש"ה אסור לכסל בו לכתחילה ואם עבד
 וכסל מותר והביא דברי התו' דע"ו דר"ה מחאן וכתב דלפי
 דברייהם נראה דל"ק להו מודי מקדירה דאינו כ"ל דהתם לאו
 משום טעמא דלכתחילה אסור אלא משום דבלע איסור גמור
 תחילה וההיתא להג"א שם בסוף ח' ע"ז שכתב בשם ר"ז אבל
 אין לומר הטעם דאין להתיר לכסל הקרירה לפי שזה הוא
 לכתחילה וכו' ויש לתמוה שהרי מרבני ר"ז שכתבו התו' מוכא"ר
 דס"ל דטע' דקדירה שאינה בת יומא אסור הוא משום דנטל"ף
 לכתחילה אסור דאי לא כן לא תיקשילו להו מודי וז"ע את"ד
 והם אני לא ידענא מאי ק"ל דהרי אדרבא דברי ר"ז שהביאו
 התו' הם מח"ס דברי התו' דע"ו דס"ל דחשיב דיעבד כיון
 שאין לה תקנה וע"כ ק"ל שפיר למה דיעבד בנטל"ף התירו
 המחלל ואכרי הקדירה ולזה תירו דגבי קדירה כיון שכנסה
 האיסור בעודו לשבח הו"ל כרשמי ולכסוף פנס דאסור אף
 דיעבד כמ"ש הטור וש"ע סימן ק"ב ע"ש והר"ש הוביף בזה
 עוד טעם אחר והם הן דברי הג"א והם דברי ר"ז דכ"ס כ"ס
 דק"ל שהו"ל לנזור גס בקדירה דחמץ שגם בהתם בלע בזר'
 כמ"ש הטור סימן קכ"ב וכ"כ הרשב"א בת"ה דקכ"ו אף על פי
 שהרשב"ר שם חולק ע"ז כי ע"כ דברי הרב כ"ע אצלי באופן
 שדעת ר"ז ג"כ דחשיב דיעבד ולתם שנתבאר כ"ת שגם ר"ז
 אוסר בבלע הטהור לשבח גס דעת הבמ"ג וכסם רכו הר
 יאודה ור"ז ור"ת שכתב בשמם הסמ"ג דס"ל נטל"ף מותר כתב
 התוס' רא"ם כדעתם כ"ל ליישב ראיות הר"א ממיך דס"ל
 דחשיב לכסל בקדירות איסור דיעבד כיון שאין להם תקנה לא
 שכירה ע"ש ומינה אחר היישוב ל"ת ש"ל שרעת הסוכרים
 נטל"ף מותר בפסח כי אכרו לרב קדירות אחר הפסח באינן
 מינן אטו מינן היינו משום דס"ל דאף דנטל"ף מותר בפסח
 היינו דיעבד והכא לכתחילה ובמשהו ונטל"ף התירו לכתחילה
 משא"כ במינן דאוסר כהשהו אסור דנטל"ף לכתחילה מדינא
 ובזרז שאינן מינן אטו מינן כי ע"כ אינו רואה ראיה דס"ל
 דחשיב דיעבד כי אם כדברי ר"ז שכתב כן להדיא וכן כדעת
 הר"א המיך דעיקר הראיה מינן קדירות בפסח דנטל"ף אסור
 בפסח הוא ביסור זה ולת זה ק"ל בת' הרשב"א סימן תנ"ט
 שהעלה כדעת ר"ז דנטל"ף בפסח אסור והביא ראיה מהך
 פוגיא דקדירות בפסח כדברי הר"א ממיך ש"מ דגם הוא ס"ל
 דלכסל בקדירות איסור דיעבד חשיב דאי חשיב לכתחילה אין
 כאן ראיה וכמוכ"ן וזה תימא דמלכד דקשה דא"כ אין התיר
 בבלע משהו כ"ל דלפחות כחשהו הו"ל לנזור בלכתחילה
 ובקושית הטור למה שביארתי כי ע"כ דס"ל דלכתחילה

חשיב הפך ה"ש כאן וע"כ שהרי בתורת הבית דקכ"ו אחר
 שהכריח דכ"ל שאינו כ"ל אסור לכסל לכתחילה כתב וכן הדין
 לקדירה שנטל"ף בה כ"ל לא יבשל בה חלב אעפ"י שאינו כ"ל
 וכו' רואין אותו כאלו עומד בשכחו שלא להתירו לכתמ' מיהא
 וקדירות בפסח יוכיחו וכו' מודכריו אלו מתבאר דס"ל דחשיב
 לכתחילה גס בת' סימן תנ"ז אחר שהכריח דנטל"ף לכתחילה
 אסור הביא ראיה הפינכא דר' אחי דאימלח בה כשרא ותכרה
 וגם מת' רב שריא דברים שם בע"ז גט"ל לכתחילה אסור הוי
 נראה דגם בכלי חרס לכתחילה חשיב וזה מותר מ"ש אח"כ
 בסימן תנ"ט ע"כ לי דכת' זאת סימן תנ"ט הכריח דנטל"ף
 אסור בפסח ומה"ט אסור קדירות בפסח לכ"ע ואחר הפסח
 לרב ואלו כת"ה דקכ"ו אחר שכתב דגם בבלע התר אכרינן
 הכלי באינו כ"ל לכתחילה הכריח כן וז"ל וקדירות בפסח יוכיחו
 שאם אתה אומר כלי שנשתמש בו חמץ קודם פסח יהיו מותרין
 שהרי מן ההתר בלעו וכו' וזה תימא דהרי חשיב דנטל"ף
 אסור בפסח ומדכריו כאן נראה דשרי ודכריו סתמי אהדרי
 וכדוחק ז"ל דהרב חכפ"ל אי כלי חרס חשיב דיעבד או
 לכתחילה וע"כ החמיר בסימן תנ"ט מראית קדירות בפסח
 והיינו לזר דחשיב דיעבד דאי חשיב דיעבד יש ראיה במוצה
 דנטל"ף אסור בפסח וע"כ החמיר חכפ"ל באין בת"ה קתמיר
 לאורך גימא בהתם בלע לזר דחשיב לכתחילה דאי חשיב
 לכתחילה יש ראיה במוצה מראית קדירות בפסח דגם בהתם
 בלע אסור ומספק החמיר גס כזה ועדין צ"ע אך את זה
 ק"ל לשיטת ר"ז וביעיתיה דס"ל דכלי חרס כיון שאין להם תקנה
 חשיב דיעבד וכי התירו קדירות לאחר הפסח היינו משהו
 ונטל"ף ולא נזרזו דיעבד וקשה דא"כ איך התירו בע"ז דף ל"ג
 לתת לתוכה של כלי יין מיס ושאר חשקים כמ"ש ר"ז גופיה
 בתוס' ד"ה שר"א דאף אי ס"ל דמיס ושאר חשקים נכנסין כיון
 והו"ל משהו ונטל"ף ת"מ להכרתו לא הותר כי אם כדיעבד
 לכד דאין להם תקנה והוי בכלי יין יש להם תקנה במלוי ועדוי
 כידוע וכת' דס"ל כשיטת הרא"ה דאינו פולט כזונן כלל אלא
 דיין חריף וקולט הטעם וה"ט קליטה ביין משא"כ כשאר
 חשקים קשה דהרי מרבני התוס' בע"ז דע"ד ד"ה דר"ש מוכא"ר
 דס"ל דגם כזונן כולע ופולט כרי קליטה דהיינו משהו וא"כ
 הדר כי קושיון ולשאר פוסקים ל"ק ס"ל דס"ל דמשהו ונטל"ף
 מותר לכתחילה אך לשיטת ר"ז קשה והיה מקום ליישב ע"פ
 מ"ש הרא"ש בע"ז דף ל"ג דאע"ג דככוליה מעדין וכו' שאני
 הכא כי טעם היין הפולט מהוכו פנוס מעיקרו ע"ש והיינו
 דס"ל דכפנוס מעיקרו שרי אף לכתחילה מעיין מה שחילק
 הש"ס בע"ז דף ס"ח במחלוקת זה דנטל"ף אי אסור או מותר
 ע"ש ואל"כ ל"ל שגם דעת ר"ז כן דחשיב פנוס מעיקרו וע"כ
 התירו אף לכתחילה אלא שבעיקר דברי הרא"ש ק"ל היכי
 חשיב להו לבלע כלי יין פנוס מעיקרו והרי בלע יין שבתוכו
 הוא לשבח לעולם ואף באינו כן יומא כמ"ש הרא"ש בת' הביאה
 הכ"ז ב"ר סימן קל"ה הפך דעת הרמב"ן ז"ל ע"ש ומה"ט כי נתן
 לתוכו יין כאשר ואף לגבי מיס הרי שמינו בע"ז דע"ג יין במיס
 ומיס ביין כמ"ש ש"מ שאינו פנוס כי ע"כ נראה שדעת הרא"ש
 כדעת הרא"ש ד"ה הרי דיין במיס מתבטל בשטה חלקים כמ"ש
 הרשב"א בת"ה והר"ן בפ' השוכר את הפועל גבי מ"ש שני
 כוסות אחר של חולין וכו' מטעם דיין במיס עד שיעור ששה
 חלקים כ"ט לשבח ויתר חוה הוי לפנס וקול כ"ט לפנס שרי
 ע"ש ומועתה ק"ל להטיר שהביא מחלוקת זה בסימן קל"ד אוך
 לא כתב שכן דעת אבי הרא"ש מרבני הרא"ש אלו לפי האמור
 א"כ עדיין בדברי הרא"ש דהרי כל נטל"ף דעל ידי התערובת
 בפנס כגון חמץ על גבי גריסין ק"ל דאסור לכתחילה שכ"כ
 מדתנן בע"ז דס"ה וכל שאין כהנחתו בכ"ט כגון חמץ שנטל
 ע"ג גריסין וכן מתבאר מדברי הטור סימן ק"ג וסמ"ק ק"ד

וכן מוסכם בפוסקים וא"כ ה"כ איך התירו לערב בלע יין
 רגום שבת כחך תיס והשקים שאי משום שרעת הרא"ש רכלי
 חרם כיון שאין להם תקנה אלא שביה חשיב דיעבר זה אינו
 שהרי לגבי כלי יין יש להם תקנה כחלוי ועירו ג"כ והיה מקום
 ליישב גם לזה שאני כל נטל"ף ע"ז התערוכות דהוי בעיניה
 וכלי תערוכות חשיב לשבח ואסור דהוי כהשכח ולכסוף פגם
 וע"כ אסור לכתחילה משא"כ בלע כלי דליתיה בעיניה ואינו
 יכול ליהנות בו לשבח כי אם על ידי תערוכות וע"כ כתר דעתו
 אזלין דכיון שדעתו לתת לתוכו דבר רפוגם פגום מעיקרו
 חשיב ושאיף לכתחילה אלא שקשה ע"ז תמ"ש הרא"ש בע"ז
 דע"ז דה"ט ראשו כלי שאינו בן יומא משום שהלע שכתבו
 תחילתו כשהיה בן יומא היה לשבח ע"ש הרי דגם בכלע כלי
 דליתיה בעיניה חשיבין ליה לשבח והוי כהשכח ולכסוף פגם
 ויש לאסור הכלי וא"כ ה"כ ליהוי הכי ולפחות ליתסר
 לכתחילה :

שוב

נתיישבתי בכרם והא נתי ל"ק דשאני התם והכלע
 שבכלי כשהוא בן יומא הוא כ"ט לשבח בכל חין
 מאכל על הרוכ משא"כ כלי יין דמלכד יין הוא פגום בכל
 משקה והרי דעתו לתת בו אחד מהדברים הפגומין א"כ לא
 היה לו שעה דהיה חשוב לשבח ואילו התם כשהיה בן יומא
 דעשוי לנטל גם בקדירה כ"ז הרי כיומא קמא היה לשבח וע"כ
 גבי כלי יין פגום מעיקרו חשיבין ליה ולפי האמור שפיר יש
 ליישב בזה דברי ר"ז שהרי ר"ז הוא הסובר דיון בתים יותר נושא
 פגם חשיב וא"כ ז"ל דס"ל דה"ה לכל שאר משקי וחשיב כפגום
 מעיקרו ודשאיף לכתחילה ומיהו אכתי לא איפרק מחולשא
 דאיך כתב להתיר מים ושאר משקים בכתם לכתחילה וכל כי
 האי היה לו להתוכ הטעם רפוגם היין לכל משקה וחשיב כפגום
 מעיקרו ויש להתיר אף לכתחילה כי ע"כ הרב בא"ת עדיין .
 ואיך שיהיה לחאי דאתאן עלה למדכו כדעת התוס' והרא"ש
 והב"א דס"ל רכלי חרם כיון שאין להם תקנה חשיב דיעבר
 מיהו דס"ל דכלע משהו לשבח אסור לכתחילה למה שנתבאר
 ויש לדון שגם דעת רש"י כן תת"ש רש"י בפסחים ר"ל ד"ה אמר
 וז"ל וצוד דקול נטל"ף מותר וזה משעברו יעליו ימי הפסח
 הפג טעמו כדפשי הכלי ע"כ ואי ס"ל דלכשל בכלי חרם
 שנאמר חשיב לכתחילה א"כ מה זו ראייה דנטל"ף מותר והרי
 לכתחילה לכ"ע אסור . וכן ראייתו להרכ שער התלך כפ"ה
 ה"ה חתך דע"ט שזכרוהו כן בדברי רש"י אלו ע"ש . אכן
 תהיני על זה דהרי נראה דמחלוקת זה אי חשיב דיעבר
 אולכתחילה תלוי בפירוש הסוגיא דע"ז דע"ז שאמרו מוכאן
 ואילך לישתרי דלדעת הסוברי דחשיב לכתחילה כי ק"ל מוכאן
 ואילך לישתרי דהיי סבור המקטן דנטל"ף בכלע כלי גם
 לכתחילה אסור ועיין בת' הרשב"א סימן תנ"ח וחדית התרנן
 דגם בכלע כלי נטל"ף אסור לכתחילה א"כ דאע"ג דנטל"ף
 אסור לכתחילה דאין חבטליון אס"ל הכא שאני דאינו חכוון
 לכטל כדי ליהנות כיון שאין בכלע פגום שום הנאה דמריכא
 שרי לכטל לכתחילה כדעת הר"ן כפ"ב דע"ז וכ"כ הב"ח ב"ד
 ריש סי' קכ"ב ותירו דאפ"ה אסור משום גזרה משא"כ לדעת
 הסוברי דחשיב דיעבר אחי קושיות המקטן כפשוטה דק"ל
 מחאן ואילך לישתרי כיון דחשיב דיעבר ושרי לכ"ע ותירו
 דאפ"ה אסור משום גזרה והרי רש"י סס ד"ה מחאן ואילך
 לישתרי כתב וז"ל אף לכתחילה ע"כ הרי נראה דס"ל דחשיב
 לכתחילה וע"כ הוכרח לפרש דס"ר דגם לכתמי לישתרי דאי
 ס"ל דחשיב דיעבר אף שהמעה עכ"פ לכתחילה שמוכשל
 בכלי בכוננה לא היה לו לכתוב חף לכתחילה כיון דס"ל
 דיעבר חשוב וא"כ למה שהכין הרב טע"ה דברי רש"י התרי
 אהדרי כי ע"כ נראה דאפ"ה רש"ל דחשיב לכתחילה ומ"ש
 כפכהי' ר"ל דשאיף לכתחילה התם שאני דהוי עשהו ונטל"ף

וכי האי ס"ל דגם לכתחילה שרי כי ע"כ דברי הרב טע"ה
 ז"ע ולפ"ז ל"מ כדעת רש"י דאוסר בכלע כלי משהו לשבח .
 וכן יש להכריח כדעת הרמב"ן שאוסר תמ"ש הרא"ה ככרך
 הבית דקכו' שהקשה כמ"ש בפסחים ד"ל ולשהינהו לאחר
 הפסח וכו' והרי קול דאין חבטליון אס"ל ותירץ הרמב"ן דהכא
 דהתר בלע והוי פגום ומשהו שרי לכטל ע"ש ש"מ דאי לאו
 דהתר בלע גם משהו ונטל"ף יש לאסור ואעפ"י שהרשב"א כתב
 על הרא"ה דחם ליה להרמב"ן דכתוב כן אין לא ראינו ראייה
 ועדותו של הרא"ה נאמרו מאד וב"ש שהר"ן בפ"כ"ש והריטבא
 בפ"כ דע"ז הכי ס"ל ע"ש אלא דק"ל שהרי הרמב"ן בחדושו
 לכ"כ דפ"ז גבי חתני' דהמערה מחד לכד כתב טעם חתני'
 דהתירו להרכות עליו חולין וקול' הוא שהקלו חכמים כדבר
 שא"ל להטריח על הצבור יותר מדאי וע"ש שכתב דהתני' גם
 בתרומה דאורייתא איירי ואי התירו משהו בעין איך לא יתירו
 בלע משהו וכ"ש היבא דהוי נטל"ף דאינו מעיקר חתמיתין ל"ק
 לדעת האוסרים משהו לשבח שכבר כתבתי לעיל דברי הרא"ה
 ממיך שכתב דהתם שאני דתלוי כדעת התור' וכ"כ דעת התו'
 ב"כ דפ"ז ד"ה והתנן ע"ש א"כ ז"ל דאיירי בתרומה כוה"ז
 דרכין כמ"ש הרשב"א סימן רכ"ב אך להרמב"ן קשה וכ"ת
 דהתם התירו במשהו בעיניה דמשום שלא רבו להטריח הניכור
 התירו משא"כ כשא"ר מילי דא"כ תינח דיאסור משהו בכל
 דיוכל להתתין עד לאחר אבל דיאסרו כלי דכלע בו משהו
 ונטל"ף ויפסיד הכלי מהייתי וברוחק"ל שדבריו שהביא
 הרא"ה נראה דגם בכלע חתך ס"ל דיש בו כדי כ"ט וכ"כ
 בדעתו הר"ן בפ"כ"ש אלא דאחר כך טענת שמתייבש חשיב
 משהו וא"כ ז"ל דגורו אטו בן יומא דהיה בו כדי כ"ט ולשבח
 אעפ"י שעכשו הוי משהו לפגם משא"כ כאן דמעולם לא יוכל
 לכא לרי כ"ט א"ק עדיין דלכרי הרמב"ן תיקשי איך התירו
 בע"ז דל"ג לתת לתוכם של כלי יין מים ושאר משקי' והרי
 דעת הרמב"ן דיש בכלע כלי יין אף כיון כדי כ"ט דחשיב
 כדוחת משום דהיין חריף טובא והוי כי הא דקול' מליח הרי
 הוא כרותח כמ"ש בספר התלמדות בפ"כ"ש וכ"כ הר"ן בשמו
 שם ומה"ש ס"ל דלא סגי להו בכלי יין בקליפה כמ"ש הרשב"א
 בת"ה בשמו הביא דבריו הכ"ז ב"ד סימן קנ"ה דאף אם אינו
 פולט כיון כדי כ"ט דפליטה גרע מכליפה וכמו שפ"כ מדברי
 הר"ן בפ"כ"ש דע"ז שהכתי' לעיל פ"ה כיון שיש בכלי זה כלע
 כדי כ"ט אעפ"י שאינו פולט כי אם משהו לא סגי ליה בקליפה
 וא"כ התי' בכלי יין נתינת שאר משקים מהייתי שדף אי
 ס"ל דיון בשאר משקים פגומין הרי אוסר לכתחילה גם במשהו
 ופגום וכדוחק ז"ל דס"ל כהרא"ש דחשיב פגום מעיקרו כיון
 שדעתו לתת בתוכו דבר פגום א"כ לא היה מוסבה מעולם
 משא"כ בקדירות דגם כב"ז יעשוי לכשל וכלל מאכל הוי לשבח
 כי נשתנו וניעשו שאינן ב"ז הו"ל כהשכח ולכסוף פגם . ומיהו
 אכתי ק"ל מענין זה שאמרו בהך סוגיא בכלי יין דאם נתן בו
 יין אסור הוי במשהו ושאר משקים להרשב"א אעפ"י דהם
 לשבח הותר דכלע משהו גם לשבח שרי ולהר"ן יוסף דוקא כי
 הוי משהו ופגום וכן יש לדון כדעת הטור סימן קכ"ב ולר"ז
 והר"ן והרמב"ן מטעם דחשיב פגום מעיקרו ולכולהו קשה
 שהרי כשהקשו בפסחים ד"ל לשהינהו לאחר הפסח וליעביד
 בהו שלא כמינן תירצו דגורו אטו מינן א"כ ה"כ הו"ל לבזר
 מים ושכר ושאר משקים דהיינו כשאינו מינו אטו שיסתמש בו
 יין דהיינו מינו וארכא אמרו בהך סוגיא דע"ז דף ל"ג שרא
 למירמי ביה שיכרא אזל רמא ביה חמרא ואפ"ה לא חס למלת'
 אמר אקראי בעלמא ומ"ש מחמת דאסרי שאינו מינו אטו מינו
 וכשלמא לשיטת הרא"ה והריטבא דכשא"ר משקים אינו פולט
 כלל ז"ל דדוקא כחמת גורו באינו מינו דעכ"פ יש שם פליטת
 איבור משהו וע"כ גורו משא"כ בכלי יין דאין שם פליטת
 איבור

איסור כלל . גם לטות הרא"ש דל' רחשיב פגום מעיקרו
 זל דהוי התר גמור ככי האי לא גזרו אטו מינו אך לדעת
 הרשב"א ושאר פוסקים דלא ס"ל כי בני טעמי קשה כי קושין
 וזל דרוקא בכלי אכילה דככל יום עשוי לכסל בו חוץ א' ככל
 אשר תאזה נפשו לאכול ע"כ שייך לגזור אטו מינו משא"כ כלי
 יין דעשוי להכניס בו יין ומשקים לקיום א"כ כיון שדעתו לתת
 בו שאינו מינו ועשוי לתת לחוץ רכ דמכניסו לקיום ככי האי
 לא שייך לגזור אטו מינו אלא דקשה לפי דלתת לתוכו מיס
 הו"ל לאסור דהוי מיס אינו עשוי לתת בתוכו לחוץ רכ והוי
 כמחלל וזל דמ"ח קמרי ביה אינשי שלא לשנות לתת בכלי מיס
 יין דהלכות של מיס שכתוכו הויק ליינ וע"כ ל"ג גם כמיס
 ככ"ל :

ג מהר אחר יש להכריח לאסור בלע משהו לשכח כדעת
 הרא"ה . וביעתיא שהרי כהך סוגיא דפסחים דף ל'
 דפליגי רב ושמואל גבי קדירות פסח דלרכ ישכרו ולשמאל
 לא ישכרו ולכ"ע פשוט בש"ס וככל הפוסקים דאסור לכשל
 בפסח בקדירות חמץ ואילו גם כמה שהקשו ולשהינהו אחר
 הפסח וליעביר בהו שלא כמינן הכרוחו רשי והתוספות והר"ן
 ושאר פוסקים דבלע חמץ שלא כמינן בקדירות אינו לא משהו
 וגם כבר ידוע דנטל"ף בפסח רכו המתירים וכן פסק הט"ח"ח
 והש"ע ופ"ח ושאר פוסקים ואילו לטות הרשב"א קשה
 דאמאי לא שרינן לכשל בפסח . בקדירות חמץ אחר יום ראשון
 דכ"ט לכנה שרי ותו לא כ"מ אי הוי במשהו או ככ"ט והרי
 משהו התיר הרשב"א גם לשכח ואיך לא התיר ככאן דהוי
 משהו פגום ולהרשב"א גופיה ל"ק מזה שכבר כתב בת סימן
 תנ"ט דנטל"ף אסור בפסח והרי חמץ בפסח כמשהו וע"כ
 אסור הרינא אך להש"ע והפ"ח . ושאר פוסקים דפסקו נטל"ף
 מותר בפסח וכיון דמשהו הותר לנטלו גם לשכח ק"ט איך
 אכרו הש"ס והפוסקים לכשל בפסח . בקדירות כל השנה והרי
 מיס ב' ואיך שרו וגמרי והיה מקום ליישב דגזרו בקדירות
 שאינן בני יומן אטו יומן מעין מ"ש בע"ז דע"ז דאיך על גב
 דהמתירים ל"ג כמשהו גם לשכח ה"ד כשאר איסורים דאינן
 אוכריס בכ"ש אבל בפסח דהוי בכ"ש א"כ משהו חמץ ככ"ז
 הוי ככ"ט כשאר איסורים . ובי ימי דהתם גזרו אטו יומן ה"כ
 גזרו בקדירות בפסח אלא דאכתי יש להשיב דכי שייך לגזור
 היינו כדאיכא ככ"ט עכ"ר איסור תורה דטעם בעיקר לרכ
 הפוסקים הוי מדר"ת אכל משהו בפסח הדבר פשוט דהוי
 מדרביהם כמ"ש הפ"ח בה' פסח והוא כרוך וא"כ אי גזרינן
 גם בשאינן בו אטו יומן הו"ל גזירה לבזירה . והנה אמת שיש
 לדחות לזה דלא פליג רבנן אכן ראיתי בת' הר"ל נח סי' קכ"א
 שנכנס בחקירה זאת אי באוסרין דרבנן גזרינן ג"כ אטו יומן
 ועם שהכריח בדעת קצת מהראשונים דאפ"ה גזרינן מ"ח
 העלה כדעת הרמב"ם דדברבנן ל"ג ע"ש וכ"כ דעת רשד"ם
 חיד סימן ל"ח בדיון טרפות כוליה דל"ח באיסור דרבנן אלא
 אף בפסח תורה דחמור טפי ל"ג אטו יומן גם ההיכל ח"ב סי'
 ק"ג הביא שנחלקו חכמי דורו ע"ז והנה אני בעניני על חכום
 זו וכתבתי לעיל בסיומן י"ד ושם כאתר דיש להוכיח מדרבי כל
 הפוסקים הפך זה וגם בשל דבריה' גזרינן מ"ח אהני לן בזה
 שדעת רשד"ם ומאן דס"ל כוותיה : גם מדעת האוסרים לנטל
 איסור משהו לשכח למאי דק"ל נטל"ף בפסח שרי דבלא"ה לא
 משכחת וקום . פטור באיסור קדירות . בפסח מה טעם יש בו
 וגם מהר אחר קשה דהרי ידוע שיש קצת מגדולי הראשונים
 דכ"ל דחמץ בפסח כטל בששים ומכללם בה"ב וכ"כ דעת ר"ת
 וכמ"ש הפוסקים וא"כ לרדודה אי ס"ל כהרשב"א הותר בפסח
 לכשל בקדירות כל השנה ודבר זה קשה לשמוע וכה"ג הקשה
 הרשב"א להר"א בספר משמרת הבית דקכ"ו ע"ש ואוקי
 באתרין :

וגם דעת האורחות חיים לאסור אט"ש בהיך סימן ה'
 מחלכות אסורות וזל בבית החכם רבי ליעזר נחאזו
 נמלים בכלי הרכש ושאל מה יעשה ואחרו לה החכמים שיהם
 הרכש ער שיהא ניתך ושאריו הנמלים למעלה וענה הוא
 לחתירין הרי נחאז שחכטלין איסור כמשהו לכתמילה שהרי
 יפלטו הנמלים ברכש והשיב לו רבי רוד הכהן רבו חין כאן
 ביטול איסור שאין בוונתו אלא לתקן הרכש עכ"ל . ומדברי
 בולם מבואר דגם משהו אסור שנראה דכ"ר היה ברור שהיה
 יותר מס' ברכש נגד הנמלים וכ"ח איסור בעין שאני הרי
 הרשב"א בסיומן רב"כ . נראה שגם כמשהו יש להתיר ועוד
 דפליטת טעם . נמלה לא השיב איסור בעין ואי טעם דאיסור
 ניכר במשהו חין טעם לחלק בכך דהרי הרשב"א בסי' הפ"ה
 שהחמיר באיסור ניכר ושם בסיומן רב"כ צידד להתיר גם
 בניכר אם הוי משהו כי היא דמגורה ומערה חכר לכר .
 הכלל העולה דבדין זה דכלע משהו לשכח אי יכול לנטל רכו
 האוסרים ולהכ"ז והפ"ח שפסקו להתיר ק"ט דאיך אם לא ראו
 כת האוסרים כי אם הר"ן והר"ה והט"ר נגד הראש"ד
 והרשב"א ורכינו וינה דאיך ששלשה המה הב מגדולי הראשונים'
 ח"ח טפי אית לן למינקט כהר"ה וט"ר והר"ן דכתראי כינהו
 והלכתא בכתראי והכ"ל דכי בפסקו כן הוא שראו כת' הר"ב
 סימן שט"ח שפסקו כדברי המתירים ש"ח דהכי ס"ל ואה"ת
 הא ל"ח שהרי אח"כ התיר מטעם הר"ן דכל שאינו מבטל
 בכונה כרי ליהנות מאיסור שרי והדבר מבואר דהוי טעמי
 דהרשב"א והר"ן סתרי אהרדי דאי טעם התר כלי יין הוא
 באינו חכוין כ"ח דגם איסור מועט אסור לנטל ואי הטעם
 דהוא מועט ואינו בא לידי נ"ט כ"ח דגם באינו חכוין אסור
 ואיך דהרכש פסק להתיר כשני הטעמים וכבר עמדתי בזה
 בסי' כ"ג והעליתי דנדון ההרכש שהיה איסור נגיעת חלב כיון
 דאינו אסור כריעבר ואיסורו מדרבנן וק"ל שפק דרבנן להקל
 ע"כ התיר או מטעם הרשב"א או מטעם הר"ן דתירי שפק לא
 נפיק ע"כ כ"ע ע"כ ל"ח מזה דאסור כהרשב"א ועכ"ל ק"ט
 להש"ע ומור"ם ופ"ח איך לא ראו דברי התו' כפ' ב"ש ד"ל
 דהר"ן יוסף . וזו אוסרים גם קשה איך לא ראו דברי הר"א חמין
 סימן קמ"ה דאסור גם דברי הרמב"ן שהביא הר"ה בכתב
 הבית דקכ"ו וגם כבר הבאתי דגם הרמב"א אסור ושכ"כ
 דעת התוס' והרא"ש והג"ת אשינו וכ"כ גם דעת ראשונים
 דפסקו נטל"ף מותר בפסח כ"ע ע"כ כ"ל עיקר בה"ב וט"ז
 וש"ך דקטנו לאסור וראיתי בת' נחמ צדיק סי' פ' דעשה עיקר
 כהכ"ז להתיר ולמה שנתבאר אינו כ"ל :

ג ראיתי להט"ז ביד ה"צ"ט שכתב דהלכות פסק לאסור
 כדעת הטור וראיתי להכנה"ג ביד סימן קכ"ב הגב'ו
 אות' זא שמתה עליו שהרי הלכות . בין בסיומן צ"ט ובסי' קכ"ב
 העתיק לשון הש"ע שפסק כהרשב"א ע"ש ואה"ה כ"ל דנדק
 הט"ז שדעת הלכות לפסוק כדעת הט"ר דאע"ג דבסיומן צ"ט
 הביא דברי הרשב"א לכר ח"ח ציין לכסוף ועיין בסי' קכ"ב
 והרי בסיומן קכ"ב הביא שתי הסברות דעת הרשב"א והטור
 יש לרין שדעתו לפסוק כיש אוסרים דאע"ג דעל הרוב כל כי
 האי שסתם תחילה כדברי הרשב"א ושוכ כתב דעת הטור
 כיש אוסרים דעתו כסתם הכא נראה דדעתו כיש אוסרי שהרי
 עיקר פלוגתיה דהרשב"א והטור תלוי אינין פגום שאר משקי'
 דאי פגום חין ראיה להתיר משהו בלוע לשכח מכלי יין דהתם
 שאני דהוי לפגום וכי התיר הרשב"א היינו דס"ל דאינו פגום
 כמ"ש הפרישה בסיומן קכ"ב והוא ברור אף שהט"ז מדר הפך
 זה והרי הלכות בסיומן קל"ז כתב דהתר כלי יין כשאר משקים
 ה"ט דהוי משהו ונטל"ף ש"ח דמשהו לשכח אסור וכי התם
 דברי הרשב"א בסי' צ"ו וקכ"כ היינו מפני מהר דמשהו בלוע
 ואינו כל דהא ודאי דס"ל דשרי ואה"ה דמה שהשיק להתיר
 גם

גם כבדו דהוה לשבח אינו פוסק כמותו וכה"ג לא חשיב סתם כה"ג השכנה"ג א"ח סימן דס"ח ע"ג :

ויעוד תמהני לפסק זה של הכ"ז ומור"ם ופר"ח דאף אם לא היה כב"ד דעת רוב הפוסקים לאסור והיה שקול היה לנו להחמיר מספק דאף דהוה ספק דדבריהם אסור דהרי קול כבוד כסיומן ק"ז דכל דבר שיש לו מיתרים גם בספק דדבריהם אסור כמ"ס בפ"ק דבינה וע"ג כפר"ח דאין חולק ע"ז כלל וכת' דהכא דליכא מחשבו של איסור אלא מוצמו לא חשיב דבר שולח כמ"ס מור"ם כ"ד סימן ק"כ גם זה אינו דהרי הש"ך והפר"ח חלקו למור"ם בזה שם ע"ג ומפרסת הצבור תמהני שראיתי להכ"ז ב"ר סימן קל"ד שהביא תוס' הרשב"א על כלי יין שנתנו בו יין כשר אם מועיל מים שמשמין יין כשעית דריכת ענבים וראי זה אסור לכתחילה וכו' ותמה עליו כב"ד דכיון שנתן המים קודם שנאסר לא הוה מבטל איסור וצ"ע ומור"ם כדרכי משה שם תמה על הכ"ז דכוונת הרשב"א היינו ליתן היין שכבלי של איסור ולסמוך שהמים יבטלו היין הכלוע ע"ג וכדבריו כתב בת' הרשב"א ח"ג סימן פ"ה ע"ג ואינו תמה עליהם דהרי הרשב"א גופיה התייר לבטל משהו כלוע לשבח והביא ראיה מדהתיירו לתת בכלי יין מים ושאר השקים לכתחילה הביא דבריו הכ"ז ב"ר סימן קכ"ב ובין דקול יין במים ומים ויין התבטל כשסה דאמרינן סלק את מינו במי שאינו א"כ שרי לתת גם לכתחילה לתת יין שיש בו מים בכלי יין דהוה כנותן מים בכלי יין דשרי גם לכתחילה כיון דהוה משהו כלוע דאי משום היין שיש עם המים הרי קול כל מינו דבר אחר סלק את מינו דאין אנו באים לבטל משהו יין עם היין כי הויכ דליתמר דהרי יין ב"ן אינו בטל ואין הכטול כי אם במים שזה שרי גם לכתחילה וע"ק לדבריה דה"ל להתייר שזה אינו מכוון לבטל פליטת יין שכבלי כי אם לשים בו יינו דהחם שהוא מותר הוא המכניסו לקיום ובאינו מכוון לבטל שרי גם לכתחילה כמ"ס הט"א סימן תנ"ג וכב"ד ז"ר סי' פ"ד בשם א"ח וכדעת הר"ן בפ"א ח"ח וא"כ אכתי דליתירי גם לכתחילה והנה אמת דאי מהא ל"ק בדרכי הרשב"א שהרי פ"ל דהרשב"א חולק על זה וס"ל דגם באינו מכוון אסור כמ"ס על זה באורך בסיומן כ"ג אך מור"ם והרשב"ך שסתמו להתייר הטעם הרשב"א קשה כה"ל ואין לומר דכי אמרינן סלק את מינו היינו שצריך לבטל גם היין כשר במים שזה אינו שהרי אין במים כדי לבטל היין כשר ועוד ריין כשר מה איסור שייך ביה כדי לבטלו וא"ך יהיה אסור לבטל התר כי ע"כ דברי מור"ם והרשב"ך צ"ע אלני ומרכי הכ"ח ב"ר סי' קל"ד נראה שחברו דברי הרשב"א דאסור בנת לתת בו ענבים דרוי"ע"ל סו"ך שנותן בו מים א"כ בעת דריכת ענבים ע"ג ולרכיו ל"ק הכל זה דאסור לכתמי דהוי תחילה נותן ענבים דרוסם ונאסר וכי נותן בו מים א"כ הוה מבטל אס"ל והכנה"ג כתב בס"קל"ד הגב"ה אות ט' דהב"ח תירץ כמור"ם והרשב"ך ולמ"ס גכה טורא כינייהו ואע"ג דהב"ח גופיה כתב שכ"כ מור"ם כוונתו דגם מור"ם סובר בפשוט דאין לאסור לתת מים בין בעת הכניח וזה"ל שבעיקר דברי הרשב"א הם חלוקים בפירושו וכבר נתבאר בפירושו הב"ח עם שהוא דוחק בלשון הוא צורך ויתר דל"ק עליו מידי ומהו ק"ל ג"כ למ"ס הכ"ז ב"ר סי' קל"ז וזו היא דמהני נתן בו קיתון של מים היינו כשלא נתכוון לבטל דאם נתכוון לבטלו אסור דקול אין מבטלין אס"ל ואם בטלו אינו מבוטל כמ"ס ב"ר ע"כ וקשה דמאי כולי האי הרי התיירו בסיומן קכ"ב לבטל משהו כלוע לשבח וה"כ אינו אלא משהו שאינו כא לורי ב"ט ושרי לבטל לכתחילה לפי דעתו ומיהו לביקור דינא יש לאסור בכל זה למה שג"ל עיקר ראסור לבטל משהו כלוע לשבח אך הנה אחר יש להתייר גם בזה דמשהו ונטל"ק גם ברעת הט"ר אינו ברור לאסור וז"ל

דכבי האי לכ"ע שרי והרי דעת הט"ר והרא"ש ושאר פוסקים דיון במים ושאר משקים פוגם והרי דעת הרב יוסף ושאר פוסקים ראשונים דשרי ואע"ג דרי שכתבו התוספות בפסחים כשמו אסור וכ"כ הר"ן סס והרא"ה והרמב"ן בברך הבית דף קכ"ו והר"טבא בצ"ד דל"ג מלבד דרכו המתירים בר מן ריין דהרי התיירו לתת בכלי יין מים ומשקים אצ"ג דמשהו פגום כמי אסור וע"כ לומר דס"ל בהרא"ש דשאני הכא דהוה פגום מעיקרו כי ע"כ יש להתייר לתת יין שיש בו מים בכלי יין ועם כל זה הדבר נא"ת ועיין בתשובת הרב כ"ח החדשות סימן תשכ"ה שהתייר כלע משהו לבטל לכתחילה וקשה דרכים וגדולים אסרו כמו שנתבאר לעיל :

סימן נ"ו יש לחקור בדין בריה דקול דאפי' באלף לא בטיל כמ"ס הט"ר וש"ע סימן ק'

ועיקר טעם בריה לביטול דלא בטיל היינו בין דאשכחיה הכתוב ולקי על בריה בכל שהוא אף דליכא כוית וא"כ אפוא בתקרות ע"ז דפשוט בש"ס דאסיר באכילה ובהנאה כמ"ס הר"מ בפרק ז' מה"ע"ו וזכ"א מה' מאכלות אסורות שהאובל כ"ס התקרות ע"ז לקי דכתיב לא ידבק בידך מאומה מן המרס וא"כ צריכה רכה כיון דתקרות ע"ז ומשכיה רחמנא דלקי עליה ככ"ס ומניה לבעיני ביטול לא בטיל א"ר אין בתקרות ע"ז ריין בריה לביטול כל שלא נוכר בדרכי הראשונים כבירור כי ע"כ חל עלי חובת ביאור בכל דברי הראשונים בענין זה כדי לברר עיקר חקירתנו לסימן הדין נותן וראיתי להר"ת בפ"כ מה"מ"א הכ"א שכת' וז"ל זה שאמרנו בפרק זה שהאובל כוית חייב כשאכל כוית חבריה גדולה וכו' אבל האובל בריה טוואה כפני עצמה כולה הרי זה לוקה מדר"ת ואף שהיתה פחותה מחרדל בין שאכלה מתה או חיה וכו' ריין זה מבואר בכמה דוכתי ומנה בר"פ לו הן הלוקין דלקי על בריה אף שלא יהיה בה כוית אבל כמות בריה מאמתי קורין אותה בריה אפליגי בה הראשונים שהו' בחולין דכ"ו הקשו בני גיר ועוף טמא ואבר מן החי ושרץ דלקי על בריה ואילו נבילה לא לקי אלא בכוית כמ"ס בחולין דק"כ וכן בטבל בעי כוית בדתנן בר"פ לו הן הלוקין ומ"ס ותיירו דכהני דכתיב בהו לא תאכל גיר ולא תאכל עוף טמא ולא תאכל הנפש דהיינו אבר מן החי ולא תאכל שרץ הוי כאילו פי' בין גדול ובין קטן רקטן נמי הוי אבר וגיר ועוף ושרץ אבל נבילה חתיכה נמי מיקרי נבילה וכן טבל דאי היה כתיב אל תאכל חסה של טבל אז הוי בריה וכו' ז"ע וכדבריהם פתח הרא"ש בפסקיו וק"ל לפי שיטתם גבי כויר דכתיב וענבים לחים ויבשים לא יאכל וכן מחרצנים וער זג לא יאכל נתיא דלילקי על ענבה וחרצן וז"ל ככ"ס דהני נמי משמע בין קטן בין גדול ואם יחלק אין שמו עליו דכתיב ענב וחרצן מיקרו וכ"ת דכהני כיון דכתיב בלשון רבים ענבים וכן מחרצנים אין טעם לומר שכוונת הכורא לאסור בריה דא"כ הו"ל למיכתב ענב וחרצן דאי כאמר נמי דבריה דהכא הצריך הכתוב כ' ענבים או כ' חרצנים דמיעוט רבים כ' הא נמי לא איריח רעים דמיעוט רבים כ' מיהו אינו מוכרח אלא דכל דהו"ל לקרא לפרש דכל"ה לא ידענא פירושו ככמה כבי האי אמרינן דסתמו כפירושו דהוי כ' דתפסת מועט תפסת אבל הכא דכל התורה הא קול כל האיסורים בכוית א"כ ענבים וחרצנים מועין ענבים קאמר דאי לאו ענבים כ' הו"ל לכתוב בפ"י אלא דאכתי אין זה מספיק דא"ה אונ' ליחייב ככ"ס ואנן קול בכוית כמ"ס ר' בפ"ה דניירות וכ"ת כיון דכתיב מחרצנים וער זג הו"ל חרצנים וז"ל חרצנים לא יתכן בו ריין בריה הא ליתא דא"ה הו"ל לומר דלא לחייב אלא א"כ חרצנים וז"ל דוקא והו"ס בכת"ר א"ה ורבען פליגי עליה כרתנן כבירר דל"ד וקול כרבען כמ"ס דבינו שם ואי משום דאפקיה קרא ללאו אונ' בחד אכילה עם חרצנים דכתיב אתרווייהו לא

ואכל וא"כ אע"פ דלאוין חלוקין הם מיהו להכי אפקיה קרא
 איבורו עם חרצן להקיש וז' חרצן דלית כיה דין כריה הכי
 חכר חן החי דכתיב לח תאכל הנפש עם הכשר ודרים מיניה
 ר"ל לח תאכל הנפש זה אכר מ"ה עם הכשר וז' בשר מ"ה
 בחולין דק"כ וזפ"ה כאלה מ"ה חית כיה דין כריה וככשר
 מ"ה כפי כוית ויש לרהות כיה לפי נו"ש כסו"ס כ' דלפי האמת
 באכר מ"ה לית כיה דין כריה ולפי הס"ד הוה ס"ל ל"ס כן
 בדברי רב וא"כ ול דא"ה דס"ל ל"ס דר"ל פליג עליה רוב
 ברב זה ורב דאמר כרו דמפיק כשר מ"ה מדכתיב וכשר
 כשדה טרפה גם בחולין וע"פ א"ל שז' ס"ל כהך סוביא מתבאר
 דל"ס היה הכריח כן מחמתו דטהרות ומכריית דר' ור"כ א"ס
 וא"כ לח"ש ה"ל לאקשויו לר"ל כמו שהקשה לרב וז' דא"ה
 דהוה ק"ל לר"ל אלא כיון דשני להו רב תו לא ק"ל לר"ל ומיהו
 איכינו שוה לי דהוי מדעת הסוכרים דאבהמ"ה חשיב כריה
 קשה ועוד דמה כהך אי אפקיהו בחד אכילה והכי כיון
 דחלוקין בלאו חכ"ש לענין זה ומה ש"ל לישב ליה שגם
 לכתוב התו והרא"ש עכ"פ כי היכי דליהוי כריה בעינן שיהיה
 דבר שלם ככרייתו ואילו הכא ג' לאוין דאמרו ככריה וז' דהיינו
 הפרי שבתוך הענב דהיינו ענבים דכתיב והקליפה שחוצה
 לה דהיינו וז' והדבר ענין שבתוכו דהיינו החרצנים וכל כי האי
 לית כיה דין כריה אלא ר"ה קשה איך הכר ר"ה שם דלקי על
 ב' חרצנים וז' אף שאין בהם ככיות כמ"ש רב"פ מברטנורה
 והק"ט כפי' המשנה וע"כ משום כריה הוי והרי לא ככרייתו
 הוי דהרי אכתי חסר מהכריה הפרי שבתוכו ואולי דא"ה
 דל"ר אינו חייב אלא כשאיכל ענבה שליתה דאית ב' חרצני'
 וז' וכי הוציא הכתוב לפרי ללאו בפני עצמו היינו לחייב כפרי
 ככיות דוקא דאי לאו ליכתוב ענבה לא יאכל ולישתוק אלא
 דאין כראיה לומר כן בדברי ר"א כמ"ש אינו חייב עד שאכל
 ב' חרצנים וז' שגראה חרצנים וז' לחוד לקי וע"כ כמ"ש שם
 בכור דל"ה א"כ ליכתוב קרא או ב' חרצנים או ב' זיתים או
 חרצן וז' לחאי הלכתא כתיב חרצנים ועד ז' וז' ואילו
 לח"ש לא היה יכול לכתוב חרצן וז' דא"ה הוה לקי על ענבה
 אחת משום ז' ומשום חרצן ומשום כריה וא"כ להכי כתיב
 חרצנים דלא ליהוי דין כריה ואת זה קשה גם לשוב ראשון
 שכתבתי לעיל וע"כ דא"כ גם לרבנן הול"ל דאי אכל ענבה
 אחת דלקי משום ז' דלהכי אפקיה כלשון יחיד ואם נפסק לומר
 דלרעת התו והרא"ש ס"ל דגם לראב"ע לא לקי בב' חרצנים
 וז' עד דאיכא כוית אכתי קשה בוג ליחייב ככ"ש בין לרבנן
 בין לראב"ע משום כריה וכעת אין לי לומר אלא דס"ל דכל
 ב' לאוין שכללו בלאו אחד אין בהם דין כריה כלל ולר"ל
 אה"ן דס"ל דכחמ"ה אין בו דין כריה ואין טעם אצלי לדבר
 זה ומה גם ש"ק להת"ט ורע"ב דס"ל בדעת ר"א דלקי
 חרצנים וז' אע"פ דלית בהו כוית והנה אחת שלפי דברי
 הת"ט ורע"ב אלו קשה נהוי לרבני שאר הראשונים שאכתוב
 לקחן שס"ל דלא חשיב כריה אס לא דלתי חכרות נשמה
 ושאיבורו חל עליו משעת בריאתו ולדבריהם תיקשי היכי לקי
 החרצנים וז' הכי לא אתו מברית נשמה ואין איבורו מעת
 כריאה :

איכרה

מאילולי דברי הת"ט ורע"ב דס"ל דלראב"ע
 לקי על ב' חרצני' וז' כמשהו הוה מקום לישב
 לצד דהכא בני ז' אין סברא שיהיה בה דין כריה שהרי עיקר
 איבור ז' וחרצן חידוש הוא שמדש תורה שהרי עיקר האיבור
 הוי הפרי שיוצא החנוין אכל ז' וחרצן אין יוצא ממנו וז' ולא
 פרי הוי ושר כבני דל"ז אמרו דמכור לא ינפינן דאפי' חרצן
 אסור ליה ומחר וז' איך וצויר דאי אכל ענב אחת במשהו
 דלא לילקי משום הפרי ולילקי משום ז' דזו גופיה תוספת
 איבור הוי ופ"כ ה"ק וענבים לחים וכו' ולא זו כלכד אקדתי

לך הפרי אלא חכל אשר יצא הפי' חרצנים ועל ז' דפולת
 פרי בינהו לא יאכל ונקט הפי' דכפרי וז' אית ליה ב' חרצני'
 וז' אחד ובין דכפרי גופיה לא ריב אכ ודין כריה היכי מתא
 דלהכי כתיב ז' לאסור כריה וכי יציבא בארעא וניורא כשוני
 שמיא וכל כי האי ל"ר לאיך לאוי דניר ועוף וכיוצא דכתיב
 לא תאכל תסם ולראב"ע יחיא טפי דאינטרין למיתב חכי
 כי היכי דילקי על כוית אס לא דאית כווב' חרצנים וז' א'
 וא"ל ללמוד כן בל"ה זה כ"ל לישב כדחוק קצת אך לשיטת
 הת"ט ורע"ב דלעיל הדבר נרדף יאוב לכל הפי' איכתיש
 לומר באופן אחר דהכא ע"כ אין בו דין כריה שהנה כהך
 סוביין דחולין דפליגי רז' ורבנן בני גיד הנשה אי לקי כביר
 שלם משהו אסיק ר"פ דלכ"ע אכילה כי כתיב הוי ככיות א"ל
 שבמקום שז' דככריה נחילקי שדין אכילה דכתיב דהכא
 דאית כיה ד' אוה' זיתים ואכל זית חד מיניה דחייב וה"ע
 דרבנן בני גיד דשני לשון אכילה להיכא דאית כיה טפי
 מכיות ולא אכלו כולו דחייב אלא דרז' פליג עליהו כוה
 דהוי דריש מאשר על כף הידך דאף אי לא אכלו כולו אלא
 גיד שעל הכף לכד כוית חייב וא"כ אייתר ליה לשון אכילה
 ומה הוכרח לומר דאף כביר שלם כפי כוית ורבנן דפליגי
 עליה דריש אשר על כף הידך לענין אחר ולהכי לא אייתר ליה
 לשון אכילה ודרים כיה דחייב ככיות ואף אי לא אכלו כולו
 כתבא לפי' למסקנתה"ס דכי כתיב בלאו אחד כענין שיש לנו
 לומר שכיון לאסור כריה וכתיב נמי כיה לשון אכילה דמשתע
 כוית וסותר כרין כריה כל כי האי אי מצינן לאוקומי אכילה
 דכתי' דאית לומר דאית כיה טפי מכיו' ואכל כוי' ולא אכל כולו
 דכתי' דאית דין כריה ואהני לשון אכילה הא כדאיתיה והא
 בראייתיה לקי על כריה אכל אס אפשר לאוקומי אכילה דכתיב
 להיכא דאית כיה טפי מכיות כמו לרז' בני גיד הנשה בכי
 האי תפסינן לשון אכילה עיקר ואין משגיחין בברייה וא"כ
 אפוא הכא בני גיד דכתיב חרצנים ועד ז' לא יאכל דבני
 ז' הוציאו הכתוב כלשון שיהיה חייב בכריה והתיב נמי לשון
 אכילה וצריכין אבו לומר לקיים דין כריה דאכילה דכתיב אתי
 לחייב האוכל מהוה כוית אף שלא אכלו כולו דחייב ודבר זה
 אין הפה יכולה לדבר דאינטרין ריבוי ליה פון דאינו בנמצא
 דאפי' בענב אחד דאית בה ז' ופרי ז' חרצנים לא משכחת
 בה לעולם שיהיה כוית ומכ"ש כוב לחוד ואף באשכול שהביאו
 החרגלים לא משכחת כוב לכד שיהיה בו כוית כי ע"כ על
 כורחין אכילה דכתיב להצריך כיה כוית קאית כמו לרז' בני
 ג"ה אלא דככא גם רבנן מודו בה דכיה ל"פ וא"כ ע"כ אין
 כוב דין כריה השתא דאית ליה כניש ליקיים דברי הת"ט
 ורע"ב והיה כהנח דרבנן וראב"ע פשיט להו דלא משכחת
 כוב אחד שיהיה כוית אכל כוב ז' חרצנים פשיט להו
 דמשכחת שיהיה בין ג' כוית ואין זה כ"כ רחוק ואע"פ
 דבזמנינו לא משכחת כי האי סימנא אין זמנינו ראיה שהרי
 אמרו משתרב כה"מ נוטל שומן הפירות כרתנן כהוטה דת"ס
 וא"כ ז' דכשעת תתן תורה היה בנמצא כב' חרצנים וז'
 שיהיה ביניהם כוית ולהכי לרבנן דס"ל חרצנים לאו לחודיה
 וע"כ הצריכו כוית כיון דוב אין בו כוית אכל לראב"ע דס"ל

דכ' דכיוור אחד משום מחייב כבניר מכיות :
א"ל דלפ"כ מ' דלראב"ע אי אכל כוית מכ' חרצנים
 וז' אף שלא אכלם שלמים חייב ואין זה רחוק זה
 כ"ל נכון ליישב דברי הראשונים ורע"ב והת"ט בדבר זה
 ודוק ומיהו לדרך זה קשה כמ"ש התו דאי הוה כתיב אל
 תאכל חטה הנה לקי על חטה והרי ה"ן אין חטה בעולם
 שיהיה בה כוית וא"כ אכילה כמאי הוה מוקמי לה אלא ודאי
 דאכילה הוה מוקמי לה באכל עשר חטים שבוין ויש בהם
 כוית דלקי וא"כ גם כוב ימא הכי כי ע"כ נרדף יאוב ככ"ל

ח"ט ודוק:

והי ק"ל עוד לשיטת התו' והרא"ש וסיעתם הלכו מדעתו' גבי חדש ולחם וקלי ובהתל לא תאכלו ובשלמא גבי קלי וכחל דהו' שם העצם דתתיבה נמי מיקרי קלי וכחל תינה דכעין כוית בהו' דאם יחלקו נמי לא יאכרו שם אכל גבי לחם דידוע דאם יחלק אכר שמו דתתיבת לחם מיקרי אחאי בעי כוית כחש"ר כפרק יו"ד מה' אלו הב' והרי הו"ל כוית ואף אם יהיה פחות מכוית שלם ללקי וכבוד הייתי לומר כיון דהך כוית אינה כוית משעת יצורה אלא על ידי כוית ארס נעשית לא דיינין בה דין כוית ואין כוית טעם לפח"ש התו' דדין כוית תלוי בלשון הכתוב בלשון שהוציא איסורו ולכריהם אין טעם נכון לחלק כוית והקרוב אלי לישב כוית דגבי דכר שיש בו רוח חיים אף שיש בתיבו קטן וגדול אין שם משתנה דעיקר השם על נשמה שיש בו נקרא דעל חשיבותו נקרא וככה"ב קטן וגדול שם אחד להם אבל כדכר שאין בו רוח חיים ודרכו להיות גדול כמו לחם א"כ כי עשאו כחשאו י"ל דלאו לחם מיקרי ולפחות בעי כוית דאכילה ככוית דכזיר מוכאי ליכא הנחת גדונו אלא דא"כ כ"מ דלחם קטן כזיר מכוית אינו יוצא בו י"ח לחם משנה כשבת כיון דלחם כתיב וז"ל לעיקר הדין:

וראיתי להרא"ש שהקשה לשיטתו ולשיטת התו' הלכו חסור הנסקל דמוכח כריש פרח התערוכות דאין בו דין כוית וח"ט מוגיר ושרץ ותירץ דאי הוה כתיב לא יאכל סוד נסקל הוה חשיב כוית ומדכתיב ולא יאכל את כשרו דחשמוע אפי' תתיבה מהנו דכשר אס' יחלק שמו עליו וק"ל עליו דא"ה גבי דג דכתיב כוית מוכשר לא תאכלו בדג טמא לא ליהוי דין כוית לפי דבריו ואילו הרב שם סמוך וכראה וכל הראשונים כתבו בפשיטות דג טמא כוית חשיב וז"ל כיון דכתיב מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הוא לכם ולשקץ זה שפיר משתמע כוית דין כוית שהרי אס' יחלק חתיבת שרץ מיקרי ואע"ב דלא כתיב האי לישנא בלאו אין קפיד בכך דא"ל דכתיב הכי לאסור פחות מכוית איסור גריד ולהכי לא כתיב הכי גבי לאו כי היכי דלא לילקי אלא ככוית דאי להא לא אינטרדיך דהא קול' חזי שיעור אסור מד"ת בכל התורה ואף לר"ד רס"ל כר"פ בתרא דיומא דח"ש מותר מד"ת אפ"ה טפי יש לומר דכתיב קרא אף למלקו' רבייה והא דכתיב הכשרם כבר רשנו רז"ל דמיעט סנפיר ועצמות:

אך את זה ק"ל לשיטתו גבי ערלה דכתיב וערלתם ערלתו את פרוי ב' שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל לא ליעבי כוית דכל פרי אס' יחלק אין שמו עליו וכל פרי בין קטן בין גדול שם אחד להם וכ"ת כיון דלא כתיב פרי גבי לאו לא מהני ח"ט חרב טמא שכתבתי לעיל דלא כתיב שם שרץ גבי לאו ואפי' הו' בו דין כוית כי ע"כ דהכא ה"ט דכיון דהוציא הכתוב איסורו בלשון הכולל דהיינו פרוי ולא הוציא בלשון העצם דכל פרי ופרי יש לו שם בפ"ע והרי זה דמי חושב לנכילה דנכילה שם הכולל הוא אבל כל נכילה ונכילה יש לה שם בפ"ע אם שור אם שה וכיוצא והא פשיט להו' דכשם הכולל אס' יחלק נמי שמה עליו דת"ט נכילה אין בה דין כוית א"כ פ"ה גבי פרי דשם כולל אס' יחלק נמי שמו עליו ולהכי לית ביה דין כוית זה כ"ל פשוט לשיטתו או אלא שק"ל טובא איך פשיט להו' גבי דג ובכי שרצים דאית בהו' דין כוית והרי גבי דגים טמאים הוציא הכתוב איסורו בלשון כולל דכתיב מכל שרץ המים וזה שם כולל דכל דג יש לו שם היחוד שיחד לו איכינו הראשון ארס וכן גבי שרצים דכתיב בהו' אל תסקו את נפשתיכם בכל השרץ וכו' לא תטמאו בהם ופתיב נמי כל השרץ האורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל ופתיב נמי לכל השרץ האורץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם ופתיב נמי לא

תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ ופתיב נמי כל שרץ העוף לא תאכלו והרי שלך לפיך דכל לחוי דשרצים הוינאם הכתוב בשם הכולל דהרי ודאי כל שרץ האו' בשם יקרא וא"כ כי פשיט לכו דשם כולל אס' יחלק שמו עליו ומה"ט גבי נכילה וערלה לית בהו' דין כוית א"כ גבי דג טמא ושרצים קול' לומר כן דלא ליהוי בהו' דין כוית כיון דכתיב איסורן בשם הכולל וכמאי נשתנו ואחר החיפוש עינינו ראו דהא נמי ל"ק שהנה דאיתי לרש"י בפ"י החומש בפ' בראשית בפסוק ישרו המים וכו' שכתב וז"ל שרץ כל דבר חי שאינו נבנה על הארץ קרוי שרץ כגון וכו' ובהם נפלה ופשוטות ותולעים וחלד ועכבר והבב וחמט וכיוצא בהם וכל הדגים ע"כ וכה"ב כתב רש"י בפסחים דכ"ד ומכות דלו גבי מ"ט אבל פשוטא לוקא ארבע וכו' ע"ש ולפ"ז ז"ל דל"ד שם הכולל דשרצי' לשם דנכלק וערלה דגבי שרץ דשם כולל זה נקרא על שם שרוחש ואורץ ונראין כאילו נבדדוין שאין הילוכן ניכר וא"כ תתיבת מהמו שאין רוחש ואורץ לא שייך שם זה עליו וא"כ נכפא דשם כולל זה אס' יחלק אין שמו עליו כמו שם העצם משא"כ גבי נכילה דכל בעל חי שמת נקרא בשם נכילה אפילו שמו מנהו וכן כפרי שכל מאכל אינן קרוי פרי ואפי' חזי דכר ולהכי לית בהו' דין כוית ככ"ל כיון לישב לכל זה אך לעיקר שם פרי אי חזי פרי קרוי פרי דריבא רבה וקצת סמך מצאתי מרחקן פ' לולב הגזול אתרוג שחצה ונקב פסול ומוכח שם בש"ס דפסול זה נפיק מדכתיב הדר ובחידושי הראשונים נמצאתי דנפקא ליה מדכתיב ולקחתם דבעינן לקיחה תימה הרי מוכח דחסר נמי פרי מיקרי ולא חתיבה הפרי דאי לאו הכי לת"ל כוליה האי הא כתיב פרי עץ דחסר לא פרי מיקרי אלא שם לדמות לזה לפי מה שאכתוב בסמוך בס"ד ומיהו אפי' תימה כשיטה זו מה דאמרין בכורה דכ"א בעירובא נמלה שחפרה מהו שיעורא במירון לה והא חזק או כוית במירון לה והא איכא והו' ולא איפשיטא ע"ש בפ"י דש"י והתוספות ולשיטה זו קשה שלדבריהם דין כוית מפורש בכתובים ולא הולכה למשה חסיו ואילו הכא פשיט ליה לש"ס דבמירי לה הלכה כידוע דכל במירי הלכה ועוד כיון דכך במירי לה חאי ק"ל להתוס' מחלב ונכילה וטבל דלית בהו' דין כוית ומאי קושא כי במירי לה היינו לאכ"תה וביד ושרץ וכיוצא ולא בטבל וחלב ונכילה וע"כ שם ז"ל פשיט להו' דכל כוית אס' יחלק אין שמו עליו ובהכי חשיב כוית ולקי עליו ואילו הכא פשיט ליה לש"ס להפך דנמלה חסר נמלה מיקרי וכד הוינן בה גראה הכי דהרי נמלה חסר אכר לא אכר שמה יעידון יגידון כל יושבי תבל והם שכתבו להפך אינו אלא תימה וע"כ שהרי ידוע בדוכתי טובא דפריך וכו' דהלבטא נינהו לת"ל קרא ומשני דאסמכתא בעלמא דוק ותשח שאין להאריך בזה ואילו לדבריהם לימוד גמור הו' ותיקשי למ"ב קרא והנה אחת שאילולי שכתבו דין כוית מפורש בכתוב ודבר זה קשה להלום דא"כ קרא והלכה לת"ל היה מקום לישב למה שקשה עוד מהך סוגיא לדבריהם וכמ"ש דהם ז"ל לא ס"ל דכי גמרו ההלכה במירי לה בכל ענין אלא שמתם קבלו כל כוית דאיסור לקי עלה ומכמים מפרשים זו נקריית כוית וזו לא חשיב וע"כ ק"ל מ"ט ותידור' שכל שאס' יחלק חתיבה מהנו אותה חתיבה לא אכר שמה ונקריית על שם כולה בהכ"ל לא חשיב כוית ואי אכר שמה חשיב כוית ומ"ט התו' דכולהו גיד ואכר עיקרו וכלכר שיהיו שמים לאו למימרא דאי חסר ליה אכר או כ' לא מיקרי שרץ דהא ליתא אלא כוונתם רכי מיקרי שרץ היינו על שלימותו דאי חתך מהמו אכר אין אכר זה קרוי שרץ וכן בחיוד ועל דרך זה יש לפרש דכרי הרא"ש ודברי התוס' בעבות דף י"ז כד"ה ודכין ועש אחת שצריך לדחוק בדבריהם בפירוט זה מיהו אי מהא שבקיה דרחיק ואוקי חפשיה ובהכי ל"ק מהך דפשיט להו' לש"ס דנמלה חסר אכר נמלה

נמלה חקרי אבל כח"ס דרין הריה באיסור שנהנה בו היינו
 משום דכפירוש ריבתי תורה כחאי דכתיב לא תאכל גיד וכו'
 וכן בע"כ בדבור המתחיל ודו הכריחו כן ועש יש לתמוה
 עליוהם מתוך ח"ס וכדוחק זל דהם ס"ל דרין בריה אין לנו בה
 הלכה אלא נפקא ליה הדרכיב לא תאכל גיד ושרץ וכיוצא
 כח"ס הם וכי קבעי נמלה שחמה מהו הכי קבעי כי נפק"ל
 מדרכיב לא תאכל שרץ דחמשע אפילו קטן והיינו דלקי על
 בריה שיעורא קנחרי מינה דהיינו דקפיר על שלימותה כי
 היכי דליהוי בריה דסתם בעל חי שלם באבריו וא"כ אי חסרה
 הא לוכא שיעור בריה שלם א"ר בריה נמי וכל ששמה עליו
 דחקרי נמלה רבי קרא ברין בריה אלא שקשה ליה היכי כיני
 למיפשת מדק"ל כשרניס דמטחא ככערה וזה ענין זה ליה
 והרי הכא כל כעיייהו תליה בפסוק היכי ילפינן אבל אי אפי'
 מהלכה כפי למיפשת שביר שכל ההלכו' אלו שיעור נמי ליה
 באופן דשיטת התוס' והרא"ם הללו לכי ומעי יהמו מהך סוגיא
 וכו' ע :

וראיתי כתו' שהקשו לשיטתם דלר"ם דע"כ לית ליה
 ה"ט דבריה ה"ל כאילו פירש בה הכתוב
 כיון דקחשיב לחטה של טבל בריה א"כ איך תרומה עולה
 כאחת ומאתי' הרי אמרינן דבריה אפילו באלף לא בטול וכ"ת
 דהכא לא כולל האיסור' עמו דער שימרח חותר לור א"כ ערלה
 וכלאי הכרס לא ליפטלו ע"כ ויש להפליא דכריהם דחאי כולי
 האי ער שחכא זה איפריך שיטתם מהך דר"ם והחכם עיניו
 יחוו דעיקר קושית' כמעט קטיש ליישב דאעיקרא מנ"ל דר"ם
 אית ליה דין בריה דאין לה ביטול דבשלמ' לדין דככל איסורי'
 כענין כוית למלקות וככריה כמשהו מהטע' שכתבו הם כד"ה
 אהטו להכי גזרו הם כעין דאורייתא דכמו דבריה שכיבא ער
 דלקי ה"כ הם אמרו דחשיב ולא בטול אבל לר"ם דס"ל דבכל
 התורה דלקי במשהו ולדבריו דין בריה חר"ת לענין חלקות לא
 יעויר דבלא"ה לקי במשהו תו מנ"ל לדבנן לאסור לענין ביטול
 בריה ואפי' באלף ושרעת נוטה מוכרח זה לומר דלר"ם בריה
 בטילה כס' דאי לאו בטול אפילו שלא יהיה בריה כיון דאורי'
 ואורי לקי במשהו ה"ל לא ליפטול בין בכריה בין אם אינה
 בריה ומרהא יש לה ביטול בריה נמי בטול ושוכ ראיתי
 להרשב"א כת' סיומן תר"ם שהשאל הקשה קושית התוס' הללו
 והשיב הרב כרכרי אלו דלר"ם בריה נמי בטול כס' כל אחד
 ברינו ועש והנה כי כן כמו זר נחשבו דכרי התו' הללו שהניחו
 קושיא זו בתימא בלא דבר וכח"ס ועיין תוס' דעז' דף ס"ס
 ג' ע :

ואחר הישכ דאתה עיני דנרקו התוספות כמה שלא
 תירצו כאשר דיתיתי שריה הם לעיל הוכרחו לומר
 כהה יא סוגיא דמכות דאסיק' לדבנן דר"ם דנמלה ראית כה
 נשמה חשיב בריה משא"כ בטול ואילו לשיטת התוס' אין הטע'
 תלוי בזה שהרי גיד הנשה ואמ"ה לית בהו דין נשמה וחשיב
 בריה והכל תלוי בלשון הכתוב אם הוציאו בלשון דמשתמע
 מיניה שכוין לאסור בריה וכדלעיל ומכאן זה הוכרחו לדחוק
 דהש"ס חשני לדבנן לדבריו דר"ם שהרי מדקחשיב ר"ם לחטה
 דטבל בריה וע"כ הקשה לדבנן אי אתם מורים לי באוכל
 נמלה כ"ס שחייב ש"ה דלא ס"ל הטעם כריה הוי דהוי כאילו
 פירש כה הכתוב דאי הוא ס"ל הבי לא הוה ק"ל נמלה לטבל
 דבכי טבל לא כתיב אל תאכל חטה של טבל ועכ"פ ר"ם לא
 חזי סבר הכי בטעם בריה כיון דאיהו ס"ל דבכ"ג אף בקהת
 לקי כמשהו ואפילו הכי לא חזי סבר דטעם כריה הוי דהו"ל
 כמפרש כמבאר וע"כ אסיק הש"ס לדבריו דר"ם דאף לפי
 דבריו אכתי ל"ק מטבל דנמלה בריה נשמה היא וחשיב אבל
 חטה לא חשיב וכו' ככתוב בדבור זה והנה תירוץ זה יצא
 אי ר"ם אית ליה דין בריה לשמות גבי ביטול אבל אי ר"ם לית

ליה דין בריה כלל לא למלקות ולא לביטול א"כ ר"ם דק"ל אי
 אתם מורים לי לדבריהם דרבנן קאמרי ולדבריהם ל"ק כלל
 כיון דרבנן כי אית להו נמי בריה היינו כשפירש בה הכתוב
 ותו היכי חשני הש"ס לשאלת ר"ם לדבריו דר"ם וארי ר"ם
 אעיקרא לית ליה כלל דין בריה כי היכי דלישני ליה לדבריו
 כי ע"כ ע"כ ר"ם מודה דדין בריה לגבי ביטול אבל לא מטע'
 מפורש כס' כרבנן וע"כ ק"ל לדבנן גבי חטה דאף לדרכיבם
 דסברתיו דבכל התורה באיסורי אכילה לא לקי אלא בכוית
 הכא גבי חטה הו"ל לכס' למייב כיון דאתם מורים בכריה דלקי
 בכ"ס ה"ן דלקי דאילו לדירי בלא"ה לקי במשהו אף שאינה
 בריה ולהכי דמי ליה הש"ס לפי דבריו בטעם בריה ואי ק"ל
 לפ"ה בתשו' הרשב"א שיישב לקושית התוס' דר"ם לית ליה דין
 בריה כלל דבטילה היא ג"כ כס' ואילו למ"ס דכד זה לא יעויר
 וכאמור הא נמי ל"ק אחד הרואה דברי הרשב"א כתורת הכית
 דק"ר שמבאר דעתו שם דאיהו ס"ל דלדין נמי כי היכי
 דליהוי חשיב בריה בעינן שיהיה בריה נשמה כגון ציבור וידי
 שהיה לו חיות כעודינו בבמהה לאפקוי חטה ועש ולדבריו כי
 שני הש"ס בריה נשמה חשיבא חטה לא חשיב אין צורך לדחוק
 דלדבריו דר"ם קחשני כח"ס התוס' כיון דהא ס"ל דלדין נמי
 בעינן בריה נשמה א"כ שפיר קדחיי על הדין ועל האמות וא"כ
 אפוא שפיר חזינו לחומר דר"ם לית ביה דין בריה כלל הן
 אחת דאכתי ק"ק אי ר"ם לית ליה בריה א"כ מאי ק"ל לדבנן
 נמלה דחשיב ליה רבנן בריה ואי עיקר קושיתו היינו
 מרסברי רבנן דין בריה הרי אמרו הם דבעינן בריה נשמה
 ותו מאי ק"ל ואולי ליה ז"ל דר"ם כי נמיר סכרת רבנן ברין
 בריה לא שיימה קמה התכאי שהחבו שיהיה בריה נשמה
 והיינו שלא חשו רבנן להשיב לו והדמיה תבואר וכדשיית הש"ס
 בריה נשמה חשיב :

אכן ראיתי להרשב"א כת' הנו' שהשיב עוד לקושית
 התוס' הללו ז"ל א"כ אפשר דאפילו לדיריה בריה
 נשמה לא בטלה כמו לדבנן אבל חטה דלאו בריה נשמה מורו
 לדבנן דבטלה כרי שלא להפריש בין כלאי הכרס לתרומה
 דבטלה אפילו לדיריה ע"כ וכיבא זה ק"ט כיון דר"ם אית ליה
 דין בריה לביטול ומחלק בין בריה נשמה לחטה תו מאי ק"ל
 לדבנן אי אתם מורים לי באוכל נמלה והרי איהו נמי תיקשי
 הכי גבי ביטול וע"כ ליישב דנשא ונשא בריה דאית בה נשמה
 ואילו כסבר' רבנן אוהב לטעון ושנא לפרוק ושם ראיתי להרב
 בעל השאלה שרצה לישב קושית זו ז"ל וזל דבריה לא בטלה
 במקו' שאין אנו מוצאין פסוק להתידה כמו ערלה וכלאי הכרס
 דכתיב ממשקה ישראל מן המאתים שנשתוירו בכור אבל ויתר
 בטל לפיכך אמרינן שיבטל אבל כי לוכא ראיה להתיר לא
 אמרי' דבטל בריה והרב דחה תירוץ ז"ל תשובה לא מן השם
 הוא זה דלאו מקראי ילפינן לה דכריה לא בטלה לאו דאורייתא
 אלא דרבנן וכו' ולי נראה כוונת הרב השואל שהוא סבור שאין
 כח ביד חכמים לאסור איבר דבר שהתירו מפורש בכתוב
 ולהכי גבי ערלה וכלאי הכרס דחמ"ת בטל באחת וכו' כמו
 שהביא חפסוק ממשקה ישראל דאיתיה בפסחים דמ"ה ובריה
 דאין לו ביטול ידוע הוא דמדכריהם הוי ולהכי אין כח בידם
 לאסור ביטול בערלה וכלאי הכרס כיון שביטולו מפורש בכתוב
 ודבר זה לא נפלתה היא שהנה ראיתי להרב ט"ז בא"ח סיומן
 תקפ"ח וכ"ד סיומן ק"ז שכתב להדיא שכל דבר שהתירו מפורש
 בכתוב אין כח ביד חכמים לאסור משום סיני או נדר וכדבריו
 כתב הפרי תואר ב"ד סי' ק"ז ועיין בערלה פ"ב ת"א בהר"ם
 ובהר"ם דנפק"ל ביטול ערלה וכלאי הכרס מתקום אחר ועש
 ומיהו מרבני הרשב"א יש לדון הפך דברי הט"ז הפרי תואר :
אך את זה יש להשיב כי שוה השואל שהרי הכא אין התירו
 מפורש בכתוב דביטול דכתיב תניין לאוקמי בדבר
 שאינה

שאנינה בריה כלל כמו קמח וזין וזמה גם דעיקר ביטול בני
הסקה כתיב כדכתיב ומחשקה ישראל וכל כי האי יש ויש כח
כיד חמיל' לאסור ועפ"י זה יש ליישב מה שהשיב עליו הרשב"א
ותו במדת חד כתיבי בטיל והנך רשות אסתכתא כרכנן
ובכן התיר הכתוב בערלה ע"ש :

ומיהו

כ"ל ליישב לעיקר קושית התוס' והרשב"א הלון
שהנה ידוע הוא דר"ש ס"ל כל העומר לזרוק
כזרוק דמי כדאיתא בכריתות דכ"ד ובכ"ק דמז' וכמנחות דף
ק"ב נמי אחר' אחר ליה רב, אשי לרב כהנא מדאמר ר"ש כל
העומר לישרף כשרוף דמי כותר ופרה אחמי מטמאין טומאת
אובלין ועפ"א בעלמא נינהו א"ל חובת הקדש חכמתן וכו'
וכפ"ב דגיטין כתב הר"ן גבי מ"ס כתבו על איסורי הנאה
כשר וז"ל והיו באו"ה היסורי הנאה שנינין להתבטל'ן העולם
לת"ר כל העומר לישרף כשרוף דמי ועפ"א חשיב משמע דלא
הוי בט דמחאן דליתנהו דמי ע"כ הרי כתבאר דלר"ש כל
העומר לישרף כשרוף דמי ועפ"א חשיב וכמחאן דליתיה דמי
והנה ידוע דערלה וכלאי הכרם מנותן כשריפה כדתנן בסוף
המורה דל"ג ע"ש ואי הכי היכי נימא לר"ש ערלה וכלאי הכר'
דלא ליבטלו רכינן דבריה נינהו חשיבי ולא בטלי והא עומדין
לשריפה וכשרוף דמי ועפ"א בעלמא נינהו והיכי לא לבטלו
האחר דמחאן דליתנהו דמי ומאפס ותהו נחשבו ואילו עיקר
בריה דלא בטיל תסום חשיבות הוא כמו בעלי חיים דחשיב
ולא בטלי ואי ק"ל א"ה האוכל ערלה לא ליחייב דהו"ל כאוכל
עפר בעלמא שאין בו איסור כלל הא לא איריאי שכיון שאסרה
תורה ערלה א"כ ע"כ גזירת הכתוב דלו אם יהיה עפר לא
תאכל דלא ברע זה וגו"ה דלדין דקול אין בדין בכ"ט ועבן
בעלמא הוי ואסיר וכן הרצן דכיד ואי ק"ל לדברינו ערלה
וכלאי הכרם לר"ש לא יטמאו טומאת אובלין דגבי טומאת
אובלין אכילה כתיב כדכתיב מכל האוכל אשר יאכל והכי לאו
אוכלה נינהו דאפרי חשבי אה"ן דלר"ש דניא הכי כח"ש
בכבודות ד"ט אע"ב דמטעם אחר הפיק ליה ז"ל דאיצטריך
לאיך בנן שור הנסקל ועגלה ערופה וכו' דלאו בני שריפה
נינהו ועיין ת"ש התו' כבוטה דכ"ה כד"ה לאו כבבו דמי
י"ב ועיין ביבמות דק"ג דאמרין כותי תכתת שיעוריה
ומטעם זה היה נראה דלכ"ע בערלה וכלאי הכרם אין בו דין
בריה אף לדבן דר"ש אלא דכלא"ה הא ס"ל דכהני לית בהו
דין בריה והוא טעם שני לר"ש דלא ליהווי כהני דין בריה
אף לשיטתיה ודוק :

ואולם

כעיקר דברי התוס' אלו איני תמיה בהם כח"ש
וכ"ת דתרומה כשנולד לא כולד האיסור עמו
כגיד ושרץ אבל תרומה מותר עד שימרח וכו' ודברים אלו לא
יכולתי להולמם דמה ענין מירוח אצל תרומה דאף אי מרחם
והביאום לבית והניחה בטבלייהו כמה שנים אין בהם איסור
תרומה דתרומה בהפרטה תליא רחמנא בקריאת שם תרומה
ובחולין דק"ל דאמרין בן לוי שאכל פירותיו טבלים פטור
מתשלומין דכתיב לא ימללו את קדשי בני ישראל אשר ירמו
לה' אין לך בהם אלא משעת הרמה ואילך ופסקו ד' בפ"א ה"ה
הע"ה ה"ה ודבר זה פשוט דאוכל טבל משנים קדמוניו אינו
חייב תסום תרומה כל שצדום בטבלייהו ואי הפריש תרומה
אזני חייב תסום טבל אלא תסום תרומה וא"כ איך כתבו עד
שיחדם שדבר זה אין לו שייכות כלל עם תרומה וסבור הייתי
ליישב ולומר שגם הם דעתם כן אלא דר"ל דאינו חייב על
הטבל אלא משעת מדיחה ובהירוח נתחייב התבואה לתרומה
ומצטרף וחשיב טבל וא"כ נמצא דמי אכל הטעם של תרומה
נולדה כה איסור משעת מירוח דאע"ב דמשעת מירוח עד
הפרטה איסור דשי"ך כה הוי טבל ולא תרומה מ"מ נולדה
איסור כה חשיב כיון שאסור באכילה דמה לי שיהיה אסור

באכילה תסום תרומה או תסום טבל וע"כ כתבו האכתי לא
חשיב כגיד ושרץ כיון דלית כה איסור עד שעת מירוח אלא
דאכתי קשה שהרי בכ"ד מ"פ פליגי ר' ינאי ור' ינאי חמי טבל
מתחייב במעשרות דמר סבר משיראה פני הכית ומ"ס דאפ"י
חזר קובע' וק"ל כה' דאין קבע למעשרות הר"ת א"ל משיראה
פני הכית כח"ש הרמב"ם בריש פ"ד מה"מ ואילו הם כתבו
עד שעת מירוח וזו לא שמענו ואולי שדעת' לפסוק כאי בעית
אימא סם כב"מ דאמרין כי אחר רבי ינאי כוית ועכ"פ דלאו
בני גורן נינהו אבל חטין וסעורים גורן כהדוא כתיב ועמ"ש
התו' במנחות דמ"ב דר"ה כרי וע"ש וכן דעת הרשב"ד לפסוק
כהאי אב"א שהשיב לדברינו כפרק ג' וכפ"ד דמנע"ש וע"ש :

ובגידו

לכל הדברות ק"ט לדבריהם דאי ר"ש מה"ט לא
חשיב ליה בריה תרומה כיון דלית כה איסור עד
שעת מירוח א"כ מה"ט גופית טבל לא חשיב בריה כיון דאין
איסורו לפחות משעת מירוח ולתרכב"ם עד שיראה הכית ואי
הכי תיקשי מאי ק"ל לר"ש לסברת רבנן אינא תם מודים לי
באובל מלמך כ"ש שהאז חייב לדבריהם מאי קושיא והרי גבה
טורא בניייהו דטבל לא כולד האיסור עמו וגם ר"ש לא קמחשיב
לתרומה בריה מה"ט כדכתיב התוס' וכ"ת דהכי קא ק"ל לר"ש
שהרי לדבנן דבר שאין לו ביטול דהיינו בריה כגנדה בשל
תורה לקי עליה כמשהו א"כ טבל דאין לו ביטול תסום
דכהיתרו כף איסורו כח"ש בעז' רע"ב או תסום דהוי דבר
שיש לו מתירין כח"ש התו' סם בשם הירושל' א"כ כגנדה בשל
תורה לילקי עליה כמשהו הא ליתא דמעולם אין סברא שיהיה
תלוי ד"ת בשל דבריה ונחפוך הוא דרבנן אסרו כבריה ביטול
בעין של תורה ועוד דא"ה הו"ל לאקשוני ממה דברים שאין
להם ביטול כגון חתיכה הראויה להתכבד וכ"מ ודבר שיס' לו
מתירין ועוד דא"ה רבנן דרחו ליה מפני שהיא ככרייתת
כוונתם ולא לקי בכ"ש אלא כבריה וא"ה תו מאי קאמר אף
חטה אחת ככרייתת והרי לפי דבריו נמי חטה לאו חשיב גבי
טבל באופן שדברי התוס' אלו נריכין אצלי תלמוד ואת זה
ק"ל בהך ת' הרשב"א שמת"ס בסוף התשובה ז"ל וכדי שלא
להפריש בין כלאי הכרם לתרומה אף לדבריה ע"כ וגם הסו"ל
ממה שלא הקשה מתרומה דלא ליבטיל לר"ש תסום שהיה
כמו שהקשה מערלה וכלאי הכרם נראה דגבי תרומה פשיט
להו שבב לר"ש לא חשיב בריה והיינו מהטעם שכתבו התוס'
דלר"ש בריה לא חשיב אם לא שנוגדה האיסור יעמה ודבר זה
קשה להלום מפרשת העבור וכ"ע עוד ק"ל כשיטת התוספות
והר"ש הלון שהעלו דדין בריה תפוסה ככתוב מדבקט ליה
בש"ס העצם ולא גלי ביה דבר שיבטל דין בריה דא"ה תיקשי
בסוגיין לר"י דסבר כב"ה אלו ואין בו כוית פטור ואמרין
מ"ט דרבנן בריה כפ"ע היא ור"י אכילה כתיבה ביה וכו'
ואכתי תיקשי לר"י והא אפקיה קרא בשם העצם כדכתיב לא
תאכל גיד ומשמע בין קטן בין גדול והרי מכואר בהך סוגיא
דאי ר"י הוה מצי דריש אכילה דכתיב לענין דכי אית ביה ד'
זיתוס ואכל חד חייב כרבנן היה מודי להו לדבנן דלקי כגיד
כמשהו וע"כ מדאפקיה קרא כהאי לינא הוה קילוף לה כמו
שמודה ג"כ כמלה וכואר דלקי ככ"ש מה"ט וכיון דמשמענת
זה משמענת נמור אי כתיב אכילה נמי מאי הוי דאף לדבריו
דאכילה דכתיב ע"כ להנריך כוית אף בשלם קאתי אכתי הו"ל
תרי משמענת דסתרי אהדיומוי הגיד לו לתפוס עיקר
השמענת אכילה ומה גם דהו"ל להכריח מזה סברת רבנן
לדבריהם אין בכאן שני משמענות המכחשין זה את זה
ועכ"פ קשה בהך סוגיא כיון דר"י ורבנן בקראי פליגי הו"ל
לש"ס לאקשוני לר"י מטעם רבנן כמו שהקשה לרבנן מטעם ר"י
וירוצי הוא דככה"ג הש"ס פריך ואירך ואירך ואי לא מני פריך
סברת האחר אביק הש"ס קשיא ואילו בכאן לא נרשעו כלל

מטעם רבנן או' רבנן דקסברי דלקי אביר בכ"ש מדין כריה
 אין ליה שום הוכחה וקורא אלא דכל כריה הלח"ס גמירי לה
 האיכורים דלקי עליה בכ"ש ו"ג כריה היא ולהכי לקי הר"ז
 כיון דמחצת ליה אכילה בכזית סוכר דכי גמירי בהלכה דלקי
 על כריה לאו על ג"ה כי אם על שאר איכורים דגיד הנשה יצא
 אין הכלל כיון דגמי ביה קרא והו"ל ככילה ודמי להו דלכ"פ
 מין בהם דין כריה ולהכי ק"ל לש"ס ורבנן דאי קשה הוא
 לרבנן דלר"ז לק"מ והרי סוביי"ו מוכח להדיא באירך סוביי"ו
 דכויר שכתבתי לעיל דמוכח מינה שדין כריה כהלכה גמירי
 לה וכל זה הפך שיטת התו' והרא"ש ז"ע :

ובן

קשה לדבריהם ה"ל לר"ז כשרץ ועוף טמא והוסיפו
 דלקי על כריה בכ"ש דאי משום דכתיב לא תאכל
 שרץ דמחצת בין גדול וקטן הרי גיד דכתיב לא תאכל ולא
 לקי דלא תאכל גיד לר' ושיעור אכילה כפי ו"כ כשרץ כתי
 גימא הכי דאין זה דרש חכמת יגור דהכל לפי הענין ודיתור חד
 בענין אחד מרבי ובענין השתנה הענין לצנין עוד ק"ל בדברי
 התו' אליו שמת"ש ו"כ"ת דהתם ה"ט כשגולד כולד האיכור עמו
 וכו' נראה דס"ל דלא חשיב כריה אם לא שגולדה האיכור עמו
 ולפ"ז קשה דמאי ק"ל חכילה דקול' דלא הוי כריה והרי נכילה
 אין איכורה משעת בריאת וכן טבל לפי ה"ש לעיל ותו דמכ"ל
 לחלק בין אוכר שמו לכשאינו אוכר שמו דאי חכילה וטבל
 ל"ק דלגבי טבל כבר נתבאר מת"ש לעיל שדעתם דטבל
 כתי חשיב ליה לאיכור משעת בריאה וכתו שתמהנו עליהם
 ולעיל בדבר זה אבל בני נכילה דאין הפה יכולה לומר דחשיב
 איכורו משעת בריאה ח"כ על מה חדרו התו' עלינו שהקשו
 כדון כריה הנכילה והיה כ"ל ליישב לזה שדעת התו' דנכילה
 כתי חשיב איכורו משעת בריאת דמשעת בריאה אסיר באכילה
 מדין אכר ח"ה וכי מתה פרח ואזיל איכור אכר ח"ה מונה
 ואסיר מדין נכילה ואע"ג דאיכור נכילה לא רביע עלה
 משעת בריאה כל דאסירא איך ככך כלום אי אסיר משא אחר
 כמה דחשיבי התו' לתרום דאיכורו משעת מירוח אע"ג
 דממירוחו עד הפרשה קאי עליה באיכור טבל דהיינו כלאו
 אחר וה"ן דכוותא ואע"ג דבחולין דק"כ פליגי בה ר"ז ור"ל אי
 בהמה כחיה לאיכרים עומדת או לא וקול' כרי' דאמר לאו
 לאיכרים עומדת וא"כ נמצא דכהמה כחיה לית בה איכור
 אמ"ה דאיכור זה לא חייב עלה אלא עד שעת שפירש האכר
 מן הכהמה וא"כ אין בה איכור משעת בריאה הא לא אירויא
 ש"ל לזה בכ"פ פנים האחד דכיון דלרשב"ל קשה עכ"פ ח"ש
 ככיל' מגיד ושרץ דלר"ל נכילה כתי חשיב איכורו משעת בריאה
 הוצרכו ליישב בין אכר שמו לכשאינו אוכר א"כ דאף דלדין
 דק"ל בהמה כחיה לאו לאיכרים עומדת ולא חל על בהמה
 שלמה כחיה אח"ה אכתי איכור' משעת בריאת חשיב כיון דאי
 כפי אכיל ממניה קאי עלה באיכור אכר וע"כ הוצרכו ליישב
 מענין אחר זה כ"ל ליישב בדוחק :

אל"ה

דאכתי קשה מת"ש התו' כזכרם דע"כ כר"ה
 ולכטיילן שהקשו דמאי לא חשיב דלא בטלי מדין
 כריה ע"ש מה שתיירו ואילו לת"ש אמאי לא תירצו הכי אין
 איכורם משעת בריאה וז"ל דהני כתי אסירי קורם גמר דינס
 משום אח"ה וכדלעיל ומיהו כ"ו אינינו שיה לי דאיך יצויר
 דהתו' תלו דין כריה בין איכורו משעת בריאה לכשאינו משעת
 בריאה והרי גמירי וידוע בדבריהם שסוברי' שדין כריה בדברים
 שנוהג בהם ה"ט דגמי בהו קרא כדכתיב לא תאכל גיד
 ומשמע קטן ובדול כמכוא' וא"ה קשה לשמוע מה יתן זה שאין
 איכורו משעת בריאה דאיגלי ביה קרא שנס על כריה לילקי
 מהיתיתי דלא לילקי ואוי לא גליגם שיהיה איכורו משעת
 בריאה לא לקי וכ"ת עכ"פ תיקשי כמה שחילקו דכריה לא

חשיב בדבר שאינו אוכר שמו לכשאחך בוואי עמיקין אי
 גלי ביה קרא היכי לא לקי ואוי לאו בלא"ה לא לקי הא ל"ק
 דמשמעות הכתוב תלוי בדבר זה כמו גבי נכילה דאי נכילה
 אוכר שמו לכשאחך ח"כ כי כתיב לא תאכלו כל נכיל' ונכילה
 בין קטן בין גדול נכילה חיקרי ח"כ י"ל דלהכי אפקיה בלשון
 זה דלילקי על כריה חבל אי חתיכת ממנו חקרי ג"כ נכילה
 איך אפשר דכא הכתוב לרכווי דלילקי בכ"ש דא"כ לקי
 במשהו אף בחתיכת ממנו דלאו כריה היא כיון דנכילה דכתיב
 הכי משמע וזה לא יתכן דהרי אכילה כתיב ביה דבעי כזית
 ובמאי מוקמת לה הילכך לא אפשר דלרכווי כריה כיון דהכתוב
 וזה פשוט בדבריהם אבל גבי חילוק זה שאינו תלוי כלל כפי'
 שריכותה תורה כידוע אינו מוצא לו יסוד כפי ע"כ לא כ"ל עיקר
 בדעתם שהם לא ס"ל כלל האי חילוק בין כריה דאסיר משעת
 בריאה ללא אסיר ומ"ש חילוק זה אינו אלא לר"ש דלר"ש אי
 ס"ל דין כריה גבי ביטול ע"כ לאו מטעם הפרש הוי וכדק"ל
 לדיון שהרי לר"ש דס"ל דכלל האיכורים לקי בכ"ש בכל חקוס
 כריה גבי חלקות מד"ת לא סייך כלל ובגי ביטול גורה חדשה
 היא דלאו כעין של תורה היא ומיהו לית לן לאפשיי בפלוגתא
 ולומר דלר"ש בכל התורה אין לבריה ביטול ואכ"י בטבל
 ונכילה ודומיהו דאפשיי פלוגתא היא כי ע"כ ע"כ ר"ש כתי
 מודה להו לרבנן כדון כריה אבל לא מטעמיהו אלא מטעם
 אחר והיינו דכין כריה דאסיר מועת בריאה בין כריה שגולדה
 בה איכור אחר כריאה ויגיד עליו ריעו הוא הרא"ש שברא"ש
 בחר לו דברי התו' כמ"ש בפסקיו ומדבריו יש לדון דלא ס"ל
 לדיון האי חילוק כלל כמ"ש בס"ד וש"ר בפסקי התו' לזכות
 סו' ג"כ שכתבו ז"ל רשי"פי כל שאיכורו משעת שגולד קרוי
 כריה אבל נראה דכריה היינו כל דבר שאוכר שמו כשהוא
 חכוסה ואין קרא בשם ראשון ע"כ ודברים אליו מורים שהתו'
 חולקים על פירש"י וכמ"ש וגם מדברי הכו"ב סו' ק' יש
 לדון שהביא דברי התו' והרא"ש וזאת הניח והר"ן כתב
 דכריה לא חשיב אם לא שאכור מועת בריאה וכדברי רש"י
 כההיא דאכל ציפור טהורה וכו' ויצט נראה שדעת התו'
 והרא"ש וסמ"ג וכנה"ג שצומדים באימת התו' לא ס"ל חילוק
 רש"י והר"ן הלן לכד את זה ראיתי בספר לחם חמודות כשרק
 ג"ה סי' קמ"ה שבהיא דברי הארוך שכתב בשם ר"ז דכריה לא
 חשיב כי אם כשהיא כריית כשהיא ואיכורו משעת בריאה ואש
 יחלק אין שמו עליו ע"כ יע"ש והם דברי תימא שכבר ביארנו
 שדעת התו' לגבי כריה לדיון אין חילוק בין אם אסיר משעת
 בריאה או לא וגם ח"ש בשם ר"ז דבעינין בריית כשהיא הלא
 מדברי התו' בסוגין וכתבות דיו' וכזכרם דע"כ מוכח שאין
 חילוק כלל בזה וכעת אין ספר הארוך מצי אצלי :

וביב"ר

העבור מתבאר דאין חילוק ג"כ לדעת
 הרא"ש בין כריה דאסיר משעת בריאה
 ללא אסיר שהרי שיטת הרא"ש היא ממש שיטת התו' אין
 ביניהם כמלא נימא וזה גם שהקשה מנכילה דלא חשיבין לה
 כריה והוצרך ליישב והרי נכילה היה יכול ליישב דלא אסיר
 משעת בריאה גם מת"ש דאי הוה כתיב אלא תאכל חטה של
 טבל הוה חשיב כריה וכבר ביארתי דטבל אין איכורו משעת
 בריאה ועוד שהביא פירש"י שחלק בהכי והקשה עליו מחלב
 והביא פי' ר"ז ועוד שהקשה משור הנסקל וישב דהתם שאני
 דכתיב לא יאכל את בשרו ואם איתא הרי שור הנסקל אין
 איכורו משעת בריאה כאופן שגראה ברור כדעת הרא"ש שאין
 חילוק בין אסיר משעת בריאה ללא ועל הכל ש"ל טבל
 הפילוקים אליו שבאמת ככריה למר כראית ליה ולמר כראית
 ליה כאמרו מכח הכרח שראינו בקתת איכורים דלית בהו דין
 כריה ומ"ש דבלא"ה אין בנו כח לחלק בסברא כל דהוא
 ולמעט איכורים מדין כריה ואילו למה שחילקו התו' והרא"ש

בין דבר שאם יחלק אין שמו עליו ללא הרי תיטב הכל ותן
 מנ"ל לחלק וזה ברור ומעשה אני תמיה לרבינו יעקב בעל
 הטורים שכתב בקינור ביסקי הרא"ש בפרק ב"ה סי' ל"ג וז"ל
 בריה כבון גיד ונמלה וכו' ואפי' וכוף טמא ושרץ וכיוצא בל דבר
 שגור באיסורו וכו' אפי' כאלף לא בטיל נקיט הרב ככאן
 חילוק רש"י לעיקר והוא דבר תימא שאין זה דעת הרא"ש כלל
 וכהו שביארנו ועל הכל שלא חילק עיקר החילוק בין אובר
 שמו לאינו אובר שמו שתקע את אהלנו אכיו ז"ל וגם הוא
 בחיבורו סי' ק' לא הזכיר אלא חילוק זה יע"ש וז"ע :

ואי ק"ל לשיטה זו ציפורי מצורע לא לבטילו מדין בריה
 דהני איסורי באכילה ובהנאה כדנפק"ל בקי' דר"ז
 ובת"ש הרמב"ם בפ"א מה' סומאת צרעת ואילו בע"ז דע"ד
 מוכח דלא בטיל מדין דבר שבמנין וי"ל דהא"ן דהא והא איכא
 א"כ י"ל כל דלא אפקיה קרא בשם העצם לא סתם מוכח ריבוי
 לית לן בה א"כ י"ל רכיון דלית בהו חלקות איך יצויר שכוון
 הכתוב בריה והוצרכתי לזה לפי שראיתי להרשב"א בתורת
 הבית בדיוני התערובות דק"ד שכתב דבריה לא חשיב אלא
 אותה שאסיר התחילת בריה לאפקוי שור הנסקל וציפורי
 מצורע וכו' ולת"ס ק"ק תאי ק"ל מצפורי מצורע עד שהוצרך
 לחלק בת"ס והרי מצפורי מצורע ל"ק דאימא דהא"ן דמדין
 בריה לא בטיל וז"ל וס' ראיתי להרשב"א ז"ל שדעת אחרת אתו
 בדיון ביטול בריה שכתב וז"ל ואינו הוא בריה שאינה בטילה
 דוקא שאיסורה מחמת עצמה כעין נמלה וגיד שאסורין מצד
 עצמן מותחילת ברייתן אבל בריה מותרת אלא שקבלה איסור
 מחמת ד"א כבון שור הנסקל וציפורי מצורע וכן תרנגולת
 טריפה או תרנגולת שנתבשלה עם הנבילה אין זו בריה
 שאינה בטילה וכו' ויש להגבס בדכריו טובא דמהראיה שהביא
 המש"א כל ציפור טהורה במיתתה בכזית הרי נתבאר שדעתו
 כדעת כל הפוסקים דבנבילה לית ביה דין בריה וא"כ הו"ל
 לומר וכן תרנגולת טריפה ונבילה או כשירות שנתבשלו עם
 האסורות וע"ק שח"ס או תרנגולת שנתבשלה עם הנבילה
 נראה דהא נבילה גופא בריה היא ולא בטיל ואילו הרב הביא
 ראיה לזה מנבילה דבטיל וכיון דהיא גופא בטילה והי' תיתי
 דלא ליבטיל פליטתה ועוד דה"ה תידוק כשירה שנתבשלה
 עם נבילה בטילה פסוס דנבילה גופא בטילה הא אם נתבטל'
 עם שרץ וגיד דהני לא בטיל וזה תימא דחלבר דכל הפוסקים
 כתבו בפשיטות רפליטת בריה בטילה גם הרב גופיה כ"כ
 בפשיטות כת' סי' ת"ו וסי' ק"א ומשנה שלימה שנינו בחולין
 דז"ו ב"ה שנתבטל עם הגידין כוונן שעירית ככ"ט הרי בגיד
 שאסורין כולם מדין בריה וכת"ס בש"ס ואפי' תכן דהרוטב
 ככ"ט דהיינו בס' כי ע"כ היה נ"ל להגיד שנתבשלה עם
 הנמלה ומה שלא ביאר דבנבילה יש לה ביטול היינו שסמך
 לראייה שהביא מנבילה והיה מקום ליישב גירסא זו דת"ס
 בנוסח זה היינו דבגי נבילה בכיטול לא יצויר שהרי אם
 נתערב נבילה עם תרנגולי' כשרי' אם הם בעוד' חייחי' בחת
 לא נחלק ואי כח בשחטי' הרי מוכרי בשחיטה ואם באנו לומר
 ששחטו ג"כ הנבילה מילתא דלא שכיח היא ואף שאפשר
 שנתבשלה בשחיטה פסולה הא כתי' לא שכיח טובא ועוד דכל
 כי האי חי חשיבי בריה יש לצדד וע"כ לא חש לזה אלא דאכתי
 קשה דמדקדוק דכריו יש לדון דנבילה חשיב בריה ואי לא
 שייך בגי כיוטול הא כ"מ טובא בגי חלקות דלקי על נבילת
 עוף ככ"ס וזה שקר ומי הפניסו כהדר זה למינקט נבילה
 להתבולל עליו את כל זה כי ע"כ היה נראה להביא במקום
 הנבילה הנמלה וכאמור דרוק :

וכתב הרב עזר וז"ל ואי ק"ל א"כ חלב שנאמר מתחילת
 בריאה יהא נאסר ככ"ס כג"ה כבר כתב רבינו
 יצחק שכל שלא יחלק שמו וכו' אין זה קרוי בריה וכו' וק"ט

בין דס"ל כדכרי ד' איך הכריח מנבילה דבעינן שיהיה בריה
 איסור מצד עצמו מעת כריאת והרי להכרי ד' נבילה לא חשיב
 בריה לפי שאם יחלק שמו עליו כמו שנתבאר לעיל מוכרי
 התו' והרא"ש שם בעלי סכרא וזוכן קשה תמ"ש הרב
 דבריית לא חשיבי אם לא דאיתי מבריית נשמה והכריח כן
 מדק"ל בטבל דלא חשיב בריה ואילו לשיטת ר"ז הא כתי' לנ"י
 דבגי טבל לא בתיב אל תאכל חטה טל טבל כי היכוד לחשוב
 בריה אלא ולא יחללו קרשי בני ישראל וא"כ חזי חטה במי קרוי
 טבל והו"ל כחלב ונבילה כח"ס התו' וא"כ קשה מנ"ל ב'
 תבאיש לו כדיון בריה שיהיה אסור מעת כריאת ושיהיה בריית
 נשמה מאחר דהרב קאי נמי בסכרת התו' וכבר נתבאר
 דלתתו' הכל תלוי בדבר שאם יחלק שמו עליו ותו' לא כי ע"כ
 כ"ל דהרב מודה ליה בהרא' ופליגי בהרא' דלתתו' כבר נתבאר
 דס"ל שהכל תלוי בלשון הכתוב כלשון שנאמר האיסור ומיהו
 אף אם הוציאה כלשון דמישתמע ריבוי מצינה לבריה אם
 האיסור דבר שאם יחלק שמו עליו אין זה בריה ודעת הרב
 שדיון בריה אין לה עסק בלשון הכתוב דעיקר דין בריה
 למלקות הלכה לת"מ היא אלא דס"ל דבריה לא חשיב אם לא
 שאסור מעת כריאה ושאיס יחלק אין שמו ולהכי גבי חלב אדם
 לא חשיבי בריה דהני ודאי אם יחלקו שמה עליו אבל נבילה
 וטבל אף לפי חילוק זה חשיבי בריה דכל נבילה אם שור אם שיה
 וכל בהמה חיה ועוף יש להם שם מיוחד בפ"ע והרומה ציפור
 וכשר ודומיהן ושמות אלו אם יחלקו אכדו שמה דציפור אם
 יחלק חתיכת ציפור מקרי וכן כל כיוצא בזה ודאי זה דמי לגיד
 ושרץ ואכר ונמלה ואע"ג דבשם נבילה וקראם אם יחלקו שמה
 עליו אין בכך כלום לסכרת הרב דלא אזיל כבריה כתר לשון
 הכתוב וכיון שכן בב"מ אזלינן כתר שם העצם ומס"ה הוצרך
 לחלק דלא חשיב בריה אם לא ראסור מעת כריאה כרי ליישב
 נבילה ובעינן בריית נשמה פרי ליישב טבל זה ב"ל ברור
 בכוננת הרב :

אך את זה יש לתמוה בדכרי הרב למס הוצרך ליישב
 בטבל דלא חשיב בריה כיון דלית ביה כריאת נשמה
 והרי כיון דס"ל דלא ריינינן דין בריה אם לא דאסיר מעת
 כריאה ואילו גבי טבל הא ק"ל דאינו חייב על הטבל אלא
 משרואה פני הבית כר' וכמו שפסק רבינו בריש פ"ד מה'
 מעשר ואף להרא"ב ד' שהשיבו להר"מ בזה ופוסק כאב"א הא
 תיהא גם לרבריו אינו חייב אלא עד שעת גורן ותקוני הכי
 לית ביה איסור וא"כ לכל הדרכות לא חשיב איסורו מעת
 כריאה ותו' ל"ק מטבל ומעשה מנ"ל להרב לחלק בין כריאת
 נשמה לאין כו כריאת נשמה וכבר תמהתי לעיל בזה ב"כ
 בדכרי התו' דמרכייהם נמי יש לדון דס"ל דטבל אסור מעת
 כריאה חשיב ותם אני לא ארע על מה ועל מה ואי ק"ל נביל'
 נמי אסור נועת כריאה שמשעה שיצא לאויר העולם אסירא'
 מדין אכר ת"ה וכי מתה אזלא לה איסור אכר וקאי עלה
 באיסור נבילה ז"ל דאסיר מעת כריאה באיסורו כעינין ולא
 באיסור אחר ולעיל צודרתי בדעת התו' דכל כה"ג אסיר
 מעת כריאה חשיב וכו' דפליגי בזה התו' והרב וכדעת
 הרשב"א נראה ברור סכרת דש' שהרי ברק"ב גבי ת"ש
 טמאה בין בחייה בין במיתתה ככ"ס דבריה היא אבל לאו
 דנבילה ליכא לחיובי משום בריה דשנכראת לא היה עליה
 שם נבילה וכו' הרי דפשיט ליה דנבילה אינה אסיר מעת
 כריאה והר"ן כתי' העלה ככ"פ גיד הנסה כדיון בריה כדכרי
 הרשב"א אלא שבמ"ש הרשב"א דבריה לא חשיב אם לא דהוי
 דבר שאם יחלק אין שמו עליו וכדי ליישב חלב דק"ל דלית ביה
 דין בריה לא הודה לו בהנאי זה וכדי ליישב חלב הטיל תבאי
 אחר במקומו דבריה לא חשיב אלא שכולו במקום אחד
 שמקובץ כאחת לאפקוי חלב שאין כולו במקום אחד ושעת
 הר"ן

הר"ן הללו היא שיטת הרמב"ן ז"ל הניחה בשמו הרשב"ש כת'
 סי' תרי"ג גם הריטב"א כחידושו למכות דעתו כן שכתב
 בד"ו וכבר כתבתי בפרק ג"ה שכריה בעיני דברים האחד
 רשיו כריאת נשמה והכ' דאסור מתילת כריאה ורכי שכולו
 בוף החוכר ושאלו נחתך אין שמו עליו לאפוקי חלב וכו' את"ר
 אלא שיש לתמוס כדכריו כמה שהצריך תנאי הרשב"א
 והרמב"ן והר"ן בדי ליישב לחלב והרואה יראה דאין צד
 להכרוח כ' תנאים אלו דכח מיניה יש ליישב לחלב ותו מכ"ל
 להקל באיסור כלי הכרח וז"ל שהרב ספוקי מספקא ליה כרי
 ליישב לחלב אי כדברי הרשב"א אי כדברי הרמב"ן רביה
 דרכו ופ"כ כתב את שתיהן ותויה לענין דיבא אנו אין לנו לא
 אחת וש"ד שדבריו יש לרוץ כן שהרי כתב דכריה חשיב כג'
 דברים והרב מפרש ד' דברים כי ע"כ ע"כ שגם הרב לעיקר
 דינא ג' תנאים הוא דאית ליה דהיינו אסור תר"כ וכריאת
 נשמה ותנאי ג' שיהיה כולו בוף מחוכר אי כדברי הרמב"ן או
 שאם יחלק אין שמו עליו דהיינו כדברי הרשב"א באופן ששיטת
 הרשב"א היא שיטת הרמב"ן והריטב"א והר"ן אלא שחלוקים
 במקצת כאמור גם הרמ"ה בספר החינוך פ' שהיני כתב
 כשיטה זו וע"ש ותמיה מינשיטתם הללו מאותה שאמרו
 בחולין דק"כ שהכריאה הם כדבריה שהקשו לרב דאמר את"ר
 צריך כוית האריך רב דאמר דאכל ציפור טהורה כהייה
 בכ"ש במיתתה בכוית טהורה בין כהייה בין במיתתה ככ"ש
 קמי מיהא כהייה בכ"ש ותירצו בהסבור בשר וגידין ועצמות
 ואילו לשיטת הגי קמאי תאי ק"ל רב אדרב והרי לו יהי דאכר
 מ"ה צריך הוית מדכתוב אכילה אכתובי אבל כוליה חייב
 משום כריה מי גרע השרץ ודג טמא ועוף דכעו ככוית
 וככריה לקי עליוהו ככ"ש ואע"ג דככולו כתיב כו' אכילה
 דהכא נמי אסור מעת כריאה דהוי ברית נשמה ואם יחלק אין
 שמו עליו וכ"ת את"ר כעוף שלם לא חשיב אסור מעת כריאה
 להאי דק"ל בהמה כהייה לאו לאכרים עומדת רכשליה לא
 חלה עלה איסור את"ר הא ליתא שהרי פשוט שם בסוגי"י דרב
 אמרה לשהפתי"י כמ"ד בהמה כהייה לאכרים עומדת דאל"ה
 אינו חייב כעוף שלם אף שיהיה בו מאה זיתים בשר וכו'
 דרב ס"ל כמ"ד בהמה כהייה לאכרים עומדת וא"כ חשוב
 שפיר אסור מעת כריאה והנה לשיטת התוס' והרמ"ש דלעיל
 ז"ק הכו' שהרי אין גבי אכר מ"ה אי הוה כיה דין כריה הוה
 לקי ככ"ש ואכר כל שהוא לחוד דהרי כתיב לא תאכל הנפש
 דהיינו אכר כמ"ש רש"י בדר"כ כד"ה לא תאכל דאכר חי
 מקרי נפש כיון שאינו עושה חליפין כנפש ע"ש ולשיטתם שדין
 כריה תלוי ככריה קרא והרי הכא רביה דנפש אף אכר קטן
 כ"ש נפש מקרי וכיון דכתיב כיה אכילה דמשמע גזית הרי
 מיעט כיה דין כריה וכ"ת לוקי אכילה דכתיב לאכר דאית
 כיה נפי הכוית ולא אכל זה כי אם כוית כדמוקמו רבנן דרז'
 בסוגיין אכילה דכתיב גבי ג"ה רז' נמי לא פליגי אלא התם
 משום דכתיב אשר על כף הידך אבל הכא אתי כר"ע כבר
 הקשו התו' בסוגיין כד"ה הכו' יעש שתירצו דגבי את"ר לעול'
 אינו חייב אלא באכר שלם וא"כ ע"כ אכילה דכתיב למעט
 ביה דין כריה ולדבריהם כיון דאיתעית דין כריה באכר אף
 ע"ג דמשמע כיה דין כריה א"כ גם כן יהיה עוף שלם לית
 כיה דין כריה דמאי תיתי כיון דלא רבייה קרא אף לשיטת שאר
 הראשונים שהעלו שדין כריה לא כתיבה אלא במרא גמרי
 לה כהשפטי התנאים שהעלו הם ופשוט דגבי כריה אף אכר
 חשיב כריה כמו ג"ה ואמ"ה אי לאו דכתיב כיה אכילה ומעתה
 כי מיעט הכתוב גבי את"ר דין כריה באכילה דכתיב אכתי
 כוהב שפיר דין כריה כעוף שלם דכא"כ לחוד הוא דגלי דכעי
 כוית אכל אי אכל כריה שלימה לא גלי וידוע דאין דנין קל
 מחמור וכן קשה לשיט' זו תמה שהקשו עוד בהך סוגיא לר"ש

מדתן נטל ציפור שאין כוית רכי פוטר וראב"ש מחייב
 ע"כ לפ' אלא אי בהמה כהייה לאכרים עומדת רכ"ע ל' א'
 בעיני כוית וכו' ומאי קושיא והרי הכא בכריה שלימה פלוגי
 וככריה שלימה חיוה אמר דס"ל לרב דכעי כוית דמחייב
 ליה כולי האי מאחר דאם רב אף אם בפירוש אמרה דגם
 בכריה שלימה לית ביה דין כריה הו"ל לאתובי מנ"ל הא דהא
 לא נפיק מאכילה דכתיב כאמור כ"ש עכשיו דרש"י רב בלישניה
 דנקט את"ר צריך כוית ומטין הדברים דכריה שלימה את"ר
 דלא ליבעי כוית ועל מאור הגולה רש"י ז"ל יגדל התימא שדך
 הוניה העלה בדון כריה דכעיין שיהיה אסור מעת כריאה
 איך לא זכר שם דלהך שיטה מאי ק"ל לש"ס דרב אדרב
 ותכרייתא דרכי וראב"ש וכו' ביארתי דלשיטה זו תיובתא
 לא קא חוינן ועוד ק"ל כמ"ש רש"י בהך סוגיא כר"ה ר' פוטר
 דהא תני נטל ציפור שאין כו כוית דאי הוה כיה כוית לכ"ע
 הוה חייב משום כשר מן החי יעש והיינו דס"ל לרב"ע בהמה
 כהייה לחתכת כשר עומדת וכבר עמדו התוספות עליו כוה
 יע"ש

אך

למאי דאתאן עלה קשה דכני לית כיה כוית כשר
 עכ"פ לילקי לכ"ע בכ"ש משום השד מן החי היון
 דלכ"ע לחתכת כשר עומד וכיון דכריה שלימה הוה לקי עליה
 בכ"ש ולשיטת התוס' והרמ"ש ז"ק מזה דמיון דאפקיה קרא
 איסורו בשם כשר וכשר אם יחלק שמו עליו כמ"ש הרמ"ש
 לענין שור הכסקל דלית ביה דין כריה מה"ט יע"ש כפסקין
 ואין לומר כשר מן החי לא חשיב כריה לכ"ע כיון דעוף זה
 אינו כולו איסור שהרי העצמות והגידין המעורבים בו היתר
 ביניה שאינם בכלל כשר וכל כי האי לא דיינין ביה דין כריה
 דכריה כולה איסור בעינין הא ליתא דשרץ ודג ועוף העצמות
 והגידין שלהם דהיתר נינהו דגבי דג כתיב מבשרם לא
 תאכלו וממעטין סגפיר ועצמות ובנין אב לכל האיסורים
 ופסקו ר' בפ"ד תה"ת ת"א ה"ח יע"ש הרי דכריה לאו כולה
 איסור בעינין וסבור הייתי דכאכר וכשר מ"ה לא שייך כיה דין
 כריה להני רבנן קדושין דס"ל הכי דכריה אסור מעת כריאה
 בעינין ואילו איסור אכר וכשר מ"ה אין איסורם אלא מעת
 לידה משם ואכן אסורי מעת כריאה כמעני אדם בעינין כשרץ
 ועוף טמא וכסוגיין בחולין דק"ג מוכח דאיסור אכר וכשר
 מ"ה אין איסורם אלא מעת לידה ממ"ש אחר חביי כיון
 שנטרפה עם יציאת רובה מר סבר בהמה כהייה לאכרים
 עומדת ואיסור טרפה ואיסור אכר כהרי אהררי קאתו וכו'
 ועיין עוד שם בפירוש"י ובת"ש התוספות כר"ה דאיסור חלב
 יע"ש הרי מתבאר דאכר וכשר מ"ה לא אסורי כי אם מעת
 יציאתו לאור העול' גם בר"פ בהמה המקשה מפיק רב לאכר
 העובר דאסור מדכתיב וכשר כשדה טרפה לא תאכלו ור"י
 דאסור משום טרפה ולא משום אכר מ"ה וכן מתבאר להדיא
 מדברי התוס' בשכונות כר"ד ר"ה האוכל ככילה יע"ש ולפ"ז
 י"ל דכרי הראשונים דלא תיקשי להו מהך סוגיא מדידמו
 שיראה לפנים הרואה אלא שקשה ע"ז דאי בבדי הראשונים ז"ל
 דכי בעינין אסור מעת כריאה היינו שיהיה אסור מעת יצירת
 הולד שנתקרו אכריו א"כ קשה מאי ק"ל דחלב לילקי בכ"ש
 מדין כריה וליישב זה איש לדרבנן פנו והשתא מאי ק"ל והרי
 חלב לא אסור מעת כריאה דכמעני האם לא אסור כדמוכח
 בהך סוגיא דרק"ג כמ"ש במאי קמפלגי כיון שנטרפה עם
 יציאת רובה ת"ד שלם קסבר בהמה כהייה לאכרים עומדת
 דאיסור חלב ואיסור טרפה כהרי אהררי קאתו הרי מוכח
 דכמעני האם שרי חלב שליל ואע"ג שהתוס' הקשו מדאמר ר"י
 בחולין דע"ה תלם חלב חי מכן ט' חלכו בחלב בהמה מ"ו
 כבר העלו דאינו חייב גם לר"י אלא משפא לאור העולם
 ומיהו יש כוה דעות לראשונים חלוקות זה מזה פנהה ר"ת ור"ש
 פלוגי

פליגי בדינו וחלבו אי אסור ור"י מתיר ורבי יוחנן ור"ל פליגי בתלם חלב משליל בן ט' חי ור"י אומר דאיכא ת"ד דר"י ור"ל פליגי בפלוגתא דר"מ ור"י ור"י כר"ח וזה דעת רבינו תשע והבינו אפרים והפיטור אלא שגם הם פליגי דרכינו אפרים פסק כר"מ דר"י קאי כוותיה וגיד וחלב שליל אסור ודעת רש"י והתוס' ושאר המפרשים כתבו דר"מ ור"י כחלב שליל פליגי אחר שהיטת האם ור"ל פליגי כחלב שליל קורס שהיטת האם ויש שפסקו דחלב שליל אסור וגידו חותר דוק ותשכח וקמיהו לכ"ע חלב שליל חזן ח' חי שרי וכבן ט' הוא דפליגי בולבו תנאי והבי איתוראי וגם הראשונים כפסק ההלכה הרי דלא אסור חלב מעת יצירה כווצי האם לכ"ע וא"כ מאי ק"ל מחלב וכ"ת דכל דכווצי האם השכתת כו אסור מעת בריאה חשיב תיקשו להרחיב דם"ל דחלב בן ט' שרי ולרדיה הרי לא אסור מעת בריאה וגם להרשב"א דם"ל דחלב אסור וגיד שרי קשה דא"כ איך חשיב לב"ה בריה מאחר דם"ל דב"ה אינו מוגב בשליל אלא ודאי דם"ל דכל דאסור מעת יציאתו חשיב בריה משום דחשיב שפיר אסור מעת בריאה ואי הכי הדר כי קושין ככל ת"ס :

והנה עדיין יש לי ליישב שיטת הראשונים דסכרי דבבאר ובאבר מ"ה לית בהו דין בריה מטעם דנפש דכתיב באבר חן החי עיקר פשטיה קאי על שלימות העוף והבהמה דנפש חיות משמע כמו מכה נפש בהמה ואיש כי ענה כל נפש אדם וכן ככולהו אלא דמשמע חגיגה נמי אבר דאבר חי נמי מקרי נפש וא"כ כי תפיק רב דאמ"ה בעי כוית משום אכילה דכתיב מכה נמי דכי אכל כוליה בעי כוית כיון דפשטיה דקרא אזהר על האוכל בריה מזה וקרי תיעט ביה דין בריה דכתיב אכילה :

וכידון יש לי לנחמם כמזכיר דא"ה איך פטר רבי באכל עוף שלם מטע' דבהמה כחיה לאו לאכרי' עומדת והרי נח"ס עיקר פשטיה דקרא באכל עוף שלם איירי והאי אהני עור אי לאו לאכרי' עומדת אומר' כל דמשמע עוף שלם ומשמע נמי אבר לחוד עיקר קרא לאבר לחוד קאתי כיון דבכלל תחתים מנה וה"כ כיון דחייב על אבר כ"ס על כולה א"כ לרבי כיון דלאו לאכריים עומדת מוקיל לקרא דקאי לאבר לחוד ולנד זה ול כיון דם"ל לרב בהמה כחיה לאכריים עומד א"כ לרדיה לא תאכל הנפש דכתיב קאי כיון על האבר בין על העוף כולו וכי כתיב ביה לא תאכל חינה שמעינן דאמ"ה בין אוכל אבר לחוד בין אוכל העוף כולו בעי כוית ולית ביה דין בריה כלל ולהכי ק"ל לש"ס שפיר דרב אדרב ומכרייתא דרבי ורשב"ס לרדיה דם"ל בהמה כחיה לאכריים עומדת הן אחת שעדיין יש לנחמם דלרב דם"ל נמי בהמה כחיה לאכריים עומדת חכ"ל לרב דאכילה דכתיב קאי לתרויהו אומא דבאבר לחוד בעי כוית אכל בבריה שלימה לא וז' :

אך את זה קשה גם לדרך זה לרש"י דם"ל דבהמה כחיה לכ"ע לחתיכת בשר עומדת א"כ באכל עוף שלם ככ"ס לילקי עליה לכ"ע משום בשר מן החי שהרי בכל האיבורים בעי כוית דכתיב בהו אכילה ובברייה לקי עליהו ככ"ס וא"כ ה"ן לילקי הן אחת שראיתי להתוס' שדחו סברת רש"י הלזו וכבריו דלכ"ע בהמה כחיה לאו לחתיכת בשר עומדת וע"כ וז' דרבי שאר הראשונים אכל לסכרת רש"י קשה כח"ס וגם בעיקר היסוד לשיטת הראשונים שכתבתי יש לנחמם שהרי נראה לדבריהם שדין בריה לא רמיא בכתוב באופן שדבר זה צריך אכלי לימוד כבוד ודוק :

וראיתי להרוקח בסיומן תע"ו שהעלה בדין בריה כדרכי התוס' והר"ם שכתתילה רצה לפרש בפירוש שדין בריה תלוי באיסור זעזע בריאה ודחאו גוכח

דק"ל דא"כ חלב לילקי בכ"ס וע"ש שהכריח מזה סכרת התו' והר"ם ונ"ע דלעיל מזה בסיומן תס"ז סינה את טבחו שכתב וז"ל הא דאמרינן בריה חשיבא ולא בטלה אלא דכבר שאיסורו חל בשעת ברייתו כגון נמלה כפרק בתרא דמכו' ולר"ס אפי' חטה בריה הוי ולכבי ב"ה ב"ג א"כ אכל שור הנסקל דאיסורו אינו חכרייתו אלא מנמר דין לא ויש כל דבר שאיסורו מעת ברייתו ואיסורו שזה בכל אותו המין כמו ב"ה אסורין כל הנמלות וכל טבל אסור ואותו איסור מעת בריאה מושא"כ בשור הנסקל וכחטאות המתות וקשה לאבויי פרך ורימוזי כדן לכך הכל חותרין בזה דלא חשיב בריה אלא דאסור מע"כ ואיסור שזה בכל מין כזה אכל אבויי סתם ורימוזי סתם אין איסורם שזה בכל אבויים ורימוזים דעלמא וכן שור הנסקל אין שזה בכל השוורים והא דפליגי רבנן כמכות משום דכיוו בריית נשמה כמו נמלה וגיד ולא חטה ור"ס סבר אף חטת' והא דאמרינן כינה בס' אסורה בס' שיש בה אפרוח עכ"ל הנך רואה דתבר את גזוייה וקס' לו דרך אמרת בפנין בריה חלוק חכל הראשונים שרעיתו שדין בריה תלוי באיסור מעת בריאה ואיסורם שזה באותו המין כולו וכדרכו קשה חלב יהיה חשיב בריה רשעה במין הוא וכ"ת כיון דליתיה אלא בשור וכשכ וע"ו הרי ב"ה דאינו מוגב בעוף וחשיב בריה וז"ל דחלב כיון שיש חלב חותר כמו האליה ודומה לו א"כ דתי לאבויי פרך ורימוזי כדן דלא חשיב בריה כח"ס הרב מה"ט וע"פ דרכו היה מקום לישב מ"ס התוס' דלר"ס תרומה וערלה לא לי בטיולו דתרומה ול דלא אסור מע"כ א"כ אינה שזה במין דכל חטים לאו של תרומה בינה וכן ערלה כל האילנות לאו של ערלה כינהו אלא דא"ה קשה טבל נמי איך חשיב בריה וכי כל החטין דטבל ביניהו וע"כ כל דמין זה שייך ביה איסור זה שזה במין חשיב וא"כ ערלה נמי שזה במין לז' ויש לרחות דטבל בזמן אחד כל המין אסור כמו בזמן הקניז או בשנה אחת משא"כ ערלה דבשנה אחת יש במין אחד התר ואיסור ויש לתת טעם לזה שכשע"פ שנתנו ישראל על הטבל כל החטין אסורין דעור' כטבלייהו אכל כשנתנו עלי' ערלה לא נאסר אותו זמן כל המין כולו שכל האילנות לאו של ערלה הם והוא רוחק קצת ומיהו יש לנחמם כדרכי הרב למה הוצרך לחלק דבריה לא חשיב אם לא דאסור מע"כ והרי למה שחולק הרב דבעינן שיהיה שיה' המין תו ל"ק משור הנסקל וחטאות מתות ואבויי פרך והו' חכ"ל לחלק עור בין אסור מע"כ ללא ואילו מדרכיו כד' רש"י תנאים מנרך בריה וז' שהוצרך לזה כדי לישב ככ"ס דכיל' לא חשיב ליה שזה במין שאין מין כולו מת' לז' שקשה ע"ו שהרי מין זה כולו עתיד למות וה"ל כטבל כיון דכתיב כולו שייך באיסור שזה במין חשיב אך למ"ס ליישב לערלה ל"ק מזה כמבואר ונוהו בלא"ה יש לרחות דכיון דבשחיטה שרי ואינו בא לכלל כבילה לאו שזה במין חשיב וכן מוכרח דאי הרב ס"ל דלא חשיב ערלה שזה במין למה הוצרך הרב ליישב לאבויי פרך ורימוזי כדן דאינו שזה כגון כיון שאינו שזה בכל האבויים ורימוזים דעלמא ואם איתא ת"ל דאבויי פרך ורימוזי כדן משום ערלה אסוריה וערלה אינו שזה כמין דא"ה כל ערלה לא ליבטול וז"ל דה"ק דערלה אינו שזה במין דלאו כל אבויים אסורין ומיהו קשה כמאי דק"ל מאבויי פרך והרי הוי לאו ברית נשמה הוא ורבנן הא ס"ל דבעינן בריות נשמה ואי דק"ל לר"ס דם"ל דקשה חשיב בריה ח"כ למ"ל באבויי פרך דלא כטלי משום דהוי דבר שדרכו ליתנות ת"ל נושם בריה לא ידעתי חכ"ל דר"ס לא ב"ל דהני לא כטלי משום בריה ועוד דה"ל לאקשוני ערלה איך כטילה ב"ר ואחת וס"ל לא הוה שייך תירונו למה שבראה כששט דבריו וז"ע וכח"ס הרב אכל אבויי סתם ורימוזי סתם אין איסורם שזה וז' הם דברים כלתי חוכבני ולרדי הכי ב"ל אבויי פרך ורימוזי כדן

כרן או אינם אסורים שאין איסורם שזה וכו' ודוק :

וראיתי לרבינו ירוחם נתיב ט"ו ברית הערובות שכתב בריה נקרא כל שנאמר מע"כ ולרש"י הט"ו דבילה לא חשיב בריה כיון דאין איסורו מע"כ והקשו עליו דא"כ חלב וערלה וכלאי הכרם נזרו באיסור ויש שפירשו כי כל דבר שנחלק וכו' וכן פי' בתום' והרא"ש ויש חיו שכתב דאיה נקראת בריה אלא א"כ באה תברית נשמה וכן עיקר ע"כ ת"ד וקשה דמדבריו נראה שתלה דין בריה בכרי' נשמה לחוד וקשה לשמוע דאכתי קשה חלב ובינ' לא ליכטילו והנ"ל ככוונת הרב דהרב ס"ל כתו' והרא"ש אלא שחלוק בקצת דהם ס"ל דגם במירי דלא הוי ברית נשמה חשיב בריה והוא חולק בזה ומ"ש ויש מי שכתב דאין נקרא בריה וכו' כוונתו שיש מי שמצריך תנאי אחר אלא שדבר זה קשה להלום לשיטת התום' שדן בריה תלוי בפ' הכתוב דהיבא דבלי גליא"כ תנאי זה אין לו יסוד דאין גלי תנאי אהני אי לא הוי ברית נשמה וכ"ת היא גופה תיקשי להרא"ש שכתב בסיום דבריו וזו דאף דכנן בעו דבר שיש בו ברית נשמה וכו' הא ל"ק דהנך ית' אה"כ דבעו תנאים אחרים כדי ליישב הכל והיינו כדעת הרמב"ן והרשב"א והרא"ה לא שהוא לא חש להביא כל סברת' כיון דלא ס"ל אבל הרב שפסם עיקר סבר' זו קשה מו"ש ואם באנו לומר דהרב ס"ל הרש"י ובעי נמי ברית נשמה ויש סוחר לזה שכריש דבריו סתם כרש"י שכתב בריה נקרא כל שכתמיל' בריית נאמר וכו' אלא דא"ה אכתי לא ישכ כלום למה שהקשו עליו מהחלב וערלה וכדוחק זל דהרב ס"ל ככולהו ובעי שלשה תנאים אלו ומ"ש וכ"ע עיקר קאי לב' הסברות דהא והא איבא והיינו כדעת הרשב"א זל דס"ל הכי ומיהו דבריו הובאנחמים הרבה כמ"ש המעיין ודוק ונ"ע . וכלל זאת לא נתבאר דעת הר"ח ברין בריה באיזה דבר תלוי ומ"ש בפ"כ תה"ת א"ה הכ"א נתבאר דעוף טמא חשיב בריה וכפרק זו גבי גיד הנשה ה"ו כתב דהוי בריה הרזי נלמד מדבריו דשרץ ועוף גמא חשיב בריה וכן ג"ה וראיתי להרמב"ם בפ' המשנה בריש פ"א הן הלוקין שכתב זל ואין הלכה כר"ש כי לא נאמר בריה הלא ברית נשמה לכד עכ"ל הנה נראה' שפסם הר"ח עיקר ת"ש כש"ס ורכנן ברית נשמה אית לה וחסויבא ורבי"כ כתב ולא קרין בריה אלא בכריה שיש לה נשמה והת"ש תפס עליהם בזה ממה שהכריחו התום' מ"ה וזאת' דחשיבי בריה ולא הוי ברית נשמה וע"כ מ"ש בכותב ורכנן ברית נשמה אית לה לדבריהם דר"ש דאמר ואנן קול בכל בווני דחשיב בריה וממה שנתב' האל"ק מ"ש שכ"כ שהרא"ה והרמ"ב זן והר"ן והרשב"ש והרמב"א והרמב"ם וזרועות נמי כן אלא שכ"כ שכל דאית תברית נשמה ברית נשמה חשיב וגם סברא זו הביאה הרא"ש ופ"א וכו' זהו נמי דעת הרמב"ם :

אך כתב בכותב בריש פ"ג דבעינן ברית נשמה וכבר נתב' שדעת התום' בזה לדבריו דר"ש קאמר ליה דאילו לשיטתם דבריה מפורש ככתוב לא יתכן לחלק בין ברית נשמה ללא כי ע"כ נ"ל שדעתו כדעת הראשונים דבעינן איסור מע"כ ולחלק ע"כ לחלק כחילוק הראשונים ונמצא דעתו כדעת הרמב"ן והר"ן וסיעתיה :

וע"פ הכארת' מונחת' לדברי הרשב"ש בת' שדפסו מקרב שכפ"ו תרי"ג כתב ברין בריה שיטת התו' והביא שיט' הרמב"ן דפליג עלייהו ואסוף דבר כתב והרמב"ן כתב זל בחי' דג' תנאים אלו מוסכמים מהרמב"ם והרשב"א והר"ן זל וכו' וע"ש ודבריו תמוהים שהרי הרמב"ם לא דבר בענין בריה שום דבר כדי להכריח אי ס"ל כתוספו' או כהר"ן דכחיכוכו לא פסק כביטול בריה כי אם לגבי ג"ה והוא ש"ס ערוך דכולהו תורו בה אך למ"ש א"ש דרמב"ן הכריח דעת הרמב"ם על דרך שכתבתי לא דלב כל חכם עינו ראה דט"ם נפל דבריו הרב אלו דאין יזויר דהרמב"ן כתב דג' תנאים אלו מוסכמי' מהרמב"ם והרשב"א והר"ן שהרי ידוע שרשב"א תלמידו היה והר"ן תלמיד' התלמיד' הרשב"א כי ע"כ נ"ל להגיה והרמב"ן ז"כ בחי' דקאי דלעיל ברין בריה דסוקה ואח"כ כתב וכן' תנאים או מוסכמי' הרמב"ן והרשב"א והר"ן כנ"ל ומיהו למאי דבעינן מימר דהרמב"ם ס"ל כהר"ן דבעינן שיהיה אסור מע"כ דבלא"ה אין בדינו ליישב ענין בריה במה נשתנו או מאל' לדעתו ק' לזה דא"ה למ"ל להר"ח בפיו מה' אלו הו' למיהב טעם דכ"ה חשיבי ולא בטלי לפטר חמור שנתערב בין החמורי' דאסורין כולת' ת"ל מדין בריה שהוכיח לעיל מזה שהרי פטר חמור האדם יראה לעינים דהוי איסורו מע"כ והוי ברית נשמה ואם יחלק אין שמו עליו ונמצאו בו כל משפטי התנאי' ולמ"ל למיהדר אטעם אחר כי ע"כ סבותי איני אל לכי ליישב שיטת הר"ח שדעתו כדעת הר"ן וקח בסוף תקן' שכתבתי לעיל דבריה לא חשיב אלא באיסור שזה במין' ופטר חמור אינו שזה במין כמבואר :

אך את זה קשה עכ"פ דעת הר"ח שהנה מדבריו שכתב בפ"ו וכן כל ב"ח חשוכין ולא בטלי לפיכ' שור הנסקל שנתערב וכו' או ניסור השחטה באלף ניסורים כולם אסורים בהנאה ע"כ הנה יש לנזור מדבריו בשיטות דס"ל דכי קי"ל ב"ח חשיב לר' בעורם בחיות' אלא אף לאחר מותה חשיבי ואין לתמוה לזה שהרי הם אמרו ב"ח חשיבי ומת לאו ב"ח מינהו ס"ל דס"ל דכ"ה פי' דבר שמינו מירדו הו' אחרי חיים חשיבי אין מת' בכלל אבל ב"ח מת בהשמוע שדבר זה היה ב"ח ומש"ה פסק דניפור מנודע שחוט דאיסורו מיעת שחיטה אין לו ביטול מדין ב"ח ודעת הר"ח נראה חולק עם הרשב"א בת"ה דק"ב שכתב דב"ח שנטחטו בטלין וכ"כ הטו"ר בסו' קי"ו והש"ע שם ואילו להר"ח נמי כי מייית נמי מאי הוי אכתי ב"ח חשיבי ומיהתמא להכ"י שנראה שלא הרגיש בדבריו הר"ח אלו ומה גם שמדבריו בהקדמתו לא"ה נראה שהרב תופס דעת הר"ח אף אם יהיה חלוקין עליו רבים ככדורים כל קבל שהרי"ף והרא"ש לא גילו דעתם בזה וא"כ בדבריו ר' הו' ללפסוק גם הפ"ח בסו' קי"ו ושאר אחרוני' כתבו בסתם משנה' בכרת הטור ונ"ע איכו השתא לדעת הר"ח קשה הא דמצינו דין ברית דלא בטיל ולדבריו משנה' שאינה נגיבה היא דת"ל דהא קול ב"ח נחשיבי ולא בטלי ושרץ ועוף טמא ודומיהן אפי' תמים לא בטלי דב"ח מינהו לדבריו אך לדעת החולקים א"ש דבריה אנטריך למת' וב"ח להיבא דלית ביה דין ברית כעין שור הנסקל ודומיהן והדבר קשה אשר ע"כ דעת הר"ח נ"ל דס"ל דכל בע"ח בין בחייהם בין כמותם לא בטלי מדין ב"ח חשיבי ואה"ן שדן בריה לא נזרבה לא לג"ה דלאו בע"ח מקרי והרי בכלן הש"ס לא מצינו שהוכיחו

אך

כזאת דבריו רכ"ע שהסוף על דברי רב' אלא לבריה שיש לה נשמה נראה שדעתו דבעינן ברית נשמה חמס ודבריו תמוהים בזה מנ"ה וזאת' והנה נראה שדבריו הר"ח הביאו הרב לזה וכבר כתבתי שאין זה דעת הר"ח ואילו יש לחמוק בדבריו הרב דשיש לה נשמה שהיה לה נשמה קאמריו ונ"ע ומ"ח כבר נתיישב דעת הר"ח מאי דלא דיינינן דין בריה בטבל ותרומה וערלה וכלאי הכרם כיון דלית בהו ברית נשמה לרבנן דר"ש אך קשה עדיין לדעתו נכיל' דחובב' כחולין דף ק"כ דלית ביה דין ברית וחלב שהצריך הרמב"ם כזית ה"ש מנ"ה וכן שור הנסקל בדמוכה כזכחים דע"כ דלא חשיב בריה כמ"ש התוספו' וגם מדבריו הרמב"ם בפ"ו תה"ת מ"א מתבאר כן דכחו כתב דג"ה אין לו ביטול מדין בריה וכהו' כתב דשור הנסקל אין לו ביטול מדין ב"ח חשיבי ואם איתא ת"ל מדין ברית אלתא לא חשיב בריה ומה שתיירו התום' לזה לא יתכן דעת הר"ח דא"ה ס"ל בהתו'

דפרק ב' ה' י' ג' שנתעברכ' ומדכריהס נראה ברור שהר"ף דחז' ג' כ' חלוקה דמיא מה' ט' ולדכריהס ע"כ ס' ל' דמלכד זה השנים כמתני' כולהו בטלי וק"ט דהא איכא י' הן רביס דלא בטלי כמורכב שיש לו מתירין שפסק הר"ף דלא בטלי כפ"ק דכינה ותו קשה דא"ה ה"ל לדחות סתם דע"ז כיון דככל הש"ס ק"ל בהני ודכוותיה דלא בטלי וכן קשה לדבריו שם בע"ז אר"ק ל' לש"ס דליתני. חתיכת נכילה מרישא ה"ל לאקשוני דליתני ג"ה דאין לו ביטול א"ו מתני' דבר שבמנין קחשיב ולא בטלי ותו לא ועל הכל יש לתמוה על הר"ף דע"כ פ' מחאי דהשמיט מתני' דפרק ג' ד"ה ר"ה אין לו ביטול הני נראה דעתו דלית ליה כריה לא בטיל אס לא באיסורי הנאה. דלא בטלי מדין דבר שבמנין ואילו הר"ף בת' כתבו דזו נתיב ט"ו בריני התערוכות דכריה לא בטיל ודוקא חסר בטיל וסרן שפיל לקדריה אס אינו מחירו אסר בכ"ס יע"ש ושם כתב עוד משמו דבטל בתק"ס הרי שגם הרב דעתו דכריה לא בטיל הן אחת שרכיבו ירוחם לא הביא ת' הר"ף כמו שהיא אלא שהרב כ"כ על שמו ואינו הוואה ראיתי ת' הר"ף כדמותה שהעתיקה בספר הכלבו ב"ד. כה' ת"א ו"ל מי שמתא אחד מן השננים תולפת או זכוכ או נמלה משליך איתו ולא כאשר התבטיל אבל אס נפסק השרן כתבשיל שיעורו כאשר איסורו כס' עכ"ל ואין דבריו אלו הכרח גמור דס' ל' דכריה לא בטיל דחאי דנקט בפסק אפטר דלאו דוקא למעוטי שלם נקיט הכי דה"ה שלם בטיל אלא דבשלם לא אפטר דלא מיכר דשרן כטור מייכר והוא דוחק אך מקרוב נדפסו ת' הר"ף ושם כס' ט"ה הובאה תשובה זו ואין דבריו שום גילוי דכריה לא בטלה והמעין דבריו ידון יותר בדבריו כמ"ש דנקט בפסק דאי בשלם מיכר וארכא. אי ס"ל דלא בטיל ה"ל לפרש וכבר ראיתי להרא"ש בסוגין שלמד מדכרי הר"ף דכריה חסירה בטיל וכן למד הרשב"א בת"ה דק"ד מדכריו אלו הני דנקטו כמושלם כדעת הר"ף דכריה לא בטיל בי ע"כ ק"ט מכל ת"ש למה שהבינו דכריה :

כריה לביטול כי אס לבניו"ה לכר אלא דכ"מ טובא או דעת הד"ע כאשר דמיתי שהדי נכילה וטרופה לא ליבטילו שהרי כ"ח השיב הן אחת דבני נכילה לכל הדברות יש לשמוע כדעתו דלא בטיל לפי ת"ש הר"מ בפ"ד מה' ת"א ה"ב. דהאובל עוף טהור חי כ"ס לקי משום נכילה ואי אכלו אחר שמת עד שיהיה כזית כשר וגיד ועצם יע"ש והנה לפי דבריו מתבאר דנכילה חשיב כריה דלקי עליה ככ"ס וגם ת"ש דאחר שמת בעי כזית בין כשר וגיד ועצם וכל כי האי חשיב כמשהו שהרי תת' והרא"ש העלו דאח"ה חשיב כריה אע"ג דבעי כזית כשר וגיד ועצם שכל דלמלקות לא בעי כזית כשר חשיב כריה וא"כ לדבריו כריית נכילה לא בטלה הפך דעת כל הפוסקים :

והנה אחת מדבריו אלו בפ"ד מרפסן איברי וכבר עמדו כל המפרשים וילאו למלא הפתח יע"ש ונכילה גבי ביטול משכחת לה צדור שחוטת שחוטת פסולה בין שחוטת כשרים אלא דאי מהא היה מקום לומר שדעת הר"ת דנכילה שחוטת לא הוי כריה דה"ל כנמלה שחסרה שכתבו הפוסקים שאין לה דין כריה אבל מדבריו אלו למ"ש יראה דלא בטלה מדין כ"ח חשיב שהרי זה כפסור מורע השחוטת וכן כטורף ומדבריו אלו שבפ"ד יש להכריח כן שהרי אי הר"ת ס"ל דכריה הראשונים הלא המה הרמב"ן והר"ן א"כ איך קחשיב לנכילה כריה הוי נכילה לא אסיר מע"כ ואי ס"ל דכריה דוקא כדוהו בעינין מימד הרי אינם שזה בחיין כמו שהוכחתי לעיל כדעת הרוקח אס לא שאלמד דפליגי נמי להרוקח בזה ומקום יש בראש לחלוק כמו שיראה המעיין דכריה לעיל ומ"ה הפך רואה שרין כריה דעת הר"ת לחלוק ככל הראשונים שאין שיטת שום אחד מהם מתיישב לדעתו כי ע"כ אחד הוואה דכריה הר"ת בפ"ק י"ו מה' ת"א שכתבתי יורה דין לדעתי כאשר חשבתי לעלות כדעתו :

ומפרישת העבור אעלה ארובה להר"ף שהנה הר"ף כהלכות לביטול כריה לא כתב בשום מקום דכריה לא בטלה דכריה דלא בטיל לא למדנו אלא מדתנין כפרק ג"ה דכ"ו ג"ה שכתבשיל בין הגידין כיוון שמיכרו בכ"ס ואי לאו כולן אסורין ושם בר"ן הקשו ולכטיל ברובא כריה שאני והר"ף ז"ל השמיט הן מתני' כולה ואוקמתא דש"ס ואע"ג שבס' הר"ף שבידו נמלא כתוב הך מתני' ואוקמתות הש"ס אין זה אלא שהאחרוני העתיקוהו שהר"ף לא דבר כלום בזה וגם כפטר שבידו כיון כ'נאזי לבכה להורות זה וכ"כ הר"ן ז"ל בע"ז דע"ד גבי התני' דאלו אסורין ואיסורן ככ"ס שהביא פירשו בההיא סוגיא דלפירשו אין לך דבר חשוב דלא בטיל אס לא דהוי תאסורי הנאה ולדבריו מתני' דגיד שנתעברכ בין הגידין וחתיכת נכילה בין החתיכות דלא בטלי פליגי עם אירך סתם דע"ז דלאירך סתם הני כיון דלאו איסורי הנאה ניכחו בטלי ואפטר שיה היה דעתו של הר"ף שהשמיט אותה חסנה שבפ"ג ג"ה וכתב כאן דליתיה להאי כללא דהא איכא חמץ כפסח חכלל דבשאר איתיה וכו' יע"ש גם הרמב"ם בחי' לפ"ז כתב כן כדעת הר"ף שדחה הך מתני' מקמי אירך שנשנית בע"ז דבעי נמי איסורי הנאה גם הרשב"א בחי' ובפ"ת ת"ה דק"ג העלה כן כדעת הר"ף יע"ש ודברים תמוהים דאף לדכריהס תינח שדחה חלוקה דמתני' דחתיכת נכילה ודב' טמא פיון דהני טעמא דלא חבטילי הוי משום דבר שבמנין והוא ס"ל דדבר שבמנין דלאו ס' איסור הנאה הוי בטיל אבל חלוקה דמיא דגיד דלא בטיל דלאו משום דבר שבמנין דלאו בטיל שהרי אינו ראוי להתכבד ולאן דבר שבמנין שיוי וגם כ"ס תירבו דלא בטיל מדין כריה ובהכי לא איירי תנא דע"ז דלא קחשיב אלא דבר שבמנין אבל ככריה לא קעסיק וא"כ אחתי יש לתמוה עליו אמאי השמיט מתני' :

ואולם ע"ש ת"ש הנה מקום אחי ליישב דכרי הר"ף שדעתו כדעת הר"ת דחתיכות לא אסרו כריה כביטול כי אס לבניו ג"ה דאילו שאר כריות דאיסור תאי דלא בטלי הוי מדין כ"ח חשיב ובריה לא איטריך כי אס לבני ג"ה דלאו כ"ח חשיב והנה כיון ז"ל דהר"ף ס"ל כיון שהין כריה לא אשמועינן בה כי אס האי תנא דקחשיב ליה ואילו האי תנא ס"ל דכל חתיכה הראויה להתכבד לא בטיל אע"ג דלאו ס' איסור הנאה הוי ואין לא ק"ל הכי אלא באיסורי הבאה א"כ מיכא ת"ד דחתיכה דחשיבא מצד עצמה כיון דלאו איסורי הבאה בטלה כ"ס גיד בין הגידין דגיה מצד עצמו לא חשיב אלא דחשיב מצד דאחשיבא קרא דלקי עליה ככ"ס לא עדיף הא מדבר חשוב בעצמו דק"ל דבטיל אי לית ביה איסור הבאה ואיהו ס"ל כמ"ד ג"ה מותר בהבאה כמו שפסק הר"ת כה' ת"א וע"כ השמיטה דאיהו ס"ל דלדירן דין כריה לא היה ולא נכרא וע"כ זה יפה עשה דכריה הגדול שהשמיטה רכלא"ה לכל הדברות קשה דה"ל להביאה אף אי בניו גיד לכר הוא דלא ס"ל דין כריה כיון דלא חשיב אבל ככריה שלימה מורה אכתי ה"ל להביאה לאשמועינן דכריה לא בטלה שציקר כריה לביטול מהכא שמעינן לה אף למ"ש א"ש זהו מה שכל כעת ליישב דעת הר"מ והר"ף בדוחק ועדיין צריך נשכ ברור ודוק :

והנה ראיתי להבי' ב"ד סי' ק' שהביא מחלוקת הרשב"א עם שאר הראשונים אי כריה בטלה בתק"ס וסיים ולענין הלכה כיון שחת' והרא"ש והר"ן מסכימים לאיסור וגם דעת הר"ף והרמב"ם נראה כן מרלא הוכירו דבר זה הכי נקטינן ע"כ ודבריו תמוהים דאי הר"ף היה מעתיק דין

להר' תערובות סי' ק

לא הפך ולא מועלין ולא נאין דתני נמי תרבריהם היו ואי
 שהט אחד מחמש הטאות המתות לרדי לכל הדברות לא
 משכחת כיה איסור כי אם שביטל ההל' דמטרי דמתות
 ואפשר דהא נמי לית כיה כיון דבם הוא המיתה דכמות
 המיתה שמועל דלת כפיה וזתה מאליה לא שמוענו דמטרי
 כה הלכה ואפשר דכי גמירי בהלכה דמתות קכלו נמי מהות
 המיתה ועכ"פ אין בהם לאו וא"כ חזי ק"ל דלא לבטילו מדין
 החדשתי אבל השתא דת"ל המחטאות חתנת נמי קשה ודקרי לה
 חזי קרי לה והכנה"ג דס"ל דבכלל פסולי המוקדשין גם דלקי
 עליוהו חסום לא תאכל כל תועבה כה"ג הר"ם בפ"ח חה'
 פהמ"ק ה"ג וע"פ כה"ד וכד הוינן בה ראיה עיני שם משור
 הנסקל ל"ק דאי פהך מביא יש לכע"ב לחלוק ולומר דשור
 פסקל חשיב כריה דלקי עליה ככ"ט כנון עוף טהור שאר את
 הנפש ולא כטיל והא דק"ל לבטילו כרובא לאו משור הנסקל
 קפריך אלא מחטאות מתות קפריך דלא ס"ך כה כריה וכמו
 שמשין זה תירצו התו' דביביר שלאחר זה דביפריך הניחא
 לת"ד כל שדרכו לטמות וכו' דמחטאות לכד פריך וא"כ מביא
 ג' בעיקר הקושיא לבטילו כרובא דמחטאות מתות לכד הוא
 דפריך :

ג ראיתי להרוקח בס' תפ"ו ותצ"ו שהקשה כקושיא התו'
 הלון והכריח בהם מה שהכריח גם הרא"ש בפסקיו
 גור אומר דמהך מביא דוכחים מוכח דשור נסקל לא חשיב
 כריה גם הרשב"א כחי' לחולין לד"ץ הקשה ג"כ בקושיא התו'
 יע"ש ואנכי הרואה לפת"ש תיובתא לא קחוינן שהרי ת"ש התו'
 דביביר שלאחז' אמת ויניב לכל הפירושים ודוק ותשכח ולדברי
 הרוקח והרשב"א והרא"ש אלו ב"ל ליישב דפליגי בתירוץ התו'
 דביביר שאמר זה הלא בה דברי ש"ל בדברי התו' דבסמוך
 שהם הקשו תיבא מי ברע שור גדול תחת שדרכו לטמות וכו'
 ותירצו ו"ל ונ"ל דחוסם חטאות ומתות פריך לת"ד את שדרכו
 לטמות דמשמע אפי' חטאות העוף כדתנן בפ"כ דקיימם או
 שפיר לכוין החיות ימותו דאע"ג דקתני וכחים ועוף לאו זכתי
 חקרי מ"מ מדקתני כל הזכחים עוף בכלל עכ"ל והנה
 בדרכיהם אלו חלבר זה שדחקו הם לדברי חור' שאין ישוב זה
 עולה לכל הראשונים שהנה הא דפשיט להו דחש חטאות
 ישנן בעוף הלא לרשו ז"ל כנויר רכ"א כתב דליתנהו בעוף
 וכדבריו כתב הרא"ש כחי' לקינן כסע"כ נכי הא דתנן האשה
 שהבואה חטאתה ומתה ובתוספתא דפ"א דתמורה איתא כן
 להדיא והראיה שהביאו הם ל"מ לא עת האסף פה וכבר עמד
 על זה הרב המופלא כס' שגדפם מקרוב שער התלך בח"כ
 פ"ד מה' פסולי המוקדשין ה"א ע"ש שהביא תמוס' חינוכיות
 בשם הד' יוחאל בר יוסף כדעת רשו והר"ם מאורליניש והעלה
 כן כדעת רכ"ע יע"ש הנך רואה דאכתי תירוצ' התו' לא יבשה
 מזוז לרשו ורפ"כ והר"ם מאורליניש והר"ם כה"כ ע"כ ל"ל ליישב
 ע"פ דרכם כלפי לייא דביפריך משור הנסקל לכה פריך שהנה
 ידוע דעוף שהרב את הנפש נסקל כדתנן בפ"ו דעבודות
 וכפ"ק דסנהדרין דאע"ג דכתיב וכי יבא שור את איש ה"ה כל
 בהמה וחיה ועוף כה"ג הר"ם בפ"ח חה' נוקי ממון יע"ש ושור
 דכתיב דבר כהוה פדתן כה"ג דנ"ד לכהה מילי וא"כ מביא
 דמתניתין דתני כל הזכחים שנתערב בהם שור הנסקל לה'
 שור דאי חסום דהוי דבר שדרכו לטמות נקיט הכי הו"ל למיתני
 בהמה הנסקלת ומדנקט שור ש"מ שור זה כשור דקרא ומש"ה
 ק"ל הניחא כשור וכעוף נסקל מאי איכא למימר זה כ"ל ליישב
 להסוכרים דבעוף לית להו חמש חטאות המתות ועפ"י יש ליישב
 דברי הרוקח והרשב"א והרא"ש דק"ל שפיר דכיון דכל עיקר
 קושיא ה"ש לא קאי אלא לשור הנסקל לישני דלא כטיל מדין
 כריה אלא ש"מ דס"ל דשור הנסקל לאו כריה חשיב זה כ"ל
 להלין

דין כריה כחיבור היה מקום לדבריו לא כן עכשיו דבריהם
 דאין לה ביטול לא נוכח בדבריו ושתיקה זו מורה חן הקצה אל
 הקצה דביטול כס' ונ"ע ומתברר קדמות יש לי להלין טוב
 בעד מוהר"ל שכתב דדרשותיו כה' התר התערובות ו"ל אבל
 כריה כמו זכוב או דג טמא שלם או עוף טמא או ג"ה כשהוא
 שלם אי נפל בהתר כשהוא חבירו יסודו והטעם בטל כס' ואם
 אינו חבירו אף כאלף לא כטיל דכריה אינה כטילה לעולם
 ודוקא כשהם שלמים קרינן כריה ודוקא כשהאיסור המת
 ענחן כמו טומאה או טרפה אבל כריה דעוף טהור שנאמר
 פחתת שום איסור אותה כריה כטיל כס' הואיל והאיסור לאו
 מעצמו וכן כל דבר שמתנין וכו' אבל כל דבר שאין האיסור
 הח"ע הן ראוי להתכבד הן כריה וכו' בטל כס' וכו' ע"פ יש
 להשלים בדבריו כה"ג וטרפה חשיב כריה וחשיב איסור
 הח"ע והוה נגד כל רבותיו הקדושים שאין בידו לחלוק עליהם
 דהנה לשיטת הרא"ש והתו' והטור וסה"ת וסה"ג והרוקח
 ושאר פוסקים שתלו כריה בדבר שאם יחלק אין שמו עליו הכא
 פה"י טריפה אם יחלק שמו עליו ראוי אויל כלאו דכתיב וכשר
 בשדה טרפה לא תאכלו בשד לעולם שמו כה"ג ליישב לשור
 הנסקל ואי אויל בתר טרפה טרפה נמי שם כולל ואינו אוכד
 שמו לכשיחלק גם לשיטת הרמב"ן והשב"א ורז"ו והר"ן
 והריטבא והרא"ה והש"ע וכל האחרונים טרפה אינו חשיב
 מחמת כריה והוא לבדו נשאר והיה כ"ל דט"ס נפל כה"ג
 טרפה א"כ רדב"ד כטרפה שנטרפה כמעט אחר איורי דהוי
 איסורו חע"כ הפך מ"ש הרפ"ח ב"ד סי' ק' ס"ק ה' וכהכ"י יש
 לקיים דבריו כרוקח אלא שזה אינו שהרי הרב לא הנריך תנאי
 זה דאמר חע"כ כלל שלא הזכיר אלא שיהיה איסור הח"ע
 וא"ה לדבריו גכילה וטרפה חשיב איסור חמת ענחן ומלבר
 דהוי נגד כל הפוסקים גם בחולין דק"כ איתא אכל עוף טהור
 בחייה ככ"ס כמיתתה בכזית הדי דכילה לא חשיב כריה ובס'
 לומר דט"ס נכל כדבריו אינו נח ליישרוי מ"ש אח"כ אבל כל
 דבר שאין האיסור הח"ע הן ראוי להתכבד הן כריה כטל כס'
 הדי דכליל להו בדון אחר ואילו לבדי חקובה הראויה להתכבד
 הדבר פשוט דכילה וטרפה חשיב הח"ע כמבואר בט"ד
 וככ"ו התיבא דברי הראשונים כה"ג ק"א וזוה יורה דלעיל
 שכתב או טרפה יש בו דעת כפלים והוא פלא אך למ"ש הר"ם
 והר"ף ז"ל הכ"ס ל' מדין ב"ח חשיב ומיהו גם לסכרת הר"ם
 והר"ף נריכין ליישב באחד הן השיטות אלו ככריה למלקות
 דכחלכ ונכילה וה"ה טרפה לא לקי ככ"ס ואילו נמלה ונ"ה
 ועוף ודג סה"א לקי ככ"ס הדי דמלקות אין כל ב"ח
 שוין :

והנה ער פה לפי דעת כל הפוסקים מבואר יונא דכריה
 דלא כטיל תלוי בחלוקת אי לקי ככ"ס דאחכיה
 קרא לביטול כחי חשיב ולא כטיל ואי כעי כזית אין לה דין
 כריה לביטול וזה דבר בשום דכריהם לכל רס"ל דכריה לא
 כטיל מדין כריה וזוה חני תביה כה"ג התו' כזכחים דפ"כ
 דכ"ה ולבטילו כרובא ו"ל דמטעם כריה אין לומר דלא כטיל
 ואע"ג דאח"ה חשיב כריה בחולין איסור תערובות דהכא לאו
 חסום אח"ה אלא שלא ישחוט ויאלץ חסום חטאת מתה ושור
 הנסקל וכי שחוט ליה אויל ליה איסור אח"ה ואיסור חטאת
 חתה ושור הנסקל אפי' שלם לא חשיב כריה כמו נכילה וחלב
 ודג דלא הוי ברי' ועוף טהור קטן שלם אם אין בו כזית כשר אין
 לוקה עליו חסום נכילה דלא חשיב דעוף טמא וראוי חשיב
 כריה וכו' ומלבר שדרכיהם נח וזכחים כאשר יררוף הקורא
 בהם יע"ש ולא ידעתי מאי ק"ל פחטאות מתות מאח"ה והדי
 אכתי"ה אחכיה קרא כריה כמו שהביאו מהסוגיא דחולין
 אבל כמחטאות מתות שלא מנינו בהם כאוכל מהם מלקות או
 לאו דאף לגבי חולין עליה תקן כריה פ"ד דתמורה וש"ג דמעילה

להלין טוב כעדם :

אנינם אחר הישוב נראה שכל דברי הראשונים שהכריחו
 וזקן סוביא רובתים דשור הנסקל לא חשיב בריה
 אחרי המחילה הם תמוהים בעיני והן קדם אחת שלתי בעיני
 זה לגבי איסורי הנאה היכי לריינו דיניי להאי דינא כדן בריה
 כון למלקו' וכגון ב"ה לכלל הכי באזוני חשיב בריה וגיר הכנה
 איפליגו תכחי אי חסיד בהנאה ויש מן הראשונים שפסקו דגיר
 הכנה אסור בהנאה דוק ותשכח וא"כ יש לחקור אי כהנה
 הנ"ה שלא כדרך אכילה דלרוב הפוס' מלבד הר"ה סברי דלקי
 על א"ה לחוד וידוע דשיעור הנאה הוא פרוטה וא"כ אי כהנה
 חנ"ה פחות משה פרוטה אי לקי שזל דכי היכי דבמירי בריה
 למולקות באכילה ה"ן בא"ה דמינה דאם נתערב ג"ה בין
 הגדין לא בטלי ואיסורי בהנאה ולדירי חזי לי דכי גמירי בריה
 באיסורי אכילה דוקא במירי שהדעת נוטה לגד זה וכן כדן
 דאף באכילה אי לא אכל כוליה בעי כזית ואילו בהנאה אי
 חזר ונתן הרי כולו שלם ואף אי שרי לכלבו אין הנאה באה לו
 באכילה כי אם לאחר שמילא הריסו והרי בשעה שנהנה ליתא
 לכריה לא מינה ולא תקצתה וכל כי האי גם באכילה לא לקי
 ככ"ה דהא איבעיא לן כגויר נמלה שחברה הרי דבהנאה
 ברובו כענין דאכל כולי' ועוד דא"ה נמצא חמוד מהלמד דאילו
 גבי אכילה לא לקי ככ"ה אלא חד ואילו לגבי הנאה לקי' או
 ג' ככריה אחד אי מפר לאחר ואחר לאחר הכלל העולה שכל
 שאין באיסור דין בריה למולקות באיסור הנאה למאן דס"ל
 דלקי על הנאה ומינה דבטלי באיסור' הנאה ומעתה יש לתמוה
 מאי ק"ל לרבנן קרימי כהך סוביא רובתים דלשני דשור נסקל
 וחטאת מתה לא בטלי מדן בריה והרי בהתניתין שכיבו כל
 הזבחים שנתערב בהם שור הנסקל או חטאת מתה אחד
 כריבוא ימותו כולם הרי דפסיק ותני דלא בטלי אף בא"ה
 רימותו כולם תנן ואי בטלי בהנאה הו"ל ירעו עד סיסתאבו
 ויפלו דמיו להקדש וא"כ כי ק"ל לבטלו ברובא היכי הוה מצי
 לשנויי לא בטלי חסום בריה דא"ה בהנאה אחאי לא בטלי
 ולמה דס"ל להראשונים אלו שדין בריה במירי ג"כ לאיסור
 הנאה הלכך שהדבר זר בעיני בר מן דין לא ידעתי פשיטות
 זה מכל' ער דק"ל בהך סוביא דאדרבה תיפשוט מינה דבר
 בהשכו כי ע"כ דברי הראשונים אלו נרובין אנלי תלמוד וכדעת
 רש"י אין כו כרי הפיסת יד כמאן ס"ל דלעיל יודרכו שדעתו
 כדעת הרמב"ן והר"ן ואפשר נמי שדעתו כדעת הרוקח רעה
 כמין בעיני ואפשר נמי ליחס איליו סברת הר"ה א"כ לפי ה"ס
 הר"ן והרש"א והרא"ש בע"ד רע"ד דלפי' שם מתב"י גירד בין
 הגדין פליג עם מתנ"י דע"ד דברי דבר שמונין ואיסורי הנאה
 וכדעת הר"ף א"כ אפשר שדעתו כדן בריה כדעת הר"ף ז"ל
 שכתבתי ואין כריה כדעתו ז"ל :

גלי מה נצט' בחזי דלית ביה בריות נשמה ומכלל הדברים
 אתה תמוה דמ"ש סב"ח כטימן ז' דכחל חשיב בריה ולא
 בטלי ומהו תמה להרשב"א והטור אחרי המחילה ק"ט דאי
 לסכרת התוס' והרא"ש סבריה תלוי היכא דגלי קרא הרי כחל
 אסיר מדבריהם ואילו לסכרת הרמב"ן הרי אינו אסיר חנ"ב
 ומה גם דכאסור דלכנן מכל' דגורו בריה והרי בריה כעין
 של תורה גזרו וכבר דמו דבריו האחרונים השי"ך והפ"ח אבל
 דאיתי בספר הנחת יעקב כלל כ"ט ס"ק ז"ט שכתב שדברי
 הפ"ח צדקו לדעת התוס' והרא"ש שגלה דין בריה בדבר שאם
 יחלק אין שמו עליו וה"ן כחל אם יחלק אין שמו עליו וע"ש
 וק"ט שהרי מחובר בתוספו' שהכל תלוי בלשון שהוציא איסורו
 הכתוב כמו לא תאכל גיד דמוחצק קטן וגדול ומאי דבעינן
 דבר שאם יחלק אין שמו עליו היינו דגיר כ"ט חשיב והאי
 חתוכה ג"כ נקרא גיד א"כ אובל כ"ט מגיד הו"ל לחיוב והאי
 לא אפשר דאכילה כתיב דבעי כזית וכמאי מוקמת לה כמו
 שבארתי לעיל :

ודע

שכדן בריה הבס שחלקו עליה הראשונים ז"ל לענין
 דינא מהכרח' דאין ביניהם כחלל כיחא שהרי לשיטת
 התו' וסיעתיה ולשיטת הרמב"ן ולשיטת הרוקח מדברי הכל'
 נלמוד דשור נסקל וזבחי ממוצע וכבילה וטריפה וחלב ודם
 וכשר מן החי אין בהם דין בריה לפ"ע ובשרץ וג"ה ואמ"ה
 ועוף ודב טמא אית בהו דין בריה לפ"ע הרי לא מצינן דברי
 דלמד חשיב בריה ולמד לא חשיב ומשמעות דורסין איכא
 ביניהם וא"כ יש לנמסר טובא על הרשב"ש בת' סימן תרל"ג
 שאחר שהביא סכרת התוספות והרא"ש והחולקים הלא הם
 רמב"ן והרשב"א והר"ן סיים ועליהם יש לסמוך שתורתיבו שלהם
 וכ"ש שמביאין ראיה לדבריהם ע"כ ולא ידעתי מה זו סמיעה
 כל קבל דאין במחלוקת זה נפקותא לענין דיעא ועיין בה"י
 א"ח סימן ק"ן מה שתמה להטור דאין דרכו להביא מחלוקת אי
 לא נפק"ל לענין דינא ע"ש ואחר הישוב ראיה עיני ס"ת
 טובא לענין דינא והיינו בעיקר חקירתנו לענין תקרובת ע"ז
 שמוכרח מתה סוביי דאסורי באכילה והנאה ובמ"ש ה"מ
 בה"י ע"ז שהאובל כ"ש מתקרובת ע"ז לקי וכ"כ כפר"א מה"ת"א
 ע"ש וכיון דתקרובת ע"ז אחשביה רחמנא דלילקי ככ"ש עליה
 מינה לענין ביטול דלא בטלי שהרי פשוט בדברי הראשונים
 דבריה לביטול דלא בטלי משום חשיבות הו"י מראשונה קרא
 אחשיבניה אינהו ג"כ בביטול בכל דבר חשוב דלא בטלי ה"ן
 אצ"ל דמער עצמו לא חשיב לא בטלי כיון דרחמנא אחשביה
 וא"כ מינה לתקרובת נמי לא בטלי דהא גלי קרא מלא ירבק
 בידך מאונסה מן המרס דכ"ש לקי ולימוד זה עדיף דלקי ככ"ש
 שאינו מפורש בכתוב כ"כ דלילקי ככ"ש מכל בריה כמו לא
 תאכל גיד דנפ"ק דלקי ככ"ש דגיר בין גדול וטין קטן מקרי
 גיד ואילו הכא תאומה כתיב וא"כ משהו מתקרובת ע"ז
 שנתערב אין לו ביטול לעולם מדן בריה וב"ת לדעת התוס'
 שכתבו דבריה לא חשיב אם לא שאם יחלק אין שמו עליו אם
 יהיה התקרובת ע"ז דבר שאם יחלק שמו עליו היכי לא ליבטול
 הא ליתא שכל דגלי קרא להדיא דלקי ככ"ש אין צורך לתבאי
 זה וזכי התנו הם היינו באיסורים שאינו פשוט בכתוב שכיין
 דלילקי ככ"ש ככריה ובסוד זה נמצא בכתוב תפורש כעין גיד
 דאי גיר חתיכה נמי מקרי גיד א"כ אין אפשר דכוונת הבורא
 דלילקי ככ"ש כיון קטן נמי מקרי גיד דא"ה כ"מ דאי אכל
 כ"ש מהגיר נמי לקי כיון דחתיכה נמי קרי גיד ואילו קרא
 אפקיה בלשון אכילה דהיינו כזית וזה לא יבוייר אך אי חתיכה
 אינה קרויה גיר יתקיים אכילה בחתיכה וכ"ש בריה וכל זה
 פשוט בדברי התוס' כמובין בר"ה מ"ט וכב"ה ור"י וע"ש וא"כ
 גבי תקרובת ע"ז שמבאר בכתוב דלקי ככ"ש ככ"ג לקי ככ"ש
 ומעתה נענין ביטול נמי לא בטלי זה נראה בעיני שיואל
 לענין

לענין דינא מדברי התוס' אכן לשיטת הרמב"ן והר"ן ולשיטת
 הרוקח דבריו שרין כריה אין לה זכר כתובה כי אם כסלכה
 גמירי לה דכריה לקי ככ"ש כמו דכל השיעורים הל"מ והס'
 קבלו השפטי התנאים לקרותה כריה ולדבריהם תקרובת ע"ז
 אין לה שייכות עם כל המי דלקי ככ"ש דהני אתי מההלכה
 ותקרובת גלי ביה קרא להריא ואם כן לרעתם יש לנדר דמי
 גזרו הם הכיטול בכריה בעין ההלכה גזרו שיהיה בהם
 התנאים הצריכים לכריה שיהיה אסיר מע"כ ושיהיה כריית
 נשמה וכו' אבל בתקרובת ע"ז דלא אסיר מע"כ ולא כריית
 נשמה היא אף דלענין תלקות ככ"ש לקיבבי כיטול כטיל
 כריהו כיון דלית ביה תנאים הני' לעיל ואפשר שגם לדבריהם
 כי אסרו רבנן הכיטול בכריה לאו משום דאסור מע"כ או שיש
 בו כריית נשמה אלא משום דלקי ככ"ש גזרו הם הכיטול וא"כ
 תקרובת ע"ז דלקי ככ"ש לענין כיטול נמי לא כטיל כרין כריה
 ועיין בירושלמי בפ"ג דע"ז הרא דאת אחר בע"ז שבורה אבל
 בע"ז שלימה ככ"ש ועיין במראה הפנים זכ"ש ככלי כיה
 בשבת דף פ"ג וכי תימא זה חז"ל כדילדון בדבר חדש כיה
 אומא תקרובת ע"ז כטיל כריהו לכ"ע דמי אסרו הכיטול רבנן
 בכריה ה"ד בדבר דחשיב מנר עננה דכל כריה שלימה
 דכשלימותה אית בה השיבו קצת וככה"ב אע"ב דלאו חשיבה
 כולי האי כמו חתיכה הראויה להתכבד או כ"ח או דבר
 שכתמין דכל הני לא כטילי משום חשיבותם ת"מ כהצטרף עם
 קצת חשיבות שיש בהם עם חאי דחשבינשו דחמא אסרו
 ידבנן הכיטול ועשאוהו מדברים החשובים אבל ככ"ש דלאו
 כריה היא בעין תקרובת ע"ז דלא חשיב כלל אה"ן דלא אסרו
 חכמים הכיטול משום חאי דלקי עליה ככ"ש דמשום זה לחוד
 לא חשיב ליה רבנן דבר חשוב בעין הני אי תהא גס כיה אמי
 אומר תיפסום לשיטת התוס' דכ"ש מתקרובת ע"ז לא כטיל
 שהרי הוצרך בדברי התוס' בסעיף שהצבתי בראשית תאמר
 דאיטבל היה ק"ל דלקי ככ"ש ככ"ש חשהו מטבל לא היה
 כטיל כמו שראה מדבריהם דלר"ש חשהו מטבל לא כטיל
 ראויין כריה ומזה הקשו דערלה וכלאי הפרה לא ליכטילו ואילו
 חשהו מטבל מה חשיבות אית ביה אלא נראה שם ה"ל
 דכריה לכיטול כרין תלקות תלוי לגמרי זכר מן דין אם איתא
 להא תיקשו איך חשבי רבנן לגיד דלא כטיל והרי ק"ל אין
 בנידין ככ"ש וכענינים יבשם דמו א"ו שאין לחלק בכך ומינה
 ג"כ ב"ן לרעת הר"מ שסובר דלקי ככ"ש ולח"ש לשיטת התוס'
 אם נתערב בהר"מ אפי' בלא לא כטיל ולרעת שאר הראשונים
 יש לנדר בדבר להקל ולהחמיר אבל למ"ש בדע' הר"מ והר"ף
 ואולי רש"י מהללם בתקרובת ע"ז ויין כטילי כשאר האיסורים ואי
 ק"ל הלא חשנה שלימה שנינו בע"ז דע"ד אלו אסורין ככ"ש ויין
 ועודות לכובין וע"ז ומי' כה התוס' ורש"י והר"מ והר"מ דאיידי
 בדבר השיב הדבר שכתמין דכולה מתניתין כהכי איירי אבל
 בלאו הכי כטילי אבל הר"ן והר"טבא וכשם גדולי המפ'
 בתבו דבע"ז ויין לא בעינן דבר שכתמין דאפילו חשהו אסורין
 ככ"ש ועם הרי שהתוס' ס"ל דע"ז ויין כטילי כס' היבא דלאו
 דבר חשוב הוי וכן הרא"ש והטור ואילו הר"ן והר"טבא שיש
 לנדר בדעתם דהני כטילי ס"ל דלא כטילי והרי זה כל יתיר
 איפכא ה' לא איירי דחתי' לגבי איסורי הנאה מתניא ונבי
 א"ה כבר ביארנו שאינו כרור כיה לומר דלא כטילי מדין כריה
 אבל לגבי איסור אכילה ז"ל דאה"ן שיעור התוספות והרא"ש
 דחשהו חתמי לא כטילי מדין כריה :

חצירצור קטן והרי כביטול כריה לא חצונו חילוק זה וגם אין
 טעם לחלק כיה בכך ועוד מדברי מור"ם כחמה כ"ד סימן
 קל"ד ס"כ נראה דחתי' כ"ן ואינו דבר שכתמין וגם לשתיה
 ועל הכל קשה דמי פליגי הראשונים אי כ"ן בעינן דבר
 שכתמין היינו כוכש כוכש אבל לא לה בלח מוכח שם מתני'
 דרע"ב ושם כרע"ד כחתי' דין שפאל לכור דלכ"ע לא כטיל
 ואילו חתי' עלה מדין כריה ה"ל דלא כטיל ככל עינין ועוד
 דין אינו אומר ככ"ש כי אם כתינו דתתן שם בע"ז דף ע"ג
 ואילו בדין כריה הוי כחשקונס בשאינו מיעו כירוע כג"כ
 יש להכריח מאלן טעת דרמב"ן דאילו לשיטת התוספות קשה
 אמאי לא ליהו בתקרובת ע"ז ויין דין כריה אלא שאמר המוסב
 נראה שאין תכל זה טענה שהנה בתקרובת ע"ז אין הלאו
 הפורש בה שכבר הביא הרשב"א בקדושין לר"כ שיש אומרי'
 שתקרובת ע"ז שאסור באכילה הוי מדבריהם ע"ש שדחה
 לדבריהם ואי לגבי אסור שאין הדבר פשוט כ"ש לגבי חלקות
 ואף אתה"ל דלמלקות דלילקי בתקרובת ע"ז ויין הוא דבר
 מוסבס תכל הראשונים אשר בית ישראל נכון עליהם לענין
 דלילקי עלייהו ככ"ש אינו מוסבס והרי הרמב"ן בהשגותיו לס'
 המנות כתב דאזהר"ן יין נפיק מדבריהם וקרא לך ואכלת מוכחו
 הביא דבריו ככ"ח פ"א מה"ט"א ואילו לפי דבריו אינו מוסבס
 דלילקי ככ"ש דהרי אכילה כתיב וכבר ראיתי להר"ב דברי
 אמת בקונטרס ס' דר"כ שצריך כדעת התוס' דס"ל דתקרוב'
 ע"ז שיעורו ככ"ח והכריח כן מדברי התוס' בחולין דק"ו ע"ש
 ולפ"ו נמצא שאין כיריני להכריח כדעת התוספות והראשונים
 והרא"ש והטור אי תקרובת ע"ז ויין לא כטיל דחשיב משום
 דלקי עלייהו ככל שהיא דאעיקרא חז"ל דס"ל דלקי עלייהו
 ככ"ש וח"מ הנה נתבאר לעיקר מקורתינו דבתקרוב' ע"ז ויין
 אע"פ דלקי ככ"ש אין להם לכיטול דין כריה ופאמור והשתא
 דאתית להפי קשה כת' הרשב"ש וכל הראשונים וכיני ירוחט
 והכו כ"ד סימן ק' שהאריכו לבאר מחלוקת הראשונים כרין
 כריה ולח"ש כל זה חשנה שאינה צריכה כיון דלא נפק"ל
 במחלוקתם לענין דינא והכ"ח ס' סימן ק"ה הקשה מעין זה
 להטור :

סימן נ"ח וישוב

אחר הישוב נראה דעוד כ"פ
 לענין דינא בתחלוקת הראשונים
 הלוי הלא זה הדבר אם נדר אם נשבע על הכר סלפניו או
 על העוף וחסב פלוני או על תפוח ורימון וכיוצא שלא יאכל
 שלפי שיטת התוספות נראה אי אכלו כולו לקי שהרי לדבריהם
 חאי דלקי ככ"ש בכריה בקצת איסורים ה"ס לפי דגלי כיה
 קרא לא תאכל גיד לא תאכל שרץ וניד ושרץ בין קטן בין גדול
 משמע ואילו בשבועות דכ"א כפלונתא דרבנן ור"ע באמר
 שבועה שלא אוכל ויאלל כ"ש דר"ע חשיב ורבנן כטרי א"ל
 היכן חצונו באוכל כ"ש דחייב והקשו כ"ש והרי נמלה כריה
 שאני והרי מפרש מפרש נמי בכריה דמי ומחך סוגיא הכריחו
 סתו' והרא"ש שיטתם הלוי דטעם כריה הוי דהוי כאילו פירש
 הכתוב ומטו"ה מפרש בשבועה לקי ככ"ש אלא דכתב כפי
 כוית שגם ככל האיסורין כיון שהוכר אכילה בעי כוית וא"כ
 כי אחר לשון דכה"ג בשל תורה לקי ככ"ש ה"ה בשבועה לקי
 ככ"ש בכריה והיינו בכוונת דתיבנא דמי נשבע שלא יאכל
 עוף פלוני אי אכל תחנו כוית ולא אכלו כולו לקי ואי אכלו כולו
 אע"פ שלא יסיה כו כוית ככל האיסורים שנהג בהם דין זה
 כ"ל לפי דעתם לאפוקי דעת הרמב"ן ושאר הראשונים שגדר
 ושבועה לא חצית אחרת דלילקי ככ"ש כיון דהלכה
 במידי שאין כריה אסור אלא באסיר מע"כ ואיסור נדר
 ושבועה אינו אסיר מע"כ ומינה נמי כ"מ לענין כיטול
 דלהרמב"ן אם נתערב העוף בכשדים לדודיה כטיל כס'
 ולסתם לא כטיל ומה גם למה שראיתי להחש"ל בפרק ד' מה'
 שבועות

דן

אמת ששם בע"ז דף ע"ג שנינו ויין כוסר ככ"ש ואחר'
 שם כשם ר"ז דאוי מערב מחבית לכור כטיל וכו' ופירש
 רש"י דכל המי דכטילי ה"ד לגבי איסור הנאה והרא"ש חלק
 שגם בשתייה נמי כטיל ואילו לח"ש הרי דין לקי ככ"ש לכיטול
 נמי כ"ש נמי לא כטיל וההית'ן זה אי מערב מחבית לכור או

ה"ח דוקא אם רקמה לקי עליה משום שרץ ועוף וכן דעת רוב
 הסופקים וזאת הרשב"א כס' ת"ה דכ"ד שכתב שאם רקמה
 לא לקי עליה ויחיד הוא בדבר זה וגם לרובינו בינת השרץ
 שרקמה לקי עליה משום שרץ כדאיתא כס"ס סג בחולין דף
 ס"ד להראי וכהני יש לחקור אי לקי על שביצה אי רקמה למר
 כדאית ליה ולהתו' ככ"ג ככ"ג או בעי כוית ומינה כ"ח לענין
 ביטול והנה לשיטת התוס' נראה פשוט דלקי עליה ככ"ג
 דכי כתיב ואת בת היענה קטן וגדול מקרי ביצה ואם יחלק
 אין שמה עליה וכן כשרץ כיון דלקי עליה משום שרץ ש"ת
 דכביצה זו שרץ קרינן וא"ה לקי עלה ככ"ג ומינה דלא כטייל
 אבל לשיטת הרמב"ן והר"ן וסענת מרחמהי יש למרר דאפשר
 דבעי כוי' דאע"ג דאסור מע"כ ת"ח כיון דכיצו בריית נשמה
 א"כ אפשר ביצה דלא חשיב בריית נשמה ואפשר נמי דחשיב
 בריית נשמה וכבר ראיתי בת' להרשב"א סוה"ן ת"ו ולהר"מב"א
 בחי' למכות דל"ו דפשיט להו דביצה לא חשיב בריית נשמה
 כיון דלית בהו חיות ואין לתמוה עליהם דמי ברע ביצה ומה
 גם כנתרקמה חג"ה והרי גיד נמי בשעת עירובו וכן אה"ה
 לית ביה שום חיות וחשיב בריה כיון דאתי מברי' נשמה וביצה
 נמי חכרית נשמה קאתי ואי לאו דגלי קרא דשרי הוה אסור
 מדין אה"ה כמ"ה התוס' בחולין כד"ה שאם רקמה זע"ש וא"כ
 הו"ל לחשוב לביצה בריה וכ"ג ברקמה דהא אית ביה קצת
 חיות שז"ל דס"ל כיון דגלי קרא דביצה שריא ש"ת דלאחר שאיב'
 מעורה בגדין בריה כפ"ע הוא ולהכי שריא דכיון דלית בה
 חיות לא שייך איסור אה"ה וע"כ גם רקמה לא חשיב בריה
 כפ"ע דלא עדיפא מנפל' כמעני אמו שאין בה איסור אה"ה כי
 אם משום טרפ' כמו שבארנו לעיל וא"כ לא חשיב חיות ראית
 בה בריית נשמה בגמלה וכיון דמעורה ביצה חשיבא בריה
 כפ"ע ולא. אבל מהלורה חשיב וא"כ לא אתי מבריית נשמה
 וכטיל זה כ"ל בריר דבעתא אך לשיטת התוס' אין טעם לומר
 בכ"ג שרץ שרקמה וכיצת טמאה דלא לינקי עליהו ככ"ג
 ומינה דלא כטלה וש"ר בשיטה מקובצת לר"ג שכתב בשם ר"י
 דכיצת עוף טמא חשיב בריה משא"כ כיצת נבילה וטרפה
 דהני לא אסור מע"כ ע"ש ות"ח ז"ע שהרי הו"ל למיתלי
 הטעם שאם יחלק אין שמו עליו כשיטתיה דל"ו כבר כתבתי
 לעיל דלא ס"ל ה"ט וצריך ישוב:

אלה

שיש לתמוה לשיטתם ולהב' והר"מ דחשבי לביצה
 רקומה בריה מאותה סוגיא החולין דס"ד מה"ש
 בירוע שהיא בינת שרץ למאי הלכתא אמר רב עוקבא ב"ח
 שאם רקמה ונקבה כבערשה מטומאה ע"כ ואי ביצה רקומה
 חשיב בריה ק"ט למ"ל שיעור בערשה לטומאה והרי ככ"ג
 פשיטא דמתמאה דהא תנן בפ"א דאהלות האיכרין אין להם
 שיעור אפילו פחות מבערשה מן השרץ מטמא ופסקה הר"מ
 בה' אבות הטומאה ואי אכר ממנה מטמ' פולה לא כ"ג דומה
 למ"ג שם בחולין דק"כ ע"ש וזה פשוט ומדבעי בערשה ש"ת
 דלא חשיבא בריה ואין לומר דכי אמר כבערשה היינו לענין
 הניקוח דבחירי דבעי שיעור זה הא ליתא שהרי שנינו שם
 בחולין דקכ"ו ונקבה כ"ג טמא הרי דכניקוב כ"ג שני וכדומ'
 יש ליישב דהכא אי אפשר דלית בריקומה כבערשה שהרי
 בניזיר דנ"כ רמוקראי אהרדי כתיב כל הנגע בהם יכול
 ככולן ת"ל כל אשר יפול מהם יכול במקצתן ת"ל מהם הא
 כיצד ער שיגע במקצתם שהוא ככולם ושיערו חכמים
 כבערשה שהרי החומט תחילת ברייתו כבערשה ופשיט לית
 לש"ס דהכא דכי נקיט הכריית שכן החומט היינו שאין כ"ח
 שרבי' שהיה נמצא בהם תחילת ברייתו כבערשה אלא החומט
 דהשאר גם בתחילת ברייתו הו' טפי מבערשה וע"כ בקרי
 מהחומט דכצור שיעורו יותר מכולן וא"כ לא יצור בינת
 שרץ שרקמה שהיה כצור מבערשה אלא דאכתי קשה לתכ"ח
 הזכיר

שבויות שהנחת דבין לר"ע וכן לרכנן בלשון בני אדם
 אכילה ככ"ג השמע ולדבריו הכל כדברים אוליגן אחר לשון
 בני אדם אף שבלשון תורה מנברו וכדבריו אלו הכריח הרוב
 כסוה"ן ר"ז ומהנראה שדבריו הרוב נעלם מעיני המג"ל ז"ל
 ומה הכריח הרב דר"ע ורכנן כהא פליגי דלרכנן אף שלשון
 אכילה בלשון בני אדם ככ"ג משמע ולשון תורה דהוי בכזית
 לא מעלה כדברים ת"ח אחריון דעת הנודר שלא כיון לאסור
 על עצמו יותר משיעור שאר איסורי תורה דהוי בכזית ור"ע
 לא אויל בתר הך אומדנא וכל זה כשהזכיר לשון אכילה דהא
 מיהא איכא לשון תורה החסייע לאומדנא דהוי בכזית אבל אי
 לא הזכיר אכילה כמו בקומות אף רכנן חודו דלקי בכ"ג
 דכל כי האי כמפרש חשיב זע"ש בדבריו בארוכ' ולרובינו כנודן
 רידן שגם בלשון תורה ככל כה"ג ככ"ג נמי משמע הו"ל
 כקוממו' דחשיב כמפרש ואולי יש לרחות כיון דהזכיר אכילה
 בלשון תורה הוי בכזית א"כ ז"ל דאחריון דעתי' שרעתו
 לאסור עצמו כרוכ כל האיסורי' דהוי בכזית ואי השום שהזכיר
 עוף פלוני ועוף בין קטן בין גדול משמע אין זה עדיף מלשון
 אכילה דבלשון בני אדם הוי בכ"ג וכבר ר"י לשון בני אדם הוא
 העיקר ואפ"ה אין חשבינן בו מנכח אומדנא ומיהו אין זה
 סברא נכונה וכ"ת לענין ביטול לא נפק"ל מירי דהא קול
 דאיסור נרר דשכו' לא כטייל מוטעם דהוי דבר שיש לו מתירין
 כמ"ה הרמב"ם כפרק ד' מה' נדרים והס"ע ביר' סוה"ן ר"ו
 אכתי כ"ח דאילו מדין בריה בריה בין בחימו וכן שלא בחימו
 לא כטייל אבל דבר שיש לו מתירין בחימו הוא דלא כטייל אבל
 שלא בחימו ככ"ט הוא דוק ותשכח:

סימן נ"ט עוד

הנהגה הרמב"ם בפט"ו מה' ת"א
 ק"ט כתב דביצה שיש בה אפרוח שנשלק עם הכשירו' ביטולו
 כס' ואחת וחפני שהיא בריה הוסיפו על שיעורו והרשב"א
 הביא דברי הר"מ הללו והביא משם הרמב"ן שחול' עליו ומה
 העלה הב"י בדעת הר"מ דביצת אפרוח לא כטייל אף באלף
 כדון בריה ובפלוטתיה הוא דביצתו ס' ואחת ומה נסתפק
 כסוה"ן ק' אי ביצה שיש בה דם אי חשיבא בריה וכפ"ע כסוה"ן
 ק' ששק דוקא בביצת אפרוח חשיב בריה והרמב"ם כס' פ"ד
 העלה ראף ביצה שיש בה דם חשיב בריה זע"ש ודברים אלו
 קטין להלכה דאפרוח זה עיקר איסורו מדבריהם ואף לבעל
 התרומה שהביא הרשב"א כס' ת"ה דכ"ד דס"ל דהר"ת אסור
 אינו אלא משום נבילה וכפר נתבאר לעיל דכי אסרו רכנן
 הכיטול ככריה היינו בעין של תורה דלקי בכ"ג ומשום
 חשיבות זה אחשבינה אינהו ג"כ כביטול וא"כ ביצת אפרוח
 דאין בה חלקות מהי תיתי דלא ליכטייל ואף דלינקי משום
 נבילה הרי כנבילה כבר נתבאר דלכ"ע בעי כוית כ"ע"כ
 דבר זה שהוליד הב"י והרמב"ם כדעת הר"מ אינו יכול להלום
 וזה גם למ"ג כדעת הר"מ דמעולם לא אסרו רכנן הכיטול
 ככריה כי אם לענין ג"ה כ"ע"כ כדעת הר"מ כ"ל חדא
 חתרי דמ"ג הר"מ דכטייל כס"א כיון לענין פלוטתה בין גופה
 כטייל כס' ואחת דכיון שהיא בריה דהיינו האפרוח עשו בה
 הכר והוסיפו כשיעורה וה"ר בכזית אפרוח אבל בכזית עוף
 טמא כס' שני דלא הוי בריה כד' להוסיף כשיעורה א"כ דכ"כ
 אפרוח חשיב הר"מ כ"ח וקול' כ"ח חשיבו ולא כטייל ואף בשל
 דבריהם דהכא החשיבות מרר עצמו וככה"ג ל"ג כיון של
 תורה לשל דבריהם כמ"ה כ"ד הכי' סוה"ן ק"א בשם הר"מ זע"ש
 ולפ"י מ"ה הר"מ דפני כס"א היינו לכתול פלוטתה דוקא ומ"ה
 גיבני שהיא בריה כפ"ע רצונו לומר והו"ל כ"ח ולא כטייל אך
 בזה יש לחקור ביצת עוף טמא שהתחיל האכרוח להתרקם
 בחובה שדבריו התוס' בחולין דס"ד ד"ה שאם רקמה ותבאר
 דכ"ל דאף בלי רקום לקי עליה ודעת הר"מ ככ"ג מה' ת"א

הזכיר הש"ס שיעור כפרש' ככאן כיון רכבר פשיט ליה רכזור
מסכי אינו כמח' ואי היה כמח'א מטמא כו ע"כ ע"כ דלארורי
שאין בה דין בריה קאיתויב' ע' :

ולענין

הלכה כשיטה זו דמלכד מה שדחקוהו לסכרתם כסוגית
דמכות כה"ט ורכנן בריה נשמה חטה לא חשיב כמו שיעוין
כרכריהם כבר נתבאר לניול דהסוגי' דניור דכ"כ כולה מורה
שלא כרכריהם גם הסוגיא גופה דפליגי בה רז' ורכנן אי
אכלו ואין כוכית והסוגיא רחולין שהכתיב כפמוך קשה
לרכריהם ומה גם דהם רכיס החולקי' על סכרא זו הלא המה
דמכ"ן והרשב"א והרא"ה והרמב"א והר"ן והרשב"ש אשר
בית ישראל נכון עליהם ס"ל שכריה תלוי במשפטי התנאים
שכתבו הם גם הש"ע והאחרונים הסכימו עמם כודאי דהכי
נקטינן ומה שהכריחו התוס' סכרתם מת"ש כשכובות מפרש
נמי ככריה דמי שגראה שטעם בריה תסום מפרש הוא הא
ל"ת וגם הראשונים לא חשו לישב זה לדעתם שזל כנקל דה"ק
אין כיו"ל היכן מינו באוכל כ"ס שחייב באיסור סתם שאינו
הפושט שיעורו ככתוב ק"ל וה"כ כשגדרתם ולא הזכיר
שיעור ליבעי כזית אבל מפורש הו"ל ככריה דלקי בכ"ס כיון
דגמירי לה כהרי"א וה"ן כיון שפירש הו"ל ככריה ואי ק"ל הרי
שיעור כזית נמי גמירי לה בכל האיסורים וא"כ ל"ד לנדר
ושכובות יש לומר דהתם כי גמירי דבעי כזית ל"ת דאכילה
דכתיב ככזית וא"כ אמרין שדעתו לאסור עצמו כשיעור
האיסור וא"כ מפרש ליבא דך אומדנא כלל ועל דרך שכתבתי
לעיל בשם המש"ל ז"ל שצ"פ דברי הרמ"ל יש לי ליישב מאי
דהוה ק"ל לכאורה בסכרתם חסוביא זו דשכובות שהביאו הם
לראיה מינה תברה לכברתם שהרי אחד הוואה יבין מדברי
התוספו' כסוביא זו כד"ה ח"ט ושם בע"כ כד"ה ורז' דפשיט
להו שדין בריה כי היכי דליקלי עלה בכ"ס אף אם משמעות
הכתוב הו דריכה בריה בכ"ס לחלוקת מילתא תלוי וקאי אי
מינין לקיומי אכילה דכתיב דהוי ככזית כמו דכתיב לא תאכל
שרץ דמדכתיב לא תאכל ש"מ דבעי כזית ומדכתיב שרץ ש"מ
דככ"ס לקי חוקמינן אכילה כמדוסקין דלית בהו דין בריה
ושרץ ככריה שלימה ואי אי אתה יכול לקיים את שניהם תפסי'
עיקר לשון אכילה ובעי כזית ואין משגיחין בכריה דהו"ט
בעי כזית באח"ה אע"ג דכתיב לא תאכל הנפש ומשמע אף
אבר כ"ס אלא כיון דקול דאינו חייב לעולם כי אם באח"ה
שלא ואי לקי בכ"ס אכילה דכתיב דמשמע כזית היאך יתקיים
כי ע"כ בעי כזית ואין משגיחין בכריה שריבה הכתוב זה
פשוט כרכריהם וח"ה תיקשי לדעתם הנשבע שלא יאכל כ"ס
הרי הם דברים סותרים דאכילה כזית משמע וככה"ג נבי
כריה כזית בעי וא"כ כשהקשו והרי מפרש הויה שני הש"ס
מפרש ככריה דמי והרי כה"ג בריה לא לקי בכ"ס דה"ן אין
גד לקיים אכילה שהזכיר אכן לרברי הו"ט ל"ק שזל דה"ק
מפרש כשכובה דכלשון בני אדם אכילה בכ"ס ואומדנא נמי
ליבא כל שאר על עצמו כ"ס ככריה דמי ועיין להרב בעל
הלבוש ב"ד סי' ק' שכתב דטעם בריה דלקי עליה בכ"ס ה"ט
דכתיב לא תאכל גיד ושרץ ומשמע בין קטן בין גדול ובין
דאחשיביה קרא אחשיביהו רכנן ג"כ לביטול וכרכרי התוספו'
ואח"כ הנריך התנאי שיהיה בריית נשמה ואכיר מע"כ ושם
יחלק אין שמו עליה וכשיטת הרשב"א ז"ל ע"ש ודבריו תמוהים
כמה שמע שדברי התוס' והרשב"א קיימי כחד שיטה וזה לא
יתכן כלל כמדובר ונ"ע ודוק ומה' למאי דאתאן עלה נראה
דנקטינן כנשבע שלא לאכול עוף וכיוצא דאין בו דין בריה
כשיטת הרמב"ן שהיא עיקר ואף בספק כיון דגמירי רכנן
נקטינן כדרכנן להקל וגם כבעת אפרוח או שיש בה דם או

ביצת שרץ שרקחה בכל אלו נר' עיקר דינא לפי דעת רוב
הפוסקים דלית בהו דין בריה ושכי אחר ומה רב נדבכ' כפר
כרתי ופלתי ושם פכיומן ק"ל דאיתי שקדמי בקצת דברים
וששתי כעל כל הון שבוגתי לדעת גדול :

סימן ס' יש

לחקור בדין בריה דקול דאפי' בחלף
לא בטיל ואם נתרסקה הכריה בטיל
כששים כמה שיעור הריסוק דליכטיל מחין בריה והנה הרמב"ס
כפ"ו מה' מ"א ה"ו כתב וז"ל וה"ה כחתיבה של בשר ומלך וכו'
וכן גיד הנשה שנתבשל עם הגירין או עם בשר בומן שהכריה
מגביהו ואם אינו מכירו הכל אסור מפני שהיא בריה כפ"ע
הרי הוא חסוב ואוסר את הכל ככל שהוא ע"כ הכי איתא
בחולין ד"ק וכתבו הר"ן והרשב"א והרא"ה ושאר' פוסקים
דכריה דסוקה אין לה דין בריה לא לחלוקת ולא לביטול והביאו
ראיה מת"ש כמכות דין דס"ט נמלות ע"ש וכן יש ללמוד
מדברי רבינו שהרי בסוף פ"ב מה' אלו כתב רבינו דין זה
דריסוק ט' נמלות ומינה נ"ל לביטול אלא שהרשב"א בחדשו
כתב וז"ל ומיהו אם נתרסק או נחתך מחנו קצתו לא מקרי בריה
והביא ראיה לריסוק מת"ש דס"ט נמלות ונחתך מהנו קצתו
והביא ראיה מת"ש כמעילה דין אכילת שרצים בכזית וע"כ
כחוקים איירי דאלו בשלמים לא בעו כזית דנמלה כל שהוא
לקי ובלא"ה זו קשה דמי הגיד לו דלא איירי כמדוסקין וא"כ
אכתי לימא דחסר קצתו חשיב בריה דרובו ככולו ככל
התורה :

והנה

אמת שהראיה אמת שהביא ליה דבניור דכ"כ
איבעיא לן נמלה חסר אבר אי לקי ולא איפשיטא
ולגבי ביטול הו"ל ספקא דרכנן ולקולא היא ראיה שאין עליו
השוכה אבל ראיה ראשונה הא לא מוכרעא למ"ש :

והנה

לישב לזה הפשיט ליה להרב דחסר חקצת מחנו
בריע טובא נתרסק דאילו כנתרסק הכריה
שלימה היא אבל חסר הרי אין כאן בריה שלימה וכל עיקר
ראיית הרב היה לנתרסק וכיון דגמר לה שאין בה דין בריה
מההיא ריסק ט' נמלות חכ"ס נפיק לחסר ומה שהביא
הסוגיא דמעילה היינו לחסר דאלו אי בעי לחפשט מינה דין
הריסוק יש לבע"ד לחלוק דכי קול דשרצים בעי כזית היינו
כחסרים אבל ריסקים אה"כ שדין בריה להם וע"כ הביא
תחלה ראיה לנתרסק וכל זה לפי הפחתו דמשמע ליה דחסר
בריע מנתרסק ואי ק"ל איך אפשר דחסר בריע מריסוק והרי
גבי ריסק פשיט ליה לש"ס כמכות כההיא דריסק ט' נמלות
דלא חשיב בריה ואילו בריה חסרה אי חשיב בריה הוי כביא
דלא איפשיטא בניור דכ"כ הרי שכריה בריע נתרסק מחסר
הסך מ"ש דרעחו אלא היא גופא קשה עכ"פ כדברי הרב
בנאי דחוקי לסוביא דמעילה דין דאמרינן אכילת שרצים
ככזית כשרצים חסרים ושמעינן מינה דכריה חסרה פשיט לן
דלא חשיב ואילו בניור אכעיא להו דך מילתא ולא איפשיט
הביאה הרב סמוך ונראה וכתב וכיון דלענין ביטול דלא בטיל
דכריהם הוי הו"ל ספק דכריהם ולהקל ע"ש ואילו מהסוגיא
שהביא הרב לעיל מזה ואוקי לה כחסר הרי איפשיטא דך
בעיא דלא חשיב בריה וזה הו"ל כע"כ ע"כ לישב דברי
הרב דמשמע ליה דכי קמבעיא לן בניור נמלה שחברה מהו
היינו שחסרו ממנה אבר אחד אבל אי חסרה ג' וד' איברים
כודאי דפשיט להו דלא חשיב בריה וכי כתב הרב דנחתך
מחנו קצתו לא מקרי בריה היינו נמי ככה"ג שחסר ממנה
קצת אברים ובהכי הוא דחוקי לסוביא דמעילה דכי בעי כזית
כשרצים היינו כחסרים שחסר ממנו ד' אונ' אברים זהו מה
שנ"ל בדעתו אבל מדברי רש"י והתו' בהך סוגיא דבניור יש
לדון מזה שלא כדברי הרב אלא דאיבעיא לן בכל בנייני חסרה
כל שנשאר רובו שהרי פרש"י כדנדי הכעיא לנר דחסרה נמי
חשיב

זה כסס יש חפשי' לדרידו אך מי שחלוק על זה שכבר נתבאר
דרכי הר"ן כלשון יחיד אני שונה אחרו זאת זה יש לתמוה
להב' כס' ק"א ולכל האחרונים הבאים אחריו שלא נרבו מזה
ונקטו סברת הר"ן עם סברת הר"ף והרמב"ן והר"ם ודעתם
לשפה אחת וכבר נתבאר דקמ' לזווגם עיין בדרכיהם
וכ' ע' :

סימן ס"א ודע ראוי מסופק בכל דין כריה בין
לחלקות בין לענין ביטול אי אפר
אחד מדולדל מחנו באופן שאינו מעלה ארוכה וסופו להיות
אותו אחר כופל המנו אי חשיב כפופל והאכל כריה זו לא לקי
עליה אלא בכזית ומינה לענין ביטול בטל בשאם א"ר כל
שהכריה שלימה כריה חשיב ולקי בכ"ס ולא בטיל :

והנה בחולין דקכ"א תמן האבר והכשר המדולדל כבהמה
הטמאה טומאת אוכלין ושם יש"ס חשיבא
דדוקא לענין טומאת אוכלין חשיב אבר המדולדל כתלוש אבל
לענין טומאת כבילה אינו הטמא לא משום אבר מן החי ולא
משום כבילה ומצתה כ"ר אי מרמינן ליה לטומאת אוכלין
כתלוש חשיב ולא כריה חשיב ואי מרמינן ליה לאבר מן החי
וכבילה כמחוכר חשיב וזכריה שלימה היא ונראה שיש לדמות
ענין זה לטומאת כבילה דלא במרין טומאת אוכלין כדמחוכר
שם דאמרין חשיב ליה לשמש' דאשרת אנים שמתן באי בהין
הטמאות טומאת אוכלין וסתולש מתן בשבת חייב הכי דתלוש
לענין טומאת אוכלין לא במרין מינה לאיסור ה"כ כיון דאבר
מדולדל חשיב מחוכר לטומאת כבילה ותלוש לענין טומאת
אוכלין כשאר איסורים מחוכר חשיב כמו טומאת כבילה דאית
מכנין אב וא"כ נמצאו למרין דכריה שאבר מדולדל בה כריה
חשיב ולקי בכ"ס אלא דלפ"ז יפ' לנו דבר חדש דכריה חיה
שאבר מדולדל בה וחתה אי אכלה לא לקי עליה בכ"ס ואם
נתערבה בטל בשאם דהא קיל דמיתה עושה ניפול כדתנן
שם בהך מתני' תתה הבהמה האבר מטמא משום אבר מן
החי ופרש"י דמיתה עושה ניפול וכן חשיבא שם בחולין דע"כ
דאין חשיבה עושה ניפול ומיתה עושה ניפול ע"ס ומיהו יש
לכב"ד לחלוק דברין כריה בכל גוויי אבר המדולדל בה
כתלוש חשיב אף בחייה שהרי דין כריה חדוש הוא שחדשה
תורה דככל התורה לא לקי באיסור אכילה כי אם בכזית ואילו
בכריה לקי עליה בכ"ס וכיון דחדוש הכו דלא לוסף עליה
דכה"ב אמרין בחולין דק"ב כעני מיניה ר"ל מרי' לחלוק ומכחון
תמו וערשו מי מצטרף לאבר מן החי לחיובים בכל שאר
איסורים דקיל דמנצרפי שעוריהו לחצאין בכדי אכילת פרס
א"ר כיון דחדוש דהא גידין וצננות בעלמא לא מחייב יעליהו
והכא מחייב איתא אין לך בו אלא חדושו וכי אכיל ליה ככת
אחת הוא המחייב וכו' ואסיקא דחלקו מחכון פטור דאבר מן
החי חדוש הוא ואין לך בו אלא חדוש ומיהו סוביח יש
ללמוד דכריה שחלקה מחכון דפטור מק"ו דאבר מן החי
דהשתא ומה באבר מן החי דעכ"פ לא לקי עליה אלא בכזית
כח"ס שם בחולין דקכ"ב אחר רב אבר מן החי מרי' כזית ח"ס
אכילה כתיבה ביה אפ"ה חשיב חדוש כיון דגיד ועגם מצטרף
לכזית משא"כ בכל האיסורים ומינה פשיט לך דלא דייכין ביה
כזית ככרי אכילת פרס דקיל בכל האיסורים דלקי מטעם
דאין לך בו אלא חדושו ואילו כריה חדוש חדוש הוא דלקי
עליה בכ"ס כמות שהיא ופשוט הוא דחלקה מחכון הכריה
פטור וכ"ל דהכא הוא דפשיט לך דאי אכל כריה לחצאין דלא
לקי עליה בה"ס וא"כ נראה דה"ל לענין אבר מדולדל בכריה
אע"כ אי בכל התורה כולה חשבינן לה כמחוכר וא"כ לנדר
אחד דאיבעיא לן כנויר דנ"כ דכריה שיעורה במיניה ליה
ונמלה חסרה לאו כריה היא כריה דאבר אחד מדולדל כתלוש
חשבינן כיון דכריה חדוש הוא שחדשה תורה לא במרין מרקיל
בעלמא

אך את זה ראיתי בפסקי הרא"ש שכבר בנו בעל הטורים
כפ' גיד הנשה שכתב כס' ל"ה וז"ל כריה שנתרסקה
אחד מאבריה תולא מקרי כריה וכו' וזה מחש' דכרי הר"ן
הנוכחי' ובאבת שאין רמו לזה כדברי הרא"ש גם בחיבורו כס'
ק"א לא הוכיח מזה דבריוסוק אבר לית בה דין כריה כי ע"כ
דכריהם תמויהם בעיני . וכ"ל דאין לסמוך עליהם בזה וזה
כ"ל דעת השערי דורא הביאו הכו' כס' ק"א וז"ל אם הרב
מדוסק אין עליו דין כריה ויש הפרשים דאם רוב הדג שלם
חשיב כריה וכן מוכח כנויר גבי נמלה דרובו ככולו ולא בטיל
וכו' ומ"ס דאם רובו שלם אם הדברים כפשוטן יש לתמוה עליו
שהביא ראיה כנויר והו"ל ראיה לסתור דהתם לא איפשיטא
וכביטול דרכן אזלינן להקל ולא חשיב כריה כי ע"כ נראה
דרובו שלם היינו דהיעשותו נתרסק אכל אינו חסר מחנו אבר
וכה"ג כתב דחשיב כריה ומטי בה הה"ס כנויר מדאכביא
לן דחסר ש"ח דבריוסוק כה"ג פשיט ליה דהוי כריה והיינו
דאית הרב ככ"ל כזית הרב ומיהו יש לנתנם כדכריו כח"ס

בעלמא ככל איסורים דחשיב מחובר כמו לענין אכר הכרים
 ולא החייב בהוכיח כדאיכילת פרם דקול ככל האיסורים
 מה"ט דהרוש הוא וכ"ש לענין זה שהרי מנינו דחשבינן ליה
 כתלוש לענין טוהאת אוכלין וארבעא ול' מנינה תנחור וכ"ת
 והרי לגבי טוהאת אכר מן החי הוא דקול דחשיב מחובר אכר
 מרולדל וטוהאת אכר הרוש הוא שהרי תנן בפ"ט דהלכות
 האכרים אין להם שיצור אפי' פחות חכיות ככילה ומת
 ובערשה מן השרץ מטמאין וכן הדין באכר מן החי שלהם
 כמ"ש הר"ש שם בפירוש המשנה וכ"כ רבינו ב"ה שאר חבות
 הטומאות בפ"כ וכפ"ר ע"ש הרי שדין אכר מן החי לטומאה
 הרוש הוא ואפ"ה קול ביה דאכר מרולדל כמחובר חשיב
 ומנינה לענין כרייה הא לא אירייה דכאיסור מטומאה אף
 בדבר שאין בו הרוש לא במדי אהרדי שהרי אמרינן ביבמות
 רק"ג איסור מטומאה לא במדין ובסוכה דוח אמרינן שאני
 הלכות טומאה דהכיבומי לה ופרש"י דהלכות טומאה הלכה
 למשה חשיב הם ומהלכה לא במדין מידי אחרית ע"ש וכבר
 כתבתי על ענין זה במקום אחר ע"ש וא"כ כ"ש באיסור
 דעיקרו אינו אלא הרוש כי ע"כ יש נר לומר שדין כרייה כל
 שאכר אחר מרולדל בו כתלוש חשיב והו"ל חסר אכר ולא לקי
 עליה הספק בכ"ש ומנינה לענין כישול בטל כס' ואיק"ל לפי
 זה שהרי כבוד דכ"כ מביע לן במלה שחברה היה שיצור
 גבינו והא חסר א"ר כרייה במיני והא איכא גראה ולא תביע
 להו אלא כחסר אכר לכר ונס כמדרי הבעיא ול' דכל כה"ג אף
 אי שצור במיני הא איכא שיצור ומהך סוגייה יש להכריח
 דאכר מרולדל כמחובר חשיב לדין כרייה הא ל"ה שול דכי
 קבעו בהסר ולא באכר מרולדל היינו משום ריביותא להסר
 שם בחסר כרייה חשיב א"כ ול' רטבי גימא ליה לתקטט בעינתו
 במיני דשכיח אכל אה"ב דלנר דשצור גמיני לה אכר מרולדל
 אי כתלוש חשיב הא כבוד לה שצוריה ומ"מ מידי ספקא לא
 נפקא והיה תקום לומר דהו"ל ספק דכרייהם ולהקל אלא שיש
 לנר ככפף זה דניזיל להחמיר לפי מ"ש הרב משנה להלך
 בפ"ח מה' שאר חבות המומאות דתרי ספקי להחמיר אף בשל
 דכרייהם אולינן להחמיר וע"ש וה"ל איכא תרי ספקי ספק אי
 אכר מרולדל חשיב כתלוש והו"ל חסר אכר אולא ואתת"ל
 דחשיב כתלוש ספק אי חסר אכר לא חשיב כרייה אולא שהרי
 חסר אכר בעיא דלא איפשיט היא וא"כ אולינן להחמיר לדברי
 הגו"ל אכן ראיתי להרב בספר שער המלך ח"ב בפ"י מה'
 מקוואות ככללי ספקי דרכן כלל חשבי הלכה זו העלה שכל
 בדרכן גם כתי ספקי להחמיר אולינן להקל ושכן דעת רוב
 הראשונים ע"ש וא"כ אי כ"ד אתינן לבית הספק הדר רינא
 ככל ספק דכרייהם דאולינן להקל ובעת דבר זה בריך אכלו
 עוד למוד דרוק וכפ"ק דחולין ד"א אמרינן בני ונתח אותה
 לנתחיה ולא נתחיה לנתחיה דהכ"ח היכא דתתקן ליה לנתחי
 אבל היכא דלייק לית לן כה ויש לחלק בין מרולדל דמי דאכר
 חיות עו' הדלדול לדלדול דמת דרוק ולי בזה כת' שכות יעקב
 מה"א ח"א סי' ל"ה בדין אחרוב ועיין מ"ש בסוכה ד"א הכ"פ
 דשלימהו שלפי וכפרש"י ותוס' :

סימן ס"ב נתתי אל לבי לדעת אי אכר מן החי
 יש לו כישול או אם חשיב כרייה
 ואפי' באלף לא כטיל והנה ראיתי בענין זה להתו' בחולין דב"ן
 כר"ה מ"ט שכתבו ש"ל וכסוף פרקין במי אמרינן כה"ג אכל
 צפור כחיה בכל שהוא דאכר מן החי ועוף טמא חשיב להו
 כרייה וא"ת מ"ש דאכר מן החי וכו' חשיב כרייה ו"ל וכו' וכן
 באכר מן החי וכו' ע"ש הנה נתבאר דס"ל דאכר מן החי חשיב
 כרייה ומנינה דאין לו כישול גם הרא"ש כתב בפסקיו והא רביד
 מקרי כרייה וכן אכר מן החי דאמרינן לקמן אבל צפור טהורה
 כחיה וכו' ותמיה אני עליהם כזה תאין הדגלים לדין באכר

מן החי דין כרייה והרי שם כחולין אמרינן דאכר מ"ה צריך
 כוית וא"כ מה בין זה לשאר איסורים בחלב וככילה דאית להו
 כישול ומה גם למה שהכריחו התו' בהך סוגיא כדנ"ו בע"כ
 כר"ה ורבי יהודה דאכר מן החי אף בכמה זתים כל שלא אכל
 כולו לא לקי עליה נחמא דאיסור אכר כגד זה קול השאר
 איסורי דכס"ג אף בכיות לא לקי ואילו דין כרייה לכישול בשום
 הוא דתלוי במלקות דמי לחשביה קרא דליקיי עליה כב"ש
 לחשבינהו אינהו ג"כ לכישול ככל דכריס חשוכים דלית להו
 כישול ואילו הכא הא לא חזינן ביה האי סימנא וכ"ת דה"ל
 לחשביה קרא לענין מלקות דלקי עליה כמשהו כשר וביד ועצם
 השלים לכיות ולהכי לחשבינהו אינהו ג"כ לכישול אם איתא
 להא אף אכן נמי נחמא כוית מגיד הנשה לא ליכטיל לדין
 דקול מין כבידין ככ"ט וכיון דכ"ה לחשביה קרא דלקי עליה
 ה"כ לא ליכטיל וכן כוית מרנן דאמרי' כבוד דל"ו דטור מחיר
 דאף מרנן אסור ליה דאין כחרט"פ טעם וכניד ועצם חשיב הרי
 דלחשביה קרא ולא ליכטיל ואילו כניד חכואר שם בחולין ד"ק
 דכיות גיד כטיל כל שאינו שלם דדוקא גיד שלם אחרו דכרייה
 חשיב וזה ששט דכיות גיד וחרט"פ כטלי וחופרה דכי אכרו
 הכישול ה"ר כמידי דלית ביה שיצור למלקות ככל כרייה דלקי
 בכ"ש חסא"כ כאלו דבעו כוית וקל וחומר הוא לאכר מן החי
 וע"ק שהם כתבו דה"ט דאכר מ"ה חשיב כרייה כיון דכתיב
 לא תאכל אכר בין גדול בין קטן מקרי אכר וזה דבר תיחא
 שהרי לחמי דקול דבעי כוית א"כ ע"כ אכר גדול לכר שיש בו
 כוית מקרי אכר ולא קטן וע"ק מי הניר להס רז זה דכי אסרו
 דבין הכישול היינו ככל איסור דאית ביה חשיכות קנת כח
 אכר דניד ועצם מטטרף לכשר ואין לזה שום גלוני כי ע"כ היתני
 סכור גומר שנס התו' והרא"ש מורים שבאיסור אכר לית ביה
 דין כרייה לפאי דקול דלא לקי עליה אלא בכיות וכי הקשו מ"ש
 דאכר מן החי וניד חשיבי כרייה וככילה וחלב לא חשיב כרייה
 היינו לט"ד דש"ס דהוא ס"ל דאכר מן החי לקי עליה בכל
 שהוא והו סכרי דרב דאחר אכל צפור טהור בחייה בכל שהוא
 היינו בכ"ש מתש גם מתניית דטהרות דתני האוכל אכר מן
 החי חמשה אינו לוקה היינו בכ"ש וכן כברייתא דנטל צפור
 שאין בו כוית כרהובח שם בש"ס שאלונו דברי רב דהנריף
 כוית הוא ס"ל דלקי עליה בכ"ש ולהך סכרה דהו חשבי לאכר
 כרייה ק"ל שיר מ"ש חכילה וכן מוקדק דכרייה' שלא הביאו
 ראיה דאכר מן החי חשיב כרייה כדקול שם בהך סוגייה דניד
 ועצם משלים לכיות אלא מדברי רב דאחר אכל צפור טהורה
 בחייה בכ"ש והיינו נמי דבתיורנס לא כתבו וכן באכר מן החי
 דכתיב לא תאכל הנפש וכו' אלא כתבו וכן באכר מן החי כתם
 דכין דאכר לפי המסקנא לית ביה דין כרייה ועיקר קושיותם
 אינו אלא לפי הס"ר ע"כ לא חשו להאריך בו וכ"ת א"כ תיקשו
 לפי מה שהעלו התו' בדין כרייה אכר מן החי ליהוי ביה דין
 כרייה כיון דכתיב לא תאכל הנפש וחשמע קטן וגדול הא לא
 אירייה דכיון דכתיב ביה אכילה גלי דלא ליהוי ביה דין כרייה
 ואפ"ה דבניד ושרץ כתיב נמי אכילה וחשיבי כרייה כבר הקשו
 התו' שם בפ"כ כר"ה ור"י ע"ש מה שתיירו זה היה כ"ל כדור
 בתחלת ההקפה אלא שדברי התו' כובחים דע"כ כר"ה
 גליכטילו הם מבוהמים בעיני לפי הנחה זו כמ"ש שם וז"ל
 דמטעם כרייה אין לומר דלא כטיל דאע"ג דאכר מן החי חשיב
 כרייה וכו' הנה פשט דכרייהם מורים דאכר חשבי ליה כרייה לפי
 האמת ואינו מוכרח כ"כ שיש לדחוק דכרייהם אלנו ג"כ ע"ד
 שכתבתי בדכרייהם דחולין אלא שראיתי בפסקי הרא"ש שהכר
 הטור בפ"ג ה"ה הו"ל ג"כ שכתב כ"ש כרייה כניד הנשה ונחלה
 ואכר מן החי אפי' באלף לא כטלי ואילו למ"ש הו"ל להשמיט
 אכר גם כחבורו כד' סי' ק' כתב דאכר מן החי לא כטיל והנה
 זה עומד לנפרי והרבר קשה לשמוע חבל מ"ש :

וראיתי לרבינו כפ"מ פ"א דטהרות שכתב בביהא
 דתנן ע"ש ואוכל אבר מן המי מחנה סופג את
 הארכעים וז"ל ואפילו אם היה זה האבר פחות מכזית כפי מה
 שקדם כראשון באהלות דתנן האכרים אין להם שיפור וכו'
 פ"ט וכדכרינו כתב רבינו עובדיה ע"ש כפירוש המשנה ע"ש
 ודבריהם תמוהים דמלכד שדכרי רבינו סותרים זה את זה
 שכתבין פסק דאכמ"ה צריך כזית ודבר זה ע"ש ערוך הוא
 בסוגין דחולין דק"כ השתיה דרב דאכמ"ה צריך כזית דאכמ"ה
 כתיב בה וליכא חאן דפליג עליה וא"כ איך כתבו רבינו
 ודע"כ דאבר מן המי ח"ף אם יהיה פחות מכזית וכבר ראיתי
 להרב ת"ט ע"ש שמה עליהם כזה ותמה עוד לרבינו עובדיה
 שכתב עוד ע"ש כח"ג נבי הא דתנן והאוכל אכמ"ה מחנה
 הינו סופג הארכעים וז"ל ואע"ג דאוכל כזית כשר וביד וע"ש
 דהשתא ח"ף למ"ד אבר מן המי צריך כזית דאכמ"ה כתיבה כה
 הכא איכא כזית אפ"ה אינו לוקה ומשום טמא לא תחייב דליכ'
 כזית כשר עכ"ל הנה הורה בדבריו אלו דס"ל שדכרי רב
 שהצריך כזית לאכמ"ה דכרי יחיד הם ורכים פליגי עליה
 וע"כ פסק במשנה ראשונה כמ"ד דבכ"ש לקי וזה דבר פלא
 שהרי לויכא טוס מ"ד דפליג לרב כזה וחדו עברו ראיתי
 חיצון זה להרא"ש שכתב ע"ש על משנה זו בפ"א דטהרו"מ ח"ג
 וז"ל אינו סופג הארכעים דאכמ"ה אינו נוהג כטמאין ומשום
 טמא אינו לוקה דאין בו כזית כשר אבל יש בו כזית כשר
 בידין ועצמות לוקה ולענין איסור אכמ"ה מצטרפי יחד לכזית
 למאן דכעי כזית אכמ"ה וכו' עכ"ל. ודבריו תמוהים דמ"ש
 דאין בו כזית כשר וביד וע"ש לקי קשה להלום שידוע הוא
 דביד וע"ש אין הצטרפין לכזית איסור כמ"ש רבינו בפרק
 דלעיל והוא כרוך בסוגין דחולין דמותיב ע"ש לרב דאמר
 אכמ"ה צריך כזית מהך חתני דקתני אבל אכמ"ה ממנה
 אינו לוקה ואי ס"ד כעין כזית ת"ל דאכמ"ה כזית טמא ופריך
 בנשהו כשר וביד וע"ש הרי להדיא דעוף טמא לא לקי אלא
 על כו"י כשר ולא על ביד וע"ש ומלכד זה דכרינו סתרי אהררי
 רוח"ש תחילה ומשום טמא אינו לוקה דאין בו כזית כשר
 נראה דכעי כזית כשר דוקא ור"ע כממריה תבר גזויה
 גם מ"ש למאן דכעי כזית באכמ"ה ככ"ל כאלו איכא דפליגי
 עליה וזה הימא דליכ' דפליגי עליה ואין כידי ליטב דכרי הרב
 אם לא להניא לשון הרב כנוסח זה אבל יש בו כזית כשר
 לוקה ובידן ועצמות לענין איסור אכמ"ה מצטרף יחד לכזית
 לחאי דבעינן כזית באבר מן המי וכו' וכנוסח זה לקי עליה
 אלא דר"ע להניא לשון הרב וזה גם שכת"ש למאן דכעי
 כזית באכמ"ה כדכרינו כתב רבינו עובדיה ונס רבינו נראה
 דפוסק דלא כרב וע"כ דאיכא דפליגי עליה וכיון שרבינו
 ודע"כ כתבו כדכרי הרא"ש ח"ף הניא לשון הרב ומה שז"ל
 לייטב כרוחק דכרי רבינו וע"כ והרא"ש דאע"ג דבסוגין
 הכיאו דכרי רב בסתם משנה ושקלו וטרו חלוביה חשומע לחו
 שדכרינו דכרי יחיד ולית דחש לה שהם הוקשה להם כדכרי רב
 אכמ"ה צריך כזית כיון דאכילה כתיבה ביה ואילו ע"ש כחולין
 כדכ"ו נבי הא דפליגי ר"ז ורבנן בניד הגשה שאין בו כזית
 דלקי אסוק ע"ש דרבנן סברי כרייה היא ולקי ורכי יהודה
 סבר אכילה כתיב בה ובכזית ורבנן אכילה דכתיב להיכא
 דאית ביה טפי מכזית ואכל כזית ור"ז מאשר על כף הידך נפיק
 ורבנן האי עובדי ליה לכדשחאל וכו' הרי מתבאר נוהך סוגיא
 דלכ"ע כי כתיב בכל האיסורים אכילה אין לנו למעט דין
 כרייה מחאי דכתיב אכילה שהרי איכא לאוקומי בדאית ביה
 טפי מכזית ומה"ט לא פליגי רבי יהודה כשרים ועוף טמא
 ידומיהו דלא לקי על כרייה בכ"ש שלא חזינו בהם חולק ובי
 פליגי ה"ר נבי גיר הגשה דכתיב אשר על כף הידך כמחולק
 כ"ש גי' וכן הכריחו התוס' ע"ש כד"ה ורכי יהודה ע"ש וא"ה

נבי אכמ"ה דרמי ודאי לביד הגשה ולית לן לרבינו להיכר דאית
 ביה טפי מכזית ואכל כזית דחייב ח"כ ודאי דאכילה חוקמיה
 לה להכי ואי אכל כולו בכ"ש לקי לפי הך סוגיא לר"ז ורבנן
 ותיובתיה דרב וכבר הקשו התוס' כן לרב ואירצו דגבי אבר
 פשיט ליה לש"ס דבעינן אבר שלם ובכ"ש לא לקי ח"ף שאלו
 כחה ותיב ולהכי לא חזינו לאוקומי אכילה דכתיב להיכא
 דאית ביה טפי מכזית ע"ש כדכרינו הזכיר וכל על חכס פ"טו
 דאה דאין תירוץ זה מספיק כלל לדעת החכמים והראש"ה
 דסכרי שגם כי אכל הזית מאבר ח"ף שאינו שלם לקי דלהך
 סברה קושיית התוספות לרב דריכה נבר דלפירוקיה ואני
 בעניותי כבר כתבתי בחוקם אחר מה שיש ליישב לזה
 לדעתם בדוחק והנה בעתה ה"ל ק"ק ע"ש סוכרים דה"ל לרב
 לא שמיע ליה כרייתא זו שידוע הוא שאמוראים לא בקיאי
 כ"כ ככרייתות כמו במשניות ואיהו לא שמיע ליה הך כרייתא
 דפליגי בה ר"ז ורבנן בניד הגשה וסבר איהו דאע"ג דק"ל
 בשדן ועוף טמא דאי הוו ככרייתן לקי עליהו ואכילה דכתיב
 בהו להיכא דאית בהו טפי מכזית ה"ל בכליה שלמה דחשיב
 אבל גיר הגשה ואבר מן המי דלא חשיב כולי האי דלא הוו כי
 אם קתיבה כלכד וכעין מ"ש כמכות ר"ז כריית לשמה חשיב
 חסה לא חשיב וכל כי הכי כי כתיב אכילה כהו אין סברה
 לאוקומי אכילה דידהו להיכא דאית בהו טפי מכזית א"ל לבל
 גזויה גם כי אכיל עליה ביד וכוליה אבר כיון דלאו כרייה הוי
 וחתיכה בעלמא לא הוה סבר דליחשוב כרייה וניהו אי לא
 כתיב בהו אכילה הוה לקי אבל שהוא כיון דלית לן לימוד
 לכזית זהו סברת הרב ובסברתו הלזו מותיב ליה ממתינתין
 דטהרות הלזו ומכרייתא דרבי והוכרח ע"ש לשבוי להו לרב
 כשמו דחיקי והתלמוד לית להו הא רב מהדרח אותה כריית'
 דפליגי ר"ז ורבנן בניד הגשה ולכ"ע חשיב ליה כרייה ומתקמו
 אכילה דרייה להיכא דאית ביה טפי מכזית וכ"ש נבי אבל
 דאית ביה חשיבות דבשר הוי ולא חש ע"ש להיכא דאיהו
 לא ס"ל הא דרב שסמכו למה שהעלו לעיל מזה כדכ"ו ג"ה
 ג"ה ולא מותיב ליה כמו מהך כריית' דפ"ה דפליגי ר"ז ורבנן
 ומשמע דג"ה חשיב כרייה כיון דיכול לשבוי דבהא פליגי ר"ז
 ורבנן ור"ז נמי אית לשמו"ל אלא דס"ל לר"ז כיון דלא חשיב ביד
 הגשה ככרייה בעלמא מש"ה כי כתיב אכילה מיתבאר
 דלהניך כזית בכ"ב ק"ת ג"ס כשהו שלם וא"כ מני למית' אכ"ה
 דאתרי כריי יהודה אלא דסתמיה דא"ש לא ס"ל הכי וכיון
 דאסיק ע"ש דפלוגתא דר"ז ורבנן כדשחאל ולכ"ע חשיב
 כרייה הוי הוורו דלא ס"ל כהאי דרב כזוסף דרב הוא רס"ל
 הכי והא"ש מחת מתני' דטהרות וכרייתא דרבי ורבנן רבי
 הגשה סומכ מוכיחה דביר ואבר חשיבי כרייה דאשכחי דחיקי
 דרב ולפסוק כריי יהודה נבר דרבנן לא ניקו ונשדך וע"כ לא
 ס"ל לש"ס כדכרי רב ואין ודאי כתיביהו ברירא וכותיה
 דש"ס אית לן למיסקט וע"כ כתב רבינו ור"ע במתני' דטהרו'
 דח"ף פחות מכזית לקי על אבר דלא כרב גם הרא"ש שכתב
 למאן דכעי כזית אכמ"ה כיון לזה אדעתו ג"כ כדכרינו
 ודע"כ ו"ל ק"מ ח"ל מה שיש לתמוה לרבריהם וכבר זה שכתבתי
 דהש"ס הבין ג"כ רב שמיע ליה כריית' דפליגי ר"ז ורבנן נבי
 ג"ה אלא שהוא מפרש דבהא פליגי ואיהו סבר כריי ח"ש דלא
 תיקשי ח"כ אחאי לא מותיב ע"ש לרב מתני' דלשך דתני
 אכלו ואין בו כזית חייב הרי דחשיב בניד כרייה והנה אחת
 שהיה כידי ליישב גם ליה כדוחק ומיהו לבר זה ה"ל ק"ק
 דאה"כ דרב מודה דרבנן פליגי עליה ואיהו ס"ל כרי' ומתנא
 דבר אתה תחיה דלפי האמורא אשכחא פתרי לרבריה הטיד
 בסומן ס"כ שכתב דאכמ"ה נוהג כטהורים לכד כין אם יש
 בו כזית כין אם אין בו כזית ומרן כ"ז פירש דכרינו דלענין
 איסור קאמר ומשום ק"ל ח"ש אסור ור"ת דאל"ה הוו דכרינו

אבר מחכה לכ"ש עכ"ד:

י"ג להשיב בדרכי הרב רודאי עיקר הפקו של הרב השואל היה כלפי הא דתנן בפ"ח דאהלות האברים אין להם שיעור אפילו פחות חכיות מוחת ונבלה ופחות מבערש' מן השרץ מטמאין ומייתי לה כנדה דמ"ג להך מתני' ועו' נסתפק דכי היכי דאחשביה קרא לאברים לענין טומאה אחשבינהו רבנן ג"כ לביטול מידו דהוי לבריה דאטרו רבנן הכיטול ופשוט הוא מדברי כל הראשונים רכי תקון רבנן דבריה לא ליכטיל בעין של תורה תקון דאחשביה קרא לבריה דליקיי עלה בכ"ש וע"כ אחשבינהו רבנן ג"כ לביטול וא"כ באברים נמי דאחשביה קרא לענין טומאה הדין כותן דליחשבינהו רבנן גם הם לביטול דלא ליכטילו אלא שהגד כ' שכתב הרב דאין להם שיעור אחרו אין להם כיטול לא אחרו אין כו הכרח שהרי גבי כריה כי גלי קרא דליקיי עלה בכ"ש הוא דגלי וביטול מדבריהם הוי וא"כ מה בין זה לבריה וב"ת שכוונת הרב היא דכבריה אחרו להדיא אבל באברים לא אחרו דלא ליכטילו גם זה אינו מוכרח שגם כבריה לביטול בכל הש"ס בעת לא ראייתי שאחרו דבריה לא כטיל כי אם לבני גיד הנשה ומינה גמרי הראשונים לכל האיסורים הרי דסמכו הם לתמי דמפורש דין בריה למלקות ה"כ באברים ניתא הכי:

אמנם נראה שיש טעם גדול לגד שני של הרב השואל

שהרי ברין אברים אי"ג דראינו דאחשבינהו קרא לענין טומאה דליטמו בכל שהוא הרי לא אחשבינהו לענין איסור דהאכל אבר נבלה לא לני עלה לא בכיות וא"כ היכי ליתסרו הם הכטול משום דאחשבינהו קרא לטומאה והרי לבני איסור לא אחשבינהו דהיינו למלקות וא"כ תמי חיות דמרחי' ביטול איסור לטומאה ולא לאסור מלקות זה כ"ל כדוד פסיקו של רב השואל ולכ כל חכם עינו ראה דאין בתשובת הרשב"א תשובה נחת לספק השואל דמ"ש שלא אחרו שיהא האבר חשוב חכיות כשר איכא לתפרך בריה יוכיח שאחרו שיהא חשוב כריה כ"ש דלא ליכטיל חכיות כשר דבטיל גם מ"ש רמין אחד שהסר אבר בטל כולה לכ"ש לא ידעתי מי הגיד לו זה דאי מנבלה היכן נתבאר בש"ס דבטיל כי היכי דלית ראייה מיניה . והנה אחת דאי משום בריה לדברי כל הראשונים אינה חשובה בריה אבל מדין אבר ניתא דלא לכטיל ולזה זל שראיית הרב הוא מדברי רוב הראשונים שכתבו ברין כריה נבלה לא חשוב בריה ובטיל הבאתי דבריהם באורך כסיון נו' ואי"ל באבר נבלה לא בטיל מכ"ש כולה כמו שמעין זה אחרו בחולין דק"ב על אבר ממנה חייב על כולה לכ"ש ומחיי דנקטי בפשיטות דנבלה כטול ש"ת דס"ל דאכרי' אית להו בטול ומ"ת אף כלי ראייה כלל עליו יש לסמוך במאי דנקטי בפשיטת כד שניי אך בואת לבי מהסם במאי דנקיט הרב במשלים דאבר שרץ נמי כטיל בששים ואילו במעילה דין אמרינן פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לו' לך מה טומאה בכעדרה אף אכילה בכעדרה מיתוכי האברים אין להם שיעור וכן ואחר רבי יוחנן ולענין אכילה אין לוקין עליהן אלא בכיות אחר רבא בחובדלין דכר הכתוב וע"ש בדברי ההו' בר"ה אחר רבא וכפרשו שמכאור יונא מדבריה דמשמע להו מהך סוגיא דהאכל אבר שרץ כל שהוא לני כיון דהקיש הכתוב בו אכילה לטומאה ע"ש ומעתה יש לרון לבני כטיל דאבר שרץ לא כטיל כיון דאחשביה קרא בכל מכל לאיסור הטומאה והרי זה דמי מטום לבריה דלית לה כטיל מה"ט ומעתה קשה כתשובה זו כין לרב השואל כין להרשב"א דגבי אבר שרץ מהי תיתי דליכטיל וב"ת דס"ל דכי אטרו רבנן הכטול בכריה היינו דמלכד דאחשביה קרא חזר עכ"ת אית ביה חשיבות להיותו בריה שליחה ובהנהגות שבי' טעמים

סך דברי רב דקאמר דאבמ"ה בעי כוית ועל הכל תחם עליו דמי הכניסו כתגר זה לתת פתחון פה לבע"ד לחלוק שפסק דלא כרב ואי בא לאחשבינן דין ח"ש ככר השמיענו גבי איסור אכילת יום כפור ולפחות ה"ל לאחשבינן באיסור אחר לא ככאן ע"ש וכבר כתבתי לעיל כסיון כ"ט ישוב לזה והנה בעתה אם נכיר ההבדל שכתבו בדעת רבינו ורע"כ והרא"ש אין בדרכי הטור נפתל ועקש דמסתמא הטור כתב דעת אביו הרא"ש ז"ל גרור וכיון כתב כין אם אין בו כוית לאפוקי הא דרב וכ"ת איך יתכן ליישב כן לרבינו והרי הרב פסק ברין דכסמוך דאבמ"ה בעי כוית כרב הא לא חכרעא שהרי בכמה מקומות מחלפא שטתיה דרבינו הפירוש המשנה לחכורו ואף גם זאת חרא מינייהו דלאחר ומן דק ואשכח והעלה דעתו כדעת רוב הראשונים דהא דרב הלכה היא נחור כו' חמ"ש כפה"מ ולעיקר הקושא הוא הפרק לה כרוח חכמתו ואנחנו לא נרע:

אך את זה ק"ל בדברי רבינו כפירוש המשנה דלעיל

דמאי ראייה מייתי דלקיי על אבמ"ה בכ"ש מרתנן בפ"א דאהלות האברים אין להם שיעור והרי שם לא נשנה אבמ"ה דמסתמא על אבר בכ"ש כי היכי דליקף מינה לאיסור וב"ת שרבינו ס"ל דמת ונבלה ושרץ דתני ל"ד אלא תנא ושייר וא"כ ה"ה לאבמ"ה לבני טומאה דלית לה שיעור א"כ דאבר חן החי כלול כמת דכי תליש אבמ"ה אבר זה מת הקרי על דרך שכתב רבינו בברקין דלעיל דכשר הפורש מהחי טרפה בחקרי דמ"ל טרפה כולה או מקנתה ע"ש ח"כ תיקטי היכי קילוף לה והרי במעילה דין מייתי הש"ס בעין מתני' דאהלות ומסיק שם אחר רבי יוחנן ולענין אכילה אין לוקין אלא בכיות הרי דהראיה שהביא מינה תברא לשטתיה ואין לדחות דברי דו' לו גמי המסקנא דלשם לא קאי לברייתא דהאברים אין להם שיעור אלא להתניתין דמעילה דתני כל השרנים מנטרפין זה עם זה קאי כפרשו שם במעילה ע"ש ועם שהתום שם פירשו כר"ה אחר דר"ג גם לפי המסקנא קאי לברייתא דאברים הא ל"מ שזל דרבינו קאי כשיות רש"ז ז"ל הא ליתא שהרי כתב ה"ה ז"ל בפ"כ מה' אלו ה"ח דלרבינו ר"ז קאי גם להמסקנא לברייתא דאברים אין להם שיעור ע"ש בדרכיו כי ע"כ קשה על רבינו מה זו ראייה הביא המתניתין דהאברים אין להם שיעור ונ"ע ואף שיהיה למה שנתבאר דעת הר"מ כפה"מ ורע"ס והרא"ש והטור נרא' דס"ל דמת"ה לני בכ"ש דלא כרב:

ורב"ז הא ל"ק מדברי הטור ודברי הרא"ש ומיהו לרידן

אין זה עיקר שאין לנו לדחוק דברי רב כל דלא גזינו להדיא חולק וכן הוא דעת כל הפוסקים אלא שהש"ע וכל דברי האחרונים נחשבו כולן כסיון ז' דאבר כריה חשוב ואין לו כיוול גם כפיסקי תו' בחולין סיון דמ"ה קחשיב שם איסורים דנוהג בהו דין בריה וכליל בהדייהו אבר מן החי ולרדי דבר זה קשה לשמוע וראיתי בענין זה דברי הר"ן והרשב"א והרמב"ן והרשב"ם והרמב"ם והרא"ה כס' החינוך שכולם השמיטו איסור אבר ברין בריה ולא העלו אותו על שבתם והדבר כדור כפיני דאין זה אלא דלא משמע לו דאבר מן החי אין לו כטול ואי לאו דמסתמינה היה כ"ל כן עיקר ונלהכה . ויש להביא ראייה לדברי אלו מת"ש הרשב"א בת' סיון תקיב ששאל באבר שרץ או נבלה שנתערב בהתראם יש להם כטול או לא דדילמא כיון שאין להם שיעור אין להם כטול ככריה א"ר אין להם שיעור אחרו אין להם כטול לא אחרו והשיב שכדור הוא שיש להם כטול שלא אחרו שיהא האבר שאין בו כוית או כעדרה חשוב יותר מן הכשר שיש בו שיעור וזהוהו יש להם כטול ולא עור לא שחין אחד שחם ממנו אבר בטל אבר א' לברו אינו בטל ונבלה כולה שלמה כטלה

טעמים אלו עשאוף באחד מדברים החשובים ולא בטל
 באנוי פרך ודמוני כרן שפסקו רבינו בפרקין והנה כי כן
 באכר שרן דלית ביה בעצמו חשיבות כלל כיון דלאו ברית
 היא כפי הא לא חשיב ליה רבנן לכוול משום דאחשביה קרא
 דאין חשיבות זה לכר מעלה ומוריד לענין בטול כל דמער
 עצמו לית ביה חשיבות כלל הא ליתא דא"ה גיד הנשה היכי
 חשבין ליה ברית בחולין ד"ק והרי גיד מצד עצמו לית ביה
 חשיבות כלל ובריש מאכר דאכר הא מיהא אית ביה חשבו
 החוי לאכילה אבל גיד עץ בעלתא היא למאי דקול אין כגידין
 בכ"ט ואפ"ה חשיב לה לכוול ולא בטול חכ"ס באכר והנה
 אהת שראיתי לרבינו בפ"ב תה"ל או הח' שכתב דהאובל שרן
 אינו לוקה עד שיהיה בו כעדשה וע"ש בה"ה וב"ל"ת מ"ט
 לדעתו כפי הסוגיא דמעילה הלן והנה כי כן היה מקום לו
 שדעת הרשב"א ג"כ כדעת רבינו דלא לקי על אכר שרן
 בכ"ס ותו ל"ק עליו חכל מ"ט כמבואר גם זה אינו שהרי
 הובאר בהרשב"א בת' תורת הבית דק"ל שדעתו כדעת התוס'
 דאכר שרן לקי עליוה בכ"ס וכ"כ עור להדיא ע"כ כדף ק"ד
 דלקי על אכר שרן בכ"ס ושם ג"כ כתב דלענין בטול בטול
 כששים ולדידי אה"ה דבר זה קשה לשמוע ומ"מ הכך רואה
 באכר שרן שהגם דלקי עליוה בכ"ס לענין ביטול דעת
 הרשב"א דכטול כמ"כ באמ"ה שגם לתולקות בעי כוונת
 דלענין בטול בטול כמ"כ ולדידי חוי שדכרי הרשב"א אלו הם
 סתך גדול למ"ש דאכר חן החי בטול כששים וכעיקר דכרי
 הרשב"א אלו הם ל' סבדין אכר לית ביה דין ברית היה מקום
 לומר דמ"ל סבריה לכוול כי אכרו היינו ככולי אכורא כעין
 ברית אבל אכר שאינו כולו איסור שגם הנשאר כשרץ איסור
 הוא לא חשיב ברית וגיד נהי במקום ברית כולה קאי כיון
 דכבהמה כולה גיד זה הוא דאיסור משום גיד הא כתי לא
 נזרי"ה דהניחא ליה דכפ' גיד הנשה בחולין ד"ן דאית ליה
 דגיד הנשה אינו כוהב לא בירך של ימין אבל לרבנן דר"ז דמ"ל
 דוהב ימין בירך ימין ושמאל קול הכי כתי' כתי' הש"ע סי'
 ס"ה תאי איכא למימר ומיהו כ"ל דהתו' והרא"ש והטור דחשבי
 אכר חן החי כוול לכוול הכי כתי' ס"ל באכר דשרן דאין לו
 ביטול וזה כ"ל כדעת הטור כסיון ק"ד שכתב דעכבר שפעל
 לשכר וחומץ אם נחתך בתוכו לחתיכות דקות ויכול לסנו
 כמכנת בענין שלא ישאר חמנו כלום בטל כששים ואם נקחה
 בתוכו לבשרי כתי' בטל כששים ואם נחתך בענין שאינו יכול
 לכרוו הכל אכור ע"כ וכדכרינו אלו נחתכו האחרונים שגם
 באינו יכול לבררו למה לא לכוול כששים ככל איסורין והדרישה
 והטורי זהב והפר"ח וכס' מנחת כהן העלו דכל כה"ג שהאיסור
 גובר ואינו יכול לבררו אין לו ביטול ככל איסורי' והטור כשייכר
 האיסור קעסיק אבל רש"ל והדרישה ומור"ם בעל המפה
 כדעת האיסור והתר והב"ח והש"ך יחד כולם העלו שגם אם
 אינו ניכר האיסור כשרץ אין לו ביטול אע"ג דאין כאן דין
 ברית שהרי נחתך לחתיכות דקות וכרית לא חשיב כי אם
 בשלם לא דבשרץ כיון דאיסורו כטומאתו וכבעדשה לקי ואילו
 בשאר איסורים לא לקי עליהו אלא ככוונת ע"כ אחרו שגם
 חתיכת שרן לא לכוול ע"ש כדבריהם וסברה זו היא תמוה
 וכבר דחו אותה בעלי סברה ראשונה להך סברה אך למ"ש
 אפשר לומר כדבריהם ולא מטעמיהו אלא דהכא לא בטיל
 שום לחוש לאכר שלו ואכר שרן לא בטיל באופן דלדידי באכר
 שרן יש לדון דלא להביט ובאכר גון החי יש לדון דבטיל וזה
 שלא כדכרי רבני האחרונים כי ע"כ דבר זה בא"ת עור דרוק
 והנה דאיתי דרך חבב להרב הגדול שער אפרים סיון פ"ו
 שתמה לדכרי מור"ם אלו כו"ש דבנהתך לחתיכו' דקות כשרץ
 לא בטיל ובשאר איסורים אין לחוש וכן תמה על הטור ע"כ וכל
 הראש"א שכתבו דבנהתך לחתיכו' לא בטיל והא ליתא שכתב

הקורא כל דלא מנכר האיסור בטל כששים והכי דכרי
 הרשב"א בת' סיון תקיב שהבאתי לעיל דאכר שרן כתי' בטיל
 ע"ש מה שנתקן ליישב לכל זה והחכם עיניו יחוו דל"ק מכל
 דכרי הרב דהטור והרשב"א כשייכר האיסור קיימי כתי' ע"ש
 בסברה ראשונה גם מ"ש לחלק כדעת הרשב"א דרוקא
 בפליטת שרצים הוא דחשיב פגם משא"כ כנמחה גופו ע"ש
 הם דכרי תימא דהרי פשוט ככוליה הש"ס דככל איסור דבעי
 יותר חרוך להתבטל מד"ת אינו לא דטעם כעיקר מד"ת ולא
 בטיל כרוך דער' ס' יהיב טעם אבל ממשו מד"ת בטל כרוך
 ומ"ט יבש ביבש דליבא טעם בטל כרוך אף תדבריהם וא"כ
 מ"ל פליטת שרץ מ"ל נמחה לתוכו והרי שניהם אסורים מצד
 הטעם ואי חשיב פגם גם כנמחה לתוך המאכל פגם ואדרב'
 ראיתי להב"ח ב"ד בקו' אחרון סי' ק' שחילק להפך דכנמחה
 לתוכו לכר פגם אבל בפליטתו אינו פגם ע"ש אעפ"י שאין
 טעם גם לזה מ"מ לחלק בהפך זה אין בו טעם כלל ועוד
 תמנהני עליו דאין לא ראה דהרשב"א בתורת הבית דף ק"ב
 והביאו הטור כמ"ס ק"ד האריך להוכיח דגם כנמחה שרץ
 לתוך המאכל בטל כרוך דהוי נטל"ף כיון דמאיים כי ע"כ
 דכרינו ז"ע - גם מ"ש דכמעילה ד"ו אחריון דעל אכר שרן
 לקי עליה ככל שהוא ע"ש הוא תימא דלא אתמר התם אלא
 לענין טומאה לכר והרי הר"מ בפ"ב תה"ל מ"א ה"ה כתב
 להדיא דלא לקי על אכר שרן כי אם כעדשה וע"ש כדכרי
 ה"ה וב"לח"מ גו"ש בפירוש הסוגיא לדעתו ואע"ג שבכר
 הבאתי דהתוס' והרשב"א חולקים עליו כוה מ"ת אך כתב
 דשם בסוגיא אחרו דלקי בכ"ס מה שאינו ובמקום שהרמב"ם
 הבין להפך הא ודאי ק"ט והנה אמת דפ"ש הסוגיא מורה
 יותר כדכרי התוס' והרשב"א דלקי בכ"ס וכדכרי ה"ה ולח"ת
 כוה אין בהם כרי שביעה והיא בופ' בריכה רכה מכל' להר"ת
 לרון כדכר חדש כוה והכל' דלמד הר"מ כן מנ"ש בשבועו דף
 כ"א גבי מה ששמינו היכן מצונו באוכל כ"ס שהוא חייב הקשו
 והרי נמלה ברית שאינו והרי הקדש הא בעינין שזה פרוטה וכו'
 ואם איתא תיקשי והרי איברי שרן אלא ודאי דבעי כעדשה
 וכל דבעי שיעור' לא הוי משהו וכ"ת דאה"כ דהוא מצי לאקשוני
 הכי ויכול לתרוני אכר שאני כי היכי דתירצו ברית שאני זה
 אינו דבשלמ' דבריה דחשיכה יל' דלא חשיב ליה משהו דמה"ע
 לקי עלה בכל האיסורין בכ"ס אבל באכר דלית ביה בריית
 כשמה ולא חשיבה ומ"ט בכל האיסורין בעי כוונת תלכר
 שמונה שרצים לא סייך לתרוני אכר שאני ואת זה קשה להתו'
 דכאן כמעילה העלו דלקי בכ"ס כשם דמטמא בכ"ס ואילו
 התוס' בעו' דמ"ט ד"ה אחרטוטי כתבו וז' והא דאחריון
 אכרים אין להם שיעור וכו' היינו לענין טומאה וכגון דאיכא
 פשר עליוה הא לאו הכי טהורי' ולענין אכילה שפיר דתי ע"כ
 נראה תדבריהם דרוקא לגבי טומאה אין להם שיעור אך גבי
 איסור אכילה גם כתי' שרצים דמטמאים לא לקי לא כבעדשה
 וזה כותב מ"ש התוס' כמעילה ומה שיש להשיב עוד כדכרי
 התוס' אלו כבר כתבתי בספרי הקרי לכ"ה סיון ק"ז ע"ש :

סיון ס"ג גתתי לבי לבאר על מה שנסתפק הרב
 בית דוד ה"ד סיון כ"ב בתולעי'
 הגדילים בתלוש כפירות ראש פירשו
 אכורין ואם לא פירשו מותרים אי בתולעים האלו אית להו דין
 ברית דקול' אפילו באלף לא בטיל ח"כ כיון דמתחילה היה
 נותר כשהיה כפרי ועל ידי שפרש נאכר לא חשיב ברית לומר
 שאינו בטל אכילו באלף דלא חשיב ברית אלא כשהאיסור
 מתחילת כרייתה לאפקויעוף ככילה ועוף הנסקל שמתחילה
 היו מותרים לית בהו דין ברית וה"ה תולעים הגדילים בתלוש
 דהיו מותרים בתחילה וכמבואר ענין זה כתי' סיון ק"ז אלו
 דכרינו ואנכי הרוואה דבתולעי' באלו דלא אסורי' כי אם כפירשו
 דבמחלוקת

דכחלוקת הוא שנוי שהתום כחולין דף ג' ד"ה מ"ט העלו
 שדין כריה תלוי כדכר שאם יחלק אין שמו עליו ע"ש וכ"כ
 הרא"ש שם בפסקיו והטור ביהן ק' וכן דעת הסמ"ג וכפר
 התרומה אבל הר"ן והרשב"א שם כחידוש לחולין העלו דלא
 חשיב כריה כי לא היבא דאיכורו מתחילת כרייה וכוון שכן
 בתולעים אלו לטיתת התום חשיבי כריה ולטיתת הר"ן בטל
 בששים וא"כ היה נראה דנקטין להקל שכבר ביארתי בסו"ט
 דטיתת הר"ן והיא דעת רוב הפוסקים וכראית עיקר יותר
 מהדך הסוניא' וכוון שדין כריה דלא בטלה הוא מדרכנן הא
 קול הפך דכרייה להקל שוב הגיע לדין פטר כרתי ופלתי
 שדפס החדש ושם ראיתי בפלתי ב"ד סימן ק' דעם שהעלה
 בתולעים לא אי חשיבי כריה או לא תלוי בין טיתת הר"ן וטית'
 התום והרא"ש ועם כל זה כתב דח"ו להקל בשום נד ע"ש
 ולא ביאר הטעם למה כיון דאיסור כריה מדכרייה ופסקיו
 להקל והקרוכ דפסם פטר הכהני החיוק כרחה וראיתי לו ב"ד
 סימן פ"ד כ"ו שכתב דיש לחלק דחשיבי כריה ולא דמי לגבלה
 ושור הנסקל דהנהו נתחדש בנושם דבר אבל הני שינוי מקומם
 גרם להם ואין זה נקרא שדבר אחר גרם להם ליאסור ועוד
 דגם שינוי מקומם אינו חידו' ומתחילה נודע דהיינו דכתייבו
 דפרשו והלא הראש לכך הם נועדים והן אסורים מוחמת ענמן
 ולא החמת דבר אחר אלו דכריה וכשאני לעצמי אין טעם זה
 הכפיק דאע"פ דהר"ן כפ"ג גיר הנשה תלה הדבר שיהיה
 האיסור מגופיה שיהא אסור מתחילת כרייתו לאפוקי כבילה
 שדבר אחר גרם ליאסור ע"ש מ"מ רש"י בחולין דף ק"כ ד"ה
 טמאה תלה הדבר שיהיה אסור מתחילת כרייתו וכן הרוקח
 ביהן קפ"ז וכ"כ הרשב"א בחולין דף ק"כ והלכתא בחידושו
 למכות לר"ו וכ"כ הרא"ה בספר החינוך בפ' שמיני סימן קס"ג
 וכ"כ הרשב"א בסימן תר"ג ושכן דעת הרמב"ן ע"ש והרי
 לדכרייה אין חולעת פרי הגדל בתלוש אסור מעת כרייה
 וא"כ קשה לומר דהר"ן חולק עליהם כזה ומה גם שגם הר"ן
 תלם ב"ב שיהיה אסור מעת כרייה לא דארכביה אחריו וכשי
 והנ"ל דכתר הטעם שיהיה אסור מגופיה ולא שדבר יזחר גרם
 ליאסור אוליין. ולא כתר הטעם שיהיה אסור מתחילה כרייה
 והנ"ל לר"ן בדכריה כן כדו לאפשי בחלוקת ומה גם ש"ל
 דה"כ חשיב שדבר אחר גרם לו ליאסור דהיינו מה שפירש חז"ל
 הפרי דעיקר חילוק הרב אין בו כדו תפיס' יד להכריח שיחלוק
 הר"ן כזה על רבותיו כי ע"כ יש לר"ן דלא ליסרי דין כריה
 בתולעת הגדל כפרי בתלוש וכן בתולעים הגדלים כשכר
 ויין וחומץ דמכו' בחולין דפ"ו דלא אסיר כי אם בפירשו כתי"ש
 לא לשפי חניש שיכרא ככתייתא ע"ש וז"ל שגם בתולעים כאלו
 חשיבי כריה לכ"ע שראיתי להחנין פ' שמיני סימן קס"ג דלאו
 זה דתולעים הגדלים כיון או בשכר אחר שביאר כל זה הביא ריב
 כריה דלקי עליה ככ"ש ולא בטיל והנרץ שיהיה אסור מתחיל'
 תולע הגדל בפירות בתלוש ועוד דלא הו"ל לפד ריני כריה
 בלאו זה דתולעים דעל הרוב לא משכחת לה בהויה לז
 לכאר בלאו דרב טהא או כשאר לאו דשרנים אלא ודאי שדעת
 הרב דגם בתולעים בכל גוונ' חשיבי כריה גם ראיתי הדבר
 בכדור כהר"ן בפ' אלו טריפות גבי תולתיה דשמואל שהובא
 בחולין דכ"ח דאחר קישות שהתליעה כאיביה אסורה שכתב
 וז"ל דאחריון דלכתר תריסר ירמי שתא שריש בעלי הנפש
 שהחתירו ואמרו דהנ"מ לאוכלן אבל לכסלן כמות שהם חיישי'
 שחא על ידי הכיסול יהיו פורשין ולא בטלי דכריה לא בטלה
 וכו' ע"ש הרי להדיא דגם בתולעת הגדל בתלוש דלא אסירי
 כי אם בפירשו אית' ליהו דין כריה והרי הר"ן כפ"ג גיר הנשה
 הנרץ דין כריה שיהא אסור מגופו ואסור מעת כרייה וכ"כ

מרכיבי ה"ה כפ"ב מה' מ"א הט"ו שכתב דשהם הפרי שנים
 עשר חורש בשם הרמב"ן והרשב"א ריכול לכסלן ולא חיישיין
 שחא יפרישו כשצת ביסול והטעם שאע"פ שחזו שיפירוש
 בצת ביסול אם ניווח בטל בששים ואם הוא בעין זורקו ע"ש
 ש"מ טעמא כנימוח וקול דכריה דסוקה בטלה כתי"ש בטור
 סימן ק"א הוא דבטל בששים הא לאו הכי כריה חשיבי ולא
 בטיל אפילו כאלף דאי לאו הכי תיפוק ליה דכחאן ליכא דין
 כריה ובטל כרינו דמסתם יש ששים ויותר וא"כ אם הוא בעין
 דאיסור ניכר לא בטיל אם זורקו לא ודאי דשטיט לנו דאם הוא
 בעיניה ואינו ניכר כדי לזרקו אסיר השום כריה והרי
 הרמב"ן והרשב"א הם שהנריכו שיהיה אסור מתחילת כרייה
 כי ע"כ ע"כ דגם לתולעים אלו חשיבי ליה דאסירי מתחילת
 כריית' כי ע"כ תמהני להכית דוד שנסתפק כזה וגם להפלתי
 שכתב דלא ראה בשום פוסק דחשיב לתולע הגדל בתלוש
 דחשיב כרייה כי אם כת' הרא"ש איך נעלם ממנו דכרי הר"ן
 ודכרי ה"ה ודכרי החינוך אלו שהכחתי אלא דאכתי עיקר
 דינס צריכה תכלין מפני מה חשיבי להו לתולעים אלו דאסירי
 מתחילת כרייה מה שאינו נראה כן אך אחר הישוב כ"ל דגם
 הנהו תולעים חשיבי שפיר דאסירי מתחיל' כרייה בתה שגרבי
 עיקר טעם ההתר בתולעי הגדלים בתלוש ושרו כל זמן שלא
 פירשו מה טעם יש בו דהרי שרץ הם ומי התיר בלא פירשו
 ואסרם בפירשו אכן נראה דההתר בלא פירשו הוא כתי"ש
 בחולין דף ה' דתולעים הגדלי' כדגים כיון דכאסיפה בעלמא
 מישתרו הני בגדלי בהתר קנדלי וכוון שכן תולעים שבפירו'
 בתלוש כי גדלי בהתר גדלי ובטלי אבכ פירי וכפסולת פרי
 חשיבי ושמואל דאסר במחומר ה"ט דכיון דהפרי יונק מהקרקע
 בטל הפרי לגבי קרקע וחשיבי כגדלי וקרקע דאסר הכתוב
 להרי' דכתיב כל השרץ השורץ על הארץ חש"כ בתלוש וע"כ
 כשפירשו מן הפרי קנו שם לעצמן ובתר קרקע גרידי ומקרי
 שפיר שרץ השורץ על הארץ ולפ"ז נמצא דלא מקרי שרץ כי אם
 כשפירשו רכל שלא פירשו כפסולת פרי חשיבי ובטלי אבכ
 פרי וא"כ הו"ל בפירשו אסורין מתחילת כרייה דלא מקרי
 שרץ כי אם בפירשו לפי הטעם שכתבתי וע"כ חשיבי כריה
 לכ"ע ואין כדכר שפך או מחלוקת בכלל ברור ודוק :

סימן ס"ר י"ש

לחקור בתאי דקול ברין כריה
 לחלוקת ובטול בטלי סי' ק"א דאי חסר
 אכר אין להדין כריה ובעיא דלא איפשיטא הוא כנזיר דכ"כ
 אם נולד חסר אבר אי לא חשיב כריה ש"ל דרוקא דנחמד אח"כ
 הוא דכבו' כתי"ש נחמה שחסרה אבל נולדה חסר אבר מחמת
 כרייה חשיב וחיילוק גהול יש כדכר שהרי כת' הרמב"ם
 בפ"ח מה' שפיטה רכל וקום שאמרו ניטל טריפה אינה נאכרת
 אלא אם נחתך ממנה אבל כדרא חסר מו' ג"ס הרשב"א בתשו'
 סימן ג"ח כת' דאע"ג טריפה אינה חיה יתר אבר חזי חיה
 ועיין הפ"ח ב"ד סי' נ"ו ס"ק ת"ט ועיין ה"ש בסו"ט ע"ל זה
 הרי שיש חילוק בין חסר אחר כרייה לנולד חסר מעת כרייה
 גם כה"ג חילק הטור סי' שצ"ב וז"ל והנ"מ שנחם לאחר מיתתו
 אבל חסר ממנו אבר בחייו ומת מטמא לו ומ"מ אע"ג שנראה
 יותר דכנולד חסר חשיב כריה אכתי הדבר נא"ת :

סימן ס"ה עוד

יש לחקור אתמ"ל דגם כנולה
 חסר אבר לא חשיב כריה אם נולד
 יתר אבר אי חשיב כריה לחאי דקול כטור סי' ת"ה כל יתר
 כנטול דמי ודעת הר"ם ורוב הפוסקים דהיינו שדינו דחסר
 אבר א"ד דנטול אחרו לגבי טריפה ולא לגבי כריה וכ"ת
 והיה כ"ל דכל יתר ליתיה כי אם לגבי טריפות שהכי כת' הר"ם
 בפ"ד מה' בכורות ה"א היה לו באחד מב' אבר אחד כגון יד
 או רגל וכו' וכת' הכ"מ וז"ל היכי משכחלה שיחתך שום נאכר
 ולא תהיה כתי"מ וז"ל דמשכחת לה כגון שהיה יתר אבר צד

מתיר הוא לכתחילה ויתירו דפליגי ור' הושיעיא גם בתרי רובי אינו מתיר לכתחילה. ולדבריו ל"ק להפוסקים שהשמיטו דין זה שיל' דס"ל דק"ל כר' הושיעיא דאוסר וע"ש להרב שז' שפי' פי' אחר גם בקושייא שניה של הירוש' ונר' יותר פירושו. באופן שגר' עיקר דאין להתיר לכתחילה אף אי לקט דיעבד אחת לא שרי ללקוט שנים כי אם מותרת האחת לכר כפשט הסוגיא דזכחים הנו' ככ"ל:

סימן ס"ז נתתי לבי לדעת אי מירי דאיסור דעביד לחוותא בעלמא באיסורי אכילה דשרו בהנאה אי כאשר מטעם חוותא א"ר אין הכאת חוותא בכלל אכילה כי אם בכלל הנאה ובאיסורין דשרו בהנא' גם חוותא הותר בהם:

וראיתי להפ"ח ב"ר סי' ק"כ עמד על בירור ענין זה והעלה דאי חוותא מילתא כעיא דלא איפשט הוא וכשל תורה להחמיר ובדרכבן להקל והביא ת' הר"ן סי' ע' שכתב ואע"פ כן כיון דנקיטנא מבעיין לענין איסורי הנאה של דרכיה דחוותא לאו מילתא אפילו תאמר דהחמיר הכתוב בע"ז בערלה ושביעית אכ"ה אין גוף האיסור שם כיון דחוותא ל"ת אלא גרימת הנאה הוא שאמר הכתוב וכל שהנאה באה על ידו שני גורמין כב"ד יש להתיר מטעם זה וזה גורם את"ד ותמה עליו משני דרין דכיון דמספק"ל אי חוותא מילתא דהוי בגוף האיסור ואין כאן זה וזה גורם איך אפשר להתיר מספק דהוי ספק תורה להחמיר ותו דכב"ד דהוי סתם ינ"ס דרכבן הו"ל ספק דרכבן להקל ולא מיתסר בהו חוותא ע"ש והרב פרי תואר כתב לינוב דכרי הר"ן דלאוקמתת רבינא עיקר הבעיא דחוותא מילתא היינו אי מקרי הנאה או לא אכל אי הוי בגוף האיסור שם הא פשיט ליה דלא חשיב בגוף האיסור ע"ש שהאריך והעלה דבאיסורי אכילה דשרו בהנאה לא שייך בהם לאסור משום חוותא וזה"ל אין דבריו נראין שכל ת"ש בפירוש הסוגיא לדעת הר"ן כל דכרי הר"ן כת' זו הו' תיובתיה דכפירוש כתב הר"ן פעמים ג' דכי בעי הש"ס אי חוותא מילתא היינו בגוף האיסור שם ולא מהני ביה זה וזה גורם דחשיב ככוליה איסור שם ואי תהא אין זה תן התימה עליו שכבר כתב שלא היה לות' הר"ן א"ק איך לא ראה ת"ש הר"ן בס"פ השוכר את הפועל וז"ל אכל לפי ה"ש אין צורך לכך כיון דכפת בלכר התיירו משום דאיסור עמי' שבו קליש מנ"ל להתיר באיסור דביעה דהוי כאילו כתערב שם גופו של איסור דהכי מוכח בפ' הגזול וכו' הרי להדיא דכי קבעי היינו אי חשיב כממשו של איסור שם וע"ק דגם מעיקר הסוגיא יש להוכיח הפך לדבריו דכי קבעי היינו אי מקרי הנאה או לא והא פשיט ליה דלא חשיב בשום דר כממשו של איסור שם דא"כ מאי קרמי רבא תנן כבר שזבבו בקלפי ערלה וילק ורמינהי רביעית דם וכו' ומאי קושיא והרי לגבי טומאת רביעית דם לא שייך ביה איסור הנאה וא"כ נמצא אה"כ דחוותא מילתא וחשיב הנאה אך ת"ת אינו מטמא משום חוותא כיון דעכ"פ אין שם תמעות רביעית דם כי הו' דלישמא אלא ודאי הוי אמרינן חוותא מילתא חשיב כממשו של רביעית דם בעיניה שם ומיהו עיקר קושיית הפ"ח דבריו הר"ן שהוצרך הרב לידחק בכל זה כדי לישב דבריו אין צורך לזה דמעיקרא ל"ק שכונת דכרי הר"ן הוא פשוט וכבר ראיתי להרב בנייעקב כת' סי' ג' שקדמני בכיבור דכרי הר"ן ע"ש:

גם ראיתי בספר חוק לישראל בהשנותיו על הפ"ח שהעלה דכי כאשר חוותא ואיבעיא לן אי חוותא מילתא אינו אלא לבני איסורי הנאה וכו' אשרי המרדכי ומור"ם כי ליהן המאכל כביעה שזכר בו"ט משום חוותא וטעמ' אינו יתלוי בהך כעיא דאף אי חוותא לאו מילתא אהדי דכיון שצירב

או כרגל ולא היה בו עצם דאם חתכו כשר. וקשה כיון דק"ל כל יתר כנטול א"כ הו"ל חסר אכבי. וכה"ג אמרו בככורות ד"ה פסקוהר"מ כפ"כ מה' איסורי מוכח ה"ה אלא כר' דיתר הוא דהוי מום אבל חתכו דליתיה ליתר כשר דלא נאמר בו כל יתר כנטול דמי וכו' ש"ל דכלי עצם לא חשיב יתר אלא תלתולי כשר בעלמא שכ"כ מח"ש המרדכי הביאו הכו' ב"ד סימן כ"ה בתרנגול שניה לה כמות הנדין בירך אכבי אחר יתר והיה בו עצם וצפורן וכו' נר' דכלי עצם לכ"ע לא חשיב יתר אכר א"ק לפ"ז דא"כ איך כתב הר"מ היה לו באחר מב' אכר אחד וכו' והרי לאו אכר חשיב כי אם דילדול כשר בעלמא וכו' :

סימן ס"ו י"ט לחקור במאי דק"ל בטור סימן ק"א בחתיכה הראויה להתכבד שנתערב בין החתיכות דלא בטלה אפי' באלף וכן בכל הדבר' החשובים כאבוי פרך ורמוני בדין דאם נחתכה חתיכ' אחת מן התערוב' שאינה ראויה להתכבד דאותה שנחתכה לכר מותרת והשאך אסורו כה"ש הרא"ש והר"ן כפ' גיד הנשה והרשב"א בתשובת סי' שצ"ה וכן פסק הש"ע כאן. ומרדכי כולם מבואר דלעולם אסור לחתוך או לפצוע כדי לטבל החתיכות כדי להתיר דהוי חבטל איסור לכתחילה. והנה ראיתי בירושלמי שיש צד להתיר גם לכתחילה כי ע"כ חל עלי חובת ביאור אי קי"ל הכי או לא. וז"ל הירוש' בפ"ק דערלה גבי מתני' דנטיעה של ערלה וכלאי הכרם שנתערבה בין הנטיעות. ר"ל בשם חוקיה לוקט ג' אשכולות ומתיר החלפה שטתיה דר"ל תמן אומר בשם רבי הושיעיא הו' לפניו מאה ומחמישים חביות נפתחו מאה מאה מותרות והשאר אסורות ולכשיפתחו יהיו מותרות ואמר ר"ז לא אמרו אלא לכשיפתחו הא לפתוח לכתחילה אסור תמן בשם ר"ה והכא בשם חוקיא. ופי' הרכ מוהר"ר אליהו דהתם בוציך תאה והכא בני ליה כב' ומשני דפליגי ר"ה וחוקיה. אמרו עוד והא תנינן הרי זה לא ילקוט לטעבר והא תנינן ואם לקטו יעלו באחת ומאתים. ופי' הרב הנו' דתדתי ק"ל חדא דתני לא ילקוט כך לטעבר דהיינו דיעבד והוא התייר לכתחילה וגם דתני' הצריך אחת ומאתים והוא בני ליה כב'. ויתירו אחר רז' כר' כון כאן כשליקט ג' כאן כשליקט כולהו. ופי' הרב הנו' כשלא ירעה רק ג' מותר לכתחילה וגם בני ליה כב' אבל אי ליקט מכולם דמאיסור ודאי ג"כ נקט או צריך אחת ומאתים וע"ש. ואין ק"ל הרי אמרו בזכחים דע"ד חבית של תרומה שנפלה בהא חביות ונפתחה אחת מהם וכו' הרי שלא התיירו כי אם דיעבד ור"א דאמר פותח אחר ר"כ גחע ושתי קא חוינן הכא וא"ת דלית ליה הך דירוש'. אי תהא ל"ת שהרי גם בירוש' לא התייר באחת כי אם כב' דהו"ל תרי רובי חדא שז"ל דאיסורא ברובה איתיה ועב' דעכשוו נמי לקט ג' דמד"ת חד בתרי בטיל משא"כ בלקט אחת לכר דאין כאן אלא חד רובה וע"כ לא התיירו בש"ס כי אם דיעבד וכן בלקט רוב התערובת דליכא אלא חד רוב דברובה בטיל אבל לומר איסור ברובה איתיה ליכא כיון שלקט רובה ובחד רוב התיירו דיעבד לכר ובתרי רובי התיירו גם לכתחילה. אלא שקהל לנדולי הראשונים שהשמיטו הטר זה דמנ"ל לרחות הירוש' כלי הכרח גמור דחולק עם ש"ס בבלי. אלא דק"ל לפיפ' הרב הנו' דמאי ק"ל מראתו בתאה ומחמישים חביות נפתחו מאה מאה מותרות ומחמישים אסורות. אימא דאה"כ דגם בנפתחו ג' שרי וכו' נקיט נפתחו מאה לריבותא דהעפ' כן דמחמישים אסורות אף שז"ל איסורא ברובה איתיה וכיון דהותר הרוב הותר גם המיעוט. וכ"כ הצי"ק סוגיא רובחים. לכן ל"ל עיקר כפי' הר"ב שדה יהושע שפי' דהביק"ל דהתם אע"ג שנפתחו מאה דהיינו הרוב והותר דא"כ כשאר ול איסור ברוב איתיה וא"כ היה לנו להדיד ללקוט ג' מן החמישים דהו"ל תרי רובי והרי בתרי רובי

שעירב הכיפה של איסור ללכן המאכל ולהטבוחו נחמד
 שהחשיב האיסור ותו לא כטיל בם' דהוי כשאר שחשיב כל
 הציבור ובהותכלין ראינו כטלים בם' את' ד וגם כדכרין ק"ל
 דאז חוותא ליתיה כי אם באיסורי הנאה האיק' ל' לרבא תתני'
 דכגד שזכעו עם רביעית דם המת דהתם לית ביה איסור
 הנאה גם הטעם שנתב לאסור חוותא באיסורי אכילה אף
 באיסורים דדכריהם אף אתת' לחוותא ל"ח רכיון שעירב
 האיסור ללכן המאכל ולהשכיח נחמד שהחשיב האיסור ותו לא
 כטיל בם' כשאר ותכלין אינו רואה טעם בדכריו דכל רליכא
 מחמו של איסור או טעם דפליגי בה רכנן אי טעם כעיקר
 ההייתי איסור וכי קול' בשאר דלא כטיל היינו דקול' דנותן
 טעם יותר מששים כמ"ש בחולין דנ"ט וכי יש בו כדי להחץ
 כק' וחד אחי לא כטיל ותידעו שאני שאור שחימוכו קשה וע"ש
 בתום' ד"ה לא שמכור הרבריהם דלמסקנא כי לא כטיל ה"ט
 דחומץ השיב טעם יותר מהעמד ע"ש וכ"כ בחולין ר"ו שאמרו
 שאני שאור ותכלין דלטעמיה עכירי ולא כטיל הנה הכואר דכי
 קי"ל דכל האיסורים בטלן כמ' היינו דמתתם אין לך דבר שנ"ט
 יותר מששים משא"כ שאור ותכלין דקי"ל דנ"ט אפילו בחלף
 והרי אבר הכתוב טעם כעיקר ואף כמעמד דקול' דאפילו באף
 לא כטיל התם נמי חמוס כ"ט הוא דאע"ג דאינו נותן טעם
 העיקרי של איסור כהתר מ"מ על ידי האיסור' הוליד טעם חדש
 כהתר וכן כשאר וטעם זה שהוליד האיסור הוי טעם גמור של
 איסור כמ"ש הר"ה בפ"ג דבסמס גבי ד' מיני מדינה וכבר
 עמדתי על כל זה לקמן בס' ואל"כ כי יביח חוותא האיסור
 כהתר כיון דלא הוי בגוף האיסור' לנכא טעמא איסור מנ"ל
 דאזי משאר ותכלין כבר נתבאר דהתם מחמוס טעם הוא דנאס'
 ואזי אהינן עלה דכל דמכשיר המאכל לא כטיל כמ"ש הרשב"א
 ס' ל' וכת' שהביא הכ"ז ס' קל"ד מלכד שכבר ביארתי שם
 כמ"ה וכו' דהכשר המאכל דלא כטיל אינו אלא באיסורי הנאה
 לכד משא"כ באיסורי אכילה דשורו בהנאה בר מן דין דכל
 דהכשר זה אינו נרגש בחוץ אין טעם לאוסרו כלל כי ע"כ הכל
 זה היה נראה עיקר דעת הפר"ח דתלוי בהך בטיא דאזי חוותא
 מלתא חשיב כגוף ומחשות האיסור שם דחשיב כאוכל גוף
 האיסור דאסור לכד דחוותא מילתא :

אך

אחר היטוב אינו רואה הכרח מעיקר הך סוגיא
 לאסור חוותא באיסורי תורה באיסורים שהותר בהם
 הנאה דכי נמי פשיט לן דחוותא מילתא והוי בגוף האיסור שם
 מה בכך דהוי כל איסורי תורה אין לוקחין אלא דרך הנאתן כמ"ש
 בפסחים דכ"ד ואחריון נמי בחולין דק"ב על הכלת גרונן הוא
 דתהייב וא"כ בי לכן המאכל באיסור שאין החוותא כ"ט כלל
 ואינו נרגש בחוץ כלל אין זה בכלל אכילת איסור דראיית העין
 אינו בכלל אכילה וא"כ י"ל דכי קבעו חוותא מילתא היינו אז
 חשיב הנאה גמורה א"ר כיון דאין בהנאה זו מחש לא חשיב
 הלל וכמ"ש בפסחים דכ"ו קול' ומראה וריח אין בהם משום
 מעילה ופרט' דשרי מד"ת הואיל ואין בהם תמם ופשיט ליה
 הדתני כגד שזכעו ש"ה דאסור מד"ת דחשיב כיש בה ממש
 והא דלא דחו דמרכבין הוא דאסורו לכד היינו דאזי שרי מד"ת
 לא הו"ל לאסור הכגד כדעבר דעיקר הנאת הכגד אינה
 הנביעה ודחו דבערלה ושביעי' גלי קרא לאסור הנאה הנראה
 לעינים אך לאסור זביעה באיסורי אכיל' אין ראייה מהך סוגיא
 לאסור וכ"כ מה"ש אחר רבא הנאה הנראה לעינים אברה
 תורה ש"ח דכי נאסר היינו חמד איסור הנאה דגם זביעה
 והדלקה בכלל הנאה וכ"כ מדתני אין ל' אף איסור אכילה שלא
 יתבטל ולא יבטע הרי נראה דכד האיסור כזביעה והדלקה חמד
 איסור הנאה דאזי הוי שרי בהנאה הוה פשיט ליה התר זביעה
 והדלקה וכ"כ מהתוספות שם ד"ה ולא וז"ל אע"ג דאסור שאר
 הגאוף אינו לרכווי זביעה והדלקה וכו' הרי דהנהו גרועי

מכל מיני הנאה ואז זביעה ישנו גם באיסורי אכילה אדרבה
 חמיר זביעה מכל שאר הנאה שנאסר בהקום שהותר בל מין
 הנאה וכ"כ מהתוס' בפסחים דכ"ב ד"ה חנין ע"ש וכ"כ מהתוך
 דכרי הר"ן בת' ס' ע' שכתב וז"ל ולא מניח אמת דהאי ריבא
 לא שייך לא כנוול ונזול דנחמ' הוא אבל באיסורי הנאה הנאה
 קא אסר דחמנא והא קא מתהני וכו' דהא זביעה והדלקה
 מקראי אתו ולאזו בכלל הנאה כינהו וכו' אבל לא יבטע דלית ליה
 הנאה וכו' וכ"כ אדרבה כיון דכלי קרא בחד מאיסורי הנאה
 דהיינו ערלה דחוותא מילתא ה"ה לכל איסורי הנאה וכו' לענין
 איסורי הנאה של דכריהם איכא למיקטק לקול' וכו' אלא גרמת
 הנאה אסר הכתוב ע"ש בכל דכריו שמוכר דאין העביא בי
 אם לבני איסורי הנאה אבל במקום שהתיר בהם הכתוב הנאה
 לאסור חוות' בכלל אכילה מעול' לא עלה על לב וכ"כ א"כ תיקשי
 נזאי קרמי רבא מתני' דכגד שזכעו עם רביעית דם שזכעו
 כבשות דבערלה נאסר חמוס הנאה משא"כ גבי טומאה דלא
 שייך ביה איסור הנאה הא נמי ל"ק שז' דהכי פריך דאזי פשיט
 לן דחוותא מילתא לבני איסורי הנאה ש"ח דחשיב מחמוס של
 איסור שם וכי פטרינן לבני איסור אכילה דאף דחשיב כאכל
 מחמות האיסור מ"מ כל רליכא הנאת אכילה פטור דעל הנאת
 גרונן הוא דמחייב ואין בחוותא הנאת גרונן אבל לבני טומאה
 דאינו תלוי בהנא' כי יביח דליתא א"כ אתת' ל' דחשיב מחמוס
 של איסור שם כדון הוא דיתמא הכית כיון דחשיב שיש שם
 רביעית דם ואזי ק"ל הרי בעז' דס"ז דפליגי בה בכת תיהא
 אי ריחא מילתא או לאזי מילתא והכריחו התוספות ד"ה אבי
 דחשיב כשותה ואסור גם באיסורי אכילה דשורו בהנאה והרי
 התם בדיח אינו נרגש כי אם בחוטם ואפ"ה אסר מ"ד ריחא
 מילתא בכלל אכילה כהנאת גרונן א"כ ה"כ ניומא בהנאת
 ראיית העין הא נמי ל"ח שראיתי בערוך ערך תה שפירש
 דמניח' פיהם ע"פ הנקב ושואפין את ריחו של יין ע"ש וכדכרין
 ראיהו להרמב"ן במלחמ' בפ' כינר גולן שפירש דכרי הערוך
גם ראיתי להר"ן בפ' גיר הנשה שכתב וז"ל אלא ע"כ
 פלוגתא דאביי ורבא בהנאה דאכילה תליא דאביי
 סבר ריחא מילתא כלומר כשתניח פיו עליו ושואף הריח הרי
 הוא כאילו שתה המנו דריחא מילתא וכאכילה חשיב וכו' רבא
 סבר ריחא ל"ח כלומר דלא חשיב אכילה ע"ש הרי דבשואף
 הריח כפיו דאיכא נמי הנאת גרונן הוא דפליגי אביי ורבא
 ואע"פ כן התיר רבא הכ"ש בהנאת חוותא רליכא הנאה כלל
 הנאת גרונן דלכ"ע שרי באופן שאינו רואה הקום לאסור חוותא
 כלי טעם באיסורי אכילה ודכרי המרכי בריש בינה וכ"כ
 כש"ע א"ח ס' תקי"ג ומור"ם כ"ד ס' ק"ב התם שאני דאיכא
 נמי טעמא ואה"כ דחוותא לכד אינו אסור ומכ"ש דלא ליבטיל :

ושוב

אחר החיוב ראיתי להרב מנחת יעקב כלל ע"ד
 ס"ק ה' שהאריך להשיב להמנחת כהן ג"ה ע"ד
 שכתבו דמדין דלחוותא עביד לא כטיל שום אינו ע"ש וה"כ
 עיקר דאם איתא להא לא הוו שתיקי דראשונים לבאר שורש
 איסור זה אלא ודאי דליתיה כי אם באיסורי תורה דוקא כיון
 דבעיא דלא איפשיטא הוא :

אך

את זה היה מקום להכריח דגם באיסורי אכילה דשורו
 בהנאה שייך חוותא מילתא מדרבין דתני בגד
 שזכעו בקלפיו שביעית ידלק ודחו שאני התם דכתיב תהיה
 וע"כ ראייני אחר הביעור דקודם הביעור פיהן גם לזביעה
 כדתנן בפ"ו דשביעית ולאחר הביעור נחלקו בו הראשונים
 דהר"מ והראב"ד כפ"ו מה' שמיטה כתבו דפירות אחר הביעור
 בעו שריפה או משלך לים אך התוס' בפסחים דכ"ב והרמב"ן
 כפירוש התורה בפ' בהר הארץ לבאר שאין איסורי אכילה
 והנאה בהם אלא חפקין לכל ארס וכ"כ הסת"ג כמ"ש כל זה
 הכ"ת שם ולכאורה ק"ט לשיטת התוס' וסת"ג והרמב"ן מהך
 כר"ת

הרש יותן וכה"ל בס"כ כל הצלמים נביעו ופסקו כבוד סי'
קמ"ב ומבואר בכל דברי הראשונים דכל דהוי כוליה גורם
באסור דליכא זה וזה גורם בין בערלה וכלאי הכרם ועו' אסור
ואם איתא דהוי גורם הנאה לא נאסר בו אלא בערלה ושביעית
לכר וכת' רגורם הנאה דהסק חמיר טפי וקשה דהוי נביעה
והרלקה שניה נפקי מריבוי וזה וע"ק דהרי כתב הר"ן בס"פ
כל הצלמים דאדרבה נביעה חמיר מהסק ואי נביעה הותר
כ"ט הסק בו ע"כ דבריו צ"ע אנלי:

סימן ס"ח ואגב עתדתי כמה שנסתפק הר"ן

כת' וולד דחזותא לאו מילת'
ואפ"ה אסר הכתוב בערלה ושביעית אי עו' נמי נאסר בה
חזותא דבעו' נמי כתוב ביה והיית חרם וקשה היך לא הכי
ראה דבידו שלמי פ"ג דערלה נראה דגם בעו' נאסר מת"ש
שם פשיטא שאין הקרקע נאסר עד צורה בקרקע נאסר נבע
דבר שיש בו רוח חיים אילו הסתחזה לו לא אסור מפני שנבעו
אסור מוכין שנבע נביעה ופירש בו מהר"ר אליהו דבעו' בעי
אי אסרן בנביעה דחזותא מילתא או לא ונאסר בטפק הרי
נראה דהסק הר"ן הוא כפך הידוע ומי שחייב בה מרבעי
במוכין ולא בכבוד ש"מ דכבוד חזותא מילתא ומיהו לזה אל
דמפרש כפירוש הרב שדה יהושע דכי קבעו מוכין שנבעו
הוא בערלה וא"כ אל דהא"כ דבעו' פשיטא ליה דלאו
מילתא:

א"ק דכבעיא דלעיל נבעו דבר שיש בו רוח חיים מחבאר

שם דבעו' קבעו כפירוש הר"ר אליהו וזל דהתם בין
אי חזותא מילתא או לאו עכ"פ כבר עשה העשה וכל דעשה
מעשה היתער וכי קבעו היינו אי בעינו מעשה כגוף עו' כגון
חפר בקרקע כור אבל נביעה דאינו אלא בעור הבהמה לא
כאסרה גוף הבהמה אבכ העור שצפה בו מפשה א"ר כיון
דהעור מחובר לכשר חשיב כעשה מעשה גם בכשר:

סימן ס"ט י"ט לחקור בפת משאור של כל האיסורי

כגון תרומה וכלאי הכרם אי אסור
מר"ת ולקי עליה שהרי אמרו נביעה דף ו' ובמילת' כפ"ה בה
דשאור הינו ראוי לאכילת אדם ובתוספות דפסחים הביאה
הסמ"ג בה' חמץ דאינו נקרא שאור עד שיפסל מאכילת אדם
והו"ל כנבלה מסדרת דהתיר הכתוב דנבילה שאינה ראיה
לבר אינה קרויה נבילה א"ר הרי אסר השת' פת שאור בפסח
כדכתיב שאור לא ימצא בכתוב' אפ"ה דלא חוי לאכילה וכת'
התם ה"ט דכ"ט לפגם אסר הכתוב בפסח משא"כ בשאר
איסורים זה אינו דרוכ' הפוסקים ס"ל דנטל"ף שרי גם בפסח
כת"ש הט"א סימן תמו' וכפ"ה שם ואף האסורים לא אסרו כי
אם מוכריהם ולאו בפסח לכר כי אם בכל איסורי תש"ו כי
ע"כ ע"כ דאסר הכתוב החמץ והתחמץ ג"כ נאסר הואיל
וראוי להתחמץ אחרים ומה"ט אסר הכתוב גם כנטל"ף דכיון
דראוי להתחמץ אבל בשאר איסורי' דלא אסר בהו חמיון אה"כ
דפטור כי אכיל פת שאור א"ק דא"כ הוכי קול' דשאור איסור
דאסור בכל שהוא והרי נבילה מותרת בעיניה שרי כ"ט דאינו
אסור תערוכתו וכיון דאסרו ש"מ דגם שאור בעיניה אסור
וסבור הייתי דה"ט דאסור דקול' בעי"ר סימן ק"ג דפגם
ולכסוף השביח אסור וא"כ ה"נ שאור כי נותרו בעיניה משביח
ואינו מוספיק שהרי בירושלמי רפי' דתרומות ובס"פ דעקלה
פליגי בה ר"י ור"ל בפגם ולכסוף השביח אי אסור וגם כש"ט
בכלי בעו' דף ס"ז פליגי בה בהשביח ולכסוף פגם ומינה למרו'
הפוסקים לפגם ולכסוף השביח ואם איתא תיפשוט לרונדן
שאור אסור דאסור העיסה ועוד שכל' דפגם ולכסוף השביח
דאסור אינו אלא כשמשביח מאלויו כגון חמץ על גבי יררסין
רותחין ונכנסו אבל על ידי תערוב' כיון דהותר בעורו פגום
שוב אינו חוזר ומיעור האיסור על ידי תערוב' כי ע"כ יגדלרן

ערייתא דתני בנר שנבעו בקליפי שביעית ירלק אחאי הרי
לדידהו דהפקר סגי ושוב אחד החיפוש ראיתי להר"ח כן הכיב
כתוספ' יזהכ ליומא דפ"ג שהקשה כן ותירץ דתיירי דכשהגיע
שעת הביעור לא הפקיר והחזיק בהם אחר הביעור לכבוע
בהם ע"ש ולדידי אכתי קשה שגם בזה לא כתב הרמב"ן שם
בסוג זה כי אם אסור אכילה ולא איסור הנאה ומהל דבריו
שם שכתב דלא חנו שביעית בנשרפין או נקברין ט"מ דאינו
הסור הנאה ע"ש ט"מ דלא שייך ביה איסור הנאה כלל דאי לאו
לדידהו נמי תיקשי אחאי לא חנו בהגיע הביעור והחזיק בהם
לאכול דאסור בהנאה גם ראיתי להתוס' קדושין דכ"ח ד"ה
ושני שכתבו בפשוט דאין בשביעית איסור הנאה ואפ"ה
קשיט מיניה דחזותא מילתא ט"מ דגם כלי איסור הנאה
שיך דין חזותא:

והנ"ל לישב דברי הראשונים הוא דמאי דקול' שביעית

ניתנה לאכילה ולשתייה ולמיכה דרשו בת"כ
דניתן גם לנביעה והרלקה ולמדו זה מדכתיב תהיה פסקו
הר"ו כרש"פ ה"ה שחיטה וא"כ זל דהא"כ בדבר הראוי
לאכילה פי החזיק בעת הביעור כדי לאכול נאסר באכילה ולא
בהנאה אבל נבעו כי החזיק בהם בעת הביעור ע"מ ליהנות
בנביעתו שאין מקום לאסור באכילה שאינו ראוי לאכילה א"ה
לא שייך איסור בו כי אם הנאה וע"כ נאסר בהנאה:

א"ק עדיין שכתב הרמב"ן שם דאסור דאיסור זה

הדברי הופרים ואולי הביעור כולו מר"ס והרי בסק'
בבניא אמרו שאני התם דכתיב תהיה ש"מ דמד"ת נאסר
הכבוד משום נביעה וכדווקא זל דמ"ל דתהיה גלי דניתן
לנביעה כדמ"ה הת"כ והיינו משום דחזותא מילתא בשביעית
וכי תני דירלק לאו מד"ת כי אם מד"ס משום חומר הביעור
ומינה למ"ס ל"מ חזירי דשיך חזותא גם באיסורי אכילה דשנו
בהנאה ועיין בתוס' עו' רנו"ט ד"ה שאם ושם דס"ו ד"ה אחר
ובעיקר דברי הר"ן כת' זו שכתב דלמאי דכבעיא לן ולא
אופשיטא אי חזותא מילתא לנר דלאו מילתא אף בערלה
ושביעית דאסר בהו הכתוב חזותא לא חשיב כגוף האיסור
שם כיון דחזותא לאו מילתא אלא גרמת הנאה הוא שאסר
ע"ש וק"ל שהרי בס"פ כל הצלמים נביעו בלגותא דת"ק ור"א
אי כבי בהולכת הנאה ליש שחלקו בו הראשונים אי גם בפת
הנאפה כנביע עו' חזירי ר"א בהולכת הנאה ליש או לא ודעת
הרזה והר"ן שגם לפת גופיה בלי תערובת מהני והקשה דא"כ
התני' דכבר שנבעו בקליפי ערלה אחאי ירלק יולך
הנאת הנבע ליש ולישתדו ותירץ דכפת לכר התירו דאיסור
עצם שבו קליט ומכ"ל להתיר באיסור נביעה דהוי כאילו
נתערב שסגופו של איסור דהכי מוכח בפ' הגוזל וכו' ע"ש
והשתא קשה תיפשוט דחזותא מילתא ולהכי ירלק ולא מהני
ביה הולכת הנאה ליש אף אי חזותא ל"מ ומשום גורם הנאה
נאסר תיכני ליה בהולכת הנאה ליש כי היכי דהתירו בפת
דאידי ואידי גורם הנאה נינהו:

ג מה שתיירן עור שם דרוקא בעו' הוא דמהני הולכת

הנאה ליש דעו' תופס דמיו ולא כשאר איסורין וקשה
דא"כ תיקשי דתני שם בנר שנבעו בקליפי שביעית ירלק
ואחאי תיכני ליה בהולכת הנאה ליש דהוי שביעית נמי תופס
דמיו כמ"ס בקדושין דכ"ח וכדווקא זל דמוקי לה כת"ק דר"א
ובי ק"ל היינו מוכתם מהני דפ"ג דערלה דקול' כסתם וקול'
כר"א והו' תדי דתתי:

עק"ל בדברי הר"ן דלדבריו גורם הנאה הוא שאסר

הכתוב בערלה ושביעית דא"כ נמצא דשאר
איסורי הנאה גורם הנאה הותר שהרי עיקר דחיות הע"ס
דההני לא ילפינן כמ"ס הר"ן שם וקשה דהרי בפסחים דכ"ו
תני תבור שהסיקו בקליפי ערלה או בקסין של כלאי הכרם

דני היכי דאסר הכתוב שאור כפכה מה"ט הואיל וראוי לחמץ
 וכח"ש הר"ן כפ"כ"ג גבי קדויות כפכה וכפ' אלו עוברין
 גבי פת שצפשה ע"ש ה"כ אסר מה"ט ככל האיסורין וכ"כ
 שהרי פת שצפשה אסרו כפסחים דף ט"ל מה"ט דראוי לשחוקו
 ולחמץ בו לרעת הר"ח כפ"א מה' חמץ דכפת חמץ שצפשו
 איירי ע"ש כה"ה וככ"מ ומכ"ל הא' היתא דוקא כשאור דלא
 חוי לאכילה ואעפ"י כן אסר הכתוב מהני ס"ט אלא ודאי
 דטעם שאור רכל דעומד לחמץ ואינו פגום כשנותנו בעיסה
 אסר הכתוב אע"פ שהוא פגום וא"כ גם פת מצופש עומד
 לכך דהא לא חוי לאכילה ולפ"י כ"מ דגם פת של איסורים אסר
 מר"ת אך את זה כ"ל ראה דכפת שאור שאסר איסורי' וז"ל
 בחמץ פטור תמ"ש ברף כ"ד דפסחים רכל האיסורים אינן
 לוקין אלא דרך אכילתן פרט לאוכל חלב חיו ע"ש בתוס' וכן
 פסק הר"ם בפ"ד מה' מ"א ע"ש ואי כשאור ישנו כלאו הואיל
 וראוי לאכילה על ידי תערוכת קחה שצפשה פת חמץ מכ"ש
 בחלב מי או בבילה חיה דלקי הואיל וראוי לאכילה על ידי
 בוטול כי ע"כ דרוק בחמץ אסר הכתוב החמץ והחמץ
 הע"פ שאינו ראוי לאכילה מידי דהוי לעכבר דמאס ואינו
 ראוי לאכילה ואסר הכתוב כמ"ש בע"ז דף ס"ח וכן גיר הנשה
 ראוי ראוי לאכילה וכן חרץ כנויר אבל כשאור איסורים תכ"ל
 ומ"מ הדבר נרוך תלמוד :

סימן ע י"ט

לחקור ככל תערוכת איסור הנאה
 דנותן טעם לפגם אי שרי ואין להניח
 ראה מרתנן בע"ז דף ס"ה דחמץ על גבי גריסין הוי בטל"ף
 ושרי פסקו הטי"ר סימן ק"ג ושיח"ק ק"ד והרי חומץ יין אסור
 בהנאה ל"מ דהתם כיון דתערוכת איסור פגם הוי לא הנהיג
 מאיסור כי תיבעי לך בין שפגם ואינו ראוי לאכילה אבל חוי
 לשום הנאה וכיון דש"פ הוי הנהיג מאיסור ומכ"מ כפגמו א"ד
 ביי היכי דהתיר הכתוב בטל"ף באיסור אכילה ה"כ לגבי איסור
 הנאה הותר וב"ת הריגחלת ע"ז אסרו בכינה דף ט"ל וכן
 אסר ע"ז כפסחים דף כ"ז וכן כפ"ל הנלמדי דמ"ט אסרו בוב"ל
 ע"ז ובע"ז ד"ל אסרו פרש ע"ז ע"ש וכל' הני עיקרם פגום ולא
 חוו לאכילה ואע"פ כן אסורין הא גמ' ל"מ ש"ל דרכריס
 דלא חוו לאכילה חל עליה איסור הנאה עכ"פ אבל מידי דחוי
 לאכילה ופגם הואיל ואשתרי באכילה על ידי פגמו ה"כ
 הותר בהנאה וראיתי להכ"י בא"ח סימן קה"ג שכתב בשם
 אורחות חיים דחומץ יין כצבע שריבון דפגם וינא מכלל אוכל
 ע"ש אלא שהכ"י כתב בשם הרב יונה דחומץ כצבע אסיר וכן
 דעת הר"ן בת' סימן ע"ג ג"ס הכ"י הביא ראה חתום דרמאי
 ע"ש ש"מ דפליגי על זה וס"ל דפגם התיר לכך איסור אכילה
 ולא איסור הנאה וכ"ל ראה לאסור מו"ש בע"ז ד"ל דכתי
 דשרי חתרא לכי מלחי דשרי מטעם דאין לאיסור וע"ש בתו'
 ומרדכי והרי י"ן כמלח לגמס הוי לפי ח"ש מור"ם כ"ד סימן
 קל"ה ומרדכי ורבו לטע' דאין לאיסור ש"מ דלגבי איסור הנאה
 ג"ס כנטל"ף גמ' אסיר ויש לרחות דשאני התם דמצמיד על ידי
 היין המלח וגבי איסור מצמיד ול דגם כנטל"ף אסר בה"ש
 המר"ח כ"ד סוף סימן ק"ה ע"ש והיה נ"ל ראה לספק זה
 תמ"ש בפסחים דף כ"א חרבו קודם זמנו חותר בהנאה אפילו
 לאחר זמנו וכתבו בתוס' דהיינו דנפשל הלאכול הכלב ע"ש
 ופסק כן הר"ם כפ"כ מהלכות חמץ וט"א סימן תמ"ב ע"ש
 הרי דהתירו חמץ פגום כפסח אף בהנאה אלא דק"ל דמהך
 כונאי מכוון דאי חרבו אחר זמנו דהיינו כפסח אסור בהנאה
 ופתח הר"ן הטעם דלא פקע איסוריה עד דשריף ליה לגמרי
 שנאמר לא יאכל חמץ לא יהא בו התר אכילה וסתם הנאה
 באים לידי אכילה ע"ש וכ"כ ברור כפסחים דמ"ה דתני עריבת
 העברנין שנתן לתובה קמח תוך ג' ימים חייב לכער וכז"ב ע"פ
 הרא"ש והר"ם כפ"ד מה' חמץ וט"א סימן תמ"ב ע"ש הרי

כיון דחל האיסור טוב לא פקע אף שפגם וא"כ קשה בהתני'
 דע"ז דס"ד ח"ך התירו כחומץ ינ"ג גריסין מטעם פגם והרי
 כיון דחל האיסור על החומץ טוב לא פקע על ידי פגם וי"ל
 דהתם שאני דליתיה בעיניה וכתב טל על ידי תערוכת דמ"ת
 כרוכ' בטיל ואי תסו"ט צעם בעיק' כיון דהוי לפגם לא השיב טעם
 וגם הטעם כתבטל וא"כ הרי אינו הנהיג מהאיסור כלל משא"כ
 כחרבו אחר זמנו דליתיה לאיסור בעיניה וכי כהלה ככל הין
 הנאה אחר שחל שם איסור עליו לא התירו אלא דקשה עדיין
 דהרי עריבת העברנין שנסרחה בפסח וקילור ורטיה והשפליג'
 ופיריאה ומלגומה שנסרחו אחר שנתחמו בפסח מכוון
 בדרכי הרא"ש שם ברמ"ה דפסחים וכ"כ הראב"ד כפ"ד מה'
 חמץ ה"א שאר הפוסקים ראסור בהנאה וחייב לכער והרי
 ככל אלו על ידי תערוכת דמ"ת כרוכא בטיל ואי חסום טעם
 טעם פגום הווישרי ואע"פ כן אסרו בהנאה אע"פ דליתיה
 לאיסור בעיניה כי ע"כ נראה רכל דחל שם איסור גם על ידי
 תערוכת וכפגם אסור ליהנות וכי התירו חומץ ינ"ג גריסין
 ה"ט דהרי אינו הנהיג דנטל"ף לאו הנאה הם ואה"כ דאי חוי
 לשום הנאה או ש"פ אסור ליהנות מחומץ על ג' גריסין וכי
 התירו ה"ט דלא חוי למידי ובאכילה לא משיב הנאה כיון דהוי
 לפגם אך את זה תמהני לה' אורחות חיים שהביא הכ"י כ"ד סי'
 קכ"ג דכתב דכצב של בוים העשוי כחומץ דשרי כיון דפגם
 וינא מכלל אוכל והרי חומץ זה דכבר חל עליו איסור י"ן תו'
 לא פקע על ידי פגם כדק"ל כחרבו אחר זמנו וככל הנך
 שהכתי כמו שפסק הרב גופיה כדפסק בה' חמץ דע"א ע"ג
 סימן מ"א ע"ש וע"ק כרכרי הא"ח דהרי כפסחים דכ"ו בר"ה
 שאני כשצפשו התוס' אי כע"ז אסיר אף שלא כדרך הנאתם
 ע"ש וא"כ מה בכך אי פגם ויותר קשה שראיתי באורחו' חיים
 בתובת יד על י"ן שכתב דסתם יינם אסור אף שלא כדרך
 הנאתו דהוי כחצי שיעור אס' לא כמקום חוליו ע"ש וא"כ ח"ך
 התיר כאן משום שפגם וע"ק שהרי בע"ז דף ס"ב גבי ההוא
 גברא דאגר ארביה לסתם יינם ויהבו ליה מיטו באגרא אמרו
 ולקניהו וליבדירנהו דילמא מוכלי בהו ע"ש וכ"כ הרובש כת'
 סימן רכ"ה הרי דאסרו בסתם יינם אע"פ דלאו דרך הנאתו
 מיטו ואי כשכר סתם יינם דקול אסרו כ"ש בסתם יינם גופיה
 ועיין ח"ש כסונון על זה וכמו כן ק"ל מכל זה למור"ם כפפה
 כ"ד סוף סימן קל"ד ס"ב דהתיר צבי שנתנו בו חומץ או מלח
 שנתנו יין או דם כיון דהוי לפגם ע"ש וקשה עליו תכל ח"ש
 והנ"ל לישב שדעת הא"ח דדוקא י"ן כ"ד ישראל דחל האיסור
 עליו דחייב לכער חן העולם הוא דאסיר אף שפגם אה"כ
 כ"ד ישראל דהוי כחרבו אחר זמנו דלא פקע איסוריה מיניה
 אבל י"ן שפגם כ"ד גוי מותר בהנאה לישראל רכל שלא בא
 ליר ישראל לא השיב דחל האיסור עליו והשיב כחרבו קודם
 זמנו דשרי בהנאה אף לאחר זמנו ותו ל"ק תמ"ש בע"ז דף ס"ב
 דהתם כעור מיטו כ"ד ישראל חל האיסור עליו וכן מ"ש לאסור
 סתם יינם שלא כדרך הנאה היינו שבא סתם יינם כ"ד ישראל
 ונהנה בו שלא כדרך הנאתו וכ"י האי איסור משא"כ כשבא
 פגום ליר ישראל אלא שהבי' שם סי' קכ"ג שהכריח מהתוספת'
 דאף כה"ג אסור וכ"כ בשם ה"ר יונה ות' הר"ן ע"ש ש"ת דס"ל
 דאף י"ן כ"ד גוי השיב דחל האיסור עליו וע"כ ה"ל כחרבו
 אחר זמנו דק"ל דאסיר באופן שכתבאר לעיקר חקירתיו
 דפגם לגבי איסור הנאה כל דחל האיסור עליו תו לא פקע
 ואסיר בהנאה וז"ל באיסורי הנאה שפגמו כ"ד גוי פליגי בה
 הא"ח ע"ש הר"ן יונה והר"ן והכ"י וכדראי דנקטינן כרכים
 לאסור וחור"ם שפסק להתיר כה"ח ככר תמהתי עליו כמקום
 אחר דהיכי עכ"ר כחודאה ושוכ אחר החיפוש דליתיה להרב
 משנה למך בפ"ד מה' אבל הכ"א שנסתפק בזה אי באיסורי
 הנאה שפגמו הותרו בהנאה או לא ואן ולאו ורפיה כ"ד הרי

ע"ש ותמהני עליו איך לא פשיט ליה מחרכוקדם ומגו דשרי
 בהגלה ואחר ותמו אסור וגם לא נרגש מחרכי הא"ח ומור"ס
 והחולקים עליו כמו שהבאתי לעיל אלא דק"ל תמ"ס בע"ז דף
 ס"ח דנכלה שאינה ראויה לגר אינה קרויה ככלה ור"מ היא
 להפט סרוחה מעיקרא ור"ש סרוחה מעיקרא לא נריך קרא
 עפרא בעלמא הוא וירוב דאין ק"ל כר"ש דנכלה שהסריחה
 מותרת וקשה מ"ש מחרכו אחר ומגו דק"ל דאסור וה"כ כל
 דחל האיסור כנכילה קודם שנסרחה תו לא פקע האיסור מינה
 וכ"ת דוקא כנכילה ק"ל הכי דבלי ביה קרא להתיר זה אינו
 דהרי נט"ל"ף ככל האיסורים למדו שם בע"ז מנכילה מותרת
 דשרי"ש דגם ככל האיסורים וגם בפסח דעת רוב הפוסקים
 להתיר כמ"ש הט"ח סימן קמ"ו וכן פסק הש"ע שם סי' ע"כ
 כ"ל ליטב דרוק' באיסורי הגלה דחל האיסור ושוב נפגמו איסור
 דכיון דשריפה קאי ולבערם מן העולם קיימי טוב אין להם
 התיר על ידי פגם אבל איסורי אכילה דשרי בהגלה דקודם
 שנפגמו לאו לבער קיימי כיון דשרי בהגלה כי נסרחו שרי אף
 באכילה ויש סעוד לחילוק זה תמ"ש הר"ן בר"פ כ"ש דחרכו
 אחר ומגו אסור דלא פקע איסוריה עד דשריף ליה לגמרי
 ע"ש ואי ק"ל א"כ איך פטר הר"ח בפ"ד מה' ת"א בעי דכ
 דבר מה בתוך י"ן כיון דאיסור הגלה הוא וחל האיסור עליו הא
 נתי ל"ק רכי אסרו נתי באיסורי הגלה בחרכו אחר ומגו היינו
 דברר שנהנה בו אבל עירב דבר מר ביין ואכלו הרי לא נהנה
 כיון הפגום הוי והא"כ דאי חוי ליהנות ממנו כשום דבר שלא
 כדרך אכילה או דשום פרוטה אסור ליהנות ממנו או למכרו
 או לתת במתנה ואי ק"ל לת"ש דבאיסור אכילה כעין ככליה
 מסרחת שרי והרי כתבו התוספות והרא"ש בע"ז דף ע"ו ר"ה
 מחאן דמה שאסרו לכסל בקדירה שאינה כ"ו והתירו המאכל
 ה"ט דבקדירה היה בו איסור גמור תחילה משא"כ במאכל
 ע"ש ולמ"ש מה בכך הרי באיסורי אכילה אעפ"י דחל האיסור
 פקע שפגם וראויה מדהתיר הכתוב ככליה מסרחת וז"ל
 דעיקר הגזירה אטו כת יומא אלא דלא גזרו מה"ט במאכל
 דקבל האיסור בעודו פגום דק"ל טפי פגום מעיקרו כמ"ש
 בע"ז דף ס"ח סרוח מעיקרא לא נריך קרא דעפרא בעלמא
 הוא משא"כ בקדירה דקבל האיסור מושבח מתחילה דחמיר
 טפי עוד כ"ל ראויה דבאיסור הגלה גס כפגם אסור דהרי
 איסור פגום דשרי מה"ת באכילה איתיה גס באיסורי הגלה
 כמ"ש דף כ"ה דפסחים וכ"כ הר"מ בפ"ד מה' ת"א ע"ש
 ובדברי שאר הפוסקים והרי התיר ככליה מסרחת אחרו בפסחי'
 דף ט"ו וכע"ז ד"ס וכושאר דוכתי דעפרא בעלמא ואילו בסוף
 מ' תמורה תני דכל הנשרפין אפרן מותר ונקברין אפרן אסור
 וקחשיב שם חתניתין אלו הם הנקברין קדשים שהעילו ושור
 הנקבל ועגלה ערופה וצפורי מנורע וכשר בחלב וחולין
 שנשחטו בעזרה והרי כל הני מיני מאכל הם וכי נעשו עפר
 ואפר אין לך פגם יותר מזה וכיון דאע"פ כן אסרו אפרן ש"ת
 דבאיסור הגלה אין הפגם תעלה ומוריר וכ"ת דגם באיסור
 פגום אסור מדבריהם וכי אסרו אפר הנקברין היינו נתי
 מדבריהם הנה הלכד דכהקום אחר הבאתי דעת גדולי
 הראשונים שיש שהתירו אף לכתחלה בר מן דין דאיסור אפר
 נקברין יש לגדר דאסור מד"ת וכ"כ מהתוספו' תמורה דף ל"ג
 ד"ה הנשרפין וכבר עמדתי ע"ז במקום אחר ואין כאן מקום
 להאריך וכיון שכן אין לנו לדון אלא דבאיסור הגלה גס
 כפגם אסיר כי מן הכאר יתיישבו דברי ראב"ה שהביא
 המרכי כר"פ כ"ס וז"ל דכל איסורין שרו באכילה שלא כדרך
 הגלתם או ליהנות מחמו שלא כדרך הגלת' וכ"ש מאפרן דתנן
 כל הנשרפין אפרן חותר וכו' וראיתי להרב שער המלך בפ"ב
 מה' יבואי תמורה דף ג' דתמה עליו דנקברין יוכיח כשור
 הנקבל כשלא כדרך הגלתו שרי ואשרו אסור אלא ודאי דאף על

גב דלא כדרך הגלה שרו אפרן אסור כדרך הגלתו ואיך
 קאחר וכ"ש אפרן וכ"ע אלו דבריו ולרבי ל"ק דת"ש ראב"ה
 וכ"ש מאפרן היינו נתי ליהנות מאפר שלא כדרך הגלה וכעין
 כ"ד דעשאו לאכילה לרפואה ואילו סתם אפר דרך הגלתו הוא
 לזרוע בו או לזבל בו ואכילת עפר אין לך שלא כדרך הגלה
 יותר מזה והכ"ש אפרן שכתב כוונתו דעכ"פ כשהאיסור
 בעיניה ונהנה בו שלא כדרך הגלה חמיר ואילו נעשה איסור
 אפר דהרי התירו הנשרפין אפרן אלא דנקברין אפר וכו'
 אסיר אינו אלא כדרך הגלה אבל לאכול עפר איסור גס
 בנקברין שרי ומ"ש אח"כ אף בכלאי הכרס וכשר בחלב פליגי
 וכו' אין הכוונה דבהני יש לאסור גס כנשרף ונעשה אפר דהרי
 כלאי הכרס אפרו מותר דמנשרפין הוא ושלא כדרך הגלתו
 היכא דאיתיה בעיניה אסיר אלא כוונתו דבעיניה גס שלא
 כדרך הגלה פליגי כה אביי ורבא ותו ל"ק בדברי ראב"ה חידו
 ומכלל דבריו לחדנו דבאיסור הגלה גס כפגם אסיר וכ"כ
 שהרי הא דק"ל דמת' אסור בהגלה נראה דגם שלא כדרך
 הגלה נאסר וכמ"ש הרב מ"ל בסוף ה' אבל בדיו המומיא
 ואילו בתמורה דף ל"ד חתיב הש"ס לנקברין אפרן אסור
 מדתניא בשר המת שנפסק טהור וקס"ד טהור ומותר ע"ש
 והדבר קשה דעכ"פ קשה דכיון שנעשה עפר הרי נפגם וק"ל
 ביה דאסי' אף שלא כדרך הגלה כיון דלא כתי' ביה אכילה וא"כ
 אף אפר נקברין שרי קשה דכאן במת אסור ומאי ק"ל אלא
 ודאי דלבבי איסור הגלה לא נפק"ל חידו כפגם כל דחוי
 ליהנות בו וכ"כ להכריח מנר אחר וכן קדם אני אביא מת'
 שראיתי תקשים להתוס' בע"ז דף ז' ד"ה אלא שנסתפקו אי
 בע"ז אסיר אף שלא כדרך הגלתו או שרי ככל האיסורים גס
 הראב"ד הביאו הט"ז סימן קמ"ב ופסקו כש"ע דכל בית ע"ז
 גל של אחריו מותר מטעם דהוי שלא כדרך הגלתו ע"ש גס
 הרמב"ן בתלחמת כפ' כיצד זולין גבי ריחא מלתא כתב דשלא
 כדרך הגלתו כיון מותר ע"ש וקשה דהרי בע"ז דף ס"כ גבי
 ההוא גברא דאגר ארביה דסתם יינא אחרו וליק לינהו
 ולברירינהו אתי לזבולי בהו הרי דאסרו לזבל כחטים של שכר
 סתם יינא איצ"ג דהוי שלא כדרך הגלתו ונ"ל ליטב דהס"ל
 דכי נשרף החיטים וזורה עפר שריפת החיטים דמוכל דרך
 הגלתו הוא דאם היה בא לזבל בחיטי' בלי שריפה אה"כ דשרי
 דהוי ויכול שכ"ר הגלתו דעיקר הגלתו לאכילה וכיון דמדרינא
 בעו שריפה וסתכא לזבל כעפר שריפתה דרך הגלתו חשיב
 דעפר הגלתו לזבל וע"כ אסרו והא"כ דשאר הגלות אי חיו
 למיזי כל שאין דרך הגלתו ככך שרי אפילו בחיטים להניח
 דטייה ומלוגמא לתכתו ואייק"ל הרי כתבו התו' בע"ז דף מ"ב
 ד"ה אחרו דשוקק וזורה לרוח הוי שלא כדרך הגלתו וכע"ז
 אסור ע"ש ואם איתא הרי אחר שריפה לא חוי כי אם לזבל
 בו הא נתי ל"ק שכבר כתבו התוספות בחולין דף פ"ח ד"ה
 שחיקת דמתניתין בע"ז של חתכות איזי מדמית' עלה קרא
 דעגל ע"ש וידוע דשחיקת מיני מתכות אף כנשרפו חוו לכמה
 דברים ואין עיקר הגלתם לזבל ואיק"ל עדיין דא"כ במפרד
 וזורה לרוח דגבי חתך למה כתבו דאינו אסור דשכ"ר הגלתו
 הוא והרי גבי חתך הו"ל כחטי' הא נתי ל"ק דהתם בחתך בלי
 שריפה איירי כדתני אף מפרד וכו' ופירושי חתך בלי שריפה
 חוו לכמה דברים ואין עיקר הגלתו דויכול בו ולמה שכתבאר
 נראה דכי בא אדם לשרוף דבר איסור הגלה דהוי לאכילה
 כדי ליהנות בו כהסך גחלת דידיה אין מקום להתיר לריבית
 הסוכרים דשכ"ר הגלתו מותר גמור הוא דאע"כ דבעת דכא
 לאורפו כדי ליהנות שרי דבעת הדיח דחוי לאכילה הוי שכ"ר
 הגלתו מ"ת עיקר הגלתו בעת שנעשה גחלת ושרי באותה
 שעה לא חוי להידי כי אם להגא' הסך ודרך הגלתו הוא ומהי
 תיתי להתיר אם לא שאמר כיון דבעת דכא לאורפו שרי
 קאיל

הואיל ואשתרי אשתרי ואין זה מוכרח להתיר כי ע"פ הבאר
הנה מקום לנשך דברי התוס' בפסחים דף כ"ח ר"ה ותנן וז"ל
א"כ התני' דהכא ח"ט כרבנן דהתם וכו' והכא ה"ט דבמחצ
כתוב לא יאכל ולא יאונן. אמור חלא כדרך הגאה ע"ט ופ"ט
דבריהם מורים דס"ל דבמחצ שרי סכ"ד הנאתו אף מדבריהם
וכח"ט ג"כ בפ"ב דקדושין דף נ"ו התוספות שם נבי המקדש
בערלה וכ"כ הרב מ"ל בפ"ה מה' יסודי התורה ה"ח דפ"ט
דבריהם מורה דשרי לגמרי ע"ט וראיתי להרב שער ההלך שם
כר"ג ע"ד שתמה על זה דהא תקן כריש פ"כ"ט ולא יסיק בו
תגור וכיריים והאפשיטא דמחצ אין דרך הנאתו להסיק בו
תגור וכיריים ואשרו לפחות מדבריהם ע"ט ואילו לח"ט ל"ק
דס"ל דכל דבעת שנעשו נחלים דהיינו שעת הנאתו הוי דרך
הנאתו בכך דפת שרוף לא חוי למחלל כי אם להסיקו תחת
תבשילו כדרך הגאה חשיב ואסור מדע' ואולם ראיתי להמאירי
הביאו הרב ברוביוסף בח"ח סימן תמ"ה ס"כ שכתב דכי
אברו להסיק כשרופת מחצ תגור וכיריים הוא מדבריהם דהוי
סכ"ד הנאתו ע"ט נראה שחולק להתוס' וס"ל דבתר התהלת
ההסק אולגין דבעת שבא לשרוף החמץ ליהנות בנחלתו שרי
הד"ת דבעת ההיא הוה חוי למחלל והואיל אשתרי אשתרי ואין
בדבר הכנה לשום צד ומ"מ הדין מתני' דלא יסיק בו תגור
ומדברי המאירי יש ראיה גמורה דלגבי אסור הגאה אה"ל
שנפגם האכילה באיסור הגאה קאי דאי לא תיקשו דהרי כיון
שנשרף הרי נפגם למחילה ולישתרי גם בהגאה אלא ודאי
דלגבי הגאה אסור ומדברי המאירי מוכח דאי היה כדרך
הגאה הוה אסור מדר"ת ליהנות בו אע"ג דנפגם האוכל
האכילת אדם וכלב ועיין בתוס' ע"ז דף ס"ח ר"ה אלא שכתבו
אלא נבי טומאה מה בכך אי הוי פגם ותיצרו דהרי טיהרה
ככילה פגומה ע"ט מדבריהם יש ללמוד דפגם לגבי איסור
הגאה אסור וש"ר הדבר כדמורה בה"א בפ"י כתר דע"ז
הביאו הב"י ב"ד סימן צ"ד שכתב דקדושת שביטול כשר וחלב
אם ביטל בה אסור אף כשאנייה בת יומא דבאיסורי הגאה אין
להלק בין בת יומא לשאינה בת יומא וכ"כ הדרכי חשה שם
בשה השערות ע"ט כי ע"כ נ"ל דמ"ט חור"ט להתיר ב"ד סי'
קל"ד ס"ג הטעם פגם היינו ראוי לשיטתיה שכתב ב"ד סימן
קכ"ג ס"א דבתם יינם כ"הו מותר בהגאה כדבער לא
דלכתחילה אסור לקנותו ולמכרו דאע"ג דיש מקלין כזה טוב
להחמיר ע"ט וכיון דהתם יינם כ"הו קיל באיסוריה ראה ויתר
היבא דהוי כ"ט לפגם אכל אי הוה אסור מדינא כדמין הש"ס
אה"כ דאסור גם בפגום ככ"ל ותו ל"ק מכלל מאי דק"ל כדבריו
ודוק וראיתי להב"ליתי בג"ד סימן פ"א ס"ק ד' שתמה דלמ"ד כ"ט
לפגם שרי גם בהחצ וכל איסורי הגאה והרי התיר נט"ל"ף הוא
דכילה שאינה ראויה לבר אינו קרוי ככילה ואילו כנקברין תנן
בתורה דף ל"ג דאפרן אסור והרי הני לא חזו לגב' ואפ"ה
אסרו ואף התיירו נט"ל"ף גם כנקברין וה"ל ע"ט וכבר
כתבאר דהא ל"ק דכי אסרו אפר נקברין היינו בהגאה אי חוי
ליהנות בו דנט"ל"ף באיסור הגאה לא הותר וכו' התיירו נט"ל"ף
גם כנקברין היינו באכילה דהא לא נהנה כיון דהוא פגום
סימן ע"א י"ט לחקור דקול דכל איסור שנשרת
ונפטר והכאיש מאוכל אדם פקע
איסוריה כח"ט כע"ז דס"ח דכילה מוכרתת שאינה ראויה לבר
אינו קרוי ככילה אם הדין כן באיסור שרצים אי פקע איסורם
בנשרתו ש"ל דשאני שרצים דסרוחין הם ואע"פ כן אסרן
הכתוב כח"ט בע"ז דס"ח דמירוש הוא דמחמם מאים ובדילי
אינשי מיניה ואפ"ה אסרוה רחמנא וכו' וא"כ ל"ה"כ כנשרתו
כיון דסרוחין ועומדים לעולם ואסרם הכתוב ח"ד אין לך בו
אלא חירושו וכנשרתו ש"ס כהם שני מיני פגם דהם ענבים
מאוסים וכנשרתו פקע איסורם :

וראיתי להר"מ בפ"ב מה' מ"א הכ"א שכתב דאפילו
סרחת הבקיה ובשתנית צורתה הואיל ואכלה
כולו לוקח וכח"ה דה"ר בשלא פירחה והכאיש עד שלא
תהיה ראויה לאדם אכל אם פירחה כל כך כבר ביאר הר"מ
בפ"ד שתי שאלות איסור אחר שהכריח והכאיש מאוכל אדם
דפטור ע"ט והרי הר"מ שם ביאר עוף ודג וחנב ושרץ טמא
דכעו כוית ואח"כ כתב דבכרית אפילו פירחה לקי וכיון
שכתב ה"ה דבפירחה שאינה ראויה לאדם פטור מינה שם
בשרצים פטור :

אבן ראיתי להר"מ ב"ד סי' ק"ב ס"ק ה' שכתב
דבשרצים גם כנשרתו לקי כיון שהם בנפגם סרוחין
ואסר הכתוב והביא דברי ה"ה וחלק עליו דהר"מ איירי בכרית
פגומה וסרוחה מעיקרא ולכן כתב דאפילו כרחה ונפגלה
מאוכל אדם דלקי וכן עיקר ח"ד :

ואדרבי המחילה יש לרדן דגם בשרצים כנשרתו שרי והן
קדם אנו אביא מאי דק"ל דבפסחים דכ"ר אמרו
כל איסורין שבתורה אין לוקחין עליהם אלא דרך הנאתו ואסורין
אביו דככלאו הכרה לוקח עליו אף שלא כדרך הנאתו מ"ט
דלא התיב בהו אכילה גם בכשר וחלב אמרו שם אטו כשר
וחלב אכילה כתיבה ביה וכן פסק הר"מ בפ"ד מה' מ"א רכ"ל
האיסורים אין לוקחין אלא דרך הנאתו מוז מכללי הכרה וכשר
בחלב ופירוש סכ"ד הנאתו כתב הר"מ שם דהיינו ד' סוגים הן
אכלו חס' עד שזכוה ברונו או אכלו חי כלי ביטול או עירב דבר
חד בתוכו או אכל איסור אחר שהפירוט והכאיש וכתב
מאוכל אדם ע"ט והשתא קשה אמאי לא אמרו ג"כ חוץ
משרצים דהרי אמר ר"ט בסוגין דע"ז דס"ח חירוש הוא
שמירסה תורה דהא מומאם מאים ובדילי אינשי מיניה ואפ"ה
אסריה רחמנא ש"ו דשרצים סרוחין מעיקרו כינהו ואפ"ה
אסרן ההת' ש"מ דגם סכ"ד נאסר וא"כ ק' אחאי לא אמרו חוץ
משרצי וכעין זה הקשו התו"ד ה"ה הכל ולא שייך כאן תירוצ' וצ"ק
דהרי מכל הך סוגייה הכואר דפטור סכ"ד הגאה בכל איסורי
מחשבות אכילה נפיק והרי שרצים דתיב בכל לאוי בלשון
אכילה ואפ"ה לקי עליהו סכ"ד הגאה כח"ט בהך סוגייה דע"ז
לר"ט ואף דרכא פליג עליה דר"ט אינו אלא בטעם שרצים
דס"ל דאין לך בו אלא חירושו וכעניינה אסר הכתיב אף שהוא
פגום ולא טעמו וכיון דהוי פגום שרי וכו' גם הוא מורה
דבזף שרץ שנאסר אף שהוא פגום נאסר ש"ו דשייך לשון
אכילה גם בפגום וא"כ תיקשו היכי פשיט לן פטור סכ"ד
הגאה בכל איסורין מחשבות אכילה הרי שרצים דסכ"ד הגאה
הם וכתוב בהם אכילה וכו' ש"ג"כ כמעילה דנו אכילת ישראלים
בכוית ה"ט אכילה כתיב בהו וע"ט דמוכח שם כ"ח שרצים
כתיב בהו אכילה וגם אין לומר דדוקא עכבר מאים ופגום
שהם הר"ן והרשב"א בת"ה והטור ס"ק ד' וכ"כ מדברי שאר
הפוסקים דככל מיני שרצים הם מאוסים ופגומין כי ע"כ נ"ל
לישב לזה דמירי דמאים אינו מחם כמוסרח דמירי דמאים פ"ט
היפה שאינו איסורטם אוכל ואינו חושש כל כך נושא"כ כנשרתו
דלא חוי לשום אדם וא"כ י"ל דכל מירי דמאים בשרצים אי לאו
דאסרן הכתיב להדיא היינו מתירים ככל איסורים דהוי סכ"ד
הגאה אלא דמירוש שמירסה תורה לאסור בשרצים אף דמאיו
דהחשיבן הכתוב כאילו אינן מאוסים ולהכי כתיב בהו אכילה
דלא חס למיאוסם והחשיבם כדרך הגאה ומינה דאי אכל שרצי'
חיים או חמס' או כתיב רובת דבר מר או נשרתו דפטור דהרי
אכילה כתיב בהו ואין חירושו כי אב דמר דמאיו ליל התיר
הכתוב כהם וזהו כבו שגראה מדברי ה"ה דגם שרצים שרו
בנשרתו אך להפ"ר ח"ק"ט כהני סוגי :

עוד נ"ל ראיה ממ"ט המרדכי בפ"ב דביצה וכן אמורה
כפ"ב דביצה ובפ"ה ופ"י בתרא דע"ז ושערין דורא

סי' ס"ה וסמ"ג לאזן קל"כ הביא דבריו הכז' כז' סי' פ"א
 ו הטר הדבש אע"ג שמרתחין הדבש וגופי הדבורים מעורבין
 בו דהוי נטל"פ והוי כנכילה מחרת דמעיקרא דאף לה"ר
 בע"ז נטל"פ אסור דשרי ע"ש פירוש דבריהם כ"ל דאף דשרצים
 מאיסי ואסרן הכתוב הבא דמתו ונכרחו דנכילה מחרת
 התיר הכתוב ות"ש דלכ"ע שרי היינו דס"ל דכיון דמאיסי מנר
 עצמן עכשוו שנכרחו כ"ע מורו דשרי דחשיב נכילה מחרת
 מעיקרא דכ"ע מורו בה כמ"ש בע"ז דס"ח ע"ש :

ותמהני

להכלי כז' סס"ק ק"ר שהביא דברי סמ"ג
 ומרדכי אלן והכריח ויהם דס"ל דטעם
 שרצים דמאיסי שרי דהוי נטל"פ ע"ש וקשה דהא ל"ה להתיר
 כי אם כנכרחו לכך ואיך למד לטעם שרצים גם בלא נכרחו
 והנראה שהבין דכי חשבי להו לנכילה סרוחה דמעיקרא לאו
 כנכרחו איירי אלא כיון דמאיסי ואע"ג דאע"פ כן אסרן
 הכתוב היינו כגוף השרצים אבל טעמם כיון דמאיסי חשיב
 פנים ולכ"ע שרי כרעת הרשכ"א שם ומיהו אחרי המחילה
 ל"ה ט"ל דהם לא התירו כי אם בדבורים מתים שנשתהו כמה
 ימים כדבש דמתן הו"ל נכילה מחרת דנכילה ששהא יום או
 יומים הפרחת אבל בלא"ה אה"כ דאסור דכשם שנאמר השרץ
 אף דמאיסי ה"נ נאסר טעם ויריהו וכבר עמדתי על דברי הכז'
 אלן כס"י ע"ו והבאתי ראיה להסמ"ג וש"ד ואו"ה דכתובין
 ס"ל דגם טעם שרצים נאסר וא"כ ע"כ לפרט בדבריהם
 כמ"ש דהם כנכרחו הוא שהתירו ומינה ט"ה הפך דעת
 ספר"ח דשרצים שנכרחו שרו ואי ק"ל לפי פירוש זה שכתבתי
 בדבריהם הרי כתב הרשכ"א כתשו' סי' פ' דנמלים כדבש יש
 לאסור גם אחר י"ב חדש דהדבש סגולתו להעמיד ולקיים
 הדברים הנטמנים בתוכו כמ"ש בב"ב גבי הורודים הטמנים
 בדבש ז' שנים ע"ש ט"ח דאינו נכרחי מת הטמון כדבש ואיך
 יתירו הם הדבש כטעם דבורים הטעם דמתן נכרחו הא ל"ק
 דכבר כתב שם הרשכ"א דה"ד בשלימותן אבל התוכין ארובה
 סגולת הדבש לומר לחות ולכלות דברים חתוכים שנפלו
 לתוכו וא"כ ז' דרוכ הדבורים הנמצאים בדבש חתוכים והנך
 נטל"פ הם ואי משום מיעוט שלימות בהא ודאי איכא יותר
 חששים בדבש ולדעת הכז' והסמ"ח שהבינו כדברי הראשונים
 דחשבי לדבורים לנכילה סרוחה מעיקרא דהיינו משום דמאיסי
 אע"ג דלא נכרחו ק"ל ומ"ש בע"ז דס"ח ור"ה הוא למעוטי
 סרוחה מעיקרא ור"ש סרוחה מעיקרא לא צריך מיעוט עפרא
 בעלמא הוא ואי אגרות דכל פתם שרצים חשיבי כסרוחין
 מעיקרא ואע"פ כן אסרן הכתוב א"כ תיקשי לר"ש מנ"ל
 דנכילה מחרת התיר הכתוב אימא דסרוחה מעיקרא הוא
 שהתיר לכך ות"ש דלא צריך מיעוט עפרא בעלמא אינו
 נכפיק דהרי שרצים דאסר אע"פ שהם סרוחין מעיקרא כדברי
 הראשונים דה"ט כתבו דגם ר"ה מודה בו וע"כ שפיר
 איננו צריך נכילה ריבוי להתיר נכילה סרוחה מעיקרא כיון
 שאסר כה"ג כשרצים אלא ודאי דשרצים דמאיסי קילי טפי
 הנכילה מחרת דכנכרחין לא חזו כלל לשום אדם חש"כ דבר
 מאוס וכיקרי להו נכילה מחרת מעיקרא היינו דשרץ כדבש
 שגם כמ"ש הר"ז והט"ר בס"י ק"ר ור"ה כי נכרחו ג"כ חשיבי
 כנכילה סרוחה דמעיקרא כיון שיש בהם ג' מיני פנים פנים
 דמאיסי ופנים מנר התערוכת ופנים שנסרחו דאע"ג דפנים
 דמאיסי אסר הכתוב גם כטעם שרצים ח"ו כצירוף פנים מנר
 תערוכת ופנים שנכרחו מוסתבר דחשיב כסרוח מעיקרו
 דמורו כה כ"ע וע"כ שפיר אחר ר"ש סרוח מעיקרו לא צריך
 מיעוט שרצים דמאיסי קילי טפי הנכילה מחרת וכ"ש
 לנכילה סרוחה דמעיקרא אך לפי דעת הכז' והסמ"ח ק"ט חכל
 ח"ש :

הן אחת דלפי דרכנו קשה כמ"ש לש"ר ד"ה סרוחה
 מעיקרא מוכת שחין מחיים דחזיל ואיננו מא קודם
 שכל לירי נכילה לא הל שם נכילה עליה אבל היכא דאיתמר
 מעיקרא תו לא פקע איסור משום פנים ע"כ הרי דקחשיב
 למוכת שחין משום דמאיסי לשרוח מעיקרו ולדבריו קשה ג"כ
 מכל ח"ש :

כי ע"כ כ"ל דגם רש"י במוכת שחין שנכרחו מחיים הוא
 דחשיב סרוח מעיקרו וא"כ דכלא נכרחו אסירת :

וש"ר

לרש"י בכבורות דכ"ב ד"ה הסרוחה שפירש דהיינו
 כשתברו איכריה מחיים ותלמינה ע"ש ומה ראיה
 דגם רש"י בסובין במוכת שחין דנכרחו הוא דאיירי אלא
 דאכתיקשה לפי דרכנו דמפרש"י מתבאר דכי פליגי ר"ז ור"ש
 היינו דלר"ה כל דהל איסור טוב אינו יותר בפנים כי אם
 בקדם הפנים לאיסור וא"כ קשה איך כתבו הנהו רבנן סבוראי
 דדבורים כדבש חשיבי סרוחים מעיקרם דאף אי איירו למ"ש
 כנכרחו מ"ה כבר הל שם איסור שרץ עליהם ותו לא פקע
 איסורם לר"ז ואילו הם כתבו דגם לר"ה שרי ולדעת הכז'
 שהבין דכי חשיבי סרוח מעיקרו היינו מנר דמאיסי וס"ל
 דטעם שרצים הותר משום פנים כיון דמאיסי אתי שפיר לרדיה
 ט"ל דלגבי טעם שרצים דלא נאסר מעולם דפנים הוא לכ"ע
 שרי דלא חל על טעמם שם איסור מעולם והוי כנכילה סרוחה
 מעיקרא אך לפי דרכנו קשה והדבר בא"ת משני צדדים ות"ת
 מפט דברי הראשונים כ"ל הפך דעת הפר"ח דהם ס"ל
 דשרצים כל שנכרחו פטור ואינו לוקה עליהם :

והיה

נראה להביא ראיה לדעת הפר"ח מ"ש התוס'
 בע"ז דס"ט ד"ה הוא וז"ל ואע"ג דהוי פנים מ"ה
 השרץ עצמו דאיפסם מתער לב"ע וכו' הרי נראה דשרץ
 שנפגם או נכרח לקי עליה כדברי הפר"ח גם הר"ש בפסקיו
 כתב כעין דברי התוס' וז"ל ואפילו יפגום כדבש השרץ מיהא
 אסור וכו' ע"ש :

והיה

מוקם לרחות לזה דהפגם כדבש הוא מנר דמאיסי
 וכיון דטעם מאוס הו"ל נטל"פ התיר הדבש דס"ל
 דטעם שרצים הותר כרעת הרשכ"א שהביא הט"ר סי' ק"ר
 והשרץ עצמו אע"ג דמאיסי אסור לכ"ע כירוב :

אך

אין זה מוספיק שהרי כרעת הר"ש מכוון בכ"י כז'
 סי' ק"ז שגם טעם שרצים דמאיסי נאסר וצריך ששים
 הפך דעת הרשכ"א גם כרעת התוס' עמודי בס"י ע"ו
 והעליתי שדעתם דגם טעם שרצים דמאיסי נאסר כי ע"כ
 ע"כ לירידה דפגם ככולי טובין דע"ג גבי עפרא כשיכרא
 וחלא אינו אלא מנר התערוכת ואי הותר הדבש דנפגם השרץ
 בתערוכת הו"ל להתיר גם השרץ גופיה ומדאשתי ש"ע דס"ל
 דגם כנפגם השרץ נכרחו אסיר וכרעת הפר"ח :

אך

אחר הישוב הא"ל מ"ה מירי שהרי ירובי כי התירו נטל"פ
 היינו בפגם כל דהו אף שהוא ראוי למאכל אדם וכ"כ
 הרשכ"א כת"ה דק"ט והר"ן בפ' השוכר את הפועל והקשו לזה
 והלה נטל"פ הנכילה במוינין לה ונכילה הראויה לגר שתי
 נכילה ותירונו דהתם היינו להתירה בפני עצמה הלכך ע"ד
 דמפנתה לבמרי מאכלית גר אוסרה אבל איסור תערוכת
 שהולכין אחר כ"ט כיון שנותן טעם לפגם כל שהוא כתערוכתו
 מותר לפי שאינו נותן טעם דאדרבה פוגם וכו' ע"ש וזה עצמו
 כ"ל כונת התוס' והר"ש דעכבר כשיכרא וחלא אף אהת"ל
 דפוגם כשכר וחלא אינו פגם גמור עד שאינו ראוי למאכל
 אדם אלא פגם כל דהו ואפ"ה גורעא שרי התערוכת אבל
 השרץ עכ"פ אסור כיון דאינו פגם גמור עד שאינו ראוי
 למאכל אדם וכך היונין בה אררבה כ"ל ראיה גמורה מרדכי
 התוס' והר"ש אלן הפך דעת הפר"ח שהרי תירונו כשם ר"ת
 דרנ"י הדבורים כיון דעצמות בעלמא כיהו כדתנן עצמות
 החמור

החומר טהורים וכו' וכבר נראה כתב השערי דורא סי' ס"ה
 ע"ש והרי בפסחים דכ"ד מואר דכל איסור שכ"ד הנאה
 דפטור מהשמות אכילה נפיק וא"כ פיטור עצמות ככל
 איסורים מהשמות אכילה נפיק ואע"ג דכת"כ דרשו חכמים
 לא תאכלו לחופט את העצמות גם לגבי טומאה בחולין דע"ז
 מיעוט מדרכיב בנבלתה ולא בעצמות וכן דרשו כת"כ והביא
 רש"י שתי הדורות בחומש כפ' שמיני ועיין בהרמב"ם כפ"ד
 מה' ת"א ה"ח וכדברי ה"ה שם ואם איתא תיפוק ליה דלאו
 אוכל חשיבו הא ל"ק שול דוקא בכשר דחוי למיכל בדרך
 אכילה ואכלו זה כדרך הנאה פטור אבל עור ועצם דכשום נד
 לא חוו למיכל ול דאע"פ כן אסר הכתוב מידי דהוי לשרצים
 דמאיסי דאסר ולביד הנשה למאי דקול חין בנידין ככ"ט ואסר
 ומרנן לנויר דאינו ראוי לאכילה כדמוכח בחולין דק"ג ונויר
 דל"ג ע"ש קמ"ל דפטור מדרכיב בשם ואם איתא דכשרצים
 אף שכ"ד הנאה נאסרו אם כן פיטור בעצמות דשרצים מכל
 והרי בשרצים לא כתיב בהו ריבוי והכשרם לא תאכלו ואי
 דיליק האיסור בהמה וחיה ודג טמא דגלי בהו קרא דעצם
 פטור הרי שרצים לא מצייליק דהו להנך דפטור בהו שכ"ד
 הנאה משא"כ בשרצים לפי דעת הפר"ח וכיון דפשיט להו
 בשרצים דעצמות תותרין ש"מ דשכ"ד הנאה מותר בהם וא"כ
 נאסרו לא לקי עלייהו ופיטור בעצם דשרצים יש לדון כן
 המתני דהעילה הו דתנן דם השרץ והכשר מטרפין זה עם
 זה וכו' וכ"ה ר"מ כפ"כ מה' ת"א ה"ט נראה דעצם אינו
 מטרף והנה שחעינן דכל שכ"ד הנאה מותר בהם הפך דעת
 הפר"ח :

ועק

טובא להפרי"ח מה"ש הר"מ בפ"ה מה' יסודי
 התורה ה"ח כר"א דאין מתרפאין בשאר איסורים
 אלא במקום סכנה בומן שהן דרך הנאתן כגון שמאכלין את
 החולה שקצים ורמשים וכו' הריגראם דשרצים דוקא בדרך
 הנאתן לכד נאסרו אבל שכ"ד הנאה הותר דאע"ג דמאיסי אי
 נאסר זה הרי החשיבם הכתוב כאילו שאינן מאוהבים ואסר אבל
 כי אכל שרצים ככל"ד סוגי מיני שכ"ד הנאה שכתב הר"מ
 כפ"ד מה' ת"א גם בשרצים פטור הפך דעת הפר"ח :

ועק

מה' ש"ה ה"ה כפ"ד מה' ת"א ה"א הו כשסת"ה ר'
 יעקב על גכפה שרפואתו להאכילו דכר שיש בו
 שרץ העוף כתב וז"ל ת"ח היבא דאיכא סכנה מותר גמור
 בגון גוהרקי דערלס דהוי שכ"ד הנאתו אבל בזה החפשה
 יכול להיות שהוא דרך הנאה כאכילה זו ואסור כיון שאינה
 רפואה ידועה ול"ד לאכילת חלב חי וכו' הרי נראה דפשיט ליה
 דשכ"ד הנאה שריבם בשרצים הפך דעת הפר"ח :

ועק

מה"ש המדרכי כריש פ' כל טעה וז"ל כתב דאכילה
 דכל איסורין שבתורה שרי לאוכלן שכ"ד הנאתן או
 ליהנות הן שכ"ד הנאה וכ"ש חאפרן דתנן כל הנשרפין אפרן
 הותר ומעשה בא ליה ושאלוני מהו לשרוף שרץ אחד טמא
 ולשתות העפר לרפואה והשכתי דמותר דכל הנשרפין אפרן
 מותר חוץ הכלאי הכרם וכשר כחלב פלוגי אכיו אחר שלוקין
 עליהם שכ"ד הנאה וכוותיה ק"ל ואסר איסורין תותרין אפילו
 באכילה וכו' ואע"פ שדרכיו צריכין ביאור כמו שצמדתי על
 דבריו כסי' ע"ב ע"ש ת"ח למאי דאתאן עלה החכם עיניו יחוו
 בתוך דבריו הרב דפשיט ליה דשכ"ד הנאה מותר גם בשרצים
 הפך דעת הפר"ח :

עוד

תמהני כדעת הפר"ח שהכין דכיון דאסר בשרצים
 אף דמאיסי ה"כ בגמרא וכל חין שה"ד דא"כ בא
 ונאסר ג"כ נכילה וטריפה מותרת דלילקי עלייהו אף בשכ"ד
 הנאה שהרי בכבודות דל"ג תני ולאן הן דברים שגששו של אדם
 קנה בו נכילות וטריפות שקצים ורמשים וכו' גם כהוריות דא
 אהרו ואינהו מותר דבסתמו דדקין הוי אומר אוכל נכילה

וטריפה שקצים ורמשים וע"ש כפרש"י הרי דגם נכילה וטריפה
 מחיטב שקצים ורמשים :

ואי ק"ל הרי בעז' דס"ח אחרו דשרצים חידוש שחידשה
 תורה דמתאם מאים ואפ"ה אסריה דחמנא ואם
 איתא חאי חידושיה הרי נכילה וטריפה נתי דמאיסי ואסר
 וכ"ת דאע"ג דהני נמי חידושיה הם הרי עיקר נטל"פ חכילה
 במרינן לה דהתיך נכילה משרחת שם בעז' וא"כ שרצים נמי
 אינהו דמאיסי אסר אבל טעם פנום שרי נכילה חי תהא ל"ק
 שנראה שכבר נרנשו התוס' מזה בעז' דכ"ו ד"ה וחר שפירשו
 וז"ל פירוש נכילה שמתה מחמת חולי וטריפה שנטברש
 חפרקתה שמתקוונה והולתה ואינה ראויה לאכילה ע"ש ש"ח
 דכל פתם נכילה וטריפה לא מאיסי :

וראיתי

בתוספי הרא"ש שכתב בשם הרמ"ה הכי
 דבריו הרב שער יוסף בהוריות דנכילה היינו
 נכילה משרחת ע"ש וקשה דהרי קול כר"ש בעז' דס"ח דנכילה
 משרחת התיך הכתוב מדרכיב לא תאכלו כל נכילה לבר וא"כ
 חאי מומר ודוקי סיך בה כיון דשרי וכ"ת דמדרכבן ס"ל
 דאסרי הרי שם פלוג רבי יוסף אף הלוכש בלאים ואמרו איכא
 בינויהו בלאים דרכבן ש"מ דלת"ק באיסור דרכבן לא הוי
 מומר ודומק לומר דמקי לה כר"מ דס"ל דנכילה משרחת נתי
 אסר הכתוב כי ע"כ נראה עיקר כפירוש התוס' ומ"ח
 מדקחשיב מומר לאוכל נכילה דמאיסי ש"מ דגם כמאיסי לקי
 עלה וא"כ לדעת הפר"ח גם שכ"ד הנאה נאסר וזה תימה
 שהרי בפסחים דכ"ה הוה סבר דכשר בחלב נמר ונכילה
 דשכ"ד הנאה פטור כונס בעז' דס"ח קול כר"ש דפט' נכילה
 משרחת אלא ודאי דאף דלקי דמאיסי פטור באכל שכ"ד הנאה
 הפך דברי הפר"ח :

ועק

להפרי"ח שהרי ביבמות דק"ד אחרו דקטן אוכל
 נכילות חין כ"ד מ"ל גלי קרא כרם ושרצים וטומאה
 וקעביר צריכות אחרו ואי אשה עינן שרצים דאיסורם בכל
 שאזי וכו' וכה"ג עביר הש"ס צריכות בחולין דק"ך גבי
 חיטוי איסורין ע"ש ואי לקי בשרצים אף שכ"ד הנאה הו"ל
 למיפך מה לשרצים דלוקין עליהם שלא כדרך הנאה משא"כ
 בשאר איסורים ומרלא פריך הני ש"מ שגם בשרצים שכ"ד
 הנאה הותר בו :

עקל

לדעת הפר"ח שהרי כנויר דל"ג אחרו דנויר חידוש
 דאפילו מרנן אסיר ליה ופרשו דאינו ראוי לאכילה
 וכן גיד הנשה דמוכח בחולין דק"ג דחידוש הוא דאין בניד
 טעם א"כ לדברעו בואו ונאמר דשכ"ד הנאה ג"כ נאסר בהו
 וכ"ת אה"כ א"כ בפסחים דכ"ד הו"ל לומר ג"כ חוץ מהרנן
 לנויר וגי' הנשה ועוד דמאכילה קפטר שכ"ד והרי כהני כתיב
 בהו אכילה אלא ודאי מרנן אע"פ דאינו ראוי לאכילה אחשביה
 קרא כאילו חוי לאכילה וכן בניד ולהני כתיב בהו אכילה
 ומינה דשכ"ד הנאה פטור בהם ומינה לשרצים אע"פ דמאיסי
 אחשבינהו הכתוב וע"כ בתיב בהו אכילה ומינה דכ"ד שכ"ד
 הנאה פטור בהם :

עק

הרי דם דאמרינן במנחות דכ"א דם שכללו אינו
 עובר עליו א"כ אינו חייב כי אם באוכל דם כמות
 שהוא חי אע"ג דהוי שכ"ד הנאה דהרי פטור באוכל חלב חי
 וא"כ לדבריו חי גיחא דגם ככסרה או עירוב בו דכר מר לקי
 א"כ הו"ל להוכיח חוץ מרם שם כפסחים ועוד דהא כתיב ביה
 אכילה אלא ודאי דכונן זה דשכ"ד הנאה באוכל חי אחשביה
 קרא וכיון דכתיב ביה אכילה ע"כ לפטור שאר סוגי שכ"ד
 הוא דאתי דהיינו ככסרה או בעירוב בו דכר מר דפטור :

והנה

אמת דקשה מה"ש בחולין דק"ך גבי הקפה את
 הרם כיון דרקפיה אחשבי אחשביה ש"מ דכקפוי
 לכד הוא דאסר ומשום דהוי דרך הנאתו בכך כבישול אוכל חי

ממש אה"כ דפטור אלא שלא ראיתי להר"מ ושאר פוסקים
 שביארנו כן ואדרבה מכאור בפ"ד מה"מ ה"ט דגם השותה
 דם חייב ע"ש כי ע"כ רמ"ש דכיון דהקמי אחשביה היינו
 דעשאו אוכל ע"י הקפיו וחייב דאכילה כתיב ביה וזהו
 דלמ"ד דמקום דכתיב אכילה פטור על המיחוי ושתייה א"כ
 גם כדס פטור בשתייה אי שתייה דם חי אכל כיון דאסיק הש"ס
 דכל איסורין גמרי מחמת וחלב ונכילה שחייב על המיחוי
 מינה נפיק גם לרם דכתיבה דם גמרי חייב אע"כ דכתיב
 אכילה :

כ"י ע"פ הבאר הנה מקום אתי לישב במאי דק"ט כה"ט
 כימות דק"ד אכל דם דעבר דאיכא רביעית ע"ש ש"ט
 דשעוריה דם כרביעית ותמה על זה הרב מוצל מאש שם
 רב יוסף סי' ד' שהרי בכזיר דל"ח מנו כל ששיעורם כרביעית
 ואחרו עשר רביעיות הם ואילו דם ליתיה מכלל ע"ש גם
 הרב מחנה אפרים הקשה דבפ" דם שחיטה דכ"א אמרו דם
 שרצים לוקין עליו בכזית ע"ש גם בכפר אור יקרות בימות
 דק"ד תמה דהרי אכילה כתיב כדס ואכילה בכזית וכ"כ הר"מ
 בפ"ו בה"מ ע"ש ויותר הזה ק"ל דכריתות ד"ד אמרו
 כגון דאכל כזית דם וכו' גם סם ככריתות דכ"כ אמרו אכל
 לב בהמה דיש בו כזית אסור וחייבין עליו כרת גם בחולין דפ"ו
 אמרו ענוש כרת והוא דאיכא כזית וכ"כ רש"י בסוכה ר"ו ד"ה
 רוב גם בתוכפתא דכריתות פ"כ תני האוכל כזית דם מביא
 הטאת כי ע"כ תימה גדול הוא בהך סוגייה דימות שחרו
 דשיעורו כרביעית אך למה שכתבאר הנה נכון דשיעור אכילה
 בכזית ושתייה כרביעית כידוע והרי כדס שייכי תריוויהו אכילה
 בשתקפה את הדם וכה"ג בכזית וכל הני דוכתיב באכל דם
 קפוי איירי דסתמיה דקרא דכתיב כדס חי אכילה ע"כ בקפוי
 איירי דשתייה במקום דכתיב אכילה לא למדנו כי אם מחת
 הגז דהלכ וחמץ ונכילה וסוגיין דימות איירי בשתייה דם בלי
 קיפו דק"ל דחייב מהך כינייה דכיון דמירי דשתייה הוי בעי
 רביעית ושפיר חשיב ליה פרכא אע"כ דרקפוי גם בכזית
 חייב דמ"ת כשאר איסורים ככ"ג בכזית וכ"ש שרצי דאיסורם
 כערשה :

קרוש בכזית אלא דהשתא דריתת להכי קשה אמאי לא מני
 רביעית דם דחי חסום דמסכת לה דלילקי נמי בכזית הרן
 רביעית יין לנויר דמני אף דיתכן דלילקי בכזית וז"ל דגבי נויר
 כתיב ביה שני לאוין אכילה ושתייה מכל אשר יבא מבפני היין
 וכו' לא יאכל וכל משרת ענבים לא ישתה וחד בקרוש וחד
 כגלול וא"כ כגלול לאו כפני ענמו הוי וע"כ חשיב ליה משא"כ
 רביעית דם כגלול דכי כתיב הללו כיון דכתיב אכילה היינו
 בקרוש וכי מחייב כרביעית כגלול אינו לא דיליק מהני איסורי
 שתייה דהוי כרביעית ולהכי לא מני ליה ע"כ להפ"ח מת"ש
 התוספות שבעות דף כ"ד ר"ה אלא כדכ"א שהכריחו
 גירסת רבותיו של רש"י ומפרשי לה ככילה משרתת
 דמשרתת כמפרש דקרוי אכילה משא"כ בסתם והביא ראיה
 מדתני קונם אשתי נהנית לי דכמה שקצים איכא דלא חוו
 לאכילה טפי מנכילה משרתת והקשו דמתניתין בסתם ובסתם
 לכ"ע מאוס וברוח אינו קרוי אכילה ויתרנו כיון דאחשביה
 מעיקרא במסקנת הש"ס חשיב שפיר כמפרש את"ד והר"ט בא
 בחידושו הסכים לזה ושכ"כ ר"ת והתוס' והרמב"ן ע"ש הנה
 מכאור דתאוס וסרוח אף דלא חשיבי אכילה בסתם כמפרש
 קרוי שפיר אכילה וא"כ לפ"י כשרצים דכתיב בהו אכילה אף
 דמאיסי היינו דהוי כמפרש דהרי אשר אף דמאיסי וכן כדס
 דאשר כחי וכן בביד וחרצן כיון דאינהו לא חוו ואשר שפיר שייך
 בהו לשון אכילה אבל לאסור בהם כמסרו או עירב דבר מר
 דאינו מפורש בכתוב א"כ כיון דכתיב בהו אכילה הו"ל כסתם
 לגבי הני סוגי דלא מקרוי אכילה והרי כתיב בהו אכילה ופטור
 בהם הפך דעת הפר"ח גם מנר אחר יש להכריח מעיקר
 הסוגייה הפך דעת הפר"ח ולפי שכבר קדמני בזה הרב כרתי
 ופלתני ב"ד סימן ק"ג ע"ש אמתני לא אוכרנו :

באופן

שנתבאר דהעיקר כנראה מדברי ה"ה דגם
 כשרצים דמאיסי אינסרו או כל חין שכ"ד
 הנאה פטור אך כזאת תמהני לה"ה בת"ש דמ"ש הר"מ דגם
 כסרחה לקי היינו בשלא סרחה כל כך עד שא"ז ראי לאוכל
 אדם וק"ט דהרי כתב הר"מ שם בין שאכלה מתה בין שאכלה
 חיה והרי אוכל חלב חי פטור בפסחים דף כ"ד וכ"כ הר"מ
 בפ"ד מה"מ א"ל דאכל דבר חי הוי ככלל שכ"ד הנאה ואפ"ה
 כתב דלקי עלה וא"כ מה הועיל ה"ה לפרש סרחה דלא סרחה
 כל כך דאכתי קשה מתה שחייב באכל חי אך להפ"ח ז"ל
 דכשרצי איירי והיינו לשיטה דגם כל מיני שכ"ד הנאה נאשר
 בהם כיון שאסרין אף דמאיסי אלא דשטה זאת כבר נתבאר
 דקשה להולמה וגם בדברי הר"מ לא תשמע הכי דהרי כלל
 עוף וחבב ודג ותולעים ושרצים כחד כלל לא ותינח לשרצים
 ותולעי' אך לחבב ועוף ודג מאי איכא למימר כי ע"כ היה כ"ל
 לישב דעת ה"ה כדעת הר"מ שהרי התוס' בפסחים דף כ"ד
 ד"ה פרט הקסו כה"ג ומ"ש אכל צפור טהורה כחיה ככל
 שהוא ויתרנו דשא"ז עוף דרכי ע"ש וא"כ ז"ל דגם חבב ודג
 טמא כיון דלית בהו כזית וסתמא רכיבי וחייב גם כחי א"כ
 דהרי בשבת ד"ן דתנן חבב חי טהור כל שהוא הקשו אי הכי
 טהור כחי דרב כהנא קמבער שושיבא אכומיה את"ל רב
 שקליה דלא לימרו מיכל קאכיל ליה וקבער משום כל תשקנו
 ואי חבב כ"ש רכיך וחוי לאכילה היכי עבר ככל תשקנו דהיינו
 משום דמאיס דמ"ד דאינו קרוי אוכל ואי משום דעודנו חי
 אע"כ דרכיך מאי יס א"כ אוכל צפור כחיה נמי תיקשי דיהיה
 פטור מה"ט דהוי שכ"ד הנאה כי ע"כ ע"כ דחבב לאו רכיך
 כעוף וכ"כ מרכי הדרדכי בר"פ כ"ש שכתב דשכ"ד הנאה
 שרי בשרצים והביא ראיה מת"ש בפ"ו מי שאחוו לשחול יביאו
 עלוקות ולשתי תרי או תלת במים וה"כ אמרו פרט לאוכל
 חלב חי ולא דמי למ"ש אכל צפור כחיה דסתם עוף דרכיך וכו'
 ע"ש נראה דעוף לכד רכיך וא"כ קשה איך חייב כחי בין
 כעוף

והנה ראיתי בתשו' להרב זרע אברהם חא"ח סימן
 כ"ג וד' וה' שנחלקו הרב כהר"א הלוי עם
 הרב המחבר שהרב מהר"א למד מת"ש הר"מ בפ"ד דה"מ
 דמיחוי איסורין לא לקי כי אם כרביעית והרב מהר"א יצחקי
 תמה עליו מדוכתי טובא דגם במיחוי איסורין לקי בכזית
 והאמת דניחא קמשתעי הרב ז"ל וכל מה שהשיב על זה הרב
 במוהר"א הלוי הם דכרתימה כי אם בזאת כ"ל דכי ק"ל
 במיחוי ושתייה איסור דלקי בכזית אינו אלא ככל דבר
 דמעיקרו אוכל וכעודו אוכל שיעורו בכזית וא"כ כי איתרבי
 מיחוי מינה דלא פקע האיסור במיחוי וע"כ גם בשיעור כזית
 שומד ללקות עליו אבל דם דמעיקרא חשקה ובכלל ז' משקים
 הם כדתנן בהכשריין והרי שיעור השקין כרביעית כמ"ש
 בכזיר דף ל"ח כרביעית יין לנויר ושתי יין שנכנס למקדש ואם
 בן כחיתרבי שתייה כדס היינו כשיעורו ככל משקה דהוי
 כרביעית דהרי לא הוקבע החילה שיעורו בכזית שהפקיעו
 זה על ידי מיחוי שהרי תחילת ברייתו משקה הוא וע"כ שתיית
 דם שיעורו כרביעית ול"ק דהלא מני להו כהרי עשר רביעין
 דהתם לא מני אלא הנך דכל שיעורם כרביעית משא"כ כדס
 דהשכחת לה נמי בכזית דהיינו כשהקפה את הדם דכי כתיב
 לא תאכל דם ואכילה בכזית בהקפה את הדם הוא זה כ"ל
 נכון בישוב הך סוגייה דימות ודוק :

וישוב

הנאתי חילוק זה שכתב הר"מ בפ"ה מה' נוירת
 דלקי על שתייה רביעית יין ואי יין קרוש לקי עליו
 בכזית ע"ש וא"כ ה"נ ז"ל כדס שתייה כרביעית אכל דם

בעוף וחגב ודג ושדן טהור :

והנ"ל בדעת הרא"ם שדעתו לחייב בכריח אף שלא כדרך הנאה והדין עמו דהרי בפסחים דף כ"ד מיעטו שכ"ד הנאה מחשבות אכילה גם בכוליה ש"ס מכואר דמשמעות אכילה בכזית וכח"ג נ"כ כמעילה דף י"ו אכילת שדרים בכזית מ"ט אכילה כתיבה ביה וא"כ היא גופה צריכה רבה היכי לקי בכל איסורים בכריח והרי אכילה כתיב בהו ככל האיסורים אך התירוף לזה מכואר בחולין דף כ"ו דפליגי רבנן ורזי באכל גיד הנסה ואין בו כזית מ"ט דרבנן כריח בפ"ע היא ורזי אכילה כתיב ביה ורבנן ההוא אכילה דכי אית ביה ד' וה' וזיתים ואכל חד כזית מוחיב ע"ש ש"מ דכריח לאו מאכילה נפיק וכבר כתבו התוס' שם ד"ה ע"ט דרבנן דלמחור כריח נפק"ל דכי כתיב שדן ועוף ודג וחגב טהור בכל שהוא משמע והוי כהפרט ואינו מותר דכתיב בהו אכילה דאכילה לא קאי כי אס' בלא אכל שלם ע"ש ש"מ דהני משמעות עוף דהוי כ"ש ואהני משמעו' אכילה דהוי בכזית ולא סתרי אהרני וא"כ בכריח דלאו מחשבות אכילה נפיק מהייתי ריבועי כדרך הנאה כיון דלאו מאכילה נפיק ואדרכה ק"ל להתוספות דפסחים דפשיט להו דגם בכריח פטור באכל שכ"ד הנאה דלמ"ש הרי לפי דעתם בחולין דף ז"ו הו"ל לחייב בכריח שכ"ד הנאה כי ע"כ נ"ל כבוד בדעת הר"ם דס"ל דכריח לקי אף שכ"ד הנאה וע"כ חייב בחי וסרוח ודברי ה"ה והפרי חדש נא"ת :

בי מן הבא"ר הנה מקום אתי לישב מ"ש רש"י במכות דף י"ו גבי מ"ש נמלה לקי מחש' פרש"י נמלה בלע נמלה חיה וכו' נראה דבמיתתה לא חשיב כריח וזה תימה דהרי תני בחולין דף ק"כ וטומאה בין כמיהה בין כמיתתה בכל שהוא וכ"ת דמ"ש רש"י בלע נמלה חיה ר"ל שלימה ואה"כ דגם כמותה חייב וכעין מ"ש התוס' במכות דף י"ו ד"ה ריבוק זה אינו שהרי רש"י שם במכות בתב' משום כזית נבלה דכשבלעו הוא מת וכו' מ"ש דס"ל דאחד חי הוא כמשמעו וא"כ איך הפה יכולה לדבר בלע נמלה חיה שכתב רש"י גופיה ר"ל שלימה וכבר תמהתי על זה כסיון מ"ג ע"ש ולמה שנתבאר הא"ל ק' שזל דרש"י ס"ל כהר"ם דכריח לקי אף שכ"ד הנאה וא"כ גם באכל נמלה חיה לקי וזה שכתב רש"י בלע נמלה חיה לריבוקא בקיט דאף באכלה חיה לקי ונ"ל לאוכל חלב חי דפטור דכריח שאינו הטעם שנתבאר :

סימן ע"ב י"ט לחקור בכל האיסורים קהל דאס' נכבדו לא חשיבי איסור דקק"ל כע"ז דף ס"ח כנבילה מוסרת דנבילה שאינה ראיה לגר אינו קרוי נבילה ומינה ילפינן לכל האיסורים אי שרי לגמרי אף מדכריהם א"ר מדרבנן מיהא אסור שהנה ראיתי להרב מונחת בהן כח"פ פ"ט דע"ג שנתפק בזה ופשיט ליה ומ"ש הכ"מ בפיר' מה' ת"א דכל איסור פגום בעיניה אסור מדכריהם דהוי כלכתחילה אך על ידי תערוכת אפילו עש' מיעטו התר מותר דהוי כדע"כ כיון שהפסיד הדבר שנתערב בו ע"ש והפרי"ם ביד סימן ק"ג סק"א דחה דכרוי דמזד איסור נבילה שרי אף מדכריהם ומ"ש הר"ם פטור דמשמע אבל אסור היינו משום כל תסקצו דכל בעיניה מאיס' אבל על ידי תערוכת התירו לגמרי משום דלא תאייס והראיה שהביא המ"ך דנטל"ף אסור לכתחילה דמה"ט אסור לכשל בקדירה שאינה בת יומא ליתא דנהי דאסור לעשו' לכתחילה נטל"ף כגון לכשל בקדירה שאינה בת יומא לכתחילה אבל אס' עכ"ר וכישל מותר וה"כ כבר נעשה נטל"ף ואף לכתחילה שרי לאוכלו ע"ש וק"ל דכריהם דשניהם שזין דכי ק"ל דאסור לכשל בקדירה שאינה בת יומא הוא דהוי לכתחילה וקשה שהרי התוס' בע"ז דף ע"ו ד"ה מקאן כתבו הטעם דאסור בקדירה לכשל לכתחילה דהיה

לא איסור גמור בתחילה קודם שנפגם וכ"כ הרא"ם בפסקיו שם וכתב הנהת אסורי שם ראין לומר דמה שלא התירו לכשל בקדירה דהוי לכתחילה ונטל"ף אסור לכתחילה דהא כיון שטעוין שבירה הו"ל כדע"כ ע"ש וכדכרוי כתבו התוספות בפסחים דף ל' ד"ה לישאינו אחת שראיתי שהר"ן חולק על זה שכתב בפ"י כ"ש גבי קדירות בפסח ישכרו דאע"ג דנטל"ף מותר מ"מ לכתחילה אסור ואע"ג דכעו שבירה לא חשיב דע"כ ע"ש הנה מכואר דחולק להתוספו' והנ"א מ"מ דברי הפרי"ם והמ"ך קטים לשמוע איך כתבו ככשיט' דכישול קדירה שאינה כי חשיב לכתחילה הפך דעת התוספות והנ"א וכ"כ בפסחים דף כ"ו דתני חדש יונן למ"ד וז"ל מותר אף על גב דלכתחילה אסור כתבו התוס' והר"ם ויז"ר סימן קמ"ב דהוי דע"כ דאי אמרת יותף ויפסיד התכור ע"ש וכדחוקק לישב דהם כתבו טעם זה כשכא לכשל בקדירה שאינה כי השל גוי או ישראל אחר דככי האי חשיב לכתחילה גמור ולעיקר חקירתנו נ"ל ראיה דשרי לגמרי הפך המ"ך מ"ש הרא"ה כדרך הכית בית ד' שער' א' דף ק"ט וז"ל דטפיקיל פגום כעין להתיר מכלע כלי דאילו נבילה שאינה ראויה לגר מותר לאוכלה כשהיא בעין וכו' ואילו בלע כלי אסור לכתחילה וכו' ע"ש וכה"ג כתב עוד שם בכוף דף קכ"ו ע"ש וזה מותר כל דברי המ"ך שלמד לאסור מכלע כלי לפני' כעין וגם להפרי"ם קשה דמ"ש מותר לאוכלה דאף משום כל תסקצו ליכא ויש לדחות דמותר מזה איסור נבילה ושוכ' מצאתי ראיה גמורה לדברי הפרי"ם מדברי החינוך בפ"י דאס' סימן ת"פ וז"ל ואילו תאמר ואיך אנו מתירים אפילו נבילה מוסרת לאוכלה לכתחי' הא איכא בה משום כל תסקצו התשובה בזה דכל שהוא דבר מועט כזה ועוד שבלע בכלי ונפגם בתוכו ונחלש כוחו כענין זה ודאי ליכא משום כ"ת ומותר לכתחילה ע"ש הנה מכואר דנבילה מוסרת בעיניה אסור לכתחילה משום כ"ת ככל דברי הפרי"ם והרינוע דהרא"ה חכר'ס' החינוך כמ"ש בספר יד תלמי ואס' האמת דן ע"כ לומר כמ"ש לעיל דמ"ש כבד"ה מותר לאוכלה לכתחילה היינו מזה איסור נבילה ותימה להמ"ך ופרי"ם שלא ראו דברי הרא"ה כבד"ה וכפרי החינוך ומיהו כדעת הכ"ת בפיר' מה' ת"א שכתב פטור בראה כדעת המ"ך דלהפרי"ם שכתב דמשו' כ"ת נקיט לישבא דפטור ק"ל דהרי הכ"ת כלל אוכל חלב חס' עד שגכה גרונו או חלב חי או עירב דבר מר ביזין או בתאכל איסור או אכל איסור אחר שגכרו והכאיש הרי זה פטור ע"ש ואי משום כל תסקצו תינח באיסור מוסר' או חלב חישנפשו של אדם קנה אכל איסור רותח או עירב דבר מר מאי כל תסקצו שייך בהו עיין בטור סוף סימן ק"ו אלא ודאי דכ"כ אסור מדכריהם בלי טעם כ"ת דכרי' המ"ך כיע"כ נ"ל דס"ל דכי היכי דגזרו בקדירה שאינה כי אטו כז' וכתבו התוספות והרא"ם בע"ז דף ע"ו הטעם כיון שהיה האיסור בקדירה מוסתב בתחילה לא התירו לכתחילה אף דנפגם וכ"כ דרשב"א כמשמ'ר' הבית שם כדף ק"ט ע"ש וא"כ ה"י ל' לזכור נבילה מוסרת אטו שאינה מוסרת מק"ו דקדירה דהכא נמי היה האיסור מוסתב כתמי' קודם שנפגם ומיהו אין להכריח שכן דעת התוספות והרא"ם והרשב"א שזל דוקא בקדירה גמור ראין הפגם שאינה כי נוסר בקדירה מוסר' כנבילה מוסרת הסרחון מעיד עליה וא"כ זל דככי האי לא גזרו ומיהו דעת הכ"מ דלא ברע איסור בעיניה מכלע כלי ושוכ' ראיתי דאיסור מוסר' או אסור מדכריהם כחלוקת הוא שגוי דכפסחים בפ"י כ"ש דף כ"ח אמרו מרכו קודם וזכו מותר בהנאתו לאחר ומנו כתב הר"ה ברין הוא דאפילו באכילה שרי אלא שאין ררך אכילה בפת חרוך וכ"כ הר"ן שם בהלכות ע"ש אבל הרא"ם בפסקיו דחה סכרה זאת דאע"פ דבטלה דעת האוכל אצל כל אדם ה"מ

כיון דאיהו קאכיל ליה אסיר וכ"כ הרב אלכרנלנו ז"ל וגם
הט"ח סימן תמ"ב ורבינו ירוחם העלו דבאכילה אסיר וכ"כ
להדיא דעת הר"מ כפ"ד מה' חוץ שאחר שכתב דעת מעופש
וחוץ שנסרך דאינו חייב לבער כתב בה"כ דתערובת שאינו
מאכל אדם כלל אע"פ שאין בו מן החמץ אלא כ"ש אסור
לאוכלו ע"ש הרי דאסר כפגום אף על ידי תערובת כ"ש
באיסור בעיניה אך אחר היטוב הא' ל"מ דהיא גופה קשה
דהא קול דנטל"ף שרי אף לכתחילה לאוכלו והיכי אסר כאן כי
ע"כ ע"כ דס"ל דנטל"ף בפסח אסיר וא"כ אין ראיה לשאר
איסורים שזל דגם באיסור פגום בעיניה נטל"ף הוה ושרי
ומ"מ גם לשאר פוסקים דהתירו נטל"ף בפסח רבו האוסרים
בפת חרוך וולת הר"ן והר"ם נמצא דמחלוקת המ"ך עם
הפד"ח תלוי באשני כרכבי ותימה עליה' אך לא זכרו דכריה'
וגם הטעם דכ"ת לא שייך הכא דכפת חרוך מאי ב"ת שייך
כיה ועוד שהם דברו בלמרי לכתחילה עושין בדרך זה ועוד
דהרא"ש כתב הטעם דכיון דאחשביה ואכיל ליה אסור וכדאי
דלגבי פת חרוך נקטינן לאסור וראיתי להפ"ח בא"ח סימן
תמ"ב ס"ט שדחה דעת גדולי הראשונים והתיר מת"ש כע"ז
דף ס"ח דבכילה שאינה ראויה לגב אינו קרוי בכילה והא' ל"מ
חירי דהתם לא איירי כי אם לפוטרו בלאו דבכילה והא"כ
דאסיר הדבריהם והראיה דהמ"ך והרב גופיה ב"ד סימן ק"ג
העלה דאסיר עכ"פ מטום כ"ת ומה זו ראיה עוד כתב שם
דאף אם נאחר דבכילה מוכרת אסיר מדבריהם שכ"כ מת"ש
הר"מ כפ"ד מה' ת"א וכ"כ דהא לא שרינן נט"ל אלא בדעיקר
והיהו ים לרהות דשאני בכילה דנפסדה לגמרי מ"ח לא דמי
דשאני התם דאסיר מעיקרא אבל כנסרחה מעיקרא אה"כ
דשרי ע"ש הנה מדבריו אלו מכוון דבכילה מסרחת שאינה
סרוחה מעיקרא תודה דאסיר וזה סותר מ"ש האן הפך דעת
המ"ך דלא אסיר כי אם מצד כ"ת ואי בא לאסור כאן כפת
חרוך מטום כ"ת הא לא שייך וא"כ הו"ל לרשות דהכא גם
בכשרה אה"כ שרי כיון דלא שייך כ"ת וכה"ג ראיתי להפ"ח
כתב"ש שם' מים חיים סימן ז"ד שכתב דגם הרמב"ם לא אסר
היבא דסרוחה מעיקרא כדאח דמורה בכבילה מסרחת דאסיר
מקום גם בלי טעם כ"ת דהרי בנ"ד כיון המור לא שייך כלל
כ"ת וזה סותר מ"ש כאן ב"ד והנראה שדעת הרב לחלוק גם
עם הרמב"ם אלא שכתב להתיר במור ובחרכו גם לדעת
הר"מ ובאן ב"ד בדרך ריחוי כתב דמטום כ"ת אסור שלא
לחלוק על הר"מ כפה הלא' וה"כ אינו רואה תוה הצד מקום
לסמוך עליו נגד גדולי הראשונים בלי ראיה עוד הביא ראיה
ב"ת ס' סימן ז"ד וכה' פסח להתיר חרוך'ל במרננים של גויים
עבש דשו באכילה ובתש"ו כתב בלשון אולי ואפשר לישב
דעת האוסרים דשאני מרננים דאין האיסור אלא מטעם יין
המוכלע בהם וכל שיבש כשתלק האיסור ע"ש לרידי חוי דודאי
טעם מרננים הוא כטעם שכתב הרב דאינן אסורים בעצמם
כי אם בלע היין שבהם וזה מוכרח דאל"ה מה בכך אי חשיב
אפר והרי קול' ב"ד סימן קמ"ב דכל הנשרפין אפרן מותר חוץ
מע"ז כמ"ש בפסחים דף כ"ז והרי יין וסתם יינם דינם כע"ז כמו
שהכריח הרב"ש בתש"ו סימן רנ"ה וא"כ תיקשי אך התירו
מרננים יבשים אף באכילה אלא ודאי הטעם דביבשים הלך
פאיסור לגמרי דהיינו לחלוחת היין שבהם וכן ראיתי להתשכ"ן
ח"ג סימן רנ"א שהכריח כן וכמ"ש הרי נתבאר דגם ראיה
זאת ל"מ חירי גם ראיתי שם שהביא עוד ראיה להתיר אה"ש
כסוף המורה כל הנשרפין אפרן מותר והיינו אף לכתחילה
וב"כ התום' כפ"כ"ש ואחרי הגחילה הא' ל"מ דהבין דהתר
אפר הנשרפין מטעם פגם וזה אינו דא"כ תיקשי הרי בפסחי'
דכ"ה אסיר הש"ס דככלאוי הכרם אסור אף שלא כדרך הנאתו
ואילו בתמורה דל"ג שאינו דכלאוי הברם הנשרפין וא"כ אפרו

מותר ואיך יתכן כיון דאסיר אף שכ"ד הנאתו וכן קשה דהתו'
בע"ז ר"כ ד"ה ולא נסתפקו בע"ז אי שרי שכ"ד הנאתו וכן
דעת הראב"ד דשרי הכיאו הט"ד וש"ע סימן קמ"ב ס"י וכן
דעת הרמב"ן כפ"כ' כוונ' זולין ע"ש וא"כ תיקשי היכי תני
כפסחים דכ"ז כל הנשרפין אפרן מותר חוץ מע"ז וב"כ הט"ד
סימן קמ"ב וע"ק דאין לא ראה שהתום' בתמורה דף ל"ג ד"ה
הנשרפין כתבו הטעם דבהנך דהנריך הכתו' שריפה כי שרפן
הו"ל כפשיט מצותו ופקע איסוריה משא"כ בנקברין דמשיך
איסורם לעולם ע"ש הרי דאין הטעם ההתר מטום דנפגם
וב"כ דאל"ה תיקשי דקול' בכל האיסורים אף באיסורי הנאה כי
כפגמו שרו באכילה ואילו כסוף תמורה תני דכל הנקברין
אפרן אסור ואחאי אלא ודאי דהרב מוכרח כמ"ש כס' דפגם
התיר איסור אכילה אבל לגבי איסור הנאה מנ"מ כפגמו
ולעולם אסור ליהנות אלא דכנשרפין אפרן שרי הואיל ונעשית
מצותו ותו' ל"מ חירי להתיר איסור פגום גם מדבריהם נגד
הראשונים באופן שנתבאר דאין בידנו ראיינת מוכרעת
במחלוקת זה דחרכו קודם זמנו אי שרי באכילה כפסח או
אסיר וכיון דנגד הר"ן והר"ם שהתירו רבו האוסרים דהיינו
הרא"ש והרב אלכרנלנו והטור ורבינו ירוחם וגם הרמב"ם
אסר וכן פסק הש"ע בודאי דנקטינן לאסור הפך דעת הפד"ח
ומ"מ למאי דאתאן עלה בכבילה מסרחת אי שרי אף לכתחילה
נמצא דהר"ם והר"ן קיימי לרעת הרא"ם שהתיר והרא"ש
וסיעתיה קיימי בדעת הר"מ דאוסר מרובין וראיתי שביא
ראיה בספר חמד משה בא"ח סימן תמ"ב דהתוספות והרא"ש
דעתם לאסור באיסורים שפגמו מת"ש התום' בע"ז דף ס"ט
ד"ה הוא וז"ל ואע"ג דהוי פגם מ"ת השרף עצמו דאי פגם
מתסר לכ"ע וב"כ הרא"ש הרי דאוסרים כפגום בעיניה אלא
דק"ל שיש' להוכיח בדעת התום' דמתירים לגמרי בכבילה
מסרחת מת"ש התום' כחולין דס"ד ד"ה שא"ס וז"ל ולכך מותר
כיון דמתחילתו בא מחמת שכבת זרע דהוי בכבילה מוסרחת
ושרי וכו' הנה דס"ל דשרי לגמרי הפך מ"ש בע"ז שוב כתיישיכתי
ודואה אני דמדברי התום' דע"ז ג"כ אדרכה יש ראיה דמתירי'
דהרי עכבר אמרו שם בע"ז דס"ח דחידוש הוא דאע"ג דמאיס
אסריה רחמנא וכן לכל שקצים ורמשים שנפשו של אדם קשה
בהם הרי הם בכבילה מסרחת ואע"פ כן אסרינהו רחמנא
כמ"ש הט"ד סימן ק"ד ובכל הני גם כנסרחו לקי עלייהו דהרי
סרוחה הם מעיקרא ואפ"ם אסרינהו רחמנא ובת"ש הש"ס
ב"ד סימן ק"ג ע"ש וזהו שכתבו דהשרף עצמו דאי פגם מתסר
לכ"ע ומינה דמלבד שרשם שרי באופנם ואין להקשות לפ"ז
להרא"ש שכתב כרכבי התוספות והרי הרא"ש כפ"כ דפסחים
כתב דגם באיסור פגום אסור וא"כ למה נקט הכא דשרף עצמו
דאיפגם אסיר והרי גם בכל איסור מושכח דהין כן הא' ל"ק
דכשרף שנסרחה לקי עליה משא"כ באיסור חסוכ דאסר
מרכייהם ושרי מר"ה ולהכי דייק לתיקט כשרף דמילקא כתי
לקי עליה ומיהו ק"ל לדעת האוסרים איסור פגום דהרי
בתמורה דל"א תני אפרוח בינת טריפה מותרת ואמרו הטעם
אינתי גדלה לבי מסרחא עפרא בעלמא הוא ע"ש הביאזה
הר"ף והרא"ש כפ"כ' אלו טריפות פסקוה הטור וש"ע סימן צ"ו
והשתא קשה ליתסר מדרכין כיון דגם כשר איסור מוסרחת
אסרו ויותר קשה להרא"ש דהוא מכת האוסרים והכא תני
ההתר כיון דלמי מסרח קביל וכו' ל"ש דהרי כפ"ט
דתרומות ובכדריס דנ"ז מכוון דגדולי איסור עיקרו אסור
וגדוליו שרו מדינא והתוספות בע"ז דף מ"ט ד"ה ט"א העלו
דגדולי איסור באיסורי אכילה שרו כפגום שרי שאינו אוכל
האיסור עצמו וא"כ ל"ל דאפרוח בינת טריפה גדול מורע
שכבינה דמי לגדולי איסור דעיקר אסור וגדוליו שרי וא"כ
התר אפרוח אינו איסור בעיניה אלא על ידי תערובת וכי

אשרי דהו"ל דרין מעמיד דקול דלא בטיל ואי ק"ל א"כ מיני
עופות טמא דעל ידי בינה נולדו' הוי לקי עלייהו הרי גדולין
התר ל"ק דכתיב ע"כ אשרינהו קרא בכתיב וכ"כ ה"ה כפ"ג
מה"א דוקא באפרוח בינת כבילה וטריפה דלא באפר המין
הוא דשייך זה ש"ר דעיקר חקוריהו תלוי במאי דקול ככל
האבורים דהין לוקין עלייהו אלא דרך הנחתן כמ"ש ברף כ"ד
ודכ"ה רפסחים ונחלקו בה הראשונים אי אשרי מיהא מדכריה'
אף שב"ה הנחתן או שרי ושם באמר דאוכל חלב חי שהוא פטור
מה"ט ודבר ברור הוא שגם אוכל איסור מותר או פגום
דפטור מה"ט דלא דרך הנאה הוא ומכאן כן כהר"ם בפ"ו יד
מה"א ח"א הוא דפטור ד' סוגים מה"ט יהיא דאכיל חלב רותח
שנכוח גרונו או חלב חי או עירב בדבר איסור דכריס מריס
או אוכל שגמרו ע"ש ע"ה דגם כבילה מותרת וכיוצא שב"ד
הנאת אכילה היא ופטור וכד הוינן בה יש סוג אחר חכלל זה
כתבו הר"ם בפ"ד מה"א ח"א הוא דאוכל מנהילה וכיוצא מהעור
ועצמות וכו' בטור אבל אסור הפני שאלו אינן ראויים לאכילה
ובתב"ה מכוונת כפפרא ובחולין אמרו שאין בהם טומאת
כבילה והטעם הפני שאין בהם לאו דכבילה ע"ש וק"ל דרין
טומאה איתיה להדיא בחולין דע"ז ככבלתה ולא בעור ולא
בעצמות וכו' כדמ"ה הפפרא ואיך כתב הטעם הפני שאין לאו
דכבילה וע"ק דאיסור מותרת לא ילפינן כמ"ש ביבנות דק"ג
והרי בת"כ בטומאה להרו מדכתיב בכבלתה ולגבי איסור
פטור מדכתיב ומכשרם לא תאכלו ורש"י בפירושו החומש הביא
שתי הדרשות וכמו שביארתו כל זה בח"א סי' ק"ז דרכ"כ ע"ש
וה"מ הנה מכוונת דגם סוג זה פטור דלאו דרך הנאת אכילה
היא אף את זה ק"ל דרפסחים דכ"ד וגם בדברי הפוסקים
דלמדו כן דכל דכתיב בהו אכילה פטור בהנך דלאו אכילה
הקרו ומה"ט: בכלאי הכרס וכשר כחלב לוקין אף שלא כדרך
הנאתם ע"ש וא"כ קשה למ"ל ריבוי מכשרם לא תאכלו למעט
עור ועצמות"ל מדכתיב אכילה ואני לאו אוכל הם וכן קשה
לה"ה שלהר דינו מהת"כ ומדין טומאה והרי בהך סוגי' ודברי
הר"ם כפ"ד הכואר דנפיק דכל דאינו ראוי לאכילה לא אסר
בהו הכתוב וע"ק דהרי בע"ז דפ"ו למדו גבילה מותרת לפטור
ודכתי' לגר אשר כשעריך ראוי לגר קרויה נכילה ור"ם מחייב
חוקי לריבוי זה בספרו מעיקרו ואין קול' הר"ם דכבילה
מותרת פטור והסתא קשה לה"ל ריבוי זה דלגר אשר כשעריך
ת"ל מדכתיב בה אכילה וה"ל ליישב דכלהו תלת ריבוי צריכי
ראוי מאכילה דמועט שב"ד הנאתו הוה אחיבא דלא מיעט כי
אם חלב חי או חלב רותח דסתתא לא אסר הכתוב כי אם על
הנאת גרונו כמ"ש בחולין דק"ג אבל עור ועצמות וכו' הוה
לקי עלייהו שפיר דהרי כי אסר מיני טמא וכו' כל גוף הטמא
ואפילו העור ועצם ככלל בהמה הם שנאסרה ואי משום אכילה
הרי שקניס ורמזים דאסר הכתוב כלשון אכילה והני סרוחים
העיקרא נינהו כמ"ש בע"ז דמ"ה גבי עכבר וט"ד סימן ק"ד
גבי שאר שרצים גם כבוד הנסה כתיב ביה אכילה וכן במדב'ן
של כויר והני לאו אוכל הם כדמוכח בחולין דק"ג וכויר דל"ז כי
ע"כ ע"כ דכל דאסר הכתוב הרי אחשבינהו אוכל אע"פ
שאין וזהו אפקיהו איסורם גמיי כלשון אכילה וכיון שכן ג'ל
כיון דככלל בהמה העור והעצם הרי אסרה דאחשבינהו ושפיר
כתיב בהו אכילה ול"ד לאוכל חלב חי קת"ל מכשרם דהנך לא
ככללו בכלל האיבור אלא דאכתי לא למדנו כי אם בעור דלא
אסר הכתוב כלל וכן חלב חי אבל נכילה מותרת דקודם
שנפדחה חל איסור הכתוב כפי האי מ"ל דפקיע האיבור
בנפדחה דל"ד לעור וחלב היו דותק דהנך לא קאי הלאו עלייהו
מעיקרא קת"ל ריבוי דלגר דגם כה"ג בטור והר"ם דכל"ל
להו בכלל דשכ"ד הנאה היינו דמ"ל דכל ג' סוגים אלו לא
גתמעטו כי אם הטעם דלאו דרך הנאתם הם אלא דכיון דלא

נפקי מריבוי אחר פתיב ג' ריבויים אבל טעם אחד לאסר כיון
הבאר יש ליישב דהרי ר"ם מחייב כבילה מותרת ור"ם
לדברי הר"ם גם ככל שב"ד הנאה מחייב והרי כש"ס לא
הוזכר שם חולק דרין זה וכן קשה בת"ש בפסחים דכ"ה ואם
איתא נפיק מה לכלאי הכרס שכן לוקין שב"ד הנאתם ומאי
ק"ל לייבוי ר"ם היא דמחייב בכל האיבורים אלא ודאי דוקא
כבילה מותרת דחל האיבור ס"ל דלא פקעולב"ו י"ל דרין
דכלאי הכרס וכשר כחלב שגמרו פטור דלא מיעט כי אם
בחי או רותח דנפיק ממסעות אכילה והרי בהנך לא פתיב
אבל מוכרח דמכילה ילפינן לכל האיבורים מה"ט דגם כלאי
הכרס וכשר כחלב לוקין מינה דמ"ל דלא יליף וקשה להר"ם
דכתב בפ"ד דעירב דבר חר כקדירת בשר וחלב או כיון כלאי
הכרס דלקי ע"ש וקשה מ"ל והרי הוה זה לאו מאכילה נפיק
כיון דכבר חל האיבור ומכילה נפיק ומ"ל דלקי עליה וה"ל
שדעתו דכיון דגם סוג זה כי נתמעט אינו אלא דשכ"ד הנאה
היא אלא משום דחמיר הוצרך ריבוי אחר ולא פני בהשעיות
אכילה וכיון דכלאי הכרס וכשר כחלב רבי קרא שב"ד הנאה
במאי דלא כתיב בהו אכילה א"כ כל הסוגים שב"ד נתמעטו
דבשר טעם הכתוב אזלינן בכל"ל א"כ עירין דמדכרי הר"ם
כפ"ד שכתב שב"ד הנאה פטור נראה דאיסור מיהא איבא
וכ"כ בפ"ו מה"א יסורי התורה דהתיר שב"ד הנאה בחולין שאין
בו סכנה מכלל דלכרי איסור גם כפ"ד מה"א ח"א ה"ח כתב
להדיא בעור ועצם פטור אבל אסור ואילו שם בה"ט התיר
בקייבת כבילה וכה"ך בעור הבא כנגד פניו של חמור ומי
דגלים וליף להו הסוגיא דחולין דק"ו וכדורות ד"ו והרי הנך נהו
אע"פ דפירש"א בעלמא ולא אוכל מינהו שב"ד הנאת אכילה
הם מה"א הא ס"ל דאיסור מדכריהם ומ"ש דהתיר בהנך וי"ל
דס"ל דהנך לאו מכלל הטמא כלל הם ומאיכ כפרש הבהמה
דלא ככלל כלל בכלל הלאו וע"כ שרי לגמרי משא"כ ככל הנך
סוגים כיון דכלי ריבוי היה אסור א"כ נחבא דכללנו באיסור
והתירם הכתוב וע"כ אסור הם מדכריהם משא"כ היבא דלא
בכלל כלל בכלל האיסור ואי ק"ל לפי דרכנו א"כ תיבוי בריבוי
דלגר אשר כשעריך דלמדו מינה נכילה מותרת דש"ד שב"ד
הנאתו אע"פ דגר זה חמיר דכבר חל הלאו מכ"ש אוכל חלב
חי וחלב רותח דקיל מיניה וא"כ השמעות אכילה דמועט הני
למאי אהי הא נמי ל"ק דיש צד חמור כחלב חי דש"ד דאסר
אע"פ דהתיר נכילה הכרס' דהכא כיון שהסריחה אינה ראויה
לכא לירי איסור ראוייה משכחת עור אבל חלב חי דעל ירי
בישול לקי עליה אלא שיה אכלו חלב חי איבא דלקי דה"ט
אמרו בפסחים דמ"ה גבי פת שצפשה דחייב לכבד הואיל
וראוי לשחקו ולחמס בו עינים וכתב הר"ן שם דמה"ט אסר
הכתוב פת שאור אע"פ דלא חוי לאכילה הואיל וראוי לחתך
בו וראוי לאכילה ע"ש קת"ל דדוקא בשאור גלי קרא דליחייב
מה"ט ולא בחלב חי ומיהו כל שב"ד הנאתו אי אשרי מיהא
מדרכנן בתבו התום' כע"ז ד"ב ד"ה אלא וכ"כ התו' כשבעות
דכ"כ ד"ה אהיתרא ור"ג ד"ה דמוקי דמדרכנן מיהא אלא
דבמקומות אחרים נראה דס"ל דשרי לגמרי שפ"כ חור"ש התו'
בקידושין דנ"ו גבי תה ששבינו המקדש בערלה וכ"כ מה"ש
התום' פסחים דכ"ט ד"ה חין ודרכ"ח ד"ה ויתכן ע"ש שנראה
דס"ל דכל שלא כדרך הנאה שרי לגמרי הפך מ"ש בהך דוכתי
וכבר האריך על זה הרב משנה למלך בפ"ה מה"א יסורי התורה
ה"ח ע"ש:

וראיתי להתדמי בר"פ כ"ש שכתב כשם ראיה
דשב"ד הנאה מותר לכתמילה וכ"כ המדכרי
בת' העמית גבי כס ונכבילא בזה פטור דפטור ומותר כשם
ראב"ה ע"ש והנה אמת מדכרי ראב"ה שהביא המדכרי בת'
תענית ק"ט בת"ש וז"ל כ"ל כיון דאמרינן הנאה לא קביל עליה
דיבול

וגם כפי' תמ"כ כבר סתם לאסור בדבר שאינו ראוי לאכילה
 וגם כפי' תרנ"ב גבי ציר וחומץ כתב פטור אבל אסור מיהא
 דלית ליה מ"ש בשם ראב"ה להיתיר לגמרי בדבר שאינו ראוי
 לאכילה אך להכ"ז וקצת מרבני אחרונים שהבינו דהטור קאי
 בדעת ראב"ה ק"ו מ"ש דראב"ה לשיטתיה אזיל דמתיר
 לגמרי שכ"ד האתו בת"ש המרדכי בר"פ כ"ט והרי הטור
 חולק כפי' תמ"כ בא"ח וכ"ז מ"ש ב"ד סי' קנ"ה דשכ"ד
 הנאה שרי במקום חולי שאין בו סכנה ע"ש נראה דכלי תולי
 אסור כי ע"כ נ"ל ברור כמ"ס :

ואת

זה המהני להפטר"ח כפי' תרי"ב ס"ו שהכריח דכס
 פלפלי דאמר פנינ' היינו פטור אבל אסור וכן
 אבל אוכלים שאינן ראויים פטור אבל אסור כדברי הר"מ
 בפ"כ דשבתית עשור וכן באכל אכילה גסה ודחה דעת
 ראב"ה והטור דהעיקר כדעת הר"מ ע"ש וזה סותר מ"ש
 ב"ד כריש סי' ק"ג ובסי' תמ"ב ס"ט ובס' מים חיים בתשו'
 ס' יו"ד שהעלה דשרי לגמרי באיסור מוסרח ופגום שזהו
 שיטת ראב"ה וע"ע :

ואין

שיהיה בכל אכילת איסור שכ"ד הנאה אי שרי
 דעת ראב"ה להיתיר והתוס' בקצת דוכתי היתירו
 והרב מטנה לתוך הכריח בדעת רש"י דמתיר מ"ש בפסחים
 דף כ"ו ד"ה לתוכו עשוי דאין הנאת שלו כאשר דהוי שכ"ד
 הנאתו ע"כ ש"מ דמתיר לגמרי ושוב דחה דמטוס צורך רבים
 היתירו וזהו דאסור מוכריהם ע"ש ובר מן דין יש לרחות
 דאיסור על אף בדרך הנאתו לא מתסר מר"ת דאין בו חמס
 ובהאי דאקרינן קול ומראה ורעא און בהם מעילה ובאיסור
 דדכריהם שכ"ד הנאתו אה"כ דשרי כי ע"כ דעת רש"י בענין
 זה אין כריהם וכן ראיתי להרב שצ"ח המלך ר"כ שדחה דאין
 ראיה מ"ש הטור ב"מון קמ"ב בשם הראב"ד דעל ע"כ על של
 אמרו שרי דשכ"ד הנאה הוי דנראה דמתיר שכ"ד הנאה
 דשאני איסור על דהוי מוכריהם לפי שאין בו ממש ע"ש באופן
 דהמתירים שכ"ד הנאה לגמרי הם הרא"ה בספר ברק הכית
 ובס' החינוך וראב"ה והתוס' בקצת דוכתי והיה נראה דהר"ן
 והר"ה שהתירו בפת חרוך באכילה בר"פ כ"ט קיימי כשיטת
 המתירים ראי' לאו אף היתירו לכתחלה אלא שתמהני דהרי
 שם בפ"כ דפסחים גבי מ"ש מ"י דרך הנאתם קעבידינא
 כתב להרי' דשכ"ד הנאה אסור עכ"פ מר"ם וכ"כ הר"ן בפ"ג
 דקידושין גבי המקדש בערלה ע"ש ולמה שנתבאר קשה
 דדבריו פתראי ניכחו וסבור אני דס"ל דפי' אסור מר"ם היינו
 היכא שהאיסור קיים ובהנה שכ"ד הנאה כגון אבל חלב מי
 או רותח או הניח חלב שור נסקל ע"ג מכתו כפי' האי לכד
 אסרו אבל ככילה מרחת או חמץ שנתעפש או עירוב דבר
 נור באיסור ואלו דכבר פקע האיסור לגמרי דאין צד שיאכלו
 בענין שיהיה חייב כפי' האי שרי לגמרי וא"כ כבוהקני
 דערלה דהשתן לקי עליה ולפי שיהיה מעורב בפסולת הוי
 שכ"ד הנאה כמ"ס הר"ן שם הרי היה אפשר טילקה עליו וכן
 גבי הנקדש בערלה דאיידי דהאיסור בעיניה אלא שהנהגה
 מחנה שכ"ד הנאה כפי' האי אסור מוכריהם א"כ ז"ל דרוקא
 בסרוח מעיקרו הוא דמתיר דקיל מנכילה מרחת כמ"ס בע"ז
 דס"ח סרוח מעיקרו לא צריך קרא דעפרא בעלמא הוא וחרבו
 קודם וזהו לא חל עליו איסור ולהכי שרי משא"כ בכל שכ"ד
 הנאה דעכ"פ חל האיסור על הרבר וכ"כ חרדייק הר"ן שכתב
 דכיון שיצא מחורת פת קודם שיחול איסור חמץ נראה דאמר
 זמנו חודה דאסור אף באכילה ואתאי כפי' דלגבי איסור הנאה
 אכיר דאין הפנס מעלה ומוריד בו אבל באכילה לישתרי דכל
 נכילה מרחת שרי אלא ודאי דלא היתירו כי אם בסרוח
 מעיקרו דפקע האיסור מעליו ונמצא דגם הם חולקים עם
 הרא"ה וראב"ה אך את זה מנאתי לפרמכ"ן בתלמודות כפרק
 ביצה

יכול לכוס עני קמחון וקניאל כדי ללחלח גרונו ולפלוט
 ואמרינן בפ' כינר מברכין כס ונבילא כזה פטור וכו' דפטור
 ומותר וכו' וקשה שהכין דכס ונבילא לאו היינו אכילה אלא
 שטיפס כפה ופולט לחון וזהו נגד כל המפרשים דכס היינו
 אכילה וכל אכילה שלא כדרכה קרוי ליה הכי כמ"ס רש"י שם
 וב"כ שם בכרכות רל"ז דתני הכוסם את החטה וכו' טחנה
 ואפאה וכו' ואי כפולט הרי קול' טעמת אינה צריכה ברכה
 בכרכות רל"ז וכ"כ מתני טחנה ואפאה וכו' ש"מ דכי אכיל
 כלי טחינה כס מקרי ובכתובות דע"ז אמרו אכסוה שצרי וע"ק
 דבכרכות רל"ז ויומא דפ"א הקשו לשלפלין מדתני דפלפלין
 חייב בערלה ומאי קושיא הכא הטיעם דלא אבל וכן איך אמר
 רבא דאינו מוכרך והרי ס"ל דכי אפל פלפלין בזהו חייב לפי
 פירושן וכן האי ק"ל ונבילא תהומלת דמברכין התם שאני
 דאכיל ליה וכבר ראיתי בחידושי אנשי שם אשר סביב המרדכי
 שמתה כן גם כס' אליהו רכה א"ח סי' תקס"ז תמה כן כי ע"כ
 נ"ל דראב"ה הביא כ' ראיות להיתיר ללחלח הגרון כקנה
 וקמחון האחד מ"ש הנאה לא קביל עליה ומטעמת שרי והרי
 ה"כ מטעמת הוא ושוב הביא ראיה כ' דהוי הכס פלפלי דפטור
 ומותר כיון דלא חוי לאכילה בעיניה וה"כ קנה וקמחון הוי
 כפלפלין ולפי טעם זה אה"כ שרי ללחלח ולאכול ואין צריך
 לפלוט וזהו שלא בוצר דשרי גם לבלוע דכיון דהפיטור דלא
 חזי לאכילה בעיניה א"כ אין דרך לבלוע כי אם לפלוט א"כ
 דהרי התוס' בכרכות דל"ז ר"ה ברטיבא והרא"ה והמרדכי
 וט"ח סי' ר"כ כתבו דקמחון שקורין קניאל ראוי לאוכלו אפילו
 ביכס וא"כ ל"ד לפלפלין וף' איך ראב"ה חולק אף המרדכי
 וט"ח מור"ם סי' תקס"ז הביא דבריו בסתם וע"ק ראי' לראיה
 דכס פלפלין שרי גם באכילה אף כתב הטור סי' תקס"ז בשמו
 דשרי ללחלח ולפלוט מ"ש כס פלפלי והרי לפי ראיה זאת גם
 באכילה שרי לכן נ"ל דראיה שנית מכם פלפלי דאי מ"ש
 בד"ד בכרכות דכתענית טועם דאכילה קביל עליה והא ליכא
 אכתי' ז"ל דה"ה כתענית יחיד אבל ט"כ וזהו אסור דהרי כל
 אוכלין שאינן ראויים לאכילה כי אכיל לא מקרו אכילה דמה"ט
 פטור בפסחים דכ"ה אוכל חלב חי ואפ"ה לפחות יהיה אסור
 מוכריהם לזה הביא דכס פלפלי דפטור ומותר כיון דלא תוי
 לאכילה וה"כ כיון דלא חשוב אכילה שרי לגמרי אף בזהו זה
 כ"ל כיון כישוב דבריו והיינו דאזיל דשכ"ד הנאתו שרי לגמרי
 ואוכל חלב חי שהוא פטור פטור ומותר קאמר כמ"ס במרדכי
 בר"פ כ"ט בשמו אך את זה תמהני להטור א"ח כפי' תרנ"ב
 שכתב אבל מוכר שאינו ראוי לאכילה כתב ראב"ה דאפילו
 איסור ליכא וכתב הב"י דגם ראב"ה והטור דקאי כוותיה לא
 היתיר כי אם באוכל פחות ממשעור ע"ש וקשה דמלכד מה
 שקשה לרבני מרבני ראב"ה שהביא הטור וכו' א"ח סי' תקס"ז
 דפ"ל דכל פטורי שאינן של שבת פטור ומותר וכמו שכבר
 הקשה בב"ח סי' תרנ"ב בר"ן דין קשה הרי בר"פ כ"ט כתב
 המרדכי בשמו דכל אוכל איסור שרי לאוכלו אם אינו ראוי
 לאכילה ומ"ש אוכל חלב חי פטור פטור ומותר קאמר ומשמע
 להדיא דאף לאכול הרבה שרי וע"כ :

וגם

תמהני דהטור כתב כאן כפי' תרנ"ב ובסי' תקס"ז
 כדברי ראב"ה דרכים שאינן ראויים לאכילה דשרו
 באכילה דפטור דתני בכל הני פטור ומותר קאמר וכן הכין
 הב"י דהטור סתם כראב"ה וזה תימה דבא"ח סי' תמ"כ כתב
 בפת שנתעפש או ששרפו דאסור באכילה כדעת הר"ן
 אברנאוני והרא"ה ואמר אלמרי ע"ש וכתב הרא"ה ש הטיעם
 דכיון דהחשבה דקאכיל ליה אסור וזה סותר דברי ראב"ה
 שסתם כאן כי ע"כ נ"ל דכפי' תקס"ז כיון שסתם תחילה
 דכט"ב וזהו אסור כטעמיה אע"פ דלאו אכילה מקרי ש"מ
 דלית ליה כראב"ה שהביא א"ח כ' דשרי ופטור ומותר קאמר

כיצד צולין שכתב גבי כת תיהא דשרי ביין סכ"ד הנאה ע"ט
 וכן ראיתי להרב שער המלך בפ"ג מהל' יסודי התורה שכתב
 הרה"מ ר' חת"ר בשכ"ד הנאה מה"ש כפר כיצד צולין ע"ט ש"א
 שאני תמיה שהרי הרמב"ן בחידושי קידושין דכ"ג גבי המקדש
 בערלה הכרוח להדיא דשכ"ד הנאה אסור עכ"פ מדכריהם
 ע"ט גם ראיתי להרמב"ם בתשובות סוה"ן רנ"ה שכתב בשם
 הרמב"ן כס' תורת האדם דשכ"ד הנאה אסור בכל האיסורים
 מדכריהם ע"ט ויש סוה"ן מ"ש הרמב"ן כפ' כיצד צולין טוב
 דתוישבתי ברכיו וראיתי דל"מ מה"ש הרב שצ"ה וז"ל הרמב"ן
 דכ"ע אפשר ולא תכוון הוא ודכ"ע דבר שאין תכוון מותר
 ואפילו באפשר לחאן דמתני לישא קחא דרבא אתתב ועוד
 דחזרא לאו לריחא עכ"ד ושכ"ד הנאתו היא עכ"ל וכוונתו
 דאף לל"ק רבא דאסר באפשר ולא תכוון ה"ד כדרך הנאתו
 אבל שכ"ד הנאתו דקיל מודה דשרי ואין מזה ראיה המכוון
 ליהנות מאיסור שכ"ד הנאה דכ"ד האוי אה"כ מודה דאסור
 באופן דבם הרמב"ן הכת האוסרים וגם ראיתי בחידושי
 קדושין להרמב"ם ושיטה לא מודע למי גבי המקדש בערלה
 שכתבו דשכ"ד הנאה אסור מדכריהם גם הרמב"ם בסוה"ן רכ"ט
 כתב שכן המכחו האחרונים גם ראיתי להג"מ בפ"ד מה"מ"א
 שהביא בשם רבינו יעקב שכתב שכ"ד הנאה אסור מדכריה'
 גם ראיתי בח"ה כתיבת יד הל' יין נכך כתב בשם תשו' הר"ר
 בר שאלתיאל שכ"ד הנאה אסור מדר"ת בח"ט בכל האיסורים
 אלא שהותרו במקום חולי גם התשו' הרשב"א שהביא הכל כ"ד
 סוה"ן קכ"ג גבי מרחץ בסתם יינם נראה דשכ"ד הנאה לא
 שרי אלא במקום חולי ע"ט וכ"כ מה"ש הסת"ם בלאו דזוהב
 דח"ט כס פלפלי פטור היינו מוכרת ע"ט נראה דס"ל דאסור
 מדר"ת שכ"ד הנאתו כח"ט גם ראיתי לאגודה בפ"כ דע"ז פי'
 ל"ו דרכש שרי אף שאיבדי הדברים מעורבין וזממו אותה
 דשוו נכילה סרוח מעיקרו דגם מ"ד נטל"ף אסור מודה ות"מ
 צריך טעמים ע"ט הרי דאוסר בשכ"ד הנאה גם בסרוח
 קעיקרו כשיטת הרא"ש בר"ט שגידעם חיים וכדבריו התב
 כשערי רוח סוה"ן ס"ה אף דכ"ד אגודה ק"ל דהרי כפ"ק
 דתענית סוה"ן י"ד כתב דכ"ד ראובני דשרי בשלפולין אף
 לכתחילה גם כפ"כ דפסחים סוה"ן י"ז כתב דכ"ד ראובני דשרי
 כל שכ"ד הנאה אף לכתחילה ש"מ דקאי בדעת ראובני הפך
 מ"ט בע"ז ונ"ע ומ"מ הנה נתבאר דעת הרא"ה וראובני
 להתיר לבשרי שכ"ד הנאה ואכילת איסור פגום שאינו ראוי
 לאכילה סכרת וחיד היא וכו' ולמעלה האוסרים ותימה להרב
 בנהת כהן והפ"ח דאפילו כזה מסכרתם כאלו תפיהם אנו
 חיים דבין זה אף לא ראו כמה דיות נשתפכו על דבר זה ונ"ע
 גם באיסור סרוח שפיקרו כבר נתבאר דברו האוסרים נ"ד
 הרא"ה וראובני והר"ן והר"ה וק"ל כרכים ספק הכרעת
 הפ"ח כתשו' סוה"ן י"ד וכסוה"ן ת"מ כ"כ בח"ה וגם דהפ"ח
 גופיה דכ"ד התרי אהרדי מה"ש בסוה"ן תרכ"ז וכאחור גם
 דראיתי להרב חשנה למלך בפ"ח דמ"א ה"ח דבין החומיא
 דכתב דאיסור מוכרח אסור מדכריהם ע"ט גם בתשובות
 הרדב"ן הובאה בגינת ורדים ח"ד כלל א' סוה"ן ה' כתב דשכ"ד
 הנאה בכל איסורים אסור מדכריהם והתירו במקום חולי ח"ק
 שכתב בראש התשובה שס דחומיא מותרת באכילה דנשתנה
 צורתו ונעשה עפר ע"ט וקשה הנה ככך הרי כי נתי הוא כבול'
 חבורת דחשוב כעפר הו"ל שכ"ד הנאה כח"ט הר"מ בפ"ד
 מה"מ"א וק"ל דאסור מורכבין כח"ט הרב אה"כ והנראה
 שמהלך הרב רכל דנשתכ' האיסור דליתיה בעיניה שרי לבשרי
 וכעין דכ"ד ה"ר ונה דבין המר שכתב הא"ח כס' ר"ז הביאו
 הפ"ח בת"מ י"ד ע"ט ע"ק להפ"ח שכתב שם דהר"מ מודה
 להתיר בסרוח מעיקרו וקשה דהמ"ט כפ"כ דשכיתת ע"ט
 באכל עליהם ושלפולין דאסור וגם כפ"ד מה"מ"א אסור בפ"ד

נעצם וכיוצא והרי כל הני סרוחים מעיקרו הוי ואסר וע"ק
 כח"ט דאיסור שנעשה עפר שרי דהוי סרוח מעיקרו וזה תימה
 דהרי עכ"פ חל האיסור עליו וסרוח מעיקרו פגום מוכת סוה"ן
 תמיים ונ"ל דס"ל כיון שאסור עפר כעלמא והרי עפר התר
 גמור הוי מזה דכי נעשה עפר דינו כסרוח מעיקרו ומיהו
 אף זה מוכרח ועיין בבבב"ב א"ח סוה"ן ר"ז וכ"ד סוה"ן ס"ו
 הבה"ט אות כ' דבין המר ומרי דכ"ד אנו אכילת מ"ט התוספו'
 בשבועות דכ"ג ד"ה דחוקי וז"ל ועוד דתני לאוקמי שכ"ד
 הנאתו דאינו אסור אלא דרכין כמו ח"ט לר"ל וכו' וכתב
 דס"ל והר"י כל כח"כ בחידושי לשבועות דה"ט דר"ט דר"ט רש"ט
 כיון דחייב בכל האיסורים ככ"ה ה"ה דחייב שכ"ד הנאתו
 וכו' ע"ש והרב חשנה למלך בפ"ה מה"ש שבועות ה"ה שתמה
 עליהם דהיינו מני לומר לר"י דשכ"ד הנאתו הוי כח"ט והרי
 חזיר לדיוח ח"ט דהוי מדר"ת ושכ"ד הנאה מורכבין ולכן
 כתב דלר"ט דלקי ככ"ט בשכ"ד הנאה נחתינן דרבא דאסור
 מדר"ת ולא לקי ע"ט ותמהני עליהם דהרי בע"ז דף ס"ח אמרו
 דר"ט דאמר כ"ט לפגם שרי ילויף לה מנכילה מפרחת דהתיר
 הכתוב דכתיב לגר אשר בשעריך נכילה שאינה ראויה לגר
 אינו קרוי נכילה והרי התיר נכילה מפרחת אינו אלא דהוי
 שכ"ד הנאתו אכילה דהתיר הכתוב וכן מובאר בהר"מ בפ"ד
 מה"מ"א דכלל ד' סוגים בשכ"ד הנאה וחד מיניהו נכילה
 מפרחת וכבר ביארתי לבייל דסוג זה הנכילה מפרחת כפי'ן
 שכ"ד הנאה חמיר טפי דחל האיסור עליו ולהכי אצטרך ריבוי
 דלגר ולא נפיק מחשבותיו אכילה א"כ ש"מ דלר"ט שרי מדר"ת
 כל שכ"ד הנאה הפך מ"ט הם וכ"כ מהתוספות וי"ל דהס"ט
 דוקא כחלב חי או רותח דליתיה לאיסור בעיניה חייב גם
 בשכ"ד הנאה כל שכ"ד הנאה אפשר שילקה אסל במסרת
 האיסור מעט הכתוב להתירו לבשרי ולדכריהם כ"ה הנכילה
 מפרחת אינו חסום שכ"ד הנאה כלל ולפי' יתכן לדכריהם
 דכלאי הכרס או בשר בחלב שנסרחו או עירוב כהם דבר מר
 דשרי מדר"ת דילויף מנכילה כי הוכי דליבין כל איסורי תורה
 ודוקא חלב חי או רותח או הניח ע"ג חתנו דהאיסור קיים
 ונתמעט מדכתיב אכילה א"כ ככ"ה וככ"ו ולא כתיב אכילה
 לקי עליהו משא"כ במסרחו דלא נפיק כי אס מריבוי דנכילה
 מלגר ונ"ע ומיהו בעיקר דף סוה"ן דע"ז דף ס"ח דאמר
 דלר"ט נכילה מפרחת שרי מדכתיב לגר אשר בשעריך הראויה
 לגר קרוי נכילה וק"ל כוותיה ק"ל דהרי כפסחים דכ"א דפלוני
 חזקה ור"א בלא תאכלו ולא תאכל אי איסור הנאה דלר"א
 לא תאכל נמי הנא' משמע אמרי דאיתי כר"מ דריש א"ר וא'
 גוי במכירה ונתינה מראיטריך קרא למאשרי נכילה בהנאה
 אלא לר"ד דאיטריך לגר כתיבה ולגוי כתיבה חפ"ל נאסיק
 ה"ט דנשק"ל מטרופה דכתיב אותו דס"ל חולין שנשחטו
 בעזרה לאו מדר"ת ע"ט ואם איתא אכתי תיקשי גם לר"מ דה"ה
 איטריך לנכילה שאינה ראויה לגר אינו קרוי נכילה וכ"ה
 דהרי שם בע"ז פלוני עליה ר"מ דלקי גם על נכילה מפרחת
 קשה דהרי הקשו שם ור"מ הריא למצוטי סרוח מעיקרה הרי
 דלכ"ע איטריך ריבוי זה דלגר אשר בשעריך וא"כ יתיר
 לאסור איסורי אכילה בקנאה מנין וסבור הייתי לומר דכי
 נפק"ל התר נכילה מפרחת היינו מדכתיב בגר תתנה
 ואכלה דתיבת ואכלה יתר דח"מ אי יאכלנה הגר אז לא אלא
 ללמד דכי חוי לאכילת גר הוא דקרוי נכילה וכ"כ מהתוספות
 בכורות דף כ"ג ד"ה אחת שכתבו דר"ד דאמר שאינה ראויה
 לכלב נפק"ל מדכתיב ואת אוכל ואכלו הכלבים אלמא אכילת
 כלבים שמה אכילה ע"ט וא"כ כוליה קרא דלגר או מוכר לא
 בא כי אס לאסור איסורי אכילה בהנאה ואלם ראיתי בספר
 החינוך פ"ד אה סוה"ן ת"פ וכתב דנכילה מפרחת כפ"ל מזה
 שהארץ הכתוב לגר תתנה ללמד זה דל"כ אף צורך ללמד

למי נתן מה שיש לנו ואין לומר שאם להתירה בהנאה שכבר כתב בחק' אחר וחלב נכילה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה ומכאן נהדו ר"ל דין כ"ט לפנים עכ"ל הנה מבואר דפשיט דל"ש כוליה קרא אינטריך לנכילה מסרחת ולא נפיק איסור הנאה מהתיר כאן בנכילה ויש לתמוה דא"כ תיקשי לרבי יאודה דמפיק ליה לרבנים ככתבן התר נכילה מסרחת ודין כ"ט לפנים מכ"ל וכן קשה לרבי אבהו לר"מ דמזריך ליה להתיר הנאה א"כ נכילה מסרחת או סוהיה מעיקרא לרידיה מכ"ל וסבור הייתי ליישב ע"פ מ"ש התוס' בעז' דף ס"ח ד"ה אחר דלעולא צריך לומר דלא פליגי ר"מ ור"ש בקראי דלעיל אלא בסברא פליגי ע"ש וא"כ ז"ל דלפ"י התר נכילה מסרחת או סוהיה מעיקרא נפק"ל ממשמעות אכילה דכל דלא חוי לאכילה לא מקרי אכילה דמה"ט נפק"ל אוכל חלב חי דפטור דכתיב ביה אכילה ושכ"ר הנאת אכילה פטור ובס"מ הר"מ כפ"ר מה' ה"א פטור נכילה מסרחת דלאו אכילה מקרי ש"מ דס"ל כרכרי התוספות דלחסקא לא קיימא הא דמוקי לקרא דאתי לנכילה מסרחת וכוליה סוגיא דפסחים אתי למסקנת הש"ס דר"מ ור"ש בסברא פליגי ולא בקרא דלגב אשר כשצריך ושכ הדרי כי שראיתו להרב חידושי הלכות שכתב דדוקא לעולא הוא דלא אתי מסקנת הש"ס דלעיל דבקראי פליגי כיון דס"ל דכפנסו מעיקרו פליגי אבל לר"מ דס"ל דכפנסו מעיקרו מחלוקת אתי שפיר דבקרא פליגי והכריח כן מדברי התוספות שם כדיובר שלאחר זה שכתבו דלר"מ בקרא פליגי ע"ש וכן סכריה הריב"ל בהידושו לעז' ע"ש וע"ק דעכ"פ אינטריך לומר לנכי קבלת טוהאיה כמו שדרשו בכספות דף כ"ב וצ"ש בתוספות והר"טבא בחידושו לעז' לרף ס"ח והר"ן בחידושו לחולין דלע"א שמתבאר מדבריהם דריבוי זה עכ"פ אינטריך להתיר נכילה מסרחת באכילה ולטעמה טוומאת נכילה כי ע"כ הד"ס כי קושיין ומה גם דלהחניוך שכתב דאתי להתיר נכילה מסרחת קשה מהך סוגיא דפסחים ככל מ"ש ע"ק ט" להר"מ דבפי' מה' עז' פסק כרכי יאודה דאתי לרבנים ככתבן א"כ הנה התר נכילה מסרחת ונ"ט לפנים קול' להתר מכ"ל כי ע"כ כ"ל ליישב במ"ש מעיקרא ודרכי החינוך ז"ע אצלי ע"ק בס"ט דהתר הנאה נפק"ל מרכתיב וחלב נכילה תמהני שהרי שם בפסחים דף כ"ב בעא"ה ש"ס לאוקמי דפליגי חזקיה ור"א בפלוגתא דרבי יוסי הנלילי ור"ע ררכי יוסי דריש האי קרא דחלב נכילה דאתי להתיר להדיוט כרכי אבהו ור"ע דריש ליה לטוומאה וטהרה דס"ל כחזקיה דלא אינטריך קרא להתיר הנאה ודחי הש"ס דפליגי כשהותרה נכילה אינם חלבה וגיירה הותרה או לא הותרה חלבה וגיירה ע"ש ש"מ דלכ"ע כי כתיב לגב אשר כשצריך להתיר הנאה הוא דאתי הפך דרכי הרב וע"ק דהרי שם העלו דלרבי יוסי גיד דשרי היינו דנפק"ל חק"ו והקשו ולר"ש דאמר אחאי לא מויתי ליה חק"ו ותיקו דאיכא למיפדך מה לחלב שכן הותר מחללו אצל חיה ע"ש וא"כ לפ"י מנ"ל לר"ש התר נכילה מסרחת והרי אינטריך לגבויה דחק"ו דחלב לא אתי שכן הותר מחללו וע"ק שהרי שם אחר ריב"ל מכ"ל איסור הנאה ואמר הש"ס דסבר בנכילה כר"י וסבר חולין שנשטו בעורה מוד"ת ושקיל וטרי הש"ס למצוא לרידיה איסור הנאה ואילו לדרכי הרב חאי כולי האי לישני דחמלכ נכילה נפיק כיע"כ דבריו צא"ת :

סי' ע"ג י"ש

לחקור כחאי קול' בטור סי' ק"ג דנותן טעם לפנים מותר בכל האיסורים ומביא לידי גס בכלאי הכרס ובשר בחלב נמי שרי או אכיר דאע"פ שלא נזכר בש"ס ובסוג פוסק לאיסור בהנך איסורי אלא כללל הוא לכל האיסורים ולא נחלקו כי אם באיסורי משהו אינם נטל"פ אוסור ג"כ בהס' כמ"ש התוס' בעז' דס"ד ה"ה מכלל ורה"ש שם ושאר פוסקים וט"ח סי' מסרחת

תמו' וגם בזה רבו המתירים דגם באיסורים דאוסרים ככ"ט נטל"פ ג"כ שרי בהם וכן פסק הש"ע ש"מ דגם בכלאי הכרס ובשר בחלב שרי דמהייתי לאסור עם כל זה י"ל כי דין לאסור באלו נטל"פ שהרי בפסחים דכ"ד ור"כ"ה אסיק הש"ס דכל איסורין שכתורה אין לוקין עליהם אלא דרך אכילתן וזאת בכלאי הכרס ובשר בחלב דלמי עליהם אף שלא כדרך הכאתן כמ"ש הר"מ בפ"ה מה' יסורי התורה וטור סי' קכ"ה ושאר הפוסקים וכיון שכן הרי איסור שנפגם ונסרח דפטור שכ"ר הנאת אכילה הוא דלאו אכילה מקרי ופטור וכמ"ש הר"מ בפ"ד מה' מ"א דכלל כדן זה ד' סוגים אכל חלב חי או חלב רותח או עירב דבר מר באיסורי אכילה או איסור שנפגם ונסרח ע"ש וס"מ דכלאי הכרס ובשר בחלב שנפגמו ונסרחו לקי עלייהו וכ"כ הר"מ שם להדיא דאם עירב דבר מר במאכל דבשר בחלב וחללו או לתוך יין של כלאי הכרס דלקי עלייהו כיון דקול' דלוקין עליהם אף בשכ"ר הנאתן והרי דין זה דכ"ט לפנים דשני לא לומר כי אם מהתיר הכתוב נכילה מסרחת ומיניה נפיק לכל איסורי תורה ומיניה דגם נטל"פ שרי וכתב הר"ן דהכי יליף דנכילה דהאיסור בעיניה בעינן שיהיה פגם הדבר שאינו ראוי לאכילת אדם אבל כאן שהוא ע"י תערובת אף כפגם קצת כל שאינו נהנה מן האיסור דאינו כ"ט לשכה שרי וכ"כ הרשב"א בתורת הבית ברינו התערובת דק"ט והר"ה כתב דכל נותן טעם לפנים נפסל מאכילת אדם אלא דאינו ניכר כריכויו תערובת ההתר ע"ש כדדק הבית וכמשמרת הבית ור"מ דאוסר בנכילה מסרחת אסר שם כנטל"פ וכיון שכן בכלאי הכרס ובשר בחלב דקול' כהו דלקי אף כנסרחו דגם שכ"ר הנאה אסרן הכתוב א"כ מינה נפיק דגם ר"ש מורי בהו דנטל"פ ג"כ אוסר בהם אלא שהדבר פלא בעיני דלא אישתמיט אפילו כפוסקים אפילו רמז כל דהו בחידוש גדול כזה וסכתי אמי אל לבי לומר מכה זה דגם כהנך שרי נטל"פ ע"פ מ"ש בסו' הקודם דאילו בפסחים דכ"ד מוכח דפטור שכ"ר הנאה לנכי אכילה והנאה ממשמעות אכילה נפיק וא"כ קשה ריבוי זה להתיר נכילה מסרחת מרכתיב לגב אשר כשצריך לת"ל דמסרחת שכ"ר הנאה היא והרי כתיב בה אכילה דממעט שכ"ר הנאת אכילה ושם נאמר דלא רמז אהדרי דיש כזה מה שאין בזה דסתם שכ"ר הנאה היינו שיכול ליהנות כדרך הנאה מהאיסור אלא שנהנה שכ"ר הנאה וכגון אוכל חלב חי או רותח או הניח ע"ג מכתו והנך לא נפקי מהתר נכילה מסרחת דפקע האיסור לבגדו מ"א א"כ באלו יל' מנו דלקי כדרך הנאה לקי נגז' שכ"ר הנאה קמ"ל משמעות אכילה דעל דרך הנאה לגב הוא דלקי ונכילה מסרחת נמי לא נפיק מהנך דממעט משמעות אכילה ש"ל דוקא כהנך דלא חל האיסור עליהם כשהאיסור חי או רותח אבל נכילה משמעות אכילה האיסור עלה ושכ' כסרחה ככי האינ"ל כיון דחל שוב לא פקע האיסור ולקי עלה גם במסרחת קמ"ל ריבוי לגב להתיר והרי בכלאי הכרס ובשר בחלב אף לנו ריבוי בהם לחייב שכ"ר הנאה כי אם דלא כתיב בהו אכילה כמ"ש שם בש"פ וא"כ אין ריבוי כי אם הסוג שנתמעט במשמעות אכילה דהיינו חלב חי או רותח או הניח ע"ג מכתו אבל איסור מוסרח לא אתי כי אם מריכויו דלגב וכיון דבכל איסורים ילפינן מנכילה אפילו איסורים ומתורים דאיסור מוסרח שרי א"כ ז"ל דגם כלאי הכרס ובשר בחלב שנסרחו שרי דלפינן נמי מנכילה כיון דסוג זה לא נתמעט ממשמעות אכילה ומינה שפיר קול' גם באלו דנטל"פ שרי בהו אלא שצומד לבגדית"ש הר"מ בפ"ד מה' ת"א דאם עירב דבר מר לתוך מאכל בשר וחלב או כיון של כלאי הכרס דלקי עלייהו והרי סוג זה לא נפיק ממשמעות אכילה כי אם מהתיר נכילה מסרחת דכשנתערב דבר מר באוכל הו"ל נכילה

מסדחת לנמרי ולפי מה שאנו מרמזין בסוג זה גם בכלאי הכרם
 וכשר בחלב פטור כי ע"כ ש"כ שדעת הר"מ רכל שכ"ד
 הנאה טעם אחד להם ולא הנהה מהאיסור ואע"פ דאיטרוך
 תרי ריבוי וכוון רחייב בכלאי הכרם בסוג אחד דשכ"ד
 הנאה ה"כ בכל הסוגים והיה חייב הכתוב כלי הנאה והיולא
 דאינו שום חולק כזה להר"מ וכוון שכן על כרחו יש לרון
 דנטל"פ בכלאי הכרם וכשר החלב אובד בהם חלף דק"ל
 דתמן כפ"כ דערלה משנה ו' שאור של חולין שגבל לתוך עיסה
 ויש בה כדי לחמץ וכו' שאור של חולין שגבל לתוך עיסה
 וחיפה וכו' ור"ש מתיר וכתב הר"ש דפליגי בכ"ט לפגם
 דת"ק אומר ור"ש מתיר וגם הובא שם מפירוש הרא"ש שכתב
 כן וע"ש והרי בהך מתני' תני ואח"כ נפל שאור של תרומה ואל
 בלאי הכרם ואי בכלאי הכרם לכ"ע נטל"פ אסור היכי פליג
 ר"ש והתיר גם בכלאי הכרם חלף והוא פשיט לכו שגם בכלאי
 הכרם וכשר בחלב שרי נטל"פ אכן ראיתי להר"מ כפ"ה
 שהתב דפליגי דלת"ק כי אמרו מחמץ אסור בכ"ש לאו היינו
 בשחיפה לכו חלף כל שיש בו כדי לחמץ אע"פ שנתחמץ
 בשאור התר ור"ש ס"ל דוקא בשחימץ כו' לכו ע"ש ולרבוין
 ל"ק טול דאע"ג דנטל"פ אסור בכלאי הכרם ח"מ כיון שלא
 נתהווה העיסה באיסור בטל כרינו בנחתים ואינו אסור
 בכ"ש ולפי זה יש לרון דהר"ש והרא"ש פליגי להר"מ וס"ל
 דכו לקי שכ"ד הנאה בכלאי הכרם וכשר בחלב אינו חלף
 באכל חי או רותק אבל מוכרחו עירב בו דכר מר פטור
 בכל האיסורים דלפינן הנכילה וע"כ גם נטל"פ שרי כהו
 משא"כ להר"מ נטל"פ אסור בהם:

ושוב

ראיתי שיש להכריח דנטל"פ שרי בהקד ג"כ
 הח"ש בעז' דס"ח דפגם מעיקרו מחלוקת
 גורמיה שאור של חולין וכו' ואח"כ נפל של תרומה ושל כלאי
 הכרם אסור ור"ש מתיר וע"ש הרי דגם בכלאי הכרם שרי
 נטל"פ כי ע"כ קשה דכברי הר"מ דפשיט ליה דלקי בהו גם
 בנכרחו. או עירב בהם דכר הר דא"כ תיקשי היכי שרינן
 נטל"פ בהו והרי נטל"פ זונכילה מוכרתת שהתיר הכתוב
 ילפינן לה והיה מקום ליישב ע"פ מ"ש התוס' בעז' ד"ה אחר
 דלעולא לא פליגי ר"ש ור"מ בקראי דלעיל דנכילה חלף
 בכרחא פליגי ע"ש וא"כ ז"ל דלמסקנא אינו תלוי נטל"פ אי
 נכילה מוכרתת בעיניה אסור או מותר חלף שהתוס' סע
 בדבור שאמר זה כתבו בפשוט דבקראי פליגי ע"ש כד"ה
 אבל וכבר נרמזו הרובל ח"כ בחידושינו והמהר"א בחידושי
 הלכות והעלו דלהך דפגם מעיקרו מחלוקת ס"ל כחסקנת
 הש"ס דלעיל דבקראי דנכילה פליגי ואילו סע כש"ס דמו דברי
 עולא גם בכבורות דכ"ג והר"ן והרשב"א בחולין דע"א
 והר"ט בא בעז' בהך סוביא פשיט לכו דלמסקנ' נטל"פ דפליגי
 ר"ה ור"ש בקראי דנכילה מוכרתת פליגי כי ע"כ הדר כי קושיין
 וכהו כן ק"ל להבית הלל כז' סימן ק"ג והסכים עמו הש"ח
 בז' בקושיים אחרון כ"י ע"ט דכשר מת שגבל במאכל שהוא
 פוגם שרי דנטל"פ ק"ל דשרי ע"ש וקשה שנראה דכמת יש
 לאסור חף בנטל"פ דהרי שכ"ד הנאה אסור כו' דהא לא כתיב
 ביה חכילה כמו שהכריח הרב משנה למלך בסוף הלכות אבל
 וכתשו' בית ורדיו הוד כלל ח' כדון המומיא ע"ש ולמה
 שנתבאר כל דנאסר שכ"ד הנאה יש לאסור גם בנטל"פ וכמו
 בן ק"ל בדברי התוספות בעז' דף ז' ד"ה חלף שנסתפקו
 בתקרות ע"ז אי לקי עליה חף שכ"ד הנאה חלף כתיב חכילה
 כתורה ע"ש והדבר קשה היפשוט דשרי שכ"ד הנאה בעז' ויון
 דהא תנן בעז' דף ס"ה דנטל"פ מותר כבון מומץ ע"ג גריסין
 ותנן שם דיון שגבל ע"ג גרודות דשרי מה"ט ואי שכ"ד הנאה
 אסור כו' הו"ל לאסור כו' גם נטל"פ וכמו כן ק"ל דהרי בפסחים
 דף כ"ד פטור אובל חלב חידשכ"ד הנאה היא ואילו גבי דם

אינו חייב כי אם באובל דסחי דאילו מוכסל הרי אמרו
 בתנחות דף כ"א דם מוכסל אינו עובר עליו הרי שחייב גם
 בדם חף שכ"ד הנאה וכ"ת ל"ד חלב לרם דרם חי חוי לאכילה
 זה אינו דהרי בסוף ת' מכות שינו דרם נפשו של דם קנה כו'
 ואע"פ כן אסרו הכתוב להרבות שבר ע"ש בפירוש רבינו
 עובדיה ולפ"ז כיון שאסרו הכתוב גם שכ"ד הנאה הו"ל לאסור
 בדם גם בנטל"פ וזה אינו דכ"ה מליחה מוכסל דנטל"פ שרי
 כודאע"ג דרם שחלחו אודם האיברים שלא פירש אסור
 מדרכיהם ח"מ כל דתקון רבנן כעין ד"ת תקון והיה להם
 לאסור נטל"פ כאסור דם טוב האיר ה' את עיני וכו' וכתבו
 מ"ש שם בעז' דף ס"ח ע"כ נביעככרא כשכרא דאחר רב
 ששת דאע"ג דנטל"פ שרי בעכבר אסיר דחידוש הוא רה"א
 ממאס וכדילי אינשי מיניה ואפ"ה אסריה דחמנא הלכך נטל"פ
 נחוי אסור ואסיק הש"ס אחר הלכתא נטל"פ מותר וכתבו בתו'
 ד"ה אחר רכא פירוש חף כשרנים ולא תימה דכשרנים חידוש
 הוא וכ"כ הר"ן והר"ט בא והרשב"א בתורת הבית וב"כ הטור
 סימן ק"ד כשחו וכן פסק הש"ע ע"ש הנה חובא בכל איסור
 פגום שאסרו הכתוב אי נטל"פ שרי כו' פליגי בה רב ששת
 ורבא ופסקו הנהו רבנן שהבאתי ככרא דשרי אגות דהכל כתי'
 ק"ר ובסויתן ק"ז כתב בשם ש"ד והר"מ והרא"ש ורבינו ירוחם
 דאשרי בפליטת זכוב ונמלה עד ששים כשאר איסורי שבתודה
 אך לא כתב הכי טעם הנדולים הנזכרים בסברה זאת וככ"ח
 בז' סי' ק"ד כת' דס"ל דאסוריה משבח אינ"פ שהוא פגום וע"ש
 ובס"ד סימן פ"ד ובכנה"ג סימן ק"ד מה שדחקו לזה וכדעת
 האוסרים נראה מתשו' הר"ף סימן ש"ה הביאה הרא"ש כפ'
 ג"ה ד"ק כדון ברמה והרשב"א בתורת הבית הביא דבריו הפ'
 בז' היתן ק"א דשרן שנספק שייעורו כשאר איסורין שבתודה
 וע"ש כת"ה שרמו שהוא חולק על זה:

וראיתי

להר"ט בא בחידושינו לעז' בהך סוביא שכתב
 דלא נהפך טעם רכא אם הוא תוס' דס"ל
 דאפילו עכברא דבתים לא מאיס ולית בהו חידוש ע"ש
 ולרבוין זל הדעת האוסרים בזכוב ונמלה הוא מה"ט דס"ל
 דכל איסורים שאסר הכתוב לא מאיסי ע"ש גם הרא"ה בס'
 דק הבית דק"ט העלה דכרא אינו חולק לרב ששת במאי
 דס"ל רבין דמאוס ואסרו הכתוב גם נטל"פ אסור ע"ש באופן
 דעיקר חקירתנו בכלאי הכרם וכשר בחלב וכשר גית ודם
 דאסרן הכתוב שכ"ד הנאת אי נטל"פ אסור בהם לשיטת
 הרשב"א וביעיתיה שרי אך להרא"ה אסור וכן לה"ש כדעת
 האוסרים דלדיריהו אין חולק לרב ששת חלף דק"ל להרא"ה
 דא"כ תיקשי איך התיירו נטל"פ בכלאי הכרם ודם והיא גופה
 קשה לרב ששת דתיקשי ליה מבריתא דשאור שהתיר ר"ש
 נטל"פ בכלאי הכרם אע"ג דחידוש הוא דשכ"ד הנאה לקי כו'
 וזל דדוקא בסרות מעיקרו ואסר הכתוב הוא דחשיב חידוש
 אבל איסור מוסבא שנסרחה אע"ג דלקי נטל"פ ידירה שרי
 ולכ"ז יש לרון דבהנך כ"פ מודו דשרי וב"ת עכ"פ קשה דבכאן
 אסיק הש"ס דאע"ג דהוי כרות מעיקרו ואסר הכתוב אפ"ה
 נטל"פ שרי וא"כ ליעיל היכי ילף ר"ש התר נטל"פ מהתיר
 נכילה מוכרתת ור"נו אסר דס"ל דאסור נכילה מוכרתת והרי
 תיתלאן זה כוה הרי שרנים וכל הנך שהבאתי דאשרי
 בסוחים ונטל"פ שרי זל דעיקר התר נטל"פ מהתיר נכילה
 מוכרתת נפיק חלף דכקצת איסורים שאסר הכתוב סרות
 מעיקרו דחידוש הוא שחדשה תורה אין לך בו חלף חידוש
 ודוקא בעיניה שרי ולא טעמו כיון דהוי לפגם טוב היתיה
 להפליתי בז' סימן פ"ו ס"ק ט"ו ובסימן ז"ר ס"ק וזו שיבא
 לרון דכשר הדש דכבי כשר וחלב דנאסר חף שכ"ד הנאה גם
 נטל"פ אסור כו' כיון דהתיר נטל"פ מהתיר נכילה מוכרתת
 דשכ"ד הנאה והרי ככשר וחלב גם שכ"ד הנאה לקי עליה

דוקא באוכלים דכיון דעיקר ריון זה למרו מחשמעות אכילה כח"ט כהך סוגיית דמה"ט ככלאוי הכרס וכשר כחלב דלא כתיב ביה אכילה לקי אף שלא כדרך הנאה א"כ באיסורי השקים דלאו אוכל הם נ"כ לקי אף שכ"ד הנאה וסכור הייתי להביא ראיה הדתן בע"ז דס"ה כל שאין בהנאתו בנותן טעם חותר כגון חומץ על גבי גריסין וכ"כ הטור סי' קל"ד הרי דהותר פנס גם כיון דהוי משקה וכ"כ חמ"ט הטור סי' קל"ד בשם הראב"ד ור"י ריון כמים מתבטל בשעה חלקים דיותר השיעור זה הוי פנס וכ"כ הר"ן בפ' השוכר והרש"א בת' ע"ט אך אחר הישוב הא' ל"מ שהרי בע"ז דס"ח אמרו דשרנים חידוש הם דחאיבי וברולי איביסוינייה ואפ"ה אחרן רחמנא ואעפ"י כן לגבי טעם קול' כרובא סס דנטל"פ אף בשנים שרי כח"ט התו' שם וכל הפוסקים וא"כ ה"ז ג' דראף אי יזן פגום לקי עליו אף שכ"ד הנאה מ"מ כשנתערב באחר דטעמו פגום שרי כל שאינו נהנה בטעמו אין באן טעם והרי חר"ת כל איסור בטל כרוב אך חמ"ט הר"מ בפ"ד מה' ת"א ה"א וז"ל או שעירב דברים מרים כגון ראש ולענה לתוך יין ע"ט הרי דגם כיון דהוי משקה הותר שכ"ד הנאה וש"ד דהא נחוי ל"מ שהרי בחולין דת"כ אסיק הש"ס דמיחוי איסורין לאו בכלל אכילה ואיתרבו מדרכיבי והפגש גבי חלב וחמץ וככילה וכתבו התו' שם ד"ה לרכות דע"ג דכשכונות רכ"ג אמרו דשתיה בכלל אכילה התם במילי דשתיה כגון יין ושמן והבא במידי דבר אכילה דמחמי להו ושתי להו ע"ט והרי הר"מ בפ"א מה' ת"א כתב דשתיה יין כל שהוא לקי וכתב הכ"מ בשם הרמב"ן דנפק' לאו זה מדרכיבי וקרא לך ואכלת מוצבו ע"ט הרי דתקרות ע"ז ויזן אכילה כתיב ביה והרי אמרו בשכונות דשתיה בכלל אכילה ומה"ט פטר הר"מ שכ"ד הנאה בזין כיון דאכילה כתיב ביה ואעפ"י קול' אכילה ככזית כח"ט בחולין דנ"ו ובשאר דוכתי וכיון כתב הר"מ דלקי בכ"ט הא' ל"ק דהיינו דרכי קרא בע"ז ולא ירבה כדרך מאומה ואתי ריבוי זה ואפיקתיה מהשמעות אכילה דהוי בכזית דילקי בכ"ט הש"כ בסוג שכ"ד הנאה דאין לנו שום ריבוי הא' קול' דאכילה כדרך הנאה משמע ומינה שגם בלאו דאכילת מעשר ילקה חוץ לחומה שנתב החינוך פ' דאה סי' תנ"ג דשיעור שחן לחייב עליו בכזית ע"ט נראה שדינו כיון כיון דכתיב ביה לא תוכל לאכל בשערך' ואכילה כדרך הנאה משמע דשתיה בכלל אכילה כי תיבעי לך באיסורי שתיה דלא כתיב ביה אכילה כגון רביעית יין לנויר ושתויין שזכנכם להקדש דשיעורם דרכיבית כח"ט כנויר דל"ח עשר דרכיבית הן גם ראיתי להר"מ בפ"ד מה' שכונות ה"ד שכתב בשכונות שלא אשתה כל שאינו חייב עד שישתה רביעית כשאר איסורים ע"ט אהת דק"ל בדבריו דהוי קחשיב כהך סוגיית עשר דרכיבית וחילו איסור שכונות שלא אשתה ליתיה מכלל ש"מ דשיעורו בכזית וי"ז דבכלל רביעית יין לנויר הוא דנויר ונדר ושכונות דשם אחר להם כחד חשיבוי ו"כ בכל הני דשיעורם דרכיבית דלא כתיב ביה אכילה דריכה רבה אי שתה מהם שכ"ד הנאה כגון נכרחו או עירב בהם דבר מר אי פטור בהם או לאו וכ"ת והרי בע"ז דס"ח למרו נטל"פ מדרכיבי לא תאכלו כל נכילה לגר אשר בשערך' הראוייה לגר קרויה נכילה ושאינה הראוייה לגר אינה קרויה נכילה א"כ ה"ז כלל משקה איסור סרוח דאינו קרוי איסור אי הא' תינח לרש"י שכתב בשכונות דכ"ד ד"ה אחשיביה דמסרת אונה קרויה נכילה אך לרבותיו של רש"י נראה שם דגם מסרת קרוי נכילה וכ"כ התו' סס"ד ה' אלא וכ"כ הר"טבא בחידושו בשם ר"ת והרמב"ן ע"ט וא"כ לדמהו אין ראיה להתיר השקה סרוח וכ"כ דעת הר"מ בפ"ד מה' ת"א דפטר נכילה מסרת מחשמעות אכילה דהוי כדרך הנאה וגם לשיטת רש"י לא למדנו התר כי אם כמשקה סרוח

אכל עירב בו דבר מר ושאר סוגי שכ"ד דמחמעות אכילה נתמזגו כמבואר בפסחים דכ"ד א"כ גם לרש"י בהני לא ירעין אי לקי על משקה איסור שכ"ד הנאה או לא ונ"ל ראיה דלקי בהו אף שכ"ד הנאה שהרי בע"ז דס"ח פליגי ר"מ ור"ט אי נכילה מסרת התיר הכתוב או לא התיר כי אם נכילה סרוח דמעיקרא וקול' כר"ט דמסרת נמי התיר הכתוב ומהאי קרא גופיה פלוגי בה בר פרא ור"י לגבי טומאת נכילה דלכר פרא נכילה מסרת טהורה ולר"י אינה טהורה כי אם בכילה סרוח מעיקרא כמ"ט בכבורות דכ"ג ולגבי טומאה קלה דהיינו טומאת אוכלין חמ"ט התו' שם כר"ה טומאה ע"ט כ"ע מורו דטומאה סרוח מטמאה עד לכלב וכתורת בהנים בפ' שמיני למרו אוכל סרוח דאינו מטמא מדרכיבי מהל האוכל אשר יאכל ע"ט וכ"כ הרמב"ם בפ"כ מה' טומאת אוכלין ה"ד כל אוכל שנספד ונסרה עד שאינו ראוי לנאכל אדם אינו מקבל טומאה וכן משקה שנסרח ונספד אינו ראוי לשתיית אדם אינו מקבל טומאה כדרך שאינו חכשיר שגאמר אשר ישתה ושם כהיח כתב ראובל שנטמא וא"כ נסרה דאם נפסד לאכול אדם וערין הוא ראוי לכלב הרי זה טמא כשישתה ע"ט ושם בה' כ"א כתב דמשקה שנטמא וזח"כ נסרה הרי זה בטומאתו לעולם שאין המשקה יוצא ע"ז הכלב לעולם והראב"ד השיבו בה"ר א"א במרא דרכות הטענה והלה השנה שלמה היא כטהרות כלל אמרו בטהרות וכו' והכ"מ כתב בפ"כ דכבורות דכ"ג אמרו דהסריחו מעיקרא לא צריך קרא לטעם דעפרא בעלמא הוא ומחמעות לרכיבו דכל שאינו ראוי לאוכל אדם הוי עפרא בעלמא ועל השנת הראב"ד השיב בפירושו אמרו בכריתות דכ"א הו"א לאכוקי טומאה מיניה וכו' ע"ט והרב חוון נחום בפ"ח דטהרות דקס"ט האריך להשיב על תשובת הכ"מ דמהך סוגיית דכריתות ל"ח הפך דעת הראב"ד ויפה כתב הראב"ד דבמרא דכריתות הטענה ע"ט והחכם עיניו יחוו דניחא קמישתעי הרב חז"ל כרכי הכ"מ ועוד תמה כמ"ט דסרוח מעיקרו לא צריך מיעוט דהתם מיירי בהתלינו מעיקרא דלא יורה לה תורת אוכל אבל הר"מ איירי כשהיה אוכל ראוי בתהילה זאח"כ נפסד ובהיה חב"ל דכל שהוא אוכל ראוי דלא מקבל טומאה עד שיפלו מאכילת הכלב ועוד דהיה סברא אמתר בש"ס לבר פרא והלכה כר"י דזמר אפי' הסריחה מעיקרא צריך קרא ע"ט ולדברי ח"ן חכל זה טענה להכ"מ דהרי מבואר בפרש"י דעיקר החילוק דסרוח מעיקרו גרע הנכרה אכ"כ היינו דלא חל שם טומאה עליו משא"כ בנטמא וא"כ נסרה דחל הטומאה שוב לא פקע דהרי גבי טומאת נכילה אינה תלויה באוכל אי הוי אוכל ובה"כ פרש"י בע"ז דס"ח גבי איסור נכילה וע"כ שפיר כתב דלמד הר"מ כן כיון דהוי סרוח מעיקרו גם מה שהקשה דאנן קול' כר"י דסרוח מעיקרו בעי קרא הא' נמי ל"ק דה"כ נכיו טומאת אוכלין הא' כתיב אשר יאכל וכמ"ט בת"כ ולר"י כי אתי הו"א לסרוח מעיקרו ולכר פרא לא צריך קרא לזה דעפרא בעלמא וכונת הכ"מ דמהך סוגיית מבואר דסרוח מעיקרו אינו מקבל טומאה דעפרא בעלמא חל' דלר"י ומיעוט הכתוב הוא דחשיב כעפר ולכר פרא גב בלי מיעוט אלא דלכ"ו אכתי ק"ק דהול"ל להביא מדבריו דו' ג"כ כי ע"כ כ"ל שדעת הכ"מ דע"כ לא פליגי בר פרא ור"י כי חר בטומאת נכילה דלר"י סרוח מעיקרו מיעט הכתוב דחשיב כעפר ומינה ילפינן לטומאת אוכל גם כלי מיעוט כיון דגלי בטומאת נכילה דהוי כעפר וע"כ הביא דברי בר פרא להורות דטומאת אוכלין גם ר"י מורה דטהור כלי מיעוט כיון דגלי קרא הכי בכילה אך את זה תמהני להכ"מ כהיח שכתב כל אוכל שנטמא וכו' בפ"ג דכבורות דכ"ג וכרכי יוחנן ע"כ וזה הו"א תימא דגם בר פרא מורה כו וכמ"ט וטומאה קלה עד לכלב והיינו בפירושו התו' דהיינו

טומאת אוכלין כד"ה וטומאה ואף אם תאמר דהכ"מ אינו
כשיטת רש"י דטומאה קלה היינו טומאת חגע א"כ תיקשי איך
כתב בככורות דכ"ג וכדו' והרי לפרש' אין זכר בהך סוגיא
לטומאת אוכלין כלל ונ"ע :

והנה אחת דבעיקר הך סוגיא ק"ל לכר פרא דס"ל
דסרוח מעיקרו לא צריך קרא דעפר בעלמא הוא
דא"כ תיקשי בטומאת אוכלין דכתיב אשר יאכל ורש"י כת"כ
למעט אוכל סרוח ע"כ לסרוח מעיקרו אתי דאי לכסרה אח"כ
הלא גם הוא מודה דטומאה קלה עד לכלב וכשלמא לרי מוקי
ליה בסרוח מעיקרו אך לכר פרא קשה ואף אם תרמוק דה"כ
דטומאת אוכלין דחומר בעי העוט משא"כ בטומאת נכילה
זה אינו דא"כ לא הו"ל לומר לא צריך קרא אלא דליק טומאת
אוכלין ויל דס"ל דהי כתיב אשר יאכל היינו אכילת כלב וכמ"ש
התוספו' ד"ה דאכילת כלבים מקרי אכילה והא"כ דסרוח
מעיקרו לא צריך קרא אך לרי' זל דאתי לסרוח מעיקרו וזה
דעת הר"מ דפסל סרוח מעיקרו גם בטומאת אוכלין דס"ל
דכ"ע מודוכה וכמ"ש אך דעת הראב"ד דכי כתיב מכל
האוכל אשר יאכל בטומאת אוכלין דמיניה למדו בר פרא ורי'
עד לכלב היינו דס"ל דאשר יאכל היינו אכילת אכילת כלבים
וע"כ דגם סרוח מעיקרו טמא דכי כתיב אשר יאכל לקבל
טומאה הוא והרי גלי דטומאה גם בסרוח מעיקרו מירי דהוי
לשרץ ושו' וזיכה וכמ"ש התו' כד"ה ואידך וכי פליגי בכבילה
לגבי טומאה היינו משום דמיעוט דאשר לגב כשעריך קאי
לאכילת אכילת נכילה וטומאה וע"כ ס"ל לכר פרא דכי היכי
דלגבי איסור אכילת נכילה לא צריך ה"כ לגבי טומאת נכילה
ודו' ס"ל דאע"ב דלגבי איסור לא צריך לגבי טומאה צריך א"כ
זל דהראב"ד חולק לרש"י וס"ל דמ"ש כהני סוגיא דסרוח
מעיקרו לא צריך קרא דהיינו נסרחה מחיים אין הטעם
דנסרחה קודם חלות הטומאה אלא דבהמה בחייה לאו
לאכילה עומדת כי אם אחר שחיטה וכה"ב נחלקו רבי ורבי
אליעזר בחולין דק"כ אי בהמה בחייה לאכרים עומדת וכתבו
התו' ספ"ד שאין דלכ"ע לאו לחתיכת בשר עומדת ע"ש
וא"כ הו"ל כשנסרחה מחיים דאינה אוכל מעיקרו כלל וע"כ
אמר לא צריך קרא דעפר בעלמא דמעולם לא היה אוכל
וא"כ גבי טומאת אוכלין סרוח מעיקרו היינו נסרחה קודם
שהיה ראוי לאכול דכתיב האי גם להראב"ד טהור כת"ש
הראב"ד בהשגות נמצא דמתחלקת הר"מ והראב"ד תלוי
כפירוש סרוח מעיקרו אך קשה לשיטת הראב"ד דהרי בככורות'
דכ"ג הקסול לרי' דמודי בסרוח נועיקרו מדתנן חדרת דס' וכו'
ותני ר"ח וכו' ואמר דז' וכו' מאי חריי'א משום ביטול כרוכ
ת"ל דלא איתחוי כלל הא נמי איתחוי מעיקרא אגב אימיה
ע"ש ואו' בהמה בחייה לא חשיב אוכל והרי בהמה זו ששפעה
חדת דס' דהיינו בחייה נמצא דהוי סרוח מעיקרו דמה"ט
אמר בכריתות דכ"א בחותך מן האדם וכהמה דהוי סרוח
מעיקרו לפי שיטת הראב"ד וכדכרי החזק דלעיל וקושי משהו
ליה אוכל לחרדת דס' אגב אימיה דהיינו כשהיה ככתן אחת
כפרש"י וכ"ה הרי אמרו בחולין דע"כ בנר לאו לחתיכה קאי
עובר לחתיכה קאי וכל העומד לחתוך כחותך דמי ש"מ דעובר
לחתיכת בשר קאי התם בינא האבר דק"ל דהאבר אסור הוא
שאמרו הכי והנה אחת דגם לשיטת הר"מ ורש"י דסרוח
מעיקרו ה"ט דלא חל שם טומאה עליו משא"כ כנסרחה אח"כ
בוון דחל שם טומאה תו לא פקע קשה דא"כ מאי ק"ל בהך
סוגיא דככורות שתיצו דהו"ל טומאה סרוחה לרי' דאמר
אחת זו ואחת זו עד לכלב והרי אף רז' מודי בסרוח מעיקרו
כת"ש ספ"ד וכה"ג גבי חרדת דס' סרוח מעיקרו הוי דלא
חל עליו שם טומאה דטומאה כלועו אינה טומאה כת"ש
בחולין דע"א כ"ע ע"כ לפרש כפירוש הראב"ד דהיינו

נסרחה קודם שהיה אוכל וכ"כ מעיקר הסוגיא כת"ש ת"ל
דלא איתחוי כלל הא נמי איתחוי מעיקרא אגב אימיה ופרש"י
דחוי לגב כל ומן שהיה בכטן אמר ש"מ דכל דהוי אוכל אע"ג
דלא נטמא כי נסרחה אח"כ לא חשיב סרוח מעיקרו והכ"ל לישב
דלהר"מ בעינן שהיה סרוח קודם חלות הטומאה אבל אם
חלות הטומאה וסירחון באים כאחת מטמא כל דחוי לכלב
דלא חשיב סרוח מעיקרו וכי הקסו חרדת דס' לרי' ומתוך הא
נמי איתחוי מעיקרא אגב אימיה הכוונה דכל שהיה הולך
בכטן לא נסרחה היה סרוח ואין הסירחון כי אם ע"ז הלירה
והו"ל טומאת נכילה וסירחון באים כאחת וע"כ מטמא דלא
חשיב סרוח מעיקרו אך לשיטת הראב"ד קשה דהרי מההיא
סוגיא דכריתות דכ"א דאמר דשאני' הוהו דחותך מן האדם
דהוי לאחתי ליה טומאה והיינו כפירוש החזק דער השתא לא
היה ראוי לאכול אדם ועתה כבת אחת יורדת לה שם טומאה
וגם אוכל כאחת בעינן שהיה ראוי לאדם א"כ ה"כ כחרדת
דס' כיון דבצאתו לאויה העולם יורד לו שם אוכל וגם טומאה
כל שאינו ראוי לאדם טהור וכדוחק זל דהתם בחותך אינו
בכחוש מחיים דלא חוי לאדם כי אם לכלב והא"כ דאי מחיים
הוה חוי לאדם הוה חשיב אוכל בחייה וכעין מ"ש בכ"כ דף
תוכין ליה לגבי בכחוש וכו' . וכי משני בחותך לכלב היינו
דאינו בכחוש דלא חוי כי אם לכלב ודלא כמז' שגראה דכרי
החזק דמחיים אפי' בשמן לא חשיב אוכל . אך את ז' ק"ל
לר"מ ת"מ מ"ש בפסחים דמ"ה הפת שציפשה ונפסלה מלאכול
לאדם והכלב יכול לאוכלה מטמא טומאת אוכלין בכבונה וכו'
ופרש"י דכל ומן שהיה ראוי לכלב לא פקע מיניה תורת אוכל
ע"כ וכ"כ הר"ן שם בהלכות כפ' אלו עוברין וגם כפ' כל
שעה גבי קדירות בפסח כתב דלענין טומאת אוכלין ה"ט
דטומאה חלה עד שתפסל לכלב וכה"ב בתב' הראב"ד בחי'
לחולין דע"א דטומאת אוכלין דלא נפסלו לכלב מקבלין
טומאה ע"ש וכל דכריהם הם הפך דעת הר"מ ומ"מ קשה
להר"מ מעיקר הכריתות ש"ל דלהר"מ ל"ק שהיה הר"מ כפ"ד
מה' אוכלין כתב דלטומאת עצמן כב"ש ולא בעי כבינה כי
אם לטמא אחרים והתו' ושאר ראשונים חלקו עליו דגם
לטומאת עצמן בעי כבינה וא"כ לשיטת הר"מ תיקשי היכי
תני הכא מטמא טומאת אוכלין כבינה והרי לטומאת עצמן
בכ"ש מטמא כ"ע"כ לשיטתו אינו כפת טמא שציפשה וכי
תני מטמא טומאת אוכלין בכבינה היינו לטמא אחרים וא"כ
תו' ל"ק לתאי דס"ל דסרוח מעיקרו קודם שנטמא לא בעי
לכלב דהכא אינו נטמא קודם שציפשה אך מ"מ מפסט
הסוגיא ודכרי רש"י והר"ן והראב"ד מורים דחולקים עליו
וסכרי כהראב"ד וכ"כ מדתנן כפ"ק דחלה ת"ח בין כך ובין
כך מטמא טומאת אוכלין ופירש הר"מ שהעיקר אגלינו כי כל
מה שהוא מיוחד למאכל אדם יטמא טומאת אוכלין ואין צריך
מחשבה וכו' עד שפסל מלאכול הכלב ע"ש והרי עמשבה לא
שיך כי אם לקבל טומאה ש"מ דגם כפסל לאדם מקבל
טומאה גם הר"ש כתב הטעם דכל דנאכל לכלב נאכל לאדם
ע"ז דהחך ולתאי דאתאן עלה הכה מכוונת שדעת הר"מ
דמשקה סרוח שאינו ראוי לשתית אדם אינו מקבל טומאה
ואינו מכשיר ומפיק ליה מדכתיב אשר ישתה נראה דמפרש
לקרא כשנסרחה קודם הכשר או קודם קבלת טומאה ולהראב"ד
דס"ל דגם כפסל לאדם מקבל טומאה ז"ל דריכויו אשר
ישתה היינו שיהא ראוי מתחילה לאדם שאז אף שפסל לשתית
אדם מכשיר ומקבל טומאה כל שאריו לכלב ולדכרי כולם אי
לאו דרכיו אשר ישתה היה משקה סרוח גם כן מקבל טומאה
ש"מ דמירי דשתיה לא נפיק ממשמע אכילה וא"כ באיסורי
שתיה דלית לן בהו שום דכוי למעט משקים סרוחים או שב"ד
הנאה ונ"ל שיהיה פטור וליכא למימר דילפינן מוטומאת
אוכלין

אובלין דהריאכור טומאה לא ילפינן כח"ש ביבמות דק"ג
 וסוכה דח"ע"ט והריאכור מוסרח אי לאודגלי בטומאה
 ובאכור לא הווי ילפי אהדרי ע"ט כי ע"כ מחאזי לרון
 באיסורי חשקי דגם שכ"ד הנאה לקי בהו אחת דק"ל רבינא
 דש"א סנינו אכל אובלין שאינן ראויים לאכילה ושתה השקים
 שאינן ראויים לשתיה פטור וכ"פ הט"א סי' תרי"ב והרי גבי
 יום הכפורים לא כתיב ביה נכילה ואעפ"י כן קול דחשקה
 סרוח פטור ואחר הישוב ל"ת שהיא גופא קשה כיון דלא כתיב
 ביה אכילה א"כ גם באכילה ליחייב אף שכ"ד הנאה שהרי
 ככלאוי הכרם וכשר כחלב כיון דלא כתיב בהו אכילה קול
 דלקי שכ"ד הנאה בת"ש בפסחים דכ"א כי ע"כ דביו"כ
 דכתיב ועניתם את נפשותיכם ביותובי דפתיה תלי הלתא
 וק"ל לרבנן דבאכילה בככותבת ובשתיה תלא לובתיה
 מתיתובי דפתיה בניר תהכי לא מתכתב דעתיה וכח"ש כיומא
 ר"פ א"כ ה"נ לגבי שכ"ד הנאה קי"ל דלא מתכתב דעתיה
 ותינה נפיח גם לשתיות השקים סרוחים דפטור דיעדיף זה
 המשמעות אכילה אלא דק"ל חמה שנינו בשבועות דכ"ב
 שבועה שלא אוכל ואכל אובלין שאינן ראויים לאכילה ושתה
 השקים שאינן ראויים לשתיה פטור וכ"כ הר"ת בפ"ה מה'
 שבועות והרי הבא ראיסור שתיה דקפטר שכ"ד הנאה הפך
 מ"ט והיה הקום לדמות דמתני' כנשבע שלא אוכל איירי
 דקי"ל שתיה בכלל אכילה וכי שתה חייב כח"ש ט"ס בנת'
 וע"כ כי שתה משקה סרוח פטור דכיון דנשבע שלא לאכול
 חמצי כדרך הנאה חונה נמי נפיק לשתיה דחמשמעות אכילה
 נפיק ואה"כ כנשבע שלא לשתות ושתה משקים שאינם ראויים
 לקי א"ק שראיתי להט"ו ד"ש ע"י ר"ל"ח שכתבו שבועה שלא
 אוכל או שלא אשתה ואכל או שתה מאכלים או משקים שאינן
 ראויים לאכילה ולשתיה פטור הרי נראה שגם אי נשבע שלא
 אשתה פטור אי שתה משקה סרוח והרבר קשה חנ"ל הא
 דאררבה מדאצטרין גבי טומאת אוכלים למעט חשקה סרוח
 ש"ת דאי לאו הכי חשקה גמור חשיב וא"כ באיסורי שתיה
 דלית לן שום ריבוי חנ"ל לפטור שכ"ד הנאה בהם דהוי ככלאוי
 הכרם וכשר כחלב דלקי גם שכ"ד הנאה כיון דלא חייב בהו
 הכתוב ומיהו אין להכריח מדבריהם הכי בכל איסורי שתיה
 דפטור שכ"ד הנאה שו"ל נדרים שאני דאובלין בהו אחר לשון
 בני אדם וקום להו דשתיות משקים שאינם ראויים אינו קרוי
 שתיה כלשון בני אדם אך בשאר איסורי שתיה אה"כ דלקי גם
 שכ"ד הנאה ומיהו י"ל בדעתם דמ"ל דכי היכי דמשמעות
 אכילה נפיק שכ"ד הנאה משמעות שתיה היינו כדרך הנאה
 וכי דרשו אשר ישתה למשקה סרוח לאו מתור כי אם
 בהמשמעות וא"כ ה"כ כנשבע שלא אשתה או רכיבית יין לנויר
 דכתיב וכל משרת פנכים לא ישתה וכן שתו יין דכתיב יין
 ושכר אל תשת כבואכם אל אהל מועד כדרך הנאה משמע
 והרי נתחעט כי שתה שכ"ד הנאה בהם כי צ"כ חנר זה
 נראה יותר דגם במשקים שכ"ד הנאה פטור כיון דחצינו כיו"ן
 דפטור וכן כשבועה שלא אשתה שכתבו הט"ו והש"ע לפטור
 ולא חשו לכאך דהיינו חשו דכדרי' הלך לשון אחר בני אדם וק"ל
 הכי כלשון בני אדם ש"ת דהכי ס"ל בכל איסורי שתיה והיינו
 בדרך שכתבתי ומיהו נראה דדעת הטור וש"ע דגם כשבועה
 שלא אשתה ושתה משקים שאינם ראויים פטור דכ"ע חזרו בה
 המ"ש בשבועות דכ"ג חקני' נתידיקא שבועה שלא אוכל
 וכו' ואמתיא הא שבועה שלא אוכל קאחר דילמא דאמר תרתי
 שבועה שלא אוכל שבועה שלא אשתה ע"כ וכו"ג אחרו
 בירושלמי פ"ב דמעשר שני ש"ת דגם כשבועה שלא אשתה
 אי שתה משקים שאינם ראויים לשתיה פטור דכדרי הטור
 והש"ע אך חנר אחר יש לי כיון דבאיסור שתיה לקי אף
 במשקה סרוח וכן קדם אני אבואמה שאני תמיה כדכרי

הרמב"ם אלו דפ"כ ח"ה טומאת אוכלין דס"ל דאובלין ומשקיס
 דינם שוה אוכל או משקה סרוח מעיקרו דנפסל לאדם לחוד
 אינו חקבל טומאה אך נטמאו ואח"כ נפסלו כשרחו טמאים
 עד שיפסלו גם לכלב והרי בירושלמי פ"א דתרומות גבי
 חתני' דבש תמרים ויין תפוחים וכו' ר"א חמא מואם משקה
 א"ר יהושע לא חנו חממים ו' משקים כותבי פטחין אמרו עלה
 טעמא דר"א וכל משקה ת"ט דרבנן אשר ישתה פירוש דר"א
 דריש רבוי וכל משקה לשאר משקים ורבנן דרשי אשר ישתה
 מיעושים והיינו ו' משקים דקרוי שתייה וכדתיני בתוספתא הביאה
 הר"ש בפ"ו דמשכירין ע"ד ע"ט אחר ר"א כרכיני שמעאל כך
 חשיב ר"א לחממים מה ראית לרון אשר יאכל פרט לאוכל
 סרוח כן אית לי אשר ישתה פרט למשקה סרוח אמרו לו לא
 דומין אובלין ומשקין אם אחרת באובלין שכן אוכל סרוח
 מעיקרו טהור תאמר במשקין שכן משקה סרוח מעיקרו טמא
 וכו' ותיני כן כל משקה תה"ל אשר ישתה פרט למשקה סרוח
 דכרי ר"א אחרו לו אין משקין יונאין לא ירי עופות ולא ירי
 פרה חכרייא כשם ר"א חזרי"א לחממים במשקה סרוח
 מעיקרו שהוא טמא והתנן המהול היוצא מהם ר"א מספר
 וחממים מטמאין רבי אילא כשם ר"א חזרי"א לחממים כתי
 ים הגדול שאפי"ן סרוחים התורה קרא אותם מיטהנה מבואר
 מהך ירושלמי דל"א משקה סרוח טהור ולרבנן טמא וגם
 ברעת ר"א הווי בעו לומר דבסרוח מעיקרו חזרי"א ותינו
 ק"ל דהיכי ס"ד לומר דחזרי"א בסרוח מעיקרו דא"כ צ"ל כי
 חייב ר"א משקה סרוח היינו כנסרה אח"כ וזה תימא דהרי
 סרוח מעיקרו עדיף טפי בח"ש כסוגיא דכבורות סרוח
 מעיקרו לא כריך קרא עפרא בעלמא הוא וגם ר"י חזרי
 דכנפסל לאדם סני וכן אמרו בע"ז דס"ח וא"כ אי חמא ר"א
 בסרוח מעיקרו כ"ש כנסרה אח"כ ואי תסום דלית ליה כי אם
 חד מיעוט אשר ישתה הו"ל למידע לסרוח מעיקרו וי"ל
 דחכרייא כשם ר"א על ים הגדול דהוי סרוח מעיקרו הוא
 שנתכוונו והיינו מרבו הכתוב כיון דקראו הכתוב מיס
 והמקשן לא הכין כיון שלא פירש והקשה חמתני' המהול היוצא
 מהן ואה"כ דהוה תני לאקשווי דאררבה איפכא מסתבר
 ועדיף חונה קפריך ליה עד שהביאו דכרי רבי אילא שפירש
 דעל ים הגדול הוא דאחר דמתמא ות"מ הנה מבואר דרבנן
 דר"א דס"ל דשאר משקים אינן מטמאים ומכשירין היינו דרשי
 אשר ישתה לשאר משקים וע"כ חמאין במשקה סרוח מש"כ
 לר"א ואנן דקי"ל כרבנן ד' משקים לכד מכשירין ומחבלין
 טומאה חונה דמשקה סרוח נמי מכשיר ומתמא ואמרו להרי"א
 דאף סרוח מעיקרו טמא וזה סותר דעת הר"ת שהתיר בסרוח
 מעיקרו במשקין דמהך ירושלמי מבואר כשיטת הראב"ד דס"ל
 דגם בסרוח מעיקרו טמא וראיתי להכ"ת בהכ"א שהשיב
 להשגת הראב"ד מהכרייתא דת"כ דס"ל להר"ת דתמא דאחרו
 לו אינו אלא כנטמא ואח"כ כנסרה אכל אם כנסרה מקורם אינו
 מקבל טומאה ור"א ס"ל דאף אם נטמא ואח"כ כנסרה טהור
 והלכה כאחרו לו וזה תימא דהרי השיבו הם להרי"א דגם בסרוח
 מעיקרו טמא עוד כתב דאחרו לו ס"ל דאף אם כנסרה ואח"כ
 כנטמא טמא ור"א פליג עליה והלכה כר"א דחשבה אוכלים
 למשקין ראש איתא לא הוה שתיק במר' לפלוגי בנייהו וגם זה
 תימא דהרי תלו האי פלוגתא בפלוגתא ד' משקין לכד
 חמאין ואנן דק"ל דה' משקים לכד חמאין אי ק"ל כר"א
 כהא הו"ל תרי דכתיב אהדרי וע"ק דהרי פשיט לכו לירושלמי
 דמהול היוצא מן הותים סרוח מעיקרו חשיב ובהא פלוגי ר"א
 ורבנן אי חמא או לא בפ"ט דטהרות ת"ג והרי ק"ל כרבנן
 דחמאין כח"ש הר"ת בפ"א מה' טומאת אוכלין ה"ו וכיון
 דק"ל כרבנן אי ק"ל כר"א דסרוח מעיקרו טהור הם תרי
 דסתרי אהדרי גם עיקר דכרייהם סתמיהם דכיון דבת"כ

החלק בהדיא דכל משקה סרוח חוי לכלב ובמשקין גם סרוח מעיקרו טמא לרכבן וק"ל כרכבן גבר ר"א היכי דחי זה מללא שתיק הש"ס לפלוגי כינייהו דהרי ש"ס בכלי כטהרות ליכא ועיקר דין טהרות לא למדנו כי אם ממתני' ות"כ וכיון דחילוקי בת"כ בין אוכל למשקה לרכבן כדאוי דהכי ק"ל וכו"ס דבירושלמי חילקו הכי להדיא ושתיק ר"א והוה סבר הש"ס דגם ר"א מודי כו וכמו שנתבאר עור כתב דסב רכיבו דאמרו לו לא לחלק באו על ר"א כי אם לפרט דכנטמא ואח"כ כסרוח הוא ע"ש וגם זה תימא דכהדיא אמרו ביירושלמי שזכרנו דפליגי ודבריו ז"ע גם עיקר דעת הר"מ דטהירו בסרוח מעיקרו ז"ע מהך ירושלמי:

וגם בדברי הראב"ד קשה ראש"ג דכמאידם"ל דמשקה סרוח מעיקרו איתיה כן להדיא בהך ירושלמי אך כמאידם"ל שגם אוכל סרוח מעיקרו טמא וחילק להר"מ שטיהר הוא הפך היירושלמי דאמרו לרכבן דק"ל כוותייהו דאוכל סרוח מעיקרו טהור משא"כ במשקים וכ"ת דס"ל דאוכל סרוח טהור הוא דסרוח גם לכלב א"כ ג"מ דכמשקה גם כסרוח לכלב טמא והרי הם אמרו דמשקה סרוח לכלב ליכא דאין משקין יוצאים ע"ז עופות ופרה ואף אתמ"ל דמשכח' במיעוט גם במשקה סרוח לכלב א"כ הו"ל לדרוש אשר ישתה בסרוח גם לכלב באופן שגם דעת הראב"ד ז"ע מהך ירושלמי ובעיקר היירושלמי ק"ל דמת"ש רבנן אין משקים יוצאים לא ע"ז פרה ולא ע"ז עופות נראה דאין משקה סרוח לכהמה וקשה שהרי שנינו בפ"א דירידים ת"ג המים שנפסלו משתיית כהמה בכלים פסולין בקרקפות כשרים וכ"פ הר"מ בפ"ו מה' ברכות והט"א סי' ק"ס דמים מלוחים או סרוחים שאין הכלב יכול לשתות פסולין וכה"ג תני בחולין דק"ו וע"ש בדברי הראשונים כי ע"כ ג"ל דא"כ דכשכחת סרוח משקה לכהמה וזאת עופות ופרה לכד דאין נפסולין וזכי נטילת ידים פסלו כל שנפסלו לשתיה לרוב מיני בעל חי אף שלא נפסלו לעופות ופרה ולבני טומאה טמאו כל שפדין ראויים לשתיה לעופות ופרה דקרינן ביה אשר ישתה ואי ק"ל תמ"ש בזבחים דכ"כ גבי למעוטי טיט הנדוק הקשו היכי דמי אי דפרה טהרה ושתיה מוכחו ע"ש ש"מ דיש משקה דגם פרה אינה שותה ויל דהתם איירי במים עכורים בטיט ולא חשיב להו משקה א"ל להתו' חולין דק"ו ד"ה מים שכתבו דמים צלולים מוכרחים אין הפרה יכולה לשתות והוה הפך ת"ש וכן קשה להראב"ד בפ"כ מה' טומאת אוכלין ה"ד שהביא ברייתא דת"כ שהוכירו עופות ופרה וסיים הוא דכפרש אפ"ג דהכלב יכול לשתות ע"ש ש"מ דעופות ופרה דנקיט הת"כ לאו דוקא כי ע"כ הרבר ז"ע:

ואת זה ק"ל בפסיקתא בפ' שמיני שהביא דרש זה אשר ישתה פרט למשקה סרוח ע"ש דאין סתם כר"א גבר רבנן וכ"ש דלמ"ש ביירושלמי כיון דק"ל דו' משקים לכד מקבלין וגם ק"ל מוהל היוצא תהותי טמא ע"כ דלא ק"ל כר"א וכן ק"ל לסמ"ג עשין רת"ו שסתם כדדעת ר"א אשר ישתה פרט למשקה סרוח ע"ש שכבר נתבאר דק"ל דגם משקה סרוח טמא דלא כר"א וכהיותי משתומם על כל דברי הראשונים שטיהרו משקה סרוח את זה ראיתי בפסחים ד"ח גבי מה ששנינו פרה ששתיה מי טמאת רב אשי אחר כטלו במיעויה לנהריי חסום דהו"ל משקה סרוח ופרש' דדרשו בת"כ אשר ישתה פרט למשקה סרוח ע"ש נראה דק"ל דמשקה סרוח אינו טמא דאם באנו לומר דרב אשי תירך לרו' דאתי כר"א אע"ג דלא ק"ל מלכד דהר"מ בפט"ו ווה' פרה הו' פסק כר"ז אף שהתי' והחז"ק בפ"ט דפרה מה' תמהו על דבריו אכתי מדעת הר"מ לא יצאו ובר הן דין דאם איתא הו"ל לש"ס לומר דסבר כר"א והדעתים דהו"ל משקה סרוח ע"מ דהכי ק"ל וא"כ ו"ל דהה"ט דחו הראשונים דברי היירושלמי אלא דלהראב"ד דר"מ

דגם משקה סרוח מעיקרו טמא אכתי קשה דא"כ אף אחיו דכטל במיעויה דע"כ ש טמא ואף אם תדחוק דס"ל דר"ז כר"א ולא ק"ל כוותיה קשה דא"כ היה לו להשיב להר"מ בפט"ו מה' פרה דפסק כר"ז דהרי הכא ראויים היו מתחילה לאדם וכ"ת דמפרש דנפסלו גם לכלב דשרי גם בטומאה קלה הרי ק"ל דאין משקים יוצאים ידי עופות ופרה וכתב הראב"ד גופיה בפ"כ דט"א דאפילו פרש כהמה וכלב מלקקו כו כי ע"כ דבריו ז"ע אצ"ל ומ"מ למאי דאתאן עלה הנה מבואר מהך ירושלמי דכי נפק"ל לר"א משקה סרוח הוא תיטור אשר ישתה ועל זה פליגי רבנן עליה דאשר ישתה אצטרך למעט שאר משקים דאין מתשתב אכתי משמע מיניה דמשקה סרוח טהור דשתיה כדרך הנאה משמע אלא ודאי שתיה לא משמע שלא יהיה סרוח כי אם תיטור לכד וכיון דאפיקותיה למעט שאר משקים דרוקא ו' משקים מקבלין טומאה וא"כ גבי נזיר ושתויין דכתיב ביה שתיה לפר' ואצטרך לבושיהו תון תכ"ל למעט סרוח ואף שהראשונים כתבו הפך היירושלמי א"ן כדירן לבני נזיר ושתויין שסכנס למקדש דלית לן ביטור להתיך בסרוח לא שביקין מאי דנראה מהירושלמי מפני מה דק"ל כהה ונראה שכתבו הראשונים הפך היירושלמי כי ע"כ היה כ"ל לזון מהך ירושלמי דגם כיון סרוח לקי כהו כהני תרי לאוי ומיהו יש לכע"ד לחלוק דאצ"ל גבי טומאת אוכלין דכתיב אשר יאכל ואשר ישתה שהוא כלשון כסתר וגם כהמה חיה ועוף סי"ך כהו אכילה ושתיה וא"כ כיון אכילה ושתיה לכהמה ועוף ולא חוי לאדם אוכל ומשקה חשיב דסתם כתיב וע"כ ר"א מטהר בסרוח לאדם מנח יטור אשר ישתה דכיון דכתיב מים וכל משקה אף סרוח במשמע דסתם ככל גוויי משמע וא"כ ע"כ אשר ישתה מיעוט הוא וכל אשר ישתה לאדם דאי כסרת ולא חוי לאדם אע"ג דחוי לכהמה אינו מקבל טומאה ורפנן כיון דלדירה אשר ישתה אצטרך למעט שאר משקים והרי משמעות אשר ישתה הוא גם לכהמה והרי אין משקה שנפסל לפרה ועופות א"כ מינה שגם משקה סרוח טמא משא"כ גבי נזיר דכתיב לא ישתה דקאי לנזיר וכן בשתויין דכתיב אל תשת אתה ובניך אין במשמע כלל שתיית כהמה דכזויר ובני אהרן קמשתעי והרי משמעות שתיה הוא דראוי לשתיה וכיון דכסרוח ולא חוי לאדם הא לא חשיב שתיה ופטור וזו זה כ"ל עיקר ומ"מ אכתי הדבר צריך אצ"ל תלמוד ועיין בתום דזבחים דע"ג ד"ה דכי שכתבו במשקין לכי סמיחי אין פה משקין עליהם ע"ש:

סימן ע"ו גתתי לכי אי הכל דברים מאוסים בתולעים וזבובים ויתושים שנתערבו כתבשיל או בעי כנ"ט רהיניו בשישים או בני כרוב דעלמא דסתמא בכל הני דמאוי' נטל"ף הם וכבר עמר על זה כב"ז כ"ד סימן ק"ד וסי' ק"ז והעלה להתיך כ"ע וכן מור"ם בסיומן ק"ז פתב דברי המקלים עיקר ואין לשנות המנהג אלא שכבר ראינו מגדולי האחרונים שהחמירו בזה והנה המתירים להדיא בפליטות וטעם השרצים מטעם פגם הם הרשב"א בתורת הבית דק"ז וכ"כ הר"ן בפ' השוכר את הפועל והר"בם סיומן תמ"ט והכ"ז כס"י ק"ד הביא דברי הא"ח כשם הרב פרץ שהם כהרשב"א וז"ל אחד מן השרצים שנמצא בקדירה כגון תולעת וזבוב ונמלה וזרעה וכיוצא בהם משליך אותה ולא נאכור התבשיל בין אם בין זבוב ע"כ והבין הכ"ז דאף כשאין בו ס' איירי דשרי מטעם פגם וק"ל דהרי הא"ח כתיבת יד סיים על זה אכל אם נפסק אותו השרץ כתבשיל שיעורו כשאר איסורין שבתורה כס"עכ"ל ואי פגם שרצים שרי הו"ל להתיך כרובא בעלמא אלא ודאי דאוסר פגם כשרצים וע"כ שהרי אחר זה כתב וז"ל כתב הר"מ ז"ע על הזבוב שנמצא בתחתיו שהוא בלי שני וסלקו ממנו ככף ונשארו השאר בקדירה הכל

הכל חותר דמוא בכלי נבל ואיכא שפיקי טובא והגיה עליו
 תרכ פרץ מיהו אם נפל זכוכ ככף מהלי ראשון הכף אסורה
 ואם החויר אותו הכף בקדירה בעי' ס' חכל הכף ע"כ הרי
 להדיא דהרכ פרץ מדעת האוסרים וע"ק שגם מ"ש כשה ה'ר'
 פרץ אינו דהרי כתוב שם וז"ל ועל מה שנמצא אחר מן השרצים
 בקדירה בגון תולעת וכו' וכוונתו בהם כתב הרמ"ק בת' שאלה
 שהשליך אותו וכו' והרמ"ק הוא הרמ"ק ז"ל וגם ראיתי תשובה
 זאת בדמותה בת' הרמ"ק שגרפסו מחדש סיחן ע"ה וז"ל איך
 הדין בכלי השרצים בגון תולעת זכוכ ונמלה שנפלו בקדירה
 איך הדין בהם כמו שאמרנו כל איסורין שבתורה הם או איך
 אומרים כן אלא בשנפלו בצונן אבל נפלו בחמין ככלי כ' וכ"ש
 בכלי ראשון אפטר שפסוק אותו זכוכ ויכנע בתוך התכשיל
 או יואכל נמלה וכבר אמרו לוקה חמשת שובתה מי שימצא אחר
 מן השרצים בקדירה משליך אותו ולא באשר אותו תכשיל בין
 שהיה חם או צונן אבל אם נפסק וכו' וש"ר בת' תמים דעים
 סיחן קל"ט תשובה זאת וכוונתו מוארת דביט בו ס' איירי
 ולאפיקי מדעת השואל שהיה רוצה לאסור בחמין גם ביט בו
 ס' מחשש יפסק אותו שרץ ויאכל אותו קמ"ל דכל שהכיר אותו
 והשליכו אין לחוש דאף אם נפסק בולו ונמחה בתכשיל בטל
 בה' כל שאינו מכירו וא"כ בהכירו אינו אוסר כי אם להשליכו
 דאיסור ניכר לא בטיל וא"כ אדרבה מוכח להדיא מה' הרמ"ק
 הלוו הפך דעת הרשב"א וגם ראיתי להרמ"ש והרשב"א
 בחידושי סולין דף ק' נבי דריה שהביאות' הרמ"ק הלוו אלא
 שהביאה קצת בקיצור וגם הבי' הביא דכיהה בס"ק"א ע"ש
 כי ע"כ תמהני איך יחס כאן ת' זאת להרכ פרץ ועל הכל דת'
 זו הוואר דאוסר טעם פגום כשרצים והוא ז"ל הנדמה להפך
 ונ"ע ועוד תמהני איך לא הביא דעת האוסרים שהביא הא"ח
 שהם הר"מ והרב פרץ גם לשם הביא ז"ל וה"ר שמואל כתב
 ומנהג הסוטים להתיר תכשיל של ירק ונמצאו בו תולעים
 כשבורקים אותו אחר שנשלקו הידקות עד ארבע אבל יתר
 חד' לא רנו להתיר אע"פ שיש בו יותר מחמשים וכו' ע"ש ש"ת
 דגם הר"ש דעתו דגם בדברים המאוסים בעים וא"כ אם
 הביא לפי דעתו דעת הר"ר פרץ שמתיר היה לו להביא ג"כ
 דעת האוסרים שהביא שם וכ"ש למ"ש שגם ת' הרמ"ק הלוו
 היא הבת האוסרים וכ"ש שהדי אחר שהביא ת' הרמ"ק ורבני
 הר"ש ורבני הר"מ והבאת הר"ר פרץ הביא דברי הרשב"א
 כתב דרכרים מאוסים ברובא בטיל ע"מ דכל בני דכוותא
 פלוגי עליה דהרשב"א ודעת הא"ח כ"ל שהוא חמת האוסרים
 שהדי שם בה' מ"א כתב דקדירה ששגל בה נכילה או שקצים
 ורמשים אם בטיל בו התר בבין יומו אסור ובאיגו בין יומו
 התכשיל חותר והקדירה אסורה ע"ש ש"ת דגם דברי' מאוסים
 בעים כעדת האוסרים וראיתי בת' כנה"ג שגרפסו מחדש
 חיד' סיחן קל"ג שכתב דגם הוכרונות כתב שדעת הרמב"ם
 לאסור ויראה דחיליה מר"ש הר"מ כפט"ו מה' מ"א הל"א
 עכבר שנפל לשכר וכו' דאם איתא דס"ל דה"ה כל שאר דברי'
 מאוסים לא היה לו לפרש עכבר וכו' ואין זה הכרח דביעכר
 מהפך"ל אי אשכוחי השכח דבשאר שרצים פשיט ליה דנטל"ק
 הווי אבל יש לדקדק כן מר"ש הרמב"ם וזה מסדיחן ומפסיד
 טעמן השמע רוקא עכבר ולא שקצים אחרים את"ל ואחרי
 החמילה הי מהל"מ שהדי י"ל בה"ש הרב דבשאר שרצים
 פשיט ליה דאף כשיכרא וחלא פגום ודוקא בעכבר מהפך"ל
 אי אשכוחי השכח וע"כ כיון ושמן דפשיט ליה דגם בעכבר
 פוגם שפיר שייך לכתוב וזה הסדיחן וכו' לאפיקי שאר שרצים
 דאף בשכר וחותך פגום אלא שתמהני דכ"ג ע"כ הכריח
 ירפנא מה אידון ביה שהדי בה' הוכרונות דכ"ג ע"כ הכריח
 כן להדיא כדעת הר"מ חמ"ש כפט"ו דף י"ז וז"ל שאר איסורין
 שבתורה כולן כגון כשר שקצים ורמשים וחלב ודם וכוונתו

בהם שיצורם בה' גם כה"ל כתב ז"ל ואם היה כשר וחלב או
 יין ויין צרלה ובלאי חרס שנפלו לרכש או כשר שקצים ורמשי'
 שכתב של יבם הירק וכו' טועם אותו נוי וכו' ואי אין שם נוי
 לטעמו נוסעין אותו כשיצורו כשאים או בק"א בר' ע"כ הרי
 כבודו דגם בדברים מאוסים מנדיק ששים את"ר ע"ש ואיך
 כתב ברצתו מה שאינו והנראה דרכרי' ס' הוכרונות רשום
 בזכרונ' ס"כ כדעת הר"מ ולא היה מצוי אצלו וכעת הכתיב'
 שכתב דברי הרב וגם מנר אחר כ"ל להכריח כן כדעת הר"מ
 והן קדם חל עלי חוכת ביאור דלונה שנתכאר ברצת כל הנהו
 דכוותא רס"ל דטעם שרצים אסור וכצי' ס' מלבד כמה
 מדרולי הראשונים שאכאר כסמוך רס"ל הכי דת"ת מה יענו
 דכעיקר הך סוגיא דע"ז מכוואר כדעת הרשב"א שהדי הצלו
 דעכברא כשיכרא וחלא דאסיר אף דהוי נטל"ק מהפך"ל אי
 אשכוחי משכח ואסיק הש"ס דאידי ואידי בה' ומינה דמלבד
 שבר וחומץ כל שאר משקים שדי דהוי לפגם וכ"כ מצינו
 הסוגיא דמדקצבו נפל לנו חלא תאי ואי בכל משקין כן מ"ש
 חלא דקבעי וכ"כ התוס' דכי קבעי כחלא דחריף ומשיה ליה
 לשכח מכלל רשאר משקים שריכיון דהוי לפגם וכ"כ הר"מ
 זכ"כ דצת רוב הפוסקים ואף ראיכא מ"ד דגם כשאר משקים
 אסיר היינו דר"ל דעכברא ככל משקים אשכוחי משכח אף
 לגבי תכשיל מהי תיתי לומר דמשכח וכ"ש לומר כן בכל
 השרצים אף דמאישי אשכוחי משכח שיה רחוק מן הדעת וה' א'
 ודאי צריכא רבה לישב דעת הראשונים דאוסרים מעיקר הך
 סוגיא וראיתי לרש"ל בפ' גיר הנסה שכתב דטעם האוסרים
 בזכוכ ויתוש צד ס' דמנין לנו שהם מאוסים ופוגמין ואין
 להקיר כי אם בעכבר ורומה לו מן השרצים ע"ש ומלבד
 דקם לשמוע דפלוגי הנהו רכנין וס"ל דגם זכוכ ויתושי ותולעי'
 לא תמישי וכמה דפלוגי הרשב"א במשנה הכית נכר זה בר מן
 דין שהי מדברי הר"מ והרמ"ק נראה דגם כשרצים ועכבר
 בעים בתכשיל גס ראיתי להב"ח כ"ד סיחן ק"ד שכתב
 דהסוכרים בדברים מאוסים בעים היינו דמהפך"ל דגם
 כחשקין ותכשילין דאשכוחי משכח ע"ש וגם זה אינו מספיק
 דא"כ בכל התו' נטל"ק דעיקרו תלוי כידנו וסני בקפילא ואי
 בכל הנך דמאישי מהפך"ל איך תיוד כל נטל"ק כפגם כל דהו
 ועיין בתוספות ע"ז דף ס"ד ד"ה אחר שהקשו דהיכי מהפך"ל
 ליעטמיה קפילא וע"כ כרס"ט ד"ה איכעיא דלא שייך זה כי
 אם כשכר וחומץ וע"ק דאי תיודו הר"מ ורוב הראשונים פגם
 דיעכבר כשאר משקין כ"ש ככל מאכל דחשיב פגם יעכבר וכל
 דדמי ליה מדברים המאוסים והכ"ל ליישב דהם מפרשים דהז
 גשיט ליה לש"ם ככל שרצים דמאישי ולאזו אכילה חשיכה דאין
 בהם הנאה ואפ"ה אסרינהו דחמלא מינה נפיק דגם טעם
 דידהו אסר הכתוב אע"פ שהם פגומין דטעמו כחממו והרי
 אסר הכתוב גס שהם פגומין וא"כ מ"ל פגם נופות"ל פגם
 טעמו וכי אמרינן כיעכבר דנפל לנו שיכרא דאסר רכ"ל יתא'
 קסבר רב נטל"ק אסור פירוש דאף כשר בהמה כשיכר' פוגם
 חיורי דהוי לחומץ ע"ג ג' גייסין דאף שמייהם מושכחים בפגי
 ענמן נפגמין כתערוכותן ואיך אוכל יטעם דאף כשר-סמן
 כשכר וחומץ וכל מיני משקים פגומין וא"כ אף דאסר הכתוב
 פגם שרצים בין בעיקר בין בטעם מ"מ פגם דאתי מעלמא
 מהי תיתי לאסר' שהרי יש כאן שני מיני פגם פגם דנפול' דשרץ
 דמאישי ופגם טעם תערוכת ואי פגם דנפול' ואסר פגם דאתי
 ע"ז תערוכת מי אסרו ושני רב שעת רכיון רחידוש הוא דאסר
 הכתוב פגם דידהו אסר ג"כ פגם דאתי מעלמא ועלה אסיק
 דבא דנטל"ק חותר אף כשרצ' והיינו נמי כפגם דאתי מעלמא
 ע"ז התערוכ' אבל פגם דידהו גס רבא מודה דאסיר דאף שהם
 פגומין אסרינהו הכתוב ולא ירעבא טעמי' דרב אי סבר נטל"ק
 אסור ולית הלכתא כוותיה או נטל"ק מותר ועכברא כשיכרא
 אשכוחי

ותו ל"ח מהך סובייא לרעת הסוכרים דכע"ג ימים והסוכרים
 דאין כבישה בחומץ ולהרכ ככה"ג נראה דאשתמיט מיניה
 דכרי השא"ג אלו ונ"ע . וע"פ האמור יש ליישב דכרי הנחת
 ש"ד הכיאו הכו' כ"ד סי' ז"א שהביא ראה דכבוש היינו כיום
 שלם מהך סובייא והביא ראה דיש כבישה בלי חומץ מעכברא
 בשוכרא וכורד חדש וכתו שהקשה בת' ככה"ג שם ולמ"ש ל"ק
 דאי לאו שהיה לו ראייות מהני דוכתי דיש כבישה בלי חומץ לא
 היה הכרח בהך סובייא דפ' א"מ דמטעם כבישה הוא וכאמור .
 א"כ זל עפ"י מ"ש הנחת אשירי כפ"כ דע"ז הכיאו דר"מ כ"ד
 ססי' פ"ז כשם רבינו שמחה דכני מעיי' שמצאו בהם חלב נהנו
 כהם איסור אפילו לא נמלחו עם החלב מפני שהוא חומץ שהרי
 מעמידין בו ע"ש הרי דחשיב לחלב בחומץ שנראה שרעתו
 כרש"י דאין כבישה אלא בחומץ וקשה להכנה"ג איך לא נוכד
 גם מהג"א הלזו . א"כ זל דמלח דינו בחומץ לכ"ע כמ"ש
 בסמוך וא"כ זל דתרו ליה בחלבא היינו כשר מלוח בחלב .
 ומ"מ למאי דאתאן עלה כתבאר שרעת הרא"ש ופייעתיה דיש
 כבישה בכלים ורבו הסוכרים דאין כבישה ומיהו בעיקר דברי
 הרא"ש כפ' א"מ דמבאר דיש כבישה גם בכלים ק"ל שהכה
 התו' כשכת דמ"כ ר"ה אכל הכיאו מחלוקת אי עירוי ככלי
 ראשון או ככלי שני ע"ש וגם הרא"ש כפסקיו הביא דר"ת
 הביא ראה דעירוי ככלי ראשון מה"ש בע"ז דע"ד נעוה
 ארתחא ואי אפשר להבעילה כי אם ע"ז עירוי ודחה הוא ראייתו
 דשאני יין דתשמישו ע"ז נזק ובהכי הקלו בו טפי משאר איסורים
 כמ"ש הולטין במי זיתים וכן עירוי ג' ימים וע"ז נזק וכו' אכל
 כלים שנסתמש בו איסור והוא בלוע מעבר לעבר אי אפשר
 שיפלוט כל האיסור ע"ז עירוי שאין מכסל אלא כרי קליפה ולא
 כל האיסור הכלי ע"ז כפ"י מעבר לעבר וכו' ע"ש הכה
 מבאר דכבוש אינו כמבושל לגבי כלי דאי ככבוש מאי קאמר
 דשאני יין דתשמישו כזון וכו' דס"ל רבי ק"ל כבוש כמבושל
 לאו לגמרי כמבושל קאמר וע"כ התירו כיו"ן בעירוי זה אינו
 שהרי התורת הטאת כלל ג' סי' א' חילק דלא אמרינן כבוש
 כמבושל לכל דבר רק שבלוע ופולט אכל אינו מכלכל טעם
 החתיכה כמו כרוטב ע"ש הנה מלכד שרש"ל בפ' כל הכשר
 וכ"כ הת' צמח צדק סי' קכ"א חולקים דאין לחלק בין כבוש
 לבישול וכן הסכים הרב מנחת יעקב שם סי' ק"ד ע"ש בר מן
 דין לגבי בליעה ופליטה גם הת"ח מורה דשוין הם כבוש
 כבישול וא"כ ה"כ כיון דבלוע כבישה כבישול ומה"ט אמרינן
 כבוש עד ששים איך התירו בעירוי וע"כ שמדבריו מתבאר
 דאינו אוסר בכבוש כי אם כרי קליפה ואינו כבישול דעובר
 הבלוע מעבר לעבר וא"כ תיקשי היכי קי"ל כבוש כמבושל
 ואוסר עד ס' תוספי ליה בקליפה אלא ודאי דכבוש בכלים
 הוא דס"ל דאינו בלוע ופולט כי אם כרי קליפה וזה סותר מ"ש
 כפ' א"מ גבי מידות הבוים וגבי מהו למירתי ביה שיכרא דיש
 כבישה בכלי ואוסר עד ס' וכע"ז ס' נ"ד כל הכלי דלא ידעינן
 כמה נפיק מיניה :

ובדוחק

יש ליישב שנראה שהרא"ש רפיא בידים אי
 עירוי חסוב בכלי ראשון אלא שנטה דעתו
 להחמיר גבי שבת דחשיב כלי ראשון וה"כ כ"י בא"ח סי'
 שי"ח שדברי הרא"ש נוטים לרעת ר"ת ע"ש והיינו ודאי
 להחמיר דאינו להקל בגון בהנעלה עירוי אינו מכשיר
 בהנעלה כמ"ש הטי"ד כס"י קכ"א כשם הרא"ש גם הש"ע
 נראה דעתו דכס"י שי"ח פסק לאוסר בעירוי ואילו בכ"י י"ד
 סי' קכ"א ובא"ח סי' תנ"א נראה דעירוי אינו מכשיר במקום
 הנעלה והרי עיקר ספק זה אי עירוי ככלי ראשון או לא תלוי
 בראיית מכלי יי"ן שהתירו בעירוי כמ"ש נכוח ארתחא וא"כ
 אי אמרינן דקי"ל דעירוי בכלי ראשון מינה דכבוש הכלי הוי
 כמבושל לגמרי ובלוע ככולו וכי התירו הנעלה בעירוי היינו

וכת' הרשב"א סוה"ן רכ"ב והביא ראה ומתני' דתרומות דגם
 חשהו כעין יכול לבטל לכתחילה וכן הסכים הפ"ח בסוה"ן
 קכ"ב ע"ש וא"כ משהו הנדבק מחלב כבשר כיון דשרי לבטל
 לכתחילה אף מדכריהם וא"כ ע"כ דהדמה איסור מדכריהם
 כל שגירו להפסיד בלי טורח משא"כ במגורה ושמן דלא רצו
 להטריח הנכור יותר מדמי ועכ"פ שהיה מד"ת להר"ח מהי
 יתיה וגם לרעת הר"ן כפ' אין מעמידין דבאינו חכוין לבטל
 כרי ליהנות מן האיסור שרי אף מדכריהם וכ"כ הר"ש בפ"א
 דתרומות דמה"ט התירו במגורה ומערה לכד וכ"כ הפ"ח
 בסוה"ן ז"ט גבי און מכלטין אס"ל א"כ ה"כ נזק כזון דאין בו
 מן האיסור כי אם חשהו דינוו דהנזיקו הדחה מדכריה דמדריכא
 היה לנו להתיר אכל שהיה דין ההדחה מד"ת מאיזה נד יהיה
 מד"ת ואולי שרעתו דכיון דחמי שיעור אסור מד"ת וטעם
 בעיקר רבו הסוכרים דהוי מד"ת וא"כ כי אכל קליפה דקה
 מן הכשר שנבט בו החלב או שאר איסורי' איסור תורה קאכיל
 כיון דח"ש וטכ"ע מד"ת ומן הנד זה הוי הדחה מד"ת ועדיין
 הדבר נדק יסוב ומ"מ לדברי דכינו ברזך ל"מ מהך סוביא דין
 כבישה ככ"ד שעות ועיין בת' ה"רובש סימן ש"מ"ט שכתב
 דהדחה הוי מדרכני ע"ש . וכת"ש יש ליישב דברי המדרכני
 כפ"כ רבינה שהביא הכו' ראה הפך דעת רש"י דס"ל דאין
 כבוש כי אם בחומץ דתתכן כפ"ק דשיבועית ור' ישן שכבוש
 בשמן חדש וכו' ע"ש וק"ט איך לא הביא ראה מהך סוביא
 כפ' א"ע דיש כבישה גם כבשר וחלב דאי לנו מאי חידושה
 וכבר ראייתו בת' כנה"ג סימן קמ"א שהקשה בן כרכר' הגהת
 ש"ד שהביא הכו' ביר סוה"ן ז"א ע"ש ומה גם דלדירוי רבו
 הסוכרים כשיטת רש"י האין כבישה כי אם בחומץ ושם ראייתו
 פושט הרב לזה דאפילו נמא דאין כבישה אלא בחומץ שפיר
 קאמר חידוש הוא דאי תרו ליה בחלבא שרי משא"כ כשאר
 איסורים דכחוק' דשייך כבישה דהיינו בחומץ אסור את"ד ולא
 ידעתי כוותו דמאי חידושו דבשר וחלב שהתיר בו הכתוב
 כבישה כיון דכבשר וחלב לא שייך ביה כבישה וכו' דהפרש
 דאי תרו ליה בחלבא דהיינו שיש בחלב גם כן תערוכת חומץ
 רשייך ביה כבישה נולד דהעיקר חסר בדבריו בר מן דין
 הכ"ל דרש"י גם בתערוכת חומץ עם מים או חלב ס"ל דשייך
 כבישה והנראה ככוונת דבריו דכיון דרך בישול אסרו תורה
 אי הוה שייך ביה כבישה והוה שרי משא"כ כשאר איסורים וגם
 זה אינו נכון דכל כי האי לא חשיב חידוש כיון דעכ"פ לא
 הותר בו כבישה כיון דלא שייך כי אם בחומץ :

והנה

אחת דע"פ דרכו יש ליישב דהכי קאמר אי תרו
 ליה בחלבא לאו חלב גלול כי אם חלב נקפה
 כבישה וכבש הנכונה עם בשר בחומץ יום שלם ושפיר קאמר
 דחידוש הוא ומיהו לדבריו רבינו ברזך אין צורך דחידוש לאו
 משום מנר כבישה כי אם מנר הדחה דמד"ת שרי כלי הדחה
 ותימא הוא עליו שלא ראה דבריו ועיין בפ"רש"י כפסחים דמ"ד
 ד"ה תרו ליה שאפשר ליישב דבריו ע"פ דברי רבינו ברזך
 והנכון הכ"ל ליישב הך סובייא לרעת הסוכרים דאין כבישה כי
 אם כב' ימים וגם לרעת הסוכרים דאין כבישה אלא בחומץ
 הוא כהה שראיתו להשא"ג כפ' המוכר את הפועל גבי
 עכברא כשיכרא שכתב בשם ת' כעלי אסופות בשם הר' אהנן
 שהתיר השמן כבישת עכבר וזל ואעפ"י שמנינו בליעה כזון
 ג"י בשר בחלב דאמרו דאי תרו ליה כוליה יומא בחלבא אין
 נראה לאסור דהתם דבשר בלוע החלב משום דאית ביה פילי
 חו בגון שהוא רק כמו שומן וכנס בו החלב כשאריו בחלב אכל
 שהיה טעם הכשר נבלע בחלב זה לא נניחו ואין זה דומה
 לכבוש כמבושל כי דבר הכבוש לתוך החומץ טעמו נפלט מן
 החומץ והניז שדרכני הכשר וכו' ע"ש הרי דהפרש דשאני
 כשר רחמ"ת ביה פילי נאמר וזה כ"ל יותר בפ"רש"י דפסחים ע"ש

כיאם משהו וחילו ככאן פסק בא"ח סי' תנ"א דחכית סב
 בצי הנעלה ועירו ע"ש וא"כ יפ"כ לומר כח"ש כדעת הטור
 דהיינו לכתחילה דאין מכתלין משהו כלוה לכתחילה וזה אינו
 שהיו הש"ע ב"ד סוף סי' ג"ט וסימן קכ"ב התיר לבטל משהו
 כלוה אפילו לשבח לכתחילה ע"ש כשיש הרש"א וסעיפתיה
 א"כ תיקשי הכא לחל' הנעלה או עירו תיכני ליה בהרחה
 דאף אי איכא משהו יכול לבטל:

והנ"ל כדעת הש"ע דס"ל דה"ד בכל איסורין אכל חמץ
 כפסח דהוי כמשהו לא שרי לבטל משהו כלוה
 דאע"ב שפסק בש"ע סימן תמ"ז דכתב בטל קודם פסח שרי
 כשש' דאינו חוזר וניעור היינו דוקא בנתערב מאילו דיעבר
 אכל להתיר לכתחילה לערב לא כיון דבמה חמדולי הראשונים
 ס"ל רקול חוזר וניעור ואוסר במשהו גם בכתב בטל קודם
 הפסח ודיינו למינקט להקל דיעבר אבל אין להתיר לבטל
 משהו לכתחילה נגד דעת גדולי הראשונים וכ"כ להכריח דכי
 אסר כאן אינו לא לכתחילה אבל דיעבר כיון דקול אין כבישה
 בכלי רקול דאינו חוזר וניעור איך יאסר דאי לא הכי לא דכאן
 סבר דיש כבישה בכלים וכולע ופולט כרי כ"ט קשה איך התיר
 כאן בחכית כלי חרס בהנעל' והרי בס"כ א"כ אסר בבית שאור
 ובית חרושת בכלי חרס אפילו בהנעלה וה"ט דכיון דאיירי
 דחריף השיב ברותח ועל ידי כישול באש לא שרי בהנעלה
 א"כ הכ"ש כבישה דחשיב כמכושל דעריף מרותח דלא סגי
 ליה בהנעלה חלא ורמי שדעתו דהתם כלע כרי כ"ט אבל כאן
 אינו חלא משהו והנה אמות שראיתי להט' שהכריח מזה בס"י
 תנ"א ס"ק כ"ב דכבישת התר בכלי איסור כיון דהכבישה אחי
 כ"ד שצי דהוי כ"ט לפגם שרי ע"ש הנה הרכ לשיטתיה חיל
 דנברר אחר דעת האו"ה דיש כבישה בכלים וכולע כרי כ"ט
 אך כבר ביארתי שדעת הש"ע ורוב הראשונים אינו כן דאין
 כבישה בכלים כיאם משהו ומיהו ק"ל שראיתי לשבנה"ג סי'
 תנ"א הנב' אות כ"ד וכן הפר"ח שם ובספר איהו דבא וזוטא
 דהש"ע אוסר בלי הנעלה אף ברעבר ע"ש ולדידהו ורמי ק"ט
 דהרי דעת הש"ע דאינו כולע כי אם משהו וקול דאינו חוזר
 וע"ק היכי סגי ליה בהנעלה מ"ש חכית שאור וחרושת דאסר
 בהנעלה כי ע"כ כבוד הרבני' במקומם מונח דלמה שנתברר
 דלא אסר הש"ע כי אם לכתחילה דאע"ב דמדרכי המדרכי
 דכפ' כ"ט שהביא הב' מכאן דס"ל דיש כבישה בכלים וכולע
 כרי כ"ט כמו שהכתי' לעיל דכרי מ"ח הרי כתבאר דהש"ע
 חולק על זה כי ע"כ אין מקום לאסור דיעבר מתרי טעמי
 חדא דאין כבישה בכלי כי אם נושהו וכבר נתבטל קודם פסח
 וקול אינו חוזר ועוד דכבישה לא חשיב כי אם אחר כ"ד שצי
 ואו ה"ל כ"ט לפגם וכבר פסק הש"ע בסימן תמ"ז כ"ט לפגם
 מותר גם כפסח כי ע"כ דכריהס ז"ע:

וב"נ להכריח דאין כבישה בכלים דאינו כולע ופולט כרי
 כ"ט תמ"ט הטא"ח סימן תמ"ז וכ"כ בעל העיטור
 גיעול היוצא מדפני הכלי לענין דבש ושמן של גוים בפסח וכן
 במליחת בשר וכו' ומדנקיט הני רבנן דהם נראה דבחס כה"ג
 אסור שהיו גם רש"י שהתיר במליחה אסר בשמן מהותך כה"ש
 הב' בשם הפוסקים וכתב ברובי' השה דכי התיר במליחה
 דאין מליחה לכלים ע"ש ומינה שכוין שכתב הטור שכ"כ
 העיטור ש"מ דמה"ט דאין מליחה לכלים הוא שהתיר ואיני
 כבישה בכלים איך התיר בשמן ודבש שהיו בכלי גוים דהאין
 הרי קול כבש כמכושל וכ"כ דכלי חמץ אין בהם כי אם נושהו
 כמ"ש הפו' ורש"י ושאר פוסקי' כפסחים ד"ל כפי קדמות בפסח
 ישברו ע"ש זה אינו דא"כ מ"ל ע"י כישול ג"ל ע"י כביש' ומליחה
 א"כ גם כבישול קודם פסח הו"ל להתיר כי ע"כ נראה שדעתו
 דאין כבישה בכלים כדקול' במליחה ומשהו כלוה בקדירה
 דנתבטל קודם פסח אינו חוזר וניעור אבל כבישול במיין נגד
 כל

חשום דעירו בכלי ראשון אך אי עירו אינו בכלי ראשון א"כ
 ע"כ דכבש רכלי י"ן אינו כמכושל ואינו כולע לא כרי קליפה
 דמה"ט התירו בעירו בכלי יין וכוין דהר"ש לא כריר ליה
 א"כ הינה דגם כבישת כלים אי כולע כרי כ"ט או כרי קליפה
 דפיה כיריה דתלוי אי עירו חשיב בכלי ראשון או לא וע"כ
 מספק נקיט להחמיר דכולע כרי כ"ט וא"כ ת"ס כפ' א"ת מהו
 למירחי ביה שיכרא ואע"ב דככוליה משערינן ואין במים
 וכסבר ס' וכו' לאו דפשיט ליה הכא כי אם דנקיט הכי מספק
 לגד דעירו בכלי ראשון וכן ה"ש גבי נודות הגויים כפאשה
 הי"ן בקנקן חצת לעת נפלט כל היין שכרופני הכלי ואוסר.
 הי"ן אף לפר"ת דסתם יינם בטל בששים וכו' היינו נמי לשיטת
 ר"ת דעירו בכלי ראשון דלפ"ו כבישה רכלי י"ן שפיר י"ל
 דכלעי נמי כרי כ"ט כמכושל גמור זה כ"ל ליישב והוא דוחק
 שהיו כתב דהקלו ביו"ן טפי משאר איסורין כדאמרינן חולטין
 במי זתים וכן ע"י עירו וע"י גיבוב וע"י הנחה חמת לבת
 משא"כ בשאר איסורים ע"ש והרי הנך קולות דחולטים במי
 זיתים וגיבוב והנחה חמת לבת דליתיה בשאר איסורים א"כ
 מינה נפיק דע"כ דכבישה בכלים אינו כמכושל גמור דאינו
 כולע כרי כ"ט וא"כ תיפשוט דכבישה בכלי אינו כולע כרי
 כ"ט הפך מ"ש הר"ש כב' א"ת וז"ע כאופן דמן הצד זה אין
 ראיה גמורה מהר"ש דס"ל דיש כבישה בכלים וכולע כרי כ"ט

אף כב' ימים וכאמור:
וביורה ק"ל למה שביארתי כדעת הטור וש"ע דאין
 כבישה בכלים חמ"ש הטא"ח סי' תנ"א רחכיות
 של חרס שנותנין בהם סכר שעורים התיר רבינו יואל ליתן
 בהם יין בפסח ע"י הנעלה ומדרכי רבינו האוי נראה דלא
 מהני להו הנעלה וקשה דלמה שכתבאר ביו"ד סי' קנ"א
 וקול' דכזונן אינו כולע הכלי ככבישה כי אם משהו לשיטתיה אף
 כלי הנעלה דהרי דעת הטא"ח סי' תמ"ז כדעת הסוברים דאם
 נתבטל כס' קודם פסח אינו חוזר וניעור א"כ כי נתן בחכית
 יין קודם פסח שרי כי ע"כ כדעת רבינו יואל והטור נראה דיש
 כבישה וכבוד הייתי ליישב דס"ל דסכר דכר חריף וכן יין
 וכלעי ופולטי גם ככבישה רכלי כמ"ש הר"ש הפ"כ דע"ב גבי
 נודות הגויים דין חשיב כדכר חריף חלא דכסבר לא ראיתי כו
 כדור דחשיב כחריף גם ביין דחשיב דכר חריף אינו
 כדור כי ע"כ כ"ל דמ"ת איכא בכבישת כלי בליעה ובליטה
 כמשהו והרי דעת הגיד כס"י קכ"ב דכלע משהו אסור לבטל
 לכתחילה וע"כ גם ככאן בעי הכשר החכית כיון דמשהו מיהא
 איכא ופולט משהו על ידי כבישה ואה"כ דאם נתן בו יין
 דיעבר שרי כיון דקול אינו חוזר וניעור וכ"כ מהב' שהקשה
 לרבינו האוי איך אסר היין דכזונן אינו כולע ומפליט ע"ש
 וקשה הוא גופא תיקשי לרבינו יואל וכן פסק הוא בש"ע
 ולהטור דלא סגי ליה בהנעלה אחתי הרי כזונן אינו כולע
 ופולט כי אם משהו והרי ק"ל דאינו חוזר וניעור חלא ורמי
 שהבין דהם לא אסרו דיעבר כי אם לכתחילה דעכ"פ בעי
 הכשר ומיהו אי מהא ל"ת ש"ל דלרבינו האוי דסתם לישא
 אינו שוהה העיבה כעריכה כ"ד שצי דליכא שיעור כבישה
 ק"ל שפיר משא"כ בחכית דסכר דשוהה כרי כבישה אה"כ
 דגם דיעבר אסור הטעם דכבש כמכושל ואין לומר דגם הו
 לא דאסרו כי אם לתת יין בפסח עגמו דהוי בהסהו לכ"ע והרי
 הטור ומדרכי כתבו לתת יין בפסח ואה"כ דקודם פסח שרי
 זה אינו דהרי הב"י הכיח כשם הגהות מיימוניות בפתם דכעי
 הנעלה גם כדרכי המדרכי דפ' כ"ש כתב לתת יין לנודך פסח
 ע"ש גם כש"ע לא הזכיר לתת בו יין בפסח אלא בתם דכעי
 הנעלה כי ע"כ ע"כ ע"כ ליישב דעת הטור כמ"ש לכתחילה
 עכ"פ בעי הכשר דגם כלע משהו אין מקטלין אותו לכתחילה
 א"ק להש"ע דכרי סי' קכ"ב וקל"ה וקל"ז מכל הני דוכתי
 שהכתי' לעיל מכאן דס"ל דכבישה בכלי אינו כולע ופולט

כל הכלי ואע"כ דק"ל התם כלי גוים אינן בני יומן ונטל"ף
 מותר כפכה ע"כ שדעת העיטור דנטל"ף אסור בפסח או
 דס"ל רבני המזל לא אמרינן התם כלי גוים אינן בני יומן וע"כ
 בכ"ז ששמר על זה והר"ן שאמר חלב שלחבו גוי ובכונה
 שקפאה קודם פסח כ"ל דס"ל דאמרינן חו"כ גם במשהו בלוג
 בקדריה אבל אה"כ דמורה דאין כבישה בכלים וב"כ דעת
 הרא"ש בת"כ כלל כ"ד סימן ה' שהתיר גבינה לחם בפסח כיון
 שגעשה בזמן ואי גם בכלי שייך כיה כבישה מה בכך אם
 נעשית בזמן הרי ק"ל כבוס כמכוסל וכעין ששים נגד כל
 הכלי ולפיכך וכו' דאומת הוי כמכוסל לאחר כ"ד שני ואז
 הו"ל נטל"ף דמותר גם בפסח א"כ גם בהם על ידי ביטול שרי
 דהא התם כלי גוים אינן בני יומן ואיך תלה התירו דבזמן
 אינו מפליטת"ל דהוי לפנים ועוד דהרי עכ"פ מפליט דכבוס
 כמכוסל כי ע"כ ע"כ דהתיר זה הוא גם לדעת האוסרים נטל"ף
 בפסח דמחלוקת ראשונים הוא ובחוקמות של רבני האוסרים
 אסור וא"כ גם בכביש ליתבר וכו' דאיידי שלא שיה הגבינה
 לחם בכלי כ"ד שני זה אינו דאיך התיר בסתם והו"ל לפרש
 דהיינו בלא כבוס שיעור כבישה שהרי ק"ל הפך כבוס אסור
 כמכוסל בש"ע י"ד סימן ק"ה וגם ראיתי להכ"י ששמר כביאור
 תשובה זו וכתב ב"ררכים כי שוכ דבריו והמעין יראה שגם
 לדבריו יש להכריח דעת הרא"ש סן דס"ל אין כבישה בכלים
 לפי מה שנחבאר ופע"י שכבר נתבאר דמות"ש בפ"כ דע"ז
 גבי גדרות הגוים ובני מהו למירמי כיה שיכרא מבוחר דעתו
 דס"ל דיש כבישה בכלים מ"מ כבר הבאתי דברי הרא"ש בפ'
 בינה דנראה סותר לזה דס"ל דאין כבישה בכלים וא"כ י"ל שגם
 תשו' זאת אינן כבישה וזאת דאין כבישה בכלים וסתם הטור
 בוותיה שכבר ביארתי שדעת הטור ג"כ דאין כבישה בכלים
 והנה אמת שראיתי להר"ם שם בסיומן תמו' שהצ"ע בדברי
 הראשונים דנראה דגם בכבוס כ"ד שני תתירי דאמאי דהא
 ק"ל כבוס כמכוסל ותיירן שאפשר דחמץ קודם זמנו התיר
 הוא לא אמרינן כיה כבוס כמכוסל ע"ש שהארץ על זה וק"ל
 בתירונו דהם אסרו כחמץ במשהו וזמנו חומרי ואיך התירו
 כבוס ועוד כיון דכבוס מר"ת היכן רבי הכתוב בחמץ להתיר
 כבוס שהרי בכבוס וחלב דשרי כבוס מר"ת היינו דכתיב לא
 תבטל דרך ביטול אפרה תורה כח"ש בפסחים דת"ר דבשר
 במלכ מירוש דהתיר הכבוס וה"ש בפרש"י ש"מ דככל אוסורים
 כבוס מר"ת הי"ע ע"כ נראה דמור"ם נגד אחר דעת האו"ה
 דיש כבישה בכלי כח"ש בתורת הטאה כלל ג' ע"ש וכן נחשבו
 כל רבני האחרונים מ"מ כבר ביארתי שדעת רוב הראשונים
 להפך דאין כבישה בכלי דאינו בולע ופולט בזמן כי אם משהו
 ולפ"י התיי שפיר בהם שניראה ג"כ בכאן מרבני ראשונים
 שהביא הטור וכ"י בסיומן תמו' דגם בכבוס כ"ד שני שרי
 והיינו מה"ט דאין כבישה ובמשהו בלוג דנתבטל קודם פסח
 לכ"ע אינו חודר וכ' זולת ליהיר"ן שהביא הטור ובאחר וכ"כ
 להביא ראיה דאין כבישה בכלים מה"ש כע"ז דל"ד גבי האמי
 דקוביא דמדייתו בלוגי ודאי ודאי בפסח דהתורה העיריה
 על כלי הרם שאינו יוצא הידי רופיו לעולם והקשו מ"ש דשרי
 ביה ותירנו זה השימוש בחמץ וזה השימוש בזמן ע"ש ואיני
 כבישה בכלים היקשו דהא ק"ל כבוס כמכוסל וכי היכי דבלע
 על ידי האור בלוג נמי בכבישה הלא ודאי דאין כבישה בכלים
 וכ"כ דהרי בט"ח סימן תכ"א כתב דכלי חרס לא מהני להו
 הנעלה כבית שאור וחמות וכתב הכ"י דלמך זה דאינו יוצא
 הידי רופיו וקשה איך כתבו כתי"ד סימן קל"ה דמהני הנעלה
 גם לכלי הרם והרי אינו יוצא תירי רופיו הלא ודאי דבזמן אין
 כבישה בכלים וצ"ע לדעת הסבורים דיש כבישה בכלים עוד
 תהבי לדעת הסבורים דיש כבישה בכלים דהשיב כביטול על
 ידי האור וכע"כ נגד כל הכלי דהת"י אין כיה שבתוך הכלי

ס' נגד הכלי מרתקן בפ"א דתירומו וכן חכית של שמן שנשפכה
 אין מחייבים אותו להיות יושב ומטפח אלא כוהב בה כדרך
 שנהב כחולין המערה מחד לכד ונטפ"ג טפין ונותן לתוכה
 חולין ע"ש וכטעם שהתירו לבטל משהו בעין באיסור תרומה
 דבעון מיתה היא ככר כתב הרשב"א בת"י סימן רכ"ב דה"ט
 דכל משהו איסור שאינו בא לידי כ"ט שרי לבטל לכתחילה
 והיינו דאין לשיטתיה כמ"ש הטי"ר כשי"ק כ"כ בשם הרשב"א
 בת"ה הביא דבריו הב"י שם ושם כתב בת"י וזאת דאף על פי
 שהרא"כר לא התיר לבטל כי אם משהו בלוג היינו דס"ל
 דמתני' איירי בתרומה בזמן הזה דרבנן דבדרכנן התירו גם
 משהו בעין שלא להטריח את הצבור יותר מדאי אבל הרמב"ם
 ומקצת רבתי פירשו למתני' הלזו גם בתרומה מר"ת וליריהו
 ודאי דשרי לבטל גם משהו בעין של תורה במקום טורח את"ר
 ובפירוש הר"ש דפי"א דתרומות מ"ח ראיתי שכתב טעם אחר
 לזה דכי אסרו לבטל אס"ל ה"ר מכונן לבטל כדי ליהנות מן
 האיסור אבל כאן דמשהו לכד איכא ואינו מכונן לבטל כדי
 ליהנות שהרי אין במשהו הנאה שרי לבטל לכתחילה ע"ש
 וכדכריו כ"ל כדעת הר"ן בפ"א ח"ג גבי מהו למירמי כיה
 שיכרא שכתב הטעם דכל שאינו מכונן לבטל שרי ע"ש וכסי'
 כ"ג הבאתי דעת הסבורים כהר"ן כוה גם הפ"ח ב"ד סימן
 כ"ט ס"ק ח' כתב דטעם מתני' דאינו מכונן לבטל הוי ע"ש
 ואם איתא דיש כבישה בכלי ת"ל דנאסר הכלי לחולין מדין
 כבישה דקין כל כלי שגבשבו או איסור והרי סתם חכית וכד של
 שמן מוכיחו לקיום הוי ושוהה בו שמן תרומה ימים רבים ואיך
 התירו לתת בו חולין אלא ודאי דאין כבישה בכלים ואינו בולע
 ופולט כי אם משהו לכד והרי התירו לבטל אפילו משהו בעין
 לזור כדאית ליה ובמשהו בלוג לכ"ע שרי אף לדעת הסבורים
 דיש כבישה בכלים כדי כ"ט ק"ט מהך מתני' ורבני הראשונים
 שהבאתי וכן ראיתי בחידושי הרשב"א לכ"כ לרפ"ו שהובא
 מתניתין שהבין כפשוט דמטעם זה דבזמן אינו
 בולע כי אם משהו הוא שהתירו שכתב ז"ל ועוד מתני' גופא
 קשיא מ"ש כולי והלא הכלי ענמו אסור לחולין ואפילו
 הטיף ממנו בתה טפין וכ' ובודאי דכוונת קושיתו הוא מטעם
 כבישה דכלא"ה אינו אסור ללא בעי כי אם הרחה משום משהו
 הנדבק ולישב לזה כתב בשם הרמב"ן דמה שנשאר ברופני
 הכלי דבר מועט הוא ומותר לבטל לכתחילה וכ' אבל כלי
 שביטל בו הרומה ליכא לבטולי לפי שלא יש לה שיעור דטובא
 בלוגה וטובא פלוגה ע"ש וכה"ג חילק שם הר"ן לעיל מה רב"ל
 בזמן הוא משהו ואי אפשר לכא לידי כ"ט ע"ש הרי שהבינו
 דהתיר כלי שגבש בו שמן תרומה הוא דאינו בולע כבזמן כי
 אם משהו לכד גם ראיתי להפ"ח ב"ד סימן קכ"ב ס"ק ד'
 שהעלה עיקר כפשוט' דמתני' דגם בתרומה מר"ת ע"ש והינה
 מבוחר דהתירו כבישה בכלי דסתם חכית וכד התירו דשוהה
 בו השמן כמה ימים ש"ו דאין כבישה בכלים דאינו בולע כדי
 כ"ט וק"ט לחם שביארתי לעיל דהרא"ש והגהת ש"ד והמ"ר רבי
 והר"ש ורא"ש וראב"ה ורבינו שחמה ורבינו יחיאל וכ"כ דעת
 ר"ת ור"י מה יענו להך מתניתין דאף א"ת דהם יפרשו מתניתין
 בתרומה דרבנן מה בכך הרי גם בחילי דרבנן אסיר כבוס
 כיון שיש בו כדי כ"ט והרי גם דרבנן אסיר כל שיש בו כ"ט
והנ"ל ליישב דבריהם הוא דס"ל דאף על גב דבולע
 כבישה כדי כ"ט ת"מ כיון ששימוש ההתיר
 דהיינו חולין הוא גם בן בזמן וא"כ כי נמי כבש ככלי זה שמן
 חולין הרי שיעור כבישה לפחות הוא כ"ד שני שאז הו"ל
 כנטל"ף והרי כל נטל"ף הותר וכמו שכן דעת הט"ו וש"ך ובכ"ג
 להתיר הפך דעת האו"ה ואע"ג דנטל"ף אסור לכתחילה הכא
 בתרומה לא אסרו לכתחילה מדבריהם ללא כו להטריח
 הצבור יותר מדאי :

והנה אחת דאכתי קשה לפי ח"ש הכ"י ספי' ק"ג בטע
 הא"ח דאין אומר' נטל"ף כי אם כשיעור הנרין
 ס' אכל איסור סגיד שיעור גדול כגון כריה או תרומה אפילו
 פגום אסור ע"ש וא"כ לפי לא כ"ת מירי הכא או הוי פגום או
 מהל' ל"ק שחלבד דלירי חווי שדרכי יחיד הם ושאר פוסקים
 מתירים פגם גם בתרומה כמ"ש בסי' ע"ג ובר תן דין כי
 הנריכו חכמים בתרומה שיעור מאה בתרומה ה"ר בעיניה
 אכל טעם תרומה בטל בששים כדתני קריה שביטל בה
 תרומה אכ ביטל בה חולין כמ"ט ע"ש והיה ה"כ בטעם בלוע
 בכלי קיימין דשיעורו כמ"ש וא"כ גם נטל"ף סרו וא"כ שפיר
 יש ליישב דכרי הראשונים ע"פ דעת הט"ז וש"ך דכה"ג הוי
 נטל"ף ושרי אלא דאכתי ק"ט להא"ה ונגררו אחריו קנת
 תרכני האחרוני דלא חשיב בכבישה כה"ג פגם ואסיר לרדהו
 ודאי ק"ט מהך מתני ונ"ע :

והנה אחת דק"ל לדעת הט"ז וש"ך וכנה"ג שכתבו
 להתיר כבישה בכלי איסור מטעם דהוי נטל"ף
 ממ"ש הנהת אשירי כפ"ד וע"ז הביאו הכ"ה סיומן תכ"א
 וז"ל אכל כריעבר ככולהו שרי אפילו לא הגעיל ולא הסיר
 זיפתו וכגון שאינו בן יומיו דהוי נטל"ף דקול מותר אף בפסח
 ע"כ והוי חכית שבר תשמישו כגון לתת בו יין או שאר משקין
 וכמ"ש סס בה"ה לתת בו יין בפסח וכיון דשיעור כבישה אחר
 כ"ד שעי א"כ העולם לא השכחת בה שתהיה בת יומא ואיך
 כתב וכגון שאינו ב"ז כנראה דכב"ז אסור ולמה שנתבאר לא
 יתכן שתהיה בת יומא כי ע"כ ע"כ שדעתו כאו"ה והיינו לפי
 מ"ש הרב חוות יאיר ד"ק וכפ"ד לחם הפנים סיומן ק"ה בטע
 המנן אכריהם וספר בית הלל וכ"ה הפלתי דכ"ה הכבישה הוא
 בכל כ"ד שעי ואינו כרבע אחרון אלא דאינו פולט הכולע
 כדי נ"ט כי אם בנידוף כ"ד שעי ע"ש גם הפ"ח דעתו דלא
 שייך בכבישה נטל"ף דהכבישה קודם לשיעור הפגם אף לדעת
 הט"ז וש"ך קשה מדרכי הג"ה גם לפי מה שביארתי לעיל
 בכונת דברי הנהת ש"ד שהביא ב"ז סוף סי' ג"ה יוכא דאין
 אחרים דכבישה דליהוי נטל"ף ושרי ואין לצדד לדי אחר כב"ז
 היינו השום טפת לחלוטית שיש בחכית שרי מעולם לא התיר
 הג"ה כ"ן א"ס בהדיח החכית הטב כמ"ש מור"ם כמחפה והלכוס
 א"ה סיומן תכ"א סכ"א ע"ש וראיתי להפ"ח במיומן ק"ה ס"ק
 א' שתמה להט"ז שבכאן דחה דברי האו"ה דאין כבישה בפלי
 איסור אופר דהוי נטל"ף ואילו ב"ד סיומן ס"ט ס"ק מ"ה הסכי'
 לאסור כדרכי האו"ה וגם ראיתי בפ"ד מנחת יעקב כלל ז' ב
 סקוד שדדק לזה לישב לזה :

ואה"נ לירי ל"ק שהירי דרכי מור"ם הם שם להתיר
 לכתחילה שכתב אבל מותר לחזור ולתלוך וכו'
 ועל זה כתב הט"ז כ"ל דהיינו פחות מדרכי כבישה וכו' וא"כ הוי
 הגיר להם שהט"ז כוונתו לאסור אף כריעבר דילמא לאסור
 לכתחילה לכד שהתיר מור"ם ואילו בכתחילה גם אי הוי
 נטל"ף אסיר דנטל"ף לא התירו לפתחילה והרי אין בכל דרכיו
 שאסור דיעבר נמי כי היכי דיתקשי להו כי מן הכאור יש
 ליישב דכרי הש"ך שם ריש סיומן ק"ה שדחה גם הוא דכרי
 האו"ה והעלה להתיר כבישה בכלי איסור דהוי נטל"ף וביים
 וגם כלאו הכי ה"א יש פוסקים דלא הוי כבוש אלא כב' ימים
 וגם כלא"ה הרבה פוסקי' דלינת לילה פוגמת ע"ש ותמה עליו
 הכנה"ג שם הנה"ט אות וזו דאם כוונתו דהוי ס"ס דמאחר
 שהוא בא עליו כטענת כרי דהוי נטל"ף אין כאן אלא שפך
 אחר ועוד דלישא רבלא"ה שחשע אפי' כורה להא"ה דלא הוי
 נטל"ף שרי מחמת טענה אחרת וזה אינו דהו"ל שפך כבוש
 דאסור ע"ש ולי נראה כוונת הש"ך שנידד דאף אתמ"ל דכבאן
 שאין הכלי ריק לא הוי פגם כמו שחילק הרב בנפיה אח"כ
 ליישב דכרי האו"ה או כדרכי חוות יאיר וסייעתיה דכ"ה

וכבישה הוא ככל כ"ד שעות ולא נעשה פגום אדרכרי הפרי
 חדש דהפ"ג וזמנו אחר סיום כתיבת טעם הכבישה שכתב נראה
 לו לחלק ככל הני חלוקי אלא שלא נראה לו ולכן כתב דלפחו'
 חודי שפך לא נפיק ויש להתיר בכבישה דיום דהוי ס"ס :

א"נ ול והוא הנכון דאעפ"י שהקשה להא"ה ואפי' דרכי
 לא היה עושה חגישה להתיר דלאו קטלי קמי באנת'
 ניכהו וזלת שמכא להר"ל נח שהתיר להר"י וכונתו דאעפ"י דהוי
 שפך כבוש כיון דפליגי הר"ל נח האו"ה יש להתיר דמסתבר
 טעמיה דהר"ל נח מנח קושיתו דהוי נטל"ף ולזה כתב וגם
 בלא"ה וכו' כוונתו דאף אי שפך שקול הוי ול"ה קושיתו יש
 להתיר בכבישת יום דהוי ס"ס ומ"ש עוד דכלא"ה תרבה
 פוסקים דלינת לילה פוגם ע"כ ותמה הכנה"ג שם בכונת
 דבריו כ"ל שכוונתו דאף א"ת דשפך זה אי בכבישת יום הוי
 כבוש או בנ' ימים אינו שפך שקול כיון דהכריעו כל האחרונים
 לאסור ככ בישת יום ולא חשיב ס"ס אכתי הוי ס"ס גמור שהרי
 יש סניף ריעות לסכרת האסורי דכעי נ' ימים ולהתיר דהיינו
 דעת הסוכרים לנת לילה פוגמת דליריהו ודאי מתירים
 בכבישה דכ"ד שעי בכלי איסור כיון דנעשה פגם קודם
 שיעור כבישה והרי יודע סברת מהריקו דמנטרפי ב' ריעות
 אף שאינן מטעם אחר ותו ל"ק מכל מ"ש הכנה"ג והנה
 ראיתי להרב כרתי ופלתו ב"ד סיומן ק"ה שהכריח דיש כבישה
 בכלי ואסור ולא שרי מטעם נטל"ף ממ"ש התוספו' בחולין ד"ח
 ד"ה השומט דק"ל סתם כלי גוים אינן בני יומן מדהתירו בע"ז
 דל"ו שמן של גוים ע"ש וכ"כ הרא"ש בפ"כ דע"ז דל"ה כ"י
 משחא שליקא ע"ש ואם איתא דכבישה בכלי איסור הוי לפגם
 כיון דהכבישה כ"ד שעי א"כ מנ"ל מהתר השמן דסתם כלי
 גוים אינן ב"ז והרי שמן כגון דאילו משחא שלוקה פליגי בה
 אימוראי דל"ה דע"ז וא"כ לימא דהפ"ג הוא כוראי כיון דאחר
 כ"ד שעי חשיב כבוש שאז הוי לפגם ומנ"ל רכ"ב אינן בני
 יומן אלא ודאי דלא חשיב זה פגם כדעת האו"ה א"ת ד' ולפי
 מה שנתבאר דעת רוב הראשונים דס"ל דאין כבישה בכלים
 א"כ היא גופא קשה למ"ל טעם להתיר דהוי נטל"ף ת"ל
 דכגון לא בלע מהכלי כי אם משהו והרי משהו ככל האימורי'
 שרי דכטל בששים ואף למה שביארתי לעיל כדעת הרא"ש
 ושכ"כ דעת ר"ת ור"ז דס"ל דיש כבישה בכלים וא"כ ול דהתו'
 והרא"ש לשיטתיהו אזלי דס"ל דיש כבושה בכלים וא"כ ול
 כמה שביארתי לעיל שיש לצדד כדעת ר"ת דס"ל דאין הולכין
 באיסורים של גוים אחר כ"ט דכ"ס נירדתי שכ"כ דעת הרא"ש
 ג"כ ע"ש וא"כ ול דה"כ עכ"פ בכביש' כלים משהו מיהא איכא
 ולא הלכו אחר כ"ט אלא דאכתי קשה דע"כ מדהתירו כאן
 נעשו דהוי נטל"ף ש"מ שיש בפליטת כלי גוים כשמן על ידי
 כבישה כדי כ"ט דתייבח לדעת הסוכרים דאין הולכין באש"ג
 אחר כ"ט אף כב"ר ביארתי שם במיומן הנזכר דרוב הפוסקים
 חולקים על זה וס"ל דגם באש"ג הלכו בו אחר כ"ט וליריהו
 ק"ט למה אסרו השמן אף אי ס"ל נטל"ף אסור למה שנתבאר
 דאין כבישה בכלים טוב ראיתי מ"ש בפיסקי' תו' ע"ז סיומן ע"ד
 וז"ל שמן זית ע"ז וחרף והכליט כמו דותח ואפילו כונן ע"כ ואין
 שפך שהוכרחו לומר כן משום דק"ל למ"ל כשמן דהוי לפגם
 ת"ל דאינו כולע ופולט כגון בכלים אף על ידי כבישה כי אם
 משהו וש"מ דס"ל דאין כבישה בכלים ואי ק"ל א"כ כי הוי
 לפגם מאי הוי הרי כתב הש"ע ב"ד סיומן ג' ודרכי חריף
 חורפיה משוי לשבח אף אי הוי פגום הא ל"ק שכבר כתבו התו'
 בע"ז דל"ט ד"ה אב דרוקא חילתית דחריף טפי אמרינן הכי
 ע"כ כי מן הכאור ל"מ ראיתי הפלתי מדרכי התוספו' והרא"ש
 לאסור כבישה בכלי איסור דלא חשיב פגם ש"ל דרוקא כשמן
 דחריף והשיב דרותה א"כ לא הוי פגם דכבישול אינו נפגם
 ועוד ש"ל דכיון דהוי חריף לא כתיבן שיעור כבישה כי היכי
 דליתבר

חזן איכאמר גם נטל"פ תתשהו מיהא איכא ודעת רוב
הפוסקים להתיר כמו שפסקו הט"ח וש"ע סי' תמ"ז ע"ש וא"כ
תיקשי דין בריה כשרנים איך יתכן והרי תאוסים ופגומין ופגם
גם באיסורי משהו הותר דתינח דאמר הכתוב השרץ כפ"ע
איך הפגום המזויה הכתוב אבל בתערובת שנתכטל מר"ה
כרוב איך יאכרו חתמים במשהו והרי פגום הוא ואפילו טינם
כעיקר התיורו בפגם ואף באיסור משהו התיורו משום פגם
ואיך אמרו הם דלא בטלי לעולם וכ"ת רכי התיורו פגם
כאיסורי משהו ה"ר לח בלא דיהיב טעם אבל יבש ביבש
דאינו תלוי כטעם גם בפגום אמרו באיסור משהו זה אינו
דאדרבה כלפי לוי"א וניסתכרא שהרי באיסור משהו דחמץ
נחלקו הראשונים דה"ר לח בלא דבשי ששים אמרו במשהו אבל
יבש ביבש גם בחמץ שרי וזה דעת הר"ש כה"ש הט"ח סי'
תמ"ז מחלוקת זה וכבר סי' ק"ט דאין הפרט בין לח ליבש בדבר דאמרו
הביאו ה"ב ב"ר סי' ק"ט דאין הפרט בין לח ליבש בדבר דאמרו
במשהו ע"ש ומדברי כולם נראה דגרע טפיקול תערובת
יבש ביבש ולא בלא ואי התיורו פגם באיסורי משהו בלא כ"ש
יבש ביבש ולהרשב"ח ל"ק הוה דהרי הרשב"ח בסי' תנ"ח
דעתו הפגם באיסורי משהו אמיר אך להר"ן בפ"י כ"ש דס"ל
דשרי וכן ה"ש ע"פ והפ"ח בא"ח סי' תמ"ז והס"ל דטעם שרשי'
הותר משום פגם לדירוהו קשה איך יתכן דין בריה לביטול
כשרנים וסבור הייתי לישב דהס"ל כה"ש ה"ה בע"ז דס"ו
ר"ה הכלל וכ"כ הר"ש ע"ש דנהי שהחמירו במשהו כיון דה"מ
יש סם איסור עליו אבל כשהוא פגום פקע איסורו ע"ש וא"כ
שרנים סם איסור עליהם דאף שהם פגומין אסרן הכתוב א"ת
עדיון דהרי כו הנריכו ס' בלא דהא משום כ"ט רבופו בטל
ברוב אף מדבריהם אלא דטעם לא בטיל ער"ס וא"כ אי אמרו
בנתכטל בופו משום דסם איסור עליו אף שכבר נתכטל מכ"ש
דבעי ס' אף שנתכטל טעמו דפגום הוא כיון דסם איסור עליו
כלי ביטול זה והרי לח בלא חמיר מיבש ביבש לבני ביטול
ואע"ג דלבני חתיכה הראויה להתכבד וכריה. ודבר שחמנין
עיקר איסורם דלא בטלי אינו אלא ביבש וטעמם בטל דהיינו
לח בלא בטלי בס' התם שאני דעיקר האיסור משום חשיבות
עיינן בת' חוות יאיר סי' ק"ב ולא שייך כי אם יבש ביבש ח"מ
דיבנותא בלא דינא הוא דלבעי ס' אבל להתיר לח בלא ברוב
משום פגם וכיבש דלא ליבטיל אף באלף אף בפגום דבר זה
קשה לשמוע כי פ"כ גם מן הגד הזה כ"ל ראיה לאסור טעם
שרנים :

עק"ל לסברתם ומה ששנינו במכות דכ"ג ומה אם הדם
שנפשו של אדם קצה ממנו הפורט ממנו נוקבל
שכר הנה מכוזר דרם כמי תאים וכדילי איכסי מיניה
ולהרשב"ח ליבטיל טעם דם ברוב דפגם הוא וזה אינו דברור
הוא דבעי ס' כמבואר בכל ה' קליחה ע"ש אחת דק"ק דאמאי
לא כקוט המטה שרנים דמאיסי טפי וש"ר לרשי סם שכתב
ד"ה לזכות את ישראל כרי שהיו מקבלין שכר כמה שמוענין
עצמן מן העבירות לפיכך הרבה שלא היה צריך לזכות כמה
מצות וכמה אזירות של שקצים וכבילות שאין לך אדם שאינו קץ
בהם וכו' וכ"כ ר"ע מברטנורא ולפי"ל דר"ח עליה דר"ש
אתי למועני דלא דם לחוד אלא כמה מצות יש כה"ג א"ב מ"נ
קשה כי קושין לשיטת הרשב"א וי"ל דהרי אמרו במנחות
דכ"א דם מבושל אינו עובר עליו וא"כ אינו חייב כי אם באוכל
דם מי וא"כ י"ל דכחי לכד נפשו של אדם קצה בו אבל כמבושל
דאסיר מרובנן אין נפש האדם קצה בו וכי הנריכו ס' ברט
היינו כמבושל ואה"כ דרם שגל למאכל בטל כרוב והוא דבר
חידוש וז"ע ועיינן בהר"מ פט"ו דת"א ה"ו דרם שיעורו בס'
גם התוך פרש"י שהבאתי דכבילה נפש אדם קצה בו א"כ
תיקשי דליבטיל כרוב משום פגם וזה לא שמענו ומיהו ראיתי
בר"ע דבמקום כבילות כתב דמשום וא"כ י"ל דט"ס נפל
כפרש"י ש"ר בהוריות ד"א שאמרו ראוכל כבילות וטריפות
שקצים ומתאים הוי צדוקי ופרש"י הואיל והני אוכלין הוו דברים
שנפש אדם קצה בו ע"ש ואיתא להדיא בכבורות דלא ואלו הן
דברים שנפש אדם קצה בהם כבילות וטריפות שקצים ומתאים
ע"ש אחת דק"ל דהרי בע"ז דס"ו אמרו נכילה ראויה לגר קרוי
נכילה למעוטי מסרחת נראה דנכילה ראוי לאכילה ואין נפש
אדם קצה בו ע"ד להתו' ע"ז דכ"ו ד"ה ומד שפירשו נכילה
שחתה מחמת חולי וטריפה שנכרה תפרקה שמתיה
והולכת ואינה ראויה לאכילה ע"ש אלא דמ"מ קשה דמי נינא
כנכילה וטריפה כה"ג דכטל כרוב וזה לא שמענו :

ונ"ר להכריח בדעת רש"י שהוא חכת האוסרים טעם
שרנים והן קדם חני אביא מאי דק"ל בעיקר הק'
סוגי"א דע"ז דאמר ר"ש בעלמא נטל"פ מותר והכ"א חידוש
דהא תתאם תאים וכדילי איכסי מיניה ואפ"ה אשריה רחמנא
וקשה דהרי בכבורות ד"ה דפליגי רבנן לר"ש ומטמאין טומאת
אוכלין בכל איסורי הנאה הקאמ"ט דהבנן אמרו רבנן
קמיה כרב ששת הואיל ואיסורו חישבו ופרש"י איסור דאסר
ליה רחמנא לישראל משום ליה אוכל דכיון דאסר ליה מכלל
דראוי לאכילה לבני הוא ע"כ הרי דר"ש גופיה קבלה מאי
דאמרו ליה הואיל ואיסורו חישבו וזה תימה דהרי שרנים
דמאיסי ולא חזו לאכילה ואסרן הכתוב וגם כעיקר הסוגי"א
קשה שהקאמ"ט סברא חכמה דוכתי. ואני לכו הכי הרי טפי
הו"ל להקשות מעיקר לאוי שרנים שאסר הכתוב אצ"ג
דמאיסי ולא חזו לאכילה :

והנ"ר לישב דמ"ש הואיל ואיסורו חישבו הוא בכל
האיסורין דאצ"ג דלאוי שרנים אסר אצ"ג
שאין ראויים לאכילה שרנים שאני דחידוש הוא שארשה תורה
שאסר אצ"ג דלא חזו לאכילה וכח"ש בהך סוגי"א דע"ז ר"ש
גופיה והיינו חידושיה דק"ל הואיל ואיסורו חישבו וכחכי
תשובה מוצאת כמ"ש רש"י ד"ה דהא תתאם ובלאו אזירה
כדילין ממנו ולמ"ל דאוקר רחמנא עליה ותתמו התום כר"ה
דהא דנהי דמאיסי מ"מ לא הוה ידעינן דהאוכלו בלאו האוכל
שרץ וכו' ע"ש וכן תמה הר"ן על רש"י ולאחורה צריכה דבה
מה יענה רש"י ליה ויותר תימה להרשב"א שהביא כל פרש"י
וכתב שהיא הנכונה ולא נרמס נוקסיות התום אך למ"ש הנה
כיון דר"ש כיון דס"ל איסורין חישבו לרבנן דק"ל כותייהו א"כ
ע"כ לפרש ה"ש הכ"א דחידוש הוא דמאיסי ואכ"ה אשריה
רחמנא

עק"ר לסברת המתירים דכל דמאיסי טעמם פגום ויותר
מבואר כתב הרשב"ח במשמרת הבית דק"א וז"ל
ועוד דודאי כדילי איכסי מיניהו וכל דכדילי איכסי אמרו
דמאיסי כמ"ש בעכבר דמתאם תאים וכדילי איכסי אלתא כל
דכדילי איכסי מיניה נקטינן ליה דמאיסי עכ"ל והרי ככירה
דל"ט אמרו מ"ש ש שלהבת ע"ז דשרי ומ"ש שלהבת דהקדש
דאסיר ע"ז דמאיסי וכדילי איכסי מיניה וכו' והרי תקרובת ע"ז
ויזין ק"ל דכחיו במשהו וכשאינו מינו כנ"ט כמ"ש בטור סי'
קל"ד ואי חשיב מאות פגם במור הו"ל להתיר גם בחינן ברוב
לדעת רוב הפוסקים דאיסורי משהו נמי בפגם שרי וכן לכ"ע
באינו מינו הו"ל לנטל ברוב וזה אינו דדוקא חומץ ע"ג בריסין
דהוי פגם מנדר תערובת הוא דחשיב פגם כמ"ש הטו"ר סי'
קל"ד אבל כה"ה לא חשיב פגם וזה מותר שיטת הרשב"ח :
והנ"ר ליישב ליה דכי אמרי' כל דמאיסי וכדילי איכסי
מיניה חשיב פגם היינו כחמסם לבני כ"ע אף
לבני גויים משא"כ ע"ז דכי מאיסי וכדילי מיניה אינו אלא לבני
דין מנדר גודל איסור ע"ז אך לבני גויים לא תאים וא"כ אין
להתיר משום תיאום דמשום הותר האיסור תיאום ואין חומר
האיסור מתיר האיסור בכך :

רחמנא רע"כ דהיינו חידושה ללא אסר הכתוב דבר שאינו ראוי לאכילה וזה מוכרח ואדרבה תמהני להתום והר"ן מאי ק"ל לרש"י ועוד לפירושו הדר כי קושין תיקשי לרבנן דרב ששת בכורות מלאו דשרצים וכרוחק ז' דמהה שהקאו לו רבנן דר"ש הכא בע"ז לרב ששת חלא מעתה ליטמא לחיוב ש"ה דאינהו ס"ל ללאו חידוש הוא וחזי לבייש וא"כ ז"ל דרבנן דר"ש לא קבלו דברי ר"ש ולכן תירצו בכורות האיל ואיסורו חיובו וזה"ל דרב ששת לא קבלה ההס לריריה לאוי דשרצים תיובתיהו וזה דוחק גדול וצ"ע ומהו יש להכריח מ"ש לעיל בפירוט הסובייח דמי הקשו ניתא קפכר רב בטל"פ אסור חין הפגם חזר דמאים חלא חזר תערובת שהרי הם באו להכריח גבר ר"ש ללא מאים חמה שהקשו ליטמא לחיוב וכן פירש הרמב"ם וא"כ תיקשי העיקר מאי ק"ל דהוי לפגם אי לא מאיסי חלא ודאי חין הפגם חלא חזר התערובת וה"ל חין דרבנן ס"ל בכורות רז ללא אמרין איסורו חיובו לכ"ע א"כ לפי פירוש חין כאן לריריה חידוש כלל וכ"ש אי ס"ל כרבנן דרב ששת ללא מאיסי וחזי לבייש א"כ חין לנו מקום להתיר כלל טעם שרצו חסום פגם :

עיקר

בשטת המתירים דמ"ל דלאוי דשרצים עיקר האיסור הוא כללי טעם איתא דמי אסר הכתוב היינו משים דמאים והקפיר הכתוב להכאיב ולהדאיב הנפש ולאכול שרצים דמאיסי דפגשו של אדם קנה בו וב"כ מדברי הר"ם סוף ה' מ"א וט"ז סי' ק"ו דאסר לאכול מאכל שפגשו של אדם קנה בו וכו' ונתפסק הכי דמ"ש בכל מי דעבר חסום כל תשקצו ש"ל דהוי נמי מר"ת חלא דקיס להו לרז"ל ללא לקי עליוהי א"כ כל תשקצו ליתיה כי אם בשרצים והנך אסימי בדרכיהם והסמיכיהו ללאו זה ע"ש נראה דאכילת שרצים נמי הוא הטעם זה דפגש אדם קנה בו וכבר עמדתי על ספק הכי ויותר כ"ל דהוי מר"ת כמ"ש בס"י ע"ש ולפי זה חין טעם כלל להתיר טעם שרצי חסום פגם ש"ל דכשם שאסר חסום דמאים ונפשו קנה בו כגוף השרצים מה"ט נאסר ב"כ טעמם ואין הפגם מתיר דאדרבה הפגם ז"ל הוא עיקר האיסור ואי ק"ל לכ"ז כמ"ש התום והר"ן חידושה דשרצים דאף שהם בגומין אסרן דלמ"ש אדרבה טעם איסורם חסום פגמן הא ל"ק דמ"ת חידוש חשיב חין דאיסור פגום הותר והכא אסר הכתוב :

ג

חזר אחר ק"ל לסברת המתירים שהרי כתבו הר"ם וט"ז ע"ש סי' ק"ו סי' ק"ו דמאכל ומסקנה שנתערב בהם קיאו או צאה וליחה ברוחה וכיוצא בהם אסור לאכול נראה דגם במיעוט נגד רוב אסור והשתא דברים ק"ו שהרי גם שרצים נפש אדם קנה בהם ואי בדברים דלא אסרן הכתוב אסר תערובתו מכ"ש שרצים בגופיהו חטעם דפגשו קנה בהם ואיך התיר הש"ס דרב . וצ"ע וכ"כ מדעת הא"ח הביאו הכי כ"ד בס"י ק"ב א רכשם דמכשירין הכלי חסום בליעת איסור כך המכשירים אותם בהבעלה או בליכון חמת רבר מאוס כגון מי רגלים או דבר אחר מאוס חסום דכתיב אל תשקצו וכן כהנו כל ישראל והבי' השיב עליו שהמהנה זה חין לו עיקר וגם לא פגש כמינו ע"ש ומה"ט לא הביאו בש"ע וגם רבני האחרונים לא הזכירוהו זולת הכנה"ג שכתב ראיין המנהג דאיה דה"ד כנוצן אכל כחשין אפשר שג"ע ע"ש וצ"ל דהכי לשיטתיה חז"ל רכל פגם דמאים טעמו שריגם בשרצים וכ"ש בכל דברים חמוסים כי הגי דליתנהו בלאו אבל הא"ח כבר ביארתו שדעתו דגם טעם שרצים נאסר וכע"ס ה"כ בשאר דברים חמוסים ויין שהעיד על ההנהג ש"מ דפגמו המנהג לאסור כמנהג דר"ם לאסור וכ"כ דהרי בעיקר איסור כל תשקצו כמנהג הכ"ז איהו מר"ת או מדבריהם וא"כ אף אמת"ל דהוי גמריהם הרי בכל איסורים דרבניהם כגון דם

מכוסל ודם שחלחו וכאל וסומנו של ניד וכיוצא קול דמאסרו הכלים ג"כ ואפילו ככיושולי גויים כתב הרשב"א שאסר הכלים כמ"ש הטיר סי' ק"ג וכ"כ דעת הכ"ז וכש"ע ע"ש וא"כ איסור זה דכל תשקצו למה גרע ללא יהיה אסר הכלים וכ"ש למה שג"ל עיקר דהוי מר"ת דאי חסום פגם הרי עיקר איסורו חסום פגמו ואיך נתיר חטעם זה כי ע"כ כ"ל עיקר לאסור כי אם כזאת כמ"ש לאסור כמי רגלים כ"ל דאינו אסר דאילו מאוס כולי האי ודאיה שהמרדכי בשבת ע' שמנה שרצים כתב להתיר חי רגלים חסום רבואה וא"כ בדעיבד מותר אם השתיין תינוק בקדירה ע"ש וכ"כ הרוקח ות"ח והגהת ש"ד הכיח דבריהם כנה"ג ב"ד סי' פ"א הנכ"ז אות י"ח ע"ש ש"מ דגם חזר כל תשקצו אינו אסר הכלי וכ"כ דעת ה"ה מח"ש כפ"כ ה"ה מ"א הט"ו בשם הרשב"א דאם כישל פירות תוך י"ב חדש שרי משום ס"ס ספק לא יש שם תולעים ואתמ"ל היה שחא ניחוח וכתבטל בשמים וכו' ש"מ דטעם תולעים כע"ס ואי ק"ל היא גופה תיקשי ש"כ בשם הרשב"א והרי הרשב"א כתב דבטל כדוב הא ל"ק שכבר ראיתי דברי הרשב"א כת"ד ר"ע שכתב שחא ניחוח וכתבטל ע"ש ולא הזכיר שמים אך ה"ה שהוסף ס"ס ש"ת דגם בשרצים כע"ס :

ג מדעת הראב"ד כ"ל דאסר טעם שרצים חמ"ש הרשב"א בת"ה דק"ו נביח"ש בע"ז דס"ט הו"א אחרטוטי אחרטט כתב בשם הראב"ד פירוש שהסר חמרו כשנפל שם ואינו פוגם חלא מחמת חמרו וזה שהסר נמרוהרי הוא מחביח וזה חן התימה שהוא בעצם הוא שאמרנו שהוא מאוס וכדילי אינסי מיניה ולא מחמת חמרו חלא מחמת עצמו ע"כ וכן תמה עליו הר"ן אך הרמב"ם כחידושו כ"כ בשם התום והוא הנכון ע"ש וצ"ל שדעתו דטעם שרצים אף דמאיסי נאסר וכולי סובייח בפגם חזר התערובת וע"כ ס"ל להראב"ה דעיקר הפגם חזר חמרו דאילו מחמת עצמו אף דמאים נאסר וכ"כ דהרי כבר כתבאר מדברי הר"ם בפ"ו מה"מ ח"א דה"ל דגם טעם שרצים נאסר ואי הראב"ד חולק לזה היה לו להשיגו כה"ו או בה"ל והל"א חלא נראה שגם דפתו לאסור :

ג ראיתי בא"ח כי מה"מ שכתב כשם ג' חן בחבית יין ושמן שנפל בתוכה שרץ או עכבר שיצרו אחר מיני אלף וכו' וכשם בא"ח אחר כתב דשיעורו כס' אף כשתן ע"ש ואע"ג דהר"ם וט"ז סי' ק"ר פסקו דהוי לפגם היינו דק"ל דהוי פגם חזר התערובת אך מ"מ נראה ברעת הגאוני דגם טעם שרצים דמאיסי נאסר וכ"כ דעת כה"ג שכתבו התום דס"ט ר"ה אידוי דשרץ לא בטיל כי אם כאלף ע"ש ונראה מהתום דהיינו לכטל טעמו וכ"כ הר"ן בפ"ג דהיהושלמי לכטל פליטתו איירי ע"ש וכ"כ המרדכי ואגודה בפ"ו בתרא דע"ז ש"מ דגם טעם שרצים נאסר וכ"כ מה"מ פ"ב מה"מ ח"א הי"ד דתולע שיצרו כס' גס שם כפ"ד הט"ו כתב דשרץ שיצרו כס' ומאחר שכתבאר שדעת המתירי' הם דעת יחיד לגבי האופרים ומה גס רכל רבני אשכנז נקטו לאסור וכן העלה כנה"ג ב"ד סי' ק"ר וכתב"ו סי' ק"ל וכ"כ דעת הכית דוד חיד סי' כ"ח ובמקום דה"ק והר"ם והראב"ד והר"ש ועומה רבים וברגלים אסרו וגם דהכל מה שהכתיב אילולי שחן הכי' כתב להתיר היה כ"ל דהוי איסור ודאי ולא מספק אך מ"מ חין ספק דנקטוין לאסור :

וראיתי בתשו' הרדכ"ו סי' ח"ז שהשיב בזכוכ שגפלו לתכשילו דכע"ס וטועים המוניאים הזכוכ ככף ראיין שם ס' לכטל הזכוכ ואחר שהאריך על זה כתב וכל זה הוא אם תמצית הזכוכ משביח אכל אם הוא פגום בטל חר כתרי ע"ש כנראה דס"ל דיש זכוכ משביח ויש פגום וזה הימה בתם ישתנו והרי הרשב"א שכתב הט"ר כס"י ק"ד כתב בסתם רכל זכוכ חשוב פגום וכן נראה מדברי הכ"ז :

והם ראיתי לו כמי' תשז שכתב דכיון דכתבו הפוסקים
 דעכבר פוגם ביין ושמן כמי' הר"מ חכ"ט כתבסל
 ט"מ דנקיט כפשוט דדעת הרשב"א דדברים מאוסים בטלי
 ברוכ וא"כ איך כתב כמי' מ"ז כוכב שנפל לתבטל רבעים'
 וכן קשה למ"ש כמי' תשכ"ג שהביא דברי הר"ה שכתב בעבר
 ובטל דשרי דהוי ס"ס פסק לא היה ופסק נוחח ונתבטל
 כששים ע"ש ט"ה כדעת החולקים דגם בארצות ותולעים בעי
 ס' והרי הכנים כמי' תשז דבטל ברוכ דאף שהש"ך כמי' פ"ד
 כתב לחלק דתולע הוי לשכח ככר נתבאר דהרשב"א מתיר
 גם בתולע וגם אין טעם לחלק בכך ועיין בתשו' חוות יאיר סי'
 ק"כ דנקיט גם הוא כפשוט דאין להתיר בלי ששים וכ"כ מתשו'
 גינת ורדוס הוד כלל ה' סי' ז"ח ולא התיר ככ"ד מטעם זה
 דטעם תולעים דמאייבי בטל ברוכ ט"מ דס"ל דגם הטעם
 שרשים בעי ששים וכ"כ מתשו' במח צדק סי' כ"א דהנריך ששים
 כטעם תולעים ע"ש גם בתשו' דבר שמואל סי' רפ"ד מוכאר
 דפשיט ליה דגם בשרצים דמאייבי אסר הכתוב טעמם וכעי
 ששים גם בתשו' הרמב"ם סי' ק"ו מוכאר דבעי ששים
 בתולעים :

סימן ע"ו הנני

בא לבאר במאי דק"ל בט"ז סי'
 ק"ה ככוש הרי הוא כמבטל אם
 ז' כן בכלי דאם שרו דבר איסור שיעור כבישה אי נאסר הכלי
 וכעי הנבילה ובכלי חרס שבירה א"ד אין כבישה בכלים דהוא
 קשה ואינו בולע ופולט כי אם ע"ז האור ודוקא איסור בהתר
 דטמיה דבר רך טיף בהו כבישה והנה אמת שראיתי להש"ך
 וט"ז ופ"ר"ח וכה"ג שהביאו בשם איסור והתר דיש כבישה
 בכלים והתר שכתבם יום שלם בכלי איסור דנאסר והם תמוה
 עליו דאין כבישה כי אם מעת לעת וא"כ הו"ל נטל"פ והא
 ק"ל דכל נטל"פ גם בדיעבד שרי וכשאני לעצמי יש לי דבין
 להשיב דאין איסור כבישה בכלי דנ"ל שהרי כתב הרשב"א
 בתורת הבית ה' יין נסך דקנ"ה בשם התרומה ורכו הרב
 רבינו יונה דכלי ע"ז אי קלף אותה בקדרוס מותר לפי שהיין
 שנבלע בזמן דבר מוצט וכו' וכיון שאי אפשר לכה לירי כ"ט
 מותר לבטלו לכתחילה והרמב"ם חלק בדבר שאין קליפה
 מתרת ולהם שומעין דמוסתבר טעמייהו ע"ש גם הר"ה
 בבדק הבית דקנ"ב ע"כ כתב דנראה דברי האומרים דקליפה
 בכלי ע"ז הנייע"ש גם התו' בע"ז דע"ד ד"ה דריש כתבו
 והשתא דפירשתי עירוי אינו לא חבליע ולא מפליט רק כרי
 קליפה וכו' ואם היה הנכרן הנגר וקולפין בחלקט ורהיטני
 והסור הקליפה של גר היין גבי כהני ע"ש גם הט"ז סי' קל"ה
 דתם כדברי הרשב"א דאינו בולע יותר מכרי קליפה וכן פסק
 בש"ע שם הרי מדברי כולם דאע"ג שכתבו יזכ דאכנסו לקייום
 נכבש האיסור כמה יתום בכלי אעפ"כ אינו בולע ופולט כרי
 כ"ט אלא משהו כרי קליפה והה"ט התירו בע"ז דנ"ג דשרי
 לטירמי בכלי זיכ מיס ושאר משקים כיון דק"ל מין בשאינו
 מינו ככ"ט הרי בזמן אין בו כרי כ"ט לעולם כמ"ש הט"ז סי'
 קל"ז וכל הפוסקי' ודוקא לתת בו יין נאסר דק"ל מין במינו
 במשהו גם הרוב"ש סי' תל"ג דאם נתן יין שיש בו מים בכלי זיכ
 דאחריון בלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו
 ומבטלו דאין לשער היין הנבלע בכל הכלי שכיון שבליעתו
 בזמן הוא אינו בולע אלא כדרי קליפה שמקלפין את הכלי
 כרהיטני ע"ש וכן פסק הש"ע סי' קל"ז ס"ב ע"ש וכבר ראיתי
 להט"ז כמי' ק"ה ס"ק ה' שהקשה להא"ה מדברי הרשב"א
 בט"ז סי' קל"ה דבזמן אינו נאסר אלא כרי קליפה ות"מ
 העלה דנאסר כלי ע"ש והרי כבר ביארתי דרבו המתירים
 מברולי הראשונים דאין ביד האו"ה והאחרונים לחלוק עליהם
 כלי ראיה אף להחמיר גם ראיתי להרשב"א בתור הבית דקכ"ו
 שכתב דאיסור גושה בולע מותר לבטלו לכתחילה כדשריין

בע"ז דל"א למרמי ככלי זיכ שכר ושאר גוסקים וה"ט דכל
 שמתמזגין בו בזמן אין בולעו אלא חצט וכיון שאי אפשר
 לכא לירי כ"ט שרי לבטל לכתחילה וס"כ במשמרת הבית פתח
 שכדבריו כתב הראב"ד והרא"ה שם כבדק הבית חולק עליו
 והשיב על דאיתו בקנקנים של גויים דאינו מענין זה כלל
 שהזמן אינו תכליע אלא מפליט ואין בהם בליעה איסור כלל
 וראיה ששרי הכשרן במים זוננים דאינן ככלענים ומפליטין כלל בשום דבר
 שאינו דבר חריף ע"ש ולא מפני בלע פאסרים אלא מפני
 קליטה שקולטין טעם היין ע"ש ומ"מ גם הוא מורה דבזמן
 אינו בולע והוסיף דאפילו משהו אינו בולע וגם ראיתי
 להר"טבא בחידושי ע"ז דל"ג שהכריח מדברי הרא"ה דאין
 זמן חבליע ומפליט כלל וכי התירו במילוי ועירוי היינו שהם
 מפינין טעם היין שיש בו שקולט הכלי ע"ז חריפות היין ע"ש
 גם הט"ז סי' קכ"ב שהביא דברי הרשב"א אלו וחולק דאין
 לבטל משהו בולע לשכח לכתחילה דבר זיכ אטו שיסתמש
 במוצט ככרי שיהיה כרי כ"ט מ"מ על עיקר ראיתו בקנקנים
 של גויים לא השיב דבזמן בולע כרי כ"ט ט"מ דגם הוא מורה
 דלא בלע כי אם משהו וכי הוסיף הט"ז ס"י קל"ז טעם למה
 שהתירו שאר משקים בקנקני' של גויים דיון בכל משקים פוגם
 היינו דאזיל לשיטתיה שגם בכלע משהו לשכח אין להתיר
 לבטל לכתחילה גם הש"ע סי' קכ"ב שפסק להתיר משהו
 בולע לבטל ומור"ם בהפסח לא הגיה ט"מ דהכי ס"ל וכ"כ
 מדבריו שכתב תורת חטאת וכ"כ בדעת הר"ן מ"ש כפ' אין
 מעמידן גבי מ"ש מהו למירמי ביה שיכרא הביא דברי
 הראב"ד והרשב"א ורבינו יונה דשרי לבטל משהו בולע מראיה
 קנקני גוי' שהתירו לתת לזכום מים ושכר ושאר משקי' והביא
 דעת רבנו צרפת דכלי ע"ז זיכ בקליפה סגי כיון כל איסור
 משהו דסגי ליה בקליפה כמ"ש בפ' כפר צולין והשיב על
 דבריהם דאין מכאן ראיה דהכשר מילוי ועירוי אינו מטעם
 שיפליט את הכלי מהיין שהרי לא מנינו בשום מקום שהזמן
 יפליט אלא מפני שמפינין את היין וכו' הנה תפאר דגם הר"ן
 פשיט ליה דאין כבישה בכלים ככל דברי הראשונים שזכרתי
 ואת זה תמהני להפ"ח כ"ד סי' קכ"ב ס"ק א' שהביא דברי
 הר"ן אלו והשיב עליו כמ"ש דלא מנינו בשום מקום שהזמן
 פולט ליתא דע"ז שהיה מעת לעת הו"ל ככוש ואיכא בליעה
 ופליטה בזמן ואפי' בכלים כדלעיל בריש סי' ק"ה את"ר והט
 דברי תימה שחמד להר"ן דלא ידע דין ככוש כמבטל שזכר
 בדוכתי טובא בש"ס ודבר פשוט הוא שדעתו דכבול ליתיה
 כי אם כדבר רך כמאכל אכל כלי שקשה אינו בולע ופולט כי
 אם ע"ז כח האור ואין כירוד לזה בש"ס או בברולי הראשונים
 דיש כבישה בכלים ומה שהביא מריש סי' ק"ה דנתבאר דיש
 כבישה גם בכלים הרי עיקר סברא זאת הוא מהאיסור והתר
 ועל כיוצא בזה אמרו גברא אגברא קרמית ואדרבא להאיסור
 והתר הוא שקשה מכל פשיטות דבר זה דיש כבישה בכלים
 נגד כל דברי הראשונים שזכרתי ונגד הסברא ויתר תימה על
 הפ"ח שדחה דעת הר"ן שהוא דעת רוב הראשונים וכמ"ש
 ז"ע ומיהו בעיקר דברי הר"ן ק"ל דמהו שדחה דברי
 הרשב"א דלא מנינו בשום מקום שהזמן יפליט אע"ג שהם לא
 כתבו דבזמן אינו בולע ופולט כלל אפילו משהו א"כ תיקשי בלי זיכ
 של גויים למה נאסרו וע"כ ששיים ולפיכך אין להביא ראיה
 מכאן שבליעת היין אינו אלא משהו ושמישיק להם קליפה ע"ש
 וזה תמוא דכ"ש לפי דעתו דבזמן אינו פולט ובלע כלל
 דכודאי דמהני להו קליפה וז"ל שדעתו כדברי הר"טבא
 שהבאתי לעיל דס"ל דכיון שהוא חריף בולע ופולט בזמן דהרי
 הוא כרותח וכ"כ דעת הרא"ה בבדק הבית ע"ש וכ"כ נאסרו
 כלי

כלי ייבול לא בני להו כקליפה א"כ זל דס"ל דיש כבישה בכליה
 לבני כלישה דכולע גם כזונן אבל אינו פולט כזונן גם ע"ז
 כבישה ודקקול הכי לבני הליח כרותח דלנבי כלים אי הלח
 ככלי שאינו הנוקב נאכר הכלי ואעפ"י כן אין הליחה לכלים
 לבני פליטה כמ"ש הפוסקים כבוד סי' ס"ט ע"ש וס"ל שכן
 הדין לבני כבישה ושוב ראיתי דתשובת נפתח השיב הר"ן
 עליהם כוה דלדבריהם דכליעת בלי יזי לבני כבישה כיון דהוי
 כזונן אינו אלא חשהו ומכריד האיבור במילוי ועירווי ומה"ט
 הכריחו דשרי לבטל חשהו אכ"ל דא"כ בא ונתיר התר שהשרה
 יוס שלכ עם האיבור דנאכר הדין ככוש ע"ז שיחורו לשרות
 ההתר כחיס שיפור כבישה כשם שהתירו במילוי ועירווי דהוי
 עכ"פ כבר נאכרו הכלים ע"ז כבישת היין והתירו במילוי ועירווי
 דהשהו בלע והשהו פלט א"כ ה"כ בככוש דמאכל דהוי
 כמכושל ואוסר כד"כ נ"ט התיר במילוי ועירווי היכי דפולט
 הגעלה אף בכליעה דכדי כ"ט דהא קול דכבולעו כך פולטו
 כ"ע ע"כ דכבישה במליחה דקול דע"ז מליחה בלע הכלי ולא
 פלט ה"כ ע"ז כבישה בלע הכלי ולא פלט והנה אמת דאכתי
 קשה לבני מאכל דפולט גם במליחה וכ"ש לבני כבישה
 דמה"ט אסרו התר שנכבש עם האיבור דפלט איסור וכלע
 התר א"כ ליטתרי איבור ע"ז כבישה ככבישת דמים דהתר דאף
 א"ת דבי בא לשרות ולהתיר הרי נאכרו המים והכלי וחוררים
 ואוכרים ההתר שאנו באים להכריד האיסור הנכלע בו
 ככבישה הא ל"מ דהרי אפשר לככוש במים רבים שיש בו"ס
 מהתר הנכבש בו דכבי האי אינו חודר ואוסר ודקקול בהגעלה
 וז"ל דה"מ גם במאכל ככבישה גדול כח הכליעה מהפליטה
 דאם באנו להתיר ע"ז כבישה שיפלוט האיבור אינו חספיק כיון
 דאינו כולט בכבישה כשיפור שבלע ואעפ"כ שפיר ק"ל להר"ן
 דכיון דכבישה בלע טפי הפליטה אף התירו במילוי ועירווי
 דהיינו כבישה כ"ע ע"כ כל מה שהשיג הפ"ח להר"ן כוה לק"ת
 ואת זה ק"ל להראב"ד שהרי כתב הרמב"א בהשמת הבית
 דקכ"ו כשחזון הר"ן כפ"י אין מעמידין דשרי לבטל חשהו
 כלעו דהתירו לתת לתוך כלי יזי מים ומשקי' כיון דכזונן אינו
 ופולט אלא חשהו ואיסור חשהו בלעו הכטלן לכתחילה ע"ש
 אילו הראב"ד כת' תמים דעים סי' י"ח כתב וכלל הדיוט
 שמעתי דמכניסו לקיום היינו ג' ימים והתפסו דרך זה מהכשר
 שהצריכו ג' ימים מעת לעת אחרו כבולעו כך פולטו אעפ"י
 שאין העירווי דרך פליטה שלא חזינו זונן מפליט אבל ראה
 היא ולמדן מחנו ע"ש הנה נראה מזה שדעתו כהרא"ה
 והרמב"א והר"ן דכזונן אינו פולט כלל וא"כ ע"כ התר מילוי
 ועירווי ה"ט דהבינו את היין וא"כ אף יליף מעישה התר לבטל
 חשהו אכ"ל וז"ע וזמיהו בעיקר הכרח הר"ן דאי בכבישה
 אחריון כבולעו כך פולטו א"כ נתיר איבור שנאכר בכבישה
 דאיבור ע"ז שיחוד ועשה כבישה כהתר זל דהיא גופה קשה
 חתוכה שכלע איבור ע"ז כישול נתיר אותו ע"ז הגעלה
 כהגעלת כלים מה אית לך לומר כי התיר הכתוב כהגעלה
 הוא גבי כלים ולא במאכל ה"כ זל במילוי ועירווי דהגעלה לא
 התירו בו אם בכלים וש"ר להרשב"א בת' סי' תצ"ה דפשיט
 ליה דאין הגעלה באוכלין ושכנגדו חלוק עליו דגם באוכל
 סותר כהגעלה והחלוק עליו נראה שהוא הראה בעל ריבו
 וא"כ זל דכהאפליגי דהראשונים ס"ל דאין הגעלה ומילוי ועירווי
 באוכלין והר"ן שהשיב עליהם דעתו שגם באוכלים מתכשר
 בהגעלה כדעת הרא"ה :

מהם כינוי ואע"פ שהוא כזונן ולא חזינו לזונן אלא הדמיה
 והטעם דאיירי דתקוף חמרל ומישהי כוניה כלעי וא"כ חזון
 כמי אית ליה חורפא כיון וכלעי כזונן והכי ראה מהירושלמי
 שהצריכו מילוי ועירווי גם לכלי חזון דמכניסו לקיום דקין כלי
 יזי ע"ש וכדכריז כתב הר"ן כפ"י כ"ש ע"ש ש"ה דאין כבישה
 בכלים כי אם בדבר חריף ואע"פ שז"ל כדעת הרמב"ן וקצת
 מהראשונים והבאתי לעיל דאין חילוק בין כבישה דמאכל
 לכבישה דכלי ות"ש דכזונן אינו בלע ופולט כלל כי אם בדבר
 חריף היינו דס"ל כשיטת רש"י דאין כבישה כי אם בדבר חריף
 ת"מ אהני לן שכל הנהו גאזוני תכשירים כבישה בכלים בדבר
 שאינו חריף וכ"כ דעת השמ"ג תמ"ש בלאוין קמ"א חתמה
 דיונים בכף וז"ל והכלים הללו שאסרנו מותר לתת לתוכן זונן
 ופירות אעפ"י שכלועים מאיסור הנאה שהרי החכמת הכלועה
 מיי"כ אחרו כפ"י א"ת שמותר לתת לתוכו שכר וכו' הנה מכואר
 דמתיר להשתמש בכלי איסור גם ע"י כבישה דההכי ראה
 דהתירו בכלי יזי לתת לתוכו מים ומתקין והרי התם התירו גם
 במכניסו לקיום דכ"ג התיר ש"מ שדעתו דאין פליטה כזונן
 כלל או דהוי חשהו וס"ל דשרי לבטל חשהו בלעו לכתחילה ש"מ
 דגם הוא ס"ל דאין כבישה בכלים ועיין בב"י י"ד סי' כ"ד כדין
 זה ובכנה"ג שם ומיהו מדכרי פנו"ג אלו ל"מ דאין כבישה
 בכלים לפי מה שאכתוב בסמוך בס"ד :

והנה

אחת שיש מקום לרשות לרוב דכרי הראשונים
 דל"מ דס"ל דאין כבישה בכלים תמ"ש הש"ך כ"ד
 סי' קל"ז ס"ק ט' דמ"ש הפוסקים דין שיש בו מים כיון שיש ס'
 לבטל קליפת הקנקן פני היינו כסתם שאין ידוע שיצמד בו
 יזי מיצת לעת שאו אע"פ שמכניסין בו יין לקיום פני בקליפת
 קנקן דמידי שפק לא פיק דפסק דכרישה להקל אבל כידוע
 שהצמיד בו יין הנוי נוצת לעת הו"ל ככוש ואוסר כל הכלי
 וכה"ג כתב בס' קל"ה ס"ק ל"ב דכי התירו במילוי ועירווי ג"פ
 היינו כסתם שאין ידוע שהצמיד בו הנוי יין מעת לעת אבל
 כידוע הו"ל ככוש ולא מהמי עירווי ולא הגעלה לכלי חרס ע"ש
 באורך ולדכריז ל"מ מדכרי הראשונים דלעיל דאין כבישה בכלי'
 שז"ל דמטעם שפק ככוש התירו כסתם יניס דרבנן ומיהו אחר
 הישוב אין זה מספיק דתלמוד דהש"ך כתב שם דמסתמיות
 דכרי הפוסקים נראה דגם כידוע ששהה בו הנוי היין ימים
 רבים שרי במילוי ועירווי וסגי בקליפת הקנקן ע"ש וכ"כ שהרי
 כלי יין של בני חנות הכלי ארוח הכלי מפרדי עליה דעמד בהם
 היין ימים רבי' והיכי תוסף ארבעתן להתיר בקליפה או בעירווי
 משום שפק שלא נכבש בהם היין יום שלם דאין כאן שפק
 דכדארי עמד בהם יין יום או ימים ויותר ועוד דכל כי האי
 חידושא לא הוה שתיקו הש"ס והפוסקי' היניה לבאר דכידוע לא
 מהמי להו עירווי ואין דרך לשתום במקום חומרא וגם ראיתי
 בלכוש בוד סי' קל"ה דגם כידוע פני בעירווי וקליפה וכ"כ
 הכנה"ג שם הנבז' אות ל"ט גם מדכרי הט"ז בס' ק"ה ס"ק א'
 מכואר דלא ס"ל כדכרי הש"ך וכ"כ מדכרי הרשב"א בת"ה
 דקנ"ה שכתב דשרי בקליפה לפני שהיון טבלע בזונן ודבר
 מובט הוא ע"ש ואילו לדכרי הש"ך תלי תניא ברלא הניא דאין
 ההתר אלא דהוא שפק אם נכבש יום שלם דאילו דהוי כזונן
 חז"מ כיון דככוש כמכושל גם כדקכ"ו כתב דין הכלוע בכלי
 דבר מועט דכל שמשתמשין בו כזונן אין בלעו אלא מועט וכו'
 ואילו להש"ך עיקר הטעם דהוא שפק אם נכבש יום שלם היין
 בכלי גם הרא"ה בכדק הבית השיב עליו שם שהזונן אינו
 מכליע והפליט ואין בהם בליעת איסור כלל וראהו שהכשר
 במים כזכניס וכו' הרי דפשיט ליה דגם כידוע ששהה בו ג'
 ימים ויותר אינו בולע ופולט כלל וגם הרמב"א בחידושו לע"ז
 דל"ג הקשה דמה איסור שייך בכלי יזי של בניו דכזונן אינו
 ככלע כלל ואף א"ת דהיין חריף אף התירו בעירווי דהא ק"ל

ראין דבר זונן מפליט כלל ע"ש ואם איתא הרי בולע ופולט
 כביכול הדין ככוס כיון שככש כויום או יומים וכ"כ מה"ש
 הר"ן כפ' א"ח ראין הכשר מילוי ועירוי מטעם שכלטו את
 היין ולא מצינו כסום מקום דהזנן פולט כלל ע"ש הרי דגם
 בככש ג' ימים פשיט ליה דאינו כמכושל גם הראב"ד בת'
 תמים דעים סי' זח כתב אעפ"י שאין העירוי דרך פליטה שלא
 הצינו זונן מפליט וכו' ע"ש דגם בככש ג' ימים אינו פולט גם
 הראב"ד במלחמות כפ' כ"ט שהבאתיו לעיל הכולל כן ע"ש
 דבריו כי ע"כ אה"ו המכור הש"ך אין דבריו נראים וז"ע מכל
 ח"ש :

ומינוה נתבאר שדעת כל הפוסקים דלעיל דס"ל ראין
 כבישה לכלים הפך פשיטות האו"ה והש"ך וט"ז
 ופר"ח ובה"ב וא"ר רבני האחרונים והיה נראה להכריח שכן
 דעת הרא"ש מה"ש בכלל י"ט סי' ד' קנקנים של גויים ששמו
 יין תוך יב הדם לרבני המתירים היין לפי שיש ס' חזן הקליפה
 ר"ל שחותר ליתן בו יין לכתחילה וכו' ע"ש ואי"ל דיש כבישת
 בכלים הרי כאשר כל הכלי כבישול דקל"ל דבכוליה משערין
 דכנפיק מיניה לא ידעין והרי כאשר היין שכנס בהם והכלי
 אלא ודאי דאינו בולע ופולט כי אם משהו לכד הן אמת דק"ט
 להרא"ש שהרי כפ' ב' דע"ז גבי מ"ט מהו למירמי ביה שיכרא
 כתב ואע"ב דבכוליה משערין ואין במים ובשכר ס' לכתל
 אפ"ה שרי כי טעם היין הפולט לתוכו פגום מעיקרו הוא ע"כ
 הרי דפשיט ליה דיש כבישה לכלי וכולע כדי נ"ט כבישול גם
 שם לעיל גבי מתני' דנודות הבוים כתב דבישה היין בכלי
 הבוי כ"ד שבי כאשר דק"ל ככוש כמכושל אף לר"ת דס"ל דסת'
 יינם בטל במ' ע"ש ע"ש דיש כבישה בכלי הפך ח"ש כת' וזכר
 דאיתי להכ"ח סי' קל"ז שהקשה כן ותיירך דהרא"ש בת' איירי
 בקרקני' שאין מכניסים בהם יין לקיום א"כ הרא"ש בת' השיב
 על זמנו וס"ל כד' דכומן הזה לא המתירו כסתם יינם לאוסרו
 כמשהו אלא בטל במ' ע"ש וכתירוף ב' ק"ל דכיון שמכואר
 דרבני הרא"ש דיש ככוש גם בכלי/ וכאשר הכלי דבכוליה
 משערין א"כ תמיני' נ"ח אס' בזהו בטל פ"ס דעכ"פ אין בו ס'
 נגד הכלי וכח"ש הרא"ש שם כי ע"כ נ"ל שגם תירוף ב' הוא
 במונה א' ראין ומכניסין לקיום אלא דק"ל דעכ"פ משהו בולע
 ופולט גם בלא ששה כ"ד שבי והרי אוסר כמשהו דאיתי להש"ך
 סי' קל"ז ס"ק ט' שהביא דברי הב"ח שהכריח מדברי הרא"ש
 בכלי הקניסו לקיום דבולע יותר מחד קליפה וזריך מ' כנגד
 כולו והשיב דאינו חוכר דהרא"ש מירי בזמן הזה ע"ז ולא
 ירתה לבוף דעתו דמה בכך דעכ"פ בעי'ם וכיון דס"ל
 להרא"ש דיש כביש' בכלי א"כ ע"כ בכלי ששה בו יין כ"ד שבי
 דנאכר הכלי כרבני הב"ח גם ראיתי להש"ך שם ה"ק י"ז
 שהביא דברי הרא"ש כפ' אה' גבי מהו למירמי ביה שיכרא
 שכתב ואע"ב דבכוליה משערין וכו' וכתב שאינו חולק לכל
 הפוסקים דס"ל דמסתמא איכא ס' אלא בא לונור דאע"ב
 דליבא ס' בזמן שנתנו בו משקים מועטים תדע דהרי כתב
 הרא"ש בת' ראש נתן בו בכלי גוי מותר לפי שיש ס' נגד
 הקליפה אה"ד ותמהני דמה יענה לח"ש הרא"ש גבי מתני'
 דנודות הבוים דכששה היין בקנקן חמת לעת כפלט כל היין
 שכרופני הכלי ואוסר היין אף לפר"ת דסת' יינם בטל במ' ע"ש
 הרי דכשיט ליה דיש כבישה בכלי ואוסר דבכוליה משערין
 וז"ע ועוד תמהני על דבריו דכח"ן פשיט ליה כדעת הרשב"א
 וסיעביה דבזונן אינו בולע ופולט כי אם משהו ראין כבישה
 בכלי ולעיל בסיון ק"ה ס"ק ב' פשיט ליה דיש כבישה בכלי
 ונאכר הכלי דכבי ס' נגד כולו כי ע"כ נראים דברי הב"ח
 שהכריח בדעת הרא"ש דיש כבישה בכלי וכולע ופולט כרי
 כ"ט ולי נראה לישב דברי הרא"ש דמ"ש בת' הוא במקום
 שנהגו להתיר כד' ור"ת כסתם יינם בטל במ' ונס' נהגו להתיר

כשיטת הרשב"א דאין כבישה לכלים ובזמן אינו בולע אלא
 משהו שכן שאל השאל לרבני המתירין היין לפי שיש ס' חזן
 הקליפה וכיון שנהגו כן השיב להם לפי דעתם להתיר דאין
 כירו לכתל דעתם והרי אמרו במקומו של ר"א היו כורתין
 ענים כשכת' וכו' וכמו שבכר הארבותי על זה כתב"א סי' ז"ה
 ונ"ו ע"ש ואוקי' באתרין ואה"כ דלירודיה נאכר היין והכלי :

ואת זה ק"ל להט"ר דמת"ש כמ"ה קל"ה דאף במכניסו
 לקיום אינו בולע אלא כרי קליפה ש"מ דס"ל ראין
 כבישה בכלים וכו' חומ"ש בסיון קל"ז דגבי כס' נגד קליפת
 הכלים ש"מ דככוש דכלי אינו כמכושל ואילו שם כתב דאף
 באין מכניסו לקיום נאכר כשעמד יינו של ישראל כ"ר שעות
 והם דברי הרא"ש כפ' א"ח ושם כתב דנאכרו אף לפר"ת
 דסתם יינם בטל במ' והיינו דיש כבישה בכלי והוי כמכושל
 וכמו ק"ל להש"ך דבסיון קכ"כ שפסק כהרשב"א דאיסור
 משהו בולע שרי לכתל לכתחילה והרי ראיתו מדהתירו לתת
 לתוכם שאר משקים כיון דכליעתו בזונן אינו אלא משהו ש"מ
 ראין כבישה בכלי וכ"כ חומ"ש בסיון קל"ה דמהני לכלי יע"ז
 קליפה בקרדוס גם בסיון קל"ז כתב דגבי כס' נגד קליפת
 הכלי ש"מ מכל זה ראין כבישה בכלים וא"כ איך פסק שם
 בסיון קל"ז דברי הרא"ש דגם באין מכניסו לקיום נאכר
 כשעמד בו היין כ"ד שעות דהרא"ש או"ל ל שיטתיה דיש כביש'
 בכלים וז"ל שרינו של הרא"ש מוסכם גם לדין ראין כבישה
 בכלים דמ"מ כבישה ינכ"פ בלע ופולט משהו והרי ק"ל דסתם
 יינם גמי אוסר כמשהו כמ"ש הט"ר וש"ע כמ"ה קל"ז והרא"ש
 כיון דס"ל דיש כבישה בכלים כתב דגם לפר"ת נאכר ואח"כ
 דבאף פליגי עליה הטור וש"ע כיון דס"ל ראין כבישה בכלים
 ומיהו הדין דין אמת דנאכר כיון דעכ"פ פולט כמשהו אלא
 דאכתי צריך ביאור למורם כמשהו דאינו בסיון קה"כ הורה
 להש"ך דאיסור משהו בולע שרי לכתל וכ"כ בת' תורת' וטאת
 ע"ש גם בסיון קל"ה ובסיון קל"ז שכתב הש"ך דמהני קליפה
 לא הגיהו ש"מ דהכי ס"ל ראין כבישה בכלי והרי דעת מור"ם
 בסיון מור"ם בסיון קכ"ג ובסיון קל"ד דסתם יינם בזמן
 הזה בטל במ' וא"כ כשכתב הש"ך בסיון קל"ז דגם באין
 מכניסו לקיום נאכר היין כשעמד בו כ"ד שעי היה לו להגיד
 דשרי להאי דק"ל דסתם יינם בטל במ' וק"ל דגם במכניסו
 לקיום אינו בולע אלא כרי קליפה ואף למ"ש כש"ך כמ"ה קל"ד
 ס"ק ט"ו דרוקא במקום הפסד בטל במ' הרי הבא איכא
 הפסד היין ששה בו ועיין בט"ז סיון קל"ז ס"ק א' ח"ש ע"ז
 וז"ל דמ"ש מור"ם ועיין לעיל סיון קל"ד דאפילו אין בו מיה
 בטל במ' וכו' כוונתו דכיון דלדין אינו בולע אלא כרי קליפה
 א"כ כס' נגד קליפת הקנקן עכ"פ איכא ושרי :

וראיתי לרבנו ירוחם נתיב י"ז ח"ג שכתב דכל ששהה
 היין בכלי של גוי נאכר אף לפר"ת דבטל במ'
 דכבוש הרי הוא כמכושל וז"ל ככשר וחלכו וכו' ע"ש ש"מ
 דנקיט כפשוט דיש כבישה בכלי וקשה שם בסוף אותו חלק
 כתב שיש מדרולי המורים שהירו דכליעת היין אף במכניסו
 לקיום אינו בולע יותר מחד קליפה ובקליפת קרדוס הוכשרו
 ונראים דבריהם עוד כתב שם דין במים מתכטל בששה
 חלקים מקליפ' הקנקן ע"ש והוה כדעת הסבורים ראין כבישה
 בכלים ודבריו סתרינינו וז"ע ונ"מ הנה נתבאר שהרא"ש
 חולק לכל הראשונים דלעיל וס"ל דיש כבישה בכלים וראיתי
 להכ"ח כ"ד סיון קל"ז שהכריח דגם ר"ת ס"ל דגם בזונן
 כבישה בולע כדי נ"ט שהרי כיון דס"ל דסתם יינם בטל
 במ' נודות הבוים למה נאכרו ולירי אי מהא ל"מ שהרי כתבו
 הראשונים דככל איסור של בוים לא הלכו בהם אחר נתן טעם
 כמ"ש הכ"ז בסיון קט"ו ובספר תורת הכית דף פ"ו וכ"כ
 הרמב"ן והדומה כחידושי ע"ז לרנ"ז ועיין בה"ש ס"כ כ"ד
 כו"ן

סימן קי"ב ס"ק כ"ד וכבר עמדתי ע"פ זה דפליגי בו גדולי הפוסקים וז"ל באחר שיש לרדן ברעית ר"ת דס"ל דאין הולכין כאש"ג אחר כ"ט שהרי דעת ר"ת המעמיד כתיבטל כששים כדמוכח כמ"ס התוס' חולין דף ג"ט ר"ה לא וכ"כ המרדכי כפ"כ דע"כ כשס ר"ת ועיין בכ"ז דר סימן פ"ו ולדבריו קשה חמ"ט בפ"ד דף ל"ה מפני מה אסרו גבינות הגויים מפני שחמירין אותו בעבור קיבת כבילה ולכ"ת היה בכך והרי אין בעמדה שאין בהתר יותר מששים און' ולמה אסרו דמה"ט הכיחו הרמב"ר וביעתיה דאין הולכין כאש"ג אחר כ"ט דאף דהחולקים דס"ל דגם באש"ג הולכין אחר כ"ט היינו דהם ס"ל דמעמיד אסור בכל שהוא אך לר"ת דס"ל דבטל כס' ע"כ דחט"ל דאין הולכין כאש"ג אחר כ"ט ע"ש וא"כ לפ"ד ל"ק הנידות הגויים ויין ישראל כנוס בהם דאסור אע"פ דלר"ת בתם יינם בטל כס' והרי בזמן אינו כולע בכבישה כי אם חשהו ברעית הראשונים דל"ל דאעפ"כ אסרו כיון דנתערב ביד גוי אף דאין בהם כ"ט אסרו והנה אמת שיש להשיב על זה דה"ד כשנעשה כל התערובות כיר גויי אכל מודות גויים אע"פ שבלעית הכלי נעשה כיר גויי אך התערובות דהיינו שהנח בהם יין כשר נעשה ע"י ישראל לא שייך לומר אין הולכין באש"ג אחר כ"ט וכ"כ דעת הרמב"ר והרמב"א דהם ס"ל דאין הולכין באש"ג א"כ ואילו הם כתבו דהתר לחימתו בכלי יינ' שבר והשקוב ה"ט דבלעיתו כזון במשהו וק"ל מין בשאינו מינו כ"כ ואלו היתא חכמי ליתמר חטעם דאין הולכין באש"ג ה"ט אלא ודאי דכל דהתערובות נעשה ביד ישראל לא שייך זה ותיחו אין הנה הברכה דר"ת ס"ל הכי ש"ל דר"ת ס"ל דבכ"ב אין הולכין באש"ג א"כ וכי התיירו לתת לתוכם היכוסא השקים ה"ט דהוי פגום מעיקרו כמ"ס הרא"ש ס"ס והט"ד בסיון קל"ז ח"ב י"ל כמ"ס שם בסיון הנובר ברעית כ"ת דבכשין של גויים דתנן שם בע"ז דל"ה דאסור וסתם בכ"ב משהע אף אי דרכן לתת בהם יין מעט שיש יותר מששים ה"ט דבכל הני שבזרו חכמים כדברים של גויים לא פלוג רבנן ואסרו גב' אחיעוט ולא הלכו בהם אחר כ"ט משא"כ כשאר דכריב של גויים שלא גזרו עליהם אה"כ דאיש כהתר ששים שרי וא"כ ז"ל דמודות הגויים ג"כ דמגזרות חכמים הוא לא הלכו בו אחר כ"ט ומה"ט לא הקשו התוס' בע"ז דע"כ דה' יין והרא"ש ושאר ראשונים שם לר"ת מהך דקנקנים של גויים דאסרו אע"פ רבזון לדעת רוב הראשונים אינו אסור בכרי כ"ט דלה"ש ז"ל דהא דלא פלוג בגזירות' ואולם ראיתי להאגודה כפ"כ דע"כ סימן כ"ב שכתב דמודות הגויים ויין של ישראל כנוס בהם דאסור פירש ר"ז דמייירי דלכא' ששים וכו' ע"ש ש"מ דפשיט ליה דיש כבישה בכלי ואסור נדר כל הכלי וכו' ל' שלמד כן חמ"ט התוס' בע"ז דל"כ ר"ה והא ז"ל דבכקנקנים ה"ט דאסור שדך היין הנבלע בתוך הקנקנים להיות נפלט והוי כמו כעין וכו' ע"ש נראה דיש פליטה במורה על ורי כבישה כי ע"כ יש לרדן ברעית ר"ת והו' דס"ל דיש כבישה גם בכלים ואסור בכרי כ"ט ואת זה ק"ל כדברי הסמ"ב דמה"ש בלאוין קל"ד דרכוש כמכוסל בכ"ד שעי מוקלל בעירוי דכלי יין דמערה כ"ד שעי ע"ש ס"ה דה"ל דיש כבישה בכלים דאם אין כבישה בכלים ע"כ התם ה"ט דפגום היין ככך ולאו הטעם כבישה דנפלט האסור ככך ואילו בלאוין קת"א כתב גבי חמ"ט דניס בכך דכלי איסורי הנאה מותר לתת לתוכם זון ופירות אעפ"י שכלועים תאיסור הנאה שהרי חביב הכלועה מיין אחרו כפ' א"מ שמוותר לתת לתוכו שכר וכו' וכו' ד"מ דס"ל דאינו פולט כזון ולהכי שרי דאי פולט כ"ט כשיעור כבישה כדברי הרא"ש דהוי לפגם ח"כ אך הכיבא ראייה השם דהתם עכ"פ פולט אלא דנמ"ק ז"ל דה"כ דהתר דהתם הוא משום פגם אך אם הקינס בכלי איסור הנאה חשיב

הנאה אך התיירו ליהנות מהנחת דבר בכלי אסור בהנאה א"כ דא"כ תיפוך ליה דכלי יין מותר בהנאה כדכונן דר"מ בע"ז דף כ"ט כמ"ס הטור סי' קל"ז כ"ע ע"כ דמסוס פליטת בליעית הכלים דאסור בהנאה הוא דמטו"א ע"כ עיקר התיירו אף על ידי שריה כמס' בכבישה דשייך פליטה הוא שהתיירו וז"ל התר דשכר הוא משום פגם אך התייר בכלי איסור הנאה ככל חן כבישת דהרי יתכן דיעשה כבישה היענין רכ"ט לשכר וז"ל דקת"ל דלא ניתא דליהוי רונה בקיומו על ידי דבר אחר דאסור דמה"ט אסרו כמס' אנדרייני ובקנקני' התיירו דליחיה לאיסוריה בעיניה כמ"ס בע"ז רל"כ וע"ש בתו' ר"ה והא ו"א"כ לפ"ד למדנו שרעית הסמ"ב כהרא"ש דיש כבישה בכלים וכולע כרי כ"ט ומיהו ל"מ שז"ל דס"ל דבזון לגבי כלי כולע משהו ופולט משהו משא"כ בדבר כך במאכל כולע ופולט בכרי כ"ט וכי הכיבא ראייה מעירוי היינו כי היכי דלגבי כלי פולט בהכ"ש כ"ד שעי משהו הנבלע בו ה"כ לגבי מאכל כולע כרי כ"ט כיון דכבוש כמכוסל כי ע"כ אין ראייה במורה מדרכרי סמ"ב אלו לגבי כבישה בכלי איבלע בכרי כ"ט או לא :

וראיתי בשערי דורא סימן ג"ג שכתב ככל דכרי הסמ"ב דלאוין קת"א שהכתתי ושם ראיתי בהנחת שערי דורא שכתב ז"ל וכו' דנ"ל בהנעלה דאל"ה הנה אסור למדמי ביה שוכרא דכיון ששייה בזמן ארוך הוי ככוס וככוס כמכוסל ע"כ הנה מכואר דפשיט ליה דיש כבישה בכלים אלא שהם דכרי תימא דהרי בע"ז רל"ג וט"ד סימן קל"ז וכל הפוסקים מכואר דגם כלי הנעלה שרי לתת שכר וכל משקים ואעפ"י שהש"ך בסיון קל"ז ס"ק ז' כתב דאסור לתת משקים דרך קבע ע"ש מלבד שדכרינו תמיהים כמ"ס הכנה"ג הבה אות כ"ב בר חן רין דגם הש"ך מודה דאי נתן בהם משקים דרך עראי אף אם שיה כמה ימים שרי במכואר כדכרינו שם ס"ק ז' וכי ע"כ דעת הגהות דס"ל דכי שיה משקים כ"ד שעי כאשר בקשתי לו שכר ולא מצאתי וכו' ומיהו חזקתי בשאר דפוסים ש"ד של מכואר שערי' ולא מצאתי שם הגהות זאת ומ"מ הנה מכואר דעת הגהות ש"ד הלון דיש כבישה בכלים ועפ"י הגהות זאת הנה מקום לישב מה שדמה ט"ו בסיון ק"ה ס"ק א' להאיסור והתר כלל כ' שכתב דיש כבישה לכלי ולא דמי לחביית של יין דשרי כסמ"ק לתת בו שכר דכיון הקלוע"ש דמה לו להכיבא זה מסמ"ק וש"ס ערוך הוא בע"ז רל"ג ועוד מאי ק"ל מהתם דההתר דהוי לפגם כמ"ס הרא"ש שם והטור סימן קל"ז ע"ש ולמה שנתבאר ל"ק דהרי אי מהש"ס הרי הגהות ש"ד חבין דאייירי בהנעלה או לתת בו שכר פחות מכו"ד שצות אכל בל"ה אסור וא"כ ל"ק מזה למאי דס"ל דיש כבישה בכלי כי אם מסמ"ב וסמ"ק וש"ד דנראה דמתירים לגביה גב' מ"ש דהתם ה"ט דהוי לפגם אינו מוסכם דהרשב"א הכיאו הטור סי' קכ"כ דהתייר משהו כולע לשכת לבטל ודאייה מדהתיירו לתת בכלי יין שכר ושאר משקים ש"מ דס"ל ריין כמשקים אינו פגום וכ"כ ברעית רוב הפוסקים וק"ו ל"ק גם מזה זה :

ג דעת המרדכי בפ"כ דכונה נראה דס"ל דיש כבישה בכלים שכתב ונראה דכבוש מקרי ששה ככר ג' ימים כדכר ל' ואז הוי כמכוסל ופולט טעם וקולט טעם בדאגרינן בע"ז קנקני' של גויים מתלחן ג' ימים ומערב מצת לעת וכפולטו כך כולעו מה פולטו ג' ימים גם כולעו ג' ימים והיינו דאחר בע"ז כל שחכנסו לקיום ג' ימים הלכך כל דבר איסור הלח ששהו בכלי התר ג' ימים נאסרו וכו' וכן קבל ה"ר שמואל הכונכורק חפי' רא"ס וכן פסק ראבי"ה ע"ש הנה מכואר דפשיט להו דאין חילוק בין כבוש דמאכל לכבוש דכלי וכ"כ מהמרדכי בפ"כ דפסמי' סימן הקב"א שכתב להתייר חביב שכר לתת בו יין ודכש בפכה דע"ש שכר בטל כס' ותיין להחביר

להחמיר ולשער בכל החבות דשאני הכא דהתרא בלע וכן
הספיקו אבי העזרי ורבינו שמחה חת"ד הנה מכוון דאי לאו
הטעם דהתר בלע יש כבישה בכלי ואחר כנגד כל הכלי וכו'
שם בסיון תקע"ד בשם רבינו יחיאל מפריש שכתב דאע"ג
דתשמישו כזונן ח"ת שורין בהם פתייתין של לחם חס ביין
והיו כבוס דהוי כמבוסל ע"ש ש"ה דיש כבישה גם בכלי וכ"כ
ג"כ דעת הגהת ש"ך הביאו הב"י כ"ד סיון ס"ט וז"ל והא
ראשונים אין מליחה לעצ פירוש דאין כבוס לתוכו דהוי יוצא ע"ז
מליחה אבל על ידי כישול יוצא נהי דמלוח ברות פירו' ברות
דצלי אבל לא כמבוסל ע"כ נראה דבי כבוס דהוי כמבוסל
א"כ גם בכלים יש כבישה כיון דק"ל דהוי כמבוסל והיה נראה
להכריח שכן דעת הגאון שכתב האורחות חיים כתיבת יד ה'
מאכלות אסורות וז"ל תשובה להגאון על חכית של יין ושחן
שנפלה שרץ או עכבר שיעורו אחד מיני אלף והחכית
המשקין אסורין ואם בקש לטהר הכלי חכמיו לתוך הכבוס
עד שיהא ככתמילא עכ"ל גם דריתו בס' המכריע סיון ל"ו
שכתב בן כ"ה בה"ג והביא שם תשובה לרבינו האי גאון על
זה ע"ש נראה דכ"ל דיש כבישה בכלים וש"ך דהא ל"ת דהם
כיון דס"ל דטעם שרצים אינו בטל כי אם באלף בבי האי לכ"ע
כאשר הכלי דלכ"ע יש כבישת בכלי לענין דכולע ופולט משהו
דח"ט אסורו כלי יין דח"ט משהו מיהא בלע ולהכי אסורו גם
הכלי באופן דהאסורים כבישה בכלים הם הרא"ש והגהת ש"ך
והמרדכי והר"ש ורא"ם וראב"י ורבינו שמחה ורבינו יחיאל
וכ"כ דעת ר"ת ור"י וכמו שנתבאר ולדעת הגהת ש"ך דלעיל
דנראה דס"ל דכי התירו לתת שער היינו בלא שהה בכלי
שיעור כבישה נראה שכן דעת אבי העזרי כפ"כ דע"ז הביאו
ב"י ב"ד סיון קל"ה דמי עירוי אסורין מרין אין מבטלין אס"ל
ותמה שם בחידושי אבשי שם דחה יענה דבע"ז דל"ג התירו
לתת לתוך כלי יין שער ומשקין ע"ש ולח"ש י"ל דס"ל דכי
התירו אינו אלא לתת לטעה דאינו פולט כי אם שיעור כבישה
ואל"כ דאי שדה שיעור כבישה אסור והרי מי עירוי הוא אחר
שיעור כבישה דפולט בחייה כל האיסור כיון הבאר ק"ל
לאיסור והתר שער ל' הביא דבריו הכנה"ג בס"י ק"ה הגה"ט
אות ויו שכתב אפילו הכלי שהיה בו המאכל שבאשר על ידי
כבישה נהוג בו העולם איסור בכלי חרס ועץ אעפ"י שהוא
כבוס דכבוס אעפ"י מלא הזכיר איסור בכלי כמו במאכל
והיינו כהשטת שהיה היעת לעת אחד כאשר הכל בין המאכל
בין הכלי דהאחר דאמרין כבוס כמבוסל אף בכלי אמרין וכו'
ע"ש וקשה וכי לזה הוצרכנו למנהג לרין אי יש כבישה בכלים
שכבר ביארתי שדן זה ברור ברוב דברי הראשונים ומחלוק'
פוסקים הוא וראיתי בת' כנה"ג ח"ד סיון קמ"א שהקשה
מעין זה בדברי האיסור והתר ושוב הפסתי ספר האיסור
והתר וראיתי שיעקר הפקו הוא ראי ק"ל כבוס היינו בכליה
איסור כגון י"ן בכלי אבל שרץ שכבר וחוזן דעיקר הכבישה
בכלי הוא בהתר אלא דנכבש בהתר דבר איסור מנ"ל דאמרין
כבוס לגבי מאכל וגם לגבי הכלי ומ"מ זה שנמשך אחר דעת
הרא"ש וסיעתיה כבר נתבאר דרכו המתירין גם בעיקר
פשיטתו דכבישה דכלי שיה למאכל וככ"ד שצי חשיב כבוס
ובאשר הכלי ונמשכו אחריו רבני האחרונים ק"ל דכלי
לכ"ע אינו נעשה כבוס ככ"ד שעות ואח"כ לה חת"ש הרא"ש
כפ"כ דפ"ז בני נודות הגויים דכלי של בני האין חכמיו לקיום
כל שהניח בו יין כ"ר שעות כאשר חת"ש כפ"ה ראי תרו
ליה כוליה יומא בחלבא שרינו וקנת ראיא מעירוי שהמים
הפליטין במעת לעת וכו' והיה שהיין הפליט הכל היעת לעת
לפי שהוא חזק ויש לו כח להפליט כל הכלוע ברופני הכלי
קמעה לעת וכ"כ אבי העזרי חת"ד וק"ל בדבריו דכיון שהבי'
ראיה נעירוי והרי הקם אינו נפלט כי אם כב' פיתחים היעת

לעת והילך דביין שהוא חרוף פולט במעת לעת מניח דכבוס
בדבר חרוף הוי ככ"ד שצי וכמים ושאר משקים דאינן חרופים
לא חשיב כבוס כי אם כב' ימים דק"ל בעירוי וא"כ חקשי
איך כתב דכבוס הוי מעת לעת ממ"ש כפ"ה חת"ד ראי תרו ליה
כוליה יומא בחלבא שרי והרי בכשר וחלב דאינו חרוף לא הוי
כבוס כי אם כב' ימים לפי דבריו ואי הביא ראיא מכאן דגם
באינו דבר חרוף הוי כבוס ככ"ד שצי איך חילק חת"כ בין חרוף
לדבר שאינו חרוף וכן קשה דכפ"ה השוכר האריך להוכיח דהוי
כבוס ככ"ד שצי ונמשכו אחריו הט"ר וש"ע סיון ק"ה ואיך לא
חילקו דבר דכר שאינו חרוף אינו נעשה כבוס כי אם כב' ימים
וכ"ת דס"ל דלגבי פליטה בעירוי הוא דיש לחלק בכך אבל
בכבישה לגבי כלישה פשיט ליה דגם באינו חרוף בולע ככ"ד
שצי זה אינו דמלכד שאין סביר לזה דהא ק"ל כבולעו כך
פולטו כר מן דין הרי עיקר איסור כבישה דהיינו איסור והתר
שגשרו יחד או התר שנכבש בכלי איסור הרי לא שייך איסור
כלי פליטה דאי האיסור אינו פולט איך יבלע ההתר מיניה
וכיון דבכר שאינו חרוף אינו פולט כי אם כב' ימים איך יאסרו
ההתר ככ"ד שצי מרין כבישה והרי כיון שהאיסור אינו פולט
כיום אחר איך יבלע ההתר מן האיסור כי ע"כ כ"ל כוונת דבריו
במה שיש לרקוק בדבריו דמאחר שהבי' ראיה ברורה דכבוס
כיום שלם חשיב כבוס למח"מ הוצרך להביא עוד קצת ראיה
מרין עירוי דהוי כיהודה ועוד לקרא דלפחות היה לו להביא
קצת ראיה מעירוי קודם הראיה דפ"ה לכן נראה דהרא"ש
כלכל דבריו כמשפט דהרי עיקר שאלת כדון כבישה בכלי
והביא ראיה בעיקר דין כבוס הוי כיום אחר ממ"ש כפ"ה חת"ד
דאי תרו ליה כוליה יומא בחלבא ולפי שנגרש הוא ל"מ שז"ל
דוקא בכל דבר מאכל דהוא רך בכשר וחלב יש בה כבישה
לכלוע ולפלוט אבל בכלי כ"ד דהוא דבר קשה מנ"ל דיש
בו דין כבישה אימא דלהוי כמליחה דק"ל אין מליחה לכלים לכן
הביא קצת ראיה לכ"ד בכלי מרין עירוי דפולט מעת לעת ולפי
שנגרש רא"כ כיון שהנריכו בכלים עירוי ג"כ ככ"ד שצי ש"מ
דכבישה בכלי אינו כמאכל דסגוי כיום אחר אלא כבי' ג' ימים
לכן כתב דה"ד בעירוי דהוי במים דאינו חרוף אבל כיון
במאכל דאינו חרוף דסגוי כיום אחר שהרי סברה דדבר חרוף
ערוף משי לגבי כבישה והרי לא שחצמו כדון כבוס כי אם כ'
שיעורים כ"ד שצי למאכל וג' ימים לכלים וא"כ דבר חרוף גבי
כלים כיון דמפיק ליה מרין ג' ימים תיסתב"ד דשיעורו ככ"ד
שצי דשיעור אחר לגבי כבישה לא שחצמו זה כ"ל כגון וקיים
דבריו הרא"ש כ"ע ע"פ הבאר הגה' תקום ליישב דכאן כתב
הרא"ש דכבוס הוי ככ"ד שצי וסיים דכך אמרו לי שכתב אבי
העזרי וק"ט שהרי המרדכי כפ"כ דבינה כתב בשם ראב"י
דכבוס לא הוי כי אם כב' ימים וזה סותר מ"ש הרא"ש בשמו
לכן כ"ל הראב"י ס"ל דכל כבוס כב' ימים ולת דבר חרוף
דכיום אחר הוי כבוס ולכן ביין כיום אחר חשיב כבוס וראב"י
אינו מחלק כלל בין כבוס דמאכל לבכוס דכלי וס"ל דשום הש
זולת דבר דבר חרוף והרא"ש הביא ראיה מרדכי ראב"י דס"ל
דבחרין סגוי במעת לעת אע"ג שחולק עמו בכבוס דמאכל
דלראב"י אם אינו דבר חרוף הוי כבוס כב' ימים ולרביה
חשיב כבוס כיום א' לכך ח"מ לגבי כלי דמורי לראב"י דבעי
ג' ימים ואעפ"י כן בחרוף סגוי ככ"ד שצי הוא ראיה גמורה
לדעת הרא"ש:

אך

את זה תמהני לרבינו ורומם נתיב ט"ו אות כ"ט
שכתב דכבוס כמבוסל הוי ככ"ד שעות וכ"כ אבי
העזרי והרא"ש ע"ש וזה תימא דאיך צורף הרא"ש עם ראב"י
והם חולקין דלראב"י בכל כבוס בעי ג' ימים משא"כ להרא"ש
וגבר החי' להכנה"ג בת' סיון קמ"א הגופש נותר שחצמו
עליו

עליו בזה אלא דגם עליו ק"ל איך לא נרגש מדברי רבנו ירוחם הם דברי הר"ש בכ' אין מעמידין וסוף גופה תיקשי להרא"ש שכתב כן בשמו ואי קשה לרבנו ירוחם אינו אלא לח"ש שראיית הר"ש הראב"ה שחלוק בין דבר חריף דבני ביום אחר ובאינו חריף בעי' ג' ימים ומינה נפיק לדריה לבני כלים אך רבנו ירוחם שכתב כסתם הדבר לח הוא ככוש ביום אחר להרא"ש וראב"ה דמשהע אף בדבר שאינו חריף ק"ט שהרי העידו עליו להפך ושוכ אחר הישוב ראיתי דגם להרא"ש קשה כן ואינו חספיק ישוב שכתבתי שהרי כתב המרדכי וכבולעו כך פולטו וזה פולטו כג' ימים אף בלענו ג' ימים והיינו דאחרו בע"ז כל שמכניסו לקיום ג' ימים אסור בי"ג אעפ"י שהוא זכון ומכניסו לקיום ג' ימים קאחר ע"ש ש"מ דגם כיון דהוי חריף ס"ל לראב"ה דבעי' ג' ימים הפך מ"ש הרא"ש בשו"ו ונ"ע והפרכת העבור אעלה ארוכה לח"ש המרדכי בע"ז כפ' השוכר סימן תתכ"ד וז"ל ד"ת פסק דבשר שנפל לחלב זכון אם שהתה ג' ימים אסור תשום דהוי ככוש והביא ראיה תפ"י א"ת וה"ט דחשבינן ליה ככוש וככוש הרי הוא כמכושל ע"כ וק"ט דהביא ראיה תת"ש כפ' א"ת דאי תרו ליה כוליה יומא בחלב" דחשיב ככוש כג' ימים והוא ראיה לסתור דהתם מוכח דחשיב ככוש ביום אחד מעת לעת כמו שהכריח הרא"ש וריב"א מהך סוגיא דמעתי לעת חשיב ככוש וע"ק דבכאן כתב בשם ר"ת דככוש הוי כג' ימים ובכר הביא הכ"ז ב"ר סי' ק"ה את דבריו ואילו בהנהגת ש"ר הביאו הכ"ז ב"ר סימן ז"א כתב בשר שנפל בחלב זכון פסק ר"ת דאם שהה יותר מיום אחד שהוא אסור מדרכבן מטעם ככוש דאחריו כפ' א"ת דאי תרו ליה כוליה יומא שרי השמע ס' יותר מיום אחד אסור מטעם ככוש וכו' ע"ש הרי דביותר מיום אחד הוי ככוש ולא בעי' ג' ימים הפך מ"ש המרדכי בשם ר"ת ובכר ראיתי בת' כנה"ג סימן קמ"א שהקט' כן דדברי ר"ת סתריאוי ניהו ועוד דהמרדכי בשם ר"ת איך הביא ראיה תת"ש כפ' א"ת דהתם מוכח דגם מעת לעת חשיב ככוש ע"ש ואשר אני אחזה בישוב דברי ר"ת כמה שיש לדקדק עוד בדברי המרדכי שכתב בשר שנפל בחלב זכון אם שהתה ג' ימים דלפי השפט הלשון הו"לל אם שהה דהיינו לכשר בלשון זכר ועוד בח"ש דהוי ככוש כנראה דהוי ככוש ואינו ככוש לגמרי והרי לפי דבריו ככוש נמור הוי ועוד כמ"ש וה"ט דחשבינן ליה ככוש כנראה דעל האמת אינו ככוש והרי אין לנו ככוש יותר מזה וכו' דחשום דבשר וחלב אין בו דין ככוש מד"ת כתב כן אין זה תופיק דעכ"פ ככוש גמור הוי אלא שהתירו הכתוב כי ע"כ נראה דאיידי בבשר שנפל לתוך כלי חלב כן יהוה פס מעט מים ולא שנפל לחלב ממש וכי קרי ליה חלב היינו משום בלע הכלי דבטל חשערי' וחשיב כאילו הכלי כולו הוא חלב וזהו שכתב אם שהתה ג' ימים דהיינו ששהתה הכלי עם כבישה בשר שבתוכו ג' ימים וס"ל דכבישה בכלי הוי בשלשה ימים דהוא קשה וכחלכל הרך פני ביום אחד שלם והכריח כן כדי ליישב דבפ' אחר מ"ש דאי תרו כוליה יומא שרי משמע דהוי ככוש ביום אחד ואילו כפ' דע"ז שהצריכו לכלי ביום עירוני ג' ימים נראה דער' כ' ימים לא הוי ככוש וע"כ הכריח בין דך לקשה דבמאכל הרך כג' ככ"ד שעי' ובכלי הקשה כבי' ג' ימים ולפי דכבישה בכלי אף כג' ימים אינו מוכרח דאי מעירוני דמפליט כג' ימים ל"ת ש"ל דאינו מטעם פליטה כי אם מטעם דמפי' את היין כמ"ש הר"ן כפ' אין מעמידין וכ"כ הרא"ה בדבר הבית דף קכ"ו והג"ט בא' בחדושי ע"ז לר"ג והראב"ד בת' תמים דעים סימן ז' אלא דחשפק כיון שיש לפרש דעירוני מטעם פליטה כדעת שאר הפוסקים דבכרי הכי ע"כ כתב גם הוא דחשיב ככוש וזהו שהביא ראיה תפ"י א"ת דהיינו לגמרי שיעור ככוש מדויבא דהוי מעת לעת אלא דככ"ד דהוי בכלי דהוא קשה ואין ראיה מהך

דפ' א"ת פסק דהוי ככוש כג' ימים משיקול דעתו וקצת ראיה מדין עירוני דהוי כג' ימים ולפי שאינה ראיה מוכרעת לא פס להביאה ותו ל"ק תת"ש הנש"ד בשם ר"ת דביותר מיום אחד הוי ככוש דהתם איידי שנפל לחלב ממש דהוי כך דהוי ככוש גמור דביום אחד שלם חשיב ככוש ולמה שביארתי לומרנו דגם ר"ת כשיזית הרא"ש דככוש במאכל הוי ככ"ד שעות ובכלי ג' ימים ואולם בעיקר דברי הנש"ד בשם ר"ת דאיתי להפ"ה ב"ד סימן ק"ה ס"ק א' שתמה דבפ' א"ת מיידי מדאורייתא וליכא למידק מינה לאסור מדרכבן ואי דייקין מינה הא אם שהה יותר מיום אחד אסור איכא לדיוקי דאף תר"ת אסור ע"ש ולי נראה ככוונת דבריו דת"ש אם שהה יותר מיום אחד היינו דככ"ד שעי' נעשה ככוש ולפחות בעי' דבי' כדו סהיה כח כבישה דהיינו לכושול לכלוע ולכלוט והראיה שהביא הפ' א"ת הוא דס"ל דכוליה יומא שאתרו פירושו כמה ימים דאי ר"ל כל היום הרי באחריו דאי תרו ליה יומא בחלבא הוה משמע נמי יום שלם ואע"ג דככוש פני ביום אחד דנקיט הכי לרבות דגם בפכוש יותר מיום א' כמה ימים שרי מד"ת וע"כ בא להכריח דשיעור כבישה הוא יום שלם ולהכי נקיט כוליה יומא דהיינו כמה ימים וכוליה היינו לריכותא מינה דעיקר כבישה פני ביום אחד דאי אחרת דכבישה כג' או כג' ימים א"כ היכי נקיט כוליה יומא דאין ברירה בש"ה בעיקר חידוש דככוש הותר בבשר וחלב דאי הוי כג' ימים אוב' ימים הו"ל למינקט יותר חב' ימים אוב' ימים דהוה שמעינן דשני אוב' הוי שיעור דכבישה ויותר דנקיט לריכותא אבל כולי יומא אף אי מצרטינן כוליה יומא כמה ימים אינו מוכרח שיעור כבישה והריכותא כי ע"כ ע"כ דיום אחד הוי שיעור כבישה ומינה לכשר בחלב אע"ג דהתיר הכת' כבישה אסור מדרכבן וכמ"ש ל"ק כמה שהקשה הכנה"ג ב"ר סימן ז"א הגב"י אות מ"ח ע"ש :

וע"פ הבאר יש לי ליישב מאי דק"ט לשיטת הראשונים דככוש הוי כג' ימים דמה יענו לסוגיא דפ' א"ת דמוכח דביום שלם הוי ככוש דבשלמא להרא"ש ל"ק מקנקנים דבעי עירוני ג' ימים ש"ל דיש חלוק בין ככוש דך במאכל לככוש קשה ככלי אך לדעת הסבורים דגם במאכל בעי' ג' ימים הרי כהך סוגיא נראה דככ"ד שעי' חשיב ככוש אך בת"ש י"ל שהם מפרשים כוליה יומא דהיינו כל הימים והוא דוחק וש"ר להנש"ד מדר' שער ד' שכתב בשם רבנו ב"ר דיש מביאים ראיה מהך סוגיא שאחרו אי תרו ליה כוליה יומא לאסור ככוש ביום אחד ול"ת דהחידוש דכי תרו ליה שרי מד"ת כלי דמהה אף ע"פ שני"ט מותר תש"כ בשאר איסורים דנריך דמהה ת"ד אלא דק"ל דאיך יתכן דזכון בזכון בכל איסורים דנריך דמהה מד"ת שהרי כיון דבזכון לא בלע ליכא אלא משהו הנדבק וכי אכיל ליה דאין בוכיית בכדי אכילת פרום הרי מתבטל משהו איסור כרוכ התר דאפילו איסורים מתבטלים זה את זה לת"ד בזכחים דע"ה כמ"ש הטי"ד סוף סימן ז"ט ע"ש ודוחק לומר דביטול אס"ל ס"ל דהוי מד"ת וא"כ משהו איכא וכי אכיל ליה כלי דמהה הוי תא"ל דא"כ כ"מ דרבנו ב"ר ד"ל דהא"ל דהוי מד"ת כדעת הראב"ד שהביאהו הר"ן כפ' גיר הנשה והרשב"א בתורת הבית שהרי כבר ביארתי דרוב הפוסקים ס"ל כהתוס' דהוי מדרכבים ואף הרשב"א והר"ן לא חשו לסכרת דהאכ"ר וא"כ כחידושי לא מקומינן כי ע"כ נראה דכל ריבול להפריד האיסור ואוכלו כלי הפרדת האיסור לכ"ע אסור מד"ת וכא"כ כתב הר"ן כפ' ד' דאסור גבי עשאה תחת האילן ולא שייך ביטול איסור כל שישול להפריד האיסור מן ההתר וה"כ גבי זכון יכול להכריד משהו הנדבק על ידי דמהה אלא דאכתי קשה דהרי כתב הרשב"א הביאו הטי"ד כהימן ק"כ דמההו בלוע יכול לבטל לכתילה וזכון פסק בש"ע שה

אשכוחי משבח ר"ל דאי לאו פגם דידהו אי משום פגם דעל
 ידי התערוכות אשכוחי משבח מהטעם שכתבו התוספו' וכו' ו
 דגם בש"ר נכילה וטריפה אסור בשיכרא דאין הכשר פגם
 השכר ויש לרחות דרוקא עכבר משכיה והדר בעי נפל לגו
 חלא מהו והיינו כמ"ש התוס' אי חריפות החומץ משוה לשבח
 פגם זה הכא על ידי תערוכת ואסור או לא והעלו דאורי
 ואורי כשיתין דמספ' קל בשכר וחומץ דאין עכבר פוגמן מזר
 התערוכות ואפי"ג דהם עצמן פגומין וטעם דידהו פגומין אי
 מהו הכי אסרינהו הכתוב אף שהם פגומין ולפי שטה וו
 להדנו דפגם דידהו אין טעם חולק דאסור בין בנפול בין
 בטעמן וזהו דעת הראשונים דהרמב"ם ששים גם בדברים
 המאוסין וזכר אחר החיפוש ראיתי להרמ"ב כל סוף ח"א שכתב
 בהך סוגיא ר' שיטות וככלל כתב שטה זאת וכו' דשיטה זאת
 מוכרחת בדעת רוב הפוסקים התלמידי' ס' בכל דברים
 המאוסים וגם יש קצת הכרח בעיקר הך סוגיא דע"כ דכי
 אמרו רבנן קמיה רב שעת למה קסבר רב נטל"ף אסור אין
 הפגם מזר דמאוס כי אם מזר פגם על ידי תערוכות דאי מזר
 דמאוס הרי בתר הכי אתקף רב שומי לר"ש ומי מאוס והא
 עולה על שלחן המלכים וחילוק רב שומי בין דמתא לדברא
 ואי לא הוה ידע המאוס הוה בעו ליה למה קסבר נטל"ף
 אסור ודוחק לומר רבנן דבעו לר"ש הוה ידע דמאוס עכבר
 דמתא ורב שומי אינו תכלל דאכתי תיקשי דמ"ל דכי אחר
 רב בעכבר דמתא הוה אימא דברא דלא מאוס וע"כ אחר
 דנטל"ש הוה אלא דפגם דהכא מזר התערוכות הוא וכו' ו
 להכריח בדעת התו' כר"ה אחר ששימו וקו"ל ברבא דנטל"ף
 מותר אף בשרצים וכו' כשאינו בן יומן וכו' כו מותר אף
 בשרצים ע"כ וקשה דהו"ל לומר רב"מ בכל שרצים דמאוס כי
 נפלו בחאכל דשרי וע"ק דמת"ש נראה דכ"כ גם בשרצים
 אסור והרי כל שרצי' דמאוסים גם ככ"י הוה לפגם וכו' שדברי
 התוס' הם לגבי שכר וחומץ דמספ' קל אי אשכוחי משבח
 דפגם נכילי כ"י אסור גם זה אינו משפיק דהרי בעכבר 'בשיכר'
 וחלא דפגמן הוא ואיסורו משום כבוש אין ברירה לאסור הכלי
 דאפי"ג דכבוש כבושל אין כבישה בכלים דקדוק"ל אין חליטה
 לכלים ראפי"ג דהאיסור והתר והטו' ופי"ד ופר"ח העלו בריש
 כיון ק"ה ריש כבישה לכלים אין ריגס ברור אצלי כמ"ש בסו'
 פי"ג ע"ש אלא ודאי דהם ס"ל דפגם דשרצים עכ"פ נאסר בהם
 הטעם אף דהם מאוסים ואין התר רבא כי אם בפגם דאתי
 העלמא וע"כ נקטו דכ"מ כשאינו בן יומן לאורוי דלא שרי
 כי אם בפגם דאתי מעלמא דהיינו שאינו בן יומן וכו' וזכר כי
 מן הכא ריש להכריח בדעת הר"מ מה"ש בה"ל דעכבר
 שגפ"ל לשכר וחומץ כששים וכיון ושמן ורובש שרי דהוה לפגם
 וקשה דאחאי לא חילק בין עכברא דמתא לדברא דאינו
 דברא עולה על שלחן מלכים וכבר נרגש הכנה"ה בי"ד סי'
 ק"ד הנכ"י אות י"א בזה אחאי לא חילוק כהכי ותיירך דלחאי
 דקו"ל כרבא אין חילוק דגם בדמתא איכא לפסוקי דאשכוחי
 המשבח ע"ש ח"ק ערוין דא"כ בהתר יין ושמן הו"ל לבאר
 דברא דברא דלא מאוס אסור גם כיון ושמן כי ע"כ ע"כ דפגם
 זה כיון ושמן אינו מזר דמאוס כי אם מזר התערוכות ואף
 דברא פגם אלא דא"כ הרר כי קושיין הנ"ל לאסור בשכר
 וחומץ גם בדמתא כיון שלא חילק אימא דכילי סוגיא אייני
 בפגם רעל וידי תערוכות וכו' הכפ"ק ל' אי משבח אינו אלא
 דברא דמזר עלחו מושבח מספ' קל על ידי תערוכות שכר אי
 משבח אבל בהתא דמאוסים גם מזר עצמו הוה יתתי שיהיה
 לשבח בתערוכות שכר שיש צר לומר דגם על ידי תערוכות
 פגם כי ע"כ ע"כ שרעתי דפגם מזר עצמו דמאוס אין צר
 להתיר דגם כפגמו אסריה הכתוב וכו' לא כ"מ כלום בין
 דמתא לדברא כיון דפגם דידהו אסר הכתוב :

וראיתי להכ"ז שהכריח ברעת הסמ"ג לאון קל"ב
 והמדרכי בפ"כ דבינה שכתבו דרכורים הוי
 כנכילה סורחת מעיקרא ולא אסרי דרכש ע"ש ש"מ דס"ל
 בהרשב"א דטעם שרצים דמאוס הותר ואחרי המחילה לתת
 שכתבאר הא ל"מ דכי שרינן דרכש הוא הטעם דהוי פגם
 רעל ידי תערוכות דשרצים דרכש פוגמן כמ"ש הר"מ בפ'
 טו' דמ"א הל"א ואה"כ דאי אתינן מזר פגם דמאוס אסור
 וכו' דאל"ה תיקשי לכל הנהו רבנן דהרמב"ם ששים בכל דברים
 מאוסים היכי שרינן דרכש דגופי דרכורים ויעורבין כו הרי
 התר דרכש מפורש התייר ב"ש אף דרכש של גויס אלא ודאי
 כמ"ש ולרעתו הו"ל לאקשווי לרעת האוסרים מהתר דרכש
 שנתפשט התיירו ואין טעם חולק דאף שהתוספו' והרא"ש בע"ז
 דס"ט נתנו טעם דרבלי דכורים כעצמות הממור ניבאו דשרו
 אין זה המפיק היכא שנתערב דרכש גופי דרכורים אלא
 דבגופי דכורים דאפשר לברר ולהסירם לא ק"ל להתוספות
 והרא"ש כי אם ברבלי דרכורים דאובלים אותם עם דרכש
 וא"כ תיקשי או מטעם כבוש או שמתר ימים דרכש עם גופי
 דרכורים ולהאוסרים איך יתכן וע"ק למה שהבין הב"י מה"ש
 הסמ"ג ויעור דהא דכורים הם כנכילה סורחה מעיקרא דשרי
 אף למ"ד נטל"ף אסור דא"כ איך אמרו בע"ז דס"ח נימא קסבר
 רב נטל"ף אסור והרי עכבר דמאוס ברוח מעיקרו הוה רבם
 למ"ד נטל"ף אסור' התייר כמ"ש שם כעמוד ראשון וא"כ עכ"פ
 תיקשי רב דאחר כמאן לא בר"מ ולא כר"ש וכן למאי דאסיק
 רבא דנטל"ף מותר ולא ידענא מ"ט דרב אי קסבר נטל"ף
 אסור ולית הלכתא בוותיה או משום דקסבר נטל"ף שרי
 ועכברא בשיכרא אשכוחי משבח תפשוט דאשכוחי משבח
 דאי לאו רב אתי דלא כמאן לא בר"מ ולא כר"ש ובה"ג יש
 לתמוה לשיעור דורא סימן ס"ה שכתב דכילה סורחה מותרת
 בראיתא בע"ז אף למ"ד נטל"ף אסור ע"ש דא"כ תיקשי בהך
 סוגיא איך אמרו דרב סבר נטל"ף אסור והרי בסרוח מעיקרו
 כ"ע מודו וכיון דמאוס הו"ל בסרוח מעיקרו כמ"ש הם גבי
 דכורים כו ע"כ ע"כ דהם ס"ל דפגם דשרץ לכ"ע אסור אף
 דמאוס וכי שרי רבא היינו בפגם דאתי מעלמא וכשר שרץ
 דרכש הוי פגם על ידי תערוכות דמה"ט התיירו עכבר ואר
 שרצים דרכש וס"ל דפגם כוה על ידי תערוכות כה"ג לכ"ע
 שרי דאסיב פגום מעיקרו כיון דמזר עצמו פגום הוה וכי אסר
 הכתוב היינו בדלויכא פגם אחר דאתי מעלמא אבל כל דאיכ'
 כנוי פגם אחר דשרי אה"כ דגם האוסר מודה כו וא"כ כולי
 סוגיין רעו' דקסברי בדעת רב דסבר נטל"ף אסור אינו אלא
 בעכברא דברא דעולה על שלחן מלכים אבל במתא אה"כ
 דגם רב שרי וולת לזר דאשכוחי משבח מזר התערוכות דליכ'
 פגם כי אם מזר עצמו דמאוס שוה ודאי אסור לכ"ע גם
 בדמתא דכל פגם מזר דמאוס אסר הכתוב גם בטעם אף
 לרעת הכ"ז דסמ"ג ומורכבי ופי"ג ס"ל דגם פגם דמאוס התייר
 הכתוב כטעם דהוי נטל"ף ק"ט כדבריהם ולא משכחנא פתי
 מהך סוגיא ופי"ג עוד תמהני להכ"ז דהרי כבר נתב' דהשערי
 דורא כתב דכרי הסמ"ג ולרעתו ש"מ דס"ל בהרשב"א והרי
 הכ"ז גופיה הביא בשם שיערי דורא דאוסר בזבוב עד ס'
 וסבור הייתי לומר דדן הזבוב הובא בסוף ספר ש"ד בליקוטוי'
 וא"כ י"ל דאינו מעיקר ספר ש"ד ואה"כ דפליגי אף מ"מ קשה
 להכ"ז למה לא הביא דעת ש"ד דאיהו ג"כ להתיר וע"ק ששרי
 בש"ד גופיה סימן מ"ו כתב ואם נתבשלו ונמצא התולעת
 באחד מהם צריך ששים לנטל טעם התולע ע"ש וכו' שם
 בסומן מ"ח ובסומן מ"ט וא"כ לרעת הכ"ז דבריו סתראי ניבאו
 אלא ודאי כמ"ש ולגיב דכרי הכ"ז כ"ל וז"ל הש"ד סימן ס"ה
 ואפי"פ שאנו רואין האיברין של דכורים דרכש אפי"פ כן אין
 לאסור כשכיל כך דלית להו טעם רק שישנן דרכש דרך כנר
 והו"ל

והו' ל' כרגלי החמוד דמותרין דנטל'ף ונכילה סרוחה מעיקר' מותרת כח"ש כע"ז אפילו למ"ד נטל'ף אסור ע"כ וקשה בדרכיו הפתח באיברי רכורים וסיים הפתח כרגלי רכורים דעצמות נינהו ומותרין דאין התר והמפיק לגופי רכורים דאין עצמות כמכואר התקום והר"ש כע"ז רף ס"ט וע"כ דא"כ למה הנריך סינון והרי כבר סיים גם הוא דמותרים הם עצמם באכילה כמכואר מהתקום והר"ש שם דאף כלי סינון שרי כע"כ ב"ל דש"ר תרתי ק"ל כהתר דכש רגופי רכורים מעורבין ומרתחין אותם כדי למנו כח"ש הא"ח הביאו הכ"י כי"ד סימן פ"ד רגופי הדכורים נותנים טעם כדכש וע"כ ליה דאף אחר הפעון נשארים עם הדכש רגלי הדכורים שהם קטנים ועוכרים גם כסינון והשיב לגופי הדכורים דאפשר בסינון גלית להו טעם פירושו דהוי לפגם כשר כדכש ולרגלי הדכורים דא"ל כבינון השיב דהוי כרגלי החמורים דמותרים וע"ז כתב דהו נטל'ף כנכילה סרוחה מעיקרא דלכ"ע שרי ר"ל מחד דהם עצמות דלאו בר אכילה הם כנ"ל ככוונת דבריו וא"כ אין זה ענין לדברי הסמ"ג דהסמ"ג כתב דהוי נכילה סרוחה מעיקרא גם כגופי הדכורים ותו ל"מ מיניה מהש"ר דקאי כרשב"א וז"ל בדרכי הכ"י מכל מ"ש אך את זה ק"ל דאי הכין הכ"י דהתר הש"ד מחד כגם הוא מחד התערוכת דכשר ודכש א"כ גם בדרכי הסמ"ג שכתב דהוי כנכילה סרוחה מעיקרא ל"מ ש"ל דהיינו כיון דהוי פגם מחד התערוכת וגם הם עצמם פגומין דמאיסו בכי האי לכ"ע שרי ואה"כ דגם הסמ"ג והרדכי יודו דאם אינו פגם על ידי תערוכת דלכ"ע אסור ובעי"מ דהכי אסרינהו הכתוב וע"כ להב"י שהרי מרכי הסמ"ג בלאו זה גופיה יש להוכיח להפך שכתב וז"ל שרביטו חשש של פולין ושל פוייש שנתכשלו ונמנעו תולע. באחד ההם השרכיט שנמצא בה התולע זורק לחוץ והשאר יש שאוסרין ואפילו על ידי ששים של התר שיש במח"י וכן דביום קטנים שנתכשלו וכו' הביא דרכיו הטו"ד סימן ק"ז וע"ש בכ"י ואי תולע דמאיס כרובא בטיל איך כתב ואפילו על ידי ששים דששים לבני תולעים מהייתי דגם כרובא בטיל ועוד דאי השיב פגם אין טעם לאוסר מפני העירוני כיון דכרובא בטיל והא איכא רוב התר עכ"פ דוה שייך כרג טמא דהוי לשבח מוש"כ בתולע דהוי פגום אלא ודאי דגם בתולעים דמאיסו בעי"מ הפך מ"ש הכ"י בדעתו כי ע"כ ע"כ לומר כח"ש דלא התיר כי אם כפגם דעל ידי תערוכת אבל בלא"ה גם דמאיסו בעי"מ ודרכי הכ"י ג"ע וכ"כ להכריח דעת איסור והתר שהרי הש"ך כתב בשמו כי"ד ה' ק"ז לאסור בדרכים מאוסים ואילו האיסור והתר גופיה הביאו הכנה"ג כי"ד סימן פ"א והכ"י אות ס' כתב דרכורים בדכש כנכילה סרוחה מעיקרא דמותרת אפילו למ"ד נטל'ף אסור ע"ש וא"כ קשה איך אסר כוכבים ותולעים עד ששים אך למ"ש ל"ק דאי שרי הכא היינו דהפגם מחד התערוכת וכיון דמאיסו ג"כ ס"ל דכה"ג לכ"ע שרי אך לדע' הכ"י קשה דכריי אהדרי ומלכד זהו שם להשיב כהכרח הכ"י מדרכי הסמ"ג ומדרכי רג"ל'ו וכח"ש בסימן ע"א ע"ג ומיהו מדרכי הדוקא שהביא המדרכי שהביא הכ"י דס"ל דכטל כרוב ככל דכרים מאוסים נראה כן וגדולה חזאת משמע מדרכי הדוקא שהביא אגודה כפ' בתרא דע"ז סימן ס' כ נראה דגם בשיכר' וחלא לא בעי"מ כי אם כדברא דעולה על שלחן מלכים ש"ת דמפרש כולי סוגיא בעככר דברא אבל בדמתא כיון דמאיסו הוי פגם וכטל כרוב נמצא לפ"ד דכת המתירים הם הרשב"א והר"ן והר"ב והרוקח ומיהו מהרוקח ל"מ כולי האי שכבר כתב הש"כ בשמו בסימן פ"ד ר"ס ק"ל דאסר התולעים עד ס' וע"ש כש"ך מה שנרחק ליישב גם ראיתי בחידושי הריטב"א בתו"ד דמ"ט דנקיט גם הוא כשיטת הרשב"א דשרצים דמאיסו

כרובא בטיל דהוי נטל'ף גם כספר החינוך ככ' ראה סי' ת"פ כתב ככל דכרי הרש"כ דבדמים מאוסים כרובא בטיל דהוי נטל'ף ע"ש גם ראיתי להש"ך כ"ז סי' ס"ו ט' שכתב דכריה מחוסה בטל כרוב כשגפלה בקדירה ודוקא כשכר וחמוץ משכיה וכ"כ הרמב"ם ז"ל ע"ש ותמהני דהר"מ לא התיר כי אם כמחשקים בהל"א אבל בקדירה אדרכה טע כפ"ו ד"ל ושא ד"ו מכואר דכתבטיל בעי"מ וכן הכריח בספר הזכרונות וכח"ש לעיל ואיך התיר כפגם לקדירה מהרמב"ם והוא אסור ובעי"מ וז"ע :

אך

את זה קשה בדרכי הרשב"א שהרי כתב הטו"ד בשמו בסימן פ"ד דאם כושל פירות ונמצאו תולעים בקדירה משליכו ואוכל השאר שאין בהם כל כך שיאסרו תערוכתן כפליטתן ע"ש הרי נראה דבעי"מ ששים דדוחק לומר דאיידי כשאין רוב כנגדו כהתר וכבר ראיתי להפרישה כ"ד סימן ק"ד שהקשה כן גם ראיתי בא"ח כי שהביא בה"מ"א בשמו כדרכי הטו"ד דסימן פ"ד ושא ג"כ הביא בשמו ח"ש כת"ה הביאו הטו"ד בסימן ק"ד והם דברים הנראים דספרי אהדרי והפרישה יש לו דשאני תולעים הנדלים בפרי שאינן במאסים לאכול עם הפרי ראה לדבר תולעים שכנכניה וסבכשר ודגים אלו דכריי גם דאיתי להכנה"ג בסימן ק"ד הגה"ט וכת' חיד סימן קל"ז שהקשה כן ותיירן כדרכי הפרישה דשאני תולעת הגדל בפרי דנתהוה תלחלוות הארץ אינו נטל'ף אלא לשבח או כלך לדרך זאת דהכל תלוי במתהוה בו כיון שיתהוה מן הארץ כיון שיתהוה שלא מן הארץ כתולעים שבכשר ושבדמים את"ד ותמהני עליהם שנראה שלא דאו ג"ש הרב כמסמרת הבית דק"ז שהשיב להרא"ה שכתב שלא אסרה תורה אלא שרץ מושכח וז"ל ועוד הרי אמרו הגי' תמרי דברא בתר תריסר ירחי שתא שריין וכו' אלמא תוך י"ב חודש אסורין ותולעים שבתמרים מילא תאיסו ולא ברילי איכסי מינייהו ויבחושין שככר אמרו התם ג"כ שאסור עד שישפן וכן תולעים שבעיקרי הגפנים וכו' ויוזין שבעדשים כל אלו יאמר שטעמן מושכח ולא ברילי איכסי מינייהו האי אבשר לו לכפור בכל אלו לומר דיש להם טעם לשבח דדבר זה נכלה לעינים ועוד דודאי ברילי איכסי מינייהו וכל דברילי איכסי מינייהו אמרו דמאיסו ע"ש הרי מבואר דגם בכל מיני תולעים ס"ל דהו נטל'ף הפך מ"ש לחלק הם כדעת הרשב"א ודכריה' ז"ע :

והנ"ל

ליושב שהרי דעת הרשב"א כדעת הראב"ד שכתב הר"ן בפ' א"ט הביאו הב"י שם כפי פ"ד על דרכי הרשב"א אלו דדוקא שלא נמצאו אלא אחד או כ' או ג' אבל ר' הכל אסור ולא סגי להו בזריקתן דכיון שנמצאו שם כל כך הומוק תכשיל זה שיש שם יותר מאי איכא למומר שרץ דגם הרשב"א הכי ס"ל שהרי כי התיר אינו א"ל דהוי ס"ס ספק לא היה בהם תולעים ואתמ"ל היה ספק נימוחו כח"ש הכ"י בשמו וע"כ התיר ע"ג דלא תחויקיבן השאר שיש עוד בו תולעים ולכן דייק לכתוב ואם נמצא קצת בקדירה וכ"כ הפרישה בפירוש דכרי הרשב"א וא"כ כנמצא בו הרבה דהרי הומוקי הירקות שבישל בתולעים אין כאן אלא ספק אחד שמתא נימוחו וכספק אחד לא שרינן איסור תורה וזהו כוונ' הרשב"א בה"ש ואם נמצא קצת וכו' שאין בהם כל כך שיאסרו פליטתן כתערוכתן הכוונה דמתא לא נימוחו וכריה אפילו כאלף לא בטיל ומאי דנקיט פליטתן איצ"ג דהאיסור מחד התולע עצמו היינו דעכ"פ אין כאן כריה כודאי אלא פליטת התולעים שנמצאו או בשאר שנימוחו כתכשיל ואעפ"י כן אנו מואדים כשנמצאו הרבה מספק שמתא יהיה בו בריה שלא נימוחו משא"כ כנמצא בו קצת אין אנו מואדים פליטת התולע' משהו

פסק שיש בריה שלימה דכיון דיש כאן ס"ס הו"ל כאילו כודאי אין כאן בריה שלימה ואי הוה אחריון ליה נמצא דהוה אחריון השום פליטת התולעו' וזה אינו ראיין האיסור כי אם מספק בריה שלימה דלא חל פסק זה כי אם כשיש הרבה דיינו ר' דהחזוק כתולעים ומה"ט הוא דקייט פליטתן ועם שיש דוחק כלשון עדיין רטפי הו"ל לומר שאין בהם כל כך לחוש שיש שם בריה שלימה אי מהא שכקיה דרחיק ואוקיה אנפשיה דכיון שנתבאר שרעת הרשב"א בהראב"ד אין עיקר האיסור השום פליטה כי אם מספק בריה שלימה וכ"כ להדיא בת' סימן ק"א ובסי' קי"ב ע"ש שמתבאר דעיקר איסור התבטול מספק שיהיה שם בריה שלימה כי ע"כ ע"כ דפליטתן דקייט לאו דוקא :

אך את זה קשה עדיין דהרי הרשב"א בחידושי חולין כפ' גיר הנסה דף ק' בדיון בריה כתב בשם גאון דעכבר שגפול לשחן משעריון כששים ע"ש וע"כ דגאון בשיט' האוסרים קאי דגם טעם שרצים אוסר אידם"ל דגם בשחן אשכוחי משכח אך הרשב"א דכתורת הבית דף ק"א הסכים שרצים דמאייבי טעמם פגום בטל כרוכ ודוקא עכבר כשכר וחומק משכח אבל שאר משקים ושמן ככלל פגום א"כ ברובא בטיל וא"כ איך הביא הרשב"א כסתם דכרי גאון כיון דליה לא ס"ל וכבר ראיתי להכנה"ג כ"ד סימן ק"ד הגביל אות ד' שהקשה כן ונרחק לישכחו ע"ש ולדרי ל"ק שנראה לרא' זכר שהרשב"א טעם כתורת הבית דף ק"ד ע"כ בדיון בריה הביא דכרי גאון הנזכר וסיים עלה ולקמן נאריך יותר בדיון זה שאמר הגאון בעכבר שגפול לקריה רותח' אם אוסר תערוכות בפליטתו אם לא ע"כ ומ"ש לקריה רותח' אף על גב דהגאון איירי בשחן כצוק דיינו כרותח נכחון גם לת' הר"ף ג"כ שנראה דס"ל דגם טעם שרצים נאסר ונילה דעתו שחולק עליהם וע"כ בחידושי ש"א הביא להפך זה לא חש לכבד וכבר ביאר כאן בת"ה שם הן דכריו שבהדושו ותו ל"ק עליו מידי ומידי דכרי ראיתי להכנה"ג שם אות א' שתמה להמרדכי כפ' בתרא דע"ו שכתב דעכברא כשכבדא פסק דשכ"ה רודאי פגום ומותר בלא ס' וכ"כ בתוס' הרב ישאל דה"ה כשר נכילה וחלב ע"ש וכן האב"ד כ"כ בשם ראב"ה וזהו היתחא דהא אביק הש"ס דעכברא כשיכר' אשכוחי משכח וכע"ס וכן פסקו כל הפוסקים את"ד ואי מהא ל"ק שכבר ראיתי במרדכי שהונה בחידושי אנשי שם שהניחו דרשב"ס כיון איירי ונראים הרבדים אך את זה ק"ל שראיתי להג"מ כפ"ט מה' ה"א ה"א על מ"ש הרמב"ם דעכברא כשיכר' שיעורו כששים כתב וז"ל אבל רשב"ס פסק דאין צריך ס' הפני שפגום וכ"כ ראב"ה משמו ע"כ וכאן אין שייך להגיה שהרי ניכרים הדברוי' דרשב"ס לאפלוני להרמב"ם הביאו הג"מ וזה מורה דגם תה שהניחו במרדכי ליתא והרר קושית כנה"ג גם בדכרי המרדכי טוב אחר החיפוש ראיתי באגודה בע"ו סימן ס"ב שכתב ועכברא דנפל כחמרא פסק רבינו שמואל דודאי נפגם ומותר בלא ס' ע"כ וזה מורה דנפל ט"ס במרדכי ואב"ד בדכרי ההות אנשי שם אלא שצומד לנגדי דכרי הג"מ דאי אפשר להגיה וע"כ חל הפסק גם במרדכי ואב"ד דקשה להגיה כי ע"כ לקיים חילי דאבות כ"ל דרשב"ס וראב"ה מפרשים כוליה דך סובייא בעכברא דכבדא דלא מאים ואין הפגם כי אם מרד התערוכות וע"כ מספק"ל אי עכברא דכבדא אשכוחי משכח ואין התערוכות פגמו אבל עכברא דחתא נוצר ענמו מאים אה"כ רש"ט לן רפוב"ס ושרי וב"כ להדיא דעת הרוקח שהביא האגודה שם וז"ל זכוב שגפול בקדירה אע"ג דקול עכברא כשיכר' אשכוחי משכח היינו חשום דעולה על שלחן הלכים וכו' הרי להדיא דהפרש כוליה סובייא בעכברא דכבדא דלא מאים ומינה דכרתתא דמאים גכ כשיכר' שרי דהוי פגם גמור וזהו דעת רשב"ס וראב"ה

וע"כ הביא הג"מ לתורת דחלוקי' להר"מ דמרדכי הרמב"ם מתבאר דאירי גם בעכבר דמתא דמאים ואש"ה כע"ס ולפי"כ ל"ל דכרינו שמואל שהביא אגודה אינו רשב"ס ואם הוא רשב"ס ז"ל דרשב"ס תרתי אחר דכיון גם בעכברא דכבדא שרי דפגום על ידי התערוכות ומתקיימו כל דברי חכמים אלא דלפי"כ נ"מ שרעת רשב"ס וראב"ה ברעת הרשב"א דגם טעם פגם שרצים דמאייבי הותר דכי קבעו דעכברא כשיכר' אי הוי לפגם היינו על ידי תערוכות והיינו דכבדא אבל דכרתא שרי ש"מ דכל דמאייבי סוי בטל"ף ושרי וז"ל דרוקא דכבדא מספק"ל אי על ידי תערוכות פגום או משכח אבל דכרתא פשיט להו דהוי פגם מרד התערוכות כיון דאינו מושכח מרד ענמו וזה"ל דשרצים לגבי מאכל דלא שייך פגם על ידי התערוכות כי אם מרד ענמו דאסיר וכע"ס אך את זה תמהני בת' הרדכ"ל סי' תשי"ו שכתב דיש מקלין אפילו בחלא ושיכר' ע"ש וכדאי שכ"כ על שאלה דכרי המרדכי והג"מ שכתבו בשם רשב"ס וראב"ה וזה תימא דאחר דאיפסקו הלכתא בש"ס אירי ואירי כשיתין אך יתירו הם וכדאי שט"ס נפל וכנפל ליון איירי וכדברי אגודה או בדרך שכתבתי אך מ"מ תימא למה שכתב הר"מ הפך מסקנת הש"ס וצ"ע :

ומינהו ברעת הטו"ד אע"ג דכסימן ק"ד הביא בסתם דכרי הרשב"א הלא כסימן ק"ז כתב בסתם כוכוב דכע"ס שמים וכבר הקשה הכ"י בדכריו וכתב דמ"ש כסימן ק"ז הוא לרעת הסוכרים דגם כשרצים דמאייבי וליה לא ס"ל ואין כזה הכרח ואדרבא י"ל דמ"ש כסימן ק"ד הוא להרשב"א וליה לא ס"ל ועכ"פ קשה איך כתב בסתם דברים סותרים אהדרי וראיתי להפריש' כסימן ק"ד ששם דס"ל דאף אי הוי לפגם לא שרי לכתחילה וכסימן ק"ז אף דכבר הוציא הזכוב מ"מ הא אפשר להגעיל הכלי משא"כ כאן דבא לאסור התבטול דאין כוס' את"ד וק"ל דכי אסרו קדירה שאינה בת יומא לכתחילה כבר אמרו בע"ו דף ע"ו הטעם משום גזירת בת יומא דהוי לשכח וכ"כ הטו"ד סימן קכ"ב אבל כאן דגם ככן יוננו פגום מעיקרו שרי אף לכתחילה דמה"ט התיירו כלי יין השאר משקים אף לכתחילה מטעם רפגום מעיקרו הוי כה"ש הדא"ש כפ"כ דע"ו דל"ה וכ"כ הטו"ד כסימן קל"ז ואף על גב דהתם נמי אפשר להכשירם במילוי וצירוי גם מ"ש דאפשר להגעיל תינה באיסור הכף דסתם מועין ומתכת דאפשר בהגעלה והרי הטו"ד כסימן ק"ז אסר הקדירה אם אין שם שמים והרי סתם קדירה היא של חרס דכע"ס שבינה וכ"כ דכרף ל' דפסחים אחרו קדירות בפסח ישברו הרי דסתם קדירה היא של חרס דכע"ס שבינה וכ"כ דס"ל דאפילו הכי חשיב לכתחילה אף על גב דכע"ס שבינה כמ"ש הר"ף כפ"כ"ט שם גבי קדירות בפסח ע"ש שהרי מרדכי תוס' בע"ו דף ע"ו ד"ה מבאן וכ"כ הרמ"א בפסקיו שכתבו דמה שאסרו הקדירה והתיירו התבטול כי הקדירה היא בו איסור קודם שנפגם אבל התבטול לא היה בו איסור מעולם וכו' ואי חשיב לכתחילה ת"ל דכאן דיעבר וכו' לכתחילה אלא ודאי דגם קדירה דיעבר חשיב כיון דכע"ס שבינה וכ"כ הנהא אשירי שם ובסי' כ"ו העליתי שכן דעת הטו"ד ומ"ש כסימן קכ"ב כי ע"כ איני רואה בדכריי' ישוב גם ראיתי להכנה"ג סימן ק"ד רובת' סימן קל"ז דיש ליטב דכרי הטור ע"פ מ"ש הב"ח בקונטרס אחרון כסימן ק' דלא כתב הרשב"א דטעם שרצים הוי פגום כי אם כשנמחה השרץ אבל פליטת השרץ אחר שהסירה הוי לשכח ואינו פגום וה"כ מ"ש כסימן ק"ד כנמחה ומ"ש כסימן ק"ז בפליטה ע"ש ותמהני דהרי הרשב"א הכריח כן בת"ה דף ק"ז חמ"ט בעכברא כשיכר' דמספק"ל אי אשכוחי משכח וכן בחלא מיכה דכשאר משקים וכתבשיל פגום משום דמאים והרי בעכברא כשיכר' אינו אלא בפליטה לכד ואיסורו משום

כבוש הוא כח"ש התום וכל הפוקקים וגם הרשכ"א כתב שם
 כן ש"ח דגם בפליטה הוי פגם וכן התבאר חלל דברי
 הרשב"א שם ולומר דא"כ הרשכ"א אינו מחלק בזה הטור
 מחלק בזה הלכך דקשה עליהם איך כתב כן כדעת הרשב"א
 שאין אפשר לשמוע כן מן דין דהוי עיקר התר זה נפיק מהך
 סוגיא דעכברא בשכירא דשקיל וטרי הש"ס דהוי פגם ואי
 ס"ל דפליטה הוי לשבח חאי קבעי הש"ס והספ"ק לרבא חיי
 משבח וכ"ת דעיקר הספק הוא וס' אי גס בפליט' כה"ג פוגם
 ח"כ ר"ח דגם ביין ושמן ג"כ דינא הכי כיון דהוי פליטה והרי
 הטור והרשב"א רביין ושמן ודבש פוגם ותשמע נחוי דבסילק
 העכבר חייבי ע"ש בדבריהם וכ"ת דס"ל דפגם דכולי סוגיית
 היינו הנד תערובת וכד' זה אינו מקום לחלק בין נמחה גופו
 לפליטה זה אינו דא"כ לפ"תו ל"ת דטעם שרצים הוי פגם
 ושאר דלדעתם עיקר הפגם משום תיאום כי ע"כ דבריה' בזה
 ז"ע בעיני:

ע"ק

לרעת הבז בדעת הטור דס"ל כהרשב"א חו"ש
 הטור בסיומן ק' כל דבר שהוא כריה כגון נמלה או
 עוף טהור וגיד הנשה ואכ"ה וכו' וכו' ואם מכירו וזרקו
 והאחרים והרוטב תלוין בכ"ט שאם יש ששים כנגד הכריה
 מוקרין ואם לאו אכורין חוץ מגיד הנשה שאין טעמו אומר
 דקול אין בנידין בכ"ט וכו' ואם איתא הו"ל לומר חוץ מגיד
 הנשה ונמלה שהוכיז לעיל כיון דנמלה נטל"ף כיון שזרקו
 השאר מותר וכבר הקשה כן הב"ח ומה שתירץ אינו הספיק
 כמו שנתבאר וכן קשה להש"ע בסיומן ק' שכתב בלשון הטור
 דמאחר שפסק בסו"ק ק"ד וקו' שרצים כדרכא בטלי לגבי טעם
 הו"ל לומר כאן חוץ מנמלה וברוחק יל' דין גיד הנשה דחשיב
 בריה ושאר דמיני עיקרו כאן בסיומן ק' וע"כ כתב חוץ מגיד
 הנשה לכאך דטעמו אינו אומר ושמונו אומר משא"כ טעם
 נמלה דאינו אומר משום פגם עיקרו בסיומן ק"ד וע"כ לא חש
 להוכיח כאן דין נטל"ף ובמך למ"ש בסיומן ק"ד ודבריו בסיומן
 ק"ד הם כאילו כתב שזה שכתבתי בסיומן ק' דנמלה ודומיהן
 חשיבי בריה ולא בטלי היינו לבטל גופה דלכטל טעמה כרוכ
 בטיל דנטל"ף הוא כ"כ לישב בדוחק דברי הש"ע דאילו ברעת
 הטור כ"ל להכריח מזה שדעתו כמ"ש בסתם בסיומן ק"ד דבעי
 ס' ודבריו בסיומן ק"ד כתבם בשם הרשב"א וליה לא ס"ל גס
 הנד אחר תמהני להש"ע חו"ש הטור וש"ע שם בסיומן ק' ואם
 ניווח שאינו ניכר נרדך ג"כ ששים כנגדו דאף על פי שאין בו
 טעם והוא נעץ כעלמא התורה אסרתה ע"ש והרי אין דבר
 שאינו בטל כרוכ כנוף האיבור וכי הגריכו ששים היינו הנד
 הטעם דטעם כעיקר מדת' וטעמא לא בטיל ושיערו דעד ס'
 יהיב טעם ואסרו גס הם כמינו אטו שאינו מינו וא"כ בניד
 כיון דהגריכו ששים אף ע"פ שאין בו טעם כלל הפני שהתורה
 אסרתה אף על גב דעץ בעלמ' הוא חינה נחוי לשרצי' דהאיסרי
 דטעם דיריבו כגום תינח דיש להתיר פליטת שרצי' דקול בניד
 דטעם דאינו כ"ט ה"כ בשרצים דהוי נטל"ף אבל בני חוץ
 השרץ איך תתיר דכי הוי לפגם נחוי אינו אלא דאין טעם זה
 אומר ואי בניד אף על פי שאינו כ"ט ואף כמינו בעי ששים
 כיון שהתורה אסרו והרי בוף האיבור שם ה"כ בשרצים כיון
 שהתורה אסרו בעי ס' כל שנוף האיבור שם וכ"ת הרי כתב
 הנהת אשיבו בפי' בתרא ועז' דכל שאינו כ"ט לא לשבח ולא
 לפגם אכיר הכיאו הש"ך סיומן ק"ג ס"ק ב' והכיאו ראייה מרין
 גיד כניחוה דבעים' אף על פי שאין בו טעם כלל ע"ש ולפי'
 ל"ק דגבי שרץ דהוי לפגם גס כניחוה בטל כרוכ זה אינו
 שדברי הש"ך הם תמוהים ככד תמהו עליו הרכ הנחת כהן
 והרכ פר"ח בסעין ק"ג ס"ק ב' דכל שאין בו טעם מהיתתי
 דלבעים' ודברי הנ"א הם שכבר כ"ט וניכר בו הטעם אלא
 שאינו לא לשבח ולא לפגם וע"כ אומר וכי אסרו בניד היינו

חפני שהתורה אסרתו ע"ש שהאריך והם דברים כרוכים
 ומעתה הדר כי קושיין דגם בשרצי' כניחוה בעי ס' וכ"ת היא
 גופיה תיקשי להרשב"א גופיה דגבי שרץ כניחוה התיר כרוכ
 ואילו גבי גיד הנרדך ס' כת"ה דף ק"ח הכיאו הכו בסיומן ק'
 ע"ש חיי מהא ל"ק דשם כת"ה אחר שכתב בניד דבעים'
 סייח ואפשר שכתל כרוכ כיון דאינו כ"ט וכו' ע"ש וא"כ יל'
 דכל ח"ש להתיר שם בדקו' בשרץ ניווח כרוכ היינו דס"ל
 לעיקר גס בניד דכטל כרוכ אף להטור וש"ע בסיומן ק'
 דסתמו דבעים' א"ך כתבו בסיומן ק"ד בשרץ שנמחה דכטל
 כרוכ והם דברים דסתרי אהרדי ומיהו גס להרשב"א לא
 איפרק שהנראה דכת"ה הקצר סתם דבעים' בניד חו"ש
 הכו בסיומן ק' שכ"כ הרשב"א וא"כ א"ך סתם ברין שרץ
 שניחוהו כת"ה הקצר דכטל כרוכ אלא שת"ה הקצר אינו
 כניחוהו ולא ידענו בכירו' מ"ש שם ועיין כפר"ח סיומן ק' ס"ק
 יב כי עזל כל אלה כ"ל להכריח שכל ח"ש הטור בסו"ק ק"ד הוא
 בדעת הרשב"א וליה לא ס"ל אף להכו' וש"ע ק"ט מחל מ"ש
 ז"ע:

ע"ד

תמהני ברעת המתירים טעם שרצים חו"ש כחולין
 דקיי"כ רב הרי אמלח ליה בשר שחוט כהדי כשר
 טריפה אתא לקמיה דרבא א"ל הטמאים לאסור
 זירין ורוטבן וקופה שלהן וכו' והרי סתם רוטב אינו אלא המים
 שנתכשל בהם הכשר כדחוכח מתתני' דחולין גבי גיד דכ"ו
 ושאר דוכתי וכו' גס בפסטק סוגיא דהרי אחר מבח
 הכרייתא ציר טריפה שנכלע בכסירה ואי אחרת דטעם שרצי'
 הותר הרי ריבוי הטמאין בשרצים כתיב ואיפ"כ אשר הרוטב
 וכ"כ מהתו' ד"ה ורוטבן שהקאו ות"ל מותרת ליתן טעם
 כעיקר דתירצו דרוטב אמתכתא א"כ דחייבי כרוטב מחוי ע"ש
 ומכלל דבריהם מכואר דרוטב שרצים אסיר מריבוי משרת
 ט"מ רפליגי עליה דהרשב"א וכ"כ בסמ"ג לאוין קל"ח שכתב
 בהתו' וה"מ יש לישב שיטת הרשב"א להך סוגיא דרוטב
 היינו מיהוי השרץ וה"כ דטעם דיריבו הותר אך תמהני להר"ך
 בפי' כל הבשר בהך סוגיית שהקשה דמה ראייה הכיאו לניד
 איתא דריבוי הטמאים לרוטב לכד ותירץ דרוטב פאטא
 דאסור ואומר דהיינו טעם כעיקר אלא ודאי לצירן
 איצטריך והאי קרא דהטמאים בשרצים כתיב וכו' הנה מכואר
 דטעם שרצים הסור הר"ת וזה בותר מ"ש כפי' השוכר את
 הפועל דטעם שרצים הותר משום פגם וכה"ג ק"ל להרשב"א
 כת"ה ר"ך שהקשה לשיטת רש"י דס"ל דטעם כעיקר דרכן
 מהך סוגיית דהטמאים לאסור זירין ורוטבן ותירץ דהיינו כשהן
 בפני עצמן והיינו רלא ילפי ליה רכבן ור"ע מהטמאים וכו'
 כ"כ לישב לפי פרש"י אבל ר"ת אומר דטעם כעיקר מדת' וכו'
 ע"ש ויש לתמוה איך לא הכריח כן לכ"ע דהרי טעם שרצים
 פגום הוא והרי נטל"פ הותר לפי שיטתו ועכ"פ ק"ל לשיטתו
 לדעת רוב הפוקקים דטעם כעיקר מדת' ח"כ אין מקום
 להתיר טעם שרצים דפגום הוי שול דמה"ט איצטריך ריבוי
 דהטמאין לציר ורוטב דשקולים אע"פ דכבר נפיק ממשרת
 לאורויין דאף דכגום הוא נאכד כי היכי שנאכר גופן אף שהם
 פגומין ולירידהו לא מוקמינן במיהוי השרץ כיון דגם הטעם
 נאכר מדת' כי ע"כ גס מהך סוגיית כ"ל ראייה דטעם שרצים
 נאכר מדת' לדעת הסוכרים דטעם כעיקר מדת' ודוחק לומר
 דכי איצטריך ריבוי דהטמאין היינו משום עכבר דעכברא
 דכרכא עולה על שלחן מלכים חו"ש בעז' דס"ח וחולי' גס
 כשאר שרצים אית בהו דכרכא דמוסבין ולכתי אחר רוטבן
 דזה דוחק גדול דסתם שרצים פגומין וכי אתירובי הטמאין
 הוא לשאינן פגומין עק"ל בדעת המתירים שהרי כדן כריה
 דלא בטיל מכואר כטור סו"ק וכל הראשונים דאיתיה גס
 בשרצים כירוע ודקי' נחלקו הראשונים בכל איצטרי משהו כגון

הגיתתם וזכמות חכ"ד שעי' כ"ט דאז אינו לפנס עניוהו
 כשאני לעצמי אכת' ק"ל מהך סוגיא לדעת הראשונים דס"ל
 אין כבישה בכלים שהרי עיקר הירוש זה של פיסוקי תו' דשמן
 חשיב דבר חריף לא ראינו בפוסקים שכתובין ויש להשיב
 שאינו חריף אלא שאין באין מקום להאריך בזה כי אם בזאת
 ק"ל בדבריה' שהרי שנינו בפ"א דברכות חבית שמן שהבאתי
 לעיל דס"מ דלא אסרו הכלי מטעם דאין כבישה בכלים וכתו'
 שבארתי לעיל ואי הוה חריף וחשיב כרותח הו"ל לאסור :

ובדוחק

ז"ל דבהא פלוגי רב"ש וכו' שסארו השמן
 תשום קליפת כלים היינו דס"ל דהוה כחריף
 ומשוי לשבח כצירוף טעם חתכות כח"ש התום בעז' דל"ו ד"ה
 בשלמא ורבי וכו' דס"ל דאינו חריף והוה כטל"ף ושרי ואה"כ
 שהיה יכול לו' ראינו חריף ולא חשיב כרותח וחד מתרי טעמי
 נקיט שטעם זה כטל"ף שגור בש"ס והוא דוחק:

א"נ

ז"ל דאע"כ דאין כבישה בכלים מ"מ יש לחוש דכלי
 הגוי שהיה בו השמן נשתמשו בו בחמין וא"כ אע"כ
 דכבישה דב' ימים אינו פולט כל מה שכלי מ"מ כיון ששהיה
 השמן בכלי ימים רבים ברוב הימים פולט כל בליעת הכלי
 וכלב בשמן וא"כ אי לאו מטע' נטל"ף היה מקום לאסור כנ"ל
 ועדיין ז"ע . והנה ראיתי להפליתי שם שהשיב להטו' וש"ך
 שלא ראה הכרח בדברי האו"ה דאוסר כבישה בכלי איסור
 ע"ס :

ואה"כ

המעייין יראה בדברי האו"ה שהביא הטו' והש"ך
 וכנה"ג דכתב דין זה בכמה מקומות דנרקו
 כל רכבי האחרונים כח"ש בשם האו"ה דאוסר אם כבש התר
 בכלי איסור ואין להאריך בזה :

ואולם

בעיקר דברי האיבור והתר כלל ב' סימון ח'
 הביאו הטו' שכתב דאם שהה בכלי שיעור
 כבישה אף הכלי אסור בדעיבד דק"ל כבש כמבואר אף בכלי'
 זל"ד לחבית דין דשרי בסת"ק לתת בו שטר לבתחילה דכיון
 הקלו וכו' וכה"ב כתב בכלל ז' ע"ס ודבריו תמוהים כעיני
 היכן ראה שהקלו כיון טפי מואר איסורים והרי התום' בשבת
 דח"כ ר"ה אבל הביאו ראיה דעירוי בכלי ראשון לשבת וכל
 התורה דתמהני עירוי לכלי יין ע"ס . ואילו לדבריו ז"מ דאיתא
 דכיון הקלו גם הרא"ש שם בפסקיו שהביא ראיה זאת דחאה
 דשאני הכא יין דכיון דתשמישו כבונן הקלו בו ככמה דברים
 ע"ס מכלל דבבונן רכל האיסורים לא מחמירינן בהו טפי מינן
 גם קולות כיו"ן לא ידעתי מקום והרי אסרו במשהו וכמה
 חומרי משא"כ בשאר איסורים גם בעז' דע"ד פלוגי ת"ק
 והשב"ב אי יחזור לגוי חוץ תרמי יין' טבו ואמר רב יין כיון
 כיון כבד אסור ונסתם יינם אף יין כיון וכתבו רוב הראשונים
 רכל איסורי תורה לסתם יינם רמו ול' ליי"ן כמו שהבאתי
 בסתם כח"ש סימון פ"ב ע"ס הרי שמעולם לא הקלו בסתם
 יינם טפי משאר איסורי תורה גם ראיתי בת' מור"ם בעל
 ההפה סימון נ"ג דכתב שאין לומר דבסתם יינם הקלו טפי
 מכל איסורי תורה דהא מנינו בכמה דברים שהחמירו בסתם
 יינם טפי מאיסורי תורה גם הרי"ש סימון דכ"ה כתב דסתם
 יינם לא הותר אף לחולה שיש בו סכנה דכיון דמשום לתא דעז'
 נאסר הא ק"ל בעז' דיהרב ואל יעבור גם ראיתי בש"מ לכ"כ
 לדס"ג גבי מ"ש הרביעה ומילה' שכתבו בשם הרמב"ן דסתם
 יינם חמיר מאיסורי תורה ועל הכל ק"ל שהרי בעז' דל"ד אמרו
 וב"ת חמון דאורייתא יין דרכנן הא כל דתקון דכנן כעין ד"ת
 תקון הרי להדיא שאין להקל בסתם יינם טפי מאיסורי תורה
 והיה אמת דהקלו קצת בפוסקים בכמה מיני בסתם יינם כזמן
 הזה דעכשיו לא בקיאי כטיב עז' כח"ש כטור' וכו' סימון קכ"ג
 אך לכ"ע בסת' יינם דכזמן הש"ס לא הקלו בו כלל והרי הותר
 חבית יין לתת בו שטר איתיה להדי' הכי בעז' דל"ג ע"ס וא"כ

איך שייך לומר רבינן לכד התיירו באופן שדבריו בזה ז"ע אצלי
 גם בעיקר פסקו בכלל ל' כשרין שנפל למשקה שנאסר המשקה
 מטעם כבש אי נאסר גם הכלי או לא כיון דהוה כבש דכבש
 דהכלי כבש בשמן שהוא התר וכתב שנהבו איסור אף על פי
 שלא הזכירו כבש כה"ג ואי נאסר גם בכלי ע"ס ומחו שבכר
 ביארתי דבריו לעיל וקשה איך לא זכר דנפישט ספיקו מהגהת
 אשירי בשם א"ח כפ"כ דעז' שכתב על חבית שטר שצורים
 לתת בו יין לפסח דרכינו תאיר התייר על ידי הגעלה ורכינו
 אפרים התיירו אפילו בלא הגעלה משום דהוה כ"ט כר כ"ט
 דשכר בוליה לאו חמץ גמור הוא אלא על ידי תערוכת זל"ד
 לטעם יין בחב' דין עיקר איסור הוא ע"ס וכבר הביא הב"א
 הללו הב"א א"ח סימן תכ"א ונראה דגם רכינו אפרים לא התייר
 כי אם בחמץ דהוה נותן טעם בר"ט דהתיר דרקי"ל כטור י"ד
 סימן ז"ה אבל בשאר אסורים דהוה כ"ט בר"ט דאסור גם
 רכינו אפרים חודה דאסיר הרי דאין חילוק בין כבש הכלי
 כבש דאסור לכבש כהתר שיש בו אסור שנאסר מכה תערוכ'
 האיסור :

ובידי

דברי אני אביא תאי דק"ל להרא"ש דהעלה
 כפ"כ דעז' דכבש ככ"ד שעי' ככל מני כבישה
 כלי חומץ וזיר דהוה כמבואר ואילו הרא"ש כפ' גיר הנשה לרף
 ק' גבי דין כריה כתב וז"ל נשאל לגאון על עכבר שנפל בשמן
 אם השמן ניוחח משערינן ליה בששים בשמן רותח וכו' ואם הוה
 כבונן מעבירו כמסעת ושרי ולא בעי ששים ע"ס וקשה איך
 התייר בלי ששים כבונן דכתיובח כודאי דשהה שם ימים רבים
 דהו"ל כבש כמבואר ואי חולק עליו איך סתם דבריו בסתם
 וכה"ב הקשה הכנה"ג . להרשב"א דהביא בחידושו בתשובה
 זאת דאיהו ס"ל דרכים תאוסים לא בעי ששים ע"ס בסיומן
 ק"ד ויותר מזה ק"ל להטור בפסקי הרא"ש כפ' גיר הנשה
 סימן ל"ה שסתם דרכי הגאון ע"ס והרי הטור י"ד בס"י ק"ה
 פסק דכבש כמבואר גם בלי חומץ וכו' ועמ"ש הרב הגדול
 בספר מחזיק ברכה י"ד סימן פ"ז אית' כ' בשם משנה זוהב
 דקדירה שאינה כן יומה שנכבש בתוכה מעת לעת חלב וכאלו
 בה בשר דאסור בהנאה דאע"כ דכלע הקדרה על ידי כבישה
 הרי פלטה אח"כ על ידי ביטול ע"ס ואין זה אלא שגבר
 אחר דברי רבני אחרו' דיש כבישה בכלים ולמה שבארתי
 שדעת רוב הראשונים דאין כבישה בכלים ואף הרא"ש דסבירא
 ליה דיש כבישה כתב דבעינ' ימים בכלי כבש שאינו חריף
 ומה גם דאיכה רכוותא דס"ל דאין כבישה כי אם בחמץ
 וזיר או מלח וא"כ לפ' אינו רואה מקום לאסור בהנאה כי אם
 בהפסד מועט לחוש להכרעת רבני האחרונים וראיתי לכל
 הפוסקי' דפשיט ליה דכבש גבי בשר וחלב אי"ב דשרי מר"ת
 אסיר מדכריהם וכ"כ הב"ב כי"ד סימן ק"ה כבדק הבית ברעת
 רכינו ירוחם ע"ס ותמהני דמת"ש רכינו ירוחם הביאו הב"י
 כי"ד סימן פ"ז וז"ל ולא מטעם כשר וחלב שכר אמרנו כבשר
 כחלב אפילו תרו ליה כוליה יומא שרי ע"ס נראה שחתייר
 לגמרי גם מדרכנן וזה תימא וכה"ג ק"ל להוכריע בס"י ל"ג
 שהתב כ"ש דכבש בחלב לא נאסר אלא על ידי ביטול וכו'
 נראה דמתיר לגמרי והרי כל הפוסקים מודו דמדרכנן מיהא
 אסיר . הכלל העולה שזה שכתב האו"ה לאסור בלי התייר
 שנכבש בו שיעור כבישה דבר איסור בתוכו או בלי שנכבש בו
 התיר ונפל איסור בתוכו שנאסר התיר ונאסר גם הכלי וכן בלי
 איסור שנכבש בו דבר התר שנאסר דיש כבישה בכלים וכלב
 ופולט כדו כ"ט כל ששהה כ"ד שעי' וכ"כ להדיא מת' הרל"ח
 סימן קל"ח וכן הפסוקים מור"ם כת"מ והטו' והש"ך וכנה"ג
 ופר"ח וכל שאר רבני האחרונים הם כעיני דברי תימא דרבו
 המתירין וכנעטת תרי רוכינהפוסקים ס"ל הדי וכמה פסקי
 הש"ע

הטעם שבידו כנויים על זה היסוד ראין כבישה בכלים האינו
 בולע ופולט כי אם משהו כיע"כ אינו רואה הכרח לאסור
 ככל הני רכיון דושהו הוא דבלע כבר מתבטל כששים וכ"ת
 כיון רכבו מר"ת וקול ספק כבוש אסור והרי בדין זה דיש
 כבישה בכלי כבר נתבאר שיש קצת פוסקים מגדולי הראשונים
 דמ"ל דיש כבישה בכלים וכולע ופולט כדו"כ"ט א"כ הו"ל
 ספק תורה כיון שאין בידו להכריע במחלוקת ראשוני וא"כ
 אף במקום רוב הפוסקים המתירים הו"ל ספק תורה דקול
 להחמיר וכן ראיתי להכ"ה הנ"כ בת' סימן קמ"א שתמה להל"כ
 שכתב לעיקר כדעת הסוברים דכבישה שיעורו כג' ימים דלו
 יהי דמחלו קת שקול הוא או אפילו שרכים הסוברים דכבישת
 ג' ימים והביעוט סוברים דסני במיעת לעת כיון דאיכא
 פלוגתא דרבוותא הו"ל הפיקא וקול ספק כבוש אסור חר"ת
 והס בעיני דברי תימא שהרי בריתא ערובה בע"ז ר"ה אחר
 אסור ואחר מתיר אם היה אחד גדול מחבירו בחכמה ובחנין
 הלך אחריו פסקוה כל הפוסקים וגדול כחנין כתב בהגהת
 אסורי דיינו שרוב התלמידים אומרים כמותו וכ"כ גם מדברי
 שאר הראשונים כמ"ס במקום אחר וגם תקרא מלא הוא אסורי
 רבים להטות דאע"ג שכתבו הראשונים דכבישת רובו מתוך
 כולו היינו כדילכתל דעת היחיד שחייב לעשות גם היחיד
 כרכים אבל לגבי דין יתד כל תימוט אסורי רבים להטות אף
 אם לא נחלקו פנים בפנים וכל פוסקי הלכה שבידו על יסוד
 זה הם כנויים דעבשו שנתמעטו להלכו' ואין בידו להכריע
 עיקר פסק הלכה הוא לפסוק כרכים ואם אסרו בקצת מקומו'
 באיסורי תורה היינו דלא בריר להו כולי האי אם הרוב התייר
 שיש לנדר כדעתם או שיש לרוב כרוב הפוסקים אסורי ולא
 נתפשטו דבריהם וע"כ חששו בקצת דוכתי שלא להתיר כי אם
 ברוכא דמנכר וגם דיש קצת פוסקי' דגדול חכמה אליס מרוב
 הנין כמ"ס כפ"ק דיבמות דעשו כ"ס דבריהם דמחדרי טפי
 וכבר עמדתי על זה במקום אחר וע"כ במקום מגדולי הפוס'
 החפזים חסידים אסורים חששו להחמיר נגד הרוב דסמוך גדולת
 חכמים להיעשות והוי פלגא ופלגא אך לעשות כלל מזה דגם
 נגד הרוב הו"ל ספק תורה דקול להחמיר הוא תימה גדול
 כעייני באופן שדברי הרב ז"צ אצלי וואף אם כאנו לחוש
 לדעת קצת פוסקים דיש כבישה בכלים מ"ת כנכבש דבר התר
 בכלי איסורי' להתיר בניהוף דעת רבני האחרונים הטו'
 והש"ך ומה"ג דשרי דהוי בטל"ף וגם כנכבש דבר איסור בכלי
 התר נ"ל להתיר הכלי כנכבש כ"ד שעי' לבר שכבר ביארתי
 דאף הר"ש וביעתיקה דמ"ל דיש כבישה בכלים מודו דכבישת
 כלים בעיני' ימים מראיית קנקני גוים דכבישת עירוי כ"ד
 שעי' והרי לא ראינו חולק עליו בפירושו ומה גם שיש לומר
 דהו"ל ס"ס ספק אי אין כבישה בכלים ואתמ"ל יש כבישה
 בכלים ספק אי כבישה הוי כיום אחר או כג' ימים ויש לדון
 דגם כנכבש ג' ימים יש להתיר מטעם ס"ס ספק אי יש כבישה
 בכלים וספק אי יש כבישה ככל משקה דהרי רמ"ע ס"ל ראין
 כבישה אלא בחומץ דאע"ג שפסק הכי הפך דעת רש"י מ"ת
 רואה אני שיש כמה מגדולי הראשונים דמ"ל הכי דמלכד
 שהג"מ כתבו בן כשם הרא"ש גם ראיתי לערך ערך כבש
 כתב דהיינו בחומץ או מלח שלא ירקבו ש"מ דכלא"ה לא מקרי
 כבוש גם הרשב"ח בת' רכוס"ל גם השה"ג הפ' בתרא רע"ז
 גבי עכברא כשיכרא כתב כשם הרב מלחן ראין כבישה אף
 בחומץ ע"ש וכ"כ דעת הא"ח שהביא הכ"י ביד' סימן פ"ד
 שהתיר למחם הדבש שיש בו במלים אע"ג דכ"ט כרכש ראינו
 מכין לכתל ע"ש ואם איתא ת"ל שכבר בלט טעם הנמלים
 כרכש על ידי כבישה דהסתם מהה הרבש כנמלים כמה ימים
 אלא וראי ראין כבישה אלא בחומץ ואעפ"י שיש לדחות דל"ת
 דרכרי הא"ח מ"ת פשט רכיון מוכיח כן וכ"כ דעת הד"ץ

כפסחים דל"ט דתנן ולא כבושין פירש בחומץ ועיין להשלתי
 ביד' סימן ק"ה שהכריח הן בדעת הרמב"ם וכן יש לרוב קצת
 מת' הרי"כ בס' סימן שמ"ט גס ת' נאון שהביא הרא"ש כפ"ג א'
 שהכתי ליעיל וגם ש"ר והגש"ר כשם דכינו ברוך והנהת
 אשירי שהכתי דכריהם ליעיל הכי ס"ל והנה אחת דק"ל
 לשיטת רש"י מדתנן בע"ז דל"ט וכבושין שאין ררכן לתת לתוכם
 יין וחומץ הרי דחקרי כבוש בלי חומץ וי"ל דגם רש"י תורה
 דמלח רינו בחומץ וכמ"ס הערוך וחר תמיני הכבישה קקט
 והכא איירי דכבשן במלח וה"ת אי יש כבישה בלי מלח וחומץ
 מידי כפקלא נפיק וא"כ יש להתיר הכלי כנכבש בלי מלח
 וחומץ או שאר דברים החריפים מטעם ס"ס והנה אחת דלכני
 הכלי שאפ"כ בהנעלה אין לנו להכני' עצמינו כספק כל שיש נר
 כנקל להגעילם שלא להכנס מהפך אך אם לא הגעיל וכיאל
 בו או כבש בו דבר התר אינו רואה מקום קצת לאסור והדבר
 צא"ת מפני הכרעת רבני האחרונים דנקטו כפשוט דיש
 כבישה בכלים וגם מטעם אחר נראה עיקר להנריך הנעלה
 לכתחילה בכלי שנכבש בו איסור דכבר ביארתי דלכ"ע משהו
 ודאי בלע והרי נחלקו הרשב"א וטו"ר סימן קכ"כ אי משהו
 בלוע שרי לבטל לכתחילה וכסימן נ"ו העלתי לפיקע"ר
 דהעיקר להחמיר וא"כ חנר זה בעי הכלי עכ"פ הכשר דכינו:

סימן ע"ח פ"ח

רמ"ל דיש כבישה בכלים וכאשר
 הכלי וגם כבר ביארתי לעיל כמ"ס הקודם שגם לדעת הסוברים'
 ראין כבישה בכלים משהו מיהא איכא וכמשהו בלוע לשבח
 לדעת הטו"ר בסיון קכ"ב דאסור לבטל לכתחילה בעי הכשר
 אך בכלי חרס אי שני להו כהנעלה או לית להו תקנה וכעו
 שביה הדבר צריך ביאור וראיתי להטו"ר סימן קכ"א שכתב
 דכלי חרס ראינו בת יומא כיון דאיסור דרכנן הנעילה שלשה
 פעמים וריו והביא ראיה מן הירושלמי וכ"כ הרשב"א אלא
 שייסר ראוי לחוש שלא לחקל באיסורי' דרכנן שיש להם עיקר
 חר"ת ע"ש ושא כת"ה כתב הרשב"א כשם דכינו שמריה דגם
 שיש לו עיקר חר"ת שרי בהנעלת שלשה פעמים ע"ש אבל
 הר"ה"ה שם ככדק הבית כתב דגם כרכים שאין להם עיקר
 חר"ת לא התיירו בהנעלה ג"פ כי אם בתרומה דרכנן לבר
 גם ראיתי בש"ע לכ"כ דרפ"ג נבי הרכינה ומילה שהביא שם
 הר"ן הק' ירושלמי ונריס ביה כנירסת הרא"ה ופירושו הפך
 דעת הרשב"א והביא כשם הרמב"ן ראין למדין תמנה ושא
 איסורים דרכנן ושהרש"א כתב התיר אף באיסורי' שיש להם עיקר
 חר"ת ושהרא"ה אשר גם בזין להם עיקר חר"ת ע"ש שיש
 לרוב כדעת הרמב"ן והר"ן דמ"ל בהרא"ה וכ"כ מת' הר"ן
 שכתב כשם קצת מהגדולים בת' סימן ה' גבי כשולי גוים
 דהכלים אם של חרס ישברו ע"ש ש"מ דגם באין להם עיקר
 חר"ת לא תהני להו הנעלה ג' פעמי' וגם הרשב"א שם כת"ה
 הביאו כ"י ביד' סימן קי"ג כתב גבי כשולי גוים דכלי חרס
 ישברו הפך מ"ס כאן :

וכבר

תמה על דבריו הנכב"ב שם ומדברי הטו"ר
 שהביא מחלוקת אי תהני הנעלה כיש לו עיקר
 חר"ת זשים כרכרי הרשב"א דראוי לחוש אלא להקל בהם
 נראה דבאין להם עיקר חר"ת שרי וכ"כ הש"ע ביר סס"י ק"ג
 וכ"כ מור"ם כתורת חסדת וכיון דרכו המתירין באיסור דרכנן
 ראין לו עיקר חר"ת וכ"ש במידי דרכנן כוראי דנקטינן
 כוותיהו ואולם ראיתי להכנה"ג ביר סי' קכ"א הנה"ט אות'
 ע"ו שכתב דמדרכי צידה לדרך מאמר ב' כלל ג' פ"ז נראה
 שאין ראיה להקל אפי' באיסורים שאין להם עיקר חר"ת. ודרכרי
 הש"ע ומור"ם והפרישה דלא כוותיה ע"ש ותהני עליו שיש
 מחלוקת כזה בלי הכרח כלל וזה לשון הרב ז"ל יש אומרים
 שאפי' בלי חרס שאינו בה הנעילה ג"פ הוי וראיתם תתלמוד

בהגעלה ג"פ המכשיר טפי דהוי עירוי מדין הגעלה הוא והוי בשאר איסור לא התירו בכך לכן לא התירו כי אם בג"פ המכשיר טפי א"כ דסתם כלי י"ן הם של חרס ולא מהני להו הגעלה דאינו יונא מידי דופיו וע"כ הנריכו עירוי ג"פ דהוי בהגעלה ג"פ דהוי הכשר טפי דגם ככלי חרס פולט כל איסור שבו וכיון שכן תו ל"ק להכרעת רבני האחרונים דמ"ל דיש כבישה בכלים ככ"ר שעי' להתיר הכלי על ידי כבישה כי היכי דלא מהני באיסורי תורה ה"כ לא התירו כיו"ן וז"ל בעירוי ג"פ דחשיב כהגעלה ג"פ ומינה דן הירושלמי דלכלי חרס מהני הגעלה ג"פ כי היכי דהתירו בעירוי אע"ג דעירוי חד לא מהני ושם מהני גם לכלי חרס ה"כ בהגעלה בכלי חרס אע"ג דהגעלה לא מהני הגעלה ג"פ מהני והוון סברו דגם באיסור תורה מהני והעלו דרוק' בתרומה דרבנן הוא שהתירו לכר והיינו דפשיט להו דעירוי ג"פ לא מהני לאיסורי תורה ומינה יש לרדן כיון שהתירו בש"ס בכלי כסתם יינם דהוי עיקרו מר"ת עירוי ג"פ מינה שגם הגעלה ג"פ ג"כ מהני לכלי חרס בג"ש לו עיקר מר"ת וז"ל ה"א גופה תיקשי להרא"ה ורמב"ן והר"ן דס"ל דלא ויהי בשום איסור דרבנן ה"ל ל"ק דהם כבר ביארתי בסיון הקודם דס"ל דעירוי אין הכשרו מדין פליטת האיסור דבזמן אינו מפליט כלל אלא דעל ידי עירוי מפני טעם הי"ן כמ"ש הר"ן כפ' א"ת גבי חמו' למירמי ביה שיכרא ע"ש וא"כ לדרישו לא יתכן דהגעלה ג"פ למדו מעירוי ג"פ דל"ר אהדרי ואין דרכו כי אם לכל הפוסקים החלוקים עליהם וס"ל דדין עירוי מדין פליטה כמו שנתבאר בסיון הקודם לדרישו ודאי נראהם הדברים בדרך שכתבתי כי ע"כ היה נראה ראייה מזה דגם ב"ס לו עיקר מר"ת שרי :

ואולם

ראיתי בת' הרא"ח ח"א סו"מ ק"ז שהכריח בדעת הר"ן דסתם יינם באיסור שתיה אין לו עיקר מר"ת שהרי כתב הר"ן כפ"כ דע"כ ריכס משום כנותיה ולא משום ודאי י"ן ושהרשב"א חולק דסתם יינם באשר בהנאה משום ודאי יינם ומזה העלה דחשיב להר"ן שאין לו עיקר מר"ת כיון דמשום כנותיהן לכר באשר וכ"מ לביטול איסור לכתחילה שחילוקו בין איסור שיש לו עיקר מר"ת לאין לו עיקר ע"ש וא"כ לדרכיו לדעת הר"ן ל"מ להתיר הגעלה ג"פ פעמים לאיסור שיש לו עיקר מר"ת דאין מעירוי דיי"ן התם כתי' אין לו עיקר מר"ת אלא שאני תמיה בדרכי הרא"ח דכי כתי' הוי משום כנותיהן והוי איסור כנותיהן בדרך אישות הוי מר"ת א"כ כי בורו על יינם משום כנותיהן יש לו עיקר מר"ת וז"ל דבצ"ד דל"ו אחרו על יינם משום כנותיהן ועל כנותיהן משום דבר אחר והיינו בדרך זנות וא"כ הו"ל סתם יינם משום כנותיהן דרך זנות דהוי כתי' דרבנן ה"ל ל"מ שהרי על ידי הי"ן כשם שבא לידי זנות כך בא ג"כ לידי אישות ומאי פסקא שבורו על דר' כמותיהן דרבנן לכר ולא גם על דר' כמותיהן מר"ת דהיינו באישו' ג"כ כיון דשייכי תרויהו ונפ"ל כ"ת דלכ"ע הוי סתם יינם עיקרו מר"ת ול'א מפשינן כפלות' וכ"כ להכריח מ"מ הר"ן גופיה הוכחו דרבניו בשיטה מקובצת לב"כ לדפ"ה בשם הרמב"ן דהגעלה ג"פ שהתירו בתרומה דרבנן לא שרי בשאר איסורים דרבנן ואין צריך לומר לסתם יינם לפי שהוא חמור יותר מאיסורי תורה ע"ש הרי דס"ל דסתם יינם חמור אף מאיסורי תורה כ"ש דחמיר מאיסורים דרבנן שיש להם עיקר מר"ת והרי הר"ן שתיק לדרכיו וכ"כ ג"כ בדעת הר"ן מ"מ שם"ס כל הגלמים גבי תקנת רשב"ב דמהני כיו"ן כחבית בחבית ולא ליינן כיון מא"כ סתם יינם דמהני גם ליינן כיון אך ככל שאר איסורי תורה לא ידענו אי דמו ליינן או לסתם יינם ודעת' הראשונים דלסתם יינם מדין ליהו לפי שלא מנינו דר' חמור לכל האיסורים יותר מסתם יינם אדרכא מנינו כהה' דה"ל שאין אסרין כמשהו כמשהו ע"ש הרי שהוא

ירושלמי ואין להקל ולהורות כן ע"כ הרי שלא כתב ראיין להקל כי אם בכלי שאינו כ"ו דהוי יש"ל עיקר מר"ת דגורו באינו בין יוחו אטו בין יוחו אכל' איסור שאין לו עיקר מר"ת אדרכה יש לרדן מדרכיו דמהני כדעת הש"ע ומור"ם ואף גם זאת ק"ל בדרכי הרב שמכאן נראה דעת הרב כדעת הש"ע ומור"ם דבכרמים שאין להם עיקר מר"ת מהני הגעלה לכלי חרס וכן ראיתי לו בת' חזק סי' קכ"ו שכתב בכלי חרס דבישולי גויים דמתה פעמים הורה הלכה למעשה להכשיר כלי הכאשר מבישולי גויים בהגעלה ג"פ פעמים ע"ש ואילו הרב כהנ"ג כהנ"ג סי' קכ"א אות' כ"ז כתב על דרכי הרב"א אכל הרא"ה כתב דכלי חרס אין לו תקנה לעולם ע"ש וכס' משמרת הבית וכן המנהג ע"כ הרי שהעיר דהמנהג כהרא"ה וז"ל אך הורה כמה פעמים דמהני הגעלה וכ"ת דכן המנהג היינו כבכרמים שיש להם עיקר מר"ת זה אינו שהרי הרב"א לא התיר כי אם באין לו עיקר מר"ת ולזה הביא שהרא"ה אסור וכן המנהג וז"ל דמ"ש בת' להתיר היינו ככ"ג לכר סמך לדעת הרא"ה וביעתיה דלא אסרו ככ"ג פליטת הכלי וע"כ התיר הוא בהגעלה אף בג"ד המנהג וזה"ל דבשאר איסור דרבנן אף שאין לו עיקר מר"ת אינו מתיר מפני המנהג ולי נראה להביא ראיה דמהני הגעלה ג"פ לכלי חרס והן קדם חל' עליו חובת ביאור הגעלה ג"פ לחם והלא חפילו באיסורי תורה ומתן בפסח דחמיר כבי' בהגעלה אחת ואין יחמירו באיסור דרבנן להצדיק ג"פ דאעפ"י שהפרישה כתב בשם רבו דירושלמי ס"ל ככל הגעלה דכתי' ג"פ ואה"כ דלדין דסגני בהגעלה אחד כבר חלק עליו שדרכי העיטור והרשב"א מכוון דמנכרי ג"פ דוקא ושם הכריח דכל פעם כעני מים חדשים ע"ש ובאמת דבר זה קשה לשמוע אף דאיתיה בירושלמי מאחר שהדין פשוט בכל איסורי תורה דחמירי דסגני בהגעלה אחת לכר ושוכ' כתי' שכתבי' כדבר ומצאתי טעם וראיה לזה והוא כמה שזולקו הראשונים בדין כבוש כמכושל כמה שיעורו שהרא"ה כפ' השוכר את הפועל גבי עכב"א כשיכרא הכריח דאיעורו כ"ר שעי' ע"ש בפסחים דמ"ד דבשר וחלב חידוש הוי דאיתרו ליה כוליה יומא בחלבא שרי ע"ש והמרדכי והגאונים הביא ראיה דהוי כב' ימים ומ"ש כע"ז דל"ג דקנקני גויים הכשרם בעירוי ג"פ כ"ר שעי' ע"ש וכבר הביא מחלוקתם הב"י ב"ד סי' ק"ה והכרעת כל הפוסקים כהרא"ה דכ"ר שעי' הוי כבוש ולדידהו קשה דמה יענו לראיה דקנקני גויים דלא בני בעירוי יום אחד :

והנה

אחת שראיתי להרא"ה כפ"כ דע"כ גבי נזרות הגויים ישב לזה דבכלי שהוא קשה אינו נעשה כבוש כי אם כב' ימים וז"ל אם הניחו בו דבר חריף חשיב כמאכל הרך דהוי כבוש ככ"ר שעי' ע"ש אלא שיש לתמוה דכל דבני האחרונים נקטו כפשוט דגם בכלי הוי כבוש ככ"ר שעי' אף בדברים שאינם חריפים וכבר תמהתי על דבריהם בסי' הקודם מדרכי הרא"ה הנכרמים ע"ש ונ"מ לדרישו ודאי הדר פי קושין מה יענו לראיית קנקני גויים דמובח דכבוש לא הוי כי אם כב' ימים כי ע"כ אמינא מילתא דשויה לתרויהו דקיס ליהו לר"ל דאע"ג דבליעת כלי יונא ונפלט בהגעלה אחת ה"ל בכלי דבלעני טובא ואינון נכשרים בהגעלה כגון כלי חרס שאינו יונא מידי דופיו ליעולם אם הגבילו ג"פ בכל פעם ביום חדשים כבי' האי בודאי שבכל חוץ כלי נפלט והרי דבר ידוע דאע"ג דקול מר"ת כבוש כמכושל אם באנו להכשיר כלי איסור על ידי כבישה ששהה ביום כ"ר שעי' לא מהני להתירו בהגעלה אף למ"ד דיש כבישה בכלים וע"כ דכבוש כמכושל להחמיר הוא דק"ל ולא להקל דדוקא הגעלה על ידי האש הוא שהתיר הכתוב אף בכלי י"ן דבליעתו ג"כ על ידי כבישה כאלו להתיר על ידי כבישה הכלי אך לא התירו כי אם

מפונק איש להחמיר כפתם יונם טפי מאיסורי תורה וכ"ס
 דפשיט ליה דחמיר מאיסור דרכבן שיש לו עיקר מד"ת הפך
 מה שהן הראש"ח בדעתו ובר מן דין ק"ל שהרי בע"ז דף ל"ד
 הקסו"כ"ת חמץ דאורייתא יין דרכבן הא כל דתקון רכבן
 בעין דאורייתא תקון ע"ש ואילו בניטין דס"ה אמרינן ואידך
 ביי אמרינן כל דתקון רכבן בעין דאורייתא תקון כמילתא דאית
 ליה עיקר מד"ת אבל מילתא דלית ליה עיקר מד"ת לא וע"ש
 בסוגיא ומינה כיון שאמרו בפתם יונם דאמרינן ביה כל
 דתקון רכבן בעין דאורייתא תקון ש"ת דיש לו עיקר מד"ת
 הפך מ"ש הראש"ח בדעת הר"ן באופן שרכיזו נ"ע אלני
 טוב אחר ומן רב ראיתי להרב דכרי אמת בקו' דפ"ט שמה
 להראש"ח הפך סוגיא בע"ז ושם בניטין ע"ש כי מן הכאר
 תמהני להרב ה"ל בפ"ח מה' מו"ל הא' שהקשה להרש"ד"ס
 דס"ל דמתנה על מ"ש שבתורה כדרכבן תנאו קיים והרי
 שביעית בזהו דרכבן ואמרינן דהבאו בטל ותיקן דשאני
 שביעית דעיקרו מד"ת ע"ש גם ראיתי להרב בני חיי ח"ת
 סימן כ"ז שכתב דשביעית בזהו יש לו עיקר מד"ת ואמרינן
 ביה כל דתקון רכבן כד"ת ותמה מזה הפלא ופלא להרב
 מקור ברך יחני תמיה עליהם בזה שהרי בענין זה כתב
 הרשב"א בתורת הבית דקכ"ז ואפשר שלא הקלו לא בתרומה
 בזמן הזה שאין לה עיקר מד"ת וכדבריו נראה מדברי הרא"ה
 שם בברך הבית ע"ש וכ"כ הטור סימן קכ"א באיסורים של
 דבריהם בתרומה בזהו ע"ש ואף על פי דכנסתהו כתבו
 בתרומת ה"ל כבר תמה על זה רש"ל הביאו הב"ח והגיה
 בתרומה בזהו וכן הגיה בפרשה ע"ש ומינה נפיק לשביעית
 בזהו ואף נעלם מעיניהם דכרי הראשונים גם מקום ללו"ן
 להרב כהנות עלום ה' רבית סימן קמ"ג ולהרב שער המלך
 בפ"א דמעשר כ' הי"ב ובה' תקוואות דע"ג ולהרב בית
 אברהם שגדפם מחדש ח"מ סימן ס"ז שהקסו כדברי הת"ל
 והבני חיי אף לא נרגשו מזה אף את זה ק"ל דמה"ש הש"ע
 כאן ביד סוף סימן קנ"ו והת"ח מבואר דקיס להו דדבר
 שאין עיקרו מד"ת לכד הוא דשרי בהגעלה ככלי חרס ולא
 ביש לו עיקר מד"ת בהכרעת הטור כסימן קכ"א ואילו הטור
 בא"ח סימן תכ"א כתב כשם רכינו ויאל להתיר חבית של שר
 שעורים בהגעלה לתת בה יין לפסח והוא ז"ל חלק עליו והביא
 דאיה מרכינו האיי רנא מהני הגעלה ואילו הש"ע שם סכ"א
 פסק כרכינו ואל דמהני הגעלה או עירוי נ"פ והרי הכא אף
 אי פשיט ליה דאין כבישה בכלי"ת משהו מיהא בלע ופולט
 לדעת רוב הפוסקים כח"ש בסיומן הקודם וכ"כ דאל"ה לת"ל
 הגעלה תיבני ליה בהדחה כדון זונן וא"כ משהו חמץ בפסח
 יש לו עיקר מד"ת והיכי מהני ליה הגעלה וזל שדעתו דהתיר
 זה הוא לתת יין לפסח קודם הפסח דכרי האוי מדינ' שרי דק"ל
 בטח"ח סימן תמ"ד דאינו חוזר וניעור וכי הצריכו הגעלה או
 עירוי היינו הדין אין המטלין איסור לכתחילה וס"ל כדעת
 התוס' דכיתול חס"ל אינו מד"ת וא"כ אין כאן איסור דרכבן
 שיש לו עיקר מד"ת ולהכי התיר בהגעלה ושוב ראיתי דאין
 צורך לזה שכבר ראיתי בש"ע יד סימן קל"ה שפסק דמהני
 לכלי חרס של יין הגעלה והרי שם יונם עיקרו מד"ת הוי
 ותיקשי איך התיר אבל התיירז לזה מ"ש הרשב"א בתורת
 הבית דקכ"ה שהביא מחלוקת בזה ודברי הירושלמי והעלה
 דלענין יין הנכלב כזונן שומעין לו ע"ש ס"מ דכלישה כזונן
 קיל כפי ויש להתיר גם כיש לו עיקר מד"ת ומה"ט התיר אפי'
 בהגעלה פעם אחת וזו ל"ק להש"ע דכזונן ככ"ג ס"ל
 להתיר כדברי הרשב"א ומיהו אכתי ק"ל שם בא"ח סימן
 תנ"א סכ"ב פסק דכית שאור שרי בהגעלה וזל אש הוא של
 חרס דלא מהני ליה הגעלה וכתב שם בב"ט הטע' דכבר אמרו
 בלי חרס אינו יונא מידי דפסחו לעולם ע"ש והרי דבית שאור

כליעתו כזונן כבר פסק גבי יין דמהני וזל דס"ל דטעם זונן
 הוא דכליעתו משהו ואינו ככ"ט משא"כ ככית שאור כיון
 דהוא חריף הוי כרותח ובלע כרי נ"ט וע"כ לא שרי בהגעלה
 והנה אחת שדעת הראש"ח והטור וכ"כ דעת רבינו האיי
 שהביא הט"ח סימן תנ"א דגם כזונן לא מהני הגעלה לכלי
 חרס וכן ראיתי להרשב"א בפ"כ וכפ' בתרא דע"ז שדעתו כן
 וכתב שכן דעת הרא"ה מ"מ מאחר דסכדת המתירי יש להם
 ראייה מהירושלמי וגם שכבר פסק הש"ע כן גבי חמץ וגבי יין
 נראה דנקיטין הכי ונראה דגם מחנה שכתב הכנה"ג סימן
 קכ"א שלא להתיר בכלי חרס באיסור דרכבן על ידי הגעלה
 ליתיה כי אש בכלישה שזל יודי האש אבל כזונן לא נהגו
 דמה"ט התיר הרשב"א ביש לו עיקר מד"ת ובהגעלה פעם
 אחת לכד וכן נראה דהרי הכנה"ג לא הוכיח ממנה זה
 בטח"ח סימן תכ"א ובד' סימן קל"ה שנחלקו כה"ג אי מהני
 הגעלה לכלי חרס ואם איתא לא שתיק ממינה ועוד לו יהי אלא
 פסק אין לנו לאסור מכא פסק מחנה וכיון שכן יש לרין דמהני
 לכלי חרס שנאמר כבישה על ידי הגעלה כיון דכליעתו
 כזונן וכ"ת לא התירו כי אש באיסור דרכבן כגון פתם יונם
 משא"כ כבישה מאיסור תורה הרי התירו גבי חמץ בפסח
 וכ"ת דאינו אלא משהו דשרי מד"ת א"כ תכ"ס בשאר איסורים
 דאינו אלא משהו דלדעת הרשב"א ופסקו הש"ע סימן קכ"ב
 דאיסור משהו בלעו שרי לבטל לכתחילה א"כ ככל איסורי
 דאין אוסרין כמשהו דשרי בלי שום הכשר וכי אנו מצריכין
 הכשר אינו אלא לחוש לדעת החולקים על זה ואשרי וכי האיי
 נראה ודאי להתיר אפי' בהגעלה פעם אחת ומינה נראה דיש
 להתיר בעירוי ג"פ כשם שהתירו ביין וגם בחמץ איתיה כן
 בירושלמי ופסקו הש"ע א"ח סימן תכ"א ומינה לענין כבישה
 בכלי וכ"ת אכתי לדעת הסוכרים דיש כבישה בכלים והרי
 ככוש מד"ת והרי לא מצינו שהתירו הגעלה או עירוי באיסור
 תורה הרי כיון שהתירו חבית של שר שעורים לפסח בהגעלה
 או עירוי מינה נפיק מכ"ש לשאר איסורים וראיתי להתיר
 בפ' כ"ט שכתב דכלי זכוכית אסורין בפסח אע"ג דתשמיש
 כזונן מ"מ שרין בהם פתיתין של לחם חם ביין והוי ככוש
 והרי הוא כמבוסל ע"ש וראיתי בת' כנה"ג חזר סיהן קמ"א
 שהקשה דאם הלחם חם מה שייך לומר ככוש דכיון דהלחם חם
 הרי זה ביטול חמש ומכא זה כתבו דתיבת חם הוא טעות
 ע"ש ולדידי חוי דקשה להביא שהרי הובא לשון זה גם
 במרדכי רפ"כ דע"ז ואיתיה חמי וא"כ קשה להביא בכ' הקומו'
 וגם בעיקר קושיות תמהני דבי נמי הוי לחם חם ביין כיון
 דק"ל תתאה גבר כמ"ש בטור סימן ז"א אין מקום לאסור כי
 אש מטעם ככוש והרי לפ"ז אין צורך להביא ואף שהגמ' ובה
 ראיתי בפסיקתיו ע"ז סימן ס"ה שלא הוכירו תיבת חם אין
 בכך כלום דהם לא חשו לבאר מנהגם אבל המרדכי חס לבאר
 דמנהג' לאכול לחם קלוי ביין כמו שגם בזהנינו נהגו כן נת"מ
 קשה דהמרא ומרדכי ואגודה ופסקי תו' בולם כתבו דעירוי
 לא מהני בכלי חרס ש"מ דפשיט להו דגם כזונן לא מהני ואם
 כן ז"ל דגבי חמץ נמי לא התירו בירושלמי כדברי דביתא
 ככלי חרס וגבי יין היינו דמפיק טעם היין כשיטת הר"ן בפ'
 א"ת ולא הדין פליטה וא"כ ש"מ דכולהו קיימי כשיטת
 הרמב"ן וכוו האוסרין בכלי חרס בהגעלה או עירוי וזל
 כיון שהתירו הפך פסק הש"ע וקשה דכרי בעיני להתיר נגד
 דעת רבים אף מ"מ בענין כבישה באיסורים שאין אוסרים
 כמשהו לחם שביארתי בסיומן הקודם דכרי הסוכרים דאין
 כבישה בכלים ואינו כולע כי אש משהו והרי יש שהתירו ופסק
 כן הש"ע לבטל משהו בלע ומה גם דאיכא כהה גבולו
 הראשונים דס"ל דאין כבישה אלא כחומץ או ציר או תלח
 דכהני ודאי אין להתיר בהגעלה ועירוי מידי דהוי לבית שאור

ימים ומערן ע"ס ש"ו דהכשר כלי גויים גורין כבישה הוא
 ואילו בדקן עירוי כתב הט"ו סי' קל"ה דאצ"י שאינם רצופי'
 אין בכך כלום ראשי' לכתחילה יכול לעשות ב' ימים מפורין
 ע"ס וכ"כ הרשב"א בתורת הבית ש"מ דגם בסירובין חשיב
 כבישה דאז לא היה צריך דתקף לעירוי ראשון יעשה החילוק
 שני וכן בעירוי שני ושם ראיתי כבי' הדבר יותר בכירור בט"ס
 ת' הרשב"א דאם מילא יום א' שש שעות ויום ב' מילא שש
 שעות וכן בפיוור עד תשלום שיפור ב' ימים מותר ושם נרש
 מת' הרא"ש שגראה שחולק רבעין כ"ד שעות רצופין ושם
 דלפ' וגם הרא"ש מורה דגם במפורין מהני ע"ש והרי דעת
 הרא"ש כפ"כ דע"ז בני גודות הגויים דקין עירוי כ"ד שעי
 מדין כבישה הוא דמהני וס"מ דגם בסירובין מהני שיפור
 הכבישה וכ"כ מדעת הט"ו ב"ד סי' קל"ה ס"ק ט"ו ע"ש שתמא
 להטור דאם באמר דאם כהפסק שיפור עירוי כ"ד שעי לא
 מהני א"כ גם בנ' ימים היה לנו לומר דבעינן רצופין והלכא
 אמת שראיתי להש"ך שם בנקודת הכסף דכתב דל"ק מירי
 והפסק כשיפור עירוי כ"ד שעי ה"ט דהעירוי פולט דהו
 ככבוש ודבר פשוט דכבוש לא הוי בסירובין ע"ש:

ואה"מ

אינו מספיק דתינוח לדעת הסוכרים דשיפור
 כבישה הוי כ"ד שעי אך לדעת הסוכרים רבעי
 ג' ימים ויפלי לה מדין עירוי ג"פ וכיון דפשיט לן דג' ימים
 אף בסירובין מינה רכבישה בסירובין חשיב כבישה ודומק
 לומר דס"ל דלדידהו אה"כ רבעין ג' ימים רצופים דלית לן
 לאפוש במחלוקת בלי הכרח גמור כי ע"כ כ"ל עיקר להחמיר
 גם בכבישה בסירובין מתוך מה שכתבאר:

סימן פ' עור

יש לחקור בדקן כבוש אי נפל עכבר
 או שאר דבר טמא בסדר או בחומץ
 דקול' בטור סי' ק"ה דנאסר מדין כבוש אי שיהי מיעת לעית
 אינפל עכבר חי וכן שאר דבר טמא ועמד חי כמה שעות
 דשהה מיעת הנפילה כ"ד שעי אי חשיב כבוש כל שלא שיה
 השרץ מת כ"ד שעי שז"ל דאין כח בכבישה להפליט כדכר
 שיש בו רוח חיים וכן הדעת נוטה דאם שיה אדם במים כמה
 ימים אינו פולט טעם במים א"ד ל"ש ואע"ג דכר ראשון נראה
 יותר כדי להתי' צרי' נראה וכו' לזה קצת ראייה מת"ס הכ"ז ב"ד
 סי' פ"ד בשם אורח' חיים שגפלו נחלי' בכלי דבש והורו שיחמם
 הדבש עד שיהא ניהך ויסגרו ושאלו הנחלי' למעלה דאין כאן
 חשום חא"ל שאין כוונתינו אלא לתקן הדבש ע"כ ומיניה למדו
 כל רבני האחרונים להתיר לבטל אס"ל כל שאינו מוכוין לבטל
 כדי ליהנו' כמ"ס במי' ע"ש באורך והדבר ק' דמה ביטול איסור
 שייך בחמום הדבש שהי' מוסתמ' כבר שהו הגמולי' מיעת שגפלו
 כמה שעות ואף אי לא שזו כ"כ הרי כיון דאין אפשר להסירם
 וישארו שם א"כ כל שזו כ"ד שעי הו"ל כבוש ופולט טעמם
 כיון דקול' כבוש כמבואר גם בלי חמום הדבש וא"כ אין בחמום
 דבש חשום ביטול אס"ל שכבר נפלט טעמם ע"י כבישה ואין
 בחמום ביטול איסור מחדש ואעפ"י שז"ל דהא"ס ח"ל דאין
 כבישה אלא בחומץ אכתי קשה להש"ע ורבני האחרונים
 שפסקוהו ואילו הם פסקו דיש כבישה בכל משקה וכ"ת דאע"ג
 דאיכא בכבישה ביטול איסור ת"מ בחמום שבה פליטת הטעם
 על ידו שייך חשום בטול אס"ל אכתי קצת קשה ח"כ"מ כ"ל דקין
 מזה דכל ביטול אס"ל שרי בשאינו מכוין לבטל אימא דוקא
 הכא התיירו דכלאז הכי מתבטל האיסור תאילינו על ידי כבישה
 כי על כן היה נראה לי לומר דהגמולים וכיוצא כל שלא הרתיחו
 כשארים קצת מהם חיים וכעורם חיים אינם פולטים טעם ועל
 ידי הרתיחה פולטים טעם שהם מתים מזה הרתיחה ומהני
 להו כבישה והוי מתבטל איסור לכתחילה לגמרי וכן נראה
 לרקדק ומ"ס הנורכני כפ"כ דבינה סי' תרע"ד ומה שאנו
 אוכלים הדבש אעפ"י שהדבורים מתים מעורבין בו יותר, מנ'
 ימים

דקול' דלא מהני וא"כ בכבישה על ידי דבר שאינו חריף יש
 להתיר בהגעלה או עירוי כדחוק דעת רבנן סבוראי דאין
 כאן כבישה כלל ככ"ל כעת:

מימן ע"ס עור

במ"ס כש"ע י"ד סי' ק"ה אך לא ידענו אי בעינן כ"ד שעי
 רצופים משא"כ אי כבש איסור בהתר במים וכל משקה דרך
 חש"ל י"כ שעי וסילק את האיסור ועמד בחוץ ב' אונ' שעי
 ושם חור וכבש את האיסור לתוכו עור י"כ שעי אחרות דלא
 חשיב כבוש כה"ג או דילמא לא שגא דגם כמפורין חשיב
 כבוש וכו' ראייה במ"ס הב"י בא"ח סי' תח"ז בשם ת' רבינו
 האוי דעריכה של הרם שלשין בה כל השנה והריחיה יפה ונתנו
 בה יין לפסח אותו היין אסור לשתותו בפסח ותמה קב"י עליו
 למה אסר לשתות היין כיון שלא נתן היין בעריכה אלא כבונן
 למאי נחוש לה רצונן אינו חלביע ולא מפליט ע"ש ושם ראיתי
 להרב ררכי משה שכתב דאפשר דאם שיה בתוך הכלי מיעת
 לעת הוי ככבוש וכבוש כמבואר וכהכי מתיישבים דברי רבינו
 האוי דמטעם כבוש הוא שאסר היין ע"ש ועמ"ש על דבריו
 לביל' בס"י ע"ז וק"ל בדבריו דהוי שז"ל שנתנית היין לתוך
 עריכה שיה כמה ימים והוי כבוש אכתי קשה תה בכך שהרי
 מה שנתמש כה חמץ היה כבונן דהיינו הלשה וכבישה ודאי לא
 שייך כבישה דאין דרך לישת עישה שישה העישה כ"ד שעי
 בלי אפיה וא"כ שפיר ק"ל דלהב"י דלמה יאסר היין דאי אין
 בכלי זה בליעת איסור מה יפלוט אם הכש לתוכו התר כי ע"כ
 כ"ל להכריח בדעתו. דס"ל כיון דעריכה זו לשין בה עישה
 תדיר הרי עכ"פ שיה עיסת חמץ בעריכה זו יותר ויותר
 מכ"ד שעי ובסירובין נעשה כלי זה כבוש וע"כ כי נתן אח"כ
 יין לתוכו ושהה בו כ"ד שעי נאסר ומיהו בדעת רבינו האוי
 אם באנו להכריח כן ל"מ שכבר ראיתי להב"ח א"ח סי' תכ"א
 שישב למאי דק"ל להטור לרבינו ויאל שיהתיר חכית חרם של
 שבר שעור' בהגעלה מרבני רבינו האוי אלו שכתב דלא מהני
 ליה הגעלה דל"ק דכי אסר רבינו האוי אינו אלא בעריכה
 שלשין כל השנה דכבית שאור דחיימוזו קשה דמי ואה"כ דככלי
 חרם דשבר מורה דמהני הגעלה וכוה ישב כמי מה שהקשה
 הב"י דאין אסר היין כיון דבונן אינו בולע ופולט דשאני עריכה
 שלשין רכבית שאור דמי ע"ש והם דברים המתיישבים על הלב
 ובס' ראיתי הדבר כבירור בהג"מ בסוף ה' חמץ שכתב דלכתי
 שאור מהני הגעלה ושם כתב ורפין שרגילין לשאת בהם
 העיפה נרכיין הגעלה דחיימוזן קשה ע"ש הנה מוכרח דס"ל
 רבית שאור ל"ד וה"ה בית חמץ שרינו ככית שאור גם ראיתי
 לרבינו ירוחם נתיב ה' ח"כ שכתב בני אבני דמחויא רכבית
 שאור חשיב כתב וכן דקין בכל הכלים שלנו שרגילין לגוש בהן
 כל השנה שריים ככית שאור שחיימוזן קשה ע"ש ותו ל"ק
 בדבריו רבינו האוי ותעמא להב"י וגם להב"ח אידך לא זכרו
 דברייהם ולהטור ל"ק תזה שז"ל כיון דבני בית שאור של
 חרם לא מהני הגעלה ה"כ בחכית שבר של חרם לא מהני
 הגעלה דאינו יוצא מירי רופין ואי ק"ל עדיין ברעבך למה
 נאסר היין תינוח בהניח היין בפסח אכל בהניח קודם פסח
 הרי נתבטל וקול' דאינו חוזר וניפור הא כמו ל"ק שרבינו האוי
 הוא חכת הבאונים דס"ל דאחריון חוזר וניפור כדמובח מת'
 הרשב"א סי' נ"ב כשהו וע"כ אסר מדינא כיון דכבית שאור
 חשיב והרי כבש יין לתוכה ואע"ג דאין כבישה בכלים מ"ת
 לכ"ע מהשו מיהא איכא וחמץ בפסח כהשהו אף ככתבטל
 קודם פסח ומ"מ ברעת חור"ם יש להוכיח דס"ל רכבישה
 בסירובין חשיב כבישה ועוד כ"ל ראייה מרבני המרדכי בפ"כ
 דבינה הכיאו הכי ב"ד סי' ק"ה שכתבו רכבישה חשיב כג'
 ימים והכיאו ראייה דקול' כקנקני גויים כע"ז דל"ג מחלוקת ג'
 ימים

יחוס וכו' אעפ"י שהתירחין הרבש כשהפריטין השעוה ודכוים
מתים מעורבין בהם פ"ט הרי דייק אחת ושתים למינקט
דכוים מתים כנראה דמתים לא שייך בהו כבישה כי ע"כ
יש לרין דמתים לא שייך כבישה וכן נראה לי :

סימן פ"א י"ט

לחקור חכם שנחלק בדבר הלכה
בדיוני איסור והיתר או בדיוני גיטין
ואני ממונות ודכו עליו חכיריו קול' אחרי רבים להנות את
היה הוא מתיר וכו' מעשה לירו והוא לכדו או יכול לעשות
ברעתו ולהתיר א"ר אחר שכבר חלקו עליו רבים כרין זה אינו
יכול להורות להתיר כלל ואתמ"ל דכל מי האי שבא להתיר נגד
רבים אינו ראוי קול' הלכה כרבים אם היה דעתו לאסור
ודכו עליו חכיריו והתירו אם אחר כך בא מעשה לירו והוא
כאחר אם יתיר נגד דעתו כרבים או יאסור כפי דעתו
ואתמ"ל שגם כוה כיון קול' הלכה כרבים חייב להורות
לאחרים כפי דעת רבים ולא כדעתו אכתי מבעיא לי אם הדין
כרין איסור דשייך ביה אי חזי להורות התר גם לבעמיו כיון
רקול' הלכה כרבים אף נגד דעתו א"ר לירידה ודאי איסור
דשוו לגפשיה חתיבא דאיסורא ונראה להביא ראיה דאם הוא
התיר אין כירו להורות לאחרים התר כפי דעתו דכפ"ק
דיבמות כ"ד נחלקו רב ושמואל ור"ל ור"ז דרב ור"ל ס"ל לא
עשו כ"ט דכריהם ושמואל ור"ל דעשו כ"ט כדכריהם
ואחריו דח"ד לא עשו רב"ה רובא וה"ד עשו כי אולינן כתר
רובא היבא כי אהדרי כיהו הכא כ"ט מחדרי טפי אלמא לכ"ע
היבא רבי הדדי כיהו חייב להורות כפי דעת רבים לפחות
להחמיר כי התם דפלוני כ"ט וכ"ה דכ"ט מתירין הנרות
לאחים ולא הותר להם להתיר' ביבום אם היו שוין כחכמה א"ק
ששם ביבמות דיד וכשבת רקל"א תיבא במקומו של ר' אליעזר
היו כורתין עניו לעשות פתים לעשות כרול בשבת וכמקומו
של רבי יוסי הגלילי היו אוכלים בשר עוף בחלב ואם הם היו
חייבין להורות לאיסור אך נהבו העם להתיר דלא כחאן ומה
גם דעם בשבת חוכח דשפיר עשו לנהוג להתיר כר"א שהרי
אחרו שהיו חמים בזמנם ועל אותה העיר לא נזרו על המילה
ולמה שמכאן בהך סוגיא דיבמות קשה לשמוע והיה נראה
לישב דכי פלוני ר"א ור"ע שם שאר רבנן לא הכריעו
הלכה כחאן וכן כרבי יוסי הגלילי לא נחלק עם רבים ובשוים
למחלוקת אי עשו כ"ט כדכריהם או לא וקול' כר"ע דעשו כ"ט
כדכריהם וכמו דאסיק הש"ס מחכ הכרייתות דעשו כ"ט
כדכריהם הפך דעת רב ור"ל ע"ט כסוגיא אך יש להשיב
ערוין דעם בשבת רק"ל אחריו דפעם אחת שכחו ולא הכיאו
אומל מע"ט והביאוהו בשבת והיה הדבר קשה למחמיר אך
מחמיר דברי חכמים ועוסין כר"א חדא דר"א שמותי הוא ועוד
יחיד ורבים הלכה כרבי' ע"ט הרי נראה דגם בשבת חלקו עליו
רבים וא"כ הדר כי קושין אך הורה נגד רבים להקל ומה גם
שיט הקוס להכרי' דכלל מקום שנחלק ר"א היה עם רבים שהרי
בב"מ דכ"ט אחריו דעתה ב"ק ואמר הלכה כר"א בכל מקום
ועמד ר"ע על רגליו ואמר לא בשתי' היא ובתי' תתור' אחרי רבים
להטות נראה דלא היה לו כח לדמות דברי הב"ק כי אם
חמיעם רוב דכתיב אחרי רבים להטות אבל אם נחלק עם יחיד
קול' כב"ק וב"ב בהת' דיבמות דיד כר"ה רבי יהושע היא
שהקשו מ"ט קול' כב"ק דכ"ה ובכ"ק רר"א לא קול' ואחריו
ככל דוכתי שמותי הוא ותירכו בתירוח שני דכ"ק רר"א שהיה
כנגד רבים אין הלכה אבל כב"ק דכ"ה שהיו רבים לא דכ"ט
מחדרי טפי קול' כוותיה והרי קודם הב"ק ב"ט וב"ה שקול'ם
היו דאף דכ"ה רובא כ"ט מחדרי טפי וע"כ עשו כ"ט
כדכריהם וה"כ ש"מ דכל שהכ"ק לא בא לסתור דעת רבים
כי אם כשוים קול' כב"ק וה"כ תיבא אם נחלק ר"א עם יחיד
קול' כר"א כיון שאין הב"ק הפך רבים ואילו אן קול' ככל

דוכתא דלא כר"א כה"ט כפ"ק דמירא דהלכה כר"א כ"ד ותו
לא והדבר קשה כתירוח שני דלכריהם הו"ל לפסוק כר"א
במקום שנחלק עם יחיד אלא ודאי ש"מ בכל מקום שנחלק
ר"א עמדו למנין ועמד יחיד סברתו ומעתה קשה דה"כ כיון
דלא קול' כר"א ככורתין עניו ש"מ דרכים פלוגי עליה וה"כ
אך הורה רבי אליעזר נגד רבים והנ"ל לישב דשאני ר"א
דס"ל דמאניחין ככ"ק מרקאמר וון השמים יוכיחו וש"מ דס"ל
דהלכה כוותיה אף נגד רבים וכ"כ מרבין ההכ"ן שהביא
הנתיק יוסף כס"פ הוהב שהקשה למה הטילו על ר"א ברכה
דהיינו חרם דמדינא לא היה חייב כי אם נדוי דמנדין לכבוד
הרב וישב כיון שלא רצה לחזור בו והיה מחוייב במחלוקת
יותר מדאי החמירו עליו וכו' ע"ט נראה דלא חזר בו על
האמת אף נגד רבים כיון דמן השמים הכריעו כוותיה וכן
ראיתי להרשב"א בשו"ת כתיבת יד ליבמות ד"ד דכתב דר"א
הפדיו על המירה להקל בדעתו אף כנגד רבים כיון שהוכיחו
כדבריו כתלי בית המדרש ואחת החים וחרוב וברולה שבבולס
בת קול את"ד וכיון שכן תו ל"ק ממה שבמקומו של ר"א היו
בורתים עניו והקל אף נגד רבים דשאני ר"א שיב"ב ב"ק ואיחו
ס"ל דמאניחין ככ"ק ועוד נ"ל ראיה מה"ט כפ"ק דברכות
ד"ט נבי מנעיה בכניו של ר"ב שבאו בניו מבית המשתה
אמרנו לו לא קרינו את שחב אמרו כש"ס ועד השתא לא שמיע
לבו ה"א דר"ב הכי קאמר לה רבנן פלוגי עלך ויהיך ורבים
הלכה כרבים וכו' הרי דאף בר"ג שהיה נשיא וראש הסנהדרין
לא הורה הלכה נגד רבים גם ברנ"ו דברכות אחריו דנתקן
דשות ר"ג לר"ע לכרך וקפץ וכירך ברכה אחת מעין ג' אחר
לו ר"ב עקיבא עד מתי אתה מכניס ראשך בין המחלוקת
את"ל רבינו אעפ"י שאתה אומר כן וחסידך אומרים כן
למדתנו רבינו יחיד ורבים הלכה כרבים הרי דשתק ר"ג על
ר"ע דשפיר עבד כרבים אך את זה ק"ל מעיקרא מאי סבר
ר"ג שהשיב לר"ע עד מתי אתה מכניס וכו' כנראה שדעתו
היה שיכרך ג' ברכות בדעתו וכ"כ התו' שדעת ר"ג היה
שיעשה ר"ע כדעתו להל' וקשה אי מחוייב גם הוא להורות
נגד דעתו כ"ט כאן דר"ע ככר ידע שנחלקו עליו רבים ולא
שביק רבנן ועבד כיחידא והנ"ל לישב באחת משני פנים
דר"ג נחלק בהו עם שני חכמים ור"ע היה שם ושתק ולא
הכריע נגד ר"ג והיה סבור שגם ר"ע היה כדעתו וא"כ הו"ל
תרי אתרי ואין כאן רוב וכיון שבייך הורה שגם הוא חולק
עליו וע"כ אתמ"ל פד מתי אתה מכניס וכו' ור"ל אינך ראוי
לחלק עלי והשיב ר"ע אמי לא חלקתי עליך ואין בידי להכריע
נגד גדולים אך למדתנו רבינו יחיד ורבים הלכה כרבים א"כ
יש לומר דר"ג הקפיד דהיה לו לר"ע לאושתמוט מלכרך כיון
שבא לדעת נגד דעתו וכיון שקפץ ר"ע וכירך הקפיד ואמ"ל
עד מתי אתה מפניו ראשך בין המחלוקת הכוונה מפני ככרדי
לא היה לך לקפוח ולכרך כי אם להכרי' והשיב ראין כאן
העדר כבוד לר"ג דיחיד ורבים הלכה כרבים מבימות הכתוב
אף שהיחיד חכם גדול וביוון ח"ל האמת ואם היה המחלוקת
כשוים חד לגבי חד והכריעו דלא כוותיה ככי האי שייך העדר
כבוד דע"כ דמסוס דלא מיתבד טעמיה דר"ג לא קבעו
הלכה כמותו אבל נגד רבים אף במיתבד טעמיה דיחיד
קול' כרבים וזאת במקומות שהכריעו האחרונים בדברי היחיד
כנ"ל כשוכ הסוגיא ומה' למדנו שגם כר"ג שהיה נשיא
ביטל דעתו נגד רבי' וכשבת רקל"ד דפלוני רבא עם ר"ז ורבה
בר אבוה גבי מרחינן את הקטן אי כדרכו או כיד אבל לא
בכלי ואורי רבא כשמעתייה איחלש רבא אחר אנא כהרי
תרבימינא דכתי' למ"ל הרי שגלה רבא דחלש על שהורה
בדעתו נגד רבים וגם רבא לא הורה כי אם דתמא כוותיה
וישם הדר ביה דדק ולפניה דתמי' דייקא כוותיהו הכי
דקב"א

הסוגיא ומ"ש אעפ"י שאני אומר כך וחבירי אומרים כך
 שנראה שהיה יחיד בסברתו היינו דעיקר החלוקים היה הוא
 עם שנים אלא שאח"ך הכריעו קצת מן החכמים כר"מ ובהכי
 ל"ק נמי להירושלמי דהביא הך דר"מ לכתבא דרף שהכריעו
 כוותיה ככי הישיבה בתה שראינו שרצו לעשות לו תלמידיו
 ואעפ"י כן לא עביר עובדא כוותיה לעצמו כ"ש כאן כר"ג
 שהיה נגד רביס:

אך

את זה קשה מת"ש בפסחים רנ"א אחר רבה בב"ת
 סח לר"י בן אלעזר פעם אחת נכנסתי אחר ר"ש בן
 רבינוסי בן לקוביא לבינה ונטל ספחיו כרוב ואכל וכתן לי
 ואמר לי בפני אכול שלא בפני לא תיכול אני שראיתי את
 רשב"י שאכל הדאי הוא רשב"י לסמוך עליו ושלא בפניו
 אתה בפני אכול שלא בפני לא תיכול והדבר קשה איך התייר
 רשב"י נגד רביס ולומר דאחריני הוו בסברתו הוא דומק
 דפסט הש"ס והירושלמי מוכיח דיחיד הוה כדבר זה כי על כן
 סבור אני לישב מילתא דשו"א לתירווייהו גם לסוגיא דשבת
 שהיה מתיר ר"מ נגד רביס שירוב דספק דבריהם להקל
 וכפ"ק דע"ז ר"ו אמרינן בב"ת ת"ח אחר אוסר ואחר מתיר אם
 אחר מהם גדול בחכמה ומונח הלך אחריו ואם לאו בש"ז
 תורה הלך אחר המאמיר בשל סופרים הלך אחר המיקל וא"כ
 ז"ל דבשל דבריהם לא החמירו על היחיד שיכטל הוראתו ולא
 יורה בדעתו דהם אמרו והם אמרו להקל בדרכן שורה
 היחיד כדעתו דאע"ג דאין קול כרביס כדמובח בשבת דף
 ק"ל ע"כ וכן בשאר דוכתי היינו לגבי דין אכל לגבי חכס
 המתיר התיירו לו שורה כדעתו אף נגד רביס ובהכי ניחא לי
 במ"ש בעירובין דת"ו דהלכה דכרי המיקל בעירוב ובאכל
 אף נגד רביס והדבר קשה דאי נתבטלו דכרי היחיד לגמרי
 מר"ת איך יקבעו הלכה הם כדכרי היחיד אך למ"ש דכדרכן
 יכול היחיד להתייר כדעתו ולא נתבטלו דכרי לגמרי ע"כ באו
 הם להקל בעירוב ובאכל ולקבוע הלכה כדכרי היחיד:

ג

נראה כן בנדה ד"ו דעשה רבי כר"א וזכר רביס
 פליגי עליה ואמר כדאי הוא ר"א לסמוך עליו בשעת
 הדחק וכן פסק הרשב"א בת' סי' רכ"ג ואי נתבטלו לגמרי
 דכרי היחיד קשה איך נאמר כדאי הוא והוא חייב לבטל
 דעתו אך למ"ש דכדרכן יכול להתייר כדעתו אתי שפיר
 ובהכי אתי שפיר מאי דהוה ק"ל במ"ש במקומו של רבי יוחי
 הגלילי היו אוכלים כשר עוף בחלב ואיך היה מורה ה"ר נגד
 רביס דת"ש לציל לישב דרביס יוסי לא מחלק עם רביס כי אם
 ליחיד ר"ע חכירו יש להשיב שהרי בדק"ד דחולין שנינו דאין
 העוף באכל עם גבינה הרי דרביס פליגי עליה אך למ"ש ל"ק
 דק"ל בר"ע דחולין דק"ו דבשר עוף בחלב הוי מדבריהם וכיון
 דפליגי באיסור דבריהם יכול היחיד להורות כדעתו אף כגד
 רביס ולפי דרך זה צ"ל דת"ש רבא בשבת דקל"ה בהדי
 תרבמיא דרבינו לנ"ל אף באיסור חמשה וזו נראה דהוי
 מדבריהם ויכול היה להורות כדעתו היינו דקאשי מיניה
 ומת"י דייק כוותיה לא היה לו להתייר כגד דעתו וראיתי
 להתו' בפסחים דכ"א דכור המתחיל אני ראיתי שכתבו תימה
 לר"י דאחר בירושלמי ד"ש חמי' לחר גבר וכו' והשת"א כיון
 שבצעמו היה אוכל למם היה כובעם על אחרים שהיו אוכלים
 וסומקין על הוראתו וז"ל דנו"נ לא היה רובה שיעמי הארץ
 יסמכו עליו כז' שלא פסקו הלכה כמותו וק"ל שהרי מצינו
 בהפך בר"מ בשבת דקל"ה שהיה מתיר לאחרים כדעתו והיה
 מחמיר על עצמו גם שנינו בכיפה דכ"א אחרו לו מה כעשה
 לבית אביך שהיו מחמירים לעצמם ומקילים לכל ישראל גם
 בחולין דמ"ד אמרינן וכיון דאורי בה חכס היכי אכל מיניה
 ע"ש הרי ש"ף שמתיר לאחרים חייב להחמיר על עצמו וכו'
 הפך דכרי ה"ו וע"ק דאי ר"ש הורה לעצמו תאי ק"ל תיניס
 לר"ג

דמחאן נמי יש להוכיח דאין להורות נגד רביס ואיך ל'
 דכשכת רל"ו אמרינן אחר ליה רב עוקבא לרב אשי
 אתון דקריכתו לרב ושמואל עבירו כרב ושמואל אמן נעביר
 פרי' ע"ש הרי שהורה להקל כר"י נגד רביס הא ל"ק דר"י בא"י
 הוה ורב ושמואל כבבל ומסתמא כל ככי ישיבתו דרבי יוחנן
 הסכימו עמו שלא חזינו מחבירי דפליגי עליה וא"כ רביס
 ורביס נינהו וגם שם הובא דרבי הושעיא הכי ס"ל אם לא
 דרמי הש"ס ע"ש וכיון שכן ז"ל במחלוקת שקול היה וע"כ כל
 חד וחד עביר כשמועתו ועיין בעירובין דוב שהורה ר"א
 כשמועתו ולמ"ש דלר"א לכולם רביס פליגי עליה ע"כ צ"ל
 במ"ש דר"א לא השגיח ברכים מפני הכ"ק וכמ"ש לעיל וכ"כ
 מה"ש בשבת דת"ר פרתו של רב"ע היתה יוצאה ברצועה
 שבין קרניה שלא ברובן חכמים ואמרינן תבא לא שלו היתה
 אלא של שכתו ומתוך שלא חיסה בה נקראת על שמו ואי חזי
 להורות כדעתיה מאי כולי האי והרי רב"ע מתיר כדתנן
 בכיפה דכ"ג אלא ודאי נגד רביס היה חייב להורות כדעת
 רביס הפך דעתו וראיתי בירושלמי בפ"ק דברכות גבי ק"ש
 אחר הגות שהורה ר"ג לכניו כדעתו אמרינן ור"ג פליגי על
 רבין ועביר עובדא כוותיה והא ר"מ פליגי לרבין ולא עביר
 כוותיה דתניא אין טורפין יין ושמן בשבת למולה ור"מ מתיר
 וחלה ר"מ ובקשו לעשות לו כדכרי ולא הכי אחר אעפ"י
 שאני מקל לאחרים מחמיר אני על עצמי ור"ע פליגי על רבין
 ולא עביר עובדא כוותיה כי הא דתנינן השדרה והגולגולת
 תנ"י התיס וכו' ר"ע מטמא וחכמים מטהרין תני מעשה וכו'
 אחרו הוהיל ויש כאן הטהרין ומתמחין נעמוד למחין המתילתו
 קר"ע וטיהר ור"ש פליגי לרבין ולא עביר עובדא כוותיה כי
 הא דתנינן כל הכפחים מותרים חוץ מספחיו כרוב וחכמים
 אוכרים כל הכפחים הוה עובדא כשמיטה חמי חד חלקט
 כפחים אמ"ל ולית אסור ולא כפחים נינהו אמ"ל ולא את
 שמתיר אמ"ל ואין חבירי חולקין עלי קרי עליה פורץ נגד
 יסבנו נחש וכן הו"ל וכו' הרי בכיור דאין היחיד מורה
 כדעתו כי אם כדעת רביס ואף ר"ג שהורה כדעתו היינו
 שדבר עבר חנות ולא היו יכולים לקיים דכרי חכמים כמו
 שהעלו סה בירושלמי הן אמת דק"ל כדכרי הירושלמי שהביא
 גור"מ דלא עביר עובדא כוותיה ואילו בכרייתא שהביא
 קתני אעפ"י שאני מקל לאחרים מחמיר אני על עצמו והלכך
 שהדבר קשה מכל מה שהכתיב דאין היחיד יכול להורות
 כשיטתיה וכ"כ מר"ע ור"ש שלא הורו גם לאחרים כשיטתיה
 ואיך הביאו דכרי ר"מ דפליגי להך תנאי וע"כ רה"כ בר"ג
 לפניו הורה ולא לו ומאי ק"ל וז"ל דכניו כגופו דמו אך הרבה
 קשה בעצמו מכל מה שנתבאר דאין ביד היחיד להורות
 כשיטתיה נגד רביס ודברי ר"ת הם הפך כלל זה ושבו ראיתי
 פרייתא זו שהובא גם כש"ס בכלי דשבת דקל"ר נכי מה
 שהקשו יין ושמן הוי נמי בשבת דתניא אין טורפין יין ושמן
 לחולה בשבת אחר רשב"א פעם אחר חס ר"מ כמיעו ובקשו
 לטרוף יין ושמן ולא הנחנו אמרו לו דכריך יבטלו בחיך אחר
 לנו תצ"ע שאני אומר כך וחבירי אומרים כך מתי לא נולדנו
 לבו לעבור על דכרי חבירי הוא ניהו דהחמיר לעצמו אבל
 לכ"ע שרי ופרשה דרבתס קיתני' ר"מ היא ואנאי תנן מתן זה
 בעצמו ווה בעצמו וכו' הנה מתבאר שהיה מורה כדעתו
 להקל נגד רביס וה"ל לישב דע"כ צ"ל דאע"ג דר"מ חלק
 עם רביס מ"מ בני הישיבה הכריעו כוותיה וזה מוכרח שהרי
 תלמידיו בקשו להתיר לו כדעתו ואי לאו דהכריעו כוותיה לא
 היו הם מתירין כמ"ש ר"ע לר"ג בדל"ו וכ"כ מה שהשיבו לו
 תלמידיו דכריך יבטלו בחיך ואי היה דעתו נגד רביס כבר
 היו מוכוללים הדכתיב אחרי רביס להטות אלא ודאי שחכמי
 הישיבה הכריעו כוותיה ולהכי קתס רבי כוותיה לפי ומסקנת

לר"ג והר"ג לא הורה לאחרים כי אם לבניו וכ"ת דכינו
 כאשר דמי ח"כ תיקמי מאיק"ל לר"ת והר"ת ר"ת לאחרים היה
 מורה בדעתו ונ"ל דכדרכבן אף שיכול להורות לאחרים מ"ת
 ר"ש לא היה מורה לעם הארץ לפי שאינן בני תורה ור"ת
 החמיר על עצמו היה ור"ש לא ס"ל להחמיר וכי אחרו דטפי
 יש להחמיר לעצמו וזו אינה חוכה ור"ש כיון שהיה חוקל לעצמו
 ככ"ש לאחרים והיינו כל שאינן עם הארץ רביע"ה כמה דברי'
 אחרו שלא חן הדיון לפי שאינן בני תורה כמ"ש בשבת דקל"ט
 וה"ט דמסרכי מילתא למילתא וה"כ אי שרינן להא שפיחו כרוכ
 יבואו להתיר כל הספחים וכי הביאו הירושלמי דברי ר"ת
 ודברי ר"ש להך דר"ג הכי קא ק"ל דאי ר"ת היה מחמיר על
 עצמו אף שהיה חמיר לאחרים כיון שהאוסר מדבריהם וכן
 ר"ש אף שהתיר לעצמו ולבני תורה החמיר על עמי הארץ אף
 שהיה הדבר בשל דבריהם והיה יכול להורות התר לכל בדעתו
 כ"ש דאי היה בשל תורה היו מחמירים לעצמם ולאחרים מפני
 דעת רבים וא"כ גבי ר"ג דפליגי בק"מ דהוי מד"ת איך הורה
 בדעתו נגד רבנן ככ"ל ביטוב דברי התו' והירושלמי וכ"ת
 דכשל דבריהם יכול להורות היחיד בשיטתיה אף להקל וה"ת
 הדבר נריך תלמוד עוד להתיר למעשה וכ"כ דברמ"ו
 דפירובין הוה ס"ל לרבא כפשוט דכדרכבן הלכה כיחוד נגד
 רבים וע"כ היינו טעמא דס"ל דהם אמרו לאסור והם אחרו
 להתיר אף כדעת יחיד וכי הדר פריך ליה ר"פ והעלה דגם
 דכדרכבן הלכה רבים וזולת בעירוב ובאכל אין מזה ראייה כי
 אם לבני דירן דאית לן למינקט דרך הרבים אבל החמיר
 גופיה שהיה חייב להורות גם כן כדעתם אין לנו ומדרכא
 כשמע לדידן וכברא נכונה היא ודוק :

אך

את זה קשה בכל זה דהלכה כרבים מד"ת ואילו
 התוס' דקמ"ה כתבו דהלכה כר"ג נגד רב ושמואל
 וכ"כ בדוכתי טובא כמו שאב"ה הרב יד מלאכי בסיומן קנ"כ
 ושכ"כ גם הרא"ש בפ' כידה גבי מנעמק ויפה לו דהלכה
 כר"ג נגד רב ושמואל והרב הנוכח אסף וקיבץ משאר רבני
 האחרונים ושהר"ף חולק על זה ע"ש ועיין בפ"ח בה' מגילה
 סיומן תר"ב שכתב בפשוט דאין הלכה כר"ג נגד רבים ויש
 לישב בדעת הר"ף הוא שכתב כן ע"ש והנה ראיתי להב"י
 בכללי הש"ס שכתב כשם תשו' הרשב"א דאין הלכה כר"ג בנגד
 רבים והכה"ג בכללי הש"ס תמה עליו דבת' סיומן תש"ן כתב
 להפך וישב דשאני התם דשמואל ורב אינן טיים בטעם אחד
 ומ"ת תמה עליו איך כ"כ בשמו כיון דלא בפירושא אתמר
 ע"ש ואחר החיפוש ראיתי אני שדברי הב"י בדעת הרשב"א
 עיקר שב"כ כתורת הבית כדיני התערוכות גבי מין כמינו
 וז"ל וכל רב ושמואל לבני ר"ל ור"ז הלכה כר"ל דהא קול כל
 מקום רב ושמואל ור"ז הלכה כר"ז ואי משום דרב ושמואל לבני
 ר"ז רבים נינהו הא איכא ר"ל דקאי כר"ל הר"י להדיא
 כמ"ש הב"י בשמו ומ"ת קשה לדעת הסוכרים דהלכה כר"ז אף
 נגד רב ושמואל ומי גילה להם לבטל אחרי רבים דכתיב
 בתורה וכדומק ז"ל כיון רר"ז בארץ ישראל ורב ושמואל כנהרדעא
 וכי פליגי ירב לר"ז ע"כ כל בני השיבה דר"ז הוה לו כיון שלא
 היה שם חולק וכן כל בני גשיבתו של רב מורו וכי קול דרב ור"ז
 הלכה כר"ז היינו רב ושיבתו ור"ז ושיבתו וא"כ הרי שמואל בכלל
 בבני גשיבתו של רב וזהו כדרכבן ואחר חכמי גשיבתו של ר"ז
 כגון ר"ל בני האי אין הלכה כר"י רבים חשיבו ומעין זה
 קשה לח"ש הראשונים דהלכה ככתרתי אף כיחוד נגד רבים
 כמו שביאר הרב יד מלאכי סיומן קס"ט ולמה שכתבאר דבר
 זה קשה לשמוע מה כח האחרון לבטל רובא מד"ת ואולי ז"ל
 שהם הוקשה להם דאי האחרון היה יחיד כבברתו מי התיר
 לו לחלוק על הראשונים דרבים נינהו וכתיב אחרי רבים להטות
 כי על כן הינה הבריוח דעכ"פ דרבים קיימי כבברתו ועל כן

חלק עליהם והרי בטל טעם הרוב :

אך

את זה ראיתי להרמב"ן ביבמות דמ"א שכתב דפי
 קול כל"ל ור"ז הלכה כר"ז וכן אב"י ורבא הלכה כרבא
 הוא אף דאמוראי אחריו קיימי כר"ל ואב"י ע"ש ולדבריו לא
 שייך לחלק חכמי"ש וכדומק ז"ל דס"ל כיון דסתם שנו ר"ל ור"ז
 הלכה כר"ז אב"י ורבא הלכה כרבא לבר מזעל קנ"ט ש"ת
 דעל השאר עמדו עליהם ודלא שהלכה הם והרי רבים בני
 השיבה של רבינא ורב אשי ועיין מה שהאר"י הרב יד מלאכי
 סיומן ת"ז לכאר דמשנת ראב"י קב וקני וקול כוותיה אף נגד
 רבים היינו נמי קה"ט כיון דהכריעו ו בני דורו או אחר' הרי
 הו"ל ראב"י רוב גמור כי ע"פ הבאר יש לישב מאי דק"ל
 דבדוכתי טובא בש"ס פסקו האמוראי' ביחוד נגד ת"ק ורבנן
 אצ"ג דרבים נינהו ולמ"ש יש לומר דסתם ת"ק ורבנן מיעוט
 רבים שנים וכיון שהיה כח כיד האימוראים להכריע בחלוקת'
 תנאים הנ' ביחוד נגד רבים הו"ל דעתו כדעת תנא היחוד
 ב' ומצא דאין כאן רוב אך את זה עומד לנגדי מ"ש הר"ף
 בפ"כ דכ"כ ברין גור או איבוד דפליגי ת"ק ורב"ב דהלכה
 כרב"ג דמיסתבר טעמיה וכ"כ הרא"ש כר"ג דכ"כ בשמו
 ושר"ח פוסק כת"ק דיחוד ורבים הלכה כרבים ואין לית לן
 לאכרועי טעמיה דיחוד מסברא דנפשו ע"ש ולשיטת הר"ף
 קשה לתם שכתב' דכי פוסק האימורא ביחוד מאם דמיסתבר
 טעמיה היינו כדירף דעתו של האימורא שאז אין כאן רוב
 כי אם מחלוקת שקול אבל שהיה כח כיד הפוסק אחר חתימת'
 הש"ס ככלי להכריע ביחוד זה דבר פלא וז"ע :

והנכון

הנ"ל לתם שראינו בדוכתי טובא שהאימורא
 פוסק ביחוד דלאו הפכרתו היה פוסק כן בי
 אם בקבלת רבותיו דהלכה כך שדוראי בכל המחלוקת תנאים
 בפסק הלכה גם כמימתנאים דכל"ה לא יתכן וכשעת מעשה
 הכריעו ההלכה ופסקי הלכו' היו בקבלה מהרב לתלמיד וא"כ
 אין האימורא הפוסק ביחוד כי אם כל הרבנים שהכריעו כן
 כשעת מעשה :

ואי

ק"ל חמ"ס ביבמות דמ"ז וכפ"ק דע"ז ובשאר דוכתי
 פשיטא יחוד ורבים הלכה כרבי' מהו דתימא מיסתבר
 טעמיה וכו' קמ"ל ואיל לא היו פוסקין ביחוד כי אם מפי הקבלה
 א"כ גם דמיסתבר טעמיה הלכה כרבים ז"ל דעל הרוב חש
 שפסקו ביחוד היינו נמי מה"ט דמיסתבר טעמיה ולפי שהיו
 מקומות שהיה נראה בהם דמיסתבר טעמיה דיחוד והם ראז
 שאינו מספיק לבטל כח הרבים אחרי לה בהדיא דאין הלכה
 כיחוד אכן ראיתי להר"ם בפ"ב מה' אמריה ה"א שכתב דב"ר
 גדול שדנו כדבר ועמד כ"ר אחר וסתר סותר דכתיב אל
 השופט אשר יהיה בימים ושם בה"ג כגארה ובתקנה הנריך
 שהיה גדול הכ' בחכמה ומניין שותר וכ"כ הנט פשוט בכללי
 ההוראה כלל'ו' והאבר קשה והרי הראשונים חכמים יותר
 מכ"ד ב' זכ"ש אם הם רבים איך יהיה כח בירם לבטל רוב
 דכתיב בתורה כי ע"כ היה כל"ל דגם הר"נו לא כתב גי' אב
 כשהכ"ד עני שיה לראשון דבגידה ותקנה לא בני עד שהיה
 גדול הכ' בחכמה ומנין ובשאר הדינים בני בשוין ואין נראה
 כן מהכ"מ שכתב דבשאר דינים אבילו שאינו גדול כמותו
 בחכמה ומנין ע"ש ש"ת שגם כקטן ממנו יכול לסתור אך כמה
 שאכתוב בסמוך דאיל לא נשאו ונתנו כיחוד לא נתבטל דעת
 היחוד יש לישב כמו שאכתוב בסמוך כפ"ד :

סימן פ"ב והנה

ראיתי להרב גט פשוט בכללי
 ההוראה כלל' א' שאחר שהכריח
 דאוליין כתר רובא מד"ת בכל הדינים הלכה זו העלה דאחרי
 רבים להטות ליתיה כי אם היבא שחלוק' כ' הכינות יחד פנים
 אל פנים אבל בחלוקת הבוכים שלא ראוי זה את זה או לא
 כשאי

נשאו ונתנו יחד לא חשיב רוב דרוכו מתוך כולו בעיני והכריח
 כן ית' הרשב"א שהביא הכל בח"מ סימן נ"ב וכן ביד סימן
 רכ"א ותת' הד"קו שרש קפ"א ותת' הר"ל"ח בפסק המזיכה
 ומוה כתב שהר"מ שתב"ב כ"כ חכמים דבשל תורה הלך אחר
 המחמיר המשתע. דאף שאחד גדול בהכמה ומנין היינו מה"ט
 דכל דלא הוי רובו מתוך כולו לא חשיב רוב ובשל תורה הלך
 אחר המחמיר ותמה לת' הרשב"א סימן רכ"ג שכתב בשני
 חכמים אחד אומר ואחר מתיר אם אחד גדול בהכמה ומנין
 הלך אחריו אמאי הא בעינן רובו מתוך כולו את"ר ומוה העלה
 שם כסימן ה' דמה שהפוסקים מחמירים בדרכי המיעוט נגד
 רבים היינו נמי מה"ט דלא חשיב רוב כיון דליכא רובו מתוך
 כולו ע"ש והנה הרב יצא לידון בדבר חדש ולבטל כח הרוב
 ולעשות כל דיני התורה בפסק ולדרכיו בכל מחלוק' הפוסקים
 כל שיש אחד או ב' שאסרו אין שאר כל הפוסקי' מוציאין אותנו
 מידי ספק איסור שהרי אחר חתימת הש"ס אנו אין לנו כללי'
 אזי הלכה בפוסק פ' נגד פלוני והרי הדבר בפסק כיון שרוב
 אינו מועיל ובשל תורה הלך אחר המחמיר ואין זה דרכנו ודרך
 כל הפוסקים בדרכי איסור וכולם נמשכין אחר רוב הפוסקים
 להקל ולהחמיר אכן כשאני לנגמתי אחר המחילה אין דרכיו
 כראים ואין ראיה הכל מה שהביא דכי בעינן רובו מתוך כולו
 היינו בדבר דכתיב הנין ב"ד של ב' או ה' או כג' או שבעים
 ואחר כרפ"קל בכל הנין מקראי בפ"ק דסנהדרין ובר"ג
 בסנהדרין וזה ס"ד דרבי יאשיה בעינן דיסקימו כל הג' ורוב
 לא חשבי אי לאו דנפק"ל מק"ו דכתיב בפסוק ע"ש ות"מ לכ"כ
 אי לאו דבלי קרא אחריו רבים להטות הוא בעינן הסכמ' כולם
 השתא נמי בעינן רובו מתוך כולו שעל ידי כן חייב להורות
 גם הוא כדעת רבים והוי כשהסקימו כולם תשא"כ כשאין שם
 רובו מתוך כולו לא נתמעט דעת המיעוט וכמציא דינו בפסק
 בשנים ואין ג' בעינן ומה"ט בת' הרשב"א שהביא הכז' בח"ת
 סימן נ"ב בפעלי דינים שהכריחו עשרה אנשים לדונם בעינן
 נמי רובו מתוך כולו כיון שבררו עשרה ואי ב' חלוקין על הח'
 בלי תשא ותתן של כולם אין זה חשיב כפסק בעשרה כי אם
 בח' וכן אידך תשו' הרשב"א בהסכמה שהסקימו טובי העיר
 דבעינן רובו מתוך כולו דהתם נמי הנכבוד קבלו ז' טובי העיר
 לקיים כל שיתקנו ואי לא הוירמ"כ אין זה הסכמת ז' טובי
 העיר שקבלו וכן בת' הרזקו וכן בת' הרל"ח דכסמיה
 הצריך הרמב"ם הסכמת כל חכמי ארץ ישראל ואי לא הוי רובו
 מתוך כולו לא חשיב שיעשה עם כל החכמים כיון שאין כח
 הרוב לבטל דעת המיעוט תשא"כ כל דיני איסור והתר וכל
 שוראה המיעוק דיכא סגי באחד חכם יחיד לאסור ולהתיר
 בידוע וולת דאי נחלקו ב' חכמים זה אומר וזה מתיר אף
 דמריכא כל אחד יכול להורות כשיטתיה ת"ת לגבי דין שאין
 בודינו להכריח הו"ל ספק שקול דמי ירעינן מי כיוון האמת
 וע"כ חספק קול כשל תורה הלך אחר המחמיר וכל דידעינן
 אחד אומר וב' מתירים ככי האי אין כאן ספק דנר ההתר
 מוכרע טפי מן האיסור דלא אכרה תורה כי אם ספק שקול
 גיין דאיכא רוב אינו ספק וכי בעינן גם באיסור רובו ונתוך
 גולו היינו לבטל דעת היחיד שלא יוכל היחיד להורו' כשיטתיה
 כל דאיכא רובו מתוך כולו אבל כלא"ה יכול להורות כשיטתיה
 אף לגבי דין כל דאיכא רוב לגד אחר אין זה ספק וראיה על
 זה דכב' חכמים אמרינן דאם האחד גדול בהכמה הולכין
 אחריו והרי זה לא כתיבה וגם בסנהדרין הגדולים כדעיים תן
 הקטנים בדרכו תלי המחמיר וא"כ ע"כ דכי קול דכב' חכמים
 דאיסור לגבי דין נוסח דהוי ספק שקול וכל שיש הכרעה מצד
 אחר מצד החכמה או מצד המנין אין ספק שקול ועוד ראיה
 דפ"ק דחולין ד"א הכריחו דמרת' אולינן בתר רובא אף כרובא
 דליתיה קמן דלא שייך כיה כלל רובו מתוך כולו כי על כן ע"כ

דכי בעינן סכי היינו כחוק' דבעינן גם דעת היחיד ואין דעתו
 מתבטל להורות כדעת' כי אם כרובו מת"כ וכן מתבאר מה"ט
 הרמב"ן הביא דבריו הכל בא"ח סימן תרי"ח שכתב בסנהדרין
 לא אולינן בתר חכמה כי אם כנשאל לחכמים אחד אומר וא'
 מתיר וכן כרופאים כמנין שזה הלך אחר החכמה אף על גב
 דליתיה בסנהדרין דהתם דיינים הם וכולם צריכים לאתו' הדין
 ומריכא לא היה ראוי להיות דין ער שסקימו הצריכים לאתו'
 הדין אלא רבלי קרא אחרי רבים להטות וכו' ע"ש כר' מרכיו
 שחלקו כמ"ט דכנשאל בריני הוראה כיון דלא בעי מנין אם
 נחלקו כל שאחד גדול בהכמה או שגד האחד הם ב' הולכין
 אחריו כיון שאין כאן ספק שקול וב' חכמים דמי לכ' חתיכות
 אחד של חלב וא' של התר רחייב אשם תלוי ואי חתיכת איסור
 נתערב בכ' חתיכות של התר שרי מטעם רוב והכריח הפ"ת
 ביד' סי' ק"ט דחד בתרי לאו דוקא דבכל דהוא רוב סגי ע"ש
 כי על כל אלה כ"ל עיקר דאולינן בתר רוב הפוסקים מד"ת
 אף בשלא נשאו ונתנו יחד ולא כ"ת כי אם דאם נשאו ונתנו
 יחד אין היחיד יכול להורות כדעתו דכח הרוב דהוי מד"ת
 בטל דעתו תשא"כ דאם לא נשאו ונתנו יחד דאין כח ברוב
 לבטל דעת היחיד דאין לא ראינו ראיה וגם כ"ת לדין תופסי
 דכל דקול דאי בכל הסכרות הוי הפוסקים נושאי' ונותנים יחד
 לא היה יכול המחזיק לומר קול מירי דהוי בסנהדרין דשנים
 אומרים חייב ואחר זכאי הייב תשא"כ בשלא נשאו ונתנו יחד
 וכול המחזיק לומר קול דלא נתבטל דעת היחיד וכן מתבאר
 תמ"ט התוס' בכ"ק דכז' בר"ה קמ"ל ע"ש וכ"כ הר"א שסוף
 בת' סימן ר"ז דכל דלא הוי רובו מתוך כולו לא נתבטל דעת
 היחיד ומני אחר קול ע"ש ואין להשיב דא"כ איך החמירו
 הפוסקים בדרכי איסור אף במקום רוב באיזה מקומות וכפרע
 בדרכי גיטין וקידושין שג"ל דכיון דתלו בהכמה ומנין ולאן כל
 מוחא יכול להעריך אם ב' וב' גדולי הפוסקים מבריעים את
 הדכים בהכמה וכן ש"ל אולי יש עוד פוסקים עם האוסרי' ולא
 נתגלו כרפוס א"כ דנמעטו הלככות ויש לגדר כדעת המתירי'
 שאין מתירים בהחלט כי בכל אלו ראוי האחרוני' להחמיר בקצת
 מקומות והכרעתם מוכרע דאין לנו עכשיו צד להקל כי הן
 הבאר יש ליטב באופן אחר איך ר"א ורבי יוסי הגלילי הורו
 התר כדעתה נגד רבים דמתקמו של ר"א הוה כורתין עינים
 ובמתקמו של ר"י הגלילי היו אוכלים בשר עוף במלכ והתורה
 אמרה אחרי רבים להטות ולתה שנתבאר אין צורך לכל מזה
 שכתוב לעיל ש"ל דכהנך דינים לא עמדו למנין שלא נשאו
 ונתנו יחד להכריע וא"כ אף שהיו רבים חולקים עליהם לא
 נתבטל דעתם כיון דבעינן לזה רובו מת"כ וכו"ש ונראה
 להביא ראיה דאולינן בתר הרוב אף ברוב שאינו רובו מת"כ
 מו"ט בפס"ה דערויות מוטב להניח דברי היחיד וכו' ופירש
 הכ"מ דאמר לו בלשון זה שלא היה חייב מרובתיב אחרי רבים
 שגם עקביה קבל מרבים כדתינן אני שמעתי מפי המרובים
 ע"ש גם הראב"ד כתב דהראשונים היו מחצה למחצה עקביה
 שמעו מצד האחד והם שמעו מחצי האחר ע"ש והדבר קשה
 כיחוי אכן דורו של עקביה מהו דעתם אם הסכימו הם גם כן
 למה שמעו מרבים הרי נתבטל דעת עקביה ורבים שקבל
 מהם כי ע"כ ע"כ דחם לא היה בידם להכריע וכאלו לדין למה
 ששמעו מרבים והרינר' מרוביהם שלא עמדו הראשוני' למנין
 על דברים אלו וא"כ למה הוצרך שקבל עקביה מן רבים אף
 אי קבל מיחיד כל שלא נשאו ונתנו יחד אין כאן רוב אלא ודאי
 דלגבי דין בכ"ג הלכה כרבי' וכ"ת דאיידי שצמדו הראשוני'
 למנין והוה מחצה למחצה א"כ הו"ל ספק כמ"ט בפ"ק דע"ז
 דכה"ב קול בשל תורה הלך אחר המחמיר וכמה נחלקו בי
 פ"כ ע"כ דהם לא קבלו מי שנחלק על אלו ד' דברים ועקביה
 קבל בהפך ולא ידע שהיה חולק בדבר וע"כ עמדו כולם
 כשחזקתם

בשמועתם וש"מ ראונין אחר הרוב ולא כעינן רובו חתוך
 כולו והמה שנתבאר יש לישב דברי הר"מ בפ"כ כ"וה' חמרים
 ה"א שגראה רס"ל רב"ד קטן בחכמה ומנין יכול להתור דברי
 כ"ד ראשון הגדול מהנו וכ"ג הדברי הכ"ח שם וכ"כ הגט
 פשוט בכלל ה' והדבר קשה בזה כמו יפה של כ"ד אחרון
 לחלוק על הדברים הגדולי' ההם ושיהיה הדין כמותם אכן כח"ט
 ל"ק רלעולם לא נתבט' דעת יחיד כי אם אחר שנשאו ונתנו יחד
 דהוי רובו התוך כולו וכיון שכן כי נראה לכ"ד כ' שלא דנו
 יפה הכ"ד ראשון והוי הכח רוב כיון שלא נשאו ונתנו יחד לא
 נתבטל דעתם מד"ת וא"כ אין כוונת להורות הפך דעתם ראיין
 לדיין אלא הה שעיניו רואות וע"כ בדין שותף דינם אלא שג"ל
 שאם יבא כ"ד אחר שאין בידם להכריע חזר הדין שיעשו
 ככ"ד ראשון דרכים עדיפי לנבי יודהו דלא בריר להו אלא
 דנריך ישוב הרבה בזה שהוי כתבו הנאונים דער אבוי ורכא
 אין הלכה בתלמיד במקום הרב ומאבוי ורכא הלכה ככתראי
 ואחר הנאונים ראה ראינו דלפעמים מחסיבים יותר לראשני'
 ולפעמים אחרים הלכה ככתראי ואנחנו לא נדע מה נעשה
 וקדברי הר"מ בפ"א מה' חמרים שכתב דכשני חמרים או
 ככ"ד כ"ד בין ככת אחת בין בזה אחר זה בשל תורה הלך אחר
 המחמיר נראה דלאחר דורו נתכוון דער ימיו כבר פסק כל
 הדינים ככניא חרופא וש"ה דלא אמרינן עכשו הלכה
 ככתראי אלא קנ"ל כרובק בשל תורה הלך אחר המחמיר
 וראיתי להר"מ בפ"א דערויות משנה ה' שפירט ראי עשו כ"ד
 בדברי יחיד אין כ"ד אחר יכול לבטל דבריו אלא אם כן גדול
 בחכמה וחנין וכ"כ רבינו עובדיה בפירושו נראה להדיא דגם
 ככל הדינים אינו יכול לבטל דברי הכ"ד ראשון אלא א"כ גדול
 מחנו ואף דרכים שכדור ראשון קיימי כשיטתיה מ"מ כיון
 שהדיר הכ"א אחריו הכריעו ביחיד אין ביד כ"ד הכ"א אחריו
 כח להור לא אם כן גדול בחכמה וחנין וזה שותף מ"ה הר"מ
 כחיבורו כריס פ"ב דחמרים ולישב דבריו ז"ל ראויי שאין כת
 בידם להכריע אלא שבאו לפתוך על רבים שכדור ראשון יותר
 מהדור שני שהכריעו ביחיד אבל אם נראה להם מכח ההלכה
 שהדין עם הרבים שכדור ראשון אה"נ דאף שהם קטנים מהדור
 שקדם להם עושין הפך דבריה דהכח שהיה בידם לפסוק כנר
 רבים שכדור ראשון יש גם כן לאלו לחלוק עליהם אבל ראיתי
 להראב"ד בפירושו שכתב דאין כ"ד יכול לבטל דברי כ"ד
 שקדם אם אינו גדול בחכמה ומנין כי אם אם היה שם ככ"ד
 ראשון חולק עליהם אפילו סברת יחיד והטעם כ"ל דמסתם
 כדעתו היו שם רבים כמותו אלא שהנך כנגדו רבן עליו
 חכירו וא"כ כהצטרף דעת הכ"ד הוה עם היחיד ודעיתיה
 הו"ל הם רבים וחזר הדין להפך ומ"מ הנה נתבאר גם דבריו
 דארכא הראשונים עדיפי לענין הלכה ואין יחיד חולק על
 רבי' שקדמו וכן הדעת נוטה ודברי הר"מ והכ"מ והגט פשוט
 שכתבו הפך זה ז"פ אנני ורוק :

סינין פ"ג ומאחר שנתבאר דיוחיד עם רבים
 אחר שנשאו ונתנו ביחד בטל
 דעת היחיד ואינו יכול להורות כשיטתיה הכתיב נריך ביאור אם
 היינו דוקא כשדעתו להקל דמנא דתתיר מה שאברה תורה
 אחרי דכתיב אחרי רבים להטות אבל אי דעתו לאסור מינות'
 דשפיר דמי להורות לאסור הא נמי אינו דמח"ט כהך סוגיא
 דיבמות לת"ד לא עשו כ"ש כדכריהו כיון דכ"ה רובא ש"ת
 לא עשו כלל דכלא"ה הו"ל לפרש לא יעשו כ"ש כדכריהו להקל
 ועוד ממה שכתבו שם ומ"ד עשו קרינן כאן לא תתגודרו לא
 תעשו אגודות ואי היו עושין להחמיר היו צריכים לחלוץ הצרות
 דכלא"ה היו אסור יבמה לזר וא"כ גם לת"ד לא עשו קשה זה
 דהוי אגודות דכ"ה היו מתירים בלי חליצה אלא ודאי לא הורו
 כדכריהו גם להחמיר וכ"מ מח"ט שם ת"ש מעשה וילדה כלתו

של שחאי ש"מ עשו ומאי קושיא הרי הכא כ"ש לחומרא וכן
 הקשו משוקת יאזא והתם נמי כ"ש לחומרא אלא ודאי שגם
 להחמיר לא עשו מטעם רוב וכ"כ מח"ט וכל העשו לא עשה
 אלא ככ"ה ואי אחרת לא עשו תלי רבותיה ואי גם להך ת"ד
 עשו להחמיר מאי ק"ל איתא רלא עשה אם היה כ"ש מחמיר
 הכל זה נראה דלא עשו כלל וכ"כ מפ"ק דברכות ה"פ דאף
 ע"ב שכתבו של ר"ג שלא קראו עד חצות ר"ג החמיר שיקרא
 אחר חצות ואעפ"כ אמרו אי רכנן פלני עליה לא היו קוראין
 וכ"כ מהירוש' שם שסביאז שדרה ונולגות הבאה מנא מתים
 דר"ע מטמ' ואעפ"כ הורה להקל דטהור ואף רבנו' דכ"ב בש"ס
 דין אחר שחזר בו ר"ע ע"ש ת"מ נקוט מינה לדעת היור' דלא
 הור בו ואעפ"כ כן לא היה מחמיר מפני כח רבים ועוד דכפ"ק
 דעירובין ד' אמרינן דמחומרי כ"ש ומחומרי כ"ה יעליו הכתוב
 אומר הסביל כחשך הולך וא"כ אי עשו להחמיר הוי חנקט תרי
 חומרי ח"ו ודוחק להלך דהכא שאני דמחמיר ככ"ה מכח רוב
 ועוד דכיון דמכח רוב אין בידם להקל כדעת' שהתורה אמרה
 אחרי רבים להטות ה"ל להחמיר כיון שהתורה התייר מכח רוב
 איך יאסרו הם וכשם שאסור להתיר האסור כך אסור לאסור
 את היתיר ובר הן דין על הרוב משכחת לה קולא מתוך חומר'
 כיון אם טמא אינו שוה פרוטה ואם קידש אשה אינה מקודשת
 ועל האמת דטהור הקודש' וכן בכל כה"ה כמכואר בסנהדרין
 דפ"ג נבי זקן חמרא ע"ש כי רבים הם וא"כ איך החמירו
 והחומרא נפיק מינה קולא על הרוב אך את זה יש להוכיח
 להפך דבסוגיין דפ"ק דיבמות ד"ג השיב ר"ז לר"ל מחקום
 שבהבו לאיסור נמי איבא דתנן כ"ש אובאים וכ"ה מתיבי את"ל
 התם הדואה אומר מלאכה הוא דלית ליה והדר הקשו מדתנן
 כ"ש מתיבין הצרות לאחי' והשיב מי סברת עשו כ"ש כדכריהו'
 לא עשו כ"ש כדכריהו והדבר קשה דא"כ גם זה הו"ל לשנויי
 כשהיא דחקום שבהבו דכלילה אסרו כ"ש דלא עשו כדכריהו'
 וחמ"ש הוואה אומר נראה דעשו כ"ש כדכריהו אך אי להחמיר
 חייב להורות כדעתם א"ש דלא השיב לא עשו בית שמאי
 כדכריהו וז"ל דמ"מ ס"ל לר"ל דמחקום דלא שייך לא תתגודרו
 כי הכא גמי הוא תורה שיעשו כדכריהו להחמיר כמ"ש התוס'
 כדיר כר"ה בשלמא ע"כ משני ליה האמת ומת' הרשב"ם ה"ה
 סתן ק"ג נראה דיוחיד שחלק עם רבים אם דר כעיר שאין
 החולקים שם יכול להורות כדעתיה ולהנהיג העם ככך אף
 להקל והוא תימה דדבריו כל הפוסקים נראה דבטלה דעתיה
 גוד"ת מפני רבים ואיך יורה לעם כדעתיה להקל כי ע"כ כ"ל
 שגם הרשב"ם לא ספק על טעם זה כי אם על טעם כ" דר"א
 הנהי' כדעתו ה"ט דלא נחלקו פנים בפני כ"ל. ואי ק"ל למ"ש
 דאף להחמיר אינו יכול להורות כשיטתו מח"ט כיבמות דק"ו
 אלפיה שיקרא אינהו כרכנן ס"ל אחרי תעביד הכי מי סיבני
 דלישריי' ואם איתא הרי בלא"ה הים חייב להתיר כדעתם
 כדעת רבים וז"ל דלא עמדו למנן וככר ביארנו דכה"ג יכול
 להורות כדעתו :

סינין פ"ד פ"ט גבן לבאר דאף שנתבאר דחייב
 להורות היחיד לרבים כדעת רבים
 אף להקל מ"מ אם הדין באכילת אסור או ערויות וכיוצא אם
 יתיר גם לעצמו שיעשה מעשה נגד דעתו א"ר לנבי דיריה
 חייב להחמיר שז"ל דכיכתיב אחרי רבים להטות דכ"כ שחלקו
 הדבר ספק דקנ"ל בשל תורה הלך אחר המחמיר אך ביחוד
 כנר רבים אין כאן ספק והרי הספק לא היה כי אם לנבי דידן
 דלנבי חכם המתיר אין לו ספק והרי כ"כ חכמים לכ"ע יכול
 המתיר להורות כשיטתיה דנבי דיריה לית ביה ספק איסור
 ואחרי רבים התייר הספק איסור שהיה לנבי דידן אבל לנבי
 חכם האסור דבשוין הוי לדידיה ודאי איסור דלית ביה שום
 ספק מנ"ל דהתייר כו הכתוב דרוב מתיר ודאי איסור לא
 שחע ב

שמענו של דרוב לא התיר כי אם הפק אסור ואין להבוא
 ראה חת"ס בר"ט דכרכות דאירכבן פלוגי לר"ג לא היה
 מורה לבניו שיקראו ק"ש אחר הצות אע"ב דכרז זה ר"ג
 המחיר של דגם בניו כאחרים דמו דגבי דידו ספק הוה שאין
 כח בידם להכריע כדברי ר"ג אכיו ואה"כ דאם בא מעשה
 בה"ג בר"ג גופיה היה חייב להחמיר על עצמו וגם אין
 להביא ראה דתנן ברי דכרכו דר"ט טעה לקרות כדברי ב"ס
 וסכן בעצמו הרי דאף להחמיר לא היה בידו לעשות האנחי
 ל"מ דר"ט לא הוה פשיט ליה כב"ס אלא שרצה לזאת אף ירי
 מוכה לב"ס וכל שאינו בעל האיסור דהוה ספק לדידיה ודאי
 דאין בידו להחמיר נבד רבים אך מת"ס בסוגיין דיכמות
 מעשה וילדה בלתי של ב"ס ופחת המעויכה וסך על גבי קטן
 ש"מ עשו ואם איתא דלהחמיר הוה חייבין לעשות כדכריהם
 מאי ק"ל והרי הבא לא הורו לאחריו כי אם לעצמו שהרי מוכה
 חיפוך הקטן אינו מוטל כי אם על האם לכה ויש לרחות דאה"כ
 דאי ילדה אשתו של שא"ה ה"כ וכול להחמיר לעצמו אך בכלתו
 אין החיוב כי אם לבנו של שא"ה ובאחר דמי כוון שלא היה לו
 כח להכריע בחכמת תורתם כדברו האוסר אין בידם להחמיר
 ואפילו משום כבוד האב ורבו ליכא כוון דגלי קרא אחרי רבי'
 להטות גם מההיא דשוקת יהוא שהביאה לראיה שצטו ב"ס
 כדכריה וזה"ש ב"ס לחומרא והוה יכול לטנוי דמה שהרחיבה
 הוא לנודך. עצמן משום טהרות וכשים שלהם ומאי ק"ל של
 דפשיט ליה לש"ס דבדואי שהיה שם מקוה אחר בשך לכ"ב
 וא"כ אי לנודך עצמן הוה אפשר להם לחכול במקומות אחרים
 וא"כ ע"כ כי הרחיבה היינו לאפרושי מאיסור דלדידהו כל מי
 שטבל שם לא עלתה לו טבילה אך ראיתי להתוספת וכתוספי
 הרא"ש שם שכתבו מחאן משמע דמ"ר לא עשו אפילו היכא
 דב"ס להחמיר היו עושים כב"ס להקל נר' דלא עשו כדכריה'
 גם לעצמם ויש לרחות דכל מ"ס לא עשו כ"ס כדכריה' היינו
 לא הורו וכן ראיתי להרמב"א בחידושו לכתבו כ"ס שכתב כשם
 התוס' גבי מ"ס ור' אחר עשו ועשו פירוש עשו ועשו אחרים
 בהתם ואפילו להקל וכ"ס להחמיר ע"כ נראה דלמ"ר לא עשו
 פירוש לא עשו הם אף להחמיר וכ"ס להקל וכ"ס לאחרים הא'
 כמי אינו של דמ"ס עשו הם היינו הורו הם לאחרים ועשו
 אחרי היינו שצטו גם בלי הוראת כ"ס ולא היה כח ביד אחרי'
 למחות ולפ' כי אחריו לא עשו היינו לא הורו אבל לעצמם
 אפתי אפשר לומר שהיו חייבין להחמיר לעצמם ומיהו פשט
 הלשון שאמרו לא עשו כ"ס כדכריהם תורו דלא עשו כלל גם
 לעצמם להקל ולהחמיר אלא שאין זה מספיק לראיה גמורה
 להתיר אך את זה ראיתי להתנועע ביכמות דוד כר"ה בשלמ'
 וז"ל דליכא למימר דלא נמנעו כ"ס חכ"ה משום דלא עשו כ"ס
 כדכריהם והוה עושין בכל דבר כב"ס ואפילו להקל כדמוכח
 לקמן דהא טעמא דלא עשו משום אגודות ובטומאה ובטהרה
 דכ"ס לחומרא היה להם לב"ס למנוע מלעשות טהרות אגב
 כלים דכ"ה דליכא אגודות דהרואה אומר לא צריך לכלים
 דידהו כדאמר גבי שוקת יהוא הרואה אומר לאפשיטיא הוא
 דכברי אלא ודאי ע"כ אודעי הוו מודעי להו אפילו למ"ר לא
 עשו וכו' וכדכריה כתב הרא"ש בתוספתיו שם שגדפם מקרוב
 וגם ראיתי בחידושי הרמב"ן והרשב"א שם ביכמות שכתבו
 כעין דברי התו' אלו ע"ש הכואר יוצא ודכריה' דמה שיכולי'
 להחמיר כשיטתם אינו אלא במקום דלא שייך אגודות כעין
 מוכה ושוקת יהוא ומלאכה אבל לענין צרות דלדידהו אי כפלה
 צרת ערה לפניהם חייב מדברי תורה לייבם או לחלוק ובייבום
 לא אפשר להקל הא פשיטא דלא עשו וגם לחלוק לא אפשר
 דשייך אגודות ככי האי דמחי ליה היו עושין כב"ס אף להקל
 וכ"ס מדברי רש"י שם כדמ"ו דיכמו' שכתב ב"ה הרואה אומר
 ולא גמיי לכו' תורות אבל היכא דמחי לאגודו' אגודות לא עשו

כ"ס כדכריהם ע"ש נראה דקאי כשיטת התו' כי ע"פ דברי'
 יש ליטב מאי דקשה שם בהך סוגיא שהביאו ראה חכמת'
 דר"ס דאמר נמנעו מן הדאי למ"ר עשו כ"ס כדכריהם
 ואחריו ותסכר לא כמי דעשו כשלמא כ"ה נמנעו וכו'
 כדאמר ר"ב לא נצרכה אלא לגרע עצמה וכו' והדבר קשה גם
 במוכח זה שמוציין כמ"ד עשו דלמ"ר לא עשו לא שייך לטנוי
 כלל נמנעו דר"ס וכבר ראיתי לרש"י בפ"ק דיכמות סימן ז' ד
 שתמה על זה וישב דלמ"ר לא עשו ופרט דאיירי בעצמו
 וחלנו כ"ס דאליכיה דכ"ה כדירות לכהונה ולב"ס פסולות
 ונמנעו לכואס דלא שייך כה"ג לת"וב"ה נמנעו חלישא נשים
 דכדיעבד עברו ונתייכמו דלכ"ה זונה משא"כ לב"ס ע"ש
 שהארץ ואחר המחילה אין דבריו נראים דכל כי האי הו"ל
 לש"ס לפרש דמ"ר לא עשו מפרשים הך הכריתא כדרך זה
 ועוד דאי לא עשו כדכריהם דאחרי רבים להטות כתיב מי
 חלץ לה דחליצה צריך ב"ר וירעו קרא דכתיב אחרי רבים
 להטות ותו דנשים אלו שחלנו דכדיעבד ע"כ מכ"ס הם דלכ"ה
 אינה וקוקה כלל וא"כ היכי שייך למייתי נמנעו והיינו כ"ס
 מכ"ה כדתיבי לעיל מנה והרי אינן לא מכ"ס ותו דמ"ס דכ"ה
 נמנעו מכ"ס מאותם שתייכמו כדיעבד דלכ"ה זונה הוה
 והרי לב"ס למ"ר לא עשו עכ"פ היו חייבין להחמיר ככ"ס
 וא"כ כה"ג דלכ"ה זונה הוה גם כ"ס נמנעו ומה שייך למייתי
 דכ"ה נמנעו מכ"ס כיון שגם הם נמנעו כי ע"כ כ"ל ליטב
 דהמקשן מהך בריתא למ"ר לא עשו היינו דס"ל דנמנעו קאי
 לכולם כ"ס מכ"ה וכ"ה מכ"ס דאי לא ה"ה קשה לכל דברי
 הראשונים דלעיל דמאי ק"ל דשפיר שייך דב"ס נמנעו מכ"ה
 מצרות דלדידהו הוה ימחה לור דאסורה בלאו וכה"כ לא שייך
 לא תתגודרו מעין דכריה' דהרואה אומר לא יחא לך ביוונ
 זה כ"כ בתוספי הרא"ש דהוה נמנעו מצרות לכ"ב מה"ט
 ע"ש וא"כ מאי ק"ל לש"ס אך הדבר ברור דהש"ס פשיט ליה
 דנמנעו משמע לב"ס הכיתות וב"ה מכ"ס לא משכחת לה והיינו
 דדחי' הש"ס ותמברא הסוכה מי סכרת דנמנעו קאי לטמי
 הכיתות כי היכי דתיקש' למ"ר לא עשו והרי גם למ"ר עשו
 קשה כ"ס אחאי נמנעו והסוכה דע"כ דנמנעו לכת אחר ותו
 ל"ק גם למ"ר לא עשו ודחי' הש"ס דלמ"ר עשו משכחת לה
 שפיר לב"ס הכיתות והיינו לגרע עצמה ומש"ה קמותיב למ"ר
 לא עשו ומ"ס חמילא איפריך ראה זו כוון דמזנין לפרש
 דנמנעו דר"ס היינו כ"ס מכ"ה לכך זה כ"ל נכון בפירוש
 הסוגי' וש"ל לה'טבא בחידושו כי דעמר על זה וישב דמ"ס
 לא איתותב מ"ר לא עשו כיון דס"ל הש"ס היה דמשבטא
 היא כמ"ס ותסכר ואף דתרוניה בשינוי דחיקי לא חשבי
 להו פשיטות ותו ש"ל דלמ"ר לא עשו כה"ג פלוגי ת"ק ור"ס
 את"ר אלא דאכתי צריך ביאור אם זה דמשמע מדכריהם דכל
 דלא שייך אגודות אגודות שהיו מחמירי' לעצמן אי היה זה
 חייב מה"ה ש"ל ברוב לא התיר לבני חכם האוסר כיון דהוה
 ודאי איסור וכי הותר במקום דשייך אגודות אגודות היינו
 משום דגלי קרא לא תתגודרו דמינה שמעינן שאין ביד החכם
 היחיד להחמיר במקום דשייך אגודות א"ר דאחרי רבים ק"ל
 דהתיר גם לחכם האוסר וע"כ אסור לו להחמיר במקום דשייך
 לא תתגודרו אבל במקום דלא שייך לא שהנא חייב להחמיר
 אלא ששא"י להחמיר על עצמו ואין להביא ראה דמקום דלא
 שייך אגודות חייב להחמיר דאל"ה תיקשי לשיטת הראשונים
 שהבאתי דמ"ס ה"כ מסתבר היינו דגם לעיל דאמר לא עשו
 ע"כ דמודעי להו דאל"ה אחאי לא נמנעו כ"ס בטהרות דב"ה
 ואי אינו חייב מה ראה איתא דלא רצה להחמיר כיון שהיה
 נותר מדיכא ש"ל דמ"ס מסתבר להו שהיו מחמירין היכא
 דאפשר כמו שזכרנו על האמת דפחת את המעויכה ואת
 והנא שהרחיכה ומדברי הראשונים יש לרין מהם כד השני
 דהרמב"א

המדינה ככה"ג יכול להקל גם לעצמו כדעת רבים אף
 דלדידיה אסור מ"ש המום' כריבור הקו' שכתבו דבטומאה
 וטהרה דב"ט לחומרא היה להם לב"ט למנוע ה'עשות טהרו'
 וכו' ולשון זה מורה שלא היו חייבין להחמיר דא"כ הו"ל לא
 הוה שרי לב"ט לעשות טהרות וכו' אך כיון דס"ל דאין חיוב כי
 אם דרך הוא המירה דכל שיכול לעשות כדברי עצמו שלא
 להקל בדבר איסור עושה ואה"כ ב"ט היה להם למנוע וכו'
 הלשון הרא"ש שכתב שדבר זה לא היו צריכים לעשות ככה"ה
 וכו' ואם איתא עדיף מינה הו"ל להקשות דאין בידם להתיר
 האיסור לרעתם :

ג הרמב"ן כתב כפי דלא היו מקילים כדכריהם ולא
 להקל ולהחמיר מ"מ המחמירם הם על עצמם כדכריה'
 כדאמרין וכו' דש"מ בדוראי מוסבין היו ידיהם הן האיסור
 כדכריהם ולמה לא היו מוסבין ידיהם מטהרות דב"ט וכו' וכל
 הישר הולך ודייק מדבריו דאין חיוב להחמיר כדעתם דאיסור
 גמור הוא לדידהו דא"כ לא הו"ל מחמירם הם לעצמם כיון
 דטורת דהין לא הו"ל להם וכן מ"מ מוסבין היו ידיהם ולמה
 לא היו מוסבין וגם דברי הרשב"א הם בדרך זה וס"מ דאחרי
 דכיה התיר גם לחכם האומר עצמו אלא שאם רצו להחמיר
 כשיטהיה במקום דשייך ל"ת אינו ראוי אבל בלא"ה יכול
 להחמיר לעצמו וכו' טעם החומרא הואת דאמרין בחולין
 דה"ד בני פסיקת הגרמרת שכל לפני רכה כר כר חנה
 והכסירה וכן מינה והקאו וכיון דאוריכה חכם היכי אכיל
 הינה ותינו דרבה בר בר חנה דאמרין סמיך הרי דאף
 ההתיר כעצמו מרת חסירות שלא לאכול כיון דהוי הוראה
 חדשה אי לאו דאמרין סמיך כ"ט ב"ט נגד כ"ה שא"ע"ג
 דקול כרכיב גב לב"ט מ"מ מרת חסירות להחמיר כיון דלית
 להו קבלה להתיר וכ"ט שדעתם לאסור ואחר הישוב כ"ל
 להכריח כנר זה כמאן דק"ל כדכרי הראשונים אלו שכתבו
 דבמקום דשייך לא התגוררו ובגון הצרות אין ביד ב"ט
 להחמיר כדעתם אבל בלא"ה היו מחמירם והדבר קשה
 דלעיל מזה אמר אב"י דלא התגוררו היינו ב"ד בעיר אחת
 הללו מורים ככ"ט והללו מורים ככה"ה אבל ב"ד ככ"ט עיורו'
 לית לן כה ואותביה רבא והא ב"ט וכו' כשתי בתי דינים
 בעיר אחת דמי והעלה דלא התגוררו היינו ב"ד בעיר אחת
 פלג מורים ככ"ט ופלג מורים ככה"ה אבל ב"ד בעיר אחת
 לית לן כה ופשיטא דקול כרכא נגד אב"י וכ"ט כאן דאיתתב
 דלאכ"י למ"ד עשו ב"ט כדכריהם לא יתבן דקעברי בלא
 התגוררו וגם הדין והרא"ש ורבינו ירוחם פסקו כרכא וא"כ
 תיבה הוא מ"ט דלא היו מקילים כי אם היבא דשייך ל"ת והני
 גבי כ"ט וכו' דהיו ב"ד בעיר אחת לא שייך בהו כלל
 לאו דלא התגוררו וכו' וכן ק"ל לרש"י שכתב דט"ו כד"ה
 הדואה אומר ולא דמי לשתי תורות אבל היבא דמי לאגרות
 אגרות לא עשו כ"ט כדכריהם ב"כ והני כתבאר דבכי כ"ט
 וכ"ה לית בהו כלל לאו דלא התגוררו ותימה הוא אי רעתם
 לפסוק כאב"י ובעין זה יש לתמוה להר"מ דבפ"כ מה' ע"ו הו"ד
 כתב דשתי בתי דינים בעיר אחת קעמי כלאו דלא התגוררו
 והם דברי תימה וכבר תמהו עליו הכ"מ והלח"מ והר"ך
 נדחק כדכריו שיהו דבריו כדעת רבא וגם הסמ"ג נחשך
 אחר דברי הר"מ וכבר תמהו גם על דבריו כי על כל אלה כ"ל
 לישב כל דברי הראשונים דפשיט להו דב"ט רבא מודה דאף
 כשתי ב"ד בעיר אחת אע"ג דמ"ד"ה לא אסור לא השב
 אגרות אגרות רכל ב"ד חסוב כקול בפני עצמו מ"מ
 מדכריהם אסור גם בשתי ב"ד רכל שגראש כשתי תורות
 בעיר אחת אסור ודבר אב"י אחת הם אלא דמאן דס"ל דהוי
 מ"ד"ה גם ככה"ג איתתב דלא אסור בי אם מדכריהם וכו'
 גבי כ"ט וכו' דהו"ל לא שייך בהו כיון דב"ט רבא לא

וע"כ כל כת עושין כדכריהם מדינא דאם באו לתקן שיהיו
 חוללות ולא מתייבמות הרי הם עוקרי' לב"ט מצות יבוס מ"ד"ת
 וגם אי חוללות עדיין ההחלוקת קיים דלכ"ט פסולות לכהונה
 ולכ"ה כשירות ונמצא דצריכים נמי לפסול נשים כשירות לכ"ה
 וכיון דמ"ד"ת אינו אסור בלא התגוררו אוקמוס אר"ת ועשו
 כ"ט כדכריהם וכ"ה כדכריהם וכל מ"ט הראשונים למ"ד לא
 עשו דאסור לב"ט במקום דשייך אגרות אגרות ה"טם שאני
 דלמ"ד לא עשו היינו דס"ל דהוי רובא וא"כ מדינא שרי לב"ט
 לעשות ככה"ה גם להקל אלא דאם ידנו יחמרו לעצמם וכיון
 דשייך בהו לא התגוררו מדכריהם כל שיש חילוק הנראה בין
 העם כדון התורה ואין לנו שום הכרח לבטל איסור זה אסור
 לעשות אגרות אגרות וכך דייקי דכרי רש"י שכתב אבל היבא
 דדמי לאגרות דעכ"פ לא התגוררו דקרא אינו כיון דהוי ב'
 כ"ד בעיר אחת אך כיון דדמי לאגרות אסור עכ"פ מדכריה'
 וזה כ"ל דעת הר"מ וסמ"ג שהם ס"ל דקודם ב"ק היה הדבר
 כספק אי רוב מנין אור רוב בנין עיקר והב"ק גילה דרוב מנין
 עיקר והלכה ככ"ה אע"ג דב"ט מחדרי טפי וכיון שכן אין
 מקום להקל בכל החלוקת פוסקי דמתי בידן דיעמרו למנין אי
 רבו המטאי טמאו רבו המטהרי' טהרו ואף אם יהיה המציאות
 דנר אחד הו רוב מנין והנר אחר רוב בנין דבכה"ג קול
 כמ"ד עשו ב"ט כדכריה' אין זה אלא קודם ב"ק דלאחר ב"ק
 כ"ע לא עשו דהב"ק גילה דרוב מנין עיקר דמ"ד עשו דגם
 לאחר ב"ק דאין משגיחין ככ"ק אכן לא קול הכי דהלכה
 רווחת הלכה ככה"ה וכיון שכן לא נשאר מקום כשום נד דש"י
 כ"ד בעיר אחת דיעשו כל כ"ד כסכתם כיון שאפשר לכרר
 הענין על ידי רוב דרוב מנין עיקר ועכ"פ אסור מדכריהם
 והנה ידוע דגם ב"ד אחת בעיר אחת דאסור מ"ד"ת אין בו
 איסור מלקות ועל כן סתם לאסור גם בשתי ב"ד בעיר אחת
 אע"ג שיש חילוק דבעיר אחת כב"ד אחר אסור מ"ד"ת וכשתי
 ב"ד אסור מדכריהם לא חש לבאר כיון דכאסור זה מלקות
 ליבא לא נפק"ל מידי זה כ"ל ככ"ט עשו כדכרי הראשונים אף
 שבמקום אחר ישבתי דכריה' באופן אחר מ"מ גם זה החילוק
 נכון בעיני וגם ראיתי מעין זה שחילק הראש"ם בחיור סי'
 קנ"ג לישב דכרי רש"י דמוכה שכתב דשייך לא התגוררו גם
 בשתי עיירות והוא תימה דגם אב"י מודה בשתי עיירות ושם
 לזה דיש ב' בחינות אחר לעבור עליו מ"ד"ת והכ"ה אע"פ שאינו
 אסור דרך לעשות מצוה מן המוכרח וא"כ לענין אסור לכ"ע
 ליבא איסור ככ"ה הקומות מ"מ לחיות הדבר בלתי נאות שיהיה
 חילוק בישראל אחרו כשב ואל תעשה שלא לישול לולב גם
 לדידהו ע"ש ואף שהרב לא כתב איסור כי אם מצוה מן
 המוכרח היינו בשתי עיירות אבל ב"ד בעיר אחת דעדיף
 אפשר דאיסור מדכריהם נמי איבא ועוד דלא נפק"ל מידי בין
 איסור למצוה דעכ"פ דעתו דאין לעשות אגרות גם בשני
 ב"ד ולמאי דאתאן עלה מינה נשחזר מדריבא הו"ל לחכם
 האומר נגד רבים שיתיר לעצמו דאי רוב לא מהני נגד הכה
 האומר ולדידיה אסור א"כ איך התירו לו במקום דלא שייך לא
 התגוררו וב"ט לא עשו כדכריהם מה"ט והרי זה ניחא אי לא
 התגוררו גבי ב"ט וכו' הוי מ"ד"ת התירו להם דל"ת התירו
 נר זה אך לתה שנתבאר דב"ט וכ"ה דהו"ל כב' בתי דינים
 בעיר אחת לרבא דקול כוותיה אין כה איסור תורה א"כ תימה
 הוא איך הו"ל לב"ט להתיר איסור תורה לדעתם מפני איסור
 קל או מצוה מדכריהם אלא ודאי דמדינא בכ"ג הו"ל דרוב
 התיר גם לחכם האומר אלא שם ירצה להחמיר על עצמו אין
 הדבר מונע וזולת במקום דשייך לא התגוררו אף כאסור
 מדכריהם והנה ראיתי להר"ט שכתב בחידושו ליבמות כתיבת יד
 שגראה חולק לכל דברי הראשונים שכתב גבי מ"ט שם מ"ד"ה לא
 עשו דהא כ"ה רובא וז"ל פירש מורי הרב רבינו רב"ה רובא לא

המתירים דכה"ג אמרינן בחולין דמ"ח כריאה שעלתה ב"ח
 זמחים דכי אתו לקמיה דרבי יוחנן משרר להו לקמיה דרבי
 ברכי שמעון דמורה בה להתר משמיה דר"א בר"ש וליה לא
 ס"ל וה"ד כדכונתא ומסוס זה הוא דק"ל כפחת יתעוובה ושוקת
 יהוא כיון שאפשר בלא"ה למ"ל למשכנוי נפשיה להחמיר ואינו
 חייב כי אם שלא יתיר אבל אינו חייב להורות כדכרין ולפי
 אפשר דבפי דידיה דאין דרך לשאלו בן תאמר וגם אי אפשר
 לו להתיר האיבור לבבי דידיה אף אם יהיה כפרהשנים שרי
 ככ"ל חתוך דכרין :

אך

את זה קשה לשיטתו דתיכח דלא מהני רוב לבבי
 דידיה ס"ל רוב התר ספק איסור והיינו לבבי כ"ע
 דלא ידעי הלכה כדכרין מי וכשני חכמים ליריין הוי ספק איסור
 תורה אבל לבבי דידיה דהוי ודאי איסור לא התיר בו הכתוב
 על ידירוב ואם כן ה"ן הוא שיחמיר לעצמו אף להורות לאחרים
 דבבי דידיה לית כהו ודאי איסור להם יורה כדעתו כיון
 דכ"פ ספק איסור התיר הפתוב כרוב ור"ל רס"ל כיון דודאי
 אסור לא התיר הפתוב ובבי דידיה הוי ודאי איסור אין בידו
 להורות לאחר התר כיון דלדידיה ודאי איסור הוי וכי נשאלו
 שלשה כדין והאחד אומר ושנים מתירים אפשר לו על ידי
 שתיקה שגורו השנים הרב להתר והוא יעמוד בשתיקה אבל
 אם בא לבדו לכד אף יורה התר דלדידיה ודאי איסור הוי אף
 קשה דאירוב לבבי האוסר לא מהני ה"כ לא מהני לבבי חכם
 המתיר ואילו הרב כתב דאין בידו להקל כדעתו אבל חייב
 להחמיר כדעתו וקשה להלום דאחרי רפיש להטות וכי לאסור
 כתיב ולא להתיר והרי סתם פתב ואי לא מהני רוב להקל ה"פ
 אינו מועיל גם להחמיר וע"ק חדד פתרי בטל אחרי דכוס
 נפק"ל כידוע הרי דאף להתיר האיסור בא הכתוב והכ"ל
 לנישב לזה דס"ל דה"כ דאחרי דכוס לא נפיק שיהיה חייב
 חכם היחיד לאסור הפך דעתם אף מדין זקן תמרא דיסני
 בלא"ה בלא הסור והתם להתיר האיסור הוי דסתם הוראה
 להתר הוא וכ"כ חמ"ט בסנהדרין דפ"ו דאי להאי גיסא שרי
 חמץ בפסח ואי להאי גיסא קשרי חמץ בפסח נראה דרוקא
 על הוראת התר הוא שחייב ותנן נמי שם אינו חייב עד שיורה
 לעשות העשייה לא שייך בו אם כהתר וכן ראיתי בחידושי הר"ף
 שם ששכרין כן וישב דכרין הר"ח הנראים דגם לאסור שייך דין
 זקן תמרא וע"ש והרי התם לפי דעתו התר גמור הוי ואעפ"כ
 כיון שחלקו עליו לאסור אינו יכול להקל וטעם גדול יש
 דבלא"ה חכם כאלשי"ש אחר יתיר כל האיבורים ואי מעכב
 עליו אבל אם יחמיר מה בכך אדם ראשי לחבול בעצמו ואי
 ק"ל חמ"ט מהך סוגייתא גבי רבי דרוק ואעפ"כ שתלמיד שחאו
 היה כל מעשיו לא עשה אלא כדכרין ב"ה ואי אמת לא עשו
 מאי רבותיה ואילו לשיטת הרב תאי קושייתא אימא דה"ק דאף
 להחמיר כשיטת שחאו לא עשה אי מהא ז"ק דאי קשה גם לכל
 הראשונים קשה שהרי נתבאר דלכ"ע הוי נחמירם לעצמם
 כ"ט כדכריהם הובא דלא שייך לא תתבדרו וא"כ ניתא
 דריכותיה דר' דזוק דאף להחמיר כב"ש לא היה עושה כי ע"כ
 ע"כ לישב דהוי קתני לה בכרונתא גבי חבית דלכ"ה צריך
 לנכב דהוי ב"ה להחמיר שהחמיר ר' דזוק כב"ה וא"כ כי תני
 דכל מעשיו עשה כב"ה אינו חורה דלהקל קאמר ועוד דלהקל
 אין זה שבת וכל כי האי המחמיר תבא עליו ברכה וגם אין
 להשיב לשיטתו חמ"ט כד"ו דעירובין דהיצושה כחומרי ב"ט
 וחומרי ב"ה עליו הכתוב אומר הפסיל כחשך הולך והרי לדכרין
 הרב הרי ב"ט הוי עושין כחומרתם וחומרי ב"ה הא נמי ל"ק
 דהתם אחי כמ"ר עשו כ"ט כדכריהם כמ"ס התו' בסוגיין
 כד"ה לא עשו וכי הוי כס"ל היינו לאחרים דכ"ה לעשות
 כדכריהם אף למ"ר לא עשו מוכרחים הוי בכך דלהקל לא
 היה בידם נגד רוב להקל כדעתם וגם להקל כדעת ב"ה לא

עשו כדכריהם להקל בעד המרוצים אבל לחומרא עשו דכיון
 שצומדין בשמועה לא סגי להו בלא"ה וכמ"ס כמ"ס ערוות
 דעקביה בן מהללאל שהיה חולק עם חכמי"ב דכרין וכשעת
 עטירתו אמר לבנו שיצעה כדכרין חכמים להקל אמר לו אתם
 למה לא הורת כך אמר לו איני שחעתי חפי המרוצים והם שמעו
 חפי המרוצים ואני עמדתי בשמועתי והם עמדו בשמועתם אבל
 אתה שחפת חפי היחוד וחפי המרוצים מוטב להניח דכרין
 היחוד ולצאת דכרין המרוצים כיון להקל כיון להחמיר וכן יש
 ראיה מהה שחלקו ר"א וחכמים גבי תנורו של עכנאי שצמד
 ר"א בשמועתו כנגד המרוצים והביאו כל הטרות שטיהר ר"א
 בשמועתו ושרפוס וכרכוהו חפני שהכרין על המדה
 כדכרין להקל נגד המרוצים ושלא ירבו החלוקות בישראל וגם
 הוא לא היה חפריין כדכרין לטהר אלמלא שהוכיחו כתיבי בית
 המדרש ואת המוס וחורב וגדולה שפכולם כת קול ובבי ח"ט
 דכ"ט חמדרי טפי כתב פירוש נכון וכיון שכן הו"ל כשקולין
 ואילו עושין כדכריהם אף להקל וגם מורים לאחרים ואילו מורים
 ועושים כדכריהם ובההוא דאמרינן נפק שיפורי דמר ושרו
 ושיפורי דמר ואכרי וכו' ע"כ לשונו לענינינו גם שם גבי ח"ט
 בשחאי דפחת את המעוובה כתב דהקך ומההוא דשוקת
 יהוא שהביאו ראיה ש"ח עשו חסום דאע"כ דלחומרא הוא למ"ר
 לא עשו לא היה להם לעשות כפרהשיא כל כך כיון דסני להו
 בלא"ה והיינו דפרקיין דלאו כפרהשיא הוא כי הוראה אומר
 לאפשי מיא עכרי ומהאי פירוש שמעין דלמ"ר לא עשו
 עושין היו כדכריהם להחמיר כדרך נצניה וכו' ע"ש הנה
 מכוון מדכרין דאחרי רכוס אינו התיר להחכם האוסר כי
 השורת הדין אסור לבבי דידיה ולכרין ז"ל דכרות היו ב"ט
 חולקין דהיינו להחמיר כשיטתם ולא להקל כיוסם וכן נראה
 ג"כ מדכרין שכתב שם גבי ח"ט מי סכרת עשו ב"ט כדכריה'
 לא עשו ב"ט כדכריה' וז"ל פירוש לא עשו כדכריה' להקל אלא
 שהצריכו חליצה דפחת חפן לא אפשר כיון שצמדו בשמועתם
 וא"ת ואם ב"ה עשו כדכריהם לפוטרו חן החליצה עדיון יש
 אגודות אגודות ז"ל דהשתא ס"ל דאף ב"ה לא עשו כדכריהם
 להקל אלא שהצריכו חליצה וכו' ע"כ לענינינו דיוק דכרין
 שכתב דהשתא ס"ל כוונתו דלהפקנא דאסוק רבא דסני ב"ר
 בעיר אחת ככ"ט וכו"ה לית ביה חסום לא תתבדרו ל"ק חזה
 דודאי כ"ט הצריכו חליצה וב"ה פטרו לגמרי ולכא חסום לא
 תתבדרו כיון דהוי שני ב"ר בעיר אחת ונתתם דכרין וכן יש
 לדרקן קצת מדכרין נראה דגם לאחרים היו מורים כדכריהם
 אף למ"ר לא עשו הובא דהרבר להחמיר שהרי כיון שכתב
 דלהחמיר עשו כדכריהם סתם עשו כ"ט כדכריהם היינו אף
 להורות לאחרים וכ"כ מהה שזוה עקביה לבנו בעת צותו
 שיחזור בו חכלל דכחיו היה עושה בנו כהוראת אכיוותב'
 הרי כתב הרב בסוף לשונו דכפרהשיא אסור וכל הוראה
 לאחרים פרהשיא הוא הא ל"ח דבכנוי ותלמידיו ריזוה להם
 שיצטו בנצניה שפיר דמי א"כ משכחת לה שיושב האומר
 בפיר שאין שם חבירין המתירים יכול לעשות ולהורות לאחרים
 כשיטתיה שהרי ע"כ דלכרין הרב מה שצריך שיצעה בנצניה
 היינו חסום דלא ליחוי כשהי תורות או חסום המחלוקת וכל
 שאין בעיר שוכל לעשות הפך דכרין אינו אסור כלל וכ"כ
 חמה שהצריך לושב לשיטתו להיה דפחת המעוובה ושוקת
 יהוא דמסוס דהוי כפרהשנים הוא דק"ל והרי התם חינוך כן
 ככו לא עליו דמי ובאחר חסוב וכן שוקת יהוא היה אפשר לו
 לטכול במקום אחר ואי לאחרים חייב להורות עכ"פ כשיטת
 רכוס שפיר ק"ל הכא אף אם היה הדבר בנצניה אלא ודאי
 דגם לאחרים הני להורות להחמיר כשיטתיה אלא שז"ל דכיון
 דגם לדידיה לא מניסבר דלא כדין המתירים כיון שהתורה
 אמרה אחרי רבים להייתם אם יבא הוראה לידו ישלחה ליד

היו יכולין לדרייה היו ודאי אוסור וכ"כ מוכרח גם לשיטת התו' ודעיהיה שכתבתי לעיל וכן בעיקר ראיות הרב כשיטתו נרוך ביאור שהרי עקביה היה המחיר כנ' דברים ומקל כלאחר דברם ירוק ושער הפקודה ואשת ג' ורפת לשיטת סוטה מחנור וכשער ככור שנטה תקל ולרעותו דעקביה כדון היה עושה דהיה המחיר כדכרייה וכדעתו ח"כ מצולס לא התר שער ככור כדעתו וא"כ קשה דאיך אמר לכנו חוור כך כד' דכריס שהייתי אומר ולכרינו הו"ל לומר כנ' דכשער ככור גם הוא חור כו' ולא הקל כדכרינו ונ"ל לדעתו דכד' דכריס לר' ח"ק דכסנהדרין דפ"ח אמר רב כהנא דאינו נהרג עד שיאמר כך הוא כעניו והם אומרים חפי השמועה תרע שהרי לא הרנו לר' עקיבה וכו' ואי לא עבר דכרייה ועשה כדון כל מה שעשה איך יתברוהו ונ"ל דס"ל דר"א דפליג עליה ס"ל דעקביה כדון עשה כמ"ש שם הפני שלא הורה הלכה להעשה ומפרש דלא התיר כדעתו כי אם שהחמיר כדעתו דאינו נעשה זקן ממרא שכך הוא שורת הדין והיינו ע"פ מה שנתבאר דאם הורה לאסור אינו חייב ואף דמשכתת לה גם במאי דהחמיר כדס' ירוק לפירושו דש' והתו' שם בדפ"ז דהוי חומרא דאתי לדיי קולא וכן כשער פקודה יתכן גם כן דאתי קולא ול דהה"ט לא הורה לאחרים כי אם לעצמו ח"כ הורה גם לאחריו ופירש להם שיחמירו גם כן בקולא דאתי חגיגה וכחידושי הר"ן שם מתבאר מרכיו דאינו חייב עד שיעשה הוראת התר כהוראתו וכ"כ שם כמ"ש וא"כ ול דעקביה שהורה להחמיר גם בקולא דאתי חגיגה אך עכ"פ הורה להחמיר כדעתו ונמשע ליה כן דתמ"ש לכנו חוור כך כד' דכריס ש"מ שהוא לא חור בו והורה כדעתו דאי גם הוא לא היה עושה להחמיר וכדעתו ח"כ מאי תיתי שיעשה בנו דאין לומר דלא יאמר שמועות אלו מחמיר דמאי נ"מ אם יאמר ולא יורה והרי רבינו הקדוש אמר שמועתו כ"ש כנו אלא ודאי שהיה אומר כדעתו זה ראיה במורה לשיטתו והדבר קשה לכל הראשונים שחלקי על זה וס"ל דמדינא מותר לו להתיר לעצמו כדעת רבים הפך דעתו ול דגם לדעתם היו מחמירים כמקום דלא שייך לא תתגודדו וע"כ נוה לבנו שלא יחמיר כלל אך מנר אחר תמהני כראיה זה שהרי הר"מ כפי המשנה כתב שם גבי ח"ש מוטב להניח דברי הסוחר ול' ולא אמר לו שחייב הוא בכך כדכתיב אחרי רבים להטות הפני שם הוא קבל מרבי כמו שזכר ואין מתנאי המקב' שהיו דכרינו מרבי' אבל כשהיו המקבלי' מרבי' וקבל יחור חרכים לעשות כדכרי רבים שקבלו מרבי' יותר רצוי ע"ש:

גם הראב"ד בפירושו כתב בזה שני דרכים שהראשונים נחלקו בד' דכריס והיו מחצה לתחנה הוא שמוע תן המחצה אחד והם שמועו מן המחצה האחר הוא עמדה שמועותו והם עמדו כשמועותו אי נמי עקביה היה אומר כי אותם ששמועו תפיהם היה הרוב וחכמים אמרו כי אחרי' שכנגד הם היו הרוב עכ"ל מכלל דכרייה מתבאר דבני עקביה לא שייך ביה אחרי רבים שהם לא היה כורס לפכריו ובאלו ליהוין במה שקבלו מרבים ועקביה קבל מרבים וגם הם קבלו מרבים ועל כן עמדו כשמועותם ולפ"ז היה יכול עקביה להורות כקבלתו להקל ולהחמיר כיון שלא היה כנגדו בחמור ותול' מ' חדיי דאית הרב ואיך לא ראה דכרייה ועל הכל שפירוש מוכרת דקתני אמר לו אני שמועתי מפי המרוכבים והם שמועו מפי המרוכבים וזה מורה להדיא שלא היה שם רוב כנר עקביה הפך דכרי הרב והכ"ל כדעת הרמב"ם ורבו ששפרס דמ"ש ככנהדרין הוא אמר חפי השמועה והם אמרו חפי השמועה פירושו שחמיר חפי הראשונים שכן אמרו כדכרינו והם הכחישוהו לא כי בהפך אמרו וכן ענין עקביה שהעיד חפי הרבני' שקדמו שחמרו כדכרינו והם הכחישוהו שחמרו לו ולהם כמד' בהפך

ובאין לא שייך רוב דלא פליגי כשיקול הדעת כי אם כדכר עדות ויה פשוט דאין דכרינו של אחר כמקום שנים וכ"ש נדר ק' עדים אלא דאצט' כן ארס כאמן לעצמו כדכר שכינו למקום יותר ווק' עדים כדתן ככריות דוא ואם אצט' לן אי כאמנותו חדין חמו או דגם כלי חמו כאמן ופסק הר"מ כריס פ"ג דשנבות דכאמן מטעם חמו ונראה דכי בעינן חמו היינו כחייב קדכן דכל שראו אותו ולית ליה חמו חייב כיון שיש יד אחרים באמצע אבל כדכר שכינו למקום כגון שהא' ידע שזה שוחן והעירו שהוא חלכ אפסר דשרי לאוכלו כמנעיה כשאין רואים אותו כמ"ש שם אמר דכ יוסף לא אמרו אלא כינו לבין עצמו ולעצמו וא"כ ול דכר' דכרי' אלו אם בא מציעה ליהו יכול אף להתיר לעצמו כשאין רואים אותו וכ"ש להחמיר שאפסר שכול להורות גם לאחריו להחמיר ודעת הרב דלהתיר לא סמך על שמועתו אבל להחמיר סמך דארס כאמן על עצמו יותר ווק' עדים כדכר שכינו למקום להחמיר עליו דלהקל עליו הוא דכעין חמו ואם הורה להתר אף למה שצידדו דיכול להתיר היה נהרג דהם רמים כשמועותם וטעם זקן ממרא שלא ירבה החלוקת בישראל וככה"כ שייך מחלוקת נמי אע"כ דלא דגברי בעשה דאחרי רבים להטות כדעדות לא שייך זה דכלא"ה דעין דאין דכרינו של אחר מהני נגד שני עמי' ור"פ ס"ל דהורה להתר ואינו נהרג כי אם כשהיה אומר כך הוא כעניו והם חפי השמועה וכעקביה היה אומר חפי השמועה ור"א חולק דככה"כ נהרג ועקביה לא הורה לעשות דהיינו להתיר נגד כל החכמים שהעירו עליו שאמר ענה דאם הורה היה חייב ח"ך להחמיר עשה כדכרינו דארס כאמן על עצמו ואמר לבנו שיחמיר כו' אבל הוא לא חור בו דהוא שמוע מרבים והם שמועו להפך ועמדו בשמועתם זה ל"ל כדעת הרמב"ם ורבו ויש להביא ראיה לפירושו דלפירושו הר"מ והראב"ד קשה דאי עקיבא קבל מרבים והם קבלו מרבים וגמרא שביקר הנוחלות כראשונים והיו מחצה למחצה ח"כ לא שייך ככאן רוב כלל והיו ככ' חכמים שחלקו כדכר דלכ"ע זה עושה כדכרינו וזה עושה כדכרינו כמ"ש בסוגין דיבמות וא"כ איך אמרו כסנהדרין דפ"ח למה לא הרנו את עקיבא דמהי תיתי להורגו וגם לר"א מורה דאי היה מורה לעשות היה נהרג ואמאי הוי מחלוקת ראשונים שקול הוא וכ"ת דאם הכריעו בקבלתם והיו רבים נגד הראשונים ח"כ מאי קאמר אני שמועתי מפי המרוכבים דמנ"מ סוף סוף הוי עכשווי איכא רוב וכתביב אחרי רבים ותו דמה הועילו בפירושו דלא למישיב לעקיבא דעבר על עשה אחרי רבים להטות סוף סוף עבר על אחרי רבים של חכמי דורו שהכריעו כדכרי בת אחת של חכמי דורו שלפניהם כי ע"כ ע"כ שהם לא היה כח בידם להכריע ובאין לרון חפי השמועה וא"כ הו"ל מחלוקת שקול ובל אחר עושה כדכרינו ואיך היה נהרג וע"ק דאם העיד עקיבא על קצת חכמים כך והם העידו על אחרים להפך והם אין בידם להכריע ח"כ שורת הדין נותן בשל תורה הלך אחר ההחמיר ובשל סופרים הלך אחר החיקול כמ"ש בבב"ד ד"ו פסקו הר"מ בפ"א מה' ממרים וא"כ כמה נחלקו ומהי הפך לא נפיק ואין לומר שלא האמינו על עקיבא בעדותו שהרי אף אם בא הוראה ליהו ואחר מעשה אחרת ככר כתבו התו' ביבמות דע"כ כד' דאם קודם דכאמן דרוקא אם מונע כדכר כאותו הוראה בעין עתשה שהיה כשוו עם בת ישי אינו כאמן ע"ש אך למה שפירשתי כדעת הרמב"ם ל"ק מכל זה ובכרי הר"מ אין מקום לפרש כדעת הרמב"ם דא"כ ככך עקביה חייב מר"ת לשהוע להסמך עדים כאמנים יותר ג' חמיו והוא כתב דמדינא לא היה חייב וזה לא יתכן כי אם לפירושו הראב"ד כדכר ראשון והוא תימה דמהסוגין דסנהדרין מוכח דע"כ לפרש או בפירושו הרמב"ם שכתבתי או בפירושו שני של הראב"ד וכעת כ"ע ובה

מזד אחר כ"ל להכריח כפירוש הרמב"ם הפך דברי הר"מ ושני פירושי הראב"ד שראיתי שם בסנהדרין כשיטת המחירי בתיבת יד שכתב וז"ל יראה שאין נעשה זקן ממרא עד שחלוק עם כל שבצים ואחר אכל אם היה ביניהם מי שהשכים עמו אינו נהרג וכ"כ חכמי הדורות שלפנינו והר"י הושתן כתב דמ"ט דאין לזה שצ"ל פתח הר הבית דשמא אחד מהם כוונתיה ס"ל שאם היה כן לא היה עושה זקן ממרא עכ"ל וא"כ איך יצויר גבי עקביה שהיו גדולי חכמי ישראל כדור שלפניהם שצמדו כשיטתו שיהיה נידון בזקן ממרא וכי מי גרע סנהדרי גדולה שכדור ראשון באחר מסנהדרי של הרור השני ואף בסנהדרי קטנה דבר זה קשה לשמוע והם אמרו טובה צרכן של הראשונים חכמים של כיום כי על כן הדבר מוכרח דס"ל עקביה עם הסנהדרין היו מחמישין זה את זה בקבלת רבים וא"כ לא היה לדעת הסנהדרין מי שהורה לדבריו וכי אמרינן הוא אחר הפי השמועה והם אמרו חפי השמועה היינו על ידי הפחשה שלא בדברי הר"מ והראב"ד וש"מ שפירוש זה הוא דעת המחירי והר"י הושתן וחכמי דורות שלפני המחירי וכמ"ס גם מזד אחר תהני כפירוש הר"מ והראב"ד אלו שהרי אמרו בתמורה דט"ו כל אשכולות שצמדו להם לישראל משה עד שהת יוסף בן יעזר היו למדין תורה כחמה מכאן ואילך לא היו למדין תורה כחמה והקשו רבימי אכלו של משה כשתכחו ג' אלפי הלכות ותיצרו דאישתכח להו אישתכח ודמריבין להו הוו במירי כחמה והדר הקשו דתניא דמשתת נושה רבו הטמאין טמאי רבו המטהרים טיהרו ליכא דאימעיט הגמר הוו במירי כחמה ופירש' והתו' דמה שהיו חולקים היינו באותם הלכות שנשתכחו באכלו של משה ואמרו עוד דעז יוסף בן יעזר לא היו מחלוקת וכימיו היה דופי של המיכה שנחלקו בו ופירש' דעז יהיו לא נחלקו בשום דבר ומיוסף ואילך היה דופי של המיכה כמ"ס חבגינה שמאי אומר להלל אומר שלא לסמוך ע"כ וכדלוי דט"ס נפל בדבריו ששם גרסינן להפך להלל אומר לסמוך ואין לומר דהוה גרים להפך שהרי שם בד"ו שנינו גבי ב"ה מביאין שלמי' ואומכין וגם בד"ף דבינה מובאר בכרייתא דהלל אומר לסמוך ומ"מ מובאר בדבריו דעז שמאי והלל לא היה בהם מחלוקת כי אם במתיכה לכד וכל מחלוקת כ"ס וכ"ה היינו תלפידים וכדתינו ג"כ בסנהדרין דפ"ח משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צורכן רבו מחלוקות בישראל ועצמית תורה כשתי תורות חבלל דכיומי שמאי והלל לא היו מחלוקת בדתינו כרש"א דהך כרייתא וולת דופי של המיכה א"ק דבשבת דט"ו אמרינן אחר ר"ה כב' חקומות נחלקו שמאי והלל בחלה וחקוה ונידה והקשו והא איכא מתיכה ותיצרו כי קחשיב ב"ה היכא דליכא פלוגתא דרכותא בהדיהו והדר הקשו מהכונן לנת ותיצרו כר מינה דהדרי ביה הלל ע"ש הרי שיש מלמד מתיכה יעזר ג' דברים שנחלקו ואילו דברי רש"י מורים דלא נחלקו וז"ל רש"י לא קחשיב כי אם בהך דמתיכה שלא הכריעו משא"כ בהנך כיון שנחלקו חכמים על שמאי והלל ורבו עליהם הרי כתבטל המחלוקת דהלכה כרבים משא"כ במתיכה שהיה מחלוקת שקול וכ"כ שהרי בכרכות דמ"ח ושמונה בן שטח לברמיה הוא דעבר ופרש' ולא הודו לו והרי שמועין בן שטח היה כדור שקורה שמעיה ואבטליון כמ"ס הר"מ בספקות סדר ורעים ע"ש אלא ודאי דכיון דכטלו רבי את דבריו לא חשיב מחלוקת וכמ"ס ואף דבבינה ד"ק אמרינן דאותו יאזכר גבריה ידע של בית שמאי וסוב על ידי ככא בן כוטה גבריה ידע של ב"ה וקבעו הלכה כמותם ז"ל דהתם לאו טכח רוב הוקצו כי אם על ידי המלך וכ"כ קצת שהרי אמרינן עוד טוב תעשה כנראה שצדיק היה המחלוקת קיים ואי עמדו לחנן איך יתכן ואף חתנ"ל דעמדו לחנן וקבעו הלכה ז"ל שכל זה היה אחר מיתת שמאי דשמאי לא הווכר שם וגם אי

היה כחיו לא היה בבא בן כוטה חולק על רבו בפניו וא"כ כיומי שמאי היה הדיון בספק א"כ ז"ל דעז שמאי והלל לא נחלקו כי אם במתיכה וכימיהם נחלקו עוד כב' דברי' וכעין מ"ש שם גבי יוסף בן יעזר כי אישילינו בה בסוף שעה דכרי ליכא וה"כ ז"ל לרש"י גבי שמאי והלל ומ"מ ק"ל בהך סוגיית דשבת דכרכ"ח דסוכה תנן קטן שאינו צריך לזמו חייב בסוכה ומעשה וילדה כלתו של שמאי וע"כ סתם מתני' הלל הוא בר פלוגתיה וכ"ס למה שביארנו דשמאי נפטר קודם הלל וא"כ קשה אמאי לא חשיב ליה והיה נראה לישב דמזון דלא תני בהדיא דהלל הוא החולק א"כ ז"ל דחכם אחר היה החולק וע"כ לא קחשיב ליה א"ק שהרי ביבמות דט"ו דאפילו אי עשו כ"ס בדכריהם אולא הכיאו ענין זה לראיה דשמאי עשו ואי החולק לא היה הלל מאי ק"ל והרי מ"ד לא עשו היינו מטעם דכ"ה רובא ואי לא היה הלל מכל' דהיה שם רוב כי היכי דתיקשי להו וכ"ת אכתי תיקשי אף אי היה הלל רוב ליכא כיון שלא נחלקו כי אם שמאי והלל הא ל"ק שהרי אמרו בסנהדרין דפ"ו דטומאות וטהרות ראב וכנו הרב ותלמידו מונין להם שנים וא"כ חשיב הלל רוב חכמי ריבוי תלמידיו א"ק אי היה חכם אחר חכ"ל דהיה רוב לתת שכנגדו כי ע"כ ע"כ דפשיט ליה דהלל היה בר פלוגתיה והדר כי קושיין ודוחק לומר דק"ל דכיון דסתם מתני' דלא בשמאי ש"מ רבים נחלקו עליו דאי חשום האי לא איירא שהרי משמאי עד רבינו הקדוש ררי דרי הוו ושפיר אפשר אחר שמאי הכריעו דלא כוונתיה וסתם לן הכי אף כימיו היה הדבר שקול והכ"ל לישב דהא"כ דבס בזה נחלקו אך כיון שאינו מובאר במשנתנו דהלל היה אף דמסתבר כן לא קחשיב ליה ר"ה דלא קחשיב כי אם הפך שראינו במשנה להדיא דפלוגי שמאי והלל כי תן הב"ה א"כ ז"ל לישב מ"ס התו' בחגיגה ד"ו כ"ה יוסי וז"ל בירושלמי אחר בראשונה לא היה מחלוקת אלא על המתיכה לכד ועמדו שמאי והלל ועשו ד' משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צורכן רבו מחלוקות בישראל ונחלקו לב' ביותות וכו' ומ"ס בירושלמי ועשו ד' לא הצינו בפ"ק דשבת ד"ק ג' דברים שנחלקו בהן ע"כ ולת"ס ל"ק דהירושלמי קחשיב גם הך דסוכה כיון דע"כ הלל היה החולק א"כ אף אם היה חכם אחר מ"מ כבר נמצא שינוי דיעות גם בזה ולא פלוג עם ש"ס בבלי דר"א כיון דקייט כב' דברים נחלקו שמאי והלל לא תני לה כיון שאינו מובאר דהלל היה שהוא לא בא לכאזר דבימיהם התחיל שינוי דיעות בתורה ככ"ל אך את זה ק"ל דאיך יצויר שנחלקו במתיכה כמה דרי מיוסי בן יעזר עז תלמידי שמאי והרי כ"ד הגדול היה קיים וכבר אמרו בתמורה דט"ו ובסנהדרין דפ"ח דלא היה מחלוקת דרבו המטהרים טמאו רבו המטהרים טיהרו וא"כ גם במתיכה היה להם לעמוד כחנן סנהדרי גדולה על זה ויקבעו הלכה כדורה וז"ל דכיון שהמחלוקת היה בין הנשיא ואב כ"ד ומסתם שאר הסנהדרין היו כנררים אחר דיעות אל הגדולים אלו נוכחן ואלו מכאן ואי יצמדו לחנן יכתטלו דברי הנשיא או האב כ"ד והוא העבר כבוד להם משני כן לא עמדו לחנן וא"כ ז"ל רבסנהדרין דפ"ו אמרינן דמתחילין מן הסד היינו טעמא דלא תענה על רב כתיב ואף שכתבו התו' דאפשר דדיני נפשות כתיב מ"מ כשבאו לישב לכתל דבריו דככה"ג איפשר דגם באיסור ישבו משום לא תענה על רב וע"כ הניחו הדבר בספק דכל חד יעשה כדעתו :

ומפרשת העבורים לישב דברי הר"מ דפ"א מה' מחירים ה"ד שכתב כשהיה כ"ד הגדול קיים לא היתה המחלוקת בישראל וכו' אם ירעבו אמרו לו ואם לאו הרי השאל על עם אותה כ"ד או שלוחיו עלין לירוש' משכטל כ"ד הגדול רבתה מחלוקת בישראל וכו' וקשה שדברי רבינו הם ברייתא בסנהדרין דפ"ח ושם נאמר משדכו תלמידי שמאי והלל

והלל שלא' שמשו כל צורכן רבתה מחלוקת בישראל וכ"כ התנ' בחגיגה ר"ז כ"ס הירושלמי ואיך תלי הרב בכיטול כ"ד הגדול מה שלא אמרוהו אך כ"ס ז' דרכיו הוקעה לו רמה ככך אי כ"ס וכ"ה לא שמשו כל צורכן אבתי כיוול בהו כתר רוכב והרי בתיב או אל השופט אשר יהיה כיתים ההם ודרשו כר"ה אין לך אלא שופט שביחוד כ"ס הר"מ שם כפ"כ והרי רבי יהושע השיב לכ"ק לא בשמים היא רבתיב אחרי רכוס להטות כי ע"כ ס"ל דרכיו המחלוקת גרם כיטול כ"ד הגדול דכשהיה כ"ד הגדול קיים כל שהסכימו הכ"ד הגדול כולם או רוכס הרי זו הלכה פסוקה לדור ההוא אף אם יהיה חולקים עליהם כל שאר החכמי דע"כ התורה אשר יורוך עליהם כאשר כתי"ס הר"מ כרוס הפרק אך כשכטול כ"ד הגדול ונתפזרו ישראל בין הגוים לא יתכן הלכה ברורה דאם יחלקו בדבר וילכו אחד הרוכ כיון שאי איפשר לקבון כל החכמים במקום אחד למחר ימצא היחיד רכוס כמותו וגם במקום זה היה הכריעו הרוכ בן ובמקום אחד להפך וכתי"ס נהרה ופשטיה וא"כ לא יתכן לקבוע הלכה לכל העולם וענין המחלוקת קיים משא"כ כשהיה הכ"ד הגדול קיים וס"ל דת"ס כ"ס רידן והירושלמי דעל ידי כ"ס וכ"ה רבתה המחלוקת הכוונה דער שמאי והלל היו למדין תורה כמשה ולא נחלקו כי אם כד' דברים וא"כ אי גם תלמידי שהיו והלל שמשו כל צורכן לא היו באין לירי מחלוקת וא"כ לא נפק"ל בכיטול כ"ד הגדול כיון שלא היה שינוי דעת בהם אך מאחר שלא שמשו כל צורכן באו לירי המחלוקת אלא שהרב הוכיף בכיאר דאעפ"כ אס היה הכ"ד הגדול קיים היה המחלוקת נכרע על ידי כ"ה הגדול משא"כ בכיטול כ"ד הגדול ונמצא דכיטול הכ"ד ושלא שמשו כל צורכן גרם ריכוזי המחלוקת ובדרכיו יש לדקדק גם מעיקר הכרייתא שהרי קתיב רמה שלא היה המחלוקת כראשונה דהיו עומדים להנין הכ"ד הגדול רבו החמתאים עמאו המטהרים טהרו ש"ת שהגורם כיטול המחלוקת היה קיום הכ"ד ואיך קיים שהגורם ריכוזי המחלוקת היה כ"ס וכ"ה שלא שמשו כל צורכן וקשה רישא לסופא כי ע"כ ס"ל דרישא תני דכשהיה כ"ד הגדול קיים היה בטל המחלוקת לבהרי אך בכיטול הכ"ד אינו גורם כי אם שומא ענין או כ"ו וב' המחלוקת אבל ריכוזי המחלוקת שאירע אין הגורם כי אם כ"ס וכ"ה שלא שמשו כל צורכן ומ"ה קשה דכסובין דיבמות אסוק הש"ס דעשו כ"ס הדכריהם דאף דכ"ה רובא כ"ס מחדרי טפי ונראה שהיה גם כזמן שהכ"ד קיים שהרי כשכת רט"ו אחריון הלל ושמעון גמליאל ושמעון בהגו נשאותם לפני הכית ק' שנה הרי דתלמידי שמאי והלל היו כזמן שהכ"ד הגדול קיים וא"כ תיקשי איך לא הכריעו העניינים על ידי כ"ד הגדול כי ע"כ ע"כ ששמרו למנין והצר דכ"ה רובא והצר דכ"ס מחדרי טפי ולא היה כירס להכריע בדקול עשו כ"ס כדכריהם דכ"ה ג' ספק שקול היו וזהו כדברי הכרייתא דתלה הענין שלא שמשו כל צורכן ובאו לירי מחלוקת דאחר שנחלקו גם הכ"ד הגדול לא הועיל יתימה הוא להר"ת דתלי תניא כולא תניא וכדוחק ז' דהר"מ ס"ל דע"כ כרייתא זו נשנית קודם כ"ק דהלכה ככ"ה א"כ לאחר כ"ק וס"ל דאין משניחין ככ"ק דלריון דקול ככ"ק דכ"ה הרי כ"ס וכ"ה לא היו הגורמים כרכו העצות דקול כ"ס במקום כ"ה אינה משנה ושאר המחלוקת שהיה אח"ך דמר עביר כדריה ומר כדריה אין הגורם כי אם בכיטול כ"ד הגדול שאין הכרעת רכוס כהכרעת כ"ד הגדול דקיימי כל העולם הקרובים והרחוקים כלאו דלא תסור וע"כ כתב לריון הטעם העיקרי ואמיתי ואבב ראיתי להלחם שם שהקשה בדברי הר"ת שהצריך שילכו ככ"ד שבעירו או שילחם לכ"ד הגדול עם החולק וזה לא נזכר בהתני' וכרייתא ונראה כיטוב ע"ס ואבבי הרואה שדברי הר"ת סס בירושלמי בפ"ק דסנהדרין שהובא שם

כרייתא זו דרכי יוסי ותני בה אס שמשו אמרו לו ואם לאו היה הוא וזופלא שלהם באין וזאוליס לכ"ד הסמך לעירו אס שמשו אמרו לו ואם לאו הוא וזופלא שלהם באין וזאוליס ככ"ד של הר הכית וכו' ע"ס וכן איתים בתוספתא בפ"ו דסנהדרין ואין ספק שמשם למד הרמב"ן ואיך שיהיה לחאי דאתאן עלה הנה מכויר מהנד סוגיי דער שמאי והלל לא נחלקו כי אם כסמיכה וגם כיתים נחלקו כנ' דברים השניים כשכת רט"ו וא"כ ק"ט לפירוש הר"מ ופירוש הראב"ד שפירשו כמחלוקת עקביה עם החכמים הים מחלוקת הראשונים כדור הקודם וע"כ עמדו כל חד כשיטתם ולא שייך רוב בבאין והרי עקביא כזמן שמצויה ואכטליון היה כתי"ס הרמב"ם בהקדמת פירושו המשנה לס' ורעוס וכ"כ מהר"ו אברכנאל בפירוש פקיי אבות ע"ס וא"כ הרי נחלקו כד' דברים אלו כדור שקודם שמאי והלל והרי זה הפך כל תני דוכתי דלא נחלקו כי אם כסמיכה ותימה הוא לומר בהנד ד' דברים היו חג' אלפים הלכות שנסתכחו דא"כ גם בהני דכ"ס וכ"ה נמצא הכי ותו דכשער בכור מדכריהם הוא ולא היה כיתי משה כי ע"כ ע"כ דמחלוקת עקביה ומכמי דורו דעקביא אומר כך היה קבלת רכותינו והם הכמיסוהו דהפך קבלו וכיון ששכמיסוהו כולם אין זה מחלוקת דאין עד אחד באמן נגד ק' עדים וע"כ לא השיב להו במחלוקת אך לריריהו ק"ט וז"ע ות"מ עיקר דאית הרמב"ם חזק דעקביה גם לפי פירושו למ' שגם לדעת הראשונים מודים דיכולים הוהירם להחמיר על עצמן במקום דלא שייך לא תתגודרו ואפשר נמי לרעתם דמות חכמים הוא שיחמירו ברעתם וע"כ היו מחמירם כ"ס כדכריהם וא"כ מה"ט הים עקביה מחמיר כדעתו וזלת לבנו מצויה שלא יחמיר כדעתו אבל אה"כ דמסורת הדין גם הוא היה יכול להתיר לעצמו אס רנה אחד שכתלו רכוס את דבריו וכד הוינן בה אדרכא מהך מתני' רואה אני שגם להכריח הפך שיטת הרמב"ם ארבו שהרי שנינו שם כעדויות אחרו לו חזור כך כד' דברים שהיית אומר ונעשך אב כ"ד לישראל אחר להם מוטב להקרא שוטם כל ימי ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום שלא יהיו אומרים כשכיל שררה חור בו ע"כ ואם איתא דלא היה ראשי גודנא לחזור בו ולהקל מה שאסור לדעתו נגד רכוס א"כ מה אמרן ליה חזור כך ונעשך אב"ד ומי התייר להם להשיאו ענה ולפתות אותו שיפעה איסור לדברי הרמב"ם וגם הוא לא השיב ורעשה רשע שלא יאמרו דכשכיל שררה חור בו כנראה דכלא"ה היה כירו לחזור בו ולהקל אחת שראיתי לתי"ט שפירש דחרא ועוד קאמר דאם לא יחזור בו משום שררה לא תתמנה לאב"ד כדי שלא יאמרו וכו' ולדבריו לל דמ"ס תחלה ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום היינו דאסור לו להקל מה שאסור לו ומיהו אין כירושו מוכרח דשפיר יש לפרש כפשוטו דמדינא שרי אס לא כדי שלא יאמרו כשכיל שררה חור וכשטת הראשונים ודעת הרב נראה שהוא כדעת הרמב"ם אך ע"כ קשה לדכריהם דאי אסיר מדינא איך אמרו לו שחזור בו כשכיל שררה והרי כפ"ק דיבמות דר' אריהן לא נחייבו כ"ס חלישא כסס תכ"ה דמודעי להו ופרשי ואף אתמ"ל שכל זה כמחלוקת שקול דמדינא כל חד מורה בשעתו בכי האי אסור להתיר להטעות לאסור להאבילו כתי"ס פ"כ כל הפשר גבי דגים שנילו כקצרה חס ליה לזרעיה דאבא דליספי לי מידי דלא ס"ל אבל ביאר נגד רכוס דמדינא הלכה כרכוס אף דלגבי האוסר חייב להחמיר מ"מ רכוס יכולים להטעותו דהתך במור מאבילים אותו וא"כ ל"ק בתה שרצו להטעותו מ"מ אבתי קשה כיון שעקביה היה ראוי לאב"ד אך יטעה כדכריהם והוא ידע דאסיר לגבי דידיה והם מותרים להטעותו וכדוחק ז' דלא הרמב"ם מ"ס חזור כך היינו שיתן לבו לדכריהם ועל ידי זה יחזור בו תניא וביה ואם יחזור ונדרתי ימנהו לאב"ד ולת"ס

אין פירוש המצאה בפירוש הת"ט רמ"ט ולא לעשות רשע היינו
 שיחזור בו משום שררה שגם הם לא שאלו חמנו ומצא פירושו
 שלא כדברי הראשונים ומ"מ אכתי קשה שזה היה אפשר לפרט
 אם היו חלוקים בשקול הדעת אך כיון שהיו חלוקים בקבלת
 רבים איך היה הקבלה איך אפשר לחזור מה שכבר העיד
 ששמע ואין הראיות מבטלין מה ששמע והדבר צריך ישוב
 לשיטת הרמב"א ורובו גם הראיה שהביאו מר"א ורובן דהביאו
 כל טעמות שטיהר ר"א ושרפוס וכו' וכדאיהו וזו לא ידעתי מה
 טבה דרבנן שפיר שרבו הטעמות דהם רבים הם וכ"ש להחמיר
 ואי ראיתו חמה דר"א לא חור בו אף להקל הרי גם לדבריו
 נגד רבים אסור להקל וא"כ ע"כ מפני הכ"ק שהורה דהלכה
 כדבריו לא השגיח על רבים להקל וכ"ש להחמיר ומה זו ראיה
 וז"ע :

ואיך

שיהיה הנה נתבאר דיחיד האוסר נגד רבים אחר
 שגאזו ונתנו יחד דהוי רובו מתוך כולו להתו' ורש"י
 והרמב"ן והרשב"א אינו יכול להורות לאחרים לאסור כלל ואף
 לכינוי הגדולים ותלמידיו אם לא שגם הם פשיט לכו לאיסור
 הפך דעת רבים וגם לעצמו אם הוא דבר הניכר לכל שמחמיר
 שלא כדעת רבים כגון צרות לכ"ס דלהחמיר צריכות חליצה
 ונראה שזו דיעות ושייך קצת לא תתבודדו אף דהוי כשתי
 ב"ד אינו יכול להחמיר גם לעצמו וכן כל דדמי ליה אבל אם
 הוא בענין שאם מחמיר כדעתו אינו ניכר לכל דמשו' מחלוק'
 מחמיר כגון מלאכה בע"פ דהרואה אומר מלאכה הוא דלית
 ליה וכן בפחת המצוי' דהרואה אומר דלאפשי' אויר קעביד
 וכן בשוקת יהוא דהרואה אומר דלאפשי' מייא קעביד וכן
 צרות לכ"ס דאי אינו כוסא אותה הרואה אומר לא מצאיה חן
 בעיניו וכן כל דדמי ליה יכול להחמיר לעצמו כדעתו וכבר
 ביארנו דלכא נמי מצות חכמים להחמיר לעצמו דהוי כבהמה
 שהורה בה חכם דהאיש הורא לא יוכל כמ"ס בחולין דמ"ד
 והרמב"א ורובו חלוקים על זה דכב"ד אחר אינו יכול להורות
 לאחר לאסור משום לא תתבודדו אבל כב"ד אחר אינו יכול
 להורות לאחר כי אם כנגד משני המחלוקת ולא יאסור לאחר
 כי אם שלא יבא הענין לגביו דעת שהורה נגד דעת רבים אך
 לעצמו זה יהיה כפרהסי' חייב להחמיר לעצמו ואין צד שיתיר
 לעצמו דהוי לודאי איסור לגבי דיריה ורוב לא מהני לגבי
 דיריה כי אם הוא מקל שחייב להחמיר כדעת רבים אכן
 ראיתי להחמיר כפ' משפטים סימן ס"ו דעתג' בענין זה
 שכתב וזו משורשי ההנהגה שנטונינו בזה לחוק דברי רתנו
 שאילו נטונינו לקיים התורה כאשר תוכלו להשיב כוונת
 אהיהותה כל אחד ואחד מישראל יאמר דעתי כותנת שאמתית
 ענין פ' כך הוא ואפילו כל העולם אומרים בהפכו לא יהיה לו
 דעות לעשות הענין בהפך האמת לפי דעתו ויצא מזה חרבן
 שתעשה תורה כמה תורות כי כל' אחד ידון כפי דעתו אבל
 עכשיו שפירוש נטונינו לקבל בה דעת הרוב יש תורה אחד
 לכלולנו וכו' ואף אי לא יכוונו אל האמת חלילה עליהם יהיה
 החטאת לא עלינו וכו' ע"ש ומת"ש לא יהיה לו דעות לעשות
 הענין בהפך האמת וכו' ע"כ דאיינו אף שהיחיד אוסר דאי
 חתיר למה לא יוכל להחמיר אף לדיריה מותר וש"מ דמתיר
 גם לעצמו הפך דעתו מהפך רוב וגם לעיל מזה כתב בטעם
 המנהג כריכויו הדיעות יסכימו לעולם אל האמת ואף אם לא
 יסכימו הדין נוטה שלא נסור מדרך הרוב ע"ש ולדבריו אין צד
 להחמיר כדעתו כיון דכך הוא גזרה הכורא שיהיה הדין תלוי
 בדעת הרוב ואם התירו הם הפך גזרו הוי לגבי דידן א"ק
 לדעתו דמשונין דיכחו' מתבאר דלמ"ד לא יצאו היו מחמירים
 בשוקת יהוא וכפחת המצוי' כיון דלא שייך לא תתבודדו
 או כיון דהוי כנגדו ולדבריו הרוב דגם החולק ישנו כנגדו
 דאחרי רבים אף להקל אם כן איך עשו כדעתם לכטל עשה

דאחרי רבים וש"ר דאי קשה גם לטעות התוס' קשה לדיריה
 כיון דמר"ת שרי להקל לעצמו ככ"ג הפך דעתו ש"מ שגם
 היחיד החולק ישנו כדבריו אחרי רבים לדעות וא"כ קשה איך
 החמירו לכטל העשה דקיום העשה עדיף טפי כי ע"כ ע"כ
 אין הציווי להקל כי אם להחמיר כדעת הרוב או כד"מ ור"כ
 לפסוק הענין ע"פ הרוב אבל אם הקל כדעתם דעות הוא ולא
 מצוה שלא כ"א לעשו' דבר הרשות מצוה מפני שהסכימו רבים
 ולא עדיף רוב מהסכימו כולם דאם ירצה יחמיר שלא מן הדין
 ה"כ בענין רוב ולפ"ו דעת החינוך הוא דעת התו' שגם החינוך
 מורה דאם ירצה להחמיר לעצמו במקום דלא שייך אבודות
 אבודות ראשי ואפשר דמנות חכמים שיחמיר בכ"ג כיון שהיו
 כ"ש מחמירים כי מן הכאר כ"ל דמ"ט הרמב"א שכ"כ רבו
 נראה דעל הרמ"ה כיון דאי על הרשב"א הרי כתב בחידושו
 להפך ואי על הרא"ה הרי החינוך מרבלא בפומייסו דרבנן
 שנראה חברו אף שיש מי שפקפק על זה וא"כ ע"כ דעל
 הרמ"ה כיון שגל' אלו הג' כוכב בחידושו שלמד מהם אך את
 זה קשה לשיטת הרמב"א דכתיב בפרש' שופטים לא תסור מן
 הדבר אשר יבירו לך ימין ושמאל ורשו כספני אפילו אומרים
 לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין הביאו רש"י
 והרמב"ן בפירוש החומש ושמאל שהוא ימין נראה דאף להחמיר
 מה שהוא אסור קאי דלא תסור דאי לאסור את ההתר אין כאן
 שני הפכי' ופשוט הכתוב דלחולק קאי וגם אוהרת זקן ממרא
 תלאו זה נפיק כיהודי וגם ראיתי להרמב"ן והרא"ם בפירוש
 התורה שכתבו בפירוש הספרי דאף אם יתירו החלב לדעתו
 קאי בלא תסור ואי כח רבים ליתיה לגבי חכם האוסר איך
 דרשו בספרי בן והנה אמת שראיתי בס' מנחת יהודה שדפס
 מקרוב שהוא מבצלי התוס' על התורה הכוא דרשת הספרי
 והקשה דהייתי דאם יתירו האיסור שיעשה כדעתם כי
 ע"כ סינה ופירש דמ"ל להחמיר יש בזה כירס לעקור דת
 בשב' וא"ת כמ"ס ביבמות ערל הואה ואומל' סדין כגינות
 וככשי עזרת וסופר ולולב וכהני הוא דאמר על שמאל שהוא
 ימין ותו' ל"ק להרמב"א מהספרי וגם מכואר שהמנחת יהודה
 קאי כשיטת הרמב"א ורובו ונעשו ג' והיה נראה להכריח
 שיטת הרמב"א ז"ל שהרי בירושלמי דפ"ק דהוריות יכול אם
 אחרו לך על שמאל שהוא ימין ועל שהוא שמאל ששמע
 להם ת"ל ללכת ימין ושמאל וכו' נראה להדיא דאם יודע שטעו
 אינו שומע להם וגם כמ"ס ככלי שם כהוריות ד"ב נראה בן
 גבי מה שסיניו הווי כ"ד וידע אחר מהם שטעו או תלמיד
 וראוי להוראה והלך ונעשה על פיהם חייב והקשו בה"ב מוזר
 הוא ופרש' ביון שידע שטעו ונעשה ויתירו כנון דידע דאסור
 וקטצי בפניה לשמוע דברי חכמים ופירש אפי' למיעבד אסור
 ע"ש הנה תבואר מן הירושלמי והש"ס דירך דכל שידע שטעו
 אסור מר"ת להקל הפך דעתו וכ"כ ממשתניו דמחייב ליה
 בקרבן וכל העם פטורין ש"מ דרוב לא התיר כלל למי שידע
 כדוראי דאסור וע"כ דרוב לא התיר כי אם לעם דנכחי דידהו
 ספק הוי משא"כ האוסר דהוי ודאי כי ע"כ ע"כ דמ"ס בספרי
 על ימין שהוא שמאל פירושו כמ"ס בספר מנחת יהודה א"כ
 כמה שראיתי להרכ באר שבע שם כהוריות שצמד על דברי
 הספרי שאמר הך דירושלמי ואובייתינו דהוריות והוא מפרק
 להכריע שטעו דוראי דלדברי הכל אסור לו להתיר לעצמו
 ומ"ס בספרי הוא כשאינו ברור לו לא שדמנה לו כביקול הדע'
 שטעו דכיון שאינו ברור חייב הוא להלך אחר דעתם אף
 להתיר האיסור לעצמו ע"ש שגם הרב חפץ ה"כ בחידושו להוריות
 עמד על זה וישב מ"ס בספרי היינו כשכ"ו א"ת קאי בלא
 תסור כנון אם אחרו שלא לקיים מצוה אבל לאכול איסור
 לדעתו כקום יעשה לא דלא מיקרי חולק על החכמים דמי דלא
 מצו איניש שלא לאכול דברים המותרים ע"ש מכל זה נתבאר
 דאם

ראש יודע היחוד שטעו אסור לו חר"ת לעשות כדעת רבים להתיר וזה הוא בשיטת הרמב"ם דאילו להתוס' ושיעור דמ"ל רוב התר גם לדריה שאסור ומפני המחלוקת אי שייך חייב להתיר ובלא"ס ראוי להתיר או מנה מדכריה להחמיר הרי ירושלמי וסוגיית דהוריות הורה להדיא שלא כדכריהם ומה גם להרמב"ן כפ' שופטים שכתב דאם התירו חלב קאי בל"ת וחייב לאכול ודא עקא :

ישוב

ראיתי שכבר נדגש מזה הרמב"ן ומפרק בלאחר יד שכתב בספר המצות שורש ראשון שהחולק צ"ל רוב הכ"ד וכוה"ק על דעתו נעשה וכן מתרא כי גלוי הוא שלא ישתוו הדעות וע"כ גורה חכמתו שכתב לרכיב כ"ד הגדול כי על המשמעות שלהם ניתנה תורה כמ"ס בספרי אפילו על שהאל שהוא ימין ספק הוא המצוה עליו שלא יאמר בעל המחלוקת איך אתיר לעצמי זה ואני יודע כודאי שטעו באמר לו בכך אתה מצוה בענין שהב"ב רכי יהושע עם ר"ג ב"ה ה"ך שחל להיות כחשכוכו במ"ס כמ"ר ר"ה יש בזה תנאי יתכונן בו המצויין בפ"ק דהוריות והוא שאם היה בוחן הסנהדרין חכם וראוי להוראה והורו כ"ד הגדול בדבר אחד להתיר והוא סבור שטעו בהוראתם אין עליו לשמוע ואינו ראוי להתיר לעצמו דבר האסור לו אבל יכהן חומר לעצמו וכ"ס אם הוא מכלל הסנהדרין ויש עליו לכא לפנייהם ולומר טענותיו והם ישאו ויתנו עמו ואם הסכימו כולם בכיטול הדעת ההוא ושכשו עליו סברותיו יחזור וינהוג כדעתם אחריכך לאחר שסילקו אותו ויעשו הסכמה בטעותו ומ"מ חייב הוא לקבל דעתם אחר הסכמה על כל פנים ע"ש הנה מוכרח דמ"ל דמה שכתבו בכפרי אפילו על שהאל שהוא ימין דחייב להתיר האיפור כדעתם היינו אחר שגשאו ונתנו יחד דתבטל דעתו כיון דהוי רובו חתוך כולו ומ"ס כהירושל' ובפ"ק דהוריות דבירע שטעו ונעשה על פייהם דמויד הוא היינו אי לא נשא ונתן עמיהם דרובו חתוך כולו בעינין ובלא"ס לא כתבטל דעתו ואם הוא ידע שטעו ואכל מויד גמור הוי והו הנראה מוכרי הרמב"ן וכ"כ בדעתו הרב שער יוסף שיחיה לעד בחירושו להוריות ע"ש אך כבר נתבאר דלהירטבא ורכו ומנחת יהודה והבאר שבע ופנ"ה ד' דעתם דגם דלאחר שגשאו ונתנו יחד דהוי רוב גמור אעפ"י כן אינו ראוי להתיר האיפור כפי דעתו וכמו שכבר נתבאר . אך בעיקר דברי הרמב"ן צריך ביאור מהיכן נפק"ל בשיטת דמתני' דהוריות ומ"ס שם כמ"ס וירושלמי שהתבאר חכם דפשיט להו דטעות הוא להלך אחר רבים להתיר האיפור לפי דעתו דמיינו בלא נשא ונתן עמיהם והרי בסת"א נאחרו ואיחא דכ"ג איירי ואי משום דברי הספרי אפשר לפרשם כדרך מנחת יהודה והבאר שבע ופנ"ה ה' אכן כ"ל ברור שהרב הכריח כן ממ"ס שם כהוריות ר"ג אחר רכי יונתן מזה שיטתו להורות אין חייבין עד שיורו כולם שנאמר אש כל ערת ישראל ישבו והקשו ומתני' דתני ידע אחד מהם שטעו או תלמיד וראוי להוראה חייב הא הוא דחייב אבל אחר פטור אחאי לא נגמרה הוראה ותיירו כגון שהירכין בראשו והר הקשו מתני' ידע אחד מהם שטעו ואמר להם טועין פטורין הא שתיק חייבין אחאי הא לא הורו כולם אחרי הכא נמי שהירכין בראשו והדר איתותב רבי יונתן ואסיק דכל ערת ה"ק אי איכא כולם הוי הוראה וע"כ צ"ל דמה דאיתותב היינו במאי דפשיט ליה דגם כידע אחד מהם שטעו ושתק דפטורין דבעינן שירכין ראשו ולדרין כשתק נמי חייבין אבל חלק עליהם כהדיא לכ"ע פטורין דמשנה שלימה היא כד"ר דאי ידע שטעו ואמר להם טועין אתם שפטורין ופידעו דבעינן שיורו כולם וכן פסק הר"מ בפ"ג מה' שגבו דכשתק המיעוט חייבין אבל אם היה שם חולק כהדיא פטורין וכבר האריך הר"נח בפסק הסמיכה לבאר זה ולפ"ו ע"כ כי תניירשא

דמתני הורו כ"ד וידע א' מהם שטעו או תלמיד וראוי להוראה והלך ונעשה ע"פ חייב לרכיב כולם כשתק איירי ולרכיב יונתן מלכד ששתק ולא דבר להם שטועים הם הרכין בראשו להם גם כן באילו מורה להם דאי אחר להם טועין אתם הא תנן כסיכא להדיא דהכ"ד פטורין ומינה דכל היחירי שטעו חייבין ואלו מרשאי דהוא חייב ואחרים פטורים כדרייק הש"ס כד"ג שהביאותיו לעיל וכיון דמתני איירי כודאי דשתק ולא אחר להם שטעו שפיר ק"ל לש"ס כ"ג חויר הוא שהרי אין ספק דעת דלכטל דעת היחוד האוסר ולהתיר לו שיעשה כדעת רבים בעינן רובו חתוך כולו ובלא"ס אסור לו חר"ת להתיר האיפור ותיירו דקטעו במצוה לשמוע דברי חכמים והיינו נמי כשתק רביה איירי מתני' ומינה דהירושלמי שהקשה ואי כטועה לו התור אחר אחריהן אחריהן אין זה שמועין כן עואי כהרא יכול אם יאמר לו על ימין שהיא שאל וכו' כיון דמתני ע"כ כשתק איירי שפיר ק"ל דכה"ג אינו יכול להתיר כדעתם ודכרי הבאר שבע ופנ"ה ה"ך חל הנך לה"ס בספרי דאפי' על ימין שהאל והוצרכו לחלק מעיקרא ל"ק דסוגיא דהוריות דאיירי כשתק לכ"ע אסור לו להתיר נגד דעתו מדכרי הרמב"ן מוכרחים הם בסוגיא . ודרך אגב ראיתי להבאר שבע שמהה כהן סוגיא דהוריות כמ"ס מזה שיטתו להורות שהדין אינו דאין יושבין כסנהדרין יותר משבעים ואחד והאריך להביא ראיות על זה והצ"ע הסוגיא גם הרב משנה לחך בפ"ט מה' כסנהדרין תמה על זה והצ"ע ע"ש :

ואחר

המחילה לרידי ל"ק שהרי פשוט הוא שכל הוראה אפי' מחייבי כרת ומיתת כ"ד כל חכם ראוי להוראה מורה כדעתו אלא שאם נחלקו שני חכמים בדבר זה אסור וזה מתיר ה"כ מד"ת ק"ל אחרי רבים להטות היינו לעשות נעשה ע"פ הרוב אבל לקבוע הלכה אם רבה החולק הולך אצל כל כ"ד וכ"ד ואין ההלכה נקבעת כי אם עפ"י כ"ד הגדול שבינוסלים כדמתני בכריתא כסנהדרין דפ"ה אחר רכי יוסי בתחילה לא היו מרכיבין מחלוקת בישראל וכו' הונרך הדבר לשאלו שאל מכו"ר שבעירו אם שמועו אחרו להם ואם לאו באים לזה וכו' שעל פתח העזרה אם שמועו אחרו להם ואם לאו אלו ואלו באין ללשכת הבוית וכו' הנה מוכרח שהיו דנים על דבר הוראת המחלוקת כל כ"ד של כ"ג שכפתה העזרה וגם מכ"ד של כ"ג שהיה כפתה הר הבית ומכ"ד שמועו לעירו וגם הכ"ד שבעירו אע"פ דכהן בריתא לא תמי שהיו עליון עם החולק כבר כתב הר"מ בפ"א מה' מחיים דכל כ"ד שמועו על כירור ההלכה היו צריכין להלך עם החולק הם או שלוחם וכבר כתבתי לעיל שהוציא מירושלמי דפ"ק דסנהדרין והתוספתא וא"כ איפוא החכם צנינו יחזו דככל כ"כ דבר הלכה הבא לאדם ובא לכ"ד שבעירו אם לא היה כח בידם לברר עד שמועו לכ"ד הגדול כבר היה מוכרח שימצאו בכ"ד הגדול קרוב ל"ק או יותר שהרי הכ"ד הם ע"א וכ"ג של כ"ד פתח העזרה ואחר או שנים משאר כ"ד שבא הדבר לידם כבר היה מנוע המנין ל"ק וכולם היו דנים בדבר לדעת בירור ההלכה ודעת רכי יונתן שכל אלו שבאו לבאר ההלכה העינן שיסכימו עם הכ"ד הגדול בהוראת כ"ד ואיתותב רלא קפיד קרא שיסכימו כולם כי אם על הכ"ד הגדול ולא על אלו שבאו כהכרח כדי לירע איך דנו בדבר ושם הם יבאו דעתם לכ"ד הגדול אבל אם נחלק אחד מהם עם הכיני דין הגדול בטל כמיעוטו דעליהם לא קפיד קרא ותו ל"ק מה דכריי הכ"ס והת"ל :

אך

את זה קשה כדברי הרמב"ן אלו דסה"מ מה שכבר עמד עליו הרב שער יוסף שהרי אחרו בירוש' דפ"ק דהוריות ע"כ רכי אחי בשם רשב"ל מתני כגון שמועין ז' עואי יושב ומוסק לפנייהם ההלכה קיימין אי בשאלתן קבטל הוראתן ואי

ואי כשיסלקו תכטל הוראתו אלא מאכן קיימין בשום עמר
 בתשוכתו וזה עומד בתשוכתו הוריתן אצלו אינה הוראה
 שלא סילקו אותו אצל אחרים הוריה שלא סילקן לית הדא
 פליגי לרבי מנא דאחר ככנסו מאה עד שידרו כולם בשלא
 ככנס ע"כ וכתב הרב שדה יהושע כפירושו וכן הסכים הרב
 שער יוסף דלמאנה ראשונה דתני ירע אחד מהם שטעו קאי
 וא"ת דס"ל להירושל' דאירי אף ככנסא ונתן עמהם כל שעמד
 כשמוצתם לנבי רידיה אינה הוראה וחייב ואחרים פטורים
 דתלו בכ"ד והכ"ד חייבין ולדברי הרמב"ן ככנסא ונתן אמאי
 חייב והרי חייב הכח רוב להתיר כדעת רבים והרב שער יוסף
 נדחק לפרק דמ"ט הרמב"ן דחייב להתיר כדעת רבים היינו
 אם שטעו עליו סברתיו אף דלדידה כהפוך הוא שהם הטועני'
 אך אי לא שטעו סברתו כי אם דכשיקול דעתם נראה להם
 יותר דעתם כה"ג אף הרמב"ן יורה דאסור לו להתיר את"ד
 ואינו ככון בעיני דמח"כ אי אחרי רבים התיר גם לדיד' מח"מ
 אי שטעו סברתו או לא והרי ודאי דאחרי רבים כי כתיב גם
 אם הרבים דנו כשיקול הדעת כמ"ס בסנהדרין הוא אומר כך
 הוא בעיני והם אומרים כך הוא בעינינו נהרג ע"ש וגם מכל
 דברי הרמב"ן בסה"מ לעיל מלשון זה שהביא הרב וכן בדבריו
 בפ' שופטים מביאר דככה"ג חייב לטבול דעתו נגד רבים אף
 להקל ע"ש בדבריו אף לישב דברי הרמב"ן נר' שהוא מפרש
 דמ"ט בשום עומד בתשוכתו הכוונה שלא גילו דעתם זה
 לזה שלא נשא ונתן עמהם וגם לשון עומד דיוק הכי דאי הוה
 אחר עמד יש בהשמיע אחר שנשא ונתן וגם יש קצת הכרח
 לזה דבלא"ה השה האו כולי האי לוקמה בלא נשא ונתן
 עמהם כמו שהבינו בפשוט כש"ס דידן ואולי יל' דחזיק ליה
 לאוקמי כהכי שחייב הוא להביד דעתו אולי יודו לו ולא יתירו
 האיסור אף לישב שיטת הרמב"ן יל' כמ"ס דגם הירושלמי ה"ק
 שלא נשא ונתן עמהם וגם מנא דאחר ל"ק שראיתי להפני' משה
 שפירש הירושלמי דקאי למשנה ד' דתני הורו ב"ד וירע אחד
 מהם שטעו ואחר להם טועין אתם הכ"ד פטורין ופירושו אי
 כשיסלקו תכטל הוראתם ואיך הורו כדעתם ואי כשיסלקו
 תכטל הוראתו ויהיו חייבין הכ"ד ויתירו דכל אחד עומד על
 דעתו דבכי רידיה אינה הוראה דאין זה שוגג כלל שהתורה
 התיר לו איסור ודאי חכמה רוב ושאר העם גם כן פטורין
 דשוגגים הם דכיון דכתיב אחרי רבים והדר הקשה ה"ב הו"ל
 לחייב למי שטעה על פיהם כיון שלא הורו כולם דכה"ג הכ"ד
 פטורין ומי שטעו חייבין והירצו בשלא ככנס אבל ככנס הכ"ד
 פטור והעם חייב ומחני' לנדרים קתני כמו שפי' הרב בהר"ה
 הפנים ע"ש ולכי דרך זה החכם עיניו יחוו דלק"מ לשיטת
 הרמב"ן וה"מ לדידי פשט הירושלמי מורה קצת דלא כשיטת
 הרמב"ן:

אך את זה קשה לי כשיטת הרמב"ן שהוא זל' הניח יסוד
 חוסר דהתורה ניתנה לו למה שהסכימו בו רוב
 הפנהדרין כי על המשמעות שלהם הוא מה שניתנה התורה
 וע"כ אין ליחיד לחוש אף התיר האיסור כיון שנצטווה בכך
 כמ"ס שם בסה"מ וכ"כ בפ' שופטים וכמשך אחריו רבינו בחיי
 והרא"ם כפירוש החומש שם וגם החינוך שם בפ' שופטים ובפ'
 משפטים ב"ש דאחרי רבים כתב שיעקר גורת הכורא למה
 שביבנו בו הרוב אף שאינו אחת לאחיות ע"ש וק"ל שהרי
 בפ"ק דהוריות מביאר משפטי התנאים כדי שיהיו חייבין הכ"ד
 בקרבן כשטעו הבורא ואז כל העושים עפ"י הוראת בית דין
 פטורין ואם חסר אחד מהתנאים הכ"ד פטורין וכל מי שטעה
 על פיהם חייבין וכבר זכר התנאים הר"מ בפ"ג מה' שגבות
 דאם לא היה ההוראה בכ"ד הגדול או שלא היה הראש ישיבה
 עמהם או שהיה אחד מהם אינו דאין וכן אם אחר אחד טועים
 אתם בכל אלו הכ"ד פטורין והעם חייבין והרי מדינא הוראת

איסור בחכם אחר ראוי להוראה פני ואל"כ זה שאכל על פיו
 כדון אכל ולמה דכתיב הכתוב כפרה וכן אם חלק אחד עמכם
 ורבו עליו חבירו למה יביאו כפרה מי שטעה עפ"י הרוב וכן
 הוא ציווי התורה וכן אם לא עשו רובן חייבין המיעוט והכ"ד
 פטורים ולדבריהם אין טעם למי שטעה על פי המורה שביא
 כפרה כיון דרובן הכורא בכך אף לא יהיה האמת כדבריהם
 ולא שטעו אלא ודאי שאין רובן הכורא כי אם האמת מה
 שהוא אמת וכי כתיב אחרי רבים היינו דמסתם הרוב יכולנו
 האמת יותר מן המיעוט ואם טעו הרוב כדאי דכריכים כפרה
 בין הרוב בין אותם שטעו על פיהם כל דקמי שמיא גליא סוה
 איסור והם טעו ולפי זה אף יכריחו לחכם יחיד שרואה שטעו
 בה רבים והתירו האיסור שאכל האיסור לדעת מטעם שרובן
 הכורא בכך אף אם טעו וזה אינו מכל מה שנתבאר ואת
 היותר קשה בעיני דברי החינוך בסיומן ס' שסיים ואפילו אם
 לא יכולנו לפעמים החכמים על האמת חלילה עליהם יהיה
 החטאת ולא עלינו וזהו הענין שאמרו בהוריות שב"ד שטעו
 בהוראה וצעה היחיד עפ"י שהם כחייב קרבן לא היחיד כלל
 זולתי כדרדים המפורשים שם ע"כ ולדידי ראייה לסתור הוא
 שהרי התנאים דכריכי' לכשתחייב הכ"ד אפשרי רחוק וקרוב
 לנחכע ואילו הרב התר בכל שני חכמים שחלקו על היחיד
 שיתיר האיסור כדעת רבים שכזה אין צד לפטור מי שטעה
 ע"פ כ"ז לזה שיועד כוראי שטעו וזה תימה וכדוחק יש לישב
 דברי הרמב"ן שדעתו דכל מי שטעה על פי הכ"ד בכ"ג אין
 עליו שום עונש כלל אף אם טעו אף אם תודע לב"ד שהתירו
 שטעו כפי האי ודאי הל' עליה קצת עונש כעת ידיעת הטעות
 למפרע שאכלו איסור וע"כ חייבין אף בהוראת הכ"ד אף מן
 הסתם לא חייבין שטעו ועל זה ציוותה תורה אחרי רבים דאי
 לאו הכי הרי אפשר שאח"כ ירעו הרבים שטעו אלא ודאי דמן
 הסתם תלינן שלא טעו ואף אם טעו לא יתודע להם הטעות
 וזהו הנר חייב גם למתיר שיתיר כדעת רבים כיון דלא חיישי'
 שיתודע להם הטעות אבל דברי החינוך שהביא ראיה מטעמו'
 ב"ד בהוראה אין מקום לישב בדרך זו כלל וז"ע כי מן הכאר
 יש לישב עוד אחרת דק"ל בדברי הרמב"ן שהרי ב"ה דכ"ה
 גבי עובדא דר"ג עם ר"ז בקידוש החרש אחר לו ר"ע לר"ז אתם
 אפילו שוגגים אתם אפילו תוידים אתם אפילו מוטעים ע"ש
 ש"מ דדווקא בקידוש החדש גלי קרא אתם אפילו מוטעים דאי
 בכל התורה כן למ"ל ריבוי דאתם וגם רבי יהושע למה היה
 מנר וכ"כ הריב"ש בת' סיומן מ"ד להדיא ע"ש וזה הפך דברי
 הרמב"ן שגם בכל הוראה כך הוא דאף אם טעו הכית דין כך
 הוא רובן הכורא אף למ"ס ל"ק שז"ל דאתם כי איצטריך היינו
 אף אם יתגלה הענין שטעו ואכלו חמץ בפסח אין עליהם
 עונש כלל וגם ר"ז היה מנר שחשכ שוראי אחר יום או יומים
 יתודע לר"ג שטעה וע"כ חדיית ליה ר"ע דרשת אתם זה כ"ל
 לישב דברי הרמב"ן וסיעתיה:

וגם ראיתי להר"ן בחידושו לסנהדרין דפ"ח שכתב
 בסתם דברי הרמב"ן דאחר שהראה דבריהם ובטלו
 דבריו והם מתירים הענין שהוא אסור לו לכהונ' איסור כעצמו
 והכי מוכח בת' הוריות ובהירושלמי ע"כ וקשה בדבריו מהיכ'
 נויתי ראיה חושש ואדרבה פשט הסוגיא והירושלמי מורה
 דכה"ג לא חזי מתיר לעצמו ואולי דהראיה שהביא למ"ס
 דקודם שהרצה דבריו לפניו דאסור לו להתיר כדבריהם וגם
 בת' הדרב"ז הדרש' כלשונ' הר"מ ס' רכ"ז הביא דברי הרמב"ן
 אלו וסיים ואני אומר דעבר אראוריתא דכתיב לא תסור ועבר
 כמי למאי דכתיב אחרי רבים להטות ומרבה המחלוקת בישראל
 לפיכך אני אומר דיש לחכמים למנוע אותו שלא יכהונ' מכהונ'
 זה ע"כ אף את זה ק"ל דכאן בסה"מ וכפרשת שופטים כתב
 הרמב"ן דאכור לו להחמיר הפך רבים המתירים וכמ"ס הר"ן
 ג"כ

ג"כ בשמו ואילו הרב כתב בחדושי לבימות שהכאית דבריו
 לעיל במוקדם ולא שייך לא תתבדרו מזה שיחמיר לעצמו
 והסכימו עמו רש"י והתו' והרשב"א וגם חזיקי' הסוגי' שמענו
 הכי ראי' למ"ד לא עשו ב"ש כדכריהו פחת המעויבה
 והרחיבו שוקת יהא כיון ולא חוככר המחלוקת בכך והרי
 כמניעת אכילת דבר איסור אינו ניכר מחלוקת כל דהוי כשכ
 וח"ת ואינו הכרח שיאכלו אותו דבר שאסרו והרי דבריו סתרי
 אהדדי וגם להר"ן והרדב"ן אני תמיה איך סתמו כדכריהו
 מאחר דבצר זה רבים פלוגי עליו וגם הסוגיא דיבמות חורה
 כדכריהו ולישכ' הסוגיא לדכריהו זל"ס"ל דכיון דהמקטן
 הקשה למ"ד לא עשו הפחת את המעויבה ושוקת יהא ש"ת
 דס"ל דככה"ג לא חגי' להחמיר כשיטתו אלא דמ"ד לא עשו
 הוכרח לשינוי דכה"ג דאינו ניכר כל כך המחלוקת מני עביר
 להחמיר כשיטתיה וכיון דאיתותב האי מ"ד וקול' כמ"ד עשו
 כ"ש כדכריהו ואתי' שפיר כפשוטו א"כ לדיון אין לנו מוקם
 ראי' להחמיר נגד רוב במקום שאינו ניכר המחלוקת וכיון
 דפשיט לן דאחרי רבים קאי לחכם האוסר א"כ מיניה שמעינן
 דככה"ג לא יחמיר לעצמו נגד רבים דאשנווי' דחיקי' למ"ד
 לא עשו דאיתותב לא פהכינן וע"כ ס"ל דככל גוונא לא חגי'
 עביר להחמיר כשיטתיה ונמצא עכשיו שלשה סברות בדבר
 להרמב"ן בספ"מ והר"ן והחינוך והרא"ם ובפר הכחיי' והרדב"ן
 ככ"ג חייב היחיד להלוך אחר הרוב ולרעת התוספות ורש"י
 והרשב"א והרמב"ן כב"ק דיבמות במקו' דשייך לא תתבדרו
 חייב להקל כדעת רבים אבל בלא"ה מזה שיחמיר לעצמו
 ודעת הרשב"א ורבו דככה"ג אין כירו' להתיר לו מה שהוא
 אסור לדעתיה אלא שדברי הרמב"ן קשים לשמוע דהחלפה
 שיטתיה והיה כ"ל ליישב דבריו שדעתו דלא תסור ליתיה כי
 אם לעובר את פי כ"ד הגדול שהרי עיקר הלאו לאוהרת וקן
 מחרא וזה פשוט שאינו נעשה וקן מחרא כי אם במחרא את
 פי כ"ד הגדול כוחן הכית וכ"כ מדברי הרמב"ם בפ"א מה'
 מחרים וכ"כ ברעתו הרב כנה"ג כלשונות הר"מ בפ"א מה'
 מחרים ע"ש וא"כ זל דוקא מה שדנו כ"ד הגדול כולם או רובם
 דעלייהו כתיב לא תסור מן הדבר אשר יצו לך ימין ושמאל
 א"כ מכלל הלאו נפיק שלא יעשה כדעתו להחמיר כלל משא"כ
 כשאר רוב החכמים שאינן חכ"ד הגדול שאינן כלא תסור כי
 אם מעשה דאחרי רבים להטות ואין במשמע עשה כי אם
 שיקבעו הלכה ברוב אבל שאם ירצה האוסר להחמיר לעצמו
 דאינו ראוי אין במשמע וע"כ חילקו דאי שייך לא תתבדרו
 אין להחמיר אבל בלא"ה יחמיר לעצמו ואף גם זאת אינו נכון
 בפניו שהרי אחר הלל היה כ"ד הגדול קיים אף אחר החרבן כמ"ש
 הלל נחרב הכית וכ"ד הגדול קיים אף אחר החרבן כמ"ש
 כר"ה דל"א רעשך בליות גלו סנהדרין וטבריא אחרון לכולם
 והשם ביטול כ"ד הגדול כמ"ש הר"מ כבוד מוה' סנהדרין וזה
 אחר רבי וכינוי היה דהרי בית שערים כ"ד של דבי היה כמ"ש
 רש"י וכינוי שהיה הכ"ד הגדול קיים בודאי דהחלוק' כ"ש וכ"ה
 שעמדו למנין ככ"ד הגדול היה המנין שהרי אין ההלכה
 נקבעת כוחן שב"ד הגדול קיים כי אם ככ"ד הגדול כמ"ש
 בסנהדרין דפ"א ז"א"כ אי לא עשו ב"ש כדכריהו דכ"ה רובא
 הרי קיימי בלאו דלא תסור ודוחק בעיני לומר רכל מ"ש התו'
 והרמב"ן והרשב"א רכמקום דלא שייך דלא תתבדרו חייב
 להחמיר כדע"ו אינו אלא לנאמן דאחר לא עשו דלהק ת"ד
 ע"כ שחאי' שפחת המעויבה וכ"ש שהרחיבו שוקת יהא
 כשכיל דעתו ש"מ דלהחמיר במקום דלא שייך לא תתבדרו
 ראוי ומזה להחמיר אך לדיון דקול' עשו וע"כ פחת המעויב'
 והרחיבו שוקת יהא כיון דשקולים היו אך במקום רוב אה"כ
 דככה"ג אינו ראוי להחמיר כדעתו כלל וכל כדכריהו אינו אלא
 למ"ד לא עשו ותו' ל"ק דברי הרמב"ן אהדרי והוא רוחק דכל

כיו האי הו"ל לפרש ואיך סתמו כולי האי וז"ע • ומ"מ צריך
 ישוב אי כב' חכמים שנחלקו עם חכם אחד דקול' אחרי רבים
 להטות אי קאי נמי בלא תסור דאי"ג שמדברי הר"מ בר"ש
 ה' מחרים נראה דליתיה כי אם ככ"ד הגדול מ"ש כבר דאיתי'
 להרב פטר הזכרונות שצמוד על חקירה זו והעלה שאף כל
 כ"ד של ג' שצמד בישראל קאי בלא תסור ויש להשיב הרבה
 על ענין זה ואין כאן מקום להאריך ומ"מ לרברבו אם נאמר
 דקאי בל"ת או לא ויש לצרד בזה הרבה ואתנו"ל דלא קאי
 בלא תסור כי אם בעשה דאחרי רבים אין ראיה מדברי
 הרמב"ן והר"ן והכחיי' והרא"ם והחינוך בענין לאו דלא תסור
 דפשיט להו דאסור לו לנהוג חומר לעצמו ס"ל דה"ד בלאו דלא
 תסור אבל במקום דליתיה בלא תסור כי אם בעשה דאחרי
 רבים אינו מחייב שלא לאסור כדעתו ורש"י להחמיר כדעתו
 במקום דלא שייך לא תתבדרו והנה אמת מדברי החינוך סי'
 ס' נראה דגם בעשה דאחרי רבים אין לו לאסור כדעתו אך
 לא ידעינן אי שאר הפוסקים מודו ליה אך כיון שבעת לא
 ראינו כבר זה חולק עליו ומה גם דבס' הזכרונות נקוט
 בפשוט דכל כ"ד של ג' קאי בל"ת ולדבריו ה"כ כב' חכמים
 שנחלקו עם אחד שהרי לאו דלא תסור איתיה גם ברוב הכ"ד
 הגדול אם נחלקו כמ"ש הר"מ בפ"א מה' מחרים והרמב"ן
 בספ"מ שירש א' גבי לאו דלא תסור ע"ש ואף שיש לי להשיב
 מדברי הרב ס' הזכרונות ת"מ נראה דלית לן לכדות המחלוק'
 בזה ונקטינן כדברי החינוך דעשה דאחרי רבים דינו בלאו
 דלא תסור ואסור להחמיר הפך דעת רבים לרעת הסבורים
 כן בענין לאו דלא תסור ומ"מ ז"ע שהרי כבר נתבאר שדברי
 הרמב"ן בזה סתרי אהדדי וגם דברי הר"ן והחינוך והרא"ם
 והכחיי' הם נגד התוספות ורש"י ופשיט הסוגיא דפ"ק דיבמות
 כה"ש לעיל ואם נדחוק דכולי סוגיא דפ"ק דיבמות במחלוקת
 כ"ש וכ"ה דעמדו למנין לא היה ככ"ד הגדול כי אם ככה"ת
 שעמדו למנין חכמי הסיבה וכ"כ בפ"ק דשבת ד"ו דאמרינן
 נענו מרב ככה"מ ועמדו למנין ש"מ דלא היה המנין ככ"ד
 הגדול ולפ"י יתיישבו דברי הרמב"ן ושיעתי' דדוקא אי נחנו
 ככ"ד הגדול קיימי בלא תסור וככ"ג אסור לו לאסור נגד
 הכ"ד הגדול אבל אי לא היה המנין ככ"ד הגדול כי אם חכמי
 המדרש קאי בעשה דאחרי רבים לבר וכתי' האי דעת גדולי
 הראשונים דכמקום דלא שייך לא תתבדרו ראוי להחמיר
 לעצמו ומזה שיחמיר ככך כדעתו אבל במקום דשייך לא
 תתבדרו בכל גוונא אסור לו להחמיר כדעתו ואף שמדברי
 החינוך כסומן ס' בעשה דאחרי רבים משמע דככה"ג אסור לו
 לנהוג חומר לעצמו שכיפה דחיק ואוקי' אנפשיה דכמקום
 דשייך לא תתבדרו הוא שכתב כן לבר ואף אם הוא ס"ל
 דככה"ג אסור לו להחמיר דברי יחיד הם ואין לחוש אילינו נגד
 כל גדולי הראשונים כ"ל עיקר בעת ודוק ולמ"ש דברי הרדב"ן
 בחדשות סימן רכ"ו שכתב דיחיד נגד רבים שמחמיר באיסור
 נגד דעת רבים עבר בעשה דאחרי רבים להטות ע"ש למח
 שנתבאר זה אינו דומעשה זה אין במשמע שלא יחמיר האוסר
 כדעתו ותראה שנעלם העיני הרב כל מ"ש התוספות ורש"י
 והרמב"ן והרשב"א בפ"ק דיבמות ופ"ט לעיל וז"ע :

ואף

גם זאת ק"ל כשיטת הראשונים הנו' דס"ל דאחרי
 רבים התייר גם לחכם האוסר הפך דברי הרשב"א
 ורבו שהרי הכי' ב"ד סומן א' הביא ת' הרשב"א דאם אמר
 השוחט לא שחטתיה נגד כ' עדים דלכ"ע שרי ולדריה אסור
 דשוי' לנפשיה חתיכת איסור ופסקה מור"ם ב"ד סי' קצ"ו וב"כ
 הכי' באה"ע סימן מ"ח תשובה אחרת בשם הרשב"א וב"כ
 הרשב"ם חאה"ע סימן נ"ו והר"מ דיבטון סימן נ"ג גם הרב
 חשנה למלך בפ"ט מה' אישות הטור הט"ה כן והביא דברי
 יצ"ח שכ"כ ומכלל דכריהו מתבאר דאף בלי חזו אסור לנבי

דידיה והיינו כמ"ש לעיל דאע"ג דאסיק הש"ס במס' כריתות
 דזכ דכי אמרינן אדם כאמן על עצמו ויהר מק' עדים היינו
 מוצי' מנו היינו להקל עליו כי התם שכל לפטור עצמו מקרבן
 וחייבין שאומר כן שלא להביא קרבן אך לאסור עליו דבר
 המותר שאין בו צד קולא אה"כ דככה"ג נאמן והרי הכא על
 פי שנים עדים יקום דבר כתיב ואעפ"כ אינן כאמנים לגבי
 דידיה ש"ה רבי כתיב הכי היינו לגבי כל העולם דאין להם
 כידור דבר דטפי האמן הכתוב לשני עדים נגד א' אף להקל
 אך לגבי דידיה שידע ששקר מעידים חייב לאסור עכ"פ א"כ
 ה"כ בקרא דכתיב אחרי רבים להטות ז"ל דהיינו לגבי כל העם
 דלית להו כידור מי האומר האמת משא"כ לגבי חכם האוסר
 שידע בודאי שם טועים אסור לו להקל כדעתם כדברי
 הר"ט בא ויכו הפך שאר הראשונים שחולקים על זה והנ"ל
 לישב לזה הוא דשאני התם דפשוט הוא דכי האמן לכ' נגד
 אחר היינו דסברא הוא ומשום דחוקה שהשנים יעירו אמת
 טפי מאחר אך לגבי דידיה כבר ידע ששקר העירו אבל כענין
 אחרי רבים ז"ל שכן הוא רנון הכורא שיהיה הדין כספק עפי'
 הרוב אף אי לא כווננו אל האמת כדברי החינוך והרמב"ן
 והרא"ם והב"י כענין לא תסור ויש שער לזה דבב"מ רכ"ט
 לא השגיחו בכ"ק שהורה כר"א מפני שהיה נגד רוב ואי טעם
 רוב המסתמא הלינן שהרוב יכונו אל האמת יותר מן המיעוט
 א"כ אין טעם כדברי רבי יהושע דהמר לא בשמים היא וכתיב
 אחרי רבים להטות דמה בכך הרי גילוי מן השמים דכפעם
 זאת לא נדקו בו הרוב ואמאי לא השגיחו בכ"ק אך אי אמרי'
 דקיס להו דכי העדיף הכתוב כח הרוב הוא בין יכונו האמת
 או לא יכונו נדקו דברי רבי יהושע והכאן סתם לדברי החינוך
 בפרשת השפטים וכיון שכן אין מקום להחמיר לחכם האוסר
 א"כ י"ל דהכא כענין רוב פשיט להו דגם לחכם האוסר הוי
 משום שטעם הכתוב שלא ירכו מחלוקת בישראל ועיין ת"ש
 כפ"ח דסנהדרין כענין זקן ממרא ע"ש וא"כ אי אסיר ליה
 לחכם האוסר אמת לא יכנר המחלוקת כיון שחייב לעמוד
 כסברתו ומטעם זה פשיט להו דגם לגבי האוסר שרי משא"ה
 כאדם שידע בעדים ששקר העירו דלא שייך ביה מחלוקת
 בישראל לגבי דידיה אסיר :

ואחר החיפוש ראיתי שם דעת הרא"ש ושאר פוסקים
בשיטת הראשונים דלעיל דאחרי רבים התיר

גם לחכם האוסר שהרי כתב בפסקיו בחולין ד"ק כענין יבש
 ביבש דקול חד כתיבי בטל מדת' אחרי רבים להטות האריך
 להוכיח דשרי לא וכלם שלשתם באחת ואפי' אסור דרבנן ליבא
 דחד כתיבי כדבר יבש אפילו מדרבנן שרי דלאו גושוס ספיקא
 שרינן ליה דאפילו אי אכיל ליה חדא חדא ליבא אלא חדא
 ספיקא וספק תורה להחמיר אלא משום דגורת הכתוב הוא
 דכתיב אחרי רבים להטות ולכך חד כתיבי בטל ונהפך אסור
 להיות התר ומותר לאוכלם אפי' כולם באחת וכו' ע"ש שהאריך
 על זה תבואר מדבריו דפשיט ליה דאחרי רבים התיר אפילו
 ודאי אסור אן שהרי כי אכיל שלשתם באחת הרי אוכל בודאי
 האוסר שהיה עמהם דאי מדינא לא התיר הכתוב כי אם ספק
 אסור על ידי רוב לא ודאי אסור א"כ מדת' אסור לאכול כולם
 באחת דאכיל ודאי אסור משא"כ אי אכיל ליה אחד אחד וכן
 מדינא אסור לבטלם יחד דטעם בעיקר דאודיתא ונמצא
 שאוכל ודאי אסור ורוב לא התיר כי אם ספק אסור אלא ודאי
 דפשיט ליה דאף ודאי אסור ולפ"ז אין טעם כלל להלק בחכם
 שנחלק עם שנים דקול רבנים מפסוק זה בין כל העולם ובין
 החכם האוסר דגבי דידיה הוי ודאי אסור שהרי פשיט לן שם
 ודאי אסור התיר הכתוב על ידי רוב והנה אמת שהרשב"א
 בהיות הבית כריני התערוכות דק"ה חולק על הרא"ש בזה
 והעלה דלא שרי לאוכלם כי אם אחד אחד וכן אסור לבטלם

יחד וכ"כ דעת הרא"ה שם בכדק הבית וכן דעת הר"ן בפ'
 גיר הנטה גבי חתני' דגיר הנטה דנתבטל עם הנידון ע"ש
 והסמ"ק כתב בדברי הרא"ש אלא שכתב שנהנו להשליך אחד
 מהם שלא מן הדין והתוס' בחולין ד"ק ד"ה ברית כתבו ומיהו
 שמא לחד נברא היה אסור והסמ"ג לאוין קמ"א כתב ביבש
 ביבש חד כתיבי כטיל אפילו מדבריהם לכל הפחות לשני בני
 אדם אבל לאדם א' שאכל ודאי אסור יש להחמיר ע"ש והיינו
 דמספקא ליה כדברי התוספות וכשערי דורא שער לט' כתב
 סברא זו והביא בשם ר"ת דמתיר לאוכלם אדם אחד והביא
 שם בשם רבינו משה דס"ל כהרא"ש דככה"ג שרי דהאוסר
 נעשה התר וכתבנות שם כתב דהמקל כאשירי והר"מ לאוכל'
 באחת כאדם אחד לא הפסיד ורכינו ירוחם נתיב ט"ו כתב
 כהרא"ש והש"ע ב"ד סימן ק"ט פסק בהרשב"א וא"כ היה
 נראה דלהרא"ש וסמ"ק והר"מ שהביא בשערי דורא ורכינו
 ירוח' והטור דעתם דהתר הכתוב אף ודאי אסור אך הרשב"א
 והר"ן והרא"ה והאחרונים דעתם דלא התר ודאי אסור וגם
 התוס' מדעת זו וע"כ נסתפקו אי שרי באדם אחר אף בזה
 אחר זה כיון דעכ"פ אוכל ודאי אסור וגם הסמ"ג נראה
 דעתו כן ומינה לחכם יחיד האוסר נגד רבים אסור לו להתיר
 דגבי דידיה הוי ודאי אסור :

אך אחר הישוב ראיתי שאין חולק בדבר דרוב התייר
אפילו ודאי אסור שהרי לח בלא מין במינו לכ"ע חד

כתרי כטיל חד' ויבנן הוא שהנריכו ששים כתבואר בטור
 סימן ג"ח ודעת הרשב"א דגזרו לח בלא מין במינו דליבא
 טעם אטו מין בשאינו מינו דאיבא טעם וטעם בעיקר ר"ת
 אע"ג דאיבא רוב וע"כ לח בלא דאי איפשר להפריד האוסר
 הנריכו ששים דכפחות מזה האוסר נטעם ונרגש אם היה מין
 בשאינו מינו אבל יבש ביבש דאפשר להפריד האוסר ולאכול
 כל חד באפיה נפשיה לא בעי' וזה תבואר כדבריו בתורת
 הבית וש"מ דכי אסור לאכול כולם באחת היינו משום גזירה
 אטו שאינו מינו וגם שם תבואר כדבריו דמה דאשר לבטלם
 יחד הט' גושוס גזירה אטו שאינו מינו דטעם בעיקר מדת'
 ולא מהני ביה רובא וכן תבואר שם בת"ש כדברי הרא"ה
 וכ"כ מדברי הר"ן בפ' גיר הנטה והוא מוכרח לכ"ע שהרי
 פשוט הוא בכלי הש"ס דמין במינו אפילו לח בלא מדת' כרוב
 בטיל ולא הנריכו ששים כי אם מדבריהם והרי לח בלא אי
 איפשר להפריד האוסר ואוכל האוסר בודאי ש"מ דאפי' ודאי
 אסור התיר הכתוב על ידי רוב ומינה לחכם האוסר דמתיר
 לו לאכול כרעית רבים אף דהוי ודאי אסור' דגבי חכם לא שייך
 גזירה אטו שאינו מינו דטעם בעיקר דהוי מדת' לא שייך גבי
 רוב חכמי' כתבואר ומעתה ק"ל לסברת הרשב"א ורכו שאמר
 לחכם האוסר נגד רבים להתיר כיון דגבי דידיה ודאי אסור
 חשוב והרי הכא התירו אפילו ודאי אסור :

והנ"ל לישב לזה דגם הם מודו דרוב התר אפילו ודאי
אסור ומ"מ לא התירו כי אם היבא דשייך בים

רוב דכי אכיל לג' החתיכות ביחד אפי' דקאכיל ודאי אסור
 מ"מ על ידי רוב התר דהיינו שני חתיכות התר הוא דקאכיל
 וכן כביטול אף בנתבטל האוסר מ"מ כתבטל עמו רוב התר
 אבל חכמים שנחלקו בחתיכה לגבי החכמים לא שייך כהו'
 רובא דהם לית להו ספק ואף בשני חכמים ששים המתיר יכול
 להתיר כדעתו לגבי דידיה ודאי התר וכי שייך רוב היינו לגבי
 ידיו דלא ידעין הלכה כדברי מיו ויש כאן שני דיעות להתר
 וחד לאסור אזלינן בתר הרוב להתר אך לגבי חכם האוסר
 דלא ס"ל כלל דעת המתירים הרי לגבי דידיה אין כדבר ההוא
 כי אם ודאי אסור בלי רוב שרעיות המתירים כבר ידע שטעמו
 וא"כ לדידיה ודאי אסיר ודעת החולקים דאף לגבי דידיה חייב
 הכתוב שילך אחר הרוב וצרי נתבטל דעתו מדת' ול"מ מענין

זה דחר בתרי עטיל למה שהם דנים ומיהו לני מהפס אם נאמר דלהתם' והס' ג' דאסרי מספק לאכול כולם אדם אחד וע"כ הט' דלא פשיט להו ליהיתר איסור ודאי על ידי רוב דמדבריהם אפשר דאסירי אם גם כהכס ויחד האוסר אסרי נמי ה"ט א"ר דוקא התם דעכ"פ איכא שם איסור ודאי חששו אכל כאן כיון דקיל כרכים לא חששו לאיכו' לניכי הכס האוסר כיון דלפי האמת אין כאן איסור כלל כיון דקיל כפשוט הלכה כרכים :

עוד ק"ל להר"טכא חמ"ט כהירושלמי דפ"ק דברכות דר"ע פליג עם רבנן ולא עכיד עובדא כוותיה ואעפ"י שהיה חמטא כשעת חגיגה אמר טהור ואי ליצטמו מחמיר כ"ט שיכול לומר טמא והרוב יבטלו דבריו אבל אי נתבטלו דבריו לנחמין אתי שפיר ומיהו בניור דכ"כ אחרו דר"ע חור כו' וס"ל דהיינו מטעם זה דאי לא חור כו' אין לו לומר הפך דעתו והוא דוחק ואולי דלאחר חייב לומר כהפך גם להר"טכא :

אך את זה קשה לשיטת הר"טכא חמ"ט הירושלמי דפ"ב דע"ז בינחך כר שמואל אחת לנכנין אשכח ר' שהלמי יהיב ודרסי רבינ' ד' התיר השתן שמואל אכל רב לא קביל עליה מיכול אחר ליה שמואל אכול דלא כן אגא כתבנה עלך וקן ממרא ח"ל עד דאגא התן אגא ידע הוה עבד עליה שהלמי דרומי את"ל קח דאמר כשם גרמיה לא כשם ר' יודן כשיאה אטרח עליו ואכל ע"ש והכיאותו התם' כע"ז דל"ו והר"ף והר"ט"ש והר"מ כפ"ז מה' מאכלות אסורות וע"ש בהגמ' הכה מכואר דאע"ג דשתן גזירת קדמונית היה דרניאל גזר עליה כמ"ט שם ורכי וכ"ד התירו ואי לא הוה רב אכל היה נעשה זקן ממרא הרי להריא דאינו יכול לאסור לעצמו מה שהתירו רבים ואין לומר שגם הר"טכא לא כתב כן כי אם כשהחלוקת אינו ככ"ד הגדול וס"ל דככ"ד הגדול הוא דאיתיה בלא תבור ומכא הלאו הוא שחייב לעשות כדבריהם לנחמין אבל בחלוקת חכמים דליתיה כי אם כעשה דאחרי רבים לכד ס"ל דעשה זה לא התיר כי אם לכל העולם דהוי ספק איסור לא לדריה דהוי ודאי איסור זה אינו שהרי הביא ראיה מעקביה שהיה מחמיר בדעתו והרי מחלוקת עקביה היה בכית דין הגדול חמ"ט ככנהדרין דפ"ח תדע דלמה לא הרגו את עקביה ע"ש הרי דפשיט ליה כן גם ככ"ד הגדול והיינו דס"ל דלא תסור ליתיה כי אם להתיר האיסור ולא לאסור ההתר והרי מהירושלמי הוה מוכח ככורוד דגם לאסור מה שהתירו קאי בלא תסור אע"ג דאינו נהרג כי אם כהוראת התר מ"מ בדין וקן ממרא עומד וכ"ת היא גופה תיקשי דמעקביה מוכח שהיה יכול להחמיר בדעתו הפך הירושלמי הא ל"ק ולפירוש הר"מ והר"א כר שאני בעקביה שהיה בא מחכמי רבים ולא שייך ביה אחרי רבים להטון' ואף לפירוש הר"טכא שביארתי לעיל ל"ק דעקביה לא היה חולק בהוראה כי אם חולק בעדות ומי שהעיד נגד רבים לא קאי בלא תסור ותימה הוא להר"טכא ורכי איך לא נרש מהירושלמי הוה והנה אחת שהרב שעריוסף בהוריות ד"ב תמה הפך הירושל' להבאר שבע שכתב דכיוודע שטעו אסור לו להתיר ותיירך דרב שאני דרב נוכריה וכולהו תלמידיה וכל אנשי הקומו היו נבררים אחריו ואינו נכון בעיני דאי לאסור ההיתר אינו יכול להקל כרכים ולא קאי בלא תסור איך אמר ליה שמואל כתבנה עלך דוקן ממרא את ויה אינו ותו רכיון דלדריה הוא שאסור דהוי ודאי איסור יכול לבזור על אחרים דהתר הוי לדריהו דלא בריר להו צד האוסר ותו דעקביה היה ברורו גדול כרב והחמיר ולא היה חושש אם נבררים אחריו עוד ראיתי לו שתיירך דרב לא הוה בריר ליה האיסור אלא שהיה מספק בדבר וע"כ אמר ליה שמואל אכול וכו' ע"ש וגם זה אינו נכון בעיני שהרי אם לא תסור ליתיה אם בא להחמיר בדעתו מ"מ אם בריר ליה או מספק הרי בלהחמיר לא דרב הכתוב ומי בילה ר'ו זה ועוד שהרי איסור השתן היה כבוד דרניאל גזר עליו ומכואר מהירושלמי דאי הוה בריר ליה דרכי וכ"ד התירו גם הוא היה מתבטל דעתו והיה אוכל אלא שהיה חושש דרכי שהלמי הוה מתירו לכד הרי שכתב הכ"ד הוא להתיר גם למי שבריר לו האסור כי ע"כ דרכי הר"טכא ורכי כ"ע אנלי :

עוד ג"ל ראיה דאף להתיר האיסור חייב לעשות כרכים חמ"ט כשכת דק"ח אחר רבי יומי חיוולס לא עברתי על דרכי חבירי יודע אני בעצמי שאיני כהן אם אומרם לי חבירי עלה לרוכן הייתי עולה והרי כפ"כ דכתבו' אמרינן דור שגא' כפיו יעבור בעשה ואף שהתם' כתבו שם לא ידע ד' מה איסור יש בדבר אם לא חשום ברכה לכטלה ככר תמהו הרמט' שאר רבני האחרונים כדבריהם וח"מ חפסט הסוגיא עמ' תאי ק"ל דור עובר בעשה נראה להדיא דשרי להתיר איסור נוכח רבים וגם להתוספות לא באו למעט דאם היה איסור תורה לא היה עושה וגם דעת הר"מ כתבו מהאחרונים דס"ל דאיסור ברכה שאינה זריכה חר"ת ואין להשיב לכל מה שנתבאר דשות' הדין להלך אחר רבים אף להקל חמ"ט דס"ל כפ"י החומש' כפ"י נושפטים ככסוף לא תהיה אחרי רבים לרעות וז"ל ואני אומר ליישבן כפשוטו אם ראית דשעים נוטין חשפט לא תאמר הואיל ורבים הם וכו' וא"כ ניחא דלהתיר האיסור כיון דלדריה יודע שהם טועים הוי רבים לרעות ואינו חייב לשמוע הא לא איריאי חירי שהרי כפ"י כתב אם ראית דשעים חסין חשפט דהיינו שודע כודאי שהם יודע' הדין ומטיין חשפט מפני אהבת הוכאי או שנאת החייב או חשום שומר אבל מן הסתם דכשרים הם אף אם טעו לרעות לא חשיב רבים לרעות וחייב לשמוע ולהטות הדין על פיהם נגד דעתו וזה פשוט ואי ק"ל לשיטת הראשונים מחייב דפליגי בשבת דקכ"ד רבה ורבא בדבר שמלאכתו לאיסור דאינו ניסל לזורך מקומו לרכה ולרכה שרי ואמרינן שם ואף רב סבר כרכ' ואעפ"י כן אמרינן עוד שם רב חרי כר רחל הו"ל ההוא בי סדיוטה כשתא אתי לקמיה דרבא ח"ל תהו לטלטינהו ח"ל שרי אית לי אחרונה חו' לאורחוס אית' לי נמי לאורחוס אמר ליה גלית אדעתך דכרכה ס"ל לכ"ע שרי ולדיך אסור והרי כיון דרב מתיר בדבר שמלאכתו לאיסור לזורך מקומו מינה דכרכה שמלאכתו להתר אף מחמה לכל חותר וא"כ הו"ל דרכי רבה דרכי יחיד ואף רבה היה חייב להתר הפך דעתו כ"ש רב מרי ואיך ח"ל לכ"ע שרי ולדיך אסור הא ל"ק דרב מרי לאו קטיל קמי באגמה הוי ומצטרף דעתו עם רבה ונמצאו שקולים ובמחלוקת שקול לכ"ע אין האוסר יכול להתר נגד דעתו ח"כ ז"ל דרבא לא שמיע ליה דרב סבר כוותיה וע"כ אסר לרב מרי וכי אמרינן ואף רב סבר כרבא פתמיה דס"ק קאמר הכי ורבא לא ידע מדרכי רב :

הכלל העולה דיחיד נגד רבים אם סברתו להקל לכ"ע חייב להורות בדעת רבים להחמיר ואם דעתו להחמיר אף דלשיטת הר"טכא ורכי נראה דיכול להורות בדעתו לבניו ותלמידיו בניצעה שלא יבא הדבר למחלוקת מ"ה כל גדולי הראשונים חולקים כי על כן אין הפס שלא יוכל להורות בדעתו כי אם ששמיט עצמו מהוראה זו וישלח לשול' לחי שודע להתיר לו ואף בניו ותלמידיו חייבין לעשות כרכים אך אם ההוראה שייך לנבי דריה כגון שנלקו באכילת איסורים וכיוצא אם דעתו להקל אין הפס שחייב להחמיר בדעת רבים אך אם דעתו לאיסור להר"טכא ורכי חייב להחמיר ולרש"י ולהתם' נראה דאי שייך לא תתנודדו אסור ג' להחמיר וכלא"ה יכול להחמיר והרברי שאר פוסקים דככה"ג

דבכה"ג חייב להקל כרכים דעבר בעשה דאחרי רכים וכלא תסור וכנ"ל עיקר לענין ריבא מתוך מה שנתבאר וכל וו כשנשארו ופתנו יחד הימיר עם הרכים אבל בלא"ה לא נתבטלו דברי הימיר דרובו מתוך כולו בעינינו וכ"כ הרמ"ם ח"ד סימן קכ"ג דה"ד לענין הימיר אך לגבי דין בכל גווני דעת רכים עדיף ולא כהגט פשט ואף כשארו ופתנו יחד יש לו לרון דכשל דכריה יכול לעשות כדעתו אף להקל מהראיות שכתבתי לעיל והנה בעתה ראיתי להשער אפרים בת"סימן יוד שצויר דכשל דכריהם אין הלכה כרכים וזה ראיה לדברינו לגבי דידיה אתי מק"ו אלא שדברי הרב בזה תמוהים שהרי בעירובין דף מ"ו ובשבת דק"ל ובשאר דוכתי תבאר דהלכה כרכים אף כשל דכריהם אך כמה שאנו דנים חי בגידיה וכל להורות כדעתו היא גופה נריכה רכה אך מהירושלמי דפ"ב דמ"ו שהבאתי לעיל בני גזירת שמון שאמר לו שמואל לרב אכול ואי לא כתיבנא עלך דוקן מומרא את ואי בשל דכריהם אינו חייב כ"ש בגזירת שמון שאין בזה תורה ולמה לא יוכל להחמיר כדעתו הן אחת שדעת הר"מ דעובר על גזירה ותקנת כ"ד עובר בלא תסור ונעשה וקן ממרא וא"כ ז"ל כיון שב"ד התירו התקנה הו"ל כאילו התקינו ככך להתר א"כ העובר קאי בלא תסור אבל אם נחלקו באיסור דכריהם איסור או לא לא קאי בלא תסור אך הרמב"ן חולק על זה בשה"מ שורש א' והאריך להביא ראיות דלא קאי בלא תסור כי אם בשל תורה וקשה לדכריהם מהך הירושלמי דלית כאן סרך תורה ואיך קרי ליה זקן ממרא וצ"ע . ומ"מ למה שכתב"ן אין מהירושלמי הניח דבם כשל דכריהם חייב לבטל דעתו ומיהו אף שאנו מרמזין לא נעשה חעשה בלי ראיה וקטנין כעת דבם כשל דכריהם חייב לבטל דעתו וגם כבר ביארתי לעיל במ"ש הגט פשוט דכי קול' כרכים היינו לבני דרוו אבל כדור שני יכול לפסוק כיוחך לדידי הוא תימא דלעולם ראשונים עדיפי מינין ואיך יבטל דעת רכים וגדולים ממנו כי ע"כ העיקר דבכה"ג אינו יכול לבטל דעת רכים זולת אם כצירוף דעתו ליכא רוב וכ"כ להדיא מת' הרשב"א סימן רכ"ג וכ"כ עיקר :

סימן פ"ה וי"ט לחקור ביחוד שיושב עם ב' ונ' ובשאלו בדין איסור והורו להתר בדבר התלוי בשקול הדעת והוא אין דעתו כן אבל ידע שלא יחזרו בהם דשקול הדעת שלהם היה להתייר אם חייב להגיד דעתו להם דאם יגיד יבטלו דעתו ויהיה חייב גם הוא להתייר וז"ל שיוכל לעמוד בשתיקה ויכחש איסור בעצמו א"ד חייב להגיד דעתו כיון דכתיב לא תתגדרו ושתיקתו תביא לידי כך והיה נראה ראיה מדתנן בריש הוריות הורו כ"ד וידע א' מהם שטענו ואוקמו' בש"ם דלא נשא ותנן לא שתק או הרבין בראשו כמ"ש שם כד"ג וגם כד"ה אוקמוה כבון שמעון בן עזאי וקטעני כחצה לשמוע דברי חכמים ואי חייב עכ"פ להגיד דעתו להם אחתי קשה דאין זה שמעון בן עזאי ודוחק לומר דגם בזה טעה דא"כ היה לו לש"ם לבאר טעמה גם בזה לא ודאי דאם נראה לו שיעמדו בדעת' לא יגיד להם דמכ"מ והוא ידע בהם שלא יחזרו בהם ויש לרחות דהכא בתלמוד היושב לפני כ"ד הגדול או אחר מהם אבל לא נכונה עמם דאע"ג דאחריון בשבועות דל"א מנין לתלמוד שיושב לפני רבו וראה זכות לעניי שלא יסתוק חסם ז"ל ראייני שירע שיוורה לו רבו אבל בלא"ה אינו חייב אבל ג' ששכחו ובשאלו בדבר איסור עכ"פ חייב להגיד דעתו וראיתי להרמב"ן בשה"מ שורש אחר שכתב דחכם שירע שטענו כ"ד יש עליו לכא לפניהם ולומר טענותיו והם ישאו ויתנו עמו וכו' נראה דבכה"ג חייב להגיד דעתו להם ולדבריו נ"ל דכי תני ידוב אחר מהם שטענו היינו שלא נמצא שם והדבר קשה דשם כד"ג מוכח דהיה שם עמיהם המוקי לה בהרכין ראשו או שתק וא"כ ע"כ נ"ל לדעתו

דס"ל דטעה גם בזה וכפשוט הסוגיא אין נראה כן ומכ"ל לרון כך ונריך ישוב :

סימן פ"ו עור יש לחקור בענין זה אם נחלקו יחיד ורבים בדבר והיחיד גדול בחכמה יותר מן השני' אי גס כפי האי אולנין בתר הרוב א"ר כי כתיב אחרי רכים להטות היינו בשוין אבל כשאחר גדול בחכמה הרי אמרו טבא חדא פלגלא ממלא בני דקרי ולכאורה נראה דכי כתיב אחרי רכים בכל גווני כתיב אף אם היחיד או המיעוט גדול בחכמה שהרי שנינו בריש סנהדרין ואין בית דין שקול מוסיפין עליהם עוד אחר ופרש"י דאין עושין כ"ד זכות שאם יחלקו לחצאין הו"ל כלבא ופלגא ולא משכחת לה הטייתך לטובה על פי אחר ושם בד"ג מפיק ליה מרדכיב לנטות אחרי רכים התורה אמרה עשה לך כ"ד כוטה ואף רבינו דס"ל דסנהדרין גדולה היו שבעים היינו דוקא כסנהדרין גדולה דגלי קרא אבל בכל כ"ד כפי כ"ד נוטה כמ"ש שם וזה פשוט בכלי מסנהדרין ואי רוב במקום שהיחיד גדול בחכמה לא מהני מה הועיל הכתוב כב"ד נוטה והרי לא כל הדיעות שוות ואם יחלוק הגדול מהם על השני' אחתי איני יכולים לרון והמחלוק קיים גם דכ"ט דסנהדרין שנינו שנים מזכים ואחד מחייב וכאי שנים מחייבין ואחד מוכה חייב נראה דבכל גווני נפסק ברוב הדין אף אם הגדול חולק ועוד דאם איתא דכה"ג מוסיפין הדיינים א"כ ליתני היה היחיד גדול בחכמה יוסיפו הדיינים כדרכי שם אם אמר אחד מהם איני יודע אלא ודאי דכ"ג אולנין בתר הרוב ועוד ראיה דכ"ג דסנהדרין מוכח דאי לא גלי קרא אחרי רכים להטו' היה הדין נתן דאין הדין נפסק עד שישכיתו הצריכים לאותו דין א"כ או ה' וכיוצא שהרי הקשו לרבי יאשיה דמוקי האי קרא כד"כ א"כ שנים אומרים זכאי ואחד מחייב מתא' דלא כרבי יאשיה ותיירו מיייתי לה חק"ו מדיני נפשו' וכיון דלכ"ע מוכח ריכוזי הכתוב הוא דאולני' אחר הרוב א"כ בגדולת החכמה דלא רבייה קרא מ"ל לרון בו שום עדיפות כי ע"כ אין לנו אלא רוב מנין וכ"כ דכ"ג דסנהדרין איתיה ואם לאו עומדין למנין רבו המטמאים טמאו רבו המטהרים טהרו וכה"ג אחריון בתמורה דט"ו משמת משה רבו המטמאים טמאו רבו המטהרים טהרו ואילו בכל כ"ד היו גדולים אלו על שו' כמ"ש הר"מ בפ"א מה' סנהדרין הגדול בחכמה שכולם מוסיבין אותו ראש עליהם וכו' ומוסיבין הגדול שבשבעים משנה לראש וכו' ושאר השבועים היו יושבים לפניו כפי שניהם וכפי מעלתם כל הגדול בחכמה את חכירו יהיה קרוב לנשיא ע"ש הרי שכל א' היה גדול מחכירו בחכמה וברר ישיבתם היה מורה גדולת החכמה וכן כסנהדרין קטנה ואפילו בג' שורות ת"מ שהיו מוסיבין לפניהם כסנהדרין קטנה היה מכירים כל אחד כמעלתו ולא אמר אדם לחכירו אני גדול כמותך כמ"ש שם הר"מ באותו פרק וא"כ אפוא איגדולת החכמה היו בגדולת המנין איך אמרו בסתם רבו המטמאים טמאו והרי אפשר שהמיעוט הם גדולים בחכמה והרוב אינו כלום אלא ודאי דכ"ג בתר רוב מנין אולנין וכ"כ דעת הר"מ שבאן כתב שהיה לכל אחד הקורס לחכירו מעלה על חכירו ואפ"ה פסק בסתם בפ"א מה' סנהדרין דכלל הדיני' אולנין בתר רוב המנין :

אך את זה קשה מת"ש כפ"ק דע"ו ד"ו היו ב' ה' מטמא ואחר מטמא אחר אומר ואחר מתיר אם היה א' מהם גדול מחכירו בחכמה ומנין הלך אחריו ואם לאו הלך אחר המחמיר ריבא או' בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל שופרים הלך אחר המוקל אמר רב יוסף הלכה כרובך הרי דער יבאן לא פליגי ת"ק ורובך מי אם בשוין אבל אם א' מהם גדול בחכמה הולכין אחריו אף להקל הנה נראה גדולת חכמה בגדולת המנין והתיירו בו ספק תורה והדבר קשה מ"ל הא והנה אמת דלדעת

ועוד שזל שנס מ"ר לא עשו חזרה אלא רס"ל דשוים היו
 בחכמה כ"ט וכ"ה א"כ ל"ז רכי לא מהני גדולת החכמה היינו
 נגד גדולת המנין אבל בשוים המנין לכ"ע גדולת החכמה
 מוכריע הדין וכ"כ מוכרח המתניתין כעדותות והסוגיא דפ"ק
 דע"ז אך עכ"פ חזק סוגיא מכוונת כי רבה היא גדולת החכמה
 להכריע ההלכה והדר כי קושיין מכל הכך דוכתי שהכאתי
 שגראה מהס דגדולת החכמה אינו כלום להכריע הדין מפני
 זה :

והג"ל בישוכן של דברים דכל דבר רכעי כ"ר ככל
 הכך דתנן כפ"ק דסנהדרין יש דפני כנ"י וש

רכעי חזק וכשכניה וככ"ג וכע"ל הכל כמו דבלי קרא ככל
 הני כיון דכי כתיב אחרי רבים להטות אין בהשחע כי אם רוב
 מנין ואילו רוב חכמה לא רביה קרא כלל וע"כ רוב חכמה אינו
 מוציל בכל הני שנס רוב מנין אי לאו דרכייה קרא להדיא הוה
 בעינן שוסכמו כולם כדמוכח בר"ג דסנהדרין ובת"ש לעיל
 וע"כ אין לנו בהם אלא מאי דבלי קרא ככל דבר הוראה שדבר
 פשוט דכל דבר הוראה שני בחכמ' אחר הראוי להוראה וא"כ
 מעיקר דינא לא שייך ביה לא רוב מנין ולא רוב חכמה כיון
 דכני בלאר אף שהיו נחזאים גדולים בחכמה אפילו תלמיד
 להורות כפני רבו עיקר האיסור משום כבוד רבו אלא דאם
 נחלקו בדבר דלנכיריין הדבר ספק כיון שנחלקו חכמים
 בדבר ואין אתנו יודע הדין עם מיוקול ספק תורה להחמיר
 וכי קול דאם האחר גדול בחכמה או שהם שנים נגד אחד
 דהולכין אחר החכמה או אחר הרוב עיקר הטעם דכל מה
 שנאמר בספק תורה אינו אלא בספק שקול דנדרי האיסור
 וההתר שווים אבל אם אין הספק שקול כגון דנדרי ההתר
 מוכריע טפי כגון זה לא חשיב בספק וא"כ אם הם שנים נגד
 אחד נדרי התר מוכריע טפי דאיכא דיעות רבים בהתר יותר
 משל איסור וכן אם האחר גדול בחכמה מחכמו ומתיר הא
 ודאי נדרי התר מוכריע טפי שבדאי הנמור כל הגדול בחכמה
 מחכמו ועד יותר כריני התורה וכמעט שאין צורך לראיה
 ובתמורה דט"ו אמרינן שכל השכלות שעתידו לישראל היו למדין
 תורה כמשה ושם באמר דסך הלכות שנתכתבו באבלו של משה
 החזירם עתמאל בן קנו כפיפולו גם בסנהדרין דפ"ח אמרו
 תשרבו כ"ט וכ"ה שלא שמו כל צורך דכה העמלות כישראל
 וכסוף הוריות אמרו סיני עדיף או עוקר הרים עדיף וכן בשאר
 דוכתי וגם פשוט הוא דמיעוט החכמה גורם שלא להכין דבר
 על כורוין ולחלוק וא"כ כיון שפשוט הוא הגדולת החכמה אף
 אי לא רכייה קרא החכמה תעוון לחכם וא"כ כשנחלקו ב'
 והאחר גדול בחכמה הדעת נוטה יותר שביוון אל האמת יותר
 מן האחר וא"כ אין כאן ספק שקול והנר שלו ונוכרע קצת
 מנר גדול החכמ' ובדין הוא להלך אחריו אף להקל דלא באר
 כי אם בספק שקול והא ליכא וכ"ת א"כ בדבר רכעי מנין של
 כ"ד אם יהיה המיעוט גדול בחכמה לא יועיל כח הרוב כיון
 דהחכמה מיכה וכה מוכריע לצד הדין בלי ריבוי הכתוב הא
 ל"ק רכיין דהנרדק מנין מדינא כע"נן הסכמת כולם וכי בני
 כרוב הוא מגזירת הכתוב וכרוב מנין בלי דמועיל ולא כרוב
 חכמה ש"מ דגזרת הכתוב הוא דכדבר רכעי מנין חכמי' שלא
 יועיל כי אם רוב מנין לכד (לא כרוב חכמה) ואיך ל"ל הוא
 ובפיא כהוגנת הכורא יתברך שמו לעד למה ריבה כדבר רכעי
 מנין רוב מנין ולא רוב חכמה ועל האמת שקולי אי מהא טעם
 גדול יש כדבר רכעי וכל נתיבותיה שלוש ועיקר הכינוי דאחרי
 רבים שלא ירבה מחלוקת כישראל כפיין ה"ש ברפ"ח דסנהדרין
 בני וקן מחדא דנהרג בכל בוני ה"ט וא"ה אי יועיל כמי
 רוב חכמה זה היה שורש המחלוקת שכל אחד יאמר אני גדול
 מזה וס"אם יחלוק הגדול על השנים כמעט שאפשר שלא
 יתברר לעולם שנס כנוכפים אפשר שיהיה עם הגדול או

דלדעת הסופרים ספק תורה להחמיר רהוי מדבריהם כשיטת
 רמב"ם ל"ק שזל כיון דכפני חכמים לנכיריין ספק תורה
 הוי וספק תורה מר"ת להקל ודבנן הוא דאסרו ראו הם להקל
 ולסמוך באיסור דרכיהם על גדול בחכמה הם אחרו והם
 אחרו כמו שמינו שהקלו בשל דבריהם כעניינים הרבה וכ"ת
 עכ"פ תיקשי דכאיתחוק איסור לכ"ע הוי מר"ת כידוע וא"כ
 באיתחוק איסור איך הלכו אחר גדול בחכמה הא ל"ק
 דבמחלוקת חכמי' אם אסור אם הותר לא שייך איתחוק איסור
 כיון דפלגי בחתיבת אם היא אסורה או הותרת וע"כ סמכו
 כספק לבחור על הגדול בחכמה אך מה נדבר לשיט' הרשב"א
 ודעומיה שנס כלא איתחוק לא איסור ולא התר ספק תורה
 להחמיר הוי מר"ת א"כ תימה הוא איך התיירו הגדול' החכמה
 למה שנתבאר דגדולת חכמה אינו מעלה ומוריד לענין הלכה
 והנס אמת שראיתי להר"ח בספ"א תה' מפרים שלא חילק
 בדין זה אם גדול בחכמה ומנין או לא אלא שנס דכשל תורה
 הליך אחר המחמיר ובשל סופרי' אחר המקל וכן הסמ"ג בעשין
 קי"א ובת"פ סדעת הרב דריבך פליג את"ק גם כרישא
 דאף אי גדול בחכמה ומנין אין הולכין אחריו כי אם בשל
 תורה אחר המחמיר ובשל סופרים אחר המקל ע"ש וכדבריו
 נראה קצת הנהג' שם וכבר תתהו על זה בת' שער אפרים
 והנט פשוט ככללי ההוראה דאין טעם לזה כלל
 ושהרשב"א ושאר פוסקים כתבו להדיא דריבך לא פליג לרישא
 ע"ש כדבריהם ולמה שכתבו יש לישב דכריה' שהם מפרשים
 המנין היינו שנים והם הכריחו מכל הכך דוכתי שהכאתי
 דהכרעת החכמה אינה כלום כדיון וע"כ הוכרחו לפרש דריבך
 פליג גם לרישא וקול כדריבך דגדולת החכמה ושנים אינה
 מוכרעת ההלכה אלא דאכתי מדעת הרשב"א ושאר פוסקים
 לא ינאנו ידי חובה וגם ראיתי לקצת מרכי האחרוני' שהכינו
 כדעת הר"מ וסמ"ג והנמ"ש שנס הם מורו דאם יש גדול בחכמ'
 הולכין אחריו וכל דבריהם כשוין ואף למי שהבין כדבריהם
 כן מ"מ לדעת ת"ק כפירושה אתמר דגדולת החכמה מוכריע
 וא"כ קשה וכי לית ליה לת"ק כל הני דוכתי שהכאתי ובר הן
 דין קשה מרתנן כפ"ק דערויות ולמה מוכריין דברי היחיד
 כין המרובים שאם יראה כ"ר את דברי היחיד ויסמוך עליו
 שאין כ"ר יכול לבטל כ"ר חכמו ער שיהיה גדול מחכמו בחכמ'
 ומנין וכו' ונראה שם פני' הר"מ והראב"ד דככל דבר הלכה
 אין כ"ר יכול לבטל דברי כ"ר חכמו אלא א"כ גדול בחכמה
 וכחנין ואף להר"מ כחיבורו כפ"כ תה' מפרים שגראה חולק
 על זה וס"ל דכל דבר הלכה יכול לבטל זולת בתקנה ובזירה
 והכהב כה"ש הכ"מ סמ"מ בתקנה ובזירה מודה דכעין
 גדול בחכמה ומנין הואי גדול' החכמה אינו כלום להכריע הדין
 א"כ קשה כי הוי גדול בחכמה כמימאי הוי ולא הו"ל לתלמי' כי
 אם כחנין דכתיב אחרי רבים להטות ואת זה ק"ל שם בפירוש
 הראב"ד שפירש דחנין היינו שנים והכרע קשה היכן מינו
 כהכרעת הלכה שם ערובות בשנים כי היכי דתלו באן בשנים
 כי על כן נראה עיקר פירוש הר"מ דחנין היינו מנין החכמים
 דאף דכתב כ"ר הם שבעים וא"ת"מ כל שאר החכמים שדורו
 עוסקמים עם הכ"ר ונזכרים ונותנים עם כולם ואפילו עם
 תלמידיהם כי ע"כ מהך מתני' מורה להדיא כהך סוגיא דע"ז
 דגדולת החכמה שיהי' היא לגדולת המנין הפך כל מה שהכאתי
 בראשית האחר וכן קשה ממ"ש כפ"ק דיבמות ג' בבי מאי
 דפליגי אי פשוט כ"ש כדבריהם אי בעית אימא קודם כ"ק
 וכגון דכ"ה רובא למ"ד לא עשו דהא כ"ה רובא ומ"ר עשו פי
 אזלינן בתר רובא היכא דכי אהדרי גיבשו הכא כ"ש מהדדי
 טפי ע"ש הרי דגדולת החכמה שיהי' כגדול' המנין ואף דלמ"ד
 לא עשו ע"כ רס"ל דגדולת חכמה אינו כולם ככביעות הלכה
 מ"מ אכן קול כמ"ד עשו דמ"ד לא עשו איתותב עם מהכריות'

שיהיה גדול בחכמה הרבה כגד הנוספים גם כן ורכי אליעזר
העיד עליו רבו אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים מכריע
הוא את כולם ולכי אומר שאם הדין תלוי גם כיריעת החכמה
יותר גם כן כמעט שלא היה שלום בשום מחלוקת וע"כ יררם
תורה לדעת הכריות וחפני השלום ראה היתר גדולת החכמה
ככל דבר דבעי כ"ד ולא הקפידו כי אם על רוב המנין והוא
דאמרי' ברם"א דסנהדרין דכשכל ספק כדבר הלכה והוצרכו
לשאול לב"ד הגדול עומדים למנין רבו המטמאים טמאו רבו
המטהרים טהרו שנראה שגם כרכרי הלכה אינו מועיל כלום
גדולת החכמה התם נמי דהצריך הכתוב מנין כ"ד הגדול
כרתיב כי יפלא ממך דבר וקמת ועלית אל המקום דהיינו
כ"ד הגדול וגם מוכרח הוא שהרי אם יחלוק על הכ"ד הגדול
החול נעשה זקן ממרא ויזון כחמך ואינו חייב כי אם כממרא
את פי כ"ד הגדול וכיון שהצרי' הכתוב ככה"ג כ"ד של שבעים
ואחד חור הדין דרוב מנין דגלי קרא מהני ולא ברוב חכמה
וכ"כ דאי לאו הכי אין בכריות הרוב שלהם מכריע הדין אף
אם יהיו כל שאר חכמי ישראל חולקים על זה אם לא מגזרת
הכתוב רכי כתיב לא תסור עיקרו לב"ד הגדול הוא וכי אהרי'
בפ"ק דיבמות דה"ד עשו היינו מטום דכ"ש ממדרי טפי התם
כירור ההלכה לא היה ע"פ כ"ד הגדול כי אם על ידי חכמי
הישיב' דאף שהיה בהם מכלל הסנהדרין שהרי תלמידי שמואי
והלל היו הסנהדרין דהלל נשיא היה ושמואי אב כ"ד כתיב
בפ"כ רמב"ה והסתמא תלמידיהם ירשו מקומם ור"ש בנו של
הלל היה נשיא כירוע ה"מ כיון שלא נמנו הסנהדרין על זה כי
אם שיטבו בעומק הלכה אין להם דין סנהדרין כי אם בדין
שאר החכמים וכיון שכן כשבאו להכריע הספק נגד רוב מנין
אם היה כנגדו רוב חכמה אבתי הדבר בספק שכל רוב שאינו
כדבר דבעי מנין כי מהני רוב מנין הוא דעל ידי רוב מנין אין
שם ספק שקול והוי כספק ודאי דאין ספק מוציא מירי ודאי
דאף אי לא גלי קרא אחרי רבים להטות הוה שרינן ברוב
חכמים כיון דאין כאן ספק שקול דלא אסרו תורה כי אם ספק
שקול וא"כ אי הוי רוב חכמה נגד אחד ורוב מנין נגד אחד
הו"ל ספק שקול שיש כגד זה מה שאין כגד זה וע"כ פשיט
ליה להציו מ"ד עשו כ"ש כדכריהם כיון שאין כאן צד מכריע
ומ"ד לא עשו ס"ל כיון דגד רוב מנין כתיב להדיא בתר רוב
מנין אולינן כגד רוב חכמה דאי אולינן בתר רוב חכמה היינו
כשהחכמי' שוים שאז רוב החכמ' אינו סותר רוב מנין דרבייה
קרא לפסוק הדין על פיהם כדבר דבעי מנין ואי ק"ל דכיון
דכי באו לקבוע הלכה על ידי הכ"ד הגדול היה נפסק עכ"פ
ע"פ רוב הסנהדרין א"כ היה להם לגדור מחלוקתם ע"כ כ"ד
הגדול איי' ההא זל והן קדם צריך לגבא מ"ש כפ"ח דסנהדרין
בראשונה לא היתה מחלוקת בישראל הוצרך הדבר לשאול
שואל חכ"ד שבעירו וכו' וקשה דמאי כולג האי לטרוח כל בתי
דינים כדבר זה והרי כב"ד שבעירו היה להם לדון כדבר ואי
דכו עליו חכיריו חייב עכ"פ להלך אחר הרוב ואם הסכימו
הרוב כרעתו יעשה כרעתו ורחוק הוא בעיני לומר דמשכתת
לה כשהיו שוין כמנין במחלוקת זה כב"ד שבעירו וכן בשאר
בתי דינים שהדי הפשט הכרייתא אין נראה כך וגם ראיתי
להקאירי שכתב בשם חכמי הדורות שאם היה בכל בתי דינים
אלו חכם אחד שסכים לזקן ממרא אינו נהרג וא"כ ע"כ
דאיירי שכולם חלקו עליו וא"כ ל"מ שילך לשאר בתי דינים
הרי עכ"פ חייב מד"ת לחזור ודעתו מחת הרוב כי ע"כ כ"ל
דאיירי הבא היבא שהב"ד לא הוו נמיירי דבר זה ולא היה
להם פשיטות הדין וכ"כ מהכרייתא דתני אם שחינו ממנו לו
ואם לאו באים וכו' ואף שהר"מ בפ"ד ה' מומרים הו' כדאה
שחפרש דאם שחינו קאי להחלוקים לפי מ"ש הר"מ שם ה"מ
כבר כתב הלח"מ שגם הר"מ חפרש אם שחינו דקאי לב"ד

כפשט הכרייתא ע"ש וא"כ נראה דלא הצריך הכתוב כ"ד
הגדול כי אם כשהלך לב"ד שבעירו ולא קבלו הדין וכן שאר
הכת"ד ולהם לא נתן להם הכתוב כח שדינו לפי דעתם כיון
שאפשר שהב"ד הגדול קבלו הדין מפי השמועה ודוקא כ"ד
הגדול שאין גדולי' מהם נתן להם כח לדון בדין ההוא מדעתם
אם לא קבלו הדין מרבים אך אם הכ"ד שבעירו היה מהם מי
שיקבל הדין היו דינים עם החולק ככל מחלוקת התנאים ואם
הרוב לגד אחד וכן אם הגד אחד היו חכמים יותר היו דינים
כגד אחד וכדק"ל אם היה אחד מהם גדול בחכמה או מנין
הולכים אחריו וככאן מהני גדולת החכמים שהרי מה שהולך
השואל לב"ד שבעירו לא נצטוונו על זה דכי גלי קרא היינו
כב"ד הגדול וכאילו אמר הכתו' כי יפלא ממך דבר ולא נמצא
מי שקבל מרבו דין זה וקמת ועלית ומ"ש שהיה הולך לב"ד
שבעירו או לב"ד שכפתה העזרה או פתח הר הבית אין זה
מד"ת אלא שהדרך כך הוא דהשואל ספק אינו הולך לב"ד
הגדול תכף אלא שואל לחכמים קטנים קודם ואם לא ידעו
להשיב על כורחו ילך לב"ד הגדול וא"כ הליכתו לב"ד שבעירו
ולשאר הכ"ד לאו דבעי כ"ד להכי לא דמסתם הכ"ד שבעירו
הם חכמי עירו והולך אלם משום ידועה רבה ואה"כ דאף אם
אינן כולם במעמ' א' אבני שאין הליכתו אלם הצריך בו הכתוב
כ"ד בשום מקום ודוקא כב"ד הגדול צריך שיהיו כולם כיון
שחייב הכתוב על המרהו חמך משא"כ כהליכתו אלם שאר
כ"ד אינו אלא בהולך אלם גדולי' חכמי ישראל לדעת כירור
ההלכה וא"כ אם ידעו להשיב ונחלקו בדבר חור הדין למ"ש
בע"א אם היה אחד מהם גדול בחכמה וכמנין הולכין אחריו
ואי הצד אחר רוב מנין והצד אחר רוב חכמה הדבר ספק
ויזיפו החכמים כדי לגדור ההלכה ואין בה לב"ד לפסוק הדין
ע"פ הרוב שבהם דלא גלי קרא שיפסק הדין ע"פ הרוב שלהם
כי אם כדבר חדש שלא ידעו שאר החכמים מרבים אם קבלו
אומרים כקבלתם ואם לאו היו דינים הם כדבר וכעי רוב שלהם
גזר הכתוב שיהיה הדין כן משא"כ כשנחלקו מפי השמועה
שוה קבל מרבו וזה קבל מרבו כדוהם דינים איזו הקבלה
תהיה אחת לא נזוה הכתוב שיהיה פסק הלכה כב"ד הגדול
וע"כ במחלוקת כ"ש וכ"ה שכל מה שנחלקו היה מפי השמועה
כמ"ס משרבו כ"ש וכ"ה שלא שמשו כל צורכן רבה מחלוקת
בישראל א"כ זל רכי ציוה הכתוב בלא תסור ושיהיה הדין נפסק
ע"פ כ"ד הגדול היינו ביחוד עם רבים ששיימד נעשה זקן
ממרא אבל רבים שנחלקו עם רבים שלא הצינו רבים שיהיו
נעשין זקן ממרא וא"כ ככה"ג אין הדין נפסק עפי' כ"ד
הגדול אלא כפי הכרעת החכמים לפי הרוב או לפי החכמה
בין שיהיו מכלל הסנהדרין או לא וזה כ"ל מוכרח שהרי לא
מצינו שמחלוקת כ"ש וכ"ה ושאר החכמים שהיה הכ"ד הגדול
קיים שהכריעו ההלכה ע"ה הכ"ד הגדול וכלל החלוקה כל חד
עביד כדעתיה כמכובא' ככל הש"ס ואם היה כח ביר כ"ד הגדול
להכריע הוה להם להכריע והיחיד שצושה כרעתו קאי בלא
תסור כי ע"כ כ"ל דלא היה כח ביר כ"ד הגדול להכריע כי אם
ביחיד הבא לדון כדבר חדש וחלקו עליו הסברתם בלי קבלת
רבים שאז סוף דבר לב"ד הגדול אם קבלו אומרים ואי לאו
עומדים למנין והעובר קאי בל"ת אבל בלא"ה תורה נדרשת
בין החכמי' כולם ואין לב"ד הגדול שום עדיפו' משאר החכמי'
ואי ק"ל א"כ איך אמרו בהך כרייתא דסנהדרין בראשונה לא
היתה מחלוקת בישראל וכו' דנראה להדיא דהכ"ד הגדול
מבטל המחלוקת ולמ"ש אינו מבטל כי אם אחת לששים הא
ל"ק דהכרייתא איירי קודם כ"ש וכ"ה שמשו כל מורכן והיו
לחרין תורה כמשה וא"כ אם היה מקובל לא היה חולק שכולם
שמשו כל צורכן וכדבר חדש שלא קבלו לא היה דן בו כי אם
הכ"ד הגדול והרי נפסק המחלוקת אך אחד שחיי' והלל שלא

שמשו כל צורכן וכולם היו דנין מפי הקבל' וכ"ש מעידי שקבלו
השפתי וכ"ה מהלל ולא היה המחלוק' דשחיי והלל כי אם בהם
שלא שמשו כל צורכן ואז אף שהכ"ר הגדול היה קיים לא
הועיל שלא נתן הכתוב כח זה וכ"כ במחלוקת כ"ש וכ"ה היה
הכל טעות בקבלת רבם שהרי ר"ב בן זכאי ור"א שהיו תלמידי
שחיי והלל אמרו כפ"ב רסוכה שלא אמרו דבר שלא שמש
מרכו מ"ש באופן שבעת כ"ל שלא צוה הכתוב לרון כדבר
הלכה על ידי כ"ר הגדול כי אם כדבר חדש שכחו לרון ולא
קבלו מרכם דכיון שהיה אפשר שאחרים קבלו והיו צריכין
לשאול את פי כ"ר הגדול אם קבלו ואם לא קבלו היו חייבין
הם לרון כדבר אבל אם נחלקו בשמועה שזה אומר כך
קובלתי ואחרי' אומר' כך קבלנו כדבר הדבר מיד ואי ק"ל ששם
במהדרין אסיק הש"ס דכ"כ נעשה וקן ממרא ול דהתם הוא
היה אומר מפי השמועה וכ"ר ושאר הכ"ר חלקו עליו הסכרת'
אבל לא היה בהם מי שקבל הדבר ההוא מרבו והונדכו לבוא
לכ"ר הגדול ואז בין אם חלקו עליו מפי הקבלה או מדעת' היה
נעשה וקן ממרא כיון שנפסק הדין על פיהם אבל בלא"ה
שכבר היו ככ"ר שבעירו מי שקבל לא היה כח ככ"ר הגדול
ואתמ"ל דככל עמין היה כח כיד כ"ר הגדול לפסוק ההלכה
כ"ל משרכו תלמידי שחיי והלל דרבה המחלוקת נסתלקו
הכ"ר הגדול לפסוק הלכה על ידם שאז העוכר דבריהם חייב
הנק וכעין מ"ש בסו' סוטה משרכו הרצחנין בטלה עבלה ערופ'
משרכו המנאפים בטלה הנילת סוטה אף אכן נאמר כן לנבי
וקן ממרא ורמזו זה ר"ל שם בסוטה דמ"ן שאמרו משרכו כ"ש
וכ"ה שלא שמשו כל צורכן רבה מחלוקת בישראל ונעשית
תורה בשתי תורות ור"ל שלא רנו הדין בכ"ר הגדול כרי שלא
לחייב את הרביה הנק ואיך שיהיה על כדורחין לחלק באחת
מדרכים אלו שעל האמת לא הכריעו בכ"ר הגדול דנבי כ"ש
וכ"ה נא"כ ב"ק וכן בר"א והשאר היו פוסקין כל חד לפי דעתו
וככי האיכיון שלא הצריך הכתוב מנין כ"ר היה גדולת
החכמה שזה בערך עם הרוב זה כ"ל בישב הסוגיאיות ושוכ
זיכני ה' ודאיני שכינותי לדברי הרב"ך בליקוטיו לפנהדרין
שנדפסו אחר חידושי הר"ן לסנהדרין שכתב שם ו"ל מצאתי בת'
לרבינו האיי אם נחלקו ב"ר שהם ג' ב' אומרים כך אם שוין
בחכמה מניחין דברי יחיד ונעשין דברי שנים ואם האחד עדיף
מן השנים הולכין אחר מי שנתן טעם לדבריו ע"כ ולא נתחוו
לי מחמתני' דסנהדרין ונמרא וז"ע תיהו כפ"ק דיבמות גבי
מחלוקת כ"ש וכ"ה אמרינן בנן דכ"ה רובא ומ"ד עשו כי
אזלינן בתר רובא היכא דכי אהדרי מינה הכא כ"ש מחדדי
טבי וק"ל התם כח"ד עשו אלמא אם האחד גדול מחבירו אין
דבריו בטלין ו"ל התם לא יושבין כדון והם עושין כדון עצמם
הפני שלכו בוטה אחר החכמה אבל בסנהדרין כולם צריכין להם
וראוי היה שישכימו כולם לאותו דעת אלא דרמחמא אחר אחרי
רבים להטות הלכך בנ' רייכים נמי הולכין אחר הרוב וכו' הנה
מבואר דמחלק כמ"ש דכדבר דהצריך הכתוב כ"ר של מנין
אינו מועיל החכמה הש"כ ככל הוראה דפני בחד ולדבריו
ע"כ לישב מ"ש בסנהדרין דפ"ה רבו המטשרי' דהתם נמי בעני
הנין ועל דרך שכתבתי ובדבריו מועט מחזיק את המרובה אך
את זה מה שהצ"ע ת' רבינו אהיי למ"ש ל"ק דהבאון לא איירי
בשיטתו לרון ד"מ כי אם כשנחלקו בהוראה ג' חכמים ומאי
דנקוט כ"ר היינו רכל ג' כ"ד היו וכן מדויק בדבריו חת"ש
ב"ר שהם שלשה דאי ישבו לרון כד"מ הול"ל ב"ר של ג' אך
כיון דאיירי להוראה א"ש דלא צריך ג' כי אם שנמאז שם ונס
כדבר הוראה נקטו לשון כ"ר ביבמות דיר כי אמרינן לא
תתגודרו בנן ב' בתי דינין הללו הורים ככ"ש וכו' נס אמרו
עוד כנן כ"ר בעיר אחת פלג מורי' ככ"ש וכ"כ סיי' דהולכין
אחר מי שנטה לדבר ואי בא לומר שיעסק הדין עפי' היחיד

ויבטלו הרבים דעתם הרי לנבי דידהו לאו כ"ט כי אם לפנס
דבלא"ה היו חודים לוותו דא"כ לחת ישבו עמו כיון שהכל
תלוי בגדול אלא וראי דאי היה כ"ר שיטבו כד"מ ונחלקו הכ'
עם הגדול דאף שהדין הוא לפסוק כדכ"מ לחכם הבא אחר
כן ואין כירו להכריע וכיון שהגדול חכם יותר כודאי שנטה
לדבריו יותר ולנבי דידן חכם עדיף דל"ס דמת"ש ככל מקום
אלא א"כ גדול בחכמה וכמנין וכן כע"ז אם היה אחד מהם
גדול בחכמה וכמנין הרי דהקדמו חכמה למנין ש"מ גדולת
חכמה עדיף מרוב זהו הנראה ברור בכונת הבאון ול"ק מכל
הני דוכתי ואיך הכ"ע הרמב"ן דבריו והכ"ל דנס למה שחילק
הרמב"ן לא נתחווירי דברי הבאון שהרי אסיק הש"ס כפ"ק
דיבמות דעשו כ"ש כדכריה' וכ"ה כדכריה' ואי גדולת חכמה
עדיף אי עשו כ"ה כדכריהם הא הו"ל כ"ש רובא אלא ש"מ
גדולת חכמה עם רוב שקולים הם והדבר שקול ואילו הבאון
פסק שיעשה כדברי היחיד וכשאני לעצמי כ"ל לישב דהבאון
איירי שזה שכא לרון כמה שנחלקו נראו לו יותר דברי היחיד
שהוא גדול בחכמה ומסתמא כך הוא שכודאי הגדול בחכמה
יתן לדבריו טעם יותר לפי רוב חמתו וזה שכא לרון לדכריה'
רואה טעמו יותר וא"כ אע"ג דאין כירו להכריע מ"מ כיון
שנראה לו טעמו יעשה כדברי היחיד דהוי כאלו נס דעתו
בוטה לדבריו ואין כאן רוב ובמקום אחר כתבתי דמה שפסקו
האימוראים כדברי היחיד חסום דמיסתבר טעמיה הוא מה"ט
דא"כ הרי מצטרף דעתו עם היחיד והו"ל כ"ב עם ב' וכיון דאין
שם רוב עושה כדעתו דאין לדין אלא מה שעיניו רואות וזה
ראיה לדברי הבאון וכ"כ ראיה מת"ש בניטין דף ס"ו אחר רבי
הלכה כרבי יוסי אחר לו ר"ש כרבי מאמר שר"מ וחינה חולקין
על רבי יוסי מה ראה רבי לומר הלכה כרבי יוסי אחר לו שתוק
בני שתוק לא ראית את רבי יוסי אלמלא ראית נימוקו עמו
והדבר קשה דאי רבי הכריע דעתו כרבי יוסי א"כ הו"ל לומר
לא ס"ל כר"מ וחינה דרבי היה יכול לחלוק ומה צריך לטעם
דר' נימוקו עמו אכן נראה דר"ש כבר היה יודע שרבי לא ידע
להכריע וע"ז שאל איך פסק כר' נגד רבוס והשיב דרבי יוסי
נימוקו עמו וטעמו נראה יותר וע"כ אני פוסק כמותו והן הם
דברי הבאון מת"ש אבל אה"כ דאם לא נראה לו יותר דברי
היחיד אף שהוא חכם גדול מחבירו נס הבאון מורה דיעסק
כרוב או יהיה הדבר כהפך שהרי לא כתב כי אם הולכין אחר
מי שנטה לדבר וכ"כ דעת הרשב"א בת' סי' רנ"ג שכתב
ובמקום שיש ב' וכו' אבל אם ב' הם נגד אחד הולכין אחר
הרוב ואם יש תלמיד חכם ראוי להוראה ורואה דברי המקל
בוה אפשר שיעשה בקולו מפני שהוא מוכיח בהוראתו והם
רכים נגד יחיד ע"ש וכודאי שכוונת הרב דאף שאינו ברור לו
אלא שגראין לו דברי המקל יותר מצטרף דעתו ומינה ליחיד
עם רבים דהיינו והיחיד גדול בחכמה אם רואה דעתו הו"ל
כששוין ונמצא גדולת החכמה מבריע . ומיהו יש לנגד כיון
שהוא אינו ברור לו לגמרי וגם דמסתם שהוא קטן בחכמה
לנבי הכ' שחלקו על היחיד וא"כ"ל דלהרשב"א ורמב"ן בני
האי דעת רבים עיקר הפך דעת הבאון שגם ככה"ג יעשה
כדעת היחיד ומ"מ אי ברור לו שהדין עם היחיד כ"ל שגם הם
חודים שיעשה כדברי היחיד דתנן כפ"ק דערויות ולמה
מוכירין דברי היחיד עם המרכי' שאם יראה לכ"ד דברי היחיד
יעשה כדבריו הרי שמצטרף דעתו עם היחיד אעפי' דמסתמא
הוא קטן בחכמה מהם והטעם שכבר אמרו אין לדין אלא מה
שעיניו רואות ור"ל דאף כה"ג פוסק כדעתו אלא שדעת
הבאון בפירוש שאם יראה לכ"ד אין הפירוש שידע ככדור הלא
שנראה לו יותר דעת היחיד והרמב"ן חולק דכל שאינו ברור לו
אינו מצטרף וכ"כ דעת הרשב"א והיוקא בשוין דהדבר שקול
מצטרף דעתו דכיון דנראה לו יותר הכרעה קצת לפסק הוי
ואין

ואין כאן ספק שקול ומח"ש כדוכתי טובא ס"ר אחינא הלכה כיחיד משום דמיסתבר טעמיה ומהם ביבמות דחז' נראה דאף שאינו כבוד לו מצטרף וכ"כ מהך סוגיא דגיטין שהבאתי כדברי הבאון כי ע"כ למעשה כעת צ"ע אצלי:

סימן פ"ז אך את זה יש לחקור עריון דאף שנתבאר גדולות החכמה שיה

כערך הרוב דקול' כמ"ד עשו ב"ש כדבריהם מ"מ נראה דרוב חכמה נגד רוב מנין אינו כלום שהרי קול' כב"ק דהלכה הב"ה וש"מ טעמה עיקר הב"ק רוב מנין נגד רוב חכמה וכי מהני גדולת החכמה היינו בשוין לברו וכ"כ דעת הגהות אשירי בפ"ק דע"ז אס' זה גדול בחכמה וזה במנין הלך אחר הגדול במנין וכו' הרי דרוב מנין עדיף וכן ראיתי להש"ך ב"ר ס"ס רמ"ב דכלל ההוראה שהביא דברי הנ"א אלו וכתב שלמד בן ממ"ש בפ"ק דיבמות לא עשו כ"ש כדבריהם דב"ה רובא אע"ג דב"ש מחדרי טפי ואפי' למ"ד עשו מורה דלאחר ב"ק לא עשו ע"ש והרב שער אפרים בת' סי' יוד תמה עליו דרשם בש"ס מכוואר דגם אחר ב"ק עשו כדבריהם והאריך על זה והוא ז"ל העלה דלמד ממאי דקול' כב"ה ש"מ דרוב מנין עיקר וכן תמה מוריני הרב כס' עין חיים פ' שלח לך דפ"ג :

ואחרי המחילה תמהני עליהם שכוונת הש"ך נ"ל פשוט שמביא ראיה דלאי בעית קמא למ"ד לא

עשו שמעינן דרוב מנין עיקר וגם מ"ד יעשו מורה דאחר ב"ק לא עשו כיון שפסק הב"ק כב"ה ש"מ רובא עדיף ולמ"ד שגם אחר ב"ק עשו לא חס' לו דהוא סבר אין משגיחין בב"ק והלכה דוחת דהלכה בב"ק ונמצא שעיקר ראייתו מדקול' כב"ק דב"ה כמו שהבין הש"א ובחינם תמה על דבריו ומ"מ מכל דברי הרמב"ן שהבאתי לעיל נראה שחולק להגהת אשירי שהרי התב וקול' כמ"ד עשו אלמא דאם אחר גדול בחכמה מוכירו אין דבריו בטלין ע"ש ואי הב"ק מורה דרוב מנין עדיף ראיה לסתור הוא אכן נראה ברור שפירש דבב"ק לא מורה דרוב מנין עדיף אלא דהא"כ דשקולים הם ומדינא ספק גמור אלא שהב"ק מורה דב"ה כינוי אל האמת יותר משמאי אבל אה"כ דבעלמא הדבר שקול וכאל תורה הלך אחר המחמיר וכן נ"ל דעת רבינו הא"י שהרי כתב דאם נראה לו יותר דברי היחיד שהוא גדול בחכמה יעשה כדבריו ואי הב"ק מורה דרוב מנין עיקר ח"ד כתב דיעשה כחכם נגד רבים אך איס"ל דהדבר שקול ע"כ כיון דנראה לו יותר כדעת היחיד שהוא גדול בחכמה דעתו מיהא הוי הכרעה קצת :

והב"ה כ"ד בק"ו אחרון הבין מת' הרשב"א דרוב חכמה עיקר נגד רוב מנין שכתב דנגד רבים

כשעת הדחק עבדינן כיחיד ובקטן נגד גדול אף בשעת הדחק לא עבדינן נראה דס"ל כדעתו דרוב חכמה עדיף וזה תימא דע"כ לא פליגי לא אם הוו שקול' או רוב מנין עדיף אך רוב חכמה עדיף לא שמענו ומהסוגיא דפ"ק דיבמות דקול' כמ"ד עשו ש"מ דשקולים הם ואחר ב"ק קול' כב"ה דרוב מנין עיקר כי אם דהלכה כב"ה אף דשקולים הם מ"מ שיהיה רוב חכמה עדיף לא יתכן דא"כ קשה קודם ב"ק איך עשו ב"ה כדבריהם וכבר תמה עליו הש"ך ב"ר והעלה כדעת הרשב"א דרוב מנין עיקר וגם הסת"ע בח"ו סי' כ"ה כתב בסתם דברי הגהת אשירי דרוב מנין עיקר ולדידי דהיוק דברי הרשב"א נראה לי שדעתו דשקולים הם מח"ש בת' שם ובמקום שיש ב' שווים שהולכין אחר המחמיר דוקא שם אחר נגד אחר אבל אם הם ב' נגד אחר הולכין אחר הרוב ע"כ הרי שלכתוב הדין דהולכין אחר הרוב הניע קודם שיש ב' שווים ואילו אי ס"ל דרוב מנין עדיף לא הו"ל לכתוב הדין בשוים אכן נ"ל ברור שדעתו כהרמב"ן דכה"ב שקולים הם וראיתי להרמב"ן הביא דברי הכ"ז בא"ח סי' תרוח גבי חולה כהך שכתב דכרופאים

שוין במנין הולכין אחר חכמה ובקיאיות וכו' מיהו אחד במקום ב' כיון שכולם רופאים אין דבריו של אחד במקום שנים מ"מ כמובלג בחכמה חוששין לדבריו להחמיר אף במקום שנים דאשכחן במחלוקת ב"ש וב"ה דאמרינן בפ"ק דיבמות כי אחריון אזלינן בתר רובא היכא דכי אהדרי נינהו הכא ב"ש מחדרי טפי הלכך חוששין להחמיר ע"ש ומדבריו למדנו דכי אזלינן בתר חכמה נגד מנין והוו שקולים היינו כמובלג מהם בחכמה אבל גדול מהם ואינו מופלג הרבה רוב מנין עיקר ונראה שהבין כמה שאמרו דב"ש מחדרי טפי ב"ל שהיו מופלגי הרבה בחכמה נגד ב"ה ולא ידעתי מנא ליה דפשוט הסוגיא נראה דב"ש מחדרי טפי מכ"ה ולפירושו טפי קאי לב"ש ואין לזה הכרח כי ע"כ נ"ל שדעתו דכיון דרוב מנין כתיב להדיא ורוב חכמה לא כתיבה אין סברא שיהיו שקולים אם זה גדול בחכמה וזה במנין דודאי רוב מנין עדיף אלא שאין בדאי רוב מנין לבטל דעת יחיד אם גדול בחכמה ומה"ט עשו ב"ש כדבריהם וכיון שכן גבי רופאים שאין הרופאים המותר' לבני חולה כ"הך שיאכל כי אם החכמי' אף נגד גדול בחכמה אזלינן בתר הרוב וזאת דכמובלג ז"ל דהוו שקול' והראיה שהביא הוא דכיון דמנינו דרוב אינו מוטל דעת יחיד גדול בחכמה סברא הוא דכמובלג שקולים חשיבי וחוששין לדבריו להחמיר והר"ן בפ"כ דיומא הביא דבריו הב"ל שם כתב דאין הולכין אחר הרוב נגד רוב חכמה אך אם הדבר ברור אזלנו דבקיאיותו מכריע רוב מנין הולכין אחריו אף להקל ע"ש שדעתו דמנין ורוב חכמה שקולים אך אי מופלג מהם בחכמה וברור לנו שהוא גדול בחכמה ומכריע את השמ"כבי האי אזלינן אחר החכמה הפך דברי הרמב"ן דס"ל דגם כמובלג שקולים חשיבי ודברי המינוך בעשה דאחרי רבים סי' ס"ז הם כדברי הרמב"ן דרוב מהני כהשוית החכמה או בקרוב ע"ש נראה דכמובלג שקול' חשיבי ויש לדחות וטעם מחלוקתם דהרמב"ן ס"ל דב' נגד אחד הוי חד בתרי ואם זה גדול בחכמה מהם במשל"עך עשר ז"ק אכתי גר הרוב מכריע דהוי חד וחצי נגד ב' דאכתי איכא רובא וכי הוי מופלג בחכמה על שלשים ועל רבעים אע"פ כן שקולים חשיבי דרוב חכמה אינו מוטל דעת רבים ככל בווי ודעת הר"ן שגם רוב חכמה אם הוא גדול אף נגד הרוב מוטל רוב מנין ודברי הרמב"ם בפ"כ מה' שביתת עשור ה"ח לפי מ"ש ה"ה והלח"מ כביאור דבריו דמנין עדיף נגד רוב חכמה דכי מהני רוב חכמה אינו אלא בשוין במנין לכך והיינו דקאי כשיטת הגהות אשירי גם האורחות חיים כתב כלשון הרמב"ם ולמדנו מכל זה לרמב"ם והג"א והא"ח לעולם רוב מנין עדיף מרוב חכמה ולרמב"ן וחינוך והר"ן הדבר שקול וכ"כ דעת רבינו האי' באון וכמובלג הרבה מן השנים לרמב"ן הדבר ספק ולהר"ן כפי האי' אזלינן בתר הרוב חכמה ודברי הט"א בת' בס' תרוח נראה בהרמב"ן ע"ש בב"ח וכס' ליהו רבא ודעת מור"ם שפסק דגם בשוין במנין אין הולכין אחר החכמה שם הם דברי תימא וגם ראיתי להרב ברבי יוסף חת"מ ס"ז ס"ז שהביא בשם הראב"ד בת' כ"ז שנים אומרים בדבר הנראה ויש גדול מהם בחכמה ובמנין שחולק עליהם בטל היחיד במיעוטו וראיה לדבר דקול' כב"ה אף דב"ש מחדרי טפי ע"ש נמצא דהראב"ד כשיטת הרמב"ם והג"א והא"ח והש"ך קאי דלעולם רוב מנין עדיף וק"ל לשיטתם דס"ל דהב"ק שאמר הלכה כב"ה מורה דרוב מנין עדיף שהרי בעירובין ד"ג אמרו ב' שנים נחלקו ב"ש וב"ה הללו אומרי' הלכה כמותנו והללו אומרי' הלכה כמותינו יצאת ב"ק ואמרה אלנו והללו דברי אלהים חיים והלכה כב"ה ומפני מה וכו' ב"ה לקבוצ הלכה כמותם מפני שחומין ועלובין היו ואילו לשיטתם הו"ל למתלי דרוב מנין עדיף אלא ודאי דהב"ק לאו מטעם זה פסקו כב"ה וכשעשת הרמב"ן וכבר תמה על זה הרב עין חיים ונדחק בזה ועוד ק"ל כיון דקודם ב"ק הניחו ב"ה לב"ש שיעשו כדבריהם ש"מ

ג"כ חסדו רוב חכמה נגד רוב חסדו הדבר שקול ולא
 ראוי שנחלקו גם כן וא"כ אף אמת'ל דהכ"ק הורה רוב
 חסדו עדיף לא משנחלקו ביה שהרי הקשו התו' בפ"ק דיבמות
 דמ"ט דק"ל ככ"ק לכ"ה ולא ככ"ק דר"א ותיורנו דבני ר"א
 דהיה נגד מה שכתוב אחרי רבים לא משנחלקו אבל בכ"ק
 דכ"ה דסקולים היו כיון דכ"ט מחדרי טפי קול ככ"ק דכ"ה
 ובתיורו זה מבואר שם דכ"ט דכ"ט דמרינו עמד רז ואמר
 לא בשמים היא וכתוב אחרי רבים להטות ש"מ דמטעם רוב
 לא השנימו ככ"ק וא"כ כרוב חכמה נגד רוב חסדו רכ"ט
 כ"ט וכ"ה גודו דסקולים הם א"כ ואף אם הכ"ק הכריע דרוב
 חסדו עדיף לא קול הכי חכ"ט דכ"ק דר"א דלא קול כוותיה
 כ"ט הכא דליכא מ"ד כלל כדברי הכ"ק והנ"ל לישב שהם
 דקרקו בהך סוגיא דפירושין שאחרו שלשה שנים נחלקו ב"ט
 וב"ה הללו אומרים וכו' דלמאי דק"ל כמ"ד עשו כ"ט כדבריהם
 קודם ב"ק א"כ לכ"ע הדבר שקול ואין הכרע לפסוק הלכה
 כהר מהכ' וא"כ איך נחלקו שהללו אומרים הלכה כמותינו וכו'
 מאחר דכ"ה אין ברירה וכל חד עמיד כדעתיה כי ע"כ נראה
 שגם בענין זה היו חולקים דכ"ט ס"ל רוב חכמה עדיף וכ"ה
 ס"ל רוב חסדו עדיף וכן ראיתי להרב תורת חיי שפירש בפשוט
 כן ע"ש ומינה כיון שג"כ ב"ק דהלכה ככ"ה שחשיבן שגם כמה
 שנחלקו אי רוב חכמה עדיף או רוב חסדו הלכה ככ"ה דרוב
 חסדו עדיף ועל זה שפיר שאלו הפני מה וכו' לקבוע הלכה
 ככ"ה דאי משום דרוב חסדו עדיף הלא גם כן נחלקו דל"כ
 רוב חכמה עדיף ואחרו הטעם שנוחים ועלובים זה כ"ל כיון
 בישוב דבריהם:

עוד

ראיתי להרב ע"ז החיים שם שהקשה כדברי הר"ן
 בפ"ב דיומא שכתב יחיד מומחה שנחלק עם שנים
 אחרים שאינם מומחי א"ן הולכין אחר השנים כדאשכחן לענין
 הנשאל לחכם אחד אוסר ואחר מתיר אם היה אחד מהם גדול
 בחכמה ובחנין הלך אחריו אלמא תרתי בעינן חכמה וחנין
 וכו' ותמה הרב דא"כ איך כתב ליןך אחר היחיד הגדול בחכמה
 ע"ש ולדרי דמ"ט דתרתו בעינן הכוונה למעוטי דלא ניתא
 שיהיה ההוראה כיון שהנהדרין דלא מהני כלל רוב חכמה
 לנ"א דבעינן הוראה תרתו בעינן והיינו בין רוב חסדו שכל
 אחד מהם מהני בענין ההוראה:

אך

את זה ק"ל שהדברי כל הפוסקי' מבואר דשוין בחסדו
 מהני החכמה ואי שוין בחכמה מהני רוב חסדו ואילו
 בפ"ק דערוין שנינו אין כ"ד יכול לבטל דברי כ"ד חסדו עד
 שיהיה גדול מחסדו בחכמה ובחנין היה גדול מחסדו בחכמה אבל
 לא בחסדו בחנין אבל לא בחכמה אינו יכול לבטל עד שיהיה
 גדול בחכמה ובחנין הרי הכא דבעינן תרתו דוקא והנה
 הראב"ד בפירושו שכת' דחנין היינו שנים חתי שפיר דבר דלת
 חכמה הנריכו שנים ומינה למ"ט בפ"ק דע"ז בחכמה ובחנין
 היינו נמי שנים ותרתו בעינן אף דהמב"ס ור"ע שם וכ"ז דעת
 הר"ן בדבריו אלו ובחורשו לסקנה דר"ל ד"ו דחנין היינו תלמודי'
 דבעינן הוראה הרב ותלמודי' נחמין לשנים קשה דא"כ בשוין
 וגדול מחסדו בחכמה חו חסדו למה לא יבטל דברי כ"ד חסדו
 ונראה ליישב דדוקא כגני חכמה שנחלקו סמכין בשוין
 בחכמה על הרוב כיון דאף אמת'ל דאי אפשר לנחמס ויהיה
 היחיד גדול בחכמה כל כי האי אי עמיד כהידך לחו טעות
 היו משא"כ כשכא לבטל דברי כ"ד חסדו דחיישו דאי אפשר
 לנחמס בשוין בחכמה כל שאפשר למוטעי כהכי ופטר שהב"ד
 ראשון היה גדול בחכמה מב"ד זה והו"ל סקולים וסקולים
 בודאי אינו יכול לבטל מה שכתב עשו כ"ד ראשון וכן בשוין
 בחסדו כיון שאין הרוב תהגדולו כי אם כתיורף תלמודים כיון
 שהאחד גדול בחכמה אפשר דהוא חסדו יותר תמה ששיערו
 הם וא"כ הו"ל סקולים רוב חכמה עם רוב חסדו ובסקולאי אינו

יכול לבטל לכן הנריכו תרווייהו ותייהו קשה לשיטת הרמב"ם
 דבמקום רוב חסדו לא מהני כלל רוב חכמה א"כ אם הב"ד שני
 רוב חסדו לה"ד לא יוכל לבטל כיון דכה"ג רוב חכמה אינו
 כלום ולהרמב"ם י"ל שגם הוא לא כתב כן כי אם כשהרוב הם
 תנודלי חכמי ישראל אבל אם הרוב כתיורף תלמודי' אה"כ דאי
 כנגדו רוב חכמים סקולים הם אף להנ"א שפירש דחנין היינו
 תלמודי' וכתב דגדול בחסדו עדיף א"כ ה"כ יהיה כח כיד גדול
 בחסדו לבטל דברי כ"ד חסדו וז"ל שגם הנ"א לא כתב כי אם
 כשכבר נחלקו שני חכמים אבל לכתחילה חכם שאבר אין
 חסדו ראוי לתיר ואיכ"מ ד' דאף אם התיר אינו יכול לאסור
 ואף להחולקי' כל כה"ג שישו מעשה כ"ד הגדול אף אם הב"ד
 שני רוב חסדו כל שהראשון גדול בחכמים לא נתנו לו כח
 שיחלוק אבל כשכבר נחלקו סמכו על רוב חסדו דכי נחיי הוו
 סקולים אינו טעות גמור העושה כאלו חסדו ובהכרעה כל
 דהוא שיש כרוב חסדו על רוב חכמה עושין כדבריהם א"כ י"ל
 דהך חתניהין בתקנה דגוירה דאין כ"ד יכול לבטל דברי כ"ד
 והחסידי' להנריך חכמה וחנין וראיתי להרמב"ן שם בליקוטיו
 לסנהדרין שאמר שהעלה דבענין הוראה רוב חכמה עם רוב
 חסדו סקולים הם הקשה וז"ל ועדיין ק"ל הא דיבמות דר"א
 דבטלו דבריו ומר"מ שלא היה כדור כמותו וכו' ושם ז"ל דא'
 ור"מ יחיד כנגד רבים אין דבריו של אחר במקום שנים אבל
 רבים ורבים אין הולכין אחר רוב חסדו וכו' וק"ט שני' מדבריו
 דר"א או ר"מ עם אחר דקאי בשיטתיה לדין מידי פסק לא
 נפיק ויה אינו דברותני טובא פסקו נגד ר"א ור"מ אף דקאי
 אחר כוותיה (כן בניטין ד"ס) ומהם בשכת דק"ל אהרינן מדא'
 דר"מ שמותי ועוד דחיד ורבים הלכה כרבים נראה דחיד עם
 יחיד לא קול כוותיה וכן בניטין דף ס"ו פסקו כרבי יובי נגד
 ר"מ וחגיגה איש אונן וזכורני שיש עוד רבים כאלו ואף גם
 זאת ק"ל להתו' ביבמות דז"ר ד"ה רבי יהושע שכתבו דר"ז קול
 ככ"ק דר"א היינו משום דנגד רבים וכתוב אחרי רבים שנרא'
 דר"ז פליג עם יחיד הלכה כוותיה וזה אינו דככל חקום אין
 הלכה כר"א אף נגד יחיד כמ"ט בפ"ק דנדה הלכה כרבי
 אליעזר כ"ד וכ"כ מהסוגיא דשבת דק"ל והכור הייתי לומר
 ליישב התו' רכיון דלא קול ככ"ק דר"א אי חולק נגד רבים
 א"כ אף עם יחיד לא קול מעין מ"ט נר שהותר מקצתו הותר
 כולו ואינו נכון שהרי כס' כריתו לר"ש הביא חסד רב עמרם
 דכשגה דברים לא קול ככ"ה ע"ש וא"כ אם איתא ניהא כיון
 דלא קול כהכי בטיל כולו אלא ודאי אין סברא לזה והנה אמת
 שראיתי כת' משפטי שאל אל סי' ק"ך דקב"א סוף ע"ד שכתב
 דאין לא קול ככ"ק כלל אף כ"ק דכ"ה ומר"ת נמי לא חשיב
 רוב כ"ה כיון דכ"ט מחדרי טפי אלא דחכמים פסקו ככ"ה
 משום דנחמין ועלובין הם ע"ש ולדבריו ל"ק כדברי התוספות
 דאמאי לא קול כר"א היכא שנחלק עם יחיד דאין לא קול
 ככ"ק כלל ולא פסקו כר"א גם עם יחיד כיון דשמותי הוא לא
 שדברי הרב הם תמוהים שהרי התו' והרמב"ם שם ביבמות ולן
 שאר פברשים שהקשו דמ"ט דק"ל ככ"ק דכ"ה ולא כר"א
 ותיורו דכ"ק דר"א משום כבודו דר"א ינא א"נ דכ"ק דר"א
 דהו נגד רוב מד"ת לא קול כוותיה אבל ככ"ק דכ"ה דסקולאי'
 היו קול דלדבריו ל"ק מה שהקשו דאין לא קול ככ"ק דכי קול
 ככ"ה שגם דמוהים ועלובים וגם בתיורס מבואר דכי קול
 ככ"ה משום הכ"ק הוא ואין לא ראה דברי התו' אלו שכתבו
 הם בחמה מקומות והוא מוכרח שם כסוגיא שאחרו ואב"א
 לאחר כ"ק מ"ד לא עשו דהא נפיק כ"ק ומ"ד עשו רז היא
 דאמר אין משניחין ככ"ק הרי דאיכ' מ"ד דק"ל ככ"ק ואי אכן
 לא קול מי הוא הך מ"ד ודוחק לומר דר"א הוא דהשניח ככ"ק
 דהרי כ"ט וכ"ה היו קודם ר"א הוא וש"מ דלעולם קול ככ"ק
 זילת דרז דאמר אין משניחין וכ"כ בפסחים דק"ד שאמרו
 והלכה

והלכה ככ"ה פשיט' דהא נפיק כ"ק ש"מ דכי קול' ככ"ה משום
 כ"ק ואף שהרב פר"ח כפ"ט מה' יסודי התורה כתב כדעת
 הרמב"ם כדברי הרב דלאו משום כ"ק קול' ככ"ה כי אם
 דפשיט לן דרוב מנין עדיף ע"ש ת"ח אף שאין דבריו נראים
 כמה שתמה הרב כרכי יוסף גם הוא דלא כ"כ כי אם ליישב
 דברי הר"מ אבל לכתוב בפשיט הפך דברי התוס' הוא תימה
 ונ"ב וע"ק וכי משום שמוחין ועלובין יפסקו ככ"ה כדבר שאין
 ברירה וכה"ג הקשה מר"ן בכללי הנמרא ותימן דמשום מדות
 אלו כיוונו אל האמת וקול' כמותם וזה שלא כדבריו וגם להתו'
 והדקב"ן קשה כי קושיין וכעת ז"ע וכן קשה דבעירובין דת"ו
 אחרו ר"מ ור"ש מאי תיקו וגם זה ז"ע ואף גם זאת ק"ל כדברי
 יוסי ר"מ ור"ש מאי תיקו וגם זה ז"ע ואף גם זאת ק"ל כדברי
 הר"ן דכפ"ב דיומא שכתב דאי ברור לנו שהוא מכריע היחוד
 ברוב חכמים יותר מן הרוב אזלינן בתר חכמים דא"כ ק"ט
 דאמאי לא קול' כר"א שהרי שנינו כפ"ב דאבות אם יהיו כל
 חכמי ישראל ככף חמונים ור"א בן הורקנוס ככף שניה מכריע
 הוא את כולם וא"כ לדבריו כר"א ה"ל לפסוק וכן בר"מ
 שאמרו בעירובין דג' שאין בדורו של ר"מ כמותו נראה שהיה
 מכריע את כולם וכן הבין הרמב"ן ק"ל לשיטתיה דרוב
 חכמה עם רוב מנין שקוליהם א"כ איך בטלו דברי ר"מ ור"א
 ומהו אחר ההמלה איני רואה הכרח שז' דאין בדורו כר"מ
 לגבי כל אחד ואחד אך לבני כ' ונ' אפשר שיהיה גדולי' מחמו'
 ובהכי לא קשיא לדברי הר"ן מהך דר"מ אך מר"א קשה וז'ל
 ע"פ מ"ש רבינו עובדיה דפ"ט מכריע הוא הוא לענין סיני
 ור"א בן ערך היה מכריע כל חמתי ישראל וגם ר"א בכלל
 כפולפול דאבא שאול לא פליג את"ק ע"ש וא"כ ז'ל דכי פליגי
 עם ר"א רבים הלכד שז'ל דר"א בן ערך היה מהחולקים גם
 בן והרי מנר אחר גדול מר"א ולא הכי לא קול' כר"א והוא דוחק
 והנכון ה"ל ליישב הוא דבסוכה רכ"ז ורכ"ח אמרו דר"א לא
 אחר דבר מעולם שלא שמע מרבו ע"ש וא"כ ע"כ שכל מה
 שנחלק ר"א עם אחרים היינו מה שמע מרבו והם חלקו עליו
 או חפ"ה השמועה בעין מ"ש הפ"ה דערויות בעקביה אני
 שהעתי הפי המרוכים והם שמעו מפי המרוכים או שהם חלקו
 עליו מפי רעתם כמ"ש בדפ"ח דמנהדרין דגם כה"ג נעשה
 וכן תמר' וא"כ לא שייך רוב חכמת ר"א ככאן שלא היו חולקין
 עמו כי אם על השמועה שהוא היה מחזיק בשמועתו ואי היה
 דן כדבר מדעתו אה"כ דלא היו פוסקים הלכה כמותו ולא
 קשיא להר"ן וגם ל"ק תקושיית הרמב"ן איך בטלו דברי ר"א
 וראיתי להנימוקי יוסף כפ"ט מה' ה"ה ב' דהיה נבי תנורו של עכנאי
 שכתב בשם הרמב"ן דאע"ג דמנרין לכבוד הרבים והם
 החמירו על ר"א חרס ה"ט רביון שלא רצא לחזור ואמר חרוב
 וזאת המים וכתלי כה"מ יוכיחו מחזי כאפקרות' שהיה מחזיק
 במחלוקת יותר מדאי לפיכך כרכוהו ואפשר שהם היו אומרים
 מפי השמועה והוא אומר כך הוא בעיני ולפיכך לא קבלו מחמו'
 כל ראיות שביעולם ואילו הורה למעשה היה נעשה וכן ממרא
 וכן דעת הרשב"א וכן העלה הראב"ד כחידושו ע"כ והדבר
 תימא מהך סוגי'א דסוכה דר"א לא אמר דבר שלא שמע
 מרבו ושוכ אחר ומן ראיתי שקדמני הרב מרן וקניני כס' עין
 יהוסף וגם ראיתי בהשטות הר"כ חוות יאיר שצמד על זה
 וכת' דהיינו לומר הלכה אבל מעשה שכל לפניו אם לא שמע
 היה משיב מדעתו הרי שם ר"ב בר חלבי' על מעשה היה שא
 ולא השיב לו ודוחק גדול לומר דס"ל דאפ"ה אם היה אומר
 אחר שמועה או הלכה מדעתו ור"א לא שמע ודעתו להפך
 היה אומר דעתו דמשמועות הסוגי'א דסוכה אינו מורה כן
 ויצוד תהני עליהם שאמרו כן כדי ליישב למה החמירו עליו
 רבכה"ג דינו חמוד דאילו הורה למעש' היה נעשה וכן ממרא

וק"ט דסנהדרין דפ"ח אסיק הש"ס דאם נחלקו מפי השמועה
 או מפי רעתם או אחר מפי השמועה וז'ל אחר מפי דעתו כהרב
 כר"א דרב כהנא איתותב ואילו דבריהם ה"ס כרב כהנא ולוח
 כ"ל ליישב דמ"ש דהוא היה מפי דעתו והם מפי השמועה באו
 ליישב דק"ל דלמה לא קבלו ממנו כל ראיות וזה"ל רמורו
 דכה"ג נעשה וכן נמרא והוא דוחק שהרי קושייתו היה למה
 החמירו עליו וגם בסוף דבריהם סימו ולפיכך החמירו עליו
 גדלה דעל קושיית זו הוא שכתבו כן דאי לא כן עירוב פראיות
 קחוינא הכא ועוד שריון דבריה מורה כן ועוד אי משום דק"ל
 איך לא קבלו ממנו כל ראיות ואין זה מדרך האמת הוכרחו
 ליישב כן אי משום הא לא איריא שהרי יש לומר שדחו באמת
 בטוב טעם כל הראיות שהביא ותו דשפיר הוה מצי ליישב
 ששני הכיתות היו מפי השמועה ע"כ לא קבלו מהם באופן
 שדבריהם אלו ז"ע אנלי :

עוד

ק"ל כדבריהם שהם ז"ל כתבו דכיון שהם היו מפי
 השמועה ע"כ לא קבלו כל הראי' ש"מ דס"ל דאיין
 לסתור דין מפי השמועה משום קושיית והוויית ואילו התוס'
 ותוספי הרא"ש כתבו ביבמות דז'ל בר"ה יבאו שלא ימצאו כולם
 יחד ויקפסה בהלכות וינטרו לקובע הלכה כמותו ע"ש ואילו
 שם העיר להם רבי דוסא מפי חב' הנביא ואעפ"י כן נראה דאי
 יכריח להפך ואין כירס להשיב יבטלו דין השמועה הן אמת
 שאחר החיפוש ראיתי ראיה לדבריהם שהרי ביבמות דע"ז גבי
 עמוכי ולא עמוכית שקפסו בהלכו' דואב דסנהדרין וחזרו בהם
 עד שחבר חרבו יתרא והעיר מב"ד של שמואל ולא הניח
 לאכרוזי עליו דדור הנה נראה דכל שהעיר מפי השמועה אין
 סותרין בראיות להפך כדברי הרמב"ן וק"ט להתוס' והרא"ש
 ואילו ז'ל דס"ל דכי לא הניחו היינו כיון שאפשר דשמואל וכ"ד
 ישיבו על ראיות דואב ועל האמת ז"ל דהשיב שמואל וכ"ד לכל
 ראיות דואב וכי אמרי הכא תרגמו וכו' היינו משום שביעלי
 הש"ס לא ידעו מה היה תשובת שמואל וכל זה דוחק וגם
 הסברה מותנת בדברי הרמב"ן דאין סותרין דין מפי הקבלה
 משום שלא ידעו להשיב דטובה צפרגן של ראשני' ודברי התו'
 והרא"ש ז"ע אנלי :

ומדברי

התו' בחולין דת"ד בר"ה ורכי יאוש' נראה
 דרוב מנין עיקר שכתבו ועוד דכ"ק דב"ס
 משייב קרא דכתיב אחרי רבים דכ"ה רובא הו"ל דהעיקר'
 מספקא לן משום דכ"ש מחדרי טפי והמעין כדבריהם דלכ"ה
 משייב קרא ש"מ דס"ל דעל האמת רוב מנין עדיף וכ"כ ת"מ"ש
 אלא דהעיקר'א מספקא לן וכו' תכלל דאחר כ"ק פשיט לן
 דרוב מנין עדיף וכל הישר הולך יבין כן מדבריהם בפשוט וכת'
 היא גופה תיקשי מכל' פאיטות זה אינוא דה"ק הורה דכ"ה
 כיוונו אל האמת אף דעל האמת ספק שקול היה דרוב חכמה
 עם רוב מנין שקוליהם ז'ל משום דק"ל דאיך יתכן שיכוונו אל
 האמת כ"ה בכל דבריהם ולא אחר בהם שכוון האמת כ"ש
 דבר זה קשה לשמוע כי ע"כ ס"ל דהכ"ק הורה דרוב מנין
 עדיף וא"כ הו"ל בה רובא והלכה ככ"ה בין אם כיוונו אל
 האמת אי לא כיוונו כיון דבלי קרא אחרי רבים להטות ודרך
 אב' ראיתי כת' משפטי שמואל סי' ט' שנאלל במ"ש לו ואלו
 דברי אלהים חיים והלכה ככ"ה דבני איסור והתר היכי שייך
 לומר אלו ואלו דא"ל דאם אם הוא אסור אינו מותר והשיב
 שמא כתוב בשם הרב רבינו יחיאל דאיתיה במדרש דהקב"ה
 שנה למשה מ"ט פנים טהור וטמא אמר משה להקב"ה מה
 אעשה אמר הקב"ה הלך אחר רוב חכמי הדור אם מסכימים
 הרוב להתר הטר ואם לאיסור אסור ע"ש וכדבריו ראיתי
 להרשב"א בעירובין דג' משם דבני צרפת וכ"כ רבינו אליהו
 כפ"י הירושלמי בפ"ק דברכות בשם התוספות וגם ראיתי
 בדרשו' בר"ן שהאריך לבאר זה דהקב"ה לא הכריע בהלכות
 יתן

ונתן ההכרע לחכמי הדור לפי הרוב אלא שלא הובירו חמדרש
 שהוביר רבינו יחיאל ודברי החינוך כפ' משפטים כסיון ס"ו
 והנהכ"ן וס' הכתיב והרא"ם בפ' שפטי' שכתבו דרזון הכורא
 לעשות כחו שרגו רוב הפנהדרין אף אם טעו וכ"כ בדרשות
 הר"ן דרוש זכ' בדברי אלון הגדולים רכיון דלא נחסר למשה
 הלכות פסוק' כל מה שזרעו הרוב הוא אחת אף אם לפי עיון
 האמתיה היה להם לפסוק כהפך ואחר החיפ' ראיתי כן להדיא
 בירושלמי בפ"ר דפנהדרין מ"ב אחר ד' אלון ביתנה התורה
 חתוכה לא הייתה לרגל עמידה אחר לפניו רכש"ע הודיעני
 איך היא ההלכה אחר לו אחרי רכוס להטות רבו המוכין וכו'
 וכו' וזה חמ"ש כדכריהם ולא ידעתי איך לא הזכירוהו ולרבינו
 יחיאל זל שהתירש שהביא הוא הירושלמי הזה אך להריטבא
 וזכ' דרשות הר"ן שכ"כ מדעתם איך לא ראו הירושלמי א"ל לי
 על זה דכתתורה דט"ו אמרו כל אשכולות שעהדרו לישראל היו
 למרין תורה כמשה והקשו דבשכחו סך הלכות באכלו של משה
 ראשיתכח להו אשיתכח וכו' ודבמירין להו הווי גמירי והא תניא
 משמת משה רבו המוכין וכאי רבו המחייבין חייב ליבא
 ראיהעיש הגמר הווי גמירי ופרש' וחת' דמה שנחלקו והלכו
 אחר הרוב היינו כאותם הלכות שנשכחו באכלו של משה הנה
 נראה דהכל נחסר למשה כשנחן הערוך ולא הוצרכו לרוב כי
 אם אחר שרבו כ"ש וכ"ה שלא שמשו כל זורכן דער כ"ש וכ"ה
 לא נחלקו כי אם כסמ"כ לכד כמכואר בסוגיא ופרש' וכרוח
 זל דאע"ב שלא ניתן פובקי הלכה מ"מ כיון שהיו חכמים
 גדולי' ועמדו כולם בהכרעה אחת כמו שהיה מכריע משה עד
 בימי יוסי בן יעזר דבניו ליבא ולא הושוו בענין סמיכה וכן
 כשרבו כ"ש וכ"ה ואינו חספיק דכמדרש שהביא רבינו יחיאל
 והירושלמי נראה שגם בימי משה היו דיעים נפסקים ע"פ
 הרוב וכ"ש אחר משה ונ"ע . ות"מ למאן דאתאן עלה גס
 במדרש זה והירושלמי נראה שהכל תלוי ברוב מנין דרוב
 עדיף מחכמה שלא הוכירו גדולת החכמה כלל נראה קנת
 בשיטת הרמב"ם וסיעתיה ושוכ' אחר החיפ' ראיתי שכן דעת
 הרא"ש ככלל מ"ו סימן כ' ז"ל ואם לא יראו לך דברי כתוב
 דעתך נזכר לאל יש בעיר מכינים ויש הפריש בעיר ויכחו
 בין שנינו ולא נבשה שתי תורות כי אין ראוי להפרד מן הרבר
 בלא גמר כיון שיש גר מחורו' בדבר ואל תאמר כי אין אחריו
 גדול בעיר שראוי להכריע לך הלא שנינו דיני מחורו' וטומאו'
 והטהרות התחילין מן הגדולים ואם יחלקו עליו הרי הגדול
 מוכרע מן הקטנים עכ"ל נראה להדיא דרוב מנין עדיף
 ולעולם אין דבריו של יחיד כמקום רבים אף שיהיה חכם גדול
 וכשיטת הרמב"ם והוה גראה דמ"ש הטא"ח כס' תרומה על
 דברי הרמב"ם ולא גהירא אלא כדפירשתי שפירשו דאף בשוין
 כמנין אין החכמה מכריע כמ"ש הכ"ח שהטור והרא"ש
 חולקים גם להרמב"ן הפך מ"ש כדעתו הרב אליהו רבה שם
 כדעת הטור והרא"ש שהדי דברי הרא"ש אליו כדור מללו דרוב
 מנין עדיף ומסתמא אין הטור חולק לאכיו הרא"ש ומסתם
 דבריו הרא"ש ומתראיה שהביא נראה שגם כמובלג בחכמה
 יותר מן השנים אעפ"י כן רובא עדיף וכר הינון בה נראה
 שגם הרמב"ן אין ראיה של דמ"ש כמובלג בחכמה חוששין
 לדבריו ה"ד בענין פיקוח נפש דחמיר דבפך נפשו' הוא שחש
 כן אבל בכל דיני הוראה אה"כ דמורה דרוב מנין עדיף אף
 כמובלג בחכמה שהרי עכ"פ דיני הוראה עם ענין זה לא דמו
 לגמרי שהרי העלה שם הרמב"ן הביאו הפ"י דאם שנים אומרי'
 צריך וק' אומרים אינו צריך דפלגי דבני דאי אוליין בתר רוב
 דיעות העלה דקמסינן להקל דבפך נפשות היו והרי דביני
 הוראה קול רב' נגד ב' קול' כב' להקל ולהחמיר הרי דענין
 פיקוח נפש חמיר טפי וז"כ זל שהרמב"ן ראה כהך סוגיא
 דפ"ק ריבחו' שיש צד לפרש דכמובלג בחכמה הו"ל נגד שנים

כשקולים דהכ"ח לא הורה דרוב מנין עדיף ואף שיש מקום
 לפרש שגם כזה נחלקו כ"ש וכ"ה וכיון שיש כ"ח קול כב"ה
 דרוב מנין עדיף וכשיטת הרמב"ם מ"מ כיון שלא מצא הכרח
 לזר זה חשש בענין הפך נפשות לחוש לדברי היחיד המובלג
 בחכמה להאכיל החולה על פיו אבל כשאר דיני הוראה תופס
 עיקר רוב מנין כיון דרוב מנין מפורש בכתוב שח"כ רוב
 חכמה וגם מ"ש כת' הרשב"א שחולק ע"ז אינו מוכרח כל כך
 וכ"ש שהראב"ד כתב דרוב מנין עדיף והרשב"א העיר עליו
 שלא עמד על דעתו נגד הראב"ד אף להחמיר וא"כ על דיוק
 דק דלית לנו למישיייה חולק להראב"ד וא"כ זל דמ"ש ובחוקים
 שיש שנים שוים כי נקיט הכי היינו משום דישא שכתב דבשל
 תורה אחר החמיר ואין זה כי אם כשויס לכד ואף גס זאת
 לשיטה זו א"ש שרחו דבריר"א ור"מ אף שהיו מופלגי בחכמה
 שהרמב"ן הוקשה לו למה שהבין שם בליקוטיו דרוב חכמה
 ורוב מנין שקולים ונדה' ביטובו ואי ק"ל למ"ש דגם הרמב"ן
 מורה בכל דיני הוראה דרוב מנין עדיף א"כ אחאי לא השיב
 כן בליקוטיו אי מהא יש לומר שכל מ"ש שם הוא לדברי הבאון
 דס"ל רוב חכמה עדיף וה"ל מן מהך דיכמות שגראה דלפחות
 ז"ל כשקולים הם הפך דברי הבאון ועל זה הקשה עוד לשיטת
 הבאון אחאי בטלו דבריר"א ור"מ כיון שאם אחר רואה טעמו
 יותר אין הרוב מופעל וישכ' לחלק בין יחיד נגד ב' לב' נגד ב'
 וכל זה לשיטת באון דלדידיה שלא נתחווירו לו דבריו ס"ל דבכל
 בווי דרוב מנין עדיף אלא דבענין פיקוח נפש שהביא הטור
 כס' תרומה חשש לשיטת הבאון כך יש לנדר כדעתו וראיתי
 להרשד"ם בסוף ח"א סימן ל"ה שהביא הך סוגיא דפ"ק
 דיכמות וכתב ז"ל הרי בפירוש שלא אחרה תורה אחרי רבים
 להטות אלא כאשר הם שנים המולקו או הוי מעלת הרוב
 מוכרעת אבל כשיש הבדל בין שני הכיתות אפשר שאיש אחר
 יעלה לאלף וכו' מדבריו אלו נראה דרוב חכמה עדיף מרוב
 מנין וכ"כ מ"מ אחר' ז"ל נמצא ודאי דליך אחר הרוב לאו
 מילתא פסיקת' רוב מנין אלא אדרבה רוב בנין עיקר וכשהיו
 שוים ילכו אחר רוב מנין וכו' נראה מדבריו דכוכיב אחרי
 רבים היינו כשיס בחכמ' אבל אם האחד גדול בחכמה הולכין
 אחר החכמה אף אם יהיה מנגד רוב מנין וכ"כ מ"מ אחר'
 והעיקר לילך אחר רוב מנין כשהיה רוב בנין וכו' וכ"כ מ"מ
 אחר כך ז"ל דמקאמר גדול בחכמה וכמנין משמע ודאי דאף
 על פי שהאחד גדול כמנין אם חמירו גדול בחכמה אין לומר
 להלך אחר רוב מנין אלא דוקא כשהוא גדול בחכמה וכו'
 נראה דס"ל דהכל תלוי ברוב חכמה וזלת בשוין דמהנר רוב
 מנין וכן ראיתי להפני משה ח"א סי' ד' הביא ת' הרשד"ם הלז
 ולמד מדבריו דרוב חכמה עדיף מרוב מנין וכתר רוב חכמה
 אוליין ורכיהם תמוהים דאדרבא חסובי' דיכמות מוכח
 דרוב חכמה נגד רוב מנין למ"ד עשו ב"ש כדכריהם שקולים
 הם וע"כ כל מר עביר כשיטתיה ולמ"ד לא עשו עכ"פ רוב
 מנין עדיף וע"כ לא עשו ב"ש כדכריה' ורכיהם הפך הסוגיא
 וגם כל הראשונים שהבאתי לעיל הפך דכריהם הכ דע"כ לא
 פליגי כי אם הם שקולים או רוב מנין עדיף אבל כשהיו רוב
 חכמה עדיף ליבא מ"ד אכן ראיתי בס' תורת חכד כיהן ה'
 שהביא דברי הרשד"ם אלו וכתב ככוונתו דרוב חכמה וגם
 רוב מנין שקולים הם והראיה חיבמות כך הוא דהתם איבא
 מ"ד דרוב עדיף ואיבא מ"ד להפך וא"כ הוי מילתא דתלי
 בפלוגתא הי מינייהו עדיף וכיון דכן כפיקא הוי ושקולים הם
 כפי הרין ולא כמו שהוא מרבלא כפי העולכ דיש להלך תמיד
 אחר רוב וכו' ואין דבריו נראים שדברי הרשד"ם מורים דס"ל
 דרוב חכמה עדיף וכמו שכ"כ שהבין בדבריו הפני משה(דס"ל
 דברי הר"ן) וכן ראיתי כת' נהח זרק סימן ב' בהנהגת בן
 המחכ' כדעת הרשד"ם וז"ל ביטוב דכריהם והפני משה

ואסיק כה"ר עשו ואין כאן ספק כלל וע"ק דלפירושו למ"ד עשו ס"ל דרוב חכמה עדיף א"כ תיקמי איך עשו כ"ס כדכריהם כיון דרוב חכמה עדיף ובכל הסוגיא מוכרז לכ"ע עשו כ"ה כדכריהם וכת' דה"ל דמ"ד לא עשו פשיט להו דרוב מנין עדיף ומ"ד עשו ס"ל דסקולים ניבחו וכיון דק"ל כה"ר עשו הוי הרבר ספק זה אינו דאף שאפשר לפרש כן כדעת הרשב"ס הנה הרב לא הכין זה שהרי כתב דאיכא מ"ד דרוב עדיף ואיכא מ"ד להפך ולטון להפך מורה דרוב חכמה עדיף וגם כתב וא"כ הוי מילתא דתלי בפלוגתא הי מינייהו עדיף וכיון שכן ספק הוי וסקוליהם נראה להדיא דהספק הוא כחא"ן קול וזה תימא דלפירושו אין כאן ספק וגם קשה איך עשו כ"ה כדכריהם וע"ז :

עוד ראיתי להרשב"ס כת' זו דכריתומא שהביא דכרי הר"א שפ"ק רע"ז שפסק בכריתא דאם היה אחד מהם גדול בחכמה ובמנין הלך אחריו וסכריה דלעולם אולנין כתר רוב מנין הו"ל לומר אם היה אחד גדול במנין ומת"ס גדול בחכמה והכין משמע ודאי דאע"פ שהאחד גדול במנין אם סכריה גדול בחכמה לומר להלך אחר הרוב אל"א רוקא שהוא גדול בחכמה ואע"ג דמלשון הג"א נראה קצת דרוב מנין עדיף מ"מ דברי הראש דהוי בתרא וכו' וקשה דאתמ"ל כדיוקו הרי דכרי הראש הם דכרי הת"ק מח"ס וא"כ סכרתו מוכרח מן הכריתא ונדחו דכרי הר"א דעל כריתא זו ואסיק דרוב מנין עיקר וא"כ ע"כ דלשון הכריתא אינו מוכרח הפך דכרי ר"א וא"כ איך העלה דר"א חולק להראש והראש לא דבר בענין זה כי אם שפסק דכרי הכריתא כמו שפסקה ר"א דבר זה קשה לשמוע וגם עיקר דיוקו למ' שפסוט הוא כפירוש הסוגיא דמ"ש ראש היה א' מהם גדול בחכמה ובמנין פירושו אם הם שנים במנין הולכין אחר החכמה ואם הם שנים בחכמה הולכין אחר רוב מנין אבל אם אחד גדול בחכמה והשני גדול במנין כנר זה אין ברירה דהי מינייהו עדיף או אם הם סקולים וכ"כ מדעת הראשונים שהבינו כך כפירוש הסוגיא ועל הכל שכבר הכאתי לעיל מ"ש טרא"ש כלל מ"ו שמתבאר מדכריו דס"ל דרוב מנין עיקר ודכרי הרב כ"ע :

ג מה שכתב דהלכה כהראש דהוא בתרא קשה שכבר כתב מהר"ק דה"ר בשכריה הראשון בספר מפורסם ש"ל כיון שראש דכריו ולא ישרו בעיניו הלכה כבתראי אבל כשאפשר שהאחרון לא ראה דכריו לא אמרין הלכה כבתראי הביאו דכריו רוב גדולי האחרונים וגם הרשב"ס כ"כ בשמו עיין בחדר סימן והרי הראש לא הזכיר דעת הא"ז ב"א אם במקומות מועטים אע"ג דהיה רביה כרכו נר' שלא היה לו חדשוין ולענין ההלכה גם שאין בידי להכריע כ"ל עיקר דכ"פ הרמב"ם והרא"ש והג"א והרא"ב כי רבים הם והלכה כרבי' וגם דכיון דרוב מנין כתיב להדיא ורוב חכמה לא כתיב אין ספק דכריתא מוניא מידי ודאי של תורה ועוד דכיון דלכ"ע בסנהדרין לא אולנין כי אם אחד רוב מנין אף שיהיה מנבד רוב חכמה ולשיטת הנהוג גאונו אין חילוק בעשה זה בין דכר דכרי מנין לרבר הוראה דמעיקר דיבא עני כחר ולשיטת החולקים כ"ך לחלק דכרי כתיב הכי אינו אל"א ברבר דכרי הנין (ולרבר הוראה) אם כן סברתם הוא מירוש ועליה הראיה ובין שאין ראיה לדכריה נקטינן קרא בפשיטה דכ"ב אולנין כתיב חנין ועוד דלמ"ד לא יעשו ע"כ דפשיט ליה דרוב מנין עדיף ולמ"ד עשו אחר הכ"ק הרבר שקול אם מורה לאידך מ"ד רוב מנין עדיף או לא אין ספיקו של מ"ד זה מוניא מידי ודאי של מ"ד לא עשו ומטעם אחר כ"ל עיקר כדכרי הפוסקים רוב מנין עיקר והן קדם אני איכא מאי דק"ל דכפ"ק רע"ז שנינו הוי כ' אחד אומר ואחד מתיר כשל תורה אחר המחמיר וק"ל כד"ב וכן פסקו הר"מ והפ"ג ורמב"ן ורשב"א והר"ן וכל

הס"ל כדכרי הר"ן דכפ"כ דיומא דכי אמרין כפ"ק דיבמות דכ"ס וכו' שקולים היו דכ"ס מהררי טפי היינו שהעריכו רוב חכמת כ"ס והעלה כשיעור הרוב דכ"ה והיינו דרך משל בני כ"ס היו חכמים יותר מכ"ה עשר ל"ק ואם הם כ"ס תאה חכמי' עולה יתרון החכמה תאה ועשר וכ"ה היו ק"ז חכמי' שכתב דיתרון החכמה שהיה בכני כ"ס היה שקול כנגד יתרון המנין בכני כ"ה ולכן עשו כ"ס כדכריהם אבל בעלמא אם מופלג בחכמה נחלק עם שנים ויתרון החכמה טיט לזה הוא גדול מאד דאם כאנו להעריך גורל יתרון החכמה נגד גורל יתרון המנין מוכרעת רוב החכמה אולנין. בתר רוב החכמה שכל שאין שני הנדרים שקולים אין כאן ספק שקול כיון שיש הכרעה לנר אחד כתרין אולנין וכן להפך אם גדולת החכמה אינה מוכרעת נגד יתרון המנין כתר רוב מנין אולנין כ"כ כדור דכריה"ן למענין שם ואם כנדרן רשד"ס והפ"ת שהיו ככת אחר חכמים או עשירים בעלי שכל ומכיון מדע והכת אחר כת המון העם דפשוט הוא דכת כורים אינה מוכרעת אפילו כת מועטת של חכמים ע"כ עשו עיקר כנדרן שלהם רוב בנין נגד רוב מנין ומ"מ תימה הוא עליהם שכ"כ בכתם והיה להם להביא דכריה"ן אלו וכיון שלא הביאו אין ספק שלא ראו דכריו ומה גם שדכרי הר"ן מלכד מאי דקשה לשיטתו א"כ הו"ל לפסוק כר"א שהעיר רבו שהיה מוכריע כל החכמים ועוד דכסתה פסקו בש"ס כרבים נגד יחיד בין אם היחיד גדול בחכמה הרבה או לא ובאם מקום לא חילקו בין קטן לגדול כי ע"כ דהעיק' כשיטת הרמב"ן שהביא הטור כסימן תר"ח וכ"כ דעת הטור והמיון כסימן ס"ז דס"ל דכרי מחלקין בין גדולת חכמה בין רב למעט אינו אל"א כרי שלא לכטל כח הרוב דאי גדולת החכמה אינה גדולה כערך הרוב בתר רוב מנין אולנין אבל שיהיה כח כפוכ חכמה לכטל כח הרוב לאו דינא ולאו דיוכא שהרי רוב מנין כתיב להדיא אבל רוב חכמה לא כתיב כלל אל"א דק"ל לחכמים דכרי מהני רוב מנין הוא כשון בחכמה ולא כשהיחיד מוכריע בחכמתו דוב מנין דכפ"ג לא דבר הכתוב אחר ירכיס וחזר הדין להיות הדבר כפ"ק אבל שיהיה נח כרוב חכמה לכטל רוב מנין לא מנינו כיון דלא רבייה קרא להדיא כ"ל כדור דכריהם ולשיטתם אחי שפיר סובין דפ"ק דיבמות כפשיטה דאף אי גדולת חכמה שכ"ס היתה מוכרעת רוב מנין של כ"ה אע"פ כן היה הרבר שקול דאילו לשיטת הר"ן קשה לשמוע שיהיה בין שני כתות גדולות של חכמים שהנר אחד גדולה בחכמה והנר שני גדולה במנין שלא ימצאו חכמי ישראל הכרעה בין שני הכיתות כי ע"כ נראין דכרי הרמב"ן ומ"מ כיון שהרמב"ן וכו' דעת הטור והמיון וגם דכיון ירוחם נתיב ז' חלק שני כתב כסתם דכריו ש"מ מדעת כולם דכל ששתי הכיתות הם חכמים אין גדולת חכמה מכטל כח הרוב כי אם דחזר הדין להיות הדבר ספק וכ"ש שרעת הרמב"ם והג"א והא"ח והרא"ב ס"ל דנגד רוב מנין לא מהני כלל רוב חכמה אפילו לעשות הדבר ספק א"כ נמצאו דכריה"ן דכרי יחיד ואין הלכה כדכריו דכרי דיריה לא שייך לומר רוב חכמה דכ"ל מקום מכטל דעתו מפני דעת הרמב"ם והרא"ב דהרמב"ן ודכרי הרשב"ס והפ"מ שכתבו כסתם דכריו וגם לא הביאו דכריו הם דכרי תימה ופה שיחתן של אבות ודכריהם כ"ע אבלי :

ג דכרי הת"ח הם תמוהים במ"ש דאיכא מ"ד דערך הרוב עדיף ואיכא מ"ד להפך וכו' שנראה שהכין דכהא פלוגי הנך מ"ד דמ"ד לא עשו ס"ל דרוב מנין עדיף ומ"ד עשו ס"ל דרוב חכמה וכיון דפלוגי בה ולא ירעין הלכה כמי היה הרבר כפ"ק וזה תימא דלפירושו הו"ל לפסוק דרוב חכמה עדיף כה"ר עשו שהרי שם כ"ס איתותב מ"ד לא עשו

וכל הפוסקים וא"כ קשה נו"ט בפ"ק דיכות לה"ר עשו ב"ט
 בדבריהם דב"ט חמירי טפי וש"ח דאין כאן הכרעה לשום צד
 כל אחד מני עביר כשיטתיה והדבר קשה דכל כי האי שורת
 הדין להלך אחר המחמיר וכבר הו"ל להצריך חליצה לכ"ע
 לב"ט וכ"ה וא"ך עשו להקל כדבריהם הן אמת שראיתי
 להרמב"ט בחידושו לכתובות כתיבת יד רבי קול בשל תורה
 אחר המחמיר ה"ר הכ"ה לעשו כדבר ההוא ואין בידם להכריע
 אבל שני המחמיר כל חד עביר כדעתו ומורה לאחרי כדעתו
 אף להקל ולדבריו ל"ק חלל זה רב"ט וכ"ה בעצמם יכולים
 להורות כשיטתם אף קשה עדיין שהרי שם כתב הרמב"ט בשם
 התוס' דמ"ט עשו ועשו פירושו עשו השם ועשו אחרים כדבריהם
 ולמה שנתבאר תינה דעשו הם אבל דעשו אחרי כדבריהם הוא
 הפך הדין דבני אחרים קול בשל תורה הלך אחר המחמיר ואף
 אם נדחוק בפירושו דבריהם דעשו הם ר"ל לעצמם ועשו אחרי
 היינו בהוראתם ששאלו והורו כדעתם אבל אה"כ דאחרים
 שהיו יודעין המחלוקת אין עושין להחמיר אפתי קשה דבהדיא
 תני בעירובין ר"ל לעולם הלכה כב"ט והרובה לנגשות כדברי
 ב"ט יעשה כדברי ב"ט יעשה מחמירי ב"ט ומחמירי בית הלל
 עליו הכתוב אומר הכסיל כחשך הולך ואוקמהו דהרובה
 לעשות היינו קורב ב"ט ואב"א לאחר ב"ט וה"ק כל היבא
 דהשכתה תרי תנאי דפליגי בעין ב"ט וכ"ה לא ליעביר בקולי
 דמר ודמר ולא כחומרי דמר ודמר וכו' והדבר קשה כיון דאין
 כאן הכרעה שורת הדין בשל תורה הלך אחר המחמיר בין
 לת"ק ור"ז ובין וא"ך אחר הרובה לעשות כב"ט עושה ואי אזיל
 לחומרא נקרא כסיל ולמה שביארתי אי לא עביר הכי דשע
 הוא ובאשם תלוי קאין אף בשוגג הן אמת שהיה לי מקום לישב
 עמי מ"ט הרמב"ט שם ביבמות כו דכי אחרי עשו בית שמי
 כדבריהם והורו לאחרי היינו בהיה חתיכה דהורו בה איסור
 והתר הראות כיר כל אדם לעשות כדברי מי שירצה אבל
 בחתיכה אחרת קול בשל תורה הלך אחר המחמיר כמ"ט
 בפ"ק דע"ז א"ת ר"ל וא"כ ז"ל דמ"ט הרובה לעשות כב"ט וכו'
 היינו באותה חתיכה שהורו בה ונחלקו וקמ"ל דאי נחלקו גם
 כן בחתיכה אחרת להפך ריבול לעשות בשתי החתיכות
 כדברי מי שירצה אבל בקולי שניהם או חומרי שניהם לא הני
 עביר והא"כ דבחתיכה אחרת שלא נחלקו לכ"ע הלך אחר
 המחמיר ואין זה נכון כלל דפשת הכרית מוכיח דכב"ט יכול
 לעשות כמי שירצה ולא לעשות כחומרי שניהם וכו' שהרי הקשו
 מינה להווא חכוי עקום דרמו עליה חומריה דרב וחומריה
 דשחאל והתם בהווא חכוי לא נחלקו וכן הקשו מהך כריתא
 לר"ע שליטת אחריו ונהב כה שני עיטורים ומאי ק"ל הרי
 הכ"ה בהווא אחריו לא נחלקו וכ"כ מדברי הרמב"ן בליקוטיו
 לפי שהדין שכתב אחר שהכריע רוב חכמה נגד רוב חכין
 הדבר שקול וז"ל ועדיין ק"ל הך דיבמות מדברי רבי אליעזר
 דכטלו דבריו והדר"ח גלוי וידוע שאין כדורו כמותו וא"כ הן
 ענמן דשאים לעשות אבל אחריו לא והתניא הרובה לעשות
 כב"ט עושה אלמלא כל אדם עושין כן ע"ש הרי נראה דבס'
 אחרים יכולים לעשות כמי שירצה אף שהם שקולים וזה תימה
 דכשקולים קול בשל תורה הלך אחר המחמיר ושתי סוגיות
 אלו אין להם ישיבה אחת בעולם כי ע"כ לישב הסוגיות כ"ל
 דכי קול בשל תורה הלך אחר המחמיר אינו אלא בשוק ששני
 הסתות שוין כחכמה וכחכין דאין כאן הכרעה לא רוב חכמה
 ולא רוב חכין אבל אם הסת אחת גדולה בערך החכמה והסת
 שניה גדולה בערך החכין דכל בת וכת יש לה העלה נגד
 הסת האחרת ואיכא רובא לכל צד כמי האי דיכא הוא דמי
 שלכו נוסה גדולת החכמה יעיקר יעשה ככת החכמה ומי
 שלכו נוסה אחר רוב חכין ילך אחר החכין ככ"ל מוכרח אף
 שאין לי יבוליו בזה מדברי הראשונים וא"כ אפוא נמצא דאף

לשיטת הראשונים רוב חכמה נגד רוב חכין שקולים הם מ"ט
 הרשות כיר כל אדם לעשו כמי שירצה חס"כ לשיטת הרמב"ט
 דאי יעשה נגד רוב חכין טויעה כדברי משנה הוא ח"כ אי
 נקטין כדברי הרמב"ט יוצא ידי חובת שתי הסברות אך אי
 יעשה להפך תתיר האיסור הוא לרעת הרמב"ט וא"כ אין ספק
 דנקטין לפי דרוח חכין עיקר טוב ראיתי סה שכתבתי דרוח
 חכמה נגד רוב חכין דאף למ"ד דשקולים הם ואין כאן הכרעה
 דמ"ט לא אחריין כמי האי בשל תורה הלך אחר המחמיר לא
 הרובה לעשות כחד מוסתי כיתות אלו עושה בין להקל בין
 להחמיר וחילי מו"ט בעירובין דף פ"ו הרובה לעשות כב"ט
 עושה בקוליהן וכחומריהן הרי דאע"ב דשקולים היו לא
 אחריין כמי האי בשל תורה הלך אחר המחמיר כיון דאיכא
 בכל צד רוב חכמה או רוב חכין יכול לעשות כמי שירצה הנה
 בעתה ראיתי להרשב"א בחולין דף מ"ג והר"ן בחידושו שם
 שנרבו מזה דהיכיתן הרובה לעשות כב"ט עושה ואין קול
 בשל תורה הלך אחר המחמיר ותירונו דכי אחרי הכי דהרובה
 לעשות כב"ט עושה ה"ר היבא דאיכא קולא והומרא בההוא
 עיניכא שצטרף בההוא מעשה שני העניינים דפליגי בה הנהך
 תנאי דבין למר ולמר תתיר כיון כשחט בתורבן הוושט כחשהו
 ובהר בושט דלרב ושחאל שחטה כשרה וכן בחכוי עקום
 דלכ"ע אין צריך דלתות וכמי האי אין לנו לצרף חומריה דמר
 ודמר ולהחמיר אבל בענין אחר כודאי קול בשל תורה הלך
 אחר המחמיר ע"ש כדבריהם וכו' מדבריהם דבס' אס נחלקו
 שני כתות דבת אחת גדולה בחכמה וכת אחרת גדולה בחכין
 לרעת הסוכרים דשקולים חשכי שורת הדין הוא דבשל תורה
 הלך אחר המחמיר ובשל סופרי אחר המקל הפך מה שהעליתי
 לעיל אני בענייניו ומ"ט רואה אני דהרמב"ן אינו הולך
 כשיטת' כי אם דמ"ל לחלק כמ"ט לעיל שהרי בליקוטיו ל"ה
 כתב אחר דשהכריח רוב חכמה נגד רוב חכין שקולים חשכי
 ומ"ט עשו כ"ט כדבריהם הוא מותיב לה וז"ל ועדין ק"ל הא
 דיבמות מדר"א דכטלו דבריו ומדר"ה שגלוי וידוע דאין כדורו
 כמותו וא"ת הם עצמם רשאים לעשות כדבריהם דאי נחלקו גם
 כנפשייהו דידעי טפי אבל אחריו לא והתניא הרובה לעשות
 כב"ט עושה כב"ט עושה אלמלא כל אדם עושין כן וכו' נראה
 דנקיט הכרייתא כפשתא דכב"ט יכול לעשות כב"ט או כב"ט
 להקל או להחמיר וע"כ דמחלק בדרך שכתבתי
 דכב"ט רוב חכמה איכא נגד רוב חכין לא אתמר בשל תורה
 הלך אחר המחמיר כי אם הכחירה כיר כל אדם מי שלכו נוסה
 אחר החכמה יעשה כב"ט לעולם אף להקל ומי שלכו נוסה
 אחר החכין יעשה כב"ט אף להקל וכ"כ מדבריו עוד שכתב
 אבל רבים ורבים אין הולכין אחר החכין אלא אם רצו הולכין
 אחר רוב החכמה ע"ש הרי דהכחירה כיר כל אדם ולא אחרי
 ככה"ט בשל תורה הלך אחר המחמיר ויש להכריח כדבריו
 מו"ט כהנהך סוגי ואב"א ה"ק כל היבא דמסתת תרי תנאי
 ותרי אחוראי דפליגי אהדרי בעין ב"ט וכ"ה לא ליעביר בקולי
 דמר וכו' והדבר קשה דמאי כולי האי והרי כל שנחלקו תרי
 תנאי הוי כב"ט וכ"ה ומאי היתיר דלא ליהו כב"ט וכ"ה ומאי
 הסוכה בעין ב"ט וכ"ה דקאמר ואי משום דהכרייתא תני
 הרובה יעשה כב"ט יעשה חשכי הכי היא גופה קשה ככרייתא
 דלמ"ל למיתמי כמי האי והו"ל למיתמי כי פליגי תרי תנאי
 הרובה לעשות כחד עושה וכאירך עושה וכ"ט וכ"ה דנקיט
 מאי עבדיתייהו כיון דקול כב"ט חכמי הכ"ק אף לרעת
 הרמב"ן שכתבתי א"ש דככל תרי תנאי דעלמא קול דככל
 תורה הלך אחר המחמיר וז"ל גבי ב"ט וכ"ה שהיה שם רוב
 חכמה נגד רוב חכין שייך דין זה לכד דהרובה לעשות כב"ט
 יעשה וע"כ לאב"א דאחר ב"ט אייני פרושי מפרש דכל תרי
 תנאי דפליגי בעין ב"ט וכ"ה ור"ל דמר אית ביה רוב חכמה

ואידך רוב מנין הרוצה לעשות כחד מהם שלבו נוטה אחר
 החכמה או אחר המנין עושה דלהכי תני ליה בכריתא ככ"ט
 וב"ה דלגבי דיריהו היה בדרך זה דכ"ה רובא וכ"ט תמדרדי
 טפי אכן מפירושי דראש השנה דיר כר"ה מקולי כ"ט נראה
 דקאי בשעת הרשב"א והר"ן דרובא בתרי חומרי דסתרי
 אהרדי הוא דהוי כסיל ע"ש בפירושו אך מדברי התוספות שם
 בר"ה וכסיל מתבאר שם מפקשים הך כריתא דאייני כחכס
 שירצ ההלכה ודעתו מכריע כחד מהם ולא עפ"י כן רוצה
 להחמיר כדברי שניהם אבל אי לאו בר הכי אה"כ השולח הדין
 דבשל תורה הלך אחר המחמיר ע"ש בדבריהם ומדברי הרשב"א
 כחדושו לעיבודין ד"ו למדתי תירוצו אחר לקושיא זו שכתב
 גבי ח"ט כר"ע דנימיה איסתפק ליה וז"ל פירוש ולא היה מי
 שיכרר לו האמת אבל מי שעשה חומרי דמר ודמר מפני שאינו
 יודע הדין אעפ"י שזורת הדין כך יש לו לעשות מ"מ אכתי
 קרינא ביה שהוא כסיל הולך בחשך שהיה לו ללמוד ולא למד
 ע"כ נראה שפירש התוס' דכי תני הרוצה לעשו' ככ"ט עושה
 היינו דאייני-כחכס שדעתו נוטה לרברי כ"ט יעשה ככ"ט
 ואי דעתו נוטה ככ"ה יעשה ככ"ה ואי תופס חומרי שניהם
 אף שדעתו נוטה לרברי אחר מהם נקרא כסיל אך אם איז
 בירו כח להכריע דעתו כזה הוא שאמרו בשל תורה הלך אחר
 המחמיר אע"ג דמיקרי כסיל כשיטת התוספ' והוא דעת רוב
 הפוסקים שלא כדברי הרמב"ן דאף ברוב חכמה נגד רוב
 מנין שורת הדין דבשל תורה הלך אחר המחמיר לא דמ"מ כ"ל
 כיון שרוב הפוסקים ס"ל דרוב מנין עדיף נקטינן הכי ודעת
 הרמב"ן מכריע לנר זה כיון דלדידיה אז הוו שקולי מני עביר
 דרוב מנין אף להקל וכח"ט לעיל וגם משאר הטעמי שביאתי
 לעיל :

וראיתי להרזכל כח"א סי' ע"ג שנסאל אי יכולים בני
 העיר לפסוק על פי פוסק אחד והשיב דרובא
 גד"מ יש יכולת בידם לתקן תקנה זאת אבל בדניאי איסור
 והתר וביטין וקידושי' לאו כל כמיניהו דכני העיר לתקן תקנה
 זאת דבשל תורה הלך אחר המחמיר או בתר רוב להקל אם הם
 גדולים כחכמה ומנין וכו' וקשה דנראה מדבריו דכי אזלינן
 בתר רובא היינו דרובא כשהרוב הם גדולי' כחכמה ג"כ אבל
 בלא"ה כגון דשום לא מהני רובא וזה תימה דמכל הך סוגי
 ומדברי כל הפוסקים שהבאתיו לעיל מתבאר דאזלינן בתר
 רובא אף כשהם שוים כחכמה וכ"ש לדעת הסוכרים רס"ל
 דאזלינן בתר רוב מנין אף נגד רוב חכמה ושבו אחר החיפוש
 ראיתי להכה"ג ביד ס' מ"ב הגב' אות ל"ב שהביא ת' הרזכל
 הללו ותמה עליה כשם הר"א מוטאל כמו שתמהנו עליו והרב
 שחביב הגיה דברי הרזכל וכך ז"ל או בתר רובא להקל או אם
 הם גדולים כחכמה ומנין וכוונתו דאם המיעוט הם גדולים
 כחכמה וכמנין הולכין אחר המיעוט וכ"כ מדברי הרשב"א
 שכתב וכמקום שיש שנים שוים הולכין אחר המחמיר בשל
 תורה דוקא כשהם אחר נגד רובא אבל אם הם שנים נגד אחר
 הלך אחר הרוב אלמא לא אזלינן בתר רובא אלא כזוין ע"ש
 ודבריו תמוהים דכבר נתבאר דליכא מ"ד שיהיה עדיף רוב
 חכמה מרוב מנין דלפחות שקולי' הם וכמוכרז בפ"ק דיבמות
 גבי ית"ש עשו ב"ש כדבריהם ואף הר"ן בפ"כ דיומא והרש"ר
 ח"א סי' ל"ה לא כתב דרוב חכמה עדיף כי אם כמולג
 כחכמה דלפי הערך מכריע רוב חכמהו וגם כזה כבר
 נתבאר לעיל שדברי ימוד הם והרמב"ן הביאו הבי' בא"ח סי'
 תרוח חולק עליו בפירוש וכח"ט לעיל וא"כ איך כתב דעת
 הרזכל מה שאינו עולה לדין וע"ק שהביא ראיה מת' הרשב"א
 דס' רכ"ג ולכי מודינא ליה בדיוקו אין דבריו גילוי כי אם
 ראש נגד רוב מנין איכא רוב חכמה אין הולכין אחר הרוב
 וא"כ חור הדין שהוא ספק ובשל תורה הלך אחר המחמיר' אבל

שנלך בתר חכמה כמ"ט הרב כדעת הרזכל לא שמענו ומה
 זה סמיכה אכן לדיו דכוונת הרזכל מכוון בלי הנהיה דה"ק
 או בתר רובא להקל אם הם גדולים כחכמה וכמנין ור"ל דרוב
 זה לאו דוקא רוב מנין אלא רוב בנין דהיינו רוב חכמה אזלינן
 בתריה וכדתי בהך כריתא גופה אם היה אחד מהם גדול
 כחכמ' וכמנין הלך אחריו אך אי הוו רוב חכמה נגד רוב מנין
 כזו לא דבר הרב ואפשר דס"ל דרוב מנין עדיף כדעת רוב
 הפוסקים ומטעם אחר כ"ל עיקר כדעת הסוכרים דרוב מנין
 עדיף מרוב חכמה והן קדם אחיה דעי כחה שיש לי לרן דכי
 קיל בשני חכמים שוים שנחלקו דקיל בשל תורה אחר המחמיר
 דחומר' זו מדבריהם הוי דאע"ג שנחלקו הראשונים במאי
 דקיל בכל התורה ספק תורה להחמיר אם הוי מד"ת או
 מדבריהם כמו שהאריכו על זה גדולי' האחרונים יו"מ כ"ל
 שאין זה כי אם בספק דמציאות אבל בספק שנחלקו הראשונים'
 וסתי הכיתות שוות דקיל מעיקר דינא דבשל תורה מספק הלך
 אחר המחמיר ספק זה ספק קיל הוא ולכ"ע הוי מדבריהם
 ואמינא לה שכבר הבאתי לעיל דברי הרזכל בשם התוספ'
 והמשפטי שמואל סי' ט' בשם רבינו יחיאל שכתבו במ"ש בד"ג
 דעירובין גבי כ"ק רב"ה אליו ואלו דברי אלהים חיים אע"ג
 דאיסור והתר סתרי אהרדי היינו דהתורה כיתנה למשה מ"ט
 פנים טהור ומ"ט פנים טהור וההכרעה לא ניתן למשה מאת
 השם ואמר לו שהכרעה תלויה ביד חכמי הדור וכבר הבאתי
 לעיל ראיתי להדיא כן בירושלמי דפ"ג דסנהדרין וגם
 הבאתי סמך לזה מדברי החינוך בס' ס"ז והרמב"ן והכחמי
 והרא"ם על התורה כפ' שופט' וכאמור נמצא לפ' כי הכריעו
 רוב חכמי הדור לדעת זאת אף אי לא כיוונו יפה אל האמת
 האמת כדבריהם דכדבר שיש בו איסור והתר לא הכריעו מן
 השמים וכיתנה ההכרעה להם ומינה יש לדון דאם המחלוקת
 שקול ולא היה כח ביד חכמים להכריע ובשאר הדבר בספק
 אין כפיקו וראי איסור דכיון דכפה"ג לא הכריעו מן השמים
 וניתן הכרעה לחכמי הדור וכיון שגם חכמי הדור לא היה כח
 בידם להכריע כי מצי עכר ועשה אחר וסמך על דעת המתיר
 אין צר שיוכל לעבור על ודאי איסור דאף אם האוסר כיוון אל
 האמת כל שלא הכריעו כהפיקות כאלו בשמים מחבל וא"כ
 כיון שנחלקו בו מירי ספק לא נפיק ולא ודאי איסור וא"כ אבוא
 לא דמי כלל ספק דפלוגתא דרבוותא' לספק מציאות דספק
 מציאות קמי שמיא גלייא אמיתיות היצנין וכי נכנס אדם לבית
 הספק והתר לעצמו אין הספק כי אם לנבי דירן אבל קמי
 שמיא גלייא אי עשה ודאי איסור או לא עשה איסור כלל ועל
 כן לדעת קצת הראשונים' כיון הוא דליהוי ספק תורה להחמיר
 מר"ת כיון דהדבר שקול אי עשה איסור ודאי משא"כ בספק
 פוסקים דכיון דאין הכרעה בספקות מן השמים א"כ עכ"פ
 ודאי איסור לא משכחת לה שיצבור מה שעשה כדעת המתיר
 וספק קיל כה"ג אין לנו ראיה משום הקום דליהוי מד"ת
 דהראיות שהביאו הת"ר דהוי מד"ת כולם הם בספק מציאות
 ודוק ותשכח וא"כ יל דכי קפיר רחמנ' על הספק היינו כהקום
 שיש לחוש קיצבר איסור ודאי ולא במקום דודאי איסור לא
 יתכן בו כלל ככ"ל לדון מתוך דברי הראשונים' דלעיל מכאן
 תשובה למה שנסתפק התשנה למתך בפ"ו מה' ערות בה' בעד
 שאכל או עשה דבר שנחלקו בדבר רבוותא' אם איסור או מותר
 אי נפסל העד מספק או לא והעלה רזה תלוי כמה שנחלקו
 ר"ח והר"ף גבי שלשה שישבו לקיים השטר דלר"ח תרי דאתרי
 גזלן הוא העד ותרי אמרי כשר הוא מוקמינן גברא אחוקתיה
 ומזיאינן ממון ע"פ דחוקת כשרות עדיף מחוקת ממון ולהר"ף
 חוקת ממון עדיף ונפסל בספק דתרי ותרי ה"כ לר"ח כשר
 ולהר"ף נפסל מספק ואוב העלה דכפה"ג גם ר"ח מודע
 דנפסל דדוקא בספק מציאות כגון ספק אכל ספק לא אכל
 דכי

דמי האי הוא דחוקמין אחוקתיה אבל כנדון זה שהפעולה
כבר עשה כדאי אלא שיש ספק אם זו האכילה אסורה או
הותרת לא מהני חוקת כשרות דאיך נאמר דמסוס חוקתו
שתהא הפעולה ההיא מותרת את"ר ע"ש ואחרי המחילה לא
נראו לי דבריו מרא דבעיקר חילוקו שחילק אנכי הוואה כ"ת
להר"ש חיון בת"י סי' כ"ד כנ"ר שנחלקו הפוסקים אי במציאה
והפקר ומתנה אחריון כיה עמי ההפך במחנה נקרא רשע
וכתב דמספק לא מיקרי רשע ותלה הרב במחלוקת ר"ח
והרו"ף ע"ש נראה ברור דלא סברא ליה חילוקו ויותר קשה
שהרב גופיה כפ"ר מה' תלוה ולוה הו' הניא דבריה מהר"ח
אלו ושקיל וטרי ומכלל דבריו נראה דקאי בשיטתיה ואיך כתב
כאן בסתם הפך דבריו וע"ק דע"כ דספק הרב הוא במחלוקת
שקול דאי איכא רוב חכמה אורוב מנין כטלה מחלוקת וכמ"ש
בר"ו דע"ו וביון דכשיון איירי ועשה כדעת המתיר הרי נחלקו
הראשונים אם איכורו מד"ת או מדבריהם ועכ"פ לא שייך ביה
איסור חלקות וכבר עמד על זה הרב גופיה שם במקום הנז'
אי נפסל מדבריהם באיסור תורה שאין בו חלקות וגם אי
באיסור זה בעינין ביה חמוד מחוץ ובלא"ה אינו נפסל וגם אי
בעינין הכרזה כרי שיפסל או לא ופשו' להו ספיקי ספק דהתר
אבל וספק אי בעינין ח"מ ואכילתו ובעילת איסור לא שייך ביה
ח"מ וס"אי בעי הכרזה ואף שהרב כתב שם דגם כתרי ספיקי
לא הפקינו תיך המחוקק ח"מ בתלת ספיקי מדבריהם הרב שם
מבואר דמפקינן ואיך כתב כאן בסתם להפך אכן דעת הרב
נראה לי ברור דס"ל כנ"ר אין כאן אלא ספק אחד דאתח"ל
דאמת כמאן דאמר א"כ נמצא שאלו או בעל איסור ודאי ובר
חלקות כמי הוי וכי אינו לוקה היינו דלא בריר לן אי הלכה
באוסר וא"כ חוקת מחוץ עדיף והמחוקק יאהר קול כח"ד
אסור ונפסל דבר חלקות הוי וע"כ לא צירד כאן לכל מ"ש בה'
תלוה ולוה ומיהו כשאני לעצמי לדירי חזי דלא זו הדרך דס'
פלוניתא דרבוותא קיל טפי מספק מציאות דלמה שהכאתי
מדברי הראשונים מתבאר דמספק זו ביון דלית ביה הכרעה מן
השמים כל שנחלקו אין צד לודאי איסור ולכ"ע כי קול בספק
פוסקים בשל תורה להחמיר אין זה מד"ת כי אם מדבריהם
מהטעם שביארהי וא"כ שורת הדין נותן דמספק כזה גם
הרו"ף מורה דאינו נפסל מספק ונ"ע א"כ דכת' הר"ן סי' כ"א
מבואר דגם במחלוקת פוסקים איסורו מד"ת לע"ד ואלו
דהר"ן לא ס"ל כאגדה ואת אך לרוב הראשונים דס"ל הכי כל
מ"ש עיקר ועיין מ"ש כס"י ונ"ח למה שאנו דנין כיון דמומרא
זו דקול בשל תורה להחמיר הוי מדבריהם א"כ כשנחלקו ברוב
חכמה נגד רוב מנין אי רוב מנין עיקר ואוליין בתריה אף
להקל כיון דמספק בשל דבריה' הוא הא קול ספק דרבנן להקל
ונ"ל עוד דאיה שהר"ך כתב כית יר דכמי עיר חייבין לנהוג
ברב העיר אף להקל מתקנת חכמים משום כבוד הרב ע"ש
והשתא קשה לדעת הסוכרי' דמספק תורה להחמיר מד"ת הוא
איך יתירו חכמי איסור תורה מד"ת הלך אחר המחמיר מפני
כבוד הרב אך למ"ש א"ש בספק פוסקים לכ"ע הוי מדבריהם
וכ"כ מה"ש הרשב"א סי' רנ"ג שכתב דהולכין אחר המחמיר
דהר"ל כמספק תורה ומ"ש כמספק תורה ש"ח רל"א ספק במור
חשיב והיינו מטעם שביארהי ובעיקר דברי המ"ל כפ"ד מה"ל'
תלוה ה"ו דפשיט ליה דס"ס כפיסול עדים נפסל לשיטת הרו"ף
דס"ל דחוקת המון עדיף וקול דגם כס"ס לא מפיקין מיד

חוקה :

ואחר

המחילה אין נראה כן דכיקול דגם כס"ס אין
מוציאין מיד החוקה הר' במקום שאין חוקה
מננה והיינו דפשיט לן דחוקה עדיף מס"ס אבל כפיסול דאיכא
תרי חוקות דסתרי חוקת כשרות נגד חוקת מחוץ וכמספק שקול
נחלקו דלר"ח דס"ל דחוקת כשרות עדיף אף כס"ל שקול מפיקין

מיד המחוקק אלא שהרו"ף ס"ל דחוקת מחוץ עדיף ואי איכא
ס"ס דס"ס חטויע לחוקת כשרות חכ"ל דנפסל מכה חוקת
מחון דככה"ג גם הרו"ף לא אמרה ומי גילה לורו זה ואדרכא
זה כלל גדול אפוא פלונתא לא חפשינן ועוד דלפי דבריו כ"מ
דכס"ס כפיסול ערות כשרים להעיר בקידושין ונטו דס"ס שרי
כאיסור תורה וכ"כ הכנה"ג בת' והרב ערות כיעקב בת' סי'
יח ולענין ערות מחוץ הם פסולים ודבר זה הוא שהרי כי כתיב
אל תשת ירך עם רשע להיות עד חמס כלל ערות ערוה והחון
כאחת ואיך נכסיד לערוה ונפסל למחון כי ע"כ עיקר פשיטתו
דגם יבס"ס נפסל למחון אינו כ"ל ודבריו צ"ע ומ"מ למה
שביארהי כס"י דלעיל דיחיד נגד רבים מעיקר דינא לכתל
דעתו אף לעשות מועשה להקל ונראה מדברי הראשונים
דמחוקק דשייך מחלוקת אסור לו להחמיר א"כ ג"מ טובא
במחלוקת זה אם נחלקו רוב חכמה נגד רוב מנין דלדעת
הסוכרים דכה"ג שקולים הם א"כ יכול להחמיר מדעתו וגם
חייב להחמיר ולשיטת הר"מ אינו יכול להחמיר וזה כ"ל
דיחמיר כדעתו נגד רוב שהרי כבר ביארהי לעיל דאיסור זה
להחמיר כדעתו הוי מדבריהם דלא תתגודדו מד"ת לא הוי
כסתי כתי דינים ככרא דאמר הכי וא"כ אי עביר כדעתם
באיסור תורה עובר על איסור תורה ואתי דאורייתא ונ"פיק
דרכנן וכ"ש אי לא שייך מחלוקת דחייב להחמיר ומה גם דגבי
דריה מנשהף דעת הרשב"א ורבו שכתבי כס"י הקודם דס"ל
דככה"ג חייב להחמיר כדעתו לדעת הסוכרים דרוב חכמה
נגד רוב מנין שקולים הם דכה"ג קול עשו כ"ש כדבריהם אך
באיסור דבריהם או ספק איסור תורה כ"ל שיעשה כדעת
רבים כיון שמדברי החינוך כס"י ס"ו וכ"כ דעת הרמב"ן והכחמי
והרא"ש כפ"י שפטים שהכאתי דבריהם לעיל ס"ל דמעשה
דאחרי רבים נפיק דאסור להחמיר כדעתו ואף שיש חולקים
הו"ל ספק איסור ויש לו לחוש על הספק וכ"ת אף אם יעשה
הפך דעתו יכנס בספק איסור כיון דלדעת הסוכרים בה"ג
שקולים הם חייב להחמיר ח"מ כיון דעכ"פ מספק איסור לא
נפיק יעשה כרבים דעכ"פ אסור מדבריהם להחמיר כדעתו
מפני המחלוקת ומה גם שכל דאף ודאי איסור לדעתו אי
יעשה כרבים איסור קיל הוא שהרי בירושלמי דפ"ק דהוריות
גבי מה ששנינו ידע אחר מהם שטעו ועשה ע"פ חייב הקשו
זכיש זרון לשגבה ר"ל דעל זרון אינו חייב קרבן ותיירו
דכ"כ"ו שובג פטור ומזיד חייב הכא אפילו מזיד פטור מפני
שתלה בכ"ד ע"כ הרי דמזיד לדעתו ולדעת רבים שרי לא
חשיב מזיד כי אם שובג וכן דנין דכיון דקול כרבים איך יהיה
בו איסור תורה מפני דעתו ואפשר דאיסורו מדבריהם ואעפ"י
דחייב קרבן התם איירי בשלא נשאו ונתנו שאז לא נתבטל
דעתו כשום דר כמ"ש הרמב"ן אבל כנשאו ונתנו דבטל דעתו
אף כמספק אי נתבטל כיון רוב חכמה נגד רוב מנין ח"מ למה
שהעלתי דנקטינן דרוב מנין עדיף א"כ הרי נפסק הדין הפך
דעתו וא"כ לדריה אפשר דלא יהיה איסורו מד"ת כך יש
לגדר ואינו כבוד אזלי כיע"כ אי פלוגי בספק איסור כ"ל

דהנכון שיעשה כרוב מנין כנ"ל בעת :

ואי

יחיד נחלק עם כ' דבטלו דברי יחיד אם בא המעשה
כיד חכם נראה דברי יחיד אם ברור לו דבריה
היחיד יעשה כדברי היחיד כיון דכצירוף דעתו הו"ל הענין
שקול ויעשה כדעתו ואם אינו ברור לו אלא שנראה לן יותר
דברי היחיד כ"ל דלדבריו האוי באון אעפ"י כן יכול לעשות
כדברי היחיד ומיהו אם הוא להקל בשל תורה צ"ע למעשה
שנראה דהרמב"ן לא הכין זה בדברי הנאון כיע"כ כ"ל דהנכון
דיחמיר כדעת רבים כנ"ל עיקר :

כיין פ"ח עוד

יש להקוד למה שנתבאר דנדולת
החכמה עכ רוב מנין כליגדי דכנן

דאיכא למ"ד דשקוליהם ואיכא מ"ד דרוב מנין עדיף אך לכ"ע
 אזלינן בתר חכמה אם הם שוין במנין ואם כן מבעיא לי אם
 הדין שיה למנין קולל כגשאו ונתנו ביחד דבטל דעת יחיד
 ואינו יכול להורות כדעתו נגד רבים וגם כבר ביארתי לעיל
 דגם אם הוא אוסר חייב להתיר גם לעצמו נגד רבים אם
 יהיה הדין כן גם בגדול בחכמה דהקטן בטל דעתו נגד גדול
 ולא יוכל להורות כדעתו אף לעצמו ואף להחמיר א"ד רוקא
 נגד רבי' בטל דעתו דגלי קרא אחרי רבים להטות אבל כרוכ
 חכמה כיון דלא גלי קרא לא נתבטל דעתו והנה להר"ן
 ורשר"ם והפ"ח שכתבתי דבריה' לעיל דס"ל דכמופלב בחכמה
 נגד שנים אזלינן בתר חכמה אתי חק"ו אי דמינן רוב מנין
 נגד רוב חכמה דרוב חכמה עדיף כ"ס דבטל דעת קטן
 בחכמה נגד גדול אך כבר ביארתי שדברי הר"ן דכרי יחיד הם
 וראיתי להר"מ כפ"א מה' מומרי ה"ה שכתב שני חכמי' או שני
 כתי דיני' שנחלקו שלא בזמן הסנהדרין או ער שלא היה הדבר
 ברור להם כיון בזמן אחר כיון בזמן זה אחר זה אחר אוסר
 ואחד חתיר אם אינך יודע להיכן הדין נוטה בשל תורה הלך
 אחר המחמיר בשל סופרים הלך אחר המקל ע"כ והן קדם חל
 עלי חובת ביאור המ"ש או ער שלא היה הדבר ברור להם מהו
 פירושו ומהיכן להד' כן דהכ"מ והלח"מ לא גילו מל"ל הא וכל
 ש' למד כן חמ"ס כעירובין דס"ז גבי ההוא יוקא דאי שפוך
 חמיתא אחר להו רבא גייתא ליה מנו בתאי אחר אכ"י בעי
 לאותובי למר ולא שנקן רב יוסף דאמר ר"כ הוונן ביה רב
 יהודה הוה אחר לן בדאורייתא מותבינן תיובתא והדר עכרינן
 משעה דברכנן עכרינן עוברא והדר מותבינן ואין חולק על
 זה והר"מ לא הביאו במיכורו כ"י ע"כ אין ספק שגוה נתכוון
 בת"ש או ער שלא היה הדבר ברור להן דהיינו שנראה להם
 להתר' ויש להשיב והרבר' צריך ישוב בשל תורה אחר המחמיר
 ותר"ם אחר המקל אך בת"ש שלא בזמן הסנהדרין כוונתו
 תבואר בזמן הסנהדרין לא היה ספק דעכ"פ היה מתברר על
 ידי כ"ד הגדול כמ"ש הרב כדיון שלעיל מזה וכ"כ הכ"מ
 כביאור דבריו ואני תמיה טובא בזה כ"ד הגדול היה קיים
 עד ימי האימוראים ררבי יהודה נשיאה דהתיר את השמן היה
 כן בנו של רבינו הקדוש כמ"ש התו' בעז' דל"ו וכר"ה דלא
 אמרינן דעשר גלויות גלתה הסנהדרין וטבירה אחרון לכולם
 ורבי בגלות בית שצירים הוה וכמ"ש שם דש' ועיין בהר"מ
 כפיר מה' סנהדרין ומינה כ"ל דת"ש בס"פ זה בורג שלחו ליה
 למר עוקבא וכו' ואם לא השאוהו ויראה פנינו בטבריא היינו
 שאז עדיין היה כ"ד גדול קיים וא"כ עיינו בהנחות ככל
 שהשניות שנחלקו כל התנאי' ככל דיני התורה וגם האימוראי'
 נחלקו הלכה כמי כידוע ככל הש"ס וגם הפוסקים נחלקו והרי
 הכ"ד גדול לא הכריעו כלל וגם הכרייתא דפליגי ת"ק ורובק
 כדיון זה שפסק הרב במוי כ"ד הגדול היה וקתני בשל תורה
 הלך אחר המחמיר ש"מ שלא היה כח לכ"ד הגדול על זה או
 שלא רנו להכריע בשום דבר הלכה ואנחנו לא נדע כי ע"כ על
 כורחין דכי תני בסנהדרין דפ"ח כדאשונה לא היתה מחלוקת
 בישראל היינו רהו גמירי חכמה כמ"ש בתמורה דט"ו ודלא
 הוה גמירי הוה דנים כב"ד הגדול אך דשרכו כ"ש וב"ה שלא
 שמשו כל גורכן והיו חולקי' כשמוצתם לא היה כח לכ"ד הגדול
 וכתני שם בהך כרייתא וכמ"ש לעיל ביאור דבר זה אך דכרי
 הרב מורים דכל ספק היו מבררים ולא ידעתו איך יכחיש
 המחש' שנחלקו בימי כ"ד גדול אלף אלפים ועדיין המחלוקת
 קיים וכדוחק זל רב"ד הגדול אחר חרבן לא רנו דין נפשות
 ואף מ' שנה קודם חרבן לא רנו כמ"ש בפ"ק דשבת וכיון
 דהממרא ליה שדנו הב"ד הגדול חייב חנק ח"כ הכח שניתן
 להם לדון כדיני התורה ע"פ הכרעתם היינו כרי לדון החולק
 עליהם ולהורבו כרי שלא ירכו מחלוקת בישראל כמ"ש שם

בסנהדרין וע"כ הוה צריך כ"ד הגדול דאף כד"כ הוה סמי
 בסנהדרין קטנה וכיון שאין כח בידם להורגו והמחלוקת קיים
 לא ניתן להם כח זה לברר ההלכה וע"כ נחלקו התנאים ולא
 נתברר על ידי כ"ד הגדול ומ"ש הר"מ כאן שלא בזמן
 הסנהדרין ולעיל כתב שבטל כ"ד הגדול כוונתו על ידי
 החרבן דאף שהיה הב"ד הגדול קיים מ"מ לא היה להם כח
 לברר הדינים ככ"ל לישב כדוחק ואינו מספיק ראיתי קשה
 דקודם חרבן נחלקו כ"ס וב"ה ולא הכריעו הב"ד בשום דבר
 וגם כסמיכה נחלקו הקוראים והם נחלקו כב' דברים בר"ש
 עדויות וממ"ש שם כמ"ד ולא עמדו על דבריהם ונראה מפ"י
 הר"מ שם דלא חזרו בהם ש"מ שלא היה כב"ד הגדול וכ"כ ראי
 לא"ה מה זה ראייה התם שאני רהו דנים דין זקן ממרא וגם
 תלמידים נחלקו בכמה דבריהם והיו דנין עדיין ד"נ דהלל ק'
 שנה קודם חרבן והלל הכה נשיאותו מ' שנה פשו להו ששים
 וכהנך אמאי לא הכריעו ונ"ע ומה גם שאין טעם לזה דכיון
 דקיימי בלא תהור היה להם לברר והרי כהירושלמי בפ"כ דעז'
 אחר ליה שמואל לרב ואי לא כתבנו עלך דוקן ממרא את ש"מ
 דאעפי' שאינו נהרג כדיון זקן ממרא קאי העובר דבריה' וא"כ
 היה להם לברר כי ע"כ עם שאינו כדאי כ"ל עיקר כמ"ש
 כסימנים דלעיל דכל שנחלקו בשמועת רבם לא היה כח ביד
 כ"ד הגדול לברר ואם יתכן דין זה גם בזמן כ"ד הגדול אך
 למאי דאתאן עלה מהה שלא ביאר דאם גדול בחכמה וכמנין
 דהולכי' אחריו נראה דכ"כ קול בשל תורה הלך אחר
 המחמיר וגם הסמ"ג כתב כדברי הרב וכבר כתב הכ"מ דעתו
 דס"ל דרובק פליג את"ק גם בזה וס"ל דבכל מקום קול דבשל
 תורה הלך אחר המחמיר וכ"ל מדברי הג"מ שכתב דהלכה
 כרובק ודלא כת"ק דאחר אם היה אחר מהם גדול בחכמה
 וכמנין הלך אחריו ואם לאו הלך אחר המחמיר ע"כ ואי כרישא
 גם רובק מורה לא הו"ל להוביר אם היה אחר גדול בחכמה
 הן אחת שקשה מכ"ל לאפוש' במחלוקת ולומר דבתרתי פליג
 מה שאין בו הכרח אי מהא זל דרייקה כלימדתני רובק אומר
 בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל סופרים הלך אחר המקל
 דלא הו"ל למתני אלא בשל סופרי' אחר המקל דאילו בשל תורה
 גם ת"ק הכי קתני אחר המחמיר כי ע"כ ס"ל דלא פלוגי לת"ק
 כרישא דבגדול בחכמה וכמנין הולכי' אחריו אף להקל כק"ט
 הכי דאעפי' כן בשל תורה אחר המחמיר ובשל סופרים אחר
 המקל ולפ"י צריך לומר דמנין היינו מנין שנים דברכים לא יוכל
 לחלוק ועוד יש סמך לסברתו שהרי כבר ביארתי לעיל דעת
 רוב הראשונים דס"ל דכי אמרינן ביבמות ד"ד דרוב חכמה נגד
 רוב מנין שקולי' הם אינו אלא קודם כ"כ אך הב"ק כיון דפסק
 כב"ה ש"מ דרוב מנין עיקר זולת למ"ד אין משגיחין כב"ק
 ומינה לדיון קולל כב"ק רב"ה ש"מ דרוב חכמה אינו מעלה
 ונווריר וגם בסנהדרין אין הולכי' אחר החכמה כי אם אחר
 הרוב וא"כ ע"כ דת"ק דרובק דמתיר ספק תורה ברוב חכמה
 ומשווי ליה כרוב מנין רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין כב"ק
 ואילו אין קולל כב"ק רב"ה מינה דרובק פליג לת"ק וגם כבר
 זה כך יש להלין בעדו ואינו מוכרח שהרי זל דת"ק כב"ע אתי
 דרוקא נגד מנין דכתיב להדיא לא מהני רוב חכמה אך בשוים
 כמנין הולכי' אחריו וגם ראיתי שכל הפוסקי' פשיט להו להפך
 כי ע"כ אין לנו לאפוש' בפלוגתא במקום שאינו תבואר ועל
 הכ"מ תמיהה אני שהרי מרברי הר"מ בפ"כ דשבתית עשור
 מתבאר גבי חולה כו"הך דבשוין במנין הולכי' אחר המחמיר
 זולת דכנגד רוב מנין לא מהני רוב חכמה וכ"כ ה"ה שם
 כדעתו והב"י בא"ח סו' תר"ח הביא דבריו בסתם וזה סותר
 מ"ש כאן דגם בשוין במנין אין הולכי' אחר החכמה ועל הכל
 תמהני עליו שבעט כל חבור הר"מ סותר דבר זה שהרי הרב
 פסק כב' תנאים או כשני אימוראים אם אחר גדול בחכמה או

חארי דש"ס פסק בחיות וכו' הכ"נ כרוכ המקומות דר"ז דאין
 כתר החכמה וגם כ"ל דכל פוסקי הלכות על יסוד זה הם כמיו'
 ואיך יסתום כאן דהחכמה אינה הכרעת וא"כ קשה עליו מי
 נתן הכח בידו לפסוק בשני תנאים ואימוראים כחד מהם אף
 שאין ביריבו כלל הלכה כדרכי מילא דלאי שדעתו דהולכין
 אחר החכמה וכל שהוא מריה דש"ס או שכבר יש גילוי כזה
 גדול מזה או רב ותלמידו פסק כגדול בחכמה והכ"ל כפון
 ביסוד דרכי הר"מ שהנה ידוע כלל הגאונים דאין הלכה כתלמיד
 נגד הרב עד אביי ורבא ומאביי ורבא הלכה ככתראי ונחלקין
 הראשונים דכי לא קול בתלמיד באימוראי ראשונים ה"ד אס נחלקו
 פנים בפנים אבל אי בתר הכי פליג קול בתלמיד דכתרא הוא
 עיין כזה מה שהאריך בס' יד תלמידי ס' קסז והדבר ידוע הוא
 דרב במקום תלמיד וגדול בחכמה הוא הרב וא"כ קשה דכי
 תני דאם אחד גדול בחכמה הלך אחריו והתם ככה"ג משהע
 אף אס נחלקו זה אחר זה כמ"ש הרב כאן וזה סותר כלל
 הגאונים שהסכימו בו כל הפוסקים כי ע"כ הרב כרוכ מבינתו
 ס"ל דכלל הגאונים אינו אלא בימי אימוראים אך בימי תנאים
 קול כגדול בחכמה אף אס שכנגדו אחרון וקול כוותיה וככלל
 זה וכלל הגאונים פסק כל המחלוקת שבש"ס ועיקר דין שהביא
 אינו למה שנחלקו התנאים ואימוראים והגאונים דכהני ככר
 פסק בהם הרב אף להקל בשל תורה ואיך יכתוב זה לכהנור
 מה שפסק ובי הוצרך היינו למחלוקת פוסקי' שהיה אחריו וכי
 האי קול כגדול אס נחלקו פני' בפני' אבל בלא"ה קול ככתראי
 וזה שלא כת' קר"ובק דכה"ג הלכה כגדול בחכמה וע"כ
 השמיט דבר זה כמיבורו כיון קול' להגאונים דלא דמי עכשו
 למחמי התנאי' מהטע' שהיה וגם לא רצה לכאר דרכי הגאונים'
 שאין חבורו כי אס להעתיק דרכי הש"ס וכ"ש שדרכי הגאונים
 כאן הן בסותרים דרכי הכריתא ע"כ תלה ליה בעי שיטתו ולא
 בתבו אך כרוכ מנין ככר הוא תבואר כדבריו כריש פ"ח מה'
 סנהדרין שכתב דבין כריני מתון ואיסור והתר הולכין אחר
 הרוב ולא הוצרך לכותבו כאן וא"כ נראה דלרעת הפוסקים
 דרוכ מנין עדיף לת' שהיה בטל דעת קטן בחכמה לפני מי
 שגדול וגם לרעת הסוכרים דרוכ חכמה עם רוכ מנין שקולים
 הם מ"מ ול דברוכ מנין דגלי קרא דבטל דעת יחיד בטל
 דעתו כיון דכתיב אחרי רבים להטות אבל רוכ חכמה
 דמככרה נפיק דמהני כי קול הכי היינו לגבי דין אך לגביה
 החולק שהיה בטל דעתו לפני מי שגדול בחכמה אנו אין לנו
 והיא גופה צריכה רכה נהיה נראה להביא ראיה תת' ינין
 ובעז' ח"ב ס' ל"ח שכתב דאם התיר חכם אין חכירו דשאי
 לאסור אס גדול ממנו בחכמה לפי דעת הר"ן בפ"ק דעז'
 שכתב דהשום כבוד חכם נבעו בו ע"ש שהאריך ואי בטל
 דעתו לפני מי שגדול איך יניח לאכול איסור דלאי אלא שדרכי
 הרב תמוהים שהרי להדיא כתב הר"ן שם בפ"ק דעז' דכיון
 דמשום כבודו של ראשון הוא דנבעו בו אס זה השני גדול ממנו
 מחזיר הש"י הוראתו של ראשון ונתיר מה שאב"ע"ש והדרכי'
 ק"ו דאם התיר מחזיר הוראתו של ראשון ואוסר ותימה איך
 כתב שסונו הפך מה שכתב בפירוש וכו' ע' :

ואפילו רב לא היה מורה דעתו באתריה דשמואל כי ע"כ נראה
 עיקר שדעת קטן לפני גדול לא כתבטל דרוכ הכין שאני ומכאן
 ראינו נמי דרוכ מנין עדיף וראיתי להכנה"ג ב"ר ס' דמ"כ
 והבני אות ס"ח שכתב דכי קול אין כ"ר יכול לבטל דכרי כ"ר
 חכירו אלא אס כן גדול ממנו בחכמה וכמנין הביא בשם הר"ת
 מנין ס' זו דתרת' בעינן גדול בחכמה וכמנין ושכ"כ דבריו
 הר"מ כריש פ"ב מה' ממרים וכ"כ מדבריו הרשב"א ס' רנ"ג
 אבל בהגהת אשירי בפ"ק דעז' וכ"כ הש"ך דאם זה גדול
 בחכמה וזה מנין הולכין אחר המנין דאו חכמה או מנין
 קאמר וצ"ע מ"ש בלות ס"ט ודבריו תמוהים בעיני דעשה
 מחלוקת כזה והוצרך לתמוד דכי קול אין כ"ר יכול לבטל דכרי
 כ"ר חכירו אינו אלא א"כ גדול בחכמה וכמנין דתרת' בעינן
 מדבריו הר"ת מנין ומדיוק דכרי הרמב"ם והרשב"א ומשנה
 שלימה היא בפ"ק דערויות שאין כ"ר יכול לבטל דכרי כ"ר
 חכירו אלא א"כ שהיה גדול ממנו בחכמה וכמנין היה גדול
 ממנו בחכמה ולא כמנין וכמנין ולא בחכמה אינו יכול לבטל
 דכרוי עד שהיה גדול ממנו בחכמה וכמנין ולדבריו הו"ל
 לרשות דכרי ה"ג והש"ך מתתני' והאמת דל"ק דלבטל דכרי
 כ"ר הגדול לכ"ע בעינן תרת' מירי דהוי החכם שאסר אין
 חכירו דשאי להתיר וכתבו קצת מהראשונים שגם בהפך אס
 התיר אין חכירו דשאי לאסור וכ"ש לבטל דכרי כ"ר הגדול
 אבל שני סמתי' שנשאלו שניהם בדין ונחלקו לכ"ע בשוין כרוכ
 מנין אוליגין כתר הרוב או בשוין כמנין אוליגין כתר החכמה
 ואין חולק דכבר כי אס למאן דחפרש דמנין היינו מנין שנים
 אפשר דכעי תרת' חכמה ומנין שנים ודכרי הרב ז"ע ואת זה
 תמהני בספר קהלת יעקב ס' לו דקכז שכתב כמה ששננו
 אין כ"ר יכול לבטל דכרי כ"ר חכירו אלא א"כ גדול ממנו
 בחכמה וכמנין דהש"ך ב"ר ס' דמ"כ בשם הג"א כתב דאו אז
 קאמר אבל מדבריו הר"מ בפ"ב מה' ממרים נראה דבעינן
 תרת' ע"ש והם דכרי תימה דחשנה שלימה בפ"ק דערויות
 דתרת' בעינן ודכרי הש"ך והג"א אינן ענין לזה דהם איירי
 בב' ת"מ שנחלקו בדתיבי בעז' ר"ו ולא דמו אהרדי כלל וכמ"ש
 וכו' ע' :

ומדי דכרי זכור ואזכור שראיתי להגט פשוט בכללי
 הוראה ס' ב' חקר חקירת חכם במאי דקול דאין
 לומר קול היכא דהוא יחיד כדכר ודוקא בשני פוסקים אמרינן
 קי"ל כמ"ש מהריק"ו וכן תפסו כל גדולי האחרונים וכן בעינן
 איסור דאם ראינו לגדולי הפוסקים שחוששין להחמיר אף
 כמיעוט פוסקים וכ"ש במקום איסור ערוה ואילו בסכנת יחיד
 לית דאס לה והדבר קשה מ"ש סכנת יחיד נגד עשר או כ' נגד
 עשרים דאירי ואירי מיעוט ניבחו וקי"ל כרבים וכ"ש כמתוך אי
 חזי אחר קי"ל כמיעוט דאין הולכין כמתון אחר הרוב ה"פ
 ליחא קי"ל אף שהוא יחיד כדכר והאמת דצריכה רכה וככר
 האריך הרב לתת טעם לזה ולוי נראה שראיתי בשו"ת מאירי
 בתיבת יד לפנהדרין דפ"ח שכתב נבי וקן ממרא דאם היה
 אחר מן הסנהדרין דקאי בדעת וקן ממרא אף שכתלו דבריה'
 חכיריו כ"ר הגדול לא היה נעשה וקן ממרא וכתב שכ"כ סמתי
 הרורות שלפניו וכ"כ דכיוונו יונתן א"ת"ר ונ"ל שלמדו כן
 דתיב בתורה אחרי רבים להטות והיינו עשה ותיב לא תסור
 מן הדבר ואזהרת וקן ממרא מלא תסור הוא כידוע מיסתבר
 להו דיהיך שנחלק עם כל החכמים קאי בלא תסור ונעשה וקן
 ממרא וכי בתיב אחרי רבים דקאי בעשה לכר היינו בכ' א"ו ג'
 נגד רבים כיון שאינו יחיד חולק לכל חכמי ישראל עובר בעשה
 ולתייה בל"ת ושהיה חייב מיתה כי אס כיחיד בסכנתו וע"פ
 ודבריהם א"ש דלא הכריעו במחלוקת כ"ש וב"ה וכשאר
 מחלוקת כיון שלא היה יחיד בסכנה ולפ"ז מה"ט לא אחרונין
 ביחיד קי"ל דנחתו דבריו לנמרי כיון שאי עמד על דעתו נעשה

זקן ממלא ומה"ט אין חוששין לסכרת היחיד גם באיסור ערוה
 אך ראיתי להרמב"ן בסה"פ שורש א' בר"ט שגראה חולק על
 זה שכתב דהעובר את פי ב"ד הגדול וסומך על דעתו עבר
 על עשה ואפילו אם חלוקין ב"ד הגדול הולכין בהם אחר
 הרוב ומה שהסכימו רובן הוא מה שנגזרנו מן התורה ועובר
 עליו והסומך על דעתו בעשה זקן ממלא וכו' הרי נראה דאף
 אם הסכימו מיעוט הכ"ד עמו בעשה זקן ממלא הפך דברי
 המחזיקי אכן ראיתי להרמב"ן בליקוטיו לכהנהרין אחר שביאר
 דרוכ חכמה נגד רוב חכין שקול"ה הם הקשה דאף בטלו דברי
 ר"א ור"מ אף שהיו חכמי ישראל בחכמת והשיב ושאל
 ול דיחיד במקום רבי בטלו דבריו דאין דבריו של אחר במקום
 שנים אבל דנים ורכים אין הולכין אחר רוב חכין דאם רנו
 הולכין אחר החכמה את"ר הנה נראה שגם הרב החלק בזה
 מטעם אחר וזה ספק גדול למה שאנו דנים דאין לומר קי"ל
 שיחיד בסכרתו ואפילו נגד שנים :

סינין פ"ט י"ט לחקור כמאי קי"ל בטור סי' ק"ט

דיבש ביבש כרובא בטיל גם
 מרכיבים אם הדין בפסוליה כהונה כן כגון כן חלל שנתערב
 בשני כשרים וכעין אף דתנן ביבמות דנ"ט כהנת שנתערב
 גלגה כולד שפחתה וכו' אלא דהתם איירי חד בחד דליכא רוב
 אבל אם ילדה כהנת תאומים ונתערבו כולד שפחתה אזלינן
 בתר רובא ועומדים ומקריבים על גבי המזבח וכן בפסוליה
 קהל כגון שלש נשים שילדו כבית והאחת תמזר או תתן או
 עמומי ומאכיל ומצרי אי מהני רובא ושורו כולם בבית ישראל
 א"ד לא בטלי דהרי אמרו בזבחים דע"ג גבי מתניתין דכל
 סובחים שנתערבו כשור הנסקל וכו' ופריך - וניבטלו כרובא
 ואמקו הש"ס בעלי חיים חשיבי ולא בטלי ע"ס וכן פסק הטור
 סימן ק"ד דכל דברים חסוכים לא בטלי ואי כהנה ועוף כחיה
 לא בטלי דחשיבי חכ"ס אדם באדם ועם שגד זה נראה יותר
 ח"מ דבר קשה להוליד דבר חדש בלי ראייה והנה מנא אתי בת'
 להרכ השאת חשה הוד סינון א' שעמד על החלוקת הראשונה
 אזי ספק אחר כגוף וספק שני בתערובת אי שרי גם בדברים
 החסוכים דלא בטלי כיון דהוי ה"ס או לא חשיב כה"ג ס"ס
 וקמה הרב דלמ"ד דלא חשיב כפק ספיקא דתניא בכתובות
 דיד אלמנת עשה תורת לכהונה ופירטו הראשנים דהיינו
 כפק חלל שנתערב כמשפח' דהוי ס"ס וקזה הכריח דתערוב'
 אדם באדם לא חשיב דברים חסוכים כגריה ודבר שהזנין
 דלא בטלי אלא דהוי תהומת בטליה והיה מהה ששנינו עוד שם
 בתנוקה שחנסה דאם רוב העיר משילין לכהונה תינשא
 לכהונה ואביק הש"ס דכאיכא תרי רוכי עסקי' רוב בני העיר
 ורוב היפה ומטעם דמועלה עשו כיוחסין ש"מ דמדינא בחד
 רובא הוה שרי אם לא תמוס מעלה דיוחסין וחס חיתא דארס
 הוי דבר חשוב דלא בטיל היכי הוה שרי מדינא כרובא ועוד
 דאיה חמ"ס שם דגזר רוב סיעה אטו רוב העיר ופירושו דרוב
 העיר דקביעי חמיר תמוס דכל הקבוע כמחנה על מחנה דמי
 אבל רוב סיעה דניירי הוה ראוי להתיר דמינא אם לא תמוס
 גזרה אטו רוב העיר ש"מ דנפש אדם בטיל כרוב ולא חשיב
 בדברים חסוכים עוד הכיא ראייה מה"ס כפ"כ דנוי' גבי
 האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה שאסור ככל הנשים והקשו
 התוס' ככל אדם יאסר לקדש אשה שמה וו היא המקודשת
 ותיירבו דמ"ת אפילו הוא שרי לישא אשה דאזלינן בתר הרוב
 אלא דרכן משום קנסא קנסוהו ע"ס ואם איתא לאו תמוס
 קנס אלא תמוס דחשיב ולא בטיל אלא ודאי דארס לא חשיב
 בדברים החסוכים את"ד :

והדרי המחילה הם דברי תיגוא בעיני דהראיה
 מתנוקה שחנסה דהגריכו תרי רוכי תמוס
 מעלה דיוחסין ל"מ מירי דחשב דכמו דקול ביבש ביבש דחר

כתרי בטיל וכדברים חסוכים לא בטיל ה"כ בקבוע דק"ל ביה
 כל דפריש מרובא פריש אם הוא מרכיבים החסוכים גם דפריש
 אסור וזה אינו שהרי בזבחים דע"ג גבי הא דתנן כל הזבחים
 שנתערבו בחטאת התתות וכשור הנסקל אפילו אחת כרובא
 ימותו כנס והקשו וניבטלו כרוב ואמקו רב אשי בעלי חיים
 חשיבי ולא בטלי והדר הקשו נכבישנהו דניירי ונימ' כל דפריש
 מרובא כשרים ואמקו גזרה שמה יקח מן הקבוע הרי דפריש
 גם בדברים חסוכים בטלי כרוב דאי לאו מאי ק"ל נכבישנהו
 דניירי ונימא כל דפריש מרובא פריש ומטעם זה התיר ר"ת
 בעדר שנתערב בו ספק דרוסה דכל דפריש מרובא פריש
 כמ"ס התוס' שם בזבחים דע"ג והתוספות בחולין דנ"ד ר"ס
 הכא חלקו על ר"ת כזה והעלו דאיכא דאין האיסור ניכר אסור
 דגזרינן שמה יקח מן הקבוע וכבר הביאו מחלוקת זה בטור
 סימן כ"ז וכסומן ק"ז וכו' שם והש"ע ב"ד סי' ק"ז פסק דכדברי'
 חסוכים פריש ממילא שרי וח"מ באיסור ניכר כגון ט' חנויות
 אמרינן ביה כל דפריש בין דכבר חשוב בין באינו חשוב כמב'
 בטור סימן ק"ז כדן זה ד"ט חנויות וכן פירש שם כב"ע ע"ס
 וא"כ הכא בתנוקה שחנסה ויש בעיר רוב כשרים ומיעוט
 פסולים והוי איסור ניכר כדן ט' חנויות ממש כפריש מדינא
 שרי גם בדברים חסוכים ושפיר הקשו דלמ"ל תרי רוכי והרי
 בחנויות גם בחד רוב שרי דכפריש אין חלוק בין דבר חשוב
 לאינו חשוב והעלו משום מעלה דיוחסין גם ראייה שני' מדברנו
 רוב סיעה אטו רוב העיר דמאי רבותיה כרוב סיעה דנתי
 דלית ביה משום קביעות מאי אהני כיון דדבר חשוב אפילו
 באלף לא בטיל הא נמי ל"מ דגבי רוב סיעה עיקר ההתר
 תמוס כל דפריש דלעולם אזלי אינהו לגבה דלא שייך
 לגזור דילמא אולא אינהו לבכייהו והוי קבוע כיון דלית להו שום
 קביעות גם הראיה מתוס' נזיר ד"ב שכתבו דמדינא גם הוא
 הוה שרי לישא דאזלינן אחר הרוב ל"מ מתרי טעמי חדא
 דמדינא שרי פריש וכגון דאשכח בשוקא וקדש דפריש גמור
 הוי ושרי ואעפ"י כן קנסו משום דדמי לקבוע דהדרא לניחותא
 כמ"ס שם התוספות ועיקר האיסור זה תמוס קנסא הוא ותג
 דהתם איכא נמי חזקת פנויה וגם דעיקר האיסור אינו ודאי
 אלא משום חזקת שליח עושה שליחותו דלאו חזקה גמורה הוי
 ואף בספק איסור במקום חזקה ורוב אש"כ שגם כדבר חשוב
 יש להתיר גם הראיה שהביא ליה דהרי הטור יד סימן כ"ז
 וסייעתיה העלו דגם ספק אחר כגוף וספק אחר בתערובת
 כדברי' המתבטלים מהני ס"ס משא"כ דברים חסוכים ותמה
 על זה דהרי בכתובות דיד התירו אלמנת עשה דהיינו ספק
 חלל שנתערב כמשפחה מטעם ס"ס אע"ג דהוי ספק אחר
 כגוף וספק שני בתערובת ומכאן זה הכריח דתערובת אדם
 באדם אינו דבר חשוב ומתבטל כרוב גם זה אינו דהרי בש"ס
 מכואר היתר דהוי ס"ס ואי בטיל כרוב לה"ל ס"ס ת"ל דאף
 כודאי איסור שרי כיון דכטל ספק תמזר או ספק חלל כרוב
 כשרים שבהשפחה ומדוהנרכו לטעם ס"ס מינה ע"כ דארס
 באדם חשיבי ולא בטלי ואין ההתר כי אם חזר ס"ס וא"כ
 אכתי הדר קושית הרב לרובתה איך התייר בדברים חסוכים
 כמ"ס בספק אחר כגוף וספק שני בתערובת ולית לן פיתרי
 וגם בעיקר קושיות תמהני עליו שלא ראה שהרשב"א בת"ס
 ק"א הכריח מהך דאלמנת עשה דגם ס"ס שאינו מענין אחר
 הוי ס"ס והדין עמו כמ"ס וש"ר בת' למורינן הרב מהר"ח
 אכואלעפיא ז"ל בת' אהל יוסף סימן כ"ה כחוד שקדמינו בזה
 ומ"מ בעיקר הקיריתנו כי בתערוב' אדם אמרינן בעלי חיים
 חשיבי ולא בטלי אדרבא מהך דאלמנת עשה יש ראייה או
 דחשיבי ולא בטלי שלא כדעת הרב משאת מאה וכ"כ מת"ס
 בקדושין דע"ז משנתינו כשקרא עליה ערער וכן פסק הר"ת
 כמ"ס ומה' איסורי ביאה וטור אה"ע סוף סימן ז' דמשפחה
 שנתערב

שנתערכ בה ודאי הלל אף אם ניסת תלא הרי דאיכא רוב
 ולא בטיל וכ"כ בכרכות דכ"ח דאחריתן דכא סגחריב וכלכל
 את העולם ועכשו הארו פמוני ומואבי דכל דפריש מרובא
 פריש וכן פסק הר"ה בפ"ב מהלכות איסורי ביאה והטור וס"ע
 אה"ע סימן ד' ומהנזכרו לטעם דכל דפריש מרובא פריש ש"מ
 דחשיבי ולא בטלי בלא פריש דהרי כנתערכו ואינו ניכר
 האיבור כבר הכריחו התוספו' בחולין דנ"ד וטור סימן ק"ו וכל
 הפוסקים דלא שייך ביה קבוצ ושרי לבתרי זולת כדכריס
 החשוכים דעשאוהו קבוצ מדכריהם ולא שריבי אם כפריש
 כדמוכה בוכחיס דע"ג וכיון שאלו ההתר דכל דפריש מרובא
 פריש ש"ה דחשיבי ולא בטלי וכ"כ מה"מ בפ"ק דיבמות דרו
 נכרי שקדש כוחן הוה חוששין לקדושו שחא מעשרת שבתים
 והקשו והא כל דפריש מרובא פריש ותיורו בדוכתא דקביעי
 וע"ש כפרשו ד"ה לפסול והרי התם דאינו ניכר האיסור דמי
 ידעינן אותם אם באו מהשכטים או מהגויים ואם באו באיסור
 או בכתר וא"כ למ"ל טעם כל דפריש אלא ודאי משום דחשיבי
 הונזכו לטעם זה וכ"כ הדתנן בנדה דנ"ג ג' נשים שלכשו
 הלוק אחד או שיכנו על השטל אחד ונמצא עליו דם כולן
 טמאות ותנן בה"ג שם כר"ס ג' נשים שהיו ישנים במטה
 אחת ותנן שם בה"ג שם כר"ס א' ובהלכה הני' בכי שפסקם
 הטיור סימן ק"ץ קשה למה כולם טמאות לישתרו כולם דאין
 הרם כי אם האחת מהם והא קול' חד כתרי בטיל וכ"ש דהתם
 בכתמים איירי דקול' כתמים דרבנן הרי דגם בשל דכריהם
 לא התירו תערוכת אדם באדם חד כתרי ועם שהיה מקום
 לרחות דהתם ה"ט דהוי דבר שיש לו התיורים כיון שנטהר' כו'
 נקיים וטבילה מ"ח אינו מוכס לכ"ע שיהיה חשוב נדה דכר
 שיש לו התיורים שיש להשיב כי ע"כ מחזורת דעיקר הטעם
 משום בעלי חיים דחשיבי ולא בטלי וגם הרעת נותנת כן דאי
 כבעלי חיים דחיה ועוף אמרו דחשיבי כ"ש אדם דמי מדבר
 חשיב מחי בלתי מדבר וכו' ישראל דחשיבי טפי וגם חזר אחר
 כ"ל לרזן כן והוא כמה שיש לחקור מה ראו חכמים לומר בע"ה
 חשיבי ולא בטלי דתינה הכריה דיקול' בטור סימן ק' דלא בטיל
 כבר נחמו טעם הראשון דכיון דכריה כ"ש החשיכה הכתוב
 דלקי עלה החשיכה גם הם לביטול אבל כבע"ה מה טעם
 להם לחזור דע"כ לאו מטעם כריה דביטול כריה ובטול בעל
 חי לחוד כמ"ס הרדב"ן כת' החדשות כיון דגט והנ"ל דבכולי
 ש"ס מבואר דאכל כמה זתי חלה בהעלם אחת או בהתראה
 אחת לקי חר וחייב קרבן אחר אך בגופים מוחלקים כגון בא
 על חמש נשיו נדות דחייב על כל אחת וכו"ד בקדושין דע"ו
 קמ"ל גופים מוחלקים בעינן וליכא וע"כ ה"ט משום דחשיבי
 הוא דלקי לכל אחת ואחת וכן בכהמה כגון דבע חמש בהמו'
 כמ"ס הר"ה בפ"ג דשננות ע"ש וה"ט ג"כ השם דחשיבי וכן
 ראיתי בכרור להתוס' ד"ד בקדושין דע"ו שכתב דלא אמרי'
 גופים מוחלקים אלא כבעלי חיים כגון הבא על מחט נרות
 ורובע השם כהמות אבל כשחוטם לא אמרינן גופים מוחלקים
 משום דלא חשיבי ע"ש וימניה כ"ל דה"ט דמהרו דכ"ה חשיבי
 ולא בטלי כיון דהחשיבין הכתוב החשיבין גם רבנן לבטול והרי
 עיקר חשיבות הכתוב הוא באדם מדכתיב ואשר לנכות כל
 אשה ואשה כמ"ס כהמות ד"ד וכו"מ הו"מ בסנהדרין דנ"ד
 ד"ה הנרבע וא"כ אם החשיבו הם בע"ה דכהמה לביטול
 מכו"ס באדם דחשיבי ולא בטלי באופן שגראה דגם איסור
 השייך כתערוכ' אדם אמרינן כ"ה חשיבי ולא בטלי וכו' לחלל
 או חזור שנתערכ בשני כשרים לא בטיל ומיהו גהך סוגיא
 דפפ"ק דכתובות דהביק הש"ס דבעינן תרי רובי דהעלה עשו
 כיוחסין שחעינן דאע"ג דכפריש גם כדכריס חשוכים קי"ל
 להתיר כיוחסין אמור דהעלה עשו כיוחסין ובעינן תרי רובי
 הן אחת דק"ט למסקנת הש"ס דבעינן תרי רובי וכן כהך

הטור אה"ע ס' וי"ו זילנו בכרכות דכ"ח אסיק הש"ס דעכ"ש
 עמומי ומואבי הותרו דכא סגחריב וכלכל את העולם והואיל
 ונתערכו כל דפריש מרובא פריש וכ"כ הר"ה בפ"ב תה"א ג'
 וטור אה"ע סימן ד' ואחמי הא בעינן תרי רובי ליוחסין ש"ר
 להרב חזון נחום בפ"ד רידים דר"ו שדקשה כן וע"ש כדכרינן
 דכריבין ישוב דעכ"פ בכל גר שנתנייד אין לנו מקום להתירו
 פי אם כחד רוב דכל דפריש מרוב' פריש והיה כ"ל לישב שהנה
 ידוע שהמתכ"ן הביא דכרינן הר"ן בפ"ב דקדושין הביא ראיה
 דפסק תורה שרי מד"ת מדהתיר הכתוב ספק ממור ככת
 ישראל כה"ש בקדושין דע"ג והר"ן והרשב"א הקשו עליו
 דאדרכא מדהנזיך הכתוב להתיר ספק ממור ש"מ דמד"ת
 כל ספק אמור מד"ת וכ"כ מעיקר הסוגיא דקדושין כמ"ס
 הרי"ה"ט והר"ש חזון והפרי"ח בענין זה ע"ש ולדעת שמעינן
 דאע"ג דכל ספק אסיר מד"ת ומינה לספק פיסולי כהונה
 מ"ה כספק פיסול קהל כגון ממור ועמומי ומואבי ומצרי שרו
 מד"ת כמ"ס כהך סוגיא ממור ודאי הוא דלא יבא בקהל ודאי
 הוא דלא יבא ע"ש ואין לומר דכי רבי קרא קהלייתירו
 להתיר ספק אינו אלא בממור לכד שכן אמרו ממור ודאי הוא
 דלא יבא חבל ספק עמומי ומצרי אה"כ דאסירי מד"ת זה אינו
 דהרי שם בקדושין נבי מילתיה דרבי יוסי אמרו חמשה קהלי
 כתיבי חד לכהנים וחד ללוויים וחד לישראל וחד למישרי ממור
 כשתוקי וחד למשרי שתוקי בישראל הרי נראה דכל פיסולי קהל
 חד דביז חית להו דאי לאו תנ"ל דתרי קהלי דכתיבי בממור
 אתי להתיר ממור כשתוקי ושתוקי בישראל ולא נימא דתרו
 קהלי דכתיבי בעמומי ומואבי התירו ספק ועוד דא"כ תנ"ל
 בממור רבוי ללוי וישראל אלא ודאי כולהו פסולי קהל כחד
 חשיבי וחד דיכא להו ומאי דנקטו למישרי ממור כשתוקי וחד
 הן פיסולי קהל נקטו וכ"כ ברור מהתוספו' יבמות דע"ח ד"ה
 הנרי דכל ספק פסולי קהל שרו וכן הכריח הרב שער החלף
 בפט"ו מה"א"כ הכ"ח ודמה דברי הרב ספר ליהו דכה שכתב
 הפך זה ע"ש גס מצאתי בתשב"ן תלמוד מהר"ם סימן
 תקנו"כ דפשיט ליה הכי ס"ל ע"ש וכיון שכן י"ל דוק' בפסולי
 כהונה כספק דידהו אסיר מד"ת וכי איכא רוב דשרי מד"ת
 משום מעלה דיוחסין אסרו הם כחד רוב והתירו תרי רובי
 אבל פיסולי קהל דפסק נמי דידהו שרו מד"ת דיינו לאסור
 משום מעלה דיוחסין כספק שקול אבל שאבדו גם כרוב מהי
 תיתי דחד רובא בפסולי קהל כתרי רובי דפיסולי כהונה ותו
 ל"ק כהך סוגיא דכרכות דהתירו בחד רוב ומיהו אחר הישוב
 אינו חפיק דתינה לרעת הסובדים דפסק תורה אסיר מד"ת
 אך לשיטת הרמב"ם והרמב"ן וביעתם דפסק שרי מד"ת ח"כ
 הדר כיוסין ח"ש דכפסולי כהונה כעו דהרי רובי וכפיסולי
 קהל בני בחד רוב ובר חן דין שיש להכריח שגם בפסולי קהל
 אבדו בחד רוב חמ"ש כהך סוגיא ד"ת שתוקי כשר מ"ט רוב
 כשרים אצלו ואי אזלי אינהו לגבה כל דפריש מרובא פריש
 מאי אקרת דילמא אולא היא לבביהו וכו' ממור ודאי הוא
 דלא יבא הא נמור ספק יבא וה"ט אמרו שתוקי פסול ואסיק
 מעלה עשו כיוחסין הרי נראה דכ"ג אסרו שתוקי בישראל
 אע"ג דירעינן דאזלי אינהו לנכה דאי לאו דלא אסרו כי אם
 בספק אי אזלי אינהו לנכה או אולא לבביהו לא הו"ל אלא
 ד"ת שתוקי כשר מ"ט ספק אי אזלי אינהו לגבה ספק אולא
 אינהו לבביהו וכו' ומח"מ מ"ט רוב כשרים אצלה וכל דפריש
 מרובא פריש ש"ה שגם כבר זה הר"ת שרי ומדכריהם אסירי
 וכ"כ שהרי הק' הרי"ט כחא במדושו דאכתי למ"ל ריבוי להתיר
 כפ"ק ת"ל דהוי ספק ספיק' כפ"ק אי אזלי אינהו לנכה ואתח"ל
 אולא אינהו לבביהו ספק נכעלה לכשר ותיזן דהיה ל"כ וכי
 אצטריך יתור היינו היבא דירעינן בוראי דאולא חיהו לבביהו
 ע"ש ש"ה דגם כספק אי אזלי אינהו לנכה שרי מד"ת דהוי

פ"ס והרי ס"ס עדיף כרוב ואי אכרו משום מעלה דיוחסים
 בס"ס ה"נ כרוב וכפסק אחד וז"ל דגם בפסולי קהל הצריכו
 תרי רובי דהרי כפסולי כהונה הצריכו תרי רובי והתירו
 באלמות עיסה בס"ס ועוד רבין דגם פסולי קהל היו יוחסין
 ובפ"ק דתבואה ו' גבי תרי רובי תלו הטעם מעלה עשו כיוחסין
 א"כ מ"ל פסולי כהונה מ"ל פסולי קהל ועוד הרי ראינו שיש
 חומר בפסולי קהל יותר שהרי כתב הראב"ד בפ"ח דערויות
 ח"ג דכי התירו אלמנת עסה דהוי ס"ס אינו אלא בפסולי
 כהונה ולא בפסולי קהל כגון מחזורי הרי דחמיר ועם שמדברי
 הר"ח בפ"ט מה' א"כ נראה דגם כפסק מחזור לא תנשא ואם
 נזכר לא תנא וכן הבינו ה"ה והב"ז אה"ע סוף סי' ז' מ"מ לא
 הקלו בפסולי קהל טפי מפסולי כהונה והנה אחת שטרס"ם
 כת' אה"ע סימן ק' הכריח דס"ס בפסולי קהל שרי וגם ראיתי
 שתמהו בדברי הטור דבסימן ב' נראה דמתיר ס"ס בפסולי
 קהל ואילו בסוף סי' ז' חסר עיין הרש"ך ח"ג סימן ט"ו וכת'
 הרי הו"י סימן כ"ג והב"ט והט"ו כשם רש"ל הגיהו דכרי הטור
 דהוי סי' ז' דלא חקר ס' שנתערב כי אם בודאי ע"ש ולדידהו
 וראי' מקום לחלק דבפסולי קהל לא בעינן תרי רוב אלא
 שאני תמיה לרשד"ם ורש"ל דאיך יתכן לומר כן והרי אכרו
 שהוקי בישראל כההנן בריש פ' עשרה יוחסין אע"ג דהוי
 ב"ס ספק אי אזלי אינהו לגבה ואתמ"ל אזלא היא לגבייהו
 כפך נכעלה לכשר דאף דאינו ס"ס המתהפך הרי העלו דהוי
 ס"ס גמור וכ"כ מדברי הרזטכא דע"ד דקדושין וע"ש בעצמו
 יוכף וכהר"ט וכת' הר"ש חיון סימן ת"א ס"מ דגם בס"ס
 אכור בישראל כיוחסין וז"ע . ש"ד ברכיו ירוחם נתיב כ"ג
 ח"ד גבי אלמנת עיסה שכתב להדיא דבפסול קהל שרי דהוי
 ס"ס ותימה לרשד"ם שלא זכר דברי רבינו ירוחם וכן קשה
 שוכא בדברי רזו מהך סוגיא דקדושין וז"ע . וכיון שכן הדר
 כי קושין איך התירו הכרכות דכ"ח כרוב אחד דהא בעינן
 תרי רובי ליוחסין ועיין בה"ש הרב שער המלך בפט"ו מה'
 א"כ הב"א שנראה ודבריו דפסק מחזור דאיך ביה לומר כל
 דפריש דשרי אף מדבריה ע"ש וכבר כתבאר שזה אינו דתפשט
 הסוגיא מכאור דגם כרוב או ס"ס אכור מדבריה משום מעלה
 דיוחסין . כי ע"כ כ"ל ליישב דכי עכור מעלה כיוחסין דליבעי
 תרי רובי אינו אלא ברבר דאתיליד בה ריעותא כגון תנוקת
 שנאנסה או שתוקי . שכלל הכפך ואע"ג דאיכא רוב אסרוה
 עד דאיכא תרי רובי הכל לאסור כל גר משום ס' עמומי כי
 האי לא עכור מעלה דלא נולד ריעותא בהס ועוד דלא אסרו
 כי אם כחותו מיעוט אבל לאסור רוב התר הפני מיעוט
 האסור שבתערוב לא אסרו ואע"ג דכאלמנת עסה גזרו על
 כל החטפה ול דוקא בפסולי כהונה ובהכו ל"ק לרשד"ם
 ורש"ל ואע"ג דהראב"ד והר"ן והש"ע ס"ל דגם בפסולי קהל
 אסרו כל החטפה אף דאיכא ס"ס אכתי ול דלפסול כל גר
 בכת ישראל משום מיעוט אין כח ביד חכמים דנמנח דאתה
 נועל דלה בפני הגר וכמה דוכתי נטונו על הגרים א"כ ול
 דכתבו' דט"ו מוכח דכי הצריכו תרי רובי היינו דרוב סיעה
 גזרו אטו רוב העיר ורוב העיר דלמא אזלא אינהו לגבייהו
 וע"כ גזרו גם באזלי אינהו לגבה ונבי רוב סיעה אע"ג דלא
 שייך ביה קביעות גזרו דלמא יבואו להתיר גם כרוב העיר
 דשייך ביה קבוע מה"כ ככל גר הבא להתגייר לפני כ"ד לא
 יתכן כי אם דאול אינהו לגבן דהב"ד אין הולכים לגיירו וכיון
 דלא יתכן ביה צד דליוהי קבוע אין מקום לאסור גם כיוחסין
 וזה כ"ל שביין הר"ן בספ"ב מה' א"כ שכתב והואיל ונתערבו
 ד' חומות האכורין בכל חומות העולם שהם חותמים הותר
 בכל שכל הפורס מהם להתגייר הותרו עפ"רש חן הדוב וכו'
 ע"ש :

ודרך אגב ראיתי לרש"ל בספ"ק דיבמות גבי מ"ט
 גכרי שקרם כ"הו חושפין לקדושין שחא מעשרת
 שבתים הוא והא כל דפריש מרובא פריש כרובתא דקביעי
 וכו' כי אמריתא קמיה דשמואל אמ"ל וכו' והאיכא כמות וכו'
 והאגודה הביא דכרי רבי אסי לפסק הלכה ותמה עליו רש"ל
 שם בסיומן זכ' דלא קול' כהאי פוסקא דהאידנא אין קבוע כי
 נתבלבל הכל בה"ש הרמב"ם ושאר מחברים ותימה לאגודה
 שהביא זאת לפסק הלכה והלכה דוחת בישראל דלא חיישינן
 לשום קדושי גוי את"ד . והם דברי תימא דהר"ם התיר עמומי
 ומואכז ומגרי דבא סחריה ובכלל את העולם כמ"ש בכרכות
 דכ"ח ותה יש ראייה לגלות עשרה שבת' דסנחריב הוא שכלכל
 כמפורש בקראי והג"ל כלחלה וחסור וכו' וכהני דוכתי דקביעי
 הו"ל קבוע וכ"ש לפירוש התוספות דאינהו רובא והני חששת
 קדושין על ידי כלכל סנחריב הוא שחא ואם בא לומר דעכשו
 פכר נתערבו דהיק שם גלות אחר וז' לא שמוענו וע"כ דרב
 אסי פשיט ליה שלא גלו עוד משם ועוד תה ראייה מהר"ם ושאר
 מחברים שהם לא התירו כי אם משום סנחריב שכלכל ולא
 הזכירו מכלכל אחר וא"כ ל"ק כי אם מ"ש אח"כ דאסיק שמואל
 דבנות אנטריו אנטרו או שעשאו' כגויים גמורים והא נמי ל"ק
 אי פסק כרב אסי נגד שמואל להחמיר במקום ערוה ועיין
 בהר"ש פ"ד דידים שכתב דגם נכוכדנצר כלכל העולם ואינו
 מספיק דרב אסי דחשש בדוכתי דקביעי ש"מ דקול' דלא כלכל
 עוד נכוכדנצר ראי' לאו הרי נתערבו וגם שמואל לא פליגי כי
 אם חטעם שעשאו' כגויים גמורים ולדבריו תיקשי לכולהו
 ת"ל דכבר נתכלכל בימי נכוכדנצר כי ע"כ דברי הרב ז"ע
 אגלי . באופן דלמה שכתבאר הדבר ג"ת אי בפסול קהל יש
 להתיר בס"ס או כרוב ש"ל דהוי כפסולי כהונה דאסרו גם
 בס"ס ואסרו כמי ככל דפריש מרובא פריש והצריכו תרי רובי
 דאע"ג שרשד"ם והכני שמואל וט"ו כש"ל וכן דעת רבינו
 ירוח' התירו ס"ס ותימה דלא בעינן תרי רובי מ"מ קשה הדבר
 להתירו נגד פשט הך סוגיא דקדושין וכאמור ושוכ אחר החפוש
 ראיתי להרב אוריס גדולים דמ"כ שהשיב על דברי מהר"ם
 הקבלה שהתיר מחזור בס"ס והביא ראייה מת' מהר"ן סי' ע"ד
 הביאו הבית שמואל סי' ד' ס"ק מ"ג ע"ש ותמה על זה דאיך
 להתיר במחזור גם ס"ס מח"ש המדרכי כפ' החולץ כשם רבינו
 ברוך דמצינן בכמה דוכתי שאסרו בס"ס ואחר מהם שאסרו
 שתוקי בישראל כקדושין דע"ג משום מעלה כיוחסין אע"ג
 דהוי ס"ס דילמ' אזיל אינהו לגבה ואתמ"ל דאול' אינהו לגבייהו
 אימור לגבי כשרים אזלא גם הרזטכא כפ' יוחסין הך' דלמ"ל
 קרא להתיר ספק מחזור ת"ל דהוי ס"ס ותימן דלא אתי קרא
 הלא לאסופי דהוי ספק שקול אחסם שתוקי בלי רבוי שרי דהוי
 ס"ס גם מהר"ט ח"י"ר סימן ב' עמד על זה ותימן דקרא
 אגט' להתיר תרי ספיקי דסתרי נמצא דלרבי ברוך והרי"טכא
 והרי"ט אין להתיר במחזור בס"ס את"ד וק"ל איך לא ראה
 דהרשד"ם ורבינו ירוחם ורש"ל כדעת הטור התירו במחזור
 בס"ס וכבר הביא דבריו הבית שמואל אה"ע סימן ב' ס"ק י"ז
 וכבר כתבתי ליישב מעיקר הך סוגיא דקדושין שאסרו בס"ס
 דה"ד באתיליד ריעותא כולד דכני האי לכ"ע בעינן תרי
 רובי ואסרו בה"ש אלא דכת' מהר"ם וייל שהתיר בס"ס קשה
 דהתם נמי אתיליד ריעותא ראיין להתיר וליישב גם דברי
 מהר"ם וייל כ"ל ליישב באופן אחר דכי אסרו שתוקי בישראל גם
 דאיכא ס"ס התם שאני דשתוקי יתכן כג' סוגים דאול הבועל
 לגבה דאיכא רוב להתר או שאינו ידוע דהוי ס"ס ספק אי
 אול הבועל לגבה ואתמ"ל דאולא אינהו לגבייהו ספק אי לגבי
 כשרים אזלא או דקיס לן דאול' אינהו לגבייהו דכה"ג הוי ספק
 שקול וכיון דמשכח' לה בספק שקול אסרו בכל מין שתוקי דלא
 פלוג רבנן בתקנתם ומעין זה אמרו בכתובות דף ט"ו רגזו
 רוב

רוב סעיה אטו רוב הפיר וה"כ דמותא והא ל"ק דהוי גזרם
 לגורה דגם ספק שקול הוי חרובנן דהם לא כאלו לגזור כי אם
 לספק שקול אלא דכמה דוכתי אמרין לא פלוג רבנן ה"כ
 לא פלוג וגם כשתוקי דאיכא ס"ס או דאיכא רוב אפרו והא"כ
 דבכל חוקים דלית ביה כי אם ס"ס אין חוקים לאסור בפסולי
 קהל ונתיישבו כל דברי התתורים ס"ס כהמור אך את זה ק"ל
 לה"ה בפ"ט מה' איסורי ביאה הכו' דכתב רבי אפרו אסופי
 אינו אלא כספק א' ולא כס"ס ע"ש וק"ט דהרי אסור כשתוקי
 גם כס"ס וגם כדר דאיתי להרב המחנה אפרו' בהדושו להר"ת
 שתחה מח"ש הר"מ כספ"ט מה' א"כ וז"ל וה"ה אם כתערב
 בה ספק מהור או מהור ודאי שאשת חמור ואשת חלל לכהונ'
 אמת הוא ע"ש . ואי מהא לרדיו ל"ק ש"ל דלא אהר כספק
 חמור כי אם לכהונה דלא גרע מפסולי כהונה וכן ראיתי להר'
 בית שמואל סי' ב' ס"ק י"ו שהכריח פי' זה א"ק שמדברי ה"ה
 שם שכתב פשוט הוא שאיסור חמור לכא בקהל ואיסור חלל
 לכהונה בולן חייבי לאוין דטוים הם ע"ש הרי שהבין דאסור
 כס"ס כהמור גם לישראל ונ"ע והנה ראיתי להרב אורים
 גדולים שתמה הפלא ופלא כדעת הר"ט כחא ורבינו כרוך
 והר"מ מט דפשיט ליה דבסת' שתוקי הוי ס"ס שהרי רבא גופיה
 בכתובו ד"ר חסוק ר"ג אדר"ג ל"ק התם ברי הכא שחא
 דר"י אדר"י נמי ל"ק התם חד ספק הכא תרי ספיקי לר"ג
 אלום ליה כרי דאף בחד ספק הכשר וקול ליה שחא דאף
 כס"ס פסל לר"י אלום ליה חד ספק דאף דברי נמי פסל וקול
 ליה ס"ס דאף בשחא נמי מכשר ע"ש הרי דלרב' מתני' כראויה
 מפוכרת בין לר"ג ור"י אינו אלא ספק אחד ולא ס"ס כדעת
 הרבנים והנ"ע ע"ש . ואחר הישוב חוי הוית דהא לק"ת
 דהרי אמרו שם בכתובות דוג' וכן חסוק הש"ס בקדושין דף
 ע"ד דלדברי המכשיר הכשיר אפילו ברוב פסולין ולדברי
 הפוסל פוסל אפילו ברוב כשרים ורבא גופיה אהר שם כד"ר
 ריבין דאחר כחאן אי כר"ג אפילו ברוב פסולין נמי מכשיר אי
 כר"ג אפילו ברוב כשרי' נמי פסול וכיון דר"ג מכשיר גם ברוב
 פסולין שפיר קאחר רבא א"ס ליה כר"ג דאף בחד ספק נמי
 מכשיר רוב פסולין מכ"ה אי אולא היא לגבייהו או אול
 הבעל לגבה דאי אולא אייהו הוי כפק שקול דהוי קבוע וזי
 אול הבעל לגבה הוי רוב לפיכך ואי ק"ל עדיין תיקשי לר"י
 דפסל גם ברוב כשרים והרי אמרו קול לזה ס"ס דאף בשחא
 נמי מכשיר א"כ ברוב כשרים אך אהר אף בדברי דהא איכא
 ס"ס הא נחיל"ק דרובי' כשרים כי אהר לאו חרינא אלא גורה
 דיתירו גם ברוב כשרים וכעין ח"ש שם כדט"ו גורה רוב
 סעיה אטו רוב העיר משא"כ כאלמנת עיבה דלא שייך גזירה
 זאת . ומ"ת לענין הלכה אי בעינן כפסולי קהל תרי רובי
 וגם אי אסרו כס"ס מירי ספק לא נפיק וכיון דספק חמור שרי
 חד"ת א"כ אין הספק כי אם בשל דכרייה וק"ל ספק דכרייה'
 להקל ומיהו נראה ודאי דאמרינן ביה בעלי חיים חשיבי ולא
 בטלי :

סימן צ' י"ט להקור במאי דק"ל בטור סי' ק"ט וכש
 כיבש חד בתרי בטול הגיע עצמך שיש
 כאן שתי חתיכות של התר ושתי חתיכות איסור כל אחד משה
 אחד כגון נבלה וטרפה או נבלה או טריפה עם כוית
 טחאה אי מצטרפי איסור לאיסור הרי אין כאן רוב א"ר לא
 מצטרפי ואדרכא מצטרף עם ההתר ובטלי ולכאורה נראה
 שזה תלוי במ"ש כמעילה דזו אבל לענין אכילה טהורים בפני
 עצמן וטחאים בפ"ע וכן ספק הר"מ כפ"ד מהלכות מאכלות
 אסורות כאם שני איסורים יצאו תלואו אחד מצטרפי וכן אם שם
 אחד להם כגון אהר מן החי ונבלה וטריפ' דכולם מקרו נבלה
 אבל נבלה עם טחאה או חלב עם דם אינן מצטרפין וכן כל
 כיוצא בזה ע"ש כה"ו וה"ו וא"כ ה"נ אם שני חתיכות הם משם

אחר כגון אהר מן החי ונבלה וטריפה ליבא רוב ואם הם
 נבלה ומחאה לא מצטרפי ובטלי שפיר דהא איכא רוב לבני
 כל חד וחד ומיהו יש לנדר דכפ"ג לא בטלי שהרי ק"ל דכוות
 חלב שאכלו והשאר ממנו משהו לא לקי אע"ג דבכל התורה
 ק"ל רובו ככולו וע"כ ה"ט כשיעור כוית הל"ת וכך הוה גמירי
 כוית מחש ולא כוית חכח רוב ומח"ט נמי ק"ל דאין התר
 מצטרף לאיסור דכוית גמור של איסור בעינן וא"כ ז"ל דהמ"ט
 נמי הוא ק"ל דאף שני איסורים אין מצטרפין ללקות דכי
 גמירי דלקיע על כוית גמור של חלב ודם הוא והא ליבא אך
 לבני בטול איסור ברוב להתר או לאיסור דעב"פ יש כאן שני
 זיתי איסור נדר שני זיתי התר והרי אין כאן רוב דהתר מהי
 תיתי דליבטולו אכן כ"ל דאיה ליה מח"ש כוכחים דע"ת
 הטיבול ופותר וטחא שכלכלן ואכלן פטור אי אפשר שלא ירבה
 מין על חכירו ויבטלנו ש"מ תלת ש"מ איסורין חכטלין זה את
 זה וע"ש בפרש"י ותו' שהאריכו בפירושו ומדברי כולם שחזינו
 דאף פיבול ופותר שהם משם אחד ומצטרפי אעפ"י כן חכטלין
 זה את זה וכבר הקשו התו' דאי מצטרפי אך חכטלין זה את
 זה ותרדנו דהתם כדלא מערב אבל הכא דמערכ בטל
 דאיסורין חכטלין זה את זה א"כ דהתם לבני איסור לכד
 והכא לבני חלקות פ"ט . וגם ראיתי להרא"ש כלל פ"ט סי' ב'
 דלמד מהך סוגי'א דנ"ט זיתי התר שנפל בו זית דם וזית חלב
 דשרי דאיסורין חכטלין זה את זה והמצטרף עם ההתר גם
 הטי"ד ספק כן פסי' ג"ח וכן פסק הש"ע והט"ד סיים וכן ג'
 מיני איסורין של יבש שנתערבו זה בזה כוית מכל אחד כל
 שני מינים רבים על השלשי ומכטלים אותו ופטורים על
 שלשתן גם האגודה בפ"ח דוכחים סוה"ן זכ' והביא דברי ר"ל
 לפסק הלכה וכ"כ מדברי הסו"ת לאוין ק"ל"ה שהביא ראיה
 מדברי ר"ל אלו ע"ש . אך בדברי הט"ד ק"ל שפירש דברי ר"ל
 בב' איסורים שיש בהם כוית בכל חד שנתערבו שזה אינו לפי
 פי' התו' דלשני הפירושים לא יתכן כי אם בשני מיני אסורים
 שיש באיסור אחד שני זתים ובאיסור שני זית אחד אך ג' מיני
 איסורים שיש כוית לכל חד לא יתכן לפרש חכח קושייות התו'
 על פרש"י שפירש כן וגם האגודה דחה פרש"י מכת קושייות
 התו' והנה אמת כונה שהקשו על פרש"י וז"ל וע"ק אם נפרש
 פיבול כותר וטחא שלשתן יחד למ"ל לחומר אי אפשר שלא
 ירבה מין על חכירו והא ודאי יש כאן שנים המכטלין את חב'
 ואכולהו ליפטר דכל אחד הוי בטל ומכטל ע"כ ולא ידעתי
 מאי ק"ל דהרי לפרש"י לא איירי שנתערבו ג' האיסורים אלא
 דמכירם אעפ"י כן כי הניחם תוך פיו ולעסן חשיב כנתערבו
 כיון דלעיס רוב האיסור חד ומיעוט מאיסור אחר ובטל
 המיעוט ואינו יודע עיקר האיסור שיש בו שיעור לחיבו וא"כ
 כלי לעיפה אך יבטלו כ' האיסור ל"א כל שהם לפינו וזוכיר כל
 חד וחד איזהו על פיבול ואף שהתו' הכריחו דר"ל כנתערבו
 איירי דאי לאו הא ק"ל דמצטרפי הא ל"ק דכי הניחם בפיו
 חשיב כנתערבו למ"ש וכ"ת דאעפ"י כן ק"ל דהיה לו לר"ל
 למינקט לה כנתערבו ואפ"ה פטור אף שאכל שלשתן הא נמי
 ל"ק דאדרב' נקיט ר"ל טפי ריביותא דגם בלי תערוב' דאיסור
 ניכר לא שייך ביטול כידוע אפ"ה בטלי ע"י לעיפה דחשיב
 כנתערבו ותו' מאי ק"ל בפרש"י זאת זה ק"ט להט"ד שפירש
 דברי ר"ל דאיירי בנתערבו דא"כ תיקשי מאי קאמר אי אפשר
 שלא ירבה מין על חכירו ויבטלנו ת"ל דבטל כל חד בשני מיני
 איסור שנגדרו וע"ק היכי תלי זה בהתראת ספק דכדי האי
 לר"ע פטור דחד בתרי בטול לב"ע והא ס"ל איסורין חכטלין
 זה את זה כי ע"כ נראה דה"ל דהטור מפרש דברי ר"ל או
 בפרש"י או בפירושו התו' אלא דע"כ מדברי ר"ל נמד בב'
 מיני איסורים דבטלי אי נתערבו ופטור על שלשתן כיון דס"ל
 איסורין חכטלין זה את זה וזה שכתב וכן ג' איסורים לאו

להר' תערוכת סי' ק"ט קרו

דבריו ד"ל הם אלא שלמד כן מדברי ר"ל ואולם ראיתי להב' שכתב ומ"ש וכן ג' מיני וכו' היינו שהיא דהפגול ויותר וכו' והא ודאי פשיטא דהאסורין באכילה הם ולא בא ר"ל אלא לפטורן מהלקות וא"כ לא היה צריך לכתוב רכיבו רין זה דהא לא נפק"ל מידי ולא כתבו אלא דמיניה ילפינן שני דינים הראשונים דנפק"ל מינייהו טובא וכהכי א"ש שאעפ"י שהוא דין יבש כיבש כתבו כאן ולא כתבו כפי"ט שהא דיני יבש כיבש עכ"ל וק"ל בדבריו דאין כתב בדבריו הם דברי ר"ל וזה לא יתכן בין לפרש"י והתו' כמו שנתבאר דהרי ר"ל בלא שתערכו איירי והפיטור משום הלעיסה ואילו הטור נקיט ליה כנתערכו גם מ"ש והא ודאי פשיטא שאסורין וכו' תינה בדברי ר"ל דכלא נתערכו איירי ומשום התלאת שפק הוא דפטור דעכ"פ עבר כודאי בלא דחר מינייהו ואין יהיה כוונת הפד ועוד דכי בא לאכול ולבטלם ע"י לעיסה מידי מבטל איסור לכתיבה לא יצא דאיכא מ"ד דהו' מד"ת אבל במציאות הטור דב' מיני איסור נתערכו ובטל כל איסור בשני מיני איסורים אחרים כפי האי מיני רואה שום פשיטות לאיסור דאי איסור מבטלין זה זה הרי חוזר מייעוט איסור להיות יותר כמ"ש הרא"ש בפ"ה ר"ן הביא דבריו הב' ב"ד מו' ק"ט וא"כ ה"כ זית נבלה וזית טמאה וזית חלב שנתערכו סמי מבאין איסור נבלה דבטל אבכ שני זתי טמאה וחלב וכן סמי איסור טמאה דבטל אבכ נבלה וחלב וכן כחלב אבכ נבלה וטמאה ואם אין כאן איסורים אלו מהו הפשיטות שאסורין והרי כל חד בתרי שרי אף מדבריהם והנה אחת דעיקר לימוד זה של הטור מדברי ר"ל יש להשיב דל"מ דכי אמר ר"ל היינו דעכ"פ יש כאן רוב מאיסור אחד ומיעוט מאיסור אחד כעין מ"ש דעל ידי לעיסה נכלל מיעוט איסור זה ברובו של איסור זה וכן לפירושי התו' שיש שני זתיים מאיסור אחד וזית מאיסור אחר אכל ג' וזתי מיני איסור מנ"ל דמטרפי שני מיני איסור לבטל אחר וחוזר האחד ומטטרף עם האחר לבטל השני וכן כב' אף יש ראיה על זה מ"ש התו' עליו דאכולהו ליפטור דיש כאן שנים מבטלין דכל אחד הוי בטל ומבטל ע"ש ש"מ דפשיט להו דה"כ מטרפי שני מיני איסור לבטל האחד כדעת הטור מ"מ היא גופא ק"ל בדברי התו' דמכ"ל פשיטות זה בדברי ר"ל כי היכי דתיקשי לפרש"י והרי דברי ר"ל דאיסור מבטל איסור חדוש הם והכו ולא לוסף עלה שיטתו שני מיני איסור לבטל האחד ומ"מ דעת הטור והתו' צריכה רבה אם יש באכילתם איסור תורה כלל כיון דבטל כל איסור בשני איסורים אחרים גם בעיקר תירונו שכתבו דמיניה ילפינן שני דינים הראשונים קשה דא"כ הו"ל לסדר קודם דין הש"ס שהוא הכנין אב ואח"כ השני דינים אלו אבל מאחר שפק דברי הרא"ש מהנך ראיות מנ"מ בהכחאו דין זה וע"ק דא"כ לא היה לו לשנות מדברי ר"ל דאיירי בלא שתערכו וכבר ראיתי להפליתי שהמציא למוד מדברי הטור אלו ולדידי כ"מ טובא בעיקר חקירותינו שנתערכו שני חתיכות התר בשני מיני חתיכות איסור דאי איסורין כיבש בטלי זה את זה ומטרפי אהרדי כדי לבטל איסור אחד מ"ש דמטרפי חתיכת מין איסור אחר עם שתי חתיכות התר לבטל חתיכת איסור מין אחר ונפשט בעיין להתייר אלא דאכתי צריכה רבה שהי שם כוכחי' דע"ט אמרו ופליג"א דר"א דאמר כשם שאין מצות מבטלות זו את זו כך אין איסורין מבטלין זה את זה ופקס כן הר"מ בפ"ח מה' פסולי המוקדשין וז"ל הפגול הנותר וטמא שבללן ואכלן חייב אעפ"י שריבם מין על חכירו שאין איסורין מבטלין זה את זה וכבר תמהו על זה מהרש"מ וכה"ג ובת' שער אפרים סי' ג"א וכו' וכו' ובת' עבודת הגרשוני סי' ל' ובספר בית הלל וכפר"ח בקונטרס אחרון וכו' פליתי וכפרט להב' אף פתם דבריו נבר הר"מ מאריה דאתרא ולי

נראה ליישב כמ"ש התו' דאי מיערב בטלי אע"ג דפגול ויותר דמטרפי אהרדי ללקות א"כ כיופינן ר"א ואמר דלא בטלי ז' דה"ד בפגול ויותר דק"ל בהו דמטרפי לכתיב כמ"ש במעילה ד"ו וכ"כ הר"מ בפ"ה מה' מ"א אבל כאשר מיני איסור דלא מטרפי כל שאינן בשם אחד מנ"ל דפליג לכל גם בזה וס"ל דלא בטלי אהרדי והרי אפוא פלוגתא לא חפשינן והנה אחת דמדברי ר"א דאמר כשם שאין מצות מבטלות זו את זו כך אין איסורי מבטלים זה את זה נראה דגם בכל מיני איסורים אף שאין מטרפיין אין מבטלין דאי לאו הו"ל הפגול ויותר וטמא אין מבטלין זה ומדנקיט הכי ש"מ דר"ל נקיט פגול ויותר לכתוב דאף במטרפי מבטלין וכחילוק התוספו' דכמעירכ בטל ור"א נקיט בסתם לכתוב דאף בשאר איסורי דאין מטרפים אין מבטלין זה את זה וא"ש נמי דתלה דכשם שמצות אין מבטלות זו את זו והרי נכי מצות אין מטרפיין אי אביל חצי זית מצה וחצי זית פסח ומיניה שגם באיסורין דאין מטרפיין אין מבטלין זה את זה אף דברי הר"מ דנקיט מילתיה דר"א בפגול ויותר וטמא אין מורה כן דלמ"ש עריף מינה הו"ל למקט דיניה באיסורין דאין מטרפיין ועיקר דין זה היה ראוי בפ"ה מה' מ"א גבי דאין מטרפיין דאעפ"י כן לא בטלי אהרדי כי ע"כ נרא' ברור דעת הר"מ דס"ל דר"א עלים דר"ל דפטר בפגול ויותר אחי ופליג עליה דכשם שאין מצות מבטלות זו כדק"ל בהלל ה"כ בפגול ויותר דשם אחד להם דמה"ט מטרפיין זה את זה היא הנותנת דאין מבטלין זה את זה ומינה דכשאר איסורין דאין מטרפיין גם ר"א יורה דמבטלין זה את זה ולכן רייק הטור ונקיט דינו של ר"ל כב' מיני איסורים ולא בפגול ויותר דשם א' להם דפלוניתא דר"ל ור"א לא איירי כי אם בשאר מיני איסור דאין מטרפיין כגון חלב ורם דנקט ברישא דאין מטרפיין כע"כ לא חש להביא מחלוקת הר"מ עם הרא"ש כיון דאיפשר שגם הרא"ש מורה להר"מ באיסורין דמטרפיין זה את זה אע"ג דנקיט סתם דברי ר"ל ור"ל באיסורים דמטרפיין איירי מ"מ כיון דנדון הרא"ש באיסורים דאין מטרפיין הלא גם ר"א יורה וע"כ לא חש להכי' דברי ר"א דפליג לר"ל ותו' ל"ק ג"כ להש"ע דלמ"ש באיסורים דאין מטרפיין בחלב ורם גם ר"א מורה לר"ל ואת זה ק"ל להפליתי ב"ד סימן כ"ח ס"ק יב שהביא דברי הר"מ מה' פה"ק וכתב ונ"ל פגול ויותר דנקט לרונמא בעלמא דהא פסק באותו פ' דפגול ויותר מטרפיין ואין יתכן דיבטלו זה את זה עכ"ל ותמהני דא"כ תיקשי לר"ל דאמר בפגול ויותר דמבטלין זה את זה וגם אף לא דאה מ"ש התוס' לזה כדע"ה דאיירי בהערב דבזלי שפיר א"כ כמ"ש הם עוד ע"ש ועל הכל מ"ש דלרונמא נקיט הוא תימא דמי הכריחו לתינקט בפגול ויותר דגם ר"א לא נקיט לה וידוע צחות לשון הר"מ ודיוקו בכל הדברים ואין יכתוב כאן מה שאינו דבר זה קשה לשמוע כי ע"כ נראה כמ"ש ודברי הרב צ"ע ות"מ בנתערכ ג' מיני איסור דמטרפיין כגון נבלה וטריפה ואכר מן החי צריכה רבה אי מבטלין זה את זה דסתם דברי הרא"ש ואגורה וסמ"ג והטור מורים שפסקים כר"ל הפך דעת הר"מ ומינה לביקור חקירותינו כ"מ דשני חתיכות התר שנתערכו עם שני מיני איסור אם הם איסורין דאין מטרפיין יש לדון דבטלי בדברי ר"ל דגם ר"א אפשר דמורה בו אף באיסורי דמטרפיין בהא ודאי דלא בטלי דמידי דעת הר"מ שפק דלא בטלי לא יצאו וכ"ש שיש ללמד שגם שאר הפוסקים יודו אף אחר הישוב יש לדון שגם באיסורין דאין מטרפיין לא בטלי כ' חתיכות כשתי חתיכות של מיני איסור והוא כחה שקה בעיקר דברי הטור והתוספו' דנראה דס"ל דב' מיני איסור בטלי אהרדי וכו' ככתב דאי בטלי אינו רואה כו טעם שיהיה בהם איסור תורה דאי בטלי שם איסור מינייהו איסור תורה מהי תיתי ואף

איסור מדרביהם אינו רואה דכיון דככל יבש ביבש ק"ל חד
 בתרי בטיל אף מדרביהם היכן נזכר שאסרו הם בשלשה מיני
 איסור וכד הוינן בה אס כאלו לומר דב' מיני איסור שנתערבו
 שרו מדר"ת וב"ש אי שרו אף מדרביהם תימא גדול הוא אף
 יחזור כל האיסורים להתר כשכל שנתערבו ואין הדעת סובלו
 כי ע"כ נראה דבטול איסורים זה את זה לא שייך כי אם לבני
 חיוב חלקות שהרי דבר ברור שאינו לוקה כי אם בהתרו בו
 שצובר בלאו שצבר וא"ה לא יתכן דלילקי כי אם באכל איסור
 ודאי דאם נתערב חתיכת איסור בחתיכת התר ואכל חד
 מינייהו אינו לוקה גם שהתרו בו כיון דהוי ספק אך אם אכל
 את שתייהן והתרו בו על שתייהן תלוי אי התראת ספק שהיה
 התראה או לאו שהיה התראה כמ"ש בחולין דנ"א באכל מזה
 כוית ומה כוית פ"ט ואילו לבני איסור תורה אין בו ספק
 דע"כ אכל איסור ודאי ובשוגג חייב חטאת ובכי האי אם
 נתערבו ב"כ שני איסורי ואכל שתייהן והתרו עליו תשום איסור
 האחר תלוי ב"כ בחלוקת התראת ספק וע"כ ס"ל לר"ל דכי
 נתערבו ב' מיני איסור ואכל ששתן זה אחר זה והתרו בו
 תשום איסור האחר דלכ"ע פטור דכי פלוגי בהתראת ספק אי
 שמה התראה אינו אלא בספק שקול ולא בזמן דנתערב פגול
 ונותר וטמא דכי אכל הראשונה והתרו בו תשום פגול איכא כ'
 צדרי' שלא התרו בו האמת דהיינו יותר וטמא ובכי האי לכ"ע
 לאו שמה התראה ואיסורים נובטלים זה את זה אבל לבני
 איסור תורה בלי חיוב חלקות גם הוא מודה דעבר בודאי על
 ג' לאוין בלי חיוב חלקות דלבני איסור תורה לא שייך תערוב'
 דמכ"מ אם הוא פגול או יותר כיון דשניהם אסרם הכתוב זה
 כ"ל מוכרח בדברי ר"ל לדעת התוספות והטור וא"כ כ"ת
 בחקירתינו שגם שני מיני איסור דאין המטרפין אי נתערבו
 בשני חתיכות התר דאין הספק לבני כיטול לחלוקת כי אם
 לבני איסור והתר הא ודאי שני מיני איסור שוין הם לאיסור
 והוי ספק שקול וכי אכיל חד מינייהו באשם תלוי קאי כי מן
 הכאר יש ליישב במאי דק"ל בה"ש הרב הגנה למלך בפט"ו
 מה' איסורי ביאה ה"ט שחקר גבי הא דתביא בקדושין דע"ב
 באהנת היה לומר זה כהן וזה לוי זה נתין וזה ממזר בזמן שלא
 קרא עליה ערער אם נאמנותה להכשיר ולפסול הוי תדיבא או
 ההתקנה דלהכשיר ז"ל דהוי מדינ' דהרי אחרו שם בע"א דספק
 המזר התירו תורה והעלה דהוי מתקנה דכי ק"ל דשתוקי שני
 מדר"ת אלא היכא דלא הוחזק שם ממזר אבל כד' נשים שילרו
 בבית אחת והאחת היא אשת ממזר דבר תורה כולם אסורים
 בבית ישראל דהרי הוחזק שם ממזר והביא ראיה שהרי דאייית
 הר"מ דס"ל דספק תורה שני מדר"ת הוא מדהתיר הכתוב
 ספק ממזר ואפ"ה ס"ל דבאיקבע איסור תביא אשם תלוי
 את' ד' והם בעיני דברי ימא דבר' נשים שילרו בבית אחת
 והאחת ממזר אף יהיה בו איסור תורה ומקרא תלא הוא אחרי
 רבים להטות דכי ק"ל באיקבע איסור דלכ"ע איסור מדר"ת
 וחייב אשם תלוי היינו חתיכה משני חתיכות דאין כאן רוב אבל
 חתיכת איסור בשני חתיכות התר שרו אף גודרכיהם כדק"ל
 חד בתרי בטיל וא"כ ה"ז דר' נשים ילדו והאחת מהם אשת
 ממזר תדיבא שרו כולם אף מדרביהם ועיקר נאמנות החיה
 הוא לפסול לומר זה ממזר דלהכשיר בלא"ה שרו ומיהו למ"ש
 לעיל לעיקר דגם בתערובת אדם באדם אמרינן בעלי חיים
 חשיבו ולא בטלי א"כ נאמנות החיה הוא גם להכשיר כיון
 דמדרביהם נפסלו כולם דבעלי חיים חשיבו ולא בטלי אבל
 שיהיה בהם איסור תורה לא יתכן לעולם ואולי כמ"ש היה
 מקום לישב דהרי תני זה כהן וזה לוי וזה נתין וזה ממזר והו"ל
 שנים כשרים בשני מיני פיסולי דפיסול נתין אינו מלאו דהמזר
 ולמה שנתבאר דאין איסורים מבטלים זה את זה לבני איסור
 לעולם א"כ ה"כ חשיב בחתיכה תשתי חתיכות ואע"פ שהרב

כתב והאחת ממזר ז"ל רלאו דוקא ונקיט הכי כיון שפיסול נתין
 אינו מלאו דממזר אך אחר הישוב אין זה מספיק שהרי איסור
 נתין אינו מדר"ת כמ"ש ביבמות דע"ט דכתיבם יהושע ורוד
 גוד עלייהו וכמ"ש הר"ת בפ"ב מה' א"כ הכ"כ וא"כ כי ילדו
 ד' נשים כהן ולוי נתין וממזר מדר"ת שרו כולם דאיכא תלת
 כשרים וחד פיסול ואף יהיה איסורים מדר"ת ולומר דס"ל דלבני
 תערוכות חשיבו ולא בטלי אף מדר"ת זה אינו דהרי לעיל מזה
 אחרו ד"ת שתוקי כשר מ"ט רוב כשרים אכלו ומכ"מ אי לא
 בטלי ברוב גם כעיקר חלוקו ק"ל דהרי אחרו בכרכות דכ"ח
 דהותרו עמומי וחובאי דנתערבו בכל האמות וכ"כ הר"ת
 בפ"ב מה' איסורי ביאה והרי הכא דאיקבע שם איסור דר'
 אמות נתערבו בהם ואפ"ה התירו מחכ רוב והיה מקום לישב
 עפ"י מ"ש המח"ט ח"א סימן כ"א והרא"ש כלל כ' גבי חדש
 דבלא איקבע שאני ואינו מספיק דכל שיש שם ודאי איסור
 איקבע חשיב ומה גם שבעיקר דברי המח"ט ופה"ג חילק
 המ"ל בפ"י מה' מעילה יש להשיב כמ"ש בסימן ואין כאן מקום
 להאריך וע"כ בדברי המ"ל שהרי הש"פ אה"ע סימן ד' בל"ה
 הביא דין זה דחיה וברם כהן לוי וישראל וממזר ש"מ דאין חלוק
 בין נתין לישראל ואולי ס"ל דט"ם הוא דככל נוסחי הש"ס
 ופוסקים ברסי נתין במקום ישראל :

סימן צ"א עור

יש לחקור בדין זה באחד שהיו לו
 חתיכת איסור ונתערבה בשני
 חתיכות התר של אדם אחר דנהפך חתיכת איסור להתר מי
 זוכה בעל החתיכה של איסור דשלו היתה א"ר כיון דלא
 הותרה ביאם בחתיכו' התר של זה הוא זוכה בה והכ"ל דתלוי
 אם היא מחתיכת איסור הנאה לא חשיב שלו כלל וזכה בעל
 שתי חתיכות התר בחתיכו' איסור אבל אם היא מאיסורי אכילה
 לכד דהוי לית ליהנות בה בכל הידו דהנאה הוא זוכה בו ולא
 זה דאין הלא עושה סחורתו בפרתו של חבירו וק"ל דמומא
 לא בטיל כמ"ש בבבא דל"ט ככ"ל :

סימן צ"ב עור

יש לחקור לפי מאי דק"ל לבני
 סנהדרין דרובו מתוך כולו כפינן
 כמ"ש הרשב"א בת' הביאו כ" ח"מ סי' יב ושאר פוסקים אם
 הדין כן גם בתערוב' יבש ביבש ומשכחת לה לפי מ"ש הרא"ש
 בפ' גיר הנשה דק' הביא דברי הכ"ז כ"ד סי' ק"ט דיבש ביבש
 שנתערב חד בתרי אם נודע התערובת קודם הכיטול בטל
 ברוב לכד חד בתרי ושדי לבטל התערובת דכיון דנודע
 התערובת ביבש אך אם לא נודע התערובת עד שבטל
 התערובת כפי ששים דהידיעה עיקר בכיטול האיסור וא"כ
 אם נתערב חתיכת איסור בשני חתיכות התר ולא נודע
 התערובת עד שבא בו או כלב ואכל אחת מן החתיכות אי
 שרו שתי החתיכות דהרי בצת ידיעה אין כאן רוב ורובו מתוך
 כולו שהרי מאחרי רבים נפיק דין סנהדרין וכיטול איסור
 כידוע והדבר צא"ת עור :

סימן צ"ג יש

יש לחקור בדין כיטול איסורין דק"ל
 יבש ביבש חד בתרי בטיל ולח בלח
 בששים אם גם באיסורי הנאה בטל ברוב ביבש וכלח עד שני'
 א"ר איסורי הנאה לא בטלי כל דמתהני והנה אחת שגראה
 דאין לחלק בין איסורי אכילה לאיסור הנאה דכי כתוב אחרי
 רבים להטות בכל דיני התורה כתיב אך המביא אותי אל בית
 הספק הוא שדאיתי להרימ' ח"א סי' ו' דשטיט ליה דאין
 כיטול לאיסורי הנאה שהשיב על ת' התשב"ץ ח"א סי' ק"ל ח'
 שכתב דמעצת מווד הנאה בטלי ברוב כיון יבש ביבש חד
 בתרי בטיל השיב דטעם הכיטול לא בריר ליה דכשלמא לענין
 איסור וכו' ובענין הנאה לא שייך כיטול כל דמתהני דומה
 לדתנן בס"פ השוכר י"ז שכלל לכור רשב"ג אומר ימכר כולו
 לבני חוץ מדתי י"ז שכו' אע"ב דלענין איסור הנאה לא אמרינן
 דאסור

דאסור בכ"ש ה"ח לא מתבטל האיסור לבחרי כח"ש לענין כל איסורין וכן משמע מדברי התו' והלכה כרשב"ג אלו דבריו עצם שדבריו קצת בתומים כמנהגו כוונתו הובארת דהכריח דבאיסור הנאה לא אסרו בכ"ש כשם שהמירו באיסורי אכילה דכל"ה איך התירו שימכור לבני חוץ מדמי י"ן שבו והרי באסור כולו הריבא אלא ודאי באיסורי הנאה לא אסרו ואי משום דקשה דא"כ לשתרי לבחרי בלי מכירה חוץ מדמי י"ן שבו דקד"ל ככל בטוי איסורין כגון חתיכת חלב כב' חתיכות הותרו כל הב' חתיכות כח"ש הטו"ר ס' ק"ט לזה הכריח דבאיסור הנאה לא שייך בטול להתיר גם האיסור וע"כ הפירו' במכירה לבני חוץ מדמי י"ן שבו דלמנו בהנהגת מן האיסור והראיה שהביא מהתו' הוא חמ"ט התו' בעז' דע"ר ד"ה אחר וי"ל דרשב"ג מוקי לה לענין שלא יוכל למכור כל אחד ואחד לברו לפי שאינו בטל למהו י"ן התר על ידי בטול אבל כל התערוכות כאלה ודאי יוכל למכור חוץ מדמי חבית שבו ע"כ :

והחרי ההחילה דן אנכי לפניו בקרקע דל"ח כלל לדון בדבר חרש כזה וזה שהבין בפשט דברי התו' באין ביטול לאיסור הנאה אינו כ"ל אלא כוונת התו' שכבר ידוע דביטול איסור לא שייך כי אם באי אפשר להפירי האיסור מההתר דכפ"ש להפירי לא בטיל כלל ואפי' אחד בריבוי כח"ש הר"ן בפ"ק דסוכה גבי הא רהנן העושה סוכתו תחת האילן וז"ל וכדאי דאין ביטול זה כביטול שאר איסורין שאין לך איסור שארס יכול להתיירו ולעמוד עליו שיהא בטל ע"ש גם הרשב"א בת"י ס' תפ"א כתב דכל איסור ניכר שהוא בעין אפי' דבר הועט בתוך התר הרובה ואפי' באלף לא בטיל וכו' וכיון שכן מיטיב הללו הרי אפשר לבודקן דילמא אית להו גרבי' שנתבקעו דאיסורין לב"ע ע"ש גם הרא"ה בספר בדק הבית דקכ"ח כתב דכלי איסור שנתערב בכלים התר דלא בטיל דהא בניכר האיסור לא בטיל וכל דבר שאפשר להוציא האיסור מתוכו הרי הוא כניכר האיסור ע"ש וכיון שכן ה"כ לגבי איסור הנאה כיו"ן דאפשר להפירי האיסור על ידי שימכור חוץ מדמי י"ן כבי' האי גם באיסור אכילה אסור וטעם זה איש טפי מדבר שיל"ח דהתם התר מצד אחר הוא בא אבל באפשר להפירי האיסור מהתר מהי תיתי דליבטיל ויש לדון נמי דהר"ת לא בטיל אע"ג דבדבר שיל"ח מדרבנן הוא דלא בטיל הכא שאני מהטעם שכתבתי וגם לדעת רוב הפוסקים דביטול איסור לכתחילה אינו מד"ת ה"ד כביטול שאינו ניכר האיסור ואי אפשר להפירי האיסור אבל כאן הו"ל כאוכל איסור בלי ביטול וא"ה כראי דתקנת רשב"ג מה"ט דהו"ל בהגעלה לכלי איסור דמתיר הכלי וכן ראיתי בבירור הר"ן בפ"ה שזכר עלה דהך תתני' שכתב דאע"ג דהוי דבר שמתנין וראויה לאסור בכל שהוא אפשר דכיון דמוכרה חוץ מדמיה שמתנין ליה כאלו הוכרה ונטלה ע"ש הרי שכתב דגם בהנאה אסור ככ"ש וטעם ההתר דהוי כמפירי האיסור וא"כ אין פסק שגם התו' כיוונו לזה ולכך אסרו במוכר חבית אחת אחת דאי אפשר להפירי האיסור משא"כ למכור כל התערוכות ביחד חוץ מדמי איסור דשדי מהטעם שביארתי ותמנין איך לא נרגש מדברי הר"ן אלו הן אחת דנריך טעם למה לא התיר רשב"ג כיון גם יין ביין דכיון דאינו זוכר לו היין וזל דין ביין דאי אפשר בשום צד להפירי האיסור מההתר לא מהני שימכור חוץ מדמי י"ן דכל כה"ג לב"ע אין ברירה ובסתם יינם דרבנן הקלו אך את זה גרידא רבה לני טעם הר"ן והתו' שביארתי מ"ט דת"ק דאסר ביין חבית בחבית במוכרה חוץ מאיסור דהוי כמתיר האיסור וסילקו דאין מקום חשש איסור בזה כלל והנ"ל ליישב בזה במאי דקשה מהך כוונתו לח"ש הר"מ בפ"ג ה"ה זכיה ה"ה דנריך לסיים המקה ואי אחר כל נכסי קמויין לך חוץ ממקמתן לא קנה וכתב ה"ה שכן דעת הר"ף והר"ן בן

מיבאש והעיטור וחלקו עליו חכמי הדורות והראב"ד וטח"ת ס' דמ"א תכלס ע"ש והשתא קשה לשיטת הר"מ הריב"ה ג"ו גוי לא קנה ההתר והו"ל דמי י"ן בנייהן ואיך התיר רשב"ג כי ע"כ כ"ל דהכא לב"ע קני דכיון דהחבית טלח הקנה לו לקונה לא שיערה לעצמו ולית ביה זכיה בבניה כלל דאיסור הנאה אפקריה רחמנא ועומד לשרף הוא וכיון שמכר כל הזכות שיש לו דאלו חבית י"ן אינו קנוי לו בכי האי לב"ע קנה כי ע"כ הדר כי קושטין לת"ק אך אחר הישוב ל"ק שזל חבית י"ן שנתערב בין החביות כיון דמד"ת ברובא בטיל הרי קנויה לו מד"ת וכי מוכר כל החביות חוץ מדמי י"ן שבו הריב"ה נשאר קנוי לו חבית י"ן מד"ת וא"כ לא קנה כלל לדעת הר"מ וא"כ לא תהני תקנת רשב"ג ואף החולקים להר"מ כ"ל דהכא מודו כ"ע הלא קנה שהרי גבי מוכר דבר שאינו מסוי' דק"ל דמראהו גרוב א"כ הו"ל כהוכר הגרוב ואף אם יש שנים גרועים כשנתן לו אחד מהם הרי הוכר ואמרינן איבלי מלתא למפרע שזה הוא מה שהקנה לו וכעין מ"ש בר"פ החולק רכל דעתיד להתברר לבסוף כמכור דמי אבל כאן דלעולם אינו עתיד להתברר איזהו החבית של י"ן שלא הקדו לי לב"ע לא קנה ומעתה ז"ל דהא פליגי דת"ק סבר דכיון דמד"ת חבית י"ן קנוי לו אחר התערובת והרי אין בידו להקנות לו חוץ מדמי י"ן כיון דאינו מוכר ולא עתיד להתברר וא"כ אין תקנת רשב"ג מועיל ורשב"ג ס"ל כיון דמד"ת בטל ברוב והותרו כל החביות גם בשתייה ותקנה זאת אינה אלא משום איסור דרכייהם דאמרו דלא לבטיל והרי מדרכיהם אינו קנוי לו חבית י"ן כלל כיון דאסרו בהנאה א"כ שפיר דמי בתקנה זו שהרי לא נשאר לו שום זכות במכירה זאת כי היכי דליהוי במוכר דבר שאינו מסויים זה כ"ל נכון ביטוב ענין זה ודוק ואולם כל זה הוא לדעת רוב הראשונים דס"ל כפירוש ימכור כולו לבני חוץ מדמי י"ן שבו היינו שימכור בתבאי זה דאינו מוכר לו חבית י"ן ואם נתערב לו חבית י"ן בין ט' חביות התר מוכר לו ט' של התר ומעוה התר הוא לוקח אך הר"מ חולק על זה שם בפ"ה המסנה ובחבורו בפ"ו מה' מ"א הכ"ט ופירש דהיינו שמוכר לו כל עשר חביות ולוקח דמי עשר ומולך הוא דמי חבית אחת לים וכבר הארכתי בביאור מחלוקת זה כח"א ס' פ"ב ע"ש אמת דלמ"ש קשה דתקנת רשב"ג לפי פירוש הראשונים דהוי כמפירי האיסור וא"כ איך יחלוק הר"מ על זה דלשתיי גם לדידה כיון שמפירי האיסור מהתר מה איסור שייך ביה וזל דס"ל כיון דמד"ת בטל ברוב וחבי' י"ן קנוי לו לב"ע לא מהני במוכר חוץ מדמי איסור דהרי לא קנה הבני כיון שמכר דבר שאינו מוכר דאף אם יתברר אח"כ דעתו דלא קנה כח"ש בפ"ג מה' זכיה וכאחו' כאופן דכל איסורי תורה דאסירי בהנ"ג כ"כ כיון דכידו להפירי האיסור נריך למכור חוץ מדמי איסור ואף בתערוכות כעין י"ן כיון שבר נחלקו הראשונים אי כל איסורי תורה ל"ן דמו ואסיר בתקנת רשב"ג או לסתם יינם דמו ושרי בתקנת רשב"ג ודעת רוב הפוסקים דכל איסורי תורה לסתם יינם דמו ושרי וכח"ש על זה באורך בח"א ס' פ"ב זולת דברי הנקח"מ הנוי דלא מהני תקנת רשב"ג דיש לחוש שיחזור וימכור לישאל ויהנה ישראל חבוף האיסור כח"ש כירוש' בפ"ג דערלה וכמו שביארתי שם בס' הנו' ע"ש ומעתה מטבע איסור הנאה של מודר הנאה שנתערב כמתבעות התר כנרון התשכ"ף ליתיה בתקנת רשב"ג כיון דברר הניקח מן הבני הוא וכ"כ מהתו' עז' דס"ה ד"ה טעמא ע"ש א"כ אי אפשר להפירי האיסור מהתר א"כ חזר הר"ן לכל ביטול איסור וכיון דלא חשיב דס"ל דגם דבר שמתנין בטיל חד בתרי כח"ש הר"מ בפ"ו מה' מ"א והש"ע ב"ר ס' ק"ז א"כ ה"כ בטיל חד בתרי אי לאו דהוי דבר שזלמ וכל מה שהשיב הגומט כזה על הרשב"ן דגבי הנאה לא שייך ביטול הו' דברי תיעוש וע"ק כמה שהבין דלרשב"ג באיסור

באיסור הנאה לא אסרו בכ"ט אלא דלא בטיל לגמרי ליהנות
 גם הנוף האיסור דא"כ תיקשי כירושלמי דפ"ג דערלה שהקשו
 בכ"ט שבעו בקלפיה ערלה דתנן שם ירלן וכן כפ"ג דע"ז
 נבי ככר של ע"ז דתני ארנ' בו את הכנר ירלן אחאי לישתרי
 כתקנת רשב"ג ותיירו דכנר ניקח הן הגוי וכדבר הניקח הן
 הגוי כאשר הכל ולא מהני תקנת רשב"ג הכינאוה רוב
 הראשונים להלכה ואילו לרבנו דבאיסורי הנאה לא אסרו
 בכ"ט אלא דלא בטיל ליהנות גם הנוף האיסור א"כ מ"ט דבר
 הניקח הן הגוי והכור חוץ דתמי איסור שבו כיון דאינו אוסר
 בכ"ט והרי לא כהנה חנוף האיסור דאי חשש חשש רחוק
 והכור לישראל בלאו הכי יש לחוש בכל כנר שקול מהגוי שבעו
 בקלפיה ערלה או ארנ' בכרכר של ע"ז דמי מעכב ביד גוי של
 לעשות אלא ודאי שגם כהנאה אוסר בכ"ט ואין הותר כי אם
 דחשיב כחכור האיסור והלקו וכל שיש לחוש שיחזור והכירו
 לישראל לא החשיבוהו כמפריד האיסור וכאשר באיסורו דאוסר
 כ"ט אך לרעת הרהוט קשה ולזה זל דמ"ל דכל דתני על ידיו
 שיהנה ישראל בנוף האיסור חששו ולא התיירו כמכירה ליהנות
 בהתר כי אם ירלן הכל והוא דוחק גם מנר אחר ק"ל
 להרהוט שהנה דאיתי להרמב"ן והרמב"א והר"ן נבי מתני'
 דמ"ט השכר דתני אלו אסורין ואסורין בכ"ט וי"ן וע"ז ועורות
 לכוכין ואסיק הש"ס דהאיתנא דבר שכהנין ואיסורי הנאה
 הוא דאית ליה דלא בטיל ומ"ט פרי"ט י"ן חכית בין החכיות
 וכו' וכן מבואר מהתו' ע"ז דע"ד ד"ה הא אסר ע"ט והם חלקו
 על זה והעלו דכפ"ז וי"ן לא בעינן דבר שכהנין משום חומרא
 דע"ז ע"ש אמת דלהר"ן ק"ל שהרי באורך מתני' דתני ימכור
 לבגוי חוץ דתמי י"ן שבו ואמרו להלכה כרשב"ג ביו"ן חכית
 בחכית כתב ואע"ג דחשיבה והוי דבר שכהנין ודאיהו לאיסור
 בכ"ט אפשר כיון דמוכרה חוץ דממיה חשיב כאלו הוכר ונטלה
 וכ' לר' גדולה אלא קיתון של מים דלא חשיב ולא הוי
 דבר שכהנין ע"ט הרי נראה דגם ביו"ן כל דלא הוי דבר
 שכהנין בטל כרוב והרי במתני' דלעיל דחה פרי"ט וכתב
 דביו"ן אע"ג דלא הוי דבר שכהנין אוסר בכ"ט והכי פתים
 כולי האי כאן הפך זה וה"מ הר"מ כפה"מ כתב דיו"ן היינו
 חכית בין החכיות וכן כפ"ז ע"ט שמהוא דקאי כשיטת רש"י
 וכן נוטים דבריו שחכור פ"ז דע"ז וכו' רכיני ירוחם נתיב
 י"ן ח"א דחכית קטנה או פחותה של זין בטל כרוב וכן פסק
 הור"ם כהנה סי' קל"ד ס"כ וכ"כ דעת רע"כ והתי"ט נבי הך
 התמי וכ"כ דעת הט"ך כ"ד סי' ק"י ס"ק ד' ועם שהפרי"ט
 כ"ד סי' ק"י ס"ק ד' הכריע לאסור בע"ז בכ"ט ביו"ן אינו
 מוכרח וכדרכן נקטינן להקל ונס דאיתיה להפ"ת ופטר כתי
 ופלתי שכתבו להקל ולפי שיטת המתירים בחכית י"ן שאינו
 חשוב נראה ודאי דבטל כרוב בלי צורך תקנת רשב"ג דאי
 בתקנת רשב"ג גם בדבר חשוב כתיורן ראשון של הר"ן שכ"כ
 מודעת שאר הפוסקים :

וביון שכן קשה בין לדרבנו ולדרך הרהוט לדרבנו קשה
 דאי צר תקנת רשב"ג הוא דהוי כמפריד האיסור
 א"כ גם באינו חשוב איך יתירו בלי תקנת רשב"ג כל דאפשר
 להפריד וזל דבאינו חשוב שרי גם באכילה והרי לבבי התר
 אכילה לא שייך כלל תקנת רשב"ג דאי אפשר לאכול חוץ
 מאיסור שבו וכיון דהותר באכילה אי בעינן להתירו כהנאה
 בתקנת רשב"ג הרי אתה אוסרו באכילה דהרינא הותר וע"כ
 גם כהנאה הותר ותקנת רשב"ג לא שייך כי אם היכא דנאסר
 התערובת באכילה ולפי דרך זה יש ליישב גם לדרך הרהוט
 דאע"ג דכהנאה ליכא בטול לנוף האיסור משא"כ באכילה
 מ"מ כשהותר באכילה בוף האיסור כרוב הותר גם הנאה
 כרוב בוף האיסור א"ק לכ"ז מ"ט הן דחכית כחכית שהתירו
 בתקנת רשב"ג היינו כקב"ע קטנה דלא חשיב ולא הוי דבר

שכמונן ע"ט והרי כיון דבטל כרוב והותר גם באכילה הותר
 גם כהנא בלי תקנת רשב"ג דאי לאו הרי אתה אוסר באכילה
 אעפ"י שאינו דבר שכמונן והכ"ל ליישב ויתיישב ג"כ דלא
 סתרי דברי הר"ן אהרדי שרע"ז דגם ביבש ואינו חשוב אוסר
 בכ"ט גם כהנאה חמ"ט כמתניתין דלעיל אלא דכחשוב לא
 מהני תקנת רשב"ג כי אם באינו חשוב וחיהו עכ"פ ק"ל
 לדרך הרהוט דהרי אכילה חמור מאיסור הנאה וגם עיקר
 הנאה הוא באכילה ועל הנאת אכילה דחמור משאר הנאה
 הוא דלקי וכמ"ט בס"פ גיד הנשה על הנאת גרונו הוא
 דחמור ומ"ט אי אכל איסור שלא כדרך הנאה פטור כמ"ט
 בפסחים דכ"ז ואי עיקר הנאה דאכילה הותר כרוב גם בוף
 האיסור כ"ט שאר הנאות דגריעין ואיך יתכן דליתסר דלא
 לבטיל כרוב בוף האיסור בשאר הנאות דהוי כיוכא בארעא
 אך לרבנו דתקנת רשב"ג דהוי כמפריד האיסור שגם באיסור
 אכילה אתי שפיר באופן שאינו רואה מקום לחלק כביטול
 איכורים בין איסור אכילה לאיסור הנאה אך את זה היה כ"ל
 ראיה דאין ביטול כרוב או כששים באיסור הנאה חמ"ט
 כירושלמי כפ"ג דערלה רבי אבהו בשם ר"א כל מקום שבאחר
 לא תאכל לא תאכלו לא יאכלו את תופס איסור הניה באיסור
 אכילה וכו' והקשו עליו והכתיב על כן לא יאכלו בני ישראל
 את גיד הנשה אחר רבי אבהו קיימתיה כביר הנשה של נבלה
 ופירש מהר"ר אליהו וה"ל דהותר דתנן ירך שנתכשל כה גיד
 הנשה וכו' וה"ל אמר ר"ג התם כששים ואילו היה מאיסורי
 הנאה היה אוסר יותר מששים קיימתיה העמרתיה ותיירתייה
 דתיירי כביר הנשה של נבלה וכיון דהותרה נבלה כהנאה אף
 גידה הותרה כהנאה אכל גיד הנשה של כשרה אסור כהנאה
 ע"כ הרי מבואר חמ"ט דבאיסור הנאה היה אוסר יותר מששים
 ש"מ דאין ביטול כרוב כהנאה כשם שהתירו באכילה ודבריו
 הם יותר מידוש דגם הרמ"ט לא כתב כי אם באיסורי הנאה
 במקום דלא שייך התר אכילה כגון מעות או במקום אכילה
 בדברים חשובים דלא בטיל אכל במקום דבטיל לבגוי אכילה
 אה"כ שגם הנאה הותר אך אחר השוב ל"מ מירי ההך ירושלמי
 שדברי מהר"ר אליהו בפירושו הן מן המתמיהין דלמה שהכין
 דמתמני דחולין דכ"ז דתני ירך שנתכשל בו גיד הנשה קפריך
 א"כ תאי משני דאיירי כביר הנשה של נבלה דא"כ הוי תמי
 אם יש כה כ"ט הרי זו אסורה ת"ל דהירך כולה נבלה היא
 וירך שנתכשל כה גיד משמע כהניד מהירך הוא וכן מבואר
 שם ככולו סובייא כי ע"כ דבר כרוב רכי פריך הוא מתניתין
 דלשם דכ"ז דתני שולח אדם ירך לבגוי שגיד הנשה בתוכו ע"ט
 והרי נתיב לבגוי הנאה במו"ל היא ואיך התיירו לתת גיד הנשה
 לבגוי ויותר תימא עליו דהך מיתרא דרבי אבהו איתיה כש"ט
 בבבלי בפסחים דכ"א ואם כדכ"כ הקשה עליו והרי גיד הנשה
 דדחמנא אחר על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה ותנן
 שולח אדם ירך לבגוי וביר הנשה בתוכו ע"ט הרי לך שפירוש
 הירושלמי הוא כמ"ט ועל דרך זה תירצו שפיר דאיירי כירך
 נבלה דסתם ישראל ששולח לבגוי הוא נבלה ודברי הרב כ"ט
 אלא דאכתתיש לדון בדברי הרהוט דאין ביטול לאיסור הנאה
 כדון הרשב"ן בחטכט איסור כותיה דהרהוט ולא מטעמיה
 שזל דכל איסור הנאה דשייך ביה כמי איסור אכילה כיון
 דלגבי אכילה דחמור פשט לן דבטל כרוב או כששים ה"כ
 לגבי איסור הנאה דחמור דבטל לגבי אכילה בטל לגבי הנאה
 אבל באיסור הנאה דלא שייך ביה כלל ענין אכילה כמין
 מטבע איסור אה"כ דלא בטיל כלל ויש לדון ג"כ דאוסר בכ"ט
 אף שהרהוט מודה דאינו אוסר בכ"ט אלא דשיעור בוף הנאה
 הוא דלא בטיל והיה נראה ראיה לזה דתנן בע"ז דע"ד אלו
 אסורין ואסורים בכ"ט י"ן וע"ז ועורות לכוכין ושאר הנסקל
 וענבלה ערופה ופירי המורש ושפיר כיר וכו' ואמרו בש"ט ה"א

תנא תרתי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה ע"ש וז"ע
 תינה דשיך דבר שבמנין בני יין חכית בין החכיות וע"ז נורה
 בין הנורות וכפרש"י והתו' אך כשצר נזיר מה דבר שבמנין
 שייך בו ואף א"ת שעשאו שק ונתערב בשקום של התר אינו
 חספיק דא"כ הו"ל למיתני שק של שער נזיר דכשלא נבני
 זין לא הונרך לפרש חכית זין דאין היין עומד בלי כלי וסתמו
 כך הוא גם ע"ז והיינו נורת מתחלתו כך היא ולא ע"ז מעשה
 נעשה דבר שבמנין אבל שער נזיר דתחלתו שער ומחוסר
 מעשה להיותו שק ואם איתא דכי לא בטיל דוקא כשנעשה
 שק הו"ל למיתני הכי בהדיא ועל הכל דאם הוכרח רש"י לפרש
 כזין וע"ז והיינו בחכית ונורה כ"ש שהיה לו לפרש כאן והיינו
 שק כיע"כ ז"ל דכי בעינן דבר שבמנין היינו בכל דבר דשיך
 ביה אכילה ונורה של ע"ז משכחת לה כשעשה הנזיר כדבר
 רחוי לאכילה אבל כשער נזיר דלא שייך ביה אכילה כלל גם
 אם אינו דבר שבמנין לא בטיל ואין זה כיוון דא"כ הו"ל לפרש
 ע"ז כששטו דגם באינו דבר שבמנין כיון דסתם ע"ז אינה
 כמידי דמיכל וגם ראיתי להר"מ כפה"מ שפירש דע"ז היינו
 דינר של ע"ז גם הטור סי' ק"מ כתב כגון כוס או טבעת
 והרי הני לא חזו לאכילה ואעפ"י כן אי לאו כדבר שבמנין הוו
 בטלי ביע"כ צריך ביאור שער נזיר מ"ט לא בטיל וס"ר לרכינו
 עובדיה שפירש בהך מתני' וז"ל ושער נזיר דאיסורי הנאה הוא
 דכתיב ונתן על האש ואם נתערבה אבודה של שער נזיר
 בחלף אבודות של שאר שערות כולם אסורות בהנאה ע"ש
 והק"ט הביא דבריו וסיים רש"י והוא תימא דרש"י לא כתב מזה
 כלל לכן כ"ל דט"ם נבל וז"ל הר"מ שכן ראיתי להר"מ כפה"מ
 שכתב בדבריו רבינו עובדיה כי ע"כ אדרבא תכאן ראייה שגם
 באיסורי הנאה דלא שייך ביה אכילה בטל כרוכ אי לאו דדבר
 שבמנין הוא והואיל דרתי לידן פרש"י ורכינו עובדי' שפירשער
 נזיר איסורי הנאה דכתיב ונתן על האש וכבר תמה עליהם
 הת"ט שהרי בקדושין דכ"ז אמרו שער נזיר מוכ"ל דאמר קרא
 קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו גידולו יהיה קדוש ע"ש וגם
 הכינו עובדיה פי' כן דמתני' דפ"כ דקדושין את"ר וכמו כן
 ק"ל להר"מ כפה"מ בפ"ג דערלה מ"ב דתנן ומשער נזיר
 והפסד חמור בשק ידלק השק כתב ושער נזיר זוה לשורפם
 דכתיב ונתן על האש ע"ש וגם עליו קשה היכי שביק לימוד
 הש"ס והמציאו הם לימוד אחר והנה אמת דאמר החפוש ראיתי
 דאמרו כן מהירושלמי בפ"ב דע"ז דהך התניתין דאמרו ושער
 נזיר דכתיב ונתן על האש אלא דאכתי קשה דהיכי שיקו
 לימוד ש"ס בכלי ונקטו לימוד הירושלמי ואמר היטוב חזי הוית
 דהא ל"ק וגם ש"ס בכלי והירושלמי לא פליגי כלל דבר הוינן
 בה היא גופא קשה כס"ו דקדושין למ"ל מדכתיב קדוש יהיה
 ת"ל דבהדיא כתיב ביה שרפה כדכתיב ונתן על האש והרי
 כה"ג למדו שם בקדושין דכ"ז שאמרו בכלאי הכרם מכ"ל
 דאמר קרא פן תקדש פן תוקד אש כ"ש כאן דכתיב להדיא
 ונתן על האש דמיינה ילפינן דשער נזיר כשריפה אכן ראיתי
 בתמורה דל"ד הקטו תנן שער נזיר יקבר ודמיינה משער נזיר
 ופטר חמור ידלק והיינו כאן כנזיר טהור כאן כנזיר טמא
 ופרש"י דשער נזיר טהור ישרף דכתיב ונתן על האש שער
 נזיר טמא לא כתיב ביה שריפה ובתירוץ זה פסק הר"מ בפ"ט
 מה' פסולי המוקדשין וגם בהך סו' צריך ביאור דכיון דכשער
 נזיר טמא לא כתיב ביה שריפה תו מכ"ל דאסיר בהנאה ויקבר
 איתא דרשי בהנאה כי ע"כ ע"כ דנפק"ל מדכתיב קדוש יהיה
 דכי אף צריך משום נזיר טמא הוא דכיון דגידולו הו' קדוש כי
 נטמא נמי תמי הו' ומוה נפיק נמי לשער נזיר טהור וכי כתיב
 ונתן על האש להנזיר שרפה תחת דוד השלמים והנה אמת
 דסתם שער נזיר הוא נזיר טהור וא"כ בני התני' דפ"ו דקדושין
 דתני שער נזיר בכלל איסורי הנאה וצריך מכ"ל אף דהוה יכיל

לשני דנפיק מדכתיב ונתן על האש אבל כיון דשער נזיר כולל
 גם נזיר טמא ולא נפיק כלל מונתן על האש דלא בעי בטמא
 טילוח תחת דוד השלמים דתנן כנזיר ע"כ הביאו מדכתיב
 קדוש יהיה דכולל טהור וטמא דכי ונתן על האש אינו לא
 להנזיר שריפה כנזיר טהור משא"כ בטמא דכתיב קדוש
 והירושלמי בפ"ג דערלה דע"ז לא חש לזה דכיון דסתם שער
 נזיר הוא בטמא נקט הלימוד פשוט דכתיב ונתן על האש
 ואה"כ דשער נזיר טמא כפיק מדכתיב קדוש יהיה ורש"י ורע"כ
 נבדרו נ"כ אחר הירושלמי כיון דשני הטעמים אמת הם וגם
 דברי הר"מ כפה"מ בפ"ג דערלה אתי שפיר דכיון דתני ידלק
 דע"כ כשער נזיר טהור לכך הוא ע"כ נקטו גם הוא מדכתיב
 ונתן על האש דלא נפיק בו אם מהאי קרא אך את זה ק"ל
 להר"מ בפ"ט מה' פסולי המוקדשין ה"ב שכתב האורח מלא
 הסיס משער נזיר ומפטר חמור ידלק והיינו דפסק בכתם
 מתני' דפ"ג דערלה ח"ג ואילו שם כתב הר"ש כשם הירושלמי
 דמ' תי"לה דאמר י' דברים מקדשין כרם כרובן הוא סי'ט
 הוא פחות מסי'ט וכיון דהר"מ פסק בפ"ו מה' מ"א כרובן
 דר"מ דששה דברים לכך מקדשין איך פסק להך מתני' דלרובן
 בטל ברוב וראיתי להת"ט בפ"ג דערלה דהר"מ שפסק להך
 מתני' ש"מ דס"ל דמתניתין כרובן דלא כהירושלמי שהביא
 הר"ש דאמר דמתני' כר"מ ע"ש ודבריו זריס הם בעיני דמח
 כחו של הר"מ לדחות ש"ס דהירושלמי אכן ראיתי שם בירושל'
 בפ"ג דערלה סוף מ"ב דאמרו אית דתני לה בשם ר"מ ואית
 דלא תני לה בשם ר"מ וכו' גם ש"ס במשנה ה' אמרו ר"ז ור"ל
 חד אמר דברי ר"מ עשרת דברים מקדשין ומכאן אמר דברי
 ר"מ כל הדברים מקדשים ע"ש וכבר הביא גם הך ירושלמי
 הר"ש בפ"ג דערלה משנה ז' והתו' בזבחים דע"כ ד"ה אלא
 ע"ש . ולפ"ז ל"ק על הר"מ שהוא פסק בהך מ"ד דמתני' דכנן
 דר"מ היא ויש דאיה לדבריו דהיי תנן כנזיר דמ"ה דר"ה ס"ז
 דגם נזיר טמא במקדש שעריו כשריפה תחת דוד האשם ע"ש
 ואילו בתמור' דל"ד דרמי סתמי אהדרי כשער נזיר דבתמורה
 תני יקבר וכפר'ל' תני ישרף ומשני כאן כנזיר טהור כאן כנזיר
 טמא ואי מתני' דערלה ר"מ תני לה גם כנזיר טמא חזי אתי
 דאיהו ס"ל דגם שער נזיר טמא במקדש כשריפה אלא ודאי
 דס"ל דמתני' דערלה רבנן דר"מ וע"כ פסק להך מתני' ותימה
 להת"ט שלא ביאר זה . אך בואת ק"ל להר"מ ורש"י ורע"כ
 שפירשו דשער נזיר מדכתיב ונתן על האש נפיק דא"כ בני
 נרעת כגד דכתיב ביה שריפה ושרף את הכבד מינה נפיק
 דאסיר בהנאה לדבריהם ואילו בת"כ בפ' מנורע בפסוק
 נרעת מארת הביאוו התו' בערכין ד"ך ד"ה אעפ"י והר"ש
 בפ"א דנבעים ה"ב למדו זה דכתיב נרעת מארת כ"ו
 שלא יהנה ממנו ע"ש נראה דבלא"ה הוה שרי בהנאה
 אף דכתיב ביה שריפה ש"ל כל עוד שלא שרפה חותר בהנאה
 א"כ ה"כ כשער נזיר כל שלא שרפו חותר בהנאה אלא שחוסר
 מזה והיה תקום ליישב דכבד נרעת כיון דאין תקנה
 לטומאתו א"כ ז"ל דמה"ט הנזיר הכתוב שריפה כי היכי דלא
 לטמאו ביה ולא משום דאסיר בהנאה משא"כ כשער נזיר
 טהור דלא שייך זה אכן ראיתי להר"מ ורע"כ שם בפ"א
 דנבעי' שכתבו דאסיר בהנאה מדהנזיר הכתוב שריפה ע"ש
 וכבר תמה עליהם הת"ט דבת"כ נפק"ל מדכתיב נרעת
 מארת ע"ש כי ע"כ אמרנו מילתא דשוי לתרוייהו דהא ק"ל
 דגם כגד מוסגר אסור בהנאה כדמוכח ממתניתין דלשם
 וכיבמות דק"ג והרי מוסגר אינו לשריפה קאי וע"כ אצטרך
 נרעת מארת ודברי הר"מ ורע"כ הם כמותלט וכמותלט
 עיקר הלימוד מדהנזיר הכתוב שריפה ותו ל"ק מדברי הת"ט
 ואיך שיהיה למאי דאתאן עלה ככר נתבאר דמשער נזיר
 דתנן דלא בטיל ל"מ באיסורי הנאה לה בטלי שכבר פירשו

הר"מ ורע"ב דאיורי באגודת שער דהוי דבר שבמנין אך
 בואת ק"ל כדכריהם שהרי כתב הר"מ כפה"מ בפרק בתרא
 רע"ג רכל מה שזכר במשנה באוסר בכ"ש הוא נכון וכדור
 חלכר יזן רחבית בחבית שרי בהנאה בתקנת השב"ב וכו"כ
 רע"כ ריזן אינה הלכה דאיתי כרכנן דרשב"ג מכלל דשער
 נזיר דאוסר בכ"ש הלכה היא והרי לעיל מזה כתב הר"מ
 דדבר שבמנין בטל גם באיסורי הנאה כרכנן דר"מ כפ"ג
 דערלה וכן הר"מ ורע"כ שם כפ"ג ד' דערלה ע"ש וא"כ אגוד'
 שער נזיר דלא לכתול מהי תיתי ואי ס"ל דכתול הו"ל לפרש
 דגם שער נזיר אינה הלכה וכו"כ - ושוב אחר החפוש ראיתי
 דעיקר חקירתונו בעיא הוא בירושלמי כפ"כ בתרא רע"ג אמרי'
 רבי יוסי בשם ר"ח בעיא איסור הנאה תהו שיכטלו כנירוק
 והתנינן שור הנסקל תיפטר בחתיכות והתנינן גשור מצורע
 תיפטר גשור בצפורים והתנינן שער נזיר אית לך מיהר גשור
 בצפורים כד הטון לערלה התיב רז והתנינן האורג מלא הסט
 מצמר בכור בכגד משער נזיר ופטר חמור בשק ידלק ע"כ
 נראה דקפשיט מדבעי שיעור הטט ש"ה דכטל כרוכ אלף
 דקסה דהא פשיט להפך מתתני' רע"ג משער נזיר וכו"ל דלא
 חס לישב דמוקי למתניתין בצפתא וכדאוקמה בהכי בט"ס
 ככלי דתמורה דל"ד וכ"כ בירושל' כפ"ג דערלה אחרו דנמר
 בכור בטל כרוכ והביאו ראיה מחתניתין דהאורג מלא היכט
 מצמר בכור וארגו בכגד ש"מ דכלי אריבה בטל כרוכ וכו"כ
 להדיא בתמורה דל"ד דפריך מתתני' דערלה דלכתול כרוכא
 ותירונו בצפת' הרי דפשיט ליה דגם באריבה בטל כרוכ ועם
 שהר"מ בהלכות פסה"ח ובה' בכורות השמיט הך אוקמתא
 בכר כתב הכ"מ ישוב ליה ולי נראה שסמך בזה על הירושלמי
 כיון דפשיט מתתני' הוא דכתול היכט אף שראיתי לערוך בערך
 צפרות והרמב"ן בחידושויו לע"ג דרע"ד דנקטו כפשיט הסוגיא
 דכלי צפרות בטל כרוכ וכפרשו' ומ"ה מדברי הש"ס ככלי
 והירושל' ודברי הראשונים שזכרתי הובאר דגם באיסורי הנאה
 בטל כרוכ לגמרי וזולת בדבר חשוב הפך מה שכתב הריחט
 גם ראיתי שם בירושל' דכ"ג דערלה אחרו סתמיים במתני'
 בטל' במתניהו מי צבעים במי צבעים בטלים כרוכ א"ר אבא
 בר מחל הניית ערלה בטלה כרוכ ע"ש וכן פסק הר"מ בפ"ו
 מה"מ"א הרי דגם איסור הנאה באכילה דכטל כרוכ או כניט
 ואי כ"ט לפגם שרי כמ"ש בירושלמי גבי צביעה בקליפי ערלה
 וכל זה הוא הפך דעת הרי"מט וע"ק שהרי בהך מתני' רע"ג
 רע"ד דתני דברים שאופרים בכ"ש אסיק הש"ס דהאי תנא
 תרתי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה וע"כ חמך בפסח
 דאינו דבר שבמנין בטל כדיונו ופרש"י ומחליך אחר לנהר
 והשאר כותן לבלבו וכן בחתיכות כבלה שרי חד לכלביה ואיך
 שרו באכילה ותמהו עליו התוספו' והר"א ש' והר"ן והר"י ט"ב
 בחידושויו דהא תנן כפ"כ דערלה הערלה וכלאי הכרם עולין
 באחד ומאיתים ואין צריך להרים דוקא בתרומה צריך להרים
 משום גזל השבט ע"ש והרי דברי הרי"מט הם הפך גם מדעת
 רש"י דהרי לרש"י ס"ל הכי באיסורי אכילה דצריך להרים גם
 עיקר סברתו דהחמיר בביטול בהנאה יותר מבאכילה קשה
 דכפ"ג רע"ג במערה י"ן לבור דאמרינן קמ"א קמ"א בטיל
 פרש"י ומותר בהנאה ותמה עליו הר"א ש' דהיכן מנינו ביטול
 לחציין הרי לדברי כולם אין מקום להחמיר באיסור הנאה טפי
 מאכילה גם הרמב"ד ו' ושאר ראשונים אמרו שם בע"ז דחמך
 בפסח אוסר בכ"ש ולא בהנאה והר"ן שם כפ"כ דמ"ד השיב
 על דבריהם דמי חלקו לאיסור זה דמקצתו נתבטל ומקצתו לא
 נתבטל ע"ש הרי דאין להחמיר באיסור הנאה טפי מאכילה
 כי אם להקל בו ע"כ גם לפי מה שדימה הרי"מט במטבע
 איסור דמור שנתערב בשלו דהוי כשותפין ויד כולם שיה
 וחשיב כאלו נתערב באיסור בכל מטבע ומטבע אש"ה בטל

כרוכ מודי דהוי לגמר ככור ומי צבעים דכטלי כרוכ וכ"כ
 כיון דאינו יבש כיבש כיון דכלול האיסור בתוך ההתר וא"כ
 לח כלל בעי' גם זה ל"מ ש"ל דהרי אין כתיבו מד"ת בטל
 כרוכ גם כלל אלף דהצריכו ששים אטו שאינו מינו דטעם
 כעיקר מד"ת וא"כ בדבר דלא שייך טעם כמו במטבע גם
 באינו מינו ככ"ג בטל כרוכ וראיה ממי צבעים דכטלי כרוכ
 אע"ג דהוי לח כלל ונרקו רכוי הרשב"ן ככל הנדרים אך את
 זה ק"ל לכל מה שנתבאר דכפסחי' רכ"פ וליגבי בתנור שהסיקו
 בקליפי ערלה ואפה בו את הפת דלרבי הפת אסורה ולחמתי'
 הפת חותרת וק"ל כרבי דיש שכת עניס כפת כמ"ש הטו"ר
 סימן קנ"כ ואיסור זה דיש שכת עניס כפת התבאר מדברי
 התוספו' בפסחים ד"ה כד"ה ואמר וכ"כ להדיא שם בפסחים
 רע"ה ד"ה ונרפו דהוי מד"ת ע"ש ואילו התוס' בע"ז דף ס"ו
 ד"ה אחר הכריחו דיש שכת עניס כפת באיסור אכילה גריד
 לא אמרינן ושרי וכ"כ הרא"ש בפסחים כפ"ג רע"ג בשם הרב
 יונה וכן דעת שאר הראשונים והדבר קשה דהרי הנאת הפת
 אינה הולה מהנאת עניס דעיקר הנאתו בחטים ובשאר ואי
 שייך ביטול גם באיסור הנאת הו"ל להתיר כנאפה הפת בעני
 איסור הנאה דלכתול איסור הנאת עניס כפת בהנאת הקמח
 והשאר כרוכ דרוכ הנא' הפת כהתר הוי דמה"ט י"ל שהתירו
 באיסור אכילה דכטל כרוכ ולרע' הרי"הט אתי שפיר ולדרכנו
 קשה וי"ל כמה שראיתי בת' תמים דעים ס"י ק"ז וכ"כ הרמב"ן
 בחידושויו לע"ג כפ"ג דכ"כ אמרינן יש שכת עניס הפת חשיב
 כאלו מתשות האיסור ישנו בעין ומה"ט כתבו דלא בני
 בהוללת הנאת דמי איסור לים וחשיב ככוליה איסור ומעין זה
 כתב רש"י שם בע"ז דס"ה גבי העבר ל"ק חכיות בק' פרוטג'
 דכל כמה דלא איבכירנהו לכולהו לא יהיב ליה מידוי ע"ש ה"פ
 כלי הנאת עניס אינו יכול ליהבו' בקמח ושאר וכה"ג לא שייך
 ביטול כרוכ גם ראיתי בת' הר"ן סימן ע' שכתב דמי אמרינן
 יש שכת עניס חשיב כמיכר כפת הנא' עני איסור ע"ש ובמיכר
 האיסור לא שייך ביטול כלל כמו שבארתי לעיל וכי קי"ל
 באיסור אכילה דשרי שכת עניס כפת התם ה"ט דהסק כפת
 אינו כאכל ואינו אלף הנאה והרי אינו מאיסורי הנאה כי היכי
 דליתסר :

סימן צ"ד י"ט לחקור במאי דק"ל דאיסור יבש

כיבש חד בתרי בטיל אף מדבריהם
 כמ"ש הט"ר ס"י ק"ט אס הדין בן גם בדבר דבקי כדבר יביר
 האיסור כגון חתיכת חלב ככ' חתיכות שומן דאומן בקי יוכל
 להכיר איזהו של חלב אש"ה בטיל דלא הטריח התורה לחזור
 א' בקי א"ר כל שאפשר לבדד האוסר אף באלף דהוי בניכר
 האיסור דלא בטיל לעול' וכן אס היה ארס שהיה יורע בטביעו'
 עינא או כסימן איזהו של חלב והלך למקום אחר שאין בידנו
 לבדד אי שרי שז"ל דכל שיש בעולם דמכיר האיסור דלדידיה
 לא בטיל בשום נד גם לדיון לא בטיל א"ר כל דלגבי דיון
 הוי תערוב' גמור בטל כרוכ והיה נראה קצת סמך לזה ומ"ש
 בחולין דק"מ לא אחרת תורה שלח לתקלה וק"ט דתיקשי לרע'
 הסוברים דביטול איסור לכתחילה שרי מד"ת וע"ק דכל שאינו
 חכוון לכתול שרי אף כדבריהם ובסימן נ"ג עאדתי על זה
 והעלתי בישוב דבר זה דהכא דהכהן דמסתמא יביר הצפור
 כסימן או טביעות עינא כמי האי לא בטיל ע"ש ש"מ דכה"ג
 לא בטיל ומיהו הא ל"מ שז"ל דתסם שאני שהכהן שחכיר
 הצפור ומשלחה דלדידיה לא בטיל קעבר כולפני עור אף
 דלגבי האוכל שרי כיון דהוא אינו חכיר בטל כרוכ ומה גם
 ששם כתבתי ליישב זה באופן אחר דל"מ לרון בדבר חדש כזה
 והיה כ"ל ראיה לזה מת"ש בכריתות ד"ז שחלקו תנאים
 ואמוראים אי אשם תלוי היינו דוקא בחתיכות חשתי חתיכות
 או אף בחתיכה אחת ספק חלב ספק שומן וק"ל דבעינן

חתיכה משתי חתיכות וכתעם הדבר כחלקו דרובא אמר דה"ט
 דיש אם להקרא מצות כתיב מצות קרינן ורבי זירא אמר דה"ט
 דאפשר לברר האיסור ופרש"י דאפשר שובא בקי שיכיר אם
 זו הנותרת שומן ע"כ ור"כ אמר דה"ט דאיזכב איסור וראיתי
 להרשב"א בתורת הבית והר"ן ספ"ק דקדושין שהקשו מהך
 סוגיא לשיט' הר"מ וסיעתיה דספק תורה ולא איתחזק איסור
 שרי מד"ת א"כ תיקשי למ"ד דחייב אף בחתיכה אחת באשם
 תלוי דהוי כפק תורה ולא אתחזק איסור והרמב"ם הי"ד ס' א'
 ובת' כמי שמואל סימן מ' והפ"ח ב"ד סימן ק"ז תירצו לזה
 דחייב אשם תלוי בספק תורה להחמיר אי הוי מד"ת תלי
 מילתא ובהא פליגי דמ"ד חתיכה אחת שנינו ס"ל דגם בלא
 אתחזק אכיר מד"ת וע"כ חייב נמי באשם תלוי ולמ"ד חתיכה
 משתי חתיכות ס"ל דלא אכיר הכתוב כפק כי אם באיזכב
 איסור לכר והרי אנו קי"ל כהך ת"ד ולהכי פשיט להו בספק
 בלא אתחזק שרי מד"ת ע"כ ולפ"ז שמעינן דלרבי זירא דאמר
 הטעם דאפשר לברר האיסור ש"מ דלא אכיר הכתוב כפק כי
 אם באפשר לברר והרי כי כתיב אחרי רבים להטות דהתיר
 הכתוב האיסור ברוב דמינה נשמע דספק שקול דליכא רוב
 אכיר מד"ת והרי כפק שקול לא אכיר הכתוב לר"ז כי אם
 באפשר לברר מינה דרוב התיר גם באפשר לברר וכשט
 חקירתינו לא דיש לבע"ד לחלוק דאף לר"ז אי נפשט בעין הרי
 לר"כ שם חבואר דספק באיזכב אכיר הכתוב גם באיזכב
 לברר ואמרו דחתיכה משתי חתיכות ואכל גוי הראשונה חייב
 באשם תלוי כי אכל ישראל את השניה וקי"ל כר"כ בת"ש הר"ת
 בפ"ח מהלכות שגבות ע"כ וא"כ לר"ז אכתי שפיר י"ל דלא
 התיר רוב הכתוב כי אם באיזכב אכיר לברר אבל באפשר לברר
 אה"כ שגם באיזכב רוב אכיר וכ"ת אם איתא להא לישמועין
 ריבוא ר"כ חתי"כ איסור בעשר חתיכות התיר באפשר לברר
 דמכיל אשם תלוי ומדנקיט חתיכה משתי חתיכות ש"מ דכל
 דאיכא רוב שרי ככה"ג הא ל"מ שי"ל רבי נקיט הכי היינו
 דנקיט גם באיזכב אכיר לברר דהוי ריבוא וככי האי כל דאיכא
 רוב שריעכ"פ א"כ י"ל דבאפשר לברר נמי שרי מד"ת ואינו
 מכיל אשם תלוי אף יהיה אכיר מדבריהם ומיהו אכתי יש
 קצת כהך מהך סוגיא דכיון דכדעת ר"ז הוכרר רוב שרי גם
 באפשר לברר והרי בדעת ר"כ אינו מוכרח שחולק עליו גם
 כנר זה וא"כ לא שביקין מאי דפשיט לן בדעת רבי זירא מפני
 הכפק אי רבי חולק או לא ובר חן דין אפושיל פלוגת"ל לא מפנין
 ויעוד כיון דר"ז התיר באיזכב אכיר לברר ואכיר באפשר
 לברר ור"כ אכיר באיזכב אכיר לברר ג"כ אבל
 שיתיר יותר באיזכב אכיר לברר לנכיר רוב מהי תיתי כי ע"כ
 כ"ל דכל הישר הולך יורה דין התיר ברוב באפשר לברר ובאמור
 ומיהו נר זה ל"מ שהרי בהחול"ד"א אמרו דילמא היכא דאפשר
 אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר הרי דטפיש להתיר בלא
 אפשר לברר מאפשר לברר אלא דמעיקר הך סוגיא יש ראיה
 בדורה דמהני רוב גם באפשר לברר דמדקבעו דילמא היכא
 דאפשר אפשר ש"מ דכי קבעו שם מכ"ל דאולינן בתר רובא
 הוא גם באפשר לברר דהיינו ביכס קטן שכל על יכמה קטנה
 וכפרש"י דאפשר לנו להתתן ער שיבדל ונדע שאינו מרים
 נחתין והך כולוהו חסום דלא אפשר ע"כ וככר כתב רש"י שם
 בר"כ דה"פ פסח אלא ודאי הל"מ מסיני דמתכין ארובא אפילו
 היכא דאפשר א"כ אחרי רבים להטות בין רובא דאיתיה קמון
 בין רובא דאיתיה קמון דמ"ס האיזכב ודאי מילתא סמכינן
 ולא כדקינן כל י"ח טרפיות ע"ש הרי שדעת רש"י וכ"כ מעיקר
 הסוגיא דגם באפשר סמכינן ארובא וגם אין מי שיחלוק על
 זה דראיית רש"י על זה הוא ראיה שאין עליו תשובה דהא
 סמכינן ארוב ולא כדקינן כל י"ח טרפיות אף שאפשר לברר
 דדוק כריאה דשכיח בה ריעות הוא דהנכיחו מדבריהם כדריקה

ואיך ל"ה הרי כרף ג' דחולין אסיק הש"ס כרוב מצויין אצל
 שחיטה מומחין הם ואעפ"כ כתבו הגאונים דאי איתיה קמון
 צריך למכרקה וכ"כ הר"ף והרא"ש ורוב הפוסקים אף על פי
 שהר"ה והרא"ה חולקים וס"ל דאין צריך למכרקה הרי קמון
 ברוב דאפשר לברר שצריך לברר הא ל"כ שכבר תירן הרמב"ן
 כמלחמות דה"ט כיון דכמה בחייה בחזקת איסור עומדת
 וע"כ כצירוף דאתחזק איסור החמירו דאפשר לברר מא"כ
 במקו' דליכא חזקת איסור כספק טרפה ככי האי גם באפשר
 לברר שרי ושוב ראיתי דאכתי ל"ת ש"ל כי התיירו באפשר לברר
 כרוב ה"ד כרוב דאיתיה קמון דלא אתחזק שם איסור דהוי
 כחתיכה ספק חלב ספק שומן אבל ככתערכ האיסור ברוב
 התיר דאתחזק שם איסור והרי באנו לבטל בוף האיסור אה"כ
 דבאפשר לברר לא בטיל דלא דמי לרוב דאיתיה קמון שיש
 לתלות כרוב ואין כאן איסור כלל אף אחר השוכ גם זה אינו
 שהרי כהך סוגיא דאמרינן מנ"ל דאולינן בתר רובא הקשו
 מנ"ל דכתיב אחרי רבים להטות ותיירנו רובא דאיתיה קמון
 כגון ט' חנויות לא קמבעיא לן כי קמבעיא לן רובא דאיתיה
 קמון כגון קטן וקטנה הרי דטפי פשיט לן דמהני רובא ברוב
 דאיתיה קמון הרוב דאיתיה קמון ואי בליתיה קמון מהני רוב גם
 באפשר לברר מכ"ש כרוב דאיתיה קמון והנה אמת דהיא גופא
 קשה כהך סוגיא בת"ש רובא דאיתיה קמון לא קמבעיא לן כי
 אם ברובא דאיתיה קמון והרי אמרו בכריתות ד"ח בחתיכה
 ספק חלב ספק שומן אינו מכיל אשם תלוי וחתיכה משתי
 חתיכות מכיל דאקבע שם איסור והכי קול"ה וא"כ אי כרוב
 דאיתיה קמון מהני אף דאתחזק שם איסור מכ"ש בלא אתחזק
 גם ראיתי בכללי הרא"ש כלל כ' גבי חדש שחילק כה"ג דאף
 ע"ג דס"ס אכיר בדבר שיש לו מתירין ה"ד בתערוכת דהוי
 אתחזק איסור מא"כ כלי תערוכת שרי כיון דלא אתחזק שם
 איסור גם ראיתי בת' המכ"ט ח"א סימן כ"א שכתב רובא לא
 מהני כדבר שי"ל מ היינו בתערוכת איסור דאתחזק שם איסור
 ע"ש גם בחולין דמ"ג הקשו ליעולא דאמר ישב לה קון כוושט
 אין חסאין הקשו ומ"ס מכ' חתיכות אחת של חלב ואחת של
 שומן התם אתחזק איסור וא"כ אי התיר הכתוב רוב באיתחזק
 מכ"ש כרוב דאיתיה קמון כגון ספק טרפה דלא איתחזק איסור
 והכ"ל ליישב לזה דכתערוכ' איסור חד כתיבי נהי דאתחזק שם
 איסור הרי אתחזק נמי רוב התיר ככ' חתיכות התיר לפנינו
 וע"כ אליש טפי כרוב התיר דאתחזק מחייבוט איסור אבל
 רובא דאיתיה קמון נהי דלא אתחזק שם מיעוט האיסור ת"ת
 גם נר רוב התיר דלא אתחזק ושפיר קבעי הש"ס דכי התיר
 הכתוב רוב ה"ד ברוב דאתחזק לפנינו אבל בלא אתחזק מנ"ל
 ואסיק הש"ס דכאי אפשר לברר ילפינן מפרה אדומה וכל הנך
 אבל באפשר לברר לית לן שום לימוד וא"כ לפ"ז אי קי"ל הכי
 כרוב דאיתיה קמון דלא אתחזק שם רוב התיר מוכ"ש כרוב
 דאיתיה קמון וכן יש להכריח מפרש"י וכ"כ הרא"ש כפסקיו
 שכתבו א"כ אחרי רבים להטות משמע בין רוב דאיתיה קמון
 בין רוב דאיתיה קמון ואהא מילתא סמכינן ולא כדקינן כל י"ח
 טרפיות ע"ש הרי דקייליף באפשר לברר מאחרי רבים ש"מ
 דפשיט להו טפי ברובא דאיתיה קמון דגם באפשר לברר שרי
 ומיהו אכתי יש לבע"ד לחלוק שהרי כהך סוגיא אמרו רובא
 דאיתיה קמון כגון ט' חנויות ומסנהדינן לא תיבעי לך ואילו בט'
 חנויות רוב דשרי היינו במאי דקי"ל כל דפריש תרובא פריש
 כמ"ס בכתובות דף ג"ו ונמצא דאין הרוב בא להתיר עיקר
 האיסור וכן בסנהדינן י"ב מוכיזין וי"א מחייבין זכאי אין הרוב
 מתיר עיקר האיסור וככי האיזכב ודאי שגם באפשר לברר שרי
 כרוב דאיתיה קמון אבל יכס ביכס דחד בתרי בטיל וכיתר ג"כ
 עיקר חתי"כ האיסור אה"כ שאם הוא דכר שאפשר לברר אכיר
 אף אחר הישוב גם זה אינו דע"כ התיר יכס ביכס חד בתרי
 בטיל

כטול מאחרי רכיש נפיק וכמ"ש בחולין דצ"ח המאורית כ'רובא
כטול אחת שקשה דהו"ל לש"ס למינקט התר יבש ביבש דהתיר
שיקר האיבור והוי ריבואא ופויבי ע"כ יש להכריח מחאן
שיטת הרשב"א בתורת הכית דף ק"ז שכתב דהתיר חד בתרי
היינו לאכול כל אחת בפני עצמה דכי אכיל ראשונה ושניה אנו
תולין ראין זה של איבור וכי בא לאכול ה"ג אנו תולין שכבר
אכלו אותה של איבור ע"ש ש"מ דרוב לא התיר ודאי איבור
כי אם ספק איבור אכל הר"אש כפ"ג ה"ד האריך להוכיח
דאחרי רכיש התיר ודאי איבור דהיינו לאכול כל ג' חתיכות
ביחד גזרת הכתוב ועיין בכ"י יד סי' ק"ט שמכוח שרעת
רוב הכופקים לאסור באכילה ג' חתיכות ביחד וכן פסק
הש"ע שם ולדבריהם אין שום ריבואא לחד בתרי כטול הכל
דפרוש מרובא פריש דכשניהם התיר כפך איבור ולא ודאי
איבור אך לרעת הר"אש קשה כי קושין ות"מ כיון דקיל"ל רחד
בתרי כי הותר ביינו ספק איבור לחד וכיון דפשיט לן ג"ס ברוב
דאיתיה קמן ואפשר לברר דשרי מינה נפיק ג"ס לחד בתרי
דג"ס באפשר לברר שרי ויש לרון דג"ס בדליבא טירחא כולי
האי אין נזק לברר שהרי כפכמים דף ד' אחרו המסביר בית
למכירו חוקתו בדוק או אין חוקתו בדוק למכ"ח דליתיה קמן
דנשי ליה וכתב הר"ן שם וכת' סימן ס"ו אלמא כל היבא
דאיתיה קמן טיילין ליה ראין סומכין על החוקתות כדבר
שאפשר להתברר וה"כ כי א"ח סימן תל"ז הביא דכיון דה"ש
הכמה דאיתיה קמן ואפי' הכי לא בדקי לה ככולהו טרפיות
וע"ש וככ"ח ה"ה שתייר לזה והנכון בעיני ה"ש ליטב הפ"ח
שם דאע"ג דבחוהה באפשר לברר נריך לברר ברוב אין נריך
לברר דקיל"ל רובא וחוקה רובא עדיף ע"ש ש"מ דברוב ג"ס
בדליבא טירחא אין נריך לברר כל שאינו ניכר האיבור ועדיין
יש להשיב דתערוכ' חד בתרי אם אפשר לברר לא כטולי תמ"ש
הר"אש כפכר ברק הבית דקכ"ח גבי כלי איבור שנתערב
דהתיר שם הרשב"א חד בתרי דאינו דבר שילת דכשאר
כהנעלה כיון דיש לו הפסד כתב הוא דאכיר הטעם רכל
היבא דניכר האיבור אין לו התר ואין לו כטול וכל דבר
שאפשר להפריד האיבור בהנעלה הרי זה כאלו ניכר ואין לו
התר ע"ש ג"ס ראיתי להרב מ"ל כפ"ו מה' העולה שיהם ג"ס
דש"י הכי ס"ל ע"ש והרי באפשר לברר כידו להפריד האיבור
הוי ווא"ה לדבריה לא כטול ולדבריו ע"כ צ"ל דכי התירו ברוב
ג"ס באפשר לברר היינו דוקא שלא איקבעו איבור שם ואע"ג
שמדכרי רש"י והר"אש שהבאתי נראה שג"ס באיקבע איבור
כתערוכת שרי הלא דעת הר"אש נראה חולק על זה ואת זה
ק"ל להב"ל שיחם דעת הר"אש לרש"י דסוף כ"מ והרי הפריש'
הלזו כד"ב דחולין נראה שחולק עמו באופן דלמ"ש נראה
דלהר"אש נריך לברר ולרש"י והר"אש אין נריך וכ"ל לרק"ק
חמ"ש הר"אש כפ"ג ה"ה לר"ק גבי חד בתרי כטול שכתב וז"ל
והטעם הנכון שבו משום דאף כי נתכטל האיבור ברוב התר
והותר לאכילה אם אכ"כ הולך האיבור מתוך ההתר פ שוט
שאסור לאכולו וכו' ע"ש ואי באפשר לברר לא כטול אין יתכן
דאכ"כ הוכר האיבור ורוחק לומר דאייירי בלא ידעו שהיה אפשר'
לברר כי ע"כ נראה יותר מזה דס"ל דג"ס באפשר לברר שרי:

סימן צ"ה יש לחקור דקיל"ל יבש ביבש חד בתרי
כטול כמ"ש בטי"ד סי' ק"ט אם

לא התירו הכתוב כיון דלנכי כל אחד ואחד כפ"ע אין שם
רוב התר נבר היעוט איבור ומכ"ל דכי התיר הכתוב רוב תלוי
כתערוכת ולא כבעל התערוכת דלא הפסיד לזה רוב התר
על היעוט איבור ח"ד ל"ס וככ"ג שרי והמביא אותי לבית
הספק אפ"פ שהיה נראה דרוב אינו תלוי כבעל ההתר כי אם
כהתר עצמו הלא זה הדבר דתכן כנרה דכ"ג ג' נשים שלכסו
חלוק אחד או ישבו על ספסל אחד ונמצא עליו דם כולן טמאות
וכה"ג שנינו שם ד"ס ג' נשים שהיו ישימות וכו' ושם דס"א ג'
נשים שהיו ישימות וכו' ובכל הני ק"ל הרי אין הספק כי אם
כאחד מהם שלא הרגישה וטמאה היא והיון שיש כאן רוב
דהיינו כ' נשים טהורות ואין האיבור ניכר אמאי לא אמרינן
כהו חד בתרי כטול וכולן טהורות ולא ראיתי כעת ווי
שהרגיש לתת טעם לזה אך אי אחרת רכל שאין רוב ההתר
וואדם אחד לא התיר הכתוב אתי שפיר דה"כ כל אשה ואשה
התר בפני עצמה היא ולנכי כל אשה כפ"ע אין כו רוב התר
נגד איבור כי אם כפך שקול ומיהו אי הוהא ל"מ כולי האי
שכבר עמדתי על זה בכ"י פ"ט וכתבתי ליטב לזה דה"ט
דבעלי חיים חשיבו ולא כטולי ואדם נמי הוי מרכיב החשובים
אך המקום אחר כ"ל ראה לזה מ"ש כפכמים דפ"ח חמשה
שנתערבו עורות פסחיהו זה בזה ונמצאת יבלת באחת מהם
כולן יוצאין לבית השריפה וכו' והדבר קשה אמאי ליכטילן
ברוב התר וליקרבו ומשום קבוע ליבא שכבר כתבו התו' חולין
דצ"ז ושאר ראשונים רכל דאינו ניכר האיבור לא שייך ביה דין
קבוע וכת' דהוי חתיכה הראויה להתכבד תינח לרעת הסוברי'
כן אך לרעת הסוכרים דבחי כלי כישול או הבכש גדול דלא
חשיבי חתיכה הראויה להתכבד כמ"ש בטור וכו' סי' ק"א ע"ש
מאי ליבא לתומר ושוכ ראיתי להרב המופלא מהר"ט אלנאזי
גר"ו בספר קהלת יעקב ד"פ שתמה על זה וסדרי במרומים
שמיעולם הייתי תמיה על זה ומוה היה כ"ל להכריח עיקר
חקירתיו שז"ל דהכא לא שייך כטול ברוב דכיון דכל פסח
ופסח אית להו בעליהם בפני עצמו א"כ אין בשום פסח בפני
עצמו תערוכת רוב התר כמיעוט איבור וכספק שקול חשיב
ואחר הישוב נראה דהא נמי ל"מ שז"ל רכל כטול חד בתרי הוא
ע"ה תערוכת חתיכת איבור עם הב' דהתר ואין ניכרות של
התר מי הם אבל כאן רכל חבורה שחט ככש אחד לפסח וכל
חבורה מכיר את פסחה אלא שנתערבו העורות ונמצא יבלת
באחד מהם והרי אין ההתר ואיבור תלוי בעורות שאין בהם
זריקה והקטרה ואכילת ק"פ והאיבור והתר תלוי בחמש חבורו'
דמי שהיה פסחו בע"מ פגול הוא והרי החמש פסחים של חמש
חבורות נולד להם הספק פיסול ככל אחד מהם כלי תערוכת
כלל שהרי לא נתערבו וכלי תערוכת רוב התר עם מיעוט
איבור לא חשיב רוב כי אם ספק נמור וכת"כ הוי רוב כלי
תערוכת מאי הוי והרי כחולין דוא ילפינן דאזלינן בתר רובא
אף ברוב דליתיה קמן והרי התם ליבא תערוכת כגון ספק
טריפה דשרי מכר רוב דרוב כחמות כשרות הם והא ליבא כהו
שום תערוכת כלל הא נמי ל"ק דהתם לא באנו להתיר ודאי
איבור כי אם ספק איבור דאע"פ שז"ל דלמא טריפה היא תלינן
אחר הרוב ואמרינן דכשיה היא ברוב בהמות וכן כל כיוצא
בזה אבל הכא דעכ"פ איבא כהו חד בע"מ ודאי וה"ד כשרים
ולא ידעינן הכו דאם באנו להלוק אחר הרוב נריך להתיר כולם
דלהתיר ד'ולאסור אחד לא ידעינן למינאסור ולמי נתיר ולהתיר
כולם מכא רוב דק"ל דאזלינן אחר הרוב כרובא דליתיה קמן אין
ראיה דלא התיר שם ודאי איבור וא"כ אין ראיה להתיר כי אם
ברוב דאיתיה קמן וכל רוב דאיתיה קמן דהתיר הכתוב ביה ודאי
איבור אינו אלא על ידי תערוכת משא"כ כאן דליבא תערוכת
וככ"י ח"ש חתיכי דנרה ד"ג נשים שטמאו כולם דהתם לא
נתערבו הנשים אלא שגולד הספק כהם וככי האי לא מהני

רוכ להתיר ודאי איסור ולפי' למ' רב' חתיכות התר של שני בני אדם שנתערכו בחתיכת איסור דלא בטלי ותיסתבר דבטלי וזרין ישוב עוד :

סימן צ"ו ואגב עמרתני כמה שנסתפק הרב הגדול הנו' שיחיה לעד עם דקול

כפ' לולב הגזול דבעינן אתרוג הראוי לאכילה ולכס הראוי לאכילה משמע וע"כ אתרוג ערלה ושל תרומה טמאה פסול אם נתערכ אתרוג אחד תאלו שאינו ראוי לאכילה באתרוג כשר ואינו ניכר מי תב' הכשר אם יוצא רי חובתו אם יטול ב' זה אחר זה דהמ"ב יוצא בכשר דקמי שמיא גלייא מי הוא הכשר א"ר כיון דהר"ת שניהם אסורים באכילה דבאוקיבץ איסור שחייב אשם תלוי לכ"ע אסיר מד"ת והרי לא קרינן בשניהם לכס הראוי לאכילה ופשוט בפיקוחות' הר"ן סי' ג"ח שכתב דכל דאסור הספק מד"ת חשיב כודאי איסור ובאילו חל הגדר כודאי דכין אותו א"כ ה"כ כיון דהגדר ספק חסיר בשניהם הר"ת הו"ל כודאי איסור ושניהם חשיבי שאינן ראויים לאכילה את"ד וראה זאת למ' לפי קוצר דעתי שדברי הר"ן חידוש הם דעשה את הספק כודאי להקל עליו ולומר דחל הגדר מקרי והרכ גופיה תמה על דברי הר"ן אלו בעינן כיוסויגוס אמי עמרתני על דבריו דקשה מדוכתי טובא והעליתי כיסוד דברי הר"ן דשאינן הכא שיש שני מיני חלות נדר קודם שבת חל זמן נדרו בספק ובכניסת שבת חל נדרו כודאי והרי כיון דנדר ספק הוא מד"ת ג"כ שפיר יכול להשאל על נדר ספק זה אחר שחל ראינו בא לבקש התר על נדר ודאי דיינו אחר שנכנס שבת אלא דכנדרים כיון דקול נדר שהותר מקצתו הותר כולו הותר כל נדרו לבמדי כמ"ש זה באורך כסי' ולפי' תו' למ' מיניה לנדר הספק זה טוב הביא מו"ש בפסחים דפ"ח גבי מה ששנינו שבת מה אחר לו רכו שניהם יצאו לבית השריפה ופטורין לעשות פסח שני אמרו עלה דאש שבת לפני זריקה דני איזודיק דס לא הוה חוי לאכילה חייבין לעשות פסח שני הרי אע"ג דקמי שמיא גלייא אפ"ה כיון דנאסרו באכילה מספק חשיב כודאי וה"כ ריכוותא אלא שתמה דתנן שם בפסחי' דנ"ח ואם אינו יודע חיזה מהם נשחט ראשון או ששחטו שניהם באחד הוא אוכל תשלו והם אינם אוכלים עמו ואלהם יוצא לבית השריפה ופטורין לעשות פסח שני והרי הכא דבעת זריקה לא היה ראוי לאכילה ואפ"ה תני פטורין לעשות פסח שני ואע"פ שהתו' שם ר"ה ופטורין כתבו דל"ד למ"ש לעיל שבת לפני זריקה חייבין לעשות פסח שני ע"ש היא גופה זריכה רכה ע"ש מ"ש ליטב וכבר עמד על זה הרב למ"ה והרכ סם חיי בפ"ג מה' ק"פ ולי נראה ליטב שהרי בפסחים דע"ח פליגי בה רבי נתן ורבנן אי זרק הרס על כשר שאינו ראוי לאכילה אם הורגה ולר"כ לא בעי כזריקה ראוי לאכילה ורב חוקי למתני' כוותיה ומיהו הר"ת מסק כרבנן כפ"ד מה' ק"פ וכתב הכ"ת דמתני' מני אתי אף כרבנן ע"ש ומינה דאביי דאמר בדפ"ח שבת לפני זריקה חייב לעשות פסח שני אינו אלא דקול דסתם מתני' כרבנן דאילו לרבי נתן גס קודם זריקה פטור וא"כ היא גופה קשה במתני' דרנ"ח דמוכח דאתי כרבי נתן דגס קודם זריקה כשר לאכילה לא מיעכבה גס קודם זריקה אכן נראה דרב המרחק מיניה דע"כ לא פליגי רבנן עליה דרבי נתן כו' אם כשהזריקה נעשית לנהרי למי שאינו ראוי לאכול א"כ הו"ל זריקה פסולה ואין כאן פסח אבל במתני' דרנ"ח דעכ"פ הזריקה של יחיד שנתא הפסח ושחט זריקה כשרה היא שהרי כורק על זה שלא שחט אלא הוא לבדו וראוי לאכול ובמתני' הוא אוכל חסלו וא"כ אע"פ דלנבי בני חבורה מירי ספק לא יצאו שחא חין זה הנשחט ראשון והו"ל זריקה לגבי דידהו למי שאינו ראוי לאכול ה"ת כיון דזריקה כשרה היא עכ"פ לגבי ה"ה ההורגים הפסח עליהם ובל דלא נפסל הזריק' גס רבנן

חורו דהורגה על הספק אף למי שאינו ראוי לאכילה דל"ד למ"ש בפסחים דע"ח אחרונים שאין להם כוית חייבין לעשות פסח שני דהתם שאני דמתורת ודאי חייבין ראויים לאכילה בעת זריקה משא"כ כאן דמספק הוא וכ"כ מהתו' קצת שם ר"ה ולעכ"פ שכתבו וז"ל אבל כשאין לו אוכלין לגמרי אף בעת זריקה וכו' נראה דעיקר הקפידה דהקרבן אינו ראוי לאכילה כלל משא"כ כאן כנ"ל ליטב :

והגה אחת שראיתי בירושלמי דפסחים דס"פ מי שהיה

דמוקי להך מתני' כרבי נתן ע"ש והא נמי ל"ק שהרי בירושלמי שם בפרק האשה גבי שבת מה אחר לו רכו נמי חוקילה למתני' כרבי נתן והיינו דמשמע ליה דכולהו סתמי כרבי נתן וכבר דאמר בש"ס דילן דע"ח הכי אבל אביי דאמר ל"ש ש"ח דס"ל דסתמי כרבנן אתי ג"כ לרדיון ע"כ למלך בדרך זה כי היכי דלא ליהו סתמי דסתמי ומיהו בעיקר דאיתו מהך סוגיין לספק זה לרדיון עדיין יש להשיב שול דהוקא גבי פסח דאכילת פסח מצוה אלא דאינו מעכב כיון דגלי דבעינן דהזריקה יהיה ראוי לאכול אמרינן כל שאין סופו לאכול אף אי קמי שמיא גלייא פסול כיון דאכילת פסח מצוה כי לא קפיד אילא אבל אינו לא אף נעשית זריקה ע"ת לאכול ולא כשאינו ראוי לאכול בעת זריקה אבל גבי אתרוג ראין מצוה באכילת אתרוג וכי מיעט לאין בו התר אכילה אינו אלא דכל דאסיר תאים הוא לגבי מצוה וכל דקמי שמיא גלי דאחד מהם אין בו איסור כלל אה"כ דשפיר דמי וינא רי חובתו והנ"ל דעיקר ספק זה הוא בעיית הא"ס בעירובין דל"ו שאמרו היו לפינו ג' ככרות אחת טמאה ואחת טהורה ואמר יערכו לי בטמאה בכל חוקם שהוא וכו' ואסיק הא"ס בין לר"ה ור"י וסמי בעינן סעודה הראויה תבעי וליכא וע"ש בפרסי' ובחראשי הריטב"ל והרי עירוב דינו באתרוג דבעי דכר הראוי לאכילה כדתנן שם דל"א ואי בעירוב דרבנן פשיט ליה דאינו עירוב מכ"ש גבי אתרוג נמי דלא ינא :

ומירי דברי ק"ל שראיתי לרבינו עובדיה כפ"ח דפסחי'

ת"כ גביה דתנן ופטורין מפסח שני שכתב דשניהם יצאו לבית השריפה מיהו שחיטה וזריקה מעלייתא היא חדא אהאי וחדא אהאי דקמי שמיא גלייא שגראה דאייירי אפילו שפ"ח קודם זריקה ואילו בש"ס אסיק דאייירי ששבת אחר זריקה דשחיטה וזריקה נעשית כדיוו אבל בלא"ה חייבין כפ"כ דק"ל כרבנן כרבי נתן :

סימן צ"ו יש לחקור בתאי דק"ל דאולינן בתר

הרוכ להקל ולהחמיר ומה"ט יבש ביבש חד בתרי בטיל אף חזקיה' לדעת רוב הפוסקי' כמ"ש בט"ר סי' ק"ט אך לא ידעתי בכוית מצומצם של חלב שחמיר משהו ונפל משהו שזמן כתוכו ונתערכ והסלימו לכוית אי אכלו אי לקי עליה מכח רוכ דבטל בחלב ונעשה ההתר חלב כי היכי דבטל האיסור כרוב התר ונעשה התר א"ר חלקא לא לקי בלי שיעור שלם :

וראיתי להרב משה למלך כפ"ו מה' מעילה שהביא

ראיה בשם מהר"י אלפאנדארי דחטבע השיב ולא בטיל מד"ת דתנן כמעילה כפ' ולד חטאת המפריש מצות לכוירוותו לא נהנין ולא מועלין ופרסי' חסום דכלל מנה ומנה מנינן למימר זו הפריש לשלמים וכו' ועל זה הוקשה לו להרב דכיו"ל בתר רוכא ורוכ המעות יש בהם מעילה ואף דאיכא דמי שלמים כיון דהוה מיעוטא ליבטילו כרוב לא ודאי דחטבע חשיב ולא בטיל אלו דבריו והשיב הרב מ"ל ע"ו ולא ירדתי לסוף דעתו דמה ענין ביטול ככאן דביטול לא שחטבו אלא לבטל האיסור להתייר לכתמילה באכילה אבל אם הרוכ הוא איסור כהי דאיסורא איכא אבל לחייבו מלקות או כרת או קרבן לא שחטבו ואף דאיכא ת"ר דהתר מנטרף לאיסור לחייבו בעונשין

ה"ד בתערובת לח כלח וחין בשאינו מינו נושם דטעם האיסור
 נתפשט בהתר ונעשה כולו אסור אבל ביכש אף שהאיסור הוא
 רוב מעולם לא שמענו שאם אכל אחד מן התערובת שיתחייב
 שום עונש אף שאסור מר"ת וא"כ היבא ראיבא כדמיס הללו
 דמי שלמים וחטאת ועולה כל שלא נהנה כי אם שיעור דמי
 שלמים פשיטא שאין לחייבו קרבן דאימור דמיס הללו דמי שלמי'
 הם עכ"ד ומדבריהם למדנו דעיקר חקירתנו במחלוקת שנוי
 דלמחר"י אלכאנרארי לקיולת"ל לא לקי :

ואולם

ראיתי למוריני הרב המופלא אב בית דינו
 מהר"ח אבולעפיה ז"לה הוכחו דבריו בת'
 אהל יוסף סי' כ"ט שהרכה להשיב בדברי הח"ל לו דאיך נעלם
 העיני הרב הלכה זו דרוב איסור עם התר חשוב ככוליה
 איסור לחייבו קרבן ועונש האחד ביבמות דל"ג גבי מה ששנינו
 כסף בן ט' לראשון ספק בן שבעה לאחרון דחייב באשם תלו
 ופרוך הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ל"ט ילדן ופרשו דלחייב
 חטאת הרי המחייב קרבן על רוב איסור ככולו גם בכריתות
 דנ"ו אמרינן חתיכה חשתי חתיכות שנינו ואי כרוב איסור כגון
 שתי חתיכות וחד של התר אינו חייב חטאת לימא ריבואא טפי
 חתיכה בין החתיכות שנינו דאף אם נתערב חתיכות התר
 בכמה חתיכות דאיסור הכיבא אשם תלו ולא חטאת אלא ודאי
 דכרוב איסור מחייב חטאת . גם כמדה דכ"ט אחרו עובדה
 שעברה נהר מביאה קרבן ונאכל דרוב נשים ולר מעלייא
 ילדן . גם בכתובות דט"ו רשו רבנן וארכ לופרט לזורק
 אכן לגו ואוקמה דאיכא ט' ישראל בני אחד דהו"ל קבוע וכל
 קבוע כמחצה על מחצה דמי נראה דאי לאו טעם קבוע היינו
 אומרים דלשאל כיוון כיון שהיה שם רוב ישראל וקטלינן ליה
 גם כפ"ק דחולין דנ"א בעו לחיפשט דאזלינן בתר רובא
 מהורג נפש ודילמא טריפה הוא כאופן שדכרי הח"ל כ"ע אלן
 דכריו :

והאמת

ודינא קמישטעי דאיך לא נרגש הח"ל הכל
 הנהו דוכתי המורים הפך פשיטותו ויותר הוה
 אנו תמיה עליו דתנן כריש סנהדרין מחשבע שאלח לא
 תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שהיה עמוס לטובה א"כ
 למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך
 לרעה הטייתך לטובה ע"פ עד אחד הטייתך לרעה ע"פ שנים
 ע"ש הרי דמי כתיב אחרי רבים כרימי נפשות כתיב ומיניה
 ילפינן לכל התורה וכ"כ הר"ם בפ"ה מה' סנהדרין אלא דבלי
 דלסרוב נפש הטייתך ע"פ שני' הרי דקטלינן כרובא והא דלא
 סביאו ראייה זאת כדנ"א דחולין שכבר אחרו רובא דראייה
 קתן לא תיבעי לך כגון ט' חנויות וסנהדרין ע"ש גם כד"ב
 דסנהדרין אחרו ולא האו להטות מאי עביד ליה חוקים ליה
 בד"כ אלא הא דתנן ב' אומרים זכאי ואחד אומר חייב ניקא
 דלא כרבי יאשיהו אפילו תימא ר"י מיייתי לה מק"ו מד"כ ומה
 דינו נפשות דחמירי אחר רחמנא זיל בתר רובא דמ"ל לא כ"ש
 הרי דעיקר אחרי רבים כרימי נפשות כתיב וע"ק דשם
 כסנהדרין דס"ט אחרו וכרימי נפשות מי אזלינן בתר רובא
 וכו' א"ל וכרימי נפשות לא אזלינן בתר הרוב והתנן אחד אומר
 כשנים כחדש וכו' הרי דפשיט להו דהורגין את הנפש מחכ רוב
 וכ"ש במלקות וקרבן הפך פשיטות הרב מ"ל :

אך

אחר הישוכ כ"ל לקיים דעת הח"ל שהרי כסנהדרין
 דע"ט גבי הא דתנן רוצח שנתערב באחרים כולן
 פטור אשיק הש"ס ברובא שלא נגמר דינו שנתערב ברובא
 אחרים שנגמר דינו עסקינן הרי דפטרו כולם השום אחד שלא
 נגמר דינו ולא אזלינן בתר הרוב כרימי נפשות וכן פסק הר"ת
 בפ"ד מה' סנהדרין ע"ש וכבר ראיתי להתו' שם ד"פ דה'
 הנסקלני שהקשה ריב"ס לר"ת אמאי קאחר ר"ש ידונו כסקילה
 ניוול בתר רובא להחמיר כרימי נפשות כמ"ש בפ"ק דחולין

ותירץ דלא אזלינן בתר הרוב לחייב אותו שהוא זכאי מכל וכל
 שלא הרג כלל ולא דמי לאתם שהרגו ולא ידעינן אי סריפה
 הוה או שלם הוה ע"ש והנראה ככוונתם שמתלקים בין רובא
 דראייה קתן דאיתחוק שם אחר של פטור לרובא דראייה קתן
 דלא איתחוק שם אחר של פטור כודאי וכה"ג חילק הר"ש
 כלל ב' סי' א' גבי חדש גם החכ"ס ח"א סי' כ"א חילק כה"ג
 גבי שביעית דכל דאיתחוק שם מיעוט האיסור חמיר טפי וגם
 הרב מ"ל ברין זה חילק בן בפשט . ע"ש כדכריהם ואוקי
 באהרין ולפ"ז ל"ק להרב מ"ל מותני' דריש סנהדרין שכל דכרי
 הח"ל הם באיתחוק איסור כגון מפרש מצות לניירותו שיש
 שם כודאי מיעוט דמיס של פטור מעילה וכן יבש ביכש
 שנתערב שם מיעוט איסור דדמי לרונח שנתערב באחרים או
 הנסקלני כגשרפין דלא מהני שם רוב כלל חש"כ כרימי נפשות
 דמי קול סנהדרין קטנה כ"ב היינו דכתיב ושפטו העדה והנילו
 העדה והטייתך לרעה ע"פ שנים ואין כ"ר שקול הו"ל כ"ב
 כדתנן כריש סנהדרין נמצא רכבר בלי קרא רכ"ב סנהדרין
 המחייבין והרגו את הנפש והרי עיקר הספק אי חייב מיתה או
 לא ואין כאן מיעוט פטור כודאי וא"כ לא חשיב איתחוק פטור
 וכבי האי מהני ודאי רובא ובהכי ל"ק נהי מר"ת ודס"ט
 דסנהדרין דככולהו לא איתחוק שם פטור כודאי וע"פ חילוק
 זה ל"ק מ"ש חורינו הרב מ"ש בפ"ק דחולין דאזלינן בתר
 הרוב מהורג הנפש וממכה אביו ונוצדים וזמנין דהנך נמי לא
 איתחוק שם פטור ודאי וכן ל"ק מח"ש כפ' החולץ הלך אחר
 רוב נשים דהתם נמי לא איתחוק שם מיעוט הפטור וכן מח"ש
 כמדה עברה נהר והפילה נמי לא איתחוק גם מה שהביא
 לראיה מה"ש חתיכה בין שתי חתיכות דנראה דאי יש שם חב
 איסור מביא חטאת והתם ודאי איתחוק שם מיעוט פטור
 קרבן הא נמי אחרי המחילה ל"מ שהרי אשם תלו לא חייב
 הכתוב כי אם כספק שקול דאחרי מר"ת דמיניה למרו
 הרשב"א בתורת הבית והר"ן בפ"ק דקידושין דספק תורה
 להחמיר הוי מר"ת מחייב הכתוב אשם תלו למ"ד חתיכה
 אחת שנינו אף דלא איתחוק שם איסור וא"כ כי נתיברה
 חתיכת התר בכ' חתיכות איסור דמד"ת אזלינן בתר הרוב
 א"כ אינו כר חייב אשם תלוי וכי מביא הוי חילין בעובדה כל
 שאין כאן ספק שקול דבר חייב חטאת הוי וא"כ דגם חטאת
 אינו מביא דכיון דאיתחוק שם מיעוט פטור חטאת אינו כדנן
 שיכיא דגבי עונש מיתה ומלקות וקרבן לא אזלינן בתר הרוב
 באיתחוק כדכרי התו' וכדעת הח"ל ולהכי נקטו כדיוק
 חתיכה בין שני חתיכות גם הראיה מפ"ק דכתובות גבי קבוע
 לדדי ל"מ דהתם עכ"פ כבר הרג ישראל ודאי והם ס"ל
 דנתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב ובעינן למיפטריה
 דכיון שיש בוי ביניהם לא חשיב כנתכוון לישראל וכבי האי
 הדין קותן לחייבו מיתה דלא חשיב באיתחוק שם מיעוט
 הפטור דאי היה הספק אי הרג בוי או ישראל חשיב באיתחוק
 מיעוט הפטור אבל כאן דעכ"פ הרג ישראל והספק אי חשיב
 כנתכוון להרוג ישראל לא חשיב איתחוק מיעוט הפטור וזה
 מוכרח על כ"פ דאי לא אמרינן הכי הו"ל גופא תיקשי כדך
 סונייא דסנהדרין ברונח שנתערב או הנסקלני כגשרפין דלא
 אזלינן בתר הרוב וכדכרי התו' שהכתיב באופן דלמה
 שנחבאר ל"מ מכל הנהו דוכתי הפך דעת הח"ל ואדברא יש
 ראיה לדבריו מהך סונייא דסנהדרין וכדרי התו' אף שהרב לא
 נרגש מכל זה וכ"ה תיבא כל זה לתיורן ראשון של התו' שם
 כסנהדרין ד"פ אך לתיורן שני שדברו דה"ט דהו"ל קבוע וכל
 קבוע כמחצה על מחצה דמי ע"ש מיניה דאי היה שם רוב גם
 באיתחוק שם מיעוט הפטור נהרג הפך פשיטות הח"ל גם
 זה ל"מ שהרי גם במפרש מצות לניירותו שיש דמי חטאת
 ועולה עם שלמים העורבין חשיב קבוע לפי דכרי התו' וכן

בכל יבש ובבש חד בתריהו"ל קבוע ואינו נהרג או לוקה
 במחנה למחנה ואיק"ל א"כ תיקמי איך כתב המ"ל הטעם
 דלא ההני רוב להרוב וללקות ת"ל דהוי קבוע ואין כאן רוב
 הא נמי ל"ק שבה כתב הר"ש בסוף ספר כריתות דלא הוי
 קבוע כי אם כשהאיסור וההתר ניכר ליעמוד בגון ט' חניית
 שלא תעברו אבל כל שנתערכו אין כאן קבוע ובטל כרוב
 וכ"כ התו' בכמה דוכתי וכן הכריח הפר"ח בור"ס ק"ז ס"ק
 י"ב ואילו התו' בתירוצ שני זה הם חלוקים ע"ז וס"ל שגם
 בנתערכו שייך קבוע שזה הפך דעת כל הראשונים וע"כ גם
 המ"ל לא חש לסכנת התו' בתירוצ שני הללו :

אך

את זה ק"ל בפשיטות הרב מ"ל דס"ל דלא מהני רוב
 בחיוב מיתה וזרת או חלקות וקרבן וש"כ מרבני
 התו' כל דאיתחוק שם מיעוט הפיטור שהרי בירושלמי דפ"ג
 דפסחים גבי מה רתני כל מחננת לא תאכלו לרבית הותח
 הבבלי ושכר המדי שיהו באזהרה ויכול יהיו ככרת ת"ל כי כל
 אוכל חמץ וככרתה התיבון והתני יוצאין במנה מתובלת אע"פ
 שאין בה טעם רגן חייב והוא שיהא רובא רגן וא"ל הואיל
 ורובן חמץ יהא חייב ותירצו דאין חמוצו תיהוץ ברור ע"ש והנה
 תמה שהקשה מנחה מתובלת אע"פ שאין בו טעם רגן ש"מ
 רפשיט להו שגם החמץ שכתוך הכותח וחביריו אינו כ"ט חמץ
 בהם וכן דעת הט"ח בסי' תמ"ב שכתב ודוקא שאין
 בתערוכת טעם חמץ בגון חלו וכו' ע"ש וכבר עמדתי על זה
 בה"א ה' פסח והשתא קשה מאי ק"ל להירושלמי וא"ל הואיל
 ורובן חמץ יהא חייב דכיון דהחמץ אינו כ"ט ככותח ובלי טעם
 הא פשיט ליה להמ"ל דאינו חייב עונש חלקות וזרת אלא ודאי
 דס"ל דאזלינן בתר הרוב גם להייב מיתה ומלקות וכ"ת דהכי
 ק"ל דלחייב כרת נמי והיינו כשאכל שיעור שיש בו כוית חמץ
 מירי דהוי לכוית בכדי אכילת פרס בחמץ ושאינו מינו דלקי
 עליו זה אינו דחלבד שאין זה ברור לחייב על תערוכת לח
 בלח בחמץ כמינו כשיעור שאכל כוית איסור ש"ל דאולי
 גשאר רוב האיסור במה שלא אכלו ל"ד לכוית בכא"פ בחמץ
 ואינו מינו ש"ל דהתם כי לקי היינו דאיכא טעם שהטעם
 התפשט ככולו משא"כ בחמץ במינו ועוד דא"כ תאי ק"ל אימא
 דא"כ והכריתת לא פטר כי אם כשאכל חמוצו כוית לבר
 דאינו כולו חמץ וע"ק חמ"ש עוד שם בירושלמי גבי האי דתני
 על חמץ ברור חייב כרת ועל עירובו בלאו ופתר לה רבי בון
 דהיינו שנתערב החמץ והנה אמר רבי יוסי קשיתיה על דא
 דרבי בון מה אכן קיימין אי כשרובו חמץ חייב כרת אם כשרובו
 חמץ ונא די חובתו בפסח אר"ש הפתר שיש בו חמץ ואין בו
 כוית כר"ש דאמר כל שהוא למלקות ע"ש והרי חמץ ומנה חמץ
 במינו הם ושפיט ליה דאזלינן אחר הרוב לחייבו כרת אע"ג
 דאיתחוק שם מיעוט הפיטור והכא לא שייך לרחות דאיידי
 כשאכל שיעור שיש בו כוית חמץ דא"כ למה הוצרכו לשנוי
 דאין בו כוית ותני בר"ש והרי בכ"ע חזי אתי ואיידי בלא אכל
 מן התערוכת אלא כוית לבר דעל הערוכת חמץ בלאו וגם
 כשרובו מנה הבין הפר"ח בא"ח ס"ם תנ"ה דיוצא ידי חובה
 בכוית לבר וכ"ת הרי בע"ד דס"ל פליגי בה אביי ורבא אי בתר
 שחא אזלינן אי בתר טעמא בחמץ בחיוב וא"כ חמץ ומנה דשני
 שוות להם ושני טעמים להם מין כשאינו מינו חייב וגם ראיתי
 הרב כבודו בכ"ד ס' ז"ח כשם האגור שכתב דשאר
 ועיפה שני גוינים הם ע"ש גם זה אינו שדכרי האגור בזה הם
 דכרי תימא דהשנה שלימה שנינו בתו' ערלה מין במינו כיצד
 שאר של חיטים שנבל בתוך עיפה של חיטים וכמו שכבר תמה
 על זה הפר"ח ב"ד ס' ז"ח ס"ק ו' ע"ש וא"כ חמץ ומנה נמי
 מין במינו חייב וכ"כ דגם האגור מודה בו חמ"ש הפסחים ד"ל
 הלכתא חמץ במינו בין במינו בין שלא במינו אסור במשהו ואי
 חמץ ומנה שני מינים הם א"כ חמץ בפסח במינו איך יתכן אלא

ודאי מין במינו חייב לכ"ע והדר כי קושיין להמ"ל והתו'
 וכרוחק ז"ל דהתו' הכריחו כן חמ"ש שם כש"ס בבלי רוצח שלא
 נגזר דינו שנתערב ברוצחים שנמרו דינם כולן פטורין ש"ת
 דלא מהני רוב כאיתחוק מיעוט פיטור לחייב מיתה ואילו
 בירושלמי בפ' הגשפין פליגי בה ר"ז ור"ל דר"ז פירש מתני'
 דאיידי כרוצח שנתערב בכשרים ור"ל מוקי לה שנתערב
 ברוצחים שנמרו דינם וא"כ לר"ז כראה דאם נתערב ברוצחים
 שנמרו דינם כולן חייבין והרי ר"ז ור"ל הלכה כר"ז וע"כ נקטו
 בפשוט בירושלמי דפ"ג דפסחים כר"ז דגם לחייב מיתה גם
 באיתחוק מהני רובא ואין קול' כש"ס בבלי דנקיט אוקמת' ד"ל
 ליעיקר וש"מ דכמתיה כאיתחוק מיעוט פיטור לא מהני רובא
 ככ"ל לישב ועריין הדבר ז"ת דהיא גופא קשה מדכרי התו'
 דסנהדרין וכ"כ בזכחים דע"א דכשיש שם פטור ודאי לא מהני
 רוב דאף א"ת דסנהדרין שגמרו רובן לחייב דהורגין אותו לא
 חשיב איתחוק דהספק בארם זה ומיעוט פוטרין והרוב
 מחייבין ול"ד לזכאי שנתערב בין החייבין רובא דהזכאי פטור
 לנמרו לכ"ע אכתי קשה חמ"ש התו' בסנהדרין ד"ג ר"ה דיני
 ז"ל ואין לומר כדיוני נפשות גופיהו לא אזלינן בתר רובא
 ברובא דליתיה קמן אלא ברובא דאיתיה קמן דהא כריש פ'
 בן סורר משמע דכל דוכתא אזלינן בתר רובא וכו' :

ובעיקר

דכריהם ק"ל אחאי לא הביאו ראיה מקראי
 דעדיף מש"ס דרש"ט דכמכה אביו ומחורב
 נפש ועדים זוממין למדו בחולין ד"א דאזלינן בתר הרוב
 והכ"ל לישב דהיא גופה קשה בסוגיא דסנהדרין דס"ט שאמרו
 אהדרוה קמיה דרבינא א"ל וכדיוני נפשות לא אזלינן בתר
 הרוב והתנן א' אומר בשנים כחורש וכו' וקשה דהו"ל להביא
 מקרא דעדים זוממין לניחוש דהך דאשהירו ביה טריפה שהרי
 דבינא גופיה הביא הך ראיה בחולין ד"א ואע"ג דאמרו שם
 וכ"ת דבדקוין ליה והתני ברבי אומר הרבו אין כהרגין הרי
 דגם לומר זה עיקרו מהך בריתא דתני ברבי וא"כ טפי ניחא
 ליה להביא מתניתין זה אינו דהא דתני ברבי חמש מעות
 הכתוב דהתיב כאשר זמם ולא כאשר עשה הוא דאי תכת
 בריתא הוא שהביאו קשה כי קבעו על מתני' דיבם קטן שביא
 על יבמה קטנה קבעו חמ"ל דאזלינן בתר הרוב וע"כ לא
 הביאו כי אם ראיות מקראי וא"כ ע"כ לומר כמ"ש וכן מחובר
 בחירושין ה"ן לסנהדרין שם כי ע"כ היה כ"ל לדון בכלל חדש
 דטפי ניחא ליה להש"ס להביא ראיה ממתני' ולא מקראי ולפ"ז
 גם כדכרי התוספות אלו ל"ק מה"ט אלא שאינו רואה מקום
 סברה לזה כי ע"כ כ"ל לישב בעיקר הסוגיא דסנהדרין דס"ט
 שהביא רבינא ראיה ממתני' ולא מקראי שהביא רבינא גופיה
 בחולין ד"א דהרי רבינא הו"ו וכ"כ התוס' חולין דף מ"ח ד"ה
 אחר וא"כ ל"ל דרבינא דפ"ק דחולין היה הקדמון שהיה בימי
 רב יוסף ורבינא דסנהדרין היה האחרון ונזכרים זוממין לא
 משמע ליה כיון ש"ל דבדקוין ליה דאי משום כאשר זמם ולא
 כאשר הרב ס"ל דאינו הכרח גמור ש"ל כאשר זמם היינו על
 עיקר עדותו ששם להורנו וא"כ אין עיקר הראיה כי אם
 מדרתי ברבי וע"כ טפי ניחא ליה להביא ממתני' כי ע"כ הדר
 כי קושיין דכרי התוס' דטפי היה להם להביא הש"ס דפ"ק
 דחולין שהביאו ראיה מקראי דגם כ"ל אזלינן בתר הרוב
 ברוב דליתיה קמן וצריך ישוב ומ"מ לומר דאתאן עלה מחובר
 מהתוספות דטפי פשיט להו דמהני רוב ברובא דאיתיה קמן
 מרוב דליתיה קמן ופשיטות זה כ"ל שלמדו כן מת"ש בפ"ק
 דחולין ד"א ברובא דאיתיה קמן לא תיבעי לך כתיב עי"לך
 ברובא דליתיה קמן הרי דבר"כ מהני רוב דאיתיה קמן
 באיתחוק שם מיעוט פיטור וכ"כ שהרי חד בתרי כטיל ביבש
 מחארי רבים נפיק והרי אחרי רבים כיבתיב כדיוני נפשות
 ודיני גמון ואיסור מק"ו דר"כ נפיק ואי בר"כ כי איתחוק שם
 מיעוט

רוכ להתיר והצ"ל כפונתם משום דתנן בסוף מעילה לא מעיל
 עד שיוציא את כל הכיס והצ"ל גופיה כפ"ו מה' מעילה הקשה
 דלכטיל כרוכ ותיירן דהוי דבר שיש לו חתירון א"כ דמטכב
 חשיב ולא כטיל ע"ש וא"כ ה"ג שייכי שני הטעמים דהוי דבר
 שיש לו חתירון וגם דהוי הטכב דמוכרח מהך מתני' דלא כטיל
 כרוכ כי ע"כ אי איתין להכריח חבאן דבכי עונש חלקות
 וקרבן לא מהני רוב כדברי המ"ל ל"מ ויודי וכבר נתבאר
 דגם בעונש מיתה כרוכ דאיתיה קמן אינו מוכרח דלא מהני
 ביה רוב וכאמ' ולנאי דאתאן עלה שניראין עיקר דברי מהר"ל
 אלפנדרוי ומוריכו הרב דלגבי עונש חלקות וקרבן דמהני כהו
 רוב :

ג התוספו' דוכחים דע"א מודו דלקי וחיוב קרבן מכת
 רוב א"כ ה"ג בעיקר חקירותינו בחסד משהו איסור
 מהכזית ועירוב בו משהו התר ואכלו היה נראה לרוב דלקי
 עליה נוכח הרוב אך אחר הישוב ל"גו שהיה כל שיעורי האיסור
 הם הלכה למשה כמ"ש בסוכה ד"ר ויומא ד"פ ובשאר דוכתי
 ובמו שביארתי כמ"א סימן כ"ח ע"ש וכי כתיב לא תאכל
 אכילה כ"ש משמע ונמורו בהלכה דבעי כזית וכיון דקבלו
 דלא לקי בכל איסור כי אם כשיעור כזית כגון כזית חלב או
 דם שנתערב התר והשלום לכזית הרי כבר ליה שיעור כזית
 חלב ולא לקי דכיון דמקורו דבעי כזית איסור כזית איסור נמור
 כענין ולא כזית מכת רוב. ואעפ"י דרוב מד"ת מירי דהוי
 למשהו איסור דאשיר מד"ת וכלי הלכה למשהו מסיני הוה לקי
 עליה כמשהו דאכילה כ"ש נמי משמע ואהני קרא לאיסור
 ואהני הלכה למלקות כמו שביאר כל זה הרא"ם בתוספותיו
 לסמ"ג לה' חזן ע"ש ה"ג היבא דמעיוט התר השלים לכזית
 לא לקי דשיעור כזית תאיסור נמור הוא שקבלו דלקי ועם
 שיש לנדר דכי במירי שיעור כזית לא מיעטו בו בח הרוב וכיון
 דרוב מד"ת וחשיב כגוף האיסור הרי שפיר זל שיש בו שיעור
 כזית מ"ת אין הכרח לזה וכ"ת אי שייך רוב כשיעור כזית
 לילקוי גם על פחות הכזית כל שיש רוב דרוכו ככולו הא
 ל"מ ש"ל דרוכו מתוך כולו כענין אלא דנ"ת דאי יש שם כזית
 ואכל רוב ממנו דלקי וזה אינו כי ע"כ מנר זה נראה דלא לקי
 כהשלם התר לכזית וכ"כ להתוס' וזכרם דע"ח ד"ה הפיגול
 ע"ש :

א ד את זה צריכה רכה בנתערב כזית התר כשנים של
 איסור ואכל מן התערובת כזית אי לקי עליה או לא
 והא ודאי תלוי כמה שחלקו מהר"ל אלפנדרוי ומוריכו הרב עם
 הרב ת"ל אי בעונש מיתה ומלקות וקרבן מהני רוב וכבר
 נתבאר שגראה עיקר דמהני רוב למלקות :

וראיתי להרב מנחת כהן בספר התערובות ח"א דנ"ן
 ע"ג שכתב דאם נתערב איסור במיעוט התר
 או אפילו מחצה למחצה כמין במינו דחייבין עליו חלקות אין
 ברת בתנאי שיאכל מן האיסור לברו כזית כגון אם נתערב
 בכל זית התר זית אחר של איסור אם אכל שני זיתים חייב
 חלקות וברת וכן אם נתערב זית א' דהתר כשנים של איסור
 צריך שיאכל זית וחצי וכו' אה"ר הגה' מכוואר דפשיט ליה
 דמהני רוב לגבי חלקות וכרת הפך דעת המ"ל והכרח המ"ל
 לזה שכתב דאף דאיכ"מ ד"ה התר מצטרף לאיסור לחיוב חלקות
 היינו דוקא תערובת לח בלח ומין בשאינו מינו משום דטעם
 האיסור מתפשט בהתר ונעשה כולי איסור וכו' אחרי המחילה
 ל"מ דכי פליגי בהתר מצטרף לאיסור וקול דאינו מצטרף היינו
 כתערובת רוב התר אלא דהוי כמין ושאל"ת דיהיב ביה טעם
 דאין צד חיוב חלקות כי אם על טעם האיסור וככי האו ודאי
 קול כל שאין כתערובת כזית כדדי אכילת פרס קרוכ לשיעור
 אחד מצטרף לא לקי אפילו אכל מן התערובת שיש בו שיעור
 כזית איסור שאז לקי לדעת כל הפוסקים דהיינו טעמו וממסו
 אכל

מיעוט הפיגול לא מהני רוב א"כ תיקשי דכיוני איסור חז"ל
 להתיר גם ראיתי להתוספות חולין דף י"א ד"ה ליחוש שהקשו
 דמסקלין בנשרפין ידונו בשריפה כיון דרוב כשרפין הם ותיירן
 ר"ת דכיון דמת"כ הוא נהרג לענין באויו מיתה הוא נהרג
 לא אוליגן בתר הרוב ע"ש ש"מ דכל"ה מחייבין מיתה
 מכח רוב גם כרוכ ראיתיהו שם מיעוט הפיגול וכל זה הפך
 הנראה מהתוס' וזכרם דע"א כי ע"כ עיקר חלוקת הר"י
 אלפנדרוי והרב ת"ל אי בחיוב מיתה ומלקות וקרבן אוליגן
 בתר הרוב תלוי בין דברי התוס' דוכחים ובגהדרין וכיון דברי
 התוס' שכתבו בחולין וגם תמיהת מוריכו הרב ל"מ וכאמור
 אלא שראה אני שגם כדברי התוספו' דוכחים ובגהדרין ל"מ
 כי אם דאין לחייב מיתה כשש זכאי בנייה אך לגבי חלקות
 וקרבן לא שמענו שהדי גם התוספות אי לאו דק"ל הנסקלים
 בנשרפין ידונו בשריפה הוה פשיט להו דגם לעונש מיתה
 מהני כח הרוב וכי הכריחו מהך סוגיא דבעונש מיתה לא
 מהני רוב ההיתית לומר כן גם בחלקות וקרבן דקילי טפי
 ממינה אימא דבעונש מיתה לכד דמפיר הוא דלא מהני רוב
 ועוד דבכי מיתה הרי אמרו כיומא דפ"ה אין הולכין כפקוח
 כפש אחר הרוב וכתבו התוס' ד"ה ולפקח דכת"י וחיוב כהם ע"ש
 אכל בחלקות וברת אה"כ דמהני רוב כה"ג וכ"כ שהרי
 בגהדרין דס"ט דקס"ד לחייב מיתה לא מהני רוב דאתי
 געלמא הכיאו ראה מהתני' דאם בא עליה א' תכל העיריות
 ודחו מאי חייב עליה דקתני קרבן ע"ש הרי דאע"ג דלא מהני
 רוב לחייב מיתה מהני לחיוב קרבן א"כ ה"כ לפי דברי התוס'
 ימא דאע"ג דלא מהני רוב לחייב מיתה מהני לחיוב קרבן
 ונראה דחייב חלקות קול מחיוב קרבן ומ"ש כמכות דיו"ר ע"ש
 אומר כל שהוא למכות לא אמרו כזית אלא לגבי קרבן וא"כ
 פשיטת המ"ל דבחיוב חלקות וקרבן לא מהני רוב אוליגן ראה
 בו טעם וכ"ת כיון דק"ל כל שזדונו כרת שנתו חטאת
 כחיוב מיתה א"כ תיקשי כדס"ט דכנהדרין היכי דחו מאי
 חייב עליו קרבן ש"מ דחיוב חטאת ק"ל טפי ובר מן דין הרי
 הרב בחיוב אשם מעילות קעסיק דלא מהני ביה רוב ובכי
 מעילה אין ודונו כרת כי אם חלקות דק"ל טפי ועיין בתוס'
 שבזיות דכ"א ד"ה ולא שחילוקי כה"ג :

אך את זה תמהני בדברי כולם דאיך לא ראו מ"ש כחו'
 דפ"ק דמעילה וזל אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו
 לשלמים ונתערבו וכו' מועלין בכלן ומועלין במקנתם ע"ש
 הרי נראה דכדברי מהר"ל אלפנדרוי דאוליגן בתר רובא גם
 לחייבו קרבן וגם ראיתי להכ"מ כפ"ד מה' מעילה ה"ג שפסק
 לכהך תוספתא ושם ראיתי להר"מ שתמה איך מועלין במקנת
 דילמא חלותו בקנת אשר יחד לשלמים ואין בהם מעילה ואיך
 מייתי מספק דילמא חביא חולין בעזרה ותיירן הר"י קורקום
 דאפשר דמקנתן דקאמר הייב כשהם יותר מרמי שלמים א"כ
 בשנתערבו בכל וזו יש בה קטאת ועולה ושלמים והראשון
 יותר נכון ע"כ הגה' מכוואר דהכ"מ ומהר"ק פשיט להו דאין
 לחייבו קרבן מכח רוב עד שהזכירו לרחוק ענמן בהך תוס'
 ודברי הר"מ דמועלין במקנתם היינו שהם יותר מרמי שלמים
 ותימה להר"י אלפנדרוי ומוריכו הרב דפשיט להו להפך וגם
 להח"ל שכתב בן השקול דעתו איך נעלם מהו כל זה אלא
 שכעיקר תמיהת הכ"מ דאיך יבוא קרבן מספק דילמא הוי
 חולין בעזרה תמה אני דלהביא חולין בעזרה איסור הוא והרי
 במקום איסור אפילו באיסורים החמורים ק"ל כפשוט דאוליגן
 בתר הרוב ותו מאי ק"ל דה"כ באיסור זה מהני רוב להתיר
 וגם ראיתי דבר בכיורו בתוס' מנחות ד"פ ד"ה וכי וזל והא
 דשרי' להביא אשה ולונו ושיריגן להכניס לוב לכחילה מטעם
 דחולין ממיל' הויין התם כטיל ליה כדדי אירך שחן וכו' דהתם
 ששים עשרון לא כטילי כחד ע"ש הרי דגם באיסור זה מהני

אכל בתערוכת טעם בו רוב איסור אה"כ דגם כלי טעם כגון
 חין כמינו כל שיש כמה שאכל שיפור כזית לקי שפיר והנראה
 כדעת הרב דה"כ דכרוב איסור לח כלח המתערב האיסור
 כהתר יפה מורה הרב דלקי כשאכל מן התערובת שיפור כזית
 דאינו לוקה מכה רוב כי אם מכה ודאי דכדאי יש בו כזית
 אכל תערוכת יבש ביבש דאינו מתערב איסור כהתר דכל חד
 באפייה נפשיה קאי ומדי ספק לא יבא אי אכל האיסור אף טעם
 שם רוב חתיכות איסור בכי האי דעתו דאינו לוקה מכה רוב :
ומיהו תמהני כדברי הרב מנחת כהן דכי כתיב שני
 ותיס של איסור בחד של התר ואכל זית וחצי
 היכי לקיעליה מתור' ודאי והרי אסוק הש"ס בפ"ק דר"ה דף
 ג' לכל אין כילה חוץ מיינן ושמן וכ"כ בת"ש שהביא הכ"ז ב"ר
 סימן ש"ל כפיני חלה ובת"ה סימן ק"ץ וש"ך י"ד הו"שכ"ד
 ס"ק לח ע"ש וכ"כ בתוס' ובחיים דע"ח ד"ה השיבול ע"ש כי
 ע"כ מדר זה יש לרין כדעת הרב מ"ל דגם לח כלח מלכד יין
 ושמן כל שלא אכל כל ג' הזתים לא לקי כיון דאין ברירה שאכל
 זית איסור ודאי ומיהו בעיקר דברי המ"ל תמהני בת"ש דמ"ד
 התר מצטרף לאיסור הוא לח כלח ובחין כש"אמ דמתפשט
 הטעם ככולו וזה תימה דכזויר דל"ז מכוואר בפרש"י והתוספ'ן
 דהתר מצטרף לאיסור היינו חצי זית התר וחצי איסור אע"ג
 דליכא טעם כלל שלא נתערבו ואעפ"י שהתוס' בפסחים דמ"ג
 ד"ה במחן כתבו דהתר מצטרף לאיסור היינו בנתערבו היכי
 בתים דבריו מאחר שרש"י וגם התוס' כזויר העלו להפך ועוד
 דעכ"פ תיקשו להכרתם וע"ק דהרי פליגי תכאוי או משרת
 דבי טעם בעיקר או התר מצטרף לאיסור ואי איירי בנתן טעם
 כהתר הא איכא תרווייהו טעם בעיקר והתר מצטרף לאיסור
 ובמאי פליגי וכמו שכבר ביאר כל זה הרב מנחת כהן
 בתערוכות ח"א פ"ו ע"ש גם כמ"ש דאיירי לכד במין כשא"ת
 ק"ט דהרי כזויר דל"ז אחרו כשלמא לרורי דאמיכא דהתר
 הצטרף לאיסור כגון דנפיש חולין אלא לרודך וכו' והכריחו
 התוס' דאיירי במין כמינו הרי דגם במין כמינו כל דנפיש
 האיסור התר מצטרף לאיסור ולקי ואעפ"י שהתוספות בפסחים
 דמ"ד ר"ה איתביה כתבו דאיירי במין כשא"ת ע"ש אכתי קשה
 אך בתם דבריו נגד התוס' דזויר וגם פשט הסוגיא מורה כן
 ועל הכל קשה דלא היה צריך לכל זה דהוה מני לשנויי בפשוט
 דאין לא ק"ל כמ"ד חדר מצטרף לאיסור כו' ע"כ ליבש דברי
 הרב כ"ל שכונתו לדעת הסוברים דכי איכא כזית ככא"ף גם
 באכל כזית ולכד לקי כמכוואר מחלוקת זה כפר"ח א"ח סימן
 תת"כ ובספר מנחת כהן ולסברה זו הוא שכתב לה"ד דהתר
 מצטרף לאיסור ומכ"ל לפ"ז שדברי המ"ל הם שפה אחת כדברי
 המנחת כהן ומיהו קשה שדברי שניהם מכוואר דזית התר
 שנתערב בשני זתים של איסור דלא לקי באכל כזית מן
 התערוכת מכה רוב כי אם באכל כזית וחצי דכי לקי התורת
 ודאי הוא ולא מכה רוב וזה סותר כל מה שביארתי לעיל
 דהעיקר כדעת הר"ז אלפנדרוי דמהני כח רוב לחייבו חלוקת
 וקרבן שוב נתיישבתי כדבר זהו הוית דעיקר חקירתו אי
 יש לחייב חלוקת וקרבן מחלוקת ראשונים הוא דהרא"ש בפ'
 ג"ד הנשה ד"ק גבי יבש ביבש דהר דברי בטיל שהכריח רש"י
 לאכול כל ג' חתיכו' כיהר דכי כתיב אחרי יבשים גזרת הכתוב
 הוא דנהפך מיעוט האיסור להיות התר ע"ש ולדבריו הדברים
 ק"ו בשתי חתיכות איסור עם חתיכת התר שנתערבו דנהפך
 מיעוט ההתר להיות איסור ודאי נוכח גזרת הכתוב דכתיב
 אחרי יבשים אכן ראיתי להרשב"א שם ובתורת הכית שהכריח
 דלא שרי כי אם לאכול כל חתיכה בפני עצמה דכי איכא רוב
 התר הכתוב ספק איסור דבספק שקול אסר הספק וכדראיבא
 רוב התיר הספק וע"כ שרי לאכול כל חתיכה באפייה נפשיה
 דאינו אלא ספק איסור אכל לאכול כל ג' חתיכות ביחד דאוכל

כודאי חתיכו' האיסור לא התיר הכתוב מכה רוב ע"ש ולדבריו
 ה"כ היכא דאיכא רוב איסור דהיינו שני חתיכות עם חתיכת
 התר כולו ג' חתיכות בספק איסור קיימי ולא כודאי איסור
 כיון דאין האיסור כהפך להיו' התר ודאי ה"כ אין ההתר כהפך
 להיות איסור ודאי וא"כ לא יתקן דלילקי על חתיכה אחת
 חלוקת מספק ועיין בכ"ז סימן ק"ט שכתב דהתוס' וסמ"ג
 קיימי כדעת הרשב"א וכן פסק בש"ע וכן פסקו כל רבני
 האחרונים א"כ ש"מ דאינו חייב חלוקת וקרבן מכה רוב
 כדעת המ"ל וכן דעת המנחת כהן הפך דעת מוהר"ז אלפנדרוי
 והדבר קשה שכבר ביארתי שגדלי' עיקר דברי מוהר"ז אלפנדרוי
 מכל מה שנתבאר וכדחוק ול' שדעת הרשב"א כרוב התר
 ומיעוט איסור דאינו נעשה המיעוט כודאי התר ה"ט דבספק
 שקול מר"ת אסור וא"כ כי התיר הכתוב רוב דיינו שהתיר
 הכתוב הספק והיינו לאכול כל חתיכה באפייה נפשיה דאינו לא
 ספק איסור אכל להתיר לאכול כל ג' חתיכות ביחד דכ"ז
 להתיר כזה ודאי איסור מנ"ל ותפסת מועט תפסת וכי כתיב
 אחרי יבשים בין להתיר ולאסור הוא דסתם כתיב וא"כ כי איכ'
 רוב איסור ומיעוט התר דכלי רוב הוא אסור מר"ת מכה ספק
 לדעת הרשב"א וסיעתיה בספק תורה ולא איתחוק לא התר
 ולא איסור אסיר מר"ת מספק וא"כ כי הוי רוב איסור ומיעוט
 התר אם באנו לומר דבספק איסור קאי א"כ כמציא דלא מהני
 כח הרוב תירי וא"כ כיון דכתיב אחרי יבשים סתם דהיינו אף
 לבדי איסור ע"כ לומר דכלי שיהיה כודאי איסור למילקי עליה
 ולחייבו קרבן דלאסור מספק גם כלי רוב אסור מספק אלא
 דלפ"ז כ"ה דלשיטת הרמב"ם וסיעתו דבספק תורה איסורו
 מדכריה א"כ צ"ל דכי אהני אחרי יבשים היינו לעשות המיעוט
 האיסור כודאי התר דאי להתירו מספק גם כלי רוב שרי מר"ת
 והרי דעת רוב הפוסקים דבספק תורה איסורו מדכריהם וא"ך
 פסק בכאן הש"ע וכל רבני האחרונים כשיטת הרשב"א הפך
 דעת הרא"ש בסתם דאסור לאכול כל ג' חתיכות ביחד ואלו
 דבר זה תלוי במחלוקת ראשונים אי ספק תורה להחמיר אי
 הוי מר"ת או מדכריהם כי בכל אלא כעת הדבר צ"ל עור
 אי לקי וחייב קרבן מכה רוב או לא ואלו ול' שגם הרשב"א
 מורה דמר"ת מותר לאכול כל ג' חתיכות ביחד דרוב חשבה
 למיעוט כודאי התר וכדעת הרא"ש וכי הצריך לאכול כל
 חתיכה בפני עצמה היינו מדכריהם דמ"ט דאוכל כל חד
 וחד לחודה הוא דלא הצריכו ששים ביבש דאילו לח בלח גם
 במין כמינו הצריכו ששים וכ"כ שהכין הרב מנחת כהן דפ"כ
 שכת' דכי הצריך שיאכל כל אחת בפ"ע הוא מר"ס ע"ש וא"כ
 י"ל דהא"כ שגם הרשב"א מורה להרא"ש דרוב משוה למיעוט
 להתר ודאי וכ"ש כרוב איסור דמסוי למיעוט לאיסור
 ודאי ולקי עליה וחייב קרבן מכה רוב כדעת הר"ז אלפנדרוי
 ומוריכו הרב דברי המנחת כהן שכתב דלא לקי צ"ע לפ"ז
 ודוק וכ"כ דהרשב"א לאו מוטעם דלא התיר רוב ודאי איסור
 הוא שאסר לאכול ג' החתיכו' ביחד שהרי כי כמי אוכלם ביחד
 אינו ודאי איסור דאי אפשר שלא ירכה ההתר על האיסור
 וכצ"ח ש"ס בזכחים דע"ה הפינול והנותר שכללן יחד וע"ש
 כתוס' שהקשו ריש כאן ביטול גמור דהשנים מבטלין לאחד
 ויש להביא ראיה דלקי על הרוב נגד המיעוט מ"ש בחולין
 דפ"ו כשלמא רבנן למומרלא אלא ר"מ מ"ט אמר ר"ז נוחיב הית
 ר"מ על שחיתתן משום ככלה מ"ט אמר רבי אחי הואיל ורוב
 מעשיה' מקולקליהרי דלקי מכה רוב כפרש"י שם נגד המיעוט
 ושם כתוס' ד"ה מ"ט מכוואר דגם רבנן הוו מודו ליה אי לאו
 דמספק"ל אי רוב מעשיהם מתוקנים או מקולקלים ע"ש וכ"כ
 מ"ש התוס' חולין ד"ה לא דמכוואר מדכריהם דבכל ספק
 דקול אוקי על חוקתיה מביא קרבן וכ"כ מתוס' כתובות דכ"כ
 ד"ה באשת תלוי והרי ביבמות דקוט אחרו דרובא וחוקה
 רובא

רוכ' כדוף וא"כ אי הכח חוקה דקיל מרוב מביא קרבן מכ"ט
 לבני רוב ראלים הלא דאכתי ברובא דאיתיה קמן דהחוק
 שם מיטוט הפיטור אין ראיה גמורה מהך דוכתי שול דה"ר
 ברובא דליתיה קמן אבל ברובא דאיתיה קמן דהחוק שם
 מיעוט הפיטור אה"כ דלא לקי על הרוב ועיין בתה"ד סי' ר"ז
 ונ"ל ראיה דלקי מבח רוב גם ברוב דאיתיה קמן המ"ט
 הדומה ה"ד כיון א' ר"ד שכתב דקרא דאחרי רבים אינטריך
 ללמד דאולינן בתר הרוב להקל ולהחמיר וכט' חמיות לקי
 עלה משום נכילה כיון דרובא דאורייתא הוא ע"ש ותימה
 להמ"ל שלא זכר מרכיבי הדומה אלו :

סימן צ"ח י"ט לחקור במאי דקיל כבוד סי' ק"ט יכ"ט

כיכ"ט ברובא כטילוף אף מרכיבים
 כדעת רוב הפוסקים ונריך ביאור איכני ברוב בנין או ברוב
 חנין או בעיני תרומיה והנה הש"ך כתב דאף אי שתי חתיכות
 קטנות הן האיבור בטל ברוב והכנה"ג כתב דה"ר א"ס כדורף
 שתי חתיכות קטנות הם גדולות רצת הן החתיכה גדולה אבל
 כלא"ה לא בטיל כ' קטנות בגדולה א"ס הגדולה כשיעור כ'
 חתיכות הקטנות וחתיכה גדולה וקטנה לא בטלה דשמא
 הגדולה היא האיבור ועוד דרוב חנין ורוב בנין בעיני את"ר
 גם רחמי להרב הנחת כהן כ"ס התערובות ולהרב מנחת
 יעקב כלל ט"ז דנקטו כפשוט דרוב בנין עיקר לאפוקי חתיכה
 גדולה שנתערבה בשתי חתיכות קטנות כשיעור הגדולה דרוב
 חנין אינו כולס כיון דליכא רוב בנין אלא שחין מרכיבי הכרח
 דבעיני רוב חנין כהדיר רוב בנין ואני חמיה בדכרי כולס ש"ס
 לרין דרוב חנין עיקר שהרי לבני כנהדרין תנן כח' כנהדרין
 שנים הזכין ולמד נחייב זכאי שנים מחייבין ואחד מזה חייב
 הרי דרוב חנין עיקר דאף שהיחיד גדול כחמיה מהשנים
 בטלו דבריו מבח הרוב וכבר עמדתי על כיוור דבר זה כסימן
 צ"ז או לבני כנהדרין ומחלוקת חכמים בכל דיני איבור והתר
 דהו"ו רוב חמיה נגד רוב חנין אינה הה"ה עיקר ושם ביארתי
 שדעת הרמב"ם והרא"ש והנ"א והראב"ד דרוב חנין עיקר
 ואף דאיכא ה"ד דשקולים הם ואיכא ה"ד דרוב חמיה עדיף
 אינו עיקר דרכו הכוכרים הגדולי הפוסקים דרוב חנין עיקר
 ע"ש באורך וא"כ תימא הוא להכנה"ג דכשיט ליה לבני כטילוף
 איבור דבעיני תרומיה רוב חנין ובנין והרי מאהרי רבים נפיק
 דאולינן בתר רובא בין לבני כנהדרין ומחלוקת פוסקים ובין
 לבני כטילוף איבור והרי לבני כנהדרין ליכא שום מ"ד דבעיני
 תרומיה וכי פליגי היינו אי רוב בנין עיקר נגד רוב בנין או לא
 וא"כ הוי תיתי לבני כטילוף איבור דניכעני תרומיה וגם
 לדעת הכנה"ג ומנחת כהן ומנחת יעקב דפשיט להו דרוב
 בנין עיקר ק"ט שכבר ביארתי שדעת רוב הפוסקים דרוב
 חנין עיקר כמבואר בדכרי הראשונים שהבאתי שם לבני
 מחלוקת חכמים ומינה כפיק לבני כטילוף איבורי וכ"מ דחתיכה
 גדולה אינו התבטל הקטנה דליכא רוב חנין הפך דעת המ"כ
 והו"ה הפ"ח :

והנ"ל ליישב דרוב חנין לא חשיב כי אם לבני כנהדרין

דהם בעלי חיים דחשיבי ולא בטילי נגד רוב
 חמיה כמ"ש בזכמים דע"ג ב"ח חשיבי ולא בטילי וכ"ת הרי
 חשיבות כ"ח דלא בטיל אינו אלא הדכריה דמ"ת ליכא הרי
 דלא בטיל ברוב כמו שהכריח הפ"ח ב"ד ה"י ק"ס"ג פ"ט
 וא"כ ה"כ בטל רוב חנין נגד רוב בנין מ"מ כבר הצינו חשיבות
 כ"ח גם ה"ד דלבני חלקות כל דליכא גופים מחלקים לקי
 חדא אם הכל כמו זית חלב כהעלם אחד בין לבני חלקות
 וקרבן אינו חייב אלא אחת ואילו כבופין מחלקים חייב על כל
 אחת ואחת כדמוכח בחולין דפ"כ ובקדושין דע"ז וכשאר
 דוכתי וי"כ ה"ט השום חשיבות דכ"ה הוא וכן ראיתי הדבר
 ככיוור להתו' ר"ד שם בקדושין שכתב וז"ל כל דלא אמרינן

גופין מחלקים אלא ככ"ח כגון הכא על חמש נסיון נדות ועל
 חמש אלמנות וכן הרובע חמש כהמות כהעלם אחת חייב על
 כל אחת ואחת אבל בשחט"י לא אמרינן גופים מחלקים משום
 דלא חשיבי ע"ש וכ"מ מתוך דברי הרמב"ם בפ"ג מה' שגנות
 וכשאר דוכתי ופשוט שכבר יתקדתי על כוור עינין זה בסי' ל"ד
 וא"כ ה"כ ול דהמ"ט מהני רוב חנין נגד רוב חמיה כיון
 דאיכא חשיבות כ"ח משא"כ כטילוף איבור בשתי חתיכות
 קטנות נגד גדולה דליכא חשיבות כלל בשתי חתיכות קטנות
 דאדרכא חתיכה גדולה חשיבא נגד שתי חתיכות קטנות כמ"ט
 בחולין דק"א דחתיכה הראויה להתכבד לא בטלה וע"כ לבני
 כטילוף איבור רוב בנין עיקר דהיינו כמות האיבור נגד כמות
 הפרט :

סימן צ"ט אלא דאכתי נריבה רבה כיון דרוב

בנין עיקר אם היה לאחד שתי
 חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן והאחת גדולה והאחת
 קטנה ואינו יודע אם הגדולה של איבור דבדאי חתיכה
 הגדולה אסורה ויס' אבל חתיכה קטנה יש לרין ולהתירה
 המ"כ דהרי אין איבור לאכול הקטנה לכד כי אם מהפך דאולי
 היא של איבור ובין דרוב בנין בלי רוב חנין מהני א"כ יש
 להתירו מח"נ דאם היא של התר מותרת ואם היא של איבור
 ג"כ מותרת דבטלה בגדולה של התר דאיכא רוב דאף שכתב
 הכנה"ג דיש לאסור דבעיני רוב בנין ורוב חנין כבר נתבאר
 שאין נראה כן אלא דבני ברוב בנין ונראה שזה תלוי בתי
 שמתקו הרשב"א והרא"ש בפ"ג ה"ה ק"ד נבי יכ"ט כיכ"ט דחד
 בתרי בטיל הכריח דמותר לאכול כל ג' חתיכות ביחד דכי
 בתיב אחרי רבים להטות גזרת הכתוב דהאיבור נהפך להיות
 התר וע"כ שני לאכול כל החתיכות ביחד אף דאכול כודאי
 חתיכה האיבור ע"ש אבל הרשב"א שם כמדושו ובתורת הבית
 האריך להוכיח דלא שרי כי אם לאכול כל חדא וחדא בפני
 עצמו ראינו אוכל כי אם הפך איבור לכד והב"ב ב"ד סי' ק"ט
 כתב דה"ו וסמ"ג כתבו כהרשב"א וכן פסק כ"ט וכן פסקו
 רבני האחרונים הנה מובאר דלהרא"ש כי איכא רוב חור
 האיבור להיות התר כודאי ולהרשב"א אינו התר כודאי אלא
 בהפך איבור קאי אלא דהפך איבור כי איכא רוב התר
 הכתוב כדכתיב אחרי רבים להטות וא"כ כ"מ דחתיכה גדולה
 וקטנה ואינו יודע של איבור אינו הוא להרא"ש אסורה גם
 הקטנה מ"ת דהא ליכא למימר מח"נ דאם הגדולה היא של
 איבור הרי נאסרה הקטנה כודאי מבח רוב דנעשה כודאי
 איבור מכ"ט דכרוב התר נהפך האיבור להיות התר ודאי ואין
 הספק אלא שמא הקטנה של איבור ואין יהיה התר לאכול
 ואדרכא החמיר אסורה של קטנה מהגדולה ולקי עלה מח"כ
 דאם הגדולה של איבור הרי נאסרה כודאי גם הקטנה מבח
 רוב ואם הקטנה זיל איבור כ"ט דלקי ואף אם יש לרין דלא לקי
 על הקטנה מבח רוב מ"מ חמיר איבור הקטנה מהגדולה
 עכ"פ למה שנתבאר אך לשיטת הרשב"א דרוב לא התיר כי
 אם הפך איבור א"כ לבני קטנה יש לרין להתירה מח"נ דאם
 הגדולה של איבור הקטנה מותרת ואם הקטנה של איבור הרי
 התירה ברוב של החתיכה גדולה דהתר ואולם ראיתי
 להרשב"א בת' סי' רע"ב שכתב וז"ל גם מה שהקשית מהיא
 דכריתות דשתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ולשם
 מיירי בייבש ואם אכל ישראל הראשונה חייב ודעתך למה חייב
 באשם תלוי יתבטל האיבור כרוב הפרט ופטור ולא הוצאתי
 תירוק אלא כשנאמר דהתם בחתיכות שוות כזה נפלאיתי וכי'
 ואם אינן ככרות שמא הגדולה היא היתה של איבור
 וכשאכל ישראל הראשונה שמא היא היתה של איבור בין שאכל
 הגדולה בין שאכל הקטנה או שמא של התר היתה וכי' ע"ש
 והנראה מובאר שדעת השו"ת כאשר דהיתי בגדולה וקטנה
 הקטנה

וא"כ לא שייך איסור מספק כי אם בגדולה ואיך אחר כל הג' חתיכות מספק ולישכ דברי הרשב"א ודברי הרב מנחת כהן ז"ל דגם הרשב"א מורה להרא"ש דרוב תשוי למיעוט האיסור כודאי ה"ה וכי הנריך שיאכל כל חתיכה כפ"ע היינו מדבריה דבלח בלח הנריך ששים גם כמין כמינו כיון שהאיסור והתר מעורב ואי אפשר לאכול ההתר כפ"ע והאיסור כפ"ע תשא"כ ביבש כיון דיכול לאכול ההתר כפ"ע והאיסור כפ"ע אוקמוה אד"ת ולא בעי ששים ולפ"ו חתיכה גדולה וקטנה אין מקום להתיר הקטנה מת"כ שהי"א הגדולה של איסור אין התר כלל לקטנה דנאסרה כודאי מכח רוב וכספק איסור קאי דשמא הגדולה של התר והותרו שניהם ונזוהו כי לפ"ו דברי הרשב"א שכתב דשמא הגדולה של איסור וכשאכל היא היתה של איסור וכו' וכה"ג כתב גם הרב מנחת כהן ולמה שנתבאר גם כי אכל הקטנה והתר חייב דנאסרה מכח רוב ודוק שוב ראיתי אכא"ל בפ"א ז"ל שכתב דגם הרשב"א מורה להרא"ש דהוי התר גמור מכח רוב ע"ש :

סימן ק' י"ש לחקור דק"ל יבש ביבש חד בתרי

בט"ל אם ה"ר כשתערב תמיל" כרוב התר כבון חד בתרי אכל אם נתערב חתי"ה התר עם חתיכה אחת של איסור ושוב נתערב בשונג עם אחרת של התר דלכאורה כיון דק"ל עבר ובטל או ריבה על האיסור בשונג מותר כמ"ש הטור וש"ע סימן ז"ט א"כ מדינא שרי אך יש בד"ן לאסור שהרי נחלקו הראשונים אי ספק אחד בגוף ספק ב' בתערובת כבון ספק טריפה שנתערב בכמה כהמו' דק"ל ב"ח חשיבי ולא בטלי כרוב אך בס"ס ניתנים כל דברים המשובים כמ"ש כזבחים דע"ד ופסקו הט"ר סימן ק"ז אי חשיב כה"ג ס"ס שדעת ר"ת דחשיב שפיר ס"ס ושרי וז' אומר דכל ס"ס כה"ג לאו ס"ס מקרי ועיקר מחלוקתם תלוי בפירושא דבריהא רביה ר"ג דתני וספיקו אסורה ואם נתערבה בלאף כולם אסורות דר"ת מפרש דאם נתערבה קאי אודאה אבל אספיקא הו"ל ס"ס ושרי וז' מפרש דקאי אספיקא דכיון דהוי ספק אחד בגוף וספק שני בתערובת לאו ס"ס מקרי וכבר הביא מחלוקת זה הרשב"א בתורת הבית דף קט"ו והסכים להחמיר כז' וכן הט"ר בסיומן ק"ז ואב"ב ראיתי להש"ך כז' סי' ק"ב ס"ק ז' שמה להרשב"א בת"ה דק"ג והט"ר סימן ק"ב שכתבו מסכתם דספק ביצת טריפה לא חשיב דבר שיש לו מתיירים כיון דאין המתיר כודאי ואינו כירו והש"ע כתב סכרתם בשם יש"מי שאומר והרי ש"ס ערוך הוא בבינה ד"ג עלה דהך בריתא אמרו סיפא אתאן לספק טריפה אי הכי אימא סיפא נתערבה בלאף כולם אסורות א"כ ספק יום טוב ספק חול הוי דבר שז"מ דאפילו בלאף לא בטיל אלא אי אחרת ספק טריפה דבר שאין לו מתיירים ותיבטל כרוב הרי להדיא דספק ביצת טריפה לא חשיב דבר שז"מ וא"כ איך לא הכריחו דין זה מעיקר הסו' וכתבו כן מסכתם והכ"ל ליישב שהנה מובאר בת' הרשב"א סימן ת"א שהעלה עיקר להלכה כר"ת דספק אחד בגוף וספק שני בתערובת דחשיב שפיר ס"ס לא דלמעשה חשם להחמיר כסכרת ר"ז והרי כתבאר דלר"ת אם נתערבה קאי לודאה ולא לספק וא"כ כי אמרין א"כ ספק י"ט וכו' היינו לחלוקה דספיקא אסורה וכן מ"ש אלא אי אחרת ספק טריפה דאילו חלוקה דאם נתערבה עכ"פ איירי כודאי או ודאי נולדה ב"ט או ודאי טריפה והרי כודאי טריפה פשוט דלא חשיב דבר שז"מ כיון דק"ל טריפה אינה חיה טריפה אינה יולדת ואינה ניתרת כשהיא ולידה וא"כ לדידה ל"נ מידו דספק ביצת טריפה לא חשיב דבר שז"מ ואין הראיה כי אם מסכת ר"ז דמפרש דאם נתערבה קאי גם לספק וכיון שדעת הרשב"א להלכה כר"ת אלא שחשם להחמיר כז' והרי

הקטנה מותרת מה"כ וע"כ ק"ל היכי פסקו ותני דאכל ישראל הראשונה דחייב ומסתם איירי בכל בנזוהי גם בחתיכה גדולה וקטנה ולא יבצר שזכר האוכל אם אכל חתיכה גדולה או קטנה ואילו בזכר שאכל הקטנה איך יתחייב והרי בטלה מדינא מת"כ וכאמור זה נראה ברור שהיה כוננת השואל אך מה שהשיב הרשב"א על זה דבריו צ"ת דנזוהי ליעיל דבחתיכות קטנות ניכרות אין חתיכות האיסור המועטת מתבטלת אלא חתיכות ההתר המרובה וכו' נראה דכאין ניכרות מתבטלת הקטנה בגדולה וכ"כ מה"ש ואם אינן ניכרות שמא הגדולה היא של איסור מכלל דקטנה בגדולה של התר בטלה דרוב כנין עיקר שלא כדעת הכנה"ג דבעינן כמי רוב מנין וכמ"ש בסו' דלעיל וא"כ קשה איך כתב אח"כ וכשאכל ישראל הראשונה שמא היא היתה של איסור בין שאכל הגדולה בין שאכל הקטנה וכו' ואילו באכל הקטנה היכי מחייב דמותרת היא מת"כ וכאמור וכו' דדעתו דרוב משוי למיעוט להתר ודאי או איסור ודאי וע"כ מחייב באשם גם באכל ההתר זה אינו שכבר ביארתי שדעת הרשב"א דרוב אינו עושה למיעוט כודאי ה"ה גם רוב התר ובודאי איסור אם רוב איסור וגם מדבריו אלו מתבאר בן שטלה הספק שמא היא היתה של איסור וכו' או שמא של התר עלתה בידו וכו' הרי נראה דאי אכל חתיכות ההתר כטור וכיון שכן ה"ה כי קושין היכי מחייב באכל הקטנה כיון דיש להתירו וכאמור וכעת דבריו צ"ע א :

וראיתי להרב מנחת כהן דפ"ג שכתב דשתי חתיכות

קטנות וחתיכה גדולה כשיעור ב' החתיכות דלא בטלי ואיסור הכל מספק ושוב נסתפק בשתי חתיכות אחת גדולה והת' קטנה וחד מהם של איסור ואכל שניהם בשונג דאם נאמר דחד כהך לא בטיל אף קטנה עם גדולה א"כ הביא חטאת אך אי בטיל הביא אשם תלוי דשמא הקטנה היא איסור' ובטלה בגדולה של התר ושוב הביא דברי הרשב"א בסו' רע"כ שהבאתי לעיל ובת"ו ז"ל הנה כי אם היתה הגדולה של התר היה האיסור בטל מת"כ ואף שהרשב"א רחה תירוח זה הוא חסום שאף שלא יהיו החתיכות שוות לעולם חייב באשם תלוי דשמא של איסור היתה גדולה והוא אכל אותה זלמן הביא אשם תלוי מספק את"ד ומהני על דבריו דא"כ איך כתב הרשב"א בין שאכל הגדולה בין שאכל הקטנה וכו' ובאכל הקטנה איך יתחייב כיון דבטלה בגדולה וכו' דמהספק דהגדולה של איסור גם הקטנה נאסרה מכח רוב והייב עליה קרבן זה אינו שכבר ביארתי שמדברי הרשב"א מתבאר דאם הגדולה של איסור אינו חייב קרבן על הקטנה וכ"כ גם מדבריו שכתב דשמא של איסור היתה גדולה והוא אכל אותה נראה דבאכל הקטנה פטור וא"כ לדבריו איך כתב הרשב"א בין שאכל הקטנה וכדוחק ז"ל שהבין דהרשב"א מפרש הסוגיא באכל ואינו זוכר אם הגדולה אכל או הקטנה אכל ומ"ש בין שאכל הגדולה בין שאכל הקטנה וכו' כוונתו כיון שאינו זוכר אם אכל גדולה או קטנה עכ"פ חייב באשם תלוי והוא דוחק דכל כי האי העיקר חסר בדברי הרשב"א ולא זכ"ש שהרב היה לו לפרש כן להדיא בהוונת הרשב"א לפתום וה"ה ק"ל בדבריו דכאן הכריח כדעת שאל דהרשב"א ושכן דעת הרשב"א דקטנה בגדולה בטלה וא"כ ק"ט איך כתב דחתיכה גדולה כשיעור שתי חתיכות קטנות אחר מהם דאיסור ואינו יורע איזו הוא דכולם אסורות מספק והרי חתיכה אחת קטנה הותרה הח"כ דאם היא אסורה הרי הותרה כרוב דהיינו כצירוף גדולה וקטנה ואם היא מותרת הרי לית בה שום איסור וכן בחתיכה הקטנה השנייה שרי הח"כ דאם היא אסורה הרי הותרה כרוב החתיכה גדולה וקטנה שאכל ואם היא של התר היא לא שייך בה שום איסור

לר"ת ל"מ מהך סוגיא דבפך טריפה חשיב דבר שולח וע"כ
הביאה הפנתרו וזה ג"כ דעת הטור וש"ע כ"ל ליישב אך
את זה ק"ל בזה שמכאור בכל הראשונים דר"ת מתיר בס"ס
אך בפסק אחר בגוף ובפך בכתערוכת וחפרט אס נתערכה
כחוף רקאי אוראה ראליו אפיקא הוי"ס ושרי ואוקמוה
בש"ס ובפיקא שרי דהיינו כפך טריפה ט"ו דבפך טריפה
שנתערכה כרוכ שרי מטעם ס"ס והרי בתוספו' זכאים ד"ע
ר"ה אפילו כתבו וז"ל וזה שפסק ר"ת בעדר שיט בו שה אחד
ספק דרוסה דשרי מטעם כל דפריש וכו' ויש להתיר הבהמה
וכו' והו"ל ס"ס וקשה לה"ל לר"ת לטעם דפריש ת"ל דהו"ל
ס"ס ויותר קשה שהתוספו' דחו דברי ר"ת והתירו הס מטעם
ס"ס וכדחוק ז"ל דר"ת התיר התרי טעמי מטעם דפריש
והטעם ס"ס והס דחו מטעם דפריש והדו כטעם התר ס"ס
וא"כ מ"ט ויש להתיר הבהמה וכו' הוא ג"כ מדברי ר"ת אלא
שאין דברי התוס' מורים כן ונ"ל ואף שיהיה רוב הפוסקים
הכניחו לשיטת ר"ו דבפך אחד בגוף ובפך כ' בתערוכת לאו
ס"ס מקרי וטעם הדבר כתב הרא"ה שם כדבר הכית דה"ט
דכיון שהפסק ראשון אסור מד"ת דכל כפך אסור מד"ת הו"ל
כודאי ואינו ניתר עוד כפסק שני ודוקא בשתי תערוכות
דהפסק ראשון שרי מד"ת ואיסורו הדבריהם וכ"כ הטור סימן
ק"י וחור"ס כרפה שם ע"ט ואף להרשב"א שפירש דברי ר"י
בענין אחר הוקשה לו מה"ש כפ"ק דכתובו ג"כ האומר פתח
פתוח הנאתי דחשיב ס"ס אע"ג דלא הוי ס"ס דשתי תערוכו'
ותירץ דהתם ש"ני דכאו שתי הפיקות באחת משא"כ בפסק
טריפה שנתערכה היאך נאמר שחא לא זו היא ואתמ"ל זו
היא שחא לאו טריפה היא והלא כבר הכרתה מעת שנולד בה
כפך טריפה והיאך נתיר זה שאסורנו הפני שנתערכו באחרי'
ע"ט עוד כתב שם בדקוין דכי נפל איסור להתר מחצה לחמצה
דלויכא רוב ושוכ נתערכ אחד מהם לתוך רוב דלא חשיב ס"ס
דכל דלויכא רוב הרי אנו רואים כל אחת תאלו בגופו של איסור
ע"ט והרי הרשב"א כה"מ ת"א הכריח דהתר ס"ס אליו מחצה
רוב מה"ט בכתובות ר"ד ע"ט וא"כ כי נתערב התיבת
איסור עם התיבת התר ושוכ נתערב בהם עוד התיבת התר
הדברים ק"ו דלא חשיב רוב דהרי אפילו בס"ס ראליו כי נאמר
בפסק מד"ת ושוכ נולד הפסק שני לא מהני כ"ס הכא כיון
שנאסר תהילה כיון דלויכא רוב ושוכ נתערב התיבה אחת
דלהתיר כרוכ צריך לגרף התיבה ראשונה שנאסרה חפסק
הר"ת ואי בס"ס לא מהני כה"ג כ"ט כרוכ ובס לטעם
הרשב"א דכי שרי ס"ס היינו בכאו כ' הפיקות באחת משא"כ
בפסק טריפה שנתערב כה"מ ח"כ ה"כ כי מהני רוב היינו
בכא רוב התר כאחת אבל בנתערב עם אחת שכבר נאסרה
אף תהזור להתיר כי נכלה אח"ך אחת כטרופ החתונה
ראשונה שנאסרה וכן למ"ט עוד דכי נתערב מחצה לחמצה
הרי אנו רואין כל אחת מהם בגופו של איסור וא"כ לפ"ז כרי
להתר כרוכ בעיון שיתערב עוד עם ג' התיבות התר והנה
אמת דבריון קצת מקום לכע"ד לרחות דלענין זה עדיין כח
הרוב הכה ס"ס שהרי התר ס"ס עכ"פ מידי חשש איסור לא
ינאנו דלמד מה אפשר דאיסור הוא וכגון כפך תחתיו ובפך
כאונס דהרי יתכן שנכעלה התתיו וכנעלה כרצון אלא דאף
עפ"י כן שרי דבפך גרוד אסרה תורה למ"ד או מדבריהם לה"ד
ולא ס"ס ואילו גבי רוב כתב הרא"ה בחולין דף ק' דגזירת
הכתוב הוא אחרי רבים להטות דהפך מיעוט איסור להיות
התר ומה"ט התיר חד בתרי לאוכלם בהתת ואף הרשב"א
בת"ה דק"ו שחבר לאכול ג' התיבות באחת הביא דבריהם
הכל כ"ד סימן ק"ט מ"ו כבר ביארתי במקום אחר דמורה
הרשב"א דמד"ת שרי אלא דאסרו מדבריהם לאכול כל
ההתיבות באחת וכיון שכן כי נתערב חד בחד ושוכ נתערב

אחת דהו"ל כ' דהתר הרי איכא רוב כודאי וכיון דמד"ת
כהפך האיסור' להיות התר הרי אין כאן חשש איסור כלל וע"כ
יש להתיר כרוכ הבא זה אחר זה משא"כ בס"ס דמירי חשש
איסור גם בס"ס לא ינאנו ואעפ"י כן לא אסרה הכתו' וע"כ
ס"ל דכל דהוי כפך אחד בגוף שבוו הספיקות זה אחר זה
והפסק ראשון איסורו מד"ת לא חשיב ס"ס אלא שיש להשיב
דא"כ אף הכריח הרשב"א דהתר ס"ס אליו מנכ רוב והרי
התר רוב אליו טפי דהפך איסור להתר ואין בו חשש איסור
כלל משא"כ בס"ס כי ע"כ דגם בס"ס כיון דלא אסרו
הכתוב גם כד חשש האיסור שיטענו עכ"כ כהפך להיות התר
ולא חשיב איסור כלל וכר הן דין הרי דהיה ח"ד כיון ח'
והפ"ח כ"ד סוף ס' ק"ו הכינו כפשוט דהתת"ס נמי מטעם
רוב הוא דבפסק ראשון חשוכ מחצה לחמצה ובפסק שני הו"ל
רוב להתר וכן ראיתי עוד לקצת דכני אחרונים שהכינו כן
כפשוט ולפ"ז אין טעם כלל בין התר ס"ס להתר רוב והנה
אחה שאני עמדתי על זה ל"ק בה"י ק"ל והעלתי דהתר ס"ס
אינו מטעם רוב מ"מ כבר ביארתי דמלכד טעם זה נריכה
דכה לחלק בין התר ס"ס להתר רוב כי ע"כ יש לדון דכי מהני
חד בתרי ה"ד כשנתערב עם רוב התר תמילה אבל כזה
אחר זה אסור והוא חידוש גדול בעיני והדבר צריך תלמוד
ואין להביא ראיה מה"ט הטור סימן צ"ט וז"ל ונ"ל שאין צריך
שאפי' אם הוסיף מים אח"כ אם לא כיון כרי לבטל האיסור
מנטרפין דקול כל האיסורים שריכה עליהם שוגג מותרים
במזיד אסורים ע"ט הרי דאס ריכה האיסור אחר שנתערב
שרי הא ל"מ דהתם כביטול הטעם דק"ל טעם כעיקר
דאורייתא וק"ס להו לרז"ל דעד ששים יתכן טעם והאיסור מצד
המזיג ובכי האי כיון דכתערוכת ראשון כתבטל גוף האיסור
ואין האיסור כי אם מצד הטעם וכל שריכה עליו כשוגג ולויכא
טעם שרי כיון דעכ"פ אין שם טעם איסור כלל דגם בלי
ריכויו אם נאכר טעם האיסור מאליו היה מקום להתיר כל
דלויכא טעם איסור וגוף האיסור כבר כתבטל לא נשאר בו
חשש איסור אבל יבש ביבש דכאנו להתיר גוף האיסור אה"כ
דלא כתבטל כה"ג ובס אין להביא ראיה מציקר דברי הטור
שכתב כל האיסורים שריכה עליהם שוגג מותרים וסתם לשון
זה גם יבש ביבש חד בתרי במשמ' הא כמי ל"מ שדברי הטור
הס כירושלמי בסוף פ"ה דתרומות גבי מה ששנינו סאה
תרומה שנפלה לפחות מק' חולין ואח"כ נפלו שם חולין אם
שוגג מותר עלה אמרו אחר ר"ז כל האיסורים שריכה עליהם
שוגג מותרים חזיר אסורים ולא מתני' היא שוגג מותר מזיד
אסור מתני' בתרומה אתא חזיר לך אפילו בשאר איסורים
ע"כ וא"כ י"ל דשאר איסורים היינו כעין תרומה דבתערוכת
ראשון נמי שרי מד"ת דהרי חטיו תרומ' בטלי חד בתרי מד"ת
וכי הנריכו נז"ה הוא מדבריהם דכוותא ביצרלה וכלאי הכרס
דכטלין כמתים אם ריכה עליהם שוגג מותרים כיון דגם
בלי ריכויו הוה שרי מד"ת אבל חד בתרי אה"כ דאסיר וכ"ת
אי להא לא הוה צריך ר"ז ללמד זה דמ"ל ביטול תרומה ת"ל
ביטול ערלה וכלאי הכרס אידי ואידי שרו מד"ת ואין הריכויו
כי אם להתיר איסור דדבריהם ותו דכל האיסורים לא משמע
ערלה וכלאי הכרס לבד אכתי' ז"ל דאצטרף לריכה ביותר מחד
מתרי וכלה בלח דכעי ששים מוסס דאיכ' טעם וכבר ביארתי
דגבי ביטול טעם כל דכתבטל בתערוכת ראשון גוף האיסור
ונאסר מנכ הטעם כל שריכה עליו כשוגג ולויכא טעם שרי
אבל יבש שנתער' חד בחד דריכה עליו כשוגג עוד חד דהתר
אה"כ דלא התיר ר"ז כזה מהטעם שביארתי וכ"ת הרי כבינה
ד"ד אהרו עניש שגשו מן הרקל ביט מרבה עליהן עניש
מובנים והסיקו והקשו והא קמבטל איסור לכתמילה ותנן אין
הכטלין אס"ל וכו' ופירשו רש"י והתוספו' דהיינו מתני' דפ"ה

התרומות דתני א"ס שונג מותר והרי התר דעניס יבש כובש
הוא דהר בתרי בטיל ואפ"ה לא ק"ל כי א"ס דהתיר לכתחילה
ומתני' לא התיר כי א"ס בשונג והרי לט"ר לא הוה סבר לחלק
בין איסור תורה לשל, דבריהם וט"מ שגם בהתיר הד בתרי כי
ריכה עליו בשונג שרי הא כמי לא אירי"א דהתיר דעניס הוא
בכתערב רוב דהתיר תחילה והוי כריכה ב' חתיכות דהתיר על
חתיכת איסור וכי האי לכ"ע גמ' יבש כובש שרי כי בטיל
האיסור כרוב התר בשונג וכן הגד שהקשו הוא דאין מחטלין
אם"ל דשייך כבא לטיל האיסור כרוב התר דכנר זה בטיל
רובש כובש יבש ריבוי חולין אחר שנתערב שוים הם דבשונג
מותר ובתויד אסור אכל להתיר נתערב הד כחד ושוכ ריכה
עוד בשונג אחרת גבי יבש כובש דאיסור תורה אה"כ דאסור
וגם אין ראייה מהש"ע כי ב"ט ס"ה וז"ל עכר ובטלו או שריבה
עליו בשונג מותר וכו' הרי שהשוה בטיל איסור לריכה על
האיסור הא נתי"מ דעכר ובטל שייך בין בבוק האיסור או
טעם האיסור והיינו לח כלה אך ריכה עליו היינו לח כלה
דאיסורו אינו נתון האיסור כי א"ס מחד הטעם אכל יבש כובש
שנתערב הד וחד ושוכ ריכה עליו עוד אחרת דאסור והנה
חד אחר יש להוכיח כן בדעת הפר"ח שהרי בסיומן ב"ט ס"ק
יב העלה דבאיסור תורה קנסינן שונג אטו מזיד ע"ש וא"כ
לרדיה כחקירתיו אסור ועירף מינה שגם כי ריכה כאחת
רוב התר על האיסור בשונג אסור אלא שהבאים אחריו חלקו
עליו והעלו להתיר גם בשל תורה ועל סברתם אנו דניס דה"ר
להתיר כריכה כאחת רוב התר על איסור בשונג אכל נתערב
חד כחד ושוכ ריכה אחרת בשונג אסור מהטעם שבארת"ח
ודעת הפר"ח הוא סע"ג כ"כ לזה וגם יש סמך לאסור שהרי
כתב מור"ם בסיומן ב"ט ס"ה דא"ס נודע התערבות קודם לא
תהייה שניתוסף אה"כ ע"ש ולרדיה נקוט מיהא פלב"א
דבנתערב חד כחד ונודע שוכ אינו ניהר ואף שהש"ך והפר"ח
חלקו עליו כזה ז"ל דה"ר גבי לח כלה אכל גבי חד בתרי אף
כלא נודע אסור אך את זה עומד לגבירי"מ"ס כהנת שערני
דורא הכיאו הב"כ בסיומן ב"ט ותורת חטאת כלל פ"ה דהא
דק"ל כל האיסורים שריבה עליהם שונג מותרים דוקא בדבר
יבש אכל לא בדבר לח ע"ש והרי כיון שדברי ר"י בירושל' הם
בבי יבש כובש לכד והרי אמרו שם דגם בכל האיסורים אמר
ה"י כן דאי ריכה בשונג שרי וט"מ דגם כי נתערב חד כחד
ושוכ ריכה אחרת בשונג מותר הפך חכל מה שבארת"ח להפך
ודוחק לומר דכל האיסורים דאמר ר"י היינו אף בערלה וכלאי
הכרם דכתערובת ראשון נמי שרי מוד"ת אכל התר חד בתרי
אה"כ דאסור שאין זה שפט הירושלמי וכו' ע

דבריו דבדברים שאינן חסוכין לכ"ע גם ספק אחד בבוק
וספק שני בתערובת חשיב שפיר ס"ס לא היה לנו סוף ספק
לעיקר חקירתינו דשרי גם כה"ג בלי שום ראייה אלא שדברי
הרב בכל מה שהבין שדברי ר"י הם בדברים החסוכים לכד לא
מכרעו כלל וגם לא ראיתי עד פ"ה מי שהבין לחלק בכך ופתם
פסקו דספק אחד וספק שני בתערובת לא חשיב ס"ס וגם
ראיתי לתורינו הרב המופלא כחמה"ר אבואלעפיא בת'
שהובאה בס' אהל יוסף חוד סיומן ב"ט שדחה דברי הרב
משאת חסה אלו ותמה עליו מת' הר"ב ח"ג סיומן ק"ג ומש"ס
דבינה דף ג' ע"ש ועק"ל שהרי הרשב"א בת"ה דק"טו הקשה
לשיטת ר"י מה"ש בפ"ק דכתובות ד"ט גבי פ"פ דחשיב ס"ס
אף דאין בשתי תערובות וגם במשמרת הבית הקשה מח"ש
בפ"ק דב"ק שיליה שיצאת חקצתה ע"ש והוצרך לחלק בין
באו כאחת לבאו כזה אחר זה והרי גבי פ"פ לאן שייך כלל ה"ט
דחמיר משום דברים החסוכים וגם הרב בת' זאת הכריח
דאדם לא הוי דברים החסוכים וא"כ תיקשי לרדיה מאי ק"ל
להרשב"א מהנך סוג"י דלאו דברים החסוכים כי ע"כ אינו
רואה מקום לחילוקו וככה"ג ק"ל דספק אחד בבוק וספק שני
בתערובת לא חשיב ס"ס ומינה במקומי אני עומד שיש לדון
מענין זה דכי נתער' חד כחד ושוכ כפל עוד אחר בשונג דלא
חשיב רוב כה"ג וכאמור ומיהו למ"ש הכ"ז סיומן כ"ז דגם
ר"י לא כתב בספק טריפה שנתערב באחרים דלא חשיב ס"ס
כי א"ס שנודע שדרם הואב קודם שנתערב באחרים אכל א"ס
לא נודע עד אה"ך שנתערב מורה דהוי ס"ס כיון שבאו שני
הספיקות כאחת ע"ש ולבריו ל"ת לנ"ד לאסור כי א"ס כנודע
התערובת ראשון קודם שריבה אכל בלא נודע שרי אלא
שראיתי למור"ם בר"מ שחולק עליו והעלה דגם בלא נודע
אסור וכן הסכים הפר"ח ב"ד סיומן ק"ז ס"ק מ"ז ולפ"ז ככ"ג יש
לדון לאסור והדבר נר"ך לימוד עוד :

סימן ק"א ומידו דברי עמדתיעל דברי הר"ן
והריטבא בקידושין ד"ן גבי
מ"ש לא צריכה רובא מסבלי והרר מקדשו ומיעוטא מוקדשי
והרר מסבלי מהו דתימא לא ניחוש למיעוט קמ"ל ופירשו
הטעם דנהי דבעלמא לא חיישינן למיעוט הכא חיישינן לפי
שאין רוב זה קבוצ ומחוייב דומיא דרוב נשים מתעברות
ויולדות ומיעוט מפילות שהוא רוב קבוצ מחד טבע העולם
אכל רוב זה שאינו אלא מחד המנהג והמנהג עשוי להשתנות
אין זה רוב חשוב שלא לחוש למיעוט את"ר ושמציתי מקשים
ומטו כה תשמיה דרב כהמ"ר א"ישראל בעל בית אברהם מת"ש
הר"ן בפ"ק דהגילה גבי מ"ש כרך שיטב ולכסוף הוקף כידון
ככפר וז"ל אלא דאכתי איבא למידק בעיירות המוקפות חומה
שכח"ל ניחוש דילמא קדמה ישיבתם לחומתם ונמצא שהרי הן
כאילו אין להם חומה אלא איבא למימר שהולכין אחר הרוב
שעל הרוב קידמת חומתן לושתתן שכן דרכי רוב המדינות
מקיפין תחילה ואח"כ מיטבין אותם עכ"ל ואילו למ"ש בפ"ק
דקידושין הא לא חשיב רוב כיון דתלוי במנהג העולם העשוי
להשתנות ודילמא בימות יהושע היה מנהג רוב העולם להפך
ולרדי ל"ק שהרי פשוט בכל דברי הפוסקים דעיקר חשש
סבלות הוא מדרבנן ואינו ספק תורה וכבר האריך לכאד זה
מהר"קו שורש קע"ב כיון דרוב וחוקה להתר מדינא שרי אלא
שחשו דבנן למיעוט במקום ערוה והרא"ש כתב הטעם דאי
מיעוט מניו ומיעוט מצוי חיישינן וכ"כ התו' שם וא"כ גם
לדעת הר"ן ז"ל דא"כ דהוי רוב מר"ת ומ"ש דאינו רוב היינו
דרכנן חשו למיעוט זה כיון שאין הרוב זה קבוצ ומחוייב וא"כ
גבי הגילה דרכנן דק"ל ספק דרכנן להקל כיון דאיבא רוב
הר"ת ויהי היתוי להחמיה דאף בס' טקול ק"ל להקל וע"כ בשל
הכנהס חוקמה אר"ת דהוי רוב גמור וגם מצאתי סמך לזה
ש"י

שאלתי בת' רת' ודין סי' ו' שהקשה בדרכי הר"ן דקידושין
 מח"ס כב"ק רכ"ו דרוב קרו' לכדרא כדא ומיפוטקרו לכדא
 חבית קמ"ל דאין הולכין כהמון אחר הרוב וכן כב"ב דכ"ב
 דרוב זכני לרדייא ומיעוט לככסתא דנראה דלי הוה אזלין
 כהמון אחר הרוב היה הרין דניול בתר הרוב ואחאי הא רוב
 זה עשוי להשתנות כיון דתלו במנהג ותירץ הרב דרוקא
 כפבלונות כיון דהוי מידי דאיסור חשו למיעוט נגד רוב מר"ת
 כיון דעשוי להשתנות אך גבי תמון אי הוה מהני רוב נגד
 חוקה כיון דהוי רוב מר"ת לא היה לנו לחוש למיעוט להוציא
 חוזה וליתן לזה והם דברים נכונים ואעפ"י שלא הביא ראיה
 לדבריו נ"ל ראיה מח"ס ה"ה בפ"א מה' יבוס ה"ה וז"ל וכענין
 ירושה שהוא דבר שבהמון סבור רביוו שהעמידוהו על דברי
 תורה ע"ש וח"מ הבין הרב דמ"ש הר"ן דלא חשיב רוב לאו
 מר"ת קאמר כי אם מדכריה דחשו למיעוט זה כיון דעשוי
 להשתנות ותו ל"ק מדברי הר"ן דפ"ק דחגיגה ובמ"ש ומיהו
 לעיקר ק"ו רת' ודין כ"ל ליישב כמ"ס התוס' סנהדרין ד"ג ר"ה
 דייני וז"ל דרובא לרדייא זכני לא חשיב מי הכך רובא
 הילכך לא סמכין אהך רוב כד"מ ע"כ וא"כ ז"ל דכי קול' אין
 הולכין אחר הרוב כהמון היינו נמי פה"ט דאינו רוב גמור
 כיון דעשוי להשתנות ראי היה רוב גמור מהני רוב מר"ת דמהני
 כדניי נפשות . אך את זה ק"ל בדברי הרז"טכא והר"ן אלו
 חמ"ש בפ"ג דע"ז ד"מ ור"מ דחייש למיעוט גור שאר תקומות
 ודבנן דלא חיישי למיעוט ל"ג שאר תקומות אטו אותו המקום
 ואילו לדכריה דניי כיון דתלו במנהג וחשיב להשתנות לא
 חשיב והו"ל לחוש בע"ז החמורה כמו שחשבו גבי סבלונות ויש
 ליישב לפי מ"ס הרז"טכא בחי' והר"ן כהלכות שם ע"ש :

והיה ג"ל ראיה לדברי הר"ן דכתיב רתלוי כהנהגה לת'
 רוב מח"ס כנדרים דכ"ג לא צריכה דרוב
 הסתפקי מין חד מהו דתי' ניול בתר הרוב קמ"ל ספק איסור
 להחמיר וק' דהוי בכל התו' שרינן לנהמי מכח רוב . וכבר
 ראיתי להלח"מ בפ"ג מה' נדרים ה"ה שהק' בן ותי' שאני הכא
 דאפשר דכיון גס על המיעוט יעש ולמ"ס אין צורך לזה דרוב
 עשוי להשתנות הוא זה ולא חשיב רוב כפי דברי הר"ן אלו
 דגבי חשש סבלונות . ח"ק שהר"ן בהך סוגיא נראה דמפ'
 בדברי הלח"מ שכת' וז"ל איכא לספקוי דילמא אפי' אלו נתכוון
 ע"כ ודבריו מורי' כתי' הלח"מ וק' דהו"ל לפ' כשיטתיה שכת'
 כפ"ב דקידושין . אך למ"ס דגם הר"ן מודה דהוי רוב מר"ת
 אלא דחיישי רבנן ברוב דעשוי להשתנות ח"ט דכיון שאהרו
 ספק איסור להחמיר משמע דם' גמור חשיב וע"כ פי' הטעם
 דאפשר דכיון לשיניהם וראיתי כשי' תקו' לנדרים כתיב שהק'
 שם כגם הר"א תמוין ושיטה דאחאי לא ניול בתר הרוב ות'
 דכיון דתלוי בשמות לת' רוב כמ"ס בפ' החניח לא צריכא
 דרובא קרו לכדא כדא וכה"ג אהרו בפ' המוכר את הבית
 דרובא קרו לכדא כדא ולבית כתי' וז"ל דהאי גבנא לישני
 בתר המיעוט ע"כ ועיין כב"ב ל"ד סי' ר"ח מהש"ק ע"ז וכב"ח
 וכפ"ר וכו' ובכנה"ג שם הנה"ט אות זט . ושם כשי' הנה
 ראיתי שכתב כשם הרבנו וז"ל ס' איסור להחמיר פי' וחיישינן
 למיעוט ודילמא למיעוט שחן המצוי שם נתכוון מיהו אי פריש
 ואמר לא נדרתי אלא בשחן זית כאחן כדתנן לא נדרתי אלא
 בחמתו של ים וכן גבי מהמון דהא קול' אין הולכין במתו' אחר
 דרוב ע"כ . ונ"ל ככוונתו דס"ל דהוי מיעוט הנזי רחיישינן
 כמ"ש התו' ביבנות דק"ט וכשאר דוכתי . ח"ק דמדברי
 הגהו ג'אוי דגם במתון דאין הולכין אחר הרוב הוי מהני
 טעמי אבל כלא"ה לא ואיסור ומתון שוין הם וכ"ג מדברי התו'
 דסנהדרין ד"ג ר"ה דיני ואילו אגן קול' רבשו' דוכתא לא מהני
 כהמון רובא ומה"ט נתפשט דבל' הקול' וז"י . גם בעיקר
 הקו' בהך סוגיא דנדרים אחאי ל"ת רוב ק"ל דאחאי לא תי'

דהוי קבוצ ולא שייך הכא כל דפריש וצריך אני להתיישב בכ"ז
 וכעת אין לי פכאי :

סימן ק"ב נתתי

לפי לכאור כחאי דקול' ראזלינן
 בתר רובא ומה"ט יבוס ביבוס
 חד כתרי בטיל אי סני ברוב כל דהוא או כעין ככל האיסור
 מהתר שהר"ח כפ"ט מוה' ת"א ה"ד כתב אם היה חלב דחליה
 כשנים כחלב הכליות הרי הכל מותר מר"ת אפי' חתיכת
 נכילה שנתערבה ככ' חתיכות של שחוטה הכל מותר מר"ת
 וכו' וכדבריו פתס בספר הכל בו והאורחות חיים כז' כה'
 איסורי תאכלות ע"ש וראיתי להרב הנחת כהן בספר
 התערובות שהקשה דמשמע בכל הש"ס דרוב כ"ס סני ולמה
 הצריך כשנים בהתר מהאיסור נמ"ש חד כתרי בטיל היינו דלא
 משכתה לה ביבש כי אם חד כתרי דאם אחת קטנה ואחת
 גדולה אינו בטל דשחא הגדולה של איסור וליכא רוב ולא
 ראיתי במפרשים שדברו בזה הקושי כלל וזל דכשנים דנקט
 ל"ד דה"ה אם חלב האליה יתר בל' שהוא בטל שלא כתב אם
 היה בחלב האליה שנים כחלב הכליות . אלא כשנים להורות
 שאין צריך שיהיה דוקא בהתר כפלים מן האיסור אלא קרוב לו
 מצט או הדבקה וכו' ואמרי הת"ר אין יסובו מספיק דאין צריך
 כלל לכתיוב כה"ג גם עיקר דיוקו דקוט כשנים ולא שנים אינו
 דיוק שהרי כה"ג כתב אם אכל מן הגריסין כשלא כצום וכו'
 והתם ע"כ היינו דוקא ג' דאי כגריסותא אינו לוקה וגם
 הרב חיים אכל פחות מנ' כצום וכו' גם עיקר קושיותו שכתב
 דלא ראה במפרשים שנגשו בו לא ראה שהרל"ח סי' פ"ו
 עמד על זה ובתב נראה שדיוק הרב בדכריה הנכללים זה
 בזה צריך בהתר כפלים מהאיסור ואינו מספיק כשיהיה
 בהתר כמו האיסור ויותר מצט שהיה נראה לכאורה שמספיק
 שהרי הוא רובא אמנם תמוין לו לרב זה אינו וזכר ראיה ברורה
 מן הגמרא וזלתי הלשון שאמר ככ"ח חד כתרי בטיל ונראה
 בדכריה שאינם נכללים כמו חתיכות שאם יש חתיכה יותר
 בהתר מהאיסור כגון שהם ד' וה' שהכל מותר מר"ת ולא
 בתברר זה בדברי הרב עכ"ל וראיתי להנה"ג בסו' ק"ט
 הנה"ט אות ה' שתמה על דברי הרל"ח אך כתב ולא נתברר
 זה בדברי הרב ואדרכא כתבאר מדברי הרב ההפך דכעין
 על חד תרין בחתיכות ולא בני כשיהיה שם רוב כגון ד' וה'
 ותו קשה אך הסכים בדכריה שאינם נכללים כגון ד' וה' סני
 ומכ"ל הא והרי הראיה שהביא מח"ס ככ"ח חד כתרי בטיל
 והרי זה הלשון נאמר בין על דבר הנכלל בין שאינו נכלל ומאן
 פלג ליה וז"כ ע"ש ולרדייא אי מהא ל"ק דגבי חתיכות ביבש
 אעפ"י שהצריך חד כתרי ל"מ דבעי כפל רהתם ס"ט דלא
 משכח לה כי אם ככפל דאי נתערבה קטנה וגדולה אם ההתר
 ניכר אין זה תערובת ואם אינו ניכר שחא הגדולה הוא של
 איסור ובת"ש הנחת כהן וכו' הרשב"א כת' סי' רע"ב הביאו
 הכנה"ג כסיום דבריו וא"כ אין ראיה בדברי הר"ת כי אם
 מ"ש בדבר הנכלל לכד גס מ"ש דמאן פלג ליה דהרי חד כתרי
 בטיל נאמר בין בדבר הנכלל בין אינו נכלל הם דברי תימא
 שלא נאמר בכל הש"ס חד כתרי כי אם ביבש בדבר שאינו
 נכלל והוה שכתב הרל"ח וזלתי הלשון שאמר חד כתרי בטיל
 הכוונה אע"ג שוה הלשון לא נאמר כי אם בדבר שאינו נכלל
 ס"ל דאע"ג דהתם מוסר דלא אפשר בדבר הנכלל ס"ל
 דמדינא כפי כפל וזה מוכרח דאי ס"ל דלשון זה נאמר גם
 בדבר הנכלל א"כ הוי זה ראיה גמורה שאין עליה תשובה
 ואין כתב אינו וזכר ראיה ברורה מהגמ' וזלתי הלשון והרי
 זה הלשון אין לבראיה ברורה ממנה וע"ק ראף התמ"ל שוה
 הלשון נאמר בין בדבר הנכלל או אינו נכלל אכתי באינו נכלל
 אין ראיה שז"ל דכי נקטו כן היינו משום דלא אפשר וא"כ אין
 ראיה כי אם תמ"ש זה הל' שון בדבר הנכלל שאפשר למינקט
 דרוב

דרכו כל שהוא בלי כפל ואפשר שת' הרשב"א שהביא בסוף
 דרכיו כוונתו דע"פ דבריו ל"ק להרלב"ח והוא דוחק דכל כי
 האי היה לו לכאור גם ראיתי להפ"ח בס' ק"ט ס"ק ד' כתב
 על הרלב"ח דלא נזכר לציין סוגיית דבטיין וחשב הלשון חד
 בתרי הווכר נבי לח בלח ולא דק דלא הווכר אלא נבי יבש
 ע"ש ולדירי מעולם לא עלה על לבו דחד בתרי בטיל כאמר
 גם נבי לח בלח דא"כ איך כתב איני זוכר ראיה ברורה
 מהגמרא והרי זה הלשון אם כאמר נבי לח בלח איך ראיה
 ברורה יותר מזה אלא וראי שכונת הרלב"ח שזה הלשון הוא
 מהך לרכיו אע"ג שלא נאמר כי אם נבי יבש ביבש וכאמור
 ושם ראיתי להפ"ח שהכריח בדרכו כל דהוא סני מדוכתי
 טובא ודחה דברי הר"ם ושאר גדולי הפוסקים וכשאני לצנתי
 ל"ת תכל מה שהביא לדחות דברי הר"ם שכל דעת הר"ם
 כזה דהרי ביטול איסור ברוכ דאחרי רבים נפיק כמ"ס בחולין
 דהא מכל דאזלין בכת רוב דכתוב אחרי רבים וכו' וכ"כ
 הש"י בחולין דנ"ה דמדאורייתא וכ"כ בגיטין דנ"ה דה
 לא וכ"כ הרא"ש בחולין ד"ק ואילו עיקר קרא דאחרי רבים
 בסנהדרין כתיב דאזלין בהו אחר הרוב כדתנן בריש ת'
 סנהדרין ובס"ס ד"ג וכן מנו עשה זה מוני המצות נבי
 סנהדרין וכ"כ הר"ם בפ"מ מה' סנהדרין ע"ש וא"כ ע"כ
 דביטול איסור מרוב דמהני בסנהדרין ילפינן לה א"כ דכי
 כתיב אחרי רבים כלל כל מילי אע"ג דעיקרו בסנהדרין קאי
 והרי בסנהדרין בחד רוב מנין אזלין ולא בחד רוב מנין דג'
 שיטבו לרוב כד"מ בטל דעת היחיד נגד הכ' אף אם היחיד
 גדול כחכמה משניהם כידוע וכמו שביארתי כ"כ בס' פ"ו וא"כ
 יבש ביבש דשייך ביה רוב מנין חד בתרי בטיל כי התם
 בסנהדרין וא"כ מ"ס הר"ם דחתיכה ככלה בטלה ב' חתיכות
 דהתם הוא דוקא דאילו חתיכת איסור קטנה בגדולה שכתבו
 הרב חננת כהן והפ"ח דמדינא בטל ברוכ אלא דלא משכחת
 לה דאם אינו ניכר דילמא הגדולה היא של איסור ואי יודע
 דהקטנה של איסור איך באן תערוכת ע"ש הנה למ"ש לאו
 מה"ט דאף אי משכחת לה לא בטיל דבעינן רוב מנין
 בסנהדרין וליכא זה כל בדעת הר"ם ויש קצת סמך ממ"ס
 בגיטין דנ"ד דמדאורייתא חד בתרי בטיל ואי סני אפי'
 בהתיכה התר גדולה אלא דלא אפשר לא הול"ל אלא
 דמדאורייתא כרובא בטיל ומדנקיט חד בתרי ש"מ דבעינן
 רוב מנין ומיהו ב' כג' או ג' כד' אה"כ דמודה דבטילי שפיר
 דהא איכא רוב מנין ודקולו בסנהדרין שהוא הכנין איכ לביטול
 איסור ברוכ אך ביטול לח בלח ברוכ צ"ל לפ"ד מהכ"ל דבטיל
 דהרי רוב מנין בעינן וליכא וצ"כ צ"ל דכי קפיד קרא היינו
 במקום דשייך רוב מנין ורוב מנין רוב מנין עיקר אבל לח
 בלח דלא שייך ביה רוב מנין אה"כ דמהני רוב מנין דאין דנין
 אפשר שאפי אפשר ומיהו אכתי איך ברירה אי סני ברוכ חששו
 או בעי שיעור אחד דאם באנו לומר ברוכ חששו הרי
 בסנהדרין לא סני ברוכ כל דהוא דהרי בסנהדרין גדולה מהני
 רוב ל"ו נגד ל"ה ובסנהדרין קטנה יכ נגד י"א ובר"מ ב' נגד
 אחד ודעת הר"ם כיון דבסנהדרין לא סני ברוכ חששו דעכ"פ
 איכא חד מהסנהדרין רוב וע"כ בעי חד בתרי דהיינו כפל
 מההתר דאע"ג דגם יכ נגד י"א מתבטלן מ"מ כיון דלא
 ידעינן כמה יהיה הרוב נבי לח בלח כיון דלא שייך רוב מנין
 ולפינן לחומרא דלפחות חד בתרי בטיל דכי איכא לאקשוני
 לקולא לחומרא לחומרא מקשינן ומ"מ הוא שהצריך נבי דכר
 הנכלל חד בתרי וא"כ פ"ס הפ"ח דמהי תיתי להצריך בלח
 או ביבש חד בתרי וקרא כתיב אחרי רבים להטות דסני
 ברובא לחוד הא ל"מ דתיבא ביבש דבתר רוב מנין אזלין אבל
 בלח דלא שייך רוב מנין מכל' לדמותו לרוב בסנהדרין גדולה
 לא לרוב דהיינו חממות דכי בטיל היינו חד בתרי ותפסת

מועט תפסת גם הראיה שהביא ממ"ס בכורות דכ"ז חלת
 ח"ל בטלה ברוכ ל"מ חכמה נעמי דחד בתרי נמי רוב קארי
 ליה וכדכתיב אחרי רבים דמיניה למדו כד"מ דבטל דעת יחיד
 נגד ב' ותו דהתם תרומה הוא חטים ושעורים דיבש ביבש
 ניטהו וכחטה אחת יותר דהתר בטל גם להר"ם והר"ב הקשה
 דארבא מהך סוגיית יש ראיה דבעי כפל ממ"ס שם רמי חדא
 בטלה דתרומה וכ' נטלי דחולין ושקיל חד וכו' הרי דכלח בעי
 כפל דאי לאו למה הצריך ב' נטלי דחולין בחד ומשהו סני
 ותימא איך הביא ראיה מהך סוגיית דארבא ראיה לסתור
 הוא גם הראיה ממ"ס כתיבה ד"ד עצים ששאר חן הדקל בוט
 מרכה עליהן עצים ומסיקן הא נמי ל"מ דעצים דבר שבמנין
 הוא ובע"ז אחד יותר בשל התר סני גם הראיה שהביא ממ"ס
 בזבחים דע"ג מ"ט ת"ג דאיכא רובא ב' נמי איכא רובא ל"מ
 דהתם דתני נפל לג' דהיינו חד בתלת פריך שפיר דגם כי
 נפל לב' שרי דקולו חד בתרי בטיל ולא ידעתי מה הכין
 כסוגיית שהביאה לראיה גם הראיה ממ"ס ביבמות דפ"כ
 דברכו כל דהוא סני אף באיסורי תורה הא נמי ל"מ דכי אמר
 ר"ג נבי ונתן סאה ונטל סאה עד רוכו כשר ומשמע דברוכ
 דהוא סני התם שאני דשאוכה דרכן הוא ומדינא גם בלי רוב
 כלל הו"ל להתיר דבמחצה על מחצה נמי ספק שקול הוי וקול
 ספק דרכן להקל והם אמרו דבתערוכת ספק שקול אסור
 והם אמרו דברוכ חששו בשל דכריהם סני ואין מזה ראיה
 לביטול איסור תורה וכ"כ שהיה ס"ד דש"ס דכדרכן לא בעינן
 רוב כלל וגם בעירובין דת"ו איכא ת"ד דכדרכן נקטינן
 להקל אף ביחיד נגד רבים ש"מ דרוכ אינו אלא בשל תורה
 וא"כ י"ל דגם לדירן ברוכ כל דהוא התיירו כדרכן ומ"ס
 הפ"ח דביבמות מוכח דברוכ כל דהוא גם באיסור תורה לא
 ידעתי מכל' הא דאי מאירך מתני דשתי קופות דאמר ר"ג
 והוא שרכו חולין אי לר"ל הא אמר תרומה בזה"ל דרכן ואי לר"ז
 הא אמר אעפ"י שלא רכו דמוקי לה כרכן דר"ו ובר מן דין ז'
 דרכו היינו חד בתרי בלח דרוכ גמור מקרי גם הראיה
 מהירושלמי דפ"כ דערלה פסקו הר"ם בפ"ו מה"א הכ"א
 דמי צבע במי צבע בטל ברוכ ל"מ חדא ז"ל דרוכ היינו
 בדריכה דהיינו חד בתרי ותו דע"כ במי צבע אינו אסור חד"ת
 דא"כ הוה צריך מאתים ואחת כרין בטול ערלה וכמ"ס שם
 גבי סתמנים כסתמנים וכיון דהוי איסור דרכן התיירו ברוכ
 כל דהוא גם הירושלמי דפ"ד דתרומות גבי ליטרא קביעות
 ל"מ דהתם נמי כדרכן הוא כמ"ס כתיבה ד"ג ונרש"ז דתרומ' ^ו
 פירות דרכן גם הסוגיית דפ' התערוכות וכפ' גיד הנשה
 וכשלי תמורה דפריך וכבטיל ברוכא ל"מ דהתם ביבש דהוי
 דבר שבמנין גם הר"ם מודה דכיתר אחד בהתר שרי ואי ק"ל
 דשלי תמורה דאיני באורג תלא הסט דשער נזיר בשק
 דהוי דבר הנכלל הא נמי ל"ק דהא"כ ס"ל לביטול שק ברוכא
 היינו חד בתרי כיון דלא שייך ביה רוב מנין ביטולי חד בתרי
 והיינו רוב דריה גם הראיה ממ"ס כב"מ דכ"ג דנעשר שני
 בטל ברוכ ל"מ דהתם ביבש איירי דמיניה הכריחו הראשונים
 דיבש ביבש בטל חד בתרי וכיבש גם הר"ם ס"ל דכיתר אחד
 בהתר שרי גם הראיה שהביא ממ"ס בכורות דכ"ג שאל
 יביא קב טמא ועוד וכו' ל"מ דהתם בתערוכת חטים איירי
 דהוי יבש ביבש דכחטה אחת יתירה בהתר שרי לב"ע ולא
 איירי בלח דכוליה פרקין דפ"א דתרומות בתערוכת חטים
 איירי מדתני שם מ"ט סאה תרומה שפלה ל"ק וטחנן וכו' הרי
 דער פה בלי טחינה דהוי יבש ביבש לב"ע גם מחתני דפ"ד
 דתקוואות דתני אם רוב מן הכסף ל"מ דהתם כשאוכה דרכן
 איירי וכמ"ס התוס' ויבמות דפ"ו ע"ש גם מחתני דפ' בתרא
 דכלאים דבאר נתלים ונחר נתלים אם רוב מן הנתלים מותר
 ל"מ ס"ל דהתם שאני דעירב כשעת התר דאי לאו הכי תקשו

היזי שדי לבטל איסור לכתחילה וע"כ ה"ט דכל דלא חל
 האיסור לא מקרי ביטול וכ"כ הר"ן בת' סי' כ"ט וא"כ מה"ט
 נמי שול' דהתירו ברוכ כל דהוא כמידי דרכנן גס הירושלמי
 דסוף כלאים שהביא דנחר ופשתן שטרפן מביא עוד לומר
 ועוד נחר במלים ומכטלן הא נמי ל"מ ששם בירושלמי תקשו
 דרב אמר דאסור ותיירו דרב כשעשאו כגד ורבי ירמיה איימי
 דבעי לערב נחר ופשתן שנתערבו עם נחר במלים וכיון
 דאיירי כלי שזע טווי וכו' דהוי שעת התב' ומה"ט התירו לבטל
 אס"ל מה"ט התירו ברוכ כל דהוא א"כ זל' דתערוכות נחר לאו
 דבר הנכלל חשיב כי אם כיכש כיכש דברוכ כל דהוא סני גס
 להר"ה באופן שג"ל בדעת הר"ה דלא כלח בעי כפל וכיכש
 ברוכ כל דהוא סני וכמו שהבין הרל"ה כדעתו ומהו נראה
 שהרשב"א והטור חולקים עליו מה"ט בטור סי' נ"ח אם
 נתבאר שהיה רובו התר מותר דספק דרכנן להקל וכן ספק
 הש"ע ש"ט שגם כלח ברוכ כל דהוא סני ונ"ל ראה לדעת
 הר"ה דסתם רוב כפל חשמע דהיינו חד בתרי ומה"ט כלח
 דליכא רוב חנין בעי כפל מה"ט במכילתא כפ' בא כמסק
 וגם ערב רב עלה אתם דהערכ רב הוי כפלים כיוצאי הנריס
 הביאו התוס' נדה ד"ג ד"ה קט"ו וע"כ דמרבוי רב נפק"ל
 דהוי כפלים מישראל וכ"כ ההפ"ש ואי רוב היינו רוב כל
 דהוא א"כ מנ"ל אימא דהוי ששים ואחר או עשר או ק' וכפלים
 הנ"ל אך להר"ה כיון דכלל הישראל כחד חנין וכתיב וגם ערב
 רב עלה אתם והיינו דהוי כישאל השתא דכתיב רב היינו
 כפלים דסתם הכי חשמע והוי כמיעוט רבים שנים דכיון דלא
 פירש איזה שיעור היו רוב מינה דהוי על חד תרי וזה ספק
 גדול לדעת הר"ה ואי ק"ל והוי איפליגי הראשונים אי ספק
 אכיר מר"ת או מרבדיהם והיינו בספק שקול וכלל דכל ספק
 שאינו שקול לכ"ע שרי מר"ת ל"ק דלסוכרים ספק אכיר מר"ת
 אי לאו דבלי אחרי רבים גס כמיעוט הוה אכיר דספק שאינו
 שקול ספק מקרי כח"ש הלזקו שורש קע"ב וא"כ כלח כל
 דליכא כפל דלא חשיב רוב ספק נמור חשיב ולהסוכרים דשרי
 מר"ת ע"כ כי אצטריך אחרי רבים היינו לאיקבע דלכ"ע הוי
 גר"ת וא"כ כאיקבע אי לא חשיב רוב ספק נמור חשיב ואסור
 מרין ספק :

וראיתי

כת' חינוך בית יהודה סימן פ' שהביא ראיה
 דסני ברוכ כל דהוא דתנן בסנהדרין דכ"ט
 גבי דיני המוכות ב' אומרים זכאי וז' אומר חייב זכאי וכו'
 ושם בד"מ גבי דיני נפשות תנן זב מוכין ולא מחייבין זכאי
 וקשה הא תו לה"ל הא תמתיני דכ"ט נשמע אחרי רבים אלא
 ודאי אתי לאשמועינן דלא ניתא כסם דהתם בעי כפלי דהיינו
 חד בתרי ה"כ כר"י אימא מחייבין בעינן כ"כ מוכין קמ"ל
 דברוכ כל דהוא סני וזו ראיה שאין עליה תשובה ע"ש וק"ל
 בדבריו דגם לדבריו תקשו למ"ל תתני' דר"ה והרי בריש חס'
 סנהדרין שנינו הטייתך לטובה עפ"י אחר הטייתך לרעה עפ"י
 שנים כי ע"כ כ"ל דמתני' דכ"ט כד"מ אצטריך דאיכא ה"ד
 בכנהדרין ד"ב דכי כתיב לנשות היינו כדני כפשות ומינה
 ס"ד דלא מהכי רוב כדני ממונות אס' להו דליף מק' וד"כ
 כח"ש סם כס"ם ולהכי קמ"ל דמהכי רוב גס כדני ממונות
 ומתני' דר"מ גבי דיני נפשות איצטריך חסום סיפא אפילו כ'
 ושנים מוכין או מחייבין ואחר אומר איני יודע יוסיפו דהיינו
 דהדעת היה נותן דליכטיל כמיעוט קמ"ל והע"ב דתנן לה
 בד"מ כד"ט זל' דשאני ד"מ דקילי אבל כר"י זב מוכין ולא
 אינן יודעין זכאי קמ"ל וכבר ביארנו דהר"ה כוליה מילתא
 דביטול איסור מהסדרין יליף ופרוב חנין ביחד אחד בהתר
 סני זולת לח כלח דלא שייך ביה חנין בעי כפל להומרה ומיהו
 למ"ט דכדרכנן גס לח כלח מורה הר"ה דסני ברוכ כל דהוא
 ק"ק דא"כ בככורות רב' למה הנהר"ך ר"ה ב"טלי דחולין והרי

ברוכ כל דהוא סני וזל' דכיון שהתירו לערב כל דתירומה ע"כ
 ידי רוב זה כח"ש מחלן ואילך שקיל חד ודמי חד ע"כ הנריסו
 ביטול נמור כשלי' תורה כדי להקל כה"ב ודעת סמ"ק הביאו
 הכ"ה א"ח סימן קכ"ה גבי מיס שלנו שדקרק מדכריו ולבטל
 מיס שלא לנו כעני כפל הם כדברי הר"ה דכלח כעני כפל
 והפר"ח כתב על דברי הכ"ה אפשר שהדקרק כלסונו לא
 ימנא זה מוכרס מדכריו אולא כיון יפה בעיק' הרין והס דברי
 תימה שדברי הסמ"ק והגמ' מורים להדיא כהו שהבין הב"י
 שכתב כלאו דאכילת חמץ וזל' ומיס שלא לנו שנתערבו כמיס
 שלנו התירו רז' אדרי שנתכטלו ברוכ קודם הלישה כנון חד
 בתרי ע"כ ומ"ש או לא כיון יפה מי שמע לו כגד הסמ"ק ורז'
 והגמ' והא"ח והכל כו' שהביאו דבריו בסתם וגם הכ"ה כ"כ
 בדעתו וכו' ודעת החינוך כפ' ראה כלאו דכילה סי' ת"פ
 שכתב דדברים מאוסים כשרצים שגפל בקרירה לא כעני ששים
 ומ"מ צריך שיהיה במה שבקרירה שני חלקים כנגד גופו של
 שרץ כדי שיתכטל ברוכ דאל"כ יהיה נידון כאוכל גוף השרץ
 ע"ש נראה כיון דנחמה השרץ בקרירה הו"ל לח כלח דבעי
 כפל כי היכי דליהוי חשיב רוב כדעת הר"ה וכ"כ מדברי התו'
 דוכחים דע"ה ד"ה הפיגול שכתבו וזל' דמיירי דאיכא ב' זיתים
 פיגול וחד נותר יחד כחתיכה אחת ואי לא בעי כפל תיסקי
 כזית ומסהו אלא כיון דכחתיכה אחת הם היו כדבר הנכלל
 וב"כ תת"ש עוד וכנון דשקל ב' ויתים אחד איסור וד' חשני
 איסורין וכללן וכו' ע"כ וממ"ש בחולין כדכ"ט דמחנה על
 מחנה אינו ברוכ דנראה דברוכ כל דהוא סני ל"מ דהתם
 שאני דהכי אגמריה דחמנא למהט' כמ"ש סם ברכ"ח ע"ש גס
 מחלתי שגם דעת הרשב"א דנכי לה כלח מר"ת לא כטיל
 ברוכ כל' דהוא' כי אם חד בתרי ומ"ש בת' סימן תקט"ו וזל'
 ושאם סמכו כזה חסום דשעורין אלו דרכנן והולכין כו' להקל
 דכל שהוה למעלה מחד בתרי לדעת רש"י לאו דאורייתא וכו'
 הרי נראה דעכ"פ בעי' חד בתרי דליכטיל מר"ת וגם מחלתי
 הדבר יותר כבידור בת' הרשב"א בסיון תקכ"ד וזל' ומלשון
 חשמע דכ"מ שאמרו חד בתרי כטיל מר"ת לא אמרו אלא יבש
 כיכש הא ככלול לא אמרו ולימא דאפילו כלול חד בתרי כטיל
 חד"ת וכחין כמינו וכו' וכודאי כין כיכש כין ככלול מר"ת חד
 בתרי כטיל ע"כ הנה מבואר דכלח לא כטיל מר"ת כי אם חד
 בתרי כדברי הר"ה גס כדורת הבית דק"א ע"כ כתב וזל' יש
 דוחס דהיא כחין כמינו דלכ"ע מין כמינו לרבנן חד בתרי
 כטיל ושם כתב עוד כסם הראב"ר דעם דעיקר מר"ת
 כחין ושאינו הינו ולא אמרו חד בתרי כטיל אלא כחין כמינו
 ע"ש ס"ח דביטול ברוכ כלח היינו חד בתרי ומינה דמ"ש
 הרשב"א שם ברכ"כ וזל' אבל חתיכת ככילה שגפלה בקרירה
 של כשר שמינה ויש בחתיכות התר כדי לבטלה ברוכ וכו' דחין
 במינו לכ"ע כטיל ברוכ מר"ת ע"ש אין להוכיח דברוכ כל'
 דהוא סני וכח"ש לעיל ע"ן בדעת הרשב"א והטור דלמ"ש ל"ה
 חידו' שול' דרוכ דקאמרי היינון חד בתרי וסמך על מ"ש לעיל
 חוה כן להדיא וגם הרא"ה כדק' הבית ברכ"כ כתב אבל
 מין כמינו חד בתרי כטיל מר"ת ואם ישיב הפר"ח גס דכדרי
 הראשונים אלו גס כן שלא דקדקו כלשון על זה אני אומר יפה
 שחתן של אבות מתורתן של כנים שכבר ביארתי דמהסוביא
 אין הכרח נמור כגד סכרתם ומת' הרשב"א סימן תכ"ד קשא
 כדברי הפר"ח שכת' על הרל"ה שחשב דלשון חד בתרי כטיל
 הוכר בני לח כלח ולא דק' דלא הוכר אלא בני יבש כיכש
 והרי הרשב"א תהה על השאל' כמה שחשב שלא נאמר אלא
 גבי יבש כיכש ואיך לא נרמז מדבריו :

ובידידן כדבר יבש דליכעני כפל אין ראיה מכל דברי
 הפוסקים שזכרתי זולת שהרא"ה כדק' הבית
 דקיד' מבואר דכדרינו דבעי כפל והס"ה כתב כמנהגו דלא
 דקרק

דקדק מלשנו או לא דק בדין ודואה אני שיש לרון גם ברעת
הר"ן כן שכתב בפ"ג נ"ה גבי יבש ביבש שהביא ראיה מכ"מ
דף ק"ב שאחרו דמעשר בטל ברוב וז"ל וקאמר דבטל ברובא
בלומר חד בתרי כשאר האיסורין ע"ש כנראה דמדרכבן אע"ג
דלא בעי ששים כפל מיהא בעי וגם מצאתי סמך לזה מת"ש
בכרכות דה"ח ששה וראוי לא מבעיא לי וכו' ואיהו סבר רובא
דמנכר בעינן וכתב רבינו יונה דאי איכ"כפל הוי רובא דמנכר
ע"ש ואי בוימוין דדכריהם הנריכו כפל דליהוי רובא דמנכר
כ"ש לבטל איסור תורה דבעי מדכריהם כפל וש"ר שקדמני
בראיה זאת הרב מנחת יעקב כלל כ"א ס"ק ו' ע"ש עוד כ"ל
ראיה מת"ש התוס' ביבמות דל"ו ד"ה הא דכרובא דליתיה
קמן דק"ל דלא חיישינן למעוטא כמיעוט מצוי היישינן ע"ש
ומה"ט כתבו הראשונים דהנריכו כדריקה ברואה אע"ג דרוב
כהמות בשרות הם דהוי מיעוט מצוי וחיישי' למיעוט וכיון שכן
ז"ל דגם ברוב דאיתיה קמן דחמיר דעכ"פ איקבע טעם איסור
הנריכו כפל דכל דליכא כפל חשיב כמיעוט מצוי ובין שדעת
הר"מ והראב"ד ורש"י דגם ביבש בעי ס' מסתיין להתיר
מדכריהם ככפל כנראה דעת הרא"ה והר"ן כצירוף דעתם
וכן הסכים הרב מנחת יעקב ועיין בשיטת הרב בכלא כבינה
לדף ד' מה שכתב בדין זה :

סימן ק"ג נתינתו

כחולין דנ"ה דלא חשיב קבוצ כי אם בניכר ההתר
והאיסור במקומו אבל כי נתערבו לא חשיב קבוצ אם זה
מוסכם שיש להשיב דכ"כ חשיב קבוצ שהנה התוס' נזיר דף
זב ד"ה איסור כתבו דמדיכא שרי בכל הנשים דאזלינן בתר
רובא ולא הוי קבוצ דאינו קבוצ אלא כשהאיסור ניכר לעצמו
ובן ההתר אבל כשאין האיסור ניכר לעצמו לא חשיב קבוצ
אכן הרשב"א בגיטין דס"ד כתב בשם הרמב"ן דמדיכא כל
נשים וקטנות מותרות משום חוקת פניה אבל הוא איסור שאין
חוקת נשים שאינן כאות לפניהו לרון מועלת לו וב"כ ה"ה
כשם הרמב"ן בפ"ט מה' אישות ה"ו וכן הסכים הר"טובא כחי'
גיטין דס"ד ע"ש ש"מ דלדידהו איסור מדיכא ולא משום קנס
וא"כ ע"כ לדירהו חשיב קבוצ גם באינו ניכר האיסור הפך
דעת התוס' ושאר ראשונים ונכר ראיתי להפלתי כ"ד סימן ק"ג
ס"ק יא שהכריח דהרמב"ן הולק בדבר זה ולדידי זה לא יתכן
שהרי הר"טובא כהרובא בתוכות ד"ד הכריח דכרי התוספות
כחולין דנזיר ואילו בגיטין הסכים לדכרי הרמב"ן ז"ל טוב
ראיתי שציקר הקיורתו כבר עמד עליו הר"מ אה"ע סי' י"ח
שהביא דכרי התוס' דנזיר דאיסור משום קנס דלא חשיב קבוצ
כיון דאינו ניכר ההתר והאיסור ומדיכא אזלי בתר רוב וכתב
דהתוספות בגיטין דס"ד שתלו הטעם דאינה חוקה גמורה
דאינה בידו לקדשה שמה לא התרצה וכן הרמב"ן שכתב
דשאר כל אדם מותרים בכל הנשים ובקטנות משום חוקת
פניהו לא למדנו דכדכר שאינו ניכר לא חשיב קבוצ ושוכ
הביא דכרי התוס' דוכחים דע"ג ד"ה אלא שהכריחו דכר זה
דכאינו ניכר לא חשיב קבוצ וכן כחולין דנ"ה שהכריחו כן
חרקי"ל חד בתרי בטל ומתוך כך כתב דגם בלאו ה"ט אין
כאן קבוצ מד"ת דלא תחוקינן באיסור קורבה מספק עד
צידד שוו קרובה היא והתם דדרכבן החמירו לחוש לקרובות
משום קנס חת"ד אלא דק"ל דהכתי לא יסב כלום להרמב"ן
שחלק להתוס' והעלה דמדיכא נאסר בכל הנשים ואי לא שייך
קבוצ מהנך תרי טעמי לנשתי מדיכא הטעם רוב ואולם לדירי
להרמב"ן ל"ק וכל זה דכיון שמתיר אם בלו קרובות ואחרו
דלא נתקדשו החותרות לו א"כ הו"ל באיסור שנתערב שוכל
לכרר ולהתיר האיסור דלא בטל ברוב כלל כה"ש הרשב"א
בת' כיון קפ"ה ע"ש וה"כ דבזכותא אלא דאכתי קשה שראיתי

בשיטה מקובצת לנזיר ד"כ שכתב שם בשם הרב עזריאל
שדחה דעת הסוכרים דאיסור משום קנס והעלה דהוי מדיכא
דספק תורה להחמיר ושם מתבאר מדכריו דהוי קבוצ גמור
ואינו כיתר כשיאחרו קרובות לא נתקדשו לו ולדידהו ט"ע
דגם דאינו ניכר האיסור והתר שייך קבוצ והנ"ל ליישב דמכ"מ
בתוס' כחולין דנ"ה וכוכחים דע"ג דאיכא קבוצ דרכבן גם
באינו ניכר כגון שנתערבו והיינו כבעלי חיים דחשיבי ולא
כטלי מדרכבן וכמבואר בזכחים דע"ג שאחרו נחשוך הו"ל
קבוצ וכל קבוצ כמחצה על מחצה דמי אע"ג דאיירי התם
בנתערבו וא"כ ה"כ קרובות אלו שנתערבו הו"ל כ"ח דחשיבי
ולא כטלי והוי קבוצ דרכבן גם בנתערבו ותו ל"ק מדכרי
הרמב"ן והר"טובא והרב עזריאל והנה אמת דכת' משאת משה
ח"ד סימן כ' הכריח דגבי אדם באדם לא אמרינן כהו"ב כ"ח
חשיבי ולא כטלי והכריח זה מדכרי התוס' דנזיר דף י"ב אלן
דאיסורו משום קנס דמדיכא אזלינן בתר הרוב ואם איתא
מדיכא חמיר דכ"ח חשיבי ולא כטלי ע"ש . ואה"מ הא ל"ח
שכבר כתבו בגיטין דס"ד עוד טעם כ' דחוקת שליח עושה
שליחותו אינה חוקה גמורה דאין בידו לקדש דשמו"ל תתראה
ע"ש וא"כ כנרוף טעם זה אין טעם לאסור מדין כ"ח דחשיבי
כי אם משום קנס ודכרי התוס' עשירים הם בגיטין וכנזיר לא
חשו להאריך כי אם לבאר דאין איסורו מד"ת והנה שם הביא
הרב עזריאל וראיות דגבי אדם אמרינן כ"ח חשיבי ולא כטלי ולא
מכרעו כמו שכבר עמדתי על דכריו לעיל בסו"פ והעלתי
דגם בכדי אדם אמרינן כ"ח חשיבי ולא כטלי וגם ראיתי בת'
הרי"מ דהא"ע סי' י"ח הללו דנקיט בפשוט כן כמו שאבאר
דכריו בסמוך ותימה להת"נ שלא ראה דכריו כי ע"כ שפיר
ז"ל כדרך שכתבתי דלרב עזריאל ה"ט דהוי כ"ח דחשיבי ולא
כטלי ועוד ז"ל דאע"ג דעכשו אינו ניכר ההתר והאיסור מ"ת
כיון דחוקת שליח עושה שליחותו וא"כ כודאי דהשליח והאשה
שנתקדשה כבר ידעו הם האיסור והתר והוי ניכר ההתר
ואיסור דלא בעינן שיהיה ניכר ההתר ואיסור לכל העולם
ושוכ מצאתי כן להדיא בת' עדות כיועקב סימן קל"ח שהביא
בשם שיטת מהר"ם לנזיר דאיכא מ"ד דלא הוי קבוצ מד"ת
כיון דאינו ניכר ההתר ואיסור לנו ואיכא מ"ד דהוי קבוצ
מד"ת הואיל וזאת שנתקדשה יודעת האיסור מעיקרא כודאי
כה הוי קבוצ מד"ת אעפ"י שצכשו אינו ניכר דבתר מעיקרא
אזלינן ע"ש :

ענין הביא הפלתי דכרי הר"ש בספר הכריתות דאינו
קבוצ כי אם כשהאיסור וההתר ניכר במקומו דאי
לא כן יאסרו כל השדות כוריעה מפני כחל איתן וליית להו
ביטול דהו"ל קבוצ אלא הואיל ולא כודע האיסור לא קרוי
קבוצ והשיב על ראיותיו רל"ת וכי כריד לן שיש בתערובת כחל
איתן עד שנקרא שם קבוצ עליו ואי דלא בני בלא"ה דהיה
כחשך זמן ישאל על אדמתן מוסתמא הכיאו עבלה ערופה
מ"מ דילמא הואיל ואיסור כוריעה כנו על כחל איתן בתים
והגדלים ובדומה וכיון דלא נתברר דיש כאן שדה האיסור
כוריעה פשוט דלא קרוי קבוצ אה"כ . וק"ל דהרי שנינו
בסוטה דמ"ן משרבו הרנחנין בטלה עבלה ערופה ולשון זה
מורה דקודם שרבו הרנחנים כבר היה נמצא עבלה ערופה
גם במ"ש דכנו בתים ומגדלים תמהני שהרי שם בסוטה דף
נז"ר הני אין לי אלא זריעה שאר עבודות מנין ת"ל אשר לא
יעבר א"כ מה ת"ל ולא יודע לומר לך מה זריעה מיוחד שהיא
בגופה של קרקע אף כל שהיא בגופה של קרקע וכ"פ הר"מ
בפי' מה' רנחני ע"ש ואי אפשר לכנוין כלי עבודה קרקע ולא
התיר כי אם סריקת פשתן וציקור אבנים . עוד הסיב הפלתי
בדין זה מת"ש ביבמות ד"ו נכרי שקדש ב"הו חוששין לקדשו
ושריך וה"ל כל פריש מרובא פריש ומסני בדוכתא דקיעני
ופרשי

לא חשיב הכא רוב כיון שנתערבו דעכ"פ קודם שלקח לא בטל המיעוט כרוב והו"ל קבוע וגם כזה עדיין צריך ישוב ודוק:

ע"ק לחילוק הראשונים דבאינו ניכר האיסור לא חשיב קבוע מ"ט הר"מ בפ"ט מה' אישות הכא המקדש אחת מחמש נשים ואינו יודע איזה מהם קידש וכל אחת אומר אותי קדש אסור בקרובות כולם וכ"כ הטור וש"ע אה"ע סימן ח"ט וקשה ליטתרי בכלם מטעם רוב דהרי יודע בודאי ולא קידש אלא אחת וכיון דאינו יודע ורוב דהתיר מינה הו"ל להתיר דאי משום דהן אומרות אותי קידש תינה דהן נאסרות בקרוביו דטוי לנפשיה חתיכת איסור משא"כ הוא דאומר אינו יודע למי קדשתי והוי כדתנן בקדושין היא אומרת קדשתי במ"ט הטור סימן מ"ח והיה מקום לומר דה"ל הט"ט משום קנס שקידש אחת מחמש ולא הכיר למי קידש וכעין מ"ט התוס' בכור דף ז' הך דאיתי לה"ה שכתב על זה וז"ל פשוט הוא שהרי כל קרובותיה הן לו כספק ערוה וכו' נראה דמדינא אסור וא"כ ע"כ דקחשיב ליה קבוע במור דהוי כמחצה על המחצה והרי הכא דאינו ניכר ההתר ואיסור' ואש"ה חשיב קבוע כי ע"כ גם מבין היה כ"ל להכריח דכל שהנפוס לא נתערבו וניכרים הם אע"כ דספק איסור שבהם לא ידענו היכן חשיב כניכר התר ואיסור טוב ראיתי דאי הוה ל"מ שז"ל דהכא מדינא אסור דהו"ל כרי ושאר דק"ל כרי עדיף כל דליכא חוקת מחון מנדר במ"ט ככתובות דף ז' והאומר לאשה קדשתך והיא אומרת אינו יודע נאסרת בקרוביו מטעם כרי ושאר' ואע"כ דאיכא רוב להתיר נגד כרי ושאר' הרי כרי ושאר' עדיף מרוב כדמוכח תמ"ט בכתובות דף ז' הילכך לר"ג אלים ליה כרי דאף כחד ספק נמי חכשיר ואילו סס כדף ז' אסיק הש"ס דמכשיר ר"ג גם כרוב פסולין וע"כ מדינא נאסר' ואי ק"ל הפ"ט בכרכות דף כ"ח גבי עמוני ומואבי כבר עלה בנחרובי וכלכל כל העולם וכל דפריש מרובא פריש נראה דאי לאו דפריש היה אסור וכ"כ מרבני הר"מ ספ"ב מה' א"כ ש"מ דחשיב קבוע דאי לאו ה"ל דבטלי ברוב כדק"ל. חד התרי בטל והרי הכא דאינו ניכר ההתר ואיסור' ולא חשיב קבוע לדברי הראשונים הא ל"ק שז"ל דהוי קבוע דרבנן דהוי ב"ח דחשיבו ולא בטלי וכי פריש שרי ומוזה ק"ל להתשכ"ן תלמיד ההר"ם סימן תקמ"ב שכתב וז"ל ור"מ דחייש למיעוט איך מקבלים גרים בזהו ניוחש שחא עמוני ומואבי הוא ונראה דלא אסרה תורה אלא עמוני ודאי כמ"ט בקדושין דף ע"ג המור ודאי הוא דלא יבא הא ספק יבא ע"כ וקשה דע"כ לא שמענו לר"מ דחייש למיעוט כי אם בנהערכו ולא פריש אבל בהתר כל דכריש חכ"ל דחייש והוי בזהו דף ע"כ אסיק הש"ס כע"ה דחשיבו לא מהני רוב וכי פריש שרי ע"ש וע"ק דהרי הכריחו התוס' כפ"ג דכרכות ובימות דף ק"ט וכ"כ בתוספי הרא"ש וכ"כ הר"ן בריש פ"ג דע"ז דכרובא דאיתיה קמן נכ ר"מ מודה דלא חיישין ותו מאי ק"ל הכא דה"ל רובא דאיתיה קמן והנה אמת שראיתי לרמ"ת שמואל ביבמו דק"ט שכתב על תירוצ התו' שהוא דוחק והוא תירץ רבין דכ"ל לא אויל כתר רוב כ"ט כתר חוקה הך ברוב דאיכא חוקה כהדי לא חייש ר"מ וברוב גריר' ה"ל דחייש גם כרוב דאיתיה וכ"כ דעת הרמב"ן והרמב"ם בהדושי ימות דף ה' גבי מ"ט דרבי יוסי חייש למיעוט שהקשו התוס' שהרי בכתובות ד"ב כתנוק' שצאננה אויל ר"ו כתר הרוב והתוספו' חילקו דכרוב דאיתיה קמן לכ"ע לח"ע"ש ואילו הם תירצו דהתם ה"ט דאיכא תרי רובי א"כ תשום חוקה ע"ש נראה דהם לא מחלקי בין רוב דאיתיה קמן לליתיה קמן כדעת הרב רמ"ת שמואל וא"כ ז"ל אגם התש"כ דעקובין אלא שדברי הרב התם שמואל הם תימה בעיני דהרי כפ"ג דע"ז וכלהו ונחמס דע"כ פליגי ר"מ לחוקת

ורבנן אי דבר שבמנין בטיל לר"מ לא בטיל ואם איתא חר"י בלי סהיה דבר שבמנין לא בטיל כיון דחייש למיעוט גם בליתיה קמן גם בבטיין קכ"ד פליגי ר"מ ור"ש כנפלו ונתפצצו או קנסו שוגב אטו מויד תכלל דבטל ובבון נתפצצו ואח"כ נפלו לכ"ע ועלו ואיך יתכן אי חייש למיעוט ככ"ג וע"ק במ"ט דר"מ לא אויל כתר חוקה וזה תימה דמכאור כש"ס דאין חולק בחוקה ואף ר"מ מודה וכמ"ט בעירובין דף ל"ה ורמי דאודיתא אראויתא לר"מ וז"ע כי ע"כ גם מדברי הרמב"ן והרמב"ם דבימות דף ה' ל"מ שחולק שז"ל דחד מתרי טעמי נקטו כי ע"כ הדר כי קושיין להתשכ"ן והכ"ל ליישב דכ"ל דבחולין דף ז' קרי ליה לסנהדרין וט' חנויות רובא דאיתיה קמן וקטן וקטנה ליבוס וספק טריפה רובא דליתיה קמן וא"כ ז"ל דכל דההתר ואיסור ניכר בפ"ע חשיב רובא דאיתיה משא"כ באינו ניכר ולפ"ז ל"ק דגם ספק עמוני רובא דליתיה קמן חשיב כיון דאינו ניכר האיסור' ומיהו ק"ל כדברי התשכ"ן דעיקר קושייתו ש"ס ערוך בירושלמי פ"ב דמאלי שאמרו ואפילו יסבור ר"א כרז' רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל ר"א חש למיעוט רבי יוסי בעי מעתה נר שבא להתביר אין מקבלין אותו אנו אומר מעמון ומואב הוא וא"כ הלכך שקשה איך לא זכר הך ירושלמי כד מן דין בתיורו דלדבריו תקשי אמאי לא משני בירושלמי הכי דשאני חשש עמוני דספקו התיר הכתוב והכ"ל ליישב כישוב דבריו דהתשכ"ן דאם הירושלמי אלא דק"ל דע"כ תיקשי ליה לר"מ דחייש למיעוט והכי דמי דבביר' ר"א דאיתי כר"ג אלא ודאי דהירושלמי ס"ל דמעולם לא סבר ר"מ דחייש למיעוט ומש"ה ק"ל ל"ס בכלי דאסיק דר"מ חייש למיעוט מה יענו לקושיית רבי יוסי דירושלמי ומתוך כך הוכרח לומר דהש"ס בכלי ס"ל דשאני ספק מחור ועמוני דהתירו הכתוב' אך את זה ק"ל דבחולין דף ז' אסיק הש"ס בכותים דמות יונה מצאו להם כהר גרזים וגזר ר"מ עליהם דר"מ לטעמיה דחייש למיעוט וצריך ביאור דליתסר לכ"ע מדינא דהו"ל קבוע דכיון דכותים דהר גרזים עובדי ע"ז ושאר ארצות אינם עובדים וכל כותי לא ידעין אם הוא מהר גרזים או משאר מקומות וכל הקבוע כמחצה על מחצה דמי וז"ל דמה"ט אין לאסור כי אם כהר גרזים דבשאר מקומות ז"ל מרוב קפריש דאף מוקם קרוב לגרזים הא ק"ל רוב וקרוב הולכין אחר הרוב א"ק דבמוטה דמ"ח אמרו דרז' גזר על הדמאי ששלח ככלל בבל ישראל וראש שאין מכרשין אלא תרומה גדולה ובבטיין דף ס"א אמרו רוב ע"ס הארץ תעשיריה א"כ נמצא דכלל מקום היה שכיח מיעוט דלא מברשין וא"כ הו"ל כ"ט חנויות של שחוטה ואחת נכללה דאסור מד"ת וסיכי ככולי ש"ס נקיש דמאי דרבנן עד שאמרו בימות דף ק"ג דבתאי הקלו והא הו"ל איסור תורה חרין קביע ומצאתי בפלתי בקוב' הספיקות דק"ס ע"כ שצמד ע"ז ותירץ דשאני דמאי דלא איקבע איסור מעיל דשמא חכמים דרך גבין ע"ש וק"ל דהרי ס' זה רבננים דרך גבין צד רחוק והו"ל נר מיעוט נגד רוב דמכרשין דרך פתח ומד"ת אזלינן אחר הרוב ומיעוט כמאן דליתיה דמי וכה"ג כתב מהר"קו שורש קצ"ב דר"ו ע"כ גבי מ"ט בפסחים דף ט' אב"א הכא כמיספק וספק הוא וז"ל דהכא כיון דק"ל לא שכיח איניש התר ואכלי איסור מסתמא עבדי הכי וכה"ג אמרו בנכרות דל"ה דורות אחרונים היו מוכניסים פירותיהן דרך גבות כרי לפוטרון מהעשרות' ולדידי חיי דל"ק מטעם אחר דבי כמי חשיבי קבוע במור אינו חייב לבער מד"ת דקבוע אינו אלא ספק במור והא ק"ל כל ספק אוקי אחוקתיה והרי כל ישראל בחוקת כשר ומד"ת אזלינן כתר חוקה ואם מצאתי ספק לכ' התיורו' כהו"ס בכורות דף ק' ר"ה ואי שהקשו דבכ"מ דכ"ה משמע דמאי לר"מ הוי דרבנן ואמאי סמוך מיעוט דאין מעשרין לחוקת

לחוק טבל ותרועו דאין זה חוקה דילמ' כר"א עבר שהכניסו
 כחון ועוד דאין להחזיק שום אדם הטע כשכיל היעוט דאין
 תעשרין ע"ש והנה ראיתי בהדרכת ח"א סי טז שנסתפק אם
 האנוסים הקודמים חממה דרי אם וזקק ליבוס שחלקו
 הראשוני אם תשומד וזקק ליבוס והן קדם רנה להתיר מטעם
 ס"ס כיון דמיעוט האנוסי' כושאים נשים גויות הו"ל קבוע וכל
 קבוע כחממה על מחנה דמיספק אם תשומד וזקק ליבוס
 ואתח"ל דהלכה כדברי המחמירים שמה' זהו חזקת אותם
 שנשארו נשים גויות ושוכ החמיר בדבר דאין להקל משום
 תערוכות גויה שמתערכה בלאחר מעיר לפי שיש להסתפק אם
 הלך אחר הכעל שפירש חסם וכא' בבאן לחסות תחת כנפי
 השכינה והוי כל דפריש חרוב' פריש א"ד נלך אחר היבס שהוא
 קבוע בחקומו וכארצו והוי כל קבוע כחממה על מחנה
 וראיתי להרב שאל להרמ"ט אה"ע סימן ח' דספק הרז"ל אי
 נלך בתר הכעל או היבס דאין צריך לפנינו דוראי על היבס
 החי אנו רנים והוי קבוע וגם הרמ"ט הרבה לתמוה דהה לנו
 בפרישתו של כעל הרי אין זו אסורה אלא תחמת היבס
 ואחרי הח"ר לדירוי חז' דאין צריך לפנינו דאין צריך להכריע
 וחשיב כל דפריש דהלכר שיש להשיב כדברי הרמ"ט שם
 שכת' ליישב ספק הרמ"ט דעיקר דינא על קידושי הכעל הוא
 דזיקת היבס אינה אלא חקידושי אחיו שכל שמת בלא בניס
 עדיין ויקתו קיימת ולא הותר אלא אזל יבס ולפ"י שורת הדין
 דכיוול בתר הכעל דעיקר הזיקה מכה הכעל קאתי דאע"ב
 שהרי"ט האריך להשיב נגד זה דקידושי הכעל הופקעו
 לגמרי בחימת הכעל הנה אני כענייני ישי לי להשיב בכל
 דבריו שכבר עמדתי בחלק אה"ע לה' יבוס על חקידה זאת
 והעלתי עיקר לע"ד דקידושי הכעל קיימין אין כאן חקוס
 להאריך ובר חז' דין הנה מצאתי להרשב"ם נכדו של התשב"ץ
 בת' זכין וכועו שגרפס חמדת ח"כ סימן ל"א והיא התשובה
 שהביא הרמ"ט ב"ש מהר"ן ח"כ סתם ל"א והיא התשובה
 אזלנו לעשות תשובה חרובא וחזקע ישראל קאתו ואתו
 זקוקה לאחיו המומר ע"ש הרי דפשיט ליה דכתר הכעל אזלי
 הפך ספק הרמ"ט כל זהרב שאל דהרי"ט והרי"ט דפשיט
 להו להפך ואחר החיפוש ראיתי שת' הרשב"ם הלזו כבר
 נדפסה בת' הרא"ם והרא"ח ח"כ סימן ל"א ואת זה ק"ל
 להכנה"ג כי"ד סימן ק"י הבב"י אות י"ח שהביא ספק הרמ"ט
 ודברי הרמ"ט דפשיט ליה דכתר יבס אזלינן ע"ש אך לא
 זכר דהרשב"ם בת' חולק עליהם והחמיר דכתר כעל אזלינן
 ות' הרא"ם והרא"ח ח"כ כבר נדפסו בזמנו ואני תמיה
 להרי"ט כל והרי"ט שגראים דברי הרשב"ם מוכרחים דכתר
 הכעל אזלינן שהרי כשבא האנוס לחסות תחת כנפי השכינה
 באותה שעה חל הספק אם אכיו נשא גויה או ישראלית דאם
 נשא גויה הוי גוי גמור דבנך הכא חז' הגויה אצו קרוי בנך
 כמ"ש ביבמות ד"ז וכעני טבילה עם המילה כרי טיהיה נר
 והא ודאי גם הם הרי"ט כל והרי"ט חזרו דלא בעי טבילה כיון
 דק"ל כל דפריש חרובא פריש דכאן לא שייך להסתפק אם
 נלך אחר אחיו העושבים כפורטוגאל שלא חל הספק כי אם לזה
 שבא להתיהר כאן וכיון דמדינא אינו צריך טבילה דמכח כל
 דפריש החזקה אמו לישראלית גמורה א"כ אם קידש אשה
 אח"כ ונת' ונפלה לפנייבס כודאי דזוקק ליבוס אחיו מאמו
 של זה שמת כיון שכבר החזקה אמו של אלו לישראלית ואך
 אפשר לדונה עכשו לגויה דמתי למ"ש רש"י כנאכרו הריאה
 דכשר מטעם דאתמול אכלנו מהלכה והנה אחת דמיעין זה
 ראיתי שחלקו בספר בית הלל סימן ק"י בשוהט קבכ שחט
 ז' בהמות כביתו והוציא מביתו לחקולין ב' כהמו' וחצי בהמה
 ונמצא טרפות באחד מהם ולא נודע אינו היא דעל פי הדין
 הד' בהמות טרפות כודאי והשנים שפירשו בחקולין שרו דכל

דפריש חרובא פריש אך הספק על כהמס' דחזיה כבית
 וחזיה בחקולין אי אזלינן בתר חזיה שפירש בחקולין להתיר
 גם חזיה שכבית א"ר דכיוול בתר דחזיה שכבית ונאסור גם
 החזי שבתקולין והרב בעל חלקת מחוקק ומהר"ר העש"ל
 פסקו להתיר והרב המחבר והרב ברכת הובח פסקו לאסור
 והפ"ח בקו' אחרון לזר סימן ק"י פסק לאסור חזיה שכבית
 ולהתיר חזיה שבתקולין ע"ש וככ"ר יראה דכ"ע חזרו דע"כ
 לא נחלקו כי אם שחל הספק בנוף אחר ובעת חלות הספק
 חזיו קבוע וחזיו פריש אכל ככ"ר דכתחל' הספק דהיינו לגבי
 טבילה אין כאן קבוע כלל והחזקה אמו בישראלית תו אינו
 חזרו ונעשה קבוע ולדונה כגויה הואיל ואחזק להתיר ובר חז'
 דין ככ"ר יראה דגם נר ההתר תלוי בכעל ולא ביבס דאתח"ל
 דאחם גויה חף אי גוי וזקק ליבוס כבי האי אינו וזקק דהרי
 הכעל לא הנריכו אותו טבילה וכמו שכן המנהג פשוט כמ"ש
 הרשב"ם בת' הגו' ואי אחם גויה הרי הוא גוי גמור וכלי
 טבילה אינו בר כמ"ש הר"מ בפ"מ מה' איסורי ביאה ה"ו ובוי
 לזו בר קידושין הוא כלל וזיקה מנין נמצא דזיקת היבוס
 תלוי בכעל להתיר ולאסור והרי גבי כעל הוי כל דפריש גמור
 ומינה דזוקק אחיו האנוס ליבוס ויתכן ספק הרמ"ט כל ופשיטות
 הרמ"ט דאזלינן בתר יבס דהוי קבוע כשאין אחים מאם אחת
 דכבי האי יש לדון לאם הכעל לישראלית ולאם היבס לספק
 גויה אכל כשהם אחים מאם אחת כ"ל דאין מקום להתיר חזר
 קבוע והרי"ט בת' הגו' העלה דכיון דהספק בלידתם על
 חלו אם כולדו חמויה דשחא אכיו או אכיו אכיו נשא גויה והם
 קבועים שם א"כ הו"ל כולקח חז' הקבוע ואין כפרישת הכנים
 מעלה ומוריד כלל ע"ש וקשה דא"כ הו"ל להצריך להאנוסים
 אלו טבילה והרי התנהג שהעיר הרשב"ם דלא הנריכו טבילה
 דאיה רחשיב כפריש גמור שהרי הם לית בהו ספק כלל דהם
 יודיעין הנשא גויה שביניה' ואין הספק כי אם לגבי דין וכיון
 דפריש מהם אמרינן שהחוב פירש דאע"ב דפיקול והכשרו
 אינו תלוי בכנים שבאו לכאן כי אם באמותם אם היו גויות
 ח"מ כיון שאין איסור באם כי אם בכנים והרי כח האם ככני'
 דאם האם גויה גם הם גוים ואם ישראלית הם כשיראל לכל
 דבר זכיון שהאיסור והתר תלוי בהם גם הפרישה תלוי בכנים
 ולא באם ולדעת הרמ"ט ק"ל דא"כ אך הותרו גרים בבת
 ישראל מטעם כל דפריש בכרכות דף כ"ח והרי עיקר הספק
 תלוי באכיו של בר זה אם הם מועמן והרי אכיו לא פירש ואך
 הותרו לא ודאי כל שהת' ואיסור תלוי בו ולא באכיו גם הפריש'
 תלוי בו וכ"כ ביבמות דף ז' ככברי שקידש שהקשו מכל דפריש
 אצ"ב דהאיסור תלוי באם והיא קבועה ושוכ ראיתי בת'
 עדות כיעקב סימן ע"ב דרכ"ג ע"ג שתמה להרשב"ם כיון
 שהספק תלוי באם והיא קבועה מ"מ כפרישת הבן האנוס
 ע"ש ולא זכר דברי הרמ"ט שכתב בן אך כבר ביארתי דלדירי
 ל"ק ושם ראיתי שתמה עוד עליו דכי אמרינן כל דפריש סימו
 היבס דאיבא דבר המנדר אכל ככאן אך נאמר לגבי הבן זה
 שבא לכאן רחשיב פריש לדון לארו ישראלית והרי אחיו של זה
 שהם קבועים דהוי קבוע גמור צריך להחזיק האם זה לגויה
 והוי תרי דסתרי וז"ע גדול והא נמי ל"ק שצ"ק תמיהתו כבר
 כתבאר דתלוי בחלוקת רכבי האחרונים שכתבתי לעיל :

ובב"ב ביארתי דכ"ר כ"ע יורו שהרי אין הספק כי אם
 לזה שבא אי בעי טבילה ואי עושה יין וקידושו
 קדושין משא"כ באותם שגארו שם דמלכד דהם יודעין האמת
 בלי ספק כר חז' דין דהם אינם חוששים לדואות שלנו וכ"ש
 ספק וסירכיהו נקטי ואזלי וכיון דהספק חל לגבי זה שבא
 לכר והחזקה אמו בישראלית מטעם כל דפריש תו אין לנו
 לדונה כגויה דין קבוע חידוש הוא והבו דלא לואף עלה
 כמ"ש הר"ן כדן קבוע לחפרע אך את זה ק"ל כמ"ש כע"ז

ד"ו אי דנעכדין פעם אחת ה"ט דרפנן אר"ז במקומו של ר"מ
היו עובדין אותו פעם אחת בטנה ור"מ דחייש למיעוט גזר
שאר מקומות אטו אותו מקום ורכנן דל"ח למיעוט ל"ג שאר
מקומות אטו אותו מקום וע"ש כהר"ן וקשה דליתפסר כ"ע
משום מקום קבוע במקומו של ר"מ האכור הוי כחתיכת נבילה
ומקומות הידועים שאין עובדין בחנויות של שחוטה ושאר
מקומות שגפול הכפס בהם אם הם עובדין או לא והרי האיסור
והתר ניכר במקומו והו"ל קבוע ואסורי מר"ת ולמ"ל טעם
דחייש למיעוט וגם רכנן היכי פליג עליה וש"ר למורינו הרב
הגדול בספר מקראי קדש דפ"ג שהקשה כה"ג להר"מ בפ"א
מ"ה הנבילה שכתב דעיר שפ"א ספק מוקפת חומה קורין בשני
הימים ואין מברכין אלא כ"ד שהוא וזן קריאה לרוב העולם
דהיכי נהני רוב והא קול כל קבוע כמחצה על מחצה ושוטן
וירושלם ניכרות והוי קבוע גמור והכ"ע ע"ש והכ"ל ליישב
דטוי לתרומתו דקבוע ליתיה כי אם בט' חנויות בשר ואחת
נבילה ולקח מאחת מהם ואינו יודע היכי לקח דלא מהני רוב
שהרי התיבה זאת מהנך חנויות היא וכיון דהתחנאות לא בטלי
דכל דניכר האיסור לא בטיל אפי' באלף מינה לחתיכה דלקח
מהם משא"כ בפירשה אמרינן מרובא פריש משא"כ באין
דמקורו של ר"מ האכור כודאי וקצת מקומות הידועים דאינן
עובדין דהנך הוא דחשיבי קבוע ולא כפל הכפס בהם כי אם
בשאר מקומות אם הם מהעובדין או לא והרי אין מקומוהו אלו
מכלל הקבוע וכי האי לא חשיב קבוע והרי זה דמי לט' חנויות
שחוטה ואחת נבילה ואחת שנתערב בה טריפה ויש שם רוב
בשר בשר דאם לקח חמנות שיש בה ספק טריפה לא חשיב
קבוע כלל וכיון דק"ל דרוב מקומות אינן עובדין אזלינן בתר
הרוב ותלינן שהם כרוב דאינן עובדין ומינה גמי בעיר שהיא
ספק הרי כרכי' הנוקפות עם שאין מוקפות כודאי הם קבוע
כודאי וכי כפל הכפס בהם דיינינן ביה כל קבוע אבל אין ההפך
כי אם בעיירות שהם ספק. אם הם מוקפות שהם אינן מכלל
הקבוע דכל קבוע ניכר. היתר ואיסור במקומו והכ"ל אינו
ניכר כלל וכיון בהנך מקומות דעיקרם ספק מדינא אזלינן אחר
הרוב דרוב אינן מוקפות ושוכ ראיית' להרב שער המלך שתמה
בהך כוונת' דע"ז דליהמה לכ"ע מטעם קבוע והכ"ע ולמ"ס
ל"ק ודוק וראיתי להג"ט כה"ר ח"י יבמות הנדרס' מחדש
דע"ז גבי מ"ט ותיפוק ליה דהא מצרית ראשונה היא וכ"ת הנך
אודו לעלמ' והני חרומי נכנהוהא תנינא תניחין גר מצרי
אני מצרי ראשון כתב על זה וז' ויש שפירשו דמ"מ רובם
טבעו ולא נשאר אלא נועט וזן האומות אחרות הוא
שנתישבו עם וליתא דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי והכ"ל
הוא וכו' וק"ל בדרכיו שהרי בקדושין דע"ז אמרו מאי אמת
דילמא אזלא אינה לנבייהו ה"ל קבוע וכל קבוע כמחצה על
דמחצה דמי התורה אמה לא יבא ממור ודאי הוא דלא יבא
הא ספק ממור יבא והרי שם כדע"כ אמרו ח"ט ררבי וסי'
חמשה קהלי כתיבו ופרש' תרין דמחור ותרין דעמוני ומד דמצרי
ואדומי אבל קהל רפנוע דכה לא חשיב דלאו מן פסולי יוחסין
קמשתעבי וא"כ לפ"ז הרי התיב הכתוב ספק ממור וספק עמוני
והצרי וחכ"מ אי הוי קבוע. והוי ספק הרי התיב הכתוב ספק
מצרי ונתיב להר"ט כה"ר בקדושין דע"כ שהביא פרש"י ושוב
פירש בשם הר"מ ד"ר דחייבו תרי קהלי דעמוני ותרי דממור
ומד דפנוע דכא אבל מצרי ואדומי לא חשיב דההוא בהתר
כתוב וסי' וזה יותר כגון בעיני ע"ש ולפ"ז ספק פנוע דכא
התיב ולא ספק קצרי וע"כ דהא באין דהוי קבוע ואינו מספיק
דהרי בקדושין לא דחה פרש"י הוי לנשי פירוש ה"מ וזה
גם דפירוש ה"מ הוא לישב פרש"י כי ע"כ הוי כ"ל לדון בדעתו
דכ"ל דרוק' ספק ממור התיב הכתוב. ולא ספק עמוני ומצרי
אך לעיל בס' כ"ט עהדתי על זה ויש נאחר דגם ככל פסולי

קבל החיר ספק וא"כ קשה כי קושטין ואם באנו לומר דמ"מ
הסיב מעלה כיוחסין אחרו ספק פסולי קהל מלבד דהתם נראה
דמד"ת קפרידן ותו הכ"ל דבימי שלמה נאכר ספק פסולי קהל
אינא דאה"ך נאכר כי ע"כ דבריו צריכים ישוב אזלי אך למאי
דאתאן עלה ק"ל דבריו דהרי כבר העלו הראשונים והר"ט כ"א
מכללם דכל דאינו ניכר היתר ואיסור אינו קבוע והכ"ל כיון
שנתערבו אינם ניכרים ולית ביה דין קבוע וזה מוכרח דאינן
ניכרים דאי לאו מאי ק"ל לישני דשלמה לקח מהאומות
שנתערבו עם המצרים והיה מלך מצרים ולהכי קרי ליה מצרי
ואה"כ דלאו מצרי היה אלא ודאי דרחוק הדבר להכיר באומות
דבר שנתערב יותר מד' מאות שנה וא"כ תו לא טיין קבוע כי
ע"כ היה כ"ל דהמצרים אינהו הוו ידעי בהם למשפחותם אינם
הוא מצרי ואינן משאר אומות דעדין בימי שלמה לא עבר
וזמן רב כי לא תשכח הדבר בין' או יח' דורות אלא דכיון
דנתערבו אינם כאמריה קצת מהם לומר אינו מצרי דגוי ליתיה
בעדות ולהכי ק"ל שפיר דמוא ידע שלמה בידור ממור דלא
היה מצרי ומ"מ חשיב ליה קבוע כיון דהם בעצמם חשיבים את
עצמם אע"ג דהם ליתנהו באיסור מ"מ לא חשיב תערובת
כדי להתיר ברוב :

כ"י מן הכאר יש ליישב מ"ט מור"ם כ"ד סי' קיר סי' אם
ידוע שמקצת גוים כודאי נותנים כו"ן ומקצת אינן
נותנים אסור לקנות מהם בבתייהם דכל קבוע כמחצה על
מחצה דמי ע"ש והפלתי בס' ק"י ס"ק י"ב הקשה דהרי אינו
ניכר היתר ואיסור אינו קבוע ותייך דאיירי שישראל דאה לגוי
שנתן בו יין וכיון שישראל יש שמכיר האיסור חשיב קבוע ע"ש
ולמ"ס אין צורך לזה דאף שאין ישראל מכיר כלל אינהו גבוי ש'ז
איסור כל שידעין שיש בהם איסור במויעוט והרי הגוים
בעצמם ידעי מי הוא הנותן ה"ל קבוע כיון שניכר להם וכ"כ
מח"ס כשיטה מקובצת דכ"ה ד"ה הר"ט כ"א בשם רכ"ז וז' ולא
עוד אלא אפי' הלך עם ישראל ולקחן נוביתו לא אמרינן כמ"ס
בכתובות דהיבא דאזלא אינה לנבייהו ה"ל מחצה על מחצה
משום קבוע דהתם הוא באיתמות ודאי פיסול ואפי' חד ע"ש
והרי הכ"ל דלגבי ישראל הלוקח אינו ניכר האיסור וההתר
ואפי"ה חשיב קבוע ש"מ דכל דלגבי גוי המוכר ניכר האיסור
והתר חשיב קבוע אלא דלפ"ז ק"ט בת' המכ"ט ח"א סי' כ"א
שהתיר בשנת שמיטה ליקח מן הגוים ממין תבואה ברוב מח"ל
מטעם רוב ולמ"ס הא ה"ל קבוע דגוים המוכרים יודעים
בשלהם אם הוא מהארץ או מח"ל וכבר עמדתי על זה ג"כ
בס' ק"י ע"ש וע"ק בדרכי המכ"ט שם שכתב דמי ק"ז
דשביעית אוסרת בכ"ס דהוי דבר שיש לו מתידין סינו
כאיתחוק איסור כגון טבעת של ע"ז. שנתערב באלף טבעות
משא"כ כאן וכה"ג חילק הרב משנה לחנך בפ"ז מה' מעילה
והרי כתבו התוס' בזכחים דע"ז דספק דרוטה שנתערב
בעדר דלא נודי משום קבוע והם חלקו על ר"ת בזה ואם
איתא ת"ל דכל דאין כאן ודאי איסור לא אמרינן חשיבי ולא
בטלי וכן קשה בבנייה ד"ג גבי הא דתני וספיקא אסורה ואם
נתערבה באלף כולם אסורות דנחלקו ד"ת וז' אי קאי
אספיקא או אודאה דר"י ס"ל דספק אחד כגוף וספק ב'
בתערובת לא חשיב ס"ס ואם איתא ת"ל דלא חשיבי כי היכי
דלא ליבטילו משום דבר ש'לנו או דבר שבמנין כיון דלא
איתחוק עם איסור ודאי כי אם ספק איסור וז' דרוקא כשהספק
נכר רוב שרי אבל ספק שקול הוי כודאי איסור ואמרינן ביה
כמי דחשיבי ולא בטלי א"כ בעיקר חילוק דגם כדון המכ"ט
איתחוק איסור ודאי כיון שיש תבואה מן הארץ וכן כדון
המ"ל דאיכא דניר דהקדש ומכ"ו אי נתערבו ח"ל והרי
בנתערבו כי לקח אחר הרי רוב היתר וכן כשהם התערבת
בעשר מוכרים או עשרים ולקח מאחד מהם ואיני יודע לחלק

צניעה וארבה כלפי לויא דהרי משערב בטל כרוכ וע'
 חנויות של כשר ואחר של איסור היו קבוע ולא בסיל וע"ק
 חמ"ט הר"ן כריש פ' כל הנלמדים ראפי' ר"מ רחיש לחיעוט
 הכא לא חייט דהוי רובא דאיתיה קמן דהרוכ מוטל החיעוט
 ועוטה כתי שאינו ע"ט הוי דאף בעיירות דכל חד כאפי
 נכפיה קאי קרי ליה רובא דאיתיה קמן וחשיב ככל תערובת
 דחד כתי. בטיל ואי חשיבי ככתערכו ה"כ בלא נתערבו ואינו
 ידוע מי הוא האיסור וע"ק כדכרי המכ"ט דעם שיש ראייה
 לדבריו חמ"ט התום בקדושין דל"ו ד"ה כל נבי חרש וז"ל
 והספק אין לאסור כל השעורים כיון דרוכ השעורים כודעו
 קודם וזו בניסן ע"ט ח"מ ראייתו בכללי הרא"ש כלל ב' סי' ב'
 שחביא דעת תום והוסף וראב"ה כתב עוד טעם דהתר ראיב'
 שעורים מאשתקד וסוכ כתב בשם מהר"ם דהתר שבר שנהגו
 הוא דהוי ס"ס כפקיטן ואתה"ל חרש שחא השנים קודם
 העומר ואינו אומר דבר שיש לו חתיקין אפי' ס"ס אסור והוא
 ז"ל כתב להתייר מטעם ס"ס כיון דלא איתחוק שם וראי איסור
 הרי נראה דאין לאו מטעם ס"ס מודה למהר"ם וראב"ה ראיין
 להתייר מטעם רוב כיון דהוי דבר שולח אפי' דאיין שם
 איתחוק איסור כדלמי וכ"כ דעת הטור סי' רנ"ג ע"ט ואיך
 התייר נגד דעת רביב וגם התו' דחשיב ליה לא הכיאו וכ"כ
 דכדון המכ"ט ול ג"כ ס"ס שול דהתבואה מאשתקד הלכך
 דספק חיעוט לא חשיב ספק כח"ט ל"ק כסי' קכ"ו ותו דהו"ל
 לכאור ההתר מטעם ס"ס ותו דכ"כ לא שייך דהרי אם הם
 מאשתקד חייב כהעשר דפיטור ההעשר הלוקח חיד גוי למדו
 הרב דשמיטה נוהג בשל גוי ושמיטה פוטור מהעשר :

וראייתו לסמ"ג לאוין קמ"ב והג"מ כפי' מה' מאכלות
 אכורות שכתבו להתייר בחדש מטעם רוב
 ולו חכרריא. רובן זורעים שבלות שועל אחר הפסח ואעפ"י כן
 כיון שאין דלתות החדינה נעולות ויכול לבא חזרפת שדוכן
 וזרעין קודם פסח מותר ע"ט וקשה דאכתי ליתמר חסוכ קבוע
 כל שהגויים חכירים כשלקה לפי מה שבארתמי לציל וסבור אני
 שדעתם כיון דההתר אינו קבוע דכלל יום אחי תדיר מעלמא
 לא חשיב קבוע וכמ"ס כנזיר ד"ב אמיא לך איסור דכיד
 ועפ"י זה היה הקום ליושב דברי המב"ט כהאי דק"ל דכרתי
 דליתמר. משום קבוע. אך קשה עדיין להתו' דקדושין דל"ו
 והרא"ש כלל ב' ומדרכי כפ"ק דקידושין וט"ו סי' רנ"ג שהם
 התייר ברוב התר שהעיר אפי' דאינו דאית מעלמא ולדודיה
 קשה דליתמר משום קבוע וכדחוק י"ל שגם הם לא התייר ליתר
 חכתיים. כי אם מהכא למכור להם דהוי כל דפריש ע"ד
 שחילקו בבניסן בב"י א"ח סי' תקי"ז ומור"ם כ"ד סי' קי"ד
 ופ"ח כ"ח סי' תנ"ג ודבר חשה ח"ח סי' כ"ח אלא דעכ"פ
 קשה להתום ומדרכי שהתייר מטעם רוב. והרי חרש אומר
 ככ"ט דהוי דבר שול"ה כמ"ס כנדרים דנ"ו ואולי שיש שהתייר
 בדבר שול"ה אם יש טורח בדבר או הפסד וא"כ י"ל דכיון
 דמקנת ורעו אחר העובר אם באבו לאסור. טורח יש בדבר
 והפסד וגם ראיתי להכ"ח כ"ד סי' ק"ב שכתב בשם חרדכי
 דחדש לא הוי דבר שול"ה ראע"ג שתמהו עליו עכ"פ דעת
 המתדכין בן :

וראייתו להר"מ כפי"ח מה' איסורי ביאה הט"ו שכתב
 וז"ל ראה שכתב על בעיר אפי' לא היה שם אלא
 גוי או חלל אחד לא הנשא לכתחילה שכל הקבוע כמחצה על
 מחצה דמי והכ"ח כתב שדכרי הר"ת הם ג"כ בדאול הכועל
 לגבה גזירה אטו היבא דאולא איהי לגבייה ונראה דאייני
 אפילו דאיבא תרי רובי כיון שכתב על בעיר לא תנשא והרב
 מחצה אפרים בה' א"כ ד"ה ע"ג תמה להכ"ח דכל דאיבא
 תרי רובי לא בגוה ומשום גזירה הצריכו תרי רובי אלא טעמו
 של דכינו הוא דכל שכתב על בעיר אפי' אול כועל לגבה

קבוע חקרי ולא משום גזירה אלא משום דהדרה לקביעות
 וכ"כ ה"ה ז"ל כפט"ו מה' אלו נבי דין אסופי והבי אמרו כנזיר
 נבי קי"ן דקאחד אשה הדרה לקביעותא וכו' ע"ט ודכרתי
 תמהוים דמה יענה לה"ט כהן סונייא ורוכ הפיר נתיאי
 דקדולי אינהו לנכה כל דפריש לא צריכה דקאולא איהי
 לגבייה דהו"ל קבוע הוי להדיח רבאול כועל לגבה אינו
 קבוע אלא כל דפריש ותימה הוא לומר דמסוי לה להך סונייא
 עם ח"ט הר"כ דנזיר דהררא לקביעותא דפליגי ופקיט
 כסונייא דנזיר דלמה נשוי סונייא חלוקות כלי הכרח דכבר
 כתבו התום ושאר ראשונים דל"ד אחריו כלל ותו דהו"ל
 למינקט כמ"ס דתכותות דסוניין ברכותא עדיפא וע"ק שהרי
 אמרו בקדושין אי אולי אינהו לנכה כל דפריש הרכוב פריש
 גם כימות הו' נבי נכרי שקייר הקטו והא כל דפריש הרכוב
 פריש ש"מ דגם באדם דהדר לקביעותא אי פריש שרי גס הראיה
 שהביא מה"ה כפט"ו הכ"ה שכתב גבי אסופי הנמצא בעיר
 אף בעיר שרוב ישראל או רוב גויים אי קידש אשה צריכה נט
 ומי שהרגו אינו נהרג דהו"ל קבוע כתב דהטעם הואיל
 דאיבא תקנת גויים או תקנת ישראל קבועים בעיר הו"ל
 כמחצה על מחצה ע"ט ל"מ דהתם ז"ל דכיון שמושלך בעיר
 הו"ל קבוע גמור דמ"ל אם קבוע ככית לקבוע בתוך העיר
 אבל אי פריש לגמרי אפי' דלא חשיב קבוע והנה אמת שגם
 בדכרי ה"ה ק"ל שהרי כתבו התום כתובות דט"ו ד"ה דילמא
 ז"ל וכן נבי תיבוק מושלך לא חשיב קבוע הואיל ולא נמצא
 ככית ע"ט וכ"כ דמ"ל דהר"ת מולק על זה קשה שהרי אמרו
 שם חתיב דו' וליוחסין לא בעינן תרי רובי והתנן מצא בה
 תיבוק מושלך אם רוב נכרים נכרי אם רוב ישראל ישראל ואמר
 רב ל"ט אלא להסיות אבל ליוחסין לא ע"ט ואם איתא תמי
 ק"ל שאני התם דליבא רוב כלל דהוי קבוע וכת' כחתיני' נתי
 אינו רוב דהדר לקביעותא א"כ לא הו"ל להקשות אלא דהיכי
 התייר דבי יוסי כיון דלא חשיב רוב דהוי קבוע וע"ק דאיך
 יתכן דהוי קבוע והתייר אם רוב נכרי ואחריון למאי
 הלכתא אחר ר"פ להאכילו נכילה וכן פסק הר"מ ואי הוי
 קבוע איך הותר להאכיל נכילה וקעבר כלפני עיור כיון
 דקבוע הוי הר"ת וראיתי להכ"ח כסי' ד' שכתב לזה דאני
 איסור נכילה דישאל לא קעביד איסור ע"ט ותמהני וכי דלאו
 דולפני עיור אינו איסור כי ע"כ ג"ל כשוכ דכרי ה"ה דמ"ל
 דכי קול רבייהסין בעינן רוב סיעה נמי היינו דאמרו באול
 הכועל לגבה אפי' דאיבא רוב דעשאווה כקבוע משום חומר
 ויחסין וכה"ג אמרו בזכחים דע"ג בעלי חיים חשיבי ולא בטלי
 והיינו משום קבוע כמ"ס התו' כחולין דכ"ה אפי' דבכתערכו
 אינו קבוע עשאווה קבוע דרבנן וס"ל דמה"ט נתי צריכה גס
 חספק דהאי נתי איסור ויחסין הוא ומה"ט אינו נהרג דאי לגבי
 יחסין עשאווה קבוע כ"ט לגבי ספק נפשות וכ"כ מדכרי ה"ה
 בפרק זה רכ"ז ע"ט זא"ב ח"ט דהוי קבוע כהנשא תיבוק מושלך
 בעיר אינו אלא קבוע דרבנן ותו' ל"מ מה שלמד מדכרתי הרב
 מ"א ובעיקר ישוב דכרי הרמ"ז ל"ל דהא"ל בראוה שכתב על
 בעיר אי איבא תרי רובי רוב סיעה ואול כועל לגבה תיבא
 לכתחילה ולא איירי הר"מ כי אם באולא איהי לגבייה דהו'
 קבוע דליבא רוב כלל וכ"כ ולמ"ל למינקט בהכי והרי
 דלכתחילה גס כי אול הכועל דאיבא חד רוב לא תינשא כח"ט
 בדיון דלעיל הא ל"ק דקמ"ל סוכא דגם כלי רוב כי אם ספק
 שקול אי טוענת כרי בדיעבר אם ניסת לא תצא דהיה מקום
 לומר דלכתחילה בעינן תרי רובי וכדיעבר בחד רוב אך בלי
 רוב כלל גס אם ניסת תצא ולהכי נקיט לה באולא איהי
 לגבייה דהוי קבוע גמור דאעפ"י כן אם ניסת לא תצא כל
 שטוענת כרי ואפי' דלפסול לכתחילה גס כלי טעם קבוע אלא
 בחד רוב לא הנשא לכתחילה :

והנה ראיתי להרב מוצל האם שבס' אש דת סימן ו'
 שכתב כל קבוע כמע"מ כשהאיסור נודע
 במקומו כמו ט' חנויות אבל שאינו ידוע כגון זבחי שנתערכו
 כיון שאינם ניכרים הוי קבוע דרבנן כמ"ס התוספו' בזבחים
 דע"ג ובפסחים ד"ט והקשה מה"מ תוספו' קדושין דאין לחוש
 לחדש השום רוב ואחאי ליהוי קבוע דרבנן ותו' דאין ידוע
 בודאי ט"ס כאן תבואה של חדש א"ק דא"כ ת"ל דאחזיקי
 איסור לא מחזיקין ולמ"ל טעם רוב והר"ן בפ"ק ד"ט כתב
 דללך לבית גוי וליקח בנים אכופה דה"ל קבוע ובודאי דפירוש
 דבריו דהוי קבוע דרבנן וקשה מה"מ מחדש את"ר כראה
 מדבריו דגם כאינו ניכר האיסור אסור בכל תקום משום קבוע
 דרבנן וזה תימה דא"כ תיקשי כיבש כיבש דחד בתרי בטיל
 גם מדרבנן איך יתכן והרי התוס' בחולין דנ"ה הכריחו מזה
 דכאינו ניכר ליכא קבוע ש"מ דגם מדרבנן שרי דאי מה"מ
 בכל הובחים שנתערכו דהוי קבוע אע"ג דאינו ניכר וכתבו
 בתוס' דהוי קבוע דרבנן כבר כתבו התו' בחולין דלאו משום
 קבוע הוי אלא דבע"ח חשיבי ולא בטלי ע"ש וכיון שכן ק"ט
 חאי ק"ל מחדש דכשעוריהו הוה שתיירו דלא חשיבי וכ"ת דה"כ
 ק"ל דחדש הוי דבר שולמ' והוי כדברים החשובים דשייך ביה
 קבוע דרבנן וולת כפריש שרי קשה דא"כ העיקר אסור בדבריו
 ותו היכי תלי תניי' בדלא תניי' דגם בלאו טעם קבוע
 דרבנן תיקשי דחדש אסור בכ"ס כמ"ס כנדרים דכ"ז דהוי
 דבר שולמ' וכן קשה במ"ס בפירו' דברי הר"ן בפ"ק ד"ט דה"ט
 דהוי קבוע דרבנן שאין זו עיקר הטעם אלא דהוי דבר שולמ'
 ועל עיקר הקו' בחדש דהוי דבר שולמ' כבר כתבתי לעיל הכ"ל
 ליישב לזה גם מה"מ על דברי הר"ן דאינו קבוע מד"ת דאינו
 ניכר האיסור' כבר ביארתי לעיל דכל שניכר לנו דמוכר האיסור'
 והתר חשיב קבוע נמור גם מה"מ ליישב דאיידי בלא החזוק
 קשה דכמ"ג לאיין קמ"כ והג"מ בפ"ה מה' ע"א והר"ש כלל
 ב' ס"ב ות"ה ד' ס"ק"א ומדרכי בפ"ק דקדושין מוכח דאיידי
 גם באיתחוק שם ט"ס בעיר מן החדש' עוד כתב דמהייל
 דנחל איהן שכתב הר"ש לא קשיי' דעכ"פ איסור' דרבנן איכא
 דשאני התם דלא ידעין כלל אס' יש נחל איתן בעולם ואחזיקי
 איסור' לא מחזיקין דשמח העולם לא היה אלא דגם הכא
 קשה דלמ"ל מטעם רוב ת"ל דלא מחזיקין איסור' עכ"ל וק"ט
 דביכול נחל איתן לא שייך לומר דחשיבי וכבר ביארנו דקבוע
 דרבנן ליתיה כי אס' בדברים החשובים והנראה דעתו דכ"ג
 אסור דרבנן וקשה כי קושין חד בתרי בטיל היכי משכחת לה
 וגם שהתוספות בחולין דנ"ה כתבו כן להדיא דליתיה כי אס'
 כדכחש החשובים עוד הביא דברי ההררבי כיון
 דא"א שלא יתקן אחד כשומרי שבר והרי אחרו דמחבואה א'
 חזלת על הכל ותמה עליו דלמה לא יהיה קבוע וכו' ולא ראה
 שכבר קדמו הר"מ כוד סימן קוד' שהקשה בן להמדרכי ומסק'
 במפה שם דלא כוותיה דאסור ליקח חתיהם משום קבוע
 ע"ש וע"ק במ"ס דילמ' לא היה נחל איתן בעולם שהרי שינו
 בסוטה דנ' משרבו הרוחניום בטלה עבלה' ערופה משמע
 דקודם לכן כבר היה נמצא עבלה' ערופה בעולם :

סימן ק"ה י"ש לחקור כמאי דקול כבוד סי' ק"ט'

חנויות מוכרות בשר שחוטט ואחת
 נכילה או טרפה דהוי קבוע וזריך ביאר אס' האחת ספק
 איסור כגון ספק נכילה או ספק טריפ' או ספק חלב או דייגין
 ביה דין קבוע מד"ת או לא ולכאורה כיון דקול כל ספק אוקי'
 אחזקתיה בספק נכילה הוי כוראי נכילה ויש כו' דין קבוע
 ובספק טריפה נשחטה בחוקת התר והוי קבוע דרבנן ובספק
 חלב תלוי במחלוקת פוסקים אי ספק אסור מד"ת או מדרבנן
 דלמ"ד דהוי מד"ת הוי קבוע מד"ת אך יש לרין דגם למ"ד
 דהוי מד"ת אינו קבוע שהרי כתב הר"ן בפ"ג גיר הנסה דדין
 קבוע למפרע לא אמרינן דדין קבוע שיהיה כמע"מ חידוש
 הוא ואין לך בו אלא חידוש משעת חידושו ואילך ע"ש ה"כ'ל
 דלא אסר אלא בודאי איסור ולא בספק איסור וגם ט"ס לרין
 דהוי ספק ספיקא ספק אס' הוא חלב ואתמ"ל חלב ספק דכשר
 דאיסור קבוע אינו אלא ספק וכ"ל ראייה מה"מ הרומט אה"ע
 סי' יח שכתב וז"ל ומיהו יש לדחות דטעמא לאו משום שאין
 האיסור תכורר אלא אפי' אמרינן בכה"ג קבוע מד"ת לא
 מחזיקין באיסור קורבה מספק עד שיודע שוו קרובה ואסורה
 עליו וכו' ולכאורה ק"ט דמכ"מ אס' אינו ודאי קרובה והרי
 מירי ספק לא יבאנו והרי בספק ריעת רוב הפוסקי' דהוי מד"ת
 ובת"ש כמ"ק"ח ושם העלתי בדעת התו' והרמב"ן דהוי מד"ת
 וא"כ מה מקום לחלק בין ודאי לספק ותו' דגם למ"ד דרבנן
 עכ"פ מדרבנן אסור וא"כ כאשר תדינא ולא מדין קנס בלאו
 טעם רוב דהיינו דלא חשיב קבוע כי ע"כ יש לרין בדעתך
 דס"ל דקבוע ליתיה כי אס' בודאי ולא בספק דחידוש הוא ואין
 לך בו אלא חידושו ושבו מצאתי ראייה לדבריו מה"מ הר"ת
 בפט"ו מה' א"כ הכ"ט וז"ל ומנין אפי' אומר שאין השתוקי'
 ואסופי' אסור בכל אשה שבועלם וכו' הא למדת שאין אומרין
 עריות ומחזיקין אותם כאשר כשר בספק עד שיודע עליו
 בודאי שוו מהוה עליו וכו' וק"ט דעכ"פ ספק תורה לחומר'א
 מדרבנן ואין ספק בזה כלל ואיך כתב להתי' ספק ערוה וע"ק
 דהרי הר"מ בפ"ט מה' טומאת מת לפי ג' הכ"מ שם שמצאו
 כתוב בספרי הר"מ וכן העלה עיקר הרלב"ח סי' זא והפ"ת
 ח"ב סי' ב' דספק עריות דזדונם כרת ושגגתו חטאת גם
 להר"מ אסור מד"ת לכ"ע ואיך יתיר כאן לנמרי ספק ערוה
 וע"ק דלא היה זריך הר"מ בזה לכל זה דת"ל דשתוקי שרי
 ליקח אשה מטעם רוב והא קול' דאולינן בתר רובא גם
 מדרבנן והרי רוב הנשים כשרים אצלו וכ"ת דהו"ל קבוע הרי
 אינו ניכר ההתר והאיסור וכבר הכריחו הראשונים דכאינו ניכר
 דשרי מטעם רוב כדקול' חד בתרי בטיל כי ע"כ כ"ל בכוחנו
 דהרי בזבחים דע"ג אמרו בעלי חיים חשיבי ולא בטלי וכתבו
 התו' חולין דנ"ה דהיינו קבוע דרבנן וא"כ ה"כ תערוכת ארס
 כ"ח ניכרו דחשיבי ולא בטלי וכמו שביארתי בס' פ"ט קמ"ל
 דהכא לא אסרו דקבוע ליתיה כי אס' בודאי ולא בספק ובדברי
 הרומט וקשה להרומט איך לא זכר להביא ראייה מדברי הר"מ
 אלו ואיך ק"ל הרי התו' כויד ד"כ ד"ה אסור הכריחו דכאינו
 ניכר אינו קבוע ולהכי שרי מדינא אס' לא דקנס הוא ע"ש
 והרי התם עיקר האיסור משום חוקת שליח עושה שליחותו
 דאינו

סימן ק"ד י"ש לחקור דקול ט' חנויות שחוטט וא'
 נכילה כממ"ל הלך אחר הדוב וזריך
 ביאור אי ט' חנויות של בשר ואחת של תרופה או יערלה וכלאי
 הכרם אי שרי שול' דדוקא יבש כיבש דחד בתרי בטיל שרי אף
 בכ' חנויות התר וחד איסור אבל תרומה דבטל בכ' ואחת
 בעינן מהה חנויות דהתר וכן דערלה וכלאי הכרם ר' חנויות
 בלא"ה איסור א"ד התר כל דברים הן הקבועים אים טפי מרוב
 שנתערכו שהרי קול' בכל דברים חשובים שנתערכו דלא מהני
 ביה רוב ואי פריש שרי כדמוכח להדיא בזבחים דע"ג א"כ
 ה"כ'ל הנתיבו ר"ל ק' כתרומה י' כיערלה וכלאי הכרם אינו

דקודם לכן כבר היה נמצא עבלה' ערופה בעולם :

דאינו ודאי אלא הפך כמ"ש בניטין דס"ד הנ"ח לחומר אכל לקולא לא ואם היה ודאי הוא מהני גם להקל ש"מ דאם היה האיסור ניכר גם איסור ספק היה איסור מרין קבוע וזל דהתו' כ"כ גם לס"ד דהוה סכר דהוי חוקה גמורה גם להקל כדמוכ' שם בניטין וזה"ל דלהסקנא גם מה"ט דאינו ודאי לא חשיב קבוע והוה שהתו' שם בניטין כתבו כ' טעמים להתיר האחד דאינה חוקה גמורה והכ' מטעם רוב ע"ש וכ"כ כמ"ש כחולל חא"ש סי' ו' וכפתי סי' ק"י ס"ק לקושיית הר"ש דליתמר כל העולם כוריעה משום נחל איתן דהוי קבוע ותו' הס דלא איתחוק איסור דמכ"ל שהיה נחל איתן כעולם וק' דעכ"פ מידי ספק לא יבאנו כיון שזוה הכתוב עליו אולי היה בעולם וליתמר משום קבוע מהפק אך למ"ש ל"ק דקבוע ליתיה כי אש על הודאי אלא ר"ה כ"מ דכדרכנן לא שייך קבוע דאי כספק תורה ליתיה כ"ש באיסור דרכנן וא"כ ק"ט למור"ם כ"ד סי' ק"ד שאמר בסתם יינם דרכנן משום קבוע למ"ש דגם כספק תורה שרי כ"ש כדרכנן דכי כתיב הוי כמע"מ הא ק"ל ספק דרכנן להקל וכן קשה להחולל חא"ש סימן ו' שהקשה להחריכו דליתמר בסתם יינם משום קבוע גם במקראי קרש דפ"ג הקשה כספק מוקפת דלא יברך משום קבוע ש"מ דגם בדרכנן איתיה דין קבוע כי ע"כ דבר זה צריך אצלי עור לומר ועיין בח"י הראש"א חולין דכ"ד שכתב דלא הוי קבוע אלא כשיש שם ודאי טריפה ע"ש :

סימן ק"ו יש

לחקור אי פירש חן הכית למנות אי חשיב פריש א"ר חשיב דאי קבוע חקבוע כמנויות וראיתי להש"ך ב"ד סי' ק"ד ס"ק יט שכתב וז"ל וה"ה אם הבוים המוכרים יש להם חנויות הרי נעשה קבוע כמנויות שלהם וכו' ויש לדחות דאיירי דעיקר מקום הנחת הככשים הוא כמנויות אך אם עושין הככשים בבית ומביאים מהבית למנות למכור חשיב פריש גמור אך הפר"ח ס"ק כ"ו כתב וה"ה כמנויות שלהם דאצט"פ שפירש חן הכית להוליכו כמנות מ"מ חור והוקבע ולא מהיר פריש לא כשקונה מהבוים שמשככין בשוק למכור ע"ש לא דה"ל חמ"ש המכ"ט ח"ג סי' קכ"ו וז"ל והכא כ"ד הוי כנחצא שהביאו הבוים הירק כמנויות חן הננות ע"ש ודומק לומר דאיירי הפר"ח שמביאים כמנויות כל הככשי' שכבית וע"כ חשיב כחור והוקבע כמנות משא"כ בכלאי הכרס דעיקר הירק נשאר בנינות שהרי הפתם דכרי הפר"ח מוכח דכיון דכל המוכר' ימביאים כמנות במיני הככשי' הו"ל קבוע בבית וגם בחניות וא"כ גם כדון המכ"ט חשיב קבוע וכ"כ חמ"ש רש"ד ח"ד סימן רנ"ג וז"ל דאצ"פ שכל קבוע כמע"מ כיון שאין הישראל לוקח מחקום קביעות ולא חונה לו חותר ע"ש נראה דמהיר כמחכר כמנות ומהו מדברי הרדכ"ן בחדשות סימן תק"ף שכתב וז"ל שלא נספק אלא כתיי שהולך לקחת עככים מהכרס בעצמו או חונה לו וכתחוק שם איסור וכו' נראה דמחכר כפתח הניפה לא חשיב פריש ועיין בט' בית הלל בסי' ק"י ובפר"ח קבוע אחרון כפירש חן הכית להקולין וכת' דבר משה ח"ה סי' כ"ח אם הנמכר כקאשאן חשיב קבוע שנרא' דקאי כדעת הפר"ח י"ל רכ"ע יודו דהדרך לתת יין להשביח הככשים ואינו נותן אלא במוך למכירה וא"כ י"ל דאינו נותן יין כככשים בעורן כבית כי אם בעורן כמנות העשוי למכור :

סימן ק"ז יש

לחקור אי חשיב פריש א"ר חשיב דאי קבוע חקבוע כמנויות וראיתי להש"ך ב"ד סי' ק"ד ס"ק יט שכתב וז"ל וה"ה אם הבוים המוכרים יש להם חנויות הרי נעשה קבוע כמנויות שלהם וכו' ויש לדחות דאיירי דעיקר מקום הנחת הככשים בבית ומביאים מהבית למנות למכור חשיב פריש גמור אך הפר"ח ס"ק כ"ו כתב וה"ה כמנויות שלהם דאצט"פ שפירש חן הכית להוליכו כמנות מ"מ חור והוקבע ולא מהיר פריש לא כשקונה מהבוים שמשככין בשוק למכור ע"ש לא דה"ל חמ"ש המכ"ט ח"ג סי' קכ"ו וז"ל דאצ"פ שכל קבוע כמע"מ כיון שאין הישראל לוקח מחקום קביעות ולא חונה לו חותר ע"ש נראה דמהיר כמחכר כמנות ומהו מדברי הרדכ"ן בחדשות סימן תק"ף שכתב וז"ל שלא נספק אלא כתיי שהולך לקחת עככים מהכרס בעצמו או חונה לו וכתחוק שם איסור וכו' נראה דמחכר כפתח הניפה לא חשיב פריש ועיין בט' בית הלל בסי' ק"י ובפר"ח קבוע אחרון כפירש חן הכית להקולין וכת' דבר משה ח"ה סי' כ"ח אם הנמכר כקאשאן חשיב קבוע שנרא' דקאי כדעת הפר"ח י"ל רכ"ע יודו דהדרך לתת יין להשביח הככשים ואינו נותן אלא במוך למכירה וא"כ י"ל דאינו נותן יין כככשים בעורן כבית כי אם בעורן כמנות העשוי למכור :

דמחכר חשיבה ולא בטלה אלא דאף כמחכר בטילה כדוכי' כמחכר נטיעות וזה שהתיר ללקוט להתחילה ואף שנתבטלה קאחרת ת"ק שלא ילקוט לכתחילה כדי שיטרח ויזיח הנטיעה האסורה אבל אם עבר ולקט מה שלקט שרי ומעתה מ"ש הכ"מ דבאבוי ערלה שפלו לאבוי התר וכו' ל"ק דשאני התם דחשיבי ולא בטלי ומאי דרמינן דרוז אדריו הכי קרמינן וכו' וח"מ יש קצת תימה בדברי הרב דמינן לו שלוקט לכתחילה דמלשון דריו לא משמע אלא שאף אם ליקט בחזיר יעלה וכו' את"ד ומכאור בדכרי דמה שהוכרח לומר דהר"מ חולק לפרש"י היינו דק"ל קושיית הכ"מ לפי טעם רבינו ראובן לפרש"י ל"ק כמכאור וכדי ליישב הוכרח לפרש בדרך זה הפך פרש"י דמחכר חשיב ולא בטיל אך את זה בח"ש ומאי דרמינן דריו אדריו הכי קרמינן דכי היכי דהתם בני אבוי קמסינן שובג אטו מויד וכו' הם דכרי תימה דהרי פרכת הש"ס לרבי יוסי הוא והרי רבי יוסי בני אבויים לא קנים שובג אטו מויד כדתינו להדיח בשובג יעלו ואיך כתב הרב כדעתו להפך כי ע"כ נראה דט"ס נפל וצריך לומר קמסינן מויד כי היכי דלא ליכטייל וכו' וכדברי הפר"ח כתב הרב הגדול מהר"ר יעקב מולכו ז"ל שהיה כוחן הפר"ח הובאו דכריו כת' פרי הארץ לא שהרב כתב דמחכר אי חשיב ולא בטיל פליגי בה ת"ק ור"ז דלריו בטיל ומכאור בדכריו שהוכרח לפרש כן כדי ליישב קושיית הכ"מ וגם ליישב שת"ל הר"מ נד האיסור שהוא עד שיטרח ויזיח הנטיעה האסור דבלאו ה"ס אסיר דאין מבטלין אש"ל ע"ש והוצרכתי לזה שראיתי להרב ארמת קורש ח"ב סי' י"ד שהרכה להשיב על דכריו דשפיר אפשר לפרש דכרי הר"מ דאתו כשיפת רש"י דמחכר דלא בטיל כ"ע מורו כה ע"ש שהאריך :

וזה"מ

אין מזה טענה להפ"ח ומהר"י מולכו דגם הם כבר ידעו לפרש כן בדכריו אך קושיית הכ"מ דצרכי רבה וגם אידך קושייא שביארתי הכריחה לפרש דלהר"מ אי מחכר לא בטיל פליגי בה ת"ק ור"ז ומהו תשובה לומר דלא פליגי עם רש"י בלי ישוב הקושיית ואולם בעיקר פשיטות דין זה דמחכר חשיב ולא בטיל שכתב רש"י כגטין דכ"ד ד"ה הרי וכדכריו ראיתי להרא"כ דבתמים דעום סי' רל"ט דס"א שהכריח כן מדרתני בסתם הרי זה לא ילקוט ולא תני דאם נהיערבה במחכר תעלה ש"מ דמחכר חשיב ולא בטיל כפרש"י וכן ראיתי במדרכי כפ"ק דקדושין בהגהת מדרכי שכתב דנטיעה של ערלה שנתערבה אפילו באלף לא בטלה ע"ש וטעם הדבר מפורש בפרש"י והרא"כ דעשאוים חמכים בדכרים החשובי' דלא בטלי כדתנן בפ"ג דערלה אכ"ז ראיתי להרב שדה יהושע בפ"ק דערלה והר"ש סריליוו שם הביא דכרי הרב ארמת קורש שפירשו הטעם דהוי קבוע וכל קבוע כמחצת למחצה דמי ע"ש ויש לתמוה דלא תקרי קבוע כי אם היבא שההתר והאיסור ניכר במקומם ולא נתערבו כגון ט' חנויות מוכרות בשר שחוטת ואחת מוכרת בשר נכילה אבל כל שנתער' ולא ידוע כגון נטיעה של ערלה שנתערבה לא חשיב קבוע ומדינא בטיל כמ"ש התו' בחולין דצ"ה ד"ה דהפיקו ושאר ראשונים וכן הכריח הפר"ח בסי' ק"י ס"ק י"ב ע"ש וא"כ ע"כ דמטעם דחשיבה הוא דלא בטלה ובדוחק י"ל דגם הם מטעם דחשיבי ולא בטלי הוא שכתבו וכי תלו כקבוע היינו בדכרי' השוכים אחרין קבוע מדרכנן גם כנתערבו ואינם ניכרים ההתר והאיסור במקומם כמ"ש בזכמים דע"ג וכ"כ התו' בחולין בדיובור הנו' וע"ש שכתבו ועיקר הטעם אינו משום קבוע אלא דחשיבי ולא בטלי באופן דלפ"י עיקר הטעם ככאל דחשיב' ולא בטלה והנראה שדעתם כהפ"ח ב"ד סי' ק"י דאי חנות מוכרת ורוב חנויות כשירה ואינו

ואינו יודע המנות של טריפה דליכא תערובת חשיב קבוע
 במור ע"ש וה"כ כנטיעת ערלה ולא נתערכו הוי קבוע אך
 הפר"ח דהה דבריו מפרש' והדל"כ שאלו דמחוב' חשיב
 ש"ת כז ועמיתנו בתורה הרב הכולל כמה"ר שלמה
 ז' עזרה זל הוה רמז ומקשה לח"ס רש"י בנטיין דכ"ד דמחוב
 חשיב ולא בטיל שהרי בסוכה ד"ט דמטני הש"ס כשחכטן
 פרט"י זל השפיל ענפיו למטה מעורבין עם סכך כשר ואין
 כראין בעין וסכך כשר רבה עליו דמרת' ברובא בטיל כדתנן
 במתני' וכו' הרי דאף מחוב' בטיל כשאר איסור ואינו מדברי'
 החשובים את"ר ולרד"י ל"ק ולדבריו יותר מזה היה לו להקשות
 דק"ל אין חכטלן אש"ל ואיכא ח"ד דהוי מד"ת ואיך התיירו
 שם בסוכה לכתל כידים ולערכ סכך בשר בפסול ועוד קשה
 דבניכר האיסור ויכול להכיר ולחלקו לא בטיל אפילו ברכו'
 במ"ש הרשב"א כת"ס יתפ"ה וא"כ תיקשי איך התיירו בהשפיל
 ענפיו דניכר האיסור כי ע"כ ע"כ רשיעורין הל"מ מסיני
 כמ"ש בערוכין ד"ד והרי במיורי דבשר כראיכא רוב סכך כשר
 ותו לא טיך הכא ביטול איסורין ובהרי"א כתב הר"ן שם
 בסוכה עלה דמתני' וכו' ודאי שאין ביטול זה כשאר איסורין
 שאין לך איסור שאדם יכול להתירו ולעמוד עליו סיהא בטל
 אלא כיון דאבמריה רחמנא וכו' דכל שיש רוב קון הכשר ע"ש
 וכדבריו כתב הריטב"א כחידושו לטובה ד"ט ע"ש ותו ל"ק
 מדברי הרב ועיין באגודה פ"ק דסוכה הביא דבריו הכ"ח
 והט"ז ח"ח סי' תרכ"ז שיבא באופן אחר ע"ש דגם לדבריו
 ל"ק וגם מנז' אחר ל"ק כמו שאבאר בסמוך :

אך

הת זה ק"ל בפשיטות דין זה שכתבו הראשונים
 דמחוב' חשיב ולא בטיל מת"ש כנדרים רז"ה העלה
 כירו ככל שפקרו כשביעית ונטעו כשמינית וכו' גידוליו התר
 ופיקרו אסור כיון דרכו גידוליו על עיקרו אתו גידוליו התר
 מעלין את האיסור או לא והאריך הש"ס בפשיטות בעיני זאת
 ובעי למפשט מקומות ודחו שאני קונמות דהוי דבר שיש לו
 מתירין ולא בטיל ברוב ואם איתא לדבריה' תיפוק ליה דבדולי
 התר אין מעלין האיסור דמחוב' חשיב ולא בטיל וי"ל דני
 ק"ל דחשיב מחוב' ולא בטיל פ"ד כשהאיסור עומד בעיניה
 דחשיב אבל כאן שהאיסור מעורב בהתר דהיינו הגידולין
 כעיקר וכיון דאין האיסור עומד בעיניה לא חשיב ובטול
 כשאר איסורין ובה אין להקשות דברפ"ג דע"ז ד"מ אמרו
 במקומו של ר"ת הוי עובדן אותה פעם אחת בשנה וכו' מ
 דחייס למיעוט גזר שאר מקומות אטו אותן מקום ורכנן ולא
 חייסי למיעוט לא גזרו שאר מקומות אטו אותן מקום וע"ש
 בהר"ן שחלקו בדבר המכ"ך והר"ן אי מקומות שאין יודע
 מהגבס אי נאסרו מדיכא לר"ת דחייס למיעוט ואילו לדברי
 הראשונים דמחוב' חשיב ולא בטיל כ"ש יעיר גדולה ולא
 בטלה וא"כ כיון שאין יודע מהגב העיר אי נוהגים כמהגב
 מקומו של ר"ת לכ"ע אסור מדיכא כיון דחשיב ולא בטיל והיכי
 שרו רבנן דלא גזרינן שאר מקומות אטו מקומו של ר"ת והרי
 מדיכא אסור :

אך

אחר הישוב הא כמו ל"ק דני אמרו דמחוב' לא בטיל
 היינו בעיקר האיסור אבל האן עירו של ר"ת אין העיר
 אסורה אלא גלמים שבתוכה שגזדין פעם אחת בשנה והרי
 גלמים גופייהו דהם עיקר האיסור לאו מחובה הם כי היכי
 דמיחא בעיר שאין יודע לנו מהגבס דהגלמים שבתוכה אסורין
 דחשיב ולא בטיל אך את זה עדין יש להשיב מת"ש הר"ן
 בפ"ק דמגילה בענין עיירות המסופקות אם הם מוקפות
 חומה מימות יהושע כ"כ או לא שהיו הנאונים שהולכין בהם
 אחר רוב עיירות שיהיו חין מוקפות חומה מימות יהושע
 והיין בהם גזירי' שפילי' החמיר שחזר ספק שקיל הו"ל
 סכך דבריה' ולהלן ומתאן פטורין כההים ומבטל גמיו

כודאי מקרא מגילה ע"ש וכבר הביא דבריו הכז' בא"ח סימן
 תרפ"ח והביא דברי מהר"ז אביוב ונחלק עליו ע"ש ולדברי
 הראשונים דמחוב' חשיב ולא בטיל כ"ש יעיר גדולה דאינו
 יודע אי מוקפ' חומה מימות יהושע דחשיבת ולא אולינן בתר
 הרוב ומדיכא קורין כ"ד וכט"ו גם הטעם שני שכתב הר"ן
 דאף בספק שקול אולינן להקל הרי בדברים החשובים גם
 כאיסור דרכנן לא בטיל כמ"ש מור"ם בי"ד סימן ק"א וכן
 מתבאר מדברי רבני האחרונים כי"ד סי' ק"י וא"כ כיון דעיר
 חשיבה ולא בטיל אפילו ברוב כ"ש דספיקו להחמיר בספק
 שקול והיה כ"ל ליישב ע"פ מ"ש הכ"י בטעם מהר"י אביוב
 דלא החמירו בספק עיירות אי מוקפות חומה כי אם באיכבב
 איסור ע"ש א"כ ה"כ י"ל דני ק"ל מחוב' חשיב ולא בטיל היינו
 בשיש שם ודאי איסור דמחוב' כיון נטיעת ערלה שנתערכה
 כנטיעות כשירות אבל כאן שגפיל ספק בעיר אם היא מוקפת
 חומה או לא ראין כאן ודאי מחוב' שנתערכ כי האי גוויי אף
 דחשיב בטיל אלא שימור לנכדי דאע"ב דכתב מור"ם בי"ד
 סי' ק"י ס"א דרכר חשוב דלא בטיל דרכנן וספיקו להקל כבר
 הכריחו הפוסקים דה"ד בספק אם הוא דבר חשוב אבל אם
 הוא ספק איסור אבל כודאי הוא דבר חשוב לא בטיל וכמ"ש
 ג"כ בס"י ק"א ס"א והכריחו כן מדק"ל כ"ש ע"ב בי"ד סי' ק"י
 ס"ט דספק טריפה אם הוא מדברים החשובים אם נתערכ
 כולם אסורו ע"ש וא"כ ה"כ כיון דעיר חשיב אף בספק איסור
 דלא איקבב איסור לא בטיל וכדוחק י"ל דבטל דבריה' בספק
 איסור דלא איקבב איסור לא החמירו בדברים החשובים דלא
 ליבטילו והדבר צריך ישוב עוד שראיתי בירושלמי בפ"ק
 דערלה שאמרו דספק ערלה וספק קרקע עולה אף בחשובים
 זולת כנכילה ע"ש ועיין מור"ם בי"ד סי' ק"י ס"ח דם' איסור
 בתערובת שני דשרי וי"ש בש"ך ובפר"ח וצריך ישוב עק"ל
 בפשיטות דין זה דמחוב' חשיב ולא בטיל מת"ש הר"ש בספר
 כריתות בסופו שהכריח דכי קול כל קבוע' כמחצה על מחצה
 דמי אינו לא בניכר האיסור וההתר במקומו אבל אם נתערכו
 בטל ברוב וכתב וי"ל דבהכי ניחא מה שחקשים העולם יחסר
 הל העולם כחרישה וזריעה מטעם כחל איתן שחזר קבוע
 ולמאי דפרישית ניחא כיון דלא ידעינן היכן כחל איתן לא
 שייך לומר כל קבוע אבל אי ידעינן מקומו אמינא כי חנודר
 בתוכו אסור ואי כסכין זרע ולא ידעינן אי מיניה אי משאר
 עלמא אסור ע"כ וכבר הביא דבריו הפר"ח בי"ד סימן ק"י
 ס"ק י"ג וכתב הטעם דהכורע כתוכו אסור מת"ש כפרק כל
 הבשר לא תאכל כל תועבה כל שתיעבתי לך הרי הוא ככל
 תאכל ע"ש ואם איתא דמחוב' חשיב ולא בטיל אכתי תיקשי
 יאמר כל העולם כודיע' כיון דמחוב' חשיב ולא בטיל מטעם
 כחל איתן וכן יאמר כנטיעת אילנות דהרי כחל איתן בכלל
 זריעה הוא כנטיעת אילנות כמ"ש הר"מ בפ"י מהלכות רוח
 זלדעת הר"ש דאם נזרע בתוכו היוצא נמנו אסור א"כ יהא
 אסור ללקוט שום פרי מטעם כחל איתן כיון דמחוב' חשיב
 ולא בטיל תיבא לר' יוסי דתני ב"ק דערלה אף מכיון ללקוט
 ויעלה באחת ומתאים ה"כ י"ל דשרי אך לת"ק דאוסר ללקוט
 לבתחילה וגם לדעת רבי יוסי יש לגמגם לפי מה שאבאר
 ואולי י"ל ע"פ מ"ש הרמ"ע מפאנו בתשובת סימן כז' על מלח
 שהעמידן אותן כדם שהתיר לכתל איסור הדם לבתחילה על
 ידי תבטיל כיון שהוא נמנע במור לאכול טפל מכלי מלח ואין
 צבור יכולין לעמוד בגזרתו וכמה"ג לא אחר רבנן אין
 מבטלין אש"ל דאין רבין אפשר משאי אפשר ע"ש א"כ ה"כ
 י"ל כיון דדבר חשוב דלא בטיל מדרכנן לא אסרו כמה"ג כיון
 דאין יכולין לצמוח כלי אכיל' פירות וזריע' ומ"מ הנה כתבאר
 דאף דמסך דוכתי היה גדאה להביא סמך לדעת הפר"ח
 והסר"י מולכו שכתבו כדעת הר"מ דאף מחוב' בטל כשאר
 איסורים

אסורים הפך דעת הראשונה דהעלו המחבר חשיב ולא בטיל אך כבר ביארתי דל"ה וכדאי דנקטינן כדעת הראשונים שזכרתי ולא בטיל וגם כדברי הר"מ ל"מ דחולק עליהם כמו שאבאר בסמוך ושכחתי ראיה ברורה דמחבר חשיב ולא בטיל מדתנן בפ"ט דתרומות מה' מאה לנכה של תרומה ואחת של חולין כולם מותרין בדבר שזרעו כלה אכל בדבר שאין זרעו כלה אפילו מאה של חולין ואחד של תרומה כולם אסורים הרי דאע"ג דתרומה עולה בק' ואחד בדבר שאין זרעו כלה דאסורי הנידולין הריבא במחבר לא בטיל וע"כ ה"ט דחשיבי ולא בטיל והכי איתא בתוספתא להדיה אכל דבר שאין זרעו כלה לא יעלה שאין הקרקע עולה בק' ואחד וכו' הכיאו הר"ש ור"מ ע"ט ומעתה תמהני להפ"ח ומהר"י מולכו שהעלו כדעת הר"מ המחבר נמי בטיל איך נעלם מהם הך חתניתין והתו' דמכאור כדברי הראשונים דחשיב ולא בטיל וכמו כן ק"ל להראב"ד בס' תמים דעים סי' רל"ט שדקדק מלשנא דחתני דפ"ק דערלה דנטיעה אינה בטילה במאיתים והקט"א אחי אינה בטילה ותיקן ומתחיל לה טעמא דמילת' השום דנין מהך חתני דפ"ט דתרומות וגם עיקר טעמא חפודש בתוספת' וז"ע ואת' זה ק"ל להר"מ בפירוט המשנה בפ"ק דערלה ח"ו שכתב וז"ל כשיתערב נטיעה האסורה בכלל נטיעות כשירות אפילו היו אלף אסור ללקוט מהם שום דבר לכתחילה לפי שאינו יודע אם מן הפרי מותר לקט אם מן האסורים ע"ש וקשה איך תלי תנייא בדלא תנייא רהול"ל דהטעם דחשיב ולא בטיל כמ"ש בהך תוספתא וכה"ג קשה ג' כלה"ש כפה"מ בפ"ט דתרומות גבי הא דתנן כולם אסורין וז"ל ולא נדון אותם כדון דחומע לפי שהתרומה מופרשת היא ולא נתערבה בחולין ע"כ וקשה דהרי בתו' אחרו הטעם דאין הקרקע עולה בק' ואחד והג"ל ליישב דבריו במאי דק"ל עוד כדבריו דמה טעם הוא לפי שהתרומה מופרשת והרי אחיבת אסור בב' חתיכות התר' דמדיבא בטל כרוב אע"ג דהאיסור מופרש ולא נתערב וראיתי להתי"ט בפ"ט דתרומות מ"ה שהקשה להר"מ חתני דפ"ד דתרומות מ"ו ותיקן דהתם בתלוש ראוי הן להתערב ע"ש ולפי"ז דגם הר"מ מודה דעיקר הטעם דחשיב ולא בטיל אלא דס"ל דה"ד כשה אסור עומד כענינה דאינו ראוי להתערב אכל כלה"ה אף מחובר בטיל וכו' שלמד כן שהרי בנדרים דנ"ן כעני הש"ס אי גידולי התר' מעלין האיסור אע"ג דמחובר הוא אלא ודאי דכל שמתערב אסור בהתר' אף במחבר בטיל כי מן הבאר ל"ק נמי לדעת הר"מ חת"ש כפוסח דהשפיל ענפי האילן ועירוב עם סך כשר דבטל כרוב אע"ג דמחבר חשיב ולא בטיל וכקושיית הרב הכולל שכ"ע ז"ל דמלכר מ"ש לעיל ליישבו הנה כעתה ל"ק דשאני התם דאין האיסור עומד בפני עצמו אלא נתערבו וכאמור ומ"מ בעיקר טעם הראב"ד דהשום דמחבר חשיב הוא דלא בטיל ק"ל דמהתו' דתרומות דתני דאין קרקע עולה בק' ואחד לא משמע הכי ע"כ כ"ל פירוש התוספת' דהרי איסור שזרעו בקרקע כעודו במחבר ואכיל ליה לא חשיב איסור דבטל אבב קרקע וכמ"ש בפסחים דל"ג גבי שתילי תרומה וכתנחו"ד מ"ח חורו דאינו חייב חיתה וחומש דאי נחין ואכיל בטלה דעתו אנל כל אדם ופרש"י דלא היו אכילה וכיון דבטיל להו אבב קרקע איך ליבטילו דלא שייך איסור כי אם בראוי לאכילה ונידולין נמי אה"כ דאי ידעינן שיש בהתר' ק' נגד התרומה שרי ומה' ט"מ נמי לא בטיל נטיעת ערלה דערלה אין איסורו כי אם בפרי לבד והרי נטיעת אינה אסורה כי היכי דליבטיל וכי יצאו הפירות' דשייך ביה איסור הא תני סיפה ואם ליקט יעלה באחד ומאיתים ויעיין בתשובת הרשב"א סי' תתל"א מ"ש כשה רכיבו אבי הגזרי ומחבר

שכתבאר דגם הר"מ מודה דמחבר חשיב ולא בטיל הן כשתר ישוב הפ"ח ומהר"י מולכו כי ע"כ הדר קושיית הפ"ח לחקומה דא"כ גם באבויי פרך הו"ל להתיר לפנאי לכתחילה וע"כ לי בדבריהם דהרי בירושלמי בפ"ק דערלה וכפ"ה דתרומות אחרו דחתני דתני טוחן ומתיר ר' יוסי דאמר אף מכוון וילקוט ואילו לדבריהם ל"מ שהרי גם רבי יוסי לא התיר לבטל אלא חסום שכבר נתבטל כרינו במחבר ומה זו ראיה להתיר טחונה דקודם טחונה אין בהם כדי לבטל לפי דברי הפ"ח ומהר"י מולכו וז"ע :

וראיתי

בס' אור יקרות בפ"ו מה' מ"א דמ"ה שכתב ליישב דלא דמי הך דנטיעה דההתר' בא' לו בטורח גדול דאינו רשאי לאכול מכל הכרם אם לא ילקוט מכל המאיתים נטיעות כדי שיעלה הך דערלה כהדיווחו בהא איבא למית' חזקה אין אדם אוסר כרמו משא"כ הרי דאבויי פרך לו דבריו ולכאורה קשה על דבריו שהרי הכריח הרשב"א בת' סי' טפ"ה דכי תנן כתפנצו האבויים ל"ד כולם דאף אם נפצו אחד מהם שרי מותר דאם אותו שנפצו הוא האיסור הרי בטל חשיבותו ובטל כרוב התר' ואם מה שנפצו אינו מהאיסור כ"ש דשרי וכ"כ הרא"ש והר"ן בפ' גיד הנשה והטור וש"ע סי' ק"א ס"ז וא"כ ה"כ כי ליקוט נטיעה של אחד דעכשוו דנתלש בטל חשיבותו הרי הנלקט מותר מותר דאם הוא האיסור בטל כרינו ואם מותר כ"ש דשרי וש"ר דהא ל"מ שהרי נטיעת ערלה אינה עיקר האיסור כי היכי דליבטיל במאיתים נטיעות דהתר' דהפרי אשר הכתוב וא"כ אם נתערב' במאיתים ועבר מהם עדין לא הכשילו אשכולותיה הרי לא נתבטל פרי האסור וא"כ אי אפשר להתיר כי אם בלקט מן כל הנטיעות פרי בשוה וכי תלי הר"מ בפ"ו מה' מ"א הביטול במאיתים נטיעות וכ"כ הב"ב בוד' סי' רנ"ד בכרך הבית היינו דבפחות ממאיתים אי אפשר להתיר פרי הנלקט מכולם בשוה וכ"כ הרב ארנות קודש בכיאוור דבריו הר"מ ועל דרך זה צריך לפרש דבריו שבפירוש המשנה אף דפסט דבריו שם מורים דהפ"ש ואם לקט יעלה באחד ומאיתים היינו שאם לקט פרי מתערבות זה הנתערב בתערובת שני יעלה באחד ומאיתים דא"כ קשה איך אחר ת"ק כמכוון ללקוט והרי אין בלקיטה ביטול איסור כי אם כשמתערבו בהתר' וכן ק"ל מאי ק"ל לש"ס דגטין דנ"ד דר' יוסי אדרגו דהבא התיר כמכוון ללקוט ויעלה כר"א לישני שאני הבא דאין בלקיטה חסום ביטול איסור דבאיסורו עומד כל שאינו מתערבו בהתר' כדי לבטלו כי ע"כ כ"ל שגם דבריו דפה"מ הם בדרך זה דאם לקט מכל המאיתים דעכשוויש בהתר' מאיתים נגד האיסור שרי ולפי' נתקיימו דבריו האב יקרות ליישוב קושיית הפ"ח אלא דאכתי יש להשיב על יסב זה דהרי בלי טורח כלל יכול לאכול פרי מאחד מהנטיעות כל שידע שיש פרי בכל הנטיעות וכי לקט פרי מאחד מהם בטל מת"כ דאם מהאיסור הרי הלך חשיבותו ושרי שכבר בטל כר' ואם מהתר' היא נמי שרי וכן אוכל פרי אחד מכל נטיעות ונטיעה כל שיש שם פרי בכל הנטיעות ואולי ז"ל דבעודן במחבר ליתנהו בביטול אף אם לקט מאחד מהם דהלך חשיבותו שהרי כנטיעה אחת יש פרי אחת או שתיים לכך ובאחר' עשר או עשרים וא"כ כי לקט פרי או נפל איך יתבטל והרי אם כנטיעה זאת דלקט ממנה פרי אחד עוד פירות עשרה ויש כנטיעה אחת שאין בה שיעור הזה ואיך יתבטלו כל הפירות ההם כנטיעות כנוחבר א"ק דאכתי פרי זה שלקט והתר' אף שנשאר באיסור כל פירות הנטיעות במחבר כל שיש בכל נטיעות פרי וכ"ת דאין ביטול כי אם להתיר כל התערוב' והרי כל פירות שכתמו' שטעלו את פרי זה הנלקט נשאר באיסור' הא ל"מ שהרי מכאור מדברי הראשונים דאבויי פך דלא בטיל דחשיבותו נפצו אחד מהם אותם שנפצו שרי

שני והשאר נשארו באיסורין וא"כ ה"כ דכוותא וזל דכיון
 דכאנו לבטל פרי התלם מנטיע זאת עם פירות שאר נטיעו
 שבמחזור מכ"ש שמצטרף פירות שיש בנטיעה זאת שהם
 עדיין במחזק לאסור וא"כ אין צד להתיר פרי הנלקט מנטיע
 כי אם מנטיעה שיש בה מיעוט פירות מכל הנטיעות וא"כ
 לכדוק כל הנטיעות ולראות הנטיעה הגרועה מכולם הוא
 טורח גדול חללקוט פרי מכל נטיעה בשום ולבטלם בתלוש
 ובדרך זה יתקיים ישוב הרב ומיהו אכתיים לבחנם דאין
 תלי ההתר דאם היה יודעה היה מוציאה דה"ט גם בפניעת
 אבויים הו"ל להתיר ואי עיקר הסעם דההתר ע"ז טורח הרבה
 משא"כ בפניעת הו"ל לבאר זה שהוא עיקר הטעם והכ"ל
 ליישב לקושיה הכ"מ וגם למה שהקשה מהר"ז מולכו דאמאי
 תלה עד שטרח ויוציא ת"ל דאין מבטלין אס"ל ועוד ביתור
 לשנוכו כמו שיראה המעיין אכן כ"ל שרעתו דלערכ איסור
 בהתר אסיר מד"ת או מדבריהם למ"ד הטעם הוא דלא היה
 איסורים להתירם בביטול ע"ז ההתר אך בנתערב מאילין ואין
 בו כדי לבטל הו"ל להתיר ולהרבות עליו השום פסירא דהתר
 ואין הביטול כריבוי ההתר כדי לאכול האיסור כי אם לאכול
 ההתר שנתערב עמו וס"ל דטעם האיסור דאי שרינן לרבות
 בהתר אינו חושש להכיר האיסור ולסלקו וע"כ אהרו וקנסו
 נמי מה"ט אס ריבה בחויד שלא יהיה בטל ומה"ט דברים
 חשובים דלא בטלי אסור לבטל חשיבותם כשנתערב בהתר
 דלא יחוש לטרוח להכיר האיסור ולסלקו דכבי האי אינו
 מתבטל לעולם וכ"כ מה"ש בפ"ו ה"ה הכל אסור עד שיגביה
 אוחו התיבה ואח"כ ישער השאר בששים שאם לא הגביה הרי
 הדבר האסור עומד ולא נשתנה וכו' מדבריו יראה דאירי
 במכיר חתיכת האיסור וקשה דא"כ גם בחתיכ' שאינה ראויה
 להתכבד דבטל כרוכ במכיר חתיכת איסור היכי ליבטיל דאף
 כריבו לא בטול כידוע כי ע"כ נראה כוונתו דבא לתת טעם
 דהו"ל להתיר לעשות כולם חתיכות קטנות להתירם קמ"ל
 דאסור עד שיגביה אותה חתיכה דאי שרינן ליה אינו חושש
 להכחין הטב ולהכיר איסור וע"כ אהרו וגבי נטיעת ערלה
 תרתי ק"ל חדא למה התירו לו ללקוט לכתחילה דהוי מבטל
 אס"ל ועוד דמדינא היה לנו לאסור גם בעבר בחויד ובטל
 החשיבות לכתחילה דרק"ל בפניעת אבויים כמ"ש בפרק זה
 ה"ב וזהו שכתב ויהי תן הדין שאוסרין לו הכל דהיינו אף
 בדיעבד עד שטרח ויוציא הנטיעה האסורה ויתירן כדשני
 הש"ס חוקה שאין אדם וכו' והיינו כפרש"י דמחזירי דלא שכיח
 לא אסרו ומה ששים ואילו היה יודעה וכו' וכוונתו דק"ל כתיב
 הש"ס הרי ערלה וכלאי הכרם נאסרו גם בנורעו על ידי בוי
 מדעת הגוי או שיצאו מאילין כמ"ש הר"מ בפ"ו דה"מ ה"ו
 והרי כבי האי לא שייך דך חוקה דאין אדם אסור כדמו וכו'
 דזה ניחא לחשש דוריעת ישראל ערלה כלי סיחן וכלאי הכרם
 גם כסיומן אבל ורע בוי מדעתיה או יצאו מאיליהם אף נתיר
 ללקוט מה"ט דחוקה דאין אדם אסור כדמו בנטיעה לזה
 אחר דלהא נמי לח' דחוקה דאילו ידע בה היה מוציאה וא"כ
 כשלא ידעה כשוריעה בוי או יצאו מאילין הוי מירי דלא שכיח
 ולא אהרו ותו ל"ק חקושיית הכ"מ ובאז דרכי הר"מ בדיוק
 וראיתי להרב ארמת קודש והרב פרי הארץ בת' הנו' שהקשו
 דברי הר"מ דהכא פסק כריבוי ויהוה התיר ללקוט לכתחילה
 ואילו כפ"ג דה' תרומות ה"ז שכתב כינר סאה חטיין יפות וכו'
 וטחן הכל וכו' אבל אם נפלה סאה חטיים רעות של תרומה
 לפחות חק' סאה חטיין יפות של חולין וטחן הכל וכו' נראה
 דלא שרי לכתחילה לטחון והיינו כתנא קמא דרכי יוסי ואמאי
 לא פסק דאף לכתחיל' שרי דהרי לתירוק רבי ועירא דירושלמי
 ג"כ ת"ק דר"ז גורה הכא דשרי לטחון לכתחילה ובשפר פרי
 הזרן ע"ד ל"ה ע"כ כתב ליישב דשאני גבי ערלה דפסק

כר"ו משום דמפרשי איתוראי מילתיה דר"ז כמ"ש הכ"מ אבל
 כההיא דתרומות דלא אשכחן כמ"ש דין דמפרשי מילתיה
 דר"ז לא פסק כהירושלמי ע"ס:
ואה"מ אינו מהישוב דהרי כיון דבירושלמי פשיט להו
 גבי מדומע דגבי מדומע ג"כ ת"ק דר"ז חתיר
 ולא ידך שינויא אכתי רבי יוסי מתיר והרי אין כמ"ש ככלי
 הכרח שחולק על זה א"כ איך ידחה הירושלמי בלא דבר דא"כ
 נמצא דלא סמכינן להירושלמי כלל והרי הר"מ בכל עת פוסק
 דברי הירושל' מי והנה אמת שום דפשיט להו להרביה ה"מ
 שהר"מ אומר לטחון לכתחילה ממאי דנקט וטחן לר"ז דמ"מ
 שהרי ברישא דהך מתני' פ"ה דתרומות מ"ט תני סאה תרומה
 שנפלה ל"ק וטחון ופחתו וכו' ע"כ טחון ל"ד דגם לכתחילה
 שרי לטחון כיון דיש בחיטים כדי לבטל וכ"כ לכתחילה בעי
 הדמה שיעור התרומה מה בכך הרי עדיף אי עביד הדמה
 כעודה קמח וגם הר"מ פסק כדין שלפנינו הך רישא דמתני'
 וכתב וטחן הכל דנברר אחר לישנא דמתני' דתני וטחון וע"פ
 דגם לכתחילה שרי א"כ מוכיח ל"מ בדן שני דנקיט וטחן הכל
 דרועה לומר בדיעבד לבד ולכתחילה אסיר דהרי דין הראשון
 דנקיט הכי ושרי גם לכתחילה ואה"כ דגם לכתחיל' שרי לדעת
 הר"מ ותו ל"ק דבריו אהדרי אך את זה ק"ל דעכ"פ היה לו
 לכתוב דברי הירושלמי דטחון לכתחילה ומתיר ולמה השמיטו
 ובכור הייתי דסמך למ"ש בפ"ו דה"מ ת"א הכ"ה בנטיעה של
 ערלה דפסק כר"ז דלקוט לכתחילה והרי לטחון מדומע קיל
 מלקיטת פירי ערלה דהרי לר' ועירא אפילו ת"ק דר"ז מתיר
 הכא וכיון דפסק בלקיטת פירי ערלה דשרי כרבי יוסי מכ"ש
 הכא אך יש להשיב עדיין שהרי הירושלמי כבר ביארת לעיל
 בסיומן ע"טעם רבי יוסי דהתיר דאינו מכוון לבטל הוי סבך
 דרך בני אדם להיות מדל ואי התם אינו מתירם מה"ט לבטל
 לכתחילה הכא נמי דכוותא שרי מה"ט לטחון לכתחילה אך
 כמ"ש ככלי דכ"ד אמרו הטעם דאין אדם אסור כדמו בנטיעה
 אחת וכ"כ הר"מ טעם זה בפ"ו דמ"א והרי כמחנה חטיים
 של מדומע לא שייך ה"ט דאין אדם אסור כדמו להתיר לכתחיל'
 כי אם מטעם דאינו מכוון לבטל והרי בטעם זה אין לו על מה
 לסמוך וכדוחק י"ל דס"ל דפי' הכריתא אף טחון הוא לכתחילה
 ומתיר היינו דאף בעבר וטחן לכתחילה שרי אע"ג דכל
 האיסורים שריבה מויד אסור הכא כיון שאין נראה כמכוון
 לבטל התירו אבל לכתחילה עכ"פ אסור ומ"ש מתני' מני רבי
 יוסי דאמר אף מכוון וכו' ע"כ האי מ"ד לא ס"ל טעם דחוקה
 אין אדם אסור כדמו דאי ידע מה ראה הכיאי מהתם וא"כ
 ע"כ דעתו דרכי יוסי מתיר לבטל בשל דבריהם כל שנתבטל
 מד"ת א"כ ה"כ במתני' ורבי ועירא משני דכי פליגי ת"ק
 ור"ז היינו אי חשיב לקיטת אינו מכוון לבטל דר"ז אינו מכוון
 חשיב שכן דרך ב"א להיות מדל ורכבן לא חשיב ליה כאינו
 מכוון לבטל אבל כאן לכ"ע שרי ולשני התירושים ס"ל דמתני'
 דפליגי ת"ק ור"ז שרי אך עכ"פ אמיר לכתחילה ללקוט גם לר"ז
 אסיר ולר"ז שרי אך עכ"פ אמיר לכתחילה ללקוט גם לר"ז
 דמטעם דאינו מכוון אינו מספיק להתיר גם לכתחילה היינו דאי
 הר"מ בפ"ו דמ"א כריבוי ויהוה גם לכתחילה היינו דאי
 להתיר בעבר בחויד לבד לה"ל ל"ש"ם ככלי דנטין דף כ"ד
 לטעם זה דחוקה דאין אדם אסור כדמו בלא ה"ט שרי מטע'
 דאינו מכוון לבטל כמ"ש בירושלמי גבי טחון ומתיר אלא ודאי
 דש"ם ככלי סבר דרכי יוסי מתיר גם לכתחילה מה"ט דאין
 אדם אסור כדמו וע"כ גבי חתניתין רפ"ה דתרומות דטחון
 לכתחילה ומתיר דליבא ה"ט לא התירו כי אם בעבר בחויד
 וטחן דשרי ועכ"פ לכתחילה אסיר וכיון שכתב וטחן הכל וכו'
 וסתם ככ"ג משמע גם בטחן בחויד הרי נתבאר בדבריו
 דברי הירושלמי ומיהו עיקר דעת הר"מ שפסק כר"ז צריך ישוב
 למס

להל' דלגבי ת"ק סו"ל יחיד ורבים וקול כרכים וטעם הפ"מ
 שכתב מהדפראשי איחוראוי מילתיה דר"ו ש"ח הכי ס"ל אינו
 הפסיק דיש להשיב על כלל זה המחה דוכתי וריינו למינקט
 כלל זה היכא דבעינן אליביה אבל כשיש להקשות דידים
 אדיריה ומתרגו איחוראוי דלא ליהוי דברי התנא דתתרי אהדרי
 אינו רואה כנר זה הקום לכלל זה וכנר האריך הרב יד מלאכי
 סי' ת"ז וע"ש בסוף הכלל שהעלה כן הר"ה המופלא מהר"א ישרא
 ע"ש והכי הכא דקשו דברי ר"ו אדר"י הוא שתירצו האיחוראוי
 וכ"כ דאין הכרח גמור לכלל זה דא"כ תיקשי להר"מ ור"ע
 כפ"ק דערלה שפסקו כת"ק דרבי יוסי ומ"מ אחר המיפוט
 ראיתי במהרדכי כפ"ק דקרושין בהנהה שכתב שם כדברי
 הכ"מ דק"ל כר"ו נגד ת"ק כיון דאיחוראוי הפרשי ביתיה
 דר"ו ש"מ הכי ס"ל ע"ש וקשה להכ"מ שלא ובר דברי מהרדכי
 אלו שכתב כן להדיא ומיהו כנר כתבתי דאין חוה הכרח
 גמור לפסוק כרכי יוסי ולי נראה להכריח דק"ל כר"ו יוסי בתאי
 דק"ל כהך סוגיא דנטין שתינו חוקה דאין אדם אוסר כדמו
 כנטיעה אחת דא"כ תיקשי מ"ט דת"ק דאסר ותמה הוא
 לומר דפליג בהך חוקה ולא ס"ל דאין אדם אוסר כדמו דהרי
 חוקה הוא הכח דהוא דבר כבוד כן לעיני כל העם דל"ה היכי
 הוי חוקה וא"כ איך יתכן דפליגי בהתנאי דבר זה קשה לשמוע
 וע"ק דאחאי לא מתייב הש"ס דר"מ אדר"מ דהרי כפניעת
 אבוזים קנים ר"מ טובב אטו חויד דתני אחר טובב וא' חויד
 לא יעלו וכדאסיק הש"ס לעיל דר"מ כי קנים דרובין כדאורי'
 לא קנים ומה"ט קנים כפניעת אבוזים וא"כ תיקשי התניתין
 דנטיעת ערלה דתני ת"ק לא ילקוט ואם לקט יעלה באחת
 ומאחיה והרי סתם משנה ר"מ היא ואע"פ כן לא קנים טובב
 אטו חויד ולשיטת הר"מ דר"ו מתיר לכתחילה א"כ ת"ק
 דפליג עליה לא אסר לא לכתחילה וכדתינו וכלכך שלא יתכוון
 ללקט ומינה דכי תני ואם לקט יעלה באחת ומאחיה היינו
 אף כחויד וא"כ ק"מ אי קנים ר"מ טובב אטו חויד איך התיר
 כאן אפילו חויד כיון דסתם משנה ר"מ ופ"ת כי אמרינן סתם
 משנה ר"מ היינו עסתם גמור שאין חולק עליו אבל כל ת"ק
 עם יחיד לא אמרינן ביה דהתם ר"מ היא ויש קצת ספק דהרי
 ר"ו דאמר הלכה כסתם משנה לא אמרה כי אם בסתם גמור
 שהרי בכלויה הש"ס לא פריך לר"י כי אם סתם גמור שאין בו
 מחלוק וא"כ י"ל דכל ת"ק דלא השיב סתם כי אם דעת רבים
 לכך לא אמרו דהוי ר"מ זה אינו שהרי בעירובין דל"ו אמרינן
 וסבר ר"מ ספיקא לחומרא והתנן טמא שירד לטבול וכו' כפיקון
 טהור ורבי יוסי מטהא ופי' רש"י והתם משנה ר"מ ע"ש הרי
 דגם כסתם שיש חולק הוי ר"מ וכה"ג הקשו בכתובות דע"א
 בסתם דחולק רבי יהודה לכריתא דאמר ר"מ להפך וכ"כ
 הרשב"א בחורשו ליבמות ד"ה גבי ח"ש אסור לכתול מצות
 וכתיווכן העליתי בה"א סימן ק"ב דר"ו ע"ש וא"כ ה"כ קשה
 דתיקשי ליה נמי דר"מ אדר"מ כי ע"כ כ"ל דאה"כ דק"ל דר"מ
 אדר"מ אלא דניחא ליה להקשות דרבי יוסי אדר"ו דבפירוש
 נאחרו שני הדברים כשם רבי יוסי משא"כ בני סתם משנה
 ר"מ היא אי לא מצוי לשנויי ליה דחוק הש"ס ומוקי ליה דלא
 כר"מ כמ"ש בעלמא לימח התני' דלא כר"מ וגם בהך סוגיא
 דכתובות דע"א הוקי ליה בפ"ת אימח דלא כר"מ וע"כ ניחא
 ליה להקשות מהר"ו אדר"ו וכי משנו דחוקה אין אדם אוסר
 כדמו והיינו דלא שכיח כפרש"י והתירו אף לכתחילה דהני
 הך חוקה להתיר ככטול בחויד ולדעת הכ"מ חובה הותר גם
 לכתול לכתחילה ות"ק דפליג לר"ו דהיינו ר"ת ה"ט דאסר
 דכיון דמדינא קנסין טובב אטו חויד אהני הך חוקה להתיר
 טובב וחויד כדיעבד אף להתיר ג"כ גם לכתחילה כולי האי לא
 התירו ונחמא דה"כ כי פליגי עיקר פלוגתייהו לנו אי קנסין
 טובב אטו חויד או לא והרי יודע דקסוקו כל הפוסקי דכרכבין

לא קנסין טובב אטו חויד כסתם חתניתין דפ"ג דערלה מ"ח
 דתני כינר כתפניצו האבוזים וכו' דמשמע בטובב ותנן כתי
 כפ"ה דתרונוות טובב מותר חויד אסור וכן פסק הר"מ כפ'
 י"ו מה' מ"א ועיין כפר"ח י"ד סימן כ"ט ס"ק י"ב שהאריך על
 זה וכיון שכן מיהו דק"ל כר"ו נמי דאך מכוין ללקוט מטעם
 הך חוקה דאין אדם אוסר כדמו דכי אסר ת"ק היינו רס"ל
 דקנסין טובב אטו חויד ואהני הך חוקה להתיר טובב וחויד
 כדיעבד אבל לא להתיר גם לכתחילה אבל למאי דק"ל דלא
 קנסין טובב חונה דאהני הך חוקה היינו להתיר גם לכתחיל'
 ואדרבה תמהני להר"מ ור"ע שפסקו כת"ק דר"ו דא"כ ת"ק
 ר"ו ותיקשי היכי התיר בטובב כאן ועוד דאין ק"ל כר"ו יוסי
 דלא קנסין וגם דברי מהרדכי והכ"מ שכתבו טעם לפסוק כר'
 יוסי מהדפראשי איחוראוי מילתיה דר"ו אה"מ אין צורך לטעם זה
 כלל דבלא"ה מוכרח לפסוק כר"ו וטעם שביארתיו ונ"ב
 ומהו ג"כ ק"ל לדרך הפ"ח מהר"י מולכו שכתבו בדעת
 דר"מ דבחוברת אי השיב ולא בטיל פליגי ת"ק ור"ו דלת"ק
 לא בטיל וע"כ אסר ללקוט ור"ו ס"ל דבטיל ומתיר דא"כ
 תיקשי היכי שרי ת"ק בעבד וליקט והרי ר"מ קנים אפי' טובב
 אטו חויד :

סימן ק"ח י"ז לחקור מטעם של איסורי הנאה

שנתערב כחמה מטבעות התר או
 יש לו ביטול דק"ל ככל יבש ביבש דמד בתרי בטיל א"ר
 חשיב ולא בטיל והנה בסוף מ' מעילה דף כ"א שנינו כפלה
 פרוטה של הקדש בתוך כיוסו וכו' וחכ"א עד שניזא את כל
 הכיס כתבו בתום ד"ה פרוטה תנאו דליכטיל כבוד ותיירצו
 דליכא אלא חד בכיס דליכא ביטול א"כ מטבע חשיב ולא
 בטיל ע"ש גם ראיתי להכ"מ כפ"ו מה' מנינה הו' שהקשה כן
 כדברי הר"מ שפסק כחכמים דעד שניזא את כל הכיס לא
 מעל ותיירצ דהוי דבר שיש לו מתירין דלא בטיל א"כ מטבע
 חשיב ולא בטיל ע"ש כי ע"כ יש לרין הכאן דקנסין דמטבע
 חשיב ולא בטיל והנה אחת מדברי התוספות והכ"מ אלו הם
 תמוהים כמו שזכר תוס' עליהם דכותינו שקדמונו שהרב
 ברכת הזבח תמה דמכילי הש"ס מוכרח דכל דברים חשובים
 בטלי כרובא מר"ת וכי לא בטלי היינו מדבריהם וא"כ איך
 יבוא חטאת לר"מ ורכבן אי בטל מר"ת גם הרב משנה למלך
 כפ"ו מה' מעילה תמה עליהם כן גם הפ"ח ביד סי' ק' סק"ג
 דחה דבריהם חכמה דוכתי דאין דבר דלא בטיל כרוב מר"ת
 כי ע"כ לישב עיקר חתניתין שפסקו הר"מ אנו אין לנו תקום
 פטור כי אם בתירוצ ראשון של התוס' שתיירצו דליכא אלא חד
 בכיס ע"ש וכ"כ הפ"ח והנה אחת דקשה לשמוע דבר זה
 דעד שניזא כל הכיס לא משמע כן דא"כ לא הו"ל למיתני כי
 אם עד שניזא גם את השני שבכיס ועם שמאחתי סמך גדול
 לתירוצם דבתו' דפ"ג דמעילה דתני דין זה קתני כיון שניזא
 הראשונה מביא אשם תלוי ואת השניה מביא אשם ודאי דברי
 ר"מ ופ"א אין מביא אשם תלוי ואת השניה ברת ושנתנו
 מטאת ע"ש הרי דנקטו לה דליכא אלא חד בכיס וזה סמך
 לתירוצ התוס' עם כל זה לא יכולתי להלוט זה במשמעות עד
 שניזא את כל הכיס וכן ראיתי בחי' הרמב"ן לשבועות לדל"ה
 גבי מ"ש כל שמות האמורים כלוט חול חוץ מזה שכתב הא'
 ודאי ליכא חוץ מזה אלא אחד שהוא חול דכתיב הנה נא ארוני
 והא דנקט כל שמות אבב ריהטיה דאיך נקוט הכי ע"ש והרי
 הכא לא שייך לומר אבב דאיך וע"ק דהא תני סיפא והוירי
 ר"ע באומר פרוטה מכיס זה הקדש שהוא מניזא והולך עד
 שניזא את כל הכיס ומניזא והולך משמע שיש טובא פרוטות
 בכיס וא"כ תיקשי ה"כ דליכטיל כרוב וע"ק שהרי בירושלמי
 דפ"ג דמאי שהביאו הך מתני' אגורו דהא דתמא כשהו יבשר
 אבל אם היו שתיים על הראשונה מעל בספק ועל האחרונה
 מעל

שהיו רוב מטבעות אלו של הקדש את"ד :

וק"ל דעיקר הכרחו ל"מ דהרי"ל דמוטבעות אלו היו מטבעו בירושלים והיו כל מטבע יש לו הכר בפני עצמו ואינו מתערב במטבע של מלך אחר וכו' הו' כעו למיסר היינו כרוכ מעות של מטבע של ירושלים היו קדש כדמסת' הכי תמה שהקשו וירושל' היו רובא וא"כ מאי קאמר דרוחא לומר שהיו רוב מטבעות אלו של הקדש מאחר שכן מוכר בש"ס וע"ק אך לא נדגש מת"ש רש"י הכך דבריו בככרות ד"ן ד"ה הדריינא וז"ל אלו היו מוטבעות ירושלים ורובן של אלו באו מירושלים הרי דהאיסור מכה רוב וס"ת דמטבע לא השיב וכט"ל וגם תמה שדחה אה"כ לראיה זאת דכלא איקבע איסור גם בדרכים המשובים אזלינן בתר הרוב יש לי להשיב עליו דאין לחלק בכך וכח"ש בסיומן ק"י כי ע"כ מפרשי' הלוו יש להכריח דס"ל דמטבע כמו כט"ל דרינו ואולם בעיקר הך סוגיא ק"ל דמאי בקשו לננוו הרי אסיק הש"ס בערכין דף כ"ט דאף לכתחילה כוונן הזה סגי בפדיון וראיתי להתוס' ע"ז ד"ב ד"ה דאס דכתבו כסס ר"ת דכיון שהקדש עם הקרקעות מטלטלין ביחד סגי בפדיון ע"ש ולדבריהם ל"ק אכן ראיתי להר"מ והרא"ב בד"ס ערכין דחולקים וס"ל דבכל מילי סגי בפדיון וכ"כ הר"ן ברעת הר"ף בפ"ק דע"ז וע"ש בבליין הר"ן דגם בפרוטה סגי בפדיון א"כ לדידו קשה ודוחק לומר הכא דרינא קתני ואה"כ דסגי בתקנה דפדיון ולא היה להם לומר בקשו לננוו כל כסף וכו' והנכון ה"ל לזה דכי סגי בהקדש כ"זהו בפדיון פרוטה היינו כשגם ההקדש כ"זהו אבל הקדש דקורס הכית דמרינא בעי כשוויין כי נמרב הכית נמי לא הותר בפדיון פרוטה להקל עליו אלא דאכתי ק"ל בהך סוגיא שמוכר ברוכ מעות ירושלים הקדש מהא דתנן בשקלים ומייתי לה בכ"מ דכ"ו מעות שנמלאו לפנינו סמרי בהמה לעולם מעשר בהר הכית חולין ובירושלים כשאר ימות השנה חולין כשע' הגל הכל מעשר וע"ש בפרש"י הנה מוכר דרוכ מעות הנמלאו בירושלים חולין וא"כ מאיזה טעם בקשו לננוו מטבעות ירושלים וכ"ת דלא בקשו לננוו כי אם מטבע הדריינא וכו' דהני מטבעות קיס להו דרוכ היו מלשכות הקדש אכתי קשה היכי תני בסתם כשאר ימות השנה חולין הא איכא הני מטבעות דרוכ קודש וכן ק' מדהכין בפ"ד דמעשר שני מ"ט כל מעות הנמלאות הרי אלו חולין ואמאי הא איכא הני מטבעות דרוכ קודש והכ"ל לישב דא"כ דכצירוף מעות המונחות בלשכה רוב המעות קודש אבל לענין מציאה לא שביח שימצא אחד ממועו' הלשכה שהרי הו' מוכחים שם בכמה חותמות ולא ניירי כי היכי דליתאכדו ואין הספק כי אם בהקדש או מעשר שני שביד הבעלים דטייך בהו אביד' ובהני קיס להו לר"ל דרוכין חולין אבל הכא דבקשו לננוו היינו דע"ז די חרכן כנסו אויבי' ושללו כל חוון הלשכה דכתיב האי ודאי דקיס להו דרוכין קודש א"כ ל' כחאי דק"ל בפרש"י דבכרות ד"ב שכתב לו היו מטבעות של ירושל' ורובן של אלו באו מירושלים וע"ש דמכ"מ אז רובן באו מירושלים אלא הו"ל ורובן קדש דאם היו רובן ירושלים אינו אוסר דכל מעות ירושלים אינן קדש כי ע"כ כ"ל דרש"י דתתי ק"ל והרי מהני מהני' דלעיל שהבאתי מוכר דרוכ מעות ירושלים חולין ועוד דע"כ עיקר החשש מפני האויבים שאלנו חוון הקדש בלשכות והרי ההוה דמטבע מלכות זה נמצא גם בשאר מלכות שאין מלכות שאינו צריך לדברים שאינן במציאם במלכותו וא"כ גם כוונן הכית יוצאים לשאר מדינות מטבע ירושלים והם חולין גמורין וליישב לקו' ראשון' כתב רש"י ד"ה מפני דלקחו האויבי' חוון הלשכה כוונתו דבעת חרכן חוון של כל ישראל רובן אינם באים ליר האויבים דמטמונים אותם במחילות עפר כידוע ורובא דשלל חוון הקדש דלית ליה בעלים מיוחדים

העל כודאי הרי דמפרט מחלוקת ר"ע וזכמיה גה"ש בכיס פ"ג פרוטו' וגם העיקר הכריתא שהביאו דתני על כולן מעל כהפק ועל האחרונה מעל כודאי ע"ש משמע להריא דאיידי שיש בכיס יותר חשנים כי ע"כ גם תי' זה של התוספות נ"ע והיותר נכון בשוכו קו' זו הוא מ"ש הכר"ח דאיידי דפרוטה של הקדש היתה נכרת דלא שייך כה"ג כיטול אלא דאיהו לא ידע שיש בכיס של הקדש ע"ש וגם בשוכו זה קשה דמאי ער שיוציא את כל הכיס והרי אינו מביא קרבן כי אם כשגודע לו שם על בהקדש וכשגודע לו אינו תלוי כיוציא את כל הכיס כי אם ער שיוציא פרוטת הקדש כיון שמכירה ועוד דסתם פרוטה בפרוטות אינו נכרת כי ע"כ רואה אני שכל הדרכים בחוקת סכנה ואכתי נריכה רכה כישוכ מתניתין ושוב ראיתי דמקום הניחו לי להתגדר בודחמך הישוב הא ל"ק דליבטיל ברוכ דרוכ הביט ול לא שייך לגבי חוון כלל אף לגבי דהיוט דאם נתערב חפץ של אדם אחר כאלף חפצים של חבירו מי שם פה לאדם לומר דינא זה נקי מחפץ שלו וזכה חבירו מכה רוב ופשוט דקניו לו חפצו כתיך אלף חפצי חבירו ואם שדבר זה אינו צריך ראיה לרוב פשיטותו ראיתי דבבר כבירור כביצה דל"ר שאתרו הרי שנתערבו לו קב חטים בעשר קבים של חבירו יאכל הלה ומדי הרי דלא שייך כיטול ברוכ לכטל חוון חבירו וא"ע"ג דאסיק עלה איסור כטיל נמוכא לא כטיל וא"כ ז"ל דלגבי חוון הקדש לא שייך לו' ממוכא לא כטיל כיון דחוון ראית ביה איסור ז"ל דכטיל ול"ד לחוון דהיוט כיון דחוון ראית ביה איסור הוא זה אינו דאין איסור בהנאת הקדש כי אם השום דהו' חוון הקדש ואי ממוכא לא כטיל איך לישתקרי האיסור ליהנו' כו' הש"כ תחומין אין האיסור השום גוף המים והמלח כי אם יומא דוט ושבת קברי' וכיון שכן תו' ל"ק מפרוטה של הקדש שגפלה בכיס של דהיוט דאכל דהיוט ומדי חוון הקדש דאי חוון דהיוט לא כטיל כ"ש חוון הקדש דלא כטיל ואדרבא תמהני להחוס' והכ"מ והמ"ל וברכת הוכח והער"ח דמאי ק"ל ודבריהם כא"ת שגראה ברור דחוון דהיוט וכ"ש של הקדש לא כטיל מד"ת כי מן הכאר ל"מ מהך מתניתין ודבריו הר"מ דמטבע השיב ולא כטיל אף מדבריה' וגם התו' והכ"מ לא כתבו כן כי אם ליישב מתניתין אלא דאכתי כל שאין לנו בירור דכטיל מי יוכל לדון להקל בדבר שהתוס' והכ"מ כתבו דלא כטיל מד"ת דאף אי נקטוין דמד"ת כטל ברוכ מדברי הראשונים שהביא הפר"ח אבל שיהיה כטל גם מדבריה' מהי תיתי ומיהו כד הויכן כה אין ראיה גמורה מהתו' שהרי בפ"ג דערלה דפליגי ר"מ ורבנן אי דבר שבמנין לא כטיל דלר"מ לא כטיל ובבבבא דע"כ פליגי בה דר"ל ברעת ר"מ וא"כ נראה דק"ל בר"מ דדבר שבמנין לא כטיל אבל הר"ה פסק כדרכן וכבר הביא מחלוקת זה הטור בסו' ק"ז דלר"ז קול בר"מ ולא הרמב"ם קול כדרכן וע"ש ככ"ו וא"כ ז"ל שהתוספות שכתבו דמטבע השיב ולא כטיל היינו דהו' דבר שבמנין דחשיב ולא כטיל וס"ל דמד"ת לא כטיל ולפ"ז כ"מ דאין דין זה כי אם לדעתם דמ"ל דדבר שבמנין לא כטיל והרי הרמב"ם חולק דגם דבר שבמנין כטיל ה"כ במטבע והרי פסק הש"ע בסיומן ק"ז כן דכטיל ולו יבי דדבר הפק כיון דאיסורו מדבריה' נקטוין להקל אך מדבריה' הכ"מ שיש כן ברעת הרמב"ם והרי דעתו דדבר שבמנין כטיל וא"כ ע"כ דמטבע חשיב טפי מדבר שבמנין ולא כטיל ולדבריו אין נוקם להקל' והנה ראיתי להרב השנה למלך בפ"ז מה' העילה שהביא ראיה דלא חשיב וכטיל חמ"ש בפ"ז דכ"כ דבקשו לננוו כל כסף וזהב מפני כספא וזהב של ירושלים ופריך וירושלים הו' רובא דעלמא והשיב דל"ק דמעיבדא הו' ס"ל דבקשו לננוו כספא דאינו מטבע הש"ה פריך וירושלם הו' רובא אבל למסקנא דלא בקשו לננוו כי אם הטבע הו' ליכא קו' וכ"כ דדוחק לומר לפי המסקנא

והנכאים טרודים להטמין ממון שלהם וגם שאין בידם ליכנס
 ללשכה כי אם כרשות הכ"ג והמלך וכמה חותמות היו שם
 וכדתי בתוס' דשקלים הביאו הירושלמי כפ"ה דשקלים כמ"ט
 כח"א סימן ק"ז דרמ"ב ע"ש וע"כ בעת חרבן הבית קום להו
 רוב השלל היה ממעות הקדש ולפי דק"ל עדיין שם קודם
 חרבן היו כמנאות ככל הערים המטבעות ירושלים שכאן על
 ידי תבדו גוים שמכרו סמורה כירושלים והבי ודאי של חולין הם
 לזה תרין יתיב רוב מטבעו' אלו כאו הירושלים כוונתו דקום
 להו דהני מטבעות דקודם חרבן תיעוט הם לבי הנהו ששללו
 והביאו האויבים בעת חרבן וע"כ כקשו לנבון דאף אי סמכת
 מיעוט דקוד' חרבן עם מיעוט דעת חרבן שהיו בהם הסדמא
 גם של חולין הו"ל פלגא ופלגא קילן ספק תורה להחמיר ואיך
 שיהיה לחאי דאתאן עלה יש לרון מפרש' דמטבע לא השיב
 וכטילי אף יש לרשות אי ס"ל לרשו' כדעת ר"ת שכתבו התוספו'
 בזכאים ר"מ ר"ה אפילו דרבדים חשובים לא בטלי אי פריש
 מיעוט מניניהו שרי רכל דפריש מרובא פריש ולא בוריון שחא
 יקח מן הקבוע וזו חולק עליו וא"כ אי ס"ל כר"ת ל"ת דאי
 היה כאן רוב התר הוה אמרין כל דפריש מרובא פריש וא"כ
 אין מרשו' ראה להחמיר כי אם הפך ראה וראיתי עוד להרב
 מ"ל שם שהביא ראה דלא בטיל מח"ט כוונת רכ"ה דטעם רז'
 דלא היו שופרות לקיני חוכה הוא משום מטאת שמתו בעליו
 ודאי ופרשו' דהולכות לים המלח ונמצאו מעורבות עם הכשרו'
 ופוסלות אותם והיינו חפני העירובות ע"ש ודחו ראה זאת
 שזל דמרדכין הוא דאין לו ביטול מטום דהוי דבר שבמנין
 את"ר ולדבריו לרעת הר"מ דדבר שבמנין כמו בטיל א"כ
 ע"כ דמטבע חשיב טפי ולא בטיל ואולם בעיקר דחייית קשה
 דהרי הקשו שם כמ"ס וכבר רור ארבע זווי וכשרי כהייל והנך
 בשתרו ותירונו דז' דלית ליה ברירה מדתיא הלוקח יין מבין
 הבתאים וכו' והקשו דילמא שמי התם כדתי טעמא וכו' ואם
 איתא לימא אימור דשמעת ליה בדאורייתא כדרכין מי שמעת
 ליה דאף אי המתני דתי אין בעירובי תחומין שומעין גם
 כדרכין לית ליה ברירה ח"ה כדך בריתא הו"ל למידיח ליה
 הכי ואף אי נרחוק דאה"כ וחר תתי פירכי נקיש אבתי קשה
 דגם מתתני דתי אין אין ראה שהרי בעירובין דל"ה דתי
 ר"מ וזו דספק עירוב להחמיר אמרו קסבר ר"מ תחומין
 דאורייתא ע"ש ומינה ש"מ שם רבי יאודה בר זבדיה רר"מ
 הכי ס"ל תחומין מד"ת וכ"כ הרא"ש כפ"מי שהוציאוהו וסמ"ג
 דה' עירובין והר"מ כפי' המעשה כפ"ג דעירובין ע"ש וא"כ
 אבתי תיקשו אימור דשמעת ליה לרז' דלית ליה ברירה דס"ל
 תחומין דאורייתא כדרכין מי שמעת ליה והנה אחת שקשה
 על זה דכבשה דלז' דתי ליה לרבי יוחנן דכדרכין יש ברירה
 ההך בריתא דתי או ע"ש ותאי קו' הרי רז' ס"ל תחומין מד"ת
 וכבר ראיתי להרב שער המלך כפ"ח מה' עירובין שהקשה כן
 ע"ש מ"ט לישב כי ע"כ אי אתינן עלה מהך סוגיא שומעין
 דגם מד"ת הטבע חשיב ולא בטיל כדעת התוס' וכ"מ ומינה
 עיקר דאיתו לדירי ל"מ תתי ותלת טעמי הא' דהנה התוס'
 שם ושאר הראשונים הקשו כד"ה חפני העירובות דניחוש
 לתערובת חוכה כחוכה דיקח מקצת מועות מלאה לרחל
 ותירנו דכל אחת צורת העותיו לעצמה ונותנת בשופר ע"ש
 ולכאורה ק' אבתי ניחוש דיקח צדור הכסף של לאה לרחל דהוי
 שונוי בעלום לגביה וכו' דכותב שמה על הצדור א"כ תיקשי
 לחאי דשני מעיקרא דהו' לית ליה כהיכה א"כ איך יתכן
 בתערובת קיני חוכה דיקח מלאה לרחל ועוד לחאי דמסיק
 משום מטאת שמתו בעליו ודאי לחאי ניחוש ניחוי מי האשה
 שמתה ושלך לים צדור שלו כיון שכתוב שמה עליו אכן כראה
 כוונתם ללוקח הכהן מכל צדור קן אחר ואומר שיוכה לשם מי
 שחא וכן בהקדמה ואינו מוכיר שמת הנשים כפירוש וקמי

שמייא גלייא בעל הקן שלה וכיון שכן לפי דעת הרב השיך
 ברוב כאן להחמיר להקריב ספק מטאת שמתו בעליו א"כ אי
 גופה תיקשי כי נמי לא מית חד מינייהו איך מכשירין והרי א"י
 יש ע"ד קינין מיעוט נשים הרי בטל כל קן וקן לנבי התשוב
 שהם הרוב והרי לית ליה מועות כשופר ואי אולינן בתר הרוב
 להקל כ"ש להחמיר כיע"כ ע"כ ה"ל דממונא לא בטיל
 כמו שבארתי לעיל וא"כ אימית חד מינייהו נמי ממונא לא
 בטיל וכרשות יורשי המת קאי וכיון שכן לא שייך כאן ביטול
 ברוב וכו' אבתי כיון דמעות מטאת שמתו בעליו הולכי' לים
 המלח א"כ איכורי הנאה הם ולאזו כרשות יורשי המת קיימי
 וליכטיל ברוב גם זה אינו דאי ממון לא בטיל ואפילו דהתר
 אינו קונה הרוב להחמיר כ"ש דאין לו כח לרוב לקבות ממון
 האיסור וא"כ לא בטיל וגם מטעם אחר דעכ"פ אין מקום
 להחמיר להקריב גם חלק הקן של זאת שמתה דהרוב התיך
 האיסור אבל אין לו כח לחיות המתים ועשר קינין שמת
 בעל אחת מהם איך נקבה קן שלה וכקריב דכדראי מת ומטאת
 שמתו בעליו לחיתה אויל ועוד רכל דאפשר להפריד האיסור
 מן ההתר לא בטיל והרי ה"ל אפשר לקבות ולהקריב ה"ל קינין
 מן הכעלים שהם חיים כדראי וע"כ גם כה"ג ממונא לא בטיל
 ותו ל"מ דמטבע חשיב ולא בטיל וכו' מן דין יש לדמות כמה
 שנראה דעיקר ראה זאת ל"מ העיקר הסו' שהדי יש לפרש
 כולי סוגיא דהחשש הוא דאחר שיקח הכהן הקינין מתו דכפי
 האי לא בטיל כדאסיק הש"ס כוכח' דע"כ בעלי חיים חשיבי
 ולא בטלי ותנן ב"מ קינין פרח אחת לבין המתות ימותו כולם
 והראיה היא מפרשי' שפי' דהו"ל מועות מטאת מתה שהולכות
 לים המלח ע"ש והא נמי ל"מ שז"ל דאף דבעודם מועות בטלי
 מ"מ כשקונה כהן הקינין דהו"ל כ"מ דחשיבי חוזר וניעור
 האיסור שהרי דעת רוב הנאונים נבי חמץ כפסח דכי נתבטל
 קודם פסח כששים חוזר וניעור ואוסר כפסח כמשהו כמ"ט
 הט"א וכו' סימן תת"ו ועיין בת' הרשב"א סימן תת"ל לא בזה
 והרי כה"ג מנינו כדברים חשובים כגון אגווי פרך דאע"ג
 שנתערכו ונאסרו מכח חשיבותם אי נתפצעו האגוויים דבטלי
 חשיבותם שרו כדתנן בפ"ג דערלה וכ"כ הטור ס' ק"א א"כ
 ה"כ לל נבכי איבור דאם היה התערובת כלי חשיבות כגון
 מיעות דשרי אי נשתנה לכ"מ דחשיבי והא קיל דחליפי הקדש
 כמזהו וא"כ חוזר האיסור ואוסר כמשהו ותו ל"מ דמטבע
 חשיב ולא בטיל וגם מטעם שאבאר בסמוך בס"ד ל"מ באופן
 שאינו רואה מכאן ראה דמטבע לא בטיל אף מרביתם עוד
 הכיאו ראה השם מהרז' אלפאדארי מרתנן כפ"ק דשקלים
 כל כהן שאינו שוקל הוטא' אלא שהכניס דורשים מקרא זה
 לעצמו וכל מנחת כהן כליל תהיה וכו' ואם איתא דמטבע
 בטיל ברוב הרי כדון אוכלים והרב השיב ראה ראה דלא
 בטיל מד"ת כי אם מדבריהם את"ר - ולכאורה אין זה דיחוי
 דאי מד"ת בטיל ומצו אכלי איך יפטרו עצמם ממנות מנחת
 השקל בעבור איבור דרכין והרי קול דלא אתי דרכין ודחי
 של תורה כמ"ס כנזיר דכ"ט ונדה דמ"ו ובשאר דוכתי כו' ע"כ
 ע"כ דמד"ת לא בטיל ומ"ו והכניס דורשים מקרא זה היינו
 כיון דבצווי שקלים לא נצטוו בהמים כפי' כי אם בכלל ישראל
 וכיון שאבאר לאכול מנחת כהן הכתוב וזה לאכול עומר ושתי
 הלחם ולחם הפנים הו"ל כאילו גלי דכהנים ליתנהו במנחת
 השקל כצווי והנראה ככונת הרב אף שסתם דבריו דקול
 כיבמות דף ז' יש כח ביד חכמים לעקור ד"ת כשב' ול תעשה
 אלא דאבתי לדבריו ראה נחמה יש דלא בטיל מרביתם
 שהרב מ"ל נקיט כפשוט דדבר שבמנין לא בטיל וא"כ מטבע
 נמי דבר שבמנין הוא ולא בטיל עכ"פ מרביתם וא"כ לא
 הועיל הרב מהרז' כראה זה כלום אף ככר נתב' דהרמב"ם
 ס"ל דבטיל וכ"פ הש"ע ק"ק וז"כ כראיית הרב הלזו שהבי'

דלכ"ע לא בטיל מטבע מדבריהם . עוד ראיתי להרב ח"ל
 שהשיב לזה המזה אין ראיה דלא בטיל אף מדבריהם דאף אי
 בטיל לא הו' לכטל ולערכ עם ישראל כדי שהיה בטילות כרוב
 ורמי למכטל איסור בידי וראיה מה"ש בחולין דק"מ לא אמרה
 תורה שלח לתקלה הרי דלערכ איסור בידים איסור טב לרש"י
 בערכין ד"ר דלרדן מנחת צבור אולינן בתר הרוב את"ר
 וקשה דאין כאן משום הכטל אס"ל כיון שאינו תכוין לכטל
 כה"ש טא"ח סימן תכ"ג ותכ"ד סימן קע"א והר"ן כפ"כ דעו'
 גבי מהו לחיובי ביה שיכרא וכבר עמתי על ענין זה בסיומן
 ג"כ ושם הכתיי הק סוגי' דשלח לתקלה דקשה לזה ומה שג"ל
 ליישב לזה כי ע"כ אינו רואה תשובה מזה הגד לראיית הרב
 מהר"ז אלפאנדארי כיון דכאינו תכוון לכטל דעת הראשונים
 שזכרתי ויותר מהנהו דגם מרכבן שרי וא"כ ע"כ המטבע
 לפחות תדרכבן לא בטיל והרי קול' בהזאה וסדיו וכיוצא דשב
 וא"ת יש כח ביד חכמים לעקור ר"ת דרכרי דש"ז דערכין
 שהביא הראיה דההתר לכטל כרוב היא גופה קשה לרש"י
 היכי שרי כיון דמדבריהם לא בטיל וע"כ מדברי רש"י אלו הם
 ירושלמי בפ"ק דשקלים הביאו הר"מ כפי' המסנה דמנחת כהן
 יחיד לכר הוא דאינה נאכלת אבל מנחת צבור נאכלת כי היכי
 דקול' מטאת שנותו בעליו למיתה ומטאת צבור אינה מתה
 ע"ש וא"כ גם בלי טעם רוב אי הוה שייך מטאת צבור של
 כהנים הוה שרי והיכי תלי הטעם כרוב ואדרבא נראה לרד"ו
 טעם זה אינו מועיל דא"כ למ"ל לטעם המטאת צבור אינה
 מתה שהקשו עלה דמה תשובה היא זאת לרז' דס"ל דמטאת
 צבור אינה מתה עדיף הינה הו"ל להשיב דבטל כרוב ודכרי
 דבינו עובדיה כפ"ק דשקלים ח"ד הם הפרש"י והדבר צריך
 ישוב למה דחו טעם ירושלמי ומ"ח אף אי הפרש"י ורע"כ נראה
 דמטבע כפול כרוב הלא מהירושלמי והר"מ יש לרזן דלא בטיל
 ומדי עובדי ראיתי להרב כספר דרך התלך הלכות נדרים דף
 כ"ח שהביא ראיתי מהר"ז אלפאנדארי ורכרי המ"ל ותמה עליו
 דמה ראיה היא זאת הלא אין הלכה מדבריהם אלא כבן כוכרי
 כמבאר ומינה דע"כ דהם מתבטלים כרוב אלמא דיש להם
 ביטול וגם המ"ל אף לא דחה ראיתו האי דחיה דהיא כרורה
 ע"ש והנה מ"ש דקול' כבן כוכרי אינו אלא דקול' כר' בן זכאי
 דכל כהן שאינו שוקל חוטא כה"ש הר"מ כפ"א מה"ל שקלים
 ומ"ש הר"מ כפה"מ כפ"ק דשקל' מ"ד דאם רצו לתת שקלים'
 חותר כבר תנוה על דבריו התי' ע"ש וז"ל דמ"ס נפל דכרכיו
 ולא נתקן כלונו הטענות וז"ל רז' בן זכאי במקום בן כוכרי
 וציקר קושייתו לק"מ דלרדן דקול' כר' בן זכאי כבר אמרו
 הטעם בירושלמי בפ"ק דשקלים דמנחת כהן יחיד הוא דאינה
 נאכלת אבל מנחת צבור נאכלת כי היכי דקול' מטאת יחיד
 מתה ומטאת צבור אינה מתה וכבר הביאו טעם הירוש' הר"מ
 כפי' המסנה ע"ש ולפ"ז אין הטעם משום דס"ל דמטבע נמי
 בטל כרוב דהא וראי לכ"ע אינו בטל גם ראיתי לו שם שהק'
 לרש"י דערכין דף ר' שכתב הטעם דבטל כרוב דתיקשי ליה
 דעכ"פ מטבע לא בטיל מדרכבן והצ"ע :

ואנכי הדואה אינו מכיר פשיטת זה דמטבע לא בטיל
 מדרכבן דאי ממתני' דמעילה א"כ גם מדת'
 שמתנין דלא בטיל מדכרי התו' והפ"מ וא"כ ע"כ דלרש"י כי לא
 בטיל פרוטה הקדש מטעם אחר הוא והיינו מהטעמים
 שביארתי וכיון שכן מטבע לא ליבטיל אין תקום כי אם דהוי
 דבר שבמנין דלגבי כה ר"מ ודרכבן כפ"ג דערלה וגם
 הפוסקים אי קול' כר"מ או כרכבן כה"ש הטור סי' קז' והרי
 הר"מ כפול מה' מ"א פסק להדיח דדבר שבמנין בטל כרוב גם
 מדבריהם וכן פסק מרן כה"ע ב"ד סי' קז' וא"כ המ"ל דרש"י לא
 ס"ל כדעת הר"מ שפסק כרכבן כי היכי דתיקשי ליה ואין זה
 אלא שחש דדבר שבמנין לא בטל לכ"ע וזה אינו וכבר מן דין

אף אי כ"ע מודו כה לא ידעתי מאי ק"ל וכי משום בטול איסור
 מדבריהם יפקיעו לכהנים לפטורם מועטת דמחצית השקל
 שנתחייבו למאי דקול' דאם אינו שוקל חוטא וכל כי האי ז"ל
 דאוקמינן ארין תורה כרובא בטיל ולא נעקור להו מחצות
 עשה גם ראיתי למה שתמה עוד לרש"י והמ"ל שכתבו דלרדן
 בטל כרוב מה"ש במנחות דמ"א ולבן בוכרי דאי לא שקול'
 אינו חוטא היכי מייית מולינן בעזרה ע"ש ולדבריהם מאי קו'
 הרי נכתבנו כרוב שקלי ישראל ולרד"ו הא נמי לק"מ דלרדן
 דמחייבו כהנים בעשה מד"ת והרי מד"ת בטל כרוב הרי
 עכ"פ נתחייבו לשקול ולאכול מנחת העומר וכ' הלחם ולא חשו
 בדרכבן דלא בטיל דאיתי של תורה ודחי של רכבן אך לכן בוכרי
 דס"ל דמד"ת פטורי וכבר ביארו הטעם בירושלמי הביאור
 התו' במנחות דכ"א ר"ה כל דבן בוכרי ס"ל כל העובר על
 הפקודים ושכט לוי לא נפקר ורז' בן זכאי ס"ל כל העובר על
 ים סוף וא"כ לבן בוכרי כיון דמד"ת פטורי אף וביאו שקליהם
 ויקבלו מהם דהוי מטבול איסור בידים וקול' כסדר סי' ז"ט
 דהמבטל איסור כמזיד אינו מטבול וא"כ הו"ל איסור חולין
 בעזרה עומר כענינה כיון דלכתחילה מקבלינן מהם שקלים
 בתוך שקלי ישראל . אך מנר אחר אחרי המ"ל למ' מדין זה
 דמטבע חשיב ולא בטיל שיהי כי נמי לא בטלי שקלי כהנים
 הרי בהיותם שקלים לא שייך בהו שום איסור דאין האיסור כי
 אם כשקנו ומציות המנחות ציבור והרי בעת האיסור ליתכנו
 המציות בעולם כי היכי דלא ליכטילו והרי מדבריהם החשובים
 כאבויי פרך קול' דאם אחר השיבותם כבון תפצצו האבויים
 שרי וא"כ עכ"פ קשה מהך מתני' דלכטילו כרובא והנ"ל
 ליישב לזה ע"פ מ"ש הר"ן בשם התו' כפ"ג גיר הנשה גבי
 מ"ש מאי לאו למעוטי כל איסורין שבתורה דכי אמרו דרועב
 בשלה חידוש הוא אין החידוש שמותר לכטל לא שמוצה לכטלה
 משא"כ כשאר איסורין שבתורה שאין מזה לכטלם לכתחילה
 ע"ש א"כ ה"כ הו"ל חיוב שקלים לכהנים מזה לכטל אס"ל
 וזה אינו דאף אי קול' דשרי לכטל איסור אינו מזה כ"ש למ"ד
 דהוי מד"ת שבוה הכתוב מזה שהיא לכטל אס"ל . וכסמוך
 אינו אביא עוד ישוב לזה באופן דאי תהא ל"מ מירי דמטבע
 לא בטיל אף מדבריהם עוד הביא ראיה מהר"ז אלפאנדארי
 חמ"ס רש"י בסוף מ' כ"מ דכיון דתקנו דכבן ד' זווים מן
 התרומה ויה מוחל להם וכסמוך ק"ש אין תמידין באין מושל
 צבור ומר"ל בטלי ש"מ דמטבע לא בטיל והרב המ"ל השיב
 לזה דמלבד דבמ"ש לעיל יש לרחות ראיה זאת ג"כ עוד כ"ל
 דהבא לא שייך ביטול דכל דניכר האיסור לא בטיל כיון דאפשר
 להביא האיסור מתוכוה"כ אפשר ליקח ד' זווים וליתנם
 לשומר ולהכריד האיסור את"ד ודכרי הרב כראי מוצק ומלבד
 דכרי הרב יש לרחות הק' ראיה וראיה דלעיל ממתני' דפ"ק
 דשקלים שכבר ביארתי דממוקשל אדם אחר שנעצרב כרוב
 מהון חבירו אינו בטל כרוב א"כ שקלי כהנים אינם בטלים
 כרוב שקלי ישראל דהרי הם כשותפין ומי שם פה לאדם לומר
 דשותפין שהטילו לכיס זה חנה ויה מתאים דוכה מוכרוב
 בעל המאיתים את חנה חבירו וה"כ דיכותא וכן כשותרי
 ספיחים זה הפועל שיש לו זכות בלישכה ד' זווים לא בטלי כרכו
 רכונן ותו ל"מ מזה דמטבע לא בטיל וכר מן דין דעיקר פרש"י
 הלזו דסוף מ' כ"מ שתלה הטעם דמכאזו באין תמידין משל
 יחיד ק"ל למה הוצרך לטעם זה ת"ל דמקדא מלא הוא העשיר
 לא ירבה והלל לא ימעט תמחצית השקל וא"כ זה הפועל
 שכבר כהן כוראי מחצית שקלו ועכשוו כאל למחול ד' זווים שיש
 לו זכות בדמי הלישכה א"כ קעבר כלאו דעשיר לא ירבה
 וא"כ נימא דמה"ט הוא שחששו בכל דוכתי שמא לא יחסרם
 יפה יפה והרי יש לו זכות בלישכה לק"כ יותר מחצית השקל -
 והנה אמת דמתני' דייק כפרש"י דתני אמרו לו איהא אומר כן
 אין

אין באין משל נכור נראה דמאס קפידה דבאין תמידין משל יחוד הוא דאמרי נוטלין שכרם אלא דהיא נופא קשה גם בעיקר חתני דתיפוק ליה דקעביד הפועל בלאו דהעשיר לא ירכה והיה נראה להכריח מ"ש כח"א סי' קל"ב דרס"ב דהר"ת וכה"ג וכל חונוי המנות שלא חנו' לאו זה כ"ל כירושלמי בפ"ק דשקלים דמי כתיב העשיר לא ירכה היינו בתרומת ארנים וכי תקן כפ"ב דשקלים דכענין יד כלם שיה כו היינו הסכרא שיהיה זכות לכל החד מישראל חלק שיה כפ"ב יחד עשיר ואכיון ושם הכתתי דעת הרמב"ן כפי' התורה שכתב דגם בשקלים עובר בלאו זה ותמהני עליו מהירושלמי וגם תרודה ארוריה שגם הרמב"ן כמתין המנות לא מנה לאו זה ע"ש ולח"ש יש ראה לכל חונוי המנות שלא חנו' לאו זה מדתלי חתני הטעם דאין באין משל ניכור . והנה בעת"ה ראיתי להרב כס' לב שכל בהשמתות לח"א בה' שקלים דל"ח שתמה השם רבו הרב חוון נחום דלמה לא מנה הר"ח לאו זה דעשיר לא ירכה ואף אי יפרש דאין נריך לרבות אכל בהדל לא ימעט קשה ע"ש ותמהני איך לא ראה שהרמב"ן כפי' התורה כתב בדבריו אלא דהוסיף דכיון דהדל לא ימעט הווי שלא יפחות מינה דעשיר לא ירכה היינו שלא יוסיף וסיים וראיתי לכה"ג ולכל המומים המנות שלא הוכירו הלאו זה ע"ש הרי שגרס הרמב"ן מקושייתו ולדעת הרמב"ן דס"ג דעשיר לא ירכה וכו' לאו גחור הווי כ"ל דהס"ב דהווי הווי למיתני אתה אומר כן קעבר כעשיר לא ירכה וחד התרי טעמי נקיש וגם רש"י נדרר אחר טעם השנוי בהשמתו ועו' שנתגבלו הדברים אחוה רעי כחה ששתעתי מאחד המיוחד מדרולי המורי' שהשיב על דברי שבח"א וסברתי דל"ק מתאי דק"ל כדברי הרמב"ן מהירושלמי ומנה שלא מנה הוא לחו זה כמתין המנות שהרי הרמב"ן שם אחר שכתב דפסט הכתוב הוא דעשיר שריכה והדל שמיעט עברו בלאו כתב וזל ושחא מה שהו תורמין כקופות על האכור ועל העתיד לנכות יתקן להם זה כי הדל הממעט בנותר עתיד לנכות וחן העשיר ההרבה לא יתרום הנבאין ביתרון ולא יהו מוכין כמותרות וראיתי לכה"ג וכל חונוי המנות שלא חנו' לאו זה עכ"ל והכין הרב כר"י שכוונתו דעשיר לא ירכה פי' לב"ד שיבכו בענין דעשיר לא ירכה והדל לא ימעט דהיינו שיתרמו על העתיד לנכות ולא יוכו כמותרות והכי'א ראה לזה מנה שלא חנו' חונוי המנות לאו זה ש"מ דס"ל דאינו לאו ליחידים כי אם צווי לב"ד תורמי תרומות הלשכה ומנא לפ' דהרר ביה מסברתו ותו ל"ק מנה שלא חנו' הרמב"ן גופיה כמתין שלו גם מהירושלמי ל"ק דס"ל דק"ט כשקלים שיהיה יד כולם שיה היינו כמי מדכתיב העשיר לא ירכה אלא דס"ג דאינו בתרומת ארנים שהוא צווי ליחידים ובאן הוא צווי לב"ד אחר"ק שיהיה לעד ולדריגתי יתד כ"ל פי' דברי הרמב"ן כדרך שכתבתי לדבריו אכתתי תיקשי דהו"ל עשיר לא ירכה עשה לב"ד כינר יתרתו התרומה ואמתי לא חנו עשה זה לב"ד ועוד דרוחק בעיני שיפרש הכתוב העשיר לא ירכה דקאי לב"ד התורמין דלא רמיזי בכתוב כלל ותקנת חכמים היא כי ע"כ כ"ל כוונתו דכיון דכענין שיהיה יד כולן שיה כדתקן כפ"ב דשקלים א"כ אם ירכה העשיר ומיעט הדל דקעברו בלאו זה הפסיד כל תמון הלושכה דאם ירכה נחא תמידין דאין באין משל נכור וגם הממעט נחא לא יש לו כפ"ב שבסוף השנה לזה כתב דאי מהא לא אירויי כיון דתקנו דתורמין על העתיד לנכות נתקן הדל שמיעט וה"כ לא יוכי כמותר ונתקן גם העשיר שריכה ואה"כ דאינו קיימי בלאו זה והנה בעת"ה יש לי להכריח כן מעיקר דך סוגייה דכ"ח דק"ח דלויגי אי חייטין שחא לא ימסרם יפה וכן איתיה כשאר דוכתי והיינו כפרשו שחאמו תמידין דאין באין משל נכור והרבר קשה כדברי הרמב"ן אלו דתה חשאי כיון שהתורמין

לא יתרום ביתרון כי אם כמתנית שקל לכל ישראל והש"ד נופל לשירי הלושכה דאינו בא תמס ק"ג א"כ זה שיש לו זכות ד' וזוים יחד בלושכה לא יהו תורמין על יתרון זה ומכ"ח חי לא חסר יפה כי ע"כ ליישב דברי הרמב"ן ע"כ לומר דחשש דלא ימסרם יפה הוא דקעבר בלאו דעשיר לא ירכה אלא שרואה אני חפתי לא אישרק דא"כ היכי תלי חתני דאינו באים משל נכור דאי מהא אין לחוש כיון דתתורמין לא וכו' כמותרות ודברי הרמב"ן ז"ע וכדוחק זל דס"ל דעיקר לאו זה שיהא יד כולם שיה כפ"ב וא"כ כי ירכה נחא תמיד בא משל יחוד והיינו כמי דקעבר בלאו דהעשיר לא ירכה גם ראיתי להר"ח כתובות דק"ח ד"ה ועל שהכריחו דעתיד לנכות היינו כשיבא לדין נכוו לכסוף וכ"כ דהוטבא בחי' שיטה מקובצת ע"ש גם ראיתי כירושלמי פ"ב דשקלים ראיתי חני דאין תורמין על העתיד לנכות ע"ש ודע דלמה שנתבאר דלהרמב"ן עיקר חשש דלא ימסרם יפה היינו דעבר בלאו דהעשיר לא ירכה יש ליישב מ"ש התו"ט כפ"ה דשקלים מ"ה דק"ל דחייטין שלא ימסרם יפה יפה ומ"ש דמקבלים שקלים מנאים וצבדים וקטני' כדתקן כפ"ק דשקלים ע"ש שדחה ליישב גם הרב מ"ל כפ"ד מה' שקלים ה"כ תמה על זה ע"ש ולמה שנתבאר כדעת הרמב"ן דה"ל דק"ה דרואי כמי שמייב כשקלים חשאו דקעברו בלאו דעשיר לא ירכה תש"ז כ' כנאים ועבדים דליתנהו בלאו דהעשיר לא ירכה וע"ש ומ"ה הנה נתבאר דמהא כמי ל"מ דמטבע לא בטיל עור הכיא ראיה מהר"י אלפארארי מדתקן במעילה כפ"ג ודר חטאת המפרש מעות לכוונתו לא כהנין ולא מועלין ופרשו דככל מנה ומנה חנין למיתר זה הפרש לשלמים וכו' ואם איתא ניזיל בתר רובא ורוב המעות יש בהן מעילה דמי שלמים כיון שהם מיעוטא בטלי ברוכ אלא ודאי דמטבע חשיב ולא בטיל והרב מ"ל השיב לזה דמה ענין בטול בכאן דאם הרוב איסור נהי דאיסורא איכא אכל לחייבו מלקות או כרת או קרבן לא שמענו וא"כ היכא דאיכא ברמים הללו דמי שלמים פשיטא דאין לחייבו קרבן דאיסור דמים הללו דמי מלכד דחייית הת"ל יש לרחות דה"ט דהווי דבר שולמ א"כ דמתוכא לא בטיל באופן שכבר נתבאר דאין כירינו ראיה מכל זה דמטבע חשיב ולא בטיל אך את זה היה כ"ל ראיה מ"ש בתורה דט"ו דאמר ר"פ דאין חטאת נכור ונתה לפי שאין הנכור מתים ויליף משעירי רגלים וראשי חדשים דאמר דחמא אייתיכוהו מתרומת הלשכה ודילמא מתו מרייהו דהני וזווי אלא לאו ש"מ אין הנכור מתים ופרש' אע"ג דאיכא למימר דילמא מתו מרייהו דהנין וזווי קצת מאותם שהכילו שקליהם מתו קורם הרגלים ומנא ששקריבין חטאת שמתו בעליה שהרי יש להם חלק בהם ע"כ ואי מטבע בטול מה איסור שייך ביה דהרי רובם חיים ובטלי הני וזווי דקצת מהם שמתו דהכא לא שייך דחייית הרב מ"ל דמדרכבן הוא דלא בטול דהרי יליף מיניה דחטאת נכור אינה חתה ואילו חטאת שמתו בעליה למיתה דבר תורה הוא והיכי מתיר להקריב מכשרם כשעירי רגלים שאני התם דמד"ת בטול כרוכ גם מה שדחה דלעבר ולכטל כירם לב"ע אסור לא שייך הכא דכשנתנו וצירכו הווי חיים וקיימים גם מה שדחה רכל שבידו להפריד האיסור לא בטיל הרי הכא אין כירנו להפריש האיסור מן ההתר וא לא לפי מה שביארתי דמתוכא לא בטיל כהדיוט וכ"ש בהקדש ה"כ כל חלק מישראל מחצית שקלי לא בטיל לעולם תו ל"מ גם ויהך סוגייה דמטבע לא בטיל ובר חן דין יש לרחות שהרי צווי המחצית השקל דהנריך הכתוב שיהיה יד כולם שיה כו דכתיב העשיר לא ירכה וכדתקן כפ"ב דשקלים ה"ט דק"ג כענין שיהיה להם חלק לכל ישראל כשהו ואם שייך בטול כרוכ הרי כל מה שנתנו אחר שיז בקופה שני חצאי שקלים בטלי ברוכ

וכן ככולם והיו אין באים ק"כ בשותפות כל ישראל וע"כ דהוי
 זה בשותפות שהטילו לכנס דלא שייך ביטול דכל חד יש לו חלק
 בחיבור וכימת נמי הוי חלקו שם ולא שייך ביטול א"כ וז'
 דרוכ שייך לגבי דידן בנתערב ואינו חכיר האיסור התיר
 הכתוב ברוכ אבל בשקלים לק"כ דסלקי לבבא וקמי שמייא
 גלייא לא שייך ביטול כלפי גבבא ובהכיל"ת לכל הנהו ראיות
 שהביא הרב ח"ל שהכתיב לעיל דמלכד כל מ"ש יש לרשות גם
 מה"ט דכל שהענין כלפי גבבא לא שייך ביטול וכי האי סוגיית
 איתיה ג"כ בהוריות ע"ש . ושוכ מצאתי ראיה דמטבע כטיל
 בכל דבר יבש כיבש דמד בתרי בטיל דתנן בע"ד דע"ד אלן
 אסורין ואוסדין בכל שהא זכ וע"ד ופרס"ו חבית באלף חביות
 וע"ד צורה שעבדוהו ונתערבה באלף צורות וכו' והיינו כדאסיק
 הש"ס דתנא דבר שבמנין ואיסורי הנאה קחשיב דס"ל דרבי
 שבמנין ואסור בהנאה לא בטיל לעולם והרמב"ם בפי' המשנה
 כתב דמתני' ס"ל דרבי שבמנין ואסור בהנאה אסור בכל
 שהוא וז"ל חבית יין וכו' וכמו כן דינר ע"ד על דרך השל
 כדיונים רבים וכו' וזה העיקר אינו נוהג בכל לפי שהדין
 בחבית יין וכו' ואין גם כן כל מה שזכרנו למנות והוא אסור
 בהנאה מוקדש בלמוד אסור בכ"ש לפי שהעדלה וכלאי הכרם
 הם האיסורי הנאה ואין הקדש בהם אלא ז' דברים בלבד וכו'
 סנה מבואר דרינר ע"ד דנתערב באלף דינרים דתני מתני' דלא
 בטיל אינו אלא דהוי דבר שבמנין ואיסור הנאה ואינה הלכה
 דאינו אסור בכ"ש כי אם ז' דברים השנויים בפ"ג דערלה ש"ת
 דמטבע איסור הנאה שנתערב במטבעות התר דבטיל ברוכ
 למאי דק"ל דרבי שבמנין בטיל וקשה מזה להכ"ת בפ"ג מה'
 חעילה שכתב בדעת הר"מ דמטבע חשיב ולא בטיל דהוי
 חדברינן יש לדון להפך ואם התו' תירצו כן היינו דהס"ל דק"ל
 כר"מ דרבי שבמנין לא בטיל משא"כ הר"מ דס"ל דבטיל כר"מ
 בפט"ו מה' מ"א וכן פסק הש"ע סי' ק"ז גם ראיתי להתשב"ץ
 ח"א סי' קל"ח והרומט ח"א סי' ה' דנקטו כפשוט דמטבע
 איסור חד בתרי בטיל זולת אם הוא דבר שזולת והרב ח"ל
 במקום הנו' תמה עליהם איך לא השגיחו דרבי התו' שכתבו
 דמטבע חשיב ולא בטיל ואחרי הנו"ר ל"ק דהס"ל דחשיבות
 מטבע דהוי דבר שבמנין דס"ל דק"ל כר"מ והוי הר"מ שוסק
 ברכין דבטיל והוי יודע דמקומו של הרשב"ץ וכן בא' חקום
 הרומט שוסקים בהרמב"ם בכל פסקיו ותו' ל"ק וכ"ש שכבר
 ביארתי דמפ"ה נראה כן וכ"כ מפרש' דככורות ד"ן גם
 ראיתי שהקשה דת"ל דלא גרע מדבר שררכו לימות דלא
 בטיל ע"ש וזה תימא דהוי הר"מ חולק וס"ל דבטיל וכבר תמה
 עליו מורינן הרב בת' הנו' ע"ש וכ"כ להכריח ממ"ש הר"מ
 בפ"ו מה' מ"א הכ"ט נתערב הס' יינם ביין יחבור כולו לבני
 ולוקח דמי היין האסור שבו ומשליכו לים ויהנה בשאר המעות
 וכו' ויוליד דמי אותה חבית לים כשיחבור הכל לבני וכתב
 הכ"מ דמפרט דתקנת רשב"ג ותקנת ר"א כולו חדא גור נקט
 דישא דתילתא וחר נקט שיפא וכו' דאחר שימכור כולו לבני ויקח
 דמי אותה חבית ויוליד לים ע"ש והרי ע"ד וי"ן תופס דמיו ואי
 נוטבע לא בטיל מה תקון הוא הרי כשמכר הכל ולקח כל
 הדמים הרי נאסרו כל המעות דלא בטיל ואיך יתירו כשילקח
 דמי חבית לים איך מידינא בטיל אחי שפיר דאע"ג שהר"מ
 פסק כפ"ד דע"ד ה"ט דרבי שבמנין בע"ד לא בטיל משום חומר
 ע"ד כשמכרו לבני דהוי דלא חמיר כע"ד התיר אף כדבר
 שבמנין אבל הי מטבע לא בטיל בכל איסורים איך יתירו בע"ד
 זי"ן כיע"כ יש לדון דנקטין דמטבע לא חשיב וכטיל ברוכ
 זולת בע"ד דגם הר"מ מודה דאסור כדבר שבמנין או דבר
 דהוי דבר שזולת :

שיש לו עשרים זהובים והפקיד לו שמעון עשרה ולוי שש
 ועירבם עם עשרים שלו וכאכדו לו ד' והשיב דראובן פטור
 דק"ל אין הולכין בממון אחר הרוב דחוקת ממון עדיף מרוב
 ונרגש מת' הרשב"א סי' תקס"ג דנראה דרוכ מהני לאפוקי
 ממון ותיירצ' דס"ל כרשב"ס דברוכא דאיתיה קמן לכ"ע מהני
 לאפוקי ממון ושוכ הביא חולקים על זה דגם ברוכ דאיתיה
 קמן לא מהני נגד חוקה וא"כ מהפך פטור ראובן ואין הרוב
 מחייבו והעלה דההפך לשמעון דהוי רוב נגד לוי ולית ליה
 חוקה את"ד :

סימן ק"ט והואיל

ואתי לידן דרבי התה"ד לן
 ק"ל איך לא הביא ראיה
 דפטור שמעון וכ"ש ראובן ממ"ש בתו' בסוף מעילה והכ"ת
 שהכתיב לעיל דמטבע חשיב ולא בטיל וא"כ לא שייך במטב'
 בתר רובא ופ"ת דס"ל דאי לא בטיל מדכריהם דהחמירו
 במקום איסור בממון לא שייך איסור דכריהם ומוקמינן ליה
 אר"ת ופ"ת כפ"ד הרב המגיד בפ"ג מה' יבום ה"ה גבי ולד
 שלא כלו לו מרש"ע ע"ש זה אינו דהרי מתו' מבואר דמד"ת לא
 בטיל וכ"כ גם מהכ"ת דאי לאו איך יביא הוצאת אי מד"ת
 בטל ברוכ ואף למ"ש שאין זה עיקר אלא דק"ל דמטבע נמי
 בטיל היה לו להביא דברי התו' ולומר שאין דכריהם מוסכמים
 והנ"ל ליישב לזה דס"ל דיש שני מיני רוב האחד בתערובת
 דאיתיה קמן והשני דאחר התערובת פריש חד מינייהו וכי
 כתבו התו' דלא בטיל היינו כשהם בתערובת דכתיב האי הוי
 כקבוע דמחצה על מחצה דמי אבל כי פריש חד מינייהו ככי
 האי גם במטבע יודו התו' דאמרינן כל דפריש מרובא פריש
 זכ"ת תרוייהו מאחרי דכיים לקטות נפקי ומאי אולתו האי רוב
 מהאי רוב הא ל"ק דכי פריש הו"ל תרי רובי דאלים טפי דגם
 כלי פריש בעולם כקבוע - בתערובת איכא רוב וכי פריש
 דשייך לומר כל דפריש מרובא הו"ל תרי רובי ובתרי רובי ז'
 דגם במטבע יודו התו' דבטל ודאייה דכוכחים דע"כ דתנן
 כל הזבחים שנתערב בהם איסור ימותו כולם והקטו וליכטיל
 ברובא ואסיק הש"ס דבעלי חיים חשיבי ולא בטיל והדר הקטו
 ונכבישנהו כי היכי דניידי וניתיא כל דפריש מרובא פריש וכו'
 וקשה דאי חשיבות כ"ח לא מהני רוב ולא בטיל א"כ גם פריש
 חד מינייהו איך הותר דהא נמי מכח רוב הוא ההתר והרי
 בטלו כח הרוב נגד חשיבות בעלי חיים אלא ודאי דרוכ דאתי
 זוכת כל דפריש אלמט טפי וכ"ת כי מהני ה"ט ה"ד היבא דלא
 בטיל מדכריהם כדברים החשובים אבל במטבע דכי לא
 בטיל היינו מד"ת גם ברוכ דאתי מכח כל דפריש לא מהני גם
 לזה יש ראיה דבכתובות דט"ו מבואר דבקבוע לא מהני רוב
 דק"ל כל הקבוע כמחצה על מחצה דמי ואעפ"י כן ק"ל
 כמחצה הלך אחר הרוב מטעם כל דפריש וכדק"ל הכי כטור
 סי' ק"י ש"ה דגם כי לא בטיל מר"ת ולא מהני רובא אפ"ה
 רוב דאתי מכח כל דפריש מהני וכטל א"כ ה"כ לבני מטבע
 בנדר הרב שזכרנו מהכ"ס ד' זהובים דהוי כל דפריש ככי
 האי גם התו' מודו דמטבע בטל ברוכ - איך את זה ק"ל דתלי
 הרב נ"ר בהה שחלקו הראשונים אי ברובא דאיתי קמן ג"כ
 אין הולכין בממון אחר הרוב ופטור ראובן מוספק ולמה שנתבא'
 הא ל"מ שז' דאף לדעת הסוברים דגם ברובא דאיתיה קמן
 אין הולכין בממון אחר הרוב אינו לא כי לא פריש אבל ברוכ
 דאתי מכח כל דפריש מרובא פריש ז' דלכ"ע הולכין גם
 בממון אחר הרוב ונמצא לפ"ד כנ"ד דההפך לראובן הפך מה
 שפסק הרב ואתי' ת' הרשב"א דסו' תת"ס ככ"ע וש"ר דהא
 נמי ל"ק דמדכרי התו' ונדרכי וכן שאר ראשונים בכתובות
 דט"ו גבי מנא בה תיבוק מושלך אם רוב ישראל לאסור להחזיר
 לו אכירה שהקטו מדק"ל אין הולכין בממון אחר הרוב יש
 לדון גם ברוכ דאתי מנח כל דפריש שהרי מנא בה תיבוק
 מושלך

איך

חושלך כפריש השיב דאם לאו גם כרוכ נכרים הוי במחנה
 ע"מ מדון קבוע ש"מ דבמהון ככ"ג אין הולכין אחר הרוב
 ומיהו ק"ל לרשב"ם ככ"כ דכ"ב דס"ל דכרובא דאיתיה קמון
 לכ"ע הולכין במהון אחר הרוב וכ"כ התה"ד בת"הנו' כדעת
 ריזב"א וק' הדתין בחולין דקל"ב ככור שנתערב במאה בזמן
 שתאה שחטין את כולם פוטרי את כולם אחר שחט את כולם
 פוטרין לו אחר והרי נתערב ח' כ"כ וליכטילו כרוכ דכיון
 דכרוכ דאיתיה קמון לכ"ע הולכין אחר הרוב וליחייב כולהו
 בהתנות אלא ודאי דגם כרוכ דאיתיה קמון אין הולכין וש"כ
 דאיקשה לכ"ע ק' דעכ"פ תיקשי מהמתני' לרב דס"ל הולכין
 במהון אחר הרוב כי ע"כ ז"ל דבעיקר מתניתין קשה דיוקא
 דריוקא דרישא תני בזמן שמהא שחטים וכו' הא"ב וג' אין
 פוטרין את כולם וסיפא תני אחר שחט את כולם הא טפי
 החד כולם פטורים ולרב והפוסקים דכרוכ דאיתיה קמון כ"ע
 תדיר ז"ל דס"ל דרישא דוקא כי נתערב בק' שיש לכל ח' בעל
 בפני עצמו ח"כ אין כאן רוב לגבי כל אחר דלגבי כל ח' הוי
 חד דפיטור וחד דחייב ואין כאן רוב דחייב ואה"כ דאם יש
 לא"ב כ' בהמות חייב ומיהו ק"ל למהר"ז אלפאנדארי שהבאתי
 לעיל דהבוא ראה דמטבע לא בטיל כרוכ חמ"ש גבי קנין
 כיומא דכ"ה גזרה משום חטאת שמתו בעליה ואמאי ליכטיל
 כרוכ וכן הביא ראה הפרש"י דכ"מ דקמ"ב גבי שומרי כפייס
 והלכד כל חמ"ש לעיל דל"מ הנה לפי חמ"ש גם חזר זה ל"מ
 דגבי קנין יד כולם שוה שהניחו מעות כשופר שהביא דמי ב'
 תורים לחסור כפרה וכן בתרומת לשה יד כולם שוה שכל
 אחד נותן חצי שקל לכד ובכי האי לא שייך רובא וחמ"מ לחאי
 דאתאן עלה בעיקר חקירתיו במטבע איסור אי בטיל יש
 לדון מהך ת' התה"ד דלא בטיל הצד אחר שהרי העלה ככ"ד
 דלפי חמ"ש הרא"ש בניטין דס"ו גבי גביב' יוצא בקולר שחלקו
 רש"י והתוס' דלרש"י המקנה עשר הכיות יין בין חביותיו רבים
 והחמיצו עשר חביות מהם הני אמר ליה שלך החמיץ ולהתוס'
 ההפסד לפי חשבון חילק הרא"ש בין הפקיד דבר מבורר הני
 אחר שלך החמיץ כפרש"י אבל הקנה לו מתוך חביותיו לא
 כתבדר חלקו מעולם הוי שותף כיון והפסד לפי חשבון ע"ש
 ולע"ד הוה לכ"ד שהפקידו מעות לו לע"ג דכבר היה מבורר
 כל אחר חלקו חמ"מ לאחר שעירכו מדעתו שם טיבעא חד הוא
 דאם לא היה נפסד היו נוטלי' כלא קפידא חן הכיס לפי המנין
 שנתן ולד לטלה דיש קפידא בין טלה לחבירו וכל אחד מקפיד
 שיבא לידו את שלו חש"כ בזהבובים שהם כולם טובי ותקולו
 לא קפדי אינשי שיבא לידם שלהם וא"כ שם כולם על כל זוכב
 וזהב ולא שייך בהם לומר שלך נפסד את"ר וכבר הביא דבריו
 הב"י ח"מ סימן רנ"ב ופסקו מור"ם בחפה ואכבוש שם ואין
 חולק דכבר ע"ש וכיון שכן כי נתערב מטבע איסור במטבעו'
 התר דמכתם איירי רכולם שוים והם טובי ותקולו דאי לא אינו
 תערוב' איסור כיון דכניכר האיסור או ההתר והרי שם טיבע'
 חד הוא ולא קפדי אינשי וא"כ גם מטבע האיסור שמו על כל
 מטבע ומטבע והו"ל כל מטבע כאילו נתער' בו איסור והתר
 לפי דברי הרב ואיך יהנה משום אחד מהם אי תביע לאיסור
 שוה פרוט' בכל מטבע אין תקנה בכיטול חד כתרי דכין יבש
 ביבש והיה כ"ל ראה לדבריו מת' התשב"ץ ח"א סימן קל"ח
 שנסאל כרב העיר שגדר הנאה מראובן וגם ראובן הדירו
 הנאה לשמעון וגובוים הומונים כל קצבת ראובן לכל גורמי
 העיר ובכלל פרם שמעון רב העיר והשיב דכל שלא חלקו
 ויחדו מעות שמעון אבוד דהו"ל כהצר השותפין דאיה לה דין
 חלוקה דלכ"ע אבוד לאחד מן השוק המורד מאחד מהם הנאה
 ליכנס לתוכו ומעות דאי יש להם דין חלוקה א"כ כ"ז שלא יחדו
 המעות של שמעון הרי הוא שותף בכל' ואין ראובן יכול לוהר
 השל אחרים אני כוטל כמו שאינו יכול לומר בחצר דאיה ביה

דין חלוקה לתוך של חריךר אני נכנס וכו' נראה חמ"ש הדין הוא
 שותף בכלום וגם שדיחהו לחד דהוא שותף לגמרי בכל
 החצר ש"מ דס"ל דשם ראובן על כל זהב וזהב כרברי
 התה"ד אך אחד הישוב ל"מ של דחצר השותפין גם אם יש
 להם חלק יעשר מהחצר אבוד שותף מקרי וא"כ ככ"ד אף אי
 חלק ראובן אחד ממהא שותף מקרי וא"כ בכל זהב וזהב יש
 לטעם שחא השל ראובן הוא ואה"כ דאין לו חלק בכל זהב
 וזהב כי אם בכל הזהובים חלק אחד ממאט שבהם וכ"כ שהרי
 כתב אח"כ דאי לא גבו פרם שמעון מראובן כיון שחייב
 שמעון מעורב עם כל יחודי הקהל ופורעים מזה המהון
 לשמעון ח"כ הו"ל התר ואיסור מעורבים יחד והכל אבוד ואף
 ע"ג דקל"ד חד כתרי בטיל הכא אסיר הטעם דבר שולח ע"ש
 ואם איתא לדברי התה"ד לא שייך כאן רוב כיון דבכל זהב
 וזהב יש חלק לראובן ואיך לטעמי הטעם חד כתרי בטיל כי
 ע"כ יש לדון דגם כה"ג מהני טעם רוב הפך דברי התה"ד
 ומור"ם והלבוש' והנה דאיתי להרמ"ט ח"א סימן ו' שהביא
 דברי הרשב"ן לו והשיב טעם הכיטול לא כרירה לי דבשלת'
 לענין איסור שייך ביה כיטול שאילו היינו מכירין חתיכי ואיסור
 היינו אוסרין אותה והיה השאר חותר אבל הכא במצות לא
 שייך הא דבכל' אדא וחדא יד כולם שוה ויש כשמעון חלק כה
 ואפילו היינו מכירין שאין זה מטבע של שמעון חמ"מ הם
 כשותפין בכל המהון וכו' וכל דבריו הם כדברי התה"ד
 ותמהני עליו איך לא זכר דברי התה"ד שכתב כדבריו הפך
 דעת הרשב"ן ז"ל ומיהו כ"ל ראה להתה"ד והרמ"ט מהא
 דתנן בפ"ב דמעשר שני פסקה הרמב"ם בפ"ו דת"ש הא"ה
 מעות חולין ומעות חמ"ש שנתפזרו מה שלקט לקט לחמ"ש עד
 שיגלים והשאר חולין אם כלל וחפן לפי חשבון זה הכלל
 המתלקטים לחמ"ש והכללים לפי חשבון וע"ש בפירוש הר"מ
 והר"ט ומרישא דתני המתלקטי' לחמ"ש לכאורה קשה להתה"ד
 שכתב דגם ברובא דאיתיה קמון חוקת גמון עדיף מרוב ואין
 מוציאין מהמהוזק וא"כ לו יהי דמעות מעשר הם מיעוט הוכי
 חפשי החולין דעכ"פ יש לו חזקה וכ"ש דכתניתין דאף אי
 מצות מעשר רוב הפסד החולין וכ"ת מאי קמדמית מהון
 לאיסור דגבי איסור פסק איסור להחמיר אף נגד חוקת מהון
 זה אינו דהרי פסק הקדש וזרקה כתבו רוב הפוסקים הביאם
 כה"ג ח"מ סימן ר"ן דנקטין להקל מפני חוקת מהון וגם
 התה"ד בפסקים ובתבוס סימן כ"ג העלה כן וא"כ תיקשי
 הכא איך נקטו להחמיר אכן כ"ל ליישב רע"כ לא כתבו להקל
 כי אם כהפך אי חל ההקדש מעיקרא אבל אי חל ההקדש
 בודאי וחל הפסק בפוטו' לכ"ע להחמיר וכה"ג חילק הרשב"א
 בת' סימן תרכ"ו ע"ש אך חמ"מ קשה כסיפא דתני הנכללון לפי
 חשבון דהיינו שצירכן וכין אם המעות מעשר הם מעוט או
 רוב הוי לפי חשבון וכן מבורר מהרמב"ם דכפירוש המשנה
 כתב כגון שהיו מצות חמ"ש מאה פלעים ושל חולין ר' וכלל
 וחפן ה"ש פלעים ונתפזרו ונאכר נוהס ל' פלעים כאמר שאתן
 פלעים שנאכדו יהיו עשרים של חולין ועשר מעשר ע"ש ואילו
 כהבדו כפ"ו דמ"ש נקוט להפך דמעות מעשר היו מאתים
 והחולין ק' דהפסד לפי חשבון דאכר המעשר עשרים והחולין
 עשר ע"ש וע"כ ה"ט דפשיט ליה דכ"ג תני מתני' הנכללון
 לפי חשבון והדבר קשה לפי דעת הסבורים דכרוכ דאיתיה
 קמון אזלי בתר הרוב אף נגד חזקה כ"ש כאן דלא שייך חזקה
 למה שביארנו דמרינא הו"ל למחול בתר הרוב כדמוכא כמי
 מת' מיימוני שהביא התה"ד ואף לדעת הסבורים דגם כרוכ
 דאיתיה קמון אזלינן בתר חזקה הדי בכלן ליבא חזקה זשורת
 הדין דאם הרוב חולין ההפסד לחולין ואם הרוב מעשר הפסד
 הפעשר ואילו פשר זה דלכ"י חשבון הוא הפך מאי דקל"ד אזלינן
 אחר הרוב אף במהון במקום רליבא חזקה וכח"ש ג"כ

הראשונים בכתובות דף ט"ו הובאו דבריהם בשטתה מקובלת
 וכת' כי נתפרדו מן הקבוע דין קבוע יש לו וליכ' רוב זה אינו
 שכבר הכריח הרשב"א בתורת הבית וכ"כ הפר"ח בוד סימן
 ק"ט ס"ק כ"ח דה"ג כולם מותרין וכ"כ דלוי חשיב קבוע ה"ל
 ההפסד לחמנע בשום ולא לפי חשבון כי ע"כ לסלק
 דבעירוב מעות דלא קפדי ביה אינטי לישול את שלו דוקא
 ככי האי הו"ל כשותפין דיר כולם שוה בכל סלע וסלע יש חלק
 למעשר החולין ומה"ט פסק התה"ד אף נגד חוקה לפי חשבון
 וכדברי ההר"מ וק"ט להתה"ד והר"מט איך לא הביאו ראיה
 לדבריהם חזק מתני' וכתבו כן משיקול דעתם ויותר קשה
 להתשב"ץ בת' הנו' דנקיט בפשוט דגם בעירוב ממון אולנין
 בתר הרוב הפך הגר"א מהך מתניתין וכאמור והנ"ל כיישוב
 דברי הרשב"א דס"ל דברי בממון כראיה ודאי דלא מהני רוב
 שהרי כתב הש"ח סימן קע"ו בשם הרמ"ה דאע"ג דשותפין
 שהטילו לכיס זה מנה וזה מאתים דהשכר והפסד בשוה מ"ה
 אם נגנבו או אבדו המעות כיון דלא אישתני גופא דממונא
 חולקין לפי מעות וכ"כ בת' המיוחסות להרמב"ן סימן ב' וכן
 פסק בש"ע שם בה"מ סימן קע"ו ובש"ך שם ס"ק ט"ו ע"ש
 והינו דפשיט להו להתה"ד והר"מט דבשותפים דיר כולם שוה
 לא תהני רוב ודאי טעמי יש בדברי זה הא' דשותפין מוחזקים
 כל אחד בשלו דאין לשותפין חוקה זה על זה והרי לדעת רוב
 הפוסקים לא מהני רובא נגד חוקה וגם לדעת הסבורים
 דכרובא דאיתיה קמן מהני נגד חוקה נ"ל דמורו ברין זה
 שכבר אמרו כבי"ט דל"ח הרי שנתערב לו קב חטים בעשר
 קבים של חיירו ואכל הלה והרי הרי דממון לא בטיל וכן ברין
 דשותפין שהטילו לכיס זה מנה וזה מאתים לא זכה בעל
 המאיתים מנה רוב במנה חיירו וא"כ היא הנותנת דכי נגנב
 או נאבד כשלא נשתנה החולקים לפי מעות ולא מהני רוב
 שפסקו כל ההפסד בעל ה"ר מנחם רוב כשם שאינו זוכה
 במיעוט מנחם רוב ומיהו כל שני טעמים אלו צודקים בדבר
 שכמוון דלית ביה איסור אבל מידו כממון דאית ביה איסור
 דלגבי איסור לא שייך ביה חוקת ממון דלירחי כח הרוב וכן
 לטעם שני דממון לא בטיל הרי באיסור ק"ל דכטל כרוב וגם
 הבי"ה דל"ז אמרו להדיא מי קפדנות איסור לממון איסור
 בטיל דממונא לא בטיל וא"כ כל דברי התה"ד הם כממון דלא
 שייך ביה איסור ומש"כ דברי הרשב"ץ שם כמירי דממון
 דאית ביה איסור דהיי דממונא לא בטיל איסור בטל כרוב
 כדיו ומתניתין דמ"ט ל"ק דהתם בנתערב ולא כאבד כלל
 האיסור קיום דהיי תערובת איסור דרדיך שאכל הכל בקדושת
 מ"ט אלא דיש לו תקנה בחלול הידוע וגם בהך מתניתין כבר
 אמרו בירושלמי ופסקו הר"מ דע"כ כפי חלול וא"כ כי נאבד
 מן התערובת של חולין ומ"ט לא שייך איסור מצד מנה שהאבד
 דע"כ כפי חלול א"כ אין כאן אלא דין ממון בין בעל החולין
 למ"ט והו"ל כשותפין דק"ל דההפסד לפי חשבון דלא מהני
 רובא מש"כ בדרון התשב"ץ דאין הספק בממון של מי הוא
 כי אם באיסור הנאח דמצד נדר הרי ק"ל באיסורים ממורים
 דשרי תכחירוב - כי ע"כ תמהני להר"מט מאי ק"ל כדברי
 הרשב"ץ טעם דיר כולם שוה והיי בשותפין דמאי קמדמי
 איסור לממון דאי ממון לא בטיל איסור בטיל וכבר כתב דגם
 התה"ד אין ראיה דקאי כוונתיה דלא דבר כלל בהקום איסור
 ומיהו כד הוינן בה אכתי קשה גס להתה"ד שהרי נות' מייחובי'
 שהביא רבי ליקחה בתו מן הכיס ואינו ירוע אם תשלו אם
 משל אחרים שהפקידו בידו דאי היה שייך ביה רוב אולנין
 בתריה מובאר דלא ס"ל דממונא לא בטיל כי אם כשהתמון
 כיון שנתערב מועט משל אחר ברוב של אחר אבל כי נאבד
 קבת מהם מהני כח הרוב באיסור וגם התה"ד כב"ד שכתב
 דנגבי הנפקד לא תהני רוב אינו אלא מפני דעת הסבורים

ערוך תמהני לדבריהם מרתנן במעילה דף כ"א נפלה
 פרוטה של הקדש בתוך כיסו וכו' והכ"א עד שיצויא
 את כל הכיס וכן פסק הרמב"ם בפ"ה מה' מעילה והרי תערוכ'
 לא יתכן כי אם כשכול' שוים דאי לאו כבר ניכר האיסור בתוך
 ההתר ואם איתא לדבריהם דמעות דלא קפדי ביה אינטי
 לישול את שלהם יד' כולם שוה בכל פרוטה א"כ למ"ל עד
 שיצויא את כל הכיס והרי אם נהנה בשוה פרוטה מעל וא"כ
 אם נתערב לו דינר בדנירים עשר שלו ש"ט בדניר שיווי יותר
 מעשר פרוטות הרי מעל כשהוציא את הא' בלבד והיכי תני
 עד שיצויא את כל הכיס ודוק לומר דהרי שוה פרוטה כענין
 וכי תכן בהתני' היינו נפלה פרוטה של הקדש דכי נתערב
 בעשר כי הוציא ט' פרוטות אין בהם שיצור שוה פרוטה של
 הקדש ככולם ואה"כ דבשאר מעות ש"ט בדניר שוה כמה
 פרוטות כשהוציא את הדניר ראשון מעל דוה דוקא כפרוטה
 דוקא תנן ובר מן דין קשה ממ"ש התוס' עלה דליבטיל כרוב
 ותיירו דמטבע חשיב ולא בטיל וכ"כ הכ"מ בלא"ה בממון
 דלא שייך בהו כטול דיר הקדש שוה בכל פרוטה וכה"ג חנ"ל
 דבטיל כרוב התר שבפרוטה לא ודאי שגם במעות לא אמרי'
 דיר הקדש שוה בכל פרוטה ופרוטה וגם ראיתי הדבר בבירור
 שכן דעת הכ"מ ומהר"קו דעל מ"ט הר"מ בפ"ה מה' מעילה
 ה"ג דאם נתערבו לו דמי חטאת וערלה עם מעות שלמים
 של כזיר' דמועלין במקצתן ותמה הכ"מ דילמא מאותו מעשר
 יחד לשלמים דאין בו מעילה ואיך יביא קרבן מעילה והיר"ך
 מהר"קו דמקצתן דקאמר היינו כשהם יותר דמי שלמים א"כ
 כיון שנתערבו בכל זו וזו יש בו חטאת עולה ושלמים והראשון
 יותר נכון ע"ש הנה מובאר דאף שחילקו כדברי התה"ד
 והר"מט עם כל זה כתבו דהראשון יותר נכון ש"מ דאין לחלק
 בזה הפך דעת התה"ד והר"מט ועל הר"מט ק' איך לא ראה
 דבריהם והנ"ל ליישב להך מתני' דמעילה ודברי התוספ"ו שם
 ודברי הכ"מ ומהר"קו דפ"ה דמעילה הוא שהרי דייק התה"ד
 כדבריו שכתב וז"ל ת"ת לאחר שעיברו מדעתו שם טבעא חד
 הוא וכו' כראש דוקא בנתערב מדעתו דהיי בשותפין הוא
 דאמרינן דיר כולם שוה בכל זהוב וזהוב מש"כ בהך מתני'
 דמעילה בפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו דנתערב שלא
 מדעתו ככי האי מורו התה"ד והר"מט דאינו נעשה שותף
 בע"כ דהתר ניחא ליה דליקני איסור לא ניחא ליה והיי
 תערובת כלל שיתוף אה"כ דלא אמרינן יד' כולם שוה בכל
 זהוב וזהוב וגם מהר"קו דסבר לחלק בכך ולא ניחא ליה היינו
 נמי בנתערב בלי דעתו אבל כשהעירוב נעשה מדעתו אה"כ
 דיורו דיר כולם שוה בכל זהוב וזהוב אלא דאכתי תמהני
 עליהם מת"ש התו' דיומא דכ"ה ד"ה חפגם וז"ל אבל תערובת
 חובה בחובה ליכא לתימש שיקח מקצת מעות רחל ומקצתן
 מעות לאה וכו' וכדברי התוספ"ו כתבו שם בתוספות ישנים
 והר"מטא כחידושיו שם ואלו לדבריהם אין החשש שיקח
 חמעות רחל שהרי בכל זו מהם יד' כולם הנותנים חמעות
 כשפר

בסופר שנים והו"ל לומר מה"ט דהוי תערובת חוכה בחוכה
 והרי הכא נעשה התערובת ודעתם אלא ודאי דלא ס"ל
 לחלק בכך וע"ק גומ' ט"ט ב"ח דק"ח ד"ה לרברינו וז"ל
 נמצאו לוד' זוויס בתרומה שאין לנכור חלק בהם ואם קונו
 מהם תמידין ומוספין ושאר ק"כ אין תמידין באין משל צבור
 ע"כ נראה דדוקא כי קנו כד' זוויס של שכרו לכד הוא שיש
 לחוש ולדבריהם הרי בכל זוויס שבתרומת הלשכה יש לזה
 חלק אחד כריכו עם כולם ואי לא בטיל לא יתכן ק"כ לעולם
 אלא ודאי דבס' רש"י לא ס"ל לחלק בכך וע"ק מח"ש בכריתות
 דט"ו ה"ט שאין הנכור מתים השעירי דגלים וראשי חדשים
 דאחר רחמנא אייתניהו התרומת הלשכה ודילמא מתו מרייהו
 דהני זווי ע"ש הרי דכל זווי קנוי לבעליו ולא אמרינן דיד
 כולם שוה ויש חלק להם ככלל זווי והנה אמת דהפרש' שם
 שכתב קצת מאותם שהביאו שקליהם מתוספות קודם הרגלים
 ונמצא שהקריבין חטאת שמתו בעליו שהרי יש להם חלק בהן
 ע"כ נראה דס"ל בדעת התה"ד והרומה וקשה שהרי כבר
 בוארתי דמח"ש ט"ט בסוף ב"ח נראה הפך זה כי ע"כ נ"ל
 ליישב דבריו דרש"י ק"ל מהייתי לחוש כרכו רכוון שקלי' שיש
 כלשכה דכל מה שקונו מהם רוכא ברובא עולות ושאר צרכי
 ק"כ ומיעוט דמיעוט קצת שעירי לרגלים ור"ח דניחוש דיקחו
 מהנך מיעוט דמתו דכל כי האי דחש דחוק ואינו נכנס
 בגדר ספק נגד כח הרוב לזה כתב ליישב דע"כ כיון שיש
 חלק להנך שמתו במזון הלשכה הו"ל דמי חטאת שמתו בעליו
 מעורבות עם מעות חטאת החיים ונפסלו כל המעות לחטאת
 וכה"ג כתב רש"י ביומא ד"ה ג' ד"ה ג' ד"ה ג' ד"ה ג' חטאת ע"ש
 וכדתינו שם בכריתא הפני תערובת ואה"כ דמודה דלא
 אמרינן דיד כולם שוה בכל שקל שקל ושלם וזוה נתכוון רש"י כו"ש
 שהרי יש להם חלק בהם וכ"כ מח"ש בהוריות דף ו' דאיתיה
 חך סוגיא והא מיינתו להו מישראל והנך דפייטי הכא מיינתו כך
 הוא גירסתינו ונראה פירושה דה"ק והנך זווי דפייטי דהיינו
 שבאצרו כלשכה ההנך שמתו הם ולכ"ו מוכח דכל שקל קנוי
 לבעליו אך ראיתי לרש"י שפירשה בענין אחר ולדבריו ל"ת
 ואולם ראיתי בתוספי הרא"ש שם שכתב גבי ת"ש מי דמי
 שעיר כר"ח דילמא לא מתו ואע"ג דידעי' כודאי קצת מישראל
 ח"מ מעות שעלו הן הקופה דילמא האותם מעות הם שנתנו
 אותם שהם עדיין חיים ע"ש הרי נראה דכל אחד קנוי לו
 כלשכה השקל שנתן הפך דעת התה"ד והמהר"ט ומדי עובדי
 ראיתי להרב הגדול בעל שער יוסף נר"ו שם בהורין דנקי' בפשו'
 משקול דעתו דיד כולם שוה בכל שקל ומכאן זה ק"ל כדברי
 התוספות דתמורה מהני סוגיי וכבר ביארתי דאע"ג שכ"כ
 התה"ד והרומה אין נראה הכי מכל מה שביארתי כי ע"כ
 עיקר דיון של התה"ד והרומה ב"ח סי' רנ"ב וכדברי הרומה
 צריכין אצלי תלמוד ש"ר שיעקר דינו של התה"ד פכון וקיס
 חזר אחר דראיתי להנמקי בריש פ' הכית והעליה שהעלה
 דכל שעירב החמון ונגב או לא עירב ודרך הגנב ליקח
 הרבה ביחד ההפך לפי חשבון ולא תהני ביה רוב אבל אי
 לא עירכו המעות וגם דרך ליקח אחד אחד חולקין ההפסד
 בשוה ולמד כן מהתני' דפ"כ דמעשר שני דתמן והאכלין לפי
 חשבון ומהירושלמי דפ"ד דכ"ק ע"ש כאורך גם ראיתי בת'
 הר"ן סימן יוד שהעלה דמי שיש לו הפעות חיוב הם ומעות
 פיטור אם עירבם חייב לפי חשבון ואם לא עירבן הוי המזון
 המוטל בפפק וכאן שהוא מוחוק המע"ה ולמד זה ממתניתין
 דמ"ש והירושל' דב"ק כדברי הנמקי וש"ת דתעשות מיעורבים
 לא מהני כח רוב או חוקה אלא שורת הדין לפי חשבון ע"ש
 והביאו המשא הלך ח"ב שער ב' והבי' רמז ת' וזכ"ח סימן
 קס"ג וכדברי הנמקי הביא כקצור ודרכי משה וצריך להתיישב
 בדבר דלכאוף דברי התה"ד ומור"ם ח"מ סי' רנ"ב דכהרגליו

וטבעות המוחק פיטור ואם אין שם חוקה מפסיד מי שיש לו
 רוב הם הפך הירושלמי ודברי הנמקי ות' הר"ן ושוכ אחר והן
 ראיתי שכבר תמה עליו הרב עדות ביעקב סימן ע"ד וגם
 ראיתי בת' מושאית משה הח"מ סימן ס"ה דקס"ט שהשיב גם
 בדבריו ועיין בת' עדות ביעקב סימן קל"ח ג' כ"ג גם ראיתי
 להרב חנה אפרים ה' שמרים סימן כ"ו דר"ט ע"ז ואין
 כאן מקום להאריך בזה :

ובדרי דברי אמי אביא מאי דק"ל מהך ת' דתה"ד לת"ש
 הרומה כחמ"מ סי' קכ"ד שהביא ת' מהר"ם על
 ד' וה' כוסים שהיו כתיבה ונטלה הבת קטנה שני דירבין ולא
 ידע מאיזה כוס נטל השיב כיון דנטלה מן הקבוצה כחמ"ה על
 מחנה דמי והפע"ה רקשה טעמא משום דקבוצה לאו הכי
 אזלינן בתר הרוב והא ק"ל אין הולכין במזון אחר הרוב אלא
 נראה דכאן דההואק שם מזון אחרים אין למזון הנמצא חוקה
 קמייתא אלא שנתמא ברשותו הלכך רוכא עירף את' ד' וקשה
 איך לא זכר דתה"ד הקשה בדבריו בהך ת' מהר"ם כפי' ש"ד
 ותירץ דס"ל דרוכא ראיתיה קתן ס"ל בתר הרוב ונ"ת
 דהחולקים בזה חולקים למהר"ם וע"כ פסק בנ"ד כמי שהם
 כרשותו כשהם טבעות ומרגלות דאינו הפסיד הנפקד שהם
 בחוקתו וכן פסק מור"ה ב"ח סימן רנ"ב ואין חולק בדבר
 והדבר נ"ת י' ואיך שיהיה למאי דאתאן עלה בעיקר הקידונו
 שהיינו באים לרון דמטבע איסור שנתערב בכמה מטבעות
 התר דלא בטיל חד בתרי כיון יבש ביבש כיון דלהת"ד
 והרומה השיב כאלו נתערב בכל מטבע ומטבע קצת מאותו
 המטבע דאיסור הנה למה שנתבאר אין לחוש לזה מתלת טעמי
 חדא שיש לרון מדברי הראשונים דלא ס"ל לחלק בכך ועוד הרי
 הרשב"ץ כסיומן קל"ח כתב להדיא להפך דחד בתרי בטיל וז"ל
 אי הוה שמיש ליה להתה"ד דברי הרשב"ץ לא היה חולק עליו
 וגם הרומה שהשיב על דברי הרשב"ץ לא כבר כתב דלמעשה
 מיושב לרון את שתקיף מחמו ולמי שירצה לחוש ולומר אינו
 הוה שמיש להרומה דתה"ד שהוא גדול האחרוני קאי כוותיה
 לא היה חושש גם למעשה לדעת הרשב"ץ וגם התה"ד אינו
 ידע שהרומה גדול אחרוני אחרונים קאי כוותיה חף אי הוה
 שמיש ליה דברי הרשב"ץ לא היה חושש לו עם כל זה כ"ל
 דאין לחוש לזה שכבר ביארתי דבנתערב שלא מדעתו גם
 התה"ד והרומה הודו ואף אם הם ס"ל הכי בכ"ג הרי דברי
 הכ"מ ומהר"קו כפ"ר מה מעולה הם להדיא דלא אמרי' דישנו
 התערובת בכל זווי זווי כי ע"כ בהצטרפות כל הנהו טעמי
 אין לחוש לזה ומיהו כל זה לדין דק"ל כפסק הש"ע ב"ד סי'
 קז דדבר שבמנין גם כן בטל ברוב אך לדעת רבני אשכנז
 שפסקו דבר שבמנין לא בטיל א"כ מטבע איסור לא גרע
 מדבר שבמנין ולא בטיל וסבור הויתיה להביא ראיה דמטבע
 חשיב ולא בטיל מח"ש התוספות בע"ז דס"ר ד"ה הא וז"ל לכן
 נראה לפרש ולעיתותי ערב אחר שהשלים קבלנותו אחד לו כן
 ואשמעינן שאעפ"י שלא עשה עמו תנאי חדש אלא עפ"י תנאי
 הראשון הוא מעביר בפרוטה לפי חשבון מאה כ"ק פרוטות
 וס"ר שהכל שבר אחד הוא ונמצא בשכרו מעורב שבר יין
 קמ"ד דשרי וכו' ואי בטיל קשה חמ"מ אי הוי הכל שבר אחד
 דעכ"פ בטל ברוב וכאן לא שייך לו דכל כמה דלא אעבדינו
 לכולהו לא יחוב ליה אגרא מידי דהרי לפי' התוס' כבר השל'ן
 שכירותו ושכרו אכור משמע כל שכרו כמ"ש התוס' לעיל ד"ה
 טעמא אלא ודאי דלא בטיל וס"ר דל"מ דשכר יין דינו כיון
 דאיסור בכ"ש כדמוכח מהתוס' ולעיל ע"ש ואף שמדברי התו'
 בע"ז דע"ד ר"ה הא תנא ליה נראה דגם בע"ז יבש ביבש כל
 שאינו דבר שבמנין בטל ברוב ע"ש הרי פירושה דבר שבמנין
 הוא והס' ס"ל דק"ל כר"מ דדבר שבמנין לא בטיל כדעת רוב
 הפוסקים דס"ל הכי ואה"כ דלהר"ם שפסק כרבנן לא ס"ל
 בדברי

דבריו התום' כאופן' דחשיבות מטבע אינו אלא דהוי דבר
 שמתנין ותלוי במחלוקת ר"ת ורבנן וגם הפוסקים נחלקו
 במהן קול וכאמור ואין להביא ראיה דמטבע לא בטיל מת"ש
 רבינו יונה והר"ש כ"א והר"ן בנדרים דנ"ב נבי האומר לאשתו
 קונם מעשה ידך עלי דאם טענה ואפס פת ימכרו הלשם מה
 שבגבר שטר טחינה ואפסיה שלו ושטר קומח שלו ע"ש ואם אית'
 הרי נתערב פרוטה התר עם פרוטה איסור . וס"ר דלכ"כ
 קשה דהרי נדר הוי דבר שזלמ ולא בטיל כיע"כ נראה דשאני
 הכא דמד"ת קול דאינו תופס דוניו אלא בע"ז ושביעית כמ"ס
 גם הרשב"א שם בנדרים דמ"ז וכיון דמד"ת אינו תופס דמיו
 ע"כ שרי להפריד הנאת איסור מהנאת התר :

סימן קי י"ט

לחקור בכל דברים החשובים דלא
 בטלי אפילו בלא כגון כריה ומתיכה
 הראויה להתכבד ודבר שיש לו מתידים ודברים חשובים כגון
 אבוי פרך לכ"ע וכל דבר שמתנין לדעת קצת פוסקים
 שנתכארו דינם בטור סימן ק' וק"א וק"ב וסי' ק' הגע עמך
 באבוי פרך דהתר שנשבע אדם לאכלס היום ושכח נתערב
 בהם דבר איסור דחשיב ולא בטיל דאי אמרת לא בטיל כמנא
 זה עובר עלי' שבעתו שנשבע לאכול ולא אתי בדרבנן ודחי
 של תורה דאף שכתבו גדולי האחרונים כמי שנשבע לעבור
 בקום עסק איסור דרבנן דאין מניחים אותו לעבור איסור
 דרבנן דהוי לקיים שבעתו דיש כח ביד חכמים לעקור דבר
 תורה כשפ"ח"ת ועיין בפער בני יעקב בת' סימן א' ח"ט על
 זה ח"מ ז' דה"ד כשנשבע לעבור אבל כה"ג דלא פשע אלא
 שנתערב מחילוי זל קאתי של תורה ודחי של רבנן ואע"ג
 דביבמות דף ק' חסוק הש"ס דערל הוא ואזמל העמידו
 דכריהם במקום תורה אף דלא פשע ח"מ ז' דלא כלל הוא
 ודוקא במקום שאחרים להריא דיש כח ביד חכמים על זה
 אבל כאן זל דהם לא אמרו דלא ליבטיל כי אם להחמיר משום
 סייג ודבר וכל כיהאי דאי אמרת לא בטיל הוי קולא דעובר
 שבעתו אה"כ דמוקמנין דבינה דמד"ת כרובא בטיל א"ר
 לא שגא וכל ראיה לזה והן קדם חני אביא תה שראיתי במ'
 החב"ט ח"א סימן ב"א אחר שהכריח דשביעית פטר
 מהעשרות אף בפירות דאשר יצא מן הארץ וישאל דמירוח
 ישראל חשיב בהעשר בפירות בוי כשאר השנים בשביעית
 פטר דלא עדיף מפירות ב"ן ומינה דק דשביעית נוהג קדוש'
 שביעית לכל דינו גם בפירות הגוי שבאו לידי ישראל וכתב
 דיש תקנה בארץ ישראל כשנת השמיטה לאכול מן התבואה
 ופירות הארץ אם ידוע שרוב אותם פירות מח"ל לוקחין מהן
 בנתם כדתני בתו' מצרפין פירות ח"ל וכו' ה"כ היכא שידוע
 שרוב פירות מין אחד מהנמכרי הם מח"ל יקחו בהם בשביעית'
 ולא יתחייבו כביעור וה"כ תני התם מצרפין פירות ערב
 שביעית וכו' ואע"ג דתנן שביעית אורבת כמינה ככ"ט היינו
 כשנתערב בידוע בפירות שביעית אבל היכא דלא נתערבו
 אלא דאין ידוע אם הם פירות שביעית או לאו אזלינן בתר
 הדוב אה"ר . הנה יצא הרב לרדן בדבר חדש בכל דברים
 חשובים כל דלא נתערב בהם ודאי איסור דבטלי כרוב והיה
 נראה להביא ראיה לדבריו מת"ש בכינה ד"ח במאי אוקימת
 כדספא חלוצא תה איריבא בדיק כי לא ברק נמי כי לא ברק
 חיותא מתתל הואי וכתבו התוס' שם ד"ה כי וא"ת הא בינה
 דבר שזלמ ח"כ שפיקא לחומרא וזל דשאני הכא דשפיה שילד'
 כיום יותר כלילה ע"כ דמזח כתבו שם בפסקי תוספו' דמותר
 ליקח בינים מן הגוי כליל זט דאשון וכ"כ הרא"ש בפסקיו
 וט"א סימן תק"ב ושאר הפוסקים ולכאורה קשה מעיקר
 הסוגיא ודברי הראשונים דמה כבך אם רוכן אינן יולדות
 כלילה הלא קול דבר שזלמ אפילו בלא לא בטיל ש"ח דלא
 אזלינן בתר רובא כדבר שזלמ אלא ודאי דשאני הכא דלא

איקבע איסור אלא שאינו ידוע אם נולד ב"ט או לאו כמי האי
 אזלינן בתר רובא וק"ל על הרב איך לא ובר מזה להביא
 ראיה לדבריו והוצרך ללמוד מן מהתוספו' וש"ה דאי מהא ל"ג
 שזל כי התירו בדבר שזלמ כרוב בלא אתחוק איסור הד'
 באיסור דרבנן כגון איסור נולד ב"ט אבל באיסור תורה כגון
 מעשרות ושביעי' בא"ר דאף שלא בפני הכית הוו מד"ת כמ"ס
 הר"מ בה' תרומות ובה' שמיטה בפ"ד הכ"ה וע"ש בב"ת
 מנ"ל דאזלי' בתר רובא גם ראיתי להר"ן בפ"ק דבינה שאחר
 שהכריח מהסוגיא דמותר ליקח בינים מהגוי מהטעם דרוכן
 אינם יולדות כלילה כתב ומהא שמעינן דאפילו בדבר שזלמ
 כדרבנן אזלינן בתר רובא משום דלא אתחוק איסורא וכו'
 ומדדייק להינקט כדרכן ש"ח דבשל תורה גם בלא אתחוק
 איסור אסיר והנה כי כן קשה להחכיט לא ידך גיסא שהרי
 הר"ן נראה דעתו להפקר ואולם בעיקר דברי הר"ן לא ק"ל דכאן
 הכריח מעיקר הסוגיא דאזלינן בתר רובא שאינן יולדות
 כלילה גם בדבר שזלמ ושוכ כתב דיש שהתירו ליקח בינים
 ב"ט גם כיום משום דרוכן של בינים לאו בני יומן ואזלי' בתר
 הרוב ואילו כמ"פ אין צרף כתב דאפשר להתיר בינים מחנוני
 בוי ב"ט דבינים רוכן מאמש הן וכדכתבין בפ"ק וכ"כ התר'
 אלא שאני חוכך הכא אי אזלינן בתר רובא כדבר שזלמ כיון
 דקול אפילו בלא לא בטיל ואפשר דהתם שאני דאתחוק
 איסור ע"ש והדבר קשה אמאי לא פשיט מהסוגיא דפ"ק ד"ח
 דאמרו איסור מתתל הואי ש"ח דאזלינן בתר רובא גם
 כדבר שזלמ ומאי חמפק"ל הכא כמו שגם הר"ן הכריח כן
 בפ"ק ואין צד להסתפק ליקח בינים כיום טוב מהגוי כי אם
 שזל דלא אמרינן רוב בינים אינן בני יומן כמו שפ"כ דעת
 רוב הפוסקים שלא התירו ליקח מהגוי כי אם כליל זט לכד
 ש"ח דלא ס"ל דלא חשיב רוב בינן אינן בני יומן או דס"ל
 כמ"ס המרדכי בפ"ק דבינה דחשיב דבר המתכבד אבל
 שוסתפק דלא מהני רוב כדבר שזלמ בלא אתחוק איסור כמי
 אין מקום לזה דסוגיא דפ"ק דבינה הוי תיובתיה ואין לומר
 דכפ"ק שאני דאין הספק כי אם בבינה שזלמ בקינה של
 התרנגולים והרוב הוא מעלמא משא"כ בלוקח בינים מהגוי
 שהספק שיש בהם ג"כ שכולו כיום זה אינו דכפ"ק דחולין
 ד"א גבי ח"מ מנ"ל דאזלינן בתר רובא אמרינן רובא דאיתיה
 קמין לא תיבעי לך כי אם ברובא דאיתיה קמין וא"כ אם התירו
 ברוב דאיתיה קמין כ"ש ברוב דאיתיה קמין וכ"ת דהכא שאני
 דהוי קבוע דהרי גבי ברייתא דהולך אדם אל חנוני הוא שגא
 להתיר בחנוני בוי והרי כתב הר"ן גופיה דאין להתיר כי אם
 כל היכא דאית מין דמוכר לנביא אינו מספיק דלא אחר הר"ן
 אלא למיזל לאפתי דירעהו אבל בחנוני כיון דסתם תרנגולים
 אינן כמות כי אם בבית אין זט קבוע ועוד דא"כ הו"ל
 למיתלי דהוי קבוע דמד"ת לא בטיל ולא ברב' שזלמ דמדרבנן
 הוא דלא בטיל והכ"ל ב"טוב דבריו שאין קבוע כלל בבינים
 דאין קבוע כי אם בניכר האיסור והתר במקומו אף שאינו
 ידוע לנו אבל כנתערב אין בו דין קבוע כמ"ס התום' כחולין
 דכ"ה והר"ן שם וכן הכריח הפ"ח ב"ד סימן ק"ז והרי בינים
 בתמן דמוכר מערב ביני' של אתמל עם בינים של היום והו"ל
 תערוכת איסור ככ"ג בין אם בא הגוי למכור או אנו הולכים
 אליו וכבי האי דעתו לאסור כיון דחשיב אתחוק איסור דהתם
 מוכר יש לו תרנגולות ויולדות היום כמו אתמל וקרוכ לודאי
 שיש שם ביני' שכולו היום וז"ל להתר ליקח בינים מהגוי דלא
 אתחוק שם איסור כלל ושוכ צידר דאפ' דהתם שאני דאיתחוק
 איסור ביהוה דדוקא כי דעינן כודאי שנתערב שם איסור
 אבל כאן זל דלא עירב בינים של היום עם של אתמול ומהפק
 אזלינן בתר רובא ואי ק"ל ח"כ איך כתב בפ"ק דלמיוזל אפתי
 דידהו אסור דלמא איכא חד דמוכר בני יומן ע"ש הרי דס"ל

רשיך קבוע והל' דפריש גם כבינים ול' שהר"ן כתב כן שם
 בשם איכא האן דשרי ואס"כ דליה לא ס"ל וסמך על מ"ש כאן
 כפ"ג ח"כ ול' דכי אסיר התם בקבוע אע"ג דלא איתחוק
 איסור והוי' ול' כי סיכי דרכי שולמ' כגויל' כרוכ' כיון דלא איתחוק
 ה"כ בקבוע וכן ראיתי בהר"ח כשיטת רב כגלגל' בינה דף ק'
 שפ"כ בשם הר"ט כח' ורכו הרא"ה והר"ן חולק על זה ודיינו
 להתיר דבר שולמ' או קבוע כרוכ' כיון דלא איתחוק אבל תרתי
 דבר שולמ' וקבוע שניהם כאחד כרוכ' אין סברה וע"כ אסר
 בקבוע בפ"ק כיון דהוי' תרתי דבר שולמ' וקבוע וע"כ ה"כ
 בחנוני דס"ל דחשיב קבוע כיון דלא איתחוק שרי כרוכ' ונסתפ'
 כיון דהוי' דבר שולמ' וכונתו הלכך דין קבוע דהו"ל תרתי
 ושוכ' צידד' להתיר בלא איתחוק גם כקבוע ודבר שולמ' כדעת
 הרא"ה לא דכפ"ק סתם לאסור דנטה דעתו יותר דאין להתיר
 תה"ט קבוע ודבר שולמ' ועם כל זה דבריו צא"ת כיון דהבאר
 ק"ל למ"ה הרכ' משנה למלך כפ"ו מה' מעילה ה"ו אחר דהכריח
 רכל דברים חשובים דלא בטלי שנתערב בהם איסור כי פריש
 חד מינייהו אמרינן כל דפריש וכו"ש כוכח' דע"ג נכחי' שניה
 כי סיכי דכיווי' וניחא כל דפריש ושכ"כ כה"ג והרא"ש ומה
 הקשה בדברי הר"ן או דס"פ אין צדין שנסתפק או אזלינן בתר
 רובא דבר שולמ' דאיך נסתפק שחילוק זה מוסכם מכל הפוס'
 וישב דס"ל דשאני דבר שולמ' דלא אזלינן ביה כתר שום רוב
 את"ד ובעיקר חילוקו ק"ל איך לא נרגש דבר שולמ' מוכרח
 מסוביא דרז' רבינה דמהני ביה רוב וכן הכריחו כל הפוסקים
 והר"ן מכללם גם מה שהבין דבא' לאסור הר"ן גם כפריש לא
 ירדתי מי הכריחו לזה שהרי דבריו הם גבי הולך אדם אל
 חנוני דשייך טפי קבוע מכל דפריש ועוד דא"כ לא הו"ל
 למיתלי דבר שולמ' אפי' באלף לא בטיל שזה נאמר בתערוכ'
 דבר חשוב חכלי שפירש חד מינייהו והו"ל דאף כל דפריש לא
 חשני דבר שולמ' וכבר צידדתי בדעת הר"ן דלא איירי כפריש
 כלל ופוד' תמחני לדבריו דהרי הרשב"א הביאו ה"ה בפ"ד
 מה' י"ט כתב דאסור ליקח בינים ביום טוב דהוי' דבר שולמ'
 גם ה"ב בא"ח סימן תקנ"ב הביא דברי הר"ן דס"פ אין צדין
 וכתב אכל ה"ה כתב בשם הרשב"א דאסור וכ"כ מהטור סימן
 תקנ"ו וכן פסק הוא בש"ע בסימן תקנ"ב ותקנ"ו ואילו לדעת
 סמ"ל צריך לומר דהרשב"א אסור בדברים חשובים גם כפריש
 חד מינייהו ואע"ג דלא איתחוק איסור וזה תימא שזה מחלוק'
 ר"ת ודי בחולין דכ"ה דלר"ת שרי כפריש ולר"י אסור דאזינן
 שחא יקח חן הקבוע וכבר הביא מחלוקת זה הרשב"א בתור'
 הבית בכמה דוכתי ופסק בב"ת דשרי וכבר הביאו דבריו ה"כ
 והפ"ח כ"ד סימן ק"י וע"ש שהתיר גם באתחוק איסור בודאי
 ובשל תורה וא"כ תימא הוא איך יאסור כאן כפריש כדרכנן
 ובלא איתחוק איסור וכ"ת דס"ל דלא חשיב רוב דהוי' דבר
 המתכד' וכדברי המרדכי שהביא הכ"י שם זה אינו דא"כ
 הוי' תלה האיסור דהוי' דבר שולמ' והרי גם אם אין לו מתירי'
 אסיר כיון דליכא רוב ודוחק' לומר דכיון דכדרכנן קיימי' הו"ל
 פסק דרכנן להקל אם לא מומעם דהוי' דבר שולמ' דכל כי האי
 היה לו לכאור' ועוד דהכ"י הביא דברי הרשב"א אלו דחולק על
 דברי הר"ן ואילו הר"ן פשיט ליה דהוי' רוב גמור לכן כ"ל
 כדרכים שכתבתי בפירוש דברי הר"ן דאין כאן פריש כי אם
 תערוכת דבר דלא בטיל אלא דלא איתחוק שדעת הרשב"א
 לאסור והא"כ דאי פריש מטעם בינים מהחנוני שרי לרדייה א"כ
 דכי אסר הכא דהוי' קבוע ודבר שולמ' בלא איתחוק ותרת' לא
 מקלינן בלא איתחוק ומ"ח בעיקר סברת המח"ט כדברים
 חשובים דלא איתחוק איסור אזלינן בתר רובא אף דהר"ן
 חספק"ל הרשב"א דעתו לאסור לפי דרך ראשון דלעיל ומיהו
 כ"כ גם המתירים לא התירו כי אם כדרכנן לכד הפך
 פשוט המח"ט והמ"ל גם ראיתי לרמ"ל בפ"ק רבינה סימן

ך' דכתב דגם בלא איתחוק איסור אין להתיר כרוכ' כי אם
 בתרי רובי ע"ש הרי דאוסר כרוכ' אחד אף כדרכנן:
עוד תמהני בדברי המח"ט כמה שהתיר כסתם ליקח
 תבואה מהבוי' כיון שרוב תבואה מה"ל מטעם רוב
 כיון דלא איתחוק שזה דין קבוע כ"ט חכונות מוכרות כשר
 שחוטט ראש יודע אסור וולת כדפריש דהרי ה"כ לא איתחוק
 איסור שלא נתערכו כי אם שידוע שיש כאן ככלה וה"כ ידוע
 שיש בעיר פירות הארץ ואיך התיר גם ללך וליקח מהם דהוי'
 קבוע מר"ת ואף אם נדחוק מה שאינו במושבע דלא התיר
 כי אם כפריש חכתי קשה שכתב ההת' חשוב דלא איתחוק
 דהיינו שנתערכו ושרי כפריש מחלוקת ר"ת ודי' הוא ודעת
 ר"ת וביעתיא וכן פסק הרשב"א והש"ע כ"ד סימן ק"י דכפריש
 גם כדברים חשובים - ואיך לא נרגש במחלוקת כל הראשונים
 והו"ל דלר"ת וביעתיא שרי גם כנתערב:

והנה אחת שראיתי כשיטת רב כגלגל' לבינה דף ו'
 שהתירו הרא"ה והרי"ט בלא לילך וליקח מחיתו של
 בוי בינים כ"ט דלא חשיב קבוע אלא דאיתחוק ודאי איסור
 ואפילו חד אבל כאן שחא לא נולדו שם היום ואם נולדה אכלה
 כבר וסיים אבל הרשב"א אינו סובר כן ע"ש וא"כ אפשר
 שהחבי"ט דעתו בהרא"ה וא"כ ה"כ י"ל שחא זה לא יש לו כי
 אם פירות ח"ל ואתמ"ל היה לו גם מהארץ שחא כבר אכלם
 או תכרם וע"כ לא חש לדין קבוע ולא לדעת ר"ת דכפריש
 שרי דלא איירי כפריש כלל:

אך אחר היטוב זה אינו דגבי בינים דסתם מוכר יש לו
 מיתום שצברו ומהיום שנולדו א"כ הו"ל קבוע ככל
 מוכר ומוכר דכלל חד איכא איסור והת' וע"כ שפיר שייך
 ס"ס ככל מוכר אבל מוכר תבואה שיש לו מקרקע שלו אינו
 הכרח שיהא לו גם מפירות ח"ל וגם המוכר פירות ח"ל אינו
 הכרח שיהא לו גם מפירות הארץ וא"כ הו"ל קבוע ככל היציר
 דאיכא מיעוט מהארץ ורוב מח"ל וא"כ לא שייך עלל לומר
 שחא לא יהיה שם מפירות הארץ או שחא נוכרם כי ע"כ הדר
 כי קושין והנה אחת שראיתי בתוס' דפ"ד דרמאי פסקו סר"ת
 פ"ג מה' מעשר הי"ב דרכו כעיר ולא במדינה וכו' זה שרובו
 מותר ומקום שלא רבו חייב ברמאי ע"ש וא"כ תיקשי דהו"ל
 קבוע כיון דאיכא מיעוט מפירות הארץ והר"ן כתב גבי בינים
 דחשיב קבוע דלמא' איכא חד דמוכין בני יומן וגם הרא"ה
 והר"ט בלא התירו מטעם יס"ס ואע"כ כן חלק הרשב"א עליהם
 גם ראיתי בכללי הרא"ש כלל כ' ס' א' שהתיר במדע מטעם
 רוב ע"ש והרי התם שייך קבוע והתיר בפשוט כדברי המח"ט
 וצריך לני להתיישב כדברי קבוע ואין כאן מקום להתיישב
 כזה:

ואולם בעיקר ראיתי המח"ט והמ"ל דבלא איקבץ
 איסור גם כדברי' חשובים אזלינן בת"ר מהתו'
 דפ"ד דרמאי דתני חרפין פירות ח"ל על פירות שביעית וכו'
 והבין דלאו היינו שנתערכו אלא שרובו בעיר ולא נתערב
 דכנתערב לא בטיל דהוי' דבר שולמ' תמהני עליהם מרתנן
 כפ"כ דמכשירין פירות שניה שרבו פל של ג' ושל ג' על של
 רביעית ושל ה' על של ששית ושל ששית על של שביעית ושל
 שביעית על מוצאי שביעית הולכין אחר הרוב מחנה לחמה
 להחמיר ושפט לשון מתני' הוא כנתערב לו פירות כפירות וגם
 ראיתי שם להר"מ והרא"ש בפירוש הפסגה שפירשו למתניתין
 כנתערכו פירותיו של שנה זו עם שנה אחרת גם כבכורו
 כפ"א מה' מעשר שני ה"א כתב פירות שנה שניה שנתערכו
 כפירות ג' וכו' וכן פסק הש"ע כ"ד סימן של"א בעיקר קב"ח
 עיין שם הרי דהולכין אחר הרוב כטבל דמעשר שני או מעשר
 עני וכן כשביעית גם כנתערכו ואיך קשה דהוי' דבר שולמ'
 קשה בעיקר המתניתין ודברי הר"מ והרא"ש והש"ע ואין יאסור
 המח"ט

המביט והמטנה למלך מספיק וגם מעיקר מתניתין מוכרח
 דכנתערב איירי דאי כפירושם שיש בעיר פירות שנים ופירו'
 ג' וילקח מהם הרי בלוקח מישראל אינו אלא דמאי דרוכ עם
 הארץ מעשרין וחייבו חכמי' וחשו למיזוט וא"כ תיבא דאולינן
 בתר הרוב לגבי מעשר שני דק"ל דמפרישין מעשר שני מן
 הדמאי אבל מעשר עני מאי עבידתיה הרי אין מפריש מעשר
 עני מן הדמאי כלל וא"כ אחר הרוב לגבי מעשר עני מה שייך
 וכן מחצה למחצה להחמיר כיון דגם כלי פירות שניה פטור
 מהמעשר עני כמ"ש הר"ם בפ"ט מה' מעשר ונה"כ וכ"ת דה"ת
 בכר כתב דעכ"פ קורא עליו שם ואינו מפריש כרתנן בפ"ד
 דדמאי זה אינו דכל דמאי בקריאת שם לכד למ"ל למיזל בתר
 הרוב יקרא שם מעשר עני ויאכלנו וגם ראיתי להר"ם בפ"ב
 דמכשירין והראב"ד בפ"א מה' מעשר שני שכתבו דפריש
 מעשר שני ויחלל על המעות ויחלק הפירות לעניים ש"מ
 דהטבל ודאי איירי מתניתין וא"כ היא גופה קשה להחביט
 והח"ל רהא תני שם בתום מצרפין מפירות ח"ל על פירות ג'
 כדי שירכו על פירות רביעית לפטורן מן המעשר עני ואי
 כדכריהם דבלוקח מן השוק איירי מאי פטור מעשר עני שייך
 כיון דכלא"ה כמאי פטור מן מעשר עני גם ראיתי הדבר
 כבידור להרדב"ן בהדושו להר"ם בפ"ג מה"ל מעשר הי"ב
 שהבין כפשוטו בהך תוספת' דכנתערבו פירות ח"ל עם של
 שביעית איירי הפך דבריה' שכתב דלא נתבאר כדברי הר"ם
 אי חותר להרבות הפירות ח"ל כדי לפוטרום אבל בתו' שנויה
 מצרפין פירות ח"ל וכו' הנראה שסמך רבינו על הכלל דבאיחור'
 דרכנן מטלנין לכתחילה ועדיין אינו מוסר שאין התוס' הלכה
 דמאי יש לנו חתירין לעשר אותם דמאי ולמה נכטל אותם
 לכתחילה וכו' הרי שהבין דכנתערב בידים איירי דאי בכאן
 לעיר איירי מאי מטל איסור שייך שאין המביאין בוונת' לבטל
 בו אם למכור דשרי אף באיסור תורה כמ"ש הכ"י ב"ר סימן
 פ"ד בשם האורחות חיים כי ע"כ ראיתם מהך תוספת' ל"ת
 ועיקר קושייתם דהוי דבר ש"ל למ תימא עליהם דעכ"פ קשה
 כן בעיקר חתני' דפ"ב דמכשירין וכמו שכתבאר דהרי טבל
 למעשר שני או עני אוסר במשהו כמ"ש הראב"ד בפ"א מה'
 מעשר שני וגם שביעית אוסר בכ"ש דהוי דבר ש"ל ויכתי
 תני דאולינן בתר הרוב וע"ק דתנן בפ"ב דחלה זיתי מסיק
 שנתערבו עם זיתי ניקוף וכו' ואם לאו מוציא תרומה ותרומת
 מעשר לכל וכשאר מעשר שני לפי חשבון ופסקו הש"ע ב"ד
 סימן של"א בעיקר י"ח וא"כ ה"כ פירוש לפי חשבון אף שיש
 רוב כי ע"כ נ"ל בישוב הך מתני' ודברי הראשונים דהבא לא
 שייך חומרא דטבל ושביעית דאוסר בכ"ש מדרכריהם שהרי
 ידוע דכשניה חייב כמעשר כ' וה"כ מעשר עני וכי נתערבו
 שניה' דעכ"פ מפריש מן התבואה תרומה ומעשר כדאי ואין
 הספק כי אם כמעשר שני אם יפריש שני או עני והרי אין צד
 לחייב את זה שפריש מעשר שני ומעשר עני דלא נתחייב
 מעולם כשתיים וגם כנתערב טבל עם חולין מתוקנים אינו
 מפריש מעשר שני או עני אלא לפי חשבון וא"כ אין הספק לא
 בין אוסר לאוסר בין מעשר שני דקדוש ליאכל כירושלים
 למעשר עני דהוא נרקח לעני דאיירי ואיירי מד"ת וככי האי
 ודאי דאולינן בתר רובא דכי אמרו טבל אוסר במשהו הוא
 שלא לאכול ממנו שהחמירו חכמים אבל כאן שכבר הפריש זה
 כדינו והספק אם הוא מעשר עני או שני אם הרוב מעשר כ'
 איך יאמרו דהוא עני להקל בשל תורה בקדושת מעשר שני וכך
 אם הרוב מעשר עני איך יאמרו דהוא מעשר שני להקל בשל
 תורה כמעשר עני שהם לא החמירו כי אם כדבר הרשות
 ולא כדברי חכמה להקל בשל תורה וכל כי האי אוקמוה אריניה
 דמד"ת כרובא כטיל ומה"ט א"ש דלא הצריכו שפריש מעשר
 שני על הכל ויחלל במעות ויתן לפי חשבון לעניים אף אם

הרוב היה מחייב מעשר שני דכיון דשני הצדדים הם של תורה
 אוקמוה אד"ת ואי רוב מעשר שני הרי מד"ת הכל מעשר שני
 וכן להפך ואיך יצריכו לשנות מזה לזה דהם לא אסרו כדברים
 החשובים כי אם לגבי דבר הרשות לכד ומה"ט תני כנתערב
 פירות ששית עם ז' או ז' עם ח' וצ"ל שביעית דכלל הר איכא
 קולא' וחומרא דכשנת ששית חייב כמעשרות ואין בו קדושת
 שביעית וכשנת ז' חייב בקדושת שביעית ופטור מן המעשרות
 ע"כ הלכו אחר הרוב דאי כאן לומר דליתסר שביעית בכ"ש
 נמצאו מקלים כמעשרות דהוא מד"ת וכיון שאין כאן דבר
 הרשות שבידס לאסור המותר אוקמוה אריניה דמד"ת אולינן
 אחר הרוב ואיך ק"ל א"כ לפי דרכנו מאי ק"ל להראב"ד
 להרמב"ם בפ"א ד"ה ת"ש ה"א וז"ל ולמה לא יפריש מעשר
 עני והלא יש עליהם איסור טבל ואוסר במשהו וכו' ואילו למ"ש
 לא שייך כאן גזרת דז"ל דטבל אוסר בכ"ש דאיירי ואיירי של
 תורה הם הא"ל דהראב"ד לא ק"ל כי אם כמ"ש הר"ם דאם
 הוא מחצה למחצה דינהוה מעשר שני ולא מעשר עני דככי
 האי ליכא כטול כלל מד"ת ואיך הפקיעו בה העני דמד"ת הוא
 והרי בהפרשת מעשר שני כלי רוב אין כוח להתיר הטבל
 הטבול מהפק שקול למעשר עני וא"כ אחתי שם טבל עליו
 ואסור לאכול ממנו דלגבי דירן אוסר בכ"ש והא"כ דאם הרוב
 מעשר כ' מורה דפקיע מנייה שם טבל למעשר עני וכו' הרב
 אח"כ ואפילו אחר הרוב אין לך באיסורי טבל לאו דין זה קאי
 כי אם בעלמא לגבי חולין מתוקנים אבל כאן כיון דהספק בין
 מעשר שני למעשר עני הא ודאי אוקמוה אריניה אד"ת אחר
 הרוב וכהה שכתבאר לא קשיא להראב"ד והר"ם ת"ש שם
 הכ"מ בשם מהרי"ק דא"כ היכי דתני הולכין אחר הרוב כיון
 דטבל לא כטיל ולמ"ש הא ל"ק :

ישוב

ראיתי להרב חוון נחום בפ"ב דמכשירין שיטב
 כן דברי הראב"ד ע"ש כי מן הבא"ר יש לישב
 ג"כ הך תו' וז"ל מצרפין פירות ח"ל על פירות הארץ כרי
 שירכו על פירות הארץ לפוטרום מהמעשרות מצרפין פירות
 ח"ל על פירות שניה כדי שירכו ע"פ ג' לפטורן מן מעשר
 שני מצרפין מפירות ח"ל ע"פ ג' כדי שירכו על פירות ד'
 לפוטרום ממעשר עני מצרפין פירות ערב שביעית כדי שירכו
 על פירות ז' לפוטרום מן הכיעור מצרפין מפירות ח"ל ע"פ
 שביעית כדי שירכו ע"פ מוצאי שביעית לפטורן מן המעשרות
 עכ"ל :

דרי

קדם חל עלי חובת ביאור בחלוקה ראשונה דאם
 העירוב פירות ח"ל עם פירות הארץ מה צירוף שייך
 דכשלקח בשאר חלוקות דיש כאן פירות ב' עם פירות ג'
 שייך צירוף פירות ח"ל עם אחת מהם משא"כ כרישא לא שייך
 כי האי לישבא דתני בכל הך דוחק לומר דאיירי דסיפא
 נקיט הכי וע"ק דכיון דק"ל דטבל אוסר בכ"ש וכעני אפרושי
 מיניה המעשרות וכדתנן בפ"ג דחלה ואיך יפטור תערוכת
 פירות ח"ל לפירות הארץ מן המעשרות והכ"ל ליישב לזה
 דאיירי כדמאי דכוליה פרק זה כדינו דמאי דהולכים אחר
 הרוב קעסיק וכדמאי בטל כרוב ואינו אוסר במשהו כמ"ש
 בירושלמי בפ"ב דמעשרות הביאו הראב"ד בפ"א מה' מעשר
 שני וכ"כ מהש"ס בבלי דחולין דז' אמרו דלא גזרו על
 תערוכת דמאי וה"פ מצרפין פירות ח"ל על פירות הארץ
 דהיינו פירות מתוקנים כדי שירכו על פירות הארץ דהיינו
 דמאי כדי לפוטרום מן המעשרות ואיירי כדי נתערבו פירות
 המתוקנים עם הדמאי לא היה בה רוב לבטל הדמאי כי אם
 כצירוף פירות ח"ל והא"כ דהו"מ למינקט דכל התערוכת היה
 בח"ל והיה בהם רוב אלא איירי דסיפא נקיט הכי אף בחלוקה
 ב' וב' קשה דפשוט מצרפין וכו' על פירות וכו' כדי שירכו
 משקיע דמצרף פירות ח"ל עם פירות שניה כי היכי דליהוו
 רוב

רוב נגד פירות ג' וא"כ היכי תני לפוטרו ממעשר שני הרי
 ארכבא מעשר הוא רובא ועניו היעוט וכן קשה בחלוקה ג'
 וקשה להגיה ככ' הככות ולחיתני כרישא מעשר עמי וכשניה
 מעשר שני לכן נראה דהפ' המרפין פירות ח"ל על כירות
 שניה כרי שורכו ר"ל המנידוק עם פירות ג' כרי שורכו פירות
 ג' וכאלו תני מרפין פירות ח"ל עם פירות ג' על פירות
 שניה כרי שורכו ע"כ ג' וכן בחלוקה ג' ח"ק בחלוקה דסיפא
 דלפ"ו ה"ל למיתני לפוטרו מן הכיבוד במקום מן המעשרות
 כי ע"כ צריך להגיה כה חד מתיראו למיתני בספיא מן
 הכיבוד או להגיה בחלוקה כ' מעשר עמי וכב' מעשר עמי
 ותתניה להח"ל שהכואה כה' העילה ובה' מעשר שני ובה'
 שמיטה ולא נרשב שום טעות כה אלא דאכתי קשה דמרתני
 המרפין פירות ח"ל עם פירות שניה ש"ו דהעירוב בפירות
 שניה עם הג' היה המצה למחצה דאיהיה באחד מהם רוב
 הא קול דהולכין אחר הרוב כדתנן בפ"כ דמכשירין וא"כ
 קשה היכי תני לפוטרו ממעשר שני דנראה דאילו במעשר
 שני חייבין ומ"ש והרי פירות ח"ל פטורין לבמרי וא"כ ינטרבו
 עם פירות כ' לפוטרו מעמי ועם פירות ג' לפוטרו ממעשר
 שני אבל לחייב אחד ולפטור אחר מהי תיתי והנ"ל בזה דכי
 המטרף פירות ח"ל דהיינו פירות אותה שנה דאם הם משניה
 המטרפין עם פירות הארץ של שנה שלישית מטרפין עם
 מטרפין וע"כ פירות ח"ל של שנה שלישית מטרפין עם
 פירות הארץ של ג' לפטור את פירות שניה ממעשר שני אלא
 דמ"ו קשה איך יפטור ברוב פירות ח"ל טבל למעשר שני או
 עמי דהוי הר"ת וע"ק אי פירות ח"ל בטלי לטבל מ"ש דנקיט
 להו כמזרוק והיינו כתערובת ח"ל ושניה ונ' ליתני רובא
 דפירות כ' או ג' בטלי ברוב פירות ח"ל כי ע"כ כ"ל דגם הק'
 תוספת טעמו כמתני' דמכשירין דתערובת המזה כהמה גם
 כדברים חשובים אוליגן כתר רובא אלא דמרתין הק' תו' דגם
 כ' הוה מחצה למחצה דקול להחמיר אם נמטרף פירות ח"ל
 עמהם מטרף עם פירות הארץ שיצאו בשנה והוה רובא והרי
 זה כהתר מטרף לאיסור והה"ט המטרף גם בפירות ששית
 ושביעית ובאמור ותו' ל"ק מקושיות החכמים והה"ל ול"מ הה'
 שלמדו מינה דבריהם חשובים ולא אתחוק איסור אוליגן כתר
 רובא שפיר כהרתי שוה מחלוקת ראשונים ומירי ספק לא
 נפיק ומינה כ"מ לעיקר הקימתו דבין דאם באנו לאסור
 בכ"ש באנו להקל כשל תורה דשוכר שכועתו ככי האי
 אוקמה אדוניה דאוליגן כתר רובא ועדין צריך לימוד והנה
 אמת שהיה נראה ראיה הפך זה מרתנן בזכמים ד"ע כל
 הזכמים שנתערבו בחטאות המתות או בשאר הנסקל וכו'
 ימותו כולם והקשו שם בדפ"כ וליכטלינו כרוב ואסיק הש"ס
 בפלי מים חשבי ולא בטלי הרי דגם לבכי קדמו דאסור
 מד"ת לאכר קדמו וכ"ש קדמי מוכח ואעפ"ו כן אסרו משום
 דחשוב וס"ר דהא ל"מ שול דלכבוד דמאוס להקריב דבר
 איסור אסרו וכ"מ מה"ש שם ואי מהכא הוה אמיר' הכ"ת קדמי'
 דמאוס וכו' ומהה שנתבאר בהך תו' דפשיט ליה דמתני'
 בטל ברוב ואינו אסור בכ"ש וכמ"ש כירושלמי דפ"ה
 דמעשרות וכ"כ הראב"ד בפ"א ה"ה מעשר שני וכ"כ בפ"ק
 דחולין ד"ו דאסיק הש"ס דלא גזרו על תערובת דמאי וק"ט
 דהרי כהמות דל"א תני פעם אחת נתערב לו טבל בחולין
 ושאלתי לר"ט ואמר לי קח לך מן השוק ועשר עליו קסבר
 דאורייתא ברובא בטול ורוב עם הארץ מעשרים הם ופרש"י
 בפירוש ראשון דמתני' איירי ע"ש וכדברי הרב ח"ל פ"ה מה'
 תדמות ה"ו שהאריך ליישב פירוש זה והשתא קשה דכיון דהיה
 שם רוב חולין כדמוכח ממש קסבר מד"ת ברובא בטול לח"ל
 לפרשי ממקום אחד כלל כיון דמדינא בטל ברוב והנה אמת
 שראיתי להרב ברכת הובח שכתב דלפירוש ראשון של רש"י

ל"ג קסבר מד"ת ברובא בטול דאינו נודק וכ"כ בגליון הש"ס
 אינו מספיק דהרי משמעותו נתערב לו טבל בחולין הוא
 דחולין רובא דכ"כ הח"ש בסנהדרין גבי הא דתני הנטרפין
 כנסקלן מ"ו איירי דשריפה תמורה תפוק ליה דרובא
 כנסקלן מינה ופרש"י הנטרפין כנסקלן משמע דהוה נסקליה
 רובא ואיערב בהו היעוט הנטרפין ע"ש א"כ ה"כ ש"ע
 דחולין רובא וא"כ איך יתכן לפרש דמתני' והרי בהך ברייתא
 איתיה שם בתו' כפ"ה דמתני' וכוליה פרק דלעיל בסוף ותני
 דמתני' הלכו אחרי הרוב וכן פסק הר"מ בפ"ג מה' מעשר
 ולת"ל חפרשי ממקום אחר כלל וע"כ ובעיקר דברי הרב
 בפ"ג מה' מעשר הוא שדחה הק' תו' מהלכה דתני מרפין
 פירות ח"ל וכו' והרי שביעית מד"ת הוי והוי דבר שולח ואיך
 יתירו לטבל לכתחילה והצ"ע וקשה דא"כ היא נופא יתקמי
 במתני' דפ"כ דמכשירין דתני דהולכין אחר הרוב וא"כ ע"כ
 לומר כדרך שכתבתי דלהחמיר במקום דנפיק קולא לשל
 תורה לא החמירו ומנה ל"ק גם בהך תו' גם מה שהבין
 דהתו' התיר לערב לכתחילה אינו רואה הכרח כלל דל'ן
 דבנתערב בשוגג איירי וקח"ל דמטרף פירות ח"ל עם
 פירות שניה או שלישית לפטור ואה"כ דלכתחילה אסור לערב
 ומאי דנקיט הרב בפסוק דשביעית הוי מד"ת היינו שכ"כ
 מו"ט בפ"כ מה' שמיטה הכה"כ וכ"כ הכ"מ וע"ש בפ"ט וכפי'
 וכדברי הרב ר"ע סה :

סימן קי"א י"ט לחקור דקול כל ספק אוקי

לחוקתיה אם ה"ד בספק מציאות
 כמ"ש בחולין ד' דפסק"ל דכתוב והסביר את הבית ודילמא
 ארנפיק ואתי כפר ליה שיעורא והיינו ספק מציאות אבל ספק
 דדן כעיה ללא איפשיטא או מחלוקת פוסקים אין כח
 בחוקה לברר ספק דדן דכשלמא בספק מציאות כי איכא
 חוקה תליגן דכך היה המציאות אבל בספק דדן אין חוקה של
 זה תברר דדן וצור היכא דאיכא חוקה להפך דהדר דניא
 להפך וא"כ ל' דבחוקה לא מהני בספק דדן ושוב ראיתי
 להרב משנה למך בפ"ו מה' ערות שנסתפק בזה ומסקול
 דצתו כתב דבספק דדן לא מהני חוקה ומכלל דבריו למדנו
 דע"כ לא בחלקו הראשונים בספק הוה להחמיר אי הוי
 מד"ת או מרבוייהם כי אם בספק מציאות אבל בספק דדן
 כ"ע מורו דהוי מד"ת דאי שרי מד"ת איך יתכן דלא תהוי
 ליה חוקה והרי חוקה מד"ת ואי שרי בספק ללא איתחוק
 מכ"ש באיתחוק וכ"כ מנר עצמו דאי ס"ל דבאיתחוק התר
 אסור כ"ש בלא איתחוק וגם ממתני' ראיה לדברי הרב מה"ש
 מוהר"ק שרשק"ב רכ"ו וז"ל אבל ספק הבא שלא ע"י
 העדאת כ' כתי עדים פשיטא דאוקמינן לה בחוקתה וכו'
 אמנם היכא שהספק תלוי בדן עצמו כגון דנוכעיא בגמ'
 ולא איפשיטא או יש להחמיר יותר מן שהספק בא נוחת
 חסרון יריעה וכמ"ש רבספק ששים לא אחרי' ספיא דרבנן
 להקל דהוי'ם לטוטים ע"ש אלא דק"ל מה"ש הר"ן בת' סי'
 כ"א שהביא ס' דדן דהיינו מחלוקת רא' והתוס' והעלה
 דספק זה דקול להחמיר בשל תורה תלוי במחלוקת ראשונים
 אי ס' תורה להחמיר הוי מד"ת או דרבנן ע"ש ואה איתא הרי
 בספק דדן אי חוקה לא מהני ביה אצ"ב דהוי מד"ת הט"ס
 הולקו דלא מקמי ספק חוסר יריעה או כטעם הרב ח"ל
 דהחוקה אין בה כח לברר דדן ואסור מד"ת מכ"ש בלא
 אתחוק התר דאסור מד"ת ואין לומר דגם הם מורו דמהני
 חוקה מד"ת אלא דרבנן החמירו אף במקום חוקה מהני
 טעמי דמלכד שמדכרי המ"ל יש להוכיח דלא השיב חוקה
 כלל בספק דדן ותו' דכל כי האי לומר שגזרו חכמים ע"י לא
 ניתן ליאמר בלי ראיה דאין לנו לברות גזרות חכמי' מדעתנו
 ודיינו כמה שגזרו הם להדיא כי ע"כ יש לתמוה להרב מ"ל

איך לא וזכר דברי הר"ן אלו וכ"ת שמה שחילק הרב הוא
 דחוקה אינו חכרר הדיון וכלא חשיבא כספק דדיון אבל כספק
 דלא אתחוק אה"כ דגם כספק דדיון להר"ן שרי מד"ת זה אינו
 דא"כ תקשי איך פסל לעדים שאכלו דבר שנחלקו הפוסקים
 ביון דחוקת כשרות לא מהני אכתי יתשרו לדעת הר"ן
 והיעצתיה דכל ספק שרי רמחנא בלי חוקה כ"ש הכא דאיכא
 חוקת כשרו' ואכתי פיסוליהי כספק ומיהו י"ל דאה"כ דלשיט'
 הר"ן כשרים אבל ביון דאיכא חוקת ממון אין מוציאין ממון
 מחוקתו ע"פ של אלו דפסולי' הספק א"כ דהא נמי פלוגתיהו
 דהר"ן והרשב"א אי ספק אסור מד"ת ס' דדיון נמי הו' ואיך
 חוקת ממון של זה יכריח הדיון דס' אסור מד"ת וכ"ת דאפ"ה
 שכ ואל"ת עריף ולא עבדינן עובדא תיגח בחוקה דתפיסה
 דמוקמינן ממון בחוקתו אבל בחוקת מריה קמא דככולי ש"ס
 דמוציאים מזה ונותנים למארי קמא איך יוצאו מן הכ' מפני
 ס' דדיון שנפסלו העדים כי ע"כ רואה אני כדעת הרב לכל
 הזרדים רכס' דדיון לכ"ע אסור מד"ת ואי הכי הדר כי קושנין
 הת' הר"ן הלון וע"ק מח"ש הר"ן בפ"ק דקדושין גבי נתנה
 היא ואמר הוא שאמרו ס' הו' וחישיבן מדרכבן וז"ל ולפי"ך אני
 מסתפק בכל ס' קדושין דאפשר דמד"ת שרי מאוס דאיכא
 למימר העמוד אשה על חוקתה דמ"ש מכל תיקו דממון וכו'
 אבל הר"ף כתב לקמן דהו"ל ספק תורה ולהחמיר ונ"ע עכ"ל
 היז להדיא דפשיט ליה להר"ן דגם כספק דדיון מהני חוקה
 ואין ספק שכסוף דברי המ"ל הביא דברי הר"ן ולא נמצא עוד
 דבוראי כונתו להקשות לסכרתו מדברי הר"ן ולא ידענו אי
 חוד בו או היה לו להשיב וע"ק הרי בכל ספק דדיון מהני חוק'
 ממון ואכרינן ביה המוציא מחבירו עליו הראיה ואילו לדברי
 איך נשום חוקתו של זה יכרר הדיון ועכ"ל דאינו חכרר הדיון
 חלא שהחוקה של זה מהני ליה שיוכה כספק וא"כ ה"ל חוקת
 כשרו' של זה מהני להכשירו מספק וגם ראיתי לרשב"ם כב"ב
 דל"כ שחילק כה"ג דכספק דדיון לא מהני חוקה והתוספו' שם
 ד"ה והלכתא חלקו עליו דגם כספק דדיון מהני חוקה וכן
 הזכירו רוב הפוסקים בת"ש הפר"ח מטה אהרן ח"כ סימן צ"ז
 ועיין ת"ש בזה הרב מ"ל בפ"ה מה' שמירות ע"ש ומיהו ל"ק
 מכל זה להר"ן קו"ל לדריה דאה"כ דספק גמור חשיב אלא
 דביון דהו' ספק חומר ידועה אסרו חכמים גם במקום חוקה
 ויש ראיה לדבריו דהרי אסרו כל ספק דדיון ותיקו דקדושין אף
 ע"ב דאיכא חוקת פנויה להתיר ואי מהא לחוד היה מקום לנ'
 דכדבר ערוה לא סמכו על חוקה כמ"ש בסימן קי"ב שיש
 להסתפק בזה אלא שגם ככל ספק דדיון ותיקו דטריפה נקטו
 כל הפוסקים להחמיר וע"ש בפוסקים ובפר"ח דסימן כ"ט אף
 ע"ב דאכרינן בחולין דף ס' נשחפה כחוק' התר עומדת ש"נ
 דכספק דדיון לא סמכו על החוקה להתיר בשל תורה דהו' כמ'
 דחומר ידועה ואת זה ק"ל בדברי הר"ן בפ"ק דקדושין וז"ל
 ה"כ דדינא הו"ל לומר הכי שתהא מותרת להנשא אלא שחפני
 חומר ערוה אסרו רבנן והש"ה אמרו הכא ספיקא הו' וחישיבן
 דרבנן עכ"ל נראה דאילו דבר ערוה שרי כל ספק דדיון
 במקום חוקה והרי טריפה דאיסור לאו והחמירו רבנן י"ל דלאו
 בדיוק נקט הכי ומ"ו מכאן למד הר"ן דהו' להחמיר מד"ס
 באיסור אף במקום חוקה וראיתי להר"ב ח"א סימן י"ז
 והפר"ח כס' ק"ו שהבינו כדעת הר"ן דמכפ"קל כספק דדיון
 במקום חוקה אי שרי מד"ת או לא ע"ש וקשה דא"כ כסימן
 כ"א בת' איך כתב כספק דדיון שנחלקו רש"י והתוס' דתלוי אי
 ספק אסור מד"ת או מדכריהם והרי כספק דדיון גמור כ"ע דהו'
 מד"ת ביון דהו' חומר ידועה וחשיב כודאי איסור וז"ל דאה"כ
 חלא דלא חש לצרר גם ע"ז ביון דלא כריר ליה א"כ ספק דדיון
 היינו בעינא כמ"ס אבל מחלוקת רש"י והתוספות ביון שיש ביר
 חכם גדול להכריע ספק גמור חשיב וראיתי להרב יבין

שמועה סימן רפ"ו שהביא מחלוקת הראשונים אי ספק אסור
 מד"ת והקשה מח"ש בפ"ק דקדושין ספיקא הו' וחישיבן
 הרי דספק הו' דרבנן ותידן דכי הו' מד"ת היינו כמ' מציאות
 ולא כמ' דדיון וזה החילוק טעמא דמסתבר אלא שהר"ן דרמק
 עצמו הרבה שם את"ר והם דברי תימה דאדרבא ס' דדיון
 חמיר טפי דהו' חומר ידועה וכ"ש דהו' ד"ת גם עיקר קו' ל"ק
 דהרי בקדושין איכא חוקה דפנויה וקול כל ס' אוקי אחוקתיה
 וכמ"ש הר"ן והוא דבר ברורי והא ז"ל כתב דנרמק הרבה ולא
 ידעתי מאי רוחקיה והנה אמת דקשה למה שביארתי מדברי
 הר"ן ומראיות שהבאתי דס' דדיון גם בחוקה אסרו דא"כ
 כ"ו דגם בתיקו דכריהם היה לנו להחמיר והרי קול דגם
 כספק תיקו דרבנן להקל כידוע הפך דעת הר"א ממיז וכמ"ש
 הרב יד' מלאכי סימן תרנ"ד וכספר מנחת יעקב בקו' הספק
 במחודשים ס"ט גס כמ"ס דתיקו בשל תורה אפ"ב טהפ"ת
 כ"ד סימן ל' כתב דהו' כודאי הנה שם חכואר טדעת הכ"י
 ואד"קט דגם ככה"ג חשיב ס"ס כי ע"כ כ"ל דספק גמור
 הו' גם כספק דתיקו אלא דכספק נריר לסמוך על האוקה לא
 סמכו ועיין בת' הרא"ח ח"ב סימן מ' דס"ח מ"ש על דברי
 הר"ן ושה"ב וכן ראיתי שהעלה כסדר ליהו רבא קו' ענונא
 דמ"ד ע"ש שהאריך והנה אמת שבמקום אחר כמ"פ עומדת
 על דברי המ"ל אלו ושם ביארתי דאפילו למד"ר ספק אסור
 מד"ת אינו אלא כספק מציאות ולא כספק דדיון וכעין חלוק
 הרב יבין שמועה ע"ש הטעם אין זה סותר מה שביארתי כאן
 דכל מ"ש שם אינו אלא במחלוקת פוסקים דלא בשמים וניתן
 בהכרעה לכ"ד של מטה אבל בעיית הש"ס דלא איפשיטא
 דאין ביר שום חכף לכרר הו"ל ספק גמור והו' מד"ת למד"ר
 ואדרבא יש להחמיר בהם טפי מספק מציאות ומיהו בכל ספק
 תיקו דס"ס אי הולך ספק מציאו' אחר צריך ישוב אי חשיב ס"ס
 להתיר שהרי בתיקו דאיסור טריפה קי"ל להחמיר אפ"ב
 דאיכא רוב דבוכ בהמות כשרות הם ותיקו דקדושין להחמיר
 אפ"ב דאיכא חוקת פנויה וא"כ י"ל דגם כמ"ס יש להחמיר
 ודוקא בתיקו דרבנן דקלי א"ד ס"ס עריף מרוב חוקה ומציאו'
 דינו של הר"ן קש שהתיר ופר"ח כ"ד סימן ל' אסר היא גופא
 צריכה רבה דאפ"ב דראיות שהביא ממ"ש בחולין דכ"ד ושם
 דמ"ד יש לדחות דהתם שנים הספיקות נשאר כמ"ס כספק
 וגם דשני הספיקות שם אחד להם ועיין אחר אי חשיב חלדה
 ואי חשיב חוט השדרה והרי כתבו התוס' כתובות דף ט' דשם
 אונס חר ולא חשיב ס"ס ע"ש אך כנולד ספק מציאו' על בעיית
 חש"ס דהיינו דינו של הר"ן קש היא גופא צריכה רבה ועיין
 בת' משאת משה חל"ח סימן כ' מ"ש בספק דתיקו והביא
 דעת הב"ד דתריבעי דתיקו לא חשיב ס"ס ע"ש וראיתי
 לרש"ל בפ"ק דביעה סימן מ"ג שכתב כדעת הר"ן דתיקו
 כרבנן נמי להחמיר וכ"כ הרב קרבן נתנאל שם כדע' הרא"ש
 ובראש הספר בכללי הר"ף והרא"ש סימן כ"ב ע"ש ותימא
 שהרי בפ' במה אשה גבי אשה מהו שתערים כתבו הר"ף
 והרא"ש וקול רכל תיקו דאורייתא לחומרה ודרכבן לקולא וכ"ב
 ובעיקר דברי הר"ן אלו שהביא ראיה לספק קדושין דמד"ת
 שרי משום חוקת פנויה דמ"ש מכל תיקו דממון דמהני ביה
 חוקת ממון ראיתי להרמב"ם ח"א סי' קל"ח שהקשה דהא ל"ת
 דחוקת ממון עריף מחוקת הנוף כדמוכח בפ' מי שמת דתנן
 לא כתב בה ש"ו הגא אומר ט"ו היה והם אומרים כרי היה
 כרי מאיר אומר אם כרי הוא עליו הראיה שש"ת היה וחס"א
 המעי' אלמא רבנן לא חשו לחוקת הנוף דברי גבר חוקת
 ממוכא בפ' הוהירי אגורו לא תימא ר"ז לא אולי בתר חוקה
 דגופה חלא לא אולי ר"ז בתר חוקת הנוף היכא דאיכא חוקת
 ממון וחוקת הנוף עריף מחוקת פנויה כדמוכח התם גבי
 ממונן וא"כ היכי מרמז הר"ן חוקת פנויה למן' ממון דעריפה
 ע"ש

ע"ש מה שדחק לישב ותמהני עליו שהרי הר"ן כת' סימן ס"ו
הביא הך סוגיא כפ' מי שמת וכתב וקול כחכמים וה"ט משום
דכיון דאיכא חוקת תמון לא אמרינן העמר ארס כחוקת כרי
כמו שהיה בתחילה לפי שאותה חוקה עשויה להשתנות שהרי
החולין תבוי ולפיכך אין אותה חוקת חכמלת חוקת תמון וכו'
ע"ש ותו מאי ק"ל דחוקת תמון עדיף כהא ל"מ חידו רלאו
מה"ט הוי אלא דחוקת כרי גרועה דעשוי להשתנות דהחולין
הגוי גס הרב גופיה במ"מ הכיאת' הר"ן הללו גס הראיה
מע' המדיר הוא תימה בהגוי שהרי בכתובות דף זכ פלוגי
בה ר"ג וזו דל"ג חוקת הגוף עדיף מחוקת תמון ול"ו חוקת
תמון עדיף וק"ל כר"ג וכן פרש"ו בפ' המדיר דע"ה ע"כ ע"ש
וא"כ האו"ק"ל לחאי דקול דחוקת הגוף עדיף מחוקת תמון
וגם ראיתי להרומט כחח"מ סימן ק"ך שהביא שם ג"כ הך ראיה
בחוקת תמון עדיף ולמ"ש ראיה לסתור הוא טוב אחר החפוש
ראיתי להרומט חאה"ע סימן מ' שהביא ראיה זאת ג"כ שם
וגרס דהקול כר"ג וז"ל ואף ר"ג לא פלוג עליה דר"ו דאמר
כאמנת ומפיק תמון אלא מטעם כרי ושמה ח"נ מטעם תמון
כח"ש התם כפ"ק אבל היכא דליכא ה"ט לא מפיקין תמון
בחוקת כשרות ע"ש אלא דאי ראי משום כרי ושמה הלא חנן
קול כר"ג וזו דחוקה עדיף מכרי ואי משום תמון תינה לת'
קמא אך לאי כמי דאמרו שם ע"כ ל"ק ר"ג לא ואוקמוה אחוק'
ע"ש ש"מ דחוקת הגוף עדיף לירון וזו מדעת הרב דכי אלום
חוקת הגוף היינו כנירוף כרי דהוי תרי נגד חוקת תמון ומיהו
קמיתא קשה ונ"ע ועיין הרזקו שורש ע"כ דס"ח ומת' הרומט
הללו דא"ה ע"ס סימן מ' ק"ל כדכרי הרב מ"ל שכתב דכי פלוגי
היינו כפסק הניאות אבל כפסק דרין כ"ע חורו דלא מהני
חוקת כשרות ואילו הרב כתב כפסק שנחלקו הפוסקים אי
חופסיל בשכו' לשעבר וגם כפסק הריכש לעדות לכ"ע
כפסל וגם כפסק הניאות דשחא שוגג היה העלה בכל זה
דכפסק אוקמינן ליה בחוקת כשרות דגם הר"ף שכתב בתרי
זתרי והו"ל ספק פסול ולא הפיקין חמונא אפומיה התם ה"ט
דתרי ותרי ספיקא דרכנן ולא חוקמינן אחוקתיה והביא ראיה
המ"ש הרא"ש דכיון דלא ירעין הלכתא כהאן לא מרעינן
שהרי ראוקי שהרי אחוקתיהו ע"ש וזה סותר כל דכרי הרב
ואיך לא נרגש המנה והנה אמת דראיית הרומט אה"מ ל"מ
דהתם לכ"ע לא נפסלו לעלמא כי אס לו עפ"ו הודאתו דשוי
לנפשיה כרשעים וכיון דכשרים הם כודאי חד"ת לכ"ע וחל
הספק אי הוי הודאה או לא ככי האי ודאי דאוקמי' אחוקתיהו
דכחוקת כשרים הם אבל כשנפל ס' פיסול גמור בעדי' אה"כ
דכפסק אין מוזיזין תמון על פיהם לדעת הר"ף וכ"כ דעת
ההר"ש חיון סימן כ"ד שכתב דמחלוקת פוסקים אי נפסל דמי
לספק דתרי ותרי וכ"כ דעת הפ"מ ח"כ סימן ק"ה ע"ש
ואולם ראיתי להרומט כמי' לקדושין על הר"ף שכתב על דכרי
הר"ן אלו דכי ק"ל העמר דכר על אוקתו היינו בחוקה שלא
איתרעה אבל חוקת פנויה הא איתרעה שהרי בשטה ידה
וקבלה קדושין אלא שגמל הם' במעשה הקדושין ומטעם
שפשטה ידה וזאת חכלל חוקת פנויה והביא ראיה מה"ש
התוס' כתובות דכ"ג ד"ה תרווייהו וזו ע"ש הנה ככהן יצא
לירון בדכר חדש דכל דהתיילוד ריעותא לפנינו בעת הספק
פקעה החוקה וכהאן דליתיה דמי וכו"ב כתב כחח"מ ה' ק'
גם ראיתי לו כהוד סי' א' כקונטרס הספק שלמר מדכרי התו'
דכונה דכ"ה ד"ה אינו דכל ספק דהריעותא לפנינו כגון שרץ
והכובעל אנל הטהרות והאשה פקע חוקת התר דמעיקרא
לגמרי ע"ש שהנ"ע דכריהם עם ה"ש כדכור שלאחרע ד"ה
מכאן וראיתי להרב בגי חיי כהוד סי' ק' שהקשה למה שהכין
דכל דריעות לפנינו בעת הספק אינה חוקה ומד"ת לא אולי'
בתרה שהרי הכריחו התוס' חולין דף י' ד"ה ודילמא דמנעו

בית שמעינן דאולינן כתר חוקה אף באיתרעה דהתם כמי יש
ריעותא גדולה דאע"ג דאשתכח חסר לאחר שכמה אפ"ה לא
מטהרינן להפריע ע"ש הרי דל"ש גם ריעותא לפנינו אס לא
ע"ש והכ"ה שלא ראה מ"ש הרומט גופיה כפ"ק דקדושין
שכתב בדעת הר"ן והר"מ והר"ף כן דכנולר ריעותא לפנינו
פקע החוקה וטוב נרגש מדכרי התוס' דחולין אלו דאולינן
כתר חוקה אף דאיתרעה דהרי חסר לפנינו ותי' דהתם לא
חשיב ריעותא של השתא הוא דחסר אבל קודם לכן בתקנתו
קיימת ולא הורעה והכא הורעה ובאת לכית מספק קודם
שנולר הספק כמה שפשטה ידה ע"ש וחילוק זה שחילק הרב
הוא מכואר בתוס' דכונה שכתבו אבל גבי חוקה לא ראינו
ריעותא דאיכא לספקוי על ידה ע"ש הרי מכואר חילוק הרב
דמה"ט נ"ל דכחוד שלמד כן בדכרי התוס' אלו לא חש ליישב
להשיא דנעמי בית דגם באיתרעה החוקה אולינן בתרה כיון
שהתירוק ליה מכואר בדכרי התוס' עצמם ותו מאי ק"ל להרב
בכני חיי על דכרי הרומט הן אמת דק"ל כדכרי הרומט
כציקר חילוקו שהרי כתבו בחולין דף י' וז"ל אבל קשה תינה
היכא דליכא ריעותא אבל היכא דאיכא ריעותא כגון ספק
שנמצאת פנויה וכן אחר מכ' שנטמא ודאי כר"ה דמטהרינן
שניהם מטעם חוקה כה"מ מכל' דאולינן כתר חוקה וכו' ע"ש
וגם התוספות שם ד"ט ד"ה הלכתא הכריחו דכ' שחילין וב'
סוירים לא מניילין חסוטה וכי מטהרינן מטעם חוקה והרי
בכ' שנטמא א' ודאי ואינו יודע מי הוא אין לך כולר ריעותא
לפנינו מזה שהרי השרץ והאיז טהור קמין והרי כס' מנע דעת
הרב דאכר החוקה כיון שהשרץ וטהרות קמין כ"ש כאן
דאיכב אסור דאחר מהם נטמא ודאי כי ע"כ ע"כ דמ"ש
התוספ' בכתובות דכ"ג היינו דכנולר ריעותא חששו חכמים
במקום חוקה וכן מ"ש במוטה היינו דס"ט דמי למוטה ואה"כ
דחוקה במקומה מד"ת אף שהריעותא לפנינו אלא דכמוטה
וס"ט ככר ביאדו התוס' שם וכריש נרס דלא מהני חוקה טוב
ראיתי שחילוק הרומט כפ"ק דקדושין אינו ע"ד שכתבו התו'
במוטה דכ"ח והביאו הרב בקונט' הם' דמ"ש הרומט כפ"ק
דקדושין הוא דביעינן איתרעה קודם שנולר הספק כגון כפסק
קרוכ דהריעותא קודם דדאי זרק לה קדושים וכן בנתנה
פשטה ידה וקבלה קדושין וטוב כפל הם' במעשה קדושין ולכ"ז
ל"ק מנטמא ודאי אחר מכ' דמטהרינן שניהם דהתם הריעות'
והספק באים כאחת והספק עצמו הוא הריעותא ואי לאו
שנטמא אחר ודאי לא היה שום ריעותא כשני אכשים אלו וכן
מתכאר תנ"ש הרב גופיה כחח"מ סימן ק"ך בחילוק זה ע"ש
כי ע"כ אי קשה להרומט מהך דתוס' חולין דו אינו אלא למה
שהכין כחוד מדכרי התוספ' דמוטה דכל שריעותא שלפנינו
הורעה החוקה לגמרי וצ"ק תמ"ש בחולין דף ט' כשחטה
בחוקת התר עומדת ולימא כשחטה הותרה הא קמ"ל דאע"כ
דאיתילוד ריעותא דכא זאכ ונטל בני מפעים והחזירים כשהם
נקובים וכו' הרי דהריעותא לפנינו ואכ"ה מהני חוקת התר
להתיר דאי משום דאיכא לחתלי בואכ התם נמי איכא לחתלי
שלא ננע או לא ננע לה ועיקר הספק בתלייה דואכ דכלא"ה
הוי טריפה ודאי וצ"ק דהדי בחלקו הראשוני כבכיות שנעשו
ונמצאת טריפה אי שרו טריפה ודאי והרי איתרע קרוכ כודאי
דש אסורים דרוב דאיתרע אינו כלום כמו שהביא מחלוקת זה
טו"ד וכ"י סימן פ"א ע"ש והרשב"א בתורת הבית בית ג'
שפר שטי רפ"א כתב כשם הר"ש ושכן הסכים רבו וז"ל דאמר'
נשחטה כחוקת התר ואמרינן מאי קמ"ל דאע"כ דאיתילוד
כה ריעותא ואע"כ דיל' התם שאני דריעות כעלמא הוא
שנולר ולא איתרע כודאי אבל כאן דודאי איתרעה וכו' הרי
גראה ריעותא לפנינו כפסק ואיתרע כודאי וכולר ס' להפריע

איתרע בודאי מחיר וא"כ אי מהני חזקה לאיתרע בודאי כ"ש
 לביעותא לפנינו כספק בעת הס' והיה נראה להביא ראיה
 לדעת הרב רכל רביעותא לפנינו הורעה חזקה מד"ת המ"ש
 הר"ן כפ"ק דחולין גבי דאולנין בתר רוב אי נאכדה הריאה
 שהביא מהירושלמי דכונה ר' יודן כע"י דחיי מדכריהס וראיית
 טריפה מדכריהס כמה דתימה רואין את הטרופה בי"ט
 דיכוותא חפרישים הרמאי בי"ט והוא ודאי כס' טריפו' הריאה
 שאס תאמר שגולר ריעותא בכהמה הא אין ראיה זה דרכנן
 אלא מד"ת ע"ש וכ"כ הרי"כ ש"מ קס"ג הרי דכריעותא
 לפנינו אסור מד"ת ולא מהני חזקה או רוב כדעת הרי"מט
 וש"ר דל"מ תירי דהתם בראה טרפות דלפני הרואה נראית
 דטריפה ודאי כגון נשכרה רגלו או כמות הגידין לא דכדיק
 לה שפיר לראות אם היא טריפה או לא היה השכר מטריף והא
 ודאי כיון דלמראית העין ניכר טרפותה בודאי דצריך בדיקה
 גמורה להכשירה דכ"ל"ה ה"ז כאכול נכיל' כיון דחיותה מוכיח
 בחזקת טריפה וכידו לכרר ולזה הוא שכתבו רגולר ריעותא
 בכהמה וה"ל דאי כריק שפיר ונמצאת ספק טריפה מותרת
 מד"ת הטעם חזקה וכ"כ שהרי בדברי הר"ן בראיה זאת כתב
 הרשב"א בחי' חולין דף ט' וכתב וז"ל והיינו ודאי בהספק טרופו'
 הריאה שאס תאמר כשראה כה טרפות אין ראיה זאת דרכנן
 אלא מד"ת ע"ש וכתורת הבית דל"ג כתב ראילו ודאי טריפה
 לאו בדרכנן הוא אלא מד"ת וכה"ג כתב הרשב"א ח"א סי' ס"ז
 וע"כ דוראי טריפה דקאמר היינו דלמראית העין נראית
 דלכשיבדוקה ימצא טריפה דאי כוונתם טרפות גלוי כגון
 שנטל רגלו חן הארכובה ולמעלה מה ראה וכדיקה שייך בה
 וא"כ גם הר"ן שכתב שגולר ריעותא בכהמה פירושו שגולר
 טרפות למראית העין אף דאחר בדיקה יפה ימצא דאינה
 טריפה כאופן שדעת הר"מט כזה הוא תימה דגם כה"ג מהני
 ביה חזקת מד"ת ומיהו נראה דכגולר ריעותא לפנינו אע"ג
 דאולנין בתר רוב וחזקה ושרי אף מדכריהס כאיתיליד ריעותא
 אסרו מדכריהס שכ"כ מה"ש הר"ן שם כפ"ק דחולין דנפלה
 מן הגג דכריכה בדיקה ה"ט דאתיליד ריעותא וכו' ע"ש גם
 לעיל הוה שם כשם רבנו יונה וז"ל וה"ה לכל שאר הטרפיות
 דכל היכא דאתיליד ריעותא אולנין לחומרא וכו' ע"ש וכ"כ
 מה"ש הרא"ש כלל ק' סימן ז' וז"ל דכיון דנשחטו ככשי' ונכדקו
 ונאו בחזקת התר מיד הכודק אוקמינן להו אחזקתיהו ולא
 אסרינן להו מספק דאתיליד בתר הכיע"ש הרי דדייק דשני
 כספק הגולר אחר שהחזקה לנו להתר מכלל דבעת הספק
 רגולר ריעות' ע"ש ועפ"י דכרין היה מקום ליישב דברי הר"מט
 הפאי דק"ל מה"ש בחולין דף ט' אע"ג דאתיליד ריעותא
 כה"ש לעיל דהתם גמי החזיקן כשהם נקובים חשיב כגולר
 ריעותא אחר שהחזקה לנו שהיא כשרה ומיהו כבר ביארתי
 מד"ת מהני חזקה גם בדריעותא לפנינו ורכנן הוא דאסרו
 ומה"ט הוא שאסרו כל ס' קרושין וס' טריפה פקול אע"ג
 דאיכא חזקה או רוב השום דאתיליד ריעותא לפנינו וה"כ
 דכל ספק דלתפרע כשריפה שרי כדן הגביעות שהבאתי
 לעיל :

גם בעיקר דעת הר"מט בחי' פ"ק דקרושין ומה"מ סי'
 ק' דכל דאיתרע חזקה קודם הספק איתרע החזקה
 לגמרי דהוי כספק נגד ודאי ראית להרב דכרי אחת בקו'
 רב"ה שמתה עליו שהרי גבי תרי ותרי ס' קרוב לו אסין
 הש"ס כימות דל"א למ"ד ספיקא דרכנן מעמידן אותה
 אחזקתה גם התו' בניטין דע"ח ד"ה והא העלו דמד"ת אשת
 איש היא אלא דרכנן החמירו לעשותה ס' חנושה ע"ש
 לדריה ל"ק שכבר השיב הר"מט גופיה בח"א סי' כ"א
 שכתב שם חילוק זה והיינו וז"ל ודברי התוס' כפ' הזורק
 אינו סותרים מ"ש בכתובות ושניהם אמת דאף אם לא היו

הגרשושין לפנינו אלא עפ"י כ' כתי עדים הללו אנו דנים ודאי
 לא מתרעא חזקה דהוי קול ושוכרה עמו' שאלו מחזיקים אותה
 כמגורשת מכחישים זה את זה וכמאן דליתנהו דמי ואוקי
 אתתא אחזקתה וכו' הרי דלא כתב הרב דמתרע החזקה
 כי אם בזרק לה לפנינו דידוע לכל כלי שני עדים שחכמישם
 כקדוכ לו אבל אם מפיהם אנו חיים גם כזריקת קידושין לא
 מתרע החזקה וא"כ סוגי"א דפ"ד אחין ודברי התו' כפ'
 הזורק הם כשלא נודע לנו מענין הנט כלל כי אם עפ"י כ'
 כתות אלו ותו' ל"ק מדברי הרב והנה אמת דמה"ש הרב
 אח"ך שמה שאנו אומרים איתרע החזקה היינו להחמיר אבל
 אתרע לקולא לא אמרינן נראה מד"ת לא אתרע החזקה
 הפך מ"ש כפ"ק דקרושין והא ודאי חורה שוכב כדי ליישב
 דברי הר"ף דפ"ק דקרושין העלה דמד"ת נמי אתרע החזקה
 ואי קשה כדברי הר"מט קשה מ"ש הר"מ קשטילן דאי אתרעה
 החזקה בכך איך אמרו ברה"ר ר"כ וקרושין דע"ט התם השום
 דאיכא למימר העמר טמא על חזקתו ואימור לא טבל
 ולדבריו הרי אתרעה חזקת טמא דהרי טבל בפנינו ושוכב נפל
 הספק בחזקה דמ"ש הר"מט ליישב דלהקל לא אמרינן אינו
 מספיק למה שגדל כפ"ק דקרושין דמד"ת פקע החזקה בהך
 ריעותא וע"ק דבחולין ד' הקשו לר"ח מדתני טבל ועלה וכו'
 והא הכא דוראי טבל ס' הו"ל וקאיתי ספק ומוציא תירי ודאי
 שאני התם דאיכא למימר העמר טמא על חזקתו ואימור לא
 טבל ה"כ העמר בהמה על חזקתה ואימור לא נשחטה הרי
 שחוטת לפיכך ה"כ הרי טבל לפיכך הא אתיליד כה ריעותא
 סכין אתרעא בהמה לא איתרעא הרי רחוקת איסור הכהמס
 אע"ג שנשחטה ושוכב נפל ספק בסכין אי לאו דלא אתיליד
 ריעותא בכהמה נופא חזקת איסור במקומה וגם חילוק זה
 בסכין איתרעא אינו אלא לר"ח ולא לר"ה ק"ל כוותיה וגם
 התו' שם ד"ה טכין כתבו וז"ל אבל התם מה שייך לומר דוראי
 טבל הרי בחזקה חסר טבל' ש"מ דאין חילוק בין גולר ריעותא
 ושוכב נפל הספק כדברי הר"מט וז"ע :

ושם ראיתי להרב דכרי אחת שהקשה עוד להר"מט
 כה"ש שדעת התוס' דבט' מקורשת ולא אתחזק
 לא התר ולא איסור ואין להוציאה מתחת בעלה אם ניסת אלא
 דלכתחילה לא תינשא מספק ותמה על זה דהרב גופיה
 הכריח כה"ע ס' ז' דמספק לא מוציאין אותה מבעלה
 וכדק"ל דאם ניסת תנא ואע"ג שמתקן מוהר"קו ובר
 פלוגתיה דבספק מקורשת דלבר פלוגתיה אם ניסת תנא
 ולהר"קו לא תנא הלא גם מהר"קו עיקר טעמו לאוקומס
 בחזקת פנויה כה"ש בשורש קע"ב אבל לדעת הרב דפכ"ז
 חזקת פנויה ליכא מ"ד דלא תנא את"ד וכשאני לעצמי יש
 להכריח כדעת התוס' דבספק מקורשת אי פקע חזקת פנויה
 אם ניסת לא תנא מה"ש בכתובות דכ"א בתוס' ד"ה אונס
 וז"ל אע"ג דאכזה דשמואל חיישינן קאמר משמע ליה דמד"ת
 קאמר דאי מדרכנן לא היו מוציאין אותה מבעלה על כך הרי
 דעל ספק וחשש איסור תורה אם האיסור דרכנן אם ניסת לא
 תנא והרי ספק בלא אתחזק התר ואיסור כבר הכריח הר"מט
 בקוב' הספיקו' כדעת התוס' דקאי כשיטת הר"מ דשרי מד"ת
 ואיסורו דרכנן וא"כ הרי גילו דעתם דלא תנא ול"ק תכל
 דברי הרב דאי משום דבקלא דנישואין אחרו דתנא ע"כ ליישב
 להתוס' דדוקא בקלא אסרו גם אם ניסת והיכא דאתמר
 אתמר ומיהו בקו' הספק אשר לי כס' ק"ח עמדתי בכירור
 דעת התוס' והעלתי חכמה דוכתי דס' לראסיר מד"ת הפך
 דעת הר"מט ולפ"ז גם מן הצד הוה קשה כדברי הר"מט אלו
 באופן שכל רגם באיתרע החזקה קודם הספק מד"ת אוקי
 אחזקתיה הפך דעת הר"מט ומיהו מדרכנן אסרו כה"ג וגם
 מ"ש התוס' בכתובות רכ"ג דכיון דוראי זרק לה לית לן לומר
 אוקי

אוקי אחוקתה להתירה לכתחילה היינו גמי מדרבנן כפסם דברי התוס' וכן הכין מוהלוקו שרש קע"כ הפך דעת הרמב"ם וגם ראיתי הדבר בכירור בתו' הרא"ש שכתב בכל דברי התוס' ושם תבאר בדבריו כמו שאכתוב בדבריו בסמוך ולא אסיר לאלא דרבנן ואולם בעיקר דברי התוס' דתוכות דכ"ג הנו' ראיתי להרב מחנה אפרים ה' עדות סי' ט' שתמה דהא בפ"ד אחין אוקמה לחתני בדולן שהיו להם ס' קדושין כשורק להקדושין ס' קרוב לו דעד אומר קרוב לו וע"א אומר קרוב לזה ואפ"ה קתני חוללת אע"ג דחוקת התר ליבם קיימא וכפרשו' אלמא דאפי' ע"א אסרו לזה ליבם כיון שאינו יורש והכ"ע ואני תמיה על תמיהתו דהרי כתבו התוס' שם ביבמות דל"א ר"ה אי בשם רז דרוקא לס"ד אברין בכת אחד ליבם אטו כ' כתי עדים דתרי ותרי ספיקא יחד"ת אבל למסקנא דתרי ותרי ספיקא דרבנן בכת אחד התיבמת ולא גזרינן אטו כ' כתי עדים ולפי הסקנא זו בקדושין בכת אחת שרי להתייב' ומיהו ודילמא בעלמא קאמר ע"ש גם כתוספי הרא"ש שם ראיתי שסתם כתיורן זה והרי התוס' שם בכתובות דכ"ג ר"ה מאי הפלו בתרי ותרי ספיקא דרבנן הוא ע"ש וא"כ שפיר תירגו דהיבא דאנו יודעים דרוק לה קדושין חמיר טפי דאיתרע החוקה לאוסרה לכתחילה משא"כ בפ"ד אחין דאיידי דעיקר ודוקת הקדושין לא נודע לנו כי אם תפיהם של כ' עדים אלו ובר הן דין ל"ק שהרי זל שגם בפ"ד אחין לחמי דסבר הש"ס דגם בכת אחת אברין דחוללת ואינה תתייבמת איורי גמי היבא שנודע לנו כודאי שורק לה קדושין שלא חמי כ' עדים המכחישים וכמו שפי' סוגי' דכתובות וה"ל דיכותא ולכן אסרו שלא ליבם ותו מאי ק"ל וגם ראיתי בכירור כתיורן זה כתוספי הרא"ש בכתובות דכ"ג שאמר שכתב תירודן התוס' הלון הוסף וזל ויש כחן הכחשה והספיקא דרבנן לה"ד בפ"ד אחין דכת' א' איבא ספיקא דרבנן ומיהו קילא יד ספיקא חספק דשני כתי עדים דבהאי אמרינן לא תנא וכשתי כתי עדים תנא עכ"ל באופן דלפי קונר דעתי בחנם ה"ע דברי התוס' והנה ראיתי עוד להרב דברי אחת בשו"ת ב"ר סי' קי' שכתב דספק הר"ן אי מהני חוקת פנויה חר"ת כספק היינו דכספק דרין דהו' כספק דחוסר ידיעה ולא תימניביה חוקה ותמה איך לא נסתיע מרבני הרזוקו שורש קע"כ דכתב כספק דרין אם ניסת תנא ולא אמרינן אוקי אחוקתיה והיה לו להקשות עליו חמ"ש גבי נתן הוא ואחרת היא ספיקא הוא ומיישנין בדרבנן וה"ט דאולינן בחר חוקה וחשבת ולא שני לן בין ספיקא דרין לשאר ספיקא א"ד ולרודי ל"ק דאי באנו לסייע דברי הפר"ח תרבני הרזוקו ל"מ' שמרבני מהרזוקו שם שכתב אמנם היבא שהספק תלוי בדין כגון בעינא דלא איפשיטא אז יש להחמיר יותר וכו' נראה דהדרבנן הוא דראוי להחמיר ואח"כ חר"ת גם ככפך דרין מהני חוקה ומה ראיה היא להר"ן שמתפק כספק דרין לא נזיל בתר חוקה :

גם מ"ס דהיה לו להקשות חמ"ש ספיקא הוא אף לפי דעתו דמהרזוקו חר"ת ס"ל ולא מהניביה חוקה ל"ק מהך סוגי'א שכבר צידד הר"ן דהאי ספיקא לאו כפך גמור ולהכי תלוי בחשש דרבנן אע"ג דליבא כאן חוקת התר ומיהו לזה זל דאם אינו כפך גמור איך יבטל חוקת פנויה אלא דאבתי זל דאולי מהרזוקו כשיטת הר"מ קאי כספק דלא איתחוק אין איסורו מר"ת וכ"ש למס שכתב דגם מהרזוקו ל"ק כי אם ריש להחמיר מרבניהם והא"כ דהוי חוקה גמורה חר"ת :

והנה ראיתי עוד להרב דברי אחת בקונ' דפ"ה שתמה לשיטת התוס' דמהני חוקת אחת איש לבעותיה

כודאי וכן להר"ן בפ"ק קדושין שהכריח דגם כספק דרין מהני חוקה וזו"ש כניטין דע"ר נכיה תהי' באותם הימים מאי בינייהו אשם תלוי איבא בנייהו לר"ת לא חייתי אדם תלוי ולרבינו יוסף מיייתי אשם תלוי והתם חספק"ל איחל הנט טעכשו או שעה אחת קודם מיתתו ואמאי לא אמרינן אוקי אחוקתיה באשת איש ולא נתגרשה אלא שעה אחת קודם מיתתו אלא ע"כ ז"ל דכפ"ד דרין לא מהני חוקה ותיורן דהתם לאחר שעות הכפל דנתגרשה כודאי אנו דנים דכיון דעכשו נרובה לפנינו לא מהני חוקה וראיה חמ"ש התו' דקדושין דע"ט ד"ה קירשה ע"ש אלא שהקשה בדברי התוס' הקדושין חמ"ש התוס' בכתובות דכ"ג ד"ה שהקשו דשאני רישא דחוקת פנויה קיימא וסופא בחוקת אחת איש ע"ש ומאי ק"ל והרי כיון דניסת דכבר נתקדשה ודאי לא מהני חוקה ונתורן כך הכריח דהתוס' ס"ל דכספק דרין לא מהני חוקה ולהר"ן כיון דנתגרשה לפנינו ודאי לא מהני חוקה אחת איש חר"ת :

והנה עיקר תירודו דכיון דעכשו נרובה לפנינו לא מהני חוקה הוא תימה שהרי אף בחוקה דאתרע אולינן בתרה כמ"ש התו' חולין דז' ד"ה ודילמא והוא תבאר ברש נרה ד"כ דאמרינן דמהני חוקה לנדה אף דעכשו טמאה כודאי וכן הכריחו הרובל ח"ג סי' ע"כ ורש"ס ח"ד סי' ר"א וגם אנו כבר הארכתי ע"ז בסי' קט"ו גם מה שלמד מהתוס' קדושין הוא תימה דהתם ה"ט דכיון דקדשה אביה וקדשה עצמה אט באנו להתיר צריך להתיר קדושה וקדושי אביה וזה אי אפשר דעכ"פ מקודשת ודאי או בקדושי דידה או קדושי אביה דמת"כ היא אם היא נערה או בוגרת ובתרי דתתרי לא מהני חוקה וכי באנו להתיר חד חכ' קדושין לא ידענו למי כתיור דמאי חזית וע"כ לא מהני חוקה וכן תבאר בדברי התוס' וגם ראיתי להרב עצמות יוסף שהכריח כן ותמה למה שהכין כהפך וכדעת הרב דברי אחת ואין ספק שהרב לא ראה דברי הרב עצמות יוסף וגם זה מוכרח למה שנתבאר בחוקה דאתרע אולינן בתרה כי ע"כ מה שהעלה ליישב דברי הר"ן בדרך זה אינו מן השישוכ וגם על עיקר קו' דהא מקום ליישב עפי' ח"ש התו' בכתובות דכ"כ ד"ה היבא דחוקה דאשה דייקא ומנסבא מרע לחוקת אחת איש ותו מאי ק"ל אכן נראה ברעת הרב דכספק דרין לא שייך חוקה דדייקא ומנסבא כי ע"כ ז"ל ליישב בזה שיש לחקור במגדש ע"ת בפ"ו דמתגרשת בקיום התנאי למפרע אי פקע חוקת אחת איש כיון שרעת שניהם להתגרש וכל העומד לזרוק כזרוק דמי וכבר עמדתי בח"א סי' ק"ב דרוט קצת ע"ז ושם גילתי דעתי שנראה דפקע חוקת אחת איש כבט ע"ת במשכשו וא"כ זל דה"ל כבט ע"ת אף דהתנאי בידו לקיים מרע לחוקה דא"ל ומכאן יש ראיה לזה דמה"ט חייב אשם תלוי ולא חטאת כנ"ל וכ"כ דהבא ליבא חוקת דא"ל חמ"ש התוס' ס"ס ד"ו ר"ה דבי דמאי דמחייב ר' יוסי היינו דס"ל דגם בחתיבה אחת חייב ע"ש וק' והרי כתבו התוס' בכתובות דכ"כ דבאיבא חוקת אחת איש נסלמ"ד כענין כ' חתיבות חייב דהשיב איקבע ורוחק לומר משום דלא אחי בת"ד דאפשר לברר איסורו דהרי התם נמי לא אחי למ"ד דה"ט ריש אם למקרא אך למ"ש אחי שפיר דהבא ליבא חוקת אחת איש דהוי בט ע"ת וכאמור :

סימן קי"ב י"ש לחקור דקול כל כפך אוקי אחוקתיה אי חוקה שלא נזכר כש"ס אי יש להתיר כפך איסור השום חוקה א"ר דכל חוקה שלא נזכר כש"ס אין לנו להתיר ספק איסור שעינין חוקה מפורד ומסודר כש"ס ואין אתנו יודע כירור ענין חוקה לבתרי כדי להתיר ספק איסור וסוצרכתי לזה שראיתי להרב מחנה אפרים ה' נדרים סי' יב שכתב דאי נסתפק אם הוציא הנדר הפיו

כודאי וממתי' עליו ולדרוהו הדר כי קושיין וע"ק שהרי רש"י
 בשבת דל"ה ר"ה בשלמא כתב דעושה מלאכה בכה"ש כע"ש
 חייב אשם תלוי וכ"כ הר"ן שם וכ"כ דעת הר"מ כמ"ש הפר"ח
 כו"ד סי' קי' בקוב"ה הפסקות דחשיב בשתי חתיכות כיון דיוס
 חול ושבת לפניו ואי חשיב כה"ג חוקה מאי מהני איקבע והרי
 חוקה עדיף מאיקבע כמ"ש התוס' בריש כרה ר"ה והל"ל
 דה"ט דשני נזירים וכ' שבילין דמטהרינן כרה"ר שניהם
 דאזלינן בתר חוקה דכל אחד בחוקת טהור הוה קאי ע"ש
 הרי דאף באיקבע איבור דיש שם אחד ודאי טמא תהני חוקה
 להתיר :

גם ראיתי להרזקו שרש קע"ב רר"ו שלמד בכ"ו הן בנו
 של ק"ו דמהני חוקה להתיר מדמהני חוקה הכא גם
 באיקבע איסור וא"כ חייב אשם תלוי בכה"ש של ערב שבת
 איך יתכן אלא ודאי דלא חשיבא חוקה אחת דהיא גופא
 נריכה רבה ע"ש דלא חשיב הכא חוקה דמ"ש מחוקת קטן
 ופנייה ואשת איש ובתולה דחוקת הגוף וכן רבים וה"כ אמאי
 לא חשיב בכניסה חוקת התר וכיצאה חוקת איסור ומה טעם
 יש בו . ומלכד כל הנך הכרחיות שהבאתי דפשיט להראשונים
 דלא חשיב חוקה ראיתי הדבר בכירור בחידושי הרשב"א
 לשבת דל"ד ר"ה אמרו לו שכתב וז"ל אבל הניח עירובו
 בכה"ש דספיקא הוא וליכא חוקה לא ע"ש והדבר נר"ק תלמוד
 לפה ודיש כל מראין סבור הייתי דמזה יש להכריח דעת
 הדגומט ח"א סי' י"א וסי' מ"א וסי' כ"א שינא לידון בדבר
 חדש דכי נפל ספק בקטן אם היה גדול או קטן דלא אמרינן
 אוקי אחוקתיה דקטן היה דלא חשיב זה חוקה כיון דעשוי
 להשתכו' וככל יוס גדל ואתאי תאיליו והאריך בראיו' ע"ז ע"ש
 וכשאני לעצמי חוה הוית דלכלהו אית ליה פירכא אך מכאן
 היה נראה ראיה גמורה דמה"ט לא חשיב בכה"ש חוקה כיון
 דעשוי להשתכות והזמן כלה והולך תאיליו וקשה עליו שלא זכר
 להביא ראיה זאת שהיא מכרחת ומיהו אכן כדירן אין ישוב זה
 המספיק שכבר עמדתי על עיקר דברי הירוש"ט בס"י קט"ו
 והעלתי דרכו החולקים עליו וכנ"ל עיקר דכה"ג חשיב חוקה
 גם בעשוי להשתכות ואי הכי הדר כי קושיין לרד"ק והכ"ל
 ליישב לזה דכל ספק דאוקי אחוקתיה היינו בספק הנוגד בגוף
 ספק שחיטה וספק קדושין וספק גרושין וכן כולם שאין הספק
 קבוע כעיקר החוקה משא"כ בכה"ש מששת ימי בראשית
 שקדש השבת הרי הוקבע יום הששי להתר יום שבת לאיסור
 וכה"ש לספק וכספק קבוע כה"ג לא מהני חוקה דכספק
 הנוגד אם הוא קטן אינו קבוע שאפשר שינא מחוקת קטן
 ויכנס בחוקת גדול כלי שום ספק א"כ י"ל דהחוקה הוא
 בהכרעה לספק שקול וחשיב כרוכ דסמוך חוקה לגר הספק
 ותלינן דהיה הענין כפי החוקה אבל מצינול אין החוקה מכרר
 הספק אבל בכה"ש אי מהני החוקה נמצא דהוי כה"ש יתמא
 בין בכניסה דמטעם חוקה דיינינן כאלו הוי יום ששי וכיצאה
 יום שבת והרי כירר הספק לגמרי וזה שקר דכה"ש ספק יום
 ספק לילה וכי אזלינן בתר חוקה כה"ג הרי אנו יודעים כודאי
 דלא יתכן שיהיה כודאי יום וע"כ לא חשיב כה"ג חוקה א"כ
 הוי תרי דסתרי דכניסה ויצאה ולא מהני ככ"ל לישב כעת
 כאחד משני נדרים אלו ועדיין נר"ק אינו ישוב ומ"מ תמא
 שנתבאר החכם עיניו יחזו דל"ק נותמות הרב תורת חיים
 כיון דכספק כה"ש לית ביה חוקה כלל ומיהו י"ל למ"ט דבתרי
 דסתרי לא מהני חוקה ודוק . ומיהו ל"מ ראית הרב גוח"א
 דאוקי בחוקת שלא הקדש דמלכד דלרעת הרימ"ט חוקה
 עשוי להשתכו' אינו חוק' וספק חול או שבת כנוי עשוי להשתכו'
 וזמן מחילא קאתי כר חן דין לכ"ע אין באיסור כה"ש ענין
 חוקה כלל כי ע"כ היא גופא ק"ט בהך סוגיא שהתירו עירוב
 דהיום חול ולמחר קדש דמספק לא תחתין ליה קדושה דא"כ
 כ"מ

מפיו אם לא מוחזקין ליה אחוקתיה שלא נדר והתיר ג"כ
 כנ"ר ספק נ"ש מטעם זה דאוקי אחוקתיה גם כספק כדון
 ומחלוקת כפוסקים ואמרי המחילה יש לי להשיב בעיקר דינו
 וגם כחוקה זו שהולך מחדש ולכאורה היה נראה ראיה למ"ש
 כספק אם הוציא נדר מפיו או לא דשרי ממ"ש הכנה"ג כ"ד
 סי' ר"ח הגה"ט אות ד' כשם המכ"ט ח"א סי' רנ"ז וז"ל דוקא
 כשודאי נדר אבל אם הוא מסופק אם נדר או לא נדר אזלינן
 להקל ועב"כ קשה עליו איך לא זכר להביא ראיה מת' המכ"ט
 וש"ר בת' המכ"ט הלזו דאדרבא הסכים לאסור דתחילה
 כתב להתיר כספק אם הוציא מפיו נדר והביא ראיה דקול
 בפריות ד"ח דדוקא באיקבע איסור כגון חתיכה משתי
 חתיכות מביא אשם תלוי אבל חתיכה ספק חלב טפק שוהן
 פטור וא"כ ה"כ כספק אם נדר הא לא איקבע ואוב כתב
 דאעפ"י כן אסור לעבור דבר מה שנתפק אם נשבע עליו
 דבחתיכה אחת נמי אסור הוא לאוכלה כיון שיש בה ספק אם
 הוא חלב או שוהן ומאשם תלוי הוא דפטור כשאכלה ע"ש
 ותימה להכנה"ג שכתב כשם המכ"ט להתיר והוא אסור וכן
 קשה להרב יד תלמי ח"ג חלק כללי הדינים סי' תפ"ז שנתקד
 אחר דכרי הכנה"ג וכתב להתיר במקום שאסר והנה כי כן
 ק"ט על הרב ח"א ג"כ איך כתב להתיר נגד דעת המכ"ט
 ומכלל דברי המכ"ט מבוחר דלא שמיע ליה הך חוקה שלא
 נדר דאם איתא מה ראיה הביא דגם בחתיכה ס' חלב קי"ל
 לאסור התם שאני דליכא חוקת התר משא"כ במקום חוקה
 דקי"ל ככולי ש"ס להתיר והרימ"ט ח"א סי' י"א העלה להתיר
 לכתחילה גם בערוה אלא ודאי דחוקה זו לא חשיבא ליה
 חוקה גם בעיקר ראיתו ומ"ש בעירובין דל"ו היום חול
 ולמחר קדש עירובו עירוב דמכפק לא נחתין ליה קדושה
 היום קדש ולמחר חול מכפק לא פקעא ליה קדושתו ופסקו
 הר"מ בפ"ו מה' עירובין וט"א ח"ש ע"ש סי' שפ"ו ע"ש לירי
 ל"מ והן קדם אני הביא מה שתמה בכפר תורת חיים בהך
 סוגיא דמאי קבעי רבא והרי הדין נותן כמו שהשיבו ר"כ
 דקול כל ספק אחוקתיה והיום חול ולמחר קדש ככה"ש
 דהוי ספק אוקי אחוקתיה דחול הוא ועירובו עירוב ולהפך
 אוקי אחוקתיה דקדוש ואינו עירוב והניח הדבר בתימה ואני
 תמיה על שניהם דפשיט להודובין השמשות שייך להלך
 כספק זה בתר חוקה ודבר זה אינו דא"כ כ"מ בכה"ש השכת
 בכניסה שרי לבמרי לעשות מלאכה דמד"ת כל ספק אחוקתיה
 וכיצאה הוי שבת גמור דאוקי אחוקתיה וזה אינו דהרי על
 כה"ש חייב אשם תלוי והיכי השכת לה אי בכניסה חול גמור
 ואי כיצאה שבת גמור מטעם חוקה וחייב חטאת כמ"ש
 התוס' בחולין רז' וכ"כ ככתובות דכ"כ גפי ת"ש הבא עליה
 באשם תלוי קאי שהקשו דחטאת נמי ליחייב ואילו התוס'
 דז"ר ד"ה דחשיבא כתבו דכי תנן שם שבת יום חול ועשה
 מלאכה כאחד מהן היינו שעשה מלאכה בכה"ש ולמאי דקול
 דבעינן איקבע חתיכה משתי חתיכות בכה"ש דמ"ש חשיב
 איקבע איסור דכל היום שבת ע"ש הרי דאיקבע הוא דחשיב
 ולא איתחוק דאי סייך חוקה תיקשי חטאת נמי ליחייב כמ"ש
 הם בדוכתי טובא וכן רוב הראשונים אלא ודאי דלא חשיב
 חוקה וכו' וזכר שהרי אמרו בשבת דל"ה העושה מלאכה
 כשני כה"ש חייב חטאת מת"כ ואם איתא על כה"ש דמ"ש
 לחור ליחייב חטאת כיון שיש שם חוקת איסור דשבת אלא
 ודאי דלא חשיבא חוקה היום חול ויום שבת והנה אחת דמחוקם
 אחר כפי קיר עמדתי אי כל ספק דאוקי אחוקתיה הוי כודאי
 ונענש עליו בחלוקת וחטאת א"ר החוקה לא מהני כי אם
 לאסור או להתיר ומידי ספק לא נפיק והעלתי כרעת הר"מ
 דס"ל הכי וא"כ ליריה ל"ק מכל זה אך ת"מ שם ביארתי
 דרוב הראשונים חולקים על זה וס"ל דחוקה משוי הספק

כ"ח דככה"ש אינו הקדש כלל וזה תימה דק"ל כל ספק תורה להחמיר ואף כספק דלא איקבע כגון חתיכה ספק חלב כי הכא דספק חולין ספק הקדש הוא כזמן כה"ס לרוב הראשונים הוי איסורו מד"ת וז"ל הר"מ דס"ל דספק איסורו מדכריהם ואיך התיירו כאן ספק גמור וע"כ שהרי ספק כה"ס גם ככניסה דעת דש"י והר"ן והר"מ דחייב אשם תלוי דחשיב כאיקבע דיום חול ויום שבת לפניו א"כ ה"כ י"ל ליהוי חשיב כאיקבע דיום קדש ויום חול ועכ"פ לא הותר בפך תורה בשום מקום ואיך ככאן התיירו ספק הקדש בעד חלוות הקדש דבר זה קשה לשמוע ובכור הייתי ליישב דכנדריים פליגי תנאי כהקדים חיותו וכהמתו דלת"ק הקדים את הכו"ל ור"א לא הקדים את הכו"ל דלא מעייל איניס חמוניה לספק ולא ראיתי להר"מ שספק בזה כלום ומסתמא נראה דק"ל דהקדים את הכו"ל דכל ת"ק כהתם רבים חשיבו והלכה כרבים ותו דר"א שחזתי הוי ולא ק"ל כוותיה אכן יש ראיה דק"ל כר"א דתנן כפ"ב דככורים הכותב חיותו ובהמתו לכזולא כתב לו את הכו"ל ואמרו עלה בירושלמי חתני דלא כרבי דתני הקדש חיותו ובהמתו לא הקדים את הכו"ל רבי אומר הקדים את הכו"ל ע"ש ש"מ דתתם חתני' אתו כר"א דאף בהקדש לא מעייל בפסיה לספק וא"כ ז"ל דמה"ט הוא דהותר ספק כה"ס דהקדש כיון שהאיסור הוא על ידו הו"ל כאלו פירש שהקדים צד ודאי ולא נר כפק אבל זה אינו דברי כנדריים דוח אמרו דאי חמונו לא מעייל לספק כ"ש ובגובהא ק"ל סתם נדרים להחמיר ועוד דאסיק הש"ס שם דרוקא כנויר דספקו חמור מודאם לא מעייל והרי הקדש אין ספקו חמור מודאם וגם בעיקר הירושלמי דמוקי לפתם כר"א כבד הקשה הר"ש פ"ב דככורים מ"א ר"א כ"כ תקשי סיפא הרינו נויר שזה חיה וכו' דנראה דמעייל איניס נפיה לספק וה"כ ע"כ וז"ל דש"ס ככלי ס"ל ספק הקדש ונדר דאיסור להחמיר וכותב חיותו ה"ט דספק חמונו להקל ואיירי בכותב חיותו או בהמתו דספק גמור באופן דספק הקדש ק"ל להחמיר ואי הכי הדר כי קוש"ן איך התייר כאן כה"ס דכניסה דהקדש כספק גמור הוי :

והר"ל לישב כה"ס הרש"טא כחי' לעירובין דל"ו נבי ה"ס זאת אומרת סוף היום קונה עירוב שהקשה הקושיות התוס' דאומא דהספק לא נחתינן ליה קדושת תרומה ותיירן דהתם כיון דהני אחר השתחך קודש כי אמר ולמחר קודש דעתו על יום כבוד ומחזור ע"ש ולדבריו ל"ק דחשיב כגופרס נדרו להתייר כה"ס א"כ ז"ל דה"כ דאסור ליהנות בהקדש חספק ככה"ס דספק תורה הוא אלא דלגבי עירוב דרכן דיינתינן ליה כחול גמור להכשיר העירוב דספק דרכן להקל וכי אמרו חספק לא נחתינן קדושה היינו לבני הכשר עירוב רכל דלכא חזקת איסור חפשי ר' יוסי ספק עירוב ואה"נ דלגבי איסור הקדש דהוי מד"ת אסור ליהנות בו וכי ק"ל דהיום קדש אינו עירוב ה"ט דבאיקבע איסור נמי לא הכשירו ספק עירוב וכה"ב אמרו כנויר ד"ח למ"ר ספק נויר להקל אפי' תימה ר"ה התם לא נחית לנזירות הכא נחית ליה לנזירות כהאי לבלקיה היניה ומדכרי הר"מ כפ"ו מה' עירובין וש"פ סי' שפ"ו ס"ט למדתי תירון אחר שכתבו היום חול ומחר קדש הוי עירוב כה"ס עדיין לא נתקדש ודאיוראיה היתה מכבי' אבל היום קדש ומחר חול אינו עירוב שאינה ראויה עד שתחשך ע"כ וקשה דהו"ל למיתלי הטעם הש"ס ועם שראיתי להרב הגן אברהם שהכין דטעם הש"ס הוא דקאמרי אינו רואה בן במשע דכריהם אכן נראה דהס ק"ל דאף התיירו ככניסה ואי דספק דרכן הוא איך אמרו ביניאם ליה פירשו דביניאם ה"ט דבעינן סעודה הראויה מכבי' ולכא ומה"ט אמר רבי יוסי ספק טהאה ספק טהורה דכעין

סעודה הראויה מכבי' והנה כי כן תמהני להרב מח"א שהביא ראיה להתייר ספק נדר אי חל וכבר כתבאר דהא ל"ח וע"כ שזה דפשיט ליה דס' נדר והקדש כל שהספק בתחלתו אם חל אנורין אוקי אחוקתיה שלא נדר שהרי כתב הרשב"א בת' סי' תרכ"ו דספק הקדש נמי מהני חזקת חמונו ולא אמרינן ספק איסור להחמיר דהקדש עניינן חמונו בעלמא הוא ועוד דאף בהקדש עניינן וכדק הבית אינו הקדש כל שהוא ספק בתחלתו אם חל אם לאו ויש חזקת חמונו כגמרו אמרינן אוקי ומומא בחזקת מאריה והביא ראיה וכו' נראה דאי לאו חזקת חמונו הוי הקדש ואי לדבריו ת"ל דאוקי אחוקתיה שלא הקדים אלא וראי דהך חזקה לא חשיבא גם ראיתי להפ"ח שהקשה לדבריו דא"כ אמאי סתם נדרים להחמיר ותיירן טבבר כתב הר"ש הטעם דנדר נכתוב דאי לא לישתיק וק"ט דא"כ כל ספק דרין או מחלוקת פוסקים אי הוי נדר חולא לדבריו אזלינן להקל כיון דלא שייך לומר דך אומדא דלישתוק וזה תימא דק"ל בפשט להחמיר ואדרכא כתב הרשב"ס חיד' סי' ע"ו כתב דספק נזירות דק"ל להקל ה"ר כספק נזירות ולא כספק דרין או מחלוקת פוסקים וכ"כ שאר הפוסקים והוא בא להתייר ס' דרין כנדר דק"ל להחמיר וזה תימה ועיין כה"כ יד' ה' דל"ט הגה"ט מאת קצ"א ואיך . גם ראיתי שתיירן דהתם כיון שהוא מורה שגמר איתרע חזקתו והביא ראיה מת"ש התו' בתוכות דכ"ב ד"ה תרויהו דכיון שאנו יודעים שזרק לה קדושין איתרע חזקתיה שלא להתייר להכתילה מושא"כ כאן שאין הנדר חל מיד ע"ש וחלוק זה אין בה טעם גמור דהרי עכ"פ נדר ואיתרע חזקתיה ומ"ל אם חל מיד או אחר זמן וגם ראיתי להכנה"ב כ"ד סי' דל"ט את ק"פ שהקשה דק"ל סתם נדרים להחמיר וספק נזירות להקל ומ"ש ותיירן כשם הוה"ר ז' . שזן דכשהם כהחלט חל מיד וכשהם ע"ת ספיקן להקל א"כ דכנדריים אפי' ע"ת ספיקן להחמיר משום דליכא צדרא דנפא ע"ש וכדראי דנקטינן כתיירון כ' שהרי כהה מגדולי האמוראים עמרו על קו"ו ולא אחר כהם שחילק בן כי ע"כ אינו רואה ימקום להקל ספק נדר דהוי נזר"ת דלרוב הראשונים אמיר' נזר"ת וגם להר"מ יש לנדר דאמיר' נזר"ת דתלוי בדעתו וכיון דק"ל להחמיר ש"ת דהכי תלינן בדעתו וגם ראיתי להתוס' נדרים דיה שכתבו דסתם נדרים להחמיר לקו עליו וע"כ לומר כת"ש עוד הביא ראיה מת"ש הר"מ כפ"ט דנזירות דכ' אומרים נזר"ת וכ' אומרים לא נזר"ת אינו נויר כ"כ מדבריו ע"ש אלמא דתוקמינן גברא אחוקתיה שלא נזר א"ר והא נמי ל"ש שהרי דכרי הר"מ הס' משנה שלמה בנויר ד"ך והתו' הקשה שם היכי דמי אי שתיק הנזיר שתיקה כהודאה דמי וז"ל שהנזיר מכחיש כל אחת ואחת דאי תורה לאחת למה לא יהיה כהודאתו ע"ש והרי בכריתות דב' בחלקו אי נאמן אדם על עצמו יותר מק' עדים והרא"כ דרוב הפוסקים פסקו הכי דנאמן אבל הר"מ פליא כתב דנדר ב' עדים כגון אמרו אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי נאמן דיכול לתרן דכריו שלא יהיו נגד עדים לא אכלתי שגב' אלא מויר אבל בלא"ה אינו נאמן והר"מ פ"א סי' כ"ב הג"כ לבעת רוב הפוסקים דנאמן דמק' מתני' דנויר נראה דנאמנים העדים שיהיה נויר אף שהוא מכחיש דלא נזר כדכרי התו' וכבר עמדתי על זה באורך בסו' ד' וכיון שכן ל"ו תידי ראיתי הרב דה"כ דלא חשיב חזקה וכו' ק"ל דחינו נויר בתרי ותרי היינו במקחיש להך דאמרי נזרתי דאי שתיק ת"ל דשתיקה כהודאה דמי וע"כ כתיבי ותרי דנאמן דליפתהו דמי א"כ כיון שאומר הוא לא קבלתי נזירות הרי אדם נאמן על עצמו יותר מק' עדים ואף להר"מ דנדר ב' עדים כעין שיתרן דכריו היינו נגד ב' עדים כשרים אבל כאן דמכחשי אהדרנו וכתאן דליפתהו כודאי דנאמן אף כלי

שום חזקה ותו מה ראה הביא מדברי הרב ואולם מדברי
התוס' דזכיר היה מקום ראה לדבריו שתיכנסו דאיידי באומר
איני יודע א"כ כבאו שתייהן כאחת דלא חשיב שתי' כהודאה
דאומר מה לי להכחיש כיון שהוכחשו הם מעצמה ולהנך תרי
תיורגי קשה איך אפשר לומר אינו נזיר בתרי ותרי דספק
חזור הוא מכל שאר כפיקי אם לא משום חזקה ואחר הישוב
הא נמי ל"ק דהך מתניתין לגבי נזירות מתנייא וק"ל כסתם
מתכדי דספק נזירות להקל דספיקו חזור מאדאן כדאסיק הש"ס
בנדרים דז"ע וע"כ אע"ג דליכא הכא חזקה התר יש להתיר
ואה"כ בתרי ותרי דנדר ושבועה דק"ל ספיקן להחמיר דאסור
כיון דליכא הכא חזקה התר ואי ק"ל מת' רש"ס חזר סי' ע"ז
שכתב דתרי ותרי בניזירות אוקי תרי כהרי תרי ויש מחלוקת
אם אסור מד"ת או דרכנן התם כתרי ותרי דכ"ש סבכר
הכריחו הרש"ס והר"ב דספק כ"ש להחמיר ע"ש אך את
זה נ"ל ראה דחשיב כה"ג חזקה שלא נדר שראיתי להכנה"ג
יד סי' רל"ט הנה"ט אות קכ"ח שהביא ת' רש"ס דפי' ע"ז
דתרי ותרי אי נדר כ"ש שאכר רש"ס סיים אבל מהר"ק
בת' כ"ז חלק עליו וכתב דאפי' איסור ליכא דאוקי תרי כהרי
תרי ואוקי גברא אחוקתיה דמעיקרא בחזקה התר ע"ש
ומקורו נדפסו היא מוצאת בסי' קכ"ב ע"ש ש"מ דקאי ברעת
הרב מח"א דחשיב האי חזקה גמורה שכן כתב להדיא וע"כ
דלר"יה כי ק"ל ספק נדר ושבועה להחמיר ואם איתא לשתרי
מטעם חזקה ז"ל דה"ט כמ"ש המח"א דכיון דודאי נדר
איתרע חזקה וכן מצאתי בכיור להר"ש חיון בת' סי' ח'
שכתב דתרי אחרי שהשבועה ע"ת ולא נתקיים כ"כ אומרים
בלי תנאי אין אומרים אוקי אחוקתיה דמעיקרא דכיון דודאי
כשכע איתרע חזקה ודמי לת' הרשב"א סי' תתקע"ב שכתב
דכיון דלדברי כולם הלוקח בדון יוד איתרע חזקה מאריה
קמא ע"ש וש"מ שגם הרב חשיב ליה חזקה התר לספק נדר
ושכוע וכן יש לדון מתוך דברי רש"ס בת' זו דסי' ע"ו דכתב
דיש מחלוקת אם אכור מד"ת או דרכנן והיינו על מחלוקת
תרי ותרי אי ספיקא דאורייתא או דרכנן והרי כי נחלקו אינו
אלא במקום חזקה ודוק לומר שכוונתו על מחלוקת הר"מ
עם הרשב"א אי כפק בלא איתחזק אסור מד"ת או דרכנן
שפוט דבריו לא השגיג הכי וגם ראיתי להרא"ח ח"ב סימן
נ" שכתב בתרי אומרים כשכע וכ' אומרים לא כשכע דפטור
ע"ש אע"ג שז' דכיון שהוא אומר לא כשבעתי אדם כאמן על
עצמו לכ"ע היכא דליכא שני עדים כשרים אכן ראיתי לו שם
דכיון דמכחישים לו ולו וראובן זה עומד בחזקה שלא כשבע
ע"ש באופן שנראה דעת הב"י ורש"ס והרא"ח והרשב"ח
דקיימי ברעת הנומ"א דדוקא כודאי נדר ושכ נפל הספק
הוא דמתרע חזקה התר דמעיקרא אבל אי ספק אי נדר שרי
דאוקי אחוקתיה ומיהו כבר נתבאר דהמב"ט סי' רכ"ז שאכר
ש"מ דלא ק"ל הך חזקה כלל - וראיתי להרכ המופלא מהר"ט
חלבאזי בס' קהלת יעקב דע"ט שהקשה בת' הר"ן סימן כ"א
שכתב כשכע לנצח' שבת מהעיר דלרש"י חייב לנצח' קודם
השבת ולהתו' אינו חייב קודם שבת העלה דלהר"מ הוי ספק
תורה דאסור דרכנן ולהרשב"א אסור מד"ת ע"ש והקשה
דהכא שרי לכ"ע רכל ספק אוקי אחוקתיה וה"כ אוקי
אחוקתיה דמעיקר' דלא נדר והביא ראה מדברי הרב מה"א
ע"ש ולמה שנתבאר מדברי הר"ן ראה דכיון דודאי נדר
איתרע חזקה אף שהנדר חל אחר זמן כמ"ש הכנה"ג בשם
ת' הר"ן שז' כתיבו שני ומ"מ הנה הבאתי ענין זה ככאן
דהרי דאע"ג שנראה שיש כאן חזקה הרי דעת המח"ט דלא
חשיבה גם ראיתי בת' הר"ן וי"ל סי' פ"ח ולהרב עדות ביעקב
סימן י"ב שהעלו דחזקה דהיתה אוכלת בתרומה לא חשיבה
חזקה הבאתי דבריהם בחא"ח סי' ק"ב דר"ט גם התוספות

כענינו כן ר"ה ד"ה אחר נסתפקו אי חזקה העמד אדם על
תחום ביתו שלא ערב אי חשיב חזקה או לא ע"ש גם ראיתי
להר"ב ח"ג סי' ע"ב שכתב דמתבאר דחזקה דהעמד אדם
בחזקת שאינו חייב באבילות דלא חשיבה חזקה ע"ש ועיין
כמהרש"א יבמות דס"ט ד"ה כפרש"י שהק"ש דמאי ק"ל נישא
שחא עיברה נוקמה אחזקה שלא היתה מעוברת ע"ש ולמ"ש
אין ברירה דחשיב חזקה ומה גם דכיבמות דק"ט רוב נשים
מתעברות ויולדות ורוב זה מרע לה להך חזקה ואע"ג דבאר
ביאה אינו רוב גמור מ"מ עכ"פ מרע לחזקה דרוב עדיף
מחזקה ועיין בהמכ"ן והר"ט בא קדושין דס"ו שכתבו חזקה
דחייב קרבן באופן דכ"מ מכל זה דלהתיר ספק בחזקה שלא
נוכר כש"ס ודברי הראשונים צריכה דבה להתיר :

סימן קי"ג נתתי לבי לרעת במאי דק"ל בפ"ק
דחו ל"ן בכל ספק אוקי אחוקתיה
כמ"ש בפ"ק דחולין דף י' וכתבו התוספות דאף להקל אזלינן
ובדאיתיה ככמה דוכתי דשרינן כל ספק איסור במקום חזקה
התר אך צריך ביאור כדבר שהערה שהחמירו רבנן בכמה
דברים אי אסרו בכל ספק אף דליכא חזקה התר א"ר ל"ש
וראיתי להר"מט ח"א סימן לא בשם רבו שכתב דאזלינן בתר
חזקה להקל אף בקידושין כדמוכח בפ"כ דקדושין מדברי
התוס' דאמרין העמד דבר על חזקתו אף בקידושין את"ר
וכ"ל שכתבו ל"מ"ש התוס' בקידושין ע"ש ד"ה קדשה ז"ל וז"ל
דודאי לפ' בקדשה אביה לחוד דבההיא מורה שמואל דאביה
מקודשת דאמר' העמד אשה שהיא פנויה כמה שהיתה קדם
שקדשה והרי היא כונר' לפינוי ואין קידושי האב קידושין וכו'
הרי דמתיר שמואל ספק קידושין מטעם חזקה פנויה ואחרי
המחילה הא ל"מ שז"ל דה"ר שז"ל ב"כ הרי היא כונרת דכתב
הש"א אזלינן ומרשה"א כונרת כשפלא נמי כונרת דמה"ט
התיר רב קידושי אביה ש"מ דאליה הך סברה בחזקה דאזלינן
בתרה אף להקל באיסור תורה וכי פליג ליה שמואל היינו
דחושש באיסור ערוה גם בחזקה כ"ש להקל בסברה זו דכתב
הש"א אך בנידוף חזקה וכתב הש"א דהוי כתרי חזקה מתיר
גם בערוה כמ"ש בפ"כ דכתובות דאסרו כיוחסין הרוב
והתירו כתרי רובי וה"כ לגבי חזקה וכפ' המוריר אמרו חדא
במקום תרתי לא אמרין גם בעירובין דלא אמרו התם תרי
חזקי להקל הכא חדא חזקה הרי דשני טובא בין חדא חזקה
לתרי חזקי וכך דייקו דברי התוספות שכתבו דהרי היא כונרת
נראה דאי לא ה"ט לא הוה אזיל בתר חזקה פנויה להקל
בקידושין וכן הכיז הרב עצמות יוסף בחירושו וכן יש לדון
ב"כ מתוך דברי מהרש"א ע"ש וסבור הייתי להכריח כדבריו
מתוך הסוגיא כמ"ש שם קדשה אביה וקדשה עצמה כיומא
דמיש"ס שית רב אמר הרי היא כונרת וקדושי האב לאו כלום
הוי וק"ל כוותיה ואי מתיר רב ספק קידושין כסברת בתר
השתא דלא ידענו גלוי בכתוב דאזלינן בתריה כ"ש דאזיל
בתר חזקה פנויה דמכ"ל בפ"ק דחולין דאזלינן בתר חזקה
וכל מ"ש התוס' דבעינן חזקה עם בתר השתא להקל בקירו'
אינו אלא לשמואל דהרי חייש נדר בתר השתא ואומר ה"כ חייש
נדר חזקה מש"א"ב דכתב השתא מתיר הש"א"כ לרב דמקל
בקידושין כטעם בתר השתא אזלינן מכ"ש דמקל במקום
חזקה גריד והרי אכן ק"ל כרב אך אחר הישוב הא נמי ל"ת
שז"ל דה"כ דגם רב אינו מקל כטעם חזקה גריד או כטעם
בתר השתא גריד וכי התיר בקידושי אביה בלי גט מטעם
בתר השתא היינו בנידוף דאית לה חזקה פנויה שלא לאסרה
בקידושי אביה והו"ל חזקה וכתב השתא דהוי כתרי חזקי וכי
פליג שמואל היינו דס"ל דחזקה פנויה לא חשיבה כלל דמ"כ
מקודשת היא או בקידושי דידה או בקידושי אביה וכמ"ש התו'
כדיבור הכי' אלא דרב פליג עליה וס"ל דעכ"פ חזקה פנויה
נוסיע

משייב לכתר השתא דליחוו תרי חוקי להתיר קידושי אביה
 באופן דלחמה שנתכאר ל"ח מהך סוגיא ודברי התוס' להתיר
 ספק קידושין בחוקה גריד כדברי רבו של הרמב"ם והנה אמת
 דכ"ד הדין עצמו שהרי בכ' אומרים קטנה וב' אומרים גדולה
 רבא להתירה מטעם חוקת קטנות הרי משייב לה נתי חוקת
 פנויה והו"ל תרי חוקי רבם לרבניו יש להתיר אך המעיין
 בדבריו יראה דמתיר ספק קידושין גם בחוקה גריד ע"ש והא
 ודאי איני רואה ראייה להתיר מהך סוגיא ודברי התוס' וכאמור
 אלא דאכתי היה נראה לרוב בדבריו חמ"ט התוס' בהך סוגיא
 ד"ה ושחולל ו"ל אבל אי היה עם חוקה דעברות חזרה רב
 ראוקי אחוקתה וכו' הרי נראה דמתיר קידושי דירה כליגט
 חזשם חוקת נערו' שאז לא מהני כלל דס"ל דחוקה ראיתרעה
 אוליבתרה ואז בחוקה ראיתרעה מתיר בקידושין כ"ס בחוק'
 ולא איתרעה אי מהא נמי ל"מ ש"ל דמ"ט התוספו' דמודיר רב
 היינו וחייש כשחול' דס"ל חוששין לקידושי שניהם מטעם חוקת
 נערו' דכלא"ה לא הוה חייש רב לקידושי אביה כלל ואע"ג
 שהרובל ח"ג סימן ע"ב הכין בפשוט בדבריהם ראינו חושש
 רב כה"ג לקידושי דירה כלל ת"מ החכם עיניו יחוו דאם לרין
 יש תשובה :

וגם ראיתי להר"א בן שאננו הובאה כס' בני משה סי'
 ל' שהאר"ך לכאר בדברי התוספות אלו דה"ד לחוש
 לקידושי שניהם והביא מפרטי' והטור וש"ע אה"ע סימן ל"ז
 שכתב להרי"א דבתוך ששה חיישינן לק"י שניהם ותמה מזה
 להריב"ל והר"א שאין סימן קפ"ו שהכינו בפשוט הפך מזה ותו
 ל"ח בדברי הרמב"ם גם מתוספות הנו' ובר מן דין לפי תה
 שביארתי דרב כי התיר מטעם הרי הוא כוגרת היינו כצירוף
 חוקת פנויה דמשייב להתיר קידושי אביה א"כ ה"כ ז"ל בתוך
 שש ראיכא חוקת נערו' דמתיר רב קידושי דירה היינו נמי
 דמשייב לה חוקת פנויה להתיר קידושה דירה דהוי תרי חוקי
 ואה"כ דכתבא חוקה אין להתיר כלל בדבר שכערוה :

גם ראיתי להר"א שאין סימן ר"ד דנסתפק אי אוליגין בתר
 חוקה להקל במקום ערוה ויתר נראה דעתו דמהני
 כדעת רבו של הרמב"ם בלי שום ראייה ואין זה מוזילנו מידי
 ספק וגם ראיתי להרכ פני יהושע בחירושו לקידושין שהכין
 בפשוט בהך סוגיא כדרך שכתבתי דלכ"ע בחוקה גריד אין
 להתיר ספק קידושין כי אם כצירוף חוקת פנויה עם חוקת
 נערו' אי בתר השתא וכ"ת אכתי יש להכריח דל"ס בין קידו'
 לשאר איסורים דאל"ה מאי ק"ל לשחולל ממקום אימא אה"כ
 דהריב"א בתר השתא אוליגין ככל איסורים אלא שבקידושין
 החמיר וכן מאי ק"ל יתא כתנאי רב כר"ב ושחולל כרו' אימא
 דאה"כ דאזיל בתר השתא ואפ"ה יש להחמיר בקידושין אלא
 ודאי דלא שאז הא נמי ל"ק דע"כ שחולל לא אזיל בתר השתא
 דא"כ היה לו לעשות קידושי דירה קידושי וראי וקידושי האב
 ספק אם איתא דבתר השתא הוי ודאי בכל התורה מכ"ט
 בקידושין להחמיר דכ"מ טובא בין קידושי ודאי לספק ואפ"ג
 דחומרה דתתי לירי קולה היא ראי קבלה קידושין תאחר לא
 כפי בט לא כ"ח דעכ"פ תמ"כ מקורשת ודאי חזירה או הגד
 קידושי אביה וכיון דחשי לקידושי דירם ספק ש"מ דלא אזיל
 בתר השתא ושפיר ק"ל ממקוה ומאיך דר"ב ור"ז כי מן הכאר
 יש לדמות הראיה מהתוס' שכתבו דבחוקת נערו' גודיר רב
 דחוקתי לה בחוקת נערה שגראה דהוי ודאי כמו שהכין
 הרובל דהלכה ח"ס לעיל ל"ח ש"ל דלגבי קידושי דירה הוו
 קידושי ודאי ואה"כ דחייש מספק משום חומרה גם לקידושי
 אביה ואת זה ק"ל להטור אה"ע כשם הרמ"ה והש"ע כסיומן
 ל"ז שכתבו דבתוך ששה הוי ספק וצריכה בט משייב ע"ש
 ואילו למ"ס ל"ד אהררי דקידושי אביה דמשייב לה חוקת
 נערו' הוי קידושי ודאי דאוליגין בתר חוקה להחמיר גם

בערוה כודאי ואין הספק כי אם בקידושי דירה ואיך תשו
 לשניהם לקידושי ספק ודוחק לומר דל"ד וכי כתבו דהוי ספק
 היינו לקידושי דירה לכר ואולי דס"ל דחוקה ראיתרע מריב"א
 הוי ספק וכן הכיאו ראייה כת' בני משה סימן ל' והרב חמדה
 אפרים ה' אישות סימן ג' ולפי דעתו דבערוה החמירו גם
 בחוקה הא ל"מ אך מן הגד סוה דחשתינן חכמיהם דגם
 קידושי אביה הוי קידושי ספק יתכן לרוב בדבריהם כן :

וראיתי להרמב"ם ח"א סימן כ"א שהשיב נגד דעת
 מהר"ם קשטילץ דסבור דחוקת קטנות חוקה
 גמורה דא"כ תיקשי בת' הרשב"א סימן אלף ריו' בכתקדשה
 ונסתפקו גם הניעה לכלל שנותיו ובכרך' ולא חזאו לה סימני'
 דהוי ס"ס ספק אם הניעה לכלל שנים ואתמ"ל הניעה ספק
 הכיאה סימנים וכשרו או לא הכיאה ואינני כן אשר ואם איתא
 לוקמה בחוקת קטנות דאין טעם להלק דהוי דבר שכערוה
 דגם בדבר שכערוה אוליגין בתר חוקה כמ"ס כפ"ד אחין בני
 שתי כתי עדים מחמיר' דחרכבן שלא להתירה לכתחילה ולאז
 משום דהוי דבר שכערוה אלא דככל איסורי תורה החמירו
 בתרי ותרי ש"כ כעירובין וכן מוכח תמה דוכתי דאמריגין
 אוקי אחוקתיה להקל לכתחילה אף בדבר ערוה לו דבריו הנה
 דאזיל בפשוט כדעת רבו והראיה שהביא אחרי הת"ר ל"מ
 דלמאי דחסיק שם דתרי ותרי ספיקא דרבנן דמד"ת אוקי
 אחוקתיה ח"כ ע"כ דהחמירו הם במקום חוקה על הספק
 א"כ נימא דבכל ספק נתי אפרו משום חומרה דא"א דמ"ל
 ספק דתרי ותרי ח"ל ואז ספיקי דאע"ג שהראיה שהביא
 מעירובין מוכח דחוקא כספק דתרי ותרי הוא דיש לאסור וכ"כ
 מהתוס' כתובות דכ"ו דככל איסורי תורה אפרו בתרי ותרי
 אע"ג דבספק גריד שאינו מתרי ותרי ק"ל ככולי ש"ס להקל
 באיסורי תורה כמק' חוקה אי מהא עכ"פ תיקשי בהך סוגיא
 דיבמות דל"א דאמריגין ונתני דהכא ככת אחד דהו"ל ספיקא
 דרבנן והרי כת אחת דהוי כשאר ספיקי ואפרו בקידושין ש"מ
 דבערוה החמיר בכל ספק במקום חוקה וא"כ למסקנ' הש"ס
 דאסיק דתני בקידושין וה"ה כצירושין א"כ ז"ל דבכל מוכח
 איירי בין בכת אחת בין בשתי כתות והרי בכת א' אפרו
 בערוה אע"ג דהוי כשאר ספיקי דל"ד לתרי ותרי ש"מ דאפרו
 במקום חוקת והרי זה ראייה לפתור :

והנה אמת שהתוס' שם כתבו דבזכו בכת אחת אטו
 שתי כתות ונסתפקו אי לבי המסקנא אפרו בכת
 אחת ע"ש וא"כ ז"ל דאף אחת מ"ל דאפרו אינו חלל דשייך לגזור
 אטו שתי כתות מינה דשאר ספיקי אוקמינן אחוקתיה להקל
 גם בערוה אי מהא הרי התוספו' שם בתירוצ' שני כתבו דכת
 אחת ושתי כתות הכל סוה דהכל ספק דרבנן ע"ש ולפי תירוצ'
 זה כ"מ דאפרו גם בכת אחת ש"מ דבערוה אפרו לכר ולתי'
 זה אינו משום גזירה אטו ב' כתי עדים דא"כ הוי גזירה
 לגזירה וגם דבשאר איסורי תורה לא אפרו כי אם כתרי ותרי
 לכר דבכת אחת לא נאמ' וא"כ לפי תירוצ' זה ככל שאר ספיקי
 דערוה יש לאסור ג"כ במקום חוקה וא"כ ארתפשוט להתיר
 מתירוצ' ראשון תיפשוט להחמיר מתירוצ' שני וכ"ד דעת הר"ן
 כפ"כ דכתוב' וכי כ' אומרים נתקדשה שכתב וכפ"ד אחין נמי
 אמרינן דבכת אחת א' או קרוב לזו' אומר קרוב לה דספיקא
 דרבנן היא ע"ש ג"ל דלמסקנא גם בכת אחת אפרו גם לרבנן
 ירוחם כשם הרמ"ה הכיאו הראב"ח ח"כ סימן מ' דס"ט כ"כ
 להדיא דגם בכת אחת אפרו וא"כ לפי אהרבה מהך סוגיא
 יש לרוב דגם בכל ספק כדבר שכערוה החמירו במקום חוקה
 ואחר הישיב גם מתירוצ' ראשון של התוס' ל"ח להתיר בערוה
 בכל ספק משום חוקה שהרי כשהקא שם ואילו כצירושין ספק
 קרוב לו לא קתני משני רבא דה"ט משום חוקה והקשו א"ה
 בקידושין נתייבש משום חוקה ותיורנו לחומרה הרי דאסיק
 דהחמירו

שהתירו נגד חוקה כערוה נשא"כ בשאר איסורי והדר הקשו
 א"ה כגירוסין נמי לחומרה ותירו דבר רשון דאיתי לירי קולא
 בשל תורה דאם אתה אוהב חולתת התיבתי והיו נגד חוקה לא
 החמירו כחליפה אבל בקידושין דאי נמי התיבס אין בכך כלום
 דבחוק התר לייבס קיימא הרי דאסרו לייבס נגד חוקת התר
 וגם בגט היו מצרכו חליפה אע"פ דבחוקת התר קיימא אס'
 לא דאיתי לירי קולא דיתירוה גם להתיבס והדר הקשו
 ופגירוסין מי לא תני וכו' וא"כ שפיר כתבו התו דבת אחת
 משום גזירה דשתי כמות לכד הוא דיש לאסור רבלא"ה אין
 להחמיר להצריכה חליפה כיון דאיתי לירי קולא אבל במקום
 דלא התו לירי קולא דיתירוה לייבס אס' דהדינא יש להחמיר
 לפי מסקנת הך סוגיית ואין לומר דלמסקנא נדחה כל זה ואין
 החומרה כ"א דהוי ספק דתרי ותרי דמלכד שאין הכרח לזה
 בר הן דין הרי התיב דכפל הכית דתני חולתת אע"פ דבחוקת
 התר לשוק עומדת ואינו ספק דתרי ותרי ואע"פ דהוי חומרה
 דאיתי לירי קולא ש"ל דגם בכל ספק אסרו במקום חוקה
 כערוה הפך דעת הרמב"ם וכו' וא"כ ל' מדתני כגירוסין דכ"ח
 המביא גט והניחו זקן או חולה נותנו לה בחוקת שהוא קיים
 ופרטי' ולא חייסין שחא מת דהר"ת נכ"ל בפ"ק דחולין
 דהפחד דבר על חוקתו הרי שהתירו ויבמה לזר משום חוקה
 הא ל"ק דהתם הו"ל רוב החוקה דאי רוב חוליס להיים כ"ש
 רוב כריאים א"כ ל' דגם בערוה כל דליכא ריעותא לפינו
 בגין הכא לחוש שמת בלי שום סבה אזלינן בתר חוקה וכי
 חששו באיכ ריעותא לפינו בגין כפך קידושין וכ"ת הרי חולה
 איתילוד ריעות' הוי ואפ"ה התירו הא ל"ק רכיון דרוב חוליס
 לחיים כמאן דליכא ריעותא כלל השיב ויש להביא ראיה לזה
 מפ"ש התו ביבמות דקוט ר"ה מחוות' דהא דאמר רשב"ג
 כל ששהה ל' יום באדם אינו נפל הא לא שיה ספיקא הוי
 אע"פ דרוב אין נפלים התם משום שלא יבא להקל בערוה
 דלא רנו לסמוך על הרוב להתירו וכו' הרי דאסרו נגד רוב
 אע"פ דרובא וחוקה רוכא עדיף וכ"ת התם שאני דיבא לירי
 לעז' כמ"ש התו' גם וכ"כ הר"א שאין סי' רוד אבל בלא"ה
 אזלינן בתר הרוב דקול דקטן מייבס איתי בחוקה דקול
 מרוב שפיר מוכתב נגד דאסרו גם כלי לעז' וכ"כ דהדי בתבו
 התו' ביבמות דל' ד"ה הא דחייסין למיעוט נזוני כמו במים
 שאין להם סוף דאשתו אסורה ובוסם שאין מעידי' עליו אע"פ
 דשפא התם נושום ערוה החמירו וכ"כ בתוספות הרא"ש הרי
 דהחמירו בערוה כמיעז' מצוי אע"פ דרוב גמור חשיב מר"ת
 והרי רוב עדיף מחוקה מר"ת ואי ברוב אסרו כ"ש בחוקה
 גם בקידושין דין כתבו התו' ד"ה ה"ב לגירסת ר"ה דחייסין
 לסבלנות גם במיעוט נגד הרוב וכתבו דחייסין למיעוט
 משום חומר דא"א דאשכחן דחייסין למיעוט נושום חומר דא"א
 גבי חוס שאין להם סוף ע"ש וכדבריו כתב הרא"ש כפסקיו
 ומהר"ם כת' הביאה מהרזקו שורש קע"ב דר' והרי הדברים
 ק"ו אי אסרו בסבלנות דאבא רוב להתר וחוקה להתר דהיינו
 חוקת פנויה משום חומר דא"א כ"ש שיש לאסור בכל ספק
 פחוקת התר גריר והיה נראה להביא ראיה לדעת הרמב"ם
 ודכו מח"ש הרזקו שם דר"ו וזל אבל ספק הבא שלא על ידי
 סעדת שני כתי עדים פגיטא דחוקמין לה בחוקת פנויה
 לכל הפחו' הוכח שאין הספק תלוי במעשה הואך היה כי הויה
 דורק לה קידושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה ואף עד אחד
 אומר קרוב לו ועד אחד אומר קרוב לה וכן בענין הסבלנות
 וכו' ע"ש הרי דתיר בספק הבא על ידי מעשה משום חוקה
 הא נתיב ר הוינן בה אדכבא מכאן ראיה לאסור שאין דבריו
 גם כיו אס להתיר בדועבד דאם מסת לא תנא שבוה הוא
 שחלקו דבר פלוגתיה סבר בסבלנות אס ניסת תנא והוא זל
 הוכיח דלכתחילה לכד לא תינשא ואם ניסת לא תנא ולזה הוא

שכתב שיש להעמידה בחוקת פנויה וזה מוכרח שהרי ספק
 במעשה דהיינו עד אומר קרוב לו מוכרח בתוספות דכ"כ
 ד"ה תרויהו והסוד אע"פ סימן מ"ו דעכ"פ אסורה לינשא וכן
 בסבלנות כ"כ מודו לאסור לכתחילה להנשא כי ע"כ ע"כ
 שגם הרב להתירה בדועבד לכד קאמר אבל לכתחילה אסור
 ועיין בתרומת הרשן סימן ר"ו וכ"כ מהתו' יבמות דס"ח ד"ה
 רישא דהכריחו דגבי יחסין אסרו בחוקה ע"ש וא"כ ל' דכ"ש
 דאסרו בדבר ערוה ומיהו לזה יש לדחות דמנינו כיוחסין
 דבעינן תרי רובי ככתובות דט"ו ואילו בערוה התירו ברוב
 אחד לכד גבי קטן וקטנה אלא שאין זה הכרח שיל דוקא
 ברוב דעדיף מחוקה סמכו להתיר גם בערוה ולא בחוקה
 דגרע מרוב :

עוד

תמהני דכרביהם שדבר פשוט ככל דיני קידושין
 בכל ספק דבעיית הש"ס ומחלוקת פוסקים דנקטי'
 להחמיר ועד כאן לא נחלקו בספק קידושין א' אס ניסת תנא
 בספק גירוסין או לא כמ"ש הכ"מ בפ"ה' גירוסין ה"ג בשם
 מהרזקו אבל להתיר משום חוקה לא היה ארס שצדע' עליו גם
 ראיתי להר"ן בפ"ק דקידו' גבי כתן הוא ואמרה היא דאמרינן
 חייסין מדרבנן וצריכה גט שנסתפק בכל ספק קידושין אי
 צריכה גט מר"ת או לא שיל העמד אשה על חוקת' דמ"ש מכל
 תיקו דמחובא וכו' אלא שמשני אמר ערוה אסרו רבנן אבל
 מדברי הר"ף אין נראה הן וכ"ע ע"ש הרי שנסתפק אי מהני
 חוקה להתיר מר"ת או לא אך להתיר אף מדבריהם לא עלה
 על לבו וכ"ת התם ה"ט כמ"ש הפר"ח ככללי ס"ס דספק דדין
 הו"ל כספק הבא מחוסר ידיעה דלא מוקרי ספק ע"ש וכדבריו
 כתב מהרזקו שורש קע"ב דר"ו ע"ש עם כל זה אין ספיקו
 כי אם דליתסר מר"ת נמי אבל להתיר שום ספק אף שאינו
 ספק דדין לא אמר ומה גם שצריך סברה זו דספק דדין חשיב
 חוסר ידיעה אינו מוסכם דהרי קול כלל ספק דדין דכרביהם
 להקל וכבר השיב על דברי מהרזקו הרא"ח כ"כ סימן מ'
 דס"ח ע"ש כי ע"כ אינו רואה מקום להתיר ספק ערוה מר
 חוקה דמ"ש מהרמב"ם ש"כ מוכתי טובא אכן יד עניי ולא
 דאינו ראיה להתיר והרי הראיה הסדולה מפ"ד אינן שביא
 אדכבא משא ראיה לאסור ועוד תמהני דהרמב"ם גופיה ח"א
 סימן קל"ח הביא דברי הר"ן דפ"ק דקידושין והאריך להוכיח
 שגם הר"ן לא נסתפק בכל ספק קידו' דליתסר מר"ת דבדואי
 שרי מר"ת דאף בתרי ותרי שרי מר"ת וכל ספק דאסור הוא
 מדבריהם דלא אוקמוה אמוקה ע"ש ואך בבאן נקיט כסתם
 להתיר לגמרי ספק קידושין משום חוקה וא"כ מ"ש הרמב"ם
 סימן שצ"ט דהנהו תלת דר"א בן פרטא דנותנים עליהם
 חומרי חיים ומתים אפסי' שרובן לאכד רכיון שאפשר בהם
 הסללה לא הלכו אחר הרוב כי אם אחר החוקה אע"פ דרובא
 וחוקה רוכא עדיף הבא איבא תני חוקי חוקת א"א וחוקת
 חי ע"ש ואם איתא לישני דבערוה החמירו בחוקה נגד רוב
 דאף בחוקה גריר אסרו וגם בריר לפעמים כגון
 סבלנות וגו' ומים שאין להם סוף הא ל"ק דהרי תנן שם
 כגירוסין דכ"ה בת כהן לישראל לא תחכל בתרומה הרי דחשו
 גם בשאר איסורים אף דקול כהו להתיר ברוב נגד חוקה :

אך

את זה ק"ל לפי דעתי דבערוה בכל ספק אסרו
 הווקוס חוקה מדתנן בסוף מי שאחוו כתבו ותנו
 גט לאשתי אם לא באתי מכאן עד זב חודש כתבו לאחר זב
 ומת אם גט קדם למיתה הו גט אין ידוע וזהו שאמרו גמורש'
 ואינה גמורש' והקשה הר"ן אמאי לא מוקמין ליה בחוקת
 חי ונתיא דלאחר זב חודש מת ותיירן כיון דהשתא מת מקמי
 הכי מספ"קל רילמא בתוך זב חודש מת ע"כ הרי נראה דאי
 לאו דהוי חוקה דאיתרע חוס אזלינן בתר חוקת חי אף להקל
 בערוה הרי שהתירו בחוקה גם בערוה כדברי הרמב"ם
 ראיתי

ראותי להרזטבא בחידושויו שהקשה קושיית הר"ן ותירץ דאיינו
 כשני כיתי ערים דקול דכל תרי ותרי אסרו מרכריהם אף
 בחוקה א"כ דבחוקה דאיתרעב כח"ש התום בחולין ד"י וכ"כ הר"ן כל
 תרי ותרי ע"ש הנה מכוון דרבי' ביריה אף בחוקה דאיתרעב
 אויב לאסור בערוה כל שאינו תרי ותרי וזה סותר כל ח"ש:
אך אחר הישוב הא נמי ל"ק דהרי כבר ביארתי דהמבי'
 בט דמותנו לה בחוקת חי ה"ט דלא איתיליד רעות'
 לפנינו וכלו ריעותא גם בערוה שרי תשא"כ ככל ספק קידושין
 דהריעותא לפנינו ואילו כל ספק דלמפרע אס' חי אס' מת לא
 ראינו שום ריעותא דאיכא לספקוי על ידה וכן כתבו התוספסו'
 בסוטה דכ"ח ד"ה אינו דסוטה וספק מנע דשרץ גרע החוק'
 התר דהרי השרץ והכועל קמן תשא"כ בחמקה קודם טכילה
 לא ראינו שום ריעותא דאיכא לספקוי על ידה ע"ש וא"כ ה"כ
 שפיר ק"ל להרזטבא והר"ן הכא אס' אינו ידוע אס' גט קדם
 למיתתה כיון דלא איתיליד ריעותא לפנינו גם בערוה שרי
 כדקול בהכי'א בט דמותנו לה בחוקת שהיא קיים ולוה תירץ
 דחוקה דאיתרעב אף דלא איתיליד ריעו' לפנינו ששמו בערוה
 דפסאוס כדאיתיליד ריעותא בעת הספק והרזטבא נסתפק
 בדבר דלא חששו כי אס' כדאיתיליד ריעו' לפנינו תשא"כ חוקה
 דאיתרעב רכיון דליכא ריעותא לפנינו לא חששו כי מן הכא
 ל"מ ח"ש התום בקידושין דע"ט ד"ה ושחאל דאולנין בתר
 חוקת נערות להקל בקו' דירה לפי מה שהכינו הרובל והר"א
 ששון וגם מרכרי התום ר"ד והרזטבא בחידושו יס' לרון
 כן דפשיט להו דמהני חוקת נערות להתיר בלי גט קידושי
 דירה וזה יורה כדעת הדומט ורבו דמלכר ח"ש לעיל לישב
 הנה בעתה אין צורך לכל ח"ש ה"כ ספק דלמפרע אס' כגרה
 קודם או לא בלי שום ריעותא לפנינו דהקידו' לא חשיבי ריעות
 אס' היא נערה וכיון דבחוקת נערה קיימא ואין ריעות לפנינו
 אף בחוקה דאיתרעב אול' בתרה גם בערוה כדעת הרזטבא
 כביטין כס"פ מי שחוו ואף דמפרשי בט"ס וכ"כ הטור וש"ע
 אה"ע סימן ל' דחלקו על זה וסברי דגם בחוק' נערה חוששין
 לקידושי שניהם היינו דס"ל כדברי הר"ן דבחוקה דאיתרעב
 גם בלא איתיליד ריעותא לפנינו ששמו בערוה וכ"כ דהטור
 וש"ע אה"ע סימן קמ"ד פסקו כסתם דאס' אינו ידוע אס'
 הבט קדם לגמיה דחולצת ולא תתייבמת ש"מ דגם בלי תרי
 ותרי החמירין דאל"ה הו"ל לפרש ש"מ דקול כהר"ן דחוקה
 דאיתרעב בערוה חיישינן גם בלא איתיליד ריעותא לפנינו
 ואי ק"ל ח"ש בת' משפטי שחאל ס' ק"ו דגם בספק דתרי
 ותרי הכי'א כשם כהם גדולי הראשונים דתוקמין אחוקתיה
 להקל גם בערוה ע"ש וא"כ הדברים ק"ו בשאר פיקוי דיש
 להתיר בספק קידושין בחוקת פנויה אלא שדבריו תמוהים אף
 יתכן שיתירו ספק דתרי ותרי דחמיר מכל שאר פיקוי והרי כל
 ספק קידושין אסור ויש שחששו גם כס"מ מת' הרשב"א אף
 דזו חכ"ש בספק דתרי ותרי גם בעיקר לימודו מרכרי
 הראשונים יס' להשיב כמו שכבר תמה עליו בת' כהנא עולם
 ס' ע"ש באופן שבעת אינו רואה שום ראיה להתיר בערוה
 שום ספק אף במקום חוקה והדבר נא"ת

דכ"ג ד"ה מאי וכקידושין דע"ט ד"ה הרי היא סמוך כסתם
 להך חוקת פנויה גם בתירוץ שני קשה דאין ק"ל דאולנין
 בתר' לחוקה דאיתרעב כח"ש התום בחולין ד"י וכ"כ הר"ן כל
 ח"ג ס' ע"כ ורש"ד ס' מ"ד סימן ר"א כי ע"כ נכון בעינינו מ"ש
 לישב הרי' מט בחידושו דהכא ה"ט דהיא טוענת משארסתמי
 נולדו המומים והרי מרע לה לחוקת פנויה דקול שוי לנפשה
 חתיכה דאסור ע"כ ע"כ אין מוה סגור לאסור ותו שגם
 התום לא כתבו דלא חשיבה כי אס' נגד חוקת הבוף דאל"ס
 טפי אבל בחוקת פנויה גריר גם ס' יורו דאולנין כתרס'
וג"ל עוד ראיה דבערוה החמירו גם כאיכא חוקת התר
 מח"ש כנידס דת"ו קטנה שהגיעה לכלל שנותיה
 אינה צריכה בריקה חוקה הכיאה סימני' ואסיק הש"ס דהכ"מ
 למיאון אבל לחליצה בעיא דריק' ולמיאון גם כי דקו' והכיאה
 חיישינן שחא נשדו ע"ש וכ"כ הטור אה"ע סימן קכ"ה וקשה
 דהרי כפ"ק דחולין דלפנין דאולנין בתר חוקה מנעבי
 בתים והקשו התו' דנימא דלהחמיר אולנין לבד ותיירו דבאל
 תורה אין לחלק בין להקל או להחמיר ומינה קול דאול' בתר
 חוקה אף להקל בשל תורה וא"כ תיקשי ה"כ דתיבני חוקה
 דרכה גם לחליצה דהוי להקל וכ"ת דכיון דאפשר לכבר לא
 סמכינן דחמוכא בפ"ק דפסחים וכ"כ הר"ן בת' מהר"ח ס' כס'
 ל' זה אינו דקול במיאון דחיישי' שחא נשדו וא"כ כי לא הביאו
 לה סימנים נימא נשדו ולקום אחוקתה ותחלוץ וכ"ת דכא
 חפסק"ל אי הוי חוקה ולכך אולנין להחמיר זה אינו דהרי שם
 בנדה דמ"ח תני בכרית' דאין תשיאים ספיקות על ידי נשים
 ואעפ"י כן לאחר הפרק נשים בודקו' אותם ופרשו דלאו עלליהו
 כחכינן אלא לחוקה דרכא ואי רבא חפסק"ל אי איכא חוקה
 הו"ל ספק תורה והרי אין תשיאים ספיקות עפ"י נשים א"ו ודאי
 דהוי חוקה גמורה ומרכריהם בחליצה דבעי בריקה ואס' לא
 מצאו לה סימני' לא חמירין כבר הכיאה וכשרי וסדר כי קושין
 דבחוקה דהוי חר"ת בין להקל או להחמיר אלא ודאי ה"ט
 דבמקום ערוה החמירו דכין ולא סמוכו על החוקות להקל הן
 אות דאכתי ק"ל שהרי בעינינו דל"ב אחר ר"כ בשל תורה
 אין חוקת שלים עושה שליחותו וכו' ויש מהפוסקים שפסקו
 כר"ב והדבר קשה מ"ש מכל חוקות דאולנין בתרה גם להקל
 כל שאינו דבר ערוה וז"ל דר"כ חפסק"ל אי חשיב חוקה ולא כתי
 החמיר בשל תורה תשא"כ בשל דבריהם דגם בלי חוקה קול
 ספק דרכריהם להקל וכ"כ דבחוקת שלים חפסק"ל לר"כ
 ובחוקה דרכא פשיט לן דהוי חוקה גמורה אלא שהחמיר
 בערוה דאי אחרת דהתם נמי חפסק"ל קשה דהרי בר"מ
 דנדה אסיק הש"ס דלאחר הפרק נשים בודקות אותם כבי"ב
 חוקה דרכא אע"ב דעיקר חוקה דרכא לא מוהני להקל בשל
 תורה אפ"ה כסיוע הך חוקה מהני גם בערוה עדות נשים
 ואילו בביטין דכ"ד אסיק הש"ס בעל אומר לבירושין ושלום
 אומר לבירושין והאשה אומרת נתן לי ואבר ראינא כאמניס
 והקשו דליהמניה משום חוקת שלים עושה שליחותו ותינו
 דהך חוקה לא מהני כי אס' להחמיר והשתא קשה והגי' גם
 בסיוע חוקה דלא מהני להקל בשל תורה האמינו בערוה
 נשים א"כ כ"ש הכא דאיכא עדות בעל ושלום ואשה אלא ודאי
 דהתם שאני דחוקה דרכא הוי חוקה גמורה חר"ת אלא
 שהחמירו בערוה וכדרכין האמינו נשים תשא"כ כהך חוקה
 דשלום עש"ל דחפסק"ל אי הוי חוקה או לא א"כ ספק תורה
 להחמיר ודיינינן בו כאילו אין כאן חוקה וכלי' חוקה כדבר
 ערוה בעינן שני עדים כשרים והנה אות' טי' לרחות כל זה
 ולומר דכסוהני הבת לאו על החוקה דרכא לבד האמינו נשים
 אלא השום דעביד לאבלי' דיבולין לכבר' הדבר על ידי נשים
 אחרות דמה"ט האמינו בעדות אשה עד אחר שמת בעלה
 אעפ"י דהוי דבר שכערוה כיון דהוי מילתא דעביד לאבלי' כמ"ט

כג"ס ביבמות דקט"ו וכן פסק הר"מ בסוף ה' גירושין ע"ט
 גם זה אינו מספיק דתנינן לרעת התשכ"ן ח"א סת"ן
 ע"ד סימן פ"ה דס"ל דמילתא דעביד לאבלווי נאחזן מד"ת
 ואפילו במחזן אף הריבש סימן קפ"ב שהוא חכת החולקים
 עליו האריך להוכיח דכי מהני ה"ט היינו שלא בעת מעשה
 בנזן ואשתמרעוניה דאחיה דפ' מיתנא דפ' החולץ דל"ט אבל
 בעת מעשה כענין שני עדים כשרים ובסימני הכת הוי בעת
 מעשה ואי לאו חזקה דרבא לא היה לנו מקום להאמין נשים
 ע"ש ולדבריו הדר כי קושטין וע"כ להלך בדרך שכתבנו
 דבערוה החמירו ולא סמכו אף על החזקה גמורה ואת זה
 תמהני להרז"ט ח"א סימן ה"א שהקשה כסוביא דגרה דמ"ח
 דאסיק הש"ס דלאחר הפרק נאמנות נשים אף להקל שתחלוץ
 משום דמסייע לה חזקה דרבא דלמ"ל ה"ט דחזקה דרבא
 תיפוק ליה דהוי דבר דעביד לאבלווי דלהר"מ והר"ף מה"ט
 האמינו ער אחר בערות אשה ותיירץ דבערות אשה לאו על
 כך טעם בלחוד סמכו אלא דאיכא טעמא אחרינא דמסייע
 בנדה והיינו עיבונא והכריח ממ"ש בפ' האשה רבה דמטום
 עיבונא הקלו רבנן ע"ש ותימא הוא שזהו קושיית התשכ"ן
 שהביא הריבש סימן קפ"ב והעלה דסימני הכת בעת מעשה
 הוי ולא מהני דטעם דעביד לאבלווי וייתר קשה שראיתי
 להכנה"ג סי' רפ"ד בה"מ הנה"ט שהביא החלוקת הרשב"ן
 והריבש אי במילת דעביד לאבלווי נאחזן מד"ת ואפילו במחזן
 וכתב ומועיר אני ששמעתי מחורי הרב ז"ל מדברי הריבש בזה
 הם סולת נקיה ע"ש וידוע דרבו היה הרז"ט וכיון שראה וירע
 והסקים לדברי הריבש איך בבאין לא זכר את דבריו .

ואף גם זאת ק"ל בדברי הכנה"ג שהוצרך בזה לתורה
 שבע"פ מהרז"ט כאלו אין כרייה בתורה שכתב
 להרז"ט שהסכים עם הריבש והרי כת' זו כס' מ"א דלא
 האמינו בעדות אשה משום מילתא דעביד לאבלווי כי אם
 בזירוף טעם עיבונא ע"ש ש"מ דכחזון דלא שייך ה"ט אינו
 נאחזן וכדחזק ז"ל דאי מהא ז"ל שדעתו כחזוןה"ט בתמילת
 קונ' עיבונא שכתב בשם הר"ה דאי לאו טעם עיבונא היה
 ראוי שיחמירו רבנן במקום ערוה כיון שאינו נפגוש בכתוב
 ע"ש וא"כ ז"ל דכחזון דלא שייך חומרא דרבנן אוקמינן מד"ת
 ונאחזן וכה"ג כתב ה"ה בפ"א מה' יבום ה"ה גבי הפק נפל
 ע"ש וראיתי להרשב"ן ח"א סי' פ"ג שתמה להר"ף דיבמות
 בפ' כ"ט דלאחר הפרק נכדקות עפ"י נשים משום חזקה
 דרבא דלמ"ל למיתלי הנוצם בהכי היה לו לסמוך על טעמו
 כפירוש גלווי מילתא בעלמא כמו שסמך עליו הרמב"ן וכו"ע
 כדעתו את"ר .

ותמהני מדברי הר"ף בזה הם ש"ס ערוך בזה בנדה
 דמ"ח דאסיק הש"ס לאחר הפרק דאיכא
 חזקה דרבא סמכינן אנשים וכדקי ותו מאי ק"ל דהו"ל להר"ף
 למיתלי במילת דעביד לאבלווי נגד הש"ס וגם בדברי הרמב"ן
 שהביא דהטעם דסמכו עפ"י נשים דהוי גלווי מילתא דלאו
 אחמוכא ואיסור קמסהדי בדברי הר"ף בפ' החולץ גבי
 ואשתמרעוניה וה"ה לסומנים ע"ש שהביא דבריו לעיל בת'
 זו וק"ט דאיך תלי תניא כדלא תניא דהש"ס תלי ליה משום
 חזקה דרבא וע"ק דא"כ לדבריו יהיו נאונות גם תוך הפרק
 מה"ט והרי אסיק הש"ס לכ"פ דאינן נאונות להקל .

והנ"ל בישוב דברי הרמב"ן בזה שראיתי להרז"ט
 ח"א סי' נ"א שכתב בשם ת' הריטבא סי' קכ"א
 דאין עדות נשים בלום זולת בקצת מקומות שהאמינום דלענין
 סימנים דאמרו שנכדקות עפ"י נשים התם משום גלווי מילתא
 בעלמא הוא דכל שהגיעה לכלל נשים חזקה הכיאה סימנים
 ע"כ הוי דכי קחשיב לעדות נשים בסומנים גלווי מילתא הוא
 משום דאיכא חזקה דרבא וא"כ אין הפק שגם הרמב"ן נתכוון

לזה אך דברי הרשב"ן ק"ט דאי לא ק"ל חזר גלווי מילתא כי
 אם חזר דהוי דבר דעביד לאבלווי א"כ תימה תיקשי לשיטתו
 דמילתא דעביד לאבלווי הוי מד"ת בלי טעם עיבונא דא"כ
 למ"ל לסתמיה דתלמודא למיתלי בטעם חזקה דרבא וע"כ
 לא האמינו תוך הפרק והרי כיון דהוי מילתא דעביד לאבלווי
 בכ"ג נאמנות ולהר"ף שפסק בפ' האשה שהלכה דטעם
 נאמנות ער אחר בעדות אשה הוי דהוי מילת דעביד לאבלווי
 ל"ק ס"ל דהיינו בזירוף טעם עיבונא או משום דהוי בעת
 מעשה כמ"ס הריבש סי' קכ"א וקפ"ס אף לדבריו קשה גם
 להר"ף וע"ק דמדבריו מוכח דחזר גלווי מילתא הוא דק"ל
 וכבר נתבאר דע"כ החזקה דרבא הוא דמטוי ליה גלווי מילת'
 בדברי הרז"טא רבדאי מתורת רבו הרמב"ן הוא שלמד כן
 באופן שגם דברי הרשב"א נא"ת .

שוב ראיתי כת' הרז"ל ח"א סי' י"ז וזו"ר סי' ז' שהביא
 דברי הרמב"ן שהביא התשכ"ן באיך ושם
 מביאר דס"ל דל"ק דאמר כל הנכדקות נכדקות עפ"י נשים
 חולק עם ר"י ור"ט וס"ל דבכל גוונא נאמנות נשים בין בתוך
 הפרק בין לאחר הפרק ואף בלי חזקה דרבא וה"ט דת"ק
 דהוי גלווי מילתא בעלמא בדברי הר"ף בפ' החולץ גבי
 ואשתמרעוניה וק"ל כת"ק נגד ר"י ור"ט ע"ש הנה מביאר
 שדעת הרמב"ן לחלוק עם רוב הפוס' דקטמו בפשוט דת"ק
 אינו חולק לר"י ור"ט וכלי חזקה דרבא אין טעם מ"ד שאמין
 אשה בסימני הכת להקל ותו ל"ק מאי דהוה ק"ל כדבריו
 מעיקר הסוביא וגם נתיישבו דברי הרשב"ן שכוונתו להקשו'
 דכיון דס"ל עיקר הטעם דגלווי מילתא הו"ל לפרש כאן בהך
 סוביא דת"ק חולק ומאמין נשים בכ"ג מה"ט דגלווי מילתא
 בדברי הרמב"ן ולזה יסב הריבש שדעת הר"ף החולק
 להרמב"ן דכל גלווי מילתא הוא כשאינו בעת מעשה .

ויא ק"ל לפי דעתנו דבערוה החמירו גם במקום חזקה
 ממ"ש בקי' דס"ג נאחזן ליתן גט מטעם חזקה דאין
 אדם חוטא ולא לו הוי שהתירו לבטל משום חזקה הא כמי
 ל"ק דשאני הך חזקה דעל כ"פ איכא ער אחד ודמי למ"ש
 בנדה דמ"ח דנאמנות נשים לאחר הפרק אף להקל כסוביב
 חזקה דרבא וה"כ רבנות א"כ דאיכא כרי וחזקה ומיניו דברי
 ערוך מרוב דר"ב ור"א התירו בראיה מעוברת בכתובות רוב
 גם ברוב פסולין מטעם כרי כמ"ש שם כרי"ד ע"ש ובהכי
 ל"ק ממ"ש בניטין דס"ן האשה שאמרה לבעלה גירשתני
 נאמנת חזקה אין אשה מעוזה פניה בפני בעלה וכתב הר"ף
 שם דהיינו אף להתיירא להנשא לכתחילה וכן דעת קצת
 מהראשונים אף שיש חולקים הרי שהתירו לבטל ולמ"ש ל"מ
 דשאני הפל דהוי כרי וחזקה וכי אסרו בחזקה גירד .

אך את זה היה כ"ל ראיה שגם בערוה התירו בחזקה
 לבטל ממ"ש התו' פתובות דכ"ר ר"ה תרווייהו ז"ל
 אבל תימה אחאי לא תנשא לכתחילה דהו"ל לאוקמה אחוקת'
 וי"ל כיון וכו' הרי דאי לאו מה"ט דודאי זרק לה קידושין
 ואיתרע חזקה הוה אזלינן בתרה להתייר לכתחילה ואחר
 היסוב הא כמי ל"מ שו"ל דכל תמימות התו' הוא דק"ל המקרש
 בער אחד אין חוששין לקידושין דאין דבר שבערוה פחות מכ'
 וכ"ש כאן בחד לבטי חר דמדינא אוקי אחוקתה אף בדבר
 דסגי בעד אחד וא"כ כ"ש בערוה דיש להתייר לכתחילה
 כיון דאין דבר שבערוה פחות משנים וכ"כ מהר"טעו תחילה
 לא הוה צריך להא דאפילו ליכא וכו' כדי להקשות קושיות
 ולמ"ש באו דבריהם בדיוק וכ"כ מדבריו תו' הרא"ה לכתובות
 שכתב ז"ל ומיהו תימה אחאי לא אמרינן תינשא דאפילו
 דליכא אלא ער דאמר נתקדשה איך כאשר אותה ע"פ ער
 אחר ויש לה חוקת התר וי"ל וכו' הרי דעיקר הקושיא חק"ל
 אין דבר שבערוה פחות משנים ותו ל"מ שיש להתיר כל הפק
 בערוה

בערוה כחוקה :

אלא

דאכתיש להכיז ראייה דחכשנין כחוקה גם
 בערוה חמ"ט הרמ"ט כלל ד' סי' י"ו הכיזא הפל'
 כ"ר ט"י ק"י שהעלה כנ"ר דתלין להקל רבין דנשחטו
 הסכסום ונכדקו ויזאו כחוקת כתר מוקמינן להו אחוקתייהו
 ולא אסרינן להו מפסק כמ"ט כפ"ד חולין נשחטה כחוקת
 התר עומדת וכו' סיים וז"ל ואמילו באיסור אשת איש אמרינן
 ככולית למודא דכל ספק שנוצר בה אוקמה כחוקת התר ע"ט
 הרי נראה דמתיר לבמרי כחוקה גם בערוה וברוחק י"ל
 שהכיז ראייה דאולינן כתר חוקה מד"ת גם בערוה ואה"כ
 דאשיר מדכריהם אך יותר נראה דכריי דמתיר לבמרי כדעת
 הרמ"ט וכו' ולראייה שהכתיב לעיל נגד זה דמנינו דחשו אף
 נגד רוב כמיצוט מניו כבושם וככלונות וחיס שאין להם סוף
 כמ"ט התו' כפ"ג דכורות י"ל דל"מ שהרי ר"מ חיים למיעוט
 וכתבו התו' בחולין ד"ב ד"ה פסק דהיינו מדרכנן ואילו
 כחוקה לא חש ר"מ כשום מקום א"כ ה"כ י"ל דטפי יש לחוש
 מדרכנן יותר מחוקה כי בכל אלא עיקר דין זה צא"ת

וראייתו

בס' קהלת יעקב להרב החסיד כמוהר"ל אגוני
 ז"ל בדע"ה סי' ר"ט שנסתפק אי ספק במקום
 חוקת התר שרי והכיז ראייה מהתו' דכתובות ד"ט יע"ט
 ואחרי התו' ר"מ דהתם כנסת איירי דחשיב דיעבד דמדינא
 גם בספק לא תנא כמ"ט התו' ט"ז דנ"א ד"ה חייטין . אך
 עיקר בפיקו לא ידעתי דהרי כפ"ק דחולין דז' אמרו מכ"ל
 דאולינן כתר חוקה והיינו דקאי לה"ט רב הונא דאולינן כתר
 סוקה להקל יע"ט כחו' הרשב"א וגם מדוכתיה טובא מוכח כן
 וק"ל דשחטא הת לא חייטין דהוי נגד חוקת מי והרמ"ט סי' ז"א
 כתב דאף בערוה אולינן כתר חוקה ומכל מה שהכתיב לעיל
 מוכח כן ואין כאן מקום ספק וולת דכאיתייילר דעומת אכרו
 או במקום שחשום להדיא גם במקום חוקה . גם ראייתו
 להפ"ר מ' בכללי ס"ס כלל א' דכתב דספק במקום חוקה אכרו
 מדכריהם והוא דבר תימא דהרי הרמ"ט התיר גם בערוה
 ובכ"ר דדוכתיה טובא וכוה שנתבאר . ולעיקר הקידמוניו אי
 יש להתיר במקום ערוה בחולין דק"ל גבי חמ"ט שמונה בפיקו'
 פלמונו כג"ר לחיוב הובאר כדמ"ט דספק במקום חוקה
 באיסור שיש בו היתר וכתר אכרו מדכריהם וא"כ ספק ערוה
 אכרו במקום חוקה לפי דברי רש"י אלו .

סימן קי"ד י"ט

לחקור כחאי דק"ל בכל ספק אוקי
 אחוקתיה אף להקל באיסורי תור'
 כמ"ט כפ"ק דחולין ובשאר דוכתי אך צריך בירור אי בכל ספק
 דהחוקה לאיסור אי לקי עליה וטביא קרבן כודאי איסור א"ר
 כי בני דאולינן כתר חוקה היינו לאסור או להתיר אבל לנקות
 אינו לוקה אלא על הודאי שהרי עד אחד נאמן באיסורין
 להתיר או לאסור ולמלקות בעי שני עדים כשרים וראיתי
 להתו' בחולין דז' ד"ה אלא דפשיט להו דמביא קרבן על
 החוקה ע"ט . וכ"כ מהתו' כתובות דכ"ב ד"ה הכא ושאר
 ראשונים ועל חוקה מביא קרבן מטאת ע"ט וא"כ נראה
 דכ"ט דלקי עליה שהרי חמ"ט כמכות דז' ר"ט אומר כ"ט
 לתכות ולא אמרו כויה אלא לענין קרבן כלכר ש"ח דחייב
 קרבן חמיר המלקות אלא דק"ל חמ"ט הר"מ כריש פ"ד מה'
 שחיטה דמי שאינו יודע דכריהם הפוסלים את השחיטה אסור
 לאכול השחיטתו הרי זה קרוב לספק נבילה וכתב הכ"מ
 דה"ט כיון דכבר שחט לפניו כ"ב וז' פעמים ושחט שפור
 ובכי האי קרוב לספק נבילה את"ר וק"ל דהרי הובאר בדברי
 הר"מ דכ"א דשחט אחד לכר הוא דאיינו שאח"כ בדין ב'
 כתב דאף אם שחט ד' וה' פעמים .

וישוב

מצאתי בת' נאמן שמואל סי' ל"א דל"ד שהקשה
 בן להכ"מ גם ראייתו תה שישכ סרב דאיינו

כאומר כריש שחטתי יפה דאף עפ"כ אסרו דמילתא דלא רמי
 עליה דאינוש עבדו ולאו ארעתיא וע"כ אינו ספק נכילה
 גמור ע"ט וגם תירונו אינו מוספין דאע"ג שכתב הכ"מ
 שיראה דעת הר"מ דגם כאומר הרי ששחטתי יפה אומר ח"מ
 אינו מובאר בדבריו וסתם בכ"ב משמע דאף אי לא אמר כרי
 לי קרוב לספק נכילה הוא דהוי ח"מ גובאור מדברי הכ"מ
 דגם בספק גמור ספק נכילה הוא דהוי ולא ודאי והרבר קשה
 כיון דק"ל כל ספק אוקי אחוקתיה והרי אמרו כהמה בחייה
 כחוקת איסור עד שירדע לך כמה נשחטה א"כ ספיקו כודאי
 ולקי עליה מוטום נכילה והנ"ל לישב לזה וגם לישב דברי הר"מ
 שכתב דהרי זה קרוב לספק נכילה שהרי בחולין רפ"ו נחלקו
 ר"מ ורבנן בשחט חס"ו אי חייב בכיסוי וכן לענין אותו ואת
 בנו דאפור לשחט דר"מ מתיר ובטר חכסוי ואמרו הטעם
 הואיל ורוב מעשיהם וקולקלים וק"ל כר"ה כמ"ט הר"מ
 כפ"ב ובפי"ד ר"ה שחיטה ומדנקטו הואיל ורוב מעשיהם
 מקולקלים כחס"ו ולא כמי שאינו יודע ה' שחיטה דערופי
 מחס"ו ש"מ דרוב זה ליתיה כבר ידעת שאינו יודע דיני
 שחיטה והרי רבנן דר"מ דלית להו רוב זה כמובאר בש"ס
 וכ"כ התו' ד"ה מ"ט דרבנן דמספק ל"א רוב מעשיה' מתוקני'
 או מקולקלים והרי לדירה דלית להו כבידור רוב זה תנן
 כמתני' ט' ומודים שאם שחט שאינו סופג את הארבעים הרי
 דאף בחס"ו ספק גמור הוא ולא ודאי ומינא דגדול בר דעת
 שאינו יודע ה' שחיטה דעדיף מחס"ו דאף ר"מ מודה דאין
 רוב מעשיהם מקולקלים מיכה דאינו ספק נכילה גמור כי אם
 קרוב לספק נכילה ואי ק"ל אכתי תיקשי לרבנן דר"מ דלית
 להו רוב זה רוב מעשיהם מקולקלים היכי אמרו שם מחייב
 היה ר"מ על שחיטתן משום נכילה כנראה דלרבנן לא לקי
 והרי אף אי לית להו רוב זה אכתי ספק בשחיטה וכל ספק
 בשחיטה אוקי אחוקתיה ולילקי אי מהא כבר כתבו התו' ד"ה
 מ"ט דכיון דמספק ל' לרבנן אי רוב מעשיהם מקולקלים או
 מתוקנים לא מהני חזקה מדי ע"ש ומינא כמינפיק בגדול
 בר דעת דעדיף מחס"ו דאינו ספק גמור דאף אי בר דעת
 דאינו יודע דיני שחיטה יהיה דינו כחס"ו אליבא דרבנן
 דמספק ל' אי רוב מעשיהם מתוקנים או מקולקלים הרי בספק
 זה אינו בכל ספק שחי' דהוי כודאי הכו חוקה דכיון
 דמספק ל' כרוב לא מהני חוקה חידוי וא"כ גרע מכל ספק
 נבילה ויפה כתב הר"מ דהרי זה קרוב לספק נכילה ומה גם
 שז"ל דכל שאינו חס"ו כ"ע מודו דרוב מעשיהם מתוקנים כיון
 דערופי מחס"ו ואע"פ כן אסרו דחשו למיעוט החנו דק"ל
 דחייטין כה"ג נכי גוסס וכמוס שאין להם סוף וכנפל כמ"ט
 התו' ביבמות כפ"ה החולץ דל"ו ד"ה ה"א וכ"כ הרשב"א
 במשמרת הבית דכ"א כשם דכינו שמואל וע"כ כתב דקרוב
 לספק נכילה הוא דהוי ולא ספק גמור אלא דאכתי ק"ל חמ"ט
 הר"מ בפ"ד תה' שחיטה ה"ה השוחט את הראשון והני הוא
 ספק נבילה אסור לשחוט השני ואם שחטו אינו לוקה וכתב
 הכ"מ דלמ"ר כן חמ"ט חכמים בני חס"ו דאינן מופנין את
 הארבעים והטעם דמסך נבילה הוא ולבני מלקות לא לקי
 מספק ואע"ג דלא קול הכי בחס"ו התם ה"ט דרוב מעשיהם
 מקולקלים הוי כודא נכילה ע"ש וק"ל דאי מהא לא אייריא
 דהתם כבר הכריחו התו' דרבנן דמספק ל' אי רוב מעשיהם
 מתוקנים או מקולקלים ואי רוב מתוקנים דמי חוקת איסור
 דכהמה כמנה דרוב עדיף וע"כ לא אהני בספק זה אבל
 שאר כל ספק פוסל שחיטה מובאר מדברי התו' דהוי כודאי
 נכילה דכל ספק שקול אוקי אחוקתיה וא"כ לדכריהם יש לרין
 דשוחט השני ואינו מושג ולא דמי לשחט חס"ו וגם על שחיטת
 הראשון לקי משום נבילה ואילו מתוך דברי הר"מ דאינו לוקה
 על ספק פוסל שחיטה משום נכילה :

וגם ראיתי הדבר כבידור כמ"ש הר"מ בפ"ג מה' שחיטה החולץ וכל ספק בשחיטה הרי הוא ספק נכילה ומכין אותו מכת מדרות ע"ש הרי דפשיט ליה דאינו לוקה והדבר קשה אחאי הא קול כל ספק אוקי אחוקתיה ולמה לא לוקה גם על ספק נכילה והנה ראיתי בס' תומת ישרים בהגהות הר"ף בפ"ק דחולין דכ"ז על מ"ש הר"ף בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת שכתב יש מי שהקשה דא"כ ספק נכילה היכי משכחת לה ויש מי שהשיב דמ"ש בהמה בחייה וכו' היינו דעומד בחוקת איסור מד"ת אבל לא ללקות עליו דחוקת איסור היה משום אכר מן החי והרי מתה וגם נכילה כודאי אינה וא"כ איך לוקה עליה וגם לא תהיה טמאה משום נכילה וזה טענות כי הפירוש וכו' וא"כ הרי היא ודאי נכילה ולוקה עליה וכ"כ הר"מ בלא ברק המאמינים הרי היא נכילה וכו' ואינה קושיא דלא אמרו ספק נכילה רק בספק דרין אבל הספקיות מדר מקדש שקרה בשחיטה אמרינן בהא ויל כתר חוקה וז"ע כמ"ש הר"מ שאם נמצא הסכין פגום שהיא ספק נכילה, את"ד וכבר הביא דבריו הכנה"ג ב"ד סי' יח הנה"ט אות ג' וכתב דרכינו בעל הטורים שכתב שם כנמצא סכין פגום הרי זו נכילה חולק להר"מ וס"ל דאוקי אחוקתיה והיו ודאי נכילה ע"ש ואני תמיה כעיקר דברי התומת ישרים דהיינו מי שהשיב הוא מחלוקת תנאים בחולין ד"ט גבי לא ברק בסומנים דר"א אחר טריפה ובמתנית' תני נכילה ואמרינן מר סבר בחוקת איסור אמרינן בחוקת טומאה לא אמרינן ומר סבר בחוקת איסור קיימא והרי היא מתה וא"כ אכתי תיקשו למ"ד נכילה ומטמא כמש"א ספק נכילה היכי משכחת לה וגם הרב היה לו להשיבו שיה מחלוקת תנאים הוא וגם איך כתב דזה טענות והוא מחלוקת תנאים והראיה מדברי הר"מ שהביא ל"ה נכילה היא שז"ל דמ"ש דהרי זו נכילה היינו לענין איסור אך לגבי טומאה ומלקות לא :

והנה אחת שראיתי להכ"מ בפ"ג מה' שחיטה ה"ב שכתב שדעת הר"מ לפסוק כמ"ד נכילה ומטמא כמש"א אך יותר היה לו להביא ראיה מהר"ף בפ"ק דחולין שסתם כה"א מ"ד והיו נכילה ומטמאה כמש"א וכו' גם מדברי הרא"ש שם ועכ"פ קשה דהיה לו להשיב מעיקר הסוגיא והנ"ל ליטב כמ"ש התו' שם ד"ה ואמורה משום דרוכ פעמים שוחט שפיר ושרי מר"ת לא החמירו לעשות נכילה ע"כ וקשה דהרי אסוק הש"ס בכבורות רוט דרוכ התלוי כמעשה לא אולי רכנן . בתר רובא וא"כ איך כתבו דשרי מר"ת וכו' דס"ל דהתם נמי איכא מ"ד דרוכ התלוי כמעשה היו רוב לתירוץ קמא וא"כ ז"ל דס"ל רה"כ בהא גלגלי זה אינו דא"כ לא הו"ל למיתלי דפלגין כי אם בזה אי רוב התלוי כמעשה היו רוב אלא ופגראח בדעת התו' דרוכ התלוי כמעשה לכ"ע היו רוב מר"ת וכדרכנן פלגין וא"כ ה"ד דאע"ג דקול רובא וחוקה רובא עדיף ברוב גרוע כזה למד מ"ד שקולים הם חוקה עם רוב גרוע וע"כ אינו מטמא ואידך ס"ל דחוקה עדיף מרוכ התלוי כמעשה זה נ"ל ככוונת דבריהם אע"פ שסתמו דבריהם ועיין בחידושי הראש"א ח"ט על זה שיש לגרד דבריו בדרך שכתבתי וא"כ ז"ל דמה"ט לא הקשה מעיקר הסוגיא דס"ל דלכ"ע מודו דאוקי אחוקתיה ולקי משום נכילה ושאני הכא דאיכא רוב דרוכ פעמים שוחט שפיר וע"כ הקשה מהר"מ דאע"פ דאיכא רוב אלא שהוא רוב גרוע מוקמינן אחוקתיה ולקי משום נכילה כ"ש כדליכא רוב כלל כי ע"כ אין לנו מקום לישב דברי הר"מ כי אם בחילוק הרב דכי מוקמינן אחוקתיה היינו בספק . מציאות ולא בספק דרין ומה שהקשה על זה מה"ש הר"מ בפ"א מה' שחיטה הכ"ד כנמצא סכינו פגום והיו ספק נכילה אע"ג דהיו ספק תמימות לדריי אי מה"ל ל"ק דהתם שאני דאיכא חוקת סכין

כרוק שזל אוקי אחוקתיה דכרוק הים וכמ"ש בחולין רז סכין אתרעאי בהמה לא אתרעאי ומה"ט התיר ר"ח וא"כ ז"ל דמה"ט גם ר"ה לא אסר אלא מספק ולא כודאי וכ"כ הכ"ת והכרוק פן ממ"ש שם חיישינן שמא בעור נפגמה ע"ש אך את זה ק"ל לדבריו מה"ש הר"מ בפ"ג מה' שחיטה ה' ט"ו שחט אחר מהם ונמצא השני שחוט ואין יודע אם קורס שחיטה או אחר שחיטה הרי זו ספק נכילה ושם בהל"ח כתב דספק נכילה אינו לוקה ואילו לדבריו הרי ספק מציאות עכ"פ מוקמינן אחוקתיה ולקי גם על הספק גם כעיקר חילוקו ק"ט מה"ש הר"ף בפ"ק דקידושין גבי נתנה היא ואמר הוא וז"ל ולפיכך אני מסתפק בכל ספק קידושין אי נריכח בט מד"ת או לא דאפשר דמר"ת שרי רז"ל אוקי אחוקתיה דמ"ש מכל תיקו דממונא דאמרינן ביה העמד דבר על חוקתו ע"ש הרי דפשיט ליה דאין חילוק בין ספק דרין לספק מציאות :

ועם שראיתי להרב מ"ל בפ"ו מה' ערות שנשתפק בזה מ"מ בסוף דבריו כבר הביא דברי הר"ף אלו וכודאי דהדר פשיט ליה הכי וכבר עמדתי על זה בס' ק"א באופן שגם ישוב זה אינו מספיק והדר כי קושיין בפשיטות הר"מ דאינו לוקה על ספק נכילה והנ"ל ליטב כמאי דק"ל במחלוקת גדולי הראשונים בספק תורה דלא איתחוק התר או איסור דהר"ג וסיעתיה סברי דהיו מדבריהם דהרשב"א בת"י והר"ף בפ"ק דקידושין העלו דהיו מד"ת וק"ל לשיטתם דהיינו בפ"ק דחולין ר"ג גבי מילתיה דרב הובא דאמר בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת כשחטה בחוקת התר עומדת אמרו עליה מנא הא מילתא דאמר רבנן אוקי מילתא אחוקת' ופרש"י במקומות הרבה מחכו על החוקה לאסור ולהתיר כי היא דלעיל ע"כ ואי גם בלי חוקת איסור קול דאסור מד"ת א"כ תהי תיתי שלא לאסור היכא דאיכא חוקה זאין לומר דכי קבעו משום כשחטה בחוקת התר עומדת דהיו חוקה להתיר הוא דבעו זה אינו דאע"ג דאמרו בחוקת התר אין זה חוקה אלא רוב רוב בהמות כשרות כמ"ש הרא"ש בחולין רז"א והרשב"א בת"י והר"ף הביא דבריהם הכ"ד ב"ד סי' פ"א וא"כ ע"כ כי קבעו על בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת הוא דקבעו וכן ראיתי בחידושי הר"ף לחולין רז"א דכי בעו מנ"ל דאולינן בתר חוקה או בתר רובא אמילתיה דר"ה קאי דבהמה בחייה משום חוקה ונשחטה בחוקת התר היינו משום דאולינן בתר רובא דרוכ בהמות כשרות ע"ש וכיון שכן קשה מאי קאמר מנ"ל כיון דגם בלי חוקה אסור מר"ת ודומק לומר דאבב מילתיה דר"ה קבעי על חוקה להתיר מנ"ל דא"כ זה הו"ל למיבצי היכא דאיתמר חוקה להתיר אכן גרסא דהר"ף וסיעתיה דס"ל דהיו מר"ת פשיט להו דבחקום חוקה היו כודאי איסור ולקי עליה ומכאן קרבן וע"כ קבעו מנ"ל דאולינן בתר חוקה והיו כודאי ומוינה ז"ל דלהר"מ וסיעתיה דס"ל דספק בלי חוקה שרי מר"ת אתי הסוגיא כפשוט דקבעי מנ"ל לאסור בספק מר"ת מכח חוקה דבצלמא קול דכל ספק שרי מר"ת וא"כ כי ילפינן נמי לאסור מר"ת מכח חוקה אינו אלא מדר ספק ולא מתורת ודאי וכו' דאינו לוקח ומכאן קרבן על הספק וראיתי להרשב"א במשמרת הבית בדיני שחיטה דז"ע על מ"ש הרא"ה בברק הבית דכי אמרו רוב תצווים אבל שחיטה מומחים הם ל"ד רוב אלא כל המצווים מומחים הם לפי שדבר מפורסם שהנכילה אסורה וכן אכר מן החי ואין תקנה בזה אלא בשחיטה הלכך אין אחד מישראל נוקק לשחוט אלא א"כ יודע הלכות שחיטה והשיב לזה דאי משום נכילה ואכונה"ה וכי שוחט ע"י ישראל שאינו יודע ה' שחיטה נכילה היא וכו' גם השום נכילה ליכא וכראה שהוא עושה שחיטת מן שאינו מומחה כשחיטת ככרי וזה שבנה גדולה שאילו בא אליהו ואמר שלא שעה ולא דרס וכו' מי לא

אכלינן מיניה ע"ש הנה מבואר דעתו. דכל ספק גם במקום חוקה אינו לוקה על הספק כיון דאם יבא אליהו ויכרך הספק מותר לאוכלה מעין ה"ש בימות דל"ה ודמ"ה ובכבודות דל"ד א"י יבא אליהו וכו' וכן כביטון דמ"כ וכשאר דוכתי וא"כ ג"מ מזה דכל ספק מציאות הוא ראינו לוקה אבל ספק רדין שנראה שאין ביד אליהו לברר כדמוכח מת"ש רש"י בשבת דק"ח והר"מ בפ"ט מה' יסודי התורה ועיין בספר ברכיו וספ' בא"ח סי' ל"ב מ"ש כזה וכיון דאין ביד אליהו לברר לוקה עליה והרי זה כל בתר איפכא מחילוק שכתב בספר תומת ישראל והדבר קשה דלשטתיה ג"ל דכי קבעו מג"ל דאולינן בתר חוקה היינו בספק רדין והדבר ג"ת שנראה מדרכי הראשונים בכל מקום דחוקה מוכרר הספק והוי כודאילו קי' הפך הנראה מדרכי הר"מ והגש"א אלו שהכתינו:

ישוב

ראיתי שיש ראים למ"ש הר"מ בפ"ב מה' שחיטה דכל ספק כשחיטה אסור לשחוט השני דקשה והרי כיון דכל ספק אוקי אחוקתיה וכמהה כחייה בחוקת איסור עומדת הו"ל כודאיושרי לשחוט דאולינן בתר חוקה גם להתיר אך יש ראים דהרי אמרו בהך סוגי'א בשלמא רבנן לחומרא אלא ר"מ ח"ט ומשני דרוב מעשיהם מקולקלים וקשה דלמ"ד כיון דלא ידע דרוב מעשיהם אחי ק"ל לר"מ אדרבא לרבנן קשה דמיויל בתר חוקת בהמה כחייה והוי כודאי נכילה ולפטר מביסוי ולשחטי לשחוט גם השני אלא ודאי דגם כספק גמור לא מהני חוקה זאת כדרכי הר"מ אלא דהיא גופא קשה בעיקר הסוגי'א וכדוחק ז"ל דהמקטן הוה פשיט ליה כמסקנת התו' דאין בירור חי מעשיהם מקולקלים או מתוקנים דפעמים שחטים שפיר ואי אפשר לנחמם לירע אם רוב מעשיהם מתוקנים וע"כ לחומרא דלא אהני חוקת מידי כמ"ש התו' ומ"מ פשט הסוגי'א מורה כדעת הרמב"ם ז"ל וע"ר שיש לישב אף לדעת הסבורים דספק חסור מדר"ת וגם במקום חוקה אינו ודאי איסור כי אם מצד הספק ול"ק מת"ש מנא הא מילתא דאולינן בתר חוקה ואי גם בלי חוקה אסור מכ"ש בדאיכא חוקה ומאי קבעו ואימהא ל"ת שדאייתי להדשכ"א כהשמרת הכית ד"ה שכתב דסבין שנאכד קודם שנכדק ונכדק קודם שחיטה דמעמידן סבין על חוקתו ונודע כמה נשחטה קרבן ליה כמקוה דחוקה. מדר"ת ומקומינן אחוקתיה ויבד עליו רעו. שהרי על אותה שמועה דנחמא ככיני פגום אמרו הנא הא מילת ד'אמור רבנן אוקי מילתא אחוקתיה ר"ת וליכא מאן דכליב בה ע"ש נראה שחברש דכי קבעו על חוקת בדוקת הסבין דלהתיר הוא וא"כ שפיר קבעו ומתוך דבריו אלו יש לרין ברעיהו דגם במקום חוקה אינו אלא ספק ולא ודאי איסור דאי ס"ל דהוי ודאי איסור קשה מה ראייה הכי' והרי חוקת בדוקת סבין לא נזכר בש"ס להדיא אבל חוקת בהמה כחייה דאיסור הוא שנאמר בש"ס וא"כ ניתא רעל חוקה דאיסור קבעו מג"ל דהוי ודאי איסור אבל אי ס"ל דגם במקום חוקה מידי ספק לא נפיק א"כ כי אינטידיק טעם חוקה אינו אלא להתיר ולאסור גם בלי חוקה אסור מדר"ת הכח כספק ומאי קבעו מג"ל דאולינן בתר חוקה באופן שגם מדרכי הרש"א אלו מוכח קצת דמ"ל דהחוקה אינו עושה כודאי ללקות עליו ומידי ספק לא נפיק אלא שכבר ביארתי שאין נראה כן מפשט הסוגי'א ודרכי הראשונים ומה גם דכסומן ז"ל ביארתי דכי אולינן בתר הרוב היינו דחשיב כודאי ולקי עליה וכ"כ גם מהך סוגי'א שאמרו מחייב היה ר"מ משום נכילה האיל ורוב מעשיהם מקולקלים ומינה נפיק גם לחוקה ואם כאנו לומר כדרכי יש מי שהשיב שהכי' הנהיה סדוף דכיון דלא היתה בחוקת נכילה כי אם בחוקת איסור אכ"מ או איסור שאינו זכוח אין לסייבו מלקות משום נכילה

מכח חוקה לא יתכן דרכי לא ברק בסומניס נראה מהר"ף והר"ש והר"מ דקול' כמ"ד דמטמא משום נכילה אע"פ דלאי כחוקת טומאה הוא קאי אכן ראיתי להפרי תואר כד' סי' כ"ה שהכין דאי מטמא במשא אינו אלא מדרכבן דכיון דספק הוי ולא היה לו חוקת טומאה עד עתה אף אי ליכא רוב אינו מטמא ר"ת ע"ט ולדרכיו היה מקום לישב דחוקא בהך חוקה הוא דלא לקי אבל בעלמא ספק במקום חוקה הוי אלא שאין נראה מפשט הסוגי'א ודרכי הראשונים דכי מטמאה במשא הוא מדרכבן וגם הנהות הר"ף והכנה"ג הכינו להפך כי בכל אלה הדבר נריך לומר עוד ועיין בקדושין ד"פ דאמרו מלקין על החוק' ואין משא ראייה גמורה דהתם לאו על ספק הנולד דאולינן בתר חוקה קאי כמבואר שם ועיין מ"ש בסו' חו' אי ספק בשחיטה כפי ביסוי ואוקי באתרין ומדרכי הר"מ בפ"ח מה' שחיטה הכ"ד שכתב דכי הוי ספק נכילה ה"ט דסבין איתרעאי בהמה לא איתרעאי א"כ מה"ט ז"ל דאף ר"ה לא פסל אלא מהספק וכו' ולכך כתב הרי זו ספק נכילה ע"ש נראה דבשאר ספק דפיסול שחיטה דהרעיותא ככהמה הוי כודאי וקשה דמת"ש בפ"ג ה"ח וכפי"ב ה"ה נראה שגם בכל מין ספק פיסול אינו אסור לא מהספק ולא מתורת ודאי גם מת"ש הר"מ בפ"ב מה' אבל הג' הספיקות אינו מטמא להם שנאמר לא יטמא על הודאי מטמא ואינו מטמא על הספק וכו' וכן כל המתגרשת כספק גירושין או בגט פסול אינו מטמא לה ע"כ ואי כל ספק אוקי אחוקתיה למה לא יטמא כיון דבחוק' אשתו הוה קיימא אך אי ס"ל דספק בגוקוס חוקה אינו כודאי ז"ל דע"כ אסר בספק ומיהו אכתי קשה דקול' כל ספק אוקי אחוקתיה אף להקל א"כ ה"כ יהיה מותר להטמאות לה וז"ל דכיון דמיעט הכתוב ספק וספק במקום חוקה ספק הוי ולא ודאי א"כ הרי מיעט הכתוב להדיא שלא יטמא לה וכעיקר דרכי הפ"ת כד' סימן כ"ח שכתב דמ"ש דמטמאה כנכילה כמשא היינו מדרכבן קשה מת"ש רש"י בחולין דכ"ח ד"ה מדרכבן אבל מדר"ת כשר וכו' דלא מטמא כנכילה ע"כ והרי דכפיסול שחיטה דרבנן אין בו טומאה כמ"ש אפוי טומאה מדרכבן לא מפשינן כמ"ש בכיני דף ז' ע"ש

גב

מצד אחר יש להכריח בדעת הר"מ דספק במקום חוקה אינו כודאי ללקות עליו דכי מהני החוקה היינו להתיר או לאסור כפי החוקה דאינו נעשם על החוקה דמידי ספק לא נפיק מת"ש בפ"ג מהל' איסורי ביאה ה"א ז"ל ועל אשה שהיא מקודשת בספק או מגורשת בספק כולם פטורין ואם היו מוידין מכן אותן מכת מרדות ע"כ והשתא קשה תינח בספק קידושין דאררבה איכא חוקת פנויה להתיר ואין איסור' כי אם דאסרו רבנן בערוה גם במקום חוקה ודין הוא שיפטרו מחטאת ועונש מיתה אבל ספק מגורש' כיון דכחוקת אשת איש קאי הא קול אוקי דבר על חוקתו וליהוי אשת איש גמורה להיבטח מחטאת או מיתה אלא ודאי שרעתו דגם במקום חוקה לא מהני כי אם גם החוקה לאיטור יהיה אסור מדר"ת ואם להתיר שרי מדר"ת אבל חיוב קרבן ומלקות על הספק משום חוקה ליכא ואין לומר דהר"מ איירי בספק נוגדרשת דתרי ותרי וס"ל כתיבי ותרי דהוי כפיקא מדר"ת דלא אוקמינן אחוקתיה אבל אה"כ דבשאר ספיקי אוקמי אחוקתיה זה אינו דלא הו"ל לכתום בכל ספק מגורשת לפטור דהתם ספק נוגדרשת אינו ספק דתרי ותרי לכד וגם אין ליישב כמ"ש התו' יבמות דפ"ח ד"ה הבא עליה באשם תלוי קאי כשם רז' דמה שאשה דייקא ומנסבה מרע לס לחוקה ע"ש דתינח כספק מציאות אבל ספק רדין וכי בידה לברר הרינוס ואין חכמה לאשה אלא כפלך אלא ודאי דעתו כמ"ש וכ"כ מת"ש הר"מ ככ"ט מהל' איסורי ביאה הו' וממור ספק בגון הבא על אשה שנתקדשה כספק קידושין אי נתגרשה כספק גירושין

פ"ט וקשה דספק מקודשת אין כאן ספק דאוקי אחוקתיה
 וכן הקשה הרמב"ם סי' זא ולמה שאנו דנים יותר קשה מספק
 סבורשת דהוי ודאי ממור להאי דקול כל ספק אוקי אחוקתיה
 ומיהו לזה ז"ל דכי אונטרדיק קרא להתייר ספק ממור להר"ת
 דספק שרי חר"ת אינו אלא באיתחוק איסור כגון בספק
 סבורשת דאי לא איתחוק בלא"ה שרי וכ"כ הפר"ח ב"ד סימן
 ק"ו וכס' ק"ו עמדי על כירור דבר זה אי התייר גם ספק
 דאיתחוק או תרי ספקיו להחמיר וכן מיעוט נגד רוב דכולהו
 ספק מקרו פ"ט וא"כ ז"ל ארעית הר"ת דהתייר ספק ממור גם
 באיתחוק :

וישוב ראיתי להרכ דברי אמת בקו' דפ"ה וכת' ר"ו
 שלמד מרבני הר"ת אלו דחוקת פנויה בספק
 קידושין וחוקת אשת איש בספק מבורשת לא השיגי חוקה
 לומר כהם אוקי אחוקתיה פ"ט ולא יכולתי להלום שהרי
 בפ"ק דחולין ד"י אמרו דאולינן בתי חוקה וחוקת פנויה
 וחוקת אשת איש חוקות גמורות וגם מכאור כש"ס בדוכתי
 טובא ומוסכם חבל האשונ' ואיך יתלום הר"ת על זה ולירי
 אין נודק לזה לפי תה שביארתי דסבור דספק להקל מד"ת
 וכינלי דמרע חוקה היינו לאיסור לכד ולא לעונש מידי דהוי
 לעד אחד כאתן ואין לוקין כי אם ע"פ שני עדים כשרים וזהו
 ש"כ בפ"ג דאיסורי ביאה ומ"ש בפט"ו היינו דס"ל דכי התייר
 ספק ממור היינו גם באיתחוק כרעת הפר"ח וכ"כ דעת
 הרמח"ם חיד סי' א' והר"ש חיון סי' ת' וכי קרי לספק ממור
 כספק מקודשת היינו דס"ל דשטום מפלה ביוחסין שאסרו
 בספק ממור מד"ס כח"ס בקידושין דע"ג היינו בכל גוויי גם
 באיתחוק התר שהרי גדולה תוו מנינו שאסרו ביוחסין כרוב
 דעדיף מחוקה והנריכו תרי רוכי כח"ס בכתובות דט"ו ומה
 שהביא חמ"ס בפ"ח מה' שגבות דעל ספק מבורשת מביא
 אשם תלוי משא"כ בספק מקודשת שהרי לא כקבע האיסור
 ואם איתא ת"ל דחוקת פנויה מד"ת קאי ל"ק שהרי בספק
 מבורשת שחייב אין שם איקבע דהיינו חתיכה השתי חתיכות
 אלא דחוקת אשת איש עדיף מאיקבע וזהו שכתב דכספק
 מקודשת דלא איקבע דהיינו אין שם חוקת איסור ולא שם
 לבאר דאיכא חוקת התר דא"כ היה תורה דאי ליכא חוקה
 כלל מביא וזה אינו דבכתובה אחד קול כר"כ דפטור וע"ש
 בלא"ה ויש סיוע לשיטת הר"ת חמ"ס בכתובות דכ"כ בני
 ספק מבורשת וכל עליה באשם תלוי קאי וזו ענשין על
 החוקה קרבן ומלקות מטא נמי ליחייב וכבר הקטנו התוספו'
 ושאר הראשונים כן ונרחקו ליישב אך להר"ת אחי שפיר דעל
 הספק אינו חייב עונש גם במקום חוקה וזלת אשם תלוי
 שחייב הכתוב להדיא ומ"ל דבין באיתחוק בין באיקבע חייבו
 אשם תלוי וכספ"כ ח"ה ט"ז בני ספק אם שער לבן קודם
 לכהרת כתב ספקיו טמא ויראה לי שטומאתו בספק ואילו רש"י
 כסנהדרין דפ"ז ד"ה כהה כתב דלרבנן אם נכנס למקדש חייב
 מטאת ע"ש והיינו כשיטת ר"ת שכתבו בתו' בכתובות דע"ה
 ד"ה ספק דבהחוק שם טומאה הוא דפליגי ע"ש ובין דקול
 דאולינן בתי חוקה מביא מטאת ולמה שנתבאר אחי שפיר
 שפטרו הר"ת מחטאת דאף איס"ל כשיטת ר"ת לשיטתיה
 אולי דאינו מביא קרבן מטאת על החוקה :

והנה ראיתי להר"ף והרא"ש בפ"ק דחולין בני חמ"ס
 רוב הנזיים אכל שחיטה מומחים וז"ל ואי ק"ל הא
 דאמר ר"ה כהמה כחייב בחוקת איסור עומדת עד שיעור
 לך כהה נשחטה דש"מ דפ"י שחיטה לחומר וכו' נראה
 דאיסור ספק במקום חוקה אינו כודאי ויש לדחות וזאת זה
 ק"ל בתסו' הראש"ח בה"א סי' כ"ב שכתב כס' אם נתגרשה
 דיש להתייר כיון דעיקר הספקיות איסור מד"ס להרמב"ם
 ודעוניה יעש שהאר"ך וק"ט דהרי בחוקת אשת איש הוה

קיימא וכל ספק אוקי אחוקתיה ולא נחלקו הראשונים בספק
 תו' אי אסיר מד"ת אלא ברלא איתחוק לז' התר ולא איסור
 והנה אמת דבניטון דע"ר עלה דהך חת"י דמה היא באותן
 הימים אמרו אשם תלוי איכא בניטון לר"מ לא מיייתי אשם
 תלוי ולר"י מיייתי אשם תלוי ולמ"ש ק' דת"ל דחייב מטאת רכל
 ספק אוקי אחוקתיה כרעת רוב הראשונים ולמה שנראה
 דלהרמב"ם גם באיתחוק מביא אשם תלוי ניחא אך להחולין
 ק' וכבר עמדתי ע"ז בס' ק"א וז"ל כן מקום להאר"ך
 ועכ"פ דברי הראש"ח ז"ע דלא נרגש מעיקר חוקת א"א :

סימן קט"ו י"ט לחקור במאי דקול כל ספק אוקי

אחוקתיה להקל ולהחמיר כמ"ש
 בפ"ק דחולין אם ה"ר בלא איתרע החוקה כודאי אבל
 באיתרע לא א"ר ל"ס וראיתי להרמב"ם ח"ב סימן ע"ב ששאל
 כמי ששחט שוית לו מת ולא נודע אם היתה שמועה קרובה
 או רחוקה הביא דתכן בניטון דכ"ס המביא בט והניחו וקן
 או חולה נותנו בחוקת שהוא קיים ואסיק הש"ס דשחט מת לא
 חייטין טמא ימות תכאי היא ופרש"י דשחט ימות לא נורע
 לחוקת דמי ולמדנו בין בגט והבין בתרומה אוקמי' אחוקתיה
 ובכל חדא וחדא מינייהו איכא חרא לריעות' וחדא לשיבות'
 בגט איכא חוקת דאשת אח אבל איכא למימר דלא אפשר
 ובתרומה אפשר אבל ליכא חוקה להחמיר דתרווייהו להקל
 חוקת מי והעמר אשם על חוקתה שהיתה מותרת לאכול
 בתרומה את' ד'

וק"ל כדבריו בהני תרי חוקי שהוליד דהיינו חוקת אשת
 איש לאיסור וחוקת אכילת תרומה להתייר דלירי
 ליתנהו והן קדם אמי אביא מה שראיתי להרב מאיר עיני
 חכמי' כריש נרה בני ח"ט שם דכל הכאים דין שעתן דהעמר
 אשה על חוקתה דבחוקת טהורה עומדת וה"ל לא חשיב ליה
 חוקה כיון דאית ליה ריעות' מנופה תיפוק ליה דהעמר
 טהרות על חוקתן ותירץ ע"פ ח"ס התוס' שם ד"ה דאיכא
 דחוקה שאינה מבור' בחוקת שאינה טריפה מדמיה יב חדש
 אינה חוקה וה"כ בני טהרות אינה כבודה ע"ש והם דברי
 תימה דהתם ה"ט דאינה חוקה אלא עד שחייטה יב חדש ואז
 הוכרר דהיתה בחוקת כשירה ולמיטוי חוקה לחפרע לא
 אמרינן משא"כ חוקת טהרות דהרי נודע לנו שהם טהרות
 כשעתן וכל רוב חוקות שש"ס הם מעין זו ועיין בחיורשי
 הרשב"א בפ"ק דחולין ד"ה שפירש כן דברי התוס' כי ע"כ אין
 תירומו מספיק'

ואורם בעיקר קושיתו כבר עמר הרא"ם ח"ב סימן
 כ"א ותירץ דלא אמרי' העגור דבר על חוקתו
 לא באותו דבר עצמו שבו נולד הספק כגון ספק נגעו הטהרת'
 ספק לא נגעו וכ"ר דספן ראתה ספק לא ראתה האשם
 שהספק בה נולד תחילה העמר אשה על חוקתה אבל טהרות
 שנשתמש בהן האשם שלא נולד בהן הספק תחילה אין לומר
 העמר דבר על חוקתו והא דמוטוי העמר טמא על חוקתו
 ואימא לא טבל אינו אלא לתת סיוע לריעות' דמקוה לעמא
 טומאת ודאית והמקשה לא הבין זה וחשב שהוא אומר זה
 לעצמו ולא לתת עזר ולפיכך הקשה אדרבא העגור מקוה על
 חוקתו שהחוקה לא כאמר אלא על הנוקה שנולד ביה הספק
 לא על הכלים עכ"ל

וגם כתירומו ק"ל חמ"ס תוספות ישנים בקידושין דע"ע
 הביאו נוהרש"א נ"כ ד"ה אדרבה וז"ל לשון אדרבא
 קשה דהו"ל למיזל לחומר ומיהו הכא איכא לפרושי היכי
 שכיפין עלה קדשים אבל בני יין לקמן אין שייך ליטב כך ע"כ
 ואילו לדברי הרא"ם הא ל"ק דלעבול' אולינן בתי חוקת שולד
 בה הספק תחילה והנה אמת דאדרבה מזה נמי הוי סיעת'
 לתירוץ הרא"ם דלירידיה אחי שפיר אלא דאכתי קשה קושית
 הרא"ם

הרא"ם דניול בתר חוקת טהור' בספק נרה לרעת התי' דלא ס"ל כחילוק הרא"ם הנו' :

שוב

ראיתי להר"ט כחידושי לעירובין דל"ו שכתב בשם הר"מ בר שניאור כחילוק הרא"ם והוא ז"ל כתב דמי חוקה היינו בספק נגע אבל בודאי הנגע והטומאה ספק לא מהני חוקה . וכה"ג כתב כחידושי קידושין דע"ט וגם כח"א סימן ק"כ דף ר"ך ביארתי שכן נראה דעת הרשב"א והר"ז וי"ל ע"ט . וא"כ הנהו חוקות דאשת אח ואבילת תרומה שכתב הרז"ל לפי דברי הראשונים הנו' לא חשיבי דאין הספק נולד בה תחילה וגם דהוי ודאי מנע .

והנה

אמת שחלק זה בסיומן י"ב ביארתי שהתו' ורשו' והר"ט חולקים על זה והכרי דגם כה"ג חשיב חוקה ועם כל זה קשה בדברי הרז"ל דאיך כתב בפשוט דהנך חשיבי חוקה הפך דעת הראשונים שוכרתי .

גם

ראיתי להרז"ל שם שהביא ראיה מה"ש בקידושין דף ע"ט וקדשה אביה וקדשה עצמה ביומא דמשלם שית לרב דקול' כותיה הרי היא בוגרת ומרהשתא בוגרת כגפרא גמי בוגרת ואין קידושי האב כלום ושם הובא בש"ס . ופרשו' והתוספות דה"ט דאין שם חוקת נערות דאי הוה שם חוקה מודו רב דאזלינן בתר חוקה ואמרין השתא הוא דבגרת ס"מ דחוקה דאיתרע הוי חוקה גמורה את"ד .

ואחרי

התחילה הא ל"מ שול' דמ"ש שם אחר לך רב אלא דאחרי אפי' כרו' ע"כ ל"ק יז' התם דאיכא לחימר העמד מומן על חוקתו אבל הכא תיניחא העמד הגוף על חוקתו ופרשו' והתוספות דאין כאן חוקת נערות הכוונה דאי היה כאן חוקת נערות דהוי חוקה דאיתרע הוה אודה לשמואל דחייסונו לקידושי שניהם דחוקה דאיתרע נגד בתר השתא הוי בתרי חוקי דסתרי וחייש לקידושי שניה' דנכני חוקת מומן דלא איתרע כלל הוא דעריף חכתר השתא ואזלינן בתריה מש"כ כאן דהוי חוקה דאיתרע שקול הוא ומאי רפשיט ליה דכתר השתא אזלינן בשאין שם חוקה כלל ומינה ל"כ בספק אבל הא קי"ל ספק אבילות להקל וגם אין להביא ראיה מה"ש התוספות ד"ה ושמואל ז"ל אבל אי הויא חוקת דנערו' מודה רב דאוקמיה אחוקתיה ע"ש כגראה דלא הוא חייש כלל לקידושי ירידה ש"מ דחוקה דאיתרע' הוי חוקה גמורה הא נמי ל"מ שי"ל דכוונת דאי הוה חוקה דנערות הוה אזיל ג"כ בתרא והוה חייש להצריכה נט משום קידושי אביה כדאזיל בתר השתא ומצריך נט לקידושי אביה אבל להתיר שלא להצריך נט משום קידושי ירידה אה"כ דלא כיון דהוי חוקה דאיתרע .

גם

הראיה שהביא ראסוק הש"ס דדוקא בתרי לריעות' הוי ודאי ולא אזיל בתר חוקת מקום דאיתרעא אבל בחד לריעות' דהיינו חוקה דאיתרעא הוי חוקה גמורה ואזלינן בתריה הא נמי ל"מ דהרי תכואר בש"ס לשמואל דבמקו' שנמדד אי לא היה כאן חוקת טהור' דהוי חד לריעות' סוי כרין קדשה אביה וקדשה עצמה דמשוי ליה שמואל מק' לריעות' ואפ"ה חייש ומצריך נט לקידושי שניהם ש"מ דחוקה דאיתרעא לשמואל ובתר השתא הוי ספק הפך דעת הרי"ב כל דאפילו רב דאבוק הש"ס דאי היה כאן חוקת נערות לא היה אומר הרי הוא בוגרת היינו דלא אזיל בתר השתא בנד חוקה דאיתרעא אבל אה"כ דחוקה דאיתרעא ובתר השתא דחשיב ליה רב כחוקה ואזיל בתריה שקול' הס וחייש לקידושי שניה' ומודי ליה לשמואל אבל לומר דאזיל רב בתר חוקה דאיתרעא בנד בתר השתא איני רואה הפך סוביא דאיה גמורה .

אכן

ראיתי להרשד"ם חיד' סימן כ"א שעמד על הספק והעלה דאזלינן בתר חוקה אף . באיתרעא מה"ש התו' כפ"ק דחולין ר"י דאזיל' בתר חוקה אף דאיתרעא והביא

עוד ראיה דכן לענין גרה אמרינן חוקה אורח כומנו בא ולא חטמאינן להפרע וכוונתו דתנן כריש נדה כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה ופרשו' וטעם דאורח כומנו בא ואיתיה טעם זה בש"ס שם דיו' ומיהו . אחרי התחילה הא ל"מ דשאני התם דאיכא תרי חוקיה להקל חדא דאשה כחוקת טהורה וחוקה דאורח בא כומנו ובתרי חוקי י"ל דאזלינן בתרייהו אף דאיתרעו כדמוכח בעירובין דל"ו דיש לחלק בין חדא חוקה לתרי חוקות וכ"כ בת' ונשפטי שמואל סי' קי"ו ומה גם דהך חוקה דאורח כומנו לא איתרעא כלל והא ודאי דאזלינן בתר חוקה דלא איתרעא כדיליף כפ"ק דחולין .

עוד

הביא ראיה מה"ש התו' והרא"ם שאר הראשונים כפ"ק דחולין דאם עשו נכניות מחלב כהמה ונמצאת טריפה דאין להתיר מטעם חוקה כיון דחוקה דלא נתבררה היא ואינה חוקה ע"ש נראה דחילאו ה"ט הוה חכשידינן . מטעם חוקה אף דאיתרע דמכשיר ודאי טריפה ע"ש והא נתיי אי מהא לא אירייהו שי"ל דחוק' דאיתרע או רוב שאיתרע לא אזלינן בתריה ח"מ כעירוף שיהם אזלינן אף דאיתרעו תריויהו וכעין מה"ש בעירובין דל"ו התם תרי חוקי להקל ובכתובות דע"ו אמרו חדא במקום תרתי לא אמרינן וכה"ג חילק בת' משפטי שמואל סי' קי"ד ק"ל דאע"ג דתרי ותרי לא מוקמינן אחוקתיה ח"מ בתרי חוקי מוקמי' אחוקתיה וא"כ ה"כ איכא רוב ביהמות כשרות וחוקת כשרות דקול' טריפה אינה חיה ולא חשיב פשיט להו דאי הוה חשיבה חוקה גמורה הוה מכשייריאף דאיתרעו אבל בחוקה גריד דאיתרע מכ"ל דאזלינן בתריה וחשיב כודאי .

גם

ראיתי להר"ב שם שכתב דאזלינן בתר חוקה אף להקל ר"ל להקל באיסור כר"ת כמו חולין בעורה כפי מה"ש התו' עכ"ל וכוונתו למ"ש התו' בחולין ד"י ד"ה אלא דחייתי הספק חולין בעורה והם דברי תימה שגראה דשיחט חולין בעורה ודאי ענוש כרת וזה אינו דלכא אלא לאו הכא מכלל עשה דפתיב כי ירחק ממך המקום ונכחת ולא בקירוב מקום ואף לרבי יוחנן בקידושין דנ' דמשפיק ליה מכנין אב מיה שלי כשנך וכו' כבר אמרו יכול יהא שלך בשלי ענוש כרת ת"ל ואל' פתח אוהל מועד כי ע"כ לא ידעתי כוונתו כמ"ש להקל באיסור כרת כמו חולין בעורה וכו"ע .

ומ"מ

ראיתי רשד"ם מהתוספות דפ"ק דחולין מכרעת דאזלינן בתר חוקה דאיתרעא וכ"כ הר"א שאון בת' סימן קס"ו וכת' הכ"ח סימן קכ"ט והר"ב בחדשות סימן ס"ב .

אכן

ראיתי להט"ו כו"ד סימן שצ"ו ס"ק כ' שהביא ראיה דלא אזיל' בתר חוקת חי דאיתרע מרתנן בפסחים דצ"א חוץ מן המפקח את הכל וכתבו התו' ד"ל שהיה תימה מפסק הכל נמי ניחא חי היה כשהתחיל לפקח וי"ל דכיון דמלאו חי י"ל דמתחילה מת דכל הטומאות כשעת מציאתן ע"כ .

הרי

דחוקה דאיתרעא בתר השתא אזלינן ומדכשיו מת תעיקרא כמי מת הוה את"ד .

ובעיקר

כל הטומאות כשעת מציאתן שום מחלוקת ר"מ ורבנן בפ"ם דטהרות . ור"מ אזיל בתר חוקת חי וא"כ תיקשי הך פתס חתני' דכל פתס משנס רמי לאידך דר"מ דחטהר כנגד בא' כלילה כדפריך בכמה דוכתיה ובעירובין דל"ה הקשה לר"מ חסתס דרבי יוסי חולק וכה"ג ככתובות כר"פ המדיר אע"ג דלאו פתס גמור ושכור הייתי דכל דתני כמתני' ר"מ ודכנן ש"ת דאין הלכה כר"מ דמיר ורכים הלכה דרכים וככי האי תני פתס הכי במקום אחר דלא כר"מ דכבר גילה דעתו רכיבו הקדוש דאין הלכה כר"מ כוה .

אלא

ארי' שקשה רא"כ מאי ק"ל בעירוכוין והרי ר"מ ור"י דמתני' חלקו עליהם ר"י ור"ש והפירו' ה' זקנים הרי דהמחזיקים ספק רבים הם ולהכי שפיר סתם במקולות כרכים רפליגי לר"מ ואה"כ הללו ר"ת אלף ודאי דלא שגא והרר כי קושין

והנ"ל לישב דע"כ כמישעט מנינו קצת סתמי ללא כר"מ אלף דהש"ם כל כמה דמני לאוקמי סתם כר"מ עדיף ליה ולהכי פריך מסתם לר"מ

ואילו במחלוקת זה מנינו דסתם ללא כר"מ כהדיא כפ"ג דטהרות דתנן שם כל הטומאות כשעת מציאתן ע"ש ולכן לא נרבוש התוס' אם אתי גם הך סתם דפסחים ללא כר"מ

אך את זה קשה עדיין דהרי התוס' דעירובין דל"ה ר"ה כל הכריחו דגם רבנן לא אמרו כן כי אם לקדשים ולתרומה אבל לחולין וכל איסורין מורו לר"מ דמוקי בחוקת חי וא"כ ה"כ איך יחייבו ליה בפסח שני מטעם דכל הטומאות כשעת מציאתן וכ"כ התוס' בכתובות דע"ו ד"ה על זבויש נדה ע"ש וכ"ה ה"כ חיוב דפסח קדשים הוי ועשו מעלה לטמאו דק"ל כשעת מציאתן בקדשים. אי זה מספיק שהרי בי עבוד מעלה בקדשים בפייהו לטמאם אף שהדיכ טהורו משום גרין וס"י לקדשים אבל כאן דהטומאה כבובו ואיבו בפייה חולין במור הוי ואוליכין בתר חוקת חי וטהור בעת זריקת היכי מחייבונן ליה בפסח שני דהוי חולין בעזרה שאין זה נוגע בגוף הקדשים וש"ר להרכ שמהל חרשה כחידושו למ"ק דק"ו ששקשה כן להתרופפות ותיבן דחכמים העמידו דכריהם במקום כרת וגם זה אינו מספיק שהרי בכל התורה אוליכין בתר חוקה אף מדכריה וגם בחוקת חי כדתנן בגיטין דכ"ח החביא גט והניחו וקן או חולה כותנו לה בחוקת שהיא קיים ואוכלת בתרומה בחוקת שהיא קיים הרי שלא שמו כאיסור תרומה לזר ובאיסור ערוה גם מדכריהם ואי השום דעבוד מעלה בקדשים והיינו מדכריהם הלא חיוב או פטור מפסח שני אין זו מעלה בקדשים כי אם כשאר דיני תורה

וע"ק דהרי תנן במתני' דראובן שוחטין עליו כיון דחוי לאורתא כיון דאנינות לילה דרכנן ופרשי ולא העמידו דכריהם בהקום כרת ע"ש ש"מ דלאו הוא כללא לעקור ד"ת במקום כרת ודוקא בערל הואה ואומל העמידו וא"כ תיקשי מ"ש מפקח את הגל מאוכן דלא העמידו דכריהם

גם ראצני טיב עור לזה ע"פ מ"ש התו' נדה ד"ר ד"ה שג"ל רכל ראי' חוקה כהדיא אוליכין כשעת מציאתן אף להקל וה"כ איכא חוקת גברא דנתחייב בפסח כע"פ ולא מפיקין מחיובו אלף בכירור ואע"ג דאיכא נמי חוקת טהור לגברא הכי תרי חוקי איתרעו מכה שעת מציאתן דנמצא טמא ונמצא מת אבל חוקת חיוב פסח לא איתרע את"ר : **וגם** בתיבון זה יש להשיב חדא בעיקר חוקה זו דחיוב פסח שהוליד הרב שהרי כתבו הרובל ח"ג סי' ע"ב ורשד"ם הוד' סי' ר"א והררצ"ן סי' ס"ב דחוקה דאדם זה אינו חייב באכילות לא חשיב חוקה דחוקה לחוד הוא כיריעה ודאית או כיריעה הכח רוב אבל חיוב מצוה נכ"ל דחשיב חוקה :

והנה אחת שראיתי סויעה לרעת הרב תמה שכתב הל'נטכא כחידושו לקידושין דס"ו נכי מקום שנתמרד בפלוגת דר"ט ור"ע שנראה שם דעתו ורעת הרמב"ן דחיוב מצוה נמי חשיב חוקה אלף דאכתי בעיקר סברתו דרחינן תרי חוקי דאיתרעו וקמי' חדא ללא איתרע אין כו' טעם דהרי כי אסיק הש"ס כרוש נדה הוא דרחינן חוקה דאיתרע מקמים חוקה ללא איתרע שזהו ענין תרי לריעות' דכבוליה הש"ס והיא גופה הוה ק"ל תאי תיתי דכיון

דקול דאוליכין בתר חוקה דאיתרע ש"מ דריעותא לאו כלום הוא וא"כ כי הוי נגד חוקה דלא איתרע הו"ל תרי חוקי דסתרי דכתאן דלינתהו דמי דכמוכח בעירובין דל"ו וחוד הדין להיות ספק איסור אבל ודאי איסור בתרי לריעות' מאי תיתי וניחא לי דהרי בכמה דוכתי מנינו בתרי חוקי דסתרי איזה מהם עדיף וכמו שחלקו ר"ב ור"ז בכתובות ד"ב אי חוקת הבוף עדיף או חוקת ממון עדיף ובכתובות דע"ה אמרו לא אוילרז' בתר חוקת הבוף במקום חוקת ממון ש"מ דכתרי חוקי דסתרי אי ק"ל דחד מנייהו עדיף אולי בתרה וא"כ ה"כ ק"ל דחוקה דאיתרע נגד חוקה ללא איתרע ללא איתרע עדיף ודאיתרע כנאן דליתיה דמי ומ"מ היכא דהו תרי חוקי דאיתרעו וחדא ללא איתרע מסתבר ודאי דתרי עדיף מהחדא וממי' חדא במקום תרי כי ע"כ הדר כי קושין :

וע"ק דהרי תנינן בתו' ומוריס חכמים בראהו חי מבערב וא"כ מפקח את הגל מי לא עסקינן שראשו חי מבערב הוה כך דסתם מפקח את הגל הוא קרובו הרגיל אללו שראהו חי כבר יום או יומים קודם :

וסבור הייתי ליישב לזה דכי מטהרו רבנן בראהו חי ה"ר כרה"ר דכמהייס שספק רשות סרכי טהור ומתני' איירי ברשות היחיד דליכא שם ג' בני אדם דחשיב רשות היחיד כמ"ש כסוטה דכ"ח וברה"ז גם בראהו חי אולי בתר מציאה ועיין בתוספו' נדה ד"ר ד"ה כי פליגי שנתרחקו ליישב דלחוקים גם כרה"י מטהרי' רבנן ומיהו אכן ק"ל כרבי יוחנן ולפ"ו ל"ק ממ"ש התו' בשאר דוכתיא דכשעת מציאתן איכא לא לקדשים שזה אינו כי אם בספק טומאה כרה"ר אבל כרה"י מדיכא טמא ודאי דעשהו הכתוב כודאי כמ"ש כסוטה דכ"ח וחוקה לא מהני כי היכי דלא מהני בספק נגע חוקת טהרות כמ"ש התו' שם ובהכי ל"ק נמי דהוי סתם מתני' ללא כר"מ דכרה"י גם ר"מ מורה אלף דאכתי יש להשיב דכ"פ דכרה"ר פטור מפסח שני דמתני' סתם תני ליה ועוד דא"כ הו"ל להתו' ליישב בפשוט דאירי כרה"י דלא מהני חוקה והיכי תלו דס"ל רכל הטומאות כשעת מציאתן :

והנ"ל ליישב כמאי דק"ט פור בעיקר קושיותן דמאי ק"ל דלוקמי בחוקת חי והרי שנינו בגיטין דכ"ח אבל עיר שככסה כרכום וספינה שאברה בים והיוצא ליהרב כותנים עליו חומרי חיים וחומרי מתיס בת ישראל לכהן וכת בהן לישראל לא תאכל בתרומה הרי דכה"ג אכר חוקת חי ומכאור הטעם ככ"כ דקב"ג שאמרו ומה ספינה שרובן לאכר כותנים עליהם חומרי חיים וחומרי מתיס ש"מ דככל הכי רובן למיתה והו"ל רוב נגד חוקת חי דרוב עדיף אלף כמישעט כנידון חוקה אסרו מפסק וא"כ מפולת לא גרע מהנך תלת דרוב למיתה :

וגם ראיתי הרב ר' בירור בירושלמי דפ"ג דגיטין שאמרו ועוד הוסיפו ג' עליהן את שגדרתו חייה ושטפו נהר ואת שגפלה עליו מפולת כותנים להם חומרי חיים וחומרי מתיס ופסקו הר"מ כפ"ט מהלכות תרומות וש"ע אה"פ ספ"ו קמ"א וכיון שכן תו' מאי ק"ל להתו' דלוקמי בחוקת חי והרי אכר שכרו וחוקתו כמפולת שגפלה עליו כי ע"כ ע"כ ליישב שרעת התו' דנהי דרוב למיתה אך מ"מ אין רוב זה ברור שימות מיד בעת שגפלה עליו מפולת דאפשר שימיה שם שעות הרבה וסוף ימות ועלם ק"ל דה"כ אכתי ניויל בתר חוקת חי וכימא דבעית שהיה מפקח לא מת ותיבדו דכיון דעכשוו מת כל הטומאות כשעת מציאתן כוונתם דאע"ג דאינו ברור כרוב למית' אם הוא מיד בעת מפולת או אח"כ מ"מ כנמצא מת ולפניו דריעותא מנרפינן לה עם רוב מפולת למיתה דאף אם אינו רוב ברור וגמור שימות מיד ת"מ כנידון הריעותא שנמצא מת אכר חוקת חי דמשיקרא גודר בעית המפולת

המפולת ולפי' אין זה ענין לכל הסומאות כשעת הצואתן
דחלקן ר"מ ורכנן דשאני הכא דמפולת רוכן למיתה אלא
דנקסו לשון סכמים כיון דשייך כאן ככ"ל :

ובינה הסכס ענינו ויחוו דראיית הט"ו מהך דתו' דחוקת
חי דאיתרע אינו כלום ל"מ מירי דשאני הכא
דמפולת ק"ל דרוכן למיתה ואף אם אינו ברור דמות מיר
מ"מ כל שמת לכסוף תלינן הרוכ למיתה שמת מיר בעת
הפולת משא"כ בשמע שמת לו מת אה"כ דאולינן בתי דחוקה
דכרבי הרוכל וסיעתיה גם ראה שנית המ"ש כפ' המדיר על
כפל החמור להביא ראה ככר השיב הרב בעל נקודת הכסף
והר"א ברורא והרב בני בת' מ"י ב' ולהיות שרוב מה שהיה
לי להשיב על ראה זאת כלול בדבריהם ע"כ לא כתבתיו
ועכ"פ מדברי כולם מכואר דגם ראה זאת ל"מ מירי :

עוד הביא ראה חמ"ש הטור וש"ע אה"ע סי' יז דגם
חנאל הרוב ואינו יודע מתי נהרג יא שתולין שנהרג
תוך ג' ימים ואצדירים עליו ויש אומרים ואם איתא נוקמי
בחוקת חי ועכשיו נהרג אלא ודאי דכל דאיתרע דעכשיו מת
אית לן לומר שמתחילתו היה מת :

וראיתי בת' ס' חיי סי' ל"ח שהיה חי שישיב לזה דהא
ל"ק להרוכל דתפס לעיק' בח"א להקל כספק
אשתהי דיבשה וגם רוב הראשונים והאחרונים הכי ס"ל
והרשב"א הוא שנסתפק וחשו לספיקו הר"ן והר"ז ואין זה
הספיק דברי הרשב"א לחידושו לכוף יבמות והנמוקי ויה"ה
פי"ג מה' גירושין העלו כטעם מחלוקת זה דהמתירים מ"ל
דחשש שמא נתפח חשש מדבריהם וספיקו להקל האומרים
ס"ל דספק גמור הוי וספק תורה להחמיר ע"ש :

ורפ"י זה קשה לדברי כולם דכי נמי הוי חשש גמור הלא
גם כספק גמור אולינן בתי דחוקה בכל איסור
תורה כגודע וא"כ הי"ג היה להם להתיר . גם ראיתי למהר"ר
אלפאנרדרי שכתב' אש דת סי' כ"ה שנסתפק אי חוקת חי'
איתיה גם כנהרג דאי אחרת דליתיה כי אם כמיתת כיר'
שחיס ל"ק מזה :

ואהר"י המחילה מלכד דלא זכר ח"ש בת' מהר"א
שטון סי' קס"ד רכ"ד היה דשמע שנהרג לו קרוב
וחייבו כאלו המעט חוקה הרי דלא שגא ליה בין מת לנהרג
והראיה שהביא מהמרדכי ל"מ דתתם גם לכן היה לו חוקת
חיוע"ק דלדבריו הו"ל להביא חמתני דכ"כ רקנ"ז ע"ש בר
חז' רין שהרי רין זה דאין מעידין אלא בחוד ג' ימים סתם
כשנה ביבמות דק"ך וגם הפוסקים הר"מ והט"ו וש"ע כתבו
הרין גם כמת וא"כ גם מחלוקת הראשונים אי כספק תלינן
דהוא כחוד ג' ימים איתיה גם כמת וכן מכואר דכרבי הנחמי
ותו לא כ"מ כחילוק זה שנהג לחלק וגם בעיקר החילוק אינו
דואה בו טעם כמו שיראה המעיין :

גם ראיתי לו שכתב דההירוח הנכון לפי שיש כאן תרי
חוקי חוקת חי וחוקת' אשת איש כמ"ש הר"ז בת'
סי' שפ"ט דהינוא ליהרג וספינה שטבעה ה"ט שנותנים
פליהם חומרי חיים וחומרי מתים דהוי רוב למיתה ותרי חוקי
לחיים דהיינו חוקת חי וחוקת' א"א א"כ כספק אשתהי הו"ל
חוקת חי נגד חוקת' דאשת איש א"ת"ר :

והה"י המחילה רבה גם זו אינו הספיק ול"מ מתשוב'
הר"ז דהתם דהוי חוקת חי וחוקת' אשת איש
דלא איתרעו נגד רוב למיתה הו"ל הדבר שקול דהרי רובא
עדיף מחוקה אף רוב נגד תרי חוקי שקולים ניניהו ולהכי
נותנים עליהם חומרי חיים וחומרי מתים אבל כספק אשתהי
דאי הוי חוקת חי נגד חוקת' א"א עדיף חוקת חי דמ"ט שנינו
השולח בטמ"ה נותנו לה בחוקת' שווא קיים הרי דאולינן
בתי דחוקת חי נגד חוקת' אשת איש וכמ"ש הר"ז ל"מ סימן

ע"כ ואי חוקה דאיתרעו אלום בחוקה דלא איתרע הו"ל
לחילוק בתי דחוקת חי נגד חוקת' אשת איש כי הוי כ"י דמהני
נגד חוקת' אשת איש :

אכן ראיתי להר"הם אה"ע סימן ל"א הביאו ג"כ הרב
הנו' דכספק אשתהי הו"ל תרי לריעותא דחוקת
חי איתרעה חוקת' אשת איש לא איתרע דכבי האי אולינן
בתי דחוקה דלא איתרעה שויו ענין תרי לריעות' הנו' ד
כריש גרם וקדושין דע"ט ומדינא אסירא ולדבריו ל"ק מכל
מ"ש אלא דק"ל לדבריו דא"כ תיקשי לדעת רוב הפוסקים
המתירים כספק אשתהי והרי תרי לריעות' ודאי איסור חשיב
דק"ל דלא כר"ש דחשוי ליה ספק ואף למ"ש הרשב"א ונחמי
ברעתא דס"ל דחשש נתפחו הוי מדבריהם לא נפק ל"מ מירי
דכיון דהוי תרי לריעות' ודאי איסור א"כ מ"ל ד"ת ח"ל דרכנן :

והנה אמת שהיה מקום ליישב לפי מ"ש הפר"ח בקוב'
הספק ס"ק ס"ו דספק דרבנן גם באיתחוק שרי
ולדבריו גם בת"ש ל"ג להתיר דאי כספק נגד חוקת איסור
התירו כ"ש היכא דמסייע ליה חוקה אחרת אף אם היה
גדוע דהוי חוקה דאיתרעה אלא שצומד לנגדי דמת"ש
כעירובין דל"ו מכואר דלרבי יוסי ספק דדבריהם באיתחוק
איסור אסור והרשב"א בת' סי' ת"א ספק כרי' וכן הכריח
הש"ך מהרשב"א דספק דדבריהם באיתחוק אסור ולדבריהם
תיקשי איך נחא ליה הרשב"א ברעת' המתירים דהוי ספק
דדבריהם וגם הוא היה מודה אם היה חשש נתפח מד"ט
להתיר כי ע"כ נראה דחוקה דאשה דייקא ומנסבא מרע להך
חוקה דאשת איש כמ"ש התו' בכתובות דכ"ב ד"ה ובא עליה
בשם ר"ת וא"כ ליכא הכא ת"ל לדעת ר"ת כי ע"כ אם באנו
ליישב שאסרו כספק אשתהי מטעם תרי לריעות' כדכרי
הר"מט והרי' אפאנרדרי גם זה אינו מרובה היתר כיון בעיני
מ"ש ליישב הנק' הכסף והר"א אלפנרדרי ובת' ס' חיי שם דשני
הכא דאי אולינן בתי דחוקה הוי לרין עליו שמת בודאי
ובל"ה י"ש לרין שהוא חי עדיין וזה אחר הוא וכשאני לעצמי
הא ל"מ דלעז"ה עמדתי כמ"י קונ' דאצ"ג דק"ל דאולינן בתי
חוקה להקל כמ"ל תורה ה"ד בכל איסורין אף בדבר ערוה
דחמיר אסרו כספק גם כסיוע חוקת' שהרי בכל ספק קידושין
אסרו אצ"ג דאיכא חוקת' פנויה להתיר ואף ברוב דעדיף
מחוק' אסרו השום חומר ערוה וכמים שאין להם סוף וכסבלו'
ע"ש באורך א"כ לפ"ז ל"ק מספק אשתהי דכיון דהוי רוב
טבעוה גם כספק עם חוקת' התי אסור מדבריהם כ"אוסן
דגם ראיתי הט"ו מספק אשתהי ל"מ :

באופן דלעיקר מקריהיכו בחוקה דאיתרע אי אולינן
בתי דראיית הרשב"ם מדכרי התוספו' דכ"ק
דחולין שכתבו דאולינן בתי דהיה נמורה :

והנה ראיתי להר"מט ח"א סי' ז"א שכתב בתורת רבו
מהר"ש סאג"ש שנסאל בכתולה שנתקדשה שנים
אומרים קטנה היא ושנים אומרים גדולה ועמדה וכתקדשה
לאחר אם היא אסורה לשני והשיב מת"ש כריש גרם כל הנשים
דיין שעתה משום דאוקי אחוקת' דטהורה ומשמע דלכ"ע א'
לאו ראית לה ריעות' תגובה אולינן בתי דחוקה אף דאיתרעי
וכ"כ התו"ש וה"כ כ"ד אחריון שעתה אותה בחוקת קטנה
איצ"ג דאישה זו עכשיו היא גדולה לפעם ואם הקשה מת"ש
התו' ביבמות רס"ה ד"ה דינא דהקטן ספק בין ט' אהאי'
פוסל כביאתו לוקמיה בחוקת קטנות ותידנו דעכשיו שבה
לפנינו הרי הוא בין ט' ודאי אצ"ג שהיה ספק כשבא עליה לא
חוקמין ליה אחוקת' קמיתת' לא אולינן בתי דאשת' שווא
ודאי בין ט' דחוקה קמיתת' איתרעה ע"ש הרי דפשיט להווא
דחוקה דאיתרע לאו כלום היא הפך משמעות' הש"ס כריש
גרם והפך דכריהם שם וכתב ליישב דשאני נדה לא הורעה
החוקה

העם רכבי האז ודאי עכ"פ צריך ביורד כעני הקטן כחמ"ס
הדי להתיך כחוקת קטן דמי חתש לנגע באחד דיש לו חוקת
מי דכיון דלא כדקך דלא ראהו מי מבערב מטמאים רבנן
ואיך הריחט ק"ל מראהו מי מבערב דל"ד כלל .

והנה אחת שראיתי להרמ"ם כח"א סי' ל"ז שכתב דה"ט
דכלל ראהו מי דלא מהני חוקת מי דהוי חוקת
שלא נתבררה והוי חוקה למפרע שכתבו התו' כחולין דלא
ד"ה אתייא ע"ש ולדבריו ס"ל דהכא בחוק קטנות דנתבררה
כשעתא דהוי קטן חוקה גמורה ולא הכי תרמי ליה לראהו מי
חבצ' ולדירי לאו מה"ט לא דבעינן בדיקה עם החוקה וכמו
שאבאר בסמוך ותו' ל"ק מכלאן לרבני רכו .

עוד הקשה עליו מה"ש בקידושין דע"ט קדשה אביה
וקדשה עצמה כיומא דמיטל' שית והדי היא בוגרת
דכ' אמר דהי היא בוגרת לפניו ושמואל אמר חיישין לקיושוי
שניהם ולדבריו איך אמר שמואל חיישין ניתא דמצפרא בעית
הקידושין נסתפקו על הדבר שוב לא העמידה על חוקה
קמייתא לא אדהשתא בין להקל ולסחמיר ואפילו רב לא פליגי
לא דליכא חוקת נערות כיוס דמי שלם שית כרמוכה מהש"ס
דאי איכא חוקת נערות אע"ג שחיינו מוספיקי בעת הקידושין
אולינן בחד חוקה קמייתא ולא בחד השתא א"ת"ר .

והא נמי ל"ק שהרי כי פליגי דכ' ושמואל חיינו אי אולינן
בחד השתא ולומר כי היכא דהשת' בוגרת מעוקר'
נמי בוגרת דלרב חשיב זה כחוקה להתיך ספק איסור ושמואל
לא אויל בחד השתא וס"ל ספק איסור להחמיר ואכן קול כרב
ולשמואל נמי כחוקה דאיתרעא ואיתיליד ריעותא דכזירוף
שניהם בטלה החוקה הוי ספק איסור וא"כ שפיר קול דספק
בן ט' פוסל ולא מאכיל דמספק פוסל דספק תורה להחמיר
כלא איתחוק התר דאע"פ שכתב רבו דכי פוסל אינו מוספק
אלא מתורת ודאי אינו לא למאן דקול כרב כהרי היא בוגרת
דאולינן בחד השתא כדאי וא"כ דלשמואל דלא אויל בחד
השתא ומשו"ל ליה ספק איסור א"כ ס"כ בספק בן ט' דאין
כאן חוקה ובס' לא אויל בחד השתא מירי ספק איסור לא יבא
גם מ"ש דרב נמי מורי כשהיא בתוך ששה בחוקת נערות
דאולינן בחד חוקה קמייתא ולא בחד השתא ה' נמי ל"ק
דכי איכא חוקת נערות דחיינו שראינו בה סימני נערות כי
נתקדשה בזמן הנערות ליכא אום ספק ואיתיליד ריעות' ואין
הספק כי אם בכדקא אה"כ ונמצא בוגרת דהל הספק
לקפרע דמי לראהו מי מבערב ולנרה שטבלה דחוקת
כדוקות הם ואין הספק כי אם למפרע דה"כ נערה שהגיעה
לזב שנים וסביאה סימני נערות וידענו שנתקדש' בתוך ששה
של ימי נערות הרי זו חוקה גמורה מש"כ בספק בן ט' שכל
שלא כודע לנו שזין וחזות מוכיח עליו להיות יותר מבן ט' או
יהיה פחות אין כאן איתיליד ריעותא יותר מזה וכעני ביורד
גמור בשניו כדי להתיך ודמי למ"ש הר"ן כפ"ק דחולין גבי
כדיקת הריאה וז"ל שאם תאמר שגולד ריעות' כבסמ"ס ה' אין
בדיקה זו מרכיחם אלא מראויותא ע"ש וס"כ דוכותא כל
שיתכן דכבר יש לו ט' שנים איך אפשר להתיך בלי ביורד אף
ע"ג דאם לא נמצא ביורד מוקמינן ליה כחוקת' קטן להתיך
מ"ת איתיליד ריעות' לפנינו הוי וכי איתרע נמי כדאי בטלה
חוקה קטנו' לגמרי מש"כ כנערה שנכדקה ונתקדשה בתוך
ששה שדענו שהיא בומי נערות אין כאן איתיליד ריעותא
כלל .

עוד הקשה בעיקר הלוקו דמה סברה יש לחלק מטום
דכסתפקו אז באותה שעה הורעה חוקתו ארכא
נעמידנה החוקתה ול"ה למוטה שכתבו התוספו' כפ"ק דחולין
דאין לה חוקת טהרה דעל ידי קיוב וסתירה הורעה חוקתה
דשאני התם דרגלים לרבך דקינא לה ונסתרה ועברה על
התראתה

החוק' כלל שהרי לא באבו לכלל ספק עד שראינו ודאי טמאם
והך דיבמות בשעה שכל עליה פסול זה היינו מסופקים אם
היה בן ט' או לא באותה שעה הורעה חוקתו הראשונה אע"פ
שאי היינו רמים או על הדבר היינו מעמירי בחוקתו הראשון'
השתא שכל לפנינו כשהוא ודאי בן ט' לבני השתא חוקתו
הראשונה הורעה וכו' א"ת"ר . וכוונתו מבואר דכל חוקה
שגולד ספק לפנינו ריעותא לפנינו אפ"ה מהני חוקה להתיך
וכן חוקה שאיתרע כדאי וחל הספק למפרע שאין עם ריעות'
בעת הספק מהני החוקה אבל חוקה שגולד ספק וריעותא
לפנינו שוב איתרעא ג"כ כדאי הו"ל כתירי ריעותות וכטלה
חוקת קמייתא . והרמ"ם חשיב על דבריו והקיפו בהלכות .
ואחרי המחילה רכא לדירי לא מברעה ראשונה הקשה מדתנן
כפ"ה דטהרות נגע באחד בליה ואינו יודע אם חי אם מת
ותני עלה בתו' דמורים חכמים לר"ם כראהו מי מבערב
ואחאי כוון שנסתפק באותה שעה על הדבר שלא היה יודע
אם חי אם מת ניתא חוקה קמייתא איתרעא דאין לומר שכיון
שהיו יודעים שהיה חי לא נסתפק כלל וכשראהו מת הוא שחל
הספק דא"כ למאי הלכתא תני ולא היה יודע אם חי אם מת
דחשע שהיה מספק באותה שעה ועוד מדתני ומורים
כראהו מי ולא קתיי בראהו מי כלומר אותו האיש שנגע בו
חשע דלא בעינן שהוא יודע שהיה חי א"ת"ר :

ולדירי הוי דל"מ דכראהו מי מבערב דמי חוקה
גמור' כי נגע אה"כ כו' אין כאן ספק ואיתיליד
ריעותא דמה בן זו למכיל גט והניחו זקן או חולה דמותו
בחוקת חי וכ"ש כאן דתכף ומיד באותה לילה נגע בו וכתו
שהשיב גם כן הרמ"ם בופיה דמה שדחה לזה דמדתני ואינו
יודע אם חי אם מת חשע שהיה לו ספק לא ידעתי מה זו
דאיה דכי תני חכי כמתני' דאיידי בלא ראהו מי מבערב דלא
חשיב חוקת חי חוקה גמורה ומה"ט מטמאים דבן וק"ל
כוותייהו אבל כראהו מי מבערב דמורד דבן לטהר דתני
בתו' לא הוכר עם ואינו יודע אם חי אם מת כלל אלא הכי
תני ומורים חכמים כראהו מי מבערב אע"פ שכל שחרית
והכאז מת טהור ע"ש וא"כ שפיר ז"ל דה"ט דלא איתיליד
ריעותא בעת הנגיעה כיון שהיה בחוקת חי גמור דראהו
חי מבערב ואין כאן לא חוקה דאיתרע כנידה הוא דמטהרי
רבנן :

גם דיוקו מדתני ראהו ולא תני ראהו לא ידעתי איך
ידעה דכרי רכא בדיוק זה שראיתי בתוספות דפ"ה
דטהרות דרמי ראהו מי ולא ראהו והר"ם כפ"ה דטהרות
הכיל דתו' ויש עם ראהו וראהו והתו' כריש נרה הכילו
הגירסא ראהו גם הר"ם גרים ראהו ותו' לא מברעא אף אם
דאיה חזן דגרים ראהו דמ"ל דגירסת אמתית היא זאת
כדי להשיב על דבריו רבו ואף בס"ת אמרו כפ"ק דקידושין
דלא בקיאינן בחסירות ויתרות כ"ש על מילוי וזו דאיתיה
בתוספת' ותו' דלכי יהינן כל ריגיה דגרמי' ראהו ל"מ שהרי
ק"ל עד אחר גאתן באיסורין וכיון שהיה אדם שראהו מי
מבערב שאז חשו לחוקת חי חוקה גמורה כי נגע זה אה"כ
שלא ראהו ונסתפק אם חי אם מת לא חשיב איתיליד ריעות'
כיון שהוכר אה"כ על ידי עד זה שהיה חי מבערב נמצא
דספיקו אינו כלום כי אם חובר יריעה ועוד קשה מאי קמרמי
ספק בן ט' פסול שכל על אשה כשירה לראהו מי מבערב
דלא דמי כי אם לנגע באחד בליה ולא ראהו מי מבערב
דהתם נמי כי נגע באחד ונסתפק אם חי אם מת הא איכא
חוקת חי דאין מת בעולם בלי חוקת חי מקודם ואע"פ כן
הטמאי רבנן דכעו בדיקת עם החוקה דחיינו ראהו מי
מבערב וכן כדה דטהור' על ידי טבילה ובדיקה חשיב חוקה
גמורה ואילו ספק בן ט' שאינו בחוקת קטן גמור לעינו כל

סתרתו ובסתירה בלי קינוי לא מתפרא אע"כ דת"מ כאלה
לכלל ספק חוקמינן אחוקתה ולא תפניו זה הורעה חוקתה
וכיון שכן השתא אפילו סיא גרולה לפנינו למה לא נעמידנה
בחוקת קטנות כמו שהיינו מעמידין אותה בשעה שנפל הספק
ורומיא דמקוה דאע"כ דחסר לפנינו היינו מעמידין אותה על
חוקתו אי לאו דהוי תרי לריעותא עכ"ל

ואחרי המחילה עם כל מה שהרכה כזה להשיב בדברי
דכו"ל"ק ודואה אני בחילוק דכו טעם כעיקר
חילוקו בין ספק דלהפרע להיבא דנולד ספק וריעותא לפנינו
לדידי חויי שחול מתורת התום' אלא שלא חשש רכו להאריך
שהיי התום' כריש נדה ד"ה תעת הקשו דנדה ספק טומאה
כרשות היחיד דהוי ודאי טומאה והכי קול' תולין בקדשים
דהיינו ספק ובחולין שרי ותיורכו דלא ילפינן חסותה לטמאה
לחפרע ע"כ הריכספק לחפרע שפי דאין ריעותא לפנינו
כעת הספק ויותר מכוואר כתבו שם כד"ד ד"ה הנח דטומאה
חפת לעת טפי שאין שום ספק טומאה כשעה שפוסקת
בטהרות ע"כ הרי מכוואר בחילוק הרב ומ"ט דל"ד לסיטס
סתכו התוספות דעל ידי קינוי וסתירה הורעה חוקתה וכו'
תחנהני עליו דרתי פומיה ררב שלא וכו' מ"ט התוספו' בטוטה
דכ"ח ד"ה אינו וז"ל וז"ל רסתיר' על ידי קינוי בטוטה הוי כחפצ
שרן שהרי בלי קינוי לא היה שום ספק כסתירה גרודה דלא
נחסרו על העריות הלכך הקינוי גורם הספק
התם נבי בוטה וספק שרן הרי ריעותא דהיינו השרן והכוכל
קחן חצל הטהרות והאשה אבל נבי חוקה קודם טכילה לא
דאינו שום ריעות' דאיכא לפסוקי על ידה וכו' הנה מכוואר
חילוק רכו וכו' קול' בטוטה דאכר חוקתה היינו משום דריעות'
לפנינו ואי ק"ל א"כ בילק מינה דכל שיש ריעות' לפנינו אכר
חוקתו בטוטה והרי הרב גופיה מודה דאפ"ה אולינן כתר
כמ"ט להדיא הא ל"ק דרוקא בטוטה דרכי קרא לאוברה ש"נ
שהזיאה החוקתה על ידי ריעותא וילפינן מינה לספק
טומאה כרשות היחיד לכד בק"ו דעכיד הש"ס משא"כ שאר
איבורין רלא ילפינן בטוטה וזה מוכרח שהרי בטוטה ומ"ט
כרה עשאו הכתוב ספק כודאי כמ"ט שם ואילו שאר איסורים
לא אסירי הספק חתורת ודאי כירופ ועיין בתום' חולין דף י'
ד"ה דילמא שכתבו דמגנעיס ילפינן דאולינן כתר חוקה
אע"כ דאיכא ריעותא ע"כ

גם כמ"ט הרמב"ם דכי שרינן כסתירה הוא מטעם חוקה
הוא תימה דהרי התום' כתבו דאין כסתירה שום ספק
דלא נחסרו על העריות והנה אחת דקשה בדברי התום' דהרי
כראוהו מדברת אברה רכי יהושע ככתובות ד"ג ואמר ועירי
חאי מדברת כסתרה הרי דאסרו על הספק דחשיב ספק נמוך
וכן מכוואר בתוספו' שם ד"ה ואין אך אחר סיבוב ל"ק דועירי
דאמר נסתרה לא קול' הכי אלא כרב אסי דאמרה חאי מדברת
נכעלה וא"כ ז"ל דכהא פלגי דלרב אסי סתירה לא חשיב ספק
וכן ראיתי להדיא כשיטת רב בצלאל שם שכ"כ בשם הרמב"ם
ע"כ וא"ה דברי התום' דטוטה הם למאי דקול' כרב אסי גם
מ"ט הרמב"ם דכיון דגם כנולד ריעות' לפנינו אולי' כתר חוקה
א"כ גם כשאייתרעה החוקה כודאי נמי ניוול כתר' כמו שהיינו
מעמידים אותה קודם דומיא דמקוה וכו' הא נמי ל"ק דיש לנו
דוגמתו במקוה שהביא הרב ראהי דהרי חוקה שאיתרעה
הוי חוקה גמורה דמה"ט במקוה שנמדר ונמצא חסר הוה שרי
כל טהרות שנעשו על נכיו הטעם חוקה אי לאו חוקת טמא
דהוי תרי לריעות' ואע"כ דחוקת מקוה הוי גדול מחוקת טמא
דאי לא איתרע דודאי כל הטהרות שנעשו על נכיו טהרות
ולא בעו בכל חד מריר' המקוה וא"כ תיקשי לרבנו כי איתרע
שנמצא חסר חאי הוי ניהא ניוול כתר' כי היכי דהוה אולינן
קודם דאיתרע תאחר דריעות' זאת לא תעלה ולא תוריד קול'

חוקה דאיתרעה דאולינן כתר' וע"כ ה"ט דשאני טובא כן
ריעות' בריר' לתרי לריעותא דהיינו חוקת טמא והרי חסר כבי
חאי בטל חוקת' תוקוה ה"כ אע"כ דנולד ריעותא לפנינו אינו
סותר החוקה וכן חוקה דאיתרעה כודאי אינו סותר חוקה
קמייתא מ"מ כנירוף שתי ריעותות כיחד בטל חוקה קמיית'
דהוי כתרי לריעות' דהוי כודאי כמ"ט כריש נדה ומינה דמ"ט
הרב דומיא דמקוה דאע"כ דחסר לפנינו היינו מעמידין אותו
על חוקתו הא ל"ת דהתם לא נולד ריעותא לפנינו דקודם
שנמצא חסר לא היה שום ריעותא במקוה דבחוקת כשר היה
ותו ל"ק חכל דכרי הרמב"ם כי אם בזאת מה שהשיב באחרונה
על דברי רבו ז"ל

ועוד אי חשבינן ליה להיא ספק שנסתפקנו או ריעותא
כדי שלא נעמידנו על חוקתו הראשונה כ"ט שהיה
לנו להחשיבו ריעותא לפנינו שלא נימיר אדעת' שהרי לבטל
חוקה ראשונה כענין תרי לריעותא החוקה דהשתא כי איכא
חוקה קמייתא דמבטל לה כתר מעיקרא אולינן ע"כ הא ודאי
נריכה רבה ותשובה ניחת השיבו ועם כל זה נראה לי עיקר
דברי רבו ולא ככל דבריו שהרב סבור כנולד ריעות' לפנינו
ואיתרע כודאי לעשות זה כתרי לריעותא דהוי ודאי דכתר
השתא אולינן וכבר זה אינו רואה בו טעם דשאני תרי לריעות'
דמשייע ליה חוקת' טמא דהוי חוקה גמורה משא"כ ככה"כ
דאין כאן סיוע חוקה דליס טובא וריינו לעשותו ספק דליהוי
חוקה קמייתא נגד כתר השתא כנירוף כנולד ריעותא לפנינו
כשקוליס דהוי תרי חוקי דסתרי ולא אליס חד מנייהו דכמאן
דליתנשו דמי וכדמכח כמי הכי בעירובין דף ל"ו וחור הדין
בספק איסור ולא איתחוק איסור דנקטינן להחמיר וכ"כ שהרי
אפילו כתרי לריעותא פליג' ר"ט כריש נדה ומשוי ליה ספק
וסר"מ לבני חכית פסק כוותיה וא"כ מיסתבר דכה"כ כ"ע
יורו דהוי ספק

ותו דתרי לריעות' מתבאר בקידושין דכ"ו דיליף ליה ר"ע
מכעל מוס' ע"כ כדירוש' הרמב"ם ש"מ דכלי דרכי
לא הוה פשיט לן לעשותו ודאי וא"כ בחאי דקמן טפי
מתרי לריעות' ולית לן שום ריכויו לזה בכתו' מהי תיתי לעשותו
ודאי אך נראים דברי הרב לעשותו ספק וכהכי אשכחנא
פתרי לרבני התום' דיבמות דל"ק מאוניא דריש נדה ודברדי
הרב אלא שגם הם לא כתבו דספק בן ט' דפוסל כודאי כי אם
מספק דספק איסור להסתיר דכיון דאיתרעה חוקה קמייתא
כמאן דליתיה דמי וספק תורה ולא איתחוק התר קול' לאיסור
ונתקיים יסוב הרב בדברי התום' ולאו מטעמיה ויש סוהך גדול
בישוב זו בדברי התום' דיבמות באריות לטעם כמו שיראה
המענין

אך בעיקר דעת רבו של הרמב"ם שהכין דספק בן ט'
וספק הביא שתי טעמות דפוסל ואינו מאכיל אינו
מדין ספק כי אם בתורת ודאי חלבו' מה שהשיב הרמב"ם ק"ל
מת"ש הר"מ בפ"ה מ' בהך מתני' וז"ל וכמו כן אם כא' על
יבמתו ופגל הספק וכו' הדין בכל זה לחומרה ע"כ

דרי נראה דהספק הוא גם בחיבורו פ"ח מה' תרומות
היא שפסק דין זה פירשו הרמב"ם ומהר"ז קורקום שם
דהיינו דקול' ספק תורה להסתיר וכ"כ הפרס"י ברוס' דיבמות
ד"ה נרתו שכתב איירי דאייירי בספק לחומר' תני לה בהדיהו
וכדבריו פיר' הכינו עובדיה הוי דמדין ספק אסר וכ"ן מעיקר
מתני' דב"ב' אה' חלוקה זאת דנפל הבית וכו' לא שייכא כמתני'
כלל דהא' לעי' בספק בן ט' תורת ודאי הוא אלא ודאי דגם
ספק בן ט' וספק הביא ב' טעמות מדין ספק הוא ודברי
מור"ט סאניש כדז' ע"כ

ואולם הרמב"ם כתב לישב דברי התוספו' דיבמות דלא
תיקשי לפוגיא דריש נדה וקידושין דף ע"ט
דמכח

דמוכח דחוקה דאיתרע אולינן בתרה וכ"כ התוספות בפ"ק
דחולין וחוקת קטנות אינה חוקה גמורה דמי לגדה דמטמא'
מעת לעת כיון דאית לה ריעות' מנופה כח"ש כריש גדה ופי'
רשו דחוערת ועלולה היא לכך ואין לה חוקת טהרה ה"כ
בספק בן ט' אין זו חוקה שמתחילה הוא קטן דחעיקרא כמי
להכי וככל יום גדל ואתאי וכן פתי ספק הכיא שתי שערות
כיון דסמו להכי אין כאן חוקה ולהכי אולינן בהו לחומרה
וכו' את"ר

ולכאורה

היה נראה להכיא ראייה דקטנות ונדה
לא חשיבי חוקה בטעם הרב כח"ש התו'
בגיטין ר"כ ר"ה עד וז"ל ואת" א"כ אפילו איתחוק איסור וז"ל
דאינה בחוקת שתיא רואה כל שעה וכשעברה ז' טהורה
מתילא ולא איתחוק איסור וגם בידה לטבול ע"כ הרי דחוקה
העשויה להשתנות אינה חוקה אלא דק"ל דכריהס דהרי שם
במורה דף ו' פליגי בה אימוראי בטומאת מעת לעת אם היא
בקודש לכך ולא לתרומה או גם בתרומ' ולכ"ע לחולין אוקמי'
אחוקתה וכ"כ התוס' כריש נדה רב"ה דאמרו דכיון דאית לה
ריעותא מנפלא לא אמרינן אוקי אחוקתיה אינו לא תוס'
מעלה בקדשים וא"כ אי להתייר חשיב נדה חוקת טהרה
שטבלה לנייתה אע"ג דעשויה לראות חכ"ש כשראתה נדה
דהויא בחוקת טמאה אע"ג דעשויה לפסוק

א"ד

אחר הישוב הא ל"ק דהיא גופה קשה דכרי התוס'
דגיטין דארכבוה אתרי רכשי שכתבו וגם בידה
לטבול דכל שבדו גם באיתחוק אסור

אכן

ראיתי לתרומ' שורש ע"כ שכתב בהנחם דכיון
דאין אחד נאמן באיתחוק ואינו בירו א"כ משום
איתחוק איסור נדה ל"ק דבידה לטבול אבל כיון שהחוקה
לראות דם כל שרואה דם אין בידה לטבול כי אם אחר ז' קיים
לוה כתבו דאם החוקה באיסור בראייתה עד שטבלה לא
החוקה להיות רואה דם תדיר וא"כ בידו לתקן חשיב את"ר
וכן כתב מוהרש"א בפירוש דכריהס וא"כ לפי כשראתה דם
וטבלה בחוקת טהרה עומדת אעפ"י שסופה להיות רואה כי
היכי דחשיב כשראתה איתחוק איסור אעפ"י שסופה להיות
פוסקת

ומיהו

הא ק"ל דכרי התוס' ושאר הראשונים השקלו
וטרו אי נדה חשיב איתחוק איסור וק"ל דאין עד
אחד נאמן והדבר קשה שהרי ערות עד אחד אינו אלא להתייר
או לאסור בחתיכה ספק חלב ספק שומן כח"ש בר"פ האשה
רבה והרי ספק טומאה ברשות היחיד גם באיתחוק טהור
טמא כוראי כח"ש בטוטה רב"ה דעשה הכתוב ספק כוראי
בטוטה והיינו גם באיתחוק טהור ככל ספק מנע כח"ש התו'
בחולין ד"ט ר"ה התם ובריש נדה ובשאר דוכתי ובגדה ר"ה
מכואר כח"ש דתתם נדה הוא ספק טומאה ברה"ב וכ"כ התוס'
כריש נדה ר"ה מעת ע"ש וכיון שכן תוקשי עכ"פ אם איתא
דאין עד אחד נאמן באיתחוק איך נאמנת בנדה דמדת הוי
טמאה כוראי גם באיתחוק פתר זכ"ש באיתחוק איסור דאף
את"ר דלא חשיבה חוקת איסור מה בכך והרי גם באיתחוק
טהרה פסיקו כוראי כ"ש כאן דאין כאן חוקת טהרה ואי נדה
התייר כ"ש שאר איסורים באיתחוק איסור

וי"ל

עפ"י ח"ש בכתובות ד"ב ר"ג ור"א אומרים נאמנת
ואחרו שם דמכשיר אף ברוב פסולין ושם בר"ר אביק
הש"ס השעם דלג"ג אל"ס ליה כרי דאף בחד ספק כמי מכשיר
ש"מ דכרי עדיף מרוב וא"כ ק"ל דכי יליף ספק טומאה מטוטה
היינו בספק מנע דליכא כרי וכ"ת הרי מטוטה יליף מטוטה
איכא כרי דהיא אומרת טהורה אינו ואסרה הכתוב אי מהא
כבר כתבו התוס' בטוטה דכ"ה דלא חשיב כרי אחר קינוי
והתייר א"כ כח"ש התוספו' שם דכ"ח ובשאר דוכתי דעל ידי

קנוי וסתירה איתרע חוקתה ה"כ ז"ל איתרע כרי דידה וא"כ
נדה דאמרה טהורה אני דאיכא כרי וליכא ריעותא לא מני
יליף מטוטה א"כ ז"ל דכי ילפינן מסוטא לסט"ו ברה"ב וכן נדה
אינו אלא לבני טומאה וטהרה אבל לבני איסור נדה לבעלה
לא מני יליף שהרי מק"ו שצטת שונב כחוויר הוא דמני יליף
כח"ש שם בטוטה ולבני איסור נדה לא עשה כו שונב כחוויר
זאונם כרצון וכ"מ דספק נדה אינה כוראי לבני איסור נדה
כי אם לבני טהרות וז"ת עוד טוב ראיתי להתוס' כב"ק דז"א
ר"ה דאין דפשיט ליה הכי ע"ש

וראיתי

להר"מ ב"ת ז"ו שהביא מדק"ל דער אחר
באיתחוק אינו נאמן ובגדה נאמנת ש"מ דלא
חשיבה חוקה ומלכך דקשה דלא זכר דכרי התוס' והרשב"א
דריש גיטין הנה למה שביארתי הא ל"מ

והנה

ראיתי להרב מחנה אפרים ה' אישות שהביא הרב
בן המחבר ראייה לסכרת הרומט ח"א סימן מ"א
דחוקת קטנות אינה חוקה תמ"ש בנדה דמ"ח לאחר הפרק
דאיכא חוקה דרבא שמכין לנשים תוך הפרק דליכא חוקה
דרכה לא שמכין לנשים ואם איתא דחוקת קטנות הוי חוקת
איך אמר ר"ז או ר"ש דאין נשים נאמנות לומר קטנה שתמאן
הלא כל שהחוקה חסייע להם נשים נאמנות אף להקל דתמ"ש
נשים נאמנות לאחר הפרק לומר גדולה היא שתחלוץ דתמ"ש
לה חוקה דרבא והסכרה נוטה דאי חוקת קטנות חוקה היא
כל דליכא חוקה דרבא אית לה חוקת קטנות אלא נראה
דחוקת קטנות לא הויא חוקה ע"ש שדחוק כרי לרחות ראייה
זאת ותמנה עליו איך לא זכר דהר"מט גופיה הביא ראייה
זאת בסיומן כ"א וז"ל תדע דאף להחזיקו בקטנות לא תמנה
נשים להקל בנדה דמ"ח וכו' אלמא אפילו להחזיקו בקטנה
לא אמרינן גלווי מילתא בעלתא הוא דומיא דהיא
דאשתמדרעוהי דהעמידה בחוקת קטנה לא מקרי החוק
את"ר ע"ש מ"ש ח"כ בשם ת' הר"מט סימן קכ"א דכי
מנהי חוקה דרבא ה"ט דהוי גלווי מילתא בעלתא ע"י החוקה
ע"ש ואוקי באתרין

ובישאני

לעצמי היה כ"ל עוד ראייה לסכרת הר"מט
תמ"ש שם בנדה דמ"ו קטנה כל זכ ממאנת
מכאן ואילך אינה תמאכ' ואינה חולצת הא גופה קשיא אמרת
אינו ממאנת אלמא גדולה היא אי גדולה היא תחלוץ וכ"ת
מספק"ל ומי מספק"ל ושאמר רבא וכו' כ" דאי הוה מספק"ל
ולא היה כאן חוקה דרבא ניה ליה בת"ש אינה ממאנת ואינה
חולצת והרי אכתי תיקשי תמאן דכל ספק מוקמינן אחוקתיה
וה"כ בחוקת קטנה עומדת למאן דמ"ד דליכא הכא חוקה
רבא ודוחק לומר דאם"כ דהו"מ לאקשוני הכי וחד מתרי
פרכי בקיש ותו דשם אסיק הש"ס דחוק' דרבא לא מהני להקל
במילאן וחיישינן שמא נשרו וקשה דהרי בכל תרי חוקי דסתרי
ק"ל דאולינן בתר חוקה דעריפה ואל"ס טפי ברמוכח בכתוב'
דזכ דפליגי ר"ב וז"ל אי חוקת הגוף היכא ראי' כבגדת חוקת
מהון וגם בדע"ו שם אמרו כי לא אזיל ר"ב בתר חוקת הגוף
היכא דאיכא חוקת מהון וכו' וכה"ג נחלקו ככ"כ דקכ"ג
ובשאר דוכתי והכא כיון דחוקה דרבא לא מהני להקל ש"ת
דאינה חוקה גמורה וא"כ חוקת קטנות עריפה וניויל בתרא
ותמאן ולא נישוש לשמא נשרו גם בספק תורה אלא ודאי
דחוקת קטנות אינה חוקה ומיהו ראייה זאת אינה אלא לרעת
דכו טל הר"מט בסיומן ז"א והר"מט גופיה סימן מ"א דפשיט
להו דמהני חוקה להקל בשל תורה גם בדבר שבערוה

א"ד

בסימן ק"ב כתבתי להשיב על דכריהס שיש לדון
דבערוה גם בחוקה החמירו ע"ש לכו"מ תידי
מהך סוביא כרעת הר"מט דחוקת קטנו' אינה חוקה אך מזה
אחר ל"מ מהך סוביא כרעת הר"מט וגם ראיתי הר"מט
דמ"ח

חרת"ח שהביאו גם כן כנו של הת"ח ל"מ שגראה ודאי קטנ' שהגיע לכלל שנים אף אי לא היה באן חזקה דרבא דהביאה סימנים מ"ה ליבא נמי חזקת קטנות כיון דראויה להביא שתי שערות ונדולה היא ודמי למ"ט בקרו' דע"ט דכיומא דמיטלם שית ליבא לא חזקת' כערות ולא חזקת כערות כיון דעשוי להביא שתי שערות וע"כ גם כלי חזקת דרבא לא ההני מידי חזקת קטנות ואף תוך הפרק אליבא דר' דתוך הפרק כלאחר הפרק נהי נמי לליבא חזקה דרבא דהביאה סימנים מ"מ גם חזקת קטנות ליבא דעשוי הוא שיכיא כתוך הפרק והוי גדולה במורה לר' והוי כיומא דמיטלם שית דלא קיימא כסום חזקה כיון דעשוי כיוס זה להשתנות ותו ל"מ מהנך סוגיי כדכרי הרומט'

לחזקה מש"כ בחזקת הנוף ומחון וכמ"ס נ"ב כמ"מ סימן ד' וקשה דהרי בכתובות דכ"ב גבי מ"ט אי ערער דנולנו' תרי ותרי מינהו ופרסו דכתרי ותרי לא מכשירי להעיד והתו' חקטו עליו דקול כר"ה כ"כ כתיב עדים החוכמיות דוו כאלה כפני עצמה ומעידה דלית לן לומר חוקי גברא לחזקתיה ומתוך כך פדשו כשה ר"ח דלא איירי בעדות דיינין אלא בעדות אחרים וכו' אשר מחובר מדכריהם דחזקת כערות עדיפא נגד חזקת מחון ומחויאין מחון ע"פ ע"ש וכדכריו כספר המאור הכריח הר"ה דחזקת כערות עדיף מחזקת מחון ע"ש ואי כדכריו דחזקת כערות קיל מחזקת הנוף וכ"ש נגד חזקת מחון לפי מ"ט בח"ו סימן ד' דעדיף מחזקת הנוף וא"כ איך יתכן דעת הנהו אשלי דכרכי דחזקת כערות עדיף מחזקת מחון ואף החולקים עליהם הר"ף ושאר פוסקים דמספק פסולין דחזקת מחון עדיף לאו משום גריעותא חזקת כערות דתלוי כרין דחו סברתם אלא דלעולם חזקת מחון עדיפא ש"מ דהכרעה זאת לחלק בין החזקות ולברוע כח חזקות דתלוי בדן לא אמרו שום אחר מהראשונים

ואולם

כעיקר יסוד הרומט לרכרי התוספות דיכמות בקטתי להולמו ואיני רואה בו שליש יסוד ולדכריו עיקר קושית התוספות מחזקת כערות דירה דאילו חזקת קטנות אינה חזקה כלל גם בלא איתרעה וכו' תלי כחזקת קטן דאי היה כחזקת גדול לא הויה חשיבה חזקת כערות דאיתרעה כיון שדאי בא עליה פסול אך כיון דאינו כחזקת גדול לא חשיב ריעותא

י"ד לו

להרומט אה"ע סימן מ' שכתב דחזקת מחון עדיפא מחזקת כערות ואע"פ כן אין לפסול

עדים חספק כיון דהספק נולד בעדים קורם שבאו להוציא מחון ע"ס ולפ"ל ל"מ מהבא דחזקה דקיל נמי שגולד ספק בה קורם שבא חזקה אחרת כגברה אזלינן בתי חזקה ראשונה אף דקיל אך מנר אחר ק"ל דהרי בפ"ק רחולין ד' סאלו מנ"ל דאזלינן בתי חזקה וילפינן מנבעים דכתיב ויבא מן הבית והכניר את הבית הרי דליף לכל מיני חזקות מנבעים וכו' בעו הכי הוא על חזקת איסור דבהמה כחיה בחזקת איסור עומד' כמ"ס הר"ן שם בחידושו לר"ה ע"ש ואי כדכריו דחוק' הנוף עדיף ואלים מחוקי התלוים כדון כנון חזקה טומאה ואיסור ופנויה וכערות הרי נבעים חזקת הנוף דלית לן לומר שגולד שנוי בנוף ונחם' הנבע ממה שהיה וע"כ אזלינן בתי חזקה משא"כ כי הנך חוקי דתלויות בדון ואין למדין קל מתמור וע"ק דממ"ב אי גם כי הני חוקי דקילי הוו מר"ת ואזלינן בתי חזקה הנוף והמון דאלתימא"כ מאן פלב לן באיתרע כין חזקה לחזקה וגם לומר דהני חוקי דקילי אינן מר"ת קשה לשמוע דככולים הש"ס אזלינן בכל מיני חוקי אף להקל בן ע"כ דהרבה זאת שהוליד בין החוקי דבאיתרע בחזקת הנוף ומחון לא מרע לחזקה משא"כ בחוקי התלויות כדון הוא תימא כעניני וע"ק כעיקר דמיונו לאיתרע דורק לה קידושין עם ספק בן ט' שבא על אשה ממ"ט כחולין ד' דפליגי יר"ש ור"ח בשחט ונמצא סכיני פגום שהקשה לר"מ נוטבל ועלה ונמצא עליו דבר חזק דלתי ספק ומחויא מידי ודאי טבל ותירצו משום דהעמר טמא על חזקתו ה"כ העמר בהמה וכו' הרי שחוטא לפניך ה"כ הרי טבל לפניך הא איתיליד ריעות' ה"כ הא איתיליד ריעות' כוותיה אע"ג דוראי שחט ונפל ספק אימת נפגם הספק אע"פ כן חזקת בהמה כחיה קיימת ולא אחרת' כבר איתרע חזקה זאת כיון דוראי שחטה ואע"ג דהריעות' אינה כבהמה כי אם בסכין וא"כ כספק בן ט' איך מרע לחזקת כערות כיון דוראי בא עליה דמה ככך הא איתיליד ריעות' אם היה פחות מכן ט' או לא ואף לר"ח דס"ל דמרע לה לחזקה היבא ראוב' ודאי נגד חזקה ולדודיה ז"ל דחזקה דכשרו' אינה כלום כיון דוראי בא עליה ואע"ג דאיתיליד ריעות' דהוא ספק קטן הך ריעות' אינה כאשה כי אם כבעל קטן מ"מ כיון דקול כר"ה איך יתיישב המשנה בכך וע"ק שהרי התו' הקטו שם מדקול' במקוה שנמרד ונמצא חסר רכל העהרות טמאות משום דאיתיליד ריעות' דהרי חסר אפ"ג דאינה ריעות' כארם הטובל כי אם במקוה ותירצו בתיירצו שני דכי חשיב ודאי טבל היינו

אך אכתי קשה תיקשי נמי החזקה כערות דאילו דאיתרעה כיון שעכשוו הוא גדול הוה אזלי' בתרה ולפי דאיתרע לא אזלינן ווהו הכך מכל הני סוגיי שהכריח דגם דאיתרעה אזלינן בתרה וש"ר שדכרי הרב כתיירצו זה עשירים הם כסימון מ"א שכתב יסוד זה באורך והעלה דחזקת כערות דהיא תלויה כדון אינה חזקה אלימתא כמו חזקת הנוף וכפרק המדיר אמרולא תימא ר' לא אזיל בתי חזקת הנוף וכו' וכתבו התוספו' דאע"ג דאיבא חזקה אחרת דהיינו חזקת פנויה אזלינן בתי חזקת הנוף את"ר נראה דס"ל דכי אזלינן בתי חזקה דאיתרעו אינו אלא כחזקת הנוף דאלים ולא כחזקת פנויה דקיל :

אלא

דאכתי קשה דמה יענה למ"ס כפ' בכל מערבין גבי תרומה ונטמאת דאזלינן בתי חזקת טהרה דתרומה דאיתרעה אע"ג דהוי חזקה התלויה כדון ואינה חזקת הנוף כיע"כ נראה דה"כ שדעת הרב דגם כחזקה דקיל אזלינן אף דאיתרעה כדוראי ומ"ס לחלק בין חזקת הנוף לשאר חוקי דקילי היינו משום דס"ל דכי קול' דאיתרע' בשעת הספק כנון ספק קרוב לו כיון דוראי ודק' דמרע לחזקה אינו אלא כחוקי דקילי כי הני אכל כחזקת הנוף דאלים גם דאיתרעה בעת הספק אזלינן בתרה

וכן

דאיתי לו להרכ להדיא בחמ"מ סימן ד' ע"ש באורך וע"כ ס"ל דנכי ספק בן ט' לא הוה חשיב ריעותא כיון דוראי בא עליה דהרי בחזקת קטן הוה קאי ואינו פוסל בכיאתו ואף ע"ג דאינה חזקה במורה מ"מ מידי ספק קטן ספק גדול לא נפיק ובספק שקול לא חשיב ריעותא דל"ד לקידושין דבעת שורק לה קורם שגולד הספק אי קרוב לו איתרע חזקת פנויה משא"כ הבא דבעת הביאה חל הספק אי פוסל בכיאתו ולזה תירצו דכיון דעכשוו הוא גדול הדין כותן להחשיבו גדול גם בעת הספק כיון דחזקת קטנות אינה חזקה כלל דעכשוו דיינין' ליה כגדול דליוהי ריעותא דוראי בא עליה כקידושין דחשיב ריעותא מה דורק לה קידושין כדוראי והו המוכן אזלי ככוונת דכריו ומ"מ עיניכל חכם לב המה ראו שאין זה פשט דכריהם אלא שנרחק הרב כדכריהם כדיליט' ומאחר שנתבאר דל"ק הכל מ"ס הרב על דרך רבו נשארו דברי התוס' כפשטן כפי דרך רבו ותו ל"מ דחזקה דקטנות לא חשיבה חזקה וכו' מן דין תמהני כדכריו דעיקר יסודו תלוי דחזקת כערות קיל טפי מחזקת הנוף וכל דאיתיליד ריעות' בעת הספק כנון דורק לה קידושין הרע לה

היינו משום דכתעסק כל היום כולו אבל בחזקה מה שייך לומר ודאי טבל הרי בחזקה הכר טבל ואין זו טבילה ע"ש הרי דלא שייך לומר כיון דודאי בא עליה דמזע לחזקה דאין זה ודאי כיון שהספק לפנינו אם הוא קטן וגם לתירוצ' שם שכתבו דכי התייר ד"ה ה"ט דאיכא בפיקי טובא ש"מ"דכל"ה אין ודאי שחיטה מוניה מירי חזקת איסור אף לר"ה וא"כ ה"כ איך הפלה משום כיון דודאי בא עליה אכרה חזקת כשרות כל שהספק לפנינו גם הוא קטן וכ"ת כל שעכשוו גדול שיש לרזן מעיקר נחמי גדול היה כמ"ס קידושין דע"ט מדהשתא בוגר' צפרא נמי בוגרת וזו זה לריעותא חסייע לריעות' דודאי בא עליה כזירוף שני הריעותות הוא דאכרה חזקת כשרות וכי קול כר"ה כנמצא הכין פגום ה"ט דכתר השתא שהוא חסייע לחזקת איסור הבהמה.

אבתי קשה תיקשי חתני' דטבל ועלה דליכא שום ריעותא דעכשוו טמא ודאי וקיייליף מוכה ה"ס מילתיה בר"ה דאף ספק נגד ודאי אינו מוטל החזקה ש"מ דוו שעכשוו פגום אינו מעלה ומוריד ומיהו לזה זל דספק נגד ודאי בחזקת חזקה מרע לה לחזקה מדכריהם וע"כ גבי סכין הדודאי להתייר איסור מדינא ובגי פחות מכז' ט' איסור מדכריהם א"כ דהוי מר"ת דמזע לחזקה לגמרי ובגי סכין הו"ל כלא איתמוק התר ואיסור דאיסור מדינא דספק תורה להחמיר וה"כ בספק בן ט' פוסק מספק כיון דמזע לחזקה וכ"כ מהתוס' חולין שם ר"ה טבל ע"ש.

אלא דאכתי קשה מדכריהם התוספו' שכתבו דכי באותו המין משא"כ כטבל ונמצא חסר דלא שייך לומר ודאי טבל ולדכריהם גם בספק בן ט' משום שבא עליה לא חשיב ודאי וכ"כ ה"כ היא גופה תיקשי להתוס' כתובות דכ"כ ר"ה תרומה שחילקו בהכי הא ל"ק שכבר ראיתי להר"ן שם שכת' מדכריהם התוספו' והסופך דכיון דעבידי אינשי רטעו בקרוב לו בקרוב לה אמרי' דמדרכבן' לא תנשא ע"ש וא"כ זל דגם התו' מטעם זה הוא דס"ל דאמרו לא תנשא.

א"נ י"ל דבערוה החמירו כה"ג ולפ"ז כל מ"ש הרומט בחידושי קידושין דס"ה ע"ג ובת' ח"מ סימן ק' דה"ט דודאי וזק לה קידושין מרע לחזקה מר"ת ק"ט מדכריהם התוס' אלו גם בח"א סימן כ"א דנ"ז ע"ג שהק' לחילוק התוס' מחזקה שנמדד דאף על פי שודאי טבל לא אכר חזקת החזקה ותייר' דאם אמרו להחמיר לא אמרו להקל הרי התוס' כדיבור זה פשיט להו דלא חשיב ודאי טבל כאופן מדכריהם כזה דריבין עיין אגלי.

וראיתי להרי"מ בסיומן זא שהכריח חזקת קטנות אינה חזקה תמ"ט דמ"ב כן דקטנה סנסתפקו בחספר שנותיה והכיאה סימנים דמטילין אותה לחומ' כדן שאר בפיקות ואם איתא לוקמא בחזקת קטנות וכ"ת כיון דהכיאה סימני' איתרע חזקתה הרי סימנים לאו מילתא ניניהו דילמא קודם וזן הוא דשומא בעלת' ניניהו אית' ר"ק ל' בראיהו זו שהרי הרומט גופיה כסי' כ"א פי' דכרי הרמב"ן דאייירי בכא להתירה בחליפה דקמ"ל דאף עפ"י שחצלו לה סימנים הוכחא מילתא שבאו לכלל שנים דכי אמרי' תוך וזן שומא ניניהו כשאנו יודעים בודאי שלא באה לכלל שנותיה אבל אי מספק' ל' אי באה ודאי דסימנים חגלה לה לחילתא דודאי באה דאין דרך לשערות שבאו אלא לאחר וזן כמ"ס כס' התרומה תדע שהרי כשאנו לה סימנים לאחר וזן לא חיישינן שחא שערות אלו מקודם היו דלא בדקנוה מקודם כמ"ס התוס' והדיף משום דכברה הוא דאין שערות באים לא לאחר וזן והו' חידוש גדול שחדשו לנו דאעפ"י כן דניס אותה ככל ספק ע"ש ולדכריהם היכי נמי מתייר' ראיהו דלוקמה בחזקת

קטנה דאדרכא כיון שהכיאה סימנים ולא נודע שנותיה תלינן דברולה היא והרי איתרע חזקת קטנות.

גם ראיתי שהכיאה ראיה מת' הרשב"א מ' אלף רנ"ו כנסתפקו בחספר שנותיה ולא מצאו לא סימנים דאנו חוששין שחא נכרו ע"ש הרי שלא סמך על חזקת קטנות והא נמי ל"ת כי אם לפי שישנו דס"ל דסמכו על החזקה להקל בשל תורה גם בערוה אך למ"ס לעיל בסיומן ק"ב דיש לזון דבערוה לא סמכו על החזקה להקל דמדרכבן אסרו תו ל"מ תהך ת' הרשב"א ודכרי הרמב"ן שהכיאה ה"ה זל.

גם הראיה שהכיאה בסיומן מ"א מת' הר"ן סימן ס"ו ל"מ וכמו שכבר דחה הרב. ס. חיי בת' סי' ל"ח ע"ש ונא"ס הדכריים.

וראיתי להרי"מ בסיומן מ"א שהכיאה ראיה מריש נרה דטהורה דנרה לא חשיבא כיון דאית לה ריעות' מנופה ונרגש דה"ד לתרומה ולקודש אבל לחולין דיה שעתה ותייר' דלאו מטעם חזקה פי אם דהוי ספק דלמפרע כמ"ס התו' כריש נרה והר"מ קסטילין תמה עליו דהרי שם בתוס' כריש נרה כתבו אבל לחולין לכ"ע דיה שעתא דאוקמה אחזקתה דטהורה והרומט השיב לזה כס"כ"א דמשום שומאה דלמפרע דקיל טפי סמכו אהך חזקה דלאו חזקה היא ע"ש ואני תמיה על זה דהרי בסוטה דף כ"ח גמרו ס"ט כרה' מסוטה לעשות ספיקו בודאי וכל דלא דמי לסוטה כגון ספק דלמפר' דלא מצי לילף מסוטה נשאר כריש ככל ספק איסור דהולכין להחמיר לקנת מהפוסקים הוי מר"ת ולקנת מהם הוי מדכריהם אבל להתייר שום ספק תורה לגמרי לא היה אדם שערער.

וא"כ תיקשי אי הך חזקה גרועה היא ואינה חזקה אף התיירו בחולין והרי ספק בלי חזקה עכ"פ אסירי וכ"ש להסוכרין ראסיר מר"ת וא"כ כיון שתלו בחזקה ש"מ דחזקה גמורה היא וכ"ת דס"ל דכל שומאה דלא דמי לסוטה טהור לגמרי והוי כס"ט כרה' דאז אין בו רעת לישאל התם שאני דיליף היתר מסוטה דאי נסתרה כשני אנשים אינה נאסרת וכן אם אשה שוטה אינה נאסרת ויליף גם ההתר מסוטה אבל ספק למפרע דלא שייך כסוטה כלל נשאר כריניה וכ"כ דאל"ה למה תלו בחזקת התר והרי כס"ט כרה' גם בלי חזקת התר טיהרו כמ"ס התוספו' שם כסוטה וכ"כ שהרי שני שחילין ונגע באחד מן החביות כתבו התוספו' דלא מצי לילף מסוטה דאי אפשר להיות שניהם טמאים וכי מטהרינן משום חזקת טהרות ש"מ דכלי חזקה איסור ומה"ט אסיק ה"ס כריש פ' שני כוירים דשניהם טמאים מספק ע"ש וכ"ת שדעת הרב דכל ספק דלמפרע ספק קיל ולכ"ע אין איסורו מר"ת וע"כ גם בחזקה גרועה כי הך התיירו לגמרי קשה דהרי התו' בחולין דא"ר ד"ה איתא אסרו גבינות שנעשו חכהמה ונמצאת טריפה כיון דהחזקה גרועה דלא נתכרר ואף המתירים לא התיירו כי אם מטעם רוב כמבואר בטור וכ' סימן פ"א ואם איתא ת"ל דספק למפרע גם בחזקה גרועה יש להתייר אלא ודאי דלא טמא ועיין ת"ש התו' כרה' ד"ב ה"ס ושניהם.

עוד ק"ל לרעת הרומט דהרי שנינו בניטין דכ"ח המחביא בט והניחו וזן או חולה נותנו לה בחזקה שהוא קיים ואסיק ה"ס דשמתא מת לא חיישינן דמוקמינן ליה בחזקת חי והרי חזקת חי עשוי להסתנות בודאי דסוף אדם למות ואע"פ כן אוליבן בתר חזקה כזו והרי נראה מוכרר כפי' מ"א דחזקת קטנות אינה חזקה כלל גם דלא איתרעה בודאי והרי בחזקת חי דכוותא דהתיירו בערוה וכאיסור תרומה והיה מקום לושב דכל מין חזקה בלי ריעותא לפנינו גם בחזקה כה"ג מהכי וכל מ"ש הרומט הוא שיש ריעותא לפנינו

לפנינו דקטן זה חוותו מוכיח שיהיה חקנ"ט או שהכוא שתי
 שערות וכי ריעותא לא תהני כחוקה גרועה שא"כ כמכיא
 גט דאין לנו מקום וזר לתלות שחת ואינו תספיק התח"כ אי
 הוי חוקה מר"ת א"כ מ"ל אם יש ריעותא לפנינו או לאו ואם
 אינו מר"ת א"כ גם כלי ריעותא לא ניוול בתרא והרי חננעו
 בית ולפיכך לה דאוליגין בתי חוקה ומשם ולפיכך גם באיתייגילר
 ריעותא כמ"ש התו' בחולין ד"ו והה מקום לחלק ביניהם ומצוין
 זה ראיתי כת' סם חיי שם שהקשה מתני' דפ"ה דטהרות
 נגע כאחד כלילה ותני עלה בתו' ומורים חכמים לר"ת
 כראיהו חי חכערכ הרי דמטהרי רבנן משום חוקת חי אע"ג
 דעשוי להשתנות דהילורים למות ובל הראיה חכמים השיב
 דל"ד דהתם שאני דבעל פת מועדת ועלולה לכך אבל בקטן
 דיש לו ותן מוגבל לקטנות ונולד ספק אם קטנה אם גדולה
 ככוי האוי ודאי דאוליגין בתי חוקת קטנות ע"ש ולירי חיי
 רארכא מהך דנהי יש ראיה דגם חוקת קטנות חשיבא
 חוקה דהא תנן שם כנדה ד"ו ר"א ר"ד כ"ש דיון שצתן בתולה
 העוברת הניקת וקינה וקול הכי וכבתולה גם ר"ז מודה
 ברתנן שם הרי דה"ט דמועדת ועלולה אינו אלא היבא
 דאיתרע ודאי חוקת טהרה כפעמים אחרות שראתה דם אבל
 כתולה אע"ג דעכ"פ סופה להיות רואה דם בהגיע לפרקה
 כל שלא ראתה חוקמינן לה בחוקת טהרה אף לקדשים וכ"ש
 לחולין וא"כ קטנות ונבלות ל"ד כי אם לכתולה דכל שלא
 ראינו שהוא גדול מוקמינן ליה בחוקת קטן וכן ראיתי להתו'
 רוד בקידושין דע"ט שכתב דמ"ש דבתוך ששה כהא ניומא רב
 הרי היא בוגרת לפנינו דאילו הוה מעשה בתוך ששה שאין
 זמנה להשתנות הוה דמי לכתולה שלא ראתה דם חומיה
 שכשהיא רואה עכשיו אחריון דיה שעתה ולא הספקיון
 להפרע בשום טומאה ע"ש ומינה לקטנות דבמתי קטנות אי
 אפשר להיות גדול כי חכמ"ל אם הוא גדול בחוקת קטן קאי
 באופן שדכרי הרזחט כוה צ"ת :

גם נס דש"ס אה"ע סי' ר"ז הכיאו כס' חוסן יצועות כתב
 דחוקת קטנות חשיבא חוקה :
 גם ראיתי להרב מחנה אפרים ה' אישות סי' ב' הכריח
 הת' הרזחט סי' קפ"א דס"ל הכי :
 גם ראיתי כס' כהונת עולם סי' כ"כ שהביא נ"כחת'
 הרזחט ח"ד סי' ו' ומשפטו שמואל סי' קי"ו והפיר'
 כנלאל דל"ד וכתומת ישרים סי' ק' רשעט להו דחוקת
 קטנות חוקה גמורה היא :

ואת זה קשה לי להרב כהונת עולם שז"ס כס"ס סי' ט
 את טעמו ונראה שתופס עיקר דכרי מהר"ט
 ע"ש גם ראיתי להרב דכרי אמת בת' סי' ו'ו' ד"ו שהעלה
 ג"כ הפך דעת הרומט כי ככל אלה נראה עיקר הפך דעת
 מהר"ט דחוקת קטנות חוקה גמורה וגם ראיתי להרב חסנה
 למלך כפ"ו מה' ערות דניקט בפשוט דחוקת קטנות הוי חוקה
 אמת שקשה עליו אך לא זכר מהרומט והפ"מ פשיט להו
 להפך אלא דלמה שנתכאר כ"ל עיקר דכרי וזכ"כ הת' מועשה
 חייא סי' ח' ע"ש וכ"כ דעת הלח"מ דכפ"ב מה' אישות הוה
 הקשה דכספק בוגרת להר"מ לוקמה לחוקת נערה ע"ש מה
 שגרחק ש"מ ראצ"ג דכבר ואתאי כשעכבור שז חרשים
 חשיבא חוקה א"ק דכפ"ק דר"ה ד"ו דפריך ודילתא עייל ולא
 קום להו וכו' וקשה ניומא דאוליגין בתי חוקה דלא הכיאה
 שליש דמר"ת חוקי אחוקתיה אלא ודאי דיון דעשוי להשתנות
 דגדל ואתאי אין זו חוקה כדכרי הרומט ונריך ישוב וכקונט'
 הספיקות בס"י קיח כתבתי לישב דל"מ כדכרי מהרומט :

ואיך שיהיה למאי דאתאן עלה דמוכה מהנהו דוכתי
 שהביא הרומט דחוקה דאיתרעה אוליגין בתי
 כי היכי דלא תיקשי להאי כללא מוכרי התו' דיכמות ע"כ
 לישב בדרך רבו של הרומט וכסמוך אבאר מה שיש לישב עורך
 בדכרי התו' אלנו :

וראיתי להרב מחנה אפרים ה' אישות סי' ג' שהכריח
 דחוקה דאיתרעה מירי ספק לא נפיק ולא
 אוליגין בתי דמתנן כפ"ה דטהרות נגע כאחד כלילה ואינו
 יודע אם חי אם מת וכו' ותני בתו' ומורים חכמים לר"ת
 כראיהו חי חכערכ הרי דכל דלא נכרך נוכערכ ממשחי רבנן
 שכל הטומאות בשעת מניחתן וכנכרך מבערב לא שייך לומר
 דחולין דאוליגין בתי חוקה היינו היבא דלא איתרעה וכו'
 איצטריכוו כרפ"ק דנהי דה"ט דהלל דלא אויל בתי חוקה
 כיון דמנפא קא חייא מחנע דכלאזו ה"ט מוקמינן לה בחוקת
 טהרה אע"ג דהשתא וראשטמאה היא ואיתרעה חוקתה
 ה"ט דהיא ראשה איתרעה טהרות לא איתרעו וכי האי גוונא
 חילק הש"ס כפ"ק דחולין סבין איתרע כהמה לא איתרעאזי
 את"ר :

וכדכרי ראיתי בת' בני משה סי' ז' דס"ס שהביא
 ראיה מההיא דנגע כאחד כלילה דחוקת
 דאיתרעה לא חשיבא ואוליגין בספיקו להחמיר שהרי לא
 מטהרין כי אם ברה"ר בדתני שכל ספק טומאה ברה"ר
 טהור נראה דכרה"ט טמא ואם איתא דחוקה דאיתרעה הוי
 חוקה גם ברה"ר הו"ל לטהר ע"ש :

ובש"אני לעצמי אי מהא ל"ק דהרי בענין ספק
 טומאה ברה"ר לטמא וברה"ר לטהר אינו
 מעלה וחוריד החוקה כלל שהרי בספק נגע דהארס בחוקת
 טהור כרה"ט טמא ודאי נגר חוקת טהרה כמ"ש התו' כריש
 נדה ד"ה והל"ל דילין חסוטה דלא מהני חוקה וגם ספק
 טומאה ברה"ר לטהר הוה אע"ג דלא איתחוק התי כמו מקוה
 שנמדר כמ"ש התו' שם וכבוטה דכ"ח וכחולין ד"ט ע"ש וע"כ
 בנגע כאחד כלילה דהוי ספק טומאה אף דחוקה דאיתרעה
 חוקה

גם ראיתי בספר חוסן יצועות אה"ע סי' קנ"א שהקשה
 להרזחט חמ"ש התו' ככ"מ ד"ק ר"ה הא וז"ל ואת וכו'
 והכא לית לן לחיול בתי חריה קמא דאיבא חוקה אחר'
 כנדה דאוקמה בחוקת מעוברת והשתא הוה דילדה וז"ל וכו'
 הרי דחוקת מעוברת חשיבא אע"ג דעשויה להשתנות
 דלכשימלא ימי העיבור תלד עכ"פ והוי בחוקת קטנות
 ופשיט להו דהוי חוקה דאע"פ שהעלו דחוקת חריה קמא
 עדיף מ"מ מודו דבוי חוקה גמורה אי ליבא חוקה אחרת
 כנגדה ש"מ דליתיה לחילוק מהרזחט :

והיה מקום לישב ע"פ ח"ש הרומט בחלק ח"מ סי' ד'
 דחוקת הנוף וחוקת המון אלומי וכל חוקה
 התלויה ברין קילי ע"ש וא"כ ז"ל דדוקא בחוקת התלויות
 ברין קילי הוא דלא חשיבי חוקה כל דעשוי להשתנות
 משא"כ בחוקת הנוף דלומר שנוגר שנינו בנוף לא אחריון
 וא"כ גם בפשוי להשתנות הוי חוקה וחוקת מעוברת חוקת
 הנוף הוי וגם זה אינו מספיק דהרי תנן שם במתני' ספק
 הכיא שתי שערות דעל הלוקה זו קשה ללוקמה בחוקת קטן
 ונריך נתי לישב דלא חשיבא אע"ג דאנו צריכין לרין שנוגר
 שנינו בנוף שנוגר לו כ"כ שערות דהוי חוקת הנוף ואע"פ כן
 בעשוי להשתנות לא חשיבא וקשה כי קושיון וע"ק דהרי בת'
 רב כנלאל סי' ק' דס"מ הכיא ת' רזכס שהיה בזמן הרשב"א
 דאם נסתפקו במכפר שנותיה כודקין למיאונין ואם לא נמצאו
 לה סימנים מוקמינן ליה בחוקת קטן עד שיתברר ע"ש הרי
 נראה שחולק להרומט ומ"מ אע"פ שהרב פ"מ ח"א סי' ו'ו'
 דמ"כ הכיא סברת הרומט וכתב דראויים הדברים למי
 שאחרן רואה אני דרכו החולקים דהנה מת' הרומט סי' י"א
 שם תבאר דרכו מהר"ש סאגיש והרש"ך ח"א חולקים עליו

חוקה גמורה היא כרה' טמא כודאי דכי גמירי ספק טומאה כרה' לטמא כודאי היינו גם באיתחוק התר וכאחור אך ככל איסורי תורה דאוליגין בתר חוקה אה"נ דגם בחוקה דאיתרעה אוליגין ותו ל"ק לכל הכהו דוכתי דמוכח דגם בחוקה דאיתרעה הוי חוקה גמורה ומן הכר הזה יש להשיב גם על מזהר"ט סי' זא שהקשה לרבו שכתב דכל חוקה שנוגד ספק וריעות' לפנינו ושוכ איתרעה כודאי אינה חוקה והרי כנגע באחד כלילה מטהרי רבנן כראהו חי מכערב אע"ג שנוגד לו הספק אם חי אם מת ע"ש ומלכד ח"ס לעיל לדחות הנס לח"ס הא ל"ק רבבי ספק טומאה כרה"ר גם כי איתרעה החוקה ולא השיבא כלל קול' לטהר דכי גמירי ס"ט כרה"ר הוא גם בלא איתחוק התר כמו ש"כ התו' אלא דק"ל לפי' כתי"ס התו' בריש גרה ד"ה ראיבא וז"ל אבל אי לאו ה"ט הוה מוקמי לה בחוקת טהרה אע"ג דהשתא ודאי טמאה כמו כנגע באחד כלילה דמטהרים רבנן כראהו חי מכערב אע"ג דהשתא הוא מת וכו' ע"ש ואילו למה שכתבאר קשה מה ראיה כנגע באחד כלילה דהתם גם כלי חוקה מטהרין כל ס"ט כרה"ר ואה"נ דחוקה דאיתרעה אינה כלום כי ע"כ ע"כ ז"ל דהכא דהוי טומאה דלמפרע דלא מציליגין מסוטה א"כ ספק טומאה זאת הוא ככל ספק איסור דאוליגין בתר חוקה ולפי' ל"ק בדרכי המחנה אפרים והבני חשה ומהר"ט מכל ח"ס אלא דאכתי ק"ל דהרי מדתני בתו' שספק טומאה כרה"ר טהור ואי טומאה למפרע לא מצוי יליגין מסוטה והרי הוא ככל ספק איסור דאוליגין בתר חוקה א"כ ח"ל טומאה כרה"ר או כרה"ר ומטהירו כרה"ר לכר וכתי"ס התו' ג"כ כנהר ד"ר ד"ה כי פליגי כראהו דהרי זה ככל ספק טומאה דיליגין מכוטה כרה"ר טמא ודאי גם בחוקה וברה"ר טהור גם כלי חוקה והרר כי קושיין וז"ל דהתו' אזלי לשיטתם ש"כ בעירובין דל"ו ובכתובות דע"ו דכי תני כל הטומאות כשעת מצואה אינו אלא העלה בקדשים ע"ש וא"כ ז"ל דמדריבא גם כרה"ר טהור כראהו חי וטמאו רבנן משום געלה וכן ראיתי להר"מ מלוכלין בס' מע"ח שפירש כן בדרכי התו' ולדרכיו ל"ק מכל מאי דק"ל בדרכי הרבנים הנו'.

באופן דקשה בדרכי הת"א ובני חשה דמההיא דנגע באחד נראה דחוקה דאיתרעה אינו ודאי אלא ספק וקשה דהנה מוכח דהא מטהרין בחולין בחוקה דאיתרעה ומ"ס לישב הת"א לזה דאשה איתרעה טהרות לא איתרעה קשה דהרי חוקת טהרות לא השיבא כלל דלא נולד הספק בהם תחילה כתי"ס הר"א ח"כ סי' כ"א והריטבא בחידושי עירובין דל"ו כשם הר"ס בר שניאור כתי"ס כתי"א סי' ק"כ דר"ך וע"ק דהרי כנגע באחד כלילה נמי ז"ל המת שנגע בו איתרעה הנוגע שיהיה בחוקת טהור לא איתרעה וע"ק הרי התו' בפ"ק לחולין דו"ה סבין הקשו דא"כ במקום נמי ניחא חקוה איתרעה אדם לא איתרעאי ותיכנו ג' תירוטין ע"ש דלכולהו תירוטין נ"מ כנהר דלא אמרינן אשה איתרעאי טהרות לא איתרעו כי ע"כ פירוקא לא קחוינא :

והנ"ל לישב שראיתי להרשב"א בחידושי נרה שהקשה דה"ט דכנהר תולין וכנגע באחד שורפין לרבנן שכל הטומאות כשעת מצאתן והיינו דס"ל דהוי מדיבא ולא לקדשים לכר וכ"כ ה"ל כדעת הרשב"א בסוף ה' תקיאות ע"ש ותירץ דהתם ודאי נגע אבל באשה ספק ביאה דהספק"ל אי הוה דם כההיא שעתא או לא ונ"ד לסוטה דודאי נסתרה במקום הראוי לטומאה ע"ש ולדרכיו ה"כ ז"ל דה"ט כנהר מטהרין לחולין כודאי גם כרה"ר דהוי ספק קיל דספק ביאה אבל כנגע וראהו חי מכערב דהוי לסוטה דאיידי עכ"פ דהים מסוכן למות וכי ראהו חי מכערב היינו נמי שראהו מסוכן חי מכערב דהוי ספק טומאה ולא ספק ביאה

וע"כ כרה"ר טמא ודאי וברה"ר טהור לנמרי וכדעת הרשב"א נראה ג"כ מדרכי התו' דוד בקידושין דע"ט שהקשה בפלוגתא דרב ושמואל מהך דנגע באחד כלילה ע"ש שכתב ג"כ דכל הטומאות כשעת מצאתן הוא אף להקל וגם להתו' ל"ק שז"ל דהם ס"ל דכי מטמאי כרה"ר כראהו חי מכערב הוא לקדשים וטהרות לכר אבל לחולין ככ"ג טהור ולדעת הרשב"א והתו' דוד מכוואר מדרכיהם דגם בלא ראהו חי מכערב איבא חוקת חי אלא דכלא ראהו מכערב ודאי מנגע מפקע לחוקת חי אבל כראהו כיון דעכ"פ היה הספק כשנגע דאיידי שראהו מסוכן למות לא השיב בספק ביאה אלא כודאי מנגע וספק טומאה דהוי ספק גמור משא"כ כנהר דהוי ספק ביאה ומזהר ק"ל בת' מוהר"מט ח"א סי' ל"ז שהביא ראיה לדרכי התו' בפ"ק לחולין דו"ה ד"ה אית"א דחוקה שלא נתבררה אינה חוקה מהך דנגע באחד כלילה דנראה דרוקא היבא שראהו חי מכערב יש לו חוקת חי אבל אם לא ראהו אע"פ דע"כ חי אינה חוקה לפי שחוקה זו לא נתבררה ע"ש והרי מדרכי התו' דוד והרשב"א מכוואר דגם בלא ראהו חי שיבא חוקה אלא דעיקר הטעם דהוי ודאי מנגע מפקע לחוקה וכ"כ הריטבא שם בקידושין דע"ט דודאי מנגע וספק טומאה מרע לה לחוקה ע"ש וע"ק דבעירובין דל"ו מוכח דחשיב חוקה גם בלא ראהו ממ"ס רבא אמר התם תרי חוקי לקולא וע"כ שפירש וכו' דכהא פליגי ר"מ ורבנן אי חוקה שלא נתבררה חשיבא חוקה :

אבתי קשה ממ"ס התו' בדל"ה ד"ה כל דאמאי כנהר לא אמרינן כל הטומאות כשעת מצאתן כי הכא ולא הו"ל לאוקמה אשה על חוקתה וכו' ומאי קושיא התם איבא חוקה דכדקה וטבלה דהוי סוקה כרוח אלא ודאי דגם בלא ראהו חשיב חוקה גמורה וע"ק דלדרכיו ז"ל דלא ראהו ולא היה מכירו דאי היה מכירו היה יודע כודאי שיהיה לו חוקת חי כרוח וא"כ ארתני סיפא ועודים כראהו חי ליתני ריכות' גם בלא ראהו והיה מכירו וע"ק דהרי התו' שם ובדיש נרה ובכתובות דע"ו העלה דכי מטמאי רבנן בלא ראהו משום דכל הטומאות כשעת מצאתן אינו לא מעלה בקדשים ותרומה אבל לחולין שרי ואם איתא הרי חוקה שלא נתבררה אינה חוקה כלל גם לחולין באופן שדרכיו ז"ע אצלי :

וראיתי להרשב"א בחידושי לריש נרה שהקשה ח"ס כנהר דלא אמרינן כל הטומאות כשעת מצאתן ותירץ דבחוקת טהרה עומדת שהרי בדוקה היא אבל אדם זה אינו עומד בחוקת חי כדתיבתו' ומוריס חכמים לר"מ כשראהו חי אלמא אילו היה קאי בחוקת חי לא מפיקין ליה מחוקתיה ע"ש וכוונת דבריו ז"ל דכל חוקה דאיתרעה אינה חוקה כי אם ככדק קודם דבעי בדיקה עם החוקה דליהוי חוקה אלימתא כי היכי דליהוי חשיבא חוקה שיבא דאיתרעה ונר זה צידרו התו' בעירובין דל"ה יעש ואת ז"ק"ל להרכ שחלם חדשם בחידושי לת"ק דקי"ז שהקשה להתו' פסחים דנ"א ד"ה שיהיה גבי מפקח את הגל שכתבו דה"ט דכל הטומאות כשעת מצאתן דהרי התו' ס"ל דחומרא היא בקדשים לכר והכריח דכי תני כראהו חי מכערב ל"ך וז"ה ליתים הרכה רק דאם אין לו חוקת חיות כלל כנון שנגע כמת קטן דאפשר שנוגד מת בהא אמרינן כשעת מצאתן ואין להקשות דא"כ מאי תירוטו כמפקח אטו נדחוק ונאמר דאיידי רוקא כמת קטן ז"ל דאפילו גדול כיון דנפל על הגל איתרעה חוקתו את"ד וק"ל בדרכיו דאי ברישא ה"ט דאיידי כמת קטן א"כ הו"ל למתני ריכותא כסיפא ומוריס חכמים כמת גדול וגם תימא הוא לאוקמי רישא ומתני' דפ"ה דטהרו' כמת קטן וע"ק דהרי בעירובין דל"ה מוכח דר"מ דמטהר היינו משום חוקת חי ולדרכיו כמת קטן חוקת חי מהי תיתי וע"ק

וע"ק שלא ראה ת"ש התו' רוד בקידושין רע"ט דגם כריש
 איכא חוקה חיו וכ"כ מהתו' עירובין והרשב"א כריש נדה
 וכח"ש לעיל גס ת' הרוחט סי' ל"ז שפירשה דהוי חוקה שלא
 נתכררה לא וזכר גס מ"ש לישב כח"ש התו' כחפיק את הגל
 רכל הטומאות כשעת מציאתן ה"ט משום דכיון דנפל עליו
 גל איתרעה חוקתיה אינו מספיק דא"כ הו"ל לחיתלי דאיתרע
 חוקתיה כנפל עליו גל והיכי תלו תניא כדלא תניא :

ומפרשת

העבור אשכחנא פתרי למ"ש הרומט
 ורכו דכריש נדה מכואר דחוקה דאיתרע'
 הוי חוקה גמורה ווהו הפך מ"ש התו' ביכמות רס"ח ד"ה
 רישא דנראה רס"ל דחוקה דאיתרע אינה חוקה ולמה
 שנתבאר בדעת הרשב"א והתו' רוד והרומטא דפשיט להו
 דכי גמורי ס"ט ברהו מסוטה היינו ספק חגע והטומאה ודאי
 אכל ודאי חגע וספק טומאה חפיק לחוקה וכי התיירו כנדה
 אע"ג דהוי ודאי חגע היינו דהוי ספק כיאה דספק גרוב
 הוא א"כ גבי ספק בן ט' שכל על בת ישראל הו"ל ודאי חגע
 וספק טומאה דחפיק לחוקתה ודמי לנבע כאחד כלילה ולא
 ראהו חיו מבערב ואף אתמ"ל דדמי לראהו חיו מבערב מה
 שאינו הלא התם גמי מירי ספק לא נפיק שהרי לא מטהרינן
 כי אם כרה"ר כח"ש התו' כנדה ד"ר וכ"כ ג"כ מרכי הר"ת
 וגם לתירוק הרמב"ן דבחוקה כלי כדיקה אמרינן כשעת
 מציאתן א"ש ג"כ דכספק בן ט' אין חוקת קטנות כדוקה
 קודם מבערב שהרי לא נתברר קודם הכיאה אם היה קטן
 ודאי :

והנה

אמת דמהתו' כריש נדה מוכח קצת דכלל בווי
 אולנין בתר חוקה דאיתרעה אי מהא ל"ק כולי
 האוי דכמה דוכתיה אשכחן חילוק דיעות מתו' ד"מ וו לתו'
 מ' אחרת ובהכי אתי שפיר גמורי מ"ש התו' כפסחים דכ"א
 דהתם גמי הוי ודאי חגע וספק טומאה ואולי כשיתם
 שכתבו ביכמות ותו אין צורך לכל מה שנרחקו הרומט ורכו
 על זה וגם המצתי סמך לזה שהתו' כסוטה דכ"ח ד"ה כרשות
 הקשו דהיכי משוינן מטה כס"ט ברהו וכן כנבע כאחד כלילה
 והא ל"ד לכוטה דכוטה ודאי שרץ וספק חגע והני הוו ודאי
 חגע וספק שרץ וע"ש כדכריהם שיש לנדר דעכ"פ ודאי חגע
 חפיק לחוקה :

וראיתי

להרכ מחנה אפרים שהכיא ראה דחוקה
 דאיתרעה לא חשיבא והוי ספק חמ"ש
 בקידושין רע"ט אדרבא העמד מקוה על חוקתו ואימור לא
 חסר ומשני הרי חסר לפניך כלומר ואיתרע לה חוקה דהקוה
 וע"ש ולא ידעתי היכי מצי רייק הכינוהי מתני' טמא אף
 כרה"ר ש"מ דהוי ודאי טמא וא"כ תיפשוט תכאן דחוקה
 דאיתרעה אולנין בתר השתא נגד חוקה קמייתא וכ"ת
 עכ"פ תיקשי היכי משני בהכי דהא ל"כ ליכא מ"ר ראונין
 בתר השתא כודאי נגד חוקה קמייתא הא ל"ק דהא"כ
 דלס"ד הוה סבר הכי ולכסוף אסוק דה"ר היכא דאיכא תרי
 לריעותא אכל כחד לריעות' כמקום חוקה אין ראה כלל מהך
 סובייא דכי פלגי רב ושמואל היינו כמקום דליכא חוקה וכיון
 דכריש נדה אסוק הש"ס דחד לריעות' אף כמקום חוקה
 אולנין בתרה חונה דכי פלגי רב ושמואל כמקום דליכא
 חוקה דאי איכא חוקה דנערות כגון תוך שש אולנין בתרה :

אך

את זה יש להביא לראיה דחוקה דאיתרעה הוי ספק
 ולא ודאי מת"ש התו' שם בקידושין ד"ה קדשה וז"ל
 וא"ת אמאי אפליגו וכו' וז"ל רודאי לא פלגי בקדשה אביה
 לחוד וכו' אבל עתה שקדשה אף היא עצמה ליכא חוקה
 דבויה דמת"כ א"א היא חו משום קדושי אביה או משום
 קידושי רידה ע"ש הרי נראה דחוקת פנויה כיון דאיתרעה
 דעכ"פ מקודשת מת"כ אינה חוקה וק"ט דהוי מכואר כריש

נדה דחוקה דאיתרעה אף להקל אולנין בתרה ומיהו כד הוינן
 בה מכואר מרכי התו' דחוקת פנויה דאיתרעה דלא חשיבא
 אינו אלא לשמואל דאילו לרב הוי גס בקדשה עצמה ואביה
 לא חייש לקידושי אביה וא"כ ז"ל דה"ט דמהני לה חוקת פנויה
 כנירוך דהרי היא בוגרת אע"ג דחוקה דאיתרעה ואף א"ת
 דחוקה דאיתרע לכ"ע אינו כלום ורב אילו בתר השתא היכא
 דליכא חוקה מ"מ מצינך הסובייא שאמרו אלימא כתוך שש
 כהא לימא רב הרי היא בוגרת והיא חוקה דאיתרעה אינה
 כלום והרי כיון דעכשיו בוגרת איתרע חוקת כערות ומאי
 ק"ל ומיהו ז"ל דהוי ספק והיכי לא חייש גס לקידושי אביה
 וכדעת קצת ראשונים שהיו כן כפשט הסובייא כיע"כ אין
 מקום לאפשי כחמלוקת כוה כין רב לשמואל בלי הכרח והדר
 כי קושין מהש"ס כריש נדה ודכרי התו' שם :

וכבר ראיתי בס' קרית מלך רב פ"ג ד"ה אלוות ד"ת
 שהקשה בן יומין דשמואל ס"ל דחוקה דאיתרעה
 מדרבנן יש להחמיר אף כנירוך דהרי היא בוגרת וקשה דהרי
 הקשו מחוקה ואסיק התם תרי לריעותא הכא חדא לריעותא
 ופרש"י דהיינו הרי היא בוגרת ע"ש ואם איתא ה"כ הוי תרי
 לריעותא דהרי היא בוגרת וחוקת פנויה ואע"ג דכחוקה
 חוקת טמא דהסויי לא הרי חסר לפניך לא איתרע והכא
 איתרעה חוקת פנויה אכתי היכי אסיק דהתם תרי לריעותא
 והכא חדא ואין החילוק כי אם דהתם לא איתרעה והכא
 איתרעה וצוד דאי חוקה דאיתרעה חשיבא מר"ת ליהוי ודאי
 כי התם מק"ו דכחוקה חוקת מקוה הוי נגד חוקת טמא
 משא"כ כאן דליכא שום חוקה נגד חוקת פנויה :

גם

ראיתי שהירך דחוקת פנויה קיל טפי ולא מהני
 באיתרעה וגם זה אינו חפיק דהרי חוקה נפק"ל
 בחולין דו' חנבעי בית וכתבו התו' דמש"י ילפינן גס
 באיתרעה וא"כ אי חוקת פנויה דאיתרעה אינה כלום א"כ
 גס בלא איתרעה מנ"ל דהוי חוקה אף עיקר קושייתו לא ראה
 שכבר עמד על זה הרב עצמות יוסף כחידושו והעלה דהא"כ
 דחוקת פנויה דאיתרעה אולנין בתרה אלא דאי אולנין בתרה
 ה"ר בקדשה אביה לכר ונאמר מצדלא בוגרת או קדשה
 עצמה לכר ונאמר דעכשיו ברהו אף בקידושי שניהם דעכ"פ
 כודאי מקודשת לאחר משניהם ואין ידוע איזה משניהם דאי
 משום חוקת פנויה אמאן תרמייה וכל כי האי בתרי דסתרי
 לא מהני חוקה כלל ופמאן דליתיה דמי ואין זה ענין לחוקה
 דאיתרעה ואת זה ק"ל להראב"ח ח"א סי' ח' בסוף הת'
 שכתב ועוד ל"ל דאשה יושאנו דנין עליה כיון שנתקדשה
 לאחר והרי היא לפנינו מקודשת אין דניס היך על קידושין
 כדאשנויה חוקת פנויה כיון דהפ"ק סוף היא מקודשת כמ"ש
 התו' כפ' עשרה יומאין גבי קדשה אביה וכו' ע"ש נראה
 שהכין כפשט דברייהם וזה תימא דנוכחור כריש נדה דחוקה
 דאיתרעה מהני להקל וכ"כ התו' שם והראיה מהתו' ל"ג
 פירי לפי מ"ש הרב עצמות יוסף והוא כרוך וכי פליגי רב היינו
 דכיון דמשייב בתר השתא לחוקת פנויה להחמיר קידושי
 אביה שרינן לחוקת פנויה לנדר זה ומיהו נראה דחוקה
 דאיתרעה כחמלוקת שני שהרי מת"ש דשי בהך סובייא ד"ה
 כהא וכו' ודילמא השתא הוא דבגדה ע"ט נראה דחמ"ר ספק
 הוא וחוששין גס לקידושי רידה כמקום חוקה דאיתרעה וגם
 הטיור אה"ע והש"ע כתבו בסתם דכתוך שש חוששין לקידושי
 שניהם ש"מ דחוקה דאיתרעה אינה חוקה גמורה ומירי ספק
 לא נפיק אף מרכי התו' רוד והרשב"א שם בהך סובייא
 מכואר דס"ל דכתוך שש אין חוששין לקידושי רידה והל"ר א"כ
 שגנ' כת' הוכאה בס' כנימשה סי' ל' האריך על זה וכרי
 להשוות דכריהם אף פשוטן של דכריהם הם שחולקים ובס'
 דברי רבינו ירוסם נתיב כ"כ ס"ה בתחילה סתם דכתוך שש
 חין

אין קידושי דירה קידושין וסוכ כתב בשם הרמ"ה דכתוך שט
חוססין לקידושי שניהם כדעת רש"י והטור :

והאמת

דק"ט לרש"י והרמ"ה והטור וא"ע דהרי
מסובי"א דריש נדה מבואר דחוקה דאיתרעה
אזלינן בתרה וע"ס כח"ט לישב ע"ז :

ובשיאני

לעצמי כ"ל דל"ק לפי מה שביארתי בס"י ק"ב
דאע"ב דככל התורה אזלינן בתר חוקה
להקל כשל תורה בדבר שכערוה אסרו מדבריהם אף במקום
חוקה כמו שזכינו אף במקום רוב דעדיף מחוקה כמיס
שאין להם סוף ובבוסם וכסבלונות ע"ס כאורך וא"כ חכ"ט
הכא דהוי חוקה דאיתרעה דיש לאסור מדבריהם ואף
המתירים בתוך שט כקידושי דירה ל"ה שחלוקים על זה
דמתירים לנמרי בחוקה גם בדבר שכערוה של דהכא שאני
דמסייע לחוקת נערות חוקת פנויה ולהתיר קידושי דירה
הו"ל תרי לטיבותא ואחד זה הוא שהתירו ובמ"ס יש לישב
שהרי המ"ס הרא"ש בפ"ק דחולין ד"א גבי אתי"א מפרה
מבואר דחוקה דאיתרעה אזלינן בתרה אף להקל וגינה אסר
הבביות דהוי חוקה שלא נתבררה ושוכ התיר מטעם רוב
ע"ס וכדראי דגם הטור קאי בשיטתיה וכ"כ חמ"ט ב"ד סי'
פ"א וע"ס כ"ב וכן"ס והו"כ קשה שזה סותר מ"ס באה"ע
סי' ל"ח דחוקה דאיתרעה מירי ספק לא נפיק אף למ"ס ל"ק
דכערוה הוא דהחמירו לכר בחוקה דאיתרע ואפשר דגם
כלא איתרעה החמירו גם בחוקה ובהכי יש לישב דברי הר"ן
אהרדי שהרי בפ"ק דחולין אסר בבביות דאין להתיר מטעם
חוקה דחוקה שלא נתבררה אינה חוקה ש"מ דבלא"ה אף
דאיתרעה הוי אזלינן בתרה וקשה שהרי הר"ן בביטון ס"פ
מי שאחזו גבי הא דתנן ואם אינו יודע אם בט קרס למיתה
או מיתה קרס לבט הרי זאת ספק חבורסת כתב דלא
חוקמין לה בחוקת חי וגימא דלאחר זכ חדש מת אלא כיון
דהשתא מת הקמי הכי הכפק"ל דילמא בתוך זכ חדש מת
ע"ס הרי נראה דחוקה דאיתרעה לא אזלינן בתרה :

וכבר

תמה הרב מוצל מאש שבו"א דת סי' כ"ח
מהך מתני להרובל ח"ג סי' ע"ב והרש"ר סי' יד
סי' ר"א שהעלו דחוקה דאיתרעה אזלינן בתרה וכן תמה
להרומט ח"א סי' ת"א דמה יענו לדברי הר"ן אלו שהיא משנה
ערוכה וכן תמה להתו' דפ"ק דכתובות ד"ט ר"ה לא שהעלו
דחוקה דאיתרעה אזלינן בתרה ע"ס ולמה שנתבאר הוא
בפ"א קשה גם להר"ן דהרי בפ"ק דחולין מבואר דקאי
בשיטתם דחוקה דאיתרעה אזלינן בתרה וש"כ שהרב שער
המלך בפ"ב ה"ה אישות ר"כ עמר על זה וכתב לישב דברי
הר"ן אהרדי ע"פ מ"ס הטורי זהב ב"ד סי' רנ"ז דגבי מיתה
לא אמרין אוקי אחוקתה חירכל חי עומד למות אין כאן
מקום קושי"א טרברי הר"ן מההיא דבביות :

ואחרי

המחילה אין זה מספיק דהתם נמי גבי בביות
דבאו להתיר מטעם חוקת חי דטרופה אינה
חיה והכי אין לך מת שאינו נעשה טרופה קודם מיתה דכי
מת מאחר מיני הטרפיות הוא מת והיא חוקת חי אינה חוקה
דסוף חדש למות מינה דאין להתיר בביות מטעם חוקה
דטרופה אינה חיה שזה לא חשיבא חוקה וא"כ למ"ל להר"ן
למיתלי הטעם דהוי חוקה שלא נתבררה ת"ל שאין זו חוקה
שסופה להיות טרופה ע"ז חולי המיתה אלא ודאי רבם חוקה
העשויה להתבטל בקטנות וחיות הוי חוקה ומהו ק"ל בעיקר
דבר הט"ז שכתב דחוקת חי אינה חוקה וכן להרומט שכתב
בס"י י"א דחוקת קטנות אינה חוקה מדברי הר"ן ושאר
ראשונים בענין זה ובין ספן פירוקא לא קושי"א לישב דברי
הר"ן ה"ו וע"ק דהר"ן בפ"ד דקידושין גבי קדשה אביה
שפירש כפי"א דמוכח דחוקה דאיתרעה אינה חוקה גמורה

הפך הנראה ממ"ס בפ"ק דחולין ודאייתי להרב הנ"ל שט
שכתב לישב דגבי בביות שאני דהוי חוקה דאיתי מוכח רוב
דחוקה אלימתא היא ואפילו היכא דאיתרעה אוקי אחוקתיה
וכ"כ מדברי הר"ן שם בפ"ק דחולין ובהכי ל"ק להר"ן ממתני'
דס"פ מי שאחזו ע"ס והם דברי תימא שהרי מבואר מדברי
הר"ן דאי חוקה שלא נתבררה חשיבא היה ההתר בבביות
פשוט מטעם חוקה דטרופה אינה חיה כלאו הטעם דרוב
כהמות כשרות הם וזה ברור בדבריו והשת"א תיקשי הו"כ
נהני הך חוקה דאיתרעה דיעכשו ודאי טרופה ובהך חוקה
דטרופה אינה חיה ז"כ חדש אינה חוקה דאיתי מוכח רוב כלל
והדר כי קושיין ואין בדבריו שום יסוב :

גם

ראיתי שתי"ן לתוספות כתובות ד"ט ר"ה לא דהתם
שאני דאיכא בהדי חוקה רוב כח"ט בכתובות דף י"ז
דדוכ נשים בתולות נשאות ויש להשיב גם לתירוצ דאוי בדבריו
למ"ל להתוספות לשנויי משום דחוקת הבוץ עדיף ת"ל משום
דק"ל רובא וחוקה רובא עדיף וגם ראיתי לתוספי הרא"ש
שאחר שתי"ן כדברי התוספות כרגש דק"ל בריש נדה דאי יש
חוקה דאיתרעה כגד חוקה רלא איתרעה אזלינן בתר דלא
איתרעה שזהו ענין תרי לרעוהתא ע"ס וחאי קושיא ת"ל דהוי
רוב וחוקה כגד חוקה אלא ודאי דרוב נשים בתולות נשאות
אמרו והכא עכ"פ נישאת בעולה רכי אמרין תחתיו ונתה
היינו משנתקדשה דמשנית לא שכיח שתזנה קודם שכיבת
בעל וכ"ת אכתי ז"ל ג"כ רוב המתקדשות בתולות מתקדשות
וא"כ רוב מסייע דלא ונתה תחתיו אי מהא ז"ל דכיון שאין
הספק איסור תלוי בקדושין דאינו עושה איסור לקדשה ואין
האיסור כי אם לכא עליה דהספק זה חל כנישואין א"כ אין כת
דכוכ דקודם חלות הספק מסייע להתיר ויש טעם לזה מתשו'
הרא"ש ח"ב סימן כ"א :

גם מה

שתי"ן עוד לזה דה"ט שכתב הר"ן כס"פ מי
שאחזו דלא חוקמין ליה בחוקת חי משום
דאיכא חוקה אחרת כגברה דהעמד אותה בחוקת איסור
לעולם ואע"ב דבמיתת הבעל פקע איסור אשת איש אעפ"כ
מחוקינן מאיסור לאיסור והביא ראיה מת' הרומט סימן פ"ד
את"ר :

וגם ביישוב

זה ק"ל דה"כ הו"ל להר"ן למיתלי
הטעם כזה דאיכא חוקה אחרת ולא
משום דאיתרעה וע"ק דהרי בניש נדה ק"ל כדכנן דר"ט
דחוקה רלא איתרעה כגד חוקה דאיתרעה הוי ודאי ולא ספק
וא"כ ה"כ דחוקת איסור לא איתרעה וחוקת חי איתרעה הוי
ודאי איסור והיכי תני חבורסת ואינה חבורסת והראיה שהביא
מת' הרומט בעיקר דברי הרומט עמדתי עליהם כח"א מה
ש"ס להשיב על דבריו ואולם בעיקר קושית הרב מוצל מאש
מעיקר מתני' דס"פ מי שאחזו דאם אינו יודע אם הגט קרס
למיתה דמוכח מינה דחוקה דאיתרעה לא אזלינן בתרה הפך
דעת הרבנים דפשיט להו להפך לדירי ל"ק שראיתי להרומטכ"א
כחידושיו לביטון שרגש מקושיית הר"ן הללו ותי"ן דאייני
מתניתין שכלו שני עדים ואמרו שהגט קרס וכו' שני עדים
אחרים ואמרו שהמיתה קרס לבט דאע"ב דחדת' אוקי
אחוקת' ת"מ מוכח בפ"ד אהין דתרי ותרי מדרכנן אסור ולא
חוקמין אחוקתיה וכתב שם תירוצ שני כתי"ן הר"ן ז"ל ש"ת
דמבוסה דמתני' ל"מ דחוקה דאיתרעה לא אזלינן בתרה ש"ל
דאייני בתרי ותרי והרומטכ"א נראה שהוא מסופק בדבר וא"כ
כל הסוכרים דחוקה דאיתרעה הוי חוקה יפרשו מתני' בתרי
ותרי ואי קשה אינו אלא להר"ן דמת"ס בפ"ק דחולין מבואר
דאף חוקה דאיתרעה אזלינן בתרה והא נמי למה שביארתי
בסימן ק"ב דאע"ב דככל התורה אזלינן בתר חוקה כדבר
שכערוה יש לרין דהחמיר בו מדרכנן וא"כ ז"ל שרעת הר"ן
דחוקה

רחוקה דאיתרעה בכרכר שכערוה החמירו וכ"כ ליאני
 רכערוה החמירו הא נמי ל"ק שהרי שם ביארתי דאע"ג
 רכערוה החמירו שלא להחיר משום חוקה אינו אלא היכא
 דאיתיליד ריעותא וספק לפנינו אבל כלי ריעותא גם בערוה
 התירו כרתנן בניטין רכ"ח המכיל גט והניחו וק"ל או חולה
 נותנו לה כחוקת שהוקיים הרי דהתירו גם בערוה כל דליכא
 ריעותא דגם בחולה כיון דרוכ חולים לחיים לא חשיב ריעותא
 לפנינו ומש"ה ק"ל להר"ן דה"כ ניוול בתר חוקת חי דמה
 ריעותא יש כאן לתלות שמת קודם לגט וחדית דכיון דעכשו
 וראי מת חשיב דאיתיליד ריעותא כנ"ל ותו ל"ק מדכריהם :
והנה ראיתי שם להרכ שער החלך שהכיל ראייה דחוקה
 דאיתרעה הוי חוקה והקסה להטור וסייעתי דבר'
 דס"ל הפך וו חמ"ש בכתובות דע"ה גבי מתנייהו כה מוהין
 וצורה בכית אביה האב צריך להביא ראיה ומוקי לה הש"ס
 מעיקרא ולא כר"ב דאילו לר"ב היא נאמנת דחוקת הנוף
 עדיפא הרי דאולינן בתר חוקה דגופה לר"ב דק"ל כוותיה
 אע"ג דאיתרעה שהרי החוס לפנינו ותיירן דהא לק"מ דהתם
 נמי איכא רוב רוכה דעלמ' לאו בעלי מומים הם את"ד וק"ל
 דא"כ מאי קאמר הא לא מיייתי האב ראייה הבעל מהימן מני
 רכי יאושע היא אימא סיפא וכו' ואי גם לר"ב לא אמרה כי
 אס כדאיכ"רוב כהדיה דבל"ה חוקה דאיתרעה אינה חוקה
 תיקשו דהרי בכתוב' דרכ גבי היא אומר' שארסתני נאנסתי
 דקאזיל ר"ב בתר חוקה דגופה דאיתרעה אע"ג דליכא רוב
 כהדיה חוקה וכ"ת דהתם נמי איכא רוב דרוכ המתקדשות
 בתולות מתקדשו וכשיטתיה אזיל כמ"ס קסה דא"כ כשהקשו
 שם כש"ס לימאר ר"ז ור"ג דאמרי כר"ג ור"ז ור"ז כר"ג אמאי לא
 דחו ר"ג ור"ז אתו נמי כר"ג וע"כ לא קאמר ר"ג דאיכא טעם
 דוכ כהרי ברי ובל"ל לשנויי משום הנו או משום חוקה אלא
 ודאי דהא לא חשיב רוב וא"ה הדר כי קושין דתיפשוט מינה
 דחוקה דאיתרעה הוי חוקה גמורה ומיהו כד הוינן כה לכל
 הדכות קסה דאיכין הש"ס בכתוב' דרכ ע"כ ל"ק ר"ג התם
 אלא דאמרינן אוקמה אחוקתה אבל הכא מאי חוקה איכא
 וכה"ג אמרו ג"ב כדע"ה דלר"ג סוק' הנוף נגד חוקת ממון
 וסדכר קסה דהרי אסיק הש"ס בריש גדה וקידושין דע"ט
 דחוקה דאיתרע' נגד חוקה דלא איתרעה אזלינן בתר חוקה
 דלא איתרע שזהו ענין תרי לריעותא דבכל הש"ס וא"ב ה"כ
 דחוקת ממון לא איתרעה וחוקת הנוף איתרעה היכי אזיל
 ר"ג בתר חוקה דאיתרעה דמ"ש ממקוה שנמדד דאמרינן כל
 טהרות שנעשו על גביו למפרע טהרות וש"ר להתוס' ר"ד
 קידושין דע"ט שנגדש ולא ראה דכריו הרב שע"ה ע"ש והכ"ל
 לישב דאע"ג דר"ב ס"ל דכרי ושחא נגד חוקה חוקה עדיפא
 כר"ג ור"ז דק"ל הכי אך כגורף חוקת הנוף עם כרי ושחא נגד
 חוקת ממון חוקת הנוף עדיף דהוי חוקה דאיתרעה והוי
 תרי לריעותא מ"ח כגורף כרי ושחא דמסייע להך חוקה
 דאיתרעה הו"ל תרי לטיותא וכ"כ שראיתי באסופת זקנים
 לכתובות דרכ שכתב בשם תלמידי רבינו יונה דה"ט דר"ג
 דטוענת כרי ואית לה חוקה מהימנא ע"ש א"כ יש לישב דמאי
 דק"ל כמ"ש התוס' כתובות ר"ט שכתבו דאולינן בתר חוקת
 הנוף נגד חוקת כשרות וקסה דהו"ל תרי לריעותא כחוקה
 שנמדד דאסיק הש"ס בריש גדה דאולינן בתר חוקה דלא
 איתרעה א"כ ה"כ חוקת כשרות לא איתרעה וחוקת הנוף
 איתרעה וה"ל למיול בתר חוקת כשרות ואף למ"ש דאי איכא
 כרי דמסייע לחוקה דאיתרעה אזלינן בתרה הרי הכא טעב'
 כרי דמסייע לחוקת כשרות דלא איתרעה וא"כ כ"ש דאית לן
 למיול בתר חוקת כשרות .

לריעותא בחוקה משום דשייך לומר חסר ואתאי חסר ואתאי
 ע"ש ולכ"ג גם כהך סוגיא ל"ק דהוי תרי לריעותא כיון דלא
 שייך לומר חסר ואתאי כי התם כי עכו' דכרי התוספי הרא"ש
 יש לישב דכרי התוס' כתובות דע"ה ד"ה אבל ו"ל ומיהו תימא
 לר"ז דהיכי מני לו' וכו' והרמב"ם כחידושו שם תמה על דכריה'
 דהא תיקשו לרכא אליכיה דרכי יהושע תיקשו לדין אליכיה
 דר"ב דאזיל בתר חוקת הנוף אע"ג דהוי תרי לריעותא ועוד
 אף לתירון התוס' שתיירנו דחוקת פנויה לא חשיבה לר"ב קסה
 דחוקת ממון ודאי בעלמא חוקה היא וע"כ לומר דל"ק לר"ב
 דאע"ג דאיכא תרי לריעותא אזיל בתר חוקת הנוף משום
 דהיא כטוענת כרי וסוגיא שחא וא"כ גם לרכא אליכא דר"ז נמי
 לא תיקשו ע"ש ולמה שכתבאר ל"ק מכל דכריו דהתוספו' לא
 ניהא להו לישב דטעם ר"ג הוא דטענת כרי מסייע לחוקה
 דאיתרעה דא"כ תיקשו בש"ס דכתובות ר"ט דאסרו כטוענ'
 פתח פתוח באשת כהן חוספא אי חתמי ונתה ואמאי אוקמה
 בחוקת כשרות דאי משום דאיכא חוקת הנוף כנגדה כדכרי
 התוספות אבתי הו"ל תרי לריעותא וכקושיית תוספי הרא"ש
 והכא ליכא לשנויי דמסייע טענת כרי דירה לחוקת הנוף
 דאיתרע דהרי אררכה טענת כרי מסייע לחוקת כשרות כי
 ע"כ הכריח הרא"ש שם דתרי לריעותא לא הוי כי גם היכא
 דשייך חסר ואתאי שזה לא שייך בכעלה לומר בעולה ואתאי
 דככת אחת בעשי בעולה וא"כ לפ"ג גם בעיקר מילתיה דר"ב
 דאזיל בתר חוקת הנוף ל"ק דהוי תרי לריעותא דהא לא שייך
 חסר ואתאי אך גבי מומים כפ' המדיר ק"ל שפיר להתוספות
 לרכא אליכיה דר"ז דהכא ודאי שייך הטעם חסר ואתאי דאין
 המום נולד בנוף כרנע כי אם היום מעט ולמחר כיתר
 ותיירנו דחוקת פנויה לא חשיבא ותו ל"ק מכל דכרי הרמב"ם :
והנה שם הרב שע"ה הביא ראיה לרעת התוספו' ר"ד
 דס"ל דכתוך ששה אוקמי לחוקת נערות וקידושין
 דירה לאו כלום הפך דעת הטור וסייעתיה דסכרי דמושאין
 לקידושי שניהם חמ"ש שם בקידושין ניהא כתנאי דתני חדא
 הרי היא כוברת וכו' מאילן לאו חד כרכ וחד כשמואל לא אורי
 ואורי כשמואל וכו' ומשמע דהא דרכ ודאי בתנאי אתי וק"ט
 אמאי ל"ק אורי ואורי כרכ וחד איירי כותא דמישלם שית
 וחד איירי כתוך ששה חדשים וע"כ חיישינן לקידושי שניהם
 אלא ודאי דאי כתוך ששה לא חיישינן לקידושין דירה וכי חשבי
 אירי ואירי כשמואל כאן וכו' ה"כ דהו"מ לומר אירי ואירי
 באינה מכחישתו כאן ביום דמישלם שית כאן לאחר שש אלא
 דחד מינייהו נקיש ומינה הכריח דחוקה דאיתרעה אזלינן
 בתרה ע"ש ומלכד דלמ"ש דגם הטור לא חשש כי אם בערוה
 ל"כ דר' חן דין דהא ל"מ הפך דעת הטור ש"ל דהא"כ דהו"מ
 לשנויי הכי ואתו ב' הכריתות נמי כרכ אלא דס"ד דהכחו
 כריתות לא פליגי אהררי והוא דיש לחלק בין מכחישתו לאינה
 מכחישתו דכל כמה דמני לשנויי דלא לאפשי במחלוקת' תנאים
 עדיף טפי מלאוקמיניהו דפליגי ואתו כרכ דק"ל כוותיה וכד
 הוינן בה אררכא תכאן ראייה דכל"ה ק"ט היכי ק"ל כרכ
 והרי לשחא אתי מילתיה שפיר כשני כריתות משא"כ רכ דע"ל
 כ"פ הכריתא דחייש לקידושי שניהם אתי דלא כרכ וכיון דהך
 בריתא מסייע לשמואל הכי הו"ל לפסוק אלא דגם לרכ ל"ק
 דמני לשנויי לכו חד כיום דמישלם שית וחד כתוך שש אלא
 דהש"ס מהדר לחלק בין מכחישתו לאינה מכחישתו רקסבר
 דגם רכ ושחא לא פליגי כמ"ש בתר הכי ולמאי דמסיק דג"ל
 כ"פ רכ ושחא לא פליגי כיון דהכריתות נתיישבות דלא פליגי
 אליכיה דשמואל לא חש הש"ס להאריך לישב ב' הכריתות גם
 לרכ כיון דק"ל כותיה .

ובן

ראיתי להרכ פני יהושע כחידושו שחעלה עיקר
 דלרכ ע"כ חד ביום דמישלם שית וחד כהך שש ע"ש
 והרי' מס

ישוב

ראיתי לתוספי הרא"ש שם בכתובות שנגדש מוח
 דהוי תרי לריעותא ותיירן דכי אמרינן תרי

דחרי יב"ט כסומן ה"א הביא בכלל הראיות דחוקה דאיתרע הוי חוקה ממ"ט כעירובין דף ל"ו דספק עירוב כשר דאמרין העמד תרומה על חוקתה ואימא טהורה היא אצ"ג דהסת' ודאי טמאה היא ע"ט והרב טע"ה שייב על ראיה זו דל"מ דאף על גב דאיתרע חוקתה דהרי טמאה היא אפ"ה ספיקא וכסף דרכנן להקל - ותמהני שהרי כפירוש אחרו מ"ט תרומה דאמרין העמד דבר על חוקתה ואימא טהורה היא וכו' הרי דאין ההתר כי אם משום חוקה וצור דהרי תניסם אבל עירוב בתרומה ספק טהורה ספק טמאה אין זה ספק עירוב כשר ופרש"י דלא היה שם חוקת הכשר עירוב מעולם ולדבריו נימא ספק דדבריהם להקל וע"כ ה"ט דר' יוסי ס"ל דבאיתחוק איסור גם בדרכנן אזלינן להחמיר כמ"ט הרשב"א בת' סימן ת"א וכן הסכים הס"ך כ"ד סימן ק"ג וגם ראיתי להרב גופיה כס' תקואות כלל א' וגם הפר"ח לא נחלק בו אם דקול בר"מ דס"ל דגם דאיתחוק איסור אזלינן להקל -

ואידך שיהיה לעיקר חקירתיו: נראה עיקר דחוקה דאיתרע חוקה גמורה הוי כדמובח כריש נדה ופירובין דל"ו וכמו שכבר נתבאר דל"ק הכל מה שהקשה לך זה אך את זה עומד לגברי ממ"ט בכ"כ דקנ"ג ההוא עתתה דהוה כתיב כה כד הוה קציר ודמי בערסיה ולא כתב וכו' אמר רבא הרי מת ושרי קברו חוכיה עליו אח"ל אבוי השתא ומה פנייה וכו' כחאן אזלא הא דרבה כר"ב פירש דשכ"ס דרבה לא חס לקואות אבוי ופירשו הרמב"ן והרא"ש דהתם לא איתרע משא"כ כאן דמת בודאי וקברו חוכיה עליו ופסק רשב"ס כרבה וכ"כ העיטור דנ"ח באותה תגה ושכן גמק בעל מתיבתא כרבה וכר"ב וכפ' ר"ח הכיאו הש"א ג"ג גם מהר"ם בת' הביאה הורדמי בפ' מי שמת גבי מלמד דקול בר"ג גם בהגמ"י בפ"ה ובפ"ט מה' זכיה כתב כן בשם ראב"ן וראב"ה ס"ה כן וכן דעת הר"ח בר משה דכתב השתא אזלינן בת"ש הורדמי ככתובות סוף פרק המדיר ומה' שהשיב ס"ה א"ר אביב דור ע"ט וחדריב"ל הכהו באוני יש להוסיף דחוקה דאיתרעה אינה כלום ובת' השתא אזלינן שהרי רוב האנשים לחיים ואף עכ"פ כיון שהת בודאי בתר השתא אזלינן וזה פותר דעת הסוכרים דחוקה דאיתרע הוי חוקה גמורה ואף החולקים על זה דהיינו הר"ף והר"ם וטח"מ סי' רנ"א דפסקו דעל המקבל לתתה הראיה אין הכרח דחולקים מה"ט דחוקה דאיתרע' הוי חוקה שם הס' לא וכו' לנותן כי אם משום חוק' ממון דכלל גדול ברין המע"ה באופן דמהך הוגיא ודברי הראשונים נראה דחוקה דאיתרע אינה בלום והוא תיעה חבל מה שתבאר -

ולישב זה נראה לי להכריח תכאן מה שצידד הר"מ כח"א סי' ל"ז לחלק דאצ"ג דחוקה דאיתרעה הוי חוקה רוב דאיתרע אינו רוב דאצ"ג דרובא וחוקה רובא עדיף לניבין זה ברע כח הרוב מכל החוקה ע"ש הטעם ולדבריו ל"ק דהכא אינו חלל כח רוב חולים לחיים ורוב דאיתרע אינו פלום וקשה להר"מ אך לא הביא ראיה לדבריו מהך סוגיא ודברי הראשונים אלא שראה חני שאין דברי הר"מ מוסכמים שהרי נחלקו הראשונים בגבינות שנעשו הבהמה ונמצאת טריפה שקצת מהם אסרו מוטעם דחוקה שלא נתבררה אינה חוקה ורוב גדולי הפוסקים התיחד הטעם רוב דרוב בהמות כשרות הם כבר הובאו דבריהם בטור וב' סימן פ"א ט"ס דרוב דאיתרע אי חשיב רוב חולוק' הראשונים הוא וכבר צמדתי על זה כסומן ע"ש באורך -

ולישב דברי הראשונים שפסקו כרבה וכר"ב ע"כ נ"ל רבולו קיווני כשיטת האוסרים בגבינות ודבר זה הוא רא"כ פשו לכו כה אוסרים ואין קול בגבינות

להתיר ש"מ דאין חילוק בין רוב לחוקה וא"ה נדר כי קוטין דמהך סוגיא ודברי הראשונים שוכרתי יש להוכיח דחוקה דאיתרע אינה חוקה - ולכל הדברות ק"ל טובא דהרי כריש נדה גבי חוקה שנמדד וכן בקידושין דע"ט אסיק הש"ס דאי חוקה דלא איתרע נדר חוקה דאיתרע אזלינן בתר חוקה דלא איתרע שזהו ענין תרי לרעותא שכלל הש"ס דהוי ודאי איסור ומה"ט בחקיה אצ"ג דאית ליה חוקת שלם כיון דאיכא חוקת טמא דלא איתרע הוי ודאי טמא וכיון שכן ה"כ דאיכא לגבי נותן חוקת ממון דלא איתרע נדר רוב חולים לחיים דאיתרע דאילו עיקר כח הרוב מסייע לנותן כהרי חוק' ממון אלא דאיתרע וא"כ הדברים ק"ו אי חוקה דלא איתרע אזלינן נדר חוקה דאיתרעה מכ"ט כאן דהווי רוב וחוקה מסייעת לנותן נדר ריעות' דהרי הוא מת לפנינו דלאו כלום חשיב ואין יתכן להוכיח ממון נדר רובא וחוקה דבר זה קשה לשמוע וצ"ק הטור אה"ע סימן ל"ח בשם הרמ"ה וסיעתיה כתבו דעברה כהך שט וקדשה עצמה וקדשה אביה ונמצאו בוגר דחוששין לקידושי טהרה וחלוק על זה הרמב"א וסיעתיה דמוקמינן לה בחוקת נערה ואף חוששין לקידושי רידה ואילו לדברי הפוסקים שמעינן דאין חוששין כלל לקידושי אביה וזה לא אמרו ארס מעולם וכ"ת דחוק ואימא הכי ד"ג מחלוקת בדבר זה לא יתכן דהרי בקידושין דע"ט אמרו אימת אלימא בתוך ששה בהא כימא רב הרי היא כוננת לפנינו השתא הוא דבגרה הרי פשיט ליה לט"ס דליכא מ"ר מרהשתא כוננת כנפשה נמי כוננת הפך חוקת נערות וע"ק דשם בש"ס אוקמה לרבה דר"מ כר"ב ולדבריהם ש"מ דר"מ אויל בתר השתא נדר חוקה דהיינו חוקת ממון ואילו כפ"ה דטהרות תנן נגע באחד כלילה ואינו יודע אם חי אם מת ולמחר הסכי' ומכאן מת ר"מ מטהר הרי דלא אויל ר"מ בתר השתא נדר חוקת מי אצפי' דאיתרע דמכאן מת גם בעירובין דל"ה הקשו הך דר"מ לאידך דתרומה ונטמא' ואינו יודע אי מכבוד יום אי משחטה דהרי זה ספק עירוב ואסור ורבה גופיה מתיר לם דאירי בספק דתרי ותרי דכתרי ותרי לא מוקמינן אחוקתיה ורבא חשני התם תרי חוקי הכא חרא חוקה ופרש"י דהיינו כספק דתרי ותרי דכתרי ותרי לא מרעינן מהרי בחוקה ש"פ דכל"ה בחוקה דאיתרע אויל בתרה ר"מ אף להקל ולא אויל בתר השתא וזה סותר דעת רבה שפסקו הראשונים כוותיה דאזלינן בתר השתא נדר חוקה אלא ודאי שדברי רבה נדרה ומ"ט כחאן אמרה לשמעיה רבה כר"ב היינו לפי מאי דהוה ס"ל דבתר השתא אזלינן אף נדר חוקה אך לתאי דאותיה אבוי והדר כיה רבה אף רבי נתן לא אתר אם כרי הוא עליו הראיה כי אם דקא מפיק נפשיה מחוקת כרי וא"כ חוקת כרי מסייע לבתר השתא נדר חוקת ממון דהו"ל תרי לגביהר אבל בלא כתיב דאיתפטר ממי מרעיה דהו"ל חוקת ממון ורוב חולים לחיים נדר בתר השתא דודאי חוקה ורוב עדיפי סכתר השתא ובה"ג אסיק הש"ס בקידושין דע"ט דר"ב לא אמרה כי אם מה"ט דמפיק נפשיה מחוקת כרי אך לראשונים שפסקו כרבה וכר"מ וכר"ב דכולהו כחד שיטה קיימיק"ט מכל מ"ט וא"ת זה ק"ל לתוס' כר"ב ש"ה ד"ה כחאן שהקשו דלוקמה כר"מ דתתיתין ע"ט ובפנינו יפלא איך יתכן רא"כ תיקשי מתני' דע"ה דטהרות ורבה גופיה חשני לה עם מתני' דעירוב בעירובין דל"ה וא"כ זל דהש"ס כר"מ פשיט ליה דליתיה בשמצתיה דרבה מהך מתני' דטהרות אך כרבי נתן חני סבר דכה דאתי כוותיה דמי אמרו גם כרי הוא לאו משום דמפיק נפשיה מחוקת כרי כי אם דבתר השתא אזלינן אף נדר חוקה באופן דאף שהיה נראה חבל מה שביארתי דחוקה דאיתרע אזלינן בתרה אכתי רפיא בידן מכל הך סוגיא דכ"ב ודברי הראשונים שהבאתי והדבר נרץ ליתור עוד -

סימן קי"ו ואולם בעיקר הדין דשחע שמת לו מת ואינו יודע אם קרובה אם רחוקה שהעלה בפשוט הרובל והרש"ם והר"א שזון והדרכו דחייב באבילו' הנח כל הנהו דוכתיה דמוכחי דחוקה דאיתרע אולינן בתרה ראיתי להרב מחנה אפרים שם שאמר שהכח הטור ורש"ם ל' רחוקה דאיתרע הוי ספק הכך דעת הסוכרין והוי חוקה גמורה סיים דלענין אבילו' יראה דאולינן להקל דליכא למימר דהיון דהשתא מת העיקר נמי מת וכו' דכבר כתבו התוס' וכו' וההיא דקידושין דאמר רב דהשתא כוברת וכו' ה"ט השום דכפרה ליכא חוקת דנערות אבל הכא חוקי גברא בחוקת חי ל' יום ואף לפי ה"ט כדעת הטור וכו' מ"מ לענין אבילות אולינן להקל חת"ר ולא יכולתי להנין דכריו דכי חלנין באכל היינו דתלינן דהשתא מת מעיקרא נמי מת הוא וא"כ תאי קאמר דליכא למימר וכו' דאדרכא בי אמרינן הכי הוא ריש להקל באכל ונס נרגש מדאמר רב הרי היא כוברת ורחה דהתם דליכא חוקה חכלל דכיש חוקה אולינן בתרה אף דאיתרע א"כ היא הכותנת דחייב להתאכל ואי כוונתו ריש להקל ואין ראיה להקל חת"ר כל הטומאו' וכו' ריש לדמו' א"כ איך כתב ואף לפי ה"ט לדעת הטור וכו' כבר דלהחלוקה דס"ל דמוקמינן לה בחוקת נערות אתי שגיר טפי להקל באכל וזה לא יתכן כלל ואם באלו להביא דכריו בחקוס מ"ט ואף לפי מ"ט לגרום אך לפי מ"ט שכו' כרי לישב דכריו אינו כהן דמסיים לשונו שכתב מ"מ לענין אבילות אולינן להקל נראה הפך הגהה זאת כי ע"כ דכריו ג"ע וח"מ עיקר ראיותו להקל באכל מדעת הסוכרין דקדשה עצמה כתוך ש' ומרי הוא כובר' דחיישי' לקידושי דיה' ש"מ רחוקה דאיתרעה אינה חוקה גמורה אי מהא ל"מ לדחות פשיטות גדולי הפוס' שכבר ביארתי לעיל בסיומן הקודם שיש לדון להחמיר מדכריה' כדבר עראה גם בחזקה גמורה כמו שמצינו שהחמיר בערוה גם ברוב דעדיף מחוקה וא"כ כ"ט בחזקה דאיתרע שיש להחמיר בחקוס ערוה לכר אך מצד אחר יש לדון להקל באכל גם לצד זה כמ"ט התוס' כי כמות דק"ט ד"ה מחוורתא דכי ק"ל כרש"ב דכי לא שיה' ל' יום בארס ספק הוי אש"ג דרוב אינן פגלים התם השום שלא יכא להקל בערוה וכו' ולכך גם לענין אבילות פטור שלא יבא להקל בערוה וצד דכל"ה יש להקל התם דק"ל הלכה בדכריה המקל באכל ע"ש וא"כ ו' דה"כ יש להקל באכל בחזקה דאיתרעה שלא יבא להקל בערוה בחוק' דאיתרע אך אחר היסוד אינו דהתם שאני דכי לא שיה' אי מחייבונן ליה באכל יבואו להתירה לזר כלי חלינה אבל כאן בשחע שמת לו מת וחל הספק למפרע ולגבי ערוה לא שייך שיבואו להקל דעכ"פ כבר מת והותרה ולהתירה למפרע לא שייך דלא נולד הספק קודם מיתה ואי משום צד הדין דכי ק"ל חוקה דאיתרע הוי חוקה יבואו להקל גם בערוה זה אינו דא"כ ככל התורה נמי לא ניזיל בתר רוב ובתר חוקה דאיתרע שלא יבואו להקל בערוה גם מטעם ב' שכתבו דק"ל הלכה בדכריה המקל באכל ע"ש דאף נגד רוב ק"ל מחקל כ"ט נגד חוקה גם זה אינו דכבר הכריח רש"ם חיד סיון ר"א דלאו ככל דוכתי הקלו באכל נגד רוב או נגד חוקה וכמו שאבאר בסמוך.

והנה ראיתי להרב מחנה אפרים שם הקשה בחוביא דעירובין דל"ו שאמרו רבא אמר ה"ט דג"ו התם הפעם טמא על חוקתו ואימא לא טבל וכו' בחוקה שלא נמדר וכו' וקשה דהא איכא שכ תרי לריעותא חדא דהעמד חדס בחוקת שלא עירב וכו' וכל דאיכא תרי לריעותא אפי' ברה"ר טמא דחשיב ודאי ותירץ דכי אמרינן דתרי לריעותא חשיב ודאי היינו היכא דשיין לומר חבד ואתאי חסד ואתאי וכה"ל חילק הש"ס בריש נדה וכו' מדכרי התוס' שם ר"ה התם עוד

תירץ דר"ה ור"ו ס"ל דאף בתרי לריעותא ספיקא הוי ולחכי אמר ר"ג בחוקה שלא נמדר ספיקו טהור ואפילו דכי יופי לא פליג עליה לא כשלא נמדר החוקה ה' א"ס היה נמדר אולינן בתר חוקה דחוקה כיון דספיקא אולינן כדרכן להקל ולח אמרינן כיון דאיכא תרי לריעותא הוי ודאי אלא ס"ל כר"ט דהוי ספק ולפ"ו ליתנהו למ"ט התוספות שם דהו"מ לגמרי הרי חסד לפיכך וזה אינו דגמי עירוב נמי הרי טמאה לפיכך וכי פסק הר"מ ב' מ"ה וקולאות כר"ו ופס"ה דתרומות פסק דספיקא הוי והרב כ"מ לא וכו' דר"ע ור"ו סכרי כר"ט ואתי שפיר דכניטין דל"א בני המניח פירות ומזאן שאכרו ה' חושש מעת לעת קאמר חלוקין עליו חביריו דתנן חוקה שמהדר וכו' והקשו פשיטא ומשני מהו דתימא תאי מעת לעת למפרע השחע דאי הוה מפרשין הכי לא היינו אמרי' חלוקין ואע"ב דל"א ספק קאמר וכן פסק הר"מ שם הו' חושש למפרע מכיון דר"ט ור"ו סכרי כוונתיה את"ר.

והנה בעיקר תירונו לסוגיא דניטין דתשוי תרי לריעות' לפסק וכן פסק הר"מ ואין קול דתרי לריעותא הוי ודאי דכיון דר"ו ור"א ור"ט ס"ל כר"ט אינו מספיק דאף לבי יתבינן כל דיליה הרי ר"א אמר חלוקין עליו חביריו דהיינו מתני' דחוקה וא"כ כי נמי אמרת תאי למפרע מעת לעת אכתי הך סתם מתני' חולק לר"א דמתני' משוי ודאי והוא ספק א"כ מה בצע אי תכאי אמרינו כר"מ ור"ו ור"ט סכרי כוונתיה והרי ר"א לא השתיענו כי אם דמתני' דחוקה פליג לר"א לעור דמתני' וה"ל לישב בתאי דאיכא למירק דק"ט כי האי לישבא והו"ל מתני' דלא כי האי תנא דתנן חוקה שמהדר אכן נראה דהרי בריש נדה וקידושין דע"ט אסיק הש"ס דר"ט חולק להך סתם תתני' ומשוי ליה ספק אך מ"מ גם ר"ט מודה בחוקה דכרהי לעולם טמא למפרע ולא במעת לעת לכר דכי ק"ל בני נדה דחיישינן מעת לעת היינו דהוי חד לריעותא דמריב' חוקי אחזקתא ומשום מעלה בקדשים לכר כמ"ט התוס' בריש נדה אבל בתרי לריעותא גם לר"ט הוי ספק גמור וחושש למפרע לעולם וכ"כ כדור שם בריש נדה ע"ש וא"כ בדיוק כק"ט ר"א חלוקים עליו חביריו על ר"א דתנן חוקה דהיינו שנתכוון גם לר"ט דפליג להך סתם מתניתין אלא משום שלא חז להחריק והא פשיט ליה לר"א כשיטת ר"ט קאי דהשוו ליה תרי לריעות' לפסק וכבר זה לא איננו ליה לר"א להשתיענו דר"א דלא כסתם מתני' דחוקה שזה פאטר דר"א כשיטת ר"ט קאי ואי קשה הוא להר"מ כפ"ו מה' מעשר ה"ר שכתב חזאן שאכרו הרי זה חושש לכל מה שהפריש שאינו מעשר ודאי דנראה דהוי מעשר הספק וזה תימ' דאין דק"ל כסתם דחוקה כמ"ט הר"מ כפי מה' מקולאות ה"ו בת"ק דר"ט דתרי לריעות' ודאי אימר חשיב א"כ ה"כ הו"ל לפסו' דאינו מעשר כלל וא"כ זה ק"ל להכ"מ שכתב ומ"ט דאינו מעשר ודאי פאטר הוא וצ"ב מאי פשיטותיה דאין ק"ל דתרי לריעותא הוי ודאי ולא

והנה ראיתי דבדייתמא להדרכו בנימוקיו שהביא מחלוקת ר"ו ור"א אי מעת לעת דכריקה או של הנחה וכתב שנראה דרבינו פסק בר"א ובגמרא' אסקינן ליה בקאיא ונרחק לישב ע"ש וזה תימא דאין לא ק"ל כר"א כלל כדמוכח כפ"מ להר"מ ונס בדון זה מחומר וכן הבינו בפשוט מהר"ק והס"מ והת"ט דאין ק"ל כתנא דחוקה דחושש לעולם וצ"ע ומ"מ גם להר"מ קשה איך פסק כר"ט דאף ע"ב דכפ"ה דתרומות בחכית נמי פסק כר"ט ככר תמהו עליו הרשב"א בריש נדה והרי"ט טבא לקידושין דע"ט דק"ל בת"ק דר"ט כמ"ט ג"כ הר"מ כפ"מ מה' מקולאות דמ"ט לישב הת"א דכיון דר"מ ור"ו ור"א ס"ל כר"ט פסק כן א"כ תיקשי איך פסק בחוקה להפך ועיין במ"ל פי' מה' מקולאות על זה ונרדיו

ורדידי חוי לישב עפ"י מה שראיתי בת' הכ"ח סי' הן
 ח' שהקטנה בהך סוביא דניטין דמאי פריך
 פשיטא לינני שאני מקוה דחסר ואתאי לפי מ"ש התום כחולין
 ד' ודתי לריעותא לא חשיב כי אם היבא דשיך חסר ואתאי
 ועוד הקטנה דכיון דבני פירות לא שיך חסר ואתאי אמאי
 חלוקין עליו ע"ש סדרחק לישב וכבר עמדתי על דבריו כפי
 י"ח ע"ש אך למאי דאתאן עלה כ"ל לישב הכל דכי כענין
 דליהוי שיך חסר ואתאי היינו כדי לרונן כודאי איסור אבל
 מהכא איכור לא יבא היבא דלא שיך חסר ואתאי כל דהוי תרי
 לריעותא וא"כ הכא גבי פירות כיון דלא שיך הטעם חסר
 ואתאי הוי ספק ולא ודאי ואתי ר"א גם כת"ק ר"ש כגד זה
 ולהכי פסק הר"מ דהוי ספק ולא ודאי ול"ק מחל מ"ש הכ"ח
 כמו שיראה המעיין גם בעיקר תירושו של הרב מחסה אפרים
 בסוביא דעירובין דאיך התיר ר"ו בעירוב דהוי ת"ל דהוי
 ודאי והכריח דר"מ ור"ו ס"ל כר"ש דספק תמהני עליו דהרי
 בהך מתניתין דפ"ב דמקואות שהביאו בהך סוביא הביאה
 בקיור טעם נשנה בין רישא דמאן שירד לטכול לסיפא דתני
 כד"ל כטומאה חמורה תני טעם אמצעייתא מקוה שנמדר וכו'
 ע"ש ופירשו בה הר"מ והר"א ש"כ דכי פליגי ת"ק ור"ו הוא
 דספק טומאה כרה"ר הוא דקי"ל טהור אבל ספק טהרה גם
 כרה"ר טמא וכטומא' דרכנן בספק טהרה לת"ק טהור ולר"ו
 טמא והרי רישא מחל דקי"ל סתם מתניתין ר"מ אוחזי טעם
 בהך סוביא דעירובין לאיך דר"מ דספק עירוב איסור ומינה
 דגם בבא דמקוה דתני לה בסתם ר"מ היא ועוד דאי בבא
 דמקו' ל"א ר"מ היא א"כ היכי סבר הש"ס דסיפ' דתני כר"א וכו'
 דר"מ היא דכל כי האי חותי' הש"ס רישא ר"פ וסיפ' ר"פ כירוע
 וא"כ פשוט הוא דכולא ר"מ וכיון דתני בין ברה"י בין ברה"ר
 פנויות ש"ת דתרי לריעותא ודאי איסור חשיב ליה ר"מ דלא
 כר"ש הכך דעת המח"א וגם דבי וכו' לא נחלק בספק טהרה
 דמאן אף כרה"ר כי אם דגם כטומאה דרכנן ש"מ דככולא
 רישא חורה וכ"ש בבא דמקוה דגם ר"מ מודה בה דאל"ה
 לפלוג נמי בכבא דמקוה דכרה"ר טהורות לא ודאי דגם ר"ו
 מודה בת"ל הוי ודאי איסור וזה ג"כ סותר דברי הרב הנזכר
 דר"ו כר"ש ס"ל גם בעיקר קושיותו לדיו' ל"ק ש"ל דכי
 אסיק הש"ס כריש נדה דתרי לריעותא הוי ודאי איסור אינו
 אלא כאיסור תורה אבל באיסור דבריהם אזלינן בתר חוקה
 דאיתרעה להקל נגד חוקת איסור דלא איתרעה וזה ג"כ
 מדויק בעיקר הך מתני' דעל מקוה שנמדר וכו' תני עלה
 כה"א כטומאה חמורה וכו' ש"מ דכטומאה קלה גם בתרי
 לריעותא מטער ר"מ אעפ"י דתרי לריעותא בשל תורה חשיב
 ודאי איסור בשל דבריהם הקלו ואף א"ת דבר"א וכו' לרישא
 קאי הטמא שירד לטכול מ"מ אי לאו דקאי גם להך בבא שניה
 דמקוה לא הוי תני לה רבנו הקדוש בין הדברים וא"כ ש"מ
 עכ"פ דתרי לריעותא כדרכנן שרי ואי ק"ל א"כ בעירובין דף
 ל"ו היכי חשיב במקוה שלא נמדר והרי אמצעייתא במקוה
 שנמדר איירי אי מהא כבר הקטנה כן התום ר"י קידושין דף
 ע"ט ותירץ דה"ק דר"ו לא פליג לת"ק במקוה שנמדר אבל
 במקוה שנמדר דהיה לו חוקת כשרו' מודה דכטומאה דרכנן
 אזלינן להקל ע"ש ומכלל דבריו נמי חכואר שהבין דכדרכנן
 גם בתרי לריעותא אזלינן להקל וגם התוספות שכתבו הו"מ
 לשנויי הרי חסר לפניך אלא דלא איירי במקוה שנמדר כוונתם
 להקשות דלוקמא גם במקוה שנמדר ומטמא גם כדרכנן כיון
 דהוי תרי לריעות' דכאסיק הש"ס כריש נדה דהוי ודאי איסור
 והא לק"ל דא"כ איך תתיר ספק עירוב דהוי נמי תרי לריעות'
 דהתום' שה' כדל"ה ר"ה אמר חספ"קל אי חוקת העמד אדם
 על תחום ביתו שלא עירוב שפ"י' דהוי חוקה הם הכריעו
 דלא חשיב זה חוקה ולפי' תו ליבא גבי עירוב תרי לריעותא

וע"כ תירצו דהש"ס פשיט ליה דר' יוסי לא נחלק לת"ק במקוה
 דאית ליה חוקת כשרות לטמא באופן שבס התום' מודו דתרי
 לריעותא כדרכנן לכ"ע אזלינן להקל וגם מרכי' הר"מ כפ"י
 מה' מקואות ה"ו יש לדון כדרכיו כן כי ע"כ נראה דקטיונן
 להתייר בתרי לריעות' כדרכנן ומירי דברי אמי אביא מאי דק"ל
 להרמזט חאה"ע סימן ל"א דבספק אישתיה אי לאו דאיבא
 תרי לריעותא הוה אמינא השתא הוא דסליק והשתא דאיבא
 תל"ר בעלה כחוקת חי וחוקת אשת איש מ"מ מירי ספק לא
 נפיק את"ר ע"ש וק"ט דהרי כריש נדה אסיק הש"ס דתרי
 לריעותא הוי ודאי ולא ספק דלא קול' כר"ש וכו' ע"כ

ובז"ב לגבי דין אבל בשמע שמות לו מת דהכריעו דשר"ס
 והרי"ב כל והר"א שאון והרדב"ן דחייב להתאכל אין
 כראיות הרב מח"א כדי לפטור גם ראיתי להט"ו בסיון סנ"ו
 שהביא ראיות ג"כ לפטור ואינו תכריעות למה שכתבאר לעיל
 גם הראיה שהביא דחוקת חי ועומד למות כל דאיתרע לא
 אזלינן בתריה והביא ראיה מטמא' סי' ס"ה שכתב ואין לומר
 העמד שטר על חוקתו שלא נפרע לפי שהשטר עומד ליפרע
 ע"ש ואחרי המחילה ל"מ ראי כדבריו תיפסוט דגם בלא
 איתרע לא נזיל בתר חוקת חי דהרי ה"כ כבטר לא איתרע
 שאינו ירוע שנפרע והרי בלא איתרע גם הרב מודה דאזלינן
 בתר חוקת חי כדתנן בדכ"ח דניטין וא"כ ע"כ דה"ט דשטר
 עשוי שיהיה כרשות המלוה וכיון שנפול וממא' באשפה
 טפי יש לתלות שנפול מן הלוה משנפול מן המלוה אבל בלא"ה
 ה"ט כי הבא אה"כ דגם כי איתרע אזלינן בתר חוקת חי
 וראיתי להרש"ס שם שכתב דאין להביא ראיה מטום דקול'
 דרובא עדיף מחוקה כמ"ש התו' כחולין ד"ב גבי מ"ש מנ"ל
 דאזלינן בתר רובא וא"ת כיון דאזלינן בתר חוקה כ"ש בתר
 רובא ומיניו דאמר שמואל הלכה כר"ע אפילו נגד רבים וכו'
 ע"ש וק"ל שהנזכר להביא ראיה דרוב עדיף מחוקה תד' כרי
 התו' כפ"ק רחולין וס"ה ערוך הוא כיבמות דקוט שאמר
 רישא חוקה לייבס ורובא לשוק וחוקה לא עדיף כי רובא ע"ש
 וביקדושין ר"ע אמרו להריא רובא וחוקה רובא עדיף גם
 בעיקר חילוקו דרובא כרוב דמחלוקת פוסקים קול' המקל -
 דלפעמים פוסקים האימוראים הלכה כדעת יחיד משא"כ
 בשאר רוב וחוקה קשה דהרי התו' כיבמות דקוט כתבו ועוד
 דכלא"ה יש להקל באבל דקול' הלכה במקל הביא דבריהם
 הרב גופיה ולרבנו מה' ראיה היא התם שאני במחלוקת
 פוסקים משא"כ הבא דרוב אינם נפלים ועם שראיתי בסוף
 הת' שהשיב התם שאני דאיתו הולך לא היה לו טום חוקה
 שהיה ראוי להתאכל עליו וכו' אכתוב קשה דרי רובא מר"ת
 כלי טום חוקה ומכ"מ אי ליבא חוקת אבילות ואף את"ל
 דאיבא חוקה לפיטור הא קול' רובא וחוקה רובא עדיף אמת
 שהראיה שהביא וגו' דמחייבי' באבל נוכח רוב הוא ראיה
 גמורה כי ע"כ י"ל הטעם זה שכתבו התו' הוא לסיני לכד
 ועיקר הטעם שלא יבואו להקל בערוה ומ"מ כ"ל ראיה דאין
 להקל באבל נגד חוקה שהרי בעירובין דמ"ו דהלכה במקל
 בעירובין אף נגד רבים וכן באבל ואילו בעירובין דל"ו דרמי
 דר"ו אדריה אסיק הש"ס התם ה"ט העמד טמא על חוקתו
 ופרש' דכולה חוקה להחמיר אבל הכא איבא לקולא ולהחמיר
 ע"ש נראה דאי היה בעירוב חדא חוקה להחמיר לכד הוה
 אסיר ש"מ דאע"ג דקול' במקל נגד רבים לא תקלינן נמי נגד
 חוקה ומינה נפיק לאבל דשקולים הם :

והנה ראיתי להרש"ס שם שכתב שהשיבו על דבריו
 מההיא דמקוה ובנותם דה"כ הוי תרי לריעות'
 דהעמד זה בחוקת שאינו בר אבילות נגד חוקת חי דאיתרע
 והביא דבריו התו' כחולין ד"ה דהילמא ו"ל וניהו קשה וכו'
 והניחו הדבר בתמהא ולי נראה דיש לחלק דאע"ג דאזלינן
 בתר

כתר חוקה להקל ולהחמיר ה"ח הובא דאיכא תרי חוקי ומכל אחד כמסך קולא חזר וחזרה חזר ראוי להלך בכתר חוקה שנמשך המנה חומר תכף וחזר ולא בכתר חוקה שנמשך המנה חיד קולא כמו גבי תקוה וכו' אבל כתוספו' הרא"ש תירץ וכו' ע"ש וק"ל בתיורו שהרי כיון אוליין בכתר חוקה הוא אף להקל רכשל תורה אין לחלק כמ"ש התוספו' שם בחולין וא"כ כתי חוקי דכתי אס אין עדיפות לחוקה דלא איתרע דאי עדיף גם להקל חיד אוליין בכתר א"כ שורת הדין דאוליין הכא לחומרא והכא לחומרא כמ"ש בכ"ק דלא וא"כ היכי פשיט ליה לש"ס כריש נדה כחוקה דחשיב כודאי טמא ושורפין הרי לדבריו תרי לריעותא אינו הר"ת גם מ"ש ליטב עבד תירון הרא"ש דתרי לריעותא לא הוי כיון אס היכא דשייך לומר חסר ואתאי משא"כ בהסגר והעלה דנ"ד דאכל דמי להסגר ולא לחוקה דלא שייך הכא חסר ואתאי וקשה דכי בעינן כתי לריעות' דליהוי שייך חסר ואתאי היינו כדי לעשותו ודאי דניזיל הר"ת בכתר חוקה דלא איתרע אבל בלא"ה תירי ספק לא ינאנו דעכ"פ גם דלא שייך חסר ואתאי לא עדיף חוקה דאיתרע החוקה דלא איתרע דכאיהו צד נגרע כח חוקה דלא איתרע ואף אי שקולים חשיב כאח"כ דליתכיהו דמי הו"ל ספק נמור בלא איתחוק והרי ספק דרכיה' להקל כ"ש באכל אף לטעם אחר ל"ק מזה.

וגם ראיתי להר"ב ח"ג סימן ע"ב והרדב"ן בחדשות סי' ס"ב כתב בדבריו הרש"ר"ם דלא חשיב האי חוקה ואולם ראיתי בת' רב צבי סימן ג' שהכריע בדעת הט"ז לפטור וסבא דברי התוספות דחולין דף י' ד"ה דילמא וכתב ליטב קושייתם דה"ט דוראי טפי שכיח שיחסר כל' ימי הסגרו חשיחסר כשער שבין ראית הנגע להסגרו וה"ט דיש חילוק בין ראהו חי מבערב ללא ראהו דכלא ראהו דאיכא לחיותי טפי שבוין רב שבער מת תליין אבל בראהו חי מבערב דע"כ כשעה מועטת ונא חזוק' חי למת אמרינן שמה הסתא מת והו"ל ספק וק"ל בחילוקי מת' שכתובות רוב ע"כ ל"ק ר"ג אלא דאוקי אחוקתה הרי אע"פ דהספק נפל איתת נבעלה והרי משולרה עד שנתארכה הוי זמן רב נגר הזמן משנתארכה עד שנסת' ונבעלה ומכח חוקת הגוף תליין דעכשיו משנתארכה נבעלה וכה"ג כתבו התו' שם ד"ט ד"ה לא ע"ש גם מ"ש ליטב בזה מתני' דפ"ה דטהרות בנגע א' בלינה דמחלקי בין ראהו חי מבערב כבר עמד הר"ה מ"א סימן ל' וכתב הטעם דכלא ראהו הוי חוקה שלא נתכרה וכבר השכתי על דבריו לעיל דלא תן השם הוא שכבר העלו בדמ"ק והרשב"א כריש נדה והתוס' ר"ד בקידושין דף ע"ט הטעם דהוי ודאי נגע וספק טומאה או דבעינן בדוקה עם החוקה וכמו שהבאתי דכריהם לעיל ומכל דכריהם נשמע דחילוק הרב צבי הנזכר לא ס"ל כלל גם מה שהקשה דכתי התו' נדה ד"ב ר"ה התם שחילקו דבני מקוה רבילות להתחמיר מעט מעט אבל הנגע רבילות להתחמיר ככת' אחד והריכה להשיב על זה לירידי חוי כוונת התו' דבני נגע אע"פ דההוא שהתחמיר מעט מעט ג"כ מ"ח כיון דחמירין אחר הסגר אינו מטהר כלל דגזרת הכתוב הוא כמ"ש התוס' וא"כ אין הספק כי אס כנגע שבין ראיה להסגר ואין כנגע זה לתלות דחמיר מעט מעט דכ"ש שנחמיר כבר נטהר וקודם זה דהיינו בעת הראיה לא איתרע החוקה דבכי חוקה אי לא דשייך חסר ואתאי דבסברה זאת אי אפשר לתלות שעכשיו נחמיר שאיננו נחמיר טאה או אפאתים כנגע וא"כ ע"כ להורו דחוקה קמית' איתרע וכיון דלא ידעינן באיזה זמן מרעינן החוקה לבתרי וכה"ג כתב הר"ן בפ"ק דחולין גבי גביעות שנעשו ונחמיר הכתמה טריפה אבל כנגע אחר' הסגר דמצינו דחמיר כיון דבתוך שבעה גם כחמיר טמא ואין הספק כי אס כנגע שבין

ראיה להסגר שפיר יש לתלות שאחר שהסגיר הוא טהור לכתחילה וחילוק זה של התוספות הוא ממש חילוק תו' הרא"ש שהביא הרש"ר"ם והנראה דלא ראהו' הרש"ר"ם גם כ"ש דאף אי דמי נ"ד לראהו חי מבערב הא ע"כ ספק הווי וספק אבילות להקל אה"מ אינו דהתם שאני דס"טו ברה"ג גם באיתחוק טהרה טמא כמ"ש התו' כריש נדה משא"כ באכל דאוליין בכתר חוקה דאף באיסורי תורה אוליין בכתר חוקה גם הראיה שהביא דכילא מהני ריב ה"ג חוקה כבר כתבאר דחוקה מהני . וגם ברוב כמ"ש חזר"ם דמי שאמרו לו קרובך בוסס דחייב להתאכל פקדו הש"ע יד סי' טל"ט וכמ"ש רש"ר"ם ואף לא זכר דכריה' גם מ"ש דאיכא כמי חוקה שאינו חייב באבילות הרי הכריחו רש"ר"ם והר"ב ל' והר"ב דאין זו חוקה.

אך

את זה יש לרון ולפטור רל"מ כל הראיות שהביאו דחוקה דאיתרע אוליין בכתר דמי מנדה דתריכא דיה שצתה דאוקי אחוקתה התם שאני דקודם דאיתרע הוה שרינן בכל טהרות שנגע על ידי החוקה וכיון שעשינו משהא על ידי החוקה כי איתרע אח"ך אין כח בריעותא לבטל חוקה כשורת הדין למיזל בכתר ולמפרע לבטל חוקה לא אמרינן מועין מ"ש התוספו' חולין דלא דחוקה למפרע לא חשיבה וכן מ"ש התוס' בפ"ק דחולין דף י' דאוליין בכתר חוקה נגע אף דהשתא חסר התם כמי בלי ריעותא מהני החוקה ואין צריך לברר אף באפשר לברר דהרי היה בו שיפור נגע וא"כ אין לבטל חוקה למפרע על ידי ריעותא משא"כ כשחע שמת לו מת דלא נולד ספק אבילות כי אס אחר דאיתרע החוקה כמי האי אה"כ דספק הוי דהא לא הל הספק קוד' גם הראיה ממש התוס' בחולין דלא בגביעות התם כמי הרי התייר הכתוב חלכ כהמה אף דאפשר דטריפה מבח החוקה וע"כ אין לבטלה על ידי ריעותא וגם אין ראיה מקודם תוך שעה דחששו לקוד ושי שניהם אע"פ דאי קדשה אכיה חל הספק שמה בברה ואעפ"י כן הוי קידוש' ודאי מהח חוקה אי מהא י"ל דה"ט דכפרהו הסמירובל"ה יש ליטב באופן אחר אבל כל שהספק נולד אחר ריעותא וכאום אחר יש לומר דה"כ דאינה חוקה ומיהו כבר ביאתי לעיל דחש"ס דכ"כ דקט"ג וכמה חבדולי הפוסקים יש לרון דכתר השתא אוליין אף כבר חזקה ולפי זה יש לפטור באבילות.

וגם

ראיתי להר"ק שכתב דלא ראה נהגים לחייב באבילות ומה גם כמירוף דעת הט"ז ורב צבי דס"ל לפטור נדה ודאי דנקטוין להקל דהלכה דכרי המקל אבל ורדך אב ראייתי בת' סס חיי סימן ל"ח שהקשה למי שכתב דמי שלא נגע אבילות תוך ל' דאינו חייב באבילות דהפך הזו כתב מהר"מ מינץ סימן צ"ה וסבא דחייב להתאכל אע"פ דלכסוף הש"ע מ"מ מורי ספק לא כפיק ע"ש ואה"מ הא ל"ק דכריה' ודאי דאינו חייב להתאכל דאע"פ שה"ך ביד סימן טז' ס"ק א' כתב על זה דראוי להתאכל ט"ס הו"ל וכל אינו חייב להתאכל כמ"ש הרב נופיה שם בשער בקודת הספק שם וסבא דאינה מ"ש הש"ע סימן טז'.

סימן קי"ז בתתי

לבי במחלוקת הראשונה במאי דקולל ספק תורה להחמיר אי אישורו מד"ת או מדכריהם ולדברי כולם ספק ממור שרי מד"ת כמ"ש בקדושין דע"ג מד למשיי שתקוי בישראל ע"ש וכדברי הראשונים ופינה נראה דה"ה ככל פסולי קהל כגון פמוני ומחסי ומגרי כמ"ש בס"פ פ"ט ע"ש אך כתי דסתרי אהדרי וכן באיכבז חיבור או כתירי ספקי להחמיר דכה"ך לכ"ע אפיר מד"ת ול שנס בפסולי קהל אפיר מד"ת א"ר לא שבי וראיתי להרמ"מ ח"ד שמתה בת' להרמ"ס הביאו דבריו דרשב"א כותרת הבית דק"כ והר"ן בפ"ק דקדושין דספק תורה

תורה שרי הר"ת מח"ט בקדושת דע"ג ד"ת שתוקי בשר וכו'
 והתורה אמרה וכו' תמור ודאי הוא ולא יבא ש"מ ולא אמרה
 תורה אלא ודאי איסור ולא ספק והמהו על זה דארכא
 נבאצטריך כוונתהו ספק תמור ש"מ דבעלמא כל ספק
 איסור ועוד תמהו הרש"ח והרמב"ם ש"ס ומ"ט אמרו
 שתוקי פסול ותסוק העלה עשו כיוחסין והרי בכל איסורי
 תורה אע"ג דלאו יוחסין ניכחו החמירו חכמים לאיסור כספק
 הפני שהם ספק תורה והעלה הרוחט ליטב דס"ל רבי שרי
 קרא ספק תמור לנתיבי שרייה תמורת ודאי ולא תמורת ספק
 דכ"ח שהיא תמור בבת ישראל ובתמורת דאי תמורת ספק
 הויתרי דתרי ואי נסיב ישראלית תו לא מבייביה תמורת
 וכו' ע"ש שהאריך וכדבריו הסכים הפ"ח בור סי קי' וכתב
 עוד ליישב דהר"ה סבור דעיקר קרא אצטריך לכפך תמור
 הבה תאמת איש שנתגרסה ספק גרושין דאית לה חוקת
 דבעלמא כה"ב אסור והא שרייה רחמנא ע"ש באורך הנה
 התבאח מרכריסה דפשיט להו דספק תמור כי תתיר הכתוב
 בכ"ג תתיר גם באיתחוק איסור או תלוי בפני להחמיר
 או תרי דתרי אהרי ומהו ק"ל בדברי הרב משנה
 למלך בפט"ו מה' א"כ הוא כמ"ס הר"ח דשתוקי
 האם לאמת להכשירו לומר לכשר נבעלתי וחקר אי נאמת
 זה הוי מדינא או מתקנה והעלה דהוי מדינא כיון דר"ת
 שתוקי בשר הגנוה רבין דברכין אכל גבי חיה דהחוקק שם
 תמור אי לאו תמוס התקנה לא היתה נאמת משום דע"כ לא
 אחרין ד"ת שתוקי בשר אלא היבא דלא הוחזק שם תמור
 אכל כר' נאסו שילדו בבית אמת והאחת מעור ב"ת כולם
 אסורים בכת ישראל דהרי החוקק שם תמור והראיה לזה
 דרבינו ס"ל דכל ספק תורה להקל וליץ להם השתוקי ואפ"ה
 אית ליה דכל היבא דאיקבע איסור תביא אשם תלוי ע"ש
 וקשה איך לא זכר דהרמב"ם דעתו הפך זה ואיך כתב כן
 בפשוט וע"ק בדברי הרב חמ"ס הר"ן בפ"ד דקדושת גבי
 חמ"ס ד"ת שתוקי בשר שכתב בשם הר"ח דהאם לאמת
 להכשירו אכל לפסולו ולהתירו כתמורת לא ואפ"ה דחיה
 נאמת כדאיתא בש"ס שאני התם לפי שהחוקק שם תמור
 דמיידי בר' נאסו וכו' ע"ש ולדברי הר"ן כיון להכשיר דגבי חיה
 דנאמת מהל הנדדים קשה כיון לפסול כיון להכשיר דגבי חיה
 לא שייך לומר דה"ט דנאמת להכשיר דמד"ת נמי כשר דר"ת
 שתוקי בשר כיון דאיידי באיקבע איסור דאסיר מד"ת לפי
 דבריו וא"כ תיקשי היכי משני שאני התם לפי שהחוקק כאן
 תמור כנראה דעיקר קושיותו הוא איך נאמת לפסולו ולהתירו
 בתמורת וזה מורה דגם באיקבע איסור דעת הר"ן דשרי
 הר"ת בכת ישראל וכן קשה חמ"ס ה"ה בפט"ו מה' א"כ הוא
 שהקשה בקושיות הר"ן דה"ט חיה דנאמת ותיזן דשאני
 גבי אס שאין אדם חשים עצמו דשע ועוד שהיא קרובה לו
 ע"ש ואילו לדבריו אכתי תיקשי דכחיה איך נאמת להכשיר
 כיון דאיקבע איסור ואסיר מד"ת ולא שייך בה לומר דמד"ת
 בשר והמנוה רבין כדרכן במ"ס הטעם כנאמת האם
 להכשיר וכלהכשור מ"ט האמינה וע"ק שהרי כתב הר"ת
 בפט"ו הו דספק תמור היינו שנתקדשה ספק קדושת או
 נתגרסה ספק גרושין וכו' עליה אותו הוולד ספק תמור
 ואח"כ בתב דין שתוקי ואסופי וסם בהכ"א כתב דין תורה
 שספק תמור תמור לכה בקהל אכל חכמים אסרו ספק תמור
 ושתוקי ואסופי ש"ח דתם ספק תמור היינו ספק נתקדשה
 או ספק נתגרסה ואילו ספק נתגרסה עדיף טפי נואיקבע
 איסור דבחוקת אשת איש קאו ולפחות חייב עליה אשם תלוי
 כמ"ס הר"ע בפ"ח מה' שגנות ה"ג וב"ת דחיק ואיתא דספק
 תמור שכתב כאן הוא בשתוקי ואסופי הלך תמה שמים
 דגרבינן כספק תמור ושתוקי ואסופי ש"ח דתם ספק תמור

היינו ספק נתקדשה או ספק נתגרסה וכה"ג איקבע איסור
 הוי וב"ת דחוקת האם לא מהני לגבי הולד וע"כ בולד אינו
 כאיקבע איסור זה אינו דהרי בכתובות ד"ג נחלקו ר"ז ור"א
 והלכה כר"א דאמר לדברי תמכסיר כה מכשיר בכתה ש"ח
 דחוקת האם מהני גם לגבי הוולד וכ"כ התו' בכתובות דכ"ו
 ע"ש וא"כ מה"ט חשים כאיקבע איסור גם לגבי הולד וע"ק
 דגם מעיקר הך סוגי"א דקדושת יג להופיח הפך דעתו דהרי
 אמרו ר"ת שתוקי בשר מ"ט רוב כשרים אפלה מאי אמרת
 דילמא אולא איהו לגבייהו ה"ל קבוע וכל הקבוע כמחצה
 על מחצה דמי והתורה אמרה לא יבא תמור תמור ודאי הוא
 דלא יבא הא ספק תמור יבא וכו' הרי דהתיב הכתוב ספק
 תמור גם שיש כאן מחצה כשרים ומחצה פסולים ונבעלה
 לאחר מהם וילדה דהוי איקבע איסור מדין דהוי לחתיכה
 משתי חתיכות ראסיר מד"ת לכ"ע כיון דחייב עליו אשם תלוי
 ואיך כתב הרב דכספק תמור דאיקבע איסור לכ"ע אמרו
 חר"ת הפך הנראה מעיקר הסוגי"א גם דאיתו בת' להר"ט
 חיון סי' נ"א שהקשה להר"ן בפ"ק דקדושת שהביא ראיה
 דספק תורה אסיר מד"ת הפך דעת הר"ח תמוס שחייב הכתוב
 אשם תלוי על ספק איסור וב"ת שאני התם דאתחוק איסור
 וכו' ותמה עליו דהרי מוכרח דלא שאני ליה להר"ח כיון
 אתחוק ללא אתחוק שהרי הראיה שהביאו להתיב מ"ס
 התורה אמרה תמור ודאי הוא דלא יבא הא ספק תמור יבא
 והא התם דקביעי תמורים והתירו הכתוב דמ"ס מהיבא שהיו
 כאן הרבה חתיכות חלב והרבה חתיכות שומן וכו' אדם ואכל
 חתיכה אחת דחייב אשם תלוי ה"ג הוי תמורים וכשרים אפלה
 ולא ידענו ממי נכתבברה עובר זה תכשרים או תפסולים
 וכבר היה לי לחלק קצת ולומר דתמור עצמו צריך אתחוק
 איסור כלומר בעובר עצמו אכל אינו כ"ל וצריך להתייבב
 את"ר הנה מכוון שהכריח הרב מעיקר הסוגי"א ככל חמ"ס
 שגם באיקבע איסור התיב הכתוב ספק תמור הפך פשיטות
 הרב מ"ל והנה אמת שראיתי להרמב"ם סי' א' שהביא
 דברי מהר"ט חיון אלו והשיב דהא לא מקרי אתחוק איסור
 דכתיב דמי אולא איהו לגבייהו לענין איסורא מקרי אתחוק
 איסור למיכה קרבן אכל השתוקית עצמה כעשה שבא עליה
 בחתיכה אחת דמיא ספק חלב ספק שומן שחתיכה זו לא
 הוקבע עליה סם איסור כלל אלו דבריו וע"פ דבריו ל"ק
 להרב מ"ל מעיקר הך סוגי"א אלא שאני תמיה כעיקר דברי
 הרמב"ם דהרי מכוון בכריתות דוח לר"ה קי"ל כותיה דתלוי
 הטעם דאינו חייב באשם תלוי כי אס בחתיכה משתי חתיכות
 דשתי חתיכות איקבע איסורא אס אכל גוי או כלב הראשונה
 ואכל ישראל השניה דחייב באשם תלוי דאע"ג דהשתא לא
 אוקבע איסור כיון דאיקבע איסור מעיקרא חייב וכן פסק
 הר"ת בפ"ח מה' שגנות ונראים הדברים דגם כשתיכה
 משתי חתיכות גדולות שנפרד חתיכה אחת כונית תמנה
 ואכלו חייב אש"ת מ"ס באכל גוי הראשונה וא"כ ה"ל ולר
 זה אינו אלא חתיכת קטנה שנפרדה משתי חתיכות דחשיב
 איקבע איסור וחייב אשם תלוי וע"ק דהרי אתחוק איסור
 עדיף מאיקבע איסור דחוקה היינו כגוף החתיכה והרי
 הכריחו התו' בכתובות דכ"ו ושאר ראשונים דחוקה שיש
 באם מהני גם לולד ומינה גם באיקבע איסור באם חשיב
 איקבע גם לולד כי בכל אלה נראה שיש לרזן מעיקר הך
 סוגי"א דגם באיקבע איסור התיב הכתוב ספק תמור הפך
 פשיטות הרב מ"ל והיא נופא קשה להר"ת שהביא ראיה
 דס' תורה שרי מד"ת מדהתיב הכתוב ס' תמור קשה דא"כ
 תיפשוט דגם באיקבע איסור שרי וזה אינו שגם הר"ח מורה
 ראסיר מד"ת כיון שחייב עליו אשם תלוי וא"כ ע"כ לומר
 דהתיב תמור חיריש הוא ותו היכי תמי וליץ גם בלא איקבע

ביון דהתיר הכתוב גם באיקבע איסור והנ"ל ליישב לזה
 דראיית הר"מ הוא בדרך זה דמח"ש דאולה איהי לגבייהו
 דהוי קבוע והתיר הכתוב ס' ממור אצ"ג דאיקבע איסור
 והוא גופא קשה מנ"ל איחא דלא התיר כי אם כס' המור בלא
 איקבע כגון הכא על ס' מקורשת וכגופא אבל באיקבע
 מנ"ל אלא ודאי דס' בלא איקבע מר"ת שרי וא"כ אם כה
 הדבוי להתיר ס' ממור גם כלי איקבע לישתוק חיבה שגם
 בכל התורה ריבא הכי ומדקא חוקמא רבוי זה גם להתיר ס'
 ממור באיקבע איסור ש"מ דכלא איקבע גם כלי רבוי שרי
 מר"ת ולפ"ן ל"ק תמה שהקשו הר"ן והרשב"א דאדרכא
 מראצטרין רבוי להתיר ס' ש"מ מרדכי אסיר דלמ"ש הא
 ל"ק גם לפ"ן ל"ק מח"ש הרש"מ והרומט דלרבוי מאי קאמר
 ומ"ט פסול לישגי דכל ס' אסרו חכמים ומ"ש ס' ממור להתיר
 ולמ"ש ל"ק רביון דהתיר הכתוב גם באיקבע איסור אע"ג
 דמרדכי אסור א"כ מה ראו חכמים לאסור שאין זה ככל טפיקי
 דעלמא כיון שהתיר הכתוב גם באיקבע באופן דתמה
 שנתבאר דכלל מין ס' התיר הכתוב בממור כדעת הרומט
 והפרי"ח אלא שיש לתמוה עליהם שהרי כתב הר"ן בפ"ד
 דקידושין גבי שתוקי דהאם נאמנת להכשיר ולא לפסול בשם
 הרמב"ם וכתב הטעם דלהכשיר ה"ט דנאמנת דר"ת שתוקי
 כשר אבל לפסול ולהתירו במחורת לא וכו' וכדכריו כתב ה"ה
 בפנ"ו מה' א"כ הוא ע"ש וכבר ביאר הרב סדר אליהו דכה
 ר"ן דלמאי דקול כר"א דספקין בודאם אסור ע"כ דלא ריש
 חמש קפלי אלא ארבע קפלי וא"כ לא נפיק חזר כי אם שתוקי
 בישראל לכד הלא שתוקי במחורת דלא כת"ק דר"א דס"ל
 כרבי יוסיו ור' דרשו חמשה קפלי ונפיק התר גם לשתוקי
 במחורת ע"ש וכדכריו ראיתי להת' רוד בקדושין דע"ג
 דכתב לא רישו כי אם ארבע קפלי כר"א והינה דלא התיר
 הכתוב כי אם שתוקי בישראל ולא שתוקי במחורת ע"ש ועם
 שראיתי להרב בית שמואל אה"ע סי' ד' ס"ק ל"ט שהנ"ע
 דכרי ה"ה והר"ן אלו שגם התר שתוקי במחורת שרי מר"ת
 הנה הרב לא ראה דכרי הת' רוד דלרבוי ל"ק כדכרי ה"ה
 והר"ן וכאמור וכדכרי הר"ן כתב הרשב"ש בת' סי' שצ"ט וזה
 סותר דכרי הרומט והפרי"ח הן אחת שבעיקר דכרי הר"ן אלו
 יש לתמוה דכאן כתב דלא התיר הכתוב שתוקי במחורת ואילו
 שם סמוך ונראה כתב וז"ל וממור כשתוקית כתי מר"ת שרי
 דהא ר' דקול כוונתו ריש לעיל' בקהל ודאי הוא דלא יבא
 ולא מתברר אלא חשום מעלה ע"כ גם לשם גבי מתני' דתני
 ר"א אומר וראם כודאם הותר ודאן ככפיקן וכפיקן כודאן
 אסור כתב דת"ק ריש חמשה קפלי וס"ל דלא עבוד מעלם
 ככפולין ור"א ב"ל דעבוד מעלה גם ככפולין מכלל דלכ"ע
 שתוקי שרי מר"ת כודאן ע"ש וא"כ איך כתב דלהכש' נאמנת
 כיון דמר"ת נהי כשר דר"ת שתוקי כשר אבל לפסול ולהתירו
 במחורת לא וכו' ואילו למ"ש גם התר מחורת שרי מר"ת וש"ד
 להרב יד אהרן אה"ע סי' ד' שקדמני כוה ונרחק שמ"ש בהתר
 שתוקי דנאמנת להכשיר לכד הוא לדעת הרמב"ם וליה לא
 ס"ל ואין זה נכון שהרי הר"ן הביא ראייה מדקול גבי כבוד
 דהאם אינה נאמנת ואין יצויר שיביא ראייה לדכרי הר"ע
 ויחלוק עליו ככתם דבר זה קשה לשמוע וע"ק כדכרי הר"ן
 דשיטת תו' רוד דס"ל דאין דקול כר"א כודאן ככפיקן
 וכפיקן כודאן אסור היינו דלא רישו כי אם ד' קפלי ג' לכהן לוי
 וישראל וחד להתיר שתוקי כושראל משא"כ שתוקי בממור שזה
 יתכן לדעת הסוברים דס' תורה אסיר מר"ת וא"כ אי לאו
 דגלי והתיר הכתוב ספק ישראל במחורת אסיר מר"ת מכא
 ספק אך לדעת הר"מ שכתב הר"ן בשמו כפ"ק דקדושין דס"ל
 דשרי מר"ת כל ספק וילין לה מהתיר ספק ממור א"כ ת"ל
 ספק ממור בישראל ת"ל ספק ישראל במחורת דאורי ואורי

ספק איסור ניבחו וכל ספק דמחז' שרי ואנ"ל ליישב ואשימיה
 עיני הן קדם כחלוק זה שחלקו כנאמנות האם בין הכשר
 לפיסול וקשה הלא גם הכשר ישראל לכא נר פיסול דהיינו
 במחורת וכפיסול ישראל איכא הכשר מחורת דלגבי איסור כ'
 סדרים שים ולמה תסיה נאמנת להכשיר ולא לפסול כי ע"כ
 מראה דס"ל דהכשר פיסול בישראל הוא דחשיבי לכד דוכין
 לאדם שלא בפניו ומסתמא ניחא ליה לקטן זה להיותו ישראל
 ולא ממור וכפ"ק דכתובות דר"א אמרו בר קטן חטבלין אותו
 ע"ד כ"ד מאי קת"ל תנינ' זכין לאדם שלא בפניו מהו דתימא
 ככרי כהפקרא ניחא ליה קמ"ל הנ"מ גדול דטעם טעם
 דאיסור אבל קטן וכות היא לו וא"כ ה"כ בהתיר שתוקי אצ"ג
 דמר"ת לכשנרל שרי ככת ישראל או במחורת דשייחיה
 כאלת ודאי אסיר דמח"ע עבר כלל וזל התיר הכתוב אלא
 ספק ולא ודאי איסור וא"כ כשאמרה לכשר נכעלתי דוכות
 הוא לכן ששא ישראל וכוין דמר"ת שרי ככת ישראל ואת
 כאמנות האם כי אם להכשיר פיסול דרבוייהם נאמנת דהמנות
 דכין כדרכנן אבל לפסול ולהתירו במחורת כהנימי לכשנרל
 ונסיב מחורת אין כי איסור תורה אבל כיון דמר"ת שרי ככת
 ישראל או במחורת כיון דוכות הוא לו שישא ישראלית ונ"ל
 מחורת שרי זה בחוקת' שגושא ישראל וכי אמרה האם לפסול
 נכעלתי חוב ממור הוא לכן שיאמר כושראלית דמר"ת שרי
 כה והיא בא לפסול ולא כן כ"כמינה א"כ ל' כמאי דק"ל עוד
 כדכרי הר"ן שהרי ברה"ג דכתובות מוכח דעיקר טעמו ס'ל
 ר"ג שחמינה שבעלה לכשר חשום חוקה כמ"ס כאלמא
 איהי אית לה חוקה דכשרות וגם נאמנות להכשיר הכ"ץ שייך
 ה"ט דאע"ג שגם בסוגיא אחרו דכתתה ליה לה חוקה
 דכשרות ככר כתב שם הרשב"א הביאו בשי"ט מקובעת
 דלר' דקול כוונתו דס"ל דאין דמכשיר כה מכשיר ככתה
 היינו דחוקה האם ישנה גם כ"ו גם תוס' בקידושין דף ס"ו
 דחו כוה פירוש רש"י והעלו דחוקת' האם דכשרות שייך גם
 בכנה וכתה וכ"כ רוב הפוסקים והר"ן מכללם בפ"כ
 דכתובות גבי מ"ש ג' שישבו ב"ו ע"ש וא"כ למ"ל
 להר"ן לנתתיה הטעם דמר"ת כתי כשר דר"ת שתוקי
 כשרת ל' דכל ספק מוקמינן אחוקתי דכולי עלמא דקול
 כפ"ק דחולין והאם בחוקת' כשרות עומדת ומינה לכן אולכת
 וכ"ת היא גופא תיקשי לרבא בקדושין דפ"ג ולרבי יוסי ור'
 דנפק"ל התר שתוקי בישראל מיתור קהל ת"ל דכל ספק
 דאיתחוק בתר חוקה אזלינן וכן לדעת הסוברים דספק תורה
 מר"ת להקל ויילפינן לה מדתתיר הכתוב ספק ממור כמ"ש
 הר"ן בשם הרמב"ם בפ"ק דקדושין ואם איתא הא לא שמעינן
 לה כי אם באתחוק התר לכד ובאתחוק התר אין חולק דבתר
 חוקה אזלינן והם למדו גם בלא אתחוק וזה מנ"ל אבן נראה
 דאזימא ל"ק דכל שנבעלה ואינה כועבת ככרי לכשר
 נכעלתי אין כאן חוקה דהוי כמודם שנבעלה כאיסור ומח"פ
 הוא שאמרו בכתובות דוד לר"ג אלם ליה כרו דאף בחד
 ספק נמי מכשר וקול ליה שמה דאף בס"ס נמי פסול דכשריא
 הוא דאיכא חוקה ולא בשמא וכ"כ בשטה מקובעת לדוד ודוד
 כשם הרשב"א ע"ש וכי התיר הכתוב ספק ממור היינו אפי'
 כשותקת דהוי שמה דכרי האי לא מהני חוקתה כי אם
 בטוענת כריא וא"כ הר"ן דאיני בטוענת כרי לכשר נכעלתי
 לא היה צריך הר"ן לטעם דר"ת שתוקי כשר דכלא"ה שרי
 דבתר חוקת' כשרות דירה אזלינן וכבר ראיתי להנפקי יוסף
 ביבמות ס"פ אלמנה לכ"ג גבי ארוסה שצרכה שכתב דאם
 היא אומרת שהוא פסול והבעל שותק אין הולך ממור ודאי
 על פיה שלא האמינה אלא להכשיר דהסויי עלה חוקת'
 כשרות ולא לפסול ע"ש וזה יורה לכל מ"ש כי ע"כ נראה שגם
 הר"ן דעתו כן אלא שלא רצה לתת טעם לנאמנות האם
 להכשיר

למסור בין דהו' ספק באתחוק התר' דא"כ היה נראה דאי
לאו דאתחוק בכוון בשותקת ללא תהני חוקת כשרות אסור
ד"ת הכת' ישראל קה' שאינו דגם כה"ג התיר הכתוב דשתוקי
שהתיר הסתוב בשותקת דאי' אחרת לכשר נכבולת גבס' בלי
דכו"ז שרי חד"ת וע"כ עירוף מיניה נקוט טעם כולל דגם
בלי רבורה שרי חד"ת וזהו ג' דבכת"ש דאינה נאמנת לפסול
הטעם הוא דהו' נגד חוקה דכשרות דירה' ואצ"ל רכל שלא
אחרת איבי לכשר נכבולת לית' לה חוקה ואפ"ה התירו
הכתוב כמחורת מ"מ הם לא האמינו את האם להפסיד הולד
כי אם דמשיע' לה חוקת כשרות והתר' תורה אבל' הפסול
דאצ"ל דמר"ת שרי מ"מ ליכא סיוע חוקה וסומנים יש לזה
דרכיו הר"ן בת"ש דמר"ת כמו' כשר דר"ת שתוקי כשר וכו'
הנה לא הזכיר רבוי הכתוב מיתור קהל' ולא דרכי רבא כמו
שהזכיר בסמוך להורות שבכאן גם בלי רבוי ודרכי רבא שרי
הטעם סיוע חוקה ככ"ל ביטוב דרכי הר"ן אף את' זה ק"ל
בדרכיו כמ"ש דרכי חיה שאני דהוי גלוי מילתא בעלמא ושם
ברין נאמנות החיה הקשה דאיך אחרו לכשיט מערעה אינה
נאמנת והרי קול' כ"מ שהאינה תורה עד אחד הרי כאן שנים
ותירץ דה"ל במקום שראוי להאמין עדי' יחיד בעין מילתא
דינבדא לאבלוי מסא"כ הכא דאינה נאמנת אלא שיעל הרוב
אויאפטר בענין אחר כל' שיש מערער אינה נאמנת וע"כ
והנה ידוע דגלוי מילתא עירוף טפי ממילתא דעבדא לאבלוי
כמו שכבר האריך לכאר זה התשב"ץ ח"א סי' פ"ג ופ"ד ע"כ
וא"כ אי בעדות אשה הוי מדינא כיון דהוי מילתא דעבד
לאבלוי כ"ש בחיה למ"ש הרב דהוי גלוי מילתא דמה"ט
נאמנת גם לפסול וכן קשה בת' הרשב"ם סי' שצ"ט שכתב
בדרכיו הר"ן איך לא נרנש ממה שהכריח אביו בת' הנו'
וכ"ע דומ"ת בדרכיו ה"ה כפט' ודא"כ הוא תבואר דעתו
כשע"ת התו' דוד דלא התיר הכתוב שתוקי כי אם בישראל
ולא כמחורת ויותר תבואר כתב שם בהכ"ו דאסופי אסור
הוא כמחורת ד"ת וכברונו נראה מת' הרשב"ם סי' שצ"ט
ולדבריו ודאי קשה דאיך יתכן ליחס כן בדעת הר"מ מאחר
דס"ל דספק תורה שרי מר"ת וכבר ראיתי להרב שער המלך
כפ"ט מה' ט"ה שמה עליו כן ע"כ ומיהו למה שביארתי
לעיל דשתוקי דהתיר דהיינו האולא אינה לגבייהו דהוי קבוע
דהוי ספק שקול הו"ל איקבע איסורא וכמ"ש מהרש"ם בת'
וא"כ ע"כ רבוי וליף הר"מ מנייה לספק בלא איקבע היינו
כיון דחוקמה לרבוי הכתוב באיקבע ס"מ דכלא איקבע
לא היה צריך רבוי להתיר דבכל התורה נמי שרי וכת"ש לעיל
וא"כ יל דכי התיר הכתוב באיקבע אינו אלא שיא ישראלית
ולא מחורת ותו' ל"ק דאיך יהיה אסור מד"ת כיון דס"ל רכל
ספק שרי מד"ת שהרי באיקבע איסור לכ"ע אסור מד"ת
ביון שחייב באשם תלוי ומיהו בעיקר דרכי ה"ה ק"ל בת"ש
ואעפ"י שחיה נאמנת שאני הכא שאין אדם חשים עצמו רשע
א"כ שהיא קרובה לו ע"כ דלפ"ז או"ל ליה טעם ראשון שכתב
דלהכשיר כיון דמר"ת כשר התמה רבנן בדרכנן והרי בחיה
שהאמינו לפסול אצ"ל דמר"ת אסור כיון שאין מע"ר והרי
דלהכשיר דלנביאם אינו חשים עצמו רשע ומנא דבריו
דסתרי אהדריו וע"ק דלפי תירוץ זה יבא דנאמנות חיה הוי
מדינא ולא מהתקנה כדעת הר"ן דהי' מהתקנה גם באם הו"ל
להאמינו אף לפסול ומ"ל פסול עד יחיד דמ"ל פסול קורבה
וכל שאמון עד יחיד גם בקרוב סני וא"כ בהכשר כאם איך
סתב דהתמה רבנן ל' דמדינא נאמן דהא לא שייך ביה
לומר אין אדם חשים ע"ר - וכדחוק ו'ל דהוצרך לטעם זה
להירוצ שני דקרוב דשייך ה"ט כאם גם בלהכשיר וראיתי
להרב חכמה אפרים במירושו שהקשה דאיך יליף דלא נתנה
תורה נאמנות אלא לחכ' ולא לאש דהתם שאני דהיינו

בהחוק וע"כ אין האם נאמנת נגד חוקה מסא"כ כשתוקי
דלא החוק ע"ש ואחרי המחילה ל"ק שהרי שנינו בקרושין
דע"ה דאפילו שניהם מודים על העובר שכמעט שהוא תמור
שאניס נאמנים ופליגי רז' כאכ דנאמן וע"כ כ"ס אחרו דנקיט
לה בעובר דאצ"ל דלא החוק אינה נאמנת דע"כ לא פליגי
דו' לרבנן כי אם כאכ לכר אבל כאם מודה דאינה נאמנת גם
בעובר דלא החוק ושפיר מייטי ה"ה ראיה לפסול לא האמין
הכתוב אלא לחכ' ומ"מ מדברי ה"ה תבואר דבני חיה אם
היא קרובה אינה נאמנת לפסול וכן ראיתי להרב מ"ל ברין
החיה שלמד כן מדברי ה"ה וסוים על זה דנ"ע מ"ש ותמהני
איך לא נרנש דהר"ן חולק על זה הכי' דכריו הרב גופיה שם
בה"א שהרי הקשה דאמאי כאם אינה נאמנת לפסול ובחיה
נאמנת ותירץ רחיה שאני דהוי גלוי מילתא בעלמא ע"כ הרי
שאניס מחלק בין קרוב לפסול ואיך לא הזכיר דרכי הר"ן אלן
ואיך שיהיה למאי דתאן עלה תבואר מדברי התו' דוד וה"ה
והרשב"ם דלא התיר הכתוב שתוקי כמחורת וא"כ לא יתכן
מאי דנקטו בפשוט הרומט והפר"ח דגם תרי דסתרי דהיינו
שיא ישראלית ומחורת ואף למ"ש בהצ"ת הר"ן דגם שתוקי
כמחורת התיר הכתוב מ"מ למ"ש ביטוב דבריו גם מדבריו
יש לרזן דלא התיר את שניהם דהוי ודאי איסור כי ע"כ דעת
הרומט והפר"ח בזה ז"ע ומיהו בעיקר פשיטות הרומט
דתרי ספקי דסתרי להתיר שניהם דחשיב ודאי איסור כיון אי
נסיב ישראלית ומחורת יש להשיב דאין כאן ודאי איסור
דתיכא אי נסיב תריוויהו כאחת אך בזה אמו' זל אם התיר
הכתוב לישא שתוקי ישראלית או מחורת ס"כ אי נסיב ישראלית
וגירסה אומתה שפיר מני נסיב מחורת שז' בעת שכל לישא
מחורת דשפיר נסיב וישראלית שנסכ' תחלה באיסור נשאה
ואיסור דעבר עכר דכיון דהתיר ספק ס"כ כי כא לישא
מחורת מירי ספק לא נפיק דילמא מחור וישראלית שנסא
תחלה שלא ברין הוה והראיה שהביא הרומט לזה מת"ש
כפ' תפלת השחר דעבר כחר עבר ואעפ"י כן אם נהב כרז'
אין להתפלל עוד לדעת רבנן אי תחא ל"מ דל"ד ספק מצנאות
לספק פוסקים דהרי אחרו בעירובין ד' כל' היכא דאיכא תרי
תבאי ותרי אחוראי דפליגי אהדרי כיון כ"ש וכ"ה לא ליעבד
פי קולני דמר וכו' קולני דמר ע"ש דהתם שאני דאי עבד כחר
להקל כר אחר איך יעשה גם כאיך דלסקל גם כר שני אבל
כאן אי ספק תמור התיר הכתוב ונשא ישראלית כי חתם
וגרסה וכסיב מחורת מירי ספק לא נפיק ושרי התיר הכתוב
ספקו גם מ"ש דרמי לשי' חתיכות חלב ושמן שאסור לאכול
את סתיהן קשה דהתם שאני דאיכא איסור ואפי' חר מינייהו
אסור מד"ת כיון שחייב אשם תלוי עליו ואי כוונתו דאי אכל
את שניהם חייב חטאת וכת"ש הר"מ כפ"מ תה' שנגות וכפר
הכי' הער"ח כ"ד סי' ק"ז ראיה לזה מת"ש שכבת רל"ם
דעוסה תלאכה בשני בית השתפות חייב חטאת ע"ש וכנ"ל
דאיה מת"ש בחולין דכ"ה ח"ה א"ה זה חזר והכה את זה חייב
וכן באכל תזה כוית ונוה כוית ע"כ לא פליגי אלא אי
התיראת ספק שנים התירא או לא ש"מ דלכ"ע כל כי האי
ודאי איסור חשיב ולקינן ליה ומחייבין ליה מיתת כ"ד ועם
כל זה אין תכל' אלנו ראיה כרורה שז'ל דבאיכא איסור כיון
שני חתיכות או שני בין השתפות או אביו ואחר וניר ימין ושל
שמאל דבחד מינייהו כי עביד אסור מד"ת כיון דאיכא
איסור מינה דכי עביד תריוויהו חשיב ודאי איסור דלאיסור ס'
כבר עבר בקמייתא לכר אבל ס' מחור לפי דעת הרומט
שהבאתי לעיל דלא חשיב באיקבע איסור - וא"כ כי נסיב
תחלה ישראלית מדינא שרי א"כ כי עביד תריוויהו מסתיין
דליהו כס' איסור באיקבע דאסור מד"ת אבל שיהיה כוראי
איסור

איפור ללקות הנ"ל אכן ראיתי להפסיק שהביא ראיה מו"ש
 בשבועות ד"ט שני שנילק' אחד טמא ואחד טהור והלך
 בראשון ולא נכנס בשני ונכנס חיים וכו"ג כתבו התו'
 ככתובות דכ"ה וז"ל ואם ע"ש והפסד התו' ראיתי ברה"ר
 דספקו טהור הר"ד רצ"ג דהלכה דאשונה שרי בכניסה
 למקדש כי הלך בשני ונכנס חיים איפור וראי ה"נ אף דהני
 נסיב ישראלית כי נסיב אח"כ המורה הו"ל איפור וראי ואחר
 הישוב הא נמי ל"ת דהתם אין האיפור כהלכה דשכיל שני
 כי אם בכניסה למקדש אח"כ והרי ביוק שהלך בשניהם הרי
 ירעינן כודאי שנטמא וע"כ חייב כנכנס למקדש הט"כ
 שתוקי רכי בא ליטא ישראלית דהו"ס איפור דטמא חזור
 ואעפ"כ התיירו הכתוב כי גרשה ונסיב המורה נ"כ הו"ס
 שקול דטמא חזור הוא וישראלית שנטמא ראשונה באיפור
 נטמא אלא שהתיר לו חס' ועכשו נמי ס' בחור הוא והה"ס
 נמי אין ראיה מהכה"ז ואכל תוס' כותי דכהני כיון דאוקבע
 איפור והכאה ראשונה או אכילה ראשונה איפור מד"ת וכי
 התרו וחזר והכה או אכל והתרו נ"כ עליו הרי שני הכאות
 ושני אכילות בהתראה הם לפנינו וע"כ חייב וראי איפור
 אכל באן דכי נסיב ישראלית התורה התיירו וכי מתה וגרשה
 הרי מעשה הראשון הלך לו דכהתך נטמא וכי בא ליטא עכשו
 המורה דס' גחור הו" והתיירו הכתוב מאיזה טעם נאסרו לו
 וכ"ש טיהיה חשוב באיפור וראי דמי ירעינן כודאי רכי נסיב
 ישראלית היה כדון כדי לעכב כידו ליקח המורה ואדרבא כ"ל
 דאיה הפך דעתם חמ"ס הרשב"א בתורת הבית קדן גבי
 כישול יב"ש יב"ש דהר בתרי בטיל דאינו יכול לאכול ג'
 התיבות בימר אלא כל חדא כבני ענתה דשאוכל הראשונה
 אני אומר לא זו היא האסורה וכן בשניה ובשאוכל האחרונה
 אני אומר כמה שכבר נאכל היה האיפור וזו של התר ולפיכך
 אוכל כל אחת כפ"ע ע"ש הרי נראה דס"ל דרוב התיור ס'
 איפור ולא וראי איפור ואעפ"כ הרי אכיל גם ה"ג כיון
 שהדבר ס' דהאיכורה כמה שכבר נאכל ומינה לכ"ד דש"ר
 שיקח גם המורה חס' דהישראלית נטמא באיפור ואף להרא"ש
 כפ' גיר הנסה לד"ק שחולק עליו וס"ל דהתיור הכתוב גם
 לאכול ג' התיבות כהדרימה שאנו דנים גם מרכיו יש ראיה
 שכתב שם אכל חד בתרי בובם אף הדרכין בטל דלאו חסוס
 ס' שרינן ליה דאפי' או אכיל ליה חדא חדא ליכא אלא חדא
 כפיקא וס"ד לחומרא ע"ש נראה דכוונתו כל ג' התיבות
 חדא חדא נמי הו"ס איפור ואילו לרכי הרגה והפסיק כי
 אכיל ה"ג הו" וראי איפור אלא וראי דהתיור כג' דהאיפור
 כמה שכבר נאכל באופן שזה דפשיט להרמב"ם והפ"ח דכי
 נטמא ישראלית ומתה או גרשה וכל ליטא המורה דחשיב
 איפור וראי והתיירו הכתוב ככה נכתבה דאי חשיב איפור
 וראי הפולס לא התיור הכתוב כה"ג אלא שיש לדון דלא חשיב
 זה כי אם ס' גריד ושני ומיהו אי נסיב תרוניהו כחדא נראה
 וראי ראשון חד' דאע"ג דכיאה כשתיהן כאחת לא יתכן
 ח"ה פעולם לא התיור הכתוב ס' איפור וכי נסיב תרוניהו
 חמ"ג הרי הוא עובר באחת מהם ותרי דתתרי לא התיור דאף
 להרמב"ם ופ"ח שנידרו כן אינו אלא להר"ם שהביא ראיה
 השתוקי אף לדעת ראשונים דס' חשיב מד"ת אין הכרח כלל
 להתיר ואף חו"ס דשרי כל שלא הביאו ראיה השתוקי ל"ת
 להתיר כי ע"כ כ"ל עיקר דאכיר מד"ת :

אל"ה

דאכתי יש להביא ראיה דהתיור הכתוב ספק
 חזור גם בתרי ספקי להחמיר אע"ג דתרי ספקי
 להחמיר אכיר מד"ת גם לדעת הר"ם כח"ס הפ"ח ככללי
 ס"ס ע"ש שהרי אמרו ד"ת שתוקי כשר מ"ט רוב כשרים אכלה
 מאי אמרת דילמא אולא אייהו לנכנייהו הו"ל קבוצ וכו' תמור
 וראי הוא דלא יבא בקהל וראי הוא דלא יבא וכו' והרי התר

שתוקי כממור' הו" תרי ספקי להחמיר דאי אולא אינהו לנכנייהו
 אכיר מד"ת כמחזרת דהרי רוב כשרים ורובא דאורייתא להקל
 כ"ס להחמיר וע"כ ראין הפתח כי אם כדלא ירעינן אי אולא
 אינהו לנכנייהו או אי אולא אינהו לנכנייהו ואכתי הו"ס להחמיר
 דהיינו ספק אי אולא אינהו לנכנייהו ואחת"ל אולא אינהו לנכנייהו
 דהו"ק קבוצ דקול קבוצ גם להקל אכתי תירי ספק לא נפיק
 וא"כ ש"ת דהתיור גם בתרי ספקי וכו"ת דלא התיור כי אם
 כירעינן דאולא אינהו לנכנייהו דהו" קבוצ להקל דהו" ספק
 גריד זה לא יתכן דהרי התיור סתם מתני' דריש פקד תשרה
 יוחסין שתוקי כמחזרת גם מרכייהם כסתם וקשה לשמוע
 דאירי לכה באולא אינהו לנכנייהו דכל כי האילא הו" ספקי
 כי ע"כ ע"כ דגם חספק דהו" תרי ספקי התיור הן אחת דלפ'ו
 ק"ט לשיטת הר"ם היכי מני יליף ספק תורה להקל מדהתיור
 הפך מחזר והרי התיור גם תרי ספקי אע"ג דלכ"ע הו" מד"ת
 וס"ת דהדוש הוא ותו היכי מני יליף וכבר תמה עליו הרב
 שער המלך וע"ק דא"כ תיפשוט מינה דקבוצ הו" מד"ת
 ולת"ל ככתובו דט"ו יתור וארכ לו לקבוצ וע"ש בתו"ס הקשו
 לר"ם מכל' דין קבוצ ע"ש ואם איתא ת"ל מהתך שתוקי
 כמחזרת דאי לא אמרינן דין קבוצ אף יתכן שיתיר כנר רוב
 כשרים דקול דכתב רובא אוליג' גם כרובי נפשות כדמוכח
 כפ"ק דמולין ד"א וס"ר להרב פני יהושע בכתובות דט"ו
 שהקשה כן ע"ש ולרד"י אי קשה ל"ק כי אם לשיטת הר"ם
 דס"ל דספק שרי מד"ת דילפינן מהפק מחזר דאילו להסוכרים
 דאכיר מד"ת ושאינו מחזר רחוש הוא א"כ לא מנינן למילף
 מהתך ספק מחזר ש"ל דחידוש הוא דרוב לא מהנו ביה ואשיב
 ספק ואעפ"כ התיור הכתוב והחדוש לא ילפינן אף לשיטת
 הר"ם ק"ט וכאמור והנ"ל ליישב כמה שקשה עוד לשיטת
 הר"ם דילף ממחזרת א"כ תרי רכוי להתיור שתוקי כמחזרת
 ולהתיור שתוקי בישראל לת"ל והרי כיון דרכוי זה הוא כגון
 אכ להתיור ספק איפור כרכוי אחד סבי ויתר מזה הקשה
 הפ"ח ככללי ס"ס לשיטתו דהו" שני כתובים הבאים כאחד
 וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדן ע"ש כי ע"כ כ"ל
 ליישב לכל זה דרכי תרוניהו דאי כתיב התר שתוקי בישראל
 לכר הוא אמרינן דוקא בישראל התיור דהו" ספק גריד אכל
 כמחזרת דהו" תרי ספקי מנ"ל דאם באנו לומר דהתיור
 כירעינן דאולא אינהו לנכנייהו לכר דהו" נמי ספק שקול הא
 ליתא דא"כ קשה לי שתוקי מיניה ומק"ו נפיק דכי התיור
 בישראל כספק גריד כ"ס במחזר דהו" פסול דשרי כי ע"כ
 ע"כ רכי התיור שתוקי כמחזרת היינו אף בסתם דהו" תרי
 ספקי וכו"ת א"כ לכתו' התר שתוקי כמחזרת דהו" תרי ספקי
 ומכ"ש נפיק התר שתוקי בישראל גם זה אינו דאי לאו דהתיור
 להריא ספק גריד שתוקי בישראל לא הו" מנינן לאוקומי רכוי
 התר שתוקי כמחזרת גם בתרי ספקי ש"ל דלא התיור כי אם
 כספק גריד דהיינו דירעינן דאולא אינהו לנכנייהו וכיון שכן
 עכ"פ נכוי תרוניהו ומיהו אי לאו דקול רכוי להריא כדון
 קבוצ לא הו" מנינן למילף מכאן ש"ל דמחזר שהתיור כו' ספק
 חדוש הוא וכן כו' ג"כ דין קבוצ דהו" התיור כו' ס"ס אע"ג
 דתרי ספקי להחמיר לכ"ע הו" מד"ת אלא דלכתר דיש רכוי
 לדין קבוצ בעלמ' למדנו דאין חידושהו כאן במחזר דחשיבו
 הכתוב ספק והתיור שגם בכל התורה דינא הכי והא לא מני
 יליף בעלמא דגם תרי ספקי להחמיר שרי מד"ת מדהתיור
 שתוקי בפחזרת רכיון שלא התיור כי אם כמחזרת דהיינו
 כפסולין לכר ול דכפסולין הוא דלא חס והתיור גם בתרי ספקי
 אכל ככשרים הרי אין לנו כו' הכרח שהתיור כי אם ספק גריד
 דתרי ספקי להחמיר לא יתכן וראיית הר"ם מהתך שתוקי
 בישראל דספק תורה חותר הוא בדרך זה דאי אחרת דספק
 איריבא שרי א"כ תינה ע"כ דהתך שתוקי בישראל לא אצטרך
 לנכנייהו

לבושה כיון דכלי רבוי גמוי שרי ולא אצטרך כי אם ללמד
 דשתוקי במפורת שרי ככ"ג גם דהוי תרי ספקי דאי לא התיר
 כי אם בספק גריד לישתוק מיניה ונילף מהתר שתוקי בישראל
 כיון דקול קבוע ג"כ להקל אך אי אמרת דספק תורה אסור
 מדיואי א"כ גרידי תרווייהו ומנ"ל שהתיר הכתוב תרי ספקי
 במפורת ככ"ל לישב לשיטת הר"מ ותו ל"ק הכל מ"ט וגם ל"מ
 שהתיר הכתוב במחור גם תרי ספקי להחמיר דלמ"ש ל"מ כי
 אם שתוקי בפסולין ולא בכשרים והיא גופא קשה לשיטת
 הסוכרים דספק תורה אסור מד"ת א"כ ה"ר שתוקי במחורת
 גם בסתם דלא ידעינן אי אזלי חיבהו לבכי או אי אזלא איחי
 לבכייהו מנ"ל אימא דלא התיר כי אם באזלא איחי לבכייהו
 וז"ל דכ"קל הא דאי לא לישתוק מהתר שתוקי במחורת ואי
 התיר ספק בכשרים כ"ש בפסולין אלא ודאי דבא להתיר גם
 תרי ספקי כי מן הכאר יש לישב מה שהקשה הפ"ח ע"ד
 לשיטת הר"מ דלדריה מנ"ל דיתור תרי קהלי להתיר ספק
 כאו והרי כיון דהר"ת כל ספק שרי א"כ כי באו הנהו יתרו
 לאסור באו דאי אמרת כל ספק אסור מד"ת א"ש דלהתיר באו
 דלאסור לא אצטרך אך לשיטת הר"מ קשה אך כו"ש הא
 נמי ל"ק דהרי שתוקי במחורת דהוי תרי ספקי להחמיר או
 לאסור בא לנ"ל לישתוק מיניה ואנן ידעינן דכל תרי ספקי
 להחמיר וכיון דרכוי דשתוקי במחורת ע"כ להתיר בא חיבה
 נפיק טעם יתור שתוקי בישראל להתיר בא וכו"ת א"כ תיקשי
 כה"ש שם לר"ד דשתוקי בישראל ושתוקי במחורת מחד קהל
 נפקי ואילו למ"ש לר"ד אהרדי דזה ספק גריד וזה תרי ספקי
 להחמיר הא נמי ל"ק ט"ל רכהא פליגי דלר"ו דרד"ש תרי יתרו
 ע"כ לאוקמי יתור שתוקי במחורת גם בתרי ספקי אך לר"י
 דלא דריש לא חד מוקי לה בהתר שתוקי בישראל א"כ לדריה
 התר שתוקי במחורת הוא ג"כ בספק גריד דהיינו דידעינן
 דאזלא איחי לבכייהו וכלא"ה אסור ובספק גריד לא פריך
 רבוי דאי התיר בכשרי כ"ש בפסולין אך מצד אחר אכתי היה
 מקום להחמיר להכריח טעם תרי ספקי להחמיר התיר הכתוב
 בכל פסולי קהל בישראל שראיתי להרב בית שמואל אה"ע
 סימן ד' ס"ק ט"ל שהביא דברי הר"ן וה"ה שכתבו דלהכשיר
 לכד נאמתי האם כיון דר"ת שתוקי כשר ככת ישראל והקשה
 דאנן קי"ל דנאמתי להכשיר גם ברוכ פסולין כאבא שאול
 בקדושין דה"ד וקי"ל כוותיה כמ"ש כל הפוסקים ובאיכא רוב
 פסולין בלא דיבורה הוי מחור ודאי דרובא דאורייתא ובקדו'
 דע"ג מוכרז דרוקא ברוכ כשרים או מחנה למחנה הוא
 שהתיר הכתוב ושתוקי בישראל ויתרן דגם ברוכ פסולין אכתי
 הוי ספק מחור כלי דיבורה דו"ל רהיח אזלא לבכי בועל והוי
 קבוע וכי ידעינן כודאי דאזל הכועל אזלא ואיכא רוב פסולין
 י"ל דה"כ דאינה נאמתי ע"ש ואם איתא דלא התיר שתוקי
 בישראל תרי ספקי להחמיר אכתי קשה ברוכ פסולין איך
 נאמתי דהוי ס"ם להחמיר דאזלי אזל הכועל לבכה ואתמ"ל
 אזלא היא לבכייהו אכתי מוירי ספק לא נפיק וס"מ דהתיר
 גם תרי ספקי ומיהו כד הוינן בה הא ל"מ שרי כי יהינן
 ליה כל דיניה אכתי קשה דהרי כי היכי דס"ל לאבא שאול
 בפסולי קהל דנאמתי גם ברוכ פסולין ה"כ ס"ל לר"ג דנאמתי
 בפסולי כהונה כמ"ש בכתובות ד"ג לרברי המכשיר מכשיר
 אפי' ברוכ פסולין ורבא גופיה אמר טעם כד"ד ר"י כן כורי
 דאמר כחאן אי כ"ג אפילו ברוכ פסולין נמי מכשיר ואם כן
 תיקשי להר"ן כפ"ק דקדושין שהכריח דספק תורה אסור
 מד"ת ושתוקי בישראל שהתיר חדוש א"כ בפסולי כהונה דלא
 גלי להתיר אסור מד"ת וא"כ תיקשי לטעם הר"ן כנאמתי
 האם להכשיר דמד"ת נמי כשר דשתוקי התירו הכתוב בישראל
 דאכתי תיקשי איך נאמתי להכשיר בפסולי כהונה גם ברוכ
 פסולין דלפחות מוירי תרי ספקי להחמיר לא נפיק ואי ספק

גריד אסור מד"ת כ"ש תרי ספקי וגם לה"ה אף אי ס"ל דכל מ'
 שרי מד"ת בכל התורה מ"מ תרי ספקי להחמיר לכ"ע הוי
 מד"ת ועוד דברוכ פסולין הוי איקבע איסור לכ"ע אסור
 מד"ת דאף לשיטת הר"מ דע"כ לא חשיב איקבע איסור
 מ"מ לבכי אשה הנכעלת גם הר"מ מט הורה דהוי איקבע
 איסור וא"כ תיקשי דמה יענו לנאמתי האשה לבכי דיהה
 כענין פסולי כהונה דמה"ט נאמתי וע"ק כעיקר דברי ה"ה
 והר"ן והרשב"ש דהיכי תלו תניא ברלא תניא שהרי טעם
 נאמתי האשה כבר אסיק הש"ס בכתובות ד"ד לר"ג אליה
 ליה כרי דאפילו בחד ספק נמי מכשיר וקיל ליה שמואל דאף
 כמ"ס נמי פסיל ע"ש ומינה נפיק טעם נאמתי האם בשתוקי
 הוא דאליס ליה בכרי דאפילו בחד ספק נמי מכשיר דאי מכשיר
 בפסול כהונה כ"ש בפסול קהל וכו"ת דברי לא עדיף כי אם
 באיסור דיהה אכל לבכי ולד לא חשיב כרי דיהה כיון דע"כ
 הוי ע"ד יחיד זה אינו שהרי אסיק שם בכתובות ד"ג דלדברי
 המכשיר בה מכשיר בכתה וקי"ל כוותיה ובר מן דין שגראש
 דעיקר טעם נאמתי אינו אלא משום חוקה דכשרות שיש לה
 כמ"ש שם כד"ג בסלמא איחי אית לה חוקה דכשרות וכי תלו
 שם כרי"ד לר"ג אליס ליה כרי ככר ביאר הרמב"ם הוכח
 בשיטה מוקבצת דחוקה במקום שלא טענה איחי בכרי
 דנכעלה לכשר אינה כלום דהוי כמורה שנכעלה לפסול דאנן
 שם חוקה ע"ש כמנא דעיקר טעם נאמתי משום חוקה
 כדקי"ל בכל ספק אוקי אחוקתיה וא"כ ק"ט להר"ן וכו' דהו"ל
 למיתלי הטעם משום חוקה כל דטענה בכרי דנכעלה לכשר
 ובהכי אתי שפיר דהתירו גם ברוכ פסולין דאע"ג דרובא
 החוקה רובא עדיף מ"מ חוקה וכרי כנר רובא חוקה וכרי
 עדיף כי על כל לא כ"ל לישב בדוחק דברייה דה"כ דעיקר
 טעם נאמתי דאם להכשיר הוא דמד"ת נמי כשר מטעם
 חוקה דכל ספק אוקי אחוקיה ולפי שדכריהם בספק מחור
 דהתיר הכתוב גם בלי חוקה כגון בשותקת מרבו הכתוב ואי
 הו"ל תלו הטעם משום חוקה היה נראה דבשותק אסור מד"ת
 מה שאינו דהרי התיר שתוקי בישראל ואה"כ דשרי גם מטעם חוקה
 ותו ל"ק מרברי הכית שמואל שהתירו גם ברוכ פסולין דהרי
 בטוענת כרי דאיכא כרי וחוקה עדיף מרוב ושרי מד"ת בכל
 אסורי תורה ותו ל"מ מזה שהתיר הכתוב שתוקי בישראל גם
 תרי ספקי להחמיר ובהכי ל"ק מה שהק"ה הכית שמואל דמ"ש
 ברע"ג ר"ת שתוקי כשר מ"ט רוב כשרים אזלה וכו' נראה
 דברוכ פסולין מודה דאסור מד"ת ואילו שם ברע"ד אסיק
 הש"ס דקי"ל כאבא שאול דגם ברוכ פסולין כשר ואילו למ"ש
 לק"מ דאבא שאול איירי בטוענת האם בכרי לכשר נכעלתי
 דהוי כרי וחוקה מהני כנר רוב משא"כ רבא דאיירי בשותקת
 דאפילו אי חשיבה חוקה גם בשותקת הא קי"ל רובא וחוקה
 רובא עדיף כי מן הכאר יש ליישב מ"ש הכית שמואל אה"ע
 סימן ר' ס"ק כ"כ גבי מ"ש הטור וש"ע דהאב שאומר ע"ל
 העובר שאינו מתנו נאמן לפסולו והוא תמור ודאי הביא
 שהר"מ חולק על זה שכתב בפט"ו מוה"א"כ ה"ט אמר האב
 אינו בני או שהיה בעלה במדינת היס הרי זה בחזקת תמור
 ואם אחרי חבוי ועבד נתעברתי הולד כשר וכתב ה"ה דככל
 ספק נאמתי האם להכשיר ע"ש נראה דכלי דיבורה אין הולד
 תמור ודאי דהכין מ"ש בחזקת תמור ר"ל בספק תמור והק'
 לדעת הטור וש"ע דאי כלי דיבורה הולד תמור ודאי איך
 נאמתי היא להכשיר ע"ש ולמה שכתבאר הא ל"ק דבטענה
 בכרי כן שנכעלה לבוי או עבד הו"ל כרי וחוקה דהרי אשה
 זו בחזקת כשרות דישראלית עומדת והרי ביארנו דחוקת
 האם מהני גם לולד דאע"ג דחוקת כשרות דנדין לית בה
 כיון דמודה דנכעלה לאסור לה דהיינו גוי ועבד מ"מ חוקת
 ישראלית

ושראלית עכ"פ אית לם דאעפ"י שחטא ישראל הוא וכנ"ר ג"כ
 אית ליה חוקה זו גופא וכי טענה דנכעלה לבני דמעמוד
 הולד בחוקת כשרות שהיה לו מכה האם נאמנת החוקה וכרי
 מהני אפילו נכר רוב כ"ש כאן דאין כאן רוב ברור ומ"מ מה
 שהבין הרב בדעת הרב בחוקת ממור היינו ספק ממור וכמו
 שכ"כ מדברי ה"ה הדין עמו שכ"כ מ"מ כהו ארוסה
 שנתעברה הוי הולד בחוקת ממור ואסור כבת ישראל ואסור
 בחמורת ע"ש הוי מדאסרו גם בחמורת ג"מ דספק ממור
 וכמ"ר שם הולד שתוקי ואעפ"י כן כתב הולד בחוקת ממור
 והוצרכתי לזה לפי שראיתי בס' כני דוד בה' אימורי ביאה דמ"ח
 שתתה בדרכי ה"ה דאין תהיה נאמנדלני דיבורה הולד ממור
 ודאי כמכואר בדרכי הר"מ שכתב הרי זה בחוק' ממור וכה"ג
 כתב בד"ו כאחן לן עובר זה אינו בני וממור הוא ויהיה ממור
 ודאי ע"ש א"ת ר' ואין מכל זה תלונה דהראיה שהביא בחוקת
 ממור שהבין דר"ל ודאי ממור תכר' כנדה דמ"מ כהו' מבו'
 להפק דלשון זה משמע ספק ממור גם מה שהביא כהו' ל"מ
 חידי דהתם שאני דאמ' אינו בני וממור הוא דיתור לשון וממור
 הוא בא לפוקי דאי אמר אינו בני לכד הוי ספק ממור דיתכן
 שיהיה מגוי וכי אמר וממור הוא הוי כאלו העיד שולתה עם
 יהודי והרי האמינו הכתוב לעשות בנו ממור משא"כ כאן
 דאמ' אינו בני לכד או שתק דאין בדרכיו הכרח דעשאו ממור
 ודאי כי אם ספק ממור גם בעיקר קושייתו לפי דבריו דהוי
 ודאי ממור ל"ק הוה שביארתי דברי וחוקה עדיף מרוב
 כדמוכח בד"ג וכר"ד דכתובות גם ראיתי להרב שער החלך
 בפט"ו מה' א"כ דקוט' שהקשה בדרכי ה"ה שהבין דכלי
 דיבורה הוי ספק ממור ומ"מ כהו' כאחן לומר אינו בני ויהיה
 ממור ודאי ונרחק דאיירי כשהיא טוענת דממנו נתעברה
 דטוענת בהפק' אבל כל שאינה טוענת כלום הוי ספק ממור
 ומזה תמה להבית שמואל בת"ש שהטור חולק להר"ח והוא
 תימה שלשון הטור הוא ממש לשון הר"מ שכתבתי ע"ש ואה"ת
 אין דבריו נכונים דהשמיט כהו' מ"מ וממור הוא וכבר ביארתי
 דלשון זה בא לעשותו ודאי ממור משא"כ הטור שכתב דאינו
 בני לכד דהוי ודאי ממור גם בעיקר חלוקים להשיב אלא
 שאין להאריך כאן . ומ"מ לעיקר חקירותינו נראה דבתי
 ספקי להחמיר או כתר' ספקי דסתרי אהדרי בהפק' פסולי
 קהל לא התייר הכתוב אך באיקבע איסור לפי מה שכתב' ים
 להוכיח מעיקר הסובי' שהתייר ס"פ קהל באיקבע שהרי התייר
 באולא איהי לגבייהו דהוי קבוע אף דהוי איקבע איסור
 וכה"ש הרש"ח בת' וגם הר"מ בת' הורה לו דאשה הנכעלת
 להם איקבע איסור השיב אך כולד דעתו דלא השיב אקבע
 וכבר ביארתי מה שיש לחשיב דאין טעם לחלק בין האם לולד
 ושבו אחר היסובי' הוי דאין ראי' ראי' מכהן שהתייר גם
 באיקבע איסור דכי קול' דמביא אשם תלוי באיקבע איסור
 היינו בחקום דלא שייך חוקה כענין חתיכה משתי חתיכות
 דאע"ג דכתיבה אחת איתחוק איסור הלא כחתיכה ב'
 איתחוק התייר ובמאן דליתנהו דמיומ' מ"מ כיון דאיקבע איסור
 חייב אשם תלוי ודבר פשוט דאיתחוק איסור לים טפי מאקבע
 איסור דהוי באיתחוק לכ"ע ספקו אמר מד"ת דכל ס' אוקי
 אחוקתיה והוי כודאי איסור כדמוכח מדברי התוס' דכתובות
 דכ"כ ד"ה הבא ע"ש ואילו באיקבע אינו חייב חטאת ולא
 אשם תלוי וגם בטעם איקבע דחייב אשם תלוי אינו מוסכם
 דאיכא ח"ר בכריתות ר"ן הטעם דיש אש למקרא ואיכא ח"ר
 דה"ט דאפשר לכרר איסורו וע"כ ה"ט דטעם איקבע קליש
 כיון דכתיבה ענמה לא איתחוק בה איסורא וא"כ כי מהני
 אקבע לאסור היינו דאין חוקה נכר איקבע אבל במקו' חוקה
 לא מהני חידי וא"כ בני פיסולי קהל שיש כאן כשר ופסול דהוי
 ספק שקול או באולא איהי לגבייהו דהוי קבוע דהוי כחמה

כשרים ומחנה פסולין כי נכעלה לאחר נוסח דהוי באיקבע
 איסור אינו כלום דהרי אשה זו בחוקת כשרות לבחן עומדת
 וכיון דקול' כל ספק אוקי אחוקתיה מותרת מד"ת לר"מ אע"ג
 דאיקבע איסור בחוקה אלים טפי דהרי חוקה לכ"ע אוליגן
 כתרה מד"ת לעשות הספק כודאי ואילו איקבע למ"ר חתיכה
 אחת שנינו אינו מד"ת וגם למ"ר חתיכה משתי חתיכות
 לטעם ר"ן דיהיב הטעם דאפשר לכרר וכן לרבא ולמיא בר
 רב חשום דיש אש למקרא ל"מ חידי וגם לר"כ לא הויל
 איקבע לעשות ספק כודאי לחייבו חטאת כי אם באשם תלוי
 וא"כ כי הוה איקבע וחוקה דסתרי אהדרי מסתבר ודאי
 דבתר חוקה אוליגן ומינה בהפק' חצי' איקבע איסור כמאן
 דליתיה דמי כיון שיש לאשה חוקה כשרו' דמהני גם לולד וכל'
 ראייה וזה ממ"מ התוס' כנדה ד"ב ר"ה וה"ל שכתבו דטעם
 שנגב באחת מן החתיכות ואינו יודע באיזה מהם נגב וכן כ'
 כוירים שאמר להם אחד ראיתי א' מהם שנטמא היבא דהו
 ג' וכן שני שבילים בר"ה דמטהרינן שתייהן כבאו לישאל זה
 אחר זה אע"ג דמטמא לא מבי יליף אלא דבר שיכול להיות
 ועיקר טעם והתר' דמוקמינן כל אחר בחוקת טהרה ע"ש ואי
 באיקבע איסור לא מהני חוקה היכי מטהרינן ככה"ג דהוי
 איקבע איסור וכ"כ התוספות כחולין דף ט' ד"ה התם וכ"כ
 הר"קו שורש קע"ב דר' ומעשה תמהני להרימט והרש"ח
 דפשיט להו דכי אול' איהי לגבייהו דהוי קבוע חשיב באיקבע
 דאסור מד"ת והוה אינו דכחוקים חוקה לא מהני איקבע

והנה אחת שהיה מקום ליישב דכניהם לפי מ"ש לעיל
 בשם הר"מ באכתובות ד"ג וד"ר דכי מהני לה
 ולולד חוקת כשרות אינו אלא בטוענת היא בכרי לכשר
 נכעלתי אבל בשותקת או אלמת לא מהני חוקת כשרות וא"כ
 בהתר' שתוקי מד"ת דכשותק' האם איירי קרא לא חשיב חוקת
 כשרות כלל ושפיר מהני ביה איקבע איסור ומיהו אינו חפסיק
 דיל' דכי לא מהני בשותקת חוקת כשרות אינו מד"ת אלא
 מדכריהם שהרי בכל התורה מהני חוקת ואוליגן בתריה בכל
 גווי' וא"כ שפיר זל' בדע' הר"מ דאמ' כ באיקבע אסור בהפק'
 מד"ת וכי התייר ממור באיקבע התם מושם חוקה דמד"ת
 חוקה גמורה אלא שיש להשיב א"כ קרא למ"ל הרי כל ספק
 באיתחוק התייר שרי מד"ת זל' דהוא גופא קמ"ל דאע"ג דלא
 טענה בכרי לכשר נכעלתי ויש כאן איקבע איסור אפ"ה שרי
 מטעם חוקה ומינה ולפי' דכל ספק רחמנא שרי בלא איתחוק
 דכיורוף דלא טענה האשה בכרי וגם דאיקבע האיסור' איתרע
 החוקה והוי כתייר חוקי דסתרי דכמאן דליתנהו דמי כדמוכח
 בעירוכין דל"ו באופן שיש לדון בספק ממור בין כתייר ספקי
 להחמיר בין כתייר ספקי דסתרי אהדרי דאסור מד"ת אך
 באיקבע איסור שרי נוד"ת מטעם חוקת כשרות אך מתקום
 אחר יש לדון דכל דהתייר הכתוב ספק איסור גם כתייר ספקי
 דסתרי התייר מ"מ כיורושלמי דפ"א דיבמות סוף הפרק
 דהקסודתני הכה שניהם באחת קלל שניהם באחת חייב ור'
 יהודה פטר מחלפה שיטתיה דר"ד דתנן אבל מזה כוית ומזה
 כוית סופם שמונים ר"ן אומר אינו סופם אלא ארכיבום ואסיק
 מורה ר"ן בשאר כל הספקות שהוא חייב כרם הכה קרא דיש
 ר"ן אינו ודאי לא הכפק' אהו ודאי לא הספק' ע"ש הרי כיון
 דהתייר הכתוב ספק הכאת וקללת אביו התייר ר"ן מכה דרכו
 גם כתייר דסתרי ואף כבת אחת כגון הכה או קלל שניהם
 באחת וזה ראייה גמורה לדעת הר"מ והרש"ח שוב ראיתי
 דהא כה"ל"ה דהכא שאני דכי כתיב יועזם זה להתייר ספק
 כהכאת וקללת אביו כתיב בעונש כדכתיב כי איש איש כי
 יקלל את אביו ואת אמו מות יותת דאילו אזהרה מקלל אב
 אינה מפורש' בכתוב כמ"ש כנסהרין דס"ו ע"ש וכיון דכתיב
 המיעוט בעונש אי' לספק גריר אתי' למ"ל קרא הא קלל ספק

כה"ג שם גבי אסופי ומ"ט אמרו אסופי פסול והרי התם לא
 שייך תירוצא דעכ"פ כל אסופי ס' שקול הוי דלא שייך ביה
 רוב וחאי ק"ל ורוחא גדול לומר דפרוך באסופי בעיר שאין
 בה ארוכות או שיש ואין בעיר שהלכו בעליהן למדינת הים
 והוי תרי צדדי להתר וחד לאיסור דכבי האי ה"ל כרוב שאין
 זה במשמע הסובייא כלל . גם בעיקר פשיטתו דשתוקי
 דאזל הכובע לבכה דפסול לא ידעתי חכ"ל לרון כן שהרי
 מת"ש בכרכות רכ"ח פסקו הר"מ וטור אה"ע סי' ד' דעמומי
 ומואכזי ומצרי הותרו עכשו דכא סמריכו וכלכל את היעולם
 וכל דפריש מרובא פריש הרי דהתירו כפסולי קהל מטעם כל
 דפריש וכ"כ שהרי פסק הר"מ וטור אה"ע סי' ד' דאשת איש
 שהכל מונני' אחריה' שחזנה דחושטין השום וזכה ואין חושטין
 לולד חשום חמור דרוב בעילות אחר הכעל הרי דהתירו
 לבני חמור מטעם רוב ואף שהיה מקום לרון כרכויו
 דכתובות דט"ו אסיק הש"ס והזריכו תרי רובי חשום מעלה
 ריוחסין ע"ש מת"ל מ"ה ש"ל דה"ד כפסולי כהונה ולא כפסולי
 קהל דכה"ג הקשו בכתובות רוב לזעירי דאמר כהתרה
 מראמר רב אין אוסרין על היחוד לימא דלא כר' אפי' תימא
 ר' מעלה עשו כיוחסין ופרש"י כיוחסין בכהונה ע"ש נראה
 דמעלה ליתיה כי אם כפסולי כהונה לכד וכבר עמדת על
 זה לעיל כסי' פ"ט והעלתי שויתר כ"ל דכפסולי קהל לא
 כעיון תרי רובי וגם בחד רוב כשר והפר"ח הקשה לסי'
 הר"מ דתיקשו חכ"ל לש"ס לדרוש תרי קהלי להתיר שתוקי
 בישאל ולהתיר שתוקי בחמורת דטפי היה לדרוש לאסור כי
 היכי דדרשיב' קהלי לכהנים ללוי וישאל והיינו לאסור ה"כ
 נימא לאסור שתוקי בישאל וממורת אף להרשב"א נימא
 דלאסור לא צריך קרא דכלא"ה כל ס' אסור מד"ת ע"ש ואי
 מהא ל"ק דאי קשה גם לשיטת הרשב"א קשה דנימא דאתי
 לאסור ולעשותו ודאי כי היכי דלילקי עלה שהרי אהרו כסוטה
 דכ"ח חניד לך הכתוב שם"ס אסורה והקשו התו' למ"ל קרא
 לאסור ס' ותינו ראיצטריך לעשותו ודאי ע"ש וכ"כ הרשב"א
 בחי' יבמות ד"א דאם בא עליה בעלה לקי דעשה הכתוב
 ס' כודאי להחמיר עליו והה"ט נמי למדו חסוטה ס' טומאה
 כרשות היחיד דהוי טומאת ודאי כמ"ש שם וכנדה ד"ב ע"ש
 וכה"ג הקשו התו' בחולין דכ"ב ד"ה אצטריך דנימא דע"ד
 מאי ק"ל אצטריך קרא למירס ס' אימא אצטריך לרבוני לאסור
 חלבו כודאי ולא כמ"ש ע"ש :

והג"ר לישב דמסתכלו לדרוש להתר טפי מלאסור דהרי
 לעיל ברע"א אמרו דמשפחה שנטמעה נטמעה
 ואינו ראוי לגלות אדם היודע מיהם הפסולים ומפקי לה
 מדכתיב וישב מצרף ומטהר כסף הרי שהתיר ס' חמור וגם
 התיר בו לאו דולפני עור לא תתן מכסול דק"ל דהיודע אינו
 ראוי לגלות ש"ח שהקל הכתוב באיסור פסולי קהל ומינה
 הכריחו דע"כ הנך רבוני דתרי קהלי להתיר באו ולא לאסור
 אף את זה הים להכריח כשיטת הר"מ דכי דרשו חמור ודאי לא
 יבא אכל ס' יבא לאו מיתור קהלי כי אם דאין במשמע הכתוב
 שאמר כי אם איסורי ודאי ולא מאיסורי ס' דאי כדעת
 הרשב"א והר"ן דמיתור קהלי הוא דפק"ל א"כ תיקשי
 דכ"כ דו' דרשו עשירי ודאי ולא עשירי ס' והתם דעשירי
 אצטריך לבופי למצות תעשר . וז"ל דהתם נמי מיתור ה"ה
 דהו"ל לומר עשירי היה קרש לה' :

וכן ראיתי כש"כ ככלל לב"מ ד"ו כשם הר"מ
 שגראה מרכויו דמיתור ה"ה דרשו ולא עשירי ס'
 א"כ מיתור יהיה דרשו וכ"כ קצת מת"ש התו' בזכמים ר"ט
 ד"ה עשירי ע"ש אלא דאכתי ק' דבידו שלמי ספ"א דיבמות
 אמרו דרז' דריש כי יקלל את אביו ואת אמו אביו ודאי אמר
 ודאי ולא ס' וז"ל דהתם נמי מיתור את דריש וכ"כ דאי

מחשבות היכו פלוגי רבנן עליה דרז' וסברו דקלל שניהם
 כאחד חייב והרי אביו ודאי תשמע ולא ס' וק"ל ננוי כרבנן אף
 אי מיתור את דריש רז' ז"ל דרבנן לא דרשי את א"כ דרשי דרש
 אחר וכעין מ"ש התו' במנחות דז"א ד"ה ור"ש את לא דריש
 ע"ש באופן דראיה זאת להכריח מהך סובייא דס' אסור
 מרכיבס ל"ת ודרכא יותר נראה כהרשב"א והר"ן דאי לאו
 מיתור קהלי הוה אסרינן שתוקי מד"ת וראיתי להרב דכרי
 אחת בקוב"ט דפ"א שמה לשי' הסוכרים דס"ת אסור מד"ת
 חמ"ש כסוטה דכ"ט והכשר אשר יבוע בכל טמא לא יאכל
 ודאי טמא הוא דלא יאכל הא ס' טמא יאכל אימא סיפא
 והכשר כל טהור יאכל . וכשר ודאי טהור יאכל הא ס' טמא לא
 יאכל אלא ס"ת כאן שיש בו דעת לישאל' וכו' ולהר"מ אתי
 שפיר דלא זכרה תורה אלא איסור ודאי לישאל' קשה דיוק
 אדיוק אכל כפי דעת הר"ן מאי קושיא הכתוב אומר בכל
 טמא לא יאכל טמא ודאי ללקי' עליו ועל הס' אזהרת ס'
 לאיסור וב"כ כתוב אחד אומר כה"כ כל טהור טהור ודאי
 יאכל הא ס' כאזהרת ס' וסיים וזו לדעתיה ראייה כמורה לדעת
 הר"מ שירא וקיימת א"ד . ולדידיה ל"ק להסוכרים דהוי
 מד"ת שס"ל רכי דרשו כל טמא לא יאכל טמא ודאי ולא
 ס' לאו מחשבות נפיק אלא מיתור תיבת כל זמניה דרשו
 אם הוא טמא גמור ולא ס' . ומדכתיב כל טהור נראה דוקא
 טהור גמור יאכל ולא ס' ושפיר ק"ל דיוקא אדיוקא דהני תרי
 יתווי דכל תתרי אהדרי ואי ק"ל הרי בימא דע"ד רבו מלב
 הוי דהוא ס' מדכתיב כל חלב וא"כ אף ככאן מיעוט ס'
 מתיבת כל הא ל"ת דתיבת כל יש שני השמיעות כלל דהיינו
 מיעוט או שום דהיינו רבוי כמ"ש הרשב"א בת" ס' תק"ן וז"ל
 ודבר הכתוב אל תטמאו בכל אלה שיש כל שהוא עומד
 במקום שום שלא תעשה כל מלאכה כלינו אחר לא תעשה
 שום מלאכה או לא תעשה כל מלאכה ע"ש ודכרו שכתב דאל
 תטמאו בכל אלה היינו שום ש"ס ערוך הוא במוכות דכ"ר
 דאמרו דאל"ה הרי כתיב קרא אחרניא אלתטמאו בכל אלה
 דהתם נמי מנוב בכל אלה הוא דמטמא בחדא מינייהו לא
 אלא לאו באחת מכל אלה ה"כ באחת מכל אלה ע"ש וק"ק
 שלא הביא הך סובייא ראיה כן להדיא בס' ביהמ"ד דע"כ
 כהכחה עשרה כני אדם כעשר מקלות בזה אחר זה פלוגי
 בה"ת ק"ק ורוב דת"ק פטר דסברי דמי כתיב כי יפה כל נפש
 אדם עד האיכא כל נפש ורוב ס' ס' כל נפש כל דהוא נפש
 וכה"ג כתיב נלקו בככורות ד"ג רבנן ורז' דרבנן סברי דכי
 כתיב כל הבכור עד האיכא כוליה ורז' ס' דכי כתיב כל
 היינו כל דהוא ש"מ שיש בהמשע כל שני משמעות וא"כ ז"ל
 דבכי חלב קיס לנו דלרבוני אהי והיינו כל דהו והכא למעט
 עד דהוי כוליה טמא ושכ ראיתי דאין צורך לזה דהכא שפיר
 ק"ל עכ"פ דאי כל דכתיב היינו כוליה טמא א"כ גבי טהור
 היינו כוליה טהור וקשה דיוקא אדיוקא ואי כל ר"ל שזה דאפי'
 ס' טמא לא יאכל וא"כ גבי טהור נמי דכתיב כל טהור ר"ל
 שום טהור היינו ס' טהור יאכל וק"ק דיוקא אדריוב' תימא
 דכל ראשון ר"ל כוליה וכל טהור שני שום או להפך ול"ק גם
 זה אינו דפשיט ליה דיוקן שניהם כתיבי בפסוק אחר
 ומסתמא פירוש אחד להם וצור דא"כ לא מסימא לן כי יהו
 כוליה או שום וכ"כ אי ס' טמא אסור וע"כ הוכרח לדרוש כאן
 דאינו יודע לישאל' וכו' ובהכי א"כ רבנן חלב דרשו כל היינו
 שום דמסתמא לחמורא דרשינן דק"ל קולא וחמורא לחמורא
 מקשינן . והר"מ הסי' ראיה לשיטת הר"מ מת"ש בבב"א
 ד"ח אמר רבא אפר כירה דעתו על הדאי ואין דעתו על הס'
 וכו' רמי אמר גזירה מאוס התרת חלבן וכו' בחול הס' אמרי
 ליה רבנן זיל טרח וכסי כ"ט מ"מ מי אמרי ליה רבנן זיל טרח
 וכסי ואי ד"ד הפקא חר"ת הוא אחאי אין דעתו על הס' הרי

ודאי שלא לנודך השא"כ בכסוי כו' כי ע"כ זל דכיון דאין דעתו על הס' מה"ט דאס יבא אליהו א"כ הו"ל מוקצה במור ולא תיורו לכסות באפר כירה כי אס על הודאי דאינו מוקצה כלל ואי קשה אינו אלא מה"ט כו"ט מי אמרי ליה רבנן זיל טרח וכסי ואי מד"ת חייב לכסות מי לא אמרי ליה זיל טרח וגם מדר אחר יש להוכיח כן כשיטת הר"מ מה"ט כחול חס' אמרי ליה רבנן זיל טרח וכסי הרי רחלי הכסוי דרבנן אמרי ליה ואס איתא ת"ל דמד"ת חייב לכסות אלא ודאי דהוי מד"ס :

אך אחר הישוב ראיתי דהא נמי ל"מ דהרי כשאמרו בוירה משום התרת חלבו א"צ"ג דחלבו לכ"ע אסיר לפחות מדרבנן ואפ"ה משאו דאיבא דטעו וסברי דחיה הוא כיון דמחייבי ליה בכסוי דטעו ולא ידעו דס' תורה להחמיר דלאו כ"ע דיבא במיורי וע"כ הקשו אי הכי כחול נמי ותיורו כחול אמרי זום' נמי זיל טרח וכסי דכולי האי ידעי דמס' כתי מורו רבנן לחייבו בכסוי להחמיר ולא אתי למיטעו אבל כו"ט טעו איכסי דאי' ס' חיה לא הו' אמרי ליה זיל טרח וכסי לזיל כו"ט חס' והס' לא ידעו להכחין דחייב כסוי מד"ת מכה ס' ולא הוי טירחא שלא לנודך וצ"כ גורו שלא לכסות כו"ט ותו ל"מ מוקד סובייא דס' אין איסורו מד"ת :

עוד הביא ראיה מהרמב"ם להר"מ מדתני בת"כ פ' אסור לא יטמא על הודאי ולא על הס' הביאות הרי"ף והרא"ש והר"ע וסמ"ג ולר"מ אצטרך שיהיה ס' אסור מד"ת בטומאה אך להחולקים למ"ל קרא ת"ל דכל ס' אסור מד"ת ותיורו דאצטרך למילקי עליו סאיל ולא הותר אבל ס' הרי טוא כלל יטמא א"כ כיון דלא יטמא מזה ס' ד' תס' כתי כחמיר עליה דמיטמי קמ"ל א"ר :

ותמהני בתירוצו הראשון מה"ט ביבמות ד"ק גבי בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון דתני הו"ז אינו מטמא להס' והס' איכן מטמאים לו כשלתא הס' איכן מטמאין לו לחומרא דכל חד וחד דילמא לאו כריה הוא הרי כר' דמשו' חומרא הוא דאינו מטמא על הס' ואיכו בודאי דלילקני עליו :

גם בתירוצו השני המוכן ראיתי בת' מקור ברוך סי' ל"א שהקשה בדברי הר"מ ותיורו בן ז' וק"ל שהרי טומאת כהנים עשה ול"ת הוא כמ"ט ככ"מ ר"ל האי עשה והאי עשה ול"ת ואין עשה דמי ל"ת ועשה וא"כ מהי תיתי דס' עשה דטומאת קרובים לירחי ס' עשה ול"ת דטומאה וע"ק דהרי בפסחים ד"ט אסיק הש"ס דאין ס' מוציא מידי ודאי וא"כ ה"כ האיסור טומאה ככהנים כיון דכהן הוא ודאי באיסור ובהתר טומאת קרובים הוא ס' ואין ס' מוציא מידי ודאי ומהי תיתי שיטמא חס' אי' ס' תורה להחמיר מד"ת הוא ושוב אחר החפוש ראיתי בס' תורת אדם להרמב"ן ברין איחוי הקדש שכתב ז"ל ואינו סבור שזה שאמרו לא יטמא על הודאי מטמא ואינו מטמא על הס' אשמכתא ביתלמא דלא אצטרך קרא למעט ס' לטומאה שאין ס' מזה דמי ודאי איסורא ע"ש הנה תבאר כמ"ט ואין ס' שלא ראו דבריו וגם לעיקר קושייתם כבר ישב הרמב"ן דאשמכתא ביתלמא הוא ותו ל"מ מידי והפ"ה תי' דאצטרך לס' מבורשת דחוקת אשת איש קאי ע"ס :

וד' נראה אמת שהר"מ כפ"כ מה' אבל ה"ב בת' וכן המתברש' ספק בירושין אינו הטמא לה אלא דק"ל דהרי בת"כ פ' אמור דרשו דאצטרך לאביו שיטמא אף לאביו חוקה שאינו בידוע כאמו הרי דמטמא גם על החוקה וא"כ תיקשי למש לא יטמא לספק מבורשת והא קי"ל כל ספק אוקי אחוקתה וכה"ג הקשו התו' בכתובות דב"ב ד"ה הכא ותיורו דחוקה דאשה דייקא ומנסבא מרעה ל"ה לכהן חוקה ע"ס והכא ל"ז שייך תירוצו זה דכ"כ אורי גס' אי לא ניסת וכ"ת שאני אביו

חייב לכסות דודאי הוא גם כתי' הרי אי ס' מד"ת חייב לכסות מי לא אמרי ליה זיל טרח וכיון דמד"ת חייב לכסות היכי אתו להתיר לפי שטרח האי טירחא לנודך והפ"ה ה"כ דל"מ מידי דלירידיה נמי תיקשי אך אמרו דאין דעתו על הס' והא מדרבנן חייב לכסות בודאי אלא ע"כ דת"ק שאף שמחייב לכסות מדרבנן כיון דאין חיובו אלא מחס' אין דעתו עליו ח"כ אף אי מד"ת הוי כיון דאין חיובו אלא חס' אין דעתו עליו :

ואה"מ אינו דואה בדבריו דהי' לראיית הר"חט שהדי באפר כירה דיכול לכסות והוי מוכן לא בעינן דהזמניה אלא מהסתם כיון דהוי לכסוי דעתיה עליויה וקדמיה הש"ס אפר כירה כהתם להכניס עפר לכסות דס' צפור אסור לכסות כו' נראה דדעתו על הודאי ולא על הס' ואי אהרת ס' דרבנן הוא א"כ חייב הכסוי אינו מד"ת וכי היכי דאמרין דעתו על הודאי ולא על הס' מה"ט שאנו אומרים דעתו לרכב דחוי מד"ת ולא על כסוי דרבנן שהרי אי לא היה מצות כסוי בעולם אפר כירה היה מוקצה במור דלא חוי למידי וחייב הכסוי תיורו וכיון שזה לא אומניה לכסות כו' כיו' אלא דמסתם אפר כירה מוכן לכסוי א"כ דעתו על חייב מד"ת בכסוי אבל הפטור דהוי האי עפר מוקצה לד"ת אין דעתו עליו וע"ז מכריח הר"חט שפיר דאי חייב לכסות מד"ת ת"ל מכה ודאי מ"ל מכה ס' :

ואולם לדודי חוי דל"מ שהרי ביבמות דמ"א גבי מאי דקול כל שאינו עולה ליבוס אינו עולה לחליצה מתיבי הספיקות חוללות ולא מתיבמות ואיך הכי השתא התם אס' יבא אליהו ויאמר דהא קירש בת חליצה ויבוס היא וכו' הרי א"צ"ג דמד"ת ליתנהו יבוס להסוכרים דס' תורה הוי מד"ת ומה גס' התם בס' דקדש אמת משתי אחיות דהוי איקבע איסור לכ"ע אסור הס' מד"ת ומד"ת נמי כל שאינו ביבוס אינו בחליצה אעפ"כ הצריכו חליצה כיון דאס' יבא אליהו ויאמר דהא קדש ה"כ אסרו לשחוט כו' הפני הכסוי דאס' יבא אליהו ויאמר דאינו חיה הו"ל אפר כירה מוקצה במור אס' בא לכסות הכוי ומה"ט אמרו דאין דעתו על הס' וכ"ת כי עבר זשחטו יסיה חותר לכסות דאתי ס' מד"ת דהוי מד"ת ודמי מוקצה דרבנן הא ננוי ל"ק דיש כח ביד חכמים לעקור ד"ת כשב' וא"ת ומשום ס' דקפגע באיסור מוקצה עקרו מצות כסוי כשב' וא"ת :

גם ראיתי להפ"ה שהשיב לראייה אמרתי רכזס' חס' הי אמרי ליה רבנן זיל טרח וכסי דל"מ שהרי אמרו שס' שאס' נתערכ דס' בהמה וחיה שצריך דקירה אחת יותר שאסור לכסות דעקרי רבנן ודאי מן התורה משום קצת שיוחא יתירה ה"כ זל דעקרי ס' תורה משום טירחא שלא לנודך ע"שוק"ל דא"כ לכו דבריו היכי תלי הש"ס בגזרה משום התרת חלבו ת"ל דהוי ס' טירחא שלא לנודך ואי ס' ל' דכיו' וירא אפ"כ דמשני לה הכי זה אינו דהרי פסקו הפוסקים בתירוצו דמי ופסקו בדברי רבי זירא ועוד ראבתי שפיר הכריחו הר"חט בתירוצו דמי דלית ליה הא דרבי זירא כיע"כ ע"כ דמי שייך לגזור ולבטל ר"ת ה"ד בכתערכו דס' חייב כדס' שיטור וזריך דקירה שנית דקירה שניה הוי טורח שלא לנודך בודאי אבל כו' שאין ברור שטורח שלא לנודך שהרי ס' חיה וכחיה ודאי טורח לנודך ושני א"כ אין צד לפטור מכסוי כי אס' נשום התר חלכו וכן ראיתי להפ"ה בא"ח סי' ת"כ ס' ק"כ"א שכתב ע"ש כי הן הכאר יש להשיב גם לח"ס לרחות ראית הרוט מה"ט דאין דעתו על הס' דה"ט דאס' יבא אליהו ויכרר הס' ליתיה בכסוי והוי מוקצה וכי אמרו עבר ושחטו אין חכסין ה"ט דיש כח ביד חכמים לעקור ד"ת כשב' וא"ת ולמ"ט זה אהו דהו' לא שייך כי אס' בודאי דרבנן כנון דקירה שניה דהוי

דאיכא רוב וחוקה רוב כעילות אחר הבעל קשה דק"ל כחולין ד"י רכל ספק חוקי אחוקתיה ואף באתיילי דיעותא כראסוקה"ש"ס כר"ט ואף אם תאמר דלהסוכרים ספק מד"ת להחמיר ע"כ כי אנטרין קרא ללא ליויל בתר חוקה אכתי תקשי להר"ה דסבור דספק שרי מד"ת חכ"ל דרכי הבא גם באתחוק ונרין ישוב. ומיהו לדירי אין צורך לכל זה אף אי דרש גמור הוי שיל דהוא גופא קמ"ל דספק מד"ת להחמיר ולהכי אנטרין תרי קהלי להתייר ס' ממור דלא נילף מטומאה ובעלמא מטומאה ילפינן דלחומרא ילפינן:

וראיתי

להרב מקור כרוך שם שהקשה לדעת הגאונים והר"מ דיום ראשון של אכל הוי מד"ת אחאי אזלינן להקל כיום ראשון וכתב בשם רב אחי לישב דה"ס הואיל ואכילות נפיק מטומאה ח"כ כמו שרין הטומאה קול דספיקות אין מטמאין א"כ מינה לאכל ע"ש וקשה היכי מני יליף מטומאה דהתם איכא איסור דטומאת כהן כדכתיב לנפש לא יטמא וכיון דק"ל להחמיר אינו מטמא חס' השא"כ כאכל דיש להתאכל חס' להחמיר וכן ראיתי בכיור להרחיב בתורת ארס שם שכתב דגבני ס' אכל אין ללמוד מטומאס מהטעם שכתבתי גם בעיקר קושיותו תמהני איך לא ראה שהרמב"ן שם בכר הקשה כן בשם ר"י לדעת הגאונים דיום א' הוי מד"ת:

גם

הרא"ש כפ"ג דת"ק הקשה כן בשם ר"י ועיקר קושיותא זו להר"מ ל"ק ביון דס"ל דס' איסורו חר"ס והוי הר"מ כפ"י תה' כלאים וכפ"ס מה' ט"מ כתב דלפעמים התיירו ס' תורה ביון דס' אין איסורו אלא מרכיבים ומיקשה אינו אלא לדעת הסוכרים דס' אסור מד"ת והא נמי ל"מ שכבר כתב הרמב"ן שם דעל ס' מתאכלין וכי ק"ל הלכה כהקל כאכל אינו אלא כס' של שאר ימי אכילות דכיום א' אה"כ דהוי מד"ת ואף שחולקים על זה וס"ל דעל הספיקות אין מתאכלין מ"מ אין מקום להכריח מזה דיום א' אינו מד"ת או דס' איסורו מרכיבים כאופן שראיות הרמ"ס להכריח מש"ס דמינה מכסוי כיו ומת"כ דטומאה דס' שרי מד"ת ל"מ ויותר מזה תהככי להרמ"ט ששרי הקשו הראשונים דאיכא מ"ד דחייב אשה תלוי גם בחתיכה אחת והעלה הרמ"ט דלהר"מ ע"כ כהא פליגי דלה"ד חתיכה אחת ס' אסור מד"ת אך לת"ד חתיכה השתי חתיכות ס' שרי מד"ת ואנן ק"ל הכי ע"ש ונלכדנו אכתי יש להכריח דכא ס"ל דס' אסור מד"ת שהיו שם בכריתות ד"ז אחר דכא דה"ט דבטרין חתיכה אחת דק"ל יש אם למקרא תבנות קרינן ופליגי לר"ג דתלי הטעם דבעינן קביעות לאיסורא וק"ל כר"ג ואי דכא הוי סכר דיש לחלק בין איקבע איסור ללא איקבע לא הוה תלי פלוגתייהו ביש אם למקרא או לחסות אלא ודאי דס"ל דגם כלא איקבע אסור וחייב כאשם תלוי אי לאו דגלי קרא דתבנות קרינן ויש אם למקרא וא"כ ש"מ דפשיט ליה כל ס' אסור מד"ת וא"כ תימא היכי מכריח דעת הר"מ דהוי חר"ס מח"ש כמינה ד"מ רכא דאפר כירה רעתו על הוראי ואין דעתו על הס' דמטעם דס' שרי הר"ת הוא דעכ"פ תיקשי דרכא ס' תורה להחמיר ס"ל:

והנה

אחת שראיתי להרהט שם דכי פליגי תנאי אי כאיקבע איסור מביא אש"ת לכד או בכ"ג במחשבות קראי פליגי דלה"ד אף בחתיכה אחת ס"ל יש אם לחסות ולכך לא בעי איקבע אסור ולח"ד חתיכה חכ"ת דריש אם למקרא וכעי איקבע איסור ולפ"י שפיר זל דרכא ס"ל יש אם למקרא כמ"ד חתיכה חכ"ת וס' בלא איקבע שרי מד"ת אלא שאני תמיה דכריון דא"כ רכא ור"ג כמאי פליגי דמר תלי פלוגתייהו ביש אם למקרא ומר תלי באיקבע איסור וכ"ת דס"ל דרכא לית ליה טעם קביעות ור"ג ס"ל טעם זה

ולחכי תלי דפליגי ביש אם למקרא סיניו מטעם דבעיקר קביעות חלכר דא"כ ק' כי קושין דא"כ פ"כ רכא ס"ל ס' אסור מד"ת והכי יליף מח"ש רכא כבינה ד"ח אין דעתו על הס' דס"ל רכל ס' שרי מד"ת כר מן דין דהכי אחרו שם כל נוי ואכל הראשונה וישראל השניה לרבא לוכא מצות לר"ז אי אפשר לכרר איסורו לרב איקבע איסורא ופסקו כר"ג והוי לרביו גם ר"ג כמורה דמ"ד חתיכה חכ"ת יש אם למקרא דריש והא לוכא מצות בעירכא דאכל ודוחק לומר דכהא פליגי דרכא דלית ליה טעם קביעות א"כ כי אכיל וליכא אלא חד פטור חס"א"כ לר"ג דתלי באיקבע רכל דאיקבע מעיקרא סני ויה דוחק ועוד דאין כהמשע הסובייא דר"ג נמי לית ליה דפליגי ביש אם למקרא וע"ק והוי ככהה דוכתי פליגי תנאי ביש אם למקרא או לחסות ולא שייכי שם טעם קביעות וא"כ איך אפשר לתיתלי דכי פליגי ביש אם למקרא דה"ט אי בעינן קביעות לאיסור סוף דבר דרכי הרב כוה לא עמדתי בסודן ונח"ת:

ואף

גם ואת ק"ל בת' מקור כרוך שם שתלה דקושיא דלמ"ל לא יטמא דאינו מטמא על הס' לדעת הר"מ דס' שרי מד"ת ע"ש כדכריו וק' דלהר"מ מאי ק"ל אדרבא שיעתא הוא דאנטרין רכאן אפר הס' מד"ת ואדרבא להסוכרים דהוי מד"ת הוא שקשה למ"ל קרא וגם הרמ"ס הביא ראיה מזה לשיטת הר"מ והנראה כדעת הרב דס"ל דלהסוכרים מד"ת ל"ק שז' דאדרבא מכאן למדו דס' אסור מד"ת אך להר"מ ק"ל דא"כ נילף מינה לעלמא דס' אסור מד"ת אלא שאין דכריו חר"ס כן דא"כ לא הו"ל לאקשוני דלמ"ל קרא ביון דכל ס' אסור מד"ת כי ע"כ דכריו נ"ע אכלי:

וראיתי

להפ"ח שהביא ראיה לשיטת הר"מ מח"ש ביומא דע"ד לר"ג דכי תמי דאיתדכו כיו וח"ש מכל חלב מדרכנן וקרא אסמכתא בעלמא הרי דלר"ל כיון דח"ש דרכנן מינה לכוו דתרווייהו כי הדרי מיתכו ואכיליה דרייתא משני דרכנן וקרא אסמכתא ולר"ז דס"ל דהוי מד"ת חוקי לה ככוו דכריה כפ"ע מכח קו דאנטרין קרא לאתויי ס' ותרע דהא מ"ד ה"כ מסתברא נמי הוה ס"ל דגם לר"ז כיו ס' ול"ק ליה אלא אנטרין קרא לאתויי ס' כלומר קמי שמיא גלייח אכל ל"ק ראי ס' דאורויתא קרא לכי למ"ל והכי כולנו ספיקות אסורי מד"ת מאי אירייה כיו וכו' אפ"ר. והר"מ ז' חכיב השוג עליו דאימא דר"ל ס"ל דכוו הוא חיה לנמרי דחלכו שרי ער"ת ואסרומו מפני מראית העין ע"ש. ולכאורה הם דרכי תימא דהרי הקשו ה"ב מסתברא דאלת"ה כיו ספיקא אנטרין קרא לאתויי ס' הרי נראה דלר"ל מפרש סכרייתא ככוו שהיא ס':

אך

אחר הישוב הא ל"ק דלדעת הרב ה"פ הסובייא ה"ג מסתבר דח"ש דרכנן ומינה לכוו אינו ס' נמור דאיסורו מד"ת אלא איל הכר ומדרכנן מפני מראית העין דאלת"ה אלא דח"ש מד"ת מינה דכוו נמי ספיקא דאסור מד"ת אנטרין קרא לאתויי ס' נמור אלא ודאי דח"ש דרכנן ומינה לכוו איל הכר דחיה נמור ומיהו לדירי הא ל"ק דאיל הכר לה"ד והו כווי מי הביר לו דאסור דרכנן והרי כיון דחיה נמורה היא בודאי דשרי לנמרי כחלב חיה דאי מפני מראית העין א"כ ליתסר כל חלב חיה מרכיבים וכ"ת דאיל הכר דמי לכמהה דהיינו שור וכשכ ועו לא ידעתי מי הביר לו זה כי היכי דתיקשי ליה דמסתמא להאי מ"ד שרי לנמרי דמאי תיפיבוכ' דאיסורו דמקרינן ליה איל הכר ואיל חין בהמה ועיין בתו' חולין ד"פ ד"ס מודחשיב הא נמי לאו מירי דחלב לא כאכר כי א"ג מ"יניס שור וכשכ ועו ואיל הכר ע"כ חיה נמור דחי הוי איל חלכו אסור כי ע"כ אימי רואה כרוו דאיל

הכר חלכו אסור כלל . גם תה שהקסה להפ"ח דאף
 לשיטתיה דלד' חלב כו' הוא ס' מד"ת ואסור מנ"ל ללמוד הא
 כעלמא כל ס' שרי ארבעא גילף ההכא בכנין אב מחלב רכוי
 דאסור רכל ס' אסור מד"ת הא ל"ק חתרי טעמי חדא רכי
 פשיט ליה רכי פריך אצטריך קרא לאתויי ס' דהיינו דקמי
 שהייא גלייא אינו אלא מהכרח התו' דק"ל דכ"ח ר"ו דרשו
 עשירי ודאי ולא ס' וכן בני נגעים דס' נגעים להקל הואיל
 ופתח הכתוב כהרהר אחאי לא ק"ל נמי אצטריך קרא לאתויי
 ס' ומינה הכריחו רכי פריך היינו קמי שהייא גלייא ומ"מ הרי
 התיר הכתוב ס' אסור כמעשר ונגעים והרי שאר איסורים
 מצו ילפי להתיר בכנין אב וח"כ ע"כ כי רכי כחלב לאסור ס'
 אצטריך שפיר דהוה יליף כמעשר ונגעים וכן כממור התיר
 סכתוב ס' אסור וא"כ מולא ק"ל למ"ל רכוי לאסור ס' ש"מ
 דפשיט ליה דכל"ה חדינא הוה שרי דלפינן מהנך דאי
 חדינא אסור ושאיני הנך מעשר ונגעים וממור דהתיר בהו
 הכתוב להדויא א"כ לישתוק מרכויו וה דחלב לאסור דאם
 כאנו לומר דאצטריך לעשותו כנין אב לאסור היכי מצינן
 למילף מהכא כיון דאיבא נמי צד למילף כמעשר ונגעים
 וממור דאם תאמר דהוי שני כתובים הכאים כאמר דאין
 מלמדן לשתוק מרכויו זה כיון דלא מצינן למילף מינייהו מינה
 דאסור מד"ת או דהני קראי מצדך צריכי ולא אתו חד
 מחכריה ומצינן למילף מיניה לעלמא לכן גלי כחלב לאסור
 ס' וכ"ת דנימא דלכתר דגלי כחלב לאסור ובהנך להתיר לא
 ידעין שאר האיסורים ממי נלמוד גם זה אינו דא"כ נמצא
 לפ"י דאיסור הספיקות אס הוא מד"ת או מדכריהם הוא כס'
 ואין כרייה אי לפינן מחלב או בהנך וזה דלא כחאן דלא
 נחלקו אלא אי הוי מד"ת או מד"ס כי ע"כ ע"כ רכי אצטריך
 קרא היינו דכלי רכוי שרי מד"ת וכך הן דין דלדבריו רכי גלי
 כחלב היינו למ"לף מיניה לעלמא לאסור ולהכי לא ק"ל למ"ל
 קרא לאסור ס' בלא"ה אסור תינה לס"ד ריש רכוי כחלב
 לאסור ס' אך למסקנא רכי אחי קרא לכוי דכריה כפ"ע היא
 א"כ ליבא רכוי כחלב לאסור ס' כי היכי דמילף מיניה לעלמא
 וכיון דלס"ד נמי כלי רכוי זה לא הוה אסורין לעלמא א"כ
 מינה נפיק למסקנא רכל ס' שרי מד"ת . גם מ"ש דהאיסור
 דעוב מעיקרו דר"י ס"ל רכוי דכרייתא הוא כריה כפ"ע וכו'
 תס אכי לא ארע מאי קאמר והרי הפ"ח עיקר ראייתו מדעת
 המקשן דלא סבר דאתי לכוי דכריה כפ"ע אלא לכוי דס' ולא
 ק"ל אלא אצטריך קרא וכו' והיינו כפ"י התו' דקמי שהייא
 גלייא ולא ק"ל למ"ל רכוי לאסור ספק דגם כלי
 רכוי לאסור ש"ת דפשיט ליה רכפך כלי רכוי
 שרי מד"ת ומה ו' תשובה דלמסקנא ל"מ אין אלו אלא דכרי
 תימא גם ראיתי עוד שם בתמלת דבריו דס"ס תקשי לר"ל
 מנ"ל דס' דחלב שרי מד"ת וכו' דמלכר מ"ש הרב לישב לזה
 הא ל"ק שגראה דאין דכר איסור בלי גלוי ככתוב או בהלכה
 או ב"ג מדות והרי אין כמעשה איסור חלב אלא חלב ודאי
 וחלב ס' כל דליכא שום לימוד לאסור מד"ת מהי תיתי שיהיה
 אסור מד"ת דגם חלב גמור בלי גלוי כתוב הוה שרי ותו מאי
 ק"ל דלר"ל מנ"ל דס' שרי מד"ת דוה ל"ק כי אס למ"ר דאסור
 מד"ת שייך לומר מנ"ל כדפריך בה"ג בדוכתי טובא :

וראייתו להרכ כרתי ופליתי שהשיב לראיית הפ"ח
 דכי שייך פלוגתייהו דהר"מ והרשב"א הוא
 בכוי הבא מתיש ומצוי אבל בכוי דס' חיה או כהמה כוה ו'
 דרכנן ומה טיבו לאסור חלב מד"ת דלא כתיב דק שור וכשב
 ועיובי דחי ר"ל מוקי לברייתא בכוי דס' חיה או כהמה ואמר
 ה"ג הסתברא וכו' דאי מיירי בכוי הבא הן הנכי ורמל
 אצטריך קרא למעט ס' ודחי ד"ל דאיירי בהך כוי דכריה
 ואפ"ה אסור מרכוי סכתוב את"ר וגם ישכחו אינו מספיק

דלדבריו דגם ר"ל מפרש הכרייתא ככוי דכריה כפ"ע א"כ
 כשאמר אי משום האי לא איירי אסור ככוי כריה כפ"ע אין
 זה מדוייק כיון דגם ר"ל הכי מפרש לה ועוד דעיקר ספר
 והו"ל לומר כי אצטריך לחייב גם לכוי דכריה כפ"ע וגם
 כעיקר דבריו דפשיט ליה דאין איסור כי אס כשור או כשב
 ועו ק"ט דהרי הש"ך והפ"ח והרכ גופיה כ"ד סי' ס"ד
 כתבו דכל שאר מיני כהמות טהורות ככללן תחת ג' סוגים
 אלו וכוהב כס' איסור חלב וכה"ג כתבו כריש סי' ס"א גבי
 מתנות אע"ג דכתיב שור ושה לכר דה"ה כל כהמה טהורה
 ולאפקוי חיה הוא וה"כ בפסחים דכ"ג שאמרו מה לחלב
 שהותר תכללו אצל חיה ואיך כהמה קאמרינן שרי דכלל
 כהמה בכלל איסור חלב וכ"כ מהתו' וימא דע"ד ד"ה כוי
 ספיקא דהקשו כדקוד בקרנים ע"ש הרי דגם ס' חיה או
 כהמה ס' גמור לגבי חלב וכ"כ דהרי לרכנן דרכי יוסי דשור
 סבר דהיינו תאו דקרא מין כהמה וחייבין על חלכו אע"ג
 דשור סתם אין תאו בכלל דהיינו שור סבר ואפ"ה חלכו אסור
 וכן פסק הר"מ כפ"א מה' תאכלות אסורות וגם שם כתב
 להדיא דס' אס מין חיה או מין כהמה חלכו אסור ואין לוקח
 מס' ש"ח דס' גמור . גם ראיתי שיטת עוד כמה דרייק מה
 ענין כוי לח"ט והיכי נפקי תרוייהו מרכויו כל חלב והעלה ע"פ
 מ"ש התו' בחולין דע"ט ד"ה בין רכוי הבא על התיישה כל
 משהו דס' שבה חניה חייב א"כ ה"ג גבי חלב חניו אסור דהוא
 כהמה ומניו מותר דהוא חייב וא"כ אבל כוית חלב כוי הו"ל
 ח"ש ודך ברייתא ס"ל כהננייה דחוששין לזרע האב ולדו אסור
 מד"ת ולר"ל מותר אע"ג דס' אסור מד"ת מ"ח ח"ש הוא
 ואיסורו מדרכנן ע"ש ולא אכין לפירושו מאי קאמר דאל"ת
 כוי ס' אצטריך למעט ס' והרי לחנניה אין כאן ס' ואינו אלא
 ח"ש וכו' . וח"ש דכרייתא חר הוא ועוד דעיקר דיוקו אינו
 מתיישב לפי המסקנא רכוי היינו כריה כפ"ע ומה טיבו עס
 ח"ש וע"ק דאי פשיט ליה כהננייה דחוששין לזרע האב או ס"ל
 שה ואפילו מקצת שה כרת נמי ליחייב ונ"ל דס"ל שה ולא
 מקצת שה ומרכויו כל כאשר א"כ ח"ש חנין כיון דשור כוליה
 שור משמע ועוד דא"כ כי אכל כמה זיתיה חלב כוי פטור מכרת
 דשור ולא מקצת שור כמשמע ואיסור לכר מרכויו כל כדתני
 ככרייתא וא"כ ח"ש לא יתכן בכוי שהרי ר"י תלה הטעם חולין
 וחיו להצטרף והרי בכוי לא יתכן דלינקי פליו לעולם :

וראייתו בספר באר יעקב שתמה להפ"ח כר חיה
 זאת דמי הגיד לו דלר"ל כוי וח"ש כיון
 דתרוייהו כי הדרי נשנו אי ח"ש דרכנן גם כוי דרכנן דפרי
 איירי הא כדאיתיה כוי מד"ת וח"ש דרכנן ואדרבא הכיא
 דאיה הפך זה חמ"ש התום שם ד"ה כיון דאי לא הטעם דאין
 להצטרף הוה אמינא דעיקר דרש לכוי וח"ש אסתכתא ע"ש
 וא"כ לר"ל נמי נימא הכי עיקר קרא לכוי וח"ש אסתכתא
 וכ"ת א"כ איך אמרו ה"כ מסתברא דאל"ת כוי ספיקא הוא
 אצטריך קרא לאתויי ספק ומאי קושיא אימא כוי אסתכתא וח"ש
 דרש גמור ל"מ דהוא גופא לרכוי ההוספו קשה זה ויל דלאו
 דאיה גמורה לר"ל מביא לא שיש סברא לומר דגם ררש רכוי
 אסתכתא ולא תוקשי לר"ל את"ר . והנה כעיקר קושייתו להשו'
 מה שישב לזה הוא דוקק גדול ד"ה מסתבר וכי משמע דמכ'ו
 דאיה לר"ל ומותיב מינה לר"י וכ"כ דמחשני הא לא איירי וכו'
 ולי נראה ליישב דכיון דנקיט התנא כוי וח"ש חנין דנקט כוי
 מתחילה אפשר דשניהם דרש גמור או שניהם אסתכתא או
 דכוי דרש גמור וח"ש כדרך אסתכתא אבל לומר דכוי אסתכתא
 וח"ש דרש גמור לא ניתן ליאמר דא"כ עשה הכריתא הטפל
 עיקר שתלה עיקר הדרש באסתכתא שאינו עיקר ואי הכי הו"ל
 לחיתני ח"ש כוי חנין וכיון דכוי אסתכתא מינה לח"ש ותו ל"ק
 כדכתי התום גם כעיקר ראייתו מהתו' נבר הפ"ח לדירי
 ל"ת

ל"מ שהרועיק ראה זו הוא להר"ן והרשב"א והר"ן לית ליה
 רכיו התוספות שראיתי להר"ן כפ"ג דשכונות שכתב דח"ט
 לגבי שכונה איכא ח"ד דשרי גם לר"ן כיון דהוא איסור שדרס
 מצדו אבל הר"מ כתב דח"ט נשכונה נתי איסור מד"ת כיון
 דשייך דטעם דחזו לאנדרופי דאע"ב דהתם כיומא מרכו
 כל חלב חיייתין לח"ט הא ודאי הוא רכוי לא כתיב כי אם
 כחלב וכי ילפינן חיינה לכל האיסורין מסוס רפשיט לן דלא
 אסרה רחמנא לא מסוס דחזו להנטרף ע"ש הרי שהר"ן נרגש
 מקושיות התום ואינו מפרק לה בדרך זה והוא תי' יותר נכון
 בפשט הסוגיא : ולדריה ל"מ חידו דשייך למיתני כיו וח"ט
 חד עיקר דרש ואירך אסתכתא ולרכיו אחי שפיר טבי ח"ט
 ה"כ מסתבר וכו' דמזכר רכיו דתרווייהו כי הדרי נשנו מסתבר
 דשניהם דרש נחור או שניהם אסתכתא ולפי' ראיית הפר"ח
 אכתי צריכה לפניהם ואע"ג שהפר"ח לא נרגש מרכיו התום
 ח"מ כבר נתבאר שיש מקום להעמיד ראיית הפר"ח על נכון
 ומיהו גם הרב כבר הודה דמח"ט ה"כ מסתבר דאלת"ה כיו
 ספיקא אנטרין קרא נראה דרצה להכריח רכוי דרכן והיו
 אסתכתא אע"ג שהוא ספק ונרחק שם הרב ליישב לדעת
 הסוכרים ראסיר מד"ת : וכשאני לעצמי כ"ל ד"ק מרכיו
 הפר"ח להסוכרים דהיו מד"ת שהנה כל עיקר ראיית הפר"ח
 הוא בהני יסור כפי' הסוגיא בח"ט אנטרין קרא לאתויי
 ספק דהיינו דקמי שמיא גליא והוה לן לכתוב אם הוא חיה או
 כהמה כודאי ולא לאסור מספק כמו שהאריכו התוספו' על זה
 שם וראה אני שאין הכל חורים להם בזה דבחולין רכ"ג נבי
 תחלת הניהוב שאמרו אי אהרת ספקא אנטרין קרא למעט
 ספק פרש' מי איכא ספקא קמי קכ"ה וכי כיון דלא פשיטא
 לן לא הא ולא הא מהיכא תיסק ארעתין לאכשורינהו ע"כ וק'
 דארכביה פירושו אהיו רכשו בתחלת דרכיו מורה כטו' התו'
 דהיינו קמי שמיא גליא והי"ל לכתוב בתחלת זהוב אם הוא
 קטן או גדול כודאי ואילו בסוף דרכיו תלה דלמ"ל רכוי לאסו'
 ספק דמהי היתי לאכשורינהו והכ"ל ביוסוכ דרכיו דרש' לא
 בריא ליה אי תחילת הניהוב דמכפ"ק אי חשיב קטן או גדול
 טוה בכל העופות שאפשר שיש מהם דנעשה גדול בתחלת
 הנהוב ויש מהם שאינו נעשה מיד בתחלת הנהוב ולפי' לא
 שייך לאקשווי דקמי שמיא גליא שאין הספק כי אם לדירן ולגר
 זה ע"כ דכי פריך היינו דלמ"ל קרא רכוי ספק להחמיד
 מד"ת אך לגר אחר דטוה בכל העופות שפיר אפשר לפרש
 דקמי שמיא גליא והיה לו לכאך הספק ככ"ל כפי' הסוגיא :
 ומיהו דגם לגר ראשון דתחלת הניהוב טוה בכל העופות כי
 פריך אנטרין קרא למעט ספק דהיינו קמי שמיא גליא לאו
 למעט דכלאו קושא זו הוה אנטרין רכוי לאסור ס' דמדינא
 הוה שרי דאח"כ דהא נתי הוה ק"ל לתה הוצרך ריכוי לאסור
 אלא דחד מתרי פירכי נקיש ועוד דכהאי ליאנא אנטרין קרא
 וכו' כולל שני הפירכו' ותרתין ק"ל לתה אנטרין וגם לתה אסר
 מספק ולא כירר הספק ואכ ראייתו להר"ן בחי' שם בחולין
 שהביא פרש' ונקיש לעיקר כגד כ' של פרש' וכי פריך אנטרין
 קרא וכו' היינו למ"ל ריכוי לאסור דכלא"ה מדינ' אסיר וכהכי
 א"ש ח"ט בחגיגה דר' נבי טומטום אנטרין קרא וכו' כלומר
 דמספק הא פשיטא לן אינו חביא עולת ראייה שהא יביא חולין
 לעזרה וכהכי ח"ט ה"ט כנויר דנ"ו ספק נגעים טהור מרכוי
 הכתוב ול"ק אנטרין קרא וכו' אטום דאי לא חיעט רחמנא
 לחומרא אולנין והיינו משהו וכו' ע"ש באורך הנה מכאך
 שחולק לתו' כפי' הני סוגיי וכו' דהא דפריך בכל הני סוגיי
 שהביאו התום' אנטרין קרא ולא פריך הני כנויר דנ"ו וככ"ת
 ד"ו נבי נגעים וכי מעט ובקשוני' התו' ה"ט דכיון דמד"ת
 כל ספק אסיר מד"ת א"כ בכל הני סוגיי דהריכוי להחמי' ק"ל
 שפיר לת"ל ריכוי רכ"ל אה פשיט לן לאסור השא"כ נבי נגעי'

ובכי מצטרף דהריכוי להקל שצד אנטריוכו כיון דמדריא טוה
 אסיר ולא חזי לאקשווי כיון אנטרין קרא לית ליה כלל פי'
 התו' דפי' קמי שמיא גליא ומיהו שמעינן שגם ספק סוגיא
 דיומא כי פריך אנטרין קרא לרכוי ספק פירושו נתי למ"ל
 רכוי דכל"הא הא פשיט לן דמד"ת כל ספק אסיר ויותר מכאך
 נווה כתב הר"ן בהלכות כפ' הורוץ נבי מ"ט אם טוה לרכות
 את הכוי שהביא פרש' וכתב דלא נהירא רכיון דאנטרין רכוי
 תפשוט דחושין לזרע האב דאי אין חוששין אי נתי ספיקא
 אחאי אנטרין לרכוי ובומא דע"ר רתני כל לרכות הכוי
 מוכיח ה"ש דרכיו כפ"ע דאי ספק הוא וכי אנטרין קרא
 לרכוי ספקא ע"ש מ"מ ר"ל דפריך דכל ספק לא פריך רכוי
 לאסור ותו' ל"ק מכל דרכי הפר"ח דמה שהכניס מח"ט ה"כ
 מסתבר דאל"תה אנטרין קרא וכו' כלומר קמי שמיא גליא
 ול"ק ליה אי ס' דאורייתא קרא לכיון למ"ל והרי כל ספק אסיר
 מד"ת זה אינו דלהר"ן והסוכרים ספק תורה להחמיר מד"ת
 כי פריך בכל הני סוגיי אנטרין קרא וכו' היינו הא דלמ"ל
 רכוי דמדריא הוה אסיר ומיהו דחאי דמסני ר"ל מדרכן וקרא
 אסתכתא בעלמא היינו ודאי למ"ט דהיו דרכן דאינו לכוי
 הרי ר"ל גופיה אחר ה"כ מסתבר וכו' דח"ט דפשיט ליה רכוי
 שהוא ספק גם בלי שום ריכוי אסור נד"ת וא"כ מיהו ודאי
 דכי שני דרכן היינו רכוי דרש נחור וח"ט אסתכתא ותו' ל"ע
 מכאן הפך דעת הסוכרים דכל ספק אסיר מד"ת ואת זה
 תמהני להפר"ח שהרי התום' חולין רכ"ב ד"ה אנטרין הקשו
 הני סוגיי אהדרי דככלאו פריך אנטרין קרא ואילו נבי נגעי'
 ומעשר לא פריך ותירונו דמהכא ל"ק דהכי פי' אנטרין קרא
 שלא חיעט אותם ודאי אלא מספק ונפיק כשהביא טוה ומהו
 אבל התם כולם פטורים ודאי ולא מספק וכו' אבל נבי כוי
 כיומא חכא פירכא אנטרין קרא וכו' קאמר רכוי כניה הוי
 ולא ספק והשתא מנ"ל דילמא לעול' ספק הוי ואנטרין לרכוי
 מכל סלכו לאסור חלכו כודאי ומתוך כך הכריחו פי' דהיינו
 דקמי שמיא גליא ע"ש הרי דלמ"ל הוה ס"ל לתום' דכי פריך
 היינו למ"ל ריכוי רכ"ל אה אסיר ולדעת הפר"ח תקשו איך
 יתכן לפרש כן מאחר דר"ל גופיה משני דרכן וקרא אסתכת'
 כעלמא ט"מ דספק שרי מד"ת ואיך דנע כמיתריה תבר את
 בווייה והקשה להפך למ"ל קרא דכלאו ריכוי אסיר מד"ת לא
 ודאי דפשיט להו דכי שני ר"ל דרכן אינו אלא לח"ט דהיינו
 ביה ר"ל לבד וכמו אה"כ דרש נחור ולכתר פריך דגם דרש
 דכוי אסתכת' דכלאו ריכוי אסיר מד"ת ותו' נזאי ק"ל להראשו'
 דסכרי דהיו מד"ת וגם דאיני להרב תורת חיים בחי' חולין טוה
 שכתב בפשוט דכי פריך כהני סוגיי אנטרין קרא היינו
 דלהחמיר לא פריך ריכוי כי אם להקל ולהכי לא פריך כי אם
 כנגעים ומעשר ע"ש ועוד תמהני להפר"ח דהרומט הפריח
 גפירוס התו' הללו דהיינו קמי שמיא גליא ואי ס"ל דאסיר
 מד"ת לישני רכוי פריך היינו כשהריכוי להחמי' ולא להקל ע"ש
 והפר"ח תמה עליו דל"מ שהיו ז"ל דאף כשהריכוי להחמיר
 אנטרין לאסור כודאי וכמ"ס התו' בחולין ע"ש הדי דלהרומט
 ל"ק מח"ט אנטרין קרא דלהסוכרי' מד"ת פירושו ולמ"ל ריכוי
 וגם להפר"ח גופיה ל"מ מירי רכוי תלי דקמי שמיא גליא היינו
 דאם באנו להקשות למ"ל רכוי לאסור כיון דמדריא אסור הא
 ל"ק דאכתי אנטרין לאסור התורת ודאי באופן שראיית הפרי
 דרש הללו נבר הראשונים ל"מ תורי' : ומדי דרכי לא תצוב
 בפשיטא לזול בענין זה שראיתי להתום' חולין דע"ט ד"ה עיני
 ז"ל ואת' דחושב התם דלא פטר רכוי אלא ממקנות
 וכיסוי אבל הוא דאמרו חלכו אסור בחלב כהמה לא פליג
 מדלא קאמר נתי מותר ואמאי וכו' וק"ט דאחאי הוצרכו לדיוק
 זה והרי בכריתות דף י"ז תני להדיא ר"א אומר כוי חייבין על
 חלכו אשם תלוי הרי דאוסר מד"ת : וכשהיני משתתם איך
 נעלם

בעלם מהם הך בריתא זכנו ה' וראיתי להתוס' שם בכריתות
 דוח ר"ה באנו שהכריחו מכת הסניא דע"כ לא גרסינן בהך
 בריתא רכי אליעזר דהיינו בר פלוגתייהו דרז' אלא ר' אלעזר
 ע"ש ותו ל"ק בכרתי התוס' אלפניו ח"ק דהתוס' נידה דט"ו
 ד"ה לא כתבו דר"א בר פלוגתיה דרז' הוא הפך מ"ש כאן אך
 מה שיתרנו התוס' לזה וז"ל א"כ ליעולם ס"ל ששה ואפי' חקצת
 שהו שאני חלב דרכי קרא כדררשו ביומא דע"ר כל חלב
 לרכות את הכוי וח"ש ע"ש וק"ט דאיך יתכן לתרץ כן דהרי
 דחו"ג זה שם ביומא אנטרין קרא לאתויי ספק והכריחו
 דכריה כפ"ע ס"ל וא"כ הכא דר"א הספק"ל אי חושטין לורע
 האב ואתי ריכויו כל לזה הדר כי קושיין אנטרין קרא וכו' ונ"ע
 ואתי ק"ל להבי' והפרישה כ"ד סי' ס"ד על מ"ש הטור דכוי
 חלכו אסור ואין חייבין עליו הביא הכ"ז הך בריתא דרכי כוי
 חכל חלב ופריש' דכוי הוא ספק ע"ש וזה תיבא דלמסקנא אין
 הריכויו לכוי ספק אלא לכוי דכריה בפ"ע ולהב"י יש ליישב
 בדוח ק דנקט ריש הסניא וקצר כמו כן וזה"כ דלמסקנא כוי
 ספק אסור כלי ריכויו מכת ספק והוי דכריה כפ"ע אתי מרכוי
 דכל חלב אבל הפרישה שם דפריש' להדיא הרבוי לכוי ספק
 אתי ע"ש ק"ט מעיקר הסניא וראיתי להרב כרתי ופלת'י
 שהביא ראיה לשיטת הר"מ מח"ש כשכת דכ"ג אחר אביי ודאי
 דדכריה כעיי ברכה ספק דדכריה לא כעיי ברכה והאי יט
 כ' ספק דדכריה הוא ובעי ברכה וכו' רבא אחר רוב ע"ש הארץ
 מיגשרים הס וקשה לאביי דלא ס"ל כן א"כ הרי כאן ספק
 גמור ולמה קרי ליה לרמאי ספק דדכריה והלא ספק תורה
 להחמיר קד"ת הוא אך לר"מ כיוצא דאף שהוא ספק תורה
 שורת הדין להקל ותיקן דשאני הכא דלא איקבע אסור
 מעולם דלא הניע לירי חיוב מעשר דהכניס דרך גבין את"ר
 ותמהני עליו שהבין דאכ"י לית ליה הא דרבה דאחר רוב ע"ש
 הארץ מעשרין הם והוי בכתובות רב"ד קאמר אביי להדיא
 כרמאי הקלו רוב ע"ש הארץ מעשרין הם וכן אמר בבבלי דף
 ס"ח וכו' רבנא התוספות מזה שם כהני סוגיי דאיך כשכת
 פלוג' לרבא ופירשו דאביי ס"ל דהספק דדכריה נס בלי רוב
 לא כעיי ברכה ע"ש גס ראיתי להר"א כריש פ' כסוי הרס
 שכתב כ"ש הרב יונה לברך על כסוי הכוי ודאיה מח"ש כפ"י
 כ' דשכת ספק דדכריה לא כעיי ברכה משמע הא ספק תורה
 מרבין ואינה ראיה דהפ' מצות שתקנו חכמים לעצות מספק
 כגון רמאי א"כ לברך וכו' הרי דלכרינו יונה נקוט בפשוט
 דאינו ספק גמור דמאי נס לאביי וגם להר"א ש"כ ותו מאי
 ק"ל להסבורים דהוי מד"ת

כ"ש הירושלמי דאונסא קלא אית ליה וכוין דליבא קלא היל'
 אונס לבכי דמון כמיעוט לבכי רוב ע"ש וא"כ אכתי תקטי'
 דילמא משום חוקה ואי משום כאנסה הא חיובא תרי רובי רוב
 דבעל רוב כרצון דל"ח ליה נבר חוקה ולמיעוט דמיעוט ל"ח
 לכ"ע אבל ברוב אחר מכל וכו' הג"ה הכריח הרב ש"ע שם
 ס"ט ע"ב ותמה מזה להרשב"א שגראה דאינו מחלק בזה ונ"ל
 שגם התו' דעתם דמ"ל רוב אחד או שנים דאי מד"ת לא חכמי
 רוב ה"כ לא חכמי תרי רובי ור"מ דמחלק בהכי היינו מדכריה'
 דכמד חייטין כתר' ל"ח וזף לרעת הסבורים דר"מ מד"ת
 חייטין ול דה"ט דר"מ דמי לכלל הכהו ראיות דאיירי דאיכא רוב
 וחוקה או תרי רובי ולא קול' כוותיה דאין חלוק בין רוב אחד
 או שנים ומיהו לרעת הרב שער החלך דכתרי רובי פשיט ליה
 דאולינן בתר הרוב לרדייה ודאי קשה תאי ק"ל דתפשוט מכת
 המקריב דלמ"ש ל"מ דאי זכתה כרצון איכא רוב וחוקה ואילו
 באונס לובא תרי רובי הן אחת דאכתי יש להשיב על ק"ו הרב
 ת"ח דהרי אחרו בקידושין דף פ' חלקין ג' על החוקות סוקלין
 ושורפין על החוקות ואמרו דמי איש ואשה תנוק ותנוקת
 שהגרילו בתוך הכית נסקלין זה על זה וכשרפין זה על זה
 וכ"כ הר"מ בפ"א מ"ה א"כ ה"ך וסיים ראיה לרבר זה מה
 שדנה תורה במחלל ומכה אביי שומת ומנין לנו ראיה ברורה
 שזה אביי אלא בחוקה כך שאר קרובים בחוקה ע"כ ודכריי
 הם ירושלמי כפ"ד דקדושין ומח"ש ס"ה ז"ל וכוין שכן מכהן
 המקריב ע"ג המזבח ל"מ דאולינן בתר הרוב של דהוי מכת
 חוקה שהחוק להיות בנו של כהן וכן באביי והנה אחת דהיא
 גופא קשה כעיקר הסניא מרב מרי שהביא ממכה אביי
 ואילו לתאי קול' סוקלין על החוקות הא ל"מ דאימא דמשום
 חוקה הוא ולא משום רובא וגם בדכריה הר"מ שהביא ראיה
 לחוקה ממכה אביי ק"ט דאצ"ג דכירושלמי אמרו כן הרי
 בסוניין הביאו ראיה לרוב ש"מ דמי נסקל משום רוב הוא
 ומכ"ל לרזן דסוקלין על חוקה ושוכ אחר החפוש ראיתי כספר
 חלך שלם ד"ן שתמה כן הרב כמה"ר יצחק הלוי ע"ש גס
 ראיתי בת' חוט השני סי' יז דגם שתמה כן וכד סוינן בה היא
 גופא קשה כהני סוניי דש"ס ככלי ג"כ דכיון דבקרדושין אסוק
 סוקלין על החוקות א"כ סיני יליף רובא ממכה אביי כפ"ק
 דחולין אימא דמשום חוקה הוא והכ"ל ליישב לכ"ז שירוע שכל
 חוקות שבש"ס הוא כוראי כגון חוקת פנויה או אחת איש
 וכהנה רבים וא"כ כי מדית הש"ס דסוקלין על חוקות היינו
 דאצ"ג דמדינא כלי כורוד גמור בעדים אינו נסקל עפ"י
 עצמו ועפ"י קרובים אינו נסקל וא"כ ה"כ שהחוקות עצמם
 באחים וכו' ואכ ואם איך יאיה נסקל קמ"ל כיון דהחוקות
 עצמם קודם המעשה שפיר דמי וא"כ זה כיהא באם על הכן
 דכי החוקה לבנו הרי לבכי דידה חוקה כוראי הוא שיש
 ירעה כוראי שהוא בנו אשר ילדתו אבל באחים ואכ וכן יש
 לרזן ודך חוקה דאכ גופיה שהחוקות לבנו אינו כרור אצ"ל
 דמיריע שלא זנתה אשת רזף כחכושין בבית האסורים ככר
 אחרו אין אפטרופוס לעדיות נהגא דבי החוקת לנו לזה לפנו
 אינו אלא חזר ספק ולא כוראי ואין החוקה כי אם חזר הודאי
 אלא ודאי דה"ט מכה רוב דקול' רוב כעילו' אחה הכעל' וא"כ
 שפיר מיייתי ככ מרי ראיה ממכה אביי דאולינן בתר הרוב
 דאי משום חוקה שהחוקות עצמם באכ וכן אינו כיון דהם
 עצמם לא קול' כוראי רבם אביי לא ירע כוראי וכוין שכן ל"ק
 פהכי סוניי דש"ס ככלי אך דכרי הר"מ והירושלמי ק"ט מכל"ל
 ממכה אביי דאולינן בתר חוקה אימא דמשום רוב ואי לאו
 דירעו כעדים שהיה נשואה לו כעת שילדה לו אית זה אינו
 נסקל זאת זה יש לתמוה כמי בת' הרשב"א ס"כ שכתב וז"ל
 ואילו לא באמר לאביי לא היה מטמא לעולם לאביי משום דלא
 תשכחת לה אביי כירוע ליעולם ואפי' כחבוטין בבית האסורין
 לבי

לפי שאין אפטרופא לעריות כדאיתא בפ"ק דחולין ומחכה
אכיו הוא דנפק"ל התם דחוקה מר"ת חס"ט עכ"ל וק"ט
שהרי שם במל"ל לא נאמר כי אם כרוב ואם באנו לומר דהתם
קאי לסוגיית דקרושין דסוקלין על החוקות שהוכיר לעיל הרי
שם לא הוכר ראייה זאת כי אם כירושלמי ואם באנו לומר
שכוונתו דכי פשיט לן דחוקה סוקלין שם היינו מחכה אכיו
אע"פ שלא נוכר בש"ס ופשיט ליה מהירושלמי וס"ל דש"ס
ככלי לא חשו להאריך אחתי קשה איך לא נדגש דהסוגיית
דפ"ק דחולין שהביא סותר ראייה זו ול"מ מידי וברוחק זל
דהירושלמי והר"מ והרשב"א לרוב נמי חוקה קרי ליה וכה"ג
מצינו בפ"ק דחולין ד"ח שאמרו נשחטה כחוקת התר עומרת
עד שיודע לה כמה נטרפה ואין שום חוקה לכהנה שאינה
טרופה אף למ"ד טרופה אינה חיה כח"ס התוס' בחולין ד"א
ר"ה אתייבא חפרה וליכא אלא רוב דרוב בהמות כשרות הם
כח"ס הרא"ש בפסקיו שם ואפ"ה קרי לה חוקה דהיינו חוקה
ראתיימח רוב ה"כ כירושלמי כל ראיתו ללא בעי בר"כ
ערות גמור דגם בחוקה דאתי מחכ רוב נמי מהני והל"כ
דלא נפיק מהאי קרא כי אם כירעין שהיתה נשואה לו וכי
קול דגם הבא ממד"ה והוחזק בעיר ל' יום סוקלין היינו
מהלכ' דהו' גמירי דכי כתיב ומכה אכיו היינו ככ"ג גס שלא
יש לנו ברור שהיתה נשואה לו דלא שייך רוב אפ"ה סוקלין
וע"ה מחכו להביא הלמוד מחכה אכיו לכל שני הסוגים אע"פ
דסוג זה שאין ידוע לנו אם היתה נשואה לו כעת שילדה לא
נפיק מפשט הכתוב דמ"ח נקוט מיהא פלגא דלא בעי ערות
גמור ובחוק' דאתי מחכ רוב סוקלין ואיך שיהיה למאי דאתאן
עלם לקושיית הת"ח דתפשו' דאולינן כתר הרוב מכהן
החוקרי' דמכריח מנייה הרב שפ"ה ד"ס שדי מר"ת אין הקום
ליישב מטעם חוקה מתוך מה שנתבאר וקשה מזה להסביר'
דפסק אסיר מר"ת ו' ואחר הישוב ל"מ שזל דהתיר הכתוב
ספק כהן להקריב ע"ג המוכח כמו שהתיר ספק ממזר
בקרושין רצ"ג וספק מצטר ככ"מ ר"ו וספק ננעים כנויר
דכ"ו וספק טוהאב ברשות הרבי' ה'סוטה דכ"ה אע"פ דמדני'
אסיר להסוכרים דאסיר מר"ת אך המחכה אכיו מיייתי שפיר
דקול מקרא ספק נפשות להקל בפסחים ר"כ ע"ש אלא דקשה
דא"כ מאי ראייה הביאו מצולה ומפסח ועגלה ערופה ופרה
ושעיר איזח דהתיר בהם הכתוב ספק טרופה כי ע"כ ע"כ
רבלי רכוי לית לן לומר שהתיר בהם שלא חזן הדיון כל שיש לנו
לומר דכי התיר מנר רוב וזה כ"ל שיהיה דעת ר"מ להסוכרי'
דחייש למצוט מר"ת ה"ט דס"ל דכהנך שאני דהתיר בהם
ספק טרופה אך מנר אחר ל"מ דקול מר"ת עד אחר נאחזן
באיסורין וקול כל מקום שהאמנה תורה עד אחר אפי' קרוב
ופסול נאחזן וא"כ להקריב ע"ג המוכח דמירי דאיסור הוא
הרי האם באמנת והרי האם באמנת לומר שלא ונתה או שאף
שזבתה בן זה מחכו ודאי דהאם ודאי קיים לה ותו ל"ק מרכרי
הת"ח ול"מ מרכרי הרב שפ"ה וברנ"מ וזו דאינו דכרי וחוקה
האם מהני אף נגד רוב דקול כר"ג דאמר בכתובות דב
דבאמנת לומר לכשר נכעלתי ואחרו שם דהכשיר אפי' קרוב
פסולין אגלה ואף להכשיר הכן נגד רוב פסולין באמנת
בראשית ה"ט בקרושין דע"ד דקול כאבא שאול דהיה קורא
לשתוקי כרוקי ואף דקול דכהן כשר גס במתה האם כעת
לידה שלא החייקה את זה לכנו מחכו הא ל"ק דאנן קול חכי
משה דקול דכתר הרוב אולינן אבל תפיקר הכתו' אין ראייה
שזל דמנר ערות האם הוא שכשר

עוד

ראיתי להרב שער התלך שהקשה דאמאי לא הביאו
ראיה דאולינן אחר הרוב מרכתיב ועדיו חכן חדש
תפדה ואמרו ככ"ק ד"א ככור שנטרף תוך ל' יום פטור דכתיב
אך חילק ופ"ש בתו' ואם איתא הכי חייב כפריון לעולם

ודילמא טרופה הוא ופטור ושוכ תמה עכ"פ דאיך חייב למאי
דקול אין הולכין במחזן אחר הרוב את"ד ולירי ל"ק דכי קול
הכי היינו במחזן שאין בו בטול מזה אבל כה"ג להלך אחר
המצוט ולבטל מצות פדיון לא ולכ"ע הולכין במחזן כה"ג
אחר הרוב וראיה דאף ס' שקול דעת הרמב"ן והרשב"א דס'
מתנות כהונה ומתנות עניים להחמיר כפ"ט הר"ן ד' דנדרים
גכי ישיר לפאה ואף שהר"ן תמה עליהם דאמרינן גס בהני
המוציא מחבירו עליו הראיה ע"ש מ"מ ה"ד כס' שקול אבל
כדאיכא רוב אה"כ דאולינן אחר הרוב לקיים המצוה ולא
מהני חוקת מחזן ובהכי ל"ק נמי אמאי לא פשיט מפריון
דאולינן כתר הרוב שזל דע"כ לא אכעייא לן דמר"ת מכל'
דאולינן כתר הרוב אינו אלא להקל בשל תורה דלהחמיר ל"מ
לדעת הסוכרים דהו' מר"ת כס' שקול וכ"ש כדאיכא רוב אלא
אף לדעת הסוכרים מר"ס היכא דאיכא רוב דהו' דר' איסור
מוכרע טפי לכ"ע אסיר מר"ת ולכן הביא תפולה וק"פ ופרה
ושעיר ועגלה ערופה רבכל הני קול דטרופה פסול וכיון
דהתיר בהו' ש"מ דמקלינן מנר הרוב וכן מחכה אכיו ורוב
ועדים ונחמין דקול ס' נפשות להקל אבל כפריון דכי פרה
וקיים מצוה על זר הרוב אין בו זר קולא בשל תורה הא לא
איכעייא ליה כי היכי רמייתו מפריון ושוכ מנאיתו ספק לזה
מח"ס כש"ר ככלל ככ"ק ד"א גכי ככור שנטרף כסס
תלמודי הר"י שרלל ז"ל מוסו ק"ל ניהא דחשום מצוה הוה
אחינא הולכין במחזן אחר הרוב לקיים עשה דפריון עכ"ל
א"ל דכבכורות ד"ך כתבו התוס' ד"ה ורכי הפך דאף מ"ד
הולכין אחר הרוב במתנות שאין לו תוכפין הולכי ע"ש
וראייתו להרב רכרי אמת קוב' דפ"ו שהביא ראייה להר"מ
דככ"ק דע"ה מוכח דמי מעשה שכת אסיר מר"ת השוחט
בשבת שחיטה שאינו ראוי קרינן לה ואי אסיר מדרבנן
השוחט בשבת שחיטה ראוי קרינן ליה וכפ"י כסוי הרס תנן
חט"ו ששחטו בינן לבין עגמס לרבנן חייבים בכסוי ראית לן
למיוול כס' להחמיר ופרש"י במירי דספקא להחמיר ואי איסורי
ספיקות מר"ת חט"ו ששחטו הרי זו ס' ככילה ומר"ת אסורה
ולא קרינן כיה אשר יאכל ותירך דאף דאסיר מר"ת לא קרינן
אשר יאכל ודאי ודמי למ"ש כימות דה"א דכל הספיקות
חולנות אעפ"י שאין תתייבחות אעפ"י שאמרו כל שאינו עולה
ליכוס וכו' ח"ת אס יכא אליהו ויאמר דעולה ליכוס בת חליצה
ויכוס ה"כ אם יכא אליהו ויאמר שיהי שחטו הנך חט"ו אשר
יאכל קרינן כיה ולפיכך חייבים וכ"ס בת"ד סי' קפ"ו וכעיקר
ראיתו תמהני מה זו ראייה דאי קול ס' להחמיר מר"ת ה"כ
כי איכא בעיני שני סוגים להקל ולהחמיר אולינן להחמיר בכל
זר כיהכא דלנכי אכילה אולינן להחמיר ואסור מר"ת
באכילה חס' ולנכי כסוי דחייב הכסוי הוא זר ממזר אולינן
להחמיר ואמרינן דמר"ת תלינן ששחטו ופה וקרינן כיה אשר
יאכל חייב ככסוי וראיה מח"ס ר"א שליה סיבאית מקנת ביכוס
ראשון ומקנתה ביכוס שני מונין לזמן הראשון את"ל דכא מה
דעתך לחומרא חומרא דאפי' לדי קולא הוא דקא מוטהלת
ליה הראשון אלא אחר רבא ילמס חוששת מהני לא חמירא
וקול חכי ע"ש הרי דאם יש כדכר פני סוגים אולינן להחמיר
כשני סוגים אף דסתרי אהדרי וכה"ג אמרו בערובין ד' ד'
ר"ע נמריה אסתפק ליה ולא ידע אי כיה כחד בשכט אמור
או כהשטר בשכט ובכד הכא לחומרא והכא לחומרא ע"ש
הרי דאף כתר' דסתרי ערבינן לחומרא בתרומהו כס' דרין
ואי ק"ל א"כ ביבמות דת"א למ"ל הטעם דאם יכא אליהו
כלא"ה חס' ליתיה ביכוס וכעו חליצה דחס' מחמירין בכל
הנדרים הא ל"ק דהתם כיון דמר"ת אינה ביכוס למ"ד
דאיסור ס' מר"ת וקול כל שאינו ביכוס אינו בחליצה א"כ חט"ו
לומר דאין נותרת לשוק בחליצה ויהו אסורות לעולם חט"ו
דאעפ"י

ראצפה כן ניתרות בחליצה מטעם אם יבא אליהו ויאמר בת
 יבום היא וא"כ באסור ס' לא אמרינן כל שאינו עולה ליבום
 עולה לחליצה גם ראיתי להרב שם שהקשה להסבורים דהוי
 מד'ת למה יבאו חליצה כלל מאחר שאינן ראיות ליבום וגם
 להר"ח קשה כנתיבא ס' גירושין חולצת ואמאי בעי חליצה
 ליתא כל העולה ליבום וכ"ת דה"ט שחא יבא אליהו וכו' אמאי
 ר"ב ור"ז לא אמרו הכי נבי חכית של תרומה בכבורות דל"ד
 אלא ר"א הוא דאמר הכי ולית הלכתא כוותיה ע"ש והנה
 מאי דק"ל אמאי יבאו חליצה כלל לדידי ל"ק דלגבי להמריכה
 חליצה אולינן להסתמיר ואמרינן דעולה ליבום ויבאו חליצה כחו
 שכתבאר דתפסינן בכל צד להסתמיר ואי שייך להקשות הוא איך
 ניתרות בחליצה והרי כיון דמכח ס' מד'ת ליתיה ליבום וגם
 להר"ח באיקבע איסור ראסיר מד'ת אמאי ניתרות בחליצה
 ואי מטעם דאם יבא אליהו וכו' הרי לא קול הכי גבי חכית
 תרומה שגור ס' טומאה וקול דלא בעי שימור מס' והא נמי
 ל"ק ראצפי שפשט הסוביח מוכח דרש גמור הוא דרריש
 אם לא יתפין וכו' דכל העולה ליבום וכו' דנראה מד'ת אינו
 חולצת תוך ג' חדשים ומינה דשאר ספיקי דחולצת הותר זה
 אף דהוי מד'ת מה"ט דאם יבא אליהו וכו' כר הוינן כה זה
 אינו דהרי ע"כ להסבורים דספיקות שרו מד'ת בודאי
 דאסמכתא בעלמא היא דמדרכנן הוא דאסרו שלא ליבם
 ולחלוץ ואע"ג דהר"ח כפ"א תה"י יבום הו"ט מיייתי ליה תקרא
 ע"כ ג"ל דאסמכתא נקיט הכי דלדידי כל"ס שרי וגם
 להחולקים מודו דאיסור חליצה תוך ג' חדשים הוי מדכריהם
 שהרי הרשב"א חכת הסבורים דהוי מד'ת ואילו הכא בחי'
 ליבמות תמה דא"כ כריעבר איך הוי חליצתה חליצה דהרי ר"ז
 גם בחליצת מעוברת סבר דהוי חליצה כר"פ החולץ ומתוך
 כך כתב דחליצת מעוברת הוי מד'ת דכל שאינו עולה ליבום
 וכו' ולהכי לר"ל אף דיעבר אינה חליצה אבל כשאינה מעובר'
 דלא תחלוץ הוא מדרכנן ולכתחילה לכר ע"ש שהכריח כן
 מעיקר הסוביח וגם ראיתי להס' ביבמות דל"ה ר"ה וכתבאת
 סכתבו שם דמד'ת חולצת תוך ג' חדשים ש"מ דקול רבי
 דרשינן הכי היינו לפטור עריות מחליצה כמ"ש להדיח כר"ג
 דיבמות דל"ה ה"א איבא הרבה דמדריבא חולצו ולא מתייבמות
 זא"כ שפיר זל דלהתיר איסור פסק רבנן מהני ה"ט דאם
 יבא אליהו אבל מנות שגור תרומה דהוי מד'ת ולא יבא ראויה
 פטרו הכתוב והרי כספק טומאה אינה ראוייה ככי האי לא
 מהני ה"ט דאם יבא אליהו להצריכו שגור כיון דמס' אסורה
 מד'ת והס לא הצריכו שגור מדכריהם אף את זה קשה
 דיבמות דל"ו דרשו בחליצת מעוברת כל העולה ליבום
 נראה שם דמד'ת אינה חולצת וכ"כ הרשב"א כהך סוביח
 דכר קשה דמ"ל מעוברת מ"ל אינה מעוברת הרי כאן
 ובאן ס' נינהו שחא יהיה ולר של קיימא וא"כ באינה מעוברת
 נמי להסבורים דס' אסיר מד'ת אינה עולה ליבום מד'ת ומינה
 דאינה עולה לחליצה ונראה ליישב דיבמות דק"ס אסיק
 הש"ס רישא חוקה ליבם ורובא לשוק וכו' וא"כ ש"מ דכל אשה
 שאין לה כן ויש לבעל אך הוי חוקה ליבם וא"כ כס' אם
 מעוברת היא זל אוקי אחוקתיה דשרי ליבם ואע"ג דאמרו
 שם דרוב נשים מתעברות ויולדות וא"כ ה"ל רוב נגד חוקה
 דרובא עדין זל ה"ד התם שהלכה נראה למד'ה דכיון דרוב
 אינן עוקבות א"כ הסתמא ילדה אבל זו הנשואה לפיכך וירענו
 דלא ילדה ואין לה כן לחוש שחא נתעברה עכשוו בקרוב אין
 זה רוב דכמה נשים שהין להתעבר כמה חדשים ואין כזה
 רוב וכ"כ מ"ש ביבמות דס"ט כיון דיעברה לא תאכל נישוא
 סתמא עוברת ויתרנו למחשין חשאו ולתרומה לא חשאו ע"ש
 דהיא איבא רוב הרי בכל התורה אולינן בתר הרוב ויש לדמות
 דהתם שאני דלא בא עליה אלא מרא ביאה כפירשו שם

חש"כ כבעל ואשתו זל דשייך רוב זה ומיהו אינו מוכרח
 א"כ זל כמ"ש וס' שחילקו התו' יבמות דל"ו ר"ה וזה ע"ש
 ואוקי באתרין א"ק עדיין דשם ביבמות דל"ה ר"ה תינלי
 הכריחו התו' דכס' דראוי להתכרר באתה שעה לכ"פ
 אמרינן ואם יבא אליהו וא"כ קשה עכ"פ דא"כ היכי סבר ר'
 יהושע בכבורות דל"ד דלא אמרינן אם יבא אליהו דק"ל
 כוותיה לגבי ר"א כנודע והן בניטין דמ"כ אסיק הש"ס הכי
 השתא התם אם יבא אליהו ויאמר דמר מינייהו עכב הוא ע"ש
 וכן בכמה דוכתי ולכולהו קשה מהך סוביח דכבורות דאסיק
 לר"ז דקול כוותיה דלית ליה ה"ט ומרי עוברי ראיתי לה רב
 שצר אפרים ס' ע"כ שצמד על כרור דכר זה וסס ראיתי
 שהקשה דר"ל ביבמות דל"ה לית ליה ה"ט דאם יבא אליהו
 והרי בפסחים דל"ד אמר ר"ל הסה דרפת פיסול דגוף קוני
 שאם יבא אליהו ויטהרסה אין שומעין לו וזה סותר דכרי ר"ל
 דיבמות ע"ש מה שיישב עפ"י דכרי התוס' דיבמות ואמרי
 המחילה אי תהא ל"ק דכו פלגי ר"ז ור"ל או ר"א ור"ז אי אמרינן
 אם יבא אליהו היינו לרון על הדבר אף שלא בא אליהו וכבר
 הס' באילו ככר בא וכירר הס' ועלה הוא דפליגי ר"ל ורבי
 יהושע דכל דלא בא עדין אינה ראוייה קרינן ולאו בת
 חליצה אבל כ"ע מודו דאם בא אליהו באמת וכבר הס' דהוי
 כירור גמור וכי אמר ר"ל בפסחים דל"ד דאם פיסול טומאה
 הוי אם יבא אליהו ויטהרנה שומעין לו דהא כ"ע מודו ומאי
 יחלוץ שאליהו אין כירו לכרר הספיקות דמציאות ומינה ל"מ
 מה שחכאי מהתוס' חולין ד"ה אלא ע"ש דהיא נמי מסוב זה
 ומ"מ גם הרב פשיט ליה דאמרינן אם יבא אליהו והרר כי
 קושיין דהרי ר"ז לית ליה הכי בכבורות וקול כוותיה לגבי ר"א
 וכמ"ש הרב דכרי אמת ומיהו אחר שישוב הא נמי ל"ק שהרי
 כהך מתני' דחכית פלגי בה ר"א ור"ז ור"ג וכדכרי ר"ג לא
 פורש כש"ס אי ס"ל ה"ט דאם יבא אליהו כר"א או לית ליה
 כר"ז והרב דכרי אמת כתב שם דר"ג ור"ז לית להו ה"ט דאם
 יבא אליהו ע"ש והס דכרי תימא בעיני דהרי שם בכבורות
 דל"ג אמרו ע"כ ל"ק ר"ג התם שחא יבא אליהו ויטהרנה אבל
 הכא דאי שביק ליה מייית כרבנן ס"ל הרי דטעם ר"ג דאמר
 אל יחדש בה דכר תה"ט דאם יבא אליהו הוא דכל"ה הוה
 שרי לגרום לה טומאה כר"ז אלא דלית ליה כר"א דמה"ט
 ליבצי שגור והרי הר"ח כפ"ב מה' תרומות ה"ג פסק כוס
 כר"ג וכיון שכן תו' ל"ק פסקי הלכה דה"כ דאנן לא קול כר"ז
 בזה ובהכ"א"ש דהרדכ"ז כנימוקיו לפ"ב דתרומות הרבה
 להשיב דלמס פסק כר"ג נגד ר"ז ולמ"ש ל"ק דהרי בכלויה ש"ס
 קול דאמרינן ה"ט דאם יבא אליהו אלא דאכתי ק"ל דהרי
 בכלויה ש"ס נקטו ה"ט כפשוט דאם יבא אליהו ואיך ר"ז חולק
 וכי לית ליה דספיקות חולצות וכן בכל הנהו דוכתי נוי מצי
 פליגי אכולהו כי ע"כ סבור הייתי ליישב כמאי דק"ט לרש"י
 בפסחים דט"ו שחכאו מתני' דחכית ושם ר"ה יניחנס פי'
 דפליגי דר"א סבר יש אם למקרא ור"ז יש אם למסורת
 והרי בכבורות דחו תירוק וד דקרי ר"א סבר יש אם למסורת
 והעלו דפליגי בה"ט דאם יבא אליהו וכבר הקשה הרב דכרי
 אמת שם דפ"ו ע"ש ויותר מזה ק"ל להר"ש פ"ח דתרומות
 ורבינו עובדיה שם שפי' למתני' דפליגי ביש אם למקרא וס'
 אם למסורת מאחר שכבר דחו הך אוקמתא שם ביע"כ זל
 דהס דאו כהך סוביח דכי תקא הך אוקמתא אינו אלא דר"א
 סבר יש אם למסורת אבל כר"ז לא ראינו דסבר יש אם למקרא
 וכי אסיק פלגי בראוייה לך שגור דר"א סבר הא נמי ראוייה
 היא אם יבא אליהו לא תכתב כש"ס א"כ מ"ט דר"ז כי ע"כ
 סכרי דה"כ דגם ר"ז אית ליה ה"ט דאם יבא אליהו דהרי
 בכלויה ש"ס אין חולק דכרר והפ"א ה"ט ר"ז דכיון דס"ל יש
 אם לחוקת ותרומתי כתיב א"כ ס"מ דמיצט תלויה אצפ"ו
 שראוייה

שראויה הוא אם יבא אליהו ואיך ל"א כ"ל למ"ל ריבוי לך ללמד
 הראויה לך ת"ל דיש אם למסורת ול דריבוי לך אנטרך לסתיר
 טמאה כהדלק פת"ס כשבת דכ"ה ולפי דהיה חקום להנריך
 שמור בתלויה ג"כ מרכייה כח"ס התו' שם ד"ה אחת לזה
 אנטרך תרומתי ויש אם למסורת דלא לבעי שמור בתלויה
 ל"ק דמי תתום שם ד"ה ורכי הכריחו דלמ"ד יש אם למסורת
 לא דרוש לך להסיר טמאה כהנאה י"ע ואל"כ ע"כ דלהסיר
 תלויה אתי א"כ ש"מ דרו לית ליה יש אם למסורת דאי ס"ל
 לשתוק חתיבת לך וע"ק דא"כ ר"א דס"ל נמי יש אם למסורת
 מנ"ת כה"ט דאם יבא אליהו כיון דגלי תרומתי ויש אם
 למסורת כי ע"כ ע"כ ראצטרך לטום דרעה אחריתי ולפ"ו דהר
 כי קושין לרש"י דפי' באוקמתא שדחו ומיהו ליישב פרא"כ ל"ל
 דהריהו אוקמתא קמייתא דמוקי להו דפליגי כיש אם
 למקרא או למסורת אתמר שם ככבורות כספ' שמאל ור"ל
 ויבא ואל"כ ע"כ דבוליה לא שמיצ להו דר"א גבי ככברו כה
 יש אם למסורת ס"ל והריהו תירון דפסחים דט"ו נמי ר"ל
 קאמר להו וע"כ פ"י דט"ו כשיטת ר"ל אע"ג דהקשו לרכיו
 א"ך דרכי הר"ם ודכיני עובדיה כפ"ח דתרומות דנקטו הטעם
 ש"יחו כש"ס קשים לשמו' וגם אכתי קשה איך יתכן דרו לית
 ליה ה"ס דאם יבא אליהו דמוסכס ככל הש"ס והנ"ל ליישב
 הוא כחאי דק"ט דכאן בהך סוגיא אסיק דרו לית ליה ה"ט
 והרי בפסחים ד"ך אמרו ר"ח רמי פיסחא אפיסחא חי אמר רז
 שתייהו כאחת זרמינהו אמר רבי יוסכו' אבל היאך כשרף
 אפי' תלויה עם הטמאה שחא יבא אליהו ויטהרו ומשיגה
 ר"ש אליביה דרו והא רבינו יוסי אליביה דרו ומ"מ הפסוק דרו
 אליביה דרו אית ליה ה"ט דאם יבא אליהו ברקאמר הכי
 להדיח וזה סותר מסקנת הש"ס דכבורות דרו לית ליה ה"ט
 וב"ת דרכיו יוסי ס"ל הכי ברעת רבי יהושע ולרדיה אה"כ
 דס"ל דרו לא פליג לר"א כחכית ומתני דחכית דתני דפליג
 רז על ר"א ר"ש אליביה דרו היא זה אינו דהרי שם בפסחים
 אחר זה אמרו רבי יוסי בר חנינא רמי תרומה אפיסחא ומשני
 חי אמר רז שתייהו כאחת ומיכיה חכית של תרומה וכו' גרמא
 איך בידים לא נפשי הא ר"ש הא רבי יוסכו' פרא"כ דתני
 בידים לא דיינו מתני דחכית רבי יוסי אליביה דרו היא
 והשתא ק"ט דהרי להאי תבא אסיק דרו לית ליה ה"ט דאם
 יבא אליהו ואילו רבי יוסי נופיה אליביה דרו קאמר להדיח
 ה"ט דאם יבא אליהו וע"ק דהא תני בפסחים דג' ר"א השם
 דו שרפין תרומות טמאות תלויות וטהורות אמרו לו טהורות
 לא ישרפו שחא ימצא אוכלים דשתא חוק לחומה לנו אמר להם
 לדכריהם אף תלויות לא ישרפו שחא יבא אליהו ויטהרנה הרי
 דרו אית ליה נמי הך הכרא דאם יבא אליהו כי ע"כ ליישב כ"ו
 ג"ל רבשבת דכ"ה פליגי בה כהתר הנאת טמאה דרבא מפיק
 לה מדכתיב נתתי לך שלך תהא ורז מפיק מדכתיב ולא בערתי
 חמור ור"כ מפיק מדכתיב תתן לו ע"ש ואל"כ ול דרו מפיק
 להתר טמאה כרכי ווחן או כ"כ ורכיו לך אנטרך להסיר
 תלויה דלא לבעי שמור ואי אחרת דהא נמי ראויה אם יבא
 אליהו לא יתכן דא"כ קשה לשתוק חתיבת לך והייתי אוהר
 דבעי שמור גם תלויה ואל"כ ע"כ דגלי קרא דהכא לא בעי
 שימור אע"ג דראויה אם יבא אליהו ור"א מפיק התר טמאה
 התיבת לך וע"כ סבר שפיר דהא נמי ראויה אם יבא אליהו
 ובעי שימור דטהורה מס"ל ולפ"ו גם רז מודה דה"ט דאם
 יבא אליהו א"כ י"ל דכ"ע מודה בה"ט דאם יבא אליהו שהני
 ר"ג לא התיר לגלותה אם היתה מכוסה וגם רז לא התיר כי
 אם גרמא אבל לטמאה בידים לא כט"ס בפסחים דט"ו וד"ך
 גרמא אין בידים לא ואי לית ליה כלל ה"ט דאם יבא אליהו
 ה"ט לא התיר לטמאה ג"כ בידים והרי אינה ראויה לך אלא
 ודאי כהא פליגי דר"א חשו גרמא כאלו טמאה בידים ואל"כ

אצ"ג דכתיב לך הראויה לך מ"ו הא נמי ראויה אם יבא
 אליהו וכשם שזכור לטמאה בידים מה"ט דאם יבא אליהו
 ה"כ ברמא דגרמא כוונתה בידים חשיכו ורז סבר אהני רבוי
 לך להתיר גרמא דמינו בידים אבל בידים לא דהא נמי ראויה
 היא אם יבא אליהו באופן דכ"ע מודה כה"ט דאם יבא אליהו
 ותו ל"ק בהך סוגיא דפסחים וגם ל"ק חכל מ"ש הרב דכר
 אחת דרוק :

והיה ג"ל דספק שרי מר"ת מת"ס כנרה דס"ו ר"ס אומר
 אחר תהיה אחד מעשה תהיה אבל אמרו חכמים
 אסור לבעיות כן שחא תבא לידי ספק והר"ן כפ"כ דשכועות
 הכריח דכי אמר ר"ש היינו דכיוס ו'תטביל ותשמש אבל אסרו
 חכמים ומתוך כך כתב דגרמין שלא יבא לידי ספק ע"ש גם
 הרשב"א כספר תורת הבית כדני טבילה דקפ"ח כתב הוכיח
 טובלת כיוס ו' של הספירה הסתכן החמה ומותרת לבעלה
 מיד לא שחכמים אסרו לעזת כן ור"ז ע"ש ואי כל ספק אסור
 מר"ת איך אמרו דמותרת מיד לבעלה מר"ת אלא שחכמים
 אסרו' ויותר קשה כדכרי הר"ן והרשב"א דהן הם הסוכרים
 דספק אסור מר"ת והרי להך סוגיא וגם כדכריהו מכובד
 להפך וז"ל דכיון דצברו ששה ימים ולא ראתה הרי הוחזקה
 שלא לראות והאזיב חוקה גמורה ומר"ת אוליין כתר חוקה לא
 שחכמים אסרו גם במקום חוקה ח"ק מרתין שם רצ"כ טבלא
 כיוס של אמרו ושמשה הרי וו תרכות רעה ומנען ובעלתן
 תלוים ומדתני הרי וו תרכות רעה נראה דאע"פ שחוקה
 לראות אתמול אינה אסורה מר"ת אלא דרבנן אסרו משום
 ספק וכדוחק ז"ל דאצ"ג דמר"ת כאשר מכה ספק מ"ת אי בא
 עליה ולא ראתה למפרע לא עשה טום איסור בתשמיש ומש"ס
 קרי ליה לאיסור זה תרכות רעה אף דאסור מר"ת :

עוד היה ג"ל דאיה דשרי מר"ת מת"ס בפסחים ד"ט
 טעמא דלא חויבא דאקל הא חויבא דאקל חיישינן
 ובעי בריקה ואחאי נמא אבלתיה חי לא תנן וכו' ואי כל ספק
 אסור מר"ת מאי ק"ל נמא אבלתיה והרי מירי ספק לא נפיק
 והרי אסור מר"ת ואדרבא לחתני' דמדדנות הו"ל לאקשוני
 איך במקום שחולדה וחור התיבנו וכו' דכדיקת חתן דרבנן
 הרי התום שם ד"ה כרי הכריחו דמתני' איני דלא כישל דהני
 ודאי מר"ת איך אי ספק איסורו מד"ס ז"ל דבספק ז"ל לא אסרו
 דתלין כמנוי דאלתניה וה"ל הו"ל שלא לחוש וז"ל עפי' מ"ש
 התום ד"ה ואם דאימור אבלתיה עדיף פסאז שפיקו דספק
 הרביל וקרוכ לודאי ותרע דאפי' מירי ודאי בעי לתקור
 שיוציא זה הספק ע"ש ואל"כ ז"ל דבספק כזה לא אסרה תורה
 וצ"כ שרי גם מדכריהם א"ק עדין מאי ק"ל לחבר שמת והרי
 אדרבא תיקשי כחבר שמת איך התיבן ספק דאסור מר"ת
 וז"ל לרכי התום דהתם נמי פשיט ליה דהוי ספק הרביל וכן
 באיך כרייתא כשפתו של חניק הוי ספק הרביל וכ"כ התום
 שם ד"ה ספק וכה"ג ראיתי להתום כע"ז דמ"א ד"ה ואין ספק
 שכתבו דספק התר הרביל מוציא מירי ודאי וכ"כ שם הרשב"א
 כחורשו ועל דרך זה ג"ל כה"ט כנרה דרז אבל ודאי דאתה
 וספק טבלה הו"ל ספק ודאי ופרך ואין ספק מוציא מירי ודאי
 וכו' היינו נמי דספק טבלה הוי ספק הרביל וכ"כ מהתו' שם
 ד"ה חכר שמת ע"ש איך ראיתי לרש"י בפסחים ד"ה ודאי טביל
 שכתב ואתי ספק זה ומוציא פירות הללו מירי ודאי טבל משום
 דרוב חכמים מעשרין הם ע"ש נראה דס"ל רבכל שפיקו דס"ר
 דמוציא מירי ודאי ה"ט דאיכא רובא להתר וקשה דהא קול
 בחולין דאי דאוליין בחד הרוב אף בדיני נפשות וא"כ תיקשי
 מאי פריך ואין ספק וכו' והרי ספק דאיכא רוב להתר דמוציא
 מירי ודאי מכהה קרא' ינפינן לה כפ"ק דחולין ועק"ל כמ"ש
 עוד רש"י ד"ה התם ואין נהגום והלך אחר הרוב אלא חוקט
 ודאי על כל המכריע י"ע וק"ט דבאי נהגום שייך כהילוך אחר
 הרוב

הרוב והרי רובא דאורייתא ועוד דהרי בקדושין ד"א אמרו
 רובא וחוקה רובא עדיף וא"כ איך חשיבי ככאן רוב להפק
 וחוקה לודאי והרי רובא עדיף וא"כ איך חשבי ככאן רוב
 להפק וחוקה לודאי והרי רובא עדיף וע"ק שגראה דמ"ט
 חוקה על חבר שאינו מוניא דבר שאינו מתקון אינו חוקה
 גמורה דחוקה לא שייך כי אם ברבר הירדע בלי שום ספק
 כגון חוקת פנויה וחוקת אשת איש וכהמה בחיים אבל חבר
 יתכן הפסע דאין נדיק בארץ ויוחנן לטוף פ' טנה נעשה
 צדקיו וכ"כ באיסור קול דיתכן כמעוט חברים דפסעי ולא
 חפשי חיד כי ע"כ נראה דכאן רוב הוא וכה"ג אמרו בחולין
 ד"ט נשמטה בחוקת התר עומדת ואינו חוקה אלא רוב דרוב
 בהמות כשרות כמ"ט הרא"ש והר"ן בחולין ר"א והרשב"א
 בתורת הבית הביא דברייהם הב"י ב"ד סי' פ"א וא"כ ה"כ
 חוקה זו אינו אלא רוב וכן ראיתי להת"ר סי' ר"ז שכתבתי
 רבינו שמה תלמיד רש"ו דחוקה אין עדים חותמים וחוקה אין
 אדם שורע תוך זמנו וחוקה אין אדם עושה בעילתו בעילת
 זנות דכל הני חכמי רוב הוי ע"ש וא"כ אי לם"ד סבר דאיכא
 רוב וקרי ליה ספק היכי משני דהוי ודאי חכמי חוקה ואין לומר
 דרוב זה אינו רוב גמור דהוי רוב התלוי כמעשה שהרי
 ככשרות ד"ט פלוגי בה רבא ורבנא ורבא הוא דאמר דגם
 רוב התלוי כמעשה הוי רוב גמור והנ"ל ליישב כמ"ט הה"מ
 ביבמות דל"ו ד"ה הא דכמעוט מנוי חיישין וכה"ג כתב
 הרשב"א בחולין ד"ט דרדיקת הריאה ה"ט דהוי מעוט רמנוי
 וחיישין גס הרשב"א במשמרת הבית דכ"א כתב דה"ט
 דרבנן דר"מ דאסרי לשחוט אחר שחיתת חס"ו דהוי מעוט
 מנוי וחיישין כי היכי דחיישי כרחאי ע"ש וא"כ י"ל דכל הני
 ס"ל לרש"י דאיכא רוב וקרי להו ספק דהוי מעוט מנוי וחיישי'
 ומה"ט פריך ואין ספק מוניא הירי ודאי והרי חבר וכו' דגם
 כמיפוט מנוי לא חיישין ומשני דאיכא חוקה ואעפ"י דהוי
 חכמי רוב ח"מ הוי רוב גמור דלכא מיעוט מנוי ותו ל"ק מכל
 נאי דק"ל דרבנן רש"ו וכו' הויכא בה י"ל שגם התוס' שכתבו
 הטעם דהוי ספק הרב"ל היינו דאיכא רוב להתר ומיעוט
 מנוי לאיסור וע"כ לא מהני דאי הוי רוב גמור הא קי"ל
 ראולין בתי רובא כי ע"כ נראה שגם רש"י כשיטת התוס'
 קאי והואיל דאתי ליהוק"ל כמ"ט התו' שם ד"ה ואם וא"ת
 והא מדורות הגוים רשות היחיד הן ותנן כפ"ו דטהרות כל
 הקוב שאתה יכול להרכות בפיקי וס"מ וכו' וי"ל דל"ד האי
 ספק לשאר פיקי דאחאי אית לן לומר שיהא בו נפל ודמי
 לספק ביאה וקשה דהא תנן שם כינד ספק נכנס וכו' הרי
 דת"ק אוסר גס בספק ביאה ור"א הוא דאמר ספק ביאה
 טהור ולא קי"ל כוותיה דהלכת' כת"ק דרביהם וכו' חמ"ט
 בע"ז ד"ע כמאן כר"א דאמר ספק ביאה טהור ודחו לא שאני
 התם וכו' וע"ק והרי התוס' שם כפכחים ד"ר ד"ה ספק כתבו
 כשם ר"י ור"ת דכ"ס פלוגי אבל רש"י פי"ר ר"א מתיר כספק
 ביאה גס כספק אחר ועמ"ט התוס' ככ"כ דנ"ה וא"כ מח"כ
 הו"ל לומר דאתי כר"א דמתיר בס"ס ולר"א גס כשאר ס"ס
 שרי ואי לפרש"י הרי ר"א גס כהר ספק מטהר ואינו לרבנן
 ככ"ג חטמאי וכדוחק י"ל דתירושא לפרש"י וקמ"ל דמדניא
 מדורות הגוים שרו לר"א דספק ביאה טהור אלא דחכמים
 אסרוהו בארץ ישראל לכד כמ"ט התוס' שם ד"ה כל וע"כ כל
 דאיכא ספק אחר לא אסרו גס בא"י ודאיתי להפ"ר שכתב
 ראיה ששכיהם לכהן ראחריון בכהן דותי ב"הגבול וכפ"כ
 דתוכות דכשביה הקלו ולהר"מ נוחא שהרי כל הספיקות
 הרבניות וכ"כ בפ"ח מהל' א"כ אך להחולקום קשה ותירץ
 דשאני שכיה דמנוולא נפשה לנכרי שבאי ורנלים לרבר שלא
 נטמאת כמ"ט כפ"ק דקדושין ע"ש וק"ל דמה ענין שכיה
 לחלוקת ראשונים דהרי לכ"כ כל ספק חוקי אחוקתיה שזה

הוספס וא"כ ה"כ העמוד אשה על חוקת כשרות לכסן ששנה
 להם הקדש וא"כ ע"כ דמרבנן הוא האיסור וכ"ת כיון דקיי"ל
 רוב גוים פרוצים בעריות א"כ לכ"ע הוי מר"ת דהרי אמרו
 בר"פ דקדושין רובא וחוקה רובא עדיף וא"כ לכל הגדרים
 אין זה ענין לספק דלא אתחוק שנחלקו בו הראשונים וכמו
 כן ק"ל להרב מש"ל בפ"ח מהל' איסורי ביאה ה"א שתלה
 איסור שכיה בחלוקת זה ולחה שביאיתי לא יתכן ומיהו
 ק"י כיון דרוב עדיף הוי מר"ת ואילו מ"ט כשכיה הקלו חורה
 להפ"ר דהוי מרבנן וכן דעת רוב הפוסקים כי ע"כ נ"ל דכד"ט
 דכתובות נבי פתח פתוח מובאר בט"ו ודברי הראשונים דכרי
 מהני נגד חוקה ורוב וכ"כ שם בד"ג דמכשיר ר"ב אפילו
 כרוב פסולין כראיה מעוברת משום כרי וחוקה וה"כ נבי
 שכיה כיון דאיכא כרי וחוקה גאומת נגד רוב וכ"ט ספק א"ל
 שחכמים החמירו אע"ג דכראיה מעוברת לא החמירו לדעת
 ר"ב ולפ"ו ל"מ מחאן דספק אסיר מדבריהם בלאו הטעם
 דמנוולא ענמה לנכרי שבאי ואי ק"ל להר"מ בפ"ח מהל' א"כ
 ה"ו שכתב הואיל ואיסור כל הספיקות מדבריהם הקלו
 כשכיה שגראה דאי הוה ס"ל דם' אסיר מר"ת ה"כ כשכיה
 ואילו למ"ט אינו תלוי זה בזה י"ל דא"כ דאף אי ספק אסיר
 מר"ת כאן כשכיה שרי כיון דאיכא כרי וחוקה אך כיון דס"ל
 דגם כל ספק בלא אתחוק שרי מר"ת כלל גס ספק זה בשאר
 כל ספיקי.

והרב

המוכח מהר"ט אלנאוי הו"ו בספר קהלת יעקב
 דע"כ הביא ראיה מהירושלמי דפ' אלחנה לכ"ג
 שאמרו הוי טע זכרים מאכילין ששם ב' ספיקו' ספק זכר ספק
 נקבה ס' כן קיימא או אינו כן קיימא וס' דרביהם להקל הוי
 נקבות אין מאכילין שהוא ספק אחר ס' זכר ס' נקבה ובספק
 ד"ת להחמיר מה נפטר זכר הוא כולה רידיה נקבה כסבא
 חולקא עמהון וממ"ט בס"ס ד"ס דרביהם להקל ש"מ דס"ל
 דספק אחר איסורו מדבריהם וא"כ כמ"ט הוי ספק דרביה'
 ולהקל ותירץ דה"ט דעבדים בחוקת התר אכילת תרומה וכו'
 דאיכא חוקה ספיקו להקל מרבנן לכ"ע את"ר ובעיקר
 תירושו יש להשיב דהך חוקה דהתר אכילת תרומה לא חשיבה
 כה"ט הר"ז וי"ל סימן פ"ח וכת' ערות בייעקב סימן י"ב וכבר
 עמדתי על זה כמ"א סימן ק"כ דרוט ע"ש וע"ק דאי איכא
 חוקה הא קול חוקי אחוקתיה להקל בשל תורה כידוע דאפילו
 כצדקה כתב הר"מ סימן ז"א וסימן מ"א דמכשיריון לכתחילה
 ע"ש ובאיסור אכילת תרומה כבר הכריחו התוספות וכמות
 דס"ח ר"ה רישא ע"ש וא"כ תיקשי אם הוי נקבות אמאי אינן
 מאכילין ניו"ל בתי חוקה וע"ק קצת שהרי בירושלמי פ"ק
 דכתוב' נבי פתח פתוח אמרו ספק אחר מר"ת להחמיר ס"ס
 מר"ת להקל ע"ש וא"כ למה שינו כאן ואמרו דספק דרביהם
 להקל והנ"ל בפירוש הירושלמי דכנוסח שבידנו הוא כשכוש
 ותקנו הריכ פני חשה כביאורו על דרך שזכר הרב הנו"ר ו'
 וכנוסח שבידנו כתוב וספק דרביה' להקל מה נפטר אם זכר
 הוא וכו' ופירושו נ"ל דק"ל למ"ט דנקבות אינן מאכילות ס'
 זכר ס' נקבה וספק ר"ת להחמיר דתינוח למ"ד שהביא לעיל
 מזה דתירומה כ"הו מר"ת אך לאירך מ"ד דהוי דרבנן דהל"ה
 קבלו המעשרות גס נקבות יהיו מאכילים כספק דרביהם
 להקל ומשני דאין כאן אפילו ספק דאם זכר כולה רידיה אם
 נקיבה נסבא חולק' עמהון וא"כ אין צד להתיר כי אם אם יהיה
 נפל וכיון דקול דרוב יולדות ולד קיימא כמ"ט ביבמות דק"ט
 א"כ הו"ל רוב לאיסור והמיעוט להתר דקול אזלי בתי הרוב
 כין בשל תורה או בשל דרביהם כדמנבא נמי בערוכין דה"ו
 זה נ"ל ככון בפ"י הירושלמי ותו ל"מ מחאן דס' איסורו דרבנן
 דח"ט וספק דרביהם להקל אינו טעם לס"כ כי אם פיכא
 לספק אחר להחמיר וכאמור וגם ראיתי לקרבן הצדקה שכתב

ושותי ספיקות מר"ת להקל גם ראיתי להרב נרוד החיים דף קל"ד שהביא ראיה חרתמי בת"כ וטמא אותו את הודאי הוא מטמא ואינו מטמא את הספק וכרתנן בפ"ה דנגעים ולהרב קשה למ"ל קרא לטהר ספק ת"ל דכל ספק שרי מר"ת ע"ש ול"ת מירו דהתם אי בכ"א אגמ"ס איקבע איסור ולכ"ע אסור מר"ת וכאיש אחר הוי המ"כ כוראי טמא ושפיר אנטריך ושם הביא ראיה להר"מ דתנן בפ"ה דנגעים בנזקק לטומאה לטמא בספק מרכיב הכתוב כדתני בת"כ והביאו הר"ש ע"ש ואי ספק אסור מר"ת למ"ל קרא וגם וו ל"ת שול דאי לאו דרכי וסיהרו הו"ו דרשינן וטמא אותו דטהור הספק גם באתחוק טהור קמ"ל גם ראיתי שהביא ראיה חרתמי בת"כ בפ"ה קדושים בפסוק לעני ולגר תעוב דספק לקט לקט וכו' ואי ספק אסור מר"ת למ"ל קרא והא נמי ל"ת שהרי בחולין דקל"ד רתני דספק חתנות כהונה פטור הקטו מרתני שספק לקט לקט הריכוו הכתוב ותירו פרה בחוקת פטור קמה בחוק חיו"ב ע"ש הרי דספק לקט היינו באתחוק חיו"ב דכל"א פטור דהמע"ה גם כמתון עניי"ס דספק תמון להקל ותו מאי ק"ל מהך כריתא דת"כ וגם כבר ראיתי להר"ן כגדלים ד"ה גכי כעיי"ת הש"ס ישיר לפאה שתמה להרמב"ן והרשב"א שכתבו דספק תמון עניי"ס להחמיר ואילו מהך סוגיין רחולין תבואה דספק תמון עניי"ס נמי להקל וכבר האריכו רכני האחרונים על זה ועיי"ן בהרומת חמ"מ סימן קכ"ד ח"ש על זה ובת"ה הר"ש חיו"ן ואילו הרב נקט דכריתא דת"כ כפשוטה להשיב גדולי הראשונים עור הביא ראיה חמ"מ בגטין דכ"ח אבל חטאת העוף חכמך לא ליעול חולין בעזרה קה"ל וכו' בגדה ר"ע והאיכא אגמ"ס ונש"י שקרב אשמו ואי ספק ד"ת להחמיר מר"ת וספק כוראי מה חולין ביעורה את"ד וגם זה בעיניי"ס דכרי תימא דמי קול להחמיר היינו חומרה דלית ביה קולא דאי החומרה נפיק מיניה להקל א"כ שכ"ח עירף כדמוכח בספר דוכתי וככ"ק ד"א וחפילו סוטה שצעה בס' הקתוב ספק כוראי כמ"ס כפוטה דב"ח היינו להחמיר ולא להקל והרי חולין בעזרה קול והיו מר"ת וא"כ איך יקריב מספק והיה כ"ל ראיה דהיו דרכנן דאי ספק חסור מר"ת כהן איך מותר באשתו דלמא גאנסה דבשלמא באשת ישראל סוגתה כדכונן לא חיישינן דאוקי אחוקתה דבחותק כשורה עומדת אך באשת כהן דהחשש שאנסה ראינו סותר חוקת כשרות היכי שרי אי אסור מר"ת דאי מדרכנן הא קול במירי דרכנן אס נוסת לא תנא ה"ב אינה באסרת על בעלה על חשש דרכנן וול עי"ן ח"ש התוספות כתובות דף ט"ד והאי דנאנסה יש לה קול ע"ש ח"כ דבעת הנשואין דהותר לבעלה בחוקת התר לבעלה כהן עומדת ואוב אוקי אחוקתה

וראיתי להרב בית דור הוד סימן קל"ד דנ"ח ע"ג שהביא ראיה דס' שרי מר"ת מ"ש ככרכות דל"ז מ"מ לנ"ש הו"ל ספק ערלה ונתן ספק ערלה כהן אסור וכמוריא חותר ומשני כ"ש בחקום כ"ה אינו משנה והשתא כשלמ' ואי ספק שרי מר"ת פריך שפיר דהרי כ"ש כיון דמספ"ל כולף א"כ בארץ מתירים מר"ת כיון דכל ספק דחמא שרייה וק"ל חקל בארץ דהלכה כמותו כח"ל אך אי ספק אסור א"כ גם כ"ש אוכרים מר"ת בארץ ותו לא שייך חקל בארץ והלכה כמותו כח"ל ונרחק ליישב דכיון דלכ"י חלקית חקלים בארץ לפי שהוא ספק מקרי שפיר חקל בארץ ושוכ' הק' כרכי הר"ן כפ"ק דקדושין שכתב דקול הלכה כחקל אפי' יחיד אצל רבים מאי משני התם כ"ש בחקום כ"ה אינה משנה וכי ברע כ"ש נגד כ"ה יחיד אצל רבים והלא קול בכל הוכתי יחיד בחקום דכ"ס אינה משנה עור הנ"ע כרכי הר"ן כפ"ק דקדושין שיש שלמדו חכאן דס' אסור מר"ת מדהורגה הלכה וכו' דמס"ה אפרו דחקל בארץ הלכה כמותו כח"ל אפילו יחיד נגד רבים

וכו' לדרידיה דספק אסור ד"ת ושפיר הוצרכו הלכה להחמיר ספק כח"ל הא דקול חקל בארץ הלכה כמותו כח"ל אפילו יחיד נגד רבים כח"ל את"ד ואחרי החמילה ל"ק מכל דבריו שהרי בקדושין דל"ט אסיק הש"ס דכך באחרים הלכה כח"ל ספיקא חותר וראיה אסור ושם באמר רב אינא ודכה בד רב חקן הו"ו חספיקי אחריע"ש והרי אין זה ספק בכל התורה הוא דהא קאי בלפני עור אלא ודאי דהתר ערלה חרוש הוא שהתיר בכל מין ספק אף קרוב לודאי ואף אם תמ"ל דתנן אחרתא שהתירו כה"ג ס"ל ערלה כח"ל מר"ס ואינה הלכה הרי עכ"פ חרוש הוא דלפני עור לא הותר כדרכנן כידוע ובשבת דקל"ט אמרו ולישלח להו פרכ"ט דחניא כימות ר"ט אמרו אין בלאים בכרם וחב"א בלאים בכרם וקול כל חקל בארץ הלכה כמותו כח"ל ומשני לפי שאינן בני תורה וע"כ הא כלל חקל בארץ לה"ד ערלה כח"ל הלכה וארי בהלכה לא באמר כי אס' ספיקא חותר וכלל זה מ"ל אלא ודאי דהא נמי כל חלוקת תנאים בכלל ספק וכדתני כע"ז דף ו' ואיך יודע להיכן הדין נתן בשל תורה הלך אחר החמיר וכיון דבאחר"ס עותר סו"ל כדתני שם בשל ספרים הלך אחר החקל וכיון שכן כולף דכ"ש מספק"ל הוי הותר ספק זה כח"ל בהלכה שנאמר ספיקא חותר ותו חכ"ה אי ב"ש מחמיר בארץ מר"ת אולי הרי עיקר כלל זה לא למדנו כי אס' חמה שבאמר בהלכה ערלה כח"ל ודאי אסור ספק חותר והא נמי ספק הוי לכ"ש ושפיר פריך דהוי ספק ערלה דכ"ל חותר ותו ל"ת חיו"ו דספק שרי מר"ת כשלמא גם מה שתמה להר"ן שכתב דהלכה כחקל אף נגד רבים דא"כ כ"ש בחקום כ"ה לא גרע מיחיד נגד רבים תמהני על דבריו כנ"ר שחש דהר"ן כ"כ חשבתו דאף ביחיד נגד רבים הלכה כחקל וע"כ שתמה עליו מהך סוגיא דכרכות וזה תימא דהרי בהך סוגיא דשבת אוכרתי דהו"ו ר"ט נגד חממים ואפ"ה פריך דלישלח להו כר"ט דכל סמקל בארץ ש"מ דאף ביחיד נגד רבים קול הכי ואי קס"ה תיקי עכ"פ הסוגיא את אחריו ומה לו כי יעצק פ"ה הר"ן ועיקר קושייתו לדרידי ל"ק דכ"ש נגד כ"ה גרע מיחיד נגד רבים שהרי הכריעו מן השמים דהלכה ככ"ה והו"ל כוראי וכ"כ חפ"ש ברכות שם שכתב ד"ה אינה משנה ואין זה אלא גרע ע"כ ש"ס ריחיד נגד רבים מקרי"ס וב"ש נגד כ"ה לא מקרי ספק וזה מוכרח עכ"פ גם מ"ס להר"ן פנ"ל דהלכה בחקל אף ביחיד נגד רבים לדרידי ל"ק רכיון דפריך הש"ס בסתם בשבת דקל"ט ולישלח להו כדכ"ס ש"מ דאינה קול דמי באמר בהלכה ספיקא חותר היינו בכל מין ספק אף גויעוט נגד הרוכ וגם כ"ל שגם מיניקר הסוגיא דכרכות מוכרח דפריך וליעבור מר כב"ש דחקל טפי וכו' ומאי קו' אף אי הותר ספק ערלה כח"ל מ"ל שחותר תרי ספיקי להחמיר והבא הוי תרי ספיקי ספק אי קול ככ"ה והוי והאי אתמ"ל כב"ש הרי כ"ש נמי פידי ספק לא נפיק ליה ומאי פריך וע"כ דכי פריך הכי דקיים להו דכל מין ספק אפי' קרוב לודאי התייר בהלכה וא"כ ע"כ דכי משני כ"ש בחקום כ"ה אינה משנה היינו דלא חשיב ספק כלל וכ"ת הרי הסוגיא דשבת לא לערלה חתיר כי אס' לכלאים אי מהא כבר פירש"י סם ד"ה וקול ככרכות גכי ערלה וה"ה לכלאים שאף אי מצוה התלויה בארץ ואינו נוספת מן התורה אלא בארץ ע"כ הרי דכלאים מתרלה למח וכן מחוואר בקדושין דל"ט שאפרו בשלמא לדרידי היינו דשני לן בין ספק ערלה לספק בלאים וכו' הרי דטפי יש להקל בספק בלאים והרי כלל זה דהחקל בארץ לא באמר כי אס' בערלה כפרס' ומדפריך בהתב' גם ליחיד נגד רבים ש"מ דהכי הו"ו נמי י

ורעומת וזה הביא ראיה הרשב"א כתור הכית דק"כ דכל ספק אסור מר"ת מ"ש כקדושין אמר ר"י

רז ערלה בח"ל ה"מ אח"ל רז לרכ אמי והתנן ספק ערלה
 בח"ל אסור וכסוריא מותר אשתתתם כשעה אח"ל אימור כך
 באמרה הלכה ספיקא מותר ודאח אסור ש"מ דלההיר ספיקא
 בח"ל הונדכה הלכה הא לאו הכי כ"מ שנאמרה אף ספיקא
 אסורה וכאז אף ספיקא אסור ד"ת את"ר ודאיתי להר"ם
 אלגאזי בס' בופי הלכות סי' תה"ג תמה על דבריו דאין כן
 גירסת שלפנינו אלא כי פריך מויתת ספיקא דתני ובח"ל יורד
 ולוקט ופירש' ואי ודאי מר"ת אסור היכי מזולזינן בספיקא
 בזלי האי פירוש דקתני יורד ולוקט ולא הול"ל אלא הוהר כמו
 בסוריא את"ר ודאח"מ הא ל"ק דרש"ל החק כבא זו ובח"ל
 יורד ולוקט ונעמו דא"כ היינו חתני דסוף ערלה וכש"ס
 הנורס' והתניא וכ"כ מפרש' דנקט הקוסיא מדתני ובסוריא
 הוהר ועיקר הקוסיא על זולזול התר הספק ומ"ש בנוסח רש"י
 היכי מזולזינן בספיקא בזלי האי תבות בזלי האי ליתיה
 בנירסתינו וכ"כ מפרש' כדל"מ ד"ה בסוריא יעש וגם הר"ם
 בסוף מ' ערלה הביא הנורסא בנירסתינו דלא תני ובח"ל
 וכו' וא"כ אין ספק שזה היתה גירסת הרשב"א ז"ל עוד הקשה
 לזכרי הרשב"א רביון דההלכה אתי להשמיענו דספיקא שרי
 א"ע רהוי מר"ת א"כ דאמרי רז ערלה בח"ל הל"מ לימא
 עדיף מינה ערלה בסוריא הלכה דאי אינה הלכה אמאי שרי
 בספיקא יעש והא נמי ל"ק שהרי גם עיקר אימור ערלה
 גדאי בח"ל הוא ההלכה ורז ני נקוט האימור נקוט ובק"ט ח"ל
 לריכות' וכ"ש סוריא לא דרדית הש"ס דגם כן נאמר בהלכה
 ספיקא שרי ורז לא נקוט כי אם צד האימור וכך מן דין ל"ק
 שהרי הלכה למ"מ הו"ד ת"מ ממוז ומד"ת אין חילוק בין סוריא
 לח"ל דמד"ת כשניה ודאי אסור והפק שרי וא"כ היכי לימא
 ערלה בסוריא בהלכה דמד"ת אין הפרש בין סוריא
 לח"ל ורכנן הוא דהחמירו קצת בסוריא שקרוב לה"ז עוד
 הקשה דאי ספק אסור מד"ת אמאי איצטרך להיתני ספק
 ערלה באז אסור ומ"ש מכל ספיקי תורה יעש והא נמי לרדיו
 ל"ק דע"כ דכפירוש נאמרה הלכה ספק ערלה בח"ל שרי דאי
 אחר סתם ספק ערלה שרי כולל אף באז וא"כ ע"כ לומר
 בח"ל ומינה בא האימור כספק בארץ ודא"כ דהתנא לא הוה
 צריך לתימני אלא דהש"ס מוהת הלכה שנאמרה דספק בא"י
 אסור ובח"ל שרי נקוט א"ע"ג דהאימור גם ההלכה לא הוה
 צריך אם לא דלא אפשר לפי מ"ש וכעין זה ביאר הפרישה
 בי"ד סי' רנ"ד על מ"ש הטור ערלה בא"י מד"ת ובח"ל הל"מ
 הלכך באז ספיקו אסור וכה"ל מותר והקשה הב"ד דהשמע
 דספק בהלכה לה"מ להקל וזה אינו דאם גביה הלכה במקום
 הלכך קשה דא"כ לא היה לו להוכיח דבאז ספיקו אסור דאין
 זה ענין להל"מ ועז' השיב הפרישה דהא לא אימיא שז"ל דהוה
 אחינא דאף באורייתא ספיקא שרי כיון דהל"מ דספיקא שרי
 לבך הונדך ענן הלכה דדוקא בח"ל שרי ובאז ספיקו אסור
 עב"ל ואין ספק דט"ם נפל כמ"ש דאף באורייתא וכו' וז"ל
 דאף באז וכו' וכוונתו על דרך שכתבתי דהוכרח ההלכה לבאר
 דבאז אסור דאי אחר סתם הוה נכלל אי וח"ל ודאיתי להרב
 הג"ת ספר בלאוין קמ"ו דע"ג השיב על דבריו ואני שמעתי
 ולא אבין דהיכי ס"ד דבדבר שאסור הל"מ וספיקו מותר
 דנית דהא דבר שאיסורו מד"ת שיהיה ספיקו מותר ותמיהת
 הכי דכש"ס לא הוכיח ספק דאז דאסור הל"מ אלא ספיקא
 דמותר בח"ל אמרו שהוא הלכה יע"ש :

ואח"כ לק"מ לפי מה שביארתי ככונת דבריו ומ"ש
 דהלכה לא הוכיח אימור דאז כי אם התר דח"ל
 כיון דע"כ לפחות נאמר כהלכ' ספק ערלה בח"ל שרי דכלא"ה
 נכלל גם באז הרי נאמר ג"כ בהלכה דספק באז אסור
 ערוקא

וראיתי להרב חוות יאיר בהשאלות דרס"ס שהקשה
 מהך סוגיא דמרש לסיטת הר"ת ולא ידעתי
 אך לא זכר שבכך הקשו כן הרשב"א בת"ה דק"כ והר"ן פ"ק
 דקדושין בהך סוגיא גופה ומה שתירץ דאיצטרך דאין כח
 ביד חכמי' לאסור כיון שהתיר הל"מ ספק חדש בח"ל להדיא
 יעש הוא תימה בעיני וכו' אתי הלכה דהוי ד"ת כזו שלא יהיה
 כח ביד חכמים לאסור ומכ"מ אי יאסרו אין זה אלא תימה
 ועד פה לא ראיתי כהנה"ו והרשב"א השיב לראיה זאת וז"ל
 דכי הונדכה הלכה במקום דאיתחוק אימור דכצלתא אסור
 ד"ת והכא שרי אבל היכא דלא איתחוק אימור מותר את"ר ז"ל
 וכדבריו נראה מפירש' שם כדל"מ ד"ה היינו שכתב ספק
 ערלה היינו ספק עכרו עליה ג' שנים א"צ פירש' שיש בו
 נטיעות ערלה ושאר נטיעות יעש והרי לצד דספק עכרו ג'
 שנים הו"ל איתחוק אימור והרי זה כקטן דבחווקת קטן
 מוקמינן ליה ואע"ג שהרמ"מ ח"א סי' זא הכריח דלא חשיב
 כה"ג חוקה כיון דעשוי להשתנות דכל יום גדל ואתי יעש
 ולדבריו ה"כ בספק אי עכרו עליה ג' שנים אינו חוקת אימור
 מ"מ ככר ביארתי בס' קט"ו שדבריו יסוד הם ולכו הסוכרים
 דחשיב חוקה גמורה וגם דר שני הוי איקבע אימור ומינה דכי
 התירו ספק ערלה בח"ל היינו כה"ג דאיתחוק אימור או
 איקבע אימור גם הר"ם בספ"ג דערלה ודכינו עובדיה שם
 פירשו כד שני והר"ן פ"י כפירש' יע"ש אלא רק"ל בתיירן זה
 דהרי אחרו ערלה בח"ל הלכה ואסית דכך נאמרה ספיקא
 מותר ודאח אסור ותנן נמי ספק ערלה באז אסור בח"ל מותר
 ואי כל עיקר התר הספק בח"ל הוא באיקבע או באיתחוק
 מינה דכי אסר בארץ היינו דכוותא שהתיר בח"ל וא"כ נ"מ
 דגם באז אינו אסור הספק כי אם באיתחוק או באיקבע אבל
 אי לא איתחוק לא אימור והתר וכבון פירות שאינו יודע אם
 הם ערלה או התר כעין חתיכה ס' חלב ס' שומן דשרי גם באז
 וזה תימה דהרי ק"ל בכל מין ספק אסור בערלה באז כי ע"כ
 ע"כ דרש' והר"ן והר"ם דנקטו הני מציאות לאו דוקא אלא
 שדכרו בהם ודא"כ דגם בכל מין ספק נאסר בארץ ומותר
 בח"ל ומינה דמ"ש כך נאמרה ספיקא שרי היינו בכל מין ספק
 גם בלא איקבע והדר כי קושיית הרשב"א בלא איתחוק
 כלא"ה שרי לדעת הסוכרים דספק שרי מר"ת וז"ל שכוונת
 הרשב"א ח"א דלצד לא איתחוק לא באה ההלכה להתיר
 דכלא"ה שרי אבל כיון שהותר בט באיקבע או החזוק דככי
 האי לכ"ע אסור מד"ת באה הלכה להתיר ומשום דר זה אחרו
 כש"ס כך נאמרה ספיקא שרי ודאח אסור

וראיתי להר"ן שהשיב גם הוא לראיה זאת דאיצטרך
 הלכה להתיר כל שנולד בו שום ספק אפילו
 שאינו כדאי להתיר דמ"ס אחרו החקל בארץ הלכה כמותו
 בח"ל ואפילו יסוד במקום רבים דבל ספק התיר ואפילו קרוב
 לוראי ואפילו לספוקי אהרדי נמי שרי ואילו בשאר איסורים
 עובר משום לפני עור יעש וק"ל דא"כ אדרבה תיקשי לשיטתו
 אי ספק אסור מד"ת הרי הונדכה הלכה להתיר ספק נריר
 דהל"מ אסור מד"ת וא"כ תו' מכ"ל להתיר אפי' קרוב לוראי
 וכנר רבים או לספוקי אהרדי אך לסיטת הר"מ ח"א דע"כ כי
 הונדכה הלכה להתיר אינו אלא לספק קרוב לוראי וז"ל דס"ל
 דכי ק"ל הכי היינו שכן קבלו להדיא וכדחתן ובח"ל יורד
 ולוקח וכלכד שלא יראנו וגם האמוראים דהוה מספקי אהרדי
 היינו שכן קבלו והונדכתי ליה שראיתי להרב בית דור ביד
 ספי' ק"ל שתמה להר"ן כן ולמ"ש ל"ק ומיהו אכתי מנר אחר
 יש להכריח מהך סוגיא דספק אסור מד"ת דאי שרי כסיטת
 הר"מ קשה היכי ק"ל ספק ערלה בח"ל מותר דמ"ש מכל ספק
 דשרי מר"ת ואסרוהו חכמים דאי מוסיס שהתיר הלכה להדיא
 ספק ערלה בח"ל מה בכך הרי ספק ממזר דהתירו הכתוב
 להדיא

לסדור בקדושתו דע"ג דמזכיר יליף הר"מ לכל איסורי תורה
 בכנין אב ואעפ"כ אסורו חכמי ספק ממזר וכן כל ספק איסור
 תורה אך אי ספק איסורו מר"ת א"כ בספק ערלה שהתירו
 הכתוב גם הם לא אסרו בו וכי אסרו בספק ממזר כבר הקשו
 בקדושתו דע"ג ואמרו מעלה עשו ביוחסין וזה לא שייך בני
 ערלה אך לשיטת הר"מ קשה וזו רבין דכספק ערלה התיר
 הכתוב גם בספק קרוב לודאי ואפילו נגד רוב כח"ש הר"ן
 כפ"ק דקדושתו ואף לסכרת יש הפרישים שכתב הר"ן שם דלא
 התיר כי אם ספק ממזר וכ"כ דעת הטור סי' רנ"ד כח"ש הכל
 שם מ"ת כבר כתב הרשב"א בת"ה שהכחתי לעיל התיר גם
 כספק ראיקבע איסור דלכ"ע אסיר מר"ת והיינו שכן הוא
 גמירי כהלכה כח"ש לעיל וע"כ לא ראו חכמים לאסור כיון
 שהקל בו טפי מכל איסורים וכה"ג בתב הרומט ליישב כחזר
 סי' והפ"ח כס"י ק"י להפק ממזר יעש באורך * עוד הכיאו
 ראיה הרשב"א והר"ן דהרי פליגי תנאי בכריתות דין ודוח
 או בחיוב אשם תלוי בעיני חתיכה חכ' חתיכות ולמ"ד רגם
 בחתיכה אחת דלא איקבע איסור חייב ואי כל ספק שרי מר"ת
 אשם תלוי למת למ"ד דלא בעי חתיכה חכ' חתיכות ומי נימא
 דכהא פליגי דלמ"ד חתיכה אחת ספק אסיר מר"ת ולאירך
 שרי א"ת והרומט והפ"ח תירצו דהא"כ דלהר"מ כהא פליגי
 אי ספק שרי מר"ת או אסיר בלא איקבע איסור ואחרי המחילה
 אינו מספיק דיתכן כן לומר במחלוקת תנאים ואילו שם דחייא
 בר רב ור"א אחרינן דפליגי ביש אשם למקרא או למסורת וכן
 רז' אחר רב ורבא ור"א אחר רב ורז' אחרו דפליגי באפשר
 לכרר איסורו ולהנך אמוראי דלא מולקי בין איקבע ללא
 איקבע וכיון דכאיקבע לכ"ע ספיקו אסיר מר"ת מינה ללא
 איקבע דלא פטרו להר"מ חתיכה אחת כי אם ריש אשם
 למסורת והדאיטריך קרא למצטט ש"מ דהספק אסיר מר"ת
 ככ"ג וכן לרז' אי לאו דאי אפשר לכרר איסורו כל ספק אסיר
 מר"ת והכא פטור האשם תלוי מה"ט דא"א לכרר ור"כ לכר
 הוא דתלו הטעם באיקבע וא"כ ש"מ דלכולהו אמוראי ספק
 אסיר מר"ת ככ"ג וזאת לר"כ לתבא החלוק בין איקבע ללא
 איקבע והרי גם בדעת ר"כ אינו כבוד המתיר ספק בלא
 איקבע ש"ל דכי פטר אינו לא רליתיא בחיוב אשם תלוי ואה"כ
 דיהיה אסור מר"ת דמי תלמן זה כזה והרי קול אשוי פלוגת'
 לא מפטינן וא"כ"ל דגם ר"כ מורה דספק אסיר מר"ת ובס'
 ידוע דקול אין ספק הוניה מירי ורז' והרי בדעת ר"כ אינו
 כבוד המתיר ספק בלא איקבע ולא שכינן דעת רבים כוראי
 ונקטינן ספיקו של ר"כ שזו אינה תורה ועל הכל דבעיקר פסק
 הר"מ שפסק כר"כ רבים קחו עליו דהיכי שביק חייב בר רב
 ור"א ור"ב ור"ח ורז' דאתו כולו כרבנן דרבי ונקיט דברי
 יחיד ר"כ דאתי בחיוביחיד כרבי לבכי רבנן ונרחקו ביטובו
 ואין ספק שמה שאין חולקים עליו שאר ראשונים הוא דבסדר
 קרשים וטהרות דאינו נוהג רוב הראשונים לא דברו בהם
 והדעת נוטה דלאו כ"ע מודו ליה כפסק זה וא"כ איך יתכן
 למתקם ספק איסור לסתיר מר"ת כיסוד זה וראיתי להרומט
 שכתב דגם למ"ד דפליגי בשם אשם למסורת מינה דגם בלא
 איקבע אסיר מר"ת כיון דחייב האשם תלוי ולאירך שרי כיון
 דפטור ולדבריו ל"ק מכל זה והפ"ח הכריח זה ג"כ דע"כ
 לחאן דפטור בחתיכה אחת מינה דהספק שרי מר"ת דאי לאו
 אחאי לא חייב הכתוב באשם תלוי ע"ש ולפי קונר ע"ה הא
 ל"ז דהרי איסור מולין בעורה בחידי דהקדמה מוכח מהמה
 סוביי ודברי הראשונים דהוי מר"ת ופיון כהר"ח כפ"כ מהל'
 שחיטה ובמ"ל שם ולפי' אף אי ספק אסיר מר"ת לא מפני זה
 יתחייב בקרבן דהוי להקל בשל תורה באיסור מולין בעורה
 מספק וכי חייב הכתוב אשם תלוי חידוש הוא שהתיר ספק
 איסור וא"כ כי פטר בחתיכה אחת אין מזה ראיה דשרי ש"ל

כיון דחידוש הוא לסתיר איסור תורה מספק לא התיר כי אם
 ככ' חתיכות לכר וזה"ל דאסיר מר"ת וכ"ת אכתי לשיטת
 הר"מ דספק שרי מר"ת א"כ אין בחיוב אשם תלוי חידוש כיון
 דכל ספק התיר הכתוב וכיון שכן ספיקו זל דחייב ופיטור אש"ת
 תלוי אי ספק נאסר מר"ת הא לא אידיא דליריה נמי כב'
 חתיכות דהוי מר"ת וחייב הכתוב כו' אש"ת אף דהוי להקל
 בשל תורה והוי חידוש גם להר"מ וחייב איקבע איסור מולין
 בעורה כיון שהיה שם חתיכות התר ואכל חד מינייהו ובר מן
 דין אי ספק שרי מר"ת כ"ש שאין למייבוק קרבן מספק וכיון
 שחייב היינו חידושיה והא קול דומירול' לא ילפינן וראיה שהרי
 כתב הר"מ בפ"א מהל' שגבות יראה לי שאלו החייבין קרבן
 מספק אין חייבין קרבן שחא יכנישו מולין לצורה נא"ת והלא
 חטאת העוף וכו' הרי דמרינא אין להביא קרבן מספק וש"מ
 דחיוב אשם תלוי וחטאת העוף חידוש הוא שחידש בהם
 הכתוב ולא ילפינן מינייהו * כי מן הבא"ר יש ליישב בדברי
 הר"מ אלו שקשה דהרי אשם תלוי שהתיר ספק מולין בעורה
 אצ"ג שאינו מחוסר כי פורים וכבר ראיתי להרב לשון למוד'
 ה' נדרים דצ"ד שהקשה כן ולרד"ל ק' דאשם תלוי עכ"פ
 חידוש הוא שהתיר ולא ילפינן מיניה כדתנן בהוריות ד"ח
 אין מחייבין אשם תלוי על ל"ת שבמקדש ונפ"ל כש"ס רכל
 שאינו בהטאת קבוצה על הודאי אינו מחייב אשם תלוי על
 הספק וכן פסק שם הר"מ בפ"א ה"ה ש"מ דרוקא במקום
 דהתיר אבל החטאת העוף ספק דמביא כמ"ש כבוד דכ"ט
 היה מקום לומר דבכל מקום ספק דחייב חטאת יביא קמ"ל
 דלא התיר כי אם במחוסר הפורים * גם ראיתי להרב שער
 הש"ל כהל' שחיטה דקמ"ז שהקשה בדברי הר"מ אלו מספק
 נזיר טווא דמביא חטאת העוף אצ"ג דאינו מחוסר כיפורים
 יעש ולרד"ל הא נמי ל"ק שכבר אמרו בכריתות רכ"ו נזיר כי
 מייתי קרבן לאו לכפרה מייתי לא למחיל עליה נזירות טהרה
 ג"ש וכה"ג אמרו בשבוצ' רל"ז ומה"ט קרי ליה הש"ס לחטאת
 נזיר מכשיר חטאת דמחוסרי כפרה כמ"ש בנבחים ד"ט נמי
 עלות נינהו וכ"כ התו"ש דפ"ט וכן דמחוסר לחנות נזירות
 טהרה הוי כמחוסר כיפורים

וא"י

שיהיה לחאי דאתאן עלה הנהגה הפ"ח הלכר
 ח"ס ל"מ שהרי בכל התורה שונג וזונס אינו בר
 עונש כלל וזאת כל שדרכו כרת ושבגתו חטאת שהנזיר
 הכתוב כפרה ש"מ דישנו כפונס וכמ"ש כס"י ק"ך ונמינו שיש
 עונש גם כספק שונג בהנך דודוכ כרת מדחייבו הכתוב
 אשם תלוי וא"כ כי פטר הכתוב בלא איקבע באשם תלוי אין
 מזה ראיה דשרי לכתחילה לאכול ספק איסור ש"ל דלוי התיר
 כי אם כשונג דלא ענש ספק ושונג ולא איקבע איסור אבל
 לאכול ספק לכתחילה אה"כ דאסיר מר"ת גם בלא איקבע
 ואין לתרין מחור מקל להקל עליו ועק"ל כתיבונס דאי הר"מ
 דעתו דש"ד דבעי איקבע וקול הכי הוא הטעם דלא איקבע
 שרי מר"ת א"כ תיקשי לנ"ל להר"מ להביא ראיה מספק ממזר
 הו"ל להביא מדקול דבעינן חתיכה חכ' חתיכות דלדבריו
 דה"ט דכל ספק שרי מר"ת ותו למ"ל ריבוי בממזר לזה
 לצאתו בנין אב לכל התורה כמ"ש הרשב"א בת"ה לדעת
 הר"מ והרי גבי אשם תלוי דרכש ודוכו כרת וממיר והתיר
 וב"ת כי קול הכי דבעינן איקבע מדנלי כממזר להתיר ספק
 הרי רבא גופיה שהביא ריבוי לממזר סכר בכריתות רל"ז
 דנפ"ל הא מדקול יש אשם למסורת כי בכל אלה הוא חני
 דראיה זו נריכה רבה לישבה לשיטת הר"מ והנה אחת שהיה
 מוקם ליישב דספק בדבר דודוכו כרת גם הר"מ הורה דהוי
 מר"ת דהרי אשם ענש על השונג כ"ש ספק איסור במזר
 והדעת נותן דשונג קול מספק וכ"כ שהני כשונג באיסור
 לאין אין בו עונש כמו שביארתי שם וכספק פליגי בה רבנן

אי אסור מר"ת וכן דעת הכ"מ כפ"ט מהל' ט"מ עפי' הגהה
שחנה כן להדיא בדברי הר"מ שם אך מה נדבר אחר שכתב
שם דבין בערות ושכתות דהוי מדבריהם והוי בני דבר
שזוגם כרת וכמו שכבר השיב הר"ש חיוון סי' מ' והרי"ט ט'
וע"ש

עוד הביאו ראה הרשב"א והר"ן דאכעוויא לן בפ"ק
דחולין הל' דאזלין בתר רובא ואתינן למפסטה
משבירת עצם כפסח ודיכוותיה ואם איתא תה ראה מהנהו
לרוב דעלמא דאיתחוק איסור דהנהו אפילו לא אזלין בתר
רובא שרו דהפק טריפות נינהו את"ד והר"ש חיוון הקשה
בדברי הר"ן לו דפ"ק דקדושין שכתב מה ראה מהנהו לרוב
דעלמא דאיתחוק איסור וקשה דהוי אמרו כי קמבעוויא לן
כגון קטן וקטנה וקטן וקטנה נראה ללא איתחוק איסור וכן
בכל הני דפליגי ר"ת ורבנן וכבר נדחק הרב לומר דקטן
וקטנה איתחוק איסור חשיב ע"ש והחכם עיניו יחוו דאינו
נראה כן ויש להשיב בדבריו ועל הכל ק"ל דלדבריו תיקשי מה
דראה הביאו משבירת עצם ודיכוותיה אימא כי אהני רוב
לשתיר אינו אלא בלא איתחוק איסור בכל הני אבל כקטן
וקטנה דהוי איתחוק חב"ל והוי חנינו חילוק זה ג"כ בשל
תורה גבי אשם תלויו דלא חייב כי אם באיקבע איסור לבר

וסבור הייתי לישב קושית הרב ולהגיה דל"ג בדברי
הר"ן דאיתחוק איסור שראיתי להרשב"א בת"ה
והר"ן גופיה בת' סו"ת כ"א שהביאו ראה זאת והשמיטו סו"ס
זה דאיתחוק איסור אך אחר הישוב אינו מספיק שגם בלי
תיבות דאיתחוק איסור קשה כן בדבריהם בת"ש ומה ראה
מהנהו לרובא דעלמא שנראה דבי בעו פכ"ל דאזלין בתר
רובא והיינו בקטן וקטנה לא שייך זה דכל פסק מר"ת שרי
וא"כ ע"כ שהיינו דהבעיא באיתחוק איסור כדברי הרשב"א
וקשה לשמוע וכאמור והכ"ל נוטב דבריהם בתאי דק"ל עוד
בדבריהם דארק"ל חפשיטות הבעיא משבירת עצם ודומה לו
אחאי לא הכריחו הפך דעת הר"מ מעיקר הבעיא שאגורו
בי קמבעוויא לן ברוב דליתיה קמן כגון קטן וקטנה וע"כ דבי
קבעו היינו מר"ת חב"ל דהוי דרובא קרי חתני' דרבנן דר"ת
סתירו בקטן וקטנה וזה ברור וגם ראיתי כן להדיא בחידושי
הר"ן לחולין וא"כ לשיטת הר"מ אי גם הפק שקול שרי מר"ת
נזכ"ש היכא דרובא להתר ומיעוט לאיסור אכן נראה דהוא
לא ק"ל כיון דהני לדחוי דרובא דעלמא דלאו הריסי' ואילו
ומיעוט הריסי' ואילונית חשיב כחתיכה חכ' חתיכות אפפי'
שאין הספק כי אם בקטן זה אם הוא חכלל הרוב או מהמיעוט
אפילו הכי חשיב איקבע דחיי קצת לעשה ואלאכה בבין
השמועות של שבת בכניסתו דחשיב חתיכה משתי חתיכות
ואיקבע כח"ש רש"י בשבת דל"ה והר"ן כפ" בתרא דיומא
ובתב הפיר"ח ככללי' ס"ס שכן נראה דעת הר"מ בה' שבנות
וה"ט כיון שיום חול ושבת לפינו חייב באשם תלויו אף על פי
שהספק בבין השמשו' אם הוא חייב חול או שבת וה"כ דכוותא
ומעין זה כתב הר"מ בפ"ה מה' שבנות עד אומר אבל חלב
ועד אומר לא אבל חלב דחייב אשם תלויו וכתב הכ"מ דחשיב
איקבע כיון דאחר אומר חלב ואחר שוחן ואף שיס חולקים על
שני דברים אלו וגם שיש להשיב דאכתי לא דמי קטן וקטנה
להנך מ"ח כיון שיס לבצע דין לחלוק ואילו מהפשיטות אין
עליו תשובה נקטו הראיה מהפשיטות ולא מעיקר הבעיא
ולשולל כל זה כתבו דמה ראה מהנהו לרובא דעלמא שכוונת'
דאם יאחר דכי קבעו בקטן וקטנה הוא השום דהוי כחתיכה
פכ' חתיכות א"כ מה ראה הביאו מהפק טריפה דהוי חתיכה
אחת אלא דאכתי קשה דא"כ גם כהפק טריפה לש"י חשיב
חתיכה משתי חתיכות כיון דרוב כשירות ומיעוט טריפות
לפניו ותו האי ק"ל לכן כ"ל דכי קבעו ברוב דליתיה קמן אף

ע"ג דהוי לא איתחוק ל"ק דת"ל דספק שרי דהרי אי רוב הוי
מר"ת אזלין בתריה להקל ולהחמיר דבשל תורה אין לחלק
כת"ש התו' שם לעיל מזה בבי חוקה וא"כ כ"מ ברוב דליתיה
קמן ורוב לאיסור דאפור מר"ת ולקי' עליה ומ"ש כגון קטן
וקטנה היינו לדומא להורות חנינו' רובא דליתיה קמן וזה"כ
דהבעיא אינו בקטן וקטנה דהתם ודאי שרי עכ"פ מר"ת כיון
דכל ספק דהתנא שריה ולכן ק"ל שפיר מהפשיטות דמה ראה
הביא מהנהו לרובא דעלמא והיינו ודאי היכא דרובא לאיסור
ועל דרך זה יש לישב גם בדברי הר"ן דאיתחוק איסור שכתב
כוונתו דמחזקינן איסור תורה כודאי חכא הרוכ ויותר נכון
לומר דל"ג ליה דאיתחוק איסור כיון שכת' סו"ת כ"א לא כ"כ
והרי"ט הט' השיב על ראה זאת דבאפשר לכרר לכ"ע אסור
מר"ת דהרי חייבו קרבן מה"ט דהו"ל לחידק דכתיב ולא ידע
ואשם וכי חייתי חפסה שהיה אפשר ואחר הכתוב ועצם לא
תשכרו בו ומה"ט דמי הש"ס ילפותא דרב אשי דיליף משמיטה
ודילמא היכא דלא אפשר אלמא הנך ילפותות דלעיל ניחא
דא"כ דאפשר לא אנרכיה דחמנא וכ"ת הא לא אפשר כיון
דאשר שבירת עצם י"ל דהכי דייק דאי איבלאי מילתא דטריפה
אין באן פסח הו"ל למשרי שבירה על ביור הכשר הקרבן
ובתר דאיתחוק כתורת הפסח יהא מוזהר בשבירת עצם
את"ד והדבריו כתב הפיר"ח ותמהני על דבריהם דהרי הם
ישבו לאורך ראה שהביאו הר"ן והרשב"א ראשם תלויו למה
למ"ד חתיכה אחת שנינו והעלו הם דבהא פליגי רת"ד
חתיכה אחת ספק באסר מר"ת כיון שחייבו באש' תלויו ולאורך
דפטר היינו דכל ספק שרי ואיך יתחייב וע"כ באיקבע דלכ"ע
חייב באש"ת לכ"ע ספיקו אסור מר"ת והרי הר"מ פסק בפ'
ח"ה' שבנות כר"כ דחתיכה אחת דפטור ה"ט דלא איקבע
ואילו שם ר' זורא פליגי עליה מה"ט דאי אפשר לכרר ולדבריה'
כתבא דל"ג כי פליגי אי באשר הספק באפשר לכרר או אף
כא"ל לכרר ול"ג תלויו דפליגי באיקבע ואסוק הש"ס דאיכא
בניניהו אבל הבני הראשונה לר"ג א"א לברר ופטור לר"כ הא
איקבע וחייב ופסק הר"מ דחייב כר"כ ש"מ דפליגי ולא ק"ל
כר"ג א"כ לדין לא נפק"ל מדיי אי אפשר לכרר או לא ואיך
הרב חוכה שטר אבי תדי דכתב דמה"ט חייבו באש"ת שזה
דעת ר"ן ולא ק"ל הכי גם הפיר"ח הביא ראה דאיכא ת"ד
דה"ט רב' חתיכות דאפשר לכרר ואע"ג דלא קי"ל הכי אלא
כאורך טעמא דאיקבע איסור ת"מ אף להווא טעמא הפק
דיכול לכרר לא יכנס עצמו בספק איסור ולא שרינן אלא
חתיכה אחת דא"ל לכרר יע"ש נראה שהבין בדעת שרי"ח
דכי פליגי ר"כ היינו דאף במקום דא"ל לכרר באיקבע איסור
ד"ת וזה"כ דמודי ליה באפשר לכרר דאסור וחייב באש"ת גם
כלי טעם איקבע אלא דאכתי ק"ל דא"כ הו"ל לחייב בכיות
ומחנה דפליגי שם דבא ור"ן ולר"ן כיון דאפשר לכרר חייב ואי
גם ר"כ מודה הו"ל לפסוק דין זה וכיון שהשמיטו ש"מ דס"ל
דלר"כ לא נפק"ל מדיי אי אפשר לכרר או לא וכ"ת דס"ל דכונ'
ומחנה גם לטעם ר"כ חייב דהו"ל איקבע איסור דקי"ל ח"ש
אסור מר"ת הלא חפשיטת הסו"י אין נראה וגם ראיתי להחזון
נאום כרפ"ד דבריות שכתב כשם מהר"י קורקום שנחפיק
בזה להר"מ אי כוית ומחנה חשיב איקבע ופשיט ליה דלא
חשיב איקבע וגם הביא ראה שכ"כ התום בכריתות דף י"ז
ד"ה דחסיפה ע"ש דהוה גרמיכן בש"ס להדיא וגם דר"ל דס"ל
ח"ש מותר ש"מ דלא חשיב איקבע וא"כ הדר כי קושין לרעת'
ע"ק במ"ש דהו"ל להתייר שבירה על ביור הכשרו וא"כ
יהא מוזהר על שבירתו וכו' דמי ידעינן טעם איסור שבירת
עצם על ביורו ומי יעמוד בסוד ה' ומאן לימא לן דשבירה על
הכשר הקרבן אינו פוגם וכיון שכן הו"ל השבירה ודאי לאו
וטרפיה ספק ואין ספק מונא מדיי ודאי וא"כ היכי פשיט

כגונח דנתיר שבירה דכשלא חי ספק אפיר מד' פשיט
 שפיר דכיון דהתיר הכתוב ספק קרבן טריפה מחכ רוב הרי
 הוא כגון אב דאולי' בתר הרוב משא"כ לדרך הרוב גם ראיתי
 למוריני הרוב בס' עין החיים בסדר שלח לך דפ"ד ובסוף הספר
 דף ו' שתמה שהרי כתב רש"י בד"כ רוב כ' באפשר לכרר לא
 איפשרי בעיני וכי קי"ל דאולי' בתר רובא היינו הלכה למשה
 חסוני יע"ש ולדבריו אף דהראיה מהשמיטה דחו משום דלא
 אפשר אכן שאר הראיות דהיינו משכירת עצם ודכוותיהו הוי
 ראיה דמהני רובא והרב שער החולק ח"ג ה' טומאת מת דף
 ס"ח השיב על זה דהר"מ חולק לפירש"י ומפרש היבא דלא
 אפשר היינו לשמיטה דאילו לשאר ראיות ונפשט בעיין מהנך
 קראו והביאו ראיה שגם הר"ן מפרש כן שכתב ושמעינן
 משמעתי' דאף בכדיקא סדכות הריאה אולי' אחר הרוב
 דהא כפרה ארומה חזינן למכרך ומעמידין אותה בחוקת
 כשירה יע"ש הרי כהדיא רמ"ל שלא כדעת רש"י אלו דכריו
 והם דכריו תימה שהביא דכריו הר"ן בטעות שכלשון הר"ן
 כתוב דהא כפרה ארומה לא חזינן למיכרך ומעמידין אותה
 וכו' הרי רפשיט ליה דגם כהנך חשיב לא אפשר לכרר כיון
 דכיון הכורא ככך שתהיה שלימה ואף אם נודתן לפניו ספר
 מוטעה הרי תמה שסיים הלכך בא ואב ונשל בני מעיה וכו'
 כשירה ש"מ שצוקר ראיתו הוא באי אפשר לכרר דשני ועוד
 לדבריו תיפשוט בדריקת ריאה אינה צריכה כלל מהך ראיה
 בופה אף באפשר לכרר לא וראי כמ"ש הר"ן דטריפות הריאה
 חזיו ולהכי מיייתי ראיה דה"ד כל דאפשר לכרר אבל באי
 אפשר לכרר שרי כדהתירו כפרה ארומה וגם ראיתי בתשב"ץ
 ח"א סי' ה' שהביא ראיה זאת בדרך זה גם בת' הר"א ס' חלק
 כ' סימן ק' הביא דכריו הר"ן וביאר דה"ד היבא דלא אפשר
 מה ראיה דכפרה ארומה דהתם נחוי לא אפשר ואדרבה מוכרי
 הר"ן יש התירה לדכריו הרי"מט דלכריו דחשיב כל הנך אפש'
 לכרר והתיר הכתוב גם כלי בדריקת ריאה אעפ"י דהטרפות
 חזיו כהם ח"כ תיקשי למ"ל בדריקת ריאה רפשוט בכל הש"ס
 והרי כהם שהתירו אף מוכריה' לסחוך על הרוב כי"ח טריפו'
 מהנך ילפותות ה"כ בכדיקת ריאה הו"ל להתיר מהך ראיה
 דכפרה ארומה לא וראי כיון דבור הכתוב שתהיה שלימה הו"ל
 אי אפשר לכרר באופן שדכריו בזה הם פלא בעיני עק"ל
 כדכריו הרי"מט והפ"ח חמ"ש כבירה דף ט"ו אבל וראי דאתה
 מי ייחר דטבלת הו"ל ספק כודאי ואין ספק מוציא חירי וראי
 ולא והתניא חכר שמת וכו' ולדכריהם מאי קושיא לישני כי
 אסר ר"י משום דהוי דאפשר לכרר בנקל שיטאל אותה אם
 טבלה וע"כ אסר משא"כ בחכר שמת דא"א לכרר וכת'
 דאה"כ וכי ק"ל משום דתלי הטעם דאין ספק מוציא חירי וראי
 דנראה דעיקר האיסור מצד זה ולא משום דאפשר לכרר הא
 ל"ה דהרי בספק דאתה דהוי ספק ומפק התיר ר"י גם דאפשר
 לכרר וא"כ כשאסר כודאי ראית ע"כ לתלות הטעם דאין
 ספק מוציא חירי וראי כיון דבלא"ה הוה שרי אף דאפש' לכרר
 לא וראי רפשיט ליה דאי הותר באי אפשר לכרר ה"כ באפשר
 לכרר וע"ק חמ"ש בסוטה דף כ"ח דספק טומאה כרשות
 סיחיד מק"ו סוטה ילפינן לה ומה סוטה שלא עשה טובה
 כמודר ואונם כרצון עשה כה ספק כודאי שרץ וכו' ולדכריהם
 איבא למפרך שאני סוטה דאפשר לכרר האיסור על ידי שתיית
 מי סוטה שעיקר שתיית מי סוטה הוא לכרר האיסור כמ"ש
 בכריתות דף כ"ו סוטה כי מתיא לכרר עון קאתיא וצ"ש
 כתום סוטה שהקשו מעין זאת אלא וראי רפשיט ליה דאין
 חילוק בשל תורה כין אפשר לכרר ללא אפשר דאי הותר גם
 באפשר לכרר יש להתיר גם ראיתי להרמב"ם שיטב עוד דאה"כ
 דהוה חזי לדחוי דמתורת ספק שהתיר הכתוב ככ"מ התיר
 באן לא רש"י למ"ד רביעין חתיכה סב' חתיכות אבל לא חידך

חזיו יליף שפיר מש"ה דחי הש"ס דריחוי דאתי ככ"ע ולמחנקה
 יליף מפרה ארומה דאולי' אחר הרוב כודאי ולא מחמת
 ספק יבש וקשה דא"כ לר"ט דהביא מעגלה ערופה ולא
 ארמייה כלל אחאי לא דחו דהא ל"מ למאי דקול כל ספק שרי
 ווד"ת .

אך אתה ק"ל דמהנך ראיות שהבאתי נראה דלא
 כהרמב"ם שאין לחלק בין ספק שיכול לכרר לחין יכול
 לכרר ואילו בפ"ג דחולין דף מ"ג אחרו שמה מיני טריפות
 כאמרו לו למשה מפינו נקובה וכו' ודרוסה נפולה ע"ש וכד
 הוינן בה דרוסה ונפולה טריפות מספק ולא כודאי דהרי
 אישטרו בכדיקה כנפולה כמ"ש בחולין דכ"א וכן כדרוסה שם
 בדכ"ג והכריחו התוס' והרא"ש דגם לודאי דרוסה ואעפ"י כן
 אשר הכתוב דרוסה ונפולה כלי בדריקה משום טריפה מספק
 ולשטית הר"מ תיקשי דהרי אסר הכתוב ספק איסור מר"ת
 הפך דעתם דכל ספק רחמנא שרי וצ"כ לישב דספק דחזי
 לכרר איסוריה לכו"ע הוי מר"ת ולהרשב"א והר"ן דלא חילקו
 כהכי קשה אמאי לא הביאו הך ראיה מדרוסה ונפולה .

שוב ראיתי דאי קשה לכו"ע קשה דהרי אסיק בס"ס
 דחולין דהא דגם רוב דליתיה קמן אולי' בתריס
 ומה"ט קול נשחטה כחוקת התר עומדת ולא בעי בדריקה בוח
 טריפות אף דאפשר לכרר וא"כ תיקשי דרוסה ונפולה היכי
 אסר כיוול בתר רובא אף שאפשר לכרר וש"ר דמהא ל"ק
 סבכר כתב הר"ן בפ"ק דחולין כהם רבינו יונה דכל היבא
 דאיתליד ריעותא אולי' להחמיר כדמוכח מה"ש ודילמא חוט
 השדרה איפסיק וכ"כ הרשב"א בחירושיו והר"בש סימן תצ"ט
 אלא שראיתי להתוס' ביבמות דל"א שגראה שחולקים על זה
 והצילו דגם באיתליד ריעותא מחיים אוקי אחוקתה ושרי
 כשהספק שקול וזלת היבא דגר האיסור שכיח טפוי וכ"כ
 מהרא"ש כלל"ך סימן י"א וע"ש . וכבר האריך הפר"ח בסימן
 כ"ט לכאז מחלוקת זה ולדיריה קשה כי קושיין א"כ דרוסה
 ונפולה היכי אסר הכתוב וראיתי להרב פ"ח ח"ב סימן קכ"ו
 וסימן קכ"ח שהצילו מהר"ו אלפנרדי והפ"מ דלא כתבו להתיר
 התוס' והרא"ש בספק שקול כי אם באי אפשר לכרר על ידי
 בדריקה אבל באפשר לכרר גם הם מודו דאסר וע"ש ופ"י זה
 היה מקום לישב הכא דכי אסר דרוסה ונפולה ה"ט דאפשר
 לכרר האיסור על ידי בדריקה ואינו מספיק שהרי כי קול נשחטה
 כחוקת התר עומדת היינו כח הרוב רוב כהמות כשרות הם
 כמ"ש הראשונים הבאתי לעיל והרי אסיק הש"ס בחולין דהא
 דאולי' אחר הרוב גם באפשר לכרר וא"כ קשה כדרוסה
 ונפולה כי יש בירו לכרר מאי הוי והרי שרי ברוב גם באפשר
 לכרר וכן קשה להפ"ח בעיקר חילוק זה דאי אהני רוב
 גם באיתליד ריעותא מחיים א"כ גם באפשר לכרר שרי חין
 הדין לפי מה שנתבאר והנ"ל לישב דכי אסר ה"ח דרוסה
 ונפולה היינו ככתב כודאי שטרפה והיינו על ידי בדריקה
 ואה"כ דכלי בדריקה שרי מר"ת אלא דרבנן אסרו עד שיכרוק
 נודי דהוי לכדיקת הריאה דחזוי הטרפות בו כ"ש כדרוסה
 ונפולה דאיתליד ריעותא דאסר כלי בדריקה ודכריו הר"מ
 בפ"ד מה' מאכלות אסורות ד' וה"ט מהתם דכריו חשמע
 שאסר הכתוב ודרוסה חיד קודם בדריקה וא"כ צ"ל דאיתליד
 ריעותא מחיים לא אולי' אחר הרוב אף חמ"ש בפ"ה חמ"ג
 שחיטה ה"ח ו"ל ואם נתבא בה רושם הדריסה הרי זו טריפה
 ואסורה מן התורה ע"כ נראה דכי אסרה הכתוב אינו אלא
 אחר הכירור וכדיקה כי ע"כ כ"ל שגם נ"ש כה' פ"א כוונתו
 כן אלא שקוצר אף לדעת הסוכרים כדעת הר"מ לודאי
 דרוסה לא מהני ליה בדריקה כמ"ש הר"ל נח סימן פ"ד ומשפטי
 שחולל סימן ז' וכנה"ג ד' סימן כ"ו לדכריהם ל"ה למת שאנו
 דנים בדכריו שלא אסר הדרוסה קודם בדריקה .
 והנ"ל

והנה"ל לישב לעיקר קושי הר"ן והרשב"א ראה"כ ה"ל
 ספק שרי מר"ת אבל שיהיה מצוה לאכול ספק
 איסור לא יתכן וכה"ל כתב הר"ן בפ"ג ג"ה גבי ת"ש ס"ס וזהו
 למעוטי מאי לאו למעוטי כל איסורין שבתורה שהקשה ליתא
 דזהו למעוטי דרזקא האי איסור תכטלן לכתחילה אבל שאר
 איסורים לא אבל כשנתערב אה"כ דמתרי מיניה לכל איסורים
 ותיקן כשם התוס' דהא לא הוי התיב הכא מכלל איסור דכל
 איסורים מר"ת תכטלן ומ"ס דרובע בשלה חידוש הוא אין
 חידושו שחזר לכתלו לא שחזר לכתלו מא"כ כשאר איסורי'
 שאין מצוה לכתלו לכתחילה ע"כ וא"כ ה"כ י"ל דקפשיט רע"כ
 דרובא מר"ת והוי התיב גמור דאי לאו דהוי ספק גמור וכספק
 שקול השיב אף אי קול דספק שרי מר"ת דיליף מספק גמור
 ה"ל לא יתכן שיהיה מצוה להקריב עולה או ק"פ דגם אכילתו
 מצוה ועיקר המצוה להכנס בספק איסור וכ"ת אדרבה תיקשי
 מהך סוגיא דהרי מצוה הקרבנות כגון עולה וק"פ ופרה
 אדומה ועב"ה ושעיר עיזים להכנס כמייעוט נד איסור
 לכתחילה דמדי חשש מייעוט טריפה לא נפקי ומצותן בכך
 וא"כ איך קרי ליה לרובע בשלה חידוש דתכטל איסור כרוב
 התיב הא ל"ק ר"ל דקא ברובא דאיתיה קמן דעכ"פ מייעוט
 האיסור אם כודאי כבי האי גבי מצוה הוי חידוש דגבאי הוא
 למצוה כמייעוט איסור' שבו אבל רובא דליתיה קמן דלא החזיק
 שם מייעוט האיסור כמצוה כה"ג אין שום גבאי למצוה אך אי
 השיב ככפך גמור אף דהתירו הכתוב גבאי הוא למצוה שיהיה
 עיקרה נפשית בספק איסור גמור א"כ י"ל שהנה מוכרח
 דלתסקא כי כתיב אחרי רבים נכלל בין רוב דאיתיה קמן
 בין ליתיה וכן פירש' לתסקא' הך הוביא יע"ש ולס"ד סבר דלא
 קאי כי אם כרוב דאיתיה קמן והנה לס"ד נחא דאחרי רבים
 כי אצטרך היינו להתיר כרוב התיב דאילו בלי רוב דהיינו
 כשתי חתיכו' שמו' וחלב לכ"ע איסור מר"ת כמ"ס כל הפוסקי'
 כיון שחייב הכתוב אשם תלוי וא"כ אי רוב אינו כלום כי הו'
 ב' חתיכות התיב וחד איסור השיב כשני חתיכות איסור והתיב
 דאיסור מר"ת קת"ל דשרי אך לאסור בב' חתיכות איסור וחד
 התיב כיון דהא פשיט לן אפי' בחתיכת איסור עם חתיכת התיב
 שנתערבו דאסורי מ"ס ב' של איסור וחד התיב דאסורי אך
 לתסקא דקאי אחרי רבים גם לרוב דליתיה קמן דכנר זה
 לא שייך איקבע איסור גם בספק שקול א"כ עיקר דין זה אי
 ספק איסורו מר"ת או לא תלוי בדיעבד פירוש אחרי רבים
 דאיכא עיקרו להתיר כרוב התיב מוכה דספק איסור מר"ת
 דגור התיב רוב ש"ת דספק שקול אסור ואי אחרי רבים עיקרו
 בא לאסור כרוב איסור מינה דספק שרי מר"ת מחדא רוב
 ש"ת דספק שקול והוי בפירוש אחרי רבים אין ברירה איה
 נד עיקר כדו לכרר דין ספק איסורו מר"ת והיא גופה
 צריכה רבה וע"כ כיון שמצא הר"ם שהתיר הכתו' ספק גמור
 בלא איקבע מינה דכי כתיב אחרי רבים לאסור כרוב איסור
 דס"ד כיון שהתיר ספק גם נד מייעוט לגבי רוב השיב ספק
 קת"ל דאי להתיר לא אצטרך וכתבא דריבוי ספק גמור
 שהתיר גלי דאחרי רבים עיקרו לאסור אך לס"ד דסבר דאחרי
 רבים לא קאי כי אם לרובא דאיתיה קמן לכך והיינו להתיר
 כרוב התיב דלאסור לא אצטרך כמו שבארתי וקבעי רובא
 דליתיה קמן להתיר הגון קטן וקטנה מכל מר"ת דלא התיב
 כי אם בשם רוב התיב דאי קבע רוב התיב אבל רוב דליתיה
 קמן כחאן דליתיה והוי בפירוש התיב הכתוב ספק גמור
 ומאי קבעי אף אי רוב לא השיב שרי כשם שהתיר התם כ"ש
 רוב וא"כ ע"כ דהמקשן סבור דכחמור חידוש הוא שחידשה
 תורה להתיר ספק' וכו' שכן דעת הסוברים דספק איסור
 מר"ת וכן בדין דהרי כשתי חתיכות לכ"ע איסור מר"ת והוי
 דעת המקשן דרוב דליתיה קמן חמיר טפי מרוב דאיתיה קמן

א"כ ספק דליתיה קמן דאסור מר"ת מק"ו דספק של כ' חתיכו'
 נפיק וא"כ היכי מצוי לרחווי דכי התיב כשכירת עגם הוא מצד
 ספק דכל ספק דחמא שריה דתלכר שרעית הכענין דספק
 אסור מר"ת ולהני קבעי כרוב מכל' להתיב כר מן דין דאי
 מצד ספק כ"ש דנפסט בעייתו דמהני רוב להתי' ודעת הר"ם
 ושיעוריה דסכרי דספק תורה להתי' היינו לכתר דפשיט הש"ס
 דכי כתיב אחרי רבים הוא אף כרוב דליתיה קמן והרי בלא
 איקבע אין לנו שום גילוי שיהיה הספק אסור מר"ת והרי קול
 דאינו מביא אשם תלוי בלא איקבע אף דאי קבע חייב ואף
 דמטע אין ראיה ש"ל דאף שפטר שגבת ספק לא התיב מויד
 ספק לכתחילה וא"כ באנו לבית הספק אי אחרי רבים בכלל
 גם רוב דליתיה קמן אי עיקרו בא להתיר כרוב התיב מינה
 דספק אסור מר"ת לכתחילה ואי בא לאסור כרוב איסור מינה
 דספק שרי מר"ת גם לכתחילה ואין ברירה לשום נד וכו'
 שכתב דהתיב הכתוב ספק גמור מינה דכי קאי אחרי רבים
 כרוב דליתיה קמן ג"כ היינו לאסור כרוב איסור דהרי התיב
 ספק שקול כאן דאם באנו לומר דכחמור חידוש הוא מאי
 חידושה והוי עכ"פ התיב רוב והרי רוב דליתיה קמן קול
 לגבי אשם תלוי דאינו מביא בלא איקבע וא"כ לית לן למשו'
 פשטי הכתובים דחידוש וגו' הם כדכר השקול ואורכה זהו
 מר"ת כיון אב שכלל התורה ולמסקא אדרבא רובא דליתיה
 קמן י"ש להתיר טפי מרוב דאיתיה קמן כיון דהאיסור לא איקבע
 הפך רעית הכענין דטפי יש להתיר כרוב דאיתיה קמן דאף
 דהאיסור איקבע הרי איקבע כמי דהתיב כרוב התיב ונפ"ו תו
 ל"ק מהך סוגיא לשיטת הר"ם ודוק

א"ך

מכר אחר תמהני כראיית הרשב"א והר"ן הלון
 דמאי ק"ל מהך סוגיא והרי כה"ט דחולין אסיק
 הש"ס בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת עד שידע לך
 כמה נשחטה נשחטה בחוקת התיב עד שידע לך כמה
 נטרפה ופירשו רש"י והר"ן דהיינו בחוקת איסור אכר מן
 החי והתו' בינה דכ"ד ד"ה בהמה הקשו דא"כ כיון שמתה
 אף שלא נשחטה לא שייך בה איסור אכר מן החי ופירשו
 דהיינו בעשה דאינו זכוח ע"ש והרשב"א בחידושו לחולין
 ישב קושיית התו' דכיון דמעיקרא בחוקת איסור אכר מן
 החי עומדת ועכשוי כמי לא כתברר אם נשחטה כהובן שרי
 הוא מוחזקת מאיסור לאיסור ויש כיוצא בזה בפ"ד אהן
 יע"ש וכה"ג כתב בחידושו יבמות דל"א ע"ש וכן הכריח
 הרמ"ט ח"א סי' פ"ב דמחזקינן מאיסור לאיסור ובתקום
 אחר עמדתו על כבוד דבר זה והרי כי אמרינן נשחט
 בחוקת התיב עומדת אינו אלא כה הרוב כהמות כשרות
 הם דאילו חוקה אין כאן כמ"ס הרא"ש והרשב"א והר"ן
 בחולין ד"א גבי ת"ש איתיה מפרה אדומה יע"ש וא"כ אי
 ס"ד רוב אינו כלום כרבעי מכל' א"כ היה הדין כותן דכל
 ספק טריפה ככל ספק בשחיטה דחשיב כודאי דאוקי אחוקת
 איסור שיהיה לה מקדס וא"כ שפיר הביאו ראיה מכל הנך
 דספק טריפה דכלל הנך אף אתמ"ל דכל ספק טריפה רחמנא
 אינו אלא בספק דלא איתחוק איסור אבל כאן דאי רוב אינו
 כלום הו"ל ספק טריפה ספק באיתחוק איסור דאוקי
 אחוקתיה מר"ת לכ"ע ותו מאיק"ל מכלאן לשיטת הר"ם
 ואין לומר דכי אמרינן אוקי ספק על חוקתיה אינו אלא כנולד
 ריעותא לפיכך אבל בלי ריעותא לא מהני חוקה מדידה זה
 אינו דא"כ גם כרוב נחא הכי ומאי קפשיט מכל הנהו דספק
 עריפה דמהני כהו רוב והנהו לא נולד בהם ריעותא דספק
 טרפות ותו דחוקה אמרו כד"י דחולין דלפינן חנבעי בתים
 דכתיב והסביר את הכית ודילמא אדכפיק ואתי בניד ליה
 שיעוריה הרי דמהני חוקה גם בספק דלא איתיליד ריעותא
 וכ"ת דס"ל דספק דמתיבדן לכרר לא חשיב כי היכי דנחא
 אוקי

אוקי אחוקתיה מלכד שכבר ביארתי לעיל שזה אינו דמדת
 אין חילוק בין אפשר לכרר ללא אפשר כד חזן רין דא"כ מאי
 ק"ל לישני דגם הר"מ לא ס"ל להתיר ספק כי אם באי אפשר
 לכרר אבל באפשר לכרר לא הטיב ספק ואסור מד"ת כח"ש
 לישב הרומט והפ"ח כי ע"כ אינו רואה תקום לראיה זאת כי
 אם לפי דעת התוס' דבהמה בחייה בחוקת איסור עומדת
 היינו באיסור שאינו וכו' ולכרריהם בספק טריפה לא שייך
 זה ותו מאי ק"ל להר"מ שיסבור כסברת רש"י וכ"ש שכבר נת'
 שכן דעת הרשב"א והר"ן וזו שדעתם דכי מחוקינן מאיסור
 לאיסור היינו איסור אכר חזן החי עם נכילה דליתנהו כי אם
 כזה אחר זה אכר חזן החי מהיים ונכילה כמיתתה אבל
 טריפה דשייך גם בחייה לא שייך לומר אוקי אחוקתיה ומיהו
 גם חזן הנז הוה ל"ק שהר"מ כפ' ד' מה' פאלול חסורות ה'
 וה"ח כתב דהטריפה שנאסרה הוי דכין שנטרפ' וסופה למות
 חשיב כהתה יע"ש וא"כ גם כנולד ספק טריפה בחייה הוי כספק
 שחיטה דמחוקינן מאיסור אכר חזן החי לטריפה ויש לרחות
 דבחולין דק"ג תבואר דאיסור אכר חזן החי ישנו גם בטריפה
 משא"כ כנכילה וא"כ לא שייך לומר אוקי אחוקתיה כיון דא"כ
 לאכ"תה שחיב גם בטריפה וגם אפשר להיות טריפה חזן
 הכטן דלא קרס חוקת איסור אכר חזן החי

ואחר הישוב רואה אני דמלכד ד"ל מהך סוגיא לשיטת
 הר"מ אדרכא יש מקום להכריח מהך סוגיא גופה
 שיטת הר"מ והוא ממה שרחו לראיה דשכירת ענש ממאי
 רילמא דמנח בומרת עליה וקלי ליה וכדיק ליה דתניא אשורף
 בעצמות אין בו חשום שכירת ענש וקשה שהרי כפסחים דף
 פ"ד תני רבי נחמין על מוח שבראש ואין נחמין על מוח
 שבקוליה ואי ס"ד שכירת ענש חכעוד יום שפיר דמי כפקוה
 לתוח ריריה ונחמו עליה אחר לך אכיי חשאיכה נמי נייטי
 בומרת ונקלה ונפקא לתוח ריריה ונחמו עליה דתניא אשורף
 בעצמות אין בו חשום שכירת ענש אלא מאי אית לך לומר
 אכיי אחר שמהא פקע רבא אחר חשום הפסד קדשים וכיון שכן
 היכי דמי דכדיק על ידי בומרת כיון דלאכ"י איכא ספק שכיר
 ענש וא"כ האי אולמיה דפקע לאו דטריפה חספק לאו דשכיר
 ענש ואדרכא לענין דחיים שב וא"ת עדיף וכ"ש לרבא דאיכא
 הפסד קדשים כוראי אין הותר איסור הפסד קדשים חשום
 ספק טריפה דרוב וקרוב ראינה טריפה אך אי אחרת דספק
 הותר מד"ת אתי שפיר לאכ"י דספק שכירת ענש דהוי לא
 איתחוק היתר מד"ת וכפק שמהא פקע אינו אלא מדרכנן
 משא"כ ספק טריפה דאי רוב לא מהני היתה הכהמה בחוקת
 איסור כח"ש בהמה בחייה וכו' וכח"ש לעיל וספק באיתחוק
 איסור מד"ת לכ"ע וע"כ אתי כפק דאסור מד"ת ודמי דרכנן
 אך אי כל כפק אסור מד"ת איך אפשר להתיר ספק שכירת
 ענש כירי מפני ספק טריפה דשניהם הנז ספק ואסורי מד"ת
 הן אמת דעכ"פ קשה לרבא דאחר חשום הפסד קדשים דהוי
 וראי איסור חשום ספק טריפה וסבור הייתי דספק פקע חשש
 לחוק ואינו שקול וכן הפסד קדשים אינו מד"ת אלא מדכריהם
 ויש ספק לזה דהרי אחרו בורה חכעוד יום אטו משחשיכה
 והתם אינו אלא דרכנן דכל בוירות הם דרכנן וא"כ זל דה"כ
 הך טעמי דפקע והפסד קדשים איסורים דרכנן נינהו

וישוב ראיתי שזה אינו דהרי כירחו בחולין דמנח
 בומרתא וכדיק ליה היינו כמנח דרובא דליתיה
 קחן אינו כלום וא"כ לנז זה כל ספק אפילו חשש רחוק הוי
 ספק במור כיון דרוב אינו מועיל וכיון שיש לחוש שמהא פקע
 דהוי ספק במור איך נתייר ספק לאו דשכירה בידיים הפני לאו
 ספק טריפה כי ע"כ לאכ"י אי אחרת כל ספק שרי א"ש הך
 סוגיא דספק שכירה הותר דלא איתחוק משא"כ ספק טריפה
 דאיתחוק וא"כ זל דאתי סך סוגיא כשיטת אכ"י אך להסבירי

דהוי נוד"ת לא אתי הך סוגיא לא כאכ"י ולא כרבא ומיהו כד
 הוינן בה גם לשיטת הר"מ קשה דע"כ דכוליה הך סוגיא אתי
 דלא כאכ"י שהרי לאכ"י פלוגי תנאי דאין שכיר ענש חכעוד
 יום ולריריה טוי קפטיט דאולינן כתר רובא חשכירת ענש
 והריני ממה דחכעוד יום שכיר העצם וכדיק ליה דאין בו שכיר
 ענש למ"ד והף דאיכא תנא דחולק אכתי אין ראייה מפיקר
 קרא טול איתא כמאן דריש דאין שכירה חכעוד כ"ע ע"כ
 דכוליה הך סוגיא אתי כמסקנת הש"ס דלכ"ע גם חכעוד
 איכא לאו דשכירה וא"כ איך יתכן לשנויי דאתי הך סוגיא
 כאכ"י דה"ט שמהא פקע וכ"ת דא"כ דאתי כוליה הך סוגיא
 כרבא דה"ט חשום הפסד קדשים ואיסורו אינו אלא מדכריהם
 ולאכ"י אתי ספק דאורייתא ודמי איסור דרכנן דהפסד קדשים
 למ"ד דרוב לא מהני גם זה אינו חכעוד שהרי כתבו התוס'
 שם בפסחי' דפ"ה ד"ה כשהוא ז"ל ותידין ר"ח לרשב"א דלר"כ
 שפירש לעיל בנומרתא דאסור חשום הפסד קדשים אתי שפיר
 ע"כ הרי דפטיט להו דאיסור הפסד קדשים מד"ת והכריחו כן
 דאל"תא למ"ל ריבוי ת"ל דאפשר לקיים את שניהם וכה"ג
 כתבו בזבחים דז"ר ואחר והוסיפו ז"ל ואפילו אכ"י דאחר
 התם שמהא פקע לאו דס"ל דבומרתא אפשר כלי שריפת מוח
 אלא קסבר דחשום הפסד קדשים מועט כזה לא חייסין עכ"ל
 ומדכריהם מהבאר דגם לאכ"י הוי חשום מד"ת כי ע"כ הדר
 כי קושיין מאי משני דמנח בומרתא מאחר דכי קול אין פשה
 דמי ל"ת שבחוקת ספק"ל מדקול דענש לא תשכרו בו הוא
 אם בעצם שיש בו מוח ואע"ג דשם רב אשי נראה דלא ס"ל
 הכי כבר הכריח הרב שעה החלך ח"ג ד"ה דכ"ע מודו בה
 וא"כ כי קשה קושיית התוס' ע"כ לומר דהפסד קדשים אסור
 מד"ת והדר כי קושיין והנ"ל לישב לזה דכי שרי להכנס בספק
 לאו דשכירת ענש מפני ספק טריפה ה"ט דבשוכר ענש אף
 דלוקה אין הפסח נפסל ויזא ידי חובתו אבל אם הק"פ טריפ'
 מלכד דקעבר על אכילתו בלאו דטריפה הרי עיקר הק"פ
 נפסל ואינו יזא ידי חובת ק"פ ועבר בעשה דכרת וע"כ אתי
 עשה דהקרבת ק"פ וטריפה מספק ודמי ספק ל"ת דשכירה
 וכן לטעם דהפסד קדשים אתי ספק עשה דק"פ ולאו דטריפה
 ודמי איסור דהפסד קדשים דהפסד מונע קול איסורו ואפילו
 ספק עשה ול"ת דוחהו אמת שקשה לזה דהרי אסוק הש"ס
 בזבחים דז"ר דאין עשה דמי ל"ת שבחוקת א"כ ה"כ היכי דמי
 עשה ול"ת שבחוקת וזל דה"ד עשה נגד ל"ת אבל עשה שיש
 בו כרת דאליס וגם שיש ל"ת טריפה בנידו אליס טפי ודמי
 אף ל"ת שבחוקת ככ"ל כדחוק ומיהו השהא דאתית להכי
 הנה תקום להכריח כמאן שיטת הרשב"א דכפק תורה הוי
 מד"ת דהרי לאכ"י תיקשי מנ"ל דאין עשה דמי ל"ת שבחוקת
 דאי חשום דקול דלא תשכרו קאי גם לעצם שיש בו מוח איתא
 דה"ט דאפשר לקיים את שניהם על ידי בומרת וא"כ ע"כ
 לישב דבומרת אי אפשר חשום שמהא פקע וא"כ ע"כ דאסור
 נוד"ת דאי שרי מד"ת אכתי תיקשי כי קושיין וכדכ"ל זל דאכ"י
 ס"ל כמ"ד חתיכה אחת שנינו דלשאי מ"ד גם בלא היקבב
 אסור מד"ת ואין קול כרבא דחשום הפסד קדשים

והר"י חיון סימן ת"א הכ"א ראייה דספק אסור מד"ת
 מרתנן בפ"כ דבכורים כיו שום לכהמה חלבו
 אסור כחלב כהמה ואין חייבין עליו כרת ומדמשוי ליה לחלב
 בהמה נראה דהוי מד"ת ועוד אי איסור תורה ליבא כרת
 חכעוד והשיב הרומט דהרי אסוק הש"ס בכריהו' בכ"י דלר"א
 חייב אשם תלוי ולרכנן פטור דלא איקבע וקול הכי וא"כ ע"כ
 כי תני חלבו אסור ככהמה היינו הנז ספק וכדתני שם לעיל
 מזה וטומאתו כספק דכל הני מומרי אינו אלא דספק תורה
 להחמיר וכח"ש הר"מ כפה"מ שם את"ד ורואה אני ריפה
 רחה לראיה חתני' דתני חלבו אסור כחלב כהמה דאין תורה
 הכרח

הכרח דאסיר מד"ת ש"ל הא כדאיתיה כיו אסור מדבריה' כיון
 דאסורו חספק אכל בהמה נוד"ת דכפ' דהריון אינה השואה
 במורה ובס' ככר ראיתי להרב מטאת משה ח"ג חמ"ח סימן
 ל"א וסימן ל"ב שפאלקו כזה הרב וכנו והוא ז"ל הכריח דאינו
 השואה במורה לכל הנדר' כי ע"כ מנר זה אין מקום להכריח
 לא דאכתי' מה שהוכיח מדתני ואין חייבין כרת כראיה דאסיר
 מד"ת במקומו מונח ואין בכל דברי הרמב"ם די השיב לראיה
 זאת והנראה שרעתו דלאו דוקא נקיש ואה"כ דגם אסור
 תורה ליכא אלא שלא חס להאריך על זה א"כ שיש להכריח
 דהאי ליטנא מורה להדיא דאיכא אסור כרעת הרש"ח מת"ש
 בפסחים דל"ה אחר ר"ל עיסה שנילושה כיון ושמן ודבש אין
 חייבין על חימוצה כרת והתוספו' שם ע"כ ד"ה מי כתבו היינו
 להתחייב כרת כדאחרין בהדיא אין חייבין על חימוצה כרת
 אכל לאו אית ביה ועש' וכ"כ הר"ש בפסקיו וכ"כ חרעת
 הסוכרים דחמץ נוקשה הו' מד"ת עמ"ש ח"א סימן ע"ח על
 זה ואף שראיתי לה"ה כפ"ה מה'חמץ ה"כ שכתב שיש שפירושו
 דלאו דוקא כרת ואפילו אסור תורה ליכא ע"ש מ"מ קקוט
 מיהא שרעת רוב הפוסקים דהו' מד"ת אמת דעכ"פ קשה
 שהם הכריחו מת"ש אין חייב כרת שיטנו כלאו ולוקין עליו
 והרי הכא דתני חכי ולא יתכן דלילקי חספק והיה מקום לישב
 בדיוק תני הכי דבומא דע"ח תני' כיו וח"ש הואיל ואינו
 כעונש יכול אינו באזהרה ת"ל כל חלב והרי ח"ש כי לא לקי
 היינו דאינו לוקה על הריכוזי כח"ש ה"ה כפ"ג מה'ל' מאכלות
 אסורו ה"ו ועש' ולכתי תני דאין חייבין כרת דליקנהו בעונש
 ושנו באזהרה וכעין מאי דתני בהך כרייתא אלא דהכא אין
 לוקין ח"ש דאיתי מכה ריבוי וכיו מלכד זה דאין לוקין חספק
 חס"א"כ כח"ג דאי איתנהו באזהרה ה"ה נמי דלוקה בכל
 הלאוין אלא דאכתי קשה דל"ל אסיק שם דאמכתא בעלמ'
 היא ולריגיה ש"ח דתני התיתין אין חייבין כרת ואף אסור
 תורה ליכא וא"כ קשה איך הכריחו הראשונים מדברי ר"ל
 גופיה מת"ש אין חייבין כרת דכלאו איתיה ומיהו למה
 שנידדתי לעיל דמ"ח אסמכתא הוא לח"ש אבל לכוי אה"כ דהו'
 מד"ת הלא שזה אינו ולכ"ע קשה דהרי אסיק ש"ס דאי ס"ד
 מד"ת כיו כפך אינטיריך קרא למעט ספיקא הא ל"ק קסבר
 כיו ברוב פני עמזו

דגבנתו אינו בחטף' וא"כ ה"ג כימא דאינו כאשם תלוי דקול
 כל שזרובו כרת ושגבתו חטאת מביא' אשם תלוי וכדתנן שם
 בכריתות וא"כ מנ"ל דאיתי כר"א והכ"ל כפירושו רהרי ר"א
 תיקשי היכי מחייב אשם תלוי והרי אין זרובו כרת וכ"ת דר"א
 ס"ל בכריתות דכ"ה ראשם תלוי כא' על הנכלה א"כ הו"ל
 להביא הך דר"א ועוד שהרי התוס' כריתות דוח ד"ה באנו
 כתבו דר"א דהכא בני כיו אינו ר"א דהתם ועש' וכ"כ דאל"כ
 דרק"ל לאימוראי שהך דר"א דמחייב ככוי היא גופה תיקשי
 היכי חייב דקול' דבעי' וזרובו כרת כי ע"כ ע"כ דבכוי דהספק
 ולא הודע שנו הוא אם היה הוא או בהמה א"כ היריע' כחוויר
 הוא אם יתברר דבהמה הוא והא' ודאי חייב כרת אלא דאין
 אדם יכול לעמוד על בירורו כיון דחכמים נסתפקו והניחוהו
 כספק וא"כ כי תני ואינו חייב כרת דלא נכפ"ל מירי ותו
 דקמי' שמייא גלייא אש' הוא כהמה למה לא יחייבוהו ואעפ"י
 דאין כרת לא כחוויר וכיון שנסתפקו חכמים אין האוכל כרין
 חוויר ופטור מרתת מ"מ לא היה צריך התבא לפסוק דין כשתני'
 ממעל כי ע"כ ע"כ דלפטור וחטאת קאתו ותלו ליה בכרת
 דכל שזרובו כרת שגבתו חטאת והרי כחלב כי אכלו בשוגג
 אינו חייב כרת ומינה דפטור מחטאת אך לפוטרו מאשם
 תלוי אין לנו דהרי חוויר שלו הוא כחלב ודאי של בהמה דחייב
 כרת וא"כ טפי הו"ל למתני ואינו חייב אשם תלוי ומדתני
 פטור' כרת דהיינו פטור חטאת ש"ח דחייב כאשם תלוי וע"כ
 אוקמוהו כר"א ורבים פליגי עלה ובהכי ל"ק להר"ת כפ"ה
 שכתב דפטור מחטאת וחייב כאשם תלוי דהם הס דברי
 הירושלמי דמתני' ע"כ כר"א איתי ואנן לא קול' הכי ומעתה
 ל"מ ראיתי הרש"ח דספק אסיר מד"ת דאה"ג דהרי לר"א כיון
 דחייב אשם תלוי על ספק שגבה חכ"ש דחוויר אסור מד"ת לא
 ראין דקול' דפטור ס"ל דה"כ כחוויר סרי מד"ת ואדרבה א"ש
 טפי להר"מ הירושלמי דכי מוקי לה כר"א היינו מדתני אינו
 חייב כרת ככלל דאסיר מד"ת וזה לא יתכן כי אש' לר"א
 דמחייב כלל איקבע' אש"ת אך לרבנן דס"ל דכל ספק שרי
 ומה"ט אינו חייב אש"ת היכי תני אינו חייב כרת דנרא' דאסיר
 מד"ת וראיתי בס' שלמן נבוכה חא"ח ככללים סי' פ"ד שהביא
 דאיה דספק אסיר מד"ת מת"ש הר"מ כפ"י שהלכות מלכים
 דהואיל ונתעברו היום בני ישמעאל ובני קטורה יתחייבו הכל
 בשמימי ואי ספק אין אסורו לא דרבנן בכניקטורה אשר לא
 מבני ישראל הנה מה שייך חומרא דרבנן אלו דבריו בשם
 הרב הגדול בעל משנה למלך ולדרי' לא יתכן שהקש' כן הרב
 הגדול הנו דהרי באיקבע' אסור לכ"ע אסור מד"ת כמבואר
 בדברי הראשונים מדקול' לכ"ע דחתיכה משתי חתיכות חייב
 כאשם תלוי והרי הכא חתיכה משתי חתיכות הו' דאיקבע'
 אסור סוי ולכ"ע אסיר מד"ת :

הנה

הכחור דלרז דקול' כותיה כיו שריכה כו הכתוב
 אינו כיו כפך דאינטיריך קרא למעט ספיקא וא"כ
 הדר כי קושטין איך הכריחו כה"ג דישנו כלאו תיקשי
 חהך התני' .

ושוב

אחר היטוב חוה הוית דהא ל"ק וגם ל"ת ראיתי
 מהרש"ח הלזו והן קדם אני אביא מאי דק"ל
 בת"ש הר"מ כפ"ה' כפ"כ דבכורים ח"ס גבי מה ששינו
 ושומאתו כספק ז"ל והמטמא כו אש' נכנס למקדש אינו חייב
 כרת ולא קרבן אלא קרבן חספק עכ"ל וק"ט שזה דעת ר"א
 כדאסיק הש"ס בכריתות דף י"ו ואנן קי"ל כרבנן דפטור גם
 מאשם תלוי בת"ש הר"מ כפ"ח מה' שגבות ה"כ וא"כ איך
 פירש לפתם מתני' שלא כהלכה בלי הכרח ושוב ראיתי דנרדן
 דכריו דעלה דהך מתני' אחרו בירושלמי מתני' כר"א דאמר
 חייבין על חלבו אשם תלוי חתיכותין דלא כרב דאמר כל שאי
 אפשר לעמוד על ודאו אינו חייב אשם תלוי פתר לה הלוקין
 על ר"א ופירש מוכר'ר איהו מדתני אין חייבין כרת ולא תני
 אין חייבין אשם תלוי וכ"ש כרת ש"ח דמחייב כאשם תלוי
 יעו"ש .

עוד

הביא ראיה מהרש"ח דהו' מד"ת מת"ש ככוי
 דכ"ט ושאר דוכתי דחומסרי כפרה מביא' חטאת
 העוף ואינו נאכל כאשם תלוי דהתם חד אסור והכא תרי
 אסורי ויליף לה בהקש' והרי הכא דלא איקבע' אסור וחייבו
 בקרבן והרמב"ם השיב דגם לכ"ע תיקשי דקול' דאינו חייב
 אשם תלוי כי אש' באיקבע' דהיינו חתיכה משתי חתיכות ואיך
 מביא כלל איקבע' אלא ודאי דהך דקרבן רוב ויולדת לאו על
 חטא הס באים אלא להכשיר בקדשים ואנן אסור מאיסור
 ילפינן אסור מהכשר לא ילפינן וכ"כ הפ"ח ואני תמיה מכ"ל
 הא דאיסור מהכשר לא ילפינן והרי בחולין ד"ו קבעו מכ"ל
 דאולינן בתר חוקה ויליף לא מננעי' בית דהכא אל הכית
 ולדבריו הרי שומאת ננעי' בית אינו אסור לא מצוכם לקדשי'
 ומקדש' והיכי יליף מיניה לאיסור גם שם דקבעו מכ"ל רובא
 וילפי' לה מעולה וק"פ' ואליה ופרה ארומה רכל בני לאו על
 חטא הס באים כי אש' משום מנוח או נדרה והביאו מינייהו
 לאיסור

לאיסור וא"כ ה"כ לחת לא ילך מיניה ועוד תמני דכל מחסרי כפרה הם בלאו ליכנס למקדש ולאכול בקדש' כח"ט הר"ח בפ"ג רכיאת המקדש וכפוח מהל' פסולי המקדשין והראב"ד שם השיגו רענוש כרת כתי דאף שטבל והעריב שהטו חשיב כוב גמור ואי ספק יולדת ווב ומנורע ווכה הם להקל מד"ת הרי הותרו בקדשים בלי קרבן כיון דמד"ת תלינן שאינה יולדת ווב ווכה או מנורע ואי הותרו בקדשים האיסור שכהה חי מעכב שיכילו חטאת סעוף להכשירם כקדשי' והרי הם מוכשרים לאכול מד"ת וא"כ ע"כ דמד"ת נאסרו לאכול בקדשים מספק ומה בין ספק איסור זה לשאר איסורי תורה גם מה שהשיב דלכ"ע תיקשי דקול' באשם תלוי דכעיון חתיכה חשתי חתיכות אי מהא ל"ק שהרי אשם תלוי חידוש הוא שחדשה תורה דאף אי ספק להחמיר ולהכי חייבו באשם תלוי ה"ד להחמיר בדבר בלי צד קולא והרי התיר כאן להכניס חולין בעזרה ולאכול כשרו דהוי ספק חולין ש"כ דאסור מד"ת ואין זה מדינא וכי הביאו הם ראייה תאש"ת היינו מרחיבי קרבן על ספיקו ש"מ דאסור מד"ת וכן כחטאת סעוף ספק שהתיר חידוש הוא דהרי התיר ספק נבלה וספק חולין בעזרה כמ"ט שם בכזיר למאי דקול' חולין ש"כ מד"ת ושחיטה לעוף מד"ת ואי ספק תורה להחמיר מד"ת להקל אינה תורה וכי ק"ל להרש"ח הוא ספק וכו' ווכה להקל מד"ת איך הצריך הכתו' חטאת וכ"ט שהוא לעבור על ספק שני איסורי' וכחמור ובין שכן אין מקום להקשות איך חייב כאן גם בלא איקבע דמה בכך הרי בפירוש חייבו בהקס' אע"ג דבכי אשם תלוי לא חייב כי אם באיקבע ומי תלאו זה כזה והרי שניהם חידוש ואין לנו כחם לא מה שחידש הכתוב וגם יש לתת טעם דהרי אשם תלוי אינו עיקר כפרה אלא להנן עליו מן היסורין ואם נותנידע ליה אח"כ חייב חטאת כח"ט בכריתות דכ"ה וע"כ לא החמיר בלי איקבע איסור אבל חטאת העוף דמכש' גמור הוי שהרי בידיע אח"כ רוב ודאי סביליה כחטאת העוף ספק ע"כ החמיר גם בלי איקבע דע"כ נאסר מד"ת מספק בקדשים כאזנן שראיית מוהר"ש חיון ראייה גמורה ואין לי ליישב כי אם אם נאסר דהסוכרים דספק שרי מד"ת יסברו דחולין בעזרה דרבנן וכי חייבו להביא חטאת העוף מספק מדכריסין וכ"כ דעת הכ"מ בשם ת"כ בפ"ו מהל' פהמ"ק ה"י ואין זה נראה כפשט הסוגיאיות ודברי הראשונים כי ע"כ לסכנת מד"ת דספק שרי מד"ת נא"ת מענין זה

וראייתו להרוב בני יעקב כת' סי' כ' דקפ"ה שהביא ראייה דאיסור הספק מד"ת מו"ט בככורות דל"ג בני חבית של תרומה שגולד בה ספק טומאה דר"א מצריך שימור ור"ז מתיר ואמרו שגולד ור"ל ורבה דקמפלגני דכתיב את משמרת תרומתי בכ' תרומות תרומה טהורה ותלויה לר"א ור"ז תרומתי כתיב ועש' ואי כל ספק הותר מד"ת א"כ תרומה תלויה אחתי קאמר ר"ז דלא בעי שימור הא כיון דשפיקא הוא מד"ת טהורה היא ככל הספיקות דמד"ת להקל ושמא אפשר לומר דשאיני התם דגלי קרא תרומתי למימר דרוקא טהורה כודאי אבל תלויה לא את' דהרוב דברי אמת כקונטרס ט' דפ' ותמה עליו דהרי התו' פסחים דט"ו ר"ה הבית הקשו בחאי' קמיירי אי ברשות הרבים ספיקו טהור אי ברה"י ספיקו טמא ושורפין ותיגרנו דאיירי בגון שהיו כ' חביות ברה"י ונגע באחת מהן דהשתא שתייהן תלויות מד"ת וכ' בין כך ובין כך למרנו דברה"י מיירי וברה"י הלכתא גמרי לה מסופה ולפיכך אינה ראויה לך קרינן לה את' ד'

ואני שחציתי ולא אכין דהרי סייעו בתוספו' דלא ילפינן מסופה דברה"י ספיקו טמא לא דבר שיכול להיות אמת כעין סופה אבל הכא וכו' הרי דספק טומאה דמתני' אע"ג דברה"י איירי לא מצני יליף מסופה וא"כ ע"כ דת"ט

התוס' שתייהן תלויות ד"ת לאו דיליף מסופה דהא לא אתי ועוד דא"כ הוי דחיי' אלא דפשיט ליה דכל ספק איסור מד"ת וא"כ אחתי קשה להר"ח אי ספק הותר אמאי לא בעי שימור דתרומה טהורה היא - אך את זה תמנהי להרוב בני יעקב דנזיף ק"ל והרי למה שהכריחו התוס' דאיירי ככ' חביות ונגע באחת מהן הו"ל חתיכה חשתי חתיכות דאיקבע איסור והרי כתבו הרשב"א והר"ן והריחטו והפרי"ח דבאיקבע לכ"ע אסור מד"ת ואין לתמוה על הרוב דברי אמת איך לא נרגש מזה והקשה חמה דל"ק שראיתי להרוב שם דפ"ה שינא לידון בדבר חדש דלהר"ח גם באיקבע שרי מד"ת כל שאין ודונו כרת ושגנתו חטאת ואין בטומאה ודוכה כרת ושגנתו חטאת וא"כ לדידיה גם חתיכה חכ' חתיכות שרי מד"ת :

וביורהו כשאני לעצמי יש להשיב בכל דבריו והעיקר דאיקבע ככ"ג אסור מד"ת לכ"ע כי ע"כ קשה כי קושין אך אחר הישוב חזי הוית דהא ל"ק והיא גופה ק"ט לסתום שכתבו דנגע באחת מכו' חביות דשתייהן תלויות מד"ת ואיך נטמאו מספק דאי נשום דס"ל דכל ספק אסור מד"ת א"כ דבאיקבע כ"ע מודו דהוי מד"ת קשה דהרי איבא חוקת טהרות דחוק' טהרות הוי החביות והרי קול דחולין בתר חוקה אפי' להקל כמ"ט בחולין ד"י ואי מסופה הוה מצני יליף הוה אתי שפיר דהרי כי במדינן נוסטה ס"ט ברה"י דהוי ודאי היינו אף דאיתחוק הטר בגון ספק נגע' וספק לא נגע' דגברא בחוקת טהור כמ"ט התו' כיוס נדה ד"כ ד"ה והל"ל וכ"כ בפ"ק דחולין וסופה דכ"ה ועש' אבל הכא בכ' חביות כיון שכתבו דלא מצני יליף מסופה איך יהיו טמאים מספק נגר חוקת טהרה וכ"ת דבאיקבע דהיינו חתיכת בין שתי חתיכות לא מהני חוקה דאיקבע עדיף מחוקה או דאיקבע כחוקה והוה תרי דסתרי דחמאן דליתגדו דהו והו ספק בלי חוקה וזה אינו דהרי חילוק בין איקבע לאיסור ללא איקבע דאחר ר"כ בכריתות דז"ל לאו מקרא מיייתין לה כי אם מסכרם וגם לאו כ"ע מודו דהרי לר"א ושאר תבאי' ואימוראי מהייבי גם בחתיכה אחת ואף לתאן דבעי חתיכה מכו' חתיכות תלו לם שאר אמוראי דה"ט ריש אם למקרא' או דאפ' לברר איסורו ג' מ' דטעם איקבע איסור אינו פשוט ומוסכם ואילו חוקה כ"ע מודו בה ומקרא' ילפינן לה בחולין וא"כ איך יתכן דאלים טעם איקבע נגר חוקה וכ"כ ברור התוס' ד"ה ד"כ ד"ה והל"ל דחוקה עדיף מאיקבע וז"ל והא דפריך התם וכו' אע"ג שכודאי נטמא האחד התם לאו מסופה במדינן אלא דמוקמינן כל אחד בחוקת טהרה כדאיתא הכא דהוי טעמא דמוקמינן מילתא אחוקתיה יעש' הרי דאיקבע נגר חוקת הטר לאו כלום הוי וגם ראיתי להר"קו שורש קע"כ ד"ר שהביא ראיה מדברי התוס' דחולין בתר חוקה והדברים ק"ו בן ק"ו דמה התם דאיתחוק טומאה וראית שהרי האחד נטמא כודאי אפי' מטעמינן לתרוייהו נוטעם חוקה אף ראיבא ריעותא גדולה כדפרי' יעש' :

וסבור הייתי ליישב דכ"ט ברה"י איבא תרי הומרי דלא מהני חוקת טהרה וגם דהוי טומאה ודאי וע"כ כמ"ט דראי אפשר להיות דל"ד לסופה כי לא מצני יליף דאין הספק כודאי אבל להייר לגמרי אין סכרה דבהדרגה מצני יליף דמסופה ילפינן דלא מהני חוקה להתיר וגם דהוי ודאי והכא דל"ד ודאי לא הוי אבל דתימני חוקה לגמרי להתיר ג"כ לא ואין להקשות דא"כ ס"ט ברה"י ליהו טמא מספק שז"ל דהתם יליף מסופה דאם נסתר' בשני אנשים אינה סתירה וגם אין כו' דעת ליטאל יליף מסופה דסופה אינה נאסרת או מריבוי והכשר כמ"ט כסופה דכ"ט יעש' א"ק דהתו' ריש נדה ד"כ ר"ה מעת כתבו דלטמאה למפרע לא מצני יליף מסופה ומוקמינן אחוקתיה דהי דכי לא ילפינן אוקמינן דריבוי' וע"כ דה"כ

רא"כ היכי יליף הדין מיעוה כמ"ו שאני התם דיליף הסוטה
 בהרבה ועכ"פ קשה בדברי הרקו שהביא דברי התו' דגדה
 דברי התוס' דפסחים כאלו הם שפה אחת ולמ"ס סתראי
 מנהו כי ע"כ נ"ל ליישב בדוחק רמ"ס התוס' דשתיהן תלויות
 ר"ת אין הכונה דמחין בספק מר"ת אלא למעט דאינו ודאי
 לא ספק גמור מר"ת וא"כ דלמחי דקול דאולנין בתי חוקם
 שהורים מר"ת לא שאסרו חכמים כיון שהאחת בודאי נטמאה
 מירי דהוי לכ' שכלין בכחו בבת אחת דאסרו ועדיין נ"ע :

ורמאי דאתאן עלה למה שאנו רמיס דאיכבב נגד
 חוקה אינו כלום לפי' ראיתי הרב וכני יעקב
 הש"ס דככרות דהוי מר"ת כראי מוצק ול"ק מכל ה"ש אלא
 דאכתי ק"ל דארובה חכאן ראה להפך דהרי ר"י יליף דיש אם
 להסורת ותלותי כתיב ש"מ דאי לאו דרובה הכתוב הו"ל
 דגם תלויה כפי שימור ואי ספק אסיר מר"ת הרי היא טמאה
 ודאי ושימור לחאי לא ודאי דשרי מר"ת כשיטת הר"ם ואעפ"י
 שגם סרב רמה דשאני התם דגלי קרא אין זה דמיה אלא
 סכנה גמור לשיטת הר"ם וארובה קשה להחליק' והנה אחת
 רעכ"פ קשה לכ' הסכרות דהרי חמילתיה דרו' יש להוכיח
 כשיטת הר"ם ואילו מר"א מוכח כהחולקים דמר'אינטיך
 תרומותי להצריך שימור גם כתלויה ש"מ דאי לאו ריבוי הו"ל
 דלא כפי שימור דטמאה היא מר"ת ומיעוה לומר דבהא פלוגי
 אי ספק תורה להחמיר מר"ת או לא ועם ש"ל שאין זה תיעוה
 דהרי בכרתיו' דיו' אמרו לר"א דגם בחתיכה אחת חייב אשם
 תלוו והרי כתבו הרוחם והפר"ח דלכ"ע מ"ד חתיכה אחת
 שנינו ס"ל ספק אסיר מר"ת גם בלא איכבב וא"כ ספיר ול'
 דלטמיה אויל וע"כ דריש תרומותי להצריך שימור דמדיכא
 טמאה כיון דספ' אסיר מר"ת ורו' חולק דס"ל דשרי מר"ת לא
 פיס להשיב שהרי התוס' שם בכרתיו' דרו' כתבו דר"א דמחייב
 בחתיכה אחת לאו היינו ר"א בר פלוגתיה דרו' וא"כ רוחק
 לומר דר"א ורו' בהא פלוגי וע"ק עכ"פ לשיטת הסוכרי' דהוי
 מר"ת דכיון דקול' כרו' לגבי ר"א א"כ ש"מ דספק שרי מר"ת :

והנכון הנ"ל ליישב דלר"א אע"ג דספק שרי מר"ת
 וטמורה היא מ"מ כיון דכל ספק שרי מר"ת
 א"כ לגבי חייב שימור נמי תלין להקל ואחריון טמאה היא
 ולא כפי שימור דאולנין הכא לקולא והכא לקולא לגבי אכילה
 טמורה ולגבי שימור טמאה וכו' והרי הכריח הפר"ח דגם
 להר"ם בתי קולי דסתרי הוי מר"ת אכתי הו"ל לא ליבעי
 שימור ויהיה אסורה באכילה דמנ"ל דשרי באכיל' ובעי שימור
 קמ"ל דהא"כ דהיא טמורה מדיכא כפי שימור דהוי תרי קולי
 דסתרי ולת"ד דספק אסיר מר"ת ל"ק למ"ל ריבוי רבדאי בכל
 גז אולנין להחמי' ש"ל דכיון דמר"ת אינו אוכלה דטמאה היא
 להחמיר א"כ שימור למחי קמ"ל וגם לרו' ל"ק למ"ל ריבוי
 בלא"ה להקל מר"ת וא"כ שימור למחי ש"ל בתי קולי דסתרי
 כי הכא לכ"ע הוי מר"ת וא"כ ליסתרי וליבעי שימור ולת"ד
 מר"ת להחמי' הו"ל כיון דאסר' באכילה שימור למחי ועל דרך
 זה יש ליישב גם למסקנ' הש"ס דפליגי בראויה לך שימור יע"ש :

וראיתי להפר"ח שהביא ראה דהוי מר"ת דרק"ל כל
 ספק טמאה כרה"י דטמא ש"ת דספק באסר
 מר"ת ע"ש מה שיישב - ולדידי אי מהא ל"מ שהרי בסוטה
 דכ"ח אמרו מגיד לך הכתוב שהספק אסורה חכאן אתה דן
 לשרן ומה סוטה וכו' עשה כו ספק כודאי שרן וכו' אינו
 טיעשה כו ספק כודאי הרי דס"מ כרה"י עשאו הכתוב כודאי
 הש"א"כ כשאר איסורים דאעפ"י שאסר אינו אלא חכאן ספק
 וכו' דשורפין ולא תולין וא"כ עכ"פ גזרת הכתוב הוי ס"ס
 ותו ל"ק גם לשיטת הר"ם - עוד הביא ראה ות"ש ככ"מ
 דו' עשירי ודאי ולא עשירי ספק וכי אינטיך קרא להחמיר ספק
 והלא כל ספק שרי מר"ת וי"ל דאינטיך קרא לספק עשירי

דאיכבב את"ד וקשה דאיכבב לא שייך כי אם בספק טקול
 כגון התיבה מכ' חתיכות כדמוכח בכרתיו' דר"ז דאילו חתיבת
 איסור בכ' חתיכות התיך לא חשיב כי אכיל אפילו כולן איכבב
 כיון שיש ע"כ רוב התיך ודק"ל חד בתי כטול ואינו חייב
 אשם תלוו כלל דאי חשום קבוצ דק"ל כל קבוצ כחנה על
 חנה דמי אף בלאחד של איסור וט' התיך כח"ס בכתוב' דר"סו
 קבוצ לא חקרי כי אם כשהאיסור והתיך כיכר וידוע לנצחו
 ואינו יודע מאיזה לקח כנו"ס התוס' כחולין דנ"ה ר"ה ספיקו
 וא"כ הכא תינה אי קפץ מן המנויים לתוך הדיר ואין בדיר כי
 אם אחד אבל אם יש בדיר ב' ושלא ואפי' אלף דק"ל דפטור
 כמ"ס רש"י שם בב"מ דרו' והתוס' ד"ה קפץ ואסיק הש"ס
 דנפק'ל מרתיב עשירי ודאי ולא עשירי ספק אם איתא
 דספק שרי למ"ל ריבוי - גם עיקר קושיותו ל"ק שכבר הכריחו
 סתום' סס ד"ה קפץ דאפילו רוב של חיוב פטור ובאיכא רוב
 לכ"ע חייב ושפיר אינטיך פטור גם להר"ם ותו נז"ל ק"ל
 להפר"ח ובר מן דין ל"ק שהרי אמרו שם בב"מ הכא במ"ע
 כגון דלית ליה אלא תשעה והוא דמה נפסק אי בר מייובא
 הוא שפיר אי לאו בר מייובא הוא תשעה לאו בר עשורי ושוב
 אביק מרתיב עשירי ודאי דאינו חייב לעשר ממה נפסק
 במכור' שם בסוגיא ולעשר ממה נפסק הרי זה
 כיכול לכרר הספק ואינו מוכר שום ודאי לכ"ע אסור
 כמ"ס הפר"ח בופיה שם ותו מאי ק"ל וכד הוינן בס' רואה
 אפי' דארובה חכאן ראה לשיטת הר"ם דלידירה אתי שפיר
 דכי אתי קרא דעשירי ודאי למעט היינו אפילו רוב של חיוב
 דאי איירי בספק טקול למ"ל קרא בלא"ה כל ספק שרי אך
 להסוכרים דספק טקול אסיר מר"ת קשה דא"כ ניווא דעשירי
 גיעט ספק טקול ופטור אבל דהתיך רוב מנין דתפסת מועט
 תפסת - וט' דאי מהא גם להר"ם קשה דאימא דלא התיך
 כי אם ספק דאיכבב כגון שאין בדיר לא אחד של פטור אבל
 רוב מנ"ל כי ע"כ ע"כ לומר כמ"ס רב כגלאל שם בשם
 הריטב"א והרא"ש דכיון דהעשירי התיך ספק והרי מיעוט
 שנתערב ברוב ספק חקרי א"כ כי התיך בכל מין ספק התיך
 אע"ג דאיכא רוב כי ע"כ אין ראה מהך סוגיא מירי :

והנה ראיתי לחון מלכא הרב מהר"ט אלבוי נר"ו בס'
 קהלת יעקב דע"ה שהביא ראה דספק אסיר
 מר"ת מח"ס בב"ב דו' בהך סוגיא מאי ספיקות אלימא ספק
 בכורות יהיה קדש אחר דחמנא ולא שכבר קדוש ואם איתא
 דספק שרי א"כ בספק בכור נמי מר"ת לא חיל קדושה עליו
 כלל ואיך ימעט ספק בכור מיהיה קדש ולא שכבר קדוש כיון
 דמר"ת חולין גמור הוי ומשום חומרא דרבנן דקדוש דרבנן
 אחאי אינו נכנס לדיר להתעשר דלמא יעקרו חכמים מצות
 תעשר דאינו תעלה ומוריד לעיקר תקנת' את"ר ע"ש באור'ך
 ואחרי ה"מ' תם אפי' בראיותו דלמא שהכין דיהיה קדש
 חמעטין מיעוה ספק בכור דלמ"ל ריבוי זה וגם הש"ס למאי
 אינטיך למעט מרתיב יהיה קדש תיפוק ליה דכיון דבכור
 ודאי פטור ממעשר א"כ הוי ספק בכור נמי פטור מרתיב
 העשירי ודרשין עשירי ודאי ולא עשירי ספק דמיעוה פטור
 קפץ אחר מן המנויים לתובו ואסיק הש"ס לעיל מיניה דה"ט
 עשירי ודאי ולא עשירי ספק א"כ ספק בכור נמי עשירי ספק
 וכבר פטרו הכתוב ותו למחי הוצרך הש"ס ללאתוי' הך ריבוי
 דיהיה קדש ולא שכבר קדש בלא"ה פטור כי ע"כ ע"כ דפי
 אינטיך הש"ס ללאתוי' ריבוי זה הוא לודאי בכור דקדושים
 קלים הוא וכלאן ריבוי זה הוי נוסף מעשר בהמה גם בבכור
 וא"כ דעיקר פטור ספק בכור אינו אלא מרתיב עשירי
 ודאי ולא עשירי ספק כיון דהוי ספק כמעשר ותו ל"מ מהך
 סוגיא מירי וגם ראיתי להרב כגלאל שהביא בשם הראב"ד
 וז"ל ויה שחא' בכר קדוש וא"ת ספיקא סוי דשחא' אינו קדוש
 תא

הא אחרת עשירי ודלוי אחר רחמנא ולא עשירי ספק וכו' ועשו והו' מכוון כדרך שכתבתי :

והרב המסיד כמרעא דרכנ' מ"כ סי' קס"ו הכוונ' ראי' דהוי חר"ת מה"ש בעז' רנ"ג איחא כל דכהדי עגל ליתסרו מכאן ואילך נישתרו והשני נואן מוכח הרי דאמר ספק דגור דלכל הוי' אשירה בעי שריפה וישב דבאיקבע איסור כגון חתיכה כיו"ב חתיכות לכ"ע אסור חר"ת והכא גבי אשירות נמי שאני דאיקבע איסור אלא דקשה מה"ש התו' כחולין רנ"ה דלא מקרי קבוצ אלא כשהאיסור והתר ניכר לעצמו והכא באשירות לא ניכרו מעולם את"ד והס דכרי תימא דמאי קדמתי קבוצ דאורוייתא לאיקבע איסורא דא"כ תיקשי להתו' וכל הראשונים דפשיט דלא השיב קבוצ כ, אס כשהאיסור והתר ניכרו וידוע כל אחד בתקומו משא"כ כ' נתערבו והרי בכריתות רוח אסיק הש"ס דה"ט דבעינן חתיכה חכ"ח לחייבו אשם תלוי דאיקבע איסור וקול' הכי והרי הכא כיון דנתערבו ואינו ניכר ההתר והאיסור לעצמו לא חשיב קבוצ וא"כ מ"ל חתיכה אחת ת"ל כ' חתיכות כ"ע"כ ע"כ דלגבי אשם תלוי כל שיש שם איסור ודלוי חשיב איקבע וחייב ודין קבוצ לחוד ואיקבע איסור לחוד ותו חאי ק"ל :

והנה בעתה שדפס חמרש להרכ' ז'ל ספר קהלת יעקב כתב שיש חסור לשון וק"ל דאף דאיקבע מ"ת כיון דקול' דאף עז' בטל כרוב חר"ת א"כ כיון דחסתם האשירות דכהדי עגל הוי' מיעוט לגבי רוב האשירות דהנך דמעיקרא והנך דמכאן ואילך ליסתרו בולם כיון דחר"ת חד בתרי בטיל דלא שייך לומר דהוי' קבוצ שכבר כתבו התו' וכו' את"ד ולפי' ל"ק עליו מה"ש דרוקא קבוצ כגד רוב הוא דבעינן איסור ניכר לעצמו והתר ניכר לעצמו משא"כ כהפך שקול כגון ב' חתיכות בכ"ב השיב איקבע ומיהו עיקר קושייתו לדרי' ל"ק סוה שכתב דהוי' מיעוט אשירות דאיסור כגד דהתר הנך דמעיקרא והנך דמכאן ואילך וכו' לא ירעתי מהיכא פשיט ליה הנך דמעיקרא לא נאסרו בעגל געשו ישראל שהרי חסתם לכל אשירות היו עוברין ובעת געשו העגל כי עבדום הגויים להנך אשירות שלחותיהו דישאל עבדו והו"ל עז' של ישראל והו"ל רוב אשירות דאיסור כגד מיעוט אותם דמכאן ואילך וכי ק"ל לש"ם מכאן ואילך ליסתרו היינו דס"ד הדיה כירם לכרד בין אשירה ילדה לאשירה וקינה או ע"ה הגויים העובדים שיבירו להם איזה אשירה של עכשו ואיזה אשירה מיטין ואסיק מאן מוכח דלוי אפשר לכרד להתיר עז' החמורה ככך ועז' גיה' נמי כל דאיתתוק איסור אינו גאהן ותו' ל"ק כהך כוונ' חיידי וגם ל"ת דספק אסור חר"ת והנראה שדעת הרב דכיון דקול' כסוד' סי' קמ"ה דאילנות שלא נטעו לשם עז' אס השתחוה לו לא באמר דבעינן נטעו מתחילה לשם עז' א"כ ה"כ בעינן בשליחות ישראל מעשה האומר דהיינו כשנטעו לשם עז' אכל אשירות שהיו נטועות מקדם אינם באסורים :

ואחרי שמתחילה אינו רואה הכרח ליה דאח"כ דאס השתחוה לאילנות שלא היו בעברין עד עכשו בשליחות ישראל לא נאסרו אכל באשירות שנטעו הס לשם עז' דהוי' עז' של גוי דיש לה בטיל כי השתחוה להם גויים בשליחות ישראל באסרו בעז' של ישראל מהם כיון דעכ"פ נטעו מתחילה לשם עז' ועז' במורה היא אלא דער עכשו של גוי ועכשו שהשתחוה לה בשליחות ישראל חשיב עז' של ישראל מהם דלית לה בטיל וכו' תינח לאשירות שנטעו מתחילה לשם עז' אכל אשירות שהחזיקו אותם לאשירה אחר שנטעו לשם אילן לא נאסרו והו"ל כל אשירות תערובת איסור הא נמי ל"ק דהוי' איקבע איסור כלי רוב דאדרבא רוב של איסור הפסד אשירה נטעוה מתחילה גויים לשם עז' וגם דהוי' תרי :

ספיקי להחמיר דדילמא נדעו ופסלו דנאסר כמ"ס כסוד' סי' קמ"ה ע"ש :

כי חזן הבא"ר תסוכה מונחת למ"ש הרב המופלא מהר"ט אלנוי נר"ו סס"ב קהלת יעקב דרמיו ומקשה דהך סוגי' דאשירות נאסרו בעשיית עגל שצאו ישראל הלכתא היא ואין קול' כרכנן דכיוי בעז' דמ"ה דס"ל דקרא דאשירות תשרפון כאש מיירי כאילן שנטעו מתחילה לשם עז' וא"כ חאי מייתי חוהך דאשירות תשרפון כאש הא אליכא דרכנן דקול' הכי ע"כ ז"ל דהא דהו' ירושה היא לא השיבא מחוקקת כרי שנאמר אין אדם אומר דש"ש דאי שייך לומר הכי א"כ לא נאסרו כי אס האשירות שנטעו לשם עז' באותו זמן דפלחו לעגל אך חס שנטעו אח"כ האילי נאסרו ומאי משני מאן מוכח והא ספק תורה להחמיר אינו אלא מדרבנן ודוקא באיקבע איסור והכא לא הוקבע דמי יומר שנטעו אלנות לשם עז' ולא עבדו אלא לאשירות שהיו להם מקדם דאותם לא נאסרו לרכנן וכו' יעש' ואחרי הת"ר פשיטות זה לא ירעתי חז"ל כי היכי דתיקשי ליה איחא רכל שנטעו גוי לעז' דעז' במורה הוא אלא דסני ליה כביטול כי השתחוה לה ישראל עז' במורה של ישראל חשיב דלגבי דין עז' של ישראל דלית ליה ביטול ליכא סוס דכיוי דבעינן כיה נטעו ישראל מתחילתו לעז' וגם מצאתי חילוק בזה מה"ש התו' בסוכה רל"ח ד"ה באשירה וז"ל וא"ת עז' דגוי נמי מדאבניה קני ונעשית של ישראל ולא בטיל כמ"ס בעז' דמ"כ ע"ש והרב כפות תמרים הקשה על זה דכל דלא עבדה ישראל אין לה דין עז' דישאל כדתנן בעז' דכ"א ושל ישראל אינה אסורה עד שתיעבד ותירץ דכיון דהייתה תחילה עז' דגוי כיון דאבניה ע"ה לזכות נאסרה וכי תנן עד שתיעבד מיירי בישראל שצעה עז' ע"ש ומינה נפיק גם להשתחוה ישראל לאשירה שנטעו גוי לשם עז' וגם מנר אחר ל"ק שהרי מכוון בעז' דמ"כ דעז' של גוי שהבנים ישראל ע"ה לזכות והו"ל עז' של ישראל כגור וא"כ ע"כ כי אסיק הש"ס דאי לאו דפלחו ישראל לעגל דסני כביטול אע"ג שכבר זכו בירושא הארץ וכל המוכר לקרקע והוי' עז' של גוי שזכה והנביה ישראל דלית ליה ביטול ה"ט דסתתא לא ביחא ליה לישראל דליקני ליה האשירות כמ"ס בב"מ דנ"ו התר ביחא ליה דליקני איסור לא ביחא ליה דליקני גא"כ כי פלחו ישראל לעגל דביחא ליה דליקני גם האשירות הרי נמצא דכונן גם באשירות אב"כ קרקע מכה ירושה וא"כ כל חזן האשירות שנמצאו בעת געשו העגל לא בטלי וכעז' שריפה והו"ל אותם דמכאן ואילך מיעוט דמיעוט דחר"ת אזלינן בתר הרוב ותו' ל"ת מכאן דספק אסור חר"ת והנה אמת שראיתי להרשב"א בהך סוגי' דעז' רכ"ג דהקשה דבס של גוי כיון שזכה בה ישראל ותירץ כשם הרמב"ן דהביחא מדרבנן דמד"ת כי לא בטיל אינו אלא כעבדה ישראל או ע"י שלוחו ע"ש ולדבריו דהר קושית הרב לגד זה דנאסרו מנר זכיות ישראל כיון שאין זה אלא מדבריהם ומיהו חסתם דכרי יהתו' בסוכה רל"א ושאר ראשונים נראה דהוי' חר"ת ולדבריהם י"ל בדרך שכתבתי דכי ק"ל דתיסגי כביטול היינו דאיסור לא ביחא ליה דלקיני גם מנר אחר ל"ת מכאן דספק אסור חר"ת שראיתי להרשב"א בעז' דכ"א שהקשה כמ"ס דעז' של ישראל טעון גבויה חז"ל דתישוק ליה דכתיב' ואשירות תשרפון כאש חסום דעשו שלוחי ישראל תירץ הרב"ד דדילמא ההיא הוראת שעה היתה לפי שהיתה הארץ תלחה גילוליים ופענ' אמריהם ע"ש וא"כ לרכנוי י"ל דה"כ אסר הספק מפני הוראת שעה אע"ג דמדיכא שרי ש"ר להרב תורת חיים בעז' דכ"ג שהקשה דכבר זכו ישראל ועז' של גוי שזכה ישראל לא בטיל ותירץ דהתר ביחא ליה דליקני ולא איסור ע"ש ושם אנכי שבוניתי לרעת גדול גם כהם שרכנוי מהר"א ומהר"ט דאין האיסור

האומר כי אה באסורות שמשבו ביום כצ"ע עשית עב"ל ק"ט
 דהרי התו' כלה ר"ב ד"ה ולא הצלו דאין האסור כי אם
 באסורות הדורות ראשונים וא"כ צ"כ לומר בדרך שבתכתי
גם ראיתי לארצא דרכנן ששביא ראה דהוי חר"ת תמ"ט
 הר"ן כפ' ראיה כ"ד דהאומר שבושה שלא אשחצ
 קול שפר של מנוה לוקח ואחצ קול שפר ואי ספק שרי חר"ת
 ליחול ככולל דהרי יש תקיעות חספק כמ"ס ר"א חספק"ל אי
 גמחי אי ילולי את"ר והא נמי ל"ה שהרי כבר כתבו הר"ן
 והרא"ש כמ"ס רכינו הא"י הביא דכריהם הכ"י א"ח סי' תק"ן
 דתקנת ר"א לאו תשום ספק רלכ"ע יוצא ידי חובתו בתרועה
 או שברים וחר כי אתריה אלא תפני שבראה לעם כחלוקים זה
 מזה אתקין ר"א בקסרי כד ע"ש וא"כ לדכריהם לכ"ע נמי
 תיקוי ליחול ככולל וע"ק שהרי כתב הר"ן בת' הכיאה הכ"י
 ב"ד סי' רל"ט רכל דכר שאינו תפורט כתורה שבושה חלה
 עליו ע"ש וא"כ ספק אף אי אסיר חר"ת הרי אינו תפורט
 בכתוב וא"כ לכ"ע נמי תיקוי כי ע"כ כראה דב"ה הר"ן ת"ש
 הוא לעיקר דהין קודם תקנת ר"א שהיו עושין או יכבא או
 יללא שכן היה ונהג הקדמונים עד ר"א וכ"י האי כי כשצ
 שלא אשחצ קול שופר של מנוה הוי כישול מנוה ברוד ואה"כ
 דבתר תקנת ר"א שפיר חיל מרין כולל וכו' מן דין כספק כזה
 יש לרן רלכ"ע הוי חר"ת שהרי אי נזייל להקל מתרועה
 ושברים חספק קמעקר מנות תרועה דכתיב בתורה וכה"ג
 כתב הר"ן כפ' ערכי פסחים נבי מ"ס השתא דאתמר הכי
 והכי כולאו נריכי הסכה וז"ל אצ"ג דקי"ל ספק דרכנן להקל
 ת"ח הכא נריך הסכה ככולאו דאי נזייל לקולא ככולאו
 קמעקר מנות הסכה לנהרי ע"ש ומינה יש לרן לספק של
 תורה דהוי כתידי דסתרי רלכ"ע אסיר חר"ת :

עוד

הביא ראיה חמ"ט בכתובות דכ"א ולאכזה דשתואל
 אונם דשרי רחמא היכי משכחת לה וכתבו התו'
 דחייסין רחמ' שמואל חר"ת דאי תרכנן לא היו חזינן
 אותה חכמה ע"ש ואי כל ספק שרי חר"ת מאי קאמר אונם
 דשרי רחמא היכי משכחת לה הרי כיון דהאיסור חזר ספק
 כל ספק רחמא שריה ע"ש ולדידי אי קשה לכ"ע קשה דהא
 קי"ל כל ספק אוקי אחוקתיה וא"כ ה"ג העמר אשה על חוקת
 כשרות שאינה מונה בדבון לעבור על ד"ת :

וכבר

נרגש הרב פני יהושע כזה וכתב רוב
 הנבעלות באונם סופן ברבון ורובא וחוקה רובא
 ערוף ולהכי חייס אכזה דשתואל חר"ת וכיון שכן שפיר ק"ל
 אונם דשרי רחמא היכי משכחת לה וראיתי להרב הגולת
 ספר חלק עשין ד"ע שהביא ראיה לזה מ"ס ביכמות דס"א
 נבי מ"ש דסב"י דגויים אינן טמאים והכתיב כל הורג
 נפש וכל כונע כחלל תתטאו דילמא אקטיל חר' מישראל
 מוכח לפדיא דס' אסיר חר"ת וצידד לישב דכיון שי"ט בהם
 אחר שנטמא כודאי באותו ישראל שנהרג והרי כולם כאחד
 עומדים לפניו ואיתחוק איסור והוי כדין כ' שכלין דאם כאו
 שניהם כא' בכת אחת שניהם טמאים א"ק דהויא רב' שכלין
 היינו דרכנן דחר"ת כ' טהורין וע"ק דהכא לא איתחוק
 איסור דדילמא גוי הרגו לאותו ישראל ונדחק הרבה לישב
 לדעת הסוכרים דס' שרי חר"ת ע"ש ולדידי הוי דאי קשה
 לכ"ע קשה למה שהכין שהנריך הכתוב הוא ג' וו' לכל
 הורג נפש ונוגע כחלל אף כהורג גוי חסום דספק אחר
 הישראי הנהרג בתוכו והרי רובא דאורייתא וכיון שההרונים
 כולם גויים ואחר ישראל כתר רוב אולינן וא"כ לכ"ע תיקוי
 דת"ש הרב כיון דאיתחוק שם איסור ודמי לנמי שכלין הרי
 כדין כ' שכלין לא נאחר כג' שכלין אחד טמא וכ' טהורים
 דכאלו באחת כולם טמאים כיון דאיכא רוב ודוקא כספק
 סקול נאחר ככ' שכלין ואי חסום קבוצ הרי כלא נוכר
 ההתר והאיסור לעמו לא הקריקבוצ כמו שכתבאר וע"ק

הרי כמ"ס כרה"ר קי"ל דטהור לכ"ע והוי ג' רבים הקרי
 כמ"ס כריש כ' כוירים וא"כ בעת תלמדה אין לך כרה"ר
 גדול מזה ועיין בכתבי הכהנה ח"א ככיה וצד ר"ב ור"ג על
 זה וא"כ לכ"ע תיקוי אף טמא הכתוב ספק טומאה דאיכא
 רוב נמי כרה"ר כי ע"כ נראה להכתוב הוכיח לכל הורג נפש
 ישראל כשונג או כחזיר כלי עדים וקתראה וכן לנוגע למת
 ישראל כודאי דכפי הוא ג' וו' דאילו גויס לא מטמאו וכן
 ספק גוי ספק ישראל טהור תשום רוב או ס"ט כרה"ר ואי
 תשום שאחרו ודילמא דאיקטיל חר' מישראל דמשמע רעל
 הספק נמי הוהיר ל"ה שהכוונה מנ"ל לפשוט תחאן דגויס
 בני טומאה דילמא לא הוהיר כי אם על נהרג ישראל לכד על
 ידי ישראל וכ"ת א"כ תאי כל הורג נפש והלא לא נהרג כי אם
 אחד הא נמי ל"ק דגוייו זה לדורות ג' כ' נאמר רכל הורג
 נפש ישראל כפי הוא ג' וו' ואה"כ דכתלחמת מדין לא היה
 שם אדם שנטמא מחמת שחרג נפש ישראל כי אם אחר ותו
 ל"ה מירי תהך סובייא גם ראיתי שהביא ראיה תמ"ס בחולין
 דס"ז מניין לרבות בורות שאושה ושותה מהם ואינו נמנע ת"ל
 תכללו מכל אשר במים וליחוש דילמא פריש לרפנא והדר
 כפיל ומה ראיה מיייתי מכרייתא דרריס קרא דאורייתא כפי
 דהתורה לא משעה אבל רבנן לא חשאו לרילמא פריש ואהרו
 חספק אלא ודאי דס' ל' דס' מר"ת היינו נמי חר"ת וכ"כ מ"ש
 שם לא לישפי וכו' והרי הוא עובר תשום חסרן השורץ ואם
 איתא דס' שרי חר"ת היכי קאמר והרי עובר את"ר והא נמי
 לדירי ל"ה דכי פריך וליחוש דילמא פריש לאו על עיקר ליחור
 הכרייתא דרריס תתאללו מכל אשר במים דאה"כ דספק שרי
 חר"ת אלא תלישא דכרייתא דתני שאושה ושותה מהם ואינו
 נמנע משמע דלגמרי הותר ולא חשו בה רבנן מירי דאי אכרו
 לפחות מדכריהם לא שייך למתני כי האי לישא שושה ושותה
 ואינו נמנע דמשמע דליכא למיחש מירי גם חמ"ט והרי
 עובר תשום חסרן השורץ ל"ה דעכ"פ כי אבל שרץ שפירש
 בכסמין ונפל למים עובר בלאו גמור ותשום דשחא יעבור
 בלאו זה אמרו ולא לישפי אבל אה"כ דמספק אין בו עונש
 חר"ת אף אי האמת שעבר בלאו כיון דמירי ספק לא נפיק
 וכל ספק רחמא שריה וראיתי להרב כאר יעקב כקונ' הספ'
 שהביא ראיה דהוי חר"ת מ"ש כע"ז דכ"ר רמותיב חמ"ט
 לרכי אליעזר דחייס לרכייה מרדתיב ויקח יתרו עולה
 ווכייה ושאר קראי ע"ש ולשיטת הר"מ מאי פריך וראי לא
 גרע חשש רכייה תשאר ספקי דשחא לא רבעה וא"כ חר"ת
 שרי ומאי פריך חכל הני קראי ותיירך דר"א בכרייתות ד"ש
 מחייב גם כחתיכה אחת ולהאי מ"ר גם הר"מ מורה דהוי
 חר"ת ע"ש ויש להשיב דהרי תשום שם בכרייתות בכתוב דר"א
 דמחייב לאו היינו ר"א כר פלוניתה דר"ע ע"ש וא"כ מנ"ל
 דר"א מחייב גם בלא איקבצ והנ"ל לישב שחרי בכתובות ד"ג
 אמרו רוב גויס פרוצים כערייות וכיון דסבר ר"א דנחשו רעל
 רכייעת בהמה והרי אמרו שם בע"ז דכ"כ מביב עליהם
 בהמתן יותר מחסותיהן א"כ הרי איכא הכא רוב גמור
 דרכעה כיון שפרוטים כערייות וא"כ שפיר ק"ל חכל הנהו
 קראי וכל ח"ש בהך סובייא דר"א חייס לרכייעס דכריאה חשש
 בעלמא היינו לאפקוי דעת רבנן דלא נחשו קמ"ל דלר"א
 נחשו וכיון דנחשו א"כ הוי חר"ת תשום רוב וכאמור :

וראיתי

לשפ"ח שהביא ראיה חמ"ט בחולין דע"ז כל
 בהמה תאללו לרבות את השלייט וכול אפי'
 יצאת מקצתה ת"ל אותה תכרי אין שליית בלא ולר למ"ל קרא'
 ופירש' פשיטא דאסורה דשחא יצא הולד והרי הוא כילוד
 אלמא כספק וחשש דשחא יצא הולד אסיר חר"ת ותיירך דכיון
 דיצאת מקצת שליית איכא תרי ספקי לחומר חרא דשחא
 יצא רוב הולד א"כ יצא ראש הולד וכיון דאיכא תרי כדרי

להחמיר וחד להקל לא מקרי ספק ככה"ג אלא הוי שניא ראשו
או ריבוי פ"ט שהאריך וק"ל שהרי אחרו שם בחולין דס"ח
ושיבא מאי קמ"ל רבין ריבא ראשו הו"ל לידה תנינא שליח
שזאת הקצתה אסורה באכילה ולבריו מאי קושייא אימא אי
מתני' הו"ל דכי אבר היינו משום חסד ריבא רובא אבל יבא
ראשו מנ"ל דהוי כילוד אלא ודאי דשליח שיצאת הקצתה לא
משהע רוב השליח כי אם מיעוט השליח וא"כ ע"כ דהספק
דיבא ראשו דהוי כרוב הולד וגם ראיתי בש"סה חקובנת
לכ"ק דא שכתב בשם הרא"ש שהביא פירשו שפירש דשמא
יבא רוב הולד דאי אפשר לפרש כן דכריש בהמה המקשה
מוכח דמרבנן ראשו הרי הוא כילוד וכו' אלא ודאי דהקצת
שליח לא מני נפיק רוב הולד והכריח פי' התו' דהיינו דשמא
יבא ראשו ושם הכיאו בשם ר"בא דיש לישב פירשו דהכא
איבא לפסוקי כרוב ולד מדקאמר עולא הקצתה כיום א'
ומקצתה כיום כ' משמע דיבא כולה חזיה כיום א' וחזיה היום
כ' אבל בתני' דתני שליח שיצאת הקצתה ותו לא ודאי כל
שהוא משמע דאן ליבא לפסוקי כרוב ולד ע"כ וכו"כ מהתוס'
כ"ק סס ד"ה גזירה שכתבו דגזירה הקצתה אטו כולה לאו
דוקא אלא גזירה הקצתה אטו רובא ע"כ ש"מ דאין בהשמע
הקצתה אלא מיעוט ולא רוב והנה אמת שראיתי להרב תורת
חיים שהקשה לתנו' דהקצתה כין מיעוט כין רוב בהשמע
והכריח כן מת"ש שם מקצתה כיום א' ומקצתה כיום ב' וכן
כפרקי אבות מקצתן מעשרין ומקצתן אינן מעשרין מקצתן
רעבים ומקצתן שבעים וכפ"ק דפסחים אמרו היכן חזינו יבס
שמקצתו אכור בעשיית מלאכה ע"כ ואחרי המחילה אין מכל
מה שהביא הכרח דשאני בכל הני דכולל כל הענין בהקצת
ומקצת דכתיב האי מקצת ראשון בהשמעו מיעו' הרב והקצת
כ' נקיט ליה אף רוב באיירי א"כ דכלל הנך הענין הוכיח
מתוכו דקרי ליה למצני מקצת ואין זו ראיה להקו' שמינו מקצת
אחד לכך בנן שליח שיצאת מקצת' כהא ודאי מיעוט משמע
ולא רוב ומ"מ קשה איך לא נרנש מסוביית חולין דס"ח דהשם
מוכח דהקצת מיעוט השמע ולא רוב יו"ה כלי ראיה אין
דכרי הרב עבודין נגד התו' והרא"ש ורובא וכו' ר' פרץ כי צ"כ
וסוב הכר"ח אינו הספיק דכיון דלא יצאת חלה מיעוט שליח
אין הספק כי אם אם יבא ראשו או לא רהוי ספק שקול :

ג מה שיישב דהש"ס אפרכ' כל דהוא סמוך משום דירע
דעיקר קרא איצטרך לחותך מן הטחול ומן הכליות
אהת"ר אין זה ישוב דהשום דירע דעיקר קרא איצטרך
למילתיה אחריתיה לא פריך מדבר שאינו ואומר דכלי ריבוי
אסיר מד"ת מה שאינו דכלי ריבוי שרי מד"ת ועוד דא"ה הו"ל
לאקשו וקרא להכי אתי והוי איצטרך לחותך מן הטחול וכו'
וחלכר זה יש לתמוה על דברי הפר"ח כמו שכבר תהה עליו
הרב שער החלך ה' טומאת חת דס"ח ע"כ ושם ראיתי להרב
הנו' שיישב לקושיית הכר"ח דהכא לכ"ע הספק אסיר מד"ת
דכיון דבהשם בחייה בחוקת איסור עומדת ושלייתה היתה
ג"כ בכלל האיסור והספק'ל בעיקר שחיטה אי שחיטת אמה
מטהרתה או לא איבא למימר ודאי אוקי אחוקתיה דקודם
שחיטה איתחוק איסור את"ד וק"ל כדבריו דהרי מכוון
כסוגיא דכ"ק דא שם וברביו התו' דאי יש שליח כלא ולר
דהוי ס"ס שרי לכ"ע ולברביו תיקשי מהך סוגיא לרעת
הסוכרים דס"ס באיתחוק איסור אכור כמ"ש הש"ך והפר"ח
כקונ' הספק א"כ היכי שרי סבא כס"ס כיון דהוי ס"ס דאיתחוק
איסור וע"ק דהרי בי אברו בחולין ד"ט בהמה בחייה בחוקת
איסור פירשו והר"ן דהיינו בחוקת איסור אכור חן החי והרי
בחולין דק"ג מכוון כש"ס שם וכתו' דאשכח אבר ליהיה כי
אם אחר שיבא המעו' אחו ע"כ וגם לפי' התו' בסכובות דכ"ר
ר"ס סאוכל שגירשו דהיינו באיסור עשה דשאינו וכוח ע"כ

מ"מ אין איסור זה חל בהיות הולד כמעט אמו כי אם אחד
שיבא לאור העולם וברתנן כר"פ בהמה המקש'חותך מעובר
שכמעט מותר באכילה דכי קול דאבר היוצא אסור וחזינה
לחותך מעובר ויצא לחון דאסור כנראה מפירשו התם אין
האיסור משום אכר או איסור שאינו זכוח כי אם נאסר ויצא
חון ממחבתו כי ע"כ אינו רואה בשליח שיצאת הקצתה
חוקת איסור מעולם באופן דראיית הפר"ח מן סוגיא דהוי
מד"ת ראיה נמורה הוי וכו"ל ליישב לזה דכי מיעוט חתיבת
אותה ליצאת מקצתה הרי אין בהשמע תיבת אותה אי מיעט
ביצאת הקצתה או רובא והרי כיון דקול תפסת מועט תפסת
אין הכרח למעט כי אם ביצא רובא דהוי כילוד ודאי משא"כ
ביצא הקצתה שאפשר שלא יבא ראשה דאינו כילוד וא"כ ול
דלמד"ח כי מיעוט נאמרה אינו אלא ליצאת רובא דהוי ודאי
ולא הקצת' דהוי ספק איסור וכי נקיט הברייתא יצאת מקצתה
היינו דאי יצאת רובה פשיט לן נוקחא לאיסור חזינה דנאכר גם
ביצא מקצתה דהיינו מיעוט דכלל גדול כידנו ספק תורה
להחמיר יהיה מד"ת או מדבריה למר כדאית ליה ולהכי נקיט
מתני' והברייתא יצאת מקצתה לריבותא דגם כמייעט נאסר
מספק כיון דברובה דהוי ודאי אסיר מד"ת וא"כ דאיסור
יצאת מקצתה לאו מקרא נפיק ואי משום פירשו שכתב למ"ל
קרא פשיטא דאסור דשמא יבא הולד וכו' דנראה דגם איסור
הספק מקרא מתיי ליה הא ל"מ דרשו לשיטתיה אויל שכתב
כקירושין דע"ג ד"ה ואי כיעית דכל האיסורים הם אוהרת
ודאי ללקות ואוהרת ספק לאיסור ע"כ א"כ ה"כ איסור ודאי
ביצא רובה ואיסור ספק ביצא מיעוט ככ"ל ליישב והוא דוחק
דאכתיו לא הו"ל למתני יכול אפי' יצאת מקצתה ת"ל אותה
דנראה דשייך איסור ספק לכולו בעיקר איסור תורה שאמר :
וראייתי להרב כרתי ופלתו שהביא ראיה נמ"ש כר"ה
ד"ג מהיכן הקריבו אחר להם כל שלא הביאו
שליש כיר בניו ודילמא עייל ולא קים ליה וכו' ואי ספק תורה
להקל מאי קושיא ותירץ בדוחק דכיון דבהקדמת העומר
איבא ספק חולין בעזרה אין לו להקדיש מספק ע"כ ואנכי
הרואה דאי קשה לכ"ע קשה דהרי בחולין אסיר הש"ס
דחולין בכל ספק בתר חוקה אף להקל בשל תורה וא"כ הרי
מכאן וזאת בחוקת בני הוה קאי תמילה דלא הביאה שליט
וכי איתפסק לנו אם הביאה שליט כיר בניו או לא מוקמינן
אחוקתיה דלא הביא שליט ושפיר הקריבו וכו"ג כתב הרמב"ם
שורש קמ"ג ומאי ק"ל והנה אמת דלמ"ש הרמב"ם ח"א סי' ז'א
והי' מ"א דחוקת קטנות ראינה חוקה כיון דעשוי להשתנות
ברל ואתאי בכללים א"כ ה"ל אינה חוקה דעשוי להשתנות וברל
ואתאי אלא ש"ל שדברי הרמב"ם דכרי יומד ורכו הסוכרים
דחשיב חוקה נמורה וכו"ג עיקר כמ"ש על זה באורך בסמוך
קט"ו ואי הכי דרר בני קושיין כי ע"כ כ"ל ליישב דאדרבה יש
חוקה דהביאה שליט כיר בניו ואינו עומד כשר שיתיר איסור
חדש שהרי חדש נוחש בשל גוים כמ"ס הרא"ש כלל כ' סי' א'
וא"כ הו"ל איתחוק איסור חדש והעומר בא להתיר איסור זה
וכיון דנפק"ל ספק בעומר אם הביא שליט ופסול או לא הביא
וכשר כל ספק אוקי אחוקתיה דאיתחוק איסור חדש ל תתירנו
מספק כמ"ס ביבמות ר"ל וכפ"ק דפסחים ר"ט ושאר דוכתי
אסוק הש"ס דאין ספק מוציא מידי ודאי ה"ל אין ספק עומר
מוציא מידי ודאי איסור חדש וא"כ שפיר פריך ודילמא עייל
ולא קים להו וכספק נגד ודאי אה"כ דלכ"ע אסיר מד"ת ותו
ל"מ חתך סוגיא דספק אסיר מד"ת :

והנה ראיתי להרב בית דוד חזר סי' קל"ג שכתב דעיקר
קרא דאחרי רבים להטות יש לחקור מנ"כ כהאי
קמיירי אי לאסור חכא רוב איסור או להתיר דליבא למימר
דאיירי כין לקולא ולחומרא דא"כ קשה חזינה וביה מדאמר
לחמיר

להחמי' כרכוב איסור מינה דכספק שקול להקל והדאחר להקל
 ברוב מינה דכספק שקול אחר ואל"כ ע"כ איירי או להתיר או
 לאסור והשתא קשה תת"נ אי איירי לאיסור"ט דעת הסוכרי'
 דספק אסור תד"ת ואי איירי להתיר תיקשי להסוכרי' דספק
 שרי מד"ת ומכאן זה העלה דכהא פלוגי דלסוכרי' דהוי מד"ת
 ס"ל דאיירי להתיר ולת"ד דשרי מד"ת איירי קרא לאסור ברוב
 איסור את"ד וק"ל שהרי כתיב אחרי רבים להטות היינו
 בסנהדרין להטות אחרי רובם לתייב ולזכות בדיוני נפשות
 וכדתנן בריש סנהדרין למה באחר אחרי רבים לא כהטייתך
 לטובה הטייתך לרעה לטובה עפ"י אחר לרעה עפ"י שנים ע"ש
 ותו מאי ק"ל מיהאי קרא לשום מד"ר כיון דלא איירי קרא בהתר
 ואיסור ואי קשה הוא מה"ט כדאי דחולין הכ"ל דאזלין בתר
 רובא ופריך מנ"ל דכתיב אחרי רבים להטות והשני רובא
 דאיתיה קתן כגון ט' חנויות וסנהדרין לא קמבעיא לן הנה
 חכואר דפשיט ליה דאחרי רבים כולל חכואר סנהדרין התר
 ואיסור והרי כו פריך מנ"ל דאזלין בתר רובא היינו להתיר
 כדמסיק הש"ס בקטן וקטנה דהתם להתיר וגם סגראה דכי
 כעו מנ"ל לחוקה ורוב למילתיה דרב הונא קאי דאמר בחייה
 בחוקת איסור נשחטה בחוקת התר והיינו חוקה מכח רוב
 דרוב בהמות כשירות הם וכ"כ הר"ן בחידושו ועלה כעו
 מנ"ל דמהני רוב מד"ת להתיר איסור ומינה ש"ה דפשיט ליה
 דספק אסור מד"ת מדפריך מנ"ל דכתיב אחרי רבים ש"ה
 דלהתיר בא וכו' דחו בט' חנויות וסנהדרין וכו' ופירש"ט
 מוכרות בשר שחוטת וכו' מוכח דאיירי קרא להתיר וא"כ קשה
 להסוכרי' דשרי מד"ת דה"ט הרב דלדירו איירי קרא לאסור
 כבר נתבאר שזה לא יתכן לפרש כהך סוגיא ומיהו יש לומר
 דכסנהדרין ד"ג אמרו אפי' תימא רבי יאשיאי מיייתי ליה מק"ו
 תדוני נפשות וזה ד"ג דחמירי אחר רחמנא ויל בתר רובא
 ד"מ לא כ"ש וא"כ ז"ל דקרא בר"ב לכד כתיב וכי מסיק כהך
 סוגיא דקאי ג' להתיר איסור היינו בק"ו דהריבת נפש אמיר
 איסורו הכל האיסורי וכת' אכתי כיון דילוף רוב להתיר מק"ו
 דר"ג מינה ש"מ דהא ספק דלא חזי ילוף אסור מד"ת אי מהא
 ל"ק שהרי בר"ב כיון דקול אין כ"ר שקול דתתן שם בסנהדרין
 א"כ ספק שקול לא משכחת לה והרי שנינו לטובה עפ"י אחר
 ולרעה עפ"י שנים דאילו מחצה למחצה ליכא ואע"ג דכפ"ק
 דפסחים ד"ב ילוף ספק נפשות להקל דכתיב ושפטו העדה
 וקצילו העדה והיינו להחמיר שלא להרוב נפש מספק כי באנו
 לחילוף מיניה בק"ו להתיר לא אחי דהרי בר"ב להחמיר וכי
 כעיסן לחילוף כתי להחמיר לא אחי ש"ל שאני ד"ב דחמירי וא"כ
 לספק לא חזי ילוף מד"ג כי אם לבי רוב לכד וע"כ לרוב
 שפיר פריך הנ"ל דכתיב אחרי רבים כיון דמק"ו נפיק להתיר
 ולאסור כי התם משא"כ לספק א"ק שכתב הר"מ בפ"ח מהל'
 סנהדרין כ"ד שנחלקו הלכין אחר הרוב וזו מ"ע של תורה
 שנאמר אחרי רבים להטות כד"א בר"מ ובשאר דיני איסור
 והתר וטמא וטהור וכיוצא בהם וכו' נראה שפרש הפסוק
 שכולל ד"ב ור"מ ואיסור והתר והשתא קשה דא"כ כי אמרו
 כהך סוגיא דלהתיר מאחרי רבים נפיק היינו שגם להתיר
 כרוב התר כלול בו וא"כ תיקשי דם' אסור מד"ת וזל דאחרי
 רבים כלל כל מחלוקת חכמי' הכל להתיר חד בתרי אינו ככלל
 וחק"ו נפיק ואי"ל כקושיא הכ"ר דאיך כתב הר"מ דכולל
 איסור והתר דשניהם לא יכונו דאי כלל לאסור ש"מ דספק
 שרי ולהתר ש"מ דספק אסור ונתרי אהדדו הא כתי ל"ק
 דעיקר העשה לנטות אחר דעת רבים הא אי ליכא רוב דעבר
 כמר עבר ודעבר כמר עבר כגון בשני חכמים אחר אסור
 ואחר התיר נהבא דאין כספק חכמים דהיינו ספק שקול קולא
 וחומרה וכי אמרו כע"ז ד"ו ופסקו הר"מ בפ"א מהל' חומרים
 רשעי חכמים שנחלקו בשל תורה הלך אחר החמיר לאו מדיון

אחרי רבים למרו דלא צוה להטות כי אם אחרי רבים וכי קול
 הכי היינו דקול ספק תורה להחמיר וא"כ שני חכמים שנחלקו
 באיסור לנבי דידן מידי ספק לא נפיק כאופן דלמה שנתבאר
 אין מעשה דאחרי רבים לא שייפתא ולא תיובתא לחלוקת
 הראשונים כספק תורה להחמיר כדברי הרב בית דוד ז"ל אך
 את זה ק"ל להסוכרי' דשרי מד"ת מח"ש בחולין דר"ט אפי'
 אין לקולא במרינן לחומרא במרינן רמראוריית' כרובא בטיל
 נראה דכל דליכא רוב דהיינו מחצה למחצה אסור מד"ת ולא
 בטיל וז"ל דהכא דהוי איקבע איסור לכ"ע אסור מד"ת וכמו
 הן ראיתי להר"ש סי' מ"א והרומט חזר שיקשו דלמה לא
 יבריחו הראשונים דספק אסור מד"ת מה"ש כסוגין מנ"ל
 דעתיב אחרי רבים הרי רבלי רוב אסור מד"ת והרומט תירץ
 דכי איצטרך אחרי רבים היינו לאסור כרוב איסור ע"ש וקשה
 דאיך הוה מספיק למ"ש כהך סוגיא דחולין דר"ט שאמרו מד"ת
 כרובא בטיל כי ע"כ ע"כ ליישב כדברי הר"ש דכאיקבע
 איסור לכ"ע אסור מד"ת ומיהו עיקר קושייתם כבר נתבאר
 דל"ק למה שניארתו כעיקר קרא במחלוקת חכמים דאזלין
 אחר הרוב גם בר"ב וחד בתרי מק"ו דר"ב נפיק ולנבי ספק
 לא אחי בק"ו קשה על הרב בית דוד דחלבר מה שכתבתי
 להשיב על דבריו איך לא זכר שכבר עמרו על קושייתו הר"ש
 והרומט וחלבר זה יש ליישב שהרי דעת הרא"ש בחולין ד"ק
 דמר בתרי שרי לאכול ג' הסתיכות ביחד דאחרי רבים התייר
 האיסור לבתרי ע"ש ואעפ"י שהרשב"א איסור כמ"ש מחלוקת
 זה הטור וכו' סי' ק"ט נראה דגם הרשב"א אינו אומר אלא
 מדבריהם וא"כ אף אי ספק שרי איצטרך אחרי רבים להתיר
 בוף האיסור ולאכול כל הג' הסתיכות כאחת :

וראיתי

דש"ס עיך הוא להדיא דספק הוי מד"ת
 מו"ש ביומא רפ"א ועניתם את נפשותיכם בט' למדש יכול
 יתענה בט"ת ל' בערב אי בערב יכול משתחך ת"ל בט' הא
 כינר מתחיל ומתענה חכעור יום וכו' ביצאתו חנין ת"ל
 מערב עד ערב וכתב הרא"ש ותוספת זה צריך להיות קודם
 כה"ש שהוא ספק דלמה צריך ריבוי ואי ספק שרי מד"ת א"כ
 מנ"ל להר"מ תוספת עינוי דלמא רבוי הכתוב על כה"ש
 שהוא ספק והאריך בזה והשיב הרב דלפי מ"ש הכ"מ בפ"ט
 דט"מ דמפורש בהר"מ בדבר שזדונו כתי ספיקו אסור מד"ת
 לק"מ דהכא ספק כרת הוא דלכ"ע ספיקו אסור מד"ת את"ר
 ותמהני דחשב שדברי הכ"מ הם מוסכמים צד שהשיב לשואל
 דלא עיין בה ואילו דברי הכ"מ תמומים שהרי כתב הר"מ
 דספק הוי מדבריהם בין כשבתות ועריות והנך וזונס כרת
 וכבר תמהו על זה הרש"מ וסרחט ופיעתם והעלו דתלמיד
 טועה כתב נוסח זה בגיליון הכ"מ וא"כ קושיית השו"ש נריבם
 רבה :

ומיהו

אחר היסוב אי מהא ל"ק חתרי ותלת מעמי חדא
 ש"ל דלהר"מ ספק לא אסר הכתוב כי אם ודאי
 איסור וא"כ אי הריבוי לכה"ש היכי אפקיה קרא שיתעב' בט'
 והרי כה"ש דהוא ספק ס"א עשירי דעכ"פ אינו ט' ודאי וכיון
 דכתיב ועניתם בט' לחדש ע"כ שיש עינוי קצת כיום ט' גמור
 דספק ט' לא קרי ליה הכתוב ט' דא"כ בכל איסורים וכגון לא
 תאכל דם ניתא דגם ספק דם קרי ליה דם וכיון דפשיט ליה
 דשרי דלא אסר אלא ודאי א"כ לא שייך לרבוני ספק ט' כלשון
 כתש"ב לחדש וע"כ הכריחו דיש קצת תוספת גם מלכד כה"ש
 ואעפ"י שהרא"ש הכריח דלספק לא צריך ריבוי היינו משום
 דס"ל דספק אסור מד"ת ולדידיה משמע ליה דאי לאו דלא
 צריך ריבוי הייתי אומר דהריבוי לכה"ש וקרי ליה לספק ט'
 כתש"ב ואין זס הכרח דהר"מ ס"ל הכי כי היכי דתיקשי ליה
 וכר תן דין ל"ק שהרי כתב הער"ח בכללי הספק דכה"ש
 דחוצאי

רחוצאי שכת חשיב איקבע איסור לכ"ע אבל בה"ש קמא
 להתו' דריס פ"ד דכריתות לא חשיב איקבע ולרשו' והר"ן וכ"כ
 דעת הר"ח חשיב איקבע איסור כיון דיום חול ושבת לפניו
 וא"כ לדכריכולם ל"ק רלמ"ש הפר"ח דכאיקבע איסור חשיב
 בה"ש כין ככניסה ויציאה א"כ כאיקבע איסור לכ"ע היו
 מד"ת וא"כ ה"כ לכה"ש דוהך דהוי איקבע לא צריך ריבוי
 ואף אתמ"ל דלהר"ח ככניסה לא חשיב איקבע וכדעת התוס'
 מ"ח כיון דכתי' ריבוי גס לציאתו דהתם איקבע איסור לכ"ע
 ולא צריך ריבוי א"כ ע"כ דריבוי חלכר ס' דבה"ש מינס נפיק
 גס לריבוי דכניסה דהרי הקיטש הכתוב מערב עד ערב וכי
 ריבוי היינו תוספת חלכר וזון בה"ש שהוא ספק וחלכר כל זה
 תמנה עליהם בעיקר קושייתם דנראה דאשתמיט מיניה ה"ש
 הר"ן כפ"ד דכניסה גבי מ"ש דתוספת וזהו ר"ת ואכלו ושתו
 משחשיבה כתב דער שחשיבה נרסינן ולא ער שחשיבה חמש
 דא"כ הרי הכניסים ענזן לספק יוהכ עגמו זכ"ת ע"כ
 דמוסיפין קצת דאי אפשר לכחנם תירנו דתוספת ויהי' לו
 שיעור אלא לא ירעיון ליה ולי נראה כיון שנותה תורה
 תוספת צריך להוסיף איהו חוץ מן הוהן הנוהה כומן הספק
 שאל"כ לא היה צריך להוהיר על תוספת וזה על דעת מי
 שזכר דמ"ש ספק תורה להסמיר הר"ת הוא עכ"ל הנה
 מחולק דמחכ דק"ל למ"ד ספק שרי מד"ת וז"כ מנ"ל ריבוי
 לתוספת אימא דאתי לספק הכרוי דלדירו' אה"כ דתוספת
 זה היינו בה"ש ומינה שנס הר"ח שכתב דתוספת זוהכ מד"ת
 היינו לאיסור בה"ש דספק הוא ותו מאן ק"ל מהך סוגיא
 והנה אחת שכדברי הר"ן יש לתמוה ש' ארי' כפ' בתרא דיומא
 גבי תוספת וזהכ כתב דנס בה"ש דכניסה חייב אשם תלוי
 דחשיב איקבע איסור וכה"ג כתב רס"פ כמה מדליקין ע"ש
 וא"כ מי הכריחו דלמ"ד דספק שרי מד"ת היינו עיקר תוספת
 בה"ש והרי כאיקבע איסור לכ"ע אסור מד"ת וש"ר כס' לשון
 לימודים כהל' וזהכ דקו' שמתהיבן כסס מוהר"א חלקו והרכ
 סער המלך הל' ט"מ דס"ט ע"ש שהג"ע דכרי הר"ן :

והנ"ל ליישב דבריו ב' וזה שנראה בה"ש ולי נראה וכו'
 דצריך ביאור יתמה הוסיף מתירוח התו' שהביא
 קודם ונראה שכל לומר דאין הכרח דיש שיעור לתוספת אלא
 דכשם דתוספת זוהי דהוי מד"ת לא מחינן ה"כ כבה"ש דהוי
 ספק אע"ג דהוי מד"ת ויון שאינו מפורש בכתוב ועו' סיים
 דכל זה לא הוצרכו ליישב כי אם למ"ד ספק הוי מד"ת וא"כ
 י"ל דספק ברת חמיר גוהתוספת וכספק מחינן כהו אך לדעת
 הסוכרים דספק שרי מד"ת א"כ תוספת חמיר הספק ואי
 בתוספת דהוי מד"ת לא מחינן כ"ש כבה"ש דהוי ספק וספק
 איסור הוי מדכריהס אלא דכאן נאמר מכה שנוה התוספת
 ואע"ג דכאיקבע לכ"ע אסור מד"ת מ"מ לא חמיר איסורו
 יותר מאיסור תורה דתוספת זוהכ ואי לא מחינן כיה"ג כספק
 לא מחינן אפילו כאיקבע ולפי' גס להר"ח מודה הר"ן דכעני
 תוספת חלכר שיעור בה"ש וראיתי להפר"ח א"ח סי' תר"ח
 שהביא דכרי הר"ן ודחה דבריו דנס הר"ח מודה דכעיון
 תוספת חלכר שיעור כה"ש ע"ש ולמ"ש כמינס רחה דבריו
 שנס הר"ן דעתו כן ולהפר"ח יש לתמוה דהרכ גופיה כז' סי'
 ק"י הכריח כדעת הר"ן והר"מ דנס בה"ש דכניסה חשיב
 איקבע איסור וא"כ איך כתב דלדידיה בה"ש מד"ת שרי דכל
 ספק דחמנא שריא ונ"ע :

וראיתי

להרכ ראשון לציון דקו' שהעלה דספק אסור
 מד"ת אלא דאינו פודאי לחייב עונש כודאי
 שהרי פטר כר"ב בקובע ע"ש ולא ירעתי מהי תיתי לחייב
 על הספק דספק נפשות להקל והלקות במקום חיתה וגם
 חמ"ש כמטע דכ"ח דמטע ונ"ט כרהי עשה כו ספק כודאי
 מינה דככל התורם אינו כודאי וזה כבוד :

ובשאיני

לענין הוי נראה להביא מדק"ל ספק נפשו'
 להקל והוי מד"ת והיינו חמורה סלא ל' ריבוי
 אדם כספק ש"ח דספק אסור מד"ת והיי' חקוס ליישב ס' דז"ני
 כלל מחורש כס' מנילת אסור שורש ט' דמ"ה הביא דהוי
 הרכ יבין שמועה סי' ר"ף וזל ומ"ש עוד דספק נפשות להקל
 ג"ל כיון לא נאמר בעוכרו על התורה והמנות רק כמ"ש
 כיומא דש"ג נפל עליו חפולת חותר לחלל עליו השבת וכדומה
 לאלה הדברים אבל כשעבר על ד"ת הא קול בשל תורה הלך
 אחר המחמיר עכ"ל הנה נראה דרוקא גבי פקוח נפש הוי
 שאמרו ספק נפשות להקל אלא שתמנה דהרי כפ"ק דפסחים
 ד"ב אמרו ואין נקטול מכפיקא ורחמנא אמר ושפטו העדה
 והנילו העדה הרי דנס כחייב חיתה כספק פטרו וההכרח
 דקול בשל תורה הלך אחר המחמיר הלא כי קול ספק נפשות
 להקל היינו חמורים ולא עכרינן בלא תרנח מספק דמחא
 אינו חייב חיתת כ"ד ומתוך דהחך סבור הייתי ליישב דנס
 הרכ לא בא לחייב אלא כעין ספק דפיטור לאו שבכללות
 דהעבירה ודאי והפיטור ספק א"א שאין דבריו מורים כן ונ"ע
 ומ"מ אי חסום דקול ספק נפשות להקל ל"מ דהוי מד"ת שול
 דוקא כר"ב דחמיר וספק פקוח נפש דמי שכת ונ"ע תיפסו
 לאירך גיבא מדאינטרדך קרא לרכות להחמיר כספק לא תרנח
 ש"מ דמדינא הוה שרי כשיטת הר"מ הא נחיל ל"ק שהרי מנה
 להרוב החייב חיתת כ"ד ברכתי וכערת הרע מקרבך וא"כ
 י"ל דליתי ספק עשה דכערת ולדמי ספק לא תרנח קמ"ל אלא
 דאכתי היה כ"ל דאיהו דנפק"ל כל קבוע כמחנה על מחנה
 מרכתיב וארכ לו ואי איכא ט' ישראל ונוי אחד הו"ל קבוצ
 ופטור כמ"ש בכתובות דט"ו ומיניה קול ט' מוכרות כשר
 שחטה ואחת נכילה דאסור מד"ת הדין קבוע והריכי אסורו
 קבוע דהוי כמחנה על מחנה דהיינו ספק שקול ש"מ דספק
 אסור גר"ת וזל דכאיקבע איסור לכ"ע אסור מד"ת :

גם ראיתי להרכ הנזכר שהביא ראיה דהוי מד"ת דתנן
 בעו' דף מ"ג אף הוא נעשה וכל וכתוב לא ידבק
 בידך מאומה תניא אמ"ל ר"י והלא בכר נאמר ואת חטאתך
 אשר עשיתם וכו' ואי ספק שרי מד"ת מאי מוכח דלמא אה"כ
 דמד"ת שרי אכל תדרכנן אסור דהא ליכא ודאי דמיתחני וליכ'
 אלא ספק ולמאי דאסיקנא דלא חסיינא להו מילתא לרכנן
 ליכא לאוכוחי מידי אית"ר ותשובתו כענין ס' דכרי תימא
 דלכרי יבול על מנן האריכו הרשב"א והר"ן והבאי' אחריהם
 לכא' אי ספק אסור מד"ת מכה ראיות והרי לדבריו דנס
 התבאים ואימוראים לא כריד להו ועבד להו כספק דתי' קו'
 ועוד דהו"ל להראשונים להוכיח דהוי ספק וצר פה לא ראיתי
 בהנה דכתבאים כתבו התוספות כשכונות דף ד' דאין דרך
 לתבא שיסתפק ונס האימוראים לא סדרו לנו הש"ס כי אם
 לכא' כל התוס' ואם אית' שיש ספק בספק תורה אי הוי מד"ת
 לא הוה שתיק ואי כוונתו למ"ש הרי' מט' דלהסוכרים חתובה
 אמת הוי ד"ת ולא יודך מדכריהס אכתי מאי ק"ל לרכנן ענד
 רי"ו והרי ק"ל חתובה כין כ' חתיכות שנינו :

והיה ג"ל ליישב עפ"י יבול הטו' בא"ח זכ"ר סימן קי"ח
 דכרכר שהתירו ומפורש בכתו' אין כח כיד חכמי'
 לאסור ע"ש וא"כ ה"ב י"ל דשפיר ק"ל איך היה כיד חכמים
 לאסור אלא שאין דכרי חטו' מוסכמים ורכים קמים עליו והנה
 אמת דעכ"פ קשה דהרי הקסו לר"ל דאמר בעו' דמ"כ ע"ג
 שנשתברה חלסי דמותרת מהך מתני' דתיסוי בעו' שנשתברה
 ותירצו משום גזירה דרכה דלמא מנכה לה והדר חכטיל והרי
 באיסור זה דרכא אין ספק לכ"ע דהוי מד"ת ובהרי' אמרו
 משום גזירה דרכא דמד"ת לא חייסינן לשכחה וכאיסור
 מודהר אינוש כמ"ש כדדריס דט"ו וכ"ש למ"ש הרי' טכא
 בעו' דנ"ג כסס רכו' והמתכ' דעו' של נוי שוכה כהי' ישראל
 מד"ת

מדת כטיל וא"כ תיקשי מאז ק"ל מרתו כעגל לישי דבימי
חשה לא גורו ולזה י"ל דהתם ק"ל מת"ש וכו' לא ידבק בדרך
ש"מ דהי תיתני אחר כוכל דודה אסור מד"ת ואז"ל ק"ל
דמאמר שנהגה אחר שבינה תהוי בע"ז שנשתברה אבל זה"כ
דאם בא לקיים מצות איבוד ע"ז בדרך זה אסור מד"ת כיון
שאפשר שיתקנה אחר כוכל

והג"ל

לישב שראיתי לר"י בע"ז מד"ה ר"ה שריפה
בעי וז"ל דהא איתי לירי תקלה ע"ש ש"מ דס"ל
דעיקר ציווי הכתוב לאכר ע"ז ולא להניחה כך ולא ליהנות
מחנה ה"ט דחשש הכתוב שחא והנה אחר מעו"ז דלא ידע כפ
וא"כ ה"כ א"ס כ"א לשחוק ולגרות שפיר קאמר ר"ו אף הוא
נעשה וכל דעיקר ציווי לאכר ע"ז דלא ליתי אחר ולתפתי
מינה אף על גב דאינו ודאי אלא ספק והוי בדרך זה כעשה
וכל נכחא סבא לירי תקלה ולא קיים מצות איבוד ע"ז וכך
דמי דכרי רש"י בע"ז דמ"כ ד"ה אף הוא וז"ל בלומר הוא
מתכוין לאכרה שלא יהנה ישראל ממנה וגם עתה יהנה ישראל
וכו' הרי דעיקר מצות איבוד ע"ז שחש הכתוב על הספק וא"ס
כן ל"ק מזה להר"מ דאי באנו למילף מינה לא מני ליק ד"ל
שאני ע"ז דחמיר חש על הספק משא"כ בשאר איסורים ותו
ל"ת חמירי מהך סוגיא כי מן הבא"ר ל"ת ראיתי הרב ארע"א
דרכן בע"ז דג"ב שאמרו מאן מוכח הרי דאסור על הספק
ושלכר ת"ש לעיל לישב הנה בעת"ה ל"ת דכ"י ע"ז לכ"ע חש
הכתוב על הספק כמצות איבוד ע"ז

עוד

הביא ראיה הרב הנזכר ממ"ס בחולין דף זכ
דאלת"ה לר"מ דחייש למיעוט ס"כ דלא אביל בש"ר
וכ"ת ה"כ פסח וקדשים חאי איבא למימר ואי ספק שרי מד"ת
חאי מוכח דילמא רבנן לא אוקמה למינתייהו לכטל עשה
דפסח את"ד ודבריו פתומים דנראה שמכריח דמיעוט לר"מ
כספק שקול לרבנן ואי איסור ספק דרבנן ה"כ מיעוט לר"מ
ומאן מוכח דחשוד רבנן לירחי עשה דפסח אלא ודאי דספק
לרבנן וחיעט לר"מ הוי מד"ת ולהכי מוכח שפיר דפסח אלא
דק"ל ח"ה זו ראיה דהרי התוספות ס"ד ר"ה פסח הכריחו דמי
חייש ר"מ למיעוט היינו מדרבנן וא"כ היא גופה תיקשי לכו
דחאי מוכח דחשוד חשש דרבנן לכטל עשה דפסח כ"ע"כ
פ"כ דה"ס ל"ד ר"י ביד חכמים לחוש בדבר. שהנה מד"ת
לאכול דבר שיש בו חשש מיעוט לאיבוד כ"ע"כ מוכח שפיר
דבאי אפשר לא חששו ופסח לא אפשר וכי חששו באפש ומינה
לרבנן ותו חאי ק"ל לשי"ט הר"מ ואי קשה הוא שבראה שדכרי
התום אלו אינם מוכחמים שבראה דמיעוט וחוקה דיל סמוך
מיעוט לחוקה כי הכא דכחמה בחייה כחוקת איסור עוברת
כי חייש ר"מ היינו מד"ת וכן ראיתי להתוספות יבמות דקוט
ד"ה מחורת דנסתפקו בזה לר"מ ויותר נראה דעתם דחייש
מד"ת וגם ראיתי שם בתוספי הרא"ש דפשיט ליה דהוי מד"ת
וכ"כ דעת הרשב"א והר"ן בסוויין דחולין שהקשו בקושי
התוספות ותיירו דבש"ר תאוו לא דבר הכתוב אלא נגד יצר
הרע אבל בפסח לא אמרה תורה קרב לתקלה ע"ש ש"ת
דפשיט ליה דחייש ר"מ על המיעוט מד"ת וכיון שכן קשה דאי
ר"מ חייש למיעוט ד"ת כ"פ פלוגי רבנן עליה ושרי היינו חשוד
רוב וכל דהוי ספק שקול דלויכ רוב לא פלוגי עליה ואי
מיעוט לר"מ אומר ד"ת כ"ש לר"דן ספק שקול וכ"ת כיון
דכספק דאיתחוק איסור קיימין הרי כ"ע מורו דהוי ד"ת
אינו מספיק שרי ע"כ ר"מ חודה דהני חוקה ואורוב אינו
בלום לדידה היכי חייש הא ה"ל ודאי איסור דקול אוקי
אחוקתיה שם ר"מ חודה כמה דוכתי כ"ע"כ כהא פלוגי
דרבנן ס"ל עדיף רוב מחוקה ור"מ ס"ל מיעוט סמוך לחוקה
וחיי פלוגי ופלוגי וא"כ לר"מ ה"ל כספק דלא איתחוק ואי
שוו פד"ת מינה לרבנן וכ"ת דהר"מ יבכור דכי חייש גם

כמקום חוקה היינו מוכריהם לא איפרק מחולא שהרי מתד
פסח הסוגיות מוכח יותר דכה"כ כי חייש ר"מ היינו מד"ת
והכ"ל ליב וזו"ל במה ש"ל דבמאי פלוגי ר"מ ורבנן אכן
נראה דכדיתו ר"ח אמרו דר"מ מחייב כחתיכה אחת ורבנן
בינו חתיכה מכ' חתיכות וקול הכי והוי ההוא והפר"ח העלו
דכה"ל פלוגי אי כספק ר"ל איקב' אסור מד"ת וא"כ ז"ל דרבנן
כיון דס"ל כספק שקול דשרי מד"ת ע"כ לא חשו למיעוט אך
ר"מ כיון דס"ל דספק אסור מד"ת סבור דחשו רבנן גם
למיעוט ותו ל"מ מהך סוגיא חמירי מיהו בעיקר דכרי הרומש
והפר"ח הארכתי לעיל ח"ה שיש להשיב כ"ע"כ דהא ח"ה דיש
סמך תכאן דהוי מד"ת ודוק

והרב

שער המלך הביא ראיה דהוי מד"ת ממ"ס
כביצה דף ח' גזירה משום התרת חלבן ואי ספק
שרי מד"ת א"כ חלב דכ"י לא אסור אלא דרבנן והיכי גזרו
שלא לכסות אטו התר חלבן הא ה"ל גזירה לגזירה את"ד
ולדידי ח"ה נמי ל"ת ש"ל דספק בשל תורה אף אי הוי מד"ס כיון
דאסרו כספק שחא יעבור על איסור תורה גזירין נמי ג"כ
דס"ת חמיר מעיקר איסור דרבנן ובלא"ה ל"ת שכבר כתבו
התוספות בריש פ' כל הכשר דלפעמים גזירין גזירה לגזירה
דאין לרמות גזירות חכמים זו לזו ע"ש והכ"ל דכ"פ פ' קדוש
ט' דטומא' מת הקיא ראיה דהוי מד"ת מדתני בת"כ פ' קדוש
אי"ש אשר יקלל את אביו ואת אמו אביו ודאי ולא הספק אמו
ודאית ולא הספק ולהר"מ תיקשי וכי אינטריך קרא למעט
ספק בלא"ה כל ספק דחמיר שרי את"ד

ואי

מהא ל"ק שראיתי בירושלמי דספ"א דיבמות דתני
גבי ספק בין ט' לראשון ספק בין ז' לאחרון הכה או
קלל את זה וחזר והכה או קלל את זה בזה אחר זה פטור
ואסיק ה"ש דה"ט דהתראת ספק לאו שחא התראה וסוב
הביאו דתני הכה שניהם כאחת או קלל כ' כאחת חייב ורבי
יהודה פוסק ר' בעי מחלפ' שיטתיה דר' דתנן אבל מזה כוית
ומזה כוית וכו' אמר רבי יוסי תורה ר' בשאר ספיקי שהיא
תיב כרס הבא קרא דריש ר' אביו ודאי ולא הספק אמו ודאי
ולא הספק ע"ש הרי דהאי דרשא ר' ה"ל דכ"ל דכ"ל לפטור
כהכה כ' כאחת דהוי ודאי בר חיוב מיתת כ"ד אעפ"י כן
פטרו הכתוב ותו ל"ק וכי אינטריך קרא דכה"כ ודאי איסור
הוא וארברא תכאן ה"ה מקום ראיה לשיטת הר"מ דאי ספק
אסור מד"ת קשה מ"ל מהך ריבוי למעט הכה כ' כאחת דהוי
ודאי אימא דמיעט דשרי ד"ת בהכאה או קללה באביו
דאינטריך שפיר כיון דמד"ת ספק אסור ד"ת אך אי כל ספק
שרי ד"ת א"ש דלכ"י הוצרכו לפטור גם להכות שניהם ומימי
אחר היסוב הא נמי ל"ק דהרי כי כתיב ריבוי זה אביו ודאי לא
כתיב באזהרה אלא בעונש כדכתיב אשר יקלל את אביו ואת
אמו מות יומת ואלו בא לפטור ספק בעונש לא אינטריך דהרי
קול ספק נפשות להקל כמ"ס בפסחים דף ז' יע"ש דאי א"ס
כתיב באזהרה אה"כ דהוי דרשינן דכ"ל להתיר ספק וכדכ"י
ל"ק נמי מ"ס הרב הנזכר להר"מ בפ"ה מה' תמרים שהחמיש
דן זה דת"כ דאביו ודאי ולא ספק ולמ"ס ל"ק דהאי דרשה"כ
יהודה דריש הכי ואנן קול רבנן דר' דחייב בהכה שניהם
כאחת שאינו ספק אלא ודאי וסתמו כפירושו דחייב גם כ"ש
בכלי יבמות דק"א מייתי דתני תנאי אליביה דר' ואיבא תנא
דמתני' דגם ר' מחייב ע"ש

והפר"ח

הביא ראיה מסוטה דאמרו בסוטה דף כ"ח
מגיד לך הכתוב שמספק אסורה הרי דהוי
מד"ת ותיירן דשאני סוטה דרבנן לדבר שקינא לה ונסתרה
את"ד וק"ל כתיב ודאי דא"כ תיקשי היכי יליף מינה ספק טומא'
ברשות המידר ק"ו מסוטה הא איבא למיפרך מה לסוטה שכן
דגלים לדבר וכבר ראיתי להתום שם בסוטה דכ"ה ר"ה אינו

שחשבו בן והכריחו מזה רבתי' על ידי קינוי הוי כספק חנצ
 שרץ הקינוי גורם הספק מש"כ פומחה למפרע ראין שם
 ריעותא ע"ש הרי לרבניה' ספק כסוטה כספק חנצ שרץ ומינה
 לשאר ספיקי וא"ה הדר כי קושין תיפסום מינה דהוי חר"ת
 וע"ק דהרי התום' כובחות דף זא ותוספי הרא"ש העלו דכי
 עשה הכתוב ספק כוראי אינו אלא להחמיר ולא להקל ע"ש
 ואי עיקר הטעם שאברה היינו משום דאיכא רגלים לדבר ה"ל
 להקל ת"ל להחמיר דאי מעיקר רינא' ספק שרי והכא משום
 דאיכא רגלים לדבר אי להחמיר בן כ"ש להקל והנ"ל דמסוטה
 לא חזי יליף מיניה שאר איסורים שהיו סוטה איכא חוקת
 כשרות והוליה הכתוב מחוקתה ונס דכרי ושפא מהני אף
 נגד רוב כח"ש בכתובות דף ז' וז' בבי פלונתא דר"ג וז'
 דקול להתיר כר"ג מה"ט והכא לא מהני כרי דירה כח"ש
 התום' כסוטה דכ"ה ע"ש ונס דכל ספק אף אי אסיר חר"ת
 למ"ד אינו אלא חכח ספק ואינו כעושה ודאי איסור ואילו
 כסוטה עשה הכתוב ספק כוראי וכתבו התום' דהיינו דעובר
 אף אם הוא טהורה מש"כ בכל איסורים וכיון שכן כיון
 שהחמיר הכתוב כולו האי ש"מ דחידוש הוא וחידוש לא ילפי'
 דכי יליף מיניה ס"ט ברה' היינו רכתיב ונטמאה יתר וסבור
 הייתי להביא ראיה דספק תורה לכתחילה אסור וכדיעבד שרי
 חר"ת חדקול בקדשים דף פ' אסור להתייחד עם כל עריות
 שבתורה ושם נאמר דהוי חר"ת ושם דפ"א אמרו אין איסורין
 על היחוד ואיסור היחוד אינו לא רשעה יבואו לירי ונות ואסור
 הכתוב שלא להתייחד משום ספק ואכ"פ בן התיר אכ כתייחד
 ולא אסר מספק ש"מ דלכתחילה אסיר וכדיעבד שרי וכשלקא
 איסור קריכת ערוה דהיינו חיובין וניסוק כדכתיב לא תקרבו
 לגלות ערוה לרפת הר"מ כפכ"א מהלכו' איסורי ביאה דלאו
 גמור הוא אין ראיה מזה שז"ל דאין האיסור שמה יבא עליה
 אלא דכשם שאסר בעונש כרת הנאת ביאה של עריות כך
 אסר הנאה של קריכה כעין חיובין וניסוק בלאו אכל יחוד אין
 בו הנאה ולא נאסר בו אם שהא יבא עליה שכ"כ דקול דאין
 יחוד כזכור וכהמה כח"ש בקדושין דפ"כ לא נחשדו ישראל על
 השכב וכור וכתמה ושם כרפ"א אמרו מתייחד אדם עם
 אחותו ש"מ דיחוד באסר. משום ספק ביאה וש"ר דהא ל"ת
 דהרי כל ישראל בחוקת כשר ולא הנריכו הכתוב שחוד בכל
 התורה ונאמן על עצמו כי ע"כ ע"כ. ה"ט דשאמי ונות דינורו
 תוקפו חש הכתוב על הספק שלא יכנס לבית הספק וכדיעבד
 התיר דכל ספק אוקי אחוקתיה וכ"ש למ"ש התוספו' כסוטה
 דכ"ח ר"ה אינו דקתינה בלי קינוי לא היה שם ספק כסתירה
 נר"ד דלא נחשדו ישראל על העריות ע"ש הרי דפשיט להו
 דאין ביחוד ספק כרי לחוסרה :

והנה

אמת דק"ל כרבניהם דא"כ תיקשי יחוד שאסר
 הכתוב למה אי לא נחשדו וע"ק דבקדושין דפ"כ
 אמרו לא נחשדו ישראל על משכב זכור וכהמה ש"מ רעל שאר
 עריות נחשדו והנראה כישוב דבריהם דס"ל כיון דכל ישראל
 בחוקת כשריהם א"כ כי חל הספק אחר היחוד אם בא עליה
 ז"ל אוקי אחוקתיה אף כזנו' דינורו תוקפו דהרי חוקה דכשרו'
 גם לאיסורי עריות איתיה אלא דכיון דעריות לבו של אדם
 מחחרתן אם היה מתיר יחוד היה קרוב לזדאי ריעתא אחר
 לבו דינורו תוקפו ויבא עליה ויאכר חוקת כשרות וע"כ חש
 הכתוב ועבר ליה שיחור שלא יתייחד ויכנס לבית הספק וכי
 אמרו לא נחשדו על הזכו וכהמה היינו ראין ינורו תוקפו כהם
 והוי כשאר איסורים דנאמן אדם על עצמו :

עוד

כ"ל ראיה מה"ש בחולין דמ"כ אלא רמז לטריפה
 שאינה חיה מן התורה מנין דכתיב זאת החיה וכו'
 וכתבו הר"ן והרשב"א בחידושם דכי אינטריך קרא ללמד
 שאינה חיה היינו דכ"ת להתיר ספק טריפה כפשיית זכ מדש

כח"ש בחולין דף כ"ח והכתא בזכר כל ז"ב חדש והיינו נודנלי
 קרא דטריפ' אינה חיה דאי לאו לא הוה שרי ואם איתא דספק
 חר"ת שרי למ"ל קרא להתיר על ידי שיהא כלא"ה כל ספק
 דחכ"כ שרי וע"כ כי אינטריך קרא הוה להתיר דכל"ה חנה'
 אי טריפה חיה או לא וכ"ת לכ"ע כתי תיקשי דהרי אסיק
 הש"ס בחולין דף ט' נחשטה בחוקת התר צומרת דהיינו רוב
 כהמות כשירות וא"כ ספק טריפה לכ"ע שרי חר"ת דקול
 אולינן בתר רובא אי חסא ל"ק רזל דאינטריך לספק טריפה
 שגולד ככהמה כחיה שציון בחוקת איסור רככי האי לא
 התיר הכתוב לשוחט ולאכלה כיון דחל הספק בעודה כחוק'
 איסור אף להסבורים דשרי ספק חר"ת אין תיזום לאיסור ספק
 טריפה דמ"ח לבני איסור טריפה לא חשיב באיתחוק חשיב
 כיון דעכ"פ כשנחשטה כחוק' התר קיימת ולא מינו כטריפה
 דחשיב איתחוק איסור וסבור הייתי לישב עפ"י ת"ש הרי"ט
 והפ"ח דכספק דאפשר לברר לכ"ע אסיר חר"ת וא"כ אי
 טריפה אינה חיה אפשר לברר על ידי שיהיה וספיר אינטריך
 קרא ולהכי לא שרי אלא כשהיה אף כשאזי לעצמי אינו רואה
 חקום לחילוק זה כח"ש לעיל שגראה שנס באפשר לברר ספק
 גמור חשיב ושרי חר"ת לשיטת הר"מ ז"ל והדר כי קושין
 לשיטתו ושוב ראיתי דמגד אחר יש להכריח כשיטת הר"מ
 מעיקר הד' סוגי' מת"ש ולמ"ד טריפה חיה מכל' ואסיק הש"ס
 דנפק"ל מדכתיב בין החיה האכלת וכו' וע"כ דלאסר ספק
 טריפה חתי דלא שרי אף על ידי שיהיה ואי ספק אסיר מד"פ
 למ"ל קרא בלא"ה אסיר אכן ראיתי במדושי הר"ן שג"ג מזה
 וכתב דמ"ש למ"ד טריפה חיה מכל' לאו דוקא דאדרכא ת"ר
 טריפה אינה חיה דנפיק מיניה קולא' ילניו להביא ראיה והאי
 צ"ביר ליה ה"ל לומר אלא דנאסר דמ"ד טריפה חיה לא חזי
 למרחי כלל לקרא דוואת החיה ז"ל לאו דנפק"ל מקרא אחריו'
 דטריפה חיה תשו"ה קאמר מכל' וכו' ע"ש באופן דלשיטת
 הסבורים ס' אסיר נור"ה ש"ש כולי הד' סביא אף אי אחרת
 דספק שרי חר"ת קשה כי קושין :

והנה

לישב כחאי דק"ל כרבני הר"ן שכתב דלמ"ד
 טריפה חיה לא חזי מידחי כלל קרא דווא' החיה
 אי לאו דנפק"ל מקרא אחריוה דטריפה חיה דא"כ גם בקרא
 דבין החיה ל"ת דטריפה חיה שהרי דרשו בת"כ כסוף פרשת
 שמיני בפסוק בין החיה בין טריפה כשידה לטריפה פסולס
 והביאו רש"י במחשם ופירש בה הרשב"א בת' סומן ע"ב שזוה
 להכריז בחקרי הטריפות שיש מהם חותמים שיש להם תקנה
 דאי כדרי להו סמא ומי ובין הטריפות שאין להם תקנה ע"ש
 הרי שגם דרש זה חרש שפיר גם למ"ד טריפה אינה חיה
 וא"כ היכי דחי למיור וואת החיה וכדומק ל"ל דמשמ' ליה פשט
 הכתוב עתה דליחוד דאעפ"י שגם הטריפה חיה אסרה הכתוב
 אכן ראיתי שם בת' הרשב"א שכתב ז"ל דאמרינן התם למ"ד
 טריפה חיה מכל' כלומר. הטריפות האסורות מכל' נפק"ל
 מדרה וכו' ע"ש הנה מבואר שחפרש הסוגיא שלא הדרן הר"ן
 דהכי פריך דכשלא למ"ד טריפה אינה חיה כל ז"ח טריפות
 מפורשין ככתוב דאע"ב דאין כפירוש ככתוב כי אם דרושם
 דכתיב וכשר כשרה טריפה כח"ש דר"מ מ"מ כיון דלימד
 סכתוב דטריפה אינה חיה א"כ ילפינן מדרושה שכנס שאסר
 דרושה דטריפה למות ה"ז ככל חולי קים ליה אינו חולי דחיה וחולי
 דאינה חיה אף אי טריפה חיה מינה דרוש' אף סאד ז"ו טרכ"ת
 מ"ל והיכן כתיב אלו טריפות ואלו כשרות ומשני דז' טריפות
 ה"ל"מ מסיני וסאת דפרשו נודק יתר כפי' הכונו' ונס חפרשו'
 לזון שחפרש כפירוש הדי' כ"א ע"ש כרבני' ומינה ל"ת חר"ת
 דכי פריך טריפה דאינה חיה מכל' לאו משום דכ"ת לספק
 טריפה פרו' אלא דהנ"ל ז"ח טריפות מלכד דרושה שבודאי לא

רובו אותה כי אם בכלל זה דטרופה חיה דכל"ה חכ"ל רובו
 למינו טרפיות ולמיני כשירות רתנן סם בתתני' ותו ל"מ מירי
 מהד סוביא ואי ק"ל לפי דא"כ איך פירש הרשב"ח בחידושו
 דכי פריך למ"ד טרופה אינה חיה תנ"ל היינו דכ"מ להתיר
 ספק טרופה והרי לה"ש כתשו' אין הפירוט אלא מנ"ל איסור
 כיון טרפיות חלכד דרוסה הא נמי ל"ק דהיינו כיון דהרשב"ח
 פשיט ליה דספק אסור מד"ת כיון נ"כ להתייר ספק טרופ'
 וע"כ השמע ליה דלאסור יח טרפיות לא פריך כולי האי כיון
 דהלכה פסוקה בתתני' או לובא ריבוי בודאי ספק קבלו הל"ת
 הוסיכי אך כיון דתני בתתני' כל שאין בתו חיה הורה דאיסור
 טרופה תלוי בוה וא"כ נ"מ להקל להתיר ספק טרופה ולהכי
 פריך שפיר מנ"ל ומיהו להר"ת אין תוה הכרח דחפשי כפשיט
 הסוביא מנ"ל איסור הטרפיות בכלל זה דתני דטרופה אינה
 חיה

עוד כ"ל ראה דאחריון בדוכתי טובא כל היכא דאיכא
 להקשי לקולא ולחומרא לחומרא מקשינן וכח"ש
 נמי ביבחו' דף ח' וע"כ ה"ט דכל דלא פירש הכתוב איך נקיש
 ע"כ דהוי להחמיר דאי להקל הרי ירע הכתוב דמספק תלינן
 להקל והיכי ק"ל דמקשינן להחמיר והכא לא שייך לומר דהיינו
 הדרכנן שהרי כרוכ הני סובי' שהזכירו כלל זה מוכח דהוי
 ד"ת נגוד דוק ותשכח ונ"ל דלמ"ד ספק שרי מד"ת כך קבלו
 הגדה זאת בכלל המדות דהקש להחמיר טקשינן אך למ"ד
 דאסור ר"ת א"ל לומר כן דא"כ קשה למ"ל הנה בלא"ה
 מקשינן להחמיר ונ"ר לכ"פ נ"ל דמדה היא שקבלו שהרי
 כלל זה שייך נבי דמי נפשות או דמי מחוק דק"ל כהו לכ"פ
 להקל כח"ש התוספות בכ"ק דף ג' ע"ש ואף להירוח אחר
 שהירוח הרי כן מקשינן להחמיר אינו מתורת ספק
 אלא התורת ודאי ואי מכח ספק תורה להחמיר אינו ודאי ללקו'
 עליו או אם התבבל הענין דנפיק מיניה קולא אין בירינו
 להקל כמכואר בכ"ק דף א' כ"ב ע"כ דלכ"פ נ"ל דכך
 קבלו הנה זאת בכלל המדות לחומרא מקשינן

עוד כ"ל ראה תמ"ש ביבמות דר"ר"ש אותה גמגמו סן
 יוראי ולא נמנעו מן הספק אי אמת בשלחא תשו
 חסו"ה נחנעו וכו' וע"ש מן הוראי דאיסורא הוא ספק נמי
 דאיסור הוא לא תימא הן הספק וכו' ואילו לשיטת הר"ת דספק
 איסורו מדרבנן וזהו ט"כ כתב דהקלו בשכונה בעדות שאינו
 באוי כיון דהוי דרבנן כח"ש כפי' דאיסורי ביאה וכן בכלאים
 בתב כפ"ו ת"ה בלאים דהתיור ספק דהם אמרו והם אמרו
 וכה"ג כתב בפ"ט מה' טומאת מת וא"כ קשה מאי ק"ל ת"ש
 דדאי והרי שאל ונא' כיון דפיקר האיסור' דרבנן לא ראו לתנוע
 אלו הלו כיון דאיכא לתא ר"ה תגודו דהם אמרו והם אמרו
 אלא ודאי דאסור מד"ת ואין בירס להתיר וול כיון דפשיט
 דמודעי להו ופירשו' א"כ גם בספק היה בירס להודיע ולא
 יעברו ספק בכרי עור כ"ל ראה תמ"ש בירושלמי דפ"ק
 דכתובות מצא פתח פתוח אסור לקיימה חשום ספק בוסה
 דאפילו תחוש לאבוסה לא ספק אחר ספק אנוסה ספק חפיתם
 מדבר תורה להחמיר הרי דקאחר דספק אחר מדבר תורה
 להחמיר וול דלהר"ת קאי לרביעיל לא ספק אחר כיון שהוא
 ספק טרבר תורה דהיינו בשל תורה להחמיר ואה"כ דהחומרא
 מדרבנן הוא

עוד כ"ל ראה תמ"ש ביבמות דל"ה כחלינת וביאת
 מעוברת דפליגי רז' ור"ל רז' סבר אם יבא אליהו
 וכו' ור"ל סבר תעלי חולתא לחפרע לא אחריון רז' סבר וכן
 אין לו והא לית ליה ור"ל סבר וכן אין לו עיין עליו ואסיק
 הש"ס כר"ל ואיתותב רז' ועש' ואם איתא דכל ספק שרי מד"ת
 במצא רמ"ת חותרת לובא וא"כ שפיר קרינן בה כל העולה
 ליבוס עולה לחלינה וחלינה בשורה קיול וא"כ למ"ל לרז'

לטיס אם יבא אליהו בלא"ה עולה ליבוס וחלינה והיכי פליגי
 ר"ל דתבילי חולתא לחפרע מהו הפיסול ריהיה צריך בירור
 לחפרע וכן לרז' דרריש וכן אין לו לרכות ליה דחלינתה
 כשידה כשהפילה ולמ"ל היכי ממעט וכן אין לו עיין עליו ופירשו התו'
 לחלינה ולר"ל היכי ממעט וכן אין לו עיין עליו ופירשו התו'
 ר"ה ור"ל עיין עליו שלא תחלוץ ולא תנשא כל זמן שצומחת
 בספק ע"ש ש"ו דנאסרה לייבוס הספק וכרור הוא דר"ל
 מד"ת פסל כמכואר בש"ס וכ"כ הרשב"ח בחידושו ש"ת
 דספק איסורו מד"ת וס"ד דהא נמי ל"מ שהרי ביבמות דק"מ
 אמרו דרוב יולדות ולר' קיימא ומיעוט חפילות ויבא מד"ת
 ואינה עולה ליבוס ד"ת ומינה לחלינה אלא דרז' מטעם א"ה
 יבוא אליהו משוי' לה עולה ליבוס אף נגד רוב וכו"ג כתבו
 התוס' ביבמות דס"ד ר"ה אין פ"ש אף שדבריהם למ"ד דחיישינן
 למיעוט ולהכי אימסרינן לר"ל אין לו עיין עליו דהוה אמינא
 דתחלוץ תמ"כ ואם יהיה ולר' קיימא אינה חלינה כלל ואם
 תפיל הרי הוכרר דעולה ליבוס היתה אלא דאבתייש ראיה
 מכאן והוא ביה שג"ל ראה חז"ל אחר תמ"ש בסכת דקנ"ה
 רשב"ג אומר כל ששה"ל יום באדם אינו פסל שזאמר וברויו
 מכן חרש תפרה ח' ימים בבהמה אינו פסל שזאמר ומינס
 השמיני והלאה הא לא שיה ספיקא הוי מיהל היכי מהלינן
 וכו' וזה איפסיק הלכתא כרשב"ג הרי דאסר הכתוב בבהמה
 לקרבן עד יום הח' תחמת ספק פסל הרי ספק אסור מד"ת
 וכו"כ תמה שהקשו הא לא שיה ספק הוי היכי מהלינן ואי
 ספק שרי מד"ת א"כ הותר ספק חילול בסכת ושפיר מהלינן
 לקיים עשה דמילה כזמנה כיון דכתיב וכיום הח' והיינו
 אפילו בסכת דסתם גם כדלא ידעינן שכלו חדשו משמע
 וכיון דאין כאן איסור תורה שפיר מהלינן אך אי ספק אסור
 ד"ת ק"ל שפיר דכיון דאינו מפורט בכתוב דאינו בדכלו
 חדשו היכי שרינן ספק דהוי מד"ת

והנה אמת שגם ליה זל דכיון דק"ל רוב יולדות ולר' של
 קיימא א"כ ע"כ כפדיון והרצאה חידוש הם דחש
 הכתוב כמיעוט נגד הרוב ולא תזילינן מינייהו ומשמע ליה
 לש"ס דכי לא שיה ספיקא הוי דהיינו דחיישינן על המיעוט
 דמיעוט מצוי דאי לאו מאי קאמר כל ששה והרי בעלמא
 גם בלא שיה אינו פסל מכה רוב וע"ק"ל כיון דחיישינן
 למיעוט זה הו"ל לחוש למיעוט ולא לחול בסכת כי אם
 בירעינן שכלו לו חדשו

אבן מדברי הרא"ש כפ"ר דמלס יש לרז' דרשב"ג
 לית ליה רוב זה דרוב אין מפילות שכתב וזל
 דכרבנן ק"ל אף להקל וסמכין ארוב ולדות שהם של קיימא
 ולא עברין כרשב"ג אלא להחמיר ע"ש נראה דכרוכ זה אם
 איתיה פליגי רשב"ג ורבנן וכ"כ מדברי הר"ן סם סכת וזל
 ומסקינן דכה"ג נמי פליגי דבין עליה דרשב"ג וס"ל דאף
 שלא שיה ל' יום אינו פסל לפי שרוב היולדות אינן מפילות
 ע"ש נראה דרשב"ג לית ליה רוב זה וא"כ לדירהו דע"פ
 רשב"ג דהוי ספק שקול וכ"כ מדברי הר"ף סם סכת הא לא
 שיה ספיקא הוי לנבי אשת' אה דחייבי כריתות הם החמיר
 בה רבנן ולא ניבוס מספק דספיקא דאורויתא לחמיר אבל
 וכו' הרי נראה לרשב"ג דספק שקול ולא חזי רוב וכ"כ דעת
 הרמ"ה שכתב הטור אה"ע סי' קס"ד דאם נתייבסו כיון
 דספק הוא אין מוסיפין אותה ממנו ותמה הטור עליו ומ"ע
 אי ס"ל דמהני רוב זה קשה לשמוע איך יתיר אשת אח דרוב
 ד"ת אלא נראה דס"ל דספק נגוד ורפתו דבספק אם ניסת
 לא תנא ועם שראיתי להרומם כחא"ה ע"ה ח"י שהביא דברי
 הר"ף דפ' החולץ ודברי הרמ"ה והאריך לבאר שגם הם ס"ל
 דמהני רוב זה וספק דדבריהם מ"מ לא הביא דברי הר"ף ר"פ
 ר"ה דמילה דדבריו סם מאריס הפך זה וגם ראיתי להרמ"ה
 כקונ'

ב'קונ' עינובא רב'ו שהביא דברי הויף והרמ"ה והכריח
 דלרשכ"ג לית ליה רוב זה רכי קול כיבמות דקוט דמיעוט
 מפילות היינו כשאין הולד קהן כי התם חכל כשהולד קהן ולא
 נודע שכלו חרשו או מודע ולא נהרו שצרו וגופורכו ככי האי
 לא אמרינן לרשכ"ג דרוב אינן הפילות ע"ש ואחריו החוין
 דבריו ודחה דבריו הרומט הרב דברי אמת כקונ' ט' דפ"ו
 ע"ש וכיון שכן לדודו ש"מ רכי אחר הכתוב בהרנאה לקרבן
 ולגבי אכילה עד ח' יתיב לרשכ"ג ה"ט דכפך גמור הוי ואין
 בו חירוש וא"ה הדר כי קושיין גילף מינה דכפך תורה אסור
 הר"ת וכו' הוי בהרנאה לקרבן וכפדיון קול הכי גס בכלו
 לו חרשו אי תוא ככר כתב הרב השנה למלך בפ"ג מה'
 איסורי מוכח רה"ט שלא חלקה תורה אך בעלמא שפיר הניין
 יליף מינה דכפך הוי ד"ת וכ"כ מתעלמיה דרשכ"ג כל ששה
 ל' יום באדם אינו פסל דכתיב ופרוויי ש"ה דמיניה יליף
 דכשהה אינו פסל ומינה דכפכך אסור ולפ"ו הדר גס כן אידך
 ראייה דפ' החולץ דריבנה הכתוב חליצה מעוברת כשהפילה
 אח"כ לרה ולר"ל אחר הכתוב להדיח וכיון דלרשכ"ג פסל
 שקול מינה נשמע דכפך אסור מר"ת והנה אמת שראיתי
 להרב דברי אמת שאחר שהכריח כדעת הויף דלרשכ"ג הוי
 פסל שקול העלה כדעת הויף דכפך שרי מר"ת שכתב לגבי
 אשת אח דחייבי כריתות הוא אחמירו בה רכנן וכו' ש"מ
 דכפך איסורו דרכנן ולחם שביארתי דבר זה קשה לשמוע
 דאררנה דבריו רשכ"ג יג להוכיח דכפך אסור מר"ת חכן
 עיקר ראייתו דבריו הויף ל"ה רכי קול כרשכ"ג לאו רכוראי
 קול הכי דא"כ באשת בהן הויי אחריון ראינה חולנת אלא
 וראי דהאימוראים לא בריר להו אי הלכה כרשכ"ג חו כרכנן
 הלכך באשת בהן דלא אפשר סהכו לדעת רכנן דרשכ"ג
 ולגבי ישראל דאפשר פסקו כרשכ"ג וכ"כ הויף להדיח כפ'
 החולץ ע"ש וא"כ לגבי אשת אח לרשכ"ג דהוי פסל גמור
 דאסור מר"ת אך לגבי דידן דלא בריר לן כוראי אי הלכה
 כרשכ"ג והידי שבק לא נפיק א"כ לדידן לא יתכן כלל דיהיה
 אסור לייבם מר"ת ולאך כתב אחמירו כה רכנן והיינו רכנן
 כהדאי דלא בריר להו אי קול כרשכ"ג ומינה התיירו אשת
 בהן בלי חליצה באופן דלרעתי מתוך ענין וס השם ראייה
 דכפך אסור מר"ת

עוד ג"ל ראייה מה"ש בירושלמי פ"א דיבמות חנין
 לכהן שהוא מקריב קרבנות בכל משמר שידנה
 ת"ל ובא בכל אות פשעו היה וקן או חולה נותנו לכל מי
 שירצה ועור וכסד שלו היה טהא ובעל חוס נותנים לאנשי
 משמר ועור וכסד שלהם אלין בני התערוכות מה את עבד
 לון כזקן וחולה או כטמא ובע"מ מסתבר תעברנייה כטמא
 ובע"מ ומתני' עביר לון כזקן וחולה דתנן אין מוניאין את
 שלו מידו ע"כ והך כרייתא כבר סוכאה כש"ס בכלי כ"ק
 דק"ו ואביק הטעם דכל דלא מני עביר לא מני משוי שליח
 וזקן וחולה ה"ט דכיון דמני עביר על ידי הרחק מני משוי
 שליח ומסיק כהך ירושלמי דכני התערוכות דתנן במתני'
 דהיינו כהנת שנתערב ולרה כולר שפחה מני משוי שליח
 אע"כ דלא מני עביר הכפך ואע"כ דמסתבר דלא מני משוי
 שליח חתני' לא סבר כן והתוס' כיבמות דכ"ט ד"ה ואין תירבו
 בשם ר"ה וכו' אלמנן לקושיית רש"י דהיכי מני משוי שליח כיון
 דלא מני עביר מספק דה"ט דאם יבא אליהו ויאחר שהוא
 בהן היה ראוי לעבוד עבודה ע"ש ואם איתא דכפך שרי
 מר"ת מאי קאמר בירושלמי דמסתבר לרמות לטמא והרי אי
 לא מני עביר מדכריהס ומר"ת מני עביר נראה וראי דמני
 משוי שליח בח"ס הרב השנה למלך בפ"ה מה' ביאת המקדש
 ה"ו ע"ש וגם אני הבאתי ראייה על זה מהתוס' כ"ק דק"ו ר"ה
 רכי כפ"ש כפ"א סי' קי' ר"פ ע"ש וא"כ מסייתי לרמות

לטמא וכע"מ אי לאו הטעם דאם יבא אליהו אלף נראה
 דכפך אסור מר"ת וול דשאני הכא דאיקבע איסור שנתערב
 ולר כולר שפחה ומתיבה משתי חתיכות לכ"ע אסור מר"ת
 ואף דתנן סס כמתני' שלאחריו בני ספק כן ט' לדאשן
 או כן ו' לאחריו ואין מוניאין את שלו מידו ע"ש והתם לא
 איקבע איסור ול דהה"ל דשם אין צורך לטעם דאם יבא אליהו
 רכי הוודכנו לטעם זה אינו אלא כרש"י דהוי איקבע איסור

עוד כ"ל ראייה מה"ש כיבמות דפ"ו אלמא עד אחר
 תהיון מר"ת מכל"ל וכו' אלא סברא הוא מידי דהוי
 חתיכה ס' חלב ס' שומן ואתי עד אחר ואמר כרי ל' דשומן
 הוי דמהיומן מי דמי התם לא היתחוק איסור וכו' הרי דשני
 הש"ס דהוי ד"ת מסברא כונו בחתיכה ס' חלב מהיומן וסברא
 והוי ד"ת ובעין מ"ש ככהה דוכתי למ"ל קרא סברא הוי
 ומינה דאי לאו כהכות עד אחר אסורה מר"ת ראי לאו למ"ל
 כאלמות העד בל"ה שרי ד"ת אלא וראי דכל כפך אסור
 מר"ת ובעין בחירושיו הרשכ"ג ליבמות בהך סוגיית

עוד כהנלת ספר לאוין ד"א שהביא נס הוא ראייה זאת
 דכפך אסור מר"ת וצ"ש יוד כ"ל ראייה דס' אסור
 מר"ת דכתיב אל תשת ירך גס רשע להיות עד וקול דכל
 שלא ראינו טעמה תשובה כדונו פסול לעדות ומינה קול
 בטור אה"ע סי' מ"ב כמקדש כפסולי עדות מר"ת מינה
 מקודשת והרי דפסל מספק דרילחא עשה תשובה וכדקול
 כמקדש ע"מ שאני גדיק גמור אע"פ דהוא רשע גמור
 מקודשת וספק דשאח הרהר תשובה כלכו כמ"ס טור אה"ע
 סי' ל"ה וכבר הקדושת הקודמין הני תרי פסקי אהרדיו וגם
 אני כפ"י יא עמדתי על זה וכתבתי לישב דשאני הכא דנלי
 קרא אל תשת ירך עם רשע אע"כ דהכפך בלי בירור כלל
 לפנינו דשאח עשה תשובה ש"מ דלא חס וכל הספק להוציא
 גומון ולהתיר ערוה ככפך כנון שנתגרשה בפניהם הרי
 דאסור כפך הכתוב ויש לגמות דגורת הכתוב היא דהרי
 התיר אי כתיגרשה בפניהם אע"כ דהוי להקל וצ"כ לא חניין
 מילף מיניה א"כ דרשע שצבר עבירה כחוקת רשע קאי וכל
 ספק חוקי אחוקתיה וכמקדש האשה ע"מ שאני גדיק גמור
 החמירו כמקום חוקה כיון דקידשה כתנאי זה דנלים לרבר
 דהרהר תשובה כלכו

עוד ג"ל ראייה דכפך אסור מר"ת שהרי עיקר לאו כל
 יראה וכל ימנא דמתן כפסח כר' וראי דס"ס
 דהשש"א שחא ישבח ויאכל - וכ"כ הר"ן כריש פסחים דטעם
 כי הוא דלא יבא לאכול כיון דלא ברילי מיניה כוליה שחא
 הרי שחם הכתוב על הספק ואסור וכו' דשאני הכא דלא
 ברילי והוי ככפך הרגיל וקרוכ לוראי - הא לא אורייתא שהרי
 כנדרים דס"ו אסיק הש"ס דכאוסור מודער איניש - וא"כ אין
 לאו הטעם דלא ברילי מיניה לא היה ככהן ספק כיון
 דכאוסור מודער איניש - וה"ס דלא ברילי מיניה עשאו
 ספק

וכ"כ דהרי איסור מחורה כרכר האסור כאכילה הלכה
 רווחת דאסור מר"ת כמבואר בס"ד סי' קי"ז וכתב
 הרשכ"ג א כתשובה הניאה הכי בס"י קי"ז דהטעם דחם הכתוב
 שחא יאכל - וכן סכריה דר"מ די בוטון סי' ה' והר"ש יושא
 סי' י"ז וגם ראיתי בכתשו' הרח"ש ח"ג סי' י"ז שהכריח כן כדעת
 דכינו ירוחם והביא ראייה דמנינו איסור תו' מחמת ספק
 מרתנן כסנתרין דח"כ ב"ג מת לו מת אינו יוצא אחר המיטה
 ופרש"י דילמא אתי למינעו והיינו דאזהר קרא וזקן ההקדש
 לא יבא כלומר יתרחק מן הכיעור שלא יבא לירי טומאה וכו'
 י"ע שהרי דמנינו איסור מחורה על הספק ואיסור כ"כ לזאת
 אחר מיטתו על ד"ס וכו' התם שאני משום מרייה אתי
 למינע דהוי ככפך הרגיל וכן כמחורה דעושה תדיר וטמא

ונתן בו היו כספק הרגיל ולהאי חש הכתוב בהם • אין זה
מספיק רכיון דנתב' דכאיסור חודהר איניש וגם שכל ישראל
בחווקת כשרים אין כאן ספק אי לאו מהני טעמי עשאוהו ספק
ש"מ דיש עיקר איסור לספק קו' הר"ת •

אך

את זה ק"ל בתשובה מוהר"ש הללו שהכין בפשוט
דטעם והן המקדש לא יבא הוא שמא יגע והוא
הר"ת והרי הרא"ם כפ' אהור בפסוק זה הכריח דאין זה אלא
אסמכתא לכד רבכין אסרו שיבא אחר תתו ואסמכתו אהאי
קרא ועיקר קרא שלא יחלל עבודה אם עבד חונן ואיך כתב
בפשוט הפך דברי הרא"ם • אמת שראיתי כס' מגילת אסתר
שורש ד' דל"ב שחלק כדברי הרא"ם וכתב דהוי דרש גמור
ע"ש • ח"מ איך לא ובר הרב דברי הרא"ם דקאי כאפיה גם
דליתיה להר"ם בתשו' זו דכה"ג איתיה בדוכתי טובא יעש
והוא פלא :

ובגרי

דכרי עם גדול ארוניו ורב הרב המופלא וכבוד
ה' מלא כמורה"ר חיים מודעי נר"ו כה הראני
כד"ק שצמד על דברי מוהר"ש הללו ותמה עליו חמ"ש
הרמב"ן בהשגותיו לס"ה בשורש ה"ה ואייתי דבריו מר"ן ז"ל
ככ"מ כפ"ה רכלי המקדש דין ה' דדבר זה הוא מר"ם יעש
באופן שאין גושם ראייה לומר באיסורי תורה משום גזירה
ושמא ושכ"כ הרשב"ן ז"ל בתשובה ח"ג סי' קנ"א יעש •
ואולם מניחה מצא במדרש רבא כפ' בשא הם אמרו שמה
שאסרה תורה לכויר חרננים וגו' ומסרת היינו כרי שלא יבא
לשתות יין ועשתה התו' סייג לרבניה יעש • גם מרן ז"ל
ככ"מ פ"א ח"ה שומאת הת דין ב' כתבן שמה שאסרה תורה
כשול בשר בחלב היינו כרי שלא יבא לאכול הימנו יעש
והשתא היו נכונים דברי הרשב"א ז"ל את"ר כר"ו :

הנה

כא ערכתי משפט כל הראיות שיש בענין זה
ותתובם החכם עיניו יחוו שיתר נראה כדעת
הראשונים דספק אסיר מר"ת שכ"נ פשט הסוגיאיות והגני בא
לכאר להוכיח נטוה דעת רוב הראשונים ודעת רש"י חמ"ש
בקדושין דע"ב ד"ה ואי דהוי ר"ת •

וראיתי

בת' בית יוסף בשיטת קדושין על דברי הר"ן
דפ"ק דקדושין שכתב דדעת רש"י דהוי מר"ת
חמ"ש ביומא דס"ד ד"ה יקרכו ע"ש ותמהני דהעיקר הסוגיא
נראה כן חמ"ש ורב ההוא בהם בעינייהו הוא דלא חרנו הא
על ידי תערובת הדב' וע"כ דכנתערב חד בחד איירי דאי
חד כתרי תיפוק ליה רוב שרי מר"ת וכת"ש הרמב"ם ותוס'
ישנים שם והתוספות ובחס דע"ר ד"ה רב ומראצטריך קרא
להתיר ספק שקול ש"ת דאסיר מר"ת וא"כ היא גופה תיקשי
הפך סוגיא להסוכרי' דהוי רבכין ודוחק לומר דלעיקר הסוגיא
ז"ל דכי רכי קרא דאיבא רוב איברי בעלי מומים נגד תמימים
דא"כ ש"ת דתתו ותו' והרמב"ם נתי קיימי בשיטת רש"י וע"ק
דגם הפרשו דהכא ל"ת דנתערב איברים באיברים הו"ל
חתיכה משתי חתיכות דאסיק הש"ס בכריתו' דזח דחייב אשם
תלוי לכ"ע וככי האי כ"ע מודו כח"ש הרשב"א והר"ן ונ"ע
א"ק שיש להכריח דרש"י ס"ל דשרי מר"ת חמ"ש כנדה דף ג'
מה סוטה ספק ועשאוהו כוראי ופרשו שאסורה לכעול עד
שתתה ואי אמרת דס' שרי ד"ת א"ש דכסוטה עשאה כוראי
לאסורה מר"ת אך איכל ס' אסיר ד"ת איך עשאה לסוטה
כוראי והרי בכלל התורה נמו' כל ספק אסיר ד"ת וכ"ת היא
גופה תיקשי להסוכרים דאסיר מר"ת מאי ריביתיה דסוטה
דאסרה כוראי מדיכוי הכתוב אי קול הכי בכל ספק הא ל"ק
סככר הקאו התוספות בסוטה דכ"ה ד"ה מה ותירונו דענש
בבית דין של חבלה אף אם היא טהורה ע"ש אך רש"י שפירש
דעשה הכתוב כוראי היינו לענין שתהיה אסורה עד שתתה
ש"מ דאי לאו דרכי קרא היה נוותרת וז"ל דכסוטה מר"ת שרי

כיון שהיתה בחוקת התר לכעלה וכל ספק אוקי לחוקתיה
והכתוב הוניהה החוקתה ועשאה כוראי ונתה לכטל חוקתה
ונטארת בספק כלי חוקה דאסיר מר"ת וכה"ג כתבו התוס'
בסוטה דכ"ה ד"ה בית ע"ש שסימו והכתוב הוניהה מחוקת'
ועשאה ספק ש"מ דעכ"פ אין איסורה כוראי אלא מספק אלא
שעשה הכתוב ספק כוראי לכטל חוקתה ויה נראה דעת רש"י
בכיליה סוגיא דסוטה ע"ש וכ"כ דעת הר"ם בפ"א מהלכות
גירושין ה"ד שכתב דאם בא על אשתו אחר קינוי וסתירה
אינו לוקה וכתב ה"ה דכל שלא ונתה דראי אינו לוקה מספק
אכל הרשב"א כתב כיון דעשה הכתו' ספק כוראי לוקה עליה
ע"ש ולכאורה קשה אי עשה הכתו' ספק כוראי למה לא ילקה
אך למ"ש ל"ק דכי עשה הכתוב היינו לכטל חוקתה וא"כ
דאיסורה מספק ואת זה ק"ל להתוס' בסוטה דכ"ה ד"ה מה
שהקשו איצטריך קרא למיסר ספקא והכריחו דאיסורה כוראי
ולמה שנתבאר ק"ט מאי ק"ל והרי בלאו ריבוי הוה מוקמינן
לה בחוק התר לכינל ובחוקת כשרות שלא ונתה וכבר ראיתי
למהרש"א שהקשה כן בדברי התוס' ע"ש :

והיה

כ"ל ליישב עפ"י מ"ש התוס' כנדה דף ב' ד"ה והלל
דעל ידי קינוי וסתירה אכר חוקתה ע"ש וא"כ
הוי כספק בלא איתחוק והס פשיט להו דהוי מר"ת ק"ל שפיר
וכי איצטריך קרא למיסר הפיקא א"ק שהרי התוספות דכיבור
שאחר זה ד"ה אינו כתבו דקיניו וסתיר' עשאוהו ספק דכיניו
גריד אוסתירה גריד אין באן ספק וא"כ ע"כ דת"ש התוס'
כריש כרה דאכר חוקתה על ידי קינוי וסתירה היינו כיון
דאסרה הרי הוניהת' הכתוב מחוקתה וכ"כ להריא בסוטה דף
כ"ה ד"ה בית ע"ש וא"ה הדר כי קושין מאי ק"ל הכא והרי
בלי ריבוי זה הוה מוקמינן לה' אחוקתה והכ"ל ליישב דתנן
במתני' ונטמאה ונטמאה חד לכעול וחד לכעול הרי דכתיב
יתור לאסורה לכעול מספק וכד הוינן כה איסור הכעול מספק
מפורש בכתוב כלי יתור דהיון דהצריך שתיה לברר הספק הרי
דהחשיבו הכתוב ספק וכיון דהס ס"ל ספק אסיר מר"ת מינח
כשתע דאסורה לכעול והיינו דק"ל להתוס' על יתור ונטמאה
למ"ל וכי איצטריך קרא למיסר ספק דכיון דהצריכה שתיה
לברר הספק אי ק"ל ספק אסיר מר"ת ה"כ אסורה כלי שום
יתור ונטמאה וכ"כ תפרשו' ד"ה מגיד ע"ש ולזה הכריחו דאסיר
כוראי ובת"ש יתייבב במאי דקשה עוד דלהכריח דאסרה
כוראי למ"ל להכרח זה והרי בפירוט אחרו שס עשה כה ספק
כוראי וכן כנדה דף ג' אך למ"ש ל"ק שז"ל דהק' עשה הכתוב
ס' כוראי לכטל חוקתה והא"כ דאיסורה מספק קמ"ל כי מן
הכאר נתבאר מדברי התוס' אלו שאם הם פשיט להו דספק
אסיר מר"ת וראיתי להרב כרתי ופלתי ב"ד סימן ק"י שכתב
דינע ונמצא ראיה כנורה דהתוספות ס"ל דהוי מר"ת מדברי
התוס' אלו דמאי ק"ל והרי אשה בחוקת התר אך אי ס"ל
דכלא איתחוק אסיר מר"ת ק"ל שפיר ע"ש וא"ה מר קשה היכי
מיייתי לה דאי איבא חוקת התר מאי ק"ל והרי באיתחוק התר
לכ"ע שרי מר"ת וע"ק דהרי ברי מהני נגד רוב דקול' כר"ב
כדאזה מעוברת אף כרוב פסולין מטעם כרי כח"ש בכתוב'
דיב ודיר וא"כ הכא דהיא טוענת כרי מר"ת שרי ומאי ק"ל
ואעפ"י שכתבו התו' בסוטה דכ"ה ד"ה בית דמאחר שהתורה
עשאה ס' עד שתשתה אינה יכולה לטעון טענת כרי ע"ש
היינו על האמת דריכה הכתוב לאסורה בספק אבל אי לאו
דרכי קרא מדיכ' מהני כרי דירה והוי כרי ושמא ותו מאי ק"ל
ומיהו דכר ה' כפיהו אמת דלמ"ש בישוב דברי התוס' מינח
כשמע דפשיט להו דספק אסיר מר"ת אך את זה ק"ט בח"ש
התוס' יבמות ד"ה צרת וז"ל ואל"ת כיון שלא נכתב שם
שומאה אלא על הודאי אמאי אסורה לביתה ולתרומה ע"ש
ואי ספק אסיר מר"ת מאי ק"ל דאי משום חוקה הרי כיון
ש'הר"ם

שהצריכה הכתוב שתייה הרי הוציאה מחוקתה וע"ק הרי כתיב ונקח האיש מעון ודרשו ביבמות דכ"ח דאם בא עליה אינו מנקה מעון ע"ש וראיתי בתוס' הרא"ש שכתב בדברי התוס' ושינה כאן וכתב ותימא א"כ לא תיבעי חליפה כודאי ע"ש ולדרישה ל"ק אך דברי התוספות קשה רמאי ק"ל ועוד דכמוט' הקשו הפך זה איצטרך קרא למישר' והג"ל כי שוכ דברי התוס' שהם הכריחו דאיסור הכתוב הוא כודאי ונתה דאי חספק תינח שהבעל אסור בה חספק אבל איסור באשה שלא תבעל לבעלה לא יתכן כן דאם היא יודעת כודאי שלא זנתה למה תיאסר להבעל לו אם הבעל אינו מקפיד באיסור ורובה לכופלה וכן איסור תרומה למה באסרה אם היא יודעת בכיורו דלא ונתה ואילו מרתין כריש סוטה נכנסה לבית הסתר אסורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה ש"ח דיש איסור גם באשה ולא באיש לכד ווהו דרייקו דנקטו אחאי אסורה לביתה והיינו איסור דירה ולא קטנו מ"ש שם אחד לבעל וא' לבעל ומוה הכריחו דלהחמיר עשהה כודאי וכי ק"ל בדכ"ח היינו דדרשו חר ונטמאה לבעל למ"ל והרי גבי בעל ספק גמור הוי ולמ"ל ריכוי זה כ"ל נכון בבחיור כל דברי התוספות בענין זה

ובתוך

מ"ש ל"ח מפרש' דנה דס"ל דאין איסורה כודאי אלא דעשה ספק כודאי לכתל חוקתה שכותר רש' הוא באיזה צד עשה הכתוב כודאי אימא דחסר חספק לכד לזה אמר שאסור לבעל עד שתשתה והיינו כדתין אסורה לביתה והיינו דהאיסור שייך גם כדירה ואי תחמת ספק הרי כדירה לביא ספק ואיך אסרה אלא ודאי דעשה הכתוב כודאי איסור וכיון שכן גם מהר"מ אין ראיה שחולק על זה שז"ל דה"ט דאינו לוקה דאעפ"י דעשה הכתוב ודאי איסור מ"ח ונטמאה אינו אלא לאו הבא תכלל עשה וכיון דלא כתיב כלסון לאו אינו לוקה ואם דאיסורו כודאי ה"ק דכמוט' דכ"ה פלוגי ב"ש וב"ה כחמה ער שלא שמו דכ"ה ס"ל נוטלות כתובה דבכיו דמי וב"ה ס"ל דלא נוטלות דלאו כבכיו דמי והשתא לכ"ה בלא ה"ת"ל דעשה הכתוב כודאי ונתה וב"ש נמי תכ"ח אי כבכיו דמי אי ודאי ונתה וכיבחות דל"ח אחרו והא הכא דספק ונאים' לא זנאי וקאיתי ספק ומציא חידו גדאי ואם איתא הא הו"ל ודאי ונתה וז"ל עפ"י מ"ש התוס' יבמות דלא ותו' הרא"ש שם דלהחמיר לכד עשה הכתוב ספק כודאי ולא להקל וא"כ ה"ל דגבי איסור להחמיר לכד הוא דעשה הכתוב ספק כודאי ולא כחמון להונו מחוקתו ומיהו ק"ל להתוספות אחאי לא הכריחו דכדיהם מהני סוגיי וכאמור וז"ע :

והואיל

ואתי לידן דברי התוס' דמוט' דף כ"ח ד"ה אינו ראיתי להר"הט סימן א' בחיד' שתמה בדריהם שכתבו דספק מוטה ספק גמור ככל שאר ספיקי וכי אמרו כנה דף ג' התם רגלים לדבר היינו לבדי ספק טומאה דלמפרע דליכא ריעותא לפנינו ע"ש דא"כ מאי ק"ל להתוס' שם ע"כ ד"ה מנאן דלמה הוצרך הלכה לס"ט כרה"ר למילף ממוט' ת"ל דכל ספק אוקי אחוקתיה והיה להם לתרץ משום דאתרע החוקה דהשרץ והבעל קמן ע"ש ולא ירעת, מנ"ל שהתוס' פשיט להו דאכר החוקה כל שיש ריעותא לפנינו דכי ק"ל הכי כמוט' היינו שהכתוב הוציאה מחוקתה שאסר בספק נגד חוקה וכמ"ש בתוספות שם דכ"ה ואה"כ דאף דהיעות' לפנינו מהני החוקה וע"כ ק"ל שפיר בס"ט כרה"ר למ"ל לימוד ממוט' ת"ל דאוקי אחוקתיה א"ק בדברי התוס' שהרי כחולין דמ"ב הקשו למ"ד יש לה קון בוטט אין חושטין ות"ש משומט ונמא סכין פגום ומשני התם איתיליד ריעותא כמכין וע"ש בפרשי הרו דגרע טפי כנמא סכין פגום אף ע"ג דבעת שמוטה לא ראינו ריעותא יותר מיטב לה קון

דברי ריעותא לפנינו דהקון תמוכ בוטט וז"ע
וראיתי לחומר"שא תקשה בדברי התוס' דכי פריך כנה דף ג' אימה סוטה טמא ודאי ומשני אליביה התם רגלים לדבר וא"כ מה מקום לתמיחת התוספות דלר"ש קוטמא הוא בכל טומאה דלא יליפין ממוט' המוה הך פירכא דהתם יש רגלים לדבר וכ"כ התוספות דס"ט כרה"ר לר"ש תולין והנ"ע ע"ש והנ"ל לישב במאי דקשה מנ"ל לרבנן דר"ש דס"ט כרה"ר ודאי טמא דאי משום דכתוקה וחבית עשאווה ודאי התם ה"ט דהוי תרי לריעותא אבל ס"ט כרה"ר מנ"ל דפליגי לר"ש וס"ל דחשיב כודאי טמא וכבר ראיתי להר' משנה לחך כפ"ו מה' מקוואות שהביא דברי התוס' דנה דף ג' ותמה עליהם דא"כ מנ"ל דלרבנן דר"ש ס"ט כרה"ר טמא ודאי ועל דרך שכתבתי ותירץ דהה"כ אלא משום דלר"ש ע"כ ס"ל דס"ט כרה"ר ספק ולא ודאי מש"ה כתבו דלרבנן אין הכרח ומוט' סכרי דהוי ודאי כסוגין דעלמא ע"ש וכבני אחי שפיר במאי דקשה שם כסוגיית דנה דף ג' דמשני לר"ש סכין השת' התם יש רגלים לדבר וכו' דאמאי לא הקשו לרבנן כיכי ילפי ס"ט כרה"ר דהוי ודאי הא איכא למכרך התם יש רגלים לדבר אך לרבני המ"ל א"ש דלא כריז ליה לש"ס אי רבנן דר"ש סכרי ס"ט כרה"ר דהוי טמא ודאי כיהיכי דתיקשי להו וע"כ ק"ל שפיר לדין דקול דהוי ודאי היכי מצינו ליק' ממוט' ליפריך דאיכא רגלים לדבר ולומר דפליגי ר"ש ובתם הש"ס אי חשיב רגלי' לדבר בקינני וסתירה גריד לא נוחא להו למישוי מחלוק' בזה ולום תירצו דכי משני התם התם רגלים לדבר פירושו דספק וריעותא לפנינו משא"כ בתקוה דהוי ספק דלמפרע וכוכחכ דס"ל דגם ר"ש מודה בס"ט כרה"ר דהוי ודאי כמשת ר"ש שהביא בגליון תו' וכ"כ הרשב"א בשם יש מפרשים וכי משני התם יש רגלי' לדבר היינו דמוט' וס"ט דרמי ליה דהוי ודאי אין ראיה דהתם רגלים לדבר דריעותא לפנינו דהבעל ושרץ קמן משא"כ בתקוה דאין ריעות' לפנינו ותו' ל"ק מדברי מהרש"א כי יעפ"י הכאיר יתיישב במאי דק"ל דהתו' כריש נרה ד"ה מצת הקשו אחאי לא אוקמוינן אחוקתה גילף ממוט' ותיירו דלטמאה למפרע לא מצי יליף ממוט' ע"ש וא"כ קשה כי פריכין כד"ג לר"ש אי ממוט' מה סוטה ודאי ה"כ כרה"ר ודאי אחאי לא משני דהוי ספק דלמפרע דלא מצי יליף בתקוה אך למ"ש ל"ק דהוי גופה מצי דמשני התם יש רגלים לדבר דהבעל ושרץ משא"כ בתקוה ומיהו אכתי לשיטת רש"י ור"ת כנה דף ג' דס"ל דס"ט כרה"ר ספק טמא הוא דהוי דלא יליף ממוט' דהתם רגלים לדבר ולדידהו הדר קושיית התו' דא"כ לדין מנ"ל ס"ט כרה"ר דהוי ודאי אי ממוט' איכא למיפריך

והנ"ל

במ"ש התוס' כריש כנה דף ב' ד"ה והלל וא"ת א"כ היכי יליפין ממוט' וכו' וקרא דונטמאס דאיייתין לאגמורי בעלמא וכו' והדבר קשה דהרי כמוט' דף כ"ח דרשו ג' ונטמאה חר לבעל וחד לבעל וחד לתרומה וא"כ לא נשאר יתור ונטמאה וע"ק דהרי שם כמוט' למרו ס"ט כרה"ר חק"ו דעשה שונג כחוד ולא חיתור וכעין זה ק"ל לרש"י כנה דף ב' ד"ה ממוט' שכתב דכתיב והיא נטמאה איתקש טומאה לסוטה ע"כ וקשה הקשו זה מנ"ל ודאי שם כמוט' למדנו זה בק"ו לכן כ"ל דרש"י הוקשה לו לדין היכי יליפין דהוי ודאי דהא איכא למיפריך בק"ו זה לכן ס"ל דיש נמי הקשו מדאפקיה קרא לזנות כלסון טומאה דליכתוב אם ונתה או לא ונתה ואיצטרך הקשו זה דאי חק"ו איכא למיפריך מש כמוט' שכן רגלים לדבר אבל ס"ט כרה"ר שישיה כודאי מנ"ל אבל כיון דהקושן הכתוב הא ק"ל אין השיבין על ההקשו וס"ג אפטר כונת התוס' שכתבו דקרא דונטמאה דאיתר לאו יתור גמור אלא לשינוי הכתוב דכתיב טומאה כחוקים וזות קרי

קרי ליה יתור זה כ"ל לישב רעת רש"י ור"ת :

זאיך שיהיה למאי דאתין עלה למה שנתבאר למדנו שגם דעת התוס' דהוי מר"ת כשיטת רש"י ועם שראיתי להרי"ט שדבריה מודבתי התוספות דומא דר"ה אינטרין דס"ל דס' שרי מר"ת כבר השיב הפר"ח רל"ח ודרכא הכיא מדברי התוס' חולין דף כ"ג שנראה דס"ל דהוי מר"ת ועם ראיתי להרי"ט דלרעתו דהתוספו' ס"ל דס' שרי ד"ת הקשה חו"ש התוס' שם כיומא וז"ל וכפ"ק דהגיגה תניא זכורך ולא טומטום וכו' ואי ס"ל דס' שרי ד"ת יסודך ומה בכך וא"כ לא סמוך מה בכך ותיירך דכל עצמו לא בא אלף לזאת ידי חיוב קרבן מספק והיכי מיייתי באיסור דהו"ל מצוה הבאה בעבירה אדרכה נוח לו שלא להביא מספק את"ד וק"ל רכי קי"ל דלא עבדי מצוה הבאה בעבירה היינו כיון שהיה אפשר לו לקיים בלי שום איסור וכעין לולב הבזול דאפשר לקיים שיקנה בתמיר הסף אבל באי אפשר לקיים בלי עבירה אדרכ' מצוה לעבור על האיסור ולקיים המצוה וכדק"ל אחי עשה ודחיל"ת וכלאים בצניות ואשת אח במקום מצוה וא"כ ה"ב ליתיה שפק קיום מצוה ולידמי ספק איסור' כיון דאי אפשר בלא"ה ושביד אינטרין מיעוט וז"ל דסמיכה נמי מצוה ולא איסור וכ"ת יסודך ולידמי ספק איסור עבודה בקדשים י"ל כיון דאינו מעכב הסמיכה לא דמי ספק איסור א"כ י"ל דכפ"ק ריבמות אמרו דאחי עשה ודחי ל"ת מידוש הוא דל"ת חמור וא"כ כספ' עשה נגד ל"ת אדרכא ס' ל"ת חמיר ואין ספק עשה דוחה כלי ריבוי הכתוב וראיתי להרי"ט שנגדש מדברי התוספות דשבת דקנ"ה ד"ה ולא ע"ש שנראה דס' אסיר ד"ת והשיב רל"ח והפר"ח כתב שיתר נראה דברייה דהוי ד"ת ואולם ראיתי להר" קול בן לוי רל"ד שהכריח נגד הפר"ח דע"כ דס"ל דס' שרי ד"ת מדדונכחו להאריך דמוטב שתיטל מצות חולה כח' הספק כשב וא"ת ואל יחלל שבת בידיה הספק וכו' ואי ס"ל דס' אסיר ד"ת לא הו"ל אלף אלא כתם דהיכי תיסק אדעתין לחלל שבת מספק אי ס' אסיר ד"ת את"ד ולדידי ל"מ מירי לבי מה שנתבאר דיש צד לומר דס' קיום עשה עדיף מספק חילול שבת כדק"ל בודאי דמילה דמי שבת א"כ ה"נ היה מקום לומר צד כהפך לזה הוכרחו לכאר דכספק אדרכא חמיר חילול שבת מצות מילה דהוי ל"ת חמיר וכלי ריבוי עדיף לאו מעשה ותו ל"מ שדעתה דהוי דרכבן וכבר ביארנו דרעתה להפך חו"ש כסוטה וגם מצאתי ביורד יותר מדברי התוספות נראה דף ב' ד"ה והלל וז"ל וא"ת היכי לפני' חסוטה דכרה' ספק טמא אפילו איכא חוקה הא בסוטה אחרע חוקתיה וקרא דונטמאה דאיתת לאגמורי בעלמא טומאה חסוטה אימא דוקא היכא ריכא חוקה ואינטרין קרא לאשמועי' דהוי טמא ודאי וכו' הרי דכפ"ק בלא איתחוק פשיט לחו דלא אינטרין קרא לטמא ככפ"ק כי אם לטמא כודאי הרי להדיא דפשיט להו ספק אסיר ד"ת וכ"כ חו"ש התוספו' בכ"ק דף ק' ד"ה אומר וז"ל והיאך יהיו כשידים במחצה על מחצה דאוריתא וז"ל כרוחק דאע"ב דמפלי' מר"ת במחצה על מחצה וכו' הרי דפשיט להו דכפ"ק שקול אסיר מר"ת ומיהו לזה יש לרחות דתערובת איסור והתר מחצה על מחצה הו"ל איקבע איסור לל"כ איסור מר"ת וכ"כ חו"ש התו' ביבמות דל"ה ד"ה ור"ל וז"ל דאמרי' כמי עיין עליו שלא תחלוק ולא תגשא כל זמן שעומדת ככפ"ק פ"כ הרי ראסר ליבמה הכתו' מספק וכ"כ חו"ש התו' כתובות דכ"א ד"ה אינם וז"ל אף על גב דאכזה דשמואל חיישי' קאמר השמע ליה דמר"ת קאמר דאי דרכבן לא היו מוציאין אותה מבעלה על כך עכ"ל והשתא אי ספק שרי ד"ת איך יתכן דליהסר מר"ת והרי חיישינן קאמר וחשש אינו נופל כי אם כהפך אך אי ס"ל דאסיר ד"ת א"ש דיתכן חיישינן אף כהפך שאינו נמוך ברוך חיישינן דכש"ס ויש לרחות עפי' חו"ש

התו' פסחים דף ט' דספק הרגיל וקרוב יותר חשיב כודאי וא"כ ל"ה"כ הוי ספק הרגיל וקרוב דסופה ברצון אך מצד אחר יש להכריח כן דהרי בכל ספק בשל תורה קי"ל דאף אי ניסת תצא כמו שהאריך הרי"ט חו"ש סמוך חו"ש והר"ש בקוב' עיבונא דכ"ו וכן מובאר בכתובות דף ט' דספק תחתיו לא ספק מפותה נגיד אסור לקיימה אף על גב שכבר ניסת ולדברי התו' דברבבן לא היו מוציאין אותה מבעלה תיקשי כספיקות איך מוציאין אי איסור הספיקות מדרבבן ויש להשיב עדיין וכ"כ חו"ש התו' כביצה דף ל' ד"ה דהא וז"ל דהא ודאי לא היו אוכלים מת"ש עד חשיכה דעבדי איסור מר"ת ע"ש מובאר מדברייהם דאיסור בין השמשות בופיה אסיר מר"ת וכבה"ש לא היו אוכלים וכן פירש הר"ן בפ"ד רביצה שהביא דברי התו' אלו ע"ש וכת' דהתו' ס"ל דבה"ש חשיב איקבע איסור דיום חול ושבת לפניו זה אילו שכפירוש כתבו התוספות ככריתות דף י"ז ד"ה מדסיפא דדוקא בה"ש דיציאה חשיב איקבע ולא דכניסה ע"ש באופן שכל' ברור דעת התו' דהוי מר"ת ודעת הרי"ט כדעתם דשרי מר"ת צ"ע מכל הנהו דוכתי וכו' מתו' יבמות דף פ"ח ד"ה כרי וז"ל יש מפרשים דגמרינן מנדה דאמרינן וספרה לה לעצמה ע"ש הרי דאתי קרא להסיר ספק על ידי ער אחד ש"מ דכלי ער אסיר ד"ת וכדברי התו' כתב בתוספי הרא"ש שם עיין בתו' דפ"ק דסוכא דט"ו ד"ה פרוץ דני' בדבריהם עם מה שנתבאר לעת הפנאי וכדעת הראב"ד הכ"מ והר"ש חיינן סמוך מ"א הבינו דס"ל דספק איסורו מר"ת אף שהרי"ט ודרכא"כ חולקים על זה לפחות מירי ספק ברעתו לא נפיק - גם דעת ריא' נראה דהוי מר"ת חו"ש כשה"ג בפ' יום הכפורים בשמונתי תוספ' יו"ה וז"ל מהו התוספת שיהיה מן הספק ולא יעשה מלאכה בכ"ה וכו' ותוספת זה אין בו עונש כרת ולא אזהרת לאו וכו' אבל התוספת יש בה עשה כרי שיתרחק האדם מן הספק ע"כ הרי ראיתיה ב"הכ ספק בעשה כרי להתרחק מן הספק ומיכה דככל התורה אסיר מר"ת וליכ' עשה וכ"כ דעת הרא"ש חו"ש בפ' יו"ה כשם דתוספת זה היינו קורם בה"ש דאילו בה"ש ספק יום ס' לילה הוא דכלאו ריבוי דקרא צריך לפרוש מספק וגם ספק כדת יש בו ע"ש וכן ראיתי בת' מקור כרוך סימן ל"א ועם שראיתי להרב שער המלך בה' טומאת חת שהשיב שאין זו ראיה כלל דיל' דס"ל דבה"ש דכניסה נמי חשיב איקבע איסור כח"ש הפר"ח כשם רש"י והר"ן ע"ש לדידי אין זה דיחוי דמלכד דהרא"ש על הרוב נגיד אחר דעת התו' והרי הם ס"ל דלא חשיב איקבע ותו' דא"כ הו"ל דכלאו ריבוי צריך לפרו' מספק דאיקבע וכיון שכתב סתם ש"מ דככל מין ספק דינא חבי דשרי לא ביאר דבר זה בשום מקום כי היכי דנימא דסוף עליו ומה גם דחמ"ש בתוספי הרא"ש יבמות דף פ"ח ד"ה כרי שהכתי' לעיל מובאר כן וכ"כ חו"ש הרא"ש בביטין לרנ"ד שכתב י"ד חילוקים כבאמנות עד אחר א' כל דבר שהוא ספק ולא איתחוק הטר ואיסור עד אחד כאמון שהוא תוטר כדרכה כיבמות דפ"ח גבי חתיכה ס' חלב דכאמון לומר דחומר וכ"ש אם הוא אומר של חלב שנאמ' ע"ש ומלכד דהרא"ש שהכתי' מיבמות מוכח דאי לאו דהאמינו תורה היתה החתיכה ס' חלב אסורה וכמ"ש לעיל בראיות לענין זה -

בר מן דין אי ספק מר"ת אסיר מאי כ"ש זה שכתב דאדרכה כלפי לויא ש"ל דדוקא להסיר כאמון דכלאו עדותו שרי ד"ת אבל לאסורי דכחוקת הטר מר"ת קאי אינו כאמון לא ודאי דס"ל דס' אסיר מר"ת ומיכה יש להכריח כרעת רבו מהר"ם שכתב כל זך חילוקים אלו ככל דברי הרא"ש בת' הובאה בהרשב"א סי' תתל"ז ע"ש וכ"כ המורכבי בר"פ האשה דכה ע"ש וכ"כ מתהר"ם והרא"ש חו"ש הרא"ש בפ"ג דמ"ק

וזל ואז יעזר אחד נאמן באיסורין ה"מ להתיר דגמרינן מן
 וספרה לה לעצמה ע"ש ס"ח אי לאו דהאמין לעד היה חסור
 חוספק גם ראיתי לרס"ל כפ"ר רבינו סי' ב' שכתב דלמ"ס
 הרא"ש והעיסור דכתידי דהתיב להדיא מחינן בהו משא"כ
 כמירי דרתי מדרשא ולא וו ודאי רכ"ת לא אשילו ספק רכ"ת
 כיון דס' ד"ת להחמיר הוי כודאי וכו' וכן יוסר הפייט לא תנאף
 בספק פן תעגש כודאי ע"כ הרי דפשיט דס' תורה חמיר
 מאיסור תורה שאינו הפורש ש"מ דהוי וור"ת גם הסמ"ב
 לאזין ק"ת כתב ורכינו כרוך כתב כשס ר"ו דנתיבדה קאי
 אכפיקא שמאחר שהיא חסורה חר"ת ומתחייב עליה אשס
 תלוי אס היא כרת כודאה לכן כשנתערכה אין נחשבת אלא
 ספק אחד וכו' גם הסמ"ק הל' טריפה כתב וכן האסורין
 שאסורין בספק לאחר שנתערכו כיון דאיכא ספיקא דאוריית'
 דאשילו בספיקא דאורייתא שייך כו כרת ומייב עליו אשס תלוי
 ע"ש ואי ספק שרי ד"ת למה לא יתבטל ומיהו ק"ל בספק
 טריפה שכתבו דאס היא כרת כודאה היה חייב אשס תלוי
 והרי בכריתות ד"ה בחלקן תנאי ואחוראי ונראה ק"ל כמ"ד
 חתיכה חשתי חתיכות הוא דחייב אשס תלוי לכד וא"כ בספק
 נוריפה או ספק דרוסה שכתבו הו"ל חתיכה ס' חלב ס' שוחן
 אינו מביא אשס תלוי וכמ"ס הר"ת כפ"ח מהל' שגבות וגם
 הסמ"ג עשין ל"ד פסק כן ודוחק לומר דפליגי רב ור"ז על זה
 ופסקו כמ"ד דחייב גם בחתיכה אחת וברוחק ז"ל דשייך ביה
 חיוב אשס תלוי אס יהיה כפינן חתיכה חשתי חתיכות וכונתו
 להכרי' דספק אסיר מד"ת מדחייב אשס תלוי ואי תסוס דפטור
 כחתיכה אחת היינו דספק שגנה בלא איקבע קיל ליה וכ"כ
 דהרי פטר באיקבע בשאר איסורים וע"כ ה"ט דספק שגנה
 ק"ל טפי תספק מויר דספק מויר ככל ענין אסיר מד"ת ת"ע
 חרברי כולם מבוחר דספק אסיר מד"ת גם הר"אה כ"ו כדק
 הכית דקט"ו כתב להדיא דכל הספיקות אסירי מד"ת גם
 הטור סי' נ"ב כתב בספק דרוסה וז"ל כיון שקודם שנתערכה
 היה הספק אסור מן התורה גם התורת חטאת בי' ע"א כתב
 דרכרי ר"ו וכ"כ בשם האו"ה ע"ש וגם הש"ך ככללי ס"ס הכי
 דכריהס כסתם גם רכיני ירוחס סוף קתיב ט"ו כתב דלא
 איתחוק התר ואיסור כגון חתיכה ס' חלב ס' שוחן נאמן להתיר
 וכ"ש לאסור ע"ש ומת"ש דלאסור נפיק מק"ו ש"מ דס"ל דכלי
 העד אסיר ד"ת גם לעיל מזה כתב ע"ד אחר באמן באיסורים
 כגון וספרה לה לעצמה ע"ש נראה דמנדה גמרינן לה וכ"כ
 דעת הנחמי שכתב ביבחו' בר"פ האשה רבה גבי מ"ש מירי
 דהוי חתיכה ס' חלב ס' שוחן דנאמן לומר שוחן הוה ט"ל וא"ת
 היא גופה חכ"ל ז"ל דכפרשו דהא ודאי פשיט לן וכו' ע"ש ואי
 ס' שרי ד"ת ת"ל דגם בלי העד שרי מד"ת אלא ודאי בלי
 עדות העד פשיט לן דאמ"ת ד"ת ויותר מבואר מצאתי להנחמי
 כהל' קטנות הל' טומאה גבי מ"ש הרזף לה יתחא על הודאי
 הוא חטמא ואינו חטמא על הספק כתב על זה וז"ל וכ"ע
 למאי איצטרי דאי למעוטי ספק כן קיימא דלא חטמא פשיטא
 דספק איסור להחמיר וכו' ואי ספק דלא איקבע כגון ספק כן
 ט' לראשון או כן ו' לאחרון שרי מד"ת א"כ נואי ק"ל דהרי
 איצטריך שפיר להחמיר מד"ת אלא ודאי פשיט ליה דספק
 אסיר מד"ת גם בדעת רכיני יוכה הכריח הר"ש חיינן סי' מ"ב
 רס"ל דאסיר מד"ת וע"ש :

והנה

ראיתי להרכב בית דוד חזר סתן קמ"ז שהכריח
 דהרמב"ן והרא"ש שכתבו דהכרכ' מותרת כח"ל
 דלרכי ליעזר כן יעקב נוטע ולא חכריך ואצ"ג דרכנן פליגי
 עליה הא ק"ל המקל כארץ הלכה כמותו כח"ל הכי דרכיהס
 הכי כזר סימן רנ"ד ואי ספק שרי ד"ת ע"כ כי כאה הלכה
 להתיר ספיקא היינו אשילו נגד רוב דלספק שקול בלא"ה שרי
 אך אי ס"ל ספק אסיר מד"ת הרי איצטריך הלכה להתיר ספק

שקול אך להתיר ספק רוב מניין ע"ש שהאריך וק"ל דגם אי
 ס"ל ס' שרי ד"ת מוכ"ל דהתיר רוב אימא דלא התיר כי אס
 באיקבע איסור דהוי מד"ת לכ"ע כמ"ס הראש"א בתורת
 הכית כדון זה שכתב דאין ראייה חרה הוצרך הלכה להתיר ספק
 דספק אסיר ד"ת ס"ל דהוצרך לאיקבע איסור א"כ גם לדרכיו
 תיקשי להתיר נגד רוב מניין אך עיקר קושיותו ליריד ל"ן
 מלכד מזה שהשיב דהרי ק"ל חשנת ראב"ו קב וקני גם בכרית'
 ואף יחיד נגד רבים כחו שהאריך לכאר הרב יד מלאכי סימן
 תט"ו וס' ת"ז והרכ רכרי אמת כקוב"ג ע"ש באורך וא"כ
 אי ק"ל כוותיה נגד רבים אף באיסורי כית כ"ג ערלה כח"ל
 דספיקא מותר ותו ל"מ דהרמב"ן והרא"ש ס"ל דס' שרי ד"ת
 וכ"ג שכתב ביארתי שרעת הרא"ש דהוי וור"ת ומיהו כדעת
 הרמב"ן כתב הר"ן בפ"ק דקרושין בשמוד"ס שרי מד"ת אך
 מהרש"ח בת' כתב דט"ס נפל וז"ל הרמב"ס שכ"כ בת' הר"ן
 סי' נ"א הרמב"ס במקום הרמב"ן ע"ש ויש ראייה לדרכיו שגם
 הרשב"א בת"ה דק"כ הביא הרמב"ס במקום הרמב"ן כי
 ע"כ כל מה שיאסו להרמב"ן דס"ל דספק שרי מד"ת אינו אלא
 שנדררו אחר דכרי הר"ן וכבר כתבאר רט"ס הוא דנפל
 וראיתי בת' למהר"א אלפאנדרי הוכיח בס' גבעות עולם
 סימן י"ב דכ"ו השיב על זה שהרי כתב שהביא ראייה חמ"ס
 מחזר ודאי הוא דלא יכא ואילו הרמב"ס לא הביא שום ראייה
 וא"כ מבוחר שהס דכרי הרמב"ן ע"ש ואינו רואה מזה הכרח
 דאימא דכתידי דהוי או כתאסובה כתב כן דאילו כחיבור היר
 אין דרכו להביא ראייה וזכורני שראיתי בחידושי הרשב"א
 לקרושין רע"ג שכתב כן להדיא כשם הרמב"ס כתשוב' ומ"ת
 הרי בת' הר"ן כתב פ"מיהי שלם בשם הרמב"ס וכן הרשב"א
 בת"ה וכחידושו א"כ ודאי ט"ס נפל כהר"ן פ"ק דקרושין וגם
 שכתב דרפסו חידושי הרמב"ן לקרושין ולא כתב כזה כלום כי
 ע"כ אין כדעת הרמב"ן שום ראייה דמת' ספק מד"ת ואדרבה
 כ"ל ראייה הפך זה ממ"ס בספר חמנות שורש א' ד"ט שהקשה
 להר"ם דס"ל דכל מילי דרבנן קאי בלאו דלא תסור א"כ הוכי
 ק"ל ספק דרבנן להקל והרי בספק של תורה אזלינן להחמיר
 אשילו כהלכ' כמ"ס בקרושין והתני' ספק ערלה בלאו ובסוריא
 מותר כלומר שאס היה הל"מ היה ספיק' אסור ואולי תתעקש
 להשיב כי מ"ש להקל כר"ס הוא כתחילה ותנאי מאתם שהס
 התנו כבזירות וסייגים שצטו בהס לתורה שנגד בהס להקל
 כדי לחלק בין מה שהוא מד"ת ובין מה שהוא מד"ס אצ"ע
 שכתב לנו מחוץ מד"ת ולא היו ספיקות מדרכיהס ראויות
 להתיר אלא הפני התנאי הוה שצטו בהס מתחילתן את"ד ואי
 דעתו דכל ספק שרי מד"ת קשה מה כל החרדה הזאת והרי
 הר"ם כתב בפ"ו מהל' כלאים וכפ"ט מהל' ט"מ שהתירו ספק
 כלאים וספק טומאה כשל תורה כיון שאיסור הספק מדרכיה'
 א"כ כ"ג שהתירו כל ספק מדרכיהס מה"ט גופיה ועוד למה
 הוצרך תנאי בתחילה בעת שצטו הנדרים וסייגים לזה והרי
 טפי הו"ל ליישב דכשאתרו ספק תורה להחמיר פירשו דכתיבי
 דורהו לא החמירו וכ"ת ה"ג מ"ש בתחיל' כתנאי מאתם היינו
 בעת שאמרו ספק תורה להחמיר זה אינו דא"כ אין זה תנאי
 אלא שהניחו אותם על ד"ת אך אי דעת הרמב"ן דספק נאסר
 מד"ת ק"ל שפיר דהרי נאסר נ"כ מד"ת כל ספק מדרכיהס
 ואין תקנה כי אס בעשיית תנאי בעת שצטו הנדרים וסייגים
 ומ"מ הנה למה שנתבאר שרעת הר"ת דאיסור הספיקות
 מדרכיהס מינה דל"ק מכל דכרי הרמב"ן אלו וכאמור :

אלא שהרמב"ן לא חש לזה דפשיט ליה דספיקו' איסורין
 מד"ת גם מצד אחר כ"ל להכריח כן חכרי
 הרמב"ן אלו שהרי כל מינו דרכנן כגון שניות לעריות הס
 נדר וסייב דלא ליפגע בעריות וכל הנדרים ליתנהו כגוף
 האיסור של תורה ואילו ספק אס הוא מד"ס אינו אלא נגד

וביב' ללאוין ונדר זה הוא בנוף הלאוין וכולל לכל הלאוין ואם
 יבדורו כן גם בחילי דירחו סוף בורה לגזירה וקול דגזירה
 לבזיר' לא יבדורו וא"כ לישגי דמה"ס לא אסרו בספק דרבניה'
 אך אי הו' מד'ת' א"ש גם תמקום אחר. כל' ראיה ממ"ש
 הדמכ"ן בחירושי קדושין דס' ג' בני מחלוקת ר"ט ור"ח בהקוה
 שכתב דהתורה לא התיר עבדות הלל שנמצא בן גרושה ודאי
 אלא כנמצא ספק הלל ומטעם דהו' תרי חוקי חוקת כהן זה
 להכשירו וחוקת כל קרבנו' שהקריב שהיו בחוקת מיב להביא
 קרבן כשר לפסולו ואסרו בספק כעל תוס' נמי דהו' תרי חוקי
 דסתרי וכי פריך ככן גרושה חכ"ל דעבודתו כשי' היינו מכ"ל
 דלא נזיל בתר חוקת מיב קרבן ויפסלו קרבנותיו למפרע
 והפיק ליה הקראי טובא את"ר והרי תרי חוקי דסתרי אסדרי
 כנאן דלית בהו' דמי דאוקי חוקה בהדי חוקה וכדמוכח נמי
 בעירובין דל"ע ע"ש ואי ספק בלא איתחוק שרי מד'ת' נארי
 פריך ככן גרושה מכ"ל דעבודתו כשירה והרי כן הדין נותן
 ואי תסום דאסרו הספיקות מדבניהם לא שייך לומר מכ"ל
 כמ"ש הרמב"ן בסה"מ שורש כ' ועוד דמפיק ליה מקראי
 ולת"ל אי בלא"ה שרי אלא ודאי דהו' מד'ת' ואי ק"ל אי הכי
 תיקשי דפריך בתר הכי כבעל תוס' מכ"ל דעבודתו פסולה
 ומאי קושיא אי מד'ת' אסיר הא ל"ק שכבר פרשו דהני קראי
 דהתיר גרוש' ונא' לבעל תוס' נמי כ"ע"כ כל' בדעת הרמב"ן
 נמי דהו' מד'ת' וגם ראיתי להרמב"ם ס' בחירושי שכתב
 בכל דברי הרמב"ן ס' ש"ח שגם הוא מהסבורים דספק אסיר
 מדר'ת' א"ס שראיתי להרמב"ם בה"ב דפ"ג דע"ז שהתב' דלא
 אסר הכתוב ספק ע"ז כי אם כודאי או רוב דהו' כודאי נראה
 דספק שרי מד'ת' יוכ"ז דעת החירושין שטה לקדושין לא נודע
 למי כפ"ק דקדושין ד"ה גבי נכחה היא ואחר' הוא דאסיר
 הש"ס ספיקא הוא ומיישגין מדרכנן שכת' וז"ל אטו כי חספ"ל
 מילתא ומיישגין לספק מדרכנן הוא רמיישגין לה הא ודאי
 דע"א הוא דייחוש לה כיון דמחפ"ק ז"ל וכו' והרי נראה דפשיט
 ליה דספק איסורו ד"ת ולא ד"ס וכד"ע הסה"ג אע"פ דכלאוין
 קכ"א כתב גבי שבוייה באיסור כל הספיקות מד"ס כדברי
 הרמב"ם הלא כסמין ק"ת הכי' דברי רז' בסתם ד"ס אסיר
 ד"ת וא"כ אין כרייה אי ס"ל כהר"ם או כהחולקים עליו :

בג"דו בדבר שזדונו כרת גם הר"ם מורה דאסיר מד'ת'
 כה"ש הר"ם בפ"ט דט"מ ז"ל ואע"פ כן דבר
 שזדונו כרת ספיקו אסיר מד'ת' וכתב הכ"מ שנמצא לשון זה
 בספר ישן אמת דק"ל דא"כ איך סיים כמו שביארנו בהלכות
 איסורי ביאה ובשאר תקומות והרי בהל' איסורי ביאה דהיינו
 כדן שבוייה כתב דכל הספיקו' מד"ס ואין זה צורך כלל לנוסח
 זה ש"ס ר"ת הרמב"ם סי' ז"א שהביא דברי הר"ם שנמצא בספר
 מונס והביא ג"כ נוסח זה וסיים כמו שביארנו בהל' שגבות
 פ"ט ולנוסח זה א"ש ומ"מ דעת הכ"ז והרמב"ם דבדבר שזדונו
 כרת ומיתתו כ"ר מורה דאסיר מד'ת' ועם שהרש"ם והרי"ם ט'
 תמחו על זה דהרי להדיא כתב הר"ם בין בשבתות ועריות
 אינו אסור אלא חר"ס וכתבו דהנהת תלמיד הוא ת"מ הרי
 הפ"ה ח"כ סי' ב' כתב דמ"מ כיון שהנ"כ אשר וקיים נוסח
 זה ובהכי מתוקמא ליה מאי דקאמר בהמא' בספק קדושין
 בתרי ותרי הכ"ז עליה באשם תלוי קאי וכנו' ע"ש ותמהני
 בהכרח זה ממ"ש בקדושין הכ"ז עליה באשם תלוי ולא ידעתי
 היכן באמר זה דככתובות רב"כ הקאסו כן גבי ב' אומרים מת
 או נתגרשה ושתים אומרים לא מת או לא נתגרשה אבל בתרי
 ותרי דקדושין לא ראיתי שהקאסו כן ומדברי התוספות ושאר
 ראשוני' שהקאסו דהלא אכן ק"ל דבעינן חתיכה השתי חתיכות
 כדי ככהן כהתיכה אחת פסור ותיכנו דכיון דהיתה בחוקת
 אשת איש חשבו איקבע איסור ש"מ דקדושין בתרי ותרי
 פסור מאשם תלוי ומי איתיה כש"ס תיקשי להו' באופן שדברין

ז"ע ומ"מ דעת הפ"מ דקטנין לכ"ע דבספק כרת אסיר
 מד'ת' וגם ראיתי להר"ם כן חביב בסוף ספר שמוות בארץ
 שאשר וקיים נוסח זה אלא שכתב דה"ר באיקבע בחתיכה
 משתי חתיכות אבל בחתיכ' אחת גם בחייבי כרת שרי מד'ת'
 ויש לרזן מדבריו דבאיסורי לאוין גם באיקבע ס"ל להר"ם
 דשרי מד'ת' וכן ראיתי להר"ב דברי אמת בקוב' דפ"ה שכתב
 כן להדיא ע"ש ושם ראיתי שהביא ראיה לזה ממ"ש הר"ם
 בפ"ה מהל' שאר אבות הטומאות כזית חן המת וכו' חן
 הנכילה והאיל על אחד מהן ואינו יודע על איזה מהם
 האיל וכו' או שהיו ב' אנשים אחד טמא ואחד טהור וכו' והר
 אין לך איתחוק יותר מזה ואפ"ה טמור משום דכל ספק רחמנ'
 שרי אפ"ר :

ואצ"רי המחילה אינו ראיקבע איסור במקום חוקת
 התר הרי חוקה עדיף מאיקבע וכי ק"ל
 באיקבע דאסיר מד'ת' היינו בספק דלא איתחוק התר ואיסור
 אבל באיתחוק התר כי הכ"ז דכל חד בחוקת טהור עומד
 חוקה עדיף מאיקבע דחוקה מד'ת' וכ"ע תודו ואינו חילוק
 דאיקבע פליגי בהאמוראי בכריתות ד"ח ע"ש וכ"כ התוספו'
 בריש נדה ר"ה והלל דה"ט דשני שבלין דמוקמינן כל חד וחד
 בחוקת טהרה ומחריקו שורש קע"ב דר' הביא ראיה מזה
 דאזלינן בתר חוקה כק"ו בן ק"ו דמה התם דאיתחוק טומאה
 ודאית טהרי האחד נטמא כודאי אפ"ה מטהרינן לתר ויהו
 מטעם חוקה ואף דאיכא ריעותא גדולה כדפי' וכו' הרי
 דפשיט להו' דספק ראיקבע דחמיר היינו כלי חוקה ותו ל"ת
 מידי שמתיר ספק גם באיקבע וע"ק ממ"ש בחולין דמ"ג גבי
 מ"ש אין חושגין לספק דרוסה ומ"ש משתי חתיכות חתיכות
 חלב ושומן התם איתחוק איסור ואי איקבע אינו כלום בחייבי
 לאוין מאי ק"ל מיניה לספק טריפה דהוא בלאו ולא הו"ל
 לשנוי הלא התם ספק כרת אבל הכ"ז דייבי לאוין ואיתחוק
 התר כמ"ש התוספות שם וע"ק הרי אמרו בכתובות דט"ו כל
 קבוע כמחצה על מוחצה דמי ומס"ט ט' חניית מוכרות שחטה
 ואחת ככיל' ספיקו אסור ואמרו ומד'ת' מכ"ל ודין קבוע מד'ת'
 בכ"ז ליה מוסכס כמבואר בט"ו וכו' סי' ק"ה הרי דספק איקבע
 אסיר מד'ת' וגם הכל הראינו שהכתיל' לעיל נבואר דבאיקבע
 אי אפשר להתיר לשום מ"ר וכבר ראיתי למר"ן בע"ה חיים
 פ' שלח לך דפ"ר ע"כ שהשיב לקושיות הרש"ם והרי"ם דמ"ש
 דבזדונו כרת אסור מד'ת' ה"ר באיקבע לכו' וה"ה באיסורי
 לאוין אלא משום דמאשם תלוי יליף נקיט הכי ואת זה ק"ל
 בדבריו שבסוף הספר ד"ב הביא דברי הכ"ז והנ"ע דא"כ
 איך כתב דבעריות ושבתו' ספיקו' מד"ס ע"ש והרי כבר תמח
 על תמיהת הרש"ם והרי"ם שהקאסו והשיב דליתא ואין
 ככהן הנ"ע דברי הכ"ז ומ"מ דעת הרש"ם והרי"ם דלכת'ת
 והרמב"ם ספק אסיר מד'ת' בזדונו כרת גם בלא איקבע וכ"כ
 מדברי הרמב"ם ולמה שנתבאר דפשיט הסוגיא ודעת רוב
 הראשונים דכל מין ספק הו' ד"ת יש לנו לרזן עיקר דעת
 הר"ם והראב"ד כן אף שיש להשיב על זה מדברי הר"ם שכתב
 בין פעריות ושבתות באופן שאין המחלוקת כי אם באיסורי
 לאוין וגם בזה כ"ל עיקר לפי קע"ר דהו' מד'ת' כיון שכ"ז
 מהנך ראיות דלעיל וגם דעת רוב הראשונים כן

סיבן קי"ט ומאחר שנתבאר שנראה עיקר
 דעת רוב הראשונים
 דספק אסיר מד'ת' אל עליו חובת ביאור אי חמיר איסוריה ככל
 איסורי תורה דלית בהו' לאו א"ר עכ"פ קול' איסוריה דאיכות
 מוכח ספק ולא בתורת ודאי וכ"מ ראיתי ודאי איסור הודם
 ודאי לכל ספק איסור וראיתי להראב"ם ח"א סי' ה' וסי' ט'
 וסי' ס"ה שכתב דכיון שהאיסור מוכח ספק קיל איסוריה ע"ש
 אלא דק"ל בדבריו חמ"ש הר"ן כת' סי' ב"א כתי' שנכתב שלא

הא שבת הבאה כתיב עיר פירופנין אי וזני להתיך נדרו
 ערב שבת כיון דאין מתירין את הנדר עד שיחול והשיב דתלוי
 בהחלוקת רשו' והתום' כפ"ק דפסחים דלרש"י עיקר שבועתו
 חל מערב שבת ולהתום' לא חל כי אם כליל שבת והעלה סוד
 תלוי אי' הספק איסורו הר"ם א"כ ה"ג כיון שחלות הנדר מע"ט
 הוא כהפק אע"ג דהפק תורה להחמיר אפ"ה לא מני חכם
 להפך דנהי דהחמירינן עליה דילמא קושטא דמילתא הוא
 דלא מחייב ואין חכם התיר אלא א"כ חל הנדר אך אי' ספק
 אסיר מר"ת כיון שחן התורה הוא מחייב לבאת מן העיר
 חמת חיוכ נדרו השמש וראי רחל הנדר מקרי דכל היבא
 רקאי ליה באיסור כל יחל אחרים מוחלים לו את"ר הכיאה
 הכ"ז ב"ר סי' רכ"ח הרי דוכח הפק אי' הוי מר"ת קחשיב ליה
 רחל הנדר דתויגני ליה התרה והותר הנדר ככך ואי' להקל
 חשנינן לאיסור הפק כודאי חכ"ם להחמיר דחשיב איסורו
 באיסור וראי וזילנו לרעת הראב"ח כנרון הר"ן היה לנו לחוש
 אהפק שלא להתיר נדרו מהפק ואולם דחיתיה להרכ הגדול
 מהר"ט אלנבאזי נר"ו כספר קהלת יעקב דע"ט שהקשה
 בדרכי הר"ן שהרי אמרו כפ"י כיסוי הרס בחולין דפ"ו
 דהשוחט ונתנבלה פטור מכיסוי ופרשו דכתיב אשר יאכל
 ותכן שם חש"ו ששחטו כינס לבין עצמו לרכבן אף דהפק
 אסרינן באכילה חייב לכבות דחית לן למיול לחומרא ולהר"ן
 תיקשי להסוכרים דהפק אסיר מר"ת א"כ חש"ו ששחטו חשיב
 כודאי נכילה דלא קרינן בה אשר יאכל פטור מכיסוי וחמאי
 חייבו בכיסוי את"ר ועק"ל בדרכי הר"ן מו"ט בבימות דמ"א
 הכי השתא התם אם יבא אליה ויאחר דהא קידש בת חליצה
 ויבוס ולהר"ן מה בכך הרי להסוכרים דהפק הוי מר"ת הוי
 כודאי דלאו בת יבוס היא וכל דליתיה כיבוס ליתיה כחליצה
 וכה"ג אמרו בדוכתי טובא אם יבא אליה ש"מ דעכ"פ מירי
 הפק לא נפיק וכן קשה מה"ש ככ"ק דז"א מה דעתך לחומרא
 חומרא דחתי לירי קולא ש"מ דכל הפק דחומרא נפיק קולא
 אזלינן הכא לחומרא והכא לחומרא וכה"ג אמרו בכמה
 דוכתי כש"ם וזהו הפך דרכי הר"ן

בי ע"כ הנ"ל כיסוב דרכי הר"ן דלא דתי נרון הר"ן לכל
 הנהו דוכתי דהרי כשעה דקודם בניבת שבת חל
 הנדר מהפק בין החלוקת רשו' והתום' שהביא הר"ן אך
 כבניבת שבת חל הנדר כודאי לכ"ע נהנא שיש חיוכ חכ
 נדרו וזן חלות נדר דהפק וחלות נדר כודאי וכיון נדרר הפק
 נמי הוי מר"ת הרי עכ"פ חל נדרו כע"ש כודאי הנדר החלות
 הנדר מהפק והרי בידו להתיר דאי נדר וראי אחרים מוחלים
 לו כ"ש נדר הפק והרי קול' נדר שהותר מקצתו הותר כולו
 נהנא כשהתיר נדר הפק הותר גם נדר ודאי וא"כ העולם לא
 התיר להחשיבו כחל הנדר לכ"ע חכא הפק דכי התיר היינו
 שישאל התר נדרו כע"ש דהיינו הנדר הפק שחל כעת ההיא
 אלא דהחילא הותר הנדר לנתיב לחאי דקול' נדר שהותר
 מקצתו הותר כולו ותו ל"ק מכל ה"ש ונדקו דרכי הראב"ח
 דאף אי' אסיר ד"ת קול' איסוריה

וראיתי להפ"מ ח"כ סי' ב' שהביא דרכי הראב"ח
 ובתב שרעתו דע"כ לא אמר הראב"ח אלא
 היבא דלא איקבע איסור כנון בקדושין דהוי כחתיבה' חלכ
 ש' שוחן שהרי לא הקל כי אם בתירוטי דקדושין ע"ש וק"ל
 דהרי כתב הר"מ כפ"ח מה' שנובת דאס' עד אחד אחר אכלת
 חלב ואחר אחר לא אכלת חלב דחייב. אשם תלוי וכתב הכ"ח
 כתירון שני דחשיב חתיבה' חכ"ח כיון דאיבא אחר דאחר
 חלב ואיקבע איסור ואף שהראב"ח דחולק ונס הרומח כקוב'
 הפפיקות תמה על דרכי הכ"ח דלא חשיב איקבע ע"פ עד
 אחד ח"מ נראה דה"ר בחד לבני חד אבל בתירוטי הוי
 תרי דאמרי נתקדשה איקבע האיסור וחשיב כחתיבה' משתי

חתיבות וא"ר שנס כתרי ותרי בחלוקת שנואיו חשיב
 ויקבע שהתום' קבתכות רכ"כ נכי כ' אומרים נתגרסה
 דפריך ה"ס הכא עליה באשם תלוי קאי הקאודא כשינן
 חתיבה' חכ"ח ותירן דחשיב איקבע כיון שהייתה בחוקת
 אשת חוש ע"ש וא"ר ראיתי כשיטה מקובצת שכתב כש"ס
 תלמודי רכינו יונה דחשיב חתיבה' חכ"ח כיון שזנים אומרים
 נתגרסה וכ' אומרים לא נתגרסה ע"ש ש"מ דלהתום' כתרי
 ותרי דקדושין לא חשיב איקבע ולתלמודי רכינו יונה חשיב
 איקבע ומ"ח קשה להפ"מ שכ"כ כשתם ולא נרנש

והנה שם דחיתי להפ"מ שחשיב פור על דרכי הראב"ח
 דכיון דהס רכוס הס החלוקה פל הר"מ וס"ל
 דס' אסיר מר"ת איך תפס להקל ע"ש ולדידי ל"ק דהרי הו"ל
 ס"ס להחשיב איסוריה דרכבן דהיינו הפק אי' תרי ותרי הפק
 דרכבן הוא וחת"ל ספיקא דאורייתא הוי הפק אי' איסורי
 הספיקות הוא דרכבן וח"כ בהתגרף פור שם הפק אחר הו"ל
 הפק דרכבן לכ"ע והוא בופא ק"ק בדרכי הראב"ח דמכ"ת
 ככ"ר בחלוקת זה אי' הפק אסיר מר"ת והרי כיון דכתיבי
 ותרי עלגני אי' הוי מר"ת תו מר"ם כל שיש הפק אחר הו"ל
 ס"ס כה"ס הפ"ח ככללי ס"ס דחשיב כה"ג ס"ס אכן נראה
 דכפי' ח' ביאר דכריו רכ"ת אי' יש החלוקת אי' חשיב ס"ס או
 לא דתפסינן להקל לת"ד דאיסורו מרבוייה ולת"ד כתי' ד"ת
 עכ"פ קול' איסוריה דאיסורו תכח ספק

וראיתי להב"ז ח"ח סי' תרפ"ח כתב כשם הרי אביב
 דכי כתב הר"מ שקורין בשני חומים אינו אלא
 כדרך שקצתם אומרים מוקפת חומה מימות יהושע וקצתם
 אומרים הינה מוקפת וכו' והכ"ז השיב דאפילו כה"ג לא חשיב
 איקבע וחינו מביא אשם תלוי ע"ש וכבר נכתב שזה ענינו
 מחלוקת התום' ותלמודי רכינו יונה דהתום' קיימי כרעת
 הכ"ז ותלמודי רכינו יונה כרעת הרי אביב וקיימי רוב
 הראשונים שם וגם בימות פ' האשה רבה קיימי כרעת הכ"ז
 וקשה למרזו אביב שכתב הפך זה

וראיתי להרומח בחירושיו כפ"ק דקדושין דס"ה
 שכתב נכי ח"ש הר"ן אמאי לא שרי מר"ת
 הפק קדושין חכא חוקת פנויה וז"ל ואע"פ שהם תפסו כלשונם
 להתייר לבתחילה לא בעו לחומר דחומרא דרכבן היא אלא
 הכי קאמרי לית לן לומר מר"ת אוקי אחוקתה להתייר
 לבתחילה אלא שאם ניסת לא תבא שאין כח להוציאה מתחת
 בעלה אם לא היבא דאתחוק איסור כנון תרי ותרי דהיו
 באשם תלוי כה"ש לעיל תרי ותרי נינהו הכא עליה באשם
 תלוי קאי דע"כ השנים שאומרים נתקדשה קרי איתחוק איסור
 ע"ש נראה דכתיבי ותרי דקדושין חשיב ליה איקבע איסור
 וחייב אשם תלוי כרעת הרי אביב ותלמודי רכינו יונה וקשה
 היכי שביק דעת התום' והרא"ש ושאר ראשונים ודעת הכ"ז
 והתם כתיבא ונאב ק"ל בדרכיו שנראה דאסורה מר"ת
 להנשא לבתחילה כיון דאיתרעה החוקה וקשה דהרי כרעת
 התום' קאי והרי הרב נופיה הוד' סי' א' סכריה דהפק כלי
 חוקה שרי מר"ת וא"כ כי נמי דלחוקת פנויה החלן אכתי
 הפק כלא איתחוק שרי מר"ת וכדוחק ז"ל שכל דרכיו שלא
 להתייר מר"ת מרז חוקה וא"כ דמנר הפק אין איסורא אלא
 דרכבן

ובעיקר דרכי הכ"ח כפ"ח מה' שנובת שכתב לרעת
 הר"מ דחר לבני חד חשיב איקבע איסור
 ראיתי למורינו הרב כס' הקדאי קדשה' מנילה לסי' תרפ"ח
 דקמ"ב שהקשה דא"כ בכריתות דוח דאמרו מאי בניייה
 ליטני איבא בניייהו הא דחר לבני חד דמצות ליבא ואי
 אפשר לכדר ולמ"ד איקבע ה"כ חשיב איקבע ולדידי הא
 ל"ק דעכ"פ קשה להר"מ דכתב דהפק אכל כשיעור גם
 בחתיכה

בתיבה אחת השיב איקבע הפך דעת התוס' שם א"כ לימא
דאיכא ביניהו אבל וספק איש בו כשיעור וכבר הקשה כן
הרב חוון נחום בפ' ספק אכל ושם הביא בשם הר"י קורקוס
שהקשה כן להר"ם ותיירו דה"ל דהוה חזי לשנויי הכי אלא
דכפי לאשכוחיה כנייה ככ' חתיכות פ"ש ומינה ל"ק גם
כדכרי הכ"מ

סימן ק"ך י"ש לחקור לפי שחזינו דכל שזדונו
כרת וסגנתו חטאת על הפיקו
אשם תלוי והיינו ספק איסור כרת בשוגג אבל כשאר לאוי
אינו חייב על שוגג חטאת ועל ספקו אשם תלוי מיניחא מיכא
ראינו בענש כב"ד של מעלה דלא ענש שוגג על הודאי ושוגג
על הספק כי אם בדבר שחייב על זדונו כרת אבל כשאר לאו
ועשה דינו כאונס דשרי רמח"א ה"ד בדבר שזדונו כרת חייבו
קרבן חטאת כלאו ואל"כ דענש כב"ד של מעלה וראיתי
להתו' בינה רכ"ה ד"ה אורח שכתבו וז"ל מיהו אם נחזית
טרפה לאחר שאכל הוא נענש בשוגג ולא כאונס שלא היה לו
למחר כל כך ע"כ והרי הם באיסור לאו דטריפה קיימי וכתבו
הוא נענש בשוגג ש"מ רשומג נענש גם בכל חייבו לאוין דאי
אחרת דהכא ברע השוגג וחשיב כפושע וכי נקטו כשתג
פיינו בשוגג דחייבו כרת מלכד שאין זה בחטאת דכריהם
טפי הו"ל לומר הוא נענש כפושע אלא ודאי רשומג יש עונש
בכל איסורי תורה וכ"כ תת"ש התו' בטובה דכ"ה ד"ה מה
וכו' וז"ל ואפי' אם היא טהורה וכו' ולא כשאר ספיקו וכו' מיהו
לא חמיר בחייבו עשה ע"כ נראה דאי לאו דעשה ספק כודאי
וקאי בעשה היה נענש באיסור קיל כדק"ל בכל דבר דחייב
אשם תלוי ולא כעשה ואם איתא איסור קיל נחיל לא הוה כיון
דכודאי זכה וכו' עליה בעלה לוכא כרת כי אם לאו אלא
ודאי דפשי' להו דאין החילוק כי אם דחייבו כרת חייב הכתוב
קרבן על השוגג אבל עונש איכא בכל איסורי תורה והיה
נראה ראיה דתכן בריש שבועות על שאר יעבדות שבתורה
הקלות והחמור' הודונות והשגנות ואסיק הש"ם דקלות עשה
ול"ת וחמורות כריתות ומיתות כ"ד וחמדותי עלה הודונות
ושגנות ש"מ שיש עונש שוגג גם בקלות ומיהו ל"ת ש"ל
דהשגנות היינו על החמורות לכד וכ"כ דהרי מבואר בש"ס
דכ' דעל כבוד אשם תלוי הוא דתני הכי דאילו ודאי שוגג
חייב חטאת לאחר ז"הכ והרי אשם תלוי ליתיה כי אם בחמור'
גם היה נראה ראיה חמ"ש כנויר דכ"ג מי שנתכוון לבשר
טלה ועלה בידו חויר כנון חתיכה ס' חלב ס' שומן אמר קרא
ונשא עונו וכו' הרי להדיח דיש עונש על שוגג ס' חויר כספק
חלב

ואולם ראיתי בקדושין דפ"א דהביאו הפך כרית' זב"ס
מי שנתכוון לאכול שומן ועלה בידו חלב ועש
אניסא זו נראה עיקר דהרי בקרא דונשא עונו הוא דרריש
ואין אשם תלוי על ספק חויר כי ע"כ אינו נראה ראיה לזה כי
אם מדכרי התו' :

ומיהו ק"ל בדכרדים דכ"ה תני כשם שזררי שגנות
חותרות כך שבועות שגנות חותרות היכי דמי
שבועות שגנות כנון רב כהנה ורב אסי וכו' ופירשו הר"ן
והרשב"א דלרבותא נקטיה ראש"ג דחברי' אומר שהוא טעני
ולא חש ונשבע דס"ד דלא שגגה היא קמ"ל ומת"ש שבועות
שגנות חותרות חשע ראין בו עונש וכן הכריחו התו' כנוין
דל"ה ד"ה לא והתוס' ובשבועות דכ"ו ד"ה את ושאר ראשונים
ראין כשגבת שבועות עונש כלל ש"מ דכל דליתיה באשם תלוי
אף כלא תשא דהוא סן החמורות כמ"ש ביומא דפ"ה אין בו
עונש כ"ש שאר לאוי וס"ד דהא ל"ק דהרי גבי רב כהנא ור"א
שכחה היה ושכחה אונס הוא ואונס גם בחייבי כריתות פטור
כפ"ש בשבועות דוח ולא הדי' לא חייבי אכניסה אונס הוא

וכן פסק הר"מ בפ"ה מהלכות שגבות וכתב הטעם דשוגג
חייבו דהו"ל למידק ועיין כב"ד יד סס"ה קפ"ה ושכ"ה דהוי אונס
הוא מוכרח דהרי מיעטן מהארה פרט לאונס ונעילכ פרט
לחויר הרי דאין חייבו אלא שוגג ואי הא רוב כהנא שוגג
חשיב לחייב וכ"כ דהרי על פרט לאונס אחרו היכי דמי ומשמ
כדרכ כהנא ור"א לאו דוקא דלאונס קרי ליה שוגג :

וישוב נתיישבתי בדבר דמירי ספק לא נפיק שהרי
הר"מ בפ"ה מהלכות ש"מ ודעניות ס"ל דספק
איסורו דרכן והרשב"א והר"ן הקשו דא"כ אשם תלוי למה
למ"ד חתיכה אחת שנינו ומי נימא דכהא פלוגי והכ"מ ישב
שם דגם הר"ם מורה בדבר שזדונו כרת אסיר מד"ת ש"מ
דלהרשב"א והר"ן ילפינן מחייב אשם תלוי לענין איסור גידוף
דכדבר שזדונו כרת חייב קרבן ועל שאר לאוי אסיר מד"ת
ולר"מ לא ילפינן מיינה וא"כ להר"ם כי אסרו מדכריה' היינו
לעבור כחויר אבל להט"ל עונש על השוגג אין בו טעם כלל
וא"כ כ"מ דאין בשוגג ודאי לאו או ספק לאו עונש כלל ודכרי
התו' שהבאתי ל"מ כלל דכס' ק"ח ביארתי שרעת התו' דספק
אסיר מד"ת וכ"כ דעת מהר"ה חו"ד סי' א' ופר"מ ז"ל סי' ק"י
באונס דהיינו הספקות שתיירו לקושיית הרשב"א דחייבו אשם
תלוי תלוי בזה דכאיכא דאסיר מד"ת חייבו אשם תלוי משא"כ
בחתיכה אחת ולמ"ד דגם בחתיכה אחת חייב אה"כ דספק
אסיר מד"ת לרידיה אלא דאין קול דבעינן חתיכה משתי
חתיכו יעש ולדכריהם אף אין נמי נימא דדוקא בשוגג דזדונו
כרת דיש בו עונש כ"ד של מעלה חייבו הכתוב קרבן משא"כ
באיסור לאו שלא חייב אין בו עונש כלל ועיין בת' בית יעקב
סי' פ"ד ובת' פנים מאירות ח"כ סי' ת"א

וביורי דכרי אני אביא מאי דק"ל כמ"ש רש"י כנויר דכ"ג
ד"ה דאי קבע איסורא דהא מיהא הוה ידע דהרא
מינייהו חלב ע"כ נראה דס"ל דחייבו אשם תלוי הוא כיוצא
הספק ואיננו כן נכנס בספק איסור וקשה דהרי שם אמרו
לעיל מזה אבל חתיכה ס' חלב להסת' איכוון לא בעי כפרה
ופירש' דהוא סבור שומן הוא ש"מ דאין חייבו אשם תלוי כיוצא
הספק ואוכל וז"ל דס"ל דאייורי דידע הספק והוא טעה וסבר
למראה עיניו דשומן הוא ושוכ הכריחוהו מי שראו חתיכה
דספק הוה והורה להם ולכו נוקפו וכן ככ' חתיכו טעה דסבר
לכדור הספק דחתיכה זאת היא שומן ואכלה והורו לו דלא ידע
לכדור כלל ולכו נוקפו וזכ"ה ל"ק דהרי התו' בכריתות דז"ל ד"ה
ספק הכריחו דלא איירי שהיה לו ספק יע"ש וכ"כ מת"ש שם
גבי כרה נמצא על טלה דהתם לית ליה ידיעת ספק כלל גם
כשבועות דיש אחרו כשם שדיעות וראי מחלקות כך ידיעות
ספק ש"ת ידיעות ספק הוא אחר שזכר ועשה הספק וכל זה
סותר פירש' הלן אך למ"ש ז"ל שם רש"י מורה דכי אכל לא ידע
ספק דטעה שבירר הספק דהרי אפשר כבירו' כמ"ש בכריתות'
דז"ל רב' חתיכות ס"ש דאפשר לכדור והוא דוחק דמי דחוק
לכך נימא דלא ידע מהספק כי אם אחר אכילה וצ"ק שראיתי
לרש"י בחומש כפ' ויקרא כפ' ונשא עונו שכתב כנון חלב ושומן
לפניו וכסבור שתיהן היתר וכו' הרי שהכתוב איירי דלית ביה
ספק כעת אכילה ונ"ע ועיין בכריתות דאמרו לר"א אשם
תלוי בא על הנכילה ורכנן פלוגי עליה וע"ש בתו' וראיתי
בת' נחמ צדק סי' ס"ט שהכין כפשוט רחייבו אשם תלוי על
שנכנס בספק איסור יעש וזו תימא דבירע הספק ואכל אינו
חייב אשם תלוי כמ"ש התו' בכריתות דז"ל וכמ"ש לעיל ואינו
חייב כי אם היכא דלא ידע מהספק ונ"ע :

סימן קב"א עמדותי כמ"ש בת' נחמ צדק סי'
ס"ט דמי שאכל או עשה
ספק איסור ושוכ נודע דלא היה בדבר איסור כי אם התר
גמור אפיה נענש דאכל ספק איסור קודם שזדע לו והביא
ראיה

סי קב"א קכ"ב

לה קונ' הספק סי ק"

ראיה חמ"ס בקרושין דפ"א אשה הפרס וס' יסלח לה מדרב
 באשה שדרה כנויר ושחע כעלה והפר לה והיא לא ידעה
 וס' יתה שותה יין זריכה כפרה ופליחה יע"ש ואחרי הממלח
 ל"מ דתתם כי קעברה אינו ספק איסור ביאס ודאי איסור
 וע"כ ברין הוא שיהיה נענש אבל כמי שכל ספק איסור אין
 האיסור כי אם שזכנכם לספק איסור וא"כ דיו שיעמוד בשלו
 דאם האמת שהוא איסור נענש כודאי איסור ואם התר אינו
 נענש כלל ואדרבה ב"ל ראיה לזה חמ"ס התו' כבינה רכ"ה
 ד"ה אורח וז"ל וי"ל דודאי ליכא איסור דהשגחה עומדת
 בחוק' התר שאלו מיהו אם נמצא' טריפה לאחר נענש כשוגב
 נכ"ה הרי נראה דאפ"ב דהזריכו כדוקה בריאה דתצוי בה
 הטרפו כי אכיל בלי כדוקה אינו נענש כי אם בנחמאת טריפה
 ולא בנחמאת כשרה וזה הפך פשיטות הרב זמח צדק' אבל
 קשה שיש ראיה להצ"ח חמ"ס התו' בסוטה דכ"ח ד"ה מה וז"ל
 ולא כשאר בפיקות כגון ספק חלב ס' שומן ואכלו ונודע לו
 שהוא שומן אע"ג דזרין כפרה וסליח' וכו' הרי להדיח דפשיט
 להו כדעת הצ"ח וזה סותר ח"ס הם כבינה והכ"ל לישב
 דכבינה איירי דלא ידע מספק איסור כלל דלא היה שם ספק
 טרפות ואכל והרי רוב בהמות כשירות ורכנן הוא דחשו
 והזריכו בדיוקת ריאה וזה רצה לסתוק על רובא דרובא הוי
 הר"ת וע"כ אינו נענש כי אם בנחמאת טריפה אבל בסוטה
 איירי דאף שידע הספק דס' חלב ס' שומן עכר ואכלה והרי
 ספק לרוב הראשונים אסיר מר"ת וע"כ ס"ל דגם כי נמצא
 דשומן אבל נענש ככ"ר של מעלה ובס' ראיתי להרב חוות יאיר
 כהשמוטות דרס"ח דפשיט ליה כדעת הנחמ צדק יע"ש :

סימן קכ"ב י"ט

לחקור דק"ל אין ספק מוציא
 מירי ודאי כמ"ס בע"ד דה"ג
 וז"ה דט"ו ופסחים ד"ט ושם כתבו התו' דספק הרגיל וקרוכ
 לוראי אינו ספק אי כהני לרעת הר"ח אי אסיר מד"ת וכן
 להסוכרים דאיסור ספק הוי מד"ת אי כה"ג הוי כודאי ולקי
 עליה א"ר מירי ספק לא נפיק ולא לקי ולהר"מ גס כה"ג שרי
 מר"ת ולא אסיר כי אם מוכריהם וראיתי להר"מ בפ"ט מהל'
 ט"ה ה"א שכתב בור שחטולים לתוכו בפלים וכו' והראב"ד
 קשיבוה שיבוש וכו' אבל היה לו לומר דהוי ס"ס וכדי לכא
 לביאור דכריהם הן קרם חל' עלי חובת ביאור דכל ספק
 טועאה כרשות היחיד טמא ודאי ולא טמא ספק וברה"ר טהור
 לגמרי שכ"כ חמ"ס כהוטה דכ"ח שרץ שעשה בו שוגב כחזיר
 אינו דין שיעשה בו ספק כודאי ובגדה ד"ג אמרו מה סוטה
 וכו' הכא נמי ספק ועשאו כודאי יע"ש וע"ש בפירש"י ר"ה מאי
 דלר"ס ס"ט כרה"י תולין וכ"כ בתו' בגיליון מ"ח למאי דק"ל
 כת"ק דר"ס מ"ג דס"ט כרה"י עשאו הכתוב כודאי וכ"כ
 התו' בריש גדה שם ד"ה מעת וכשאר דוכתי וכ"כ בתשובת
 המיוחסות סי' רכ"ט וכן מתברר מדברי כל הראשונים וכן
 ראיתי להר"ס בפ"ח דהרומות מ"ח שכתב ג"כ דס"ט כרה"י
 הוי מד"ת כודאי טמא וראיתי להר"ס בפ"כ דפרה מ"ד דתכן
 המזה מחלון של יחיד ונכנס למקדש ונמצאו המים פסולין
 חייב מחלון של רבים פטור שכתב דהיינו חטומאה דספק
 דשות הרבים פטור הקרבן דס"ט כרה"ר הפיקו טהור יע"ש
 ושם ראיתי להתי"ס שכתב דכרי הר"ס וכתב ונפלאתי מאד
 דא"כ הזאה למ"ל דס"ט כרה"ר טהור ועוד דאף מחייבו
 כקרבן והרי אין קרבן כא על ספק טומאת מקדש וקדשו
 כדתנן בפ"ק דכריתות עכ"ל והפלאה זאת אינו יודע למה
 דקושייתו ראשונה כבר פירש הרא"ש שם בפירוש המשנה
 דפ"ט כרה"ר אעפי' שהם טהורים מר"ת היו מקבלין הזאה
 כדי לנאת הן הספק אפש' ואם לא ראה כירוש הרא"ש הרי
 אמרו בע"ד דל"כ כי אתו לקמיה דר' ינאי אמר להו הא מניא
 כשיקעתיא דנכדא וילו טבולו ושירש"מי שזירע לו ס"ס

כרה"ר וכ"כ התו' כעירובין דל"ו ד"ה במקום ונס' ראיתי
 להר"ס בפ"ה דטהרות שכתב דלר"ע ור"י כי ק"ל כרה"ר
 טהור היינו בעשה טהרות דאין תקנה ואפילו רבנן דמטהרי
 הא אחרי' בפ"כ דע"ז וילו טבולו יע"ש הכיאת התי"ס דכרה
 בקיבור ותו מאי ק"ל דקמו' ל' ראעפי' שהיו נוהגים לקבל הזאה
 פטור מקרבן גס מ"ש דאין חייבו על הספק קרבן הא תיתא
 דכבר נתבאר דס"ט כרה"י עשאו הכתוב כודאי וחמאת הוא
 דחייב ולא אשם תלוי דאין אשם תלוי כא כמטמא מקדש
 וקדשו כדברי הרב וכ"כ הר"ס בפירוש בפ"ח דתרומות והכי
 התי"ס ג"ט כ"כ דברי הר"ס ותו מאי ק"ל ורכיון ז"ע' ואי ק"ל
 שהרי בסודיות ד"ח ילפינן כג"ס דאינו מביא אשם תלוי על
 טומאת מקדש וקדשו יע"ש והשתא תיקשי לנת"ל דיבוי והרי
 אשם תלוי לא משכחת לה דאם נטמא כס"ט כרה"י הא הו"ל
 ודאי טמא והטאת אית ליה לאתויי ואי כס"ט כרה"ר הא ק"ל
 דטהור אגמיה ל"ק שכבר הקשו התו' חצי"ן זה בפסח' דט"ז
 ד"ה חבית ותינו דריירו כיון שתי חביות כרה"י ונבע באחד
 מהם ואינו יודע באיזה מהם נבע דשתיהן תלויות ד"ת דלא
 ילפינן חסוטה אלא דבר שיכול להיות יע"ש וא"כ ה"כ י"ל
 דמשכחת לה כה"ג א"כ י"ל דמשכחת לה כודאי טמא וספק
 אי נכנס למקדש או אכל קודש וכ"כ דעת הר"מ בפ"א מהל'
 שגבות ה"ה שכתב מי שנסתפק אי נכנס למקדש או אכל
 קודש בטומאה או לא אינו מביא אשם תלוי יע"ש זאת זה ק"ל
 בפירש"י כעירובין דל"ו ד"ה ספק טמאה וז"ל דקודש שהניחה
 שם נולד לה ספק ולא היה שם הספר פירוש מעול' ע"כ וקשה
 חמ"נ אי כרה"י ודאי טמאה היא ואי כרה"ר כפיקו טהור
 ועירובו פירוש וראיתי להתוס' שם ד"ה אבל כיון שהיו"ב
 צבורין וכו' דליכא חזקה כלל נראה דהו"ב פירש"י דאי ספק
 טמאה לוקמה אחזקתיה דנועיקרא דטהורה היא וכן פירש
 בדכריהם הרב מאיר עיני חכמים יע"ש והדבר קשה דכלא"ה
 לא משכחת לה דאי כרה"י אין בו ספק כלל ומתי תיתי לטהר
 ואי כרה"ר הא ק"ל דטהור וכעין מה שהקשו הם בפסחים
 דט"ו ד"ה חבית ופ"ר שדבר זה שאנו רנים אי חייב קרבן
 חמאת על ס"ט כרה"י במחלוקת האל שני בירושלמי דנויר
 כפ"ב נזירים שאמרו נויר שנטמא בספק טומאה דה"י ואינו
 כפסח דבי הושיעיא רבה אמר הנויר מנלח רכי עומק אחר
 אין הנויר מנלח דתנינן תמן כל טומאות מן המת שנויר
 מנלח עליה חייבין עליה על ביאת המקדש וכו' יהוד שנטמא
 כספק דה"ב כפסח ר"ה רבה אמר ידחה לפסח שני ר"ה אמר
 משלחין אותו דרך דחוקה וכו' יע"ש ולמה שנתבאר כודאי
 דק"ל כרכי הושיעיא דאמר דנויר מנלח עליה ומינה דהוי
 ודאי דאי לא הא קצביר הקפה וכעין מה שהקשו כס"ס בבלי
 כנויר דנ"כ נכי שני נוירין שאנו להם אחר ראיתי אחר חכם
 שנטמא מנלחין ומכאין קרבן ואחאי דילמא לאו טמאים מינהו
 וקצביר הקפה ומשני כאשם וקטן וא"כ כיון דהתיר לנלח על
 ס"ט כרה"ר ד"ה רבה ש"ח כודאי הוי מר"ת ומייבין עליה על
 ביאת המקד' והר"מ אעפי' שלא פסק דמנלח על ס"ט כרה"י
 כ"כ דעתו מו"ס בפ"ו מה' קרבן פסח הו"י אמר שנטמא כספק
 דה"י ידחה לפסח שני כשאר טמאית תו' וכו' וזהו כר' הושיעיא
 במחלוקת שני ש"מ גס במחלוקת ראשון דק"ל כרה"י נגד
 ר"ה הוי טמא ודאי מר"ת וכ"כ להכריח שהרי כתב הר"ס
 כפ"ג מה' ט"מ ה"ב שכל טומאה מן המת שאין הנויר מנלח
 עליה מינה ד"ת יע"ש ואי אחרת דאינו מנלח על ס"ט כרה"י
 ז"ל דאינה מר"ת וזה תינה דהרי גזכח כסוטה דכ"ח ופ"ר
 דוכתי וכ"כ מדברי רוב הראשונים וכ"כ מדבריו בפ"ה מהל'
 שאר אבות הטומאות ואע"כ דר"ה עכ"פ ס"ל דאינו מנלח
 עליה הא ל"ק דל' דאינה ס"ל דלא מניילוף מסוטה ואיסור
 הספקו דרכן וכ"ש במקום חזקה טהור דשרי מר"ת ואי ק"ל

לזה מרחקן כפ"ב דפרה מ"ד דתוה מחלוק של אהוד חייב
הט"ת וכו' הר"ם דמחלוק של יחיד היינו כנטמא ס"ט כרה"ו
או שדינו כס"ט כרה"ו וא"כ לר"ז תיקשי היכי תחייב עליה על
כוחה המקדש הא ל"ק לפי פירוש הר"מ כפ"ו מהל' פרה
ה"ה דהדרכה יש ראייה לפירושו מהך דר"ז דיושלמי ולהר"ם
י"ל דר"ז אה"כ דאפרש הכי א"ך ר"ה רבה ס"ל כפ"טוה ומחייב
קרבן עליה א"ך דהתו יבמות ד"א ותוספי דה"א והרשב"א
גבי ח"ט צרת סוטה אסורה העלו דטוטה עשה הכתוב ספק
כודאי להחמיר ולא להקלו וא"כ מינה לס"ס כרה"י להחמיר הוא
שצעה ספק כודאי דהרי סוטה ל"ף וז"ל דיון לבא מן הדיון
וא"ך יבוא קרבן להכניס חולין לצדקה וא"ך יגלה עליה וגם
רחימי בהך ויחלמי שאמרו כ"ז כיבוד שנטמא בס"ט כרה"י
יפ"סו כפ"ק ולא יטמאו טומאת ודאי דלחומרין עשה רבי
אוצייה יצ"ל דכל דאיכא חומרא וקול"א כעבון אחד דייכונן
כודאי כגון גילוח נזיר אי חשיב טומאה כפי גילוח ואי ככבם
למקדש חייב קרבן אבל לשמאלת ענן כטומאה ודאי כלי
הכרח לא עשה הכתוב ספק כודאי א"כ ז"ל כה"ט התו' כדה
ר"ב בגילוי' ד"ה ואי דהלכו טומאה חידוש הם דרך הוה גמירי
א"כ ה"כ ז"ל כך הוה גמירי ואולם ראיתי להרב מראה הפנים
בפירוש היושלמי ס"ס שהעלה כדעת הר"מ דס"ט כרה"ו אינו
אלא דרבנן כיון דאסור כל הספקות לדעתו הוא דרבנן :
וכדבריו ראיתי להרב בתי כהונה חלק א' בית ועד
דף ב' שז"ר לפרש כן כדעת רבינו ואני
תמים עליהם שהרי כתב הר"מ כפ"ט מהל' טומאת מת כור
שמטילין לתוכו נפלים המאחיל עליו טמא הין תורה וכו' והרי
סכא מירי ספק טומאה לא ינא דרילת' גררוהו מולדה וארברבא
כתבו התו' כפ"כס דף ט' ד"ה דספק זה הוא ספק הרגיל
וקרוב לודאי גררוהו ונ"ש ואי כפ"כ כוה כתב דטוה מר"ת
מכ"ס ככל ספק שקול כפ"ט כרה"י דהוה מר"ת כפ"ט
הסוגיא' וכדעת שאר הראשונים וכ"ת דספק מתיר נגד
ודאי איסור' מחיר טפי והוה מר"ת וה"כ ודאי ככל וספק גררוהו
ואה"כ דה"ט כרה"ו כיון ספק נגע דשרי מר"ת קשה היכי
כריך הש"ס ואין ספק מוציא מירי ודאי והתניא חבר שמת וכו'
וכן מכריחא כשפתו של הניק ואם איתא עכ"פ תיקשי
דהלכה דוחת דכפ"ת תורה להחמיר לפחות מרבריהם וכ"ס
להתיר ספק מתיר נגד ודאי איסורי ע"כ ע"כ לישב כה"ט
התוס' שם ר"ה זאם דהספק מתיר הוא ספק הרגיל וקרוב
לודאי ע"ש ומה"ט קס"ד דא"ת ספק התיר כוה ודאי ודאי
איסור ודמו דל"ה להתיר ומיהו עכ"פ לא יתכן לומר שיהיה
חמור זה הספק איסור וכיון שכתב כהספק כוה דהוה מר"ת
מכ"ס כס"ט כרה"ו כיון ספק נגע דהוה מר"ת הפך דעת
הכ"כ ומראה הפנים וס"ר דאדרבא דברו הר"מ אלו מורים
כדכריהם שהרי ס"ס דכל הטומאות שהם חשום ספק הם של
דבריהם ואין טמא מר"ת אל"א מי שנטמא טומאה ודאי וכו'
הרי להדי' דאין ספק טומאה מר"ת כלל וא"כ ע"כ לישב בהך
סוגי' דס"ר דס"ס היה דספק הרגיל הוה כרובא וחוקה דההוה
מר"ת להתיר ודאי איסורים קת"ל דאפי' הכי ספק מקרי ואין
ספק מוציא מירי ודאי ולחטקנא דספק נגד ודאי הספק במאן
דליתיה זאפילו שיהיה ספק הרגיל א"כ הו"ל כודאי איסור
וע"כ הוה מר"ת וכן ראיתי להר"מ בן חביב בקונטרס הספק
שהעלה כן כדעת הר"מ וכן נראה דעת הרומט בקול' הספק
ולפי' כל דפוסק כוה דאינו מוגלה על ס"ט כרה"ו ומיהו מה
שפסק בה"ק פ' דנטמא כס"ט ודחה לפסח שני כריך טעם
למה ספק כוה כרכי הושעיא וגם דעת הר"א כוה נראה כן
שהרי לא השיגו דס"ט כרה"ו הוה מר"ת לכ"ע וכי תלה הטעם
בס"ס ז"ל דקאי כרעת התוספות דכספק הרגיל לא החמירו
ה"ס"ג כרה"ו ולמרו דלהר"מ והר"א כוה כספק מתיר נגד

ודאי איסור' הוה מר"ת ונקי עליה כודאי וראיתי לרש"י ד"ה ודאי
טכילי שכתב ואתי ספק זה ומוציא פירות אלו מירי ודאי טבל
מסוס דרוכ חכמים מעש"ים הם מיר' התם ודאי וודאי הוא
כי היכי דפשיט לן דסכילי מפיקרא ה"כ פשיט לן דעשריניהו
ואין במגוס והילוך אחר הרוב כדבר אל"א חוקה ודאי על כל
החכמים וק"ט דהרי כפ"ק דחולין דף י' ילפינן מקראי דאולי'
בתר חוקה ואולינן בתר רובא ובקדושין דף פ' אמרינן רובא
וחוקה רובא עדיף וא"כ אי לס"ר פריך דאתי ספק דאיכא רוב
ודחי ודאי איסור' היכי דחי דהוה ודאי וודאי דאיכא חוקה והרי
רוב עדיף מחוק' וז"ל דבני רוב חזינו דחשו למיעוט מצוי כמו
בסבלונות וגוסס ומיס שאין להם סוף כה"ס התוספות יבמות
דף ק"ט וכן בדקיקת הריאה כתבו הראשונים הטעם דהוה
מיעוט המצוי וס"ל דספק הרגיל להתיר חשיב כדוכ להתר
ומיעוט מצוי לאסור וכי אסיק אין ספק מוציא מירי ודאי היינו
דקול' דחיישינן למיעוט מצוי ועלה פריך דהרי הכא התירו אף
על גב דהוה מיעוט מצוי לאסור' דהוה כספק הרגיל ודמו דהתם
ודאי הוא דחוקה על כל החכמים ופירושו דאין כאן מצוי אל"א
רוב גמור ולהכי התירו וחזק' דקטו' היינו רובא דחוקה דאתי
מכח רוב הוא דכה"כ אמרו בחולין דף ט' נשחטה בחוקת
התר עומדת והיינו חוקה דאתי מכח רוב דרוכ בהמות
כשירות כה"ס הר"א והרשב"א והר"ן כפ"ק דחולין דף י"א
גבי איתיה מפרה אדומה ע"ש ומיהו שפענין מפרש"י דספק
הרגיל חשוב כרוב נגד מיעוט מצוי והרי דבר ברור הוא דכי
ק"ל דחיישי' למיעוט מצוי אינו לא דרבנן ומינה לספק הרגיל
המתיר נגד ודאי איסור' אינו אל"א דרבנן וכ"כ דעת התוספות
כפ"ס"ד דף ט' ד"ה ספק שחקטו דס"ט כרה"י גם כס"ק ק"ל
לאיסור' ותיירו דשאני הכא דהוה ספק הרגיל יע"ש ס"מ דספק
הרגיל עדיף טפי מס"ס והוה ס"ס התר' גמור הוא בכל איסורי
תורה נגד ודאי איסור' א"כ מינה לספק הרגיל דשרי מר"ת
נגד ודאי איסור' ויש לדחות דשאני הכא דהוה ס"ס והספק א'
הוא ספק הרגיל וע"כ התירו גם כס"ט כרה"י והא"כ דספק
הרגיל לחוד אינו כס"ס ואי ק"ל להר"מ שכתב כפ"י מהלכות
כלאים הכו' דבגד שאכר בו חוט פשתן צובעו ואם לא נשבר
מותר שא"כ נשמת והלך לו שאיסור' הספק' דרבנן לפיכך הקלו
כספק והרי הכא דודאי כגד כלאים הוא וספק אס נשמת או
לא דאף א"ת דהוה ספק הרגיל וקרוב לודאי שנשמת כיון
שאינו ניכר בכביעה הרי דעתו גבי כור שמטילין נפלי' דטמא
מר"ת א"כ ה"כ ליהוה כלאים מר"ת אי תמא י"ל כיון דאסיק
הש"ס דניכר בכביעה וזו כבר נכחו וכדק' ואינו ניכר מוכרם
מילת' דנשמת והלך לו ועדיף זה מכל הספק הרגיל דספק זה
הוה כודאי ומוציא מירי ודאי וכה"כ חילק הר"מ בקול' הספק
לקושי' הר"ש חייין יע"ש אך את זה ק"ל חמ"ס הר"מ כפ"י
מה' עדות ה"ב שכתב וז"ל או שלכש בגד צמר שאכר בו חוט
פשתן וכיוצא בו הרי הוא פסול מדבריהם והרי הכא דע"כ כלי
צבעו איירי ראי צבעו אין בו איסור' כלל כה"ס הר"מ כפ"י
מה' כלאים וכלי צבעו כיון דודאי יש שם כלאים דאינו בטל
כלל ואין כאן ספק אל"א אס נשמת דהוה ספק שקול והרי אין
ספק מוציא מירי ודאי ואי כספק הרגיל כתב דהוה מר"ת כ"ס
כאן ובכר ראיתי להרב לח"מ שתמה בדרכי הר"מ דמת"ס
כפ"י ומהל' כלאים נראה דבגד שאכר בו חוט פשתן ולא
צבעו דאסיר מר"ת וא"ך כתב כאן דלא אסיר כי אס דרבנן
וכתב לישב דמ"ס בגד שאכר בו חוט פשתן אינו כידוש
ששנו בבגד אל"א שאינו ניכר אל"א שהוא ספק אס הוא שם או
לא ולכן התירו על ידי כביעה כיון שיש ספק אי יש שם כלאים
ובלי כביעה איסורו מדבריהם וכיון שצבעו ואינו ניכר הקלו
את"ד יע"ש וק"ט דהרי אמרו עלה כביעה דס"א זאת אומרת
פנות' כטילות לפתור' לבא והרי כתב הרשב"א ז"ל בחידושי
אגרות

הנדר' א"כ דבאן נחלא דצתו דספק איסורי ד'ת וזה סתם מ"ט
 כפ' י' חסל' כלאים וכן תקשה הר"ם חיוון סיוון מ"א וסר"א נח
 ח"א סיוון ה' והר"מ ט' ח"ר סימן א' התם ראו כן תמיהו מי
 הנדר לו דבאן אכור הדא' א"כ דאיסור ספק מר"ת והל' כ"ס
 דכריהי' ס' שזבין בן כמ"ט וזה שיכוס גדול דמאי שיכוסיה
 דמי מרכייהם המה ראו להקל בקצת מקומות והרי כפ' י'
 עהל' כלאים כתב הר"ם שתיירו ככך ולא השינו שם שזה
 שיכוס נס כפ' י' ו' מה' שאר אה"ט כתב שתיירו ס"ט כרה"ר
 ולא השינו נס כריש פ"ק דקדושין התיירו מיוחד כסתוקי דמי
 ספק טוון שתיירו הסתוב כי ע"כ הכין כפי' השנת הדא"כ ר'
 זהו שיכוס שהרי אחרו בכמה מקומות ספיקא דאוריית' לחומר'
 הכונה ספיקא מר"ת הוא לחומר' וזהו ספיקא דאוריית' היא
 ביורשוהו"כ בספק זה מר"ת הוא דאיסור וע"כ ע"כ דהתיר
 השם ס"ט וט' נ"ל מה שהבין הכ"ט דכריהי' הר"א כד' וצ"ן
 בשער אפרים סיוון ע"ט הרבה להשיב על הכ"ט ול"ק שכונת
 הכ"ט דכיון דאיסור הספק מרכייה' דאו להקל בקצת מקומות
 ומזהר"א אפ"א דריי' בספר נבצות עולם האריך להשיב דכרי
 הס"א ול"ק מכל דכריהי' וכחוכן

סימן קב"ג ואגב

ראיתי להר"ם כפ' א' מה'
 טוחאי חשכ ומושב הרי זה
 שכתב טוהטום ואנדונוטום מטמאין **סיוון** ובאורם הספק
 ואין חייבין עליהם על ביאת המקדש ראה לובן ואורם כאחת
 אין חייבין עליהם על ביאת מקדש וקראו ורכיוו הס דכרי
 ר"כ כדה דף כ"ח ע"ט והנה ראיתי בספר צרור החיים כה'
 סומאת מת דקל'ה שמה על דכרי הר"ם אלו שהרי פסק
 הר"ם כפ' ג' מה' המחוייב כפרה הרי זה כמחטו' ואנדונוטום
 דמטמאין בלובן ואורם הספק ומביאין קרבן ואינו נאכל וע"ט
 ותם אמי על דכריהי' מ"א ק"ל דכי פטר תסם כרה' לובן ואורם
 כאחת היינו בכנסה למקדש כמובן דחייבו הכתוב קרבן עולה
 ויורד וגי'עט הכתוב מוכר עד נקבה שיהיה זכר או נקבה
 ודאי אכל אה"כ דכיון דמטמא מספק אינו כטאר מוויב כי אם
 כקרבן לויכחו דהטאת הצוף הוא דבא על הספק כה"ט
 כנוי דף כ"ח וזו מ"א ק"ל ושם ראיתי שהקשה כשם מהר"י
 ק' פירנה דכפ"א מה' שגנות ה"כ כתב דאינו מביא מטאת
 הצוף ספק כי אם מצורכ לאכול בקדשים והרי פסק כפ' י'
 מה' חצה"ק ה"ט דטומאת אסור לאכול בקדשים וגם כזה לא
 ירצתי מ"א ק"ל ר"א התייר מטאת הצוף ספק כי אם בקרבן
 זכ ויולדת דקרבן קבוצ הוא מטאת הצוף אכל מטמא מקדש
 וקראו שהוא קרבן עולה ויורד והצאיר מביא מטאת כהמה
 לא רכי כיה שיכוא מטאת הצוף ספק ונ"ל דמבאן דאיה דאין
 מטאת הצוף ספק כקרבן עולה ויורד מדלא מוקי לפיטור
 דמוכר עד נקבה דאתי לפטור מטאת ספק כרה' לובן או
 אורם אכל ראה לובן ואורם יהיה חייב אלא ודאי דנבי קרבן
 עולה ויורד בלי חיפוט זה היה פטור ממטאת הצוף ספק ואם
 כן ע"כ דלפטור כרה' לובן ואורם כאחת הוא דאתי

סימן קב"ד עור

יש לחקור דק"ל כפך תורה
 להחמיר אם יש לחלק בין
 ספק איקבע כנון חתיכה מכ' חתיכות לחתיכה ספק חלכ
 ספק סונון דלא איקבע שהרי בבביתות ד"ח פלגי בה תבאי
 ואמרו'א' בחיוב אשם תלוי' מי חייב נס בלא איקבע וק"ל
 כר"כ דלא מחייב כי אם באיקבע כמ"ט הר"ם כפ' ה' מה'
 שגנות וא"כ י"ל דה"כ כספק דלא איקבע ספיקו להקל א"ר
 לא שאל והנה אמת שהיה פטור וכדור בעיניו דלא שאל אבן
 האיתי להר"ק שכת' סתן ל"ג כפסק הקראין שכתב ועוד
 פיקר גדול כדון זה דכל ספק שלא איקבע איסור לאו ספק
 מיקרי אלא מחוקי איסור ככרי הוא וכמ"ט ככריתות דף ז'
 פימרה דר"כ ופסקה להלכה הר"ם פ"ח מה' שגנות וז"ל ומזו

הנדרות כפ"ק דברכות הכילו בכפר עין יעקב נבי הא דתנן
 וכי הוכידון יביאת הנרי' לימות החשיה דמ"ט כטילות לעתיר
 לבא ביאורו לאחר המות המסרכיון שמת ניצעה חששיון
 המות וכדרכי יוחנן ורכי' אמי חולק וס"ל דמת כקטן דאנו
 מוזהרים עליו שלא לכפות לו איסור כידים ע"ט וא"כ לרכי
 הלח"מ דבגד שאכר כו כלאים היינו מספק ואיסורי הספיקות
 הוא מרכייהם והרי דעת הרשב"א כת' סי' ז"כ והר"ן דחותר
 לספיקות לקטן איסורים דרכן דלא הצמידו דכריהם אלא אצל
 גדולי ישראל וא"כ איך אסר כאן רכי' אמי דכאיסור דרכן
 אף אי חשיב כקטן שרי ואף להר"ם כספ"ו מהלכות מאכלות
 אסורות שאסר גם בדרכן ככר כתב הטעם משום חינוך
 שירגיל הקסן שיקיים לכשיגדיל אזה לא שייך כלל כמת וע"ק
 דתדתיי אכל עושה אותם תכריכין למת נר' דלא הותר כמת
 כי אם כלאים דרכן דאי גם כלאים מר"ת הותר כו מאי
 קמ"ל הכא דשרי כיון דאינו אסור אלא דרכן וזה אינו דנס
 כלאים מר"ת הותר כמת כדתנן כפ' ט' דכלאים וכן פסק
 הר"ם וע"ק דהרי אמרו עלה עובעו ומותר ואחרו ח"ל ומשני
 דתנן בודק עד שחגי'ע לסלף ואי ליכא אימור עורכ נטלה
 וכו' הרי דכיעה ככלאים ככריקה ככל והרי ככל
 איורי שיש שם ודאי מת ככל אחר אלא דעל ידי כריקה תלין
 כעורכ ומינה לאכר כו חוט פשתן כוראי שיש כו חוט פשתן
 ועל ידי כריקה נכיעה תלין שכל ש"ט שגם כוראי כלאים
 איורי הפך רכי' הלח"מ גם עיקר קושיתו דמת"ט כפ' י' מה'
 כלאים הכ' וכוואר רבלי נכיעה אסיר מר"ת אינו רואה כו
 הכרח כלל שהרי שפיר אפשר לפרש דכיון שאכר כו חוט פשתן
 לכר דעשו להשמת א"כ גם בלי נכיעה אינו אסור לא דרכן
 כיון דמירי ספק שאל נפל לא ינאנו ואי קשה על דכריהי' הוא
 דהרי כפ' ט' דטומאת מת כתב אפילו בספק הרגיל דאי
 ספק מוציא מידי ודאי הוי מר"ת וכ"ט כאן וע"ק דאי אסיר
 דרכן היכי פשיט מינה דמנות בטלות לעתיר לבא וכאחור
 וראיתי להרכ דכרי אמת בקונט' רפ"ה שהביא דכרי הלח"מ
 וכתב על דכריהי' ושבתים ישק וע"ט ואחרי החמילה אינו הולכו
 לא דכריהי' הר"ם והס"ט וגם מכל מה שבאיתי ודכרי הר"ם
 כפ' י' מה' ערות ג' ע' אצ"י

ועל

עיקר השנת הראכ"ר דר"ל דהוי ס"ט תירץ הכ"ט
 שרינים אחרים סווכרו כפ' זה שם ספק א' והתיירו
 והנראה שנתכוון למ"ט כה"ג טמא וכו' דהתיירו ככריקה
 ואחרו כנויה דס"א דה"ט אימור עורכ בטלו ואי מהא ל"ק
 דהרי אמרו גם נבי כלאים אימור ע"ט והרי הראכ"ר כפ' י'
 מהלכות כלאים השיב להר"ם דקול כל ספק תורה להחמיר
 וכוונתו דאין כאן ספק אלא ודאי דאימור בתר היינו דקרוכ
 לודאי שנתר ה"כ ת"ט אימור עורכ בטלו היינו דחשיב כוראי
 אלא דהר"ם לשיטתיה אויל דכנל וכלאים גמי תירי ספק לא
 ינאו עוד תירץ הכ"ט דלא חשיב ס"ט דרוכ המפילות דכר
 טמא הם מפילות והרי' מט תמה דהרי רוכא מר"ת וא"כ
 אכתי תיקטו דאין ספק מוציא מידי ודאי והרכ ת"ל השיב עליו
 מעיקר הסוגיא דבכמים שאחרו דהתיר משום ס"ט היא ומה
 שהיה נ"ל לישב לזה ככר קדמני הר"ם בן חכיב בקוב' הספק
 יצ"ט וכשאני לצנתי שגראה שם חלוקים כרוכ זה שהוליד
 הכ"ט דליכא רוב כזה ק"ל שהרי אחרו כנויה דכ"ט עכרה
 כהר והפילה מביאה קרבן וכאכל הלך אחר רוב גשים ורוב
 גשים ולד העליון ילדן ואחיק הש"ט דה"ה בהחוק עוכרה וכן
 פסק הר"ם כה' איסורי ביאה ובה' מחוסרי כפרה ע"ט וכיון
 דתני כמתם דשבחתו של מניח שטיהרו כממים לכהן כרה'
 דגם אי החוק עוכרה טיהרו ולרכי' הרי' מט והמ"ל צריך
 לגמר דאיירי בלא החוק עוכרה ומיהו קשה איך לא נרשט
 ספק מוציא כאלו אין וכר כמ"ט לרוכ והנס ת"ט סכ"ט

לא נודע אם נכתב לו אם שגג וכו' ואע"ג דלכתחילה אפי' ככה"ג אסור קליט איסוריה וכו' הנה תבאר דעתו דספק דלא איקבע לאו ספק מקרי אלא דלכתחילה חשו בו חכמים וגם תנאיהו לו חבד בסברא ואת למחרת אביב הכיאו בז' א"ח סי' תרפ"ח שהיה קורא תגר על מנהג העולם בחוקפי' חומה לקרות כזו וכס"ו דפ"כ לא כתב הר"ם שקורין ביד ובט"ו לא כדרך ספק שמקצתם אחרים מוקפת מוחן יהושע וקצתם אחרים אינה מוקפת אבל כל שאין יודעים בה כלל לא מקרי ספק והכיאו ראייה מח"ס הר"ם בפ"ח מה' שגבות אינו חייב באשם תלוי וכו' הרי דלא מקרי ספק להתחייב אשם תלוי עד שיהיה שם איסור קבוע ומינה נשמע בעיר מוקפת חומה ואין יודעים בה אם היא מוקפת מיואשע או לא דלא באה לכלל ספק כלל ואין קורין בה אלא כזו בלכך שהוא קריאה לרוב העולם והכו' השיב ראין הנדון דומה לראיה וכו' הרי שדעת ה"ר אביב נראה דספק דלא איקבע לאו ספק מקרי כלל ונראה שהוסף יותר על דברי הר"ק דספק דלא איקבע בשל תורה נמי אולנין להקל ולהר"קס מורה דחשו בו חכמי להחמיר לכתחילה והכ"י חולק וס"ל דספק גמור הו' אלא רבאשם תלוי גזרת הכתוב שיפטר בלא איקבע ולא ילפינן מיניה והיה כ"ל ראייה למחרת אביב מת"ש בחולין דה"ב אחר עולא ישב לת קון בושט אין חוששין שמה הכריז ומ"ס מספק דרוסה קסבר אין חוששין לספק דרוסה ומ"ס חכ' חתיכות התם איתחוק איסור הרי דכי אסרינן בספק אינו אלא באיקבע איסור או באיתלייר דיעותא כדאסיק הש"ס ומינה התיירו ישב לה קון בושט ואולם ראיתי להתוס' שם ד"ה שאני ובחתיכה אחת ס' חלב ס' שומן אע"ג דלא איתחוק איסור לא איתחוק נמי התר אבל הכא מעיקרא היתה בחוקת כשירה ע"כ נראה דפשיט ליה כהה"ד דגם חתיכה א' ספק מקרי וכו' תירו איתחוק איסור היינו לריכותא למלכד דלא איתחוק התר איתחוק איסור ואי הוה ק"ל מחתיכה אית הוה משני שאני הכא דאיתחוק התר וב"ת שהתו' ק"ל אמאי לא מחתיב לעולא דאיכא ת"ד בכריתו' ד"ז שגם בחתיכה אחת מחייב אשם תלוי ואה"כ דלמאי דקול באיך יש להתיר ספק דלא איקבע זה אינו דאי ק"ל כה"ר דבעינן איקבע מעיקרא מאי הוה ק"ל לעולא מת"ד דגם בחתיכה אחת מחייב איתא דעול' ס"ל דבעינן איקבע כדקול ותו דכיון שהעלו דכי התייר עול' היינו משום חוקה מינה רבלי חוקה גם בספק דלא איקבע הוה אסור הפך דעת מהר"ו אביב וע"ק דאין ק"ל דחיישין לספק דרוסה וגם חוששין שמה הכריז ואע"ג דהכמה בחוקת כשירה מינה דכי ק"ל ספק תורה להחמיר הוה גס בלא איקבע הפך דעת ה"ר אביב וגם קשה דכבול' ש"ס תבאר כן דגם כה"ב אולנין להחמיר וביצת כשר הוה כענין להאריך על זה ואין לחשוד שיהיה חולק כוה מהר"ו אביב כי ע"כ נראה שגם הוה מורה דחשו חכמים לאסור גס בלא איקבע לא רבני מקרא מגילה דרבנן דק"ל ספק דרבנן להקל ומדינא ספק מוקפת חומה ככ"ב לקרות ביד זמן רוב העולם דאילו בט"ו הא ק"ל ספק דרבנן להקל אם לא שהר"ם כתב דיקראו ביד וט"ו ועל זה קרא תגר שגם הר"ם לא חייב כי אם בספק גמור דחייבו באיקבע אבל בלא איקבע דמדינא שרי גס בשל תורה אלא שחשו בו חכמים ועצאיהו כספק א"כ לבני מקרא מגילה דרבנן אין סברה להחמיר כהפך זה כלל ונתנא דמהר"ו אביב כדעת הר"קס לגמרי קא"י והכו' השיב על עיקר ראיה זאת דמאשם תלוי ליבא למימר דשאני התם דכתיב תכל מצות ויש אם למקרא והלכך לא ילפינן מינה דהתם לאו משום דלא הו' ספק הוה לא משום דגזרת הכתוב דלא ליחייב עד דאיקבע איסור אלו דבריו ואני תמיה בדבריו כולם וגם להכו' שחלק למחרת אביב מסברתו והרי דהש"א כתורת הבית דק"כ הכיאו

דעה הר"ם דספק איסורו נודכרית מרהתיך קרא ספק ממזד והכיאו דלרש"י אסור מר"ת וראיה מקדושין דל"ט נבי חדש דהונכרה להתיר ספק ערלה כח"ל כהלכה וגם רא"כ אשם תלוי למה למ"ד לא בעינן חתיכה חכ' חתיכות ומי נימא דכהמי דינא פליגי אי ספק אסור מר"ת ועוד דברזא דחולין אתינן למיפסט דמהני רוב משבירת ענה דפריך וניחוש שמה ניבך קרום של מוח ואם איתא ל' דספק שרי מר"ת וע"ש וכדבריו כתב הר"ן בפ"ק דקדושין ובת' ט"ו נ"א יע"ש ה"י דכאיקבע איסור כ"ע מורו דאסור מר"ת וכלא איקבע הוה דפליגי דלהר"ם שרי מר"ת ולרש"י והר"ן והרש"א וכן דעת רוב הראשונים אסור מר"ת והשתא קשה להר"קס והר"י אביב דכיון שדעת רוב הראשונים דספק דלא איקבע אסור מר"ת והכיאו ראייה מאשם תלוי גופיה והיינו דפשיט להו דגם ליריד דבעינן איקבע היינו מנייר' הכתוב הו' ולא דלא ספק מקרי ואה"כ דאסור מר"ת ואיך הכיאו הם ראייה להפך וגם להר"ם נודע הוה דספק גמור הוה לא דהתיך הכתו' מרהתיך הכתוב ספק גמור אבל בלאו הכי הוה אסור מר"ת אף ע"ג דאינו חייב אשם תלוי הפך דכריהם וראיתי גס בחולין דר"ג אמרו מ"ל דאולנין כתר חוקה ויליף לה דכתיב והסגיר את הבית ודילמא ארנפיק ואתי כזי ליה שיעורה ולדבריו מה זו ראייה אימא דהא לא מקרי ספק כיון דלא איקבע ולא משום חוקה ושם כד"א יליף דאולנין כתר רובא משבירת ע"ש וניחוש שמה ניבך קרוב דמוח ודכוותיה מחמה ראיות ואם איתא מה ראייה מכל הני דלא איקבע ולא ספק מקרו כי ה"י דנזריך רוב להתיר הספק אלא ודאי דגם ספק דלא איקבע ס' גמור משיב הפך דכריהם וגם להכ"י קשה דהיה לו להשיב מדבריו הראשונים ולא מסברתו

סימן קב"ה והואיל

דאית לירד דכריהר"ם בפ"ח מה' שגבות ה"ד שפסק כר"כ דהטעם דבעינן כ' חתיכות דאיקבע איסור ואי אבל נוי הראשונה ואכל ישראל השניה לרבא וד' פטור ולר"ב חייב והכ"מ תמה עליו דככריתות דזה פליגי בה ת"ק ורבי ולת"ק אבל נוי הראשונה פטור וכיון דלרבא ורבי זירא אתו כרבנן דרבי אמאי שכיפיהו ופסק כר"ב וכרבי רימידיא היא וז"ע והתו"ט כריש פ"ד דכריתות כתב לישב כיון דהש"ס סידר דכרי ד"ג אחר רבא ה"ט דס"ל דהלכתא כר"ב שכ"ב הרא"ש פ"ק דב"ק אבל הא ק"ל דקורס רבא קאמר סתמיה דש"ס דטעמא דיש אשם למקרא וא"כ תיקשי פתם דש"ס אהדרי אלא ודאי דהש"ס ס"ל הטעם דיש אשם למקרא והיינו נמי טעמא דקבע לרבא קורס ר"ג משום דאינו קאמר נמי כסתמיה דש"ס והו"ט ז"ע כיון דכדאשם דהכי סבר פתם הש"ס את"ר ולירידי ל"ת דהרי חייב כר דב ורב אסי קרמו לרבא ור"ב ואינהו סברי דביש אשם למקרא תלוי כדעת רבא ע"כ הכיאו קורס דכרי רבא דקאי כשיטתם ולאחזקי לכולהו הפך תיובתי דאותיב גס מה שהכריח דסתמיה דש"ס מוקי לחייב כר רב ור"א דפליגי ביש אשם למקרא הא נמי ל"מ רמז"ל דלא ירע הש"ס טעמם להדייא דביש אשם למקרא פליגי וכי קאמר כמאי קמפליגי רב אסי סבר לאו חסתם הש"ס מדעתם קאמרי הכי כי אם רידעו דכהכי פליגי להדייא וברולה מוז כתבו התו' ככ"מ רכ"א רכעי מלא פירות מפוזרין וכמה אמר רבי יצחק קב כד' אמות דנזריך למחר דכרי יצחק גופיה בעי וכמה יע"ש כי ע"כ רואה אני דנרקו דכרי הכ"מ א"כ י"ל דאף אי נקיט הש"ס טעם זה היינו דטעם זה פליגי בה תכאי אי יש אשם למקרא ואין לנו למרש טעם כסתם כי אם טעם המפורש בתכאים ואין לנו למרש כהם טעם חדש כי אם היכא שאמרו כן להדייא והו"ל כתב לישב דחוינן לקמן ככריתות דכ"ג דר"ע ורבי יוסי סברי על כרחין שצטא דהא מחייב לשי

לשני שאכל השניה אע"פ דבתיבא דאכל לניכא תנות חסו"ה
 פסקו לר"כ וכדכרנו פתח הלח"מ לישב כפ"ח מה' שגנות
 גם דאיתי להרב ברכת הובח בהריות ר"ז שיבכ כן ותמה
 לרש"י בהריות רכ"ב ר"ה וז' שכתב ר"א כצו חתיכה מב'
 התיבות דליתא ר"כ אך יתרנו האמוראי שבכאן משנה זאת
 וע"כ כמ"ש ותמה להכ"ח שהניח דברי הר"מ כצ"ע והדברים
 משוטטים ותוכחין א"ר ז' והאמת דיש לתמוה לכולם דמה
 ראייה היא זאת ואת חיבא רת"ק ור"ט ור"ו ס"ל רגם בחתיכה
 אחת מחייב וכי נקטו כב' חתיכות היינו משום ר"ש דס"ל רכ'
 כפיאין מטאת ורבי יוסי ס"ל אין כפיאין ושוב אחר החיפוש
 דאיתי להרב חוון נחום כפ"ט דהנחות דס"ה שתמה עליהם
 כן והביא מדברי תוס' וסוכה ד"ו שכתבו להרי"א דר"ע ור"ש
 ור"ו מחייבי גם בחתיכה אחת ושם העלה הרב דרעת הר"מ
 הפך דעת התו' וס"ל דכולהו ס"ל דבעינן שתי חתיכות וכי
 מחייבי היינו דאיכא איסור כרעת ר"כ יצא אך את זה ק"ס
 בדברי התו' והלח"מ וכה"ן וכן להחזון נחום שהרי שם
 בכריתות רכ"ב מבואר כש"ס רטעס ר"ע ור"ש ורבי יוסי
 רס"ל כר"א רחייב גם בחתיכה שהרי אחרו שם אה"ל רבא
 לר"כ לרבי יוסי מטאת הוא דלא היינו שניהם הא אשכח תלמי
 היינו שניהם היינו ת"ק וב"ת חתיכה מב' חתיכות איכא
 בנייהו והתני ר' יוסי אומ' זה תביא אש"ת וזה תביא אש"ת הא
 קמ"ל האן ת"ק רבי יוסי ופירשו דל"ו ה"ק אין שנים תביאין
 מטאת אחר אלא הראשון תביא אשכח תלמי והשני פטור
 דבעינן חתיכה מב' חתיכות וכיון דאסיק רגם ר"ו לא כצו
 כ' חתיכות ש"מ רכוליה סובייא פשיט ליה דלא כר"כ דל"כ
 אף ר"ו כצו כ' חתיכות שניהם חייבין וגם ת"ק ור"ש דמחייבי
 קאמר הש"ס דה"ט דלא כצו כ' חתיכות וא"כ מה ראייה היא
 הכאן להר"מ ואינה אלא ראייה לסתור ויותר תומא להרב כה"ן
 שדחה פירש"י שפירש דלא כצו כ' חתיכות דמה לוכי יעקב
 עם דש' והרי דש' מ"ש שם כש"פירש וכי כירו לרחות ג"כ
 סתם הש"ס וגם על ההז' תפ"הני סורר לרחות דאיתת
 ולביא ענות פרחוק התו' דסוכה והעלה דהר"מ חולק
 עליהם והרי כש"ס מבואר להרי"א דטעמא דלא כצו כ'
 חתיכות ואדרכא הכאן קשה להר"מ שפסק כר"כ דא"כ לא
 תזילומר חתיכה מב' חתיכות א"כ דכה"ג דאיכא כצו לכ"ע
 חייב והיה ליה לומר אי חייב איכא א"כ דהיינו
 ג' חתיכות דת"ק ורבי יוסי אי מהא י"ל כיון דמתקשן היה
 רבא דאיסור לשיטתיה אויל דביש אש למקרא פלוגי וע"כ
 נקיש כשיטתיה חתיכה מב' חתיכות א"כ ואה"כ דל"כ ל"ל אי
 חייב איכא כה"ג א"כ אך מ"מ להביא ראייה תכאן דס"ל
 איכא כר"כ הפך הסובייא הוא פלא כענינו ר"ע ומלכד זה
 תהני על דבריהם דהרי כהך חתני דמחייבי כאכל ככר
 דמחייבי ש"מ דס"ל כר"כ דמחיק להו לאוקמי כר"א
 דמחייבי גם בחתיכה אחת והרי ת"ק בירדסתו איתיה
 דברי ר"ב וכן הביאו התו' סוכה ד"ו ד' והרי כצו ש"א וע"כ
 דכהך סובייא אחרו האן ת"ק רבי יוסי ש"מ דסתם תני לה
 י"ל שגם התו' מרישא מיתו לה גבי אשכח העילות דתני כה
 להרי"א ר"ע זה תביא אשכח תלמי וזה תביא אש"ת ומ"מ כין
 לגירסתו דתני כש"ת ת"ק ר"ע וכין למ"ש כהך סובייא האן
 ת"ק רבי יוסי הרי דיש להכריח דהם ס"ל רגם בחתיכה אחת
 חייב דל"ע הרי אחרו כנוור דכ"ג כשהיה ר"ע מניע אצל
 פסוק ולא ידע ואשכח ומה מי שנתכוון וכו' כגון חתיכה הפך
 חלב וס' שזון אחר קרא ונשא פגונוכו הרי לר"י ר"ע
 מחייב גם בחתיכה אחת וכ"כ התוספות שם ר"ה והוא
 מבואר יותר כש"ס שאחרו ואי אשמועינן הני תרתי דלא
 איכא איסורא אכל שתי חתיכות דאיכא איסור וכו' גם

כרעת רבי וסי כ"ל להכריח ונח"ש כנטון דצ"ר אשכח תלמי
 איכא בנייהו לר"מ לא הייתי אש"ת ולכ"י וסי הייתי אשכח
 תלמי והשתא תיקמי לכ"ע דאי למ"ד יש אש למקרא היכי
 תחייב כאן בחתיכה אחת ואי לר"ז דאפשר לכרר איסורו הרי
 ככאן אי אפשר לכרר פסק התנאים וגם לר"ז דתלמי דאיכא כצו
 הרי אין כאן כ' חתיכות וכ"ת דחייב איכא כיון שהיתה
 בחוקת אשכח איש וכוונ' שחוס' בכתובו דכ"כ ר"ה הכא זה
 אינו דכיון דנתגרש' כודאי אף שזיא ע"ת יבאת מחוקת אשכח
 איש כמ"ש כח"א סי' ק"כ ר"ו ט' וכ"כ חו"ש התוספות שם
 כנטון ר"ה ורבי דה"ט רבי יוסי לא כצו כ' חתיכות ע"ש
 ואם איתא תיקמי חו"ש התו' עצמם בכתובות דכ"כ וכיון
 שכן מה הכרח הביאו מוותרו דבריותיהם להר"מ שפסק כר"כ
 מאחר דר"ע ורבי יוסי ס"ל דחייב גם בחתיכה אחת ורואה
 אני דאף אי סתם ת"ק דר"ש בכריתות רכ"ג אינו רבי יוסי
 כמ"ש שם כש"ס ל"ו מדבריהם שהרי אחרו כרובתי טובא
 פתם התני' ר"ח ואף כפתם שיש חולק בניו כדמוכח
 בצירובין ר"ו ואילו ר"מ אסיק הש"ס בכריתות ד"ח דבשיטת
 ר"א קאי רגם בחתיכה אחת מחייב וא"כ ע"כ הך סתם נמי
 כר"מ איתו וזה כ"ל טעם למה שחזינו פתמי דחייב בחתיכה
 אחת ולא כהלכה ומהם ביבמות בר"פ החולץ ולמ"ש ל"ק
 דסתם חתני' ר"מ ור"מ לא כצו כ' חתיכות אך את זה תמהני
 להסו"מ גיטין דצ"ד ר"ה אשכח וז"ל ושתא אי הוה מספק ל"ל אש
 מת מאותו חולו אש לאו היה לר"מ נמי הייתי אשכח תלמי ע"כ
 וכודאי הספק שנסתפקו הוא דשתא ס"ל לר"מ דבעינן
 חתיכה מב' חתיכות וכ"כ מהרש"א כפירוש דבריהם יצ"ש
 וזה תימא דהרי ר"מ כפירושה נאמר דמחייב גם בחתיכה
 אחת בכריתות ד"ח והנ"ל כיוסוב דברי התו' דהספק
 שנסתפקו דכיון מחייב באשכח תלמי היינו כעת שעשה האיסור
 שיהיה הספק כגון אכל חתיכה ס' חלב אכל כאן שכל עליו
 בימים שבנותיים וכעת הביאה לר"מ אין בו ספק דמה"ג אש
 תת מאותו חולי הוי מבורשת בבורה ואי לא תת מאותו חולי
 הוי אשכח אש בבורה ואין כאן חיוב אשכח תלמי אלא שנתבלבל
 העינין לספק שמת ולא סובר אש תת מאותו חולי או לא כפי
 הא' ול כיון דכעת שכל עליו לא היה שם ספק אינו בר חיוב
 אשכח תלמי א"ר מה בכך הרי הוברר דכת ספק ככל שהרי
 אין בריכה אש אשכח אש או גרושה היתה זה ג"ל כש"ס
 דברי התו' אך דברי מהרש"א צ"ע וכעין זה ק"ל לרבינו
 עובדיה דכפ"ו דגיטין ת"ד דתנן מבורשת ואינה מבורשת
 כתב והכא עליו באשכח תלמי יצ"ש ואילו הרב כריש פ"ר
 דכריתות ת"א פירש דבחתיכה אחת אינו חייב אשכח תלמי
 וא"כ היכי סתם בניטון דחייב אף שהיא חתיכה אחת באופן
 שאיני רואה הכרח בדבריהם לפסק הר"מ כר"כ והרב ברכת
 הובח שם הביא עוד ראייה לרבי הר"מ דבכתובות רכ"ב
 פריך גבי תרי ותרי הכא עליה אשכח תלמי קאי אף דהיא
 חתיכה אחת אלא ודאי דאיכא כצו כ' חתיכות וכיון
 דסתם הש"ס ס"ל הכי ש"מ דטעם זה עיקר וכ"כ התו' שם
 לחד תירוץ והוא עיקר להלכה עכ"ל וגם דאיהו ל"ת
 שהרי אית' שפיר לר' וירא הויב הטעם דאפשר לכרר איסורו
 והתם נמי אפשר לכרר איסורו כמ"ש התו' ואע"כ דכר"ב
 לא תני אית' פריך הש"ס כסתם לר"ז ור"כ הכא עליה באשכח
 תלמי קאי דרכים נינהו אף אי קול כר"ב ובר חן דין ז' לפי
 א"ש כמ' קוד' לדעת הר"מ דאין לוקין או חיוב מטאת על
 הפוקה כנאש חיוב אשכח תלמי דתביב להדיא יצ"ש וא"כ ז'
 דכי בעינן שתי חתיכות למ"ר אינו אלא היבא דליכא חוקת
 איסור אכל אי איכא חוקת איסור אי מטאת ה"ל למחייב כ"ש
 שחייב אשכח תלמי וע"כ התם דבחוקת אשכח איש קיימא לכ"ע
 חייב אש"ת גם בחתיכה אחת

בם ראיתי להרכיב חזון נחום שם כפ"ט דמנחות שהכריח
 משני גדרים דעת הר"מ האחד דהרי שקשו התו'
 זוכה ר"ו דר"ע ור"ש ס"ל כפ"ק דסנהדרין יש אם למקרא
 וא"כ היכי תחייבי בכלל כבר הראשונה בכליות רכ"ג ואי
 ס"ל לא כפי"ב חתיכות היינו כמ"ר יש אם למסורת וע"כ
 לישב קושיית התו' ע"כ דמטעם איקבע איסור הוא וכיון
 דסכרת רבא דבתרא אינה הלכה נקטונו כר"ג אך אי מוקמינו
 דר"ע ור"ש ס"ל לא כפי"ב חתיכות כפרשי קשה דר"ע
 אדר"ע ודר"ש אדר"ש אלא ודאי טעמא דרבא ליתא ודבריו
 תמוהים בעיני דא"כ סו"ל לא"ס לרחות טעם רבא מהך
 חתני לתאי דס"ל לר"ע ור"ש דיש אם למקרא וגם עיקר יסורו
 דר"ע ס"ל דבעינן כ' חתיכות הוא תימא דלהדיא אמר
 כנויר רכ"ג ר"ע דגם על חתיכה ספק חלב חייב אשם ויותר
 קשה מזה רבא גופיה הוא דאמר דר"ע ור"ש לא כפי"ב חתיכות
 חתיכות שם בכריתות רכ"ג כמ"ס וכ"ת חתיכה מכ' חתיכות
 איכא כיוניהו וע"כ ור"ש ור"ל היסוד וקושיית התו' לא מתרצה
 בהכי עוד הכריח דעת הר"מ שהרי ק"ל להלכה דבעינן
 חתיכה מכ' חתיכות כמ"ס הכ"מ כפ"ח מה' שג"ת דרוכ
 חנין ורוכ בנין הכי ס"ל ולטעם רבא ז"ל דק"ל יש אם למקרא
 ושא ליתא דק"ל ככולי"ט כמ"ר יש אם למסורת והוי תרי
 דסתרי וע"כ פסק כר"כ דלא כרבא ומהתניתה על הכ"מ ועל
 גאוני עולם שלא נוכרו דטעם רבא הוא הפך מאי דק"ל יש
 אם למסורת וע"כ

ואחרי

המחילה הא נתי ל"מ מידי שנראה שלא ראה
 מ"ש התו' בכירה דר"ה לא וז"ל וז"ל ריש
 שום חילוק בין מקרא ומסורת זה למקרא ומסורת כעלמא
 דחייא בר רב סבר דכ"ע סברי הכא יש אם למקרא ורב אסי
 דפליג עליה סבר דכ"ע סברי הכא יש אם למסורת וכו' ותו
 ל"מ לרחות דכרי רבא וכחוס תמה להכ"מ וגאוני עולם שלא
 דאו דק"ל יש אם למסורת שכבר ראו אבל ראו גם כן דכרי
 התו' אלו והנ"ל כשוכ דמיעקר הסוגיא יש להכריח דק"ל
 כר"כ וכרכי בחאי דקשה בטעם ר"כ דרב דבעי"ב חתיכות
 היינו דאי קבע איסור ואמאי לא דחו טעם ר"כ מדתני שם
 בכריתותא בא גוי ואכל הראשונה בא ישראל ואכל השניה
 פטור ורכי מחייב דכשלאמא לטעם רבא אתי שפיר דפליגי
 ביש אם למקרא דת"ק בעי"ב מנות זליבא ורכי סבר יש אם
 למקרא וסגי בחתיכה אחת וכן לר"ז ת"ק בעי"ב חתיכות
 לברר האיסור וליכא ורכי סגי ליה כחדא דחתיכה אחת שנינו
 אך לטעם ר"כ דטעם כ' חתיכות חסום איקבע איסור
 דלטעם זה באיקבע חתיקרא כדאסיק הש"ס א"כ ת"ק
 דפטור ה"ט וכי יכול לבעוק חייב אשם תלוי כי ע"כ ע"כ
 דלר"כ ודאי תכתיב הוא אי איקבע סגי באיקבע חתיקרא או
 בעינן איקבע בעת אכילה וכאז פליגי ת"ק סבר בעי
 איקבע בעת אכילה ורכי סגי ליה באיקבע דמיעיקרא ואי
 הכי קשה בת"ש מאי איכא בין איקבע לאי אפשר לברר כגון
 שאכל גוי הראשונה לרבא ליכא מנות לר"ז אי אפשר לברר
 לר"כ איקבע איסורא והכי סתים הש"ס דלכך ור"כ חייב
 כה"כ והוי בהא גמיליגי ת"ק ורכי וק"ל בת"ק דרכי
 ולר"כ היה תקום לישב שהרי ב"כ דקכ"ר קאמר דהלכה כרכי
 אפילו מחכיריו א"ק דר"כ חתמים דרב קאמר ואילו שם אמר
 דכ הלכה כרכי מחכיריו ולא מחכיריו והכי ק"ל וא"כ היכי
 פתים הש"ס דלר"כ חלוביה דרב חייב מה שאינו אלא ודאי
 דקום ליה לש"ס דבהא הלכה כרכי דהאמוראים פוסקים
 לפעמים הפך הכללים או מסתבר טעמיה וא"כ ע"כ דקום
 ליה לש"ס דק"ל כטעם ר"כ דלא שר טעמיה אי אפשר דק"ל
 כרכי דאינו סבר דחייב גם בחתיכה אחת ואכן ק"ל דבעינן
 שתי חתיכות אלא ודאי דק"ל כר"כ ונכרי ונלכד וס' יש

להכריח פסק הר"מ דכחולין דמ"ב פריך לעולא דאמר ישב
 לה קון כושט אין חוששין ומ"ש מכ' חתיכות ופירשי דחייב
 אשם תלוי ומשני התם איתחוק איסור וע"כ וסינו ודאי איקבע
 איסור כטעם ר"כ דלרבא הו"ל התם דמנחות קרינן ולר"ז הו"ל
 לומר התם דאפשר לברר איסור וכיון דנקיט הש"ס כסתם
 טעמיה דר"כ ש"מ דהכי ס"ל ותו ל"ק מדבריו הכ"מ : והנה
 בעתה בין בתיבה למסירה ראתה עיני לתורה אלפאנדארי
 שכם רב יוסף בס' ת"א ששמר על ענין זה וכעת אין לי
 פנאי

סינון קב"ו יש

למקור כמ"ס דק"ל להקל בשל
 תורה אם ה"ד כששני הספיקות
 שקולים אבל אי כספק אחר אינו שקול דבר האיסור מצוי
 ושכיח טפי או דאיכא למיתלי ביה טפי לא חשיב ס"ס א"ר
 ל"ט ובחקירה זאת נ"מ ג"כ דק"ל ספק תורה להחמיר ספק
 דרבנן להקל אי דהסתר מצוי יותר אי בשל תורה להחמיר
 וכן כדרכן איצד האיסור מצוי יותר אי אזלינן להקל מי
 אחריו לא חשיב ספק כי אם ס' שקול וכל דבר אחר מצוי יותר
 חשיב כרוב א"ר ל"ט ונ"ל ראיא והן קדם אני אביא מ"ש בת'
 פ"ח ה"כ ס' קכ"ו כבהמה שנמצא חללה חלא מים עכורים
 והטבחים מהם אמרו שנתהוו מויעת הריאה ומתם אמרו
 שמתקו הריאה נתהוה כשר כליו והיה למים ומת"ו אלפאנדרי
 בירד דאזלי ניקב חצר הכבד ועברו המים ושוכ נסתם אלא
 דא"כ דרך השוט נכנסו דניקב השוט והארי להשיב להתיר
 ובכלל כתב להתיר מטעם ס"ס ספק מויעת או מוכשר כליו
 הריאה באו ואתמ"ל דרך נקבים באו שמה דרך נקיב הטרפה
 באו ולא דרך שוט ואע"פ שאינו ס"ס המתהפך ואיכא מ"ר
 דלא חשיב ס"ס ת"מ ככ"ר שיש סניפים עוד להתיר שרי את"ר
 והרב פר"ח כ"י ר"ס ז' השיב וז"ל עוד כתב ס"ס להתיר ואינו
 לא ספק אחר ע"ש ודבריו סתומים כי לא פורש מה טעם לא
 חשיב זה ס"ס אלא ספק אחר לכך ואולם ראיתי בת' משאת
 משה ח"ר ס' א' שביאר דבריו שכוונתו דכי מדרינן אי דרך
 נקבים נכנסו ע"פ דרך הנקבים הגדולים טרפות הוא כגון
 דרך שוט דאי לא כן מנ"מ אי ניקב אם הנקב כחצר הכבד
 שאינו מטרף זא"כ אין לנו אלא ספק אחר ולשיטתיה או"ל
 הפר"ח דכה"ג לאו ס"ס חשיב ומוה רן בכללי ס"ס אשר לו
 כמ"ו י"ב דהיה פרש"י בפ' בתרא דע"ז ספק גוי ס' ישראל
 ואתמ"ל גוי ספק נגע אינו מתהפך דאי תפסין לומר ספק
 נגע ס' לא נגע היינו ודאי אבוי ושוכ אי אפשר לומר ספק
 ישראל ע"ש אלא שתמה עליו חקצת דוכתי שגם כה"ג חשיב
 שפיר ס"ס המתהפך ע"ש וכה"ג תמה עליו בא"ח ס' כ' ד"ז
 בכלל הפר"ח הלזו ע"ש וס' דברי תימה דהפר"ח כ"ל מ"ש
 בכלל ז"ל היינו להכריח דגם ס"ס שאינו מתהפך חשיב שפיר
 ס"ס ובכללם הביא מהך דע"ז דמ' נגע וס' גוי חשיב ליה הש"ס
 ס"ס אף שאינו מתהפך וא"כ תימה הוא במה שהכין דכי דתם
 הפר"ח דכרי מהר"ז אלפאנדארי דאינו אלא ספק אחר כיון
 דדמי לם נגע וס' גוי דהוי ס"ס שאינו מתהפך והכי דעת הרב
 דשפיר הוי ס"ס שאינו מתהפך כה"ג וע"ק דאי חסום דחשיב
 ס"ס שאינו מתהפך אתי הפר"ח הרי גס מהר"ז אלפאנדארי
 כבר כתב דא"כ דהוי ס"ס שאינו מתהפך חשיב ס"ס נמוך
 גם כל הראיות הפך דעת הפר"ח ל"מ דהרי הרזחט ופר"ח
 הקיפו בהלכות דגם ס"ס שאינו מתהפך הוי ס"ס וא"כ תם
 כצ"ע כראיות אלו דגם הנך דוכתי וכריח מהם הפר"ח דא"כ
 דהוי ס"ס שאינו מתהפך שפיר חשיב ס"ס אך אי קשה להפר"ח
 כדבריו אלו שכתב דמ' נגע וס' גוי לא חשיב ס"ס המתהפך
 דלכך ספק נגע היינו ודאי דנגע גוי דאי ישראל מנ"מ כנגיעתו
 והרי כל דבריו אלו לרחות דכרי הליכות עולם והאביר והרכש
 שצריכו ס"ס מתהפך והרי כדכרי הליכות עולם שהביאו

הפ"ח שם הם להדיא דה"נ חשיב שפיר ס"ס המתהפך
 שכתב וז"ל דס"ס המתהפך המשל כגון ס' נגד ס' לא נגד
 אתמ"ל נגד ס' שרן ס' נפרדע ואתמ"ל שרן ס' נגד וכן כל
 כה"נ היו ס"ס ולאחר אינו מתהפך כגון ס' נכנס ואתמ"ל
 נכנס שפך נגד ע"ש הרי דגם ה"ע מורה דס' נגד וס' גוי
 חשיב שפיר ס"ס המתהפך ותו מאי ק"ל מהך דע"ו וז"ע
 ומיהו לרדי חזי כוונת הפ"ח דסי'כ' שרעיתו רכל ס"ס בעיני
 שיהיה ככ' הספיקות בכל מד צד התר וצר איסור אבל כאן
 לכל הצדדי' דלא באו דרך ושט אין שם לא ודאי איסור ולא שפך
 איסור וא"כ אין צד שיהיה בו צד התר וצר איסור כי אם באו
 דרך ושט או לא באו דרך ושט אלא מחקמות דאינו מטריפה
 ולפ"ו כי אחרת אתמ"ל באו דרך ושט אין בו צד שפך להתייר
 וצד שפך חס"ס שאינו מתהפך כגון ס' נכנס וס' מנגע דהיינו
 אתמ"ל נכנס דאע"ג דאי נכנס אינו ודאי טמא מ"מ טומאת
 שפך יש דאי נכנס הרי חל הספק אי נגע משא"כ כנרדן מהרי
 אלפאנדארי לכל הצדדים ללא באו דרך ושט אין בהם צד
 איסור כלל כל כי האי לא חשיבי שפך בפני עצמו וכ"ת כיון
 דאיכא שנים וב' צדדי' התר וחד של איסור ליהוי כס"ס ואדרבא
 יש צד דחשיב טפי חס"ס המתהפך דאילו התם ככל שפך איכא
 צד התר ואיסור משא"כ כאן לרצד אחד אין בו צד איסור כלל
 ולרצד כ' איכא צד התר ואיסור וחשיב כרוב התר נגד מיעוט
 איסור הא ל"מ חתרי טעמי סול דספק לא מקרי כי אם כשיש
 בו צד התר ואיסור בכל שפך ואף באיכא ב' צדדי' התר וחד
 של איסור אתמ"ל דחשיב רוב ל"מ להתיר דהוי קול כל שפך
 טריפה להחמי' לכל שפך דרין כירוע אע"ג דאיכא רוב להתר
 רוב בהמות כשרות ומה"ט אמרו נשחטה כחוקת התר
 עומדת וע"כ ה"ט דכל דאתייליד ריעותא לפנינו לא מהני
 רוב וחוקה כח"ס הר"ן בשם רבינו יונה כפ"ק דחולין בבי
 שחט את הושט ונחלאת הדרגרת שמוטה ע"ש וב"כ הריב"ש
 בס' קנ"ה ע"ש וא"כ כנרדן מהרי"ל אלפאנדארי אף אי חשיב
 תרי צדדי' התר וחד של איסור כרוב לא מהני כיון דאתייליד
 ריעותא לפנינו וכ"ת תינח כרוב אחד אבל תרי רובי פי הכא
 רוב בהמות כשרות ותרי צדדי' התר וחד של איסור מנ"ל הא
 נהי ל"מ ש"ל מ"ל חר רוב ת"ל תרי רובי ודאיה דכפ"ק דחולין
 ד"א רקבעו מנ"ל דאולגין בתר רובא הכיאו דאיה מרדכיב
 כפסח ועצם לא תשכרו בו וניחוש שחא ניקב קרום של מוח
 ע"ש וקשה דמאי קפשיט מינה והרי רוב בהמות כשרות
 ומיעוט טריפות וזה המיעוט טריפות אינן כולם בניקב קרום
 של מוח דהרי ח"י טריפות הם ורוב המצוי הוא טריפות הריאה
 דמה"ט הצריכו כריקה כריאה ולא כשאר טריפין וכיון שכדקו
 הקרבן פסח ונחלאת כשר ולא כשאר שפך בי אם חשש דניקב
 קרום של מוח לכד הו"ל תרי רובי וא"כ ניתא תרי רובי אולגין
 ולא כחד רוב אלא ודאי דאין לחלק בשל תורה בין רוב אחד
 לשנים ואע"ג דביוחסין אסרו רוב והתיירו תרי רובי ככתובות
 דיר התם שאני דחשום מעלה דיוחסין אסרו בחד רוב דהריבא
 שרי בחד רוב וכן ראיתי כשיטת רב בגלגל שם לכתוב' שכתב
 כשם הרשב"א דהר"ת אין חילוק בין רוב אחד לתרי רובי
 משא"כ בספיקי דספק אחד להחמיר וס"ס להקל ע"ש א"ב וז'
 דרוב לא חשיב כי אם כשישנו הרוב כגון סנהדרין וס'
 חנויות וחד בתרי וכן רובא דליתיה קמן כגון רוב בהמות
 כשרות דע"כ הרוב ישנו בעולם אלא דליתיה קמן אבל כל
 שפך במקרה אע"ג דאיכא למתלי טפי להתר כגון זה דמיס או
 חולי וסכה גרם לה ואין אתנו יודע הסכה שנתסוה בכמה
 מיס אלו אם תויעה או כשר בלוי או ניקב חצר הככר או ניקב
 הושט כיון דנרדים אלו ליתנהו כי אם אחד מהם לא כי אם
 כספק שקול וראיה דכתבו ר"ט חסוק ש"ס דהאוקר פתח
 שתוח תלתי באשת כהן אסורס דהוי שפך אחד שפך תחתיו

שפך אין תחתיו וכשיט דאם נתקדש צערה בת'ג שנים ונספת
 עשר ימים אחד שנתקדש דאסורס חספס ציין בחלקת מחוקק
 ח"ע ס' ס"ח ס"ח והרי הכא דאיכא למתלי טפי שגבעלם
 קודם שנתקדש' ש"ס שפך ותן רוב דהתר דהיינו עשר שנים
 ועשר ימים דאיסור ואפ"ה חסוב שפך שקול אלא ודאי כיון
 דהבעילם כמקרה שפיתיה או שאנסוה וחל הספק אי נבעלה
 כומן התר או של איסור לא חשיב רוב ואסיר וה"כ דכוותא
 תרי צדדי' התר וחד של איסור הרוב לא הוי ובס"ס אינו אין
 להתיר ויפה חשיב הפ"ח דאין כאן אלא שפך אחד זה כ"ל
 ככוונתו אלא שסתם דבריו ולמאי דאתן עלה למרדן דגם
 שפך שאינו שקול חשיב שפך נסור דהרי הכא דאיכא שני
 צדדי' התר וחד דאיסור וכן כפ"פ דאיכא זמן דהתר טפי
 מאיסור ואעפ"ו כן חשיב שפך נסור א"ק שסתו כחולין דמ"ג
 ד"ה קסבר העלו דספק מציאות שקול כטריפה כשלה וכי ק"ל
 כספק דרוסה דחוששין היינו במקום שיש רגלים לרבר ושכיח
 טפי וב"כ הרא"ש כפסקיו ורבינו יונה הכיאו דבריו הרשב"א
 והר"ן כפ"ק דחולין חולק על זה דספק שקול אסור כטריפה
 זולת דאי שכיח טפי או איכא למתלי להתר שריבן וכבר הכיאו
 מחלוקת זה באורך הפ"ח בדר ס' כ"ט ע"ש הרי דספק שקול
 הוא דחשיב שפך אלא דלמ"ד גם באיתיליד ריעותא לפנינו
 התיירו שפך טריפה הטעם רוב זולת דשכיח טפי דלא חשיב
 שפך ולאידך באיתיליד ריעותא לא מהני רוב זולת דשכיח
 טפי דלא חשיב שפך כי ע"כ נראה דה"כ דמורה הפ"ח
 דלא חשיב שפך שקול כל דאיכא למתלי טפי להתר וכן ראיתי
 להפ"ח שם כסוף שתייר מה"ט אלא שרחה דבריו כמה
 שהבין דתרי צדדי' התר וחד דאיסור דחשיב ס"ס שזה אינו
 דספק אחד הוא אלא שאינו שקול ויש להתיר כה"ג בלי ס"ס
 ולהיאו דספק תחתיו י"ל כיון דאיכא חוקת הגוף דבתולה
 כולדה א"כ כל הימים דקודם שנתקדשה לא תלינן שגבעלם
 דכל שפך אוקי אחזקתיה וכי חשיב שפך היינו דפי' נתקדשה
 הו"ל חוקת כשרות לכהוב' עם חוקת הגוף תרי דסתרי כפ"ס
 התו' בתוכות ד"ט ד"ס לא וע"כ אסורה מוספק דתרי חוקי
 דסתרי כמאן דליתנהו וא"כ ש"מ דכל שפך שאינו שקול ושכיח
 טפי להתר לא חשיב שפך ואי ק"ל דהרי כפ"ק דפסחים ד"ס
 חסוק ש"ס דאי חוינן דשקל וחל הספק אי אכלתיה בעי
 בריקה דאין ס' מוציא מידי ודאי וכתבו התו' ד"ה ואל דאיסור
 אכלתיה עדיף משאר ספיקי דספק הרגיל וקרוב לוראי ומרע
 דאפי' מידי ודאי בעי למימר שמוציא זה הספק ע"ש הרי דגם
 שפך הרגיל דצר התר שכיח טפי קי"ל לאיסור הא ל"ק דהתם
 שאני דאיתחוק איסור דחוינן דשקל דאף דהספק שכיח טפי
 להתר אינו מועיל נגד דאיתחז' איסור וכמ"ש אין שפך מוציא
 מידי ודאי ואה"כ דאם הספק בעיקר האיסור אם נאסר כל
 שצר להתר שכיח טפי שרי כדק"ל כספק טריפה והנה ראיתי
 כסדר אליהו רבה דכ"ח עמר על חקירה זאת להכריח דגם
 בס' דלא שכיח עכרינן ס"ס מ"ש התו' בתוכות ד"ט גבי
 האומר פ"פ וז"ל ואומר לז' דהאי רובא דברצון אינו רוב נסור
 אלא הוי מרדכבן הילכך במקום ס"ס שרי ובמקום חד ספיקא
 חשבי דכנן רצון לבני אונס רובא וכ"כ הרא"ש הרי דאע"ג
 דאונס לא שכיח חשיב ס"ס וסוב נגדש חמ"ש דהמכ"ץ
 והרשב"א והר"ן דלא עכרינן ס"ס ממוכת ע"ז דמוכת ע"ז לא
 שכיחא והאריך לחלק בין לא שכיח מחמת קול ללא שכיח מצד
 עצמו ועכ"פ הכריח דאע"ג דטענת אונס לא שכיח קצת
 ואפ"ה חשיב ס"ס להתייר את"ד - ואין דבריו נראים דמהא
 אדרב' ראיה לסתור היא שהרי כיון שכתבו דהאי רוב דברצון
 אינו רוב נסור אלא הוי מרדכבן ש"מ דרצון ואונס שקולים
 וליכא רוב כלל דאי איכא רוב כל דהוא הוי רוב חר"ת שהרי
 סכנימו הפ"ח בדר ס' ק"ס ושאר כבנים אחרונים דברוב כל
 דהוא

דהוא התיר הכתוב ע"ש וא"כ ע"כ דהאי רוב דרכנן היינו
 דרכנן השו"ב ש"קול נגד חוקת התר דשרי דרובא דעשאוהו
 לנכ"ן רובא כיון דלא היה לאונס קול דאע"ג שאין זה רוב כי
 אם חוזרנא לכר מדלא נפיק לאונס קול עשאוהו הס רוב
 להחמיר הש"כ חוכת ע"ן דהוי רוב גמור חד"ת דרוב
 הנמנלות פתחו פתחו הס דרוסת איש ולא חוכת ע"ן ומיעוט
 נגד רוב לא חשיב ספק דליהוי ס"ס וכ"כ ברור מדברי התו'
 דאי היה נכ"ן נגד אונס רוב חד"ת לא היה חשיב ס"ס וא"כ
 ש"ת דספק דלא שכיח לא חשיב ס"ס וכן ראיתי להתה"ד
 בספי' קכ"א וז"ל דכיון דמיעוטא הוא לא עבדינן ס"ס דמיעוט
 לגבי רוב כחאן דליהוי כדאיתא בהדיא בתו' בשעתין
 דפ"ע דכתובות עכ"ל הרי דפשיט ליה כדברי התו' דמיעוט
 נגד רוב לא חשיב ס"ס הפך פשיטות הרב ז"ל ואת זה תמהני
 להרמ"ב הפלגו סימן קכ"ו שכתב בפשוט דגם ספק דלא
 שכיח חשיב ס"ס ומהו תמה להירושלמי דאמר דחוכת ע"ן
 פתח פתחו לא דחוכת ע"ן לא שכיח דא"כ הו"ל להתיר בפ"פ
 באשת כהן דהוי ס"ס כלאונס וס' חוכת ע"ן ע"ש וקשה חכ"ל
 פשיטות זה נגד כל דברי הראשונים בהך סוגיא דכתבו דכל
 דלא שכיח לא חשיב ס"ס כי היכי דתקשו ליה הירושלמי וז"ע
 עוד הביא ראיה הרב סא"ר מת"ש בפסחים ר"ט דפריך ואין
 ספק מוציא מירי ודאי והתניא חבר שמת והניח גבורה וכו'
 והא הכא דודאי טבילי וס' מעושרין וקאיתי ספק ומוציא מירי
 ודאי ומשני וא"כ ס' וס' דילמא מעיקרא אימור דלא טובילי
 כד"א דאמר מעדים אדם וכו' והרי הכא דספק זה דילמא
 סכניסה כמות שלה ס' דחוק דאדם מאלף לא יעשה כן להכניס
 תבואתו כמות שלה והביא עוד ראיה מת' מהר"ק שורש
 קע"כ שכתב דאע"ג דהתם ספק ודאי ר"ל פלגא ופלגא מ"ת
 לא נמנעו חכמים תלקרוה ספק אפילו דבר שאינו שקול אלא
 אפשרי דחוק כי היא דפ"ק דפסחים וכו' הרי לך להדיא
 שקולא ספק מה שהוא קרוב לודאי שאינו כן כיון שאינו ברור
 גמור עכ"ל הרי דאע"ג דהך ספק דאימור לא טבילי ספק
 דמאן הוא וקרוב לודאי דטבילי אפ"ה מהני להנטרף עם אירך
 ספק דילמא מעושרים הס ואין לומר דשאי התם דהוא ספק
 דילמא מעושרים הס קרוב לודאי חכח חוקה דרב מנינא שזה
 אינו דלפי תירוצא דא"כ א"תא לחוקה דר"ח דאם איתא להא
 תו לא נריך לס' וס' דאפי' ודאי טבילי כל ראובא חוקה אזלינן
 פתר חוקה אלא ודאי ה"ק אפי' תימא דליתא לחוקה דר"ח
 הכא וס' הוא וע"ש שרחה דברי מהר"ק שכתב דגם לתירוץ
 א"כ הוא קרוב לודאי להיות מתוקן מר"ח והאריך על זה
 ולדרי ל"ת מכל דבריו דקושט' קאי דגם לתירוץ א"כ הספק
 אם הם מעושרים אינו ספק שקול דקרוב לודאי הוא דעשרם
 כדברי מהר"קו שברי כתבו התו' שס' ר"ה ואם דאיתו' אכלתיה
 עדיף משאר בפיקי דס' הרגיל וקרוב לודאי הוא ותדע דאפי'
 מירי ודאי בעי לתימר שזינא זה הספק ע"כ הרי דכי פריך
 אין ס' מוציא וכו' אינו אלא בספק הקרוב לודאי דאילו בספק
 שקול מהי תיתי ומינא דכי פריך מהך ברייתא דחבר שמת
 וכו' היינו דהכא נמי ספק הרגיל וקרוב לודאי הוא דרוב
 חכמים מעשרים הס וכן פרש' להדיא וכ"כ הרמב"א כהירוש'
 ע"ז דת"כ ע"ש והוא מוכרח שאין מי שיחלוק ע"ז וא"כ ע"כ כי
 השני התם ודאי וודאי הוא ראינו מחכא רוב דת"ת איכא מיעוט
 שאינו מעשרים לא חוקה גמורה דכולם מעשרים ומינא דכי
 השני לאב"א ס' וס' הוא היינו נמי כמותה ס"ר שאין כאן
 ודאי אלא ספק דקרוב לודאי דאילו ספק שקול גם התקטן לא
 עלה על לבו והן הם דברי מהר"קו וכחכס דהה דבריו וכיון
 שכן תו ל"ת מירי דספק דלא שכיח כנון מכניס'תבואה כמות
 שלה חשיב ספק דכי חשיב ספק ה"ט דכי היכי דספק אימור
 נד האיכו' קרוב לודאי ס"כ באירך ספק אם עישרם נד הסתר

קרוב לודאי דעכ"פ רוב חכמים מעשרים הס והו"ל כ' ספיקות
 שקולים דררי התר ואיסור ולהכי חשיב שפיר ס"ס משא"כ
 כס"ס דספק אחר שקול והס"כ נד האיסור שכיח טפי ככי האי
 ודאי לא חשיב ס"ס גם הראית מדברי מהר"קו ל"ת מירי דכל
 דברי הר"קו דלא נמנעו חכמים לקרא ספק אפי' אפשרי דחוק
 אכל אה"כ דאם באו להתיר כס"ס אינו אלא כס"ס שקול ולא
 שזר התר הוא אפשרי דחוק באופן דכלל זה דכלל הרב ז"ל
 דגם כס' דלא שכיח חשיב ס"ס אינו ואת היותר קשה בעיני
 הוא שהרב גופיה שס' כדל"ט תכר את גזויה שהקט' לרבינו
 ברוך דאתאי לא מתיב מדתני אשת טומטוס חולצת דלשתרי
 כלי חליצה מכס"ס ס' זכר ס' נקבה ואתמ"ל ס' זכר ס' זכר
 הוא דלאו בר זיקה הוא והשיב דס' זה דרסיס ביון דלא שכיח
 לא חשיב ספק כרי להתיר כלי חליצה דמירי דלא שכיח הוא
 והביא ראיה מהתו' כתובות ד"ט שכתבו דספק חוכת ע"ן לא
 חשיב דלא שכיח ע"ש הרי דנקיט כאן בפשוט דספק דלא
 שכיח לא חשיב ספק הפך ת"ש כד"כ :

ג

ראיתי להר"ב ח"א סימן י"ז שנמד מדברי הר"ן דפ"ק
 דכתובות דף ס' דלא שכיח לא חשיב ס"ס ע"ש גם
 הר"מ די בוטון סימן כ"ט למד מדברי התוס' שס' כן ע"ש וכן
 נקטו בפשוט הש"ך והפ"ח בכללי ס"ס ולמדו כן מדברי הר"ן
 בפ"ק דחולין ע"ש וכ"כ שהרי הכריחו כ"ד סימן ק"ט דרוב כל
 דהוא חותיר ש"ת שאינו אסור מזה ספק כי אם ספק שקול מינא
 דכל ספק שאינו שקול לאו ספק חשיב וכ"כ מת"ש דשר"ס חזר
 סימן ע"ך דכי קול בע"ז ד' כשל סופרים הך אחר התקל אינו
 אלא כמחלוקת שקול אך אי רבו האוסרים נקטינן להחמיר גם
 כדרכנן ודקרק כן מת' הרשב"א סימן רנ"ב וכבר הביא כלל
 דשר"ס הלזו כנה"ג א"ח ס' ק"ס ע"ש הן אמת דק"ל לרשר"ס
 וכנה"ג וכי לזו הוצרכנו ללמוד זה מדיוק דברי הרשב"א והרי
 ש"ס ערוך בעירובין הוא דמ"ו הרבא סבר כדרכנן אין חלוק
 בין יחיד נגד יחיד ליחיד נגד רבים וקול כמקל והייתיבס' ליה
 ר"פ ורב משרשיא דגם כדרכנן נקטינן כרבים המחמיר ואסיק
 הש"ס כסס רבי יוחנן כ"מ שאתה מוצא יחיד מקל ורבים
 מחמירים הלכה כדברי המחמירים המרוכסין חזן מוזו וכו' הרי
 דמלכד עירוב ואבילות אי רבים מחמירים כדרכנן קול הכי
 והו"ל להביא הך סוגיא וז"ע :

אלא

דאכתי מיה נראה דעיקר דין זה במחלוקת הוא
 שנוי דהר"מ כפ' ט' מה' ט"מ הוא כספק אי
 הפולה דבר המתמא או לא כתב דטהור דהספיקות מדבריה
 והר"א כד השינו דהו"ל לומר משום דהוי ס"ס דגם בשל תולא
 להקל והכ"מ כתב לישב כתיחז שני דהא לא חשיב ספק דרוב
 מפילות דבר טמא מפילות ע"ש ש"ת דלהר"מ מיעוט נגד רוב
 לא חשיב ס"ס והר"א כ"ד חולק דחשיב ס"ס ומיהו אחר השו"ב
 ל"ת דהר"א כ"ד חולק כזה שו"ל דא"כ דלא חשיב ושאינא הכא
 דאע"ג דנר האיסור דהיינו דהפילה דבר המתמא מצוי יותר
 מ"ת גם נד ההתר דאימור אכלתיה מצוי יותר כמ"ש התו' כהך
 סוגיא וחזר הדבר להיות שקול וזה מוכרח דהרי בכרייתא
 דחבר שמת תירצו לאב"א דס' וס' הוא אע"ג דנר טבל מצוי
 יותר כמ"ש מהר"קו שורש קע"כ וכמו שביארתי לעיל וע"כ
 ה"ט דאעפ"י כן חשו ליה לס"ס כיון דבספק כ' נד הסתר
 מצוי יותר דרוב חכמים מעשרים הס והו"כ ס"ס שקול ולסכ"ת
 ק"ל דמה בכך אי הוי נגד רבים והרי מעיקר הסוגיא מכוונ'
 דכה"ג חשיב ספק ספקה גמור ונריך עיון

וראיתי

להרב פני יחושע כחי' כתובות לד"ט שמתה
 על דברי התוס' שכתבו דמיעוט נגד רוב לא
 חשיב ס"ס דאמאי דע"כ טעם ס"ס להתיר הוא מטעם רוב
 דספק ראשון הוי פלגא ופלגא ובספק כ' הוי רוב וא"כ היכא
 שהספק א' הוא שקול כנון סכא כספק תחתיו שפיר הוי אירך
 ספיקא

שפיקא ספק באונס ספק גמור דאצ"ב דאונס הוי מיעוט אפי' הכי חזרסינן מיעוטא לפלגא והו"ל רוב להתר וכ"ש לדעת הסבורים דאיסור הספיקות מדבריהם וק"ט לכל הפוסקים האחרונים שכתבו כפשוטו דמירוי דלא שכיח לא חשיב ס"ס וכ"ע גדול את"ר ובקונטרס אחרון כתב כדומה לי שראיתי בכמה פוסקים דאשונים ואחרונים ראיכא דהספק אחר שקול אצ"ב דכ"איו שקול אפי' חשיב ס"ס ואפשר דפליגי בפלוגת' דר"ת והרא"ש ככבודות ד"ך ד"ה חלה דלר"ת חיישינן למיעוט היכא דאיכא חוקה לאיסור דסמוך מיעוט לחוקה. והוי פלגא ופלגא ולירייה גם בספק דלא שכיח ס"ס ולהחולקים דמיעוט לגבי רוב כחאן דליתיה ס"ל לא חשיב ס"ס והדבר ב"ת את"ר ועיין בהרשב"א והרא"ה בתורת הכית ד"ו ח"ט על זה ובחי' יבמות דק"ט וחיהו אין טעם הרב וספיק בעיניו דא"כ ק"ט להתי' הר דכס' קע"א נקיע בפשוט דס' דלא שכיח לא חשיב ס"ס ואילו בסיון דע"א כתב דיש להחמיר בר"ת דחלב אינו פוטר ולדבריו הס תרי דסתרי ואלו' עיקר קושיתו הוא בחונס דס"ס הוא מטעם רוב וכ"כ הרמב"ם ח"ד סי' א' והפ"ח בס' ר"ן ועלה ק"ל שפיר דכל שיש ספק אחר שקול שפיר חשיב רוב אכן כשאנו לעצמי עצמתי על זה בסיון ק"ל והעלתי דהת' ס"ס אינו מטעם רוב תכמה דליתיה וסת' ס"ס לדירי חוי דלהסבורים דספק אומרו מדבריהם אין צריך טעם דספק א' אסרו ולא ס"ס וגם להרשב"א דהוי מר"ת ככר כתב בתורת הכית דק"ט דנפק"ל הא מדאנטרין להתיר ספק ממור ש"ת דספק אסיר מר"ת ע"ש וא"כ זל דוק מינה ומינה תה התם כי התיר ספק אחר מינה דספק אחר אסור ולא בכ' ספיקות דכל שיש לתלות שפי להתר בכל' איסורי תורה שרי ואם כן שפיר כתבו התו' דמיעוט נגד רוב כיון דמר"ת אזלינן אחר הרוב א"כ לא חשיב הכ' ספיקא ספק כלל והו"ל ספק אחד כשל תורה דקול לאסור וביותר קשה על הרב פני יאושע שגם הרב בקוב"א אחרון בדור הכריח נגד דעת' הרמב"ם והפ"ח דהת' ס"ס אינו מטעם רוב עיין שם וא"כ איך בבאן אוהב לטעון על הראשונים בחונס וס דהת' ס"ס מטעם רוב מה שאינו וליה לא ס"ל ומיהו חזר אחר ל"ק מדבריהם הרב אף אי הת' ס"ס נחב רוב דאצ"ב דאנן קול דלא חייש' למיעוט אפי' במיעוט מצוי חיישינן כח"ס התו' ביכמו' רל"ו ד"ת הא ותוספי הרא"ש שם ומה"ס כתבו הראשונים דהצריכו בריקה בריאה אצ"ב דאזלינן אחר הרוב דמיעוט מצוי הוא דשכיח טרפות בריאה גם ראית להרשב"א כהשתרות הכית סל' שמיטה שכתב בשם הר"ש דשמיטת חש"ו לרכבן רוב מעשיהם מתוקנים ואפי' הכי אסרו חכמים דמיעוט מצוי דשכיח הוא ע"כ אסרו כמו שאסרו בדמאי אצ"ב דרוב עם הארץ מעשרים הם כיון דמיעוט מצוי ע"ש וא"כ בס"ס שקול דבס' ראשון הוי פלגא ופלגא ובוס' ב' הוי חד מארבע והוי רוב גמור ושרי תה שאין כן אם בספק אחר אינו שקול דא"כ נמצא דהוי פלגא ופלגא ומשהו קצת מן הספק שני וכיון דאינו רוב הניכר הו"ל מיעוט מצוי ובמיעוט מצוי גם כרוב יש לאסור מדבריהם גם הר"ש חיון בת' סי' א' וכ"כ מוהר"ו הלוי במפתחות למי' ב"ב דקנ"א ע"ד וכ"כ הטו' כוד סי' ק"ן סק"ב והרמ"ש ח"ב סי' פ"ח ובית יעקב סי' קס"ו ובת' פ"ח ח"א כ"ו ג' ובח"כ סי' ב"א גם הרמב"ם ח"ד סי' ב' ד"ר העלה דמיעוט נגד רוב כס' אחר אינו מצטרף עם ס"כ' להתיר כס' גם הכנה ג' כוד סי' ק"ה ובת' סי' ק"ז ובתורת חסד סי' ח' ומי' זוד ופרח חטה אהרן ח"א סי' ל"ב ודבר תסה ח"א ח"א דכ"כ וחוד דע"א ודכ"ז וכספר אורים גדולים רל"ח העלו בפשוט דמיעוט נגד רוב לא חשיב ס"ס וכ"כ מה"ס בכתובו ד"ט האומר פ"ב מצאתי נאמן לאסרה ואסיק הש"ס לא צריכה כהשת' כהן דהוי ספק אחר דהיינו ספק תחתיו ספק אין תחתיו וקשה דגם בכפלה קודם שנתקדשם אי נכעלה

לפסול כגון נתקן או חמור אסרה והו"ל תרי בשיקי להחמיר והיכי קרי ליה ספק גריר כי ע"כ ע"כ כיון דרוב כשרים אכלה לא חשיב ספק וכ"כ כש"מ לכתובו' שם בשם הרמב"ם : ותמהני' להרב משאת תסה ח"ד סיון וזו דמ"א ע"כ שכתב המיעוט נגד רוב חשיב ס"ס ואפילו סברת יחיד ואתמהה איך כתב כן בפשוט נגד התו' זל וכל גדולי הפוסקים ואף הרמ"ע סי' קכ"ו רחשיע ליה קצת לא ובר את דבריו אך את זה מצאתי חולק על זה הרמב"ם בסיון שט"ו הביאו המגן אברהם סיון שט"ג ראשית כהן מצוברת מותרת ליבנם באהל המת דס"ס הוא ס' כפל ספק כן קיימא ואתמ"ל כן קיימא. ובר ס' נקבה ע"ש והרי ביבמות דק"ט אסיק הש"ס דרוב יולדות ולר' של קיימא ומיעוט ופולות ש"מ דגם במיעוט נגד רוב חשיב ס"ס וכעין זה ק"ל בתוספו' נרה ד"ב ד"ה התם וזל ואיכא ספיקא טובא שחא בעצם נפגם ואפי' בעור נפגם שחא נפגם במיעו' בתרא ואתמ"ל במיעוט קמא שחא לא שחט כנגד הפגימה ע"כ ולמה שנתבאר היכי חשבי ספק במיעוט בתרא איפגים דמר"ת תלינן כרוב וכרוב' זל דא"כ לא כיון שיש עוד ס' ג' הוי ס"ס גמור ולרוב' כתבו ס"ס זה א"ק לאגור הביאו הש"ך בכללי ס"ס סיון ז' שצעה ספק זה עם ספק אחר נראה דקאי בדעת הרמב"ם והרמ"ע וקצת כ"ל להוכיח כן מה"ס כש"מ ב"ח לר"ו נבי מה ששינוי קפץ אחד מן העניים לתוכם שהקשה הרא"ש והרמב"ם שם דלכונסיל כרוב וכמו שהקשו בתו' ותיירו דכיון דרשינן עשיירו ודאי ולא עשיירו ספק גם מיעוט נגד רוב קרי' ס' אלא דבאיסורים התיירו הבתוב כדכתוב אחרי רבים להטות ע"ש הנה נראה דס"ל דגם מיעוט נגד רוב קרי' ספק וכי היכי דמיעוט מיניה ספק שקול ה"נ מיעוט מיעוט נגד רוב וא"כ כ"מ דשפיר חשיב כה"ג ס"ס וזל דספק מקרי אכל כיון דכתוב אחרי רבים במיעוט נגד רוב כיון דהספק נגד מיעוט פשוט לחו כיון שהתיר הכתוב ספק שקול אצ"ב דספק אסיר מר"ת ה"נ התיר רוב דאירוי ואירוי ספק מיקרו א"ק שיש להוכיח מהירושלמי דחשיב ס"ס מה"ש ביבמות פ' אלמנה לכ"ג סוף משנה גבי הניח את אשתו מצוברת הוי שם וברים מאכלין שהם ב' ספיקות ספק ובר ס' נקבה ספק כן קיימא ס' אינו כן קיימא ע"ש והרי ספק כן קיימא הו"ל מיעוט נגד רוב ואפי' חשיב ליה ס"ס ש"מ רכב' חיון ספק חשיב ס"ס הפך כל גדולי הפוסקי' אכן ראיתי שם בירושלמי כפ' האשה בתרא גבי הא רתנן ינאת תליאה חוששת ר' אומר אינה חוששת אמרו שהוא ספק אחר ס' ובר ס' נקבה ה' אומר אינה חוששת שהם ב' ספיקות ס' ובר ס' נקבה ספק כן קיימא ס' אינו כן קיימא ע"ש נראה דמיעוט דמפילו' כה"ש ביבמות דק"ט נגד רוב לת"ק לא חשיב ס' ולר' חשיב ס' וכיון דקול כת"ק לנבי רז א"כ ש"מ דמיעוט נגד רוב לא חשיב ס"ס וקשה כה"ס כפ' אלמנה לכ"ג דהוי ס"ס כה"ג ואת זה ק"ל כה"ס התוס' דהרא"ש בפ' אין מעמירין הביאו בו כוד סי' קכ"ב דהתם כלי גוים אינן בני יומן דהוי ס"ס כ' נשתמשו בו הוי ס' לא נשתמשו אתמ"ל נשתמשו ספק נשתמשו ברבר הפגם ע"ש וקשה שנראה דבר מאכל הפגם הוא מיעוט דרוב האוכלין אינן פוגמין ואפי' חשיב להו' ס"ס ואולי דלא ס"ל רוב זה שכתבתי וכה"ג ק"ל להרב בני חיי כוד סי' ק"ז שצעה שם ס"ס להתיר במיעוט נגד רוב וכבר נתבאר שזה אינו ומ"מ מכל מה שנתבאר כ"ל עיקר דמיעוט נגד רוב לא חשיב ס' דכחאן דליתיה דמי והו"ל ס' גריר דקול להחמיר ומיהו כ"ל דבספק כזה נקמין ביה כי אין איסורו ב"אם דרכן כיון שגם בספק גריר נמורה איכא מ"ד דהוי דרכן ככל' א"ק מה"ס הבי' כוד סי' ק"ז וזל יש ללמוד מדבריהם דתצוברת כ' וכו' ואפשר דאפילו בפחות מכן גמ' וכו' אלא דלמ' אפילו תערכה וכו' נראה

נראה הרב ר' דב' מ' ע"כ נגד רוב השיב ספק גמור דאי לא חשיב ס' מ"ל להתיר במיז' וקשה מכל מה שנתבאר דמוכח להפך דה"ל לא חשיב ספק ודברי הכו' הביאו תורת חטאת כלל מ"ג וע"ק חת"ש התו' בזכמים דע"כ ד"ה נתערכו וז"ל וה"ט משום דאם נתערכ כשאר בנדים יכול להסיר הכל אחד תלא הסיט ומשתייך מטעם ס' דחותר ע"ש וכ"כ הר"ם בפ"ג דערלה ת"ח גס הרשב"א בתורת הכית דקט"ו כתב וז"ל וז"ל דהוא כשנחתך תלא הספ' מן הכנר ואינו ידוע אם תלא הסיט האיסור נחתך. אם לאו דהשתא איכא ב' ספיקי בעינן ב' תערוכות ע"ש הרי הכא דאע"ג דאיחתך תלא הסיט הרי בכנר איכא רוב התר ומיעו' איסור ואכ"ה חשיב ס' להתיי' ס' הפך מה שנתבאר הן אחת דק"ל בדכריהם דהרי אסיק הש"ס שם בזכמים דע"ד ששים למקום אחת אוסרות דאיסור כרובא איתיה ואע"ג דבנפל אחת לים אמרו הותרו כולם בכר כתב הרשב"א בת"ה דק"ו דכל שאינה בעינן דנפל לים תלינן אבל באיתיה בעינן אמרונן איסורא ברובא איתיה ע"ש ודווקא לומר דבם הם מיידי כשאר תלא הסיט שנחתך ואזיל לאיסורו איירי דזוטו דכל כי האי היה להם לפרש וע"ק דהרי התירו לכתילה בכך ואילו התם דוקא בנפל לים כשוגב ולא בחזיר כו"ס ג"כ שם הרשב"א וה"ע ועיין בתוכות דכו"ז דאם יש מחכואה אחת חצלת על כולם ופסקו רבי' אינה מחזקת אלא אחת וכתב הר"ם הטעם דהוי ס' ע"ש הרי רחשיב ספק במיעוט נגד רוב ויש לדחות דכשכניהם הקלו דמרת' שרי גם כהפך אחר דאוקי מחזקתה וע"כ כס' כל דהוא התירו :

סימן קכ"ז פ"ש גבן לכאך כהפך שקול שפכה הש"ע להחמיר דקול להחמיר

שכבר ידוע שקבלנו הוראותיו של מרן הקדוש וכפרת כהפך איסור להחמיר וכ"ש כהפך שקול וא"כ כמי האיזיל דכוראי איסור חשיב ולאום הקרי א"ר ל"ש והנה ראיתי להכנה"ג כת' חיד' סי' ק"ז שכתב דבמקום הכרעת הכ"ל לא חשיב ספק ונ"ל ע"ש ומ"מ הנה שם מכואר דהר"ם גאון חולק עליו כזה וכן ג"ל ג"ל דעת הרב מרן וקני בת' הובאה בספר תורת חסד סימן ו' ע"ש ומינה היה כ"ל ראיה לדעת הכנה"ג מ"מ ש הרימט חיד' סי' ז"ג דלא חשיב ספק כל שנהנו איסור ע"פ דעת המחמיר' ויש לדחות דבם הרימט לא כתב כי אם במקום שרבו האוסרי' ונהנו איסור כוותיהו אבל בס' שקול גם הרימט יורה וזה גם שראיתי בת' חושאת חשה א"ח סי' א' ד"ג ע"ג שנחמס על דברי הרוחט דכי נהיגי העולם כדעת האוסרים מאי הוי סוף סוף יתירי ספק לא נפיק ע"ש ואחשה"ת ל"ק דלשטותיה אזיל דגם במיעוט נגד רוב חשיב ספק כמ"ש בחזיר סימן ו"ו ולא הכי ק"ל בדברי הרימט וכבר ביארתי שלא ראה הרב דברי התו' דכתובות ר"ט ושאר ראשונים וכל הפוסקים דאיעוט נגד רוב לא חשיב ס' ותו' ל"ק על הרוחט ומ"מ לעיקר מקוריתיו כ"מ שדעתו שגם במקום הכרעת הכו' חשיב ספק ספק דעת הכנה"ג שוב ראיתי להדבר חשה ח"ג חיד' סי' ב' שהביא דברי כנה"ג ב"ר סי' ק"ו שכתב כח"ש בת' והוא ז"ל חלק עליו והביא ראיה דאעפ"י כן חשיב ס' ע"ש ועיין בס' דבר חשה ח"א ח"א סי' ל' דכ"א ורכ"כ ח"ש כנה"ג ע"ש וכתשו' מצייל שקואל סי' ז' כת' נגד פסק הש"ע לא חשי' ס' וכדברי הרב כנה"ג ב"ר סי' ק"ה הנב"ה אוי"כ וכתשו' חיד' סי' ק"ו וק"מ אכן ראיתי כתשו' ב"ר חיד' סי' ו"ו פשיט ליה דשעיר חשי' ס' וגם תהני להרב כנה"ג דכתשו' חיד' סי' ג"כ כתב להתיר כחמה המרה ונאכר הכנר מטעם ס' אף דהש"ע פסק לאיסור במיז' מ"כ וכ"כ עיקר דהרי להחמיר עכרדינן כחה דוכתי הפך הש"ע ותו' דהרי לגבי תמוזי אמרין קול הפך דעת הש"ע וא"ך יתכן דליהוי כוראי פסק הש"ע גרידן לא וראי דקבלנו הוראותיו להחמיר בדבריו

והיינו כמי מכח ספק ומינה נ"מ כמי שיש להתיר בהפך מרובה כשל דכריהם נגד הש"ע במקום שיש פנים להתיר בדברי שאר הפוסקים ובת"ש לקמן בס' ק"ט ע"ש :

סימן קכ"ח י"ש לחקור דקול ספק תורה להחמיר אם באיסור תורה ראין בו לאו

ועשה אלא איסור גריד כמי שיעור ודמי ליה אי' ספיקו להחמיר או לא והנה אחת דהיה פשוט בעיני להחמיר והמכיל אותי אל בית הספק הוא שראיתי להרב זרע אברהם חיד' סי' כ"ד בסוף התשובה שהקל בכ"ד בשבועה מטעם דלא היה השבועה בשם או בכניו וכבר המחלוקת נודע שכל שאין שם לא שם ולא כנוי ולהראב"ד והרמב"ם ירש"י והרא"ש דאינו שבועה לענין קרבן ומלקות אכן איסור מיהא איכא כדני' ידות ולהרמב"ן הוי שבועה ועיין בטור וכו' סי' רל"ז וכיון שכן יש להקל כספיקו כי רבו המתירים את"ד והרי דברי הר"מ שכתב דאינו לוקה ומכיל קרבן אבל איסור איכא נראה דאסיר מד"ת וכ"כ חת"ש הרא"ש דאסיר חזין ידות והר"ן כתב דאסר דמצינו בשאלו שיהי בשבועה בלי שם וא"כ מאי כ"ת במחלוקת זה אי חייב מלקות וקרבן או לא כיון דע"כ איסור תורה איכא אם לא דס"ל דרוקא באיסור לאו ועשה ספיקו להחמיר אבל איסור תורה גריד ספיקו להקל כספק של דכריהם ואכתי' קשה מ"ל לרין להקל בלי ראיה ושוב מנא אתי קצת ספק לדבריו חת"ש הכי ביד סי' ק"ה וז"ל ונראה דמשום דתרומות מספק"ל אי אסירי מד"ת או מדרבנן כח"ש בס' ס"ד וכיון דאיכא לחימר דהוא מדרבנן ואפי' אתמ"ל דהוא דאורייתא כיון דאין לוקין עליהם ז"ל שאין חוששין להחמיר בהם כ"כ וכו' ע"ש הנה מכואר שהוא מקל באיסורי תורה גריד באיסור ודכריהם ומינה יש לרין דספיקו להקל ומעין זה ראיתי להר"ן ביומא דביש"פ' יום הכפורים דכתב דאיכא ת"ד דחומשה עינויים מלכד אכילה ושתייה מדרבנן מינה מדהקלו בו למי שיש לו חטטין בראשו והוי ידיו ע"ש ומ"מ הנה שם מכואר דהר"ם גאון חולק עליו כזה וכן ג"ל ג"ל דעת הרב מרן וקני בת' הובאה בספר תורת חסד סימן ו' ע"ש ומינה היה כ"ל ראיה לדעת הכנה"ג מ"מ ש הרימט חיד' סי' ז"ג דלא חשיב ספק כל שנהנו איסור ע"פ דעת המחמיר' ויש לדחות דבם הרימט לא כתב כי אם במקום שרבו האוסרי' ונהנו איסור כוותיהו אבל בס' שקול גם הרימט יורה וזה גם שראיתי בת' חושאת חשה א"ח סי' א' ד"ג ע"ג שנחמס על דברי הרוחט דכי נהיגי העולם כדעת האוסרים מאי הוי סוף סוף יתירי ספק לא נפיק ע"ש ואחשה"ת ל"ק דלשטותיה אזיל דגם במיעוט נגד רוב חשיב ספק כמ"ש בחזיר סימן ו"ו ולא הכי ק"ל בדברי הרימט וכבר ביארתי שלא ראה הרב דברי התו' דכתובות ר"ט ושאר ראשונים וכל הפוסקים דאיעוט נגד רוב לא חשיב ס' ותו' ל"ק על הרוחט ומ"מ לעיקר מקוריתיו כ"מ שדעתו שגם במקום הכרעת הכו' חשיב ספק ספק דעת הכנה"ג שוב ראיתי להדבר חשה ח"ג חיד' סי' ב' שהביא דברי כנה"ג ב"ר סי' ק"ו שכתב כח"ש בת' והוא ז"ל חלק עליו והביא ראיה דאעפ"י כן חשיב ס' ע"ש ועיין בס' דבר חשה ח"א ח"א סי' ל' דכ"א ורכ"כ ח"ש כנה"ג ע"ש וכתשו' מצייל שקואל סי' ז' כת' נגד פסק הש"ע לא חשי' ס' וכדברי הרב כנה"ג ב"ר סי' ק"ה הנב"ה אוי"כ וכתשו' חיד' סי' ק"ו וק"מ אכן ראיתי כתשו' ב"ר חיד' סי' ו"ו פשיט ליה דשעיר חשי' ס' וגם תהני להרב כנה"ג דכתשו' חיד' סי' ג"כ כתב להתיר כחמה המרה ונאכר הכנר מטעם ס' אף דהש"ע פסק לאיסור במיז' מ"כ וכ"כ עיקר דהרי להחמיר עכרדינן כחה דוכתי הפך הש"ע ותו' דהרי לגבי תמוזי אמרין קול הפך דעת הש"ע וא"ך יתכן דליהוי כוראי פסק הש"ע גרידן לא וראי דקבלנו הוראותיו להחמיר בדבריו

י"ד סי' קכ"ח קב"ט

להל' קינ' הספק סי' ק"י

בהנהותיו לז"ד כס' ס"ו על ח"ס הכ"ס כשס' שצרי דורא אס
 נחז"ל על החלכון דס אחר שנתבטלה שאין מקום הקשה ניכר
 אעפ"י שיש לחוש שמא הקנת על הקשה מותר דספק דרבנן
 להקל כתב על זה בר"ט וז"ל ראש' לת"ד דס כניס ראורייתא
 כשנחז"ל אחר שנתבטלה ספיקון להקל דרס שכאלו אינו עובר
 עליו והוי ספיקא דרבנן ע"ש והכנה"ג סס תמה דבי ק"ל דס
 שכאלו אינו עובר עליו היינו בכרת ולא אוכל איסור
 ראורייתא איכא וכיון דלפחות איסור ראורייתא איכא איך הוי
 ספק דרבנן ע"ש ולמ"ס ל"ק שי"ל שדעת מהרי"ט דראורייתא
 תורה גרידי ספיקון להקל מהטעם שכתבתי ומיהו הנה
 מחזיר רעת הכנה"ג דפשיט ליה דגם באיסורי תורה גרידי
 ספיקון להחמיר וראיתי להרב החסיד בקינ' ארעא דרבנן סי'
 תה"ד שכתב פרש"י בחולין דקל"ד גבי ח"ס ספק איסור
 לחומרא ספק חומין להקל כתב רש"י דחלה ספק איסור שיש בו
 עון חיתה הילכך לא סמכינן לחוקה וכו' נראה מדבריו דלא
 אחרין ספיקא דאיסור להחמיר אלא דוקא בהני דאית בהו
 מיתה או כרת אבל בשאר איסורים אף באיסורי תורה כגון
 חתנות וכיוצא לא וכו"ס באיסורין דרבנן וכו"ע עכ"ל וזה"ל
 הא ל"ק דבי ק"ל ספק תורה להחמיר אינו אלא כלא איתחוק
 התר ואיסור דאי איתחוק התר או איסור אין כאן ספק אלא
 ודאי דבי ק"ל בכל ספק דאזלינן בתר חוקה דלפינן חננעי
 בתים בח"ס בחולין חכ"ל דאזלינן בתר חוקה וכתבו בתו'
 דהיינו אף להקל וגם מדרבנן שרי כדמחז"ל חכמה דוכתי
 וכח"ס כס' ק"ג וחרית דך סוגיית דכ"ד בפיקות דג"ג
 באיתחוק התר כנר דבחוקת פיטור הנזות קאי אפ"ה אברו
 הספק ועל זה תלי הטעם רש"י דבספק מיתה או כרת אברו
 גם כמקום חוקס אבל כחוקס דליכא חוקת כלל אה"נ דגם
 בלי עונש מיתה ספיקו איסור ואפ"י באיסורי תורה גרידי
 כרעת הכנה"ג ושוב מצאתי בירור ליה כהה"ק שורס
 קע"כ דר"ו ע"כ וז"ל דאזלינן להחמיר ואפ"י באיסורים הקלים
 דק סהיו ראורייתא ע"ש וכו"ל ראיה לזה מה"ס בקדושין
 דל"ט ערלה בח"ל הלכה למשה מסיני חמ"ל ר"ן לר"א והתניא
 ספק ערלה בארץ אסור בח"ל יורד ולוקט אשתומם כשעה
 חמ"ל כך נאמר כפיקא מותר ודאה אסור ע"ש ואם איתא
 מאי ק"ל והרי הלכה לא כתיב בהדיא ואינו לוקה עליו ולא
 עדיף מאיסורי תורה גרידי דאתנבכו ומהינא ספיקון שרי
 אלא ודאי דכנה"ג כל דהוי חר"ת ספיקון להחמיר וכ"ת
 בערלה בא"י לקי עליה וכי חרית ההלכה דנוהג גם בח"ל ח"כ
 לקי אף על ערלה של ח"ל וח"כ ספק לאוגחור הוי זה אינו
 שהרי כתב הר"ת בפ"ה מה"ס דאינו לוקה על ודאי ערלה
 של ח"ל כי ע"כ נראה דגם באיסורי תורה גרידי ספיקון
 להחמיר ועיין מה"ס בק"ן גן המלך סי' ס"ח שכתב ראיה
 מחולין דקל"ד דדוקא בספק תורה דישיבו עונש מיתה הוא
 דאזלינן להחמיר ותמה להפסקים דנקטו בכל ספק להחמיר
 אעפ"י שהוא דרבנן עכ"ל והס' דברי תימא דכנוליה ש"ס
 מחזיר דגם בספק לאו להחמיר וראייתו ל"ה תידי גס מה
 שתמה דנקטו הפוסקים גם כדרכנן להחמיר הוא תימא דכלל
 מוסכם הוא ספק דרבנן להקל

סימן קכ"ט ובספק תורה שנתגלגל וכו'

במודי דרבנן או אחרין
 כיה ספיקא דרבנן להקל ראיתי להרובל ח"ג סי' ק"ג שכתב
 דלא אחרין כיה ספק דרבנן ודן ככ"ד בספק טריפה שנאסר
 גם כלים שאינן בני יומן דאיסור דרבנן הוא כל שעיקר הספק
 בשל תורה והרב השואל הביא ראיה מת' הרשב"א סי' ה"ח
 שאסר הכלים כספק אחד אפ"ג דבאזני בני יומן הוי ספק
 דרבנן וזה"ל לדידי ל"ה כדכונן הרשב"א כיון דרוב מקוים
 אצל שחיטה במוחם לא שייך שכבר נכרך ולא ידע והרי

כהמה כחיים בחוקת איסור צומדת והה"ט קול כל ספק
 כשחיטה פסול דכל ספק אוקי אחוקתיה כמבואר בפ"ק
 דחולין ח"כ לגבי כלים בני שאינן בני יומן הו"ל ספק דרבנן
 באיתחוק איסור והרי הרשב"א כת' סי' ת"א ספק כרבי
 יוסי דספק דרבנן באיתחוק איסור אסור וכן הסכים הש"ך
 בכללי ס"ס וכו"ל עפ"י קע"ד כח"ס כס' קל"ג וא"כ תריבא
 אסור גם בכלים שאינן בני השא"כ בספק דלא איתחוק אה"כ
 דשרי גם בנתגלגל וגם בדעת הרובל שהורה להשואל כ"ל
 דלאו מטעם השואל הורה שכבר לתב הטעם האיסור
 דכשגזרו באינן בני אטו כו' לא פליג רבן בתקנתא ויפ"י
 באיסורים דרבניהם נזרו כ"ס בספק איסור תורה והביא
 ראיה מדברי הרשב"א בחו"ל לחולין גם ראיתי להרב דברי
 חשה ביד סי' כ"ו על ח"ס הכ"ס כשס' מצאתי כתוב לשיטת רז
 רס"ל דספק טריפה שנתערב בעדר דאיסור כל העדר דלא
 חשיב ס"ס דספק אחר כגוף והספק שני בתערובת ראיתי
 לישתרי דהא רב"ח חשיב ולא כטלי מדרבנן הוא ראיה דהוי
 דרוסה מר"ת חד כתרי בטיל וח"כ ספק דרוסה הו"ל ספק
 דרבנן להקל וזיתן הר"ם דל"ק דורא היכא דעיקר הספק
 הוא באיסור עצמו מחד עצמו הוא דרבנן הולכים להקל אבל
 כאן מחד האיסור עצמו הוא ספק תורה אלא שמחד אחר הוא
 דרבנן האיל ונתערב גזרו בדבר חשוב דלא בטיל זה לא
 נוקדי ספק דרבנן להקל וכו"כ באו"ס חת"ד וק"ל כראיה זאת
 שהרי דברים החשובים דלא כטלי מדרבנן אסרו גם במילי
 דרבנן כמבואר בכו"ד סי' ק"ו וב"כ מור"ס סי' ק"ח וז"ל ואפ"י
 אינה אסורה רק מדרבנן אינה בטילה ע"ש והרי ספק איסור
 תורה חמיר טפי מאיסור דרבנן גריד וזה כדור וב"כ בת'
 הרובל ח"ג סי' ק"ג וא"כ אי אסרו דברבים החשובים באיסור
 דרבנן כ"ס בספק טריפה והספק דרבנן להקל לא ייתכן כי אם
 בספק אס' חוץ דבר חשוב או לא כח"ס מור"ס בופ"ה כס'י
 ק"א ותו חכ"ל דספק דנתגלגל כדרבנן כעין ספק טריפה
 לגבי כלים שאינן בני ראתח"ל דכלים שאינן בני לא אסרו ה"כ
 בספק טריפה כיון דמד"ת שרי אה"כ ש"ל ספק דרבנן להקל
 וכדוחק"ל שגם הר"ת כוננתו כן דלא שייך להתייר משם ספק
 בדברים החשובים כי אם באיסור עצמו דרבנן והיינו ספק
 אי הוי דבר חשוב או לא כבאופן שמדברי מור"ס בר"ת אין
 ראיה בתורה לכלל זה וראיתי להרב שער המלך בפ"ה מה"ס
 בקוואות דע"ט שכתב דברי הש"ך והפ"ח והר"ת וכתב
 שצ"ח ראיה גבוהה וברורה לכלל זה תח"ס בימת דכ"ס כי
 איתא רב רימי אחר אמרי בערוב גזירה משום חטאת שמתו
 ובעילה והדר פריך נמי חיישינן וכו' וק"ס דל"ו יחי דניחוש
 שמהא תת אכתי הו"ל ספק דרבנן דמד"ת בטל כדור ואין כאן
 אלא איסור דרבנן כמטבע חשיב ולא בטיל כדורע וכיון דאינו
 אלא ספק שהא תת הו"ל ס' דרבנן אלא ודאי כיון דמד"ת עצמו
 אסור מד"ת אלא שמחד אחר בא לו שהוא דרבנן לא חשיב
 ספק דרבנן דומה ומשם לספק דרוסה שנתערב חת"ד וזה"ל
 אין דברי נרואין חכמה טעמי חדא זה שכתב דמטבע חשיב
 ולא בטיל הוא מדרבנן כדורע הוא תימא כעייני שדין זה
 דמטבע חשיב ולא בטיל הוא מדברי התי' כמעילה דכ"א
 ד"ה פרוטה ושם מבואר דמד"ת לא בטיל וכדברי התי' כתב
 הכ"ח בפ"ה מה"ס מעילה ה"ו ושם ג"כ מבואר דהוי מר"ת
 ומדחייב ולהביא קרבן מעילה ש"ת דהוי מר"ת והלכ' תה"ל
 דא"ל אלא דארי הובאו דבריו כמטבע לחלך כפ"ה מה"ס מעילה
 הביא ראיה לדבריו התי' דמטבע לא בטיל מד"ת מתלת
 דוכתי אלא שהח"ל שם חשיב על ראיותיו והוא ז"ל הביא
 ראיה גהך סוגיית דאם איתא דמטבע לא בטיל איתא
 פוסלות אותם ליבטיל כדורע ודוחק לומר דהשם הוא שמה
 לא ימצא כי אם קין אחד דלא הוי דוב כהתה ושוב דהה"ל
 מדרבנן

דמדרבנן הוא ללא בטול ומד"ת בטול ע"ס ואיך הרב הביא
 ראיה נבד רעת התו' והכ"מ ומהר"ם אלפאנדארי בסתם כאלו
 הוא הלכה פסוקה ועם שהער"ח כס"י ק"ו והמ"ל שם תמוז
 על דברי התו' ראין דבר דאינו בטל כרוכ מד"ת מ"מ להביא
 ראיה מזה בפשיטות קשה לשמוע ופיתו דברכרי המ"ל מתבאר
 הדיוטיו לראיתו אף אי ייחבב כל דליה דהספק ללא יהיה
 כאשר כי אם כ' קניין ומת אחד מהם דליכא רוב וגם לעיל
 כס"י ק"ח עמדתו בדברי המ"ל על ראיה זאת ולפי מ"ש שם
 ל"ה נתי דאית הרב שער המלך הלזו ובר מן דין ל"ה דהנה
 בעיקר חשש מית ה על מוכה זאת ישכתי בח"ה סי' ק"ד אי
 חיישין למיתה גם כשל דהריהו דגורת חכמים היא ולא
 פלוג בתקנתם ושם הכאתי תקלת רבני האחרונים דפשיט
 להו דגם בחילוי דרבנן חיישין וא"כ אי כליסור דרבנן חששו
 ה"כ חששו למיתה גם כמטבע דחשיב ולא בטיל אף אתמ"ל
 דהוי מדבריהם ושם ראיתי להרב הנז' שהכריח כדעת ה"ה
 כן חמ"ס כפ"ה תה' עירובין ה"ב על ת"ס הר"מ לעירוב ע"ת
 בבין השמשות כשר ואילו בעירובין דל"ו פסקו הר"מ אח"ך
 דעירוב כתרומה ספק טהרה או טמאה אינו עירוב דה"ט
 דהענין סעודה הראויה מבעי דאעפ"י שאברהם מחמת ספק
 ה"מ לגבי אכילה חזר הספק כוראי ע"ס ש"מ דס"ל דכל
 שאסור מזה ספק ר"ת חזר הספק כוראי ושוב אינו חוזר
 וניעור לקרותה ספק לענין איסור דרבנן כדעת הר"מ וש"ך
 ופר"ח ושוב הכריח דה"ה ס"ל הביגם בתרי גופי ראונו
 הפר"ח הכריח חמ"ס הט"ז פ"ו בתרנגולת ספק כבילה
 דהכינה מותר דה"ל ספק דרבנן דה"ט דהוי כתרי גופי
 ואינו מדברי ה"ה מוכח שחולק ואסור גם הדינה כיון דגם
 כתרי גופי ס"ל דכל דעיקר הספק בשל תורה ונתגבול
 כדרבנן פסקו להחמיר ומכאן זה תמה דהוי ה"ב בה' עירובין
 עסק כדברי הר"מ וא"כ ע"כ דקאי כדעת ה"ה ואילו ביד סי'
 פסק בתרנגולת ספק כבילה דהכינה מותרת והס תרי דסתרי
 ונ"ע את"ר ולדידי ל"ק וגם ל"ה דה"ה ס"ל כלל זה דנכי
 עירוב כתרומה ספק טמאה ה"ט דכיון דבענין סעודה
 הראויה לאכול מבעי ואף בדבר האסור מדרבנן אינו עירוב
 כמ"ס בעירובין דל"א לא זריכה בטבל טבול דרבנן וא"כ
 ספק טומאה דהוי כפך תורה גמור לא גרע מאיסור דרבנן
 דפוסל העירוב וא"כ אין כאן ספק כלל להתיר ספק עירוב
 אבל אה"כ בספק טריפה לגבי כלים שאינן ב"ז אתמ"ל
 דכאיסור דרבנן לא אסרו ה"כ בספק טריפה שרו הכלים
 וספיר מורה כדון בינת ספק כבילה ותו ל"ק להש"ע יודי
 ואדרבא מעיקר הך סוגיין דשבת דל"ד דאסיק הש"ס דמהני
 עירוב בכין השמשות למר בעירובי תחומין ולמר בעירובי
 חצרות והרי בין השמשות ספק תורה הוי אי יום הוי חסוב חול
 ואי לילה קודש ומיניה נתגבול לעירוב דרבנן דאי לילה
 אינו עירוב והיכי קול דמהני לפי כלל זה גם מת' תה' ד"ס'
 קצ"ח יש להוכיח הפך כלל זה שכתב וז"ל אע"ג דעיקר
 הפלוגתא בשל תורה היא מ"מ לענין חכירת גוים דהוי
 הפלוגתא בשל סופרים אולינן בתר המקל וגם ראיתי הו
 שהקשה לכלל זה הרב שצ"ה שם ונרחק בחילוקים דקים ואני
 חפסקה הדכה בכלל זה דלא ראיתי לו טורח כדברי
 הראשונים והדברים מפורים דכ"ג אמרינן ספק דרבנן
 להקל.

סימן ק"ל הנני בא לבאר הנלקצ"ר כס"ס
 דאיתחוק איסור אי שרי או לא
 שהנה הרשב"א כת' ס'ת"א כשאל על זה ודבריו צ"ת אי חסין
 לאסור או להתיר וגם נחלקו בדעתו דהתור' מטאת כלל מ"כ
 הכין שדעתו להתיר וכן דעת הפר"ח והרמב"ם סי' קל"ח
 וכת' עבודת הגרשוני ס' קי"ב ורש"ם חלק אה"ע סימן ת"ה

ות' עדות כיעקב סי' זכ והרב מטאת חש"ה אה"ע סי' כ'
א"ך כת' מטאת כניחן סי' ל"ח וכן העלו עיקר הש"ך
 והטורי וזה הרב פני יהושע בחידושו לכתובות
 דס"ס באיתחוק אסור כי ע"כ חל עלי חוכת ביאור להוכיח
 הדין נותן הנה הפר"ח הכריח דס"ס באיתחוק שרי מרקול
 ספק דרבנן באיתחוק להקל והא ל"ה דהיא גופה זריכה רכה
 והרי הש"ך כתב לאסור בספק דרבנן באיתחוק גם הרב שער
 המלך כהל' מקוואות העלה עיקר לאסור וגם אני עמדתי על
 זה וא"כ מן הסד הזה אדרבה יש ראיה לאסור אי קול כדרבנן
 לאסור מינה לס"ס בשל תורה ובר מן דין ל"ה דהרי חוקה
 מד"ת כמ"ס בחולין ד"ו וא"כ כמטמא בטומאה דרבנן ונפל
 ספק כטבילה דחשבי ליה איתחוק טומאה אינו מוכרח שהרי
 מד"ת בחוקת טהור דאינו טמא מד"ת וכי נפל ספק כטבילה
 אדרבא ל"אוקי אחוקתיה דחוקת טהור מד"ת קאי ואע"ג
 דמדרבנן הוחזק בטומאה לא איתי חוקה דרבנן ומפיק מדי
 חוקת של תורה כמ"ס בדוכתי טובא ומהם ככזיר דכ"ט ותו
 דהרי בכמה סוגים הקלו דרבנן והחמירו בשל תורה כמו
 שאסף הרמב"ן בספר המצות שורא א- ע"ה וא"כ באיסורים
 דרבנן מ"ל דאולינן בהו כתר חוקה להחמיר כדקול בשל
 תורה אימא דה"כ הקלו דרבנן גם באיתחוק כל שלא זוכר
 כמ"ס שהולכין אחר חוקת איסור גם כדרבנן ואי"ל הרי
 שואל להרשב"א הביא ראיה לאסור ס"ס מדאסרו ספק דרבנן
 באיתחוק ודחה הרשב"א דהתם נמי קול להתיר התם יליף
 שפיר דאי אסרו בספק דרבנן באיתחוק אע"ג דאיתחוק טהור
 מד"ת וגם דרבנן הקלו בהם בכמה סוגים ואע"פ כן אסרו
 באיתחוק כמ"ס כמ"ס בשל תורה אבל להפך אין ראיה כלל
 שז"ל שגם ר"מ דמטהר אי קול כוותיה לאו משום דחוקה אינה
 כלום אלא דאזיל בתר חוקה של תורה דמד"ת בחוקת טהור
 קאי א"כ כדרבנן לא החמירו בספק משום חוקה והקלו בו
 כדקלו בכמה סוגים ושואל להרשב"א הביא ראיה חמ"ס
 בכתובות דיד' כאלמנת עישה דם' חללה שנתערב במשפחה
 דלר"ו שרי מטעם ס"ס והשיב הרשב"א בהך דכתובות היבא
 איתחוק איסור דהתם ודאי לא איתחוק איסור לא ספק איסור
 ואם אתה קורא איתחוק איסור כל שנתערב בו דבר שהחוקין
 אותו איסור מחמת תערובתו ואע"פ שאין חוקת איסור אלא
 מן הספק א"כ הרי שאילתך מתכררת מטבעת של ע"ז שנפלה
 לריבוא וכו' ועוד חמ"ס כפ"ק דכתובות האומר פתח פתוח
 מצאתי וכו' ותמנהני על דבריו דמאי ק"ל ואדרבא ראיתי השאל
 מוכרעת ולא ראיתי שהרי דבר כרוך הוא מד"ת אין דבר
 שאינו בטל כרוך וכי קול כטבעת של ע"ז שפול לריבוא כולם
 אסורין אינו אלא דרבנים חשוכים אמרו דבן דלא ליבטיל או
 משום חומר ע"ז אסרו וכמ"ס הר"ן בע"ז דע"ר גבי הא דתנן
 אלו אסורין ואסורין ככל שהו וא"כ כיון דבספק ראשון שרי
 מד"ת ע"כ התירו כי נפל לריבו שני דהוי ס"ס אף דאיתחוק
 איסור מספק מטא"כ ככל ספק ספיקא כגון ספק הללה
 שנתערב במשפח' דהספק ראשון אסור מד"ת לדעת הרשב"א
 גופי' כתור' הכית רק"כ דאפי' דכל ספק אסור מד"ת גם בלא
 איקבע איסור א"כ מ"ל בספק כ' דשרי וע"כ הביא השואל
 ראיה מאלמנת עישה ואילו הרשב"א כתב דמההיא דטבעת
 של ע"ז שאילתו מתכררת במכ"ש ולמה שנתבאר לא איתי אפי'
 בכנין אב ואף להסוכרים דאפק איסורו מדבריהם מ"מ חתיר
 טפי ספק שקול דמריבא אסור מטא"כ באיבא רוב דמריבא
 שרי אלא שהחמירו בו חכמים בדברים החשובים גם הראיה
 חפ"פ שהביא ק"ל דהא נמי ל"ה רכי קחשיב השואל איתחוק
 איסור בספק היינו כשנולד הספק ראשון תמילה דקודם חלות
 הספק כ' ככר הוחזק לאיסור מספק אבל כפאו שניהם כאחת
 גם השואל תורה דלא חשיב הוחזק דלא חל סס איסור עליו

וזה מוכרח דלא יתכן להתיר ס"ם בשל תורה והרי מוכרח
בכל הש"ס רס"ם גם בשל תורה שרי וע"ה הביא ראיה שפיר
מאלמנת עיסה ולא חפ"פ :

עוד

הביא ראיה הרשב"א דהרי ס"ם עדיף כרוב ואפשר
דאלים התירו יותר מרוב דהרי רז לנבו יוחסין פסול
בחד רוב ומכשר ס"ם וכיון שכן כי היכי דאולינן בחד רובא
להתיר בכל אוסורין אפילו בראיתחוק אוסור כגון חתיבת
איסור שנתעבר בשתיים של התר ה"ה בתרי בפיקי דשרי אפי'
בראיתחוק אוסור והפרי"ח בסיון קי"ס מ"ט השיב על זה
דשאני התם דגזירת הכתוב שמתבטל האיסור כרוב ומה ענין
לס"ם והשיב לזה דס"ם הוי כרוב דבחד ספק הו"ל כפלגא
ופלגא וכי איבא תרי בפיקי הו"ל כרוב וק"ל בתירונו דהרי
הכריח הרשב"א דס"ם עדיף מרוב דמפסל רז כרוב והכשר
בס"ם ואילו לדבריו הרי גם התר ס"ם מכח רוב הוא והרי
פסול כרוב ומ"ט ס"ם הכשר ועוד דאין יתכן דאלים התרו
מרוב ואין התרו כי אם מכח רוב ואי לאו דגלי אחרי רבים
הוא אמיר ס"ם ואין יהיה דבר הלמד ממור מן המלמד וע"ק
דבמחלוקין דא' אמרו כרובא דריתיה קמן לא תיבעי לך וכו'
ש"מ דרוב דריתיה קמן ברע טפי והרי רוב זה דס"ם הוא רוב
דריתיה קמן דק"ל טפי מחד בתרי ואין כתב דס"ם לים הרוב
כי ע"כ ב"ל דספק שקול אמיר מר"ת לרע הרשב"א חדא דאמיר
ריבוי להתיר ספק ממור כמ"ט הרשב"א בת"ה דק"כ ע"ט
ומינה דוקא ספק שקול אמיר ולא ס"ם ולאו הטעם רוב התרו
וע"כ ס"ל דאלים טפי מרוב וגם עיקר קושייתו ל"ק דכיון
דהכריח דאלים התרו מרוב מק"ל נפיק דהוי רוב דק"ל התיר
איתחוק כ"ט ס"ם וכ"ת הרי הלימוד הדרי דהתיר כ"ט והכר
רוב והתם אגו מר"ת אלא דכריהי דאמרו כרוב ולא אמרו
כס"ם והיינו חזקין וליף כק"ו לשל תורה הא נמי ל"ק דהכי
ליף רע"כ הש"ס פשיט ליה דגם ס"ם באיתחוק שרי דאי אמיר
היכי מצינו לאסור רוב ביוחסין ולהתיר ס"ם והרי ס"ם קול
מרוב מר"ת דבאיתחוק רוב שרי וס"ם אסור אלא ודאי דגם
ס"ם באיתחוק שרי :

וראיתי

להרבה חר"ב כי כ' דפשיט ליה דהתיר ס"ם
הטעם רוב וגם עליו קשה דמהך הוביא
דכתובות דוד דאמרו רוב והתירו ס"ם ש"מ דאלים התר ס"ם
גדוב וכמ"ט הרשב"א ש"מ דלאו מכח רוב הוא התר הס"ם
וגם ראיתי להרב פני יהושע כתובות דוד בקוב' אחרון שמתה
על זה שהרי ספק טומאה ברשות היחיד דק"ל דמהך ודאי
תנן בפ' דטהרות כל שאתה יכול לרבות בפיקות ופסיקי
ספיקות כרסו' סמא וכתבו התו"כ כ"כ דנ"ה דהרי הטעם
ע"ט ואולי רוב טהור אף כרסו' ואי ס"ם מטעם רוב הו"ל
לטבר כס"ם כדק"ל כרוב ע"ט והנה הרב לא ביאר הכ"ל
דרוב מהני כמ"ט כרסו' אכן מוכרח להדיח סן בנידה ד"ח
דתני גבי ט' צפרדעים ושך' אחר בנייהם וכנמנא הלך אחר
הרוב וה"מ נתבאר דעת הרשב"א דאלים התר ס"ם מרוב
והיה כ"ל עוד ראיה דק"ל בדברים החשובים דלא מהני
רוב ומהני כחו ס"ם כמכואר בת' הרשב"א הלון
אף שיש חולקים ובעו תערוכת ג' כמ"ט הש"ע סי' ק"ו ס"ח
ע"ט הרי דס"ם עדיף מרוב וז' דכי התירו כס"ם היינו נמי
כנידוף כח הרוב והוי תרי לטיבותא ואה"נ דלא אלים ס"ם
מרוב :

וראיתי

להרב פלתי שכתב שדבר זה אי ס"ם עדיף
מרוב במחלוקת שנו דסר"מ כפ"ט מה' ט"ז
כתב דכור ששטילה אשה גבל ואין ידוע אם הפילה דבר
המטמא הואיל שחולדה וברגלס המניין שס טהור כיון שעיקר
הספיקות מרבניהם והראב"ד השיבו דעיקר הטעם משום
דהוי ס"ם וכתב הכ"ת דלר"מ לא חשיב ס"ם רוב התפילות
דכפ"ל

דבר המטמא תפילות ע"ט ש"מ דלר"מ לים רוב טפי הש"ס
ולכרח"כ דאלים ליה ס"ם מרוב את"ר ולדבריו רואה אני ג' ג'
מן הנדרה ראויה להרשב"א שהרי דברי הראב"ד הם ש"ס
ערוך כפחיס ד"ט דאסיק הש"ס לחאי דק"ל אין ספק מוניא
חידו ודאי כי טיהרו חכמים היינו שהפילה כניין נפל ואינו
ידוע אם רוח הפילה אם נפל הפילה וא"כ ע"כ דמטעם ס"ם
הוא דאי לא חשיב ס"ם הדר כי קושיין חלא אין ספק מוניא
חידו ודאי וכבר תנוהו על דברי הכ"מ הרומט ח"ד סיון ח'
והמשה למתך והרומט העלה דגם הר"מ כס"ם הינך לטעם
זה דק"ל דגם ס"ם כרסו' הוי ודאי טמא והר"מ בן חביב תירץ
דכ"כ דהוי ספק הרביל דאכלוק חולדה כנידוף המיעוט דרוח
הפילה עשאוהו כס"ם אף על גב שאינו ס"ם גמור ע"ט וא"כ
לדבריו למדנו דמיעוט נגד רוב לא חשיב ספק וז"ל דרוב
עדיף מס"ם וכן לדרך הרומט רוב אלים טפי מס"ם לרעת
כולם ואין המחלוקת בין הראב"ד והר"מ :

ובש"מ

לענינו מחד אחר נמי ל"מ שהרי כנדה דכ"ט
אסיק הש"ס עכרה כהר והפילה חביאה
קרבן וכאכל רוב נשים ולד מעלין ילדן והוא כשהחוק עובדה
ע"ט ש"מ דכלא החוק עובדה לא שייך רוב זה וא"כ יש לומר
דהרא"כ דמפרש הסוגיא בלא החוק עובדה דליכא רוב כלל
והר"מ לרעת הכ"מ משמע ליה שגם כהחוק עובדה טיהרו
ולפי דרך זה למדנו ג"כ דלכ"ע רוב אלים טפי מס"ם ולכל
הדברות ק"ל דמה וענו בולם לבניין דכתובות דוד דפסל רז'
ברוב והתיר כס"ם וש"מ דס"ם אלים טפי כדברי הרשב"א
כי ע"כ ע"כ ליישב דכי אלים ס"ם היינו כשהס"ם הוא ס"ם
גמור דלית ביה ריעותא כלל אלא שיש רוב כנגדו ככי האי
ס"ם אלים אבל כאן דהס"ם נעשה במיעוט נגד רוב דכיון
דכתיב אחרי רבים אין כאן ס"ם ולא שייך כזה לומר ס"ם לים
כיון דהריעותא כס"ם נופיה כי מן הכה"ר ל"מ מה שהביא
הפלתי מהתו' דכתובות ד"ט ד"ה ואי דמוכח דרוב דאורייתא
דחיי"ם ע"ט דהתם נמי הרוב הוא בעיקר הס"ם דליכא
ס"ם גמור נגד רוב ואין זה ענין לדברי הרשב"א ומיהו דדברי
הראשונים הללו יש להביא ראיה דס"ם באיתחוק אסור דכי
היכי דרוב במקום ספק לא חשיב ס"ם כיון דרובא מר"ת הוא
ה"כ ס"ם במקום חוקה כיון דמר"ת כל ספק אוקי אחוקתיה
דהוי כודאי ויש להשיב על זה כגון שאבאר בהתו' באופן שאין
התירה כלל לרעת הרשב"א דס"ם אלים טפי מרוב :

ועוד

כ"ל ראיה שהרי ר"מ בכל הש"ס חייש למיעוט
ונוהס בחולין ד"ו ודאי ואפ"ה חתיר כס"ם שהרי
לא מצינו בכל הש"ס תאן דאוסור כס"ם וכ"כ דבע"ז דת"א
אסיק כשכרי כלמים מותרים מטעם ס"ם ואם איתא הו"ל
לאסור כי היכי דחייש למיעוט ועם שיש לדחות דהו' תני
לטיבותא מיעוט וס"מ מ"מ ברור כס"ם דאין חולק ואוסר
כס"ם כי אם בע"ז לח"ד כזכחיס דע"ד ש"מ דס"ם אלים טפי
מרוב ומה ג"כ ק"ל לרעת הרומט והפרי"ח דהתיר ס"ם מכח
רוב א"כ הו"ל לר"מ לאסור כס"ם כי היכי דאוסר כרוב ומיהו
אחר הישוב רואה אני דמלכד דאין ראיה מזה דס"ם לים טפי
מרוב אדרבה קשה מכאן לרעת הרשב"א שהרי ר"מ אוסר
נגד רוב ומתיר בחוקה אע"ג דרובא וחוקה רובא עדיף
לכ"ע כמ"ט כיכמו' דק"ט סמוך מיעוטא לחוקה והו"ל פלגא
ופלגא ע"ט ש"מ דרובא עדיף ואע"ג כן חייש ר"מ כרוב ולא
בחוקה א"כ ש"מ כי מומינין כרוב לאו משום דק"ל התרו
אלא דהס דאו להחמיר וא"כ בההיא דכתובות נמי ל' דחששו
בעקסין למיעוט כר"מ אף דאלים טפי מס"ם ופ"ק דהרי בכל
התורה אולינן בחד חוקה להקל לגמרי וכתב הרומט ח"א
דאף במקום ערוה התינו וכיון שכן נראה שגם בדבריה
החשובים אינן כלל ספק בהו' ואיכא חוקה להתיר שרי אע"ג
דכפ"ל

רכב דברים החשובים או דבר שיש לו חתימים אסרו כרוב
ולא חזינו שאסרו בהם גם בחוקה אע"ג דרובא וחוקה רובא
עדיף ש"ע דהם ראו להחמיר כרוב יותר אע"ג דאלים התרו
יותר חס"ס וחוקה ותו מה ראה הכיא הרשב"א דס"ס עדיף
מכרוב וכיון דרוב באיתחוק שרי ה"כ כס"ס ולמ"ס למ"ד דס"ס
עדיף מרוב .

והנה ראיתי להרב פני הושע בכתובות ד"ד ובקונ'
אחרון שתמה ג"כ על ראיית הרשב"א הלזו
דאיחא הא דאלים ליה לר"ס ס"ס היינו משום דאיכא רובא
בהרה דרוב המשפחה כשרים הם וכל דפריש מרובא פריש
ועוד דהגמרה גופה היה לה חוקת התר וכיון דאיכא כל הני
לחתימיותא חס"ה תקל דודאי עדיף כתידי ובקו' נדחק ליישב
דכתי דפשיט הש"ס דה' הללה נתערב במשפח' מ"מ לא פסיקא
מילתא דאפשר דאייורי נמי דתחיל' ספק חלל נתערב חד כחד
וע"ס מה שהשיב על דחיייה זאת וחינו מספיק ראיך יביא
ראיה כמובח זה ש"ל כפשיט הסוגי'א בדראוב' רוב הוא דהתיר
ר"ז לכר כס"ס וגם דאית' להפלי' שהכיא קושיא זאת בשם
חכס אחר והשיב ראיך כזה כדאי לדחות דברי הרשב"א
דהש"ס קאמר דרז' אלום ליה ס"ס ולא קאמר אלום ליה רוב
וס"ס ש"מ דס"ל להש"ס דס"ס לחוד כדאי להתיר ע"ס .

ולרירי גם זה אינו מספיק דהאי דלא תלה הטעם
כרוב דהרי כחתיני' דאיכא ברי' רוב כראיה
העוברת פסל ר"ז בעין אלמנת עיסה דאיכא ס"ס ורוב אע"ג
דהכא והתם איכא תרי לטיבותא וא"כ ע"כ דעיקר ההתר
דאלים ליה ס"ס לרז' טפי מכרי אל' שהרב פי' ז"ל ק"ל עדיין
דאיחא דכנידוק רובא הוא דהתיר ר"ז ואה"כ דס"ס לכר פוסל
ר"ז כי היכי דפוסל גבי דוב ואולם לרירי ל"ק מכל דכריו שהרי
ק"ל רובא להתיר מר"ת וכן ק"ל ס"ס שרי בשל תורה וכן כרי
נכר שמא מהני מר"ת כרוב וס"ס וחוקה שהרי בכתובות ר"ז
נחלקו בכרי ושמא אי מהני נכר חוקת תמוז אע"ג דחוקת
תמוז איס טפי מרוב דק"ל אין חולקין במתון אחר הרוב ש"מ
דברי ושמא עדיף מרוב וכ"ש משאר חוקו' דק"ל רובא וחוקה
רובא עדיף וא"כ כיון שאסרו כראיה מעוברת בכרי רוב
וחוקה דהוי תלת לטיבותא אף דכל חד באפיה נפשיה תתיר
כשל תורה ללא דאסרו כיוחסין ואע"פ כן התיר באלמנת
עיסה דהווי נמי תלת לטיבותא דהיינו ס"ס ורוב וחוקה ש"מ
דאלים ליה ס"ס מרוב וחוקה וכרי ושמא ותו ל"ק מכל מ"ס
דפי' על דברי הרשב"א גם הגד אחר ל"ק מכל דכריו דהרב
פשיט ליה דס' חללה שנתערב במשפחה חשיב רובא להתיר
מריבא .

ולרירי אינו שהרי כפרק כל הזכחים פליגי אי דבר
שכחנין חשיב ולא בטיל או לא ולכ"ע שבעה
דברים רימוני כדאן וחכיריו חשיבו ולא בטיל גם בחולין ד"ק
מבואר דכריה וחתיב' הראויה להתכבד חשיבו ולא בטיל ע"ס
וא"כ נראה דכ"ס דחללה או ספק חללה שנתערב כריבוא שגם
מדינא לא בטיל מדרבנן דכ"ס חשיבו ולא בטיל שאם אהרו
כן בעוף ובבהמה דלא בטילי משום דחשיבו כ"ס כבעל חי
חדכר ובישראל דהר מנין חשיב ככ"ע וכדאי' דלא בטיל ואי
ק"ל הרי ברט"ו דכתובות הקאו ומי בעינן תרי רובי והתנא
פ' חנויות וכו' ואסיק דמעלה עשו כיוחסין ואילו למ"ס מאי
ק"ל לישני שאני כ"ס דחשיבו ולא בטילי משא"כ בט חנויות
אלא ודאי דכאדם לא אמרינן כ"ס חשיבו ולא בטילי הא נמי
ל"מ חיד'י שהרי בזכחים דע"ג שהקאו לחתני' דכל הזכחים
שנתערבו בחטאות המתות וכו' דליכטיל כרובא ואסיק הש"ס
דכ"ס חשיבו ולא בטילי ועלה הקאו ונככסנהו דניירי ונימא
כל דפריש מרובא פריש ואסיק גיורה משום קבוע ולכאורה
קשה דכיון דאיסור שנתערב בלאף לא בטיל אף דכתיב אחרי

רכים להטות דרכנן אסרו דלא ליכטיל משום דחשיבו תו מאי
ק"ל דככסנהו דניירי ונימא כל דפריש וכו' והרי התר כל
דפריש הכת רוב הוא דכתיב אחרי רבים וא"כ אי אסרו חד
כתרי ה"כ אסרו אף בכל דפריש דח"ס ותו מאי ק"ל כו ע"כ
נראה מוכרח דכי אסרו חד כתרי ואף באלף או ריבוא ה"ט
דהרוב בא להתיר ודאי איסור שנתערב בהם דאי אפשר
להתיר כולם ולאסור אחת נחילא אפשר דמי חפסי' דראויה
שנשא"ר היא של איסור ואדרבה ז"ל איסור ברובא איתיה כמ"ס
שם בזכחים דע"ד וע"כ אסרו אבל בפריש חד מן הקבוע
דכאנו להתיר אותו שפירש דאינו ודאי איסור לא ספק איסור
ואדרבה קיל מספק איסור ש"ל איסור כרובא איתיה ולהכי
פריך שפיר גבי תיבותק שגאכסנה גם בי אול' הכובע לנכח
ורוב כשרים אצלה דהוי כל דפריש נמור דככי שאי גם דכרבי'
החשובים התירו אחאי סגריבו תרי רובי ואסיק דמעלה עשו
כיוחסין ואסרו גם בכל דפריש זולת כתידי רובי אכן באלמנת
עיסה דכאנו להתיר כל התערובת דהוי כרין חד כתידי נמור
ככי ואי מדינא אסיר דכ"ס חשיבו ולא בטילי גם בלי מעלת
יוחסין ואין ההתר כי אם מדר ס"ס דגם בדברים החשובים
התירו כס"ס כדכרי' הרשב"א בת' זו ותו ל"ק מכל דברי הרב
זככר עמדתו על כיווד דבר זה אי באדם אמרינן כהו ב"ח
חשיבו ולא בטילי או לא כמ"ס כסי' פ"ט .

אך את זה עומד לנגדי ממ"ס הרשב"א כשיט' מקובצת
לכתובות דס"ו גבי מ"ס ומי בעינן תרי רובי וז"ל
ועוד דלר"ג ודאי כחד רובא וכדלא טענה לא מכשר דהא
אלמנת עיסה דרובא דעיסה כשרים הם ומשום ספק חלל
שנתערב במשפחה פסלינן לכוליה משפחה אע"ג דרובא
כשרים נינהו ואפ"ה פסיל ר"ג ורובא דהתם עדיף דאיכא
תרי ספיקי ור"ג ודאי כין דאז"ל איהי לנבייהו בין דאז"ל איהו
לנבייה פסיל עכ"ל והדבר קשה למ"ס דבאלמנת עיסה לא
שי"ך ביה ביטו' כרוב דהוי כרין חד כתרי בטיל דככ"ס חשיבו
ולא בטילי דההתר לכל המשפחה ולאן על הפורש לכר ההתר
ותו מאי ק"ל וע"כ ות"ע ככר כתבאר דלרירי אי מסא ל"ת
דס"ס אלום טפי מרוב דכרוב שי"ך להחמיר טפי אף דאלים
התרו ותו ל"מ אי רוב באיתחוק שרי דה"כ כס"ס ש"ל דכס"ס
אסיר וע"כ בעיקר ראיית הרשב"א דשרינן רוב אף באיתחוק
בגון חתיבת איסור שנתערב כשתים של התר וכו' והרי אף
חתיב' איסור עם אחת של התר לא חשיב איתחוק לא איקבע
איסור כמ"ס בכריתות דז"ו דמ"ס ס"ל לר"ז דחתיבה חשתי
חתיבות מביא אשם תלוי וחתיבה ס' מלכ אינו מביא ושעם זס
דאיקבע קיל טפי מחוקה שהרי חוקה לכ"ע הוי מר"ת ואילו
בטעם זה דאיקבע פליגי בה אמוראי שם ש"מ דאינו מוסכס
ונראה ודאי דאיקבע במקום חוקה אינו כלום בדמוכח ממ"ס
התו' כריש נרה ד"ה והל"ע ע"ס וכמ"ס ג"כ כס" קיח וא"כ אי
ככ' חתיבות לא חשיב איקבע מכ"ס חד כתרי ומה זו ראיה
לס"ס באיתחוק כגון ספק בשמיטה או ספק דהוי נכר חוקה
לבמרי ועוד דכ' חתיבות של התר ואיסור אי חשיבין ליה
איתחוק איסור כיון דודאי יש שם חתיבת איסור וכדקרי ליה
בחולין דמ"ג מ"מ הרי איתחוק נמי . התר דהרי חתיבת התר
כודאי שם וכל שני חוקות דסתרי כמתאן דלינתנהו דמי כדמוכח
בעירובין דל"ו ע"ס משא"כ כס"ס באיתחוק איסור שאין שם
חוקת התר כלל וראיה לכל זה שהרי ק"ל כל ספק חוקי
אחוקתיה והוי כודאי איסור כידוע וכ"כ כרוב מהתו' ובמות
דפ"ח ד"ה הכא שהקאו דליחייב חטאת וגם הרשב"א
בדורשיו הקשה כן ותירן דאתי הך מוניא כמ"ד דתרי ותרי
פקע חוקתיה ע"ס ש"מ דכל ספק במקום חוקה הוי כודאי
איסור ולא בספק ואילו בחתיבה חשתי חתיבו' אשם תלוי הוא
דחביא ולא חטאת וע"כ כי איכא רוב דנא הוא שיתיר הספק

גושא"כ ס"ם באיתחוק דספק ראשון כמאן דליתיה וחשיב
כודאי איסור וא"כ איך יתיר ספק ב' ודאי איסור ואין קול כל
ספק איסור וכת"ב כי קול חתיכה ושתי חתיכות דחייב אשם
תלוי ולא מטאת היינו אי אכל חתיכה אחת לכד אכל כי אכל
ב' חייב מטאת הרי ככל ספק בשחיטה לאכל חתיכה אחת
דמיוא"כ מה וראיה לאיתחוק איסור לגמרי וע"ק הרי
הרשב"א בתורת הבית דק"ן כתב דחד בתרי כי שרי היינו
לאכול חדא חדא דהוי ספק ולא ודאי דכשאכל הא' והכ' אני
אומר אינה זאת של איסור וכשאכל הג' אני אומר כמה שכבר
כאכל היה האיסור ע"ש וא"כ כס"ם כתיב איך כתיב איתחוק
איסור לגמרי :

והפ"ח

הביא ראיה דגם נגד חוקה גמור שרי כס"ם
ראין לך חוקת איסור יותר מטבעת של ע"ז
ואע"פ כן כי נפל לריבוא ומריבוא לריבוא שרי השום דאכל
אדא ומדא איבא תרי ספיקי וואי בופו של איסור שרי כס"ם כ"ש
חוקת איסור דגרע טפי ע"ש :

ותמוהני

דל"מ מירי דהתם שאני דאיבא רובא כספק
ראשון דשרי מר"ת ואין האיסור כי אם
מדבריהם וע"כ כספק ב' שרי דהו"ל ספק דדבריהם להקל
משא"כ כס"ם באיתחוק איסור דכספק ראשון הוי ודאי איסור
מד"ת דכל ספק אוקי אחוקתיה ומתייתי להתיר ודאי איסור
כספק גריד גס הראיה מת"ש הש"ע בס"ד דאי לקח חן הקבוצ
ונתערב באחרים דשרי מכה ס"ם והא הכא דאיתחוק ודאי
כביל דאי אכלה הו"ל איקבע איסור דמביא אשם תלוי ואע"פ
כן שרינן מכה ס"ם ואהמ"ר הא נמי ל"מ דבאיוב"א אף דאיסור
מד"ת לכ"ע אינו אלא מכה ספק ובי נתיגרס דהו"ל ס"ם שרי
דכל ס"ם שרי משא"כ באיתחוק דספק ראשון הוי כודאי איסור
ואינו באשם תלוי כי אם כמטאת בכי האי מהייתי להתיר
איסור תורה ודאי כספק גריד והרב משה איתחוק איסור
לאיקבע איסור ובכה טורא כינייהו טהה איסור ודאי וזה ספק
עוד הביא ראיה דהרי הכריח הרשב"א דס"ם עדיף מרוב
ובפ"ק דחולין אמרינן דרוב מצויין אכל שחיטה מומחית הם
אלהא אע"ב דאיתחוק איסור אחי רוב ומפקע ליה מחוקתיה
וא"כ ה"ה לס"ם ותדע עוד דהוי כספק דרין ומצויות דאזלינן
בהו כתר רובא הו"ל איתחוק איסור כודאי ומתני בהו רוב
ותינה שמעינן לס"ם דעדיף וכו' :

ולדרי

הא נמי ל"מ שהרי הר"ף והרא"ש בפ"ק דחולין
גבי מ"ש רוב מצויין אכל שחיטה מומחית הקשו
מדאמר ר"ה כהמה כתייה בחוק איסור דש"מ דכספק בשחיטה
למחמר וקול דהלכתא היא התם כבון דאיתיליד ריעותא
בסכין אכל הכא כיון דקול רוב מצויין בשחיטה מומחית הם
כמאן דאיתירע כמה נשחט דחי ע"ש הנה מכואר דכי מהני
נגד חוקת איסור היינו בלא איתיליד ריעותא לפנינו כבון
תנא גריון שחוטט דאין שם ריעותא לפנינו אכל כל שיש
ריעותא לפנינו כבון בשוחט ומתא הסכין פגום וכיוצא
דריעות' וזאת תרע לרוב ונחייב לחוקה בכי האי אזלינן כתר
חוקה וכה"ג כתבו הר"ן בפ"ק דחולין והרובש בהיתן תנ"ח
דכי קול רוב כהמות כשרות ומתני רוב ולא כעי בדיקה על
שום טרבות מר"ת ה"ר שאין ריעותא לפנינו אכל באיתיליד
ריעותא כעי בדיקה מד"ת ע"ש וכבר ביארתי לעיל כס"ם ט'
טעם הר"ף והרא"ש דבי איתיליד ריעותא לפנינו דחי לת"ש
כדיש נדה ד"כ דתרי חוקי דסתרי כמאן דליתנהו דמי וואי
חדא חוקה איתירע וחדא לא איתירע אזלינן כתיב חוקה
דלא איתירע להקל ולהחמיר והוי כודאיו והו ענין תרי לריעותא
החובב כס"ם וא"כ ה"כ חוקה נגד רוב כיון דהרוב איתירע
אזלינן כתר חוקה ורוב כמאן דליתיה וא"כ מה ראיה היא
דאזלינן כתר רוב נגד חוקה וכ"ש כס"ם דעדיף מרוב והרי

ככל ס"ם אינו כי אם דאיתיליד ריעות' לפנינו דע"ז הריעות'
כולהו הספיקו דכלא"ה ספק מצוין וכבון בשוחט בסכין ומתא
פגום דהריעותא לפנינו והרי בריעותא זאת דחיון הרוב
ונשאר חוקת איסור דכי אזלינן כתר הרוב היינו כמתא גריון
שחוטט דליבא ריעותא שאז רובא עדיף מחוקה משא"כ ס"ם
דאיתיליד ריעות' דאי רוב ואזלינן כתר חוקה ה"כ דחיון
ס"ם ואזלינן כתר חוקה דהריעותא חסייע לחוקה ומשו"ל
אלים טפי מרוב ה"כ משוי ליה אלים טפי מס"ם וכל זה לא
נצרכה אלא למאי דפשיט ליה דס"ם עדיף מרוב דאילו למת
שביארתי לעיל דל"מ דס"ם אלים טפי גורוב אין צורך לכל זה
ש"ל דרובא עדיף מחוקה אכל ס"ם לא עדיף מחוקה והראיה
שהביא מסנהדרין דמתני רוב נגד חוקה לא ידעתי מה שייך
בסנהדרין איתחוק אי נחלקו אי חייב או פטור וליבא התם
לא איתחוק ולא איקבע גס הראיה מ"ט מצויות ליבא שם
חוקת איסור דאע"ב שיש שם ודאי איסור ואיקבע הרי יש ב"כ
של התר ואיקבע התר ואררבה איבא רוב של התר ולא חשיב
זה חוקה וראיה דספק באיתחוק מביא מטאת ומתיכה נושתי
חתיכות גוביא אשם תלוי וה"כ כקבוע דמנויות :

עוד

הביא ראיה דהתר ס"ם מכה רוב וכיון דרוב התיר
נגד חוקה ה"כ כס"ם והא נמי ל"מ שכבר ביארתי
דהתר ס"ם אינו מכה רוב כמ"ש לעיל וראיתי בפסקי' וכתבתי
ס"י ק"כ"ט שהביא ראיה מהסמ"ד דס"ם עדיף מרוב דרוב
אינו מועיל בדברים החשובים וס"ם מועיל וכ"כ הרובל ח"ב
ס"י מ"כ וכבר כתבו כלל זה כנה"ג אה"ע ס"י ס"ח אות מ"ט
והרב יד אהרן שם אות ס"ב ותמיה אני על כולם איך לא זכרו
שהרשב"א בס"י ת"א כתב כן להדיא והביא ראיה מהסוגיא
דכתובו' דר' זצ"ע עק"ל בדברי הרמב"ם והפ"ח דס"ל דס"ם
מכה רוב דהרי איבא מנדולי הראשונים והאחרונים דס"ל דס"ם
להתיר כעיון ס"ם המתהפך ואף שיש חולקי' והרמב"ם והפ"ח
מוכללס מ"מ מדעת הסוכרי' כן לא יבאנו ואי ס"ם התירו מכה
רוב מכו"נ אי הוי ס"ם המתהפך שהרי עכ"פ איבא רוב גס
כלי מתהפך אלא ודאי אין ההתר מכה רוב וע"ק דהרי גבי
רוב שרי גס באפשר לפרש שהרי אין אנו כורקין משום טרפו'
כי אם ביחיה משום דשכיח כתי"ש דש"ל בחולין דאי וכבר
ביארתי זה לעיל בס"י ג"ד ואילו בס"ם דעת הרשב"א בפ"א
טריות דבאפשר לפרש אשור הביאו הפ"ח כללי ס"ם ס"י ב'
ואי הוי מטעם רוב מ"ש ס"ם :

ואת

זה ק"ל כתשובת הרשב"א ס"י ת"א שכתב דהתר
ס"ם אלים מרוב דא"כ איך התירו באפשר לפרש
ברוב ואשרו בס"ם ונרדף ישוב .

עוד

הביא הפ"ח ראיה שהרי כתבו חקצת הפוסקים
דבס"ם תפקינן מיר החוחוק ואי כמתון דקול אין
הולכין אחר הרוב אפ"ה תפקינן מיר החוחוק כס"ם באיסור
דהולכין אחר הרוב אינו דין דניויל כתר ס"ם אף נגד חוקה
ע"ש וגם ראיה זאת ל"מ דגם לדבריו כיון דסוגיין דעלמא
דלא מהני ס"ם נגד חוקת תמון א"כ ש"מ דס"ם נגד חוקה
אינו מועיל א"כ גס באימר כימא הכי דאף ש"ל דכי פליגי
היינו כחוקת תמון דהיא אלימותא דמהני אף נגד רוב אכל
בשאר חוקי א"כ גס באימר כימא הכי דאף ש"ל דכי פליגי
דמכ"ל דלא פליגי כהא אי ס"ם דחי חוקה או לא וכיון דקני"ל
כמתון דלא מהני כיה ס"ם נגד חוקה ה"כ בשאר חוקי ומכ"ל
להקל באיסור כלי ראיה כר מן דין דפכרה ואת כתב הרובל
כה"ג כהמה תשובות ולמד כן מדברי התו' בכתובו' ד"ט ר"ה
אי למתב ע"ש והרינו"ט כחלק ח"מ כהמה תשובו' חלק עליו
וכתב דל"מ מדברי התו' ולא ביאר הטעם :

ואדר

החיפוש דאיתי לו כמירושין לכתובות דע"ה גבי
מתני' דהוי כה מוחין דק"כ ע"כ שכתב דכי
כתבו

חשיב איתחוק איסור אכר מן החי שהרי דרוסה גם השימנים
 בכלל ספק אולי נדרסו או ניקבו עד שאמרו אין כדוק לכהמה
 דרילמא במקום דרוסה קשחים כמבואר בטור סי' ל"ב וא"כ
 פיסול זה אין לך פיסול שחיטה יותר מזה והרי איתחוק איסור
 אכר"ה וס"מ דכיון דהיתירו ספק דרוסה דס"ס באיתחוק שרי
 ומה עשה עיקר דעת מור"ם דס"ס באיתחוק שרי ואה"ת
 ל"מ תתריטעמי חדא דא"כ היא גופה תיקשי א"כ לרבריו
 ספק דרוסה גריד סו"ל איסור ודאי למאי דקיל כל ספק
 אוקי אחוקתיה והרי נחלקו אימוראי אי חוששין לספק דרוסה
 וזה לא יתכן להתי'לסום ת"ד כפי רבריו וברנ"ג רחולין אמרו
 איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחוקתיה
 ואילו לרבריו אררכה החוקה מסייע לאסור גם בחולין דת"ג
 אמרו דישב לה קון בושט וספק דרוסה לא חשיב איתחוק
 איסור הפך דעת הרב

כ"י ע"כ ע"כ דכיון דקיל רוב בהמות כשירות הם מינה
 דאינן נקובות או דרוסות וכי איתיליד ספק איניקבו
 או נדרסו אולינן אחר הרוב דרוב דרוסה רובא עדיף דמס"ס
 היתירו גם בשחיטה מצא גדיו שחושין דרוב מוציין מוחיין
 הם כמ"ש בחולין ר"כ וכו' הרשב"א בתורת הבית דת"ד
 דלכ"ע ספק כלבא ספק שונרא דתולין להקל וטעמ' דמילתא
 דרובא דאורייתא ורוב בהמות כשירות הם ע"ש וכי קיל ספק
 בשחיטה פסול התם שאני דכי קיל רוב בהמות כשירות הם
 היינו על ידי התר שחיטה ששחוט כדון וכי שחט ונפל ספק
 באחד מפסולי שחיטה דהיינו שהה או דרס דפיסולים אלו באו
 מחמת השחיטה שנשטונו כשהייה ודרסו וחלה והבדלה
 ועיקור וכהני לא שייך רוב בהמות כשירות הם דפיסולים אלו
 על ידי השחיטה הם באים והרי נפל הספק ככי האי אררכה
 ול אוקי אחוקת' דאכר"ה כל שלא נשחטה כדון כודאי מטא"כ
 ישב לה קון בושט או ספק נדרס' דאין הפיסול מחמת השחיטה
 כי אם מחיים נפל הספק ככי האי אית' רובא ודמי חוקה ועיין
 להת' חולין דכ"ג ד"ה רוב בסוף הדבור

ובר מן דין גם לרבריו ספק דרוסה גריד סו"ל ס"ס
 לנבי פיסול סימנים כיון ש"ל ספק נדרסה ספק לא
 נדרסה ואתת"ל נדרסה ספק לא נדרסה כסימני' וכה"ג כתב
 הכ"ז ב"ד סי' נ"ז בשם מהר"ן חביב דחשיב ס"ס וא"כ י"ל דכי
 נחלקו אימוראי אי חוששין לספק דרוסה מה"ש הוא דת"ד
 דשרי ה"ט דאי משום ספק פיסול סימנים סו"ל ס"ס וס"ל
 באיתחוק נמי שרי ות"ד אסור ס"ל דס"ס באיתחוק אסור
 והרי קיל כת"ד דאסור וא"כ הראיה שהביא מור"ם מספק
 דרוסה שנתערב באחרים התם שרי לכ"ע דהו"ל תלת ספיקי
 לנבי פיסול סימנים וכן ספיקי לכ"ע שרי אף באיתחוק
 וכדעת הש"ך כ"ע א"כ איני רואה ראיה כלל מזה הצד להתי'ר
 ס"ס באיתחוק איסור :

אך את זה מצאתי ראיה כדעת התוס' דס"ל דס"ס
 באיתחוק שרי ומ"ש בשטח מקובצת לכתובות ד"ד
 גבי אלמנת עיסה בשם הרב"ז וז"ל אלמנת עיסה יש מי
 שפירש שנתערב חלל ודאי במשפחה אחת ומאי דקאמר הכא
 ס"ס ה"פ ספק אם הוא חי אם הוא מת ואתת"ל שהוא חי שמה
 הוא אותו חלל שנתערב או שמה אינו זה והתוס' דחו זה
 הפירוש שהוא דוחק שאפילו באמר שמה מת איכא למימר
 שמה הניח חללים בניס וכו' ע"ש והרי ספק חי או מת הוא
 כגד חוקת כדתנן בביטין דכ"ה הוכיח נט והניחו וקן או
 חולה ניתנו לה בחוקת שהוא קיים וכל ספק אוקי אחוקתיה
 ואצ"פ כן כי איכא ס"ס אנו מתירים אף באיתחוק דאף ר"ב
 דאסר באלמנת עיסה אינו אלא משום מעלה ביוחסין ונס
 התוס' הוו מודו ליה להיש מי שפירש אי לאו דאף איתת ז"ל
 שהניח בניס חללים וה"ל ספק נריר וא"כ ש"מ דפשיט להו
 דס"ס

כתבו התו' רכס"ם מפיקין מיד התוחוח ה"ר התם טענה
 דודה כדיו ואיכו טוען שמה דהוי כרי וס"ס נגד חוקה וע"כ
 דהי חוקה אכל ככרי וכרי וס"ס נגד חוק' אה"כ דאינו מועיל
 הס"ס ע"ש וכה"ג דחה הרב פני יהושע בכתובות ד"ד ולא
 זכר שכבר כתב כן הרית"ט באופן דגם ראיה זאת ל"מ
וראיתי להפלתו שהביא ראיה דס"ס באיתחוק שרי
 מת"ס התו' כתובות ר"ט ר"ה ואי דחוקה
 להתר ורוב דרכן לאיסור' אסור ולא מהני חוקה אך רוב דרכן
 נגד ס"ס שרי ע"ס הרי דס"ס גדול מחוק' וא"כ ס"ס באיתחוק
 איסור אולינן בתר ס"ס להתי'ר נגד חוקה את"ר וזה"מ ל"מ
 תידי דהתם ברוב דרכן איכא כנגדו ס"ס וחוקה להתי'ר
 דהוי תרי לטובותא היתירו מטא"כ בספק גריד וחוקה להתי'ר
 ורוב דרכן לאסור אסרו ואין ראיה מזה דס"ס עדיף מחוקה
 באופן דמ"ס אין כאן שום ראיה להתי'ר ס"ס באיתחוק ונס
 כדעת הרשב"א אין כירור גמור ברעתו כיון שיש איסור לשון
 שהמתירים הכינו ברעתו להתי'ר והאחרים לאיסור :

וריה כ"ל ראיה שהרשב"א מתיר בס"ס מת"ס כסיון
 רי"ח וז"ל ולפיכ' איני רואה שום הכשר למה ששחט
 ולא לכלים שנתכשל בהם שאין כאן אלא חדא שפיקא שמה
 אירע לו אחר מאלו או לא ע"כ נראה דאי היה ככ"ד ס"ס היה
 מתיר אצ"ג דאיתחוק איסור דבהמה בחייה וכו' ובדומק י"ל
 שכונתו דאין כאן כג"ד ספק להתי'ר כיון דהוי ספק אחר
 וק"ל אוקי ספק אחוקתיה"ל כודאי איסור ולהכי דייק כמ"ס
 איני רואה שום הכשר וכו' וזה"כ דאי שיה ככ"ד ס"ס אצ"ג
 דק"ל לאיסור ת"מ ספק התר יש דאצ"ג דספק ראשון כמאן
 דליצינה ת"מ הספק כ' ספק גמור הוי אלא דקיל ספק תורה
 להחמיר א"ק לזה שהרשב"א במשנת' הבית ד' כתב דשחיטת
 תי שאינו נזווחה אינו ודאי נכילה כיון דאם יבוא ליהו ויאמר
 דשחט יפה שחיטתו כשיר' כ"י ע"כ יותר נראה כדעת הרשב"א
 להתי'ר ומיהו אינו מוכרח כל כך שיש לזדר וכתורת חטאת
 כלל מ"ג הביא ראיה להתי'ר מת"ס הראשונים בספק דרוסה
 שנתערב באחרים אי חשיב ס"ס כיון דהוי ספק אחר כגוף
 וספק כ' כתי'רובת וזה איתא תיבוק ליה דהוי ס"ס באיתחוק
 איסור דאכר מן החי אלו דבריו והרב' משאלת בנימין סי' ל"ח
 והטו' וש"ך ופר"ה תמהו עליו דלא חשיב בספק דרוסה חוקת
 איסור דאכר מן החי דאין הספק בחוקה שאפשר לדרוסה
 דנשחטה כודאי ע"ש

ואני תמהו ברבריו כולם המבואר בש"ס דספק דרוסה
 לא חשיב איתחוק איסור כי אם איתחוק התר
 שהרי בחולין דכ"ג פליגי אימוראי אי חוששין לספק דרוסה
 וכן ס"ל דאין חוששין ואי חשיב חוקה הא קיל כל ספק אוקי
 אחוקתיה כודאי איסור ואררכה אמרו שם איכא למימר הכי
 ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחוקתיה ופירשו התו' ד"ה
 רוב דהיינו חוקה שלא נדרס ע"ש ואף דקיל כה"ד חוששין
 היינו דלא ס"ל הך חוקה להתר א"כ דגם בחוקה אסרו
 באיתילידי ריעותא לפנינו והתו' חולין דת"ג ד"ה קסבר כתבו
 דכיון דאיכא למיתלי יותר בדריות ארי לא מוקווין ליה
 אחוקתיה ע"ש הרי דספק דרוס' הוי איתחוק התר ולא איסור
 וכן מבואר שם בדת"ג רחולין גבי מ"ש עולא ישב לה קון
 בושט אין חוששין והקשו ת"ס מספק דרוסה ותיירו קסבר אין
 חוששין לספק דרוסה ומ"ס חשתי חתיכו' ותיירו התם איתחוק
 איסור ע"ש ואילו לדעת מור"ם גם ביטב לה קון וספק דרוסה
 הוי איתחוק איסור דאכר מן החי לא ודאי דאין ון חוקה דכיון
 דודאי נשחטה פקעה חוקה ון לבמרי וספק טריפה אינו תלוי
 בה וכן מבואר מהתו' ד"ה קסבר ע"ש

ורנה ראיתי להרב' הגדול בכרתי ופלתי שתמה
 להאחרונים והכריח כרבריו וזו"ר דספק דרוסה

דמ"ס באיתחוק שרי :

ישוב

אחר הישוב חוי הוית דהא נחילא חכרעא
להתיר שהרי גבי אלמנת עישה שנתערב חלל
וראי לא חשיב איתחוק דהרי איכא רוב דרוב המשפחה
כשרים הם וכיון דקיל רובא ומוקה רובא עדיף כמ"ס
בקרואין ד"ב א"כ חוקת איסור הכאה על ידי חוקת חי כחאן
רליתיה שהרי הרוב דוחה החוקה וכי אינטריך הש"ס גבי
אלמנת עישה לטעם ס"ס כרי להתיר היינו דמדרכנן אהרו
דכ"ח חשיבי ולא כטלי א"כ כמ"ס בכתובות רט"ו דמשום
מעלה ביוחסין הנרכיבו תרי רוכי ואע"פ כן לר"ז התיר כמ"ס
כמ"ס בהך סוגיא וא"כ כיון דמר"ת פקע חוקת איסור הכח
רוב א"כ כי איכא ס"ס חשיב ס"ס גמור ולא חשיב זה ס"ס
באיתחוק ותו ל"ח להתיר חכאן ס"ס באיתחוק .

עוד

היה נ"ל ראיה דתוס' ס"ל דמ"ס באיתחוק שרי
דכ"ב רכ"ה וכפכמים דו' דה' הפק נרנשו כמה
שמינו דכמ"ט כרהו גם כמ"ס טחא ורכנן ור"א פלוגי בה
וקיל כרכנן ותירצו דכיון דחירוש הוא ע"כ מ"ל חד הפק מ"ל
ס"ס והרי דעת הסבורים דמ"ס באיתחוק אסור דספק ראשון
כיון דקיל אוקי אחוקתיה והוי כוראי א"כ הו"ל הפק כ' להיות
כפק גריד דהפק תורה להחמיר וא"כ כמ"ס כרהו דעשה
הכתוב כוראי טחא כמ"ס בטוטה רכ"ו וכשאר דוכתי א"כ יש
לאסור בו ס"ס מדינא ותו מאי ק"ל לרכנן דטמאו ס"ס
ואדרכא לר"א הוא שקשה דטמא מדינא גם כמ"ס אלף וראי
דגם באיתחוק פשיט להו להתיר .

אך

אחר הישוב הא נחיל"ח דה"ל דמדינא גם כמ"ס
טחא וה"ט דר"א דכל דלא דמי לסוטה לא ילפינן
וא"כ כמ"ס כיון דלא חזי יליף לסוטה ק"ל דטהור דחוקי
אחוקתיה כמ"ס התוס' כריש נרה דספק דלמפרע כיון דלא
דמי לסוטה טהור ראוקי אחוקתיה ורכנן פלוגי עליה ה"ע
דנהי דיש לטמא כמ"ס אבל מדינא אינו טומאת ודאי אלא
טומאת ספק והם פשיט להו דגם בכמה ספיקי טמא כוראי
ושוברין עליה את התרומה ולהכי הונרכו לטעם זה כיון
דחירוש הוא מ"ל חד מ"ל כ"ס ויש הכרח לדכריהם דגם
כמ"ס הוי כוראי דאי לאו כ"ב ספיקי הו"ל להתיר ומתקני'
דטהרות נזכח דגם כ"ד וה' ספיקי מטמאין .

ודעויות

זה ראיתי להרב פני יהושע בכתובות ד"ד
שתמה בתשו' הרשב"א הלון דמאי ראיה
חייתי מרר' דלא קי"ל לא בחאי דפוסל ברוב כשירים ולא
כחאי דמכשיר כמ"ס באלמנת עישה כמ"ס כ"ב עשרה
יוחסין וא"כ אדרכא איכא לאתויי ראיה איפכא מדר"ג דק"ל
כוותיה דאלים ליה כרי ושחא טפי מס"ס וכיון דכרי ושחא
לחוד לא מהני בחוקת איסור כדלמיק כ"ב האשה רבה
דאפילו עבד אחר דעלהא לא מהימן באיתחוק איסור וכ"ס
שאין האשה עצמה נאמנת לומר מת בעלה כדאיתא התם
אע"ג דהו"ל כרי ושחא ועוד דשכניה תוכיה דער אחר כאמן
בה והיא עצמה אינה נאמנת אלמא דע"ח עדיף תכרי ושחא
של בעל דבר ואפ"ה לא מהני בחוקת איסור וכ"ס דמ"ס לא
מהני בחוקת איסור ואין לומר דהא דאלים כרי ושחא לר"ג
היינו משום דאיכא חוקת התר בהרי כרי ושחא זה אינו דהא
באלמנת עישה נמי איכא חוקת התר כמ"ס התוס' ד"ה
אלמנת ואפ"ה מחמיר ר"ב וכיון דכרי ושחא לחוד לא מהני
באיתחוק איסור כ"ס דמ"ס לא מהני באיתחוק איסור אלן
דכרי .

ולדירי

הא ל"ח שפיקר ראיתו הוא כמנח דער
אחד עדיף תכרי דבעל דבר ועליה חזי רן
דאדרכא כרי דבעל דבר עדיף דהראיה שהכיה וכ"ס שאין
האשה עצמה נאמנת לומר מת בעלה כדאיתא התם אע"ג

דהו"ל כרי ושחא הוא תימא כעניו דאדרכא הלכה פסוקה
היא דהאשה נאמנת לומר מת בעלי כדתנן ביבמות דק"ד
ובאה ואמרה נת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם ואחרו נמי
שם ביבמות דק"ד מת בעלי התירוני להנשא התיירין אותם
להנשא ונותנים לה כתובתה והא דאמרינן התם תנו לי
כתובתי אף להנשא אין חותירין מ"ט דרשתא דכתובה אתאי
כבר פרש"י ובאפוקי מחומא שהרי בעינין ע"ס וכן פסקו כל
הפוסקים כמ"ס כטור אה"ע סי' י"ז וא"כ תימא כעניו אף
כתב הרב דאינה נאמנת וכדחוקי לישב דכריו דהרב קאי
כמ"ס ביבמות דפ"ח מדי התם לא איתחוק איסור הכא
איתחוק איסור ראשת איש וכו' וא"כ ל' דכוונת הרב היא
דל"ס דזה דפריך דלא יהיה נאמן עבד אחר לומר נת בעליך
כיון דאיתחוק איסור א"כ נוב"ש דפריך ג"ס האשה נאמנת
לומר מת בעלי והכל שכן הוא דפשיט ליה דער כשר ואינו
נוגע בדבר עדיף מאשה ונוגע בדבר ואה"ל דלמאי דלמיק
הש"ס משום עינובא הקלו רכנן ה"ל הקלו באשה עצמה
משום עינובא והוא דוחק שאין זה באשונות דכרי ותו
דמ"ס א"כ ועוד דשכניה תוכיה מורה שכבר הביא עוד
ראיה דכרי דבעל דבר גרע מעד אחר ואילו לדרך זה אין
כאן שום ראיה לזה דכרי הרשונים ותו דלמ"ס נחמא שכל
מ"ס כזה הוא בלא יועיל כיון דק"ל דהאשה נאמנת וגם
למ"ס דש"ס אינו מחובר כמ"ס דכרי דבעל דבר גרע מע"א
ולא הו"ל לומר אלף דנוגע בדבר גרע מעד כשר באופן
שדכריו כזה ע"ע אלפי .

גם

כעיקר דעתו דפשיט דכרי דבעל דבר גרע מעד
אחר ק"ל דהרי ק"ל דער אחר כהכחשה לאו כלום
כמ"ס בקידושין דס"ה ודוקא כמעיד נטמאו טהרותיך והל"ה
שותק נאמן אבל כמכחישו אינו נאמן אף למ"ד דער אחר
נאמן גם באיתחוק נחמא דכרי דבעל דבר נאמן טפי מעד
אחר ודעת רוב פוסקים דגם לכ"ע שרי כמ"ס הכ"ז כ"ד סי'
קכ"ז וע"ס בכנה"ג כהנה"ט מ"ס כשם ריאז וע"ק דתנן
בכריתות ד"א דער אחר אחר לו אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי
חייב ואם שנים אחרו לו אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי
ר"מ מחייב וחכמים פוטרין ואמרנו בש"ס הטעם דאדם נאמן
על עצמו יותר נאמא איש ע"ס הרי דכרי דבעל דבר עדיף
טפי מעד אחר דעלמא דהרי עבד אחד בשום מקום אינו נאמן
נגד כ' וכרי דבעל דבר חזינו דנאמן לעצמו נגד שנים א"כ
מינה דגם בדבר דבעל דבר דשייכי ביה אחרוני כגון לאכול
בכיתו דכרים המותרים על פיו נאמן טפי מעד אחר גם
ראיתי בתוס' ד"ד בקידושין דס"ה גבי אחר לו עבד אכלת חלב
או נטמאו טהרותיך והלה שותק נאמן שכתב ואע"ג דק"ל
בכל התורה עבד אחר נאמן באיסורין אינטריך ליה לאכיל
למיתר כהני דנאמן דהוה אחינא הנ"מ דמהימן כדיריה
כגון על פירותיו לומר מתוקנים הם או טבלים וכן האשה
לומר לבעלה טהורה אני או טמאה וכן הטבח לומר זו נכילה
וזה שחטה אבל להעיד על חבירו לומר נטמאו טהרותיך הוא
אחינא דלא מהימן כי היכי דלא מהימן כחמון קמ"ל דמהימן
ע"כ הנה מחובר דפשיט ליה דכרי דבעל דבר עדיף טפי
נועד אחר דעלמא וכ"כ נוב"ש התוס' בכתובות ד"ב ד"ה רב
הובא וז"ל וז"ל דאף למ"ד חייב איכא למירדש שבועת ה' תיהי
בין שניהם ולא בין היורשין דשניהם לא ידעי אלא שעבד אחר
מעיד שחייב לחבירו מנה דכאכזה מתוך שאינו יכול לישבע
משלם ע"כ ואם איתא הרי חייב בלי עסק שכועה דאי כרי
דבעל דבר נגד שחא מחייבו חמון כ"ס כרי דער אחר נגד
שחא אלף ודאי דטענת כרי דבעל דבר עדיף מעד אחר
דעלמא :

ק"ל חמ"ט התום גיטין ר"ב ר"ה עד דער אחר
 כפק"ל מוספיה לה ע"ט ואם איתא איתא דבעל
 דבר לכך נאמן ולא עד אחר הא ל"ק דהוי בערוה ומחון גם
 כעל דבר אינו נאמן כמ"ט בקדושין דס"ר המקדש בעד אחר
 אפילו שניהם תודים אין חוששין לקירושו וכוון דגלי באיסור
 דבעל דבר נאמן ש"ת רבי כתיב ע"פ שנים עדים יקום דבר
 אינו ככלל איסור אלא ערוה ומחון ומינה שגם בעד אחר שגוי
 והראיה שהביא הרב משכיו דער אחר נאמן וכרי דבעל
 דבר אינו נאמן הא נתי ל"ת שכבר עמדתי בחקירה על זה
 ב"ח אה"ע למאי דקיל דנוגע בדבר פסול לעדות כערוה
 ומחון ובאיסורים כשר כשכוי ועדות אשה שמת בעלה
 שהאמה עד אחר אינו נוגע בדבר כשר באיסורים או דינו
 כערוה ושם הבאתי דעת רבינו ירוחם דס"ל השכוי ועדות
 אשה נוגע בדבר פסול ע"ט ולפ"ז ל"ת מהך דשכוי דשכוי
 מדוכא בעי שני עדים כשרים בלי נוגע בדבר דרבר שבערוה
 הוא כמ"ט גבי אשתו ונתה בקירושו דס"ו והם הקלו והכשירו
 עד יחד אך לא ראו להכשיר ג"כ נוגע בדבר ואף שאני
 בענייני דרתי הרבה דגם נוגע בערות הכשירו בערות
 אשה וא"כ קשה בשכוי אף התיירו עד יחד ואסרו בכרי
 דבעל דבר כבר ביאתי הטעם שם דפרישת איש מואשתו
 אלים טפי כי עוה כמות אהבה וחשו דיערה תוקפה לאהבת
 בעלה ומסקרת וכמעט שאין דבר זה צריך דאיה וע"ז אסרו
 כשכוי ברי דידה ושם ביאתי דלמאי דקיל דאיסור שכוי
 מדכריהם אין האיסור כי אם דפסלו עדותה דאי לאו איסור
 שכוי מדכריהם מאי היא דאי באמרה טמאה אבי מר"ת נתי
 אסירת דקיל שוי לנפשה חתיכה דאיסור והוי מר"ת כמ"ט
 לעיל בס"ב ע"ט.

כ"י ע"כ ע"כ באמרה טהורה אבי הוא וש"מ דמדינא
 היתה נאמנת אלא שחשבוה חכמים וזהו עיקר
 שכוי דאסרו מדכריהם ותו ל"ה דכרי דבעל דבר גרע
 חעד אחר וא"כ ז"ל דע"כ לא נחלקו הפוסקים אי ע"א
 באיתחוק נאמן באיסורים אינו אלא בעד אחר דעלמא אבל
 כרי דבעל דבר אה"כ דנאמן לכ"ע ואי ק"ל א"כ בעמות
 דפ"ח דבע"ז לאתויי מטבול וקונמות אחרו אי דידה משום
 דכירו לתקנו וכו' ואם איתא ת"ל דכרי דבעל דבר נאמן
 באיתחוק גם כלאו ה"ט ז"ל דאה"כ וחד מתרי טעמי נקיט
 א"כ ה"ס דהה"ט דינו להאמין לו ולבני ביתו אבל לא
 שאיכל לאחרים אבל בדבר הנוגע לו אה"כ דכ"ב נאמן
 ומה"ט התייר ר"ב כראוה מעוברת כיון דאיכא כרי דבעל
 דבר דעדיף ליה מס"ס ואה"כ דבעד יחד פוסל דגרע טפי
 מס"ס ואי ק"ל חמ"ט התום גיטין ר"ב ר"ה עד וז"ל וא"ת
 א"כ אפילו איתחוק איסור וכו' ואם איתא ליאני שאני התם
 דהוי כרי דבעל דבר אבל ע"א דעלמא חכ"ל.

זיטוב ראיתי להרב פנייהו שע בניטין ר"ב שהקשה
 בדכרי התום דמנה לא מצי יליף דבעל דבר
 שאני והביא דכרי התום דיד דקירושו שהבאתי
 לעיל ע"ט.

והחכם עינו יחוו דכריו סתרינו וינהו למ"ט הרב
 גופיה ככתובות ד"ד כראוה מעוברת כיון דאיכא כרי דבעל דבר גרע
 טפי חעד אחר דעלמא ונ"ת למה שאנו דניס קשה מדכרי
 התום אלו דנראה דגם כרי דבעל דבר אינו נאמן באיתחוק
 וכיון דכרי דבעל דבר עדיף מס"ס חכ"ט דס"ס באיתחוק
 אסיר הא נתי ל"ת כולי האי שז"ל דכיון דער אחר לא למדנו
 כי אם מנה דכרי דבעל דבר לפי דכרי התום אלו והיינו
 לפי מה שביאתי דגלוני חילתא בעלתא דאיסור אינו כערוה
 דכע"כ עדים א"כ מונה ז"ל דון מונה ומינה מה התם אף
 באיתחוק איסור ה"כ בעד אחר דעלמא דאין לומר דנדה

כיון שמתיר עצמה לבעלה הוי כע"א דעלמא וה אינו דא"כ
 כראוה מעוברת כמי שהי היא מתיר לכהן לישאה כי ע"כ
 מחזורתא כרשנין מעיקרא א"כ ז"ל כמו שרחה הרב רבי מהני
 כרי לר"ב כראוה מעוברת היינו כצירוף חוקת כשרות
 משא"כ באלמנת עיסה דכיון דאינה שוענת בדי מתרע
 חוקתה וכן ראיתי להר"טכא הביאו הרב כנאלל לכתובות
 לר"ג דס"א ע"ד דעיקר טעמיה דר"ב משום חוקה דנופה
 ותייב כפי טענת כרי משום דכי לא טענה הכי הרי היא
 כמורה שנבעלה באיסור ע"ט וכה"ג כתב בשמו לר"ה דס"ו
 ע"ד נבי מ"ט אליו ליה כרי לר"ב וז"ל לאו משום כרי בלאחר
 אלא משום חוקה דנופה דמשייע לה ע"ט ויש הכרח לדכרי
 דהרי כרי אחרו לדכרי התכשיר בה פוסל בכתה איהו אית
 לה חוקה דכשרות בתה לית לה חוקה דכשרות ש"מ דהתר
 ר"ב משום חוקה ואיך אמרו כריה לר"ב אליו ליה כרי וכן
 דנראה דההתר משום כרי הוא אך להר"טכא א"ט דאין
 החוקה מועיל כי אם כמענה כרי משא"כ באלמנת עיסה
 דליכא טענת כרי אחרע חוקת כשרות דידה והראיה שהביא
 הרב חמ"ט התום כתובות ד"ד ר"ה אלמנת דכתב העיסה
 אין לה חוקה דכשרות וכו' ע"ט דנראה דהאלמנה גופה אית
 בה חוקה דכשרות הא נתי ל"ת דבאלמנה אע"ג דאיכא
 ריעותא דאינה יודעת בכרי שהיא כשירה מ"מ עכ"פ הנה
 לה חוקת כשרות קודם שחל הספק משא"כ בבת דליכא חוקה
 כלל ואה"כ דגם חוקה דידה גריעה כיון שאינה יודעת בכרי
 שכשירה ואיתרע חוקתה וכעין מ"ט התום כתובות דכ"ב
 ר"ה תרוויהו ע"ט וא"כ ז"ל דבמקום דליכא חוקה כלל ס"ט
 צדיף מכרי ותו ל"ת מזה דס"ס באיתחוק אסיר ויש להכריח
 כן דלכרי הרב דער אחר עדיף מכרי דבעל דבר וכרי עדיף
 מס"ס היא גופה קשה עכ"פ דהרי לר"ב כרי עדיף מרוב
 דכרי פוסל ובכרי מכשיר והרי רוב התייר באיתחוק איסור
 דהתייר חד כתיי וכן דקיל רובא וחוקה רובא עדיף וא"כ כ"ט
 דכרי נאמן בנר חוקה וא"כ תיקשי אף אסרו רוב פוסקים
 בעד אחר באיתחוק אלא ודאי דער אחר גרע מכרי דבעל
 דבר גם לראיה משכוי דע"א נאמן והיא אינה נאמנת מלכד
 מ"ט לעיל לדחות ראיתי בחירושי הרשב"א כתובות ד"ד
 דה"ט כראוה שנבעלה דנאמנת וכשכוי לא דכיון שלא נודע
 שכל עליה שביא כי אמרה לא כבעלתי לא מהתמא דכסיפה
 לה לומר כבעלתי ע"ט ולכרינו גם מזה הסד ל"ת ראיה
 ואת.

גם ראיתי להרב פי' כקונ' אחרון לר"ד דכתובות שהחזיק
 עוד כראיה ואת דהרי עכ"פ בדבר שבערוה כ"ע
 חורו דלא מהני כרי ושמא באיתחוק איסור כמ"ט כימות
 דפ"ה א"כ כ"ט דלא מהני ס"ס באשת איש וליכא למיחר
 דהתם גזרת הכתוב היא דכענין שני עדים דאכתי ק"ו
 מיהא איכא כיון דלא מהני כרי ושמא כ"ט דלא מהני ס"ס
 דהא ק"ל כר"ב דכרי עדיף מס"ס ומתך סברא נדחה הראיה
 שכתב הפ"ח כמ"ט כפנים דכיון דכרי ושמא לא מהני כמחון
 כ"ט כס"ס למאי דקיל כר"ב אלו דכרי והא נתי ל"ט לפי מה
 שביאתי דכי מהני כרי לר"ב ה"ט כצירוף חוקת כשרות
 משא"כ באלמנת עיסה דאינה יודעת בכרי דכשירה היא
 אחרע חוקתה תו ל"ת כרי עדיף מס"ס כי הוכי דתיפשוט
 דס"ס לא מהני בערוה ולפי דעתו ק"ל דהיא נופא תיקשי
 עכ"פ דהרי לר"ב אליו ליה כרי מרוב דכרי פוסל ביוחסין
 ובכרי מכשיר ואי כרי לא מהני בערוה כ"ט רוב וש"מ דרוב
 אינו מועיל בערוה וזה אינו דגם בערוה מהני רוב בכל הש"ס
 ובגיטין דכ"ח שנינו המביא בטו והניחו זקן או חולה כותנו לה
 בחוקת שהוא קיים חטעם דרוב חולים לחיים אלא ודאי כי לא
 מהני כרי ס"ט דכתיב עפו שנים עדים יקום דבר ואה"כ
 דנאמן

דנאמן ואצט' בן נור הכתוב דאינו מתקיים דבר ערוה פי' אם
 כב' עדים ולא המוס דאינו נאמן וראיה דהרי אארו כקידושין
 המקדש בעד אחד אין חוששין ואצט' שניהם מודים הני
 דגרופות כרי להתיר בערוה אינו מטעם דברי' ושמה אינו
 מועיל בערוה דהרי כשניהם מודים ועד אחד למה לא יהיו
 כשניהם אלא ודאי דגורת הכתוב דליכע' שני עדים בערוה
 אה"כ דאחר שנתקיים כב' אם יהיה דבר כרי ושמה אום"ם
 ונהני גם הק"ו שכתב יש להשיב דא"כ ניהא לי קידושין דהוי
 דבר ערוה אינה נאכרת כי אם כשני"כ"ש איסורין הקלים וזה
 אינו רקול עד אחד נאמן באיסורי' וע"ק בדבריו דהרי חוקה
 לא מהני כיוחסין וכרי מהני ואי כרי לא מהני בערוה כ"ש
 חוקה וזה אינו דבכל הש"ס מכוא' דמהני חוקה להתיר מד"ת
 גם בערוה וכמ"ס בפשוט הרומט ח"א פתח יא וכ"כ בגיטין
 דמ"ר שהקשו וניהה חוק' שליח עושה שליחותו ואמרו שם ג"כ
 האשה שאמרה גרשתני באמת חוקה אינה מעיזה בפניה
 ע"ש ואיך יתכן כן לדבריו אלא ודאי רבי אינו מועיל כרי דיה
 לומר דתקדשתי ונתגרשתי ה"ט דאי בעדים קאמרה אי' הוא
 טוען שמה אה"כ דנאם' בקדוכותיה חספק ואי כלי עדים הרי
 גלי קרא דכעי' כ' עדים אף כשניהם מודים

עוד

השיב על ראיתי הרש"כא הלון דמ"ס ערוף תרוב
 ואי רוב באיתחוק שרי כ"ש ס"ם דהררבה ספק
 סוניא מוכח להפך דאף דלר' אליס ליה ס"ם תרוב מ"ת לר"ג
 דפוסל כאלמנת עישה וקול' כוותיה אע"ג דאיכא רוב דרוב
 החשפחה כשרים וס"ם ואלו בתרי רובי אף דליכא ס"ם כגון
 בתיווק' שבאנסה קול' להתיר אע"ג דאינה טוענת כרי כמ"ס
 ה"ה בשם הרש"כא בפ"ח מה' איסורי ביאה הרי דרוב ערוף
 פס"ם והיא קושיא עצומה להרש"כא דקשה דידיה חרדיה
 וחורתי על כל הדרים ולא הצאתי שום מקום לישב אלו דבריו
 והא נמי ל"ק שכבר ביאתי דאלמנת העישה שיש בה תערוכ'
 איסור ובאנו להתיר כל התערובות לא מהני רוב דקול' כ"ח
 חשיבי ולא בטלי משא"כ בתיוקות שבאנסה דהרוב הוא מנר
 כל רפיש הרובא פריש דמהני גם ככ"ח דחשיבי כמכואר
 כש"ם כוכחים בע"ד שהקשו נכבישנהו כי היכי דניירי וניהם
 כל דכריס וכו' אף דאיירי ככ"ח דחשיבי ולא בטלי ואצט' כן
 אסרו כיוחסין כחד כל רפיש והתיירו בתרי רובי ולפ"ד ל"ת
 מוכאן כי אם דתרי רובי עדיפי מס"ם כלי רוב ותו ל"ק מכל
 דבריו וגם מנר אחר ל"ק מכל דבריו שראיתי כשיט' רב כנלא
 לדיר דכותובת בסוניא רתיוקות שבאנסה שהאר"ך בפירושה
 והעלה דלר"ג כיון דבאלמנת עישה ראונה טוענת פוסל כמ"ס
 ורוב אחר מכ"ס דפוסל בתיוקות גם כתירי רובי דהא מד"ת
 ליכא בין חד רוב לתירי רובי ואלו כבפיקי איכא טובא דחד
 ספק להחמיר וס"ם להקל וכי הכשירו תירי רובי אינו אלא לר'
 יהושע וחשיק דכי קול' בר"ג אינו אלא כטוענת אכל כלא
 טענה קול' כד' דאתי כר' בן נורי דמסק רב כוותיה את"ד
 ולכאורה ק"ט בדבריו אי' קול' כדלא טענה להכשיר בתרי
 רובי ולא כר"ג דפוסל היכי קול' כר"ג לפסול באלמנת עישה
 דהו"ס ורוב והני הכריח דמ"ס ורוב ערוף טובא מתירי רובי
 וזה כתירי דסתרי

אכן

נ"ל כדעת הרש"כא אף שהתם דבריו דמכור דגם
 באלמנת עישה קול' כרי' להכשיר באלמנת עישה
 פ"ש כדבריו ולפ"ד א"ש כתשו' הרש"כא הלון שהכיר ראיה
 מררי דפסל רוב והתיר ס"ם דמ"ל דכר' קול' כהא ותו ל"ק
 ממה שהכריח דמ"ס ורוב פוסל ובתרי רובי מכשיר ש"ח דרוב
 ערוף מס"ם שזה אינו שהרש"כא כפירוש כתב דמ"ס ורוב
 ערוף מתירי ואולם ראיתי שם לשאר הראשונים הרמב"ן
 והרא"ה והרמב"ם והר"ן שחולקים עליו וס"ל דלר"ג גם כלא
 טענה ככרי' בתרי רובי מכשיר וכמ"ס פוסל לדיריה ודאי

להוכיח דרוב ערוף מס"ם וגם שראיתי להר"ה שכתב רבי פסל
 ר"ג כמ"ס היינו מי ליכא רוב אכל' אי איכא רוב הכשיר ע"ס
 ש"ח דרוב אליס טפי מס"ם ולדיריה ודאי ל"ת ראית הרש"כא
 ואין הכרח בהך סוניא לאסור ס"ם באיתחוק או להתיר א"כ
 יל לקושית הרב פני יהושע דבאלמנת עישה ליכא אלא ספק
 אחד ורוב דאין הרוב חלכד דמ"ס והרי ספק חללה ספק שקול
 וכי נתערב דחשיב ס"ם אינו אלא תנח רוב ואין כאן ס"ם
 ורוב נפרדים משא"כ בתרי רובי דהיינו רוב העיר ורוב סיעה
 נפרדים חשיבי טפי מס"ם ורוב דהרוב בכלל הספק כ' ואה"כ
 דאי היה ס"ם ורוב נפרדים חשיבי טפי מתירי דובי ותו ל"ק
 מדברי הרב

עוד

השיב הרב פני יהושע על ראית הרש"כא מהא
 דלר' רוב לא מהני וס"ם מהני והרי בהך סוניא
 דתיוקות שבאנסה חשיק הש"ס דכי לא מהני רוב היינו משום
 דגורין רוב סיעה אטו רוב העיר ורוב העיר לא מהני משום
 דאיכא דאולא לנכיהו והו"ל קבוע חשמוע דאי לאו ה"ט היה
 סני' ברוב אחד כיון דאיכ' נמי חוקת התר כהרי רובא ואורא
 לה ראיה זאת את"ר' וזה"ל ל"ת דמכואר כחידושי הרמב"ן
 והרא"ה והרמב"ם דכי חשיק הש"ס גזירה רוב סיעה היינו
 נמי דמעלה עשו כיוחסין דאי שייך לגזור מרינא הו"ל להצריך
 תירי רובי גם ככל התורה ועוד דאי כרוב חסום גזירה הוא
 דאסרו כיוחסין א"כ ה"כ כמ"ס כי אסרו לר' היינו נמי גזירה
 ס"ם אטו ספק גריד

עוד

השיב על ראית הרש"כא דכי קול' רובא ערוף היינו
 מד"ת אך דמרכבן לא מהני רוב במקום חוקה
 דאמרינן סמוך מיעוטא לחוקה והו"ל פלגא ופלגא כמ"ס
 ביבמות דקוט' ורובא דרובא מהפוסקים והרש"כא מכללם
 הסכימו דמרכבן לא מהני רוב במקום חוקה וא"כ למ"ס נמי
 אף אתת"ל דמד"ת שרי אפ"ה יש לאסור מורכיהם ע"ש וק"ל
 כמ"ס שדעת הרש"כא לאסור ברוב נבר חוקה ואלו הרש"כא
 במשמרת הכית ד"ח הקשה דאיך התיירו במנא גדייו שמוטיס
 ברוב נבר חוקה ניהא סמוך מיעוט לחוקה ואיתרע רובא
 ותיירן דכי אחרו הכי ביבמות דאותו מיעוט מרע הרוב מהש
 וחן הרוב התר מחלקו שהרי מיעוט בין מתעברות ורוב
 מתעברות ואותו רוב מיעוט מפילות ולפיכך חשוב לעמוד
 נבר הרוב כצירוף חוקה משא"כ כשחטה ע"ש וכה"ג כתב
 בחירושו ליבמות דקוט' וא"כ לדבריו כמ"ס נמי יש להתיר אף
 דרכבן דהא לא שייך הטעם שחששו ביבמות דקוט'

עוד

השיב ריש לאסור ס"ם באיתחוק דמ"ס לא הוי כרוב
 ומת"ש התוס' ככ"ב דכ"ה גר"א דאפי' כי חוקה לא הוי
 שהרי כתבו דהא דמתמאינן ס'טומא כרשו' היחיד אע"ג דאיכ'
 כמה ספיקי ברתנן כטהרו' היינו דכל' אה איכא חוקת טהרה
 ואפ"ה אחר דחמ"ד דמ"א א"כ מ"ל חר' ס'מה לי טובא ספיקי ואי
 ס"ם ערוף מסוקה היאך דנין ק"ו להחמיר עליו דכתיב דאחמיר
 הכתוב' בחוק' אפ"ה יש להקל כמ"ס דעיר' מינה לא ודאי דסוק'
 ערוף מס"ם דמ"ס ליתיה כי אם סיכא דאיכא חוקה או רוב
 אלא שדממירו חכמים ואצט' כן התיירו כמ"ס את"ר והא נמי
 ל"ת דה"ב דמ"ס ערוף מחוקה ואצט' כן יל דטווא בין
 דחידוש הוא וראיה דבקרדושין דכ"א אמרינן עכר עברי כהן
 מהו כשפחה כין דחידוש הוא ל"ש כהן ל"ש ישכא א"ד הכהנים
 שאני הוואל וריכה כהם מנות וקול' כרב הרי דכחידוש מרכיבין
 בחידוש אף דלא כתיב להדיא וכ"כ בחולין דק"ח דאמרינן דאי
 ס"ד דרכבן מכשד וחלב ג"ס לא במינין דחידוש הוא אי
 חידוש הוא אע"ג דליכא ג"ט וכו' הרי דלפי סנהמיר הכתוב
 ככישול דליתיה כשאר איסורים והוי חידוש אמרינן דה"כ
 החמיר לאסור גם כלי גתנית טעם אי' לאו דגלי קרא להדיא
 דאחשיק ס"ס ש"ח דכחידוש אם הוא להקל כל כמה דמנינן
 להקל

להקל כיה מקלנין וכן אם הוא להחמיר כל כמה דמני' להחמיר
כחידוש חמורנין וא"כ ה"כ כיון שהחמיר הכתוב בספק
טומאה דמריבא טהור שפיר ז"ל דגם בס"ס טמא כיון דחידוש
הוא ולא כ"ת אם ספק שפיקא גרע מחוקה או לא וכן ברין
דאף קול בכל התורה ס"ס להתיר ספק טומאה ברה"ל לא חזי
יליף הכל איסורים בכנין אב כיון דאיבא לתפרך מה לס"ט
שהתיר דהיה טהור ועשאו סתוב ודאי טמא ותו ל"מ הכל
דכרי הרב.

אך את זה ק"ל דכנידה ד"ח מכוואר דס"ט ברה"י ואיבא
רוב דטהור וקשה מ"ש המ"ס ואי ס"ס כתבו התוס'
כיון דחידוש הוא מ"ל חד ספק מ"ל טובא ה"כ מ"ל ספק שקול
מ"ל מיעוט נגד רוב.

ואי לזני דכרי התוס' היה כ"ל ליטב עפ"י מ"ש התוספות
בסוטה דכ"ח ד"ה ברשות וז"ל וי"ל דהכי הלכתא
במירי להע"ש וה"כ ס"ס הוו במירי לטומאה ורובא לטהר אך
לתו' ש'תלו הטעם בחידוש קשה וי"ל דבחידוש אינו לומר
ככנין אב והי"ס ס"ס הוי"ב דגלי להתיר באיסורין צריך ללמוד
אכל רוב דכתיב להדיא והתם לכל דיני תורה שמהע"כ ג"ט
טומאה ברה"ל ואין לבטל בו טעם רוב כל דלא גלי ביה קרא
להראי.

והנה שם ראיתי לו שהכריח דמר"ת אין חילוק בין ספק
גריר לס"ס דכי התירו ס"ס אינו אלא באיתחוק
התר או דאיבא רוב ואפ"ה אכרו והתירו בס"ס ויבא לירון
בדבר חדש דגם ספק בלא איתחוק התר ואיסור להסוכרים
דהוי מר"ת ג"ט בס"ס אסור מר"ת וזה לא היה הי' שאת' חידוש
בוה וגם מרברי התוס' דכ"כ שהביא וכ"כ בפסחים דז"ר ד"ה
ספק קשה לרבריו דהוי התוס' תלו הטעם דטמא בס"ס כיון
דחידוש הוא ולרבריו בלא"ה כל שאר ספקיו ג"ט בס"ס אסור
דמר"ת אין חילוק בין ספק לס"ס אלא ודאי דס"ס בכ"כ שרי
וגם ראיתי בשטת רב כנ"ל בכתובות לרוד דע"כ ע"א שכתב
ו"ל דמר"ת ליבא מידי בין חד רובא לתרי רובי ואילו בספיקא
איבא טובא בין חד ספק לתרי ספקי דהכא לקולא והכא
להחמרא ע"ש ואדרכא מרברי התוספו' אלו יש מקום להכריח
דס"ס דס"ס באיתחוק שרי וכמ"ש לעיל.

עוד הביא ראיה דס"ס באיתחוק אסור מ"ש התוספו'
בכריתות דז"ר ד"ה מדפיא דבלי תני ואפילו אכל
ספק יש בו כשיעור אשמועינן דגם בס"ס מביא אשם תלוי
ע"ש הרי דאף באיקבע לא חשיב ס"ס כ"ש באיתחוק וגם
ראיתי לה רב שער המלך בפ"ט תה"ט מ"ד ר"ע ש'תמה להרבינו'
שנחלקו ברין זה איך לא ראו דהוא מחלוקת התוס' עם הר"ת
בפ"ח מהלכו' שגבות דר"ת פירש למתני' בספק גריר וש"מ
לדריה דס"ס באיתחוק או איקבע שרי ולהתוספו' אסור ע"ש
ולרבריהם היה נראה דמחלוקת תוספות עם הר"ת הוא כמה
שנחלקו סתם תוס' עם ר"נכא בעירובין דל"ה ד"ה ספק ורש"י
והר"ש פירשו כסתם תוספות ולרבריהם ג"ח דגם כמתניתין
דכריתות דתני בה"ג פירושו דאף בס"ס חייב אשם תלוי.

ואת זה ק"ל לרבינו עובדיה דכריתות פ"ד מ"א פירש
ואפילו אכל רלאו ארבעי קאי אלא שאכל ודאי חלב
והספק אם יש בו כזית ע"ש ואילו בפ"ב דתקואות ה"כ גבי
מתניתין דתני ואפילו טבל פירש להפך ומ"מ רואה אני דע"כ
לא נחלקו בו אם באיקבע אכל באיתחוק ז"ל שגם הר"ת
ורנכא יורו דחייב אשם תלוי דאיתחוק חמיר מאיקבע אלא
דעכ"פ קשה דאי מתני' דכריתות מפרשין בס"ס כדעת התו'
א"כ תיקמי למאן דמחייב ג"ט כחתיכה אחת דלא איקבע היכי
מחייב בס"ס דכלא איתחוק ולא איקבע לא היה מי שסבר
דס"ס להחמיר וכבר נרש הרב שער המלך מזה ונרחק ע"ש
כי ע"כ כ"ל דשאני הבא דאף דאי"כ ס"ס כפיטור קרבן דהיינו

ספק לא אכל ואתמ"ל אכל לא אכל כשיעור מ"מ אין כאן ס"ס
שלא אכל איסור תורה דהא קול' חזי שיעור אסור מר"ת וליבא
אלא ספק ראשון שמה לא אכל וא"כ ז"ל דהתו' פשיט להו דכל
שיש ספק גריר לגבי איסור תורה וקול' דאסור ספק מר"ת כיון
דחייב עליו אשם תלוי א"כ אף אי יש ספק אחר אי אכל כשיעור'
דאינו חייב קרבן מ"מ כיון דעבר איסור תורה עכ"פ חייב
אשם תלוי דלא פטר הכתוב פחות חכיות מקרבן כי אם כוראי
ולא בספק ובהכי ז"ק להתוס' למ"ד חתיכה אחת טנינו וגם
דס"ס באיקבע אסור מר"ת ל"מ מזה ולהרב פני יהושע ק"ל
שהוא הכריח לכ"ע בס"ס דאיתחוק דאסור אינו מר"ת אלא
מדכריהם והרי מהך מתני' דכריתות שהביא מינה יש להכריח
דהוי מר"ת מרמיב עליה אשם תלוי.

אך את זה מצאתי ראיה דס"ס באיקבע או איתחוק
אסור מ"מ כשיטת רב כנ"ל בכתובות לר"ט דמ"ג
ע"כ גבי מ"ש אמאי ס"ס הוא ז"ל והקשה כשיטה דאמאי
אמרין כל מקום שאתה יכול להרבות ספיקות ברה"ל ספקו
טמא ויתרן דה"מ בשחוקים שם טומאה אכל אי לא החוק
טומאה בס"ס אין אסורין ע"כ הנה מכוואר דס"ל דס"ס
באיתחוק או איקבע שם איסור ג"ט בס"ס אסור הן אחת
דלכאורה הם דכרי תימה שהרי במתני' דפ"י דטהרות גופה
הוי תיובתיה דתנן כל שאתה יכול לרבות וכו' כיצד וכו' טומאה
בכית ס' נכנס ח' לא נכנס ואפילו נכנס ספק היתה שם ואפ"י
היתה שם ספק שיש בה כשיעור ואפילו שיש בה ס' טומאה ס'
טהורה וכו' והרי כבר ספק היתה שם וכן בספק יש בה כשיעור'
וכן בספק אם טמאה או טהורה בכל הני לא איקבע שם
טומאה כלל ואפ"ה הטמאין ז"ל שהרב מפרש הכי דטומאה
בכית אין בה ספק וכי תנן ואפילו נכנס ס' היתה היינו שגמל
ספק דהוויאו טומאה מהבית וכן בס"ס אי יש בה כשיעור היינו
שהוויאו הטומאה והשאריו קצת ונפל ס' אם נשאר שם כזית
וכן כי תנן ס' טמאה היינו שירוב שהוויאו הטומאה אכל דאו
כשר ונפל ס' אם נשאר מהטומאה או מכשר החי הוא ובכל
הני כיון שהחוק שם טומאה תמילה איקבע חשיב ליה ומיסוג
נראה דאין מהך מתני' אף לדעת השי"ר ראיה דס"ס באיקבע
דאסור שז"ל שאני ס"ס ברה"ל דספק ראשון הוי כוראי כמ"ש
ברכ"ה דמוטה וע"כ טמאו בספק כ' ומינה לס"ס באיתחוק
דספק ראשון הוי כוראי איסור אכל באיקבע דגם ספק ראשון
ספק חשוכ ומביא אשם תלוי א"כ בספק כ' הו"ל ס"ס דשרי
בכל הש"ס ואולי שגם דעת השי"ר כן ומ"מ באיתחוק מכוואר
דעת השיטה דס"ס אסור וכ"כ דעת הרב כנ"ל שכת' אח"כ
כס"ס רפ"פ וז"ל ואת' מאי פריך והא חוקת הכוף עדיף וכו'
וכיון שכן אין לך לומר אלא שתחתיו נכעלה ואין כאן לא ספק
א"ס' כאונס' כרבין ע"ש הנה מכוואר דס"ס באיתחוק ס"ל
דכחד ספק חשיב ואסור ג"ט מצאתי עוד ראיה דספק ספקא
באיתחוק אסור מ"מ כשיטת רב כנ"ל לז"מ לר"ח גבי מ"מ
בזמן שהבעל מודה מיהא יחוייב ז"ל אין להקשות מימא שאני
הכא דהוי ס"ס להתר שמה כבר נרש והחזיר לה אפילו אינא
שלה ואפ"י לא נרש שמה וזה הנס שאכר וכו' וז"ל באשת איש
אין הולכין אחר הרוב כמ"ש במים שאין להם סוף וה"ה דלא
שרי' בס"ס ועוד ראיותו ספק שמה כבר נרש לאו ספק דהא
העמד אשם כחוקת שלא כתנרש עכ"ל גלין תוספות וש"ת
דס"ל דס"ס באיתחוק אסור.

ונ"ל ראיה לאסור דכפסחים ד"ט ובעז' דמ"א ונדה דף
ט"ו שקיל וטרי הש"ס אי אתי ספק מוויא מירי
ודאי וקול' דאין ספק מוויא מירי ודאי ומכוואר שם כהני סוביי
דוראי קרי לחוקת איסור וטוב נפל ספק התר כבון נדרה
חולדה דהחוק חמץ בכית והספק התר אם אכלו וכן בטבל
שיש ספק אם הוויא מעשר וכן בהטיל נפל לכור והספק אם
נדרוהו

ברדו וזכחו התום כר"ה ואם רכי קבעי דלית ספק ויוצא
מירי ודאי להתייר איסור ה"ט דהוי ספק הרביל וקרוכ לוראי
שאכלו ע"ש וכ"כ בפ"ו וכנהר ע"ש והדי כי אסר הכתוב ספק
תורה למ"ד מר"ת אינו אלא ספק שקול דהרי חתיכה נשתי
חתיכו אסר וחר כתירי התייר ש"ת דספק שקול לכד היא שאסר
וא"כ איך אסרו בספק קרוכ לוראי אלא ודאי כיון שהחזיק
לאיסור אינו מוציא תירי חוקה עד שיתכרר כוראי וא"כ מ"מ
נפיק נתי לם"ס דהרי התייר ס"ס נתי אינו אלא שיש לתלות טפי
בהתר תכאיסור וכיון דאסרו בספק גריר שיש לתלות בהתר
יותר תכאיסור ש"מ דאינו יוצא מירי חוקה כי אם כוראי

וראייתי להש"ך שכתב דהרא"ה ככרך הכית דקט"ו
רעתו לאסור והיינו שכתב דטעם ר"י בספק
אחד בגוף וספק ב' בהערובת אמיר ה"ט דהספק א' אסור
מד"ת ונרנש חס"ס דפ"ק דכתובות בפ"פ והשיב דאיכא
חוקת התייר ש"מ דאין ס"ס להתייר כי אם באיכא חוקה או רוב
להתר ובכ"ה אסור והש"ך עם שהרבה להשיב על משאת
בנימין בסכ"ה פסק"ט העלה עיקר לאסור כיון שאין כירוד
כרכי הרשב"א שיש לצרר כדעתו להתיר ולאסור

וראייתי להרכ משאת חשה חז"ר סי' א' דכ"ב שהצ"ע
דכרי הש"ך דבסכ"ה נראה דעתו דאף בחוקת
איסור יש להתייר כס"ס שהרי השיב על הח"כ ש"מ דאין
כשעת מור"ס ואילו לעיל בס"ך נבי ספק דרכנן באיתחזוק
העלה לאסור כיון דס"ס באיתחזוק בשל תורה וספק דרכנן
באיתחזוק שיש הם והתם קול לאסור כח"ש המ"כ בדעת
הרשב"א והצ"ע וזה"ל לא ידעתי מאי ק"ל דהרי אע"ג
דבסכ"ה השיב על ראיות המ"כ שהביא לאסור היינו דל"ת
וגם מת' הרשב"א השיב דל"ת שאסר אך מ"מ כבר הסכים
בסכ"ט דכלי ראייה נקטינן לאסור וזהו ג"כ ת"ש בס"ך בספק
דרכנן באיתחזוק לאסור דשניהם סוב אחד ונקטינן
לאסור

גם ראיתי מה שהשיב על הש"ך במה שהשיב על הרב
מ"כ וכלל דכרי דגם המ"כ מורה דס"ס באיתחזוק
ושאני ספק כשמיטה ע"ש שהאריך והם דכרי תימה דמה בין
ספק כשמיטה לשאר חוקות כגון ספק נתגרשה והרי אין
הטעם לאסור כי אם דבס"ה אוקי אחוקתיה ומה מקום לחלק
בין החוקות וגם הכל דכרי הרב מ"כ מבואר דכל מין חוקה
כיון דבס"ה אוקי אחוקתיה אסור כס"ס גם ראיתי שהקשה
לשיטתו דס"ס כשמיטה אסור תמ"ש התום חולין ד"ה סבין
דיש להתייר ס"ס כשמיטה ע"ש וישב דהתם שאני משום דשכר
כה עצם ולהכי אהני ס"ס את"ר

וקשה דהוי אסיק הש"ס דר"ח התייר אף בלא שכר
כה עצם ונראה דפרשו וכ"כ מוהרש"א דלר"ח
למשקא אף דאין התפרקת פונם טפי מעוד תכסיר מה"ט
דשכין איתרעאוי וא"כ אכתיקשה לתיירן התום הלו דה"ט
דהוי ס"ס דמה ככך אי ס"ס באיתחזוק אסור אכן לרירי
שפיקרא ל"ק שול דר"ח אה"כ דס"ל הכי ואנן דק"ל בר"ה
בלא שכר כה עצם אע"ג דהוי ס"ס ע"כ ה"ט דכהא פלוגי
ב"ה ור"ח וק"ל בר"ה לאסור ואדרבה יש ראייה מהתום
לאסור

הכלל העולה דאין כרכי הראשונים גילוי להתייר
ס"ס באיתחזוק שדרכי הרשב"א סתומים ואין
כירוד כדעתו אך כבר כתבאר דהא"ה והרא"ה ושיטה יוצאה
והרב בגלאל בפ"ק דכתובות וביליון תום ככ"ה דח דעתם
לאסור וכן הסכים הרב השאת בנימין והט"ו והש"ך וגם הרב
פני יהושע הרבה כראיות לאסור ועם שכבר העלתי מה
שיש להשיב על ראיותיו מ"מ אישנוני לא ניקו וניסתוך להקל
כאיסורים וכ"כ דעת הרובל ח"א ס"ס ח' שכתב דאע"ג שיש

ס"ס אין להתייר חרא דהעונור אשה בחוקת איסור אשת איש
ע"ש

אלא דק"ל ששם כח"ג סי' פ"א כתב להתייר בחקוה
שחיתיו מתמצטין ומצטם ס"ס ושוב צידד להחמיר
מטעם דכינו כרוך דלאו כל ס"ס להתייר ע"ש ולא נרנש דהוי
ס"ס באיתחזוק דאדם הטובל בחקוה היה בחוקת טמא וח"ו
דכרי רבינו כרוך ודכרי הרובל הם סעדר לאסור ס"ס באיתחזוק
ועיין בת"כ מ"ח סי' כ"ד רוח"כ סי' ט' וסי' כ"א שהתייר
בס"ס ולא נרנש דהוי ס"ס באיתחזוק דאף אי ס"ל להתיר היה
לו לבאר דגם באיתחזוק שרי וכו"ו לפי קונר ע"ר אינו רואה
מקום להתייר ס"ס באיתחזוק איסור מכל תה שנתבאר

והנה ראיתי בת' יעדות ביעקב סי' ח' שהרבה להשיב
על ת"כ כה"ג שהתייר בקירוסין על ידי ס"ס
בפיסול עדים דליתא רכל דהס"ס בפיסול העדים כיון שיש
להם חוקת כשרות אין לפסולם כדמוכח מת' הרובל סי' רס"ו
ול"ק מת"ש הר"ח בפ"ט מה' עדות שהן ספק אשה וכל מי
שהוא ספק כשר ס' פסול הרי הוא פסול דהתם שאני דאיינו
בטומטום ואנדרובינום דלא היה לה חוקת כשרות מצולם
אבל כהיה לו חוקת מספק אין לפסולו כח"ש הרובל וראיה
מת"ש בכתובות דמ"ד איכא ביעינהו אורועי סהרי וכתבו
מהר"ם והרא"ש דמספק לא מרעינן סהרי וכ"כ הרמ"ט
אה"ע סי' ת' וא"כ מ"מ אי הוי ס"ס והרי חוקת כשרות לא
תהא גרוע מחוקת ממון הקל דקיל דאפילו באלף ספיקי אין
מוציאין מיר החזוקת את"ר

וחזר הוית להרב משאת חשה אה"ע סי' כ' שתמה על
דכרי דמה ראייה הביא מהרובל והרי דכרי
הרובל בספק גריר אבל כס"ס מוצ"ע ולרירי אי תהא
ל"ק דה"כ שהראיה מהרובל הוא דמספק אינו נפסל אבל
כס"ס עיקר ראיותו מ"מ א"כ דלא גרע מחוקת ממון הקל
וזה ברור

גם ראיתי מ"ש על ח"ש דס"ס נגד חוקת כשרות אינו
כלום דהא ק"ל דס"ס באיתחזוק שרי כח"ש הרשב"א
סי' ת"א ע"ש והא נמי ל"ק שול דעת הרב כדעת הסוכרים
דס"ס באיתחזוק אסור כמו שהכריח גדול אחרוני ומנינו הרב
פני יהושע ואיקשה הוא שהרב עדות ביעקב סי' י"ב כתב
בפשוט דט"ס אף באיתחזוק שרי ומה הו"ל לאקשוני ורואה
אני דגם מן הצד הזה ל"ק שהרי הרב קילוף לה דלא גרע
חוקת כשרות מחוקת ממון והרי בחוקת ממון עדיף חוקת
תמ"ס מינה לחוקת כשרות ומינה דכי ק"ל דס"ס באיתחזוק
שרי היינו כשאר חוקי

אך את זה ק"ל בראייה שהביא הרב והרמ"ט ח' אה"ע
סי' מ' דאין לפסול עדים מספק מח"ש בכתובות
א"כ אורועי סהרי וזה"ל מ"מ דהתם עכ"פ לא איתרע חוקת
כשרות העדים דלנכ"כ כשם כשרים הם לכ"ע כח"ש התום
ואין הספק כי אם לנכ"כ ריריה דשוניהו דשעום לריריה וכעין
מאי דק"ל שוי לנפשיה חתיכה דאיסור וכבי האי דחוקת
כשרות בחקומה לכ"ע והספק לנכ"כ זה דשוניהו דשעום כיון
דהדבר ספק כשרים דכה"ג התייר דר"קו אורש ל"ג לצד אחד
כהכחשה דשרי לאכול משמיטתו גם לצד ביון דאינו ודאי אלא
ספק ע"ש אע"ג דשוני לנפשיה חתיכה דאיסור סוי מר"ה
כח"ש לעיל כבי"ב וא"כ אה"כ דספק פיסול עדים דאית"ל לדי
ריעותא לפנינו אה"כ דיש לפסול אותם מספק דהרי בכלל ספק
קדושין דאיכא חוקת פנויה להתייר ובספק טריפה דאיכא
חוקת התייר דנשחטה בחוקת התייר ק"ל לאסור כיון דאית"ל לדי
ריעותא כח"ש הר"ן בפ"ק דחולין והרובל סי' תצ"ח וה"כ
דוכותא וע"ק לני נרנש מח"ש הר"ח בפ"ט דערות ותייר
וק"ט מת"ש הר"ח כפי"כ מה' עדות דתייר אחריו עבר עכירה
ותרי

אליבא דכ"פ חוקה רבופה עדיף כמ"ס בנמ"כ כפ' המרוי
להדיא כי לא אויל רז' בתר חוקה רבופה היבא דליבא חוקה
דממון וכו' וכמ"ס התוס' שם וכו"כ הר"ן בפ"כ דכתובות
לדעת הר"ף ולכ"ע ואחר שמילק חילוק האמיתי איך כתב
וש"ר שזה מחלוקת ואין בזה מחלוקת כלל וז"ל הביא בשם
מהר"ם כהן דדבריו טובים ונכוחים כמה שזמ"ל להכנה"ג
ע"ס

ותמיה אני עליהם דמה ראיה הביאו דמ"ס התוס'
בכתובות דע"ה ד"ה אבל הוא דחוקת הנוף
עדיף משאר חוקי וחוקת פנויה לא חשיבה נגד חוקת הנוף
אבל חוקת כשרות נגד שאר חוקות לא שמענו והנראה לפי
שראו להכנה"ג שכתב לחוקת כשרות חוקת הנוף הכין
דחוקת כשרות הוי חוקת הנוף וזה אינו דחוקת כשרות לחוד
וחוקת הנוף לחוד וכן מובאר בתוס' בכתובות ד"ט ד"ה לא
שכתב דחוקת כשרות נגד חוקת הנוף כתר חוקת הנוף
אולינן ע"ס וא"כ גבי קידושין דהוי חוקת פנויה נגד חוקת
כשרות מכל דחוקת כשרות עדיף וכלי ראייה כודאי דחוקת
פנויה עדיף דכל תרי חוקי דסתמי אולינן כתר דלא איתרעה
דמ"ס בריש נדה במקום שמהדר ונמצא חסר אולינן כתר
חוקת טמא ולא כתר חוקת מקום דאיתרעה דהרי חסר לפניך
שוה ענין תרי לריעותא וא"כ ה"כ בדרון הריבש חוקת
כשרות איתרעה דהרי עכ"פ עכשו פסול משא"כ חוקת פנויה
וגם ראיתי להרומם ח"א סי' מ"א שכתב דחוקת כשרות לאו
חוקה אלימתא כמו חוקת הנוף דכל חוקה שתיא תלויה
כדין לאו חוקה הנוף מקרי

כי ע"כ עיקר חילוק הרכ כנה"ג בין ערוה לממון צריכס
דכה דלמ"ס אדרבה נראה דגם בספק גבי קידושין
נמי לא מהני ביה חוקת כשרות

אך את זה היה כ"ל ראיה דחוקת כשרות עדיף מחוקת
פנויה שהרי התוס' בכתובות דע"ה ד"ה אבל כתבו
ד"ט דחוקת הנוף אע"ג דאיתרעה אולינן כתרה נגד חוקת
פנויה דלא איתרעה ה"ט דחוקת פנויה לא חשיבא לגבי
חוקת הנוף ואילו כמ"ס התוס' בכתובות ד"ט ד"ה לא
שכתבו דחוקת הנוף עדיף מחוקת כשרות הוסיף ביאור
בתוספי הרא"ש דתמיא הא חוקת הנוף איתרעה משא"כ
חוקת כשרות וקול דאולינן כתר דלא איתרעה כמ"ס בריש
נדה גבי מקום ותיירך דהתם ה"ט דאיבא למימר חסר ותמיא
ע"ס ואם איתא לישני דחוקת כשרות לא חשיבה נגד חוקת
הנוף כמ"ס התוס' לגבי חוקת פנויה אלא ודאי דעשיט להו
דחוקת כשרות אלים טפי מחוקת פנויה ומיהו אחר הישוב
הא נמי ל"מ שראיתי להרומם בחידושיו לכתובות לדע"ה
שהקשה כרכרי התוס' הנו' דתמיא שאר דחוקת פנויה דלא
חשיבה נגד חוקת הנוף אע"ג דלא איתרעה משא"כ בכל
שאר חוקות ותיירך דשאני הכא דלרירה אשת איש גמורה
וכאמנת על עצמה להחשיב אשת איש ודאית' ואיך נחשיבה
דחוקת פנויה ע"ס ודבריו נכוחים למכין וא"כ ל"מ דחוקת
פנויה גרע טובא מכל שאר חוקי כי ע"כ אינו דואה טעם
בתירוץ הכנה"ג:

ובר מן דין ק"ל דא"כ לדבריו מנינו פסולי פרות לגבי
ממון וכשרים לגבי ערוה ולא שמענו חידוש כזה
ותו דערוה דכע"ב עדים יליף דבר דבר מממון כמ"ס
בקידושין דס"ה וא"כ לכל מילי שוים ערוה לממון ותו דהר"ת
והטור וש"ע אה"ע סי' מ"ב ס"ה כתבו דהמקדש בספק
פסולי עדות צריכה גט מספק וסתם בכל מין ספק גט מספק
דפסול דשע תשמע הרי דגם בקדושין לא מהני חוקת כשרות
נגד חוקת פנויה גט תירוץ הסמ"ע ק"ל דכיון דחוקת כשרות
איתרעה משא"כ חוקת פנויה כתר חוקת דלא איתרעה
אולינן

והרי אחרי לא עבר דנפסל מספק וכרכרי הר"ת כתב הר"ף
וכל הפוסקים וולת ר"ח והר"ה וכבר הביא הכנה"ג סי' ל"ד
מחלוקת זה והכריע כדעת הר"ח וסיעתיה דרכים מינה הרי
להדיא דנפסל מספק וב"ת דהתם שאני דכל ספק תרי ותרי
אליס איבא ת"ד דמד"ת לא אמרינן בהו חוקי אחוקתיה
ואיבא ת"ד דמד"ת מהני החוקה ורכנן אסרו במקום חוקה
כמ"ס בפ' ד' אחין ונחלקו הראשונים במהן קול וע"כ עכ"פ
לפחות נפסלים בספק תרי ותרי דרכנן אבל בשאר ספקי
אה"כ דמהני החוקה להתיר לגמרי ולהכשירם זה אינו שהרי
הר"ם חיוון בת' סי' כ"ד והפ"ח ח"כ סי' ק"ה והחשנה למלך
בפ"ר מה' תלויה יחד כולם העלו דגם בכל ספק דין תלוי
במחלוקת זה דהר"ף והר"ם ע"ס ר"ח והר"ה והיינו דכפירוש
נחלקו אי חוקת כשרות עדיף מחוקת ממון דלהר"ף חוקת
ממון וערוה עדיף מחוקת כשרות ולר"ח חוקת כשרות עדיף
וא"כ תימא הוא עליו דנקיט בפשוט כחוקת כשרות עדיף
הפך דעת רוב הפוסקים וגם דעת ר"ח והר"ה דס"ל הכי לא
זכר את דבריהם ועכ"פ ראיה לסתור הוא קול בתרי ותרי
דנפסל מספק דחוקת ממון עדיף:

וסבור הייתי ליטב קנת דבריו שרואה אני שהרומם
חולק להר"ם חיוון ופ"מ והמ"ל שהרי באה"ע
סי' ת' דנ"ג ע"ד כתב דספק פיסול עדים חוקי אחוקתיה
דבחוקת כשר קאי ואינו נפסל כל שאנו דנין תחילה בהכשרו
של פדאו פיסולו ונרש מה"ס הר"ף בתרי ותרי דנפסל
מספק דהתם שאני תרי ותרי ספיקא דרכנן ולא נעמידו על
חוקתו ע"ס הרי שחולק כזה וקשה להפ"מ והמ"ל איך לא
נרשבו מדבריו הרומם ות"מ אינו מספיק לישב בזה דרכי הרב
פרות ביעקב דמלכד דאיך לא זכר דרכים פלוגי להרומם
כזה כמ"ס בר מן דין דהוא ז"ל הביא הראיה דחוקת כשרות
עדיף מממון וזה אינו לדעת רוב הפוסקים וגם הרומם כת'
זאת הכריח דחוקת ממון עדיף מחוקת כשרות באופן
שדבריו נ"ע:

והנה אחת דהיא גופה קשה בת' הריבש סי' רס"ו
שכתב דאין עדים נפסלים מספק דאוקי שהרי
בחוקת כשרות וזה סותר דעת הר"ף ורוב
הפוסקים בתרי ותרי דנפסל מספק

שוב ראיתי להכנה"ג ח"ת סי' ל"ד הנה"ט אות פ"ד
והסמ"ע סי' ל"ד ס"ק ס"ט שהקשו כן ומכלל
דכריהם מובאר דפשיט להו הפך דעת הרומם דל"ד ספק
תרי ותרי אלא אפילו בכל מין ספק דאילו לדעת הרומם
פעיקרא ל"ק מדכריהם ומיהו להכנה"ג קשה שלא זכר דכרי
דכו הרומם והקשה בתם ולעיקר קושייתם תירץ הכנה"ג
דנרון הריבש בקדושין דליבא דרמא דתממוא שאמר העמר
ממון על חוקתו ולכן מוקמינן נברא בחוקתיה אבל כרון
הר"ח הוא כדכר שבממון דחוקת ממון עדיף מחוקת הנוף
וראיתי בספר השק שלמה סי' ל"ד אות ס"א שהקשה להכנה"ג
דפ"כ לא פלוגי כי אם בספק תרי ותרי אבל בשאר דכריס
לא ואף מהר"ם חיוון לא הביא האי פלוגתא אלא כנ"ד דהיה
תרי ותרי עכ"ל מכתבי הרב מר אביו והם דבריו תימה דכרי
הר"ח הם בספק פוסקים ודיעוהו לתרי ותרי ש"מ דאין חילוק
ביניהם וכבר ביארתי שזה דעת הכ"מ והמ"ל ג"כ והרומם
הוא שחולק עליהם ולא ראה גם הוא את דבריו:

עוד כתב הכנה"ג ש"ר שנחלקו כזה ר"ח והר"ף ועוד
שהחפה פסק דכרי הריבש ואפילו בממון והסמ"ע
חילק דנרון הריבש שאני שבטעה שהעיד לא כודע ריעותא
בהאי נברא ולכן מוקמינן אחוקתיה את"ר וראיתי שם כס'
השק שלמה בשם הרב רבי אבא דתמה עליו דע"כ לא פלוגי
אלא בדאיבא חוקה דממון אבל כרליבא חוקה דתממוא

יֵד סִי קָל קָלִיא

לְהַדִּי קוֹנֵי הַסֵּפֶק סִי קִי

אולינן בקול בתקוה שנמרד כרוס כרה
ואם באנו לומר שדעת הרובש כר"ח והרזח אינו
מפסיק בדבר שהכריעו רוב רבותיו הפך זה אין
כידו לחלוק עליהם וכ"ש שיהיה סתם נגד דעתם
כלי ראיה

והנ"ל

כישוב דברי הרובש שאני התם רבין דהעירו
דנתקדשה הדי החוקה אשת איש דסוקלין על
החוקות וכל יום השיב חוקה וכינפל ספק כשיסול ערים
אח"כ כרי לבטל הקידושין אררבה כל לבטל חוקת אשת איש
וכפ"ג לא חשיב חוקת פגויה ראיתרעה לגמרי שהעירו
שקבלה קדושין ועבר וזן מה והו"ל חוקת כשרות כלי שום
חוקה הנגד וקול דאולינן כתר סוקה אפילו ראיתרעה וכה"ג
חילקו התוס' בכתובות דכ"ג ד"ה תרווייהו ע"ש ונדון
הרובש עדיף טובא כמבואר

ומפרשת

העבור כל ראה למה שנתפקתי לעיל
כס"י וא"א הא דקול חוקת כשרות אם
הוא חוקה ארכש הרוב דרוב ישראל כשרים ואם הכאתי
דעת הרב חוק לשאל והרב פני יהושע דס"ל דרוב הוא ולא
חוקה וזכ"ל זה דפיה בידן ע"ש והרי בכאן נחלקו אי
חוקת כשרות עדיף ממון וא"י הוי רוב תיפוק ליה דקול אין
הולכין בממון אחר הרוב וגם מכלל דברי הראשונים כדון זה
מוכח דחוקה הוי ולא רוב ומ"מ בעיקר דינו נראה דס"ס
בקידושין יש להתיר דאף שכתב הגילונין תוס' דבא"א לא חשיב
ס"ס היינו כס' מגורשת אבל ס' קידושין דאיכא ס"ס וחוקת
אין ספק שיש להתיר אבל בספק דבידושין ג"ל דאין להתיר
וגם ראיתי להרב בכרד אליהורבה דס"ה דוס"ו שהאריך
להוכיח כן והחמיר גם כס"ס קידושין גם כ"ת הוכיח כס'
נכונות עולם שדרכם החדש האריך להוכיח כן דס"ס במקום
חוקה אינו כלום וכ"כ דעת הרב המחבר שם כס"י וא"א דהו
ע"ש

והנה

אמת שראיתי ברוכ רבני האחרונים בעיבונא
בס"ס דאף דאיתחוק איסור התירו אך זל דמטוס
עיבונא הקלו דברי האמינו עד אחר אע"ג דהוי דבר ערוה
וכע"כ פדים כשרים מטוס עיבונא ה"נ סקלו בס"ס וגם על
הרוב כי התירו ס"ס כאיתחוק היינו כספק דפלוגתא
דרכותא דאע"ג דס"ס כפוסקים גרע טפי חשאר הפיקי
כמ"ש הרובש שול דס"ס פלוגתא דרכותא חד ת"מ לענין זה
כ"ל דעדיף טפי שהרי בצדוף שני העינינו איכא רוב
פתיירי ורכו מהני כאיתחוק דרובא וחוקה רוכא עדיף
אבל פ"ס שאינו של פוסקי' כאיתחוק אינו רואה חקום להתיר
ומיהו לעיל כס"י קוד העלתי שדעת הר"מ דכי ק"ל כל ספק
אוקי אחוקתיה לאו דהוי כוראוי לא דחשיב ספק גמור ואסור
מד"ת דכלי חוקס דעת הר"מ דכל ספק שרי מד"ת ע"ש וא"כ
לדעתו אין חקום לאסור ס"ס כאיתחוק טפי מאיכא כיון
דהספק ראשון אינו כוראוי הו"ל ס"ס גמור דשרי גם כשל
תורה ומיהו שם כס"י הנו' בתכתי דרוב הראשונים חולקים
פלוני כוה דס"ל דספק בחקום חוקה חשיב כוראוי איסור
ולדירכו ודאי אין טעם להתיר בס"ס וכ"ל קנת ראה לאסור
שהרי בשטת ר"ב ד"ט דכתובות כס"י וייא דף פ' כתב כס'ס
הראשונים דהירושלמי שם אוכר כספק קוטה גם כס"ס
והס"ס בכלי חולק ע"ש וקשה דהרי בירושלמי כמנה דוכתי
התיר ס"ס כשל תורה ומ"ש ספק מוטה אכן למ"ש א"ש דכיון
דספק ראשון הוי כוראוי כמ"ש כמוטה דכ"ח ע"כ כס' ב'
הו"ל כס' א' ואסור וכת' אררבה תיפשוט חס"ס ככלי דהתיר
ס"ס גם כמוטה הא ל"ת ש"ל דספק קוטה שישאלו הכתוב
ודאי היינו ספק על ידי קנינו וסתירה אבל שאר הפיקי לא
וכ"כ דהרי כס"ס כרה"י דלינן תמוט אסור גם כס"ס וע"כ

ה"ט דהס"א' הוי כוראוי וא"כ י"ל דבני פלני הירושלמי והס"ב
ככלי הוא דלס"ס בכלי דוקא כספק קנינו וסתירה ע"א
כוראוי והירושלמי ס"ל דכל ספק סקול כמוטה עשאו כוראוי
וכ"מ לפ"ו דבקיננו וסתירה אי נולד כו הפך כ' לכ"פ אסורה
לפי מה שנתבאר ונ"ו ומ"ה ז"ל דפ"ב לא נחלקו בס"ס
כאיתחוק אי שרי אלא כשכאוי שני הספיקות כחתת אבל אם
כאו זה אחר זה כיון דכטעה טולד הספק א' לכד חשיב
כוראוי איסור כינפל ספק אחר איך נתיד איסור תורה כספק
גריד וכה"ג חילק הרשב"א בתורת הבית דקט"ו גבי ספק
אחר בנוף וספק אחר בתערובת ועיין דהי"ח ס"י כ"ח
שכתב דהר"מ קאטילין הכין ברעת הרשב"א דס"ס בערוה
להחמיר אף בקדושין והר"מ חלק והביא ראיה דגם בערוה
ס"ס להקל ואין דאיותיו מוכריעות להתיר כס"ס דגט דהוי
ס"ס נגד חוקה דכי התירו כיוחסין דעדיף מערוה אינו נגד
חוקה ונ"מ שדעת הר"מ קאטילין נ"כ להחמיר וכל ראה
מח"ש הרש"ך ח"ג ס' ק"כ שכתב השואל להתיר יבמה
שנפלה לפני אנוס שבפורטוגל מטעם ס"ס ספק חי ספק מת
ואתמ"ל חי כיון שהיא כמדרכת מין ונ"ו אין לחוש לזיקתו
והרש"ך תמה עליו דאין לספק שח"א מת שכל שלא ידענו שמת
אוקומין ליה אחוקתיה כמ"ש כפ' כל הבט דלשמה מת לא
חיישינן ע"ש הרי דפשיט ליה דלא מהני ס"ס נגד חוקה
ברעת האובדים

ונ"ל

עוד ראיה דס"ס דאיתחוק אינו ס"ס מח"ש כנרה
דכ"ט ע"כ אבל בס"ס לא אחר א"ד לא ת"ש כיון
דאחר ר"ש חוקת דמים חן האשה ל"ש עומדין ל"ש יושבין הרי
דפשיט ליה לס"ס דס"ס אינו במקום חוקה

סימן קד"א וספק

ספיקא לעשותו כידים אי
שרי כתב דר"ם חיד סימן
ת"ה דנ"ט בחולין דכ"ב בספק דרוסה אסור למוכר לבני שהא
ימכרו לישראל אע"ג דהוי ס"ס ה"ט שכל ס"ס יש לנו להקל
כהיה דפתח פתוח ששדבר ביד האדם הוי ס"ס ואתה כל
לאסור אותו אל תאסור וספק אבל ספק דרוסה כשהוא ביד
אסור ואתה כל להתיר לכתמילה מטעם שח"א כי הא ודאי
אין להתיר לכתמילה ע"ש גם ראיתי למהר"ש ח"ג למה"ר
עוריה יהושע שכתב ראיה מח"ש גבי היה ארכא רטב
כחשתא פסקו הט"ח ס' תס"ו לא ימכור החטים לבני שהא
ימכרו לישראל ע"ש גם הרמ"ט חיד סי"ב הקשה כהך סוביא
דלישתרי למוכר לבני החטים שנכללו איסור דרכן לכד הוא
ראית כהו והו"ל ספק דרכן דשתא ימכור הבוי לבוי אחר
והכריח חוה דס"ס וספק דרכן לא שרי כי אם כשכבר נעשה
הדבר ס"ס אבל להתיר ולעשות ס"ס בידים לכתמילה לא ע"ש
וכדברי הרמ"ט ק"ל כוה שהכין דחטים שנטבעו במים אינו
חזן גמור לא דרכן וזו תימה דמפל דברי הראשונים הכואר
דהוי חזן גמור מד"ת וכבר ראיתי בסדר אליהורבה וזו"ש
דח"ב שקרמני ותמה עליו כוה וע"ק דלא היה צריך להכריח
זה מהך סוביא דל"מ למ"ש הראשונים דהוי חזן גמור דהיה
לו להכיא מח"ש המדרכי כפ"ב דפ"ו ס' תת"ל דכתב הר"מ
כשם הראשונים דפת ישראל שאפלו בוי אסור אפי' לזבני לגוים
דלמח' אתי לזבני לישראל כחיישינן כפ' כ"ש גבי היה
ארכא רטב כחשתא וכו' הרי שאסרו גם כספק דרכן
זכספן כש"ע זר ס' ק"ב א"ק בדברי המדרכי מה דאיה הכיא
מהיה ארכא רטב כחשתא והרי נתבאר דהתם חזן גמור
מד"ת הוי אבל בדרכן מכל דחיישינן ככה"ג וס"ר שיש
ראיה גמורה דגם בדרכן חיישינן מח"ש כפ"ו דס"ה והוא
כרי דמיסו דנפל עליה חכית של מן שרייה רבא לזבני לגוים
איתיביה הנד שאכר כו כלאים ופסקו הר"מ כפ"ו חבל' נ"א
ונ"ר ס' קל"ד ואריסתם יעם אינו אלא דרכן ואכ"ה אכ"ו

בספק שחא יוכרנו לישראל וא"כ תימה להרוחש דהיה לו להביא תקן סוביא דהיה ראיה תכרתה וכ"כ בחולין דכ"ב בספק דרוסות שהקשו דליוכנונהו לבנים ותיירו אתי לזכוני לישראל והרי בספק דרוסה גם לשמואל ראסר אינו רואה בו איסור תורה דאף לדעת הסוכרים בספק אסור מדת אינו אלא בלא איתחוק התר אבל בספק טריפה דבחוקת התר קיימא כה"ס בחולין ר"ח נשמטה כחוק' התר עומדת דמה"ט איכא מ"ד להתיך לגמרי ספק דרוסה כה"ס בחולין דה"ב וע"ש כתו' וא"כ לכ"ע נראה דאין בספק דרוסה איסור תורה ואעפ"י כן אסור למכור לבני ס"מ דגם כדרכן אסרו ואת זה ק"ל להתרדכי בפ"כ דע"ז סי' תתנ"ג נבי ההוא פרי דחישו דנפל עליו וין שכתב תכאן יש לזוהר שלא למכור טריפה חיס לבני כיון שאינו ניכר דשחא יוכרנו לישראל ע"ש וקשה דלמ"ל ללמוד מהך סוביא והרי בחולין דכ"ג הוא ש"ס ערוך נבי ספק דרוסה ומכ"ס בודאי טריפ' אם הוא טריפות שאינו ניכר וכ"כ הטור דאסור למכור לבני ודאי דרוסה או ספק דרוסה כפי' נ"ו ואת זה ק"ל להרב סדר איהו רכה שס שמתה להרוחש מעיקר הסוביא דפסחים ד"ח דהקשו לרבא דהתיך לזכוני לבנים מדתניא בגד שאכד בו כלאים לא יוכרנו לבני ואם איתא לדברי הרמב"ם דבני ארבע דטבע אין חימומו לא דרכן תאי ק"ל תכד שאכד בו כלאים לישני שאני התם דהוי כלאים מדת' לא ודאי דחימומו מדת' וק"ט דהיא גופה תיקשי עכ"פ שהרי בע"ז דס"ה הקשו לרבא דהתיך בחטים שגפ"ל עליו וין לזכוני לבני מדתני בגד שאכד בו כלאים והרי סתם יגם דרכן ותו תאי ק"ל מכלאים דת' לא ודאי דהש"ס פשיט ליה דאין חילוק בין דרכן לשל תורה ומה"ט אסרו בספק דרוסה ובפת של גוים ומהו תמהני למהר"ש לאהוי בס' גופי הלכות פי' תל"ו שהביא מחלוקת ר"ז ור"ת בספק טריפה שנתערב באחרים אי חשיב ס"ס רל"ז ספק אחר בגוף וספק שני בתערוב' אינו ס"ס ופסק הכ"ז להחמיר כוותיה כתב ומטעם זה פסקנו הלכה למעש' עם הרב כה"ג בארם שהיה לו ביני ספק טריפה והיה רוצה למכרם לבני והיה מרקדק בה"ש סי' פ"ו הטי"ד אין מוכרים ביני טריפה לבני שחא יוכרנו לישראל ולא נקט ביני ספק טריפה ואמרנו שיש להחמיר לדעת ר"י כיון שכבר נאסרו הביני' המספק ומאי דנקט הטור ביני טריפה דכפלוג' לא מייירי צ"ש ותמהני איך יתכן והרי אסרו בסתם ייגם דרכן בע"ז דס"ה והלאונים ג"כ כפת של גוים דרכן ס"מ דלא חשו לספק דשחא יוכרנו לבני ואיך יתיר ר"ת למכור לבני ביני ספק טריפה משום ס"ס ואי כדרכן אסרו כ"ס בספק תורה להחמיר דחמיר דאיכא מ"ד דהוי מדת' ובהדיא אסרו בספק דרוס' גם בעיקר ריוקו בטור תאהני דהרי כתב הטור אין מוכרים ביני נכילה וטרפה לבני והרי בינת נכילה איסורו דרכן כמכור שם בטור דהתיך ספק בינת נכילה פה"ט דה"ל ספק דרכיהם להקל משא"כ ספק בינת טריפה וא"כ איך יתכן דאסור למכור לבני בינת נכילה דרכן ויתיר בינת ספק טריפה דהוי כזיבא בארעא גם הנה אחר ל"ת דיוקן דאנכ נכילה דלא שייך לחינקט בספק כיון דשרי גם לישראל נקוט כודאי גם לטרפה כאופן שדבריו נ"ע אך את זה תמהני כדכרי כולם כחאי דק"ל להדגד"ס והרח"ש והרימט והר"ש לאהוי דלישתרי למכור לבני ספק איסור מטעם ס"ס והרי כתבו התו' חולין דכ"ה ר"ה ובנחמ' וז"ל ונראה דתקנת בעלמא הוא שצטו חכמים בחקום שאין חכריוין שלא לקנות מן הגוים לכתחילה אעפ"י שרוב טכחי ישראל כי היא דאחריון בגד שאכד בו כלאים לא יוכרנו לבני דילמא אתי לזכוני לישראל אע"ג דהן דרין לא הו' לן למיחש דאזלינן בתר הדוכ עכ"ל הרי שהכריחו דגויה דרכן הוא וחשו כה גם בחילי דרכן וגם נגד רוב ותו' ל"ת חוס ראיהם דלעשות

ס"ס לכתחילה אסור ונ"ע וכדכרי התו' מכור אתה' ס"מ קצ"ח שכתב דגויה דרכן היא ואסרה גם באיסור דרכן וכעיקר דברי התו' אלו ק"ט דמשמע דבגד שאכד בו כלאים מדת' שרי דכטל כרוכ והרי התוספו' כגדה דס"א ר"ה בגד הקשו דליכטיל כרוכ ותיירו דלא שייך ביטול כרוכ כששניהם התר כל חד באפי נפשיה וכ"כ הר"ן בפ' בתרא דע"ז ושאר ראשונים וכן פסק הר"מ בפ"ו מהל' כלאים ה"ה דכלאים אין לו שיעור וכ"כ הטור סי' רנ"ט והרא"ש ומה"ב והרשב"א בת' סי' רנ"ט וא"כ תימה הוא תאי ק"ל להתו' דליכטיל כרוכ והכ"ל בשיבוך דברי התוספות דה"ב דגם הם מוודו דלא שייך ביטול לכלאי' ואש"ה ק"ל דהוספתה' אהנו בבלות בכל מקום שיושבין בעיר שרובה גוים הוי וא"כ ניזיל בתר הרוב וגימה דאינו תוכר כי אם לבנים דרכים נינהו ומעין זה כתב הכ"ז א"ח סי' תקט"ו בשם א"ח וז"ל או אפי' סתם בעיר שרובה גוים נינהו מותר המכיל לזכך הרוב חביא ע"ש וה"כ דכוותא זה כ"ל עיקר בפ"ו דברי התו' טוב אחר החיפוש ראיתי שעיניך ראיתי דבני אחרונים נוהגי סוביי דאין להתיר לעשות ס"ס בידים כבר קדמוס נהר"ס כר ברוך בת' הרשב"א סימן תתנ"א בתבואה שנמחאו בה חטים מוכקעות וטומאן קודם פסח ויש יותר מששים של התר אי שרי לאוכלם בפסח השיב דלמ"ד דחמץ כיון דשרי אחר הפסח ע"י תערובת הו"ל דבר שיש לן התייחס ה"כ לא כטיל אך למ"ד דכל דכעניה אסור לא חשיב דבר שלמ' היה חקום להתיר אך יש לאסור דאין תכטלין איסור לכתחיל' וכי ביטל כמזיד אסור דאי לא כן היה ארבע דטבע בחשתיא אמאי לא התירו לערב בחיטויאשר וליוכניהו לבנים דהו"ל ס"ס דילמא לא תוכני לישראל ואתמ"ל בפסחא גופיה מה בכך הרי כטלי' כבר בששים אלא כל כה"ג דמערכ בידים אע"ג דלא מכוון למחלוניהו בפסח לא תהני ליה ס"ס את"ד הנה מכור דקפשיט מהך סוביא דאין לעשות ס"ס בידים לא שהרמט שהבין בחטים שנארו בחים חימומו דרכן הביא ראיה דלישתרי דהוי ספק דרכיהם אך נהר"ס דפשיט ליה דהוי חמץ מדת' הביא ראיה דלערכ עם רוב דהתד אך אחר השיב חזי הוי' דארבא למכור לבני לא חשיב לכתחיל' שהרי עיקר טעמו תלה דלערכ בידים לא תהני ס"ס מכלל דלמכור לבני תהני ליה ס"ס ומיהו בעיקר דברי מהר"ם בס"ס זה תם אני לא אדע מה ס"ס שייך כיון דאייירי שבכר כטלו בששים והרי ס"ל דלא חשיב דבר שלמ' וגם מכל דבריו מכור דס"ל דלא אחריון חוור וניעור וא"כ כי אכיל' להו בפסח אין כאן איסור כלל ואי מנד איסור אין תכטלין אס"ל אתי עלה הרי אין בו דר התר כי אם שחא יוכרנו לבני וס"ל ספק נדיר ואיך עשה זה ס"ס והכ"ל דאיסור לשון יש כדכרינו וז"ל דילמא לא תוכני לישראל ואתמ"ל דמוכני לישראל לא יאכל מהנהו חטים בפסח וכו' ולשני דרדים אלו אין כאן מכטל איסור כלל וזהו שסיים דאפי' אתמ"ל דיאכל לישראל בפסח גופיה מה בכך שרי בכר כטלו בס' וכוונתו דעל אכילת החטים אין בו איסור כי אם על ביטול אס"ל והרי איכא ס"ס לא ודאי דלערכ בידים לא תהני ביה ס"ס וכלי עירוב אי אפשר דלנכי בל יראה ליכא אלא חד ספק דאתמ"ל ימכור לישראל אף אי לא יאכלם בפסח קעבר ככל יראה ומינה לכ"ד דהטחניה נעשית כמזיד הו"ל מכטל אס"ל כמזיד ואסור לאוכלם בפסח כאופן שזה שלמדו דלהתיך בעין מוכירה לבני משום ספק שחא לא ימכור לישראל לא חשיב ספק ל"ת בין דכרי התו' דס"ל דחש זה גויה דרכן ובין לדעת מהר"ם שהוא לא כתב כי אם לערכ בידים לבד ואי ק"ל דכרי מהר"ם דס"ל דשחא ימכור לישראל הוי ספק בחור ח"כ איך אסרו בע"ז דס"ס כה"ג כסתם ייגם דהו"ל ספק דרכיהם להקל וגם המרדכי כתב בשחא לאסור כה"ג כפת של גוים אע"ג דהוי דרכן ז"ל דס"ל דהס לא גורו כי אם למכור

אין צריך כריקה 'מטום דמוקמינן ליה בחוקת' כדוקה וכו'
 וק"ט כיון דספק תורה היא אע"ג דאיכא חוקת התר דברוקה
 צו"מ הא איכא חוקת איסור כנדרה וא"כ חוקי חוקה נגד
 חוקה וכו"ל ספק שקול אלא ודאי דכל שהאיסור והתר נכריים
 כפ"ע לא חשיב איתחוק איסור ע"ש וק"ל דחוק איסור לחוד
 ואיקבע איסור לחוד דכי קול דאולנין בתר חוקה אינו אלא
 חוקה גמורה ואיקבע איסור לא שמענו כי אם בחיוב אשם
 תלוי בכריתות דח' לר"כ וחלקו עליו בטעם זה וראיה
 דכאיכבע חיוב אשם תלוי דהיינו כפך ובחוקת חוקה מביא
 חטאת דהיינו ודאי כמבואר בתוס' כתובות רכ"ב ר"ה הבא
 ור"ה באשם תלוי ע"ש וא"כ באיקבע איסור כספק דרכנן
 אין לו ראייה לאסור אף אי קול באיתחוק אסור אלא שהש"ך
 ס"ל דגם דאיכבע אסור אך שגחה חוקה חקמי איכבע זו
 אינה תורה ועיין בהרי"קו שרש קע"ב דר"ו שלמד בקו' מדרמה
 חוקה להתיר גם באיקבע איסור ועיין בתוס' נדה ד"ב ר"ה
 והלל וכו"ש לעיל בסו' קזח ועיקר דאית הש"ך דגם באיקבע
 איסור חשיב איתחוק איסור ממ"ש הרש"כא כת' סי' ק"א ע"ש
 ק"ל דלא היה צריך לזה דש"ס ערוך הוא בחולין דה"ד ומ"ש
 גמתי התיבות ומשמני התם איתחוק איסור ע"ש ומיהו אין מזה
 ראייה שהרי עכ"פ איתחוק כתי התר ואין זה חוקת איסור
 חד"ת כגון חוקת אשת איש ובהמה בחייה בחוקת איסור וכן
 כל חוקות שבש"ס הם חוקות על הודאי בלי שום ספק ואח"כ
 נולד הספק בכי האי אולנין בתר חוקה אבל תערובת חד
 במד דקודם התערובת היה אחת בחוקת התר ואחת בחוקת
 איסור וכי נתערבו שקול הוא חד התר ואיסור וחוקה חנין
 דחוקה לחוד ואיקבע לחוד וכ"כ ראל"ה תקשי היכי קול חד
 בתרי בטיל והרי אע"ג דרוב עדיף מחוקה ת"מ סמוך מיעוטו
 לחוקה והוי פלגא ופלגא בח"ש ביבמות דקוט א"ו שאין זה
 חוקה גמורה וא"כ זל דע"כ לא אכרו בס"ס או בס' דרכנן כי
 אם נגד חוקה אבל נגד איקבע איסור אה"כ דמהני ס"ס או
 ס' דרכנן

סימן קל"ה י"ט

לחקור למאי דק"ל כטו"ר סימן
 קי"ב דפת בעל הכית גוי אסור
 לעולם אף אי קלאו הפלטר מחנו דבתר התחלת דהיינו אחר
 מי טעמא אולנין שכן דפת רוב הפוסקים אך צריך ביאר אם
 לקח פת בע"כ גוי ופדרו ועשה פת או תכשיל מחנו אי שרי
 ש"ל דכי קי"ל הכי היינו הובא דאיתיה בעיניה משא"כ
 כגשתנה לנחרי חתם שהיה וזהו כ"ל לדמות זה למאי דק"ל
 גבי שבת בטור א"ח סי' שי"ח אין ביטול אחר ביטול ויש
 סמך לאכור מת"ש חור"ס שם בסו' תע"א וזל מזה שנאפה
 בתקנה ואח"כ בתפירה ונילושה ביין ושמן אינו נקרא חנה
 פשידה ואסור לאוכלה בע"פ ע"כ ויש לדחות וס"ל להל"ט
 כח"כ סי' פ"ג שאסור לבשל הפת כדי לאוכלו יעש וזל דה"ד
 היכא דאיתי הפת בעיניה ש"ר בתשובת יבין וכעז שגדפס
 מחדש כח"א סי' ע"ו דאסר פת בע"פ כ"כ ששחקו עד אשר דק
 לעפר וערכו כדכריים אחרים דכיון שנאס'תו לא פקע איסורו
 יעש והוא ראייה גמורה לאסור ככה"ג

סימן קל"ו י"ט

לחקור בהתר שתיית הקהו"י דלא
 אסור מטום בשולי גויים שראיתי
 לחכמה"ג בסו' קי"ג ובתשו' חו"ד בסו' קנ"ה שאמר ואלום
 הפר"ח בסו' קי"ד ס"ק ו' התיר הקהו"י והנה נוקלטי חת"רי טעמי
 הא' דאעפי' דאינו נאכל כמות שהוא חי ועולה על שולחן
 מלכים מ"ח אינו עשוי ללפת בו את הפת והכ' דבטל הקהו"י
 ע"ז המים כח"ש התו' בפ"כ דע"ז יעש ושמני טעמים אלו ככר
 כתכן בתשו' באר עשק סי' ק"ה יע"ש והנה טעם הראשון
 ככר הכיאו מר"ן המחכ"ב בתשו' הנו' ורחאו' אך טעם הכ'
 לא וכו' הרב ונראה ודאי דעל טעם זה הוא מנהג העולם

והת"ח בכלל להתייר: אך רואים אני דאין זה מספיק כי אם
 לשתות הקהו"י בכית או בקרנות של גויים אבל לאכול הקהו"י
 שחצרכין אותו עם שוקא"ר כדי לאוכלו אין טעם כלל להתייר
 דלא שייך ביה ביטול וגם לקנות הקהו"י הקלוי ע"ג גוי כדי
 לבשל הוא בכיתו אין טעם זה מספיק להתיר דהוי מחטב
 איסור לכתחילה דגם כדרכנן אסור וכמ"ש חור"ס שם בסיומן
 קי"ב ס"ד יעש ואין לומר דהעול' אמתו על טעם הראשון שכת'
 הפר"ח כיון דאינו עשוי ללפת בו את הפת דלית להו לראיית
 הכנה"ג בזה שהרי הכנה"ג בסו' קי"ג ובתשו' סי' קנ"ד העיר
 העיר דנהגת העולם כדעת הרמב"ן דאיסור כג' אינו תלוי
 כי אם אם נאכל כמות שהוא חי או לא וא"כ חאי"ג"ה אם אינו
 עשוי ללפת בו וכו"ת כיון דעיקר ביטול הקהו"י אינו הקלו"י
 כי אם הכניסול שחכשלים הקהו"י עם חו"ס וא"כ הו"ל גמורה
 ביד ישראל ג"ם זה אינו מספיק שהרי כתב הש"ע בסו' קי"ג
 ס"ט וזל אם ביטול גוי כמאכל בן דרוסאי ונמרה ישראל י"ט
 לאסור יעש וקלו"י הקהו"י לא גרע מחיטול מאכל ב"ד כי
 ע"כ כ"ל דהמחמיר לקנות הקהו"י ע"ז ישראל ונא' הידי ספק
 ועליו תבא ברכת טוב ולקיים מצוה העולם נראה דס"ל
 דאכילת קהו"י קלוי אינו קרוי אכילה שאינו כדרך הנאה ולא
 אסרו מטום כ"ג כי אם כדרך הכאתו ואכיל' קהו"י עם שוקא"ר
 הסוקא"ר הוא הנוכסירו לאכילה ועיין בתשו' בית יהודה כח"ד
 סי' כ"א

סימן קל"ז עמודתי

על אבן הטוטון הנקרא
 טכאקו הניקח מן הגוים
 כיו"ש דאפקקים כי לפעמי' מולפין אותו במתם יינם וראיתי
 להרב שער המלך כפ"א מהל' מאכלות אסורות שצמד ע"ז
 והעלה להתיר דק"ל ריחא לאו מילתא ושוכ' נסתפק דאולי
 דמה שנתנים בו יין הוא להחיותו וא"כ הרי נהנה דחיות
 את האבן הטוטון והתיר גם כזה דיון בשאינו מינו כס' ושמא
 יש בו ס' ואיכא ספיקו טובא ספק אי התם יינם אסור בהנאה
 וס' אי נתינת יין הוא לריח או להחיותו וס' יש בו ס' את"ר
 וק"ל שהרי כתב הרשב"א בת"ה דפ"ו באיסור גבינות הגוים
 כשם הרמב"ד דאין הולכין באיסור של גוים אחר נתינת טעם
 והעלה שדכרינו עיקר ג"ם הר"ן בפ"כ דע"ז כתב סכרת
 הרמב"ד הלזו גבי גבינות הגוים ג"ם הרמב"א בע"ז דל"ח
 גבי ככשין שש"ג כתב דכאש"ג לא הלכו אחר ג"ט והכי
 רהט כוליה פקדי' לדברי הרמב"ן ואחרים עמו ונ"ל דלגבי
 איסור הנאה ג"ם דפת הרמב"ס כן שכת' כפ"ה ח"מ גבי ככשין
 ש"ג דאסור אף דלית בהו ככ"ט וכן העלה עיקר רש"ל בסו'
 פ"ל כל הכשר והפר"ח ב"ד בסו' קי"ב ס"ח כ"ד ובתשו' דוכתי'
 יעש וכוון שכן לא נ"ת איש בו טעמים או לא ואע"ג דבסו'
 קנ"ה העלתי דרבו הסוכרים דגם באש"ג הלכו אכ"ט מ"ח
 לא ירעתי היכי סתם להתיר נגד דעת הראשונים אלו וכו'
 מן דין יש לפקפק עדיין דהרי קול דמחמין ומעמיר או מתכל'
 אוסרים בכל שהוא והם הלכות פסוקות וא"כ ה"כ דנותנים
 אותו להחיותו דמי להך דאסורים ככ"ש ועיין כד"מ בסו'
 קיד שכתב בשם אר"ה דאי נותנים יין להחיותו או להטעמו
 אסור ככ"ש ועוד יש לגמגם שהרי כתב הרשב"א בתשובת
 סי' ל' וגם בתשוב' שהביא הכי ב"ד סימן קל"ד ובת"ה דק"ן
 והרא"ש בפ' הסוכר את הפועל גבי מתני' דאלו אוסרי ככ"ש
 זהר"ן שם גבי מתני' דיו"ט שנפל לכוד דכל המכשיר הנואכל
 אינו בטל בס' יעש וא"כ ה"כ זל כיון דמכשיר את האבן
 והחיותו אינו בטל בס' ואין בכל מה שהביא הרב הכי' כראי
 להתיר אכן כ"ל להתיר דאבן טוטון אינו בודאי שנותנים
 כיון כי אם לפעמים לכד כח"ש הרב בעיקר כפיקו וחששא
 שלמה שנינו דככשין ש"ג שדרכן לתת לתוכן יין דאסורים
 באכילה ומתירם בהנאה ופסקה חס"ד בסיומן קיד וכל
 הפוסקים

הפוסקים: והיו שאיפת הטאבאקו אינה אכילה דאף בזהך שרי ואינה אלא הנאה: כי ע"כ כ"כ דגם הראשונים דס"ל דאין הולכין באש"ב אש"ב אינו אלא לגבי איסור אכילה אך לגבי הנאה שרי גם באש"ב ואי מטעם חכשיר ב"כ אינו אלא איכא דירוע כו בודאי שנתניבו ויין אבל על ספק שרי בהנאה שהיו כת' הרשב"א הביאו מר"ן בסיומן קיד דכשין שירוע שנותנים בהם ויין לא חמני הולכת הנאה לים דכיון דמכשיר המחל אש"ב כאלו הכל ויין ועש' ואעפ"כ התיירו בהנאה ככשין שדרגן לתת ויין וע"כ ה"ט דלא חשיב מכשיר כו אם כשאינו נכשר וולתו וכיון דכולם אינן נותנים הרי נעשה כלי היין ולא חשיב מכשיר: וגם מטעם זה י"ל דאף אי חשיב כמחצת ומעמיד כל דליתיה האיסור כענינה שרי בהנאה כת"ש בע"ז דל"ה גבי חוריים ונ"ש שם כיון דאוקמי קמוקים חשיב כאותיה כענין הכי הכא לא אוקמי קמוקים ודינו כמוריים: ותתני להרב הכו' שלא עמד בכל זה: ומפרשת העבור ק"ל להכנה"ג כתשו' כי ק"ט שנשאל אם יש התר בככשין ש"ב והשיב דכרכר שררכן לתת בהם ויין או חומץ אסור בהכילה ומותרים בהנאה ואם בירוע שנותני' אסור גם בהנאה ותתני מזה למנהג קוטטא שמהנין בו התר והשיב דאעפ"י שנותנים בו חומץ הוא מעט ומיין בשא"מ בטל בהם: וע"ז דאין לא וכו' רעת גדולי הראשונים דס"ל דאין הולכים באש"ב אש"ב וגם הר"מ כפי' המשנה כת' דה"ט דהתיירו בהנאה דכרכר בטל טעם היין ועש' דאעפ"כ אסרו באכילה וכמו שביארתי כו' בסיומן קל"א ואף דגם הבאתי דעת הפוסקים החולקים ע"ז דגם באש"ב הלכו אש"ב מ"מ לא היה לנו לפתום התר והיה לו לכאור:

סימן קל"ח יט' לחקור על המנהג שנהגו

להתיר בגבינות הגויים אם ראה החליבה וגם העמדה הישראל באופן שאין בהם השא איסור מכל ההטעות שנאמרו כש"ס בענין גבינות הגויים דאכתי יש לאסור כל שלא סייע הישראל בהעמדה גם ככי האין בכלל בגזרות גבינות הגויים דמה"ט קול בהעמיר בעשבים אפ"ה אסור דאעפ"י שנתבטל הטעם לא נתבטל הגורה דאעפ"י שכתורת חטאת כלל פ"א הביא החלוקה כזה דהמרדכי אסר ואגור' התייר וכתב במפה בור סי' קט"ו דנקבו להתיר כדבריו הגורה הלא ראינו להרב ש"ך דהרבה להשיב על זה דאין להתיר שגם האגודה לא התייר ואחריו החזיק בכל ענין הפיר"ח דכריו עד שכתב דרכים ונדולים בדוריו טעו בדקן זה ע"ש ולעומת זה ראיתי להרב גנת ורדים ח"ח כלל ג' סו' כ"ח דנקיט כפשוט התר כזה עד שלא חש להביא חולק ע"ז ע"ש והוא תמוא אידך לא חש להשיב על דברי ש"ך ופר"ח שפעלו דטעות גמורה הוא להתיר כזה ואעפ"י שהכנה"ג ביד סי' קט"ו הנכין אות כז' עמד על זה וסוף דבר בתב דהמנהג להתיר מ"מ אין בדבריו התר גמור דאף או האגודה חתיר כיון דמהר"ם ור"ש בן אברהם אסרו והש"ך והפר"ח פעלו בדעת כולם לאסור קשה הדבר להתיר כי ע"כ פתיתי לבי למצוא סתם להתיר לקיים מנהג ישראל ולפי שראיתי דעיקר ראיות הש"ך והפר"ח לאסור הוא חומצ' כפ' כל הכשר ולפי קע"ד אררכא מדבריו ראה להתיר הנני מביא ת' הר"ש בן אברהם כקצור: וזל' ושאלת על קיבה שהעמידו בה חלב הרבה ועשו גבינות וכו' תשובה אעפ"י שכתב ר"ת דאין העמדה אסרת אלא בששים שמא לא אחר למעשה וכו' ומעולם לא ראיתי ליקח גבינות מהגויים לפי שראה ישראל החליבה כשחלבו עד שעשאן גבינות שאין לחוש לניקור ולשרף הערלה ולסומן חזיר: וגם ק"ק לר"ת דרשמואל דאחר דטעם איסור גבינות שמעמיד בעור קיבת נבלה וכו' ע"ש ומדבריו הבינו כפשוט מור"ם וש"ך ופר"ח דאוקר בזה

ישראל כל מעשה גבינות הגוי בהתר כל שלא סייע ישראל בהעמדה כמ"ש ומעולם לא ראיתי וכו' ותתני לדבריהם אידך יש טעם שייכות דברים אלו למה שקדם שכל להכריח הפך דעת ר"ת דמעמיד בטל בהם' היכי שייך דין זה שאנו דנים דלא נגע במאני דעסיק אי מעמיד איסור בטל בהם או לא וע"כ לדבריהם שאחר שכתב ומעולם לא ראיתי וכו' כתב וגם ק"ק לר"ת וכו' ודברים אלו לדעתם קשה לזווגם ועוד דתיבת וגם לדבריהם קשה להולמם וע"כ לדעתם דכשהזכיר שאין לחוש לעירוב דחלב טמא או לניקור או שרף ערלה וסומן חזיר למה שתק חשני טעמים אחרים שאמרו כש"ס האחד דמעמידן כחומץ והב' דמעמידן בעור קיבת נבלה וטעם זה עשו עיקר הרף והר"מ ולא חשו לשאר טעמים ואידך לא חש להם שהרי מבואר בדבריו דס"ל דקול דכולהו טעמי שנאמרו כש"ס באיסור הגבינות זה דבר מותמים כענין כי ע"כ כ"ל כוונת חרדיו שח"ש ומעולם לא ראיתי וכו' פירשו דמהו ק' לדעת ר"ת דהעמדה בטל בהם' דהרי מעולם לא התיירו ליקח גבינות הגויים אף דלא שייך טעם דעירוב חלב טמא דהיינו שישראל רואה החליבה דלטעם זה יש לחוש שיערב חלב טמא ואיך בהתר ס' וגם בטעם ניקור אין ביטול לאדם נחש וגם בטעם העמדה כשרף ערלה דכיון דהערלה אינה בטילה אלא באחד ומאתים ומסתמא אין כחלב נגד העור אחר המאתים דאפי' אחד מטשים צורר הרב אחר' דליבא וכו' והרי מבואר בהר"מ בה' מ"א וכו' כפי' המשנה כפ"כ דערלה משנה ת' דמין בשאינו מינו בטל בהם' גם בערלה והרי שרף כחלב מיין בשא"מ הא ל"ק דכבר כתבו התו' בכיפה דל"ט כד"ה משום דמים ומלח לגבי עיסה חשיבי מין במינו כיון דאי אפשר ללוש עיסה כלי מים ח"כ ה"כ זל' אין הגבינה נעשית כי אם כמעמיד וגם לטעם דמחליקים פניה בשומן חזיר אי הוה שייך אסור גם במיעוט דהרי האיסור עומד בפ"ע וניכר ואי אפשר לכבר האיסור וכה"ג לא בטיל וכעין מ"ש הר"מ כפ"ג מה' מ"א הטו' גבי חמאה ע"ש וע"כ לא היו אוסרים כי אם שהעמדה היתה בעור קיבת נבילה או כחומץ דהיינו הב' טעמים אחרים שאמרו כש"ס ואילו לר"ת דמעמיד בטל בהם' למה היו אוסרים והרי מסתמא בכל העמדה יש יותר מטשים בחלב והרי נבילה ויין בשאינו מינו בטל בששים אלא ודאי דקים להו דמעמיד לא בטיל וכוה' א"ש מ"ש עור גם ק"ק לר"ת דרשמואל וכו' דהיינו אחר מטעם מעמיד אי בטל בהם' ונרחק ליישב דשמא אין בחלב ס' ואסרו מוספק ולפ"י תידוך מבינה דאם היה דואה העמדה ישראל שיהיה בדבר התר גם הא' מורה להתיר וזהו דבריו האגודה וכבר ראיתי להכנה"ג שדחק כפי דברי המרדכי להסכימו עם דברי האגודה כרי לקיים המנהג ולדידי כל מוכרח כת"ש ותתני למור"ם וש"ך ופר"ח כמה שהבינו בדבריו: וכ"כ להתיר מ"מ הר"מ כפי' המשנה כפ"כ דע"ז כמתני' דגבינות הגויים וזל' וכמו כן כשאנו רואים הגוי שהעמיד החלב בקיבה עצמה מותר לנו לאכול אותה גבינה וכו' ע"ש הרי נראה דעתו להתיר באגודה וש"ך להרב פרי' תואר ביד סי' קט"ו והרב מנחת יעקב כלל פ"א סק"ד שהביאו ראיה זאת וכ"כ דעת הרשב"ם בת' סי' תקכ"ד שכתב ומטעם זה הגבינה מותרת כשעמד עליה ישראל וכו' ע"ש הרי דמתיר בעומד ישראל ע"כ בהעמדת גבינות אעפ"י שלא ראה החליבה וכ"כ ככ"ד דראה גם החליבה גם ראיתי לשה"ג ספ"ק דע"ז שנראה ברור מדבריו להתיר כל שישראל עומד על נכו' ע"ש שלמר הן מדבריו מהר"ם וכ"כ דעת מהר"ם מ"מ כשמו הביא ח"ס סי' ש' שמותר לישראל ליקח בעור ולראות אף בשבת כשהנכרי חולב וכו' ועיין ס"ש הנה בשמן בהי' ש"ה מדבריו הגמ' וראינו

וראיתי להט"ך ופר"ח שהכריחו דראיית ישראל לא
ההני בגבינות דהני בדל"ה תקן חלב שחלכו
גוי ואין ישראל רואה אסור ובני גבינות תנן סתם גבינות
הגויים אסור ומ"ש הפ"ט ליישב דחלב אנטריך ראשי יושב
ואינו רואה שרי כמ"ש בע"ז דל"ט אינו הכפיק דהתם קאי
הש"ס לברייתא דתני יושב ישראל בעד פדרו הש"כ כחתיני'
רתני וישראל רואה ואף א"ת דיכול לראות קאמר כמ"ש הת'
שס ר"ה תנינא תינח לסיפא אך לרש"א דתני ואין ישראל
רואה ולא תני הכי בגבינות שפיר דייקי הט"ך ופר"ח רואה
לא ההני גם ראיתי להרב מנחת יעקב שס שהשיב דל"מ חזי
דהא מוריים קתני ב"כ שס וכפ"ז דל"ד אמרו אותיכ נטורי
כהרייהו וכודאי דהדום פשיטתו לא תני לה ובני חלב
אנטריך דחשיב התם פת ושלקות ללא מהני ישראל רואה
קח"ל דחלב שרי ע"ש וק"ל דהרי כתב הכ"ג גבי הויא
דמוריים וז"ל ושהפינן תו שלא השוו אכמים באיסור מוריים
לאסור אותו ככל הקום וככל וזן ע"ש ואילו שס אח"ך גבי
גבינות כתב דאסור בכל מקום וככל וזן ע"ש ש"מ דמוריים
שאני דיש ביורד בש"ס דשרי במקום דליכא חשש איסור ועס
בל זה לדידי ל"ה שול דכי הונרך הר"ן לחלק בין מוריים
לגבינות אינו אלא כיריעה באומדנא כגון שהיין כיוקר דאינו
ודאי ללא עירוב בו יין כי אם מאומדנא לכד דכה"ג גבי
גבינות אסור דהרי אסור כשהנהג גויים להעמיד כעשבים
אבל בראיה ויריעה גמורה אה"כ רגס בגבינות שרי וכדכרי
הר"מ בפ"מ והא דלא תני לה חשום דפשוט הוא וכדכרי
הרב מנחת יעקב וק"ל רואה דכראיה אין טעם לאסור דהרי
כשחישת גוי וישראל רואה דאסור כתב הר"מ דנפק"ל
מרכתיב ואכלת מוכחו ור"י כתב דכתיב ווכחת ואכלת כמ"ש
הפוסקים בטור סי' ב' וא"כ בגבינות מכל"ל לאסור בלי
הבדל וכ"כ שהרי ר"ח אחר טעם איסור גבינות חשום חלב
דקאי ביני אטפי ולדידי קול איסור גבינות מחלב דגבינות
ברוב אין בו חשש עירוב חלב סחא ואי בחלב סני בראיה
כ"ש בגבינות וכ"כ שהרי שס בש"ס לטעם ניקור הקשו אלא
העתה יבשה תשתרי ואי איסור גבינות הגויים ככל ענין
גורו אף דלא שייך טעם האיסור א"כ חלוק"ל ליטני דככל
ענין גורו והיא גופא קשה לשיטת הר"מ וכל הפוסקים דאף
דמהנה הגויים להעמיד כעשבים אסור אע"ג דלא שייך טעם
האיסור הפיקרי חפני שהעמידין בעור קיבת נכילה אלא
ודאי דלא גורו אלא בהקום דליכא עדות ברור דאין בה
חשש דאע"ג דמהנהם להעמיד כעשבים אפשר שזה העמיד
בעור קיבת נכילה אבל כשראיה ישראל דהעמידה בהתר
הא ודאי שרי וע"כ ק"ל שפיר יבשה תשתרי דהוי בעדות
ברור דאין שס אדם נחש דאינו מניחו לייבש :

פ"ש גכן לבאר ראיתי הפר"ח מהתוס' דפ"א רע"ז שכבר
הביא ראיה ואת מהר"ם כת' סי' שצ"ד דקתני פת
שאבאה גוי בלא העמד ישראל אסור פת שאבאה ישראל
אעפ"י שהגוי לשה וכן גבינה שהעמידה ישראל אעפ"י שהגוי
שכרה מותרת ע"כ נראה דגבינה גם שהעמידה גוי אעפ"י
שראיה ישראל אסור כל שציקר העמדה נעשית ע"ז הגוי
ואחר הישוב הא' נכו"ל שחזי עכ"פ תהך ת' קשה למ"ד
כש"ס דטעם איסור גבינות דמחליקים פמיה בשותן חזיר וכן
למ"ד חשום ניקור ולמ"ד חשום חלב דקאי ביני אטפי דלדידהו
לא ג"מ שהעמדה נעשית ע"ז ישראל דמה ככך אכתי יש לחוש
לניקור וחלב דקאי ביני אטפי ואף אי דרחוק דהעמידה ישראל
היינו וראה ג"כ החליכה באופן דליכא חשש ניקור וחלב טמא
אעפ"י שאין זה הכפיק דלדידהו לא ג"מ חזיר בהעמדה ועוד
דאכתי קשה למ"ד שמחליקים פמיה כחזיר שזה אחר העמדה
הוא וא"כ תן הנד הזה ול כיון דכש"ס דילין לא הכיאות

להקשות מינה להך מ"ד ש"מ דקים לנו ללאו דמוכח הוא ולא
מותרין מינה ומ"מ חף אי של סמיכה הוי ל"ק דיל דקת"ל
דציקר האיסור נשום העמדה או נשום עור נכילה או שרף
ערלה או חוץ יין וע"כ כל שהעמידה ישראל אעפ"י
שהחליכה ושהיית החלב עד העמדה ועשיית גבינות היה ע"ז
גוי שרי ול"ח לניקור וחלב דקאי ביני אטפי או מחליק פמיה
כחזיר וא"כ כי תני בגבינה שהעמידה ישראל לאו רוקח
שיעמידה בעצמו ישראל אלא דע"ז ישראל אין בה חשש
איסור מעמיד וזה"כ רגס אם העמידה גוי בדבר התר וראה
ישראל שהעמידה בהתר שרי ואע"ג דכרישא דתני פת
שאבאה ישראל הוא דוקא ולא סני בראיית ישראל התם דאין
האיסור חשום חשש איסור כי אם חשום חתנות חש"כ
בגבינות ומירי אירייה הא כדאיתיה והא כדאיתיה כדאיריין
כמה דוכתי כמ"ש בכל כה"ג ותו ל"מ מינה לאסור כעשה
גוי גבינות בהתר ע"ז שומר ישראל ולא נשאר חולק בדבר כי
אם מהר"ם בת' הנו' שאמר ונגד כל הראשונים שכתבתי
יחידה הוא בדבר זה ועל הכל דקשה דהרי מדכרי מהר"ם
שהביא הכ"ז בא"ח בס"י ש"ז דהפ"ט דכ"ד ריו נראה דאף שפיה
הגוי בגבינות בראיית ישראל שרי וכ"כ מדכרי חז"ל ולכ"ש
שס סי' ש"ז גם השה"ג בפ"ק דע"ז למד כן מדכרי מהר"ם וזה
סותר מ"ש בתשו' הנו' אך לענין הלכה כבר נתבאר שדעת
דוב הראשונים להתייר וכ"כ מציקר הש"ס וגם הפ"ת ומנחת
יעקב והכנה"ג העלו כן וגם שכבר פשט המנהג להתיר
כודאי דהכי נקטינן :

סימן קל"ט נתתי אל לבי למקור אם יש נד
התר להעמיד יגורטי
ביגורטי של גויים שמדכרי הכ"ז כ"ד סימן קט"ו נראה דער ג'
פעמים אסור ולמ"ד כן מדכרי העיטור ע"ש ויש לתמוה עליו
ועל הכנה"ג שס כ"ד סימן קט"ו וכו"ל סימן תנו"ח והפר"ח
כ"ד סי' קט"ו שסמכיהו לדכרי הכ"ז שהרי עיקר האיסור דלא
בטיל כשאור של בתים וכע"ז ג' אשיות אינו לא דתחזק אסור
ככ"ש רכל דלטיעמיה עביר לא בטיל ואשילו באיסור דכרייה'
כמ"ש בפ"ק דחולין ד"ו וכן הכריח הכ"ז כ"ד סימן קי"ב ע"ש
והרי חלב טמא אינו עומד וכי שייך לאסור ביגורטי של גויים
אינו אלא חשום ביתוחי חלב דקאי ביני אטפי כמ"ש בע"ז דף
ל"ה וכשהעמיד ביגורטי של גויים שנתנו חעט מהנו לתוך
הכשר אי באנו לרין על קצת חלב טמא המעורב בו הרי חזיר'
בטל ברוב דמיעוט דמיעוט הוי ואי חשום מפמיד דלא בטיל
והרי החשש דחלב טמא שיש ביגורטי של גויים הא קול דאיש
עומד ומכ"ש דאין בו כח להפמיד יגורטי אחר וא"כ מהייתי
לאסור יגורטי ראשון שהעמיד ביגורטי של גויים וכ"כ וכו'
וסוב ראיתי להר"טן סימן פ"א ש"כ כפשוט דאין כאן חשש
איסור חשעם שכתבתי :

אלה דק"ל בדכריו א"ך לא זכר דכרי הכ"ז שאסור עד
פעם ר' והנראה שלא ראה דכריו ומ"מ דכרי
הר"טן דכרי אמת ואדרבא יש לתמוה להכ"ז שאמר וגם נ"ל
ראיה ע"ז עמ"ש התם כ"ז ח"ג סימן י"ז שנשאל כמה טהנו
התר בחמאה של גויים והשיב דאעפ"י שחולטין חעט גויס כבוד
ומערכין כווי להעמידו לא חשיב העמיד בעור קיבת הנכלת
וכי לפי שאין המעמיד ככאן הוא פלישת האיסור אלא רתיומו'
החיים וא"כ לא חשיב העמדה באיסור שאין הפליטה ככאן
פיקר אלא טבל ולא יהיה טבל חמור תן הפיקר וכו' ע"ש
שהאר"ך והיזה ליגורטי שהעמיד ביגורטי של גויים כיון
דציקר האיסור חשום העמיד והרי חלב טמא אינו עומד
הכ"ש דאינו מעמיד ומיעוט האיסור בטל ברוב :

ק"ל את זה כ"ל רואה דגם כה"ג יש לאסור חשעם מעמיד
הפך דעת שר"טן והתש"כ"ז מאותה שנינו כ"ז
דתרומות

התלוות תפוח שרכקו ונתנו לתוך העיסה וחמכה הרי זו
 אסורה פסקה הר"ח בפ"ו מה' תדמות וע"כ למאי דקול מי
 פירות אין מחמיצין כמ"ש בט"ח סי' תס"ב א"כ ע"כ איירי
 שיש חיס בפיסה ועל ידי תוס' מחמיצין כדעת רוב הפוסקים
 וכ"כ הד"א"ש בפסקים כפ' כ"ט ל"ג דכי מחמיצין היינו בעל
 מים שבעיסת חמין וכ"כ דעת התוס' בהנחות דכ"ר ר"ה אין
 מחמיצין והרי הכל רעוקר החימוץ אינו התפוח כ"א המים
 ואפ"ה אכל כמ"ס חטעם מחמץ בין דבתערובת המים
 החמץ ה"כ לענין העמיד אפ"ה דחלב טמא אינו תעמיד כ"א
 הטמור ת"מ כיון שהטמור היה בתערובת עם חלב טמא
 תעמיד בטלכ טמא חשיב ואוסר ככ"ס.

אך

אחר הישוב או תמא ל"מ שול דשאני הק דתפוח
 ראצ"ג דמי פירות אין מחמיצין ה"כ מים בלמוד אין
 מחמיצין כדור דאין מחמיצין בלי שאור לא דכנידוף מי פירות
 עם מים הם הגורמים החימוץ ומש"ה חשיב תעמיד גמור
 בהפוח שאור הציור כמים להחמץ תמא"כ בתערוב' דחלב
 טמא דהחלב טמא אינו תעמיד ולא תסייע להעמיד כמי האי
 ודאי דלא חשיב תעמיד כלל לדעת הרמב"ם והתשב"ץ. וז"ל
 ראטי להכ"י תמ"ש התוספות בעו' דל"ד ר"ה דורדיא שנחלקו
 רבינו אפרים ור"ת דר"א התיר פת שנתחמץ בשמריין
 שתיכשו בתנור תוך י"ב חו' ור"ת אסר ע"ש ובהנה' אשורי
 כפ"ב דצ"ו כתב דרבינו אפרים הוסיף להתיר אף כפת
 שנתחמץ בשמרים לחיס דחה שנתחמץ העיסה אינו מחמת
 היות דחה מי פירות אין מחמיצין אלא מחמת השמרים וסיים
 דנחלקו עליו רבינו שמרי' ורבינו אפרים ע"ש והפוסקי' נחלקו
 שיש שפסקו כר"ת ויש התירין אף כמה שהוסיף להתיר
 כשנתחמץ בשמרים לחיס כל הפוסקים חלקו עליו ועיין בטור
 וש"ע סי' קכ"ג והשתא תיקמי היכי שייך לאסור כה"ג משום
 מחמץ והרי אין החימוץ הכמ"ן שבארצנו דר"פ אין מחמיצין
 אלא מזה המצניעם אלא ודאי דמ"ל דכל שהעמיד בדבר
 אסור אפ"ה שהעמדה אינה מזה האיסור תעמיד חשיב
 ומחא דעת הרמב"ם והתשב"ץ כדעת רבינו אפרים לא שרוב
 הפוסקים חלקו עליו שוב כתיבתי בדבר ודואה אני דהא
 כתי' ל"מ שיל' דהס"ל דגם היין מחמץ ע"י מים שבעיסה
 והיו תעמיד גמור אלא שרבינו אפרים שהתיר דעתו דמי פירות
 אפילו עם מים אינו מחמץ וע"כ התיר כיון דהאיסור לא סייב
 כלל להעמיד והפוסקים חלקו ואסרו דמ"ל דמי פירות עם מים
 מתהדדן להחמץ ותו ל"מ הפך דברי התשב"ץ והרמב"ם וכ"כ
 עיקר שהדעת נוטה כן דאיסור תעמיד אינו לא רחשיב ככ"ע
 ואי האיסור לא העמיד נה טעם לאסור כי ע"כ הדר כי קושיין
 בדברי הכ"י שאסר יגורטי שהעמיד ביגורטי של גוים וכאמרו
 ובר הוינו כה יותר מזה קשה להכ"י דבני תמאה אחר שהביא
 דעת כל הפוסקים ועלה דיש להתיר על ידי ביטול ובחוקים
 שלחנו התר חותר גם בלי ביטול כדעת המתירין חטעם
 דתפוחא אין בה גמורת וא"כ ביגורטי. הו"ל להתיר על ידי
 ביטול ובחוקי' שנהנו התר בתמאה ככל מקומותינו גם יגורטי
 הו"ל להתיר כיון דאין ביגורטי גמורת וכבר ראיתי להרפ"ח
 משה אהרן ח"כ סי' ל"ג שהק' להכ"י כן והרמב"ם כסי' הנו'
 קאי כותיה וכי אסר יגורטי של גוים חטעם ניהמה חלב היינו
 דקאי בדעת האוברים כחמאה אף להתיר חמאה ולאסור
 יגורטי' להלכה ולשיב דעת הכ"י כ"ל דמ"ל כמ"ש הכנה
 כ"ד סי' קט"ו כמס' מהד"א י' יעיש ז' דחלב טמא ראינו
 עומד היינו שאינו שחן ואינו עומד אלא שחן החלב ושאר
 החלב נעשין מיחלב ואינו עומד וכוין דבעשיית היגורטי
 אנו רואים דאם מי החלב נקד ליגורטי שאין כמעמיד היגורטי
 הפלשת מי חלב כמבינה וחמאה ש"מ דכה המעמיד בחימוץ
 חלב להעמיד גם את מי החלב א"כ י"ל שגם החלב טמא

אקפא בחימוץ ע"ש ופ"ב דעת הרמ"ח כסיון קט"ו ס"ק כ"א
 שהתיר כותח ואסר כותח הנעשה בחלב חמוץ ואי חלב חמוץ
 אין החלב טמא נקפא הרי שייך ההתר שכת' ככותח וקאיימאק
 דאין הגוי שוטה לערב חלב טמא שילך לאיסור לא ודאי דעתו
 כהר"א י' יעיש ותו ל"מ תרכיזי הפח"א אלא טעם כז' איני
 רואה טעם חשפיק לאסור יגורטי שהעמיד ביגורטי של גוים
 דאף חתמ"ל דכה תעמיד החימוץ הוא להקפיד גם מי חלב או
 חלב טמא מ"מ כיון שענינו הדוחות ראינו מקפיד הכל בשום
 ועכ"פ נשאר קב"ה מי חלב בו שא ינו נקפא א"כ י"ל דאף שיש
 בו כה להעמיד ולהקפיד גם לחלב טמא ביגורטי מ"מ שיהיה
 בו כה להעמיד ולהחמץ חלב אחר חמין ש"ל דוקא חלב טמור
 לעומד בתונו בלי שום טיפה יש בו כה להעמיד אחר משא"ע
 חלב טמא והאמת שהיה תקום לשחוק על אד"ט"ץ בזה במחוק'
 איסור דדבריהם ולומר אי תשום חשם תעמיד אין חלב טמא
 תעמיד ומה גם לדעת הרפ"ח דמ"ל דגם ביגורטי אין חלב
 טמא נקפא ומה גם דבכמה מקומות נהנו התר שלא ברצון
 חכמים התר ובכ"י האי הו"ל למחוק לה"ש אף תמא דמ"ן ה"כ
 ועלה לאסור אשר בית ישראל ככון עליו ונתפסו הוראותיו
 בכל הדור איני רואה בזה הדאי להקל.

אלה

ראכתי יש להשיב כהוראת ב"י הלוי והן קדם חל
 עליו חובת ביאור דברי הרב העיטור דדבריו
 באו כפסל החתום והרב פר"ח מ"א כסי' הנו' יעמד על דבריו
 דהרי העיטור ס"ל דחמץ של גוי שעבר עליו הפסח אסור
 באכילה כמ"ש הש"ח סי' תת"ח כשמו א"כ אף אם החליף
 בשאר של גוים אכתי באיסוריה קאי ואי שרי משום תערובת
 גם בשלו הוי על ידי תערובת ושריותו דחמץ של גוים מה
 שאסרו אותו משום חמץ שעבר עליו הפסח ואסרו בו אפיות
 ואיך התיירו כשהחליף בשל גוי ומכאן וד פירש דכי תני חמצי
 שחליפין פירשו דלא שביק התר ואכל איסור ותלינן דקודם
 פסח החליפו שאורן בשאר של גוים שיתנו להם תשאר
 שלהם ככפך שלשין אחר הפסח ולום חותר מיד שאין כאן
 איסור כלל אבל של כחתומים אינן נוהגין בחמץ ששהו עד
 אחר הפסח ומאותו שאור הם לשין ככפס ומחנן אלו תורף
 דבריו והם דברי תימה וכבר נשלתי ע"י מחכמי אינרליני וזו
 ל"ק כסי' קמ"ג דאכתי תיקשי איך התירו מיד כיון שהגוי עירב
 שאור שצבר עליו הפסח כתוך העיסה להחמיצה ואינו חתול
 אלא עד אחר ג' אפיות כדקתני אה"כ ואי כוונתו לו' שהישרש
 לוקח העיסת גוי קודם שיתן השאר או שהגוי עושה שאור
 אחר הפסח ע"י שום תיקון א"כ אף סיים הבה"ע וע"י תערוב'
 הוא וחותר הא כלל שום תערובת שרי כיון שאין כאן איסור
 כלל וע"ה שהכין הרב דחמץ של כותים משום חמץ שעבר
 עליו הפסח ולא זכר שר דהכ"י סי' קי"ב הביא דברי העיטור
 אלו ופירש דהאיסור תשום דמאי איירי ע"ש אלו תורף דבריהם
 והאמת שדבריו מתמיהין גם מה שהכין הכ"י כסיון קי"ב
 דחמץ של כותים עד אחר ג' אפיות היינו לשום מעשר
 המעורב כז"ק'ל דברמאי לא שייך איסור דכירו להעריש
 כחכואר בכל מסכת דמאי וכדברי הר"מ כפ"ט מה' מעשר
 ובפרקים שלאחדיו ותנן כפ"ה דמאי בלוקח פת מן הכתומים
 מפריש תמאה כדי תלוות מעשר וחלב וא"כ ג' אפיות וז'
 שבתות למה וע"ק ד"כ חמץ של עובדי עברה אף חותר
 היר והרי עובדי עברה גריעו אפי' חמץ הארץ דחשדו על
 דמאי כ"ס עובדי עברה ועובדי עברה גריעו לענין דמאי
 נכותים דבכרכות דמז' אמרו דכותאי עשורי מעשרי כדחוי
 דכותאי דכתיבי באורית מוהרי וזילי ולא נחשדו בי אם כמה
 שחוכר לאחרים דלא קפדי ולפני עיור וא"כ אף יתירו דמאי
 של עובדי עברה מיד וככותים עד ג' אפיות וע"ק דאי משום
 דמאי היכי חמצי כב' אפיות או כב' שבתות וכי באפיה ב' או
 כשבת ב' לא נחשדו על דמאי והרי לעולם הם חשודים
 והכרחה

והנראה שהבין הרב דג' אפיות ונ' שבתות אינו כבוד כותים
 כ"א כיד ישראל שלוקח שאור כותים ואופן ותניה שאור ועושה
 עינים ואופה ועד נ' אפיות שייך הדמאי ולא יעור והדבר ק'
 דא"כ היכי תלי באפיות ונב' שבתות והרי אפשר אף כיום
 אחד וכלי שום אפיה שלוקח שאור ומערב בעיסה ומחזיקה
 מניח שאור ומערב בעיסה שנית וכן כנ' והרכיבי שריע"ק
 בתאי רבשיט ליה דפת כותי נאמר כפת גוי והרי כפ"ח
 דשביעית שנינו דאוכל פת כותי כאוכל פת חזיר ופי' הר"ש
 דלא תעשרי ש"מ דלא נאמר פת כותים וא"כ היה לו להכריח
 דמשום דמאי דאילו פת כותי לא נאמר ש"ר לתו' כחולין ד"ד
 וד"ב שהכריחו דפת כותי נאמר כפת גוי ע"ש ועו' פי' הכ"י
 דבשאר דלא שייך גויה פת נאמר משום דמאי אך ק' עריין
 דבני כותי לא שייך דמאי דלענחן חוזה והידי כח"ש כבכרו'
 דחו' ואי שעשו למכור הוי ודאי טבל דלית להו לפני עיור
 כמ"ש הר"ש ור"ע כפ"ה דמחילי ט"ס והוא מוכרח מתניתין
 שם ואילו עמ"ס וכו' שנתבאר דכל דלטעמיה עבד לא כטייל
 אפילו בדמאי ולמה שנתבאר הו"ל איסור תורה דטבל גם
 בעיקר דינו של הב' שהאריך להתיר שאור של גוים דלא שייך
 ביה איסור דפת של גוים נראה שלא ראה דברי דאכ"ן סימן
 ש"ג שכ' דפת של גוים אסור ולא עיסה והביא ראיה חמ"ס
 כפ' כל שעה כצקות של גוים אדם מתלא כריסו מהם ע"ש
 והפרי"ח ס"י קי"ב שהביא ראיה זו שלא ראה גם הוא דברי
 דאכ"ן אלו ומ"מ כל מה שהק' הרב פמ"א שם בדברי העיטור
 אחרי העמילה לדרי"ל ק"ק דמה שהק' דלהעטור דס"ל דגם
 חמץ של גוי אסור באכילה ח"כ מה הוציל בהחליף השאור
 עם הגוי הא"ל שכן הכריח הרב חק יעקב כסיון תח"ח
 דמה שאמר הוא משום גדר ומורה דהדין הש"ס שרי גם מאי
 דק"ל דחמץ של כותים דכפי' ג' אפיות משום חמץ שיעבר עליו
 הפסח ואיך התייר חיד גם בהחליף עם הגוי והא' נחיל"ק
 דחמץ של גוי שרי חריבא. וחמץ של כותי אסור שרינו כחמץ
 של ישראל דלא ברעי חמץ תומר כודאי דאסור אך את זה
 ק"ל דאי חפרש העיטור דחלפיין השאור עם הגוי איך סיים
 ועו' תערוכות הוא ומותר ומת"כ אי ס"ל דחמץ של גוי אסור
 דמח"ט אסר כחמץ כותים ואי דס"ל דשרי חריבא איך סיים
 ועו' תערוכ' הוא ומותר והרי אף בעינים הטר גמור הוי ועו' ק'
 שהרי העיטור דמה פירשי שפי' דחלפיין חמץ עם הגוי
 דא"כ למה משהין ואין מוכרין אותו קודם פסח והוא נופא
 קשה גם לפי' למה משהין וכו' כי על כל אלה נ"ל לפרש דברי
 העיטור בכ' אופנים אופן אחד כמה שיש לחקור כדן חמץ
 דתנן במתניתין דתרומות ומתני' דערלה דאוסר בכ"ש וכמ"ש
 הטעם בחולין ד"ו ורנ"ט דחיוצו קשה אך צריך ביאור אם
 ה"ד שהניח שאור של איסור ע"ג עיסה וחמצה דכתיב האי לא
 שייך כישול קודם שנתחמזה דכטבר האיסור ועומד בפני
 עמבו חין לו כישול א"כ משכחת לה אף בעירוב השאור של
 איסור בעיסה אך לא ידע בתערוכות עד שנתחמזה וחרי
 כעת שכחנו לבטל האיסור ככר חמץ ולא כטייל אבל אם ידע
 דבתערוכ' האיסור קודם שנתחמזה דכעת ההיא בטל מדעא
 בששים דהא לא חמץ א"כ אף אם נתחמזה א"כ הרי לא
 נתחמזה באיסור כ"א בהתר כיון שכבר נתבטל א"ר כל
 שנתחמזה חוור האיסור וכיעור ולא כטייל ולכאורה היה נראה
 שדין זה בחלוק' הוא שגוי שהרי הרא"ש כפ' גיד הנשה לר"ק
 הארי' להוכיח בתאי דקול' יבש ביבש חד כתיב כטייל דאף אם
 כישול שלשתן כאחת או אם כישול בחתיכות אחרות דהכל שרי
 ולא אמרינן כהי דכל זמן שהוא יבש הוא בטל כרוב ח"ה
 כשנכילט ככישול טעמו יהיה אסור ומיהו ה"ר כשנודע
 שתערוכות בעודו יבש ביבש אך אם לא נודע לו שתערוכות

עד שנתבטלו אסור כיריעה גורם לאסור ולהתיר דע"כ ל"כ
 רכנן עליו דר"ש כתרומה אי ידעיה מקדשתו אלא בתרומה
 דבעינן הנבחת שיעור התרומה משום גול השבט ולהכי ס"ל
 דהנבחת מקדשת ולא ידעיה אבל כשאר איסור דלא בעי
 הנבחת שיעור האיסור מורו דיריעה מקודשת אלו ת"ד
 וכן פסק הטור סימן ק"ט ולדבריהם ה"נ אם נודע התערוכות
 קודם שנתחמזה וישם בעיסה נגד שאור האסור שרי אף אם
 נתחמזה אחר"כ אך הרשב"א בתורת הכותי והרא"ה והר"ן
 כפ' גיד הנשה הביא דבריהם הבי' כיד סימן ק"ט חלקו ת"ו
 וסכרי ריבש ביבש שנוודע התערוכות ונתבטל חד כתיב אם
 כשלן יחד שלשתן הכל אסור דחרי נפלט טעם האיסור בהתר
 והכי ששים וליכא וכן פסק הש"ע שם ע"ש וא"כ לדודו ה"נ
 ל' דאף שנודע התערוכות קודם שנתחמזה דפני בששים
 חריבא כל שנתחמזה אחר"כ אסור כיון דחמץ אסור בכ"ש
 ומיהו יש לגרר דגם לשיטת הרשב"א יורה להתיר כנ"ד דע"כ
 לא אמרו ככישול יבש ביבש שנתבטל כ"א לדודו דס"ל דגם
 יבש ביבש לא הותר לאכול ג' החתיכות ביחד כ"א כל אחד
 כפ"ע דכל חדא יש לתלות דחתיכות הטר קאכלו כנוכח
 בדבריהם וא"כ כשכישל חין כאן איסור חדש אבל כאן השאור
 של איסור שנתערב בהתר קודם שחמץ חריבא הטר גמור
 לאכול כולו כאחת ולכשלו דהרי הותר אף דטעם האיסור א"כ
 כפי האי גס הם יודו דאף בנתחמזה אחר"כ שרי ואף שאין
 חילוק זה מוכרח שיש לבע"ר לחלוק יש ליה הביא ראיה עו'
 מחקום אחר חמ"ס בירושלמי כפ"כ דערלה נבי מתניתין כל
 החמץ והמקבל וכו' אסור אמרו עלה חמץ מחמו לחקום אחר
 בעשה זה אסור וזה אסור ופירש מהר"ר אליהו דהיינו שאור
 שנתערב בעיסה וחמצה ראי לקח מעיסה זאת וחמץ אחרת
 דגם עיסה שמה אסור בכ"ש אמרו עוד ריבש על הראשון
 וביטלו בעשה עיקר טפל והטפל עיקר ופי' נראה לי דעיסה
 ראשונה שנתחמזה ונאסרה הוסיף עליה קמח ומים עד
 שנתבטל חמיות שבה שאז עיסה ראשונה הותרה והכ' שחיהן
 מתנה כשאר באיסורה אמרו עוד שאור של תרומה שנפל
 לתוך העיסה והנביכה ואחר"כ נתחמזה העיסה הרי זאת
 מותרת ופירש מהר"ר איהו דהיינו שביטל התרומה בק' קודם
 שנתחמזה והנביכה שיעור התרומה שנפל דאז אף אם נתחמז'
 אחר"כ שרי דחשיב בנתחמזה בחולין והק' דווכות' תאינה של
 תרומה שנפלה לתוך מאה חונכהה אחר מהם ואחר"כ הוכרה
 התרומה תסא מותרת ותי' תמן לא הוכר שאיסור ברם תסא
 הוכר האיסור.

הנה מובאר מהירושלמי דנאור איסור שנתערב בהתר
 ונודע התערוכות קודם שנתחמזה שרי אף בנתחמזה
 אחר"כ רבי בעי בתרומה הנבכה ה"ר בתרומה משום גול
 השבט אבל שאר איסורים ידעית דירבו הוי בהנבחה ואף
 אתמ"ל דלשום הרש"כא ידעיה לא מעלה ולא מוריד באיסורי'
 זה אינו שהרי בתוספתא דפ' דתרומות תני שאור של תרומה
 שנפלה לתוך העיסה והנביכה ואחר"כ נתחמץ מותר שאור של
 שביעית שנפל לתוך העיסה ידע כו' ואחר"כ נתחמץ מותר הרי
 להריא דיריעה כשאר איסורים כהנבחה דתרומה וש"פ
 לפיקר חקירתינו דשאור איסור שנתערב בהתר וירצ'
 בתערוכות קודם שנתחמזה שרי דכבר נתבטל וא"כ ע"כ
 ליבש לשיטת הרשב"א כדרך שכתבתי רכלא"ה התי' והירוש'
 הוויין תיובתו.

ובבר ראיתי לפר"מ בפט"ו מה' תרומות ד"ו שפסק
 התוספתא ואת דשאור של תרומה שנפל לעיסה
 והנביכה ואחר"כ נתחמזה הרי זאת מותרת ושם ראיתי לחסדי'
 קורקום שכ' דמהתוספתא דתרומה למד כן עי' בה' דהניח שאור
 על גבי העיסה והנביכה כמו שנפל והעיסה החמיצה מריח
 שקלטה

שקלטה קודם שהבניה וזר' מזה דאם החמיצה ואח"כ הבניה
 אצפי שהבניה בעינו אסור ויש לשאול לת"ל היא אסורה בין
 שלא נתערב החמץ בעיסה הרי אין שם חלל ריח האיסור
 ואפשר לפרש רבנן תערב איירי והבניהו דקאחר היינו שנפל
 לתוך תאם והבניהו שיעור השיאור כדן תרומה העולה כא'
 ומאה וכו' שלא החמיצ' אין השיאור אסור ככ"ט וכיון שהבניהו
 קודם שהחמיצה אצפי שהחמיצ' חותרת שכבר נתבטל השיאור
 וכ"ע עוד את"ר -

זאני תמיה עליו שנראה מדבריו דמחמץ חמץ ק"ל אין
 יאמר כריח השיאור הוכרח לפרש בדרך שני וכ"ת
 דאם חמץ כשיאור וסלקו אחר שנתחמץ מותר והרי מת"ט
 רש"י בפסחים דכ"ז כד"ה לא שאנו שב' וז"ל והואיל וסלקו ועדיין
 לא החמץ בטל והלך לו וכו' מכאור דאי סלקו אחר שנתחמץ
 אסור אף כזה וזה גור' לת"ר כ"ט ככוליה גורם דאסור לכ"ע
 גם בעיקר קוסיתו ל"ק חמץ טעמי שהרי כ' התו' בעז' דס"ו
 ד"ה רבא דריח חוק כנון פת חמה וחכית פתחה לכ"ע ריהא
 מלתא וכ"כ הרא"ש שם בפסקיו והרי חמוץ ריח חוק הוא ותו'
 מאי ק"ל וכר' חן רין דמי פלגי כריחא היינו בכל האיסורין
 בהכאת גרונו הוא דחייב והריח אינו בחוק' כא' בחוטם לא
 דפליגי אי אסור מרכייהם דאחשבוהו כשותה או לא כמ"ט
 התו' שם ד"ה אביי אבל חמוץ דהנחת חינוץ ניכר בחוק'
 כידוע לכ"ע אסור ומח"ת אי עיקר האיסור שם או ריחו והרי
 הדינא גוף השיאור כבר נתבטל בס' ואינו אסור כא' מזה טעם
 מחמוץ והרי עכ"פ יש שם טעם החמוץ גם מה שמירד לפרש
 בדרך כ' והנ"ע ק' דבתו' שם מכאור' להדיא בדרך זה דהכי
 תמי עלה שאור של שביעית וירע בו ואח"כ נתחמצה מותר
 ואילו לדרך ראשון מח"ת כידועה הרי עכ"פ נתחמצה כאיסור
 ותמה לומר שהכין דפי' וירע בו היינו דידע וסלקו דא"כ
 ליתמי הבניהו כדתמי בתרומה חלל ודאי דאיירי כנתערב
 בדרך כ' וב"ק אין לא ראה הך ירושלמי דפ"ב דערלה שהק'
 תתאינה שפלה לתאם חולין והבניה אחת תאם ואח"כ הוכר
 האיסור ואילו לדרך ראשון לא דמו כלל דהתם לא נשאר האיסור
 כלל משא"כ בתאינה חלל ודאי דהכר מוכרח כפי' שני ודבריו
 צ"ע וגדולה חו' ק"ל להרדכ"ו בנימוקיו להר"ם שכ' שדברי
 הר"ם הם כירושלמי דפ"ב דערלה :

ואחר

שהביאו כ' וא"ת מאי קמ"ל כיון שלא החמיצה
 והבניה ויל' דס"ד אחינ"כיון שנפל השיאור לתוך
 העיסה אצ"ג דהבניהו ת"ח סייוב לחמץ העיס' קמ"ל דאצ"ג
 דנתחמצה תאינה בלי שאור מותרת ע"ש מדבריו מכאור'
 דהכין כפי' ראשון שכ' הרי קרקום ולא ידעתי לרכיו מאי ק"ל
 ותאינה דל"ד אהדרי כלל ועוד דחמט"א דתו' כפ"ו דתרומות
 מכאור' דהעיקר כפי' כ' שפי' מהרזקו גם ראיתי להשרה
 יהושע שפי' כדרך א' דהרזקו ואינו מחזור לע"ד ודבריו צ"ע
 וה"ת אין ספק דהדין דין אחת דחמץ שנתערב ונודע
 התערבות קודם שנתחמץ דשני כנראה מהתוס' והירושלמי
 וכ"כ מהרזקו בדרך כ' ומחר"ר אליהו וגם ראיתי להפ"ח
 ביד סי' ג"ט ס"ק כ"א דפשיט ליה מהתו' דפ"ו דתרומות כן
 וזה כ"ל כונת רבני העיטור דהעיטור דחה פי' רש"י דפירש
 שפני שמחליפין בטל גוי דא"כ דדעתו להחליף לא היה עובר
 בכל וראה בכרי' והיה נותנו קודם פסח ולהכי הוה מכאור'
 שם כד"ר דחולין דמטרח לא טרח וזה ג"כ אינו רונה לטרוח
 אחר הפסח לנקש שאור להחמץ עיסתו ומניחה כדשיתו כרי'
 לחמץ כה אחר הפסח ואצ"פ כן התיר עוד מפני שמחליפין את
 השיאור הכוונה שהדי אפשר שחמץ כשיאור שעבר עליו הפסח
 וסלקו כמו שהניחו כרי' לחמץ בו פעם שנית והרי כאשר
 דחמץ אסור ככ"ט לא כיון דקול' לא שביח התר' ואכיל איסו'
 א"כ כוראי שמערב שאור - בידים לכתל דככה"ג בטל חיר

בעת העירוב קודם שנתחמצה וכאמור ואח"כ נוטל חילוף
 השיאור מהעיסה שהחמיצה כרי' לחמץ כה פעם כ' והוא שכ'
 ועי' תערובת הוא ומותר דכה"ג לא שייך דין מחמץ שאור
 משא"כ חמץ של כותים דלית להו איסור בעשיית שאור כפסח
 דאיירי שהקדמו פסחיהן יום או יומים קודם לפסח שלנו
 כדקתני בתו' כפ"ב דפסחים ע"ש א"כ כשמערב שאור שלו
 אינו חכוון לכטל ולא נתבטל ואסור בכ"ט עד ג' אפיות ואי
 ק"ל מה הועילו עובדי עבירה כמה שמערבי' האיסור בידים
 הא קול' בטלר סי' ג"ט דאם ביטל האיסור בחזיר אסור הא
 ל"ק שכבר פרשו' בחולין ד"ר ד"ה מפני דכל כמה דמצי
 למיעבר פורתא בהתר עבד ע"ש וה"ל מקל באיסור וגם
 בעיסה שניה אינה באיסור ותו' ל"ק כדכרי העיטור מירי א"כ
 יש ליישב דכרי העיטור ע"פ משא"ש כירושלמי כפ"ב דערלה
 גבי חמץ' דשיאור של חולין ושל תרומה אמרו עליו עד כרוץ
 שנפלו כזה אחר זה נפלו בבת אחת מה אחר ר"א נשמעניה
 מהדא אימתי חמץ של כותי' אחר הפסח של בעלי בתים אחרי
 ג' שבתות של אפיה ושל נחתומים בכרכים לאחר ג' ימים
 ובכפרים לאחר ג' תנורים וכו' וכה"ג שניס כירושלמי כפ"ה
 רצ"ו משנה יא ועיקר פרייתא זו שניה בתו' דפסחים רע"ב
 ע"ש דנריך להביה כה כפי הירושלמי וגם בדברי העיטור
 ט"ס נפל' כמ"ט כדקתני של נחתומים לאחר ג' שבתות ונ"ל
 של בעלי בתים וכו' כמכאור' מהתו' והירושלמי רשכ"א אומר
 אף כשיאמרו של בעלי בתים אחר ג' שבתות והוא שיהא אדם
 גדול או שהיה משיא את בנו ואפ"ה ג' תנורים בשבת אחת
 זה אחר זה מותר ואף כשיאמרו של נחתומים בכרכין לאחר ג'
 ימים והוא שנרחק ואפ"ה ג' תנורים ביום אחר זה אחר זה
 מותר רשכ"א אומר אף כשיאמרו של נחתומים בכפרים לאחר
 ג' תנורים עד ג' ימים אסוריה שמשרית כורה לו שאור לכל
 אותו היום אותה עיסה שניה לא מאיסור' הסתד היא מתחמצת
 ר"ו כשם רשכ"ל מאן תנא חמץ של כותים ר"א וכו' רבי יומי
 כשם רשכ"ל ירדו לחמץ של כותים כר"א וכו' אמר רבי תנא
 קומי ר"ה הך מה דתימר תמן הלכה כר"א הבא הלכה כר"א
 א"ל ולכל דבר ע"כ הוצרכתי להעתיק הירושלמי שיש שנינו
 גירסאות וגירסא זאת כ"ל עיקר גם כפי' ראית למהר"ר
 אליהו ולהרב שרה יהושע ולהרב מראה הפנים כפ"ג דע"ז
 שנרחקו כפי' ואם באנו להשיב על דבריה' לא יספיק היריעה
 האחת ולכן כ"ל לפרשו באופן המועיל דהנה כל הרכנים הנו'
 כולן שווין דהטעם שנאמר חמץ של כותים הוא מפני דכל
 איסור שאינו מפורש בכתוב לא והירי והרי איסור חמץ שעבר
 עליו הפסח אף לת"ד דהוי מד"ת אינו מפורש וע"כ תשהיין
 חמץ לאחר הפסח ע"ש כדבריהם והם דכרי' תימה אין לא
 כרנשו דמקרא תלל הוא לא יראה לך שאור בכל גבולך שבעת
 ימים והרי והירי טפי מישראל במאי דכתיב באורייתא ומאי
 יבוא להם שאור שעבר עליו הפסח ואין ושהא חמץ כפסח
 ועוד ק' שנראה שנעלם מהם התו' דריש פ"ב דפסחים דתני
 עלה דהך כרייתא דחמץ של כותים כמה דכרי' אמורי' כוונ'
 שלא עשו פסחיהן עם ישראל ופירוש' כ"ל דישאל עברו את
 השנה והם לא עברוה ותני עוד או שהקדמו יום אחר אבל
 אם עשו פסחיהן עם ישראל או שעברו אחר ישראל יום אחר
 חזנו אחר הפסח מותר מיר ע"כ :

הנה

מכאור' טעם האיסור שלא כדבריהם והטעם
 דאסרו בכעלי בתים עד ג' שבתות דרוכין אופים
 משכת לשכת וכ' מיני תערובות שנתערב שאור האסור וה'
 אחר זה בטל' לנתי' שאור האיסור ולא כשיאר עוד כלל
 ובנחתומי' בכרכין היה המכה אפיה אחת בכל יום וא"כ כב'
 ימים הרי נתערב השיאור האיסור בג' מיני תערובת זה אחר
 זה ובכפרים אינו תלוי בג' ימים חלל בג' תנורים דלפעמים

היו אונן ג' תגורים ב' ימים ולפעמים כד' וה' ימים ולכן הכל
 תלו בתגורי רשכ"א אחר דבעלי בתים נתי אי ידענו שאפס
 ג' תגורים בשבת אחת שלי ות"ק חולק דגזירת חכמים בתר
 רובא היה ולא פלוג אף אי ידענו שאפס בשבת אחת שלשם
 תגורים אחר עוד רשכ"א דגם נחתומים ככרכין דבעי שלשם
 ימים אי ידענו כדודי דכיום אחר שרי כל שנתערב שאור
 האיסור ג' פעמים זה אחר ור"ש חולק לרשכ"א וס"ל דעכ"פ
 ג' ימים עכ"פ בעינן דכשופה ב' וג' תגורים אינו הניח
 בעיסה מעיסה ראשון וכן בג' מעיסה ב' דעיסה שלח שהתה
 יום אחר אינו מחמיץ יפה וע"כ עושה שאור לכל ג' תגורים
 של יום ומחלק שליש השאר לכלל עיסה ור"כ אין כאן ג' תערוב'
 בשאור האיסור זה אחר זה כדו להתיר וע"כ עכ"פ פחות מג'
 ימים אין צר להתיר והדר ה"ק לכוליה כרייתא דמנריך שלשם
 תערובת והרי מרינא עיסה ב' הותרה והוי זה וזה גורם
 דכהנטרפות עיבת התר ושאור האיסור המפורסם בה חמצה
 וק"ל וז"ל חותך ותי דו בשם רשכ"ל דכרייתא וז"ל ר"א היא
 דס"ל וז"ל אסור ולכרכן אה"כ דשרי בעיסה שניה וזו בשם
 רשכ"ל אחר דירדו לחמץ של בותים כר"א הכוונס דגם מודו
 לר"א בחמץ בותים שרנו להחמיר שלא יגררו ישראל אחר
 עשיית פסחים והסיאו ראה רר"ה ור"א ורבי אשי מורו כחהן
 בותים דאסור עד אחר ג' אפיות והלא אכן קול דוונ' שרי
 אלא ודאי דחודו רבנן לר"א בחמץ בותים וכו' והו הגרלה לי
 פני' ונראה ודאי דקול להחמיר כוונ' כחהן בותים דהכי
 אסיק בירושלמי וכ"כ מרברי העיטו"שכ' דכחהן בותים אסור
 עד ג' אפיות ואי הך כרייתא אתייבא כ"א דוונ' אסור הלא
 אכן קול וז"ל שרי כה"ש כע"ז דמ"ט וכן פסקו כל הפוסקים
 וא"כ באפיה שניה שרי לא דגם רבנן מודו בה ומיהו הא ק"ל
 עכ"פ אפיה ג' אחאי נאסר רובו ככולו מהתערב ואין באיסור
 כדי להחמיר ועיקר החימוץ כהתר הוא ר"מ שאור אסור
 שהניחה בעיסה והיה השאור אחר מעשר הרי בעיסה ב' יט
 מהאיסור אחר מעשר וכי עירב כעשר של התר בעיסה ג'
 הו"ל האיסור אחר מק' דככי האי יש בהתר כדילהחמץ בלי
 האיסור וכה"ג לבי"ע שרי ברתני שאור של חולין ושל תרומה
 שגבל לעיס' ואין בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ וננטשו
 וחיתנו ר"א אומר וכו' הרי דכי אסר ר"א דהחימוץ כא חדר
 בירוף האיסור דאי לא היה עם האיסור לא היה מתחמץ ומינה
 דאי גם בלי איסור היה מתחמץ שרי דלא חשיב כה"ג גורם
 דאיסור וא"כ בעיסה ג' דהאיסור אחר ממאס דודאי יש בהתר
 כדי לחמץ למה אסרו אף לר"א ועיין בתמור' דוב ושרש' שם :

והנ"ר ליישב לזה דא"כ דאפיה ג' הותר מרינא אך

כיון דלפעמים נאסר חפת שכוב עעבר לשכוב
 להכא וכן בנחתומים נאסר תאפיה אחר לשניה לכן החמירו
 מחשש וז"ל אפיה ג' וכת' א"כ היכי ק"ל פיסה ב' לא מהתר
 ומהאיסור היא מתחמצת לישני דעיסה ב' נאסר משום חותר
 עיסה ראשונה הא ל"ק דכיון דאסר אפיה ג' ג"כ ע"כ דעיסה
 ב' מרינא נאסר דאי משום חותר עיסה ראשונה אין טעם כלל
 לאסור אפיה ג' דכולי האי לא שכיח ומינה ק"ל לשיטת התו'
 כד' דחולין ד"ה חלת' וכ"כ הר"ן שם כה"ו וכן דעת הכ"ז הוד
 פי' ק"ז דפת כותי נאסר וא"כ ע"כ כי תני הכא דער ג'
 אפיות שרי אינו כסת כ"א בשאור העיס' והרי בשאור העיסה
 בעיסה ג' אין בו מקום לחוש כלל דלא שייך בה חותר וכשלמא
 לשיטת הר"ש כפ"ת דשביעית דנראה דס"ל דפת כותי לא
 נאסר כיחא אך לשיטת התו' ק' והכ"ל ליישב לזה כחאי דק"ל
 בהך ירושלמי למ"ש שם כפ"ח דשביעית בכי מתניתין דתמי
 תצוד אמרו לפניו אמור היה ד"א האוכל פת כותי כאוכל כשר
 חויר אחר להם לא אומר לכס תסר"א אומר בו אמרו עלה
 ד"ק בשם רבי אחא מתיר הים ר"א חמץ של בותים לאחר

הפסח חיד ופי' חסר"ר אליהו פסח דאיכא פלוגתא אימתי
 חמץ של בותים חותר לאחר וככ"ל פ"ק דחולין חמץ כה
 חפני שחלפין כחהן של ג' ולא היו חמץ שעבר וכו' ומפורסם
 כפ"כ דערל"כס"ם זה סד"ל חיקל כו ומתירו חיד אחר הפסח
 עכ"ל ודבריו תמוהים שכ' דאיכא פלוגתא אימתי חמץ וכו'
 והרי ליכא שום ת"ד דהתיר חיד כה"ש כאן בשם ר"א ות"ש
 דככ"ל חמץ כה חפני שחלפין הרי התם בעובדי עבירה
 איירי ומהטעם דלא שביק התר ואכיל איסור וזה לא שייך כלל
 כבנותים שהקריחו פסחיהו דלריריהו התר גמור אכלי בלי
 שיחליף עם הגוי וראה דכתי' דפ"כ דפסח' אחר דתני כחהן
 של בותים דבעי עד אחר ג' אפיות תני סיפא דחמץ של עובדי
 עבירה חותר חיד חפני שחלפין גס ח"ש דכפ"כ דערלה
 כס"ם זה חכואל שר"א חקל כו ומתירו חיד הוא תימא דהרי
 ארצה לרבנן שרי בעיסה שניה ואך כרייתא דאסר אוקמה
 כר"א באופן שדבריו ג"ע ות"ד דכרי ירושלמי קשו אהרני
 דכפ"כ דערלה אמרו דר"א אסר עד אחר ג' אפיות והכא
 אסרו דחתי' חיד לכן כ"ל דכי אמרו לפני ר"ע בשם ר"א דפת
 כותי נאסר כפת גוי והשיב ר"ע לא אומר לכס הרי ואמר רבי
 אחא שכונתו דר"א חתיר פת כותי מרהתיר חמץ של בותים
 לאחר הפסח חיד ואע"ג דהנריך ג' אפיות ואוקמה כר"א
 היינו משום השם חמץ אכל אחר עכ"כ וזמן הפסח שרי חיד
 בלי שום איסור' ות"ש לאחר הפסח חיד היינו אחר עכ"כ איסור
 חמץ שעבר עליו הפסח ואי פת כותי נאסר לא שייך לאפלוגי
 בהתר פיתא אחר הפסח שגם בכל הסנה אסור ככל ותו ל"ק
 לשיטת התו' דס"ל דפת כותי נאסר מהך כרייתא וכחאי ח"ש
 כחאי דהוה ק"ל כרכרי התו' דחולין דר' ד"ה חתת שהכריחו
 חפירקי דר"א ומח"ם שם כד"ז דפת כותי נאסר אך לא
 הכיאו מהך מתניתין דתני כאוכל כשר חויר אך למ"ש ל"ק
 דאע"פ שאמרו בן בשם ר"א הרי אמרו בירושלמי דר"א מתיר
 וא"כ שמועה זאת אינה אמת וע"כ הוכרחו להכיא הפרקי
 דר"א ומש"ם דחולין ד"ז ובאמור וחדשת העבור נתייטבו
 דכרי בעל' העיסור דחפ"ש דעובדי עבירה מניחים שאור
 כפסח כדי לחמץ עיסת' לאחר הפסח דמותר לא טרחי לכנס
 קטעם שהם מחליפין את השאור ופירושו שאינן מניחי השאור
 של פסח בעיסה אלא בתחילה מחמיצין עוד קתח כשיעור
 השאור שהניחו וכשנתחמץ מניחים השאור שנתערב בהתר
 בתוך העיסה דאו הפת שרי דהוי כשאור של איסור ושל התר
 ואין בכל אחר כדי לחמץ כ"א כצירוף שניהם דקול וז"ל חותר
 כרכנן דר"א ואף באיסור עד דחמיר כה"ש כע"ז דמ"ט ועושו
 כך כדי למעט באיסור דלא שביק התר ואכיל איסור כה"כ
 כפת כותי דלריריהו התר חשיב להו א"כ מניחי השאור בעינות
 ואע"ג דהו"ל להתיר בעיסה שניה דהוי וז"ל דקול דשרי כפר
 אמרו בהך ירושלמי דהבו לחמץ של בותים לדעת ר"א וגם
 רבנן מודו ליה כדי להרחיק מהכותים ותו ל"ק כרכרי העיסור
 חיד :

והנה כי כן תמהני להכ"ז פלוגת דרין זה של חמץ של

בותים דער ג' אפיות אסור למצמיר ביבוכטי
 של גויים דער פ"ע דכיעי אסור והוי כפר בתבאר דפ"ע ג'
 אף למ"ד וז"ל אסור אין מקום לאסור כלל וכי אסרו דחמץ
 של בותים ה"ט דשכיח שיש עם חותר חפת שכוב זה לשכוב
 להכא וכן בנחתומי' נאסר תאפיה ראשונה לשניה וע"כ אמרו
 אפיה ג' משם שויר אפיה שנית דאסור וזה לא שייך כלל
 במצמיר ביבוכטי של גויים דהבוכטי ג' אין בו השם איסור
 ועוד תימה עליו דגם יבוכטי ב' אין בו השם איסור למאי
 דקול וז"ל חותר אף באיסור תורה החמורים כגון פ"ז וכ"ש
 באיסור חלב נאסר דפיקרו מדבריהם והרי יבוכטי ב' כצירוף

הכשר עם אותו קצת של גוי הוא שהעמיד ואי נטום דמעמי'
 אומר ככ"ט הרי מחמץ דאוסר ככ"ט ואעפ"כ שרי כוונת'
 בכה"ג וכי אחרו כפת כותים עיניה שניה כבר אמרו דר"א
 סוף דסבר זווג' אסור או דירדו לחמץ של כותים כר"א י' אך
 בחשך דחלב תמא פהי תיתי לאסור זווג' כי ע"כ נראה שהב"י
 כיון שלא נראה הך הירושלמי וראהו דפירש בס"י ק"כ דחמץ
 של כותים חסום דמאי וזה אינו דבחק ירושלמי מכואר דמשום
 חמץ שעבר עליו הפסח הוא דבעינ' אפיות וע"כ דימה
 העמרת יגורטי לחמץ של כותים אך לפי האחר דכמפורש
 בירושלמי דאין מקום לאסור עיניה שניה כ"כ לחמץ של כותים
 טוב אינו רואה מקום להחמיר בהעמרת יגורטי שני:

ורנה אחת דבעיקר הך ירושלמי דפשיט ליה דשאר
 איסור שחיח בו עיניה ומאות עיניה לקח לשאר
 וחמץ כה עיניה אחרת דשרי למאי דק"ל זווג' מותר זולת
 כחמץ של כותים שאסרו ק"ל דהרי גם בירושל' לעיל מזה נבי
 תתני' כל ההחמץ והמקבל אחרו חמץ מונו למקום אחר
 כעשה זה אסור וזה אסור ופי' בה מהר"ר אליהו והרכ שדה
 יהושע דאם חמץ עיניה באיסור ולקח מהעיניה וחמץ בו
 עיניה אחרת שתיקן אסורות והרי כפי האי אינו אלא זווג'
 דשרי כמ"ט בהך ירושלמי והוא מוכרח והרי ק"ל זווג' מותר
 ודוחק לומר דהך דאוסר בעיניה כ"א יריי שיש בשיעור שאורו
 שכעירוב העיס' כדי להחמץ דכפי האי לכ"ע אסיר כדמוכח
 מתתני' דשאר דתני ער שיהא בו כדי להחמץ וכמ"ט בע"ז
 התו' דמ"ח ד"ה ולרכי ע"ש והך דמתיר איירי כאין באיסור
 לכר כדי להחמץ דא"כ היכי ק"ל איך אסר בעיניה שניה לשני
 דאיירי כיש באיסור כדי להחמץ אלא וראי דסתם אינו מניח
 שאור כ"א שיעור שחמץ העיניה לכר דאי מניח יותר פוגם
 העיניה כמ"ט שם בע"ז דמ"ח ע"ש ו"א"כ הדר כי קושין ותמיה
 אינו על רכני מפרשי הירושלמי שוכרתי איך לא נרנשו מזה
 כי ע"כ נ"ל כמ"ט חמץ חמץ למקום אחר היינו שהניח שאור
 ע"ג העיס' וחמצה כלי עירוב ושוב לקח השאר וחמץ עיניה
 שניה דשיין אסורות וכ"ת מאי קמ"ל הא ל"ק ס"ל דהניע
 דין זה כדי לחפש הדין שאמר אחר כך דאם ריבה על הראשון
 והיינו שחור השאר לעיניה ראשונה ועירבה עם העיניה
 וריבה וביטל השאר דאעפ"כ נשאר העיניה שניה באיסור
 נקיט הכי ככ"ל כפת ובס' זה דוחק אך מ"מ כעיקר הדין דעיס'
 שניה אם אין באיסור לכר כדי לחמץ דשרי למאי דק"ל זווג'
 מותר אין בו הפך כדמוכח מתתניתין דשאר וז"ל בהעמרת
 ביגורטי של גויים יגורטי שני מותר לפי מה שכתבאר הפך
 דעת הכ"ז וכנה"ג והפיר"ח אך מנר אחר יש לדון בו דאף דק"ל
 זווג' מותר ה"ד כדיעבר כמ"ט התו' בפסחים דכ"ו ד"ה בן
 זהר"ש והר"ן שם וז"ל תינח בעבר והעמי' דשרי אך לכתחיל'
 אסיר עכ"פ ליקח יגורטי של גויים להתיר יגורטי שני אלא
 דהיא גופא ק"ל בירושלמי מאי ק"ל דעיסה שניה ליסתרי
 דהוי זווג' והרי מיהתיר לכתחילה זווג' וז"ל ליקח העיניה
 שניה מכותים ולהתיר מטעם זווג' לכתחילה הוי ואסיר לכ"ע
 וכת' דמ"ל להירושלמי גם לכתחילה שרי זה אינו שהרי כמ"ג
 דערלה נבי תתני' תכשול שכישל בקליפי ערלה אחרו אם
 חדש יותן יין וכן ע"ש והיינו הכרייתא שהובא בפסחי' דכ"ו
 והרי בשן זווג' הוי ואעפ"כ כן לא התיר לאפיה בו ש"ח דאסיר
 לכתחילה לכ"ע כי ע"כ נ"ל ליישב להך ירושלמי דפשיט ליה
 מדרבנא מאותי חמץ של כותים מותר עד אחר ג' אפיות
 דהיינו אף כדיעבר אסור בלי ג' אפיות וע"ז ק"ל שפיר ובהכי
 א"ש מאי דהוה ק"ל אפיה ג' למה אסרו דגם למ"ד זווג' אסור
 אין טעם לאסור ש"ל דכי אסר היינו בלכתחילה דאין מחטלין
 איסור לכתחילה וליקח תערוכ' שנתכטל מכותי חכטל איסור
 לכתחילה חשיב וס"ד שזה אינו דאי העיניה ג' לכתחילה לכר

דאסיר א"כ גם בעיניה שניה לישני לכתחילה לכר הוא
 דאסיר ועוד דתערוכת שהותר ברוב דהתר במור חשיב
 לכתחילה פתי שרי ולא אסירי כי אם לכטל אכל כביטל שרי
 ליקח גם מן הכותי ועיין בתור' חטאת כלל ל"ה ומנחת יעקב
 ס"ק ב' כ"פ ע"כ כ"ל דמה"ט התיר הירושלמי ליקח עיניה שניה
 מהכותי דכבר נתכטל דווג' נמו דשרי מכה ביטול ברוב
 כמ"ט הר"ן בס"פ כל הנלמס נבי מתניתין וזרעין תתיה
 ירקות וכו' וכי אסרו בתנור יין היינו דהתם הגלת אפיה הוא
 דהוי זווג' וכיון דלא אפה עדיין אסור ליהנות לכתחיל' בהתר
 זווג' אכל עיניה שכבר נתחמזה ביד כותי שכבר נתכטל
 האיסור עכ"פ אה"כ דשרי לכתחילה לאלכול מחמו ומ"מ כ"ג
 דגם בהעמרת יגורטי כשל גוי כרי להתיר יגורטי שני אסיר
 לכתחילה דהוי כמכטל איסור לכתחילה ולא שרי כא' בעבר
 והעמיד

וראיתי לראב"ן כמ' פסחים דע"כ טכ' וזל חמץ של
 גוי שצבר עליו הפסח מותר ושל ישראל אסור
 ורבא חוקי ליה כר"ש וקנס קא קנים משום דעבר בכל יראה
 והנ"מ כי איתיה בעיניה אכל נתעבר חותר כר"ש וכו' והיבא
 דכתעבר או ערביה אינו לפני הפסח אסור לשהוי עד לאחר
 הפסח ואי חשה ליה עובר כדתן אלו עוברין בפסח וכו'
 וכולם עירובי חמץ הם ועובר עליהם הלכך לאחר הפסח נמי
 אסיר וכי קנים ר"ש בעיניה אכל ע"ז תערוכת לא ואזרא רבא
 לטעמיה וכו' פוקו וכינו חמירא דבני חילא שהיו יהודים אופין
 לחיילות המלך לאחר הפסח וע"כ כשאור שעבר עליו הפסח
 אפו לה דאי לא כמאי מחמצי לה ואמר רב נחמן כיון שהשאור
 הראשון מעורב בעיניה אייתו לו וכאכל אע"ב שאותן שהיו
 בכיתם עברו כבי' והוי מחמו של ישראל שעבר עליו הפסח
 אלמא כי מערב לה קנים ואע"פ שיעירו בידים לאו לצורך
 עצמו ערביה אלא לצורך גויים אכל לא ע"ז תערוכת וכבר
 אירע בוורמא ביהודי אחר שכישל דגם והחמיצה בשמרי
 דבש כל שבישל כל השנה הרבש הראשון שכישל הים מחומץ
 בשמרים של שרר וזה שכישל עתה הים רביעי או חמישי
 והתיר לו ר"ז ר"ז להניחו עד לאחר הפסח ולמוכרו ונחלקו
 עליו חכמי דורו וטעם שלו דכי קנים ר"ש בעיניה אכל ליתיה
 בעיניה לא ותמה אני עליו דהכא כיון דהשמרים דחמץ הוה
 והעמיד בהם את הרבש כאלו בעיניה הוא וחמץ כמ"ט
 בפ"ב דע"ז נבי נבינות הכותים כיון דאוקמי קא חיקס חשיב
 איסוריה כאיתיה בעיניה וכו' ה"כ השמרים שמחמץ בהם הוי
 כאלו הם בעיין ואמר' נמי שאני שאור ותכלין דלטעמיה
 עבירי ולא כטלי והוי כאלו הם בעיין ועובר ואמר' נמי
 לר"ש דלא קנים כי מערב היינו בעבר ושחמץ ואמר
 הפסח נתעבר אכל נתעבר לפני הפסח מי שרי ר"ש שישנו
 עד לאחר הפסח מי לית ליה מתני' דאלו עוברין דא"כ לפיבנו
 עלה ונרסינן בירושלמי בפ"כ שרשבי הו"ל יין קוסס וכו'
 אלמא לא חשהינן חמץ המעורב וכו' ואני הארכתי בס' ח'
 עכ"ל ובס"י ח' שם האריך לכאר דגם כ"ט דתערוכת קודם
 פסח אף דלא יהיב טעמא אסור כפסח דאמר' חוור וניעור
 ופשיט ליה דה"כ לענין שהיה אמרינן חוור וניעור
 ואחר להשהותו ע"ש הוכרחתי להעתיק כל לשונו יען סברו
 אינו מניי אכלנו אפילו אחר מעיר והואיל דאתי לירן לעיקר
 חקירתינו חל עלי חובת ביאור בקצת דבריו שככל דבריו
 מכואר דתערוכת כ"ט קודם פסח אסור באכילה וכשהייה
 דאמר' חו"כ אף לגבי שהייה וסו כדעת רב כטוראי שהביא
 הט"ח סי' תמ"ב שאסר להשהות שרר נחמיקים שנתערכו
 בגומוקים כ' ונ' חיסים ולרדי כבר ביארתי בא"ח סי' ע"ז
 דקנ"ה דרב נטוראי יחיד בסכתו הוא דאף האן דמ"ל חו"כ
 מודה באיסור שהיה ודברו ראב"ן אלו הם כדעת ר"נ ומ"מ
 הנה מכואר דעתו ודעת חכמי דורו של ר"ן ר"ז דמ"ל חו"כ

ואף ר"ן ר"ז הכי ס"ל דלא התיר כ"א להשתות ולא לאוכלו ומכאן נראה למ"ש בח"א סי' ת"ט רמ"ד דפסק הש"ע שפסק דלא אחר' חו"כ לדירי זריכה רבה דרוב הפוסקים ס"ל חו"כ והחכם עיניו יוחו כדכרי רמב"ן בס"ח וכדע"כ שכל הכמ"י דורו ודורות שלפניו פשיט להו דאחר' חו"כ כי ע"כ התר הש"ע ז"ע בעיניו:

אך

את זה ק"ל ממ"ש הט"א"ח כסי' תמ"כ דנבינות שהעמיד כחלא דשכרא אסר רמב"ן להשהות כפסח כיון דאוקמי קא מוקים חשיב כאיתיה בעיניה וכ"כ מהרדכי בפ"כ רע"ז סי' תתכ"ז ע"ש שגראה דאי לאו שהיה העמיד מודה דשרי להשהות כפסח וזה תימה שדכריו כדור מללו דאחר' חו"כ גם לגבי שהיה וכל חין תערוכת אסיר להשהות ואי שהיה עבר בכל יראה וכדוחק ז"ל דה"ל דרמב"ן אומר גם בלי העמיד והס לא הדור לו כ"א כמעמיד שהשיב על התר דז"ב כי ע"כ לא הכיאו סברתו ה"א כמעמיד דמודו ליה הש"א"כ בתערוכת בלי העמיד דחלוקים עליו גם ת"ש כפי' הסוגי"א דפסחים פקוק וזכינו רש"ז לא פי' כן אך לראב"ן א"ש בת"ש ואורח רבא לטעמיה דלפרט"ו הונרך לרחוקי גפשיה וגם יש סתך דבפ"ק דפסחים ד"ה שאחרו בעירו חמירא דכני חילא מבואר שגראל היו אופין וכ"כ בכינה דכ"א גבי הנהו כני באגא דרמו עליהו קמחא דכני חילא וע"ש ולישכ פרט"ו ז"ל דכפסח משום איסור חמץ היו אופין גוים אך לראב"ן לא היה אופה הגוי כלל וימי הפסח היו אוכלין חמה שאפו להם ע"פ וע"כ דכרי רמב"ן יתישבו הטב דכרי העיסו' שהכתי' לעיל שכ' דחמץ של עובדי עכירה היינו שאין מדקדקים במנות כ"כ וכו' והדבר ק' דאי היו מניחים שאור בכיתם אין זה דיקדוק מנה אלא רשע גמור דעבר ככ"ז אכן נראה דס"ל ר"ח דשכתי ישראל משהין חמץ בכיתם כחומר אלא חמץ דכני חילא היה וכי חשיב של ישראל היינו כמ"ש בר"ה כיון דאילו הגביה וע"כ פי' דעובדי עכירה היינו דאין מדקדקים במנה ורעת העיטור כפי' חמץ של עובדי עכירה כרעת רמב"ן כפי' הסוגי"א דזכינו חמירא דכני חילא וכמוכ"ן.

אך

ק"ט דכרי רמב"ן כפי' ה"ך סוגי"א דהתיר רב נחמן ליקח פת שנתחמץ בשאור של ישראל שעבר עליו הפסח והרי כאסר דק"ל מחמץ אומר ככ"ש וכמ"ש הרב במחמץ בשמרים וכ"ת דס"ל דכי אסרו מחמץ אינו אלא באיסור תורה ותערוכת דקורס פסח דאסיר כפסח ס"ל דהוי מר"ת דק"ל בר"א בר"פ אלו עוברין וס"ל דר"א ככל חין תערוכת מחייב מרכיב דכל מחמץ ואילו חמץ שעבר עליו הפסח דק"ל בר"ש משום קנס ס"ל דאינו אומר ככ"ש זה אינו שהרי הראיה דהכ"א הרב אה"כ דחמץ אומר ככ"ש הוא חמ"ש כד"ו דחולין שאני שאור ותכלין דלטעמיה עבדיו ולא בטלי ויהי התם באיסור דתאי דלא אסיר כ"א הרבניהט רוב ע"ה מעשרין הם ואפ"ה אסרו וע"ק מהך תוספתא וירושלמי בחמץ של כותים דאסרו עד אחר' ג' אפיות ש"ת דגם באיסור זה אומר ככ"ש ואיך יתירו פת שחמצו בשאור של ישראל שעבר עליו הפסח מיר והכ"ל לישכ עפ"י חש"כ לעיל לישכ דכרי העיטור כדרך ראשון דכי ק"ל מחמץ אומר ככ"ש ה"ד כשלא נודע התערוכת עד שנתחמץ דאי נודע התערוכת קודם שנתחמץ כל שנתערב ושאר בעיסה בטל בששים ושוכ אף כשנתחמץ אח"כ שרי כיון שכבר נתבטל והכתי' ראיות ע"ז וא"כ ה"כ שהתיר ר"ב ליקח פת שאפו ישראל לנורך חילות התלך ויחמצו העיסה בשאור ישראל שעבר עליו הפסח הרי בעת שהניחו השאור ועירכו אותו בעיסה מיר כבר נתבטל דהא כפי' שיעור מה להחמץ העיס' כידוע וקודם שנתחמץ כבר נתבטל דאין נודע לו התערוכ'

קודם שנתחמץ יותר נוזה דהא לכתחילה כא לערכ האיסור כהתר ומשום הפסל האיסור לכתחילה לא אסיר דלא עירב כשכיל ישראל כ"א לנורך גוי וכמ"ש הרב להדיא לעיל מ"ה חש"כ במחמץ דכש אסרוי שכר קודם פסח דלא שייך כיטול איסור דקודם פסח אין בחמץ איסור כדי לכתלו וכי הגיע פסח הוא דחשיב התערוכת והרי בלוחם שעה כבר החמץ ואסר ככ"ש.

ולמאי דאתאן עלה ק"ט דכרי רמב"ן שאסר להשהות דכש ד' וס' שדכש הראשון נתחמץ בשמרי שכר משום מעמ' והרי בהך תו' וירושלמי ככ"כ דערלה לא אסרו כפת כותים כ"א ער' ג' אפיות וא"כ כדדון ראב"ן דכש ד' או' א"ן בו חשש איסור וכ"ש למה שביארתי לעיל דגם פת ג' כי אסרו אינו אלא משום דשכיח מותר פת שכוע זה לשכוע דלהכא וכן כנחתומים ואילו כדדון ראב"ן דלא שייך זה גם דכש הנ' אין בו איסור כלל.

וע"ק שהרי מבואר בהך ירושלמי דגם פת שני שרי למאי דק"ל וז"ל מותר וכי אסרו כפת כותים אינו אלא דידרו לחמץ של כותים כר"א וא"כ באיסור חמץ כפסח כדאירי שרי גם דכש כ' דלא חמיר מאיסור ע"ז דק"ל כע"ז דמ"ט וז"ל מותר ועיין בט"ו וכו' ס' קמ"ב ובט"ו וא"ך כענין וז"ל כע"ז ואיך אסר ראב"ן ויחמצי דורו דכש ד' וה' וזה תימה וראיתי להרב מ"א בא"ח סי' תמ"ב ס"ק ט' שהביא בשם ת' הרמב"ן סי' ח' ככל דכרי רמב"ן שהכתי' לעיל ואין הפך שט"ס נפל בדכריו וז"ל וראב"ן כ' כסי' ח' וסיים הח"א על דכריו וז"ל דאין שם מעמיד אחר רק החמץ דאי היה שם גם שמרי דכש התר הו"ל וז"ל ושרי כמ"ש כיד סי' פ"ז עכ"ל ויש לתמוה עליו דאיך יתכן לומר כן והרי אפילו דכש כ' שהראשון הועמד בשמרי שכר הא איכא וז"ל דקצת שמרי דכש שנתן כשני מהראשון אינו כולו איסור כ"א תערוכת חמץ לכד והו' וז"ל ואעפ"כ אסר אף כחמישי וכמבואר מהך ירושלמי דכ"כ דערלה שאמרו דעיסה שניה שרי דמאיסור וסתר היא מתחמץ ושרי דהוי וז"ל.

שוב נתיישבתי בדבר ורואה אני דל"ק דכרי רמב"ן מהך תוספתא דחמץ של כותים ומדין וז"ל ש"ל דהנך שמרי שכר שנותנים בדכש להעמידו היו השמרים יגדוין למטה שכן הוא דרך השמרים והוי באיסור ניכר וכי היו עושין מדכש זה דכש שני היינו שהיו לוקחין השמרי שכר שכשולי חכית דכש הראשון כדכש כ' וכן כב' וכד' דכרי האוי אין כאן וז"ל כלל דכוליה גורם דאיסור חשיב והרי זה דמי למי שהניח שאור ע"ג עיסה ושוכ לקח השאור וחימץ בו עיסה שניה דע"ל דרך זה אף אי חימץ ונאה עיסות כדרך זה כולו אסורות וכהכי ל"ק גם פדכרי המנן אברהם וכמוכ"ן ושוכ ראיתי דכר כבידור בעטרת וקנים שכ"כ להדיא שהשמרים יורדין למטה כשולי החכית ואין מתערכין ע"ש בסמ"ק תמ"כ.

והנה ראיתי בת' פנים מאירות ח"א סי' ק"ז שנתפק בחי שנותב איסור חדש כדכש שהעמידו כדכש ודכש ראשון העמידו בשמרי שכר חשיב איש לאבור משום מעמיד והשיב דמי' למ"ש המ"א סי' תמ"ב ס"ק ט' וז"ל והרמב"ן כ' וכו' עכ"ל כשמע מזה דאפילו זה הדכש חמישי לזה שנתחמץ בשמרי שכר אסור א"כ כנ"ר נמי כן הוא.

אך אחר העיון יש לי תמה רבה ע"ז רב' הכ"ז כיד ה"ל קט"ו כ' דכרי ירוחם וכו' עכ"ל ויש ללמוד מכאן כמי שעבר והעמיד וכו' וכן הביאו בס' ק"י א"כ ה"ה כאן אם איתו דכש הוא ד' לרוב שנתחמץ בשמרי שכר מותר ה"כ לעינין מרום ולענין פסח ומ"ת לא תלאני לבי להתיר לשתותו בפסח אבל להשתותו נראה דשרי עכ"ל ולמה שביארתי

והרץ שם וא"כ יש לתמוה על הראב"ד שכ' עליו שהוא שיבוש
ואפשר שהראב"ד הכין ברכיו רכינו שח"ט הרי הנדולין
ששניים מעלין לעיקר לג"ב קרי נדולין שניים וקאמר שהם
מעלין ועיקר דהיינו תרומה עתה ומפני כך השיבו והדבר
ברור שאין כוונתו כן אלא נדולין שניים לג"ב קאמר דהיינו
נדולין ג' ומעלים העיקר דהיינו נדולין ב' וזה תכואר תאור
כלשון רכינו עכ"ל

ורבריו

כאלו כספר החתום דאף למה שהכין הראב"ד
דג"ב מעלין העיקר היינו נדולין ראשון מאי
ק"ל להראב"ד והרי ברכוב"ג גם העיקר שרי כח"ט התו'
והרא"ש וכ"כ גם מרכי הר"ן גם מ"ש נדולין ב' לג"ב
קאמר דהיינו נדולין שלשים ומעלין העיקר דהיינו נדולין
שניים ק' דא"כ זהו כשיטת רש"י שם דפי' דריכויא דרכו היינו
נדולין ג' דלדבריו ג"ב לעולם אסירי נדולין ג' שרי ואילו
הכ"מ הביא על דבריה ר"מ פי' הרא"ש והר"ן דלדידהו כג"ב
עצמן שרי הרבוי בלי נטיעה ג' ש"מ דהכין דהר"מ הכי מפרש
לה ואיך כ' כאן דלא התיר כא' נדולין ג' וע"ק דאכתיבין
שאחרו מעלים העיקר דהיינו ג"ב מינה דהותר גם התרומה
עצמה דכשם דבזוף התרומה ישנה בנידולין ה"כ ישנה כג"ב
וא"כ אכתיב תיקשי היכי שייך להתיר תרומה עצמה כח"ט
לעיל חוה והנ"ל כישוב דבריו שכבר ביארתי דפרש"י דנדריס
קאי בפ"י רי"בא דפסחים וכ"כ מרכי הר"ן שם מח"ט כד"ה
בנדולין דתכואר מרכיו דג"ב הוי על ידי נטיעה שנית וכ"כ
מהתו' כד"ה בנידולין וכ"כ מהרא"ש שם כד"ה ריכויא שכ' אכל
הכא אפילו נדולין שרי ואי לשיטת רש"י איך יתכן להתיר
הנדולין ע"י ג"ב דהרי איסור עומד בפני עצמו ולשיטת
רש"י דפסחים פי' דך סוביא דנדרי' הוא שהמקשן הכין בדברי
ר"י דהכלל של תרומה נטעו ורכו נדולין היינו דהכלל נתגדל
ברוב חמה שהיה ולא ע"י כצלים שנתוספו עליו כ"א הכלל
עצמו ולהכי קרי ליה ורכו נדולין דאי ע"י הנוכפים ורכו ג"ב
הו"ל לומר ומפני כג"ב קאחריון דהיינו כנוספין ורכו נדולין
ל"ד ולג"ב קרי נדולין ולפ"י אכתיב כנטיעה ראשונה איירי
והקשו דגם כג"ב ק"ל לאיסור ומפני ריכויא דרכא וכתירין זה
יש לנדר בו חד פתרי ש"ל דכנטיעה ראשונה כל שרכו ג"ב
על הנדולין שרי וכי ק"ל בנידולין וכג"ב ראסיר היינו כשלא
דכו על הנדולין דג"ב הם שווים לנדולין או פחות מהם או
באחר דכלי נטיעה שנית ככ"ב אסורין הנדולין והג"ב אך
אי נטע פעם ב' הג"ב ורכו על מה שהיו שרי ולפ"י הנדולין
עצמן אין להם התר אף כנטיעה שנית וזר זה נראה עיקר
דלדא א' איך יתכן להתיר ככל תרומה שנתגדל על ידי רכוי
הנוספין והרי איסור עומד בפני עצמו וא"כ י"ל דח"ט ככל
של תרומה היינו ככל של ג"ב של תרומה דע"י ריכוי וותרו
הג"ב ודעת הכ"מ ברעת הר"מ והראב"ד דמפרשי נדולין
וג"ב כפרש"י דפסחים וע"כ דהראב"ד הכין דכנטיעת ככל
של תרומה ורכו נדולין וג"ב אם רכו ג"ב על הכלל והנדולין
הכל שרי כנטיעה ראשונה וע"י השיב דזה שיבוש דאף אפשר
להתיר ככל תרומה דריכוי איסור ע"י רכוי ג"ב דהיינו נדולין
שנים דהיינו הנוספים על עיקר הכלל והוה כזר הראשון
שצירדתי לעיל לפרש"י וע"כ הכריח דלא התיר כא' כנטיעה
ב' שנטע הג"ב ורכו על מה שהיו בעת הוריעה דריכוי זה
הוי נדולין ג' זה נ"ל ככוונת הכ"מ ע"ש בדבריו ומ"ש אח"כ
על דברי הר"מ פי' הרא"ש אינו סותר זה דגם להרא"ש והר"ן
אינון התירים כא' כנטיעות ב' דאילו לפרש"י בעי נטיעה ג'
וזה אינו לפרש"י דפסחים והכ"מ קאי כוותיה ואע"ג דלהרא"ש
כי חשיב ג"ב היינו ע"י נטיעה ב' ולרש"י בלי נטיעה זו חשיב
ג"ב ח"ט לא נפק"ל חירי לענין ריכוי ואעפ"י דלהר"ש דקאי
כרי"בא דגם הכלל גופיה של תרומה מותר לא חש לזה שאינו

ברור כל כך כלשון הרא"ש שהביא שהרי י"ל דמפרש כפרש"י
ומ"ש אפילו נדולין מותרין ל"ד ור"ל ג"ב והעתיק פירושו
דאילו פי' הש"ס לשיטת רש"י דפסחים מותר קרוב ליחס אליו
הוא פי' הרא"ש ומ"ש וכן פי' הר"ן היינו למעט פי' רש"י
דנדריס דבעי נטיעה ג' ואילו להר"ן גם כנטיעה ב' ואח"כ
דהר"ן מתיר גם הכלל גופיה דקאי כשיטת רי"בא ולהר"מ לא
יתכן דקאי כפרש"י דפסחים • ואיך שיהיה לתאיר דאתאן עלה
בעיקר חקירתנו והרי נדולין בדבר שאין זרעם כלה הרואה
יבאה דהוא כדון חמץ של כותים והעמדת יגורטי דגם כהנך
אין זרעם כלה ויש בהם מתערובת האיסור בהם וא"כ נראה
בחמץ של כותים יש להתיר כפשוט עיסה ב' דסתם עיסה יש
שם רוב מהשאור לשיטת התוס' וביעתיה דאף נדולין נדולין
שרו ברכו נדולין על העיקר דהיינו הנדולין ולשיטת רש"י
נדולין נדולין אכיר והג"ב שרי א"כ ה"כ בעיסה השנייה
אסיר והג"ב מותר ולכל הפ"י ק' מהך תוספות וירושלמי שאסרו
עיסה ג' דח"ט מנדולין נדולין בדבר שאין זרעו כלה דהג"ב
שרי

שוב

האיר ה' את עיני וראיתי בירוש' רפ"ט דתרומות
גבי חתני רתמי דכדבר שאין זרעו כלה אפילו
נדולין נדולין אסיר אמרו עלה עד היכן רי בר אידי כשם דז'
עד ג' ברנות אסורות והד' מותרת ע"ש הנה תכואר דפליג
הירושלמי עם ש"ס ככלי דנדריס וס"ל דגם נדולין ה"כ אסיר
ולפ"י ח"ט שהצריכו בחמץ של כותים עד אחר ג' אפיות כדון
נדולין נדולין בדבר שאין זרעו כלה אך לש"ס ככלי גם
בחמץ של כותים שרי בעיסה ב' לשיטת התוס' או עיסה ג'
לשיטת רש"י וא"כ ק"ט להעיסור שכ' בחמץ של כותים עד
אחר ג' אפיות דהא לא קול' כוותיה כהך ירושל' דעכ"פ אפיה
ג' שרי פכח סתם הש"ס דס"פ הנודר הן הידך הו"ל דס"ל
להעיסור כפרש"י נדולין הג"ב הוא דשרי והכא אסרו אף
לדין אפיה ג' משום שירי אפיה ב' דלא יבצר להיות מותר
וע"כ קול' לאסור גם אפיה ג' אך להכז' שלמד מזה להעמדת
יגורטי ק"ט דגם יגורטי ב' יש להתיר לפי שיטת התוס' דהיס'
פכרת רוב הפוסקים וכ"ש יגורטי ג' באיסור תלכ' שחלכו בו
בכש דכריהם לא חמיר מטבלי ותרומה ושאר איסורים דשרי
בנדולין נדולין אם רכו על עיקרו וכת' דמחמיר חמיר דאוסר
ככ"ט זה אינו דהרי טבלי חמי אוסר ככ"ט כמ"ש בנדריס דכ"ט
ואעפ"י כן שרי ג"ב כשרכו נדולין נדולין על עיקרו ואעפ"י
דירושלמי בעי עד גורן ד' וכ"כ הר"מ כפ"י מה' חעשר ה"ו
כה"א שפדתי עליו דכש"ס דנדריס דש' חוכח דטבלי דינו
כתרומה ומיהו אכתיב צריכה רבה אי העמדת יגורטי וחמץ
של כותים דמי לג"ב איסור בדבר שאין זרעם כלה דאי דמו
אהדרי כאשר דמיתין' להירוש' דכפ"כ דערלה אמרו דעיסה
שליה שרי לתאיר דקול' זוזב שרי אלא דירדו לחמץ של כותים
לרעת רא' ואילו כפ"ט דתרומות אמרו דג"ב טבלי כאין זרעו
כלה עד גוין ד' אסיר וגורן ד' שרי ובתרומה גם גורן ד' אסיר
והשתא ק' דכשניהם לשתרי כנטיעה ב' דהנדולין בהם הוי
זוזב ושרי וכשלתא לתאיר דאסוק הש"ס בנדריס דכג"ב דהיינו
נטיעה ב' אי רכו ג"ב על הנדולין שרי לפי שיטת התוספות
והרא"ש כמ"ש דבריו לעיל ח"ט ד"ל דההתר מצד זוזב דשרי
אלא דעכ"פ בעינין רוכא כרי לטבלי העיקר דהוי כוליה גורם
דאיסור אך לשיטת הירושלמי דאוסר עד הגורן ד' בטבלי זה'
כתרומה ק' כי קושין אך אח"כ הישוב הא ל"ק דנדולין חמירי
דאף בנידולין שרו מטעם זוזב אך עיקרן פשוט ולא בטיל
כמו דכע"י הש"ס בנדריס דכ"ז אי נדולין התר מעלין הת'
העיקר אי הוי בדכריס החשובים ה"כ חשיב ולא בטיל עד
גורן ד' או ה' משא"כ ככל ענין זוזב אין הנורם איסור דבר
חשוב דאף שאזר של איסור והתר דקול' ביה זוזב אע"ג דאוסר

ע"ש שהאריך :

ותמהני עליו בכל דבריו חרף בעיקר ישוכו לרדוי
 אינו מן הישוב דהעיקר חסר כש"ס דפריך
 למ"ד קא"כ ב"ד מ"ל ומהגם דפריך בסתם הכי ואנן ק"ל
 ראב"ד מ"ל וכו' מן דין שביק' חילוק זה שחילק הר' דבאסור'
 דרכריהם או שרי לספוי לקטן רתלוו כמאי דפליגי הנך
 אימוראי או קא"כ ב"ד מ"ל או לא אין כריה בהך סובייא
 דיבמות וראיה שריב הכוסק' ס"ל דלכ"ע אסור לספות לקטן
 איסורים דרכריהם וא"כ איך הפה יכולה לדבר דכי פריך
 הש"ס אי הכי טהור נמי היינו אחד מ"ד ואנחנו לא נרע היכן
 איפליגו בזה ואין זה כי אם טיקול הדעת לפי סברת הרשב"א
 והר"ן ואיך שייך להקשות בסתם ככה"ג דבר זה קשה לטעמו
 גם מ"ש הרב דמקומות רבים פריך הש"ס הכי ש"מ קא"כ
 אין ב"ד מ"ל אחר המחיל' אבב שיטתיה ב"כ דהא ליתא בטוס
 דוכת' דכי פריך היינו להפך ש"מ קא"כ ב"ד מ"ל עיין ביבמות
 דק"ב נישין דכ"ה שכת' דקב"א גירא דמ"ו ודוקא ככה"ג
 פריך כיון דק"ל אין ב"ד מ"ל אבל להפך לא פריך כיון דגם ר'
 יוחנן מספק' ליה ולא פשיט ליה וכל כי האי אינו מושש הש"ס
 וראיה דביבמות דק"א דמוקי הש"ס למתניתין כמונח דקא"כ
 אין ב"ד מ"ל ולא חש הש"ס להקשות ולרבי יוחנן דמספק' ל'
 מאי איכא למומר כאופן שאיני רואה כדבריו ישוב וגם עיקר
 קושייתו לרדוי ל"ק שגם הרשב"א והר"ן לא התירו כי אם
 לצורך התינוק כמ"ש להדיא בחירושו ליבמו' וכ"כ הר"ן כפ'
 כל כתבי ובשאר דוכתי להדיא דכל שאינו לצורך התינוק
 לכ"ע אסור וא"כ כתיבת חבב לתינוק לשחוק מי הבר' לו
 דחשיב צורך התינוק והרי גרולה מו' כתב הרשב"א כת' סי'
 כ"כ שהקשו לו לסכתו מ"ש ככתבו' יונק תינוק והולך ע' ד'
 כ"ד חדש מכאן ואילך כיונן שכן כשפירש אע"ג דחלב אחר'
 מר"ש והשיב הרב דמעולם לא עלה על דעתו להתיר איסור
 דרכריהם ככרי שלא לצורך התינוק וטפי מכ"ד חדש אין בו
 צורך הנקה לתינוק וככרי לא ספינן ליה איסור ורואה אני
 הדברים ק"ו הנקה טפי מכ"ד חדש דפרישת התינוק משרי
 אמו כפרש מן החיים דמי לא חשיב ליה צורך התינוק כתינת
 חבב לקטן לשחוק מבעיא דלא חשיב צורך התינוק וכיון שהרב
 ראה ת' הרשב"א איך תמה עליו מהך סוביא דלפנים הרואה
 הא ל"ק .

ובר'

מן דין תמהני עליו שכתב בפשוט דאיסור כת' הוי
 מדבריהם עד שבא לרחות מזה דכרי הרשב"א
 והר"ן ואחרי המחילה אינו שהנה הר"מ בפ"ו מהל' מאכלות
 אסורות והטור סי' ק"ו כתבו אסרו חכמים מאכל ומשקה שרוב
 כפש בני אדם קנה בו וכו' שכל לו בכלל אל תשקצו ע"ש והב' **הכריע**
 שם נסתפק בדעת הר"מ אי הוי מר"ת או מדבריהם ולא

אכן

ראיתי להכנה"ג והט"ו פשיט להו דהוי מר"ת ע"ש
 בדבריהם ולכאור' הנה מקום לתמוה דכיון שכתב
 הר"מ אסרו חכמים נראה להדיא דהוי מדבריהם ומה מקום
 להסתפק לרשויו מר"ת אכן נראה דספק הכו' דאף דמתחילת
 דכרי הר"מ שכתב אסרו חכמים נראה דהוי מדבריהם מ"ש
 ממה שסיים שכל אלו בכלל אל תשקצו מורה דהוי מר"ת כי
 על כן זל דמ"ש אסרו חכמי היינו כיון שאין זה מפורש בכתוב
 ועיקר הלואו לאו להכי אתי מידי דהוי לחצי שיעור דהוי מר"ת
 ולא לקי א"כ אין זה פשט הכתו' כי אם מדרש חכמים שקבלו
 בתורה שבע"פ דגם זה ככלל הלאו דל תשקצו וע"כ קרי ליה
 אסרו חכמי אף דהוי מר"ת כמו שגביל הר"מ כחיבורו לקרוא
 לכל דבר הנלמד מ"ז מידות דכרי סופרים כמ"ש בה' אישות
 גבי קידוש כסף ע"ש או דילמא שאסרו חכמים דכתבו הוא
 דוקא ומ"ש שכל אלו בכלל אל תשקצו הוזה לומר דעל לאו זה
 סמכו

כ"ש אינו אסור מפני דחשיב ולא בטיל אלא דחמוץ כ"ט
 ביותר תסאים וראיה דשאר שלא חיתך בטל כרינו וכן ראיתי
 בירושלמי דפ"ו דשבועות שאמרו דבידולין חמיר מעירובין
 ע"ש והיינו מהטעם שכתבתי ולפ"ו העהרת יבורטי וחמץ
 של כותים כל דהוי וז"ל שריאף כפיסה שניה ויבורטי ב'
 והשתא הדברים ק"ו אי בידולי אסור כאין ורעם כלה שרי
 הב"ג כרכו למה שביארתי לעיל כ"ש יבורטי ב' שהעמיד
 כיבורטי של גויס הפך דעת הבו והפר"ח לפי האמו' דבידולין
 חמירי ודוק אלא דאכתי פש גכן דנראה דלכתחילה מיהא
 אסור להעמיד כיבורטי של גויס כדי להתיר הב' דהוי כחבטל
 איסור לכתחילה כמ"ס לעיל אכן ראיתי להר"טן סימן פ"א
 שהתיר כזה מכ' טעמים הא' דדוקא איסור וראי אין חבטלין
 אבל הכא אינו ודאי אלא ספק ביחזוי חלב טמא ועוד דאינו
 חפץ באיסור כדי לבטלו כא' כחלב טהור כדי להעמיד וכי ק"ל
 אין חבטלין איסור היינו שחפץ באיסור ורובה להתירו ומרבה
 פלגי להתירו אבל כאן אינו חפץ בו וארכא קן בו לא מקרי
 ביטול איסור לכתחילה ע"ש .

וק"ל

כטעם ראשון דהרי מכוור בטור והב' סימן כ"ט
 שדעת רוב הפוסקים דאין חבטלין איסור לכתחי'
 אף בדרכני דאף דעת יש אומרים שהביא הרשב"א כתורת
 הבית שהתירו אינו לא באיסורין דאין להם עיקר מד"ת וא"כ
 איסור ספק תורה אף לדעת הסוכרי' דהוי מדבריהם אית להו
 עיקר מד"ת חשיב והנה אמת דהב' שס"כ כשם הרשב"א
 דבכניות גויס אעפ"י שחשאו לתערובת חלב טמא דהוי מר"ת
 אינו אלא גזירה ע"ש אך דכרי הר"טן מורים דבכל איסורי
 ספק תורה חמיר וזה הימה ועכ"פ אף התיר בפשוט וזה
 סכרת יחיד ורוב האופרים כי ע"כ אין כטעם זה לרדוי כראי
 להתיר גם הטעם הב' שב' אעפ"י שהוא אחתי דרוב הפוסקים
 חביס"ל דכל שאין כונתו לבטל האיסור' לא חשיב חבטל איסור
 לכתחילה כמ"ס בסוה"ן כ"ג מ"מ אינו אלא לפי דעתו דחלב
 טמא אינו עומד בחלב חמוץ אך למה שביארתי דהב' והר"א
 ז' יעוש והפר"ח וכה"ג דס"ל דעומד ודעת הב' יש לדון דגם
 יש בו כח להעמיד א"כ לא יוכל להעמיד כיבורטי כא' כנירוף
 החלב טמא וככי האי כונתו לבטל חשיב ומיהו ליקח מיבורטי
 כיו' להתיר יבורטי ב' אינו רואה טעם כבוד לאסור לכתחילה
 דאף אמת"ל דחלב טמא עומד ומעמיד לחימוץ כיבורטי ב'
 שפיר זל דאין כונתו לבטל האיסור' כא' להעמיד ככשר ואף
 מזה וז"ל דאסור לכתחילה אין זה מספיק לאסור ש"ל דה"ד
 באיסור כבוד אבל כאן דעיקר יבורטי של גוי אינו אסור מן
 הודאי אלא חשש עירוב חלב טמא ככי האי י"ל דגם לכתחי'
 שרימה גם כנירוף דעת הרי"טן והפר"ח דס"ל דחלב טמא
 אינו עומד גם כיבורטי לרדיהו אין מקום לאסור א"כ המקל
 כוס אינו רואה בו טעם לאסור והמחמיר תכוא עליו

כרכה :

סימן ק"מ יש

לחקור באיסור כל תשקצו ראיתיה
 כשבת ד"ן ובמכות ד"ו אי הוי
 מר"ת או מדבריהם :

וראיתי

להרב חסנה למלך בפ"ו מהל' מאכלות אסורות
 דנקיט בפשוט דהוי מדבריהם ותמה הוהך
 סובייא דשבת דל"ק חבב טמא לא דילמא אכיל ליה והקשו
 חי הכי טהור נמי טעום כל תשקצו ותירצו דילמא תיית ואכיל
 ע"ש ולסברת הרשב"א והר"ן דס"ל דאיסורים דרכריהם שרי
 לכפוי לקטן חמ"ק ל' הכא והדי בת' איסורו מדבריהם כידוע
 והוא תפרק לה שגם להרשב"א והר"ן מור' דלמ"ד קטן אוכל
 נבילות ב"ד מ"ל גם באיסור דרכריהם אסור לכפוי לקטן
 וכי ק"ל הכא א"ה טהור נמי היינו למ"ד קא"כ ב"ד מ"ל
 דמקומות רבים פריך הכי ש"מ קא"כ אכ"ר מ"ל את"ד

סמכו שלא לאכול דברים שנשאו של אדם קנה בו אף שלא
 כיוונה תורה על זה והם הסמיכו האיסור בלאו זה והא"כ
 ראויסורו מדבריהם זה כ"ל ככוונת ספק הכי :

אבן לדירי חוי לי שדעת הר"מ דהוי מד"ת מד"ש כס'
 המנות לאוין קע"ט שאחר שביאר עיקר הלואו
 בענין שרני' בכתב והנה אחרו ג"כ שהמשהה נקביו וכן דשתי
 מייא בקרנא דאומ' עובר ככל תשקו והוא ההקש שבאכילת
 דברים המאוסין שנכשו של אדם קנה בו שיהיה מוזהר ממנו
 אבל אינו חייב חלקות עליו בעבור כי פשטיה דקרא הוא
 כשרץ לכר ע"ש ומח"ש עובר ככל תשקו וכן ח"ש שיהיה
 מוזהר ממנו נראה דהוי מד"ת ודרשה גמור' וכ"כ מח"ש אבל
 אינו חייב חלקות עליו בעכו' כי פשטיה דקרא וכו' מכלל דהוי
 מד"ת ולא לקי כיון שנכללו בו שני דברים אחד בפשט ואחד
 בדרש לא לקי כיון שנכללו בו שני דברים אחד בפשט ואחד
 כפ' שמיני בפסוק לא יאכלו שדרשו לחייב המאכל לקטנים
 כתב הרב שאין זה כי אם לאיסור לכר ולא לקי ודחה דברי
 רבינו ישעיה שכתב דלקי המאכל לקטני וכתב שדעת הר"ה
 שאינו לוקה מפני שפשט הכתוב אינו אלא על האוכל לא על
 המאכל שכן גילה דעתו כפי קע"ט כה"מ דהמשהה נקביו
 ומאן דשתי מייא בקרנא דאומנא עובר ככל תשקו ואינו
 לוקה בעבור כי פשטיה דקרא אינו אלא כשרץ לכר וכו' ע"ש
 הנה מבואר דנקיט בפשוט דהוי מד"ת כמאכל איסור לקטן
 שמוכר ביבמות דקיי"ד ודברי הפוסקים דהוי מד"ת ואינו
 לוקה מטעם זה דלאו פשטיה דקרא הוא ותמהני להכ"י איך
 נסתפק בדבר זה והוא מבואר בדברי הר"מ בשה"מ ואף אי
 כבודל שכלו היה לו מקום לדחות ולפרט גם בדבריו דהוי
 מדבריהם תלכד שאין נראה היה לו להביא דבריו והנה גם
 שהרא"ם מתבאר דבריו דפשטי ליה בדבריו דהוי מד"ת
 ויותר מזה תמהני להפ"ח כפי' קו"ס ס"ק זה שכתב דאיסור זה
 הוי מדבריהם וכ"כ הר"מ בשה"מ סימן קע"ט דאינו חייב
 חלקו בעבור כי פשטיה דקרא אינו אלא כשרץ לכר ע"ש והם
 דברי תימה בעיני דאדרכתא מדברי הר"מ מבואר דהוי מד"ת
 וכמו שהבין הרא"ם בדבריו וכ"כ דאיסור זה דמי לחכמי איסור
 לקטן דמרכיבין ליה טעם ביבמות בשרנים ורס וטומאה והוי
 מד"ת ואע"פ הן לא לקי בעבור כי פשטיה דקרא כבודל
 וכשרנים לקי הגדול על אכילת שרץ מלאו זה דלא תאכלום
 וגם דאיתי בת' גינת ודרים חזר כלל א"י סי' ג' שהביא בענין
 זה דברי הר"מ בשה"מ ודברי הר"מ בהל' מאכלות אסורות
 וכתב דהוי מדבריהם והביא ספק הכי' הוי מד"ת וכתב
 דאין בו תכלין דמהיה יתתי שיהיה מד"ת והוי פירש הפסוק
 הרמב"ם שפשטיה דקרא כשרץ לכר וכתב דאין בפסוק דמו
 כלל לדרש זה שהזכירו ר"ל וע"כ דאין זה דק אסתכת' כעלמא
 ע"ש ותם אני לא ארע שכול איך אפשר לפרש בדברי הר"מ
 בשה"מ דהוי מדבריהם עד שתמה מזה דאיך נסתפק הכי'
 צוה וזה תימה דאדרכתא בחד איפכא יש לתמוה עליו שדבריו
 בשה"מ תורים דהוי מד"ת וכמו שהבין הרא"ם וכח"ש גם
 ח"ש דאין דמו בפסוק כי אם באכילת שרץ הוי מדבריהם אל
 תשקו את נפשותיכם שפיר זל שנכלל דלא יאכל דברי' שמשקץ
 את הנפש דהיינו דברים המאוסים אע"פ רבולי קרא כשרץ
 הכתוב מדבר והוי כסנהדרין דס"ג למדו דברים רבים בלאו
 דלא תאכלו על הדם אע"פ דע"כ פשט הכתוב דחד מהם
 ואחריו דאין לוקין על לאו שבכללות הוי שנכלל בלאו אחד
 עניינים חלוקי' וכן פסוק דלפני עור לא תתן מכסול ולא תשא
 שחע שוא הוי מסוב והומו שביאר הר"מ כל זה בשה"מ
 בשורש ט' באורך ע"ש וגם לאו דלא תאכלום הוי מסוב זה
 דמלכד דקאי לאוכל בעצמו נכלל בו המאכל לקטן וכן כל
 נפש חכם לא תאכל דם כח"ש טעם ביבמות לא שהר"מ ברוח

מכונתו מפרק בלאחר יד דכלאו שבכללות קלל דלא לקי על
 כולם והבא בלאו דלא תאכלום וכל נפש חכם לא תאכל דם
 ובני לא תשקו נכלל בהם ב' דברים ולקי על האחד ואינו
 לוקה על ה' דלאוכל שרץ לקי בהני לאוי ומאכל לקטן ואוכל
 דברים המאוסים שנכלל בהם אינו לוקה כי ע"כ חילק דא' קל
 העניינים שוים שהפשט כולל זה וזה אינו לוקה עליו כלל אבל
 אי חד מפשטיה וחד בדרש כה"ג לקי על הפשט לכר וב דולה
 מווי דאיתי בפסוק ושרת בשם ה' אלהיו דאוקמוז כב"ק דק"ט
 ככהן והוא מוכר' ואילו בערבין דלא נפק'ל עיקר שירה מד"ת
 ככן לוי מפסוק זה והר"מ פסק את שניהם :

וכבר

דרגש הסמ"ב עסינ קס"ט וכתב דחד מפשט
 וחד מדרש ועל הכל לא אוכל שאת דאי הר"מ
 ס"ל דאיסור זה הוי אסתכתא מה לו להביא ענין זה בהנין
 המנות והוי אין חיבורו כי אם לכר לנו תרי"ג מנות בקיצור
 ואי היה דעתו דהוי מדבריהם הוה שתיק מיניה לגמרי ובתמו
 כפירושו דהוי אסתכתא ולכן לא הביאה כמו שלא הביא שום
 אסתכתא כי ע"כ ע"כ דרש גמור והשמיענו ראע"פ
 כן אין עיקר הלואו כי אם לאוכל שרץ דהוי פשט הכתוב גם
 כמה שהשיב להבי' שרימה זה לח"ש שאסור מד"ת ואינו לוקה
 דהתם ה"ט דגבי אזהר' כתיב כל חלב וכל דם ובעונש כתיב
 כי כל אוכל חלב דכל לאוכל קאי וע"כ אין עונשין עליו וא"כ
 הכא שאין דמו לזה הוה לקי ע"ש אינו רואה בדבריו טעם
 דא"כ הו"ל לפטור ח"ש חכרת ולחייב חלקות שידוע דחייב
 חלקות הוי מן אזהרה והרי כתיב כל חלב וכל דם לא תאכלו
 דע"כ לחלב קאי אבל הטעם בכר כתב הרשב"א בת' סימן
 תל"ט דה"ט דאכילה בכזית וכל הוי כ"ש וע"כ מוקמינן כ"ש
 לאיסור וכזית לחלקות אבל ה"ה כפ"ג מהל' מאכלות אסורות
 ה"ו כתב הטעם דכיון דאיתי מרכיביו דכל נלאו מפשטיה אינו
 לוקה וכ"כ בפ"ה טעם ה"ז ע"ש וגם לשני טעמים אלו אינו
 מספיק לאיסור בת' שיהיה אסור מד"ת ואינו לוקה אך הטעם
 לזה כבר ביארו הר"מ בשה"מ דכיון שנכללו בלאו ב' דברים
 והאחד פשט והאחר דרש לקי על הפשט ולא על הדרש ובאמור
 גם דאיתי שכתב דמנא ראייה ברורה דכ"ת הוי מדבריהם
 מח"ש כחולין דק"ב אבל צפור טהורה בחייה ככל שהוא ואם
 איתא היה לו לרר לומר דחייב ב' אחת משום ב"ת ואחת משום
 אחר מן החי ע"ש ואינה ראייה שגם הכי' לא כתב דיהיה חייב
 חלקות כי אם איסור לכר והרי הרב הביא דברי הר"מ דלא
 לקי ומה זו ראייה ואי הוה תני חייב ב' הוה לקי ב' כידוע וגם
 רואה אני דאף אי הוה לקי ל"מ שהרי עכ"פ רין בריה דלינקי
 בכ"ש לא שייך ככל תשקו כמו שיראה החפ"ן שהרי בכלילה
 וטבל לא לקי בכ"ש כי אם בכזית וכבר כתבו התו' דחולין רב"ו
 אימת מחייב בכ"ש ע"ש דלפי דבריהם ה"כ באיסור זה לא הוה
 לקי כי אם בכזית ע"ש וא"כ היכי הוה מצי לחיתני אבל צפור
 בחייה בכ"ש חייב שתיים שזה אינו גם בעיקר דאיתו ל"מ
 דרב חידוש דבריה אתי לאשמועינן ולא ריבוי לאוין והא"כ
 דלקי ב' :

והנה

ראיתי להטורי והכ בס' קיו דנקיט בפשוט דהוי
 מד"ת ומאי דאינו לוקה דהוי לאו שבכללות אך
 הפרישה אחר שהביא דברי הכי' דה"ט דלא לקי דהוי כח"ש
 כתב דאין לומר הטעם דהוי לאו שבכללות דכולם איסור שיקוץ
 הם ע"ש וכעלם ממנו דברי הר"מ בשה"מ שכתב הטעם דלאו
 פשט הכתוב הוי ודברי הטו' קשים גם כן דאי הוי לאו שבכללו'
 לא הוה לקי אם אכל שרץ ככל לאו שבכללות וזה אינו דלדברי
 כל הפוסקי' דש"ה התו' וכה"ג והר"מ ופ"מ"ג לקי עליה כי ע"כ
 ע"כ עיקר הטעם בדברי הר"מ בשה"מ וגם דאיתי בזה
 דברי תימה ככה"ג כסימן ק"ו הנהבי' אות כ"ו שכתב כי
 הפרישה שכתב דכ"ת לא הוי לאו שבכללות והטו' שכתב דהוי
 לאו

לאו שבכללות דברו תסבירם והוא מחלוקת בין הרמב"ן להרמב"ם שדעת הרמב"ם כי לאו זה אינו לאו שבכללות אלא לאו מיוחד לשרץ המים והסמ"ג לאוין קל"ב כתב דאע"פ שלאו שבכללות אין לוקוין זהו במקום שאין שם לאו אלא הוא אכל במקום שיש שם שלא הוא לוקוין אכל הרמב"ן כתב דהוי לאו שבכללות וכו' דברי רבינו המחבר תכוונים דאיהו קאי לדעת הרמב"ם דאינו לאו שבכללו' אבל לדעת הרמב"ן מאי דאינו לוקה באיסור זה דהוי לאו שבכללות את"ר

ואחרי המחילה כל מ"ש כאן הוא תימה שהרי בלאו דאל תשקצו כתיב שני פעמים אחד בפ' שמיני כתיב א' תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ ובפ' קרושים כתיב ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה ולדברי כולם לוקוין על לאו דכתיב בפ' שמיני ואין לוקוין על הלאו דכתיב בפ' קרושים כמו שמבאר בהכות ר"ז גבי אכל נחלה לקי חמש בפירוש' שם ובעירובין רכ"ח ובפסחים רכ"ר בדברי התו' ובסמ"ג לאוין קל"ב לא שנחלקו דלהר"מ לא לקי דלאו זה דאל תשקצו על שרץ הארץ או שרץ העוף או שרץ הפירות שכל אלו כבר יש בהם לאו מיוחד ואע"פ שלאו זה כולל כולם מ"מ בריבוי לאוין בענין אחד אין לוקוין שנים וכי לוקוין עליו היינו על שרץ המים שאין בו לאו מיוחד אבל רש"י והתו' והראב"ד בספ"כ מה' מאכלות אכורות וכו' ורב אחא והר"ף שהביאם הרמב"ן בשו"ט והכריח שם כדבריהם דבלאו זה לוקוין עליו גם בשרץ הארץ והעוף מלבד המלקות שחייב בפרטות ע"ש כדבריו באורך ובלאו דלא תשקצו דכתיב בפ' קרושים לדברי כולם אין לוקוין עליו ובטעם הדבר נחלקו דלהרמב"ם ה"ט שכבר יש לאו מיוחד לבהמה ועוף טמא וכל השרצים ועל ריבוי לאוין אינו לוקוין ולרש"י ה"ט דלא איירי בשרצים דלא כתיב ביה שרץ ולהתוס' ה"ט דבשמונה שרצים כתיב והרמב"ן בסמ"ג כתב הטעם דהוי לאו שבכללות והו' תורף הענין ע"ש כדבריהם וא"כ אפוא באיסור זה דאכילת דברים המאוסים שנכלל באל תשקצו את נפשותיכם הרי נכלל בכל שני לאוין אלו וא"כ אף לדעת הרמב"ן הוה שייך ביה מלקות בלאו דכתיב בפ' שמיני דמודי הרב דלוקוין עליו כמו שלוקוין עליו בכל השרצים דל"ר לאו זה ללאו רפ' קרושים דהתם כלל עניינים רבים כל איסורי האכל אכל כאן לא כלל כי אם שרצים לבד כל תנן שרץ ושפיר לקי עליה וכבר כתב בשו"ט ד"ג בוגים הם בלאו שבכללות ולא דרפ' קרושים דהי' לסוב ראשון שכתב שם לפיטור אבל הלאו רפ' שמיני דהי' לכ' הסוגים דחייב ואף שהרב לא חנה לאו זה כת"ש בסוף סה"מ חזוהו ע"ש היינו דס"ל דאף דלוקוין עליו אין מנין המצות תלוי במלקות כת"ש בסוף שורש ט' דלאוים בשרצים הם ב' ע"ש באורך ויתבאר לך כל מ"ש ודוק ולדעת הרמב"ם הוה שייך שילקה עליו בכל אחד משני לאוין אלו כיון שאין בדבר זה לאו מיוחד באכילת דברים המאוסים וחד מיהא לקי כי ע"כ לדברי כולם צריכין אנו לטעמו של הר"מ בה"מ דלא לקי כיון שאין בפשט הכתוב ביה אם כדרך דרש אינו לוקה הי' היכי דלא לקי על ח"ש ועל חלב טמא וביצת העוף ועל החוטאים של רם וכיוצא כיון שבאו בריבוי

ואי תינין עלה מוטעם לאו שבכללות כ"ע תודו דאין לוקוין כלל גם על אכילת שרצים וכיון דק"ל דלקי מ"ח דכל שנכללו פשט ודרש בלאו אחד עיקר הלאו לפשט ולקי עליה שפיר כי ע"כ כל מ"ש הרב בזה הם דברי תימא ואף שיחיה כבר כתבאר שדעת הרמב"ם והרא"ם וכ"כ דעת הטור והטורי זהב דאיסור כל תשקצו הוי מדר"ג נם הרא"ם כספר וראים סי' קכ"א כתב שאכילת דברים המאוסים עובר בהם בלאו ע"ש גם הפוסק סי' פ"כ כתב דהמשהה נקביו וחובל דברים המאוסים עובר בלאו ע"ש אבל מדברי הסמ"ג

כ"ל דעתו דהוי מדבריהם שהרי כתב איסור בסוף לאוין קמ"ח והמה שלא כתב כן בעיקר הלאו דאל תשקצו כי אם בלאו דיון נכ"מ דס"ל דלא איסור מדר"ג

וישיר דל"מ שהרי לעיל חזוה שם הביא הדיון דאיסור לספות לקטנים דהוי מדר"ג לכ"ע ולא הביאו בלאו דשרצים ורם וטוואה שריבה בהם הכתוב ש"מ שדעתו דאע"פ דהוי מדר"ג כיון דעיקר הלאו לאו להכי אתי לא חש להביאו במקומו ה"כ בענין ב"ת כיון שאין זה עיקר הלאו לא חש להביאו במקומו

וישיר כחידושי הר"טבא למכות לדיו' כתב בשם הרמ"ה דאיסור זה הוי מדר"ג אבל כל המפרשים חולקין על זה דהוי מדבריהם ע"ש

ואנן יד עניי לא נכלו לנו מאלו המפרשים דהוי מדבריהם וזולי שהכין בדברי הר"מ בחיבורו שכתב בזה אסרו חכמים דהוי מדבריהם וכבר נתבאר שכבר גילה דעתו בזה"מ דהוי מדר"ג ואנו אין לנו מן הראשונים דס"ל דהוי מדבריהם כי אם הריטב"א דס"ל דהוי מדבריהם ובס' הרשב"א והר"ן דס"ל דרשי לספות לקטן איסור דבריהם דקשה לשיטתם מהך סוגיית דשבת ד"ף כדברי המ"ל אם כאמר דס"ל דהוי מדר"ג אתי שפיר והרי זה קצת סמוך דס"ל דהוי מדר"ג כי ע"כ כעת יותר כ"ל עיקר דהוי מדר"ג ודברי המ"ל בזה ע"ש

אך את זה היה נראה להביא ראיה דאיסור כל תשקצו הוי מדבריהם מ"ש בחולין דק"ב אבל צפור טהורה כחיה בכל שהוא ופירשו' שחייב משום אכר וזו החי והר"מ בפ"ד מה' מאכלות אכורות ה"ג כתב שחייב משום נבילה ע"ש ולדבריו קשה היכי חייל איסור נבילה בהיות העוף בחיים והרי בהך סוגיית דשבת ר"ן מבואר דאכילת דבר בעל חי בעורו חי הוא מכלל דברים המאוסים דקאי באיסור כל תשקצו וא"כ הרי קדים בצפור זה איסור דכל תשקצו והיכי חייל עליה איסור נבילה דק"ל אין איסור חל על איסור כת"ש הרמב"ם בפ"ו מה' איסורי ביאה ה"ח וכ"ת דאיסור ב"ת ליתיה בכל שהוא כי אם בכזית זה אינו שא"כ כ"מ ראי יש בו כזית לא לקי עלה ואין נראש מעיקר הסוגיית רבי נקיט כ"ש היינו לריכות' וכ"ש אם יש בו כזית ועוד דק"ל ח"ש אסור מדר"ג ככל איסורי תורה ומדלקי עליה ש"מ דכ"ת הוי מדבריהם וז"ל דאע"פ כן חייל שפיר דהרי כבר נתבאר דאיסור ב"ת איסור גריר אית ביה בח"ש ואין בו איסור לאו ולא לקי עלה וכל כי האי חייל שפיר מירי דהוי לאיסור הני שיעור דק"ל דהוי מדר"ג ואע"פ כן כתב הרמב"ם בפ"ה מה' שבועות ה"ז דאיסור שבועה חל על חצי שיעור ע"ש ומיהו בעיקר הך סוגיית ק"ל בין לפירוש' ולפירוש הרמב"ם דהיכי לקי על צפור חי משום אכר או נבילה והרי בפסחים דכ"ר אמרינן דאוכל חלב חי אינו לוקה דלאו דרך הנאתו הוא ע"ש ושם ראיתי להתוס' שהקשו כן איך חייב באוכל צפור חי דהוי שלא כדרך הנאתו ותיירו דעוף שאני דעוף רכיך וחזי לאומנא והוי כדרך הנאה ע"ש

והדבר קשה דא"כ איך אמרו בהך סוגיית דשבת כחנכ טהור דהאובלו חי עכר בכל תשקצו והרי חנכ נראה דרכיך טפי מעוף וכיון דקאי בכ"ת ש"ת דאין דרך הנאה בכך גם כדבר דרכיך והדר קושיית התוס' דאיך חייבו וכדוחק ז"ל רחב לאו רכיך ועוף רכיך טפי :

שוב דאיתי דהא ל"ק דצפור חז"ל בלי ביאול והא"כ דאוכלו אחר מיתה והתם חנכ חי ר"ל שאוכלו בלי שימות והא והאי קאי בכ"ת ובמכות דזו אמרינן ריסק ט' נמלים ואחר חי והשלמו לכויה לוקה שם ופירשו' אחד חי במשעו ולמ"ש בפסחים דחי הוי שלא כדרך הנאתו קשה היכי

אבודות דם"ל שטעם איסור זה מכני המחלוקת וא"כ משמע
דכזה ודאי הוי מרכזי תורה ויעיד על זה דברי הרא"ש כפ'
שמיני בפסוק לא יאכלו וגם מאי דם"ל דריש מד"ת. לבר
הפשט ליכא אינו שהרי יחוד נור"ת ונפק"ל מבי יסיתך אחיך
כן אחך בקירושיך ר"פ ושם באמר דפשט הכתוב אינו כן וכן
כחצי שיעור וכן בימות דקידו כחפסי איסור לקטן וכן עיקר
שירה מד"ת מרתיב ושרת אע"ג דפשו הכתוב בכחן אינו
כח"ש הסמ"ג עשין קס"ט.

ג כסוטה ד"ו מוקי לקרא ועד אין בה כסוטה ספק ושם
כריש המסכתא מוקי לה כסוטה ודאי וכבר נרשם רמ"ל
וכתב שם דאין מקרא יוצא מידי פשוטו גם בימות דלא מוקי
רבנן אחרי אשר הוטמאה כסוטה שניצלה ואחרו שם אין
מוקרא יוצא מידי פשוטו וע"ש גם כן בימות דכ"ר גבי תורה
בגדול ליכא ודברי רבא כי על כן כ"ל ברור דאיסור זה דלא
תעשו אבודות הוי מד"ת לכ"ע ומיהא לכל תשקנו דדמי ליה
בכל דריו הוי מד"ת ככ"ל בעת.

ג בפסוק אל יצא איש לח"ר תחומין מד"ת למדנו מיניה
שני דברים אחת הוצאת חפץ מרשות לרשות ואל יצא
פירושו אל יוצא וגם למדנו מיניה עיקר תחומין מדכתיב אל
יצא כח"ש התום כעירובין דין בר"ם לאו שניתן דון מינה
ואוקי כאתרין וכן יש להוכיח מה"ש הרמב"ם בהנין המנות
ל"ת סי' קפ"א רבשר בסדה טריפה פשטיה טריפה ודרשו
איסור יוצא חוץ מחמתו ע"ש וקול דלקי על כולם כדמוכח
כמכות דהו וכן פסק הרמב"ם ע"ש ט"ט דשניהם אהת מד"ת
וכ"כ דהתורה ניתנה בפר"ם דהיינו פשט רמז דרוש סוד א"כ
כולם מד"ת הם ועיין בספר יראים סי' קמ"ג מ"ש בלאו דטריפ'
כדברי הרמב"ם בסה"מ ע"ש.

א דא"כ נ"ש ככ"ת ולא תתגוררו דקול דלא לקי על
הדרש כי אם על הפשט כח"ש הכ"מ בפ"ב מה' ע"ז
הדרש וסא לקי על שניהם ונריך ישוב לחלק ביניהם ואולי ז'
דבררש אי מוכר בש"ס דלקי הוא דלקי אבל בלא"ה לא לקי
וכה"ג חילק הרמב"ם בסה"מ טור"ם כ' ועיין א"ת המיוחסות
סי' רפ"ח שכתב דאין מקרא יוצא מידי פשוטו הפשט וסדרש
שניהם מד"ת ע"ש ועיין בחינוך פ' דאה"סי ת"פ שיש לרין
דם"ל דכל תשקנו איסורו מדכריהם.

סימן קמ"א נתיי לבי לכאר אם נודמן לאדם
שמא דבר טמא או שאר
איסורי מאכל דאסורים בפחורה כח"ש הט"ד סימן ק"ז או שרי
לנזקתם ואי לזקתם אי שרי למוכרם או לא.

והנה דאיתי בפבר באר יעקב דס"ה ולהרב הגדול
מוהר"ט אלנאו נר"ו בספר קהלת יעקב דע"ן
סחקר חקירת חכם הכ"ל להפוסקים איסור סחורה בכל
האיסורים דאי מח"ש בפסחים דכ"ג דריש מקרא שקץ יהיו
לכם כהויתן יהיו תיחא כשרצים דגלי קרא אבל שאר איסורי'
מכ"ל דבמה מצונו לא אתי דאיכא למיפדך מה לשרי דחוסרי'
כחשהו כח"ש כוכחים דק"ו ויכמות דקידו וחולין דק"ך ולי
נראה לישב שהרי כה"ג מינו גבי חצי שיעור דאסור מד"ת
כח"ש בריש פ' בתרא דיומא ונפק"ל מרדכי קרא בחלב דכתי'
כל חלב וילפינן מיניה לכל האיסורים אע"ג דאיכא למיפדך
דשאני חלב דאית ביה כרת.

אפן דאיתי להר"ן בפ"ג דשבועות גבי ח"ש מהלוקת
בשבועה אבל בקונמות דכרי הכל כח"ש שכתב
וז"ל דאע"ג דהתם כיומא מריבוי דכל חלב מיייתין ח"ש הו'
ודאי ההוא ריבוי לא כתיב אלא גבי חלב ואפ"ה ילפינן מיניה
לכל האיסורים משום דפשיטא לן דלא אסריה רחמנא אלא
משום דחוי לאיטרופי ולמא לא יחא דין שבועות דרין נדרים
ע"כ וס"כ באיסור סחורה עיקר הטעם הוא שלא יבא לאכל

חיי לוקו עליה וז"ל דגם נחלה רכיך והוי כפוף סכתו התום'
דהוי כדרך הנאתו ושוכ ראיתי עוד ראיה לזה דאיסור כ"ת
הוי מד"ת דמפיך זה ישנו כלא תתגוררו דעיקר הלאו לגרירה
על מת ובפ"ק דיבמות ר"ב כללו בלאו זה כתיב לא תעשו
אבודות אבודות אע"ג דפשט הכתוב אינו אלא לגרירה על
מת ואפ"ה הוי מד"ת כמו שכ"כ ברור מדכרי הכ"מ בפ"ב
מה' ע"ז ס"ד שכתב רכיון דגרירה על מת הוי פשט הכתוב
ולא תעשו אבודות הוי מריבוי לא השיב לאו שכללות ולקי
כגרירה על מת ע"ש וגם הרש"ם כת' חיד סי' קנ"ג כתב
כפשוט דלא תעשו אבודות אבודות הוי מד"ת וכ"כ גם כן
מדכרי שאר הפוסקים וגם מעיקר הסוגיא דיבמות נראה כן
שהרי הקשה ריש לקיש לר"ז כמה שמינו חגיגה נקראת ב"א
וכ"כ וכ"ג וכ"ד ובט"ו ויקרי כאן לא תתגוררו לא תעשו
אבודות אבודות ואי הוי מדכריהם וסמכו לפסוק זה מאי ק"ל
אימא רבנן מרדכי לא כאמר זה כי אם בכ"ר שלאחריו והם
לא יכלו לכתל תקנת כ"ר של מרדכי כרתנן כפ"ק דערויות
דאין כ"ר יכול לכתל דכרי כ"ר חכיו אלא אס"כן גדול מחמו
בשכמה וכחנין ועוד מה"ש שם האי מבעי ליה לגופיה דאהר
דחמא לא תעשו חכורה על מת ותיבנו א"כ לימא קרא לא
תגוררו וכו' ואי הוי מדכריהם מאי כולי האי אימא אה"כ
וקרא אסכתא בעלמא כדחשני כוכתי טובא אלא ודאי
דמד"ת הוי:

וראיתי להרמב"ם בחנין המנות בל"ת סי' מ"ה
שאמר שביאר עיקר הלאו דגרירה על מת
כתב והנה אחרו שכלל אהרה זו מחלוקת דתי העיר
במהגבם וכו' אבל גופיה דקרא הנה הוא כמו שביארנו והו'
כמו דרש וכן אמרו המחזיקין במחלוקת עובר בלאו ולא יהיה
בקרא הוא ג"כ על גר הדרש אהרם גופיה דקרא הוא
להפחיד וכו' וכוונתו מוכר דאע"ג דהוי מד"ת ודרש גמור
הוי מד"ת ס"ל דאין נחמה ללאו ואין לוקין כיעל פשט הכתוב
ודרש דין ריבוי יש לו מידי דהוי לחצי שיעור וכיעת עוף טמא
וחוסים וקרומים דהו מד"ת ואין לוקין עליהם ואין נחמים
בלאו תיחד דסעיף מנה הם וכן איסור דמאכיל איסור לקטן
דנפיך מתלת קראי והו מד"ת ואפ"ה אין לוקין עליו וגם
המחזיק במחלוקת לרעת הרמב"ם הוי מד"ת ואינו נחמה
בלאו ולא לקי בעבור כי אינו פשט הכתוב ואף שכתב הרא"ם
כפ' ראה דלא תעשו אבודות אינו אלא דרך דרש בעלמא ע"ש
כ"ל שאינו חולק בזה אלא בא לכאר דלא ניתנה דלא אתי קרא
לגרירה על מת כי אם ללא תעשו אבודות כס"ר דש"ס
דיבמות לזה השיה דאין זה אלא דרך דרש בעלמא ועיקר
פשט הכתוב כגרירה על מת הוא אבל אס"כ ורהו מד"ת וכל
זה פשוט בעיני והוצרכתי להאריך על זה שראיתי להפ"ח
כנימוקין למים חיים בפ"ב מה' ע"ז שכתב דמדכרי הרא"ם
אלו מדכרי הרמב"ם בחנין המנות נראה דאיסור זה הוי
מדכריהם ונמשך אחריו הרב שצ"ב יוסף כהוריות דס"ו ואין
דכריהם נכונים בעיני חכל מה שנתבאר והראיה שהכיא
מדכרי הרמב"ם בשורש ח' שכתב וז"ל ואפ"ש שמצינו להם
לשון אחר כש"ם כהנהדרין והוא אומרים כל המחזיק במחלוק'
עובר בלאו דכתיב ולא ימה בקרה זה על גר האסכתא לא
שהיה פשטיה דקרא בכוכה ואת.

ואולם האוהרה על זה הוא נכלל תחת לאו שני כמו
שאבאר במקומו עכ"ל ואין מזה הפירוש דח"ש
על גר האסכתא היינו דלאו פשטיה דקרא הוי ואף אתמ"ל
דכוס ס"ל דהוי אסכתא לבחרי כיון דחמיצה ושלילה בלאו
אחד לא יכונה מ"ח כלא תעשו אבודות הוי מד"ת שב"כ מה"ש
אח"כ ואולם האוהרה על זה הוא ככלל תחת לאו שני כמו
שאבאר במקומו שנתכוון ללא תתגוררו שכלול לא תעשו

תמנו כח"ט הרשב"א ח"ג סוה"ג רכ"ג הביאה הכו"ג וגם רבינו
 גרוסם כתיב ט"ו כתב כה"ג דלא אהרו בסחורה כי אם בדבר
 הראוי לאכילה ע"ש כראה דטעם האיסור שמה יבא לאכול
 וטעם זה הכריח הר"ש יונה סוה"ג ז' מהירושלמי וכיון שטעם
 האיסור דלא ליתי לאכול תו ליכא למיערך מה לשרצים וכו'
 וכדברי הר"ן ובר חן ר"ן ל"ק שהרי אחר שבוה"י בכהמה ועוף
 וחיה ודגים ושרצים שחמים כפ' שמיני כלל כולם כדכתיב זאת
 תורת הכהמה והעוף וכל כפש חיה הרוחשת בחיים ולכל נפש
 השורצת והרי הקיסן הכתוב באחת ואין תשיבין על ההקש
 וכו"ג אחרו בוכמות דנ"ד אחר קרא כי כל אשר יעשה חכל
 התועבות האלו הוקשו כל העריות כולם לגדה וכו' וה"ל
 הוקשו כולם לשרצים הם שרצים אסור בסחורה אף כולן כן
 שוב ראיתי ח"ט ש' בוכמים דס"ט זאת תורת הכהמה והעוף
 וכי באיון תורה שיוותה בהמה לעוף וכו' אלא לומר לך מה
 בהמה דבר שמכשיר באכילה מטרה טרפתה מטומאתה אף
 עוף וכו' והתוס' שם ד"ה וכי הקשו דהא דרשו בחולין דכו"ה מה
 בהמה בשחיטה אף עוף בשחיטה ותיירו וז"ל רכל מילי דרשינן
 דהקש הוא ואין הקש למחנה ע"ש ומינה ז"ל דהוקש גם בדון
 איסור סחורה שרצים לרגלים ובהמה וחיה ועוף שחמים וכהכי
 ל"ק במאי דאמרינן בפסחים דכ"ג ולחוקיה למ"ל למיכתב לא
 יאכל ומייתי לם למישריה וכו' ולכאורה קשה הרי כי כתיב לא
 יאכל היינו בשרץ הארץ ואילו לם לא כתיב אלא בשרץ המים
 ושם לא כתיב אלא לא תאכלו דלחוקיה אין הנאה במשחמץ
 וא"כ אכתי קשה לחוקיה שרץ הארץ חכ"ל דשרי בהנאה כיון
 דכתיב יאכל ולא כתיב לם אף לח"ט א"ש דבהקש זה ילפי
 אהדרי בין לאיסור סחורה והתר הנאה וזה כ"ל ג"כ בכונת
 דברי הרשב"א ח"ג סוה"ג רכ"ג ע"ש

אך

את זה ק"ל שראיתי בפסיקתא כפ' שמיני גבי
 בהמה טמאה דכתיב טמאי' הם לכם שכתב וז"ל לכם
 שלכם יהא הלמד שמתרין בהנא' שהרי אדם משתכר בכהמה
 טמאה כדרך שמשתכר בכהמה טמאה ע"כ כראה שמתיר
 בסחורה בכהמה וחיה טמאה וזה תימה ממתני' דפ' דשביעי'
 ובפסחים דכ"ג ומהת"כ והירושלמי דמבואר דאיסור סחורה
 תר"ת ואילו מדבריו כראה דשרי לגמרי גם מדרבנן ורוחק
 לומר דעל חמור ובמל וסוס דשרו בסחורה כח"ט כירושל' כפ'
 חרוכה והרי חמור למלאכתו הוא גדל והרי במל למלאכתו הוא
 גדל הביאהו כל הפוסקים וא"ל שצ"ל אלו הוא שכתב שהרי
 אדם משתכר וכו' והיינו כיון דסתמן דהכי אינן ראויים לאכילה
 אלא למלאכה שום אינו שאין כל בהמה וחיה טמאה עומד
 למלאכה ולא לאכילה וגם דחזיר שהוכר הכתוב עומד לאכול
 ואינו ראוי למלאכה וגם דוחק לומר דאיירי בנודמן או ככלו לו
 כירוש' דשרי שאין לשונו שכתב שהרי אדם משתכר מודה כן
 ועל הכל דעל הרוב מביא דברי הת"כ ואילו שם בת"כ גבי
 שרץ המים דכתי' יסקן הוא לכם דרשו אלא יעשה בהם סחורה
 ע"ש והפסיקתא השמים הך דרשה דאילו הביאה היה מקום
 לדחות בכאן שפונתו על חמור ובמל או דאיירי בנודמן לו
 הש"כ עכשיו ראינו לנו על מה למתוך וכראה שעל דברי
 הפסיקתא סתך ראב"ה שכתב המרדכי בר"כ כ"ט וז"ל בקיבור
 תכן ציירי חיה ועוף וכו' פסק רבינו יחיאל דאסור לעשות
 סחורה בדבר האסור באכילה וכדבר טמא וראיה ממתני' כפ'
 דשביעי' ציירי חיה ועוף שנודמנו להם חיה ועוף ודגים טמאי'
 וכן מוכח בירושלמי והתם פריך עלה והאיכא חמור ובמל וסוס
 ומשני התם למלאכה גדל אמנם רבי אבי העזרי כתב דמותר
 לעשות סחורה בדבר טמא והביא ראיה חפ' כל כשר חיים
 דאשונים האכילו כשר חזיר והיה ע"כ והם דברי תימה
 איך ימלוך ראב"ה על תנאם שלימה והירושלמי והת"כ וגם
 המרדכי הו"ל לדחות דבריו וראיה שהביא ל"מ כח"ט הנה ב"ר

סיקו וכבר תמה על דברי ראב"ה הר"ש יונה סי"ז והכח"ה
 והרב בגדי ישע נדחקו הרבה לישב דבריו
והנ"ל דראב"ה בשטת הפסיקתא קאי ואמינא מילתא
 דשו"י לתרווייהו והן קדם אני אביא מה שתמה הר'
 בעל שני לחות הכרית כספר בגדי ישע בדברי המרדכי
 שהוצרך להוכיח איסור סחורה מירוקא דמתני' דתני ציירי חיה
 ועוף שנודמנו וכו' ושכ"ח רישא דמתני' דתני להדיא אין עושין
 סחורה בככורות ותרומות ולא בכבילות ולא בטרפות ולא
 בשקצים ולא ברמשים ועק"ל שהוצרך להביא הירושלמי באיסור
 סחורה דפריך התם והרי חמור דטפי הו"ל להביא חמ"ש ככלי
 בפסחים דכ"ג שהקשו מהך מתני' לר"א וחוקיה ומשני שאני
 התם דכתיב לכם א"ה לכתחילה נמי אחר קרא יהיו בהווייה
 יהו הרי התכבר בהך סוגיא מקרא איסור סחורה ואמאי שכיך
 הש"ס ככלי ונקיט הירושלמי ותו איכא למידק בדברי המרדכי
 בח"ט דאסור לעשות סחורה בדבר האסור באכילה וכדבר
 טמא דהוא כפל הענין דגם דבר טמא דבר האסור באכילה
 ואילו ראב"ה קייט לכר שחותר לעשות סחורה בדבר טמא
 אהן כראה שדעת הפסיקתא להתייר איסור סחורה בכהמה
 טמאה לכר דרייך בהך מתני' דשביעית דנקיט כרישא כבולו'
 וטרפות ושקצים ורמשים וכספיא הוסף חיה ועוף ודג טמא
 ואילו בהמה טמאה ליתיה כלל במשנתנו כי לא דבר רק הוא
והנה אחת שאם לא היה לנו סברה להתייר סחורה
 בכהמה טמאה היינו אומרים דתני ושייר חמ"כ
 עכשיו דעכ"פ הותר חמור ובמל וסוס דהתר פשוט בישראל
 וגם מבואר כבולו ש"ס דשרו בסחורה וכמו שהקשו בירושלמי
 ואע"ג דמשני למלאכתו הוא גדל אם איתא דש"ס ככלי ס"ל
 בדברי הירושלמי לא סוה שתיק הש"ס ככלי בפסחים לאקשו
 והרי חמור ובמל וסוס ולשנויי ליה בדברי הירושלמי שזאת
 קושיא גלויה היא וגם יש הכרח דלא נאמר בהמה טמאה
 בסחורה דהא תנן כב"ק דע"ט אין מודלין חזירים בכל מקום
 ושם ברפ"כ אמרו שאסרו כן מוסוס מעשה שמה ואם איתא
 ת"ל דמדת נאמר בסחורה וגם מתני' לא נקיט כי אם איסור
 חזיר לכר וגם יש להכריח כן ממתני' כדריש דל"ח ר"א אומר
 זן את הטמאה ואינו זן את הסחורה אמרו לו מה בין שיהיה
 לטמאה אחר להם שהסחורה נפשה לשמים וגופה שלו וטמאה
 נפשה וגופה לשמים אמ"ל אף הטמאה נפשה לשמים וגופה
 שלו שאם יצתה הדי הוא מוכרה לגוים ופירשו רש"י והר"ן
 והרא"ש דלפטומה עבידי ומוכר לגוים לאכילה מוטל דמיש
 ע"ש ואם כדברי הירושלמי דכי הותרו חמור ובמל ח"ט
 דלחלאכה עבידי ולא לאכילה א"כ בהמה טמאה איך יאסר
 לזון במורר הנאה כיון דכידו לחכור לגוי לאכילה שזה לא
 הותר כלל לחכור לאכילה דקעכר בעשה דאיסור סחורה כי
 ע"כ דעת הפסיקתא דסתם ש"ס ככלים ס"ל דבהמה טמאה
 הותר בסחורה דאע"ג דכ"ג קרא בשרצים יהיו וילפינן מיניה
 כל האיסורים בהקש וכמו שכתבאר לעיל בהמה טמאה יבא חן
 הכלל מדכתיב לא תחרוש כשור ובחמור מכלל דחורש בחמור
 לכר וכתיב ושורו וחמורו וכן בכל התורה מבואר דהיו מנדלי'
 במל וחמור וסוס ש"מ דהתייר הכתוב בהמה טמאה בסחורה
 ועדיף זה דקול דהלכ מותר בסחורה מדכתיב יעשה לכל
 תלאכה דאע"ג דהירושלמי מוכח דס"ל דאסיר גם בכהמה
 טמאה ולא הותר כי אם בכהמה דאינה עומדת לאכילה אלא
 למלאכה דעת הפסיקתא שזה דוקא להירושלמי דחפיק איסור
 זה מיתיר שחמים הם ושחמים יהיו לכם ומינה גם בכהמה
 טמאה דכתיב יתור שחמים הם לכם דכי איסור סחורה להדיא
 גם בכהמה טמאה חמ"כ לש"ס ככלי דנפק"ל מחשבות
 סקן יהיו דליתיה להך משמעות להדיא בכהמה טמאה ח"כ
 כיון דמתניו גילוי בכתוב לגדל בהמה טמאה ש"מ דלגמרי
 הותר

הותר וא"ט מתני' דכ"ק ול"ק מכל דרכי הראשונים וא"ט נמי
 מתני' דמדריס וגם מתניתין דשביעית דייק הכי דלא נקיט
 בהמה טמאה ככלל דברים האסורים כסחורה זה כ"ל בדעת
 השםיקתא וכהא פליגי המרדכי עם ראב"ה דהמרדכי ס"ל
 דגם כהמה טמאה ככלל האיסור דרכי הידושלמי וזהו שכתב
 ראשון לעשות סחורה כדבר האסור באכילה וכדבר טמא
 והיינו גם כבהמה טמאה ולכן לא חייתי ראה מרישא דהא לא
 תני כי אם נכילה וטרפה ושרצים אבל תמי' חייית שבי' דכיון
 ראשון כחיה ועוף טמא מינה נפיק גם לכהמה טמאה דכהת'
 ככלל חיה כח"ש בחולין ד"ע וכי לא נקים מתניתין בהמה
 לכדרא דהתם כהמה טמאה אינה עשויה אלא למלאכה דשרי
 גם לכתחילה ולכן הביא דברי הידושלמי שחשם עיקר הראיה
 לאסור ולתניתין דכ"ק מתרץ לה כדברי הראשונים דהיינו
 כהגדל' להשחט עורות בשומן א"ב דאיידי כגודמנו לו ולתני'
 דנדרים ס"ל דכיון דלקחן למלאכה וגם הוא מוכרן לכך אלא
 שהגוי כיון שהיא נכונת שחטה לית לן כה דהו"ל כשנתפטה'
 בידו כגודתן לו נכילה דשרי למזכרה אף לאכילה לגוי דכתי'
 או חכור וכלי ראה גמורה לית לן למישוי דפליגי הידושל' עם
 ש"ס בכלי ושכו הביא דראב"ה חולק כדבר טמא שלא כדברי
 הידושלמי ח"ש כפ' כל הכשר מים ראשונים האכילו כשר
 חויר דלא משמע ליה לאוקומי כרשע שהרי היה ניתן ליהודי
 כשר ולגוי טמא וש"ת דהותר חויר כסחורה ולמה שהקשו עליו
 דעכ"פ כבר נאסר לגדל חויר וקאי עליו בארור וכיון דחשור
 היה איחא דחשור נמי באיסור סחורה לרדי' ל"ק שהרי ז' שיה
 היה חנוכי הוכר כשר טרף וכשר מכושל לגויים וישראל והחוייר
 היה לוקם כשר שחוט מטבח גוי המוכר לו אך אי אסור
 כסחור כ"ש דאיתיה בשחוט ועם שול דגודתן לו כעת שנכחו
 כחוכו לא משמע ליה לרחוק עצמו ככך דארב"ה פשט
 סגוביאות מורה דכבהמה טמאה אין בו איסור סחורה וכמו
 שכ' דעת הפסיקתא

ומרי דברי ראיתי בת' להר"ם די כוטרן סי' ה' שהקשה
 בהך סגובי' דפסחים דכ"ב כח"ש והרי שרצים וכו'
 א"ה לכתחילה נמי מי הגיד דמד' אסור נמא דמדרכין לכר
 אסור דחייא דכבורות שכתב הר"ש דאיסורו מדכריהם וע"ק
 דמאי ק"ל א"ה לכתחילה נמי דלרדיה נמי תיקשי דס"ל דלא
 יאכל לא משמע אלא איסור אכילה דא"כ לכתחילה נמי ולרדי
 ל"ק דהכי ק"ל אי יאכל אסר בהנאה ולכס התיירו הרי משמעו'
 לכס לכל גורבכ' כח"ש כקדושין דכ"ב והרי הותר סחורה ככלל
 ואי באו רבין לאסור היה להם לאסור הנאה אעפ"י שהתיירו
 הכתוב אבל לאסור מקצת ולהניח הותר מקצת אין בו טעם
 משא"כ לרדיה דקעולם לא אסר הכתוב כי אם אכילה שפיר
 שייך לומר דבאו חכמים ואסרו ג"כ סחורה ולא בהנאה וכן
 בכבוד דאין ככתוב גילוי להתר ואיסור הנאה וסחורה ראו הם
 לאסור סחורה משא"כ לחוקיה אי יאכל אסר הנאה וכ"ש
 סחורה ולכס התייר גם סחורה מה טעם לאסור סחורה ומה
 גם לדעת הטורי זהב כ"ד סי' ק"ו שכתב דאין כח ביד חכמים
 לאסור מה שהתייר הכתוב להדי' ובר' קן דין לרדי חוי דהאקטן
 למאי דס"ל דיאכל נמי אין איסור הנאה כמשמע מ"ת דריס
 דשינוי דשני באן דחקום לא תאכל כתיב כיה לא יאכל
 דאינטידין לאיסור סחורה דלא יאכל לגויים על ידו כי אם
 כגודתן לירו כככילה ומינה ולפיכך לכל האיסורים והיינו דתתן
 ציודי חיה ועוף אך לרדיה דלכס הוא שחור והתייר הנאה והרי
 גם הותר סחורה כמשמע מה טעם להם לאסור סחורה ולהתייר
 הנאה וגם מ"ש בפשוט דאיסור סחורה ככבוד דרבין הוא
 לרדי אינו מוסכם ויותר נראה דהוי מד' בת"ש כסמך
 כס"ר

וראיתי בת"כ פ' שמיני נבי בהמה טמאה דכתיב
 טמאים הם לכם דרשו לכם מותרים הם
 בהנאה וכתב הקרבן אהרן וז' וזה לכם להנאתכם להסתור
 בהם וליהנות מהם ע"כ ולכאורה הם דברי תימה איך התייר
 סחורה נגד תתני' וס"ס דפסחים דכ"ב וירושלמי והת"כ שם
 נבי דגים טמאים טמא כסחורה

והיה מקום לומר עפ"י מה שנתבאר בדעת הפסיקתא
 וראב"ה דכבהמה טמאה לא נאסר כסחורה ואינו
 חסביק שהרי כל גדולי הראשונים נגדו אחר הידושלמי דלא
 הותרו כי אם באינו עומד לאכילה כי אם למלאכה ואיך התם
 דכריו להתייר נגד רוב הפוסקים וגם דעת החתיר לא זכר
 וראיתי להרב הגדול כספר קהלת יעקב שם שהקשה כן ותיירץ
 דלחוקיה ע"כ לכס דחוייר הוא להתייר סחורה ולהתייר הנאה
 לא כדך קרא דלא כתיב יאכל וס"ל דהאיתנא בחוקיה אתי
 פ"ט וגם זה אינו מוספיק לפי ח"ש לעיל דהקשו כל הכתובים
 בפרשה דכתיב זאת תורת בהמה והעוף וא"כ כיון דכתיב
 בעוף ודגים יאכל ילפינן לכולם לאסור בהנאה ואינטידין לכס
 להתייר ועל הכל שהרי הרב קרבן אהרן נבי דגים טמאים
 דכתיב ושקץ יהיו לכם דרשו בת"כ לכם מותרים הם בהנאה
 ושם דכתי' ושקץ הוא לכם דרשו שלא יעשה בהם סחורה כתב
 וז' דשקץ הוא קרא ותייר דכבר ידענו שהוא שקץ ולא בא
 אלא לאוסרם בהנאה ומ"ש לעיל לכס מותרים הם בהנאה אין
 זה אלא על צירן ורובין וקיימתם והאי דרדינא לעיל מלכס
 הותר הנאה והכא דרטיין איסור הנאה וכו' ע"ש דכריו כרור
 מללו שהבין דהותר הנאה כסחורה ככלל וכי נקיט שלא יעשה
 בהם סחורה היינו לאסור בהנאה ותימה גדול איך לא ידע
 מתני' דשביעית דאסור כסחורה גם באיסורים דשרו בהנאה
 ומבואר ג"כ בהך סגובי' דפסחים שהקשו א"ה לכתחילה
 נמי ומוסכם תכל' הראשונים ותו מאי ק"ל דלעיל
 התייר בהנאה ובאן אסר והוצרך לחלק בין גוף האיסור לזיר
 ורובט והא לק"מ דאע"כ דשרי בסנאה אסור כסחורה והת"כ
 גוהאי קרא יליף איסור סחורה לכל התורה וכת"ש התנ' ככ"ק
 דפ"כ ר"ה לא ותיירן הרב הגדול נר"ו לא שייך שהרי בפירוש
 אסר סחורה ותתני' להרב הגדול נר"ו איך לא ראה דברי
 הקרבן אהרן אל"ו וצ"פ

וביירו לענין הלכה אף אי דעת הפסיקתא וראב"ה
 להתייר סחורה כבהמה טמאה אינו עיקר נגד
 דעת כל הראשונים דפשיט להו דאסור ואולם בעיקר איסור
 זה אי הוי מד' מבואר בפסחים דכ"ב וכירושלמי פ"ה דשביעית
 ופ"כ פ' שמיני נבי שרץ המים דהוי חר"ת ופ"כ כל
 הפוסקים וז"ל הת"ד סי' ד' שכתב בשם גיליון תוס' דהוי
 מדכריהם וכבר תמוס על דבריו כל הבאים אחריו והעלו
 שדכרי יחיד הם ועם שראיתי להרמ"ע מפאנו סי' כ"ט שגם
 הוא נקיט בפשוט דהוי דרבין הם דברי תימה כמו שתמהו על
 דברי הת"ד וראיתי להתווס' בפ"ה דשביעית מ"ג שאחר
 שהכריח בהוי מד' כתב וז' ומיהו ק"ל סגובי' דכבורות ד"ו
 דאחרים חלב דרור קאחרנין ודילמא לסחורה כלומר אבל חלב
 אסור משום אכר. מן התי משמע דאפ"ה לסחורה שרי את"ד
 ולי נראה לומר שיש לדון דאין באיסור אכר. מן התי איסור
 סחורה שהרי כבי דס נמי נראה דשרי דכר"כ דפסחים נכפ"ל
 הותר הנאה מדכתיב על הארץ תשפכו כמים מה מים מתירין
 אף דס מתיר והרי מוסקס זה נפיק. הותר סחורה ג"כ דכתיב
 אין בו איסור ועדיף זה מבינוי דחלב דכתיב יעשה לכל
 מלאכה לומר הר"ה דהתייר בו הכתוב ג"כ סחורה וכן דאיתי
 להפ"ת סי' ק"ד שכתב בפשוט ואילו שם בהך סגובי' הקשו
 לר"א והרי אכר מן התי דכתיב לא תאכל סנפס ותנן וכו' ה' ה'
 לכלבים שרי ותיירא אכר"ה פאמי דאיתקס לר"ה דכתיב כי

כיוצא כ"ל דיעשה למלאכה לר"ע איצטריך להתיר סחורה וריבוי לכל לטהר לבב וכו' דיעשה למלאכה איצטריך עכ"פ לטהר חלב להדיוט אצ"ג שהוא חלב נכילה ח"ע חפשיה דקרא נשמע התר הנאה וסחורה כיון שמתיר החלב למלאכה וח"כ שפיר ליקף מנייה גם לר"ע התר סחורה ומעתה תו ל"ק דלמא דאתי להתר סחורה דלקא בלי ריבוי לכל אי הוה התיב נמי יעשה למלאכה הוה שמעינן כמי התר סחורה דאי אסור בסחורה איך יעשה למלאכה כו' וח"כ ע"כ ריבוי לכל לטהר לבב אתי.

ומתוך

הך סוגיא דפסחים היה נראה כרעת הא"ח שהתיר גם בחלב חויר בסחורה והב"י דחה דבריו דלא כתיב כי אם חלב נכילה וטריפה וכן הטכיוו הכאים אחריו ובהך סוגיא אמרו ולרבי יוסי אשכחן חלב דשרי רחמנא בהנאה אלא גיר פכ"ו ומטני מייתי לה בק"ו ומה חלב שצנוט כרת מותר בהנאה גיר שאינו צנוט כרת לא כ"ש ע"פ ח"כ ה"כ זל ק"ו אם חלב דענוט כרת התיר בסחור' כ"ש חלב טהרה דליתיה בכרת וזל ע"פ מ"ש התוס' ר"ה ומט וזל וזל דה"פ וכו' לא כ"ש שיהא בכלל התר נכילה וכו' וח"כ הכא בחלב טהרה אי אפשר לומר שיהא בכלל התר יעשה לכל מלאכה שהרי מטריף למדו כוכח ר"ע שיש במינה טרפה ע"ש ואבך דאיתי בת' בית יעקב סי' ח"כ שהכריח ודרכתי בכילה או מחור לכרי ולא כתיב טרפה ג"כ הכי ש"מ דוקא בכילה התיר דכיר לכל' שהיא לכילה ואין לחוש שימכרה לישראל אבל טרפה אסור מר"ת למחור לבוי שהא ימכרה לישראל ע"ש והם דברי תימא דכתיב כתב סטור' דאם נודמן לו טרפה יכול למחור לבוי וכתב הכו' דמקרא מלא כתיב או מחור לכרי הרי דגם טרפה בכלל התר או מחור לכרי הרי דגם טרפה בכלל התר או מחור לכרי.

גם

במכילתא דרשו בבי טרפה דכתיב לכלב תשליכוון אותו ככלב או אינו אלא לכלב כמשמעו אמרת ק"ו ומה נכילה שמתמאה מותרת בהנאה וכו' ש"ו דלמדו בק"ו התר מכירה לבוי גם בטרפה וכבר עמדתי על ביאור מכילתא זאת לעיל בס' ת"ו ודבריו נ"ע ועיין בספר באר יעקב חזר שהאר"י להוכיח דאיסור סחורה דרבנן ואין דבריו מוכרחים בלל והעיקר דהוי מר"ת גם מ"ש להתיר בספק טריפה וכנילה דהוי ספק דרבנן ק"ט דהרי כתב הר"מ בפ"ח מה' מ"א בין בספיקו בין בודאו וע"כ לאיסור תורה קאי דגם בספק אסור וכ"כ בת' פ"ת ח"א סי' ג' ואף לפירוש הת"כ שצידד דקאי לאיסור דרכיהם כבר הכריח שגם בספק של תורה אסור בסחורה ולא היה אדם שצדער.

גם

הראיה שהביא מהפ"מ שהתיר בחלוקת פוסקים דאצ"ג דאסור באכילה שרי בסחורה ל"מ דהתם איירי דהרוב התירו דמרינא שרי גם באכילה וכבי האי אצ"ג שהחמירו באכילה בסחורה לא החמירו אכל בספק שקול גם בסחורה אסור.

ורמאי

דאתאן עלה מרתנן כהיר שגודמונו לו וכו' ור"ל אומר אף מי שנתמנה לו לפי דרכו לוקח ומוכר וכתב הר"ש ורע"מ דלת"ק דוקא צייר וקול' בת"ק כמ"ש הר"מ בכ"ס מה' מ"א וכן הסכים הב"י בור סי' קי"ו ח"כ לפ"ו אף אתת"ל דמצינא חשיב כבודמן לו הרי כיון דקול' בת"ק הרי לא התירו בבודמן לו כי אם כצידד לכד מפני שפורע חס למלך א"כ לובות כמצינא של דבר טמא אין צד להתיר אלא דקשה לפירושו והרי נכילה שהתיר הכתוב או מחור לכרי וע"כ ה"ט דהוי נודמן לידו דכלא"ה הרי שנינו אין עושין סחורה בכביל' וטריפות וא"כ תיפשוט מינה דבודמן הותר גם באינו צייר ואינו פורע חס למלך וכו' שיש שני מיני נודמן דמי שהיה לו בהמה ונתכללה או נטרפה דבי לקחה כחוקת היתר קנאה כבי

הרם הוא הנפש וא"כ מינה זל מה דם שרי בסחורה אף אכמ"ה כן כיון דהקישו הכתוב ואף לחוקיה דס"ל דלא תאכל אין הנאה כמשמע מ"ת מודה בהכי הקשי כמ"ש שם בש"ס לענין אחר וא"כ זל דלפינן נמי להתר סחורה ראיין הקש למחנה ושפיר דמי הש"ס בכבורות ודילמא לסחורה ומ"ת לענין דינא נ"ע אי גבי אכמ"ס איתיה לאיסור סחורה וברעת הר"מ כתבו דהוי מר"ת שהרי כתב חוץ מן החלב שהרי באמר יעשה לכל מלאכה והרב מוהר"ט אלבאזי נר"ו שם אררבה הביא ראיה דבריו אלו דהוי דרבנן שהרי בפסחים דכ"ג אמרו ליתא כתבאי יעשה לכל מלאכה מה ת"ל וכו' ער סוף הסוגיא דתבאר מזה דב"ע ס"ל ראי אמרינן דכשהותרם נכילה הותרה הלכה לא איצטריך קרא לכלל מלאכה להתר הנאה אלא לטומאה וטהרה איצטריך ואם איתא דאיצטריך קרא להתיר סחורה מנ"ל לטומאה וטהרה וע"כ לומר דאיסור סחורה מרביהם וכו' ע"ש.

והדבר

קשה עכ"פ שהרי התר סחורה בחלב כתפשוט התירו ואילו אין קי"ל דאיסור סחורה מר"ת והם בתרי דסתרי וכבר ראיתי להפרי תואר ס"ק ד' שהקשה כן וכן להבאר יעקב ח"ד דרס"ה שהקשה כן והכריח דאיסור סחורה חלב שרצים הוי דרבנן ואינו נספיק דהלכה רווחת דאיסור סחורה בכל איסורים הוי מר"ת.

ושוב

אחר החיפוש ראיתי שכבר נרגש מזה התשכ"ץ ח"ב סי' רנ"ב וז"ל ואצ"מ כתב שחותר לעשות סחורה בחלב וכו' ובפ' כל שעה לא נתפרש יפה כן שיהא בו התר יותר השאר איסורין ע"ש וכוונתו נומה שלא אמרו דאיצטריך להתר סחורה.

ואשר

אני אחזה לישב לזה הן קדם אני אביא מאי דק"ל בדברי הר"מ דפ"ח מה' מ"א והטור וש"ע שנגררו אחריו בהתר סחורה בחלב מרבתיב יעשה לכל מלאכה דתינח לרבי יוסי דבי איצטריך קרא הוא להתר הנאה דלא תאכלו איסור הנאה כמשמע וע"ל דבהתר הנאה זאת יש כמשמע גם התר סחורה אף לר"ע דסבר דלהתר לא איצטריך או דלא תאכלו אין הנאה כמשמע או רכשהותרה נכילה חלכה וגירה נמי הותרה וכי אתי קרא לטומאה וטהרה דגם למלאכת גבוה טהור א"כ לרדיה הכי מצי ליקף התר סחורה מהאי קרא כיון דלאו להתיר באבי אס' לטהר וברי קול' הלכה כר"ע מחבירו וכ"ת שדעת הר"מ לפסוק בזה כרבי יוסי הגלילי מאיזה טעם שראה הוא לפסוק כן לא יתכן שהרי בוכחים ר"ע תני שם סתם כרייתא דריוש כר"ע דלטהרם איצטריך קרא וכו' ובגויא רהטא הכי ולא נוכר כלל דעת רבי יוסי וא"כ איך יתכן לפסוק כרו' ועל הכל דהר"מ גופיה בפ"א מה' שאר אבות הטומאות ה"ה פסק חלב בהמה טהורה שמתה טהור שנאמר וחלב נכילה וכו' מוכוחר להרוא דפוסק כר"ע דלטהר אתי קרא ולא להתיר וא"כ היכי מסיק מהאי קרא התר סחורה.

כי

ע"כ אחינא מילתא דשו' לתרווייהו שול כדעת הר"מ דבי פלוגי רו' ור"ע כיעשה לכל מלאכה אי להתר הנאה או לטהר לבב או אינו אלא כריבוי לכלל מלאכה דהוה מני לכתוב יעשה למלאכה וכן חבואר בש"ס ובפירושו ומינה דאי כתיב יעשה למלאכה לא הוה שמעינן התר הנאה לרבי יוסי הגלילי להדיוט ולטהר לבב לר"ע אף עכ"פ לר"ע התר הנאה חפשיה דקרא הוה נפיק כיון דכתיב יעשה למלאכה אלא דלר"ע לא הוה צריך כיון דכשהותרה נכילה הותר חלכה וגירה וע"כ ק"ל להר"מ דא"כ היכי תלי ר"ע כריבוי לכל דאכתי יתר רבי נמי לא כתיב אלא יעשה למלאכה נפיק לטהר לבב דאי ליתר הנאה לא צריך דהא ס"ל דכשהותרה נכילה חלכה וגירה נמי הותרה וא"כ ע"כ דלטהר לבב אתי

אסרו בע"ז דס"כ לפדוע חוב ירחמי שביעית שזה לא קנה כי
 אם לאכול אלא שנודחן לו עכשיו שפרע חובו ואפ"ה אסור
 ותכן לא יחא לוקט ירקות ומוכר בשוק והרי אין בלקיט' אסור
 דפירות שביעית ניתנו לאכילה וס"פ דכתיב לאכלה ולא
 לסחורה ש"מ דהלוקט יאכל ולא ימכור וצ"ל ק"ל איך התיירו
 כאן למכור ותיירו דמחירה דרך עראי שרי ומתני' הכי דייק
 דתני לא יהיה לוקט ירקות ומוכר בשוק דהיינו כעין חנות
 אבל דרך עראי שרי ואין התר זה כי אם כזו זה אבל בקונה
 ומוכר להרויח דהוי סחורה נמורה בכ"ג אסור גם בפעם
 אחת אסור וכהכי א"ש דכלא"ה קשה דכנייד שהתיירו למכור
 וכן כנודחן לו נכילה או נפלו לו כירושה שהתיירו כל הפוסקים
 למכור לפי דברי התו' אלנו לא שרי למכור בחנות ואיך סתמו
 הפוסקים להתיר בכ"ג ועל הכל קשה דהתיירו כנייד למכור
 דאחזקתו בכך למכור בחנות אך למ"ש ל"ק שאין דברי התו'
 בראש כשביעי' שאסר במחירה אף שלא היה קנין אסור כזו
 זה הוא דס"ל דנאסר במחירה בחנות אבל בקונה ומוכר
 להרויח כין כשביעית ושאר איסורים אסור גם בפעם אחת
 וכנודחן דשרי שרי לגמרי גם למכור בחנות ומיהו אכתי ק"ל
 להתוספות דבבי שביעית תכן שם לקח לעצמו והתיר חותר
 למוכר ש"מ הכי לקח ע"ד לאכול ולא צריך לו חותר וא"כ ה"כ
 שנתערב לו ואין בידו לאכול חכ"ש דשרי למכור וכדוחק ל'
 דהתם שכבר קיים כמה שלקט בקצת מהם לאכל' אף אי נכר
 קצת מהם שפיר קנינן ביה לאכל' משא"כ כאן דלא אכל מהם
 כלום הרי לא קנינן ביה לאכול ומ"מ כח"ש שלא התיירו
 התו' בדרך עראי כי אם באינו קונה ומוכר להרויח כ"ל עיקר
 וכן מחאר חפשיקי תוס' בסנהדרין סי' ס"ה ע"ש בדבריהם
 וכיון שכן וזכה במציאה של דבר טמא כדי למכור להרויח גם
 בפעם אחת נאסר אלא דאכתי ק"ל מח"ש בחולין דק"מ אלא
 עוף טהור רובץ על בידי עוף טמא הא צפור הוא כדאמר ר"כ
 תקח לך ולא לכלבך ה"כ תקח לך ולא לכלבך ואם אית' דאסור
 לזכות במציאה והפקד במידי דאסור באכילה תיפוק ליה דלא
 קנינן ביה ואת הכני' תקח לך דאסור ללוקחן וז"ל במח"א דקשה
 דלך מחפץ בוי וכלב כח"ש כבינה ד"ך לכס ולא לגויים לכס
 ולא לכלבים וא"כ הכא אמאי לא קניט נמי תקח לך תא לגוי :

בי ע"כ ז"ל דלגוי אי אפשר ליקח בשום צד כיון דאטו' מדין
 סחורה אך לכלב ס"ל דשרי דאף לקנות נכיל' להאכיל'
 לכלבו שרי דאין זה סחורה וא"כ אררבה מכאן ראה לאסור
 ואי ק"ל דכחן מיעטו כלב חלך וכן כבינה ד"ך כלב וגוי מלכס
 ואילו בפסחים דכ"ג הקשו והרי שרבים דכתיב לא יאכל ותכן
 ציורי חיה וכו' סותרין לחומרם לגויים שאני התם דא"ק לכס
 שלכס יהא ש"מ דלכס השמיני נמי לגויים ול בתקום דאיידי
 בדבר המותר לו לכס מחפץ גוי אבל בשרצים דאיידי ע"כ
 כי כתיב לכס בהתר הנאה חכירה לגוי הוא .

אך קשה עדיין מח"ש בכ"כ ד"ך נבי הא דתני והעוף
 ששכן בחלון הקשו פרח ואויל בקיסור שחיט ליה
 בטמא חובין ליה לגוי בקלנית הרי נראה להדיא דשרי לזכות
 בעוף ששכן בחלון דהוי מציאה ומוכר לגוי הפך כל מה
 שנתבאר וכה"ג אמרו שם גבי אבר וכשר המדולדל בבהמה
 חיה ואולי ז"ל שזה קשר לעוף טמא בחלון ששכן כרי למעט
 בחלון כדי למעט בטמא נחמא שבעת שזכה אינו ע"ד למכור
 ולהכי ס"ל לש"מ דשרי למכור לגוי דהוי כנודחן לידו נכילה
 או לקח ככור למתתה כנו ולא צריך לו דמות למכור .

באופן שנראה בעיקר חקירתינו דאסור לזכות במידי
 דאסור באכילה למכור לגוי ואם עבר וזכה
 נראה מדברי הרמ"ע סי' כ"ט דשרי וכ"כ הר"ם יונה והרמ"ש
 דמתן שאול סי' ז' אך מדברי הפרושה והב"ח נראה דכל
 דפכר אסור בלקיחה אסור למכור וכתב הר"ם יונה שכ"כ

מדברי הרשב"א וכנ"ל מדברי הטור והש"ע זק"ל לרעת
 המתירים הרי דרין אין מחטלין אסור לכתחילה דפליגי בה
 אי הוי מד"ת לכ"ע ק"ל דקנסין כמויד כח"ש בטור סי' צ"ט
 וכן בכסבורות דל"ד כגורם אוון ככור קנסו דלא ישחט עליו
 וכה"ג שנינו במ"ק ד"ב וכלכר שלא יכוון מלאכתו כמועד
 וכולן אם כיוונו מלאכתן כמועד יאכרו וא"כ ה"כ דאסור
 סחורה מד"ת כי עבר וקנה דבר טמא הו"ל למיקנסיה וע"ק
 מדתכן כפ"ז דשביעית לקח לעצמו והתיר וכו' לקח ככור וכו'
 מותר למכורו טעמא דלקח בהתר אבל לקח באיסור אסור
 ודוחק לומר דהתם כדי לקח באיסור אינו נפטר שהרי חותר
 לו לאכול לעצמו ככה"ג לכר אסרו אבל היבא דקנה באיסור
 דבר טמא דאיכא הפסד חמון לא אסרו ומ"מ ככ"ד דהוי
 מציאה דליבא הפסד כ"ל עיקר דלא שרי למכור .

והיה חקום להתיר מטעם ס"ס ספק אם איסור סחורה
 מדבריהם וספיקו לחלל ואתח"ל מד"ת הפק
 דכריע בד לא אסרו וכה"ג ראיתי להר"ם פלוגטין בת' חנן
 שאול סימן ז' דהתיר כתי שאינו צייר מטעם ס"ס ע"ש והם
 דברי תימה דמכרת תה"ד דהוי דרבנן הוי סכרת יחיד כח"ש
 הפ"מ ח"א סימן ג' דרכו החולקים עליו ובמכרת יחיד נכר
 רוב לא חשיב ספק דמד"ת אזלינן אחר הרוב כח"ש התה"ד
 כסי' קצ"א וכח"ש לעיל בסיומן ק"ו וגם בעיקר ס"ס כס"ג
 אע"ג דהפ"ח כס"י ק"ו בכללי ס"ס פ"ט כתב דהוי ס"ס אינו
 מוסכם דהרב משפט נדח ח"כ סימן מ"כ ומ"ג ובמשפטים
 ישרים סי' מ"כ כתבו דלא חשיב ס"ס .

סימן קמ"ב וראיתי בתוס' כפ"ה דשביעית
 הביאה בו כ"ד סי' ק"ז

וז"ל לא יחא מביא כלבים כופרים וחולדות סנאים וחמולים
 וקאפות למכור לגויים ולשכור עליהם ע"כ וקשה דהרי דבר
 שאינו עומד לאכילה שרי בסחורה כח"ש בירושלמי כפ"ז
 דשביעית והרי חמור וגמל וסוס ותיירו למלאכתו הוא גדל
 וכ"כ כל הפוסקים וא"כ בהנהו ג"כ דאינן עומדים לאכילה
 אין בהם צד איסור כלל וראיתי להכה"ג הנב"ז אות י"ג שהקט'
 להסבורים כהרשב"א שכל דבר העומד לאכילה אפילו אם
 תסתחר בהם לתקן עורות אסור למה לא ביארו כאם נפטר
 לאכילה כענין שאינו ראוי לאכילה אדם אלא לעבד עורות
 שרי שהרי הרשב"א גופיה מתיר ואולי ס"ל דלא כתב כן
 הרשב"א אלא לרעת התו' אבל לדריה אפילו ככה"ג שרי ח"כ
 ס"ל דמה שסיים הרשב"א ובתו' פ"ה דשביעית תניא לא יחא
 מביא כלבים כופרים וכו' בא לטפור החילוק שהרי דאינו
 ראע"ג דכל הני לא עמדו לאכילה התו' אסור ודלא בהתוס'
 את"ד וק"ל בתירוצ דאשון מח"ש הרשב"א בת' סי' תפ"ט וז"ל
 כל העורות מותר לעשות סחורה וללכוש אותם שלא אסרו לא
 מה שהוא נאכל וכל מה שמומר לאכילה וכו' וכדאי דכל מה
 שהוא עומד לאכילה מיעט חמור וגמל כח"ש אח"כ בשם
 הירושלמי אך מה שהוסיף מה שהוא נאכל מיעט דבר שנפטר
 גמאול אדם וז"ל דס"ל דמיעט עורות דלא חוו לאכילה כלל
 אבל במידי דחוי ונפסל לא אך מ"ש עוד דמה שסיים הרשב"א
 ובתו' וכו' הכין הרב דהך תו' הביאה הרשב"א ולא ידעתי
 מנ"ל שהרי כתב הכו' בת' הרשב"א ע"כ' ושוכ כתב וכתוס'
 פ"ה דשביעית וכו' ש"מ שהם דברי הכו' ולא הרשב"א וגם
 נדפסו עכשיו ח"ג חת' הרשב"א ובסי' רכ"ג הובאה תשובה
 זאת ולייתיה שם הך תוספתא ועל הכל ק"ל דאי הני לא עמדי
 לאכיל' ואפ"ה ס"ל להרשב"א דאסר התו' א"כ תיקשי בירושלמי
 שהתיר חמור וגמל סחורה כו. הרשב"א בת' זו וכח"א סי' ט"א
 ובסי' תפ"ט ועכ"פ קשה בהך תו' שאם בכל הני וגם הרשב"א
 הביאה בת' ח"א סימן ש"א דת"ש מחמור וגמל ואי ס"ל העך
 הירושלמי לזכ"ת הביאה הרשב"א והכו' וע"ק שהרי בכ"ק

ד"פ תני בשם שאתרו אין מנדלין בלמה דקה כך אין מנדלין
 היה דקה רז אומר מנדלין כלבים כופרים והתולים וקופין
 וחולרות שנאים ואף ת"ק לא אסר כי אם באז' דהרי איבור
 לגדל כהמה דקה אינו לא באז' כדתנן שם ופירש' השום ישוב
 אז' אבל בח"ל שרי ואי אפירי בסמורה הרי מד' נאסר וכ"כ
 דר"י לא היה כח בירו להתיר בהני הפני שעשוין לנקר את
 הבית ומה גם שראיתי להלכה למשה בפ"ה מהל' נזיקי תמון
 ה"כ שכתב דלא פליגי ורבי ישמעאל בא לפרש דברי הת"ק
 וגם ראיתי דהך בריתא שנויה בתו' דב"ק פ"ח כי ע"כ ק"ט
 בפירוט הך תו' דפ"ה דשביעית כי ב"ל דהתו' דפ"ה דשביעית
 אתי בת"ק דר"י שאסר לגדל בא"י וקמ"ל דאף אם אינו מנדל
 כי אם שמכיא חמ"ל לא"י כדי למכור לגוי כדי להרויח נמי
 אסור שגם זה בכלל האיבור שלא יהיה הוא הגורם לגדל
 ואס"כ דאין האיבור כי אם בא"י לכד והרשב"א שהכיא הך
 תו' כס"י ש"א כדן איבור סמורה לא הכיאה כי אם השום
 שזשא דתני אבל ההרויח וגבינת אונייקי ופת ושמן שלהם
 מותר למכרם ע"ש סוה איתיה בכל מקום שלא אסרו סמורה
 כאיבור דרכיהם אך הכ"י שהכיא הך רישא לכד באיבור
 סמורה הוא תימה בעיני גם דברי הלכה למשה שכתב דר"י
 ות"ק לא פליגי דא"כ הך תו' דשביעית שאסר מי שנאה וגם
 דאיתי להכנה"ג שהגיה כהך תו' דתני וקופית רז"ל וקופוד
 ולא ראה דאיתיה ככ"ק וגרסינן בה וקופין דהיינו הקוף -
ישוב דאיתי להרוקס כי"ד סימן קי"ז שכתב יש אומרים
 לגדל דברים טמאים להשתכר כל שאינן ראוי
 להלאכה ע"כ נראה שכל לתרץ התו' עם הירושלמי שלא התייר
 הירושלמי כחמור ובתל' אלא שראוי למלאכה וגם לדבריו קסה
 מהך סוגיא דכ"ק המוכח דכ"ל לכ"ע שרי ואולי לא נתכוון
 הרוקס כי אם לעופות המדברים שכתב הא"ח ועיין בפ"ת
 ת"ש על זה -

סימן קמ"ג פ"ש נבן לכאר תיגח כשביעי' דהוי
 מד' דכתי' לאכל' ולא לכחורה
 כמ"ש בעז' דס"ב והוי מד' וכן ככל איסורי מאכל מרתיב
 שקץ יהיו לכם וילפינן היניה לכל איסורים אך בכבורו' ותרומו'
 באז' הוי מד' והר"ש כפז' דשביעית ור"ע פירשו דילמא אתי
 כהו לירי תקלה אבל מד' שרי כדתני בכבורו' בכבור נאמר
 לא תפדה ונאמר הוא ובאטלים הוא רלא מודבן ואפילו איבור
 דרכנן ליכא בשחוט ע"ש ואני תמיה כדכריהם שהרי שנינו
 בפ"א דמעשר שני הכבור מוכרים אותו תמים חי וכע"ת חי
 ושחוט והכי אסיק הש"ס בתמור רכואז' מוכר תמים חי וכע"ת
 חי ושחוט וכחון הבית אינו יכול למכור תמים וכן פסק הרא"ש
 בר"פ כל פסולי המוקדשין וכ"כ הר"מ בפ"ב מהלכו' בכורות
 הו"ח וכ"כ הטו"ד וש"ע ס"ט"ו הרי דהותר לגמרי למכור כוה"ז
 תמים חי וכע"ת חי ושחוט הפך דכריהם דנאסר בחי תשום
 סמורה דלא ליתיה ביה לירי תקלה דגויה ועבודה :

וראיתי להרב הגדול בספר קהלת יעקב דעז' שהכיא
 פירוש הר"סור"ע ונרגש מעין קושייתנו
 הדתנן שם לקח בכור למשתה בנו ולא צריך לו חותר לחוכרו
 לדכריהם מי התייר למכור בכור חי למשתה בנו והכריח מוח
 דגם בכור חי אי לוקח כדי לשחוט ולמכור שרי דאין איבור כי
 אם קונה למכור חי ואלו'ס רואה אני שאין דעת שאר הפוסקים
 בן שהיו הר"מ כפ"כ מהל' בכורות הי"ח כתב המוכרין אותו
 תמים חי וכע"ת חי ושחוט ואילו כפ"ה ה"ט כתב וכן אסור
 לעשות סחור' בכבורו' אע"פ שחותר לחוכבן על דרך שביארנו
 לקח בכור וכו' ואם האיבור למכור חי שלא לאכילה אבל אם
 לוקח לשחוט מותר בכחורה כיון דליתיה תקלה דגויה כל כי
 הא"י היה לו לפרש אלא ודאי דבכבור כיון דהוי ממונו של כהן
 כמ"ש הר"מ בפ"א ס"ג ותנן בסוף כיכורים שזונה כו עכר' -

וקרקעות וכהמה טמאה וכ"כ נוכח ונוטל כחובו ט"ח רמ"ז
 איסור סמורה כלל גבי כהן דאחר מכ"ד מתנות כהונה הית
 ולא הפקיע הכתוב וכותו' וז"ש לא תפדה ונאמר הוא רבני
 כהן אין בו איבור כי אם הקונה ממנו ינהוג בו קדושה ולא
 יקנה בין חי בין שחוט כי אם לאכול ולא כדי למכור ולהרויח
 וכ"כ מהטו"ד סימן ש"ז שכתב וכוה"ז כיון תם בין כע"ח יכול
 הכהן למכורו ולהוקח ינהוג בו קדושת בכור בד"א שהלוקח
 קונה אותו לגורכו אבל אסור לעשות בו סמורה לקנותו כדי
 להרויח בו וכדכרינו פסק בס"ע הנה המכור דהסחור' שהאסר
 הוא השום קדושה וכ"כ הלבוש דמשום כיוון קדשים נאסר
 וא"כ הדבר כדור דהאיבור כולל בין חי בין שחוט ולפ"ז צדקו
 דברי הר"ש שריליון דאיבור סמורה בשכנינו' נפק"ל מרתיב
 לאכלה ולא לסמורה וכן בתרומות בתיב כהו אכילה בפ"א אסור
 וכן בככורות דכתיב כשערך תאכלנו ע"כ וכה"ג ראיתי
 להרדכ"ו בפ"כ מהל' תרומות שכתב דטעם איבור סמורה
 בתרומו' הוא דכתיב לאכלה ולא לסמורה ע"ש ואפ"ז דאיסור
 סמורה באיסורי מאכל הוא מטעם שחא יבא לאכול כת"ש
 הרשב"א בת' הביאה הבז' בי"ד סימן קי"ז וכ"כ דכרי שאר
 הפוסקים בכור ושביעית ותרומה לאו מה"ט דהרי שביעית
 מותר באכילה אלא כיון דכתיב כהו קדושה הוהיר בהם
 כסמורה משום כיוון קדשים ומש"ה תני להו' תנא לשביעית
 ותרומה וככור כהדי אהדרי דכולהו חד טעם להם ואנב תני
 איסור סמורה באיסורים -

ותמהני להרב הגדול כס"י קה"ז שמתה להר"ש שריליון
 דנראה דס"ל דגם כשחוט איכא איבור סמורה
 דמכ"ל הא ומאזיה ראהו סתר פירוש הר"ש ור"מ ע"ש וככר
 כתבאר שדעת הר"מ וט"ד וש"ע נראה כן וכ"כ דכרי הרדכ"ו
 הפך דברי הר"ש ור"ע ודוקא לכהן הווכה בכבור התייר בן
 הכתוב סמורה כיון דכתבאר דהוי ממונו לגוירי ופורע בו
 חובו ואילו באיסור סמורה אינו יכול כמ"ש בעז' דס"ב נחנא
 זה פורע חובו כשביעית ע"ש עוד הקשה עליהם דא"כ פסולי
 המוקדשין דאסורי בכיזה כדתני בככורות דט"ו הרי הם
 כהקדש לכל דבר ואין לך בהם אלא התר אכילה דכתיב תוכח
 ואכלת בשר וכו' ה"כ ז"ל דאסור בסמורה ואילו בר"פ כל פסולי
 המוקדשין שנינו דנשחטין באטלים ונשקלין בליטרא ועוד דא"י
 כפ"ה מק דינס בכבור א"כ אמאי לא תני במתני' דשביעית כי
 אם בכבורו' ולא פהת"ק אתר' ומה"ח לירי ז"ק שגם כפ"ה מק
 אתת"ל דאסור בסמורה ליתיה כפורה מק"ו דככור ראי' בכבור
 דנאנת הדיוט הוא התייר הכתוב סמורה לכהן הווכה וליהים
 כי אם בקונה מן הכהן מכ"ש כפ"ה מק דהנאתו להקדש
 ומה"ט התייר הכתוב בהם לנהוג בהם מהנב כיוון דנשחט
 באטלים ונשקל בליטרא א"כ ה"כ התייר בו הכתוב סמורה דאי
 הפורה אינו יכול למכורו כי אם לאוכלו חוויל כפריון וא"כ אין
 איסור כי אם בקונה מן ספודה ככבור ליתיה כי אם בקונה
 מן הכהן ותו' ל"ק דהתיירו למכור באטלים דהתם כי התיירו
 כפורה לכד ואס"כ דהקונה מן הפורה אינו קונה כי אם לאכול
 גס ת"ש דא"כ אמאי לא תני בשביעית דגם פהת"ק הא לית
 שהרי עכ"פ תני ושייר דהרי לא תני מעשר ב' דאסור בסמורה
 כדמוכח במתני' דמעשר שני וכירושלמי חסיק דאינו פירע
 חובו ממעשר שני וכן ראיתי בתוס' עז' דס"כ ד"ה העלה וא"כ
 ז"ל דס"כ תני ושייר נחיה פהת"ק וגם הר"ש שריליון דנגש אמאי
 לא תני ת"ש ע"ש -

והיה נראה ראיה ראיתיהם איסור סמורה בפ"ה מק
 מדתנן בתמורה דכ"א מה בין בכור ומעשר לבין
 כל הקדשים וכו' ואם איתא ליתני נמי דכבור איסור סמורה
 מאי דליתיה כשאר פהת"ק -

אך אחר הישוב ראיתי דל"ו דאי משום דלא תני ת"ש כקושיא הר"ש שריליו לרירי ל"ק שהרי שנינו בריש מעשר שני דאינו נמכר כלל ואסור גם כמתנה כ"ש הר"מ כפ"ג מה' מעשר שני דמחזן גבוה הוא א"כ אין איסור מכירה משום כזיון כי אם דאינו שלו וא"כ ל"ד לשיעור וכבוד ותרומה וכתמי' דתמורה ל"ה שול רבני מעשר בהמה אין בו איסורי תמורה דהתם איתיה בלאו כ"ש הר"מ כפ"ה מה' ככורות ואינו מרין זה כי אם כיון דלהקדשה קאי לית ליה זביה בגויה כ"ש בתמורה ד' כה"ג בכבוד ואי כבוע"ה הרי הוא ככלל פסולי המוקדשין ואי שרי תמורה ה"כ כמ"כ דכי קול' דגם כפ"מ אינו נמכר הוא גויות חכמים משום מכירת תם כ"ש הר"מ והרי כמ"כ לא כתיב ביה לאוכלה לרבות בו איסור תמורה וא"כ לא חזי למיתני תמיתין דחומר בכבוד ומעשר משאר קדשים איסור תמורה כיון דליתיה כמעשר וגם הוצאתי ראיה דאין בפסולי המוקדשים איסור תמורה דככורות ד'כ בעי הש"ס אי פטר חמור פודין בפסולי המוקדשין ופשיט דאין פודין והדר בעי אי נפרה כבהמת שביעית ודאי לא תיבעי לך לאכלה אחר רחמנא ולא לסחורה ע"ש הרי נראה דכבוע"ה קמיתא גם כדאי פטר חמור קבועי ואם איתא ת"ל דפה"מ מקמי לאכלה אחר רחמנא ולא לסחורה אלא דאי דאין איסור תמורה כפה"מ כלל.

ולעיקר קושיתו דה"כ כתיב כפה"מ מק' תזבח ואכלת ויירוש כהו נמי ואכלת ולא לסחורה ול' ואיטריך דככורות דט"ו ודרשו ואכלת ולא לכלביך ואיך דרוש אין לך בהן התר אכילה אלא משעת זביחה ואילך ולא חיסתך ליה לש"ס למירוש ביה נמי איסור תמורה שהרי כיון דהנחתו להקדש כי ליכא ביה כלל איסור תמורה הנאת הקדש הוא דאי הקונה פה"מ יכול לתכו' כדכוננו ט"ו ופריך מעיקר' דמה"ט התייר להשאט באטלים אע"ב דהוי מד"ת כ"ש התו' כככורות דל"א ד"ה חוץ ע"ש וה"כ התייר מה"ט תמורה.

גם מה שהכריח תמתי' דר"ע כל פה"מ דכשחוט ליכא איסור תמורה בכבוד לרירי ל"מ שול תירי אירי' הא כדאיתיה והא כדאיתיה ותמה שנתכאר נראה דרבי הר"ש שריליו והרדכ"ו והר"ו קורקום בפירוש דאיסור תמורה בתרומה הוא מד"ת משום כזיון קדשו ונ"ל דגם כהן לכתן אסור שכ"כ דעת הר"מ וט"ו וש"ע מה"ש כרין בכבוד דחיסורו משום קדושה ולא משום תקלה.

ואת זה ק"ל להכו' ביר סימן סל"א גבי איסור תמורה דתרומה שכתב וז"ל וכתב הר"ש הטעם דדילתא אתי כהו לירי תקלה ע"כ נראה דקאי בדעת הר"ש וזה נראה סותר פ"ש כפי' שז"ש ש"ר שהדין עמו וקשה להריקו והרדכ"ו והר"ש שריליו שהרי שנינו כפ"ב רביכורים ואיתיה ביבמות דפ"ג התרומה והביכורים וכו' והם נכסי כהן ומכאור כחולין דקל"א דקונה בו עבדים וקרקב ובהמה טמאה וכ"ח כוללן בחובו והרבר קשה כיון ששנינו אין עושין תמורה בתרומות אין יתכן לפרוע חוב הרי כע"ז דס"כ אחרו נמצא זה פורע חובו כשיעור' וגם אם יקח בהמה טמאה והרי אחרו בככורו ד"ב דאינו פורה פטר חמור דלאכלה ולא לסחורה ולהר"ש דהטעם משום תקלה דליתיה ביה אם בישראל אבל כהן לכהן שרי ל"ק דכי תכן והם נכסי כהן היינו לכהן שוכה בתרומה אבל אי הטעם משום כזיון קדשים ק"ט מהך חתני' וז"ל דגם בתרומה דינו ככבוד דלכתן הווכה כיון דגלי קרא דחמורו הוא לא נאמר בו תמורה כי אם לקונה חמורו ה"כ בתרומה דגלי הכה נתתי לך אין האיסור כי אם לקונה חמורו עק"ל לפי' הר"ש דאי משום תקלה ליתני נמי טבל דליתסר בתמורה דאף ע"ג דשנינו כפ"ה דרמאי ת"ח אע"פ שאחרו אין אדם דשאי לשכור סבל לא לנודך התם ה"ט דחששו שמה לא יודיע שהיא

טבל שהרי מה"ט התייר רבי יוסי למכור ודאי ולא דמאי כפ"ג דרמאי ת"ג ואם איתא אכתי ליתסר משום תקלא בתרומה אך אי משום קדושה ל"ק דסבל אין בו קדושה ואי משום דככלל איסורי מאכל שאסור בסחורה טבל כיון דיש לו חתירין דבירו להפריש לא אסור דכלא"ה גם בהמה טהורה כחיייה ליתסר משום אבר מן החי ויש לרמות ומ"מ להר"ש קשה ע"כ להר"ש ומ"מ כירושלמי בפ"ח דשביעית גבי תמתי' אין מוכרין פירות שביעילא במדה וכו' טבחה כהן שנתמנה לו בכבוד מהו מקטע' קופרין ומזכרת' בו סוקא ר' סבר תימר שרימן דהא אר' שררכו לאבוד אותו בכית אובדין אותו בשוק אמר רבי מנא כל גבתא היא אמרה דהוא אסור שלא יהא כעושה תמורה בגופו ופירש מהר"ר אליהו רבינו דמה שאסרו בכבוד לשחוט באטלים ולסקול בליטרא דהוי כעושה תמורה א"כ בטבחה גם בכית אסור ואנכ ק"ל להר"מ כפ"כ מה' ככורות שהשמיט הק' ירושלמי ולא הביאו ובשלמא אי טעם איסור תמורה נבכור משום כזיון קדשים הוא ה"ש דס"ל דגם איסור מכירת כשר באטלים משום תמורה דהיינו כזיון קדשים נאמר אך להר"ש הרי אין איסור תמורה כי אם בחי נשום גויה משא"כ בשחוט דליכא גויה ועבודה לא שייך ביה איסור תמורה כלל ומתוך ירושלמי יש להשיב למ"ש התוס' בככורו' דל"א ד"ה חוץ דאיסור מכירת כבוד באטלים הוי מד"ת וכתבו וז"ל ושמה משום קרא נפיק דאין נוקבין כזיון ברבר שאין הנאתו להקדש ע"כ והרי נתכאר דתמורה בכבוד מד"ת מדכתיב כשעריך תאכלנו והרי אחרו כירושלמי דגם זה הוי כסחורה וכ"כ מדתנן כשביעית דאין מוכרין במדה ומתסקל וכתו' דסנהדרין רכ"ו כתבו דלמכור בחנות חשיב תמורה ואע"ב דכמעשה לא רבי ביה קרא י"ל דמעשה הוי מדכריה.

סימן קמ"ד נתתי אל לבי לברר אי בעינן הכרת חותם להתיר במירד דכעי כ"ח וכן כתיבי דסני בחותם לכד או לא וכן אתמ"כ דכעי הכר חותם במירד דסני בחותם ועשה שני חותמות אם החותם היתר מהני במקום הכר חותם או לא.

ואען ואומר בע"ז דל"א תני השולח חבית של יין ביד כותי ושל ציר ושל מוריים ביד גוי אם חכיר חותמו וסתמו חותם ואם לאו אסור ופרש"י ביר כותי וכ"ש ביד גוי צריך הכר חותם וכו' והתוס' הביאו פר"ת דוקא נקט כותי אבל ביד גוי לא סני כח"א ואתי כדכנן וא"כ ציר ומוריים סני כח"א אף לדכנן ותימא א"כ תיקשי לא"ד דלעיל דאמר ר"א הכל משתמר בחכ"ח דמשמע כל מילי בעינן חכ"ח וכו'.

וראיתי להרב לחם פתרים שהקשה דמאי ק"ל דשאני הכא דאיכא תרתי חותמו וסתמו כמ"ש הרא"ש דסתים הוי בחותם אחר וז"ל והתפקיד יינו אצל גוי איירי בחבית שתומה דהיינו חותם אחד וכו' ע"ש וז"ל דהתוס' אזלי לשיטתם דלא חשבי הסתימה לחותם כמ"ש לעיל ד"ה התפקיד וז"ל וכסמוך משמע שהתפקיד בחותם אחד ומשמע דאף לפי מאי דאוקמוס ביחד לו קרן זוית קרי ליה חותם אחר ולא חייש לסתימה עכ"ל.

ואה"כ אין דברי' נראה דמלכד דמה שהכריח מדברי התוספות דסתים חבית לא חשיב חותם ל"ה לאכופי בחלוקת כמו שיראה המעיין כר חן דין תמנה דהתו' כפ"ז דס"ט ד"ה תאי הכריחו מעיקר הק' סוגיא דסתית' חבית חשיב חותם ולעיקר קושיותי יפה השיב חכם בני אליהו נר"ו דאף אי כיתא חותמו וסתמו תרי חותמי הוי עכ"פ קשה לר' דאחר אפילו יין השתמר בחותם בתוך חותם והרי ה"ה ברייתא אסר לשלוח יין ביד גוי גם כשני חותמו כיון דמפרשי' חותמו וסתמו כ"ח לפי פירוש ד"ת וא"כ כרי לישב לר' ע"כ דחותמו וסתמו או שתמו קאמר וא"כ ספיר ק"ל לר"א דכעי שני

כ"ח אתו כרכנן אלא דאין קול כסתתיה דש"ס דש"ט דש"ל
 כר"א דבני כח"א כח"ט שס רש"י ולר"א ודאי דאין לחלק בין
 חמפ"ג לחכית דאין יתירו חמפ"ג כלי חותם כלל משא"כ
 לרכנן ורב דלקחן כרכנן והך בריתא כר"א ולרד"ה אין לחלק
 בין חכית לחמפ"ג ודע"ג דהיה לו לר"א להתיר בחמפ"ג כלי
 הכר חותם כלל ול דס"ל דכלי הכר חותם לא חשיב חותם כלל
 והוא דוחק:

ומדברי הרמב"ן כחידושו למדתי עוד תירוצו
 לקושית הרב ל"ס שכתב בחידושו עלה

דהך בריתא דתני אם נזכיר חותמו וסתמו חותם וזל מהם
 שמועין דאפילו בנכ"ח בעינן חזיר חותמו ע"ש ולכאורה
 ק"מ היכן למדך דאי הכין חותמו וסתמו דהוי כ"ח ק' רלעל
 עוזה הכריח הרב דאף כיון כני בחותם אחד וכ"ש כניד
 ונזכיר חסי תיתי דלויבעי כ"ח ואי מפרש הכריתא כרכנן
 כפי פירוש ר"ת מלכד דנודלא הביא פר"ת מהתם משמע
 דמפרש כפרש"י ותו דאכתי מנ"ל אימא דוקא לרכנן דכני
 כ"ח מש"ס בעינן הכר חותם אבל להאי דקול דבני כח"א
 אה"כ דאי עשה כ"ח לא בעי הכר חותם לכן כ"ל דהרמב"ן
 נרמס דלמנ"ח נקיט חותמו וסתמו כיון דבני כח"א ע"כ
 הכריח דלריכותא נקיט הכי דאף אי עשה כ"ח בעי הכר
 חותם אלא שרואה אני דאין תירוצו זה הפיק להרא"ש שהרי
 הרא"ש נראה שעשה עיקר דתירוצו התוס' דלעיל דהחזיר
 וחזיר חותמו סני כח"א ובאינו חזיר וחזיר בעי כ"ח ור"כ
 ש"ח דכשני חותמות לא בעינן הכר חותם אלא שהרב הקשה
 קושיתו להרא"ש לכד שהכין דעל שאר פוסקים ל"ק שזל דס"ל
 דסתתיה חכית לא חשיב חותם ולרד"ה אי קשה לכ"ע קשה
 דס"ל דבני כח"א וסתתיה חכית חשיב חותם לכ"ע כמו
 שהפריחו התוס' לקמן דס"ט ור"כ לשיאר הפוסקים יש לישב
 גם כדרך זה של הרמב"ן א"כ ול כמה שקשה לרוב הפוסקים
 דמפרשים הך בריתא כפרש"י דכתיב דנקט לאו דוקא וכ"ש
 גוי דר"כ ש"ח מהך בריתא דאין חילוק בין חכית לחמפ"ג
 שהרי התיר כח"א בין כיון ובין כניד חזיר וקשה דר"כ
 תיקשי לרב דחזיר חכית אסור כח"א וחמפ"ג שרי הפך
 הכריתא ולרש"י ל"ק דכבר ביארתי דרש"י ס"ל דרב דאמר
 חכית אסור כח"א ס"ל כרכנן דר"א ואין קול כר"א והך
 בריתא כר"א דגם כיון סני כח"א והמפ"ג נמי אין דעת
 להתיר כלי חותם כלל וא"כ ע"כ לר"א אין חילוק בין חכית
 אך לכל הפוסקים שכתבו דרב נמי אתי כר"א ואיירי באין
 חזיר וחזיר חותמו א"כ הך בריתא שתינור בחכית וחמפ"ג
 כח"א תיובתיה דרב דלרב בחמפ"ג לא בעי הכר חותם כלל
 דהרי חכית דכני כ"ח כלי הכר חותם איירי ואע"פ כן התיד
 בחמפ"ג כח"א וכן קשה לשיטת רוב הראשונים דאינו שפתי
 הרזף וכפ"ג והר"ה דס"ל דגם ר"א בעי מפתח עם חותם
 כדי להתיר כמו שביארתי באורך בס' קצ"ה ור"כ לרד"ה
 חותמו וסתמו אינו שניהם יחד כדי להתיר יין ביד גוי והדבר
 קשה דר"כ כניד וחזיר איך הצריך מפתח וחותם דאינו
 חותמו וסתמו והרי קול כרב דחמפ"ג שרי כח"א לכד ואין
 חולק על זה:

ורג"ל לישב לשיטת הראשונים הללו דכי נקיט הכרית

חותמו וסתמו אינו השום חלוקה דין דכני
 תרוויבו והא"כ דלכני צד וחזירי כחד מהס בני דהא
 כדאיתיה והא כדאיתיה ומינא ל"ק נמי דכרבי הרב ל"ס שזל
 דהך בריתא אתי כר"א ולהכי הצריך כיון חותם וסתם דאינו
 מפתח וכניד וחזירי כחד תיובתיה סני ור"א דאמר לעיל חזן
 חזן והיין שאינו משתמר כחכ"ח ככר אביק הש"כ כרכנן את
 דלרד"הו אה"כ דגם בהפתח וחותם אסור ואי ק"ל לשיטת
 הר"ה אפתי תיקשי לר"ד דאמר אף יין משתמר כחכ"ח ואם

שני חותמות בכל מיני וב"ת אכתי נומא דר"א ור"י כהא פלוגי
 דר"א לא"ד מפרש הך בריתא חותמו וסתמו אינו שניהם יחד
 ור"י מפרש חותמו או ססתמו ותו ל"ק כיון לר"א ור"י גם זה אינו
 האכתי יקשה לר"י דהת"ש אפילו יין משתמר כחכ"ח נראה
 הלכל מיני כני כ"ח וחזירי בהך בריתא התיד כניד וחזירי
 כח"א לפי ש"י ר"י ור"כ המ"כ קשה קושית התוס' לפי האימא
 דאחרי ויש עמד לזה כרכני התוס' כח"ט א"כ תיקשי לא"ד
 וכו' דלא הו"ל לא ותיקשי לר"א דאמר הכל משתמר כחכ"ח
 אך למ"ש אתי שפיר דאי לאו כל האימא דאמר דאינו גם
 דכרי ר"י לא הוה קשה גם לר"א ושם ראיתי להרב ל"ס שהק'
 לפי דוש הרא"ש דסתתיה חשיב חותם וא"כ חותמו וסתמו הוי
 כ"ח א"כ קשה דקתני בהך בריתא יין ביד כותי משמע הא
 ביד גוי אפילו חותם וסתמו דהוי כ"ח אסור וקשה לכולהו
 לישבי דלעיל אי ללישנא קמא דר"א אחר הכל משתמר כח"א
 חזן חזן היין וקאמר דאתי כרכנן והא הכא אפילו כב"ח אסור
 וכן לא"ד לר"י דאמר דאף יין משתמר כחכ"ח ואתי כרכנן והא
 הכא דכ"ח אסור ביד גוי וב"ת דלהרא"ש ול דמפרש הך
 בריתא כפרש"י דכתיב דנקט כ"ש גוי והא"כ דכני נמי אס"כ
 סני כחכ"ח אכתי קשה לא"ד לר"א חזן חזן היין שאינו משתמר
 כחכ"ח והא הכא דאמר דכתיב לאו דוקא וגוי נמי חותמו
 וסתמו דהוי חכ"ח שרי עכ"ל וראיתי מה שרש"י לתרץ לזה כס'
 ריח שרש"י ד"ט דהכבר חותם וחכ"ח לכ"ע שרי והכריתא לא
 התיד כי אם בחזיר חותמו וסתמו לכד ואינו נכון שראיתי
 להרא"ש ש גרסו אחר ר"א הכל משתמר כחכ"ח חזן חזן היין
 שאינו משתמר אלא בשומר ע"ש ואם איתא בלאו שומר
 משתמר בהכר חותם ועיקר קושית הרב לרד"ה ל"ק חממה
 אנפי חדא דהעיקר מה שהכין דחתמו וסתמו אינו שניהם
 יחד קשה דר"כ תיקשי מהך בריתא לרב דאמר לקמן בל"ע
 חמפ"ג מותר בחותם אחד ומר מהס הוא חזירי וחזירי בהך
 בריתא הצריך בחזירי כ"ח וכן קשה דניד דמי לחמפ"ג
 דהטעם כהני דבני כח"א דאיסור דרכנן הם כח"ט הר"מ
 כפ"ג גה"ח א"ה והרש"א בת"ה דקוז והרי ציד דגים נמי
 דרכנן כדחוכה בחולין דר"ט וכ"כ התוס' שם ואין הצריך הך
 בריתא כניד שני חותמות כו ע"כ ע"כ דחתמו וסתמו או
 סתמו קאמר וכעין ח"ט הרא"ש שם במאי דתני הכריתא
 חפתה וחותם דפתח או חותם קאמר ומינה דה"כ חתמו או
 סתמו קאמר וב"ת דאי מהיזא דרב דהתיד בחמפ"ג כח"א
 ול דרב אתי כר"א ולהכי התיד כח"א והך בריתא כרכנן
 ולהכי הצריך כ"ח הרי דכרי הרב הוא דהרא"ש מפרש כפרש"י
 ואילו לרש"י הך בריתא נמי כר"א אתי וב"ת דהרא"ש יפרש
 כפרש"י דכתיב וכ"ש גוי וס"ל דאתי כרכנן דהצריך כ"ח אכתי
 קשה לרב שחלק בין חכית לחמפ"ג וכדי בהך בריתא לא
 חילק והתיד בשניהם כיון דגוי וחזירי כחכ"ח ומדרבנן
 נשמע לר"א דתיבני ככולם כח"א אלא ודאי חתמו או סתמו
 קאמר ותו ל"ק מדברי הרב:

והנה אחת דגם בעיקר פרש"י קשה דהרי התיד הך

בריתא יין וחזירי כח"א ואילו רב הצריך
 בחכית כ"ח ובחמפ"ג כח"א והרי רש"י לית ליה שיטת ר"ת
 דהיא רב כהאסור איירי שהרי התוס' הקשו לר"ת דרש"י פירש
 דכני איירי גם תירוצו הוה בין חזיר וחזיר חותמו סני כחד
 ובאינו חזיר וחזיר כני כ"ח לא יתכן שהרי דכרי רב דהצריך
 בחכית כ"ח ע"כ בשולח איירי דאינו עתיד להכיר חותמו
 ולהכי בעי כ"ח ומינה דחמפ"ג אף כח"א לא בעינן הכר
 חותם ואילו בהך בריתא הצריך הכר חותם גם כניד וחזירי
 דלא כרב גם שיטת הרזף דגם ר"א בעי מפתח עם חותם
 כיון לא יתכן שהרי פירש בהך סוגיא להריא דמפתח או
 חותם קאמר וזל דרש"י ס"ל דכל הני איבראוי דמנרשי בחכית

ש"ס דכרכנן אתי והדי הכרייתא דהכא דאתי כר"א לא
 התיר כי אם בחב"ח דהיינו התמו והתמו הא ל"ק דלשיטת
 שרי"ף לא"ר קחא דאתר הכל משתמר בח"א היינו מלכד
 שמתח מינה דלא"ר בתרא כי אמרינן הכל משתמר בחב"ח
 היינו בשני חותמות גמורים וע"כ אוקמוס כרכנן דר"א גם
 בחותם עם חפתח מתיר וא"כ הך כרייתא דהתיר בחתמו
 וסתמו דהיינו חפתח ע"כ כר"א אתי אלא דאכתי קשה לשיטת
 התוס' דלעיל שחילקו בין חוור ומכיר חותמו סני"א ואם
 אינו חוור ומכיר בעי כ"ח לדריהו לא יתכן לפרש כפרש"י
 דא"כ ש"ח דלר"א גם כציר ומוריים כפי הכר חותם וזה אינו
 לדכרייהו כי ע"כ ע"כ דהם מפרשים הך כרייתא כפירוש
 ר"ת דרוקא נקט בותי משא"כ גוי ואתי כרכנן -

ואת זה ק"ל כדברי התוס' שהביאו פ"ת ושוכ הביאו
 פ"ש דהך כרייתא כר"א אתי ור"א נמי בעי הכר
 חותם והאריכו כזה וקשה שהרי התוס' לעיל דחו שיטת ר"ת
 שחילק בין גוי לחסוד והעלו החילוק בין חוור ומכיר חותמו
 לאינו חוור וא"כ ע"כ לדריהו לפרש הכא בהך כריית' כפר"ת
 ולא כפרש"י וגם לפר"ת כבר אסיק דלר"א לא בעי הכר חותם
 כלל וא"כ שיטת ר"ת דלא כחא"ן :

והג"ל לשיכ כהה שיש לדקדק עוד בדברי התוס'
 כח"ס ואף לדברי ר"ת שמעמיד הכרייתא
 כרכנן חרדכנן נשמע לר"א וכו' דלמנ"ח האריכו כזה מאחר
 שכתבו דר"ת כתב להדיא דלר"א לא בעי הכר חותם כלל ואי
 משום דהם ס"ל כרש"י דבעינן הכר חותם תיפסו ליה כפרש"י
 דכותי דנקט ל"ד וכ"ש גוי ולדריהו ש"מ דבעי הכר חותם אף
 לח"ס י"ל דק"ל דהרי לשיטת ר"ת שהיא הפוקד בעי הכר
 חותם בין ולא בחתפ"ג וא"כ לא אתי לא כפרש"י ולא כפר"ת
 וע"כ כאלו להכריח כפר"ת אלא דבמאי דס"ל דלר"א לא
 בעינן הכר חותם כהא לא ס"ל כוותיה אלא דגם לר"א בעי
 הכר חותם כחכית דחמיר א"כ י"ל לשיטת התוס' דלעיל
 דמפרשי כפרש"י דכותי וכ"ש גוי אלא דס"ל כפירוש הכרייתא
 דתני אם מכיר חותמו וסתמו כפירוש ה"ש מקלנן שכתבו
 התוס' בסוף הדיבור דהיינו אם הלך ולא הכיר אסור דיש
 לחוש שזייגו אבל אם לא הלך אחרי אשר חתמו והישאל
 שקבלו מצדו חתום מותר וכת' והרי לשיטת התוס' אין התר
 בין כלי הכר חותם כי אם בשני חותמות ואיך התיר הכרייתא
 כח"א כלי הכר חותם י"ל דחש"ה תני אם נוכיר חותמו וסתמו
 דמוכח דבעי כ"ח חסום חלוקה דיון דכיון דלפירוש זה מתיר
 סכרייתא כשלא הלך גם הוא עם היין בלי הכר חותם לא שרי
 כי אם בשני חותמות לכן נקיט חתמו וסתמו אע"ג דכציר
 ומוריים גם כחד מינייהו סני" -

כי מן הבאר יש לישב עוד לח"ס הרב בדברי הרא"ש
 שול דהרא"ש עשה עיקר שיטת התוס' דחילקו בין
 חוור ומכיר חותמו לאינו חוור ומכיר והרא"ש הביא גם כן
 פירוש ה"ש מקלנן באחרונה נראה דהכי ס"ל א"כ ע"כ לפרש
 כדרך שכתבתי דלכתי תני אם מכיר חותמו וסתמו משום דגבי
 יין בלי הכר חותם לא שרי בחותם אחר והך כרייתא כר"א
 ור"א דאתר חוץ מן היין דאינו משתמר בחב"ח היינו כרכנן
 וראיתי להתוס' ע"ז דס"ט ד"ה חלי שכתבו כסס ר"ז להתיר
 כח"א כל שחוור ומכיר החותם ושוכ כתבו ואע"ג דק"ל כר"א
 דכ"י כח"א בעינן הכרת חותם משום דקשה לן דרב אדרב
 כדפירשית לעיל וכן השמע בכרייתא דתני אם מכיר חותמו
 וסתמו אלגוא בעינן הכרת חותם ואע"ג דר"ת מוקי לה
 כרכנן וכו' מ"ח חרדכנן נשמע לר"א וכו' ועוד שיש לישב
 סכרייתא כר"א כדפירשית לעיל לפירוש רש"י ע"ש וקשה דאיך
 יתיישב פ"ש"י לפי שיטת ר"ז דחילק בין חוור ומכיר חותמו
 דא"כ כ"ח דחתפ"ג שרי בח"א גם בלי הכר חותם כגון

שביארתי לעיל וא"כ תיקשי מהך כרייתא שצריך הכר חותם
 גם כציר ומוריים וכרוחק י"ל כדרך שכתבתי דהיינו פ"ש"י
 וכפי פירוש ה"ש מקלנן וכי נקיט הכרייתא חתמו וסתמו היינו
 משום יין דבעי כ"ח כיון דמתיר כלי הכר חותם ואינו מספיק
 שהרי הם הביאו ראיה מהך כרייתא דבעי הכר חותם ש"מ
 דמפרשי כפרש"י לנמרי ועוד שהרי אח"כ כתבו כסס ר"ז
 שהתיר לכסוף גם בלי הכר חותם דסתם הש"ס חולק לרב
 ולהכרייתא דתני אם מכיר חותמו פירש כפירוש ה"ש מקלנן
 ש"ח דרדרי ר"ז דלעיל הם בלא פירוש ה"ש מקלנן וי"ל דמ"ס
 ועוד שיש לישב פ"ש"י הכוונה דאע"ג דאנן לא ס"ל כוותיה
 מ"מ מידי פ"ש"י שמפרש ומצריך הכר חותם לא יבאנו וראוי
 לחוש לדבריו והוא דרוחק וז"ע -

ואת זה ק"ל להר"ן דבעינן אי סני יין בח"א הביא
 דעות הראשונים וכתב ונראה דכרייתא שחילקו
 בין חוור ורואה חותמו סני בח"א אבל באינו חוור ורואה
 חותמו בעי כ"ח ע"ש וא"כ לדבריו חתפ"ג שרי בח"א גם
 באינו חוור ורואה חותמו דאי לאו מאי בין חכית לחתפ"ג
 וא"כ ע"כ לפרש בהך כרייתא דמכיר חותמו כפר"ת דאתי
 כרכנן ומדרכנן נשמע לר"א דבעי הכר חותם כיון דאי
 לפרש"י כ"ח דגם לר"א בעי הכר חותם גם כציר ומוריים וזה
 אינו לשיטת התוס' וק"ט שאח"כ הביא הר"ן הך כרייתא
 ופירש בה כפרש"י דבעי הכר חותם וכתב ולפי דברי התוס'
 דלעיל הא דבעינן הכא הכר חותם דוקא בח"א אבל לא
 בשני חותמות אבל אחרים פירשו דאף בכמה חותמות בעינן
 הכר חותם ע"ז וקשה לשמוע דאיך יתכן שיטת התוס' עם
 פ"ש"י וקשה לווגם דא"כ תיקשי מהך כרייתא לרב דהתיר
 בחתפ"ג כלי הכר חותם כי ע"כ ל"ל להכריח טעמת הר"ן
 כשיטת הר"ף דבעי חפתח וחותם וכ"כ בת' יבין וכדעו ס'
 קיט וא"כ י"ל דמפרשי כפרש"י ונקיט חתמו וסתמו משום
 חלוקה דיון דבעי חפתח וחותם א"ק להכ"ח בת' החדשות
 ס' ל"ב והפ"ח כס' קי"ח וכ"כ בת' בית דוד חזר ס' ע'
 דכתבו דהר"ן דעתו כשיטת התוס' לדריהו ודאי קשה
 וז"ע :

וכ"ז הנה נתבאר דשיטת התוס' ר"ז ור"ת דלא כפי
 הכר חותם דאע"ג דבתחילה הצריך ר"ז בשולח
 הכר חותם שוכ דהר ביה והעלה דסתמיה דש"ס ס"ל דכ"ג
 לא בעינן הכר חותם והכרייתא דאם מכיר חותמו מפרשי
 לה דאם חור על חותמו ולא הכירו אסור ואח"כ דאם לא חור
 על חותמו שרי והרא"ש הביא דעת ר"ת וה"ז ולא הכריע דאי
 ס"ל כר"ת לא בעי הכר חותם ואי ס"ל כה"ז בעי הכר חותם
 ושוכ הביא הכרייתא דאם מכיר וכתב שני הסברות דאיכא
 מ"ד מהך כרייתא דבעי הכר חותם וזו דאם עשאו ולא הכירו
 אסור דאיכא ריעותא אבל בשולח לא בעי הכר חותם וגם
 כדכרינו אלנו יש לצדד דסברא ראשונה הוא לפי סברת ה"ז
 דבעי הכר חותם וסברה שניה הוא לדעת ר"ת אלא דבהך
 כרייתא אינו מפרש כר"ת דאתי כרכנן אלא כפרש"י דאתי
 כר"א ומפרשה דבעי ה"ש מקלנן והרי גם בכאן לא הכריע
 וראיתי להט"ר כס' קי"ח שהביא דעת ר"ת ודעת ה"ז וכתב
 וכן הוא חסוקת א"א הרא"ש נראה דס"ל דהכריע כה"ז
 שמכיר באחרונה וקשה דשם כס' קכ"ט כתב אבל לפי ח"ס
 ר"ת דסני בחותם אחר וכו' וכן יראה מדברי א"א הרא"ש
 ודכרינו סתראי ניגשו ושוכ ראיתי להכ"ח והפרישה שנגרשו
 פ"ה ותיירו דשאני הכא דהיו דומיא דהחפיקר דחוור ורואה
 חותמו דכ"י כח"א דגם ה"ז מורה לר"ת כזה דסני כח"א וזה
 דרוחק וגם דקשה להכ"י שכתב כס' קכ"ט ומ"ס וכן יראה
 מדברי א"א הרא"ש כפ' א"מ נראה שהוא נוטה לדעת ר"ת
 וכו' נראה שהכין כדברי הרא"ש שחסיים עם סברת ר"ת
 וקשה

וקשה חמ"ט הטור כסי' קי"ח שהסכים להז' וע"ק שראיתי
 בקצור פוסקי הרא"ש בפ"א ח"ה סי' י"ד שכתב המפקיד יין
 כיד גוי חותם כח"א וכיד חסד נריך שני חותמות והשולח יין
 כיד גוי בחביות של חרם נריך שני חותמות שידוע לישראל
 צורת החותם וגם שידוע לגוי שידוע לישראל ודבריו סתומי
 דכיון דפסק כר"ת למה הנריך בשולח כ"ח ועוד דכ"ח למה
 נריך שידוע לישראל והיה כ"ל להגיה או שידוע וכו' והיינו
 כח"א אך כרי לישב ראיה פסק את שתייהם כ"ל להגיה
 דתיבות כ"ח הוא יתר ומ"ח הנה ככאן הורה דרעת חביו
 הרא"ש בר"ת השך ת"ש כסי' קי"ח לכן כ"ל דרעת הטור
 כרעת הרא"ש לחוס לכ' הסכרות דבחסור כעי כ"ח וגם
 בשולח דאינו חוזר ודואה חותמו כעי כ"ח וא"כ ת"ש כסי'
 קי"ח וכ"כ מברכי א"א הרא"ש היינו דחשש לשני הסכרות ותו
 ל"ק חמ"ט כסי' קב"ט אך כת' תשכ"ז ח"א סי' ס"ו רחיתי
 דהשכמת הרא"ש כהיש מפרשים

אל"א

רחיתי ק"ל להטור כסי' ק"ל שפסק כהיש מקלן
 דלא כעי הכר חותם בשולח והרי כסי' קי"ח פסק
 כהיה דכשולח דאינו חוזר ודואה חותמו כעי כ"ח א"כ ש"ת
 דכעי הכר חותם דאי לא כעינן כ"ח וגם הכ"ח והפרישה
 כסי' קב"ט כתבו כרעת הטור והרא"ש שפסקו כרעת היש
 מפרשים וגם לח"ט דחשש לשני הסכרות מ"ח כ"ח דכעי הכר
 חותם בשולח ואיך פסק כסי' ק"ל דלא כעי והכ"ל לישב לזה
 דגם להיה אין הטעם דכעי הכר חותם אלא דמרתת הגוי
 דבמפקיד דעתיד לחזור על חותמו מרתת הגוי לוייף שחא
 וכי הישראל ויפסו תש"כ כשולח וא"כ ל"ח דבמפקיד דחוזר
 זרואה פקדונו שרי אף אי לא חזר להכיר חותמו דעכ"ב מרתת
 הגוי ואה"כ דלא כעי הכר חותם ויש ספק לזה דברכי הרא"ש
 דתחילה כתב רעת ר"ת ואח"כ דעת הנה ש"מ דקאי כזה
 דהחילוק בין חוזר ומכיר חותמו לאינו חוזר ושוכ כעינן הכר
 חותם הכי תחילה דעת הסוכרים דכעי הכר חותם ושוכ
 דעת המתירין כלי הכר חותם ולמה שכתבאר קאו אהרדי אך
 לח"ט ל"ק שגם דעת היש מפרשים ל"ח דכעו הכר חותם
 ומ"ח הנה כתבאר שגם דעת הרא"ש והטור דלא כעי הכר
 חותם גם הכ"ח כסי' ק"ל כתב בשם התרומה ופ"ג כן וכן
 הסכים הרשב"א בת"ה דק"ח ורקת"ב ע"ש וק"ל כת' יבין
 וכועז ח"א סי' קי"ט שכתב בשם הרשב"א שגם בחכ"ח
 כעינן הכר חותם ואי לאו אסור ע"ש וז"ע דאדרבא דכרי
 הרשב"א ברור אללו להתיר כלי הכר חותם:

אך

כבר נתבאר דרש"י חולק לזה וכעי הכר חותם גס
 בחמפ"ג גס הרמב"ם בחידושויו כתב דמהך כרייתא
 שחעינן דגם ככ"ח כעי הכר חותם ובשולח נריך להודיע
 ענין חתימותיו כדי שוכיר והכיל בשם הרא"ש דכשולח לא
 מהני כמה חותמות והודעה כי אם כתיבת אותיות דאינו
 יונא תחת יד גוי ע"ש ונראה דגם בחמפ"ג מצרכי הכר
 דהרי חסך כרייתא למדו כן והברייתא הנריך גס לציר ומוריים
 וכן דעת הרא"ה בכדק הכית דקוט ודקת"ב ע"ש וראיתי
 במחמתר הכית דקוט שהשיב להרא"ה דהעיקר כשיטת ר"ז
 דלא כעי הכר חותם דא"כ חשויו לכל העולם טועים שהרי
 כשר המסוחן במקולן באותיות פעמים כותבין ראשי
 הפעמיות פעמים אותיות פעמים סימנים אחרים של כתיבה
 לעולם היינו צריכין שיהא שומר יושב ומשמר וכו' ע"ש וק"ל
 דהא ל"ח דבכתיבת אותיות דאינו יונא חזר גוי לא כעי הכר
 חותם וכעינן ת"ש הרא"ש דכשולח דלא מהני כי אם כתיבת
 אותיות

וגם

הרשב"א הכיל דכרי הרא"ש ר"ל ח"ה דקת"ב
 ותו מאי ק"ל כאן להרא"ה גס דעת הר"ן נראה
 שכתב דעת הסוכרים דכעי הכר חותם ודכרי הרא"ש

באחרונה וכלשון אכל גס ראיתי להרמב"ם שהכיל דעת ר"י
 דכעי הכר חותם ולר"ת לא כעי והסכים כר"י דאף ככתה
 חותמות כעי הכר חותם ע"ש וזה שכתב בשם ר"י היינו דעת
 ר"י דמעיקרא דס"ל כרכ דלקמן ומפרש כ"ח בין חוזר ומכיר
 חותמו לאינו חוזר כמ"ש התו' בשמו דס"ט ד"ה מאי

א"ק

כמ"ש דגם כשני חותמות כעי הכר חותם דעת הפך דעת
 ר"י שפירש דרכ דכעי בחבית כ"ח היינו בשולח
 דליכא הכר חותם וז"ל שפסק כר"י דכעי הכר חותם אכל
 לתירוץ הקושא דרכ ארכ לא ס"ל כותיה כמבאר שס
 כחידושו לרכ"ט וא"כ הכר חותם לאו גזכ קושיית דרכ
 ארכ יליף לה אלא מנפיה דכרייתא דאם מכיר חותמו וא"כ
 גס כשני חותמות וגם בחמפ"ג כעי הכר חותם אלא שהכיל
 דעת ר"ז שגם הוא ס"ל דכעי הכר חותם ומיהו ק"ק רטי היה
 לו להכיל דעת רש"י והרמב"ן שחשכו עס כל סכרתו חסא"כ
 כדעת ר"י גס הסמ"ק ה' י"ג הנריך הכר חותם גס הא"ח
 כ"י בה"י י"כ כתב בשם ת' הר"ש דכעי הכר חותם והכ"י
 בסיון ק"ל פסק להתיר דלא כעי הכר חותם וקשה דלמס
 שכתבאר אדרבה דעת רוב הפוסקים להחמיר ואף אם לא
 נתגלו לו קשה הדבר לדירן להתי' כה"ג וכ"ש כ"י"ד וסוכ חזאתי
 בו טפי מחיבורי תורה כמ"ש מור"ם בת"י כ"ד וסוכ חזאתי
 סוף להתיר כרעת הכ"י במאי דק"ל להודיע והר"ם כפי"ג
 מהל' ת"א שהשיטו הך כרייתא דאם מכיר חותמו וסתמו
 דאף לפירוש היש מקלן שפירשו דהיינו אם חזר ולא הכיר
 אסור ואה"כ דאינו נריך לחזור על חותמו עכ"פ ה"ל להכיל
 דאם חזר על חותמו ולא הכיר אסור כי ע"כ ע"כ שרעתם
 דהך כרייתא לרכבן אחי כפר"ת ודוקא לרכבן דחממרי כעי
 הכר חותם תש"כ לר"א דק"ל כותיה וכיון שגם הר"ף
 והר"ם מדעת המותרים בודאי דהכי נקטינן כדעבד ודעת
 הרשב"ש סיון ט"ה דכעינן הכר חותם וכ"כ בת' יבין וכ"כ
 ח"א סי' קי"ט

סיבין קמ"ה והיבא

שנמצא החותם מקולקל
 כתב הכ"י בסיון ק"ל
 דהמרדכי ככ"ק א"ח ובפר"י התיר וסת"ג וסה"ת חסרו אלא
 ח"כ שישראל יוצא ונכנס וכתב בתה"ד כי ר"ה דאפשר דלא
 פלגי דהיבא דכתקלקל כעינן דניכר ע"י אדם ככוונה נעשה
 אסור אכל היבא דלא מוכח מילתא דע"י אדם ככוונה אלא
 י"ל דע"י טילטול או בהמות או תימוקת שלא ככוונה שרי ע"ש
 וכן פסק בת"ח כלל ז"כ וכחמה סי' ק"ל ס"ח ע"ש ואני תמיה
 בחילוק זה שהרי הסמ"ג אחר שסיים זה כתב וכשהחותם שלם
 נריך שיהיה חותמו לכסוף לאחר שהוא בא כמו שחולק שם
 כפ' ח"מ בין מכיר חותמו לאין מכיר חותמו וכו' הנה מבואר
 שהסת"ג קאי כשיטת רש"י כע"ז דל"א גבי הא דתני אם מכיר
 חותמו וסתמו מותר דכעינן הכר חותם וכל"ה אסור וא"כ
 כי ליכא הוכחא נמי שנשכר ע"ז אדם היכי ליטרי והרי נתקלקל
 החותם ואינו יכול להכיר החותם כדי להתיר וכו' רכ"ג
 אסור כיון דכעינן הכר חותם וליכא וע"ק שהכיל דכרי
 המרדכי כפ' ר"ז בשם ת' הר"ש מדעת המתירים ודואה אני
 שהוא מדעת האוסרי דאף שהכיל התו' דטהרות דתני אפילו
 מנא הפתח פתוח והחותם מקולקל טהור וכתב וכ"ש כיון
 כפ' סיים ול"ד למפקיד דנריך חותם ע"כ ודכריו בתחום
 וחתימים וכ"ל רז"ל דנריך הכר חותם והיינו דק"ל איך יתכן
 להתיר כשכר החותם והרי גס בעורו קיים כעינן הכר חותם
 להתיר כדתי' אם מכיר חותמו וסתמו מותר ואי לאו אסור
 כ"ש כשכר החותם דלא שייך הכר חותם ויעותא לפנינו
 שנשכר שבורא דאסור ותידן לוס דדוקא במפקיד או שולח
 כיר גוי דליתיה כרשות ישראל כעינן הכר חותם ושא"כ בהך
 תו' דמניח כלני כמלוגי בית המרחץ דכל חלון הוא מותר
 למי

כדין זה דמניח כליו בחלון של אולנידיו תנן כפ"ו דטהרות מ"ז
וחכ"א ע"ד שיתן לו המפתח או חותם או שיעשה סימן הדי
דכלי מפתח או חותם כבר נטמאו וא"כ כי תני בתו' פתח
פתוח וחותם מקולקל היינו על התר מפתח וחותם :

סימן קמ"ו וצריך לכרר אי מפתח חשיב חותם
במפת"ג דסני כח"א ואתמ"ל
דחשיב איגם במפתח של עץ חשיב חותם כיון דבכל יבול
לזייבו א"ר ל"ט

הנה בעז' דל"א תני ומפתח וחותם כיד ישראל ר"א
מתיר וקול כר"א לכ"ע ויש בעיניו זה כמה שיטות
להראשונים ולכלולו כי תני מפתח וחותם היינו מפתח או חותם
כפרש"י וכ"כ התו' ש"ס ד"ה ותרווייהו ואית דברסי' בן לסריא
או חותם ולריריהו ש"מ דמפתח חותם גמור אך לשיטת הר"ף
וכה"ג והר"מ ושאר פוסקים דמפרשים מפתח וחותם שניהם
יחד הוא שהתיר ר"א לריריהו יש לדר דהא"כ דמפתח אינו
חותם גמור להתיר במפת"ג במפתח לבר אלא דבבבית
דעכ"פ איבא חותם והחמירו דלא תיטני להו כח"א התיר
ר"א בכירו' מפתח אצ"ג דאינו חותם גמור א"ר דגם לדידהו
מפתח ג"כ חשיב חותם גמור ולכאור' צ"ד זה היה ראוי לתפוס
עיקר דלא לאפשי במחלוקת וגם דאין הספק בשיטת הר"ף
מוציא מירי ודאי של שאר פוסקים דמכאור' דמפתח הוי חותם
גמור אלא שראיתי להט"ד כסימן ק"ח שכתב דמפתח אינו
בחותם ש"מ שהבין כפשוטו בשיטת הר"ף דאינו חותם גמור
והדבר קשה תכ"ל לאפשי במחלוקת טוב ראיתי להרכיב פני
יהושע חז"ר סי' ז' שתמה להטור בזה דמכ"ל לאפשי במחלוקת
כחיים כיון דגם לשיטת הר"ף והרשב"א י"ל ג"כ דהוי חותם
גמור וגם הביא ראיה מהשבות הראב"ד בפ"ג מהלכו' מ"א
ה"כ שמכאור' מדבריו דאם היה המפתח כיד ישראל שרי ש"מ
דמפתח הוי כחותם גמור וא"כ הו"ל דעת הטור דעת יחיד
בס' כתב דטרח ופיש בדברי הרשב"א בת"ה ולא מצא שכתב
דמפתח לחוד לא הוי כחותם גמור ואולי בת"ה סקנר הוא
שכ"כ את"ר שוב נתיישבתי בדבר וראיתי דהעיקר בדברי
הט"ר דמפתח לחוד לשיטת הר"ף אינו חותם גמור חדא
שהתו' בסובין ר"ה ותרווייהו הקשו איתור דר"י סבר כר"א
ומפתח וחותם דתני בברייתא ר"ל תרווייהו ותירכו דמשמע
ליה לש"מ דמפתח או חותם קאמר תר"ל תניב' מפתחות או
שני חותמות ע"ש וכ"כ הר"א בפסקיו והשתא ק"ל לשיטת
הר"ף דהפירש מפתח וחותם דהיינו תרווייהו א"כ ליתניב'
מפתחות או שני חותמות וכת' דהה"כ דלר"א מפתח כחותם
אלא דרכנן ס"ל דמפתח אינו כחותם ולהכי אסרי רבנן כ"ח
במורים ואין קול' כר"א אכתי קשה ליתני שני מפתחות
ולישמועין ריביותא דר"א דכחא דהתר עדיף ותו דלר"ר
דפליגי ר"א ור"י אינין משתמר בחב"ח ואסיק הש"ס דאיתו
ברכנן ש"מ דלר"א בכ"ג אסרי רכנן ג"כ בשני חותמו' במורים
א"כ תיקשי לדידיה ליתני וחללהו יין וחותם בשני חותמות
ולמכ"מ נקוט מפתח וחותם אלא ודאי לאשמועין דאע"כ
דמפתח אינו חשוב חותם לכ"ע מכשיר ר"א הכא כצירוף
החותם עם המפתח ומינה ש"מ דמפתח אינו כחותם לשיטת
הר"ף עוד יש להכריח דהא פליגי ר"א ור"י אי יין משתמר
כח"א דלר"א אינו משתמר ולר"י משתמר ולשיטת הר"ף ע"כ
דכח"א חלכר מפתח קאמר דהרי אסיק דר"א ברבנן ור"י
כר"א וקשה דא"כ איך איפליגי אי שני כח"א והרי כיון דמפת'
חותם גמור א"כ הו"ל לאפלוגי אי יין משתמר בשני חותמות
כיון דאין חילוק בין מפתח לחותם וכ"ת דלא"ר קמא כי פליגי
דכנן עלניה דר"א היינו דס"ל דמפתח אינו חשוב ולר"א הוי
חותם וא"כ דבי לעזר דקאי ברבנן שפיר קאמר הכל משתמר
כח"א דלרכנן אין המפתח חשוב חותם כלל אכתי קשה לר"י
דנקיט

למי שמניח שם כליו לרחוק והרי כרשתו לנמרי וכבי האי לא
בעינן הכר חותם וכן כנ"ר שהיה היין כבית ישראל והחשש
אם נכנס הגוי דהוי כפסק ביאה דהוי ספק קיל לא בעי הכר
חותם וש"כ. מצאתי בן להדיא להר"ש כפה"מ כפ"ו דטהרות
מ"ז שהביא הד' תו' וכתב דכ"ש גבי י"כ דשרי והקשה מהא
דתני בעז' דל"א אם מכיר חותמו וסתמו מותר וזו לאו אסור
ותירץ דיש לחלק דמפקיד כיד גוי וכו' ע"ש הרי דלא התיר
בנתקלקל החותם כי אם כבית ישראל וגם לא הניח ישראל
לגוי לשמור וכלא"ה אסור מטעם דבעינן הכר חותם עכ"פ
וליכא וגם מצאתי באורחות חיים כ"י הי"כ שהביא ת' אחרת
להר"ש שכתב לחלק ככה"ג והרי הסמ"ג ושה"ת שאסרו אינו
אלא בשולח כיד גוי או מפקיד בבית גוי וכבי האי הלא גם
הר"ש שהביא המרדכי אומר וא"כ תימה להתיר דר"י
במפקיד בבית גוי איך הביא דעת הר"ש שהביא מרדכי בפ'
ר"י שהתיר ולמ"ש אומר וגם איך הביאו חכמי המתירים ואינו
אלא חכמי האוסרים וגם דעת הא"ח שהביא דבריו בסתם
ש"מ דהכי ס"ל ועיקר חילוק התה"ד לא יתכן כיון דהטעם
הוא דבעינן הכר חותם וליכא וא"כ מ"ל אם יש לתלות אם
נעשה ע"י אדם או לא והרי חותם לא התירו כי אם כהכר
חותם לבר וגם בדברי הסמ"ק ה"י ו"כ והמרדכי ואבודה בפ'
א"מ ק"ל שאחר שהעלו דכי שני כח"א היינו כשהכיר חותמו
וכלא"ה אסור כח"א כתב דבנתקלקל החותם יש חמיון
לטהרות דטור וא"כ י"ל כ"ש כ"י ע"ש ולא ידעתי איך
יתיישבו הני תרי לישני דאי גם כלי ריעותא אסור כל שלא
הכיר או לא הלך לראות החותם איך יהיה שרי בנתקלקל
ולחמירי ואבודה יש לומר קיימתי בשיטת הר"ש שהביאו בפ'
ד"י דמחלק דבמוכח בבית ישראל לא בעי הכר חותם ולהכי
התירו גם בנתקלקל ומתכו' למ"ש בשם הר"ש בפ' ר"י איך
הסמ"ק שלא הביא ת' הר"ש איך כתב שני דינים אלו בסתם
דקשה לוויגם ואולי שלוח בתב יש מרמין לטהרות וכו' וכוונתו
ואין לא ס"ל הכי כיון דבעינן הכר חותם והם שהתירו היינו
דלא בעו הכר חותם בשיטת ר"ת שכתבו התוספו' דל"א ה"ה
השולח אך להכי והתה"ר שכתבו דהסמ"ק ומרדכי מתירים
קשה מכל ח"ש כאופן דלעיקר דהין אינו רואה צד התר להנא
החותם כשבר דאף לדעת הפוסקי' דלא בעו הכר חותם ופסק
הש"ע בן חלכר שכבר ביארתי דבקושי יש להתיר כיון שפסק
הש"ע בן שהרי דעת רוב הפוסקים לאסור ומ"מ גם לרכריהם
דינו להתיר כשהחותם שלם דליכא ריעותא אבל בנתקלקל
במאן דלית' דמי ואיך נתייר בלי חותם וראיה שהרי אף לשיטת
ד"ל לא בעי הכר חותם כתבו התו' בעז' דס"ר ד"ה תאי דאם
הלך ולא הבין החותם כמו שצ"ע או שכתב איך התמו ואינו
יודע אם הוא כמו שחתמו ע"ש ונתקלקל החותם לא עדיף
משכח היאך היה החותם שחתם כי ע"כ התר זה דנתקלקל
החותם הוא תימה בעיני והדבר בא"ת :

שוב ראיתי להרכיב פר"ח מהא אהרן ח"כ סי' ג' שהביא
דברי התה"ד והקשה מה"ש בתשובת הר"ש ונ"ר
למפקיד דצריך חותם כראה דאוסר כמפקיד אצל גוי ותירץ
דכוונתו דאי שרי בנתקלקל למה הדריכו מעיקרא חותם ול"א
דל"ר שול דחותם בעי וכי נתקלקל תלינן שנעשה בלי זיוף
אדם ע"ש

ואה"מ אין זה מתיישב בדברי הר"ש ועל הכל שלא
ראה דברי הר"ש כפ"ו דטהרות שדקשה מוקול
דבעינן הכר חותם ותירץ דה"ד כמפקיד כיד גוי וכן מכאור'
בת' אחרת להר"ש הובאה באורחות חיים וליבאת האריות
לא הבאתיו גם ראיתי שכתב דהר"ש לא גרים כבירסת שלנו
והמפתח פתוח אלא הפתח פתוח וכו' ונ"ע שהרי הר"ש כפ"ו
דטהרו' גרים והמפתח פתוח ועוד דע"כ במפתח איירי שהרי

דנקיט אפילו יין השתמר כח"א דאתי כר"א וכוון דלהר"ף
 בהרי חפתח קאמר א"כ לימא כשני חותמות דלר"א הוי כ"ח
 גמורים ורוחק לומר דאיידי דנקיט ר"א הכי נקיט ג"כ ר"י
 הכי שום ניתן ליאמר אילו היה לנו שום הכרח ברעת ר"א
 דחפתח הוי חותם גמור אבל כלא"ה הנ"ל למשוי דכרי ר"י
 דנקיט שלא בריוק הכי אנכ דכרי ר"א בר פלוגתיה ואדרבא
 נימא דלכ"ע חפתח אינו חותם אלא דר"א התייר בחפתח
 כצירוף חותם אע"ב דאינו חותם גמור גם מ"ש הרב דטרח
 וחופש בת"ה ולא מצא רסוכר דחפתח אינו כחותם רואה אני
 הדרכיו להדיא דס"ל הכי מ"ש וז"ל וקולו של ר"א דעביד
 חפתח אחד עם חותם כשני חותמות ואע"פ שאפשר לזייף
 החפתח ולא יהא ניכר אפ"ה דס"ל לר"א דכולי האי לא טרח
 וכו' ואי חפתח השיב ליה ר"א חותם גמור מאי קולא איכא
 הכא והנראה ברעת הרשב"א דכי שרי כח"א בחפתח
 ובחכ"ה כחכית ה"ט דע"ל ידי החותם ניכר הזיוף דאע"ב
 דכל פתימה יפה שאין ררך העולם לעשות וכן קשר חסוכה
 חשיכו חותם מ"ח אפשר לעשות הכר בטכיעות עין כחותם
 ההוא דאם יזייף הבוי יתכן להכיר הזיוף ול"מ לדע"הסוכרים
 דכענין הכר חותם דלרדודו ברע סיחן החפתח לא אף לדעת
 הסוכרים ולא כפי הכר חותם מ"ח כיון ריתכן להכיר הזיוף
 על ידי טכיעו' החותם שפשה חרתת הבוי ואינו מוויף ומח"ט
 חתירו ולא בעי הכר חותם דחוקה שאינו מוויף וגם בשולח
 לחכירו חרתת הבוי שחא יודיע בכתב לישראל ענין החותם
 וכיר הזיוף השא"כ בחפתח דאינו ניכר הזיוף לא חרתת
 הבוי ולא חשיב חותם כי אם היכא שיש מלכד החפתח חותם
 דכוליה האי לא טרח וכך דייקו דכרי הר"מ שכתב בפ"ה מה'
 מ"א ה"א וז"ל ואם היה דר בחצר אחרת לא ינא עד שיסגור
 הכית ויהיה החפתח וחותם כידו ואינו חושש שהא זייף הבוי
 החפתח ויש לרקרק לרעתו דקאי כהר"ף דכפי חפתח עם
 חותם דכחותם גריד אפר כשתיה כה"ט א"כ פתח בתרי
 בחפתח וחותם ופייס כמד ואינו חושש שחא זייף החפתח
 והול"ל החפתח והחותם אכן למ"ש א"ש ריבנותיה דר"א
 להתייר בחפתח כחוקס חותם שני אף שאינו ניכר הזיוף
 וכדכרי הרשב"א וגם ראיתי להרח"ן כחידושו שכת' כרכרי
 הרשב"א אלו ברעת הר"ף וכה"ב וכן כתב ג"כ הר"ן בהל'
 דקולו של ר"א דהתייר בחפתח אע"פ שאינו ניכר הזיוף וכן
 הכואר כן כרכרי הרשב"א שהקשה לשיטת הר"ף תמ"ש כפ'
 כל כתבי התייר ר"ח לכית רבי יין הבא בקרובות של גוים
 בחותם אחד ולא ידענא משום דסכר לה כר"א ותייר דהתם
 נפי חפתח היה בידם של בית רבי וכו' דכל שאין שם שני
 חותמות אע"פ שיש חפתח וחותם חותם אחד סתם קרי ליה
 ע"ש ואי חפתח חשיב חותם גמור אכתי תיקשי איך אחרו
 בחותם א' דהא איכא כ"ח גמורים אלא ודאי חפתח אינו חותם
 לא דאפ"ה מהני היכא דאיכא חותם אחד וכ"ה דשני חפתחות
 לא מהני וכ"כ להדיא כהשתמר הכית דשני חפתחות לא מהני
 כחוקס חכ"ה ע"ש ואי חשיב חותם א"כ שני חפתחות אחאי
 לא מהני בחוקס כ"ח אלא ודאי כמ"ש ותימה להרב שכתב
 דטרח וחופש ולא מצא והא לא צריכא דכה נס הראיה סוכיא
 מהשגת הראב"ד דחפתח לחוד כיד ישראל הוי חותם גמור
 קשה שהרי הראב"ד חולא השיב להר"מ במאי דכעי כ"ח
 ש"ה דגם הראב"ד אויל כשיטת הר"ף דכעי כ"ח וכ"כ
 הראשונים ברעת הראב"ד וכ"כ מכואר מהשגת הראב"ד שם
 כפ"ה ה"ט שמכואר דס"ל ריין בחותם אחד או בחפתח לחוד
 אסור כשתיה ומותר כהכ"ה אע"ב דאיידי כנוי וכמפקיד וא"כ
 תיקשי איך יתכן שיתיר הראב"ד בה"כ יין בחפתח לכר
 כשתיה כי ע"כ דהראב"ד על דכרי הר"מ אתי דהצריך
 חפתח עם חותם להתי' וא"כ כי שתייר בחפתח כיד גוי דאמר

לחוו לי החפתח נמי איירי היכא דאיכא כ"ח חותם אחד דכר
 אכר לעיל כלא סגור הפתח או חסר החפתח כיד גוי בחתום
 היין ג"כ אכר וא"כ כיוניקת דהתייר הראב"ד בחפתח כיד
 ישראל היינו נמי בחתום היין חותם אחד ותו ל"ה חידו' דס"ל
 דחפתח הוי חותם גמור :

והנה אחת דפשט הך סוגי"א דלא מסר לה לא סמיות

החפתח נראה דמתי' גם בלי חותם כלל אך דכרי
 הר"מ שכתב דין זה גבי הדין דשרי בחפתח עם חותם נראה
 להדיא דאיידי היכא שהיין חתום בחותם אחד אך מחוקס אחד
 היה נ"ל להכריח ברעת הראב"ד דס"ל דחפתח הוי חותם
 גמור חת"ש כה"ט א"א זה שיכוש אלא או שיחד קרן וזית
 והחפתח כידו ע"כ הנה חכואר דלהתייר כשתיה כפי חפתח
 עם חותם אך להתייר בהנאה בני כח"א או בחפתח לכר ואי
 חפתח אינו חותם כלל אלא דמנצרך עם החותם להתייר א"כ
 תיקשי איך התייר בהנאה בחפתח לכר דהוי באילו אין באין
 חותם כלל אלא ודאי דחפתח הוי חותם גמור להראב"ד ס"ר
 דהא נמי ל"מ שראיתי כחידושי הרמב"ן לע"ז שכתב בשם
 הראב"ד שטה אחרת שאינה בדרך שיטת הר"ף דר"א ודאי
 חתיר בחפתח או חותם ופסקו אימוראוי קרמאי כותיה וכי
 קול עכשוו דכעי כ"ח היינו גויר' אימוראוי כתרמאי והיינו מ"ש
 כע"ז דס"ט מ"ט לא חותכין אחרא כידו גוי ותיירנו משום
 שיכא ופירושו משום גזירת שיכא לא קול כר"א וכענין כ"ח
 ע"ש גמזא דאע"ב דלדין קאי בשיטת הר"ף מפרש הכרייתא
 דתני וחפתח וחותם כידו דהיינו או חותם כפירוש החולקים
 להר"ף ולפירוש זה אין ספק דחפתח הוי חותם גמור כיון
 שחתייר יין בחפתח לכר והוי אין הספק חשיב חותם כי אם
 לשיטת הר"ף דחפתח וחותם שניהם יחד והרי הראב"ד אינו
 משיטת' כזה כדי להכריח דכרינו כלום וככר נתבאר דלשיטת
 הר"ף נראה כדור דחפתח אינו חותם וכן מכואר בתשכ"ז
 ח"א סי' ס"ו שכתב דכ' חפתחות אינן ככ"ח דקוא כצירוף
 חותם הוא דמהני חפתח לשיטת הר"ף והר"מ וכ"כ בת' יבין
 ובעו' ח"א סי' קי"ט וק"ך וכ"כ בת' הרשב"א ח"ה סיחן דל"ו

באופן דלפ"ו שמעינן דלפרש"ו ור"ת ודו' וכל דקיימי

בשיטתם שמפרי' חפתח וחותם דהיינו או חותם
 חפתח דינו כחותם ולשיטת הר"ף לא מהני כי אם כדאיכא
 חותם והנה אחת שקשה לשיטת התוס' דחלקי בין חפיקוד
 דחומר ודואה חותמו לאינו חומר וכן לפרש"ו והתו' דס"ל דבעו
 הכר חותם כמו שביארתי בסו' דלעיל א"כ תיקשי היכי תני
 הכרייתא וחפתח וחותם כיד ישראל ומפרשים דהיינו חפתח
 או חותם וכחפתח בלי חותם שרי דלא שייך ביה הכר חותם
 וכמ"ש הרמב"ן והרשב"א והר"ן :

וראיתי כת' גמח זרק סיחן קיזו שנגש מזה וכתב
 לישב דכיתני חפתח וחותם היינו דכהחפתח
 בעי חותם אבל כחותם פנו' בלי חפתח ע"ש וקשה שהרי
 חת"ש התוס' ד"ה ותרומיהו וז"ל חולא קאמר שתי חפתחות
 וכו' והרי לעיל מזה העלו התוס' דכחומר ומכיר החותם סני
 כח"א וכלא"ה כענין כ' חותמות ואי חפתח בלי חותם דליכא
 הכר חותם לא מהני תיקשי כ' חפתחות היכי שרי בחוקס כ"ח
 והרי כענין הכר חותם וליכא והנ"ל לישב שראיתי בהר"טכ"א
 כחידושו שכתב בשם קצת דכניס דכי מהני חפתח בחוקס
 חותם היינו כמנעול חדש משא"כ כמנעול ישן ע"ש וא"כ ז"ל
 דלפ"ד דכענין הכר חותם כי מהני חפתח היינו כמנעול חדש
 דאי אפשר לזייף ואי זייף מנכר הזיוף א"כ ז"ל גם כמנעול ישן
 והניח סיחן כפנים כחוקס חפתחת כנון קצת שער דאי זייף
 יסיר חשעוה וכיר הזיוף וככה"ה הוא שסתיר בחפתח כנ"ל
 לישב כרוחק

דרכו הסוכרי'כן ומיהו לרדי' מ"ש ריש להקל ביי'ז אינו כח"ט
על זה בסיון קכ"ט וא"כ אף אי רבים וברולים קיימי כר"ת אין
דאיה מזה להתיר

וראיתי

לרכבי האחרונים שנחלקו בני חפתה אי שרי
בכחית שהכ"ח הט"ו וכת"פני יאושע הוד
סימן ו' והפר"ח ועבודת הגרשוני התיירו והס"ך והז"צ אסרו
והא לא נפק"ל מידי דאנן קול הפסק הש"ע דכחית גס
דיעבר בעי חב"ח וכ"ש דלא מהני מפתח לכד אך את זה היה
מוקם להתיר כחמ"פב במפתח לכד דאף אי לא נקטי' כדעת
הראשונים דחשיב חותם וגם להכרע' אחרונים להתיר בכחית
במפתח לכד דהוי תרי' לריעותא דא יכא מ"ר דבעי כ"ח וגם
דמפתח אינו כחותם אבל כחמ"פב דסבי כח"א לכ"ע אה"כ
דממנין לרעת הסוכרי' דהוי חותם כיון שגם בדרכי
הראשונים אינו מכוואר להדיא דגם לבני חמ"פב לא חשיב
חותם אלא שצומר לנגדנו דרכי הש"ע בסיון קי"ח דגם
כחמ"פב לא חשיב חותם וראיתי להכ"ח שכת' להתיר כחמ"פב
במפתח גס לכתחילה והס"ך חלוק עליו ע"ש והכנה"ג צידד
דכחמ"פב דהתיר רב כח"א כ"ע יורו דמפתח אינו כחותם
ע"ש ולי נראה ראייה דכחמ"פב כ"ע יורו דמפתח חשיב חותם
דהא לאיכא דאמרי קמא כי פלוגי רבנן ור"א אי יין משתמר
כח"א או לא לשיטת הרי"ף היינו מלבד המפתח דכחותם
גריד לא היה אדם שהתיר וא"כ כי אמר ר"א הכל משתמר
כח"א חוץ מן היין ש"מ דאף כחכ"ח דחמירי מפתח חשיב
חותם אף לרבנן ולא פלוגי כי אם ביין משום חומרא דיי"כ
וא"כ כ"ש לר"א דחשיבי מפתח חותם גמור כחכ"ת ומח"פב
וי"ל דגם רבנן כי התירו בכח"ת הוא אע"ג דאינו כחותם
היינו בצירוף דאיכא חותם מהני המפתח דכולי האי לא שרת
אבל כחמ"פב דהוי מפתח גריד אה"כ דלכ"ע לא חשיב חות'
כלל לא דאכתי קשה דנראה דחומר כ"ח כיון חמיר נוחמ"פב
כח"א שהרי לא"ס"ל לרבי אלעזר בדעת רבנן דלא מהני
כ"ח גמורים ביין ואילו כחמ"פב דמהני חותם אחר ליכא מאן
דפליג וגם הכריתא דתני צור ומוריים ביד גוי אם מכיר
חותמו וסתמו מותר מפרש ר"ת דברבנן אתי ש"מ דכ"ע מודו
כחמ"פב דמהני חותם אחר אע"ג דביין לא מהני כ"ח גמורי'
הרי דחמיר יין כחכ"ח נוחמ"פב כח"א וא"כ הדברים ק"ו
אי מהני מפתח ביין במקום חותם למאי דקי"ל דבעי כ"ח
מכ"ש דמהני כחמ"פב וכדומק י"ל דלר"א דאמרי כחכ"ח לאו
משום חומר דיי"כ אלא כיון דהוי דרבנן אי שרינן כחכ"ח
יכווא להתיר גס כחותם א' כחמ"פב דסתם יינם נמי דרבנן
ומ"מ אנו אין לנו אלא הפסק הש"ע דאסר גס כחמ"פב אף
כדיעבר במפתח אלא שג"ל מתוך מ"ש שיש להתיר בהפסד
מרובה ועיין מ"ש על מעין זה בסו"ק קצ"ט ונמה שהשיב הט"ו
להכ"ח כראית מהמרדכי בתפיסת צפת שהיה המפתח בירם
וכו' והבין דהיינו ביד ישראל והוא השיב דפירושו דמפתח
ג"כ ביד גוי ע"ש כדכרינו מכוואר להדיא בת' הר"ש הביאם
האורחות חיים כתיבת יד ע"ש באורך

סימן קמ"ז פ"ש

בגן לבאר אי מהני מפתח של
עץ בכחית דמהני מפתח עץ
חותם או כחמ"פב במפתח לכד למה שצירדתי להתיר במקום
הפסד מרובה וראיתי להפר"ח בסיון קי"ח דנקיט בפשוט
דגם במפתח של עץ הנסוב בארצות ישמעאל מהני במקום
חות' אחר ולרדיי רפיא כירי שהדי אף בנפתח של ברזל כתב
הרוטבא כהירושוי בשם קצת רבנים דלא התיירו אלא באנעול
חדש דאי אפשר לזייף ואף שהי"טבא חלק עליהם ביה כבי
האי י"ל הכו דלא לוסוף עלה ודיינו להתיר במפתח של ברזל
ולא בשל עץ רחבל יכול לזייף ושוב מצאתי ראייה ליה בתש"כ
ח"ג סימן פ"ט שכתב וז"ל ויראו שהאורז יש בו כ"ח מלבד
המפתח

ומתוך

דכרי התשכ"ז ח"א סימן ס"ו למהתי תירוק
אחר שכתב וכתום תירנו דכי סני חפתה או
חותם היינו בישראל שחתמו וחזור ורואה חותמו וכו' ולפי זה
היה ראוי לומר דכשני מפתחות או אפילו כחותם אחד כל
שחזור על מקום הנעילה וכו' וקשה שני מפתחות למה כיון
לרדייהו במפתח או חותם לכד מהני אכן נראה שכתב מזה
וכתב לישב דמפתח היינו במפתחו דחשובי ככ' חותמות וככ'
חותמות לא בעי הכר חותם אכן ראיתי להר"בש סימן תל"ה
שכתב דלדבריו רוב המפרשים דס"ל מפתח או חותם קאמר
יין השתמר כח"א או במפתח אחד ע"ש ולדבריו לא שייך
לתרץ תירוק התש"כ"ז וז"ל בדרך שכתבתי ויותר ככון בעיני
לישב ליה דכי בעינן הכר חותם היינו כחותם שהוא נתון על
גוף הכלי שיש בו יין או כשכר אבל במפתח עדיף טפי
מחותם דלא בעי הכר חותם דהרי בשני חותמות קול דלא
טרח ומזייף כלי הכר חותם לפי שיטה זאת וא"כ יין הנתון
בכית עז המפתח לא טרח לזייף דלא ידע אם היין ג"כ חותם
ושמא אין בידו לזייף ועל הפסק אינו חזייף המפתח כיון דגם
אחר הזייף אינו ברור לו אם יכול לימא ולהחליף ולא העייל
נפשיה לפסק במקום זייף ועפ"י דרך זה זל דהתש"כ"ז והר"בש
לא פלוגי דהר"בש חייבי ראינו ידוע לבני אס החכיות פתוחות
או סתומות ולכן סבי במפתח אחד והתשכ"ז חייבי דידוע לו
דהחכיות פתוחות ככי האי בעינן כ' מפתחות :

שוב

ראיתי להרב פני יהושע חור סי' ז' שחילק בין חמס
גדול אחד מהר"א כהן והוא ז"ל הרבה להשיב
בראיו' דאין חילוק בין ידע הבוי שיש בו יין ע"ש ואנכי הרואה
עמדתי על כל ראיותיו ול"ת כמו שיראה החע"יין וליראת
האריכות סמכתי על החע"יין וסברת מהר"א כהן ביתן ליאמר
בדרך שכתבתי ומכאן קצת סמך ליה

כי

מן האחר יש לישב דכרי הט"ר דכסי' קי"ח כתב בכתם
דמפתח אינו כחותם והרי הרא"ש הסכים לדברי התו'
זולת מפני זהמנהג וכ"כ גם דעת הט"ר בסיון קכ"ט שכתב
דהרא"ש הסכים לפר"ת ומ"מ נהגו להצריך כ"ח ואין להקל
הרי נראה דהנהג המנהג החמיר ואיך סתם כאן כשיטת הרי"ף
וכ"ת דמ"ש המפתח אינו כחותם הוא לדעת הרשב"א וכן מטיין
דכרי הכו' אכתי קשה דהו"ל להביא דעת החולקי' דמפתח הוי
כחותם וגם בסיון קל"א כתב דלר"ת סבי במפתח לכד וע"ש
בדרישה שכתב מזה לכן ל"ל דהטור הוקשה לו לשיטת התוס'
איך יתכן להתיר במפתח לכד כל דלא שייך ביה הכר חותם
וא"כ לא חרתת הבוי גס כי יחזור על חותמו ומה הכרית
דלהתוס' חותם סבי כלי מפתח אבל מפתח בעי חותם א"כ
דמפתח דהתיר להתוס' היינו במניעול חדש דלא שכיח וכוון
שדעתו כפתס תוס' דלא כר"ת א"כ אין היתר במפתח לכד
ולכן סתם כאן דמפתח אינו כחותם כדכרי הרשב"א דגם
לסתום ריכא הכי זולת לר"ת שהם דכרי יחיד ולא חש להזכיר
סברתו כאן כיון שהזכירם כמ"קל"א והוה שכתב אחר שהביא
דעת התוס' מפתח וחותם הוי כ"ח ע"ש נראה דמפתח לכד
אינו כחותם ומ"מ רואה אנו שאין דכרי ר"ת דכרי יחיד שהרי
גם קתום דבעו טעם דמרתת הבוי דכל"א בעי כ"ח והיינו
דעת רז בכתבו התוס' בע"ז דס"ט ד"ה חזירי דאע"ג דלרב צריך
להלך ככך חנן לא קול הכי דסתמיה דס"ט ס"ל דר"א לא חייש
לזייוף כלל ולא בעי הכר חותם וגם ספר התרומה וסמ"ג
כתבו דכיון דאין ראייה ברורה אין לאסור וא"כ לירדהו גס
במפתח לכד שרי וכ"כ גם להדיא דאם נסתר המפתח אי שרי
גס הכא"ה בכדק הבית דקוח והרוטבא כהירושוי דעתם
להתיר ומיהו להכ"ג סימן ק"ו שהכריח דכיו"כ הלכה כדכרי
המקל אפילו יחיד ומיהו במפתח לכד אין להתיר דעת ר"ת
דעת יחיד והוי ככ"ש במקום כ"ח אינו משנה ע"ש וזה תימא

המפתח או היין מותר אעפ"י שפתיח וחותם דינס בשני חתמות והו' המפתח של כרזל שאינו יכול להודיף כי אם בעתל וטורח אבל המפתחות שבהרות אלונים לחוש לזיוף ואם יש לחוש לזיוף אסור ע"ש כי ע"כ אין צד להתיר בשל ע"צ כנ"ל

סימן קמ"ח יש לחקור בגוי המכיל גבינות בחותם א' למכור וכתב המעיד על כשרות הגבינות ועל חותם אשר בשק הגבינות הקסור וחתום בחותם הוא ואינו ניכר החתימות וגם אין החתימות חלשים ידועים אי יש להתיר הגבינות או לא

והנה הנהגת ח"ב סימן ת' התיר בכתב אף בלי הכר חתימות כל שמנין הגבינות מדוקדק וזלת אי יש מקום שנהגו להחמיר שיהיה ניכר גם הכתב חייבין לקיים הנהגת ע"ש והרי"ט ח"ד סימן ג' הכין דלא התיר כי אם היבא שהמנין ומשקל מדויק ע"ש והנ"ד אין צורך לזה כל דאיבא חותם אחר הרי גבינה שני כח"א אלא דבחותם בלי ידועה מי חתמו אינו מועיל וכל דאיבא כתב המעיד שישאל חתמו עדיף חסידן דמנין ומשקל דאפשר להחליף משא"כ בחותם דקול לא יצח ומזויף אכן ראיתי להרמ"ט ח"א סימן י"ב שכתב דאין להתיר בלי קיום הטעם דעדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותו כב"ד דלא אמרי' הכי אלא בשטר הנעשה מדעת לזה להסדור למלוא אבל כל עדות כזה אין תורת שטר עליו כב"ש כפ"ד אחין נימני גבי עדים אי דכירי ליתו ולסדור ואי לא דכירי וסדורי הפיטס אחר דחמא ולא מפי כתבם אלא כל בה"ג לא אמרינן כש"צ כב"ד יש כמה שיטות כזה לראשונים אבל נראה לסמוך על הכתיבה האולו והאנשים החתומים בה ידועים אלכלו אעפ"י שאין החתימה ידועה חוקה לא מרעין נפשיות לכתוב ולזיוף כשם אחרים בדבר העשוי להתברר ע"ש וגם בח"ד סי' ג' כתב דגם הרי"ב כל לא התיר כי אם בחתימות אנשים ידועים דכל"ה חיישינן למאמרים שסוד משומר ויזק לו וכתב ולפ"ו כב"ד דליבא הכר חתימות וגם אינן אנשים ידועים אין מקום להתיר ואלו בעיקר דכרי הרי"ט מ"ט כראיה שהביא דלא אמרינן ככי האי כרי שנחקר עדותו כב"ד כיון דאינו שטר הנעשה מדעת לזה להסדור למלוא שהרי ע"ב עיקר טעם דין זה הוא דאחוקי ריעותא לא מחויקין ול"ח לזיוף כח"ש גם הרב שם בסיון י"ז וא"כ ח"ש שטר לזה למלוא או שטר להתיר האיסור ועוד ה"כ הו' בשטר הנעשה מדעת לזה למלוא שהרי כל ישראל קיימי בלפני עור וכי העירו להתר ומסרו ביד הגוי המוכר דמי לשטר שהסדור הלוה למלוא והראיה שהביא חפ"ד אחין ככר הקסו התום ותירצו דחיישינן שיעירו תל המעשה ולא על מה שראו ע"ש דלדבריהם ל"ח לכ"ד וגם לתירוץ הר"ף דאיידי דהשטר לא במכר למלוא וצדוין הוא תחת יד העדים אינו מר"ת קיים הרי כב"ד כהר נמסר ביד הגוי וגם למ"ט התוספות כתובות ד"ך ד"ה ורבי דכל שאינו עשוי מדעת הלוה משא"כ בכתב עדותו מלכר שאח"כ נידרו קתו' הכך זה הרי כב"ד למ"ט הו' כעשוי מדעת הלוה והיינו כ"ד לחוסרו למלוא דהיינו התוגר וגם למ"ט הכו' ח"מ סימן ס"ט בדעת רב שדירא והר"מ דח"ש קיום שטרות דרכנן ר"ל דמר"ת אינו עדות ע"ש ח"מ גבי מילי דרכנן בכתובות דכ"ח אחרו המנוהו רכנן דרכנן ש"מ דהקלו דרכנן בלי קיום גמור כי ע"כ עיקר ראיתו דלפני באיסור גבינות דרכנן קיום שטר אינו כרור ועיין במהרי"ק שורש ע"ד וברש"ר ח"ע סימן ב'

ושוב אחר החיפוש ראיתי בת' הרשב"ש סימן תקנ"ב שנשאל בענין חקירתיו והעלה דאף אי מכיל הגבינות הוא משומר אינו צריך קיום דעדים החתומים כמי

שנחקר עדותו כ"ד וקיום שטרות דרכנן המנוהו רכנן דרכנן דכמילי דרכנן לא בעי קיום והעיד על מעשה שכל בפני הרי"ב והרשב"ץ והסכימו דלא בעי קיום ע"ש וא"כ י"ל דכוראי אי הוה שמיצ ליה למסר"ש הוה סדר ביה וגם ראיתי בת' יבין וכו' ע"ס י"ך שכתב כן וזכר הסכים אכיו הרש"ב כ"ט גם ראיתי להכ"ה ח"ב כי דסימן ק"ל הנכ"י אות כ"ו שכתב כ"ט מהר"י פרוכניאל דאין צריך קיום גם אם המומר מכיל הכתב ע"ש וכל דגם למ"ט הרי"ב כל דחקו' שנצחו להתיר דבעי קיום הכתב חייבים לקיים הנהגתו וכתב הכ"ה ח"ב ק"ח הנכ"י אות ב' דכן הוא מנהגינו ע"ש היינו במקור' דליבא חותם אלא מנין ומשקל דכרי האי אפשר להחליף אבל בחקו' חותם דאין לחוש כלל לא בעי קיום שהרי לא ראינו לשום א' מהראשנים שהצריך קיום כדי שגמור דהיה המנהג להתיר דכרינו וכיון שהרי"ב כ"ט ורשב"ץ ורשב"ש וכנו בת' יבין וכו' ע"ש ות' כ"י שהביא הכ"ה ח"ב הכי ס"ל וגם הרי"ב כל דעתו כן שגם מ"ט הרי"ט דעכ"פ בעי אנשים ידועים אין כריה דכרי הרי"ב כל לזה וגם דבעיקר דכרי הרא"ה א"ו שחשש לחסומי' שידועין לכתוב ק"ל דהרי כפ"ק דחולין ילפינן דאולינן אחר הרוב באיסורי תורה ודרינן נפשות וא"כ כ"ש באיסור פתם יינס וגבינה דרכנן ופשוט הרוב היודעים לכתוב כתב אשורי הם ישראל וגם בפתם יינס הלכו אחר הרוב ככ"ב דכ"ד בחכית שגפה כנהר פסקו הטור סימן קכ"ט והיכי חייש הכ"א הרא"ה נגד הרוב וז"ל דשאני הכ"א שהכתב יוצא מתחת יד גוי הו"ל רוב וקרוב דאע"ג דרוב עדיף מקרוב מ"מ הגוי בחוקת שמוי"ף לכתוב ע"ז משומר להכאתו וכפי האי מל"ב כח הרוב וגם דהוי כמיצוט מני דחשו בו חכמים ומיהו ראיתי להרמ"ט באיורו ע"ז דל"א שאמר שהביא סברת הרא"ה דחיישינן לחסומים שידועים לכתוב דראוי לחוש לכתחילה סיים דכל שכתב שם כתב מיופה בכתב כתב ידו תו ל"ח לזיוף כלל ואף במקום משומרים ובכל הארץ הזאת אינו רגילי' להתיר בכל כתב במקום חותם ע"כ ודכרינו ג"כ הם ראיה להתיר בלי ניכר קיום החתימות ואב"ש ק"ל בת' הרשב"ש סי' תק"כ שהביא המנהג דוכתי דאולינן כתר חוקה ובכלל כתב ז"ל ובענינין קרובות אינו סומכין על החוקה שלא לברוק כראשה של עולה אם ניקב קרום של מוח וכן בפסח שהרי בתי' ועלם לא תשכרו בו כח"ש כפ"ק דחולין וכו' וק"ט דהרי שם בחולין ד"א הכריחו מפני דוכתי דאולינן אחר הרוב ולא משום חוקה דפתם רוב הוא דאיבא רוב בהמות כשרות אבל חוקה ליבא דאף אי חייטה י"ב חדש ככר כתבו התו' שם ד"ה אתיא דחוק' שלא בתכר' אינה חוקה ע"ש וז"ע וכת' הרי"ט ח"ד סימן ג' וה"א סימן י"ב ראיתי שכתב על דכרי הרי"ב כל דהרשב"ה שאמר דבפסד גבינות אינו הולק עם ד"י שכתב המרדכי כפ"ק דהרשב"ה באיורי חיינו חודר ורואה חותמו וז"ל איורי בחודר ורואה חותמו ע"ש ועמ"ש על דכרינו הפר"ח בביתן ק"ח ס"ק י"ח ויש להשיב ועמ"ש בסיון קצ"ח

אך את זה ק"ל שהרי התו' כפ"ד דס"ט ד"ה אמרי' כתבו בשם ר"י דאין צריך הכר חותם והרשב"ה בת"ה דף קת"ב הביא דכרינו והסכים עמו והביא דכרינו הכ"י ב"ד סימן קי"ח וא"כ מאיכ"ה לדירהו אי חודר על חותמו או לא כיון דהם תתירים כלי הכר חותם וכת' דאע"ג דהכר חותם לא כעו בעינן צדור על חותמו הו' שולח בכתב דכרי האי מרתת הגוי לזיוף הרי מהדכרי ר"י שם בתום' נראה דלא בעי שיחזור על חותמו או ידועה בכתב ע"ש ושם ראיתי להרי"ט שחקקה להרי"ב כל שכתב דר"י אינו חושש בהפסד הגבינות לזיוף דאף ר"י לא אחר שירא לזיוף כי אם בשל ישראל שקנה לפנמו דמרתת אבל בממון של גוי עצמו לא מרתת כלל שאם יתגלה ויפסד מאי איכפת ליה וכה"כ מפניג במטהר יינו של

ידיה עשלי ר"כ ועכריו אול רכי מויה וטופיה סכר ר"כ
לאכשורי א"ל רכא ודילמא אערתיא קמערים חלל נחמי
תקנתיה כדרכ אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין השמוד
על הטריפות אין לו תקנה עד שילך למקום שאין מכירין אותו
או יוציא טריפה מתוך בדבר חשוב חסלו ויחזיר אכירה כדכר
ר"כ ע"כ כך היא גירסתנו וגיורת הכוף היא שמתיה ר"כ
וכו' במקום פסליה ר"כ גם כדכרי רב אידי גריט ילבט שחורי
ויתכסה שחורים וילך למקום וכו' וביד הרא"ש ז"ל היא שכתב
ר"כ ואעכריו וכדכרי ר"א בריש ילבט שחורים כהרף ז"ל
ודכרי הרמב"ם ז"ל בפ"ה מה' מאכלות אסורות ה"ט טבת'
משמתין אותו ומעכירין אותו נל' דהוה גריט שמת' ר"כ
ומדלא הוכרי כחורתו שילבט שחורים כביד הר"ף והרא"ש
ט"מ דלא הוה גריט הכי כדכרי ר"א ועיין ב"פ ג' ש"ס פ' י'
מה' שחיטה:

א"ק דכפ"כ מה' עדות ה"ט הצריך בכשרות הטבח
שילבט שחורים ואי הוה גריט ק' למה לא הוכרי שם
כה' מאכלות אסורות ואי לא הוה גריט איך כת' כן כה'
עדות: ואת זה ק"ל כדכרי הלחם משנה כפ"כ מה' עדות
שכת' רבי' הרמ' היא כדכרי ר"א ילבט שחורים דאיך לא
גרגש דכ"ה מא"א וה' שחיטה לא הוכרי סוג זה:

ורישב דכרי הרמ' סבור הייתי לומר דלא הוה גריט
כדכרי ר"א ילבט שחורים ודעתו שיעקר דכרי
רב אידי דקאמר החשו' על הטריפות אין לו תקנה וכו' הס'
לאכשורי לעדות חמון וערוה ולא להכשירו שיחזור לאומנתו
וע"כ גבי הכשר ערו' חשש לגיד' רבו הר"ף שהצריך להכשת
שחורים אבל להכשירו שיחזור לאומנתו דק"ל מעדות דגבי
איסור אף כפיסולי עדות דרשע כשרים כל שאינו חשוד על
הדבר סמך לגירסתו דליתיה גם כהכשר עדות מכ"ש גבי
איסור: ואין להקשות היא גופא מכל' שדכרי ר"ה הס' כהכשר
עדות אימא דכהכשר חזרת אומנתו איירי: אי מהא ל"ק
שהרי כבר ביארת' דהוא גריט שמתיה ר"כ כביד רבו הר"ף
ז"ל ואי דכרי ר"א ג"כ הס' כהכשר חזרת אומנתו א"כ נמצא
דכוליה סוגין לא איירי בהכשר ופיסול עדות וזה אי אפשר
לשמוע דא"כ לא הו"ל לש"ס לסדר ענין זה הכפ' זה כבוד
דכולי פרקי' בפסולי עדות קעסיק והו"ל להעתיק מעשה זה
כפ"ג דכבורות וכחוקמות שהוצא בש"ס דיני חשו' גבי איסור'
כי ע"כ הכריח רמ"א בהכשר עדות איירי וע"כ הביאו עינין
זה באותו פרק:

א"ק שהטור כ"ד סי' קי"ט כהכשר החשו' לאומנתו
לא הוכרי שילבט שחורים ואילו כה"מ סי' ל"ד
בהכשר טבה החשו' הצריך שילבט שחורים: ואילו הטור
הסתמא גרי' כביד' אבין ורא"ש ז"ל: וא"כ קשה מאן פלג
ליה דכהכשר החשו' לאומנתו אין צורך להלכת. שחורים
וכשאר דברים שוו כשיעוריהם:

בי ע"כ ליטב דכרי כולם נר' דהר"ם והטור ז"ל אה"כ דהוון
גריטו כביד' הר"ף והרא"ש רבותם אלא שדעתם
שדכרי ר"א הם כהכשר טבו החשו' לדות חש"כ
שכתבתי לעי' וב"ל דלהלכת שחורים אינו מכבד דכשתמא
מה שהצריך שילך למקום שאין מכירין אי אפשר בלא"ה דאי
לא כן איכא למיחש להענמה כמו שה"ק ודילמא אערתי
קמערים גם מה שהצריך שיחזיר אכירה או יוציא טריפה הוא
תיקון חקביל לפגמו דכיון דעונו היה בדבר של חמוד מחון
החמירו בתשבותו עד שיתכרר לנו שאינו עומד כחררו על
חמוד מחון ועיין מה שהחמירו בתלוה דרכית וכחפריחי
יובים ומשחק כקוביא ודונויהן שיעשה גר' ולכניהן חן האורה
על חטאתו כמבואר שם בסוגין וכפוסקי' י"ג ש"ס א"כ
להלכת שחורים דאינו דבר צורך לאיסור דחמוד חמון ואינו
אלא

ג' וכו' והדבר פרח הטעם אהרן ח"כ סימן י"ב הקשה על דכרי
ומכ"ל דר"י לא מייירי כשבעל הנכונות הוא הגוי וישראל
מכשיר אותם וחזקתם אותם כדפוס כרי למוכרן לישראל על ידו
והוי דינו כמטהר יינו של גוי וכו' ותהני שבדכרי ר"י מבואר
הפך זה שכתב ז"ל ואתמ"ל שזיף שמא לא העמיד ט"א בדבר
המותר ולהחליף גדולי' בקטנים בתכונן וכו' ואם איתא דאיירי
דהנכונות של גוי והיהודי שומר וכו"מ בחילוף גדולים בקטני'
והרי שניהם ברשותו ומה הנאה אית ליה וגם הרב הביא אה"כ
ביום דכרי ר"י אלו וכו"כ הת"ח כלל פ"ב סימן ג' וא"כ לא
ידעתי תו מאי ק"ל בדכרי הר"ף מט' ועיין בת' בינת ורדיס
וכספר פרח שטן וכדכר משה הי"ד ובתורת חסד סימן י"ז
בהתר גביות הכאים ממקום אחר ומקובד נרפסות' כנה"ג
הי"ד וכסו' קס"ג הביא דכרי רבינו טוביה שהתיר מטעם
ס"ס והקשה דלמה כתב ג' בפיקו ספק אם כה החותם כיד גוי
וספק אם החליף וספק אם העמיד כדכר טמא והרי כס"ס
שרי אף כאיסור ערוה ותיורף עפ"י דכרי האו"ה דכל שאסרו
הכמי' הכח ספק נעשה כוראי איסור וע"כ הוצרך לס"ס דספק
אם העמיד כדכר המותר לא חשיב ספק ע"ש וקשה דא"כ
למכ"מ כתב הך ספק דשמא העמיד כמותר כיון דאינו ספק
אלא ודאי ותו דנראה שלא ראה ת' ר"י בא שהביא שם כשה"ג
אשר פביכ המרדכי שהשיג על רבינו טוביה כזה דהתר ס"ס
אינו כלום דכל שאסרו חכמים הוי כוראי איסור וכבר הביאה
ת' זו ככפר עדות ביעקב ס"ה ד"כ ע"ג והרי ידוע דהכנס'
הגדול' היה לו שה"ג שחמדכרי כמו שהביא דכרי דלעיל מזה
ככ"ה יד סימן ק"ל הגב"י אות' ל"א ע"ש וראיתי במנחת
יעקב כלל ל"ב ס"ק ב' שהביא דכרי הר"י כל והרי"מט
והכריח בחילוק הר"י מט' שגם הרשב"א לא אהר כי אם כשאינו
חוזק על חותמו רכחוז' על חותמו הרשב"א גופיה התיר בסו'
פא ומסיק דנעלם מהרי"ל כל והרי"מט ת' הרשב"א הלז ולרדי
לק"מ שהרב הבין דת"ש כת' דהש"כא וקבע בה חותמו ואחר
כך הניחה כיד גוי והכיר חותמו דהיינו חותם מדפוס ולא
ידעתי מכל' הא אימא שכתב עליה כשר דאסיק כסימן ק"ט
דגם ככשר שרי כה"ג ואי דיוק בת"ש ומכיר חותמו דנראה
דבעינן הכר חותם זה אינו שהרי הרשב"א כת' הך קמ"כ
העלה דאין צריך הכר חותם:

בי ע"כ ע"כ דהשואל לריכותא קניט ליה דגם הכיר
חותמו וגם הרב כת' לא העלה התירו חשוס רהכיר
חותמו וכבר ביארתי לעיל דלרדי לא יתכן לחלוק בחילוק
הריהט הלון ולדעת הרב ק"ל בהותם דפוס מה הכר חותם
שיין כיה וע"ק כדכרי המנחת יעקב דכת"ח כלל פ"ב ס"ב ג'
נד' נראה דחלק דגם רז לא התיר כי אם כשהיו הנכונות
מונחות כדפוס ע"ש ותו למאי ק"ל להת"ח דכלל ל"ב הביא
דכרי רז ודכרי הרשב"א:

וראיתי שם לכנה"ג בסו' קס"כ בת' ובכנה"ג סי'
קוח הגב' אות' ל' שכתב דהר"א מוטאל
והרמ"ש כת' כז' אסרו בגבינה שהיה ראש עליה תיבת כשר
ובקנת גביות סין של תיבת כשר היתה הפוכה דגליה למטה
ע"ש ולכי מהסם שראיתי להרשב"ש סי' ש"ה דהתיר הרשב"ץ
אבין חכו"יין הכתוב עליהם קוף קשר בחקו' כאף דאטו כל מי
שאינו יודע לכתוב כשר ככאף לאו ישראל הוא ע"ש ונראה
דה"ה אי כתב האות כהפך וכ"כ כשאינו כי אם בקנת גביות
לכר:

סימן קמ"ט שוחט שהוציא טריפה חתו' אי
דפסל לעדות ולשחיטה וגם
אי חייב נדון על זה או לא:
הלא כה דכרי שורש דין זה איתיה כסנהדרין דכ"ר
דאיתא שם ההוא טכחא דנפקא טריפתא עתותיה

אלא ענין פרטי מדרבי התשובה ודבר כחוס שהעושה תשובה
 שק ואפר יוצא וא"כ אין צד שיהיה סוב זה העכב שהרי ענין
 שיעשה תשובה בלי הלכשת שחורים וכגון רכי חוייה וטופריה
 דלע"י ואפשר דעדיף זה מהלכשת שחורים וכי הוכירו בש"ס
 ילכש שחורים היינו ענין התשובה שדבר פשוט הוא דאף אם
 ילך למקום שאין חכירין ויחזיר אכירה ויזיל טריפה וייתר
 מהמה ולא עשה תשובה חלב וחנפש לא הוכשר לכלום ולא
 יבא חכירי רשעתו כי אם בתשובה וענין התשובה הוא דנקיט
 רב אורי בהלכשת שחורים שכן הוא גדר התשובה וההוהאכל
 אה"כ שאם עשה תשובה כסוגים אחרים וירוע לעולם כגון
 דרבי חוייה וטפריה אה"כ דשפיר דמי וכיון שהר"ת בפ"ח מה'
 ת"א והט"ד סי' קי"ט אחר שהוכירו ילך למקום שאין חכירין
 ויחזיר אכירה או יזיל טריפה סימנו שכדאי עשה תשובה בלי
 הערמה מינה נשמע דבירוע לנו שעשה תשובה איירי בדרכי'
 ההוגים בדרבי התשובה שגם באיסור דלית ביה חיתוד
 מחון ולא שייך הערמה אינו כשר בלי תשובה ובאיסור ראיבא
 ח"ח ושייך הערמה החתירו בדברים אלו וענין התשובה עיקר
 הכל ואין זה עדיף ביאור וכ"ש שכבר תבאר ברביהם בח"ט
 שכדאי עשה תשובה דגראה דתשובה צריכה עכ"פ הלכך
 הדברים שהוכירו לע"י ולא הוצרכו לבאר מהות התשובה
 היכי עבד לה כיון דיונייר בפנים טובים ואין לה ענין קבוע
 דאם ירוע לנו שאמר עליו אכילת כשר שנה או שעשה כך
 תעניות וכיוצא בולם ענייני תשובה הם וא"כ כל שידוע לנו
 שעשה תשובה על איה אופן שיהיה בני ולהורות דהלכשת
 שחורים אינו מעכב לא הוכירוהו בהכשר הטבח לאומנותו כי
 אם בהכשר ערות ששם נוכר הלכשת שחורים ולא דנו
 לשנות מדרכי רב אורי:

ואין

להשיב דמפשט דברכי רב אורי דקאמר החשו' על
 הטריפות אין לו תקנה עד שילכש שחורים וכו' נר'
 דכולהו דנקיט לעיבובא הם ואילו לה"ש אין הלכשת שחורים
 מעכב . הא ל"מ דכי נקיט ר"א הלכשת שחורים אינו אלא
 ענין התשובה דיונייר בכתה ענינים נקיט לה בסוג זה וא"כ
 עיקר התשובה כדאי דמעכב דכלי תשובה כל הדברים
 שיעשה הכל המה אכל אם שינה במהות התשובה הוא דאינו
 מעכב וכי נקיט ר"א הלכשת שחורים בלישנא דמעכב הוא
 על עיקר התשובה לכד ועיין בכנה"ג ב"ד סי' קי"ט הנבי' אות
 כ"ח וכדרכי הרב הגדול ברכי יוסף בח"מ סי' ל"ד סעיף ת"ד
 ח"ש על זה :

אך

את זה זל בדרכי הטור בח"מ סי' ל"ד שכתב דטבח
 שהוציא נכילה הרי הוא באוכל נכילות לתיאבון
 ופסול ועש' דמכ"ל הא דתסתמא גירסת אביו היה לו דברים
 שחט ר"כ ואעבדיה ופיסול עדות מניין וראיתי להכ"ז זל שם
 שכתב דלמד בן מח"ש כהוא טבחא שמתיה ר"כ ואעבדיה
 פ"ש וק' כיון דלא גרים פסליה הרי אין הכרח בש"ס כי אם
 להעבירו תאומותיו אכל פיסול עדות מניין והא ודאי חשו' על
 הדבר בני איסור חמור תפיסול עדות שהרי בסנהדרין ד"ף
 פלגי' בה אביו ורכא באוכל נכילות להכעיס חי כשר לעדות
 וגבי איסור פשוט דאוכל נכילות להכעיס מעבירין אותו היינו
 הוא מוכר כשר וא"כ אי קול בטבח חשו' דמעבירין אותו היינו
 משום דקול החשוד על הדבר לא דנו ולא מעירו אכל לפסולו
 לעדות מניין והכ"ה כתב בדרכי הכ"ז אלא שהביא הגיר'
 פסליה ר"כ וגם זה אינו נכון בעיני שהרי המתם גיר' אביו
 הרא"ש היה לו :

כי

ע"כ היה כ"ל דקוילוף לה מדרכי ר"א שהכריח מדרכי
 הם להכשירו לעדות דכלא"ה כיון שדרכי ר"כ הם
 לפסול תאומותו אי דברי רב אורי הם ככה"ג נ"כ א"כ לא
 הוה ל"ש לסדר ענין זה בני פסולי עדות כי אם כהכרו'

בני חשו' וכוח אתי שפיר כחאי דשינה ונקיט נכילה וגם
 דקיהיב טעמא הרי הוא בכלל אוכל נכילה דלכ"ז וסב"ח
 קשה כיון דפיסול הטבח חשוד איתיה בש"ס להדי' למס הוצרך
 לטעם אף אם הטעם אחיתי שחיבירו אינו אלא לפסק . אך
 לת"ש אתי שפיר דכיון דגיר' היה שמוע ר"כ אין בסוגי' זו
 ביור דפסול לעדות ואף שיש להכריח כן מדרכי רב אורי
 דע"כ גם לפיסול עדות איירי דכלא"ה אינו צורך ענין זה כפ'
 זה כורר מ"ח אין זה דבור כי אם סתם בעלמא וגם דכל כ"ג
 אין לסמוך על דקדוק דק אם לא שיש הכרח מדר אחר וע"כ
 הוכרח להביא הטעם דהרי זה בכלל אוכל נכילה דכל שמאכל
 לאחר מתמא גם הוא אוכל והרי קול דאוכל נכילות פסול
 לעדות ומה"ט שינה ומירש ונקיט נכילה להורות שעיקר דין
 זה כפ"ל חו"ט כפ' ז"ב אוכל נכילות לתיאבון פסול לעדות
 וחשוד למכור מתמא גם הוא אוכל וכאילו ראינו שאכל חשיב
 זה כ"ל ככונת דברי הטור :

ואת

זה ק"ל בח"ט רש"ל בתשו' סי' ק' שדכרי רב אורי
 הם להכשירו כדי שיחזור לאומנותו ולא בהכשר
 ופיסול עדות איירי ע"ש ולמה שנתבאר ע"כ למחן דגיר'
 שמתה ר"כ או שחט ר"כ ע"כ שדכרי ר"א הם להכשר עדות
 כיון שהוכח בני פיסול עדות :

ומיהו

אכתי קשה להטור ב"ד סי' קי"ט שכתב דמוכר
 דברים האסורים מעבירים אותו ומשמתין אותו
 דלמ"ש דתסתמא גיר' אביו היה לו דגיר' שחט ר"כ א"כ לא
 נזכר בש"ס דמשמתין אותו ומכ"ל דמשמתין אותו . וראיתי
 להכנה"ג שם בהג"ט שהכריח מדרכי הטור דגיר' שמתה'
 ר"כ . והוא דוחק בעיני שהיה לו שינוי בבידואות עם אביו
 ודחה גיר' אביו הרא"ש ז"ל :

ודג"ל

לישב דהטור נפק"ל הא מת"ש בח"ק דין בני
 חתיה ר' חוקיה דחוייה להסו' גברא דקמחי
 לבנו גדול אחר ליהוי ההוא גברא בשמתא דקעכר משום
 ולפני עור לא תתן מכשול וכבר מנאה הר"מ ז"ל בפ"ו מה'
 ת"ת בכלל כ"ד שחנדין עליהם חד מינייהו המכשיל את העור
 וטבח השאר' למוכר כשר נכילה קעכר בלאו דלפני עור והנה
 כי בן הדך כי קושין להר"מ שמהו בכלל כ"ד דברים המכש'
 את העור וטבח שהוציא טריפה חת' ולמ"ש הא דטבח נטולה
 היא דכלל המכשיל את העור ישנו . ואין לומר דכ"ד דברים
 הם המקומות שהוכרו בש"ס שחיב כירוי וע"כ חזיב לת'
 בתרי אע"ג דאיתי חד מחבריה . זה אינו שהרי בש"ס נזכר
 יותר חכ"ד דברים כמ"ש הראב"ד ז"ל וגם הכ"ת הביא דוכתי
 טובא בשם הקונטרסין והשיב הרב דלא מנאם דכולם איתנהו
 בכלל הכ"ד דברים ע"ש . וא"כ היא נפלא קשה דטבח לא
 הו"ל למיתני :

וי"ל

שדעת הר"מ הוא דסוגין איירי גם בטבח ששחט
 לעצמו דאין כאן משום ולפני עור . אך אכתי ק"ק
 להטור סי' של"ד שמהו ג"כ בכלל כ"ד דברים המכשיל את
 העור וטבח שהוציא טריפה ולמ"ש ע"כ צ"ל דאיירי בטבח
 ששחט לעצמו . ולגיר' דגיר' שמתה ר"כ אתי שפיר אך
 לירדיה דל"ג מ"ל דתסתמא כה"ג וכדוחק זל שהטור העתיק
 דברי הר"מ אף דלשיטתו להשיב כדן הטבח לא חש להאריך
 ולא הוצרך להשיבו דבטבח ששחט לעצמו אין משמתין אותו
 כיון דלאו בפירושא איתמר בדרכי הר"מ ז"ל א"כ זל כיון
 דשחט לעצמו תסתמא כחשד ג"כ להאכל אחרים וע"כ
 בכ"ג משמתין אותו . והנה בעתה ראיתי בתשו' הרא"ש ז"ל
 כלל ח"ן סי' ד' שהביא דן סוגי' דהוא טבחא וגיר' בה
 שמתה ר"כ וא"כ אפשר שט"ס כפל בפסקיו וז"ל שמתה ר"כ
 במקום שחט ר"כ :

ובמ"ש יש ליטב דברי הרשד"ם ז"ל היר סי' נ"ב שהביא
הך סוגיית דהוא סכחא ובר' פסליה ר"כ
בנידסתיו וסיים סכחא אנו למדים למוכר דברים האסורים
מעבירין אותו ומשתתין אותו ואין לו תקנה עד שילך וכו'
ע"ש והדבר קשה כיון דברים פסליה ר"כ איך למד דמשתתין
אותו כיון דכש"ס ליתיה וכבר ראיתי להכנה"ג ב"ר סי' קיט
ש"ח כן השם ש"ת משפט נרק ח"כ שאינו מצוי אנלי ולמ"ש
ז"ל דמה שלמד מהסוגיית אינו אלא דמעבירין אותו ואין לו
תקנה וכו' אבל כענין דמשתתין אותו לאו מהכא יליף כי אם
מהש"ס דמ"ק ר"ז דהמכשיל את עבד משתתין אותו ומנו
אותו הפוסקים לאחר חכ"ד דברים דמשתתין אותו ולא הש
לכא לרוב פשיטותו וגם שלא היה שאלתו אי חייב נדונו או
לא ודרך אב"כ נקייעלה והרין רין אחת עכ"פ

ואגב ראיתי להכנה"ג ב"ר דברי תימה שיטב לוח
דס"ל לרשד"ם דהטו' מפרש פסליה שמת' דאי
לומר שפסלו שלא להיות עוד טכס ככר אחר ואעכריה אלא
ודאי פסליה ר"ל דפסלו להיות כאלו ושמת' א"ד ויאיני חכין
דבריו דחין דבר' פסליה ר"כ ואעכריה פירושו כרור פסליה
לעדות ואעכריה וכעין מ"ש שם בדכ"ו איכריה דרכ זכיר
פר גנב קכה דשערי ופסליה גס שם אחרו הנהו קבוראי
דקבור נפשא ביט ראשון של עצרת שמת' ר"פ ופסליה
לעדות גס מה שרצה לומר דפסליה היינו סוגיית' אין לו שחר
רא"כ הול"ל שמת' כהדיא דכ"ג אומר בדוכתיה טובא :

וע"פ מ"ש יתייטב מ"ש הר"מ ז"ל בפ"א מה' שחיטה
והטור וש"ע סי' ח' דטבח דלא סר סכינא קמיה
חכם ונחלא סכינא פגוש דמשתתין אותו והעבירים אותו
ומכריזין אבישריה דטריפה היא והלח"ם שם והמכזב ח"א
פי' ל"ה והכנה"ג שם בסו' מ"י הקשו דמכ"ל דמשותית' והרי
דכא לא אחר אלא מעבירין ליה ומכריזין אבישריה דטריפה
סוי ע"ש מה שתי' ולרד"י אין צורך לדכריה דהרי אחרו
בסך סוגיית' דכ"פ זה כורר בטבח שיצאת טריפה מת'
דשתתיה ר"כ ואעכריה וכן פסקו כל הפוסקים וא"כ כנחלא
סכינא פגוש דהוי וצאת כבילה מת' כודאי דמשתתין אותו ותו
ל"ק מדכריהם הכלל העולה דטבח שיצאת טריפה מת'
אחת רתו שנפסל לעדות ומשתתין אותו והעבירין אותו
האומנותו ואין לו תקנה כי אם כשעשה תשובה ולבש שמורים
והלך למקום שאין מכירין והוציא טריפה משלו או החזיר
אכירה וכן הדין כשהוציא כבילה מת' וכמוכר חתוך מ"ש

סימן קין דגו לדעת א"ס הדין הזה ישנו כבל מין
טבח או יש להלק בין טבח השוחט
לעצמו ומוכר לאחרים שיט כזה חסד חיותו מתון אבל בשוחט
לאחרים דלא חטוי ליה הנאה אי נפסל כשהוציא טריפה מת'
הנה הטו' ח"מ סי' ל"ד כתב טבח שנחלא אחריו כבילה
הרי הוא כאוכל כבילות לתיאבון ופסול כתב
הרמב"ם טבח שבדק לעצמו ומוכר לאחרים ויצאת טריפה
מה' פסול יראה חלשנו שהבדק לאחר אינו נפסל וראיתי
להט' ז"ל שמתה עליו דלדעתו הול"ל לאתויי גס ת"ש הרא"ש
ז"ל במסקיו דמתבאר מדבריו דחסוד על הטריפות ביש לו
פנאת ממון חיירי והוא ז"ל העלה דגם לדכ"מ גס בשוחט
לאחרים נפסל אלא דכתשובה נריד סני אך בשוחט לעצמו
בעינין ה"זכה חמורה שילך למקום שאין מכירין וכו' כיון דיט
כו הנאת ממון את"ד

וק"ל בדבריו דלדעתו טפי הול"ל לאקשוו דמעיקר
הסוגיית' מתבאר כדעת הר"מ דביש חיותו ממון
חיירי דבלא"ה חזרת אכירה או יוציא טריפה לנאי הנריכו
סאין וזה נרק כי אם בטבח חסוד דהוה ליה הנאת ממון
וכ"ז זהוב כו לשיטתיה איוול שכתב בסוף סמיון לדעת

התום ז"ל דאף בשוחט לאחרים כיון דפרות סקר בעיר לא
מתכשר לעדות עד שיעשה תשובה חמורה כחמור שבפסולין
א"כ מעיקר הסוגיית' לא תכרעת לפ"ז זה אינו דא"כ גס
מהרא"ש ז"ל מירי דשפיר מיתיי הרא"ש מדחזריכו תשובה
חמורה כחמור שבפסולין ש"מ דבאיסור שיט כו ח"ת דהו
פיסול החמור צריך להוציא הממון מת' ומאי ק"ל כדברי הטור
כי ע"כ ע"כ דהכא לא איויל בדרך זה ומה גס שבדבריו אלו
דסו' הסי' קראו עליו ערעך ויש שפירשו דלאו על טבח דלעיל
קאי כי אם כער וזמם וחיסו' לשון יש בדבריו כמו שאכתב
בסמוך

והנ"ל כביאור דברי הטור דסתם תחילה טבח שנחלא
אחריו כבילה הרי הוא וכו' כוונתו האצ"ג דמה
ששחט לאחרים הוא ואין בו כי אם משום לאו דלפני עור דאין
כו חלקות ואינו נפסל כמ"ש הכ"מ בפ"כ מה' עדות : מ"ת
נפסל דמסתם גס הוא אוכל כשר משחיטתו והזקתו שהיה
אוכל מחנה והרי זה אוכל כבילה לתיאבון וע"ז הביא דברי
הרמב"ם דהדבריו יראה דכי תלינן במאכלי שחשוב כאוכל
היינו בשוחט לעצמו שאז ודאי מתכבד ספי שאוכל משחיטתו
דלאו כשופטני עסקין ששוחט בהמת עצמו וקונה מאחרים
וע"ז הגד כתב הר"מ והרי הם בכלל אוכלי טריפת אבל
בשוחט לאחרים אין לנו לרין מן הסתם שגם הוא אוכל ממנו
שהכשיר הטרף דלא שביק התר שיכול לקנות משחיטת אחר
או משחיטתו לאחר שהיתה כשירה מן הדין וכל כי האי לא
תלינן דחשוד כי אם להאכיל לכד שאין בו דק לאו דלפני עור
לכד וכו' דלהטור בשוחט לעצמו בעי' ת' חמורה ובשוחט
לאחר בעינן ת' גרידא ולדבריהם"כ בשוחט לאחר כשר גס כלי
תשובה כלל וואם באלו להסכים שהטור אינו חולק ברין זה
להר"מ ז"ל דמ"ש תחילה הרי הוא כאוכל כבילות לתיאבון
לפרושי קאתי דאינו נפסל כי אם כיש לו הנאת ממון דהרי
אוכל כבילות מטעם ח"מ ג"כ נפסל דכבילה כזול טפי
מהכשירה כדמוכח בסנהדרין דכ"ו ומדברי הטור והכו' בריש
הסמין ומיכה דפסלות טבח שהוציא כבילה מטעם חיותו
ממון הוי וע"ז הביא אח"כ דברי הר"מ להכריח דבשוחט
לאחר אינו נפסל כלל דלא תלינן שהיה אוכל ג"כ מחנה אם
לא בשוחט לעצמו דכיון דשחט לעצמו ומוכר בהא ודאי תלינן
דהיה אוכל אבל בשוחט לאחרים לא תלינן שהיה אוכל וכבר
ראיתי להסמ"ע בסו' ל"ד ס"ק י"ז שהעלה ג"כ לפי דרכו
דבשוחט לאחר אינו נפסל וגם הכו' צידד לפי דרכו דבשוחט
לאחר תלינן דשובג היה ואף שככ"ה סיים ז"ל אבל כתב דאי
אמר שובג הייתי איכה טענה דא"כ פושע הוא עכ"ל

ולרד"י חוי דחיסור לשון יש בדבריו ז"ל אבל כתב
הרשב"א בתשו' וכו' דהיינו מ"ש הרשב"א סי'
ד' הביאה הכו' ב"ר סי' קיט וע"ז כוונתו לרשות צד זה דליכא
למיתלי בשוגג ומ"מ אם לרין יש תשובה שיל דכי כתב
הרשב"א ז"ל כן היינו להעבירו מאומנותו וכמ"ש כת' המקב"ל
דטבח כמותרה דמי דהול"ל למירק כיון דעל' אומנותו סמכו
אכל לענין לפוסלו לעדות כל דלא ידעינן כודאי דחזיר הוא
אינו פסול דפושע נתי חכ"ל דפסול וכ"ש ש"ל דלנבי פיסול
ערות דלא שייך ה"ט דעליו סמכו והול"ל למירק דלא השיב
פושע גס הכ"ח כמ"מ בסו' נ"ז הסכים לצד דתלינן בשוחט
לאחר דשובג היה וככ"ל עיקר' אך אי ידעינן דחזיר היה
הדבר הפק אי נפסל דלפי דרכי ודרך הסמ"ע אינו נפסל
ולדעת הכו' והכ"ח נפסל

ודרך אב"כ ראיתי להכנה"ג בסו' ל"ד הנח"ט אות
כו שכתב בשם חמורה נרק דהין זה חיירי כשאכל
מן הנכילה והם דברתי' כמו שכבר הרבה להשי' הר"כ חשק
שלמה שם באות ח' ומלכד כל דכרש קשה עו' דא"כ איך פתב
ברעת

כדעת הר"ח דבשוחט לאחר אינו נפסל והרי כיון שאכל כבר נפסל באכילתו כמו דקול אוכל נכילות פסו וכי חסום שהכשיל את הרבים נשבר וכבאן לא איירי הרב בחזרתו כי הוינו דנימא דהא"כ דנפסל אבל בני בתשו' גריר ומה גם שהכל הבין בדעת הטור דאינו נפסל כלל והנ"ל כיוסוב דבריו הוא דהכי קאמר דחייבי בשאכל חן הנכילה לאו על הוכחא קאי כי אם לקונה שאכל וקמ"ל דאי לא אכל הרי לא אהנסו מפשיו ולא עבר אף בלפני עור ומחשבה רעה אין סק"ה מנרפה להעשה וע"כ אינו נפסל ומ"ת אין דבריו מוכרחים דמסתמיות הש"ס ודברי הפוסקים ז"ל מתבאר דכל דעל חימוד חמון לא חייב אלאו דלפני עור יש לחוש כן שיעיד שקר ואף אי מד"ת אינו נפסל מדרבנן מיהא לפסל וכנ"ל עיקר דעת . ועיין בח"ש הר"ן כפ' המדיר משם הרא"ה על הדין תתני' דמאכילתו שאינו מעושר ודוק בח"ש חרן כי בא"ה סי' קט"ו ועיין בס' יד מלאכי סי' שפ"ו וק"ל . ועיין ברש"ס בחור סי' ת"ו וע"ג שהרובל כח"א סי' ג"ג בני שקנה חלב בוי להכור ולא מכר צידד להתיר יע"ש משם ראיה דאי חכר אף שלא אכלו בעיני תשובה חמורה .

אך

את זה ק"ל שזה שג"ר מרכי הרמב"ם ז"ל והטור ז"ל דחשוד להאכיל נכילה ומסתמא גם הוא אוכל כח"ש הכ"ח בפ"ב מה' עדות וכן העלתי אני לפי דרכי והרי בע"ז דל"ט תניא אין לוקחין מ"ח בח"ג בסוריה אלא חן המומחה וכולן אם נתארח אכלו חותר דלא שביק התר ואכיל איסור וכן פסק הטור וש"ע בס' קי"ט דחשו' למכור אינו חשו' לאכול וכבר כת' הש"ך שם בשם רש"י והר"ן ז"ל וכ"כ הפ"ח דהשקם לא תלין שב"כ חשו' לאכול וי"ל דאפי' שחיתה שאכילה כשר תדירי ונבשית כאחד או בשנים וכיון שחט לעצמו תלין בודאי שאוכל ממנה ול"ד לשאר דברים וכעין זה חילק הש"ך שם בס"ק א' וע"ש :

אך

בענין להעבירו מחומותיו מרכי הרמב"ם כפ"ז מה' מאכלות אסורות דנקיט ליה בטבח הנאמן למכור כשר וכן בפ"י מה' שחטה דנקיט ליה בטבח שאוחט ובודק לעצמו ומוכר . נראה דלא איירי בשוחט לאחרים דלית ליה הנאת חמון . גם הטור וש"ע שם דנקטו הדין המוכר דברים האסורים ג"כ נר' דלא דברו כלל בשוחט לאחרים כלל וחונה היה נר' להכריח דאין להעבירו בשוחט לאחר' וכדרייק הטור בח"מ סי' ל"ד מרכי הר"מ דאילו א"ה לישחועיני דיכותא דגם בשוחט לאחרים מעבירים אותו אע"ג דלית ליה הנאה חמון .

דן

אחת שיש לדחות דכינקטו כן ה"ט דפשיט להו דח"ש כפ' זה כורך שמת' ר"ב ואעכריה דאיירי בשוחט לעצמו דיש בו ח"מ מדהנריכו חורת אכירה ויוציא טריפה דבלי ח"מ אין צורך לדברים כאלו דכתשו' גריר בני וע"כ הם שכאלו לפסוק מ"ש כפ"ב הוכרחו לאוקמי דבשוחט לעצמו וחוכר דמה"ט הנריכו בחזרתו חורת אכירה או יוציא טריפה לעצמו אבל אה"כ דגם בשוחט לאחרים מעריכין אותו אלא דבחזרתו בני ליה כתשו' לכו' . וכ"כ מוכרח לדעת הכ"ז בח"מ סי' ל"ד שהעלה ברעת הר"מ שאין חילוק בין שוחט לעצמו לשוחט לאחר כי אם בחזרתו אי בעינין תשו' חמורה או לא אבל עכ"פ נפסל לערות מינה נתיי בעינין לפוסלו מחומותיו פכ"פ נפסל ואין חילוק ביאם בחזרתו אי בעי תשו' חמורה או בתשו' גריר בני דשקולים הם כתבאר :

אלה

דלפ"ג ז"ל דלהטור ז"ל שהעל' מרכי הר"מ דבשוחט לאחר אינו נפסל וכן העלו הר"ח והסמ"ע כח"ש לפיל א"כ ש"מ דה"כ בשוחט לאחרים אין מעבירים אותו . וש"ר שזה אינו דקס' שהעלו הם בני פיסול עדות . ג"מ מידי לפעבירו מחומותו דקס' קול' דבעינין רשע או חסם דרשע

היינו חייבי חלקיות וחמס השיט איסור דחימוד חמון אע"ג דליתיה בחלקות א"כ שוחט לאחר דעכר בלאו דלפני עור דלאו כר חלקות הוי ולאוי רשע מיקרי וגם לא עכר איסור דחמוד חמון וע"כ אינו נפסל נוסף א"כ בני איסור דקול מעיקר הדין שחשוד על הדבר אינו נאמן וגם אם אינו חשוד לאכול כי אם להאכיל אינו נאמן להאכיל כדמוכ' כסוגיא דע"ז דל"ט שהבאתי לע"ז א"כ כיון שיצאת טריפה חתי' הרי אינו נאמן מריבא ואין חולק ע"ז כלל :

ראין

להשיב עריין דאם איתא להז' הו"ל להר"ם והטור וש"ע לבאר דגם בדליכא הנאת חמון מעבירים אותו . ה"ל ל"ק שלא הוצרכו לזה שכבר כתב הר"ם בפ"ה מה' מ"א הכיחו הטי"ר וש"ע סי' ס"ה דאין לוקחין כשר מכל טבח אלא א"כ היה אדם מחוק ככשרות ע"ש . והדברים ק"ו לחי שנחשד כדלפני . וגם בס' קיט ככר מבוחר דחשוד להאכיל איסור אין לוקחין ממנו יבש וכבר זה אין טעם לחלק בין אית ליה הנאת חמון ללית ליה וכן דאית להר"ח פ"ה בסותן קיום שהכריח שגם הטור מודה דכלל חין טבח מעבירין אותו ע"ש לא שכתב כן בלי טעם ומ"ש ז"ל נכון . ואנכ דאיתי להפ"ח ז"ל שם שדחה דברי הר"ח בח"מ שכתב דבשוחט לאחרים אין מעבירים אותו ודחה דבריו דלהעבירו לכ"כ מעבירין ליה והביא ראיה מרכי הראב"ד ז"ל ע"ש ואנכי הוואה לא דאיתי דרכי הר"ח שכתב דאין מעבירין אותו . שכל דבריו הם בני פיסול עדות ואילו ביד' סי' קיט העלה דגם בשוחט לאחרים מעבירין אותו אלא דכתשו' מתכשר וש"מ שגם הכ"ח חלקת בין פיסול עדות להעבירו מחומותיו וכן הכריח בדבריו וכ"כ בני אברהם חיד סימן ה' וכיון שכן לא ידעתי מה לו כי יצעת הפ"ח ע"ש הכ"ח ואין דבר :

דהנה

ראיתי להרא"ם ז"ל בתשו' בח"כ סי' כ"ד העניין דרמב"ם בפניו זה והלכה זו העלה דטבח שאוחט לעצמו ומוכר או שוחט לאחרים כשכר שנטול חן הכשירות ולא חן הטריפו' כפ"ה ראשונה שיצאת טריפה חתי' מעבירים אותו ואין לו תקנה כי אם בתשובת דפ"ב אבל טבח שאוחט לאחר כלכר או שנטול שכר גם חן הטריפות או ששכרו קנוב מכוללות העיר בכל לו בפעם ראשון מעבירין אותו ובקבלת דברי חכמות בני ליה להכשירו וולת אם יצאת טריפה חתי' כ' וב' פעמים שאז אינו מתכשר כי אם בתשובת חמורה דפ"ב והכריח כן מתשו' הראש"א ז"ל ומרכי הר"ם ז"ל והראב"ד ז"ל והרא"ם ז"ל ע"ש שהאריך ומתשבו' אחריו גדולי האחרונים הרובל בח"ג סי' ט"ל ורש"ס חיד סי' ת"ח והרמב"ם חיד סי' י"ד וכן הסכים הכנה"ב כד' סימן קיט הנכ"י אות ת"ו וכן הכריח הפ"ח שם מרכי הראשונים וסיים שרכיני דברי אלהים חיים וכל הפורש חמנו כפורש חן החיים וכן הסכיחו כל רבני האחרונים ז"ל הלא בביסרתם יע"ש :

דנייט

לי להשיב דרכי הרא"ם וכל רבני האחרונים שהעלו בלי ספק דבשוחט לאחרים ונטול שכר חן הכשירות ולא מהטריפות דשייב בשוחט לעצמו . ובעינין תשובה חמורה שהרי הטור בח"מ סי' ל"ד דייק מרכי הר"מ דנקיט כזאזע לעצמו פסול מינה דשוחט לאחרים אינו נפסל והאריכוה"י והבאים אחריו על זה ואי שוחט לאחרים ככה"ג דינו כשוחט לעצמו איך שתמו כולי האי . וגם דהר"ם הו"ל למיתלי עיקר הטעם טבח שיש לו הנאה ולא בשוחט לעצמו חן דינו כדפסול גם בשוחט לאחרים ככה"ג שנטול שכר חן הכשירות לכד כי ע"כ יש לבע"ד לחלוק דלא חשיב הנאת חמון כ"א אם בשוחט לעצמו ומוכר דחקרבה הנאתו טובא ומפניו אם יוצא טריפות דהטריפה חורבן כזול טפי משא"כ שנטול אחר כשכר שנטול מהכשירות לכד שאין הנאתו כל כך דאין ל"ל שכיר וגם אם יוצא טריפה אינו מפסיד שאין בו כ' ארתיבית

ארוח וגם הנאה מוצעת לנו איכה קרוב להפסד רכל שאין להם לכלולות העיר כשר הספיק כשחטות בהמות אחרות ואין לנו לרדן בכל כה"ג לחשמי רחוקי וע"כ שוחט לאחרים ככ"ג אין רינו כחשוד דח"מ וכתשו' גריר פני ליה :

ישורב כתייבתי וחיו היות שאין זה עיקר דאע"פ כן לא מפני שאנו תרמין נעשה מיעשה להקל הפך גדול דפיה הרא"ם ז"ל שכ"כ כפשוטו וכמשכו אחריו כל רכני האחרוני וקבלתם מכריש הוא אף שיענו הרואות להפך כ"ש שאין לנו הכרח כי אם סמך ורחיון לכד ורף גם זאת ל"מ מירי שיל רמטל שכר מהכשירות לכד לא היה שכיח בזמנם שכבר הכריה הרובש כסו' תנ"ח מהר"ם והראב"ד ז"ל דאסור לישול שכר הן הכשירות לכד ופסקו הש"ע כד סימן חו סעיף חז והרא"ם גופיה כתשו' זו כתב דרנה לפסול שוחטים כאלו לא שלא היה כירו והרא"ם שהוצרך לכאר סוג זה הוא מפני שהיה קבוי בזמנו שלא ברצון חכמים ופשיט ליה דכל שזוכר באיסור דמטי ליה הנאת פרוט' איסור דח"מ חשיב וזה ברור בלי פסק: **ורנה** ראיתי להרמ"ט חז סימן יד שכתב בשם הרב השואל דח"מ הר"ן ז"ל כפ' גיר הנשה גבי טבח שנמצא אחריו חלב דמעבירים אותו שכל הדברים אלנו נידונים לפי כוונת האנשים לפי אונסם ופשיעוּתם ויסוד דברים אלנו באיסור תשחו להראב"ד ע"ש והכריח מניה דלא ס"ל דרכרי הרא"ם דבאיכה ח"מ לית ליה תקנתא דאיהו כבר דאף בזה מחלקין לפי מה שהוא ארס בגון בההיא דחלב דאיכה ח"מ והרמ"ט חשיב שיל דבההיא דחלב ליכא ח"מ שאם מניח הרבה דכבר ניכר ואין אנו חוששין אלא שאינו מחטט אחריו כראוי ועל שיפור כשעורה נפסל ושעורה של חלב ואבילו כוית לא קפדי בה איניש ולא חשיב קמון של הימוד את"ד יע"ש :

ראני תמיה על שניהם שהרי כתב הר"ן שם לעיל מזה ראב"ג דמעבירין ליה אין רינו כחשוד דחטודים חזרתם קשה בדאיתא בסקהדרין מפני שהן מוידים אבל הכא לא חשיבין ליה מויד אלא פושע וחזרתו קלה ובקבלת ד"ח סני יע"ש ולדבריו דס"ל דגם בחלב שייך ביה ח"מ כטבח א"כ יע"כ לחלק בין טבח שינאת טריפה חת"י למצא אחריו חלב דטריפה חשיב ליה לחזיר ובחלב לפושע זכ"ל דה"ט דטריפה אינו נדרך כל כך והיות דמכר הסוכרא והטרפות וע"כ חשיב מויד משא"כ בחלב דמכר לטריפות ותלינן דשובג היה ואינו אלא פושע וא"כ נמצא דח"מ דחלב דינו כטבח בטריפה במקום דאין בו ח"מ וע"כ מהני ליה קד"ח ומחלקין לפי מה שהוא ארס כדמחלקין בטבח שאין בו ח"מ ובחמי פלגי להרא"ם והרי כל דברי הרא"ם אינו אלא כי אם כטבח שינאת טריפה לכד ובמקד חלב לא כתב דבעי תשו' חמורה ומה שתורה מצאו מדברי הר"ן להרא"ם ובר הן דין הרי הרא"ם גופיה שם הביא דברי הראב"ד ז"ל שהם תמס דברי הר"ן אלו וסיים הרא"ם ז"ל הרי בפירוש שהמקד ובמצא חלב שאין לחושבו כחשוד ח"מ שהרי החלב שזה יותר הן הכשר ככ"מ אלא לפושע בלבד יע"ש הנה תבאר דכניקו' ליכא ח"מ כלל וק"ט איך נעלם מזה דבריו כתשו' שהביאו :

ואת זה ק"ל ג"כ להכנה"ג כד סי' קי"ט הנבי"א אות ו"ו שכתב בשם הרא"ם דטבח שמוטל שכר מהכשירות לכד אם אינו מביע לו כי אם הנאה מועטת אף אם ינאת טריפה אחת ושתים כחזיר פני ליה בקבלת ד"ח ע"ש והרבה קשה שאין רמו דרכרי הרא"ם לוח ואילו תמס שהוצרך ליישב בניקור חלב דלית ביה הימוד מחון כיון דחלב שזה יותר מהכשר נראה דכלא"ה כעני תשובת חמורה אע"ג דהנאה מועטת הוא וגם ראיתי להראש"ם ח"מ סימן ת"א שכתב בשם הרא"ם כתשובת דשוחטים שנומלים המוליגיה נכנסין בדר הראשון דכלל התורה שזה פרוטה מחון השוכ

ע"ש הן אחת שכתב הר"ם לא ראיתי דבר זה זכ"ל דחיסור לשון יש דבריו ודברים אלו הם חסיקול דעתו שלמד מרעת הרא"ם ומו"מ צא ולמד דאף כהנאת פרוטה חשיב ליה ח"מ ואיך העיר הכנה"ג להפך :

והנה אחת שיש מקום להכריח דרכרי הכנה"ג מדברי הרא"ם ז"ל שהרי שם העלה דמקד החלב וניד הכנה"ג אין בהם ח"מ ואין דינם כחזירים ע"ש ואי הנאת פרוטה חשיב הנאה תיכח בעיקור החלב דהחלב שזה יותר מהכשר אבל בניקור הניד הלא אין הניד שזה כלום דאין בנידים ככ"ט וע"כ ז"ל דניד כהנאה כולה הנאה מועטת היא ומ"מ אם כיוון לזה הו"ל לפרש וכ"ש שיל דכניד כיון שאם הניחו ניכר לכל לא חששו בו ולא שייך ביה מויד ותו ל"ת וכסמוך אכתוב עוד מה שז"ל כביאור דברי הר"ן אלו שהביא הרמ"ט כתשו' זאת :

וראיתי להכנה"ג כ"ד סימן ס"ד הנה"ט אות כ"ב שהביא פי רש"י ז"ל גבי טבח שנמצא אחריו חלב שכתב דרך הטבח לנקר הכשר וכתב הרב שכיוון לח"מ הפוסקי הביאו כתייבתי שאלא נאמר דין טבח שינאת טריפה כי אם בשוחט לעצמו אבל לא בשוחט לאחרים אף כאן לא נאמר כי אם בשוחט ומקד לעצמו ולא למקד לאחרים יע"ש והם בעיני דברי תימה דכי חילקו כן בטובח היינו דכשוחט לעצמו איכא ח"מ משא"כ בשוחט לאחרים כח"ש הכ"י ז"ל בה"מ סי' ל"ד וכל הביא אחריו אבל בניקור חלב דגם במקד לעצמו לית ביה ח"מ כח"ש הרא"ם הבאתי דבריו לעיל ותשו' הרי"ט זכ"ל יע"ת מדבריו כסימן קי"ט שהבאתי לעיל ותו אין מקום לחלק ביניהם וע"ק דהרי כל הפוסקים מודו דגם בשוחט לאחרים מעבירים אותו ואין חילוק כי אם בחזרתו אי כענין תשו' חמורה או לא כח"ש ג"כ הרב כסימן קי"ט וא"כ כהך סוגיא דפ' גיר הנשה דלא דברו כלל בהכשר חזרתו כי אם להעבירו ולהעבירו ככ"ג מעבירים ומכ"מ אי שוחט לעצמו ומקד או מקד לאחרים :

בי יע"כ נראה פשוט כוונת רש"י כח"ש בדרך ראשון וגם דברי הרשב"א ז"ל בתורת הבית שהביא הכ"י שכתב כל טבח המקד כשר ומוכר כשר לאחריו שהבין הרב דרכרי דכתבאר לאחר ואינו מוכר אין מעבירין אותו כראש מויד במור אינו ז"ל שהרי הרשב"א הוא הסוכר שאינו נאמן לומר שובג הייתי דעכ"פ פושע הוא כמו שהביא ג"כ הרב כסימן זה אות כ"ד וכתב סגן הרין במקד כי ע"כ כוונת הרשב"א כ"ל ברור שגרש דכניקור למה תלם כטבח סול"ל מקד שנמצא אחריו חלב כי ע"כ ע"כ דנקטו כן סגן היה הדרך כזמנם שהשוחט כודק ומקד הכשר ומוכר ולכן כתב ג"כ הרב כל טבח המקד ומוכר לאשקוי בזמנו שהיה המקד איש ידוע דלא שייך למיתלי בטבח כי אם במקד שאינו הכרח למקד שיהיה טבח באופן שדברי הכנה"ג בזה ע"ע :

הן אחת שגם הכ"י כ"כ בדע' הרשב"א דאם כעלי הכשר כותבים לו לנקד לא מחמירין ביה כ"כ וקשה עליו מכל ח"מ וז"ל דלענין להלקות הוא דאנהי ליה וא"ש ח"מ לא מחמירין ביה כל כך דאי אין מעבירי אותו אין בו שום חומרא ומאלי כל כך דכתב :

ובי"ג כתבאר דגם שוחט לאחרים כל דמטי ליה הנאת פרוטה מהכשירה יותר מהטריפה חשיב כשוחט לעצמו דאית ביה ח"מ כח"ש הראש"ם בתשו' הנו' ושכ"כ הרא"ם בתשו' וכן ראיתי בתשו' הרקש סי' ד"ן הנדפס מקרוב ש"כ בשתם וסיים ומי יסתור מה שבררו ה"י יע"ש וא"כ נקטו' בלי פסק כן ומ"מ שוחט וכודק לאחריו כחינם או שמוטל שכר תן הטריפה והכשירה בשוה העלה הרא"ם ז"ל וכמשכו אחריו כל רכני האחרונים ז"ל דסגי ליה בקבלת ד"ח להבשירו ואין חולק

חולק על זה כי אם התו' שהביא רבינו ירוחם הביאו הכז' פת"מ
סי' ל"ד שנס כשוחט לאחרים דלית ביה ח"מ כפינין תשובת
חמורה ע"ש אבל ראיתי בתשו' הר"ח ש ח"ג סיחן יב שכתב
שנס התוס' לא כתבו כן כי אם בטבח רח"מ ע"ש ולדרכיו
אין חולק בדבר זה :

סימן קנ"א זריך אני לכאור בטבח חסוד ראית
כיה ח"מ דכעינין ביה תשוב'
חמורה דפ' זה כורך אם הוא בפעם א' או כעינין ב' וג'
פעמים דפ' פעמים שלש סני ליה בתשו' קלה :

והנה הרשב"א כח"א סימן תר"ט הכריח דנס בפעם
ראשונה נפסל מח"ש בפ"ק דחולין בטבח דלא
סר סכינא קמיה חכם ונמצאת הסכין פגום דמעכירים אותו
ואפילו בפעם א' משמע וכן מח"ש כפרק גיד הנשה בטבח
שנמצא אחריו חלב דמעכירים אותו ומשמע אפילו בפעם
ראשונה ע"ש גם הרובש סימן קי"ג הכריח כן והעלה דח"ש
הראב"ד ז"ל דף ט"ב ט"ז וכו' התראה חוקה מיהא בעי
דה"ד בהפסד חמון שחטרי' הכשר אבל אם הוסיף חתי' הטרף
דהוי איסור מעכירים אותו חידו' וכן הכריח בת' הר"ח ס' הנו'
מדרכי הראשונים ז"ל ונמשכו אחריו הריב"ל ח"א סימן ג' ז'
ובתשו' הרשב"א סי' ת"א וכן הכריח הש"ך ביד סימן ב'
מדרכי כל הפוסקים וכן הסכים הכנה"ג ב"ד סי' ס"ד הג"ה
או"י כ"ה וכן העלו עיקר הרב פר"ח והרב פ"ת ב"ד סי' קי"ט
וכן הסכימו שאר רבני אחרונים ז"ל הלא בהפרכת יע"ש :

אך את זה ראיתי שנחלקו בדבר זה הרב פרח מטה
אחרון כח"ב סי' ז' ע"ש הרב כרם שלמה כה"ד סימן
ז' אי חסוד תיקרי כפ"א או לפחות כעינין שיעבור האיסור
כ' פעמים והרב פת"מ שם נקט בפשוט וחוססם לדעת כל
הפוסקים דכפעם א' חסוד תיקרי בכל תורותיו ושכנגדו הרב
כ"ש חלוק עליו דחידו' ספק לא נפיק ופליגי בה רבנן והאריך
להוכיח כן : כראשית מאמר הביא ראיה דכפ"א לא תיקרי
חומר וחשו' מח"ש כפ"ק דחולין ד"ד אחר רבא חומר אוכל
כבילות לתיאכון בודק סכין ונותן לו וכו' א' אחריו כנסהדרין
דכ"ז אוכל כבילו לתיאכון גבי פיסול עדות וכן נקטו הפוסקי'
ומשמעות אוכל כבילות דהוי לשון רבים ומיעוט רבים שנים
נראה דלא תיקרי חומר וחסוד כי אם בהחזק לכך לרבי כשני
פעמים ולרשב"א כב' פעמים דבתלת הוייה חוקה ע"ש :

ואי תודינא ליה כראיה זו כל הפוסקים שהכתתי לעיל
דנקטו בפשוט דכפעם א' חסיב חסוד לרבינו שנו
ברואה כהנך סובי' וגם דכריה' סטרטרי' וגינה שנס הם כתבו
כדין חומר ופיסול עדות אוכל כבילות - אבל קושטא קאי
שדכרי הרב כראיה זו ל"מ חידו' דא"ה כ' אף שלא ראינו שאכל
כבילה כי אם בפעם אחת אוכל כבילות קרינן ליה שהרי
מחוקינן ליה מאותה כבילה שאכל ואילך אוכל כבילות דלכך
הנריכו כדיוקן סכין לאכול משמיטתו וכלא"ה שמיטתו כבילה
וא"כ מן הנר הוה שפיר שייך למקרי אוכל כבילות דכל שראינו
שאכל אבר חוקתיה וכחוקת אוכל כבילה תמיד קאי דכלא"ה
היה שמיטתו כשירה בכל אדם ומה"ט רייקו למינקט אוכל
כבילות כלשון הוה דלדעת הרב ראינוי שכבר אכל כ' פעמים
הו"ל למינקט חומר שאכל כבילות או חומר על אכילת כבילות
אך אוכל כבילו על הוה ועתיד קאי דכל אכילתו ככשר בחוק'
כבילה היא - ור"ח לזה שהרי גבי פיסול עדות הכריח הרב
בתשו' זו מדרכי הר"ם והכ"מ והטור ז"ל דלכ"ע בפעם אחד
שאכל כבילה פסול לעדות וכן נראה לי ברור ומוכרח דפסול
עדות נפיק מדכתיב אל תשת ירך עם רשע והיינו מחוייב
מלקות כדכתיב והיה אם כן הכות הרשע והס כי לא להוכיח
דלא תיקרי רשע ואינו לוקה בפעם ראשונה ומינה דנפסל
לעדות ואפ"ה אחרו' סס כנסדרין דין חומר אוכל כבילות

לתיאכון פסול לעדות כלשון רבים וע"כ לומר שהכוונה על
דרך שכתבתי ותו' ל"מ חידו' מסובי' דפ"ק דחולין ג"כ בדרכור
אחר באחרו' :

עוד הביא ראיה מח"ש כהך סובי'א גבי הא דתני' הכל
שחטין ואפילו ערל ואפילו חומר האי חומר היכי
אי חומר לדבר אחד היינו חומר לערלות לא לאו חומר לאותו
דבר וכדרכא ודחו לא לעולם חומר לאותו דבר לא מה טעם
כיון דרש ביה בהתר דמי ליה אלא חומר לעז וכדרכ ענן וכו'
ומח"ש כיון דרש ביה בהתר דמי ליה הכריח הרב דאינו חומר
כי אם כשני פעמים דכפעם א' לא שייך כי האי לינשא וסכינא
דכרי הרא"ש ז"ל שהביא לשון זה שדעתו דכפ"א לא חסיב
חומר ואסוד לכל התורה - ושם ראיתי להרב פת"א והרב
חתבו בתשובה שלאחריו שנתקן ליישב זה למאי דפשיט להו'
דנס כפ"א דינו כחשוד יע"ש באורך :

ובש"אני לעצמי אין צורך דלמ"ש מעיקרא לא קשיא
דכיון דמחוקינן ליה אחר שראינו שאכל פ"א
כבילה דחומר כחדרו ואוכל תירו' כבילה א"כ שפיר חסוד כיון
דרש ביה בהתר דמי ליה דכל שצבר פ"א תלינן שאוכל פעמים
רבים כדבר החזו' ככבילה זאע"ג דאמר' בעלמא כל שצבר
אדם צבירים ושונה בה כעשית לו כהתר דנראה דכפ"א אינו
בעשית לו כהתר - אין סתירה מוס' דא"כ דכפעם שנית
כרגש מהאיסור שבא לעבור וכל יצר מחשבות לבו אם יאכל
אם לאו ת"מ קול' להו לרכנן שינרו יתקפו ומעכירו על דת
כיון שהכשילו בפעם ראשונה שעריון לא חסא דלאחר שחסא
צבירה גוררת צבירה והכא לטמא פותחין לו דהלביטתו
לרשע וימות ומפעם שנית ואילך הוא מסן הוא יצר הרע ואוכל
כלי' והרגש דבעשית לו כהתר -

קיי"י להכריח כן מעיקר הכריותא דבפ"א חסיב חומר
דהוי תני' כהך בריותא ואפילו ערל ואוקמוס כש"ס
דחיינו חומר לערלות והרי ערלות לא יצויר אדם בעולם
שיצבור כי אם פעם א' שלא תל' ואצפי' שצובר וחסטל ככל
אוס ויוס חזית המלה ת"מ אלו יצויר שהיה לאו לא הוה עכ"ד
אלא חר' איסורא כיון דשם ואל"ת הוא לא כן באוכל כבילה
יב"ג דאיכא ותי' חמלקים והבן וכל זאת קא מיינן בחומר
לעלות דקחשיב ליה חומר בחומר ומינה למומר לאותו דבר
וג"כ בפ"א תיקרי חומר בחומר דאיניש : לחלק בין פ"א לשני
פעמים מאי ק"ל כספא האי חומר ה"ד אי חומר לדבר אחד
היינו חומר לערלות ומאי קשיא אימא דטובא קמ"ל דאפילו
כשאר עבירות דלא חסיב חומר כי אם כב' פעמים ול"ד
לחומר דערלות שמיטתו כשירה לז' ודאי דאין צד הכרה לחלק
בין אחת ושתי' :

ג ראיתי לו להרב שם שהק' דכרי חסוד אסודי דח"ש
בח"מ סימן ז' ל"ד טבח שהוציא כבילה פסול לעדות
נראה דכפ"א נפסל ואינו ב"ד סי' קי"ט שכתב המוכר דכרים
האסורים משמתין ומעבירם אותו משתב' דכפ"א אינו נפסל
ומינה העלה לבי' דגצ' דלעדות נפסל באחת וול' מעכירו בעי
שתי' ע"ש - ולדברי' ל"ק שדכרי חסוד באו בדיוק דסי' גופא
האצפי' לעירק כעיקר הסובי'א דח"מ הא' טכחא דאישתכח
ידעפקא טריפתא תותי יריה שחתי' ר"כ ועכ"ה וטריפתא
חדא ת"ש חדלא נקיש טריפתא וכדרייק הכ"ח כח"מ סי' ל"ד
זש"ה דכפ"א נפסל לעדות ולהעכירו מאומתו ואילו שם
בסמוך נקיש רב אידי חשוד על הטריות אין לו תקנה וכו'
נראה דכפ"א אינו נפסל דעוקא זה לא ברבם הרב סובר לשי
דרכו - אך למ"ש אין זה דיוק כלל דשפיר נקט חסוד על
הטריות בה שראינו שאכל או האכיל טריפת פ"א דכחוקת
אוכל ומאכיל טריפות מחוקינן ליה ולכ"ה מצרכינן ליה תשו'
חמורה ל' זכשירו ולשון חממים כן לא שחזינוי' דסעובר עכ"ה

כ"א מוכח לו שיעבור פעמים רבות וכי נקטו לעיל דנפיק טריפתא היינו דמעשה שהיה כך היה שלא ראוי אס' בפ"א ותו לא והם הפתיקו מאי דהוה ומינה דדקו דברי הטור דכח"ת דאיידי כפיסול הטבח ולא בחוקתו שזה נלמד מעיקר המעשה דשחיה ר"כ וכבר ביארתי לעיל דפיסול עד"ו ולהעבירו האומותו סוג אחר הם ע"כ נקיט ליה כלשון יחיד כלשון הש"ס דנקט דנפק טריפתא משא"כ ב"ד סימן קי"ט דכת' דין חורת הטבח ב"כ שהן הם דברי רב איריור"א נקיט ליה כלשון רבים החסוד על הטריפות גם הוא נגדר אחריהם ונקט כלשון רבים המוכר דברים וכו' והיינו מהטע' שביארנו שכבר ידוע ת"ש חייב אדם לומר כלשון רבו.

בי חן הכאר יש ליטב מאי דק"ל בתשוב' הרשב"א סימן תרי"ט הנו' לעיל בטבח שינאת טריפתא ת"י שהביא ראיה דגם בפ"א נפסל המ"ש בפ"ק דחולין בטבח בלא סר טכניא קמיה חכם וכן בפ"ג ביר הכנה טבח שנתא אחריו חלב דמעבירים אותו ומסתמא גם בפ"א משמע ע"ש. וקשה דהיה לו להביא ראיה מסוגין דההוא טבחא דנפק טריפת' דשחיה ר"כ ואעבריה דרבך הלמד מעניינו הוא ומסתמא בפ"א משמע וכדיוק הכ"ה ז"ל דדייק דנקיט טריפתא ולא טריפותא ואמאי תלי תניא ברלא תניא. אך למ"ש ל"ק דלא הביא הדין סוגי' כיון דרב אירי נקיט החסוד על הטריפו' סמוך ונראה וז"ל דעל זה סמוך בעיקר המעשה שבדאי איירי שהביא טריפה מתוה ידיה אחת ושתי' ואף שעינו ראה שז"ל דחסוד על הטריפות ל"מ דבעי שני פעמים ועל דרך שכתבתי מ"מ מהא ליכא למשמע מינה אי רישא דוקא או סיפא דוקא כי ע"כ הביא עצות הרמקו ראיין שם דיוקין דסדרי דמיניה יש להכריח גם בהך סוגי' דחסוד על הטריפות לאו דוקא ופי' על דרך שביארנו.

עוד ראיתי להרב הנו' שהביא ראיה דכפעם אחת לא השיב מומר וחסוד כי אס' בשני פעמים מת"ש התו' בפ"ק דחולין דיד' ד"ה השוחט כשכתב שהקשה למאי דאוקי הש"ס דאיידי במויד היכי תני שחיטתו כשירה והרי מומר לחלל שבת אסור לאכול משחיטתו ועז' תירוצו בתי' שני ועוד ז"ל דמשום פ"א לא השיב מומר והכריחו כן מת"ש בחולין דל"ט השוחט את הכהמה לזרוק דמה לעז' ר"ל אומר מותרת וכן מת"ש שם דת"א דמוקי לה בישראל מומר ואי השיב מומר בלא"ה פסול אבל אי כחדא זימנא לא איתסר שחיטתו כיחא את"ד ומיכה נקיט הרב בברור דכפ"א אינו נעשה חסוד ומומר כדברי התוס' ז"ל.

ואחרי המ"ד דבריו מרפסן איברי דלדבריו ק"ט שהרי התוס' הכריחו מהנהך סוגי' דכפ"א אינו נעשה מומר ומה יענו כל הראשונים הנו' לעיל דפשיט לחו להפך. בר מן דין ראיתי להרשב"א ז"ל והר"ן ז"ל בחי' לשם שהכריחו דכן בכל דברי התוספסו'. וכן מראה מדברי הט"ד סימן ז"א וכן העלו רבני האחרונים וא"כ הרבך תימא שדברי הראשונים סתרי' נעשה וק' הלכתא אהלכתא:

אך האמת שדבריו כראיה זו הם דברי תימא דמעולם לא כתבו התוספות אחר שחלל שבת או עבר עז' או אכל נכילה דמה ששחט אה"כ כשירה שזה פשוט דשחיטתו נכילה אבל שאני הך דהכא שיעקר שנעשה מומר הוא כשחיטה זאת ששחט כשבת או לעז' וכשם דלהכשר שחיטה בעינן שיעור שחיטה ה"כ באיסורי שבת ועז' ונמצא דעד גומר שחיטה אינו מומר אבל אה"כ דמויד דאס' עשה מלאכה אחרת כשבת או עבר עז' אחר משאר עבודות ושחט אה"כ בחול ודבר כשר דאעפ"כ שחיטתו נכילה ומינה לאכול נכילה או האכיל דשחיטתו אה"כ חיד נכילה והראיה שהביא מהתוספסו' הוא ראיה לסתור כל דבריו. וכן תכתב מרבני הרשב"א ז"ל

כחי' לפ"ק דחולין דיד' שהביא תי' התוס' הנו' ז"ל פי' כה בעלי התוס' דכפ"א לא היו מוותר לפסול אותה שחיטה וכו' יעש נראה להדיא דכל שאיסורו כשחיטה זו הוא דלא יהכינן ליה דין מומר אבל אחר שחיטה מותר גמור הוא אע"כ שלא שכר כי אס' עבירה בפ"א לכד ושחיטתו אסורה. וכן ראיתי יותר בכידוד בחי' הר"ן ז"ל לחולין שם ז"ל אבל התוספסו' כתבו דאפילו במויד ובפרהסיא שחיטתו הראשונה כשירה שאינו נעשה מומר אלא עד גומר שחיטה ע"ש. הרי להדיא דכל שעבר עבירה פ"א שחיטתו אסורה.

והנה

אחת דמתשו' הרזקו ז"ל ש"ק"ס שהאריך בענין זה נראה מדבריו שהכין דכל מומר שחיטתו הראשונה כשירה ע"ש והם דברי תי' וש"ר שכבר נרמז קצת הרב כנה"ג ב"ד סימן ב' בהנה"ט אות ב' ע"ש מה שדחה לישב. ויש להשיב על דבריו ואין השעה צריכה לכך דדברי התוס' ברור מללו דדוקא שחט כשבת או לעז' שייך לחלק דאותה שחיטה יהיה אכל בכל מומר בפ"א ושחט שחיטתו אסורה.

והנה

אחת שמדברי התוספות אלוי' חקום להוכיח דככה"ג מומר בפ"א אין שחיטתו אסורה שהרי הביאו ראיה לדבריהם ממאי דמוקי בחולין דת"א בישראל מומר והשתא כיון דמומר הוא בלא שום אחר מכל אלוי' תיפוק ליה דפסול אבל אי כחדא זימנא לא איתסר שחיטתו כיחא ע"כ. הנה ג"כ שאף שהיה מומר מפ"א שחיטתו כשירה והוא דבר תימה. וש"ר לרש"ל בפ"ק דחולין סימן ז' שהביא דברי התוס' אלוי' ודחאס חדא דסתם מומר קחמר אפילו מומן ארוך וכ"כ עיקר דאל"ה כוסי' לה במומר לדבר אחר חוץ מעז' וחילול שבת דשחיטתו כשירה לכ"ע ועוד דעיקר דבריהם אית להו פרכא דמה חקום לחלק בין מומר פ"א לשני פעמים דלא דמי לשחט כשבת דשחיטתו מותרת אף במויד דשאני התם דקמי שחיטה לא היה מומר אלא שיעתה נעשה מומר ואי שחט אחר כך שחיטתו אסורה ע"ש. והאמת דדינא קא בעי וגם ראיתי להכנה"ג שם שתמה ג"כ עז' והכריח כדברי רש"ל מדברי הטור ע"ש.

וישוב

נתיישבתי בדברי התוספסו' וחי' הוית שגם דעת התוס' כן ול"ק מכל מ"ש עליהם שאין כונת התו' לפי מה שהבינו הם וביאור דבריהם כך הוא שהם ז"ל הכריחו דאי כשוחט לעז' פ"א נאסר שחיטתו דהני שחיטת מומר הרי מכל הסוגיא מתבאר דכיתנן ב' אוחזין בסכין דשחיטה פסילה לאו משום הפסד שחיטה הוא אלא משום שכבר אסרם כמחשבת עז' שהריקשה מינה למ"ד אין אדם אוסר דבר שאינו שלו ואי משום הפסד שחיטה תה ככך וכי אדם ששחט בהמת חבירו ופסלה כריני שחיטה שנעשית נכילה מי איכא מ"ד שמתרת. וכיון שכן ק"ל כיון דאיידי במומר למ"ל ששחט לעז' ונאסרה ת"ל דכלא"ה נאסרה משום הפסד שחיטה דלא שייך בה אין אדם אוסר דבר שאינו שלו וקושיא זאת ישנה אף כי מוקימת דבי אמרו בישראל מומר דהיינו מומר מעכשיו כ"ש אס' ככר היה מומר מקדם אך אי אמרת דשוחט לעז' אף שנעשה מומר מכאן ואילך אין שחיטה זו נאסרת משום שחיט' מומר כיון דבגמר שחיטה נעשה מומר א"כ א"ש דמוקי לה בישראל מומר והיינו שנעשה מומר כשחיטה זאת דת"מ אין השחיטה אסורה כי אס' מלת' דעז' ששחט לשם עז' אבל בלא"ה שחיטתו מותרת זה נ"ל ברור בכונת התוס' ודברי רש"ל ז"כ ש"ר להרב משנה למלך בפ"ב מה' שגבנות שהאריך בדבר זה והעלה מדברי התוס' אלוי' דכפ"א לא נעשה חסוד ולמה שנת' זה אינו ויש להתיישב כדבריו שם ואין השעה צריכה לכך והחכם יעניו יחוו ועינין להרש"ך ח"ב סי' א' מ"ש ברעת התו' והם דברי תימא למה שביארתי ש"ר להר"הט ח"א סימן קל"ח דקפ"ו

דקפ"ו שתמה עליו כן יע"ט

י"ט

ומ"מ

קקוט מיהא שכל מומר כפ"א ושחט אה"כ שחיתתו אסורה דמומר גמור חשוכ כפ"א ואין חולק בדבר זה כלל

ואי

ק"ל אי איירי הסוגיא כמותר בשחיטה זו א"כ אחאי אסורה ניהא דלנעוריה לחבריה חכיון כמ"ד הכי לעיל - הא ל"ק שזה דוקא כסתם אבל אי ידעינן שלשם ע"ז מכוון וכבון שהתרו בו וכמ"ס שם אחר זה א"כ שגילה דעתו בהדיא או מעשיו מוכיחין דלשם ע"ז קעביד מומר גמור חשוכ וכ"נ מדברי הב"ב ב"ר סי' ד' שהביא פי' התו' בדרך שכתבתי דאיירי בהתרו בו אלא שהרב כתב דרש"י והר"ת דחיק להו דרך זה ע"ט

אך

את זה ראיתי בהנהגת אשיריפ"ק דחולין כר"ה פעמים ושלא אסור לאכול משחיתתו וכו' והגהה זו שייך למ"ס דכ"ז ומחלל שבתות הוי מומר כמו שהבין רש"ל כפ"ק דחולין סימן ז' ע"ש שהיא האחת וכונת ההגהה דבי שחט כשבת או לע"ז שחיתתו כשרה דאין לו דין מומר אבל כי שחט פעמים ג' אסור דמומר גמור הוי ותני והרר הפרט דשחיטה ראשונה אין סברה לאסור ושחיטה שניה אין ראיה ברורה להתר דמה"ט נקט פעמים ג' כיון דהשמייה אין ברור האיסור ועיין בכה"ג ב"ר סימן כ' בהנה"ט אות ה' שלא נתיישבו לו דבריו - אך לחאי דאתאן עלה ק' מה היה ספיקו להתייר ותימה הוא אם הבין דברי התוס' כמו שהבין רש"ל - ועכ"פ הנה מקום ללמוד דמ"ס כפ"א הדבר ספק להג"א הלזו - וש"ר דהא נהי ל"ח מירי דשאני טובא בין מומר לע"ז וחילול שבת למומר לאותו דבר דמומר לאותו דבר המיר טפי שהרי בע"ז ושבת הנריבו שיעשהו כפרהסיא לרעת קצת מהראשונים כדקטפו כש"ס לחלל שבתות כפרהסיא וכחשוד לאותו דבר לא ראינו מי שהצריך כן - וכ"כ מדברי התוס' ז"ל בדבור זה ששחילקו בין זבועה לפרהסיא סיימו ומיהו לתאי דמוקי כר"ע ק' וכו' והכוונה דלר"מ דאין שום עדיפות לע"ז ושבת כיון דמומר לדבר אחד הוי מומר לכל התורה כולה אם כן כל עבירות חשיבי כמומר לאותו דבר ולפ"ז גם בזבועה חשיב מומר דתדרו' נשמע לר"מ ומינה ז"ל שנתפסק כיון דנקטו כר"ה דחולין לחלל שבתות א"כ אפשר דלפחות בעי כ' אע"ג דבי אובל נכילו' פשיט ליה דל"ר שנים הכא שהחמירו שנעשה מומר לכל התורה ליכעבי שנים א"ר דה"ל ל"ר וכפ"א חשיב מומר וא"כ ל"מ כמומר לאותו דבר דכפ"א שחיתתו כשרה :

והנה

ראיתי למוה"ר אבינדר ז"ל הוכיח דבריו בס' אור יקרות בקונטרס אחרון ר"ב שהביא תשו' הרשב"א שכתב דכפ"א נעשו חס"ו ודברי הכ"ח והרב פת"א והרב כרס שלמה שנחלקו בדבר זה ואתי מתניתא בידיה דס"ס ערוך הוא כתמורה דז"ך דאינו חשוד כי אם אחר ג"פ מופ"ש שם בעי אביי הוי לפניו ג' בהמות של קדש ואחת בעלת חוס וג' בהמות של חולין ואמר הרי אלו תחת אלו מי אמרינן חדתמימות תחת תמימות לאתפוסו תמימה נמי תחת בעלת חוס מוס לאתפוסו א"ר וכו' אתמ"ל ה"ב כיון דאכתי גברא לא אתחזק באיסורי לא שביק התר ואכיל איסור בעי ר"א הוי לפניו ר' בהמות וכו' הכא ודאי כיון דאתחזק גברא באיסורי בכולן לקי וכו' תיקו הרי גרמא דכ"ר מג' פעמים לא נעשה חשוד והוא פלא איך נעלם מהמאורות הגדולים ש"ס ערוך ועוד תמה בעיקר הכי בעי דאביי ורב אשי דהאי קבעו אי אמרינן לא שביק התר ואכיל איסור והרי כפ"ק דחולין דף ר' אביי קא חומר אובל נכילות לתיאבון בודק סכין ונותן לו דלא שביק התר ואכיל איסור ועוד תמה דכ"ז דל"ט אמרי' וכולם אס' בתארח מותר מה"ט דלא שביק התר ואכיל איסור והג"ב

ואחרי

המחילה מה שתמה בעיקר הכעיות מחגי סוגי' לדרי' ל"ק מתרי טעמי חדא דאף דפשיט להו בחולין ובע"ז דאחרינן לא שביק התר וכו' היינו כרש"י שעבר עבירה כזכר ועכשיו נפל הספק אם יעבור פעם אחר' דקיל דחשוד הוי ואסור לסמוך עליו זולת אי מצי לחיעבד בהתר דעל זה לא נחמד אבל בתמורה דבשעה שיעבור האיסור חל הספק שעבר ג"כ בלאו על בהמת בע"מ שהרי בשעה אחת ובדבור אחד נאחרו הרי אלו תחת אלו וכיון שהספק בעת דשעתו וכלל התר ואיסור ביחד רגלים לדבר איכא דכולן לאתפוסו קאחר וככי האי גוונ' אין ראיה דאחרי' ג"כ לא שביק התר וכו' ושפיר קבעו אביי ורב אשי אי אחרי' גם בכי ה"ג או לא - ובר מן דין ל"ק שהרי שם כש"ס דחולין מביא דבי אמרינן היינו כמומר אובל נכילו' לתיאבון דהיינו שאם אינו מוצא בשר בשר אובל נכילה כמ"ס רש"י שם בר"ב דחולין וכל המפרשים אבל להכעיס פשוט דלא שייך זה כיון שנחמד לעבור בחינם וכן פסקו הפוסקים עיין בטור סימן כ' וא"כ גבי תמורה דאין לו שום הנהגה ותועלת לעשות בהמתו תמורה ואדרבה כרי הויקא דנתפס גם בהמה זו להקדש ועבר בלאו א"כ מהי זה צד יהיה חשוד באובל נכילו' לתיאבון וכ"ת אכתי אינו עושה להכעיס שאין מעשיו כי אם להקדיש בהמה זו לגבוה אפ"ה כ"כ מור"ם ב"ר סימן כ' ס"ה דכל שאינו חושש בשחיטה ואובל נכילות לתיאבון אעפ"י שאינו עושה להכעיס דינו כמומר להכעיס וה"כ דוכותא ואף שנחלקו עליו בזה היינו שאין דינו כגוי אבל ה"מ כדריקת סכין לא היה ארס שהתיר כיון דלא שייך לומר ביה לא שביק התר דהרי שביק התר ואכיל איסור כלי שום הנאה ותאוה ובי הכאירו היינו כשישראל אחר עומד על גבו ע"ש וא"כ הכא גבי תמורה מכ"ש דלא שייך לומר ביה לא שביק התר ואדרב' היה מקום לה"ק דהאי קבעו פשוט דלא אחרי' ביה לא שביק התר - וכד הוינן בה הא ל"ק רכי פשיט לן כל שאינו עובר עבירה לתיאבון דלא אחרינן ביה לא שביק התר לאו על צד הוראי הוא שאינו הכרח בשביל שעבר עבירה פ"א שיעבור ככל עת דהרי יתכן שעכשיו לא רצה או הרהר תשובה כלבו וכי אחרינן דלא ניסמוך עליויה גם כדריקת סכין היינו מנח ספק שח"ג גם בפעם הואת עבר עבירה ושחט שלא כהוגן וכי כענו גבי תמורה אי לקי עלה ש"מ דקבעי אי דיינינן חתם שבוראי עבר עבירה גם בכהמה זו ולקי עלה ואין ראיה לזה שחוס דוכתא ועיקר ספיקו היה כמ"ס דכיון דבשעת אחת ובדבור אחד אחר הרי אלו תחת אלו יש לרונ בודאי שכולן לאתפוסו בודאי וא"כ לקי ג"כ עלה א"ר לא שביק התר והוא לסון מושל ור"ל כיון שאפשר בכהמה לעשות חילול גם בלשון זה בהתר א"כ הדבר ספק ואיך ילקה מספק וא"כ לא לקי זה כ"ל ברור כביאור הסוגיא ותו ל"ק מכל מ"ס הרב הנזכר - ומינה גם עיקר לימודו מהך סוגיא דבכ"ר מג' פעמים אינו נעשה חשוד הפך תשו' הרשב"א ז"ל ל"מ מירי דהתם שאני דקבעינן לתיפוט בודאי שכוונתו לאיסור אף שאפשר בהתר פשיט לכו שפיר דאין לנו לרונ כן כי אם באתחזק באיסורי אבל שיהיה חשוד לעבור מספק גם כפ"א אין ראיה ששם כלל למה שנתבאר ועיקר דין חשוד אינו לא חזד ספק דהפק תורה להחמיר ושמו מוכיח עליו חשוד שנחמד בכך ונשארו דברי הרשב"א ז"ל שהסכימו בו כל רבני האחרונים קיימיה כלי שום ספק ועיין בס' ברכי יוסף חא"ח סי' ח"ן זו בלבד פש' גבן לבאר דמדברי הר"ם ז"ל כפ"ד מה' שחיטה שכתב דמומר לאחר מהעבירות כענין כדריקת סכין אבל מי שנפסל לעדות על אחת מהעבירות לא כענין כדריקת סכין וכתב הכ"מ שם שרעתו דמומק היינו מועד ורגיל בכך אבל כפ"א אף שנפסל לעדות

לעדות לא בעינן בדיקת סכין יע"ש הרי ראינו חסוב מוזר
אם בתועד ורגיל ככך אלף שכב' כ"ד סימן כ' כ"כ והעלה
בבאיתו דבר כגון כאביל' נבילה גם כפ"א רינו כחומר ע"ש
ואף שהק' עליו המדבריו ככ"מ שכתב שדעת רבינו דחומר
שאכל כבילות דקאחר רבא היינו בתועד ורגיל ככך וכו' הרי
נראה דגם לאתו דבר בעינן שיהיה רגיל ככך .

ולד' יד' י חזי הוית לישב דבריו דה"כ שדעת הר"ם
כן ומ"ש כב' אינו לדעת הר"ם כי אם
הכרעתו לכד שתחילה הביא דברי הרא"ש שנט' לדברי הר"ם
שגם בחומר לשאר עבירות בעינן בדיקת סכין ולפי דרכו
בהקדמתו דהי"כ דהר"ם והרא"ש ז"ל בדעת אחת קול' כוותיהו
וגר רוב פוסקים ה"כ אע"ג דפשט הסוגיא וכן דעת רוב
הראשונים ז"ל דכל שאינו מוזר לאתו דבר לא בעי בדיקת
סכין . מ"מ כיון דהרא"ש נראה דקאי כותיה פוסק כן ועז'
הביא דאם עבר פ"א לא בעי כ"מ כיון שאף להר"ם אינו צריך
ואף דפשט הסוגיא ורוב הפוסקים נראה מסתמיות דבריהם
דאף כפ"א נעשה חומר מ"מ בשאר עבירות שהר"ם לכד
הוא שהצריך בדיק' סכין הכו דלא ליהוי עליה דלית לן לתפוס
חומרי דמר וחומרי דמר אבל בחומר לאתו דבר שדינו מוסכס
לכל דבעי כ"מ ופשט הסוגיא ודברי רוב הראשונים מורים
שגם כפ"א חסוב מוזר הכי נקטינן דכנר זה ליכא דקאי
כוותי דהר"ם שגם הרא"ש ז"ל לא כ"ט לזה וז"ש כב' ומיהו כ"ל
וכו' זה כ"ל כישוכ דבריו :

וב"מ גם לדרכך זה דלהר"ם אינו נעשה מוזר גם לאתו
דבר כי אם ברגיל לכך אינו סותר למ"ש דה"כ
דחומר אינו אבל לתימא ביה היישינן ומעבידין ליה דאין לנו
לסמוך באומן השוד . וכ"כ מדברי הרק"ו ש"ק ס"ש לחלק
בין חומר לחסוד דיוצויי דליהוי חסוד אף שאינו חומר וכ"כ
דהרי חסוד הוי אף דלא ידעינן כודאי שבתויד עשה כן כמ"ש
הפוסקים דאינו נאמן לומר שגב הייתי כמ"ש בסמוך ואילו
בכי נומר נראה ודאי דאינו נעשה כי אם במוזר גמור . וכ"כ
ה"ש בחולין דמ"א דאם התירו בו למיתה אין לך חומר גדול
הוה נקוט מיהא דחזיר והתראה בעינן כפ"פ . וכ"כ שרי
כיון שכתב דכפ"ל לעדו' כפ"א ה"כ דמעבידי ליה מאומנותו
דפיסול עדות ולהעבירו שוין הם וגם כיון דנקיט הש"ס דנפק
טריפ' דמשמע בטריפה חרא כדיוק הכ"ה ז"ל ואפ"ה אעבדיה
ד"ל ש"מ דלהעביר לכ"ע מעבידין ליה שאין רבים נסמכין
על החסוד אף אי לדעתו אי עבר ושחט לעצמו ואוכלים
תשחיתו . באופן שאין אום חולק דכפ"א מעבידין אותו
מאומנותו :

סימן קנ"ב חד עלינו חובת ביאר אם כל זה
איידי בשגודע לנו כבירור
דלחזיר הונוא טריפה מת' לחמד' מנון אבל כשאין לנו כבירור
ויש מקום לתלות כשוגב וגם השוחט טוען שוגב הייתי אי
נאמן בכך או לא .

ואחר הישוכ נראה שדין זה הוא גם במקו' שיש לתלות
דשוגב היה וגם טוען שוגב הייתי אינו נאמן
ומעבידין אותו עכ"פ כמ"ש הרשב"א סימן ק"ך והרובש סימן
ק"ב והש"ע כ"ד סימן ק"ט ורש"ל בתשו' סימן ד' והרא"ש ח"ב
סימן כ"ד והרובל כה"ג סימן ט"ל והרש"ר כה"ד סימן ת"א
והתבטו"ק ח"א סימן קל"ג והרומט ח"ד סימן יד וכן השביתו . כל
דכני האחרונים איש יגל תקונו יע"ש .

אך בעיקר תשו' הרשב"א הל"ו ק' דבתשו' זו אחר
שהעלה דפושע הוא שאינו חושש להאכיל כבילות
לישראל ואינו נאמן לומר שוגב הייתי כתב דאם ראינוהו דואב
ומתאנח על מה שאירע לו מחזירין אותו בקבלת ר"ח ע"ש .
ש"ו דגם בחקל ופושע מהני ק"ך להחזירו לאומנותו ולת'

כשיש לחוש בתשובה להערתה שפושע כן כרי שיחזירוהו
לאומנותו . ואילו כסימן תקצ"ד כתב דחקל ופושע ראוי
שלא להחזירו אפילו בקד"ח יע"ש והן נסתר מחמתו וכבר
עמדו על זה הרומט בח"ד סימן י"ג ויד' והפ"ח כסימן קי"ט
והס' ז"ל תי' דמ"ש כסימן ק' דאם ראינוהו דואב וכו' לאואחר
שהעבירוהו קאמר דהא ודאי ערומי קמערים אלא מקמי
העברה קאמר דאעפ"י דאינו נאמן לומר שוגב הייתי וגם
אינו תלוי בראי' כ"ד אם נראה להם הדבר שהיה שוגב ואחת
דתו להעבירו מ"מ בענין חזרה אי טעין שוגב הייתי וכו' לכ"ד
כדבריו כיון שראינוהו דואב על תקלה שכלה לירו ולא בשום
פניה שאו מחזירין אותו בקד"ח דחזרתו אם נראה לכ"ד
שוגב היה מהני והוה ג"כ מ"ש כסי' תקצ"ד דאם נראה לכ"ד
שהיה בעין שגב מחזירין אותו . והרב השואל כסימן י"ג
השיב עז' תתשו' זו גופה ומ"ת הרי' כל דבריו שם מנומנים
הרכה יע"ש . ולישב דבריו כ"ל דמ"ש כסימן י"ג ז"ל אני לכך
באתי וכו' עד ואין צריך לדבוק . אחרים אינן מהרב השואל
כי אם מתורתו של הרי"מ ז"ל שכל לישכמה שהקשה עליו
וכ"כ בגילויין דברי השואל והמדפיס חשב שגם דברים אלו הם
מדברי הרב השואל ע"ש ולפ"י תשו' דסימן י"ד אחר סימן ט'
כ"ל .

ולד' יד' י אחרי המחילה אין ישוכן מספיק שהרי כסי'
תקצ"ד מתבאר בשאלה שכבר העבירוהו
שכתוב שם וימנעו להם הכרויים שלא ישחוט וכו' הרי שכבר
העבירוהו ואין לומר שלא העבירוהו כי אם שמונעו מלשחוט
עד שירעו הדין מפי המורה שהרי השיב בתשו' זו דאם יראה
להם שהיה בעין שגב מחזירין אותו בקד"ח ואם בחקל
ופושע אין מחזירין אותו גם בקד"ח ע"ש . ש"מ דכבר
העבירוהו וכיון שכבר העבירוהו מה השיב דאם היה בעין
שגב דלדרכו היינו שהיה דואב ומתאנח קודם שהעבירוהו
ואם חקל ופושע שלא דאב והרי אין לאחר מעשה כלום וכיון
שלא נשאל שהיה דואב מיד ח"כ לפי דברי הרומט הרשב"א
נדרש ללא שאלו וכ"ש דמבוק השאלה שנשאל דהשוחט היה
מתנצל רקודם שחטתה היה בודוק א"כ אין מקום לאנחה
ודאבה תכין . ותו דכסי' תקצ"ד כיון שלא שחט עכ"פ ולא
בא תקלה כלל אין שייך דאבה ואנחה בתחילה וכסוף . ותו
אין מקום להכשירו גם כי טעין שוגב הייתי . וכדוחק ז"ל
דמ"ל דכי אינטריך לכשנראה לכ"ד שהיה שוגב על ידי שהיה
דואב ומתאנח מיד מהני קד"ח וכל"ה לא היינו דהתם מה
שהוציא טריפה היינו כינו לבין עצמו ואין הכ"ד נביאים
שירעו הענין שיכי הוה שוגב או מוזר דדברים שכלב אין אדם
יודע אבל כסי' תקצ"ד שירעו הכ"ד הענין בענין שנכשל
קדוב הדבר לירע מתוך הענין אם היה שוגב או מוזר ואם
נראה להם שהיה שוגב מחזירין אותו בקד"ח . ואף שתירוצ'
זה נראה נכון מ"מ דוחק הוא בעיני שכיון לזה הרומט דא"כ
היה לו לפרש :

ואשר אני אחזה כישוכ דברי הרשב"א אלו אחזה
דעי' סכ"ל ככוננת דבריו שדעתו כסי' ק' דאי
טעין שוגב הייתי ואין לנו כבירור אם האמת אתו שהיה שוגב
או מוזר היה ומשקר דנקטינן דאינו נאמן ותלינן דחזיר היה
מספק היינו להעבירו דאי ודאי שוגב היה אין להעבירו
מספק אינו נאמן ומעבידים אותו מהראיות שהביא שם
בתשו' . אך מ"מ לענין חזרתו אם עשה תשובה שהיה דואב
ומתאנח בלי חשש הערמה בקד"ח מחזירין אותו כל שהדבר
ספק או שוגב או מוזר היה אבל אם ידוע לנו שמוי' היה אין לו
תקנה בתשובה ובקד"ח . וכן אם אינו ידוע לנו דחזיר היה
כי אם הדבר ספק ועשה תשובה ובתשובה וויש לחוש
להערתה אין ראוי להחזירו גם בקד"ח שיש לחוש דאין תשובתו
מלב

יד סי' קנ"ב להל' מאכלי גויים סי' קי"ט

חלב ומגפס • זה כ"ל ככונת דכריו בתשו' זו ואין צורך להאריך דהמכין וכן כנקל • ועפי' דרכו יפה פסק בסי' תקנ"ד דהתם כבר החליט הרב בראש התשו' דטענת השוחט כמה שהתנול ניכרים הדברים שהם שקר ודבר כזב ואינו לא מקל בכדיקה וא"כ ה"ל מויד בודאי שאין לו תקנה בתשו' וקד"ח כמויד בודאי •

ובי"ט אח"כ אם נראה בעיניכם שהיה כעין שגבה ושהוא אדם כשר מחויבין אותו בקבלת ד"ח וכו' • לכל הדברות דכריו צריכין ישוב דאין יצויר אחר שהניעו השואלים הענין ונראה לו להרכיב כבירור שהתנולות השוחט שקר ענה אידך אח"ך נתן הכירור כיד השואלים דאם נראה שהיה כעין שגבה דמחויבין אותו וכיטל דעתו דעת עליון נגד הכוריס ששאלו את פיו שאינן בני תורה דבר זה קשה לשחזר דמי כמוהו תורה • ותו דאין מהמניין לשוחט אשר כחאחריו אין כוונתו כלל אף שגב כמבואר ושגבה מניין •

כי ע"כ כ"ל דאם נראה בעיניכם שהיה שגבה היינו שהיה טרוד בעת שנתן הספין לכרוק כיד חכירו ועל ידי טרדתו לא שם על לב אם כרוק כראוי וספק עליו רחוקה שליח עושה שליחותו ומה שלא השיב כן הוא שרצה להתנול לבחרי שלא היה שגב ודעתו היה לכרוק וא"כ אעפ"י שאין בדכריו כלום וניכרים הדברים שאינן כן • מ"מ אם נראה להם שהיה כעין שגבה מה שספק על כריקת חכירו מחויבין אותו בקד"ח כמ"ש בתשו' דסי' ק"ו וכאן לא בעי' דואב ותת' אנה שלא יצא תקלה מת"י אבל אם נראה להם שלא היה שגב אלא במקל ופושע שכבר ידע שחכירו לא כדק כדיוו והרי הכרח שאין בהתנולותו טעם כעיקר א"כ ה"ל מויד דחקל ופושע בכדיקה וע"כ אין ראוי בקד"ח כמ"ש ג"כ בה"י ק"ו והיו לאחרים שתי תשובות אלו ותו ל"ק מכל"ש עליו •

ואי ק"ל עדיין דהתשו' דסי' ק"ו נראה דגם בספק אי שגב היה או מויד מהני בקד"ח אע"פ שאינו ידוע לכ"ד ואינו כמ"י תקנ"ד הנריך שיהיה ניכר לכ"ד ג"כ שהיה שגב הא ל"ק שז"ל דת"ש אם נראה בעיניכם שהיה כעין שגבה לאו על דר הודאי קאמ' כי אם על דר הספק אם יש לתלות הענין כשגב וכך דייקי דכריו שכתב שהיה כעין שגבה ולא כת' שהיה שגב • א"כ ז"ל דכמ"י תקנ"ד מה שהנריך שיהיה ניכר לכ"ד דשגב היה היינו משום הודאת השוחט דמתוך דכריו מתבאר שהודה שלא היה שגב וע"כ אין לנו להסתפק כשגב אי לא טעין השוחט וולת' כשניכר לכ"ד שהיה שגב ויש אחרתלה ראוייה כחאי דלא טעין השוחט כן וכמ"ש •

ובי"ט נתבאר דכל שניכר שהיה מויד אף כשוחט דלית ביה ח"ת אין לו תקנה בקד"ח • וכן ראיתי להרב פ"ת כיד סי' קי"ט שהכריח משקול דעתו • וכן העלה עיקר הר"כ בניאכרס כח"ד סי' ה' • ולמ"ש הן הם דכרי הרשכ"א ז"ל וכאמור • ועיין בתשו' ב"ר חא"מ סי' ל"א מה שתמה בתשו' הרשכ"א והרא"ש דמהני קד"ח כחשוד מסובייא דסנהדרין דאחריו אין לו תקנה • וק"ט אידך נעלם החנו מ"ש הרא"ש ע"ז וחילק בין טבח דח"מ להיכא דליכא ח"מ הכיאה כל הבוסקים ומכל"ש כענין זה החכם ענינו יחוו דל"ק מכל"ש שם •

אלה שערין לא למדנו בתשו' הרשכ"א הלון כי אם היכא דטעין שגב הייתי בדיון אבל כי טעין שלא ראה הסורכא תשאר הטרפיות אם אינו נאמן וגם אי בני לית בקד"ח דמהטעם הראשון שכתב דהטרפיות ידועים הם כי טעה כראיה לא שייך זו אף ז"ל דעליו במכו והו"ל למידק וכ"כ לטעם שני דאם אינו יודע אין למנותו ה"כ אם אע"פ יודע לכרוק כראוי שיכא תקלה מידו אין ראוי למנותו וכן לטעם

ג' דחזיו לשקר • כי ע"כ נראה כדור דגם ככה"ג אינו נאמן ודיו כשגב בדיון בכל מכל • וכ"כ התשו' דסי' ק"ו • גם ראיתי בככה"ג כיד סי' קי"ט בהג"ה אות' שכת' דטבח שזאת טריפה מת"י מחירוד לחירוד או מחירוד לחיתוך וטעין • שלא ראה הטרפות כלל אעפ"י שזוטל שזר מהכשירה ולא מהטרפה אין להעבירו בהחלט אבל מעבירין אותו ומחויבין אותו בקד"ח הרא"ש ח"כ סי' כ"ד • וכעת לא ראיתיו בתשו' הרא"ש ועיקר דינו שהתיר בקד"ח גם בטבח ראית כיה ח"ת צ"ע בעיני דאי אינו נאמן לומר שגב הייתי בטבח דאין כן ח"ת כ"ש בטבח ראית כיה ח"ת • וגם התשו' הרז"ל ח"כ סי' ט"ז והרומט ח"ד סי' ט"ו מתבאר שיתר אין להאמין בטבח דח"ת ע"ש וא"כ הדבר פשוט דבעינין תשובה חמורה דפ"כ ואיך התיר בקד"ח • ואי חשוד דטעין בענין דאיכא למתלי בהכי שלא ראה כיון שהיה מחירוד לחירוד עכ"פ חדי ספק לא נפיק שאם היה בענין שהיה לו לראות לא היה דבר ספק כלל דודאי הוא דמויד היה אבל כיון שיש לתלות שהיה כדבר החזיו לטעות הדבר ספק ואינו נאמן • וז"ל שדעתו שטעמים דיהיב הרשכ"א דאין למנות אם אינו יודע וגם דחזיו לשקר שייכי שפיר שלא להאמינו ומעבירין ליה אבל כיון דעכ"פ מעבירים אותו ואי מהמניין ליה לא בעי תשובה חמורה אין טעמים אלו צודקים דאחר קד"ח ראוי הוא למנותו מדינא אם לא חשוד חשש הערמה ואין טעם שלא להאמינו גם כזר חשש הערמה זו וכן לטעם דחזיו לשקר כיון שמעבירים אותו ואינו כשר כי אם בקד"ח אינו מניו לשקר • ומ"מ כ"ל שכבר הורה זקן הרב בעל הוראה זאת • והתשו' הרא"ש ח"כ סי' ג' יש לדון בדכריו וכמ"ש בסמוך בע"ה • טוב ראיתי כת' חנן גבורים סי' ג' ששאל על דיון זה והשיב דהכל תלוי למראה עיני הדיון ועכ"פ בקבלת דכרי חכרות סני ויש להשיב בדכריו מתוך מה שנתבאר כאן •

וראיתי להרא"ש ז"ל כלל ק"ו ב"י כ"ט שכת' בטבח שזאת טריפה מת"י כ' וג' ז"ל זה שלא חשש לכרוק והוציא טריפה כ' וב' פעמים אם עשה כמויד או שלא חשש לכרוק כל הנורך רשע הוא בעיני ואף אם היה מקבל עליו להיות זמיר מכאן ולהבא לא היה לבי נותן לפסוק עלע עוד עכ"ל • הנה נר' דקאי בש"י הרשכ"א דאם הוציא טריפה בחיור ככל גונא אין לו תקנה בקד"ח • ואין לדרקק מת"ש וזה שלא חשש לכרוק והוציא וכו' ב' וב' פעמים וכו' נר' דכפ"א בני ליה בקבלת ד"ח • הא ל"מ דכי נקיט בני היינו שהמעשה היה כך ככתוב כשאלה ולהאמיני מילתא כ"כ ואה"כ דגם כפ"א אין לו קנה • וכ"כ מהטעם שכת' דרשע הוא ואין לסמוך עליו ודבר פשוט הוא דעובר עבירה כמויד גם כפ"א רשע גמור הו' וכ"כ הרומט בתשו' הכו' והרב פרח מט"א ח"כ סי' ז' וכ"כ תנ"ש לעי' הרא"ש גופיה דקד"ח לא שייך הכא וא"כ מה ל"י שהוציא אחת ושתיים • אך ראיתי להרב פרי"ח שאחר שהכריח כן כתב דל"מ ואפשר דכפ"א מהני קד"ח וע"ש • ואין דכריו נכונים כזה • ומ"מ גם הרב הודה דפשוט דכרי הרא"ש מורים דגם כפ"א לא מהני קד"ח וכיוד להפך להסכים דכריו עם דכרי הרשכ"א שהכין גם כדכרי הרשכ"א דכמויד ג"כ מהני קד"ח • אך למ"ש שדעת הרשכ"א דכהויד אין לו תקנה מינה דנקטין כדעת הרא"ש כן • ומיהו גם הרא"ש מורה דאם הדבר ספק אם היה שגב או מויד דמהני ל"י בקד"ח דהיינו שיהיה נוהר מכאן ולהבא כיון דלאו רשע בודאי הו' וכל דכריו הם היכא שנתבאר לכ"ד דמויד גמור היה ואין חילוק בין דכרי הרא"ש להרשכ"א •

והנה אמת שראיתי בתשו' הרא"ש ח"כ סי' כ"ד והרז"ל ח"א סי' ג' שהכינו בדכרי הרא"ש דכפ"א גם מויד מהני ליה בקד"ח נפש • והחכם ענינו יחוו

זה רוח גדול להכין כן בדברי הרא"ש וכ"כ בתשו' ק"ט חר' סי י"ד ר"ט ע"ג . ומה' כ"ל ברור דנקטינן בשאר דעת הפוסקים להחמיר בפ"א בחזיר דאשנינוי רחיקי לא ניקום ונשמוך ואם באנו לקיים דכריהם בפ"י דברי הרא"ש ז"ל דאירי בסתם שאינו ברור לב"ד שהיה חזיר כודאיה מקום לתלות דאף שהיה בקי לא ירע דין זה וע"כ הגר"ן שניזא טריפה ב' פתמים שאז לא תלינן דשובג היה ולמודינן במור דייכנין ליה . וכ"כ עיקר דגם אם הדבר ספק אם היה שובג כל שזאת טריפה מת' ב' וג' פעמים לא תלינן בשובג כלל ואין לו תקנה בקד"ח . גם ראיתי בתשו' הר"י ארזכי ז"ל סי' רפ"א שהכין דחזיר גם כפ"א אין לו תקנה שהרי נשאל בטבת שזאת טריפה א' מת' דאם היה מחמת חסרון יריצה ילמוד ויתחכם אבל אם היה מחמת דשע אין לו תקנה והכיא ראה חתשו' הרא"ש הללו ש"מ שהכין דגם כפ"א דעת הרא"ש שלא להכשירו בתשו' קלה .

וראיתי בתשו' הרומט הנז' שה"ק בתשו' הרשב"א ז"ל הללו שהפסימו כל הפוסקים בה דטבח שיצאת טריפה מת' שאינו נאמן לומר שובג הייתי שהרי כתב הרא"ש כלל ק' על ריאה שרובה שנחצת בתוך הריאות כשירות ונפל הפק בכל הכבשים שנשחטו דאיכא לחוש שהכורק לא הרגיש כשיכרא והכשירה שלא כדון ונחצת טריפה אחת מעורבת בין הכשירות . והשיב כיון דאיכא לספוקי כבודק שהכשירה או שחא בשגבת הקצבים נתעברה בין הכשירות ואיכא למימר כמי שחא נתעברה ריאה טריפה בין הכשירות כיון דאיכא למימר הכי והכי תלינן להקל כיון דנשחטו הכבשים וכדקדו ויצאו בחוקת התר מיד הכורק מוקמינן להו אחוקתייהו וכו' . וכ"ש כדון זה דתלינן להקל דהעמד בהמות בחוקת כשירות והעמד בורק בחוקת צדיק שלא יצא תקלה מת' והעמד הקצבים בחוקת כשרים ולא עירכו טריפה בין הכשירות אלא שנתעברה בשובג ריאה טריפה וכו' ע"ש . וא"כ לדבריו כל טבח שיצאת טריפה מת' ואיכא למתלי בשובג תלינן הפך דברי הרשב"א . והרובל כח"ג סי' ס"ז נר' שרגש מזה והשיב דגרון הרא"ש שאני שערין לא נמכרה הריאה ובשעת החכירה היה חוזר ונודקת ותמה הרומט ע"ז דכיון דלא כחטו כשצת תלוך הריאות בין כשירות לטריפות איך יחטו כשצת החכירה . והוא ז"ל ישכ' דל"ח בטבח דלית ליה הנאה לפשיעה כי אם בבדיקה דלא טרח לכדוק יפה ולא תיעתת כיון דבהמה בחוקת כשרות ורוב הבהמות כשירות וכו' ע"ש .

ויש להשיב בדבריו דא"כ בדברי הרשב"א דסי' תקנ"ג שהענין היה בכריקת סכין דבהמה כחיייה בחוקת אוסור עומדת ורוב הסבכים אינן בדוקים למה הגר"ן שהיא ניכר לב"ד שהיה חקל ופושע בלא"ה תלינן בפשיעה . וש"ר דח' ל"ק דכי איצטרך להני טעמי היינו בדבר דעכיד לגלויי לשאר בני אדם משא"כ שגימת סכין דכלא"ה תלינן עכ"פ בפשיעה בלי כידור אלא מפני שבת' קודם דאם נר' לב"ד שהיה שגבה חקלנין אותו כ"כ דבר והפכו . א"כ דהתם כי איצטרך לכשיהיה ברור לב"ד לפושע היינו כדי שלא יחזירוהו גם בקד"ח דנ"ס אף דמעבידין אותו בקד"ח מחזירינן ליה .

ומיהו כשאני לעצמי אין צורך לכל זה דכי קול' אינו נאמן לומר שובג הייתי היינו היכא דודאי הוציא טריפה מת' והספק אם הוציאה בשובג שלא ירע הדון או שלא ראה הסירכה אבל כגדון הרא"ש שאם עירכו אותה הקצבים בחזיר או בשובג הרי לא יצאת טריפה מת' השוחט דמה כידור לנשות א"כ הו"ל ספק אם יצאת טריפה מת' או לא ככי הא ודאי נאמן לומר לא יצאת טריפה

מת' דלא איתרע חוקתיה . וכ"ש היכא דחסייע ליה חוקת הבהמה דנשחטה בחוקת התר עומדת וחוקתו דבחוקת כשר . אבל בספק אם הוציאה בשובג דלא חסייע ליה חוקת הבהמה וגם חוקתו איתרע כל שיצא טריפה מת' כודאי וגם הרומט שם כסי' יג' בת' דטבח שאחר טריפה וחזר ואחר כשירה והאכילה דאעפ"י שאינו נאמן להכשירה אחר שאמר טריפה כיון דלא חטריפינן לה כי אם חספק אין השוחט נפסל זע"ש . הרי כס' אם יצאת טריפה מת' אינו נפסל . גם הרובל כח"א סי' ק"ו העלה דאין להעבירו חס' וע"ש :

כי מן הכאר ק"ל בתשו' הרובל כח"ב סי' ט"ז שכת' בשני קצבים שאחד מוכר כשר בחנות והשני יושב בחדר אצל החנות ששם היה הכשר כשר וערף והטרף יש לו סי' בכשר וזה שהיה בחדר היה חוציא לחבירו כשר למכור דרך הלון והמוכר מכר חתי' אחת שעל ידי סימן ונתודע על ידי סימן שהיה טריפה וטען הקצב דשליח הוא רעוית דנתן לו חתי' טריפה למכור שהוא לא ראה הסימן מהכילכול מרוב האנשים שהיו סם לקנות הכשר ובשובג מכר אותה . והשיב הרב ז"ל דתלינן כהכי דשובג היה והכיא ראה מהך תשו' הרא"ש זע"ש :

ולמ"ש ל"מ דכיכת' הרא"ש ז"ל להקל היינו מפני שהספק אם יצאת טריפה מת' או לא אבל כנ"ר דעכ"פ כבר יצאת טריפה מת' והס' אם היה בשובג לא תלינן דשובג היה וכתשו' הרשב"א שהכיא לעי' מזה . ודעת הרובל נר' דכי לא תלינן בשובג ואינו נאמן היינו בחוקם דפשע דהו"ל למידק דאם לא ירע הדון הו"ל לידע כיון דממכו עליו וכן אם לא ראה הסירכה הו"ל למידק שלא יכטיל את הרבים שממכו עליו אבל כגדון הרא"ש דאם האמת שנתעברה בשובג אין לו לשוחט עון דחאי הו"ל למעבד שאינו חייב על זה שלא יתערכו דלאו בכיפי תלו ליה וכיון שבחר השחיטה והכריקה לאו עליה קדמי וכן כגדון הרובל כיון שחבירו נותן כידור למכור דבחוקת כשר קאי אינו חייב לראות אי יחכ ליה כשר דחוקת שליח עושה שליחותו ועד אחר נאמן באיסורין וע"כ נאמן לומר שובג הייתי . וגדולה מזה יודר רש"ל בתשו' רס"ק' דמוכר כשר טרף לכשר וטען שנתחלף לו הכבש טרף לכשר והיס' שם אומדנא קצת שהיה כדבריו דנאמן ואינו נפסל דכל שהיה בדרך מקרה שנתחלף לו נאמן ע"ש . והוא בעיני קולא גדולה כיון דעכ"כ יצאת טריפה מת' ואכרא עליו קדמי למידק שלא יתחלף . והאומדנא שכת' הרב דאם דעתו למכור טרף היה לו לנתק הסירכה שלא יחא ניכר לכל אינו מחפיק כיון דהו"ל למידק כמה שמוכר שממכו עליו ולא דק ויצאת תקלה מת' פושע הוא ואינו נאמן גם באומדנא וו . וכ"כ בתשו' נחמ צדק סי' ע"ג ע"ש . וכ"כ עיקר דכל דהו"ל למידק ויצאת תקלה מת' כודאי אינו נאמן לומר שובג הייתי גם באומדנא אי האזי דשובג היה .

וראיתי בתשו' הרשב"א ז"ל סי' תק"א שכת' בשוחט שכתב ואמר שלא היה סירכה וכתב אחר ואמר שיש סירכה המתרפת ושוכ טען השוחט דסירכה תלויה היתה . העלה דכיון שאמר תחילה שלא היה שם סירכה כלל אינו נאמן והבהמה אסורה והשוחט ראוי לגערה וישמור את עצמו פנים אחרת ע"ש . וק' דא"כ הו"ל טבח שיצאת טריפה מת' דמעבידים אותו ואף אם יש לתלות דשובג היה דקול' אינו נאמן לומר שובג הייתי . וגם התשכ"ז ז"ל כח"ב סי' עק"כ שכת' דבשובג אין מעבירין היינו כשהדבר ידוע דשובג היה אבל מן הסתם לא כח"ש הרשב"א ושאר פוסקים וא"כ כגדון ידיה שלא היה ודאי איך לא העבירו .

והנ"ל בנשכ דבריו דקאי כשי' הרוחם דכל שאינו ודאי טריפה כי הכא שאפשר שדברי השוחט האחרוני אחת וא"כ לא היה טריפה בכה"ג אין מעבירים אותו אלא שדברי הרשב"ם הם ריבויא טפי דאע"ג דאיכא ער אחד דמכחיש אינו נפסל.

והנה ראיתי להרמ"ט כח"ג ס' זכ שנשאל בקנב שמכר טבחייא בחוקת כשירה וטען שגנב חפני שדך הקנבים כשמוציאין הריאה טריפה חשימים הטבחייא על הריאה ועל הקיבה ואני בראתי הטבחייא לברא אחרתי אולי הטבחייא הכשירה שמכרתי החזירה לחבירי ושוב הייתי . והשיב הרב דאע"ג דקול דאינו נאמן לומר שגנב הייתי כתשו' הרשב"א היינו כשאינו נותן אמתלא לדבריו וליכא חזרי בפנינו לתלות שגנב בו אלא אומר סתם שגנב הייתי וא"כ הכא שנתן אמתלא וטען שראה אותה שלא כהנהג הטריפות וכו' ואמר לו אנה הכרעשא שאמר חבירך שנשאר חשב שחזרו הכרעשא הכשירה שמכר כבר לחבירו . והכיא ראה חתשו' הרשב"ן בטבח שעשה סימן כראש הכבש לטרף ואח"כ אחר שכשר היה ונתן אמתלא דכאמן הכיא ג"כ מדברי הרמב"ם ז"ל כפי"ב מה' עדות דאם ראו עדים עובר על דבר שקרוב העושה להיות שגנב בו אינו נפסל בלי התראה והכיא ג"כ דברי הרמ"ם דפ"ב גבי הנהג קבוראי רכל ריכול להנח טענה של זכות אינו נפסל וליכא לחומר דהכא שאני בטבח ראיתי ביה ח"מ דהחמירו כתשו' הרבה שילך לחקו' שא"מ וכו' שהרי כתב הרובש כשי' שיה כעובר שבועה אף דהחמירו כמזעל בשבועה שילך לחקו' שא"מ וכו' כמו בטבח ואפ"ה כת' רכל שאפשר לתלות שטעה תולין אף בדבר דאין רוב העולם טועים ע"כ ת"ד י"ב.

ותמהני עליו שהוכרח להביא עצות מרחוק לרעתו לתלות ככ"ד כשגבה והיה לו להביא תשו' הרא"ש ז"ל שהכחתי לעיל דתלה בשוגג כיון שהיה בדבר מה לתלות בשוגג . וכן תשו' ה"ה ר"ה ז"ל שהאמינו לקנב בטענת שוגג . וכן תשו' רמ"ל שכתבתי בדרישה לעי' חוה ועם כל זה אחרי המחילה אינו רואה חקום להתיר בכ"ד חכל אלו הראיות . דהנה חתשו' הרא"ש הנו' אין רואה לכל הדרכים לדברי הרובש שטעמו דבעת חכירת היה חוזר ובודק . וכן לדברי הרוחט דטעמו דמרתת להחליף ריאה טריפה בכשירו' דניכר לכל ומרע נפשיה . וכן לפי דרכי תלה בשוגג כיון דלא ידעוין כודאי שהוציא טריפה חתו' אף בשוגג כל הני טעמי לא שייכי בכ"ד שאמר שמכרה אין בידו לבדוק וגם לא מרתת שלא היה עס ניכר בו הטריפות וגם כודאי ככר יצאת טריפה חתו' עכ"פ . גם חתשו' הרובש אין ראה דהתם לא פשע דהו"ל למידק כיון שחבירו הוא הנותן כשר בידו לחכר משא"כ בכ"ד כיון שכבר חכר הכרעשא כשירה אלא שתלה שהחזירה והוא לא ידע כל כי האי עליו קרתי למידק מאין בא הכרעשא הזאת אם היא הכשירה או לא ואין לך פושע גדול חוה וכודאי דמעבירים אותו . גם חתשו' רמ"ל הנו' דחקל טפי אין ראה לרינו דהתם כיון שנתחלף לו הטרף בכשר בלי ידעוהו וליכיה אכסיה ולא איתיליגל ליה שום ריעות' אכל ככ"ד שהריעותא לפניו שיש שם טבחייא אחר שנחכרה דאף שיש לתלות כחורה שהחזירה הא איכא נתיב ג"כ חקום לחוש שחא ריאה טריפה שהיה שם הניחוח שם והו"ל למידק ואינו אלא מויד שאינו חושש בין איסור להתר . גם הראיה שהכיא חתשו' הרשב"ן ז"ל ל"ת דודאי דבר פשוט בכל מידי דאיסור דשוי איניש חתי' איסור ע"פ חזר ואחר התר ונתן אמתלא נאמן כח"ש כהשם אמתה טמאה אני וחורה ואמרה טהורה אני כאמתת אם נתנה אמתלא לרבירה דע' אמתלא אין בדבריה הראשונים כלום אכל כאן שאינו טוען וחוזר וטוען

להפך כי אם שכודאי יצאת טריפה חתו' אלא שמוען שוגג היה כיון דמכיו לשקר וגם דהו"ל למידק דטבח המוכר לרכים לא מהימנין ליה דשוגג היה כיון שהרבר ספק טריפה טריפה ומכרה ואף אי מהימנין ליה כאמתלתו דהי פשע עכ"פ דהו"ל למידק באומנותו שחיי נפש תלוין בו ולא דק ככל הנודק ולגר זה אין כאמתלתו כלום דאין כאמתלתו שיהא ודאי שהחזירה אלא שהיה בענין חקום לתלות בשוגג אכל עכ"פ הנד אחר לפניו שאפשר שלא החזירו כלל ומהטריפה היה גם הראיה שהכיא מדברי הר"ם ל"ת דשאני הכא כיון דהאמינוהו עליו והמכו עליו וגם דמכיו לשקר לומר שוגג הייתי כטעם הרשב"א אינו נאמן כשא"כ כפיסול עדות לא שייך זה . ומיהו ל"מ גם מדברי הרמ"ם וחתשו' הרובש וכמוכן . וכר תן דין דל"ד פיסול עדות דכעני' כ' עדים וראיה כדורה לפוסלו דדמי לדבר שכחמון וכח"ש הפוסקים וע"כ כל שיש לתלות בשוגג אינו נפסל דהכא לפוסלו עליו הראיה . וכ"כ שגם בטבח דקול שאינו נאמן לומר שגנב הייתי היינו להעבירו אף ח"מ אינו נפסל כל שיש לתלות בשוגג ודוקא למידי דאיסור חייסינן דמשקר ואין אנו מאמינים אותו לאכול מידי דמידי ספק לא נפיק וספק איסור להחמיר ואם הוא נאמן על עצמו אינו נאמן על הרבים שיכנסו כס' איסור ותו אין חקום לראיות שהכיא . גם הראיה שהכיא חתשו' הרובש דאע"פ שהחמירו כמזעל בשבועה שילך לחקום שא"מ וכו' תלויין בשוגג . מלבד דלרדיו נכי שבועה אינו חסום חומרה דאם ילך לב"ד שבעירו ויאמר להם חטור אני דברי הכל הם שכבר ידעו והכירו בו שזעל בשבועה וע"כ הוצרכו שילך לחקום מאין חבירין . וכן ראיתי לסת"ע בח"מ ס' ל"ד ס"ק פ' ט"כ . וכר תן דין דהי הגדול תכולם שהחמירו כתשו' הוא הטבח וכבר העלו הפוסקים דבטבח דלית ביה ח"מ לא החמירו והרמ"ם ז"ל גופיה שם העלה שגם חתשו' חזרו בה וא"כ מינה רכי החמירו כמזעל שבועה כתשו' כטעם היינו השיב עובר שבועה בח"מ . וכ"כ מדברי הכ"ה בח"מ ס"י ל"ד שכת' ז"ל וה"ט שייך לנשבע לשקר כמידי דחזון ואילו תשו' הרובש שהכיא לא הרויה חזון כמה שעבר שבועתו וא"כ אין דינו חמור ותלויין בשוגג אכל בטבח דח"מ חייין וכדמייית הרב :

ג ראיתי שהעלה דכאמן לומר שגנב הייתי כמינו דאי הוה בעני היה מכחיש את העד דעד אחד בהכחשה לאו כלום . ונרנש דהוי מינו דהעוה . והעלה דמנו דהעוה כי לא חמרי היינו לאפטורי משבועה אכל בכל מיני אחרת' ע"ש .

י"ט להשיב דמנו דהעוה היינו להכחיש התובע בעל דבר אכל להכחיש ע"א שאינו בעל דבר לא שחזנו דחשיב מינו דהעוה ואמרי' . אלא שגר' דלא היה צריך לזה שכבר הכריחו התום ז"ל בכ"ב דל"ד בר"ה הוי מחייב שבועה דחשיב מנו אף בחקום שהיה צריך להכחיש העד ואף לשי"ר דלא חשיב מנו היינו חפני שהיה חתחייב שבועה משא"כ בכ"ד דלא היה חייב שבועה ע"ש ודברי התום' אלו היה לו להכיא . וח"מ אינו מחפיק דגם בטענתו שגנב נאמן מדינא אלא שחששו בחקום איסור וא"כ י"ל דגם טענת מנו לא מהני דמכ"ל דבחקום חשש איסור שגנבים עצמינו כס' איסור חפני חבו של זה ואין כדברים אלו הכרע להקל . ש"ר בככורות דל"ד דאמרי' הכא ודאי שרי ביה מומא חששא הוא ובחקום חשש אמרי' מה לי לשקר הרי כר' דאמרי' מנו גם בחקום חשש איסור ועיין רש"ם חז"ר ס' ב"ן שכת' בכה"ג דמנו בעם הארץ לא אמרי' וע"ש .

כ על כל אלה נ"ל שגם הרב לא ספק על טעמים אלו להאמינו כודאי דשוגג היה כי אם להאמינו כדי להקל בתשובת

כתשובת דכטבת דלית ביה ח"ת רכעי תשובה חמורה ואי
ירעין כודאי דשובג היה לא בעי תשובה וקר"ח כלל כח"ט
מתשו' הרשב"א גופה דאי היה נאמן און להעבירו וכ"ט דלא
כפי קר"ח . וכ"כ בתשו' כמה דק"ס סי' ע"ג . וה"ט כסיומן
תקנ"ג דאם נראה לכס שהיה כעין שגגה שיחזירוהו אותו
דלכד בקבלת ד"ח וכו' התם לאו שוגג גמור לא כעין שגגה
וא"כ אפוא רעת הרח"ט היה בטבח דח"מ דאע"ג דאינו
נאמן לומר שוגג הייתי גם כיש חקום לתלות דשובג היה ואף
דיהיב אחתלא וגם דאית ליה חנו היינו להאמינו כדי שלא
נעבירוהו אבל אם העבירוהו ועשה תשו' בקד"ח כדי לא להני
היינו תמום הערחה לכד ח"כ בהצטרפות כל הני טעמי
מסתין להאמינו כדי להחזירו בקד"ח וכעין ח"ט לעיל השם
הכנה"ג ב"ר סי' קטז הנכ"ז אות ז' בשם אומרו . וכ"כ שהרי
סיים בתשו' דאם יקבל עליו ר"ח ויעשה תשו' שלמה הנכרת
לכ"ד דאין להחמיר עליו וע"כ . ואי סודך על הני טעמי לא
היה צריך לקר"ח . כי ע"כ נראה רעתו כח"ט וח"מ סתם
הדברים יותר וקצר בחקום שהיה לו לכבד . וה"מ כדאי הוא
סרב לסמוך עליו ככה"ג להחזירו בקד"ח אף בטבח דאית
ביה ח"מ .

וראיתי כתשו' אהל יוסף חיד סימן ד' שנשאל כשוחט
שברך שני כבשים והוא שחט אחד והגוי אחד
והכשירם ואח"כ נראה לכל שאינה שחטה כד"ן והשיב
דאעפ"ו דהוי טבח דח"מ ואינו נאמן לומר שוגג הייתי וא"כ
כעין תשובה חמורה דכפ"ז שילך לחקום שא"מ מ"ז כיון
שלא היה ח"ל כפ"א כלכד דיו לבקר"ח ע"ט . והם דברי
תימה לפי שכבר נתבאר דהסכימו כל הפוסקים דגם כפ"א
כעין תשובה חמורה רפ"ז בטבח דח"מ ואין התיר בפשוט
ולא וכד כל דברי הפוסקים .

וראיתי להכנה"ג והס"ך ב"ר סי' קטז שכתב על השו'
הרשב"א בשם תשו' הר"ז וי"ל וז"ל ומיהו באדם
שהוא ירא שמים וידוע לכל ומקרקק במעשיו אין מעבירים
אותו ותלינן דשובג היה ע"ט . וכעת אין ספרו חזוי אצלי
וצריך ישוב אי גם בטבח דח"מ קאמר הרי הכריח הר"ז כל
כח"ב סי' ט"ל והר"מ חיד סי' ט"ו דכטבח דח"מ אין לחלק
לפי מה שהוא האדם דחומר ממון מעבירו על דת כי ע"כ
נראה דאיינו בטבח דלית ביה ח"מ . וכ"כ שהרי הביאו דבריו
על תשו' הרשב"א דסי' ק"ך וכבר נתבאר דכטבח דלית ביה
ח"מ איירי . וה"מ אף אי איירי בהכי הרי הרשב"א בתשו' זו
וסי' תקנ"ג כי התיר בטבח דלית ביה ח"מ כבר ביאר דעתו
דה"ד באדם כשר מחזיקין אותו בקד"ח נראה דכל"ה אין
תקנה לטבח אע"ג דלית ביה ח"מ . ודוחק לחלק בין אדם
כשר שהנריך הרשב"א לירא שמים ומקרקק במעשיו שכתב
הרי וי"ל ז"ל שהוא סוב גדול מאדם כשר . וח"מ כבר העלה
הפ"ח כסיומן דלא כתב הר"ז כי אם שלא לעבירו אבל קד"ח
עכ"פ כעין ע"ט . ולירידי חוי שדינו של תוהר"ו כזמנו לפי
מה שאני רואה רחוק המציאות הוי להתיר :

והנה ראיתי למהר"ק ז"ל בשו' ל"ג שנשאל כשוחט
שהעיר עליו עד אחר שחט שלא כהוגן והשוחט
מחייבו שחט כראוי אם נפסל השוחט או לא . והשיב דעד
אחר בהכחשה לאו כלום הוא וגם דכל חקום דהאמינה תורם
ע"א הרי באן שנים ואין דבריו של אדם בחקום כ' ואינו נפסל
והעלה דגם העיר תותר לאכול משחיתתו דלא שייך לומר באן
שוי לנפשיה חתי' דאיסור כדי אמרינן הכי היינו אי שוי לנפשיה
איסור' שאין לו תקנה אבל הכא אף לפי דבריו אין מחולט לפסול
יצולמית בשבול כך דלכל הפחות אם ילכש שחורים ויעשה
תשו' המוטלת עליו חודר לכשרותו וא"כ לא חשיב שוי לנפשיה
חתי' כיון שהדבר תלוי במחשכ' השוחט אם להרע או להטיב

ומ"מ אף שאינו נפסל בעדות עד יחיד הכל לפי מה שהוא
אדם כח"ט הפוסקים על כיוצא בזה ואם הוא אותו שוחט
אשר כבר נכשל בענין הכדריקה כח"ט לי כשכבר אי לירי
הוו צייתי הוי מעבירי אותו לנמרי כיון שיש רבנים לדבר ע"כ
ת"ר ומור"ם במתה ב"ר סי' ב' ס"כ פסק דבריו להלכה וז"ל
מי ששחט והוציא טריפה מת"פ פ"א אם לא הוחזק בכך תותר
לאכול אח"כ משחיתתו ואם כבר נכשל ורנ"ל לדבר מעבירים
אותו עכ"ל . ודבריו תמוהים שנראה שהכין בדעת הר"ק
דטבח כפ"א שהוציא טריפה מת"פ אינו נפסל וכבר נתבאר
לעיל דעת כל הפוסקים בלי חולק דגם כפ"א נפסל . וכן
מתב' מת"ו דברי הר"קו אלו דאם היה העיר נאמן היה נפסל
כפ"א לכד וכבר תמהו על דבריו הס"ך והפ"ח והכרם
שלמה סי' זו והס"ך נרחק שם דגם מור"ם בע"א איירי וש
להכריח דבריו חזר אחר דאי איירי בשני עדים איך סיים
ואם כבר נכשל ורבנים לדבר מעבירין אותו הארי רבנים לדבר
אין לו מובן דכיון שהוציא טריפה שני פעמים הרי נפסל גם
לדבריו ולהאי איצטרך להעבירו שיהיה רבנים לדבר . ועוד
אחר שהוציא טריפ' מת"פ מאי רבנים לדבר יותר מזה שייך בו .
ותו שארי הרב ציין שם בזה תשו' הר"קו וז"ל אין דבריו
רמוז לח"ט דהתם אהני מה שנכשל כבר לעשות זה רבנים
לדבר כפיצם זאת שהיה ע"פ ע"א וא"כ אי איירי הרב בשני
עדים כלא"ה נפסל . כי ע"כ היה כ"ל דחסר ת"י אחת דבריו
וכן כ"ל מי שראה ששחט והוציא טריפה וכו' והיינו לעד הרואה
דשרי לאכול דלכל העולם אינו נאמן וע"ז סיים שפיר דאם כבר
נכשל רנ"ל לדבר שהעיר אחר אחת ואסור לכל אדם ומעבירי
אותו :

אך את זה ק"ל דבריו הר"קו ומור"ם כמה שהוצרכו
לפסולו בעדו' עד יחיד כיון שכבר נכשל פ"א בדריק'
ואיכא רבנים לדבר בלא"ה כבר נפסל כיון שנכשל בכדריקה
פעם אחרת והרי יצאת טריפה מת"פ ונפסל . ואין לומר שגם
זה היה בעדות ע"א ג"כ דאם כבר השיב על זה למה הוצרך
השואל לשאול פעם אחרת ואין כל חדש . ותו דא"ה הו"ל
שני עדים גמורי דבם לענין ממון הלא אחר הלואה מצטרפין
כח"ט כפ"ז פסקו הטח"מ סי' ל' וא"כ הרי איכא שני עדים
שהוציא טריפה מת"פ ואין זה רבנים לדבר וגם שתלה הרב
אי לירי הוו צייתי כנראה שאינו מעיקר הד"ן . וכ"ת כיון
שכת' שכבר נכשל בדריק' ש"מ דשובג היה ח"ל כבר נתבאר
לעיל דאינו נאמן לומר שוגג הייתי . כי ע"כ יראה מדבריו
דכפ"א אינו נפסל כי אם בשני פעמים וא"כ בחינם תמהו
האחרונים על מור"ם דמדבריו הר"קו מתבאר שגם כפ"א
נפסל דלמ"ט אדרבא מדבריו נראה הפך .

הן אחת שיש לדון מדבריו הר"קו כדבריהם שהרי מת"ט
ואם הוא אותו שוחט וכו' נראה דכל ח"ט עד פה הוא
במונח שאין זה אותו השוחט שכבר נכשל ואי ס"ל דכפ"א
אינו נפסל למה הוצרך לטעם דע"א בהכחשה לאו כלום הוא
וכן כל מה שהנריך לבאר שאינו נאמן כדי להכשירו ת"ל דאף
אם יהיה נאמן אינו נפסל כיון שלא העיר כי אם כפ"א כלכד
כי ע"כ נראה ברור דגם כפ"א נפסל כי ע"כ הדר כי קושטין
בסוף דבריו :

והנ"ל כישו' דבריו דאיינו בטבח דלית ביה ח"מ שכבר
העלה הרשב"א בסי' ק"ך דאי יש לתלות כשובג
אף שאינו נאמן ומעבירי אותו ח"מ בקד"ח שני וכת"ש לעיל
וא"כ ז"ל השוחט זה ג"כ בעת שנכשל בכדריקה והיה כעין
שגגה העבירוהו והחזירוהו אח"כ בקד"ח וע"כ כתב כיון
שכבר נכשל ואיתרע חוקתי עכ"פ דפוסע הוא רבנים לדבר
להאמין לעד ואין לו תקנה דאע"ג דכתב הר"ז כל כ"א סימן
ג"ן דכפיצם שנית עלינו כס' הרשב"א והרא"ט ע"ט הכא
כ"ע

ב"ע מודו בה דרשב"א איירי בשהניח כ' טריפות מתו ולא
מכ כתיבם אלא שלא נודע לכ"ד וכל כה"ג זל דכחד השיב
אבל כשהניח טריפה מתו ונודע לכ"ד והעבירוהו והחזירוהו
בקד"ח אם יבאת טריפ' פ"א מתו כבי האי ודאי אין לו תקנה
כיון שדורש שחור לסורו העד ודברי טעם הם

א"נ

זל שכר נתבאר לעיל בדברינו דלכ"ע בחזיר גם
כפ"א ולית ביה ח"מ אין לו תקנה ולא הכשי' הרשב"א
כיון שטוען שגבג הייתי דלריון הרב ספק וא"כ כנודן
הרזקו שלא טען שגבג הייתי כי אם שהכחישו כיון שאינו נאמן
אין בידו לתלות דשגבג היה כל דאיהו לא טעין. אכן ראיתי
כתשו' בינת ורדים חיד סימן א' שהכריח דברי הרזקו איירי
בטבח דח"מ שהרי כתב בענין הכשרו שלכש שחורים ועשה
התשו' המוטלת עליו ובגנון דברים אלו מורים דאיירי בטבח
דח"מ ע"ש. ולרדיו אין זה כל כך הכרח שכר ביארנו לעיל
דהלבשת שחורים אינו סוג תשו' רשיך לרבר ח"מ כי אם ענין
אחר מעניני התשו' וא"כ שפיר זל דאיירי גם בטב' דלית ביה
ח"מ דתשו' בעי עכ"פ דעכר בלאו דלפני עור וצריך הוא
לתשו' גמורה וזה בכך אם זמן שחורים ואדרכא ממאי דלא
נקט השבת אבידה או יוציא טריפה או לפחות שיאמר התשו'
הנאמרת בו כפ"ב מורה דאיירי בשוחט דלית ביה ח"מ. אך
את זה ק"ק אי איירי דוקא בטבח דלית ביה ח"מ א"כ היה לו
לבאר ומכא ידע שלא נשאל על זה וכדווקא זל דאיירי בטבח
דח"מ אבל נכשל בענין דקרוב להאמינו בענין תשו' הר"א ש'
והרובל כח"ג סי' ט"ז רש"ל כס"ד והר"ח"ש כח"ג סימן זכ
שהבאתי דכריהם לעיל והוא דוחק דכדריקה לא שייך כל
כה"ג ואם באנו לומר דאיירי היכ' שדורש לכ"ד ככירו דשגבג
היה דככה"ג כ"כ דאין מעבירים אותו אינו נכון דא"כ אינו
דגלים לרבר כיון שנתברר שהיה שגבג כי ע"כ דכריהם זל
אצלי. כי ע"כ כ"ל שרעת הרזקו דגם בטבח דלית ביה ח"מ
אע"ג דקול אינו נאמן לומר שגבג הייתי היינו כרי להעבירו
הפני ספק מויד אבל ח"מ בקד"ח סני ליה כל שאינו מויד
כודאי ומ"מ מהני בקד"ח ולמד זה מתשו' הרשב"א סימן ד'
רס"ל דאיירי בסתם טבח. דלית ביה ח"מ כיון שלא פירש
באין טבח קא עסיק ואפ"ה הכשירו בקד"ח כיון דהיה מקום
לתלות בשגבג והו"מ ח"מ ג"כ כס"ד תקנ"ד דאם נראה שהיה
בעין שגבג שיחזירוהו בקד"ח דסתם בכל חין טבח איירי גם
באית ליה ח"מ כיון שלא פי' וכיון שהיה מקו' לתלות בשגבג
הכשירו בקד"ח לכר. וע"כ בגנון הרזקו כיון שנכשל בענין
שהיה לתלות בשגבג הכשירו בקד"ח לכר וע"כ אהני ליה
להאמין העד כנ"ד ול"ק תכל ת"ש.

וי"ד

למור"ם ב"ד סימן קי"ט כד"מ שכתב על תשוכת
הרשב"א הגו' דסי' ד' וזל וכתשו' הרזכש סי' קי"ב
מכר דברים האסורים אין לו תקנה עד שילך למקום שא"מ
וכו' היינו שהוא מוחזק בכך או שכמעטיו חוכיחים שפשה
בחזיר אבל אם הוציא טריפה מתו ואינו מוחזק בכך לא
מחזירוהו ביה כולי האי והכל לפי ראות עיני הדיון וכ"מ
מתשו' הר"א שכלל' סי' כ"ט ע"ש וכה"ג כתב בחפה שם
סעיף ה' ע"ש.

ולכאורה

יש לתמוה מאחר דתשו' הרשב"א דעסיק
בה כתב דאינו נאמן לומר שגבג הייתי אך
כתב דאם יש לתלות בשגבג. וע"ק דבתשו' הרזכש ג"כ הביא
דברי הרשב"א אלו ואין כתב להפך. וכן ק' היכי משמע כן
מתשוכת הר"א ש' ותו דברי הר"א ש' ודברי הרשב"א זל הם
בטבח דלית ביה ח"מ כיון שהוכירו דמהני קד"ח וכטבח
דח"מ אין זם מעלה ומוריד כמו שהכריח הר"א ש' זל בתשוכת
שנו' וסודו בה כל רבני האחרונים זל ואין למד הרב כן לטבח
דלית ביה ח"מ דמתיר טפי. אך אחר הישוב הנכו הוואה

דרך מור"ם כדברי הראשונים אינו כרפת הר"א ש' שרעתו
דתשו' הרשב"א בטבח דח"מ איירי והשאל שאל רבי החזיר
בטבח דחימוד חמון שילך למקום שא"מ וכו' היינו בחזיר ודאי
שנתברר דחזיר היה אבל בחקום שיש לתלות בשגבג וטעין
שגבג הייתי דאף קד"ח אינו צריך ואין להעבירו והשיב דאינו
נאמן לומר שגבג הייתי וא"כ תעבירים אותו דאין לנו ליכנס
בספק איסור אך ח"מ כשקבל ד"ח הורה דסני ליה כל שיש
לתלות בשגבג והו"מ ג"כ ח"מ כס"ד תקנ"ד שאם נראה לכ"ד
שהיה בעין שגבג שיחזירוהו בקד"ח חש"כ אם נראה לכ"ד
כחמל ופושע דלרדכו איירי ג"כ בטבח דח"מ אלא דכל שיש
לתלו' בשגבג אין חזרתו קשה ובקד"ח סני ליה וכן ח"מ הרזכש
כס"ד קי"ב כיון שמעטיו חוכיחים דחזיר היה רינו כדין החמור
וח"מ שם תשו' הרשב"א שאינו נאמן לומר שגבג הייתי היינו
להעבירו שגם הרזכש כ"ד להעבירו הוא שנשאל ולא על
הכשר חזרתו והביא ראיה מתשוכת הר"א ש' דגם הוא בטבח
דח"מ איירי. ומ"ש וזה שלא חשש לכרוק והוציא טריפה מתו
בוג' פצמיה אם עשה בחזיר או שלא חשש לכרוק רשע הוא
כענין ואף אם מקבל וכו' כוונתו דכיון דהוחזק להוציא אף
שאין לנו כירור אם עשה בחזיר או שלא חשש לכרוק רשע
הוא כענין ולא תלינן בשגבג כלל גם כדין חזרתו. וכ"כ מוכרח
דאי ח"מ רשע הוא כתנאי אם היה בחזיר או אינו חושש
לכרוק למה תלה רשעתו למראה עיניו והא ודאי רשע גמור
וכן מה שסיים לא היה לבי נותן לסמוך עליו כאלו אינו אלא
חשש איסור לכר והוא דין פשוט דהחשוד להאכיל איסור אינו
נאמן עוד להאכיל אך לדרכו א"ש דגם מהפך החזיק אותו
לרשע כיון שנכשל פצמיה שלא אבל כפ"א אף שהיו צריכים
לקונסו ולהעבירו מספק ח"מ היו יכולים להחזירו אחר ומן
על ידי אינשים ושיהיה נוסר הרבה וברדי' הצריכי לפי שבגתו
כל שאין לנו כירור דחזיר היה אך כיון שנכשל כ' וג' פצמיה
אין לתלות דשגבג היה וחזיר גמור חשיבין ליה וחזרתו קשה
שילך למקום שא"מ ודרך זה כדברי הרשב"א והר"א ש' זל דרך
ישרה הוא כענין דלמה שפ"ה הרא"ש כדכריה' דסובין שהחמיר
כתשו' הטבח היינו בטבח דח"מ והם המדברים בטבח דלית
ביה ח"מ. ונלכד דאי' ס"ל לחלק הכהי הו"ל לבאר הטעם
שהקלו דיש לחלק בהכי. ועוד דכיון דכסובין כוכר טבח
סתם והיינו בטבח דח"מ א"כ גם טבח שנשאלו הם ככה"ג
הוא דאל"ה הו"ל לבאר כשאלה ותשו' דסי' ד' וסימן תקנ"ד
ועוד שהרי כס"ד תשפ"כ נשאל בטבח שהוציא הסרכות השיב
שאינו נאמן כח"מ כפ"ב ההוא טבחא וכו' ואין לו תקנה עד
שילך למקום שאין מחזיקין וכו' ש"מ דבטבח דח"מ איירי אף
שנשאל בסתם וע"כ החמיר בחזרתו וא"כ איך הקל בהנך
תשו' בסתם דבר זה קשה לשחזר. גם תשוב' הר"א ש' הנו'
נשאל בסתם ופי' הר"א ש' גופיה דאיירי דלית ביה ח"מ ואין
השיב בסתם דאם היה הדבר כן וע"כ נשתנה דינו להקל
מטבח שוכר כסובין לפחות הו"ל למד כשאלה היכי הו"מ
אך למ"ש כדעת הרזקו ומור"ם זל דרקו דכריהם בכל מכל.
וכ"מ מהש"פ כ"ד סי' קי"ט דכסעי' ט"ו הביא דין טבח הנו'
בש"ס שחמור כדניו ואה"כ העתיק תשו' הריב"ש כסעי' ט"ז
ותשו' הרשב"א דסי' ד' כסעי' יז ותשוב' הר"א ש' כסעיף ח"י
פ"ש וכיון דאיירי בטבח החמור מנ"ל להקל בתי שאינו בקי
מתשוכת הר"א ש' והרי הר"א ש' בטבח דלית ביה ח"מ איירי
ואה"כ דבטבח החמור חושש דמשום ח"מ הוא שהכשיר וכעין
זה שח"ו הריב"ל בח"ג סי' ט"ז יע"ש :

וגם ראיתי להרא"ש זל בכלל כ"ח סי' ד' שנשאל בטבח
סתם והשיב להחמיר בטבח דלית ביה ח"מ בסתם
ולדברי הר"א ש' דברי הראשונים הם כדברי נביאות. כי ע"כ
יותר כ"ל נכון כמ"ש כדעת אריק'ו ומור"ם אף שנחשבו כל
רבני

רבני האחרונים אחר דברי הרא"ם ז"ל והלכות ב"ר סימן קי"ט העתיק כדברי מור"ם ג"ס הריק"ט ב"ר סי' קי"ט כתב וכל זה כמויר דוקא אבל אם הדברים נראים שהוא שוגג דיי בתשובת לפי ראות עיני הרב"ן ע"כ נראה דכל שיש לתלות בשוגג בני כתשו"א ע"כ רלע"ל מזה בטבח דח"מ איירי ואין לפרש דמה שהקל הוא כשתכר"ל ב"ר שהיה שוגג אבל מספק דינו כדון החמור דא"כ קשה דיוקא אדיוקא דמדיוק דרש"א שכתב וכן כמויר דוקא נראה דמחמק ג"כ בתשו"א וקד"ח סג"י ליה כי ע"כ ע"כ דמ"ט אם הדברים נראים שהוא שוגג ר"ל שיש לתלות בשוגג ואינו מחומר וזכינו לדין דהריק"ו ומור"ם והלכות הריק"ט ז"ל וכ"כ דעת הש"ע דגם בשוחט דח"מ כל שיש לתלות בשוגג אעפ"י שמעכרין אותו יכולין להחזירו בתשו"א וקד"ח לפי ראות עיני הרב"ן :

שוב זכינו השם ורואה אני דשיטת מור"ם היא שיטת הראב"ד ז"ל שהרי כתב הר"ן ז"ל כח' לסנהדרין לרמ"ה גבי ה"ט בסוגיין החשוד על הטריפות אין לו תקנה עד שיג' וכו' וז"ל איכא למירוק הא מהרי"ן בכבודות כפ' עד כמה שכל החשודים יש להם תקנה כקד"ח בפני כ"ד בין שהיו חשודים לעצמן בין לאחרים וכדאיתא התם בין כך ובין כך מקבלין אותו שנאמר שוכים וכו' ותי' הראב"ד ז"ל בתשו"א שזה המעשה היה בטבח שהאכיל טריפה כמויר ולפיכך חורתו קשה אבל כל אותם החשודים דהתם אינן מוזרין אלא שאינם כחכירים להיות מרקדקין כדברים ואינם מוזרים לא פושעים בחלאת ולפי' כתב שכל הפושעים חורתם קלה בפני ג' ועיין ה"ט לזה הרמב"ן ז"ל והר"ר דוד תלמידו ליישב קושיא הללו וע"כ וכבר עמד על קושיא זו שרובל בח"א סי' ג"ן ע"ש ומ"מ הנה מובאר דעת הרב דכל שאינו מוזר אף בשוחט דח"מ כקד"ח סג"י ליה כדברי מור"ם ואעפ"י שכתב הר"ן עליו ואינו מחומר בהורגותיה דמר יש ליישב דבריו באופן המועיל דכל הנך חשודים שזכרו שם באותו פרק החשוד על הכבוד ועל השכיבית ומעשרות והחשוד על התרומה למכור לשם חולין וחשוד על הטהרות ועל כוליה נראה דסג"י להו בקד"ח דאיתיה בסוף הפרק לא חשיבי מוזרים מהטעם שכתב הרא"ם בתשו"א כלל ד' הנזכר לעיל ז"ל ולא שייך באן להזכיר קבלת חברות כי ענין חברות הוא ענין פרישות דבר שלא היו נוהגין בו רוב העם וכשהיה אחד מן העם מקבל עליו ר"ח היו נוהגים בו והיו סומכים עליו החכמים אבל בענין הטריפות הוא מעיקרו הדת והכל יודעין ונוהגין בו וכו' ע"כ הנה מתבאר שהבין בפשט דלא שייך קד"ח כי אם באיסור שנהגין בו התר רוב עמי הארץ ומינה דכל הנהו שזכרו שם באותו פרק היו נוהגין בו התר רוב העם ובכבודות איתיה להדיא בכבודות דל"ה דכל בהניס נחשדו להטיל מום בכבוד וכן גבי שביעי' איתיה בסנהדרין דכו' דכהניס חשידי אשכיעית ופרש"י ז"ל דחורו בה התר משום דאישתרי תרומה וקדשי קדשים לבכיהו וכו' ע"כ ולדבריו כ"ל דגם בכבודות חורו בו התר דבעל הבית הוא שאסור להטיל מום משא"כ כהן לרדיה אישתרי גס שם בכבודות ד"ל אמרין אבל חממים אומרי' חשוד על השכיבית חשוד על המעשר ואמרי'ן שם כאתרי שם שביעית חמירא לכו ושם במשנה שנינו דחשוד על השביעי' חשוד על הטהרות באופן דכל הכהנים נחשדו בכל הני ומינה כ"ל דכי תנן שם החשוד למכור תרומה לשם חולין דחמתו כהניס הם המוכרי' היינו גמי שנחשדו גם כזה ומורה בה התר דכיון שבא ליד כהן מחובו גמור חשוב והו' חולין ואין דין תרומה כי אם בעודה ביד בע"ה וככל הני בין שרוב העולם היו נוהגין בו התר לא חשיבי מוזרים וכת"ש הרשב"א סי' ת"ל דמי שהוא חשוד לעכירה דלא חשמה להו לאינשי שהוא אסור כשר הוא לכל :

ופסקו מור"ם ז"ל כד' סי' קי"ט וע"ש בהרב פרי חדש סי' ק"ח והר"ש כסי' ט"ז העלה בפשט דכדבר דרוב העולם טועין בו לא חשיבי מוזרי כי אם שוגג דליביה אנסיה ע"ש ואל זה כיוון הראב"ד כמ"ט דהתם אינם מוזרים אלא שאינן כחכרים להיות מרקדקים בדבר והיינו שהם כחוקת רוב עמי הארץ דאף שצושים כמויר כיון שנעשית להם בהתר כיון דטעו בו דכיון ואינן חוששין לחכמים דאיננהו סכרי דהם טועים כדבר זה דהן רבים עתה עם הארץ המתירי' משא"כ בההוא טבחא דלא נחשדו כלל א"כ העוב' כו' כמויר גמור הו' וע"כ חמירי בתשובתו :

ובין האמור כזה הרי כתבואר שגם דעת הרא"ם בן לחלק בין שוגג למוזר אלא דהנך דכבודות דפ' עד כמה נזלם פושעים חשיבי ולא מוזרים כיון שטועים בדבר החול רוב עמי הארץ וכ"כ דעת הרמב"ם ז"ל דכפ' הל' משכב וחושב אחר שהאריך לבאר דיני עמי הארץ שחשודים על הטריפות ואם קבלו דברי חברו מקבלין אותם והו' כאמנים וכהו' כתב ז"ל חבר שנחשד על הטריפות הרי זה אינו נאטף לעולם עד שירדע שחור בתשו"א גמורה וכתב הכ"מ שם שלמד דין זה מדין טבח שיצאת טריפה מת"י ע"ש הרי דאף בע"ה החשודים סג"י להו בקד"ח כחכר כעיי' תשו"א חמורה כדון הטבח והטעם מובאר דהחכר כיון שאינו טועה וכבר ידע שאסור הו' מוזר גמור ומדבריו דנקיט לה בחכר נראה דאי היה חשוד מעיקרו והוכשר כקד"ח ונחשד פעם שנית בגי' ליה כקד"ח דאכתי ז"ל שוגג היה דליביה אנסיה הויה עושה מעיקרו כדון כמנה' העם להקל ותוהא על קד"ח וא"כ אכתי פושע חשיבי ולא מוזר וזאת בחכר שכבר ידע הדין על כוריו ושהעולם טועים בו אם נחשד א"כ רינו חמור דמוזר הו' ומזר אחר נראה בן מרביו שלא הזכיר קד"ח כי אם בע"ה גס כפ"ב מהל' מעשר הו' פסק חתני' דחשוד למכור תרומה לשם חולין וכו' ונקיט לה בע"ה שנהגין בדבר התר שלא מן הדין ש"מ דמתני' בדבר שנהגין בו התר רוב עמי הארץ קא עסיק וע"כ מהני בהו קד"ח וכמ"ט :

אך את זה ק"ל בדברי הראב"ד ז"ל אלו מה"ט הראב"ד גופיה בספר איסור תשבו הכי' דבריו הרא"ם כח"כ סי' כ"ד וז"ל המכקד בשר ונמצא אחריו חלב או גיר הנשה אין עליו תורת חשוד כמויר אלא תו' פושע והפושעים אינם כמוירי' ואף תורתו קלה מן החשודי' כי החשודים על הכבודות ושביעית וטריפות תורתן קשה כדאיתא בסנהדרין מפני שהם מוזרים אבל החשוד בפשיעה תו' קלה ובקד"ח בפני ג' סג"י ליה וכו' ע"ש וק"ט שמדבריו שהביא הר"ן מובאר דפשיט ליה דחשוד על הכבודות ושביעית שנשנו בפ' עד כמה אינן מוזרים לא פושעים ובקד"ח סג"י להו ומתעטס שביארנו והו' כוכר דעיקר קושיית הראב"ד היה מכל הנך חשודים שנשנו שם ובסוף הפרק הביאו שם ענין קד"ח ש"מ דכלל הנך חשודי' סג"י להו בקד"ח אע"ב דאית בהו ח"מ ועלה משני דאינן מוזרים אלא פושעים ואילו הכא כתב בפשט דחשוד על הכבודות ושביעית וכו' מוזרים חשיבי ותורתן קשה כדון הטבח וה"ן כסת"ר מחמתו :

והיה נ"ל לישב דמ"ל דגם כמקד' אש ידענו דמוזר הוא תו' קשה כדון הטבח לא דמון הסתם שראינו שצא מירו חלב שנמצא אחריו וש מקום לתלות בשוגג כגון שלא ראהו או שלא ידע שזה אסור וכל כה"ג ובודאי שגם המכקד טעין הכי ששוגג היה לפי עיניו ואין לנו כירור גמור שמוזר היה ככה"ג פושע חשיבי עכ"פ דהו"ל למירוק ומעכרין אותו אך בענין חורתו ותורתו קלה וכן הדין בטבח שלא נתברר לנו דמוזר גמור היה ויש לתלות בשוגג כמו שטועין הטבח פושע הו' ותורתו קלה וסג"י ליה בקד"ח וכו' החמירו

החמירו בחורת הטבח היינו כידוע לכ"ר או תוך חניניו
 כעין תשו' הרלב"ש דחזיר גמור היה וכן הרין במתקד אם ניכר
 לכ"ר דחזיר הוא כגון שהוא כקי והניח חלב יותר מכרי
 שהדעת טובה בו וכדבר המצוי לראות שראוי תורתו קשה
 כדן הטבח . ומינה לכל החסדים שגזרו כפ' עד כמה אם
 נתברר לנו שהם חזירי' כגון שנחמד החכר שכבר ידע באמת
 שאסור ואף בעם הארץ אם גילה דעתו זיודע שאסור ועובר
 עליו בכי הא וראוי לא סגי להו בקר"ח כי אם תורתן קשה
 כדן הטבח וכבר ביאר כדבריו דחשודים בככורות ושביעית
 וטריפות מפני שהם חזירים תורתן קשה ומינה דאם יש לתלות
 גם באלו שהם שוגגים פושעים חשיב ותורתן קלה ובקר"ח
 סגי ליה .

אלא

ראיתי ק"ל כדבריו אלו שכתב דהחשודים על
 הככורות ועל השביעית וטריפות תורתן קשה
 כראיתא בסנהדרין וכו' ואנכי הרואה לא נזכר שם מי שתורתו
 קשה כי אם כחשוד על הטריפות שהזכירו שילך למקום שא"ת
 ולהכשת חשודים וחזרת אביה ואיך הביא ראה מחשוד על
 הככורות ושביעית דליתניהו שם ולא בשום מקום כדבריו דתו'
 קשה וע"ק שהרי שם בפ"ב באותו דף הזכירו חזרת סומרי
 שביעית וחזרתן קלה מדן. הטבח ומתקב"ע שביעית ונותן
 ממה שנהנה בשביעית לעניים סגי ליה ואין צורך שילך למקום
 שא"ת וחזרת אביה וכן במלוא בריבית ומפריחי יוניט ע"ש
 וכדברי הרמב"ם ז"ל בפ"ב מה' עדות ע"ש ואיך כתב דחשוד
 על השביעית תו' קשה כחשוד על הטריפות .

הן

אמת שצ"ק דברי הר"ן אלו צריכים יסוד דאיתא ק"ל
 מדן הטבח לכד והרי הו"ל לאקושיי מכל הכי שגזרו
 שם מלוא בריבית ומפריחי יוניט וכו' דכל אלו החמירו בתשו'
 כת"ש שם כברייתא ולא סגי להו בקר"ח . וכ"ת דאח"כ
 דבכולהו ק"ל הכי וכי קיט קושיתו מדן חשוד על הטריפות
 היינו מפני שזכר שם קודם וכי הדר פריק לה דיש לחלק בין
 שירוב לנו דחזיר גמור היה לפושע מינה נמי ל"ק מכל הנך
 דהנך שהחמירו קצת בענין תשובתם דלא תיטבי להו בקר"ח
 לכד היינו כשידוע לנו שהם חזירים גמורים וכי סגי להו
 בקר"ח היינו במקום שיש לתלות בהם כשגגה . זה אינו
 דתייבא לתו' הראב"ד אבל לתו' הרמב"ן ז"ל דבטבח החמירו
 מפני שהיה תמונה לרבים וכן לתי' לתמירו הר"ר רוד דבטבח
 החמירו כיון שהעבירוהו מאומנותו חששו ערומי קמערס
 כדי שיחזירוהו למינוי ע"ש באורך . ולדבריהם אכתי קשה
 מהלוא בריבית ומכירהם שהחמירו גם בהם קצת ולא סגי
 להו בקר"ח ולא שייכי הנהו תירוצי כו' ע"כ דל"ק להו כי
 אם מדן טבח וקשה כקושיין דגם מכל הנך שהחמירו בתשו'
 הוו חזי לאקושיי .

והנ"ל

בביאור דבריהם דהם ל"ק להו ממה שהחמירו
 בכל הני גבי פיסול עדות כהכשרם ש"ל דלגבי
 פאמנות באיסור דקיל מעדות דעד א' ואפילו פסול האתינה
 התורה משא"כ בפיסול עדות שהזריכה התורה שני עדים
 להוציא ממון וגם ראינו דבפיסול עדות החמיר הכתוב כחשש
 דח"מ שלא יעיד שקר כמו דקיל דחמיר דממון ככל גוויי נפסל
 וא"כ לק"מ מכל הנך שהחמירו דרשעים דחמיר ניניהו שהקפיד
 בהם הכתוב שיפסלו עדותם וע"כ החמירו רז"ל כהכשרם שלא
 להוציא ממון על פיהם כי אם בתשו' חמורה והעמד ממון על
 חוקתו אבל לגבי פאמנות באיסורין דקיל אה"כ דבגני להו
 בקר"ח כמו שזכרנו ג"כ כמה פסולי עדות שנאמני' הם לגבי
 איסור שלא חששו באיסור כי אם כחשוד על הדבר לכד כידוע
 וא"כ התם בככורות שאמרו דסגי להו בקר"ח היינו לגבי
 איסור שאכלנו מידם ושקננו מהם כשאר הכשרים והכשר עדות
 לא נזכר שם כלל וא"כ י"ל דלגבי עדו' ממון אה"כ דפסלי' עד

שיעשו התשו' הנו' כפ' זה כורך דגבי ממון החמירו ותו' ל"ק
 מח"ש הם הנך סוגיא אהרדי . והם ז"ל לא הוקשה להם כי אם
 מדן חשוד על הטריפות שנתבאר חתך סוגיא דפ"ב שגם
 לחזור לאומנותו אינו כשר כי אם בתשו' חמורה שילך למקום
 שא"ת שהרי מח"ש רסכר ר"כ לאכשורי כרבי חזייה וטופריה
 ואמרו דאין לו תקנה וכו' היינו להחזירו לאומנותו שכן נראה
 חפוט הסוגיא וכ"כ מפריש ז"ל וכן פסקו כל הפוסקי' ז"ל דבעי
 תשובה חמורה כדי שיחזירוהו לאומנותו . ועל זה ק"ל שפיר
 דחזרתו לאומנותו אינו אלא נאמנות באיסור וכיון שהכשירו
 כפ' עד כמה ככל החסודים דחכשייבין להו בקר"ח והיינו
 לאכול מידם ככל ישראל הכשרים דאל"ה היה הועילו בתקנת'
 ובקר"ח כיון שאינם נאמנים כמה שנחשדו ועל זה תו' למר
 כראית ליה ולמר כראית ליה . זה י"ל נכון וקיים בכונת
 דכריהם ז"ל .

ובג"מ

קשה כקושין כדברי הראב"ד אלו שהביא הרא"ם
 שכתב דחשודים על הככורות ושביעית וטריפות
 תורתן קשה כראיתא בסנהדרין . וכרוחק ז"ל ריקליין מחשוד
 על הטריפות דתורתו קשה מפני שחזיר הוא לפי דרכו דמינה
 נמי כ"מ לחשודים על הככורות ועל השביעית אם הם חזירים
 ככירור דתורתן קשה . וכבר ראיתי דברי הראב"ד אלו
 שהביאם בקינור הר"ן ז"ל בפרק גיד הנסה וכתו' שם כפתם
 שהחשודים חזרתם קשה כראית' בסנהדרין מפני שהם חזירים
 ועש' ולא הזכיר בלשונם חשוד על הככורות ושביעית ולשונו
 יותר ככון בעיני :

ואיך

שיהיה למאי דאתאן עלה חכואר הוא חזרנו
 הראב"ד שחלק דכי בעינין תשוב' חמורה היינו
 כשירוב דממו' הוציא טריפה חתי' משא"כ כפתם שיש לתלות
 כשגגה אף דפושע היו ומעבידין ליה מ"מ בחזרתו סגי ליה
 בקר"ח לכד וזהו שכתב במתקד דאין תורת חשוד עליו כחזיר
 דכיון שנמצא אחריו חלב והם לא היו שם בעת הניקור לידע
 אם היה חזיר או שוגג וכל שיש לתלו' כשוגג סגי ליה בקר"ח:
ואת זה תמהני להרא"ם ז"ל בתשו' הנזכר שעל דברי
 הראב"ד אלו בנה יתר במקום נאמן שיש לחלק בין
 טבח דח"מ דבעי תשו' חמורה לטבח דאין בו ח"מ דסגי ליה
 בקר"ח והאריך על זה ועש' :

ואחרי

הקמילה אין דבריו נראים בעיני דלדבריו אם
 עיקר חילוקו של הראב"ד ז"ל היה בין היבא
 דשייך ביה ח"מ ללא שייך ביה א"כ היה לו לכאר והעיק' חסר
 בדבריו . וארכ"ה שחכואר כדבריו הוא שחלק בין שוגג
 לחזיר וזה אם לא היה תבואר דעת הראב"ד ממקום אחר
 כ"ו עכשיו שכבר תבואר כדברי הראב"ד שהביא הר"ן כחז'
 שדעתו דיש לחלק בין היבא שיש לתלות לשוגג להיבא שירוב
 דחזיר הוא כוראי ואין כדבר זה שפ"ק . וכן מתבאר ג"כ
 מדברי הראב"ד כס' איסור חשהו הביאו הרא"ם שם כסמון
 הנו' ז"ל שאלו הכורקים המאכלים והירקות שנמצא אחריהן
 תולעת אין דינם כחשודי' וחזרתם קלה ואומר חני שאין רוחין
 אותם עד שנמצא אחריהם ג' פעמים כי לא הוחזקו בפושעים
 דפעם או פעמים אינן אלא אונס שכל הדברים נידונים כפי
 מה שהן כפי כוונת האכסים ולפי אונסם ופשעיותם דמתקד
 שנחז' אחריו חלב כורקילאותו ואם טוען שוגג הייתי מעבידין
 אותו שהטבח בחוקת פושע הוא אבל אינם חשוכים כחזירי'
 ואם סוחר על דעתו להתי' וכבר התרו בו חזיריו נראה שהוא
 חן החשודים ומחמירין עליו יותר ע"כ ת"ד . וכיאר דבריו
 יותר כ"ל כת"ש הפר"ח כס' קיט שהקל בכורקים הידקות
 שאין הכדיקה במקום ידוע וגם שדבר זה תלוי במראה עיניו
 ובחמנו נמצא ג"כ שאחר שנבדק יפה יפה ולא נמצא וכו'
 דשהו טוב רואי ומקרו ומוצא בהם תולעת וא"כ התרשלות
 ככדיקתם

בכדיקתם קרוב לאונם וע"כ הנרוך ב' פעמים למכירה ואח"כ
 דיכו במנקר ראי טעין שונג הייתי אינו חשוב הויר לא פושט
 משא"כ אם כבר התרו בו דמויר חשוב ותורתן קשה ומדבריו
 אלנו מתבאר הפך טענת הרא"ם ד"ל דמנקר לית ביה ח"ת
 והיכא דלית ביה ח"ת גם בחזיר גמור סגי ליה בקד"ח ואילו
 מדבריו אלנו נראה דאי ירעינן דחזיר גמור הוא אין לו תקנה
 בקד"ח כי אם בתשובה הנו' בפ' זב וזה מסכים למ"ש דאין
 חילוק בין טבח למנקר דבכולם אי יש לתלות בשונג וטעין
 הכי סגי ליה בקד"ח משא"כ כשינוכר לב"ד דחזירי' הם בעינן
 כהו תשו' חמורה שילך למקום שא"מ וכו' ודברי הרא"ם ז"ל
 בזה אחרי המ"ר תמוהים הם בעיני. גם ראיתי לו שדבריה
 בן כדברי הרמב"ם דגבי מנקר לא הוכיח כי אם שמעבירים
 אותו ולא דבר בעינן חזרתו כי אם טבח שמתא' אחריו
 טריפה הנרוך. תשובה חמורה מה שלא כ"כ במנקר שמתא'
 אחריו חלב והיינו דמנקר דלית ביה ח"ת אינן חשובים
 מזידים ע"ש. ואחרי המ"ר ל"ה דגם לדבריו אחתי תיקשי
 דאתאי לא הוכיח במנקר חזרתו דלדבריו סגי ליה בקד"ח
 ואשמועינן טובא וכיון שלא הוכיח דין חזרתו כלל א"כ היכי
 חגי יליף שכיוון לדעתו ואין זה כי אם דברי' שכלב וגם עיקר
 דיוקן ליתיה כלל שהרי יודע שדרך הרמב"ם ז"ל להעתיק מה
 שנמצא בש"ס ולכן קרא. חיבורו משנה תורה וא"כ במנקר
 שלא נזכר בש"ס כי אם להעבירו ולא כאמר דין חזרתו גם
 הוא לא הוכיחו משא"כ בטבח שיצאת טריפה ותהי' שאמר
 בש"ס דמגדן ומעבירים אותו וביד דין חזרתו על כן כתב
 הר"מ בן בחיבורו ולדבריו טפי הו"ל להכריח מעיקר הסוגיא
 שלא נזכר דין חזרתו במנקר. והא ל"ק כיון שכבר הוכיחו
 בטבח שהוציא טריפה ואררבה מינה יש לשמוע שגם במנקר
 בעינן תשו' חמורה אם לא שכאמר שאין חזרתו בטבח כי אם
 כחשודים שזכרו בפ' עד כמה דסגי להו בקד"ח. ומ"ה ליכא
 לא שיעתא ולא תיובתיה והראב"ד ז"ל כהירו דעינין שכתב
 ריש לחלק בין שונג למזיד מינה נמי למנקר. באופן דלה"ש
 החכם עיניו יחוו דכל מה שהאריך הרא"ם להכריח מדברי
 הראב"ד ז"ל והרמב"ם ז"ל והרא"ם ז"ל שיש לחל' בין טבח דח"ת
 לטבח דלית ביה ח"ת אינו מוכרח כלל. ויותר כ"ל שיטת
 חז"רם אף שלא נזכרה בבית המדרש של רבני האחרונים ז"ל
 כיון שהראב"ד כ"כ להרי"ז וכ"כ דעת הר"מ והראב"ד והרא"ם
 והר"ק והש"ע וכמ"ש לעיל באורך.

והנה

אחת שבשיט' הראב"ד הלנו לחלק עליו הרמב"ן
 ז"ל והעלה דגם בחזיר כי לא סגי בקד"ח היינו
 בטבח הממונה לרכוס דרכוס סומכים עליו החמירו עליו
 וחששו שהיה מערים. וגם הר"ר דוד תלמידו ז"ל בשיטתו קאי
 אלא שהוכיף טעם דמה שחששו בטבח טעם אחר יש בו לפי
 שהעבירוהו ומיננו חששו דקמערי' כדי שיחזירוהו לאומותו
 משא"כ קד"ח רכל החשודים הבאים מעצמן ע"ש בחידושי
 הר"ן הנו'. וכ"כ דעת הר"ן שהרי תמה לשיטת הראב"ד
 והביא אחריו דברי הרמב"ן ותלמידו ש"ת דכוותיהוה ס"ל :
וי"ט לחקור בדעת' אי גם בשום לתלות בשונג מחמירין
 דבעינן בטבח תשו' חמורה כיון דלדידהו אין ישוב
 אסוניאות ככך כדברי הראב"ד א"ד דכהא יורו ליה מסכרה
 דכל שיש לתלות בשונג אין מחמירין עליו. וזו זה כ"ל עיקר
 שהרי בפ' גיד הנשה הביא הר"ן בבי טבח שנמצא אחריו חלב
 דברי הראב"ד דכל שיש לתלות בשונג לא מחמירין ביה וסגי
 ליה בקד"ח ש"מ דמוורו ליה כזו זה. ונמצא שדינו של הראב"ד
 שחילק בטבח בין יש לתלות בשונג לחזיר גמור כ"ע חזרו ליה.
 וכי בלגי אינו חלף בטבח שאינו אחוץ שיצאת טריפה ותהי'
 כחזיר להראב"ד בעינן נתישו' חמורה ולהרמב"ן ותלמידו
 והר"ן סגי ליה בקד"ח וכן כאשר החשודי' אעפי' שהם אומכים

שנחשדו על איסור דבר שטעו בו העולם להראב"ד סגי להו
 כקד"ח כל שאינם מזידים גמורים ולהרמב"ן והר"ן בעינן
 תשו' חמורה :

אך

את זה יש לחקור לשיטתם אי יש לחלק דבטבח דלית
 ביה ח"ת אף בחזיר גמור ואומן ממונה לרכוס אי
 סגי להו בקד"ח או לא. שכל מה שהכריח הרא"ם בתשובה
 הנו' מדברי הראשונים להקל בטבח כזה למ"ש כחיזור דרכוס
 אין ראיה כלל מדבריהם להקל. ואדרבה מדברי הראב"ד
 שהחמיר במנקר היכא שהוא מזיד וכבר העל' הרא"ם דמנקר
 לית ביה ח"ת דהחלב שזה יותר וההכשר וש"מ דבטבח כזה
 מחמירין ביה וכן לטעם הרמב"ן דבממונה לרכוס דרכוס
 סומכין עליו החמירו א"כ אין לחלק בין טבח דח"ת לטבח
 דלית ביה ח"ת וכ"ש לטע' הר"ר דוד תלמידו דכיון שהעבירוהו
 מחמירין חששו דמערים כדי שיחזירוהו א"כ כל שנטול שגר
 שייך לחוש ולהחמיר עליו. כי ע"כ לדבריו כולם יראה שגם
 בטבח דלית ביה ח"ת כל שירוע דמויר היה בעינן ביה תשו'
 חמורה. וגם דעת התוס' שכתב רבינו ירוחם כשם הביא
 דבריו הנו' בח"מ סי' ל"ד דרוקא החמירו בטבח שילך למקום
 שאמר וכו' דחששו שמא יערים כדי שיחזירוהו למינויו ע"ש
 הן הם כדברי הרב דוד תלמידו של הרמב"ן שהביא הר"ן בה"ט
 וכבר הבי' ז"ל שם למד מדבריהם כן דאף בטבח דלית ביה
 ח"ת בעינן תשובה חמורה. ומיהו למ"ש לעיל לדרך הרא"ם
 כפירוש תשו' הרשב"א והרא"ם שדבריהם בטבח דלית ביה
 ח"ת דמדבריהם יש להוכיח דכל שברור היה הדבר דמויר הוא
 גם דלכיה ח"ת בעינן תשובה חמורה כמ"ש על זה לעיל
 הפך דברי הרא"ם והר"ב. א"כ נמצא דאין חילוק בזה בין
 השיטות דלכ"ע גם בטבח דלית ביה ח"ת אם היה מזיד
 מחמירין בתשו' ואי יש לתלות בשונג לדברי כולם סגי ליה
 בקד"ח. גם ראיתי בהגהת אשירי בפרק גיד הנשה שכתב
 האור זרוע בשם ראב"ה ז"ל במנק' שנמצא אחריו חלב מעבירי'
 אותו חודש ימים ומחזירין אותו בקבלת ר"ח אבל מוכר חלבים
 בחוקת שומן או טריפה בחוקת כשיר' בעינן תשובה החמורה
 דפ"כ יפ"ש. הנה מבואר דקאי בשיטת הראב"ד לחלק בין
 יש לתלות בשונג לחזיר גמור וגם רש"י בפרק ג"ה סיחון יו'
 הסכים לדברי ראב"ה. וכן פסק מור"ם ב"ד סי' ס"ד עניף
 כ"א ע"ש. וכ"כ דעת הכ"ז שם כפי' ס"ד שהביא בסתם דברי
 ראב"ה אליו ש"ת דס" כוותיה. וכ"כ דעת האגודה בפ"ג ה'
 הביאו הכ"ח שם כפי' ס"ד וז"ל אין תקנה להחזירו למנקר אם
 יראו התענה ומצטער עד שילך למקום שאין מזכירים וכו'
 כראיתא בפ"ג וכו' הר"מ מזיד או שונג חממת שאינו יודע
 אבל אם ידע ושגג יקבל תשו' ולא יעבירוהו עכ"ל :

וראיתי

להרכיב גינת ורדים חזר כלל א' סי' א' שתנוס
 עליו דכיון דאין במנקר ח"ת הגם שיחשבו
 לחזיר חכ"ל להחמיר. גם ת"ש להחמיר בשגג חממת שלא
 ידע אינו מחזור מח"ש הרא"ם ז"ל כלל ד' סי' כ"ט להקל בעי
 שאינו בקי דילמד ויתחכם וע"ש בסיומן כ' ת"ש ליישב דבריו
 הרב חטה יוסף. ולרדיו דקרו דבריו ול"ק חכל ת"ש עליו
 שכונת הרב רמ"ש בטבח שנמצא אחריו חלב דמעבירי' אותו
 ולא נזכר בסוגיא דין חזרתו כלל ע"ז כתב דסובין יבויב
 כשתי דרדים או בחזיר והיינו דמעבירין ליה ותשו' חמורה
 או בשגג שלא ידע דעכ"פ מעבירין ליה שילמד ויתחכם
 ויחזירוהו אח"כ בקד"ח כדן הקל אבל שגג יודע אין להעבירו
 וכל דבריו מוסכמים דבשגג ולא ידע גם הרא"ם חמורה
 דמעבירין ליה דאין למכות שאינו יודע וכת"ש הראב"א בת'
 ומצולם לא עלה על דעתו דלכ"ע בשגג ולא ידע תשובה
 חמורה דת"ש כריש דבריו דאין להחזירו כי אם בתשו' חמורה
 אינו חלף לזר דמפרש הסוגיא דאירי בחזיר משא"כ כי
 מוקמינן

י"ד סי' קנ"ב קנ"ג להל' מאבלי גויים סי' קי"ט

חוקמיון לה כשונג מהי תיתי ואין בידו עון ואין צד לטעות כוח ולא לפרשו לרוב פשיטותו וכירע ושגג ראין חצבירין זה מושבם מן הכל דהרי כתבו כולם דאינו נאחזן לומר שונג הייתי ש"מ דאי ירעני דשונג היה אין להעבירו ודברי האגור סן הם בשירוב לב"ד דתויד הוא או שונג מחמת שאינו יודע או ידע ושגג ואה"כ דכסתם צ"ס הרב חזקה דאינו נאחזן ומעבירים אותו לא דקדק"ח סני ליה . ומ"מ למדנו מדרכיו דקאי כשיטת הראב"ד ז"ל :

כ"י מן הכאר מינח נוחא לי כמה שיש לרקדק כהנך סוגי דכפ"וה כורר נקיש ההוא טכחא דנפיק טריפ' תתתי יריה דלשון וה השמע שאלו שהכשיר הטריפה כעורה תחת ידו ואילו כפ"ג ניר הנשה נקטו טכח שנמצא אחריו חלב דלשון זה יורה שלא ראו החלב כהשר בעת הניקור כי אם אח"כ שיבא חמ"ו ונריך ישוב למה שינו את דכריהם ולא נקטו כשני המקורות בענין אחר . אך למ"ש דכריהם כראי חונק דכפ"ב שהחמירו כתשו"ס זה אינו כי אם כשנתודע הרכר דמויד גמור היה וא"כ לא ינוייר כי אם שראוהו בעת הכדיקה בלילה ענין הכשיר בין שונג למויד משא"כ אם נמצא אח"כ דאיכ' למיתלי דשונג היה ויכול לפטור את עצמו דשונג היה בכמה עניינים אבל כפ"ג ניר הנשה שלא נזכר שם כדן חזרתו אי יש להחמיר כתשו"ס לא נקטו דאף שנמצא אחריו חלב שלא ראו הם בעת הניקור וא"כ שייך שגיר למיתלי בשונג דאפ"ה מעביריאל ותו ואינו נאחזן לומר שונג הייתי ולריכותא נקטו הכי . ואף גם זאת אישרק לן כמה שיש לרקדק עוד כסוגיין דפ"ב דתחילה נקטו ההוא טכחא דנפק טריפת והינינו טריפה חרא כדיוק סכ"ח בח"מ סימן ל"ד ואילו אח"כ נקיש רב אירי החסוד על הטריפות דלפחו מעיטו רכוס שנים והו"ל למינקט הכל כשפה אחת . אך למ"ש אתי שפיר דתחילה שהיה המעשה כמויד גמור א"כ כטריפה חרא נותנין עליו חומרי טכח וע"כ נקטו טריפת חרא משונג ורב אירי נקיש לריכותא דאף אי שייך למיתלי בשונג כל שהחוק בכך שהנפיל חמ"ו טריפה ב' וב' פעמים דינו כמויד גמור וע"כ נקיש חסוד על הטריפות דכיון דהחוק לכך ככ"ב בענין כיה תשו"ס חמורה כתשו"ס הרשב"א והרא"ש והר"ן ז"ל ובמ"ש מור"ם בחפ"ה ביד סי' קי"ט שהכאתי דכריהם לעיל וכל דכריהם כאו כדיוק :

וממה שנתבאר ג"כ יש ליישב מ"ש הרובל ז"ל בח"ב סי' ט"ז כתשו"ס הרשב"א סי' ק' דכי מהני קד"ח היינו שראינוהו דואב ותתאנח על מה שאודע לו ולא כדי שיחזירוהו לאותנותו ונריך לחוש בכך הדכה והכל לפי מה שהוא ארם ואילו כסוגיין דפ"ג ז"ב שהקשה ודילמא ערומי קתערים אין חלוקים לפי מה שהוא ארם ע"ש ת"ש וכתשוב' שרומט חזר סי' ט"ו :

ולמה שנתבאר הא ל"ק דכסוגיין דכמויד גמור איירי דכריהם הראב"ד מה מקום לחלק דהכל לפי מה שהוא ארם שכבר נכדק ונמצא עניט של הי רגלים כיון שרצה להאכיל איסור לרכים כמויד משא"כ כתשו"ס הרשב"א דאיירי היבא שלא נתברר דמויד גמור ואיכא למיתלי בשונג אלא דאינו נאחזן ומעביריין ליה אלא דהספק סני ליה בקד"ח ולא כפי תשוב' חמורה ע"כ הנריך שלא יהיה ניכר כתשו"ס דערומי קתערייכוין שלא יהיה ארם שאינו מוחזק לארם כשר דככה"ג היישיין כיה וכענין חספק ג"כ תשובה חמורה :

הכלר העולה דלמה שנתבאר גמלא עיקר כשיטת הראב"ד ושיעתי' שגם בטכח דח"ח כל שטוען דשונג היה ויש לתלות כהכי לא בעי תשובה חמורה דאעפ"י דאינו נאחזן ומעבירים אותו מ"מ סני ליה בקד"ח וזלת אם יבא טריפה חמ"ו וב' פעמים שאז גם אם ככולם יש לתלות דשונג סיה מויד גמור חשיב וכענין כיה תשו"ס חמורה . ואף

שחרא"ם ז"ל ונחשבו אחריו כל רבני האחרונים ז"ל דחולקי' על זה וס"ל דגם כיש לתלות בשונג כל דהוי טכח דח"ח גם כפעם ראשונה בענין כיה תשו"ס חמורה ותורה דלהון היא . ת"מ ל"ל דכשע"י הרחק שאין נמצא שם שוחט אחר או שנמצא ואינו בקי כל כך יש לסמוך על דברי הראב"ד וככ"ל דעת רוב הראשונים ז"ל הפך מה שהבין הרא"ם ורבני האחרונים וכמו שנתבאר . וגם ראיתי להתשב"ח ז"ל ח"ג סי' עק"כ שספק דכמויד בעי תשו"ס חמורה וכשונג סני בקד"ח . סוכ הניעו לירי שו"ת יכון וכועז הנדפס חחדש ושם בח"א סי' ה' העלה דכמויד בעי תשובה חמורה וכשונג סני בקד"ח ושם כתב דכאיכ"ח תלין דמויד הוא אבל באין בו ח"מ תלין בשונג וסני בקד"ח . והבין דתשובת הרשב"א שכתב דאינו נאחזן לומר שונג הייתי דהיינו בטכח דח"ח ע"ס . וגם מתבאר דכל דירעין דהוי כמויד אף בליכא ח"מ בענין תשו"ס חמורה וכן באיכא ח"מ אי ירעין כודאי . דשונג היה סני בקד"ח ומ"מ מהני דכסתם תלין דמויד היה יעש . וזה הסכים לכל מ"ש . אך שמדכריו מוכח דכאיכא ח"מ אינו נאחזן לומר שונג הייתי וכפי תשו"ס חמורה והבין כתשו"ס הרשב"א דאיירי בטכח דאית כיה ח"מ . ולדבריו ק"ט שהרי כתשו"ס וזו התיר הרשב"א בקד"ח כלי ערמה הפך חאי דחסיק הרב דעכ"פ בעי תשו"ס חמורה וז"ע גם ראיתי בס' אהלי יעקב למהר"ק ז"ל שדפס מקדוב בסו"ד שהע"ל בטכח דח"ח כל שאינו ברור דכמויד עשה ויש לתלות בשונג דחזירין אותו בקד"ח ע"ש וראה שהבין דתשובת הרשב"א איירי בטכח דח"מ דאעפ"י שאינו נאחזן לומר שונג הייתי מ"מ בקד"ח סני כל דלא הוי מויד ודאי כמ"ש לעיל בדעת חור"ם ושאר פוסקי' . א"כ לי בדבריו שהביא דברי הרא"ם ותשובת הרשב"א וכתב ומי יפתור מה שבררו הם ע"ש ואילו מ"ש אחר זה דכטכ"ח דח"מ סני בקד"ח כל זה הפך דברי הרא"ם בתשובה שם ואיך כתב כסתם הפך דכריהם ולא חלי ולא חרגיש וז"ע . וגם בטכח שאין בו ח"מ כל דהוי מויד שאין לתלות בשונג אין ספק דכענין כיה תשו"ס חמורה כדעת הראב"ד ז"ל ורוב רבני האחרונים ודלא כרא"ם והרובל שכתבו דסני בקד"ח וכת"ש . וגם כבר נתבאר דכי בענין תשו"ס חמורה בטכח דח"ח או כמויד ודאי גם אי ליכא ח"מ הי"ד כשינאת טריפה חמ"ו ודאית אבל כספק טריפה ויש לתלות בשונג ומחזירין אותו בקד"ח לדעת כל הפוסקי' וגם כמויד ודאי יש להקל בטכח דלא שייך כיה ח"מ דכני ליה בקד"ח . אבל בטכח דאית כיה ח"מ אין גמלא להקל בל"ל ולקמן יתבאר דפ"ד כספק טריפה דספק טריפה קיל טפי דכחוקת הטר קיימא כל שנשחטה ומד"ת כל ספק אוקי אחוקתיה אבל אם יבאת חירו ספק נכילה חשיב ככיל' ודאית דכחוקת איסור הוה קאי ואוקי אחוקתיה וכי מחזיריין ליה כקד"ח הי"ד כשעשה תשובה כלי ערמה ונתברר לנו שעשה תשו"ס חמורה אבל בלא"ה אין מחזירין אותו דחיישיין להערת' כמ"ש הרשב"א ומהר"ט והפ"ח וכתשו"ס בני אברהם החמירו לפי מה שהבינו דכריהם הרשב"א דכענין שראינוהו דואב וזתאנח קודם שהעבירוהו ולירי אינו מוכרח ויש להקל כשעת הרחק או באינו נמצא אומן מוחא וזקי כחווה . ומ"מ החיוב מוטל על הדיון לחקור ולדרוש אי יש לתלות בשונג וכחמות השגחה כמ"ש דיש כדבר ל הקל ולהחמיר ולחמירה ענינו יששט :

סימן קנ"ג אך את זה יש לחקור דאף שנתבאר דכטכח דאית כיה ח"מ אינו נאחזן לומר שונג הייתי ולדעת רבני האחרונים ז"ל בענין כיה תשובה חמורה . מ"מ אי אף ככה"ב משתתין אותו ודחיישיין ליה כמויד גמור צריכה רבה שז"ל דאי חששו בחקום איסור שלא להאמינו אך לחייבו כדיון חספק תניין . א"ר ל"ס :

ומה שנתבאר ג"כ יש ליישב מ"ש הרובל ז"ל בח"ב סי' ט"ז כתשו"ס הרשב"א סי' ק' דכי מהני קד"ח היינו שראינוהו דואב ותתאנח על מה שאודע לו ולא כדי שיחזירוהו לאותנותו ונריך לחוש בכך הדכה והכל לפי מה שהוא ארם ואילו כסוגיין דפ"ג ז"ב שהקשה ודילמא ערומי קתערים אין חלוקים לפי מה שהוא ארם ע"ש ת"ש וכתשוב' שרומט חזר סי' ט"ו :

ולמה שנתבאר הא ל"ק דכסוגיין דכמויד גמור איירי דכריהם הראב"ד מה מקום לחלק דהכל לפי מה שהוא ארם שכבר נכדק ונמצא עניט של הי רגלים כיון שרצה להאכיל איסור לרכים כמויד משא"כ כתשו"ס הרשב"א דאיירי היבא שלא נתברר דמויד גמור ואיכא למיתלי בשונג אלא דאינו נאחזן ומעביריין ליה אלא דהספק סני ליה בקד"ח ולא כפי תשוב' חמורה ע"כ הנריך שלא יהיה ניכר כתשו"ס דערומי קתערייכוין שלא יהיה ארם שאינו מוחזק לארם כשר דככה"ג היישיין כיה וכענין חספק ג"כ תשובה חמורה :

הכלר העולה דלמה שנתבאר גמלא עיקר כשיטת הראב"ד ושיעתי' שגם בטכח דח"ח כל שטוען דשונג היה ויש לתלות כהכי לא בעי תשובה חמורה דאעפ"י דאינו נאחזן ומעבירים אותו מ"מ סני ליה בקד"ח וזלת אם יבא טריפה חמ"ו וב' פעמים שאז גם אם ככולם יש לתלות דשונג סיה מויד גמור חשיב וכענין כיה תשו"ס חמורה . ואף

כ"ל

וראיתי כת' גינת ורדים חזר סי' א' שכתב בפשוט
טובח דלית ביה ח"מ שנוטל סכר גם
מהטרפה תקילין בתשוכתו וגם אינו נפסל עד ג' פעמים
ע"ש ואין דבריו נכונים דגם לשיטת הרא"ם והסכמת כל
רבני האחרונים שצמדו בשיטתו גם בפעם ראשונה נפסל
אלא דסגי ליה בתשוכה קלה ואף בטבח שאינו מחונה לרכים
שהקל הרא"ם תלכר דלא ביאר דכיה איירי ואף אי נתכוון לזה
אינו שלא הודו לו להרא"ם בשיטה זו וכת"ש הפר"ח והד"ן
עמו וכ"ל לשיטת רוב הפוסקים שכתבתי דאין מחלקים בזה
וכל דהוי מויד בעינין ביה תשו' חמורה גם מ"ש דטבח בחינם
לא בעינין אף תשוכה קלה דתלינן שונג היה כעת לא ראייתי
חילוק זה בפוסקים ואדרבה העליתי לעיל מדברי הפוסקים
להפך ודבריו תמוהים שכל להקל בלי ראיה כסתם משנה וכן
לא יעשה ועמ"ש בסמוך כביאור דברי הב"ח סמוך ל"ד
דנראה דמ"ל דגם בחינם בעינין תשוכה חמורה וכ"כ מדברי
הראשונים דלעיל אם הוא כמויד כדאי :

סימן קנ"ד יש

לחקור אוכל ככ"ל לתיאכון ולא
האכיל את חכירו וכן בחלב מה
דינו אי סגי ליה בתשוכה וקד"ח או בעינין ביה תשו' חמורה
שילך לחקור שאין מכירין וכו' שהרי החסוד לאכול חסוד להאכיל
כת"ש הרשב"א בתשוכה סי' ס"ד וכן פסק הטור וש"ע כריש
סי' קי"ט ע"ש וא"כ הרי זה כפיאת טריפה מתחת ידו וחמיר
מיניה ובעינין ביה תשוכה חמורה וגם לשיטת הרא"ם דמ"ל
דלא בעי תשוכה חמורה כי אם כדלית ביה ח"מ הכי אוכל
ככילה ג"כ אית ביה ח"מ דכילה בזול יותר מהכשיר דמה"ט
מודי רבא בסנהדרין דכ"ז דפסול באוכל ככ"ל לתיאכון אע"ב
דבעינן רשע דחמס לפי סברתו שם וה"כ דכוותא ומיהו אם
אינו מחונה לרכים פליגי בה רבנן דלהראב"ד כיון שאכל
במויד בעינין תשוכה חמורה ולהרמב"ן ותלמידיו סגי להו
בקד"ח ואף שהיה נראה להקל בדברי הרמב"ן דרכים הם
לבי תהסס שהרי חמ"ש הרמב"ם ספ"ב מהל' ערות דטבח
שיצאת טריפה מתחת ידו בעינין תשוכ' חמורה דבכלל אוכלי
טריפה הוא ע"ש נראה דכ"ש אוכל טריפה דבעינין ביה נמי
תשוכה חמורה וכן חמ"ש הטח"ח סימן ל"ד דטבח שהוציא
ככילה מתחת ידו הרי זה כאוכל ככילות לתיאכון ופסול ע"ש
ומינה דאוכל ככילה נמצא למד דאוכל ככילה ככ"ג בעינין
תשוכה חמורה כי ע"כ כ"ל דאין להכשירו כי אם בתשוכה
חמורה וכן לבני פיסול ערות - כי מן הבאר יש ליישב דברי
הרב כרם שלמה חזר סי' י"ז שסאריך לזרד אם יש להתייר למי
ששתה סתם יינם אי סגי ליה בקד"ח ע"ש ולכאורה הם דברי
תימא דלא היה צריך לכל דברי הסתד שכל מה שהביא מרבני
הפוסקים שהחמירו בטבח דבעי תשוכה חמורה אינו אלא
בטבח דח"מ והיינו בטבח לעצמו ומוכר לאחרים אבל ככ"ד
ששתה סתם יינם שלא מצא שם הסתד א"כ מה ח"מ שייך בזה
ולכ"ע בקד"ח סגי ליה - והנה לרעת הסוכרים דכל דהוי
במויד גם בטבח דלית ביה ח"מ בעי תשוכה חמורה ניהא
אך כבר נתבאר דהרא"ם כת' ח"כ סי' כ"ד והר"ב ח"א סי'
כ"ג ס"ל דגם במויד סגי ליה בקד"ח ואיך לא ראה דבריהם
אך למ"ש דבר ה' בפיהו אמת שכל זה באכיל איסור לחכירו
אבל באוכל ככ"ג בעינין תשוכה חמורה ומ"מ סאריך במקום
שאמרו לקצר והעיקר לא ביאר ומ"מ כעת כ"ל עיקר בן
דאוכל בכל בוונא בעינין תשוכה חמורה :

סימן קנ"ה עוד

יש לחקור בענין זה במי שנחמד
בלאו דלפני יסור כמויד שיטנו
לאו זה בכלל האיסורים כגון הוסיט כוס יין לזויר ודומיהם כי
רכים הם אי מעבירום אותו תשוחט כיון שנחמד בלאו דלפני
עור

ומיהו כר' דכי טעין שונג הייתי ואין לנו כירור אם
היה שונג או חזיר אף שמעבירין אותו אין
משמתין אותו מספק - ואין להכריח חמ"ש הרשב"א בס"ך
והס"א דבמות אינה דוחה כלל וכו' אבל כאן שהטרפיות
ירועות וכו' - הרי דמאי דלא שמתוהו בהיה דבמות הוא
דלא דמי להך דהכא הטרעם שכת' תכלל דהכא בר כירוי
הוא - הא ל"מ שכוונתו דהכא אין להאמינו שלא ידע הדין
דהטרפיות ירועים הם ואין הכוונה דכ"ע ידעי בהו שהרי טפי
ידעי דין של מים שאין להם סוף מדיני הטרפיות אלא ר"ל
דבשוחט שהדין שאין מחנים כי אם הכקיר ור"ל דריני הטרפין
וכעל תלאכה אחת אין להאמינו ב"כ בלא ידע ותו דאי אחת
ששגב היא הנותנת להעבירו דאין ראויה למות ולסמוך במי
שאינו בקי ותו אין להאמינו - השו' חנדר מילתא לאפרושי
חאיסור דמזוי לסקר ולומר שונג הייתי וכל הטעמים אלו נדרו
להעבירו כיון שגם לדבריו אינו ראוי וגם לחנדר מילתא
לאפרושי חאיסור אבל לחייבו שמתא אין בהם ככ"ט - ואף
דלטעם ראשון שכת' דהטרפיות ירועים הם כ"מ שחייב כירוי -
מ"מ הרי גם להעבירו לא הספיק לו טעם זה כיון דמזוי שאין
במינוט בקיאים בכל הרכים ומכ"ש שאין לחייבו בטעם זה
לחור שמתא והשאל שהביא הסוגיא דבמות לאו לפוטרו
מכירו קמייתיה כי אם שלא להעבירו דכי היכי דהתם
מהימנין ליה לפוטרו מכירו ה"כ כאמן שלא להעבירו ודחה
הרשב"א ראייתו - וכן נר' דמספק אין משמתין חמ"ש
הרמב"ם ז"ל הביאו הטור י"ד בס"ך ש"ד אם הוא שונג אין
לנדותו - גם הר"ב בס"ך הכיאה הכ"ז ז"ל שם בס"ך זה כת'
ואעפ"י שלא כיון להלכה אין כ"ד מנדין האובגין ע"ש - גם
מורה"ש כ"ח אה"ע סי' י"א כת' ואפילו בספק שונג אין
כירנו לנדותו כל שיש לתלות בדר שונג יעש :

ובית

אעיקרא חניין לנו דמשמתין בשוחט דלית ביה
ח"מ גם כמויד הרי מה שנוכר דמשמתין אותו
הוא כפ' ז"ב חמ"ש שמתיה ר"כ ואעכריה וכבר נתבאר דהך
סוגיא בשוחט דאית ביה ח"מ איירי וא"כ ז"ל דבשוחט דלית
ביה ח"מ אינו חייב כירוי כלל זה אינו שכבר ביארנו שכל
שהכשיל חבירו באיסור משמתין אותו כמ"ש הטור סי' ש"ד
דאחר תכ"ד דברים שמנדין עליהם הוא ואין חילוק אי הכנה
בוה או לא :

והנה

בעתה דרפסו שו"ת הר"ק ושם ראייתי בס"ך ר"ן
שכת' בטבח שיש בו ח"מ משמתין אותו כיון
דקול דאינו כאמן לומר שונג הייתי - ולרד"י הרב
צריך תלמוד אי משמתין כה"ג על הספק -

פ"ש

גכן לבאר בטבח שאינו מחונה לרכים והוציא
טריפה מתו היכי ליריינו ביה דיניו -

והנה

ראיתי להרא"ם בח"כ סי' כ"ד שהעלה כמין ה"ג
מהטבחים דכל שאינו טבח מחונה על הציבור
ע"ג פעמים אין מעבירו' לשוחט או לכורק או הנקר גם
בוה אין לסמוך על זה כמו שכבר תמה הפר"ח בס"ך קי"ט
עליו בוה והרב בני חיי העלה דגם הרא"ם אינו מחלק בזה
ע"ש בס"ך קי"ט ואין להביא ראיה מדברי הרמב"ן שחילק בין
חמורה לכשאינו מחונה דלהעבירו ושנריך קד"ח מתבאר
מדבריו דשוחט הוא לחמורה על הציבור וכ"ש לטעם הראב"ד
דאם הוא כמויד בעינין נמי בפעם ראשונה תשוכה חמורה
אלא דכל כי האי יש לסמוך לרעת הרמב"ן ותלמידיו והר"ן
דמ"ל דכל שאינו מחונה על הציבור בקד"ח סגי ליה היכא
שהיה מויד אך להעבירו אין ספק בדבר ומיהו אם אינו ברור
שמויד היה ויש לתלות בשונג ויכורים קצת הדברים אחת
היה רשג אפשר לסמוך בפעם ראשונה לכר שלא להעבירו
ולא בפעם שנית דרגלים לזכר קצת דמויד הוא ושקר ענה

התר דתרומה כיון שהנבע ליד כהן חמומו הוא והותר לזרים
 א"כ מה"ט זל דלא נחשדו כי אם בתרומה דלא חשמו להו
 איסור ומ"ח כ"ל שדיונו של הטור הוא מחמתו דהבאתי ונס
 שם כע"כ פליגי ר"ח ורבנן וקול כרבנן והתם בחשוד לאכול
 איירי גם אין להביא מזה שסיים הטור שם אבל כל מה שצריך
 לאותו דבר חשוד גם עליו כההוא עובדא בטבח שהיה רגיל
 למכור חלב וכו' והרי בההוא טבח לא נוכר שנחמד פי אם
 למכור והביאו ראיה לחשוד לר"א וכו' ש"מ שוין הם גם זו ל"ח
 שזל דמה שהביאו הוא לרובמ' דגם חשוד לאכול חשוד להאכיל'
 יש לקונסו דלא לזכותו אפי' אחבוי כי התם אבל אה"ן שחלוקי'
 בדיוט דאי נחמד להאכיל לכד אסור למכור כל דבר דשייך
 ביה איסור וטוב מצאתי ראיה לזה תת' רש"ל סימן ק' בטבח
 שהעבירוהו ג"כ תמינוי הש"כ על ששם שיצאת טריפה מת'
 השיב דאף אי בחויד עשה כן כל שעשה תשובה אין יכולין
 להורידו תוך זמנו דאף לראב"ה שכתב דמחירין עליו
 ואפי' מוכר קלויות ואגוים אינו ראוי היינו שקנסוהו מעין
 עלאכתו הראשונה שהרי לא אחר שקנסוהו שלא יהיה עוד
 רבעין או חייט או צורף אל לא דוקא בעל חנות בעין מלאכתו
 הראשונה אבל להיות ש"ן שהוא אומנות אחרת חכ"ל דהקפחין
 מחייתו וכו' ע"ש הכי דהונדך הרב להתיר בדברים שאין בהם
 חשש איסור אבל לקמו' דברים אחר' חמומו דהיינו בעין מלאכתו
 הראשונה אסור וכ"כ כששייך בהו ג"כ חשש איסור לא שדבריו
 ג"ע שחשב דמוכר קלויות חומרת ראב"ה והטעם דהיינו בעין
 מלאכתו הראשונה והיינו ש"מ ערוך הם דבריו ראב"ה בכבור'
 והטעם דשייך לאותו דבר דסתם דרדקי גרו באחבוי ושאר
 דברים דלא שייכי שרי כר"ש וכל הני שהוכירו שרי בלי ספק
 ודבריו ג"ע ומ"ח לעיקר הקיורתו בעת לא נתברר אלולי
 שיש בדבר להקל ולהחמיר ועיין במ"ש בסמוך שהבאתי ראיה
 דכל דנחמד בלאו דלפני עור באיסור אחד נחמד ג"כ בכל
 האיפורים בלאו דלפני עור וכ"ל עיקר בעת :

סימן קנ"ו ויש לחקור כמי שהעיד עדות שקר
 אי נחמד להאכיל דבר שיש בו
 חשד איסור אי הוי כחשוד לאותו דבר שבס זה מדין עדות
 מאכיל שער אחד כאלו באיסור א"ר אין לאו דלא תענה כרעך
 עד שקר כמעיד שקר על דבר איסור :

והנה ראיתי בת' הרא"ש כלל כ"ח סי' ד' שנטל בטבח
 וש"ן שהעיד שקר והעבירוהו עד שיעש' תשובה
 מעלייא לפי דאות עיני הרא"ש ועשה תעניות שנה תמימה
 כ' וה' אם הותר להחזירו והשיב דזו לאו תשובה מעלייא
 שאפשר שהיא תשוב' של רמאות כההוא עובדא דההוא טבחא
 דנפקא טריפה וכו' ואם בעשה תשובה חשו לתשובה של
 רמאות כ"ס זה שעשה על עונש שהטלתם בי ע"כ אינו רואה
 תקום להכשירו להיות טבח שיכול להכשיל לרכים אבל לש"ן
 אינו מעכב ע"כ ת"ד ויש לתמוה עליו דמה בכך הרי החשוד
 לדבר אחד אינו חשוד לדבר אחר כה"ש ג"כ הרא"ש בפסקיו
 בפ"ה דבכורות וא"כ כנ"ר לא נחמד כי אם להעיד עדות
 שקר וגם בלי תשובה מותר לאכול מחיטתו וגם הרא"ש
 בפסקיו כפ"ק דחולין העלה דמותר לאחד מן העבירו' מותר
 לאכול מחיטתו בלי בדיק' הסכין וגם להר"מ שהצריך בדיקת
 הסכין כבר הכריח הכ"ז ב"ר סי' כ' דס"ר כמובד ורגיל בכך
 אבל כפעם אחת לא נפסל והרי בברון הרא"ש לא היה כי אם
 כפ"א וא"כ למה פסלו אחר שעשה תשוב' מחשום חשש הערמה
 וזוהי שקשה בעיני איך לא נרגשו רבני האחרונים עז' והכ"ל
 ליישב דבריו שדעתו כדעת הר"ד דוד תלמיד הרמב"ן שהביא
 הר"ן כהי' שכתב דמה שהחמירו בטבח דלא סגי בתשובה
 וקד"ח ה"ט שכיון שהעבירוהו מאומנותו עז' חששו דקמערים
 שיחזירוהו למינויו ע"ש וא"כ ה"כ זל דאע"ג דאם לא היו
 מעבירים

עוד פיון דקול החשוד לדבר אחד דחשוד לאותו דבר לכ"ע
 וא"כ כיון שנחמד בלאו דלפני עור איך יאכלו ויקנו חידו דבר
 שיש לחוש לאיסור והוא חשוד עליו א"ר כיון שלא זה כולל הוא
 לרוב האיסורים ואיסור זה עיקרו הוא דמלכד שהוהר על
 הלאו הוהר ג"כ שלא יעבו' בו עז' חבירו וכי הושיט יין לגויר
 ודומה לו איכא למימר דחשום דקול ליה הלאו דגויר הכשיל
 ג"כ את חבירו כדקול דחשוד לאכול חשוד להאכיל דאם על
 עצמו לא חש איך יקפיד על אחרים וכיון דקול החשוד לדבר
 אחד אינו חשוד לכל התורה כולה א"כ אין לחוש דבשאר
 איפורים שיכשיל את חבירו והו"ל לאו זה שכולל איפורי' רבים
 דהחשוד כר"א אינו חשוד לשאר איפורים והיה נראה להביא
 ראיה תמ"ש כעז' רז"ט ובסקו' הטור וש"ע סימן קי"ט דחשוד
 להאכיל דבר איסור תותר לאכול בביתו דחשוד להאכיל אינו
 חשוד לאכול ואי חמרת דחשוד להאכיל דבר איסור כגון חלב
 לאו חשום דלאו דלפני עור לא קפיד כי אם דאיסור חלב לא
 קפיד דנעשה לו כהתר וע"כ מאכיל ג"כ את חבירו א"כ
 מינה הו"ל למימר דחשוד לאכול חשוד להאכיל באותו דבר לא
 לאו ש"ח דחשוד להאכיל הלאו דלפני עור הוא דקיל ליה לכד
 וכיון שכן הרי נחמד בכל דבר איסור לאכול חידו או לקנות
 מחמו ודומק לומר דא"כ דעיק' הלאו דחלב וכיוצא הוא דקיל
 ליה לא דחש על עצמו והוא אינו אוכל דקיל ליה שפי להאכיל
 את חבירו שאינו עובר הוא בלאו עכ"פ ומיהו אין זה מתיישב
 על חלב ומדברי הטור סי' קי"ט שכתב החומר דברים אסורים
 מעבירים אותו אין ראיה שזל דמעבירים ר"ל כמה שנחמד
 באותו איסור ואפשר כמי דר"ל דמעבירי' מכל דבר דשייך ביה
 חשש איסור ואין ברירה ג"כ אין להביא ראיה תמ"ש בכבור'
 ד"ל דטבח החשוד למכור חלב כחוק' שומן קנסיה רבא לזבני
 אפי' אחבוי והעלו הטעם דעז' אגוים חרגיל הקטני' שיביאו
 לו חלב ע"ש נראה דוקא אחבוי דשייך לאותו דבר אבל שאר
 דברים שרי גם זה ל"ח דא"כ דשאר דברים כאגוים דלא
 שייך בהו איסור שרי אבל דברים דשייכי בהו איסור אה"כ
 דמדויא אסור אכן מתמני' שם דתני החשוד להיות מוכר
 תרומה לשם חולין אין לוקמין מחמו כל שיש בו זיקת תרומות
 ומעשרות נראה דשרי כל שאין בו זיקת תרומות ויש לו זיקת
 איסור אחר ואף שהיה תקום לדמות גם לזה דזיקת תרומות
 היינו קרבי דגם כיון שנותנים בה שמן וזה חשום קנס כמ"ש
 הר"מ בפ"ח מהל' מעשר הי"ו כיון שאין בו כי אם תערוכת
 מעט וא"כ זל דכל דבר האיסור לקנות חידו מדינא אבל
 בכעין זה דע"ז תערוכת לא קנסו כי אם באותו דבר שראינו
 שנחמד בה לכד וע"כ נקטו כל שיש בו זיקת תרומות דזיקת
 איסור אחר לא קנסו אבל באיסור בופיה זו אסיר מן הדין גם
 מדברי הטור סי' קי"ט שכתב החשוד לדבר אחד אינו חשוד
 לדבר אחר וכו' אין ראיה דהטור בחשוד לאכול איירי דביה
 קא עסיק לעיל מזה דכבי הא ודאי קול דלא כר"ח וכרתנן
 שם בכבורות החשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות
 כיון שנחמד על עיקר האיסור לאו דלפני עור כחוק' דליתיה
 שאינו חש על אחר יותר מחמו וכיון שהות' לו עיקר הלאו איך
 נותן דבר איסור לחבירו כי אם התר לדעתו שהורגל בו ואין
 השפק כי אם כשנחמד להאכיל לחבירו והוא לא אכל אך דברי
 הכ"ז שם שכתב דלמ"ד בן מתניתין דבכורות דתני החשוד
 לחיות מוכר תרומה נראה דדייק ליה מדתני כל שיש זיקת
 תרומות כנראה שכל שאר איפורים לא אע"פ דסתם מוכר
 תרומה לשם חולין כהני' הם וכן אחרו בפ"כ דעז' ר"ח חאי
 וכן לתרומת אחר' ש' וכן לכהן החשוד למכור תרומה לשם חולין
 והרי בהני לא שייכי בהו איסור אכילה תרומה דאישתרי
 לגבייהו ולית ביה כי אם לאו דלפני עור ואפ"ה שרו למכור
 שאר דברים ומיהו למ"ש דכפני' קשידי בכל הני דמודו כהם

מעבירי אותו היה מות לאכול תשמישותו מ"מ מאח' שהעבירוהו
 יש לחוש בתשובתו להעביר ואינו ככון דהתם שייך לחלק שפיר
 שהם הקשו מסוביין דכבודות דבכבוד לאותו דבר הגוי ליה
 בקד"ח ובחשוד לאותו דבר אינו כאמן כלי תשוב' אבל בחשוד
 לדבר אחר מעולם לא הצריכו תשו' וקד"ח להכשירו דכלא"ה
 כשר הוא לכל וגם הר"מ כפ"ר תהלכות שחיטה הט"ו התיר
 כפסול לעדות על איוה עבירה ששוחט בלי בדיקת סכין בלי
 תשוב' כלל הוא וא"כ אם היה כשר לאכול תשמישותו בלי תשו'
 כלל מפני שצעה תשובה חרע גרע דבר זה קשה לשמוע
 הסבור הייתי לומר שטעמו כח"ש הרא"ש גופיה בכלל ו'
 כגיבור שהטילו חרס שלא ישחוט אדם זולתי הטבח דאם שחט
 אסור לאכול תשמישותו שהרי הקהל פסלו שחיטת הכל ורשאין
 הגיבור לאסור המותר משום מיגדר מילתא הכיאה הכי' ב"ד
 סי' א' ה"כ כיון שהעבירוהו עד שיעשה תשובה מעלייא ואין
 זו תשובה מעלייא הרי כאשר שחיטתו שבידס לאסור המותר
 ואע"ב שהכא לא הטילו חרס הרי כתב הש"ך ב"ד סי' א' ס"ק
 ל"ט שיש ללמוד מדבריהם שגם בלי הטלת חרס הדין כן ע"ש
 אלא שאין זה תספיק בעיני דכל כי האי הו"ל לבאר דלאו
 מדינא אלא שנאמר תכח תקנתם וכ"ש למ"ש הפ"ח שם ס"ק
 ז"א דכל מ"ש הרא"ש לאו מדינא אלא קנס בעלמא וא"כ
 כדדון זה אינו טעם להחמיר ועכ"פ היה לו לבאר הטעם שכת'
 בכלל ו' דהכא היה מקום להתיר יותר וגם בסיום דבריו
 מורים דמיעיקר הדין כפסל שלא יכשיל לרכים כיע"כ כ"ל
 שדעתו כשחיטת הרמב"ן דכטבח הנמונה לרכים החמירו
 הרבה וכי ק"ל דמומר לאיוה עבירה שוחט בלי בדיקת סכין
 ה"ד לאכול תשמישותו דרך עראי אבל להנותו שוחט קבוע לא
 תן השם הוא זה דמי יתיר ליכנס רכים בהק"ן ספק איסור וכן
 ת"ש החשוד לר"א אינו חשוד לר"א היינו דוקא לקנות ממנו
 או להתארה אגלו אבל למנותו ברכים ודאי דאסור ומינה דכל
 חיד ודאיסור דח"מ דהוי רע לשמים ולבריות כגון גזל ודומיהן
 מעבירים אותו אם הוא שוחט לרכים ונ"מ טובא תרכיו אף
 שכעת לא ראיתי חזי שכ"כ ת"מ ניכרים הדברים בטעמם ויש
 סעך לסכר' וזו שהרי כתב הר"מ וט"ד וש"ע כפי' ס"ה ס"ד
 דאין לוקחין כשר הכל שוחט וכדוק לעצמו ומוכר אלא ח"כ
 היה מחוקק בכשרות ודבריהם הם גם כדרך עראי ואף שיש
 חולקים על' למנותו שוחט קבוע כ"ע חזון וכיון שעבר עבירה
 בתויר אינו מחוקק בכשרו' ואינו ראוי להיות שוחט ואף דלכ"ז
 גם ברע לשמים לבר לפ"ז הו"ל לפסולו מ"מ כיון דדייק הרא"ש
 כת' זו לומר דהוי רע לשמים ולבריות מסתיין לפסול ככה"ב
 דחידוש הוא והבו דלא לוסף עלה ומנא תי' ראי' על' שיש
 להחמיר בשוחט לרכים אף בחשוד לר"א חז"ל הרמב"ם כת'
 סי' ק"ב כמי שנכח ומכר לאחרים שלא ישחוט לרכים אשילו
 עשה תשובה ואם ירצה לשחוט בכית שום יחיד הרשות בידו
 ע"ש הרי שהחמיר גם בחשוד לר"א אם הוא תמונה לרכים
 והטעם דאין לרכים ליכנס אף כספק משהו של פיסול וכיון
 דחשוד לשום איסור אף דשרי מדינא להכשירו לרכים אינו
 ראוי וכדברי הרא"ש אלו א"כ ז"ל שדעת הר"מ והרא"ש דכל
 שנכשל באיסור דח"מ אם הוא שוחט וכדוק דשייך ביה איסור
 דח"מ כפסל אף שהאיסור דח"מ שנחמד אינו כסריפה ונכילה
 דחשיד לעביר איסור תשום ח"מ דהג"ח לו שיעשה איסור הוא
 הח"מ ומ"ל איסור זה ומ"ל איסור אחר' כיע"כ תן הבאר יש
 ליישב שראיתי להרב כרם שלמה חיד' סי' כ"ג שנשל בשוחט
 שנשבע לשקר והעבירוהו תאומותו מהו תשובתו והשי' דאם
 היה תשובה דח"מ בעינן תשובה חמורה דח"מ ס"ל ל"ד אבל
 אי לויכא ביה ח"מ בחלקות לכר סני ע"ש והם דברי תימא
 דדוקא כפיסול עדות כעין תשובה חמורה דחשוד לר"א
 חשוד לכל אבל לגבי איסורים חשוד לר"א אינו חשוד לכל לא

לאותו דבר וכח"ש הרא"ש כפ"ק ה' דכבודות וכל הפוסקים
 וא"כ ככ"ר אם נחמד על שבועה דח"מ הרי כשר הוא להיות
 שוחט דאינו חשוד לאותו דבר ולמה הצריך תשובה חמורה
 להחמירו ואי משום דהצביחור העבירוהו בתשובה כל דהו סני
 אף למ"ש ז"ל שדעת הרב דכשוחט לרכים דינו כפיסול עדות
 דחשוד הוא לר"א חשוד לכל א"כ דכל דעבר איסור דח"מ ככל
 האיסור דשייך ביה איסור דחשוד דח"מ וכמו שזיכרנו מדברי
 הר"מ והרא"ש ומ"מ דכדיו נ"ע דכל כי האי הו"ל לבאר דאין
 רמז לזה בשום ספר כדי שיסמוך עליו וסתים כולי האי והרי
 ת' הר"מ לא ראה אותה וגם תשובת הרא"ש לא זכר על מי
 סמך ומכאן תשו' למ"ש בתשו' וזכרון יוסף חיד' סימן ט"ו
 דחשוד על הגניבה לא בעי תשו' חמורה ואע"ב שהתו' כחולין
 דו"כ ד"ה הרי כתבו דחשיד אגלו לא חשיד אנכילה התם
 לאכול נכילה דלעצמו שחט אבל להאכיל לאחרים ל"מ :
א"ג ז"ל שדעת הרא"ש דאין רק"ל כר"ת דתיבא בסנהדרין
 דכ"ז עד זומם פסול לכל התורה כולה כח"ש הר"מ
 כפי' מה' עדות הל"ד במירי דממון וערוה וריני נפשות אלא
 גם באיסור דאיסור נתי עדות חשיב אלא דסני בע"א וכדק"ל
 ע"א כאמן באיסורים ועיקר שחיטה חרין ע"א כאמן באיסורי'
 כח"ש כהדיא כפ"ק דחולין ד' וביון סכין אם העיר שקר הרי
 חשוד להעיר שקר דאין נאכל תשמישותו שמה העיר שקר
 וככילה וטרפיה היא וחשוד לאותו דבר מקרי וע"כ כדדון
 הרא"ש ששהיר שקר מדינא מעבירים אותו וכעין ביה
 תשובה חמורה וזה כ"ל יותר ככון אלא שיש להשיב על' שלא
 מצינו עד זומם אלא בהחייב לאחר חלקות או ממון או פיסול
 כגון כן גרוסה כרתין בריש חכות אבל מעולם לא שמענו
 שהמאכיל איסור קאי בלאו דעד זומם וא"כ אף כפסלינו
 באיסור מפני שהעיר שקר בממון דחשוד לאותו דבר מקרי
 והרי במאכיל איסור ליתיה בלאו זה וכדחוק ז"ל דאע"ב
 דמאכיל איסור פטור הכתוב מלאו זה דעד זומם כיון שאינו
 מחייב או פוסל לחבירו א"כ ליתיה בלאו כי אם בדבר דבעי
 שני עדים ת"מ עינינו אינו אלא עדות שקר וכיון שנחמד
 להעיר שקר חשוד לאותו דבר מקרי אע"ב דאי מאכיל בודאי
 לא קאי כי אם בלאו דלפני עור וכח"ש יתשובו דברי הב"ז
 כח"מ סימן ז"ל שכתב ז"ל ומיהו כפי דברי התוס' וכו' ז"ש
 בודק לעצמו וכו' או לאחרים וכו' וזה כשנטל שטר על כך
 שהוא פסול בממון א"כ אפילו לא נטל שטר על כך כיון שערנו
 שקר העיר וכו' וה"ט שייך כשנשבע לשקר בחידי דממון וכו'
 ע"ש והם דברים סתומים בלי מוכן וכבר עמד עליהם הלח"ם
 בפ"ב מה' עדות וכתב שהם דברים מעורכבים דאי איירי
 בטבח דקיעסוק ביה קשה ת"ש כיון דעדות שקר העיר דלא
 תתישב זה בטבח ואם יש חסרון לשון ואיירי כעד זומם קשה
 מ"ט דה"ט שייך כשנשבע לשקר דאמאי לא ליהוי כחלוה כרבי'
 וכו' וגם הרב מטה יוסף כת' גינת ורדים חיד' כלל א' סי' ב'
 תמה על' וכדחק הרבה ולדירי חזי לקיים מילי דאבות דה"ק
 וזה כשנטל שטר על כך דקאי לעיקר דברי הב"ז דלעיל שכתב
 דלאחרים אי אפשר לו לשחוט לפיכך גזירתם כתב על' דה"ד
 כשנטל שטר על כך דלא העבירוהו כי אם על ח"מ לבר ולא
 נחמד כי אם בדבר דח"מ אבל אה"ן דשרי לשחוט אף בחינם
 לאחרים ואוב כתב דאף בחינם ז"ל דאסור גיון דעדות שקר
 העיר כיון דעיק' שחיטתו ובריקתו מדין ע"א כאמן באיסורי' ט"ו לויכא
 הוא וכיון שהעיר עדות שקר שאמר על טרף כשר לא מתכשר
 לעדות כי אם כחמור שבפסולו ואוב כתב דה"ט שייך לנשבע
 דכיון דנשבע שקר בחידי דממון אף כאמיתו לערו דהוחוק
 שקרן והוי כחשוד לאותו דבר וכעין ביה בחמור שבפסולים
 וקרוכ בעיני שנשמו דברים הללו ושייכי לעיל אחר דברי
 המתקן תקף אף שיש לישבם גם במקומם וכעת כ"ל עיקר
 יותר

לויכא
 כענין בחשוד
 דב' ע"ש

יותר דמי שנחמד להעיד שקד אינו נאמן לכל האיפורים כדון חשוד לאותו דבר וגם כ"ל דמי קול דחשוד לר"א אינו חשוד לר"א אינו אלא כשאינו חמונה לרכים אבל בחמונה לרכים יש להעבירו ולא להכניס לרכים ככפך חשהו באבילת דבר האיפור ואף אי לא אמרו הר"מ והרא"ש הדעת נוטה כן:

סימן קנז הלא

כתשו' הטבח ילך למקום שאין מוכרין ויחזיר אכירה או יוציא טריפה אי בני כחד מינייהו שילך למקום שא"מ או יחזיר אכירה או יוציא טריפה א"ר עכ"פ בעינן שילך למקום שא"מ או יחזיר אכירה שם או יוציא טריפה:

והנה

ראיתי להרב חטה יוסף כתשו' בינת ורדים ח"ד סי' ב' שרצה ללמוד מדברירי ד"ו כ"כ ח"ד שכתב וז"ל טבח שיצאת טריפה חת"י פסול ותסובתו קשה שיחזיר אכירה או יוציא טריפה וכו' ומתדמייט שילך למקום שא"מ נראה דס"ל דאו או קאמר ר"א או ילך למקום שא"מ או יחזיר אכירה וכו' ושם דחה שדעתו דמי בעינן שילך למקום שא"מ היינו כשרוצ' לחזור לאומנותו אבל אם אינו רוצה גם במקומו סגי ליה בחזרת אכירה או יוציא טריפה ואחרי המח"ר אינו נכון שאין זה דרכו להניח הדיו שנוכר כש"ס ובפוסקים דאירי כשרוצה לחזור לפי דרכו ולתתו הדיו דלא בעי והיינו דאירי כשאינו רוצה לחזור לאומנותו ותו דכל כי האי היה לו לפרש ועיקר הכרחו ל"מ דכיון שכתב לעיל דלא בעינן שילך למקום שא"מ וזלתי בטבח ואח"כ כתב טבח שיצאת וכו' דבר פשוט שכונתו תלכד דבעינן שילך למקו' שא"מ שהוכיח לעיל בעינן ג"כ חזרת אכירה ותו ל"מ כל ה"ש ובל"א אף זו צריכה לפנים דט"ם נפל בדבריו וז"ל ותסובתו קשה שילך למקום שא"מ ויחזיר אכירה וכו' שהרי לעיל מזה כתב וז"ל וכתבו בתוס' כי כל אלה תסובתם במקומם ואין צריך לילך למקום שא"מ וזלתי בטבח כאשר אכתוב וכו' הרי שהעיד שיכתוב דבטבח בעינן שילך למקום שא"מ כי ע"כ ט"ם נפל וחסר לשון זה בדבריו וקשה על הרב אף לא דק בדברי ר"ו וכ"כ הג"ה הכיאו הכ"ה בח"מ סימן ל"ד דעכ"פ בעינן שילך למקום שאין מוכרין וגם כשיט' המחזירי כ"י לכנהדרין העלה כן ודחה למי שסבר להפך וכן הוא דעת בל הפוסקים כי מן הכאור נר' שגם בעיקר הדיו שלמד מדברי רבינו ירוחם דמי בעינן שילך למקום שא"מ ה"ד כשרוצה לחזור לאומנותו אבל בלא"ה מתקשר לעדות בלי שילך למקום שא"מ וכדעת הב"ח בח"מ סימן ל"ד ע"ש הנה למ"ש אין ראיה כלל לדיו מדברי ר"ט וכת"ש ובעיקר דיו אינו כ"ל וכתו שכבר הער"ת בסיון קיט דחה סברא זו והדיו עמו שכן מדברי ר"א דקאמר החשוד על הטריפות אין לו תקנה עד שילך למקום שא"מ ומדנקיט בלשון זה ש"מ דבלא"ה אין לו תקנה הפך דברי הב"ח וכן לטעם הרא"ש ככלל ד' ולהרא"כ שדכ"א הר"ן שהעלו דה"ט דהחמירו בתסובתו דמוזר הוא שאין העם בוסגין התר בטריפה וא"כ הב"ח אם אינו רוצה לחזור באומנותו או לא וכן לטעם הרמב"ן שכתב דכיון שהיה חמונה לרכים ורכים סמוכו עליו להחמיר בתסובתו וא"כ לרבנו אין מקום לחלק בין דעתו לחזור לאין דעתו לחזור ואין טעם לחלק בהכי כי אם לטעם ה"ר דוד תלמידו של הרמב"ן שכתב דבטבח חששו דקמערים כרי שיחזירוהו למינויו וכן דעת התוס' שכתב ר"ן וכן לטעם המחזירי שיטה ה' לסנהדרין שכתב דבטבח החמירו בתסובתו כיון דאפשר לו לעבור ולא יכירו בו ולכך החמירו שואף זיכר לבמרי שאינו עושה בהערמה ע"ש ולדכריהם שיק' שפיר לחלק כאם אין דעתו לחזור לאומנותו דסגי ליה בתשובה קלה לא דחזר אחר אין נראה לי לחלק בהכי לדברי בולס דאין יתכרר הדבר לכ"ד שאינו רוצה לחזור למינויו דאף

שאומר כן שאין דעתו לחזור מי היהוץ להכשיר את עצמו ודילת' משקר וא"כ בפיוסוליה קאי ואף אי בני העיר אין רוצים בו אפשר שאח"כ יחזרו בהם וקמערים להכשיר עצמו א"כ ירצה להכשיר עצמו כחוקם אחר ואף אי נשבע שלא יחזור למינויו הכי אפשר כשאלה כי ע"כ אינו רואה בירוד לזה שאין אדם יודע מה שכלב חבירו ואם באנו להאמינו עפ"י דבריו היה לנו להאמינו כשאומר שעה חשוכה בלי ערמה ומעיקר סוגיין מתבאר שאינו נאמן כי ע"כ כ"ל עיקר כעת דכלל גוונא בעינן תשובה חמורה גם ראיתי מה שהאריך לכאר דרייק בדרכי הכ"ה רשינה נכתב דלהתוס' טעם הטבח מפני שהעבירוהו לאומנותו ולא כתב כלשון התוס' כדי שיחזירוהו למינויו ובכל דבריו לא כתב כלשון התוס' והעלה מזה שדעתו דל"ד נקטו שיחזירוהו ועיק' הכל תלוי כמה שהעבירוהו והיינו טעמא דוילא ביה חילתא ולהכי חייסין שמא מפריס ע"ש שהאריך ולדרי לא כיוון לזה שהרי גם הכ"ה בסוף הסיון כתב אחת ושתים כלשון התוס' וכי נקיט שם מפני שהעבירוהו היינו דס"ל כה"ש דכל שהעבירוהו ומינויו שיק' החשש שתסובתו בערמה כדי שיחזירוהו ונקט עיקר סיבה שהחמירו בו והכל הולך אל מקום אחר ויש להשיב כרוכ דבריו שכתב ע"ז כמו שיראה המעיין ואין צורך להאריך גם ראיתי בת' להר"ב ח"כ סימן פ"ו שדייק בדברי הטור סימן קיט שכתב החומר דברים האסורים וכו' שדאי עשה בלא הערמה שדעתו דכמוציא טריפה גם במקומו מהני ואחרי המחילה ל"מ שכל כוונת הטור שגרס בסוגיא שאמרו אול רבי מו"ה וטופריה סבר ר"ן לאכשוריה א"ל רבא ודילמא ערומי קמערים אלא מאי תקבתי כר"א וכו' וקשה תינח במה שהצרכו שילך למקום שא"מ משום חשש הערמה אבל חזרת אכירה ומוציא טריפה חת"י אינו מטעם הערמה כי אם דבעינן תשובה דהדר ביה חת"מ שנכסל בן ווין לא הצריך וחשש ג"כ רבא וכבר נדגש ג"כ בת' דר"א ח"כ ע"ז וכתב דא"כ דהוה מצי לאקשווי ודילמא חוזר לסורו הרע וחר מינייהו נקיט ע"ש ולדרי כ"ל דגם חזרת אכירה ומוציא טריפה משום חשש הערמה דאי ברכי מויד במקו' שא"מ אכת"י לטעם שיעשה כרי שיחזירוהו שאח"כ יביא ראיה שיעשה כן וכן בחזרת אכירה ג"כ במקומו חייסין דקמערים שיחזירוהו למינויו אבל כיון דהלך למקום שא"מ ועשה תשובה במירי דמחון טפי מהאי לא חששו דכולי האי אין מערימין וע"כ כתב הטור שדאי עשה תשובה בלי הערמה והיינו במקום שא"מ כיון שאינו חס על תמונו כיון שיעשה תשובה במירי דמחון דקאי אף לחזרת אכירה כדברי הפרישה שם ב"ד במקום שא"מ ותו ל"מ מה שיצא לידון בדבר חרש וכבר הכנה"ב בסיון קי"ט הנה"ט אות כ"ט הכריח מדברי הפוסקים הפך דברי הר"ב כל וכן עיקר באופן דאין תקנה לחשוד על הטריפות כי אם שילך למקום שא"מ ויחזיר אכירה א"כ שילך למקום שא"מ ויוציא טריפה לעצמו בין להכשיר עדות בין להחזיר לאומנותו.

סימן קנח הלא

מעשה נשאר לזכר אם החשוד על הטריפות דקי"ל דמעבירים אותו עד שיעשה תשובה קלה וחמורה הכל לפי הענין וכתו שכבר נתבאר זה אם במאי דביני ביני שלא הוכשר לחזרת אומנותו אי מצי שמיט לעצמו א"ד כ"ד מצווין להפרישו כיון ששחיתתו אסורה והיה כ"ל ראיה דשרי שהרי בע"ז דל"ט אמרו החשוד להאכיל אינו חשוד לאכול ואף אחרי מותרים לאכול כמה ששחט לאכול לעצמו וכ"כ הטו"ר סימן קי"ט הש"ע אך דברי הר"מ בפ"ב מה' עדות שכתב שחט וכודק לעצמו ומוכר לאחרי הרי הוא בכלל אובלי טריפה שהן פסולים לעדות נראה דחשוד לאכול חשוד לאכול וכ"כ הב"ח שם בדעת הר"מ ע"ש ואת זה קשה להסת"ע בח"מ סימן ל"ד

ל"ד שכתב בדעת הר"מ דגם בשוחט לעצמו ומוכר אינו חשוד לאכול וכי תיפסיל משום ח"מ הוא והרי דברי הר"מ הם להפק דכשוחט לעצמו חשוד לאכול ולהכי תיפסיל וכבר תמה ע"ז כת' בינת ורדים ח"ד סימן כ' עליו ונדהק לישב ואינו מחזור

הז אחת שדרכי הכ"מ ב"כ קשין לשמוע דקשיא רישא לסיפא דכתחילה העלה בדעת הר"מ דכשוחט לעצמו משום דאית ביה ח"מ בעינן ביה תשובה חמורה משא"כ כשוחט לאחרים דבני ליה בתשובה קלה וש"מ דכי החמירו היינו משום ח"מ ואח"י הכריח בדעת הרמב"ם דהטעם שהחמירו הוי משום דחשוד לאכול וכת"ש בת' גו"ר ברענתו והם כתיבי דסתרו וע"ק דלמ"ש כריש דבריו דטעמו משום ח"מ הוי תלי הר"מ דבכלל אובלי טריפה שאין זה עיקר הטעם והנה אחת שממ"ש שם הכ"מ וזהו שכ"ר שהרי הוא בכלל אובלי טריפה שהן פסולים לעדות כלומר שכל האכלים או אובלי טריפה בין של עצמן או של אחרים פסולים מטעם דחשוד לאכול ולא כשתנה דינם כי אם אי בעי תשובה קלה או חמורה ע"ש ומתוך דבריו מתבאר דמפרש שהטעם שכתב הר"מ הרי הוא בכלל אובלי טריפה הוא לא קאי טעם זה כי אם לטעם לאחרים אבל לעצמו דהחמירו בתשובתו הוי הטעם משום ח"מ וא"כ לפ"ז ל"ק דבריו אהדרי אלא שעיקר פי' זה לא ניתן ליאמר בדברי הר"מ שהרי פתח בשחט לעצמו ואין יהיה הטעם בשוחט לאחרים וזה כפתח בכד וסיים בחכית והנ"ל ביטוב דבריו שרעתו של הכ"מ ברעת הר"מ דעיקר הטעם בשחט לעצמו ואי משום ח"מ וכי קניט הטעם דהרי הוא בכלל אובלי טריפה לא איצטרך לחילף לבושיה אלא ללמד לשוחט לאחרים שגפסל כיון דכל האכלי בחוקת שאוכל הרי עבר בלאו דיש בו חלקות ודרך אגב קניט ליה להשמיענו דין זה שגפסל עכ"פ בשוחט לאחרים הכלל דבריו דכל"ה היה נראה דאינו נפסל כיון דהמאכל אינו לוקה ויש להכריח בדבריו דכל"ה קשה בדברי הר"מ דאח"י הונדך לטעם דחשוד לאכול ב"כ ת"ל דאף שאין בו חלקות במאכלי טריפה לאחר דולפני עיור לא לקי מ"מ כיון דכשוחט לעצמו איירי דאית ביה ח"מ נפסל לעדו' דהוי עד חמוס כגנס ונולן וכת"ש גם הר"מ כפרק זה כי ע"כ ע"כ כוונת הר"מ דטעם זה הוא ללמד על השוחט לאחרים דלאו רשע דחמס הוי ונפסל ולא ללמד על עצמו יצא אך דברי הסמ"ע קשה בכל מ"ש שדרכו בדעת הר"מ הוא הפך דברי הר"מ והכ"ל דהסמ"ע נרנבש בדברי הר"מ כטעם שכתב דהרי הוא בכלל אובלי טריפה דכל"ה נפסל כיון דהוי רשע דחמס וכת"ש כי ע"כ הוא מפרש דה"ק טבח וכו' שהרי הוא בכלל אובלי טריפה הכונה דהמאכלי שחוב כאלו אבל אינו בופיה דחטא אחר תלוי בו וכ"ן שהבין הרמ"ט כפשוטו בחא"יע סימן ה"ב ע"ש ואה"ן דחשוד להאכל אינו חשוד לאכול ותו ל"ק חכל מ"ש עליו כת' גו"ר ועפי' דרכו יתיישבו דברי הטור ח"מ סימן ל"ד שהבין ברעת הר"מ דשוחט לאחרים אינו נפסל כיון דאינו חשוד לאכול ולדבריו דברי הר"מ זריכין ישוב מחד עצמן

אכל אינו שגפסל ובעינן ביה תשובה חמורה באופן דמכל מ"ש מתבאר דלדעת הכ"מ נראה דבין בשוחט לעצמו או לאחרים חשוד לאכול אך לדעת הסמ"ע והרמ"ט נראה דחשוד להאכל אינו חשוד לאכול וא"ש לדבריהם טפי שכן מהסוגי'א דע"ז דל"ט וכן פסקו כל הפוסקים דלדרך הכ"מ זריק לחלק ביניהם וכמס"ל לישב דבריו אך לדבריהם אין צורך למס"ל ומינה נראה דעיקר חקירתנו אי' מצי שחיט החשוד לשחוט לעצמו ואין כ"ד חנויין להפרישו תלוי בזה דלדעת הכ"מ דחשוד לאכול ב"כ אין מניחים אותו לאכול בכ"ג ולהסמ"ע והרמ"ט בכ"ג אינו חשוד לאכול ולדבריו בשוחט לעצמו הרבר ספק בדעת הר"מ והטור דס"ל דחשוד לאכול כפי הנראה כפשט דבריו אך למה שפירשנו ככוונת דבריהם אין ראיה ואין לי בדבר זה הכרע כי ע"כ היה נראה דכשוחט לעצמו אין מניחים אותו לשחוט לעצמו ואי עבר ושחט משחיטתו אין אוכלים כיון שהכ"מ הבין כן בדעת הר"מ והטור וכ"כ פשט דבריהם כי ע"כ היה נראה דאין מקום להקל בצד זה אלא דמעיקר סוגיין נראה דיש להוכיח דבכ"ג מצי שחיט לעצמו שהרי אחרו אוניציא טריפה משלו לעצמו ובדבר שחוב משלו הרי דמצי שחיט לעצמו דבלא"ה איך יזייר דבשביל שעבר בזרחה שיכנסר בתשובה כוו דחשיב כטובל ושדן כידו אם לא דמריבא לא אסרו שלא ישחוט לעצמו וכ"כ הנ"ל הביאו הכ"מ ס"ז ד"ר וז"ל והא דאמרינן שזינא טריפה כששחט לעצמו מיירי דלאחרים א"א דהא עברינן ליה והוא הלך לשם לטוב בתשובה ואין יעבור בשרחם עכ"ל הרי מתבאר דכשוחט לעצמו מיירי ב"כ ויצאת טריפה חת"ל לא אסרו לו שלא ישחוט לעצמו אלא דאבתי יש לבע"ד לחלוק ולומר דכי לא כאשר לשחוט לעצמו כשידוע לכל ששעה תשובה דאע"ג דלא מהני התשובה שיוכנסר לאחרים שחיטתו כי אם היבא דאין לחוש להערמה ה"ד לאחרים אבל לעצמו לא חששו אבל אין נראה כן מדיוק דברי הכ"מ מ"ש לאחרים א"א דהא עברינן ליה נראה דאילו לעצמו לא העבירוהו אע"ג שערדין לא עשה תשובה כלל דאי ס"ל כמו שנידדנו הו"ל דלאחרים א"א דחיישינן להערמה וכן יש לרקדק מסוים לשונו שכתב דאין יעבר בזרתם ואין בזרת חכמים כי אם להעבירו בלי טעשה תשובה דבעשה תשובה חיישי להערמה אינו משום בזירה כי אם דכל דאיבא למיחש חיישינן ובס' עיקר החילוק אינו נכון בעיני דאי כאשר גם לשחוט לעצמו הו"ל לחוש גם בו להערמה ולא ישחוט לעצמו שאין טעם ברור לחלק ביניהם אלא דהיא גופא זריבא רבה לדעת הכ"מ וכן נראה פשט דברי הטור והר"מ דכשוחט לעצמו ומוכר ויבאת טריפה חת"י שחשור גם לאכול טריפה א"כ הרבר קשה אין יתיירו לו לשחוט לעצמו כדי שיהכל כליה וטריפה :

ורה"ל

כישוכן של דברים כמה שיש לרקדק דבני עדות רקול דהרשע פסול לעדות מתבאר מדבריו כל הפוסקים דכל שלא ראינו טעשה תשובה בעדים אינם כשרים לעדות כלל ומינה קול דהמקדש כפיסוליו עדות מר"ת אינה מקודשת כלל ואפי' קידושי ספק אין בו כמבואר באה"ע ובס"ע סי' ת"כ ואילו במקדש את האשה ע"מ שאני זריק במור קול דהוי מקודשת אף שהיה רשע במור דחיישינן שמא ירהר תשובה בלב כת"ש הטור סי' ל"ח וכבר עמדו ע"ז דבני האחרונים הרב"ז בהדשות סי' ק"ס והר"מ מפדואה סי' ל"ז ובת' עדות כיעקב סי' י"ז וספר גט פשוט סי' קכ"ב סי' ס"ח ושאר ספרי דכי רב ולדדי חוי בבה' טורא בינייהו דאה"ן במקדש ע"מ שאני זריק במור כל שיש לחוש בתשובה אין יתיירו אשת איש לעלמא משא"כ כפיסול עדות דכתיב אל תשת ירך עם רשע ואע"ג דהספק לפנינו שמא ירהר תשוב' כלכו ולאור רשע הוא ואין פסל עדותו - מהפק ש"מ דנודת

אך לדרך הסמ"ע א"ש וכמו שיראה המעיין ואשר אני אחזה בבואור דברי הר"מ אלו אומר חזי שהרב הונדך להשמיענו דאובל טריפה בעינן ביה תשובה חמורה כיון דאיך ביה קנת ח"מ דכילה וטריפה הם בזול יותר מהכסירה וכמו שכבר העלינו לעיל מדברי הפוסקים ונוכללם נ"כ הוא דברי הר"מ אלו שלפנינו וע"כ כתב דהרי הוא בכלל אובלי טריפה דהרי זה בא ללמד ונמצא למוד דאובל טריפה נ"כ בעינן תשובה חמורה ולפי דרך זה עדיין אפשר לומר דחשוד להאכל גם כשוחט לעצמו אינו חשוד לאכול ות"ש באן אינו אלא דהמאכל נפסל ובעינן ביה תשובה חמורה כאלו

עבירה התשובה גמורה שכל לידו דבר ערוה וכו' ופירש
 כנראה דגם בשאר עבירות דלית בהו ח"מ כענין תשובה
 שיהיה מאלות המין שחטא ח"מ יש חילוק כיניהם דבני שאר
 עבירות בתשובה לחוד חוור לכשרותו כח"מ הר"מ שם אלא
 תשובה גמורה לא הוי אכל בעבירות של ח"מ אפילו לענין
 לחוור לכשרותו לא בני לא בתשבה כאלותו המין שחטא אכל
 בתשובה אחרת אע"פ שלקה ועשה תשובה כיון שלא עשה
 תשובה מאלות המין שחטא דהיינו ח"מ אין כאן תשובה כלל
 לא גמורה ולא בלתי גמורה כדמשמע מדברי הר"מ ומעיקר
 הסוגיא לפי פירשו את"ר הנה נראה דכ"ל דכל שלא עשה
 תשובה כדניא אינה תשובה כלל ומד"ת ברשעתו עומד ואחרי
 המחילה רבה אינו כ"ל דא"כ לדבריו אתה כועל דלה בפני
 התשובה ודבר פשוט הוא דאם עבר ע"כ עבירות שבתורה
 ושם כתשובה דהתורה את חטאתיו ושם בכל לבו הרי זה זריק
 גמור וא"כ גם בטבח הדיון כן אלא דחששו במקום איסור
 ובמקום עדות דאפקו ממונא הוא שמה מערים ואין זה כי
 אס חשש מדרכיהם וכח"מ ודילמא אערומי קהערים שלטון
 וה נפל על הספק וחשש לבד ורמיה מדקול באה"ע ה"י ל"ח
 כע"מ שאני ז"ב אע"פ שהיה שבע גמור מקודשת מספק
 שמה הרהר תשו' לכונו נראה דככל מין איסור הדיון כן ואילו
 לדבריו אס עבר עבירה דח"מ מותרת לשוק ובכ דאיתי לר"ו
 הכיאו הכ"י שם דאף כנוזן והנזילה בידו אס הרהר תשובה
 הוי כ"ג והיינו דס"ל דאף דק"ל דעבירות דבין אדם להביו
 אינו מתכפר עד שישיב את הנזילה וירצה את חבריו ח"מ
 מיר ששכ ורעתו להשיב את הנזיל ה"י ז"ב לא דחייב להחזיר
 ולרצות וא"כ ה"ן דבוותא וכ"ש שמה שהחמירו כאן בתשובתו
 אינה כוה המין דבהליכה למקום שא"ה או מורת אבידה או
 יוציא טריפה אין כאן השבת ג"ל ולכ"ע בתשובה גרידא כיפד
 לו לא שחששו דקמעריה ולא עשה תשובה כלל ואין זה כי אס
 חשש וכחו שחששו כמה דוכהי ואף גם זאת באח" מהה וכו'
 טובא דהמקדש בפיוולו עדות כלו שהחמירו בתשובתו וכבר
 ראינו שעשה תשובה קלה שקלות זריפה גט מספק וכ"כ
 מדברי הראשונים שהביא הר"ן בח"י דתשובה חמורה אינה
 אלא חומר בדבריו סופרים וכ"ל ני עיקר כי ע"כ זריכה רכה
 כעשה תשובה קלה אי עבר ושחט אי שחיתתו פסולה א"ל
 דלא חששו כי אס להעבירו שלא ישחוט לכתחיל אכל בדיעבד
 לא אף יותר נראה דגם בדיעבד גזרו שהרי גבי פוסל עדות
 אף בדיעבד הוי שכת ידעו העדות מבואר בש"ס ובפוסקים
 דפסולים לעדות ניכהו כל שלא עשה תשובה שהחמירו עליו
 ויש לרחות דבעדות וממון גלי קרא אל תשת ירך וחש גם
 בספק חס"אכ כמירי דאסור ואין זה מספיק :

סימן קס"א ואף

גם זאת אחרתי לכאר דאע"ב
 דאחריון בסוגיון חסוד על
 הטריפות אין ספק שכן הדיון אס הוציא נכילה מת"י כנון
 שנפסקה בפיוול שחיטה והכשירה דבעיון ביה תשובה חמורה
 שג"כ הנכילה חמיר מאיסור טריפה :

והנה

דאית' כת' נו"ר שם שרצה להקל כנ"ר בטבח
 שיצאת נכילה מת"י שהגרימה והיה בטבח דח"מ
 דאעפ"כ העלה דלא בעיון ביה תשובה חמורה ובקד"ח בני
 והיה טעמו דכל דמה דנכשל אין הגורם ראשון ח"מ כי אס
 זלוולו באיסורים כנון נכילה שבירו לשחוט כהונן ואין ח"מ
 מוכעו דל"ר לטריפה דאס היה לה סירכה המטרפת אין בירו
 להכשירה וכי הכשירה אינו אלא תמוס ח"מ וע"כ החמירו
 בתשובתו אכל כשיצאת נכילה מת"י שכבר היה לו הכאת ממון
 אי שחט הראוי וזלוולו באיסורין גריס לו דמי למקאר חלב
 דבני ליה בקד"ח ע"כ וכבר הרכה להשיב עליו הרב מטה
 יוסף שאין בדבריו טעם עש"כ וכשאני לענתי תמהני על

דבריו כנגד היסוד שהניח דטבח שיצאת נכיל מת"י כיון דאין
 הגורם ראשון מירי דח"מ בני ליה בקד"ח ומה בכך וכי טבח
 שיצאת נכילה מת"י דמעבירים אותו על שהטריף הבשר
 מעבירים אותו והרי אין פיוולו כי אס שאמר על איסור מותר
 שאמר שצאפה נכילה הכשירה לאכילה ואין עיקר פיוולו כי
 אס כנר זה והרי כנר זה איסור דח"מ גמור כדריפ' הוי שלא
 היה בידו להכשירה אחר שעצאפה נכילה ואעפ"כ הכשירה
 להנאתו דח"מ וא"כ מה בין זה לטריפה ותו שהרי הריקון
 בטבח שיצאת נכילה מת"י נטל ומתבאר מדבריו דבעיון ביה
 תשובה חמורה אס היה העד נאמן כח"מ הרב גופיה בתשו'
 זו בדעת הריקון וא"ך לא זכר דקאי באפיה ומה גם שכבר
 ביארנו דעת רוב הפוסקים שאין הטעם שהחמירו כת' הטבח
 מפני ח"מ כי אס שהיה חזיר או שהיה ממונה לרכים דסומכין
 פלניו רכים החמירו או מפני דכיון שמעבירים אותו חששו
 דקמפרים כרי שיחזירוהו למינויו וכל הנהו טעמי שייכי שפיר
 גם בטבח שיצאת נכילה מת"י דנכילה חמור מאיסור טריפה
 וגם כחשד טפי יש לחוש מי שחט לכדיק' הרניאה דק"ל בהמה
 בחייה בחוקת איסור עומד' עד שידוע כמה נשחטה נשחטה
 הותרה עד שידוע לך כמה נטרפה וזה כ"ל הטעם דנקטו
 החסוד על הטריפות דאע"ב דאין עיקר החשש מכאן ולהכא
 כי אס כדריק' דק"ל בחוקת התר קיימא אחר שחיטה החמירו
 בתשובתו כ"ש נכילה דמלכד דאיסור חמור הוא גם נחמד
 בדבר דחוקה לאיסור כוף דבר כבוד הרב במקומו הונח
 שאינו רואה בהם ככ"ט וכ"כ מבואר מהטח"מ ס"ל"ר שכתב
 טבח שנמצא אחריו נכילה והביא דברי הר"מ בטבח שהוציא
 טריפה מת"י ושם כסוף הסיומן כתב דכשרות הטבח שיצאת
 טריפה היינו שילך למקום שא"ח וכו' ואי בנכילה בני ליה
 בקד"ח היה לו לכאר :

סימן קט"ב ואבתי

לנו לדעת בטבח שיצאת
 טריפה מת"י דמעבירים
 אותו אס היינו דוקא לכריקת הריאה שנכשל בה אכל שוחט
 כמנהגו שלא נחמד כי אס בלאו דטריפה לבד ואין בשחיטה
 כי אס לאו דנכילה ובני איסור חסוד בעיון חסוד לאותו דבר
 וכראה ודאי דנכילה וטריפה בחד לאו השיבי והחסוד באחת
 מהן נפסל להיות שוחט ובודק שהרי השיב הרשב"א כת' סי'
 ק' הביאהו כל הפוסקי' וז"ל כל טבח שיצאת טריפה מת"י אסור
 לאכול משחיטתו וכו' הרי דעל שנחמד על הטריפה אסור
 לאכול משחיטתו גם הריבש כת' ס' ק"ג בטבח שיצאת טריפה
 מת"י השיב דמעשו מוכיחים שהיה רוצה להכשיל את הציבור
 ומעתה אין סומכין עליו לאכול משחיטתו עד שיעשה תשובה
 בלי הערמה ואס כשמנכל הפשר מעבירים אותו כ"ש שיש
 לפקו אס הוא חסוד לרכים להאכיל טריפה וכו' הנה מבואר
 דאף אי נחמד לכריקת הריאה נפסל גם לשחיטה גם הריבש
 חיד סי' י"ג כתב ומיהו אין לפוסלו אע"פ שהאכילה לרכים
 אחר שאמר טריפה שתהא שחיטתו פסולה כתי שיצאת טריפה
 וכו' וע"ש כתי' ט"ו נראה להריא דחסוד על כדריקת ריאה
 שחיטה פסולה גם כת' צמח זקק סי' ע"ג בתב בפשוט כל
 טבח שיצאת טריפה הת"י אסור לאכול משחיטתו וגם מדברי
 הכוסקי' מהבא"ץ וס"ר שב"ן להדיא מעיקר כוננין דסנהדרין
 שאמרו ההוא טבחא דנפקא טריפה התותי יריה שפתיה ר"ן
 אעבריה ומדנקי' טבח דהיינו שוחט ולא כודק ואמרין
 דאעבריה ר"ן על שיצא טריפה מתותיה ידק' ש"מ שנפסל גם
 לשחיטה אך קשה ממ"ש הש"ך בספר נקודות הספק ביד סי'
 כ"ז דנ"ח לנכילה וטריפה לדין החסוד דחסוד על הטריפ' אינו
 חסוד על הנכילה דחמיר תיניה וכדבריו כתב הפ"ח ב"ד
 סי' ל"ג ס"ק ה' וכ"פ סי' ס"ד ס"ק כ"ע"ש והדבר קשה דכבר
 וכתבאר דשם אחד להם והנ"ל בישוב דברייה דחקא לאוכל
 איסור

אוסו' הוא שחילקו הכי אכל אי נחמד להאכיל דבכל האיסורים קאי עלויהו בלאו דלפני עור והרי נחמד בלאו זה שהאפי' דבר איסור לחבירו באיזה איסור שיהיה הרי נאסר לאכול מידו שום דבר שיש בו חשש איסור ומכאן ראיה בחקיר' זו שבתתית לעיל עלויה ולא עלה כירי דבר כבוד הנה מת"ש יש ראי' גם דאיתי לרש"ס חזק סי' ע"ז שכתב וז"ל וכיון שנכשל בהכשיל לרבים בענין שחיטה אסור לאכול משחיטתו ע"ש כראה מדבריו דכענין שיעבור בלאו דלפני עור באותו דבר ויש לדחות דלרבותא נקיש הכי ומטעם אחר כ"ל כן דכשלאמא בני אוכל איסור או מאכיל בלי ח"מ שם שייך למימר החשוד לד"א אינו חשוד לד"א אכל מאכיל איסור משום ח"מ הרי לא נחמד רקיל ליה איסור זה שלא עשה זה להנאת תאמתו כי אם משום ח"מ א"כ ז"ל שנחמד לעבו' איסור מפני הנאת תאמתו דבכל האיסורי' דשייכי כיה הנאת תאמתו חשוד לאותו דבר מיקרי כי לא נחמד כי אשיהשום תאמתו וע"כ כב"ג חשוד לאותו דבר השי' ועפ"י א"ש ת' הרא"ש כ"ל כ"ח סי' ד' שפסל ער זומא להיות טבח בלי תשובה חמורה דכיון דמשום הנאת תאמתו העיד שקר א"כ נחמד לאיסור משום תאמתו וככל מירי דשייך חשש ח"מ חשוד לאותו דבר מיקרי ויש' זה יותר נכון מכל ת"ש לעי' וכל' ראיה לזה מת"ש הרשב"א בת' סי' ת"ז וז"ל וחשוד אמוכא חשוד אשכועה אע"ב דחשוד לד"א אינו חשוד לכל התורה כולה שאני התם דהוי חשוד לאותו דבר כיון דעובר משום הנאת תאמתו אף הוא יסבע לסקר מחמת תאמתו דחשוד לד"א חשוד לכל אותו דבר ע"ש הרי להדיא בכל ת"ש אך את זה ק"ל מת"ש הרשב"א כחז' להולין לרז' בר"ה ולענין ע"א נאמן באיסורים שכתב בתוך דבריו וז"ל ותרע שהרי חשוד אוכל ככילות לתיאבון אינו נאמן בעדותו על השחיט' כגון בכדיקת סכין ולא בשאר איסורי' כגון חתיכה ספק חלב ספק שומן וכו' והדבר קשה דאוכל ככילה איך נחמד על החלב והרי חשוד לד"א אינו חשוד לד"א כי ע"כ אינו סבור בדעתו דכל איסורי' מאכל חשוד לד"א מיקרי וכן הגו"ל תאמתו כל תאמתו הכא באיסור חשוד לד"א מיקרי וכן חשוד לכל העריות כל שכל על אחת מהן נחמד לכולם שכולם ענין אחד להם ואע"ב דאמרינן בבכורות ר"ל החשוד על השביעית אינו חשוד על התעשר ש"ל דהתם שביעית ותעשר אינם ענין אחד שזה לזרוע ולעשות חמורה וזה לאכול חזן לירושלים ואינם סוב' א' באיסורי' מאכל אך יש להשיב מת"ש הכז' כ"ד סימן קי"ט על מ"ש הרשב"א דחשוד לרבר חמור אינו חשוד לדבר קל תאמתו שביעית ותעשר אף שהם איסורי' חלוקים כיון שכולם איסורי' מאכל הם חשיבי באיסור אחד לענין דחשוד גם על הקל ע"ש כראה דגם באיסורי' מאכל כל שאינו קל תאמתו שנחש' לא נחמד בו וא"כ ככיל' וחלב חמור דחייב כרת ומת"ש בסנהדרין דכ"ו דחשוד על העריות אינו נאמן בעדות אשה אף לעיוליה עיין בבב' ח"מ סי' ל"ד יש להוכיח קצת בח"ש דאין חילוק בין פרוה לערוה ומיהו סבור הייתי לומר שדברי הרשב"א הם כיון שאוכל ככיל' תהאסר בלי ניקור דמיו לקח ועל הרוב אינו בקי בניקור וא"כ הרי נחש' ג' על החלב לא דמת"ש ולא בשאר איסורים כגון חתיכה וכו' כראה שגם על שאר איסורי' מאכל אינו נאמן נאמן ואם באינו לומר ככוונתו ולא בשאר איסורי' היינו אם נחמד על איזה מהאיסורי' ולא איירי עכשיו באוכל ככילות כ"ל זה רוחק ויש להביא ראיה דחשוד לאיסור אחד דאכילה חשוד בשאר איסורי' דאכיל' כנראה דדברי הרשב"א לא מת"ש בפרק ג' ה"ד כ"ג טבח שנמצא אחריו חלב רז' אחר כשעורה רז' אחר בבב' אחר ר"פ ולא פליגי כאן להלקותו כאן להעברו ואי' אחרת דחשוד אכלב לא חשוד אכילה וטריפה א"כ לא הו"ל למיקט בטבח לא כהנא כיון שאינו נפסל להיות נכח אלא כראה דמעברין ליה גם להיות טבח וכ"ת אכתי טפי

הו"ל דמעברים אותו מהניקור שנחמד אי מהא כבר ישב דשו' לזה וכתב דרך הטבח להיות חקך הכשר אך אם אינו נפסל לטבח לא הו' נקטי לה כטבח דהא חשש דנפסל גם להיות טבח ומוה יש להשיב להר"ק שו"ט ת' שהכריח מזה שנקטו טבח ולא מתקן לומר דטבח אע"פ שלא מכרה בחוק' הנוקרת אלא סתם מעברין ליה ע"ש ולמ"ש ל"ח רז"ל דנקטו הכי לאשמועי' דנפסל גם להיות שוחט ובודק ומיהו יש לדחו' דשאני הכא דחלב עין כרת וחמיר תכילה וטריפה וק"ל כ"ד סי' קי"ט דחשוד לדבר חמור חשוד גם לדבר קל ואינו מספיק דהא לא נחמד לאכול אלא להאכיל וכל שהאכיל כל האיסורים שווים דקאי כלפני עור בין באיסור לאו בין באיסור כרת כי ע"כ צריך אינו להתייבש בדבר זה לעת הפנאי ומ"מ למש' שאנו רנים כנחמד לכדיקת ריאה אי נחמד ג"כ לשחיט' חולבד כל ח"מ ש"ל מטעם אחר דנפסל שהרי כתב בסיד' וש"פ דחשוד לד"א קנסין ליה בכל מה דשייך לאותו דבר אפילו ש"ל לנג' אחריו וא"כ כראה דשחיטה שייך לאותו דבר מיקרי דאין חשוד א"כ כדיקת ריאה כלי שחיטה וגם רשמי דברים אלו מסרך טריבי אהדרי ואי אתה תכשירו לשחיט' אפשר דאתי למכדק הריאה ג"כ ועדיף זה ממכירת אבזים שהוא חשש דחוק וכל שכן למ"ש בת' רש"ל סימן ד' דקנסין ליה בכל מירי דהוי כעין מלאכתו הראשונה והרי שחיטה נמי מלאכתו הראשונה כי ע"כ אין ספק שנפסל לכדיקה נפסל לשחיטה ג"כ עוד כ"ל ראיה לזה מת"ש התוס' כחולין ד"ה כר"ה מעט הארץ וכ"כ שאר הראשונים דחשוד על החלב חשוד על הדם דשניהם בכרת ונאמרו בלאו אחר ע"ש וא"כ ככילה וטריפה שניהם בחילוקו ונאמרו בלאו אחר החשוד לאחד חשוד לאחר וז"ל בפ"ק דהוריות ד"ג דבעו אי חלב ודם מצטרפי ובאתת"ל דמצטרפי וירוע דעת הפוסקים דכל אתת"ל פשיטתא עוד כ"ל ראיה דחשוד לטריפה חשוד לככילה שהרי מת"ש כמעילה רז"ל אכל לענין אכילה טהורים בפני עצמן ותאמאם בפ"ע כראה דחגי זית ככילה וחגי זית טריפה מצטרפי ולקי עליו כיון דשניהם טהורים הם וכ"כ הרמב"ם בפ"ד מהל' מאכלות אסורות ה"א דככילה מצטרפת עם הטריפה דאע"ב דכל ב' לאוין אין מצטרפין ככילה וטריפה מצטרפין הואיל והטריפה תחילת ככילה היא ע"ש וא"כ מה"מ בופים כי נחמד לככילה נחמד גם לטריפה כי תן הבאר החכם עיניו יחוו כמה דחקו דברי הרב גו"ר חזק סי' א' שכתב דביעאת בהמה חונרתת חת"כ דיש להקל כיון דהגרתה הוי מירי דמינכר וא"כ אם ירעה להגרים או להכשיר תגלה חרפתו לעיני הכל ע"ש כנראה שהבין דכסוד זה דהגרתה שנכשל הוא דהוי חשוד לכד דאי ס"ל דע"י הגרתה זו שהכשיר נעשה חשוד לכל מילי דשחיטה וכדיקה הרי כולם אינם פסולים דעבדרי דמינכר וכמ"ש ג"כ הרב וכבר נתבאר שזה אינו דאף כנחמד לכדיקה נחמד לשחיטה כ"ש כשנחמד בשחיט' שפסול ואינו נאמן לכל עניני השחיטה גם ראיתי להרב מטעם יוסף חזק סימן ח' דאף דייקן מוכרי הר"מ בפ"ח מה"מ דמי' שנכשל בשחיט' או בכדיקת הדיאה דמעברים אותו בין לשחיטה או לכדיקה ת"מ העלה דה"ד כמאי דאיתרע חוקתיה. וא"כ אלו שלא הרעו חוקתם כי אם כטריפה ולא כככילה לא נחמד וטעם גדול יש כדבר דכטריפה איכא ח"מ תשא"כ בשחיטה וכדאי דיבדקו כהונן כהלכת בוכרין יהודאין ע"ש והם דברי תימא שכבר נתבאר דחשוד על הטריפות אינו נאמן גם לשחיטה אע"ב דלדבריו אין בשחיטה ח"מ שכירו לשחוט יפה ומ"ש שם שכדאי שכורק סכיני יפה שאינו חומר אוכל ככילות להכעיס כרי שנאמר שאינו בודק הסכין דכל ישראל בחוקת כשירים. הם דברי תימא דא"כ הו"ל להתיר באוכל ככילות לתיאבון בלי כדיקת סכין וכיון דכענין כדיקת סכין דהוי מירי דפרות וכמ"ש

בחולין דה ובח"ט הרשכ"א שם בח"ט וא"כ כיון שאינו נאמן כיון שנחמד כבדיקה ראה וכח"ט א"כ כל שחט עוף בלי בדיקת סכין אינו אלא נכילה וקרוב בעיני דלקי האוכל אותה ודבריו צ"ע הכלל העולה ששוחט שיצאת טריפה תת' באחד מדיני הטריפה או נכילה באחד מדיני פיסול שחיטה נפסל לגמרי לשוחט וכורך ובאחור

סימן קס"ג אך

את זה יש לחקור לדעת רבני האחרונים שהעלו דכל מה שהחמירו בטבח רבני תשובה חמורה היינו בטבח דאית ביה ח"מ כגון שחט לעצמו או נזכר או שוהט לאחרים וכו' שכל שכל הכשרה יותר חן הטריפה לפ' שחט שהיה בו ח"מ שיצא נכילה וטריפה תת' אי יתקנו בני העיר שיטול שטר בכשרות בטוח עם הטריפות דמכאן ולהכא אין כאן ח"מ אי סגי ליה בקד"ח ש"ל שכל חומר תשובה זו הוא על ח"מ דלהכא והא ליכא ח"מ כל שהוצי' טריפה תת' שהיה בו ח"מ בעינין עכ"פ תשובה חמורה

והנה

ראיתי למוה"ר שח"ב סימן ז' בטבח שיצאת טריפה מת' בעינין שהיה מחמת ח"מ דלכ"ע בעינין ביה תשובה חמורה דכפרק זכ תנא לו תרופה רבני ליה בקד"ח אם יסכימו העיר לעשו' הסכמה בחרם שלא יהיה לו מהכשרות יותר מהטריפות אלא שיטול בטוח מהכשרה והטריפה והטעם דלא חששו להערתה והצריכו תשובה חמורה כי אם כשיש לחוש לח"מ דמחמת ח"מ יחזור להכשיר הטריפות אבל כיון דלא שיק' ח"מ בקד"ח בני את"ד ויש להשיב בעיקר דבריו שהבין ודילמא אערומו קמערים שהקשו בש"ס היינו שיחזור לסורו הרע ואין זה כחשח"ע דא"כ ה"ל לאקשווי כהדיא ודילמא יחזור לסורו הרע והח"ט ודילמא אערומו קמערים פירושו דלא עשה תשובה מלב כי אם של דחאו' וא"כ עומד כחרדו ואיך יחזירוהו ותו דאם החשט שח"מ יחזור לסורו א"כ גם בתשובה חמורה יש לחוש ומה הועילו בתקנתם כי ע"כ ע"כ דחששו שאינה תשובה מלב וא"כ תאי אהכי לן חמיתת הרינו דאיסור בלי תשובה וחשוד על הדבר אינו נאמן ומה גם דלח"ט הר"ן בח"ט שהטעם שהחמירו בתשובה גבי טבח היינו שהיה מויד או חפני שהיה חמורה לרכוס או חפני סכין שהעבירוהו חמיונו חששו דקמערים כדי שיחזירוהו להיטויו ע"ש ולכל הנשו טעמי אין בתקנה כון שיטול שטר שזה תהני כלום להקל בתשובתו וכ"ן להכריח ח"מ הנ"ל שם רבי אהרין או יוצא טריפה היינו שחט לעצמו דלאחרים אי אפשר דהא עברין ליה ואיך יעבור על בורתם ואילו לרברי הרב הא ל"ת שהרי אפשר שחט לאחרים ויטול שטר שזה מהכשרה והטריפה כי ע"כ הבס שאינו כדאי כ"ל דאין להקל בדבריו ואף אי שחט בחינם כ"ל דשחיטתו פסולה ודברי הרב צ"ע אצלי ועיין בת' נאמן שמואל סי' ל"ב שהסכים לרברי מוהר"ש ש' אלו ולרד"א אין להקל בזה ושם ראיתי שהעלה דחשוד על הגניבה דוחותין השוד לשחיטה בטבח דח"מ והביא ראיה מת' הרשכ"א סי' ת"ל והנריך בזה תשובה חמורה בלי הערתה כמו שהעלתי לעיל אני בעיני לבק"ד שח"מ לבי ויג' שכינותי לדעת גדול ועיין בת' הרשכ"א סימן תקנ"ג שהעלה דחשוד לר"א היינו כחשוד לכר אבל עבר עכירה של תורה אינו נאמן להעיר באיסורין והצ"ע דברי הר"מ שכתב להפך וז"ל בכל ח"מ ואין לי פנאי

סימן קס"ד ואף

גם זאת ראתה עיני להרב בור"ש שם שיצא לידן בדבר חדש שיש תקנה למי שיצאת נכילה וטריפה תת' ליהויה שוחט וכורך ע"י שיתקנו כוללות העיר שלא יורשה שוחט א' לשחוט ולכרוך לכדור רק שנים כאחת דכל אחד יכרוך סכינו של חבירו וכן אחד שחיטה וכן כבדיקה שיכרוך אחד אחד בדיקתו

בראה דכל כי האי אין לחוש כלל דהא קי"ל ומוחר אוכל נכילות לתיאבון בודק סכין ונותן לו והותר לאכול משחיטתו דלא שביק היתר ואכיל איסור וגם הביא ראיה מת' הר"א ש' שכתב בסוף התשובה ולמען לא תהיה החלוקת בין הקהילות הללו אוהרים והללו חתירים הטוב והיסר שתשימו טבח אחד עמו שהיו שני השוחטים יחד בכל יום ולא יורשה שום אחד מהם לשחוט ולכרוך בלי חבירו את"ד ואחריו החזיקו דבריו למעשה הרב משה יוסף בחי"ר סימן ח' והרב ב"ר חיי"ר סימן ב' והרב דבר משה חיי"ר סימן א' ע"ש ושם ראיתי להרב גו"ר שכתב דאכתי נחוש לשהא שהיה ודרם והביא מהש"ך שכתב דכיון שיש סכין יפה כידו הסתמא ישחוט יפה ולא ישהה וירדום ע"ש ולא היה צריך לו שרברי הש"ך הן הם דבריו התו' כחולין ד"ג ר"ה בודק והרא"ש בפסקיו שם והרשכ"א והר"ן והמרדכי והטעם כיון שיוודע לשחוט וכידו לשחוט יפה לא שביק היתר ואכיל איסור וכתב הרשכ"א בתורת הכית דלא על ערותו סמכין כי אם על החוקה ורובא דידעי לשחוט יפה ע"ש ובחי' הר"ן לחולין ואין להשיב ע"ז דמה ראה הביאו מדין מומר אימא דכי התירו התם ה"ד כבהמת אחרים דלא מטי ליה הנאה נאמן וחשוד יכול להעיר על אחרים דקי"ל כרשכ"ב דנאמן על של אחרים דאין אדם חוטא ולא לו כח"ט הכי ב"ד בסיון קי"ט בדעת רוב הפוסקים וכי הצריכו בדיקת הסכין היינו דחשדו לא טרח גם לרד"א והכ"ש על אחרים אבל כבהמה שלנו דמטי ליה הנאה או כבהמה שלו לחוכרה אינו נאמן כלל שהרי ח"ט התוספו' והרא"ש דל"ח שח"ט שהיה או דרם דלא שביק היתר נראה דבשלו ג"כ איירי דאל"ה הו"ל לשנויי שאומר להם שנטרפה דמכ"ל אם יצאת טריפה וכן ח"ט בש"ס התם לא שביק היתר ואכיל איסור נראה דבשלו איירי שאוכל המכה וכן מהראיה שהביאו מחמתן של עוברי עכירה דמה"ט התירו ליקח משלו ג"כ ש"טו דכ"ג הותר מה"ט דלא שביק היתר

אך

בואת יש להשיב רבי התירו כחומר אוכל נכילות כבדיקת סכין ולא חיישינן שח"ט שח"ט או דרם ה"ד כחומר לאכול דלא נחמד בלאו דלפני עיור ואע"ג דקיל ב"ד סיון קי"ט דחשוד לאכול חסיד להאכיל אכתי לא נחמד בלאו דלפני עיור כשאר דברים וכי חסיד להאכיל היינו כגון דרש ליה כהתר דמי ליה כח"ט שם בחולין דף ד' וע"כ חאכיל ג"כ לחבירו דאי על עצמו לא חש איך יחוש על אחרים וכיון דקי"ל לא שביק היתר מזהר זהיר ג"כ שלא להאכיל את חבירו נכילה שלא נחמד כי אם בשאינו מוצא היתר וכ"ש להאכיל שלא נחמד בלפני עיור כה"ג אבל כחשוד להאכיל ש"מ דקיל ליה לאו דלפני עיור לכר ולא חייש ואפשר דמורי ביה היתר שאין בחשח"ע הכתוב הי אם לפי פשוטו עיור נחמד וע"כ לא חייש ליה וא"כ טפי יש לחוש בו דשמא ישהה או ידרום ובעין זה כתבו התוס' בחולין ד"ג ד"ה בודק דכתיב דלא חייש אלפני עיור בעינין שישראל עומד על גבו דחיישינן ביה שח"ט שהיה או דרם כיון דלא חייש וכ"כ הר"ן בחי' ולקייט דברי הרב צ"ל דחשוד בלאו דלפני עיור עדיף מחותני דכותי לא חייש כלל קס"א"כ חשוד דלא שביק היתר אלא דלפ' נחמד דכשוחט שהזכיר טריפה וחמי ליה הנאה בני כבדיק' סכין אבל שוחט כחנם או שנטל שטר גם על הטריפה לא סגי להו בכדיקת סכין ובעינין ישראל עומד ע"ג שהרי ליכא למימר ביה לא שביק היתר שהרי שביק היתר דמה הנאה היה לו ומי עכב על ידו להכשיר הטרף לאחרים וא"כ תימא הוא להקל בחשוד החמוד ולהחמיר בחשוד הקל ואמאי לא נחוש שזה גם כן מאותם שחשודים להאכיל כחנם וכר מן דין יש לי להשיב דאם התירו כחומר ע"ז בדיקת סכין ול"ח שישהה או ידרום איך לכתחילה היינו בדרך עראי אבל למנות החומר או החשוד להאכיל

להאכיל לשוחט ובודק קבוע לא שמענו שהרי כסולי שחיטה
שכחו דבעימיה עבדי ולא ארעתייה ואי עבדי הרי נחמד
להאכיל עז ח"מ ואיך נתייר לו בדבר המצוי ורביל בקבוע עוד
יש לי להשיב דאף אי הותר למ"ל לאהרני לתקנתא וכי
תקנתא לרשעי והדי מריכא רשע וכד נדוי הוי ואדרבה לגבי
דידן אם ישנו בנמצא אחר אני אומר לא שבקינן התר ואכלינן
איסור דתלינן הקלקלה בחוקלקל ותו דאי רבא בכבודות ד"ל
קנסיה לזכובי אחובוי אפילו דחשש רחוק הוי שיאכיל איסור
עז זה איך נתייר אהנו להיות שוחט ובודק עז בדיקת סכין
וכ"ש למ"ש רש"ל סימן ד' דקנסין ליה כל דהוי מעין מלאכתו
הראשונה והרי התר זה היא גופה מלאכתו הראשון סוף דבר
כ"ל דיעה ועז ק"ק מצרים העם והת"ח שלא שמענו התר זה
והעבירותו וקורא אני עליהם כרוך עמי מצרים ומ"מ אין
להקל כבדיקת ריאה כלל שיבדוק החשוד בראשונה שזה דבר
שאנו נריכין לעדותו שהרי אפשר שהניח ידו וניתק הסיכא
עז הנחת ידו שלא כדת וזה פשוט שהרי הס"ע סס ב"ד סימן
ט"ז ס"ב כתב שאין סומכין על קולה זו אלא כבודק כשר וירא
ה' מצרים ע"ש ואיך יזויר כחשוד ואין בדבר זה כפס להתיר
כלל

סימן קס"ה והנה בעתה אשימה עיני במי שנחמד להאכיל איסור

דרכיהם אי העבירים אותו כגון שמכר בכמות הגויים וכיו"ב
שאסור נורכיהם א"ד דוקא באיסור תורה מעבירים אותו
בעובדא דפ"ב ההוא טבחה ראשתכח דנפק טריפה תותי
יריה וכן בפרק ג"ה טבחה שנמצא אחריו חלב דכל הני איסורי
לאו הם אבל באיסור דרכיהם לא שמענו אכן נראה פשוט
דאין לחלק בכך שהרי בעז"ל ט"ס תניא אין לוקחין מ"מ מח"ב
בסוריא ופירש"י שחובונו סוריא חטוי דלא קפדי אלאו דלפני
עיור וכו' ע"ש והרי יין ומרורים וביניהם אין איסורם כי אם
מדרכיהם והר"מ כבי"א מה"מ ח"ה הכ"ה הוסיף על השמועה
דלאו משום דחשודי אלא דאינו יקח בח"ל דבר שיש בו השם
איסור כי אם מאדם שהחזיק בכשרות ומן הסתם לא דלא
אחריו כמקום חשש איסור כל ישראל בחזקת כשרים הם
והראב"ד השיבו דקאי בשיטת רש"י והטור והס"ע גבי כשר
פסקו ב"ד סימן ס"ה כרע"ה הר"מ ע"ש ואי כסתם אכרו
כ"ש כשנחמד שמכר איסור דרכיהם דמעבירין אותו כיון
דאין לוקחין ממנו ואת זה ק"ק בפרק ג"ה ובפ"ב בטבת
שנמצא אחריו חלב דאחריו דמעבירים אותו דמאי קמ"ל כיון
דאף באיסור דרכיהם הדין כן ולסוגיין דכפ"ה י"ל דאינו
דאף שהיה מקום לתלות בשוגג מעבירים אותו ומספק כיון
דפשע דהו"ל למודק אבל בסוגיין דפ"ב דחמיר איירי כיון
שהחמירו בתשובתו א"כ פשוט הוא שאין סומכין עליו ככל דין
חשוד ויל דקמ"ל דגם כפעם ראשון בלי התראה מעבירים
אותו א"כ י"ל דקמ"ל דמעבירים אותו ואף כבדיקת סכין
דשרי מדינא אין להחודק עליו משום קנסא דלגבי דין חמיר
טפי מי שנחמד להאכיל כבילות לתיאבון חמי שנחמד לאכול
דחשוד להאכיל רע לשמים ורע לבריות הוי וזה מסכים למ"ש
לעיל דאין להתיר בטבח שיצאה טריפה חת"י עז בדיקת סכין
של שוחט אחר דקנס חמיה הוא שקנסו אותו על ששעה
במלאכת השם דמיה וכ"כ ב"ד דכבודות שטנינו החשוד על
הטהרו ש"ת שיש חשוד גם בשל דרכיהם וכן שם שנינו החשוד
פל הכבודות ולפי מה שאני עתיד לברר בסמוך אין החשוד כי
אם באיסור של דרכיהם ואפ"ה אסרו ליקח וממנו כשר זכאים
ע"ש גם הטור וש"ע בריש סימן ק"ט כתבו דחשוד לאכול
דברים האיסורים בין אם חשוד באיסור תורה או של דרכיהם
אין להחודק עליו בהם ואם חשוד להאכיל אוכל בביתו לכד
ע"ש נראה דלא ענא ליה כלל בין איסור תורה לשל דרכיהם

וכ"כ הרשב"א כת' סימן ס"ד באורך וכן האריך הרש"מ ח"ד
סימן כ"ב ואף להר"ב כח"א סימן כ"ד וכה"כ סימן פ"ו שלמד
מת' הרש"ב בא סימן ס"ד דכאיסור דרכיהם לא בעינן תשובה
חמורה וכפי ליה בקד"ח ת"מ מודי דמעבירים אותו אלא
דבחזרתו בני ליה בקד"ח וכ"ש לדברי הפ"ח ב"ד סי' קי"ט
שתמה כת' הרי"ב הללו והצריך גם באיסור דרכיהם דאית
ביה ח"ת תשובה חמורה ע"ש וככ"ה ס"ש א"ק מה"ש
הר"מ בפ"ה מ"ה ת"א הכ"א טבח שדרכו לזקק הכשר ונמצא
אחריו חוט או קרום מלמדן אותו ומזהירין אותו שלא יזלזל
באיסורין אבל אם נמצא אחריו חלב אם היה כשעורה
מעבירים אותו וכדבריו פסקו הטור וש"ע סימן ס"ד ולמה
שכתבאר הדבר קשה דמה בכך הרי נחמד להאכיל איסור
דרכיהם ואסור להחודק עליו וי"ל דשאני חוטים וקרומי רידיעי
אינטי בהו ולא אתו למיכל מינייהו וגם אינטי ראויין לאכילה
כי אם ע"י הרחק לבד ואי משום מליחה וגלי דעת הר"מ
שאניס אובדין במליחה וגלי כמ"ש ה"ה בהך וכפ"טו ואף
בכישול רמורי דאמר ע"י ביטול כמ"ש ה"ה בפ"ט הרי אין
דבריו כי אם בחוט או קרום דמסתמא יש כנגדו ס' ואיסור זה
קול טפי מאחר האיסורים דרכיהם דלא אסרו בהם כי אם
לכתחילה אבל לא בדעבד דמה"ט כתב לעיל ברי"ט ואם
נעשו לא נאסר הכשר ואין חזין את העושה אלא מלמדן אותו
שלא יעשה ע"ש וה"ן במוקד אין קונסין להעבירו ככל אלו
כיון שאינם אוסרים בדעבד זה י"ל ביטול דרכיהם ומכאן
תשובה למ"ש כת' עבודת הגרשוני סימן ט"ו שנשאל לטבח
שמכר כשר שלא הורה ושלא נמלח יותר מנ' ימים אחר שחיטה
ולא הביד לקונים שלא יבטלו הכשר ולא יאכלו אותו כי אם
גלי אם יש להעבירו מאומותו בכך והשיב דאין להעבירו
ככך כיון שאין האיסור אלא מדרכיהם והביא ראיה מדברי
הר"מ אלו כמ"ש שאין להעבירו על החוטין והקרומות כיון
שאיסורם מררכבן ע"ש ויש לתמוה עליו איך לא כרגש בכל
מה שהבאתי דגם באיסור דרכיהם כל דין חשוד עליו ואיך
לא יעבירוהו ויקחו ממנו אחר שנחמד ודברי הר"מ שהביא
למ"ש ל"ה גם בכ"ד דהאיסור בדרכי הגאונים דע"כ לא
התיר הר"מ כי אם בחוטין או בקרומות דגם בכישול מסתמא
יש כנגדם ששים ובטלי אבל בכשר ששהה ג' ימים דכל הכשר
אכור ולא שייך ביטול אה"ן דמעבירים וכ"ש דנראה מדבריו
דבכל איסור דרכיהם אין מעבירים אותו וקשה עליו מכל מה
שהבאתי לעיל ואלו י"ל שדעתו דסוגיין דפ"ה בטבח
שנמצא אחריו חלב דמעבירי אותו איירי בשאינו ידוע כודאי
דמויד היה ואפ"ה מעבירים אותו דאינו נאמן לומר שוגג
הייתי כת' הרשב"א ובחזקתין ובקרומות דהוי מדרכיהם ס"ל
דתלינן בהו מספק דשוגג היה כיון שאיסורם מדרכיהם ואה"ן
דאי ידוע דמויד היה כל דין חשוד עליו ומעבירים אותו וכל
מה שהבאתי לעיל דחשוד גמור הוי גם בשל דרכיהם היינו
כשירוע כודאי דמויד גמור היה אבל כשיש לתלות בשוגג
בשל דרכיהם נאמן לומר שוגג הייתי א"כ י"ל דבשל תורה גם
כפעם אחת נעשה חשוד אבל בשל דרכיהם אינו נעשה חשוד
כפעם אחת וכן מתוך דברי רש"ל בפ"ה סימן י"ז ע"ש ונ"ע
א"י ש להקל בחילוקים אלו באיסור של דרכיהם

סימן קס"ו חל"א מעתה אחזה רעי במה שנחלקו הריב"ל והרש"מ

בחשוד על איסור דרכיהם כדבר שיש בו ח"מ אי בני ליה
בקד"ח או בעינן תשובה חמורה דהנה אמת דת' הרשב"א
שהביא לראיה הר"ב דאין להחמיר באיסור דרכיהם ל"ת
שיש מקום לפרשה כדרך שכתב הפ"ח וגם רבני האחרונים
נחלקו בדבר דהרב ח"ן ח"ב לפי מ"ש הכנה"ב בשמו הסכים
לדברי הר"ב והפ"ח לדברי הרש"מ ועיין כת' כרם שלמה ;
ולפי

ורפי מה שבארתי לעיל כס"י קנ"ב שדעת רוב הפוסקים לחלק בין הויד גמור להיבא שיש לתלות בחזונו ה"ח היא נופא כ"ח באיסור דרכיהם בחויד גמור דתיבני ליה בקר"ה או בעינן כיה תשובה חמורה והנה אחת דהגד הסביר נראה ראין לחלק בכך דכיון שהם חששו שאין תשובתו כי אם כהערתה כדי שיחזירוהו איך יתירוהו באיסור דרכיהם ולא ניתנו לזולל בהם ואדרבה הם עשו חיווק לדרכיהם יותר משל תורה דאיסורי דרכין קילי להו לאינשי א"כ כ"ש שיש לחוש להערה בין דרש בהם כולי יומא וכו"ל ראי' לזה שהרי כתב הראב"ד באיסור חששו הביא דבריו הרא"ם בת"ח ס"י כ"ד דהנקד הכשר אין תורת השור עליו שעשה בחויד אלא תורת פושע ותורתו קלה מן המויד"י כי החסודים על הבכורות ועל השביעית ועל הטריפות תורתן קשה מפני שהם חוידים וכו' ע"ש הרי דנקיט בפשוט דהשור על הבכורות תורתו קשה והרי אין החשד בכבוד כי אם באיסור דרכיהם שהרי בבכורות דכ"ט שסנינו שם החשוד על הבכורות פירשו בגון החשוד להטיל בו חוס ע"כ והדין עמו דלא שייך לומר דחשוד לשחוט הבכור בלא חוס כלל דכל כי האי לא עבדי דהוי קדשים בחוץ וחייב כרת ולא שניק איסור לאו ועבדי איסור כרת והכי אמרינן בבכורות דל"ו דאף הנהניס דנחשדו להטיל חוס בבכור לא נחשדו לאוכלו כלי חוס דהוי איסור כרת ע"ש וכיון שכן לבני דידן אין החשש כשל תורה דכיון שגפיל בו מוכ אפי' בכוונה אינו אסור כי אם מדרכיהם כדמוכח שם בבכורות דל"ד דאמרינן גירס אוון בכור ומת יהו לקבום בנו אמרו דהאיסור אינו אלא חסום קנס וכן הכריחו התו' שם בד"ה ומי קנים ע"ש וכן האריך לבאר הפר"ח כ"ד ס"י ס"ד ס"ק כ"ו כדעת כל הפוסקים ותמה על הרא"ם בפרשת ראה שכתב להפך וא"כ אם איתא דבאיסור דרכיהם לא בעינן כיה תשובה חמורה איך כתב הראב"ד דחשוד על הבכורות תורתו קשה ואין טעם לחלק דשאני התם דעכ"פ עבד החשוד בלאו דהטיל בו חוס שהרי לבני דידן אינו אלא איסור דרכיהם והתיקון אינו אלא לבני דידן שלא יאכלו איסור וכיון דשל דרכיהם תיבני ליה כקד"ח ונס אין לומר כיון שנחשד להטיל חוס דהד"ה הוי יאכלו כל חויד דאיסור כיון שנחשד גם לשל תורה וע"כ הצריכו תשובה חמורה זה אינו ראה קול החשוד לד"א אינו חשוד לכל התורה כי אם לאותו דבר כיע"כ יש להוכיח מזה דנס בשל דרכיהם בעינן כיה תשובה חמורה כ"ן לי עיקר כעת :

סימן קס"ז ה"א תעניתה לנו לדעת בפסול השוחט וכל החשודי אי בעינן עדות כבוד או גם באומדנא רמוכה כלי עדות כבוד ואין להביא ראיה ממאי דאמרינן בכל דוכתי חשוד נראה אע"ג דאין באן ודאי אלא ספק דחשד לא תשמע בי אם ספק זה אינו דחשוד מיקרי על העתיד שאף שעבד איסור כדאי אינו כבוד שיעבור אח"כ ג"כ כי אם חשד לבד וכ"כ דבגטין דף ס"א גבי הא דתנן משאלת אשה על חבירתה החשודה ונס כש"ס מבוחר דהיינו דהתחזק לן בכך ע"ש בפירוש כד"ה רוב עמי ע"ש ומכאן ראי' לה"ש לעיל דכי אמרינן בפ"ב החשוד על הטריפות לאו על העבד קאי כי אם על העתיד וא"כ ליכא למדיק שאינו נעשה חשוד בפ"ה לבד אלא דה"מ זל כיון דאיכא אומדנא חשיב כעדות כבוד וכו"ל ראי' לזה מת' מהרי"קו שורש ל"ג דאע"ג דאין ע"א בהכחשה נאמן מ"ח או איכא רגלים לדבר תעבורים אותו גם הרי"ב כס"י קי"ג פסל את השוחט כהשד ע"י אומדנ' לבד וכ"כ הראש"ם חלק י"ד סימן ת"א והביא ראי' מת' הרי"בש הלון דכשכיל חשוד ואמתלא בפ"א פסל הטבח וכ"כ שם כסימן ג"כ וכ"ן מת' הרשב"א סימן תשפ"ב שגשאל על קצת ששחטו ששם ידו

דרך הווסט קודם שיכרוק הכורק השיב דעל חשד זה הוא נכסל ובעינן כיה תשובה חמורה ע"ס ונס נראה דבכול לבד נכסל סכ"ן המ"ש ששחטו עליו ונס ראי' חעין זה כת' החבוט ה"א סימן קל"ז שגשאל על כרון כזה וקשה עליו שלא זכר שר מת' הרשב"א הלון כי ע"כ נראה דהכל תלוי בעיני הדין אם ראה כדבר כרי לחוש לו חשש ופסולו וכו"ל ראי' ע"ז שהרי כל עמי הארץ עשאום חסוכים להעשה לשביעית ולטהרות אע"ג דאמר י"כמה דוכתי רוב עמי הארץ העשרין הם וחששו למיעוט ועשאום לכולם חסוכים גם ברכ"ו דמנהגין עשו לכל הנהנים חסוכים על השביעית וכן בככורות דל"ו עשו אותם חסוכים להטיל חוס בכבוד ע"ש שעשו גם לחבירים והם כי לא להזכיר שכולם נחשדו אלא כיון שהחוק החשד בהם וליכא למיקם עלה דמילתא חששו בהקו' איסור ועשו לכולם חסוכים ודון מינה ואוקי באתרין ואי ק"ל איך פסלינן את השוחט ע"ז אומדנא והרי בכ"ב דל"ג פליגי בה רב אחא ורבנן וק"ל כרבנן דלא אזלינן בחד אומדנא א"כ ט"ח דראיה ועדות כבוד בעינן כה"ש הטח"ח ס"י ת"ח וב"ת דיש לחלק בין האומדנות בין אומדנא רמוכה הרי הכריח הרי"קו שורש קכ"ט דאין לחלק בכך ואין להשיב ע"ז מה"ש בשבועות דל"ד והוא עד או ראה או ידע כעדות המתקיימת בראיה כלי ידועה וכידועה כלי ראי' ע"ש נראה דמהגון בידועה כלי ראי' מהני ולא משכחת לה כי אם באומדנא הא ל"ח דהשכחת לה כשהודה לפני עדים שחייב לו דק"ל הודאת בע"ד כק' עדים דמי וכמ"ש שם כדל"ג אבל ע"י אומדנא לדעת רוב הפוסקים שפסקו כרבנן אינו חייב ע"י אומדנא אי מהא ל"ק שכבר חזינו שם בשבועות דמ"ז דאזלינן בחד אומדנא ומהני ידיעה כלי ראי' גבי נכנס שלם ויצא חבול וליכא אחר וכגון שעלתה לו נשיכה בכבו או בין אזלינן דיו דחייב והתוספות בדל"ד בד"ה דאי כתבו דכה"ג גם כדניי נפשות חייב ע"ש דע"כ ה"ט דכי ק"ל כרבנן היינו באומדנא דעל גר המיעוט אינו מוכרח כי התם כגמל האומר וכשור הרועה דעכ"פ כיון שהיה שם שוורים ובמליט אחרים הרי אפשר על גר המיעוט שנעשה לו על ידי אחר אבל במקום דליכא למיתלי כלל לפטור אה"כ דמהני וכ"כ בש"ס בכ"ב שדמה ענין זה דאומדנא להולכין בהמונן אחר הרוב ומינה בשחפ דעכ"פ איבא גר רחוק לפטור אבל בלא"ה חייב גם בדיני נפשות ואת זה ק"ל כמה שראיתי להרב ברכי יוסף כמ"ח סימן ל"ה ס"ק ט' שכתב וזל אף דמוכח איתמעט ת"מ ידיעה בלי ראי' מהני בהמונן כהכחש בתורת כהנים בקרא דהוא עד וכירושלמי בפרק שבועת העדות וכ"כ הטור סימן ז' כשם הרמ"ה ע"כ ויש לתמוה דהירושלמי שהביא היא בריתא חפושית בש"ס ככלי דל"ג בשבועות גם הראיה שהביא הרמ"ה אין זה בהמונן לבד גם בדיני נפשות כה"ב קטלוק ליה כמ"ש התוס' בשבועות דל"ד ד"ה דאי ע"ש וה"ט בת"ש דכל דליכא למיתלי לפטור כלל חייב אבל באיכא למיתלי שיה ד"מ ל"ג למאי דק"ל כרבנן וכי משכחת ידיעה בלי ראי' היינו בעידי הודאה וזה פשוט דחייב כיון דק"ל בכל דוכתי הודאת בע"ד כק' עדים דמי ומה"ט כ"ל דלא הצרכו הפוסקים לפסוק בריתא זו של רז הנלילי דעידי הודאה בכר מבוחר כדוכתי טובא דחייב ע"פ עדותם ועיין בבית יוסף כמ"ח סימן ל' ת"ש כזה ומ"ח אף באומדנא גדולה כי היא דשמעון בן שטח העלה מוהרי"קו דאינו חייב גם בדיני אומדנא והיינו חשום דאיכא למיתלי קצת לפטור שהוא הרב את עצמו ע"ז חרכו של זה א"כ שיע את עצמו ע"ז חעשו ונס מיתתו אבל בליכא למיתלי גם מוהרי"קו מודה דחייב גם בדיני נפשות וכמו שכתבתי וא"כ בכה"ג גבי שוחט באומדנא דליכא למיתליה לבד וכות נפסל בחכ"ס דר"ח וד"כ ובאמור

הזכר באיסור ג"כ היינו שעבר בודאי יע"ש כ"ע"פ האמור
ל"ק מ"ט על הרל"ח שדרכיו הם ג"כ בחשוד שעבר בודאי
דמ"ט דמיטיבין דעשה חסו' ל"ק מחאי דקיל במקדש כפיסול
ערות דאין חוששין לקידו' דהתם שאני דגזרת הכתוב היא
דכתיב א' תשת ירך עם רשע אע"פ דהפך לפנינו שחא עשה
תסו' לכל ב' היסו' דלא גלי ביה קרא אה"כ דחשוד לאותו דבר
אינו אסור אלא הכח הפך ומהו לעיל בסי' קנ"ט צירדתי
דחשוד לאותו דבר מד"ת נפסל במחון וגם פיסולו בודאי דאין
סכרא שיתיר בו הכתו' השוד לאותו דבר וא"ל דלא אחרין
ביה שחא עשה תשובה ומ"מ גם הרל"ח דפי"א בדיה אי
אמרי' שחא עשה תשובה והיינו מהטעם שכת' עלה בדינו
דנפסל שחטו גם באומדנא דמוכח דגם על חשד אף שאינו
מוכרר בעדים כל שיש אומדנא דמוכח שהוציא טריפה נפסל
ואם הוא כמזיד או שיש בו ח"ת למ"ד כענין תשוב' חמורה
וכ"כ מתסו' כרם שלמה ח"ד סימן ז'א שפסל דהיה מוציא רוב
כשירות והאחר רוב טריפות יע"ש

סימן קס"ח יש לחקור טבה שיצאתה טריפה

ותח' ידו כומניו שנהגו עכשו
לכדוק הריאה פעם שנית כשהוציא הקצב לחון ובדיקה זאת
קורים אותה הבהה אם ברקה השוחט ואחר כשירה וברקו
אותה שאר שוחטים וראו' שהיא טריפה אי נפסל השוחט בכך
א"ר כיון דסופו לכדוק פעם שנית אולי אח"כ היה מטריף
וא"כ יעכשו שנהגו לעשות שני בדיקות אינו נפסל כי אם אחר
שני בדיקות שאחר כשירה אכל בלא"ה אינו נפסל ונראה
דאע"פ כן נפסל כל שאמר כשירה בבדיקה ראשונה שהיא
העיקר שהרי דבר ברור דמהגב בדיקה זאת שנית אינו עיקר
ומהגב וותיקים היא כמ"ט הכנה ג"ב בור' סי' ט"ל הנבי' אות
ג"ב בשם הר"י שמוט והר"י פ"ב דאילו העיקר דינא אין צורך
ואינו לא מאוס חשש אטום או שינוי מראות או תרי כועי ע"ש
ולדידי חוי דהצרכי בדיקה זאת שנית לחאי דקול כסירכה
דשמתכניס יד הטבח כנחת אם נתפרקה שום סירכה צריך
לכדוק אח"כ אם נשאר שורשה כריאה או בדופן כמ"ט הש"ע
ב"ר סי' ט"ל ס' ג"ב בדיקה זאת אי אפשר לעשותה כי אם
אחר שיצואו הריאה לחון ומ"מ כיון שכדיקה שנית אינה
עשויה לראות אם יש שם סירכה או לא כמאן דליתיה דמי
דהרי אם היה שם סירכה ולא ניתקה בבדיקה ראשונה שוב
אינה נתרית אף אם ניתקה בבדיקה זאת שנית כמ"ט לעיל
בסי' כ"ד ו עוד שהרי כתב הרא"ש כלל ד' סימן ז' דכדוק
שאמר טריף וכדק אח"כ בודק אחר ולא היה בה שום טרפות
דטריפה שיש לתלות דאחר שכבר מצא הסירכה לא נוהר בה
והעבירה בהוצאת ידו ע"ש ואי חיישינן שיעביר השוחט
הסירכה בהוצא' ידו כ"ט שיש לחוש בן דאחר בדיקה ראשונה
חותך הקצב הריאה כסכין ממקום דבוק ומריחה יפה ומוציאה
לחון ואין הקצב מרגיש כלל שלא תנתק הסירכה בכל מעשיו
דכחוקת כשירה קיימא כיון שאמר הכדוק דכשירה היא וא"כ
אי אפשר לו לכדוק למחוק על בדיק' שניה כיון שאפשר וקרוב
לודאי הוא שתנתק הסירכה אח"כ כמעשה הקצב וכיון שכן
כל שכדקה והוציאה מתחת ידו בחוקת כשירה יצאת טריפה
מתחת ידו מקרי ונפסל וכ"ן מוצ' אחר מח"ט הרל"ח ח"ג סי'
מ"ה דאי מצאו כזר אחר של כבש בין צלעותיו סירכו' תלויות
דאע"פ דמרינא הו"ל לאסור כיון דמפק אס היו סירכו' תלויות
כמות שהן עכשו או היו סרוכות לריאה יש להתיר של העמד
טבח בחוקת כשרותו ושברך כראוי ולא יצאת תקלה מתחת
ידו ואלו סירכות תלויות ע"ש והרי בסרוכה לרופן ולצלעות
אינו ניכר כלל בבדיקה שנית ששתי נחתכות כשמחתך הריאה
ממקום חיבורה ומוציאה לחון וכיון שכן אין עיקר הכדוק' כי
אם בבדיקה ראשונה שהריאה בתוך הכהה ועליו קרתי
לכדוק

ובאמור ובר חן דין שול דמי קי"ל דלא אולינן בתר אומדנא
ה"ה כמתון וערה או ד"ן שהצריך הכתוב ערות ברור שני
עדים כשרים ואין אומדנא חשיב כב' עדים כשרים אבל
במקום דער אחד כאתן באיסורים וערות אשה הא ודאי
האומדנא עריפא טובא מע"א וכ"ט קרוב או פסול ויש
להכריח כן ראי לא כן אף פסל השוחט הרטב"א כסי' תשפ"ב
בקול לבר שמתעו עליו כלי ערות ברור וכן כת' הרק"ה בעד
יחיד שכוון שהיה רגלים לדבר וגם כת' הר"ב שרי היה
מקום פטור החשים עצמו רשע היה בדרכיו והה"ן שלא יצאת
טריפה תת"י אכן נראה דהטעם לכל אלו דפיסול שחט מירי
דאיסור הו' ובאומדנא גם לרכנן נפסל וכ"ן לי ראייה מח"ט
בסוף נדרים ראם איתא דעבר איסור אירכוסו היה מירכס
ע"ש ואי סתמו על האומדנ' כמקום איסור להקל כ"ט להחמיר
ועיין בת' מוהר"ם מפרכה בסי' ק' והנה אמת שדבר זה היה
צריך לדעתו עדין ישוב ולימוד עוד ולאפס פכאי לא יכולתי
ועיין בת' הרשב"ם סימן תקנ"ב ועלה דמי קי"ל חשוד על
הדבר כאתן להעיד בשל אחרים וכן אינו חשוד לשאר דברים
היינו בחשד לכך אבל כשעבר עבירה בודאי הצ"ע להתיר
ע"ש ואף שיש להשיב עד שאין הכל מודים לו מ"מ נקוט מיהא
דפשיט ליה דעל החשד לכך נפסל וכ"ן מת' הרשב"א סימן
ס"ד דגם על חשד לכך נפסל ע"ש וכ"כ שהרי נדרים ושבועות
אולינן בהו בתר אומדנא כנודע אף דמירי דאיסור ואדרכה
חמיר טבי מטאר איסור דקול בהו נובע בעדות אינו חמיר
גדר כמ"ט הר"ב בת' סימן ת"ו ע"ש ואפ"ה דנין בהם ע"ז
אומדנא :

וראייתי בת' בית שלמה סימן י"ז כח"ד שהכין כפשות

דחשוד הנו ג"כ איסור אינו שעבר בודאי
כי אם בחשש וספק שעבר איסור הוא ומדרכיו יש ראייה למ"ט
הן אמת שאין דרכיו מוכרחים שהכין כיון דנקטו חשוד ר"ל
חשד לכך ואין זה הכרח וכי נקטו הכי היינו על העתיד שאינו
בודאי שאכל או שיעשה האיסור פעם אחרת אבל אה"ן
שפעם ראשונה עשה האיסור בודאי בעדים שצ"ו הכיאת
עצמו לודי חשד וראייה מח"ט כפ"ב החשוד על העריו' ופירשה
הרי"ף דהיינו שכל על הערה ואף רש"י שפי' שמתענתו רעה
וחשוד הוא בכך היינו דראייה מ"ד שכשר לעדות ואי בודאי
אין סכרא שיתירו רשע גמור לעדות ומה שהכריח מרכי
הרמב"ן כמלתמו' שהכריח כהרי"ף דחשוד הוא שעבר בודאי
כמ"ט חי שנכדו חשוד על השבועה וכן אמרו החשוד על
הטריפות וכן כל חשוד על המחון האמור כמ"ט הוא שנכב
וגזל פ"א ע"ש וכנה עליו רייוק דרוקא במחון כי נזכר חשוד
הוא בודאי אבל באיסור הוא שאינו ידוע בודאי הם דברי
היהא שהרי הכיאת מחשוד על הטריפות שנאמר בין לפיסול
ערות וכן לחורת אומנותו כמ"ט הפוסקים והיינו כאלמות
באיסור ואין הכריח הפך דרכיו גם מה שהכריח כן ראי איורי
שעבר בודאי אף נחלקו רבי ורשב"ב אי חשוד נאמן להעיד
אחרים פשוט שמי שעבר עבירה פסול בין לעדות אחרים
בין לו אחרי החמ"ד נעלם ממנו מ"ט התו' בכבורות דל"ו
ד"ה אימו' דאמר ר"מ שכתב דאע"פ דקיל רשע פסול לעדות
ה"ד לענין ערות דכתיב אל תשת ירך עם רשע אבל כשאר
תו"ל לא חשוד וכ"כ הרא"ש שם וכן הרשב"א בתסו' סי' ת"ל
דכי כתיב אל תשת ה"ד בדלר ערות שצריך ב' עדים כשרים
אבל באיסור דאף אשה ועבד כשרים בהם לא כאמר' גם
הראייה שהכיא תפ' עד כמה דחשוד על השבועות אינו חשוד
על המעשר וכן חשוד על איסור קל אינו חשוד על איסור חמור
ואי חשוד ר"ל שעבר בודאי פשוט שפסול לכל ערות גם זה
ל"מ דבני איסו' שפיר ז"ל דנאמן כמ"ט התו' והרא"ש והרשב"א
וגם נבלה ממנו מ"ט הרשב"א סי' ס"ד שהכין כפשות דחשוד

לכרוק ופה וכיון שלא ברוק ופה אינו לא חקל בכדיקה שאינו
 חושש בין כשר לטרף וכפסל להיות שוחט וכדוק וגם מנר אחר
 אין עיקר הכדיקה כי אם בכדיקה ראשונה מ"ש הכנה"ב
 כור סי ט"ל הנב"ז אות קנ"ז כשם הר"ז הלכן דעיקר הכדיקה
 בפנים דכשינצא הריאה לחוץ אפילו מירכה שאינה מירכה
 מתקשות ובעשות חוקית והכלה ממוכס של ישראל ע"ש וא"כ
 לדבריו אין עיקר הכדיקה כי אם בכדיקה ראשונה ועוד ראש
 אתה אומר דלמה שנהבו לכרוק פעם שנית אינו נעשה חסוד
 הכדיקה ראשונה א"כ נמצא דחומר זאת שהנהיבו האחרוני'
 לכרוק שנית נפיק מניחה חורכה ולא יחוש הכורק בעיקר
 הכדיקה שהיא הראשונה ויניה הסירכה בלא ראות ועל ידי
 ניתוק הריאה וניענופה והדחתה על ידי הקצב הנתק ותמוש
 ויתיר הטריפ' והרי אין ההגבת דביקת כ' כי אם לחומר וחוק
 ולא לעוונתיה כי ע"כ ע"כ רע"ב כ"כ בכדיקה ראשונה נפסל
 השוחט דהו"ל למירק ונ"ל ראה לזה דכיון שנהבו בכדיקה
 ב' להחמיר אין מקום להקל בחסוד ע"ז זה מ"ש הרמב"ן
 במלחמות כפ' ב"ש גבי מ"ש דחמץ בין בחימו ובין בשא"ת
 אסור וז"ל ועוד קמי אומר כיון דקול כל דבר שזלח אפילו בלא
 לא בטיל אף חמץ בפסח אינו בטיל לעולם שהרי אחר הפסח
 שרי תערובת חמץ שנתערב בפסח ולא קנס ר"ס להקל עליו
 וע"ש הרי כיון דמדיכ' חמץ שנתפסח בפסח שרי אחר הפסח
 והוי דשילח כי בא ר"ס וקנים לאסור גם אחר הפסח הואיל
 ועבר כז' לא בא אלא להחמיר ולא להקל ע"ז זה דיכטל בס'
 א"כ ה"כ"ל כי נהגו לכרוק ב' אינו אלא להחמיר ולא להקל
 על החסוד ואין ראיה להתיר חמץ הרא"ש כלל ד' סימן
 זו שתלה להקל אף שהיה מקום לומר שיצאת טריפ' הת"ז דאוקי
 גברא אחוקתיה דבחוק כשר קאי וע"ש הא לא הכרעה דהתם
 שאני שאינו ברור אי יצאת טריפ' מת"ז השוחט ולא איתרע
 חוקתיה וע"כ חספק תלינן להקל כמ"ש לעיל בסיון קכ"ב
 בכיבוד דבריו אבל כאן דע"כ כבר יצאת טריפ' מת"ז אף
 כספק לא תלינן להקל והיה מקום להתיר חמץ הרא"ש הכולל כמ"ב
 סי ט"ל שחי' כדון דיריה לתשו' הרא"ש הלון דהתם שאני
 דלא יצאת טריפ' הת"ז דעדין לא נמכרה הריאה ואמרי' הכל
 הולך אחר החיתום וכשעת מכירה היה חסוד ומדקרק וע"ש
 וא"כ ה"כ נמצא בשעת כדו' ב' היה חסוד ומדקרק אף אחר
 הישוב גם זה אינו דמלכד שהלחט כחוד סי ט"ו תמה עליו
 דאם לא נחמו בשעת חלוק הריאה איך ינחנו בשעת המכירה
 ומי לחסוד לקצב שיכרוק נדרי הריאה וכיכל ריאה שהוכר
 בודק והוכר וע"ש ולדבריו ה"כ זל כיון דאפ"ש שתנתק הסירכה
 פושע הוי ומה גם שכל שגם הרובל לא סמך על ט"ז שכבר
 חילק מט"א אלא שלא חש לכארו לרוב פשיטותו ונ"ל טעמו
 דהוי ס"ס ספק אם נתערב בשוגג ואת"ל בחיוד ספק אי
 יצאת טריפ' מת"ז השוחט או מת"ז חקצב וכיון דאיכא ס"ס
 בין לבני השוחט ולבני חקצב תלינן להקל אבל כספק גריד
 או שוגג או חויר היה אה"כ דנפסל ובר מן דין כ"ל שדעת
 הרובל בס' זה היה כלפי אה שהעל' הרא"ש דכשג' הקצבים
 בתערב אע"ב דלתשו' הרשב"א אף דאיכא למיתליה בשוגג
 לא תלינן דפושע הוי ולזה חילק דגבי חקצב ראינו כורק אין
 עיקר פוסלו כי אם בעת מכירה ואז הוא דהו"ל למירק ואי
 לא דק בעת חילוק הריאה לא חשיב פושע גמור בכך משא"כ
 בשוחט דאין עיקר פוסלו כי אם בכדיקה א' וכל שלא ברוק
 ופה פושע גמור הוי גם אין להביא ראייה חתשו' הרמ"ש ח"ב
 סי זכ דאע"ב דאינו נאמן לומר שוגג הייתי אם נתן אמתלא
 לדבריו ואיכא לפנינו כמה לתלות תלינן וע"ש דמלכד שיש
 לחשיב ע"כ כמ"ש לעיל בס' קכ"ב ומה גם שכבר נתבאר
 שם דגם הרב לא הכשיר כי אם בקד"ח ומה גם אי לובא
 אמתלא הניכרת לכ"ד ואין כמה לתלות דאין להתיר כלל :

ואף לחת שהקל הכנה"ג ביד סיון קי"ט הנב"ז אות ק' בשוחט
 שיצאת טריפ' מת"ז חסוד לחסוד או חסוד לחסוד וטען
 שלא ראה דכני ליה בקד"ח יע"ש דמלכד שאין דינו ברור
 אנלי כמ"ש שם בר מן דין שגם הרב לא התיר כי אם בקד"ח
 ומה גם אם היה הסירכה במקום רואים כגון מרגל החסוד
 לקנה באופן שאינו רואה מקום להקל לשוחט שיצאת טריפ'
 מת"ז בכדיקה א' אף למנהיגו שנהבו לעשות כדיקה ב' :

סימן קס"ט פ"ש גכן לכאר כמקום דחשב
 בקד"ח אי צריך להעבירו ותי
 מה ואח"כ להחזירו בקד"ח או בני בקד"ח חיד' וראית'
 להכנה"ג ביד סיון ח"י הנב"ז או ס"ד שכתב כשם דחשק'
 אלעזר שלמד גתשו' הרשב"א סי' תקנ"ד שכתב דמעבירים
 אותו אינו לא רבע אחר ואח"כ החזינן אותו בשחור לחוטב
 יע"ש ודבריו פסק בס' אהל יוסף חיד' סי' א' ואני תתיה
 פ"ז שהרי כתב הנ"א כפ' ג"ה בשם ראב"ה רטוב שנתפס
 אחריו חלב שיש להכריז עליו בבית הכנסת כ' וז' פלוני
 הטובח העבירוהו חלומותיו הפני שנתפס אחריו חלב ויהיה
 חדש ימים שלא יעסוק באומותיו ולאחר ח"י יבא אצל ת"ת
 וכו' יע"ש וכבר הביא דבריו מר"ן הכ"ז כפי"ד ורש"ל כפ"ה
 וכ"כ הר"מ מינן כשם האגודה בלי שום חולק וכיון שכן איך
 למד מתשו' הרשב"א להפך דעיקר דיוקן ל"ה שזל דמעבירין
 אותו היינו בענין שידעו הכל שהעבירוהו ושיערו חרובים
 עמו' גם עיקר דעתו הוא תיה' בעיני דיהא חסוד שה"ג ירוהו
 ברבע אחר דמאימי כחוב' ועוד ראינו חסודת ככל עת ובכל
 רבע כי היכי דמאד דחשיב העברה בכך וע"ק איך לא זכרו
 מכל הפוסקים שהכאתי דכתבו הפך זה וגם להכנה"ג ק"ל
 דכתי' חי' כתב בפתח דברי הרמ"א ואילו בס' ס"ד הביא כל
 דברי הפוסקים שכתבו כדברי ראב"ה וז"ל נראה דנקטינן
 כראב"ה וכמ"ש

סימן ק"ע עמודתי על מחלוקת הרמב"ם עם
 רוב הפוסקים שחלקו אי
 אמרי' התם כלי גוים אב"ז דלהרמב"ם לא אמרי' סתם כ"כ
 אכ"י והנה ראיתי למורינו הרב הגדול מוהרי א"ס הא"א
 ז"ל כתשובה דל"ג ע"כ שהביא ראיה לדברי הרמב"ם וז"ל
 מרחיבין דהצריכו הגעלה לכל כלי מדין ואם איתא דהתם
 כ"ג אינן כ"ז אמאי הצריכו הגעלה והא מר"ת כ"ט לפנים
 מותר ואפילו לכתחילה דהא התיר התורה כבילה מוסרתת
 אפי' בעיניה משום דפנוחה היא וכו' ואפשר לומר דכיון
 דכל כלי מדין לקחו בוראי דהיה בהכרח כהו מקלי' שנסתמוסו
 בהם באותו היום ומש"ה הצריכו הגעלה לכל הכלים א"ד
 ודבריו נפלאו ממני דלכאור' אחרי הו"ד נראה דנעלם ממנו
 ש"ס ערוך בע"ז דה"ז דפליגי בה ר"מ ור"ש אי נטל"פ אסור
 ואמרי' מ"ט דר"ת גמר חניעולי גוים גיעולי גוים לאו נטל"פ
 הוא ואמר רחמנא ה"כ ל"ט ואיך כרב הונא דאמר לא אברה
 תורה אלא קרייה בת יומא דלאו לפגם הוא וע"ש כפרש"י
 ודכוותא איתא בפכחים דה"ד ע"ש וז"ע

סימן קע"א עמודתי כמ"ש הכ"ז ביד סי'
 קכ"ג כשם האורח' חיי'
 דשמריין של גוי אם שרפן אפילו תוך זכ חודש אפרן מותר
 ע"ש ותמה עליו הש"ך ס"ק כ"ו חמ"ט בסוף ת' תמורה כל
 הנשרפין אפרן מותר מן חמ"ט והקדש כמ"ש הטור סי' קת"כ
 וכ"כ הרובש בס' רנ"ה דאף אפר התם יונס אסור ע"ש וכן
 מוכח כמ"ש דע"ז דס"כ וז"ב את"ד

וראיתי להכנה"ג סי' קכ"ג הנב"ז אות ע"ח שכתב
 על דברי הא"ח אבל הרובש בס' רנ"ה כתב
 דאפרן אסור וכבר פירש הטעם דכע"ז נשרפין אפרן אסור וי"כ
 תקרובת ע"ז וסתם יונס כינן דמו אבל הא"ח ס"ל דאפילו
 נמא

גימא דיינ' הוי בעז' ואפרו אסור סתם יינם דלא אסור אלא
 מדרבנן לא הוי בכלל עז' ואפרו מותר עה"ל :
ותמרהני עליו שהרי הרוב כתי' זו הכריח כן גומ"ס
 בעז' רס"כ בשכרו לסתם יינם דאמר ליה זיל
 קליניה וקברניה ואמרו דבקליניה למוד לא בני שהרי נעשה
 זבל ע"ש הרי הובאר דאפר סכר סתם יינם אסור ולע"ד מינה
 קו' דאי כשכר סתם יינם אסור האפר כ"ש בסתם יינם עצמו
 ע"ש וא"כ מה זו תשובה דהא"ח ס"ל דסתם יינם לא אסרו
 האפר הפך ש"ס ערוך והנראה דלא סיימוה קמיה ת' הרוב
 הלזו כי ע"כ קושיית הש"ך בדבריו הא"ח צריכה רבה וביותר
 ק"ל שראיתי שם להא"ח שם בה' י"כ שכתב דאם לקח כשכר
 סתם יינם כמות או כלים ישראלים ויקבור אפרם שלא ליהנות
 בהם וכ"כ רב האי לוי עכ"ל וא"כ איך אפשר להתיר כאן
 משום שנשפרו ואכרו מותר :

דאע"פ שאשירה שנשפרה אסורה אפ"ה חרצנים יבשים
 חותרים לפי שהאשירה עצמה אסורה ואפילו נשפרה לא פקע
 איסור מינה אבל החרצנים לא מפני עצמן נאסרו אלא מפני
 לחלוותיה היין האסור ובשכלה הלחלוותיה לא נאסר בהם איסור
 ע"ש והן הם הדברים שבארתי וששתי כעל כל הון שכוונתי
 לדעת גדול ועוד תמהני להש"ך וכנה"ג דאמאי לא ק"ל הכי
 בדברי הרשב"א שהביא הטור שם להתיר תמצית היין הנקדש
 וכ"כ רוב הפוסקים דכבר בלה כל לחלוותיה היין ובעצמו משיב
 ע"ש ומה ככך והרי אפילו אפר שריפת עז' אסור כ"ש בלי
 שריפה אלא ודאי דס"ל דתמצית היין אינו מועיקר היין כי אם
 מפסולת הענבים דלאו איסור הם ותו מאי ק"ל בדברי הא"ח
 וכבר התשכ"ץ שם פקפק בהתיר תמצית יין הנקדש שהיה
 תחילתו יין ונתעבה ונעשה שמרים לא פקע איסור מהם
 ע"ש :

והא

ודאי קשה דאם תמצית השמרים הם מנוף היין
 שנקדש ונתעבה קשה איך התיירו בטמאים או
 בתמצית יין שנקדש כי ע"כ יש לרזן דהם ח"ל דמפסולת
 ענבים הוא שמתהווה או דה"ל דסתם יינם לאו משום לתא
 דיינ' נאסר בהנאה ואפרו שרי וכי קי"ל בעז' דס"כ בשכר
 סתם יינם דאפרו נמי אסור סתם שאני דשכר יי"כ נאסר
 אפילו כתן לו שרופים הרי נשכר בסתם יינם וע"כ גם בכתן לו
 חיטים ושרפן אסורים בהנאה משא"כ סתם יינם אם כתנו לו
 אפר סתם יינם דשרי פקע מיניה האיסור השריפתו כתנו
 שראיתי להתשכ"ץ שם שחילק בזה ע"ש ומיהו ק"ל להב"י
 שכ"כ בשם הא"ח והא"ח כ"י ישנו אתי ואין שם לשון זה
 שהביא הב"י אלא שאמר שהביא דברי ר"ת וראיתו
 מהתוספתא סיים ז"ל מיהו בירושלמי קאמר שמרים של גויים
 לאחר שנתייבשו מותרין עכ"ל ואחר החיפוש מצאתי הך
 ירושלמי בפ"ק דמאי ע"ש ושם ראיתי שהביאו הך ירושלמי
 הסמ"ג בה' י"כ והכל בו בה' י"כ והב"מ בפ"א מה' מאכלות
 אסורות והוא ראוה גדולה לשיטת רבינו אפרים המתיר
 שמרים שנתייבשו בתנור :

ואת

זה ק"ל להש"ע בסי' קכ"ג סי' שפסח כר"ת נגד
 דעת הרא"ש והרמב"ם והרי לפי הכלל שכתב
 בהקדמת הב"י דקי"ל כוותיהו אף אי הרי"ף חולק עליהם כ"ש
 כאן שאינו חולק והירושלמי מתיר דקי"ל כהירושלמי נגד
 התוספתא ות"מ דברי הא"ח אלו שהביא הב"י מפשטי שם
 בא"ח ולא מצאתי :

סימן קע"ב נתתי

לכי בהתר המים הנקרא
 ריבונה הבא מערי
 פראנקיאה דעמדתי על בירור אופן עשייתו והוא שלש מאות
 דראמאם מאבואה אררינוטי מסתם יינם וחמישים דרא' ס"ל
 עשב הנקרא רומירו וטורין אותה ג' ימים ואח"כ מושיאים
 אלו המים עז' חום האש הנקרא אישטילאד"ו וכיון סבך תמהני
 בהתר המים אלו שנותנים על הראש אחר הגילוח וגם סבך
 ממנו ברוב המימושים ולא ידעתי התר זה על מה ארניה
 הטבעי דהרי אנו ק"ל כפסק הש"ע ב"ד סי' קכ"ג דסתם
 יינם אסור בהנאה ואי משום דאין כאן תמעות שאיסור ולא
 טעם יין יש בו הרי האריך הרוב"ס סי' רכ"ה לכאר שדין סתם
 יינם גמור יש לו ופסקו בש"ג סי' קכ"ג וסבור אני דהתר
 המנהג נשתרבה דבערי פראנקיאה ואשכחו הם מתירי סתם
 יינם בהנאה והבאים משם היו נוהגים התר לפי המנהגם
 וככאן לא ידעו מה טיבם של מי ריבונה וסמכו להתיר בהתר
 הלועזים שהיו נוהגים בו בהתר כיון שלא ידעו בו איסור ועם
 שראיתי בת' שמש צדקה ח"ד סי' כ"ח שנחלקו ונבא דרבנן
 באישטילאד"ו מוחזק סתם יינם עם תערובת ענבים אי שרי
 להשקות לחולה והרב המחבר מודעת המתירים התם עיקר
 ההתר

והנ"ל ביטוב דכריו כמה שיש לחקור בהא דאמרו
 בסוף תמורה דאפר עז' אסור אם ה"ד בעז' של
 ישראל דלית לה ביטול אבל עז' של גוי דיש לו ביטול שרי
 אפרו א"ד ל"ש וכבר עמדתי על זה בהי"ד ר"ו והעליתי
 דמחלוקת ראשונים הוא דבפיסקיתום בסוף תמורה סי' כ"ג
 כתב דעז' של גוי אף אי שרפה ישראל אפרו שרי ושם ביארתי
 שכ"כ דעת הרמ"ך שהביא הכ"מ בפ"א מה' עז' הי"ב ע"ש
 דכשל גוי אפרו שרי ואם פוסקים חולקים ע"ש וא"כ זל שגם
 דעת הא"ח כן להתיר בשל גוי וע"כ התייר באפר שמרים של
 גויים משא"כ בשכר סתם יינם דכיון שכא ליד ישראל הו"ל
 עז' של ישראל דלית לה ביטול כה"ש הש"ע ב"ד סי' קמ"ו ס"ב
 וע"כ אסור אפרו ג"כ מרינא וכ"ה הרי י"כ תקרובת עז' הוי
 דלא כטיל גס כשל גוי כה"ש הש"ע ב"ד סי' קל"ט ס"ב וא"כ
 הו"ל לאסור האפר גם בסתם יינם דרבנן כי היכי דאסרו
 בסתם יינם שכא ליד ישראל הא ל"ק דסתם יינם גזרו משום
 בנותיהן כה"ש בעז' דל"ו ע"ש וא"כ לא שייך כיה לתא
 דתקרובת עז' דלא כטיל :

א"ק

דמדאברו בהנאה לסתם יינם ש"מ דעשאוהו כ"כ
 וכ"כ התום בעז' דכ"ט כד"ה יין מנ"ל וא"כ הדר
 כי קושיין דא"כ אפרו אסור ויש ליטב ע"פ דעת הר"ן
 והרמ"ן שהביא הב"י ב"ד סי' קכ"ג דאיסור סתם יינם
 בהנאה לאו משום לתא דיינ' נאסר ע"ש אלא דאכתי לכ"ז
 דברי הא"ח אינן עיקר לרין דהרי לרוב פוסקים דס"ל גם בעז'
 של גוי דאברו אסור וכן לדעת הסוכרים סתם יינם משום
 לתא דיי"כ נאסר אין מקום להתיר אפר סתם יינם והרי רבו
 האוסרים לפי דרך זה :

שוב

נתיישכתי בדבר וחזי הוית דאין חולק להא"ח
 וקושיית הש"ך תת' הרוב"ס וא"ש דעז' דס"ב ל"ק
 ואדרבא לא ידענא מאי ק"ל דבי קי"ל בעז' דאפרו אסור היינו
 דכל גוף העז' נאסר בהנאה וכי שרפה אכתי באיסוריה קאי
 ולא פקע מינה איסור עז' אבל שמרים של סתם יינם של גויים
 לא נאסרו וכן חרצנים לא נאסרו כי אם משום יין הכנוס בהם
 דהם עצמה חיוני יין אלא פסולת ענבים דמה"ט קי"ל דאחר
 י"כ חודש חותרים וכי שרפן הרי הלך האיסור דנויין אינו
 נעשה אפר לעולם כי אם מהחרצנים ופסולת ענבים והנך כל
 דליכא בהו טפת יין הו"ל התר גמור ואין צד לאסור ול"ד כלל
 לה"ש בעז' דס"ב דאפר משכר פעולה של סתם יינם דאסור
 דהתם הס גוף האיסור וכי שרפן לא פקע איסור ואפר דעז'
 חאיב וגם ל"ד לת' הרוב"ס שאסר מים שרופים מיי"כ דעכ"פ
 עצמות יי"כ בהם אלא שנשתנה שם צורתו כה"ש שם הרוב"ס
 והובאר בדבריו דאי לא היה עם עצמות יי"כ היה מתיר ע"ש
 והרי באפר שמרים אין עצמות האיסור באפר ולהכי שרי ושוכ
 אחר החיפוש ראיתי בת' תשכ"ץ ח"ג סי' דנ"א שכתב

ההתר שהיה חולי של ככנה וגם דהם הפכו עיקר להתיר
 פתם יונם בהנאה ועוד שיש להשיב בדבריו ואין הפנאי
 הפנים אך להתיר לירידת כתם יונם בלי חולי שכבר נתברר
 הפי הרופאים דעיקר חי הריגונם אינו מועיל לתרופה בהקום
 ככנה כי אם למיחוש והרי איכא ח"ד דאסור גם בחולי של
 ככנה כ"ש כה"ג ואין צד להתיר דמי הריגונם כתכבר
 דנעשה מתמצית היין ההתהום ע"ז חוס האש חויעת היין
 ואח"כ מלותם חים שרופים עושיין פעם שני ונ' דהוי כח"ג
 מעיקר פתם יונם וא"כ זל דאי אכר הרוכס כשכר הנעשה
 מסתם יונם אינו אלא כשכר ראשון דהשיב כעצמות היין
 חש"כ כה"ג דהוי כח כוחו גם זה אינו כלום שהרי אפילו
 בתחמץ כשאור איסור אסרו פד ג' אפיות כח"ש הכי"ד ב"ד
 סי' קי"ב בשם העיטור ומיניה למד הכי"ד בסי' קט"ו להתיר
 כהעמדת יגורטי כחלב חמוץ של גויים בפעם ד' וגם אני
 הארכתי על זה לעיל בסי' קל"ט וכ"ש דנראה דהכא אין
 להתיר אף בק' פעמים דהתם תלינן דכלה האיסור כרוכ
 תערובת התר חש"כ כאן דאין כאן תערובת כלל אלא
 עצמות היין עצמו דלא ברע מאפר ע"ז וכמבואר בת' הרי"ש
 הלזו וכ"ש כאן דיש צד לאסור גם לכת המתירים פתם יונם
 כהנאה דהרי סיכה כשתיה כח"ש הכי"ד ב"ד סי' קי"ז בשם
 הא"ח דמה"ט אסור לסוך עצמו כחלב חויר ואף שיש מתירים
 כח"ש הכנה"ג שם הבכ"י אות יו"מ מירי ספק לא יאכנו
 וכאיסור פתם יונם דמשום לתא דע"ז באסור ראוי לתפוס
 להחמיר גם אין לצדד להתיר דליהו חשוב שלא כדרך הנאתו
 כמבואר בת' הרשב"א שהביא הכי"ד ב"ד סי' קכ"ג שאמר
 לעשות מרחץ מסתם יונם וגם דמסתם יונם יש לאסור טפי
 מהאי כח"ש כע"ז דס"כ בבי ההוא בכרא דאבר ארכיה להתם
 יונם פסקו ט"ד סי' קל"ג ויש להאריך בכל זה ואין הפנאי
 מסכים ועכ"פ איני רואה כזה שום צד התר לסמוך עליו ושני
 ליה מאריה למי שנוהג בו התר

סימן קע"ג שאלה

הבוריק שאומרים שהשאר שלה לא יבא לירי חמוץ כי אם ע"ז
 שלוקחים כלי קטן מוכלע משכר גויים ומחממין המים באתו
 כלי ובאותן המים נעשית השאור. מצאנו ראינו בכתבי
 הקודש למז' הרב הגדול מרדכי כמחבר"ר מנחם זל בענין
 זה וזל שמעתי באומרים שבוריק שנושמים לא יבא לירי חמוץ
 כי אם כמה שלוקחים כזית שאור חן הגויים שעושים הבוריק
 ואתו שאור הא' בלוט במים מבלי קטן של חרם שתחילתו של
 כלי זה שמתלאים אותו שכר ומשימי אותו בתנור עד שיבלע
 כל השכר ההוא באתו כלי ואח"כ בכל פעם משמים מים
 באתו כלי ומחממים אותם ועם אותם מים עושים השאור
 ובלתי זה לא יבא לירי חמוץ לעולם והאומנים שלנו מחכי
 עמינו העושים הבוריק לא יוכלו לעשות בן כי אינם יודעים
 לעשותו ונריכים הם בכל יום ליקח כזית שאור חן הגויים כרי
 לחמץ בו היניסה ושללנו לאומנים העושים הבוריק ואמרו כן
 הדבר בכל מקום כי כזולת זה לא יוכלו לחמץ עיבת הבוריק
 ואינם יודעי' לעשות' השאור ההוא זולת שיקחו חן הגויים ככל
 יום כזית שאור וככזית זה מחממין עוד יותר שאור וכך הם
 עושים בכל יום וכך הוא בכל מקום. ויש להסתפק בזה כיון
 שהשכר הוא שכר של יין נסך וכוון שהוא ככלע ככלי ואינו
 קוחן טעם בעיסה לכאורה יש לרשותו להיאי שכתבו התוס'
 בפ' א"מ דל"ד כהיה דאמר ר"פ ש"מ מרוב זכיר האי גוי
 דשדא חמרא לכי חילחי שרי ופי' תוספ"ו שם הביאו הרא"ש
 דהיינו בחקום עשיית המלח שהכשלים אותו כיורות גדולות
 עד שנעשה תלח וכו' דהא ודאי העט יין שורק לתוכו אזין
 לאיבוד ואינו נ"ט ולכך תתירם תלח שבוסין ע"ז כשול אעפ"י

שא"ל לתקנו אם לא שיתנו דם מעט כיורה שאין בו לא מעט
 דם ונשרפה שם ונתכטל ולא יהיב טעמא. א"כ ככ"ד נמי
 כיון שנכלע כולו בכלי ונשרף שם ונתכטל ולא יהיב טעמא
 אמנם כיון דחוינן דא"ל להחץ העיסה אם לא דוקא במים
 שנתחממו באתו כלי א"כ הוי דבר המעמיד ולכאורה נראה
 דלא בטיל אף שכבר אותו השכר אזיל לאיבוד מ"מ הא מיהא
 באותם מים שנכלעו בכלי הוא מעמיד העיסה.

וי"ט

לדמותו להיאי שכתבו התוספ"ו שם הביאו הרא"ש
 גכי מרזנים של גויים שהתיר ר' אפרים ליבם שמרי
 יין בתנור לחמץ בו העיסה דכיון שנת"כשו ונעשו כעפר ואין
 בהם לחלוטית הרי הן כללחר זכ' הרש ונחלק עליו ר"ת
 דהמחמץ בו אף בחלף לא בטיל כיון דלטעמא עכ"די לא
 בטלי וע"ש בהרא"ש וע"ש כהנ"א דרוק. ועיין במרדכי בפ'
 ב"ה הביאו מור"ם בהפ"ה ס"ם פ"ז וע"ש בט"ז ועריין נ"ע.
 ועיין בהרא"ש בפ' א"מ רפ"ז בע"ד שכתב דבקקני' הותרים
 לתת בהם חים ואע"ג דככוליה משערינן ואין במים וכשכר
 ששים לכטל היין אפ"ה שרי אי טעם היין הנפלט לתוכו פגום
 מעיקרא הוי אך הטעם המעמיד נראה דיש לפקפק תו ונ"פ
 עכ"ל לשון הזהב.

ובבה"ב

הקודש למרמא ורבנא הרב מוהר"א בירון
 זל מצינו שעלה בהכחמה עם הרב הגדול
 מוהר"א נחום זל להתיר ע"ז הדרך דהיינו שילוש עיסה והמנהג
 אחרת עד ג' פעמים שכבר כלה האיסור עפ"י ה"ש רבינו
 ירוחם הביאו מור"ן ב"ד ס"ם קט"ו. ומקדנו אחד האומנים
 עכטו אם עושים תיקון זה והוכרר לנו שאין עושיין תיקון זה.
 וכעיקר התיקון הוה יש לפקפק שהרי מדברי הר"ן שכתב
 וזל ויש ללמוד מכאן למי שעבר והעמיד וכו' נראה מדבריו
 דרוקא שעבר והעמיד כדיעבר אבל לכתחילה אסור וכ"כ
 סכנה"ג שם וכשיירי בא"מ סי' תמ"ח הנה"ט או"ב אמנם
 הרב פר"ח כתב ומסתברא דאפי' לכתחילה שרי לא שמדבריו
 ג"כ נראה שהרב לא התיר אלא כדיעבר. ודרך אנב ראה
 ראינו למרן בסי' קי"ב וזל ומ"מ מהטעמי' שכתב נראה להתיר
 שאור של גויים וכו' ואעפ"י שכתו' בס' אדם וחיה משם העיטור
 דחמסם של גויים אסור עד ג' אפיות וכו' זל דהתם משום חשש
 מעשר המעורב בו וכו' ע"כ וזל עליו איך ס"ד לומר דהם
 שאר הכה"ע משום שאור של גויים שהרי כתב בתחיל' דבריו
 המצט' של ע"פ מותר וכו' וע"ז תערובת הוא ומותר ולפי הס"ד
 אמאי הותר ת"ל משום שאור שכ' דאסור ואפילו ע"ז תערובת
 אינו כיתר וכמו שהוכיח מרן מתוך הפוגי'א שתיירו דשאיני
 שאור וכו' ואדרבה מתחילת דבריו היה לו להביא ראיה דאם
 באחר דאסור איך כתב ע"ז תערוב' הוא ומותר וכמ"ס. ואולי
 דהיינו יכולים לפרש דס"ל להכה"ע דהני תרי סינויי שהביא
 מרן פליגין אהרדי ופסק בתי' קמא ומש"ה התיר חמסם של
 ע"ע כיון שערכו דלא שביק התירא ואכיל איסור ומ"ש חמסם
 של כותים אסור עד ג' אפיות היינו לכתחילה שלוקח הישרא'
 שאור חן הגויים מבלי תערובת התר ומש"ה אסור עד ג'
 אפיות וזה דומק.

ומצינו

להרב פר"ח מטה אהרן ח"כ סי' ל"ג שהביא
 דבריו ר"ז והקשה עליו רבינו דהכה"ע סוכר
 דחמסם של גויים שעבר עליו הפסח אסור א"כ מאי הרויח
 בחליפין אלז ואי משום תערובת בם שאור שלו יהיה מותר ותו
 דחמסם של גויים אסור עד לאחר ג' אפיות ואמאי התיירו מיר
 כמי שהחליף חן הגויים ות"ז וזל דכוונת דבריו וכו' ותלינן
 דקודם פסח החליפו שאורן שיתנו להם מהשאור שלהם מכח
 שלשים אחר הפסח אבל של נחתומים אינם נותרים כחמץ
 ששהו וכו' יעשב. ומדבריו נראה דמ"ש אבל חמסם של כותים
 הוא של גויים דאי לא תאי ק"ל דאיך התיירו חמסם של גויים ע"ז
 תערובת

תערוכת מהא דאמר' עד ג' אפיות וכו' ראובני התם שהא
 חתום של כותים וחשיב כשל ישראל. ולא זכר שר דברו הרן
 דסי קי"ב שכתבו לעיל שפי' דאיידי בכותים ובאיסור דמאי
 פ"ט. ובר מן רי"ן מ"ט בתי' רתלין שהחליבו שאורן בשאור
 שלהם תכנן שלשים אחר הפסח וכו' וקשה דמה העלה ארוכה
 דעדין אמאי מותר מיד כיון שהגוי עירב שאור שלו בתוך
 העיסה דאינו מותר אל"א אחר ג' אפיות דקדקתי וכו' ואי
 בוונתו לומר שהישראל לוקח מעיסת הגוי קודם שיתן הגוי
 השאור או שהגוי עושה שאור לאחר הפסח ע"ז שום תיקון א"כ
 איך סיים הכה"ע וע"ז תערוכת הוא ומותר הא כלי שום
 תערוכ' מותר כיון שאין כאן איסור כלל וע"ק כמי מה שהבין
 הרב דאיידי בגוים מה יענו הפוסקי' דמ"ל דחמץ ט"ג שעבר
 עליו הפסח מותר באכילה אפילו לכתחילה א"כ למה הצריכו
 באן שלשה אפיות. ולכן הנראה אצלנו דהכה"ע ס"ל דחמץ
 שעבר עליו הפסח אסור בין דגוי בין דישאל והיינו בעיניה
 אבל אם כדועבר נתערב מותר וזהו שכתב ע"ז תערוכת הוא
 ומותר דהיינו שכבר נתער' ומש"ה מותר ואף דבחולין אחרו
 דכרתאי ע"ז תערוכת לא גזרו ואפ"ה בשאור כיון דלטעמא
 עביר לא בטול ס"ל דחמץ טע"ע הפסח קיל מויניה כיון דמשו'
 קנסא הוא וכעיניה גזרו וכתערוכת לא גזרו אפילו בשאור
 ומ"ט אבל של נחתומי אסור עד לאחר ג' אפיות היינו לכתחיל'
 שלוקח הישראל שאור מן הגוי מכלי תערוכת התר ומש"ה
 אסור עד לאחר ג' אפיות אבל אם כדועבר שכבר ערכו
 הנחתום אה"כ מותר ולפי' יהיה הבה"ע חולק עם ר"ז שהביא
 הטור א"ה סי' תת"ו דשאור לא בטול וע"ז והפ"ח ט"ז כס"ק
 זא ונוה"מ ס"ל מלובלין שהביא הרב שם הסכימו בסברת ר"ז
 ולא הביא שום חילוק ולפי דרכינו למדנו דאף לכתחילה צריך
 למיעבר כן וכסברת הפ"ח ואפשר דמש"ה מר"ן הלך בדרך
 מרחוק דמ"ט אבל של נחתומים וכו' איידי לענין דמאי ולא
 פי' דאיידי בחמץ דסליק מויניה וכת"ש משום רס"ל דהא
 דנחתומים דיתר ע"ז ג' אפיות איידי דוקא כדועבר ומש"ה
 פי' דאיידי בדמאי ודוק.

ישוב

אחר החיפוש מנינו דמ"ט הרב בעל העיטור
 אבל של נחתומי וכו' הוא תוספת רפ"כ דפסחים
 והכי איתא התם חמץ של כותים מאימתי מותר אחר הפסח
 של בעלי בתים אחר ג' שבתות של אפיה ושל נחתומי ככפרים
 עד ג' ימים וכו' בד"ה כחמץ שלא עשו פסחיה עם ישראל או
 שהקדימו יום אחד אחר חמץ מותר אחר הפסח מיר ע"כ. הנך
 דואה דתום' זאת איידי לענין חמץ בפסח וללא כמ"ש מרן
 בס' קי"ב דאיידי בדמאי ואף ג"כ זאת דאיידי בכותים דשייכי
 בחמץ וחמץ שיה איסורו ל"ל ישראל דלא כת"ש בתשובת
 הפ"ח שכתבו לעיל שפירש בגוים וגם מה שרצינו ליישב
 דלאחר ג' אפיות דקאמר ר"ל שהישראל עבמו לוקח שאור מן
 הכותי בלי תערוכת ומש"ה צריך ג' אפיות לכתחילה ליתא
 דהא מדרכי התו' תבאר דהכותי עבמו מערכה ואפ"ה צריך
 ג' אפיות ולא סגי כתערוכת אחד וע"ז אשר ע"כ הנלע"ד
 והוא הנכון הוא דס"ל להכה"ע דכשם שהתירו תערוכ' דמאי
 אפ"כ לא התירו בשאור ה"כ הוא בפסח דאף שהתירו עירוב
 לא התירו בשאור והוא תפכים הולך למ"ש רבי יונה שהביא
 הטור א"ה סי' תת"ו וכהסכמת הפ"ח ונוה"מ ס"ל מלובלין ז"ל
 שהביאו סברה זאת כלי חולק וכו' בשאור של ישראל טע"ע
 הפסח אבל שאור של גוי עירוב מותר והטעם הוא דדוקא
 בחמץ של ישראל אסור מן הדיון משום קנסא כמ"ש כש"ס
 ועירוב מותר חוץ משאור כיון שהוא חמץ אבל חמץ של גוי
 אינו מרינא אל"א משום נדר וסו"ב וכת"ש בחק יעקב שם כמ'
 תת"ח כס"ק ג' דוק. והנה מתוספתא הללו משמע דהא

דהתירו עד ג' אפיות היינו כדועבר מרקאמר של בעלי בתים
 עד ג' שבתות ושל נחתומי עד ג' ימים ואמאי צריכין להמתין
 ג' שבתות או ג' ימים לימא שיקח מיד ויאפינו ג' אפיות
 ואולי דכזה חירושא אתא לאשמועינן דלאחר ג' שבתות או
 לאחר ג' ימים מותר ליקח ומחו מן הפסח דהסתמא כבר
 אפה ג' פעמים לא שאע"כ מהיכן למדנו שמתר לכתחילה
 עד שנצריך לומר דכוונת התו"כ היא הא אין בו לא חירושו.
 ומה שהביא הפ"ח ראה שמתר לכתחילה מההיא דחמאח
 יע"ש נראה דל"ד דהתם האיסור כבר הוא מעורב בתוך ההתר
 ומש"ה כיון שחכמה נקרא שאינו חבוין לבטלה דאררבה
 כוונתו הוא להפרישו מן ההתר ולבערו אבל הכא ככ"ד
 שהאיסור הוא מופרש מן ההתר איך נאמר שכונתו לבטל את
 האיסור אחר שהוא כעצמו מערכה בידיה ונהנה מחמו וק"ל.

עוד

אחרת יש לפקפק בהא מח"ש המג"א סי' תת"כ
 סק"ט שהביא משם הרמב"ן דכדבר המעמיד אפי'
 לאחר ד' וה' פעמים לא בטל דחשיב בעיניה ע"ש ועיוון
 בעטרת זקנים שם ובחק יעקב שם אל"א שינענו ולא תצאנו
 תשו' זאת כתשו' הרמב"ן ולא בשום מקום.

וביערה

נכסיה וכלכה לביקר הדין אם יש התר לשאור
 זה אם לאו והנה הרב מוה"ר ס"ל צידד לומר
 דכיון דהשכר הוא כטל"פ במים שרו ושוכ בתב אך וטעם
 מעמיד יש לפקפק בו ע"כ הא פשיטא ליה להפ"ח כמ"ס
 ק"ה וז"ל ומ"ת י"ל שפיר דאי הוי מעמיד אין להתירו משום
 דהוי לפנס דבשלמא מאי דאסיר משום טעמא אי הוי לפנס
 לא חקרי טעמא ושרי אבל היכא דאסור משום מעמיד הוי
 טעמא משום כיון דאוקמי קא חוקים חשיב כמאן דאיתיה
 לאיסוריה בעיניה וכו' יע"ש ולפי דברי הרב ג"כ ככ"ד דהוי
 מעמיד פשיטא דאסור. ועוד נראה לאסור מטעם אחר והוא
 דאפילו שהשכר הוא כטל"פ במים כמ"ש הרב ת"מ הרי הוא
 משכיה לכסוף דע"י מים האלו נעשית טעם הבוריק והוי
 כפנס ולכסוף השכיה ראסור כמ"ש מר"ן כסי' ק"ג והפ"ח
 שכתב שם הטעם משום דאיתיה לאיסור בעיניה ככ"ד הוי
 כטל"פ לבעול וכמו שגראה תלשון מור"ם דסי' תל"ד שהביא
 הרב ולא אסיר לא משום מעמיד אבל ככ"ד דעינינו הרואות
 שמשכיה טעמו כיון בולת זה לא יהיה טעם גוריק. וכדי
 לברר הענין נעמוד על עיקרן של דברים והוא דאיתא בע"ז
 דס"ה אגור עולא מחלוקת בהשכיה ולכסוף פנס אבל פנס
 מעיקרו ד"ה מותר וכו' וז' אחר בפנס מעיקרו מחלוקת
 אחר כ"ע וכו' דתיבא שאור של חולין שנפל לתוך עיסה של
 תרומה ויש בו כדי לחמץ וכו' ור"ש מתיר ואיפשיטא בעיא
 דהשכיה ולכמ"פ פנס ד"ה אסור ולא הותר לא כפג' מעיקרו.

והנה

הרמב"ם בפט"ו מהל' ת"א פסק דפנס ולכסוף
 השכיה כמו אסור ודין זה לא נתבאר בש"ס.
 וגם כפ"ו מהל' אלו פסק בהא דשאור בת"ק. ולכאורה קשה
 דאיך פסק בת"ק הא ת"ק ס"ל דנטל"פ אסור וכיון דקי"ל
 נטל"פ מותר א"כ צריך למיפס' כר"ש ואם נאמר דפסק משום
 הא דר"ז דהואיל וראויה לחמץ כו' כמה עיסות הא למסקנא
 לא קאי הכי וכיון דת"ק טעמו הוי משום דס"ל דנטל"פ אסור
 וא"כ בלא הא דר"ז אסור משום דהוי נטל"פ ואסור. וז"ל דס"ל
 להרמב"ם דהא"כ דטעמ' דת"ק הוי משום נטל"פ דאסור אבל
 ס"ל להרמב"ם דהקשו ליה דכנן. לר"ש עיסה זאת ראויה
 לחמץ כו' כמה עיסות ואודי לימיהא בהא דאסור ודחקו
 להרמב"ם לומר זה מרחיבין כפ"כ דערלה שסתם רבי כת"ק
 וא"א דהא דרכי וירא אינו וכל טעמא דת"ק הוי משו' נטל"פ
 אסור איך פסק בת"ק הא סתם רבי גופיה בע"ז דנטל"פ.
 ועוד נראה שהרמב"ם פסק בת"ק מרחיבין כפ"כ דערלה
 שאמרו ומכ"א כין שנפל איסור בתחילה בין בסוף אינו אסור
 עד

עד שיהא בו כדי לחמץ ומ"ט דמ"ט כין בתחילה בין בסוף
 היינו דנפל ההתר בתחילה ושהה כרי פעולתו ואח"כ נפל של
 איסור אפ"ה שרי כיון דווי"ג הוא ועו' אחרו עד שיהא בו כדי
 לחמץ בין בתחילה בין בסוף אסור. וא"כ תכמים ס"ל כת"ק
 שאסר ולפיכך שפיר פסק רבינו כת"ק. אמנם נראה דאחר
 העיון ליתא והוא דמ"ט מדרכי הרמב"ם כפ"ו החלכות ת"א
 דהיבא דהתחיל ליהנות מאיסור קודם שיבא ההתר אף אי בלא
 התר לא בנייא אסו'יע"ש ככ"ח ולפי"ו ע"כ ב"ל דכין בתחיל'
 בין בסוף דנפלו תכף ומיד ואח"ו ולא התחיל ליהנות מאיסור
 עכט"ז כסי' קמ"ב סק"ט. ת"ת מ"ט בתחילה עיקר והשתא
 דייקו דכרי ר"ט כפ"י המשנה שם שכתב א"כ דטעמא דת"ק
 הוי כדר"ו. והדבר תמוה דהא לתסקא לא קאי הכי א"ו
 כמ"ט. והרב לח"ו כתב שמדרכי הרמב"ם כפ"י המשנה
 מ"ט שפ"כ"י אחר כסובייא והוא הא דקאמר עולא מחלוקת
 וכו' אבל פגום מעיקרו פי' רהוי פגם ולבסוף השכיח ר"ה
 מותר איתביה ר"ח לבלול יין וכו' והא הכא דפגום מעיקרו
 הוא פי' ולכל הפחות מיתקומא כפגום מעיקרו ואח"כ השכיח
 דהיינו שנפלו בעודו רותח שהוא פגום ואח"כ השכיח שננטנן
 ות"י לא וכו' יעש"כ. ולע"ד קשה עליו דא"כ ר"י דאחר
 מחלוקת כפגום מעיקרו אבל פגום תחילה ועד סוף ר"ה
 מותר כפי פי' איך ר"ע נפק דק ואשכח דתנייא וכו' והא הכא
 דפגום מעיקרו וכו' והכי השכחת לה בשאור דפגם ולבסוף
 השכיח דקאמר והא הכא דפגום מעיקרו הוא ואם נאמר
 דפגום מעיקרו מ"ט נמי מתחיל ועכו' זה לא אפשר כמשה"ר
 ועוד דמכאן תיובתיה לר"י דקאמר כפגום תחילה ועמ'
 ר"ה מותר ובכאן פליגי ואין לומר דס"ל לט"ס כיון דראוי
 לחמץ בה כמה עיסות אחרות חשיב פגם ולבסוף השכיח
 ות"י כדר"ו וכו' דהיינו שאינו חשוב פגום כלל וחשיב מושכח
 מעיקרו :

אלא

דקשה עדיין דכפי פי' היבא שנפל חומץ ענ"ג
 רותחי' חשיב שפיר פגם ולבסוף השכיח וא"כ
 הרמב"ם שפסק פגם ולבסוף השכיח ראשון אף בשעת פגמו
 בין שראוי להשכיח וכמ"ט הפ"ח מדין דוק דברי הרמב"ם
 וכן הוכח שהבין הלח"מ יע"ש א"כ פסק הר"מ הפך בתם
 חתני' דתני כל שאין בהנאתו ככ"ט מותר בגון חומץ ענ"ג
 ואמרו שם בבבא אחר רבינ' אחר שמואל הכי הלכתא וכן כי
 אתא רבין אחר רב"ח אחר ר"ז וכו' מ"ט דכולהו ס"ל בהאי
 סתמא א"ו היבא שנפל חומץ ענ"ג רותחי' חשיב פגום תתמי'
 ועמ' וכמ"ט הפ"ח סי' ק"ג. ועק"ט דכהדייא כתב הר"מ
 בפ"י המשנה שהביא הרב וז"ל ואמרו שם שנפל לתוך גריסין
 דוח' שהוא פגום תחילה וע"סו. וע"ק מ"ט הרב ליישב
 לישנא דהרמב"ם שכתב והשני הדברי' או לא נתבאר כש"ס
 עש"כ לא העלה ארוכה לקושייתו דבהשכיח ולבסוף פגם
 חפ"ו כש"ס דלכ"ע אסור. טוב דאינו להרב פ"ת שהק' קו'
 הל"ו. ונכ' הרע"כ נמשך אחר לישנא דהרמב"ם וז"ל והכ'
 הדברים או אסור מ"ט ע"כ ותמהנו על התו"ט שלא הרגיש
 בזה ועוד יש גבומים בלשון הלח"מ ע"ע :

ותבנה

לדינא דאף דניחא דהתם אלו מותרים כיון
 דהשתא תיהא הכ פגומי' וכמ"ט הש"ך דפגם
 ולבסוף השכיח בשעת פגמו מותר וכ"כ הט"ו וכ"כ המנחת
 כהן ואף שרוב זה בטחולוקת הוא שנוי דלדעת הכ"י והלח"מ
 כפ"ט והכנה"ג כסי' פ"ו הנכ"י א"ו ח"כ כסי' ז"ח בהב"ו
 א"ו ט' וכן הוא דעת הפ"ח. מ"מ כנ"ד מודו דמים האלן
 מותרים תהיה שהביא הש"ך דקדרה שחברה חלה דהשתא
 תיהא הא פגמא וכו' ואפי' לרחיית הפ"ח כמ"ק ח' דשאני
 התם שאין השכח כא ממילא כנ"ד נמי אין השכח כא ממילא
 והוי בההיא דקדרה ולכך המים האלן מותרים אליבא דכ"ע.

ת"מ אחר שהטילו המים על עיסה הוי נטל"פ ואסור דהא
 ודאי בקדרה נמי אם השכיחה אח"כ ודאי דאסורה. ואין
 לומר כפי רחית הפ"ח דהתם אין השכח כא ממילא ולכך
 אפי' השכיחה אח"כ מותר שחאחר שניתר טוב אין האיסור
 חו"כ. הא ליתא שחלכר שאין הסברה נותנת כך שכפי חילוקו
 יצא לנו דין חדש ועוד בה שמדברי מור"ם כסיומן ק"ג ס"כ וכן
 מדרכי מור"ם כמ"ס ק"ל וע"ש בש"ך והתם אין השכח כא
 ממילא ואפ"ה אסור. אמנם אחרי העיון נראה דיש פגום
 לומר שאפי' המים האלן אסורים כיון שראויים לחמץ בהם את
 העיסה וה"ו דמאי לדר"ו שאמר שאני עיסה וכו' ולפיכך לא
 תיקרי פגם וכמו שגרא' מדרכי רש"י עיין בפ"ת וכ"כ מדרכי
 הר"טבא כמ"י לשם. וכבר בתכנו לעיל דלדעת הרמב"ם
 והרע"ב דהא דר"ו נשאר לתסקא. עוד יש בה ט"א לאסור
 כיון שהמים האלן לא נעשו מתחילה לא להשכיח את העיסה
 אפי' ר"ט דהתיר ולא ס"ל כטעמא דר"ו ה"ד התם דעיס' זאת
 לאו לחמץ בה קאי אלא לאכילה אבל אם העיסה עשויה
 לחמץ בה עיסות אחר' ודאי שפשיטא דאסור אף לר"ט וה"ה
 ככ"ד וכ"ו פשוט. עוד רחז הרב למדרכי שהביא מור"ם כמ"י
 פי' והניחו ככ"ע.

וניחזי

אכן העוד לנו שום דבר נוספיק להתייר ע"י וזו"ג
 והוא דאיתא בפ"י כ"ה דמ"ח אחר שמואל הלכה
 כר"י וי"ט ד"ס ז"ו מותר אף כע"ו דחמי' ופסקוהו כל הפוסקי'
 אלא שתנאי מפורש התנו שלא יבא באיסור לכד כדי לחמץ
 וכמבואר בדבריהם הלא כמ"פ ומשנה שלמה שנינו שאור של
 חולין ושל תרומה שנפלו לתוך עיסה וכוה וכוה כדי לחמץ
 אסור ודאינו להרב ארבת קודם בחי'ר סי' ג' שהקשה גבי
 הא דאמרינן בחולין דכ"ח דס"ל לאמירא כשיחלא תיבניא
 שהתירי' דה"ל ז"ב הזכר והנקה וכיון שאיפשר לה להטעין
 בכים אלן מארעא ואיפשר ג"כ ע"י קול כדאיתא בכיצה ד"ו
 במצא שלא ברם טיפה של זכר וה"ו דומה להאי חתני' שהבאנו
 עש"כ. ולע"ד ק' עליו דמי הגיר לו היבא שנטענת מקול
 בלא הוי' ז"ב הא מנ"ל דז"ב מיקרי כיון דכלא קול א"א להוליד
 וע"ק דזה לא חשיב כיון דאיפשר ע"י קול דהקול אינו בא
 ממילא וכי היבא דיש שני מעמיד לא חשיב דכר המעמי' כיון
 דאיפשר ע"י דבר אחר. ואולי איפשר לתרץ דיבוריה דכונתו
 בלא חשיב טיפה זאת כיון דאפשר בענינים אחרים כפנא
 מארעא או ע"י קול ונקט קול לדומא בעלמא וכ"ו דוחק.
 וע"ק דהא מ"ט כסובייא דביצה דאינו נטען מקול אלא כיון
 דשומע הקול התרנגולת אוי' לפתס ומודקק לה דהכי איתא
 התם אי איבא כהרא לא עברה הוי דמקול אינו נטענת
 ועינין להמג"ב ה' תקי"ג. ע"ק על ת"י שתירץ בלא דמי
 לשאור דהתם טעמא הוי כדר"ו דראוי לחמץ יעש"כ ודכרינו
 צריכים נבר להולתם דאפי' דטעמא הוי כדר"ו עדיין ז"ו"ג הוא
 שאור של התר ושל איסור הוא דהחמין לה יותר מדאי עד
 שראוי לחמץ ומה יושעבנו זה מה שראוי לחמץ והוי לשכח
 כיון דז"ב הוא וכוכל ז"ו"ג שהם נותנים טעם לשכח מותרים
 הם ולא אמרו שם טעמא דראוי לחמץ אלא בלא ליהוי כטל"פ
 או' בלא חשיב ז"ו"ג כיון דיש בכ"א כרי להחמין. ואם יאמר
 האומר דרוקא כאין בזה ובאין בזה כדי להחמין מותר אע"ג
 דאין לן הכאה חביבה משום שאם לא היתה ההתר לא היתה
 האיסור עושה מידי וכן היבא דיש בזה ויש בזה כדי להחמין
 אם לא היתה בזה כרי לחמץ מותר אע"ג שאם לא היתה ההתר
 היינו נהנים מן האיסור משום דהשתא תיהא אין האיוב' עושה
 כלום ואין כאן נהנה מן האיסור אבל השתא דראוי להמץ
 ומצא דנהנס מהאיסור דע"ו ראוי לחמץ ואע"ג דגם ההתר
 גורם לחמץ מ"מ הא לא מיקרי ז"ו"ג כיון דגם אם לא היתה
 ההתר הוה נהנה מן האיוב' שהוה מחמץ נמי זאת וגם עכשו
 שהוא

שהוא או' כאן הרי אנו כהנים מהאיסור. שצ"ל ראוי לחמץ
 וכוה לא שייך זו"ב זה אין סברה הלל ופ"י אם יתאמר חילוק
 זה אינו אלא כשנפלו כ"א אבל היבא דגפ"ל דהתר והחמיצה
 ואח"כ נפל האיסור והנאה זאת שיש לנו שחמצה לא גרם אלא
 ההתר שהחמיצה לפימה קודם שנפל האיסור וכשנפלו האיסור
 אח"כ אלא שצ"י ראוי לחמץ וכוה לא היה יכול האיסור לבר
 שיחמץ כי אם ע"י התר. הא ודאי עקא היא לומר כן: ע"ק
 דלפי דבריו הרינו יוצא בכל האיסורים שנפל או' ויש בכ"א כדי
 להעמיד את הדבר מותר ומיקרי זו"ב והלכה רווחת היא דכל
 דהיבא דיש באיסור כדי לעשות אותה הפעולה לא מיקרי
 וכמ"ס המרדכי הכיאו. הט"ו והס"ך והפ"ח בס"ס פ"ז וכן
 הסכימו כל האחרונים והביאם כאן הרב עצמו. ע"ק על
 הרב ז"ל דלא העלה ארוכה דהא ר"ס דפליג עליה דת"ק וס"ל
 דמותר לא ס"ל כטעמא דר"ן ואמר ה"ס דטעמא דר"ס הוא
 דכשהשבימו שניהם השבימו וכו' ולא אמר ה"ס טעמא דר"ס
 דס"ל זו"ב מותר ות"ק ס"ל דאסור משום דס"ל ל"ס דלא
 חשיב זו"ב כר"ב כיון שיש שיעור בכ"א כדי להחמין וכרת'
 התו' וח"כ הדרא קושי' לדוכתא. ולעיקר הקו' נראה דלק"ת
 דבשלמא בשאור כיון דבשניהם יש בהם שיעור והם בעיני
 כתוך העינים אמרו דל מהכא שאור של התר עדיין ראוי לחמץ
 בשאור של איסור שכבר הוא שם אבל הכא כיון דהיבא דאיבא
 תרנגול לא ספגא מארעא כדאמרו בכינה ד"ו והיבא תיתי
 לומר דל מהכא טיפה של תרנגול איפשר דספגא מארעא
 שהיה בא ממילא כיון דהא תיבא עכשיו לא קלטא מארעא
 ואין כאן אלא התרנגול לכד וזה פשוט. וראינו להרב זרע
 אברהם ז"ל בחי"ד ס"ב"ה רז"ט ע"ב שהביא דברי מוהרי"ט
 בחי"ד ס"ב' וז"ל דלכתי אתו מועט שכעור אין בו לכדו כדי
 להעמיד אם לא מכה הקיבה וקי"ל אין המחמץ מחמין וכתב
 פלוגי ה"ז וז"ל ואחרי המחילה ליבא שום דיכותא דהתירה
 דבכחה משניות למדנו דזו"ב מותר דהא תנן שאור של חולין
 וכו' וכ"ס הכא דבקיבה עצמה יש בה כדי לחמץ בלי העור
 כלל וא"כ צירוף העור אינו מועיל לצורך העמדה וא"כ תאי
 דכותיה איבא אפי' היה בו כדי להעמיד ואע"ג דתנן התם
 שאור של חולין וכו' הא אוקמוה כפ' בתרא דע"ז אי כדר"ז אי
 משום דמי גרם לפימה ואת להחמין וכו' אבל לא בהעמדת
 דקילא וכמ"ס התו' ז"ל דהעמדה לא חשיב טעמא כרתנן כפ'
 כ"ה וכו' ומתוך הדברים וכו' משמע שאם היה בו כדי לחמץ
 לכדו אסור וליתא יע"כ. וגם על הרב קשה כמ"ס דהא
 לר"ס לא ס"ל כהא דר"ן וכו' כמ"ס לעיל. וע"ק מרדכי
 המרדכי הביאו הכ"ס פ"ז והאחרונים אחזו בע"ר על
 מור"ם שלא חילק והס"ך רצה ליישב בתחילה דשאני שאור
 דחומצו קשה ולכסוף כתב שמרדכי המרדכי לא משמע הכי
 ועיוין להפ"ח ת"ס על דבריו ועיוין להרמ"ע סי' כ"ז והרב
 מוהרי"ט ז"ל דמעתיד הוי דבר חסוב ואינו נתבטל בכ"ט
 ואף שנפתייע הרב ז"ל מרדכי התוספות ד"פ ג"ה הוא סברה
 יחידא דס"ל דאפי' אם העמיד באיסור כל שאינו כ"ט מותר
 זכבר עמר על דברי התו' אלו הרב ת"ך ועיוין להפ"ח סי'
 ז"ח באורך דברי מוהרי"ט לע"ד שריינין וקיימין :

עוד ראינו לעמוד ע"ד מר"ן החבי"ב ז"ל בס"ס פ"ז במה
 שרצה ליישב דברי רמ"א שלא חילק והוא תריץ
 יתיב במ"ס התו' דפ"כ דכ"ו ר"ה עד שיהא שכת' פ"כ באיסור'
 דאם יש באיסור וגם בהתר כדי להחמין נראה לרשב"א דשרי
 ע"כ ולכאורה פ"י הרב ז"ל ראינו ס"ל דיש בשני' כ"א להחמין
 אלא דיש בהתר לכדו או באיסור לכדו כדי להחמין מדמייתי
 עלה וכו' ועיוין להרב ח"ה שפי' כך. אלא שנלע"ד שאין
 צורך לומר דטעמא הוי משום דחשיב ז"ב אלא כטעמא דר"ס
 דכשהשבימו כ' השבימו דלפי דברי הרבנים ק' דלמה לא אמר

הש"ס דטעמא דר"ס הוי דס"ל ז"ב וכדקאשו התו' שם או'
 דלא חשיב ז"ב כתיורוס ואפ"ה שרי לר"ס מט"א וא"כ אין
 מכאן ראיה לדברי מור"ם. עוד כתב הרב הנו' ז"ל והשתא
 ניחא ת"ס המרדכי וכו' והק' עליו הט"ו דהא ר"א ורבנן פליגי
 בהכי וכו' והאמת. כדבריו עכ"ל ולא ידענו מה היה כוונתו
 דאיך ניחא קו' הט"ו. עוד כתב הרב הנו' ג"ס מה שגר' אמת
 כפ"י הוא שיש בהתר ובאיסור שניהם גם יחד כדי להחמין
 והביאו ראיה מהא דע"ז דתנייא וכו' הא כשאין בשניהם בכל
 אחר כדי להחמין אלא בשניהם יחד אפי' רבנן מודו דמותר
 והם ממש דברי המרדכי וכו' עכ"ל ודבריו תמוהי' הפלא ופלא
 דאם כוונת' הוא זה למה לנו לתוו' ראיו'הא כש"מ הוא פשוט
 דבריש' דמתני' אמרי' ואין בזה כדי להחמין ואין בזה וכו' ועלה
 קאמרי רבנן בין שנפל בתחי' בין שנפל בחו' לעולם אינו אסור
 הרי היבא דאין בזה ואין בזה כדי להחמין דהוי ז"ב מותר.
 ועי"ט דהדין פשוט בכל ה"ס דז"ב היבא שאין בזה ואין בזה
 דמותר ולמה הוצרכו לתוו' מדיקדו' הכרייתא. ויותר תהמה
 יש לתמוה עליו איך כתבו התו' והשתא הוי ר"ס ברבנן דהכא
 ולפי פ"י לא שייך לזה כלל. וע"ק דמאי ק"ל להתוספו' מהא
 דתמורה דמ"ס דאם יש בו כדי לחמץ הכ' אסורה אעפ"י
 שנתחמץ ע"ז שאור של איסור וע"ז עינים דהתר ומוקמינן לה
 כרבנן ע"כ ומאי ק"ל הא ודאי רבן הוא שאם בזה וכוה כדי
 להחמין אסור אפי' לרבנן כפי שיטתו סוף דבר שלע"ד השפ"ל
 דברי הרב שנכו' תמוה וזריכים אנו למודעי. וראינו להרב
 ארמת קרש באותה השו' שעמד ע"ד הרב כנה"ג ופי' פי'
 התו' כמו שפי'. ומה שעמד ע"ד הרב בדרך ראשון והרכה
 להשיב לע"ד לא מצאנו ידיו ודגלנו דלפי שיטתו שהבין
 דבריו הרב במ"ס דיש בהתר לכדו ובאיסור לכדו כדי להחמין
 דפי' דלא שרו רבנן דר"א אלא דוקא כשיש בא' מהם כדי
 לחמץ ולא בשני ועפ"י הק' עליו דמאי מיייתי רשב"א מהא
 דע"ז. ובאמת שאם זו כוונת הכנה"ג ק' עד מאר שיטעה
 דב גדול כמיהו שא"כ באיזה מצאו' אסרו חכמים דהא היבא
 דאין בזה וכוה כדי להחמין מותר כר"ס דהא לשיט' אפילו
 שיש באיסור כדי לחמץ ואין בהתר כדי לחמץ מותר כ"ס זה.
 ועוד שהתו' כת' פי' באיסור דאי יש באיסור וגם בהתר כדי
 להחמין וכו' משמע דבשניה' כ"א כפ"ע יש שיעור כדי לחמץ
 וגם בתחיל' הדבור כתבו פי' באיסור דהיינו היבא שיש באסור
 כדי לחמץ אסור. ועוד דהתו' כת' בסוף דבריהם ז"ל ואו' ר"ז
 כגון שאין בעיניהם כדי לחמץ וכשאור יש בו כדי להחמין ע"כ
 הרי להדיא דהיבא היבא שיש באיסור כדי לחמץ ואין בהתר אסור.
 סוף דבר אמרנו ולא מתפייגא שט"ס נפל דבריו הכנה"ג
 וסתי' מכאן או' ז"ל ויש בהתר ובאיסור וכוונתו דת"ס מרדכי'ה'
 דהיבא דיש בשניהם בכ"א כפ"ע שיעור כדי לחמץ מותר
 דהוי ז"ב ומותר אלא שיש לדקדק קצת ע"ד הכנה"ג דעדיין
 לא נתיישבו דברי מור"ם דק"ל דהא דמות' הוא כיש בו בהתר
 כדי לחמץ וק"ל. ולעיקר השאלה שנסאל' הרב ארמת קרש
 נלע"ד דאין כאן מקום ספק דהא הרב פ"ח בס' מים חיים
 סי' כ' הביא ראיה מפ' השולח דת"ג ע"ו כי היכי דאמרינן
 בטריפה ש"ינה יולדת ה"כ אחרי' בוכר שאינו מוליד וא"כ
 ליבא דר' ספק כדון הרב דמת"כ הכנים האלו מותרים דאם
 הוכר הוא טריפה הא טריפה אינו מוליד וק"ל דטריפה אי'
 ואם הוכר הוא כשר כ"ס שמותרים הכנים האלו. ונלע"ד
 להביא תמוכות לדברי הפ"ח מת"ס בתמורה דל"א כפ'
 ולר' טריפה לת"ד טריפה יולדת משכחת לה כגון שנטרפה
 ולכסוף עברה וכהא פליגי לת"ד דטאי' כהא פליגי וכו'.
 וא"א דאפי' לת"ד דטאי' מודה דבוכר מוליד ניחא דהא דולר
 טריפה איירי שאכיו היה טרפה וכהא פליגי דר"א סבר ז"ב
 מותר ור' סברי אסור או' דמאן דס"ל דטאי' ה"ה בוכר נתי
 דאינו

ראינו חוליד ואפשר לרחות דולר טריפה אפשר דמס' טכא
מנקה טריפה :

עוד יש להביא ראיה לדברי הפ"ח מהא דאיתא בע"ז
ד"ה אמר"א מניין למחוס' אכר שאסור לכ"ד דכתי'
מכל החי וכו' הא כיחא למ"ד טאז' אלא למ"ד טז' מאי איכא
לתימר וא"א דאפי' למ"ד טאז' מורה דוכר טריפה חוליד איך
אמר הש"ס הניח למ"ד טאז' והא איך למ"ד טאז' מורה דוכר
טריפה חוליד וא"כ מכל החי לזכר ואיך ניחא ואחר היעוט
מוציאו להרב שער המלך בה' שחיטה פ"א הל"א שהביא ראיה
זאת ולבסוף טרא ביה גנא וז"ל הרב ומיהו ז"ל דהש"ס הקשה
דלמ"ד טאז' ויקרא דלהחיות זרע אתא למעוטי טריפה ניחא
דע"כ קרא דמכל החי אתא נמי למעוטי מ"א נמי דאי למעו'
טריפה גריד א"כ לישתוק קרא מלהחיות זרע ומקרא דמכל
החי ממעטינן טריפה או' וכו' יעשב ולע"ד דראיה זו נכונה
כ"א והוא דק' על השע"ה דמכ"ל דקרא אתא למעוטי תרתי
זכר טריפה ונ"א איחא דמלהחיות זרע נפקא למעוטי נקבה
טריפה ומקרא דמכל החי ממעטינן מ"א דאי למעוטי טריפת
זכר לישתוק קרא דמלהחיות זרע או' דאיצטריך קרא דמכל
החי למ"א . וא"ל דהא"כ דוכר טריפה לא ממעיט מהכי א"כ
מאי ק"ל להתו"ש כד"ה והשתא וז"ל ואת' למ"ד טאז' ונפקא
ליה טריפה מלהחיות זרע וא"כ אהך ל"ל וכו' ומאי ק"ל ניחא
דאתא לאכזקי זכר טריפה או' למ"ד טאז' ה"ה דוכר טריפה
אינו חוליד וק"ל . עוד יש לרקק על הרב אדמת קרש שהתיר
הטעם ז"ב הא לרבני הרב טריפה זאת אשטובי אהשכס
וחשיב בעין כדעת השולל וכיון שכן אינו נותר הטעם ז"ב
כיון שהיא בעין ואף בשאר הטפות אסורים הם דקרא קרא
בטול והו"ל איסור והתר מעורבין יחד כדעת השולל ואינו
נותר הטעם ז"ב וק"ל . עוד ראינו להרמ"ע ז"ל בתשו' סימן
כ"ה הביאו הרפ"ח ס"ס ק"ה ששטל הר"ע על המלה שמועדין
אותה בדרס נכילה וכא ונתן הרב להתיר הטעם ז"ב כיון
שאין הדם מעמיד אלא ע"ז האור והו"ל ז"ב וכסוף דבריו כתב
ז"ל ובכ"ד להתיר כולי האי צריך שיתברר כוונתו שלא יהא
כח בדרס להעמיד כלל שלא ע"ז האור אבל אם היה הרב לברו
מעמיד אפילו פורתא ובהים מועטים ולאחר שעה וע"ז האש
מעמיד טובא וכמים מרובים ולשעה קלה ל"מ ז"ב יעשב
והנה ת"ש דאם ע"ז הדם מעמיד כשעה מרובה וע"ז האש
המעמיד כשעה קלה הא ודאי ניחא דלא הוי ז"ב וכהניא
דאמרינן בע"ז דס"ח עיפה זאת ראויה לחנע כשעה אחת
מי גרס וכו' איסור . וא"א דחשיב ז"ב כה"ג אמאי אסור הא
שניהם גרמו שהחמיצה כשעה אחת א"ו דלא חשיב כה"ג ז"ב
כת"ש הרב . אבל מ"ש דבעינן שלא יהא הדם מעמיד אפי'
פורתא אלו תמהים מת"ש המרדכי ספ"ק כ"ה הביאו הט"ז
והש"ך ס"ס כ"ז וז"ל אבל אם אין באיסור כדי להחמין אם לא
שמייעבו ההתר לכ"ע מותר ע"כ והרי התם דבודאי אם היה
חלב חנעט היה מעמיד האיסור ואפי"ה חשיב ז"ב מותר ועוד
דחשנה שלמה שנינו כפ"ב דערל' שאור של חולין ושל תרומה
ואין כוה כדי לחמץ וכו' והכ"א אינו אסור ופסק הרמב"ם
כר' . הרי בהדיא דאפי' כשהיה העיסה מועטת היה מחמין
השאור של איסור ואפי"ה כיון שעכשו היא מרובה ואין באיסור
כדי לחמץ אם לא שמייעבו ההתר מיקרי ז"ב . ועוד איתא
התם תבליס של תרומה ושל כלאי הכרס שגבולו לתוך הקדרה
לא באלו כדי לתכל ולא באלו וכו' אסור לזרים וכו' והא התם
דאם היה פורתא היה מתכל האיסור או' כיון דהשתא מיהא
שהיה מרובה אינו מתכל אם לא שמייעבו ההתר מיקרי ז"ב
הפך דברי הרב וגם הפ"ח סוף שתי יריו עליו כדניס הללו
יעש וז"ע :

איך

שיהיה בנ"ד נר' להתי' נ"כ מטעם ז"ב כיון
דהשכר לחו' אינו אלא ע"ז שמשמים אותו בתכור
ונכלע בכלי ומתחוק הטעם מחוס התכור א"כ הו"ל ז"ב
דהאור וטעם השכר דומי לנרון הרמ"ע . אבל כד מעיינן
שפי' נר' דנ"ד דבשלמא התם שניהם גורמים להעמי' שכחו
שהרס מעמי' גם האש שכן ררך האש שחעמיד את הדבר על
הרתיחות אבל כנ"ד האור אינו גורם החימוץ אלא התקן
את השכר שיהא נכלע בכלי ואין לו שייכות בחימוץ .
ואדרבה זה רומה למ"ש הרמב"ם בפ"ו מה' ח"א כנר שנכעו
בקליפי ערלה ישראל והק' הלח"ת אחאי ל"ח ז"ב האור והכנע
דהנכע לחו' אינו נכע אלא ע"ז האור ותי' דשניהם אינם
עושים פעולה אחת שזה עושה פעו' החימוץ וזה עושה
פעו' הנכיצה וזה ל"מ ז"ב ויעוין מ"ש ע"ד הרב חזן כס"ק
דק"פ וזה' כחן ואף שיש לחלק קצת ביניהם דהתם אין פעו'
החימוץ שייך לנכיצה כלל שאין הכנר נכע ע"ז החימוץ
ואין הנכע בא ע"ז האור ואין האור אלא להכשיר את הנכע
שיהיה נפטר הנכע אבל כנ"ד ע"ז החוס שנתחמם טעם
השכר הוא החמוץ יותר שהחוס הוא מהדברים הגורמים
חימוץ וכא דאמרינן תפח תלטוש בבי' ז' וכן שלא ילוש עיסה
כפסח סמוך לתכור כת"ש הכ"י בא"ח סי' עת"ס ת"מ אין זה
מכפיק להתי' .

עוד

היה אפשר להתי' מרבני התו' דגדריס דז"ר דס'
העלה כידו וז"ל דה"א מניין אחאי לא הוי
ז"ב מותר וכו' ותי' דסבר ז"ב מותר וק' להר"ם דהבא חז'
גורם הוא וכו' ותי' הר"ם דלא שייך ז"ב דגורם דאיסור דהיינו
עיקר מתבטל הוא כנידולו ואינו בעין שאינו עיקר ל"מ ז"ב
וכן השאור של תרומה מיידי שהוא בעין עכ"ל וז"ל שתיבת
מותר שבת' בקו' הר"א מניין הוא ט"ו והנלע"ד דכונתם
שהק' דאחאי דקא מבעיא ליה אי גידולין חכטלי את העיקר
מ"ש דפשיטא דגידולין מותרין וכמ"ש בתחילת דבריהם .
ואחאי הא הוי ז"ב ואסו' ותי' דסבר ז"ב מותר . ואעפ"י שז"ל
על דברי דחאי קו' היא הא בכל דוכתא קי"ל ז"ב מותר
וכדאיתא בפ"י כ"ה מ"מ כונתם היא כמ"ש והדר הק' דל"ח
ז"ב אלא חד גורם הוא וא"כ הגידולין אסורים ומאי קמבעיא
ליה אי גידולין חכטלי את העיקר הא פשיטא דכין העיקר
וכין הגידולין אסירי דחד גורם הוא וע"ז תי' הר"ם דלא שייך
ז"ב דגורם האיסור דהיינו העיקר מתבטל הוא כנידולין ואינו
בעין וכו' וכיון שאינו בעין שנתבטל כנידולו לא חשיב גורם
דאיסור ולפי' מותרים הגידולין כמ"ש בתחילת דבריהם ולא
אמרו ז"ב אלא כשהאיסור הוא בעין ולא נתבטל אלא שגורם
וכן השאור של תרומה מיידי שהוא בעין דהיינו שלא נתערב
השאור דאיסור בהתר אלא שכעודה בעין החמיצה לעיסה
וכזה הוא דשייך ז"ב והיבא דהוי חד גורם דאיסור אסור והו'
שכחבו בתחילה דבריהם דלא שייך ז"ב וכו' כלומר דלא שייך
סוג ז"ב כחן לומר דהיבא דהוי חד גורם דאסור כיון שאינו
בעין ועיין להרב מוה"ר א"א קארו ז"ל כס' חז"ן ס"ק דק"פ ע"כ
שפירבל בסובייא זאת וז"ל ויש לעמוד על הוביא דס"פ הגורם
דשקיל וטרי אי גידולי התר חפלי' את האיסור ואמאי לא
פשיט ה"זב דמותר וכבר התאס' וכו' ויעוין עוד מה שהביא
דבריו התוספו' וכונתם דכיון דהעיקר של איסור לא נתערב
בשל התר באופן שלא היה נכר בעין אלא נתגדלו והוסיפו
אין זה בכלל ז"ב דמותר עכ"ל הרב ז"ל . ובאמת איתיהא
היא דלפי' פי' מסקנת התו' היא דאסירי הגידולי' וא"כ הדרג'
קו' לרובתא ואיך אמרי התוס' ולכך מפ' הר"ם וכו' כדי לחוק
הקו' וגם בתחילה דברי הרב יש בגמרוס שכתב ויש לעמוד
בסוביא דס"פ הגורם מ"זב דמותר ע"כ ואם יהיה ט"ם וז"ל
דאסו' מאי ק"ל הא הלכס רווחת היא דז"ב מותר ועל הראשונים
אמ

אנו מצטערים כחש"ל ואם נגיה דכריו שכתב אין זה בכלל
 ר"זב דמותר ונ"ל ומותר ועפ"י יהיה מסקנת התו' דמותרים
 הצידור לא איתי ת"ש אח"כ תקף ומיד והנה כי כן הק' הראב"ד
 וכו' ניחא לא הו' ז"ב אבל בורעו כלה ליהוי ז"ב ומותר ע"כ
 מרכיז לו מ"ש רס"ל דהיבא שלא נתערב האיסור וכן מכואר
 לקחין א"כ לכותבו וכן בכלל ג' ונ"ע א"ו כונת התוספו' כמ"ש
 ולפי' יהיה הראב"ד חולק עם הר"ם ז"ל ולפי דכריו זה ז"ל
 בהיה דתמור' דחשיב הולד ז"ב דחשיב שפיר בעין דהגורמי'
 הם הוכר והנפק' וכמו שעלתה לפני הרב שם בכלל ג' כתחיל'
 המחשבה יעשכ . וא"כ כנ"ד שנתערב השאור בעיטה עד
 שאינו ניכר ל"מ ז"ב דאיסור כמ"ש הר"ם ז"ל . אלא דת"מ אין
 זה כדאי להתיר תרא דאין בירינו להכריח כונת התוס' ועוד
 אפי' את"ל רכונת התו' היא כפירושוניו מ"מ כל הפוסקי' שלא
 הוכרו בהיה ראשור דאירי שהוא בעין ת"ש דאפי' דנתערב
 יפה יפה בעיטה אפי' מיקרי ז"ב והר"ב"ד חלוק עליו נ"ב .
 ואין להק' לפי הר"ם כפי פירושוניו מהיה דתמורה ד"ב אף
 המדומע דתמע לא לפי חשבון ואין המחומץ וכו' ועיין פרש"י
 שם והרי התם אירי שנתערב ואינו בעין אפי' מיקרי ז"ב
 דהר"ם יפרש כפי' התו' שם . ואין סתירה לדכריו מהיה
 דכתבו התו' כעז' דח"ט ד"ה שגורבלה שכתב דמירי שאינו
 צעין ע"כ דהתם כונתם לומר דאינו בעין אלא באופן דאינו
 יכול להוציאו אבל ודאי ניכר הוא דוכל ורקע מעורבים הם
 אלא דאינו יכול להוציאו . ואיברא ריש להק' על הר"ם כפי
 פי' מ"ש כעז' דח"ט הסיק בהם את התנור חדש יותן ישן
 יונן והא התם ביטן היבא שאנו נהנים מן האיסור כבר כלה
 האיסור ואינו בעין ואל' דאירי האבוקה כנברו שהיה בעין
 דהא אמרו שם באבוקה כנברו לכ"ע אסור מטום דיש שבת
 עצים כפת וכמכואר שם בהסקנא . ואין לומר דאירי בבחלי'
 דהא לכ"ע בשלה ע"ג בחלים מותר ועיין בכ"מ המ"א פ"ח
 וכן ק' מחדש שהסיק בהם את התנור דיותן והא כשמסיק
 בהם הסק שני כבר כלה ההסק ראשון ואינו בעין ואפי' ה'
 מיקרי ז"ב . ואפשר לומר כיון דכשעה שהתחיל להסק בהסק
 ראשון הוא נהנה מעצי האיסור בעין שחום התנור שנתחמם
 מעצי האיסור כל שלא נעשו העצים בחלים הוי האיסור בעין
 אבל התם כבידולין כשרבו כבר נתבטל האיסור ואי ק"ל מהא
 דאמרי' כפ' כ"כ דע"ה בעא תניה וכו' גרף את התנור ואפה
 כו' את הפת וכו' ומסיק שם דמותר ואם כפי דכריו אמאי
 מותר כיון שנתחמוק התנור בעודם העצים בעין והו"ל כמו
 שבת עצים כפת ויהא אסור . ואולי ז"ל דסוגיין דהתם אולא
 בת"ד ז"ב מותר ולא אסור אלא היבא דהפת היא בתנור
 והעצים בעין דיש ש"ע כפת עצמו וכיון שבשעה שחאפה לא
 היה בינו מותר אבל לתאן דאחר ז"בא אף דכעין שיהא
 האיסור בעין ת"מ כיון שנתחמם התנור בעוד האיסור בעין
 והוא הוא הגורם אסור דהא נמי בעין מיקרי כיון דמדיון גורם
 הוא וכו' ז"ע :

סייעתא אלא דאפי' מאן דאסר לא אסר לכתחילה :
ובאבות עיקר דברי הרא"ש ז"ל הם תמוהים דהא מ"ט
 בסוגיא דעז' דאפילו בדיעבד אסור דהק'
 התם הש"ס ומי אית ליה לר"ז ז"ב אסור והא תניא וכו' . וא"א
 דכדיעבד מותר ולכתחילה אסור מאי קפריך ועוד דכהדיא
 אמרו שם שדה תבור ופרה תשחט . ואחר החיפוש בדברי
 האחרוני' ז"ל להרב מלכי בקדש כמו לחולין שהק' כן ות"ד דע"כ
 לא קאמר הרא"ש דמותר בדיעבד אלא דקא' בכל דהוי הנאה
 פורתא אבל בכרטיבי וככניה דהוי הנאה מרוב' אה"כ דאסור
 אפי' בדיעבד ועפ"י הק' לת"ק דקא' אסר בימות החמה ות"ל
 משום נכיה דאסור אפי' בדיעבד ות"ק דת"ק איסורא קמ"ל אס'
 לא יש טעמא דכניה כגון עז' סריניס או עז' ד"א אסור משום
 טעמא דגל ולכסוף לא נחה דעתו והק' דמכ"ל לש"ס לומר
 כך אימא דמאי דאסר ר"י הוא לכתחילה והניחה בתמא .
 ואהת"ר כל מה שפלט הוא ללא צורך דבימות החמה לוכא
 פעמא דכניה ועלייהו לא יכול ופשוט הוא . ולעיקר הקו' נר'
 לתרן ומטוביה דמר דע"כ לא קאמר הרא"ש אלא בכל וגם
 בכניה כיון דליבא אלא הנאה פורתא ולפיכך בדיעבד מותר
 כיון דעל דכריו ת"ק איירי ות"ק לא אסר בדיע' אלא לכתחי'
 ול"ד לפרה שהאכילה כרטיבי תרומה ולשרה שגורבל כוכל
 עז' דהתם הוי זבל מרובה הויא הנאה מרובה ההיא ודאי
 אסור אפי' בדיעבד אבל בכניה שהיא הנאה פורתא כאשר
 יראה לעין התיר ר"ז בדיעבד ולפיכך מק' הש"ס שפיר דע"כ
 ר"ס"ל בעלמא היבא דהוי הנאה מרובה כז"ב אסור אפילו
 בדיעבד וככאן דהוי הנאה פורתא התיר בדיעבד ואסר
 לכתחילה דאי ס"ל בעלמא היבא דהוי הנאה מרובה כז"ב
 דמותר ככאן דהוי הנאה פורתא הו"ל להתיר אפי' לכתחילה
 דהא לת"ק דס"ל בעלמא ז"ב מותר ואף לכתחילה אסור הכא
 כיון שאין הנאה מרובה נחית חד דרבא ומתיר אפי' לכתחילה
 ולפיכך מק' דהא ר"ז בעלמא ס"ל ז"ב מותר וככאן הו"ל אף
 לכתחילה כיון דהוי הנאה פורתא וכפי דברי הרא"ש מיושב
 לישבא דגמ' דפרי' ומי אית ליה לר"ז וכו' והראשונים הק' דמאי
 קו' היא ניחא דהא דאסר ר"ז היינו לכתחילה וכקו' הרב מלכי
 בקדש . והזכרנו לתרן דלא חשיב כה"ג לכתחילה ע"ע
 בחנרותם ובטירתם בהרמב"ן והר"טכא והר"ן בח"י ולפי
 דברי הרא"ש ניחא וק"ל . עוד כתב הטו' באותו סעי' ולפי'
 ז"ל במאי דכעילאוקמי בפ' כ"ה שדה שגורבלה מותר וכו'
 דכלא"ה דחי שפיר ע"ש . כלע"ד דלית' דא"כ אמאי אינטריך
 לעי' וממאי דטעמא רר"א כדאכ"י דילמא וכו' דת"מ דאי הוה
 אמרי' דטעמא כדאכ"י הוה ניחא ואיך ניחא הא ל"ד בעוכלא
 לרנא כחילוק הטו' ונ"ע . עוד כתב הטו' בס"ק ז' יעש וכו'
 שקושייתו היא כיון שפי' הרמב"ם פי' אחר בסוגיא ודאי
 שקדרה יש לה דין תנור והוא סותר עצמו שכתב בס"ט שפי'
 הרמב"ם כפי' רש"י וכפי' זה שפי' פסק הש"ע כלי' כתררא וק"ל :
עוד נראה להתיר מטעם ז"ב דהא אם היו לטין את
 העיטה זאת כשכר ודאי שלא היה מחמי' דהו"ל מי
 פירות ואינו מחמי' או' כיון שיש שם רוב מיס והו"ל מ"פ עם
 מיס שמתהרי' להחמי' וא"כ חשיב שפיר ז"ב דמיס ושכר ועוין
 להכ"ד ר"א"ח ס"ל"כ מ"מ חשיב ז"ב דמיס ושכר שנתנו קודם
 ומותר . ואל תשיכני מהיה דהב"א דפ' א"מ והביאו ה"ה
 מוהר"ם ז"ל דהתיר רבינו אפרים אפי' כפת שנתחמץ בשמרי'
 לחיס משום מה שנתחמץ העיטה לא מחמת היין דהו"ל מ"פ
 אלא גוחמת השמרים ואפי' חלקו עליו ר"ט ור"א ולא התירו
 מטעם זה דהוי מ"פ דהתם שאני דס"ל דהשמרים אף שהיין
 אינו מחמיץ מ"מ כיעודם עם הענבים מחמיץ אפילו הלחות
 ומוכרח לומר כן דאל"כ אמאי אסור והא הדין פשוט בכל
 הפוסקים דת"פ א"מ זו רש"י א"כ מ"ש ואף גם זאת יש לדחות
 דאפשר

ודרך אצ"ב ראינו מה שפלט הטו' בסוגיא דפ' כ"ט
 יעוין כפי' קמ"ב ס"ד ובחמנע"ה הלשון כתב וז"ל
 ועק"ל והרי כתב הרא"ש בפ"ק דחולין הכיאו הכי' כסיון זה
 וז"ל לתנור חדש שאסור התנור וכו' וכדלוי שזו היא כונת
 הטור שכתב וכן יראה מדברי ובפרי' כתב ותמהני על הפרי'
 שכתב שלא בדיוק ונעש . ולע"ד אין חכאן קו' כלל דכונת
 הרא"ש דאף שאסרו בהא דשחיטה מ"מ לא אסרו בדיעבד
 ההנאה ולזה הביא דל"ד דתנור דמאן דאסר אפילו בדיעבד
 אסר דשאני הכא וכו' . ואדרבה ק"ט על הטו' שהבין דמתאי
 דהק' הרא"ש מהאי מתני' תשמע דהכי ס"ל דהא למטה מזה
 הביא הרא"ש סייעתא מהיהו דאין זורעים תחתיה אע"כ
 דאין הלכה כת"ק אלא כר"ז דמתיר ז"ב א"ו שלא הביא הרא"ש

ראשון דהשכר אינו מחמיץ אבל טעם השכר שנתחוק בתנור מחמיץ :

עוד

היה כ"ל להתיר מטעם ז'וב והוא דשאלנו לאומנים היהודים דמה שלוקחים כוית שאור מן הגוים אין באותו כוית כרי להחמץ עיסה גדולה אלא לוקחים אותו הכוית ומטילין אותו לתוך עיסה קטנה ונחמצת ואח"כ נוטלין אותה עיסה ומטילין אותה לתוך עיסה גדולה ומחמצת . ומשנה שלימה שני' אין המדומע וכו' ואין המחמץ מחמץ אלא לפי חשבון ועיוון כפרס"י דתמורה דו"כ ואע"ג דהתנ' שם פי' פי' אחר מוכרח לומר דלא פליגי בעיקר הדין של רש"י דו"ל על פי' התנ' דמאי דרוחיקה דש"ס לפי' כפי' התנ' דא"כ לא הוי דמאי דרישא דמדומע וע"ק דמאי לא הק' הש"ס מתני' דלא כר"א רפ"ה דתרומות דתני' ר"א אחר מדהעת בתרומה ודאי והכ"א אין המדומע מדומע ואין המחמץ מחמץ אלא לפי חשבון' הרי דמ"ש דר"א לא ס"ל הכי ואמאי אינטריך לתווי מחמצי' דערלה אחר שכבר הביא התניתין דתרומות דרישא . וגם אחת' לא הק' התנ' לרשי' מהאי מתני' . ואולי שוו' היא כונתם ועוד ז' לפי פי' התנ' הוכי מפרשי להאי מתני' ופי' הוי דחוק בהאי מתני' כיון דעלה דר"א קמי' . א"ו כונת התנ' היא שהקשה לרש"י דכיון דכיון דכיון הוי כפרשו ואין לנו יכולין לפרש פי' אחר א"כ לימא מתני' דלא כר"א דרישא אבל השתא דפי' פי' אחר כהגויא ולפיכך לא אחר הש"ס מתניתין דלא כר"א דרישא דאימא דהוי פי' כפי' התנ' אף שהוא דוחק ולפיכך הביא הש"ס דלא כר"א דערלה ואה"כ דהאמת הוא כפרשו' . אלא שאין זה משמע דכרי התנ' . ואפי' אי ימא דהתנ' חולקים לרש"י בעיקר . הדין מ"מ לענין דינא נקטינן כפרשו וכפי' דהה"כ שם כפי' התנ' וכ"כ התנ' עצמם בפסחים דכ"ר ר"ה עד טיהא כו' ועשב ועיוון להרמ"ע סי' כ"ו . ועוד נראה דהתנ' אינם חולקים לרש"י בעיקר הדין והוא דהש"ס הכריח כפי' התנ' דאי כפרשו הא פיקי מרישא דמתני' דאין המדומע וכו' א"ו דפי' דהאי מתני' הוי כפי' התנ' . וכ"כ שהיא דעת הרמב"ם שהשמיט דין זה דאין המחמץ וכו' ולא הוצרך לכתבו דמהדן שכתב בה' תרומות דאין המדומע מדומע וכו' וינא דין זה ועדין ז"ע :

אלא

דעדיין נשאר לנו לפסק מטעם זה והוא דק"ל אין נכטלין איסור לכתמי' וא"כ האומני' שלוקחים כוית שאור מן הגוים ואותו שאור ככר אסור משום מעמיד ומטילין לתוך העיסה הרי דמכטלים אותו לכתמילה ואסור כמ"ש הפוסקים . עוד יש להתיר מטעם ז'וב גמור והוא שכתוך כלי קטן זה מטילין לתוכו מין קטנית הנקרא בלשון גאראכנסו"ם וכותשים אותם ומטילים לתוך כלי זה ומטילים שם מים עם הקטניות אלו ומשהים אותם ככלי זה כמעט יום שלם וכלי זה משהים בתוך הרמץ עד שהצמקים המים אלו ומאותם מים עושים השאור והלכנו אל האומנים הגוים ושאלנו את פיהם ואמרו לנו במבט"ל שאם אינם הטין הקטניות אלו לא יבא לידי חימוץ וא"כ הו"ל ז'וב גמור ומותר . עוד נראה להתיר ככ"ר שהשכר הוא מחמיץ בעיסה והו"ל מין כשאינו הינו ומשחצ' ליבא דין מחמץ אלא אזלינן בתר כ"ט בכל האיסורים שבתורה וכמ"ש הרמב"ם בפ"ו דה"א היד ועיוון בלח"מ וכן הוא דעת התו"ט בפ"כ דערלה מ"ו וכמו שהאר"ך הפר"ח סי' כ"ח סק"ו והוא חלק עליהם וסתר ראיותיה' והעלה דאיסור מחמ' איתיה בין כמ"ס ובין בשא"מ י"בש באורך . אלא שהרב ז"ל בחז"ק סי' כ"ה דז"ט הביא דברי הפר"ח ודחה דבריו מהלכה והסכים לם' הלח"מ והתו"ט והמ"ך דכמ"מ ליבא דין מחמץ והרי הוא ככל' איסורים שבתנ' דאזלינן בתר כ"ט וע"ש . וכיון דהלח"מ והתו"ט כברי הכי והז"א ראה דברי הש"ס ודחאם ודאי דכוונתייהו נקטינן . ומינה נתי' לכ"ר דהוי

מוש"מ כיון דליבא טעמא דככר נשרף ונתכטל ולא יהיב טעמא ואין כאן אלא מעמיד לכד נר' דמותר . וכל זה בהנחה סוכרת דכאן לא יהיב טעמא שככר נשרף ונתכטל ואין כאן אלא מעמיד לכדו עפי' עדותו של הרב מוהר"ם ז"ל . ועוד נר' להתיר לפי סברת הרב שככר . נשרף ליבא משום מעמיד דאינו כ"ט בעיסה יאף שכתו הוא מעמיד אינו אלא הנאה בעלמא והשכר אינו אסור בהנאה ועיון פר"ח יד סי' סק"ה ונראה דלא סיימיה קהיה שנתברר לנו ע"י חקירה ודרישה שהלכנו אל האומנים הגוים העושים שאור זה ושאלנו א' פיהם והגידו לנו מהל' הלכר שהכלי היה כשעושים אותו הם מטילין שכר בתוכו גם הם מומלצים אותו משכר ומתני' אותו לתוך התנור גרוף וקטום ופעמים שממלאים אותו פעם כ' כרי לחוקו והכלי היה עושה מלאכתו כמשלש חרשים ושוכ' נחלש כמו והכלי היה עושה מלאכתו בעודו חס וירח את ריח השכר וגם האומנים אמרו מהל' שריח זה שמריח הכלי היא משכר וכדאי דיהיב טעמא וכיון שאין לנו יודעים כמה פלט ככולו משערין כמ"ש מר"ן כש"ע סי' ג"ח ושם ראינו שיעוד הגוים והקטניות הנתונים שם שהוא כמו עשרה דאר' והעיסה שלוקח הגוי לחלקה הוא שיעור אוקה אחת וכיון דמשערין ככולו וכאילו הכל' הוא דאיסור וליבא ששים וא"ך כאן חקום להתיר לא מטעם ז'וב ולא משום ההתיירות שכתב לעיל כיון דלא נתכטל והרי הוא בעין . עוד היה אפשר להתיר ככ"ר והוא כמ"ש הש"ע סימן ג"ח דכאיסור של דכריכס חס נפל העצמו מותר לערכו ולהרבות עליו ולבטלו אפילו באיסור שיעקרו מד"ת . ואף דרמ"א ודעימיה חולקים מ"מ מר"ן ושלמים וכן רבים בכרי דמותר וה"ה כאן דכתם יינם אינו אלא מדר' וכיון שהוא מעורב כיד גוי הא מותר להרבות עליו ולבטלו ואי משום מעמיד הא הו"ל ז'וב או עפי' סברת הז"א דס"ל כס' הרשב"א שהוי איסור אפי' אי יש בו ששים ומדכתם סתומיה ח"ש דס"ל כס' מור"ם ז"ל ז"ע :

ויעוין

להרוב שמש צדקה חז"ק כי כ"ח שכתבו השולאים שמור"ם והפר"ח והט"ו חולקים לם' הרשב"א ואישתמי' מינייהו כל המקומות שהזכרנו דס"ל להפר"ח כס' הרשב"א . וראינו שם באותה תשו' להאכה רבה שנתפק אי כנטל"פ כשל גוים אי אסור לדעת הרשב"א דא"ה בש"ג אב"ט כיון דטעמא הוי שלא יכרונו ה"ה כנטל"פ ומההיא דכתב מור"ם כס' דק"ל עמ"ש הש"ע כל המשקים וכו' דהתם לא קאי אלא לטעמא דטעמא לא בטיל ודיכותא איירי להאיא תשו' הרשב"א שהביא הכ"ז כס"ס קל"ד קודם תשו' הרופאים דכת' סתם כל המשקי' שדרכם לערב בהם יין אסורים שהשיב אפי' איבא ששים וה"ט דלטעמא עכ"ו ולא בטלי וכמ"ש משם תשו' הד"ח אות ב' כי קוד' והס"ה נריך שיהא נטל"פ אבל לדעת הסוכרים דא"ה בש"ג אחר כ"ט אה"כ דאסור את"ר יע"ש . ואחמ"ר ח"ש בהאיא תשו' הקו' לתשובת הרופאים דטעמא הוי משום דלטעמא עבדו . נראה דהיכו דהא כיון דס"ל להרשב"א דא"ה בש"ג אב"ט למה הוצרך משום דלטעמא עכ"ו ת"ל דא"ה בש"ג אב"ט או' דטעמא הוי משום שלא הלכו באש"ג אחר כ"ט והיה דניין הד"ח בסמוך קוד' ב' בש"ס תשובת הרשב"א קאי למ"ש הרשב"א בתשובת המחמירת מתשו' הרופאים שכתב כההיא דפלפלין וז"ל ואעפ"י שטעם התכלין נוכר בתבשיל והתכלין באסוקים חממת בליעת יין וטעמא לא בטיל וכו' ע"כ . והנר' דאישתמיט מיניה סוביא דע"ז דל"ט קודם של חלתית ח"ט משום דמפקי לה בכביבא חריבא אפי"ג דאמר גר נטל"פ אנכ חורפיה מהליה ליה שחמוניתא ע"כ הרי כהרי"א דנטל"פ אף שהסכין דכר הרב"ל ושם אמרו דכ"ס למאי ניהוש לה וכו' אי משום ג"כ נטל"פ הוא ומותר וכדל"ן אמרו בשלמא לדרי דאחרי' ז' לשתן

של כלים אוסרתן היינו דרי' התירו דק"ב נטל"פ וז"ע :

והנה בתשו' חכם צבי ז"ל כתב ע"ד הפר"ח דסי' ק"ח
 ראשון דהרא"ש ס"ל דהולכים באש"ג אכ"ט
 וכו' . ולע"ד נראה דשפיר מק' הפר"ח דאפשר דהרא"ש ס"ל
 דא"ה באש"ג אכ"ט ומש"ה כתב דלא חיישין להכשיר אבל
 אי הוה חיישין אהכ"ט דהוה אסור אף שהוה דבר מועט ומאי
 ק"ל להרמ"ט . וגם ת"ש דמנינו להרא"ש דס"ל דהולכי' באש"ג
 אכ"ט מדכתב גבי' חמאה שאין בירו לאסור ולא להתיר
 והסוכרים דבאש"ג א"ה אכ"ט פשיטא להו דהחמאה אסור .
 ל"מ דחז"ל דמאי דהפקא ליה הוה תמוס דאפשר להתיימסום
 דאין בה גומות ואין בה חצושי חלב וכח"ש הסמ"ק הביאו
 חר"ן ומש"ה חספ"ל להרא"ש וכ"ת שאין בירו לא לאסור ולא
 להתיר אבל אה"כ דס"ל להרא"ש באש"ג א"ה בהס אכ"ט
 וא"ש ח"ש כאן תמוס דלא חיישין וכו' אבל אי הוה חיישין
 הוה אסור אף שהוה דבר מועט וגם מוקצת הגאונים שהביא
 הר"מ בפ"ג ה"ה מ"א דס"ל דהחמאה מותרת אין כאלה דס"ל
 דהולכים בהס אכ"ט דחז"ל דס"ל כס' הסמ"ק שהביא הכ"ז לא
 שהגאונים שאוסרים אותה ונתנו הטעם שהקוס שכתמאה
 אינו מעורב בחמאה שיתבטל במיעוטו . ת"ש דאי הוה
 מעורב בחמאה הוה מתבטל ופ"ד הר"ה . ולענין הלכה נר'
 שא"ה אכ"ט שכן נר' דעת חר"ן בפי' הל"ד אלא שחור"ם כפי'
 קו"ד לא ס"ל הכי . איברא דמדבריו חר"ן בסיומ' קט"ו גבי
 חמאה שכת' שדמקום שאין חנה ויבטלנה עד שילכו חצושי
 חלב ותותר ת"ש דס"ל דהולכים באש"ג אכ"ט ומש"ה חספ"ל
 ומותר דאם נשאר סם איוה דבר מתבטל במיעוטו וזה סותר
 לת"ש כפי' קל"ד . וגם הפר"ח אויל ומורה בכמה דוכתי
 דא"ה באש"ג אכ"ט ולא זכר כלום מזה . ויעיין לה"ז ה"ד
 פ"ג כ"ה דקע"ג שכתב וז"ל אהגם הרואה יראה להקט גדולי
 יאור הם הגאונים שהביא הר"מ גבי חמאה כח"ש והם
 מהר"ף והר"מ והם מדברי ר"ז ור"ת ורשב"ם ורזב"א וכל
 קדושים עמיה וכו' פשיטא ופשיטא דאין למחות ביד הנותנים
 כח"ש חר"ן כדון החמאה וכו' . הנה דעת הרב הוה לפסוק
 בהסוכרים דאזנין כתר כ"ט : סוף דבר שדין זה נכרך אלזינו
 זהו מה שראינו לשאת ולתת בענין דרון שלפנינו . לא נזכרה
 אלא לפלפול להתלמד שינו . בהדי שותא יבא לחפ"שי כל
 חפ"שי . בהפסד של נדיקים כל קדושים . למען רכות נדרי
 שהתר פן כפ"ש . וזכרנו עד מקום שירינו חבעת חפוש
 מחיפוש . תהנו חפ"ש . ולפנינו גלוי כל כי האי תליא באשלי
 רבכרי אנשי סם . ולא כל הרוב' טול את השם . כחא דהיתרא
 בעי כח גבר כ' רוב כח יחפ"ש . ואין יד עניי אכן כאצבעת'
 בנודא לסברת לא הוועלו טרחין כוליה יומא דכרינו לא
 מעלין ולא מורידין כל הדברים יעשים יהיו כאין וכאפ"ס .
 ונסב אל הר מרוס ישראל הרב הכולל חין ערכו מיימלל ואת
 יקר תפארת גדולתו אשר המלך חפ"ן . כי הוה גבר לאסוקי
 שחעתתא הלכה ברורה כחשה חפי הבכור החלבן והמנפ"ן .
 אשר כח לו לורות קבא דקשיתא ותושע לו ורועו . שבר וקפץ
 קשתי הרוצה שיחכים יעשה אזנו כאפרכהתי למצוא דברי
 חפ"ן . מי כמוהו מורה כי אתי ספקא דרינא והדבר נחון .
 יפוזו מצינותיו תיחון באמנים רבים שתו ואכתיו פנ"ו על עני
 חון . רבים ישתו גם בנו לו חפ"ן . והשב ישיב לנו תשובה
 שלמה . על דכא פתגם . יטקנו מים חיים מים כזיון הצור
 חגם . והוה לנו לחשיב נפש . הלא כה דכרינו זה נכזים
 ושבליס כמים הנגדים וככלי אין חפ"ן :

סימן קע"ד ראיתי את השאלה ואת אשר
 נגזר עליה מאת מריה
 שהענתתא יהיב חכמת לחכימין ומנרעה . שאל בענין
 ומשיב כהלכה הקם השלם הרב הפוסק גר"ו דשף ויתיב

כנה"ר ריעה . ואת שמו לא הגיר אסוף דינא והוא פלאי וכד
 הוינן בה מכתלי פסקו ניכר דרב בוכריה אחרה גדול ריעה .
 הוא גליה עמיקתא דולה מים מכורות עמוקים ממעיני
 הישועה . ואחר כל הכבוד הזה פליאה דעת מומי מה זו
 סמוכה כי תאמר אלני אשימה עיני עליו אשתמוס כשעה כי
 ידעתי בני עישור שאני עתיד למוד אינו עולה על שולחן
 מלכים שאזורים דבר שמועה . ומה גם כי ראיתי בדברות
 יקדשו כי גדולי הדור רכותיו הקדושים עמדו על הדבר הוה
 כפל פתקא מרקיעא . ולכס של ראשונים כפתחו של אולם
 ומאן עייל בר נפחא מרחוק לריעה . ואלם כעבור זאת
 הואיל ונפיק מפותיה דרב מצוה לקיים דברי' חכמים הנני בא
 בנושא ונותן בהלכה תמה שתעלה מצודתי קטינא דארעא
 ואחיה ריעי קלה כמות שהיא לפי צורך השעה . ומדוי דברי
 חזי הוית"אס באתי להשיב את אשר עם לככי בענין זה הרי
 זה דרך ארוכה ועירוב פרשיות מענין לענין אורך היריעה .
 ע"כ אחרתי אשים דברתי כקצירת האומר בדברים שבאו
 בתורתו של ר"מ שלא בענין כי אס בזאת בעיקר השאלה אני
 אבא אחריו דרש כדרי אותיות כפי מה שיורוני מן השמים
 ומפוט נכחרה לנו כדעה . חזי הוית ראשית חכמה שרטט
 וכתב בשם הרב הגדול מרדכי בכמה"ר מנחם ז"לה שגידר
 להתיר הגדולק שנתחמץ בשאר שנעשה ככלי הכלוע משכר
 יין על ידי מים שמתממין בו חמ"ש כפ"ג רע"ז דל"ב ש"ת
 מדרב זכיר האי גוי דשדי חמרא לבי מלחא שרי ופירשו התו'
 הביאווהו הרא"ש דהיינו במקום עשיית מלח וכו' דהא ודאי
 מעט יין שזרק לתוכו אויל לאיבוד ואינו כ"ט ולפיכך מתיר
 מלח שצושין ע"ז כישול אעפ"י שא"א לתקנו אס לא שיתנו דם
 מעט ביורה שאין בו אלא מעט דם וכשרף שם ונתבטל וא"כ
 ה"כ נכ"ד כיון שנבלע כולו בכלי וכשרף שם ונתבטל ולא יהיב
 טעמא אמתם כיון דחוינן דא"א לחמץ העיסה אס לא דוקא
 במים שנתחממו באותו כלי א"כ הוי דבר המעמיד ולא בטיל
 אף שכבר אותו השכר אויל לאיבוד מ"מ הא מיהא באותו
 שכר הנבלע בכלי הוה מעמיד העיסה את"ד :

ואחרתי המחילה אין טעם זה דמעמיד כדאי לאסור
 ככ"ד והן קדם חל עלי חוכת ביאור במאי דק"ל
 בהך סוגיא דמה איסור שייך בשדי חמרא לבי מלחא דהא ק"ל
 כיון נסך מין בשאינו מינו כנותן טעם כדתנן בע"ז דס"ה זה
 הכלל כל שבהנאתו בכ"ט אסור והכי אמרינן בע"ז דע"ג חון
 מטכל ויין במינן כמשהו שלא במינן בכ"ט וכן פסקו הפוסקי'
 כח"ש הטו"ד סימן קל"ד וא"כ בשלמא בעיקר מילתיה דרב
 זכיר בכדרי רבנן ונתן לתוכם יין דאי לא אויל לאיבוד ופולט
 א"כ כמותן בו יין כאשר דהוי מין במינו דאוסר בכל שהוא
 אבל יין בחלח דהוי מין בשאינו מינו מאי אויל לאיבוד שייך
 דאף אי לא אויל לאיבוד הא ק"ל מין בשאינו מינו בכ"ט ככל
 האיסורים שכתורה דבטלי בששים וכו' דאי לא היו נותנים בו
 יין הרבה שלא יתבטל בששים אלא מעט בח"ש הרא"ש וז"ל אס
 לא שיתנו העט דם ביורה וכתב עוד שאין בו אלא מעט דם
 ונשרף ונתבטל מיד ע"ש גם הרמ"ע כתשו' סימן כ"ז כתב
 שהדם שנותנים בחלח הוא שיעור מועט יש בהתר כרי לבטלו
 כאלף ויותר הרבה ע"ש ומסתמה גם היין דשרו בי מילחי
 הוה כה"ג שיעור מועט חר מאלף או יותר וא"כ לה"ל הטעם
 דאויל לאיבוד דהוי כזורק מים לטוט והרי אי לא אויל לאיבוד
 שרי כיון דיש בהתר יותר מששים והרי נתבטל וכן קשה ביואי
 דאתקין רב אשי מי דמי התם קאויל לאיבוד דמאי כ"מ כל
 שכבר נתבטל מדינא וכן קשה להתוספות והרא"ש והמרדכי
 שכתבו דאעפ"י כן ק"ל כרב פפי דרב אשי אינו אלא רחוי
 בעלמא ומיכיה למרו התר מה"ט בחלח שנותנים בו דם כיון
 דאויל לאיבוד וקאם להלוס דה"ט לא שייך כי אט באיסור
 דאוסר

דאפט דהשכר אינו מחמוץ אבל טעם השכר שנתחוח בתנור החמוץ :

עוד

היה נ"ל להתיר מטעם ז'וב והוא דשאלנו לאומנים היהודים דמה שלוקחים כוית שאור חן הגוים אין באותו כוית כדי להחמץ עיסה גדולה אלא לוקחים אותו הכוית ומטילין אותו לתוך עיסה קטנה ובהחצת ואח"כ כולטין אותה עיסה ומטילין אותה לתוך עיסה גדולה ומחמצת . ומשנה שלימה שני' אין המדומע וכו' ואין המחמוץ מחמוץ אלא לפי חשבון ועיוון כפרס"י דתמורה דו"כ ואע"ג דהתנ"ך שם פי' פי' אחר מוכרח לומר דלא פליגי בעיקר הדין של רש"י דו"ל על פי' התנ"ך דמאי דרוקיה דש"ס לפי' כפי' התנ"ך דא"כ לא הוי דמאי דרישא דמדומע וע"ק אמאי לא הק' הש"ס מתני' דלא כר"א רפ"ה דתרומות דתני' ר"א אחר מרדעת בתרומה ודאי והב"א אין המדומע מדומע ואין המחמוץ מחמוץ אלא לפי חשבון' הרי דמ"ש ר"א לא ס"ל הכי ואמאי אינטרין לתהוי מחמת' דערלה אחר שכבר הביא התניתין דתרומות ברישא . וגם אמאי לא הק' התנ"ך לרשי' מהאי מתני' . ואולי שזו היא כונתם ועוד ז'ל לפי פי' התנ"ך כיכי מפרשי להאי מתני' ופי' הוי דחוק בהאי מתני' כיון דעלה דר"א קמי' . א"ו כוכת התנ"ך היא שהקשה לרש"י דכיון דכיון דתני' הוי כפרשו ואין אנו יכולין לפרש פי' אחר א"כ לימא מתני' דלא כר"א דרישא אבל השתא דפי' פי' אחר כסוגיא ולפיכך לא אמר הש"ס מתניתין דלא כר"א דרישא דאימא דהוי פי' כפי' התנ"ך אף שהוא דוחק ולפיכך הביא הש"ס דלא כר"א דערלה ואה"כ דהאמת הוא כפרשו' . אלא שאין זה משמענות דכרי התנ"ך . ואפי' אי נימא דהתנ"ך חולקים לרש"י בעיקר הדין מ"מ לענין דינא נקטינן כפרשו' וכפי' דהב"ב כפי' התנ"ך וכ"כ התנ"ך עצמם בפסחים דכ"ז ד"ה ער טיהא בו זעטב ועיוון להרמ"ע סי' כ"ו . ועוד נראה דהתנ"ך אינם חולקים לרש"י בעיקר הדין והוא דהש"ס הכריח כפי' התנ"ך דאי כפרשו' הא עפיק מרישא דמתני' דאין המדומע וכו' א"ו רפי' דהאי מתני' הוי כפי' התנ"ך . וכ"כ שהיא דעת הרמב"ם שהשמיט דין זה דאין המחמוץ וכו' ולא הוצרך לכחכו דמהדן שכתב בה' תרומות דאין המדומע מדומע וכו' יוצא דין זה ועדין ז"ע :

אלא

דעדיין נשאר לנו לפקפק בטעם זה והוא דקול אין נכטלין איסור לכתמי' וא"כ האומני' שלוקחים כוית שאור חן הגוים ואותו שאור ככר אסור משום מעמיד ומטילין לתוך העיסה הרי דמכטלים אותו לכתחילה ואסור כמ"ש הפוסקים . עוד יש להתיר מטעם ז'וב גמור והוא שכתוך כלי קטן זה מטילין לתוכו מין קטנית הנקרא בלשון גארבאכנסו"ם וכותשים אותם ומטילים לתוך כלי זה ומטילים שם חים עם הקטניות אלו ומתשים אותם בכלי זה כמעט יום שלם וכלי זה מתשים בתוך הרמץ עד שהצמחים המים אלו ומאותם מים עושים השאור והלכנו אל האומנים הגוים ושאלנו את פיהם ואמרו לנו במבט"ל שאם אינם הטו' הקטניות אלו לא יבא לידי חימוץ וא"כ הו"ל ז'וב גמור ומותר . עוד נראה להתיר ככ"ד שהשכר הוא מחמוץ בעיסה והו"ל מין בשאינו הינו ומשחצ' ליכא דין מחמוץ אלא אזלינן בתר כ"ט בכל האיסורים שבתורה וכו"ט הרמב"ם כפ"ו דת"א היך ועיוון בלח"מ וכן הוא דעת התו"ט כפ"כ דערלה ת"ו וכמו שהארין הפר"ח סי' כ"ח סק"ו והוא חלק עליהם וסתר ראיותיה' והעלה דאיסור מחמ' איתיה בין בחו"ס ובין בשא"מ יע"ש באורך . אלא שהרב ז"ל בחז"ק סי' כ"ה דז"ט הביא דברי הפר"ח ודחה דבריו מהלכה והסכים לס' הלח"מ והתו"ט והת"ך דכה"מ וליכא דין מחמוץ והרי הוא ככל איסורים שבתנ"ך דאזלינן בתר כ"ט יע"ש . וכיון דהלח"מ והתו"ט כברי הכי והז"ל ראה דברי הפר"ח ודחאם ודאי דכוונתייהו נקטינן . ומינה נתי' לכ"ד דהוי

חוש"מ כיון דליכא טעמא דככר נשאר ונכטל ולא יהיב טעמא ואין כאן אלא מעמיד לכ"ד נר' דמותר . וכל זה בהנחה סוכרת דכאן לא יהיב טעמא שככר נשאר ונכטל ואין כאן אלא מעמיד לכ"ד עפ"י עדותו של הרב מוהר"ם ז"ל . ועוד נר' להתיר לפי סברת הרב שככר . נשאר ליכא משום מענויד דאינו נ"ט בעיסה יאף שגמור הוא מעמיד אינו אלא הנאה בעלמא והשכר אינו אסור בהנאה ועיון פר"ח יד סי' סק"ה ונראה דלא סיימוה קמיה שנתכרר לנו ע"י חקירה ודרישה שהלכנו אל האומני' הגוים העושים שאור זה ושאלנו א פיהם והגידו לנו מבט"ל הלכר שהכלי היה כשעושים אותו הם מטילין שכר בתוכו גם הם מוולאים אותו משכר ונותני' אותו לתוך התנור נרוף וקטום ופעמים שממלאים אותו פעם ב' כדי לחוקו והכלי היה עושה מלאכתו כמשלש חרשים ושוכ' נחלש כמו והכלי היה עושה מלאכתו בעודו חם וירח את ריח השכר וגם האומנים אמרו מבט"ל שריח זה שמריח הכלי היא משכר וכדאי דיהיב טעמא וכיון שאין אנו יודעים כמה פלט בכולו משערינן כמ"ש חר"ך כש"ע סי' ז"ח ושכ' ראינו שיעוד המים והקטניות הנתונים שם שהוא כחו עשרה דאר' והעיסה שלוקח הגוי לחלקה הוא שיעור אוקה אחת וכיון דמשערינן בכולו וכאילו הכל' הוא דאיסור וליכא ששים ואין כאן חקום להתיר לה מטעם ז'וב ולא משום ההתיבות שכתב לעיל כיון דלא נכטל והרי הוא בעין . עוד היה אפשר להתיר ככ"ד והוא כמ"ש הש"ע סימן ז"ח דכאיסור של דכריסס אם נפל העצמו מותר לערכו ולהרבות עליו ולכטלו אפילו באיסור שיעיקרו מד"ת . ואף דרמ"א ודעימיה חולקים ת"מ חר"ך ושלמים וכן רבים בכרי דמותר וה"ה באין דכתם ייבס אינו אלא מדר' וכיון שהוא מעורב ביד גוי הא מותר להרבות עליו ולכטלו ואי משום מעמיד הא הא"ל ז'וב או עפ"י סברת הז"ל דס"ל כס' הרשב"א שהוי איסור אפי' אי יש בו ששים ומדכתם סתומיה ח"ט דס"ל כס' מור"ם ז"ל ז"ע :

ויעויין

להרב שמש צדקה הדר' ב' כ"ח שכתבו השולאים שמור"ם והפר"ח והט"ו חולקים לס' הרשב"א ואישתמי' מינייהו כל המקומות שהזכרנו דס"ל להפר"ח כס' הרשב"א . וראינו שם באותה תשו' להאכה רבה שנתפק אי כנטל"פ בשל גוים אי אסור לדעת הרשב"א דא"ה בש"ג אב"ט כיון דטעמא הוי שלא יפרכו ה"ה כנטל"פ ומההיא דכתב מור"ם כס' דק"ל ע"ש הש"ע כל המשקים וכו' דהתם לא קאי אלא לטעמא דטעמא לא בטיל ודיכוותא איירי להאי תשו' הרשב"א שהביא הכ"ז בס"ס קל"ד קודם תשו' הרופאים דכת' התם כל המשקים שדרכם לערכ בהם יין אסורים משחצ' אפי' איבא ששים וה"ט דלטעמא עבי' ולא כטלי וכמ"ש משום תשו' הר"ח אות ב' כי קוד' ומש"ה נרוף שיהא נטל"ט אבל לדעת הסוברים דא"ה בש"ג אחר כ"ט אה"כ דאסור את"ר יע"ש . ואהמ"ר ת"ש בההיא תשו' הקו' לתשובת הרופאים דטעמא הוי משום דלטעמא עבדו . נראה דאינו דהא כיון דס"ל להרב"א דא"ה בש"ג אב"ט למה הוצרך משום דלטעמא עבי' ת"ל דא"ה בש"ג אב"ט או' דטעמא הוי משום שלא הלכו באש"ג אחר כ"ט והיה דניין הר"ח כסמוך קוד' ב' בש"ס תשובת הרשב"א קאי לת"ש הרשב"א בתשובת המחומרות מתשו' הרופאים שכתב כההיא דפלפלין וז"ל ואעפ"י שטעם התכלין נוכר בתבשיל והתכלי' באסקים החמת בליעת יין וטעמא לא בטיל וכו' ע"כ . והנר' דאישתמי' מיניה סוביא דע"ז דל"ט קודם של חלתית ח"ט משום דמפקי לה בכבינא חריפא אפ"ג דאחר הר' נטל"פ אנכ' חורפיה מהליה ליה שחמוניתא ע"כ הרי כהרי"א דנטל"פ אף שהסבין דבר הרביל ושם אמרו דבש' למאי כיושם לה וכו' אי משום ג"כ נטל"פ הוא ומותר וכדל"ן אמרו בשלמא לירי דאמרי' זליפתן

של כלים אוסרתן היינו ר"ה התירו דק"ב בטל"פ וז"ע :

והנה בתשו' חכם צבי ז"ל כתב ע"ד הפר"ח דסי' ק"ח
 ראשון דהרא"ש ס"ל דהולכים באש"ג אכ"ט
 וכו'. ולע"ד נראה דשפיר מק' הפר"ח דאפשר דהרא"ש ס"ל
 דא"ה באש"ג אכ"ט ומש"ה כתב דלא חיישין להכשיר אבל
 אי הוה חיישין אהכ"מ דהוה אסור אף שהוה דבר מועט ומאי
 ק"ל להרמ"ט. וגם ת"ש דמנינו להרא"ש דס"ל דהולכי באש"ג
 אכ"ט מדכתב גבי חמאה שאין בידו לאסור ולא להתיר
 והסוכרים דבאש"ג א"ה אכ"ט פשיטא להו דהחמאה אסור.
 ל"מ דמז"ל דמאי דמפקא ליה הוה תוס' דאפשר להתיימסוס
 דאין בה גומות ואין בה צמחוי חלב וכח"ש הסמ"ק הביאו
 חר"ן ומש"ה חפ"ל להרא"ש וכ"ת שאין בידו לא לאסור ולא
 להתיר אבל אה"כ דס"ל להרא"ש באש"ג א"ה בהס' אכ"ט
 וא"ש ח"ש כאן תוס' דלא חיישין וכו' אבל אי הוה חיישין
 הוה אסור אף שהוה דבר מועט וגם מוקצת הגאונים שהביא
 הר"מ בפ"ג ת"ה מ"א דס"ל דהחמאה מותרת אין כאלה דס"ל
 דהולכים בהס' אכ"ט דמז"ל דס"ל כס' הסמ"ק שהביא ה"ה לא
 שהגאונים שאוסרים אותה ונתנו הטעם שהקוס טכחמאה
 אינו מעורב בחמאה שיתבטל במיעוטו. ת"ש דאי הוה
 מעורב בחמאה הוה מתבטל ופ"ד הר"מ. ולענין הלכה נר'
 שא"ה אכ"ט שכן נר' דעת חר"ן בפי' הל"ד לאל שחור"ס כפי'
 ק"ד לא ס"ל הכי. איברא דמדברי חר"ן בסיומן קט"ו גבי
 חמאה שכת' שבתקוס שאין חכמה יבטלנה עד שילכו צמחוי
 חלב ותותר ת"ש דס"ל דהולכים באש"ג אכ"ט ומש"ה חפ"ל
 ופותר דאם נשאר סם איוה דבר מתבטל במיעוטו וזה הוה
 לת"ש בפי' קל"ד. וגם הפר"ח אויל ומורה בכמה דוכתי
 דא"ה באש"ג אכ"ט ולא זכר כלום מזה. ויעיין לה"ז ח"ד
 פ"ג כ"ה דק"ע"ג שכתב וז"ל אמנם הוה יראה להקט' גדולי
 יארו הם הגאונים שהביא הר"מ גבי חמאה כח"ש והם
 מהר"ף והר"מ והם מדברי ר"י ור"ת ורשב"ם ורובא וכל
 קדושים עמיה וכו' פשיטא ופשיטא דאין לתחות ביד הנותנים
 כח"ש חר"ן כדן החמאה וכו'. הנה דעת הרב הוה לפסוק
 בהסוכרים דאולינן בתר כ"ט: סוף דבר שדין זה נכרך אלנינו
 והוה תה שראינו לשאת ולתת בענין דקון שלפנינו. לא נרבה
 אלא לפלפול להתלמד שנינו. בהרי שותא יבא לחפ"שי כל
 חפ"שי. בהפסד של נדיקים כל קדושים. למען רכות צדדי
 ההתר פן כח"ש. וכדקנו עד מקום שירינו חבצת חפוש
 מחפוש. תהנו חפ"ש. ולפנינו גלוי כל כי האי תליא באשלי
 רבדכי אנשי סם. ולא כל הרוצ'טול את השם. כחא דהיתרא
 בעי כח גבר כרוכ כח יחפ"ש. ואין יד עניי אכן כאצבעת'
 בנודא לסכרת לא הועלנו טרחין כוליה יומא דברינו לא
 מעלין ולא מורדין כל הדברים ינעים יהיו כאין וכאפס.
 ונסב אל הר מרום ישראל הרב הכולל חין ערכו מיימלל ואת
 יקר תפארת גדולתו אשר המלך חפ"ש. כי הוה גבר לאסוקי
 שחעתתא הלכה ברורה כחשה חופי הבכור המלכין והמנפ"ן.
 אשר כח לו לזרות קבא דקשיתא ותושבו לו ורועו. שבר וקצן
 קשתי הרוצה שיחכים יעשה אנו כאפרכסתי למצוא דברי
 חפ"ש. מי כמוהו תורה כי אתי ספקא דרינא והדבר נחון.
 יפוזו חציבותיו מיתיו באמנים רבים שמו ואכתי פנ"ו על פני
 חון. רבים ישנו גם כנו לו חפ"ש. והשב ישיב לנו תשובה
 שלמה. על דכא פתגם. ישקנו מים חיים מים כיון הצור
 אגם. והוה לנו לחשיב נפש. הלא כה דבריו זה נכזים
 ושבלים כמים הנגרים וככלי אין חפ"ש :

סימן קע"ד ראיתי את השאלה ואת אשר
 נגזר עליה מאת מריה
 שהענתתא יהיב חכמת לחכמתין ומוריעה. שאל בענין
 ומשיב כהלכה הקם השלם הרב הפוסק גר"ו דשף ויתיב

כנה"ר ריעה. ואת שמו לא הגיד אסוף דינא והוה פלאי וכד
 הוינן בה מכתלי פסקו כיכר דרב בוכריה אחרה גדול ריעה.
 הוה גליה עמיקתא דולה מים מכורות עמוקים ממעיני
 הישועה. ואחר כל הכבוד הזה פליאה דעת מומי מה זו
 סמוכה כי תאמר אלני אשימה עיני עליו אשתומם כשעה כי
 ידעתי בני עישור שאני עתיד למוד אינו עולה על שולחן
 מלכים שאמורים דבר שמועה. ומה גם כי ראיתי בדברות
 יקדשו כי גדולי הדור רכותיו הקדושים עמדו על הדבר הזה
 כפל פתקא מרקיעא. ולכס של ראשונים כפתחו של אולם
 ומאן עייל בר נפחא מרחוק לריעה. ואולם בעבור זאת
 הואיל ונפיק ממומיה דרב מצוה לקיים דברי חכמים הנני בא
 בנושא ונותן כהלכה תמה שתעלה מצדתי קטינא דארעא
 ואחיה ריעי קלה כמות שהיא לפי צורך השעה. ומדוי דברי
 חזי הוית"אס באתי להשיב את אשר עם לכבי בענין זה הרי
 זה דרך ארוכה ועירוב פרשיות מענין לענין אורך היריעה.
 ע"כ אחרתי אשים דברתי בקצירת האומר בדברים שבאו
 בתורתו של ר"מ שלא בענין כי אס בואת בעיקר השאלה אני
 אבא אחריו דרש כדרי אותיות כפי מה שזרנו מן השמים
 ומשפט נכחיה לנו כדעה. חזי הוית ראשית חכמה שרטט
 וכתב בטם הרב הגדול מרדכי בכמה"ר מנחם ז"לה שזינר
 להתיר הגדולק שנתחמץ בשאר שנעשה ככלי הכלוב משכר
 יין על ידי מים שמתממן בו חמ"ש בפ"ג רע"ז דל"ג ט"ח
 מדרב זכיר האי גוי דשדי חמרא לבי מלחא שרי ופירשו התו'
 הביאוהו הרא"ש דהיינו במקום עשיית מלח וכו' דהא ודאי
 מיעט יין שורק לתוכו אויל לאיבוד ואינו כ"ט ולפיכך מתיר
 מלח שצושין ע"י כישול אעפ"י שא"ל לתקנו אס לא שיתנו דם
 מעט ביורה שאין בו אלא מעט דם ונשרף שם ונתבטל וא"כ
 ה"כ נכ"ד כיון שנבלע כולו בכלי ונשרף שם ונתבטל ולא יהיב
 טעמא אמנא כיון דחיון דא"ל לחמץ העיסה אס לא דוקא
 במים שנתחממו באותו כלי א"כ הוה דבר המעמיד ולא בטיל
 אף שכבר אותו השכר אויל לאיבוד מ"מ הא מיהא באותו
 שכר הנבלע בכלי הוה מעמיד העיסה את"ר :

ואחרתי המחילה אין טעם זה דמעמיד כדאי לאסור
 בכ"ד והן קדם חל עלי חובת ביאור כדאי דק"ל
 בהך סוגיא דמה איסור שייך בשדי חמרא לבי מלחא דהא ק"ל
 כיון נסך מין בשאינו מינו כנותן טעם כדתנן בע"ז דס"ה זה
 הכלל כל שבהנאתו בכ"ט אסור והכי אמרינן בע"ז רע"ג חוץ
 מטבל ויין במינן כחשהו שלא במינן בכ"ט וכן פסקו הפוסקי'
 כח"ש הטו"ר סימן קל"ד וא"כ בשלמא בעיקר מילתיה דרב
 זכיר בכדרי רבנן ונתן לתוכם יין דאי לא אויל לאיבוד ופולט
 א"כ כמותן בו יין כאשר דהוי מין במינו דאוסר בכל שהוא
 אבל יין במלח דהוי מין בשאינו מינו מאי אויל לאיבוד שייך
 דאף אי לא אויל לאיבוד הא ק"ל מין בשאינו מינו בכ"ט ככל
 האיסורים שכתורה דבטלי בששים וכו' דאי לא היו נותנים בו
 יין הרבה שלא יתבטל בששים אלא מעט כח"ש הרא"ש וז"ל אס
 לא שיתנו העט דם ביורה וכתב עוד שאין בו אלא מעט דם
 ונשרף ונתבטל מיד ע"ש גם הרמ"ע כתשו' סימן כ"ז כתב
 שהדם שנותנים במלח הוה שיעור מועט יש בהתר כרי לבטלו
 כאלף ויותר הרבה ע"ש ומסתמה גם היין דשדו בי מילחי
 הוה כה"ג שיעור מועט חד מאלף או יותר וא"כ לה"ל הטעם
 דאויל לאיבוד דהוי כדורק מים לטוט והרי אי לא אויל לאיבוד
 שרי כיון דיש בהתר יותר ממשים והרי נתבטל וכן קשה בודאי
 דאתקין רב אשי מי דמי התם קאויל לאיבוד דמאי כ"מ כל
 שכבר נתבטל מדינא וכן קשה להתוספות והרא"ש והמרדכי
 שכתבו דאיכפ"י קן ק"ל כרב פיי דרב אשי אינו אלא ריחוי
 בעלמא ומיכה למדו התר מה"ט במלח שנותנים בו דם כיון
 דאויל לאיבוד וקסא להלום דה"ט לא שייך כי אט באיסור
 דאוסר

דאסר בכל שהוא משא"כ בכל הנך דכטלין כששים והנ"ל
 ליושב לזה דהיין שהיו נותנים כחלה או דם היה כרי להעמיד
 החלה בו דכלערוו אינו נעשה וכ"כ הרבנו הר"ש שכתב אף
 עפ"י שא"ל לתקנו אם לא שיתנו מעט דם כיונה וכ"כ בתשו'
 הרמ"ע סימן כ"ז דהדם הוא להעמיד החלה ע"ש וכיון שכן
 הא קי"ל דבר המעמיד לא בטיל בהכבוד בטא"ח כי תמ"כ
 וככ"י כי"ד הס"י פ"ו אלא שראיתי להתו' שכתבו דנותני' הדם
 בעת רתיחה ללכנו וכ"כ מהרדכי בפ"כ דע"ז סי' תת"כ ע"ש
 הרי נראה מדבריהם דאין הדם מעמיד החלה כי אם חלבן
 ולדירדור הדין דמדינא בטל כששים והדר כי קוש"ין אכן
 נראה דגם לדידהו ל"ק דהא קי"ל מידי דלחוחא עביד לא
 בטיל כה"ש הש"ע בא"ח סימן תקי"ג ס"ג אף באיסור דרכין
 וכן פסק מור"ם כי"ד סימן ק"כ ס"א ע"ש ואף להפ"ח שם
 ס"ק ה' שהאריך להוכיח דכחמורי דרכין חזות לאו מילתא ח"ת
 באיסור תורה מורה דחוחא מילתא ולא בטיל וא"כ ה"ל היין
 או דם שנותנים בחלה ללכנו אסור כה"ש הטעם חזותא ורינו
 כיו"ן במיין בחינו דאסור כה"ש ואי התם שרינן מטעם דאזיל
 לאיסור ה"ל כיון ודם שנותנים בחלה אע"ג דלא בטיל מדינא
 שרי מטעם דאזיל לאיסור . גם הטעם אחר כ"ל דייקן או דם
 שמערכים בחלה לא בטיל המ"ש הר"ן בס"פ בתרא דע"ז גבי
 חתי' דיי"ן שנפל לכור בשם הראב"ד דכל עירוב איסור
 שמכשיר המאכל לא חזני כיה תקנת רשב"ג בכבשין שנתנו
 בהם יין וחוחן דאמרינן בפ"כ דע"ז דאכורין כהאיה ולא
 אמרינן בהו יתכרו חוץ מרמי איסור שבהם כיון שכל תערוב'
 זה הוכשר על ידי היין והרשב"א הביא ראיה לדבריו מה"ש
 כירושלמי ומורה רשב"ג כיו"ן לתבטיל שהוא אסור למאכל ככל
 חכמינו אוכל מורה רשב"ג הפני שהוא גופו של איסור ע"ש
 ורבנו הרשב"א אלו הביאם הכ"י כי"ד סימן קי"ד גבי בכשין
 של גוים גם בכ"י כי"ד ספי' קל"ד הביא תשו' הרשב"א ככל
 עירוב איסור דעיקרו כן אינו בטל במיעוטו ע"ש כאורך גם
 הרא"ש בע"ז דרע"ד כתב ככותח הככלי וחכ"ריו דאכר
 במשהו ה"ט שאין גוף המאכל נעשה זולתי החמץ שיש בהן
 דכיון דמכשיר המאכל הרי הוא חשוב כאילו הכל חמץ ע"ש
 וכבר הארכתי על זה בפפרי חא"ח סימן ע"ז דקמ"ו וסי' ע"ט
 דקכ"ה וסימן פ"ג דקס"ח דכל תערובת איסור דמכשיר
 המאכל לא בטיל וכת"ש הרשב"א כתשו' סימן ל' ע"ש וא"כ
 ה"ל היין או דם שנותנים בחלה לפחות מידי מכשיר החלה
 לא יצאו ולא בטיל וע"כ הוצרכו לטעם דאזיל לאיסור דכ"י
 האיבכ"ג שרי כיון דאף בזין דחמיר התיירו ומיהו כהמון
 גכאר דטעם זה דמכשיר המאכל ליתיה כי אם באיסורי
 הנאה ולא באיסורי אכילה דשרוי בהנאה כי עפ"י הבאר יש
 לישב בחמי דקשה לכאורה דהרא"ש והרמ"ע כתבו דעיקר
 פתיגת דם בחלה שהיו נותנים היה כדי להעמיד החלה ואילו
 התוספות והמהרדכי כתבו דהיה כדי ללכנו וקשה לשמוע דהו
 מחלוקת במציאות אף לת"ש ל"ק דע"ל האמת שא והא איבא
 דמעמיד וגם חלבן והתוספות תלו באיסור חוחא דלא בטיל
 והרא"ש והרמ"ע תלו ליה כמעמיד דגם הוא אינו בטל ולא
 פליגי אהרדי ותמני להפ"ח כי"ד סי' ק"ה ס"ק כ"ח שהביא
 תשו' הרמ"ע דאסר החלה שנתנו בו דם מטעם מעמיד והק'
 עליו מה"ש התוספו' כר"ל ג' דע"ז והמהרדכי שם דהדם נותנים
 כדי ללכנו ולכ"ז חשמוע דאף לאוכלו בעיניה שרי כיון שאינו
 מעמיד והזו הביא רבני הרא"ש דמוכח דאעפ"י דהדם
 מעמיד שרי דכלה מיד בחלה ויש להחמיר רז"ל דהתוספו' אורי
 לטעמייהו דלית להו איסור מעמיד ומש"ה שרו בכה"ג אף
 לדידן דלא קול' כוותייהו הנ"ל להתיר דכיון דמעמיד את"ד
 וקשה דהרי כיון דכתבו דנותנים הדם ללכנו החלה הרי קול'
 חזות מילתא באיסור תורה לכ"ע כה"ש הרב גופיה כי"ד סי'

ק"כ ס"ק ה' וא"כ אף אי לית להו דין איסור מעמיד לא בטיל
 וע"ק דכיון דלהתוספות ומרדכי לית להו טעם מעמיד וכטל
 בשאר איסורים א"כ למה הוצרכו להתיר דאזיל לאיסור דהו
 כזרק חיס לטיט והרי אי נמי נשאר האיסור שם כבר נתבטל
 כששים וכ"ש כאן דים יותר מאלף אלא ודאי . דהכא לא בטיל
 או מטעם מעמיד או מטעם חוחא או הטעם דמכשיר המאכל
 ואין ההתר כי אכדאזיל לאיסור וכמו שנתבאר וכיון שכן אין
 חשש לאיסור החלה כיון שהתוס' והרא"ש והמהרדכי התיירו אף
 בדבר דאסור כה"ש מה"ט דאזיל לאיסור וכן ראיתי בפ"כ
 אבודה בפ"כ דע"ז סי' כ"ד שכתב דכרי התוספו' וכ"כ דעת
 דבינו ירוחם נתיב י"ז ח"א שהתיר חלה שנתנו בו י"ן הטעם
 דאזיל לאיסור וכיון שכן יש לתמוה למהר"מ בכמ"ר מנחם
 שדחה הפ"ר זה הטעם מעמי' וזה אינו דאף ביון דאסור כה"ש
 והעמיד וחוחא יש להתיר מה"ט דאזיל לאיסור ואת זה תמהני
 להרה"ע שאסר החלה שנתנו בו דם הטעם מעמיד אף לא
 דאם דכרי התוספות והרא"ש ומרדכי . ואבודה ודכינו ירוחם
 שהתיירו להריא הטעם דאזיל לאיסור והנ"ל ליושב דכרי הרה"ע
 במאי דק"ל לגדולי הראשונים דהיינו הרי"ף והרמב"ם וכת"ב
 וטי"ד וש"ע שהשמיטו דין זה דגני דש"י חמורא לבי מלחמיכי
 ע"כ יש לרין כדעתם דס"ל דכיון דאתקוף בה רב אשי דמי
 התם קאזיל לאיסור וכו' ש"ת דרב אשי אסור וכ"כ דעת
 ראב"ן בפ"הו רנ"ט שכתב עלה וז"ל ורב פפי למד חמנו בוי
 דש"י חמרא לבי מלחי דישאל דש"י דמתייבש בו ואינו נפלט
 התוכו שהחלה שורפו כמו הופת והקשה ר"א מי דמי בופת
 אזיל לאיסור ואינו נפלט ואין אדם אוכל הופת הכא בחלה
 אע"ג דאזיל לאיסור ואינו נפלט הא קאכל ליה עם החלה
 ואסור וכ"ע"ש נראה דקאי כדעת רב אשי דאסור כל דאכל
 הדבר שנכלע בו האיסור גם מנר אחר רואה אני דאין דין זה
 מוסכם שראיתי בחידושי הרמב"ן והרמב"א לע"ז בהך סוגיא
 והר"ן בהלכות פ"כ דע"ז בשם הראב"ד שרחו כולם פרש"י
 שפירש בח"ש דכעבודא דקשרי נעשה בזרק חיס לטיט דהיינו
 יינו של גוי אלא דאייני בחופת בינו של ישראל דאע"ג דזרק
 ליה גוי לתוך הופת שריכבן עכשוו לא חיישינן לשמא הוא
 מנכבו כשפיכה זאת שאינו עשוי לנכך כשהוא זרק חיס לטיט
 והביאו ראיה מהירושלמי דגרמינן ומש לומר שמא ניכך אינו
 עשוי לנכך ע"ג דבר מאוס ע"ש הנה מבואר דאי זפתו בינו
 של גוי אסור ומינה דמ"ש עלה ש"מ מדרב זכ"ד גוי דש"י
 חמרא לבי מלחי דישאל שרי היינו נמי דשפך חיינו של ישראל
 ואעפ"כ התקוף רב אשי דחלה לא חשוב קאזיל לאיסור דאינו
 מאוס כל כך וא"כ אדרבה מכאן ראיה לאסור היבא דש"ית
 יין גמור או דם בחלה דאסור הפך דעת הראשונים וכיון
 דמחלוק' שקול' הו' וכירושלמי מוכיח לאיסור מאן חשיב להתיר
 וזהו"ל דעת הטור והש"ע שכיון שראו מחלוק' הראשונים כ"ה
 וכזמנא לא היה עשיית חלה נעשה כיון או דם השמיטוהו
 שלא רבו להכריח' בהחלוקת ראשונים במידי דלא שכיח ולכ"ז
 ז"ל שם הרמ"ע סמך דעתו לאסור במחלוקת זה כדעת
 הראב"ד ורמב"ן והרמב"א והר"ן וע"כ הוכרח להתיר מטעם
 זה וזה גורם אלא דמ"ק"ל עליו דהיה לו להביא דכרי
 הראשונים שזכרנו ולתוס' לדעת האוסרים ומה זו שתיקה
 ומ"ת בעיקר דינא מלכך שכבר ביארתי שדעת ראב"ן וכ"כ
 דעת הראב"ד והר"ן והרמב"ן והרי"טבא לאסור הנה בעתה
 ראיתי שפ"כ מדבריו הרשב"א בתורת הבית בית ה' שער ששי
 שכתב וז"ל אבל זפתאי אסורים או מפני שבשעה שזפתה נותן
 לתוכן יין או מפני שאינו ניכר אם נתן לתוכן יין אח"כ אם לאו
 ע"ש וכה"ג כתב הטי"ד במימן קל"ח אכל אם הם זפתים
 צריכין עירוי כי שמא נתן בהם הגוי יין בשעה שזפתה וכו'
 הקי דכיינו של גוי לא מהני הטעם דאזיל לאיסור וכה"ג כתב

כריש סימן קל"ח הטור וש"ע והר"ח הביא דברי המרדכי
 דעיקר החשש משום נתינת יין אח"כ ולתת שנתבאר הטור
 חולק להמרדכי בזה וראיתי בפרישה אות ג' שנגרש דבעת
 הויפת' היו כזורק מים לטיט ונרחק הרבה לטוב כמ"ש עליו
 שם בהגהת פרישה דהלשון לא משמע כן ותימה שגראה דלא
 ראה דברי הר"ן בשם הראב"ד דכיינו של גוי לא מהני טעם
 זה גם הש"ע כ"ד סימן קל"ה ס"ח כתב וחדשים אם דרכן
 לשום בהם יין כשעת זפיתיה ע"ש נר' דקאי כשיטת הראב"ד
 וע"ש בט"ז ס"ק ב' שגרחק בזה ולי נראה כמ"ש ומכאן תשובה
 לתה שהקשה הכנה"ב ב"ד סי' קל"ה הגהכ"י אות ז' להכ"י
 וכו' שכתב דופותי חדשים אסורים מתירי טעמי או משום יין
 שנותן עם הזפת וכו' דטעם זה אינו דהא אסיק דשרי דהוי
 כזורק מים לטיט ע"ש מה שגרחק לזה ותימה עליו איך לא
 ראה דברי הר"ן בשם הראב"ד דס"ל שלא התיר רב זכיד כי
 אב בפסק מיינו של ישראל דכשל גוי אסור וכו' אך את זה
 אכתימיה להש"ע דכ"ד סימן קכ"ג סעיף כ"ה התיר ליקח
 מהגוי קוליינדרי אעפ"י שנותנים בו חומץ ע"ש והם דברי
 האגור שהביאו שם ככ"י ואנכי הרואה דברי האגור כס' אלף
 ש"ט שאמר שהביא דברי התו' ומרדכי בהתר המלח שנותני'
 בו יין או דם מטעם דאזיל לאיבוד כתב ואני המחבר שמעתי
 בשם מהר"י קולון שהתיר מטעם אשר אמרנו הקוליינדרי אף
 ע"ג שנותנים בו חומץ כדי לזממם ולתקנם מפני כי החומץ
 נשרף בהם אבל מורי אבי ז"ל לא אכל מהם עכ"ל הרי דהתר
 הקוליינדרי אינו אלא מטעם התוספות ומרדכי דאזיל לאיבוד
 וא"כ להש"ע דמת"ש כס' קל"ה נראה דקאי כדעת הראב"ד
 דלא מהני כ"ט כיינו של גוי איך פסק דברי האגור אלו שהם
 הפך דבריו והיה לו לאסור כדעת אביו של האגור וכו' וכבר
 הביא הטי"ד סימן קכ"ו דברי הרשב"א וע"ש דב"י ופסקו
 בש"ע דבשופך לטיט אינו חסך והביא ראיה מוסבין והיינו
 דס"ל דמיינו של ישראל איירי והנה ראיתי למור"ם בנפיה כ"ד
 סוף סימן קל"ד סעיף ג' שכתב וז"ל יכל זה בתסקים שהיין
 והחומץ הוא בהם לשבח או שאינו פוגם אבל אם הוא לפגם
 כגון כבש שנתנו בהם חומץ או מלח שמתכלים הניזם ונותנים
 בו יין או דם ללכנו או דיו של גוי מותר דכל זה הוי לפגם ויש
 מהחמירם בדיו של גוי וכו' ועיין לעיל סימן קכ"ג דכוהנים
 התר בדבר שנותנים בו חומץ האזיל והוי לפגם וכו' ותמהני
 על דבריו שהתיר מלח שנתנו בו יין מטעם כ"ט לפגם דא"כ
 מאי קאמר הש"ס בע"ז דל"ג ש"ט מדרב זכיר האי בכרי דשרי
 חמרא לבי תלמי דשרחל שרי מתקוף לה ר"א מי דמי התם
 קאזיל לאיבוד וכו' ומאי כולי האי והרי אי כמי לא אזיל לאיבוד
 שרי דהוי כ"ט לפגם וכן קשה מרדכי התוס' והרא"ש ומרדכי
 ואגודה והאגור בנתן כמלח דם דאזיל לאיבוד ולדבריו היפוך
 ליה דהוי כ"ט לפגם אלא ודאי דפשיט ליה דהוי לשבח וסבור
 הייתי שדבר הפרש כמ"ש נעשה כזורק מים לטיט פירושו דכי
 היכי דהתם הוי לפגם ה"כ הוי לפגם אך זה אינו דהרי פרש"י
 שכלין מליהן כשמתייבש הטיט הרי הן כלינו לא היו אף יין
 זה כלה כליחלוחית הזפת וכשמתייבש הזפת כלה מלינו וכו'
 וכ"כ ברור בשאר ראשונים וע"ק שהרי מרדכי מור"ם במפה
 ב"ד סי' ק"ג ס"א ובא"ח סימן תמ"ז ס' תכ"א מ"כ תכ"א דאוסר
 דאסרי בכל שהוא גם כ"ט לפגם אוסר וא"כ ה"כ ביין דאוסר
 כושהו איך התירו מטעם כ"ט לפגם וכן קשה כמ"ש דחומץ
 ככבש הוי כ"ט לפגם והרי הר"ן בתשו' ס' ע' האריך להוכיח
 איבוד כמנעני' שהנכע שלהם כחומץ של גוים אם לא מטעם
 ז'ווג או חוות לאו מילתא גם הכי ב"ד סי' קכ"ג כתב בשם
 הר"י יונה דכבש שנתנו בו חומץ אסור ליקח אותו חן הגוי
 ש"מ דלאו לפגם הוי והנה אמת שהכ"ז שם בשם הא"ח שהתיר
 הטעם דינא תורת אוכל והוי כעפר ומיהו ק"ל למור"ם תה

זו סמוכה להא"ח נגד הר"י יונה והר"ן וכ"ש שהכ"ז בכר' הבית
 תמה עליו מהתוספתא דרמאי רמוכה מינה דאסור באופן
 שדברי מור"ם ז"ע וכה"ב ק"ל במ"ש כס' קכ"ג סעיף כ"ה
 שכתב על התר הקוליינדרי שנותנים בו חומץ שכתב הטעם
 משום דהוי כ"ט לפגם וכ"כ בספ"י קל"ד ומה"ט התיר הדיו
 וזה תימה שרין זה מהאגור שכתבתי לעיל ומכאן בדבריו
 הטעם דאזיל לאיבוד ואי לא ראה דברי האגור במקומם הלא
 גם כלשון שהביא הכי' מכאן טעם זה כי ע"כ לא ירדתי לסוף
 דעת מור"ם בזה ומכל זה תמהני להכנה"ב ב"ד סימן קכ"ג
 הגב' אות קט"ו שכתב כתב הדרישה כס' קכ"ד בשם רש"ל
 במקום עשיית מלח אם נתן בו יין כמלח מותר שמתכייש
 והולך לאיבוד ומה יש להתיר שנותנים בו דם וכו' כ"ש דשרי
 להשל דיו וכו' ע"ש :

וקשה

לוה הונכנו לרש"ל הלא רין ראשון הוא ש"ס
 ערוך בע"ז דל"ג גם רין שני הוא תוס' והרא"ש
 ומרדכי ודין הג"ה הוא מרדכי ופסקי תוס' ע"ז סי' כ"ט ואגודה
 כפ"כ דע"ז וכן קשה כמ"ש שם בהכ"ז אות ק"ח שכתב על
 דברי האגור דברי מור"ם במפה איך לא נגרש שדברי האגור
 הם הפך זה וכו' ומ"מ לענין דינא ז"ע להתיר במחלוקת
 ראשונים וכבר ראיתי לרבינו ירוחם נתיב י"ז ח"ג שהביא
 מחלוקת זה וכתב דלהירושלמי אסור אף שנותנו בעת זפיתיה
 ע"ש ומרדכי הסת"ג לאזין קמ"ה נראה דקאי כשיטת התוס'
 ע"ש וטור מת"ש כס' קל"ה שהבאתי דבריו לעיל נראה
 דאוסר בכל איסורים אף דאזיל לאיבוד כל שנהנה בכך וקשה
 רבפיסקי הרא"ש כפ"כ דע"ז סי' כ"א התיר מלח שנותנים בו
 דם :

ורדנ"ל

ביטוב דבריו דס"ל דכי שייך לאסור דאזיל
 לאיבוד האיסור אינו אלא באיסורי הנאה לבד
 אבל באיסורי אכילה דשרו בהנאה מותר דכיון דכלה האיסור
 הרי אינו אוכל האיסור וראיה חמ"ש התוס' בע"ז דמ"ט ד"ה
 שאם דגירולים אסיר באיסורי הנאה ולא באיסורי אכילה
 שאינו אוכל איסור עצמו :

גם

התוס' בע"ז דס"ו ד"ה אחר הכריחו דיש טבח ענינים
 בפת ליבא כי אם באיסורי הנאה לבד וכ"כ הרא"ש
 כמ"פ כל הנלמדים לרמ"ט כשם הר"י יונה פסקו מור"ם במפה
 ב"ד סי' קת"כ ס"ד ע"ש וזהכ"י יש לישב דברי הטור שאינו
 חולק להרא"ש שפסקי כל דברי התוס' ש"ל דס"ל דמה שהביא
 דברי התוס' היינו דבהתר דם במלח ס"ל הכי גם להרא"ש
 מהטעם שנתבאר וזה"ל דבהתר יין במלח לא ס"ל הכי כיון
 דאסיר בהנאה ובהכי א"ש דבקצור פסקי הרא"ש השמיט
 התר מלח שנתנו בו יין ולת"ש א"ש ולענין הלכה כ"ל דכל
 האיסור אזיל לאיבוד באיסורי אכילה שרי אך באיסורי הנאה
 אסיר למה שביארתי דאסרי בה גרולי הראשונים והירושלמי
 כי ע"כ התר זה שזרד ככ"ד מהר"ם כמתה"ר מרדכי להתיר
 מטעם דכלה האיסור ואזיל לאיבוד כיון דבאיסור סתם יינם
 קיימין דאסיר בהנאה חין כזה כדאי להתיר אלא דאכתי
 טעם זה דהואיל ואזיל לאיבוד שרי אף באיסורי הנאה תירי
 ספק לא נפיק ואהני לן הרב בטעם זה דאי יש לנדרף בכ"ד
 ספק אחר דיש להתיר נוטעם ספק ספיקא כירוב :

וישוב

נתיישבתי בדבר ורואה אני דאין בטעם זה כדאי
 להתיר כלל אף מדר הפק רא"כ לפי דברי הרב
 דמשוי לכליעת שבר בכלי דאזיל לאיבוד מטעם דנכלע בכלי
 ובשרף ונתבטל ולא יהיב טעמא פליאה דעת מחני א"כ בא
 וכתיר קדירה שבישל בה חלב לכשל בה כשר דהוי כבישול
 שבר בכלי מטעם דנכלע בכלי ובשרף ונתבטל מיד שהרי
 כשמתכייש חין בקדירה שום לחלוחית חלב וזה פשוט דאסור
 כמבואר בטור, סי' ז"ג וכן אם מלח בכלי שאינו מנוקב
 לישתרו

ע"כ עיקר דיוק הכנה"ג דריוק דנקטו מי שעבר והעמיד
 דהיינו בדעיבד אחרי החמילה ל"מ כיון דהר"ה נקיט הכי
 והכו הכריח לניטא בדעיבד ל"ד מכ"ט סול דכרבוין כן ובר
 חן דין כ"ל שדכרי הכו באו כדיוק דכי נקיט לה בדעיבד
 היינו דאינו חזוי מי שירצה לעשות חלב חמוץ לאכול שיעשה
 ג"פ וישליך לאיבוד כדי לאכול ה"ד שהרי אפשר לעשות
 ולהחמין כפעם ראשון בדכרים חמוצים של התר וכיון דאינו
 חזוי דבר זה כי אם באקראי אדם מאלף שיעשה כן נקיט
 לה בדרך זה מי שעבר והעמיד ואף אם באנו לריוק דכרבוין
 כח"ט מי שעבר והעמיד לנסון שעבר באיסור משמע כח"ט
 הרשד"ס חיד סימן קל"ד ע"ט הגם שאינו מוכרח יש לפרש
 דכרבוין דאיירי הרב בחשורים ואנשים שאינן זהירין בדקדוקי
 מצוה ואוכלים חלב חמוץ כמעמיד ראשון לחלב חמוץ של גוי
 וז"ל מי שעבר והעמיד וכו' ור"ל דאחר פעם ג"פ שרי ליקח חמוץ
 ולעשות ונקיט לה כה"ג רבל"ה לא שכחתי שיעשה כן
 שישליך לאיבוד ג"פ היורטי כדי לאכול הרביעית וברוך זה
 חשכח" לה טובא גם עבר אחר כ"ל להכרי' כרעת הכו דמתיר
 בכל הנך אף לכתחיל' שהרי נחלקו הרשב"א והט"ד בסיו' קכ"ב
 באיסור חשה שאינו יכול לכא לירי נ"ט כלל דלהרשב"א שרי
 לבטל לכתחילה והביא ראיה חמה שהתירו בעו' דל"ג לתת
 בקנקנים של גויים שכר ומים ושאר משקים כיון דאינן בהם
 אלא תשבו ולא יבא לירי כ"ט והט"ד אומר והט"ע ביד סימן
 קכ"ב ס"ד פסק להתיר בדכרי הרשב"א ע"ט ור"ל בהעמדת
 יגורטי דגם כפעם ראשון אינן כו' כ"ט דיש בהתיר יותר מאלף
 ולא נאסר עד פעם ד' כי אם דאיסור מעמיד לא בטיל וא"כ
 כפעם ד' דפשיט לן דאינן באיסור כלל ואינן העמדה באיסור
 א"כ אף אתמ"ל דנשא"ש חשהו מחלב טמא הרי התיר לבטל
 איסור חשהו לכתחילה :

וראיתי להרב הפוסק שכתב דהראיה שהביא הפ"ח
 דחותר לכתחילה מההיא דחמאה יעש נראה
 דלא דמי דהתם דהאיסור' כבר הוא מעורב בתוך ההתר ומט"ה
 כיון שחבטלה נקרא שאינו מכוון לבטלה דאדרבא כוונתו
 להפרישו מן ההתר ולכפרו אבל הכא ככ"ד שהאיסור הוא
 חופר מן ההתר איך נאמר שכונתו לבטל את האיסור אחר
 שהוא כעצמו מעורב בידים ונהנה ממנו עכ"ל ולירי הא
 ל"ק שהרי אינן חלב טמא אסור בהנאה כי אם באכילה לכד
 ור"כ המעמיד מכה חלב טמא כל שאין סם טעמו ומחשו שרי
 דאינן כאן אלא הכאת חלב טמא והרי הותר בהנאה וא"כ
 המעמיד כחלב חמוץ של גויים כדי לאכול הרביעי כיון דקול
 דלאחר ג' פעמים כלה וכטל לגמרי א"כ אינן עירובו לבטל
 איסור ולאכולו כי אם ליהנות על ידי האיסור וכיון דאינו איסור
 כנאה אינן כאן איסור כלל וב"ת והרי המחמץ העיסה שהניח
 שאור על גבי העיסה כלי עירוב וחמצה ובלק האיסור קול
 דאסור כח"ט הר"מ כפט"ו מהל' תרומות ה"ו וכח"ט על זה
 לעיל בסיון קל"ט ואחתי לישטרי דאינו אלא נהנה תשאור
 תרומה ותרומ' שרי בהנאה הא נתי' ל"ק דטעם כעיקר עכ"פ
 אסור והרי השאור של תרומה נתן טעם בעיסה ואע"פ שאין
 טעם גוף האיסור אסור אבל לאחר ג' פעמים דכבר כלה טעמו
 והמשו דל"ה היה אסור תשום מחמץ דטעמא לא בטיל כח"ט
 כחולין ד"ו וכיון דעירוב זה אינו כדי לאכול מחשות האיסור
 או טעמה א"כ אינו לא רבא ליהנות כחלב טמא של גוי והרי
 קתר הנאה כחלב טמא לכתחילה נתי שרי עוד כתב דיש
 לפקפק בהתר זה ומ"ט המגן אברהם סימן תת"כ ס"ק ט'
 שהביא בשם הרמב"ן דכדבר המעמיד אפילו לאחר ארבעה
 וחמשה פעמים לא בטל דחשיב בעיניה ע"ט ועיין בעטרת
 וקנים סם וכחוק יעקב סם אלא שיבענו ולא מצאנו תשובה
 זאת בתשובה הרמב"ן ולא בשום מקום עכ"ל ואני אומר דאף

אם היה דכרי הרמב"ן שהביא המגן אברהם הפך דכרי
 העיטור שהביא הכו' ופסק כוותיה הכי הו' ל' למינקט מאחר
 שדכרי העיטור הם תוס' כפ"ב דפסחים והביאוהו בירושלמי
 דפ"ב דערלה וכפ"ה דעו' ע"ט ודלרבא יש לתמוה לדכרי
 הרמב"ן שכתב הפך התוס' והירושלמי ועכ"פ לא רחינן דכרי
 העיטור והכו' שהם בתוס' וירושלמי מפני דכרי הרמב"ן ואחר
 החיפוש כבר ראיתי בתשו' פנים מאירות ח"א סי' ק"ן שת"ה
 על זה וגם ראיתי בתשו' שכות יעקב ח"ב סי' י"ז שרצה לישב
 ע"ט ואין יטובו מספיק כח"ט שס' וסס' העלתי בישוב דכרי
 הרמב"ן אלו דשאני בדרון הרמב"ן דהשמיים אינן דרכן
 להתערב כיון או בדבש כי אם שוררים למטה וכח"ט כחמ"ט
 טוב דיתוב על דורדייה וכ"כ בעט"ו ע"ט וא"כ החימוץ
 בשמרים הוא שנותנים השמרים ויוררים למטה וטוב לוקחים
 אותם ונותנים אותם בדבש שני דכל כי האי אפילו עד ק'
 פעמים לא בטלי דכל דניכר האיסור ועומד בפני עצמו אינו
 בטל לעול' הא' למה זה דומה ראם לקח שאור של איסור והניח
 ע"ג עיסה ומימנה דאסור דאם חזר ולקח שאור האסור וחיימן
 בו אפי' עד ק' עיסות בדרך זה כולם אסורות כל דלא נתערב
 גוף האיסור ונתבטל וכמו שהארכתי על זה דלא פליגי כלל
 בדכרי העיטור שהם מהתוס' וירושלמי ע"ט ג"ס מ"ט כת"ר
 דיבענו ולא מצאנו תשובה זאת בתשובת הרמב"ן ולא בשום
 מקום מטיבותיה דמר יבעתי ומצאתי שהם דכרי ראב"ן כסי'
 ח' וסס' כח' פסחים דע"כ הוא יותר באורך כי ע"כ אינן ספק
 דט"ס נפל בדכרי המ"א וז"ל ראב"ן כסי' ח' במקום הרמב"ן
 כסי' ח' וע"ט באופן דהתר זה של שני גדולי הדור ככ"ד איני
 רואה בו ספק לפי קע"ד אלא שכבר העד העיר הרב הפוסק
 דלא נהנו לעשות בתיקון הרבנים הנוכר ומתירים גם כפעם
 ראשון והא ודאי צריכה רבה גם ראיתי לכת"ר בדרך אגב
 עמוד בדכרי הכו' כסי' ק"ב שהביא דכרי רכיני ירוחם בשם
 העיטור וגם תמה בתשו' פרח מטה אהרן ח"ב סי' ל"ג וגם
 בעיקר דכרי העיטור כיד ה' הטובה עליו וכבר עמד על
 דכריו הרב בית דוד ח"א סי' ר"א ע"ט הנדתי היום במאי
 דק"ל בדכרי הכו' יותר נוזה תמהני עליו וגם במאי דק"ל
 בתשו' פרח מטה אהרן הרין עמו אך כח"ט כביאור דכרי
 העיטור יש לי להשיב על דכריו וכבר עמדתי על כל זה שם
 כסי' הנו' ושני דרכים לפני כביאור דכרי העיטור ולידאת
 האריכות לא העתקתי דכרי כאן כיון שאינו נוגע לעיקר
 השאלה :

סימן קע"ו גם ראיתי שצמד על התר מהר"ם ז"ל
 מטעם הרא"ש שכתב דיון בכל
 משקים כ"ט לפנים הוי וא"כ בכ"ד שכר יין במים נמי כ"ט
 לפנים הוי ושרי אלא שנתפסק בטעם התר זה שול דכאיסור
 מעמיד גם ככ"ט לפנים אסור ולרבר הוה אתי מתניתא בידים
 הרב הפוסק מת"ש הפר"ח בוד' סמו' ק"ה וז"ל ומ"ה ז"ל שפיר
 דאי הוי מעמיד אינן להתירו תשום דהוי לפנים דכשלאח מאי
 דאסיר תשום טעמא אי הוי לפנים לא מקרי טעמא ושרי אבל
 היכא דאסור תשום מעמיד הוי טעמא תשום כיון דאוקמי קאל
 מוקים חשיב כחאן דאיתיה לאיסוריה בעיניה ע"ט ולפי דכרי
 הרב גם בכ"ד דהוי מעמיד פשיטא דאסור עכ"ל וכשאני
 לעצמי לפי מה שביארתי דטעם התר שנתן מהר"ם ז"ל חת"ט
 הרא"ש דיון ככל השקי' דחשיב כ"ט לפנים אינו מספיק להתיר
 לפי קונר ע"ד רכבו החולקים על זה ויש לרונ מדכריהם דהוי
 לשבח ח"כ מכ"ט בכ"ד דהוי שכר יין נסך במים דגם בדכרי
 הרא"ש אינו מפורש דחשי' כ"ט לפנים וכמה רב גובריה אשד
 יחלא את ידו להתיר חזר זה והנה כי הן לא היה צריך לעמוד
 במקרה זאת אי כ"ט לפנים אסור באיסור מעמא כיון שאינו
 צריך לעיקר השאלה :

אך אחר הישוב ראתה עיני דבכ"ד הוי טעם לפגם
השכר במים מנזר אחר שהרי קדושה שאינ' בת יומא
נ"ט לפגם הוי כח"ט הטור בסיומן קכ"ב והרי קול סתם כלי
בוים אינן בני יומא כח"ט הטור ע"ס וא"כ הרי בלועית שכר
יון בכלי שנתן טעם במים ובעיסה נ"ט לפגם הוי וכ"ת כיון
דכל יום נרדף לעשיית הגורוק ולעשות השאור בכלי זה לא
אמרי' ביה סתם כלי בוים אינן בני יומא שהרי אם דרכו לחמם
המים בכלי זה כשעה ראשונה של יום ולפחות שוהה בחימום
חלק שעה א"כ ביום שני כשכ' לחמם בו הרי ליכא כ"ד שעות
שלימות ולא חשיב פגם זה אינו דהרי כלל כתבו חכמים סתם
כלי בוים אינן בני יומא אע"פ שאפשר ששכל כה היום וא"כ
ז' דגם ככה"ג התירו ועיין תשכ"ז ח"ג סימן זור ומה גם
ראיבא דעת פוסקים הביאים הכל' כיד סיומן ק"ב רלוגית לילה
פוגם ולא בעינן מעת לעת ולדכריהם ככ"ד הוי נ"ט לפגם
וכל כי האי שאנו באים לרון בדבר חדש יש לסמוך לדעתם
דלא ראינו מי שמילק ככה"ג וגם אין לומר הרי הטעם דקול
סתם כלי בוים אינן בני יומא כבר כתב הטור בסיומן קכ"ב
דהיינו מחכ"ס ספק אם נשתמשו בו היום ואתמ"ל נשתמשו
שחא נשתמשו בדבר הפוגם ע"ש והרי ככ"ד השימוש ידוע
דהיינו מים והרי כבר ביארתי דעת הרשב"א וסיעתיה דיון
בכל משקים אינו פוגם וא"כ אין כאן ס"ס כדי להתיר גם זה
אינו שגם זה תירי ספק לא נפיק שכבר ביארתי דעת הרשב"א
וטי"ד בס' קל"ז ורבינו ירוחם דיון בכל משקי פוגם ועוד דמכ"ל
דלא דייגינן ככה"ג שחא יש לו שנים או ג' כלים ואינו מוכרח
שיכשל בכל יום בכלי אחר וכד' חזן דין שכל הנדדים אלול לא
שייכי כי אם לדעת התרומה וכ"ד דעת הטור בסיומן ק"ג דאם
כשל ומי' בתוך מעת לעת חשיבה בת יומא עד שתשהה מעת
לעת החימום סתם אך הסמ"ק והכ"ז ע"ס כתבו דרכו החולקי'
ונקטינן דאף אם בשלבו כה מים חשבינן מעת לעת מעת
שכשלו כה האיסור וכן פסק הש"ע ע"ס וא"כ מנ"מ אי מחוין
בכל יום מים בכלי זה הכלוב משכר יין כל שאין הכרח בכל'
יום לחמם הכלי בשכר כי ע"כ אין ספק מנזר זה דחשיב כ"ד
נ"ט לפגם אך מנזר אחר ז' דלא חשיב כ"ד נ"ט לפגם מת"ש
הר"ן בסוף פ' בתרא דע"ז גבי מ"ש וכולן נשתמשו בהן עד
שלא יטבילו וכו' בשם הרמב"ן דכל נשתמש בו יין ואח"כ כתן
בו ישראל יין כיון שלא היה בו יומא שרי כריעבד דכ"ט לפגם
הוא והוא ז' לחלק עליו דכלע"י יין בכלי אינו פוגם אדרבא
הנסימן יוכיח שכל שהכלי מיוסן הרכה כתשמישו של יין הוא
משכיח יין הנתון לתבוא ע"ש גם ראיתי בתשו' המיוחסות
ספר קס"ז שהביא סכרת הרמב"ן הללו וכתב אלא שאין אנו
זוהינן כ"ן ע"ש וכיון שכן יש לדון גם בשכר יין שרינו כיון דאין
הקדושה שאינה בת יומא פוגמה ואע"פ שיש לחלק דרוקא
כיון אמרינן דאינו פוגם מ"מ כלי ראיה קשה הדבר להתיר
וסבור הייתי דיש להתיר ככ"ד מטעם נ"ט לפגם ע"פ דעת
הרמב"ן דאע"ג שכתב הר"ן דגם הרמב"ן להלכה אמר כן
ולא למעשה מ"מ הרשב"א בתשו' הנז' אע"פ שכתב דאין אנו
זוהינן כן סיים דאם אתם רואין לסמוך על דבריו כשעית
הרחק אתם תכחרו ולא אני ע"ש מ"מ דגם למעשה כ"כ
הרמב"ן והרי הרמב"ן אינו יחיד כשכרתו שראיתי להכנה"ג
כ"ד סי' קכ"ב הנה"ט אות ב' שדקדק בדבריו הטור שכתב כל
נ"ט לפגם מותר דהאי כשיטת הרמב"ן דגם כיון נט"ל שני
ע"ש וכיון דספק פלוגתא דרכותא הוי יש לסמוך עליהם
להתיר בכלי שנתן בו שכר יין כיון דאין כירור גם בדברי
האוסרים דגם בשכר אינו פוגם כשהיה מעת לעת והוי כס"ס
דיש להתיר גם באיסור תורה כ"ס באיסור' סתם יינם מדרבנן
אך אחר הישוב אין זה חספיק שדברי הכנה"ג לו הם תמוהי'
בעיני שהרי הרשב"א כלל ע"ס וכו' שאל על סכרת הרמב"ן

הללו והשיב דחלילה כילא כתבו הרמב"ן אלא שגלו בשמו
והאריך בראיות הפך זה וכבר הביא תשובה זאת הב' ב"ד
בסיומן קל"ז ע"ש וא"כ אך יתכן דיסבור הטור סכרה זאת
שרחאה אביו הרשב"א והנראה דלא זכר בעת שהיה מתשובת
הרשב"א הללו וכ"כ שהרי הזכיר להר"ן והרשב"א רחולקי' עליו
ולא הזכיר לתשו' הרשב"א גם ראיתי בתשו' הרזכ"ס סי' תל"ג
שדחה סכרה זאת וכתב דגם הרמב"ן להלכה אמר כן ולא
למעשה ע"ש וא"כ אינו רואה מקום לסמוך על סכרה זאת
וחור הדיון דיש להחמיר גם בשכר יין גם ככ"ט לפגם דאולי
דינו כיון דכלב כשהיה מעת לעת אינו פוגם דמהייתי
כלי ראיה לחלק במים :

י"ט

מנא תי דשכר אין דינו כיון מת"ש הנהת אשורו
כפ"כ דע"ז דחכ"ו חופ"כ שנתנו כה שכר דכריעב'
אפילו לא הגעיל ולא הסיר זיפתן שרי כל שאינו כן וחו' דקול'
נ"ט לפגם מותר גם כפ"ק ע"ש וכיון שרחו רוב הפוסקים
סכרת הרמב"ן קשה איך התיר כאן כיון מטעם נ"ט לפגם
אלא וראי ע"כ לחלק דרוקא כיון כסך אמרו ולא בשכר טוב
זכני ה' וראיתי הדבר בכירור בתשו' תה"ד סי' ר"א שאחר
שהביא תשובת הרשב"א רבינו לא מהני הטעם דנ"ט לפגם
כדגם מהנהת אשורו הללו וכתב דע"כ לחלק בין יין לשאר
משקי' ע"ש וכ"ת שחא השכר דבר חריף חשיב כדקול' בחומץ
ולחמונים כמבואר הטור סי' ל"ו וכדבר החריף חשו ליה לשבח
כמבואר ע"ס כסי' הנו' גם זה אינו דמולכר דלא מנא תי בעת
כירור אי שכר חשיב דבר חריף כמ"ש לעיל כסי' כ"ן ברתן
דין שכר כתבו הפוסקי' דה"ד כשבישל דבר חריף בכלי שאינו
כן יומא של איסור אבל אם בישל איסור דבר חריף בכלי ושהה
מעת לעת שרי כת"ש חור"ס כמפה ב"ד סי' קכ"ב ס"ג ע"ש
אך את זה לבי מהסס שז' דגם הנ"א ותה"ד שכתבו דשכר
אין דינו כיון אינו אלא בשכר של זמן הש"ס שהיה מן התמרים
או מן השיבורים כמ"ש בפסחים דת"כ שכר המדי דרמו ביה
שערי וכפרש"י ע"ש וכיון דהב"א לענין התר בפסח איירי
ש"מ דשכר של זמן הש"ס איירי אך בשכר שלנו שהוא מיון
או חיון ניוחקים דכא מנא תי הוין ז' דגם הם יודו שרינו כיון
דנ"ט לפגם אסור בו ומיהו אפשר דבשכר שלנו מבושל בכלי
שיש להתיר דגם האוסרים כיון אינו ברור בדכריהם דאשר
גם על ידי ביסול שהם דברו כנתן יין בכלי כזון דבליעת
כלי הוא בעיניה והרי הוין כשהיה מתחוק יותר אבל על ידי
ביסול אולי גם הם יודו דחשיב נ"ט לפגם ועם שאין נראה
לחלק כזה ולהקל כיון מ"מ בשכר הכא מנא תי יין שאין איסורו
ברור ככ"ט לפגם אפשר דאם הוא על ידי ביסול יש להתיר כי
ע"כ ככ"ד יש נד להתיר דחשיב נ"ט לפגם ואינו ברור בעיני
ותמהני למחר"ס ז' ולהרב הפוסק איך לא נרמזו מרקול' סתם
כלי בוים וחשיב נ"ט לפגם ומי הכריחו למיעיל בפשיה לספיקא
דהיינו סכרת הרשב"א דיון בכל משקים פוגם דרכו החולקים
עליו משא"כ בטעם זה דסתם כלי בוים אינן בני יומא ועם
שגם כד' זה יש לנדר בכל ח"ש טפי היה לו לנדר בטעם זה
ומ"מ כ"ל ככ"ד דקשיב נ"ט לפגם דאע"פ שאינו ברור בעיני
בשכר יין הכא חיון שאין דינו כיון לאסור בו גם נ"ט לפגם
מ"מ בהנטרפות דעת הרשב"א והטור ורבינו ירוחם דש"ל דיון
בכל משקים פוגם יש להתיר מס"ס ספק אי שכר דינו כיון
דאף בקדושה שאינה בת יומא הוי לשבח ואתמ"ל דהוי לשבח
ספק אי יין או שכר בכל משקים פוגם :

והנה

בועתה ראיתי בתשובת בית דוד חזר סימן ע"ג
שהסכים רבני שכר כלי שאינו כן יומא נט"ל הוי
ושרי והביא ראיה מתשו' תה"ד ומרדכי שהביא הב"ב בא"ח
סי' תכ"א ע"ש ולמה שביארתי אין זה ברור שהם לא רכרו
בשכר הנעש מיון כי אם ממיני תבואה ופירות וכדברי הבית

דוד כתב בס' תורת חסד סימן י"ז ע"ש וגם עליו קשה ממ"ש
וש"ל להרי"א להמגן אברהם סי' תמ"ז ס"ק כ"ה וסימן תל"ח
ס"ק ת' שכתב בדברי ע"ש :

סימן קע"ז והנה

כיון חל עלי חובת ביאור
בספק מהר"ם ז"ל שנסתפק
אי באיסור חמיר גס ג"ט לפנס אוסר בו דאע"ג דהפר"ח
דעתו לאסור אין בדבריו ראיח גמור כרי לאסור בדבר חידוש
כזה שהרי התו' בע"ז דס"ו ר"ה מכלל כתבו בשם יש מפרשים
דכל איסור רהוי כהשגו לא חמירין ביה כ"ט לפנס דהא אין
לך טעם בטל יותר מהשגו כאלף ה"ה בכ"ט לפנס והם ז"ל
חלקו על זה דגם באיסורי תשגו כ"ט לפנס שרי וכן הסכים
הרא"ש בפסקיו והרמב"ם כחידושו שם לע"ז והר"ן בפ"כ שעה
ושאר גדולי הראשונים והב"א בפ"כ דע"ז שהכתיב לעיל
ודברי הרמב"ן שהביא בתשו' הרשב"א בתשו' המיוחסות סי'
קס"ז וכבר הביא הט"ח סי' תמ"ז החלוק' זה לגבי החזק בפסח
והכריע הכי כדעת המתירי' וכן פסק הש"ע שם וא"כ באיסור
פחמץ ומעמיד אף אי שכיבן להו באיסורי תשגו הא קיל' גס
בהו כ"ט לפנס שרי הפך דעת הפר"ח ואדרב"י לרוב דבאיסור'
פחמץ ומעמיד כ"ע יורו דשרי דהרי באיסור מחמץ ומעמיד
ומתבל טעם נתינת חימוץ או העמד' או נתינת טעם בקדרה
הוא שנאסרו דהוי מבואר בפ"כ דערלה דככל אלו אינן
אוסרים כי אם בשם כרי לחמץ או לתבל וכן במעמיד הרי
גנאסרו חכה נתינת טעם דבי קיל' לרז"ל דער ששים בטל
שעתא אינו אלא תלכד מחמץ ומתבל ומעמיד דכהנך קיל'
דכ"ט ביותר ממאה ומתני' והנסימן יוכיח שהרי חימוץ והעמיד
ותיכל כשיעור מועט וכבר אמרו בחולין ד"ו כל דלטעמא
עביד לא בטיל דהרי טעם כעיקר דאסיר לא כתיב בתורה
להרי"א דבטל בששים כי אם דהיי קיל' ככל סתם איסור דער
ששים אינו כ"ט משא"כ בהני תלת מילי דעוביו הרואו' דיהיב
טעם ביותר מששים וע"כ תלו האיסור ביש בו כדי לחמץ או
לתבל או להעמיד וא"כ בהני תלת מילי מהי תיתי לאסור ג"ט
לפנס אף לדעת האוסרים באיסורי תשגו כיון שכל עיקרם
לא נאסרו כי אם משום כ"ט והרי טעם לפנס התיירו הכתיב
אלא שיעמד לנברי דברי הא"ח בשם הר"ש ש"ט כלכו הביאו
הכו כ"ד סס"ק"ג דכתב דגם בתרומה דאסרו ביותר מששים
כ"ט לפנס אסור בו ע"ש ומילת' דאתי בק"ו הוא דהרי חימוץ
אוסר ביותר ממאה משא"כ תרומה דאינו אוסר אלא עד ק"
כמבואר במתני' ר"כ דערלה גבי כל המחמץ והמתבל ע"ש
וא"כ אי אסרו כ"ט לפנס גס בתרומה מכ"ש במחמץ ומעמיד
ומתבל דחמירי דאסרי ביותר ממאה ומתים ואפילו כאלף
ואחר הישוב הא נמי ז"ל דתלכד שסברה זו דבתרומה כ"ט
לפנס אסור יש לתמוה עליו מש"ס ככלי וירושלמי וכבר קדמוני
הרב שער החולך בפ"ה מה' מחמץ הכ"ה ע"ש ער שלבי מהסם
אולי ט"ס נפל וז"ל חתיכה הראויה להתכבד במקום תרומה
לא שפסתי בספר א"ח כתיבת יד שלם שיש אתי ולא תצאתי
לסוף זה שהביא הכ"ה כדי לידע אם יש שם ט"ס אלא דבר חזן
דין יש לנדר דאדרב' חמיר לענין זה תרומה ממחמץ ומעמיד
ומתבל שהרי דבר פשוט שאין כח באיסור תרומה להיות כ"ט
דבר טפי משאר כל האיסורי' וכיון דקיל' דער ששים לא יהיב
טיעמא ואסרו בתרומה עד ק"ש ש"ו דלא הלכו בתרומה אחר
כ"ט וא"כ כ"הוי כ"ט לפנס מאי הוי לסקרת' רכל איסור דאינו
כ"ט ואסרו גס בכ"ט לפנס אסרו אכל מחמץ ומתבל ומעמיד
דלא אסרו ביותר מששים כי אם דקיל' דכהני כ"ט ביותר מששים
וכל דיהיב טעם הו' כשאר איסורים דבטלי בששים וכ"כ חת"ש
הא"ח כ"ה כ"ה ז"ל ונמצא שקבלה בידם שאחד מה' אינו
כ"ט מיהו אי בריר לן דכ"ט כגון שהוא מודכרים שנותנים
טעם ביותר מתערוכתו אין משיבין לשיעור ס' ואסור ער

ט"הא שם התר כדי שיכט הטעם עכ"ל וכ"כ גם מדברי שאר
הראשונים כמ"ש בח"א סי' פ"ג דקס"ח ע"ש וכיון דגם אלו
לא נאסרו ביותר מס' כי אם משום כ"ט כי הוי לפנס לכ"ע
שריותימה להפר"ח שאסר במעמיו' יותר מאיסורי תשגו ודבר
זה קשה לשמוע מכל מה שנתבאר וראיתי בדברי הפר"ח
שציקר הכרחו לזה מת"ש בע"ז דל"ה אמרי הכא כיון דאוקמי
קחוקים חשיב ליה כמאן דאיתיה לאיסוריה בעיניה ע"ש
כדל"ד בתוס' ד"ה אחר וכיון דאין האיסור משום טעם כי אם
משום מחמו' לא שייך לפלוני בין לפנס או לשכח ואחרי המחילה
תמהני עליו דהא ל"ד דאכתי שפיר יש לפרש דמ"ש כמאן
דאיתיה לאיסוריה בעיניה דהיינו שיש בו כ"ט דטעם כעיק'
איסור בעיניה חשכי ליה אפ"ג דאין שם מחמו' של איסור
והכרחא שהרב לא נחא ליה כהכי דאי יש כהעמדה טעם
למ"ל כוליה האי ליחא שהרי יש בו ככ"ט וכל שיש טעם פשוט
דאסיר הכל דלטעמיה עביד לא בטיל כמ"ש בחולין ד"ו ואי
מהא לא ארי"א כמה שכל דמחמץ ומעמיד דאסרי ביותר
מששים אינן ענין לתכלי דאסרי ר"כ ביותר מס' כיון דלטעמיה
עביד דהתם הוא טעם גמור שיש בתכלין כותף כמאכל הקדיר
והרי זה בכל איסורים דאסרי בס' מחכ כ"ט דטעם כעיקר'
חז"ת אבל שאור בעיניה אין החימוץ כטעם השאור דפת
משאור הוא טעם אחר וכן במעמיד בעור קיבת נבילה אין
טעם כבכינה כטעם עור קיבת נבילה וכיוצא כי היכי דליהוי
חשוב טעם כעיקר וכי אסרו חכמים באלו ה' דכל דהאיסור
הוליד טעם חדש כהתר לשכח מה שלא היה בו אטרוהו כאילו
כתן האיסור טעם האיסור מחש אע"פ שאין זה טעם כעיקר
האיסור' ודבר זה מתכרי' יותר מתוך דברי הר"ה בפ"ג דפסחים
גבי הא דתנן כותח הכלי ושכר המדי הרי אלו באזהרה וז"ל
יש להשיב ולהפריש בין טעם לטעם שכל העירובין השנויים
במשנתיהו אפ"פ שהם עשויים לטעם טעמם משתנה ע"ז
העירוב כטעם אחד שאין טעם האיסור שהוא הדגן נראה
בעירוב לא שהוא מסייעו לתת לו טעם חדש וטעם זה שהוא
מחדש בעירובו גרם לו להתבער בפסח ולעכו' עליו באזהר'
עכ"ל וע"ש בהרמב"ן ודברי הר"ה קרוכי' למ"ש הרא"ש בשם
הרא"ב בע"ז דע"ד ר"ר מיני מדינה דנאסרו במשגו ה"ט
דמכשירי תאכל הם וכ"כ הרשב"א בתשו' סי' ז' וכתשו' שהביא
הכו ב"ד סס"ז קל"ר הנה מבואר מדבריהם שגם בסוליד טעם
חדש כהתר או שהכשיר המאכל אסרו בכ"ט גמור וא"כ
במעמיד הוה ס"ד לש"ס דשרי כיון שאין טעם המעמיד ניכר
כהתר וחזית הש"ס דכיון דאוקומי קחוקים וכ"ט העמדה
כבכינה אע"פ שאין טעם זה כעיקר האיסור כמאן דאיתיה
לאיסוריה בעיניה דמי דחשיב כאילו טעם גמור של האיסור
ניכר כבכינות אבל אה"כ שכל טעם האיסור של חמירי משום
כ"ט דאילו משום מחמו' של איסור הרי מדינא בטל כרוך וזה
כ"ל כוונת הרמב"ם כפ"ו מהל' ת"א שכתב ואע"פ שהאיסור
ככ"ש שהרי האיסור ניכר בה והיא שיעושה אותה נכינה
כוונתו דניכר האיסור כטעם חדש של העמדה שהוליד כהתר
ומ"ש הפוסקי' שהביא ה"ה ב"ד סס"ז פ"ז דמעמיד בכשר וחלב
ככ"ט משא"כ במעמיד שאר איסורים שנראה דאוסר אף שאין
בו ככ"ט אינו סותר לזה דהתם כטעם גמור של האיסור הוא
שכ"כ דכשיעור ששים כותן טעם גמור שיש באיסור ולא חיינו
בטעם העמדה אבל אה"כ רכי נאסר הוא משום דיהיב בה
טעם העמדה אע"פ שהוא טעם חדש וכן הטעם במחמץ
משום כ"ט דחימוץ הכאה מחכ האיסור' הוא שאסרו וכ"כ חת"ש
המדריכי הביאו ב"ה ב"ד סי' פ"ז ז"ל כיון שהאיסור חמירי היינו
בנותן טעם ע"ש הרי דמונר טעם איסור הוא שנאסר וכ"כ
חש"ס דחולין דכ"ט כמ"ש שאני שאור דחימוץ קשה וע"ש
כתו' והיינו שגם טעם חימוץ שהוא טעם חדש שהול' האיסור

כטעם גמור חשיב וכן ח"ס בחולי' שאני שאור ותכלין דלטעמ' עביר ולא כטלי קאי גם לשאור פיון דהוליד טעם חרס אע"ב דל"ד לתכלין דהתם הוא טעם גמור של האיסור וכ"כ תהת' ע"ז דל"ד ר"ה דורדייה דקרי לחיחון דכר דלטעמא עביר דלא בטיל ע"ס והיינו בדרך שכתבתי :

כי מן הכאר יש לרון כחמא דחיסורו מד"ת רטעס חימוץ כטעם בעיקר חשיב וכ"כ מהר"ש פ"ג דחלה ה"ח והרא"ש כלל כ"ד כתבו דשאור לא בטיל מד"ת ועם שיש חולקי' היינו דס"ל רטעס חרס אינו מד"ת ודחיתי להכני חיי בסוף חוד שהנ"ע דכרי הר"ם והרא"ש ולמה שכתבאר לקחן ודוק וכן ראיתי בחורכי כפ' אין מעמידין סי' תתכ"ט שכתב וז"ל דאפי' אתמ"ל דדבר החעמיר הוי ככית שאור שחימוק קשה מ"מ אין שם אלא כתיבת טעם ורש"י פסק רטע"כ דרכנן וכן ואף לדברי ר"ת דטע"כ ד"ת למה לא יתירו דאיכא בפיקי טו' וכו' הנה מבואר דחעמיר דחשיב טעם גמור :

והנה ראיתי להפ"ח ב"ד סימן ז"ח ס"ק ו' שהאר"ך להוכיח דאיסור מחמת שאור ככ"ס לאו משום דכ"ס כהתר אלא משום דנכרת פעולתו בחימוץ חשיבין ליה ככ"ס וליכא מאן דפליג בהא ע"ס ולמה שביארתי הוה כתי משום כ"ס הוא שהוליד האיסור טעם חדש בהתר וכיון דהוי לפנים אין מקום לאסור שגם לדברי הרב כי אסרו הוא משום דחימוץ החשיכוהו ככ"ס א"כ כל דהוי לפנים שרי וא"כ תימא לת"ס כאן כסימן ק"ה דלא נאסר משום טעם כי אם משום דחשיב החם האיסור כעין וא"כ גם לפנים אסור והרי גם לפי דבריו שם כיון דהאיסור דחשיכוהו ככ"ס הרי דהוי טפי לאיסורים שהם ככ"ס יותר מאיסורי חסדו דלא משום טעם כלל אסרוהו ואע"פ כן התירו בהם כ"ט לפנים כ"ס למ"ס דמעמיד ומחמת טעם האיסור שהוליד בהתר טעם חדש וכ"כ מדברי הט"ח סי' תת"ן שכתב כשאור כיון שהוא דבר החעמיר כל דלטעמא עביר לא בטיל הרי דקרי לחמתן חעמיר כיון שטעם איסור בשניהם הטעם אחד להם וכמ"ס כי בכל אלה אינו רואה טעם לאסור כמעמיר אף ככ"ס לפנים יותר מאיסורים דאשרי בנושהו בדברי הפ"ח הנו' ואי ק"ל למ"ס א"כ איך התירו תערובת דחאי בחלין ר"ו אע"פ שיש בו טעם גמור ואסרו בחימוץ כשאור דלאו טעם גמור הוי כי אם שהוליד טעם חדש דעכ"פ קיל מטעם גמור הא גמיל ל"ק דכ"ס חימוץ כל הנאת הפת הוא על ידי החימוץ וכן כמעמיר ותכלין וע"כ החשיכוהו כאילו הכל דחאי חש"כ בכל תערוב' דחאי שהתר בעצמו חלכ' התערוב' נאכל כפני עצמו וע"כ לא נזרו בהתר משום איסור' וכ"כ ברור שם בפירוש' ומיהו אין כטעם זה כראוי לאסור כל דהאיסור משום כ"ט וק"ל כ"ט לפנים שרי עור ק"ל בדברי הפ"ח דלכ"ס ייכבא כל דליה דמחמת ומעמיד נאסרו משום דחשיב כניכר מהשות האיסור בעין וכיון דהאיסור' אינו משום כ"ט אין להתיר בו משום כ"ט לפנים וקשה דהוי כע"ז ויס"ח לתרו כט"ל שרי מדעתיד הכתוב נכילה משרחת שאינה ראויה לבר ע"ס הרי דגם מחמת האיסור כשהוא פגום הותר וא"כ חמ"מ כמעמיר אי חשיב באיתיה לאיסור בעיניה דכל דהוא פגום גם כחמשו של איסור הותר ויותר תימה שהפ"ח גופיה בא"ח סי' תת"ן ה"ה הכיא תשו הרשב"א שכתב דאיסור משוה אינו מחמת טעמו לא מחמת חומר איסורו מה לנו אם הוא לשבח או לפנים ותמה עליו דכ"ט לפנים מנכילה משרחת ולפיכך לה וע"כ דהוי יליף כי הוי נכילה משרחת שרי לפי שאינו נכנה מן האיסור ה"ב כל שהאיסור פגום שפגום את ההתר שרי לפי שאינו בהנה מהאיסור ע"ס וא"כ ה"כ כמעמיר כיון שהאיסור פגום ופגום את ההתר הרי אינו נכנה מן האיסור דאין כאן איסור דכעפר חשיב וע"ק שהרי בחולין דקלו התיך דרוף' ושאר פוסקים להעמיד כקיסם כשיר' סיניקה

מן השריפה או שריפה סיניקה מהכאורה פירש'א בינלמ' הוא ע"ס פירוש' ודאי דנפק חתורת אכול כמ"ס הכ"ז ב"ד סי' כ"ז ע"ס ואי באיסור נועמיר גם בפגום אסור א"כ מל"מ אם הוא פירש'א לא ודאי שגם כמעמיר כל דהוי לפנים שרי והיה מקום ליישב דכי אסור הפ"ח אינו בפגום לנמרי שאינו ראוי האיסור' לאכיל' ארס דכהא ודאי אין כאן איסור כמ"ס הרשב"א כתשו' סי' תנ"ט לנבי חמץ בפסח וכל דכרוו בפגום קצת כקדירה שאינה כת יומא דאי היה כעין הוא אסור כל דאכתי ראויה לאכילת ארס וכי התירו ה"ט שאינו נהנה מהאיסור כשהוא ע"ז תערובת כמ"ס הר"ן בפ' שאור שם כע"ז וכיון דלא פקצ' מיניה שם איסור אסור כמעמיר אכל חלב קיבה ס"ל דנפסל' מאכילת ארס כנכילה משרחת וע"כ התירו גם כמעמיר ואינו חספיק למ"ס הרב גופיה בא"ח סימן ס"ז דהעיקר כמתירים כ"ט לפנים גם בפגום קצת מטעם דאיסור פגום פקצ' איסוריה ע"ס וא"כ מה טעם לאסור כמעמיר כיון שאין כאן איסור וע"ק לי בדבריו שהרי בע"ז דס"ח דפליגי אמוראי אי גם בפגום מעיקרו מחלוק' כ"ט לפנים דלת"ק אסור ור"ס מתיר הכיאו דאיה מדתניא שאור של חולין שנפל לתוך העיסה ואח"כ נפל שאור של תרומ' אסור ור"ס מתיר והא הכא רפגום מעיקרו הוא ופליגי וע"ס ולדבריו והרי בחמתן לכ"ע אסור שרינו כמעמיר ותיקשי איך התיך ר"ס וכ"ת שגם הרב יודה גבי חמתן דשרי ולא אסר כי אם כמעמיר לכך דבר זה קשה לשמוע דאיסור מעמיר קיל מחמתן שהרי דעת התו' בחולין דכ"ט דאין העמדה אסרת לא בשמים חש"כ בחמתן וא"כ אי בחמתן שרי ככ"ס לפנים כ"ס כמעמיר וכה"ג כתב הפ"ח גופיה ב"ד סי' כ"ח שלמד דמחמתן אסור אף כמין ושאינו מינו מדק"ל באיסור מעמיר דאסור גם כשאינו מינו דהדברים ק"ו דמעמיר קיל מחמתן צ"ס ואוקי באתרין וכ"כ דגם כמעמיר שרי ככ"ט לפנים תמ"ס התשכ"ן ח"ג סימן י"ד וז"ל ואע"פ שחולטין מעט מים ומערבין כבוד לא חשיב מעמיר נדבר האיסור בעור קיבת נכילה לפי שאותן מים מותרים הם בדעיבד משום דכ"ט לפנים הם דתם קדירותיהן אין כני יומן וכו' ע"ס הרי שהתיר להדיא כמעמיר מטעם כ"ט לפנים הפך דברי הפ"ח :

את זה עומד לנבדי דמכל מה שביארתי נראה כן וקשה דבע"ז דל"ה אחרו ר"ח אמר מפני שפעמדין אותה כחומץ וכבר הזכיר גם טעם זה באיסור גבינות הגוים הרמב"ם בפ"ו מה"מ"א הכ"ז ע"ס והרי לשיטת הרמ"ם וט"ז ס"ה ר"ל שכתב דכלי גבינה של י"ן שרי לתת שאר חשקים ע"ס וע"כ דגם בכלי חומץ נמי שרי מה"ט מדעתידו כסתם ש"מ דחומץ חשיב פגם לנבי שאר חשקים וחלב מכללם וא"כ איך אסרו והרי ק"ל כ"ט לפנים שרי ואף להחולקים על זה כמ"ס לעיל נראה דיון וחומץ בחלב לכ"ע הוי כ"ט לפנים כמ"ס הנביות אשרי כפ"כ דע"ז פסקו מור"ם כחפה ב"ד סימן ק"ג ס"ד וגם נראה דאין מי שיכחיש חומץ בחלב דלא הוי פגום דחך אכול יטעם גמור הוי וא"כ ק"ט איך אסרו נכבדות מה"ט אלא ודאי דכמעמיר גם ככ"ט לפנים אסור דעת הפ"ח וזה תימה מכל מה שכתבאר והכ"ל ליישב לזה דשאנו טובא בענין זה בין דבר שהוא פגום מעיקרו קודם התערוב' בבי' שאי שרי גם כמעמיר כיון דפקצ' שם האיסור על ידי הפגם אבל דבר איסור חשוכ' שנתנו להעמיד אף שבתערובת הויא חשיב פגום אסור כמעמיר שהרי עיקר איסור במעמיר' כבר ביארתי דאינו אלא דעי' האיסור' הוליד טעם חדש כטעם העמדה דאינו טעם גמור של האיסור אין כאן והרי פגום זה לנבי טעם העמדה שהיא עיקר האיסור אינו פגום כלל דאדרב' השכיח שעל ידי האיסור הוא שהעמיר והרי אין כאן פגם כלל כדי להתיר דכשלאח באיסורי' דאסורי' מחמת טעם גמור

מעיקרו הוי ואוסר :

וסבור היינו דשאני שאור דבלי קרא כפסח ואסרו מה"ט באכילה וליפנין מנייה לכל האיסורים דאסור ואוסר אע"ג דהוי פגום מעיקרו אבל שאר מילי לא גלי בהו קרא אם הוא פגום הרי התירו הכתוב בכבילה מוסרחת ואף דיתכן דראוי לחמץ או להעמי' בו אין בכך כלום דכיון דהותר נוכח פגמו נמצא שחימוץ והעמיד בהתר' א"ק שהרי דעת הר"מ כפ"א מה' חמץ ה"כ לפי מ"ש ה"ה והכ"מ וכ"ג בס' מרעית הר"ן דגם חמץ אסור אף בנפסל מאכילת אדם הואיל וראוי לשחקו ולחמץ בו עיסה ע"ש ואם איתא הא לא מהני ה"ט כי אם בשאור דבלי קרא ביה דאסור אע"ג דלא חוי לאכילה אבל פת חמץ דראוי לאכיל' ונפסל דנתעפש חז"ל לאסור הי' ע"כ ה"ט דכי היכי דליף שאור של איסורים דאיסורי מדאסר שאור כפסח מה"ט דהואיל וראוי לחמץ ה"כ ילפינן גם לשאר דברים פגומים דאם יחורו לשבח ע"י חימוץ והעמדה אסרי דלא התיר הכתוב כבילה מוסרחת כי אם באינה ראויה לחזור ונשבתה וכעין מ"ש במנחו"ד כ"ג דכבילה כבילה בשחטה שאי אפשר לשחטה שתיעשה כבילה ושחטה אינה כבילה בכביל' שאפשר לכבילה שתיעשה שחטה דלכי מסרחא פרהה טומאתו ולפ"ו הרר דינא בכל דבר פגום מעיקרו כל שאפשר לחמץ על ידו או להעמיד מלכד דאוסר התערובת בהעמדה וחימוץ אינה כעוניה ג"כ כאשר כיון דאפשר לו לחזור לשבח וכיון שכן קשה למ"ש הר"ף וסיעתיה דמעמיד כחלב קיבה דאינו אוסר דפירש"א בעלמא הוי והרי אפשר להשביח ע"י העמדה נבינה וכן קשה בתשו' התשב"ץ שהבאתי לעיל ודברי הא"ח ודברי מור"ם שזכרתי לעיל כי ע"כ בכל דבר איסור הפגום מעיקרו אי אוסר כחחמץ ומעמיד הדבר כ"ת' ואין להביא ראיה דמעמיד כנטל"פ שרי ממ"ש הרשב"א בתשו' סי' קמ"ג הכיאה ב"י ב"ד סי' קט"ו וז"ל וכשחזור הישרא' ומעמיד סם וכו' כאשר כמעמיד בקדירת איסור וכו' ואם אין הקדירה בת יומא תותר דמשיב כנטל"פ ע"ש נראה דגם כמעמיד כנטל"פ שרי הא' ל"מ דהרשב"א לא איירי שהעמיד ככלע הקדירה כי אם שהעמיד כמעמיד התר' אלא שהעמדה זאת היתה בקדירה זאת הכלוע מחלב איסור ודוק בדברי הרשב"א שם ולמאי דאתאן עלה בכ"ד למה שביארתי שיש כאן שנוי פגום האחד דשכר כמים הוי כנטל"פ לשיטת הרא"ש אי מהא' אין צד להתיר כיון דכמעמיד ומחמץ כל דהפגום הוא ע"י תערוב' אין ספק דלא חשיב פגום אך יש לצרר דכיון דפגום בתערובת זה דהיינו בעת שמחמץ מים בכלי האיסור אינו שעת החימוץ א"כ הרי הותרו המים קודם שבא לנוס בהם עיסה מזה נטל"פ כיון שאין הפגום כמעשה החימוץ ופקע האיסור מינייהו ועל דרך שכתבתי ליישב דברי הא"ח והפגום השני דהיינו דתסם הכלי אינו כן יומא וא"כ פליט' השכר כמים נטל"פ כפגום מעיקרו הוי דככי האי יש צד להתיר יותר כנראה מרכיבי התשב"ץ אלא דאע"פ כן בכל זאת אינו מספיק להתיר למה שביארתי דיש לרון דגם כפגום מעיקרו כפגום לבמרי שאינו ראוי לאכיל' אדם דאסיר כמעמיד ומחמץ וכ"ש בכ"ד דגם לשני הנדרים אין כאן פגום גמור דנפסל מאכילת אדם קשה הדבר להתיר כמעמיד ומחמץ ומדברי הט"ו בא"ח סימן תמ"ב ס"ק ג' יש להוכיח דמעמיד בכלי איסור אף שאינו כן יומא דהוי נטל"פ אוסר אם היה עיקר העמדה ע"י הכלי ע"ש וכ"ל ראיה דמעמיד כפגום מעיקרו שרי ממ"ש בתמור' דל"א אפרוח בינת טריפ' מותרת איתת קבילה לבי מסרחא עפרא בעלמא וכ"כ הר"ף והרא"ש בפ"א ט"ו וט"ד וש"ע סי' פ"ו והסתא ז"ל וכי ברע הנאת אפרוח ע"י בינת איסור דהוא המוליד והמגדל וכל בוף האפרוח מן הכינה כירוב ואילו מעמיד בוף החלב יאנו ולא עשה כי אם

גמור של האיסור דנתן בהתר' אי הוי הטעם פגום אין כאן טעם כדי לאסור אבל נכי העמדה דטעם העמדה הוא האוסר והוי לבני טעם זה אינו פגום כלל כי אם אדרכא משביח היכי שייך להתיר מזה נטל"פ דכי אנו מתירים כפגום מעיקרו ה"ט דכיון דנפגם הותר והרי העמיד בהתר' אבל כשנפגם בתערובת לכד נמצא שהעמיד באיסור והרי ליכא פגום וכדאי דאסור ותו ל"ק מהך סובייא מידי :

כ"ו מן הכאר יש ליישב דכרי הפר"ה מכל מאי דק"ל בדבריו שגם הרב לא אשר כי אם כפג' אחר התערוב' אבל כפגום מעיקרו גם הרב מודה דשרי לא שדכריו סתומים וכן לפ"ו ל"ק ממ"ש נכי מחמץ בע"ז דמ"ר רכי הוי לפגם שרי דהתם כיון דפגום עיקר החימוץ דע"ל טעם זה דחימוץ שהוליד האיסור הוא שבאנו לאסור וכיון דהוי לפגם שרי ודוק ומתוך מה שכתבאר ק"ל עוד במ"ש מור"ם ב"ד בס"ז קל"ד אבל אם הוא נטל"פ כגון נכע שכתבו בהם חומץ או מלח שהכשלים עכ"ס וכותנים בו יין או דם ללכנו וכו' והרי חוותא אוסר כמשהו והרי ליכון זה הוא ע"י יין או דם וא"כ מכל"מ אם הוא פגום כל שהאיסור אינו פגום מעיקרו ולבני שכת חוותא אינו פגום בתערובת זה דאדרכא אינו משביח הליכון כי אם בתערובת זה וכל כי האי אין מקום להתיר וכ"ג בס' מהתוס' והרא"ש והמרדכי והאגודה והגור שהבאתי דכריהם לעיל שגלו ההתר' דאזיל לאיבור ש"מ דמטעם פגם וכל רבעת התערובת אינו פגום מעיקרו אסור וכמו כן ק"ל להא"ח שהביא הכ"י ב"ד סי' קכ"ג שהתיר נכע שכתבו בו חומץ דינא מתורת אוכל והוי כעפר ש"מ דגם כפגום ע"י התערובת התיר מה תימה מדאסרו גבינות גויים חפשי שמעמידין אותה בחומץ אע"ג דהוי פגום בתערובת זה וליישב דברי הא"ח כ"ל דשאני חומץ כנכע ראין כותנים החומץ בעת הנכועה דהיינו בעת רתיחה אלא שרין החומץ כנכע יום או יומים כזכרון ואח"כ מרתיתין ואין הנכועה כי אם בעת הרתיחה וקודם לכן אינו נכע כלל וא"כ הרי כתבנו ובעשה פגום מעיקרו קודם שבא ליהנות בו כנכועה וכיון דהותר אינו חוזר וביעור נוסח"כ חומץ שכותנים להעמיד גבינות הנתינה בעת רתיחת חלב דהיינו בעת העמדה ואותה עשה לא חשיב פגום וכך דייקי דברי התוספות בע"ז דל"ה ד"ה האי שכתבו שחסימיה עליו בעת רתיחה ע"ש וכה"ג כתב המרדכי ע"ש כנראה דאי היה הרך לתת הדם קודם עיקר העמדה הוה שרי שכבר כתבנו לתת דברי מור"ם קשה דכבר כתבאר דהיה הדריך לתת האיסור בעת גמר העמדה ויש ראיה לזה דלעיל בס' קל"ט הבאתי ראיה מהירושלמי דאם הביח שאור איסור וצירכו עם הביסה ודע בתערוב' קודם שחימץ העיס' דכטל' כיונו ואינו אוסר כמשהו ע"ש וחוקי באתרין כאופן דלפ"ו נ"מ דמעמיד ומחמץ בדבר איסור הפגום מעיקרו לכ"ע שרי אך כפגום בתערובת אי נתן האיסור בעת העמדה וחימוץ אסיר ואי קוד' לכן שרי אך את זה קשה שיש לרון דגם באיסור פגום מעיקרו אוסר כחימוץ והעמדה שהרי שאור לא חוי לאכילה ונפסל לאכילה ככבילה מוסרחת כמ"ש בכינה ד"ן אבל שאור דלא חוי לאכילה וכ"כ הר"ן כפ"ג דפסחים גבי פת שעפשה ונפסלה מלאכול אדם ע"ש וכ"כ הראב"ד בפ"א מה' חמץ ה"כ וא"כ תיקשו היכי אשר שאור כחחמץ ככל האיסורים ואוסר ככ"ש והרי עיקר שאור האיסור התר' דהוי נכילה מוסרחת וע"כ ה"ט דאע"פ כן אסרו הכתוב כפסח וככל האיסורים הואיל וראוי לחמץ בו עיסה אחרת כמ"ש הר"ן והראב"ד שם וכדאיתא בפסחים דל"ט ואי מהני ה"ט לאסור אכילת שאור כעוניה דפגו' מעיקרו הוי מה"ט דתתקן ע"י שנתנו כעוניה א"כ היכי נתיר התערוב' דמחמץ כפגום מעיקרו דחשיב התר' הרי עיקר שאור דאיסור יוכיח דפגום

כח העמדה ואי באפרוח התיירו מטעם פנס כ"ש כמעמוד
 אלא רק"ל להתוספות כ על דמ"ט ד"ה שאם שכתבו גנידולי
 איסורי אכילה דשרו בהנאה שרי דאינו אוכל איסור ענמו ע"ש
 וכי ברע מרין מעמיד דאסור אף באכילה כמבואר בטור סה"י
 פ"ז וכ"ז שם כשם הראשונים והרי הכא מחמת הערי כא
 מכה האיסור כי ע"כ היה נראה דהתוספות אולי לשיטתם
 דמעמיד בטל כס' כדמוכח מת"ש התוספו' בחולין דנ"ט ר"ה
 לא ושאר פוסקים דמתירי גידולים ה"ט דהוי ז'וב פרי דאיסור
 וקרקע דהתר שכ"ב דעת רוב הפוסקים כמ"ש בענין ז'וב
 ולפ"ז הכא כבנית אפרוח דהוי כוליה גורם דאיסור אסיר לכ"ע
 ואפ"ה התיירו באיסור פנס מעיקרו כ"ש כמעמיד :

סימן קע"ח והנה דאיתי להרכ הפוסק שדה
 התר זה דנטל"פ מטעם

אחר דהוי פנס ולכסוף השכח דאסור כמ"ש הש"ע כ"ד סי'
 ק"ג ועיקרו ט' דכריס בע"ז דס"ח אחר עולא מחלוקת
 בהשכח ולכסוף פנס וכו' והנה הר"מ כפ"טו תה' ת"א פסק
 דפנס ולכסוף השכח גמי אסור ודין זה לא נתבאר כמ"ש וגם
 בפ"ו תה' אלו פסק בהא דשאור כת"ק ולכאורה קשה דאיך
 פסק כת"ק הא ת"ק ס"ל נטל"פ אסור וכיון דקול נטל"פ שרי
 הו"ל לפסוק כר"ש ואם באחר דפסק בן המום הא דרכי וירא
 דהואיל וראוי לחמע כמה עיסות הא למסקנא לא קאי הכי
 וכיון דטעם ת"ק דס"ל נטל"פ אסור א"כ בלא הא דר"ז אסור
 וז"ל דס"ל להרמב"ם דהא"כ דטעם דת"ק המום דנטל"פ אסור
 אבל ס"ל להרמב"ם דהת"ק ליה רכנ"ל לר"ש עיסה זאת ראויה
 לחמע כמה עיסות ואורי לי מיהא כהא דאסור ודחקו להר"ת
 לומר כן דחיוני כפ"ב דערלה דתתם רכי כת"ק ואם איתא
 דהא דר"ז אינו טעם ת"ק המום נטל"פ אסור איך פסק כת"ק
 הא סתם רכי בע"ז דנטל"פ שרי וע"כ שהרמב"ם פסק כת"ק
 דחיוני כפ"ב דערלה דתני וחס"א בין שגפא איסור בתחילה
 וכו' ומשמע בת"ש בין בתחילה בין בסוף היינו דגפא ההתר
 בתחילה ושהה כרי פתולתו ואח"כ כפל אל איסור אפ"ה שרי
 מטעם ז'וב ועל זה אהרו עד שיהא כרי להחמין וא"כ הכתי'
 ס"ל כת"ק שאחר ולכן פסק כת"ק אך אחר העיון ליתא והוא
 דמשמע מהר"מ בפ"ו דת"א דהיכא דהתחיל ליהנות מאיסור
 קודם שיכא התר אף אי בלא התר לא שביא אסור ע"ש ככ"ה
 ולפ"ז ע"כ צ"ל רכי' בתחילה וכו' דנפלו תכף ומיד זאח"ז ולא
 התחיל ליהנות מאיסור ועיין בט"ז סי' קת"ב ס"ק ט' מ"ת ח"ש
 בתחילה עיקר והשתא דייקו דכרי הר"ש כפ"ה שכתב א"כ
 דטעמא דת"ק הוי דר"ז והדבר תמוה דהא למסקנא לא קאי
 הכ"ז אלא וראוי כמ"ש עכ"ל והנה מאי דקמותיב כדכרי
 סרוב"ס שפסק כת"ק דר"ש כגפלו שאור איסור ושאר התר
 ויש בכל אחד מהם כרי להחמין דאסור וכן בתכלין וע"כ
 ה"ט דר"ז הואיל וראוי לחמע בו כמה עיסות שפיר קמותיב
 דמדיהטיה רש"ס נראה דלמסקנא לא קאי טעם דר"ז וחור
 הדין דככל נטל"פ שרי כר"ש וכמו כן קשה כדכרי רע"ת
 כפ"ב דערלה ה"ט שכתב דקול כת"ק הואיל וראוי לחמע בו
 כמה עיסות ע"ש ואילו חסונין מוכח דאפ"ה קול כר"ש דשרי
 וכדרי הר"מ שם כפ"ה"ת הס כדכרי רכינו עובדיה וכן קשה
 לדאב"ן כסו' ש"ז שכתב דעיסה שנתחמנה כהתר ונתן בה
 שאור איסור אח"כ דאסור דאפ"ה דהוי פנס לענין אכילה
 לענין עיסות אחרות השכח לה וכן קשה להר"ש והרא"ש
 בפ"ב דערלה שפירשו דטעם דכנן דנטל"פ אסור ס"ל א"כ
 בדאמר ר"ז הואיל וראוי לחמע בה כמה עיסות ע"ש וקשה
 דאחר שראו שגדחו דכרי ר"ז למסקנא איך פירשו למתני'
 בוותיה והכ"ל לישב שדכרי ר"ז לא נדחו כי תיכפי לך תינח לר"ז
 דשיק ה"ט דחשיב שבה כשהניחה כך עיסה ולא אפאה אך
 כשאפאה כך דהוי פנס לגמרי היכי אפר ת"ק לדעת ר"ז ועולא

שם דס"ל דכפנס מעיקרו לכ"ע שרי כי ע"כ ע"כ דהא ס"ל
 דמתני' כי אסור ת"ק היינו כשלא אפאה אבל באפאה אה"כ
 דלכ"ע שרי וא"כ למסקנא דאסיק הש"ס דכפנס מעיקרו
 פליגי אבל השכח ולכסוף פנס לכ"ע אסור א"כ ע"כ דאורי
 מתני' כשאפאה העיסה דהוי פנס מעיקרו לכ"ע אך אי הניח
 העיסה כך אין ברירה דאפ"ה תתיר ר"ש ס"ל כסכרת ר"ז
 דחשיב שבה והוי כפנס ולכסוף השכח דאסור לכ"ע הואיל
 וראוי לחמע בו עיסות ואין הכרח כמ"ש כגד זה דע"כ כי
 כריך הש"ס למ"ד כפנס מעיקרו לכ"ע שרי מהך מתני'
 דפליגי ת"ק ור"ש ע"כ דס"ל דמתני' באפאה העיסה אינו
 דהוי פנס מעיקרו וכי דהי הש"ס כד"ז היינו דמפרש לה
 למתני' כשהניח העיסה כך בלי אפיה וכי הכריח הש"ס
 דכפנס מעיקרו פליגי לא נדחו דכרי ר"ז כי אם כמאי
 דמפרש למתני' בעודה עיסה וכדי פליגי דכרי הא חשיב
 פנס ולכסוף השכח אבל עיקר דינו לא נדחה כיון ס"ל דמתני'
 איירי כשאפ"ה דאין כאן שבה כלל וכלי דאיה לא דחיון דעתו
 של ר"ז ותו ל"ק כדכרי הר"מ ורא"כ"ן שפסקו להך דר"ז ובהכ"ז
 ל"ק גם כדכרי רכינו עובדיה והר"מ כפ"ה מ"מ שפירשו למתני'
 כד"ז שם ס"ל דאפ"ה דככריית' שהביאו בסוגיין דתני כה"ב
 אסיק הש"ס דכפנס מעיקרו לכ"ע פליגי וא"כ ע"כ דאורי
 כשאפאה העיסה זאת שנתחמנה יותר מראי וא"כ מיהא דגם
 מתניתין בהכי איירי הא ל"מ דככריית' דתני סיפא השכח
 ולכסוף פנס ד"ה אסור ותני סיפא כפנס מעיקרו פליגי א"כ
 ע"כ דפרש הרי"ף דכאפ"ה איירי דהוי פנס מעיקרו ראי
 בעודה עיסה הו"ל פנס ולכסוף השכח והרי אסרי רכנן גם
 כפנס מעיקרו אבל כמתני' דלא תני כלל דכהשכח ולכסוף
 פנס לכ"ע אסור א"כ שפיר אפשר לפרש דכפנס ולכסוף
 השכח דהיינו כשהניח העיסה כך פליגי כה ת"ק ור"ש דלת"ן
 אפ"ה דכפנס מעיקרו ס"ל כר"ש שרי הכא אסרי דהוי פנס
 ולכסוף השכח ור"ש תתיר דלא חשיב ליה שבה חיומו עיסות
 אחרות דבתר דעתיא אולינן שזה היה דנצו לעשות עיסה
 לאכילה והרי כפנמה וכוה יתיישבו דכרי הר"ש והרא"ש שם
 כשתפקו אי מפרשינן למתני' בהך פלוגתא דפליגי בכריית' א'
 ת"ק ור"ש דע"כ באפאה העיסה איירי וקול כר"ש א"ד דמתני'
 בעודה עיסה איירי וקא מפלגי כד"ז דחשיב פנס ולכסוף
 השכח או לא ובהא וראי קול כוכנן נגד ר"ש דרכיני כנחו
 דמתחלוקת זה אין ברירה בש"ס דקול כר"ש והדין לכללין
 דהלכה כת"ק כגד ר"ש ויש להכריח כן דאל"ה הו"ל מחלוקת
 כאן כנטל"פ אסור וכע"ז דס"ה דתני כנון חומץ על גבי
 בריסין סתם דאפ"ה דקול כהא דהלכה כסתם כמ"ס כימות
 דת"כ ה"ד כחד מסכתא אבל כתרי מסכתות אין סדר כמ"ס
 בע"ז ד"ז ע"ש והני זה כסתרי המעניות אהדי משא"כ אי
 מפרשינן למתניתין דבעודה עיסה פליגי ולכ"ע נטל"פ שרי
 והכא כד"ז פליגי אי חשיב חיומו עיסות אחרו' שבה דכ"ב
 מתיר ר"ש גם בעודה עיסה דלא חשיב ליה שבה א"כ דמכשר
 גם כפנס ולכסוף השכח אתי שפיר דל"ק הני תרי מתניתאי
 דכרי ויש להכרי דטעם ר"ז דאמר הואיל וראוי לחמע בו כמה
 עיסות חשיב שבה לא נדחה שהרי אי אמרי' הואיל פליגי בה
 רבה ור"ח כפסחים דמ"ז וגם הפוסקים כחלקו אי קול כמ"ד אי
 איורינן הואיל ויש כפסחים דס"כ אמרינן דאפילו ר"ח דליה
 ליה הואיל היינו לקולא אבל לחומר' אמרינן הואיל וא"כ הכא
 דהוי הואיל להחמיר כ"כ אית ליה דאמרינן הואיל וע"ש בת"ו
 כד"ה האי ואי ק"ל דגם באפאה העיסה יש לאסור מטעם שבה
 הואיל וראוי לחמע כיון דקודם שאפאה בעודה עיסה השכח
 לבכי עיסות אחרו' וכי אפאה הוא אח"כ הו"ל השכח ולכסוף
 פנס דלכ"ע אסור דמתי למ"ש שם כנון שגפא לתוך בריסין
 כוננין והרתיחן דהוי השכח ולכסוף פנס וה"כ דבנותא אי

מהא ל"ק דל' דהתם שאני דכצת הנפיל' הו' שבה גמור בלוי
 פנס כלל דנפל כשהו' בוגנין אבל כאן דצ"כ חסיד פנס
 דלא כיל' קבצי לה ואינתי' וככו' הוי חסתיין לאסור כשאפטר
 בשבחה לגבי עיסות אחרות אך את זה קשה לדרך זה חמ"ט
 בפסחים דמ"ה הפת שצ"פ חייב לבצר מפני שראוי לשחקה
 ולחמץ בה כמה עיסות וכו' פסקוהו כל הפוסקים הרי דגם
 בכ"ז דראוי לחמץ עיסות על ירי שחיקה וזה שותף הישוב
 שכתתי אכן ראיתי להראב"ד כפ"א ה"ה חמץ הב' שפירש
 הך סוגיית דפפת שאור איירי דכשאור שייך הטעם דראוי
 לחמץ עיסות משא"כ פת חמץ שנאפה ע"ש וכ"כ בתוספי
 רא"ם לה' חמץ כדעת סמ"ג וכתב הפ"ח בא"ח סי' תמ"ב
 ס"ט שכן פיקר ואפשר לפרש דכרי הר"מ כן ע"ש ולפי ל"ק
 מזה ש"ל דפת חמץ שנתחמו' יותר משיעורו האוס ריבוי שאור
 אינו ראוי לשחקה ולחמץ הפת שאור אלא דאכתי קשה דהרי
 ה"ה והכ"ה שם העלו כדע' הר"מ דגם כפת חמץ שנתעפש
 ראוי לשחקה ולחמץ בו כמה עיסות והא' כמו אחר הישוב ל"ק
 דע"כ פ' תיקשי למה שנראה מפשט הך סוגיית דרכרי ר"ן
 דאמר הואיל וראוי לחמץ לא קאי למסקנא דהא לא חשיב
 שבח וכפנס מתחילה ועד סוף חשיב ושרי דא"כ תיקשי
 למסקנת הך סוגיית דהרי דכרי ר"ן הם כרייתא שלימה כלי
 חולק דכל כי האי חשיב שבח וכיון דבהשכיה ולכסוף פנס
 מורה ר"ש היכי שרי הכא כי ע"כ ע"כ ליישב דר"ן כי אמרה
 מהך כריית' אמרה וכי הכריה הש"ס דכפנס מעיקרו פליגי
 א"כ ע"כ דר"ש חולק כתי' להך כרייתא ומתיר גס כפת
 שנתעפש ואכן כדיוק לא קול' כוותיה בהא מתוך הך כרייתא
 דפסחים וע"כ אסרו בטעם זה דהואיל וראוי לחמץ כר"ן א"כ
 ל' שאני גבי חמץ דעיקר האיטו' שאסר הכתוב הוא החימוץ
 וע"כ אסרו גס כנאפה מטעם דראוי לשחקה ולחמץ אבל
 בשאר איטודים דאין החימוץ עיקר האיטור כי נאפה דאין
 דרך לשחקה ולחמץ לא אסרינן כי אם בעודה עיסה שהדרך
 ל חמץ בה ונד' זה נראה יותר לדרך ראשון קשה דאיך אפשר
 דראוי לחמץ בו לא חשיב ליה שבח דא"כ תיקשי הרי אסר
 הכתוב אכילת פת שאור וחייב כרת עליו כמבואר בכ"ז ר"ן
 ובתכילתא כפ"א בא' והיינו מטעם דמתחין וגם הר"ן כפ"ג
 דפסחים כתב דמפת שאור דאסר הכתוב ל' פליגי לפת שנתעפש
 וא"כ אי אפשר דחולק ר"ש על זה אך לדרך שני אתי שפיר
 ואי ק"ל עדיין לפי דרך זה כח"ש והק' ליה דכנן לר"ש עיסה
 זאת ראויה להחמין בשתי שעות וכו' ור"ש כשהשכחו שניהם
 השכחו וכו' והשתא אי ר"ש לא חשיב ליה שבח דראוי לחמץ
 א"כ מנ"מ כתיבירו החימוץ כיון דנפגמו לאכיל' ש"מ דכשבח
 כל דהוא אף שאינו קיים אום' אף ר"ש וא"כ איך יתיר כנאפה
 אף שהשכיה קודם אפיה לחמץ בה עיסות הא ל"ק דכי נתן
 שאור יותר מהשיעור דמתהר החימוץ אי אפיה כעת שגמרה
 החימוץ אינו פוגם כלל והפגם שהניחה כך כשיעור הנריך
 משאור וחימוץ וכהכי הוא דנפגמה דא"כ הו"ל שבח מהירות
 החימוץ שבח גמור וככי האי גס ר"ש אוסר אך את זה ק"ל
 בדרכי הר"מ דפ"ו רמ"א שכתב אחר דין השאור וז"ל וכן
 קדירה מתוללת שנפל לתוכה תכלין של תרומה וכו' דהכא
 אמאי אסר דנטל"פ גמור הוי דקדור' תאכל שנתכו בה תכלין
 הרבה לא שייך לומר הואיל וראוי לתכל בו קדירות הרבה
 בתכלין היינו סלפלין או שומים וככלים ומלח שנותני' להכשיר
 המאכל וכי נתן בה הרבה אין ראוי לתת מאכל מעורב
 בתכלין כדו לתכל ולא דמי לביסה כלל ועוד דעיסה אינו
 מפסיד אי משהה אותה לעיסות אחרות אבל תכלין כמאכל
 אי יניחם כך טעם להסרי' ועם שראיתי להלח"ם שגם בתכלין
 טעם הר"מ הואיל וראוי לתכל קדירות אחרות לרדיו דבר זה
 קשה לשמוע וגם ראיתי הדבר כבידור בראב"ן סי' ש"א וז"ל

וכן אם כתן יין כשר בקדירה כדי לתכל ואזור בעיסה כדו
 היחודה ונפל יין בקדירה ואמרו יין בעיסה הקדירה שרי דהא
 פגמה שיש בה יין יותר מדרכה והעיסה אסורה דאצ"ב
 דקפנים לה לענין אכילה לענין עיסות אחרות חשביה לה
 עכ"ל הרי להדיח דבתכלין לא שייך הטעם דר"ן וכה"ג קשה
 בדרכי הר"מ כפ"ה מ כפ"כ דערלה ה"ט שכתב ר"ש אומר
 כיון שחימוץ פעולתו אינו מפורסם ודינו שיעלה כשיעורו
 והכ"א שכוין שיש בו כ"ל אילו הו' צריך כנף לחימוץ הו'
 אסור והלכה כחכמים עכ"ל דאיך תלי תניא כרלא תניא דלפי
 סוגיין דע"ז ה"ט דר"ש דנטל"פ שרי ודכנן נטל"פ אסור ואף
 אי ס"ל כטעמיה דר"ן הו"ל לתלות בעיקר הטעם דהואיל
 וראוי לחמץ הו' לשבח ואיך כתב דפליגי בטעם אחר וצ"ק
 כח"ש לר"ש שיעלה כשיעורו והרי נטל"פ אפילו רוב לא כפי
 כי ע"כ הכ"ל לייש' דעת הר"מ והיינו כדרך שכתתי בעודה
 עיסה כ"ע מורו דחשיב שבח הואיל וראוי לחמץ ור"ש דמתיר
 היינו דס"ל דמתחין אסרו חכמים וכל שכבר הו' חמוץ אינו
 אוסר משום מחמץ ורכנן ס"ל דכל שיש בה כ"ל אף שכבר
 העיסה מחומצת כל שיש שם שבח אוסר דאצ"ב דכסוגיין
 הקשו מיכה למ"ד דכפנס חזיקרו כ"ע מורו ש"מ דככה"ג
 הו' נטל"פ ס"ל דעיקר כר"ן דחשיב שבח דאצ"ב דאסיק
 הש"ס דכהשכיה ולכסוף פנס גס ר"ש יורה וא"כ ה"ה פנס
 ולכסוף השכיה ס"ל דמתחין אסרו חכמי' אבל עיסה מחומצת
 שנתחמזה יותר מראוי לא אסרו בשבחה זה שאסור ככ"ש כי
 אם כטל כדיונו וזהו שכתב בפ"ו דמ"א לאסור כעיס' מחומצת
 כרכנן נגד ר"ש ודין התכלין שכת' איירי בענין שאין המאכל
 נפגם כריבוי התכלין דאי נפגם אה"כ דשרי וקמ"ל דלא קול'
 כר"ש דס"ל דכל שחימוץ ואין פעולתו מפורס' אינו אוסר ככ"ש
 ואינו חולק לראב"ן דראב"ן איירי כמאכל דריבוי תכלין
 פוגמה וכו' דקול' כריבוי תכלין שריבס כמאכל אחר שנתן
 תכלין דהתיר ויש בהם כדי לתכל דהוי פגום מעיקרו דשרי
 כיון דלח"ש גס הר"מ מורה היבא דפגום המאכל ואף אינו
 לצדד דאולי הר"מ חולק גס כפוג' ואוסר מטעם דראוי לתכל
 קדירות אחרות כיון דטעם זה אינו ברור דלפשט הסוגיית
 נראה דגם ככה"ג שרי כדאי הוא ראב"ן לסמוך עליו דאין
 ספק דעת הר"מ מוציא מירי ודאי ראב"ן .

ומפרשת העבור הנס מקום ליישב דכרי רבינו

עובדיה כפ"כ דערלה ה"ט שכתב כרישא
 לא פליג לר"ש כיון דנפל שאור של תרומה קודם שנתחמזה
 כאל חולין וכו' ע"ש ותמה עליו בתשו' אדמת קדש חיר סימן
 ג' דנעלם מחנו כרייתא שלימה כפ"ד רס"ח דפליג ר"ש גס
 כרישא ואמרו הטעם כש"ס דכשהשכחו שניהם השכחו .
גם ראיתי להרב הגדול כס' שושנים לרוד שתמה ג"כ
 שדרכי הרב ר"ב כתב סר"א ש"ש וכ"כ כדו' גס מרכרי
 הר"מ כפ"ה מ ולכלהו קשה מתן סוגיית דע"ז ולמה שנתבאר
 יש ליישב דהתם כע"ז דפליגי ר"ש איירי כשאפה העיסה דהוי
 פגום מעיקרו ולא שייך טעמי' דר"ן הואיל וראוי לחמץ וכדראי
 דקול' להתיר כוה כר"ש דנטל"פ שרי אבל מתניתין דאיירי
 בעודה עיסה שהניחה כך כדי לחמץ בה עיסות דהוי שבח
 גמור לכ"ע א"כ כרישא דנפלו איסור והתר בלחית דכיון דיש
 כאיסור כ"ל והרי האיסור ניכר פעולתו בחימוץ א"כ לכ"ע
 אסור ודוקא כסיפא מתיר כיון שכבר נתחמזה כהתר ס"ל
 לר"ש דאינו אוסר ככ"ש כיון שהחימוץ לא נעשה על ירי
 האיסור ככ"ל כיוסוך דכרי הראשונים :

עוד כתב הרב הפוסק והרב לח"מ כפ"ו מהלכו' מ"א
 הכ"ח כתב שמרכרי הרמב"ם כפ"ה מ משמע
 שחפרש פירוש אחר בסוגיית והוא הא דקאמר פולא מחלוקת
 וכו' אבל פגום מעיקרו פירוש דהוי פגם ולכסוף השכיה ר"ש
 מותר

מותר איתכונה רח"ב לעולא זין וכו' והא הכא רפנוס מעיקרו הוא פירוט ולכל הפחות תקומא כפנוס מעיקרו ואח"כ השביח דהיינו שנפלו בעודו רוחא שהוא פנוס ואח"כ השכיח שננטנן ות' לו וכו' ע"ש ולע"ר קשה עליו דא"כ רז דאמר מחלוקת כפנוס מעיקרו אבל כפנוס מתחילה ועד סוף ד"ה מותר כפי פירושו איך ר"ע נפק דק ואשכח דתניא וכו' והא הכא רפנוס מעיקרו וכו' והיכי משכחת לה כשאור רפנס ולכסוף השכיח דקאמר והא הכא רפנוס מעיקרו הוא ואם כאמר רפנוס מעיקרו משמע נמי מתחיל' וע"ס זה לא אפשר כמ"ש הרב ועוד דמכאן תיובתיה לרז דאמר כפנוס מתחיל' ועד סוף ד"ה מותר ובכאן פליגי .

על ערשם וחוחץ על גבי גריסין דר"מ אומר ור"ש מתיר והא הכא רפנוס מעיקרו ופליגי ופירש הלח"ס דע"כ דאיידי בהשכיח לכסוף דלפחו' כפנס מעיקרו פליגי דאי כאמר דהוי פנס מתחיל' ועד סוף כ"ש דקשה טפי היכי אסר ת"ק לדעת עולא והרי פנוס מעיקרו לא משכחת לה כחוחץ ענ"ב כי אם שנפל לתוך גריסין רותחין דאי בזוגני' הוי השכיח ולכסוף פנס ומאי ק"ל לרבי חנ"א וא"כ ש"מ דיתכן כשנפל חוחץ ענ"ב רותחין דאע"ג רפנוס בעת רתיחה שיהיה משביח לכסוף כשינטננו דאע"ג דשם כעז' דסו' אסיק הש"ס דכי נפל ענ"ב רותחין הוי פנס ושרי אין הכרח מזה דאסרי כפנס ולכסוף השכיח שול' דהם דכרו כשפנס נס לכסוף דלפעמים ישאר פנוס נס לכשינטנן ופעמים משכיח ותלוי זה בריבוי ומיעוט נתינת החוחץ או בריבוי ומיעוט הגריסין א"כ תלוי בחווק או חלוטו כח החומ' וא"כ למאי דמסיק הש"ס דהשכיח ולכסוף פנס ד"ה אסור וכי פליגי רפנוס מעיקרו א"כ לא ידעינן מתני' במאן אתי בר"מ או בר"ש שאפשר דאתי בר"ש וחוחץ על גבי גריסין דנקיט הנזר איסור הוא שנפל כשהם זוגני' והנזר התר כשנפל כשהם רותחין ולפי פירוש זה כל שנפל על רותחין שרי אף דיתכן דישכיח לכסוף אך יש צד לפרש דאתי בר"מ דחוחץ על גבי גריסין איירי כשנפל ענ"ב רותחין בין הנזר איסור והתר ונזר איסור כשהשכיח לכסוף ונזר התר כשנשאר כפנומו נס אחר שננטננו ולפי' כחבא דסתם מתני' כותיה דר"מ משא"כ לפירוש ראשון ע"כ אתי דסתם מתני' בר"ש ומתיר כפנוס מעיקרו וזהו שכתב הרמב"ם וזל' ושני החלקים הנשארים לא נתבאר כש"ס איזה אסור ואיזה מותר מותר ולפיכך שניהם אסורי' כוונתו דחוחץ ענ"ב שייך שני החלקים דהיינו השכיח ולכסוף פנס כשנפל על זוגני' ופנוס ולכסוף השכיח דהיינו במחלואות שהשכיח כשננטננו ועכ"פ מובנה דמתני' דתני כחוחץ על גבי גריסין צד איסור שמעינן בהכרח כחד מונייהו לאסור כפי שני הפירושים שזכרתי לעיל ואי היה בירור כש"ס כפירושה דמתני' כחוחץ ענ"ב דנקיט נזר האסור דהיינו השכיח ולכסוף פנס מינה רפנס ולכסוף השכיח שרי וא"כ ע"כ דמתניתין בר"ש סתמה אך כיון שאין גילוי כש"ס לזה הרי אפשר לפרש דהנזר האיסור כשהשכיח לכסוף כשננטננו וההתר שנשאר כפנומו וא"כ אתי דסתם מתני' כר"מ וכיון דלא ידעינן נקיטין לאסור וחספק גם כפנס ולבסוף השכיח ומ"ש דלא נתבאר איזהו אסור ואיזהו מותר אין הכוונה שיש חוקם ספק להתיר בהשכיח ולכסוף פנס ולאסור כפנוס ולכסוף השכיח דהא ודאי לא יתכן אך כיון דאפשר דהשכיח ולכסוף פנס אסור ופנס ולכסוף השכיח מותר סתם מתני' נקיט הכי ומ"ש הרמב"ם בתחילת דבריו כחוחץ על גבי גריסין דתני כשהיו גריסין רותחין הוא שהוא פנוס מתחילה ועד סוף ע"ש ואילו למה שנתבאר הוא נופס חספק"ל אי נס בהשכיח לכסוף שרי הא ל"ק דכי כ"כ היינו דחספק אסור נס בהשכיח לכסוף כמו שביאר אח"כ וע"כ נקיט נזר ההתר כפנס מתחילה ועד סוף דהוא חספס ואין ראיה לספק הר"מ מ"ש שם כדש"ן שמואל וכו' ל"ש לא שנפל לתוך גריסין רותחין אבל נפל לתוך גריסין זוגני' וכו' והא איתא לישראל עינן ריבויא טפי דאף כנפל לרותחין אסור אם השכיח לכסוף הא ל"מ שזל' דהם קת"ל דכי נפל ע"ג זוגני' חשיב השכיח ולכסוף פנס ואסור אף שנשאר כפנוס אע"ג דאין השכח כי אם לאחר שרתיחו ונטננו כמ"ש התו' שם כד"ה נעשה ע"ש וגם אין להשיב על זה שהירושלמי דפ' בתרא דעז' דאמריו הוי רותחין וניכנס מעתה אפילו רותחין יהיו אסורין תאמר שדרכן לנזן נראה דמתיר ככה"ג כשנפל לרותחין ונטננו דהוי פנס ודאי הא ל"ק דס"ד דירושלמי דכי התירו ה"ד בעודן רותחין דכשננטננו הוי ודאי טבא לעולה ועל

ואפשר

לומר דס"ל לש"ס כיון דראוי לחצו כה כמה עיסות חשיב פנס ולכסוף השכיח ותיירן לו כדרז' וכו' טעמו שאינו חשוכ פנוס כלל וחשיב מושבח מעיקרו לא דעריון קשה דכפי פירושו הויא שנפל חוחץ ענ"ב רותחין חשיב שפיר פנס ולכסוף השכיח וא"כ הרמב"ם שפסק פנס ולכסוף השכיח דאסור אף בשעת עבמו כיון שראוי להשכיח וכמ"ש הפר"ח מדיקדוק דברי הרמב"ם וכן מוכח שהבין הלח"ס ע"ש א"כ פסק הר"מ הפך סתם מתני' דתני כל שאין בהנאתו ככ"ט מותר כגון חוחץ שנפל ענ"ב ואמרו שם כש"ס אחר רז אחר שמואל הכי הלכתא וכו' משמע דכולהו ס"ל כהאי סתמא אלא ודאי הויא שנפל חוחץ ענ"ב רותחין חשיב פנוס מתחילה ועד סוף כמ"ש הפר"ח כסיומן ק"ב ועק"ט דכהרי"א כתב הרמב"ם בפה"מ שהביא הרב וזל' ואמרו שם שנפל לתוך גריסין רותחין שהוא פנוס מתחילה ועד סוף ועק"מ הרב ליישב לשיניה דהרמב"ם שכתב והשני דברי' אלולא נתבאר כש"ס ע"ש לא העלה ארוכה לקושייתו דכהשכיח ולכסוף פנס הפורש כש"ס דלכ"ע אסור .

שוב

ראינו להרב פ"ה שהקשה כן וגם הרע"כ נחמד אחר לשון הרמב"ם וזל' והשני דברים אלו אסורין מס' ע"כ :

ותמהנו

להיות שלא נרגש חוה ועוד יש נהגוס בלשון הלח"ס עכ"ל :

ואנכי

הרו"ר דאע"פ שכל מה שהקשו הרב פרי תואר והרב הפוסק בדברי הלח"ס דינא קמשתעבו מ"מ החכם עיניו יחוו שברבריו מורים כל דברי הרמב"ם בפה"מ כי ע"כ נ"ל כישוב דברי הרמב"ם לפי דרך הלח"ס שרמב"ם דקרק בסתם מתני' דתני זה הכלל כל שבהנאתו ככ"ט אסור כל שאין בהנאתו ככ"ט מותר כגון חוחץ ענ"ב דלמ"מ נקיט מחלואות זה דכמה דברים פוגמיהו ושרי ועוד הא תני רישא דיון ע"ג גרוברות הוי נטל"פ ושרי וא"כ פרט זה דחוחץ ע"ג גריסין למה שנאו רבי כי ע"כ הוא מפרש דחוחץ שנפל על גבי גריסין דנקיט היינו דהשכח"כיה שיהיה כ"ט לשכח ואסור או לפנס ושרי דקאי לשני הצדדים של איסור והתר של זה הכלל דקתני והיינו אם נפל על גבי גריסין זוגני' הוי כ"ט לשכח ואסור ואי ברותחין שרי דהוי לפנס וקת"ל דהשכיח ולכסוף פנס אסור ודעת הרמב"ם רפנס ולכסוף השכיח קיל טפי מהשכיח ולכסוף פנס דהרי כירושלמי דפי' דתרומותא אהרו כשם ר"ל דכי פליגי בהשכיח ולכסוף פנס אבל פנס ואח"כ השכיח אף ר"מ מודה דשרי ורז' חולק דגם כפנס ואח"כ השכיח פליגי ש"מ רפנס ואח"כ השכיח יש להתיר טפי מהשכיח ואח"כ פנס וא"כ אי פירושה דמתני' כחוחץ על גבי גריסין דנקיט נזר איסור היינו השכיח ולכסוף פנס מינה רפנס ולכסוף השכיח דקיל מינה שרי :

אך

יש לרזן לאסור נס כנזר זה שהרי לעולא דאמר דכפנו מעיקרו ד"ה מותר ולשיטת הרמב"ם פירושו פנס ואח"כ השכיח ואיתכונים רכי חנ"א הדרתני כיון שנפל

ועל זה דחו רזה לא יתכן דא"כ הו"ל לאסורם בעורן דותח' דס"ל רפנס ולכסוף השכיח אסור גם בעת הפנס כרעת הפד"ח כס"ק ו' וא"כ ע"כ דמי התיבו הוא גם כנצטננו והיינו בחזיון דנפנס. גם אחר הנינון ואה"כ דיתכן דיהיה משכיח כשנצטננו ובהא ודאי דאסור ואדרב"י יש לדייק כן מתוך היר' דמי כפל לרותחין כשנצטננו אינו ודאי פגום דא"כ תאי קבעו לאסור כשהרתחן ונצטננו וכי בדבר הפגום שייך לספק והרי שמי בידן לכבר אי הו"ל פגום או שבח אלא ודאי דהא פשוט ג'הו דשייך גם בהרתחן שבה אחר הנינון וע"כ נסתפקו לאסור ככל ג'ונוי כשנצטננו גם כשנשאר פגום דלא פלוג רבנן קמ"ל דלא זה כ"ל ביטוב דברי הר"מ בדרך הלח"ס ותו ל"ק מכל מ"ש עליו וסבור הייתי ליחס הררך שכתבתי שנתכוון בכל זה הלח"ס אלא שקצר במקום שהיה לו להאריך כי אם כזאת תמהני עליו שכתב דאין טעם חספיק לפסוק בסתם מתני' דהוא כר"מ דלית הלכתא כוותיה לגבי ר"ש ומ"מ פסק כוותיה הפני שנפל לו ספק אי עבדין כר"ש או כר"מ מוסם דסתם מתני' כוותיה ולכך החמיר ואחר דאסורים ע"ש והם דברי תימא דמה מקום לספק זה דכלל מוסבם הוא סתם כמתני' ומחלוקת כבדיתא הלכה כסתם מתני' ואפילו לגבי דכ"ס עיין בספר יד מלאכי סימן תקנ"ב וכספרי א"ח סימן ע"ו אך עיקר ספקו של הר"מ כבר ביארתי טעמו ואף גם זאת דברי הרע"כ בפ"ה דע"ז ד"ב שכתב דגם השכיח ולכסוף פגם איסורו חספק ע"ש הם דברי תימא דזד זה ברור בש"ס כלי ספק דאסור כי ע"כ כ"ל דאין עיקר ספק הר"מ כי אם בפגם ולכסוף השכיח וכאמור:

עוד

כתב כתר תבנא לדינא דאף דינא דמיס אלו מתירים כיון דהשתא מיהא הם פגומים כמ"ש פס"ד רפנס ולכסוף השכיח דבשעת פגמו מותר וכ"כ הט"ו וכס' מנחת כהן ואף דלרעת הכ"ז והלח"ס בפט"ו וכה"ג בסיון ק"ב ובסיון ג"ח הבה"א ח' ט' וכן הוא דעת הפר"ח לאסור מ"מ ככ"ר מודו דמיס מותרים חמה שהביא הש"ך ראה דקדירה שהפנה מלח דהשתא מיהא הא פגמו וכו' ואפילו לרשיית הפר"ח כס"ק ח' דאני התם שאין השבח בא חמילא בכ"ד נתיאין השבח בא חמילא והו"י בהיה דקדירה ולכך החיס אלו מותרים אליכא דכ"פ ת"מ אחר שהטילו המיס על עיסה הו"י בטל"ש ואסור דהא ודאי בקדירה נמי אם השכיחה אח"כ ודאי שאסורה ואין לומר כפי רשיית הפר"ח דהתם אין השבח בא חמילא ולכך אפילו השכיחה אח"כ מותר שהאחר שניתר שוב אין האיסור חו"כ הא ליתא דמלכד שאין השכרה כותבת כך שכפי חילוקו יצא לנו דין חדש ובוד שהדברי מור"ם בסיון ק"ב ס"כ וכס' סי קל"ד וע"ש כש"ך והתם אין השבח בא חמילא ופ"ה אסור אהנא אחר העיון נראה דיש פנים לו' שאפילו המיס אלו אסורים כיון שראויים לחמץ בהם עיסה ופ"ו דמי לרד"א אסור ש"אני עיסה הואיל וכו' ולפיכך לא מקרי פגם וכו' שנראה חפשי עיין בפד"ת וכ"כ מהר"טא שם כע"ז וכבר כתבנו לעיל דהרמב"ם ורע"כ הא דר"ז נשאר למסקנא עור יש טעם אחר לאסור כיון דמיס אלו לא נעשו חתמילה אלא להשכיח את העיסה אפילו ר"ש דהתיר ולא ס"ל בטעמיה דר"ז ה"ד התם שעיסה זאת לאו לחמץ קאי אלא לאכילה אבל אם העיסה עשויה לחמץ כה עיסה ודאי דפשוט דאסורה אף לר"ש וה"ה ככ"ד וכו' פשוט עכ"ל וכשאני לעצמי אינו רואה כדור ככ"ד לאסור חטעם פגם ולכסוף השכיח דע"כ לא אסרו כי אם דעתיד להשכיח בעיניה כלי שום תערוכ' אחר אבל כל דבעיניה אין סופו להשכיח פגם מתח' ועד סוף הו"י דהו"י התר גמור וכי עירכו בתערוכ' כ' והשכיח שדי דהרי הותר והשבח בהתיר בא דאין האיסור חו"כ ודאיה

דכחולין דע"ז דתני כככלתה ולא כשור וכו' ואמרינן לא נצרכה אלא לניקי קדירה הו"י דאף דהשכיח אח"כ על ידי תבלין אינו אסור השום ככילה בין דהיה פגום ובתערוכת הוא דהשכיח וכ"כ מת"ם הר"ש כר"פ כ"ש גבי אלהי דהותר חטום שחרכו הפת וכבר נפגם וגם האוסר לא אסריהם דכל דאשכיח איהו ואכילה אסור אף כפת חרוך מביקרו ע"ש ובטל"ח סימן תמ"ב ובפסקים ע"ז ע"ש ואם איתא ת"ל דאסור מריכא גם בהנאה דהו"י פגם ולכסוף השכיח דהרי אינו נצטנן האלתרי כי אם כדרך זה כפת חרוך והרי סופו להשכיח אלא ודאי דכל שחרכו דבעיניה אין סופו להשכיח כלל וכי השכיח אינו אלא בריכוזי תערוכת דברים שנתנו לא חשיב פגם ולכסוף השכיח וכו' דיכוותא והר"טא כע"ז דל"ח כתב דמכשם ככילה מותרת שרי ע"ש הן אמת דקשה ליה מו"ש מור"ם בסיון ק"ב דאם בשלו דבר פגום דהמאכל שרי והקדירה אסורה ואם בשלו כה תוך מעת לעת תבטיל שהאיסור ראשון כ"ט כו לשבח כאשר התבטיל השני ע"ש הרי דגם בהשכיח בתערוכת שני חשיב פגם ולכסוף השכיח אך אחר הישוב הא ל"מ דהתם שאני דבלע הכלי מאיסור הפגום לא הותר דס"ל דכשם שגורו בקדירה שאינה בת יומא אטו בת יומא אע"ז דהמאכל שרי ה"כ כבלע פגם בקדירה אסורה לכתמילה דנזרינן אטו בלע דשכח במכואר כתורת חטאת כלל כ"ה סי"ג וכבר תמה עליו הרב מנח"ע יעקב ס"ק ע"ג על זה וכיון דאיסור הכלוע בקדירה לא הותר כי נתן בו תבטיל דהו"י לשבח אוסר אף ברעבר משא"כ בכ"ד דהמיס כבר הותרו גם לכתמילה וכי השכיח אח"כ כשנתנס בעיסה אין כאן איסור כלל:

א"ת

מ"ש הש"ך ביד סוף סימן קל"ד ס"ק כ"ט דין שנתן בתבלין אע"ז דהו"י בטל"ח א"כ הם לשבח בתבטיל אסור דלעיל סימן ק"ב ס"כ בהנה ע"ש הרי נראה דגם אם השכיח לכסוף ע"ז תערוכת שני אסור דחשיב פגם ולכסוף השכיח אך תמהני עליו דאי חדברי מור"ם בסיון ק"ב אתי עלה ל"מ דהתם שאני דהקדירה אסורה לכתמילה גם עיקר דינו של מור"ם בסיון קל"ד הוא תשו' הרשב"א שהביאה הכ"ז המעיין בדבריו יר' דלא אסור כי אם כשנתן היין טעם לשבח בתבלין דנאסרו התבלין באכילה אבל אי היה לפגם גם אי בתבטיל הו"י לשבח שרי כי ע"כ דברי הש"ך ז"ע אזלי וכבר ראיתי להתוס' כחולין דס"ד ד"ה שאם שכתבו דכל שבא חש"ז אף דהשכיח לכסוף שרי ע"ש וע"כ הט"ו דע"ז השנוי ז"ל פנים חדשות באו לכאן ומינה לנ"ד גם ח"ש דיש פנים לומר דגם המיס נאסרים כיון שראויים לחמץ בהם העיסה אינו ברור אזלי שהרי עיקר שאור דחמץ ותרומה ושאר איסורים דאוסר אי חמץ עיסה קשה מ"ט שהרי שאור כי אפילו כן אינו ראוי אפילו לכלב כדתני בתוס' דפחמים הביאה סת"ג בהל' חמץ והרא"ב ד"ב פ"א ח"ה חמץ והרי ככילה מותרת התיר הכתוב ואי איהו גופיה שרי איך אוסר העיסה אלא ודאי דשאור אסרו הכתוב כפסח אעפ"י שהוא פגום הואיל וראוי לחמץ כו כתבו' ככילה ד"ז ובהר"ן כ"פ' אלו עוברין בכיפת שעפשה ומיכה למדו לכל האיסורים דאסור באכילה אעפ"י שהוא פגום ואוסר העיסה בחמץ ומינה למד ר"ז בנתן שאור איסור אחר שנתחמצה דלא חשיב פגם בכך הואיל וראוי לחמץ כיון דעיקר שאור האיסור' לא נאסר כי אם חט"ט אבל ככ"ד דבלע הכלי משניר יין האסור איסור גמור הו"י ולא חט"ט דהואיל וראוי לחמץ כי אם דמתחמץ וטעם יין כו א"כ פליטת איסור זה של יין בחימו דהו"י פגם מנ"ל לאסור חט"ט דהואיל וראוי לחמץ דמנ"ל השתא מיהא הם פגומים והותרו וכי חמץ בהם עיסה בהתר חמץ גם חטעם שכתב דכיון דמיס אלו לא נעשו מתמילה אלא להשכיח את העיסה אפילו ר"ש דלא

י"ר סי' קע"ח קע"ט

רה"ל' יין נסך סי' קכ"ג

ס"ל כטעם ר"ז ה"ד התם דלאו לחמצ כה קאי וכו' הנה למ"ט
דלא מהני ה"ט דהואיל וראוי לחמצ כי אם כשאור דעיקר
שאור האיסור הוא מה"ט אבל כשאור חילי אפטר דשרי דהשת"
מיהא פנ"ס כמות שהיא ה"ל מ"ו וכ"כ שהרי התר הארתלו
שכתב הרא"ש ושאר פוסקים הוא מטעם שנעשה חפת חרוך
ע"ש והרי עיקר החירוק שצושים כדי להכשיר האלמרי ראינו
נתקן כי אם כפת חרוך וא"כ היכי חשביה וה לפנ"ס אלא וראוי
כמ"ס דכל שנפנס הרי הותר ושרי אף אי השכיח לכסוף
כתערובת שני וכ"כ שהרי כתב הא"ח הכיאו הב"ז כור סימן
קכ"ג דחומץ שנותנים בכבש שרי כיון דכבר נפנס ע"ש ואם
איתא ליחא והרי ראוי לכבש בו ולא חשיב זה פנ"ס ואעפ"י
שיש לגרד עוד ככל זה מ"מ אינו רואה פשיטות לאסור כ"כ
מטעם פנ"ס ולכסוף השכיח אלא דכלאו ה"ט ככר ביארתי
ראין מקום להתיר ככ"ד מנ"ד נט"ל ופאמור לעיל :

סימן קע"ט עור

העור לנו שום צד מחשיק
להתיר ע"י זוזב וסווא ראיתא כפ' כ"ה דח"ח אחר שמואל
עלנה כרכי יומי דסבר זוזב מותר אף בע"ז דחמיר ופסקוהו
כל הפוסקים אלא שתכחי תפוסה התנו דבעינן שלא יהא
באיסור לכד כדי לחמץ אסור וראינו להרב ארמת קדש ז"ל
כחור סימן ג' שהקשה גבי האי דאמרינן כחולין דכ"ח דס"ל
לאחיתר כשיחלא תניינא שחותרים דהו"ל זוזב הוכר והנקבה
וכיון שאיפשר לה להטעין בנים אלו מארעא דאיפשר ג"כ ע"י
קול כראמרי כבינה נמצא שלא גרס טיפה של זכר וה"ז רוחה
להאי חתני' שהכאנו פ"כ ולע"ד קשה עליו דמי הניד
לו היכא שנטבץ חקול דלא הוי זוזב הא חכ"ל דזוזב מיקרי
כיון דכלא קול א"ח לכולד וע"ק דזה לא שייכ כיון שאיפשר
ע"י קול דהקול אינו בא ממילא וכי היכא שיש שני הפחיר לא
חשיב דבר המפחיר כיון דאיפשר ע"י ד"א גאולי איפשר לתרץ
דיבוריה דכוותו דלא חשיב טיפה זאת כיון דאיפשר בענינים
אחרים שפנא מארעא או ע"י קול ונקט קול לרובמא בעלמא
וכ"ז רוחא וע"ק דהא ה"ט כסוביא רכינה ראינו כטבץ חקול
אלא כיון שטומע קול התרנגולות אויל להתם ומורקק לה
דהכי איתא התם אי איכא נהרא לא עברה הרי דחקול אינו
נטבץ ויפנין להמנ"א סימן תק"ז עכ"ל ואחרי התחילה מאי
דק"ל כרכרי הרב ארמת קדש רבי נתעברה ע"י קול שייכ
זוזב ושרי לדירי אינו שהרי התר זוזב דקול להתר ככר כתב
הר"ן כס"פ כל הגלמים גבי חתני' דוורעין תחתיו ירוקת
דמטעם ביטול איסור כהתר נעצו בו דבורס איסור כטל
כנורס התר וח"כ ככאן דנורס האיסור ישנו בעולם דסיינו
זרע התרנגולת הטרופה דחמנה נורס הכינה ואילו גורס
התר דהיינו קול התרנגול ליתיה בעולם איך יתיר ויכטל
גורס זה דאין בו חמש לגורס איסור שיטנו בעין דהרי הנאת
קול התרנגול דע"י נתעברה לא עדיף הנאת הסק לאפניית
הפת דקול בפסחים דכ"ו כרכי דיש שכה עצים כפת ואוסר
אף כזוזב דהיינו תנור ישן דהתר והסק איסור ואעפ"י כן
כתבו התוס' בע"ז דס"ו ד"ה אחר דיש שכה עצים כפת לא
פאטר כי אם באיסורי הנאה לכד ולא באיסורי חכילה דשרי
כהנאה וכ"כ הר"ן בהלכות שם ושאר הפוסקי' וטעמם דהנאת
הסק כפת ליתיה חמסות הסק כפת כדי לאסור באיסור
אכילה דשרי כהנאה ואין האיסור כי אם באיסודי הנאה וא"כ
ק"ו הדברים דאי היה הקול מתרנגול טריפס דע"י נתעברה
תרנגול' כשירה הוה שרי כיון דאיסור טריפה שרי כהנאה והרי
אין כאן חמסות האיסור כי אם הנאה לכד כ"ש דאין להתיר
בגורס התר דקול תרנגול זכר כשר וכה"ג בתכו התוספות
דגידולי איסור' לא חשיב הקרקע גורס התר ואסור דהוי כוליה
דאיסור ואפ"ה באיסור אכילה דשרי כהנאה הותרו הגידולי

ראינו אוכל האיסור עצמו כמ"ס התוס' בע"ז דמ"ט ר"ה ט"א
וא"כ ק"ו לקול תרנגול דלא חשיב גורס התר להתיר ע"י זרע
סטרופה דהרי קול נראה ודאי דלא חשיב גורס איסור דהרי
אחרו כבינה דל"ט דשלהבת ע"ז שרי דאין בה חמש וכפסחים
דכ"ו אחרו קול ומראה וריח אין בהם חעיל' ופרסו דאין בהם
חמש א"כ מכ"ש דלא חשיב גורס התר כמ"ס הרמ"ע בתמו'
סי' כ"ז דבענין זוזב אין לחלק בין גורס איסור לגורס התר
דכל דחשיב גורס איסור חשיב גורס התר ותו ל"ק מה"ט
דכרכי הרב כי אם כזאת כמה שהקשה דאינה מתעברת ע"י
סקול כמו שהבין הרב כי אם דתלינן דער' ס' בתים הרין ע"י
שכ"כ פשט הסוביא רכינה ד"ז ומיהו תעיקר הסוביא ל"מ כולי
האי שהרב הבין דמ"ס ואי איכא נהרא לא עברה פירושו אינו
עובר פצולת הקול כדי שיהיה ראוי שתעבר התרנגול על
ידו ואינו מנאצי כדור לזה כרכרי האיסור והתר הכיאו
כמ"ג כור סימן ס"ו הנבי' אות כ"ח שכתב ולא שרינן מטעם
שפנא מארעא א"כ היתה התרנגולת פנור כלול אבל כהתר
חיישינן שחא בא תרנגול אגלה מס' בתים ע"כ הרי דקול לכד
אינו מעבר וכ"כ ראל"ה איך התיר בהיה תרנגולת הנורה
כלול והרי גם כלול שומע קול תרנגול וכרכריי חכואר כרכרי
התורת מטאת כלל ס"ב וכרכי הרב ארמת קדש אינם נראים
בזה

עור

הקשה כת"ר על תירוח היכ הנו' שתירוח דל"ר
לשאור דהתם טעמיה כר"ז רראוי לחמצ י"ב
ודרכיו צריכים נכר להולנס דאפילו דטעמא הוי כר"ז עריין
וזוזב הוה שאור של התר ושל איסור הוה דהחמיצה לה יותר
מראוי עד שראוי לחמץ ומה יושיענו זה מה שראוי לחמץ דהוי
לשכח כיון דזוזב הוה וכלל זוזב שהם נותנים טעם לשכח
מותרים הם ולא אחרו שם שפנא דראוי לחמץ ב"ז דלא ליתוי
נטל"ף אלא וראוי דלא חשיב זוזב כיון דיש בכל אחד כדי
להחמין ע"כ תורף דכריי ואינו אומר יודע אני בעצמי לא נכר
אכ"ז ואינו אפרס דכריי הרב דמאי דק"ל להרב הפוסק היכי
אפרס' כנפל שאור איסור אחר שהחמיצה בשאור התר מטעם
הואיל וראוי לחמץ דלישתרי מטעם זוזב אי קשה עכ"פ קשה
זה דמה שישב לוס דלא חשיב זוזב כיון דיש בכל אחר כדי
להחמין פירוקא לא קמוינא דהא לאו מנר הנאת חומץ אנו
באים לאסור דהעיסה ככר היתה מחומצת כהתר ואין האיסור
בי אס על הנאת חומץ יותר מראוי דנעשית כריכויו שאור
בעיסת שאור דיש כה כה להחמין והרי נכר זה אין באיסור
לכד לעשותה כדי שתהיה ראויה העיסה להחמין אחרים ראיין
חיומוה קשה כי אם בסיוע ההתר וכל כי האי חור הרין דהוי
זוזב והדר כי קושין אמאי אסר ת"ק ואי מהא היה מקום לומר
דכסא פליגי ת"ק ור"ש דת"ק ס"ל זוזב אסור ור"ש ס"ל זוזב
שרי אלא שמדרכי הר"מ וסר"ש והר"ש ורע"כ שם כפ"כ
דערלם שהכחתי דבריהם לעיל אין נראה כן דת"ק ס"ל זוזב
אסור והכ"ל לישב בוס דשאור חולין שככר נתערב בעיסת
לגבי חומץ דפת ככר נתבטל דהשתדל נמי נעשה עיסה וא"כ
לגבי הנאת חומץ קשה אין הפוצל כי אם שאור האסור שנפל
אח"כ דהעיסה לגבי חומץ דהיינו חומץ קשה הוי בקמח
ומים דהתר עם שאור שאפ"ה דקול כפשוט דאוסר דלא חשיבי
סמים וקמח גורס התר בלל אע"ג דאי אפשר לחמץ עיסה
כוללת הקצת' ומים כיון דכל הנאת חומץ בעיסה באה ע"י
איסור ח"ב-ס"ג לגבי הנאת חומץ הרי לא באה כי אם
כשאור שאפ"ה ור"ש דהתיר סיינו דס"ל דשכח חומץ אינו
אוסר ב"ב-כ"ג כמו דקול בשכח חומץ דאוסר ככ"ש ומעתה
שביד תרץ הרב ארמת קדש לפי דרכו בהא דאחיתר דא"כ
דסוה אפ"ה להטעין בנים כלי גורס התר ע"י שפנא מארעא
או ק"ל מ"מ כל דעכ"פ הכניעה לא נתהוה כי אם כסיוע גורס
התר

כשבח זה כדאי לאסור בגורם איסור באיסורי אכילה דשרו בהנאה שאין זה אלא הנאה לכד שזה אינו דשומן ביצה כאכל כמות שהוא וגם מה שמוליד אפרוח הרי נאכל האפרוח ואיך שפיר לאסור גם באיסורי אכילה דעדיף זה מהנאת חימוץ והנאת מעמיד שאסור גם באיסורי אכילה כ"ש בהנאת שומן ובירול אפרוח ומיהויס לרמות רשבה שומן הכינים ובירול אפרוחים אינו מצטרף בשבח גוף הכינים דליהוי חסוב וזו"ב כי ע"כ יותר נכון ושוב הרב ז"ל

עוד

כתב בת"ר שראה להרב זרע אכרהם חז"ר סי' כ"ה דנ"ט שתמה כתשוב' מהריט מ"ד סעון ג' שראה מדבריו דבאיסור מעמיד אם יש בהתר ואיסור בכל אחד כדי להעמיד דאסור ולא שרי חז"ר ז"ל והרבה להשיב ע"ז דגם ככה"ג שרי ע"ש וקמה על דבריו דהרי במדרכי כפרק כל הכשר הכיאו הכי' כספ"ז וכן הסכימו כל רבני האחרונים דגם במעמיד כל שיש באיסור לכד כדי להעמיד אסור ולא חסוב וזו"ב את"ר האמת דרבי קמיטעני ודבריו הרב בזה הם תמוהים ודקו דבריו מהריט כדאי מונק

עוד

תמה בת"ר על דבריו מר"ן החכ"כ בספ"ז כונה שרצה לישב דבריו דמ"א שלא חילק והוא ז"ל תריץ יתיב כח"ש התוס' כפ"י כ"ט דכ"ו ד"ה ער שיהא שכתבו פי' באיסור דאם יש באיסור' וגם בהתר כדי להחמי' נראה לרשב"א דשרי ע"כ ולבאורה פי' הרב ז"ל דאינו ר"ל דיש כשתיהם כ"א להחמיץ אלא דיש בהתר לכדו או באיסור לכדו כדי להחמיץ מדימיתי עלה וכו' ועיון להרב חידושי הלכות שפי' כך אלא שנראה לע"ד שאין צורך לומר דטעמא הוי דחשיב וזו"ב אלא כטעמא דר"ש דכשהשכחו שניהם וכו' דלפי דבריו הרבנים קשה דלמה לא אמר הש"ס דטעמא דר"ש הוי דס"ל וזו"ב מותר וכדקשו התוס' שם א"ו דלא חשיב וזו"ב כתיבוצע ואפ"ה שרי לר"ש מט"א וא"כ אין מחלף ראה לדבריו מור"ם ז"ל עכ"ל ואנא דאמרי דאע"פ שפירוש זה שפירש בדבריו התו' דפסחים הפך מה שפירשו הרב חידושי הלכות והרב ככה"ג כבר ראיתי להרב אדמת קדש שם כתשובת סנו' ולהרב בלתי ופלתני כ"ד סס"ז פי' שפירשו כן דבריו התוספות כדבריו בת"ר כד היונין בה אחרי המחילה לא יתכן דרך זה שהרי שם בע"ז דמ"ח הקשו לר"ם ליצטרף התר ואיסור בהדי הדרי וליתסר ר"ש לטעמיה דאמר אפי' איסור ואיסור נמי לא מצטרפי דתנן הערל וכלאי הכרס וכו' וא"כ אין דקול' כרבנן נגד ר"ש כריש פ"כ דערלה ובמעילה ד"ח דתני כסתם דמצטרפי איסור ואיסור וכן פסק הר"מ וכל הפוסקים א"כ איך יתיר רשב"א מטעם זה זל ר"ש שזה אינו ועוד דאין קול' התר מצטרף לאיסור כפסחים דמ"ג וכ"כ מעיקר הק' סובייא דע"ז שחששו כפשיטות ליצטרף התר ואיסור בהדי הדרי וליתסר ש"מ דהכי קול' לש"ס וא"כ תימא הוא לרשב"א דיתיר ביש בכ"א כדי לחמץ מטעם ר"ש

והנה

אמת דגם פירוש הח"ה והכנה"ג הוא תימא בעיני דעכ"פ קשה בקושיית התו' דמכ"ל לומר לש"ס דר"ש כשהשכחו וכו' ינו' דכ"ז וזו"ב פליגי ושוב כתייבכתו כדכר וכו' פירוש דבריהם דרשב"א השמיענו דין אחד שיש להסתפק בעיקר הק' סובייא דע"ז למאי דאסיק הש"ס כנטל"פ דפליגי בה ת"ק ור"ש דר"ש שרי וק"ל כוותיה דסתם מתניתין ברס"ה דע"ז כוותיה דר"ש וה"ט כדבריו התו' שם כד"ה ולר"ש דהנה וזו"ב אין להתיר כיון דיש באיסור כדי לחמץ אך כנפלו איסור והתר כאחת ויש בכ"א כדי לחמץ הקשו שם דפליגי בה ת"ק ור"ש למ"ל השת"ס יפ"א דלא קמשבח כלל אסרי רבנן דיבא דקמשבח מבעיא ותיירו דלר"ש איצטרף וה"ק לית רבנן עישה זאת ראוייה וכו' ור"ש כשהשכחו שניהם השכחו כנפלו דפליגי ת"ק ור"ש אי חשיב כה"ב השכחו ולכסוף ע"ש דלת"ק חשיב וק"ל בהשכחו ולכסוף פגם אסור כמ"ש הסי' ד

התר חשיב וזו"ב דהרי שבה ביצה זאת באה על גורם התר ואיסור ול"ד לעיסה מחומצת שנפל שאור איסור דאוסר מפני סגלת חימוץ דלבכי הנאה זו לא חשיב העיסה מחומצת גורם התר והטעם שכתבתי ע"ז הקשה בת"ר כדברי הרב הנזכר דלפי דבריו הדין יוצא בכל האיסורים שנפל איסור והתר ויש בכל אחד כדי להעמיד את הדבר מותר ומקרי זו"ב והלכה רווחת דכל הדיבא דיש באיסור כדי להעמיד לא מקרי זו"ב וכמ"ש המדרכי הכיאו הס"ז והס"ך ופר"ח כמ"ס פי' והסכימו כל האחרונים כן ע"ק על הרב דלא העלה ארוכה הוא ר"ש דפליגי עליה דת"ק וס"ל דמותר ע"כ לא ס"ל כטעמא דר"ש ואמר הש"ס דטעמיה דר"ש הוא כשהשכחו שניהם השכחו ולא אחר הש"ס טעמיה דר"ש דס"ל וזו"ב ות"ק ס"ל דאסור משום דס"ל לש"ס דלא חשיב זו"ב כה"ב כיון שיש שיעור בכל אחד כדי להחמיץ כמ"ש התוס' וא"כ הדרא קושיא לדוכתא עכ"ל והא נמי מ"ש באחרונה לדרי ל"ק דטעם ר"ש דהתיר לטעמיה דר"ש הוא דשכח חימוץ אינו כחימוץ דאסור בכל שהוא והרי זה ככל טעם דעלמא דנטל' בא' וק' וכ"כ מדבריו הר"מ כפה"מ וכחו שביארתי לעיל גם מ"ש דטעם ר"ש הוא דכשהשכחו שניהם השכחו וכמ"ש שם בש"ס ולא אמרו דטעם ר"ש דס"ל וזו"ב שרי ות"ק ס"ל אסור וכו' לדרי אינו דהס"ס כי אמר ה"ט היינו כנפלו שניה' כאחת ובהנאת' מיהויר החימוץ והא ודאי זו"ב דכלי צירוף ההתר אינו מותר להחמיץ ע"כ דטעם ת"ק דס"ל וזו"ב אסור מראסר בהנאת החימוץ ור"ש דמתיר היינו דס"ל וזו"ב שרי וכמו שאבאר בסמוך כמ"ד והטעם שכתב דביש באיסור כדי להחמיץ אף כ"זו"ב אסור כמ"ש התוס' אינו מספיק דטעם זה אינו צורך כי אם בעיקר סחימו' לת"ר נטל' פ' אסור אין להתיר חז"ר ז"ל כל שיש באיסור' לכד כדי לחמץ אבל כי באכו' לאסור' אף לת"ר נטל' פ' שרי חז"ר מהירות החימוץ דהוי השכחו ולכסוף פגם הרי כד זה אין באיסור לכד כדי לתר החימוץ כדי לאסור אף כ"זו"ב

ג

מה שהקשה דלפי דבריו יוצא דביש בכל אחד כדי להחמיץ או להעמי' דשרי מטעם זו"ב והוה הפך דעת כל הפוסקים הא נתי' ל"ק שכונת הרב ז"ל דהבא שאני רכל דאיבא תרנגול לא ספגא חזרע' וא"כ השתא מיהא אי אפשר להטעין ביצים כי אם ע"ז תרנגול הכשר משא"כ כנפל לעיסה איסור והתר ויש בכל אחד כדי לחמץ דהתם כי לא היה שאור ההתר היה מחמיץ וכל עיקר קושיית הרב היה מדתנן נפל של התר תחילה והחמיצה ונפל אח"כ של איסור דאע"פ כן אסור כיון שיש באיסור כדי לחמץ אילו לא היה שם שאור התר והא ודאי קשה דא"כ ה"כ יתא כל שאפשר להטעין ביצים בלי התרנגול ליתסר וכיון דהעלה דאין האיסור מטעם זה ל"ק שהרי הרב לא ק"ל מדתנן כנפלו שניהם כאחת דאסור כי אם כנפל התר תחילה והחמיצה והיינו מטעם שכתבתי

וכבר

ראיתי להרב הפוסק שתי' כן מדכפשה לעיקר קושיית הרב הנזכר הלון ולדידי אין כל חדש בדבריו דגם הרב כונתו כן ולי נראה לישב לעיקר קושיית הרב כמה שנראה רבכל מין שבה שיש בכליה גורם דאיסור דאסיר שקרי בע"ז דתו' שנינו דלת"ר ז"ל אסור אסרו ורעיס מוכח שבה עלים דאסיר דהוי להו לזבל וכן אסרו משום הנאת הגל לזרעיהם לת"ר ז"ל אסור ש"מ דכל מין שבה קטון ובירול שייך לאסור כ"זו"ב לת"ר וככוליה גורם דאיסור' לכ"ע גם בע"ז דמ"ח אחרו דע"ז שבה מהירות החימוץ נמי יש לאסור והרי שם כביצה ד' אחרו דביעי דרכא שתינן טפי וגם דביעי דרפא מודל אפרוחים משא"כ כדספגא תארעא והוי חקח טעות ע"ש וא"כ הרי יש כאן שבה דהתר כשנטיענו הכינים ע"ז תרנגול כשר וכאם דחשיב שבה זה לגורם דאיסור ה"כ מצטרף שבה זה לגורם התר וחשיב זו"ב ושרי ואין לומר דאין

סי' ק"ג ור"ש חשיב ליה כפגום העיקרו והרי ידוע דכל פתם
 ת"ק ור"ש ק"ל כת"ק דכ"י כ"י ויהי כנר זה אין באן פתם
 חתני' או גילוי מאיחוראים דק"ל נמי כהא כר"ש וכל כי האי
 חור הדין דק"ל כת"ק ליה הכריח רשכ"א דגם כנר זה ק"ל
 כר"ש דהא ע"כ דת"ק דאשר ז"ווג אסור ס"ל דהכא לגבי
 מהירות החימוץ לא שייך לומר דכל שיש באיסור כדי להחזיק
 לא חשיב ז"ווג שהרי עיקר החימוץ אינו אופר דהוי לפגם הי
 אם בשבח מהירות החימוץ והרי כנר זה אין באיסור לכד
 כדי לתאר החימוץ וא"כ ע"כ דרבה"ן דר"ש ז"ווג אסור ס"ל
 וכיון דאין ק"ל ז"ווג שרי הינה דגם כנפלו איסור והתר כאחת
 שרי דשבח מהירות חימוץ הוי ז"ווג ועיקר החימוץ הוי כנ"ל
 דשרי ורייק הכי רשכ"א חתני' עד שיהא בו כדי להחזיק דהו"ל
 למיתני' עד שיהא ככ"א כ"ל כדתני' ר"א ואין כזה כדי לחמץ
 וזוה הכריח דקייט הכי מאוס כפלו שניהם כאחת דהאיסור
 מיהר החימוץ ולכ"י שבה זה הו"ל ז"ווג והא ס"ל דשרי כי ע"כ
 לא משכחת לה כי אם ריש באיסור לכד כדי לחמץ ולא בהתר
 וא"כ אין באן פגם כל כך כדי להתיר וגם חזר ז"ווג אין גורם
 התר שקול עם גורם איסור וזהו שכתבו והשתא הוי ר"ש
 כרבנן דהכא ע"ש דאילו רבנן כר"ש ע"כ ז"ווג אסור ס"ל
 והדר הקשו דכתמורה שנינו שאם יש באסור כ"ל אע"ג דגם
 בהתר יש בו כ"ל אסור ואוקמוה כרבנן דהכ"ה והרי התם אע"ג
 דהוי פגום העיקרו כריכויו שאור אכרו וע"כ ה"ט דחשיל'הו
 השכיח ולכסוף פגם חזר מהירו החימוץ והרי כנר זה לרכרי
 דשכ"א רבנן דהכא ג"כ מיתירי' כזה ויתירי' דהתם נמי איירי
 דאין בהתר כדי להחמץ אחת דלפי פירוש זה קשה מח"ש
 התו' בעז' דמ"ט ד"ה ע"כ דע"כ דכי אכרי' ביש ככ"א כ"ל
 היינו כטעמיה דר"ה האילו וראוי לחמץ והרי כטעם זה דראוי
 לחמץ אין באיסור לכד כדי לחמץ דהא לא איירי מתני' כנפול
 התר וחומצה דכ"י הוי יש טעם לומר דלא חשיב גורם התר
 כח"ש לציל'הו הא נמי ל"ק דהתוספו' ודאי חלוקים כזה לרשכ"א
 שהרי כר"ש כר"ה ולר"ש הקשו דליתא דפליגי כ"ווג ויתירו
 דביש באיסור כדי להחמץ גם כ"ווג אסור והרי התם איירי
 הש"ס בהנחת מהירות החימוץ והרי כנר זה אין באיסור כדי
 לחמץ החימוץ אכן גראה דהס ס"ל דכל שיש באיסור כ"ל
 ראובן אסור ח"ף כ"ווג חזר הנחת חימוץ או מהירות חימוץ
 ורשכ"א חולק על זה דגם כנר זה כל דהוי ז"ווג שרי והנחת
 שרעת התו' בזה הוא תימה בעיני דכל דכהנחת האיסור אין
 כח באיסור לבשותו מהי תיתי' לאסור והרכרי' ק"ו אי בהנחת
 חימוץ ה"ש שרי כאין ככ"א כ"ל כ"ש ש"ל בן כהנא' חימוץ
והדר החימוץ ככר ראיתי להרב תורת חיים בחירושוין
 לעז' שמתמה פליגי בן ודחה תירוץ התוס' הלזו
 ע"ש כי ע"כ הכריח רשכ"א רת"ק ז"ווג אסור ס"ל הן אחת
 דקשה גם לשיטתו דמאי ק"ל ל"ש ולר"ש לינטר' התר כהרי
 אוס'וליתסר ליישב דר"ש ז"ווג שרי ס"ל דק"ל הכי נ"ל דהא"כ
 אלא כיון דר"ש ס"ל דאין אוסורים חצטרפין כ"ש התר לאיסור
 והרי לא אסרו מחמץ כי אם ביש בו כ"ל וה"ל כענין שיהיה
 בו כדי לתאר החימוץ כי הוכי' דליתסר וא"כ אין נר לאסור
 אלא דאין אע"ג דק"ל התר חצטרף לאיסור אכ"ה ק"ל ז"ווג
 שרי דבנרמת איסור שאין גוף האיסור שם הוא דשרי'ן ז"ווג
 כח"ש הר"ן כתשו' סימן ע' וצ"כ כנרמת איסור דק"ל חורה
 דאין התר חצטרף לאיסור וע"כ כיון דר"ש ס"ל הכי גם
 כנר ערכ גוף האיסור ע"כ לא תלי' כ"ווג דכי שרי'ן היינו
 דנרמת האיסור ק"ל חנוף האיסור ומיהו יש ליישב גם שיטת
 התו' דס"ל דהכא לכ"ע אסיר דה"ט דהרי כריכויו שאור
 דחממיה כשעה אחת אם היה אופה העיסה באותה שעה
 לא היה כה פגם כלל והרי באותה שעה אין נר להתיר חזר
 ז"ווג כיון שיש באיסור כדי לחמץ כלי פגם כלל וה"ל ככר

המעמור דאיש ככ"א כדי להעמור אסור כל דלא שייך ביש
 פגם כלל וא"כ א"ף אי פגם לכסוף הא ק"ל השכיח ולכסוף
 פגם אסור ור"ש מתיר א"ף בכס"ג מטעם דכשהשכיח שניהם
 השכיח ותו' ל"ק חמה שהקשה לדכריהם הרב תורת חיים
 ועם כל זה אין מזה הפגם נגר דעת רשכ"א דרשכ"א ס"ל
 כדי אסרי'ן בהעמור' ביש ככ"א כדי להעמור ה"ט דלא שייך
 פגם כלל א"ף לכסוף אכל גבי חימוץ דעכ"פ שבה זה עתיד
 לפגום ואין סופו להתקיים דאע"ג דק"ל בהשכיח ולכסוף
 פגם דאסור מ"מ ק"ל טפי איסוריה מכ"ט לשבח גמור וככי
 האי אין טעם לאסור כל שיש ככ"א כדי לחמץ דאע"פ כן
 חשיב כ"ווג כאין ככל אחר כדי לחמץ דשרי מטע' ז"ווג נמצא
 לפ"ו דפלוני ת"א דתו' ורשכ"א כנפלו שניהם כאחת ויש ככ"א
 כ"ל דלהתו' אסיר ולרשכ"א תלוי בשקול הדעת ומ"מ כ"ל
 דלדינא נקטי'ן להחזיר חספך :

וראיתי להרובל ה"ר בחירושוין לעז' דמ"ט ד"ה ע"כ
 דהקשה דמכ"ל הא איתא דביש ככ"א כדי
 לחמץ מתירים רבנן ולא אסרי' כי אם שיש באיסור כ"ל ולא
 בהתר ותיב' דא"כ הו"ל לפרש ולומר עד שיהא בו כדי לחמץ
 וכיון דלא אסרו הכי משמע דא"ף שיהיה בהתר כ"ל אסור
 ותמיהו כתיב' דהרי בהתני' דכ"פ רעננה והכי'אזה בפסחי'
 דכ"ו הכי נרסי'ן עד שיהא בו כדי לחמץ דאע"ג דהתו' כאין
 כת' ע"כ שיהא באיסור וכו' ע"כ רפירוש כו' דס"ל דקאי
 לאיסור כתבו בן שהרי גם ג"כ הנירי'א כש"ס עד שיהא בו
 גם עיקר קושייתו קשה דנרא' דלא זכר שהתו' ש"ס בעז' דס"ח
 ד"ה ולר"ש הכריחו בן מדלא משני הש"ס שם דכ"ווג פליגי
 ותו' מאי ק"ל כי ע"כ דכרי' הרב צ"צ אנ"י . גם ראיתי ת"ס
 שתמה כת"ר עוד בדכרי' הכנה"ג אלו לא הכאית דכרי' כאין
 שכבר ראיתי להרב לשון ליתוריים חזר סי' זכ ד"ר שתמה בכל
 זה על דכרי' הרב והאמת שכל דכרי' בזה הם תמוהים ועם
 שהיה מקום חתי' לפרש דכרי' על נר דהו"ל לא ראיתי להאריך
 בשנינו דחוקי .

ג ראיתי מה שצמד כת"ר על דכרי' הרב אדמת קדש
 סי' ג' בהה שהשיב על דכרי' הכנה"ג לו' כת"ש ריש
 בהתר לברו או באיסור לכדו כדי להחמץ והבין הרב שפירוש
 שיש באחד מהם כדי לחמץ ולא בשני ועז' הרבה להקשו' עליו
 וכת"ר כתב דט"ס נפל כדכרי' וז"ל דיש בהתר ובאיסור כדי
 לחמץ לירי' קשה הרב לתלות כט"ס שחזרש כרפסו' תשו'
 הרב כנה"ג וכחזר סימן קכ"ט כתוב כל לשון זה ושם באזור
 כלשון הכתוב בכנה"ג וקשה לתלות כט"ס בשני תקוונות א"ף
 לדרי' ניתן' ליאחר כלי'ט"ס שכותבו שיש בכל אחד כדי לחמץ
 ולשון חסורם הוא ודחיק ואוקי' אנפשיה .

עוד כתב כת"ר ולעיקר השאלה שנסאל הרב אדמת
 קדש לעז' שאין באן מקום ספק דהא הרב פר"ח
 כתשו' שפ"ס מ"ס חיים סי' ב' הכי'א דאיה מפ' השולח רת"ג
 רבי היכי דאמרי'ן טריפה אינה יולדת ה"כ אמרי'ן כוכר
 שאינו מוליד וא"כ ליכא נר ספק כנרון הרב דת"כ הבי'יש
 אלו חותרים ראם הזכר הוא טריפה הא טריפה אינו מוליד
 וק"ל דטריפה אינה יולדת ואם הזכר הוא כשר כ"ש שחותרש
 הכינים האלו עכ"ל הנדתי היום שכבר עמדתו אינו בעיני
 על ספק זה כפי' ב"ז ושם עמדתו על דכרי' הרב אדמת קדש
 אלו ככל דכרי' כת"ר וכאו' אנ"י דכרי' הרב לכלל ישוב אחר
 שראיתי כל הראיונות שהביאו קצת מרבני האחרונים להכריח
 דגם כוכר אמרי'ן דאינו מוליד וסוף דבר יותר כ"ל דלכ"ע
 זכר טריפה מוליד וא"כ י"ל שגם דעת הרב אדמת קדש בן
 וא"כ עיקר שאילתו צריכה לפנים והראי' שהכרי' כת"ר דזכר
 טריפה אינו מוליד מזההיא דאמרי'ן בתמורה דל"א גבי ולר
 טריפה לא יקרב לגבי תוכה ככר עמדתו על ראיה זאת
 שכבר

שכר קדמו הרב כרתי ופלתו ב"ר סי' כ"ו ושא העליתי רה"א
נתי' ל"ח גם הראיה שהביא כת"ר תת"ש התוס' בע"ז כר"ה
והשתא כבר עמדתו גם על זה שכר קדמונו בס' משנת
דר"ע מרכיב אשכנז והא נתי' ל"ח כמו שהארכתי על זה ולפי
שא"ז זה מובע לעיקר השאלה אמרתי לא אוכרנ' דלא כיהו
מתהדורי מילי :

עוד כתב ר"ר עזר יט לדקדק על הרב אדמת קדש
שהתיר מטעם ז'ווב הא לרבני הרב דס"ל רטפה
זאת אחשבי אחשביה וחשיב כפיין כרעת השואל וכיון שכן
אינו ניתן מטעם ז'ווב כיון שהיא כפיין ואף בשאר העפות
אסורים הם דקמא קמא בטיל והו"ל איסור והתיר מעורבין
יחד כרעת השואל ואינו ניתן מטעם ז'ווב עכ"ל והנה עיקר
פשיטות זה דהא האיסור כפיין לא שייך ז'ווב הוא מתסו' הר"ן
ס' ע"ש כתב דכנתערב גוף האיסור לא שייך ז'ווב והיא גופה
קשה מהך סוגיא דרנ"ח דחולין בולד טריפה דפליגי בז'ווב
והתם תערוכת איסור זרע הזכר והנקיבה וסבור אני דאי
חשום זרע פירשטא בעלמא הו' ושרי בדמוכה בבכורו ד'ו' גבי
יאלני דיחמורתא וכ"כ התו' חולין דס"ד ר"ה שאם ואין האיסור
כי אם דהוי גורם איסור וכן בכבורות ד'ו' דפליגי כיוצא מן
הטהור ועיבורו מן הטמא דפליגי בז'ווב ע"ש לא דק"ל דא"כ
היבא דשניהם זכר ונקיבה טריפה דנראה ודאי דלקי' עליה
כטריפה גמור אמאי ליהוי כחמץ ומעמיד ככוליה גורם
איסור דשרי מד"ת ולא אסור לא מדרבנן לדעת רוב הפוסקים'
כי ע"כ ע"כ דכיון דגלי קרא דיוצא מן הטמ' טמא וכן בטריפ'
הרי גלי דחשיבי דטמא וטרף עצמו וא"כ היבא דחד מינייהו
טרף וטמא חזר הדין דהוי כתערובת איסור וכן קשה בנידולי
איסור-באין זרעם כלה בגון כשיביעית דכנטע בשמיני' כתבו
הראשונים והתו' כנדרים רנ"ו דמטעם ז'ווב הוא דשרי וא"כ
כשנטע כשיביעית היכי אסור מד"ת וכיון דאשר הכתוב א"כ
כשמיני' הו"ל תערוכת איסור עצמו וז"ל דבטמא וטרף ובידולי
איסור כיון דאסרן הכתוב אע"ג דאין כאן גוף האיסור ש"ת
דאשר בהו גורם דידהו היבא דהוי ככוליה גורם דאיסור וכי
איבא גורם התיר דאין גילוי בכתוב לאסור חזר הדין דהוי
ז'ווב משא"כ כחמץ ומעמיד כיון דלא גלי בהו קרא כיון
דאינו אלא גורם אף ככוליה גורם לא אסיר לא מדרבנן ועיין
פ"ט עוד בסמוך לזה :

סימן ק"פ עוד כתב כת"ר שראה כתסו' הרמ"ע
סי' כ"ז שנטע על המלח שהעמידן
אותה כרם ככלה והשיב להתיר מטעם ז'ווב כיון שאין הדם
מעמיד אלא על ידי האור והו"ל ז'ווב וז"ל ובכ"ר להתיר כולי
האי צריך שיתכרר בחסל"ת שלא יהא כח כרם להעמיד כלל
שלא על יד האור אבל אם היה דם לברו מעמיד אפילו פורתא
ובמים מוצטים וכו' וע"ש וכתב על זה דת"ש דאם על ידי הדם
מעמיד כשעה מרובה וע"ה האם מעמיד כשעה קלה הא ודאי
מוחא דלא הוי ז'ווב וכההיא דאמרינן בע"ז דס"ח עיסה זאת
ראויה לחמץ כשעה אחת נוי גרם וכו' ואינא' ואי אמרת דחשיב
כה"ג ז'ווב אמאי אסור הא שניהם גרמו שהחמינה כשעה
אחת לא ודאי כמ"ש הרב דלא חשיב כה"ג ז'ווב עכ"ל ואנכי
הרואה דאין בראיה זאת כלום ואדרכ' בראיה לסתור לפי דרכו
דלפי דברי הרמ"ע דמהירות החימוץ לשעה קלה דשכח זה
לא חשיב גורם התיר א"כ מינה דאי עיקר החימוץ היה כהתיר
והאיסור השכיח שמהיר להחמץ כשעה קלה אינו חשוב גורם
איסור ושרי לכ"ע דהא אין מקום לחלק בין גורם התיר לגורם
איסור כמו שהכריח הרמ"ע כתשובה זאת והוא כדור וא"כ
תיקשי היכי אסרי רבנן חשום דיעי' זאת ראויה לחמץ כשעה
אחת מי גרם וכו' והרי שכח זה דמהירות חימוץ לא חשיב
גורם איסור כי היכי דלא חשיב גורם התיר אלא ודאי מדאסרי

ש"ו דחשיב כה"ג גורם איסור ומינה דחשיב כ"כ גורם התיר
הפך דברי הרמ"ע ואיך הביא תכאן ראיה לרמ"ע ובהפך
הוא והכ"ל לזה ליישב דברי הרמ"ע שהרי הכריחו התו' שם
בר"ה ולרבי דכל שיש באיסור כדי להחמץ לא שייך להתיר
מזר ז'ווב דאף מין דשרי התם אסור הכא ע"ש וא"כ בעיקר
החימוץ אי סדר ז'ווב אהינן עלה לכ"ע אסור כיון דאיינו ביש
באיסור כדי להחמץ וכי התיר ר"ש היינו דהוי בטול"פ ושרי
ורבנן אסרי ככ"ט לפנס אך כנפלו איסור והתיר באחת ויש
בכל אחר כדי להחמץ ק"ל לרבנן רבם ר"ש יורה לאסור כיון
דהוי השכיח ולכסוף פנס דמורה ר"ש והרי הטביח שאור
האיסור דמהיר החימוץ ואע"ג דשניהם השכיחו יחד התיר
ואיסור והוי ז'ווב דכסה"ג לא שייך לומר דאסור גם דהוי ז'ווב
כיון שיש באיסור כדי להחמץ שהרי עיקר החימוץ אינו אסור
לר"ש דהוי פנס מעיקרו ואין האיסור כי אם כשכח זה דמהיר
להחמץ והרי כשכח זה אין באיסור לכך למחר החימוץ לשעה
קלה כי אם כצירוף ההתיר וכי הוי ז'ווב שרי למ"ד מותר כי
ע"כ ע"כ דרבנן דר"ש כי פרטי ליה היינו דס"ל ז'ווב אסור
וע"כ פרטי ליה ספיר ור"ש דחשיב כשהשכיחו שניהם השכיחו
היינו דס"ל ז'ווב שרי והרי כשכח זה הו"ל ז'ווב דאין באיסור
לכך כדי למחר החימוץ והוי באין באיסור כדי להחמץ דתלוי
בז'ווב אי אסור או לא אך כדקדק הרמ"ע דעיקר העמד' באיסור'
דאין בה פנס כדי להתיר מזר בטול"פ והרי עיקר העמדה
מכח הדם דהוי כוליה גורם דאיסור דאע"פ דהאם השכח
השכיח למחר העמדה לא חשיב זה גורם דהתיר להתיר עיקר
העמדה דהאי לחודיה שכח פני עצמו והרי כשכח זה הוי
ז'ווב כיון דאין ברם לכך כדי למחר העמדה ושרי אבל עיקר
העמדה דכאה מוכח הדם בלי סיוע התיר הו"ל כוליה גורם
דאיסור דלכ"ע אסור כידוע :

והנה אחת שהיה מקום להכריח דעת הרמ"ע מהך
סוגיא בדרך זה דאי אמרת דעיקר העמדה
וחימוץ עם המהירות העמדה וחימוץ חשיב ז'ווב ושרי למ"ד
ז'ווב מותר א"כ תיקשי התם מכ"ל ל"ש דר"ש דמתיר היינו
דס"ל בטול"פ שרי אימא דאסיר וכי התיר מכח דהוי ז'ווב הוא
דהתיר אלא ודאי דמהירות החימוץ עם עיקר החימוץ לא
מזטרפי כי היכי דליהוי חשוב ז'ווב וע"כ בעיקר החימוץ דיש
באיסור כ"ל אסור אע"ג דכרז מהירות חימוץ שרי דהוי ז'ווב
עכ"פ וכ"ת דפשיט ל"ש הכי מדתתי' כיון שנכל ע"ב ערשים
דליבא ז'ווב כלל אכתי קשה כמ"ש שם ור"ש כשהשכיחו שניהם
השכיחו כשפנמו שניהם פנמו נראה דאי לא היה שם פנס
לכסוף היה אסור ר"ש ואמאי לישתרי מזר ז'ווב אלא ודאי דכל
דבעיקר החימוץ יש באיסור כ"ל דלא מהני ביה ז'ווב אף אי
כזר דההירו' החימוץ דשרי דהוי ז'ווב עכ"פ אין מקום להתיר
אם לא פנס לכסוף ומינה לכדון הרב דיבא יתיב בכל דברי
הרמ"ע ומיהו כד הינן בה אין תכאן ראיה גמורה ש"ל דהתם
שאני דשכח מהירו' החימוץ דחשיב שפיר ז'ווב אין שכח גורם
התיר כשאר בקומו דהא כפנס לכסוף וכיון דעכ"פ שכח התיר
זה אין סופו להתקיים חס"ה לא מהני להתיר עיקר החימוץ
בצירופו משא"כ כדקדק הרמ"ע דשכח התיר מהירות העמדה
קיים לעולם שלא בפנס אה"כ דמזטרף גורם התיר זה דמהירו'
העמדה עם עיקר איסור העמדה והוי ז'ווב ועם שאין הדעת
נוטה לחלק בכך ת"מ ראיה גמורה תכאן לרבני הרמ"ע ליבא
עוד כתב כת"ר אכל ת"ש הרמ"ע דבעינן שלא יהא הדם
מועמיד אפילו פורתא אנחנו תמהים ממ"ש המרכיב ס"ב כ"ה
הביאו הטו' והש"ך בספ"ו וז"ל אבל אם אין באיסור כדי
להחמץ אם לא שישעמו ההת' לכ"ע גוותר והרי התם רבדראי
אם היה חלב מעט היה מעמיד האיסור ואפ"ה חשיב ז'ווב
מותר ועוד דמשכ' שליומה שמינו כפ"כ דערלה שאור של חולין
ושל

ושל תרומה ואין כוח כדי לחמץ וכו' וחכ"א אינו אסור ופסח
הרחב"ס כחכמים הרי בהדיא דאפילו כשהיה עיסה חמוצת
היה מחמץ האסור של איסור ואפ"ה כיון שבעשוי היא חרוכה
ואין באיסור כדי לחמץ אם לא שיישענו ההתר הקרי וז"ל
ועוד איתא התם תכלין של תרומה ושל בלאי הכרס וכו' והא
התם דאם היה פורתא היה מתכלל האיסור אלא ודאי כיון
דהשת' יהיה שהיה מרוב אינו מתכלל אם לא שיישענו ההתר
מקרי ז'ווג הפך דכרי הרכ וגם הפר"ח סו"ך שתי דיוו עליו
כדניס הללו וז"ע עכ"ל .

ואחרי המחיל'ה ל"ק מתרי טעמי חרא רלכי יהיכא
כל דליה דרזון הרכ דמי לכל הנך שהביא
תיובתא לא קחויכא שהרי מציאות עשיית החלח כדס היכי
הוה עובדה אין איתנו יודע דלא היה מצינו זה כי אם בזמנא
והרי אפשר דעשיית החלח הוא בדרך דנותני'מי חלח מועטי'
עם הדס תחילה ככדי שיכול להעמי'כמעט מי חלח המועטי'
ולאחר שעה בלי סיוע האש ועיקר כתיבתו באש הוא כדי
להרכות עליו מי חלח חרוכה על ידי הרתיחה ועכ"ל אין
נותנים כל ריכוזו מי חלח באחת עם הדס כי אם שנותנים
השיעור חוּצָע עם הדס ועי' הרתיח' כעת העמדה הם נותני'
שם מי חלח עוד וככה העמדה עם הדס כסיוע האש יוכלו
לרכות המי חלח ולפ"ו הרי נאסר כל חלח ראשון חזר המעמיד
וכי רבו עליו עוד מי חלח אין כריכוז זה ששים כדי לבטל
החלח שנאסר ותו ל"ק חרכי המרדכי ומחמדי' דפ"כ דערלה
דהתם כיון דעכ"ל כשיעור העיסה שנתנו בו שאור האסור
לא היה בו כדי לחמץ בלי סיוע האיסור' היכי ליתסר דהוי ז'ווג
בחור רקול דשרי משא"כ כדרון הרב דהעמר' ראשונה דהיינו
מי חלח מועטים שנתן - כבר היה באיסור לכר כדי להעמיד
חכלי סיוע האש דהתר והרי נאסר .

אך אחר הישו' אין צורך לזה דל"ד אחרדי כלל דכי כתב
המררכי בהעמדה דכל שהעמר' היה כסיוע היה התר
דשרי וכן בחמני' דפ"כ דערלה נבי מחמץ ומתכלל אע"ג
דכלל הנך כשיעור מועט יש באיסור כדי להעמיד או לחמץ
או לתכלל התם שאני דמעמיד האיסור וההתר הם כוראי
מעמיד בחור בין הסתר והאיסור וכי הוצרך להעמיד כצירוף
שניהם היינו החמת דכציר משיעוריהו כשיעור הבכיה כדי
להעמי' וכן נבי מחמץ הרי בין האיסור והתר שאור היו דכוראי
מחמץ הוי וכן כמתכלל הרי האיסור והתר תכלין היו וכל כי
האי ודאי ראין לנו אלא חקומו ושעתו דאם החלב הרכה וכן
העיסה או חמכל בקדירה הרכה ואין באיסור לכר כדי
להעמיד או לחמץ או לתכלל כשיעור' הסוף הו"ל ז'ווג ושרי לכ"ע
משא"כ כדרון הרח"ע דהאש בלי צירוף הדס אינו מעמי' כלל
ואפילו פורתא ואין כוחו אלא בצירוף הדס א"כ לא חשיב זה
מעמיד כי אם חשביה המעמיד ומשכיח חכ"ל דיהיה חשוב
בגורם התר כדי להתיר חזר ז'ווג והרי זה דמי לעיקר איסור
מחמץ דאוסר אע"ג דאי אפשר לחמץ בטוב כי אם כתינת
חיס על האסור ועיסה ואע"פ כן אוסר שאין חיס אלו חשיבי
מחמץ כי אם חשביה החימוץ וע"כ כל דהרס מעמיד אפילו
פורתא בלי סיוע האש משא"כ האש דאינו מעמיד כלל בלי
כתינת דס א"כ לא חשיב האש החימוץ כלל כי היכי דליהו
ז'ווג להתיר זולת דאם הדס נ"ב אינו מעמיד אפילו פורתא
בלי סיוע האש דכרי האי לא חל שם מעמיד כל חד באפיה
כפטיה כי אם כציר' שניהם וכצירוף שניהם הו"ל ז'ווג לנמרי
ושרי וכבר הביא הרב ראיה לזה דסיים ודמי לנכונות הגויס
שמעמידים אותם כדרכ האסור ואוסר אע"פ שחלאתם
בגמרת על ידי האש ע"ש וכונתו דהתם נמי אע"ג דהאש
חסייע להעמיד כשיעור מועט המעמיד שנתן בגימית הרכה
דכלי האש אינו מעמיד ריכוזי החלב שנתן ואע"פ כן אוסר

כיון דעור הקיבה מעמיד הוי עכ"פ כפ"ע כמעט חלב ותו
ל"ק מכל מה שתמה כת"ר להרמ"ע ופר"ח שהסכים על

סימן קפ"א והואיל

ואתי לידן דכרי הרנו"ב
או אחוה דעי כמה שם

ל' להשיב על דכריו כמ"ס דאי הדס אינו מעמיד החלח אלא
ע"י האור הו"ל ז'ווג ושרי אפילו לאכול החלח כעניניה ועדיף
מינה תנן כפרק כל הנלמדים וזרעין תחתיה ירקות בימות
הגשמים וכו' וכ"ס בימות החמה וכו' משום דס"ל ז'ווג מותר
והלכת' כותיה וזרעין תנן דמשמע לכתחיל' והא נמי דיכותה
ותנן נמי בת' תמורה כל האיסורים לבכי מוכח ולרתיסן
מותרים וכו' והא דקתני ולרתיסן מותרים משמע לכתחילה
דלא חאים לבכיה כלל וכו' דאלמא הלכה רווחת היא להתיר
לכתחילה ז'ווג אפי' לנכוח וכ"ס להדיט את"ר ותמהני דלמ"ל
כוליה האי ושרי ככ"ד מכוחר דכריו שם דעשיית החלח היא
ע"י המלכות וא"כ אין כאן לכתחילה כל דאינו עושה הישראל
המלח כדי לאכול בהעמדת הדס וכיון דכ"ד דיעבד הוי למח
הוצרך לרכות בראיות דשרי לכתחילה ואי כונת הרב לומר
דכל שנעשה כדיעבד ע"ג בוי מותר לישראל לכתחילה לקנות
מחור לאכול אכתי קשה כיון דז'ווג אף אי אסור בלכתחילה
כדיעבד עכ"פ שרי א"כ ככ"ד שבכר נעשה הו"ל כדיעבד
בחור ולמה הוצרך לרכות בראיות דשרי לכתחילה כדי להתיר
כמ"ס והא נמי דיכותה ושרי בלא"ה שרי כיון דהוי כדיעבד
וע"ק דהניחא לראיה דתמורה שהביא דהתם נמי איירי אחר
שנעשה הענין דז'ווג כדיעבד דשרי לכתחילה להקריב ממנו
לקרבן אך הראיה מזורעין תחתיה שהביא היא דשרי לעשות
מעשה ז'ווג אף לכתחילה וסיים וה"כ דיכותה ע"ש ולפנים
הרואה הרי בכ"ד לא היה השאלה אי שרי לעשות לכתחילה
מלח בהעמדת הדס כי אם אי שרי לאכול ממנו אחר שנעשה
והרי זה נדרש ללא שאלו ועוד דשני הראיות לא יכונו בראיה
ראשונה להתיר לעשות ז'ווג לכתחילה והכ' דאחר שנעשה
שרי מטעם ז'ווג שיה דיעבד בחור וליושב זה נ"ל דהרמ"ע
כשיטת האגור הביאו הכ"ד סס"ו צו קאי שכתב בענין
ריחא מילתא רקול דכדיעבד שרי ולכתחיל' אסור דאם נעשה
ריחא מילתא כיד בוי אסור לקנות ממנו כדי לאכול דהוי
לכתחילה ע"ש וא"כ ה"כ אף דנעשה הז'ווג כיד בוי ח"ת
אסור לקנות ולאכול כעניניה אי ז'ווג אסור לכתחילה ועל זה
הכריח דז'ווג שרי אף לכתחיל' מראיה דזרעין תחתיה דותר
לעשות ז'ווג לכתחילה וגם הביא ראיה מלרתיסן מותרים
דחשיב נמי לכתחילה כיון דנעשה ענין ז'ווג בעת שהיה
ברשות דהייט דכי בא לקנותה לקרבן הו"ל לכתחיל' דחשיב
הקונה מהבוי דחשיב לכתחילה :

אך מ"ו יש לתמוה עליו שהרי הכי' שם דחה דכרי האגור
והעלה דיעבד בחור חשיב גם ראיתי כדורת הטאת
כלל ל"ה הביא בשם שצרי דורא דשרי דחשי' כדיעבד וכן הכרי'
הרכ מנחת יעקב שם ס"ק ב' הממה דוכתי והעלה דגם האגור'
לא החמירי' אם כפת לכר ע"ש ג"ס כעיקר דעתו דס"ל דז'ווג
שרי אף לכתחיל' וכתב דהלכה רווח' היא להתיר לכתמי' פליאה
דעת חמני דאדרב' הלכה רווח' היא דז'ווג אסור לכתחיל' לכ"ע
כחכואר כמ"ס דפ" כל הנלמדים דמ"ח דתני אין נוטעין אבנו
של ערלה עכר' ונטע שרי וחוקי לה הש"ס דס"ל כמ"ד ז'ווג
שרי ואפ"ה אסר לכתחילה וכ"כ התוס' והרא"ש והר"ן כפ" כל
שעה דכ"ו נבי תנור שהביקו בקליפי ערלה וכ"כ הטור' וס"פ
כסו' קמ"ב וכל שאר הפוסקים ובעת לא ראיתי שום חולק
ומסתפק בכר זה דוק ותשכח ואילו הרב כתב דהלכה רווחת
היא להתיר לכתחילה וזה דבר תימה ויותר תימה שהרמ"ע
גופיה כהי' ס' הביא דכרי הר"ן כפ" כ"ס דז'ווג לכתחילה
לכ"ע

לכ"ע אסור הפך מ"ש כאן גם בעיקר ראייתו לזה מרתקן
 זורעין תחתיה וזורעין לכתחילה משמע קשה שהרי הרמב"ן
 והריטבא בחידושיהו לע"ז והר"ן בהלכות שם דת"מ נבי מ"ש
 וסבר רבי יוסף וז"ל אסור והתני רבי יוסף אומר כוונתו יחור
 של פרלה הקשו דהרי רבי יוסף כותבי לא אסר כי אם
 בלכתחילה כותבי אף לא ירקות ולכתחילה עכ"פ אסור לכ"ע
 ותיכור דשאני הכא דהוי הנאה דתמילא דאין דעתו כוונתו
 זאת מתחילה להכאת הגל או נכיה וכיו האי אין שייך לאסור
 לכתחילה ועיין בב"ב בר סי' קמ"ב שהביא דברי הר"ן לו הרי
 כתבאר דראיה זאת ל"מ מוריבם הראיה כ' דתנן בתמורה
 ולדתייהו חותרים דמותים לכתחילה משמע הרי אין ההתר
 כותבי לעשות זוז"ג כידים כדי להקריב הולך לבני מוכח כי
 אם שאחר שנעשה הזוז"ג שרי הולך לקרבן והרי כה"ג ה"ל
 דיעבר נחור אלא שהרכ בשיטת האבור קאי דכה"ג חשוב
 לכתחילה וכבר כתבאר שזה אינו ואדרבה ק"ל מהך סוגיית
 להאבור דאי כה"ג חשוב לכתחילה איך התיירו להקריב הולך
 כל שאפשר בכשר גמור הוי בלכתחילה והרי זוז"ג לכתחילה
 הלכה רווחת היא דאסור לכ"ע לכתחילה וע"ק כה"ג כפשוט
 דזורעין תחתיה וירקות כימות הנשמים וכ"ש כימות החמה
 דס"ל זוז"ג מותר והלכתא כוותיה ע"ש וזה מחלוקת ראשונים
 הוא והתוס' שם דת"מ ד"ה ורבנן דת"מ ד"ה ש"ס כתבו
 דכימות החמה גם לרבנן אסור דלג עם הקרקע לא חשיבי
 זוז"ג גם הרמב"ן בחידושיהו הביא דברי הר"מ שהתיר כימות
 החמה ודחה דבריו גם הר"ן בהלכות שם הביא מחלוקת זה
 ולא הכריע ועם שראיתי דרבו הסוברים כשיטת הר"מ מ"מ
 איך הרכ כ"כ כפשוט כסתם משנה וזה מחלוקת ראשונים הוא
 שאין כירינו להכריע ביניהם ועל הכל קשה דכ"ש כימות
 החמה שיש להתיר וזה לא יתכן כלל דלכ"ע כימות הנשמים
 פריך להתיר מטעם מה שמשכיח בכניה פוגם בגל דלא שייך
 זה כה"ג כימות החמה והוא מכואר כותבי דתני אבל לא
 כימות החמה וסבור הייתי לישב דט"ס נפל בדבריו וז"ל אבל
 לא כימות החמה וכו' וגם זה אינו מספיק דאין כתב דס"ל
 זוז"ג שרי והלכתא כוותיה וזה אינו דהרי אסור הש"ס שם
 כדמ"ט דת"ק ס"ל זוז"ג אסור :

ועיק

לאיך נוסף דא"כ סתם דבריו כרעת הפוס'
 רכימות החמה אסור לכ"ע וזה תימה שהרי הר"ת
 ורוב הפוסקים הכריעו דגם כימות החמה שרי מטעם זוז"ג
 ואיך סתם דבריו נגד דעת רוב הראשונים גם בעיקר דבריו
 שכתב דהאש חשיב גורם התר יש לתמוה עליו טובא וכמו
 שאבאר בסמוך כס"ד ולחאי דאתאן עלה הנה ראיתי להרב
 הפוסק שרצה להתיר כה"ג נ"כ מטעם זוז"ג כיון דהשכר לחור
 אינו מעמיד אלא ע"י שמצויים אותו בתנור וככלע ככלי
 ומתחוק הטעם מחוס התנור א"כ ה"ל זוז"ג דהאור וטעם
 שכר ודמי לגרון הרמ"ע ושוכ כתב דל"ד דהתם שניהם גורמי
 להעמיד שכחו שהם מעמיד גם האש מעמיד שכן דרך האש
 שמעמיד את הדבר ע"י התייחות אבל כה"ג האור אינו גורם
 החימוץ אלא מתקן את השכר שיהא נכלע בכלי ואין לו
 שיכות בחימוץ ודמי לת"מ הר"מ בפיו מה"א כגד שנכעו
 בקליפי ערלה ישרף והקשה הלח"ס אמאי לא חשיב זוז"ג האור
 והנכע דהנכע לחור אצו נוכע אלא ע"י האור ותיירך שניהם
 אינם עושים פעולה אחת שזה עושה פעולת החימוץ וזה
 עושה פעולת הצביעה וזה לא מוקרי זוז"ג ועיין מ"ש הרב חזון
 נחום בת' תמורה דק"כ וה"ה כאן ואף שיש לחלק קצת ביניהם
 דהתם אין פעולת החימוץ שייך לנכיעה כלל שאין הכבד
 נכע ע"י החימוץ ואין הנכע בא ע"י האור ואין האור אלא
 להכשיר את הנכע שיהיה נפטר הנכע אבל כה"ג היה החום
 שנתחמם טעם השכר הוא מחמיץ יותר שהחום הוא מהדברי'

דגורמים חימוץ וכמו דאחריו תפח תלטוט כזון וכן שלא
 ילוג עיסה כפסח סמוך לתנור כה"ש הכ"ז סי' תכ"ט מ"מ אין
 זה מספיק להתיר עכ"ל ואני אומר דאי היה נורק דמיונו דכ"ד
 דמי למ"ש הרמ"ע דהאש חשיב גורם התר מה שדחה לזה
 דל"ד דהתם שניהם גורמים להעמיד שדרך האש שמעמיד את
 הדבר ע"י רתיחה וכו' אינו רחוקי דהאש דרכו ליכס הדבר
 ולכלות הלחות עד שישרוף הדבר ויטוב לאפר אבל אין כח
 באש להקפיד הלחות בגון חלב לנכיעה ומי מלח שיהיו מלח
 דאי נותנים חלב בקדירה על האש כל היום אינו מעמיד
 לעשותה נכיעה וכן כחלח וגם דרכי הרמ"ע לא כתב דיש
 כח באש להעמיד בלי מעמיד הרם כי אם דיתכן שלא יעמיד
 הרם כי אם כסיוע האש גם מ"ש דכ"ד דהאור אינו גורם
 החימוץ וכו' דאין לו שייכות החימוץ אינו רואה בו טעם דכל
 דחימוץ לא נעשה בשכר האיסור לבד כי אם בזירוף האש
 דהתר דשכר לחודיה אינו מחמיץ כלל כמצא דחימוץ זה בא
 מגורם האיסור והתר וק"ל כל זוז"ג שרי ומה בכך אם אין טבוע
 האש להחמיץ או לא כל שחימוץ זה לא בא מכוליה גורם
 דאיסור כי אם בזירוף גורם דהתר והרי כרין המעמיד
 שהתיר הרמ"ע חכח האש אין כטבוע האש להעמיד למה
 שביארתי ואע"פ כן חשיב ליה גורם התר גם מה שדחה
 דהאש גורם חימוץ ממ"ש תפח תלטוט כזון וכן מק"ל שלא
 ילוג ע"פ התנור לרירי אינו דהאש אינו גורם חימוץ כלל כי
 אם התיימות האש בלי עיקר האש שהרי חנה כל שנכנסה
 בתנור שיש בו אש שוכ אין כה שש חימוץ ומעיקר דינא
 דש"ס אף אם הניח חנה בתים רותחין אינו מחמיץ כותבי
 כפסחי' דל"ט לו דברים שאין כאן לרירי חימוץ האפיו והמכוסל
 וחלוט שחלטו ברותחין וא"כ בליעת שכר בכלי על גבי האש
 אינו גורם חימוץ כי אם מטבל חימוץ גם הראיה שחביא
 חכב' שנכעו לפי דברי הלח"ס אינו ענין לרברי הרמ"ע ולכ"ד
 וכמו שאבאר בסמוך באופן דלכתתו"ל דאין השכר מחמיץ
 כלל בלי היות האש אי דמי כ"ד לרברי הרמ"ע שפיר יש להתיר
 ככ"ד מטעם זוז"ג ככל דברי הרמ"ע :

אך

מחד אחר רואה אני דאין להתיר כלל כה"ג מטעם
 הרמ"ע דסיוע האש שכלע השכר בכלי דעל ידו זה
 גורם להחמיץ חשיב גורם התר כמבואר בכל דברי הרב
 הפוסק ותתחיי עליו דהרי מבואר בדברי הר"מ בפיו מה"מ א"ל
 הכ"כ והכ"ד דפת שאפה בעצו איסור אינו אסור כי אם
 באכוקה כנגדו דהאיסור כעין כה"ש רש"י והר"ן בפסחי' דכ"ז
 דמנחא שנהכה בשעה שאיסור בעין אבל אפה ע"ג בחלים
 או גרף התנור ואפה בחוץ הפת מותר ואף בתנור חדש דהוי
 כוליה גורם דאיסור' דמאחר שכלו ע"י האיסור לא חשיב גורם
 איסור ולכ"ע שרי וכן הכריח הכ"מ דלכסלה האכוקה ולא
 נשאר לא בחלים או חוס תנור הו"ל באילו אין כאן איסור כלל
 ע"ש וכן פסק כה"ע בר סי' קמ"ב ואע"פ דכ"מ וככ"ע שם
 כתב שאין נראה כן דעת הטור ושאר מפרשים אלא דגם
 בחלים או חוס תנור אסור בתנור חדש כיון דהוי כוליה גורם
 דאיסור מ"מ כבר עמדתי על זה לקחון בסתמ' ר"ח והעליתי
 דגם כדעת הטור ל"מ דאוסר כי אם כע"ז דק"ל בחלת ע"ז
 אסורה כותבי כביצה דל"ט והוי בחלת באכוקה לענין איסור
 אבל בכל איסורי הנאה הנשרפין דאשרן מותר ונחלת דיכס
 האפר לענין שאינו אוסר כדיעבר לכ"ע כדמוכח מהתוספו'
 פסחים דכ"ד ד"ה כושלם וע"ש בהר"ן בפ"כ"ש על זה אה"כ
 רוורה דאינו אוסר כל שאין האיסור בעין וכן העליתי שם
 עיקר לפי קוצר ע"ד דאין חוקם לאסור באפה ע"ג בחלים או
 בחוס תנור אף כתבו' חדש כמו שיעש א"ב אפוא ל"ד אהרי
 כלל כרון הרמ"ע עם כ"ד ובכ"ה טורא ביניהו דכשלחא כרון
 הרמ"ע דהנחת העומדת הנולח מכה הדם ומכה האש שדולק
 כעת

כעת הרתיחה דאיתיה האש בעיניה הא ודאי חשיב גורם
התר כי היכי דחשבינן ליה גורם איסור בהסק עני איסור
כאכוקה כנגדו משא"כ כ"ר דהנחת האש דעל ידו בלע הכלי
השכר האסור ליתיה כלל בעולם כעת שנהנה מהחיות דשייך
לאסור דהא הכלי נטטן למתני דאף נחלת ומוס אש לא נשאר
כלל כעת שכל לחתץ ציטה בכלי זה וא"כ שיהיה חשוכ גורם
התר מהי תיתי והרי אפילו לאסור ככוליה גורם כעת דליכא
אכוקה לא חשיב כלל גורם איסור חכ"ש דלא חשבינן ליה
להנחת האש דחלף הלך לו וליתיה עכשיו בעולם גורם התר
כדי להתיר חזר ז' וזו והרי כעת הנחת חיתוך אינו בעולם א"כ
השכר הכלוי בכלי דחשיב כאליתיה בעיניה דמה"ט קול
דככוליה קריר משערינן דאי כחאי דנפק מיניה הנא ירעינן
והו"ל מחתץ ככוליה גורם דאיסור דאיסיר לכ"ע כלי ספק ואין
לומר דכי לא חשיב נחלי' ומוס תנור גורם איסור ה"ט דכשנשאו
גחלי' פקע איסור מינייהו וכי נהנה בהם בהתר נהנה משא"כ
בעני התר אין מקום לחלק בהם בין אם הם אכוק' או נחלים
או חוס תנור לכד דחכ"מ כל דהחיתוך לא כא כולו מצד גורם
דאיסור לכד גס זה אינו דע"כ כי התיר הכתוב נחלת הנשרפין
אינו אלא דחקלה קליה איסוריה וחשבי ליה כחאף דליתיה
דמה"ט התירו רבנן אפילו אכוקה דחשיב ככלה ובטל ולפ"ו
חכ"ש ש"ל כן היכא דכאנו להתיר חכמ נחלים או חוס תנור
דהתר חזר ז' וזו דגורם זה כחאף דליתיה דמי וכ"כ דמוכח
ככניה דל"ט דשלהבת איסור שרי מטעם דאין כה חש"ע
ומה"ט אחרו כפסחים דכ"ו קול ומראה וריח אין בהם משום
מעילה דאין בהם מחש ונראה ודאי דכ"ש הוא לענין ז' וזו
דאש הגורם התר הוא דבר שאין בו מחש כלל חשיב ולא חשיב
גורם התר כדי להתיר חזר ז' וזו ואפילו חס יס לכע"ד לחלוק
בוה ת"מ הנא להתיר בכל כה"ג עליו הראיה וכלי ראיה
אינו רואה מקום להתיר ככ"ר מטעם ז' וכן יש לרין דכרי
הרת"ע שהרי לא למד דהאש חשוכ גורם התר כי אם מרקול
כאכוקה כנגדו דאוסר הפת דאין לחלק בזה בין גורם איסור
לגורם התר ע"ש חכ"כ מינה כהנחת האש כלי אכוקה דלא
חשיב גורם איסור חכ"ש דלא חשיב גורם התר

בר מן דין כשאני לעצמי יש לי ברין דהסק החש לא חשיב
גורם התר אף כנגדו הרמ"ע וכ"ש ככ"ר שהרי כבר
כתבו התוס' בפ"ג דמ"ח ד"ה ורבנן בשם רשב"ס דהנחת כל
וקרקע לא חשיב ז' וזו דהנחת קרקע לנדל ולהחליף והנחת
הכל להנין מפני החמה ואינן בענין אחר ואין ז' וזו דהנחת
דבר אחר בענין ע"ש וכ"כ התוספות שם בדמ"ט ד"ה שאם
דאנו וקרקע שני עניינים הם ולא חשיב ז' וזו ועם שראיתי
למהרש"א שם שהקשה מח"ש שם לירדכו דאמרתו ז' וזו אסור
ופרש' מדתני אכל לא ביותה החמה וכו' ש"ת דכ"ג שייך
ז' וזו כבר תירץ על זה דהם מפרשים דלא קאי להך חתניתין
כי אם למתני' דלעיל דתני אחרו לו אף הוא נעשה וכל
ע"ש ואינו תמיה עליו דאין לא ראה שהר"ן שם כתב דלס"ד
לכד הוא דס"ל דלא חשיב ז' וזו ונס לעיקר קושייתו לשיטת
התוס' כבר כתב שם הר"ן בשם הרמב"ן כשיטת התוספות
ונראה מהך סוגי'א ופירש כלל דכרי מהרש"א אלו דלא קאי
כי אם למתני' דלעיל ע"ש

ג דאיתי בפירוש המשנה להרחב"ס כפרק כל הנלמים
שפירש כן ז' וזו ואתם אחר ככאן זה הדבר כחולק על
החכמים לפי שאמר להם על דעתכם שאתם חוששין בשוכ
ע"ז וכל א"כ אף לא ירקות בימות הנשמים ע"ש הנה מובאר
דלמתני' דלעיל קאי ותו חאי ק"ל לתנו' ולפחות הו"ל להוכיח
דכרי הר"מ והר"ן בשם הרמב"ן ומיהו בעיקר דכרי הר"מ
דפה"ת אלו ק"ל דנראה מדכרי דקאי בשיטת התוספות דכל
וקרקע לא חשיב ז' וזו מדמהנך לפרש דלמתני' דלעיל קאי

ואילו הר"מ בפ"ג מהלכו ע"ז פסק דוודעין תחתיה ירקות אף
בימות החמה ונ"ל שהר"מ בחיבורו חזר בו מפירוש המשנה
ות"מ הנה כתבאר דעת רשב"ס וסתם תוס' דכל וקרקע לא
חשיב ז' וזו וכ"כ רבינו ירוחם נתיב י' גס הר"ן כפרק כל
הנלמים ב"כ בשם הרמב"ן ע"ש וא"כ כנגדו הרמ"ע דהנחת
הדס להעמיד והנחת האש אינו אלא לחמם החלב כדי שיהיה
דאוי להצמד ואינן בענין אחר לא הו"ל ז' וזו הפך דכרי הרמ"ע
כי ע"כ נראה ברור שהרמ"ע בשיטת רש"י והר"מ והר"ט בא
והראב"ד והרא"ש והט"ר סי' קמ"ב ורוב הפוסקים קאי דככל
בווני חשיב ז' וזו ומ"מ ק"ק להרמ"ע גס כד זה דאין סתם
דכרי כסתם משנה דחשיב האש גורם התר וכחלוקת הוא
שנו ואין לא חש לפרש דאף דפליגי בה דראשונים קיל דחשיב
שעיר ז' וזו ומ"מ לתאי דאתאן עלה למדנו כדעת הראשונים
שהזכרנו דלא חשיב כה"ג ז' וזו וא"כ קשה הדבר להתיר נגד
דעת הראשונים באיסור סתם יינם דמטעם לתא דע"ז נגעו בה
גס הנר אחר איתי תמיה דכרי הרמ"ע כהתר זה דהאש
חשיב גורם התר וכתב שם דא"ע שגורם של התר אינו נכנס
כנוף התערובת כמו הגורם של איסור הא אמרינן בפ"ג כ"ש
גבי תנור שהשיקו בקליפי צרלה ואפה כו את הפת דיש שכת
ע"ז ספת כשאכוקה כנגדו וכו' .

ואחרי המחילה ראיה זאת ל"מ דהתם כשם דגורם
איסור דהיינו עני איסור דהיינו אכוקה אינו
נכנס כפת הלא גס הגורם דהיינו תנור ישן דהוא הגורם
התר ג"כ חכ"ש שאינו נכנס כפת דברע טפי מאכיקה וז"כ
שקולים ניכחו שני הגורמים וכרין הוא דליהוי חשוכ ז' וזו
דיש ש"ע וכפת אסור אכל כאן דהדס דהיינו גורם איסור נכנס
כנוף התערובת משא"כ האש חזינן לנו שיהיה חשוכ האש
גורם התר להתיר חזר ז' וזו וע"ק דנראה מדכרי דיש להתיר
ז' וזו אף שגורם איסור נכנס כנוף התערובת והרי הכריח
הר"ן כתשו' סימן ע' דלא שרינן ז' וזו אלא כשאין שם גופו של
איסור אכל כל שנתערב שם גופו אי אפשר להתירו מטעם
ז' וזו ע"ש אכרא דתערובת דם כחלמ להצמיד לא חשיב גופו
של איסור בתערובת כח"ש שם הר"ן ז' וזו שאור של חולין ושל
תרומה נמי א"ע"פ שנוף שאור בעיסה גופו של איסור כבר
כתבטל במאיתם שאין כאן אלא החיתוך הנא כנדרמתו של
איסור ע"ש וא"כ לפ"ו גס הדס כחלמ כבר כתבטל בשמים ולא
נשאר אלא העמרה הנא כנדרמת האיסור אלא שסתם דכרי
ויש לרין מדכרי דנס כנכנס נוף התערובת שרי מטעם ז' וזו
ומיהו עם כל זה דתערובת דם כחלמ לא חשיב כנוף האיסור
שם אין ראיה מזה דהאש יהיה חשוכ גורם התר ש"ל דכיון
דגורם איסור נכנס כנוף התערובת ואע"פ שכבר כתבטל
כששים ת"מ כיון שיש בו כח ההצמיד אינו מתבטל ונמצא
דנוף האיסור בלי ביטול ישנו בתערובת החלמ משא"כ כח
האש כדס אינו נכנס כלל כנוף התערובת וכל כי האי חכ"ל
דיש להתיר חזר ז' וזו דאי אתינן עלה הראיית הרמ"ע דהסק
אכוקה אוסר הפת גס כז' וזו מטעם דיש ש"ע בפת התם
שאני דגס גורם תנור ישן אינו נכנס כלל כנוף התערובת
ולהכי חשיבי ז' וזו אכל אה"כ דתערובת דם כחלמ דנוף הדס
כחלמ והאש דליתיה שם ברם כלל דלא חשיב האש גורם התר
כלל להתיר חזר ז' וזו ע"ק כהתר זה דהרמ"ע שהרי כתבו
התוס' בע"ז דס"ו דר"ה אחר דכי ק"ל ככרי דיש שכת הסק
עני איסור בפת ואוסרו משום אפיינותו בעני איסור אינו אלא
בעני דאסורי כהנאה אבל עני דאסורי באכיל' ולא כהנאה
כמו תרומה ומזקה כשבת אינו אוסר הפת דיש ש"ע בפת
היינו שכת הנחת ע"ז ולא שנוף העניס כפת ע"ש וכ"כ
הר"ן שם וכ"כ הרא"ש ש כפ' כל הנלמים בשם ה"ר יונה וכ"כ
כל שאר הראשונים ע"ש ולכאורה קשה על זה דהרי יש שכת

דשכר אומר אף בהנאה ודברי הרמ"ע כזה צרכים עיני אצלי
וכל ראיה לזה מרתנן בריש פ"ג דערלה כגד שזכעו בקליפי
ערלה ירלן פסקו ה"מ כפ"ו מה"מ וקשה אמאי לשתרי
מזד זוזב דהרי אין הצבע זוכע בלי סיוע האש דהתר והו"ל
זוזב דקול דשרי -

ובכר ראיתי להל"ס שם שהקשה כן ותיזף דוזב
בעיני בענין אחר כמ"ס התוס' כע"ז דמ"ח ר"ה
ורכנן וא"כ ה"כ הצבע פועל הצביעה והאש עושה פעולת
החמימות כדי שיקבל הצבע וכל כי האי לא חשיב זוזב ע"ש
והס דברי תימה דהניחא לשיטת התוס' דס"ל דכל וקרקע לא
חשיבו זוזב ואוסרי' לישע ירקות בימות החמה תחת האשירה
אך לשיטת הר"מ שהתיר גם בימות החמה כמ"ס כפ"ז מה"מ
ע"ז והיא שיטת רוב הפוסקי' כמו שהזכרתי לעיל הדר קושיות
הרב לדוכת' דלישתרי בגד שזכעו בערלה מטעם זוזב וכבר
תמהו עליו כס' פרשת חספ' דע"א והרב שער החלך כפ"ג
מה"מ חמץ דע"ד ע"ש וכבר קדמם הרב חוון נחום מ' תמורה
דקפ"א ע"ש והס כתבו לעיקר קושיותיו דל"ק מ' דהרי כי היכי
דאמרינן יש שבה עזים כפת דאומר אף כוזב"ג ה"כ אמרינן
יש שבה צביעה בכגד דאומר אף כוזב"ג ע"כ אסרו גבי
צביעה אף בענין דהוי זוזב על ידי אש התר ע"ש והאמת
דנראה הדברים כדכריהו דה"ט לא חשיב ליה הכא זוזב
אלא דאכתי יש להשיב אי כמו דאמרי' יש שבה צביעה בכגד
ה"כ יש שבה הסק לצביעה בכגד אכתי קשה דלישתרי מטעם
זוזב דהרי גבי שאור של חולין ושל תרומה דיש שבה שאור
בעיסה כמ"ס הר"ן בתש"ן הנו' ואפ"ה אנו מתירים מטעם
זוזב וע"כ ה"ט כמ"ס לעיל דשאני הכא דגם גורם התר
ניכר הנייתו בעיסה וכל כי האי הרי דניבא דהוי כוזב"ג כיון
דשיניהם נתנו שבה וא"כ אי הסק האש לצבע שייך לומר יש
שבה הסק אש בכגד אכתי קשה בקושית הל"מ דלישתרי
מטעם זוזב ואין בדברי הרבנים שזכרתי יסוד מהפיק לזה כי
ע"כ ע"כ דגבי שבה סתמין דהוא עיקר הצובע שייך לומר
כו יש שבה משא"כ באש דאינו אלא מכשיר שיקבל הצבע לא
אמרינן ביה כהנייתו יש שבה הסק בכגד דאין הנאת האש
ניכר בכגד כשם שניכר הנאת הסתמין ומינה לדרון הרמ"ע
וכ"ד דהרס שהוא עיקר המעמיד נתן שבה במלח וכן השכר
לחיומוץ יש שבה שזר בעיסה משא"כ האש דאין הנאתו ניכר
כהס וכ"כ להכריח דהאש לא חשיב גורם התר מח"ס כע"ז
דל"ג ש"מ מדרב זכיר האי וכדו דשרי חזרא לבי תלמי שרי
דאזיל לאיבוד וכתבו התוספו' ושאר ראשונים דהוי נותנים יין
בעת רתיחת המלח כאש ומינה לתרו התו' ז"הרא"ש והמרדכי
ואבדורס שם לנותנים דם בעת רתיחה מה"ט דאזיל לאיבוד
ע"ש וע"כ דהיינו או הדרם שהיו נותנים במלח לא היה בטל
מדיכא בששים או חשום מעמיד או חשום חוותא דמלכן דאי
בטל למ"ל לטעם דאזיל לאיבוד תיפוק ליה שכר נתבטל בס'
ואף כשאר האיבוד שם שרי וכמו שביארתי לעיל ואי אמרת
דהאש חשיב גורם התר לנכדי איבוד דס או יין אכתי קשה
למ"ל לטעם דאזיל לאיבוד הרי בלא"ה שדי מטעם זה ווס
גורם דקול דשרי אלא ודאי דהאש לא חשיב גורם התר כי על
כל אלה התר הרמ"ע דחשיב האש גורם התר והסכים עליו
הפ"ח כ"ד סס"י ק"ה צ"ע בעיני ואינו רואה כו מקום להתייר

כו

סימן קפ"ב גם ראיתי ברכרות קדשו שכתב
דאפשר להתייר מדברי התוספו' דכריים דנ"ו ר"ה העלה בירו זול' והקשה הר"א מחין אמאי
לא הוי זוזב דמותר וכו' ותיזף דכר וכו' עד סוף הדיובור
וכל שתיבת מותר שכתבו בקושית הר"א מחין הוא ט"ס
וסב"ל בכונתם שהקשו דמרכבו אי גירולין סבטלין את
עיקר

עזים כפת חמיר חזו"ג ואסור לכ"ע כמ"ס הר"ן בפרק כל
הגלמים גבי מתני' דבטל ממנה עזים וכ"כ הטור סי' קמ"ב
ולקמן בסי' י"ד ביארתי שכן דעת כל הפוסקים וא"כ תיקשי
כשאור של תרומה כפ"כ דערלה דפליגי בה ר"א ורכנן וקול
ברכנן ואי כוזב"ג אסיר באיסור אכילה דשרי בהנאה כ"ס
בהסק איסור דאמרי' ביה יש ש"ע כפת דחמיר חזו"ג דאסיר
אף באיסורי אכילה דשרי בהנאה אך אחר היסוד הא ל"ק
דגם התוס' לא כתבו כן כי אם בהסק איסור דאינו נרש
באכילת פת והרי באיסורי אכילה לא אסר הכתוב כי אם
באכילת איסור והרי אפה פת בחיטי תרות' כי אוכל הפת אינו
אוכל ההסק שנאפה בו הפת ואינו אלא נהנה בתרומה דשרי
אכל חומץ בתרומה הרי החיומוץ נרש באכילה וחין אוכל
ישעם לו וכי חומץ כשאור תרומה הרי אוכל החיומוץ והרי
אכילת תרומה אסורה וכ"כ דה"ט קול בהעמדת איסור
דאסיר אף באיסורי אכילה לכר בגון נכילה כמבואר בדברי
הראשונים שהביא הכ"ד סס"ז פ"ז גבי מעמיד בעור קיבת
נכילה וע"כ ה"ט דגם העמדת איסור ניכר הטעם כחין לא
דקשה עריין כשאור של תרומה ושל חולין ואין בכל אחר כדי
להחמין דקול דשרי מטעם זוזב ואמאי והרי כי היכי דאמרי'
יש שבה עזים כפת חכ"ס ש"ל יש שבה שאור בעיסה ויש שבה
סתמין בכגד וכמו שהכריח הר"ן בתש"ן סימן ע"ג ע"ש והרי
בהקום דשייך לומר יש שבה חמיר חזו"ג ואסיר אף כוזב"ג
לכ"ע וא"כ הו"ל לאסור לפי מ"ס הר"ן וכל הפוסקי' דבמקום
שבה אסיר אף כוזב"ג וכד הוינן בה הא כמי ל"ק דכי אמרינן
יש ש"ע כפת בכר פירש הר"ן שם בתש"ן דגורם איסור דהיינו
אבוקה ניכר הנייתו כפת משא"כ הנאת תנור יאן דהיינו
הגורם התר אינו ניכר כפת וע"כ לא בטיל גורם איסור דיש
בו שבה משא"כ כהתר אכל שאור של תרומה ושל חולין הרי
כשם שיש שבה שאור איסור בעיסה כך יש שבה שאור התר
בעיסה והרי שקולים הם וסוד דהין בכל זוזב"ג דקול דשרי
וכבר עמדתו גם על זה בס' הנו' לכן כתבתי פה בקיצור
נמרץ וכיון שבן נראה דבי חשבונן להסק אבוקה לגורם איסור
ה"ד באיסורי הנאה אכל באיסורי אכילה שרי דה"ט התיירו
הראשונים הסק תרומה והסק עזי חוקקה וכמו שנתבאר וכיון
שכן בהעמדת המלח בדם ואש היכי תייר מטעם דהאש גורם
התר להעמדה והרי אף אם היו מעמידו כפ"כ איסור דאסירי
באכילה ככוליה גורם בלי גורם אחר הוה שרי דאין הסק
איסור אסור באיסורי אכילה לכר וא"כ היכי תייר המלח
כשכיל גורם התר האש והרי גורם איסור דרם דאוסר באכיל'
חשיב שפיר גורם איסור משא"כ האש דאינו נכנס בוף המלח
ואי לא חשיב האש גורם איסור חכ"ס דלא חשיב גורם התר
וכ"כ כיון דשבה חיומוץ והעמדה אסיר אף באיסורי אכילה
דחשיב כאוכל החמץ והמעמיד דהרי דם גופו בכר נתבטל
כששים וכן שאור האסור בכר נתבטל במאתים ואפ"ה כח
החיומוץ והעמדה לא בטיל ואסר א"כ ה"כ בהסק תרומה אי
חיומוץ והעמיד כו אה"כ דאסיר וא"כ לנכדי חיומוץ והעמדה
כיון דחשיב גורם איסור ומינה דחשיב נמי גורם התר הא נמי
לא אירייה דברם ושאר כיון שנתערב בו בוף האיסור אע"ג
דבטיל מיהו כיון דמחץ ומעמיד לא בטיל דהוי כדברים
החשובים דלא בטלי אכל חומץ והעמיד בהסק איסור אכילה
דע"כ ל"ב ל"ב בוף האיסור מיעורב כו כי אם הנאת האש שחומץ
והעמיד כו וכיון דשרי האיסור בהנאה היכי ליתסר כי ע"כ
כ"ל דהסק איסור לא חשיב גורם איסור או התר כי אם באיסורי
הנאה כגון אפה ובשיל בקליפי ערלה וכלאי הכרם אכל הסק
איסור אכילה כין באפיה או חיומוץ והעמדה אינו אסור ומכ"ס
דלא חשיב גורם התר באיסורי אכילה במקום דהגורם איסור
אוסר אף באכילה כגון גרון הרמ"ע וכ"ס כ"ד דגורם איסור

העיקר מוכח דפשיט לחו דגידולין הם מותרים ואמאי הא הו
 וז"ל ואסור ותיכנו דסכר וז"ל חותר ואף שקשה דמאי ק"ל הא
 בכל דוכתי ק"ל וז"ל כמ"ש בע"ז דמ"ט מ"ח כוונת' הוא כמ"ש
 והר הקשו דלא חשיב וז"ל חלל חר גורם וא"כ הגידולין
 אסורים ומאי קבצי איי מחטלין הגידולין את העיקר כיון דגם
 גידולין אסירי ותירץ הר"מ דלא שייך וז"ל דגורם דאיסור
 דהיינו העיקר מחטל הוא בגידולין ואינו בעין וכו' וכיון
 שאינה בעין שנתבטל בגידולו לא חשיב גורם דאיסור ולפיכך
 מותרים הגידולין דלא אמרו וז"ל חלל היכא שהאיסור הוא
 בעין ולא נתבטל אלא שגורם וכן השאור של תרומה הייני
 שהוא בעין והיינו שלא נתערב השאור של איסור בהתר' אלא
 שכעורה בעין החמין לעיניה וכו' הוא דשייך וז"ל והיכא
 דהוי חד גורם דאיסור אסור ומ"ש בתחילת דבריהם דלא שייך
 וז"ל וכו' כלומר דלא שייך סוב וז"ל כאן לומר דהיכא דהוי חד
 גורם דאיסור כיון שאינו בעין עכ"ל אפיריון נמש"ה לכת"ר
 שטרח וכתב לישב דברי התוס' שהם סתומים וחתומים חלל
 דאכתיו אין יסוב זה מספיק בעיני והן קדם אני אביא מה
 שהשיב על דבריו וז"ל הת"ר ולפי דרכנו זה ע"ל כההיא
 דתמורה דחשיב הולך וז"ל דחשיב שפור בעין דהבורחים הם
 סוכר והנקבה וכו' הרב ח"ג דקפ"ב בכלל ג' בתחילת
 המחשבה ע"ש ואין להקשות לפי פירושו כדברי התוספות
 תהיה דתמורה ד"ב אין המדומע מדמע חלל לפי חשבון
 ואין המחומץ וכו' ועיין בפירושו מה והרי התם איירי שנתערב
 ואינו בעין אפ"ה חקרי וז"ל דהר"מ פירש כפירוש התוס' שם
 ואין סתירה לדבריו מההיא דכתבו התוס' בע"ז דמ"ט ד"ה
 שדורכלה שכתבו דמיידי שאינו בעין ע"כ דהתם כוונת' לומר
 דאינו בעין והוא באופן שאינו יכול להוסיף אכל ודאי ניכר
 הוא דובל וקרקע מעורכים הם לא דאינו יכול להוסיף עכ"ל
 מה שאשכ לפי דרכו הולך טריפה חשיבין ליה וז"ל דחשיב
 בעין דהבורחים היינו הזכר והנקבה אינו מהספיק דאינו באנו
 לאסור ולר טריפה חדר גורם וכן הטריפה המוליד מה טעם
 לאסור אף בשניהם טריפה דהרי טריפה אינה מאיסורי הנאה
 וכי קאכיל ולר טריפה אינו באוכל הטריפה ענמה וכו' א"כ
 כתבו התוס' בע"ז דמ"ט כד"ה שאם דגידולים שרו באיסורי
 אכילה מה"ט כי ע"כ ע"כ עיקר האיסור חסום טפה זרע
 דהוי טריפה גמורה וטפה זו נתרדלה ונעשה ולר וא"כ קשה
 למ"ש בדעת התוס' דהרי אינו בעין חלל נתרדלה ולא חשיב
 וז"ל ועיין בתוס' בכורות דף ד"ה והא ע"ש וכ"ל להכריח
 דחל"ה קשה מה"ט ולר טריפה דאסיר לת"ד וז"ל אסור או
 כוכר ונקבה טריפה דלכ"ע אסיר ומ"ש גידולי טבל ושאר
 איסורים דשרו כרתין כפ"ט דתרומות חלל ודאי דורע חרם
 וזרע בהמה אין זרע כלל הוי וכו' האוי אסיר אף בגידולי
 גידולין כרתין שם וא"כ נהא דאין עיקר האיסור ב"י אם זרע
 הטריפה והרי לזכרון אינו רעין שנתערב ונתבטל בזרע
 הסכר ומיהו חדר אחר אי מהא ל"מ שול שגם התוס' לא כתבו
 בנחערב דאינו בעין כי אם כשיש רוב התר דהד"ת בטל
 האיסור אכל בזרע וכן טריפה זרע נקבה כשר שקוליה הם
 ואין כאן רוב התר שיבטל האיסור וא"כ איסור בעיניה חשיב
 דכל מה שגדל בחלק זרע טריפה חתיכה איסור הוי שהרי זה
 כבהמה טריפה דאף אם נתפטמה הרבה אחר שנטרפה
 באיסור טריפה צומדת וה"כ דכוותה גם מה שהשיב למ"ש
 התוס' בע"ז דמ"ט ד"ה שיה וכו' שאין הזבל בעין דכוונתם
 דאינו יכול להוסיף הזבל דאיסור ואה"כ דניכר בעין אכתיו
 קשה מדתני שם פרה שנתפטמה בכרשינו ע"ז תשטח וכתבו
 התוס' שם בע"ז דמ"ח ד"ה וזכ"ן דהיינו שנתפטמה בכרשינו
 סת' ושל כ"ז ביחד ששניהם סועילו לפטם ונקרא וז"ל והרי

הכא דכרשינו התר ושל איסור כחשי הכהמה הרי נתערבו ולא
 כיכר האיסור כלל ואעפ"י כן קחשיב ליה וז"ל ומיהו הא כנוי
 ל"מ שול דהר"מ יפרש כפרש"י שם כד"ה מאי לאו ז"ל ופרש
 תשטח ותיאכל שאף היא הייתה גדולה קודם לכן על ידי שאר
 אכילות ע"כ ולפי פירוש זה י"ל דחשיב כרשינו איסור כחשי
 הכהמה איסור בעין דאין בהם תערובת התר גם דאיתו
 שהקשה עוד כת"ר לפי דרכו כפירוש דברי התוס' .

אכרא

דיש להקשות על הר"מ כפי פירושו מההיא
 דפ"כ"ה דמ"ט שאמרו הסיק בהם את התנור
 חדש יותץ יסן יונן והא התם כישן היכא שאנו כהני' חן האיסור
 ככר כלה האיסור ואינו בעין ואין לומר דאיידי באכוקה כנדרו
 שהיא בעין דהא אמרו שם באכוקה כנדרו לכ"ע אסור חסום
 דיש שבה צנים כפת וכמבואר שם במסקנא ואין לומר
 דאיידי כנחלים דהא לכ"ע בשלה ע"ג נחלים מותר ועיין
 בכ"מ בפ"ו מה' מ"ח וכן קשה וחדש שהסיק בהם התנור
 דיותץ והא כשהסיק בהם הסיק שני ככר כלה ההסיק ראשון
 ואינו בעין ואפ"ה חקרי וז"ל ואפשר לומר כיון דכשעה
 שהתחיל להסיק בהסיק ראשון הוא נהנס מעני האיסור בעין
 שחוס תנור שנתחמ' מצד איסור כל שלא נעשו העצים נחלים
 הוי האיסור בעין אבל התם בגידולין כשרבו ככר נתבטל
 האיסור ואי ק"ל מת"ש כפסחים דע"ה גרף את התנור ואפה
 בו את הפת וכו' ומסיק שם דמותר וא"כ כפי דבריו אמאי
 מותר כיון שנתחמק התנור בעודם העצים בעין והו"ל כחו
 טבח עצים כפת ויהיה אסור ואלו י"ל דסוגיין דהתם חלל
 כמ"ד וז"ל מותר ולא אסיר אלא היכא דהפת היא כתנור
 והעצים בעין דיש ש"ע כפת עצמו וכיון דכשעה שנאפה לא
 היה בעין מ"מ כיון שנתחמ' התנור בעוד האיסור בעין והוא
 היה הגורם אסיר דהא נמי בעין חקרי כיון דמדין גורם הוא
 וכל זה צ"ע עכ"ל .

והדרי

המחילה תמהני על דבריו במאי דק"ל מדתני
 יסן יונן אע"ב דכי נהנה מהאיסור אינו בעין
 ואי איירי באכוקה לכ"ע אסור ואי נכחלי לכ"ע שרי ואתתהיה
 הא"כ עכ"פ תיקשי כנזפה דמתני' במאי עסקינן כיון דלא
 איירי באכוקה ונחלים במאי עסקינן וכו' דאיידי בנרף את
 התנור ואפה בו הרי פרש"י כפסחים דכ"ו כד"ה בשלה דבנרף
 לכ"ע שרי מק"ו דבשלה ע"ג נחלים גם מאי דנקיט מחמתני'
 דע"ז הרי בע"ז גם בנחלת אומר ודועבד כמ"ש הש"ך ב"ד
 סימן קמ"ב וכמו שהדרכתי על זה בסו' ר"ח ולא היה לו
 להכיא כי אם כריתת דפסחים גם בעיקר קושינו קשה סכר'
 שהבין דכו' תני יסן יונן דהיינו דאיסור לאפות כהסיק זה
 דאיסור דה"ט דמ"ל וז"ל אסור וזה תימא דא"כ תיקשי הזני
 בעי לחוקמי ה"ש"ס שם דהבדלתא דתני בין הרש בין יונן וז"ל
 מותר ס"ל וכן אסיק ה"ש"ס שם לחסנקא דא"כ תיקשי יסן
 אמאי יונן כיון דז"ל מותר ס"ל חלל ודאי דכי תני יסן יונן
 ה"ט דז"ל לכ"ע אסור לכתחילה וכו' התוס' וכל הפוסקים
 והוא פשוט ומו מאי ק"ל מכאן לשיטת הר"מ ואי כוונתו
 מדאסרי לכתחילה ש"מ דגורם איסור חשיב אע"ג דליתיה
 בעיניה הא ל"מ דהרי בשלה ע"ג נחלים דלכ"ע שרי ואפ"ה
 אסור לכתחילה כמ"ש התוס' כד"ה בשלה ועוד שגם הר"ת
 כו' ליתיה לאיסור בעיניה דלא חשיב וז"ל לא התיר לכתחילה
 כי היכי דתיקשי ליה מהכא גם מה שהק' מחדש יותץ דאמאי
 הרי כשהסיק התנור בהסיק ב' ככר כלה האיסור וליתיה בעין
 הרי עכ"פ קשה דהרי אינו מתיריכ בשלה ע"ג נחלים וכו' דרף
 את התנור לכ"ע אף למ"ד וז"ל אסור כדמוכח מדברי
 הרמב"ם בפ"ו מה' מ"ח הכ"כ כמ"ש שם הכ"מ וכו' ב"ד ה"י
 קמ"ב מטעם דכל דכלה האיסור בעת הנאתו שרי ע"ש א"כ
 לזכרון תיקשי הרי כחדש כשכא ליתנהו לאפות בו ככר כלה
 האיסור

כ"ל בלא עירוב השאור איירי וא"כ היכי תני דאם אין בו להעלות באחד וק' בין יש בו כ"ל וכו' והרי בכיכר איסור לא שייך כטול באחד וק' דאף בריבוא לא כטול ואף בתרי אינו אסור השאר אלא תסלק האיסור והשאר מותר וע"ק דהרי בתוספתא דפ"ב דפסחי' וירושלמי דפ"כ דערלה אסרו מחנן של בתי' עד לאחר אפיות וכ"כ העיטור ורכיבו ירוחם הביאו הכ"ז ב"ד פתח קט"ו דרוחק לומר דאח"כ דגם התוספות נוודו דשאור! אסור אף בנתערב היכא דהוי כוליה גורם דאיסור אך היכא דאיכא זוזב"ס"ל דגם ת"ד אסור מורה בנתערב זה אינו דהרי הסתד דכיון דנתערב כתבטל בנידולו וא"כ ככולי שאור האיסור נמי ליבטל בהדי עירוב עיסה ועוד דהרי הם התירו מה"ט בנידולן אף ככוליה גורם דאיסור למאי דס"ל דקרקע לא חשיב גורם התר.

עוד

כתב כת"ר על דברי הרב חוון נחום בס"ק דקפ"א שכתב ז"ל ויש לעמוד על סובית ס"פ הנודר מן הידק דשקיל וטריאי גידולי התר מעלין את האיסור ואחאי לא פשיט מוז"ב דמותר וכבר התוספות וכו' וע"ס מה שהגיה בדברי התוס' וכוונתם דכיון דהעיקר של איסור לא נתערב כשל התר באופן שלא היה ניכר בעין אלא כתבדלו והוסיפו אין זה בכלל זוזב"ס דמותר עכ"ל הרב ז"ל.

ובאמת

אתחאה היא דלפי פירושו מסקנת התוספ' היא דאשירי בנידולין וא"כ הדלא קושיא לרובתא ואיך אמרי התוס' ולכך מפרש הר"מ וכו' כדי לחזק הקושיא וגם בתחילת דברי הרב יש גמגום שכתב ויש לעמוד בסוביא דס"פ הנודר וכו' חוון"ג דמותר ואם יהיה ט"ס וז"ל דאסור מאי ק"ל הא הלכה דוחת היא דזוזב"ס מותר ועל הראשונים אנו מצטערין כת"ס לעיל ואם נביה דבריו שכתב אין זה בכלל זוזב"ס דמותר וז"ל ומותר ועפ"י יהיה מסקנת התוס' דמותרין בנידולין לא אתי מ"ס אח"כ תכף ומיד והנה כי כן הקשה הראב"ד וכו' נחמא לא הוי זוזב"ס אכל כורעו כלה ליהוי זוזב"ס ומותר ע"כ מדברים אלו משמע דס"ל דהיב"ד לא נתערב דאסור וכן מבואר לקמן אין צורך לכותבו וכן בכלל ג' ונ"ע אלא ודאי בוכת התוספות כת"ס ולפ"י יהיה הראב"ד ז"ל חולק עם הר"מ ז"ל עכ"ל.

ג

בעיני יפלא בדברי הרב חו"כ אלו ועכ"פ דברי התוס' צריכין ישוב דגם בדרך שכתב כת"ר כבר כתבתי מה שיש לחשיב עליו והס"ל בישוב דברי התוס' בקצת הגהה בהם מעין הגהת הרב חו"כ וכך צריך להיות ולכך מפרש הר"מ דלא שייך זוזב"ס לא דגורם דאיסור דהיינו עיקר התבטל הוא בנידולו ואינו בעין שאינו ניכר אכל אם היה בעין לא שייך זוזב"ס וכן השאור של תרומה מיירי שהוא בעין וכוונתם דגם הר"מ התרץ דבעיית הש"ס הוא למאי דק"ל זוזב"ס שדי דבעת הר"א מחנן וכן ראיתי בשאר ראשונים כשיטת כתיבת יד לנדרים שפירשו כן לא שאינו מנר הקרקע אלא דכנטיעת בכל יש שני מיני גידולין בידולי עיקר הככל עצמו שמתרבה ומוסיף בעצמו וגידולי שאר ככלים היוצאים מחדש ככח הככל עצמו וכמבואר בפרש"י בפסחים דל"ד ד"ה וכי תימה ע"ס ודעת התוספ' דאי היו כל הגידולין הככלים החדשים לכך אך עיקר ככל איסור לא היה בו גידול היו אסורין לכ"ע דהו"ל ככלו מכוליה גורם דאיסור' כיון דהקרקע לא חשיב גורם התר אכל כיון שיש גידול גם בעיקר ככל האסור ויש בנידול רוב כדי לבטל העיקר דמדת בטל ברוב ואין האיסור' כי אם שגם גידול זה בא מנח כוליה גורם דאיסור מ"מ גידולין החדשים שבאו מכה העיקר ומכה גידול העיקר אין סברא לאסורם דגורם איסור ולא גורם דגורם וגורם דגורם כגורם התר חשבי ליה וא"כ הו"ל העיקר עם גידולי עיקר עצמו לבני גידולין החדשים זוזב"ס גורם דהתר ואיסור דשרי

האיסור ומעין זה ראיתי להש"ך ב"ד דתן קמ"כ ס"ק זא והדרכי משה שם והרב מחנה אפרים בנימוקיו להרחיב"ס שהקשו לרעת הרמב"ם דא"כ היכי אסיק הש"ס ברכ"ו דפסחים וכן פסקו כל הפוסקים דקצרות וקדירות שזרפן היוצר בהסק איסור דאשירי והרי בעת שכל ליהנות כבר כלה האיסור ע"ס וכבר עמדתי על זה בס' ר"א והעלתי בשיבו דברי הרמב"ם דשאני קצרות דנהנה בהם בעוד שהאיסור בעין דהיינו בעת אכוסק כנגדו דע"י הסק זה עשאו כלי וראוי ליהנות בו ושוה מחנן באותה שעה דיש שבה הסק בקדירה ועל הנאה זאת דבעת הסק נאסרו דהוי איסור בעין ולפ"י ל"ק מתנור חדש דלת"ד זוזב"ס אסור חשיב נהנה מהאיסור בעת ההסק ראשון דאיסור דעשאו כלי ראוי לאפיה דלת"ד זוזב"ס מותר ה"כ שרי דאע"כ דנהנה בגורם זה של איסור שעשאו ראוי לאפיה מ"מ כיון דאינו יכול ליהנות בו בלי גורם שני דהתר דהיינו הסק כ' דהתר הא ק"ל כל הנאת זוזב"ס מותר אך לת"ד אסור הרי נהנה בגורם חד דאיסור בעת ההסק שעשאו כלי ראוי לאפיה ע"י הסק איסור ומיירי דהוי לחצי שיעור דאסור ותו ל"ק לשי"ט הרמב"ם ומינה דל"ק גם לשיטת התוס' דנדרים דה"כ חשיב איסור בעין למה שנת' ואי ק"ל עדיין למ"ס הכ"מ והכ"ז שם לרעת הר"מ שגם דאפיה כתנור חדש בהסק ראשון דאיסור כל דאפיה כלי אכוסקה דכלה האיסור שרי וא"כ איך יתכן לאסור התנור בהסק זה הואיל ונעשה ראוי לאפיה בו ע"י הסק כ"ה נמי ל"ק דהתנור נאסר שהרי נהנה בעת ההסק שעשאו ראוי לאפיה והו"ל נהנה כחד גורם דאיסור דאע"כ דנמח הנאה בעת אפיה דאיכא בהדי גורם התר כיון דזוזב"ס אסור הרי נהנה כתנור דע"י אפיה בו בגורם דאיסור בעת שהאיסור בעין אבל כי באנו לאסור הפת משום הנאת אפיה הלא הנאת אפיה ליתיה כי אם בעת שהניח הפת בתנור והרי באותה שעה לא היה גם אכוסקה וכבר כלה האיסור ככ"ל בישוב דברי הרמב"ם גם מה שהקשה מההוא דגרפה למ"ס ל"ק דלכ"י הנאת הסק תנור חדש לפשותו כלי ראוי לאפיה חשיב נהנה בעת ההסק דעיקר ההסק הוא להכשירו וכיון דזוזב"ס אסור אין לו תקנה דא"כ נחמא נהנה בעת שהאיסור היה בעין אכל לבני הנאת אפיה אין ההנאה כי אם בעת האפיה והרי באותה שעה כיון שגרפו ככד' כלה האיסור ונ"ס לישב דס"ל זוזב"ס מותר מלבד דאיכא דמפרשי לה כת"ר זוזב"ס אסור כת"ס במקום אחר בר"ן דין קשה הרי הר"מ שהתיר בגרפו וכן פסק הש"ע ב"ד סי' קמ"ב וכתב הכ"מ דגם לת"ד זוזב"ס אסור שרי הכא מאי איכא למימר אך את זה ק"ל לפי דרכו ברעת התו' דבנידולין כיון דליתיה בעין לא חשיב גורם איסור דהרי בע"ז רמ"ח אסיק הש"ס רבי יוסי זוזב"ס מותר ס"ל מדתני אין נוטעין אגון של ערלה ואם נוטע והכריך והרכיב מותר הרי להדיא דאשרי' הגידולין מנר העיקר דחשיב גורם איסור ויותר מזה קשה דהתו' קיימי הכא ככזל דבר שאין זרעו כלה הוי ואי אפ"ה ס"ל דלא חשיב גורם איסור מכ"ש התם כנטע אגון של ערלה דזרעו כלה דקיל טפי מאין זרעו כלה דלא חשיב גורם איסור כיון דליתיה בעיניה וע"ק שהרי שנינו בפ"ט דתרומות הטבל גידולין מותרין כד"א דבר שזרעו כלה אכל דבר שאין זרעו כלה גידולין בנידולין אסורין וכה"ג אסיק הש"ס בנדרים ד"ס לבני תרומה ואם איתא לישתרו דליתיה לאיסור בעיניה שכבר כתבטל וע"ק שהרי שנינו בפ"כ דערלה כיצד שאור של חיטים שגבל תוך עיסת של חיטים ויש בו כדי לחמץ כין שיש בו להעלות באחד וק' בין שאין בו להעלות באחד וק' אסור אין בו להעלות בא' וק' בין שיש בו כדי לחמץ בין שאין בו כ"ל אסור ואילו לרכיבו דאין שאור איסור אסור בנתערב כי אם דניכר האיסור בעין ח"כ נישא דאקרא משום שיש בו

דשוי"פ"כ חכמינו ליה כרכו גירולין החדשים שיש בהם רוב
 לכטל הציקר ובירוליו אי הכטלי ליה או לא ומ"ט אבל אם
 היה כעין לא שייך וז"ו כוונתם ר"כ אין כאן גורם התר
 כי אם הקרקע ושתי הכרית דקרקע לא חשיב גורם התר
 ומ"ט וכן השאור של תרומה מירי שהוא כעין כוונתם דס"ד
 לפ"ד ר"כ גם בשאור איסור ליהוי חשוב וז"ו מה"מ שהרי
 כיון שצירכ השאור בעיסה הרך הוא שקנת עיסה הקרוב
 לשאור מחמץ קודם ושאר העיס' שתחמץ מכה השאור ומכח
 קנת עיסה הקרוב לשאור דהוי גורם גורם וא"כ קשה איך
 אסרו מחמץ אף בשאור איסור לחוד לזה כתבו דהתם חשיב
 כעין שאין השאור מתרבה מעצמו כי אם בעיסה והרי זה
 ככלל איסור בלי גידול בו כי אם שיצאו כנלים חדשים אלא
 דהוא כפתערוכת ואינו ניכר דכתיב הרי מודה הר"מ דאסור
 השאור להא דמי דשאור איסור לא נשתנה כי אם שנתערב
 ואינו ניכר זהו הכל בפירוט דכריהם כדל"ש דכריהם
 ולהסכיחם עם שאר הראשונים ואלא יצאו לרון כדבר חדש
 ולתמי דאתאן עלה שהיה רונה כת"ר להתיר כנ"ד רכיון
 דנתערב השאור בעיסה עד שאינו ניכר לא מקרי גורם
 דאיסור דליפתר אלא שכתב שאין כזה כדאי להתיר דהא
 דאין כידעו להכריח כונת התוספות כפי פירושו ויעוד דכל
 הפוסקים שלא הזכירו כההיא דשאור דאיידי שהוא כעין
 חמץ דאף שנתערב יפה יפה בעיסה אפ"ה מקרי וז"ו
 עכ"ל הנה הלכך זה יש להכריח חכמה פנים בדחיית התר
 זה ואין להאריך כיון שגם כת"ר לא ספק על התר זה כלל -

עוד

כתב ב"ש יעויין כפי' קמ"ב ובאמצע הלשון
 כתב וז"ל וע"ק והרי כתב הרא"ש כפי' רחוקין הביאנו
 הכ"ב כפי' זה ולא דמי לתנור חדש שאסור ההנור וכו' ובודאי
 שזו היא כוונת הטור שכתב וכן יראה מדברי א"א הרא"ש
 ובכ"ז כתב וכו' ותמהני על הפרישה שכ"כ שלא בדיקוק דגם
 ולע"ד אין מחלוקת קושיות כלל דכונה הרא"ש דאף שאסרו בהא
 דשחיטה מ"מ לא אסרו בדועבר ההנאה ולזה הביא דל"ד
 להחיל דתנור דתאן דאסר אפי' בדועבר אסר דשאני הכא
 וכו' ואררבה ק"ט על ט"ז שהבין דמהאי דהקס' הרא"ש מהאי
 מתני' ע"ש דהבין ס"ל דהא לחטה מזה הביא הרא"ש שיעתא
 מהאי דאין זורעין וכו' אע"ב דאין הלכה כת"ק אלא כר"ז
 דמתיר ז"ו א"ו שלא הביא הרא"ש ז"ל שיעתא אלא שפילו
 מאן דאסר לא אסר לכהמילת עכ"ל .

ולכבר

ראיתי שהקשו כן הרב נחמה בכסף חזק סי' ה'
 ובכסף פרשת חספ' דנ"ו וכבר קדמו הש"ך
 בספר נקודת הכסף שהקשה כן על הט"ז עם כ"ד סי' קמ"ב
 ואנכי הוואה אשלי רכרכי ק"א מוינא תיובתא לא קחוינא
 בדרכי הט"ז וכמו שכבר הארכתי על זה לקמן בסיומן ר"ה
 ולשוית שאינו נובע לעיקר שאלתינו לא העתקתי דברי כאן
 שלא להאריך .

גם

ראיתי כמה שהקשה בדברי הרא"ש כד"ה רחוקין
 גבי שחט כסבין של ע"ז בהמה מסוכנת כמו שכבר
 תמה עליו הרב הלבי בקדש בחירושו לחולין ויפה השיב כת"ר
 על דברי הרב הנו"ב מה שיש' דברי הרא"ש גם אני כונני
 העליתי בדרך זה ליישב דברי הרא"ש אף שיש חקום להשיב
 גם בדרך זה הנה שם הארכתני על זה ליישב דברי הרא"ש
 על כורין וכבר חילתי אמורה שלא להאריך בדברים שאינו
 נובע לעיקר דינא ככ"ד .

גם

ראיתי ח"ש להט"ז עם ס"ק ז' ע"ש וכדאי שקושיותו
 הוא כיון שפירש הר"מ פירוש אחר בסוגיא ודאי
 דקרינא יש לה דין תנור והוא סותר מ"ט עצמו עם כס"ק ס'
 שפירש דתנכ"ס חפרט כפרטי וכפי זה שפיר פסק הש"ע

כלי שא כתר עכ"ל ולירידי הא ל"ק שכל דכריו דכס"ט הם
 הפך דעת הכ"מ והכו' דרעת הר"מ וא"כ כל מ"ט כס"ק ז'
 הוא לדעת הר"מ לדעת הכ"מ וחילוק כמה שחילק עם ועיקר
 דעתו הוא מ"ט כס"ק ט' וכבר עמדתי גם על זה כפי' ר"ד
 וע"כ כתבתי פה בקיצור :

סימן קפ"ג עוד

כתב כת"ר עוד נראה להתיר
 מטעם וז"ו דהא אם היו לטון
 את העיס' זאת כשכר ודאי שלא היה מחמץ דהו"ל מי פירות
 דאינו מחמץ לא ודאי כיון שיש עם רוב מים והו"ל מי פירות
 עם מים שמתהרים להחמץ וא"כ חשיב שפיר וז"ו המים
 ושכר ועיין להרכ בית דוד א"ח סימן רל"ב ח"מ חשיב וז"ו
 המים ושכר שנתנו קודם ומותר ואל תשיבני מההיא דהנהת
 אשירי בפרק אין מוצידין דהתיר רבינו אפרים אפילו בפת
 שנתחמץ בשאר' לחים משום מה שנתחמץ העיסה לא מחמת
 היין דהו"ל מי פירות אלא מחמת השמרים ואפ"ה חלקו עליו
 ר"ט ור"א ולא התירו מטעם זה דהו"ל מי פירות דהתם שאני
 דס"ל דהשמרים אף שהיין אינו מחמץ מ"מ כעורכ עם
 היצנכים מחמץ אפילו הלחות ומוכרח לומר כן דהל"כ אמאי
 אסור והא דהין פשוט ככל הפוסקים דמי פירות א"ח וולת
 רש"י אלא ודאי כמ"ש ואף גם זאת יש לדחות דאפשר דהשכר
 אינו מחמץ אבל טעם שכר שנתחמץ כתנור ומחמץ עכ"ל .

ראני

אומר דאף דלכאורה היה נראה טעם זה ככ"ו
 להתיר כנ"ד כד הוינן כה אינו מהפיק ויין קודם
 ק"ל בדכריו מיניה וביה רא"כ דשכר הוי מ"פ וחשיב וז"ו
 רכלי מים אינו מחמץ א"כ בחמלוק זה דרכינו אפרים במתני'
 בשמרים לחים מתיר ור"ט ור"א אשירי ואנן קול כמ"ד אסור
 דאע"ב דהר"מ והרא"ש דעתם להתי' כרכינו אפרים בחבוא'
 כטור וכי' סי' קכ"ב ה"ד בשמרים שיכשו בתנור אבל בלחים
 להתיר פת שנתחמץ לא ראינו מתיר וולת לרכינו אפרים
 ולרכינו לישתרי מטעם ז"ו דהרי יין בלי שמרים אינו מחמץ
 דהוי מ"פ דמה"ט לא חשיב ליה רכינו אפרים מחמץ כלל וא"כ
 אף אי חילוקו עליו דכנירוף השמרים גם יין הלחות שבהם
 מחמץ מ"מ מידי וז"ו לא יבא והרי קול כל וז"ו שרי כפי' ע"כ
 כ"ל דמחלוקת' תלוי דרכינו אפרים ס"ל כשיטה הר"ף שהביא
 הט"ז ח"ב סי' תס"ב דמ"פ עם מים אין מהמרים להחמץ
 ועיקר החימוץ הוא על שמרים דאיניה נופייהו שרו והחולקים
 ס"ל דמ"פ עם מים מהמין להחמץ כשיטת רוב הפוסקים
 וסתם פת אינו נעשה בלי מים וה"כ הלחות שבשמרים מחמץ
 כפי עצמו חשיב דכס' דחימוץ אסור כך אסור הנאת
 מהירות החימוץ כמ"ש בע"ז דס"ח עיסה זאת ראויה שתחמץ
 בשתי שעות מי גרם לה שתחמץ בשעה איסור' והרי כל הנאת
 מהירות החימוץ בא ע"ז יין שבשמרים ואסור אך בעיקר דעתו
 דס"ל דהמחמץ כמי פירות האסורין כיון דכלי מים אינו
 מחמץ וחשיב ז"ו ושתי תמהני עליו שנראה שלא ראה
 דבתנחות דכ"ב דפלוני תנאי אי מחמיצין בתפוחים דהיינו
 בשתי הלחם ותודה דבעו חמץ דת"ק אסר ורחב"ב שרי והתנ'
 שם בד"ה אין הכריחו דאיידי עם מים דכלי מים ח"פ אין
 מחמיצין כלל ושם הקשו כ"ס מדתנן תפוחי שריבין ונתנו
 בתוך העיסה ומחמץ הרי זו אסורה לימא רחב"ב ולא רכנן
 אפילו תימא רכנן כהי דחמץ גמור לא הוי נוקשא תימא הוי
 ע"ש הרי דמי תפוחים דתרות' אסור במחמץ אע"ב דאי אפשר
 בלי מים להחמץ הן אחת דעיקר חקייתו חקירת חכס' היא
 והיא נופה קשה כהך חתימתין דפי' דתרווחת דתני תפוח
 שריבין ומימין דאסור' אמאי לישתרי דהא קול ז"ו שרי ולפי' ד
 חתימ' היה חקום ליישב דאתי כמ"ד ז"ו אסור דהא פלוני
 כה רכנן ורכי יוסי כע"ז דמ"ח ורכנן ס"ל וז"ו אסור ויש קצת
 הכרח לוס דבתוספת דפ"ז דתרווחת פלוני עליה רכי יוסי
 ואמרו

ואמרו ורבי יוסי מתיר דאין חימוצו חימוץ .
אך אחר הישוב אינו דהוי הר"מ כפט"ו תה"ל תרומות
ה"ד פסק כסתם מתני' גם כירושלמי דפי' תרומות
סבילו מילתיה דרבי יוסי ואמרו דה"ט דאין חימוצו חימוץ
ברור הביאו הר"ש שם וסתם' מנחת דכ"ר ד"ה תפוח הרי
דטעם רבי יוסי הוא דאינו אוסר על חימוץ שאינו גמור ואם
איתא כיון דר"ל וזו"ב שרי הו"ל להתיר אף אי חימוץ חימוץ
גמור וער בשחק לחון עלי שתמיד הייתי תמיה על מתניתין
כי קושיין וסוב אחר החיפוי ראייתי שקדמני כזה הרב מהר"א
קארו הוכחו דבריו בספר חנן שאול סי' מ"ט והרב ג"כ טרח
ליושב ולא עלה בידו .

וסבור

הייתי ליישב עיקר מתני' ודברי הר"מ שפסקה
שראיתי בשעה"ס ס"פ כל טעה גבי מ"ש ותיקא
שרי שכתב כשם רזאו דמי פירות אין מחמיצין כלל אבל
התפוחי ורימונים שהם חמוצים גרדה שהמים שלהם מחמיצין
שכל משקה חמוץ מחמיץ ולוקין על חימוצו ואין חייבין עליו
ברת במכואר בקוב' הראייות ושם כתב דמ"פ עם מים ח"כ
הוי ולקי עליו ואינו חייב כרת ע"ש ולברריו מכואר דאיירי
מתני' במחמץ כתפוח חמוץ בלי מים דאע"פ כן ח"כ הוי וגם
בחימוץ דחמץ נוקשא אוסר ולפ"ז ל"ק מדין ז'וג כלל אמת
שראיתי להרב חנן אברהם סי' תס"ב ס"ק א' שהביא דברי
רזאו ורחאם דבמנחות דכ"ר איתא בהדיא בבבבא ותו' דהוי
מ"פ וכ"כ הרמב"ם וסמ"ג דתפוחים ורימונים הם מ"פ וכ"כ
הג"מ פ"ה וסמ"ק סימן ק"ט ע"ש ואחריו נמשכו כל רבני
האחרונים לרחות דברי רזאו אלו וסוב הקרה ה' לפני שפר
מעין גנים שיטה לזבחים ומנחות ושם במנחות דכ"ר הביא
דברי רזאו הנו' ודברי הר"מ חנן אברהם והכרי הרב דהרמב"ם
דעתו ברזאו שהרי בפ"ב מהלכו מעשה הקרבנות הי"ט פסק
דמי פירות אין מחמיצין ואילו כפט"ו תרומות ה"ד פסק
דתפוח תרומה שחימוץ בו עיסה אסור וסתם אפילו בלי מים
משמע ועוד דאי איירי עם מים הרי בפסחים דכ"ר תני שאור
של חולין ואל תרומה דשדו רבנן דז'וג שרי והרמב"ם פסק
ככמה דוכתי דז'וג שרי וא"כ איך פסק בריסק תפוח דאסור
הא הוי ז'וג ושרי אלא ודאי דר"ל כסברת רזאו דמי תפוח
מסתם הם חמוצים מחמיצ' בלי מים ות"ש הר"מ דמי תפוחים
ורמונים הם מי פירות היינו לענין שאר דברים לענין הכשר
ופיסול מקוה וכ"כ ראה ממ"ש בהך סוגי'א כמאן אזלא הא
דתניא תפוח שרסקו וכו' ליתא רחב"ג והכ"ל דילת' פלוגתייהו
דרכנן ורחב"ג בלי מים דרכנן סברי מ"פ אין מחמיצין
ורחב"ג סבר דמחמיצין דהא אבוי ורבא בפסחים נמי כהא
פליגי וכו' את"ר .

תחמיצין ומאי ק"ל וא"כ לברריו היא גופה תיקשי באן ווא'
ק"ל ליתא דר"ל דמחמיצין כרס"ל הכי לאבוי לא ודאי דהש"ס
דחה דעת אבוי וכוליה הש"ס כרבא אזיל א"כ רס"ל דאבוי
אשר מדרכנן לכר והתם בשל תורה איירי וא"כ תו' ל"מ מירי
מהך סוגי'א כדברי רזאו אך עיקר קושייתו דאיך אסר כתפוח
שריסקו דהוי ז'וג הא ודאי קשה וכמו שנתבאר ז'וגי גראה ליישב
לפי דרכו שהרי גם רזאו לא אמר כי אם בתפוחים ורימונים
חמוציה וידוע הי' בהם שני מיני' מין מתוקים ומין חמוצים
והש"ס ג' לא אסר כי אם במין חמוצים וא"כ ז'וג רבנן דמנחות
מפרש רזאו בתפוחי' חמוצים וכן מתני' דתפוח שריסקו וע"כ
מחמיצין במ"פ לכד ז'וגי' מכל מ"ש התו' על זה מכואר אלא
דהתו' מרלא אשכחו ליישב כי אם לאוקמי דאיירי עם מים
ש"ה דר"ל דרב"ג אין מחמיצין ולמתניתין דתפוח שריסקו ז'וג
דמקוה לה כמ"ד ז'וג אסור ואין זה דוחק דסתם שלא כהלכה
דכלא"ה סתם הכי כע"ז דמ"ט גבי בטל ממנה ענינים כרבנן
דברי יוסי דז'וג אסור אלא דאין לא קול' כסתם רבי דפסק
שמואל שם הלכה כרבי יוסי וא"כ דברי הר"מ כפ"ה דחמץ
הם כתפוחים ורימונים מתוקים דשרי ודבריו דפט"ו מהלכות
תרומות הם כתפוח חמוץ ולא חש לפרש דפשיט ליה דאי
במתוק שרי אינו מחמיץ וא"כ ע"כ בחמוץ איירי דמחמיץ
ודברי הרב חנן אברהם שכתב דבמנחות איתיה בבבבא
בהדיא דהוי מ"פ הם דברי תימה דבבבבא ל"מ מירי וא"כ
פסק דרזאו מהך סוגי'א למד כן דחוק ליה לאוקמי כדברי
התוספות דאיירי עם מים דאין מחמיצין בתפוחים לא משמע
סתם עם מים ועוד הוקשה לו מ"ש תפוחים דנקט ליתני אין
מחמיצין במ"פ והכל בכלל אך לדריה א"ש ואע"ג דעכ"פ
התוס' פליגי עליה במ"ש מה בכך וכי' גברא אבבבא קדמית
ולמה שנתבאר ש"ש להכריח כן ברעת הר"מ ומה גם דלשיטת
התוס' צריך לאוקמי מתני' דתפוח שריסקו לכר מהלכה שזה
דוחק גדול כדאי דאית לן לזניקט כדע' רזאו וכ"ש שסברתו
להסתיר ודברי הר"מ ושאר רבני האחרונים שנטו להקל הפך
דברי רזאו אינם נראים וכ"כ להכריח ממ"ש הר"מ כפ"ב דע"ז
דרכינו אפרים התיר אף פת שנתחמץ בשמרים לחים דאין
החימוץ כי אם שהשמרים דהא מ"פ אין מחמיצין וכו' והם
דברי תימה הלא גם שמרים בפופיהו מ"פ חשיבו דמעניבים
קאתי ואי יין פשיט ליה דאינו מחמיץ גם שמרים איך החמיצו
בהם מ"ע הם :

ובבר

ראיתי להרב חק יעקב סי' תס"ב ס"ק ה' שתמוה
עליו כן ודחה דבריו דשמרי יין אינו מחמיץ ע"ש
ואחרי המחילה בחינם דחה דבריו שז"ל כרזאו רכל דבר
חמוץ כתפוחים ורימונים חמוצים מחמיץ והרי שמרים קיוסא
הם כמ"ש הרב וכסמחון תמ"ב וא"כ גם בלי מים מחמיץ וגם
ר"ש ור"א שחלקו עליו לא חלקו עליו כי אם דר"ל כל דהם
בתוך יב חדש אסורים אפילו יבסן בתנור כמ"ש הכנה"ג בסו'
קכ"ג הבב"ז אות ע"ה ע"ש וא"כ גם שמרים איסור גמור הם
ואה"כ דמודו ליה דעיקר החימוץ בשמרים הם אבב קיוסא
מחמיץ משא"כ יין דקול' כפשוט דאינו מחמיץ וא"כ כל הנהו
רבנן שהביא הג"א כשיט' רזאו קיימי וכ"כ להכרי' מצד אחר .
ורבז'הני על פשיטת החוק יעקב דפשיט ליה דשמרי
יין אינו מחמיץ כמי פירו' ושרי שהרי בפסחים
דכ"ח תני אין לי אלא שנתחמץ מ'איליו נתחמץ מחמת דבר
אחר מניין ת"ל כל נוחמתו וכו' והדר הקשו וזו מחמת דבר
אחר תנ"ל מראשקיים רחמנ' בלשון נוחמת' הרי דחימוץ מחמת
דבר אחר חמץ גמור הוי וחייב כרת ג"כ עליו דכתיב כי כל
אוכל נוחמתו ונכרתה ועיני' בדמ"ג שם והתוס' בסוגי'א זאת
בר"ה נוחמת כתבו בשם רזאו דלאו ע"ז שאור קאמר דההוא
תקרי חמץ טפי מנתחמץ מאיליו אלא בגין שנתחמץ בשמרי

ואחרי המחילה יעיקר הכרחו כדברי הר"מ כפט"ו
דתרומות שסתם אף בלי מים משמע ל"מ מירי
שהרי כיון שכתב אם ריסק תפוח ונתנו לתוך העיסה וכו' הרי
פתם עיסה היא קמח ומים רכלי מים אינו נעשה עיסה גם
מ"ש דמ"ש שר"מ דמי תפוחים ורימונים הוא לענין שאר
דברים לענין הכשר פיסול מקוה אשתומם על המדרשה שהרי
פתב הר"מ כפ"ה מה' חמץ ה"כ אם לש כמי פירות לכד בלי
מים חותר באכילה שאין מ"פ מחמיצין ות"פ הם כגון יין
וחלב ורובש ושמן ומי תפוחים ומי רימונים וכו' והוא שלא
יתערב בהם שום מים בעולם ואם נתער' בהם מים כ"ש הרי
אלו מחמיצין עכ"ל הרי להדיא דכתב דתפוחים ורימונים אין
מחמיצין כלל גם מה שהכריח דברי רזאו מתוך הש"ס דליתא
דכמ"פ בלי מים פליגי אי מחמיצין כרפליגי אבוי ורבא הנה
לשיטת רש"י דמ"פ בלי מים הוי ח"כ ע"כ לאוקמי בהכי וכ"כ
מדברי התוס' וכן האריך לבאר הראב"ח ח"כ סימן ע"ד אך
התו' דחו וסמ"ש במנחות רכז מנחת נכסים ח"פ הם ואין

יין שחייבין השמרים בתנור ולא דמי לביסה שנילושה ביין
 דלית ביה כרת ויש בהלאו עכ"ל והס סתמו ולא ביארו
 מהטעם ל"ד שמרי יין לביסה שנילושה ביין אכן ל"ל כבוד
 כוונתם דכבינה ד' אחרו דשאר מחמין אחריו ולא חמץ וא"כ
 מים כביסה אסור כשהיה כדי חימוץ דמתחמץ ג"כ תחילתו ע"ז
 התיס בלי שאור והרי אסור הכתוב לנתחמץ תחילתו המ"פ שרו
 דאינו מתחמץ תחילתו ע"ז מ"פ אבל שמרי יין מכח קיוהא דאית
 בהו הרי הס כשאר דמתחמץ אחרים וכי חימץ ע"ז הוי כחימץ
 כשאר דחייב כרת ג"כ עליו הדי כבידור דשמרי יין מחמין
 כשאר גמור וחייב כרת ותימה להחוק יעקב שלא ראה
 דבריהם והתיר לנמרי *

והנה

אחת שיש ללדון דה"ד בשמרי יין שיכשו בתנור
 הוא שכתבו התוס' אבל בלמים אה"כ שדינס כתי
 פירות *

וישוב

אחר החיפוש ראיתי הדבר כבירו' כתוספי רא"ס
 למח"ב כה' חמץ לאוין ע"ו שהביא דברי התוס'
 אלנו וכתב ודוקא שתיכשו בתנור דאי לא כן הו"ל שנילושה
 ביין דאין בה אלא לאו לחוד ע"ש הכין הרב דמה"ט הוא ללא
 דמי לביסה שנילושה ביין דהתם כבידור לח ולא ביכש ואחרי
 המחיל' אע"ג שאינו כראוי לחלוק עליו אין ב"ל כן כוונת התו'
 כדי נקטו התו' שיכשו בתנור כמו שצוין בארץ אשכנז לאו
 למעט לא יכשו כי אם שך היה מנהג אשכנז לחמץ הפת
 בשמרי יין שיכשו בתנור כמ"ש התו' בע"ז דל"ד דה"ד דוררייה
 והרא"ש ומרדכי סס וט"ד סתן קכ"ג וע"כ טעם רובא היה
 דשמרי יין מחמין חימוץ גמור מחמת קיוהא דאית בהו דאס'
 חימוץ היה מכח תערובת מים עם מ"פ דמתהרין להחמין
 כשיטת רוב הפוסקים לא יתכן רא"כ ביין גמור הוי יכולין
 להחמין ומ"ש שמרי יין וצידו דמ"פ עם מים חמץ נוקשא הוא
 דהוי דהיינו חימוץ רע ושלל וא"כ איך יתכן דהוי אוכלים כל
 אשכנז הפת בחימוץ נוקשא אלא ודאי דקיוהא דאית בהו
 בשמרים יש כח בהם לחמץ כשאר וכ"כ מהמרדכי רפ"כ רע"ז
 שכתב דהוי מחמין בשמרי יין בחמץ שאור ע"ש ולפ"ז ול
 דגם בשמרי' לחמים מחמין כשאר אב קיוהא דאית בהו דגם
 בלמים אית בהו קיוהא כדמוכח ככ"כ דג' שזמרו מי סכרת
 המרא הוא קיוהא בעלתא הוא ע"ש וגם בלי ראייה הוי לנו
 לומר כן דמה' תיתי להתי' כרת בלי ראייה כ"ש עכשיו שכתב'
 כן בהנ"ל כפ"כ דה"ז שכתב דהוי מחמין גס בשמרי' לחמים
 וכתב דאין החימוץ מכח היין דמ"פ אין מחמין כי אם הכח
 שמרים ש"מ דגם בלמים קיוהא דאית בהו מחמין כ"כ גס
 ומהמרדכי סס שכתב שמתקנין לחם בשמרי יין בכבוד ע"ש
 הרי דגם כומן הכניז דלמים הס מחמין כי ע"כ דברי התוס'
 רא"ס דנראה דבשמרים לחים שרי דהוי מ"פ דאין מחמין
 הס תמוהים בעיני' גס דברי החוק יעקב שהתיר בשמרי יין
 ומסתם דבריו יש לרדן דגם ביבשים שרי הם דכרי' תימה
 שנראה שבעלם מחנו דברי התוספו' דפסחים אלנו ובעת ל"ל
 עיקר לאסור גס בשמרים לחים ומתוך דברי רז"ב יש לרדן
 דכרי' ריזון דכל דבר חמון מחמין וא"כ תפוחים ורימונים
 חמוצים יש לרדן שדינס כתי פירות עם מים דמהר"ז להחמין
 ז'אין להקשות דע"כ דריזון חולק עם רז"ב שהרי כתב בפירו'
 חמוצים דח"כ הוא דהוי לכו ואילו לרז"ב חייב כרת ג"כ דהוי
 נתחמץ מחמת דבר אחר הא ל"ק שול' דלאו כלדבר חמון
 פחמין כשאר חימוץ גמור דדוקא כשמרי יין היה ההוה לחמץ
 כשאר אבל תפוחים ורימונים חמוצים אין מחמין חימוץ
 גמור אלא חמץ נוקשא דהיינו שאינו ראוי לאכילה כל כך
 והכריח גס כן הכי דרסל"גי כחמין כחפוחים בחמנות
 דכ"ד ואסיק הש"ס דח"כ הוי ולמאי דמפרשי לה דכלי מים
 איירי כפרשו' והיינו דאיירי בתפוחי' חמוצי' ש"מ דאין מחמין

כשהני חימוץ גמור משא"כ בשמרי יין וא"כ חזר פירוש רז"ב
 הללוים להכריח דעת ריזון דכתפוחים חמוצים אף אי לא
 מחמין חימוץ גמור ח"כ מיהא הוי וא"כ קשה להתוספות שס
 אחרי לא פירשו כן כדעת ריזון כיון שמדברי התוס' דפסחים
 יש להוכיח דכר חמון מחמין וי"ל דהס ס"ל דדוקא בשמרים
 אחרין הכי דהנסימן מוכיח כן דמתחמץ כשאר אבל שאר
 דברים חמוצים דאין הנסימן מוכיח דינס כמ"פ דאף חימוץ
 דח"כ לא עכרי ויש סמך לסכרת' דכירוש' בפ' כ"ט הביאוהו
 התוס' מנחות דכ"ד ד"ה אין אחרו דחיטים ששריין בחמץ
 חוטר מפני שהחמץ נוחתן ומיהו ל"ת ד"ל דחיטים שאני
 דאפילו שרייה במים אין חימוצו כבוד כמ"ס כפסחים ד"ת
 דליתיה בחיטים שרי וכשעורים הוא ראם נתבקעו אסורות
 וע"כ החמץ נוחתם ושס תני רבי יוסי אומר שרין בחמץ
 וחמץ נוחתן אבל בקמח אה"כ דס"ל דמתחמץ ח"כ אף בלי
 מים אלא דגם כפסחים ד"מ דתנן אין נותנים קמח לתוך
 החמץ או לתוך החמץ פירשו הרא"ש והר"ן וט"א חמון
 תס"ד דה"ד א"ש שס מים וכתב כז' שס פשוט הוא דאל"כ
 הוי מ"פ ואין מחמין ע"ש ולמה שכתב' אין ויה פשוט למ"ש
 ריזון דכל דבר חמון מחמין וא"כ ל' דריזון אחי מתניתין
 כפסטה דאיירי אף בלי מים *

אבן

כ"ל דלא לאפשי כפלוגתא דשאני חמון דלרבי
 יוסי מלכד שאין מחמין יש בטבעו שאין חניח
 להחמין ואחרין שס כפסחים דמ"א דלא ק"ל כרבי יוסי אלא
 לא נחת צמית ולא חמוצי חמץ ע"ש וע"כ גס ריזון מודה
 בחמון ואין דכרי כי אם כמ"פ החמוצים וכיון דנתפרד
 דהקיוהא דשמרים מחמין כשאר והרי הכרייתא תני סתם
 מחמת דבר אחר ש"מ דיתכן להחמין כסוגים דכיס בלי שאור
 לפי פירוש רז"ב שכתב לא ראיתי חולק עליו בפירוש וי"א
 חפי ריזון דתפוחים ורימונים חמוצים מחמין חימוץ דח"כ בלי
 מים וכדכרינו נראה קצת מהך דהנ"ל חמץ חשיב להתיר
 ככה"ג והתיר הת"א ורבי האחרונים כזה כ"ע בעיני *

י"ט"ז

להרכ כית דוד אל"ס סי' רכ"ו שהביא דברי ריזון
 והכריח דבחמון מודה ומדבריו נראה דחושש
 לדברי ריזון ע"ש ולמאי דאתאן עלה כבר כתבנו דע"פ דעת
 ריזון יש לישב דת"ש סר"מ לאסור בחפוח שרסקו ואי איירי
 ע"ז מים הו"ל זוזב דק"ל להתר אך אי ס"ל כריזון דאיירי
 כתפוח חמון מחמין אף בלי מים אחי שפיר ול"ק מדין
 זוזב אלא דחכמי ק"ל שראיתי להרא"ש בפ' כ"ט דל"ה
 בענין מ"פ דאין מחמין כתב ז"ל והא דאמרינן התם תפוח
 שרסקו ונתנו לתוך העיסה ומינה דח"כ הוי התם כבר
 כילושה במים כי הך דר"ל דאוקימנא בשעירב בו מים
 וקאמרינן דח"כ הוי ע"ש ואילו מדברי הרא"ש גופיה בפ"כ
 דע"ז דל"ד נבי דוררייה דמרא שכתב דהחמץ כשמרי יין כל
 העיסה אפילו באיך לא בטיל דכל דלעומיה עכיד לא בטיל
 והביא ראיה מחמין דתפוח שרסקו ומימן כו דהרי זה
 אסורה ע"ש ש"מ דס"ל דק"ל כהך מתני' וכיון דפירש דאיירי
 ע"ז מים הדר כיוקשיין דהו"ל זוזב שפסק הרא"ש גופיה
 כפסחים דכ"ו גס דאיתי כסמ"ג לאוין ע"ט שכתב דהך
 מתני' שלא כהלכה דס"ל זוזב אסור כל כי האי היה להם
 לפרש ואבן ק"ל בדברי הסמ"ג שהביא הירושלמי שאמרו
 הרה אמרה בחמץ כגופו אבל כחימוץ חוטר ע"ש והרי
 גרסת הירושלמי הוא כהפך הרה אמרה בחימוץ אבל כגופו
 חוטר וכבר הביאוהו הר"ש כפי דתרוסות והתוס' מנחות
 דכ"ד ד"ה תפוח והרשב"א בתשו' סי' של"ג ופירשו הם
 דכגוף התפוח אפילו ח"כ לא הוי ע"ש וז"ע אך לעיקר
 קושייתנו מדין זוזב ז"ל שכבר ביארתי דעת רוב הפוסקים
 דמ"פ עם מים מחמין להחמין והרי אמרו כע"ז דס"ח רכש

דחמוץ אומר כך הבלת מהירות החימוץ אומר כמ"ט עיסה זאת ראויה לחמץ כ"ב שעות וא"כ כי קול בתפוח שרקסו היינו על שכן מהירות חימוץ דאומר גם בתרומה כמובאר שם בע"ז והרי שכן זה לית ביה זוזג רכוליה גורם מאיסור דהיינו התפוח :

וישוב

אחר העיון ראיתי דמעיקרא ל"ק בלא מדין זוזג דכד הוינן בה קשה ג"כ עיקר איסור מחמוץ איך יתכן שהרי דבר ירוע הוא דאם מניחים שאור בקמח כל היום אינו מחמוץ חימוץ בחור ועיקר החימוץ הוא על ידי חיס שבהיותה עיסה השאור מחמיצה וכ"כ התוס' בכינה דל"ט ד"ה מאוס ע"ש וא"כ כל מחמוץ באיסור שאור לשתרי מדין זוזג אכן נראה דל"ק מכל זה שהרי בפסחים רכ"ז סוכר רכי דיש שכן ענים בפת וק"ל כוותיה וכבר כתב הר"ז שם דכי ק"ל יש ש"ע בפת אומר בזוזג וכ"כ הטור בס' קמ"כ וכ"כ הר"ן כס"פ כל הנלמים דיש ש"ע בפת חמיר מזוזג ובמקום אחר ביארתי שכן דעת כל הפוסקים ודבר ברור הוא דאי אמרינן יש ש"ע בפת ה"כ אמרינן יש שכן שאור בעיסה וכן הכריח הר"ן בתשו' סי' ע' דהרי טעמא עדיף מחזותא ע"ש והנה כי כן לכאורה היא בופה קשה בהך מתני' דשאור של חולין ושל תרומה דפליגי בה ר"א ורבנן דרבנן שרו מטעם זוזג וק"ל הכי אמאי והרי כיון דיש שכן שאור בעיסה אומר אף בזוזג אכן ראיתי בתשו' הר"ן שם דכלאחר יד מפרק ל"ה רכי אמרינן באכוכה אף בתנור ישן דהוי זוזג מטעם דיש ש"ע בפת פירושו דגורם איסור דהיינו אכוכה ניכר בפת ולא גורם התר דהיינו הבלת תנור ניכר הפת וא"כ בבי שאור של חולין ושל תרומה רכי היכי רניכר גורם איסור בעיסה כך ניכר גורם התר דשניהם שאור הם א"כ כל כי האי חור הדין לזוזג כיון דשני הגורמים שקולים הם ע"ש וכיון שכן עיקר טעם החימוץ הבא מחכ השאור ואיסורו החכם עיניו יחוו דאין טעם זה בא כי אם מחכ השאור שיש בו כמ"ט תש"כ מים אין בהם כמ"ט ואע"ג דבלי חיס אינו מחמוץ אינו אלא הכשר והוי בניכר שכן שאור בעיסה ולא ניכר שכן חיס בעיסה והדבר ק"ו דאמרו כן באכוכה ותנור ישן דאי לא היה הסק ראשון אינו נאפה בו הפת ואע"כ אומר בזוזג כיון דגורם איסור ניכר ולא של התר א"כ חכ"ש בגורם איסור דשאור וגורם התר דחיס דגורם איסור ניכר בעיסה ולא גורם התר דחיס דאסור אף בזוזג כי ע"כ עיקר קושיית מהר"א קארו והרכ הנן שחזאל והרכ מעיין נמים שהוכרנו אינו אלא של ירדו לעומק דין זוזג ומת"ש דלת"ש הא לק"מ ומינה דחה שרצה להתיר בת"כ בר"ר מטעם דשכר והמים היו זוזג אינו עיקר מתירי טעמי חרא דמהירות חימוץ אינו בא כי אם מכוליה גורם דאיסור דשכר עם חיס ממחר להחמיר תש"כ חמים ועוד דיש שכן גורם איסור בעיסה ולא של התר וכמו שנתבאר :

סימן קפ"ד עור

כתב כת"ד עוד היה נראה להתיר מטעם זוזג והוא דשלנו לאומנים היהודים דמה שלוקחים כזית שאור חן הנויים אין באותו כזית כדי להחמיר עיסה גדולה אלא שלוקחים אותו כזית ומטילין אותו לתוך עיסה קטנה ומחמת ואח"כ כוסלין אותה העיסה ומטילין אותה לתוך עיסה גדולה ומחמת ומשנה שלימה שנינו אין המחמוץ מחמוץ אלא לפי חשבון ויעיין פרש"י תמורה ד"ב ואע"ג דהתוס' שם פירשו פירוש אחר חוכרה לומר דלא פליגי לעיקר הדין של רש"י ד"ל על פירוש התוס' דמאי דחוקים דש"ם לפרש בפירוש התוס' דא"כ לא הוי דומיא דרישא דתרומוע וע"ק אמאי לא אמר הש"ס גתני' דלא כר"א דפ"ה דתרומוע דתני' ר"א אומר מרמעת בתרומות ודאי ומכ"א אין התרומוע מרמעת וכו' הרי

כמשמע דר"א לא ס"ל הכי ואמאי איצטרך לאתויי מתתני' דערלה אחר שכבר הביא מתני' דתרומות ברישא וגם אמאי לא הקשו התוס' לרש"י מהאי מתני' ואולי שזהו כוונתם ועל לפי פירוש התוס' היכי מפרשי לה להאי מתני' ופירושו הוי דחוק בהאי מתני' כיון דעלה דר"א קיימי א"ו כוונת התוס' היא שהקשו לרש"י דכיון דפירוש מתני' הוי כפרש"י ואין אנו יכולין לפרש פי' אחר א"כ לימא מתני' דלא כר"א דרישא אבל השתא פירשו פירוש אחר בסוגיין ולפיכך לא אמר הש"ס מתני' דלא כר"א דרישא דאימא דהוי פירושא כפי' התוס' אף שהוא דחוק ולפיכך הביא הש"ס דלא כר"א דערלה ואה"כ דהאמת הוא כפרש"י אלא שאין זה משמעות דברי התוס' ואפילו אם נימא דהתוס' חולקים לרש"י לענין הדין ת"מ נקטנין כפרש"י וכן פי' הר"מ בפה"מ וכ"כ התוס' בפסחים דכ"ז ד"ה עד מ"ט ועיין הרמ"ע בתשו' סי' כ"ז ועוד נראה דהתוס' אינם חולקים על רש"י בעיקר הדין והוא דהש"ס הכריח בפירוש התוס' דאי כפרש"י הא נפיק מרישא דמתני' דאין המדומע וכו' א"ו דפירושו דהאי מתני' הוי כפירוש התוס' וכ"כ שהיא דעת הרמב"ם שהשמיט דין זה דאין המחמוץ וכו' ולא הוצרך לכתבו דמהדין שכתב בה' תרומות דאין המדומע מרמעת וכו' יוצא דין זה ונדין ז"ע אלא דעריין כשאר לנו לפקפק בטעם זה והוא דק"ל אין מבטלין איסור לכתחילה וא"כ האומנים שלוקחים כזית שאור חן הנויים ואותו שאור כבר אסור מאוס מעמיד ומטילין לתוך העיסה הרי מבטלין אותו לכתחילה ואסור בת"ש התוס' ז"ל עכ"ל הא ודאי כל מה שהקשה בדברי התוס' אלו דתמורה שפיר קמותיב והדרך שכתב לישב דבריהם אינו מספיק בת"ש כת"ד גופיה דאין זה משמעות דברי התוס' :

וזה"ל

כישוב דבריהם הוא דע"כ ר"א ורבנן דפליגי במדומע ומחמוץ אי אומר לפי חשבון דוקא טעמא דר"א ס"ל התר מצטרף לאיסור ונעשה הדומע בתרומת ודאי וכן במחמוץ חשיב הכל שאור איסור בחור בלי תערובת ורבנן ס"ל דאין התר מצטרף לאיסור וע"כ אינו אומר אלא לפי חשבון וכד הוינן בה גס אידך פלוגתא דשאור חולין ותרומה שנפלו לעיסה ואין בכ"א כדי לחמוץ דפליגי ר"א ורבנן בזוזג בטעם זה ג"כ תלוי דלר"א התר מצטרף לאיסור והרי נמצא שיש באיסור כדי לחמוץ ועיין בפסחים דת"ג דס"ל לר"א התר מצטרף לאיסור וכ"כ מפרש"י בד"ה ואין המחמוץ שכתב דר"א לא בעי שיחא חן האיסור כ"ל אלא ההתר והאיסור מצטרפין לאיסור ע"ש וכ"כ ג"כ מת"ש בע"ז דס"ח ור"ש כשהשכיחו שניהם השכיחו וכו' לר"ש ליצטרף התר כהדי איסור וליתסר וכו' והרי כשתירצו לר"ש כשהשכיחו שניהם וכו' אינו אלא זוזג ומינה דת"ק דפליגי עליה זוזג אסור ס"ל וכי פריך בתר הכי דליצטרף התר ואיסור הכוונה דליתסר אף בזוזג לר"ש ושני דס"ל דאין התר מצטרף לאיסור ומינה דזוזג מותר ס"ל הרידתלי פלוגתא דזוזג בהתר מצטרף לאיסור ויעיין בת"ש לפיל בפירוש הסוגיין הלון וא"כ כי תני חין העחמוץ וכו' יש במשמע כפרש"י דאם נפל מתערובת שנאמר לתערובת אחר וגם דאם כתערובת ראשון לא נפל מהאיסור כ"ל דשרי דאין התר מצטרף לאיסור אלא שדעת התוספות דעכ"פ לר"א ק"ל טפי סוג זה זה וזה גורם דהיינו פירוש התוספות מהסוג אחר דהיינו פרש"י והטעם שז"ל דכי אסר ר"א ה"ד כתערובת שנאמר מדינא עשאווהו כוליה איסור אחר שכבר נאסר וככי האי התר ת"ל אבל שאור חולין ותרומה כל שאין באיסור כ"ל דלא הל' שם איסור עליו ואה"כ דאין התר מצטרף ואין הכרח מתתני' דתרומות ופ"ה דר"א פליגי גם בסוג זה רוזג וי"כ הש"ס בתמורה לסוג דפרש"י לא הוכרח לומר דאית דלא כר"א

שכבר מכואר כן המתני' דפ"ה דתרומות שהביא ולא הוצרך לפרש בחלוקה דאין המחומץ וכו' לפרש דאיתי דלא כר"א כי אם לטוב שני דו"ב דלא חל עליו אם איכור ואפ"ה הכרית מהתני' דפ"כ דערלה דאיתי דלא כר"א ולפ"ו ל"פ התום עם רש"י והר"מ והר"ס וכמוכח ול"ק תכל ת"ש כת"ר על דברייהם גם ת"ס להרמב"ם שהשיט דאיתי דהתני' דאין המחומץ וז"ל כינר שאור של תרומה שגבל לתוך עיסת חולין ויש בו כדי לחמץ הרי העיסה כולה מרומע ע"כ ובין דכתב דאורה תרומה האוסר העיסה המרומע הוא דהוי א"כ כי גבל לעיסה אחרת בעינן שיהיה העיקר האיסור כדי לחמץ שבהר פסק בפ"ג דתרומות ה"ג דאין המרומע מרומע אלא לפי חשבון ולאיתי דאיתאן עלה ככר כתב כת"ר דאין חכאן סמך להתייר ככ"ד שמערכין כוית שאור בעיסה קטנה וא"כ כויתנים העיסה קטנה בעיסה גדולה דע"כ אין צר להתייר לערב בעיסה קטנה כיון דקול אין הכטלין איסור לכת חילה .

סימן קפ"ה עור כתב כת"ר עור יש להתיר הטעם וז"ל נמור והוא שכתוך

כלי קטן זה מטילין לתוכו חוץ קטנית הנקרא כלע"ו גרוונכוס וכותשים אותם ומטילין לתוך כלי זה ומטילין שם מים עם הקטניות אלו ומשהים אותם בכלי זה כמעט יום אחד שלם וכלי זה משהים בתוך הרמץ עד שמצטמקים המים האלו ומאותם המים עושים השאור והלכנו אל החומנים הבוים ושאלנו את פיהם ואמרו לנו כמל"ת שאם אינם מטילין הקטניות אלו לא יבואו לידי חימוץ וא"כ הו"ל וז"ל נמור ומותר עכ"ל גם בטעם זה איכא למישרי ביה נבגא וחל פלי חוכת ביאור כמה שאני מסופק במאי דקול דמחמץ אוסר וממתני' דפ"ו דתרומות דתני תפוח שסקו וכו' ופירשו התום והרשב"א והרא"ש דהיינו בתערובת מים דת"פ עם מים מחמיצין כמ"ש דכריהם לעיל שהעינן דגם חימוץ דמחץ נוקשא דאינו חימוץ נמור אוסר כמ"ש דהרי אסיק הש"ס במתנות דכ"ד דחימוץ כתפוחי' ח"כ הוא דהוי וכדקול כמל"ת סי' תס"כ וא"כ שאור של איכור שגבל לעיסה שאין בו כדי לחמץ ונפל דבר הנורם חימוץ דח"כ של התר בעיסה וכצ"ד שנייהם המחמיצו אי אחרין וז"ל להתיר שגל דכיון דהאיסור הוי מחמץ נמור לא ששיעורו מועט וההתר אינו מחמץ נמור א"כ הו"ל גירס התר כמל"ת דליתיה חידוי דהוי למים שאינו מתחמץ כי אם על ידם ולא חשיב נורם התר א"ד שאני מים שאין שבה חימוצה ניכר כפת משא"כ כה"ג דעכ"פ נותנים שבה חימוץ נוקשא כפת וגם יש לצדד דו"ב בעינן שיהיה נורם התר נותן השבה כשל איסור והרי בכי האי שבה האיסור הוי שבה נמור השא"כ ההתר מוכ"ל להתיר מדון וז"ל וכעת אין לי כיוור בדבר זה והנה כי כן יש לרון בהתר זה שהרי במין קטנית זה של גרוונכוס דהוכיח הנכסין דהחמץ העיסה קשה דאין יתכן דהרי כביצה ד"ו אמרו דמחץ קול השאור דשאור החמץ אחרים ולא חמץ ומה"ט אכר הכתוב השאור אעפ"י שאינו ראוי לאכיל' אדם כמו שביארתיו לעיל וכ"כ הר"ן כפ"ג דפסחים נבי פה שעפשה' ע"ש ואילו בפסחים רל"ה אמרו דמחמץ מיני דגן באים לידי חימוץ משא"כ שאר מיני קטניות כגון אורז ודומן שאין באין לידי חימוץ לא לידי סרחון והרי ידוע דמין זה דהיינו אפונין אינם הכלל מחמץ מיני דגן וכן הכואר כתשו' בית דור א"ח סימן קמ"ע ע"ש ואי אחרת דמחמץ העיסה הרי חמיווי האיסור חמץ והוא כשאור דאעפ"י דאינו ראוי לאכילה בעיניה כיון דמחמץ אחרים נאסר א"כ הרי נאסר מין זה בפסח אע"כ שאינו מחמיץ מחמץ דגן כי ע"כ היה כ"ל לרון דאין חימוצו חימוץ נמור אלא חמץ נוקשא וכיון דאינו בא לידי חימוץ כלל וגם אין מחמץ העיסה חימוץ

טוב כיוצא ח"כ ע"כ לא נאסר וכיון שכן זל דהשכר אגב קיורא נוחמץ נמור הוי כשאור חידוי דהוי לשמרי יין שכתבו התוספו' בפסחים דכ"ד ר"ה המתת דמחמץ כשאור משא"כ גורם התר דאפונין דאין בהם לחמץ חימוץ נמור פי' אם ח"כ כפי האילא שרינן מטעם וז"ל כל שאין גורם התר משכיה בעיסה כגורם דאיסור הטעם שביארתיו :

ישוב הונד לי שבעירנו מחמיצין אחד חמין הנורית

במי אפונין כתוספ' כלו שום מחמץ אחד וחמץ אוכל יטעם דחימוץ נמור הוי שהרי חימוץ נוקשא אינו ראוי לאכילה הל' כך כדודע וכ"כ באורות חיים ה"ח ע"ש וא"כ ענינו הרואות דמחמץ מין זה חימוץ נמור והדר כי קושיין איך הותר מין זה בפסח בחימוץ מין דמחמץ אחר וזל שבוף אפונים מין המחמיצין כי אם במחמץ וז"ל לשאור דגופו המחמץ לעיסה ומעין זה אמרו בירושלמי דפ"ו דתרומות גבי תפוח שמחמץ בו דמחמיו חשיב חימוץ ולא כגופו ע"ש ולפ"ו חזר הרין שיש להתיר ככ"ד מטעם וז"ל כיון דגם גורם התר ניכר שכחו בעיסה אלא דאכתי צריך לכרז שאין כה כמים שמחמו ככלי הכלוע משכר יין לחמץ כלל כי אם ע"י נתינת כתישת האפונין דהוי כלאו האפונין היה מחמץ אפילו פורתא וכביעה מועטת ועל אפונין מעמיר טובא וכביעה מרובה לא מקרי וז"ל כמ"ש הרמ"ע כתשו' סימן ק"ו אלא שיש לדחות דגם הרמ"ע לא כתב כן כי אם בגור' דאש דאין כמעט להעמיד כלל אבל במי אפונין כיון שטבעם לחמץ ככ"ג מקרי וז"ל כמו שכתבתי לעיל להכריח כן בדעת הרמ"ע כדי ליישב דברי הרמ"ע מכל מה שתמה עליו הרב הפוסק כי ע"כ יש לרון ככ"ד להתיר מטעם וז"ל .

ישוב ראיתי דאכתי אין טעם זה מספיק שהרי כתב

הטור במימן קמ"כ בשם הרמ"ה והרא"ש וכ"כ דעת הטור דכאיסור ע"ז נקטינן וז"ל לאסור וכן הפסחים הט"ו להלכה שם כפי' קמ"כ ואע"ג שהש"ך שם כתב להפך והעלה דכי אסורו פת שנאפה בנחלי ע"ז גם בתנור ישן ה"ט דכע"ז גם נחלת דינו באכונה ואחריון ביה יש שבה ענינה כפת דאוסר אף בזו"ז ע"ש הגה שם כה' ע"ז כסימן ר"ה עמדתיו על ביור דבר זה והעלתי שיש פנים הנראים כהלכה לאסור כזו"ז היכא דאיכא הנאה נמורה באיסור ע"ז וכ"כ דעת קנת מהראשונים ומספק נקטינן להחמיר ע"ש באורך וכיון שכן זל דה"כ באיסור סתם יינם דמסום לתא דע"ז יש לאסור אף כזה וזה נורם .

סימן קפ"ו אך מנד אחד יש לרון ולהתיר ככ"ד

והן קדם אוכין וארון כמה שיש לחקור בהך פלונתא דפליגי תנאי בזו"ב אם ה"ד באיסורי תורה אבל באיסור דדבריהם זל דלכ"ע שרי ונ"מ באיסור ע"ז דרכנן דלכ"ע קול להתיר א"ד לא שאל .

וראיתי לרש"י בע"ז דמ"ה ר"ה התם דקאזיל לאיכור

שכתב ולא גרע מע"ז שגטברה מאיליה הלכך לכתב וז"ל שהרי אין באין איסור כל כך דאפילו רכנן לא אכרי אלא משום גזירה וכו' וע"ש כד"ה שאחר זה נראה דס"ל דרכי יומי דהתיר דס"ל כדרכנן וז"ל שרי ורכנן דאסרי זל דס"ל דגם כדרכנן אסרי א"כ זל דס"ל לרש"י דלהך טעמא דכי יומי ורכנן פליגי בישראל מחטל פ"ז של נוי או אסור מר"ת דפליגי כה רבי יוחנן ור"ל דלר"ל אסיר מדבריהם כמ"ש בע"ז דמ"ב ג"ה הוי מר"ת כמ"ש התום' בע"ז דס"ד ר"ה מסיבת כר' ע"ש וכמה פליגי דה ורכנן דר' ורכנן ס"ל דאסיר מדבריהם גע"כ שרי כזו"ז ורכנן כר' דאסיר מר"ת וע"כ אסרו גם בזו"ב ולפ"ו גם רכנן חודו דו"ז שרי כדרכנן אך מ"ש רש"י דאפילו רכנן לא אסרי אלא משום גזירה וכו' נראה כנר דאשון דלרכנן גם כשל דבריהם אסור כזו"ז אך בדעת התום' יש להוכיח

להוכיח דבעינן זוזב אין חילוק בין איסור תורה לשל דבריה' שהרי גם בדמ"ח ר"ה לא כתבו דאיסור כל מדרבנן ע"ש וא"כ תיקשי איך אסרו וריעת ירקות בימות החמה ת"ק ורו"ן מפני הכאת הגל והרי לתירוצ' שני דתוספו' איסורו מרבניהם וכ"כ מח"ש התוס' שם בר"ה התם וז"ל ואפילו למאן דשרי נתי סא אין תבטל ע"ז של גוי וישראל ע"ש וכוונתם ודאי שדוח פרש"י שפירש דמתיר ר' יוסי וז"ל כדרכנן כיון דס"ל דהגאית כל נמי דרכנן ואמר רבי יוסי -

וראיתי להרכיב בחידושו לע"ז כדכור זה שכתב וק"ט דהרי רש"י כתב דאפילו רבנן לא אסרו אלא חשום גזירה וכו' וכיון שכן מ"ד ע"ז שנסתברה תאלינה אסורה לא תיקשי רבזוזב כי האי דהבנר' איסור הוא מדרבנן מורה ר' יוסי דמותר עכ"ל וז"ל ר"ט"ם גפ"ל כדכרנו וז"ל מ"ד ע"ז שנסתברה תאלינה מותרת וכו' כחוקים שכתוב אסורה גמ"ח עיקר קושיותו ל"ק דהתוס' פשיט להו דאין טעם לחלק בין ר"ת לדרבנן בעינן זוזב אי חשום דאסרי הכאת הגל וכפסחים דכ"ו מוכח דאיסור כל מדרבנן וגם ממה שאבאר בסמוך יש להוכיח כן כי ע"כ שפיר דחו פרש"י ואדרבה ק"ל לרש"י שהרי בע"ז דס"כ נבי הוא גברא דאגר ארכה לסתם יונס יתכן ליה חיטי באגרא הקשו ולקיינהו וליכדרינהו ותידנו דילמא מוכלי בהו אדי דאסרו כוזוזב גם באיסור שכר סתם יונס דהוי מדרבנן וז"ל דס"ל דאתי כרבנן דרבי יוסי דאסרי גם כדרכנן א"ק עדינן שהרי בע"ז רמ"ט הביאו מתנ"י דפ"כ דערלה דפליגי בה כשאור חולין ותרומה שנפלו לניס' דר"א אסר רוזוזב אסור ורבנן התירו רוזוזב מותר והרי איסור מחמץ דאסור ככל שהו הוי מדרבניהם כידוע וכמ"ש הפר"ח ב"ד סימן ז"ח ע"ש הרי דגם בשל דבריהם פליגי תנאי כוזוזב אסור אמת דלדידי הר"ש והרא"ש ס"ל דהוי מו"ת דטעם חימוץ טעם כעיקר חשיב אף דהוא טעם חדש וכ"כ בחולין ד"ו שהתירו כדמאי טעם גמור ואסרו חימוץ וזה מוכיח כדבריהם וכ"ע למאן דס"ל דהוי מדרבניהם עיין בכני חיי סוף חור ע"ש -

אך אחר הישוב ל"ק מכל זה לרש"י דגם רש"י לא כתב כן כי אם לס"ד רש"י דהוא ס"ל דר' יוסי הוא דאסר כוזוזב ורבנן שרו אף למסקנא דרבנן דרבי יוסי ור"א אסרי בוזוזב ורבנן רר"א ור' יוסי חתירים כמבואר שם כש"ס אה"כ דאין חילוק בין של דבריהם לשל תורה דרבי יוסי דתני שוחק וזורה וז"ב מותר ס"ל וכן במתני' מתיר וריעת ירקות בהכאת כל וכניה חף דאיסור מו"ת וזהו תמהני להרב משנה למלך בפ"ו מה' יסודי התורה ה"ח שחקר אי אסורי הנאה שלא כדרך הנאתם שרו לגמרי או אסיר מדרבניהם והביא דברי התוס' בפסחים דכ"ח ר"ה ותנן שכתבו דרבנן דאמרו בע"ז אף הוא נעשה וכל מורה כחמץ דשרי דהוי שלא כדרך הנאה ע"ש בר' דשרי לגמרי ורחה זה ש"ל דאה"כ דאסיר מדרבניהם אלא דס"ל דכי אסור משום זוזב לרבנן דרבי יוסי אינו אלא באיסור תורה משא"כ בחמץ דליכא אלא איסור דרבנן ע"ש וק"ט דהרי אסרו וריעת ירקות בימות החמה אע"ג דאיסור כל מדרבנן כפי תירוצ' שני דתוספו' לעיל וע"ק דא"כ תיקשי לר"ל בע"ז דמ"כ דאמר ע"ז שנסתברה מותרת והקשו ממתני' דאמרו לו אף הוא נעשה וכל ליהוי בע"ז שנסתברה מאי ליה ותידנו ה"כ כדברא גזירה דילמא חבכה לה הרי דאף בשל דבריהם אסרי וע"ק דהרי רבנן דרבי יוסי דאסרי כוזוזב ר"א דסא'ו הוא דאסר כוזוזב והרי אסר כחמץ דאיסורו מדרבניה' וגם ראיתי להרב שער המלך שהקשה עליו שם בהלכות יסודי התורה מסוגיא דע"ז דס"כ דאסרו בשכר סתם יונס דאתי לזכולי אע"ג דאיסורו מדרבניהם ע"ש וגם עליו ק"ק איך לא הביא מכל הנך ראיות שהבאתי באופן שדרכי הת"ל ז"ע

ואין ספק בעינין זוזב דל"ש בין איסור תורה לשל דבריה' וכ"כ ברור מתשו' הר"ן סימן ע' דכ"ד היה בחומץ סתם יונס ושקיל וטרי בענין זוזב דפליגי בה תנאי אי אסיר ע"ש וכיון שכן ככ"ד ז"ל דאף דנחלקו הפוסקים אי באיסור ע"ז ק"ל זוזב אסור או מותר ונקטינן מספק להחמיר ה"ד באיסור תורה אבל באיסור סתם יונס נקטינן להקל דספק דרבניהם הוי ואף האיכא דס"ל דכדכר שציקרו מו"ת שפיקו להחמיר כל כי האי ררכו המתירים וגם דאיסור סתם יונס אינו ברור דחשיב עיקרו מו"ת כמ"ש הראב"ח בתשו' סי' ק"ב ע"ש וכ"ש ככ"ד דכדכר פשט המנהג להתיר אין לאסור כלל -

סימן קפ"ו עוד כתב בת"ר עוד נראה להתיר ככ"ד שהסבר הוא מחמין בעיסה והו"ל מין כשאינו מינו דלית ביה דין מחמץ אלא אזלינן בתר כ"ט ככל האיסורים שכתורה כמ"ש הר"מ בפ"א מה' מ"א ה"ד וע"ש בלח"ס וכן הוא דעת התיוט בפ"כ דערלה מ"ו וכמו שהאריך הפר"ח ב"ד סימן ז"ח ס"ק ז' והוא חלק עליהם וסתר ראיותיהם והעלה דאיסור מחמץ איתיה בין במינו ובין בשא"מ ע"ש באורך אלא שהרב זרע אברהם בחור סי' כ"ה דנ"ט הביא דברי הפר"ח ורחה דבריו מהלכה והסכים לסברת התיוט ולח"ס ומנחת כהן דבמין בשא"מ ליכא דין מחמץ אלא הרי הוא ככל איסורים שכתורה דאזלינן בתר כ"ט ע"ש וכיון דהלח"ס ותיוט סברי הכי והרב זרע אברהם ראה דברי הפר"ח ורחה אותם ודאי דכוותיהו נקטי' ומינה נתי לכ"ד דהוא מין בשא"מ כיון דליכא טעמא שכד נשרף ונתבטל ולא יהיב טעמא ואין כאן אלא מעמיד לכד נראה דמותר עכ"ל -

ותמהני על דבריו מרא כמ"ש דהרב מנחת כהן הסכים דבמין ושאינו מינו ליכא דין מחמץ אלא הרי הוא ככל איסורים שכתורה ואילו הרב מנחת כהן כמ' הערבות ח"ג פ"ג ד"ק כתב להדיא דגם במין כשאינו מינו יש בו דין מחמץ גם כעיקר הכרעתו דהכי נקטינן דבמין בשא"מ ליכא דין מחמץ הוא תימה בעיני שהרי מתני' דפ' דתרומות דתפוח שרסקו שפסקה הר"מ ואין חולק עליה דסתם מתני' היא מוכח להדיא להפך גם דברי התוס' בע"ז דל"ד והרא"ש וכל הראשונים שם וט"ד סימן קכ"ג שאסרו עיסה שהחמיצה בשמרי יין הוא הפך זה גם הר"ש ורע"ב בפ"כ דערלה נבי מתני' דכל המחמץ וכו' מבואר מדרבניהם כן כמו שהביא כל זה הפר"ח כי ע"כ ע"כ לפרש דברי הר"מ כדרך שפירש הפר"ח או בדרך אחר כיון דגם הוא חמ"ש בפט"ו תה' תרומות נראה כן גם דברי התיוט ל"מ כולי האי ולפי שאין כאן מקום להאריך בפרט זה לא נתיישבתי כפרט זה בכל הנוכך כי אם בתחיל' ההשקפה לכד אף עכ"פ לא ידעתי מה וזו סמיכה להתיר מחמץ במין ושאינו מינו נגד כל הראשונים והכרעת המנחת כהן והפר"ח דמה שמחך ירו על דברי הרב זרע אברהם שדחה דברי הפר"ח עמדתי על דברי הרב זרע אברהם ולא ירדתי לסוף דעתו כרי שנסמוך עליו שנהה מת"ש הרב שם וז"ל אבל במין ושאי"מ אמוד רבנן בטעמא ככל איסורים שכתורה וכו' נראה דס"ל דגמי בשש"י להתיר וכ"כ מח"ש אח"כ וז"ל גם בשא"מ היה להם לאסור חשום חימוץ וכו' וכתב עוד וז"ל וטפי הו"ל להשמיענו לעיסת שאורים דכיון ראינו מחמץ אינו עולה כק"א וכו' הרי נראה דס"ל רבמין בשא"מ בטל בס"ג גם כסוף דבריו כתב וראיתי להפר"ח שחלק על דברי מנחת כהן ועל דברי לח"ס ועל יוסר דברי הרמב"ם ועמדתי על דבריו ולא מצאתי טעם לממוך וכו' נראה כן כי אם כואת דנראה דהמ"ך חלוק עם הפר"ח בדן זה וזה אינו לכן כ"ל שכונתו דהמ"ך כתב דמחמץ משום כ"ע באקר והפר"ח נחלק עליו בזה וריעת הרב בספר מנחת כהן

כחן ועז' כתב כן אף רבעיקר הרין דכחין וש"מ שיש בו דין מחמת קאי כשיטת הפר"ח ת"ת תכל דבריו אלו הוכח בדעתו דמ"ל דכחין וש"מ כטל כס' ואילו חמ"ט הרב שם וז"ל תטעה כמה רתגן תפוח שרסקין וכו' דהתם נמי איירי כשיש בה ככ"ט דהיינו החימוץ והוא הנותן טעם דמחמת החימוץ ליכא למיקם אטעמא כרין כל' גוין כשא"ת וכו' קמ"ל דאע"ב דלא הוי חתך גחור כאשרה העיטה בחימוץ כל דהוא והוי ככלל כל המחמוץ דאחור דכפן דאסור והיינו דנקט וחתפה חמס דמחמת החימוץ ליכא למיקם אטעמא דתפוח חמס לא מהחמת נכרת הפעולה דאית בה טעמא דהחימוץ הוא הטעם וכדאמרי' בחין ומיזו עכ"ל תכל דבריו או שמעפ דגם כשא"מ כל דחימוץ אסור ככ"ט וש"מ הרי אין חילוק בין כמינו לשא"מ וכ"ת דכוונתו דחימוץ דאיירי שאין בהתר שמים מלכד דאין דבריו הורים כן כרין רין דבר ידוע דמחמת דהתם הוא אפילו יותר חק' כי ככל אלה דכרי הרב שבכו המני וכעת איני רואה תקוסן להתיר מחמת בחין כשא"מ כי ע"כ התי' טעה זה בכ"ד לא מעלה ולא חוריד גס מטעם אחר כ"ל דאסור במחמת גס בחין וש"מ חמ"ט התוס' בינה דל"ט ד"ה חמס דכיון דעיסה אינה נלושה אלא במים הוי בחין כמינו וכ"כ הר"ן כדורים דכ"כ ושאר ראשונים וא"כ ה"כ עיסה כלי שאור אינו נעשה וחשיב בחין כמינו וכ"ת הרי אפשר בשאור דמין העיסה הרי התם נמי אפשר במים של המערב עמנו דהוי דהתר וע"כ ה"ט דאפ"ה כל שלא היה לו מים אחרים חשיב מין כמינו א"כ ה"כ בשאור דאינו מינו ודוק

סימן קפ"ח עור

כתב כת"ר וכל זה בהנחה סוכרת דכחן לח יהיב טעמא שכבר נשרף ונהכטל ואין כאן אלא העמיד לכר עפי עדותו של הרב מהר"ה ז"ל ועוד נראה להתיר לפי סכרת הרב ז"ל שכבר נשרף ליכא חמס העמיד דאינו כ"ט בעים' ואף שכוחו הוא העמיד אינו אלא הנאה בעלתא והשכר הינו חסור בהנאה ויעוין פר"ח ז"ר סי' ס' פ"ק ה' ונראה דלא סימנה קמים שנתכרר לנו ע"ז חקירה ודרישה שהלכנו אל האומנים הגוים העושים שאור זה ושאלנו אל פיהם והגידו לנו מהל"ת לכד שהכלי זה שכתבושים אותו הם הטילין שכר בתוכו גס הם מתלמים אותו השכר וכותבים אותו לתוך התנור גרוף וקטום ופעמים שמתלמים אותו פעם שנית כרי לחוקו והכלי זה עושה תלמכתו כחשלום הרשים ושוכ נחלש כוחו והכלי זה כפודו חס וירח ריח שכר וגם האוהנים אחרו מהל"ת שריח זה שמריח הכלי הוא משכר וכדודאי ריהיב טעמא וכיון שאין חנו יודעין כמה פלט חשערינן ככולו כמ"ש בש"ע סי' כ"ז ושם דאינו שיעור המים והקטניות הנתוכי' שם שיש בו כמו עשרה ד"ר והעיס' שלוקח הגוי לחלקה הוא שיעור חוקה אחת וכיון דהשערינן ככולו וכאילו הכל איסור וליכא שמים ואין תקום להתיר לא הטעם זוז' ולא חמס שאר נדרי התי' שכתבנו כיון שלא נתבטל והאיסור הוא כעין עכ"ל

הנה

ת"ש להתיר לפי עדות של מהר"ה ז"ל שכבר נשרף ונתבטל וליכא אלא כח המעמיד ואינו אלא הנאה בעלתא והשכר אינו אסור בהנאה לא ידעתי פשיטת דתד זה חנין דאע"ב שחלקו הפוסקים בסתם יינם אי אסור כותן הוה או לא רבו האוסרים והש"ע כ"ד סוהן קכ"ג פסק לאסור ובכל במקומותינו נראה דפשיטה הוראה לאסור והרי שכר הנעשה חמתם יינם ג"כ אסור בהנאה שרינו כיון כתבואר בתשו' הר"בם סימן רנ"ה והנראה דעושים הנזריק הם השומעאלים והרי דעת הר"מ הכיאו הטיר סימן קכ"ד ריינס אסור בשתייה ומותר בהנאה וכ"ש כשבר של סתם יינם אלא שראיתי להכ"ה הג"ד סי' קכ"ד הגב"ה אות י"ט שכתב כסובין

דעלתא אולא לאסור סתם יינם של שמעאלים בהנחה כל שאין ידוע לנו דלא נבע בו גוי ע"ש גס נמצא כתוב בכתבי מורינו הרב כמהר"ך בעל בתי ההנה במקומותינו אוסרים סתם יינם אפילו בהנאה עכ"ל ואי הוה מתיריים בקושטא וכל פרוותה לא הוה שתיקי ומיהו לא היה צריך לזה שכבר ביארתי לעיל דעת התוס' ומררכי ואגודה רכל דאזיל לאיבוד אף אי מעמיד שרי באיסורי הנאה שהרי התירו בשדו חמרא לכי מלחי אף שהיה חשודי אלא שכבר נתבאר שיש חולקים על זה ואין להתיר הכפך אך כנ"ד נראה דיש להתיר מטעם ס"ס ספק אי אזיל לאיבוד מהני להתיר ואתמ"ל דלא ספק דגוים כותן הוה וכ"ש ישמעאלים יינם מותר בהנאה והרי באיסורי אכילה גס הרא"ש והטור מתיריים וכ"ש כנ"ד שכבר נהנו להתיר אין למחות בהם אך כואת תמהני כדכרי בת"ר דקאזיל ומורה למהר"ם דחשיב כאן אזיל לאיבוד אשם הים הענין בעדותו של מהר"ח והוי כדכרי הרב ז"ל שהעתיק בת"ר כתוב לאחר ז"ל ותחילת כלי זה הוא שמתלאין אותו שכר ומשמים אותו בתנור יצר שיכליב כל השכר ההוא וכו' וא"כ כבלע כלי ע"י האש היכי שייך לאיבוד כל שלא נתלכך הכלי כרינו והרי אחרו כלי חמס אינו יוצא מידי רפוי לעולם וגם אחרו בכלויה משערינן דאי כמה דנפיק מיניה חמא ידעין וכמו שיארתי לעיל כי ע"כ אין לתמוה עליו כי אם כעיקר דעתו שדומה כ"ד להתר אזיל לאיבוד וזה אינו ומיהו כעיקר מילתיה דהוכרר דאין כשאור שמים לכטל מים וקמח אפונין שנאסרו תכח בליעת הכלי משכר יין ותו אין מקום להתיר מטעם זוז' או שאר טעמים דלעיל נראה דלשטייה קאזיל שכתב לעיל דחשיב כ"ד פגס ולכסוף השביח דקזיל לאסור וכבר ביארתי לעיל שאין זה כרור בעיני ויותר כ"ל דלא חשיב כה"ג פגס ולכסוף הזכיה כמ"ש לעיל והרי כנ"ד הוי כמ"ל מתירי ולתן טעמי האחר דלהר"ש וטור יין בכל נוסקים כמ"ל הוי ואף החולקים על זה ת"ת הא קז"ל דסתם כלי גוים אינן בני יוהן וטעם בליעת כלי זה במים הוי כמ"ל ודאע"ב שכתבו הפוסקים דבני יין לא אמרינן הכי ת"ת בשכר הנעש' מין חירי ספק לא נפיק אי דמי ליון או לשאר האיסורי' וכמ"ש לעיל וכדירוף שני נדרים אלו כ"ל כרור דחשיב כמ"ל כ"ד וגם מטעם אחר הוי כמ"ל דכפסחים דל"ה תני דדוקא חמשה מיני דגן באין לירי חימוץ חשא"כ שאר מיני קטניות אין באין לירי חימוץ אלא לירי סרחון ע"ש וס"כ שנתנים בכלי זה מים ואפונין כתושים כיון דבאין לירי סרחון אין לנו כמ"ל כ"ל גדול מזה וא"כ הרי אין כנ"ד איסור כלל ולא הוצרכנו לכל זה כי אם דבאיסור מעמיד ומחמת יש לרזן דגם כמ"ל חסור כמו שיארתי לעיל וכיון שכן לתם שיארתי לפי מה שהגיד כת"ר הפי האומנים מהל"ת דטעם שכר איסור במים כלי נתינת אפונין אינו מחמת הו"ל זוז' ושרי א"כ התי' זה כנ"ד שירי וקיים ואף דכתבתי לעיל רכל פגס ולכסוף השביח אם הוא ע"ז תצורכת שני דיש לרזן להתיר אינו כרור בעיני שיש לגדר בו דעיינן וא"כ לא מפני שאנו מרחין נעשה חמשה אפ"ה כ"ל דיש להתיר כנ"ד שהרי עיקר דין זה דמחמת אסור אף כמ"ל אינו כרור כמו שיארתי לעיל וכיון שכן כאיסור סתם יינם דרבנן וכבר פשט המנהג להתיר איני רואה תקום לאסור ככה"ג כך דעתי נוטה :

סימן קפ"ט עור

כתב כת"ר עור היה אפשר להתיר כנ"ד והוא מת"ש הא"ע סימן כ"ח דבאיסור של דכריהם אם נפל מעצמו מותר לערכו ולהיכרות עליו כדי לכתלו ואפילו באיסור שציקרו מר"ת ואף דמ"א ורעמייה חולקים מ"ת חזן ושלמים וכך רבים סכרי דמותר וס"ה כאן דסתם יינם אינו אלא דרבנן וכיון שכן מעורב כיד גוי הא מותר להרכות עליו ולכתלו ואי

משום מצמד הא' הו"ל וז"ל או עפ"י סכרת הרב זרע אכרחה
 דבתין וש"מ לביא רין מתתן וכמ"ל לא דאחה העיני נראה
 דליתא דע"כ לא אמרו לא בשנתערב תמילא והוא כיר ישראל
 התירו לו שירכה עליו כדי להתירו אבל כשהוא כיר בוי אעפ"י
 שהוא מעורב אסור דהא אפשר לו שלא יקח מתנו ויש ראיה
 לזה מה"ש הכי בסיומן קט"ו בר"ה והחמלה מוקנת באונס
 התירוה וכו' וכתב וז"ל ויותר כ"ל לכתחילה נמי שרי וטעמא
 דאין ידוע שיהא חבטל איסור בכך דהא איכא ספיקי טובא
 וכו' ע"ש ועיין ג"כ ה"ש הט"ז ע"ס ס"ק זב ודוק עכ"ל הנה
 מ"ש לחלק בין איסור שנתערב בשוגג כיר ישראל דמותר
 לרבית עליו ולבטלו לפי הסכמת רוב הפוסקים משא"כ
 בנתערב כיר בוי דאין ישראל יכול ללקחו כדי לרבות עליו
 ולבטלו ונראה מרביו הטעם דחשיב כאילו עירכו לכתחילה
 בין שאפשר לו שלא ליקח מהבוי ואי מה"ט אין טעם לאסור
 שהרי התב הכי"כ ס"ד ס"ז כ"ז בשם האב"ד במאי דק"ל ריחא
 לאו מילתא כדיעבר ולכתחילה אסור דהא נעשה כיר בוי
 אסור לקנות מתנו דחשיב לכתחילה והכי"כ דהא דרביו והתיר
 דרועבר במור הוי

ובכר

כתבתי לעיל ענין עיקר דרכי הפר"ח הזה בסי'
 ק"ח ס"ק ז' הם תמוהים וכבר ראיתי שתמוהו
 עליו דבס' כשל בוי שרי לכתחילה לקנות מתנו ועיין בספר
 מנחת יעקב כלל ל"ה ס"ק כ' ובהרתי ופליתי בסי' ק"ח על
 זה ע"ש וכמ"ש לעיל וא"כ ה"כ בדיעבר במור חשיב והוי
 כנתערב בשוגג כיר ישראל דשרי לרבות עליו והראיה שהביא
 נומ"ש הכי בסיומן קט"ו גבי חמאה של בוי דשרי לבטל לכתחילה
 דאיכא ספיקי טובא כנראה דאי ליכא ספיקי אסור לכתחילה
 אע"ג דנתערב כיר בוי הוי לדירי ל"מ דהרי הכואר ברכי
 הר"ח כפ"ג מה"מ הט"ו ובדרכי ה"ה ע"ש וכב"ע ע"ס בסי'
 קט"ו דטעם האיסור משום חשש חלב טמא ואינו בטל
 במיעוטיהו דקום שבחמאה אינו נוערב עם החמאה כדי
 שיבטל במיעוטו וכניכר האיסור אין לו ביטול וע"י ביטול שרי
 דאולי ניתבו ע"י האש ואפי' נשארין כיון דע"י ביטול מתערבים
 ואינם ניכרין בטלין במיעוטן ע"ש וא"כ אי ליכא הנך ספיקי
 איך ליטתרי באיסור ניכר לערכו לכתחילה ע"י ביטול והריכי
 התירו כדרכן היינו בנתערב בהתר ואינו ניכר האיסור
 משא"כ כאן דלא חשיב בנתערב כיון דניכר האיסור גם
 הראיה מה"ש הט"ז ע"ס וז"ל וע"כ דהרמב"ם כתב זה דוקא
 בדיעבר דאע"ג דאיסור זה דרכן הוא מ"מ אינו נכון ליקח
 מהבוי כדי לבטל האיסור וכמ"ש ב"י בשם הראב"ד וכו' :

הנה

למ"ש הא נמי ל"מ ש"ל דהבא דניכר האימו' וחשיב
 כבטל איסור דרכן בפני עמנו ומערכו בהתר
 לבטל והרי לא התירו כי אם בנתערב מאילוני דשרי לרבות
 עליו לבטלו כדמוכח מרביו הר"מ כפ"ט מה"מ א"ה הכי"כ ע"ש
 כי ע"כ אינו רואה בכל דרביו טעם לאסור כנ"ד לפי שיטת
 המתירים בנתערב איסור דרכן דמותר לרבות עליו ולבטלו
 כי אם בזאת יש לנדר לאסור ש"ל דע"כ לא התירו באיסור
 דרכן שנתערב מאילוני דשרי לבטל דבלא"ה מפסיד ההתר
 שנתערב עמו וכיון דהעירוב נעשה מאילוני לא קנסו התר
 אטו איסור כדק"ל כרבי יוס' בכ"מ דע"כ וע"כ התירו לרבות
 ולהתיר גם האיסור עצמו כדי שלא יפסיד גם ההתר משא"כ
 בנתערב כיר בוי דאינו מפסיד אסור ליקח ולבטל ואין ראיה
 מרביו הכי"כ בסי' ז' דהתם איירי בדברים דאסיר לכתחילה
 ורועבר שרי דאין ההתר בכל לו משום פסידת ההתר דיתכן
 ככמה דברים בלי תערובת דאסור לכתחילה ודיעבר שרי
 וככי האי פשיט ליה דבס' נעשה כיר בוי דיעבר במור הוי גם
 הנדר אחר כ"ל דלא שייך כנ"ד להתיר מדין איסור דרכן
 שנתערב דשרי לרבות עליו ולבטלו דהרי גם באיסור דרכן

אם עירכו כמזיד אסור כדק"ל באיסורי תורה כמ"ש הש"ע
 בסי' נ"ט ס"ו וכדברי הרשב"א בתורת הכית הביאו הכי"כ
 סי' קכ"ב גבי סתם כלי בויים ע"ש ואילו במכוון לבטל האיסור
 ק"ל דאסור לבטל עצמו וכן למי שנתבטל בשבילו כמ"ש
 הש"ע בסי' נ"ט ס"ה ואילו כנ"ד שהבוי עושה שאור זה למכור
 גם לישראל הרי זה כמכוון הבוי לבטל בשביל ישראל וראיה
 מה"ש הרובש סי' תנ"ח וז"ל וכאן הרי הוא כנתבטל בשביל
 כל הקהל למי שירצה לקנות ואע"פ שלא נעשה בשביל אדם
 מיוחד לא על הסתם בשביל מי שירצה הרי הוא כמי שנעשה
 בשבילם ביחוד כדאמרינן גבי הכא בשביל ישראל מותר
 לישראל אחר דאם נא בשביל למכור גם לישראל שירצו לקנות
 מהם הרי הוא ככא להם ביחוד כמ"ש בפ' בכל מערבין גבי
 ההוא לפשתא דאיתי לתמוז' כיון דחזא דמפשי ומייתי אחר להו
 אחר הא ודאי בשביל ישראל הוא ע"כ הנה תכואר דבוי המערב
 איסור בהתר כדי למכור לבוי ולנישרל הו"ל כביטול הבוי בשביל
 ישראל הקונה וככי האי אסור לב"ע וכ"כ דהשיב כנעשה
 לישראל ביחוד דהרי העושים הג' זריק ע"כ ליקח שאור מהם
 כיון דאינו נעשה זולת השאור זה וכבר ראיתי בתשו' תורת
 חסד סי' י"ז שאסר ליקח סכר תותים מהבוי כיון דנעשה בכלים
 שיעושים סכר מייך דאע"ג דהוי נטל"פ דסתם כלי בויים אינן
 בני יומן כיון שעושים הסכר למכור גם לישראל אסור והביא
 ראיה מתשו' הרובש הלז ע"ש

ותמהני

להרב בית דוד חיד' סי' ע"ד שנשאל גם הוא
 על סכר תותים של בויים והביא דברי הרב
 תורת חסד אלו וכתב עליו ואע"פ שלא מצאתי דברי הרובש
 מ"מ נראה ודאי שטעם הדבר רכיון שטעמה הבוי למכור גם
 לישראל חשיב כנעשה לכתחילה וכעת שלא מצאתי דברי
 הרובש כ"ל דעדיין אין לאסור שהרי כתב הט"ז בס' קכ"ב
 בשם הרשב"א אע"פ כן אסור לומר לבוי כשל לי דיקות
 בקדירתך וכן לא יאמר לו עשה לי מרקחת או פת וכו' משמע
 כהדיא דוקא כשצוה ישראל לבוי לעשו' אבל כשעשה בעצמו
 הבוי כלי צווי ישראל אף שעשה לצורך ישראל שרי וכ"כ מה"ש
 הכי"כ ע"ס בשם הרשב"א ואסור אפילו כדיעבר למי שעשה כן
 ולמי שכה בשבילו דהיינו שצוה ישראל לבוי שיעשה בשביל
 ישראל אחר מכלל דאם עשה הבוי בשביל ישראל כלי צווי
 ישראל מותר ש"ר שכתב הכי"כ בא"ח סי' תמו' השיב ר"ת על
 בליים מחומצנים שמכשלים בהם הבויים מי תותים וכו' ועיין
 במור"ם סי' קי"ד ס"ד א"ת"ד :

ויש

לתמוה איך לא ראה דברי הרובש דאע"פ שהת"ח
 גיין בס' תנז' ודברי הרובש הם בסי' תנ"ח הלא שני
 התשובות הם בענין אחר וסי' תנז' הוא סיפור השאלה דסימן
 תנ"ח גם מה שרצה להתיר בבוי המוכר גם לישראל כל דאינו
 כצווי ישראל הרי דברי הרובש הם להדיא הפך זה וכדברי
 הת"ח והראיה שהביא מדברי הרשב"א שהביא הט"ז סימן
 קכ"ב ל"מ דהתם איירי בסתם גוי בכליו שלו דאם לא יאמר
 לו שום אדם כשל לי או כשל לישראל אחר מנא ירע שרצה
 שיכש' לו בקדירתו ואה"כ דאם יצויר דהבוי עשה לצורך ישראל
 אף בלי צווי חשיב כאילו צויהו הישראל כדק"ל בעירובין ד"מ
 הבא לצורך ישראל דאסור לו אע"פ שלא צויהו זכמו שהביא
 ראיה זאת הרובש גם הראי' שהביא מדברי הרשב"א שהביא
 הכי"כ ל"מ שכל דברי הרשב"א הם בהת' בוי שאינו תגר למכור
 וכ"כ מה"ש אח"כ וז"ל ואפשר לומר שצ"י הפלטר או ע"י הרקחין
 וכו' מכלל דער עכשיו בסתם גוי איירי בכלי צווי לא אפשר
 מנא ירע וכי עבר עליו רוח טומאה לירע מה שכלב זה גם
 דברי הכי"כ בא"ח סימן תמו' שהביא ל"מ דהתם כל התר ר"ת
 היה רכיון דעושין תריר מי תותים חשיב כאילו אינן בני יומן
 כודאי משמוש חמץ והוי נטל"פ דשרי וא"כ כי נמי הוא תגר

י"ר סי' קפ"ט ק"ץ

לה' יין נסך סי' קכ"ג

החומר גם לישראל הרי בעת שביטל בכלי המיתות התר
במור היו דחמץ קוד' פכח התר במור היו ולא שייך לחיקנסיה
למי שעשה בשבילו גם הראיה שהביא חמ"ש מור"ס כפי' קוד'
ס"ד בשכר שגבילין לחסוח היורות והכלים בשומן חזיר דשרי
דהוי נטל"פ ונטל כס' ע"ש הא נמי ל"ח דהתם אין כוונת
הגוי לנטל האיסור כי אם שצ"ו זה ראוי למלאכתו להוציא
השכר וכל ראיו מחוץ לנטל האיסור קיל טפי בענין אין
מכטלין איסור לכתמילה כי ע"כ אין ספק כיון דהריבש פשים
ליה דכל שעושה הגוי לחומר גם לישראל חשיב כעשה בשביל
ישראל ואסור והסכים עמו הת"ח כודאי דהכי נקטינן ודברי
הרב בית דור נ"ע וא"כ בכ"ד אין צד להתיר מטעם זה -

וחמהני על כת"ר אין לא נרגש מכל זה אך את זה
ק"ל להת"ח חמ"ש הכי' בא"ח סימן תקט"ו
כשם אורחו חיים דבסתם עיר שרוב ג' ויום מותר שכל החביא
לנזרך הרוב הוא חביא ופסקו כש"ע שם ס"ו וא"כ ה"כ
בשלוניקוי או כסביבותיה מן הסתם עיר שרובה גוים היו והא
ל"ק שכבר כתב הכי' שם לעיל חזה כשם הגאונים דאם יש
לחוש שמרכים ומכיאים בשביל ישראל אסור כראמרינן כההוא
ליפתא דתחווא ע"ש וא"כ ה"כ יש לחוש שירכה בשביל ישראל
אלא דק"ל רב"כ נפל התר בעיר שרובה גוים בכירא דהא
ניחוש שירכה בשביל ישראל -

וראיתי להרב חנן אברהם בסומן תקט"ו ס"ק כ"כ
שכתב דגם הגאונים לא חששו כי אם כשרואין
שמרכין להביא אל כל מן הסתם אין חוששין ע"ש וכדבריו יש
להכריח דאל"ה נמצא דפליג הרשב"א עם הגאונים וכ"כ
מעיקר כוונת דעירובין שאחרו מין דחזי דחפשו ומייתי
וכו' הכלל דמן הסתם שרי ודברי הר"ב שכת' דאם בא בשביל
למכור גם לישראל וכו' לפרשם דהיינו שהביא ביותר דמוכח
דעתו דהביא למכור גם לישראל וא"כ כנדרון התורת חסר שלא
הוכרח שמרבה הגוי כדי למכור גם לישראל מסתמא זל דעל
דעת הרוב הוא עושה וכו' -

אך בכ"ד אם באנו להתיר תנן זה אינו מספיק דהרי
הקונים שאור זה הם אנשים מיוחדים כל אומני
הגוריק וכיון דעשיית שאור זה הוא ע"ז בלי זה ובכל יום צריך
שיעשה כשיעור הצריך לאותו יום לכל הקונים ממנו הו"ל
במחוי' לעשות בשביל ישראל הקונה ממנו גם כסתם ועיין
בכו' א"ח סי' תק"ו שכתב בשם ראב"ן דברגיל אלו יש לחוש
שאז ירכה בשבילו ע"ש לא דלפי זה נראה דההתר שכתבתי
לעיל מטעם דהוי נטל"פ אינו לאיסור כיון דחשיב כאילו אמר
לגוי שיעשה לו שאור בכלי זה דאסור כח"ש הטיר כפי' קכ"כ
ברין נטל"פ אלא דאכתי אין זה אלא לפי הטעם דמאי דהוי
נטל"פ כ"ד הוא דקול' סתם כלי גוים אינן בני יומן אך לטעם
אחר דהיינו דהרא"ש וטיר סיקל"פ ס"ל דיון ושכר בכל משקים
נטל"פ הוי הרי בפנים זה התירו גם לכתמילה כחכואר שם
וגם כטעם זה ראיתי להט"ו ס' קל"ו ס"ק ו' שכתב רכי התירו
לכתמילה ה"ט דהכלע לא היה כי אם כנונן ע"ש ולדבריו הרי
בכ"ד הכלע היה ע"ז האש -

אכן ראיתי להכ"ח בקוב' אחרון סי' קל"ג שכתב הטעם
דהוי פנום מעיקרו וכפנום מעיקרו לא אסרו
לכתמילה ע"ש וכיון דכתבאר לעיל דאין להתיר בכ"ד מנר
דהוי נטל"פ כי אם בצירוף שני הטעמים -

הנה לת"ש אין כאן אפילו טעם אחד במור להתיר אך
את זה יש לנדר להתיר לפי טעם הב' שכתבתי
לעיל דכתיבת אפונין כמים בא לירי' סחון והוי פנים במור
ככילה המרחת וכמי האי' יש להתיר אף לכתמילה שהרי כתב
הרא"ה ככרך הכית בית ר' שער ד' דקכ"ו דשרי להפסיד
גופה של ככילה עד שתהא פגומה אף לכתמילה ע"ש וע"ש

בהרשב"א בחשמרת הכית שיש לרון מרביו קצת דחולק על
זה וכודאי אילו היינו כאים להתיר מחדש מטעמים אלו אינו
מספיק כענינו להתיר בדברים שאינם כדורים אך כנ"ד שכבר
פשט המנהג להתיר אינו רואה מקום לחמות כיר מי שגויב
התר כנ"ל - גם ראיתי לכת"ר שצידד לחצוא תיקון לזה
שיטעמיונו גוי מסל"ת אם אין בו טעם שכר ושוכ דחאו רלא
אפשר את"ר וכל זה אינו לא לפי דעתו דכ"ד הוי ב"ט לשכח
וכיון שגם כת"ר דחאו אינו מאריך בהם שיש לישא וליתן ברין
זה -

סימן ק"צ עוד כתב כת"ר וזל עוד היינו יכולים
לחצוא תיקון לזה והוא שהגוי
נשאר לו משאור זה שמחלק חתיכה קטנה ולש עיסה אחרת
כמו אוקה אחת ושם את השאור כתוכה וכן הוא עושה בכל
יום וכודאי רבעים' שניה כבר כתבטל האיסור שאין המחומץ
מחמץ לא לפי חשבון וכמס"ל וכאן נמי האיסור שיש בחתיכה
שאור זה הוא כמו דר' אחת ואין בו לכד כדי לחמץ שכן אמר
מסל"ת הגוי שאילו מטילין את המים האלו שבכלי קטן בתוך
העיסה מרובה נאכר במיעוטו ונמצא שהאיסור והעיסה נרמו
לו שתתחמץ עיסה זאת והו"ל ז' חותך ולא יקח האומן
הישראל חתיכה ראשונה אלא מהשניה שכבר כתבטל האיסור
אלא ריש לפקק בזה דכשלאח חתיכה ראשונה כיון שהוא
עושה אותה למכור לגויים וגם הישראל באחד מהם אבל
בעיסה שניה כיון שאין הגוי עושה למכור צריך שיאמר לו
הישראל שיעשה לו בשבילו והרי זה דומה לח"ש הרשב"א
פסקו הש"ע סימן קכ"ב דאסור לומר לגוי בשל לי ידקות
בקדירך וכו' וה"ה בכ"ד כיון שהגוי עושה שיצור אוקה אחת
והישראל אומר לו עשה לי חתיכה זאת והגוי הוא חוסף העיס'
בשבילו נראה דאסור ואף שיש לחמץ ולומר דשאני התם
דכשאומר לו בשל לי בקדירך הוא שמכטלו בשבילו אבל באף
דהגוי עושה לעצמו כמו שיצור אוקה אחת וכתה שעושה
בשבילו יש שיצור לנטל האיסור ונמצא דאין האיסור התבטל
באמירתו לא הרי הוא לוקח מן האיסור דמכטל כיר גוי ת"מ
לא מיסתבר דכיון דהגוי מוסף ע"פ אמירתו נעשה כתי
סאומר לו שיצרב עיסתו בתוך עיסת הגוי והיא איסור' מתפשט
בין שניהם בחלק עיסת ישראל ועיסת הגוי בדרך שיתבטלו
את האיסור ועדיין אל"ר דכיון דעיסת הגוי שהוא שיצור אוקה
אחת אפילו אם יתן הישראל חצי שיצור הצריך לו אינו מוכרח
להרכות הגוי כמה שגשאר המנהג לזו עיסתו ונמצא שאין
הישראל אומר לו שירכה בעיסה בשבילו אלא שיתן לו מסל"ו
וכן הוא דרכו של פלטר ישראל עכשו שלוקח עיסה מן הגוי
ועושה שיצור אוקה אחת ולוקח ממנה חתיכה אחת גדולה
יותר מחתיכת שלקח מהגוי וזרקו לתנור בתוך האור וכמדרושה
לן המשנים קדמוניות ציווהו והרגילוהו שיקח פרישת חלת
גדולה מחתיכה שלקח מן הגוי דמתי' כי יש שם עיסה של ישראל
וכמ"ש הש"ך סי' שכ"ד ס"ק כ"א ע"ש ונשתקף הדבר כניהם
וקלקלו את הדבר שלוקחים חתיכה ראשונה הקטנה פדושה
אחת גדולה מחתיכת' של גוי וזרקת אותה לתוך התנור ואח"כ
מערכים אותה בתוך העיסה גדולה ואח"כ מפרישים חלה :

ואיד שיהיה נמצא דאפשר לגוי שלא יוסיף ואפילו אם
יוסיף אינו ע"פ אמירת ישראל כיון שאין הישראל
אומר לו שיוסיף ובהא אפשר דאין כאן איסור ודבר זה אין
ולאו ורפיא בידן וצריכים אנו להתלמד עכ"ל -

הנה לעיקר ספיקו דהישראל לוקח חתיכה שניה וע"ז זה
הגוי מוסף בשאור כדי לחמץ גם לחלק ישראל
אי חשיב כה"ג באומר בשל לי אין ראה להתיר מדקול' בש"ע
יד סי' רכ"א ס"ח כחומר הנאה דיוכל לומר לחנוכי' מורר
הנאה ממני ואינו יורע מה אעשה וכו' הרי דאע"ג דע"פ
חתיכה

אחירה זאת עושה החנוני שליחותו שכל שלא עשה אז שליח
כפרותו של דהתם עוקר ההתר דבי נתן החנוני אינו מחוייב
לפרותו כמ"ש הפוסקים וכוון דמדנא אינו חייב תינה דלא
חשיב שלוחו בכך אין לך כבוד יותר מזה דלא חשיב כאילו
צוהו אבל בכ"ד דלא שייך זה מכל להתיר .

והיה נראה להביא ראיה מדק"ל בש"ע א"ח סי' ט"ז ס"ב
דמותר לומר לגוי אחר השבת למה לא עשית דבר
פ' בשבת שעבר גם כס"ב התיר לומר לגוי קנה לעצמך ואם
אצטרך חקנה ממך אחר השבת וגם כס"ד התיר לתת מעות
לגוי בע"ש לקנות לו גם כס"ז התיר לומר לחבירו הנראה
בענין שתעמוד עמי לערב אע"פ שמתוך כך חזין שצריך לו
לערכ לשוכרו ע"ש ומכל אילן נראה גם ככ"ד דשני ליקח
העיסה שניה אע"פ שהגוי כפעם אחר ויסיף כשאור בשבילו
אכן ראיתי להט"ו שם כס"ק ג' שכתב דלא התירו כי אם
בענין שלא יהנה הישראל ממנו באותו שבת דעכ"פ עשה
בשביל ישראל דאי נהנה דמי למ"ש הש"ע בא"ח סימן רע"ו
ס"א גוי שהדליק את הנר בשביל ישראל ע"ש גם הרב בינת
ורדים א"ח כלל ג' סי' כ"א תמה ברין דמי' ס"ב מדק"ל
כס"י רע"ו וכדי שהדליק את הנר ותיירץ דאין ההתר כי אם
במלאכה שאינו נהנה הישראל ממנה באותה שבת ותו דלא
משתריש לישראל כלל ואינו מרויח בעשייתן כיום השבת שאף
שיעבור השבת היו יכולות ליעשו' בימות החול ואין שם הפסד
כלל ע"ש וכבר עמד ג"כ על זה הרב יד אהרן כס"י ט"ז ועיין
להרב ברכי יוסף שם וז"ל כיון דק"ל כס"י רע"ו דעשה בשביל
ישראל בלי ציווי כלל דאסור באותו שבת א"כ ה"כ כפעם שני
שהסיף בשביל ישראל אסור ליהנות מביטול איסור שביטול
הגוי בשבילו ואפילו בעשה הגוי לצורכו ק"ל בא"ח סי' סכ"ה
ס"א בגוי המכירו מטעם שחא ירבה בשבילו ועיין בא"ח סי'
תקט"ו וסי' תק"ז ואע"פ שיש להתיישב עדיין בדוכיה לו מ"מ
המורה תהא לכ"ד כלל כבוד בספק זה של כ"ד דאסור וכל
זה לא נכרחה כי אם בגוי שאינו עושה למכור דאילו בכ"ד
דהגוי עושה למכור גם לישראל כבר ביארתי מתשו' הר"כ
דהו"ל כאומר לו בשל לי וגם אם היה הביטול בעיסה ראשונה
היה אסור וכאומר לעיל ואי ק"ל בתשו' הר"כ רכל ביטול
כיד גוי העשוי למכור אסור דהו"ל כתבטל בשבילו דהגוי בע"ז
דל"ה אחרו טעמים לאיסור בבינו' בוים חסום מעמיד בעור
כבול וכתב הר"ב בן מובאש דה"ט דמעמי' לא כטייל והראב"ד
ומיעתיה כתבו דאין הולכין באיסור של בוים אחר כ"ט כחו
שאבאר בסמוך ואם איתא ליטמי דסתם גבינות עשוי למכור
והו"ל כתבטל בשביל ישראל וכן קשה כס"י ק"ד אסור כבשין
של בוים ונתנו טעם דמכשיר תאכל לא כטייל א"כ אין הולכין
באש"ג אכ"ט והרי תיפוק ליה דהו"ל כתבטל בשביל ישראל
ועיין בתוס' ע"ז דל"ב ד"ה האי ובהרא"ש שם ובמרדכי ובטור
ובי"ד מ"ש ואם איתא איך לא אישתמי' מינייהו לומר דאסור
בכה"ג כיון דהו"ל כתבטל בשביל ישראל ולמה שביארתי לעיל
דאי רובא בוים גם הר"כ מודה רכל העושה ע"ד הרוב
עושה ל"ק מכל זה ואי קשה לתשו' תורת חסד שהבאתי לעיל
שנראה דס"ל דגם ברוב בוים אסור כמ"ש לעיל לדרייה ודאי
קשה מכל הנך דוכתי וז"ע :

אך את זה ק"ל בתשו' הר"כ מת"ש הנמ' בש"ד מהל'
מ"א וז"ל ואם ביטל הרופא השרץ כרפואה כס' מותר
אע"פ שביטלו גוי לכתחילה כיון שלא בטלו ישראל ע"ש הביא
דבריו דס"ל ס"פ לו טריפות וכנה"ג ד' ספ"ד נראה דביטול
גוי בשביל ישראל שני ליה וכ"ה דאיידי הרב שכבר היה לו
לרופא תרופ' זאת ולא בא יעבשו ליעשותו א"כ לא הו"ל לומר
כיון שלא בטלו ישראל אלא כיון שלא בטלו בשבילו וז"ע .

סימן קצ"א עוד כתב פת"ר האמנם עדיין יש
לפקפק בזה שהרי כתבו
הראשונים ז"ל דכלל איסורי של בוים לא הלכו בהם אחר כ"ט
כדי שלא יפרונו וכמו שהביא כ"ז מר"ן בסימן קט"ו ובאו
בארובה כס"פ ת"ה דף פ"ו וכ"כ הרמב"ן ז"ל כשישתו לע"ז
דל"ז ועיין במ"ש הפר"ח בסי' ק"ב ס"ק כ"ד שכתב שכן דעת
הרמב"ן והרשב"א ושאר אחרונים ועיין מ"ש הפר"ח סי' כ"ו
ס"ק י"ח מ"ש משם הרשב"א וחר"ן מה שהביאו משם דכו
דכיבו יונה ז"ל ועיין ממי בסי' ק"ח ס"ק ל"ו מה שתמה הפר"ח
ז"ל על מהר"מ ז"ל דאישתמי' תיביה מ"ש הראשונים דבאיסורים
ש"ג לא הלכו בהם אחר כ"ט וע"ש :

וראינו להרב ארמת קדש ז"ל בחז"ר סי' שרצה להתיר
הרבש דאפי' אי חיישינן שמא עירבו מתסקה
ארופה אימור דמעט הו"ל ונתבטל בששים זעושב .

והנה הרואה יראה דהעלם העלום הא דאש"ג לא
הלכו בהם אחר כ"ט כמ"ש הפר"ח על מהר"מ
ז"ל הן אמת שהש"ך בסי' ק"ד ס"ק כ"א בהיה דכרכום כתב
ז"ל אבל ככרכום שלנו חס' יש בו ששים וכו' זעושב והיא כס'
מהר"מ ורוב ארמת קדש ומהתמה על הפר"ח שסבי' ק"ח
הש"ך על מהר"מ ובסימן ק"ב ציין דכרי הש"ך והורה לו .

אך חוות קשה הובר לנו על דברי הפר"ח דסימן ק"ח
שהרי כתב הרשב"א בתשוב' והביאה מר"ן ז"ל בספ"י
קל"ד כהיה דתשובת הרופאים שכתב ז"ל ומסקים הנעשים
וכו' ולא ירעתי מקום שיסמוכו שאם מפני שנתערב החומץ
ע"י הרבש ובטל במיעוטו זה אינו שהרי עיקרו כך וכל שציקרו
כך אינו בטל וכו' אלא כל הדברים הנעשים ע"י שרבילים לתת
לתוכן שום דבר איסור אין אותו דבר איסור מתבטל במיעוטו
וכו' זעושב הרי לך בהדיא מה שלא הלכו באש"ג אחר כ"ט
היינו דוקא בדברים הרבילים אבל כל שאינו דבר הרביל כגון
המוריים במקום שהיין ביוקר שאין דרכן לתת לתוכן יין אלא
דחיישינן שמא עירב להכשיל את ישראל פשיט' דבטל במיעוטו
ועיין להחכם צבי אשכנזי ז"ל בתשובה סי' ל"ט שהביא דברי
הפר"ח ותמה מעיני זה ולא זכר שר תשוב' הרשב"א שכתבו
ובדאי צריך אתה לומר בהדיא דכרכום שכתב הש"ך דבטל
במיעוטו קאי כס' הרשב"א דהיה איירי בדבר שאינו רביל
ולפ"ז דינא של הרב ארמת קדש ז"ל הוא זך וישר אלא שמו"ס
ז"ל כתב בסימן ק"ד סי' ז"ל ואם דרכם לתת בו שמרים אסור
לקנות מהם אם במסקה ס' חן השמרים הוא דלא עכ"ד
לטימיה דאי לטימיה עכ"ד אפי' באלף לא כטייל כ"ז כס"ס
קל"ד בשם תשובת הרשב"א ע"כ מ"ש דסוכר הפך תשובת
הרשב"א דאפילו באש"ג הלכו אחר כ"ט אך מר"ן ז"ל פסקא
להאי כס"י קל"ד ואפשר דהו"ל תה שצין שם דמ"א ועיין לעיל
וכו' שכוונתו היא להשיג על הש"ע דמסתם סתמי דאסור
אפילו שיש בו ששים ופליגי עליה דדוקא היכא דאין בו ס'
אסור ועפ"ז אנחנו תמהים על הפר"ח כס"י ק"ד שכתב ע"ד
מור"ס דסגי בששים ולא הוביר דלסברתו דס"ל בכל המקומות
שהבאנו דס"ל כס' הרשב"א שהו"ל איסור אפילו יש בו ס'
ומדמסתם סתומי מ"ש דס"ל כס' מור"ס ז"ל וז"ע עכ"ל :

הנה מה שהכריח דגם הסוכרים דבאש"ג לא הלכו
בהם אחר כ"ט ה"ד בדברים הרבילים לתת בדבר
איסור כמ"ש הרשב"א בתשו' שהביא ה"ב סי' קל"ה הוא אמת
ויניב וצדקו דברי הר"מ ח"ד סי' ג' והרב ארמת קדש ח"ד
סי' ה' ודברי הפר"ח בסי' צ"ו ובס"י ק"ב ובסימן ק"ח דנראה
מדבריו הפך זה הם דברי תימה לא דבעיקר סברת הראשונים'
הלכו וגם בתשו' זאת של הרשב"א ק"ל בדבריהם דכתשובת
הרשב"א הלכו שכתב בראשית דבריו רכל שציקרו כך אינו
בטל במיעוטו כענין ד' מינו מרינה א"כ לפ"ז בכל האיסורים

כ"ט ומ"ט ואצ"פ שאפילו ודאי יינן שנתערב בשאינו חיוני וכו' לא קאי לטעם ראשון דהכשר המאכל דכבי האי ככ"ג כאשר גם בדרך מקרה אלא לטעם דסליק מיניה קאי דכי אכרו באש"ג כמיעוט אינו אלא שדרכן בכך אבל בדרך מקרה לא ועיין ברכרי הרשב"א שם ותשוכה זו בכר נדפסה מחשש כח"ג סי' רי"ד ע"ש וכת"א כ"כ דמכשיר המאכל ליתיה כמיסור אכילה א"כ היכי תמייד ר"א חלקות ככותח וחכיריו והרי על איסור הנאה דעת רוב פוסקי' ראינו לוקה ול' דהתם שאני דכל הכך איתרכו לר"א מריכויו דכל מחמ"כ כמ"ט כפ"ג דפסחים ע"ש .

והנה אמת דעד פה קודם שנתייבתי בדברי הרשב"א אלו הייתי סבור דטעם זה דהכשר המאכל איתיה אף באיסורי אכילה דחשיב כטעם נמור ולמ"ד טעם כעיקר מר"ת ה"כ בהכשר המאכל וכן העליתי בה"א סי' פ"ג דקס"ו ודקס"ח ע"ש והנה כעתה כרי ליישב תשוב' הרשב"א ודברי הרשב"א שזכרתי כ"ל להכריח דליתיה כי אם באיסורי הנאה לכד גם ראיתי שהעלה דמחלוקת זה שנמלקו הראשונים אי הולכין באש"ג אחר כ"ט פליגי בה נמי הש"ע עה מור"ס דהמ"ט הש"ע ס' קל"ד סי"ג דכל משקים שדרכן לערב בהם יין וחומץ אסורים בסתם נראה באוסר גם ברליכא כ"ט ואילו מח"ס מור"ס בס' קי"ד ס"ו בדבר דדרכן לתת שמרי יין אם יש כו"ס שרי נראה שחולק עליו ולרירי הא ל"מ דהרי עכ"פ קשה דכע"ז דל"ה שנינו וככשין שדרכן לתת לתוכן יין וחומץ הרי אלו אסורין ופסקו כן כל הפוסקי' ולפי דיוקן דסתם ככ"ג משמע גם ברליכא ככ"ט א"כ תיקשי מהך מתני' לראשונים דגם באש"ג כי דיעי' דיש ששים בהתר שרי ועוד שהם ענינם פסקיה להך חתני' כי ע"כ ע"כ לפרש דכי אסרו ככשין היינו ביריעין דליכא ששים א"כ ה"כ כמ"ט הש"ע בס' קל"ד לאסור משקים שדרכן לערב בהם יין אה"כ דאיידי דליכא ששים כדון הככשין דתנן בחתני' ופסקה כש"ע סי' קי"ד .

אך את זה ק"ל שראיתי להר"מ כפ"ה כפ"ב דע"ז גבי ככשין של גויים שכתב ואין הככשין שנותנים בהם יין אסורין בהנאה לפי שאין נראה בהם טעם יין אבל הוא נחם ומתכטל טעמו ולפיכך אינו אסור בהנאה לפי שלא נראה כם העשה היין עכ"ל .

הנה מבוחר דאוסר גם כלי כ"ט לאיסור אכילה וכדכריו כתב רכינו עוכריה כפ"ה כפ"ב דע"ז משנה ויו ואילו לציל הוה כחתני' דאיסור נכינו הגויים כתב הטעם מפני שמעמידין בעור קיבת נכיל' וכתב עוד ולא נאמר כזה אחר מששים לפי שהוא מעמיד ומעשה הנכילה הוא נראה וכאילו הנכונה כולה נכילה וכדכריו כתב דע"כ שם במשנה ה' והשתא קשה למ"ל טעם דמעמיד לא בטיל הרי אסרו כככשין כלי ג"ס כי ע"כ היה כ"ל דעתם דבאיסורי הנאה בדכריו של גויים הלכו אחר כ"ט לנכי איסור הנאה ולא הלכו לנכי איסור אכילה בדכריו של גויים דשרו בהנאה הלכו אחר כ"ט כדי שלא לעקור התר התורה לגמרי וע"כ בנכונות אי לאו טעם מעמיד שרי דנכילה מותר בהנאה משא"כ בככשין ולפ"ז דין המשקים שכתב כש"ע ס' קל"ד כ"ע מורו בה כיון דהעירוב איסור הנאה אף דליכא כ"ט שרי בהנאה ואסור באכילה אכן בדכריו מור"ס בס' קי"ד שהתיר בעירוב שהרי יין כס' .

הנה למ"ט הוא נוד דעת כל הפוסקים שהרי אפילו הר"מ אסר כככשין באכילה אף כלי כ"ט וכאמור :

וישוב אחר החיפוש ראיתי שדעת מור"ס הוא דעת רוב הפוסקי' שהרי סתום כע"ז דל"ד ד"ה דוררייה כתבו דהמחמ"ק בשמרי יין אפי' באלף לא בטיל כיון דלטעמ' פכוד

דינא הכי וזה סותר מ"ט א"כ כשם הראב"ד דטעם ככשין של גויים ובכונות הגויים דחששו למיעוט ה"ט דאין הולכין אחר איסורים של גויים אחר כ"ט וכת"א רבי אסרו באש"ג למיעוט ה"ד היבא דעיקרו כך משא"כ כשאר איסורי' זה אינו שהרי כתב כענין ד' מיני מדינה והיינו כותח הככלי וחכיריו דתנן בריש פ"ג דפסחים והרי התם נאסרו אפילו עשוין כיר ישראל וכת"א דהה"כ דהני תרי טעמי פליגי אהדרי זה אינו דהרי נראה מדכריו דאיסור כותח וחכיריו הוא מה"ט רעיקרו כך וכ"כ כתשו' הרשב"א סת"ל ע"ש וא"כ איך כתב דטעם הראב"ד כככשין של גויים ובכונות דדכריו של גויים ככל ענין אסרו להתרחק מהם הוא הישר שבטעמים וגם בתורת סכנת דפ"ו כתב דהעיקר בדכריו הראב"ד אלו כרו שלא יפרונו ע"ש ואם איתא תיפוק ליה דכל שציקרו כך כענין העמדת נכונה בעור קיבת נכילה אינו בטל בכל איסורי תורה ג"כ והיא גופה קשה ברצת הראב"ד שהרי הרא"ש בע"ז רע"ד גבי מה ששנינו ואלו אסורין ואיסורן ככ"ט כתב כשם הראב"ד דאיסור כותח וחכיריו דאשרי ככ"ט ה"ט שאין גוף המאכל נעשה וולתי המחמ"ק שיש בהם וכיון דחמץ שיש בהם מכשיר המאכל הרי הם חשוכים כאילו הכל חמץ ע"ש וכדכריו האלו כתב הראב"ד בתוספת תמים דעיס סת"ל ק"ו וא"כ קשה איך כתב גבי נכונה דהטעם שלא הלכו באיסור ש"ג אחר כ"ט בלא"ה ת"ל דכל דעיקרו כך אינו בטל בכל איסורי תורה וע"ק דבהך תשובה כתב הרשב"א גם ברצת הראב"ד דאם נתערב בדרך מקרה אף יין נמור בטל כדיומו ואילו הראב"ד הביא דכריו הרשב"א בתורת הבית בית ה' שער ה' דק"ן דין במים אם נתערב כרי שיהיו המים ראויים לשתיה בתורת יין הרי כולו אסור בהנאה והביא לו ראיה מח"ס בירושלמי דין לתכטיל מודה רשב"ג דאלתהא בכל חכשירי המאכל מודה רשב"ג דהרי הוא כגופו של יין ע"ש וכ"כ הר"ן בס"פ השוכר את הפועל כשחם גבי מתני' דל"ן שנפל לבור הרי דטעם זה דעיקרו כך אסרו גם בדרך מקרה הפך ס"ט והר"ן גופיה כתב בס"פ דע"ז גבי בכונות הגויים טעם הראב"ד דרשב"ג לא הלכו בו אחר כ"ט וקשה לו וגם :

והנה יישוב דכריהם רה"ט ס"ל דטעם זה דמכשיר המאכל ישנו בכל האיסורים דאסור אכל ליתיה כי אם באיסורי הנאה דחילו באיסורי אכילה הרי לא אסרו כי אם מחשו של איסור או טעם כעיקר ואילו הכשר המאכל כל דליכא טעם האיסור הרי נתכטל מדינא והכשר המאכל אינו אלא הנאה ובאיסורי אכילה דשרו בהנאה שרי משא"כ בכל איסורי הנאה מה בכך דנתכטל הרי כהנה מאיסור ותקנת רשב"ג דיוליך דמי איסור לים לא פני כיון דהנאת איסור השכיח גם את ההתר וע"כ בנכונות הגויים באיסורי אכילה הוידעיינו איסור נכילה אי לאו הטעם דלא הלכו באש"ג אחר כ"ט הוה שרי וכת"א לפ"ז כככשין של גויים דאחרו כע"ז דל"ח דאי דרכן' לפעמים לתת יין מותרים בהנאה ואסור באכילה ואי בירוע שנותני' בהם יין אסור אף בהנאה אם הם דברים דהוכשרו ע"ז היין אם הוא כירוע דכאשר בהנא' אוסר כמיעוט טעם דעיקרו כך משא"כ בדרך' לתת יין דשרי בהנאה אינו אוסר על המיעוט אך מטעם הראב"ד דאין הולכין באש"ג אחר כ"ט ככ"ג אוסר כמיעוט וזהו כוונת הרשב"א כתשו' זאת דתחילה אסר משקים שמתנים לחולים שיש בו חומץ דכיון דחומץ של גויים אסור בהנא' והרי הכשיר המסקה ע"ז החומץ כאשר בהנא' א"כ שניה דנהנה כאכילתו דאסור אש"ג דמכר איסור אכילה דתקורב ע"ז ליכא כל דליכא טעמו או מחשו' וא"כ כתב דאף בלא ה"ט אסור מירי דהוי לככשין שדרכן לתת לתוכן יין דהיינו לפעמים דקול' דשרו בהנאה אש"פ כן אוסר כמיעוטו דאין הולכין באש"ג אחר

עבד כח"ס שאני שאור ותכלין ע"ס נראה דעלכד שאור ותכלין בטל כדכינו אף באיסור יין של גויים וכדכריהם כתב הרא"ש בפסקיו וכו"ל א"ל התיר דכינו אכרים הואיל ואין בעיסה טעם יין וכו' נראה מוכרי כולם דכל דליכא כח"ס ואינו מחמץ בטל כח"ס וכ"כ הר"ן שם בהלכות גבי דורדייא והריטב"א כחידושו שם וההרדכי בפ"ב דע"ז וכ"כ הרשב"א בתורת הבית בית ה' שער ג' דקמ"א וכ"כ שאר הפוסקים ועיין בטו"ד וכו' סי' קכ"ג ומדברי כולם נלמוד דמאי דק"ל דאוסר במיעוט אינו אלא דמחמץ דינו כתכלין דכל דלטעמא עבד לא בטול תכלל דבלא"ה בטל כח"ס ככל שאר איסורי והן הם דברי מור"ם כסי' קי"ד ומיהו הא ק"ל להריטב"א דבע"ז דל"ח גבי כבשין של גויים כתב דבאש"ג לא הלכו אחר כ"ס והכיריהט כוליה פוקין כדברי הרמב"ן ואחרים עמו וכ"כ הראב"ד גבי גבינות הגויים וא"כ שם ברל"ד איך כתב במחמץ כשמרי הגויים הטעם דכין דאוקמי קמוקים בהאן דאיתיה לאיסוריה דמי והרי בלא"ה איסור כיון דלא הלכו אחר כ"ס וי"ל דהונדך לה"ט דבע"ז דל"ה אמרו דמוריים כיון דליתיה לאיסור בעיניה שרי בהנאה וכמעמיד איסור כיון דאוקמי קמוקים כאלתיה לאיסור בעיניה דמי וע"כ גבי מחמץ לאסור בהנאה הונדך לה"ט ואה"כ דלאיסור אכילה על טעמו אך כדברי הרשב"א ק"ל דכתב הטעם דלטעמיה עבד ולא בטול וטעם זה הוא גם לאיסור אכילה וכ"כ תראית שהביא אה"כ חתבוה תרומה שרסקו והרי התם אינו איסור בהנאה והרי למ"ס הרב גופיה בית ג' שער ו' דפ"ו דאין הולכין באש"ג אחר כ"ס בלא"ה איסור וכן קשה להר"ן דגבי דורדייא דמחמץ כתב דמחמץ כשמרי יין כדברי הרשב"א ואינו אה"כ באותו דף גבי גבינות הגויים כתב דברי הראב"ד דאין הולכין באש"ג אחר כ"ס וכ"כ דעתו שכתב סברא זו באחרונה ע"ס :

כד היין וחמץ שצירכו וק"ל דכל כבשין דכומץ לא היה בהם ס' כדיר ומים כי אהם כדירוף הכבשין גופיהו וע"כ אסרו בסתם ולפי' נמצא דג' דיעות בדבר להראב"ד וסיעתיה כל שניעשה התערובת ביד גוי לא בטול כח"ס ולהר"ם דאיסור הנאה לכד אסרו באכילה ולשיטת התוס' דהיא שיטת חור"ם ככ"ג בטל כח"ס וולת' במחמץ ודעת הש"ע לא הוכר דאש"ג דכסי' קכ"ג הט"ו פסק כדברי התוס' ע"ס הרי לא כתב הטעם ולא דקאי כדעת הרשב"א וכסי' קל"ד סוג' שפסק כתשו' הרשב"א דמשקים של גויים דינם ככבשין והרי דעת הרשב"א לאסור ככ"ג אין מזה הכרח דאף ההולקים מודג באיסור ואה"כ דרסני בס' :

עוד

כתב פת"ר וראיתי פתשו' הרב זכי סי' ל"ט פתב על דברי הפר"ח דסי' קי"ח דאפשר דהרא"ש ס"ל דהולכין באש"ג אחר כ"ט וכו' ולע"ד דשפיר תקשה הפר"ח דאפשר דהרא"ש ס"ל כסוכרי' דא"ה באש"ג אחר כ"ט ומש"ה כתב דלא חיישין להכשיל אבל אי הוה חיישין אה"כ דהוה איסור אף שהוא דבר מועט ומאי ק"ל למהרז"מ גמ' ת"ס דמנינו להרא"ש דס"ל דהולכין באש"ג אכ"ט מדכתב גבי חמאה שאין בידו לאסור ולא להתיר דהסוכרי' דכאיסורי' ש"ג אין הולכין אחר כ"ט פשיטו להו דחמאה איסורה לא מוכרע"א דע"כ ז"ל דמאי דמסק"ל הוא משום דאפשר להתיר משום שאין בה גומות ואין בה ציחוחי חלב וכמ"ס סת"ק שהביא הב"י ומש"ה מספק"ל להרא"ש וכתב שאין בידו לאסור ולהתיר אבל אה"כ דס"ל להרא"ש באש"ג א"ה בהם אכ"ט וא"ה ת"ס כאן משום דלא חיישין וכו' אבל אי הוה חיישין הוה איסור וגם מקצת הבאובי' שהביא הר"ם בפ"ג דמ"א דס"ל דחמאה מותרת אין ראיה דס"ל דהולכין בהם אכ"ט ש"ל דס"ל בסת"ק שכתב אלא שהבאובים שאוסרים אותה נתנו הטעם שהקום שבחמאה אינו מעורב בחמאה שיתבטל במיעוטו ת"ס דאי הוה מעורב היה מתבטל וכ"כ דעת הר"ם ולענין הלכה נראה שאין הולכין באש"ג אחר כ"ט שב"כ דעת הר"ן כסי' קל"ד אלא שמור"ם כסי' קי"ד לא ס"ל הכי :

אברה

דמדברי הש"ע כסי' קט"ו גבי חמאה שכתב דיכשלה ער שילכו ציחוחי חלב משמע דס"ל דהולכין באש"ג אחר כ"ט ומש"ה מבטלה וחותר דאם נשאר שם איזה דבר מתבטל במיעוטו וזה סותר למ"ס כסי' קל"ד וגם הפר"ח אינו מודה בכמה דוכתי דא"ה באש"ג אכ"ט ולא זכר מזה כלום ועיין לזכר זרע אכדסה חז"ר סי' כ"ו ד"ק שכתב ז"ל אמנם הרואה יראה להקט גדולי הדור הם הבאובי' שהביא הר"ם גבי חמאה כמ"ס והם הריף והר"ם וחס מדברי ר"ז ור"ת ורשב"ם וכו' ונמצא וכל קדושים עמים וכו' פשיטא דאין למחות ביד הנוהגי' התר כמ"ס מר"ן ברין חמאה וכו' הנ"ס דעת הרב הוא לפסוק בהסוכרי' דאוליכין כתר כ"ט סוף דבר שדין זה ככרך אגלנו עכ"ל :

חנה

ת"ס דברי הש"ע דמת"ס כסי' קל"ד נראה דעתו כרשב"א והראב"ד ואילו מת"ס כסי' קט"ו ברין החמאה נראה דעתו כהראב"ד הנה לפי מ"ס לעי"ל דמ"ס כסי' קל"ד ז"מ ש"ל דבי אחר משקין שדרכן לערב בהם יין ה"ד ככריכ"ט וקמ"ל דאש"ג דכולם אין נותנים בו אם לפעמים חשיב כודאי כמו שאסרו ככבשין כסי' קי"ד והרי דעת הסוכרי' דבאש"ג הלכו אחר כ"ט כי אסרו ככבשין משום כ"ט וה"כ דיכוותא וכיון דמת"ס כסי' קט"ו גבי חמאה מוכרע דקאי בשיטת הר"ם מינה דאיסור משקים שכתב כסי' קל"ד היינו כפירגיליס לתת כשיעור דיש בו כדי לתת בהם ככ"ט וגם חז"ר אחר כ"ל להכריח כן שהרי הרמב"ם בפ"ג מה' ת"א כתב איסור גבינות גויים מפני שמעמידן בעוד אכילה ומעמיד לא בטול וכתב ה"ה שדחה הטעם שאמרן משום

והנ"ל כישוכ דכריהם דס"ל דמי אמרינן דאין הולכין באש"ג אחר כ"ט היינו כשנתערב ביד גוי דאותו בטול לא החשיבוהו חכמים אבל יין שנתערב ביד ישראל בטל כדכינו כל שנתערב ביד ישראל והיינו כחילוק הרשב"א א' כהט"ו שהביא הב"י דנתערב ביד ישראל הוה דרך מקרה דבטל כדכינו דקמ"ל ביי"ן כמין ושאל"ה דאש"ג דעירוב שמרי' בעיסה אינו בדרך מקרה כי אם ככוונה דאינו מתחמץ כי אם ע"י זה כיון שהעירוב ביד ישראל דרך מקרה חשיב כיון דק"ל אין מתבטלן איסור לכתחילה :

אך כדעת שאר הראשונים שזכרתי לעיל כיון שאין גילוי דכריהם כשום תקום דבאש"ג לא הלכו אחר כ"ט כשיטת התוס' והרא"ש וכיון דגבי מחמץ נתנו הטעם דלטעמיה עבד ולא בטול קשה דהרב בעינינו לומר דס"ל כחילוק זה שכתבתי דכל כי האי היה להם לכאור דאין להם על מה שסמוכו :

כי ע"כ יש לי לרון בדעתם דגם באש"ג כל דליכא כח"ס שרי והן הם דברי מור"ם ומדברי התוס' והרא"ש וסיעתם למד כן וגם בר"ם כתב כן להרי"א בשם איסור והתר דכל שאינו מחמץ או להטעמו בטל כח"ס ע"ס והיינו שהכין מדברי הראשונים דלעיל כן וכ"כ מדברי הנ"ל בשם רבינו אפרים דהתיר כיון דאין בעיסה טעם יין ע"ס ומסתם גם בכת של גויים היה מתיר ש"מ דלית ליה הא דהראב"ד וסיעתיה ולשיטתם הא דתנן איסור כבשין של גוי' כל דירעננו דלית ביה כח"ס שרי גם באכילה והא דתני לה בסתם דנראה דכ"ג אסרו י"ל דגבי כבשין דאין התערבות ע"י האשכרי שניטרף עוקר הכבשים לכתל האיסור וע"כ בעינן כדומכ הכבשים דהיינו ביד הכבשין והמים שחיהו כדיר ומים ששים

משום חלב דקאי ביני אטפי או מחליקין פניה בשומן חזיר
 משום דק"ל ריבטל כתיבטו ע"ש וכדכריו הכואר בת"ה
 כית"ג ע"ג וי"ו דאילו לשיטת הראב"ד כל הטעמים קיימין
 כיון דלא הלכו באש"ג אכ"ט ע"ש כאורך והי"ה ע"כ
 קט"ו כתב דבכיות גויים אפרו הפני שמעמידן אותה בעור
 קיבה ומדנקיט ה"ט לכד ש"מ דכשיטת הר"ה קאי רשאר
 הטעמים נדחו דא"כ יבטל האיפור כתיבטו וגם נזר אחר
 כ"ל להכריח כן שנראה שדעת הראב"ד וסיעתיה קיימי
 כשיטת ר"ת דס"ל דמעמיד ג"כ בטל כס' דמוכח מת"ש
 התום חולין דנ"ט ד"ה לא וכ"כ ההרדכי כפ"כ דע"ז כשס
 ר"ת כח"ט ג"כ הפוסקים ולהכי הונרך הראב"ד ודחב"ן
 ורשב"א לשנויי לקושיית הר"י כן מצינא לטעם שחאל דאחר
 שמעמידן בעור נכילה דליטעמיה קפילא כרתנן בחולין
 המעמיד בעור קיבת שמוטה אסי"ט כה"ה"ט דחין הולכין
 באש"ג אחר כ"ט ואי"ל דמעמיד לא בטיל כשאר איפורים
 מלכד כשר וחלב למה הוצרכו לטעם זה כל"ה גם בטל
 ישראל כה"ב לא בטיל ועוד למה דחו תירוצ הר"י כן מינאש
 והוא אמיתי לדעתם אלא ודאי דלית להו דמעמיד לא בטיל
 בעיקר ראית הראשונים דמעמיד לא בטיל הוא מדאסרו
 בכיות הגויים ה"ט דמעמיד אע"ג דליתנהו ככ"ט

והנה

אמת שראיתי להפ"ה כס' ג"ח ס"ק ו' שהביא
 דברי הר"י כ"ה ודברי הרמב"ן ורשב"א רלע"ל
 וכתב דבעיקר הדין לא פליגי כישראל המעמיד בעור נכילה
 דהנכיות אסורה והכריח כן דהרי הרשב"א בחירושו חולין
 דק"ו הקשה מאי קמ"ל מתני' דתניאם יש ככ"ט ותירץ
 דשם דכבשר בחלב דרך ביטול אסרה תורה מושא"כ
 כמעמיד בעור נכילה חולין כתר מעמיד אע"ג דלית כה
 ככ"ט ע"ש

ואהרי

המחילה הא ל"מ שהרי שם כתב אח"כ וז"ל הא
 דנקט שחאל עור נכילה ולא עור שמוטה והא
 דלא חולין ביה כתר טעמא כדאיתא במתני' דע"ז הארכתני
 כו כח"ט בו הראשונים כפ' אין מעמידן עכ"ל וחידושי
 הרשב"א לע"ז אע"ג דליתיה בירובו ה"ה הרי בת"ה שהכאתי
 לעיל כתב דברי הראשונים דהיינו שיטת הר"י כ"ה והרמב"ם
 עם שיטת הראב"ד והכריע כשיטת הראב"ד וא"כ ז"ל דר"ש
 לישב יתור דמתני' אינו אלא לשיטת הר"י כ"ה לכד דאילו
 להראב"ד לא יתכן דהכ"ל דמעמיד לא בטיל והרי הר"י כ"ה
 לא למדה כי אם מהכרח זה דאיך אסרו בכיות גויים כהחלט
 והרי להראב"ד הא ל"מ חידו' והא"כ דלהכרעתו דהכריע
 כהראב"ד קשה עכ"פ קושייתו וכ"כ מדכריו שכתב תירוצ זה
 בלשון שחא וגם שכתב תמיהא ליוכו' כאילו אין תירונו
 מספיק כל כך ואי קאי כשיטת הר"י כ"ה הרי תירונו נכון וקיים
 אם לא כח"ט דהרב לא נחה דעתו בזה כיון דקאי כשיטת
 הראב"ד וכ"כ מת"ש הראב"א כתשו' ס' ק' דחמאה אסורה
 דאין הולכין באש"ג אכ"ט וכתב וז"ל וע"כ לא התירו הנכיות
 כטעמיה קפילא אף למ"ד מפני שמעמיד בעור נכילה ואע"פ
 שכשר בחלב ככ"ט ע"כ ואי מעמיד דנכילה לא בטיל הרי
 כל"ה אסור חרינא וכה"ג כתב בתשו' שהביא הכי ס' קל"ד
 בענין הרובאים ע"ש ומיהו נ"ל דגם הם חודו כמעמיד
 באיפור הנאה דאסור דהרי נהנה תאיפור כהעמדה זאת ולא
 גרע תחשור חאל כל דאסור באיפורי הנאה כח"ט הראב"ד
 והרשב"א כח"ט דכריהם לעיל כיו"כ החכם צנינו יחו
 דראיית הפ"ח שם למעמיד דלא בטיל מדתנן כפ"ק דערלה
 דמעמיד כפרי ערלה אסור ל"מ דהתם איפור הנאה גם
 הראיה ח"ט כע"ז דל"ד דמעמיד בקיבת עבלי ע"ז דאסור
 בהנאה כיון דאוקמי קמוקים חשיב כאיתיה לאיסוריה בעיניה
 דהתם נמי באיפור הנאה אף דליכא כ"ט כיון שנהנה

כי

מן הכא"ר תשובה מוצאת כתירוצ הראב"ד שהביאו
 הרשב"א ורשב"א והר"ן למ"ה הר"י כ"ה מה איריח
 נכילה אפילו כשירה נמי משום כשר בחלב והוא מפרק לה
 דלכשר וחלב ל"ה דנונן מד"ת שרי ורבנן הוא דאסרו והו"ל
 ספק דרכריהם ולהקל ע"ש ותירוצ זה כתבו התום בחולין
 דק"ו ר"ה המעמיד וכע"ז דל"ה ר"ה מפני ע"ש והיינו
 דלשיטתייהו אולי דמעמיד בטל כס' ג"כ יש לתמוה שהרי
 שם כפ"כ דע"ז אחר ר"ח טעם איפור נכיות שמעמידן
 אותה בחומץ ע"ש והרי ירוע דסתם יינם איפורו מרכריהם
 ואע"פ כן אסרו א"כ ה"כ כבשר וחלב דרבנן ליתסר ותימא
 הוא לומר דכהא פלוגי שחאל ור"ח:

ושוב

ראיתי בחידושי הרמב"ן לע"ז שם שהביא תירוצ
 זה ודחאו מכת הכרח זה אך עכ"פ קשה מאי
 דעתייהו דתום והראב"ד דתירונון דתכרה כנדה ויתר
 קשה לרשב"א והר"ן שראו דברי הרשב"ן אך נתיישה להם
 כתירוצ הראב"ד אך למ"ה הא ל"ק דהם חודו דמעמיד
 באיפור הנאה אסור וע"כ חומץ סתם יינם דאסור כהנאה
 כיון כח"ט רוב הפוסקים כט"ו ס' קל"ד א"כ הרי באסור
 חזר מעמיד משא"כ באיפור כשר וחלב דבאיפור דרבנן לא
 אסרו בהנאה כח"ט מור"ם ביר"ד ס' פ"ז א"כ ליכא אלא
 איפור אכילה דגם מעמיד בטל כו מדניא לא שייך לאסור על
 הספק גם על המיעוט משום ספק דכריהם וכי אסרי בחומץ
 גם על הספק אינו באש"ג לכד דגם בכל איפורי הנאה אסור
 מעמיד על ההיעוט ודו"ק:

ובהכי

יש ליישב מת"ש ר"ל כפ' כל הכשר והר"ח ב"ר
 ס' פ' להטור דכס"ו פ' נראה דסכוד דמעמיד
 בטל כס' ואילו בא"ח ס' ת"כ אסור נכיות דמעמיד כשכר
 שעורים ע"ש ולת"ש הא נמי ל"ק דדוקא באיפורי הנאה לכד
 הוא דמעמיד לא בטיל:

ואיך

שיהיה אע"ג דלמ"ש איכא חבדולי הראשונים
 דס"ל דמעמיד באיפורי אכילה בטל כס' וכן דעת
 רש"ל כפ' כ"ה שם לעומת זה הא איכא אשלי רבכרי דפליגי
 על זה והש"ע ב"ד ס' פ' פסק דמעמיד אסור גם באיפור
 אכילה וא"כ אי"ל כשיטת הראב"ד איך כס' קט"ו תלם
 איפור נכיות כמעמיד והלא מעמיד גם בכל האיפורים לא
 בטיל וטפי הו"ל לחניקט הטעם דשומן חזיר או הטעם משום
 תלב דקאי ביני אטפי דהני טעמי שייך הטעם דלא הלכו
 באש"ג אכ"ט אם לא דכשיטת הר"ה קאי דגם באש"ג הלכו
 בו אכ"ט באופן שנראה שדעת הש"ע ג"כ דהולכים באש"ג
 אכ"ט ולמה שכתבאר נראה שדעת התום ור"ת כשיטת
 הראב"ד א"כ ש"מ דס"ל דאין הולכין באש"ג אכ"ט דאל"ס
 קשה תמיהא לא בטיל כס' אף אי מעמידן בעור נכילה ומיהו
 הא נמי ל"מ ש"ל דס"ל דכל שגזרו עליו כנון נכיות וכבשין
 גזרו גם על המיעוט דככל ענין גזרו אכל בחקוק דלא גזרו
 כל שאין בתערובת ככ"ט שרי ונ"מ דמשקיין של גויים דלא
 ראינו שגזרו בטל כס' וכ"כ שח"ה התום כע"ז דל"ד ד"ש
 דוריא

ורדויה אסרו בחמין כשמרין את העיסה בשם ר"ת
מטעם דחמין אוסר ככ"ט ע"ש נראה דכלל דכלל כדונו
ותם גם כעשה ביד גוי חייבי ואם איתא תיקונין דס"ל
דמעמד בטל כס' איך אסרו נביכות גבוים אלא ודאי דס"ל
כח"ט :

פ"ז גבן לבאר שיש מקום להכריח ברעת התוס'
והרא"ש דס"ל דאין הולכין באש"ג אכ"ט מח"ט
התוס' בעז' ר"ב ר"ה ושדי דלהכשיל בחינם לא חיישינן וראיה
מח"ט גבי ההיא ארכא דמורייסא דקיסתא דחמרא בר לומי
וקיסתא דמורייסא כלומא ע"ט :

וראיתי להרומט חז' ס' ג' שהקשה מח"ט התוס'
כדיבור דלעיל בר"ה דילמא זול אכל הכא
יכול לתחוב הכף של נכילה בקדירה ויאמר להנים את תכשילך
נתכוונתי וכו' נראה דגוי וחמין דמכוון להכשיל בחינם וזה
סותר מח"ט אכ"ט בשם ר"ז דלהכשיל בחינם ל"ח וכבר ראיתי
להרזכל כח"ד כחירושו לעז' שהקשה כן ועוד תמה בדבריהם
אלו דיכול לתחוב הכף דנראה דלמישדי נכילה אין לחוש משום
דהוי נתפס כגנב א"כ איך אמרו דילמא מהדר אפיה ושדי
נכרי נכילה והרי למישרי נכילה אין לחוש דמתירא דרוקא
לתחוב הכף הוא דאינו מתירא ע"ש שה"ע :

והנ"ר כישוב דבריהם דכוונת התוס' הוא דגוי הרובה
להחליף כחושה בשמינה מקדירת ישראל שכדורו
ביוצא וכנסו ומתירא שלא יתפס כגנב אם יבא הישראל
בעת שמחליף אינו יכול לעשות כי אם שיטול תחילה ככף שלו
חתיכת בשר כחושה שבקדירתו דאם יבא בעת שהכף והבשר
בירו שלא הספיק להניחה בקדירת ישראל ולהחליף אינו
מתירא דיכול לומר דלראות אם נתבטלה הוציאה בכף ואם
לא בא עד שהחליף נמי וכו' בעת שהכף ובשר מקדירת ישראל
בירו שבא להניחה בקדירתו אינו מתירא דיכול לומר בשר
שלי מקדירתי לראות אם נתבטלה כראוי אכל אם יקח הכף
של ישראל יתפס כגנב בשעה שהבשר בכף דמה לו עם הכף
שלו אם לא שגנב תמנו אך בכף של גוי בדרך זה אכתי יש
מקום להתפס כגנב אם בא בעת שהניח הבשר שלו בקדירת
ישראל דיכול הישראל לומר מה לך אכל קדירתי ולזה כתבו
דלמא נמי אינו נתפס דיכול לומר להנים תכשילך נתכוונתי
ולפז' כל דכרי התוס' הם כחשד דמחליף בשר כחוש בשמן
ותחובה כף נכילה שכתבו הוא לפרש דנביכות זה עז' כף של
ישראל לא חשד דיכול להתפס כגנב ותו ל"ק מדכרי הריב"ל
והרימ"ט ודו"ק ושוכ אחר זמן נדפסו החדש תשו' הר' כנה"ג
ושם בחי"ד ס' קס"א כתב לישב בדרך זה שכתבנו ושאתי
בעל כל הון :

עוד ראיתי להרימ"ט שהקשה להתוס' דס"ל דלהכשיל
בחינם ל"ח דמה ראיה סביאו מארכא דמורייסא
שאני התוס' דחפסור אם תכשיל אכל בחינם אה"כ רי"ל
דחיישינן שישכיל כל דלית ליה פסידא וכתב דהרא"ש שם בעז'
ד"כ נרגש תוס' וכתב ולא חיישינן שאם יערכ חעט יין
להכשילו כלומר דכבר חעט אין שם הפסד ולא נהורא לי
דיין כמורייס מין בשא"מ הוא ולא מתער אלא ככ"ט ואיכא
פסידא עכ"ל :

וראיתי להפכ"ח כי"ד ס' קי"ח ס"ק ל"ו תמה על
דכרי הרימ"ט דאיסתמיט מיניה ה"ש
הראשונים דכדברים של גבוים אין הולכין בהם אחר כ"ט וגם
ראיתי להרב חנניה יעקב כלל ל"ב ס"ק ג' שישב כן לתמיהת
הרימ"ט ע"ש ואיצ"פ שכתשו' הרב צבי ס' ל"ט השיב בדכרי
הפכ"ח אלו כבר כתב בח"ד דלק"מ והאמת איתו וכיון שבין
למשך דכרי התוס' והרא"ש התמיהת הרימט אין מקום כי אם
דס"ל כשטת הר' אכ"ד ונוסף גם הם דס"ל דאין הולכין

כאש"ג אכ"ט אלא שעומד לנגדו מה שביארתי לעיל דגם
הראב"ד ורשב"א לא כתבו כי אם בדרך-לערכ אכל חמין
איסור לא מחזיקין כמבואר בטור מ' קיד' גבי כבשין של
גויים וכתשו' הרשב"א שהביא הכ"ז ס' קל"ד וא"כ בחשש
דלהכשיל לא חשיב דכרי' שדרך לתת בהם יין כדי לאסור גם
במין ושא"מ גם על המיעוט כי ע"כ עכ"פ דכרי התוס'
והרא"ש גריבין לימוד ושוכ נתיישבתי בדרך :

וחזה הוית דלק"מ מקושיית הרומט ושאר רכני
האחרונים שהרי כתבו התוס' בעז' ר"ל ד"ה
אנליתית דיין בתכשיל אין בו משום מנע גוי אכל כשמחמין
אותו בשומין או בחרדל יש לחוש למנע גוי לפי שהוא בעין
יותר :

וראיתי להל' פרץ בהנהגת סת"ק בה' יין שכתב זול
ומיהו כמורייס אין להתיר מפני שהיין פעמיו
שהוא צף למעלה לכדו בלא תערובת ומיהו אחרדל שגב
הרבה נראה להתיר בדעבר ע"ש וכבר הביא דכרי הכ"ז ב"ד
ס' קכ"ג ע"ש ולפז' כמורייס בכל בווי אוסר על המיעוט
כיון דצף למעלה לכדו בלי תערובת וכעומד האיסור בפני
עצמו לא בטיל וכעין דכרי הר"מ כפ"ג מה' מ"א גבי חמאה
של גויים ויש סעדר לרכייהם מח"ט בעז' דל"ט התוס' ידוע
ממשן הכא לא ידוע ממשן וע"ש כפרשו' והתוס' שם גם ראיתי
לכת"ר שהביא מה שנסתפק הרב שמש נדקה חז' ס' ב"ח
לרעת הסוכרים דאין הולכין באש"ג אכ"ט איגם ככ"ט לפנים
אסרו גם בשל גויים ומר כיהו פשיט ליה דמח"ט בעז' דל"ט
גבי קורט של חלתית מח"ט משום דמפסקי ליה בסביא חריפא
אע"ג דאמר מר בטל"פ מותר וכו' ושם גבי דבש אמרו אי
משום ג"כ בטל"פ הוא וגם בדל"ו אמרו גבי שמן אמרו קסכר
בטל"פ מותר את"ד :

והאמת אלו דאין בזה מקום להסתפק ועיין במדכרי
כפ' כל הכשר בשם ת' ר"ש בן אברהם
הביאה הנ"מ סוף ה' מ"א והכו בקינור ב"ז ס' פז' שהקשה
לר"ת דאמר דהעמדה בטל כס' מדאמר שמואל דנביכות
גויים אסרו מפני שמעמידין אותה בעור קיבת נכילה דלמא
לא בטיל כס' ונרחק דמסתם אין כחלב ששים ע"ש ש"ח
דפשיט ליה דגם באיסורים של גוים הלכו בו אחר כ"ט חללא
השני מה"ט דאין חולכים באיסורים של גויים אחר כ"ט וכ"כ
מח"ט הנ"מ כפיר מה' מ"א דאם הגוי עירב השרץ ויש בו ס'
שריע"ש :

ורענין הלכה במחלוקת זה אי הולכין באש"ג אכ"ט
אע"ג דהראב"ד ורמב"ן והרשב"א והרומטא
ותסכ"ן ח"כ ס' ד' ורש"ל בס"פ כל הכשר כולהו ס"ל דאין
הולכין באש"ג אכ"ט מ"מ מתוך מה שביארתי לעיל יראה
הרואה דרכו התירי' וזכרנו אחר שהכריעו כן הש"ע ומור"ם
כח"ט לעיל שכ"כ מח"ט הש"ע בס' קט"ו ומה גם דאף בלי
גילוי יש לרזן כן בדעתו לפי מ"ש בהקדמת הכ"ז דעשה עיקר
להלכה דעת הר"מ כל שהד"ף והרא"ש אין חלוקין עליו ומח
גם דהס"ל דמעמיד בטל כס' ואין קול דאוסר ככ"ט ולית
לן לתפוס חומרי דמר ורמר וכ"ש כמורי' דרכן דקול' ספק
דרכן להקל וכ"ש ככ"ד דעיקר האיסור' סתם יינם דרכן דאין
להחמיר כלל ואף גם זאת שכבר פשט התנהג להחמיר דאין
לכטל מנהג שיש לו יצל מה לסמוך והם אמרו אם הלכס
דופפת בדרך פוק חזי תאי עמא דכר דאצ"פ שאינן נכאיים
כני נכאיים הם באופן דמכל מה שכתבאר יצא לנו מקום התר
ככ"ד דמים אלו הכלועים משכר מהם בטל"פ לרעת הרא"ש
דיין כמסקי' פגום מעיקרו היו וגם דקול' סתם כלי גויים אינן
כני יומין וגם שנותנים שם אפונין כתושים כמים דמיכי קטנית
אין באין לירי חיתוך אלא לירי סרחון והיו בטל"פ ושדי ואי
משום

מסוד בזה שיש לרונ דמחמת ומעמוד גם כנטל"פ אומר
 כח"ם ליעיל היו לפי עדות הגוי הסל"ת דאין הכלע מחמת
 בלי כתיבת אפונן כתוסים הא הו"ל זוז"ג דקול רשוי ואף
 באיסור ע"ז כשל דכריה נקטינן להתיר כמו שביארתי לעיל כי
 אם כזאת אפתי יש לרונ בכ"ר דכיקול זוז"ג שדי מדין ביטול
 אישור נעצו בו כח"ם הר"ן כפ"פ כל הנלמים והנה דכיקול
 דלכתחילה לכ"ע אישור לעשות בענין זוז"ג אין הטעם אלא
 דקול אין מוטלין אישור לכתחילה וכיון שנתבאר דעת הר"ש
 כגוי מערב אישור כרי להכור גם לישראל חשיב כנתבטל
 כשכיל ישראל ח"כ בכ"ר דגוי העושה כן דעתו למכור גם
 לישראל ח"כ אף ברעבד יש לאשור בזוז"ג ואע"ג דהקונים
 רובא גויים נינהו כבר ביארתי בכ"ר אין תכפיק טעם זה
 כגון דנר"ך לעשות בכל יום כשיעור הנר"ך לכד והקונים הם
 אנשי תיחרו דכבי האיש לחוש דירכה כשכיל ישראל וקדוב
 לודאי ומתי לליפתא דמחוז דחא דתפאו ותייתי אפר וכח"ם
 לעיל והא נמי אין זה הספיק לאשור דהרי נראה דגורם אישור
 כחימת בענין זוז"ג קיל טפי התעורבת אישור שהרי הכריח
 הר"ן כתשו" סי' ע' דזוז"ג לא נאמר כי אם כרליכא גוף
 האישור שנתערכ ע"ם וא"כ בענין זוז"ג ול דאף אי ביטל
 ועשה זוז"ג כחזיר לכתחילה שרי ברעבד דל"ר לביטול אישור
 תמש ברוב התר ואף אתמ"ל ראשור ול באשור דרבנן באיסור
 סתם יני" דכ"ר שרי ואף אתמ"ל דגם בזה יש לאשור ח"מ בכ"ר
 דהגוי הוא טעירב ורוב הקוני' גוי' אין לנו כירור לאשור דאין
 לנו לנר"ך הכל כחבל ולתפוס כל דדרי החומרות באישור דרבנן
 וכ"ם היכא שפוט המכה להתיר דכדאי הוא כל מה שזירדתי
 כדדדי התר לסמוך עליו לקיים תהגם של ישראל ועל דר
 היותר שוב נראה דמוטב ליקח העינות הגוי דהניח לעצמו
 דאין באישור כדי לחמץ וקול אין המחמת מחמת אלא לפי
 חשבון אלא דאפתי יש לנמס בכ"ר שיש לרונ דכדכריס של
 גויים גם כזוז"ג אשור והוא כתיקול לשיטת הראשוני' דס"ל
 דהולכין באש"ג ח"ט שהרי בירושלמי נראה כשיטת הראש"ר
 תמ"ס כפ"ב דערלה נבי מתני' דשאר של חולין ושל תרומה
 דנחלקו ר"א ורבנן כזוז"ג והביאו שם בריתא דתני חמץ של
 כותים לאחר הפסח מותר לאחר ג' אפיות בג' שבתות וכו'
 והקשו עלה אותה עישה שניה לא האישור ומתת' היא
 מתחתת וכעא לשנוי דהך בריתא ר"א הוא ושוב אסיק
 הש"ס דיררו לחמץ של כותים כר"א ואחרו שם דרכי חייא
 ורבי אחי ורבי אסי הורו כן מה"ט דיררו לחמץ של כותים
 כר"א הרי דאע"ב דהתיור זוז"ג ככל האישורים אשור כדכריס
 הנקחי' מכותו' כדי להתרחק מהם וזה ממש כשיטת הראש"ר
 ולכי אומר לי דהראש"ר מהך ירושלמי הוא שלמד כן וש"ת
 שגם כזוז"ג יש לאשור וא"כ מזה הצד קשה הדבר להתיר בכ"ר
 כגד הש"ס דירושלמי אף אם יש לרונ מדכרי הפוסקים להתיר:
וישוב ראיתי דגם מזה זה אינו מספיק לחמור שהרי
 עכ"פ קשה מהך ירושלמי להר"ו כן מיבאש
 וסיעתיה דס"ל דגם בדכריס של גויים הולכים ח"ט והרי
 כש"ם בכלי אין גילוי הפך זה ואדרכא ריהטיה דכוליה פרקין
 דפ"ב דע"ז הכי אזלא כח"ם הריטבא בע"ז דל"ח:

והנ"ל ישב דהס ס"ל דכתום דפ"כ דפסחים כחומר
 דהאישור כשהקדמו הכותים פסחיהן דטעו
 בקביעא דירחא ע"ז וכחולין ד"ר אמרו כל הצוה שהחזיקו
 בה כותים הרבה מדקדקין יותר מישראל והתירת"ק תנת
 כותי בפסח וכיון דהיו דומין לישראל בכל ענינם ע"כ דאו
 חכמים להרחיק מהם יותר חן הדין בזה שהיו טועים כי יוכי
 ולא לעברו ישראל אבתרייהו אבל בגויים גמורים מהו תיתי
 לאשור על ספק תערוכת אישור כל הוכרר דאין בו כח"ט
 כיון שכן תו' ל"ח מהך ירושלמי לאשור כדכריס של גויים אף

כזוז"ג ולפ"ז קשה להכו כור בסמי קט"ו דלמד מחמתן של
 כותים להעמדת חלב כחלב חמון של גוי ולח"ס ל"ח וכבר
 הסכתי על דכריהו אלו בס"י קל"ט ע"ס:

והנה ראיתי בעין כ"ד בטו' ח"ס' תמ"כ ס"ק ג'
 שכתב דאם החמוצים בכלי המיוחד לזה שאותו
 בלי מחמת כל המע"ר ששפכין לתוכו מ"ה הכח הכלוע
 המחמת שבתו כלי הוא מחמת המע"ר החמץ שהיה בו
 וע"ס עוד ואי אשכר כמעמור בכלי חמץ כ"ס המחמת בכלי
 של יין המחמת חמיר מדין מעמיד למה שנתבאר אלא דמטעם
 זוז"ג גם הט"ז שם התיר כמעמור ע"ס ומינה בכ"ר:

סימן קצ"ב אלא דאפתי יש לרונ ולאשור
 ככ"ר שהרי בע"ז דכ"ט

שנינו אלו דכריס של גויים אקורין ואישורן אישור הנאה וכו'
 וחרם הדרייני וכו' נודות הנכריס וקנקניהם ויין של ישראל
 כגום בהם אשורין בהנאה וחכ"א אין אישורן אישור הנאה
 וקיל' כרבנן ושם בע"ז דל"כ אחרו ולמ"ר רוצה בקיוהו על
 ידי דבר אחר אשור ח"ס קנקנים דשרו אחר לך התם ליתיה
 לאישוריה בעיניה הכא איתיה לאישוריה בעיניה ע"ס וכיון
 שכן חל עלינו חובת ביאור בכלי זה אי כאשר בהנאה כחרם
 הדרייני או שרי בכל כלי יין של גוי שיל' דכי חשיב לנודות
 הקנקנים דליתיה לאישוריה בעיניה אינו אלא דכל בלועתם
 לא היה אלא כזכרון ואין כפלישתן דידהו אלא משהו דלעולם
 לא יבואו לידי כ"ט דמה"ט התירו לתת לתוכם שאר הסקים
 דבאישור משהו מוטלין אישור לכתחילה כח"ס הרשב"א
 הביאו הכ"י כו"ר סימן קכ"כ ובסימן קל"ז ע"ס אך בכ"ר
 דהכלע היה על ידי כח האש דיכול לכא לירי כ"ט וקיל'
 דכזוליה השערין דאי כחאי דנפק מיניה תנא ידעין ח"כ
 כאיתיה לאישור בעיניה חשיב דאשכר בהנאה אלא שראיתי
 להתום' שם כד"ה והוא שלמד מינה ר"ת דכלים הכלועים
 מכהרם וחל"ע" שנתבטל בהם וכן קדירות האשורות מסוס
 חמץ בפסח דשרי לתת לתוכו דבר יבש ע"ס הנה הובאר
 דגם בכלע ע"י האש חתירים דל"ר לחרם הדרייני דכליעתו
 מרובה ואלם ראיתי להר"ן בפ"כ כ"ס גבי ח"ס כל הכלים
 שנשתמש בהם חמץ שכתב זול' שכל כלי חרם שנשתמש בו
 חמץ בחמץ כולע הרבה ואינו יוצא מידי דופיה לעולם הרי
 הוא כגוף האישור ע"ס נראה דכליעת כלי חרם ע"י האש
 אישור בעיניה חשיב וכן ראיתי להפ"ח בא"ח סימן ת"ן ס"ז
 שלמד מדכרי הר"ן כן ושוב יחס דעת זו בדעת הטור ע"ס
 ולדבריו ז"ל רקדירו' בפסח דקיל' משהה אותם לאחר הפסח
 ה"ט באישור הנאה ליתיה כי אם בפסח דלאחר הפסח כיון
 דעל ידי תערוכת הוא לא קניס ר"ם דקיל' כח"א סימן
 תמ"ז ע"ס וא"כ לפ"ז בכ"ר תלוי במחלוקת זה אלא דק"ל
 בדכרי הר"ן אלו דא"כ בתניתין דע"ז אדתיני אישור הנאה
 בחרם הדרייני לכד ליתני ריכותא בכל כלי חרם היכא
 שנשתמש בהם בחמץ דהרי חרם הדרייני לא שכיח דמה"ט
 השמיטו הרי"ף וכתב הר"ן בפ"ב דע"ז שם דלפי שאינו חזני
 לא הביאו ע"ס ואם איתיה בכלע ע"י האש הו"ל לתניתין
 למיתני כי האי ריכות' וז"ע ות"ח בכ"ר יש לרונ דלכ"ע אשור
 בהנאה לפי מ"ש בת"ר דתחילת עשייתו הוא בשכר שמתניס
 בו לעשותו והרי זה כחרם הדרייני דהיה עושה אותו בטעם
 ידוב וגובל אותו כיון כח"ס הר"ח בפה"מ וא"כ ל"ר לכל כלי
 חרם אפילו אותם שכלועתם היה ע"י האש וככי האי אשור
 בהנאה ועוד דהנכסין יוכיח על זה לאשורו אף בהנאה שהרי
 ככה השכר הכלוע בכלי הוא דמחמת העיפה והרי אמרו
 בע"ז דל"ה דכיון דאוקמי קמוקיא חשיב כחמץ ראיתיה לאישור'
 בעיניה ואי לזכי כח המעמיד דקיל' מכה המחמת אחרו כן
 כ"ס בחמץ טי"ז דכיון דמחמת כחמץ ראיתיה לאישוריה
 בעיניה

בעיניה דמי ונאמר הכלי כהנאה :

וכר חן דין הרי חרם הדרייני נקרא על שם אנדריאנוס קיסר שהיה עושה כן כח"ס כש"ס וראיתי שכתבו דחירת"ק הנקרא אינדייני נקרא על שם אנדריאנוס קיסר שכנאה וכיון דעיניו הרוחות רבאום תקום אין בלי הכלוע חשכר מחמין כי אם בעירו וס"כ לא ידעו ישראל לפשות כן כי אם הניס האומנים הל הפסק דגם זה נשתרבה הכח חרם הדרייני שהחזיק אנדריאנוס דאע"ג דכש"ס הכואר דהיס חלאתו להחיות בו יין ונאן הוא כשכר מה בכך פי הוי דאסרו חרם אנדרייני שהיה בולע יין הרבה ה"כ בכלי הבולע שכר הרבה ונאמר בהנאה וכו' התם היו עושין כמה תיני התנאות כדי שיהיה ראוי לכליע יין הרבה הש"כ בכלי זה הרי עכ"פ אתמ"ל דכלי זה קיל חרם אנדרייני שאסרו בהנאה מ"מ אין ספק דחמיר מסתם כלי יין של גוים כנודות וקנקנים שהתירו בהנאה וי"ל דכבי האי לא התירו ומירי ספק איסור הנאה בכלי זה לא ינאחו ומאן חשיב להתירו בהנאה ולפ"ו כי בשל הגוי בכלי זה המים וכתיבת אפוקין כדי לחמץ בו הרי נעשו חתיכה דאיסור הנאה שנהנה בכלי מיסור הנאה דע"י הוכשר לחמץ בו ואף אי הוי ב"ט לנפס הרי לא התירו נטל"ק כי אם על ידי תערובת כחבואר כש"ע י"ד סימן ק"ב ס"כ דאינו פגום לנפחי ככילה מוכרחת כדי להתיר בעיניה וכי החמין בהם את העיסה הו"ל לחמץ ככילה גורם דאיסור כלי גורם התר דגם כח החימוץ הכח חכח כתיבת אפוקין גורם דאיסור הוי שנאמר הכח נתינתו לב של בכלי איסור הנאה וא"כ ככי האי חין צד להתיר מטעם זוזב וכו' גם בהנאת ביסול יש להתיר מדין זוזב דע"י כלי איסור וכח האש דהתר כתבשל וכל זוזב כדעכר שרי אי מהא לדריי חין הקדירה עם האש לכיסול חשיכי זוזב דאין עניינס שיה דהאש הוא לכשל והכלי אינו מכשל כי אם דמקבל הכיסול דע"י הכלי ראוי לכשל והרי התום בע"ד דה"ח ודח"ט כתבו דכל וקרע לא חשיכי זוזב מה"ט ואף דרכו החולקים על זה כמו שביארתי לעיל מ"מ ככ"ד י"ל דהודו דהא"ל קבלת ביסול עם הנאת ביסול הנאות נפרדות הם ואכן זוזב בהנאה אחת כעין דאי לא יתחא הכי תיקשי אפה בתנור חדש בעני ערלה דגווכח הפהמים דכ"ו רל"כ"ע איסור דחשיב כולה גורם דאיסור לישתרי דהרי הטחינה ולישה ושאר הנאות החיטום כולם גורם התר נינהו דמבלערם לא יעשה פת אלא ודאי זוזב בהנאת אפיה בעינין וכבר עמדתי על זה בסימן דט"ו ואעפ"י שהלחתי שם דמדרכי הכ"מ והט"ך יש להוביח דקדירה עם האש חשיכי זוזב מ"מ אם לדין יש תשובה כח"ס שם כי ע"כ קשה הדבר בעיניו להתיר מטעם זה וכר חן דין שיש לדין דמר זוזב התירו אבל כ"כ מיני זוזב לא התירו דהוי תיעוב דמיעוט דהוי התר כתיבת אפוקין הוא מצד זוזב דחשיב כהפרכות איסור אפוקין עצמם וכי באנו להתיר החימוץ חכח זוזב דכח כתיבת אפוקין גורם התר אינו כולו גורם התר כדי להתיר בו והיא גופה נריכה רבה ויותר נראה דלא חשיב כה"ג זוזב ומאן נבר אסר ימלא את ידו להתיר ככל זה דער אמת נעטער וניזיל לקיים מהננס דהא פשו להו צדדי איסור מכל מה שנתבאר גם מצד אחר יש לאסור ככ"ד דהרי אמרו בע"ד דס"כ דרובה בקיומו בע"ד וי"ן איסור ואברו כישראל שהיה נושא כגוי חנה ואמר המתן לי עד שאמכור ע"ז או יין ואכילא לך איסור וכה"ג אמרו שם בד"ס והא רובה בקיומו דלא נצטרך ויקי וא"כ הוי נתייר לישראל ליקח שאור מהבוי והרי שאור זה אינו נעשה כי אם בכלוע כלי של כר יין והרי רובה בקיומו של יין הכלוע בכלי זה דבל"ה אינו נעשה שאור זה ואף אי כלי זה מותר בהנאה מ"מ כליפת הכלי עכ"פ איסור והרי זה רובה בקיומו של יין

דאינו נעשה שאור זה כי אם בכליעת היין שבו ואסור וכתב הר"ן מטעם כפ' השוכר דמזוה לאכר ע"ז ע"ש וא"כ מה בכך אי כ"ד חטי ליה הנאה על ידו זוזב דכי הותר הנאת ע"ז בזוזב היינו הוכח דאינו רובה בקיומו על ידי זה בע"ד או י"ן גופיה כעין פרה שנתפטמה בכרשיוני ע"ז או שרה שגודבלה בזבל ע"ז דאזיל לאיבור והוי כשכרו לשכור כו"ן דשריוכז כאפה הפת בעני אסירה וכו' והרי פסק הר"מ בפ"ו דע"ז וט"ע יד סימן קמ"ד דזורעין תחתיה אף בימות החמה אע"ג דגל כלי חילין לא אפשר והוי רובה בקיומו הא ל"ק דעכ"פ קשה איך התירו לכתחילה למ"ד זוזב מותר והרי לכתחילה עכ"פ חשיב לכ"ע וכבר הקשה הר"ן שם זה ותיירן דשאני הכא דאינו מכוון ליהנות מהכל כנטיעה זאת וכה"ג שרי אף לכתחילה ע"ש וא"כ ול דהה"ט לא חשיב רובה בקיומו כל שאינו מכוון להנאת ע"ז ואי ק"ל הרי במתניתין דע"ז דמ"ט אסרו בכבד שנארב בכרכר ע"ז ונראה מדברי הראב"ד והרמב"ן דה"ט דיש שכת בכבד נאסר אף בזוזב ואם איתא בלא"ה תיפוק ליה דהוי רובה בקיומו הא נמי ל"ק דמלבד שו"ל דאה"כ וחד מתרי טעמי נקטו א"כ דהתם דמי לבישא דבריתא דאם לא אחר המתן לו ואמכור לך דשרי דטפי הוה ביחא ליה אם יביא תרמי התר אבל כאן דאי אפשר לעשות שאור זה כי אם ע"י יין הו"ל רובה בקיומו ואף בזוזב אסור

ישיב

מצאתי לנ"ד התר מת"ש בת"ר בדברות קדשו דשכר סתם יינס מותר בהנאה וכבר כתבת לעיל דהתר זה ע"כ דקים ליה דעושי הגורזק הניס היו ישמעאליס ולא ערלים דסתם יינס מותר בהנאה דאע"ג שכתב הכנה"ג דסובין דעלמא לאסור מחשש נגיעת היצרל כיינס מ"מ כודאי דקים ליה דבעירו נהנו התר בזה ולא חשו לנגיעת ערל כיינס וא"כ אין טעם לאסור בהנאה כלי זה אף אי הוי חרם הדרייני גופיה וחוזה הדין להתיר מצד זוזב ואף מטעם רובה בקיומו אין טעם לאסור שכבר כתב הר"ן בפרק השוכר דבסת" יינס דבזמננו דמותר בהנאה אף רובה בקיומו שרי וכן פסק מור"ס בסמו"ק ל"כ ע"ש ומיהו אע"פ שכתבתי צדדי התר כדי לקיים מהננס שפוט מהנהג להתיר לא יבצר עכמה נרדים ניהמנמים ופקפוקים על התר זה ואין זה דרך לבאת ירי שמים במקום דאפשר לתקן כתיקון הרבנים נמי נפש דהיינו שילוש עיסה וממנה אחרת ער ג' פעמים דכבר כלה האיסור דכבי האי כיון לכס כטוח ופטיור ועטור מכל ערעוריו ולפחות שילוש עיסה משאור שלקחו וממנה אחרת ויהיו מחמין בשניה דלדידי יש פנים הנראים כהלכה להתיר גם בשניה אעפ"י דמדרכי הכ"מ בסמו"קט"ו נראה דער רבועית חין לה תקנה מ"מ כבר עמדתי על חעין זה על העמדת גבורתי בסימן קל"ט ביגורטי של גוים שיש לי בדין להתיר ביגורטי שני וה"כ ככ"ד ולפי שנלאתי נשוא באריות ענין זה אמרתי לא אוכרכו

סימן קצ"ג י"ט

לחקור דק"ל כטי"ד סימן קכ"ד ער אחד נאמן באיסורים כשאנו באים לפסול השוחט ע"י שהוציא טריפה מתחת ידו ושחיתו וכדיקתו פסולה כדן שאור על הדבר אי דיינון כיה כדן פיסול ערות דאינו נפסל כי אם עפ"י שני עדים כשרים כח"ס הפוסקי' ביון שאנו באים לפסול ולהעבירי חוקתו או דילמא כיון דעל דבר איסור קיימין הרי דין האסורים אינו כן אלא עד אחד נאמן באיסורים וגם בבאן כדן איסור דיינון ליה שהרי על חשש שלא יאכלנו איסור הוא שמעבירים אותו ואי חשום שנפסל ונא חוקתו על זה אכן בדין מירי דאיסור הוא המוטל עלינו וכדינון דיינון ליה וצר זה נראה יותר דחס ככך אם העביר והוה בעד אחד במקום שנאמן באיסורים ולא כפיסול

כפיסול הגוף לערות מעבירים אותו ואינו נפסל לעדות כיון
 לפיכך עדות אין בערות זה כדאי לפוסלו ומי תלאן זה בזה
 והרי האי לחוריה קאי והאי לחוריה קאי וכ"ל להדיא תשובת
 הרקון אורס ל"ג שגאל על שוחט שהעיד עליו עד אחר שחט
 שלא כהוגן והוא מחשיבו היצלה דאין לפסול השוחט בעדותו
 של העד שאין עד אחד נאמן היכא שכלה אינו שותף חלא
 מחשיבו וכדפריך הש"ס בפ"ג דקדושין ותסכרה עד אחד
 בהכחש'מי מהימן והלכה רווחת שאין עד אחד נאמן בהכחש'
 וכו' ש"מ דלהעביר השוחט איבוד חשיב דאי הוי כעמון וערה
 אין סודך לכל זה דאין דבר שבערה או מחון כפחות השנים
 וכו' חתור עד אחד בהכחשה היינו נבי איבוד מינה דאיבוד
 חשיב להעבירו וכ"ל והרי הראיה שהכא היא לגבי קדושין
 דקתני גריכה שני גיטין ואפ"ה אמרו כ"ע עד א' בהכחשה
 זה אינו דהתם דקאי למאי רפ"ר דמקדש בעד אחד חוששין
 לקדושין דאיכא ה"ר הכי שם דלית ליה נבי קדושין דכעני
 שנים וא"כ דינו כדון איבוד דסני בעד יחיד וקבעי לאתויי
 ראיה מהך כריתת דמוקלי לה בעד אחד להכי פריך שפיר
 ותסכרה עד אחד בהכחשה מי מהימן והכוונה דליטעמך
 נמי דהוי איבוד בעד אחד בהכחשה דאייני הכריתת אינו
 נאמן גם באיסור והא"כ לריריה לא שייך כאן לשון זה כיון
 דבקיורושי' כעני שנים וכן ראיתי להריטב"א בחירושו לקדושין
 לרס"ה שפירש כן וכן מתבאר עוד בדרכי הרי"קו שכת' אחז'
 וז"ל ופשיט דלא היתמן להוציא דבר מחוקתו היכא שאינו כידו
 וגם הלה אינו מחשיבו וכו' ואין דבר זה נזרק כי אם גבי איור'
 דק"ל דבאיתחוק סתם או איבוד אין עד אחד נאמן בהכחש'
 כי אם כדבר שפירו אבל אם אינו כידו כל שאינו שותף אינו
 נאמן כת"ס הראשונים כהני שובי' דעד אחד באיסורין וכ"כ
 ג"כ מהראיה שהכא בגיטין ס"ת שכתבתי לך גיילום שבה
 לא עברתים לשון דכלי מנו אינו נאמן אע"ג שהיו הגיילום
 כחוקת שאינם כשרים וכ"כ מהראיה שהכא דכ"מ שהאזניה
 תורה עד אחד הרי כאן שנים דנרא' אמל זה שאין פיסול שוחט
 להעבירו כפסול לעדות שכתבו כל הפוסקים דכעני שני עדים
 כשרים לפסולו והכריתו מחובות דכפ"כ נבי כר בניתום דאי
 הכי אין נזק לכל ראיות אלו דכיון דכעני שני עדים כשרים
 והא ליכא כ"ע"כ דבר ברור בכל דבריו דכאיסור חשיב
 להעבירו אלא חפ"ה לא האמין לעד יחיד ככ"ר כיון שהיה
 עד אחד בהכחשה ואין הדבר כידו לפסולו דכ"ג גבי איבוד
 ג"כ אינו נאמן אך זה ק"ל בדרכי הרקון כראיה שהכא עוד
 שם וז"ל גם נלפי"ר דלא ברע רוב מניין חלל שחיתה נגד
 חוקת איבוד מחוקת שטר נגד חוקת מחון ואשכחן בפ"ו
 הכותב דלא התניה דכא לר"פ לפסול השטר ולהעמיד מחון
 על חוקתו וכו' ולמה שמתבאר בכל דבריו דלפסול השוחט
 ולהעבירו באיסור חשיב ליה מה ראיה הכא מדבר שכתבתי
 דקול דאזקס עד אחד למחון כלל וע"כ לא התניה דכאמין
 דליתיה דמי משא"כ באיסור דעד אחד נאמן מעיקר דינא
 זולת בהכחשה ותיתא הוא איך עירב איבוד ומחון כאחת
 וקשה לזווג

ישוב

אחר החיפוש עיני ראו דהרזקו לשיטתיה קאוויל
 שהארך להוכיח אכסורס ע"כ דבי קול דערוס
 ובחון כענין שני עדים היינו כשהעד מועיד נגד חוקת
 שהיתה בחוקת פנויה ואחר שנתקדשה או להפך וכן במחון
 שכל להניח לחוקת מחון שהיה לו ללוס אבל כשאינו כותרי
 חוקה בעד אחד שני גם כערה ומחון וכמקום אחר עמדת
 על דבריו שיש להשיב עליו ורוב גדולי הראשונים הלוקים
 עליהם כזה ואין כאן מקום להאריך אך כואת איפרק לך
 דבריו שבכאן דבסוגין דפ' הכותב דערות ר"פ היה לסייב
 חוקת מחון הרובא עד יחיד נאמן באיסור אם לא שהיה

בהכחשת בעל דבר וחוקת שטר דשטרך כדמי מאי כעני הכא
 זה עומד נגד חוקת מחון והרי נגד זה דמו אהרני יספיק
 וזקנו דבריו וכבר פסק רס"ל בפ"ק דחולין סי' ט' תשובת
 הרקון והש"ע ב"ד ס"א וכו' כיומין ואכ העתיק דבריו
 הרקון גם הרש"ס חזק סי' נ"ג והרובל ח"א סי' נ"ג ואחריה
 כחשבו שאר רכני אחרונים כי ע"כ יש לזון כדעת כולם
 דלהעביר השוחט משום חסור על הדבר מידו דאיסור הוי
 וכדן איסור דיינין ליה ח"ק כת' הרש"ס הגו' שכתב דבר
 פשוט גלוי ומפורסם שכל ישראל כקוקת כשרים הם ואי אפשר
 לפסול אום ישראל ולהוציא מחוקתו אם לא כראיה וברורה
 ומדבריו אלו גראה דקמרתיה ליה לפיסול עדות ומחון וערה
 דכענין בהו שני עדים כשרים וזהו הפך פ"א ח"ד כשם
 מהרזקו וז"ל דמ"ש כל זה היינו לחטט שאין עד אחד נאמן
 בהכחשת בעל דבר שכן סיים על דבריו אלו ע"כ הדין כותך
 שאם לא היה אלא הבורק לבדו והיה אומר שכתב והיה בשליה
 והיה מעיד עד יחיד שהיתה טריפה הכורק היה נאמן והכא
 ראום מת' הרשב"ץ והרזקו תירוק מינה דאי לא מחשיבו
 השוחט שהיה שותף או מורה לו נפסל והו' מחס' דין האיסור
 דלכ"כ פיסול עדות גם כשותף או מורה אינו נפסל עפ"י עד
 אחד דקול אין אדם משים עצמו לשע' והו"ל עד יחיד אלא
 ש"מ שגם הרב דעתו דכאיסור חשיב וכאיסור נאמן גם אי
 חשים עצמו רשע שרני כפ"ק דסנהדרין ד"ט אמרו הטעם
 דאדם קרוב חלל עצמו וקרוב פסול לזון ולהעיד ואלו גבי
 איסור גם קרוב מעיד והוא עצמו מעיד על שלו ומורה בדבר
 שלו להתיר ולאיסור וע"כ בשותף או מורה נפסל מלהיות שוחט
 כדן איסור ח"ק מת"ס בתורה שם בס"י ח"ז על שוחט שאמה
 שהסבין שחט חבירו והע' שהיה פגום והניח לאכול הפסד
 מפני שהיו איוביו חשיב דאינו נאמן דקול אין אדם משים
 עצמו רשע וא"כ היה גראה שאין לפסולו אלא ששם כל זה
 הואיל והענין פגמו לומר כך ביכרם הדברים שאמת היה וא"כ
 האוי להענישו ולהעבירו אחר שצנין כריקת סבין החמירו בו
 כמ"ס רכזי יונה והרא"ש ומי שפסט ידאת שמים ומעל פניו
 איך וכסה ליהויתו שוחטו לרבים חלילה ע"ש ואילו לת"ש הרז
 מביקר רוצה נפסל כיון דמודי האיסור הוי ואדם דן בעצמו דוני
 איסור ומה ראיה הכא חפיסול עדות שאינו נפסל ע"פ עצמו
 וכבר נתבאר דבה טורא כניינו וכדוחק זל שדעתו הרב
 דעפ"י עצמו כיון שאינו נאמן להפסל לעדות ובחוקת כשר קאי
 איך נאמניה לגבי איסור כענין זה גופיה דהוי דבריו הברתי
 ונמו דאינו נאמן לגבי פוסול עדות ה"כ אינו נאמן לפסול
 עצמו מלהיות שוחט כיון דהוי באותו דבר וכי קול בעד אחר
 שאינו מחשיבו דנאמן שאני התם דאינו נפסל כענין שחיתס
 עפ"י הודאתו אלא דכיון דשתק או הורה לדברי העד כיון שלא
 הכחישו עד אחד נאמן בלי הכחשה ופי כענין שותף או מורה
 היינו כרי שלא יהיה מחשבו דכ"כ אינו לא הנמיה הסתוב גם
 כאיסור ועפ"י העד הוא שנפסל לשוחט וכענין מ"ס התו'
 כקידושין דס"ו כד"ה רבא אמר ע"ש: אמר ע"ש: אמר ע"ש:

והנה

אחת שראיתי להכנה"ג בח"מ סי' ל"ד הנה"ט
 אות נ"ו שכתב בשם ת' הרשב"א סי' תתל"ו ות'
 הרקון שלפנינו ות' רש"ס חזק סי' רט"ו דס"ל דנפסל לעדות
 בעד אחר ואין הלה מחשיבו אלא שותף ע"ש והם דבריו תחת
 כיון דכעני שנים ואינו נפסל עפ"י עצמו אך נפסל בעד יחיד
 ושותף ות' הרשב"א שכתב כן בשמו אנכי הרואה ולא כתב
 חויה כלום וגם חפשי בכל תשובותיו ולא מצאתי גם מה
 שלמד מת' הרקון הלו והוא תימה דהכא דלהעבירו קאז שנינו
 כדן האיסורים והא"כ דלעדות גם בשותף אינו נפסל נב"ת
 הרש"ס לא איירי כלל כפיסול עדות כי אם להענישו וקילוף
 מת' הרקון מקו' דאי גבי איסור אינו נאמן וכן הת' הרשב"א
 שהכא

שהביא באיסור הוא וכן הסמוי' דער אחד בהכחשה שהביא כולם בני איסור הם דמדי'א נאמן עד אחד באיסורים בהכחשה אינו נאמן מדי'א להענישו כה"ל אף אם איסור חשיב כ"ל להענישו חשיב בחלקות ומיתה דכעי' שני עדים כשרים כדכתיב לא יומת עפו' עד אחד ופזו הנד הביא ר'איש הפיסול עדות דכעי' שנים וכוונתו דכ"ל להענישו אבל לפיסול עדות דפסול ע"פ ע"א והלה שותק אין זכר בדבריו וכבר ראינו להרב הש"ך שלמה שמתה עליו וצל הרב בית דוד ודבר חשה על זה והרין עמו ועיין בהנה"ט סי' פ"א סה בהנה"ט אית סו' שצידר כה"ל כדעת הר"ף דנעשה חשוד עפו' עד יחיד אם הורה

קצ"ג יש להשיב כה"ל דלהעביד השוחט מירי דאיסור הוי חמ"ט בת' הר"ז אררבי סי' רפ"א שנסאל על טבח שזאת טריפה תחת ידו והיו שני עדים כדבר עד אחד כע"פ ועד אחד בכתב השיב ר'אין ראו להוציאו מחוקתו ולהעבידו כי אם כראיה כדורה ולכן מה והועיל בקבלת העדות אם האיש הבודק אינו כאן לפנינו בני און חזין לארס שלא בפניו ע"ס הנה נראה דכעו להעבידו שני עדים כשרים וגם קבלת העדות בפניו כע"ד כדון החון וערוה ופיסול עדות דאילו גבי איסור לא שעתנו שיהיה מעיד בפניו כע"ד וראיה מת"ס הרשב"א בת' סי' תקמ"ה דעד אחד נאמן באיסורין דקול ראי' מחשיבו הכעל דבר אינו נאמן דלח בעינין שוכחשנו בפני העד דכל שהחשיב גם שלא בפניו מהני וע"ס ותוכה דל' דכעי' שיעיד בפניו העד דע"כ שלא העיד בפניו דא"כ אם החשיבו הרי היה הכחשה בפניו ואם שתק כדכר נאמן הפד בשתיקתו ואון בהכחשתו של אח"ך כלום כי ע"כ ע"כ שגם העד שיעיד שלא בפניו וס"מ דפשיט להו דההני בני איסור גם שלא בפניו ועם שהרמ"ט כתב בת' ח"א סי' פ"ב דגם באיסור בעינין הפחשת בעל דבר בפני העד כדכר תמה עליו הפנה"ג ביר' סי' קכ"ז הנה"ט אות'ך מת' הרשב"א הלזו ומ"מ גם להר"ט נראה דעדות העד לא בעינין בפני כע"ד שהרי כדכרן הרב לא העיד העד בפניו כע"ד כמבאר בשאלה ועוד שהוא מוכרח דאי העיד בפניו לא יעויר שיהיה הכחשתו שלא בפניו העד דאי הכחשו הני' היה בפניו ואו שתק און הכחשה אחר שתיקה ואע"פ הכסור עדות העד ולא הכסור הכחשת בעל דבר שיהיה שלא בפניו ס"מ דלגבי העד לא בעינין בפניו וכ"כ שהרי כדכר האיסור' לא שייך בפניו כע"ד שהרי גבי איסור חסם נאמן להעיד ולרין בשל עצמו והוא העיד על הטבל והכסר דומיהן הוא עד וכעל דבר ועיין בת' הרובל ח"ב סי' ה' שכתב בשם ת' הרשב"א דבאיסור מקבלין עדות שלא בפניו כע"ד ע"ס ואף בקידושין פתכו הפוסקים דמקבלין עיין כההר"ט בקו' עיבונא סי' ת"כ אבל באיסור גמור נראה דכ"ע חודו בה' והר"ז אררבי גופיה כפי' ד' כשם החאירי' וכ"כ דעת הרוב"ט והסמיו' מוהר"ז כדכר והר"ט י' סיד' והרדב"ך דקידושין מירי דאיסור הוי ומקבלין שלא בפניו כע"ד ע"ס ועיין בת' משאת חסה אה"ע סי' ד' וח"כ כ"ס לפיסול שוחט מדין חשוד דאיסורין דמקבלין שלא בפניו כע"ד וכ"ה הרי הר"א"ס הביאה כה"ל ע"ס י"א דלאסור אשה על בעלה לפ"ע בעינין קבלת עדות בפני אשה ובעלה ע"ס וא"כ זל דלפיסול שוחט דמי' לאיסור אשה על בעלה ה"ל שחרי לאסור אשה לבעלה בעינין שני עדים כשרים דערוה גמור חשיב כה"ל בקידושין דס"ה גבי אשתו זנתה דהרי כו' ילפינן ג"כ בערוה דכר דכר מתוון כי כתיב כמות אשה ליאמר על בעלה כתיב דכתיב כי מצא בה עדות דכר וע"כ בעינין ג"כ קבלת עדות הפני' כע"ד מחוון אבל למשאו חשוד באיסורין מהי' תיתי ואי בקידושין לא בעינין בפני העד כ"ס בחשוד והחוקק זל דכל רליכא שני עדים שיש בה

בעדות כדאי לפסולו גם לעדות און מקבלין גם לענין לעשותו חשוד לכד דרמי' למ"ס כסוף מ' ימות דפליגי בעידי נשים אי בעו דרישה וחקירה דמר סכר כיון דליכא כתובה למישקל כד"מ דמי' ומ"ס כיון דשרינין אשת איש לעלמא דריני פשטת דמי' א"כ ה"ל זל כיון דליכא פיסול עדות כדמי' ערוה ומחון דמי' ואינו מוכרח דהתם מריכא ד"מ לא בעי דרישה ובהתר' אשה בעי דרישה וכיון דאית בה תדתי' פליגי בה איוה ההס עיקר כיון דבעינין אחר איכא ד"מ וד"כ אבל כי פליג לעשותו חשוד באיסור ולא לפסולו לעדות מה בכך אי יקבלו שלא בפניו כע"ד ויהיה חשוד ויהיה כשר לעדות מירי ההוי לעד יחיד דמשוי' ליה חשוד ואינו כפסל ועיין בת' הר"ף סי' כ"א מ"ס כרין קבלת עדות באיסור וקידושין שלא בפניו כע"ד

ומעתה ק"ט בת' הר"ז אררבי הלזו שהצריך קבלת העדות בפניו להעבידו וכמו פ'ק' למ'הר"ט

ח"ב סי' י"ב שכתב אמנם בעינין הקצב האחר שאמר לראובן שנסאר הראש והסכרשא אע"פ שנתקבל העדות שלא בפניו כע"ד איכה טענה שהרי יבולין לחזור ולקבלן בפניו וכו' הנה מבואר דקאי כשיטת הר"ז אררבי דלהעבידו נמי בעינין שיתקבל העדות בפניו כע"ד והדבר קשה שאח"ך תכף הביא דעה אחר' בהכחשה אינו כלום מת' הר"ף ומיכה לומר דבאיסור חשיב וכמו שנתבאר והרי דבר פשוט דגבי איסור לא בעינין שיעיד בפניו כע"ד הפך מ"ס בפשוט ואף גם זאת חוות קשה כנראה לי כדכרי הרב כה"ל אה"ך דהלכה דיוחת היה דעד אחד בהכחשה לאו כלום ואפי' לענין ערוה החמורה אמרינן הכי ע"ס וקשה לשמוע דגבי ערוה לא יבויי' כיון דקול אין דכר שבערוה בפחות חשטים ח"כ בודאי דע"א גם כדורה אינו כלום משא"כ גבי איסור דמעיקר דוכא עד אחד נאמן שייך דין זה לכד דעד אחד בהכחשה ותלמי תניי'א ברלא תניי'א והנראה לפי שראה הרב בסוגיין גבי קידושין שאמרו ותיסכר'א עד אחד בהכחשה מי מוסיף אע"ג דגבי קידושין איירי למד לומר כן וכבר נהבאר'א אינו שום לא נאמר כי אם לס"ד דסכור דקדושין אינו כדכר שבערוה דבעי' שנים חל'א דין באיסור דעד אחד נאמן והתקדש כערו' אחר מוסטין לקדושין ואנן קיל' לחסקנ'א דבעי' שנים וא"כ און מקום לדכרי הרב וכמ"ס הר"טב"א להר"י'א כפירוש הסוגי'א ודוחק לומר דגם הרב לא כ"כ כי אם לס"ד דבקידושין נמי שדונו באיסור עד אחד בהכחשה אינו כלום אע"ג דהוי ערוה שאין זה חספיק שהרי הרב לא הזכיר הסוגי'א כי היכי דנימא שגם דכרי' הס' לנר מה שנאמר בסוגי'א כי ע"כ דכרי' כות' ג"ע אנלי

ג בעיקר הק"ו שצעה ק"ו פריכא דא"כ אף אין נת' נימא אי בערוה החמורה הצריך הכתוב שנים ק"ו באיסור' ואנן קיל' עד אחד נאמן באיסור' וס"מ דחומרן קול'א שלא החמיר בהם ג"כ אף בעד יחיד וכמו כן ק"ל בת' הר"א"ס ח"ב סי' כ"ד שנסאל בעיר שהיו בה שני קהלות והיה השוחט חבני קהל אחד ונתועדו בני הקהל אחר וקבלו עדות שלא בפני השוחט ששוחט בספי'ן פנים ושהוציא טריפות מתחת ידו אי כפסל מלהיות שוחט בכך והשיב דאין הטבח נכפל בכך דקול און מקבלין עדות שלא בפניו כע"ד ואם קבלו און בעדותן כלום ע"ס שהצריך ולמ"ס קשה הדבר דלהעבידו איסור חשיב וקול' ביה דמי' בעד יחיד אף שלא בפניו חכירו וכמו שביארנו מת' הר"ף והבאים אמרו כי ע"כ דכרי' הר"ז אררבי ומהר"א והר"א"ס צריכין ישוב למ"ס וסכור הייתי לומר שדעתם דכל שבא להעיד על חבירו שבעד דכר איסור ועו' עדותו איתרע ליה חוקת כשרותו דכר מה כגון שלא לאכול מירי' כדון חשוד על חכר' אע"ג דבאיסור חשיב ועד אחד

אחר נאמן בו דרין האיסורים ת"מ כיון שיש בערות חוב לזה
 בביטול שיעור בפניו שאפשר דאין החי מכחיש את החי ולא
 יציר בפניו כן ול"ד לכל שאר תילי האיסור דלא בעינן סיפיה
 בפניו דכלל האיסורין כגון בכשר שכירו שהוא ככלה וכונא
 אין בערותו פגם והתרעת חוקתו של זה השא"כ באיסור
 דכ"ב עכ"פ בעינן שיעור בפניו ועפ"י ליישב ג"כ ת'
 הרגום שהנריך כס' פ"ב שיכחישנו בפני הער כיון שיש
 בהכחשתו פגם וחובה לער שהעיר שקר ול"ק חת' הרשב"א
 שתמה עליו הכנה"ג דהתם בנשחאו טהרותך ודומיהן איירי
 שאין ערות הער לפוטלו שיהיה שייך ביה עד שקר ועד שקר
 ליתיה בלאו כי אם כחחייב תהון או פגום או פיסול לחכירו
 הן אחת דא"כ ק"ט כרכרי הרוחט ח"ך הכשיר ערות הער
 שהעיר שלא בפניו בע"ד דחטוי ליה פגם ופיסול שהוא נשכב
 שאין לו אחרים וחשוד על השכניה וזל דאש"כ שלא הכשירו
 א"ר ק"ל לכשנגדו איך התיר נגד ערותו והו"ל לקבל ערותו
 בפניו וכבר כתב שם לעיל דעד אחד בהכחשה אי כידו לכרר
 אסור עד שיכרר ועל הכחשה ק"ל שפיר איך התירו בהכחשה
 שלא בפניו וזה כ"ל יצוי וכגון ככוננת דכרוי וירופ הוא דאי
 קבלו הערות שלא בפניו יכולין לחזור ולקבל בפניו וכה"ש
 ג"כ בת' מהר"ש ואי ק"ל א"כ בת' הרא"ם איך סתם דאינו
 נפסל כיון שקבלו שלא בפניו והרי בידם לחזור ולקבל
 הערות פעם שנית בפניו הא ל"ק שכבר ביאר הרא"ם בטעם
 שני דהעדים והרמנים היו נובעין בדבר וא"כ אין בידם לחזור
 ולקבל וע"כ לא הונרך לבאר שחזרו ויקבלו הערות בפניו
 כיון שהעדי' פסולי' להעיר הם א"ז שזה ניחא להרא"ם שגראח
 דעתו כח"א בקדושין עזיזא דכעין קבלת עדות בפניו בע"ד
 אך להרו' אררכי שכתב בס' ד' והרמ"ש אה"ע סי' ת"כ דס"ל
 דבקירושין לא בעינן בפניו בע"ד והרי קירושין חוב הוא לאשה
 ראשונה לעלמא א"כ למה הצריכו הכא קבלת עדות בפניו
 בע"ד ועיין בת' רש"ל סי' זא :

אך

את זה עומד לנגדי כחאי דכריר לן הת' הרי"ק
 והכאים אחריו דלעשותו חשוד על הדבר דינו
 באיסור חת"ש הרשב"א בת' סימן תר"כא שהשיב דעד אחד
 נאמן באיסורין גם בשל עצמו ודוקא חשוד על הדבר אינו
 נאמן וכתב עוד וזל ואפי' עפ"י עד אחד לא יפסל האדם
 להוציאו מחוקתו והראיה היא דבר כניתום דת' סנהדרין
 והחשוד בדבר וכו' הנה נראה דס"ל דלעשותו חשוד בעינן
 שני עדים ואם באלו לומר שגם חרין איסור כתב כן דק"ל
 עד א' בהכחשה לאו כלים ולא הונרך לבאר דאיירי שהחשוד
 פכחיש לער ואינו שותק דמתת' אין החשוד מודה לער יחיד
 ודבר כהוה אין זה חספיק דא"כ הו"ל להביא ראיה דק"ל
 עד אחד בהכחשה לאו כיום והוא ז"ל הביא ראיה חפסיסול
 ערות מהיהא דבר כניתום דק"ל שדינו בערוה ומחון דכעי
 שני עדים ואף ח"ת שהרשב"א לשיטתיה אזיל שגם בפסול
 ערות ס"ל דעד אחד ושותק נפסל לערו' כה"ש הכנה"ג כה"ס
 סימן ל"ד בשמו דמלכר שכבר ביארתי שזה לא נמצא בדכרוי
 וגם הוא תימא שסבור כן אכתי קשה דמה ראיה הביא חשם
 לער אחד בהכחשה ואינו שותק דאינו נפסל דהתם בעי
 שנים אחרו אבל ע"א בהכחשה אין עניינו כאן והיכתי תלי
 תביא בל"א תביא כי ע"כ דברי הרשב"א צריכי' ישוב דכרוי
 הרי"קו הם חוכריים דגבי מחון כתיב עפ"י שנים עדים
 יקום דבר וערו' יליף חייבה כג"ש דכרר דבר מחון וכלא"ה
 לא הוה בעי שני עדים וא"כ חשוד על הדבר דאין לנו בלוי
 בכתוב דליכתי שנים ההי תיתי דליכתי שנים ואי ק"ל היא
 גופא תיקשי בפסול ערות דכעי שנים חכ"ל והרי אינו מחון
 וערוה ומתי תיתי דליכתי שנים והרי כתבו כל הפוסקים
 דכעי שנים אי תהא אחר הישוב ל"ק שהרי ערו' למחון וערוה

או מיתה ומלקות הוא בא וא"כ אי פסלינן ליה עפ"י עד יחיד
 וכי מעיר אחר' עם אחר על הערו' או מחון או מיתה ונולדו'
 כחצא דאנו מקיימין דבר בעד יחיד וע"כ אין מוציאין מחון
 בערותו של זה ואינה מקודשת או תגורסת וכיון דגלי קרח
 עפ"י שנים עדים יקום דבר אין לנו סדר זה לפסול אדם
 לעדות עפ"י עד יחיד שדינו בדבר שחשוד בהם השא"כ
 כשכחנו לפסול לעדות לנבי איסור דמועיקר דינא עד אחר
 נאמן בהם גם הוא נפסל בעדות עד יחיד והנה כי כן לני
 בעינן חומר דהרשב"א בת' חולק למהר"קו בדבר זה וכעי
 גם לפסולו לענין איסור שנים אין איתנו יודע טעמו של דבר
 ואף גם זאת אינו מפורש בדברי הרשב"א כן כי ע"כ אינו
 רואה כעת למינקט עיקר כי אם סכרת הרי"קו והכאי' אחריו
 וחולי ידעו להשיב דברי הרשב"א כפי דעתם ואנחנו לא נדע
 וכסמוך אכתוב ישוב הנ"ל בדעת הרשב"א בע"ה :

וראיתי

וכתב דת"ש שאין לפסול השוחט ופה פסק
 אבל כחאי דחשחצ בדכרוי דאף מה ששחט עכשו מותר לא
 נהירא לויכלל דמהר"ק לטעמיה אזיל דס"ל דכל חקום
 שהאמינה תורה עד אחד הרי הוא כשנים ואין בדברי אחר
 המכחיש כלום ואף אי הער ראשון בא להוציא הדבר מחוקתו
 אבל אי כתיבתי כפ' האשה רכה בשם הרי"טכא דדוקא נכר
 עדות אשה אחרין שהוא כשנים אבל נבי שאר איסורים הרי
 הוא חד לנבי חד והוי הכחשה וא"כ מה ששחט עכשו איסור
 דאוקמי' אחוקתיה חד לנבי חד ובהמה בחייה כחוקת איסור
 עומדת אלו דכרוי ורכרי הרי"טכא אלו הביאם הנחמי' כפ'
 האשה רכה בשם ר"ז בסתם ע"ש גם הרובל ח"א סימן נ"ד
 הביא ת' הרזקו הלוי והעלה דהרי"טכא וזולתם מן האחרוני'
 חלוקים על זה וס"ל דבאיסור אוקי חד לנבי חד ואוקי חילתא
 אחוקתיה וכיון דפלוגתא דרכותא הוא ספק תורה להחמיר
 והכהמה אכורה וכן פסק הב"ח והט"ו כוד ס"ס א' והכנה"ג
 כ"ד ס"ס א' בהנכ"י אות צ"ב למד כן מדכרוי הרשב"ס ח"ד
 סימן נ"ג גם ראיתי בת' למהר"ש ח"ג סימן י"ב שפסק כן
 וכן העלו דכני האחרונים אך את זה ראיתי בסדר אליהו רכה
 דפ"כ בקו' עינוא שהביא דברי הרי"קו והחולקים על זה
 והעלה להלכה דאין להחשיר מפני דברי הרי"טכא א' שהביאן
 רש"ל והב"ח והט"ו והרובל ומהר"ש שהרבנים הזכירים לא
 נתנו עיניהם כי אם בדברי הרזקו שהביא חשם המדכרי רבם
 באיסורין אחרין כ"ש שהאמינה תורה עד א' הרי כאן שנים
 וכיון שראו שר' והרי"טכא חלוקים על זה הו"ל ספק שקול
 וע"כ החמירו והוא ז"ל הכריח דרוכ הפוסקים קיימל' בשיטת
 מהרי"קו הלא הנה התו' והרמ"ן ומהר"ם והרא"ש והרמ"א
 ורכינו ירוחה וגם מדעת רש"י והרמב"ם והרשב"א והר"ן יש
 להוכיח קצת מדכריהם דקיימיה כשיטה זאת א"כ אין לנו לדמו'
 דכרוי כל הני רכוותא מפני דכרוי ר' והרי"טכא ע"ש שהאר"ך
 על זה ומי ישחט לו להקל נגד דכרוי ר' והרי"טכא והנחמי'
 שהביא דכרוי בסתם ונדולי דכני האחרונים שהעלו להחמיר
 כיון דספק תורה הוא איכרא שהיה חקום להקל בוותיה ולא
 חטעמיה שהנה ראיתי בחירושי הרי"טכא לכתובות לרכ"כ
 הובאו ג"כ דכרוי כשיטה חקוב' שם נבי דכרוי עולא רכ"ת
 שהאמינה תורה עד אחד שכתב יש שפירשו דכני אחרין
 שהאמינה תורה היינו כשאר איסורין דבערות אשה הוא
 מדכריהם שהאמינו ולפ"ז גם באיסורין דעלמא אם באו שני
 עדים כזה אחר זה אין דכרוי של שני כהקום ראשון כלום
 וראשון נאמן אף להקל ופשטא דחומר' משחע דה"ה באיסורין
 דהא כל חקום קאמר ומיהו בענין עדות אשה שמת בעלה
 נראין דברי רבינו דמד' נאמן עד אחד בעדות אשה אה"ד
 הנה תבאר שגם הרי"טכא חמלפה שיטתיה והכא בכתובות

הכריע בדברי האומרים דגם באיסורין עד ראשון חשוכי כב'
 ומינה גגם הנחמי שכתב להפך כגם הריטבא ומסתמא
 נגדר אחריו היינו מפני שלא ראה דברי רבינו ר"ט טבא אלו דתבר
 אה גזויה וכן דברי האחרונים וכל כי האי כחא דהתר עדיף
 להקל כשיטת מהרי"ק וטוב ראיתי דאין מקום להקל בדין זה
 שהנה ראיתי כשיטת רב כצאלל שם בכתיבות לדכ"ג גבי
 ח"ט ע"ד אומר דתקדשה ועד אומר לא דתקדשה שהקשו
 הראשונים דת"ל דהתקדש כבר אחר אין חוששין לקידושין
 שתינונו לזה הרמב"ן והרא"ה דר"ש לטעמיה דס"ל דגם
 מקדש כבר אחר חוששין לקידושין שדינו כשאר איסורי וע"כ
 אי לאו דמכחיש ליה עד אחר היה הדין כותב שתצא אבל כיון
 דאיכא אחר דמכחיש ליה אינו נאמן דהוי כשאר איסורים
 דעד אחר נאמן וכל דאיכא אחרים דמכחיש ליה לא מהימין
 כלל ואפ"ה לכתחילה לא תיטעא דל"ד לצווי דק"ל כ"מ
 שהאמינה תורה עד אחר הריכאן שנים דהתם מדינא תרי
 כעיני וכיון דהתנהו רבנן ודאי במקום תרי קאי וככי תרי
 חשבינן ליה אבל באיסורין מדינא נמי עד אחר נאמן וכיון
 דאיכא אחרים דמכחיש ליה ככי הא ודאי חד בהכחשה לאו
 כלום הוי את"ד ע"ש הנה מבואר דס"ל באיסורין לא שייך
 כ"מ שהאמינה תורה עד אחר הרי הוי כשנים אלא חוקי חד
 לגבי חד והפק הוי וע"כ לא תינא ואם ניסת לא תנא והראיה
 שהביא מדברי הרמב"ן בדע"ה שם דס"ל דאחרים גס
 באיסורין כ"מ שנאמן עד אחר הרי הוי כשני אחרי המחילה
 ל"ה חיי שנה הרב הביא ממ"ש הרמב"ן בחידושו לשבועו'
 לדל"כ גבי ח"ט הכל מודים בעד מיתה שהוא פטור דאמר
 לה לדידה ולא אחר להו לב"ד וז"ל לאו למימרא דנאמנת היא
 עכשו כיון שבה העד שבה בטענתו ואמר לא מת נאמן
 יותר מהבא בטענתו כה"ש בפ' המדיר אחרים פ' חכם טהר
 לי את הכתם ואזל שיליה ואשתכח שיקרא וכו' ומוס הכרית
 דאי איסורין ל"ד לעדות אשה תאי ראייה מיתני מפרק המדיר
 שאני התם דהוי איסור ואינו חשוכי שנים משא"כ בעדות אשה
 והא ל"ה שול דקמייתיה חתם בפ' המדיר ואשתכח שיקרא
 ואי חשיב חד לגבי חד ככלל דוכתי לא שייך לטון זה דמכ"ל
 דעד ראשון הטקד ולא חשיבוהו לל ואזל שיליה ואכחשה לא
 ודאי דכ"ה ב"ב כיון שתלה עדותה כאחר הרי עיקר עדותו
 עפי' העד שהגיד לה וכיון דאכחשה אין בדבריה כלום וא"כ
 ה"מ אי חשיב עדותו כשנים דכי חשיב שנים היינו כשהעיד
 והאמינוהו השא"כ ככה"ג שלא העיד כי אם מפני אחר וכי
 התכוין לה היינו לעד שאחרו זאת על שמו דהיא עצמה כבר
 הודית שלא ידעה עדות כלל וזה מוכרח עכ"פ שהרי לדברי
 כולם אף במקום שנאמן כשני ככה"ג אינו נאמן כיון דעדותו
 היה חפי עד אחר וע"כ ה"ט כה"ש וכיון שכן שהרמב"ן
 והרא"ה קיימי כשיטת דו ומינה דהנחמי שהביא סברא זו
 בסתם ס"ל הכי מייקל ראש כנגדם אף אי הריטבא ספקי
 חסעק' ליה בדבר זה וכ"ש דת"ש יל דאה"ג דס"ל דבאיסורי'
 לא שייך כ"מ שהאמינה תורה עד א' ואין הכלל כי אם בעדו'
 אשה וטוטה ועגלה ערופה אבל שאר איסורים לא אלא
 שהורה דשט דברי עולא מורים קת כדעת החולקים ולא
 שחור מסירתו מפני זה ושאין זה הכרח גמור ומי לא ידע
 בדיוק זה ואפ"י כן פירסוהו מנה הכרחיותם ושקול דעתם
 דכ"מ שהאמינה תורה לאו דוקא דאין למדין מין הכללו' ואתי
 שפיר כזה ולא סתרי דברי הריטבא אהררי גס בסמוך אבא'
 שגם להר"ן והתשב"ץ והרשב"ש דינא הכי דבאיסורים ככל
 גזויה אין הבא ראשון חשוכי שנים וחד לגבי חד חשיב כי
 ע"כ רבו האומרים וברואי דאין להקל בדברי הרב הנו' ומינה
 סו"ט ר"ל דס"ט הרזקי דאין לפסול השוחט בכך דיפה שסך
 דראה דעתו דאף לדעת החולקים דלא חשיבו אלא חד לגבי

חד שורת הדין דמוקמינן מילתא אחוקתיה וא"כ לגבי התר
 הכשר דכהמה בחייה בחוקת איסור עומדת חשיבו כמאן
 דליתנהו העדים והכשר אבוד כמי שהיתה קודם שחיטה
 משא"כ לגבי פיסול השוחט דבחוקת כשר הוה קאי כי אחרת
 אוקי חד לגבי חד ואוקי מלתא אחוקתיה בחוקת כשר הוה
 קאי ואינו נפסל וכ"כ מת' הר"ב ח"א סי' כ"ד שנשאל כעין
 ת' הרזקי אי נפסל שוחט עפי' עד יחיד ואתמ"ל דאינו נפסל
 אם הכהונה אסורה והשיב דמילתא דפשיטא ואינה צריכה
 לפנים דאינו נפסל השוחט ואפי' הכהמה יראה מדברי הרזקי
 ש"ס להתיר ושוב הביא חולקים עליו והפלה לאסור מספק
 נראה דבשוחט לכ"ע אינו נפסל כיון דבחוקת כשר הוה קאי
 וכן ראיתי להר"ש ח"ג סימן ז' וז"ב שכתב בפשוט דלכ"ע
 אין השוחט נפסל וכ"כ מתוך דברי הרב בית דוד ח"ד סי' ז'
 ח"ט ומהני מהרב משאת חסה ח"ד שנשאל אי יש לפסול
 השוחט עפי' עד אחר והשיב דלדעת הסוברים דבאיסורים
 אין עד יחיד חשוכי שנים וחד לגבי חד חשיבו וכהמה בחייה
 בחוקת איסור עומדת אין לנו להכשיר שחיטתו מספק כיון
 דכהמה בחוקת איסור עומדת והביא דברי רש"ל ות' הר"ב
 ע"ש הנה נראה דעתו דחד לגבי חד ספקא הוי ומינה
 דהשוחט מספק פיסול קאי וכיון דקול כל ספק כשיטה אסור
 דמוקמינן אחוקתיה דבחוקת איסור עומדת א"כ איך יוכשר
 השוחט מספק דכל מה שיחוט בספק איסור הוי כיון ש"ס
 ספק אי נפסל וק"ל ספק כשיטה אסור ועיקר סברתו כזה
 לא מברעא שול כיון שהספק אי נפסל השוחט וקול דאוקי
 אחוקתיה דבחוקת כשר קאי א"כ קס דינא דכשר השוחט
 בלי ספק וכי שחט אח"ך אין כשיטתו ספק פיסול דליהוי
 אסור מספק מכה חוקת איסור הכהמה זה כ"ל ברור שהיה
 דעת רש"ל והר"ב והר"ש שהתירו ומ"מ יש לתמוה עליו איך
 לא דק בדברי רש"ל והר"ב שבהביא אשר מתוכם נראה הפך
 דבריו ול"ת הר"ב כל זל כרוחק שהכין דמה שהביא לאסור
 אח"כ מדברי ר"י והרי"ט טבא קאי בין לכהמה והשוחט אף
 בדברי רש"ל אין דרך לנטות לאסור השוחט כמבואר בדבריו
 אך את זה תצאתי לו שהר"ם קאי כוותיה שהרי בחי"ד סי'
 כ"ג כתב דתרי ותרי אינו נפסל הכורך דגם לדעת הסוברים
 דתרי ותרי כפיסול עדות פסול להעיד התם ה"ט דחוקת
 חמוץ אלים חוקת נברא משא"כ הכא דליכא חוקה אחרת
 כנגדו דארכי' חוקת הכהמה דק"ל נשחטה הותרה ובחוקת
 התר קיימא מסייע ליה לחוקת טהר נברא ע"ש נראה דאם
 היה הספק כשיטה דק"ל כהמה בחייה בחוקת איסור
 עומדת עד שידע לך כמה נשחטה וא"כ כת המכשירים
 אותו הוי נגד חוקה זו הוה ס"ל דיש לפסול השוחט וכן ראיתי
 להכנה"ג כ"ד ס"ס א' הנב"י אות ז"ב שלמד מדברי
 הרשב"ס דתרי ותרי כפיסול שחיטה נפסל השוחט וספק
 ומינה לגבי איסור כחד לגבי חד לדעת הסוברים דמוקמינן
 אחוקתיה והו"ל תרי חוקות דסתרי חוקת נברא עם חוקת
 איסור דחין חוקת נברא כי התם גבי פיסול עדות כדעת
 הרב משאת חסה וכשאני לעצמי תמהני לדעת רש"ל והר"ב
 ומהר"ט ששעלו להתיר כחד לגבי חד השוחט מפני חוקת
 נברא שהרי לדעת רוב הראשונים הרי"ף ודעמיה שהביא
 הכ"י כח"מ סימן ל"ד גבי תרי ותרי כפיסול העדות הפסולי'
 מספק ואין מוניאין חמוץ על פיהם או להתר ערוה ש"מ דלא
 אחרין בעת הספק שאינם יודעים שהם עדות וליכא חוקת
 חמוץ כנגד עכשווי כי אם חוקת נברא קס דינא דמוקמינן
 אחוקתיה וליהו כשרים להעיד אלא אחרין כיון שהספק אם
 כשרים או פסולים הוא לענין חוקת חמוץ וערוה וחוקה זו
 עדיף מחוקת נברא א"כ פסולים מספק א"כ ה"כ כחד לגבי
 חד דהדבר ספק אי חשיב חשור או לא ויפסל לשוחט דהוי ענין
 חוקת

חוקת איסור דכסתה במייה כחוקת איסור עומר' בחר חוקה
 זו אוליגן ופסול מספק לפי דעת רוב הפוסקים אלו ואיך כתבו
 להתיר בפסול ונס כדברי הרש"ם אלו ק"ל איך התירו
 בתרי ותרי בספק טריפה גם לרעת הר"ף ז"ל כיון דליכ' חוקה
 אחרת כנגדו כי התם דאיכ' חוקת מחון והרכר קשה דתינח
 מטע' זה שהיה ראוי לברוק אבל לשחט דהוי נגד חוקה איך
 יוכשר וכ"ת בחר השתא אוליג' מאי דקמן א"כ איך פסל הר"מ
 בתרי ותרי בפסול עדות שהם פסולים לעתיר והרי חס
 שעתיר פריגין ואין חוקה אחרת עכשו המנגד לחוקה נכרא
 וע"כ ה"ט דכה"ג בחר הסוף אוליגן כיון שאין עיקר הכשרם
 או פיסולם כי אם בחוקם חוקת מחון וערוה ה"כ אין הכשרו
 ופיסולו כי אם בחוקת איסור ואי חשום רינוייר דכר איסור
 בלי חוקה כגון בריקת ריאה א"כ גם בעדות וערוה ינוייר
 בלי חוקה כמכואר בת' הר"קין שורש ע"כ ותשאר דוכתי פי
 ע"כ גם דכרי הרש"ם צריכים ישוב אוליג' ויש לישב עמו דכרי
 הרומט בת' חאה"ע סימן מ' דכ"ג ע"ד ע"ש כדכרינו ואוקי
 כאתרין ודוק. ות"מ מנד אחר יש לקיים דכרי רש"ל והרזבל
 והר"ח"ש להכשיר השוחט כמד לנבי חר דהוי ס"ס ספק אי
 קול כהר"קו דגם באיסורים כ"מ שהאמינה תורה ער אחר
 חזוב כשנים ואתמ"ל דקול כר' והרזבל רחד לנבי חר
 חשיכי ספק איקול כר"ח דפליג להר"ף וס"ל דאינו נפסל
 מספק רחוקת נכרא עדיף כמו שהביא הכ"ז והרש"ם שם
 ובס"ס אף כשל תורה נקטינן להקל אך למ"ס במחוך אינו
 גוספק שגם ר"ח לנבי איסור מודי דאיסור מספק נגד חוקה
 ועוד דסכרת ר"ח סכרת יחיד הוי נגד רוב הפוסקים ועל ידי
 שנתגבלו הדכרי לפני מי שגדול בי דינא דבה הרכ המוכהק
 כמות"ר אליה פאלומכו כר' השיב לישב דכרי רש"ל והרי"כ
 והר"ח"ש שהתירו השוחט בחר לנבי חר אף שאסרו הכשר
 דרמי למאי דקי"ל כשתי כתי יעדים החכמישות זו את זו ראף
 דכעיקר עדות כיון דעדות מוכה"ט הוי אוקי מחון אחוקתיה
 בידוע כדמוכח כתי בכ"ק רע"ג ולא הנהי חוקת כשרות
 העדים המעידים להוציא מחון אפ"ה קי"ל דכשרים להעיד
 זו באה כפ"ע ומעידה וזו באה כפ"ע ומעידה כח"ש הטח"ח
 סימן ל"א א"כ ה"כ בחר לנבי חר בהמה אסורה דכחוקת
 איסור קאי והעדים כשרים כל חר באפי נפשיה ואינו סומם
 דכרי רש"ם כח"ר ה' ל"ב דהתם בתרי ותרי לפסול השוחט
 אזרי וכוה הוא דפליגי הר"ף ור"ח ואדרבה תמה גוזה
 להכנה"ג שהבין מדכרי הרש"ם שגם בחר לנבי חר נפסל
 השוחט דהא ל"מ תירי וכן להרכ משאת נושה שכתב בחר
 לנבי חר דפסול השוחט שזה אינו דגם לשיטת הר"ף אינו
 נפסל דהא קי"ל ככ' כתי עדים דכשרים לעדים אלו דכרינו
 ואנכי הוואה דיפה השיב כדי לישב דכרי רש"ל והרי"כ
 והר"ח"ש אך במאי דפשיט ליה להתיר חר לנבי חר עד שהוא
 חתמיה בדכרי הכנה"ג והמשאת חשה רש"ל לפסול השוחט
 אינו מוכרח דהא לרין יש תשובה והיא גופא צריכה רבה או
 חר לנבי חר בפסול שוחט דמי לכ' כתי עדים החכמישות
 וכשרים או לתרי ותרי ופסולים לשיטת הר"ף שהיא דעת רוב
 הפוסקים:

והנה

ראיתי להרא"ש בפסקיו ככתובות דכ"א גבי
 ח"ש ג' ש"ס כו לקיים את השטר שהביא שיטת
 הר"ף דבתרי ותרי נפסל העד ולא אוליגן בחר חוקת בשרו'
 נגד חוקת מחון והוקשה לו מדקי"ל כשתי כתי עדים
 החכמישות דזו באה בפני עצמה ומעידה לאח חוקת כשרו'
 עדיף מחוקת מחון וישב דהתם פוסלי דירחו הוי משום
 דתכמישים וכו' ודכרינו צריכים ביאור מהו החילוק שחילק
 ביניה והכ"ל בפירושו דכרינו דבתרי ותרי בפסול העד שעיקר
 עדותם הוא בפסול העד וכיון דקי"ל דתרי ותרי אף בחוקם

חוקה להחמיר א"כ אין כיד ב"ד להכשירו ונפסל מספק אף
 בחקום חוקה דכשרות אבל כשתי כתי יעדים החכמישין זה
 את זה כדבר ערוה או מחון שאין עיקר עדותם בפסול
 העדים וגם הכ"ד לא נשאלו על זה א"כ כל כי האו תמיחין
 אותם לכ' הכתות כחוקת כשרות שוב נרפס תוספי הר"ח"מ
 לכתובו' ושם דרכ"כ כתב בשם רבו החילוק כדרך שכתתי
 ע"ש. אכן ראיתי להרכ פני יהושע בחי' לכתובות שכתב
 בפירושו דכרינו דרוקא לפסול אחד אף בחקום חוקה כיון דהוי
 תרי ותרי פסליגן אף לפסול ב' כתות דכרינו חתת אחת כשר
 לנמרי כל כיהא לא החמירו ע"ש אף כספר קרבן כתנאל
 כתב בפירושו דכרינו שהרי זה דמי ל"כ שביגין אחר טמא וא'
 טהור והלכו שני בני אדם אם בא כל אחד ואחד לשאול כפני
 עצמו אחריון דכשכיל הטהור הלך וב' טהורים אך אי באו
 לשאול כאחת שניהם טמאים וכה"ג פסק הט"ח כסי' תל"ט
 כצבור אחד של חמץ וכ' בתים כרוקים של שנים בני אדם
 ואתא עכבר ושקל חמץ ונכנס ולא ידעינן ליה מינייהו ע"ש
 וא"כ ה"כ כשהספק על ב' הכתות אכ נפסל כל אחד השני
 הכתות כיון דהוכחשו כיון דנפוס מחלקים הו"ל בכ' שביגין
 וכאו לשאול זה אחר זה וב' הכתות כשרים אך כשהספק על
 זה שהעידו עליו ב' הכתות הוי בכ' שביגין שכאו כאחת דכ'
 טמאים ע"ש וכדכרינו ראיתי להרמב"ן הוכחו דכרינו כשיטה
 מחוקבת לכתובות לרכ"א שכ"כ להדיא בישוב שיטת הר"ף
 וכדכרינו כ"ל דכרי הר"ן בהלכות כמ"ס לישב שיטת הר"ף
 למאי דקי"ל בכ' כתי יעדים זו באה כפ"ע ומעידה ע"ש
 דכרינו והחכם עיניו יחוו שכותבו בחילוק זה שחילוק הרמב"ן
 אכן ראיתי שם כמ"ס שכתב לישב לזה בשם תלמידי רבינו
 יונה דשאני ב' כתי החכמישות שהספק פיסול כולד להם
 כאחת כשזה שראה כת שני להכמיש' וע"כ לא פסליגן להו
 מספק אבל הכא שיערי הפיסול באו תחילה וכבר עמד שיש
 אחת בפסול ע"י כת ראשונה ע"כ אין לנו כה להכשירו אחר
 כך ע"י כת שניה הנשאר כספק פיסול את"ד ואף גם זאת
 ראיתי שם כשם ספר ההשלחה שכתב דגם הר"ף לא פסל
 העד כי אם דהוי ככרי דכרי וכרי לא אוליגן בחר חוקת
 כשרות דאם נכשיר ע"י כת אחת המבשירים נפסול הכת
 הפסולים אותו ואמאי נזיל בחר חוקת כשרות של אלו ויתר
 מאלו ולכן אוליגן בחר חוקת מחון משא"כ בכ' כתי יעדים
 דאוליגן בחר חוקת כשרות להכשיר את שתי הכתות ככי
 האי וראי חוקת כשרות עדיף את"ד וע"ש כדכרינו ולמאי
 דאתאן עלה דחר לנבי חר אי נפסל השוחט לשיטת הר"ף
 הנה זה עומד כדכרי הראשונים לו שהבאתי לשיטת הרא"ש
 לפי מה שג"ל בדכרינו הוא דהכא בחר לנבי חר אם בא זס
 להעיד באיסור ובהמה ופיסול השוחט וכ"ס אי בא להעיד על
 פיסול השוחט לבר שגפסל מספק דרמי לתרי ותרי בפסול
 העד וגם למה שהבין הרכ פני יהושע בדכרינו בחר לנבי חר
 דלא שייך פיסול כי אם כשוחט דהעד לא נפסל שלא התיר
 האיסור כדי שיהיה חשוד א"כ שייך ספיר לפסול מספק דרמי
 לתרי ותרי לפיסול העד אכן לשיטת הרמב"ן והר"ן וכן הבין
 הרכ קרבן כתנאל כדעת הרא"ש יש בדכר להקל ולהחמיר
 ש"ל בחר לנבי חר באיסור דהוי כתי ותרי במחון דמכח
 שתי הכתות חשיבין לזה ספק פסול ה"כ מכה עדותו והעד
 חשונין ליה ספק פיסול דלנבי דידן לא ידעינן הי מינייהו
 משקר וכא הספק באחת בפסולו אך י"ל דרמי לכ' כתות דזו
 באה בפני עצמה ומעידה ה"כ תליגן שהשוחט כשר והעד
 פסול דהוי כשתי גופים אך יש לדחות דהתם כיון דשייך
 הפיסול בכל כת וכת להכי תליגן בכל כת באפי נפשיה זו
 הכשירה אבל חר לנבי חר דכעד המעיד לא שייך פיסול שלא
 התיר את האיסור כמה שהעיד ששחט בפסול וא"כ הו"ל

ספק פיסול בטוחה לכד חכה עדותו שאריו ששחט כראוי ועדות העד ששחט בפיסול וכל שהספק כגוף אחד לכד נפסל דרמיו לתרי ותרי בפיסול העד אך יש לדחות ולומר שאין דנים על הפיסול כי אם על הענין אם העיר העד כאמת או השוח' אומר אמת דמכח זה באה הפיסול וכל כי האי י"ל דתלינן שהשוחט העיר אמת ולא העד וא"כ אינו נפסל דרמיו לשני בתות ההכחשות דו"ב באה בפ"ע וחזירה כי ע"כ אין לי בדבר זה הכרח מדעתם אי נפסל שוחט כחד לבני חד או לא אך לדברי תלמידי רבינו יונה יראה המעיין מתוך דבריהם דכחד לבני חד באיסור שהספק בא כאמת ולא עמד טעה כודאי פיסול ובס' לדעת ספר השלמה כיון ש"ל בכל חד וחד דליקום כחוקת כשר א"כ שורת הדין להכשירו ומ"מ למה שנתבאר אחר חכס עינו דאה דאין בדבר זה כירור גמור להכשיר השוחט או לפוסלו כחד לבני חד וכי פליגי הרח"ש והרש"ל והרי"ל כל עם הכנה"ג והמ"מ כשקול דעתם שהם לא ירדו לחלק בכל זה לגבי דידן מירי ספק לא נפיק טוב פתישתי בדבר ורואה אני שגם הרי"קו דעתו דאין להכשירו משום חוקת כשרות שריו הכריח דער אחד בהכחשה לאו בלום הוי ונרנש דשאינו הכא דחוקת בהמה כחיה כחוקת איסור עומדת מסייע לעד הפוסל השוחט והשיב דחוקה זו אינה כלום במקום רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם וא"כ שרי הוא בא להוציא ארס החוקת כשרות ואינו נאמן כי אם בשותק והביא ראיה על זה ע"ש ואי"ל דכפך בפיסול שוחט חוקתי' אחוקתיה א"כ מעיקרא מאי ק"ל ולמה הוצרך לראינו ת"ל דחוקת גברא מסייע ליה לטובה וחד לבני חד חוקי אחוקתיה כי ע"כ נראה ברור שדעת הרב דכיון שהספק בשחיטה וק"ל דכל כפך בשחיטה איסור דחוקת איסור קאי גם הרי"קו חודה בזה אי לאו דב"מ שהאמינה תורה עד אחד חשוב כשנים שכתב א"כ דלדך זה אין כאן ספק בשחיטה כלל דאין דבריו של אחד במקום שנים וכיון דהכהמה אסורה מדינא א"כ הו"ל טבח שניא' טריפה מתמת ירו דנפסל כודאי דקס דינא ותו אין ספק בפוסלו כי היכי דליקום אחוקתיה שאין הספק חל תמילה עליו כדי להכשירו מספק וא"כ אפוא עיקר פשיטות רש"ל והר"ל והרמ"ש דאינו נפסל דאוקי אחוקתיה צריכה רבה וסבור הייתי לומר שדעתם דכי ק"ל דטבח שניא' טריפה מתמת ירו דנפסל השוחט היינו כשהיה טריפה כודאי אבל אם ספק טריפה יצא מירד אין להעבירו כח"ה הרי"מט כח"ד סימן י"ב והדרב"ן כישנות ס' ק"ו ולעיל בסומן קנ"כ צירדתי שכ"כ דעת הרמ"ש והרשב"ש כמו שנת' לעיל ותו ל"ק לדבריו רש"ל והר"ל ומהר"ש מירי אך את זה צריכה לפנים דא"כ נמצא למ"ש דמהר"קו חולק על זה וס"ל דגם מספק נפסל והנה בעתה רואה אני דיש סעד לדבריו דלמה שכתבאר לעיל בסומן קנ"ט דחשוד פיסולו חז"ת א"כ ספק חשוד איך יהיה נאמן להתיר כיון דקול ספק תורה להחמיר אך אחר הישוב הוי הוית דלא פליגי מהר"קו עם הנך דכוותה שהכשירו בטבח שניא' ספק טריפה מתמת ירו שהם לא רכרו כי אם כשהספק בענין טריפו דק"ל נשחטה הותרה עד שיוצע לך כמה נטרפה וע"כ בספק טריפה דלית ליה חוקת איסור ואפ"ה מטרפין כל דלובא למתלי יורה להתר כמו שהאריך על זה הרב פר"ח כ"ד סימן כ"ט ע"ש וא"כ בספק ק"ל כזה דלא שייך לומר אוקי אחוקתיה הכשירו השוחט דמסייע ליה חוקת כשרות אבל כשהספק בשחיטה דק"ל אוקי אחוקתיה מודו ועיקר הספק חל בהכשר הבהמה ונמחר הדין דכילה היא אין מקום להכשיר השוחט משום חוקת דיריה דחוקת איסור הבהמה עדיף דאינו חוקת כשרו' מאי הוית להלך בחד השוחט אררכא וז' לאידך המעייר פיסול שוחט שאינו מעור שער כי ע"כ עיקר דברי

המכשירים השוחט כחד לבני חד קשה לשמוע והכ"ל כישוב דכניהם דכי לא חשיב מהרי"קו חוקת כשרו' להכשיר השוחט היינו אי קאי באפיה חוקת איסור הבהמה אבל כיון שהעלה מהר"קו דחוקה זו אינה כלום במקום רוב מצויים אצל שחיטה מומחין הם א"כ חד לבני חד דמכשירים היינו מטעם חוקת כשרות דיריה ומועיל כיון שאין שום חוקה מנגד לחוקתו דחוקת איסור בהמה כחיה איתרע כרוב מצויים דקול רובא וחוקה רובא עדיף וכ"כ גם מרכיו הרי"קו דנקיט בסוף דבריו דאינו נאמן להוציא את השוחט מחוק' כשר ע"ש וע"כ הכשירו השוחט וש"ר דגם זה אינו מספיק דא"כ איך חסרו הבהמה מספק דאוקי חד לבני חד ואוקי מלתא אחוקתיה דבהמה כחיה כחוקת איסור עומדת והרי לדברי הרי"קו אין לאסור מבח החוקה דחוקה זו אינה כלום במקום רוב מצויים אצל שחיטה והא דראי רוב מצויין מהני גם להתידי הבהמה כיון דק"ל מצא בהמתו שחטה מותר תה"ט דרוב מצויים אצל שחיטה מומחין הם במ"ש כחולין רי"כ ובטור סימן א' ע"ש הן אמת שיה קשה עכ"פ בדברי רש"ל והרי"ל והרמ"ש מרכיו מהר"קו אלו דלדבריו חוקה זו כמאן דליתיה במקום רוב מצויים הן אמת שיש לתמוה בדברי מהרי"קו אלו שהרי כתב הרי"ף בהלכות בפ"ק דחולין גבי מ"ש רוב מצויים אצל שחיטה מומחין הם וז"ל ואי ק"ל הא דאמר רב הונא בהמה כחיה כחוקת איסור עומדת עד שיוצע לך כמה נשחטה דש"מ דספק שחיטה להחמיר וק"ל דהלכתא היא התם כגון דאיתיליד ריעותא בסכין אבל הכא כיון דק"ל רוב מצויים אצל שחיטה מומחין הם כמאן דאיתידע כמה נשחטה הוא הילכך איתיה להא ואיתיה להא ולא קשיין אהרדי עכ"ל הנה מצואר דכל דאיתיליד ריעותא כשחיטה לא נאמר כלל רוב מצויים אצל שחיטה מומחין הם כלל וא"כ ככ"ד דחד לבני חד הוי שערין לא חשיב להא דכ"ע שהאמינה תורה חשוב כשנים מירי ספק לא נפיק ואין לך ריעותא גדולה מזו ואיך כתב דחוקת בהמה כחיה ליתיה כלל במקום רוב מצויים וכו' אררכה טכ"ג כיון דאיתיליד ריעותא כעד המעייר ששחט שלא כהונן לא שייך כלל רוב מצויים כמ"ש הרי"ף ז'ל וזרקו דברי החולקים עליו שלא חשו לדבריו אלו ושוכ נתיישבתי בדבר ועלה כירי דזרקו דברי כול' ואין דבריו הרי"קו נפתל ועקש שהנה נודע דברים פ' האשה רבה הוי כפיא דלא איפשיטא אי עד אחד נאמן באיסורים הובא דאיתחוק איסור ורוב הפוסקים העלו דאין עד נאמן באיתחוק איסור וכמ"ש הרמ"ש בפסקיו כפרק הנוקין והנורדכי כפרק האשה רבה ופר"ם כת' הרשב"א סימן תתל"ו וסי' ס' קכ"ו ומוס העלו דגם באיתחוק איסור התר אין עד נאמן לאסור זולת כשהיה כירד או לא היה כירד ושתק אבל כשהשה אינו נאמן וא"כ הדבר פשוט דבאיתחוק התר ואינו כירד והכחישו דאף דהוי חד לבני חד אינו אסור מספק אלא מוקמינן דבר אחוקתיה דבחוקת התר קאי כמבואר בדברי הפוסקים וכי ק"ל כחד לבני חד דאסור מספק היינו בלא איתחוק לא סת' ולא איסור' וא"כ אפוא דעת הרי"קו דער המעייר פיסול בשוחט והלה חכמינו איתחוק התר הוי דבחוקת כשר הוה קאי וכי הוה חד לבני חד מוקמינן אחוקתיה ושוכ נרנש דיש מקום להחמין לעד הפוסל השוחט כיון דמסייע ליה חוקה דבהמה כחיה בחוקת איסור קאי וכיון שיש כאן שני חוקות להתר ולאיסור כמאן דליתנהו דמי וחד לבני חד שלא במקום חוקה אסור מספק וא"כ ה"כ יש לפסול השוחט חכפך ועז' הדין יתיב דחוקה זו אינה כלום במקו' רוב מצוי' והיינו כיון דבאיתחוק התר קיימינן אין עד א"כ הכחשה מהני עדותו כלל אף לאסור מספק וא"כ לא חשיב כאן איתיליד ריעותא דאין כאן ספק כלל אבל שלא איתיליד ריעותא ככה"ג הוא דק"ל רוב מצויים

מזויים אצל שחיטה מומחים הם דאין חוקת איסור מהני כלל
 כליו ריעותא ותו ל"ק עליו מדברי הר"ף ז"ל וגם דברי רש"ל
 והרי"ב כל והרמ"ש וכל שאר פוסקי' דאסרו הבהמה חספא אינו
 סותר לזה דלדידהו כיון דחשיב חד לגבי חד וגבי החד הכשר
 לא שייך ביה חוקת כשרות האוחט דגופים מוחלקי' הם וא"כ
 כיון דהבהמה בחוקת איסור הוא קאי א"כ כחד לגבי חד הא
 קי"ל אוקי אחוקתיה והבהמה אסורה משא"כ לגבי השוחט
 דהוה ליה איתחוק החד דבחוק' כשר הוא קאי אוקי אחוקתיה
 אך את זה יש להשיב עדיין לרעת מהרזקו דכיון דאינו חי לא
 היה כאן רוב המזויים אצל שחיטה היה הרין גות' לפסול
 השוחט דאף דאית ליה חוקת כשר' הרי לא יודך גיסא איתחוק
 איסור מחד הבהמה ושורת הרין ככה"ג לאסר' חספא כדאסרי'
 כחד לגבי חד אם חין שם חוקה כלל כמו שב"כ מדברי הר"י קו
 וכיון שכן הו"ל כאית' ילוד ריעותא דאין רוב המזוי' אצל שחיטה
 מועיל בו כדברי הר"ף וא"כ איך הכשיר מטעם דחוקה זו
 אינה כלום בחקוק רוב המזויים והרי כהא סלקינן דאין שייך
 כאן רוב המזויים כיון שיש כאן תרי חוקות לאיסור ולהתיר
 ולרעת הר"י כל והרש"ל ומהר"ש ג"כ קשה דאי אסרו הכשר
 אף דהוה תרי חוקות זו כנגד זו איך התירו השוחט וכ"ת דכל
 חד תיקום בדוכתי כשהספק בהתיר הכשר חין חוקת השוחט
 מהני כלל להתיר דגופים מוחלקים הם וע"כ הבהמה אסורה
 וכשהספק בפסול השוחט חין חוקת איסור הבהמה מהני כלל
 לאסור וע"כ אינו נפסל גם לזאת יש להשיב הרי פיסול עדות
 שהעלו רוב הפוסקים דרמי' חוקת גברא להתיר נוקמי חוקת
 גמון או ערוה העתירה לכא כשיעידו ה"כ יש לרחות חוקת
 גברא מקמי חוק' איסור ובהמה כשישחוט וכמו כן היה דעת
 הרזקו אם לא שיעיקר החוקה מפני רוב המזויים סוף דבר
 שדברי הר"י קו ודברי רש"ל והרי"ב כל ומהר"ש יעניתי ולא
 חנאיתי ישוב נכון כדבריהם ומיהו למ"ש לעיל בשם הרב
 המופלא מהר"א פלאחובו נר"ו יש לישב דברי החולקי' להרי"קו
 דרמי' לסתי כיתי עדים המכחישים זו את זו דרוו כחה כפ"צ
 ומעידה ה"כ תלינן שהעד הצידי שקר ולא האוחט וכמ"ש לעי'
 ומ"מ כבר כתבתי לעיל שאין זה מוכרח * יגור ק"ל כדברי
 הרזקו כראיה שהביא שאינו נפסל השוחט מח"ש בניטין ס"ת
 שכתבתי לך גוילם שבה לא עכרתים לשמה המתכחד שם
 דאי לאו דהו"ל חנו לא היה העד כאחן אע"ג דהגוילים קודם
 שכורה בחוקת שאין הכריע לס"ת ע"ש כדבריו נראה דס"ל
 דעד אחד בהכחשה גם כאיתחוק איסור' חין העד כאחן לאסור
 וזה תלמה דכי קול' הכי היינו במקדש בעד אחד או באשתו
 זנתה או כנטמאו טהרותך או נתנסך ויך דכולם איתחוק
 החד וע"כ חין העד האסור בהכחשה נאחן לאסור אבל אי
 חין כאן חוקת החד כגון חתיכה ספק חלב ספק שומן כי הו'
 ע"א כהכחשה אסור חספא וכמו שיתבאר בסמוך מדברי כל
 הפוסקי' וא"כ כ"ש כאיתחוק איסור דעד א' בהכחשה דאסור
 דאוקי אחוקתיה ועיקר דאית' ל"מ דהתם כיון שנתן ס"ת
 שיכתוב לו לשמו הא קול' חוקת שליח עושה שליחותו וכ"ש
 כשנתנו בידו בחוקת כשר הרי החוק דס"ת כשר כרינו מירי
 דהו' לפנויה שנתקדשה דעד השתא בחוקת החד ומעתה
 בחוקת איסור קיימת וכה"ג כתב הרמב"ם סי' י"ג דשוחט
 שבדק הבהמה ונתנה בחוקת כשר הרי החוק החד ככך
 ושוב אינו נאחן לאסור כו' ע"כ גם דברי הרזקו אליו צ"ע אצלי
 והנה כפתה כ"ל לישב לקושין דמעיקרא כדברי מהרזקו
 דהכא חשיב איתחוק החד שהרי קול' כהנא כהמה שחטה
 דאיתרת מטעם דרוב המזויים אצל שחיטה מומחים אע"ג דלא
 היה חין שהעיד על הסבין ושלם שיה או דרם ומה"ט קול'
 כחומר אובל נבילות דאין נידך כי אם כדיקת סבין דמטרת
 לא טרח כמ"ש בטור סתן כ' וכתב הרמב"ם א' כחירושו

וכמשאר' הבית דלאו על עדותו סתמינן כי אם לרובא וחוקה
 ע"ש ומינה נראה דשחט ששחט והלך לרובא אחד והעיד
 ששחט שלא כהגון דאעפ"י שהבהמה היתה בחוקת איסור
 אינו נאחן ומותר' שהרי איתחוק החד מכה רוב דרוב שוחטים
 יפסו ומומחים הם וכיון דאיתחוק החד חין עד א' כאחן לאסור
 והרי זה ממש כנטמאו טהרותך או נתנסך ויך או אשתו ונתת
 דאינו נאחן העד כי אם בשותק והוה שכתב הרזקו דאין כאן
 חוקת איסור דבהמה בחייה כיון דקול' רוב המזויים ומינה
 דאיתחוק החד בלי עדות העד הוה דחוקת איסור הלכה כיון
 שנשחטה והרי זה כאשת איש שנתברטה דאחר גירושיה
 בחוק' החד ונ"ד לספק דרין כשחט' דלא שייך שם רוב המזויים
 אצל שחיטה כל שצינינו הרוחות' הספק בעיקר הכשר השחיט'
 וכיון דחשיב איתחוק החד חין עד אחד כאחן כנ"ל לאשאר
 כי אם ערער דמר דהו"ל לכא דהכא אדרכה איתחוק החד
 בכחשה ואילו הרב ס"ס דכא להוציא אדם מחוקת כשרות
 נראה דכבהמה מיהא אינה בחוקת החד וצ"ל ומיהו לפי דרך
 זה אם כיון לזה מהרזקו יש להשיב בת' הרב"ל והרש"ל והכ"ח
 ומהרמ"ש ש' אסרו הכשר לפי דעת ר"י והרמב"ם דכאסור
 חד לגבי חד חשיבי ואוקי בהמה בחוקת איסור וזה אינו
 דלמ"ש הבהמה היא בחוקת החד כל שנשחטה ודבר פשוט
 דכאיתחוק החד חין עד בהכחשה נאחן לאסור כמ"ש
 הדאשונים וכמבואר בטור סתן קכ"ז כי ע"כ ע"כ דס"ל רבין
 דקול' דכל ספק בשחיטה אוקי אחוקתיה וזה העיד בעיקר
 השחיטה שעדיין לא נבחרה השחיטה ואז עדיין לא יצאת
 מחוקת איסור וכיון שעדותו היה כוחן שלא איתחוק החד
 ע"א נאחן זכי הו' חד לגבי חד אדרכה אוקי אחוקת איסור
 דחספא אינו יוצאת מחוקת איסור להתיר כנ"ל פשוט כדפ"ת
 דכני האחרונים וגם חין דברי הרזקו הכרח דחולק עליהם
 בזה ואדרכה מדלא ביאר דהבהמה בחוקת החד ש"מ דס"ל
 הכי ואם האמת דמורה הרזקו בזה קשה כי קושין דמעיקרא
 עוד כ"ל ראיה דעד יחיד ההעיד פיסול בשוחט דנפסל חספא
 לגבי דידן כיון דהוה חד לגבי חד ומירי ספק לא נפיק ואסור
 לאכול משחיטתו אף דאית ליה חוקת כשרות לשוחט והו"ל
 לומר אוקי אחוקתיה ואית' לה ממ"ש כריש נדס גבי הו'
 טענינו כל הנשים דרין שעתן והקשו ומאי שנא חמקוה דתנן
 חוקה שנמדר ונמצא חסר כל טהרות שנעשו על נביו כ'ן
 ברשות היחיד בין ברשות הרבים טטאות ושקלו ומרו והעלו
 במסכ' התם תרי לריעות' הכא חדא לריעות' והיינו דכתחילה
 דהו' חוקת כשרות שהיה שלם לטהר נגד חוקת טמא שהיה
 טמא כוראי חיי שכלל שם וכיון דחוקת המקוה איתרעא כיון
 שעכשו הוא חסר כוראי הו"ל תרי לריעות' ולא חשיב כלל חוקת
 המקוה משא"כ כגדה דאע"ג דחוקת טהרה שהיתה האשה
 איתרעא שעכשו טמאה היא כל דליכא חוקת טמאה אחרת
 כגדה' אזלינן בתרה ורין שעתן ויש בש"ס מכוזר דכל
 דאיכא תרי לריעות' ודאי טמא חשיב ולא ספק ע"ש בסוביאל
 וא"כ ה"ג אף דאיכא חוקת כשרות דשוחט להכשירו בספק
 דחד לגבי חד הרי לא יודך גיסא איכא חוקת איסור דבהמה
 בחייה בחוקת איסור עומדת דמה"ט קול' כל ספק בשחיטה
 פסול וכיון דחוקת כשרות איתרע' חספא כיון דהוה חד לגבי
 חד הו"ל תרי לריעותא ונפסל חספא זה דחד לגבי חד דאזלי'
 בתר חוקת איסור הבהמה כיון דלא איתרע כלל הן אמת שיש
 להשיב דכי קול' בתרי לריעותא לאסור כוראי היינו היכא
 דחוקת החד איתרע כוראי כי התם שהמקוה עכשו חסר
 וחכית של יין החמין כוראי ואין הספק כי אם למכרע אם
 היה חסר גם כן או לא אבל כאן דלא איתרע כוראי חוקת
 כשרו' דשוחט כיון דהוה חד לגבי חד וכל כי האי' ל' דלא חשיב
 תרי לריעותא וכתר חוקת כשרות דשוחט אזלינן אף בספק

ואף נגד חוקת איבוד הכהמה ואין לחדות על זה דכיון דהו
 חוקה נגד חוקה וחוקת התר איתרע בספק ושל איבוד לא
 איתרע כלל הוי תיתי להכשיר דמאי אולתיה חוקת התר
 משל איבוד וכי משום דאיתרע בספק עדיף טפי מחוק איבוד
 דלא איתרע כלל אי תהא לא תכרעא סול דרעות' הספק לא
 חשיב ריעותא כי אם ריעות' בודאי כי התם בחקוקה וחכית
 וכיון דהוי חוקה דכשרות השוחט נגד חוקת איבוד הכהמה
 הא ודאי חוקת כשרות השוחט עדיף כדכתיב ושחט את בן
 הכקר דמיניה ילבינן דכוחט נהמן על שחיטה בה"ש רמי כדי
 דחולין בדר"ס ער א' ע"ש אף דהוי נגד חוקת איבוד הכהמה
 ש"ה דחוקת כשרות השוחט עדיף טפי ואולינן בתריה להתיר
 אף אחר הישוב רואה אני טעם באיתרע הספק חשיב תרי
 לריעותא ואולינן בכתר חוקת איבוד דלא איתרע כלל שהוי
 מכואר כטור סימן כ"א כמה שנחלקו גדולי הראשונים
 בנכונות שנעשו מהמהמה ואח"כ נמצאת טריפה שרעת התו'
 וסיעתם לאסור הנבינו' כיון דהוי חוקה שלא נתבררה כמ"ס
 התו' בחולין דא' ואילו הרא"ש בספקיו שם אחר שהביא דעת
 התו' כתב להתיר הנבינות מטעם רוב בהמות כשרו'
 הם וגם הר"ש ורבינו יונה הביאו דכריהם הר"ן כפ"ק דחולין
 והרשב"א בתורת הבית דפ"ג כתבו להתיר מטעם רוב וכתב
 שם רבינו יונה דאולינן בכתר הרוב אף דאיתרע שהרי אמרו
 כפ"ק דחולין ד"ט נשחטה כחוקת התר עומדת וכי בא ואב
 ונטל בני העים והחורים נקובים כשיפה דאולינן בכתר חוקת
 רוב בהמות כשרו' ואע"ג דהתם איתרע בספק וגם בנבינו'
 איתרע כודאי אין לחלק בכך ע"ש וטעמו כ"ל דקול בחוקה
 בכל הספק הנולד דאולינן בכתר החוקה אף דעכ"פ איתרע
 הספק ואילו כריש נדה גבי כל הנשים דין שעתן מכואר דאף
 בספק דאיתרע החוקה כודאי נדה רעכ"פ עכשיו נדה
 ודאית ומטהרין לתפרע חכמי החוקה דאף להולל דאמר
 דהטחאה חעת לעת אינו אלא לקדשים וטהרות ומשום מעלת
 בה"ש שם כד"ו נדה וכ"כ התו' שם כריש נדה ע"ש דאילו
 לחולין לכ"ע אינה חסמאה לתפרע והרי קול רובא וחוקה
 רובא עדיף א"כ כ"ס דאולינן בכתר רובא אף דאיתרע כודאי
 הוי יתבאר דאין לחלק בין באיתרע כודאי ובין באיתרע
 בספק בין בחוקה ובין ברוב ה"כ כענין תרי לריעות' אין
 לחלק בכך הן אחת דלהתוספות שאסרו הנבינות ע"כ דס"ל
 לחלק בין איתרע הרוב כודאי לאיתרע בספק שהרי כיון
 דאסרו הנבינות אע"ג דאיכא רוב להתר ש"מ דס"ל דאין זה
 רוב כיון דאיתרע כודאי דעכשו טריפה היא כודאי ואילו
 באיתרע בספק אולינן בכתר רוב כדקול בבא ואב ונטל בני
 מעים כמ"ס בר"ט דחולין כי ע"כ ע"כ דס"ל דבאיתרע
 כודאי לא אולינן בכתריה משא"כ באיתרע בספק דאע"ג רוב
 עדיף מחוקה ובחוקה קול דאולינן בכתר אף דאיתרע כודאי
 בדומה כסוגיא דריש נדה על כרחין לומר בדעתם דלענין
 זה גרע כח הרוב מכל החוקה ובחוקה אחר כתבתי הטעם
 כאורך לעיל כסימן ט' ואין להאריך כאן ומ"מ נראה דלשיטת
 התו' שאסרו הנבינות מחלקי בין איתרע כודאי לאיתרע
 בספק ולרירה ז"ל דס"ל איתרע בספק לא חשיב ריעותא
 ואולינן בכתר חוקת כשרות השוחט ואינו נפסל הספק אלא
 ששם כל זה מדעת רוב דכותבו שהתירו הנבינות לא יבאנו
 דלרירה ודאי שפעין דאין לחלק בין איתרע ודאי לאיתרע
 ספק וחור הדין דהוי תרי לריעותא ונפסל השוחט וכיון דספק
 תורה הוי יש לאסור לרעת רוב הפוסקים ותם גם שול שגם
 קתום' שאסרו הנבינות לאו משום דפסיק להו דיש לחלק בין
 איתרע ודאי לאיתרע ספק כי אם דהפסיק להו אי יש לחלק
 בכך או לא ואסרו הספק וא"כ אם אמרו וספק להחמיר אין
 להביא ראייה חסם להתיר דיל' דלהקל גם הם חוששים לדעת

החולקים דאין לחלק בכך שהרי אין להם ראייה לסברתם הלזו
 כי אם השיקול דעתם וא"כ כד"ר דבאנו להקל דסברה זו גם
 קם יודין לאיסור ואף גם זאת לא חילקו בין איתרע כודאי
 לאיתרע בספק כי אם לגבי רוב ומהטעם שכתבתי שם וכ"כ
 הר"י מוט כת' ח"א סימן ל"ז ע"ש אבל בחוקה הא פשיט לן
 לכ"ע דאין לחלק שהרי סוג' ערוכה כריש נדה דאולינן בכתר
 חוקה ואף דאיתרע כודאי וכן כתבו התו' ענמם שם כריש
 נדה הרי דלענין חוקה דלכ"ע אין לחלק בין איתרע כודאי
 לאיתרע בספק וא"כ כד"ר בחד לגבי חד שהכל ענין חוקה
 הם חוקת כשרו' השוחט וחוקת איבוד דכהמה וכיון דאיתרע
 חוקת כשרות דשוחט אף בספק הו"ל תרי לריעותא ונפסל
 מספק כיון דכענין חוקה לכ"ע אין לחלק בין איתרע ודאי
 לאיתרע בספק וכמו שכתבאר ובר חזן דין י"ל דער כאן לא
 כתבו התו' דאיתרע רוב בספק לא חשיב ריעותא ואולינן
 בתריה משא"כ באיתרע כודאי היינו כשאין שם חוקה חננד
 רוב זה דאיתרע בספק אבל כיון שיש חוקה לאידך גיסא אף
 דאיתרע בספק חשיב ריעות' ולא חשיבה חוקה זו כלל וראיה
 שהרי כד' נכתבאר דחמנויין דריש נדה מוכח בכירור דאולינן
 בכתר חוקה אף דאיתרע כודאי ואע"פ כן גבי חוקה וחכית
 שיש שם חוקה חננד חוקת סמא' וחוקה טבל אולינן בכתר
 חוקה ולא איתרע ואידך דלא חשיב ועל כרחין רכי הוי חוקה
 גנדר חוקה כל שיש קצת עדיפות לחוקה דחד מיניהו אולינן
 בתריה וא"כ ה"כ בחד לגבי חד אף דאיתרע בספק חוקת
 כשרו' בכתר חוקת איבוד דלא איתרע כלל אולינן וכ"כ מת"ש
 הרי"ף והרא"ש כפ"ק דחולין דאולינן בכתר רוב מצויים אצל
 שחיטה מומח' הם היבא דלא איתרע ריעות' אף באיתרע
 ריעותא אולינן בכתר חוקת איבוד ומה"ט ק"ל בספק שהט
 או ררס לאסור כמ"ס כד"ו דחולין ע"ש וטעמם כ"ל דהיינו
 משום דהוי תרי לריעותא כיון דרוב מצויים איתרע בספק
 כיון שהספק לפנינו אי שיה או דרס ודון מינה ואוקי באתרין
 כל היד המרבה לכרוק עיניו יחוו דאכתי יש להשיב
אך דבאיתרע בספק כי כ"ר אינו נפסל דהוי חוקת
 כשרות דשוחט ורוב מצויים אצל שחיטה מומח' הם נגד חוקת
 איבוד דכמהם וכל כי האי ז"ל דאע"ג דחוקת כשרות ורוב
 מצויים איתרעו מספק כיון דער יחיד מעיד ששחט כפיסול
 מ"מ כצירוק שניהם אלימי טפי מחוקת איבוד דכהמה גריד
 אף דלא איתרע כלל או לפחות שקול' הם וכל דליכא ריעותא
 יש להתיר ולא דמי לדברי הרי"ף והרא"ש דהתם לא שייך חוקת
 כשרות דשוחט דבספק שחט רבולד לפנינו וגם השוחט עומד
 בספק לא שייך חוקת כשרו' משא"כ בעד יחיד שמעיד שחט
 השוחט נכיל מתמת ידו והשוחט מכחישו מ"מ כ"ל דאין לחלק
 בכך וטפי עדיף לן חד חוקה דלא איתרע כלל מחוקה ורוב
 דאיתרעו וזכר לדבר מ"ש טכא חדא פלפלא מחלא כנא דקרני
 ושם הכאתי סמך לוח מעיקר דברי הרי"ף והרא"ש או דכפ"ק
 דחולין ואין להאריך ושוכ' אמרי מופלג חוי הוית שיש להביא
 ראייה נמורה שאין השוחט נפסל כלל בעד יחיד דכעי שני
 עדים כשרי' בערוה ומחון דכעין כ' עדים כשרי' שנהה דאיתי
 להרובא כחידושו לנ' ע"ז דל"ט גבי מ"ש אין לוקחין ומח'
 ומח"ג אלא חן המומחה וכולם שנתארח אצלו חותר שכתב
 ז"ל וכונסניות ורעים מוכיח דכל שהוא בחוקת חשוד צריך כ'
 עדים להכשירו או ער אחד שיביד על החתיכ' שלא אמרו ער
 אחד נאמן באיסורים אלא כמעיד על המתוכה מרכבו ז'
 וכמהדור קמא הארכתי על זה עכ"ל ומדכריו יש לרין ששם
 דאין ער אחד נאמן להכשיר את החשוד אע"ג דהוי חידו'
 דאיסור ה"כ אינו נאמן לעשותו חשוד בעד יחיד דאין טעם
 לחלק בין הכשר לפיסול וגם מהטעם שכתב דלא נאמר ער
 אחד נאמן באיסורי' כי אם כמעיד על סתמיים ולא על הנוף
 א"כ

א"כ אין מקום לפסולו בעד יחיד כיון דהוי חירי דאיסור כיון שאינו מעיד על החתיכה ודבר גדול דבר הנכיא כזה וסוב אחד החפוש ראיתי מדבריו אלו כשם רבו הם מתורת הרא"ה שכתב בכרך הבית דק"ן וז"ל והיה לו להמחר לכתוב כאן חשנה אחרת שם שכתב הנכנס לעיר ואינו מכיר אדם שם ואחר מי כאן נאמן מי כאן מעש' אחר לו אחד אני אינו נאמן איש פ' נאמן הרי זה נאמן ואחרו שם בכרייתא דרוקא שלא בפניו והקשו שם בירושלמי ועד אחר נאמן בתמיה כלומר כיון שעל גופו הוא כח להעיד אם כשר אם לאו הויאך עד א' נאמן והשיבו קל הוא שהקלו חכמים באכסנאי וכתו' אחרו שם דרוקא שאין מכיר שם אדם ושלא שהל' יום וכו' ע"ש הנה חבואר דס"ל דגם באיסור כל שאינו מעיד על החתיכה כו' אם על גוף אדם אם הוא חשוד או לא אין עד אחד נאמן ג"כ ראיתי להרמ"ח כד' סימן ק"ט ס"ק י"ו שיסב כחילוק זה דברי הר"מ כפ"ב ה"ה מעשר שהרכו המפרשים להשיב על דבריו ואילו הפרק לה שרפת הר"מ דבמעיד על אדם אם הוא חשוד או לא אף בענין איסור צריך שני עדים כשרים גמורים ורוקא כמעיד על החתיכה כעד יחיד וסיים שהוא נכון ועיקר ע"ש וק"ל א"ך לא הביא דברי הרא"ה בכרך הבית שחילק בן להדיא לראיה ועוד ק"ל עליו שזה שכתב הרב בדעת הר"מ הוא חבואר בדברי הר"מ שהרי כתב כפ"ב ה"ה מעשר ה"א וצריך שיקבל עליו דברים אלו כרכים וכשיבאו עדים נאמנין שקבל דברים לו כרכים ושהוא רגיל בהם תמיד הרי זה נאמן ע"ש הרי להר"ח שהצריך עדים נאמנין להכשירו ולא סגי בעד יחיד אף דהוי חירי דאיסור וע"כ לומר כטעם הרא"ה שכל שאינו מעיד על החתיכה לא אחריו עד אחד נאמן באיסורים ואין ספק שהרא"ה למד בן מרכיב הר"מ חלו ומעתה נראה שגם דעת הרשב"א בת' סימן תרכ"א שכתב שאחר שהביא דעד אחד נאמן וחשוד אינו נאמן סיים ואפילו עמו עד יחיד לא יפטר האדם להוציאו מחוקתו והראיה היא דבר בנייתו וכו' קאן כשיטת הר"מ רכל שאינו מעיד על החתיכה גם באיסור בענין שני עדים והראיה שהביא מוכר בנייתו אע"ג דהתם לפיכך עדות לערוה ומחון הו' י"ל דס"ל דגם לפסולו לעדות דפשיט לן דכעני שני עדים היינו נמי מה"ט דכל שמעיד בפסול הנוף או בהכשרו עדות גמור הוי ובענין שני עדים אף למודי דאיסור ותו' ל"ק ממאי דהוה ק"ל בדבריו לעיל ועמ' היה כ"ל ליישב ת' הרא"ה ס"כ סימן כ"ד והר"מ אררכי בת' סי' רפ"א שכתבו דלפסול השוחט בעיני שני עדים וכפני כע"ד ותמהנו על דבריהם דפסול שוחט מידי דאיסור הוי ואין צורך שני עדים וגם לא בעינין שיעיד בפניו הנה למ"ש ל"ק רכל שאינו מעיד על החתיכה גם לאיסור בענין שני עדים וע"כ הצריכו ג"כ שיעירו בפניו כערוה או מחון אף את זה ק"ט שהרי מת' הגדול שורש ל"א פסקה הש"ע ב"ד ס"א ומור"ם והרשב"ל והרש"ם והרמ"ם וכל רבני האחרונים הבאים אחריהם נקטו בפשוט דעד יחיד והשוח' שתק נפסל ואם בדברי הראשונים גם כמותק אינו נפסל שזהו ענין עד אחד נאמן באיסורי דשיך כמעיד על החתיכה לבר לא במע"ע' הנו' לפי דברי הרא"ה והרשב"א ודע' הר"מ וכו' דעת הרשב"א וכו' ש"כ על בן ג"ל דגם הם לא כתבו דאין עד יחיד נאמן בפסול הנוף כי אם כשהיה חכמים אבל כמות ג"כ הם יורו דגם כשתוקתו וזף דכי מעיד על הכשרו נסתת' איירי דהלם שתק או חורה לו דלאו כשופטני עסקינן ואעפ"י בן הצריכו הרשב"א והרא"ה והר"מ שני עדים כשרי' ש"מ שגם בהלכה שתק אינו נאמן י"ל דכי מעיד להכותו שייך לחלק בין מפקחשו לשתק דכמות' איסור דשוי לנפשיה חתיכת איסור אבל כי מעיד להכשירו רבעל דבר נוגע בדבר הוי דמי פתי שיעירו עלג' שבער הוא והוא יבחיטו וכיון דלא שייך

שותק ככה"ג א"כ הוא הנותן דאינו נאמן עד יחיד החכשירו כלל חש"א"כ לפסולו דעיקר הדבר תלוי אם שותק או מבחיש וכת' הרי לפי הטעם שחילקו בין מעיד על החתיכה למעיד על גופו אם כשר או לאו אין כרא"ה דס"ל לחלק כדרך שכתבתי דלהכשירו לא שייך שתק והו"ל לומר דמה"ט אינו נאמן והיכי תלוי תניא בדלא תניא אימחא גם זה ל"מ שיל' שגם זה כוונת דכריהם דכי מעיד על החתיכה של אחרים אם אשור או לאו כיון שכעל החתיכה בחוקתו שייך לחלק בין שתק למכחיש אבל כי מעיד על גופו להכשירו לא שייך זה כי היכי דליהוי נאמן כשותק אמת שיש להשיב תינה לדעת התוס' וסיעתם דס"ל דמעיקר דינא אין עד אחד נאמן באיסורים אם איתחוק הטר או איסור וכי ק"ל בנטמאו טהרותיך ודומיהן דאף באיתחוק הטר נאמן כשכעל דבר שותק אינו חפני העד כי אם חפני שתיתקו דשוי לנפשיה ולכ"ע חתיכת איסור וע"כ כי מעיד להכשירו וכבר איתחוק לחשוד ולא שייך הלה שתק אינו נאמן אף לדעת הרמב"ן וסיעתיה דס"ל דמדניא עד א' נאמן גם באיתחוק וזלת במכחישו דגודת הכתו' נכי חטאת שלא יהיה נאמן א"כ מאי נפקא מינה אי לא שייך שתק כיון דמריב' נאמן גם באיתחוק והרי הריטב"א בחידושו לקידושין דס"ו האריך להוכיח דמדניא עד יחיד נאמן וכ"כ הרשב"א שם וגם בדעת הר"מ האריך להוכיח הש"ך ב"ד סימן ק"ט שדעתו כן וא"כ כיון דהצריכו שנים ש"מ דהוי כערוה ומחון חשש אימחא הלכך שגם הריטב"א להלכה אחר בן וסיים שיש להחמי' באיתחוק איסור וכ"כ דעת הרשב"א מת"ט בחידושו לחולין דו"א ע"ש וגם דברי הר"מ אין לנו בהם מופת מחדך שחכשי' בעד יחיד ואיתחוק איסור וכיון שכן שפיר י"ל דמה"ט הצריכו שני עדים להכשיר החשוד כיון דהוי דלא שייך שתק וכר' מן דין י"ל שגם הריטב"א והרא"ה והר"מ לא כתבו דכפיסול הנוף בעי שני עדים כי אם בלהכשירו והיינו שהחמירו כי היכי דהצריכו דליבעי כ"ד כקבלת דברי חכמות ואין זה מן הרין דמירי דאיסור כל אחד נאמן וגם החמירו בדברים אחרים עיין בהר"מ כפ"י חלהכות מעצד אף לפסול החשוד אה"י דסגי נכ בעד יחיד כדן איסור וכ"כ ראל"ה לישמועין ריביתא דגם לפסולו בעי שנים כי ע"כ אין לנו לרון חמור חקל להקל וכ"כ רבל"ה קשה בדבריה' על פשיטו' דין זה שכתבו דכפיסול הנוף בעי שנים גם באיסור דמאי תיתי' והרי כהמון גלי קרא דכתבי עפ"י שני עדים יקום דבר וערוה יליף בנ"ש דבר דבר מחון ש"מ דכל"ה גם כערוה הוה סגי בעד יחיד ופיסול עדות לערוה ומחון בעי שנים שרינו כדבר הכא להעיד יעליו אף כפיסול הנוף לאיסור דליבעי שנים אין לנו שום ריבוי ומאי תיתי' דליבעי שנים דבר זה קשה לשמוע וכת' כי אנטריך ג"ש דדבר דבר כערו' היינו דכל"ה הוה אחריון דערוה גם בן מידי דאיסור ומיבני כעד יחיד קפ"ל א"כ מטוגד דגם לפיכך הנוף לענין איסור כיון דלא רכיה קרא דליבעי שנים כריניה דאיסור קאי דסגי בעד יחיד שגם כערוה היינו אומרים אי לאו דאתי ג"ש אף למ"ש ל"ק שגם הם מודו דכדן איסור דיני' ליה וכאחור עוד כ"ל ראיה על זה שהרי אחרו כקידושין דס"ו באשקו ונתת ושיתק דפליגי בה אב"י ורבא דלרבה קי"ל כותיה אינו נאמן דהוי דבר שבערוה ואינו כפחות חשנים ואם איתא בלאו ה"ט דהוי דבר שבערוה אינו נאמן כיון דמעיד בפסול הנוף ראשה וגם לאכ"י קשה דאף אי ס"ל דאיסור סוטה לכעל לא חשיב דבר ערוה אכתי אינו נאמן כיון דמעיד בפסול הנוף וכ"כ בי אחרו הם היינו לפסולו לנפשיה אף איכא לפסולו על אחרים חתיכה השיב והתם כי נאמן היינו לנכי כעל דהאשה לנכי בחתיכה א"כ מטוגד דא"כ כפיסול השוחט לנכי דודן נאמן דחשיב כמעיד על החתיכה א"כ י"ל שכל

דברי הרא"ה והריטב"א והר"מ הם בחשוד לאכול שנים כל
 החשודים בדמאי הם חשודים לאכול מדינא אין עד יחיד נאמן אם הוא
 מוכחשו גם לדין כיון דק"ל בנטמא טהרותיך ונתנסך ייך
 דאם הוא מכחשו אינו נאמן ושרי לאכול מהם כל העולם
 דכיון דמפסיד לחבירו בעדותו והוא מכחשו לא האמינתו
 תורה כלל וגם כל אדם מותר לאכול מהם שלא כדברי
 המחאתי כתוב שכתב הכ"י כי"ד סי' קכ"ז שכתב דכי שרי היינו
 לכעל הטהרה והיין שהכחשו אבל לכ"ע אסור מספק דרכים
 פלוגי עליה וא"כ כי מעיר פיסול בחבירו שאוכל או עושט
 איסור כיון שמכחשו אינו נאמן כדמנן בכריתות כפ' אהרו
 לו עד אחר אומה אכלת חלב והוא חומ"ל אכלתי אינו נאמן
 וגם מותר לאכול בכיתו שהרי הו"ל כמעיד בכל עת שאוכל
 חלב והוא מכחשו דק"ל רבעל דבר נאמן ומה"ט מותר גם
 בן לקנות מהנו ולא דיינין ביה דין החשוד ואין הספק לפסול
 החשוד גם בעד יחיד והוא מכחשו לנכני דין כי אם בחשוד
 לחבור לחרי' דבר איסור לנב דק"ל דאינו חשוד לאכול ושרי
 לאכול בכיתו שיינו השודי' כי אם בלאו דולפני עור לכד וע"כ
 בכה"ג אף אי מכחשו החשוד אסור מספק לנכני דין דהוי
 חד לנכני חד שאין עיקר עדות העד כי אם לקונים ממנו
 שדברים שמוכר המוכר הוה הוה דברים איסורי ולא שייך בזה
 בעל דבר שאיננו חייבים בני העיר לקנות מהנו ואינו בא
 בעדותו להפסיד ממנו שהו עיקר נאמנותו בעל דבר שפי
 מאחר וכיון שאין בעדות חשוד להאכיל הפסד מהו חבירו
 ובעל דבר א"כ שקולים הם וכיון דהוה לנכני חד מידי הפק
 לא נפיק ועל כן כי מעיר פיסול כשוחט לעצמו והשוחט
 מכחשו אינו נאמן כלל אבל כשוחט לחברים נאמן מספק
 ובחשוד לאכול במכחשו כענין שני עדים לנכני דין אף במידי
 דאיסור ועל כן גם להכשירו כענין שני עדים דכאיסורו כך
 התירו אבל בחשוד להאכיל חו"ט דנפסל מספק גם
 בעד יחיד לנכני דין ומינה דנכשר אם עשו הטובה גם בעד
 יחיד ונתקיימו בזה כל דברי רבותינו האחרונים אף דברי
 הרשב"ם ומה"ט שפסלו השוחט גם בעד יחיד והשוחט
 מכחשו והנה אחת שפסט דברי הריטב"א והרא"ה מורים
 דס"ל דכל דשייך בעדות העד דבר הנבוע פיסול כחוקת
 כשרות לחבירו כענין שני עדים כדבר שבמחזיקי הכל כיון שכל
 דבני האחרוני נקטו בפשוט הפך סבר' זו וגם דברי הרמב"ם
 לא נאמרו כי אם דלהכשירו ולא לפסולו חלא שאנו רגים בן
 מדבריהם לא מפני שאנו מדמין נעשה מעשה להקל וכ"ש נכד
 הסכמת רבותינו האחרונים כי ע"כ יש לנו לרון בדבריהם עפ"י
 הדרכים שכתבתי בפירוט דבריהם כדי לקיים דברי רבותינו
 האחרונים ושוב ראיתי שיש הגדולי הראשונים חלוקים לדברי
 הרא"ה והריטב"א אלו שהנה עיקר החיות לדין זה דכפיסול
 הנוף גם באיסור כענין שני עדים הוא מרתנתן כפ"ד דמאי
 ת"ו הנכנס לעיר ואינו חביר שם אדם אחר מי כאן נאמן מי
 כאן מעשר אמ"ל אחד אני אינו נאמן איש פ' נאמן הרי זו
 נאמן וכו' נראה דכרוח התירו משום חיי נפש כיון שאינו
 חביר שם אדם שיהיה נאמן עד יחיד וכתו' תלנו כו' תנאי שיהיה
 מעיר שלא כפינו וגם שלא ישהה שם שלשים יום ש"ח דמעיקר
 דינא אינו נאמן וגם שם כירושלמי הקשו ועד א' נאמן ותיירו
 באכסנאי הקלו ולפי' דק"ל להריטב"א והרא"ה הלא מעיקר
 דינא ק"ל עד אחר נאמן באיסורים ומאי ק"ל לזה הכריחו
 דכפיסול הנוף גם באיסור אינו נאמן עד יחיד וכן מובאר
 בדברי הרא"ה כדבר הכי' שכתבתי לעיל וגם ה"ט הריטב"א
 דבמשניות זרעים מוכיח כן אף הוא היה מחזיק על השנה זו
 דאלו המשנה אחרת חפשי ולא מצאתי בשום מקום דחיים
 לזה אכן ראיתי להר"ט והרא"ש כפי' השנה זו שכתבו בפירוט

הירושלמי דהכי פריך דאע"ב דעד אחר נאמן לא היה ראוי
 כאן להאמינו כיון דהוא עצמו חשוד ותיירו דבאכסנאי הקלו
 גם בחשוד וכ"כ רכיבו עובדיה בפירוט החשנ"ע ש' ומדבריה'
 למדנו שגם כפיסול הנוף כענין איסור נאמן עד יחיד כל
 שאינו חשוד הפך דברי הריטב"א והרא"ה והר"מ וכיון שאינו
 הם לרון כדבר חדש ואין בדבריהם הכרע וגם שחלקו עליהם
 והראשונים וגם שהסכמת רבני אחרונים כן וכ"ש שגם
 בדבריהם אין הכרח נמור בדבריהם רס"ל דלפסול ולעשותו
 חשוד גם כן כפי שני עדים א"כ אין להקל דבר כלל ונקטינן
 דגם לפסול אדם ולעשותו חשוד כענין איסור כדן איסור
 דיינינן ביה וסני' בעד יחיד כמקום שזאמן כו באיסור אך
 להכשירו בעד יחיד וראי' שיש לחוש לדבריהם ובענין כ' עדים
 נחזירי ככ"ל וכ' דלפסול השוחט לא כענין שני עדים נחזירי'
 מה"ט הרשב"א בת' סימן תשפ"ב שפסל השוחט כקול לכד
 וכ"כ בת' המכ"ט ח"א סימן קל"ג גם הרק"ו שרש ל"כ פסל
 השוחט בעד יחיד והוא מכחשו כשיש רגלי' לדבר גם הרשב"ש
 כס' קי"ג פסל שוחט באומדנא גם הרשב"ם ח"ד סימן כ"כ
 וסי' ת"א כתב דכשיל חסד ואחלתא יש לפסול השוחט כל
 עדות כלל ומדבריהם למדנו דפיסול שוחט כדן איסור דאוליכין
 בתר אומדנא חס"כ במידי רחוק ומינה דכפיסול שוחט לא
 כענין עדות נמור במחזיקי וכ"כ עיקר לדין וראיתי להר"ם
 מחנה אפרים ה' עדות סי' י"ט שכתב דאע"ב דעד אחר נאמן
 באיסורים היינו על גוף הרב' אבל להעיר על אדם שהוא
 כשר אין עד אחר נאמן וכענין שניה דממוכ כר"פ אם אינו
 מכירים וכ"כ מה"ט הטור ח"מ סי' ל"ד נכני עדות עם הארץ
 וכו' כסתלקו השבת הראב"ד בפ"ב מהל' מעשר נכני חשוד
 שהעיר על החרי' עכ"ל ותמהני בראיה שהביא דהוי לעדות
 החודש מדינא כענין שנים כדבר שבמחזיקי כה"ט כר"ה דכ"כ
 וחד מי מהיעוץ משפט כתיב ביה ומדינא אין צריך עדות להעיר
 על כשרות אף בערוה ומחזיקי רכל' ישראל כחוקת כשרים הם
 וכ"ש בעדות החודש חלא שקללו אבותיהם והיו שוכרים עירי
 שקר התקינו שלא יהיו מקבלין חלא מן המכירים כדמני שם
 בכרייתא וכיון דכענין עדות נמור שני עדים במידי דערוה
 ומחזיקי לעדות החודש ה"כ כשנפסל ספק להכשירם כיון דהוי
 מידי דכענין עדים כשרים בערוה ומה זו ראיה לאיסורים גם
 הראיה מטמ"ט סי' ל"ד לא ידעתי מהיכא מיתי ליה דהתם
 כבר כתבו דעם הארץ בחוקת פסול וע"כ כענין שני עדים
 כשרים להוציא מחזק פסול והיינו להעיר כדבר ערוה ומחזיקי
 אבל לאיסורים דמני בעד יחיד ח"כ דמני בעד א' להכשירו
 אך ה"ט לי' שב' בחילוק זה דברי הר"מ בפ"ב מהל' מעשר כן
 כתב הפ"ח כ"ד סי' קי"ט ס"ק"ו ומיאו גם על הרב קשה אך
 לא ראה שהרא"ה כדבר הבית כתב כן להדיא וכבר ביארתי
 דרכו החולקי' על זה וה"מ למה שאנו רגים גם הרב לא כתב
 דכענין שנים כי אם להכשירו אבל לפסולו ח"כ דמני אף בעד
 יחיד וכמו שבארתי לעיל

סימן קצ"ד יש

לחקור חד לנכני חד כפיסול

השוחט אם נפסל מספק או לא
והן קדם נעמוד :

בעיקר

דינו דמהר"קו שהוליד דעד החעיר ששחט
 שחיטה פסולה דאינו נאמן מדעולא רכל' מקום
 שהאמינה תורה עד אחר הרי הוא כשנים ואין דבריו של אחר
 במקום שנים יש לתמוה שהרי כשוחט דל"א אמרינן לר"ח
 קטיילא דעולא לא קטיילא כאן בכת אחת כאן בזה אחר זש'
 וכה"ג אחרו שם כדחז' נכני עגלה ערופה וכן מובאר ביבמות
 דק"ז ע"ש וכן פסקו כל הפוסקים עיין בטור אה"ע סי' י' ושם
 כס' קע"ח וע"ש ככית יוסף וא"כ כנ"ד דבאו שניהם כאחת
 לכ"ע אינו חשוד כשנים וכן קשה בת' הרוכל ודברי רש"י
 שהנרכו

שהוצרכו לאסור הכשר הטעם דברי רז והרמב"א דכאסור
 אינו חשוב כשנים והרי כיון שבאו כאחת לכ"ע אינו חשוב
 כשנים ושם שקול דאוקי חר לבני חר וקול דאף אם נישת
 תנא ובכר ראיתי למתחמ"ש בקו' עגונא שהביא ת' הרובל
 והקשה עליו כי קושין דתפוק ליה דבכת אחת לכ"ע אינו
 חשוב כשנים ע"ש כדמ"ו וכדור הוא כעניני דמאי דק"ל בת'
 הרובל ולא ק"ל בת' הרקו היינו שבהך על המחין שלא
 להאריך כיון שדברי הרובל הם מתורת הרקו שציקר דברי
 הרובל הם על תשובת מהר"קו כהכואר בדבריו וא"כ פשוט
 דשייך קושיותו גם לת' מהר"קו והוצרכתי על זה שהרב סדר
 אליהו רבה דע"ז תמה למתחמ"ש דמאי ל"ק הכי גם בת'
 מהר"קו ע"ש מה שדחק על זה

ובכר

ראיתי למתחמ"ש בפיקה כח"ג סי' י"ב וי"ג
 שהביא דברי הרקו והריב"ל ותמה על שניהם
 דכל דהוי בכת אחת לכ"ע אינו חשוב כשנים ע"ש ושם ראיתי
 למתחמ"ש שישב לזה עפ"י ע"ש המרדכי ב"ה האשה רבה
 דרוקא בעדות אשה שלא האמינתו תורה לא חכמי האמינותו
 הוא שיש לחלק בין באו בכת אחת לבאו בזה אחר זה אבל
 בשאר איסורין שנאמן ער אחר חזן התורה אפי' בכת אחת
 איתיה לדעולא ודמה זה שכל הפוסקים חלוקים עליו בזה
 ע"ש והנה אמת שדברי המרדכי אלו הן הם דברי התו'
 כיבמות רק"ו כד"ה הא לא נישאת שכ"כ בשם ר"י וכ"כ
 בכת בות דכ"כ כד"ה אי הכי ע"ש ת"ת הרואה יראה שלא
 כתבו התוס' כי אם לעולא שחגיגה תתני' דמוטה תני לא
 סיתה סיתה דאילו לרבי חייא שם דתשני פאן בכת אחת כאן
 בזה אחר זה פליגי עליה דעולא בזה כמכואר שם בתו' וא"כ
 לענין דינא חודו שפיר דק"ל וכרבי חייא דאינו מביה תתני'
 וכ"ש דגם לעולא אינו ברור דס"ל הכי דלתירוץ ראשון שכתב
 ר"י גם עולא מודה דגם בכל האיסורים מחלקינן בין באו
 בכת אחת לבאו בזה אחר זה וכ"כ מוכחה שהרי הנמקי כתב
 בשם ר"י דכאסורים דער אחר נאמן חר"ת ואינו חשוב כשנים
 ומת"ש דבריו לעיל ואי ר"י ס"ל הכא דכאסורין ככה"ג חשוב
 כשנים כיון דמהימן חר"ת דבריו ר"י סטראי נינהו ודוחק
 לומר דתרי ר"י הוון כי ע"כ נראה עיקר דלענין דינא גם ר"י
 מודה דבכל חוקים שהאמינה תורה ער אחר דחשוב כשנים
 מחלקינן בין באו בכת אחת לבאו בזה אחר זה כי חן הכאר
 כ"ל שגם המרדכי ב"ה האשה רבה סי' ע"א אינו חולק לכל
 הפוסקים אלא שדבריו לדעת עולא דס"ל הכי חכמ קושיות
 התו' וא"ה רכ"ח דפליגי עליה כמוטה ב"ה מי שקינא פוותיה
 קי"ל ולא מפשינן בבלונתא וליהוון דבריו דברי יחיד ומ"מ גם
 מהר"ש לא חש לסברתו וע"כ ישכ דכריהם באופן אחר
 שדעת הריק"ו והריב"ל רכי מחלקינן בין באו כאחת לזה אחר
 זה ה"ד גבי עדות אשה שצריך לפא לכ"ד להתייר האשה בזה
 אחרתו דבזה אחר זה חשוב כשנים כיון שבא אחר שהתירוט
 כ"ד אבל גבי שחיטה שאין צריך לפא לכ"ד שמשעת שחיטה
 האמינה תורה והו"ל כשנים וכשבא האחר ששחט שלא כהוגן
 אין דבריו של אחר בתקום שנים ונעל דרך זה חילק שם הרב
 קדר אליהו רבה ע"ש ולדריגים זה אינו נכון חר"ה דכל כי
 פאי היה לו לבאר דכאסורים ככה"ג חשוב כשנים מה"ט
 שכתב הרב ומה וז' שתיקה והדבר צריך לאומרו וכגון דא
 צריכה רבה ועוד שהרי מתבאר מדברי התוס' כרפ"ב
 דפרייתות דא' כד"ה אחרו לו שגם באיסורים אינו חשוב
 כשנים כי אם שבא זה אחר זה ולא פשהעירו בכת אחת
 וע"ק הרי כתב הרשב"ן הביאו הכ"י ביד סי' ל"ט ופסקו שם
 כש"ע אם הכורך אחר שלא כסדרן היתה ואחר מחכיסו
 מעמידן הכהמה בחוקת התר ואי חשוב כשנים הו"ל לאסור
 כיון שסכורק אחר שהוא ערופה גם לשם הכוא הכ"י תשובת

ואחרת דאם המוכר אומר דבחות כשירה היתה והקונה
 אומר שהיתה טריפה כיון שבאו שניהם בכת אחת לכ"ד אין
 כאן עדות פסקה הש"ע נראה דבזה אחר זה הראשון נראה
 דחשוב כשנים וכ"כ האחרונים בפשיטות והרי הם פסקו ת'
 מהרי"קו ביד סי' ס"א גם מדברי הרמב"א בכתובות רכ"ב
 הבאתי דבריו לעיל דכאסורים אם באו זה אחר זה הראשון
 כאחן נראה להדיא דבכת אחת אינו חשוב כשנים ועיין
 ברשד"ס חר"ה סי' ט"ל וסי' ע"ש שהביא דברי הרשב"ן אלו גם
 מדברי רכוננו ירוחם בנתיב ס"ו שכתב דכל החילוקים שחילק
 בנתיב כ"ג גבי עדות אשה שייכי באיסור כי דינם שיה בין
 לעדות אשה בין לשאר איסורים נראה שם דגם באיסורים
 מחלקינן בין באו בכת אחת לבאו זה אחר זה וכ"כ ג"כ
 מת"ש בנתיב כ"ג ח"ג בשם הרמ"ה דאם באו שתי נשים
 תחילה והעידו בדבר שהאמינו אותן ואח"ך בא ער אחר
 להכחישם הו"ל בעד אחד שנאמן כשנים נראה מדבריו שגם
 באיסור דוקא כי באו זה אחר זה דבכת אחת אינו חשוב
 כשנים כי ע"כ אינו רואה כישוב זה טעם דאף אי היה אחר
 בן מהרי"קו להדיא אין לחוש לו שכבר נתבאר דרבו החולקים
 כ"ש דאין ליחס אליו סברא זו בסתם כיון דלאו בר סמכה היא
 ועיין בקידושין דס"ג גבי מאי דתני ואח"ך בא אחר ואמר אני
 קדשתיה אינו נאמן וכתבו הר"ן בשם הרשב"א דל"ד כגם
 אלא ה"ה התיירו להנשא והש"ע באה"ע סי' ל"ז כ"כ בשם
 יוש אומרים ונראה דתלוי בדיון זה דכ"מ שהאמינה תורה ע"א
 נאמן כשנים וכ"כ

והנ"ל

ליושב דברי הריק"ו דס"ל דשאני הכא גבי
 שחיטה דק"ל רוב חצונים אצל שחיטה מותרין
 הם וכי ליתיה קמן הותר לאכול מכהמה שנשחטה מטיעם רוב
 זה א"כ הרי הותר בלי עדותו וכי הוי חר לבני חר מטיעם שנים
 כיון דאילא היה עדות שניהם הותר הכהמה ועדיף זה
 מוכאו זה אחר זה כיון דכלי עדות שניהם הותר הכהמה אלא
 דלפ"י יש להשיב מדברי דס"ל והרובל ורבי אחרונים לאסור
 הכהמה לדעת ר"י והרמב"א דכאסור אינו חשוב כשנים
 ולמ"ש ל"ה שהרי באיתחזק התר דלכ"ע ק"ל אין ער אחר
 בהכחשה נאמן לאסור הרי כה"ג הועיל עדות המתיר כשנים
 וא"כ ה"כ אף אם נאמר דלא חשיב הכא איתחזק התר או
 איסור כל שעד המעיד פיסול שחיטה היה עדותו קודם גמר
 שחיטה שאז החזק להתר וא"כ אכתי לא חשיב איתחזק התר
 מ"מ כיון דכלי עדות שניהם היה מותר מוקמינן איתחזק התר
 דחד לבני חר בלא חשיב ונשאר הענין בהתר ומב"ל דר"י חולק
 בזה שול שאין דבריהם כי אם בלא איתחזק התר או איסור
 כגון חתיכה ספק חלב דככה"ג הוא דס"ל דנאמן האוסר
 דחד לבני חר חשיב וכמאן דליתנהו דמי ונשאר הדבר בספק
 כמו שהיה מקודם שיעירו אלו כי ע"כ בעת הדבר צ"ת בענין
 ער המעיד פיסול כשחיטה כן שבאו כאחת או שבאו זה אחר
 זה היכי לריינו דיניי ביה בין בהתר הכשר בין בהתר השוחט
 ועיין בש"ך ביד סי' קכ"ז ס"ק י"ד שכתב העין מ"ש בדעת
 הרקו והנה אע"פ שכבר ביארנו שדעת רוב האחרונים כדמ"ו
 לבני חר לאסור הכשר דמינה נשמע דלא חשיב איתחזק התר
 כיון דגם אי ליתיה השוחט קמן ולא תעיר לנו מותרת דמ"מ
 כל שהעיד עדותו טרם שנמר השחיטה והניחה בחוקת התר
 א"כ הו"ל ער אחר המעיר לאסור ואיתחזק איסור דפשוט
 דנאמן לאסור אך מדברי הרקו שדמה ענין זה להתנסך עי"ד
 דלא שייך זה כי אם באיתחזק התר ונס מתנ"ש דאין כאן
 חוקת איסור נגד רוב חצונים דלא שייך זה כי אם היבא דליכא
 ריעותא והכא איכא ריעותא לפנינו ולישכ זה ע"כ צ"ל דס"ל
 דהכא איתחזק התר וכן מת"ש דחשוב כשנים שיה תימה ואין
 תקום ליישב דבריו כי אם כמנחה זה דאיתחזק התר הסיק
 ליה

לזה אף שמשאר דבריו יש להשיב דלא אויל בדרך זה שכתבנו
 ליישב דבריו וכו' אף אי הדוקו לא כתבנו על זה הוא בוסא
 צריכה רבה דאיכא נרדים לכאן ולכאן ורובני האחרונים לא
 פתרו על כירור דבר זה ולהכריע הפך הנדחה מדעת הר"קו
 כדי לסמוך עליהם ואין לא ראינו ראייה וכו' לכבוד דבר זה
 נבאר כחד לגבי חד באיסורים אי חשיב כתרתי ותרי בכל
 חשטטיו שהנה בענין תרי ותרי דקול גבי איסור להחמיר
 כחלקו בה גדולי הדאשונים אי שיקא דרבנן או שיקא מד"ת
 שיש מהם סוכרים דמד"ת אוקמיה אחוקתיה דמעיקרא להקל
 ולהחמיר אלא דמדרבנן החמיר לאסור אף נגד חוקת התר
 ויש מהם דמ"ל דמד"ת כמי דכתרי ותרי להחמיר נגד החוקים
 להקל עיין בפ' ד' אחיס וכפ"כ דכתובות וכפ"ג דקידושין
 ובשאר רובתי וכחידושי הראשונים והדברים עתיקים וא"כ
 נראה דחד לגבי חד כמקום שנאמן עד אחד כתרי ותרי
 כמקום דכתיב שנים א"ר תרי ותרי עדיף טובא דאיכא עדות
 שלם משא"כ חד לגבי חד דאוקי אחוקתיה להקל ולהחמיר
 וגם לא החמירו כו חכמים לאסור חספא נגד חוקה דהתר
 ועיין ברש"ם חז"ר סי' נ"ג שהעלה לאסור כתרי ותרי
 ככריתת הריאה דתדרכנן מיהא אסור גם ראיתי בת' הר"ק
 כן הרא"ש הכיבוד כ"ד סי' ל"ט שאמר כתרי ותרי וכתב
 הכ"ז על דבריו ולי נראה דלהתירא נמי יש לסמוך על זה ע"ש
 נראה דמ"ל דכתרי ותרי יש לסמוך על החוקה גם תדרכנן
 והם דכריתתיהם וכבר השיב על דבריו הרש"ם כהור"ס סי'
 ס"ל דמדריבא יש לאסור אף נגד החוקה ע"ש וגם ראיתי
 להרב פר"ח כ"ד סי' כ"ט ס"ק א' שהעלה דגם הכ"ז לא התיר
 חטעים והו' תרי ותרי דהא ודאי מדינא אסור אלא על שאר
 הטעמים שכתב הר"ק בן הרא"ש שם סוף להתיר א"ק דתדרכי
 הרשב"ץ שהביא בת' הראב"ד ס' רכ"ט שכתב דחד לגבי חד
 ככריתת ריאה הו"ל כתיבי כתיבי עדים המכחישים זה את זה
 דאין כאן עדות ע"ש וכ"כ בהשב"ץ ח"ב סי' פ"ט והדבר
 קשה דה"ל אף למ"ר תרי ותרי ספק דרבנן מודו דאזלינן
 להחמיר אף כמקום חוקת התר וכבר ראיתי להרב משאת
 משה חז"ר סי' ב' שתמה עליו בזה ולדידי חזי שהשב"ץ קאי
 כשיטת קצת מהפוסקים שכתבו דלא החמירו כי אם באשת
 איש אבל בשאר איסורי תורה מוקמינן אחוקתיה אף להקל
 כמו שכבר הרבה להשיב על זה הראב"ח בח"כ סי' מ' ועיין
 בת' כהנא עולם סי' ס' מ"ש ע"ז ומ"מ אף שאין זה עיקר יש
 ליישב דכתיב הרשב"ץ שדעתו כן ומה גם למ"ש הרש"ם חז"ר
 סי' נ"ב דאף שהעלה כתרי ותרי להחמיר אף נגד החוקה
 הכשיר את האומת דחוקת נבאר עדיף כב"ד ומ"מ כבר
 כתבנו לעיל שאין טעם ראשון חספיק כי אם להתירו שיהיה
 כשר לכדוק אבל לשחיטה דהו' נגד חוקת כהמת איסור איננו
 שיה' והנה ראיתי להרב דבר משה חז"ר סי' ב' שהתיר בתרי
 ותרי דפסול שחיטה שאינו כפסול והם דכריתתיהם שגם
 הרש"ם לא התיר כי אם כתרי ותרי דכריתת ריאה ולא כתרי
 ותרי דפסול שחיטה וכ"ש שגם כתרי ותרי דכריתת ריאה אין
 טעמו חספיק להתיר לשחוט ונעלם ממנו דברי הכנה"ג כ"ד
 ס"ם א' בהנב"ו ות' הח"מ וגם להח"מ כעלם ממנו ת'
 הרש"ם הללו ולענין דינא ב"ל עיקר מכל מה שראה עיני
 בענין זה דתרי ותרי בכריתת כשר לכריתתה ופסול לשחיטה
 ובתרי ותרי בשחיטה כפסול לגמרי וגם בתרי ותרי בכריתת
 יש מקום לפסול גם לכריתת מחד אחר והוא שכבר ביארתי
 לעיל בסוף ס"ב דהי שניא ככילה מתחת ידו כפסול גם לכריתת'
 וא"כ ה"ל כיון שפסול לשחיטה כפסול גם לכריתת ויש
 לדחות ודוק הט"ב בכל זה וראיתי להכנה"ג כ"ד סי' א' הנב"ו
 אות כ"כ שכתב כשר דחשק אליצור דאף בשנים שהעידו על
 השוחט אינו כפסול עלותית וכתב הח"מ כהור"ס סי' ג' שטעמו

כיון דנאמן כשנים הו' כתרי ותרי ע"ש והם דכריתת תימה דלגבי
 שנים אינו חשוב כשנים כמבאר ביכמות דק"ו וכ"כ הטור
 אה"ע סי' י"ז וכל הפוסקים ועיין בת' דבר משה חז"ר סי' פ'
 שהבין פירושו אחר כדכריו וכעת אין ספק זה מצוי אלני :
וא"כ : אפוא לנו לדעת בחד לגבי חד אי דינו כתרי
 ותרי ואין להביא ראיה מת' הרשב"ץ שהביאו הכ"ז
 והראב"ד שהעלה דאוקי אחוקתיה אף להקל וכן בת' אחרת
 דח"כ סי' פ"ט שפיר נתבאר גם כדבריו דדינו כתרי ותרי
 אלא שהרב ס"ל להתיר גם כתרי ותרי וזה אינו דכתרי ותרי
 דכריתת יחיד הם ויש לאסור אף נגד חוקה וא"כ מוכיח נמי לחד
 לגבי חד :

וראיתי : להתי' יבמות דל"א ד"ה אי צידדו בזה דבחד
 לגבי חד דאוקי אחוקתיה והכ"ז אה"ע סימן
 קע"ג כתב בשם רבינו ירוחם לאסור וכ"כ בתוספי הרא"ש
 פתובות דכ"ג גבי מ"ט תרווייהו בפנייהו קמסדרי וע"ש
 בתוספי הרא"ש יבמות דל"א ע"ש וכן העלה בפשוט הרפ"ח
 ב"ר סי' ק"ו ככללי ס"ם אלא שכ"כ בלי ראיה אף ראיתי לו בסו'
 כ"ט ס"ק א' שדחה דכריתת הרשב"ץ אליו דמדכרתי הר"מ והכ"ז
 כפ"ח מהלפ"ו שנגזר התבאר דחד לגבי חד לא גרע חספיק
 תורה דקול ספק תורה להחמיר ע"ש ואחרי ההחלטה הא' ל"ע
 שדכרתי הפ"ח שם כה"ג הוא מתני' דריש פ' אמרו לו עד אומר
 אכל ועד אומר לא אכל מביא אשם תלוי והעלו הפוס' שם
 כר"ה אמרו לו דאיירי בבאוי בכת אחת ושתיק ע"ש ואילו אמר
 עד אחד אכלת חלב ושתיק מד"ת הויב חטאת כמו שהעלו
 שם כפונ"י דרכייה קרא או הודע אליו חטאתו ע"ש אף כיון
 שהעידו שני העדים בכת אחת ושתיק דלא ידעין אי שתיק
 לדכרתי העד שאמר אכל וחייב חטאת או לכשנדרו דאמר לא
 אכל ופטור לגמרי וע"כ חספיק חייב באשם תלוי מנר שתיקתו
 משא"כ כחד לגבי חד ואין שם שתיקת כעצל אה"כ דאוקי
 אחוקתיה אף להקל וכ"כ לשיטת הראב"ד שהיה שם שני
 חתיכות חלב ושמן ואכל חד מינייהו דבכה"ג אין כאן חוקה
 דהתר או איסור כיון שירענו שאכל חד מינייהו ואין כריתת
 אש של חלב או שומן וכה"ג דאיכא חוקת התר כודאי דספיקו
 להחמיר כיון דלא שייך לומר אוקי אחוקתיה ועיין כהור"מ
 חז"ר סי' א' שהעלה עיקר כן גם בדעת הר"מ ותו ל"מ ראיתי
 הפ"ח הל"ז וגם ראיתי להרמ"ט שכתב בפשוט דחד לגבי
 חד כמאן דליתכחו דמי ואוקי אחוקתיה גם כשתיקת בעל
 ואין מזה ראיה למה שאנו דנים שדכרתי הרב הם לפטורו
 מאשם תלוי כיון דבכת אחת איירי ק"ל שפיר איך קרי ליה
 הכ"ז איקבע איסור מפני העד ששעיר שאכל והרי לגבי
 המעיד שלא אכל איתחוק התר ואוקי חד לגבי חד ואין כאן
 הוקבע איסור ולדידי הא ל"ק שרעת הכ"מ דשתיקת בעל
 דכר המחייב דהו' כהוראה לא שייך כי אם לגבי האומר דאכל
 דשתיקתו חשיב כהוראה קצת אך למי שהעיד דלא אכל לא
 שייך שתיקה כהוראה לפטור דלא רכי הכתוב כי אם שתיקת
 לחייבו דכלי שתיקתו אין עדות עד אחד האומר מהני כלל
 משא"כ לפטור דכלאו עדותו היה פטור ומה וו שתיקה ומאי
 דקול דחייב אשם תלוי ה"ט דאינו היו שני עדים שלא אכל
 נגד העד שאכל ושתיקתו פטור לגמרי וכעד לגבי עד דהו'
 ספק א"כ אין כאן ודאי עד שאכל כי היכי דתיבני שתיקתו
 חטאת וע"כ באשם תלוי קאי דעל ספק הוא כ' :

גם ראיתי שהביא ראיה דחד לגבי חד דאוקי אחוקתיה
 חמ"ש דכ"כ דכתובות אחר אב"י תרנ"ה בער א'
 ע"ש ואחרי המחילה לא ראיתי משם ראיה דהתם האמינו
 בשנים והתירו נגד חוקה ודכריו ל"ע בזה ומ"מ אכתי אפשר
 שכל דבריו הם לפטורו מאשם תלוי אכל תדרכנן מיהא אסור
 בדקול כתרי ותרי אך את זה יש להביא ראיה דבחד לגבי חד
 אוקי

אוקי אחוקתיה אף להקל וק"ט להפ"ח שבת' להפך דבניטין
דכ"ד אחינין בגמ' דאין טהרות דאין וכתבו התוס' וכן
דעת רוב הפוסקים דאין כהכחישו וקול דמותר כח"ט הטור
סי' קכ"ז אף דהוי חד לגבי חד וע"כ ה"ט דמוקמינן אחוקתיה
דכחוק' טהרות הוי ולא חכרו שם אף מדכריהם והן הם דכרי
הרשב"ץ ודכרי הר"ק :

וישוב

ראיתי שגם דכרי זה נחלקו שם הכיאו הכיאו כשם
המ"כ דכ"קול בצד הנוכחישו דנאמן הכעל דכרי
היינו לו לכדו אבל אחרי לאו כל כמיניהו לסמוך על הכחשה
דכעל הכית דער אחר נאמן באיסורים ומורי הגדול אחר
דאין עדי נאמן לאסור דכרי שיהי בחוקת התר ע"ש ומ"ת
נראה הכיאר דקמפלגי אי עדי נאמן באיסורים גם באיתחוק
דהפ"ך ס"ל דנאמן וע"כ חד לגבי חד ווד לכ"ע חירי ספק לא
נפיק ומורי הגדול ס"ל כדעת רוב הפוסקי' דס"ל דאין נאמן
באיתחוק וא"כ אין כאן ספק כלל כיון דקול אינו נאמן ולענין
שחיטה וכדיק' נראה דלכ"ע אסור כחד לגבי חד דהרי שוחט
נאמן לאסור הכהמה גם בכדיק' ריחה חע"ג שהוא עדי יחיד
ואף באיתחוק התר דקול נשחטה הותרה וע"כ ה"ט דכיון
דהנריכו חכמים בדיקה הטעם סירכות וזויות א"כ הרי
איתרע לה חוקת התר שיהי לה וע"כ האמינו עדי יחיד
לאסור ג"כ וכיון שנאמן לאסור א"כ כי הוה חד כחד אין ראיה
להקל מדקול ככתנ"ס יינך דער אחר בהכחש' שרי ונשמיענייה
הן הריא רכל שנאמן לאסור ולהתיר כי הוה חד לגבי חד אסור
חשפק אף נגד חוקת לדכרי כולם ומכאן תשובה לראיית
מהר"קו שהעלה בעד המעיד ששחט שלא כהוגן דכהמה
חותרת כי התם ולמ"ש ל"מ דהתם כי הוה חד לאסור אינו
נאמן משא"כ בשחיט' דהשוחט אף שהוא עדי יחיד נאמן לאסור'
ואינו נראה מקום להאמין השוח' לאסור יותר מאיש אחר ונ"ל
שרעת הרב דהשוחט נאמן הטעם שיש כידו לאסור לכל
סכהמה וככה"ג גם באיתחוק ובהכחשה נאמן כדמוכה
בניטין דכ"ד משא"כ איש אחר שאינו כידו אף השתי תשובות
הרשב"ץ לו מתבאר דשוים הם לאסור השוחט ואחד חן השוח'
כח"ט הרשב"ץ סת"מ כ"ג ולמ"ס נראה דכרי מהר"קו
בטעמה דאני טובא עדות השוח' מאיש אחר וליישב דכריהם
כ"ל ולא דמי שחיטה לכדיק' נראה דרב ההרחק בינייהו שהרי
ככר כתבו הראשונים דמה שהאמינו לשוחט דשחט שפיר
אע"ג דאיתחוק איסור אין עדי אחר נאמן ה"ט שכידו לתקן
ולשחט' יפה א"כ כ"ש שנאמן לאסור שכידו היה לנכל הכהמה
והן הם דכרי מהר"קו אבל בכדיקת' נראה שאין כידו לחדש
כה שום טרפות להטריפה או אם היה לה טרפות להכשיר
הטרפית דמאי דהוה הוה וכי מהיחזיקו לשוחט' לכדיק' והוא
לכדו אינו אלא דהוי איתחוק התר אחר שחיטה ובאיתחוק
ככ"ג עדי יחיד נאמן ולאסור נמי היימון כיון דהנריכו כדיקה
מדכריהם ולא סמכו על חוקתה הו"ל כלא איתחוק לא התר
ולא איסור וע"כ נאמן גם לאסור ולה"ט אין טעם לחלק בין
השוחט לאיניש דעלמא וע"כ חד לגבי חד חירי ספק לא נפיק
וה"ל כאילו לא כדדיק' דקול דכהמה' הותרת ולפ"ז אינו חולק
הרשב"ץ עם מהר"קו וא"ש פסקי' הש"ע ג"כ שפסק את
שתייהן ועפ"ז א"ש האי דהוי ק"ל בדכרי מהר"קו דאין כתב
דחוק' לוכא במקום רוב מצויים והרי להר"ף כל דחובא ריעות'
אין מהני רוב מצויים כלל והרי הכא איכא ריעותא חד לגבי
חד דלמ"ש ול רכשם שאין עדי אחר האוסר בהכחשה הוכא
דאיתחוק התר נאמן לאסור ה"כ עדי אחר שנאמן מד"ת גם
באיתחוק איסור הטעם שכידו לתקן אין עדי וחד המכחישו
ואוסר נאמן כלל ונרנ"ג דמסייע ליה חוקת איכא וישב דליתיה
במקום רוב מצויים ולא חשיב ליה ריעותא לעדי האוסר כיון
דמדינא אינו נאמן וככני האחרוני' שאקרו הכשר ג"ל דפליגי

עליו דכרי זה וס"ל כיון דמסייע לעדי האוסר חוקת איסור
הכחשה וכה"ג חד לגבי חד ספק שקול הוי וא"כ הרי הריעות'
לכנינו ותו לא מהני חירי להתיר רוב מצויים וכדכרי הר"ף
ואין לי הכריע דכרי זה :

אך

את ותתמהני להכריע ב"ד סי' ס"ל וכש"ע שהכריע ת'
הרשב"ץ דח"כ סימון פ"ט וכתב שאינו נאמן לאסור
חד לגבי חד כיון שבאו שני העדים בכת אחת לכ"ד נראה
דכרי אחר זה הראשון נאמן דחשוכ כשנים וכ"כ כל דכרי
האחרונים וכ"כ בן באודך דכרי הרשב"ץ שהכריע הכ"ד נראה
אחר זה נאמן לאסור וק"ט שהרי כת' זו דמיתן פ"ט העלה
להפך דגם כזה אחר זה אינו נאמן לאסור וכ"כ באודך כמ"ש
כהריא כת' הר"א ד"כ סימון רכ"ט והכ"י קינר בדכרי והו"ל
תיומה שהתב הפך דכרי שם כי ע"כ נראה שדעת הכ"ד דכרי
התיר הריק"ו היינו ככאן זה אחר זה וכל הסת' קודם והתירו
כ"ד וע"כ חשוכ כשנים וא"כ חולק להרשב"ץ שאינו מחלק
בין באו לאחת לבאו כזה אחר זה וע"כ בין שפסק כהריק"ו
בס"ס א' השמיט דכרי הרשב"ץ כזה כיון דלא ס"ל הכי ואינו
כיון דכא המתיר תחילה לכ"ד לא ינייור שהרי כל כהמה
שנשחטה וכדקרא אין צורך לכ"ד להעיד וכיון שבא להעיד
ע"כ דכרי נשמע מי שמעיד לאסור וא"כ אין יתירו כ"ד עפ"ז
השוחט כלי שיכא העד האחר כי ע"כ ע"כ דכרי כתב הטעם
דהוי בכת אחר היינו ח"ש בריש התשובה ולא חל לבאר דגם
כזה אחר זה דכיון דהנריק' שיעיד ככ"ד אינו בא דכרי זה כי
אם כשיש חכמה כ"ד רב"ד לא יתירו כ"ד עפ"י עדי המתיר
או אסור לכד וא"כ לא ישוער שיכאו זה אחר זה ויגמרו כ"ד
הדיון עפ"י עדי ראשון ועכ"פ באים בכת אחת הוה ודכרי
הרשב"ץ שחילק בכך אם בא המתיר או האוסר ראשון אי
חשוב כשנים אינו מבין המציאות דכיון שבא לב"ד מפתם
הכ"ד ישאלו מה צורך לשאלת כ"ד במקום העד אחר נאמן
כלי כ"ד ומהו ההתר שהתירו הם בלא"ה חותר דאין שחיטה
וכדיקה נריכ"ב וע"כ שאמרו להם שיהי מי שמעיד לאסור
וכיון שכן אין יפסקו התר או איסור כלי שיכאו לעדי אחר
כאופן שדכריהם ז"ע אצלנו :

ומיהו

בעיקר סכרת הרשב"ץ שכתב דכאוסורים גם
ככאן זה אחר זה אין לומר כ"מ שהאמי' תורה
עדי אחר הרי קאן שנים כיון שהאמינה תורה בין להתיר בין
לאסור ע"ש כשתשובה נראה דאין הכל מודים לו שהרי התוס'
חילקו כן כפ"ג דכריהות דער אחר אבל ועדי אחר לא חל
והרי התם כי העיד תחיל' העד שלא חל כ"ש שנאמן ואפ"ה
העלו התו' שם דאין העיד העד שאלו וסתק הכעל טוב אין
עדי שני נאמן הכא אחר נאמן דראשון חשוב כשנים וכ"כ
להריא מדכרי הריטב"א כדכ"כ דכתובו הכאמי' דכרינו לעיל
שכתב דכאוסורין אם באו זה אחר זה הראשון נאמן כשנים
ש"מ דאע"ג שנאמן בין לאסור בין להתיר כל שבאו זה אחר
זה ונעשה הדיון עפ"י טוב אינו נאמן המכחישו הרי נראה
דכל שצנמר הדכרי להתיר או איסור עפ"י עדי יחיד חשוב
כשנים ואין עדי שני הכא אחר' נאמן כלל וכ"כ מדכרי דכיון
ירוחם יבסוף נתיב ט"ו שכתב ואיניש עדי אחר מתחילה
שהאמינתו תורה כשנים וכל עדי אחר להכחישו וכו' כל אלו
החילוקים בכתבים בנתיב כ"ג כשנים וכו' כי הינם שוה בין
לעדות אשה בין לשאר איסורים בהכחשתן ע"כ הרי נראה
דכאוסור נמי אם באו זה אחר זה הראשון נאמן וכן מתבאר
להריא מדכרי הרמ"ה שהכריע דכיון ירוחם בנתיב כ"ג ח"ב
גבו ח"ש כשתי נשים ואיש אחד כפ"ב ופ"ג דמי ע"ש באודך
לגבי איסור כי ע"כ נראה שאין מקום לקיים דכרינו כי אם
לרע"ר והרשב"א והנמקי והרמב"ן והר"ה דס"ל דכאוסור
אין הכא ראשון חשוב כשנים ודעתנו ודעת הרשב"ץ בנו כן
אבל

אבל כבר כתבאר דהן רבתי החולקי' על זה וס' לדגם באיסור'
 מחלקי'ן כהני ומירי ספק לא כפיק וכמו שביארתי לעיל כי
 פ"כ בענין שחיטה וכדיקה כי כאלו בכת אחת לכ"ע או בזה
 אחר זה ג"כ לדעת הסוכרי' דבאיסור אינו חשוב בשנים והוא
 גם לרעתי דכשחיטה וכדיקה חסר המציאות שיכולו זה אחר
 זה דע"כ כי היכי דליהוי חשוב בשנים בעיון שעשו מעשה
 הכ"ד ע"פ העד הבא ראשון ואך יעשו כלי שידעו שיש
 הכחשה דכלי הכחשה אין לכ"ד עסק בו ולא שייך לחלק ככך
 ביה אם כחתיכה ספק חלב ספק שומן כי ע"כ נראה דלכ"ע
 כשחיטה וכדיקה חסר לגבי חד הם ודבריה הריק' וסתתב
 רשוחת המעי' להתר חשוב בשנים לאו מה"ט הו"ל לא דלשוחט
 שכירו לתקן ולכלל האמינו הכתו' ולא לאהר להתר לא האמינו
 כיון שכירו של זה לכלל לאסור ג"כ לא האמינו כיון שכירו של
 שוחט היה לתקן וע"כ חשיב ליה כשני והנה בעתה יש ליישב
 מה שקשה בדבריו שהרי בכ"ד בכת אחת כאלו בכת אחת
 גם בעדות אשה ועד טומאה כסוטה אינו חשוב בשנים ש"ל
 דלא דמי דהתם בעדות אשה אין שייך להעיד דלאות כיון
 דעד השתא אסירת וקיימא חכפק שחא לא מת וכן אינו
 כנחמא וכי בכיפי תלי ליה דלא וזה ידו ככז' הזמן וכן בטומא'
 אין שייך להעיד שלא נטמאה דכלאו עדות זה טורת הדין
 שתסתה מח' קיומי וכתיה' ונס' דבר רחוק להעיד שלא
 נטמא' ככל הזמן עם שום אדם ואין שייך להעיד כי אם שמת
 או שנטמאה וא"כ אין לנו גילוי דלא האמינו הכתו' לעה האות'
 שלא מת או שלא נטמא' חללא גלי ביה קרא דכי לא גלי היינו
 חשוב דלא שייכי עדות כה"ג כי אם כשיש עד קודם שמת
 כיום פ' או נטמאה עם פ' כיום פ' דבכה"ג שייך להעיד שלא
 מת ולא נטמאה וא"כ זל דכיון שהאמינו הכתוב לעד יחיד
 בין לאסור ולהתי' האמינו וכן כסוטה וכן קול' דכבאו זה אחר
 זה והתירוה עפ"י העד שמת או כסוטה שנטמאה דחשוב
 כשנים לאו מטעם לימות העד שהאמינו הכתוב יותר על זה
 אלא מפני מעשה כ"ד שעשו עפ"י עד זה וכל שעשו מעשה
 הכ"ד קס' דיבא ואין לאחר מעשה כ"ד כלום בעד המכחישו
 אבל בענין שחיטה לדעת הרב דלשוחט האמינו הכתו' להתי'
 ולהסור ולא לאחר א"כ כי בלו בכת אחת נמי הרי כבר ידענו
 שלשוחט האמינו הכתוב ולא לאחר וע"כ דברי השוחט חשוב
 כשנים גם בכת אחת זה היה ב"ל כיון לקיים דבריו הרקון
 והיהו המעיין בדבריו הרקון עינו ראה דלא נתכוון בדבריו
 לח"ט כמו שזע"כ כי ע"כ אין בידי כח מה"ט להחשיבו כשנים
 וזויה דכין כשחיטה וכדיקה נפסל השוחט כרעת הרעד"ס
 שאינו כהן לשוחט כדקול כתרי ומירי וכן כדריקת ריאה כיון
 דקול חד לגבי חד יש לאסור אף כנה חוקה כח"ט לעיל ומיהו
 נראה דכשוחט שנטל סכר תן הכסירה כ"ל דגם הרקון יורה
 דאינו חשוב בשנים שהרי אפילו בעד אשה שהאמינה תורה
 עד אחר והאמינה תורה אפילו פסולי עדות כיון כשים ח"ת
 דעת הר"מ ככ"ב ה"ג בירושין וטאה"ע סי"ז דכי אחר עולא
 דכי בא עד אחר והעיד שמת החשוב כשנים ה"ד בעד כשר
 לגבי כשר או פסול לגבי פסול אבל אם בא תמילה הפסול
 כיון אשה ואח"ך בא עד כשר הרי זו לא תינשא ואם נישאת
 תבא ואף שיש חולקים על זה דגם לגבי עד פסול ובא אח"ך
 עד כשר חשוב כשנים לא ה"ה מהתירו הראשון כמו שהביא
 דבריהם כב"ה עם באה"ע ושם כתב דהרמב"ן חכת
 החולקים ואפ"ה מודה כשהתירוה עפ"י עצמה שאמרה מת
 בעלי ובא אח"ך שהבא ע"ש והנה נוטל שכר להעיד או נוגע
 בערו' אינו באין אף בעדות אשה בני"ט הרקול בח"א שאר
 פוסקים וכי קול' דהאשה נאחזת לומר מת בעלי אף שנוגע
 בעדות כבר פי' הטעם מהרמ"ש בקו' עיבונא דש"מ דלאו
 טובת' היא דאם יהיה ת' תקלקל עצמה מתוך חומר שהחמירו

עליה בסופה וע"כ האמינו דייקא ומנסבא ולא תקלקל
 עצמה ע"ש והנה גבי איסורין מצינו קולא בהם דהאמינה
 תורה עד אחר ואפילו פסול כיון אשה ואפילו נוגע בעדות
 כח"ט הר"מ כב"ה מה' שחיטה דעד אחר באמן האיסורים בין
 אם לו הניה בעדותו או אין לו הניה בעדותו ע"ש וא"כ לדעת
 הסוכרים דכעד פסול לגבי עד כשר אינו חשוב כשנים כיון
 אשה לגבי איש ח"ט לגבי איסור המעיד שיש לו הנאה
 בעדותו לגבי אחר שאין לו הנאה דנוגע בעדות גריע טפי
 מאשה שהרי הכסורין גבי עדות אשה לערו' ולא נוגע בערו'
 וא"כ ככי האי אינו חשוב כשני לדעת הר"מ והטור וסיעתיה
 וע"כ שדברי הרקון והריב"ל היה בשוחט שאינו נוטל שכר
 בעדותו וכמו שזכרנו לעיל בדבריו הרקון ואף ח"ת דאיידי
 אף כנוטל שכר היינו דאפשר דס"ל כרעת הסוכרים דגם
 לגבי עד פסול נגד כשר האמינוהו כשנים אך אין בריון
 דגלויי בה רבנן אין מקום להתיר בפסול לגבי כשר גם לפי
 דעת מהרי"קו ובשוחט כה"ג ה"ל תרי ספיקי' להתמיד דאין
 להתיר כזה אחר זה גם בשל דבריהם -

בין מן הכאר יש לחקור גבי איסור כשר לגבי אחר כבאו
 בכת אחת לכ"ע או אף כבאו זה אחר זה לדעת
 הסוכרים דאינו חשוב כשנים אי הוון לגבי אחר אחר כשר
 ואחר פסול אי חשיב הפסול כחאז' דליתיה וכאמן הכשר לגבי
 דכ"י האמין הכתוב עד פסול היינו כשאין שם מכחישו וא"כ
 מכחישו והמכחיש כמותו שגם הוא פסול וע"כ חשיבי חד
 לגבי אחר והדבר ספק אבל כשר נגד פסול אינו באמן הפסול
 כלל נגד כשר וכאמן הכשר להקל ולהחמיר ונראה ודאי לדעת
 סוכרי' דגם בפסול נגד כשר חשוב כשני' כבא תמילה והעיד
 ועשו הכ"ד מעשה עפ"י דה"כ כשר ופסול באיסורין אכתי
 בספק קאי כי תיבעיך לדעת הסוכרים דגבי פסול כשר
 לגבי פסול אין הפסול חשוב כשנים גם כבא תמילה א"כ
 זויה זל דככת אחת נמי אין דברי הפסול נגד כשר מועיל
 כלל דהכשר חשוב כשנים וכי כתבו הר"מ והטור דאם ניסת
 תבא היינו מטר הוראי ולא מטר הספק כלל או דילמא שגם הם
 לא כתבו דאינו חשוב כשנים אלא דלא האמינו הכתוב לעד
 שמת כשנים כי אם ככשר או בפסול לגבי פסול אבל במקום
 עד יחיד כיון שהאמינה תורה כשר ופסול מה לי כשר מה לי
 פסול ושקולס הם וגם יש לנגד גם לדעת הסוכרי' הפסול נמי
 חשוב כשני' דהתם שאני כיון שהעיד בעת שלא היה שם כשר
 להעיד כגדו וכיון שקבלו עדותו ועשו מעשה הכ"ד עפ"י
 ע"כ שהשוכחו שנים כל דלא היה שם כשר וכא"כ יפה אבל
 כי באו כשר ופסול בכת אחת אה"כ דהכשר באמן לבחמי
 ודכה זה צריך ישוב וחיפוש וכעת אין לי כירור ואין להביא
 ראיה תמאי דקול' כנטמאו טהרותך או נתנסך יינך דאם
 הכחישו הבעל אינו באמן לאסור אף דהבעלים פסולי עדות
 כינהו דנוגעים בעדותם וגם שאינן מפסידים הטהרות והיין
 ע"י הכחשתם הרי דאף פסול לגבי כשר יכול להכחיש דהתם
 שאני דמריבא אין עד אחר באמן לאסור באיתחוק התר
 ובשותק רוקח מופני שתיקתו אך את זה קשה לדעת המ"ך
 שהביא הכ"ד דעד אחר באמן לאסור גם באיתחוק התר
 וע"כ העלה דמכחישו שרי לרדייה לבר א"כ נראה דפסול
 כחי' בר אכחשו הוי לגבי עד כשר וכסמוך אבאר דרכים הם
 דקיימי כשחיטה דעד אחר באמן לאסור גם באיתחוק התר
 אך י"ל דהתם שאני כיון שבא להפסיד את שלו בעדות עד
 יחיד לא האמינוהו כל שהכחישו ועיין בספר מחנה אפרים ה'
 עדות סוחר ז"ר ועוד אכתוב על זה בסמוך ומת' הרעד"ס
 חיד סיון כ"ג שאכתוב בסמוך יש לרין דגם עד פסול נגד עד
 כשר שקול' הם גם כבאו בכת אחת לפי ח"ט כביאור דבריו
 כמו שיתבאר לקמן ועדיין צריך ישוב ודוק :

רומנים

אחר נ"ל ראה דהר לגביה דהר בענין שחיטה
 וכדיקה דחידו ספק לא נפיק וספק תורה
 להחמיר שהנה קשה לכל מה שנתבאר דהר לגבי חד הדבר
 ספק כתרי ותרי שהרי בגיטין דכ"ט ובפ"ג דקידושין מתבאר
 דער אחד אומר נתנשך ייך או אשתו ונתה או נטמאו
 טהרותך ככל אלו אם אתק אסור ואם מכחישו חותר לכל
 בהסמכת רוב הפוסקים והדבר קשה דכי הכחישו נמי מאי
 הוי והרי חד לגבי חד הווקול בשל תורה להחמיר תינת
 לדעת רז"ר ומר"ם והר"ש וכת דעמיה דס"ל דאין ער
 אחד נאמן לאסור באיתחוק אסור או התר וכי קול דכשותק
 אסור היינו מדין הודאה דשתיקה כהודאה דמי ולא משום
 כאלמנות הער ע"ש כדבריהם באורך ולדידהו ל"ק וראי דהבא
 אין כאן הכחשה כיון שלא האמין הכתוב לער האוסר כיון
 דאיתחוק התר אך לשיטת הרמב"ן והר"ם בא והר"ט בא ותו'
 דיד וכן הכריחו כדעת הרמב"ם וכן העלה עיקר הש"ך בוד
 סימן קכ"ז דער אחד נאמן גם באיתחוק התר וכי קול בכל
 הכי כשותק נחמין הער האוסר לאו מטעם שתיקת הכעל
 דהוי כהודאה שנס או השיב אינו יורע נאמן הער דכל שאינו
 מכחישו נאמן הער האוסר זולת במכחישו ע"ש כדבריהם
 באורך ולדבריהם קשה דכי מכחישו ליה נמי מאי הוי הו"ל חד
 לגבי חד כיון שנאמן הער לאסור גם באיתחוק התר ומאי
 חוית דסמכת אהאי ואין לומר דכי שוי היינו לער סמכת לכך
 דלדידהו ודאי שני כרקול גם בהרי והרי בדכ"ב דהתוכות
 דאי ניסת לאחד מעדיה לא תנא וכן דעת הר"ם בפ"ה מה'
 גירוסין דער א' אומר מת וער א' אומר לא מת דאם ניסת לער
 האומר מת לא תנא וכן דעת הר"ם שהביא הב"ב ביד סי' קכ"ז
 דאי קול ער אחד נאמן באיסורים גם באיתחוק התר כי הו'
 חד לגבי חד לא התר כי אם לבעלים שמכחישו ואומרים שלא
 נתנשך אבל לכל העול' אסור שיה דוסק שהרי סברה זו דה"ך
 יחידאה הוא ודבר קשה לומר לכל הנהו רכות' דס"ל הכי ואם
 איתא להא לא הו' שתי מוכה ותו שהרי הרמב"ן הביאו ה"ה
 שם בפ"ה מה"ב חלק להר"ם בדין זה והעלה בחד לגבי חד
 נמי דאף אם ניסת לאחד מעדיה חזא וכבר ביאר הטעם
 הר"ש דקחי כוותיה בכלל ל"ב סי' ר' דתרי ותרי שאני רכיון
 שיש שני עדים שאמרו מת פקע חוקת אסור אשת איש על
 עדותם מש"כ בער יחיד ע"ש והרי הרמב"ן חכת הסוכרי'
 דער אחד נאמן לאסור כל שאינו מכחישו גם באיתחוק התר
 וא"כ תיקשי היכי מתיר כי מכחישו אהרי אפילו לבעל והרי
 דעת הרב דגם בחד לגבי חד אי ניסת לער המתית' תנא וא"כ
 ה"כ לא הותר גם לבעלים ומיהו יש לדמות דגבי אסור דער
 אחד נאמן נבד חוקה א"כ חד לגבי חד הו"ל כתרי ותרי
 והתם גבי עדות אשה דמר"ת כיון דהוי דבר שבכרה ובעני
 שנים וכי האמין הכתוב ער יחיד חירוש הוא וכל שיש מכחיש
 אינו נאמן כלל וה"מ הסתמיות דכרי הראשונים נראה דגם
 לכל העולם שרי בער אחד בהכחשה והנה ראיתי להרב חננה
 אפרים בה' עדות סי' ז'ר שחילק שם בין ער האוסר ומפסיד
 לחבירו להיבא שאינו מפסידו ע"ש וכ"כ מרבנו התוס' דוד
 בקדושין דס"ה שכתב דכי אצטרך אכ"י לאשמועינן כנטמאו
 טהרותך או נתנשך ייך נחמין לאסור' אע"ג שגם בכל התורה
 נמי כן היינו דהוה ס"ר לומר דאין ער אחד נאמן כי אם בשל
 כבון על פיורתיו לומר מתוקנים או טכלים וכן האשה לבעלה
 לומר' אמה או טהור' וכן הטבח לומר זו שחטה או נבילה אבל
 להעיד על חבירו לומר אכלת חלב או נתנשך ייך או שורף
 כרבע הוה אחינא דאינו נאמן קמ"ל ע"ש ומיהו ז"ל דכי
 האמינו הכתוב גם בשל חבירו היינו כשאינו יורע חבירו
 להכחישו אבל במכחישו לא דאדם נאמן על שלו יותר מאחר
 וע"כ הותר גם לכל העולם ונ"מ לפ"ז דאם הבעלים אינם

ווד עים להכחיש ויש כאן שני עדים אחד מעיד נתנשך ייך
 ואחד אומר לא נתנשך כיון שהבעלים אינן יודעים להכחיש
 אסור מספק וכן ראיתי להרב חננה אפרים ה' עדות סי' ה'
 שהעלה כן והביאו ראה דרק"ל בער אחד אומר נטמאו וער
 אחד אומר לא נטמאו דכרשות היחיד דכספקו טמא טמא וכן
 דרק"ל בער אומר אכלת חלב וער אומר לא אכלת דמכחשה
 אשם תלוי ומיכיה תמה להרמב"ם שכתב בער אומר מת וער
 אומר לא מת דתנא אף שניסת לער שאחר מת דער אחד
 בהכחשה לאו כלום ע"ש ומיהו אחרי החמילה אין דינו כדבר
 אצלי ול"ק ח"ש על דברי הרמב"ן דח"ש הרמב"ן דתנא כיון
 דער אחד בהכחשה אינו כלום הכוונה דכמתן דליתנהו דמי
 ואוקי אחוקתה דל"ד לביבא תרי ותרי דשם לא שייך לומר
 כוואן דליתנהו כל שיש שני עדים אומרים שמת שנאמני' בכל
 התורה וע"כ כי ניסת לאחד מהם לא תנא אבל בחד לגבי
 חד לא האמין הכתוב כי אם היבא דליבא דמכחישו אבל
 במכחישו אין כדברי שניהם עדות כלל וע"כ כי ניסת גם לער
 שאמר מת תנא כיון שנתכטלו דכרינו ובחוקת אשת איש קאי
 ומאי דק"ל דחד לגבי חד כרשות היחיד דהוי טמא ה"ל מ'
 שהרי גלי קרא ככל ספק טומאה כרשות היחיד דהו' טמא
 כמ"ש בסוטה דכ"ט אע"ג דבחוקת טהור הוה קאי ובכל
 התורה כל ספק אוקמי' אחוקתיה מו"ת וש"מ דבזרת הכתוב
 דכטומאה כרשות היחיד דלא ליקום אחוקתיה וא"כ בחד
 לגבי חד כרשות היחיד כיון דלא מוקמינן אחוקתיה א"כ הו"ל
 חד לגבי חד כמקום אסור דלית ביה חוקת התר או אסור
 דכל דליבא חוקה אסור מספק ככל ספק תורה מש"כ במקו'
 חוקה כולה עדותם נבד החוקה שהער הסמייע לו החוקה
 הוא נאמן לגביי גם הראיה מער אומר אכלת חלב וער אומר
 לא אכלת דמביא אשם תלוי שהביא אינה ראיה דהתם אין
 חוקה לשום אחד מהם דחוקת כשרות לא שייך כל שאינו
 מעיד שאכל כחמיר וכ"ש לשיטת הראב"ד וכן העלה עיקר
 הרז"ם חז' סי' א' דאיידי בש"ש שני חתיכות חלב ושומן ואכל
 חד מהם והעיד זה שחתיכת חלב אכל וזה שחתיכת שומן אכל
 שבוה ודאי אין כאן חוקה שאכל חלב או שומן וע"כ כל דליבא
 חוקה חד לגבי חד אסור ככל ספק תורה ומיהו שיעקר דינו
 שהוליד דהר לגבי חד גם כמקום חוקה כל שהבעלים אינן
 יודעים דאסור מדינא אינו מוכרח ש"ל דכל דמסייע לער
 המתיר חוקת התר מוקמינן אחוקתיה ואין ער האוסר נאמן
 לגמרי ושבו ראיתי שדבר זה נחלקו הרמב"ן והר"ן מה"ש
 הר"ן לר"ב דכתובות גבי ער א' אומר נתקדשה וער אומר
 לא נתקדשה דאחינו לא תינשא ואם ניסת לא תנא פתב
 בשם הרמב"ן דר"פ ס"ל דהתקדש בער אחד חוששין לקידושין
 שרינו כאיסור ואיידי כשהאשה שותקת ואילו לא היה הער
 שמכחיש ואומר לא נתקדשה היה הדין כותן דגם אם ניסת
 תנא אבל כיון דער אחד בהכחשה לא תינשא ואם ניסת לא
 תנא והשיב עליו הר"ן כיון דער אחד בהכחשה לאו כלום
 איתאי לא תינשא ע"ש הגם מתבאר דלהרמב"ן אע"ג דחד
 לגבי חד מוקמינן אחוקתיה היינו להחמיר אבל להקל כל דהו'
 חד לגבי חד אף דבחוקת התר יש לאסור לכתחילה ודעת
 הר"ן שגם להקל מוקמינן אחוקתיה והרי עיקר דינו כמחלוק'
 שנוי ומרבני הר"ן אלו יראה דעתו דכאיסורין אין לומר בהם
 כל מקום שהאחינה תורה ער אחד חושב כשנים שהרי עיקר
 דעתו של הרמב"ן בניו על יסוד זה כמ"ש בחידושיו הבאתי
 דכרינו לעיל ואילו הר"ן לא השיבו דבר זה ש"מ דגם היא
 הכי ס"ל ודוק - ואיך שהיה למאי דאתאן עלה בשוחט וכודק
 לאחרים דהבעלים אינם יודעים להכחישו אם נבילה וטריפה
 כל דהו' חד לגבי חד לדעת הרב חננה אפרים הדין פשוט
 דהכחשה אסורה גם דאית ליה חוק' התר וגם לדברינו לדעת
 הרמב"ן

אחת גם הוא יורה דהדבר ספק

ומפרישת העבור יש ליישב מ"ש הרשב"א בת' סי' תרכ"א גבי חסור דאפי' בעד אחר לא

ופסל האדם להזניחו מחוקתו והראיה מההיא דבר כגיתוס ע"ט ותמהנו על דבריו שרין חסור איסור הוא דקול' ער אחר כאתן בו וכנראה כן מדברי הרמב"ם וכל רבני האחרונים ולמ"ש זל דסתם חסור היינו חסור לאכול שום איסור דקול' דאינו כאתן לאותו דבר ואין אוכלים בכיתו ואין לוקחין ממנו דבר שיש לחוש לאותו דבר כמכואר בטי"ר סי' קיט ובחסור לאכול אינו כאתן ער יסוד דהוי בעד אחר אומר אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי דאינו כאתן ומכ"ס דנטמאו טהרות דמכחישו אינו כאתן כפיין וכ"ת אכתי נישא לאכול בכיתו ולקנות ממנו גם זה אינו כיון דקא מחשאי אהדרי הו"ל כשמתאכל אח"ך לאחר כאלו העיורו פעם אחרת שזה מציר שאיסור מאכל והוא מחשאו דהתר הוא וכיון דקול' דהכעלים נאמנים להתיר גם לאחרים ה"כ כאתן ואין בו חשש איסור וא"כ כ"מ דאינו בעשה חסור בעד אחר כשהוא מחשאו וכן הדין בשוחט ובורק לעצמו ומוכר לאחרים אינו בעשה חסור כי אם עפ"י שנים כל זמן ששוחט מחשאו אבל בשוחט ובורק לאחרים דאינו בעל דבר שיעזיל הכחשתו לבסל לגמרי דברי העד שכנגדו א"כ חוד הדין לכל מה שביארתי לעיל דכ"ג תידי ספק לא נפיק ואסור מספק ומ"מ הראיה שהביא לדיון מצידים פהלים צריכה דכה דמ"מ לא דמו אהדרי דהתם כשותק החסור אינו כאתן דאינו משים עצמו רשע וגם לשיטתיה דלאו מדין הוראה אתיבין אלא דכל דבר שאינו יודע להכחיש כאתן גבי פיסול ערות בעיני שני עדים משא"כ גבי איסור :

ובדוחק

ול דמ"ש דאינו נפסל בעד אחר היינו נחוי לגרות תמון וערות דלגבי איסור אה"כ שהדין משתנה גם מטעם אחר כ"ל לאסור השוחט כהר לגבי חד כששוחט לאחרים ואף במקום חוקת התר דלגבי דידן הוי דבר שיש לו חתימין שלא לאכול משחיתו של זה כי אם משחית אחרים שאין בהם חשש איסור וכבר האריך לכאר הער"ח ב"ד סי' קי"ט ס"ק ת"ג דבדבר שיש לו חתימין ג' סברות בדבר להרשב"א אף בשל תורה כמ"ס אולנין לקהל ולהר"ן כמ"ס של תורה אולנין להחמיר וכמ"ס של דבריהם אולנין לקהל ולרבינו שמתה גם כמ"ס וכשל דבריהם אולנין להחמיר ובפי האי דחסור פיסולו מר"ת ומר לגבי חד באיסור ספק גמור אלא שיש חקצת מהפוסקים שהתירו במקום חוקת התר וא"כ זל לא חתימו כי אם כדבר שאין לו חתימין אבל בשוחט כה"כ דאפשר באחד הו"ל כדבר שיש לו חתימין ויש לגדד וגם להרשב"א דתקל טגי אינו אלא כמ"ס דאליס טגי לחתיר אבל כספק גריד גם הוא יורה דאין להתיר במקום שאפשר באחר וכ"כ דעת הרש"ם בחיד' סי' ת"ד דאף שהעלה דאין לפסול השוחט מדינא עפ"י דבריו מ"מ העלה דאחר שהעני פניו איך יוכשר להיות שוחט לרכים חלילה ע"ש גם הר"מ חיד' סי' ז"ב אחר שהאריך לכאר בכ"ד דאינו נפסל מדינא פתך דהכ"ד רשאים להעבירו וראוי והבון לכ"ד לקונסו ולהעבירו ע"ש ועיין בת' דש"ל סי' ד' כי ע"כ כ"ל עיקר דהתקל כהר לגבי חד בשוחט לאחרים לא תן השם הוא זה :

סימן קצ"ה פ"ש

נכון לכאר בעד יחיד פסול כגון אשה או פסול עבירה וכיוצא המעיד על השוחט שחט שלא כהוגן או ברוך והכשיר הטורף אינו ש"ל לחוש לדבריו בעד כשר דליהוי חד לגבי חד לחם שנתכאר לעיל דמדין ספק לא נפיק ואסור לאכול משחית החסור או דילמא דוקא ער כשר ולא פסול והנה מדקול' בפ"ק דחולין דמומר אוכל נכילות בעינין ביה כדריקת סכין דהוי מומר לאותו דבר אבל מומר לדבר אחר נראה דלא כעין

הרמב"ן והרא"ה דינא הכי ומי הוא הגם לבו להתיר כדעת הר"ן לחוד ומימו אכתי יש לגדד בפיסול השוחט דגם לדעת הרמב"ן וסיעתיה דער אחר כאתן לאסור נגד חוקה ת"מ כל שבעל דבר כמחישו אינו כאתן וא"כ ה"כ הרי הכחישו השוחט דהוי בעד או' אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי והנה לטעם הרב חנה אפרים דבי קול' דאין האוסר כאתן כלל ה"ט שכל להפסיד את שלו'ל דשוחט דאינו חפסידו דאין לו שום זכות להיות שוחט לרכים דשכיר הוא וככל עת שלא יצו בו בני העיר חזיואין אותו וכיון שאינו בא זה להעיר להפסיד את וכותו הו"ל כמעיר לרכים זה שאתם רוצים לאכול הידו איסור הוי והם אינם יודעים להכחיש וכל כפ"ג אסור מספק גם נגד חוקת התר ומה גם שהספק נפל קודם כהמה שאינה של השוחט וא"כ לחם שנתכאר כהר לגבי חד מדינא אסורה אע"ג דאית לה חוקת התר כגון כדריקת ריאה וכ"ס כשנפל הספק בשחיטת דכחוקת איסור הוי קאי וכיון שהדין דמספק נכילה וטריפה הוי ינאת טריפה מתחת ידו ונפסל אם לא ש"ל כמ"ס לעיל כשם הנהיט והרדכו' דמספק אינו נפסל וכ"ס לדעת הכוכרים גבי פיסול ערות בתרי זתרי דנפסל הספק ה"כ נפסל מספק וגם לדעת ר"ח דאין נפסל דין דמוקמוכן בחוקתיהוה הכא כיון דהוי מירי דאסור לגבי דין אסור כהר לגבי חד גם נגד החוקה ואין להשיב את' התשכ"ן ח"כ סימן פ"ט שהביאה הכ"ז בור סימן ט"ל דהכשיר כהר לגבי חד דהתם שאינו דהמומר שהיה בעל הכהמה הכחישו שהיה כשירה וכ"ג כבר נתבאר דכאן ח"ק את' הרשב"ן שהביא הרא"ה ר"כ סי' רכ"ט והכ"ז דאע"ג שהכורק אחר טריפה הכשיר כהר לגבי חד וזל שדכריו כבורק לאחר דכל שאין הכעלים יודעים כבר נתבאר דפלוני כה הרמב"ן והר"ן שהר"ן התייר במקום חוקת התר וזל שדעתו כהר'ן וכבר נתבאר דאין לקהל ביה נגד הרמב"ן והרא"ה דקאי כוותיה ואולי דגם הרשב"ן אי הוה שמייע ליה דברי הרמב"ן וקניו קוה הדין ביה להחמיר וגם יש להביא במק' לאסור שהרי כתב הר"מ בפ"מ ח"ה מאכלו' אסורות דאין לוקחין כשר מכל טכח אלא א"כ הוחק בכשרות וב"כ הטי"ר וש"ע בסי' ס"ה וכ"כ חמ"ש הרשב"א בת' סימן ת"ה ע"ש אלא דקול' דבסי' תרכ"א סתם כדעת הרא"ה ר"כ וז"ל דמ"ש כסימן ת"ה הוא לדעת הרמב"ם וליה לא ס"ל וא"כ הרבנים ק"ו אי כסתם דקול' כל ישראל כחוקת כשרים אפ"ה אסר ליקח כי אם כהוחק בוראי לכשר כ"ס כהר לגבי חד דמספק פסול דאין לסמוך על חוקתו ביה שזה גרע טפי מהתם כל אדם ואף שיש חולקים על דברי הר"מ אלו ת"מ כהר לגבי חד דאיתרע חוקתיה כ"ע ויורו דאין להתי' ליקח ממנו ומעין זה כתב הרש"ם חיד' סי' ז' ע"ש ואוקי באתרין והנה אחת שראית להסת"ק פסקו נוור"ס כחפפה ב"ד סי' קצ"ז ס"א שכתב דער אחר אומר נתנסך וער אחר אומר לא נתנסך והכעלים שתקו דאסור ואף לעד שאמר לא נתנסך וסיים מור"ם בשם האריך דאם אין הכעלים שם מהני ע"ש וא"כ כ"ד שהבעלי' אינן שם אין הכהמה לאסרת כשהספק כדריקת ריאה וב"ס השוחט שדק והכשיר הא' ל"מ דהם קיימי לשיטת ר"ת דאין ער א' כאתן לאסור באיתחוק התר וגם בלי הכחשה שריו ובמ"ס ה"ך שם כמ"ק ז' אבל לשיטת הרמב"ן ורוב האחרונים דנראה גם לאסור א"כ חד לגבי חד אינו יוצא חתימין ספק כל שהבעלי' אינן יודע' להכחיש אף נגד חוקת התר וכמו שנתבאר לעיל ותאי דמ"ל דבשתק באשר גם לעד החתיר כ"ל דאיירי כשכחו זה אחר זה דהעיר האוסר ושתק הכעיל וא"כ בא החתיר שדעתו דגם באיסורו כי בלא זה אחר זה דראשון שחב כשנים ואין דבריו של חתיר נגד שנים כמ"ס התום' בריש פ"ב דכריתות ועפ"י ל"ק עמה שתמה על הסמ"ק ה"ך שם כמ"ק י"ב אבל כהאו בכת

כענין ביה בדיקת סכין כיון שהעלו שם דמומר לדבר אחר
אינו מותר לכל התורה ואף שהר"מ בפ"ד ה"ה שחיטה כתב
דמומר לאחת מן העבירות כענין ג"כ בדיקת סכין ככר
תתמו על דבריו הרשב"א והר"ן דהסבוינו אין נראה כן וגם
הרא"ש השיב בפס"ק ונרחק כיסוד דבריו ומ"מ גם הר"מ
סי' כרכיו דכפסול לעדות שעבר אחת מן העבירות שנפסל
בו לעדות כשר לשחיטה ולא כענין ביה בדיקת סכין וכיאר
הכה דרוקא בתומר ורגיל בכך הוא שהנריך בדיקת סכין אבל
כפעם אחת כשר לנהריע"ט הרי מכואר דרשע נמי כל
שאינו רשע כאותו דבר כשר להעיד באיסורין ויותר מכואר
ג"כ בפ"א מה' עדות ה"ו וז"ל עד אחד נאמן באיסורין אעפ"י
שהוא פסול לשאר עדויות שהרי רשע בעבירה שחט שחיטתו
כשירה ונאמן לומר כהלכה שחטתי וכו' גם התוס' בכוכרות
כפ' כל פסולי המוקדשין והרא"ש שם בפסקיו העלה דחשוד
לדבר אחד נאמן להעיד כשאר איסורין וכ"כ הט"ר סי' ק"ט
גם הרשב"א בת' סי' ת"ל וסי' תשפ"ב העלה בפסוט דחשוד
בדבר אחד נאמן להעיד באיסורין כל שאינו באותו דבר וכ"כ
הר"ן בת' סי' כ"ה ע"ש באופן שזה נראה פסום בלי חולק
שגם רשע בעבירה אחת כשר להעיד באיסורים וכ"ש אשה
שהדבר פסוט רשע גרע מאשה דנבי עדות אשה הכשירו
אשה ופסלו את הרשע פסול לעדות כחכואר בטור אה"ע סי'
י"א ח"ק שהרי בקדושין דס"ו כעובדא דהסווא סווא אהר אביי
אי תהימן לך דלאו גולגא הוא ויל אפקיה הרי נראה דאי הוה
גולן אינו נאמן להעיד באיסורי' ואע"ג דרבא פליג ליה התם
ואמר אי תהימן לך ככי תרי ויל אפקיה אינו חולק לאביי בזה
שהרי רבא חל טפי וכעני סניס נבי אשתו זנתה דהוי דבר
שבערוס אבל באיסור נראה דמודי ליה דסני כחר ואעפ"י כן
אי גולן הוא אינו נאמן וכ"כ מרברי הרמב"ן והרשב"א
והרמב"ם והר"ן כחידושי' שהקשו לשיטת ר"ת שפי' דכי אמר
אביי נטמאו טהרותך והלה שותק לאו דנאמן העיד אלא מפני
שתיקתו של בעל דבר דשתיקה כהודאה דמי דא"כ מאי נ"ת
אי היה גולן או לא וע"כ פירשו הם דהדינא העיד נאמן כל
שאינו ממשמש בעל דבר וע"כ בגולן שאינו כשר לעדות אינו
נאמן והדבר קשה מכל מה שכתב דכי נמי סוי גולן מאי הוי
קרי חשוד לדבר אחד אינו חשוד לשאר איסורים והרשב"א
בת' סי' ת"ל כתב להדיא בגולן כשר להעיד באיסורים ע"ש
והנה לשיטת ר"ת ודעמיה דס"ל דאין עד אחד נאמן
באיסורין היבא דאיתחוק התר או איסור כיון דכענין ביבמות
דפ"ח לא איפשיטא ע"ש וא"כ זל כי קול באיתחוק התר
והכיד עד יחיד לאיסור דהדינא אינו נאמן וכי קול בשותק
דנאמן היינו חסום דשתיקה כהודאה ולאן הודאה חסם אלא
דשתיקתו הוי קצת רגלים לדבר שאומר אחת וכמ"ש הת'ר
ביבמות דפ"ח כד"ה דשתיקה ע"ש והוא נופא ילפינן לה
דרכתוב או הורע אליו נבי הטאת וא"כ זל כיון דחידוש הוא
דמדינא לא היה לנו להאמינו א"כ אין לך בו אלא חידוש דוקא
עד כשר שנאמן ככל התורה כשיש אחר עמו אבל פסול שאינו
נאמן כי אם באיסורים היבא דלא איתחוק התר או איסור
וכיון דבאיתחוק קיימינן ואפי' הכי האמינו הכתוב תרי קולי
לא עבדינן להאמינן ג"כ עד פסול וכ"כ הר"ן בפ"ג דקידושין
לשיטת ר"ת דעד אחד והלה שותק דנאמן ה"מ דגלי קרא או
הודע אליו הטאתו ואוקמוה בעד אחד אומר אכלת חלב והלה
שותק וחידוש הוא שפירשה תורה באיסורין ע"ש ומינה היבא
דלא איתחוק התר או איסור ואמרינן שם ביבמות דמשכרת
נפיק דמהימן ביה עד אחד ואינו חידוש בזה הוא דקול
דרשע ובולן נמי כשר להעיד באיסורין ואי ק"ל א"כ לפ"י אשה
נמי לא תהיה כשרה להעיד באיתחוק התר והלה שותק ואילו
המתני' דריש פ"ג אמרו לו ששנינו אשה אומרת אכלת חלב

ואשה אומרת לא אכלת חלב חביא אשם תלוי נראה דאלו לא
היה שם אשה מנחשת כי אם אשה אחת שמעידה אכלת חלב
חייב הטאת והיינו כשותק וכ"כ הת'ר שם להדיא וכיון דחידוש
הוא אשה נמי ח"ל דמהימן זל כיון דהאמינו הכת'ר לעד אחד
אפי' היא אשה כחששע דקול' בעד טומאה כסוטה וכעגלה
ערופה וכן בעדות אשה דאף למ"ד דמדרבנן הוא כענין ד"ת
תקון וכלל חני אשה הוכשר להעיד ולא פסול דרשע כמ"ש
ביבמות דכ"ה ומינה נפיק לסוטה ועגלה ערופה דשויס הם
כנודע וא"כ הכא נמי שהכשרי הכתוב עד אחד אשה כשירה
ולא רשע א"ק דהיכי מני יליף נטמאו טהרותך ודוהימן מעד
אומר אכלת חלב והלה שותק דהכא שאני שאין העד מעיד
נגד חוקה דאם נאמר דהוי נגד חוקת כשרות שאכל חלב
ומשוי ליה רשע הרי קרא כשונג איירי דכחודר אינו חביא
חטאת וכיון שמעיד דשונג אבל אינו סותר חוקת כשרותו
דשביאות מי יבין הן אחת שזה קשה עכ"פ דכרכי הר"ן בפ"ג
דקידושין שכתב להדיא דכל האיסורין כנטמאו טהרותך מאז
הודע אליו דחטאת ילפינן ולמ"ש היכי מני יליף התם לא
איתחוק הכא איתחוק וכעין מ"ש שם ביבמות דפ"ח מי דמי
התם לא איתחוק הכא איתחוק וכרכי הר"ן נראה ג"כ
מרברי הרשב"א שם ביבמות שהעלה דכי לא איפשיט כענין
בעד אחד באיתחוק איסור ואין בידו לתקן אי מהימן אינו
אלא לחד לישנא דכפ"ג דכריתות ככ' אומרים אכלת חלב
והוא אומר לא אכלתי דנאמן דה"ט דאדם נאמן על עצמו
יותר מחמה עדים אבל לאירך לישנא דכי נאמן היינו משיב
חוב כמכואר שם בסוגיא א"כ כי רבי הכתוב עד אחד היינו
חפני נאמנות העד כל שהלה שותק ואביי בפ"ג דקידושין
הכי ס"ל א"כ מינה איפשיט כענין דעד אחד נאמן גם
באיתחוק ע"ש וכ"כ הנחמי שם ביבמות ולמ"ש קשה דלאירך
לישנא נמי היכי מני יליף התם לא איתחוק הכא איתחוק ונ"ל
דכל שכל לחייבו הטאת עפי' עדותו דכלי עדותו בחוקת
פטור הוה איתחוק פטור חטאת הוה ואעפ"י כן האמינו
הכתוב וכ"כ מעיקר סוגיין דכתובות דפ"ז מה"ש אלמא עד
אחד נאמן ותנן נמי עד אומר אכלת חלב וכו' מדאורייתא
חב"ל וכו' ואי בעד אומר אכלת חלב לא הוי נגד חוקה מה
דאיה הכיאר והיכי משני ליה לעדות אשה שהאמינו עד אחד
נגד חוקת אשת איש מה"ש"כ נבי הטאת ותו דהו"ל לש"ס
לדחויי מי דמי התם לא איתחוק הכא איתחוק וכמו שהקשו
שם לראיה דתתיבה ספק חלב ספק שומן וכ"כ דאי לא איתחוק
חשיב קשה למ"ל קרא והרי אמרו שם דכלא איתחוק סברא
הוא דעד אחד מהימן ובכל דוכתי פרקינן מכרי סברא למ"ל
קרא אלא ודאי דס"ל דאיתחוק חשוב שהיה בחוקת פטור
מקרבן ווה בא לחייבו ועפ"י הכא"ר יש ליישב קושיון
דמעיקרא גם לשיטת הרמב"ן ודעמיה דס"ל דגם באיתחוק
עד אחד נאמן וכי קול כהלה שותק דנאמן היינו מה"ס דכל
דלא תכחיש ליה עד אחד נאמן מ"מ זל דהיא נופא לא למדנו
כי אם דגלי קרא בהטאת או הודע אליו וחידוש הוא ולא
ילפינן מינה כי אם לעד כשר או אשה דקול' כסוטה וכעגלה
ערופה וכעדות אשה אבל בגולן דגם בכלל חלו לא הוכשרו
ה"כ באיסור באיתחוק אינו נאמן מה"ש"כ בלא איתחוק
דמשכרת נפיק הוכשר גם בכל פיסולין כרש"י ודומיהן אך את
זה קשה שהרי נראה לבאי דקול' כמ"ד בכריתות דין דאינו
חייב אשם תלוי כי אם בחתיכה משתי חתיכות איתחוק איסור
חשיב שהרי הרשב"א הכיא דאיה כס' תורת הכית דק"כ
והר"ן בפ"ק דקידושין דספק תורה דקול' להחמיר הוי מר"ת
דאל"כ אשם תלוי למה הוא בא וכו' שאני התם דאיתחוק
איסור לחאי דקול' דכענין חתיכה משתי חתיכות ה"מ הא
איבא מאן דפליג על ז'ס וסובר דגם בחתיכה ספק חלב ספק

שומן חייב ואיך אפשר דפליגי ברבר אי ספק תורה להחמיר
 במקום דלא איתחזק אי הוי מד'ת' או מדכריה ע"ש באורח
 ומהרמזמן בחור סי' א' והכר"ח בסי' ק"ז העלו דלרעת הסוכרי'
 דספק תורה להחמיר הוי מדכריהם כ"ל בסכרה דכהא פליגי
 דמ"ר דגם בחתיכה אחת דליכא חזקה הוי מד'ת' להחמיר
 ולמ"ד דבעינן שתי חתיכות היינו דס"ל דבחתיכה אחת כל
 דליכא חזקה רחמנא שרייה ואשם תלוי למאי איצטריך ע"ש
 ומ"מ למאי דקול דבעינן חתיכה משתי חתיכות כרי שיתחייב
 אשם תלוי ש"מ דאין אשם תלוי כי אם באיתחזק איסור וא"כ
 לפי' היכי תנן כפ"ג דכריתות עד אומר אכלת חלב ועד אומר
 לא אכלת חזאי אשם תלוי דאף לרעת הראב"ד כפ"ח מה'
 שגבות דבאיכבצ איסור איידי אכתי הו"ל לומר חזאי
 אחוקתיה דפטור היה וז"ל דכיון דבלי בשותק בעד יחיד
 דנאמן וחייב מטאת נגד חוקה א"כ כי הו' חד לגבי חד דמידי
 ספק לא נפיק א"כ ספק עד אחר ושתיקות מחייבו נ"כ אשם
 תלוי נגד חוקה גם כן דכל שנאמן בלי מחשבו לחייבו מטאת
 מהני במחשבו לחייבו אשם תלוי אף נגד חוקה ומינה נראה
 דאיה לדברי הרב המנה אפרים סי' ח' וקשה מזה לשיטת
 הר"ן כפ"כ דכתובות הבאתי דבריו לעיל דס"ל דחד לגבי
 חד באיסור במקום חזקה אוקמינן אחוקתיה אף להקל ואי
 ק"ל היא גופא קשה נמי לדברי הרמב"ן שהביא שם הר"ן
 דחד לגבי חד והאשה שותקת לא תינשא ואם ניסת לא תצא
 וכוון דהכא עליה באשם תלוי קאי הו"ל לומר דאף אם ניסת
 תצא כמו שהקשו בכתובות שם דכ"כ בני תרי ותרי ז' דאין
 העד מחייב מטאת או במחשבו אשם תלוי כי אם כצירוף
 שתיקת הבעל דבר וכאן כיון שזה שפא עליה לא שתק לא
 מחייב א"ק עריין דמ"מ תיקמי היא גופא באשם תלוי קיימא
 כמו שהקשו שם גבי תרי ותרי ומה שתירצו באומרת כרי לי
 הכא לא שייך דהא מוקמינן כשהאשה שותקת דאי אמרה כרי
 לי שלא נתקדשתי אין זה שותק אלא מוכחש וז"ל דשאני הכא
 דלדכרי שני העדים פנויה היתה וכמ"ש שם בש"ס תרווייהו
 בפנויה קמסדי והו"ל באילו יש כאן שני עדים דלא נתקדשה
 שאז אין שתיקה מועיל כלל דרוקא חד לגבי חד הוי ספק
 שקול ומה"ט הוא דאם ניסת לא תצא ומ"מ כיון דאחד העיד
 נתקדשה לא תינשא וכוה"ל"ק נמי בדברי הר"ן שם הר"ן
 מה"ט דתרווייהו בפנויה קמסדי השיב על הרמב"ן דא"כ
 לכתחילה נמי תינשא כיון דהה"ט הוא דכניסת לא תצא ואינו
 חולק כרינו של הרב המנה אפרים ושבו ראיתי להרב ש"ך
 ביד סי' קכ"ז ס"ק ג' שהקשה דברי הר"ן אהר"י דכת' כתב
 דרשב"א כשר להעיד באיסורין ואילו כפ"ב דקידושין כתב דרשב"א
 אינו כשר גם באיסור' ולמ"ש ל"ק דשאני טובא בין איתחזק ללא
 איתחזק התר ואיסור כלל גם דאיתי לו שתמה דכמינן ת"ל
 כתב הרשב"א דכל הפסולי עדות כשרים באיסורים אם לא
 לאותו דבר ואילו בסי' ס"ד כתב דגם חשוד לאותו דבר נאמן
 להעיד כשל אחרים וע"כ חילק דמומר דסי' ס"ד היינו בחשוד
 שבעבר העבירה פעם אחת לכד ובסי' ת"ל דבהחזק לעבור
 כ"ו פ' פ' ע"ה גם כשל אחרים אינו נאמן ונרנש שמורס בחפה
 סי' קכ"ז נקט חשוד וכתב דלאו דוקא ור"ל במומר ורגיל בכך
 גם נרנש בהש"ע סי' ק"ז ה' פסק כמי שהוא מפורסם לעבור
 עבירה אחת דנאמן להעיד בשל אחר' אף לאותו דבר ונרחק
 דאיירי כפעם אחת ע"ש והחכם עיניו יסוון כמה נרחק ככל
 זה וגם עיקר חילוקאם איתא הו"ל להרשב"א לבאר מוכיין
 לו לחלק בכך ולדידי אעיקרא ל"ק דמ"ש כמינן ת"ל דבהחשוד
 לאותו דבר אינו נאמן היינו בשל עצמו דלא שייך ביה לומר
 אין אדם חוטא ולא לו חשא"כ לאחרים דשרי מה"ט וזהו נ"כ
 ה"ש ככיון ס"ד וגם דברי תורה בשל עצמו איירי ולכן אינו
 נאמן אם הוא לאותו דבר הן אהת שק"ק בדברי תור"ס דשם

כסי' קכ"ז בפתכסך י"ך והוא שותק איירי ומה שייך להע תיק שם
 דכרי הרשב"א לו שהם להיות נאמן בשל עצמו והו"ל להשתק
 זה כמינן קיט' והכ"ל לזה שדבר גדול השמיענו כיה דכי קול
 בנפלאו טהרותך ואין הבעל שותק דשרי ה"ר אם אינו חשוד
 לאותו דבר דאי חשוד הו"ל כמאן דליתיה וכאמן העד האומר
 ככ"ב דחשיב כחשוד על השכועה דקול שכתבו נשבע וכו' וטול
 וה"כ דכוותא ועיין בת' כרם שלמה ח"ד סימן י"ז שכתב ה' זה
 ויש להשיב בדבריו לא שאין בידי להאירי ומ"ש כ"ל נכון וק"י
 ומ"מ למאי דאתאן עלה למדנו דגם רשע כשר להעיד באיסורין
 כל שאינו חשוד לאותו דבר וזאת בדאיתחזק התר או איסור
 ואין בידו ושכנדרו שותק דקול דנאמן דאפ"ה אם המעיד
 רשע בשום עבירה אינו נאמן אך את זה יש לחקור אם גם
 בזמן דרכריהם אינו נאמן א"ר דינו כדן עדות אשה דקול
 דפסולי עדות כעפירה מדכריהם כשר להעיד בעדות אשה
 בת"ש הטור אה"ע סי' י"ז ועד זה כ"ל יותר ומ"מ אין לי הכרח
 דהכר כעת

סימן קצ"ו הד"א

מצתה לנו לדעת אם נוגע
 בעדות שפסול לעדות חמוץ
 במצואר בטור ח"מ סי' ל"א איכסר להעיד באיסורין או לא
 כיון שראינו דקרוה ורשע שפסול גבי עדות הוכשר כאן
 באיסורין ה"כ הוכשר גם נוגע בעדות והנה נראה דאיה לזה
 מדקול בנפלאו טהרותך או אשתו וזתה או נתנסך וייך
 דכשותק נאמן ובמחשבו פלמניס הבעלים ש"מ דאפילו דהוי
 נוגע בעדות שלא הפסיד הטהרות והיין והאשה ואפילו הכי
 נאמן אך לשי' ד"ת דס"ל דבאיתחזק אינו נאמן העד לאיסור
 וכי קול בשותק דנאמן לאו משום באמנות העד האומר כי אם
 דכיון דשתק כהוראה דמי ושוו לנפשיה חתיכה דאיסור' וא"כ
 מינה דמכחש שאינו נאמן העד האומר הוי אלא כיון דלא
 שתק אינו נאמן האומר נגד חוקה ואינו בידו ולשיטת ס' אין
 ראיה מכאן דנוגע בעדות כשר להעיד באיסורים אך לשיט'
 הרמב"ן וכת דעינייה דס"ל שער אחר נאמן גם באיתחזק
 ומה"ט מהני בשותק או אינו יורע וזאת במחשבו דעד אחר
 בהכחשה לאן כלום הוי א"כ נראה דמהני עדות הבעלים
 יותר מהעד שכנדרו וש"מ דנוגע בעדות כשר להעיד
 באיסורין אך יש לרשות היכא דמסייע ליה חזקה התר מהני
 יותר מהעד האומר נגד חזקה אכל בשמעיה בדבר דלא
 איתחזק התר ז' דכי הוי חד לגבי חד חירי ספק לא נפיק
 ואסור לעולם מספק אך באיתחזק איסור ואמר התר ז' שם
 לשיטת הרמב"ן אינו נאמן כיון דהוי נוגע בדבר אך יש
 לצדד ואינו נראה דכיון דשמעינן מכלל דבריו דנוגע בעדות
 אינו כלום לגבי איסור א"כ מה מקום לחלק בין איתחזק ללא
 איתחזק דכיון דא גריבה רבה וכלי דאיה לא ניתן ליאתר
 וכניטין ד"כ אמרינן עד אחר נאמן באיסורים פרשו שהרי
 האמינה תורה כל אחר וא' מישראל על הפרשת תרומה ועל
 השמיטה וניקור החלב והגיד ע"כ הרי דעיקר באמנות עד א'
 באיסורים מבעל דבר ילפינן לה דנוגע בדבר הוי דבתרומה
 וניקור החלב ופסיד בשעויה שהפריש וניקור החלב ואפ"ה
 שהתוס' כתבו שם דאין ראיה מזה דככל לו שאני דכידו לתקן
 והם כתבו דנפק"ל מנייה שאלמנת ע"ש והתם נמי נוגע
 בעדות היא שהיא טהורה ומותרת להוקק לבעלה וע"ש
 בדברי הראשונים ולדברי כולם שמענו דכל שכידו לתקן אף
 באיתחזק איסור או שאין בידו לתקן ולא איתחזק איסור דנאמן
 עד א' בהם גם דהוי נוגע ביגרו' כשר בהם וא"כ לכי פשיט
 לן דגם באיתחזק איסור עד א' נאמן מה חקוס לחלק בין
 נוגע בעדות לאינו נוגע בעדות גם הידועלמי בת' בלמים
 הכיאוהו הראשונים נפק"ל עד א' נאמן באיסורין דאם לא כן
 אין

אין לך אדם מתאכסן בכית חבירו ע"ש וגם מזה שמענו
 דבעל דבר מעיד אף דנוגע בעדות נס הר"מ בספ"ה מה'
 שחיטה כתב כל טבח שהוא יודע הטריפות והרי הוא בחוקת
 כשרות מותר לו לשחוט לכדוק לצמחו ולמכור ואין כוה חשש
 שצד א' נאמן באיסורים כן יש לו הניה בעדותו כיון אין לו
 הניה בעדותו ע"ש הרי להדיא דנוגע בעדות כשר להעיד
 באיסורין וס"ד להרא"ם בת"ח א"א סימן ס"ט שהאריך לכאר
 דת"ח חזי לאורויי לנפשיה אף דהו נוגע בדבר וכשר להעיד
 לאחרים ג"כ דלא מקרי ריבוי אלא שהיבא שהדין גופל בנוף
 החתון אם הוא שלו או של בעל ריבוי אבל היבא שאין הדין
 גופל בנוף החתון רק אם החתון הוא באיסור או בהתר דלא
 מקרי ריבוי כי אם דיני איסור והתר והביא רחיה מת"ש
 הסמ"ג שריני אונאה נחלקו הגאונים איחשיב דיני ממונות
 או דיני איסור והתר והביא רחיה ע"ז חרקי"ל דנאמן על
 השחיטה והפרשת תרומה ועל הניקור ועל הגדה גם הביא
 רחיה מת"ש כפ' הדר דת"ח מורי לנפשיה וכן מדתין כפ"כ
 דנגעים כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי ענמו כל הנדרים אדם
 הנכרות אדם רואה חוץ מנכור ענמו כל הנדרים אדם
 מתיר חוץ מנדר ענמו נראה דוקא בהני תלת אבל בשאר
 מילי רואה בין בשל"עצמו בין בשל אחרים והביא רחיה תמה
 שהכריחו התוס' בנייה ד"ך כד"ה כל יומא דיכול אדם לראו'
 דמי אשתו מלא תני כפ"כ דנגעים כל הדמים אדם רואה
 חוץ מדמי אשתו ע"ש וסוכ נידר דכאיתחוק איסור לא חזי
 לאורויי לנפשיה כמ"ש בגיטין ד"ב דאין עד א' נאמן באיסורין
 באיתחוק איסור והכא נמי אינו רואה לעצמו והביא רחיה
 לזה הדתנא בתוספתא דנאמן הכהן לומר נגע זה לא פשט
 ונגע זה פשה ונאמן הוא על נגעי עצמו דלכאורה נראה
 נגר מהני דפ"כ דנגעים דתני חוץ מנגעי עצמו אלא ש"מ
 דיש לחלק בין איתחוק איסור ללא איתחוק את"ד וכבר ראיתי
 להר"ם כפ"כ דנגעים שהכריח בן מהך תוספתא דכאיתחוק
 אינו רואה של עצמו וגם מה"ש בככורו ס"פ עד כמה ורואה
 קדשו דאי בעי היתשיל עליה ואת העשרותיו דאי בעי שדי
 חומא בכוליה ערריה ונשאל על טהרותיו דקא חוי ליה ביתי
 טומאתו ותמה דא"כ תרומה טמאה דלא חוי ליה וכי לא יבא
 נאמן וכן בכל איסור והתר ובהדיא אמרי' כפ"כ כל הדר דת"ח
 מורי לנפשיה ע"ש מהך דבריו נראה דכחילוק זה שחילק בין
 איתחוק ללא איתחוק חשיב ג"כ תמימה והלון שמפרש דבשל
 על טהרותיו גם באיתחוק איסור איירי וכי דייקין הא
 תרומה טמאה אינו רואה היינו נמי באיתחוק טומא' דכל"ה
 גם הוא רואה א"ק שאינו רואה בספק תרומה אם טמאה אם
 טהורה שיהיה שם איתחוק. טומאה רכיון דאיתחוק טומאה
 אין לה תקנה ולא חשכת ביה כי אם איקבע איסור כגון
 שנתערב טהורה בטמאה וס"ה דס"ל שגם באיקבע איסור
 אין עד אחר נאמן ולא חזי מורי לנפשיה וזה תימה שהרשב"א
 פחידושו לזכמות בריש פ' האשה רכס והנחקי העלו דלכ"ע
 באיקבע איסור נמי עד אחר נאמן כהו וכן קשה דכנשאל על
 טהרותיו אין שם איתחוק וא"כ למ"ל לטעם דחוי ליה ביתי
 טומאתו בלא"ה כל דלא איתחוק נאמן כי ע"כ נ"ל דאין יסוב
 הר"ם כי אם לישב התוס' דנגעים אבל קושייתו הראשונה לא
 חשבה לה פתרי וכ"כ שראיתי להתוס' כמ"ש עד כמה היינו
 קושיא זו בתמימה ואין קו' זו כי אם תורת הר"ם ז"ל שם ש"מ
 דגם בחילוקו אינו התיישב קו' זו מטעם שכתבתי אך בעיקר
 חילוק הר"ם והרא"ם לישב התוספות ק"ט דאי מתני' דפ"כ
 דנגעים איירי באיתחוק ולהכי אינו רואה נגעי עצמו א"כ
 היכי תני כל הנגעי' אדם רואה דע"כ ביהוד איירי דאי בשני'
 גם בשל עצמו רואה דתני לא חשיב כמ"ש בסוגיא דס"פ עד
 מזה דתלת לא חשיבי וכן דרין כשנים כמ"ש כיבמות דכ"ה

וכיון דכתיב קמיירי איך נאמן לראות לאחר זה אין עד א'
 נאמן באיתחוק איסור דמכיה למ"ד דלא חזי לאורויי לנפשיה
 במכור דכדריהם וכ"כ כיון דכתיב והראה אל הכהן ס"ג
 דכל נגעים אף שבוקק לטומאה הכהן נאמן והוא לכדו והיינו
 דתני כל הנגעים אדם רואה דכל לרבות איתחוק טומאה
 אתי ח"כ קשה נימור מיניה דגם באיתחוק טומאה נאמן
 ואחאי לא איפשיט בעיני כפ' האשה רכס מדין נגעים וע"ז
 גם בלא איתחוק איך הוא הכהן נאמן לטמאו כיון דכחוקת
 טהור הוא קאי וזה משמאו וכ"כ דחילתא דעכיד לאגלווי
 דאם הוא טמא כל הכהנים ג"כ יטמאוהו הרי אפשר לרא'
 ידע כי אם הכהן הראה חזיון ח"ש הר"מ כפ"ט דנגעים
 ה"ד ע"ש וז"ל שדעתם דאיסור טומאה לא נמיינו כמ"ש
 בחולין דק"ג וכי קיליף הר"ם דכאיתחוק איסור אין ת"ח מורי
 לנפשיה מעינין טומאת נגעים דכיון דגם באיסור תחלקיני
 בהכי גבי עד אחר נאמן באיסורים חין זה אלא גילוי מילתא
 בעלמא כמ"ש שם רש"י דכנלווי מילתא ולפיכך ע"ש ומיאו
 עיקר הכרחו לחילוק זה מהתוספו' אינו מוכרח שכבר ראיתי
 להרא"ם כפירושו להך מתניתין דנגעים שהביאה תוספת זו
 ופירשה רבי קול' דאינו רואה נגעי' עצמו היינו מוסר דכתיב
 והראה אל הכהן ולא שיראה לעצמו ומ"ש דנאמן על נגעי
 עצמו היינו שיאמר לכהן עש הארץ נגע זה טהור ויטהרו
 הכהן עם הארץ ע"ש הרי שאין מהתוספות הלון הכרח לחלק
 בדברי הר"ם ואדרבא מהך מתני יש להכריח שגם איתחוק
 לכד מהני תלת מוכי לנפשיה גם באיתחוק שהרי כנגעים
 רואה של אחרים גם כשנוקק לטומאה וכחו שכן הוא מוכרח
 לפירוש הר"ם דכאיתחוק איירי וכן נדרים איתחוק איסור הוי
 שכבר חל הנדר וכן בככור בקדושתיה קאי עד שידע לך
 כודאי דמוס' בו וא"כ כי תני דכהני אינו רואה בשל עצמו
 מיכה דלכד מהני תלת גם באיתחוק מורי לנפשיה לפי הדיוק
 שדייקו התוס' כנייה ד"ך דדוקא כהני תלת הוא דאינו רואה
 וגם הנד אחר אין דברי הר"ם ז"ל מוסכמים שהר"ם נר' דקאי
 כשיטת ר"ת דקול' דאין עד אחר נאמן באיתחוק איסור וכבר
 נתבאר דהרמב"ן ורוב גדולי אחרונים פלוגי על זה וס"ל
 דגם באיתחוק עד אחר נאמן ומיכה דת"ח נמי מורי לנפשיה
 שהרי הר"ם גופיה מערות באיסורים יליף לה ואעפ"י שהתוס'
 כמ"ש עד כמה תמהו דמהסוגיא נראה דאין ת"ח מורי
 לנפשיה לא מפני התימה הלון ס"ל דאינו מורה כיון שכתבו
 בפשוט וכן כל איסור והתר לא יהיה נאמן ש"מ דפשיט ליה
 כן והכריחו עמ"ש כפ' הדר ת"ח מורי לנפשיה כן וכן ראיתי
 בפסקיו תו' בככורות סי' ע"ג שכתבו ז"ל ככל איסור והתר
 אדם נאמן לראותו לעצמו ע"כ וסיימו תו' שם ד"ה דהא הרי
 שהכינו בפשוט דהכי נקטינן אע"ג דקשה מהך סוגיא וכ"כ
 חת"ש התוס' בנייה ד"ך דלכד מהני תלת מוכח מתניתין
 דאדם רואה והדבר קשה הרי בהך ברייתא דס"פ עד כמה
 דתני עלה ורואה את קדשו ומעשרותיו ונשאל על טהרותיו
 נראה דלכד מהני אינו רואה ואדרייקו מתני' תירוק מהך
 ברייתא להפך אך למ"ש ז"ל דלא חשו לזו דלפי הך דיוקא
 שמענו שגם בתרומה טמאה וכל איסור והתר אינו נאמן וזו
 אינו כמו שמהוה התוספות על זה שם בככורות כי ע"כ
 דמתני' דוקא קתני הני תלת ומכלצדס אדם רואה בכל ענין
 ומיכה נשמע דלא ס"ל בחילוק הר"ם אלא שגם באיתחוק
 נאמן ודברי הרא"ם נ"ע דמלב' דלא וכד דברי הר"ם לו שחילק
 כדבריו איך לא ראה הך סוגיא דס"פ עד כמה ודברי התוס'
 ופסקי התוס' שם ומה גם שגם מדברי התוס' נראה שהביא
 יש להוכיח מהם דכ"כ אדם נאמן וכמ"ש גם בראיה שהביא
 הרא"ם והביאוהו הר"ם והתוס' מו' הדר דס"ג דאמרין ת"ח
 מורי לנפשיה קשה דמהל' ל"מ שכבר פירש' שם דחוי לנפשיה

היינו שאינו צריך להראות סמינו לרבו וכדכרנו כראה שם
 דרכיבא לא רצה לסמוך על סמינו במקו' רבו והקשו לו מדרב"ק
 דאחר ת"ח חוי לנפשיה וכן בסמוך וכיון דבכריתת סכין
 לשחיטה הוא שאהרו הו"ל דבר שכדו לתקן ואין ראית חכס
 אלא תפני כבודו של חכס כמ"ש בחולין דו' וכל שכדו לתקן
 הא וראי תני לאורויי לנפשיה גס באיתחוק איסור דכל כי
 האי קיל טפי מלא איתחוק כמבואר בדכרי התוס' דניטין ד"ב
 ברה"ע עד א' ע"ג והיבי במרי מינה בכל איסור והתר התם
 אין בידו לתקן וע"ק דטפי הו"ל להביא ראיה חמ"ש בחולין
 דמ"ד זה אומר ת"ח הוראה טריפה לעצמו ולזה י"ל דס"ל
 כפרט' שם דהיינו שמורה נדרי' להטריפה וא"כ י"ל דאם רואה
 שכסירה היא מורה אותה לאחר אכן ראיתי להר"ן בפ' א"ט
 שפירש בשם אחרים דהיינו כסמוך על עצמו אם כשרה או
 טריפה ואינו צריך להוראת אחרים ע"ש ולדכרנו יש ללמוד
 ג"כ מהך סוגיא דת"ח מורה הוראה לעצמו ומיהו אין תוה
 ראיה דשאני טריפה דהו איתחוק התר - כמ"ש בחולין דף ט'
 נשחטה הותרה עד שידע לך כמה נטרפ' ואע"ג דבאיתליך
 דיעות איתרע לה חוקת התר ח"מ הו"ל כדבר דלא איתחוק
 לא התר ולא איסור אבל באיתחוק לא שמענו אכן נראה
 דתנהו רבני הדור מיהות עולם שמורי' לעצמם וכמו שהעירו
 התוס' טוב לנו תכחה ראיות דאי מנהב ישראל תורה היא
 כ"ש מנהב רבני הדור וכן חכל מ"ש לעיל החכס עיניו יהו
 שכן עיקר ומה גס דאחר הישוב ראתה עיני דתמיהת התוס'
 הלון בס"פ עד כמה ודכרי הר"ש בפ"ב דנבעים שתמה ג"כ
 דמהך סוגיא מורה דאין ת"ח מורה איסור והתר לעצמו
 דעיקר דכריהס צ"ע דאין כאן תמיה כלל ומינה למ"ד לא
 שני ת"ח מורה התר לעצמו והן קדם חל עלינו חובת ביאור
 דאם אמת היה הדבר דנוגע בדבר גבי איסור כשר לרין
 ולהעיד א"כ מ"ש נבעים ונדריס וכבודות דתנן כמתניתין
 דאינו רואה בשל עצמו והר"ש ככר נרגס מזה וישב שכיר
 לנבעים ונדריס דבכדר כתיב ביה לא יחל דברו ודרשו הוא
 אינו חמל אבל אחרים מוחלים לו ונבעים נמי חסום דהוקשו
 דיכוס לנבעים כהנהדרין דל"מ מה ריכוס שלא בקרובים אף
 נבעים נמי שלא בקרובים וארס קרוב אבל עצמו אבל ככורו'
 לא שמעתי וכל' חסום דהתרת כבודות היא כנדריס ביחיד
 מומחה ואם אין יחיד מומחה כג' הדיוטות מש"ה אינו מתיר
 בכור עצמו כמו שאינו מתיר נדרי עצמו אלו ת"ד ויש לתמוה
 על דכריו כמ"ש טעם לנבעים דהסוגיא שביא ד"מ היא
 דמקיש ריכוס לנבעים ורבנן פליגי עליה דלא מקשינן ובהך
 חתני' רבנן דר"מ היא שהרי ר"מ פליג אף לא ננעי קרובין
 וקול דרבנן כמ"ש הר"מ בפ"ט מה' טוחאת נרעת וכיון דקול
 דקרוב רואה את הנבעים דלא מקשינן ריכוס לנבעים א"כ
 כי ק"ל למה אינו רואה ננעי עצמו רבנן נמי מורו ביה מה
 שייך לתר דקרוב אינו רואה וארס קרוב אצל עצמו שזה אינו
 לרבנן דקאי ביה הרב והאמת שדכרנו בזה מתמיהים הרבה
 וברוח כ"ל ליישב שהנה הר"מ בפ"ג מה' סנהדרין אע"ג
 שפסק כרבנן כתב חפ"י השמועה למדו שהריכוס כננעים .
ובכר תמה הב"מ שם בדכריו וישב לפי דרכו דס"ל
 שגם רבנן מקשי ריכוס לנבעים למילתיה וכבר
 האריכו על דכריו הרב לח"מ והרב בני שמואל והרב נתיבות
 הפט והרב גט פאוס ע"ש וא"כ לפי דרך זה י"ל שגם רבנן
 מקשי נבעים לריכוסיה ריכוס אינו דן את עצמו דנוגע בדבר
 הוא ופסול להעיד ולרין אף נבעים כן אלא דלא ס"ל להקיש
 גס לקרובים ור"מ מקיש לנמרי ובמ"ש יתיישב מה שתמה
 הרב נתיבות משפט ד"ג דלשיטת הר"מ דס"ל דגם רבנן מקשי
 נבעים לריכוס א"כ הו"ל להקיש ריכוס לננעי' ולמעט קרובי'
 כר"מ דקיס לזה הכי מהקש זה דהא קול' אין הקש לתמיה

ואילו הר"מ בפ"ט מה' ט' פסק דגם קרוב רואה את הננעי'
 ע"ש ולמה שביארנו הא ל"ק דגם רבנן מקשי ההקש לנמרי
 אלא דלא מקיש בי אס למעט שלא יראה ננעי עצמו אבל
 להקיש גס לקרוביו לא ס"ל ור"מ חולק ופסק כרבנן נגד ר"מ
 זה כ"ל ליישב לפי דכרי הר"מ אף שדכרנו לא ניתן ליאמר
 כמבואר אך בואת אהני לן ליישב עיקר חקירתנו ואינו חפזיק
 לשיטת הר"מ הלון דגם רבנן מקשים ריכוס לננעים אין הכל
 מודים לו וגם פשט הסוגיא רכימות דק"ד דאמרינן לימא
 כהא קמפלגי דמ"ס מקשינן ריכוס לננעים ומ"ס לא מקשינן
 גראה דרבנן לא מקשי ריכוס לננעי' וכן הכין בפ"א הרשב"א
 בחי' וא"כ לדכריהס אינו שוה טעם זה שכתבתי דמהקש
 ריכוס לננעים למדו כפי' ע"כ נראה עיקר דכרי הר"מ ש
 בפירושו דחפיק ליה מרבתיב והראה אל הכהן ולא שראה
 לעצמו ע"ש גס בטעם שכתב כככור דאינו רואה של עצמו
 כיון שרינו כהתר נדריס ביחיד מומחה או כג' הדיוטות אחרי
 המחילה אין בו כג' כ"כ דכי הצריכו חכס או ג' הדיוטות בככור
 ה"ט דכראיית מומי בכור אין הכל בקיאיין לידע אם הוא מוס
 קבוע או עובר והלכות מרובות שנו בו והיו כרין נדריס דאין
 הכל בקיאים להתייר ע"י פתח אבל כשהוא יחיד מומחה למה
 לא יהיה רואה לעצמו כיון שאמין בכל מירי דאיסור ונדריס
 נמי אי לא רבלי קרא לא יחל דברו היה מתיר לעצמו אצ"ג
 שרינו ביחיד מומחה או כג' הדיוטות והרי בכבודות לא בלי
 ביה קרא וכ"ת דילפינן מיניה א"כ גס בכל התורה נמי כיליף
 שלא יהיה כאמין בכל איסור והתר לעצמו ומ"ש מככורו ומיהו
 לדריחו אמתות הדבר ה"ט דככורו' שאינו רואה של עצמו
 שהרי שנינו בבכורות דל"ה כל התומין הראויים לבי די
 ארס רועי ישראל כאמין רועי כהנים אין כאמני' פרשי' דכהני'
 כהשדו דכר להטיל מוס בככור' ולפי' בה כמתני' אם כאמניס
 להעיד בשל אחרים ר"מ ורשב"ג ושם בש"ס אמרינן כהני' הוא
 דחשידי' אמומי ישראל לא חשידי' אמומי וגם חתוך הסוגיא
 דכל הכהנים כהשו' אפי' כהן גדול שהרי הקשו שם אלא שפק
 בכור לר"מ מ' חשידי' עליו ש"ע דכולס כהשדו גס אמרו עוד
 א"ל ר"פ לאכיו לר"מ דאחר החשור על הדבר לא רנו ולא
 מעירו וקאמר ר"מ החשור לדבר אחר חשור לכל התורה כולה
 כהני הכי נמי דלא דייכי דינא והכתיב ועל פיהם יהיה כל ריב
 וכל ננעי גס שם ברל'ו בככור של רבי צדוק שנפל בו מוס
 ופליגי בה ר' ור"ג אס חלקנו בין חכר לפס הארץ וקול כר"ג
 דלא חילקו כמבואר בדכרי הר"מ בפ"ב מהלכות בכורות ה'ז'
 והיו ע"ש והרי בכור ליתיה כי אס ככהניס דככור לכהניס'
 וכיון שנחשדו כולם להטי' בו מוס דמ"ט הצריכו עדות שיביא
 הכעל עד שנפל מאיליו המוס איך יהיה כשר לראות בשל
 עצמו והרי נחמד ומטיל בו מוס ושוחטו ומדינא הכשר אסור
 כמו ששנינו שם בבכורו דכ"ח וא"כ אי אפשר בשום גר לראות
 בכור שלו וכי קול דכהן אחר רואהו אף שנחמד ה"ט דקול
 כרשב"ג דאח' נאמן בשל חכירו ואינו נאהן בשל עצמו מטעם
 חוקה אין ארס חוטא ולא לו וגם הראב"ד שפוסק כר"מ דחשו'
 על הדבר לא רנו ולא מעירו כככור מורה כמ"ש בהשגות
 בפ"ב מה' מעשר ה'ז' ע"ש וא"כ מבואר הוא דהטעם בככור
 דאינו רואה בשל עצמו מפני שנחשדו וחשור לאותו דבר לא
 רנו ולא מעירו וק"ל שאל זה כיון רשו בס"פ עד כמה כד"ה
 חוז משל עצמו וז"ל שאין כהן רשאי לראות' בכורותיו
 ולהתיירו ע"כ שיש לרקדק כתיבת כהן שכתב למה הוא בא
 דאי לבאר דלא שייך בכור גבי ישראל לא היה צריך לזה ריול
 קרי כי רב דככור ניתן לכהניס וממון כהן הוא אך למ"ש דבר
 גדול דבר דדוקא חסום שהוא כהן אינו רשאי כיון שנחשדו
 וכ"ת א"כ היכי תני ורואה את קדשיו ואת מועשרותיו ואמרו
 הטע' דאי בעי מיתשיל או שדי ביה מומא בלא"ה כשר לראות
 דדוקא

דרוקא בכבוד כהן שנחשדו הוא דאחרנין שאינו דואה והרי קדשים ומעשר נוהג בכל נס בישראל והרי לא נחשדו להטיל גם זה אינו דכי הוצרכה הכריתא להשמיענו דרואה את קדשיו ומעשרותיו היינו משום כהנים דנחשדו להטיל מום בקדשים ועבר בלאו כל מום לא יהיה בו כמ"ש בפ"א מהלכנו איסורי מונח הו' והוא לאו כולל לכל הקדשי' וא"כ מדינא אינו רואה קדשיו ומעשרותיו לפדותם אם נפל בהם מום כיון שנחשדו קמ"ל דאפ"ה נאמנים במנור דאי בעי מיתטיל או אי בעי שדי ביה מומא ככוליה עדריה והטעם כדקול' אפי' נכי חומר אוכל נבילות דבני בכדיק' הכין דלא שביק התר ואכל איסור וה"ל דהוותא זה כ"ל ברור בפירוש הסוגיא ומכאן תראה למ"ש ר"ח הביא דבריו הרשב"א בחולין דקל"ו דבהמת כהנים פטורה ממעשר בהמה וכבר תמה עליו הרשב"א שגם ככהנים נוהג וכן פסק הר"מ בפ"ו מה' בכורו' וע"ש במשנה למלך מה שתמה ג"כ על ר"ח ע"ש ולמ"ש גם מהך סוגיא יש להשיב עליו דאי אינו נוהג ככהנים לא הוה צריך למיתני ואת מעשרותיו כיון שלא נחשדו כי אם הכהנים לכך וזה כ"ל פי' דתני' בככורות דל"ו דתני הכל נאמנים על מומי מעשר ואחרו הטעם שם דאי בעי שדי ביה מומא שיש לדקרק דהכל לרכוויי מאי כדפרקי' בכל דוכתי ותו איכא למידק דהרי עד התיא' כוליה פרוקי' בכבוד קעסיק ומתני' דלעיל. מזה איירי בדריני כהן שנחשד להטיל מום בכבוד ומה שייך למיתני דיני מעשר והו"ל למתני כן בפ"ט ששם שם חכמים דיני מעשר וכ"ת דקייט לה אנכ דתני דיני מומי בכור אכתי קשה דהו"ל לסיים תחילה דיני מומי בכור ואח"ך למיתני הכל נאמנים ומה חקום למיתני דין זה בין הדרכים אך למה שנתבאר הנה נכון דקמ"ל דגם כהנים שנחשדו להטיל בו מום בכבוד נאמנים במומי מעשר מטעם חבו וכ"כ שהבין הר"מ שכתב בפ"ו מה' בכורות הכל נאמנים על מומי מעשר ואפ"אלו שאינן נאמנים על הכבוד נאמנים על המעשר וכו' הרי להדיא שביאר דני תני הכי היינו לרבות כהנים שנחשדו בכבוד ומה נעמו דברי הר"מ בפ"ו המשנה במשנה זו דהכל נאמנים על מומי מעשר שהגיע וז"ל ודע שהכהנים מרשימי' ג"כ מעשר בהמה ע"ש דלכאורה צריכה רכה שאין עיקרו כאן והו"ל לכתוב זה בפ' מעשר בהמה אך למ"ש הרי הוא כמכוח' שהבין דכולה מתני' לא נשנית כי אם משום כהנים שנחשדו להטיל מום בכבוד ואי מעשר אינו נוהג ככהנים אין איתנו יודע פי' דמתני' וע"כ

הגיע קורם שגם הכהנים חייבים במעשר בהמה

י"ט

שמ"ש בפ"י בריית' זו דכולה כחשוד איירי מחקומו הוא מוכרע דהרי כולי פרוקי' דלעיל בדריני חשוד איירי חשוד על הכבוד החשוד על השביעית החשוד למכור תרומה וכו' וגם כסוגיין דלעיל בדריני קבלת דברי חכרות על החשוד איירי וא"כ קשה מה ראו מסדרי הש"ס לשנות כאן ברייתא זו דכל הככורות ארס רואה וכו' שאינו צורך זה בכלן ולפחות הו"ל לפרך ברייתא זו לעיל בדכ"ח נכי מתני' דהשוחט את הכבוד ומראה את מומו או אחר התני' דתנן שם הנוטל שבר להיות רואה את הכבוד' אין שוחטין על פיו אבל כאן אחר דיני חשוד מה תקום להביא' א"ו ניכרים דברי אמת דכולי הך ברייתא השום חשוד הוא שנחשדו הכהנים להטיל בקדשים מום ועל דרך שביארתי

פ"י

גבן לכאור מאי דתני בכרייתא זו ונשא על טהרותיו מטעם דחוי לה כימי טומאתו דלמ"ש רבנן ברייתא ככהנים משום דחשידי' א"כ ש"מ דכל דלא נחשדו בלאו הני טעמי נאמן בשל עצמו ככל איבור והתר א"כ בטהרות שלא דאינו שנחשדו בו הכהנים כדאי דנשא על טהרותיו מ"ש טהרות תכל' מידי דאיסור כגון טבל ושיטה ודומיהן :

י"ט

אחר היסוב אנכי הרוח' דשפיר תני לה שהכהנים נחשדו לטהרות שהרי בסנהדרין דכ"ו אחרנין מ"ג כהן דחשיד' אשביעית דתנן סאה תרומה וכו' ועראה שנחשדו כולם ולא חילקו בין חבר לעם הארץ דאי חילקו אכתי קשה במתניתין דסאה תרומה אחאי' ידבק ימכרו לכהן חבר בדמי תרומה אלא ודאי דלא פלוג רבנן וכ"כ מכוזר גודכרי התו' בככורות דל"ה בר"ם כהני שכתבו כסוף דבריהם וז"ל ועוד בלא כבוד כתי' סיה יכול להקשות לר"מ מטעם דנחשדו כהנים על השביעית כמ"ש בפ"ו מה' כורר' ע"כ ואי ס"ל דכחכר לא נחשדו משביעית ל"ק דאפשר לקיים ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע בככרים דתס' דיינים חכרים הם אלא ודאי דנחשדו על השביעית לנמרי כמו שנחשדו בלהטיל מום בכבוד ושם בככורות ר"ל שנינו החשוד על השביעית אין חשוד על המעשר החשוד על המעשר אינו חשוד על השביעית החשוד על זה ועל זה חשוד על הטהרות ואחרו הטעם כש"ס דכיון דחשיד' דאזורייתא כ"ש אררכבן וכן פסק הר"מ בפ"ו מהלכנו' מטמאי משכב ומושב הו"א ולפ"ו נמצא כיון שכל הכהני נחשדו להטיל מום בככורות ועל השביעית חכ"ש שנחשדו גם על הטהרות דחולין השל דבריהם הוי ומאן דחשיד' בשל תורה כ"ש בדרכבן והרי נחשדו מטעם זה גם לטהרות לכ"ע גם לירין דקול' דהחשוד לרברך אחר אינו חשוד לכל התורה כולה מ"ת כשנחשד על חמור כ"ש לקל נחשד לכ"ע כמ"ש ה"ט' סי' ק"ט ע"ש ומעתה שפיר אצטרך לזויתני דנשא על טהרותיו מטעם דחוי ליה כימי טומאתו דכל"ה אינוס נאמנים כיון שנחשדו ומעתה תמהני בתמיית התו' והר"ש שהקשו דא"כ בתרומה טמאה דלא חוי ליה וכן בכל איסור והתר לא יהיה נאמן דמאי קושייא והרי אכילת תרומה טמאה איתיה בלאו כמ"ש הר"מ בפ"ו מה' תרומות והרי לא נחשדו כי אם לטהרות דרבנן והרי אפי' בכבוד שנחשדו בו דהוי חשוד לאותו דבר לא נחשדו לאוכלו כלי מום כיון דהוי קדשים בחוץ כמ"ש בככורות דל"ו וכן בכל איסור והתר שלא נחשדו אה"כ נאמנים כלי טעם דחוי ליה כיון שלא נחשדו באופן דתמיהתם הלזו אני תמיה על תמיהתם ונ"ע זאת זה ק"ל לרשו שם שכתב דנשא על טהרותיו בחולין קמייירי דתרומו' טמאה לא חוי ליה ע"ש ולמ"ש בלא"ה אי אפשר דאיירי בתרומה טמאה כיון דאיסור תורה ולא נחשדו בו ומתוך דבריו יראה שאינו הפרש כמ"ש דכולה ברייתא משום חשוד משום דכהנים נחשדו בכל הנך דברי התוס' והוא תימא ומה גם שמת"ש רש"י לעיל שאין כהן רשאי יראה דקאי כשיטתינו ואיך תבר לנזויה כאן וכדוח' ז"ל דאנש' לה"ט בתרומה דרבנן או בחוץ הוה דהוי דרבנן לת"ר וכיון דהוי דרבנן נחשדו וקמ"ל דאינו נשא על כיון שנחשדו ואף גם זאת ק"ל כמ"ש הר"מ בפ"ו מה' טמאי משכב ומושב הו"א ונשא חו"ל ונשא החכר על טהרותיו ומורה בהם התר לעצמו ואין מושגי' אותו בכך ע"כ דלמ"ש הו"ל להוסיף ונשא החכר כהן על טהרותיו שכל עיקר דין זה לא נצרך כי אם לכהנים שנחשדו בטהרות והעיקר חסר בדבריו ומדבריו שם שכתב דין זה אחר מ"ש קודם דנאמן החכר על טהרותיו לז' קודם קבלת דבריו חכרות כ"ל שנרש' למאי איצטרך פשוט דנאמן מידי דהוי בכל איסור והתר דמורי לנפשיה כיע"כ מפרק לה דאינו שחורי בהם עכשו שהוא על ספק טהרות שהיה לו בזמן שהיה עם הארץ דאעפ"י כן דנאמן ומ"מ כעת לפי קושר עניות דעתי מ"ש בפירוש הך סוגיא נכון וקיים א"כ למה שנתבאר דכר"ל דבכורו' איתא דמהני קד"מ לטהרות' וסרי כיון שנחשדו כל הכהנים לא מהני קד"מ שלא חילקו בין חבר לעם הארץ וכן קשה מה"ש שם כגון דהוה חשי' אתרוייהו ואתי קמי רבנן וקביל אתרוייהו נראה דתסאי קד"מ לשביעית ולטהרות והרי נתבאר לעיל שלא חילקו בין חבר לעם הארץ וכ"ת דאיירי

כעס הארץ ישראל שלא נחשדו. כולם מהני קר"ח א"ק שהרי
 שם אמרו נהגו כהנים סלסול בעצמן וכו' ופי' הר"מ בפי' מה'
 מטמאי משכב ומושכ ה"ג שהצניכו קר"ח גם לת"ח וזה לא
 צויר אם הם עצמם נחשדו ואין להם תקנה וז"ל דאעפי
 שנחשדו גם על הטהרות מכה מה שנחשדו בטכניעית ת"מ
 כזה וראי חילוקו בין חבר לבעל הארץ דמעיקרא גם בטכניע'
 גזירה היא דכחבר לא היה לנו לחשוש וא"כ לומר ג"כ בו
 שנחשדו גם לטהרות כיון דהוי מדכריהם כל כי האי לא גזרו
 מעין מ"ש בככורו דל"ו אימור דאמר ר"מ למשאל לאחוזקיהו
 חי אמר ע"ש ומעתה לפ"ז ז"ל דכי תני בכרייתא ונשאל על
 טהרותיו לאו כחבר כהן איירי דכהן חבר לא חשיר ולא איירי
 כי אם ככהן ת"ח שלא קבל דברי חכמות למה שנתבאר
 דהצניכו קבלת דברי חכמות גם בת"ח ואין זה כדברי הר"מ
 שפירשה ככהן חכר ודוק

ישוב

אחר החפוש עיני ראו להרכ חות יואר סי' קכ"א
 שהביא הך סוגיא רפ' עד כמה דכל הככורות
 ארס רואה ודברי התוס' בתמיהתם שהבאתי לעיל והרב
 הוסיף מדיליה להפליא בככור בופיה איך נחשדים ריחור מוס
 עובר הא חי כפי ככל יום לעשות בו מוס בככור אף שאינו
 כדרך התר כמו כמעשר ת"מ אי נחשדו כזה נחשדו גם כזה
 ול"ק מידי דמעולם לא חשדו ריחור מוס עובר שכבר אמרו
 בככורות דל"ו דלא נחשדו לאכול קדשים כחוף וכי נחשדו אינו
 אלא להטיל בו מוס וכל הכהנים נחשדו להטיל בו מוס כלו
 שנתבאר וע"ז הצריכו לו שיביא עדות שפגל חיליו דכל"ה
 אף שיש בו מוס אינו נחשד דבזה עבדו תקנה לחשודים שלא
 יטיל בו מוס כיון שאין מעשיו מועילים כיון שאינם חתימים
 לו בלי עדות וכי שחט מכלי שיראה למומחה הכשר אסור
 כדתנן כרכ"ח דככורות וא"כ הרואים אותו יקנסוהו על זה
 ואף אם כחשך מעשיו מ"מ ישאלו מה נעשה הככור ולפחות
 ישראל שנתן לו ישאלו ויתברר הדבר ועכ"פ תקון גדול עשו
 בדבר זה דלא יעשו כהנים איסור ותו ל"ק מדברי הרב וחזי
 היות מה שנחשק ליישב הרב ע"ז אינו רואה בדבריו טעם לא
 שאין צורך להשיב כיון דמעיקר ל"ק וכמו שנתבאר ות"מ אף
 שכבר נתבאר באורך רבונע בעדות כשר להעיד באיסורים
 מ"מ נוטל שכר להעיד באיסורים אסור ועדותו בטל שהרי
 שנינו בככורות רכ"ח הנוטל שכרו להיות רואה את הככורות
 אין סומטים על פיו והרי ככור מידי דאסור ואעפ"כ פסלו את
 הנוטל שכר וכה"ג שנינו שם הנוטל שכר לרון דינו בטלים
 להעיד עדותיו בטלים וסתמא קתני בין באיסור ובין כחמון
 וערה ואררכא נראה דלא הוצרכו כי אם לנהי איסור דאילו
 כחמון בלא"ה ת"ל דהוי נובע בעדות דפסול לרון ולהעיד
 כחכואר בטח"מ סימן ל"ו וכי בעינן לאוקמי גם כחמון ז"ל
 דאיירי שנוטל שכר שזה משניהם מהחייב וזכאי וכ"ת אי נובע
 בעדות כשר באיסור א"כ למה יפסל ג"כ נוטל שכר הא ל"ק
 הנוטל שכר דעבר על מה אני בחינם אף אתם בחינם מש"ה
 פסלוהו רכנן דהוי כחשוד על הדבר דמתוך חימוד חמון עבר
 על מה אני בחינם א"כ חשדו ג"כ שיעיד שקר וע"כ פסלו
 ואחרו דינו ועדותיו בטלין אבל נובע בעדות דלא עביד
 איסור וכחוקת כשרותו קאי בוראי שלא נחשד להעיד עדות
 שקר ולהתיר איסור דכל ישראל בחוקת כשרים הם ומונה
 נראה דכי תנן ביבמות רכ"ה תת הרגותו הרבנוהו לא ישא
 את אשתו ה"ט דחייזי כנוטל שכר בעדותו וכן מה ששנינו
 שם ההכס שאבד את האש ככור על בעלה הרי זה לא ישאנה
 ה"ט הוא שאבדו דחייזי כנוטל שכר כהוראתו כיון שנישאת
 לו וכתיב הבר מחך עקשות פה גם בחולין דמ"ד גבי הא
 דאמרין דרכה בר בר חנה הכשיר פסוקת הגרבת וזכין
 חינה הקשו ותיפוק ליה משום חשדא וכו' ופרש"י דלא ליתמו

משום דשרי ניהלה מויל גביה ונראה כנוטל שכר על הודאתו
 ע"ש וזה מסכים לכל מ"ש דנוטל שכר אסור גם באיסור אף
 דנוגע בעדות כשר והטעם כמ"ש ודברים ברורי הוא כפיני
 וגם ראיתי להר"כ בש"ת סי' תצ"ח שכ"כ להדיא וז"ל ואעפי
 שנראה שאין זה אלא כחכם המתיר האשה כנדר שצריך שלא
 יהיה נובע כדבר ואיכא חשד אם אחר ישאנה או בדוינים
 ועדים ג"כ או כחכם הנשאל על דבר הוראה משום דחייזי
 כנוטל שכר על הוראתו אבל מי ששוחט וכוורק לעצמו ומוכר
 כל שהוא מחזק בכשרות כיון רעד אחד נאמן באיסורין אף
 אם נובע בעדותו שוחט וכוורק ומוכר ונאמן כמ"ש הר"מ
 בפ"ק מהלכות ת"א וכו' ע"ש וכל דבריו הם ע"ד שכתבתי
 והנרמתי לזה שראיתי שם להרכ חות יואר שם שחשב שנוטל
 שכר להעיד ולרון באיסור שזה להעיד ולרון כחוקם שנוגע
 בעדות ותמה מהך סוגיא דחולין שאסרו ליקח מכהמ' שהורה
 בה התר למה שאנו רנים בביתנו כל מידי דאיסור ותמה ג"כ
 אף לדברי הר"מ שהעלה דכלא איתחזק איסור הוא שהתיר
 לנו לרון לעצמנו לכה שהרי פסוקת הגרבת לא איתחזק
 איסור דק"ל נחטטה הותרה ואפ"ה אסרו אי מוכין בשומא
 וע"ש ולמה שביארתי ל"ק מידי דלא רמו אהרני דרוקא
 בחוקם שיש לחוש שנטל שכר על הוראתו שחושדין שאמר לו
 שיפיר להוסיפו כשריה ויתן לו כשר ממנה ככה"ג אסרו כיון
 שיבאר על מה אני בחינם אבל לרון בביתו דלא עבר מידי
 אין בו שום חשד וכדברי הר"כ בש"ת דאיתי לו שם שרצה ליישב
 עפ"י דברי התוספות בחולין דמ"ד כד"ה וכן העדים שהקשו
 דקתני רן את הרין דלאו ליקח וכיבמות דכ"ה שנינו החכם
 שאסר את האשה לא ישאנה ותיצרו ושמא חיישינן התם טפי
 שמא יעינו בתן בה ותמה ע"ז דתירוח זה נסתר מבריית דמ"פ
 עד כמה הר"ל וכוונתו שהרי אסרו שלא יראה בכור עצמו הרי
 שאסרו אף שלא באשה ולמה שנתבאר גם זה ל"ק מידי דהתם
 שאני משום דחשדו כהנים וכמ"ש מ"ש עוד דמהך סוגיא
 מורה דאסור להורות במקום דמטי ליה הבלה וא"כ איך אמרו
 ת"ח מורה טריפה לעצמו הא נמי ל"ק דבשלנו דלא שייך חשד
 דעבר על מה אני בחינם שרי אבל לטול שכר אסור ודאי
 ושייך ביה חשד גם מ"ש בכל הוראה חשיב איתחזק איסור
 כיון דאיתיליר ריעותא אין דבריו ככונים דאיתיליר ריעותא
 אהני לן דלא אולינן בתר חוקת התר דמעיקרא דבריעותא
 איתרע ליה חוקת התר אבל אין ריעותא מוסי ליה דקאי
 בחוק איסור כיון דהא מיהא לא איתחזק והספק לפנינו ודאי
 דהתירו ספק דרוסה וכל הפק טריפה שאסרו באיתיליר
 ריעותא היינו דהוי כלל איתחזק לא התר ולא איסור הק"ז
 ספק תורה להחמיר וכוזה הוא שחלקנו גדולי הראשונים אי הוי
 מר"ת או מדכריהם דבחוקם חוקם מורו כ"ע דמר"ת אוקי
 אחוקתיה וזה פשוט עיין בפר"ח סי' כ"ט מה שהאריך על זה
 ולהאריך בזה יגיעת כשר הוא כפיני גם מתוך מה שנתבאר
 ל"ק ת"ש הט"ז ב"ד סי' יח ס"ק ט"ו וכסימן ש"כ דאיך התיירו
 לשחוט לעצמו והרי אמרו כמ"פ ע"ד כמה דכל הככורות רואה
 חוז חשל עצמו ולמ"ש ל"ק מידי דהתם שאני דנחשדו כהנים
 להטיל מוס וחשוד אינו נאמן ומיהו בלא"ה ל"ק דשחוט שאני
 דכידו לתקן כמ"ש התוס' בריש גיטין דאף באיתחזק איסור
 קיל טפי מלא איתחזק והרב תירץ דשאני שחוט דרוכ מצויים
 אנל שחיתה מוחמים הם אבל אם אירע לו הוראה לא יורה
 אינו נכון דמה ככך רכין שאינו נאמן מכ"מ אם הוא מוחמה
 ושרי בככור כימיר מוחמה הוא דק"ל שאינו רואה דאילו כ"כ
 לא חשדי כמ"ש שם בש"ס ואפ"ה אסרו והב' ראיתי בהשמתו
 הרב חות יואר לסי' הנו' שהביא תירוח הט"ז הלזו ותמה עליו
 דאכתי ניחא' שמא שיה או דרס ע"ש ואי מיהא ל"ק ואישתמיט
 מיניה מ"ש התוס' כתולין ד"ג והרא"ש והמרדכי והרשב"א
 והר"ז

והר"ן עם דאף בנזמר אוכל נכילו' לתואכו' לא חיוסונן להכי
 אע"ג דאין בעדותו כלום דחשוד על הדבר הוי מטעם דלא
 טכיק התר ואכיל איסור והרשב"א פירש הטעם דלאו על
 עדותו סמכין כי אם לרובא וחוקה דאטו מחה רוב חזיים
 אצל שמיטה שחטים יפה ולא אתו לירי שהיה ודרסה וכו' ואנן
 על החוקה הו' סמכין והר"ן פ' לטעם אחר יצא כחידושין
 כמו שהכתי' דכריהם לציל יותר באורך .

וא"ד

שיהיה דבר הלמד לעניינו הוא דבאיסורים אף
 דאית ליה הנאה בעדותו והוראתו ואע"ג
 דאיתחוק איסור כשר לרזן ולהעיר רבבי איסור לא נחשוד ע"כ
 ואף נוגע בעדות כשר וכ"כ ח"ש התו' ר"ד לדס' ודקירוטין
 גבי ח"ש נטמאו טהרותך שכתב ואע"ג דק"ל עד אחד נאמן
 כ איסורי אצטריך ליה לכ"י לחימר כהני דנאמן דהוה אחינא
 דכי מהימן ה"מ כדודיה כנון על פירותיו לומר מתוקני' הם
 או טבלים וכו' אבל להעיד על חבירו לומר לו נטמאו טהרותך
 וכו' הוה אחינא דאינו נאמן כי היכי דאינו נאמן כהמון קמ"ל
 סרי נראה דטפי פשיט נאמנות לעצמו בשלנו חמה שמעיד על
 אחרים ואי נוגע בעדות שייך באיסור ג"כ איך כתב דטפי יש
 להאמינו בשלנו יותר משל אחרים והרי בשלנו הוי נוגע בעדות
 אלא ודאי כח"ש גס ראיתי להר"ב שפ' ת"ו שכתב ולא דמי
 לחכם שרואה טריפה לעצמו דכל אדם נאמן באיסורים וכו'
 הרי דקייט כפאטו כח"ש ואי ק"ל ח"ש הר"ן בת' סימן כ"ה
 וז' הילכך ישראל חשוד בעבירה חן העבירות מעיד לאחרים
 לאותו דבר כו' שאינו נוגע בשום הנאה לעצמו באותו עדות
 וכו' ואי ס"ל נוגע בעדות כשר באיסורים חכ"מ אי אית ליה
 הנאה בעדותו הא ל"ק ואדרבא מחאן ראוה ג"כ לכל ח"ש
 שהר"ן כחשוד איירי דמדינא אינו נאמן להעיד בשל עצמו וכי
 מהני להעיד בשל אחרים למאי דק"ל כרשב"ג כח"ש הר"ן בת'
 זו היינו מטעם דחוקה אין אדם חוטא ולא לו וא"כ כו' אית
 ליה שום הנאה בעדותו הרי לא שייך חוקה זו והוי בשלנו והא
 ק"ל דחשוד אינו נאמן בשל עצמו ואדרבא לכו דייקת מיכיס
 דכי לא מהני באית ליה הנאה משום דחשוד הוי מכלל דבאינו
 חשוד נאמן גס כדאית ליה הנאה וכשמיעיניה חן הדא נוגע
 בעדות כשר באיסורין ואי ק"ל הת' הר"ב שיתן ת"ו שכתב
 דהאום נכסיו על כני עירו אין אחד חסם יכול להתירו שכולם
 נוגעים בדבר הם ע"ש והרי נדר מידי דאיסור הוי ואעפ"כ
 לא הכשירו נוגע בדבר הא ל"ק שכבר כתב אה"ך דל"ד
 לאיסורים שנאמן בשל עצמו דשאני התר נדרים דכתיב ביה
 לא יחל דברו כל שנוגע בדבר אם היה מתיר יחידו ה"ל
 כמתיר נדרי עצמו ע"ש הרי מחובר רכל האיסורים נוגע
 בעדות כשר וזלח כנדר דגלי ביה קרא וכ"כ מהב"ז ב"ד סיטון
 רכ"ח שהכיא ת' הר"ב הלן ותמה עליו דמה ענין נדרי
 עצמו שאינו מתיר לזה דשאני נודר דכתיב ביה לא יחל דברו
 אבל אחרים המתירים שאינם נודרים בעצמן למה לא יתירו
 לו אעפ"י שיש להם הנאה בהתרתו ע"ש הרי שמתיר נוגע
 בעדות גס כנדר' ואע"ג דאיתחוק איסור הוי ואף דגלי ביה
 קרא לא יחל דברו וכ"ש ככל שאר איסורים וגם ראיתי בת'
 המשכ"ן ח"א סימן ס"ו שהעלה כפאטו נוגע בעדות כשר
 להעיד באיסורין ע"ש וח"מ למה שאנו דנים גבי איסורים
 דגם נוגע בעדות כשר להעיד באיסורי' אין ספק בדבר והוא
 ברור ברובתי טובא כמו שכתבאר בדברינו לעיל והנה כי כן
 תמהני בת' הרא"ם ח"ב סי' כ"ד שנשאל כב"ד שקבלו עדות
 בפסול השוחט השיב שאינו נפסל משני טעמי' האחד דקבלו
 העדות שלא בפניו בע"ד והשני דלמה שהוגדר לו שהיה כעיר
 שני כתות כת ספרדים וכת רומאניאה והשוחט היה מכני
 רומאניאה שמינהו לשופט והספרדים היו מתקנאים בו מחמת
 שאינו משגיח בהם בהפקת הכשר כמו שהצי"ח לכת

רומאניאה והם חצטערים הוה ונהנים הרבה כוונתו והין
 רוצים לפור מחונם כדי להוציאו ולמנות אחר מכת שלהם א"כ
 כל הנשו דייני וסדרי שדנו וסציערו מהכת הלון נוגע' בדבר
 הם ואין דנים חסם ולא חציערו והכיא ראייה דבכל מיני דנאמ' א
 אף שאינן מהון חמש כי הכא דהוי הנאת השבחה טיפסיק
 להם כשר לעת הצורך או הנאת הנקמה להנקם חסנו להוציאו
 על העדר השנחתו עליהם הנאה חשיבה ואין בעדות ודיינות
 זה חמש ואינו נפסל בכך ואין זה צריך לפניו ואחרי נשיקת
 כפות דגליו אומר אני דרצובה לפניו ולפני פנים דנוגע
 בעדות אין עניינו כי אם לנכי מהון וערוה אבל באיסורים
 בכר נתבאר כבר היטב דגם נוגע בעדות כשר ויותר תימה
 שהרב גופיה כח"א סימן ס"ט העמיק הרחיב לבאר דנוגע
 בעדות באיסורים כשר להעיד ולרזן כמו שהכתי' דכריו ג"כ
 לעיל וכ"ת דס"ל דבאיתחוק התר או איסור לא מצי ת"ח לאורוי
 לנפשיה כמו שצידר הרב שם בת' ההיא וא"כ ה"כ דנכרא
 בחוקת כשר קאי וא"כ נוגע בדבר אין כשר להעיד ולרזן כו'
 אע"ג דפיסול השוחט מידי דאיסור כמו שכלל הרב בת' ההיא
 דכל שהספק נפל אם החמון באיסור והתר לאו דיוכיס חשיבי
 דריכיס היינו כשהספק אם החמון הוא שלו או שכננו ע"ש
 וא"כ עיקר טעמו דהכא הוי משום דהוי נגד חוקת אכתי לא
 איפרק שהרי כת' כתב כן בלשון ושחא יש לחלק כנרא' דעיקר
 דעתו היה דגם באיתחוק נוגע בעדות כשר להעיד ולרזן
 ולפחות מידי ספק לא נפיק ואיך התייר כאן כפשוט כמקום
 איסור וסיים דאין זו צריכה לפניו. הא ודאי עקא וכ"ש למה
 שביארתי לעיל הפך דברי הרב כוה דגם באיתחוק נוגע
 בעדות כשר דלפ' דברי הרב אלן הם דברי תימה ושוכ אחר
 החיפוש ראיתי שת' זו שכת' רא"ם ח"ב אינה מתורת הרא"ם
 דלאו הרא"ם חתים עלה והכנה"ג ב"ד סימן ז' בהנב' אית
 ס"כ כתב דכדמוחה לו שאי תשובה להרב יצחק' לב ע"ש
 וא"כ לא קשו דכריו אהדרי כיון שאין תשובה זו מתור הרא"ם
 וגם משיחתו ניכר שהאריך הרבה בת' זו כמבאר בת' זו
 וח"מ יהיה חיי שיהיה דכריו שגבו חמני איך התייר כפאטו
 קטום נוגע בעדות כיון דעיקר פיסולו הוא לנכי איסור דגם
 נוגע בעד' הוכשר בו כי ע"כ סבור אני שרעת הרב דלפסול
 השוחט כענין שני עדים כשרים כפיסול עדות לחמון וכ"כ
 קצתן מתוך ת' הרשב"א סי' תרכ"א שהכתי' לציל .

אך

בכר נתבאר דהרזקו ורש"ל והר"ב והש"ע ומהר"ש
 וכל רבני האחרונים מלוקים על זה וס"ל דפיסול
 שוחט מידי דאיסורא הוי וכדין איסור דיינין ליה וכ"כ דעת
 הרא"ם ח"א סימן ס"ט כי ע"כ כוראי דאין לחוש לתשובה
 הלן דאין אנו יודעים מי שגאה נגד כל הני רבוותא ושוכ
 נתיישבתי בדברי הרב בת' הלון ורואה אני שגם הרב מורה
 נוגע בעדות כשר להעיד באיסורים לא דס"ל דה"ד כסתם
 דתליין דלא נחשדו ישראל כמקום איסור להטות דאין או
 להעיד שקר על הנאת חמון או הנאו' שאר דברים אבל כשיש
 דגלים לרבר וידים מוכיחות דחשדי בכך ומעשיהם מוכיחים
 דלהנאתם דנו וקבלו עדות וגם העדים העירו על הנאתם
 כמו שכתב' בדבריו כבי הא ודאי ס"ל דאין בעדות וסדיינות
 ההוא כלום דהא ודאי ברע טפי מנוטל שר להעיד ולרזן
 דק"ל ביה גס באיסור דייניו ועדותיו בטלין וה"כ לא דנו
 ולא מעידו כי אם להנאתם ויש להכריח כן בדבריו כח"ש וז'ל
 ואעפ"י שלא פירשו כהדיא שכוונת' להוציאו וכו' ע"ש שהאריך
 לבאר זה והדבר קשה דמנ"ה דהרי גבי נוגע בעדות גבי
 חמון לא כעין שגילו דעתם דלהנאתם העירו או דנו כדי
 לפוסלם אלא כל שנודע דחטילו הנאה פסולין וא"כ ה"כ
 כנ"ד ככ"ג נפסלו כיון שהיו נוגעים בדבר אך למ"ש דכריו
 כדאי חונק שאין הפיסול כי אם מטעם שנתגלה קלונס שדנו
 והצי"ח

והעידו על הנאתם זה ה"ל נכון בשוב דבריו ואין להשיב ולומר דכ"קול דכ"ב כשר להעיד באיסור ה"ד להתיר את איסור שלא נחשדו לאכול או להאכל איסור משום הנאה אבל לאיסור את המתיר אה"כ דכ"ב פסול כיון שאינו מתיר איסור להידי זה אינו שהרי כיון דקול דכ"ב כשר באיסור שלא פסל בו הכתוב והתירו בו כפיסול אשה וקרוי ועכ"ל ורשע ועד יחיד וכל הנזהר הותרו בין להתיר ולאסור א"כ ה"כ ככ"ב דחילוק זה הי' שגאול ונס המענין בכל הראייות שכתבתי לעיל עיניו יחוו שיש ההם מכריחות דגם לאסור הותר כונע בערו' ומה נס דלפסול השוחט כמינס קאי באיסור דתפיק ליה שס דע והרי לא נחשדו לשקר במקום איסור כי ע"כ נראה וראי דאין לחלק בזה וכן ראיתי בת' גינת ורדים חז"ר סי' א' שכתב רשאי טובא בין פיסול הטבח להעיד לפיסול אומנותו דלכ"ב ערות בעיניו שני עדים כשרים ובעיניו דלא ליהו כונעים בדבר משא"כ כפיסול לחורת אומנותו והו' איסור דאף בעד אחר בני יאף בחידי דכפשיה ע"ש ודבריו מסכימים לכל מ"ש ואיך"ל חת"ש הדשד"ס כה"ר סי' קולא כתי שנשבע שלא ליקח לחכס פ' למורה וכתבו בשטר אנו הכאים על החתום וכו' וטען אחר תהם שחתם ולא נשבע העלה דאף אם שאף התומים מעידים עליו שנשבע אינן נאמנים כונע' כעדות סס דהנחת הנקימה חשיבה הנאה הרי דאף לנבי איסור כדרי' אין כונע בעדות כשר להעיד ודוחק לומר שכל דבריו הם לפסולו לעדות דאינו נפסל על פיהם וכת"ש אה"ך חענין פיסול עדות כמו שזעש דא"כ הו' לומר עכ"פ דשבעתו קאי כי ע"כ נראה דאינס נאמנים לחיובו שיעמוד בשבעתו כל שהם כונעים בעדות וכ"כ מהר"ב ח"א סימן ל"ט דת' טען חתמתי ולא נשבעתי נאמן אף שיש עדים כל שהם כונעים בעדות ע"ש ואף שמהר"ם בח"ג סימן כ"ד קרא ערער על דבריו דנגיעת עדות דמחוק בעיניו מ"ת חזרי ליה דכ"ב אינו כשר להעיד לחייב בזה שהעידים שנשבע אע"כ דהו' דבר איסור ודוחק לומר דשאני נדרים דכתיב ביה לא יחל דברו דמיניה ס"ל להר"ב בת' סימן ת"ו וכן הסכימו רוב האחרונים דכונע בדבר אינו מתיר א"כ ס"מ דהקפיד בו הכתוב שלא יהיה כונע בעדות כשר כריני נדרים כמחוק משא"כ כשאר איסורים שזה אינו דכי בלי קרא להתיר נדרו ולהר"ב נס באחרים המתירים אבל כשהעידו שנשבע חכ"ל דלא יהיה כונע בעדות כשר בו וכ"ש לדעת הכ"ה בס"י דכ"ה האחרים המתירים לו אף שהם כונעים בעדות והנכון הנ"ל ליישב לזה דשבעה ונדר שאני דהו' דברים שבינו לבין קובו וכבריתות ר"ב אחריון אדם נאמן לעצמו יותר מתאה עדים ופליגי בה דאיכא מ"ד דכי מהימנין ליה נגד שני עדים כשרים היינו במקום חבו דיכול לתרץ דכוריה ע"ש בארוך וא"כ י"ל דגם למ"ד דאינו נאמן שלא במקום חבו נגד שני עדים ה"ד בעדים כשרים דהא חזינו דרברים שבינו לבין קובו היכא דמכחיש עדיף מחמון למ"ד דנאמן בלי חבו נגד עדים וכיון שכן לכ"ע בעיני עדים כשרים וכל דהם כונעים בעדות אינו נאמנים וכ"כ דעת הרב חשפני שמואל סי' קכ"ט ע"ש ומכאן ראיה דיכול הת"ח לאורווי נכפשיה בכל מירי דאיסור כיון דהו' דברים שבינו לבין קובו דנאמן יותר מתאה עדים ודוק ומינה נראה דכי העידו על השוחט שיצאת טריפה מתחת ידו והם כונע' בדבר לנבי השוחט אינו נפסל לשחוט לעצמו כיון דהו' דבר שבינו לבין קובו ובעיניו כיה שני עדים כשרים אף לשחוט לאחרים דלכ"ב דיון גס כונע' בעדות הוכשר ונס השוחט עצמו כונע בדבר הו' דלא חשו נפשיה רשע ואפ"ה נאמן וא"כ הו' לנבי דיון חד לנבי חד דספק למה שכתבאר לעיל ואסור לאכול משחיתות :

אך את זה ק"ל בת' הרשד"ס חז"ר סי' נ"ג שכתב דאם השוחט ואחר עמו אומרים שהיתה הכהמה כשרה וכ' אחרים מעידים שהיתה טריפה העלה לאסור הכהמה מבפך ולהכשיר את הכורק כיון שהכהמה היתה בחוקת כשורה והכי' ראיה מתרי ותרי כפיסול עדות והדבר קשה דנבי פיסול עדות כונע בדבר אינו כשר להעיד ואיך חשיב ליה לעד לכורק דהו' כונע בדבר דליהו תרי ותרי ונ"ל מדעת הרב דה"כ דנפסל לנבי עדות כיון דהכורק אינו מעיד לעצמו אף לנבי פיסול שחטה דהו' איסור דכשר להעיד אף כונע א"כ הו' לתרי ותרי וכשר לכורק ודבר הנביא בזה דלעיל עצמתי על דבר זה אי במקום שהאמינה תורה ער א' דקול דאף פסולים הוכשרו אם ה"ד כשכא הפסול לכרו ונס בהכחשה אם המכחיש נ"כ פסול אבל אם באו ככת אחת כשר ופסול המכחשים זה את זה אין דברי הפסול נגד הכשר עדות מועיל כלל ולא עלה כירי כירור ולמ"ש יש לדון מדברי הרשד"ס דגם פסול וכשר המכחשים זה את זה במקום שהוכשרו פסולים שקולים הם וכאלו שניה' כשרים חשיבי דמירי ספק לא נפיק ודוק ואי ק"ל עדיין מת"ש בת' באמן שמואל סי' ל"א על הסכמה שהסכימו משום שוחט לא ישחוט אי לא סר סכינא קמי' פ' ופ' והם כפלי הריב של דלובן ולא רצה ראובן להראות כי אם יעשו שיכא סכינו כל הכקואים שבעיר והני דסנו ליה בכלל ויהיה נידון אחר הרוב וכני העיר אין מסמיחים בו העלה דדינא קא בעי דהסכמה זו נעשית על צד קנאה וטאה ואינה כלום דכיון שבדקים שמינו הם שוכאי ראובן פסולים לדון דנגעי בדבר דהנאת נקימה חשיב הנאה והכי' דברי הר"א ס"כ שהכתתי דבריו לעיל ולמה שכתבאר קשה דמה כפך הרי כונע בעדות כשר להעיד באיסורים לנבי דיון אף לנאן דשפיר חזי הא בחי"ק שפ"ד ביל דעתם שלא מינו את אלו כי אם שירעו דשוכאים לו והשולטן בירם לומר דאין סכינו יפה וכל כה"ג שנינו דעתם להטות הדין לית דינא ולית דינא שיכשירו ומה גס לכתחילה כי כ"ד וכן מכוואר בדבריו שהבי' דברי הר"א ס"כ מת"ש ח"ל וזעפ' שלא פירשו בהדיא וכו' וככ"ד כ"ע ידעי שאף הפנים אף הוא היה מחוקן למ"ש וכמו שביארנו גס בדרכי שד"א"ט לעיל ומתוך מ"ש דבר כרור הוא שגם שוכא כשר להעיד באיסור מ"ש דמחוק דקי"ל דשוכא כשר להעיד הלא נחשדו ישראל ע"כ וכ"כ הסכמה"ג בח"מ סי' ל"ג הנה"ע אות ה' בשם הר"ש הלוי וכעת אין ספרו מצוי אנלי ומפרשת קעבור מתנה ראש להבין אחרני כינה ת"ש הסכמה"ג בח"ת סי' ל"ז הנה"ט אות ה' וזל טבח המעיד על טבח א' שיצאת טריפה מתחת ידו כונע בעדות הו' הה"ה יצחק' ל' בת' כתיבת יד ע"כ והנה שם בכל הסימן מכוואר דנגיעת עדות בעיני הנאה המביע'לו בעדותו כוראי כמ"ס התום ככ"ב דמ"ה בר"ה תאי וז"ל תימא דכ"מ שיפטרו אם יתעשר ושחא כשכילין אין לפסול' לעדות כיון דהשתא לא מרווח מירי וכ"כ הנחות אשרי פפרק חוקת הכתום ותדמות הרשן סימן דש"ן כשא אור ורוע שס"כ בשם רש"ב ור"בא וכן פסק הש"ע סי' ל"ז סי' ע"ש וא"כ צ"ל שרבי הרי"ב בת"ו שפסול עדות טבח א' על חבירו דאירי כשניהם תושבים מהעיר ואם יפסל האחד ישאר הוא שוחט יחידו וינע' לו שבר כולו גס חלק חבירו דכה"ג הו' כונע בעדות ודא א"כ י"ל דאירי ששוחט א' בעיר וזה המעיד אינו מושכר מהעיר ואין השוחט אחר כמא' שם דאם יסלקו לזה מכה פיסול ע"כ ליקח את זה שהעיר עליו וע"כ חשו ליה שפיר כונע בעדות דאי אירי כש"ס שם שוחטים אחרים וכיד בני העיר למנות את מי שירצו א"כ מה הנאה אית ליה למעיד כגזני סוגים אלו הרי אם יפסול את זה ימנו נכרא כחריק' ולא חטי ליה הנאה ולא מירי

מירי ולא נחשדו ישראל להעיד שקר בחינם ואין להשיב על זה מת' כרס שלמה ח"ד סי' י"א שגשאל על שוחט שהיה מוציא רובא טריפו' מתחת ידו והאחר רובא כשירות והמוציא רובא טריפות טוען בודאי על חבירו שחכמי' הטריפו' ומאכיל טריפות אחר שהאריך לכאר ע"ז דיש לבני העיר לחוש ע"ז השיב וכל זה כמנהג שנים הדברים אכל' לפי שורת הדין לא מפיו אנו חיים רקול טבח המעיד על טבח אחר שהוציא טריפה מתחת ידו נוגע בעדות הוא כמ"ש הרי' ז' לכ' בת' כ"ז נראה דקייט כפשוט דכרי הרב רבכל שוחט המעיד פיסול על שוחט אחר חשיב נוגע בעדות הא נמי לא חכרעא שהרי נכבאר שם בשאלה דתמילה היה בעיר שוחט אחד לכד וכתרב' העם ולא הספיק להם הוא לכרו ובעיר לא היה נחנא שם אחר ולקחו אחר מחוץ לעיר ואח"ך היה שם שוחט מחדש שלמד האומנות וסלקו לשוחט הכא מחוץ לעיר ומינו את זה שלמד מחדש מכח דכרי ריכות של השוחט ישן שהיה מוציא טריפות כיון שאינו בקי באומנו' השמיטה וכיון שזה שילקוהו מפני עליו דאררובא הוא מאכיל טריפות ואי' מהיותו בודאי שימנו כיון שאין מספיק להם שוחט אחד וכ"ש בשוחט שנמנה מחדש ואינו בקי אומן כ"כ כיון דלא שירת באומנות ומה גם שכבר היה זה שוחט שכור להם ולא הוציאוהו כי אם כחשכס שמה שמוציא טריפות הרוב היה בטביל שאינו אומן בקי בשוחט אחר אכל עכשיו שנודע להם שכך הוא הדרך לנאת רוב טריפות ואררובא השוחט אחר שהיה מוציא רוב כשירות היה מאכיל טריפו' בודאי שימנוהו על משמרתו וככה"ג ודאי נוגע בעדות הוא דאין ספק דכבר אחר מיני חלף דלא יתנוהו במקום הפסול הן אחת שיש להשיב עריין שגם כשיש שם שוחט אחר מלבד המעיד דח"כ אין באן הנאה לברורא אלא ספק הנאה אפ"ה מירי ספק לא נפיק שהרי התה"ד בת' הגו' העלה כנ"ד רעל ספק הנאה לא השיב נוגע בעדות והכ"ז כח"מ סס"ז ל"ז כתב עליו ולי נראה דפשיטא דטבע בעדות הוא שהדבר ודאי שישלם לו עכ"ל ואף שחורס כד"מ סי' קכ"ג כתב על הכ"ז שדחה דכרי התה"ד בלי טעם מ"מ דעת הכ"ז נראה דגם על הנאת ספק אפי' חשיב נוגע בעדות גם זה אינו שול שטעם הכל נימוקו עמו דבגדון התה"ד שאני דאם המורסה לאיש לקנח שכרו ואחר לו שיתן לו שפייסונו מה שירכנו לכו ש"מ רעל אומנותו סוף שכרו כענין שיתן לו כרצונו ואיהו ירע ככפשיה שאינו משקר וא"כ אין זה ספק אלא ודאי או קרוב לודאי ומעין זה חילק הכנה"ג כח"מ סי' קכ"ג הנכ"ז אות' ז' והש"ך שם כס"ק כ"ב אכל כשהספק שקול ואין הנאה בקרוב לודאי גם הכ"ז מורי דלא חשיב נוגע בעדות בכך וכבר ראיתי כס' ארמת קדש ח"א סי' ס"ח הלכה זו העלה רעל ספק הנאה לא חשיב נוגע בעדות ע"ש וכ"כ מת' הר"טבא הביאה הכ"ז כח"מ כס"ל ז' שבת' דש"מ שהקדוש שיחלק פ' והער' אחיו של זה והחלוק בידו וכן עשה שנתן לכתו של מעיד סך מה העלה דלא חשיב נוגע בעדות שאין כאן הנאה ניכרת לעד עמנו בשעת עדות וכו' ע"ש וכ"ש כשיש שני שוחטים מלבד זה שהעיד דעכשו קרוב לודאי דלית ליה הנאה בעדותו דמר'ת' אוליין בתה רובא והמיעוט כמי שאינו וא"כ ה"כ לא חשיב נוגע בעדות על דר המיעוט ולא שייך בוה אין הולכין כמותן אחר הרוב שזה תלוי ביד אחרים וה"מ יש לתמוה בדרכי הת' הו' שהביא הכנה"ג שהרי כבר נתבאר לעיל באורך דנוגע בעדות כשר להעיד באיסורין ופיסול שוחט מירי דאיסור כמבאר בת' הריקו וכל רבני האחרונים וכן לפי ח"ש הרא"ם דלא יוקרי המון כי אם כשהספק חל אם זה הממון הוא שלו או של בעל ריבו משא"כ כשהספק הוא כמותן אם הוא איסור או הותר וא"כ פיסול שוחט כתי מירי דאיסור הוא ותו ה"מ אם הוא נוגע בעדות

כיון דכשר להעיד כאשר וקרוב ועכ"ר וכד הוינן בה נתי ל"ק שול' שדכרי הת' הלון לגבי פיסול עדות זשינו כשיש עד אחר עמו וגבי פיסול עדות ע"ז זה מוציאים מחוץ לכ"ע בעיני שני עדים נשדים כמבאר כח"מ סי' ל"ד אכל אה"כ דלכרי פיסול להיבכרו משוחט דמירי דאיסור הו' אה"כ דאף נוגע בעדות כשר והער' על זה שהכנה"ג הביא דכריו גבי פיסול עדות ואי דכריו הו' דאינו נפסל משחיטתו עפ"י עדות שוחט אחר הו' לו להביא דכריו כד' סי' א' או כס"י קיט כדריי חסוד או כס"י קכ"ז כדריי עד אחר נאמן באיסורים וכל"ה כבר יש חילוק ביניהם רבני פיסול עדות כתב הטור כס"י ל"ד ראינו נפסל כי אם בשוחט לעצמו ומוכר ולהעבירו מעבירים אותו גם בשוחט לאחרים כמ"ש הב"ח והפ"ח וכת' בני אכרהם ע"ש ה"י דכוות' וכ"ש אחר שכבר נתבאר דנוגע בעדות כשר להעיד באיסורים ואי קשה אינו אלא בת' כרס שלמה הגו' שנראה דכריו שהכין בדכריו דגם להעבירו אינו נאמן ודבר זה קשה לשמוע מכל מ"ש ובר הן כל דין לפי הבנתו אין לדכריו מוכן דמאלי קעסיק אי מיירי כשהשוחט שקנדרו מכחישו בלא ה"ה ה"ל עד אחר בהכחשה דאינו נאמן כמ"ש מהרי"ו ואי בשתק מנ"מ אם הוא נוגע בעדו אחר דשתיקתו חשיב כהודחה קצת

וברוחק

ול' דליירי במכחישו וס"ל כדעת הרש"ם והמסאת חשה וכמו שכבר ביארתי לעיל דס"ל דגם במכחישו הו' חד לגביי חר' ואסוד מספק ומ"מ אי כיוון לזה דכריות תמוהים דגבי איסור גם נוגע בעדות כשר להעיד אכל האמת שאין בדכריו הכרח ואררובא כיון שהביא דכריו גבי פיסול עדות ש"מ דכריו לגבי פיסול עדות וכ"ש שהכנה"ג הביא ת' הרא"ם ח"א סי' ס"ט שכתב דנ"כ באיסור כשר לעיל הוה באות כ' ע"ש וא"כ מהתימה להרב כרס שלמה שהכין שדכריו הם גם להעבירו וכ"כ מת' הרש"ם ח"ד סימן כ"ג שגם שוחט אחר מעיד פיסול על השוחט אחר ואינו נפסל מטום נ"כ שהרי השיב בכודק שאמר על בודק אחר שהכשיר בהקטה שהיה בריאה שרכה שאינו נאמן דהו' עד אחר בהכחשה והביא דכרי הריקו שורש ל"ג וגם ת' הרשב"ך ז' ריש להתייר כחר לגביי חר' דאוקי בהמה בחוק התר שהיתה ואי הו' נ"כ הו' להשיב שאין כאן עד כלל כיון דהו' כ"כ גם ראיתי בת' הרא"ם ח"ב סי' ז' שהעיד בודק על בודק חבירו שהיה מקל בכרויק' ריאה והיה חכשיר כלי כרויק' השיב ואינו לא השבתי בדכריו מפני שהיה עד אחר אכל אמת' לו השתרל להביא עדים על זה ע"ש ואי ס"ל דנ"כ פסול היה לו לומר הן ומדכריו יראה דאם היה עד אחר עמו היה נפסל ומה שלא השגיח בו היה שבודאו וכחיטו והו' עד א' בהכחשה וכשיטת הריקו יש ליישב דכריו גם להחלקי' עליו כוה וס"ל דגם חד לגביי חר' ספק הו' ואסיר דשאיני כ"ה שהיה האיסור בשל דכריהם דמקל בכרויק' דמר'ת' אוליין בתר הרוב כמ"ש הרב שם בת' ג"פ ראיתי להרב בית דוד ח"ד סימן א' שגשאל על שוחט שהפיר על חבירו שעבר שבעה השיב הרב כיון דהו' עד בהכחשה וכ"ש במקום דנ"כ שאינו נאמן והביא עוד שם טעמים אחרים להתייר ועם כן כתב לכסוף דכל זה כתב ברדך אפשר אכל לענין מעשה אין לסמוך על טעמים אלו לחלול משחיטתו ע"ש כ' ע"כ אין לי בדבר ספק שאין לסמוך להתייר בנוגע בעדות כמעיד פיסול על שוחט שלא להעבירו ועיין בכית דוד שם בחור סי' ב' ע"ש

והנה

כעתה ראיתי כתש' הראנ"ח ח"ב סימן ע"ב דקכ"ו ע"ד שמדכריו יש לרין דאם נגיעת העדות כרוך אינו נאמן דנוגע בעדו אינו נאמן גם באיסורי' והם דכרי' תימא מכל מה שכתב לעיל : ומתו אף לדכריו ול שגם הרב לא כתב כן כי אם שלא להקל באיסור אפי' עד ב"ב אכל

אכל להחמיר אה"נ שיודה הרב דנאחן .

סימן קצ"ז עור

אחרת פש נבן לכאר כי מחשבי
 כאיחוד בעל דבר עם כ' פסולין
 אי חשיבי כחד והוון חד לגבי חד א"ד כיון שהוכשר בפסולין
 א"כ חשיבי תרי ואין דבריו של אחר במקום שנים ונראה דזה
 תלוי בח"ש כימות דק"ו גבי ער אומר חת ושנים אומרים
 לא חת תבא הקשו פשיטא שאין דבריו של אחר במקום שנים
 ותירונו דאיידי בפסולי עדות ולא יבא דאמרי קמא לעולם
 אזלינן אחר רוב ריעותא ושתי נשים מבטלין עדות עד כשר
 יחד דאין דבריו במקום שנים ולא יבא דאמרי בתרא דוקא
 לגבי פסול אבל לגבי ער כשר כפלב ופלב דמי ע"ש בסונויא
 וכפרטי שם שפירש שדינו כשנים עדים כשרים המכחישים וס'
 את זה דקולו ככאז זה אחר זה דחשוב ראשון כשנים וככאז
 בכת אחת כחאן דליתכחו דמי ואף אי נשאת תבא וס"ה
 כפ"ב ח"ג ה"ך כ"כ בדעת הר"מ וולת שהביא שם כשם
 הרשב"ן והרשב"א שרעת הר"מ דשנים פסולין לגבי ער כשר
 אין אומרים בו דהער הכא ראשון חשוב כשנים ואף אי ניסת
 תבא ורוב הפוסקים פסקו כהאי יבא דאמרי בתרא הר"ף
 והר"מ והרא"ש והטור עיין כ"כ ס"ו וא"כ נראה דה"ל לגבי
 איסורין אם הכחישו ער כשר עם שנים פסולי לדעת הסוברין
 דגם באיסור מחלקינן בין כאז בכת אחת לכאז בזה אחר זה
 א"כ אם כאז בכת אחת הוי כחד לגבי חד אך אי בא ער כשר
 תחילה פליגי בה רש"י והר"מ דלהר"מ אעפ"י שבא ראשון אינו
 כשנים לא כחד לגבי חד ולענין דניא הוי כנראה כיון דהאיבא
 רוב פוסקים דח"ל דגם בער כשר לגבי ער כשר באיסורין
 אינו חשוב כשנים א"כ אית לן לחיובט כשנים פסולין לגבי
 ער כשר דאינו חשוב כשנים ואולם ראיתי להרב תה"ד בסומן
 שג"ג שנידדו דמי חשיבין לשתי נשים בער כשר יחד הר"ד
 דכתיבונא הקלו ע"ש נראה דגבי איסור דעתו דשתי נשים
 עריפי מער כשר דאין דבריו של אחר במקום שנים אך ק"ט
 בדבריו שהרי בסוטה ר"ל אמרינן גבי ער טומאה דכ' נשים
 עם ער כשר הוי כפלב ופלבא ש"מ דאין הטעם משום דהקלו
 בעדות אשה גם ראיתי לרבינו ירוחם נתיב כ"ג שכתב
 דבאיסורים אם כאז שתי נשים תחילה אין ער כשר הבא
 אחריו יכול להכחיש דאין דבריו במקום שנים אך אם בא
 ער כשר תחילה ואח"ך כאז שתי נשים להכחישו כמי האוי הוי
 כפלבא ופלבא ולא אמרינן ראשון חשוב כשנים ע"ש ועיין תם
 שתמה בדבריו חת"ש ק"ו ענוא דע"כ ומ"מ מדברי
 שניהם נלמוד דטפי עריפי באיסורין שתי נשים מאי אחר
 ומן הכאר יש להשיב בת' הרשב"א סימן תקמ"ד פסקו מורם
 בהפה כ"ד סימן קכ"ו דשני אחים לעולם אינם אלא כחד בין
 לקיים דבר בין להכחשה ע"כ נראה דס"ל דב' נשים לגבי ער
 כשר ככה"ג בין שבא הער תחילה או שבא האחי כחד לגבי
 חד חשיבי הפך דברי הרמ"ה דלהרמ"ה אם העידו תחילה
 השתי נשים אין ער כשר ויכול להכחישו כי ע"כ נראה עיקר
 לדון דב' פסולים שהכחישו ער כשר בכ"ב נקטינן להחמיר
 אך בפסול לגבי ב' פסולים מוכאז כהני סוגיין דבין להקל
 ולהחמיר אין דבריו של אחר במקום שנים אך בהכחשת בעל
 דבר עם שנים פסולין דהבעל דבר ג"כ פסול הוי דכ"כ הוי
 יש לדון דההני נגד שני פסולין כגון באשתו ונתה או נטמאו
 טהרותך או נתנסך ייך דמסייע לבעל דבר חוקה א"כ ל'ל
 דההני נגד שני פסולין כשם שנאחן לגבי ער כשר ההכחישו
 כמכאז כפ"ג דקידושין והטעם או לשיטת ר"ת דאין ער
 אחר נאחן באיסורים נגד חוקה או לשיטת הרחב"ן דאדם
 האמינו התקין יעל עצמו יותר מער כשר או לדעת הרב חנה
 אפרים שהטעם הוי מפני שפסידו כמו שנתבאר כל זה
 בדבריו לעיל א"כ ה"כ ב' פסולין לגבי בעל דבר אדם נאחן

על עצמו יותר כיון דמסייע ליה חוקה וגם מפני שפסידו
 וכ"ל מת' הרשב"א דלעיל דהכחשה באיסורי' כי הווכר היינו
 כבעל דבר כסוביין דפ"ג דקידושין ואפ"ה פסק דב' אחים
 כחד חשיבי אך לדברי הרמ"ה והת"ד דלעיל יש להשיב כיון
 דב' פסולין עריפי מער כשר א"כ ל'ל דב' פסולין לגבי בעל
 דבר כשני כשרים חשיבי ואין בעל דבר יכול להכחיש' והדבר
 ספק חזלני בעת אינו להתיר ככה"ג ומ"מ בענין שמיטה
 וכריקה אף בשוחט ומוכר לעצמו ל"ל דקטינן להחמיר דאע"פ
 דמסייע ליה לבעל דבר חוקתו דבחוק' כשר קאי מ"מ לאירך
 גיסא הנה זה עומד חוקת איסור הכהמה דבהמה בחייה
 בחוקת איסור עומד וכדעת הרשב"ם והמ"מ וכמו שבארתי
 לעיל שהם אפרים גם לגבי ער כשר כ"כ ב' פסולין דעריפי
 מער כשר למ"ש וכ"ש בשוחט לאחרי' דלא שייך לומר בו אדם
 נאחן על עצמו או כטעם הרב מחנה אפרים מפני שפסידו
 ממון שלו דבשוחט לאחרי' אינו חפסיד השלו דכמי האוי ודאי
 דב' פסולין עריפי מהשוחט ומטעם אחר ל"ל דבשוחט אף
 שנאחן על עצמו ומפסיד ממון אס' הוא שוחט לעצמו אפ"ה
 כל דהוי חד לגבי חד בפסול מספק ול"ד לנטמאו טהרותך
 ונתנסך ייך או אשתו ונתה שכלל הני אין בארס זה בעל
 דבר שום ריעות' דלא הוי הספק בו וע"כ נאחן טפי מהאומר
 חכל הני טעמי אבל כשהפ' עליו אס' הוא רשע הוי איתרע
 חוקתיה ואין כל הנהו טעמי חספיקים להכשירו וקצת ראוה
 לזה שהרי עשו חכמים חשורים לכל עמי הארץ אף דרוב ע"ה
 מעשרין וכן עשו לכל הנהגי כמ"ש לעיל ואי לא ילפינן מיינישו
 היינו כי התם לחוש על המיעוט אבל על ספק שקול כגון חד
 לגבי חד וכ"ש כשהפוסלו אינו כובע בעדות דנמצא דעריף
 מבעל דבר שכדאי חוששים לו .

סימן קצ"ח נשארתי

כמי שבא לו כספיה
 חכית של יין והחכית
 שתומה וטחוס בזפת וחתומה ומוכתת בשק וקשר גם השק
 וחתמו אלא שהחתם שהחתים בחכית וגם בשק היה על ידי
 מטבע גויים שלא נמצא לו חותם אחר וגם בכתב הגיד
 למקכל היין שהחתם נעשה כמטבע אם היין כשר או לא .
ואע"י
 מורי ספק לא נפיק דבע"ז דלא' בחלקו ר"א ורבנן
 ופסקו כר"א וגם שם בע"ז דס"ט אמרו והלכתא בוותיה דר"א
 דלא חייש לזינפא ש"מ דקול' כר"א דסני כח"א והתוס' ד"ה
 דאמר הקשו דרב ארדכ דאמר בדל"ט חכ"ת אמור כחותם
 אחר וכו' ותירונו בשם ר"ת דבגוי סני כח"א וכישראל חושר
 כע"ב חתומים' הקשו על תירונו וסבילו דאם חוור ורואה
 חותמו או מודיע בכתב לחכירו ענין חותמו סני כח"א אבל
 בשולח לחכירו ואינו חוור ורואה חותמו צריך שני חותמו' דלא
 מרתת ע"ש ותמנהני להרמ"ט חז' ס' ג' שהביא דברי
 הרשב"א ס' ק"ט שכתב דבנינות הנמצא ביד גוי וכתוב
 עליהם כשר כדפוס עץ דאסיר דכמה פנימים בוכי' החותמו'
 וכו' ושוכ הביא דברי המרדכי שהתיר כה"ג וכתב הר"ב
 ח"ג ס' מ' דפליגי הרשב"א עם ר"ז שהביא המרדכי וכתב
 הוא דלא פליגי דהרשב"א דחייש ליוף איירי היבא שהמשלח
 הבנינות אינו חוור ורואה אותם אבל מ"ש ר"ז להתיר ע"ז סימן
 היינו כשהישראל חוור ורואה חותמו וכה"ג כתבו התוס' כפ'
 א"מ בשם רבינו תם דהא דאמר הלכה כר"א דשני כח"א
 ובכמה דוכתי מוכח דבע"ב"ח והעמיד ר"ת וזו שפסק רב
 כר"א דחוור ורואה חותמו דמרתת וכח"א סני אבל בשולח
 לחכירו לא מרתת דסבור שלא יכיר להכי בעי חב"ה וכו' והם
 דברי תימה דר"ת לא חילק כי אם בין חשוד לבין והתוס' הקשו
 עליו וחילקו בין חוור ורואה חותמו לאינו חוור והוא דעת ר'ז
 כמ"ש הפוסקים חילוק זה כשם ר"ז דהיינו סתם תו' וגם
 הרמ"ט

הרומט כתב אח"כ דברי מוהר"ק שורש ל"ב שכתב דאין להתיר בלא הכרת חותם אפילו לר"ת שפסק דאין צריך הכר חותם וסייבו דברי חתום ש"ס כע"כ שהכריחו דלר"ת אין צריך הכר חותם ויין כיד גוי שרי כח"א בלי הכר חותם והיינו דלישבו הסובייאות מחלק בין גוי לחשוד ואיך כתב הרומט בשם ר"ת חס שאינו ומכח זה סבור הייתי דט"ם נפל בדבריו ונ"ל והצטיד רז וכו' במקום ר"ת ושבו ראיתי דלא יתכן להביא שחרי בחלק ראשון סי' יב כתב הרומט שם בדבריו אלו ונ"ע ומ"מ למדנו דלשמוח יין כיד גוי לר"ת שרי כח"א ולסתם תו' כע"כ יתכן שיכתוב לחכירו ענין החותם ובלא"ה בעי כ"ח והר"ה כספר ברוך הבית דקמ"כ כתב דכי בעי כש"ס כ"ח כיון היינו כמתהר יינו של גוי שהיין הוא של גוי אבל בלא"ה סגי כח"א גם מדברי הרמב"ן בחידושי ע"א נראה יותר דעתו דכיון פני כח"א כפסע הסובייאות גם הרומט בחידושי ע"א דעתו דסגי כח"א וכ"כ דעת האגודה וכ"כ חפ"ש שפירש כדברי ר"א חפ"ה או חותם גם הר"ה ש"ס הסכים לשו"ת רז לעיקר הדין וכ"כ דעת סמ"ג לאוין קמ"ח וכ"כ גם דעת סמ"ק כה' וין ע"ש הר"ן כפ' א"ח הכי"א הסכרות וכתב שגראין דברי רז דמחלק בין חוור וחכיר חותמו גם המרדכי כפ' א"ח כתב חילוק זה בשם הר"ה אהרן בר יוסף ע"ש גם דעת ספר התרומה להתיר בחותם אחר כמ"ס המרדכי בשמו כפ' רבי ישמעאל ע"ש.

וראיתי

בספר לחם סתרים בע"א דס"ט גבי ח"ש אחר רבא הלכה כרשב"ג הואיל ותנן סתמא כוותיה דתנן היה אוכל שחקה היכי קול' כר"א דאג"י כח"א ול"ח לויף והא תנן סתמא סתומות מותרות כדי שיפתח ויבוק ותיבוב ש"מ דלא שרי כח"א ותימן דרבא אה"כ דס"ל דלא כר"א דלית להו הלכה כרשב"ג כמשתנינו אלא הלכה כסתם וסתם הש"ס הוא דפרוק לחאי דקול' הלכה כרשב"ג גם בלי סתם וקול' כר"א כי היכי דלא תיקשי הלכתא אהלכתא ז"ל דקול' כרשב"ג כחפ"ה דל"ת לתימא לבר אבל כח"א קול' כר"א והר"ה הקשה דח"כ מאי ק"ל לש"ס כדברי רבא פשיטא אימא דרב' פוסק כרשב"ג לנחרי את"ר והלכך ק"ש לתירונו עק"ל שהרי מדברי התוספות בע"א דל"מ ד"ה דאחר תכואר דרבא ס"ל דין סגי בחותם אחר כי אם בחשוד או אינו חוור ויראה חותמו וכו' תיקשי לדירהו היכי מצי פסיק רבא הכי נגד סתם מתני' וע"ק דלפי דבריו דסתמיה דש"ס דקאמר והשתא דקול' כרשב"ג דהיינו דכ"ח שנסה רשב"ג במשתנינו הלכה כמותו דא"כ תיקשי להר"ף והר"מ דמבוא' בכל חיבורם דלא ס"ל האי כלל וכומו שכבר אה"ק וקב"ן הרב יד הלכתי ס"י ט"ז ואיך יתכן אי הש"ס ס"ל הכי וע"ק דאי קול' הלכה כרשב"ג כמשתנינו כר"א דאמר הכי א"כ תיקשי איך פסקו כר"א בע"א דל"א והו"ל לש"ס לאקשוני והא קול' כרשב"ג כדמקשה הש"ס בכמה דוכתי לרז' כי ע"כ אין תירונו תספיק כלל איך עיקר קושיותו לרדיו ל"ק שהרי דבר ברור דרז' הוא דס"ל הלכה כסתם ולהכי פרוק הש"ס אליביה בדוכתי טובא והא אחר ר' יוחנן הלכה כסתם ולא פרוק כשאר אימוראים וגם ברז' תיכנו ככמה דוכתי אימוראי נינהו ואלויבא דרז' וכספרי ח"א סי' יב ביארתי דאין לא קול' כרז' דס"ל הלכה כסתם ע"ש ולבאורה קשה איך יתכן דרז' דהוי רבוי דאף בת"ק כסתם וכר' פלוגתיה קול' כת"ק מטעם רבוי כמבואר בש"ס בדוכתי טובא ומכ"ס כסתם דאין כו מחלוקת דמלכד דהוי רבוי הרני הכריעו רבי ושיכתי לפסוק קומי זוטרי הכרעת רבי וא"כ מאי קמ"ל דרז' הלכה כסתם פשיטא ומכ"ס דקשה איך יתכן דכולהו אימוראי לית להו הכי אך אחר הישבו ל"ק חכל' זה דכל הכללים בגון דרז' ורז' הלכה כרז' וכן שאר כללים אינו לא כסתם אבל אם גרמא לאימורא' למת' שיענין ראות לפסוק.

כר"מ הפך הכלל לא מהני הכלל דאף כיחוד נגד רבוי פסקו האימוראים לפעמים כיחוד נגד רבוי דמיסתבר טעמיה וכמה פסקי הלכה כדרינו הפך הכללים ש"מ דאין הכללים כי אם היבא שלא נמצא אימורא שפסק הפך הכלל וכן מבואר בש"ס כעירובין דמ"ו דאסיק הש"ס היבא דאתת' אתמר ע"ש וזה נ"כ דעת האימוראים דאי מוסתבר טעמיה דחולק על הסתם לא קול' כסתם וא"כ כ"ח שפסק אימורא הפך הסתם לא קול' כסתם וזאת רז' דס"ל דאין בידנו לפסוק נגד סתם וכן ראיתי בכירור כהרומטא בכ"מ דר"ן גבי ח"ש אחר רבא הלכתא פחות משתות קנה שכתב יש מקשים כיון דאוקי רבא סתם מתני' כרז' איך פסק הלכה כרבי נתן וכו' וזו אינה קושיא דאין לחרוץ חן הכללות והרבה פעמים פוסקים האימוראים הלכה כרבי יחיד נגד רבוי וכן פוסקים דלא כסתם מתני' חוץ מרז' שהוא סובר כי לעולם הלכה כסתם ע"ש וא"כ תו ל"ק מדברי הרב דרבי מחלוקת ת"ק ורשב"ג דלא היה הכרע לאימוראי לפסוק נגד סתם פסקי רבא כסתם דל"ח לסיתומא משא"כ כחשש ויוף דפלוני רשב"ג ור"א אע"פ דסתם מתני' כרשב"ג ת"מ כיון שהכריעו האימוראים נגד סתם לא קול' כסתם.

וראיתי

להר"ן שצירד לישב קושיות התו' דמ"ש היכי דמי חותם בתוך חותם ל"ק דה"ק ה"ד חב"ת ונ"ח לרכנן אפילו ליון ולרדיון דקול' כר"א נ"ח לחתיבת דב כשר ותכלת דבעו חב"ה כמ"ס לקמן הפריקין וכו' וכדברי בתב בת' יבין וכועז סימן קיט דכי אמרו ה"ר חב"ח היינו מוסס חב"ת דבעי כ"ח לכ"ע אבל יין אה"כ דבג"י כח"א לחאי דקול' כר"א ע"ש וק"ל שהרי אמרו בהך סוגיא הכל מוסתמר כח"א חוץ חן היין ורז' אחר אפילו יין מוסתמר כח"א הנה מבואר דאין צר להחמיר בחתיבת דב וכשה ותכלת טפי תיין דאדריכא יין חמיר מיניה וגם רז' מודה דחמיר מ"ש אפילו יין אלא דס"ל שגם ביין דחמיר התיירו כח"א ואין לומר דהכל מוסתמר לא קאי לחבית כי אם לחמפ"ג אבל חבית אה"כ דקע"י כ"ח דמלכד שאין זה כמחמץ הכל מוסתמר ותו דא"כ לא"ר בין ר"א ורז' כע"כ כ"ח כחפ"ג והרי הכרייתא בע"כ התייר צב' חמורים כבית גוי כח"א וא"כ תיקשי להו מהך כרייתא כי ע"כ ע"כ דהכל מוסתמר לא קאי כי אם לחבית דחמיר וכ"כ התו' ד"ה ושולח ע"ש וכ"כ לשו"ת הר"ף שהתיירו גבי יין במפתח עם חותם אע"פ דמפת' אינו חותם כחפ"ג לפי דעתם כמ"ס הכז' ביד' סי' קי"ח וקול' הוא שהקלו גבי יין דקול' כר"א שהתייר ביין כח"א ואילו הם נותנים גם בח"ת במפתח וחותם כמבואר בכו"ש וא"כ איך יתכן להקל ביין כח"א ובחפת להצריך כ"ח שזה דלא כר"א ורז' וכע"כ ז"ל להר"ה כספר ברוך הבית דקמ"כ שהבין בדעת הר"ף והרשב"ג דמפתח וחות' לא מהני כי אם ביין ולא בחב"ת וז"ל ותו דא"כ ג' דינים הם חב'י' בעי כ"ח ויין בעי חותם ומפתח וחמפ"ג כח"א והשינו הרשב"ג במשמרת הבית אטו יין לאו הוינו חבית וחלק יין לעצמו וחב'י' לעצמו היס' צחוק יותר מזה וכו' ולרדיו חוי בכונת הר"ה כמ"ס אלא שט"ם נפל בדבריו ונ"ל ד' דינים הם חבית בעי כ"ח וכו' והיינו דס"ל דלא הקל ר"א כי אם ביין ולא בחב"ת ותו ל"ק מדבריו אלא דלהרשב"ג ל"ק דאינו ס"ל שגם בחב"ת הקל ויין דקייט לרבות' דר"א אך ה"מ להר"ה ק"ל דהו"ל לאקשוני מעיקר הך סוגיא דקובה מינה דאדרב' יין חמיר מחב"ת ואי ק"ל איך יתכן דין חמיר מחב"ת והרי חב"ת איסורי תורה הם וסתם יינם דרכנן הא ל"ק דהרי מינו שהחמירו כסתם יינם דאסיר במשהו משא"כ באיסורי תורה וכ"כ בת' מור"ם סי' כ"ד דאין להקל כסתם יינם טפי מאיסורי תורה ותו דכי החמירו כסתם יינם טפי היינו דבחי"ת אין הש"ס כי אם שחליף הבני אבל סתם

וינס אף אי לא החליף אפשר שנסכו או נגע בו ונאס' דהה"ט
 התיירו כחומץ ישראל כיד נוי כח"ט בע"ז דכ"ט אי תשום
 אינסוכי לא מנסכי ואי תשום חלופי כיון דאיכא חותם לא
 טרח ומזייף ע"ש ורמתי להתו' ד"ה דאמר שכתבו וז"ל ורכא
 נמי אשכחן דאמר לקחן מוד בדסקיא וכו' ואיהו גופיה אחר
 בדע"ר כי הוה משרר גולפי וכו' כוונתם דמתבאר מה"ט
 בדע"ר דאיירי כשולח וכ"כ מהרש"א בפירוש דבריהם והנ"ס
 נראה דה"ל דגם בכלי יין בעי חב"ה בשולח דאי בכלי יין
 סגי כח"א בכל גווי הא לא דמו אהדדי דכח"א אין צד להתייר
 בלי חותם כלל ש"מ שדעתם פרטו שכתב בע"ז דע"ר ד"ה
 החיף רכעי ב"ח א"ק שמדרכי התוספות שם ד"ה רבא מוכח
 דכני' בח"א כרעית הרמב"ן שכתב הטו"ר סי' קל"ו וכ"כ הב"י
 דנראה דהתוס' דסני' בח"א ע"ש וזה סותר מ"ש התו' כדכונן
 זה ואת זה ק"ל בת' הב"ח החדשות ס"ל כ"כ שכתב וז"ל ואע"ג
 דהתוס' פירשו כההיא דגולפי נמי בה"א בדמוכה בדכריהם
 בפ' א"ח וכפ' בתרא מ"מ לענין הדין וכו' ולא ידעתי איך
 מוכח מדכריהם בפ' א"ח דסני' בח"א ואררצא נראה דהפירש'ו
 דכעי' ב"ח ואת זה ק"ק בדכרי הר"ן דכפ' א"ח הפריח מהך
 סוגי'א דרכי' הוה משרר גולפי דאי בכלי יין בעי ב"ח ה"ש
 ביו"ט דהכי ס"ל כרש"י ואילו שם כפרק בתרא עלה דהך
 סוגי'א הכי'א פרש'ו וקושיות הרמב"ן עליו ותיירן הקושיות
 וסיים אבל אחרים פירשו וכו' ע"ש דסני' בח"א לפירושם והיו
 הכלל ירוב בדכרי הראשונים דהסכרא שמיכא באחרונה הוה
 דעתו ומה ג"כ שכתוב הסכרא בלשון אבל וכמו שאבאר
 בסמוך וזה סותר מ"ש בפ' א"ח ואי ק"ל למ"ש דהם שהחמירו
 ביון טפי מאיסורי תורה ה"ט דאיכא חשש חב"ה הלבד חשש
 חילוק וכ"כ הלח"ס כפ"ב מה"א ע"ש יחזיקו כתבו התוספות
 בע"ז ד"ע ד"ה חאי דלמנפ' להכשיל ישראל בלי הנאה ל"ה
 ע"ש הא ל"ק דגבי יין בלי טורח חילוק לנפיק דונתתו ומה
 שלקח יס כירו לשתות ולהטיל בו מים דבקי' יכול לעשותו
 משא"כ כחכ"ת

ע"ש וכ"כ הר"ן בדעת הר"מ וא"כ נסתלק הקושי'א דרכינו
 נמי פסק כר"א אלא הסוכר דר"א נמי בעי מפתח וחותם ג"כ
 מה שטען הכ"מ דאיך כתב והוא ביח' קרן זוית ל"ק דהר"א ש
 בהב' דאותם י"נו סכרין דאוקמתא יחד קרן זוית קיימת ושמה
 גם הכ"מ היה מיטב כן אלא שחסר הלשון את"ר ותמיהו דאי
 הר"מ מפרש כהר"א ש ריחד לו קרן זוית היינו על ידי מפתח
 וכפרש"י א"כ בהפקיד לו כחותם אחר ויחד לו קרן דהיינו
 מפתח א"כ במפתח וחותם למאי דק"ל כר"א שרי' גם בשתייה
 כדמוכח הש"ס לפירוש זה של הר"א ש דכרייתא דרכי תנחום
 דאתי כר"א מתיר גם בשתייה והיינו במפתח וחותם כדכרי
 ר"א והכרייתא דריב"כ דאסר בשתייה המפתח וחותם כרכנן
 וא"כ איך פסק לאסור כהפקיד כח"א וגם יחד לו בקרן זוית
 דהיינו מפתח עם חותם דאסיר בשתייה כריב"כ שזה הפך
 דכרי ר"א כע"כ איני רואה שום ישוב לדכרי הר"מ כשיטת
 הר"א ש"אך מ"ש הכ"מ להראב"ד לפי דכרי הר"א ש"ל"ק
 דשקיר השניו דכח"א לכד או ביחד לו קרן זוית דהיינו מפתח
 הוא דאסור בשתייה משא"כ בח"א וגם יחד לו קרן זוית דשרי'
 גם בשתייה והיינו כדכרי הר"א ש"אך דכרי הר"מ לא ידעתי
 איך יתייבש ע"פ דכרי הר"א ש והיא גופה קשה להש"ע בוד'
 סימן ק"ל ס"כ שסתם כדכרי הר"מ אלו דלכאורה הוא הפך
 הסוגי'א והלח"ס תירץ דהר"מ מפרש יחד לו קרן זוית דאיירי
 בח"א בלי מפתח כלל וכי משני הש"ס הא ר"א הא רכנן היינו
 דאיירי שניהם במפתח עם חותם אך כחותם ויחד לו קרן זוית
 בלי מפתח ס"ל דלר"א אסור בשתייה כדמשני הש"ס תחילה
 דהדין דין אמת וק"ק דלמסקנ' כיון דכח"א פשיט ליה דאסיר
 בהנאה הרי אפשר שגם ביחד לו קרן בלי מפתח כן ואי הוא
 בשיקול דעתו משמע ליה כן א"כ הו"ל לתלות דין זה בסכרת
 עצמו כיון דאין בירור בש"ס לזה ועל הכל שקשה מ"ש לעי'ל
 טיראה דעתו דגם במפת' או חותם מתיר הר"מ והג"ל כישוב
 דכרי הר"מ הוא כמה שראיתי להר"ב תורת חיים כחידושו
 ל"ע דל"א שכתב ליישב קושיות התו' דר"א לא התייר במפתח
 או חותם כי אם בלחץ בית או שער דמרתת הגוי כיון דקקיד
 ליחד לו בית ויחד בית הוי כח"א אבל בהפקיד כיד גוי או
 שלח כידו בח"א ג"כ ר"א אסר וכי משני רכני ירמיה ביחד לו
 קרן זוית היינו דיחוד קרן הוי כשכר הבית ע"ש וכדכרינו
 דאיתי בחידושי הרמב"ן שדפסם מחדש שכתב בשם י"ג רד"ק
 זה כדרי' לישב דכרי הר"ף ויש ספק לזה מרנקיט הכרייתא
 הלוקח או השוכר בית ואי שרי' בכ"כ ליתני המפקיד כיד גוי
 וזה כ"ל שהוא דעת הר"מ וס"ל דכוליה סוגי'א איירי בח"א
 דכלי חותם כלל אין צד להתיר בהנאה כלל וכי משני רבי
 ירמיה ביחד לו קרן זוית היינו בלי מפתח אך כיון דאיכא חותם
 ויחד קרן זוית הוי כיחוד בית דחשיב החותם שני וכי הדר
 שקאו פכרייתא דרפי' תנחום דמתיר גם בשתייה משני ר"ן ל"ק
 הא ר"א וקא רכנן ומפרש הר"מ דלא קאי לכרייתא דריב"כ
 עם כרייתא דרכי תנחום לכד לא דקאי גם לרומי'א דכרייתא
 דריב"כ עם מתני' דמתאי דהמפקיד פירושיו אלל גוי וה"פ
 מתני' דרומאי דמפקיד פירות כיד גוי דאסר גם בהנאה אחי'
 כרכנן ואיירי בכ"כ גם כחותם ויחוד בית וכרייתא דר' תנחום
 דמתני' בשתייה פכ"א ואיירי במפתח או חותם ויחוד בית דהיינו
 לקח או שער בית בחצר של גוי וכרייתא דריב"כ דאסר בשתייה
 אתי נמי כר"א ואיירי בחותם ויחד לו קרן זוית דאע"ג דלא
 חשיב כיהד לו בית כיון דביתו של גוי ומיוחדת לו כדרי' להתיר
 בשתייה מ"מ אהני מיהא ריחד לו קרן זוית להתי' בהנאה לכד
 ולפ"י תירוצ' רבי ירמיה קאי גם לפי החסמ"ק וא"כ שפיר פסק
 דכחותם ויחד קרן זוית דאסיר בשתייה ואי ק"ל א"כ ליאני הא
 דיחד לו קרן זוית הא דיחד לו בית נמור לעצמו הא ל"ק דהרי
 יחוד בית לא שמעינן כי אם מקך כרייתא דר"א ורכנן וע"כ
 ביחא

יד חכריה בה"ג והרוף יש לרן דס"ל דכיון בעי כ"מ
 ולפחות מפתח וחותם וכ"כ בדעתם הר"א ש והר"ן
 ודכרי הר"מ כפ"ב מהלכו' מ"א נראה כן וכ"כ הר"א ש והר"ן
 והרשב"א בדעתו אלא דק"ל מ"מ הר"מ ברי' פ"ב וז"ל ואם
 היה דר בחצר אחרת לא יצא ער שיבנו' הבית ויהיה המפתח
 והחזק' כידו וכו' יצא ולא סגר הפתח או שפגרו והלח"ס המפתח
 כיד גוי הרי הוה אסור בשתייה שחא כנכס' הגוי ונסך וכו' ואי
 איירי במפתח וחותם יחד א"כ הו"ל שחא כנכס' הגוי וזייף
 החותם ועוד שהרי כתב ואם אחר לו אחרו' ליתפתח זה וכו'
 והיינו הוה עובדא דע"ז דע' דאסיק הש"ס לא תסרה לה לא
 שחירת חותם לכד ומבאר בש"ס דגם בלי חותם כלל איירי
 דכל דתפס כנכס גם בלי חותם שרי וכ"כ מהר"א דטהרות
 שהביאו מהחומר מפתחות לע"ה והתם בלי חותם איירי וכ"כ
 חכרי הנו"ד וס"ע סימן קכ"ט בדין זה וא"כ או ס"ל להר"מ
 דמפתח עם חותם הוא שהתירו הויכ' שייך למיתני הכא דין
 זה דאיירי גם בלי חותם כי ע"כ דגם הר"ה מפתח אדחותם
 קאמר הפך דבריהם והר"ב כיקושין דכאן פסק כר"א ובפ"ב
 הוה נראה דכעי' ב"ח וכ"כ להדיא כפרק זה ה"ה וע"ק עכ"פ
 כדכרי הר"מ דכפ"ב ה"ט כתב בהפקיד כיד גוי בח"א ויחד
 לו קרן זוית דאסור בשתייה ויחוד בהנאה והדבר קשה דהך
 אוקמתא דיחד קרן זוית לא קאי לפי החסמ"ק כי אם הא ר"א
 הא רכנן ועוד דלמסקנא כרייתא דריב"כ דאסר בשתייה לכד
 אוקמוה כרכנן וכיון דפסק כר"א איך פסק גם כרייתא דריב"כ
 דאתי כרכנן וככה תמה ה"מ על זה וכתב ליישב וחסר לשון
 והרכ לחס סתרי' בע"ז דס"ט כתב ליישב דהר"מ סוכר כדעת
 י"מ שהיה הר"א ש בפ' א"ח דר"א שרי' היינו במפתח וחותם

כיוצא ליה לאוקומי למתניתין דרמאי בכל גווי ואתי כרבנן
 דאצ"ב דק"ל כר"א טפי כיוצא לן לאוקומי מתני' כרכיב אף
 דלא ק"ל הכי כתיב הכריתות שער ג' והכרית כן הסוגיא
 דכ"מ ד"כ ועיין תוספות גיטין ד"ל ר"ה כיוצא ע"ש ויש
 להכריח דרך זה דהרי ר"י קמני משום ריב"כ דהפקיד וינו
 אשור בשתיה וכנולי ט"ס אומר דבר כשם אומריו כוונתיה ס"ל
 וכדמוכח בשבת דנ"ח דרש"ף דרב אדרב משום ר"ח והרי ר"י
 אחר אף יין כח"א וא"כ תיקשי דר"י אדר"י אך לח"ש ל"ק
 וכת' אבתי תיקשי לא"ר דאת' כ"ח ואתי כרבנן תיקשי אדר"י
 משום ריב"כ הא ל"ק דמני אחר ריב"כ נמי כרבנן ואיירי
 כיחד בית לנפרי וא"ש נמי לפירוט זה דלפרש"י והרא"ש
 דהפרשי יחד לו קרן זוית היינו בהפתח ק"ק שהרי כה"ג משני
 בבב"ר"ח והתם בלי חפתה איירי וא"כ אי חיירי הבא חפתה
 הו"ל לפרש וכת' הרי שנינו כע"ז דס"ט המניח גוי בחנותו
 וכו' ופסקה הר"מ כפי"כ ואם איתא הרי כיון דחנות ישראל
 היא תיסגי בחנופת חבית דהוי חותם אחר כיון דאיכא יחוד
 בית הא ל"ק דמניח גוי בחנות דעשאו בשומר ברע טפי דלא
 מרתת וכן ג"ל לדברי הרמב"ן שכתב כדרך זה כרע' הרי"ף;
וגם יש להכריח דרך זה דכירוש' פ"כ דע"ז אמרי להא
 דר"י חשתיה דר"י ככ דרכי יוחנן גופיה קאמר לה
 השמיה ש"מ דס"ל עב"ז כר"כ ונררכנו א"ש ומ"ח הנה
 כתבאר שדעת בה"ג והר"ף והר"מ דיון בעי כ"ח או חפתה
 וחותם וכ"ג גם דעת הרמב"ד כפי"ג ה"ט שאמר כח"א
 בשתיה וגם ראיתי כחידושי הרמב"ן שכתב בשם הרמב"ד
 דכי בעי כ"ח כיון הוא תיקנת אימוראי בתראי משום גזירת
 שיבא הרהשני הש"ס כע"ז דס"ט גם הרשב"א כתורת הבית
 דקמ"כ האריך להוכיח כשיטה זאת דלפחות כיון בעי חפתה
 וחותם גם רכיני ירוחם העלה עיקר כן וכ"כ הרי"ב בשם
 סיון תל"ד גם ראיתי כת' התשב"ץ ח"א סי' ס"ו וכח"ג סי'
 כ"א שהעלה עיקר כן וכ"כ מת' הק"ש כשכנו סי' ס"ה ותק"ן
 גם כת' כן כנו יפין וכו' ח"א סי' קי"ט וק"ך האריך להוכיח
 דק"ל הכי גם הרא"ש והטור אע"ג שכתבו דהעיקר כרעת
 ר"י כתבו דישאל קדושים הם ונהגו להנריך כ"ח ע"ש וכת'
 יכין וכו' כתב שכן דעת הרב הנחם ונראה דהיינו קמארי
 גם השה"ג כפ"כ דע"ז כתב דיון בכ"ג בעי כ"ח וכן נהנין
 וראיתי כת' יכין וכו' והטור אע"ג שכתב דהר"ן הסכים לשיטת הרי"ף
 והדבר קשה דאדרבא נראה חולק עליון שהביא כל הסכמות
 וכשהביא סברת ר"ש חילוק בין מזור ורואה חותמו לטולח
 ואינו מודיעו ענין החותם כתב ונראה דכ"ח רכותיו בפלי
 התום וכו' הרי נראה דעתו כהתו' וכ"כ כת' הב"ח המדשית
 סי' ל"א דהר"ן הסכים לדברי התום' וכ"כ הפ"ח כפי' ק"ח
 ס"ק י"ח והנראה שדעתו שודיע דרך הפוסקים שהסביר
 שהביא באחרונה הוא עיקר דעתו ועיין בהפ"ד תל"א ב'
 דקפ"ט ככללי הטור סי' ה' וגם בכר ידוע דכשנותי הפוסקי'
 אבל פלוגי אומר וכו' הכי ס"ל וע"ש כיר תלמי סי' ט' ואילו
 כענין זה אחר שהזכיר סברת ר"ת ור"י הביא שיטת הרי"ף
 ז"ל וגם כתב אבל אחרים אומרים וכו' ש"ח דהכי ס"ל כדכרי
 הרב יכין וכו' אלא ששני הכללים אלו לבי מהם עליהם
 מדרכי הר"ן אלו דמאחר שכתב ונראה דכרי רכותינו התום'
 אין לך הסכמ' דעתו יותר מזה ואע"פ כן הביא סברה אחרת
 אח"כ וכתבה בלש' אבל ש"פ ליתנהו להני כללי בדרכי הר"ן
 והנ"ל שרעת הר"ן להלכה כשיטת התוספות ולמעשה חשש
 להחמי' כרעת בה"ג והרי"ף והר"מ וכעין דכרי הרא"ש וזהו
 שכתבו נראה דכרי התום' והביא שיטת הרי"ף באחרונה
 ובלשון אבל להורות דלמעשה נקטינן כהרי"ף אלא שראיתי
 להר"ן כפרק השוכר שהביא ח"ש שם מאמר דק"ל כרשב"ב
 וכוונתיה דר"א דלא חייש ליוסף ה"ט לא מותבינן. אמר אבי
 זה

גויים ופירש דר"א ל"ח ליוסף דשרי לעיל בפ"ב להניח
 כרשות גוי כחותם אחר וכו' הרי שכתב הכך שיטת הרי"ף
 ואולי שסמך למ"ש ח"כ והארכתי בזה כחידושי כפ"ב ע"ש
 וי"ל שכוונתו ששם הביא עיקר דלמעשה שיטת הרי"ף ומ"מ
 הרב יכין וכו' וזהו שהיה קרוב לומר הר"ן היה כקי מנין כרעת
 הר"ן

וביורו הא ק"ל בדרכי הרי"ף וכה"ג דאי פסקו כר"א
 אלא דס"ל דבעי חפתה עם חותם א"כ כי פלוגי
 ר"א ור"י אי יין סגי כח"א ואסיק הש"ס דר"א כרבנן ור"י
 כר"א מינה דת"ש ר"י אפילו יין משתמר כחותם אחר היינו
 תלכד חפתה ולא"ר דאמר אפילו יין כחותם כתוך חותם
 ואסיק הש"ס דתרווייהו כרבנן היינו דלא סגי בחפתה עם
 חותם כי אם כ"ח גמורים א"כ בודאי דלא ק"ל כר"א ור"י
 לפי הא"ר דתוקי דאתו כרבנן והרי הרי"ף אחר שכתב כר"א
 הביא דכרי ר"י דאמר הכל משתמר כחכ"ח והרי דכרי ר"י
 אלו ואסיק הש"ס דאתי כרבנן וסותר ת"ש לעיל מזה בר"א
 ואינו מספיק ישוב הרשב"א והר"ן וכדוחק י"ל שהביא דכרי
 ר"י דבעי כ"ח ולא למעט חפתה וחותם אלא להורות דר"א
 הפתח עם חותם קאמר דהוי ככ"ח ואע"ג דרכי יוחנן לא ס"ל
 הכי נקט דכרי לפי דרכו ש"ר להרמב"ן. כספר המלחמות
 כפרק השוכר את הפועלים וז"ל וזו. שכתב רכיני כהלכות ולא
 יספיק בתלח משום דק"ל כענכים ודבר אחר זה נהוג בהל'
 לתפוס ענין שהוא כהלכ' אע"פ שאינו כדרך חקנת הנמרא
 והרכה מהם תמצא בהלכות ואחת מהם כס"פ האשה נקנית
 וכו' וכה"ג כתב כת' חוט השני דט"ו ע"ש אך מרכי הר"ן
 למדתי שאמר שכתב שיטת הרי"ף כתב וי"א שהביא הרי"ף
 הא דאמר ר"י הכל משתמר כחכ"ח כיד גוי ואפילו יין לאו
 למימרא דיון נריך חכ"ח אע"ג דר"ז הכי אלא שהביאה
 דאף מטהר יינו של גוי ברשותו דנריך שומר חכ"ח כשומר
 דמי וכו' ותידון זה כתבו הרא"ה דקמ"ב וס"ל דהה"כ דיון
 סגי כח"א וא"כ נמצא לפי דגם הרי"ף דעתו כן וקשה לפי
 הכלל דסברה שהזכיר באחרונה דעתו כן א"כ זה סותר ח"ש
 לעיל נראה דכרי התו' וגם ח"ש שיטת הרי"ף בלשון אבל לכן
 נראה דהר"ן נגדש חת"ש ומתירן לה בשם י"א דאע"ג דלר"א
 סגי בחפתה וחותם א"כ היכי נקוט הש"ס ככל מקום חותם
 כתוך חותם חפתה עם חותם הול"ל וע"כ מפרש דכ"ח להחיר
 גם כמטהר יינו של גוי דכ"ח לא מהני נופתח עם חותם כו'
 אם חכ"ח ולכן הביא דכרי ר"י אע"ג דר"י לא ס"ל הכי

וג"ל סמך לשיטת הרי"ף דחפתה וחותם דתני ר"א היינו
 יין להוסיף חדתן בפ"ד דטהרו' המניח כליו כחלון
 של אוריארין רב"ע. מטהר וכתמים חתמאים עד שיחן לו
 את החפתה או חותם או עד שיעשה סי' הרי דכי בעי לקיטמי
 חפתה או חותם תני הכי בהדיא מינה דכי תני חפתה וחותם
 היינו תרווייהו עור כ"ל ראה לשיטת הרי"ף. שהרי אמר רבי
 יוחנן כסוגיין אפילו יין נושתמר כחותם אחד ואסיק הש"ס
 דר"י כר"א ס"ל להדבר קשה איך יתכן והרי שנינו כע"ז דס"ט
 רשב"ב אומר כרי שיפתח את החבית וינץ ותינוב ש"ח
 דאסיר כח"א דהיינו מנופת חבית דהוי חותם לכ"ע ואילו
 ר"י ס"ל כגיטין דע"ה דכ"ח שניה רשב"ג כמשנתנו הלכה
 כמותו וא"כ תיקשי דר"י אדר"י ותו דהרי שם כע"ז התם מתני'
 כרשב"ג דתנן שתמו חותרות בדי שיפתח וינץ ותינוב דהוי
 חלוק' ואח"כ בתם דק"ל בתם דמח"ט פסק רבא כרשב"ג
 הואיל ונתם לן מתניתין כוונתיה. והרי רבי יוחנן הוא דאמר
 מחלוקת ואח"כ בתם הלכה כסתם ביכור דת"כ וא"כ תיקשי
 דר"י אדר"י וכת' הרי פריך הש"ס לר"י כה"ג ככמה דוכתי
 וחשני אימוראי נינהו ואליבא דר"י כמ"ש בכתובות דע"ז
 ובתולין דת"ג ומ"כ ה"כ זל אימוראי נינהו אליביה דר"י אין
 זה

זה מספיק שראיתי להרשב"א בחידושי שכת' דל' שהקשה
 כה"ג דר"י אדר' דאמר הלכה כסתם וכתב וז' ואע"ג
 דאמרינן בעלמא אינוראוי נינהו אליבא דר"י לא קבעי לה
 ופריך לה ע"ש ס"מ דכל דלא הקשו כן כש"ס ס"מ דלא סתרי
 אהדדי וכ"כ תדברי הרמב"ן במלחמות בפ"כ דמגילה גבי
 לעז יוני כשר לכל שכתב דבי פסקו כרשב"ג לאו כמגיל' דאי
 לאו הכי קשה לר"י דאמר הלכה כסתם ע"ש ואם איתא ליחא
 אינוראוי נינהו לא וראי דלא אמרי' הכיכל דלא נאמר כש"ס
והנה אחת שראיתי להר"ן בפ"כ דמגילה ששייב על
 דכרי הרמב"ן אלו וז' ועוד דהא ר"י פסיק דלא
 כסתם וכדאמרינן בכחה רוכתי אינוראוי נינהו ואל"כיה דר"י
 ע"ש ס"מ שחולק על הרמב"ן והרשב"א בזה וס' דאין כמו
 חתרינן אינוראוי נינהו ומלכ' דרבותיו פלוגי עליה כ"ל דכרי
 האו גם הר"ן וורה דע"כ לא הנינו דשני הש"ס אינוראוי
 נינהו כיואם בכלל הלכה כרשב"ג דאיבא מ"ד דלא אמר ר"י
 כלל זה וכן בכלל הלכה כסתם איבא מ"ד לא אמר ר"י כלל
 זה אבל אפ"ל להך מ"ד אפשר דורה דאמר ר"י הלכה כרשב"ג
 וכן החולק בכלל רשב"ג אפשר שורה בכלל דסתם אבל שיהיה
 מ"ד ראין הלכה כסתם ואין הלכה כרשב"ג לא דאינו ואם
 איתא להא לא הוה שתיק הש"ס לומר דהאי מ"ד ס"ל דר"י
 לית ליה הלכה כרשב"ג ונס לית ליה הלכה כסתם הלא ודאי
 דר"א אתי כסתם וכרשב"ג דמפתח עם חותם הוא שיהיה
 גם ראיתי להרשב"ס כביטין דלר"ן בשם הראב"ד וז' ולא דמי
 אינוראוי נינהו וכו' אלמא משמע דהלכתא כרשב"ג ע"ש וזה
 גזירה כדעת הרמב"ן והרשב"א וז' עוד סתך דהר"ן אע"פ
 שכתב גראין דכרי התוספות הסכים לשיטת הר"ף שהביא
 באחרונה שהרי אח"כ הביא החלוקת ראשונה או בעיני הכר
 חותם וכתב דלשיטת התוס' דלעיל כב"ח לא בעי הכר חותם
 אבל אחרים אמרום דאף בכמה חותמות בעינן שיכיר ע"ש
 והרי לכלל דכרי האחרונים דסבדה שכותב באחרונה הכי ס"ל
 וכ"ש בשכותב כשון אבל א"כ ש"מ רלא ס"ל כשיטת התוס'
 דלרד"קו לא יתכן דליכעי בשני חותמות הכרת חותם

ואיך שיהיה הגז נתבאר שדעת כה"ג והר"ף והר"מ
 ורב יהודאי גאון והרשב"א והמאירי והר"ב
 והרשב"ן והרשב"ס וכו' כתי' יבין וכו' והראב"ד ורבינו
 ירוחם הסכימו דין בעי כ"ח אלא דשני במפתח עם חותם
 ונס הרא"ש והטור העיר שנהגו להתמיר כן וכ"כ הש"ס
 וכ"כ תדברי הר"ן כמ"ס וכן פסק בבו' וכ"ע כוד סימן ק"ל
 וא"כ בודאי דהכי נקטינן

אלא ראכתי נרין ביאור אי יש להתיר כדיעבד שהרי
 מור"ם כהפס והלכו כמ"קוה וק"ל התירו כדיעבד
 כח"א וכ"כ דעת הט"ו והש"ך גם ראיתי בת' מהר"ב בת'
 הכ"ח החדשות סי' ל"א שהעלה עיקר להתיר כדיעבד ושם
 ראיתי שכתב דהר"ן בשם ז' דלהר"ף כה"א ומייתי דכרי
 ר' לענין וכו' ע"ש

וכבר ביארתי לעיל שזה אינו דהוא אלו באו ליישב
 לשיטת הר"ף דק"ל כר"א דשני במפתח עם חותם
 איך הבוא דכרי ר' דבעי חכ"ח ואסקו הש"ס ראיתי כרובין
 ואל"כ דליבא מ"ד כדעת הר"ף דשני כח"א גם ראיתי
 שכת' שרכרי הר"ף וכה"ג כתב הג' דאין בהם הכרע דמכרי
 כ"ח ע"ש וקשה שלא ראיתי כן כבו' ואדרבא כתב כדעתם
 דלא בני כח"א גם ראיתי שם שהבין דמ"ש הרא"ש והטור
 דנהגו העם להצריך כ"ח היינו לכתחילה לכד ע"ש ואינו
 נראה שהרי המחלוק' הוא גם כדיעבד ואי המנהג לכתחילה
 לכד היה להם לבאר ותו שהרי הטור סי' קכ"ט כתב וז' ויש
 שיעור כדי שיתקנה כולה ויסתמנה ותנכח אסור וכו' אבל
 לפי מ"ש ר"ת דשני כח"א וכו' ומ"מ עתה נהגין להצריך

כ"ח ואין להקל ע"כ הרי דאע"ג דאינוי הכא כדיעבד כתב
 דנהגו שאין להקל בח"א ומ"מ דעת הרב להתיר כדיעבד
 גם הכ"ח שם סימן ל"ב העלה עיקר כן ושם ראיתי שמתח
 להרא"ש והר"ן שחתרו ליישב דכרי כה"ג והר"ף בדרכים
 דחוקים הלא יש לפרש שגם הם מחלקים כתוספות בין חוזר
 ורואה חותמו לאינו חוזר ורואה ע"ש ולדירי לק"מ דהפוסק
 אין דרך לסתום כה"ג לכתוב דכרי סתרי ולסמוך על חילוק
 שאינו כרוד בדכריהם דאם באו גם הם לסתום מאי אהנו לן
 משא"כ לדרך הרא"ש והר"ן דאי פירוש מפתח וחותם שניהם
 יחד אין כאן דכרי סתרים וזה כרוד ושם ג"כ פתב דהרא"ש
 והטור שכתבו דנהגו העם להצריך ככ"ח ה"ד לכתחיל' ע"ש
 וכבר נתבאר שזה אינו גם בת' משאת בנימין סי' כ"ט התייר
 כדיעבד וכ"כ בת' בנימין זאב סימן שג"ג גם בת' עבודת
 הברשונים סי' כ"ח התייר בין כח"א ע"ש וכ"כ דעת המנחת
 יעקב בכלל ל"ב ע"ש גם בספר אפי דכרי דפ"ו ע"כ
 התייר כדיעבד כח"א וכן התייר בת' צמח צדק סי' ק"ו ע"ש
 גם הפ"ח ב"ד סי' ק"ח הסכים להתיר כחוזר ורואה חותמו
 ע"ש ועיין תשב"ץ ח"א סי' ס"ו שחזאר דהט"ר לפי המנהג
 אומר גם כדיעבד הפך דכרי הב"ח וא"כ יש להון דהכרעת
 דכרי האחרונים גדולי המורים שכתבו להתיר מכריע להתיר
 כדיעבד ואמר הישו' אין זה מספיק דידוע דקבלנו הוראותיו
 של מר"ן הבו' כמ"ס הראב"ח ח"א סימן ק"ט ואע"ג דבכמה
 דכריס אנו מחמירים נגד דעת הב"ד ה"ד להחמיר אבל להקל
 אין לנו ופן מבואר בת' כרס שלמה כה"ד סי' ז' ע"ש ונדולה
 מזו כתב הכנה"ג כה"ד סי' ק"ו דמחלוקת פוסקים שהכריע
 הב"ד חשיב כודאי איסור' ולא מהני ס"ס קנס דכסי' קצו' כתבתי
 על דכריו שאין זה מוכרח וא"כ הרי סתם הב"ד כסי' ק"ח וכו'
 ק"ל דכרי כ"ח והיינו גם כדיעבד כמבואר ולא חשקין אנחנו
 לרוב האחרונים שהפריעו להתיר נגד הב"ד שכבר כתב הרב
 הגדול גר"ו ככרי יוכף ח"מ סי' כ"כ כי כל אשר יעשה בפסק
 וזן הב"ד עכ"ד כמאתן רכבן ע"ש ומת' גם שגראה שיש מרכבי
 האחרונים שהכריעו ג"כ לאסור כדיעבד כח"א שכ"כ מת'
 הרשב"ס ח"ד סי' כ"ה וכ"כ הכנה"ג ב"ד סי' ק"ח וסימן ק"ל
 וכ"כ מתוך ת' המבט ח"א סי' ר"ח וכ"כ מת' פ"ח משה אהרן
 ח"ב סי' ז' גם הרב בית רוד ח"ד סימן ע' והרבר משה ח"ד
 סי' ז' דכתראי נינהו העלו עיקר לאסור גם כדיעבד כודאי
 דהכי נקטינן

סימן קצ"ט אלא ראכתי פש נבן דעם כל זה
 יש לצרר להתיר כדיעבד
 בהפסד מרובה דכדאזים הם גדולי הראשונים שזכרנו דמתייר'
 לכתחילה וגם הכרעת דכרי האחרונים דכרי אשכנו שהתירו
 כדיעבד דמוסתיין לסמוך עליהם בהפסד מרובה ומה גם
 שראיתי בת' משאת בנימין סימן כ"ט שכתב דגם דעת הב"ד
 להתיר בהפ"מ כיון דכסימין ק"ח סתם דכרי כ"ח ואזכ הביא
 בשם יש מתיירין כח"א אלא חוזר ורואה חותמו וע"כ דלהתיר
 בהפסד מרובה הביא סבדה זו דאי לאו למכ"מ הביאו וכן
 ראיתי בת' בית דוד ח"ד סי' ע' שהפיר בהפסד מרובה מטעם
 הרב מ"ס וכ"ל מתוך דכרי הלכות קטנות ח"א סימן רצ"ג
 שכתב קבלתי מרבותי כל הובא דסתם הב"ד להכשיר ואח"כ
 יש אומרין הלכה רווחת לפסוק כיס אומרין בהפסד מועט
 ולהתיר כה"מ ע"ש

ולכאורה היה נראה דאי סתם לאסור אסור גם
 בהפ"מ דאי לאו מאי כ"מ בין סתם לאסור
 לסתם להתיר ונמצא חולק לתמ"כ והכ"ר אך אחר היטוב
 אינו דע"כ פשר זה שכתב הרב בין הפסד מועט להפ"מ אינו
 לא דאי לא כן למכ"מ הביא דעת היס אומרין וא"כ היא גופה
 תיקשי כשהביא בסתם לאסור למכ"מ הביא דעת היס מתיירין
 אלא

אלה ודאי להתייר בהפ"ו הוא וחי חסום דמאי נ"ח
 בין סתם לאיסור לסתם להתר הא ל"ח דהא"כ
 דאין חילוק בניהם אלא כיון דקול כדאי הוא היחיד לסמוך
 עליו כשעת הדחק או בהפסד הרובה כח"ס כפ"ק גימור
 ומיכה כחי שיש לחוש לסכר'ימירה לאסור דליכא רובא דמוכר
 להתייר שיש לחוש לאסור בהפסד מועט א"כ הש"ע סתם
 עכ"פ כדעת רבים שהיא עיקר לדין והמייב' כס"ס יש אומרים
 בין להתייר או לאסור והרב ה"ק לא הוצרך לומר כי אם לאסור
 בהפסד מועט נגד הסתם דרכים הם דאילו להתייר כדעת
 יחיד נגד רבים לא צריכ' דבה דש"ס ערוך הוא בדוכתי טובא
 כדאי הוא היחיד לסמוך עליו בהפ"ו דהתור' חסה על מקומו
 של ישראל כח"ס כחולין דע"ו ויש ראויה לה"ק דכ"ד סי' ס"ט
 ס"כ כתב בה"ג והתייר כב"ו בהפ"ו ע"ס וכל' עוד שיש סחך
 לדברי ה"ק דכ"ד סימן כ"ג ס"כ סתם להתייר ואסר כש"ס ז"ל
 ואשר להדיא כסברת ז"ל בהפ"ו ע"ס ומיהו ל"ח שז"ל דה"ר
 הובא דגלי בן להדיא ובלא"ה כב"ג קול דסתם וגם ראיתי
 בתשו' הרמע מפאנו כס"י נ"ו שכ"כ להדיא וכ"כ דעת הפ"ח
 כדעת המ"כ והכ"ד דכ"ד סי' ט' סתם לאסור והתייר כש"ס
 ז"ל הש"ע כתב לסמוך על המתירין בהפ"ו וכמשמעות דברי
 המחבר ע"ס וכן ראיתי להרב הגדול נרו"ב כס' מחזיק ברכה
 ס"כ שלמד כן מדברי הפ"ח והביא דברי ה"ק ע"ס

אלה דק"ל שראיתי להכנה"ג בוד' סי' ק"ח הנבז' אות
 ט' שא"ב דברי המ"כ ודחה דבריו דכן דרך הש"ע
 להביא סתם וז"ל וליצולם הלכה כסתם ע"ס. וגם ראיתי בס'
 דבר חסה היד סימן וט שדחה דברי המ"כ מדברי הכנה"ג
 והעלה בדין זה לאסור גם בהפסד מרובה והביא ראיה
 מהרשד"ס ח"ד סימן כ"ה וקשה להרב בית דוד ולהרב מחזיק
 ברכה שלא וכו' דברי הכנה"ג וגם ח"ס כדע' הפ"ח ככלל
 זה קשה שהיה כס"י ק"ח ס"ק ז"ל כתב פשהתחבר הביא סתם
 ואח"כ מחלוקת דעתו כסתם ע"ס ואם איתא הול"ל דעתו
 להתייר בהפ"ו וכדברי המ"כ לא ודאי דקאי בדעת הכנה"ג
 ומ"ס כסימן ט' כמשמעות דברי המחבר ל"ח שאין כוונתו
 לחיוב הש"ע כי אם כב"ו שכתב על דברי המתירין ומיהו
 לענין מעשה אין להקל כנראה שיש צד לסמוך על דבריהם
 דאי לאו נקטינן כאוסרים הול"ל וכ"כ דעת הכנה"ג שם הנבז'
 אות ה' שכתב כדעת הכ"ו להתייר בדעיכר ע"ס לא שהפ"ח
 דעתו ראשון גם כדעיכר ודעתו להתייר בהפ"ו וא"כ עיקר
 לימוד הפ"ח ח"ס כב"ו באופן דכלל זה של המ"כ אינו בתור
 גם ראיתי להכ"ה בוד' בכללי הוראה כק"ו אחרון טעמו על
 זה שכתב דנקטינן לאסור גם בהפ"ו אלא דלא מהדרינן
 עובדא והש"ך בוד' סי' רמ"כ כתב שדעת הש"ע לאסור בכ"ג
 לא שמיא הסברה לחלוק בכוד' לבעליה או ראם בעיד' אחר
 התנהג להתייר שיתירו לא שפעל' דכדרכנן יש לסמוך בהפ"ו
 על היחיד ולא כשל תורה

וכשאני לענמי ק"ל איך יתכן לתת כלל זה שהרי
 הש"ע כותב בדרך זה וגם בא"ח זאה"ע
 וח"מ וכהני האי הפ"מ שייך וא"כ ע"כ דלחלוק בכוד' לבעלי
 כותב כן ועם כל זה ל"ל דכל' כה"ג שכותב סתם וז"ל הש"ע
 לא קבלנו הוראותיו לפסו"ג בהפ"ו כסתם וחזר הדין לפינו
 דאין לדין אלא מה שעיניו רואות דמעיקר' קבלה זאת חידוש
 הוא דאין תלמידים מכל' פוסקים וגם בהכרעת הכ"ו רבו
 החולקים עמ"ס כח"ס סי' נ"ו על זה וא"כ כל' כי אינו דמנינו
 קנת דוכתי דדעתו כז"ל וגם ראוב' דעת קנת' פוסקים שגם
 הש"ע דעתו להתייר בהפ"ו

א"כ כשהיה הענין כדרכנן ואין סברת המתיר סברת
 יחיד כיד הדין להתייר בהפ"ו ומינה לנ"ד דרכו
 מהראשונים להתייר גם לכתחילה בח"א וגם הכרעת כל

דכני אשכנו להתייר בדעיכר כדאי הם לסמוך עליהם בהפסד
 הרובה ותו דאי להתייר לא קבלנו הוראותיו וכמה דוכתי
 אנו מחמירים חכ"ס להתייר בהפ"ו דאתמר בכמה דוכתי
 כש"ס כדאי הוא היחיד לסמוך עליו כשעת הדחק ואמרו נמי
 התורה חסה על חמונם של ישראל ומנדר' יש להתייר גם
 בסתם נמור וגם מטעם אחר יש להתייר ככ"ד בהפ"ו
 שראיתי להנחה דק"ס סי' ק"י שהיה דעת רב' אחר להתייר
 להניח יין במרתף של גוי על ידי חפתח כלי חותם כלל על
 סוך הירושלמי כפ"ד דסנהדרין שאמרו אין מרקרקין כיון
 נסך והשיב הרב דאע"ב דהספ"ג לאוין קת"ח כתב ר"ס
 להקל כיון מטעם הירושלמי גם הרא"ש כלל י"ט סי' א' כתב
 אע"פ שאנו מקלים הרבה כיון וכסברא מועטת תולין להקל
 בכמה תקומות כש"ס וכן בתשובות הגדולי' וכו' ח"מ להתייר
 לכתחילה כמפתח לא הוסיף מה שהתייר וילת ר"ת והוא דעת
 יחיד ע"ס הנח מכוואר מהירושלמי דיש להקל כיון וגם הרא"ש
 העיר דגם כש"ס כבלי בכמה תקומות וא"כ כ"ס שיש להתייר
 בהפסד הרובה כדעת רבים וגדולים כלי ספק

אלה שק"ל בהך הירושלמי ודברי הסמ"ג והרא"ש דהאי
 קולא איכא כיון והרי בע"ז דל"ד אמרו וכ"כ חת"ם
 דאורויתא יין דרכנן הא כל דתקון רבנן כעין ד"ת ואם איתא
 לימא אין מדקרקין כיון גם כדנ"ו אמרו שאני יין דהחמירו
 ביה רבנן וכדע"ג שנינו יין נסך אוסר ככ"ס וכתבו הפוסקים
 דאפילו סתם יינם אוסר ככ"ס דאף ר"ת שהתייר לא סמוך
 לעשות מעשה כמכוואר כט"ד וכו' סי' קל"ד הרי ראשו כסתם
 יינם מאי דליתיה אף באיסורי תורה גם ראיתי להרמב"ן
 במלחמות כפ"ס שכתב נבי מאי דקול' בע"ז דע"ז יין
 כיון אסור חבית כחכית חותר סתם יינם אפילו יין כיון מותר
 שכתב דשאר איסורי תורה כדיון סתם יינם דאפילו יין כיון
 מתירין למכור שהרי לא מצינו צד חמור לכל' האיסורים יותר
 מסתם יינם מרובן שמינם כמש"ע וכו' כ"כ חר"ן בע"ז ס"ע
 כל הגלמים שדעת הראשונים דלסתם יינם מדמינן לחו שלא
 מצינו צד חמור לכל' האיסורין יותר סתם יינם אדרכא מצינו
 בהם צד קל שאין אוסרין כמש"ע כמיהו ע"ס וכה"ג כתב הר"ן
 הובא דבריו בשיטה מקובצת לכ"כ לדפ"ד נבי מ"ס הרבנים
 ומינה ע"ס גם ראיתי בת' מור"ס סי' כ"ד וז"ל ת"מ אין כ"ל
 כלל לחלק דהא מצינו בכמה דברים שהחמירו לענין סתם יינם
 יותר מאיסורי תורה ע"ס וא"כ קשה לשחזר כח"ס הירושלמי
 אין מדקרקין כיון וגם הסמ"ג והרא"ש שכתבו דיש להקל כיון
 כפכרא כל' דהוא תלינן להקל בכמה דוכתי כש"ס

והיה ג"ל ליטב דתקומות שמינו שתלו כס"ס להקל הוא
 בע"ז דע"ב נבי ספק חגע וא"כ ז"ל דכל' דלא
 איתחוק איסור דיון תלינן להקל דלא נגע חש"כ באיתחוק
 איסור דסתם יינם החמירו יותר מאיסורי תורה וע"כ כדל"ד
 בכלי יין החמירו וכן כרכ"ו וכדע"ג ודברי הרמב"ן והר"ן הם
 באיתחוק שם איסור סתם יינם ונדרין הרא"ש הוא כספק חגע
 וכן דברי הסמ"ג הם כספק חגע דהיינו אי דרך ניסוך ככ"ד
 ודברי מור"ס הם באיתחוק שם איסור סתם יינם ועפ"ז היה
 חוקם ליטב גם מה שהקל בת' ז"ז מה"ט הוא בחש"ס חילוף
 דלא איתחוק שם איסור דכני האי כל' דמצינן להקל
 מקלינן

אך חת' זה תמנהי בדרכי הנחה דק"ק איך יתכן להתייר
 ולהקל כיון מטעם הירושלמי בדין זה והרי אמרו
 בסונין דע"ז דל"א אמר ר"א הכל משתמר כחותם אחר חזן
 תן היין ור' אחר אפילו יין משתמר בח"א הרי דלכ"ע יין חמיר
 מכל' איסורים והרי חמירות דג' וכשר ותכלת דאמרינן כדל"ט
 דאמיר בח"א הם איסורי תורה ויין דרכנן ואע"פ כן מהמירינן
 כיון שפי' תאיסורי תורה הפך דעת הרב

והנה אחת דמחך סוגיא קשה גם בדברי סת"ג והרא"ש דהרי ההא לא איתחזק איסור זפת"ה מחמיר ר"א טפי מאיסורי תורה ואין לומר דהכל משתמר בח"א קאי לחמ"ג דאחריון בל"ט רסני בח"א וכולם דרכין דמלכר דהכל משתמר כולל הכל ותו דא"כ לא"ר היכיכעני ר"א כ"ח בחמ"ג ובס' ראיתי. להתוס' שם ע"כ ד"ה השולח שהחמירו דקאי לחכ"ת ע"ש.

והנה"ל

לשב לזה דהה"כ רכא"י יש להקל טפי כיון דלא איתחזק איסור אך יש צר להחמיר כיון טפי דבחכ"ת אין השמש כי"אם שחליף הגוי דכל"ה לא שייך איסור אבל כיון מלכר חשש חילוף איכא חשש שנסך היין הנז' אונגע כו' והניחו והוי כתי' ספיקי להחמיר דהה"ט הקלו בחומץ כע"ז רכ"ט כיון דאיכא חשש נכסוך כי"אם חשש חילוף זא"כ ברין הוא להחמיר הכא גם כלא איתחזק כי ע"כ דברי הג"כ ז"ע ואין כנ"ד טעם חוסוף להתיר בהפ"ה כי אם דעכ"פ דעת הרב הוא קצת סניף להתיר. והנה אחת שראיתי לאו"ה כלל ב' סי' ה' שבת דכבוד בסתם יינם הקלו דסתם יינם הקלו וצ"ע ולצ"י בס' ע"ז תמהתי ע"ד הכמה דוכתי דהחמירו כס' יינם טפי מאיסורי תורה ולא הקלו כי אם בסתם יינם בזמן הזה דלא בקיאי כטיב ע"ז. והנה בעתה כבר נת' שדרכי האו"ה יש להם עיקר בדרכי היור' דסנהדרין וש"ס בכלי כע"ז ר"ע ודע"א וז"כ הרא"ש והסת"ג. אך כבר ביארתי דלא הקלו כי אם בספק הגע דלא איתחזק איסור והרי כ"ד איתחזק איסור הוי כע"כ ק"ל שפי' בדבריו :

וגם

מזר אחר יש טעם להתיר כדן זה בהפ"ה מח"ש הטורי והב' בס' ק"ח ס"ק ר' דין סני בח"א כדיעבר לכ"ע דהא עיקר הטעם דחיישינן כיון שצריך כ"ח אע"פ שהוא דרכין הוא המזר שחיבת יין נסך עליו וכוה"ז לאו עובדי ע"ז הם כח"ש לקמן ע"כ אין שייך חיבת נסוך חיינה לכ"ע רי בח"א ע"כ והרב מנחת יעקב כלל ז"ב ס"ק ז"ב הביא דברי הט"ו וכתב ודברי רסני הם ולכאור' טענה מספקת להתיר עכשיו בח"א לכ"ע ומכ"ש להתיר בהפ"ה אלא שח"ט לרוב הפוסקים דהצריכו כ"ח אך יתכן וחינו גם בדרכי הט"ו ק"ל בח"ש דעכשיו לכ"ע חזרו רסני בח"א כיון דכוה"ז לאו עובדי ע"ז הם והרי דבר זה כתבו התוס' בפ' ה' שרש' כתב כשם תשובות הגאונים דגויים דכוה"ז לאו ינכרי ע"ז הם דלא בקיאי כנסוך ע"ש וא"כ כה"ג והר"ף והרמב"ם איך הצריכו כ"ח תאחר דבזמנם היה סני בח"א וכ"ש להרשב"א בת' והרובש והרשב"ן ודשכ"ש וכנו וכל הבאים אחריהם ששאלו כדן והעלו דאסור בח"א ש"מ שנס כוה"ז כע"ז כ"ח ואך כתב דכ"ע חזרו כה"ה שאי אפשר לשמוע ואי כוונת הרב לרכנן דר"א ואימוראי דחמרכי כ"ח דכוה"ז כ"ע חזרו כה"ג גם זה אינו רא"ב תיקאי לכל הפוסקי' שפסקו גם כוה"ז להצריך כ"ח ש"מ דאין חילוק בין זמן הש"ס לחמניו אלא דעכ"פ קשה בדבריהם דאין טעם כוה"ז להצריך כ"ח כיון דלא חמכיו הט"ו

ויטוב

אחר הישוב ראיתי ר"ק וז"ל חכריה הט"ו שגם בעיקר הך סוגיא דע"ז רל"ט דאמרו חכית אסור בח"א חמ"ג שרי לפי טעם הירושלמי דכל דאיסורו חבטו כע"ז כ"ח וכ"כ התוס' שם וכ"כ הרא"ה והרמב"ם והרמב"ן אין הכרח דמשום חיבת נסוך החמירו וגם לא נוכר בדבריהם וגם לפרש' דחכית ה"ט דרמיו יקרים כע"ז כ"ח והרי יין אין דמיו יקרים ופרש' דכשר ותכלת דמיו יקרים טרח ותוויף ויגל היין לנסכו ע"ש ל"ח דמשום חיבת נסוך החמירו אלא דכשר ותכלת ופל הגך אין חשש איסור בהם כי אם משום אחרוני דעכ"פ איכא טורח לבקש דבר איסור כעין של החר אבל יין מלכר חשש חילוף איכא נמי חשש נסוך דאסור בלי חילוף והוי תרי צדדי להחמיר וכ"כ כע"ז

דכ"ט דהתיורו בחומץ בח"א דליכא חשש נסוך בי אם חשש חילוף ע"ש והוה שכתב רש"י ועל היין לנסכו וא"כ כ"ח שנס כוה"ז דלא חמכיו מ"ח כיון דמגע גוי אסור גם כוה"ז הרי איכא חשש חילוף וחשש מגע בלי שום חילוף וגם לטעם הר"ה שכתב בפ"ג מה' מאכלות אסורו' הו' שכתב דחכית דאיסורי מד"ת כע"ז כ"ח חמ"ג ע"ש אע"ז דין איסורו דרכין ז"ל דלאו תשום חיבת נסוך החמירו כי אם מהטעם שכתבתי דכיון איכא תרי חששי חשש חילוף וחשש נסוך ומגע השא"כ בחמ"ג וא"כ גם כוה"ז איכא חשש מגע וחשש חילוף וכן ראיתי להלח"מ שפירש בן בדרכי הר"ה ע"ש וטעם זה דמשום חיבת נסוך הוא שהחמירו לא כתבו כי אם הרשב"א בת"ה דק"ח והר"ן בפ' אין מעמידין כהך סוגיא דחבית והטור בס' ק"ח והכ"מ בפ"ג מה' ת"א הו' ברעת הר"ה ע"ש ולרד"ה וראי הוא שקשה דא"כ כוה"ז מהי תיתי דליכע"ז כ"ח כיון דלא בקיאי כטיב נסוך הנה בעיקר דברי הגאונים להתיר מגע גוי וסתם יינם כהנאה הלא רוב הפוסקים נקטו לאסור כח"ש הכ"ז בס' קכ"ג כשם הרשב"א וכן פסק הש"ע וכבר ראיתי להר"ז ח"א דס"ד כדפוס שני שכתב דרוב הפוסקי' וכן נהנו בכל תפולות ישראל דאסרו גם מגע גוי כהנאה היינו דס"ל דגם גווי' כוה"ז בקיאי כטיב ע"ז וכנסוך ע"ש א"כ לפ"ז ל"ק בדרכי הרשב"א והר"ן והכ"מ דהם שאלו הטעם משום חיבת נסוך היינו משום דלא ס"ל כהנאונים דגויים כוה"ז לא בקיאי כטיב ע"ז ונסוך גם ראיתי בכ"ח בס' קכ"ג כשם הב"י שהקשה דהא חויבן הני גויים דחמכיו ותיירן דלא חשיב נסוך כיון דאין הנסוך כפני ע"ז והכ"מ תירץ דאע"ז דחמכיו כיון דלאו ע"ז הם כי אם מנהג אבותיהם כדריהם א"כ לא חשיב נסוך ע"ש וא"כ לפי דברי הכ"ח והב"י גם כוה"ז איכא נסוך ואע"ז דלא חשיב נסוך ח"ה חידו איסור מגע לא ינא ונאסר עכ"פ ולהטור נמי ל"ק ש"ל דס"ל דגם עכשיו איכא נסוך בדרכי הכ"ח ותו ל"ק נודברי הט"ו דאף אי קצת ראשונים דס"ל דכע"ז כ"ח וס"ל נמי דגויים שחמכיו לא חמכיו כלל ל"ק ש"ל דהם מפרשי' בח"ש לעיל דכיון החמירו דאיכא חשש ג"כ דניסוך ומגע :

וישיר

שכתב נרנש מזה הרשב"א בת' דקת"א וכתב וז"ל ואע"פ שגויים שכת"ל לאו עובדי ע"ז הם אלא מנהג אבותיהם ח"ה כיון שיש בהם חמכין אין כח בירינו ליתר אצלם בלא חותם כרינו וכבר הביא הב"י דבריו בס' קכ"ח וסיים דאפילו דיעבר' אסור וכ"כ מור"ם במתה שם ותימה להט"ו ודמנחת יעקב שגדאם שלא ראו דברי הרשב"א אלו ואבב ראיתי להמנחת יעקב כלל ז"ב ס"ק כ"ו שהקטש להר"ן שכתב דבדרכין שיש לו עיקר מד"ת כע"ז כ"ח וא"כ למה הוצרך לטעם חיבת נסוך ת"ל שיש לו עיקר מד"ת וכן הקשה הש"ך והשיב הרב דסתם יינם לא חשיב עיקרו מד"ת ע"ש וק"ט דהרי כע"ז דל"ד נהי סתם יינם אמרו כל דתקון כע"ז ד"ת תקון וכביטון דס"ה אמרו דלא אחריון כל דתקון כי אם כשיש לו עיקר מד"ת וז"ע ומ"מ להתיר דיעבר' בהפ"ה סמך ברנלה הוא זה כמו שנתבאר :

סימן ר' וזו ירו

במקום דאיכא כ"ח דשרי ה"ר בחבית של חרם דכשל ע"ז כתבו התוספות פס"ה בר' יהודה ששלח לרש"י ריש לחוש שהוציא יין חבין הנסרים דרוקא בחביות של זמן הש"ס שהיו של חרם הוא שהתיירו בחב"ה וכן הסכים הרא"ש והטור ורכינו ירוחם נתיב זו וכ"כ בת' הרשב"ש כ"י ש"ה וכ"כ בת' יבין ובועז ס' ק"ך כשם הרשב"א והעלה גם הוא כן וק"ח מה"ש התוס' עירובין דל"ד ר"ה ואמאי כשם הירושלמי וז"ל אבל במד"ש' ע"ז נעשה כשוכר את החבית וכו' נראה דחבית נמי בשל ע"ז איידי ויש לראות אך התוס' כתבו להתיר וכ"כ הסת"ג והתרומה וגם בהג"מ

בהג"מ פ"ג ח"ה מ"א כתב דר"י חפ"י רבו ר"י הורה להתיר גם במדרכי הכי"א ת' רש"י הפך דעת רבו וכ"כ רבינו ירוחם כשם רש"י דאין לחוש .

וראיתי להרש"ם ח"ד סימן כ"ה כמו שהיה לו יין במתקת ועליו על גביו והמכיות סתומו השוכ דאם הדלת וכל המקומות סגורים ראין דרך גביו ליכנס כי אם שיטבור או יזייף המפתח וגם לזייף החותמות ריש להתיר בהפסד מרובה ודוקא בהפ"מ אע"פ דאיכא מפתח וחותם ח"ה כיון שאירע אונס השריפה לא נקרא הגוי נתפס כגנב על הכניסה כיון שיש לו טעם גדול למה נכנס כי אם הטעם דלא טרח והזייף החותם ומדכרי רבינו ירוחם נראה שבמקום שאינו נתפס כגנב על הכניסה או ליכא מפתח וחותם היין אסור את"ר וקשה כיון דעכ"פ היה שם מפתח וחותם לשתרי גם בהפסד מועט דמה בכך אם אינו נתפס כגנב הרי כי התירו במפתח וחותם הוא באינו נתפס כגנב דבנתפס כגנב גם בלי חותם כמכואר בדכרי רבינו ירוחם והט"ר שהביא והוא ברור בש"ס דע"ז ר"ע וכ"כ בת' פני יהושע ח"ד סימן ו' בפשוט ואם כוונתו לומר דכאונס השריף רגלים לרבר שפתח המתקת ונכנס ח"כ העיקר חסד בדכרינו דלא הול"ל לא דע"ז אונס השריפה תלינן שפתח המתקת וח"ה המפתח כח"ן דליתיה והו"ל חותם גריר שרבו האוסרי' כי ע"כ כ"ל ככוונתו שיעיקר האיסור הוא החשש דנקב בין נסך לנסך שכתב ח"כ שאסרו בחכיות של ע"ז דאם היה ג"ד נתפס כגנב במפתח לכך הוה שרי אף אם החכיות פתוחה דבנתפס כגנב לא בעי חכ"ח וכ"ש בהחב"י שתומה ואין החשש כי אם שמה נקב בין הנסרים אבל כיון דאסיק דע"ז אונס השריף אינו נתפס כגנב ח"כ ליכא אלא סגירת המפתח דאילו סתומת החכיות אינו כלום כיון דאיכא חשש שנקב בין הנסרי' פנ"ל כביאוד דכריון אף שלשונו מובנת .

וראיתי להר"ב דבר השה ח"ד סימן נ"ט שהביא דכרי הרש"ם לאו וכיאר ככוונתו דס"ל דאין להתיר כי אם במפתח וחותם ונתפס כגנב במותב תלתא חס"א"כ במפתח וחותם ואינו נתפס כגנב ראסור והתיר הרש"ם בהפסד מרובה והס דכרי תימה דכי בעי מפתח וחותם דשרי גם לכתחיל הוא דאינו נתפס כגנב כשולח ביד גוי או הפקיד ביד גוי וגם דכרי רבינו ירוחם שהביא הרש"ם הס להריא הכי ודכרינו ג"ע ומ"מ בחשש דנקב בין הנסרים כתב דלרש"י אין לחוש ואף שאפשר שרש"י קבל דכרי רבו כבר כתב בהג"מ דכספר התירו' והסמ"ג כתבו דאין להחמיר לחוש לזה וכדא"ס הס לסמוך עליהם בשעת הדחק ע"ש .

ותמהני במה שנסתפק אי רש"י קבל דכרי רבו או לא והרי עיקר פסק הרש"ם כנוי על דכרי רבינו ירוחם וס"פ בנתב וזו הביא דכרי ר"י בר יהודה לאסור וסיים רש"י כתב דאין לחוש לזה וראשון עיקר ע"כ הרי שלא קבל רש"י דכרי רבו ותומה לומר דה"ש כן כשם רש"י היינו כששלח לרבו שהיה אובר למה אבר ש"מ דלא הוה סבר לחלק בין חכיות של חרם לשל ע"ז וה"כ דלבקר ששמע דכרי רבו לא ידעינן אי קבל דעת רבו או לא דא"כ איך כתב כשם רש"י להתיר מה שאינו דההתר היא קודם ידיעת בית רבו . וגם דאיתי בכית דוד ח"ד סימן ע"י שתמה עליו שהמדרכי בפ"כ דע"ז הביא להקיא ת' רש"י לחלו' על דכרי רבו ותו מאי מספק"ל ונ"ע ופיין ג"כ בהנה' אשירו בפ"כ דע"ז בשם הא"ז דרשכ"ס כתב בשם רש"י דאין לחוש לזה ע"ש . והנה אמת שראיתי שם כרכינו ירוחם שם באותו נתיב ח"כ לעיל מזה כתב וריכ"י ורש"י כתבו כי חכמיו' של ע"ז אין תקנה לשלחם וכו' הרי שרש"י קבל דכרי רבו וזהו הפך דכרי המדרכי והג"א וגם הפך דכרינו כמ"ש ח"כ ע"כ ג"ל דס"ס נפ"ל ופ"ל ור"י בר יהודה

כתב לרש"י כ"י בחכיות של ע"ז .
וראיתי כת' מקור ברוך סי' ל"ט למה"ר אליהו שכתב דכיון דהתוספות והר"ם כתבו ראסור ריכ"י

לשלוח יין ונעיר לעיר בחכיות של ע"ז ש"מ דלא אסר בי א"ס לשלוח אבל להפקיד ביד גוי שרי וכמו שחילקו התוס' בה"ב בע"ז דלא ר"ה דאמר ותמה לה"ש"ע כסיון ק"ל שאסר גם במפקיד ע"ש והרב מקור ברוך השיב דהתם שאני דמרתת הגוי ריכרי הזיוף מש"כ בחשש דנקיבת הנסרים דאינו ניכר בזיוף ולא מרתת ע"ש ותמהני על שניהם מדכרי רבינו ירוחם נתיב וז' ח"כ ג"כ וג' מקומות מכואר דגם במפקיד ביד גוי חייס ריכ"י לנקיבת נסרים שכתב גבי המניח גוי בחנותו והודיעו שהוא מפליג דק"ל כרשב"ג דאם ששה כדי שיפת' ויבוק ותיבוב וז"ל ולמט' אכ"ר דכוכב' של ע"ז חייסו' שמה ינקוב דרך סדקין שכין נסך לנסך וכו' הרי דגם בחומר על פקדונו וכן כתב עוד אחר"כ כשני מקומות שגם במפקיד ביד גוי חייסין ע"ש גם מדכרי התוס' ע"ז דס"ט ד"ה מאי מכואר כן ע"ש בדבריהם וע"ק שגם מדכרי המדרכי בפ"כ דע"ז חתבא' וז"ל דהא דקול' בר"א ר"ל לזייף הכ"ת בימיה דחביות שלהם היו של חרם ופ"י כח"ע ע"פ החכ"י וכו' והרי אי כשולח איירי דאינו חוזר על חותמו הרי לדכרי התוספות כתי' ב"ח גמורים ואיך כתב דסני' כח"א אלא ודאי דריכ"י חייס גם במפקיד דסני' כח"א ונ"ע . גם ראיתי באורחות חיים כ"י הל' י"ז כתב בשם ת' הרשב"א ואני נחנעתי מלשונות יין המופק' ביד גוי אף בכלי חרם שנדרתי זה חפני זה ע"ש הרי שחשש גם במפקיד וראיתי שהקשה בת' יבין וכו' ע"ז סי' קי"ט לשיטת ר"י בר יהודה שהרי אמרו ואי כייף פומיה לבאו ונייר וחתיים היו חכ"ח ואיך יתכן והרי איכא חשש שיוציא חבין התפירות בה"ש הרא"ש והטור דגור דמיו לחבית של ע"ז וע"ש שנרחק ליישב ולי נראה שלוח כתב הט"ר כסיון ק"ל בר"א כשאין פי הנכל כפוף לתוכו אבל אם היה פי הנכל כפוף לתוכו אע"פ שפיו למעל' בש"ע ע"ש וקשה בכייף פומיה לבאו לח"ל נתינת שק וככר נרנש הכי' ולמ"ש ח"ש דהכריח כן דכלא"ה איכא חשש שיוציא חבין התפירות וס"ר ככ"ח שכ"כ והנאני וכעיקר ת' רש"י שהשיב לרבו שהביא המדרכי בפ"כ דע"ז ק"ק שהתוספות בע"ז דס"ט ד"ה מאי כתבו דכרי ר"י בר יהודה ודחו דכריון כשם ר"י ככל דכרי רש"י ואיך לא זכר להביא כן בשם רש"י :

ורענין הלכה הש"ע כסיון ק"ל פסק בסתם לאסור ומור"ס וכל רבני אשכנזי ובת' מושאית בכיון סי' כ"ט ובס' אפי' דכרבי והר"קש ובת' ב"ח החדשות סימן ל"א וכנמון וא"כ סי' ט"ז התירו בחותם אחד כ"ס כשיש כ"ח ואין מכל זה מספיק להתיר בדיעבד נגד הש"ע אך במקום הפסד מרובה יש להתיר כמ"ש רש"ם ח"ד סי' נ"ה גם כת' מקור ברוך סימן ל"ט התיר דיעבד שגם ריכ"י לא אבר אלא לכתחילה וקשה איך לא זכר ת' רש"ם דמכואר דאוסר גם בדיעבד ומ"מ דעתו הוא סניף להתיר בהפ"ש גם כת' מנן גבורים סימן ד' התיר בהפ"מ והביא ראיה מדכרי הרש"ם ע"ש גם בת' פרח מט"ה אהרן ח"כ סימן י"ד התיר בדיעבד וכתב שגם הכי' לא אסר כי אם לכתחילה ע"ש ואינו נראה דסתם אוסר גם בדיעבד וגם לא ראה ת' רש"ם ח"ד סי' כ"ה שאוסר בדיעבד וולת' בהפ"מ ועד אחרן הרב בית דוד ח"ד סי' ע"י התיר בהפ"מ כי בכל אלה נראה שיש להתיר בהפ"מ ומיהו צריך ביאר אם הפק' בכית של חצר גוי במפתח וחותם אי יש לאסור ש"ל דכי אסר ריכ"י היינו במפקיד או שולח ביד גוי חכית שתומה אף בכמה חותמות כיון דלנכ"י חשש נקיבת הנסרים אין החותמות מועילים כלל אבל כשהפקיד חכית גוי במפתח וחותם דאינו יכול לזייף ולהוציא יין מכין הנסרים כי

אם אחר שיויף המפתח א"כ לחשש זה אין לחוש כל שיש שם
מפתח דאע"כ רק"ל דבעינן כ"ח היינו לודאי יין אבל בעינן
חשש זה ראינו אלא תנן טעם וכו' ג"כ הרב חנן גבורים
ובני האי במפתח או חותם לכד שרי ול"ח

והנה אמת דמדויק דברי הש"ע יש לרדן דגם במפתח
אסור שכתב מותר להפקיד או לשלוח ביד גוי יין
כשני חותמות או מפתח וחומס והנ"מ בחבית של חרס אבל
לא בחביות של עץ וכו' ע"ש נראה דאסור ומיהו ז"ל דהש"ע
הפקיד שני דיננים כמות שהם והא"כ שיהיה מקום להתיר
בשל עץ במפתח וחומס טפי מכ"ח גס מהת' רשר"ס דכ"ד
היה המפתח וחומס ואע"פ כן אסור כדיעבד מחשש ר"ז בר
יהודה ז"ל דהתם שאני שז"ל דע"ז אונס השריפה דגלוב לדבר
שפתח הפתח והמפתח כהאן דליתיה וש"ר שיש ראייה להתיר
חמ"ס הרמ"ש והטור וש"ע דאין תקנה לא שיכניס כל החבית
בשק שאין בו תפיר הכחוש ויחמוס פי השק ע"כ הרי שהתיר
בהתימת פי השק לכד דלגבי חשש דנקיבת נכרים אין כאן
אלא חותם אחד והרי חנן ק"ל דבעינן כ"ח אלא ודאי דלגבי
חשש זה כחותם לכד בני ומינה שגם במפתח יש להתיר אך
את זה יש לבע"ד לחלוק דעכ"פ בעינן חותם אחד ואילו
מפתח גרוד כלי חותם אי חשיב חותם במחלוקת שנוי ודעת
הש"ע וסיעתיה דלא חשיב חותם כח"ש בסי' קמ"ז וא"כ ח"כ
להתיר במפתח ועם כל זה כ"ל להתיר כדיעבד שהרי בחותם
גמור התירו גם לכתמילה א"כ במפתח כדאי הם דעת
המתירים וגם דעת הסוברים שגם הש"ע לא אסר כדיעבד
להתיר כדיעבד

וגם כ"ל עוד ראייה שהרי בת' יכין וכו' סי' ק"ך הביא
ראיה דהרשב"א קאי בשיטת ר"ז בר יהודה שכ"כ
בשתי תשובו' להרי"א וקשה שהרי חמ"ס הרשב"א בת' הביאה
הב"י בסיומן ק"ל וז"ל וכן נקבי הכרוות שבה כיון שהדיננים
שכברוות מהודקים טורח הוא להסירם וכחותם דמי וכו' ואם
איתא הרי בחב"י של עץ דאיידי בהו הרשב"א ונ"מ בחתימת'
נקבי הכרוות מהודקים ת"ל חמוס דיוצא מכן הנסרים ואין
תקנה כי אם כנתון בשק וחתום דליתיה בכ"ד אך למ"ס רב
שיש שם מפתח לח' לק' דהרי לא התיר כי אם במפתח ביד
ישראל ע"ע אכן ראיתי בד"מ שכתב דהרשב"א קאי בדעת
המתירים וכ"ל דהיינו רמ"ס בת"ה דקמ"ב וצריך לחתום כפי
כל נקבי הכרוות כמו שצריך לחתום בפי החבית ע"כ והרי
ברוות ליתיה כי אם בחביות של עץ ש"מ דמהני חותם בהו
ולא לנקבי הנסרים ואולי גם בשל חרס שייך כרוזא שכ"כ בע"ז
דכ"ט וכיומי הש"ס חביות של חרס הוין אכן ראיתי באורחות
חיים שלמד כן מדברי הרשב"א אלו אלא הביא דבת' אסר
וק"ל בת' יכין וכו' שמה לחכם השואל שלמד כן מדברי
הרשב"א דל"מ והביא דברי ר"ת שהביא בא"ח ע"ס והרי גם
הא"ח כתב כן אלא שכתב דבת' אסר ות"מ אף אי בת"ה
התיר כרוזא הרי בת' שהביא הא"ח וכת' שהביא יכין וכו' ו
כתב להרי"א דנקטינן כר"י בר יהודה וא"כ קשה לומר דת' זו
נשנית קודם חורה כי ע"כ יש לרדן דבמפתח לכ"ע שרי

ישוב הניע לירי ספר אור הגנוז להרב פנים מאירות
חידושים לה' י"כ ושם בסיומן ק"ל עמוד על זה
והצלה חשיקול דעתו דבמפתח וחומס גם להחוששין בכלי
עץ וגם להסוכרי' דבעי בח' שרי ושתי כעל כל הון שכינותי
לדעת גדול אף שהרב כתב כן בלי ראייה הלא טוב לנו דעתו
דעת עליון

סימן ר"א והנה כי כן חל עלי חובת ביאור
בהרות החות' מהו כדי להתיר
דבסתומת החביות של עץ בהירוק יפה אי חשיב חותם או לא
הנה ראיתי בת' עבודת הגרשוני סיומן ז"ח שכתב דסתומת

חבופת העץ מהודק טובא דאי אפשר לפותחו כי אם על
ידי טורח רב דאע"כ שגראה מת' מאת בנימין סיומן כ"ס
והט"ז שהתירו אנו שמעתי וקבלתי כי הכל תלוי בטיורחא כי
לא טרח ומזויף והביא ראייה חמ"ס בע"ז דל"א דיקול' ומיהודק
הוי חותם בת"ח הא קמין דכל שיש טורח חשוב חותם ואין
לחלק דשאני התם שיש חותם אחר גמור נחשב גם הכלי
מהודק חותם כ' אבל כשאין כאן אלא כלי מהודק אינו חשוב
חותם ודמי למפתח וחומס דחשיב בח' ומפתח למור אינו
חותם כי בחמ" כי גם במפתח למור כתב הכ"ח והט"ז דחשיב
חותם א"כ ה"כ בכלי מהודק חשיב חותם את"ד ולדירי אכתבי
ל"מ דנכ"י מפתח אי חשיב חותם גמור תלוי בפירוש הכריתא
דתני ומפתח וחומס בידו דלרש"י והתו' שפירשו או חותם ש"מ
דמפתח הוי חותם גמור בלי צירוף חותם כ' ולדיר"ף וסיעתו'
דמפרשים מפתח וחומס שניהם יחד ולא ד"ר קמא כי שלבני
דכ"ן לר"א היינו דמפתח לא חשיב חותם א"כ מינה ז"ל דגם
ר"א לא התיר במפתח כי אם בצירוף חותם שני דלא מפסיקין
במחלוקת אבל גבי כלי מהודק לא ראינו כש"ס דחשיב חותם
כי אם בצירוף חותם שני דבאפי נפשיה אין כרייה כש"ס לכל
הפירושים אי חשיבי חותם א"כ שפיר ז"ל ראינו חותם כי אם
בצירוף חותם כ' ואין ראייה חשיבת רש"י וחתום בני מפתח
בחסדי ליה באפי נפשיה חותם גמור דהתם לדיריהו הוא
להרי"א כן בבריתא דהתיר בין במפתח לכד' ללא דבעיקר
דחייית הרב שרמה לראייתו מהש"ס ש"ל דרוקא בצירוף חותם
ב' הוא דחשיב חותם קשה דיש להוכיח מהתוס' דאין זה דיחוי
שהרי כתבו בע"ז דס"ט ד"ה מאי ז"ל וכן עשמע לעיל דאמרן
אנכא כפומא דחביתא שריקא וסתומה הוי ח"כ תשמע הא
שריקא למור הוי חותם א"ע"ש ואילו לדברי הרב ל"מ מירי
דרימא דבצירוף חותם גמור הוא דחשיב חותם שריקא אלא
ודאי דפשיט להו דכל דמהני לחות' ב' מהני גם באפי נפשיה
וחולקים לשיטת הרי"ף בדין מפתח דס"ל דאינו חותם ואש"ה
מהני בצירוף חותם גמור דהם לית להו פירוש דמפרשים
מפתח או חותם וזה כ"ל כונת התוס' כה"ש תשמע הא שריק'
למור וכו' דלכאורה קשה דמאי משמע והוא ברור כש"ס אך
למ"ס באו לאפוקי דעת הרב דס"ל דיתכן דאינו חותם ומהני
לחותם שני באופן דלמ"ס כוותיה דרב מיסתבר לשיטת התו'
ורש"י ולא מוטעמיה אלא רק"ל שיש להוכיח דסתומה בהירוק
לא חשיב חותם חמ"ס הר"מ בפ"ג תה' מ"א הח' כינר סתם
החבית בכלי שאינו מהודק כדרך שסתומין כל אדם וטח כטיט
הרי זה חותם א' וכו' הרי דסתומת הנהוג שגם הנויים עושין
כן לא חשיב חותם דבעינן שיעשה עוד חווק שמירה כדי
שיהיה חשוב חותם וכן כתב עוד וכן כל שינוי שמשנה מדברי'
שאין דרך כל אדם הרי הוא כחותם א' הרי דבעינן שינוי
מסתומת הנהוג כדי שיהיה חשוב חותם והרי רוב הפוסקים
העתיקו דברי הר"מ והש"ע בסיומן ק"ל מכללם ומור"ס לא
הביא עליו וכיון שכן אף דלהניח יין בבית אחר אין דרך
הנויים להדק הסתומה כדמוכח נמי מדברי הר"מ במפקיד
כלי יין סתום ביד גוי בכלי שאינו מהודק כדרך שסתומין כל
אדם מ"מ הדבר ברור דלשלוח יין מעיר לעיר אין הדרך לסתו'
בכלי שאינו מהודק דקרוכ לודאי שיטפן יינו ומוכרח הוא
להדק הסתומה וא"כ אין זה חשוב חותם דלא שיה לעילוי
שמירה מדרך הנויים וא"כ גם מעיקר הסוגיא דחשיב לכלי
מהודק חותם אין ראייה דהתם איירי במפקיד בבית גוי אבל
לשלוח מעיר לעיר דעכ"פ בעי הירוק שלא ישפך וכן דרך
סתומת הנויים אם שלחין לעיר אחרת מוכ"ל דחשיב חותם
וגם מהתוס' ל"מ דהתם נמי איירי להפקיד ביד גוי בביתו
דאין דרך הנוי' לסתום כטיט כי אם בכלי שאינו מהודק וע"כ
השריקה דהוי שינוי חשיב חותם חמ"כ כסתומה בהירוק
היבא

היבא שאלה לעיר אחרת.

וזה וזה ק"ל להרכ עבודת הגרשוני שם כסיומן וזל שהתיר בשולח מעיר לעיר בתימנה דהיודק וזל גם זה אין לחוש כי ודאי כשהשליחים היין דרך למרחקי ויודע שגריכוס לפרקו ולהטעמו מהדקוס המנופה הטכ כפיטורא כפינושט א"כ הו"ל חותם א' וכו' ע"ש וקשה אררבה היא הכותב' כיון שהדרך לעשות כך לא חשיב חותם דכעין שנינו מהדרך הנהוג זאת. זה ג"כ ק"ל בת' פרח מטה אהרן ח"כ סימן י"ד שהעלה דחבית שמתם נקבי החבית סתימה מעליא שיש טורח להסירה וסתימה כופת עלי ודהוי חכ"ח לרוב הפוסקים והרמב"ם מכללם והרי כ"ד היה שאלה מעיר לעיר והרי דרך הנהוג גם הנוים לסתום סתימה מעליא שיש טורח להסירה.

והנה

אמת שהיה מקום להביא האיה לרברי הרב עה"ג ופמ"א מת"ש הרשב"א בת' הכיאה הכ"י כסיומן ק"ל וזל וכן נקבי הכרות כיון שהעצם שכברות מהדקין טורח הוא להסירם וכחותם א' חשיב וכמ"ש דיקולא ומהדק וכו' הרי להדיא בדברי עה"ג מהראיה שהביא ורלא כרחייתו שם שהרי הרשב"א ס"ל דהפתח אינו חותם ומפתח וחותם חשיב כ"ח ואפ"ה כתיהדק פשיט ליה דהוי חותם ותימה עליו והפמ"א שלא זכרו להביא ת' הרש"כא הלון וגם על התשאת כנימין סימן ה"ט שכתב דלא חשיב חותם קשה מהך ת' הרשב"א וי"ר דהא נמי ל"מ דהכי גרון הרשב"א כמפקיד כבית נוי הוא רכבי האי אין דרך כסתימה ההיודק כי אם ככפית כלי ע"פ החבית משא"כ לשלוח מעיר לעיר ככדון הרב ח"כ ועה"ג ופמ"א.

אך

את זה ק"ל למה שנתבאר מת"ש התוס' בעז' ד"ע ד"ה מאי וזל כהי דל"ח לזינפא ח"מ חז"ל שהיא אותה חבית של יין ששלח לו חבירו וכו' שגם חביות יין הכות' פעמי' שחנופים כטיט ע"ש וקשה מת"כ דאי דרך רוב הנויים לשלוח בחנופה של טיט א"כ תיקשי איך העלו דמנופת טיט חשיב חותם כיון שגם הנויים עושם כן לפי דעת הר"מ שיבארתי ואי אין דרך הנויים בכך אלא המיעוט א"כ תיקשי היכי חיישי לשמא החליפ' הנוי והרי אזלינן בתך הרוב גם באיסורי תורה החמורים כ"ש באיסור סתם יינם דרכנן וכרוחק זל דעיקר חשש ויזק הנוי אינו אלא מיעוט ואפ"ה חששו חכמים ואסרו אף דרוב גוים לא מוסיפי וע"כ גם התוס' חששו על החויעוט גם כזר זה וכה"ג כתבו התוספות בחולין דז"ה ד"ה וכמנא ע"ש ואוקי באתרי וע"ק בדברי עה"ג ופמ"א מת"ש המדרכי בעז' כפ' רז' סימן תתמז' וזל ואם יש מנופה שריקא או נסך קבוע במסמרות מותר בכל יענין אבל הטלית נעורת מהדק' שם אין קרוי חותם אחר וכו' גם הסמ"ג לאזין קמ"ח כתב וזל דהלכה בר"א דל"ח לזינפא אבל נעורת או מטלת תחוב כפי החבית אפילו תחוב כרוחק אין זה חותם דנוי לא מרתת להסירו ולהחזירו ע"ש הרי תבאר דסתימת חבית כהיודק נמי לא חשיב חותם הפך דברי עה"ג ופמ"א אמת שק"ל על דבריהם שהרי הם מדרכים כמפקיד כיד נוי ולא בשולח לעיר אחרת וא"כ ת"ש מת"ש מדיקולא ומהדק ראסיק הש"ס דחשיב חותם וזל דס"ל דהיודק חשיב חותם היבא דאיבא חותם שני בחור א"כ דיקולא ומיהדק לא היה דרך סתימה בכך כי אם כנעורת או מטלית תחוב כפי החבית כרוחק וע"כ כשעשה הסתימה בדיקולא ומיהדק הו"ל שנינו וחשיב חותם לפי דברי הרמב"ם כאופן שהוראה זו של הרב עבודת הגרשוני ופרח מטה אהרן למישי סתימת החבית והכרות דליחשיב כחותם הוא תימה כענין ואין כלל להתיר כה"ג בשולח מעיר לעיר וכאמור וכו' מדרכי רבינו ירוחם שאבאר בסמוך.

ומיהו

בחנופה של טיט כבר הכריחו התו' בעז' דה"ט והרא"ש בפסקיו דל"ח וכת' תשב"ץ הלסוד מהר"ם במי' עז"ט כשם מהר"ם דהוי חותם וראיתי לרבינו ירוחם נתיב זו ח"כ שכתב וזל מותר לחשיב יין בכית הנוי כחכיות סתומות ומנופות ופרש' שהיו עושין חנופה כטיט וכשפותחין החבית משתכרת כל החנופה וכשיחזר לכותהה ינטרך לעשות אחרת כמותם דל"ח לזינף שיש בו טורח גדול אבל חנופה אחרת שפותחין אותה שלימה כעין שלנו כדאי חיישינן לזינפא ע"כ נראה מדבריו דאי כפה כלי ע"ג כי החבית ודבקו כטיט סביבות הבלי אינו חותם כיון דאינו משתכרת כפתיחה כל הסתימה וקשה דהרי אמרו בעז' דל"ח אנבא אפומא דחבית ושדוק' הוי חותם ופרש' טח כטיט ודיבק סביבות פי החורק לרופני החבית ע"כ הרי דחשיב חותם ודוחק לומר דכנידוק חותם שני הוא דהוי חותם שהרי התוס' בעז' דס"ט הכריחו מהך סוגי"א דשריק' הוי חותם גמור ע"ש.

ש"ר לרבינו ירוחם שם באותו פרק שכתב פשוט כ"פ א"מ דחכ"ח מקרי כנון ס"ל ע"פ החבית מהודק וטחו כטיט וחתים אבל לא חתים או אינו מהודק אינו כלום ע"כ הרי דטחו כטיט אינו חותם וא"כ זל דה"ס שריקא וחתים הוי חכ"ח היינו דהוי חותם והיינו חותם אחר לכך וז"ל דיקולא ומהדק היינו חותם שני דכבי אנבא דלא שייך היודק אינו חותם כי אם כטימה וחתיהה ואה"כ דטיחה לא צריכה אלא דלא שכיח חתימה כלי טימה כלל דאינו נתפס בכלי וכחכית.

כי

מן הבאר יש ליטב דברי הטור' סי' ק"ל שכתב טח פי החבית וחתמו וכופה כלי ע"ג ומהדקו בענין שיש בו טורח להסירו הוי חכ"ח והקשה הכ"ל למ"ל חתמו והרי טיחה כטיט והיודק כלי הו"ל כ"ח והעלה דגם מדרכי הרשב"א בת"ה נראה כן דמלכד הסתימה כעין כ"ח ע"כ וכדק' הכית' הקשה דמת' הרשב"א שהביא אה"כ נראה דגם הסתימ' חשיב חותם וכו"כ ודרישה כתבו דבת"ה נראה הכי וחור בו מו"מ שם בת' וקשה דהרי הרא"ה כדק' הכית דקמ"ד כתב שכל דרכי הרשב"א נראה דמנופה כטיט לא חשיב חותם והשינוי הרשב"א במשמר' חבית דהעיר עליו מה שאינו וחם ליה דלימא הכי והרי אמרו בפ' א"מ שריקא וחתיהה הוי חכ"ח אלמא אפילו שריקא הוי חותם ושריקא היינו מנופה וכו' הרי שהעיר על דבריו שהעולם לא כתב דמנופת אינו חותם אך מ"מ דברי הטור שכתב וחתמו נראה דמנופה לא חשיב חותם וזה תימה מעיקר הסוגי"א ומדרכי הראשונים גם שהטור כסיומן קכ"ט כתב להדיא דהוי חותם כמו שהקטת הדרישה אך למ"ש ל"ק דס"ל דמנופה עשויה כולה של טיט דכשפותחין משתכרת כולה חשיב חותם אבל כפה בלי ע"כ החבית ודבק סביבות הכלי כטיט לא חשיב חותם כדרכי רבינו ירוחם וא"כ באנבא ודיקולא' דהוי דיבוק כטיט לכך הא לא חשיב חותם משא"כ חנופה עשויה שלימה של טיט ומ"מ אין זה מוסכם דרש' ואר' פוסקים חולקים על זה ומירי ספק לא נפיק.

וצריך

ביאור אם הקשיר' חשיב חותם דמעיקר הסוגי"א שאמרו גור כדסקיף חתימת פינ' למטה הוי חכ"ח ומפרש' מוכח דהקשר הוי חותם גמור וכו' מדרכי הר"מ בפ"ג מה' מ"א ה"ח שכתב להדיא דהקשירה הוי חותם אבל מדרכי הרא"ש שהעתיק הש"ס דזייר וחתים וכן הטור ורבינו ירוחם נתיב זו נראה דקשר אינו חותם והרשב"א בת"ה כתב דשני קשרים פשוטים הוי חכ"ח והש"ע פסק כדברי הרשב"א ס"ה ושם כס"ר העתיק דברי הר"מ שכתב צד פי הנוד הרי זה חותם אחר הפך פי סגוד לתוכו וקשר עליו הוי חכ"ח וקשה דכשלתא קשר כ' הוי חותם דהוי קשר משונה אבל קשר ראשון אינו

חותם כלל :

ומיהו אחר הישכ ל"מ שהרי מכוא' כש"ס דהתר חותם
 בהמפ"ג ובכ"ח נבי חכית אין הטעם דעל ידי
 החותם לא יוכל לזייף שהרי טיחה בטיט וקשר הנוד והפך פיו
 למטה וזייף פומיה לג' דאסיק הש"ס והפוסקי' דחשבי חותם
 אין החותמות לו מעכבין אותו שלא לזייף ואפ"ה חשבי חותם
 דכל דאיכא טורח בהמפ"ג היתירו בח"א דלא טרח ומזייף
 ובחכית הנריכו כ"ח דהוי טורח גדול ולא טרח כוליה האי
 וכן כרס"ט דע"ז שנינו עד שיפתח זיונוף ותינוב ש"ה דיוכל
 הגוי לזייף ואפ"ה אסיק הש"ס למאי דקול דל"ח לזיוף מ"ט
 לא מותבי' חתרא כדרי גויים ומשני תשו' שיכא ש"מ דאי ליכא
 שיכא שרי במגופ' בטיט דל"ח לזיוף וזה כדו' זכ"כ בת' המכניט
 ח"א סי' ר"ח שטעם כ"ח אינו מפני שלא ידע לזייף כמותם
 אלא כטורח' יתירה אלא משום דלא טרח כוליה האי אפילו
 אינו טורח הרבה ע"ש גם בת' יכין וכוונעו סי' ק"ט כתב דהתר
 כ"ח ה"ט לפי שבחותם אחר יוכל לזייף בלי טורח כל כך אבל
 כ"ח כיון שיג' לו טורח יותר גדול לא טרח ומזייף ע"ש גם
 הרשב"ש כסי' תקנ"ג בתב וז"ל דמכיר חותמו וסתמו שאמרו
 בגמרא אינו חותם כתיבה אלא כמו שהסוחרים עושים וכו'
 ע"ש אלא דק"ל דהרשב"ש כסי' ש"ה נראה הפך זה שכתב וז"ל
 שכל עצמו של החותם אינו אלא חמתת שאם זייף יהיה ניכר
 הזיוף וכבאין אם זייף לא יהיה ניכר הזיוף וכו' הרי נראה
 דבעינן דאי זייף יוכר הזיוף ודבר זה קשה לשמוע מכל מה
 שביארתי :

אבן

נראה שרעת הרב שזה תלוי במחלוקת הראשונים
 אי בעינן הכר חותם בטביעות עין שזה החותם
 טעשה ולדבריהם השולח יין אפילו בכמה חותמות לא מהני
 כיון דלעבא הכר חותם ולכן כתב הראב"ד הביאו הרשב"א
 בת' דקמ"ב שאין מועיל סימן כיון השלוח כיר גוי לא רוקא
 בכתיבה כפי הכלי לפי שאין אותו סימן יוצא תיד גוי ע"ש
 וכדון הרשב"ש בשולח היה וא"כ במפקיד דחוזר ורואה חותמו
 בכל מין חותם סגוי וכן לדעת הסוברים דלא כפי הכר חותם
 וכפסק הש"ע א"כ גם בשולח מהני בכל מיני חותם וכיון שכן
 בקשר וחתם כמטבע דחתימה בלי קשירה לא יתכן והרי
 בקשר כתב הר"מ והש"ע דחש' חותם ואף שפסק נמי בדברי
 הרשב"א דבעינן קשר משונה דהרי ע"ז החתימה אפילו שנעשה
 במטבע חשיב קשר משונה דהרי להר"מ לא הנריך אלא
 שיעשה שינוי מהם שעושין הגויים והרי הגויים אין צורך להם
 בחתימה כלל והרי פסק הש"ע בדברי הר"מ ואי משום דיוכל
 הגוי לזייף מה בכך דכיון דאיכא טורח התר קשירה וסתירת
 חותם ולחזור לעשותו לא טרח לעשות וסגוי במקום דמהני
 חותם אחר ואי ק"ל א"כ תיקשי בת' הרשב"א שאמר כרפוס
 גבינות כיון דיכול לזייף דמה בכך והרי כיון דרשימת כשר
 דרפוס חשיב חותם וכבנינה לכ"ע סגי בחותם אחר א"כ מה
 בכך אי יוכל לזייף הא קול בר"א דל"ח לזיוף דלא טרח ומזייף
 אי מהא ל"ק דכי קול לא טרח ומזייף ה"ד כשולח יד כפקדון
 שנתן לו הישראל ומזייף החותם טעשה הישראל כיון דאיכא
 זיוף ומרתת לא טרח ומזייף אבל כאן שהחשט טעשה ג"כ
 הגוי גבינות כרפוס שחז' דאין כאן זיוף דמי יעכב על ידו
 של גוי שלא יעשה גם הוא גבינות כרפוס וככי האי ודאי
 דטרח לעשות כדי להרוויח וגם דברי הרא"ה בסיומן כתיבה
 דחשט למשומדים התם נמי אינו זיוף אם יכתוב הגוי היודע
 לכתוב ע"ג כשר או גבינה שלו תיכת כשר דכל אדם רשאי
 בשלו והרי בסיומן כתיבה ניקח מן הגוי גם בלי יריעה מי
 פתכו כמ"ש הראב"ד והרשב"א בסיומן ק"ט אבל כשאר מיני
 חותם דלא מהני כי אם כיוודע מי שלחו ועשה חותם ואם
 יעשה הגוי דוגמת מהפקדון שקבל בחותם ההוא דמאי אהני
 ליה

אינו כלום כיון דאינו מוסבה ורוחק לומר דאיירי טעשה קשר
 משונה דסתם נאמר כש"ס והר"מ ולפחות הוא שהכין כך היה
 לו לבאר והכ"ל דקשר ראשון הוי משונה כיון שהפך פי הנוד
 לתוכו דהוי כפיו לחט' ועל ידי שינוי זה תשוו ליה קשר משונה
 דהוי חותם וכי קשר אח"כ כשהפך פי הנוד לתוכו חשיב קשר
 משונה דאין דרך לעשות שני קשרים ודעתו שהר"מ שכתב
 דהחותם כפי שינוי הדרך העולם והרשב"א שהנריך קשר
 משונה הוא מה"ט וכו' לפי דבקשר שני לא כפי שינוי כיון
 שאין דרך בשני קשרים א"כ גם כי עשה קשר הנהוג בקשר
 שני חשיב חותם ומ"כ כקשרים משונים עיקר השינוי בראשון
 דאילו בקשר שני חליליו חשיב קשר משונה וככו' ודריש' והט"ז
 האריכו ומ"ש נראה עיקר לפי פסק הש"ע ויש להסתפק אם
 במקום קשר הפך פי הנוד אם מהני בקשר ואי חשיב בקשר
 משונה א"ל ל"ש דגם בתפירה כפי שינוי .

ולבאורה

היה נראה דתפירה הוי חותם גמור דאי
 חייסת שיתיר התפירה א"כ תיקשי כבוד
 ושך איך יתכן דליהוי חותם והרי יש לחוש שיתיר התפירו' ויש
 לדחות דאיירי דהתפירה מכפניה דאם יתיר אין כירו לתפור
 דיוכר הזיוף ומיהו חזר הסכרה נראה ריפה כח הסתימה
 דתפירה מהקשר וגם לגבי כלאים בטור ס"ש הוי חיבור טפי
 התפירה יותר מהקשירה אך ת"מ אפשר דגם בתפירה בעינן
 תפיר' משונה ואע"ג שכתב תור"ם כסי' ק"ח ס"ד דחתם השק
 אינו חותם דיהול לפותחו כתפירות אלא א"כ הפך התפירות
 לפנים ע"כ נראה דתפירה מבחוץ אינו חותם כלל התם איירי
 בתפירת השק דלא שייך תפירה משונה דלא כעשה התפירה
 לחותם כי אם לנורכה אבל כתופר פי השק תפירה משונה
 אה"כ דמהני שהרי גם הקשר אפשר להתיר והתירו בקשר
 משונה ה"כ בתפירה .

ואולם

דאייתי בת' כנה"ג חזר סי' ק"כ כחריני גבינה
 שבאזו כשך תפור כתב כפשוט בתפירה אינו
 חותם כלל מדברי תור"ם סימן ק"ח ע"ש ולפי מ"ש בתפירה
 משונה יש להתיר ונריך לימוד עוד ועיין בכני חיי סימן ק"ל
 שגידר דגם קשר הנהוג הוי חותם גמור והביא ראיה מ"ש
 הכ"ז על דברי הרשב"א וז"ל משמע שחלכד קשר הנהוג צריך
 כ"ח וכו' משמע דלהר"מ גם קשר הנהוג הוי חותם וע"ש וק"ל
 דאיך יתכן שהרי הש"ע פסק דברי הר"מ בדון זה דכור
 דהסקי' ואח"כ פסק דברי הרשב"א בת"ה דב' קשרים משונים
 חשיב חכ"ח ש"מ דקשר הנהוג אינו חותם ועיקר דיוקו ל"ת
 ש"ל דהר"מ תשוו ליה קשר הנוד אע"ג דאינו חותם כזיוף
 הפך פיו למטה ואח"כ בקשר דהסקי' דאין דרך לתת נוד
 דהסקי' ולקשר גם דהסקי' הו"ל קשר משונה דהיינו שינוי
 הדרך הנהוג ודעת הרשב"א דהפך פיו למטה וקשר דהסקי' א
 הוא דחשיב חותם אחר וא"כ הו"ל קשר ראשון בלי שינוי כלל
 דלא חשיב חותם וע"כ הנריך חותם על הקשר והן הם דברי
 הכ"ז .

סימן ר"ב פ"י

נכון לבאר בקשר הדבר וחתם
 במטבע של כסף או זהב שלא
 למצא לו חותם אי חשיב חותם כיון דבכל יוכל לזייף ליקח
 מטבע דוגמתו ולזייף החותם ולבאורה היה נראה כפשוט
 דאינו חותם וראיה מ"ש הרשב"א סי' ק"ט דרפוס גבינות
 אינו חותם דכמה פעמים גונכין את הרפוסים הגויים וכמה
 מהם נאבדי' ואינו הנאלו הנה כמה פעמים ע"ש והרי הדברים
 ק"ו אי חייס כרפוסים הנכני' לגבינה ואכירה דלא שכיחי כ"ש
 במטבע היוצא דנמצא בכל אדם המטבע שחתם גם הא"ח
 כתב בשם הרא"ה דכתב לא חשיב חותם כי אם במקו' שאינו
 נמכר גויים או תומרים היודעים לכתוב פסקו הש"ע סי' ק"ח
 ס"ט והרי הדברים ק"ו במטבע דשכיח בכל אדם דלא חשבו

לזה דאינו נמכר לישראל בלי כתיבה דיריעה מי עשאו ולחש
שצעה כרי להחליף ולהכשיל את ישראל ל"ח דלוייף ל"ח ובלי
הכאה להכשיל ל"ח כח"ש התום' בצ"ע ר"ע ר"ה מאי באופן
דקשר וחתם כמטבע נראה לפי מ"ש דשרי כל דאיכא' כתב
מי ששלחו והודיעו שחתם כמטבע :

ותמהני להכנה"ב כח"ד בת' סימן קס"א ששאל מי
ששלח נוד בכינה לחבירו חתום בחותם נוי

השיב דאם החותם נשאר ביד נוי אחר חתימת הנוד מאחר
שהנוד נתעלם מן העין הנכונה אסורה דחיישינן שהנוי
החליף הנוד או הנכונ' שבח"ד הנוד ושם בכינה אחרת וחתמו
באותו חותם עצמו כח"ש הרשב"א סי' ק"ט ואע"ב שהמרדכי
בשם ר"ז התיר וחולק להרשב"א יש להחמיר בהרשב"א ע"ש
ואח"מ ל"ח דגם הרשב"א לא חשש כי אם בדליכא זויף דלא
חמתת הגוי אבל כעין כ"ד דאין כירו להכשיל כי אם שזייף
החותם מהפקדון שנתן לו הישרא' הרי קול בר"א דל"ח לזויפא
כיון וכ"ש בכינה וכיון דאיכא קשר וחתימה לפחות מקרי
קשר משונה דהוי חותם נמור :

והנה

אחת שיש קצת לבע"ד לחלוק דקשר עם חתימה
כמטבע דבכל יכול לזייף לא חשיב אפילו כקשר
משונה מ"ת אם הרב היה מחלק בן להדיא בודאי דלנו היינו
שומעין אך מאחר דהרב לא נחית לזה וגם אין הכרח כלל
לומר דקשר עם חותם מטבע של גוי לא חשיב כקשר משונה
ומה גם דעיקר חשש הרשב"א בדפוסו הנכונות אינו ברור
דהמרדכי בשם ר"ז חולק עליו וא"כ אינו רואה תקום לאסור
הנכונ' ודרכי הכנה"ב כוה צ"ע אולי ות"ת בהפסד מרובה
כ"ל לממוך ולהתיר לפי מה שביארתי :

מעשה

נבא לעיקר שאלתינו דהחבית סתומ' כהידוק
יפה וגם טמוה בזפת יש לרון דהוי ב"ח שהרי
ביארנו דעת עבוד' הגרסוני ופירח מטה אחרן דחשיב חותם
במור ואף להם שזירדתי לפי קוצר ע"ד דכשולח מעיר לעיר
אינו חותם דדרך לפתים יפה בהידוק שלא ישפך מ"מ טיחה
בזפת הוי חותם במור חכ"ש דטיח' כטיט וגם החותם הנעשה
כמטבע של גויים יש לרון דהוי חותם דלא טרח ומזויף ואף
ש"ל דהכא דהוי חותם בלי קשר כפי האי' גם' למה שזירדתי
לעיל לא חשיב חותם מ"מ הא נתינת החבית בשק התפור
מכפנים וקשור כפי השק וחתום כמטבע דלפחות מקרי קשר
משונה דחשיב חותם והו"ל ב"ח דשרי לכ"ע ואף לדעת
הכנה"ב שביארתי דנראה דמ"ל דלא חשיב חותם כה"ב אכתי
בכה"ב דאיכא שני חותמו' כמטבע וקשר דהוי טירחא יתירה
גם הרב יורה דחשיב כקשר משונה והוי חותם ואף אתמ"ל
דאף כה"ב לא חשיב לו יהי דליכא הכא אלא הסתימה יפה
בהידוק ובזפת דלכ"ע חשוב חותם אחר אפ"ה שרי שכבר
ביארתי לעיל דבהפסד מרובה גם בחותם אחר שרי והרי
חבית של יין אף אי נמכר לבנו איכא הפסד מרובה :

וברי'

מן דין שזה היין הוא שצת הדחק שהיה אחר השריפה
דבעוונותינו כשרפו כל בתי ישראל ולא הים נמצא
אפילו יין מנוה לקידושא והברלתא והרי אמרו בנדה ד"ט
אמרו לו אין שצת הדחק רואה מאי שצת הדחק א"ר שני
בנזרת הוו א"ר טהרות אפיש לעבירא וחשו רבנן להפסד
דטהרות ופרשו שני בנזרת ואיכא הפסד מרובה חששו ע"ש
והרי כ"ד הוי כשני בנזרת והפ"מ וע"ש כד"ו תוספות ד"ה
בשעת וא"כ אין לך שצת הדחק יותר מזה וכה"ב כתב בת'
עה"ב סימן נ"ו ראי' יש מורך קידוש והכר' או הפסד יש להתיר
ועיין בתה"ר סי' ר"ד וגם בחשש דאי חותם השק אינו חותם
איכא חשש נקיבת נסרים הלכך שכבר ביארתי דאין לאסור
בחשש זה בהפ"מ או שצת הדחק ז"ל רביון דעכ"פ איכא שק
קשור וחתום על החבית אף אי לא חשיב חותם נמור אהני

היה לא לחשש זה דאינו מזויף כוליה האי וכעין מה שביארתי
לעיל דכחפתח ל"ח כלל אף דאיכא מ"ד דאינו חותם וה"ב
דכוות' וכ"ש למה שזירדתי דחותם מטבע חשוב חותם וכ"ש
כהפ"מ דתו ליכא לחישה למידי ומה גם לח"ש הפ"ח כ"ד
סי' ק"ח דאומן לא מרע נפשיה ול"ח וה"כ בעל הספינה דעל
אמונתו הוא עיקר חתימתו לא מרע נפשיה וגם דאיני' סרבר
בכירור בת' התב"ש ח"א סי' ר"ח דבעלי ספינות דפרנסתם
תלוי בכך לא חיישינן דלא מרע נפשיה וגם התיר שם הטעם
דאיכא עובדים וסבים דמדתת הגוי וגם דאיני' שם שהתיר
אי דוב החביות נקבן צר ומיעוט נקבן רחב ל"ח דסכרי גויה
כולם נקבם קטן כרוב החביו' דמד"ת אולינן אחר הרוב ע"ש
וה"כ ז"ל דסכרי גוים דהחתימות הם חותם במור ולאו מחין
מטבע הוא כדרך רוב החתימות ולא יהי דעתייהו לראות
מהות החותם כרי לזייף דמעיקר' שראו אותה כהמה חותמות
מייאשי דעתייהו לזייף ומה גם שגויים שבזמננו רובן אינן
יודעין לכתוב כדי לסבחי'ן אם הוא חותם ישראל או חותם
מטבע שלהם ותו שגם כמטבע יש שינוי בהם מחלך לחלך
ומשנה לשנה ומאן ליחא לן דאינתמי ליה מטבע כוה שחתם
זה בו ומה גם אם החבית היה נתון בקרקע דספינה למטה
דאין לחוש לזייף כח"ש השב"ץ ח"ג סימן כ"א ע"ש הטעם
באופן דבהנטרפות כל אלו הטעמים כ"ל דהיין הוה כשר אף
לשתייה :

סימן ר"ג נתתי

לכי למה שפסק הש"ע כ"ד ססי
קל"ח נת שדרך בה גוי כשכ"א
ישראל לנכרה חכבר כדרכו ואין מחייבין אותו ללקט חרצנים
ע"כ והם דכרי הר"ש בפ"א דתרומות מ"ח הביאו בכ"ז שם
שלמד בן מרתנן שם מגורס שפינה ממנו חטי תרומה וחבית
של שמן ששפכה ומצירה מחד לחד וכו' שאין זה מטעם אס"ל
שלא נכתוון לכטל ע"ש ותמהני דהרי עיקר ההתר דאינו
מוכוון לכטל כדכרי הר"ש וכ"כ הפ"ח בסו' ג"ט ס"ק ח' או
כת"ש הרמב"ן והר"ן הובאו דכריהם בטיטה מקובצת לכ"ב
דפ"ו והרשב"א בת' סי' ר"כ דרמשהו דאינו כא לירי נתן טעם
מותר לכטל לכתחילה וכ"ז אינו מספיק כי אם כדבר המתכטל
אבל יין נסך דאוסר במשהו מאי נפקא מינה דאינו מכוון
לכטל או דהוי משהו דאינו כא לירי כ"ט הא לא בטיל והרי
משהו יין או משהו כפסק אף דאינו מכוון לכטל דהרי במשהו
לית ליה הנאה וטיפת יין אוסר חבית גדול כירוע והרי חרצני'
של גויים עד זב חדש אסורין בהנאה כח"ש הטי"ר סי' קכ"ג
והרי קול דכל דנאסר בהנאה אוסר במשהו וא"כ איך התיר
בחרצני יין והראים שהביא חתומה ל"ח דהתם יש לו ביטול
משא"כ בחרצני יין דלא בטיל דאוסר חרצני התר דהוי מין
במינו דאוסר בכ"כ וכ"ת היא גופא תיקשי להר"ש איך התיר
הא ל"ק דהר"ש ס"ל דעכשוו' סתם יינם שרי בהנאה וכטל
כששים כדע' ר"ת כח"ש כסוף דכריו אף להש"ע שפסק כריש
סי' קכ"ב דסתם יינם אוסר בהנאה ובסימן קל"ד ס"כ פסק
דאוסר במשהו תימא גדול הוא בעיניו להתיר משהו חרצני יין
דחלכד שאוס' חרצני התר' גם משהו לחות שיש בו הו"ל כטפת
יין שאוס' כל היין דהוי מין במינו במשהו ע"ק שהרי הראב"ד
והרשב"א וה"ר יונה הביאו דכריהם הר"ן כפ"ו אין מעמירין
כתבו דכי התירו לתת בכלי יין שאר משקין ה"ט דבליעת בלי
יין דבזמן הוא אינו לא משהו ואינו כא לירי כ"ט והרי יין מין
כשאינו מינו בטל וליכ' משא"כ לתת לתוכו יין דהוי מין במינו
וכ"כ הרשב"א בתורת הבית הביא דכריו הכ"ז כ"ד סי' קכ"ב
וכ"כ מהרא"ה בכדת הבית שהקשה דהרי קנקנים של גויים
שרו בהנאה וכל דשרי בהנאה אינו אוסר במשהו וא"כ יין
כמי לישתרי והט"ו בסו' ג"ט ישב דהרשב"א חולק דגם כשרי
בהנאה אוסר במשהו ועיין בס"ך סי' קל"ג ס"ק ג' מ"ש ליישב
ומ"ת

ומ"ח לדברי פולס חרצני יין ראשוני בהנאה אין שפק ראוסר
 במשהו וגם לחות נשאו שיש בו אוסר בכ"ט תכ"ט דכליעת
 בלי יין כזוין ואיך התייר כאן וע"ק דהרי הרשב"א לא התייר
 לא כלע משהו ולא כשהוא בעין כח"ט הרשב"א בת"ה זכ"כ
 הש"ע בסי' קכ"ב דהתייבבלע כלי לכוז וכבר הקשה הרשב"א
 בת"ס רכ"כ דמהך חתני דמגורה יש להוכיח דגם במשהו
 בעין יש להתיר ותי' דאפשר להעמידה כתרומה בזמן הזה
 דרכבן ע"ט וא"כ כיון שלא התיירו משהו בעין ש"מ דהכניס"ל
 עיין בפר"ח והי"ס קכ"ב ס"ק נ' וא"כ היכי יליף מינה לשתם
 יינם דחמיר טובא בתרות' כזהו וע"ק לרבני האחרוני' להש"ך
 וכת דעיקרה דאסרו בכלע משהו שלא לכתל לכתחילה ע"ט
 א"כ איך ככאן שתקו והודו ליה דלדידהו יש לאסור כי"פ כ"כ
 התר הש"ע כזה בא"ת

ובעיקר

דבריו הר"ט שכתב הטעם מתינתין דמגורה
 דאינו הכוזן לכתל ומיהו כוס שפיכה חמנו יין
 לא שרי למירמי ביה חמורא אע"ג דתנן בבי אביית תרומ' ולא
 חייבוהו לטפח ל"ד דההיא לא איירי ברובה לתת לתוכה חולין
 וכו' ובההיא אהרו בע"ז דל"ג קנקנים של גויים וכו' את"ל
 וקשה דלמיינס שבת' דאינו הכוזן לכתל א"כ מה נסתפק בכוס
 דהתם נמו שרי דאינו הכוזן לכתל והדמיה לחלוקה דחכית
 תיקשי מסיפא דתמי וכוונת"ג טעין ונותן לתוכו חולין ותו מאי
 ראייה תתרות' ליון שאוסר כמשהו וכת"ל דס"ל דהתם יינם בטל
 בס' הרי מ"ט א"כ ומיהו אין ראייה מזה לירין דהתם יינם
 וכו' כראיה דער עכשיו קאי דהתם יינם אסור בהנאה ואוסר
 במשהו וכו"כ שהביא וקנקני' של גויים דאסרו בע"ז דל"ג ש"ת
 דהיה סבור דעכשיו נמי כזוון הש"ס וא"כ תיקשי איך ס"ד
 להתיר משהו בעין כיון דאוסר בכ"ט וכו' ע

סימן ר"ד י"ט

לחקור כתאי קדלו זה וזה גורם
 מותר כמ"ט הטור י"ד סי' קמ"ב אם
 ה"ד ברכיים דכטלים ברוב או בששים וק' אכל ברכיים
 החשובי' דלא בטלי או דבר שיש לו מתירין לכ"ע אסור דמשהו
 מיהא איכא בגורם איסור א"ר לא שאל וכו' ראייה דברכיים
 דלא בטלי אסור עמ"ט הר"ן בפ' כל הנלמים דכי קיל' זוונ
 מותר הטעם שנתכטל האיסור בהתר דכי היכי דאיתיה
 לאיסוריה בטיל חד בתרי או כנתערב כל הליכא טעם ה"כ
 התר הכא תכח ברמת איסור כל היכא שאוסר והתר גרס לו
 הרי הוא כאילו נתכטל ע"ט דון מינה פיון דמדון ביטול הוא
 ההתר דזוונ א"כ במקום דהאיסור לא בטיל אסור מחד גורם
 דאיסור אך יש לדחות דבכל הנך דלא בטלי משום חשיכו' היינו
 קטנוף האיסור מעורב בהתר אכל בעיני' זוונ דאין בו גוף
 האיסור כי אם גורם מחד האיסור בכי האי כל האיסורין שיון
 דבטלי אלא דקשה על זה דע"כ ת"ד זוונ אסור וכי לית ליה
 ביטול איסורין וע"כ דס"ל רביטול שייך היכא שהאיסור והתר
 מעורבין יחד אכל כה"ב דאין כאן אלא גורם דלא מצינו לו
 ביטול אסור דלא בטיל וא"כ היכי ניתא דע"ד זוונ שרי תקל
 טפי מתערובת דאף ברכיים דלא בטלי הכא בטיל ופליגי
 תן הקנה אל הקנה ואמשי פלוגתא כי האי גוונא לא תפסינן
 אך אחר הישוב הא ל"מ דהרי ברכ' דפסחי' פליגי ר"א ורבנן
 בשאר של תרומה ושל חולין שנפלו לעיסה ואין בכל אחד כדי
 לחמץ דרכבן מתירים דזוונ הוא ותסתמיות נותני' והתפרשים
 הראה דאף שאוסר של תרומה היה יותר נוטל חולין שרי כל
 שאין בו כדי לחמץ העיסה והשתא קשה היכי לישתרי והרי
 רוב החימוץ בא בגורם דאיסור אלא ודאי דבגורם איסור לא
 הלכו בו אחר הרוב וכל דאיכא בהרי' גורם התר שרי ולפ"ז
 ה"כ דברכיים דלא בטלי הכא שרי שאין דין התר זוונ כביטול
 האיסורים לנמרי ומיהו יש לדחות גם לזה דעיקר האיסור הוא
 שהחמיצה העיסה דחשיב כמ"ט דאילו גוף התרומה היה כחולין

להצלות בא' וק' וכיון שזו החימוץ לא היה מחד האיסור לכך
 כי אם כצירוף ההתר ואי שאור של התר לא היה נוטל לא היה
 באיסור כדי לאסור א"כ רוב של שאור תרומה אינו כלום אלא
 דאכתי אין הפה יכולה לדבר דעיקר חמיצות העיסה באה
 מההתר דלפחות שקולים הם ואיך התיירו בלי רוב אלא ודאי
 דרוב לנביגורם לאו מירי א"כ שפיר לז' שגם דברכ' חשובים
 דלא בטלי בענין זוונ שרי באופן שמדברני הר"ן אין ראייה
 בגמורה לחקירתיו גם אין להביא ראיה דתנן בתמורה דכ"ח
 דכל האסורין לנביגורם מוכח אסורין בכל שהוא וטריפה מכללם
 ושם בר"ל כולר טריפ' פליגי אי זוונ שרי אע"ג דאוסר בכ"ט
 ש"ל דהנך כי אפרי' בכ"ט משום דבר שמתנין הוא או דבעלי
 חיים חשיכו' ולא בטלי כמ"ט בזכחי' דע"ב וא"כ כולר טריפה
 לאינו כוליה איסור דנימא ביה כ"ח חשיכו' או דבר שבמתנין
 דכי אמרינן הכי בכליה איסור ומכ"ט אין ראיה דכפסחי' דכ"ז
 נחלקו בשאר איסור והתר אי' אסיר מדין זוונ והרי מחמץ
 אוסר בכ"ט ולמ"ט הא נמי ל"מ דכי אוסר בכ"ט היינו בכליה
 איסור ולא בחצי איסור וחזי התר

ומיהו

כד הוינן בה יש ראייה בגמור' מולר טריפ' ומשאור
 תרומה דאף ברכיים דלא בטלי שרי בזוונ דאי
 משום דבהנך לית בהו כוליה איסור כי היכי דליהוי חשיכו' ולא
 בטיל הרי בעיקר חקירתנו אין הספק כי אם היכא דבגורם
 באיסור מדברים דלא בטלי דליתסרו אע"ג דאיכא בהרי' א'
 גורם דהתר והרי בהנך דרמו לחקירתיו התיירו בזוונ

והנה

ראיתי להראב"ד בספ"ה מהלכו' גרמים שהקשה
 וז"ל מיהו ק"ל כל היכא דאמרי' איסור בנידוליהן
 אפילו ברבר שזרעו כלה אחאי הא ק"ל זוונ מותר ואם נטע
 אצמו של ערלה מותר בפירותיו ע"כ והר"ט ישב לזה דקונס
 נדמי ליה להקדמ' דחמיר טובא ולא שרינן ביה זוונ או שאני
 מר"ס שדבם שיש לו מתירין הם ולהכי לא שרי בהו זוונ ע"ט
 ובתירוח שמי כתב החמ"ל צ"ח דלא עדיף זוונ משיעור ששים
 ושאר שיעורים דקמבטלי איסור וכי מעיינת בהו חד טעם
 להם ואפ"ה כדבר שזלמ אסור בכ"ט גם הרדב"ז בנימוקו
 תמה להראב"ד דמאי ק"ל דברכ' שזלמ לא אמרינן זוונ דלא
 יתיה זה גדול מאם נתערב כאלף דלא בטיל ע"ט הכ"ח
 חב"א דפשיט ליה הכי ג"כ בדעת הר"מ גם ראיתי להרב
 חזון נחום דקפ"ב שהכריח כן בדעת הר"מ דכפי' מהלכות
 מעשר כ' ונטע דבעי' הכ"א כתב דבידולי ערלה שרי דהוי
 זוונ ואילו כפ"ד מה' ביכורים הט"ו כתב כתערוב' ביכורים
 בירושלים אוסר בכ"ט דעשאוו דבר שזלמ ואפילו זרע
 הכיכורי' בירושל' הנידולין אסורין ואסורין בכ"ט אם נתערבו
 בירושלים וק' דמ"ט שעלמ דבידולין מותרין לא ודאי דברכ' ד
 שזלמ אוסר גם כפ"ו מהלכות מ"ט הטור כתב דהזרע מ"ט
 בירושלים הנידולין מיעבר וע"כ מטעם דכר שזלמ ע"ט גם
 הרב ל"מ עשה עיקר כתיור זה של הכ"מ ע"ט והדבר קשה
 מכל מה שכתבאר דהרי מחמץ ראוסר בכ"ט ואפ"ה התיירו
 בו משום זוונ גם איסור מוכח כטריפה אוסר בכ"ט ואפ"ה
 התיירו ולר טריפה מטעם זוונ וקשה לכל הנהו דבנן שכתבו
 להפך וכרוחקי' דשאני דבר שבמתנין ובעלי חיים דלא בטלי
 דכי לא בטלי משום חשיכות הוא וכיון דחשיכות זה באה לו
 מחד גורם דהתר ואיסור דבגורם דאיסור לא היה כולר היכי
 ניתא דלא בטיל משו דהוי דבר שבמתנין או בעל חי והרי אילו
 לא היה שם גורם דהתר לא היה כאן ולר כלל ולא היה כאן
 דבר שבמתנין או בעל חי וכיון דצירוף ההתר הוא וחשיכות
 בדיה בטל כרעו אכל בעיני' דבר שזלמ דלא בטיל אינו מחד
 חשיכות כי אם דלקוח ככנים עצמיתו להתייר תערובת איסור
 אם יש בירינו מקום לטלח האיסור משום א"כ ה"כ בענין זוונ
 אע"ג דבידולין אלו כי איתנהו בעולם הוא כצירוף גורם
 קרקע

קרקע בהתר מ"מ כל שבידנו לסלק גורם האיסור מעיקרו על ידי אילנה למה התיר אותו מטעם ז' דהיינו נמי מטעם כיטול וכ"מ לפי' ראין הספק דליתסר ז' וזו כי אם כדבר שילת אבל שאר דברים חשובי' דלא בטלי' אה"כ דז' נמי שרי' בהו ותיבו כעיקר סברת' ק"ט דהרי טבל דבר שילתהו כדתניבן כנדרים דכ"ח ותנן כפ"ט דתרומות גידולי' טבל חולין ואחאי הרי דבר שילת וכבר ראיתי להתיר בפ"ו דנדרים ת"ו שהקשה כן ותירץ ע"פ מ"ס: כירושלמי דפ"ט דתרומות כה"ט דטבל גידולי' חולין דרכו חולין והואיל' מעיקרא קודם שנורע רוכו חולין לא החמירו בו ע"ס:

ואחרי המחול' אינו מספיק דאי התר ז' הו' ככוסול תערוכת' איסור א"כ תיקשי' איך כתערוכ' אחרו דטבל לא בטיל מטעם דהו' דבר שילת והא הו' להתיר כיון דרכו חולין אלא ודאי כיון דשייך' לאסור דהו' דבר שילת נס פרכו חולין שייך' לאסור א"כ תיקשי' נמי ליתסר גידולי' נמי כמו שאסרו התערוכת' דאין טעם לחלק ביניהם וכ"כ דטעם ירושלמי כרכו חולין אינו אלא לעיקר התר גידולי' איסור דאי שרי' מדינא וטבל אנטרין ליה משום דבר שילת הרי שם כירושלמי נתנו טעם זה לגידולי' מעשר ראשון ותרומת ח"ל ומדומע גביר וליהן חולין כיון דרכו חולין והרי כל הנך דבר שאין להם מתירים כידוע אלא ודאי דהירושלמי חולק לש"ס ב כלי' כפ"ק דשבת דז' דס"ל רכי' גזרו על גידולי' תרומת' משום תרומה שכיד כהן טמאה ע"ס וש"מ דגידולי' איסור מדינא שרו והירושלמי ס"ל דגידולי' איסור' אסור ומה"ט גידולי' תרומת' תרומה זולת' כהנך דברים דהותרו הגידולין וע"כ הוצרכו לטעם להתיר אבל לרידן מדינא שרו ואי' לאסור דבר שילת הדר כו' קושין' איך התירו גידולי' טבל ועוד קשה ע"ז דהרי הקדש הו' דבר שילת דתני כנדרים דכ"ח ותנן כפ"ט דתרומות גידולי' הקדש ומעשר כ' חולין פסקו הר"מ בפ"ה מה' מעילה הוא ע"ס ואחאי' הא הו' דבר שילת ובכר' תמא על זה להכ"ה הרב חזון נחום שם וע"ק דאי כמו שהבין הרב ח"כ בדברי הר"ם דפ"ד דביכורים ופ"ו דמ"ג שדכרין כבוד מללו דכרכר שילת ז' וזו אסור לכ"ע א"כ קשה להראב"ד חאי' ק"ל כגידולי' קונס דלישתרי' מטעם ז' וזו וכו' לא ידע דקונמות דבה שילת והרי דעת הר"מ כהנך דוכתי' דכרכר שילת ז' וזו אסור ובהו הראב"ד לא הסיגו כהנך דוכתי' וע"ק לשיטתם דע"כ חאי' דלא ק"ל להראב"ד דגידולי' שאין זרעם כלה כי אם הגידולין דזרעם כלה כמבואר בדבריו והרי התם נמי ז' הו' הו' אכן כוונתו כבוד דגידולי' דאין זרעם כלה י"ל דהה"כ דהגידולי' שרו אלא דאע"פ' כן אסור מפני' תערוכת' העיקר דאע"כ דק"ל בגידולין התר מעלין את העיקר גבי' שביעית כה"ס כנדרים דנ"ז ככר אסוק' הש"ס שם כנדרים דכ"ט דשאינו קונמו' דהו' דבר שילת ולא בטיל וע"כ אין מעלין את העיקר וע"כ לא ק"ל כי אם גידולי' דזרעם כלה דאין בו תערוכת' עיקר האסור והנה כי כן אם איתא' לדכרי' הכי' וסיעתיה דכו' תנן כמתני' דנדרים דכ"ח קונס פיורת' אלו עלי' דאסור בגידולי' אף כדבר דזרעו כלה ה"ט דנס בז' וזו מהנך הטעם דכרכר שילת לא בטיל ז' וז' דשרי' מדין כיוטול' נגעו בו א"כ ק"ט מואי' ק"ל לש"ס שם כנדרים דכ"ט למ"ד בגידולי' התר מעלין את האיסור' מרתתן כפי' דהך מתני' שאינו אובל' שאינו טועם מותר בחילופין' וגידולי' דזרעם כלה ואסור בחילופין' וגידולי' דאין זרעם כלה ואחאי' ליתו גידולי' התר' וליכטיל העיקר כה"ס רש"י והרא"ש והר"ן שם והוכרח לשנוי' דקונמות הו' דבר שילת' ואם איתא' חאי' ק"ל והרי היא גופה קשה לכ"ע אף איתמ'ל' דגידולי' התר אין מעלין את האיסור מ"מ כרישא דאחר גידולין אף כזרעם כלה ח"ט והרי ק"ל ז' וזו שרי' ואי הו' מוקי' לה כמ"ד ז' וזו אסור א"כ נס המיפא' ל"ק כיון דס"ל

דגידולי' איסור' אסור ועוד דא"כ איך התיר גידולין באינו אובל' כזרעם כלה והא הו' ז' וזו ואסור אלא ודאי לפי דעת הכ"י אין הטעם כי אם דהו' דבר שילת' ואי ענין זה מוכרח לכ"ע מרישא דמתני' תו חאי' ק"ל מסיפא' למ"ד בגידולי' התר מעלין האיסור ליתא מטעם זה עמנו דאחר כרישא ג"כ לדידהו הו' דבר שילת שהרי כי איתמ' כה"ס חומר דבר שילת' כתערוכת' כאחר ולא בגידולי' לנכי' ז' וזו דמה"ט ק"ל להראב"ד בגידולין ד"כ דלישתרי' מדין ז' וזו אע"כ דפשיט' ליה באין זרעם כלה דהו' תערוכת' נחור דלא בטיל ואי הך מקסן פשיט' ליה טעם שילת' לנכי' ז' וזו מ"כ דל"ק'ת בגידולין דאין זרעם כלה דאסור מדין דבר שילת' והו' קשה דהרי מקשה דאי בעי מתשיל' עלה לאו כלום תתרומה א"כ היא גופה תיקשי' כרישא לכ"ע היכי' אסר בגידולין ואי לא ידע' מדין דדבר שילת' הו' ל' להקשו' בלי' הך שקלא וטריא דגידולי' התר מעלין את האיסור כי ע"כ ע"כ דטעם גידולי' קונמות כרישא אינו מטעם זה והן נסתד כל ישוב דכני' האחרוני' לקושיית הראב"ד הלז' וכ"כ להכריח מדברי' הר"ן דנ"ז דנדרים דכרישא שמינו דבאין זרעם כלה אפילו' ג"כ אסור פירש' כה"ס כהך סוגיא דהו' דבר שילת' ואילו' כרישא דאסור גידולין אף כזרע' כלה פירש' הטעם דקונמות הו' כהקדש דגידולי' הקדש אסורין וכ"כ הרא"ש בחידושי' ע"ס והשתא קשה למ"ל טעם זה והרי אף אם אינו כהקדש תיפוק ליה דז' וזו כדבר שילת' אסור לכ"ע אלא ודאי דטעם זה לנכי' ז' וזו אינו כלום כי ע"כ ק"ל עיקר לקושיית הראב"ד כתי' ראשון של הכ"מ דטעם איסור גידולי' קונמות הוא דהו' כהקדש וגידולי' הקדש אסורין ולעיקר קושיית הרב ח"כ מרתתן כפ"ט דתרומות גידולי' הקדש ומעשר שני חולין שפסקה הר"מ כפ"ה מהלכות מעילה ה"א לריד' ל"ק שכבר עמדתי' במקום אחר על ענין זה דלכאורה קשה מהך מתני' דתנן כמעילה ד"ג דפליגי' ת"ק ורבי יוסי דל"ק מועלין בכור ואח"כ נתמלא מים אשפה ואח"כ נתמלא ובל' שוכך ואח"כ נתמלא יונים' אילין ואח"כ נתמלא פיורת' שדה ואח"כ נתמלא עשבים דמועלין כה' ואין מועלין כמה שכתובה ר"י פליגי' בשדה ואילין דמועלי' כה"ס ובגידולי' מפי' שהם גידולי' הקדש ובכ"כ מיתי' לה בדע"ט דת"ק דרי' רבי יהודה ורבי יוסי מודה בכור ושוכך דאין אדם מקריש דבר שלא בא ליצולם ופליגי' בשדה ואילין ריבקי' מהקדש ופסק הר"מ כפ"ה מהל' מעילה ה"ה כרכי' יוסי ריש מעיל' בגידולין וא"כ קשה כוורע פיורת' הקדש היכי' תני' דגידולין חולין ואי לאו דכרי' הר"מ היינו אומרים דהך מתני' סתם כת"ק דרכי' יוסי דרי' לנכי' דכיס הלכה ככרי' ולהכי' סתם לן רבי' כת"ק אך להר"מ שפסק כרכי' יוסי ופסק נמי להך מתני' דתרומות קשה אכן כ"ל דלא דמו אהדרי' דכי' ק"ל בשדה שנתמלאה עשבים דכוליה הנאה כגורם דהקדש בא רעשבים מנילא נפקי' מספיחי' שיש בשדה וכן אילין והוציא פיורת' איירי דהשדה שפליגי' בו הו' הקדש ולהכי' מועלין בגידולין דכוליה גורם דהקדש אבל כוורע חטי' הקדש כקרקע' שלו דאין כוליה גורם דהקדש דעל ידי גורם קרקע' דחולין נחמו לכ"ע אין מעילה בגידולי' הקדש כה"ג נס מטעמים אחרים לא דמו אהדרי' כה"ס במקו' אחר ואין כאן מקום להאריך' ומ"מ בכ"כ כל גידולי' הקדש אף כגורם אחר אסור ליהנות בהם עכ"כ כמבואר בפסחים דכ"ו שאמרו דאף לה"ד אין מעילה בגידולין איסור מיהא איבא נס ככ"כ דכ"י מוקי' למתני' דשרשי' אילין של הדיוט הבאין בשל הקדש לא נהנין ולא מועלין דקסבה אין מעילה בגידולין וכיון דתני' לא נהני' ש"מ דע"כ איסור מיהא איבא ואע"כ דגידולי' איסור שרו דהו' ז' וזו גבי' הקדש אסור כי היכי' דלא יבואו ליהנות בשל הקדש ויתחייב מעילה וכדוכתי' טובא דמעילה שנינו לא נהנין ולא מועלין דאסרו' קבמים דלא ליתיהי' כלל כשום

איסורים גם לכתחיל שרי דאי אסיר מאי אולמי דהקדש וקונס
 דער ה"ה יקח דסכור דהקדש גם בדיועבד שכבר נהנה
 אסיר מש"כ כשאר איסורים אך לבתר דשני דגם בהקדש
 כשצבר והחליף לא נאסר כי אם לכתחילה ואם נהנה לא
 כתחייב בשום חיוב ומינה נשאר איסורים אף לכתחילה שרי
 וע"כ ק"ל חתמי בערלה חכמים וקדש כדמיהן נראה דמי
 תכרם נמי אסיר לכתחילה לקדש בהם ש"מ לכתחילה גם
 כהל איסורים אסיר ומינה דהקדש גם בדיועבד לקי עליה
 והדר כי קושין מדתני לוח וכו' נפריעין ומשני דה"ל כשאר
 איסורין שרי לכתחילה אי עבר והחליף וכי תני מוכרן וקדש
 היינו דעכ"פ אסיר לכתחילה וכי תני וקדש היינו במוכר כדמי
 לקדש דהא ודאי אסיר לכתחילה וה"ל דאי מוכרן ואח"כ רוצה
 לקדש שרי אף לכתחילה זה כ"ל בפירוש הסוגיא ותול"ק
 עליו הכל מה שהקשו עליו דמאי דק"ל להל"מ שדבריו
 הראשונים שפירשו דאיסור חליפין מדבריהם מוכרח בסוגיא
 מ"מ דילמא לכתחילה הוא דלא וכו' ואי אסירי מ"מ אין
 חילוק בין לכתחיל לכדיעבד הא ל"ק למה שביארתי דחילופי
 וגירולי הקדש אינן גוף ההקדש כי היכי דלחייב אי נהנה לא
 דשיעבור גוף ההקדש כהם מ"מ דלא גרע מחוץ וקדש
 מוכסי גירוי דהם החליף אדם כלי כשל חכירו שלא מדעתו
 דאם הכלי של מי שהחליף שלא מדעתו אינו בעין דעכ"פ
 שיעבורו קאי על כלי שהחליף שכירו וכן לקח חטי חכירו
 וזרעם והוציא מהם חטים הכה דאע"ג דמיטין שגול אינו
 בעין מ"מ גוף דמי החטים הם כשיעבור בחטים שגמח וכ"מ
 העוש' כן בשל הקדש מחוץ חליפי הקדש הם בחליפין הקיימין
 וכן בגירולין וכקונס דליתיה בפדיון אסיר מ"מ ליהבו' בהם
 דמזיק שיעבור הקדש אבל עבר ונהנה לא לקי דאינן החליפין
 וגירולין גוף ההקדש כי היכי דלחייב גם מ"מ דה"ל פסק
 כפ"ח מ"א דאיסורי הנאה שהחליף או מוכר שרי לכתחילה
 ליהנות ואיך אסר כהן ליהנות במוכר והחליף הא נמי ל"ק
 דהקדש שאני דתופס דמיו וקונס בהקדש ומאי דמדמי הש"ס
 נדרים לערלה אינו לפי פירוש הר"מ כהן סוגיא שכתבתי
 גם מאי דק"ל דאי איסור חליפין וגירולין דהוי בהקדש מאי
 ק"ל מערלה למ"מ ל"ק דמי ק"ל דאי בהקדש שרי בדיועבד
 מינה דשאר איסורים גם לכתחילה ומתניתין דמכרן וקדש
 כדמיהן ששתע. דכשאר איסורים לכתחילה וכח"מ לעיל גם
 מ"מ דמי חמיר הקדש וקונס מעו' דקול בעו' דמ"ט דז"וב שרי
 הא נמי ל"ק דביטול נמי ברוב שייך באיסורי דחשיב הכל התר
 וכן בז"וב ולא לגבי מחוץ דאם נתערב לאדם חפץ כ"כ של
 חכירו מי שייך לומר דאכר החפץ זה וזכה שכנגדו מוכר רוב
 הא ודאי ליתא דעכ"פ אחר מהם קנוי לו מ"מ וכן בז"וב אם
 לקח אדם חטי חכירו וזרעם מי שייך לומר דז"וב הוי ואכר
 זה החטים הא ליתא דאף אי זרעם כלי ידיעה חייב כדמי
 החטים שזרעם והרי הקדש הוי חירי דאיסור ומחון דנכסי
 הקדש הם להקדש וכי זרע חטי קדש עכ"פ דמי החטים הם
 קנויים להקדש בתוך הגירולין וזה לא שייך בעו' ושאר איסורים
 אך את זה ק"ל כדכרי הר"מ וכדכרי הר"מ שכתב בדעתו
 דטעם הגירולין הוא משום דהוי בהקדש דא"כ איך כתב האוסר
 פירות על חכירו בין כהר בין בשבועה וכו' והרי הקדש לא
 שייך כי אם כקונמות דיש מעילה כקונמות דקונס נמי לשון
 הקדש וזה לא שייך כלל בשבועה כמבואר וז"ע

רבי' ב' כפיקר מה שזירדתי לעיל אי גירולי הקדש אסירו
 מ"מ קורס פריה או מדכריהם נראה דמחלוקת
 שנוי שהרי הכ"מ כתב בדעת הר"ן דגירולי קונס דאסר
 כהנה"ג דהוי בגירולי הקדש מ"מ הוא וכ"מ מהתוס' דכשם
 דבחליפין דהוי בהקדש תופס דמיו הוי מ"מ ה"כ בגירולין
 אך ראיתי להרשב"א שכתב דגירולי הקדש אינן אלא מדרכנן

ע"ש כחידושו כי מן הכארי' ליישב מה שתמהו התוספות
 בפסחים דכ"ז ר"ה הקדש אפילו באלף לא בטיל ז"ל תיחא ה"ה
 חומר' הוא וזת הלא דקדש דכר שולח הוי ע"ז חילול וכו' ולמ"מ
 זל דלרכנן כיון דאין שבה עניס כפת דבעת הנאה כלה
 האיסור אף באיסורים דלא בטלי אפילו באלף שרי כיון דלא
 נהנה כלל בעוד האיסור קיים ואף כדכר שולח שרי מה"ט
 ודוקא בהקר' קבעי דמי היכי דגירולי הקדש אסורין אף דהוי
 ז"וב דשרי מטעם דביטול' כדכר וז"וב אינו חפיקע מחוץ דהוי
 כ"ש מחוץ הקדש ועכ"פ דמי החטים שזרעם הם בתוך דמי
 הגירולין דמשם בלו כמבואר במה"מ סי' קס"ח וכ"כ גם גבי
 שטף נהר ויתין כשדה חכירו דעכ"פ נוטל בעל הזיתים דמי
 הזיתים כמבואר וא"כ ה"נ באפה פת בעני הקדש דדמי
 העצים הם כהנאת הפת והפת משועבד לרמי עצים ולרבי
 פשוט דנאסר הפת עד שיפריה שכ"כ מדתנן בעו' דמ"ט אמרו
 לו אין פדיון לעו' חלל דהקדש דיש פדיון לכ"ע בעי פדיה
 וכלי פרי' אסיר וע"כ קבעי דגם לרכנן יהיה אסור עד שיפריה
 דתנ"מ אי לא נהנה כפת שהקדש קיים עכ"פ חייב לשלם
 דמי העצים דלא גרע מהדיו' ולא חשיב מזיק שהנאת העצים
 ע"ז הסק הוא ולא חשיב הזיק ועכ"פ גם אי הוי מזיק קרן חייב
 לשלם כמ"מ לעיל וא"כ שיעבור דמי עצים כפת' ואסיר בלי
 פדיה א"ר דלרכנן דאין ש"ע כפת' אין שעבור דמי עני הקדש
 כפת' כי אם דהחטיק אותם חייב לשלם והשיב ר"ח דאסור' כד
 ראשון וכשהקשה לו סה כיון זו לערלה השיב ערלה בטלה
 בתחתים הקדש אפילו באלף לא בטיל פירוש דרוב וכיטול לא
 שייך לגבי מחוץ אף לגבי. גירוי דאם נתערב לו חפץ באלף
 של חכירו עכ"פ קנוי לו בתוך האלף חפצו וה"כ בז"וב

וישוב ראיתי הרב' בכירור בכנייה דל"מ שאמרו הרי
 שנתערב קב חטים כעשר קבים של חכירו יאכל
 הלה וחדי ואע"ג דאסיק עליה איסור בטיל מחונא לא בטיל
 ע"ש גבי הקדש לא שייך זה דאין איסור כהנאת הקדש כי אם
 משום דהוי מחוץ הקדש ואי מחונא לא בטיל איך יותר האיסור
 ליהנות בו מש"כ תחומין אגן חשום גוף החטים והתלח ודוק
 הטב

ולשיטת התוס' דהבינו דמשום דכר שולח הוא דלא
 בטיל ק"ל דהרי מ"מ כדכרי' דכ"כ אם יש
 בו בכ"ט הפריחו הראשונים דכר שולח דלא בטיל הוא כחין
 ומינו לכר אבל בשאינו מינו בטל כדיון וכ"כ הר"מ בפט"ו
 מה' ת"א והטור סימן ק"כ וא"כ הבא הנאת עצים כפת' מין
 בשאינו מינו וגרע מיניה דלא נתערב בו גוף האיסור ואיך
 העלו דלא בטיל והנה אמת דלמ"מ התו' בכנייה דל"ט דאחרו
 דמים ומלח לגבי עיסה דהוי דכר שולח לא בטיל והקשו דהא
 הו"ל מין בשא"מ ומירצו רכיון דעיסה אינו נלושה לא במים
 חשיב כמין כמינו ע"ש א"כ ה"נ זל דהנאת הסת' כפת' אי
 אפשר בלאו הכי וחשיב מין כמינו אך התו' תירצו בתירוצ' א'
 בענין אחר גם בתוס' בדכ"כ נדרים והר"ן בחירושו תירצו
 באופן אחר ולדירה קשה מהך סוגיא דהיכי מחשיב להסק
 בפת דכר שולח דלא הוי מין כמינו וסכור הייתי לחלק דבענין
 דלא שייך ביה אכילה כי אם הנאה דהנאת הטק אינו נאכל לא
 שנהנה בכך לא שייך לחלק בין מין למינו לשאינו מינו עיינן
 בתו' ע"ז רס"ו ד"ה אחר רבא ואוקי באתרין ומ"מ קשה דכר
 בעיני לחלק בכך אך למה שביארתי אין צורך לזה שול רכי לא
 בטיל היינו דמחונא לא בטיל וב"ש מחוץ הקדש דחמיר והרי
 הנאת דמי עצים של הקדש כפת' היא ולא בטיל בשום כד ואי
 ק"ל לרכיניו מ"מ בנדרים דג"ח כל דכר שולח כנון טבל
 ומעשר שני והקדש ומדש לא נתנו בהם חכמים שיעור ואם
 איתא תיפוק ליה בהקדש דמחונא לא בטיל דהוי מ"מ דלא
 בטיל אי תהא ל"ק דה"ל דהקדש בלאו הטעם דכר ש"ל

לא בטיל המחנף לא בטיל לא כיון דעכ"פ לא בטיל נמי דהו
 דבר שולש נקיש ליה כהדיהו וזה"ל דבהקדש יש בו טעם
 אחר ג"כ ולא בטיל א"כ ז"ל דכי שייך מחנף לא בטיל אי לובא
 ביה דין פדיון אבל כיון דשייך ביה פדיון הרי אין כח לאסור
 את כל התערובת דאפשר כפדיון ולהכי הורינו לטעם לדבר
 שולש לאסור את התערובת כלי פדיון אבל אה"ל דאע"ג דבני
 טבל ושאר איסורים כי לא בטיל דבר שולש אינו לא מדברייהם
 גבי הקדש הוה חר"ת דמחנף לא בטיל וכלי פדיון חייב מעילה
 בהנזח את כל התערובת וראיתי לרש"ל שהקשה בהך סוגיא
 דפסחים דכ"ז דקבעו תנור שהסיקו בעצי הקדש ואפה בו את
 הפת לרבנן דשרו בקמייתא מהו דמאי קבעי פשיטא שנאמר
 הפת אפילו לרבנן כיון דאפילו אפר הקדש אסור ומכח זה
 פירש דכי קבעי היינו כאפה בתנור חדש שלא הותך ופיטן
 שלא הוה דהו"ל ז"ל דקשרו רבנן גבי הקדש מאי ופשוט ר"ח
 לאסור אעפ"י שאין שם גחלים ולא אפר והרב חידושי הלכות
 כת' עליו ודבריו בלתי מוכחי' דלמאי דבעי לזוקמי פלוגתייהו
 בז"ז איכא לפרושי בפשיטו' אע"ג שהאפר כאסור והוא בעין
 וכו' ואחרי המחיל' הא ל"ק שהוא סבור דכי קיל יש טעם עצים
 בפת היינו כדליכא ז"ז דאי איכא שרי כדמוכח ג"כ תמ"ט
 לעיל כד"ה אימור וזה אינו דכפידוש כתב הר"ן בפרק כל
 הנזחים וכל הפוסקי' דאיי"ש ש"ע אף בז"ז אסיר כמ"ט בס"י
 ויד יו"ט ג"כ רעת רש"ל וע"כ חוקי לה כדליכא גחלים ואפר
 לא חוס לכך עוד הקשה עליו דאי בז"ז קמבעי ליה ומטעם
 דהקדש אפילו כאלף לא בטיל תיפשוט לה מדין ז"ז דפליגי
 בה רבנן ור"א רע"ז נמי לא בטיל אפילו כאלף והא נמי ל"ק
 למה שנתבאר דכי לא בטיל בהקדש לא השוהחומרת הקדש
 לא דמחנף לא בטיל כמ"ט כביצה דל"ה וזה לא שייך באיסור
 ע"ז ולא ככל איסורים החמורים חוץ דין עיקר פשיטתו רע"ז
 בכל כה"ג ולא בטיל אפילו כאלף אינו יורע מניין לו שהרי
 בע"ז רע"ד רתנו אלו אוסרין ככ"ט ע"ז ויין וכו' אמרו בש"ס
 דתנא דבר שבמניין ואיסורי הנאה קחשיב ומה"ט פרוש' ותנו'
 רע"ז רתני גורו שבעברה ונתעברה כאלף וי"ז חכית בין
 החכיות וכ"כ הרמ"ם והטור סימן ק"מ ונועיה דכי תנן שם
 דע"ג יזכר אומר ככ"ט היינו יין כיון דהוה לח בלח אכן ראיתי
 להר"ן שם שכתב דבע"ז וי"ז לא בעינן דבר שבמנין אפי' ביבש
 דכתיב לא ידבק בידך חסום חומר' ע"ז ומיהו לכ"ע לא שמענו
 דאומר ככ"ט כי אם כנהפוך גוף האיסור בהתר אבל הנאת
 הסק בפת וכיוצא לא שמענו דגורם איבוד קיל טפי מתערוב'
 כמ"ט הר"ן בס"פ כל הנזח' דהסק בפת קיל טובא מתערוב'
 לפי שאין מחשבת האיסור בפת ע"ט וכ"כ מו"ט בע"ז דת"ט
 לא שאנו אלא פת אבל חכית לא הרי דתערובת הנאת הסק
 אע"ג דהו"ל כיון אפ"ה קיל טפי מחכית בחכית רחכית
 בחכית קיל חוין כיון לענין תקנת רשב"ג בדע"ד רע"ז וכיון
 דקיל טובא לפי שאין בו מחשבת האיסור א"כ י"ל דאף לשיטת
 הר"ן דאף יבש יבש ואינו דבר שבמנין דאומר ככ"ט הכא
 אינו אומר ככ"ט וכ"ט לשיטת רוב הפוסקי' דביבש אינו אומר
 ככ"ט דהדברים ק"ו והנאת הסק או שאר גורם האיסור אינו
 אומר ככ"ט הפך פשיטות מהרש"א וכ"ל א"כ במתני' רע"ז
 דת"ח דאמר לזרוע ירקות בימות החמה חסום הנאת גורם
 הצל ליבטיל ברוב וכן נבייה בקרקע ווכל ע"ז בקרקע הא
 ל"ק דבכל דהך לא שייך בהא ביטול דכל ע"ז לא בטיל דהא לא
 נתערב בכל דהתר וכן הובל לא שייך איסור ביה כי היכי
 דליבטיל דאיסור השייך בו דמגדל ולהחליף הוא אח"כ והרי
 בעת התערוב' לא יש איסור ויכי ליבטיל וע"כ אסרינן חסום
 הנאת הובל בירקות שגדלו וכבר ביארתי דבענין ז"ז לא
 הלכו בו חכמים אחר הרוב וכל דאיכא גורם האיסור וחתר
 פליגי בה ר"א ורבנן ומ"מ דגורם האיסור למ"ד ז"ז אסור

דאומר ככ"ט לא שמענו ותו מאי ק"ל עליה דרש"ל
 אך את זה ק"ל שראיתי להטור כסי' קמ"ב שכתב ואם
 נתערב הפת והכנר באחרים כולן אסורי' כדפרשית
 לעיל דאליל אוסרת בכל שהוא וכו' הנה מכואר דהנכאת הסק
 דאין בו מחשבת האיסור ג"כ אומר ככ"ט כדעת מהרש"א
 וקשה לדעתו דס"ל כיבש דבעינן דבר שבמנין והרי כתב
 הר"ן דתערובת עצים קיל טפי מתערובת דחכית וח"כ אינו
 כדן דליתסר ככ"ט וכמ"ט וז"ל דהטור חולק להר"ן בזה ונריך
 ישוב

ועיקר

אחאי לא ק"ל מעיקר הסוגיא משאור של תרומה
 דקיל בפשוט דמחנף אומר ככ"ט ואפ"ה מכשרינן
 לדין דקיל ז"ז שרי וכן קשה בתמורה ד"ל דהתיירו ולד
 טריפה להקריב ע"ג המחנף ז"ז רתנן שם דאוכרין
 ככ"ט אלא ודאי דבעינן ז"ז דאין שם מחשבת האיסור לא
 שייך לומר דאומר ככ"ט ומאן דמתיר ז"ז ככל ענין מתיר
 ומ"ד אסור בכל ענין אומר והא ודאי היה קשה לרש"ל ומיהו
 למ"ט הא נמי ל"ק דמחנף לא בטיל והרי הפת משועבר
 לדמי עצים שנאפה בהם הפת אך את זה ק"ל בדברי רש"ל
 דלפי פירושו כ"ח דעיקר בעיית דמי כ"ח הוא למאי דקיל
 ז"ז אם גם בהקדש שרי או לא א"כ קשה להר"מ ומ"מ
 שהשמיטו הך בעיית הואיל דכ"ח לדן ומה גם למ"ט התו'
 דמטעם דבר שולש הוא דאסיר א"כ קשה גם להר"ף והרמ"ט
 והטור איך לא הביאו הר"ן זה דכדבר שולש ז"ז אסיר אלא
 ודאי כשהם הביאו הסוגיא בפשטא ולרבנן דס"ל דאין איסור
 בהסק עצי איסור אומר הפת הוא דקבעי בהקדש מאי והא
 לא נפק"ל מידן וזה שותר פירוש רש"ל ומיהו לעיקר קושיית
 דס"ל ומה שיש להשיב בתירוק הח"ה אין כאן מקום להאריך
 שלא הבאתי דברי רש"ל אלו ככאן כי אם לכרך חקירותינו
 דאין מהאי סוגיא הכרח לאסור ז"ז כדבר שולש וכאמור
 וראיתי להרב חזון נחום רקפ"ג שכתב בכלל ו' דז"ז כדברי'
 שולש אסיר כדברי הכ"מ וראיה מו"ט בפסחים דכ"ז תנור
 שהסיקו בעצי הקדש וכו' וז"ל פירושו דהכי קאמר ולרבנן
 דס"ל ז"ז מותר ואין ש"ע בפת מאי אבל לרבי ודאי שאסור
 מטעם שיש ש"ע בפת ואה"כ דאי בלה השלכת וליכא ש"ע
 אלא חוס האש לחוד והו"ל עכשיו ז"ז דהיינו התנור והחוס
 של עצי איסור ואמ"ל הפת אסורה והקשו ומה בין זה לערלה
 ערלה בטילה במאיתים הקדש אפילו כאלף לא בטיל הרי כיון
 דחמיר הקדש דאף כאלף לא בטיל לא אמרינן ביה ז"ז מותר
 עכ"ל ואחרי המחילה ל"מ מירי ובעיקר פירושו בסוגיא
 שכתב דרבנן דרבי ס"ל ז"ז שרי לא ידעתי מנ"ל אמתא
 דאסור ואעפ"י כן התר ואף בכולים דגורם באיסור כיון דאין
 איסור תורה בהסק עצי איסור כי ע"כ ז"ל דקבעי לרבנן
 דרבי אליעזר שם רש"ל ז"ז מותר בשאור של תרומה ולרבנן
 דרבי דאין ש"ע בפת ואין זה פשוט הסוגיא כי אם דקבעי
 לרבנן דרבי ולא נפק"ל אי ז"ז אסור או מותר ולא ידעתי מי
 הכריחו לכך וגם קושיית רש"ל לא נרגש דא"כ הרי לכ"ע יש
 ש"ע בפת בהקדש גם עיקר ראיותיו כבר ביארתי דטעם
 הקדש דמחנף הקדש לא בטיל אבל דבר שולש אה"כ דגם
 ז"ז שרי מהראיות שכתבתי לעיל ועוד כ"ל ראיה דהכי כבר
 נתבאר במחנף ודבר שבמנין ובעלי חיים רחשיבי ולא בטיל
 דאף ז"ז שרי בהו דהרי בשאור של תרומה וכולד טריפה
 התירו חסום ז"ז והרי דבר שולש קיל מיבייהו דככריה וחת"כ'
 הראיות להתבאר אף בשאינו מינו אומר כמ"ט מור"ט כמפה
 כ"ד סימן ק"א ס"ו ואף כדברים החשובים אומר גם בשא"מ
 כמ"ט הפר"ה בריש סימן ק"ו וגם המחנף מדברי הר"מ נראה
 דאינו אומר אלא במינו וכן רעת התוט בפ"ב דערלה ועם
 שהפר"ת כסי' ג"ח ס"ק ו' האריך להוכיח דגם בשא"מ אומר
 ככ"ט

ככ"ט הנה ראיתי להרכ זרע אכרסה ח"ד סיון כ"ה שדחה
 דכרו הפר"ח ע"ש אף שאין דכריו מוכרחים כח"ט כמי' קפ"ו
 ואילו כדבר שולת הסכמת רוב הפוסקים דכש"מ בטל כח"ט
 הטיר סיון ק"כ הרי דקול דבר שולת מדכרים החשובים ואי
 בדכרים החשובים ז'וונ שרי כ"ט דבדר שולת עוד כ"ל ראייה
 חמ"ט הר"מ ספ"ג מהל' חמץ ראש אפה וכישל בחמץ אחר
 אסורו אסור וכתב ה"ה דהטע' דיש ט"ע כפת גם הר"מ כתב
 כש' הרמ"ק דהיינו באבוק כנגדו והרי חמץ ראוס' ככ"ט דפת
 הר"מ ורוב הפוסקים דהטעם דהוי דבר שולת עיניו בטל"ח
 סיון תמו' וכב"ט וז"ל בלאו הטעם דש"ע כפת ואף כלי
 אבוקה אסור דעכ"פ איכא חד נורס דאיסור דהיינו גמלי חמץ
 שאפה בהם והרי ז'וונ אסור בו ז' ואי ד'וונ שרי אף בדכר
 שולת ולמה שכתבך - בהקדש וקונמות דחייב בהם חטילה
 שרינו כהקדש בלאו לכד אסיר ז'וונ מטעם דתמונא לא בטיל
 וכאמור ככ"ל ורוק .

והנה

ראיתי להרכ חנן אכרסה א"ח סי' תמ"ה ס"ק ה'
 ומורינו הרב הקראי קדש דקנ"ט והרכ שער
 המלך יחד בולס נכחו בסגנון אחד דבאיסוריה דאוסר' ככ"ט
 כהקדש וחמץ וע"ז כהני ז'וונ אסור גם לדידן חמ"ט בפסחים
 דל"ז לרובנן דכרי כהקדש חורו דאסור וא"כ ה"ה בנחלים
 עומות לדידן דקול כרי ע"ש וכבר לתבאר דשאני הקדש
 דתמונא לא בטיל אך בשאר איסורים אף דאוסרים ככ"ט ז'וונ
 שרי תהראיוות שהכתתי ודכריהם כ"ע למ"ט אך את זה ק"ל
 להכ"מ דכס"א פ"ג מה' חמץ כתב בשם הרמ"ק דאינו אסור
 הפת כי אם באבוקה דיש ט"ע כפת ש"מ כ'וונ בחמץ שרי
 והרי כספ"ה מה' נדלים וכב"ז יד סי' ל"ו הכרח דלהר"מ דכר
 שיש לו מתירים ז'וונ אסור והרי חמץ דאוסר' ככ"ט מטעם
 דבר שולת הוא כח"ט הר"מ בפס"ו מהלכות ח"א ועיין בה"ס
 כפ"א תה' חמץ וככ"ט שם בזה וא"כ כלי אבוקה נמי לדידיה
 אסיר דהוי ז'וונ כדבר שולת וז' ליה שכבר הכריח הכ"ז ב"ד
 סי' קמ"כ דאפה ע"ב נחלים אינו אסור כדיעבד שכבר כלה
 האיסור אף דהטור ושאר הפריס חולקים וע"כ בחמץ נמי
 ע"ב נחלים אינו אסור אף בכוליה גורס דאיסור אך כבר
 ביארתי לדידי גם כדבר שולת ז'וונ שרי ועוד כ"ל ראייה לזה
 דתנין כע"ז דמ"ט הסיק בהם התנור חדש יותן אפה בו את
 הפת אסורה בטל מנונה כרכר וכו' ר"א אומר יולך הנאה לים
 המלח ושם כתב הר"ן דמתניתין כח"ד ז'וונ אסור ולהכי תני
 יותן ואפה בנחלים אסור ואנן קול ז'וונ שרי וכ"כ הרז"ח
 והריטב"א וכן הכריח הכ"ז ב"ד סי' קמ"ב ותמה להרמ"ה שאסר
 ואילו שם כש"ס פסקו כר"א דיוולך הנאה לים וכן פסקו כל
 הפוסקים אך כן זאת נחלקו אם התיר ר"א גם כלי תערובת
 דרש"ו והר"א ה"ה ר"ן ס"ל דהתיר הפת כלי תערובת והתום
 והר"ף והרמב"ם והרמב"ן והר"ש ושאר פוסקים פסקו דלא
 התיר כי אם כנתערב ואם איתא איך אפשר להתיר התנור
 או פת שאפה בנחלים מטעם ז'וונ והרי ע"ז דבר שולת הוי
 דיטון כפריון דמה"ט הקדש חשיב דבר שולת דאפשר כפריון
 וכיון דקול כר"א הוי' לאסור' לכ"ע כ'וונ ומדכרו הר"מ וש"ע
 ב"ד סיון קמ"ב מכוון דכחדש שרי בזיון כלי פדיון גם ככ"ז
 כתב דהר"ף והר"ש הביאו הך חתימו כ"ד ללקד באפה בחדש
 שלא נכנו ואם איתא גם לישן אצטרך דהוי דבר שולת וכ"כ
 הכוזר כרכרי הר"ן דשרי כלי פדיון ש"מ דגם כדבר שולת
 ז'וונ שרי ותימה להר"מ ד"ה נדרי' שכתב להפך איך לא נרגש
 מכל דכרי הראשונים אלו וגם מדכריו כח"ט וע"ע .

סימן ר"ה

אלא דאכתי חל עלינו חובת ביאור באיסור
 ע"ז אי קול נמי ז'וונ מותר שיל דאע"ג שנתב'
 בכל הפדים החשובין דלא בטלי דאעפ"י כן ז'וונ שרי ת"ת
 כע"ז דתתיר אפשר דהתתירו בו ח"ד לא שנא והנה אמת

דלכאורה אין כאן ספק דהרי כע"ז דמ"ט כני' דאיודכל בובג
 ע"ז פסקו כרכי יוסי להתיר דהוי ז'וונ וכן פסקו כל הפוסקים
 הרי דגם כע"ז שרי כ'וונ אלא שמדכרי הרח"ט בפ"ק רחולין
 ד"ח גבי סכין של ע"ז יש לרונ דאי מהך ראוה דגינת דאיודכל
 לא חכרעא וכמו שנבאר כי ע"כ חל עלי חובת ביאור דכרי
 הרח"ט וז"ל יראה הא דקא' אסור לחתוך בו כשר היינו לכתתו'
 וכו' ולא דמי לנטל ממנה עגים והסיק בו תנור חדש שאסור
 התנור או אפה בו את הפת כתנור ישן וכו' ומיהו כ"ע
 בתוסכתא אם דאוי לדמותה להסק תנור חדש וכו' עד הוין
 הלשון וראיתי כס' מלכי בקדש דקכ"א שתמה על דכריו ר"כ
 מאי ק"ל לש"ס שם כע"ז וסבר ר"ז ז'וונ אסור והתניא ר"ז אומר
 אין נוטעין אגנו של ערלה וכו' ואי חתני' לא חייבי כי אם
 לכתחילה מאי קכריך דהא בהך ברייתא נמי הכי תני אין
 נוטעין לכתחילה אבל כדיעבד אין לאסור ההנאה ועוד דהרי
 אחרו שדה תכור ופרה תרזה אלא אף כדיעבד אסור למ"ד
 ז'וונ אסור ולזה כתב הרב לישב דמורה הרא"ש ככ"ה
 שמגדיל היקח מעיקרו וכן כשרה שגודכל בזבל ע"ז שכל
 שכחה כא מע"ז וכן פרה שנתפטמה שכל הפיטום
 כא מע"ז דמנכא השכח' ניבר אסיר אפילו כדיעבד ע"ש וקשה
 דהרי שם העלו דרבנן אררבנן ל"ק מה שהשכיח נכיה פוגם
 בכל וחילו לדבריו דהנא' צ"ל אינו עיקר נגד הנאת נכיה ולהכי
 אסור אף כדיעבד ח"כ איך יתירו הנאת נכיה מפני הוין
 הצל בימות הגשמים שמעכב החמה לכא שאינו הסק כ"כ
 לבני הנכיה דהחמה אינו המגדיל היקח מעיקרו ככ"ה גם
 התום שם כה"ה ורבנן הכריחו דטעין להתיר ככ"ה מבבל
 ע"ש כי ע"כ כ"ה כרור דלהר"ש גם ככ"ה אינו עיקר
 הנאה ואינו אסור כדיעבד כי הוי דאינו אסור בכל אך
 בעיקר קו' לדידי ל"ק שרעת הרא"ש דהיכא דהוי הנאה
 גמורה לאסור הכל כהנאה זאת למ"ד ז'וונ אסור אסור אף
 כדיעבד ולמאן דשרי מורה דלכתחילה מיהא אסיר כדתיני'
 יוסי בנטיעת ערלה אך אם אינו הנאה גמורה ככל ונכיה
 לכ"ע כדיעבד שרי דבטל מיעוט הנאה איסור ברוב התר אך
 לבטל כדיום מיעוט הנאה זאת לכתחילה כזה ג"כ תלוי
 במחלוקת ז'וונ דלמ"ד אסור כדיעבד בהנאה גמורה הכל
 אסיר עכ"פ לכתחילה כיון דלדידיה ז'וונ מירי אסור לא ינא
 אך למאן דשרי התם כדיעבד אף בהנאה גמורה מניה דאי
 אין כאן הנאה גמורה אפי' לכתחילה שרי וזה מוכרח דהרי
 פליגי ת"ק ורבי יוסי בשותף וזורה לרוח כ'וונ אי אסיר
 לכתחילה אף רלב"ע שרי כדיעבד כיון דאינה הנאה גמורה
 ולהכי שפיר ק"ל מדאסר ר"י ככ"ה שאינה הנאה גמורה
 לכתחילה מניה דבהנאה גמורה אסור כדיעבד דהרי לא אסר
 בככ"ה לכתתו' כי אם דס"ל ז'וונ אסור ומניה דאוסר בהנאה
 גמורה אף כדיעבד והרי בערלה דהוי הנאה גמורה התיר
 כדיעבד אלא דאכתי ק' מדתני שם שדה שגודכל שדה תכור
 ופרה תרזה הרי דאוסר אף כדיעבד והיה תקום לישב דאיירי
 כשרה שאינה ראויה לזרע כי אם ע"י וכל וכן פרה כיון
 שהיתה כחושה אינה ראויה לאכילה כי אם ע"י פיטום ודמי
 לכבר ופת ותנור דחשיב כוליה איסור ואוסר אף כדיעבד אך
 ראיתי להט"ו כבי' קע"ב ס"ק ד' שהכין כפשוטו לרעת הרא"ש
 דזבל וכפיטום אינה הנאה גמורה כי אם בהנאת כל ונכיה כי
 ע"כ ע"כ דאיירי בשדה הראויה לזרע כלי וכל ואין הובל כי
 אם להשכיחה וכן פרה איירי שלא היתה כחושה כ"כ שכבר
 היתה ראויה לאכילה ומת' לדבריו ק"ט איך אסור כדיעבד כל
 למ"ד ז'וונ אסור וכבוד הייתי דס"ל דאין זה חשוב דיעבד כל
 שעריון לא זרע ואם כ"דאי זרעה או שחט הפרה דמותר לכ"כ
 אבל להתיר לשחיטה או לזרעה לכתחילה חשיב ואסיר למ"ד
 ז'וונ אסור ככל ונכיה א"ק דהרי בפסחים דכ"ו גבי תנור
 שהסיקו

שהסיוקו בקליפי ערלה אמרו למ"ד ז'ווב שרי דבין חדש בין
 ישן יונן והרי חדש אנו מתירים לכתחילה לאפות בו אף דהוי
 ז'ווב אף דלכתחילה לכ"ע ז'ווב אסיר לכתחילה וכתבו התוס'
 והרא"ש שם בפסקיו וכל הפוסקים דה"ט דכיון דאם באנו
 לאסור לכתחילה יפסיד התנור בתנור לא חוי כי אם לאפיה
 כדיעבד דמי ע"ש וא"כ ה"כ כשרה אם באנו לאסור הזריעה
 עד שיכלה שבה הזבל דלפחות בעי שתכור שנה או שתיים אין
 לך פסירה יותר מזה דהפסיד יותר מדמי תנור וא"כ כל כי
 האי כדיעבד דמי והו"ל להתיר והכל בישוב דברי הרא"ש
 לרעת הט"ז דכי שרינן לכתחילה כדאיכא פסידא היינו במקום
 שאין בידנו לסלק האיסור בתנור חדש דאין תקנה לבטל הסק
 דאשון שגמרו ונעשה כלי אבל כשרה ופרה דריבנו לסלק
 הנאת האיסור כגון כשרה שתכור ופרה תרוה ככי האי אין
 צד להתיר לכתחילה הפני הפסד כיון שאפשר לבטל
 האיסור משם דהוי כדבר שיש לו מתירין דאפילו באלף לא
 בטיל וראיתי כפני פרשת הכסף דכ"ט שתינו להט"ז שכתב
 בכונת הראש דמהלך בין דבר שאי אפשר בזולתו כגון אפה
 בו הפת דאין הפת נאפה זולת העצים ובין דבר שאי אפשר
 בזולתו כגון גיפתא דאיודבל דהזבל משכיח לחוד דא"כ היכי
 הסיק הרא"ש דמוכנת לא דמי לאפה בו את הפת ולפי דברי
 הט"ז אחאי לא דמי והרי אי אפשר לשחוט את הבמה זולת
 הסכין והוא פלא ע"ש ולדוידהא ל"ק שהרי השמיטה אינה
 עיקר הנאה שהרי אפשר ליהנות מבהמה בלי שמיטה כנחירה
 או שמיטתו ככל דבר ואין בשמיטה שום הנאה כי אם הכשר
 להתיר האיסור וכיון דעיקר הנאתו אינה ע"ז סכין דהנאתו
 באכילת כשרה אין זה הנאה גמורה דאי אפשר בזולת האיסור
 וזה כדור ככונת דברי הרא"ש . וילפי דרך זה שכתבתי לרעת
 הרא"ש דהנאת שרה שגורבלה ופרה שנתפטמה בע"ז דאינה
 הנאה גמורה והוי כהנאת כל וכניה כל דבי חוקמה לברייתא
 דשדה תכור ופרה תרוה כר"א דשאר או כר"א רענים ואילו
 התם אובר ר"א כשאר ועצים אף כדיעבד משא"כ כשרה
 ופרה דאינו הנאה גמורה אינו אסור כי אם לכתחילה כל
 שבידנו לסלק האיסור והיכי משוי להו כי הדין אכן עפ"י מה
 שביארתי דהנאה גמורה לאסו כדיעבד והנאה שאינה גמורה
 לאסור לכתחילה שום הס דלמ"ד ז'ווב אסור ואסור כדיעבד
 כהנאה גמורה אסור כהנאה שאינה גמורה לכתחילה ומ"ד
 ז'וב דשוי התם כדיעבד מתיר בהנאה שאינה גמורה אף
 בתחילה וכיון שכן ל"ק בחאי דחוקמה להך בריתא דשרה
 תכור ופרה תרוה כר"א דשאר או רענים וכמוכן אלא דק"ל
 שהרי כתב הטור סיון קמ"ב שרה שגורבלה בזבל ע"ז ופרה
 שנתפטמה בכרשיני ע"ז כדיעבד מתירין ולכתחילה אסור
 ואילו למ"ש בישוב דברי הרא"ש דאיירי כשרה הראויה לזרע
 דאינה הנאה גמורה אין איסורה כי אם לכתחיל' ויובהר למ"ד
 ז'ווב מותר אף לכתחילה שרי שהרי בזורעין ירקות פלגי
 כלכתחילה אי אסיר ואסיק הש"ס דפליגי בז'ווב וא"כ כיון
 דק"ל כרבי יוסי דז'ווב מותר א"כ כשרה ופרה הו"ל להתיר
 אף לכתחילה דמה"ט אנו מתירים כנכיה וכל אף לכתחילה
 כיון דק"ל ז'ווב שריא וראוי דשרה שגורבלה ופרה שנתפטמה
 הנאה גמורה חשיב ככנר ופת ותנור ויה סותר כל יסוד הט"ז
 שבהם על דברי הרא"ש דחולין וע"ק דאי אינה הנאה גמורה
 דשרי אף לכתחילה למ"ד ז'ווב שרי א"כ ליתני ריבות טפי
 דשרי לזבל שדה כזבל ע"ז ופרה לפטס ככרשיני ע"ז ומתני
 שרה שגורבלה ופרה שנתפטמה נראה דלכתחילה עכ"פ אסור
 לזבל ואי אינה הנאה גמורה הרי לרעת הרא"ש מתיר לכתחי'
 למאי דק"ל ז'ווב מותר והכל לישב לזה דכי ק"ל בהנאה
 גמורה דז'ווב שרי כדיעבד ואעפ"י כן לכ"ע אסיר לכתחילה
 הטעם דהוי כמבטל אסור לכתחילה כמ"ש הר"ן בס"פ כל

הלמים גבי מתני' דזורעין תחתיו וכי אנו מתירים כזריעה
 ירקות ככל וכניה אף לכתחילה כבר כתב שם הר"ן והר"טבא
 דה"ט דכיון דאינו חכיון לבטל והנאה ממילא אתיא לא חשיב
 מבטל איסור אי ק"ל ז'ווב שרי אף אי ק"ל ז'ווב אסור לכתחילה
 מיהא אסיר אף שחינו מכיון לבטל ויה נ"כ רעת הרא"ש דכיון
 דליכא הנאה גמורה לכ"ע שרי כדיעבד אף לכתחילה כיון
 דאינו חכיון לבטל וליהנות מן האיסור כיון דק"ל כמ"ד ז'ווב
 שרי מותר אף לכתחילה וכיון שכן כשרה להתיר לזבל כזבל
 ע"ז או פרה לפטס דמכיון לבטל וליהנות מן האיסור הוי אין
 צד להתיר לכתחילה לכ"ע וכי שייך פלוגתניהו דז'ווב אינו אלא
 בעבר ויזבל או פיטס אי שרינן לזרוע או לשחוט לכתחיל' דאי
 ק"ל ז'ווב שרי מותר ולמ"ד אסור אף כעבר וזרע לכ"ע שרי
 כיון דאינו הנאה גמורה לפי שיטת הרא"ש ככל בישוב דברי
 הרא"ש לרעת הט"ז ול'אולם ראיתי להטורי והכ שם שהקשה
 לפי דרכו וז'ל ואין להקשות לפ"ז בחאי רבעי לחוקמי בפ"כ"ה
 שרה שגורבלה כר"א ואחאי לא פריך דילמא התם שאני שהיא
 כגמור על ידו דל' דכלא דהוי לה סם ואילו לפי דרכינו הא
 ל"ק ולא היה צורך להרחיק ברוחך שגמור לישב לזה דשפיר
 מוקי ליה כר"א דשאר או ר"א רענים מדרסר התם כהנאה
 גמורה כדיעבד אסור כאן כהנאה שאינה גמורה לכתחילה
 ותו מאי ק"ל ולרעתו דלא ס"ל דרך זה ק"ט מאי ק"ל מעיקרא
 וסבר ר"ז ז'ווב אסור וסתניא וכו' ומאי קו' והרי רבי יוסי לא
 אסר כי אם לכתחילה והרי גם כנטיעת אגוז ערלה אסר
 לכתחילה כי ע"כ אינו רואה ישוב לשיטתו וכ"ע אף למה
 שכתבאר יתכן דרכו לפי הדרך שכתבתי ומ"ח דעת הט"ז דאף
 דק"ל כרבי יוסי דזורעין ירקות תחתיה וכן בניית דאיודבל
 דתיזרע דז'ווב מותר אינו אלא כז'ווב ק"ל דאין באיסור הנאה
 גמורה אבל כהנאה גמורה אפשר דק"ל ז'ווב אסור כע"ז
 והעלה כן בדעת הרמ"ה והרא"ש כטיור סי' קמ"ב שכתב דאף
 למ"ד ז'ווב מותר כפת שאפ"כ בעצי ע"ז והכנר שארם ככרנר
 של ע"ז דאסור ע"ש ותמה הכי דהא איפסיק הלכת' בע"ז דמ"ט
 בניית דאיודבל דז'ווב שרי אף בע"ז ונס הרא"ש פסק כן
 להדיא ואין כתב הטור בשמו להפך והס"ל ישב לזה דמהך
 דביית ל"מ דאין סם הנאה גמורה ולהכי ק"ל להתיר משא"כ
 בתנור ופת וכנר והרא"ש גופיה חילק כן בפ"ק דחולין ובס'
 שם מכוונר רעתו דבתנור ופת וכנר ק"ל לאסור והיינו דמהלך
 כהנאה גמורה בין ע"ז לשאר איסורים כו"ש בפסחים דכ"ז
 ובע"ז דמ"ט אימור דשמעת ליה לר"א בע"ז כשאר איסורים
 תי' שמעת ליה ותפטו הפוסקים עיקר לחלק כן חלות ע"ש
 וראיתי להש"ך בספר נקודותי חסדף שם שהשיב לכל דבריו
 וכתב דמה שהביא מהרא"ש דפ"ק דחולין לראיה שפוסק
 בתנור ופת וכנר ז'ווב לאיסור לא ירד לעומק דברי הרא"ש
 דהתם בסכין של ע"ז שחתך בה כשר או שחט מסוכנת ליכא
 ז'ווב אלא כוליה גורם דאיסור הוי וכתב דל"ד לתנור ופת
 וכנר דאף כז'ווב אסור למ"ד ז'ווב אסור ואפילו מאן דמתיר
 לא התיר אלא מטעם ז'ווב והרי כמכין ליכא גורם דהתיר כרי
 להתיר בו כדיעבד אבל לא בא הרא"ש לומר דק"ל בתנור ופת
 וכנר לאסור כז'ווב ע"ש ונס ראיתי כס' פרשת הכסף דנ"ז
 שהוסיף להכריח כן בכונת הרא"ש דאי משום שהביא מתני'
 דנחל תמנה עצים כהתם הוא הכרח דמ"ל הכי הוי בסוף
 לשונו הביא לראיה ממתניתין דזורעין תחתיו ירקות בימות
 החמה אבל לא בימות הבשמים כהתם אע"ג דאין ק"ל להתיר
 כר' יוסי כמ"ש הט"ז סי' קמ"ב בשם הרא"ש כי ע"כ ע"כ
 כונתו דאף מאן דאסר כז'ווב לא אסר כי אם לכתחילה וא"כ
 ה"כ כונתו מדרסר מתני' דנטל המנהג' עצים מטעם ז'ווב אף
 כדיעבד מינה רכזוליה גורם גם לדין דק"ל ז'ווב שרי הכא
 כזוליה גורם אסיר כדיעבד ע"ש וכדבריו כתב בת' נחפה

בכסף חי"ד סי' ו' ע"ש ולדרי ל"ק מזה להטו דהאמת דסתם דכרי הרא"ש מוריס דס"ל ז' ז' אסור בע"ז כיון שכתב בסתם ולא רמי לנטל המנה עצים ולא רמי לראיה שנית שהביא בסוף דכריו שהביא חתני' כזורתה שכתב וזל ועוד ראיה הפ"ב ב"ה רתקן וזרעין תחתיה וכו' דכרי האי סחך למ"ש הרא"ש ז"ל סס כעסקיו דקול' כרכי יוסיו וא"כ ע"כ כוונתו דכי היכי דהתק' מתיר כדיעבד כו' ז"ל אף למ"ד אסור מינה נפיק לדירן ככולו' גורם אבל באן שלא הביא חתני' ולא זכר כלל הש"ס דפ"ב ב"ה כי אם כתב הדין השנוי במשנה סתם ש"מ דהכי קי"ל דכלאן הכי על מי סחך שהרי גם סס בפסקיו העתיק משנתנו דנטל ממנה עצים לפסק ובר מן דין נראה כן מה"ש או אפה בראת הפת בתנור ישן והרי בחתני' לא נתבאר אי איירי בתנור ישן ואי איירי בתנור חדש אתי אף למ"ד ז' ז' אסור שרי דהוה כוליה גור' דאיסור ואף דע"פ חתני' איירי אף בתנור ישן כיון דתני דישא חדש יותץ דע"כ ז' ז' אסור ס"ל מהוה אי הרא"ש ס"ל ז' ז' אסור שרי בע"ז מי הכריחו למיקט רינו שלא כהלכה או לפחות לינקוט בסתם אפה כו' את הפת דאתי גם לדירן אי איירי בתנור חדש והו' כנ"ד כספין דהוי כוליה גורם דאיסור וזה יורה דהרא"ש הכי ס"ל בתנור ופת ובגד לאסור בז' ז' וזה כ"ל שהיה דעת הט"ו אך את זה ק"ל לשיטתו דע"כ מרק"ל ל"ש"ס מז' ז' דאסור רי"ו כנביה דלא אסור כי אם לכתחילה לנטיעת ערלה דהתיר כדיעבד ש"מ דפשיט ליה דהנאה שאינו גמורה בלכתחילה והנאה גמורה כדיעבד שו"ס הם ומכח פשיטות סברה הוא דקי"ל הוא כמ"ש לעיל וא"כ כיון דפסקו בש"ס כיו"ו להתיר לכתחילה ז' ז' אף בע"ז מהוה נפיק גם לז' ז' דהנאה גמורה להתיר כדיעבד ואיך יתכן דיפסקו כיו"ו כנביה וכ"ל וכפת ותנור בת"ק שזהו הפך פשיטות הש"ס כאמור גם ראיתי בס' נקודת הכסף שתמה להט"ו כראיה שהביא לחלק בז' ז' מע"ז לשאר איסורים חמ"ש בפסחים דכ' אימור דשמעת ליה לר"א בע"ז בשאר איסורים מי שמעת ליה ע"ש שזה תימא דהא חשני הש"ס אל"א א"כ אמאן תרמיה ועוד הא תני כהריא וכן היה ר"א אסור בכל איסורים וא"כ איך יפסקו הפוסקי' כמקסן ולא פתרינן ועוד דלא יתורץ לדהרי הפוסקים הכי תרי בריתות בתנור שהסיקו בקליפי ערלה ע"ש והא דראי ק"ט לרעת הט"ו . וכשאני לעצמי יש לי לקיים דעת הט"ו ולא מטעמיה כחאי דק"ל בענין זה שירוע דכי סתם כרי סברה בסתם ושוב הביא חולק יחיד על הסתם דקול' בת"ק דחשיב כחיד עם רבים כמכאן דכוכתי טובא ותם כביצה דא' וכנירה ד"ל וכ"ש כשאני סברה כשם יחיד ותני דחכמים פליגי עלה דקול' הכי דלהכי תני לה כלשון רבים דליהוי הלכה כרבים כמ"ש בחולין דפ"ה וכשאר דוכתי והרי בפ"ב דערלה חשנה ז' דתני פלוגתא דז' ז' תני למ"ד שרי בשם חכמים ש"מ דקים ליה לרבי להלכה דז' ז' מותר ואילו בפ"ג דע"ז דמ"ג בשומק וזורה לרוב תני' לבכרת האוסרים ז' ז' בשם רבים כרתני אמרו לו . ש"מ ז' ז' אסור ס"ל גם שם דמ"ח דתני וזרעין תחתיה וכו' ולמאי דאסיק הש"ס דרבנן הוא דס"ל ז' ז' אסור ש"מ שרעת רבי דתני לה כלשון חכמים דהכי קול' והדבר קשה דא"כ היכי תני ז' ז' מותר כלשון רבים בפ"ב דערלה כי ע"כ ע"כ שרעת רבי לחלק בין ע"ז לשאר איסורים כי חן הבאר יתוישב כסוגיא דפסחים דכ"ז כמ"ש אימור דשמעת ליה לר"א וכו' וכה"ג דמי בע"ז דמ"ט וכ"ת שאני ליה לר"ו בין ע"ז לשאר איסורים וק' מנ"ל לדחות כה"ג והרי אמרו מה לי איסור לאו מה לי איסור כרת וא"כ אי ס"ל לר"א ז' ז' אסור בע"ז בודאי שגם בכל איסורים דמהי תיתי לחלק כל דלא אתמר בפירוש אך למ"ש הנה נכון דחולין זה פשיט ליה לש"ס כרעת רבי כדערלה סתם להתיר ז' ז' בע"ז לאיסור ומיהו אנן לא קול' כחילוק זה דרבי שארי פסק

שמואל כר' יוסי וירוע דהלכה כאמוראים אף נגד רבים ורעת רבי דכריל הכי כחמה דוכתי שפסקו נגד ת"ק הוה חכמים דחתני' רבו מלמדות אך את זה קשה עדיין דכרמ"ט דע"ז סתם רבי כמ"ד ז' ז' אסור דתני חדש יותץ והרי ארי' כדוכתי טובא הלכה בסתם אם תאמ' דלא חשיב סתם כיון דלעיל מינה תני פלוגתא דז' ז' דזרעין תחתיה דפליגי רבנן ור"י ח"ת קשה דהו"ל מחלוקת ואמ"כ סתם דקול' כסתם כמ"ד ר' יוחנן גופיה ביבמות דמ"ב וא"כ ע"כ דרבי יוחנן ז' ז' אסור ס"ל בע"ז דלדריה ככל סתם קול' כותיה הלא דאפ"ה י"ל דאנן לא קול' הכי כיון דפסק שמואל להחיד כר' יוסי דאע"ג דשמואל ור' הלכה כר' בוב הלכה בשמואל כיון דהש"ס הביא בסתם דכרי שמואל ש"מ דהכי קול' ומה גם דאיכא אמוראי דלית להו כרעת ר' יוחנן הלכה בסתם כמו שכבר הארכתי על זה בה"ח סי' י"ב ע"ש אך לרעת הרא"ש דחלק בין ז' ז' דהנאה גמורה דאסור כדיעבד לז' ז' ראינה הנאה גמורה דאין איסור כי אם כלכתחילה א"כ לפ"ז אין הכרח דשמואל פליג לר' דהרי עכ"פ ראינו רעת רבי דחלק בז' ז' בין שאר איסורים ובין ע"ז דחמיר ורעתו לפסוק לאסור גם בהנאה שאינה גמורה לכתחילה כיון דתני לה ובלשון רבים אך כרעת ר' אין ראיה שר' לא אמר כי אם בסתם גמור ולא בת"ק עם יחיד דת"ק לא חשיב סתם כי אם כרבים וכן הכריח הרב דכרי אחת בקו' ר' ע"ש וא"כ מצי סבר ר' בשמואל דהלכה כרבי יוסי אף דרבי תני לה כלשון רבים אך בחתני' דתנור ופת ובגד דאיירי בהנאה גמורה דהוי סתם גמור ע"כ רעת רבי יוחנן לאסור דהלכה בסתם ואין ראיה דפסק שמואל כר' יוסי שז' דהתם שאני דליכא הנאה גמורה ובכי האי ס"ל דע"ז שזה לשאר איסורים משא"כ בדאיכא הנאה גמורה דאוסר בע"ז גם שמואל חודה לר' וכ"כ דהנאה גמורה תני לה רבי בסתם דעדיף מכח רבים ואילו דליכא הנאה גמורה תני לה כלשון רבים ש"מ דהנאה גמורה חמיר ליה וכ"ת דשו"ס הם ותני לה מחלוקת ואמ"כ סתם זה אינו דא"כ לא הוה תני לה המחלוקת בסוג דליכא הנאה גמורה לאסור לכתחילה והשת' בהנאה גמורה לאסור כדיעבד דמנ"ל פשיטות זה דשו"ס הם לכתחילה בליכא הנאה גמורה עם כדיעבד דאיכא הנאה גמורה והרי יש לכע"ד להלוק דהנאה גמורה כי איכא חמיר טמי וא"כ הו"ל למיתני מחלוקת ואמ"כ סתם הכל בסוג אחד כי ע"כ יותר נראה דשני סוגים הם דכרליכא הנאה גמורה קול' ליה ותני סברת האוסר בשם רבים וכאיכא הנאה גמורה חמיר ליה ולהכי סתם ליה וא"כ אין הכרח דפליגי שמואל ור' והרי דיע דאפשי' פלוגתא לא תפשינן ומה גם דאף אי הוי ספק אי שמואל מתיר בז' ז' גם בהנאה גמורה נגד ר' אין ספק דשמואל מוציא תירי וראי דרבי יוחנן וכיון דאין בירור בש"ס למה דלא קול' כסתם דתנור ופת ובגד דאסור ז' ז' בהנאה גמורה לא שכי' סתם חתני' ורעת ר' דהלכה בסתם כלי שום הכרח וזה כ"ל רעת הרמ"ה שכתב הטור בשמו כס"י קמ"כ לאסור ז' ז' בע"ז נבי תנור ופת ובגד והבי' כן ברע' הר"ף והרא"ש כמה שהביאו דך חתני' בסתם דודאי ס"ל לחלק בין ז' ז' דליכא הנאה גמורה וכמה שנתבאר ל"ק לשיטה זאת מאי דהוה ק"ל לעיל דע"כ מרהקסה הש"ס וכבר ר' ז' ז' אסור והתניא נוטעין וכו' ש"מ דפשיט ליה דהנאה שאינה גמורה לכתחילה שזה עם הנאה גמורה כדיעבד וא"כ איך יפסקו כר'ו ובתנור לאסור דאי מהא ל"ק דהרי הש"ס פשיט ליה כרעת רבי דהנאה גמורה כדיעבד חמיר מליכא הנאה גמורה דהרי הוה ס"ר דרבנן מתירים כנביה אע"ג דסתם רבינו אמ"כ לאסור בהנאה גמורה כדיעבד דע"כ דעת רבי סיה דהנאה גמורה בע"ז הוא דחמיר לכ"ד וע"כ ק"ל לר' יוסי בכל תוקף דאי אסר לכתחילה בליכא הנאה גמורה כ"ש

ראוסר באיכא הנאה גמורה אף כריעבר אף לחסוקא דרבי יומי הוא דמתיר ורובן אסרי ופסקו כר"ו בליכא הנאה גמורה להתיר להתיר לכתחילה אין מיה הכרח לביכא הנאה גמורה להתיר כריעבר דה"ל ש"ל דבאיכא הנאה גמורה חמיר טפי ואדרב"י ככאן ראייה דיש לחלק בהכי דאל"ה תיקשי היכי ס"ד דתני רבי ז' וז"ל להתיר נכיה בטס רביס דש"מ דהכי ס"ל והרי טס בתנור ופת וכבר לאסור בז' אלא ודאי דז' ובדאיכא הנאה גמורה חמיר טפי ותו אין תקום לרחות סתם ודעת רבי יוחנן מפני שמואל רפסק כר"ו כל ש"ל דבאיכא הנאה גמורה חמיר טפי גם מ"ש הנקודת הכסף דהך סברא לחלק בין ע"ז לשאר איסורים דמה לה ש"ס בפסחים דכ"ז ל"ק דכי דחי לה היינו כדעת ר"א דע"כ שאינו מחלק דאל"ה בריתות דתני יותן חאן תני לה ועוד דאמר הכי ר"א כהרי"א אף כדעת רבינו הקדוש אין דרך לנטות דע"כ דחלק בהכי דהרי בערלה דעתו להתיר ובע"ז דעתו לאסור והרי זה כי ההיא דאמרינן בחולין דפ"ה דהא רבי דברי ר"ח באותו ואת בנו ושגאו בלשון חכמים וכו' וה"ל ריכותא ואי ק"ל א"כ ע"כ דעת רבי להתיר וז"ל בערלה א"כ היכי געי הש"ס בפסחים דכ"ז לומר דרבי סבר ז' אסור בערלה הא ל"ק דהא תנינו סתם הפך רבי כה"ש בשבועות ר"ג בשבועות כר"ע וליה לא פ"ל וככל כתב הר"ש וקיינו בלשון למודים שער ב' סי' כ"ח הטעם שרוב חכמים הסכימו הפך דעתו ע"ש באופן דלמה שנתבאר נראה דרבי הט"ו דאסור והרמ"ה והרא"ש איסורים ככל ז' וז"ל רע"ז בהנאה גמורה ואף תנור חדש שהסיקו בעני ע"ז יותן וכו' כדור בקיבור פסקי הרא"ש בפ"ג דע"ז סי' ט' שכתב נטל עצים מהאשירה איסורים בהנאה הסיק בו את התנור יותן יסוף אינו אופה בו את הפת מוליך דמי עצים לים ע"ש והנה מריהוט הלשון נראה דחיסור לשון יש בו ז' וז"ל ואם אפה בו מוליך דמי עצים וכו' א"כ ז"ל יסוף אם אופה בו וכו' ור"ל בהסך איסור בלי ז' וכו' ומ"מ כבר מוכרח להדיא דחדש יותן ש"מ דס"ל דגם בתנור יותן ק"ל כסתם מתני' הפך דעת הפרישה והס"ך כדעת הטור וקשה איך לא נרבו ש' מדבריו אלו וכ"כ מרבינו ירוחם נתיב יז ח"ד שכתב הסיק בו את התנור חדש יותן יסוף וז' אפה בו וכו' כך פשוט בע"ז בפ"ה ע"כ הרי דקייט להלכ"ג גם חלוקה דתנור חדש יותן אע"ג דבכתיב ב"א ח"כ פסק בערלה דגם בחדש יובן כי ע"כ ע"כ שרעיתו דבע"ז החמירו דוקא בהנאה גמורה דבנכיה ככר פסק בנתיב ז' ח"כ בר' יומי וכן בניית דאזכרל כי ע"כ ע"כ דעתו לחלק ככל ח"ש ותימא להס"ך סי' קמ"ב ס"ק י' שהאר"י להוכיח דבתנור חדש יובן מורה גם הרא"ש והרמ"ה וכתב שכ"כ דעת רבינו ירוחם בנתיב ה' וכנתיב כ"א ולא ידעתי איך לא נרבו מדבריו נתיב ז' דכתב יותן דסותר דרך הש"ך ז"ל וכ"כ להכריח כדעת התוס' מת"ש טס בע"ז דס"כ ר"ה חתי' וא"ת הא פסקינן לעיל כר"ו דמת' ז' וז' מותר בנכיה וכו' ז' לכתחילה יש לחוש לרבינו רבנן שחולקין עליו ואמרנו אף הוא נעשה זבל ע"כ וכן בפסקי תו' ע"ז סי' קמ"ה כתב ע"ז שוחק וזורה לרוח כריעבר ולכתחילה לא ע"כ והנראה בכונתם דשוחק לאו דוקא דהרי אסרו בלכתחילה אלא אם שחק וזרה אינו אוסר הירקות שצמחו סם וראיתי לחם סתרים בד"ק שה"ק מת"ש התו' בע"ז דמ"ב ד"ה אמרו וז"ל ומ"מ אסור לזבל לכתחילה אף לר' יומי בזבל ע"ז וכו' הרי נראה דגם ר"ו אוסר לכתחילה ע"ש ולדידי ל"ק דהרי בפירוט התיר ר' יומי לכתחילה דתנן שוחק וזורק כיון שאינו חבוץ לכת"ל וליהנות בזבל ומה"ט אנו מתירי לכתחילה לזרוע תחת אשורה ולא קפדינן לזבל ונכיה כח"ש הר"ן טס בפ"ב כ"ה הביאו הב"י יד"סי קמ"ב ע"ש אף בחובין לזבל הסדה בזבל ע"ז הוא שכתבו התו' דאסיר לכתחילה אף לר"ו דז' וז"ל לכ"ע אסיר

לכתחילה אלא שהתו' חששו ככאן שלא לשחוק לכתחילה אף שאינו חבוץ לכת"ל לכת"ל כר"ו דאסיר לכתחילה אלא דק"ט דהרי דמת"ש רע"ז אסוק הש"ס כרובן דאהרו אף הוא נעשה זבל ופליגי על ר"ו ס"ל וז"ל אסור ולהכי אסרי לכתחילה ומה"ט ק"ל לר"ו אף לא ירקות מפני הנכיה אף לדידיה כי היכי דתתיר לכתחילה כשוחק וזורה ה"כ ל"ה לנכיה וכיון דפסק הש"ס הלכה בר' יומי היכה נפיק להתיר לשחוק ולזרות לרוח לכתחילה וא"כ איך יתכן דק"ל כר"ו וכלכתחילה כרובן והנ"ל בישוב דבריהם דס"ל דכיון דתני מתני' לסכרת האוסר בשחיק' ע"ז לרוח כשם רבנן ק"ל דהכי ק"ל להחמיר לכת"ל וכי פסקו כרבי יומי היינו למאי דאוקמוה לברייתא דשדה שזרובל'ה שדה תירע ופרה תשחט כר"ו דהיינו כריעבר ק"ל כר"ו אבל בהתני' דשוחק דתני לה כשם רביס ק"ל להחמיר משום חומרא דע"ז אבל כריעבר עסקו כר"ו לכד דליכא להימר דרבינו ז' אסור ס"ל ולהכי סתם הכי ואין לא ק"ל הכי זה אינו דהרי סתם כפ"כ דערלה כשאר חרומה כה"ר ז' וז"ל מותר כי ע"כ ע"כ דעת רבי לחלק בין ע"ז לשאר איסורים וא"כ תו' ל"מ מדפסק שמואל כר"ו ש"ל דה"ד להתיר כריעבר לכד אף לכתחילה אה"כ דק"ל כרבי דמיש בע"ז למ"ד ז' וז"ל וכו' א"כ חז"ל לש"ס דרבנן ס"ל ז' אסור אף כריעבר דוקא לכתחילה החמירו בע"ז לכד דעת רבי הא ל"ק מת"ש אף הוא נעשה זבל וכתיב לא ידבק בידך זרע לא שייך כי אם בחובין לכת"ל וליהנות דמי לכתחילה ואינו חבוץ לכת"ל וליהנות היכי שייך לא ידבק כי ע"כ פשוט להו דרבנן גם כריעבר אסרו אי בא לזבל בזבל ע"ז וע"כ אסרי לכתחילה גם באינו חבוץ לכת"ל וליהנות מע"ז בשחיק' ע"ז וזרה לרוח וזה אפשר שהיא דעת הר"ף והרא"ש שהביאו בפ"ג דע"ז מתני' דמת"ג דשוחק וזרה לרוח כזרתה וסתם נראה דפסקו בת"ק לאסור לכתחילה דחיד ורביס הלכה כרביס ול"ק ממה שפסקו בסוף הפרק כר"ו דהתם כריעבר לחוד אפך דאיתו להר"מ בפ"ה מה' ע"ז ה"ו שפסק כר"ו גם לכתחילה וכ"כ הט"ר והש"ע בסיומן קמ"ו וקשה להכי וכל רבני האחרונים איך לא זכרו שדעת התוס' לפסוק כרובן דר"ו ומ"מ כדעת התוס' יש לרין דק"ל בתנור ופת וכבר לאסור אף כריעבר כו"ז כיון דסתם מתני' הכי דעריף הכח רביס דמי משום דפסק שמואל כר"ו בניית דאזכרל וז"ל דהתם שאני דליכא הנאה גמורה ולהכי אנו חתימים כריעבר שכתב נזכרל בזבל ע"ז לכתחילה לזרוע אבל בהנאה גמורה בתנור ופת אה"כ דאף כריעבר אסור מפני חומרי ע"ז כיון דסתם לן דבי הכי וא"כ נראה דהתוס' קיימי כשיטת הרא"ש וכאמור כי עפ"י דרבי הרא"ש יש ליישב כמאי דק"ל בפסחים דכ"ז דרמי' ב' ברייתות דתני מרא חדש יותן ותני אידך חדש יובן ובעי לאוקמוה הא רבי הא רבנן ודחילה הש"ס וסוב אוקמוה הא ר"א והוא רבנן דשאר ודחו לה ולכסוף העלו הא ר"א וקא רבנן דעצים וקשה דהרי בה"ג הקשו ב' ברייתות ב"ו ז' וז"ל בע"ז דת"ט והעלו הא ר"ו הא רבנן וא"כ ה"כ ק"ל לשנויי בדשני התם הא ר"ו הא רבנן וכו' דהוק מני לאשויי אימור דשמעת להו לרבנן דאסרי בע"ז והרי השתא נמי ק"ל הכי כי תוקי לה כר"א ודחי אמאי תרמייה וא"כ גם כרובן יכול לשנויי הכי וברוחק י"ל דלאוקמי כר"א נחא ליה טפי דאשכח תגא דתני וכן היה ר"א אוסר בכל איסורי' אף לשיטת הרא"ש אתי שפיר דבי נחלקו ר"ו ורבנן היינו כדלא איכא הנאה גמור' ואין זה ענין לתנור דהוי הנאה גמורה דכהנאה גמורה י"ל דגם ר"ו מודה לרבנן דאסרי כו"ז וז"ל בע"ז כי מתני' דר"א וע"כ מיייתי ליה למתני' דר"א

וע"פ

ואתמ"ל

ואתמ"ל וכו' ופרש"י אם תמצא כריתא מפורשת דרכי אסר
גם כתנור וכו' וק"ט רחיקתמ"ל וכודאיכין הוא ככל התנאי'
אם ימצאו דמ"ל כר"א וגם כרכי אס ונמצא כודאי דרישא
דרכי רתני ויתן דרכי הוא וגדולה היא בעיני ולא ראיתי מי
שנרגש בו אך למ"ט כ"ל רה"ק דראה דסתם רכי בעז' כר"א
דז"ו אסור ונסתפק אי דעת רכי כן ככל האיסורים א"ר
דוקא בעז' החמירו וע"כ אמר אתמ"ל דקיל ז"ו אסור ע"כ
הטעם דסתם רכי הכי בעז' דמ"ט מינה שגם דעת רכי
נסתמא כן הוא אך אתמ"ל דקיל ז"ו שדי ודוקא בעז' לכר
הוא דקיל להחמיר מינה שגם דעת רכי כן וא"כ ע"כ דהכא
ה"ט דיש ש"ע כפת כנ"ל בפירוש הסוגיא ומינה דלכני
עכ"פ פשיט ליה בתנור ופת לאסור בז"ו ויה ג"כ סחך
לסכרת הטור וכ"כ להכריח דיש חילוק בין עז' לשאר איסורים
דהוי כפ"כ דערלה תנן וחכמים אומרים בין שגפלא אסור
תחילה וכו"ש"מ דרכני ז"ו א"ל דקשה דהרי דמ"ג וכדמ"ט
דעז' מכוזר דרכני ז"ו אסור ס"ל וכו"ת תרי רבנן נינהו
כבר כתבו התו' ביומא דל" דה"ה נימא דתרי רבנן לא אמרינן
הכיא דכריהם הכי ככללי הש"ס ודוחק לחלק בין אי פליגי
לחד תנא ליהיבא דפליגי לתרי תנאי וכן ראיתי שחילקו בשם
שארית יוסף ואינו אתי לירע טעמו וראייתו דלכאורה אין
טעם לחלק ככך אך למ"ט ל"ק דרכני דר"א דשאר מחמירי
בעז' דז"ו אסור ור"א אסור כפ"מ ור"ו מתיר גם בעז' ועיין
תו' עז' דמ"ג דה"ה אמרו דתירנו ב' תירוטים כזה ולתירוק ב'
אתי בדרכי השארית יוסף וכ"כ בפסחים דכ"ח ר"ה ותנן
זכרין ישוב אך את זה ק"ל לדרכנו ולשטת הט"ו שדעת
הרא"ש דהנאה גמורה בדיעבד חמיר חליבא הנאה גמורה
לכתחילה מח"ש הרא"ש כפ"כ כ"ס והוא דתני ויזן רבנן דאמרו
ז"ו אסור הותר והלכתא כרבנן והכי מקינן בעז' כענין זורעין
תחתיה דר"ו סבר ז"ו אסור הותר ואמר שמואל הלכה כר"ו
ואמרינן התם הו"ה גינתא וכו' הלכך חדש יובן וכו' ואם איתא
מה ראיה הכיא דמק"ל כר"ו כבנית וכזורעין התם שאני
דליבא הנאה גמורה וכו"ת היא בנפא קשייא להרא"ש דכ"ח
דחולין חילקין להדיא הא ל"ק מתרי טעמי ס"ל דמ"ל
דכליבא הנאה גמורה לכתחילה ובדיעבד כהנאה גמורה
שזים הם א"כ דמ"ל דבנית דאזירב"ל הנאה גמורה חשיב
ולהכי הכיא עובדא דהוא גינתא ג"כ אך לדרכנו ולהט"ו
ק"ט דמה זורעיה וכדוחק ז"ל דמאי דקשה דלחם הונדך
לראיה והרי ר"א דשאר הוא דפליגי לרבנן וכודאי דק"ל
כרבנן נגד ר"א אכן נראה דנרגש דנהי דרבנן ק"ל נגד
ר"א אך כיון דסתם חתני דעז' דנטל נמנה עניס כר"א דז"ו
אסור אדרבא סתם עדיף מרכיס כידוע לכן הכריח דהו"ה חינו
דהא פסק הש"ס כר"ו דז"ו אסור וכו"כ ע"כ מתני' דהתם
מאסו חומר עז' דשאר איסורים כהנאה גמורה קילי מעז'
כליבא הנאה גמורה דהרי אסרי רבנן התם ופליגי לר"ו
אע"ג שהם חמירי כשאר דהנאה גמורה הוי ואכן ק"ל כר"ו
התם דא"פ שהי א"כ כ"ש שאר איסורים כהנאה גמורה
דרבנן נמי חמירי ליה אבל אה"כ דבעז' כהנאה גמורה ק"ל
כר"א לאסור א"כ ז"ל שראיתי שלשון זה הוא לשון הר"ף
שהעתיקו וכבר כתב בס' תקפו כהן סי' ה"ו שדרך הרא"ש
להעתיק לשון הר"ף אע"פ דלא ס"ל הכי ע"ש וא"כ ז"ל שדעת
הר"ף חינו כן אלא דלא ק"ל כסתם דתנור וכהכי א"ש כמח
שלא התב הטור כן גם ברעית הר"ף כמ"ש הכי בס' קמ"ב
ולמ"ש ל"ק דרוק :

ג. ראיתי להט"ו שתמה להכי שהבין בדרכי הר"מ וכל
הפוסקים דכיפסקו למתני' בא"פ כו הפת דאסורה
דאיירי באבוקה דיש ש"ע כפת ואסור אף בז"ו אבל בס"ל
ע"ג גמלים או ברף דליבא שבת הוי ז"ו ושי וכלכונה זאת

הביה דמ"ל כסי' קמ"ב בעוד שאבוקה כנגדו ונעלם ממנו
דעת הכי דמה יעשה ככרכר של כנר דשם אין שייך שח
כרכר ככנר וכו' ויש לתמוה עליו מה לו כי יצחק על הר"א
דנעלם וזמנו דעת הכ"י והעלם זו אינו יודע מה טיבו
דכהדייא כתב בכ"י ובכ"ח דהר"מ באבוקה איירי ובכ"ג
חכל דכרי הט"ו ברעית הכ"י ע"כ ז"ל דט"ס נפל וז"ל
ונעלם מחני דעת הכ"י וכו' דלפ"ז לא ק"ל על רמ"א חירי
וראיתי להט"ו כנקודת הכסף דהט"ו על דכריו דכר פשוט
דכרכר דמתני' היינו כחד גורם וח"ש הרמ"ה כפת שחפה
בעני ע"ז והכנר שנארב ככרכר דע"ז אסורים כנר חנב
גדלא נקטיה כיון דאיתיה נמי כמתני' וכן משמע מוכרי'
הטור והמחבר שכתבו ברישא סתמא נטל ממנה כרכר וכו'
אסור כהנאה את"ר וקורם שנכא להשיב על דכריו הדבר
צריך ביאור ברעית הט"ו דכאיהו צד חשוני ליה לכרכר הוי
ז"ו והנה אמת שראיתי להט"ו שם שכתב שהכרכר מועיל
לחוט שיוכל לאורבו נמצא שנבאר הכנר ע"י החוט והכרכר
ע"ש ותמהני עליו דא"כ בתנור חדש דהפת שחפה אף
בגמלים שהכוזר הטור ורוב הפוסקים דלכ"ע אסור דהוי
כוליה גורם באיסור ואינו ז"ו וכן מכוזר בפסחים דכ"ו
וכדכרי הראשונים ע"ש ולכריו עכ"פ הוי ז"ו דאין הנאה
הפת בא"פ כי אס' כצירוף הקחמ והמים דהתנור ועניס לכך
אינו עושה הפת וא"כ ליהו קחמ ומים גורם דהתך כי ע"כ
ע"כ דכל דהנאת אפיה נעשה הכל ע"י איסור על הנאה זו
כאשר דהנאה זו הוי כוליה גורם דאיסור א"כ ה"כ ככנר
אריבה כולה נעשה ע"י איסור ואין חוטי הכנר חשוני ליה כלל
גורם דהתך אך לדירי כי הוי ז"ו הו"ה דע"י כרכר לחוד אינו
בארב כי אס' כסיוע עניס אחרים להניח בהם החוטם שהרי
פירוש כרכר פרש"י והערוך ור"ע כפ"ג דע"ז וכשכת פרק
המוטיא יין שהוא העץ שראשו חד וכנה"ג ב"ד סימן קמ"ב
הנה"ט אות זה פירש בשם הרב עדה יהושע שהוא הלוח ס"ל
עניס דקים ומניחים בין כל אחד ואחד מוט השתי כדי לסדר
בו האריב ע"ש ומ"מ הנה מכוזר דאינו בארב בעץ אחר לכך
כנודע ממלאכ' האריבה וא"כ הו"ל כרכר דאיסור ושאר עניס
דהתך ז"ו וכו"כ מוכרי הרמ"ה שכתב וכן הכנר שנארב
ככרכר וכו' ואי הוי כוליה גורם גם סכרה ראשונה גמורה כו
דלכ"ע ככוליה גורם אסור אף באיסור שאינו של ע"ז וח"ש
הנקס"כ דכדרך ארב מייית לה הוא דוחק גדול ואשנינו דחוקי
ניקו וניסמוך בלי הכרח כלל דלמח שבארתי הדבר ברור
דחשיב ז"ו וכו"כ מת"ש שם בעז' דמ"ט וזריבי דאי
אשמועינן קמתא וכו' אבל ככר דאיתיה לאיסוריה בעיניה
והרי מכוזר שם בע"א דר"א ז"ו אסור ס"ל מתני' חדש
ויתן וא"כ אפה כו את הפת כלי אבוקה אייבג דבאבוקה
לכ"ע אסור דק"ל יש ש"ע כפת וכן פי' הר"ן למתני' ושאר
מפרשים ואם איתא דכרכר הוי כוליה גורם דאיסור ליכני דאי
אשמועינן קמיתא דלאו כוליה אסור דאיבא נמי גורם דהתך
אכל כרכר דהוי כוליה גורם איסור אימא מודה ליה לר"א אלא
ודאי דגם ככרכר הו"ו ז"ו וכו"כ מוכרי הראשונים שנבאר
בסמוך ודכרי הנקודת הכסף ז"ע אצלי אך בזאת תמהני להט"ו
כתאי דפשיט ליה דלא שייך יש שבת ככרכר ככנר וכתב דאף
ע"ג דאמרינן כצירכותא דכרכר דאיתיה לאיסוריה בעיניה
מ"מ אין זה חוקרי יש שבת דתרי מיילי נינהו כמ"ש הר"ן כפ'
כ"ה ז"ל ומיהו אפה וכו' הרי לפניך דשבת עניס שייך אכילו
כחירי דקלי איסוריה ואינו תלוי בקיים האיסור בעין כלל ולא
ידענא מה אידון ביה דאדרבה ראיה לתנור הכיאי דכרכר
הר"ן ברור חללו דבאבוקה דהוי האיסור בעין אמרינן יש
שבת ולא כהנאים לפי דקלי איסוריה ואין הבין בדכריו להפך
גם הראיה שהיא דהו"ל לט"ס למעבד צריכותא דככרכר

התם רעשה איסור כידים אבל לא עשה איסור כידים אף
לכתחילה שרי כרק"ל הכי גם מ"ש ליישב שם דברי הטור
לכתחילה אסיר השדה שנורבל הם דברי דוחק כמו שגילה
המע"ן

כ"י ע"כ איני רואה ישוב לרדכי הטור והרמ"ה והר"ה כי
אם בדרכי הט"ז על דרך שביארתי ונ"ה לרדכו
דו"ו בהנאה גמורה אסיר בע"ז לרעתה זה : וכשיטת
הט"ז הלוי ראיתי הרבה בכיורו כשה"ג כפ' כל עשה שכתב
דהט"ז והרמ"ה והר"ה ש"ל וז"ו אסור בע"ז וגם בתנור
חדש יותן לרעתם הפך רעת הש"ך

אך את זה עומד לגדרי דק"ט לשיטת הט"ז דו"ו
אסור בע"ז דתמורה ד"ל תנן כל האסורים לגבי
מוזבח ולדותיהן מותרים וזני עליה ר"א אסור ואמרו שם
דכו"ו ז"ו פליגי ר"א סבר וז"ו אסור ורכנן ס"ל דשרי וכלל
איסורי מוזבח הם מוקדה ונעבד וכ"כ הר"מ כפ' מה איסורי
מוזבח רי"ב וע"ש ככ"מ הרי דגם מוקדה ונעבד רבכלל ע"ז
הם שרי כו"ו ז"ו וכבר תמה ע"ז הרב כס' חוון נחום ח"א דף
קפ"כ והנ"ע : ומיהו אחר הישוב הא נמי ל"ק שכבר ראיתי
להתוס' בע"ז דמ"ט ד"ה הא רכנן שכתבו וז"ל והא דשרי
לעיל נטע והכריז לאו משום דאית להו וז"ו מותר אל"א
משום דמה שגדל מן האבנו עצמו יהא מותר ע"ש ולמהרש"א
ב"ה ומאיר עיני חכמים וכס' פרחי בהנה נחמו ככוונת
דבריה דאי ס"ל לרכנן וז"ו אסור לפי הך תירוצא איך יתירו
בנטיעת אבנו של ערלה אכן כשאני לעצמי כ"ל ברור כופתם
שכיוונו למ"ש הרמב"ן והר"טכ"א שם בחידוש' הר"ן בה"ש וז"ל
הר"ן שם ומיהו כנטע לרכנן נמי מותר לפי שהוא כלה בארץ
עד שלא יתח וזהו איתא כירוש' עכ"ל הרי דס"ל דאף דהוי
ז"ו גידולי פרי והם ס"ל וז"ו אסור הכא שרי דגור כאיסור
כלה בארץ קודם שיצמח והן הם דברי התו' שכתב אל"א משום
דמה שגדל מן האבנו יהיה מותר כופתם לרכנן אין בגידולי
איסור וז"ו דאסור והיינו דכלה גורם איסור בארץ קודם
שיצמח ומיהו כהר"ן אינו מפורש היכן אמרו כירושלמי כן אבל
הרמב"ן כתב בחידושו וז"ל וכירושלמי במקומו מנאמי שאם
עבר ונטע אבנו לרכנן מות' משום שהוא כלם בארץ ע"כ שלא
יצמח והוא טעם יפה פכ"ל וז"ל שכתבונו למ"ש כירושלמי
ספ"ק דערלה גבי חתני דאין כוונתו אבנו של ערלה ואין
מרכיבין בכפניות אמר רבי יוחנן עבר ונטע מותר עבר
והרכיב אסור וע"כ ומדקאמר עבר והרכיב בכפניות אסור
ע"כ דו"ו ז"ו אסור ס"ל כרכנן ראי שרי הו"ל להתיר הדרכה
דאיסור וזילין וקרקע דהתם הם וז"ו אל"א ודאי וז"ו אסור
זאפילו הכי התיר בעבר ונטע אבנו של ערלה ש"מ דה"ט
דכנטיע' אבנו כלם גורם דאיסור בארץ קודם שיהנה משא"כ
בהרכיב יחוד של כפניות דערלה באילן דהתיר דבעוד הכפניו'
בעולם נוחח פרי חדש ואסיר וז"ו

ותמהני למחר"ר אליהו כפי' הירושלמי שכתב וז"ל
עבר ונטע ס"ל לרי' כרכנן פליגי עליה ואמרו
לפיכך אין חתינו אל"א כריעבר שינא ירי שניהם דאו לרכנן
נמי מותר עבר והרכיב כפניות אסור אפילו כריעבר דאיתי
ככ"ע אפילו כרכנן שהוא פרי ואסור בהנאה עכ"ל ודבריו
תמוהים דהרי רבי יוסי אסר לכתחילה וא"כ אי פליגי רכנן
עליה ע"כ דהיינו לאסור אף כריעבר וא"כ איך כתב דכריעבר
חודו גם רכנן להתיר וע"כ דה"ט דכהרכי' כפניות חודו כ"ע
דאסור אף כריעבר ואין שרן כנטיעת אבנו דפרי גמור הוי
איך יאסרו בכפניות דאינן פרי גמור והו"ל בביאור דבריו
דס"ל דעבר ונטע דרו' לנטיע' יחוד דערלה קאי דאע"ג דר'
יוסי התיר גם לכתחיל' לרכנן פליגי עליה ואסרי לכתחיל'
ופסקו רז' כרכנן והתיר כריעבר לכד משא"כ בכפניות וכ"ש
כנטיעת

חזרה ריש שבה כרכר בכבר הא נמי ל"מ דהרי נתב' דתתני'
ר"א דס"ל ז"ו אסור ולהך מ"ד יש ש"ע כפת או ככרכר לית
ליה דלמאי כ"מ יאסרו חכמים מטעם שבה והרי גם כלי שבה
אוהרים רכל וז"ו אסור כרתני חדש יותן דלא שייך שבה
ואיסור זה ריש שבה ליתיה כי אם למ"ד וז"ו מותר דאעפ"י
כן כיש שבה אכרו ומה"ט תנור יונן ואפה באכוכה הפת אסור
והרי הנרכות אינו אל"א למתני' דסבר וז"ו אסור וא"כ היכי
לימא שאני כרכר ריש שבה והרי טעם שבה דהחשיכוהו חכמו'
לאסור לית ליה למתני' כיון דסבר וז"ו אסור גם מ"ש דאי
חלוקת דפת אינה הלכה וכבר אינה הלכה היכי שייך למיעבד
צרכותא כיונייהו הא יש חילוק רב כינייהו הא נמי ל"מ דל"א
דס"ל ז"ו אסור אין חילוק כינייהו דכשניהם אסיר מרובא
ויש שבה לא חשיב ליה לר"א כיון דאוסר גם כלי שבה : כי
ע"כ איני רואה ככל דבריו הכרח דלא שייך יש שבה ככרכר
גם ראיתי הדבר בכיורו כהדושי הרמב"ן לע"ז דמ"ט שכתב
וז"ל וקי"ל כר"א הלכך כפת וכבר יולך לית החלח משום ריש
ש"ע כפת ויש כרכר בכבר אבל בתנור קי"ל לרבי יוסי ע"ש
גם במלחמות כפ' כ"ט כתב וז"ל ולמדנו שאין ש"ע כפת
ושבה כרכר בכבר חשיב איסור בעיניה ע"ש גם הרמב"ד
כתמים דעיס סיון רמ"ה כפ' כ"ש כתב וז"ל אבל כנד ופת
עצמו אסורין משום ריש שבה כרכר בכבר וש"ע כפת יע"ש
הנה תכואר דשייך שבה כרכר בכבר הפך הט"ז וגם דחשיב
ז"ו דאל"ה למ"ל טעם שבה הפך דעת הנקודת הכסף כי
ע"כ אין הפך כי דעת הר"ן ושאר פוסקים שפסקו למתני'
דכרכר להלכה אע"ג דס"ל וז"ו שרי אף בע"ז היינו דס"ל
דיש שבה כרכר בכבר והו דעת הכ"ז ול"ק מ"מ הט"ז ח"א
מה שהביא מרדכי הרמ"ה שכתב דפת שנאפה וכבר שנארכ
בעני ע"ז דאסורים דנראה דכל ריבותיה דו"ו אסור בע"ז
הפך דעת המתירים וכשאר איסורים גם הרמ"ה מתיר ואי
שייך שבה כרכר כ"ע חודו בה גם כשאר איסורים כי ע"כ
היה כ"ל חזקני דברי הנק"ה דכרדך אב נקיט לה וכ"כ
מדרכי הכ"י שלא נרגש מדרכי הרמ"ה ומיהו פשט דבריו
הורים דס"ל דכרכר לא שייך שבה וכ"כ דעת הר"ן שכתב
כפ' השוכר את הפועלים ריש ש"ע כפת שמענו יש ש"ע
כתבשיל לא שמענו ותמה להתו' שכתבו הפך זה ע"ש וא"כ
ה"נ י"ל שבה כרכר בכבר לא שמענו ונ"מ דלמ"ד וז"ו שרי
אף כפ"ו הבדר מותר אל"א שנראה עיקר כרעת רוב הפוסקי'
דס"ל דשייך שבה ככרכר וכמ"ש וראיתי להכ"ח ב"ד סיון
קמ"ב שכתב ליישב דעת הרמ"ה והר"ה דאע"ג דכפניות
דאיורכל כוכל ע"ז קי"ל כרי"ו דו"ו שרי אף בע"ז ה"ט
שנהנה גופה בנוף הפת שנאפה באיסור וכן בכבר נהנה
לכניסה בכבר שנעשה באיסור משא"כ שדה שנורבלה כוכל
ע"ז יע"ש וקשה דאי יש לחלק בכך כשהקשו בע"ז דמ"ט תני
היא שדה תיורע ותני חדא שדה תכור תירצו הא ר"א דשאר
או ר"א דענין ע"ש אחאי לא רחי הא לא איריא דלא אסר
ר"א כשאור כי אם התם שנהנה כפת שנעשה באיסור וכן
בתכור ופת וכבר נהנה בנוף האיסור משא"כ כשה שגורבלה
חזרה ר"א וכעין זה ק"ל להר"ה ב"ד שם אות כ"ה שכתב
לחלק דשאני פת וכבר דניכר הנאת האיסור בהתיר מור
משא"כ כשה שגורבלה ע"ש וגם בדבריו קשה דא"כ הו"ל
לש"ם לרהווי ע"כ לא אמר ר"א בשאור כי אם דניכר הנאת
חזקן האיסור מור וע"כ ככרכו : ואת זה ק"ל כת' מעיל
שחאל סיון פ"ט שכתב ליישב דברי הטור והרמ"ה והר"ה ש
דכי פת וכבר פסקו לאסור וז"ו וכפיות דאיורכל פסקו
להתיר שדה שנורבל איירי שנורבל ע"י אחיה וכה"ג שרי
אף לכתחילה משא"כ כפת וכבר טעם האיסור כידים ע"ש
וקשה דא"כ היכי חשבי הא ר"א דשאר או דעני' דיתא שאני

כנטיצת אגו דהם פרי דאוסר אף כדיעבד וגם זה אינו ככון
 דבעני ערלה לוכא מאן דאסר דפריו כתיב רע"כ לא פליגי
 שם כפ"ק דערל"כי אם כסמדר אבל בעניס לכ"ע שרי דדתני
 בפסחים דכ"ו תנור שהסיון כפליפי ערלה או בקשין של כלאי
 סכסס ופרשו דקשין כעל"שנו דכתיב פריו וכ"כ הר"ם בפ"ק
 דערלה גם ח"ט דכפניות גם רבנן אסרי כדיעבד הוא
 תימא דכסמדר פליגי רבנן עליה דרבי יוסי וס"ל דלאו פרי
 הם וגם לעיל מיהו אחרו שם בירושלמי מאן תני אין מרכיבין
 בכפניות רבי יוסי דכפניות תסוס שומר לסמדר נאסרו ואי
 סמדר אינו פרי חכ"ט דשרו כפניות עוד אחרו בירושלמי אגו
 של ערלה שנטשו וכינת עז' שנעשה אפרוח התפלגון חוקיה
 וכהנא כהנא אחר חותר' חוקיה אחר אסור ע"כ ופי' מהר"ר
 אליהו דכהנא דשרי ס"ל דלכתחילה פליגי אבל כדיעבד לכ"ע
 חותר וח"ד אסור ס"ל ז' ז' אסור והכא כדיעבד פליגי ואידי
 דתני רישא נוטעין תני סיפ' אין נוטעין עכ"ל וקשה דלכתחו'
 איך אפשר דפליגי ואיכא ת"ד דשרי א"כ לדיריהו אמאי ערלה
 כשריפה ניטבו אותם וכמו שהקש' התו' בעז' דת"מ ד"ה ואין
 נוטעין ובוד דא"כ רבי יוסי ורבנן כולהו ס"ל ז' ז' שרי וגם
 בעז' אסיק דלרבנן ז' ז' אסור וכן קשה לת"ד אסור שכתב
 דרבנן פליגי לרבי יוסי ושרו כדיעבד דז' ז' שרי וכש"ס ככלי
 שם בעז' אסיק להפך דר' יוסי ס"ל ז' ז' חותר ורבנן ס"ל ז' ז' ז'
 אסור גם ראיתי להרב שדה יהושע בפ"ק דערלה שפירש דאי
 מפרשינן למתני' בתו' עז' דת"מ ד"ה אין נוטעין דאף כדיעבד
 אסר רבי יוסי א"כ ר"ז בא לומר דאין הלכה כרבי יוסי לא שרי
 כדיעבד דז' ז' חותר כדיעבד ואי מפרשינן מתני' דלכתחילה
 פליגי כה רז לומר כדיעבד לכ"ע חותר דז' ז' חותר עבד
 והרכיב אסור כרבי יוסי דאמר כסמדר אסור ע"ש וקשה דאי
 מתני אסר רז אף כדיעבד כשעת התו' ע"כ ה"ט דאין זה
 ז' ז' דהו שני ענינים כח"ט התו' שם בעז' דת"מ ד"ה שאם
 דחילו ר' יוסי ז' ז' חותר ס"ל וא"כ איך רבנן דס"ל ז' ז' אסור
 יתירו כדיעבד וגם רבי יוחנן איך יתיר דאי ס"ל ז' ז' שרי הרי
 רבי יוסי דס"ל הכי אסר מטעם שהם שני ענינים גם ח"ט
 דאי לכתחילה פליגי בא רז לומר כדיעבד חותר לכ"ע ק"ט
 דאיך יתירו רבנן גם לכתחילה כנטיצת אגו ערלה דאסרו
 הכתוב בהנאה וע"ק דאיך אסר בכפניות והתיר באגו רז
 דהוי פרי גמור ואין זה אלא כיעובא כחרעא ונייורא בשתי
 שמיא אכן פירוש בירושלמי כ"ל כבוד כדרך שכתבתי שכן
 הבינו הרמב"ן והרמב"ם והר"ן כדרך שהיארתי והם לא ראו
 דבריהם :

גם ראיתי להרב שדה יהושע שפירש בחלוקת ביצת עז'
 תשם והק"ט סריליון ז' דמאן דשרי ס"ל דביצה אחר
 שהסריחה יונא האפרוח וכי מסרחה עפרא בעלמא ופקצ
 איסור חיה כח"ט בתמורה דל"א דמורים בכינת טריפה
 שהויא אפרוח דשרי דאימת גדלה לבי מסרחא עפר בעלת'
 הוי וח"ד אסור ס"ל דאע"פ כן אסור ותמה על פירוש הרב
 שז' דהרי אחר זה הביאו שם דפליגי רז וכהנא בכינת הקדש
 דכהנא ס"ל אסורה ופודה אותה כמות שהיא ורז אחר חותר
 ופודה אותה בזמן זרעה והשתא אי בעז' דכתיב ולא ידבק
 בידך מאומ' קאמר כהנא דשרי א"כ אמאי אסר בכינת הקדש
 ע"ש ואי משום הא ל"ק שז' כח"ט הכ"מ כפ"ה תהל' נדרים
 דגידולי קונס והקדש אסרי אף דהוי ז' ז' דבר שיש לו
 חתיקין ודבר ששלח לכ"ע ז' ז' אסור ולהכי אסר בהקדש
 והתיר בעז' אלא שפיקר דכרי' הר"ם הש' תמוזיה כח"ט כסי'
 ד"ד ועוד דא"כ למ"ל דמסרח כרי' להתיר ת"ל דז' ז' שרי אלא
 ודאי ז' ז' אסור ס"ל והתם ביצה דמסרח והוי אסר א"כ ח"ל
 עז' ת"ל הקדש ועוד ראיתי בס' פרשת חכסף דכי מסרח נתי
 מאי הוי הרי אחרו כפסחים רכז כל הנשרפין אפרן חותר חוץ

מצד והקדש וראיתי מה זנדרקו הרב שז' וכס' פה"כ שם פלי'
 בירושלמי ויש להשיב על דבריהם ואין להאריך כי ע"כ כ"ל
 דר' כהנא דתיר בכינת עז' היינו דס"ל ז' ז' אסור שרי וכל גידולים
 ז' ז' נינהו כשיטת רוב הפוסקים וכי אסר בכינת הקדש היינו
 כדתנן בפ"ט דתרומות ת"ד גידולי הקדש ומעשר שני חולין
 ופודה אותם בזמן זרעה פ"ט הרי דעכ"פ בעי פריה וכלי
 פריה אסור ש"מ דאסרו בגידולי הקדש משא"כ שאר איסורים
 וכ"ת הרי תנן גידולי הקדש חולין לא פודה ואיך אסר כהנא
 אסורה ובוד דתנן ופודה בזמן זרעה ואיהו אמר כמות שהיא
 סא ל"ק שכבר ראיתי שם בירושלמי בתרומות דה"ד כולעו
 כלה אבל באין זרעו כלה פודה אותה כמות שהיא ע"ש וע"כ
 אסר באין והצריך פריה גם לאפרוח דחשיב ליה לאין זרעו כלה
 אלא דרז' דהתיר לדעתיה אויל שהתיר כנטע אגו ערלה
 כיון דגורם איסור כלה בארץ וה"כ בכינת הקדש חשיב ליה
 ככלה בארץ עיקר כינת הקדש כיון דמסרחה וכ"ת הח ק"ל
 דאפר הקדש אסור ל"ק דאסור אחרו אבל שיאמר אחר לא
 אחרו דומה לגמלי ערלה דתני כפסחים דכ"ו דהפית מותרת
 וכתבו התו' שם ד"ה בשלה דאסור לכתחילה וחוקיה דאסר
 בכינת עז' היינו דס"ל ז' ז' אסור וס"ל כרבי יוסי דגידולי
 וכינת ע"ז חשיבי ז' ז' ולא אחרין דלא חשיב גורם דאיסור
 דכלה זרעו בארץ וכן בכינת קורס שינח או יוציא האפרוח
 כנ"ל כיאור בירושלמי ומינה יש ליישב שיטת הטו' ול"ק דהק"ל
 בתמורה ד"ל דולד מוקצה ונעבד מותרין לנכי מוכח אע"ג
 דבעז' אסור כז' ז' שז' דכי ק"ל הכי היינו דק"ל כרבנן דרבי
 יוסי דס"ל דגידולי לא חשיבי גורם איסור כיון דכלה האיסור
 קורס וה"כ כולד ס"ל לר' יוחנן הכי דחשיב זרעו כלה מדאמר
 בכינת הקדש פכוד' בזמן זרעה ורז' נופיה הוא דאמר בפ"ט
 דתרומות' בירושלמי דבאין זרעו כלה פודה אותה כמות שהיא
 כי ע"כ ע"כ דביצה זרעו כלה חשיב ליה ועיקר תו' חולין דס"ד
 ד"ה שאם שכתבו דכולהו בניס יש להתיר דמסכ' זרע קאתו
 דהוי כנבלה מסרחת דשרי וזלת ביצת טמאה שאסר הכתוב
 ע"ש ולפי זה גם כולד דכהנא איסור יש לרזן דלא חשיבי גורם
 איסור כיון דמסכת זרע קאתו ולהכי שרי אע"ג דק"ל ז' ז' ז'
 אסור בעז' וכ"ת והרי בתמורה ד"ל תלו פלוגתיהו בז' ז' ז'
 אסור או שרי ולת"ט לימא דרבנן כרבנן דרז' ס"ל דלא חשיבי
 גורם איסור הא ל"ק דהא"כ דהוה מני לשמוי אלא כיון דר"א
 ס"ל ז' ז' אסור גם ככלה גורם דאיסור וזרעו דרבנן דר"א
 כשאור של תמורה מתירים מטעם ז' ז' ז' ערלה והרי כל
 האסורין לנכי מוכח אינן משום לתא דע"ז לא חש לשמוי
 כהכי ואה"כ דלדודן דק"ל בהכרעת רבי בע"ז אסור ז' ז' ז'
 וכשאר איסורי שרי כי ק"ל במוקצה ונעבד ולדתיסס חותרים
 לפי הכרעת רבי אינו משום דז' ז' ז' שרי כי אם דק"ל כרבנן
 דר' יוסי דס"ל דבגידולים לא חשיבי גורם דאיסור כיון דזרעו
 כלה בארץ וזרע בהמה לולדות בגידולים חשיב דזרעו כלה
 וכסרח קורס שיתיהו הולד ותו ל"ק לשיטת הטו' כי מן הבא"ר
 תשובת חונאת למה שתמהו התו' כפסחים דכ"ז ד"ס וכן היה
 וז"ל תמנה לרשב"א דתיקשי מהכא לר"א בר חנינא בתמורה
 ד"ל כל האסורין וכ"ז ע"פ דבריהם וכה"כ הקשו התו' בחולין
 דכ"ח ד"ה כמאי ע"ש ואילו לתם שכתבאר הא ל"ק שז' דהם
 ס"ל דהתיר ולדות אתי גם לר"א דס"ל ז' ז' אסור מהטעם
 שכתבאר דכלה האיסור בארץ קורס שינח כדעת רבנן דרז' ז'
 בגידולי זרעית ר' יוחנן בירושלמי באפרוח ביצת ע"ז וכדברי
 הרמב"ן והרשב"א והר"ן וכאמור

והנה אחת דבענין ז' ז' ז' דולד כהמה דאיתיה כתמור'
 ד"ל וכו' חולין דכ"ה ק"ל דבירושלמי בפ"ח דכלאי'
 גבי פרות דאחרו כל שאזינו קטנות אמו סוסא גדולות אמו
 חמורה ואכיו סוס אחרו עלה הלובן חן האיט שמחנו מוש
 ועצמת

ועצמות ונידון והאורם מן האשה שממנו העור וכשר והרם ורוח ונפש וכשמה מהקב"ה א"כ כולה טריפ' אינו תלוי בכו"ג אלא אם אכיו טריפה המוח ונידון ועצמות אסורין ואם אחו טריפה העור וכשר אסורין כיון שידוע הדברים מכל אחר וי"ל דמ"מ כיון דכלי שניהם אינו מתהנה שום דבר כל הבהמה חשיב ככאה מאב ואם וכ"כ מת"ש התו' חולין דע"ט ד"ה בין זו"ל וה"כ כיון שכל מהו שבו חניו רם צבי חייב לכשת ע"ש הרי דאע"ג דהאם צביה וכליה רם מהאם קרי ליה חניו דם צבי וע"כ לומר כמ"ש ח"ק דא"כ כיון דכלי רוח חיות אינו מתהנה כלל אם כן גם כולר הכא מאב ואם טריפה הו"ל להתיר למ"ד זו"ג שרי דהא גורם דהתר מהקב"ה שנותן בו רוח חיוני ושם כש"ס וכואר דבשניהם טריפה לכ"ע אסור ע"ש . ואלו דרוח חיוני דהיינו רוח הבהמה שאינו בכלל כפס ככר הוא מתכוה ואליו בורע בהמה לכר וא"כ אין כאן גורם התר כלל ומיהו הא ק"ל לה"ז כמ"ש שם דעת הר"מ לאסור זו"ג בע"ז וזה לא יתכן עכ"פ שהרי הר"מ בפ"ג דה"מ ר"ב כתב רולר פוק"ז ונעבד נותר לגבי מזבח וכ"ת רס"ל כרבנן דר"ו דבידולין וכיצת וולד בהמה חשיבו זרעם כלה בארץ זה אינו שהרי כשפ"ה ה' מעשר שני ונטע רבעי הכ"א כתב עבד זהרכיב מותר שכל דבר שיש לו שני גורמין אחד אסור ואחד מותר הרי זה הנגרם משניהם מותר לפיכך הצומח נופירות ערלה מותר שהרי גורם לזמח הפרי האיסור והארץ המותר' עכ"ל הרי דגם בבידולין רכלה בארץ חשיב ליה גורם איסור כדעת ר' יוסי וש"ת שם בע"ז מתיר בכו"ג הפך שיטת הס"ז וגם כעיקר דברי הראשונים הנז' שהעלה דבגורם הכלה בארץ אי חשיבו גורם איסור פליגי בה רבי יוסי ורבנן ק"ל דא"כ בפסחים דכ"ו דרמי הש"ס ב' כרייתות חדא דתני יותן ואידך תני יוצן לדבריהם אמאי לא תירצו דכולהו ס"ל זו"ג אסור ופליגי אי הסק תנור חשיב גורם איסור דכרייתא דתני יותן ס"ל כר"ו דגם בכלה בארץ חשיב גורם איסור ואידך דתני יוצן כרבנן דר"ו רבין דהאיסור כלה שרי ה"ל בעת אפייה הרי הסק האיסור כלה וליתיה בעולם וי"ל דהש"ס הוה פשיט ליה דזו"ג שרי כמתני' דפ"ג דערלה בשאור דמתירום רבנן בכו"ג ועיקר קושייתו דמאי דתני יותן דס"ל אסור חני ויהיבי ליטמי דלכ"ע זו"ג אסור ס"ל :

אך את זה ק"ל לשיט' הט"ז מהך ירושלמי דספ"ק דערל' שהכחתי לעיל פליגי דפליגי ככטע אבון של ערלה וכיצת ע"ז דלכנהא מותר וחוקיה אסור וע"כ דלכנהא טעמו דס"ל זו"ג שרי דאם תאמר אסור אלא דס"ל כרבנן דר' יוסי דורעו כלה בארץ בטל האיסור א"כ תיקשי איך אסור אחר זה בכיצת הקדש וכביעופיה כמות שהיא אלא ודאי זו"ג שרי ס"ל ואם איתא לשיטת הט"ז הרי בע"ז כוליה עלתא מורו דזו"ג אסור אלא ודאי דאין לחלק בין ע"ז לשאר איסורים וכו' ע .

אך את זה יש לי להביא ראיה לשיט' הס"ז רבע"ז לכ"ע זו"ג אסור דכתיב ואשיריהם תשרפון באש וכע"ז דת"ה שמינו הנכרים העובדים את ההרים ואת הנביעות הן מותרים ומה שעליהם אסורין וכו' רבי יוסי וכו' ומפני מה אשירה אסורה מפני שיש בה תפיסת ידי אדם ובש"ס הקסור' יוסי הגלילי היינו ת"ק והעלו דפליגי כאילן שנטעו ולכסוף עכרו דלת"ק שרי ורבי יוסי אסר דנפק"ל לרבי יוסי מדכתיב ואשיריהם תגדעון דבידועו אסור ועיקרו מותר ע"ש הנח מכוואר בנטע גרעין לשם ע"ז לכ"ע היינו אשירה דכתיב בתורה ואשיריהם תשרפון אך כנטע גרעין שלא לשם ע"ז אי תופסתו אסור פליגי בה תנאי והשתא ק' רבנן חנותיר דבי יוסי בנטע אבון ערלה מוטע זו"ג גורם דפרי דאיסור וקרקע דהתר דאע"ג שהתפסות שם כד"ה שאם חלקו עליו דקרקע לא חשיב גורם התר דואה אני דקוועט כל הפוסקים

הסכימו לשיטת רמ"י שהרי הר"מ בספ"י מהלכות מעשר שני והראב"ד בהשנות ספ"ה מה' נדרים והרא"ש בהלכו' קטנות וט"ר סימן רנ"ד ושאר ראשונים התירו כטע אבון של ערלה ע"ש וא"כ כי כטע גרעין לשם ע"ז היכי הצריך הכתו' שריפה תינח למ"ד זו"ג אסור דה"כ הוי גרעין גורם דאיסור וקרקע גורם דהתר אך למ"ד זו"ג הו"ל להתיר בידולי ופירי אשירה וכן קשה למ"ד אילן שנטעו ולכסוף עכרו אסור אמאי הא הו"ל כ"ג דמתין דהתר ודאיסור דהיינו קרקע ואילן כי ע"כ דהא ל"ק דהא גלי קרא להדיא ואשיריהם תשרפון באש וכן למ"ד אילן שנטעו ולכסוף עכרו דכתיב ואשיריהם תגדעון שציקרו מותר ובידועו אסור וגם למ"ד זו"ג אסור אצטריכו הנך קראי דגם למ"ד זו"ג אסור תר"ת שרי ורבנן אסרו כידוע והכא גלי קרא דאסור מר"ת ולפ"ז הרי זה סמך גדול לאסור זו"ג בע"ז מראסר הכתוב באשירה אף דהוי זו"ג וילפונן מיניה ואף ח"ת דלא ילפונן דדוקא בעיקר איסור אשירה גלי ולא כשאר איסורי ע"ז מ"ת מיסתבר דמדרכבן אסרו בכל ענין דכל דתקון רבנן כעין דאוריית' תקון וש"ר דבי פליגי בכו"ג בשל תורה פליגי דלר"א אסור מר"ת טכ"כ בבכורות ד"ז מו"ש בעל"ת א"א סבר ד"א זו"ג אסור ואינו הכא דה"כ נכתוב קרא שם ככשים וכו' ולפ"ז קשה חני קראי דאשיריהם תגדעון לה"ל בלא"ה קי"ל זו"ג אסור וכו' ומ"כ לפ"ז דלדע' הסוכרים זו"ג אסור בע"ז הו"ל ע"ז כשאר איסורי לר"א דזו"ג אסור מר"ת דגלי קרא לא ידבק בידך מאומה והרי זה סמך גדול לאסור דהו"ל ספק תורה רקי"ל להחמיר ואי ק"ל הרי ערלה וכלאי הכרם דאסר הכתו' אע"ג דזו"ג הם דהיינו פרי האיסור וקרקע התר לפי שיטת רוב הפוסקים דפרי וקרקע חשיבי זו"ג י"ל דבהנך גם עיקת קרקע אסר הכתוב וע"כ אסר הפרי כיוצא ממנו ודוק . ומ"מ נראים דברי הט"ז והש"ג כדעת הט"ז והרמ"ה והרא"ש וכ"כ ג"כ דעת רבינו ירוחם דבע"ז זו"ג אסור ומיהו כדעת הרמב"ם נראין דברי רב"י דגם בפ"ו מתיר בכו"ג וכן מכוואר מדברי הר"ן והר"ה והרמב"ן ואבדורא והרשב"א כחידושם שם בס"פ כל הצלמים דגם בע"ז זו"ג שרי כדעת רב"י דנקיט כן בפשוט ומיהו כיון שהרמ"ה והרא"ש והט"ז ורבינו ירוחם אסורים בע"ז זו"ג כהנאה גמורה אף אי רוב הפוסקים נותירים ראוי להחמיר באסור ע"ז דחמיר ככ"ל .

סימן ר"ו גתתי לבי לדעת כמ"ש בסוף תמורה כל הנשרפין אפרן מותר הוץ מאפר אשירה כמ"ש הט"ז סימן קמ"ב ושם בתמורה אמרו דלהכי לא עריב ותני ע"ז ונס הקדש דע"ז יש ביטול בע"ז של נוי ע"ש וא"כ י"ל דע"ז של נוי כיון שיש לה ביטול ע"ז נוי אף כשרפה ע"ז ישראל אפרה מותר א"ד כל דלא ביטלה ושרפה נוי אפרה אסור בע"ז של ישראל ויש קצת סמך לנדר ראשון מת"ש בסוכ' דל"א דלולב של ע"ז ישראל פסול דכתתי מכתת שיעוריה ולולב של ע"ז של בוי אם בטל כשר כיון שיש לה ביטול הרי דאף בלי ביטול נוי קיל טפי ע"ז דנוי מע"ז דישאל וא"כ ה"כ י"ל דאפר ע"ז בע"ז דנוי לא כאסר כיון שיש לה ביטול וראיתי לרש"י בפסחים דכ"ז ד"ה ואפר הקדש שכתב משום דאשירה יש לה התר אם שרפה נכרי וכו' הנח מכוואר דאי שרפה ישראל אפרו אסור וכ"כ מהתנ' שם כד"ה הוץ שכתב וי"ל תימא לרשב"א תיהו בע"ז שנסתברה מליה דשרי כראמרייב"כ כל הצלמים ואין לומר דהכא מיידי באשירה של ישראל דאין לה ביטול דהא מפורש דלכתיב לא עריב ותני וכו' משום דאשירה יש לה התר אי שרפה נוי דבטל ע"כ הרי דכשרפה ישראל אסור כדעת רמ"י והואיל ואתו לירך דברי התנ' חל עלי חובת ביאור כמאי דק"ט כמאי דק"ל והרי שם בע"ז דת"כ הקסול למ"ד ע"ז שנסתברה תאליה דשרי . מודתן וישראל אינו

אינו מוטל ע"ז של גוי ומשני רבא גורה דילמא חנכה לה
 והדר מוטל לה והוי ע"ז כיר ישראל וכן הקשו חרמי ישראל
 שהביא חכמים מן המדקולים ומדתי ישראל שטיפה ע"ז בין
 לגורכו בין לגורכה וכן הקשו השאר דוכתי ולכולהו משני להו
 כרכא ע"ז וא"כ ה"כ כי שרפה ישראל היכי לישרתי מטעם
 ע"ז שנשתכרה מאיליה כיון דלכ"ע אין ישראל מוטל ע"ז של
 גוי משום גורה דרכא וע"כ דינא הוא דאפרה אסור ושוכ
 ראיתי להס"ך כיר סימון קמ"כ ס"ק ב' שכתב דע"ז של גוי
 ששרפה ישראל אפרו אסור דגזינן דילמא חנכה לה ישראל
 כח"ש כע"ז דמ"ב ח"ך לח"ד ע"ז שנשתכר מאיליה שריא וכו' וזה
 מיושב מה שהניחו התו' בפ"כ כ"ש בתימה את"ר ולרירי הוא
 תימא להתו' דמאי ק"ל דלמסקנת דמוניא שם לק"מ שוכ
 הניע לירי ספר חנוכי שלמה ותמה להתו' בזה והז"ע ודוחק
 לומר דכוונתם דהש"ס שם הו"ל לאקשווי גם מהך כרייתא
 כראקשי משאר כרייתות ולשנויי לה בדרבא כדשני באירך
 דאי להא אינו מוטל כ"כ תימא ואררכא התו' שם כע"ז דמ"ב
 ד"ה הכא הקשו כהפך זה ע"ש ועק"ל דהיכי ק"ל בפשיטות
 תיהו כע"ז שנשתכרה מאיליה דשרי כנראה דהכי קולו וזה
 אינו דרו' ור"ל הלכה כרו' וכן פסקו כל הפוסקי' ורו' ס"ל אסור
 ואי כוונתם דתיקשי מינה לר"ל לא הו"ל למיטתם כולי האי
 וע"ק שרי בפסקי' תו' פסחים סי' ע"כ כתבו ע"ז שנשתכרה
 מותרת הנה מוכרר שהכילו. כפשוט דהתוספו' הכי ס"ל וזה
 תימא דירדע דקול כרו' בפשוט לאסור ולא היה אדם שחילק
 ע"ז וכ"כ מהתו' ע"ז דמ"ח ד"ה התם ע"ש והנ"ל כי שוכ דכרי
 התו' דבס"פ כל הנלחם אי פליגי רב ושמואל כע"ז שנשתכרה
 דרב אחר צריך לטבל כל קיסם וקיסם ושמואל אחר אין צריך
 ואחריון לימא כעובדיון לשכרין קמפלגי ודחו דכ"ע עובדיון
 לשכרין והכא בשכרי שכרים קמפלגי ואכ"א דכ"ע שכרי
 שכרים מותרין והכא כע"ז של חוליות וכו' קמפלגי ופסק הר"ף
 כהך אוקמתא וברכ באיסור' וכתב הר"ן עלה ולא תיקשי לך
 אמאי והא קול ע"ז שנשתכר מאיליה אסורה דהכא בחד מתרי
 גווי עסקינן אי כשצ"ק ע"ז קיים ולפיכך התייחס מן השכרים
 ומחטלן ואי משום דשכרי שכרים עסקינן וכ"כ וז' למעלה
 פכ"ל וגם כר"פ כל הנלחם כתב בסוף דבריו דכי אמר כי
 ע"ז שנשתכרה מאיליה אסורה ה"ת דנשתכר מאיליה לשכרים
 גדולים שעדיין שמה עליה אבל כל שנשתכרה לשכרי' קטנים
 ככה"ג ודאי שכן לה ולא פלח לה כלל ומותרת ע"ש - וכנ"ל
 בדעת התו' שהרי בשכת דפ"ג רכעי הש"ס כע"ז אייטת
 לאכרים כע"ז של חוליות כתבו התו' בד"ה כי דלענין שוחא
 קבעי דבאיסור הכאה פשיטא דאסור אפילו לליטתא כתרא
 והקשו דכע"ז דמ"ט פליגי רב ושמואל כע"ז שנשתכרה מאיליה
 וכעי' לאוקמי פלוגתייהו בשכרי שכרים ומסיק דכע"ז של
 חוליות עסקינן משמע דבאין הדיוט יכול להחזירה אפילו רב
 מודה דשרי ותיירך רז' דהתם פליגי בחוליות קטנות וכו' אבל
 הכא חיידי בחוליות גדולות דאפי' שחטא מודה דאסורי בהנאה
 אפי' אין הדיוט יכול להחזירה ע"ש הרי דשכרים גדולי אסור
 ובשכרים קטנים שרי גם ראיתי בפסקי' תו' שכתב בסימן ש"ב
 שכתבו ע"ז שנשתכרה ואין הדיוט יכול להחזירה שרי וכשהן
 חוליות קטנות אסור' ע"כ וכ"ל דמ"ט נפל ונ"ל וכשהן חוליות
 גדולות אסור' או דמ"ט נפל ונ"ל וכשאין חוליות קטנות אסורות
 וזה כ"ל עיקר ומ"מ הנה מוכרר דפשיט להו דנשתכרה ע"ז
 מאיליה לשכרים קטנים ואין הדיוט יכול להחזירה לכ"ע שרי
 דגם רז' לא אפר כי אם כנשתכרה לשכרים גדולים כמסקנת
 הש"ס דמ"פ כל הנלחם דשכרי שכרים לכ"ע מותר.

ורפ"י זה החכם עיניו יחוו דע"ז ששרפה מאיליה ונעשה
 אפר דהוי שכרי שכרי ראין לך שכרים קטני' יותר
 משרפה ונעשה אפר לכ"ע שרי אף לרו' ולפ"י שפיר ק"ל להתו'

תיהו כע"ז שנשתכרה מאיליה דשרי כח"ש כפ"ל כל הנלחם
 וכוונתם למ"ש שם בסוף הפ' דשכרי שכרים לכ"ע שרי והרי
 הכא בשכרי' אין לך שכרי שכרים יותר מזה דכי אפר רז' אינו
 אלא בשכרים גדולים לכד ומדברי התו' לו ישראליה לחם שיש
 להסתפק לשיטת התו' והר"ן הלון אי ישראל ביטל ע"ז של גוי
 לשכרים קטנים אי אסיר טול רכי קול ראין ישראל מוטל ע"ז
 של גוי הטעם לרו' דמדת אסיר דהוי כע"ז שנשתכרה מאיליה
 דאסיר כדמוכח מ"ש התו' שם כע"ז דמ"ד ד"ה מיתכר ע"ש
 וא"כ כשהרה לשכרים קטנים דשרי כנשתכרה מאיליה לרו' ה"כ
 בשכרה ישראל דשלא לר"ל דמ"ל דנשתכרה מאיליה שרי
 ונשתכרה ישראל משום גורה דילמא חנכה לה כח"ש כדמ"ב
 דע"ז א"כ לריריה אין טעם כלל לחלק בין שכרה לשכרים
 גדולים או קטנים אך לרירן דקול כרו' דנשתכר מאיליה אסורה
 א"כ כי קול ישראל אינו מוטל ע"ז של גוי אינו משום גורה
 כי אם מעיקר דינא דהוי כנשתכר מאיליה אסיר א"כ בשכרים
 קטנים דנשתכרה מאיליה שרי ה"כ בשכרה ישראל א"ד הכי
 היכי דלר"ל חמיר שכרה ישראל לשכרים גדולים מנשתכרה
 מאיליה דהכא אסיר משום גורה דילמא חנכה לה ה"כ לרו'
 כשכרה שכרים קטנים חמיר מנשתכרה מאיליה דהכא אסיר
 משום גורה דרכא דשכרים קטנים גם רז' מודה בגורה זו
 וזו זה נראה יותר דהרי כנשתכר מאיליה רז' חמיר יותר מר"ל
 וכן בשכרה לשכרים גדולים לרו' אסיר מדת' ולר"ל אינו אלא
 מדכריהם וא"כ בשכרה לשכרים קטנים היכי נימא דלרז'
 שרי ולר"ל אסור שיה סברות הפכות ומיהו אי מהא ל"מ כמו
 פיראה המעיין כי ע"כ היא גופה צריכה דכה ואולם מדברי
 התו' אלו בפרק כ"ט יש לרין דמ"ל דשכר ישראל ע"ז של גוי
 לשכרים קטנים דגם לרו' שרי מרינא וע"ז הקשו שפיר דתייהו
 כע"ז שנשתכרה מאיליה והיינו מהטעם שכתבנו דששרפה
 ישראל הוי כשכרה לשכרי שכרים דשרי לכ"ע ומינה דגם
 בשכרה ישראל פשיט להו דשכרי שכרים שרי דקול כרו' דאי
 לר"ל כיון דהטעם משום גורה דילמא חנכה לה אין לחלק
 בין שכר לשכר וככ"ג אסור אלא ודאי דלמאי דקול כרו' דלית
 ליה הך גזירה כי אם בשכרים גדולים אסיר מרינא דהוי
 כנשתכרה מאיליה דאסיר אך בשכרי קטנים שרי דגם כנשתכרה
 מאיליה שרי - אך את זה תתחייב שיטת התוס' והר"ן הלון
 דנשתכרה לשכרים קטנים גם רז' מודה דשרי וכ"כ ריהטת
 דש"ס כמ"פ כל הנלחם דאסיק הש"ס דשכרי שכרים לכ"ע
 שרי דא"כ מאי ק"ל לש"ס כע"ז דמ"ב לר"ל דמ"ע שנשתכר
 מאיליה דשרי מדתנן ר' יוסי אומר שוחק וזורה לרוח אמרו לו
 אף הוא נעשה וכל וכתוב לא ידבק בידך אהאי תיהו כע"ז
 שנשתכרה מאיליה ומאי קושיא והרי הכא כיון דתני שוחק
 וזורה לרוח דרק כעפר אין לך שכרי שכרים יותר מזה וא"כ
 גם לרכי ויחנן קשה זה והנ"ל ליישב לוח דכפוליה סובייא
 דפליגי בה רז' ור"ל כנשתכרה מאיליה שחטא לא אסיק הש"ס
 לחלק בין שכר גדול לשכ' קטן דמתי תיתי לחלק כך כלי ראיה
 והוה שכר דככ"ג אפר ר"י וככ"ג מתיר ר"ל וע"כ ק"ל שפיר
 מהך מתני' דאסיר שחיקה וזריה לרוח וכי הוכרח הש"ס לחלק
 בין שכר גדול לשכר קטן אינו אלא כפלוגתייהו דרב ושמואל
 דאסיק הש"ס לאכ"א דשכרי שכרים לכ"ע שרי ולפי הך
 אוקמתא א"כ דשכר הש"ס הכי גם בדעת רז' דע"כ לא אפר
 כי אם כנשתכרה לשכר גדול דאפשי פלוגתא לא חפשינן וכד
 חן דין דקשה הלכתא דקול כרו' לנכי ר"ל ובס"פ כל הנלחם
 אסיק הש"ס דשכרי שכרים לכ"ע שרי ש"ח דהכי ס"ל לש"ס
 ג"כ ואה"כ דלפי הך מסקנא דהך סובייא ע"כ צ"ל דכי אסיר
 דכנן שחיק' וזריה לרוח ה"ט משום גורה דרכא דגם רז' מודה
 בה בשכרי שכרים קטנים דנשתכרה מאיליה שרי וכי שכרה
 ישראל אסיר וכי ק"ל לש"ס כרת"כ לר"ל לכד היינו דאכתיל לא
 אסיק

אסיק הש"ס להכריח דגם רז נזורה בטברי שבכרי דשרי וזה"כ
 דלהך המקב"ה גס לרז בריך לשנויי כדשני הש"ס לר"ל משום
 גזרה דרבא ומ"ת הגה מבואר מהך מתניתין דשוחק וזורה
 לרוח רלכ"ע כי שכר ישראל ע"ז של בוי דאסיר דע"כ לא נחלקו
 ר' יוסי ורבנן אלא איזונו אסור או מותר כדאסיק הש"ס בע"ז
 דה"ח מכלל דלר"ע לא בטלה חף בשבירה לשכרים קטנים
 וא"כ גס לשיטת התו"ה ר"ן ע"כ ז"ל דגם רז בשבירה לשכרים קטנים
 אסור משום גזרה דרב"כ כי מן הכאר יש ליישב דברי רש"י בע"ז
 דת"ח כד"ה התם קאיזל לאיבוד שכתב וז"ל לאברה הוא מכוון
 וכבר בטלה ע"ז ולא גרע מע"ז שנסתברה מאיליה הלכך ליכא
 זיווג שריי אין כאן איסור כ"כ דאפילו רבנן לא אסרי אלא
 משום גזיר' דילמא מנכה לה ע"כ ויש לתמוה דע"ז שנסתברה
 מאיליה נמי הא ק"ל כג"ז דאסיר ואיך יתירו בשוחק וזורה לרוח
 מה"ט וכבר תמהו התו"ה שם כד"ה התם וז"ל וק"ט דלמ"ד ע"ז
 שנסתברה מאיליה אסורה תיקשי ע"ס גס הראיה שביא
 דליכא איסור כי אם משום גזירה דילת' מנכה לה אינה ראיה
 דהתם בש"ס מבואר דגזירה זו אינה אלא לר"ל דאילו לרז'
 חר"ת אסיר רהוי כנסתרה מאיליה כו"ט התו"ה בע"ז דס"ד ר"ס
 הסתברא אך למה שנתבאר ל"ק מכל זה דכנסתרה לשכרים
 קטנים לכ"ע שרי מדינא ולא אסיר כי אם משום גזירה וע"כ
 ס"ל דכדרכנן לא אסרו זיווג והיא גופה ק"ל כדברי התוספות
 דמאי ק"ל והרי הם ז"ל העלו בשבת דפ"ג ד"ה כי דבשכרים
 קטנים שרי כמסקנת הש"ס דס"פ כל הזלמים וא"כ בשחיקה
 רהוי שכרי שגרים גס לרז' לא אסיר כי אם משום גזירה דרבא
 ותו מאי ק"ל לפרש' ראי' משו' דכרמ"כ פריך הש"ס לר"ל מהך
 מתני' כנראה דלרז' ל"ק אלא הדבר מוכרח לומר כמ"ש לעיל
 דהך פירכא לא קאי למסקנת הש"ס רס"פ כ"ה ביאס לם"ד
 דהוה כבר דאין חלוק בין שכרים לשכרי שכרי טוב נתיישבתי
 בדבר ורואה אני דהתו"ס ל' רז' אה"כ ס"ל דגם בשכרי קטני'
 אסיר חר"ת ורב ושמואל כס"פ כ"ה דאסיק הש"ס שם דבשכרי
 שכרים לכ"ע שרי פלגני עליה ואנן לא ק"ל כרז' בשכרי קטנים
 כיון דהוה רב ושמואל ור"ל וכבי האי ק"ל כרבים והכריחו כן
 דמח"ש בדת"כ איתביה רז' אומר שוחק וזורה וכו' כנראה דר'
 יוחנן הוא המותיב וש"מ דפשיט ליה הכן גס בשכרים קטנים
 ולכ"פ שפיר ק"ל הכא לדעת רז' דס"ל דאסיר חר"ת מאי איכא
 לחימר ומינה ק"ל לדעת הר"ן כר"פ כ"ה שכתב בפירו' דגם
 רז' מורה בשכרים קטנים איך לא נרגש דהא איתביה רז'
 ממתני' דשחיקה לר"ל ש"מ דלדידיה אסיר חר"ת שרז' דהא נמי
 ל"מ דע"כ כ"ל הך איתביה לאו מרז' גופיה דהא שני להו
 אכ"ו ורבא כי ע"כ ע"כ דוקא איתביה קמייחא דאמר הש"ס
 כהדיא איתבי רז' לר"ל הוא חרז' גופיה משא"כ שאר תיובתו'
 אינן אלא מוסתם הש"ס דאותוכה לר"ל אימוראים - שלפניהם
 ולפ"ז ל"ק להר"ן ורש"י והדר כי קאשין להתו' דכיבור זה רמאי
 ק"ל בפרש' ויזיהו למה שנתבאר דגם בשכרי קטנים כי שגרה
 ישראל אסורי גס לרז' משום גזירה דרבא אין להקשות מזה
 בדברי התו"ה ד"פ כ"ש שהקשו רתיהו בע"ז שנסתברה מאיליה
 ומאי קושייא והוי בשבירה ישראל עכ"פ אסיר משום גזירה
 דרבא משא"כ כנסתרה מאיליה וכאמור דבר הוינן בה הא
 נמי ל"ק שגראה רבין דק"ל כל הנשדפין אפרן מותר בכל
 איסורי הנאה וזלת כנשרפין דהקדש ואשיר' אינו לא באשירה
 דלא בטלה כשריפתה חר"ת בע"ז דישאל דאינה בטלה
 עולמית אבל כשריפה ישראל לע"ז של בוי אי ק"ל כשיטת התו'
 והר"ן דבשכרים קטנים לכ"ע שרי חר"ת ולא אסיר כי אם
 משום גזירה אין טעם להחמי' באפרו דכיון דמור"ת בטל מינה
 סה ע"ז לא עדיף ע"ז דרבנן מכל איסורי תורה ואי באיסורי
 מורה שרי אפרן ה"כ בע"ז דרבנן וכ"כ רב"ע ע"ז דע"ז ק"ל
 כהקנת דס"ג רב"ז יין כיון אסור ובסתם יינם שרי וכתב

הרמב"ן כפ' כ"ט ושאר פוסקים הכאתי בדריהם כח"א סימן
 פ"ב דשאר איסורי תורה דמו לסתם יינם ע"ש וה"כ דיכותא
 וא"כ שפיר ק"ל להתו' דכשריפה ישראל לע"ז של בוי ליהוי
 אפרו מותר כיון דמור"ת בטל מינה שז ע"ז כיון דכנסתרה
 לשכרים קטנים זה כ"ל ככוונת התו' ותו' ל"ק בדריהם מירי
 וגם ל"ק בפסקי תו' שכתבו דע"ז שנסתברה מאיליה מותרת
 דהם לא איירי כי אם כנסתרה לשכרים קטנים כעין שריפה
 דעסקי בה התו' .

שוב

ראיתי דאין זה מספיק דהרי כר"פ האוכר את
 הפועל דס"כ גבי הוא נכרא דאגד ארביה
 לסת' יינם אסרו אפר שכר סתם יינם ע"ש וכן הכריח הרמב"ם
 בת"ס סי' רנ"ה דגם אפר סתם יינם אסור וא"כ מינה לשכרים
 קטנים דע"ז דאסירי מדרבנן משום גזירה דרבא אפרן נמי
 אסיר והדר כי קושיין מאי ק"ל להתו' וכו' ע"ז . ויש לדחות עיין
 תשכ"ן ח"ג סי' רנ"א .

וע"פ

הבאר' יש ליישב דברי הרמ"ך שהביא הכ"מ
 בפ"ה מה' ע"ז ה"ב שכתב הכ"מ דע"ז של ישראל
 ששפאה בין לגזרה בין שלא לגזרה בין היא בין שפאה
 אסורין תמה עליו מאי אייריא של ישראל אפי' של בוי נמי בין
 היא בין שפאה אסורין כמ"ש כנמרא דילמא מנכה לה וכו'
 ע"כ ותמה עליו מר"ן הרב חקראי קדש דקט"ו ע"כ דלדידן
 דק"ל כרז' דע"ז שנסתברה מאיליה אסורה אין צריך טעם זה
 דמינה אסורה ואיך כתב אוקמתא ר"ל לדידן דק"ל כרז' ע"ז
 ולמה שנתבאר-הא ל"ק דהרי ע"ז ששפאה הרי השפאים הם
 שכרים קטנים ובשכרי קטנים לכ"ע שרי אם לא משום גזירה
 דרבא כמ"ש התו' והר"ן וב"כ מש"ס דס"פ ה"ה וא"כ שפיר
 אנטרין לגזיר' דרבא גס לדידן דק"ל כרז' לגבי איסור השפאי'
 ומ"מ לענין חקירתיו נכתבאר מרבני רש"י והתוס' דפ' כ"ט
 דפשיט להו דע"ז של בוי אי שרפה ישראל אפרו אסור ומינה
 תמהני שראיתי בפסקי תו' תמורה סי' כ"ב שכתבו אשירות
 נכרי אפילו שרפה ישראל מותרת אם לא אשירה דמשה ע"כ
 הגה מבואר דפשיט להו דכי תביחון מעצי אשירה שם בסוף
 תמורה אינו אלא באשירה דישאל רבשל בוי ככ"ב שרי הפך
 דברי התו' ורש"י דפ' כ"ט וכיותר קשה דגם דברי פסקי תוס'
 סתרי אסרדי דכפסחים סימן ע"ג כתבו אשירה ששרפה בוי
 נכתבלה ולא ע"ז ישראל ע"כ הרי דאסירי בע"ז של בוי ששרפה
 ישראל הפך מ"ש בתמורה וע"ק דגם גזרתי התוס' בסוף
 תמורה יש לתוכיח דע"ז של בוי ששרפה ישראל אפרו אסור
 מח"ש כר"ל כד"ה הנשרפין וז"ל והא דאמר אשירה אסורה
 אעפ"י שהזיקה הכתוב היינו משום דכתי' לא ידבק ע"ש והרי
 כי הזיקה הכתו' לשרוף אינו לא אשירה דבוי ככתי' ואשירה
 תשרפון כאש ואי באשירה דבוי ששרפה ישראל אפרה שרי
 מאי ק"ל דתק"ל באשירה כנשרפ' ואפרה אסיר והא לא איירי
 קרא באשירה דישאל וכו' שדעת התו' דהתם נמי אשירה
 דישאל חשיבי שריי אמרו בע"ז דכ"ב כהאי קרא דכתיב
 ואשירהם תשרפון כאש מוכי ירושה היא מאבותיהן ואין
 אדם אסור דבר שאינו שלו אלא מרפלאו ישראל לעבל בלי
 ארעתיהו דניחא להו בע"ז וכי אתו גויים שליחו' רידהו עביד
 וכו' זה אינו דהרי כי תביחון מעצי אשירה היינו לאשירה
 דכומננו דאילו בעת שנכנסו לאז' מאי כ"מ מאי דהוה הוה
 והרי כומננו לא שייך דבויים שליחות דישאל עכדי דשליח
 אין אתנו עובדי ע"ז וכ"כ שם בש"ס שהקשו תכאן ואילך
 בישרו ש"מ דלא שייך זה כי אם בדרך שעבדו לעבל לכד
 וא"כ כי ק"ל מרדאסרי אפר אשיר' מאי ק"ל מדהזיקה הכתוב
 שריפה דח"ל רבשל בוי בעי שריפה כ"ע ע"כ כ"ל דשריפה
 בע"ז של בוי נפק"ל מרתנן בע"ז דכ"א ע"ז של בוי אסור מיד
 ושל ישראל עד שתיעבר ונפק"ל הא שם בדכ"כ מדכתיב
 פסולו

עסילי אלהיהם תשרפון באש תשפסלו נעשה אלוה והרי התם
 או אפשר לומר דהרין שליחות באשר דמי איכא ראייה לא חגי
 עכיד וסליח הני חשוי דישאל אינו עושה ע"ז עד שתיצבר
 אלא וראי רגם ע"ז של נוי בעי שריפה ובר מן רין דהארץ
 ואילנות הם בירוש' אכל הטלטל מכל' ופסילי איהם כחטלטל
 איירי ואפ"ה הנריך הכתוב כמו שריפה ואיק"ל התם כמו
 תיקשי דכטול בעלמ' סני ופרש' דליכפיינהו לנויים דליכטול
 א"כ ה"כ לחם הנריך שריפה הא ל"ק דהא כתיב א"כ לא
 תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך ודרשו שם פסלו לאלוה
 לא תחמוד פסלו מאלוה ולקחת לך הרי דכי כתיב שריפה בלי
 ביטול איירי וע"כ הנריך שריפ' ככ"ל ואיק"ל ערויין דאי התו'
 כע"ז של נוי דכרו א"כ איך תירבו חסום דכתי' לא ידבק והרי
 לא ידבק כע"ז דישאל איירי דבעיר הנדחת כתיב הא ל"ק
 דכי כתיב לא ידבק בשלל עיר הנדחת הלאו ע"ז גמורה הוי
 וא"כ כע"ז של נוי דחמיר השלל עיר הנדחת וכ"כ דקול
 דלקי כהנה ככ"ש כע"ז איך בשל נוי מרתיב לא ידבק
 בידך וכ"כ בשבת ר"ן וע"ז ד"כ דליק מהאי קרא לע"ז של
 נוי אלא וראי כמ"ס ומ"ח מכוזר גס מרכי התו' אלו הפך
 פסקי תו' דתמורה דגם כע"ז דנוי ששרפה ישראל אפרו אסור
 טוב מצאתי סבר לרעת פסקי תו' דתמורה להרמ"ך הכיאו
 הכ"ה כפ"ז דע"ז הי"ב על ת"ס הר"מ אפה בו את הפת ולא
 נכחו הפת אסורה שהקט' עליו דאחאי לא חילק בין תנור חדש
 לישן רבישן שרי דהו"ל וו"ג תנור דהתר ועצים דאיסו' ותרין
 הרמ"ך ע"ז וו"ל דרילמא שאני נמי אשייה רפיון דהוא עצמו
 נטל העצים הו"ל ע"ז של ישראל דאינה בטולה ע"ש נראה
 מדבריו דאי לא וכה כעצם קודם א"ז שאל לשורפה שרי וק"ט
 דמ"ש והרי גס ע"ז של נוי אין ישראל יכול לכטלה אך למ"ש
 לק"ה שרצת הרמ"ך דע"ז של נוי גס כשרפה ישראל שרי
 כרצת פסקי תו' אלו וראיתי למוריכו הרב כס' הקראי קדש
 דפ"ז שמה על דברי הרמ"ך אלו וזל וליתיא דע"ז הנקברין
 כדתנן שוחק וזורה לרוחונם ע"ג נחלים אסור דאפרן אסור
 ע"ש ותמהני עליו דאיך כתב דע"ז מהנקברין והרי התום'
 בתמור' דל"ג ד"ה הנשרפין כתבו דהו' מהנשרפין וע"ק איך
 לא ראה ת"ס כפסחים דכ"ז כל הנשרפין אפרן מותר חוץ
 מעצי אשירה הרי דע"ז מהנשרפין גס בעיקר ראיותו מדתני
 שוחק וזורה לרוח ק"ט איך לא ראה ת"ס התו' בחולין דפ"ח
 ד"ה שחיק' דהתם נמי ע"ז שריפה איירי דתחילתו כשריפ' וא"כ
 כחנם הציב להרמ"ך ודבריו צ"ע .

מהנקברין והא קול דכל הנקברין אפרן אסור אלא וראי דע"ז
 של נוי ששרפה ישראל אפרו אסור הפך שיטת הרמ"ך ופסקי
 תו' וא"ת זה ק"ל להתו' דכ"ש כ"ש איך לא הכריחו דכ"ל נוי
 איירי דאילו בישראל אינו מנשרפין כי אם מנקברין לפי ת"ס
 הם ג"כ ביכמות דק"ד אכן ראיתי להתו' כע"ז דנ"כ ר"ה מה
 מוכח שכתבו דנניו ל"ד לא כיעו' בלי הנאה וכ"כ הרוטבא
 כחידושו ע"ש ולפ"ז אי תהא ל"מ מירי וזה כ"ל דעת הרמ"ך
 ופסקי תוס' אך מ"מ כיון דפ"ט הש"ס נראה דע"ז של ישראל
 בעי קבורה הרי זו ספק גדול לאסור אפר ינ"ז של נוי ששרפה
 ישראל וכ"כ דהרי כהך סובייא מכוזר דנ"ז של נוי בעי שריפה
 וא"כ היכי תני כע"ז דמ"ג שוחק וזור' לרוח וכ"ת כע"ז דישאל
 לכד איירי זה אינו דהרי גס ברת"כ הקסו מינה לר"ל כע"ז
 של נוי שנשתברה מאיליה כע"ז ע"כ דשוחק ע"ז שריפה
 כמ"ש התו' בחולין דפ"ח כד"ה שחיקה והרשב"א כחידושו
 שם ע"ש והרי אחר שחיקה כשריפה אינו אלא אפר וע"כ לא
 פליגי כי יאם אי ז"ז אסור או שרי אהל לכ"ע אפרו אסור
 מריכא הפך שיטת פסקי תוספות והרמ"ך ואף א"ת דהם ס"ל
 דשחיקה בלי שריפה איירי מ"מ שחיקה דמי לזריה לרוח הו"ל
 כשרפה ואפ"כ כן אכרי וצ"ע .

וע"ק

לשיטת ת"ס כירושלמי כפ"ג דערל' גבי מתני'
 דתבשיל שבטלה בקלופי ערלה שהקסו שם לרי'
 דאמר כל הנשרפין אפרן מותר חוץ מעצי ע"ז מדתני
 באכנים מנובעות שנעשו אפר דאסיני ותיירו דנמר נתינה
 נתינה ע"ש ופירושו דליק' כב"ש דכתי' ונתן את הבית כננעי
 בתים וכתיב כע"ז ונתתם את מובחות' מה להלן אפרו אסור
 והרי כי כתיב ונתתם את מובחות' כע"ז של נוי איירי ופשיט
 להו' דאפרו אסור הפך שיטת פסקי תו' והרמ"ך כי ע"כ כ"ל
 עיקר לאסור באפר ע"ז של נוי ששרפה ישראל .

ומיירו

ראיתי להפרישה כ"ד סי' קמ"ב שכתב דגם כע"ז
 של נוי ששרפה מאיליה אסור והש"ך לא הסיגו
 בזה ולדידי אין זה עיקר שהרי לשיטת התו' והר"ן כנשרפה
 לשכרי שכרים קטנים באפר שריפה לכ"ע שרי והנה אחת
 שראיתי כחידו' שריוטבא לע"ז כס"פ כ"ה שכת' בסוביא דס"פ
 כ"ה איירי כשעיקר ע"ז קיים אינו חפץ כשבריה ומכטל וכי
 אסר רז כנשתבר מאיליה היינו כשאין עיקר ע"ז קיימת וכתב
 דבעיקר ע"ז קיימת הוא שחילקו בין שכרים לשכרי שכרים
 דאילו כהניא דהתם לא חילקו כלל דהא שוחק וזורה לרוח
 שכרי שכרים הוא ואפ"ה פרכו מינה לר"ל ע"ש ולדבריו נדקון
 דברי הפרישה אלא שג"ל דכ"י האניש' לסמוך להתום' והר"ן
 בנזיקין דעת פסקי תוס' והרמ"ך דהתירו גס כשרפה ישראל
 ככ"ל ומה גס שול דנשרפ' דליתיה לע"ז בעיניה נרע משחיקה
 בלי שריפה דליתיה לכוליה ע"ז בעיניה וגם הרוטבא יורה בו
 וכ"כ ראייה להתיר מחאי דק"ל למאי דקול' כרו' כע"ז דמ"ב
 דע"ז שנשתברה מאיליה אסורה מד"ת וכמ"ש התוספות והרי
 במכילתא רפ"ב בא אמרו בפ' וינצלו את מצרים מלמד שהע"ז
 שלהם נתכת ופטלה וזורה לתחילתו ע"כ נראה דהותרה
 בהנאה לישראל ונטלה וכן ראיתי בפירוש כ"ל להר"ר גבריאל
 אוסיראנסה ז"ל וכ"כ בס' דרש שמואל כפרק בא ע"ש ואילו
 לרז' תיקשי איך הותרה הא הו"ל ע"ז שנשתבר' מאיליה ולשיטת
 התו' שכתבו דבשכרים קטנים שרי זל דע"ז של תכת שכתב
 שנשתנה לבמהו הו"ל כנשברה לשכרים קטנים אך להחלוקים
 ע"ז קשה וצ"ע .

ועיין

כת' תשב"ץ ח"ג סי' רנ"א שזרד דע"ז של ישראל
 אפרו מותר ולא אסור כי אם כע"ז של נוי דיש לה
 ביטול דהוי כדבר שיש לו התיבון ע"ש ולא בצאתו לחבר
 כסברה זו דלכ"ע כע"ז של ישראל אפרו אסור וכ"כ עיקר .

איך

למאי דתתין יצלה מכוזר שרצת פסקי תו' דתמורה
 והרמ"ך דמ"ש חוץ מעצי אשיר' ה"ד באשיר' דישאל
 אכל באשירה דנוי איך כשרפה ישראל אפרו מותר וכי אמרו
 בסוף תמורה משום ראשונה יש לה כטלה בנוי פירושו דכיון
 דיש לה ביטול גס כשרפה ישראל אפרו מותר וא"כ ראיות
 התו' כפ"כ כ"ש מהך סובייא דאיירי כע"ז של נוי דאפרו אסור
 לא ירעתי מהיכא מיייתי לה וכיון דלשיטת' הניחו הדבר כתיב'
 דכשרפה ישראל מרינא שרי דהוי כע"ז שנשתברה מאיליה
 אלא דהם הכינו בסובייא דתמורה דאסיני' וכיון דפסקי תוס'
 והרמ"ך הכינו כפשוט דכ"ל נוי איך אי שרפה ישראל שרי הכי
 אית לן למינקט .

שוב

ראיתי שיש להכריח ש טת רש"י והתום' דכשרפה
 ישראל אפרו אסור חמ"ס כע"ז דנ"כ מניין לע"ז
 של ישראל ששעוזה כנייה דכתיב וסם כסתר ופרש' גכיות
 כקרקע הרי דע"ז של ישראל הנקברין וכ"כ מהתום' יבמות
 דק"ד ר"ה סגדל של ע"ז וזל וא"ת אי כע"ז של ישראל מאי קאמר
 דמכתת שיעוריה והא טעוב' נתינה וכו' ע"ש וא"כ לפ' דהכר
 מוכרח דכי תני כל הנשרפין אפרן מותר חוץ מעצי אשירה
 דהיינו באשירה דנוי דאילו כ"ל ישראל אינו מהנשרפין אלא

סימן ר"ז י"ט לחקור בנחלי כל איסורי הנאה או שרו ליהנות מהם לכתחילה או איסורי חיהא מדבריהם וראיתי להתו' פסחים דכ"ו ד"ה כישלה שכתבו כישלה דוקא כדיעבד אע"פ דכל הנשרפין אפרן חותר יש לחלק בין אפרן לנחלים וכ"כ בפוסקי תו' פסחים סי' ס"ט ע"ש וק"ל כדבריהם דאין באין הכרח לחילוק זה דאין חשבה דנקיט הש"ס כישלה דמשמע כדיעבד ה"ל ל"ת שול דה"ה אפילו לכתחילה ואיירי דנקיט רישא אשה דלכ"ע אסור לכתחילה דז"ז אסור לכתחילה כמ"ש התו' בהך סוגין ד"ה בין וכל הפוסקים וגם לרבנן דאין שבה ענין בפת כבר הכריח רש"י ד"ה וילך דעכ"פ אסור לכתחילה מדרתני יט"ן ע"ש תני סיפא כישלה דתירוק זה איתיה כמ"ס ותו' בדוכתי טובא ע"ש כ"ת דנ"ב ונ"ק דכ"ב וכה"ג מחש' כתב הרשב"א בחידושי לחולין ד"ח הכיאו דכריע כ"פ כ"ה סי' קמ"ב דאסור לחתוך איירי נקיט לה ע"ש גם התו' כע"ז דת"ח ד"ה אין נוטצין כתבו כה"ג כי ע"כ אינו רואה רחיה לרין זה כי אם שיקול דעתם דס"ל הכי ורואה אי דתשאר הפוסקים מלכוד דהסתמיות דבריהם שלא הביאו חילוק זה דנחלים אסור לכתחילה דכל כי האי לא הוה שזקי ומדלא חילקו ש"ח דלא ס"ל הכי כדיוע כלל זה כדכרי הפוסקים ברמ"ן דין שהדברי קנת פוסקים יש לרין דפליגי ע"ז שהרי כתב הר"ן כפ"כ ע"ש וז"ל דוקא נקט הני שמותן כשריפה ואפרן מותר והיינו דקתני סיפא כישלה ע"ג נחלים וכו' שהנחלים הרי הוא כאפר אבל שאר איסורים שהם מהנקברים אפילו ע"ג אסור דלא נרע מאפרן דאסור עכ"ל ומ"ש דאפרן מותר והיינו דתני כישלה ע"ג נחלים ואי נחלים אסורי לכתחילה ומחייב האפר היכי תדמי להו כהדי אהדרי ועוד שכתב דנחלים הרי הוא כאפר ואם איתא הרי עכ"פ חמיירי דאסור לכתחילה וכן חת"ש דלא ברע מאפרן ש"ח דאפר ונחלת שוים הס"ב ע"ב ע"כ דכישלה ע"ג נחלים תני לה כדיעבד איירי דרישא נקיט הכי ולשיטת התו' ק"ל מח"ש בהך סוגיין אבל נחלים לוחצות אסורין וחד אמר לוחצות מותרין ומדרתני אסורין ומותרין ש"ח דכאסור נחלים הוא דפליגי ולא אי בישל או אפה פת בהם דא"כ מותרת ואסורה הו"ל למיתני וא"כ מדרתני מותרין ש"ח דשרי לכתחילה כדרייקו התו' נביא אפר דתני אפרן מותר והיינו דמותר לכתחילה משמע כמ"ס ביומא דצ"ח והא מותרין לכתחילה קתני ע"ש וא"כ מינה נפיק גם לנחלים גם לכתחילה שרי אמת דעכ"פ קשה בענין הסוגיין דהריכי תנו מותר כבישל ע"ג נחלים לפת או לכיטול קאי וגם ראיתי להתו' בפסחים ד"ה גרפו דרדסי מותרת והדוף והר"ש גרסי הפת מותרת וא"כ כי פליגי ל"ש אלא נחלים עומחות אבל לוחצות אסורין לפת קאי דהרי עליה דפת קיימי וא"כ אסורין ומותרין מאן דבר שתיא דמשמע לאסור נחלים ענמם אלא דלמה שרואה מדברי הר"ן דמותר נחלים לכתחילה הא ל"ק ש"ל שמשום ריכותא מאן דתשאר דתשאר הנחלים ענמם לכתחילה נקטו הכי דכוחא דהתרא עדיף וכה"ג מני בחולין דכ"ח וכשאר דוכתי אך לשיטת התו' קשה ע"כ לשיטת התו' מח"ש כירושלמי פ"ג דערלה נכחי תתני דתכיל שביטלו בקליפי ערלה ר"ח כמס ר"ן נחלי ערלה שעינמו הרי אלו מותרות ולאו מתניתין הוא חדש יתן יט"ן וינ"ר ר"ח אמר לית בן רבי מנא אמר אית בן כהביא ענין לחים ונכחו בקליפי ערלה ופירש כו מהר"ר אליהו ז"ל דק"ל מהך בריית' תנור שהוכאה בפ"כ כ"ש דכ"ז דתני סיפא היטלו נחלים ד"ה מותר ומאי קמ"ל הו' ותיירך ר"ח כה"ל לא תני הך סיפא ורבו מהא תירך דהכרית' איירי בנחלים לוחצות אך לא אבה בנחלים ענמם כי אם שנגב עני התר לחים בנחלים לוחצות דאסור דהו' להו גורם

דאיסור ומ"מ מדאמר ר"ן הרי אלו מותרות ש"ח דמתיירי אף לכתחילה וכ"ש דהכא לא איירי כלל בעבד וכיטול וע"כ כי ק"ל מהכרית' דתני כישלו בנחלים אע"ג דהוה חזי לטנוי כהתר לכתחילה קמ"ל היינו משום דפשיט לכו דההר דהו' כאפר כמ"ס מהר"ר אליהו כפירושו וא"כ אף לכתחילה שרי וכי תני כישלה איירי דנקט רישא אפה בנ"ת הפת תני הכי גם תמ"ש הר"ח כפ"ו מה' מאכלות אחרות הכ"ז פת כישלה ע"ג נחלים של עני ערלה מותרת כיון שנעשו נחלים הלך איסורן אע"פ שהן כוערות ע"כ ומת"ש סתם הלך איסורן נראה דמתיר גם לכתחילה וכ"כ מת"ש בפ"ג מה' חמץ הוא וכן הפתחין שלו אסורין כהנאה הואיל ושרפו אחר שנאמר בהנאה והריהו"ח פסק שדחמץ מהנקברין וא"כ אפרן אסור והרי כמס חקום לא ביאר איסור הפתחים דהיינו נחלים עומחות כי אם בחמץ ש"ח משום דדינו כאפר דק"ל דנקברים אפרן אסור ומיעה דכשארפין שרי וב"כ מזה אחר דא"ש חומר איסור בנחלים טפי מאפר לא הו"ל לכתוב האיסור בנחלים כי אם כאפר וכ"ש נחלים אלא וראי דס"ל דשוים הם ונקיט נחלים להשמיענו דכשארפין אף נחלים שרי לכתחילה דלנקברי אפרן אסור לא איצטרך ליה שכבר כתבו בפ"ט מה' פה"ק ק"ד ע"ש וראיתי לה"ה כפ"ג מה' חמץ שכתב ואיסור הפתחין מבואר הוא כיון ששרפו אחר זמנו ועוד שאין חמץ בפסח מהנשרפין שאפרן מותר ע"כ וקשה דמת"ש בטעם ראשון מורה דכל איסורי הנאה נאסרו הפתחין וא"כ ע"כ צריך לחלק בין נחלים לאפר כשיטת התו' ואילו מת"ש בטעם שני דאינו מהנשרפין מורה דכשארפין גם הפתחין מותרין כי ע"כ כ"ל ביאור דכריע דלא שני טעמים כפרדים קאמר כי אם דכי נאסרו הפתחין היינו כזירוף פ' דברים האחר ששרפו אחר שנאסר וס"ל דהו' מהנקברי והצ"ך לכאז זה שהר"ח לא תלאו כי אם ששרפו אחר שנאסר ואין זה עיקר הטעם כי אם כזירוף שכבר פסק דחמץ מהנקברין ולק"ו גם מדברי ה"ה יש לרין דמתיר נחלים כשארפין ומדברי הטור א"ח סי' תמ"ה שכתב אבל אם ככו מותרין אין ראיה ש"ל שמותרין לפת ותכשיל קאי שכתב לעיל דשייך שפיר הו' לשון מותרין ומיהו יותר כ"ל דקאי לנחלים ענמם דכלא"ס הו"ל לכאז דהנחלים אסורי לכתחילה אך את זה יש להכריח שיטת התו' דקרי לרבנן כדרי דמתירים אף כאכוקה כנגדו ע"כ ה"ט דהו' קלני איסוריה כל שנעשה שלהבת כמ"ש רש"י בפסחים דכ"ו ד"ה אימור נכבד כתב שם רש"י דכ"ז ד"ה וילך דמדרו דאסור לכתחילה ע"ש והרי נחלים לרבי כאכוקה לרבנן וטפי יש להחמיר בנחלים לרבי אטו אכוקה מאכוקה לרבנן וכיון דלרבנן כאכוקה אסור לכתחילה ה"כ בנחלים לרבי דאין טעם לחלק כמיהם וזה ראיתי לשיטת התו' עוד יש להכריח שיטת התו' מדרתני כפסחים דכ"ז אע"כ לא בהנאה לא כהנאתו ולא יסיק בו תנור וכירים והקשו כמ"ס פשיטא לא צריכה לר"ו דאמר אין ביעור חמץ אלא שריפה סד"א הואיל ואחר ר"ז מנוותו כשהיפה בהדי דקשריף ליה לית הני מינים קו"ל הרי דפסיק ותני לא יסיק אף בעודן נחלים אף אי חמץ מהנשרפין ש"ח דנחלים אסור לכתחילה עכ"פ וכן כתבו התו' בפסחים ד"ה ומהר"ר ז"ל אע"ג דכשארפין ויעשה נחלים הנאתו מותר וכו' והא דתנן בפ"כ כ"ש לא יסיק בו תנור ופירש"י היינו מדרבנן ע"ש כי ע"פ דבריהם ל"ק במאי דק"ל כדכור' שלפנינו דכי כתבו דכישלה היינו כדיעבד לכר לאו מדרנקיט כישלה ילפי לה דלחא וראי ז"ל איירי דרישא נקיט הכי וכמ"ס לעיל אלא דהם פשיט להו הכי מדרתני ולא יסיק בו תנור וכדרישם וכאמור ומיהו אחר הישוב יש לרין דאין באין פתחוקת שהרי מח"ש בהך סוגיין בהדי דקשריף ליה לית הני מינים

חיוב קמ"ל חבואר דענת כיעורו אפרו ליהנות לכתחילה וא"כ חיוב נפיק איסור לאכוקה לרבנן ובחלים לחשות לרבי דעת ביבורן הוא אך בחלים עוממות דהיינו שכבו כמ"ט רש"י כבויות דהסתמא כיון שארפן ונעשו בחלים ושוכ ככו בכר קיים הנות כיעור ואינו זקוק לשרפן עור וא"כ אם בא ליהנות בפחמין אלו אין כאן איסור שכבר כלה חזנות שריפה אה"כ דה"ג שרי אף לכתחילה וכי כתבו התו' דכישלה דוקא בדיעבד היינו לת"ר לחשות נמי חותרין דהא ודאי איסור דשעת כיעורו היו ואסור וע"ז ק"ל דקול דנשרפין אפרן חותר וחילקו בין לכתחילה לכריעבד ואה"כ דכעוממות שרי אף לכתחילה ובהכי א"ש דכי פליגי בש"ס בלוחשות או עוממות נקטו אסורין וחותרין משום היכוחא דעוממות דשרי אף לכתחילה אבל בלוחשות לכ"ע אסור לכתחילה והיינו דנקיט ל"ט אלא עוממות אבל לחשות אסורין להורות דעוממות חותרין אף לכתחילה ומש"ה נקיט נמי אידך ח"ד אפילו לחשות חותרין והיינו משום עוממות ועפ"ז א"ש נמי הירושלמי דנראה דהתיר לכתחילה כעוממות וגם מדברי הר"מ כפ"ג מ"ה חתן אין ראיה להתיר כי אם כעוממות וגם דברי הר"ן שהבאתי יש לפרש דעל בחלים עוממות נכתוון שריפן כאפר משא"כ בלוחשות לת"ר מותר דאסורי כיון דשעת כיעורו היו ולכ"ז אין כאן מחלוקת דבלוחשות לכ"ע אף לת"ר חותרין היינו כריעבד אבל כעוממות לכ"ע שרי אך את זה צריך ישוכ שנראה דעוממות אף שכתב רש"י כבויות אין הפירוש כבויות לבהרי דהבטול בהם ע"ז דליקת האור מחדש אלא ר"ל שכבו תלמיטתן שאינן כוערות כל כך ובתנור קטום וראיה חמ"ט בברכות דכ"ג ת"ר בחלים לחשות חכרין עליהן עוממות אין חכרין עליהן וכו' ואי עוממות ר"ל כבויות לבהרי מאי קמ"ל דהי אין כאן אור כלל וכ"כ חבואר בפסחים דע"ה דררס בחלי אש דמ"ר דהיה עוממות ע"ש ואידך יקטור בלי אור כלל אלא ודאי כמ"ט וא"כ ב"ס כעוממות שייך לומר בהם דשעת כיעורם הוא דאין נהנים בו ואין להתיר כי אם הפחמין שכבר ככו לבהרי וצריך ישוב לפ"ז הסוגיא דנקיט אסורין וחותרין וגם הירושלמי כפ"ג דערלה ודברי הר"ן כפ"כ כ"ט שנתבאר כי ע"כ אין בכל דברינו ראיה להתיר כי אם בחלים שכבו לבהרי דאפשר דשרי ליהנות אף לכתחילה וביין כפ"ח א"ה סי' תמ"ה שכתב בפשוט דבחלים עוממות אסורי לכתחילה והכיא ראייה מהתו' כפ"כ כ"ט ע"ש דנקיט דברי התו' בפשוט ולמה שנתבאר יש להשיב דאין זה מוכרח ט"ל דעוממות אע"פ שהם כוערות קצת לא הוי כשעת כיעור דמני לכבו לבהרי או לאפר ולא כתבו התו' לאסור לכתחילה בחלים כי אם בלוחשות לכד' ומיהו כלל ראיה נראה דנקיטין לאסור לכתחילה כל שלא ככו לבהרי אף ככו לבהרי ונעשו פחמין למה שנתבאר יש מקום להתיר

עוד נ"ל ראיה דאף בחלים עוממות כל שלא ככו אסור ליהנות מהם לכתחילה כפשוט דברי התו' חמ"ט רבינו ירוחם נתיב בא"ה כ"ז וז"ל פירוש כישלה עב"ג דאמרינן השת מותרת דוקא דיעבד אבל לכתחילה אסור לכשל ואע"פ שאפרן חותר לכתחילה כיון שיש שם גחלת ונחצא שענין איסור גורמין אפית השת וכו' מדבריו נראה דגם בחלים אסור השת אי הוי בוליה גורם באיסור כגון תנור חדש וכ"כ חבואר ויתר חמ"ט לעיל בתנור וכן בלי אכוקה השת מותרת מכלל דבתנור חדש אסור השת והתיר דכשל עב"ג משום זיווג הוא ש"מ דיש איסור הנאה גם בגחלת ואף כריעבד אסור אי הוי כוליה גורם האיסור וכן נראה מדברי הט"ד סי' קמ"ב שכתב דכאפה עב"ג תלוי אי זיווג איסור או מותר וגם הכ"ז שם הקשה בסבגא זה להר"מ שלא חילק ככשל עב"ג

דבתנור חדש אסור והכריח דהר"ם חולק וס"ל דככשל עב"ג גם בכוליה גורם דאיסור אינו אסור הפת ע"ש והרי רבינו ירוחם לעיל הוה הכיח מחלוקת הרזף והר"א ש בחלים לחשות אי אסור חיוב דלהר"א רס"ל לוחשות דינו כאכוקה וכ"כ דעתו חמ"ט בנתיב ה' ח"ה נבי חתן דדוקא כעוממות אי אפה אין כישל שרי ע"ש ומינה דכישל עב"ג כעוממות לכד איירי ואע"כ לא התיר כי אם חמ"ד זיווג ש"מ דיש איסור גמור בחלים עוממות ובכוליה גורם דאיסור אסור אפילו דיעבד וזו זה אין כריחה בדברי התו' דגם הם לא אסרו בחלים כי אם לכתחילה ויותר נראה דעתם כמ"ט הכ"ז כדעת הר"מ דגם בתנור חדש אינו אסור הפת ומ"מ דעת ריה"ו דבחלים יש בהם איסור הנאה גם כעוממות וכה"כ יש להכריח כדעת הטור כיון שכתב דכישל עב"ג תלוי אי זיווג אסור והרי הט"א סי' תמ"ה פסק כאכיו הר"א ש דכישלה עב"ג היינו עוממו' א"כ ש"מ שגם כעוממות יש בו איסור הנאה ואסור בדיעבד בכוליה גורם דאיסור כדעת רבינו ירוחם

הז אחת שק"ל לשיטתם חמ"ט דכ"ז דפסחים איסור דשמעת ליה לרבי יש שפח ענים זיווג מי שמעת ליה הנה מבואר דעל האמת אין כריחה אי רבי ס"ל זיווג אסור או מותר ויותר מזה מבואר שם דכ"ז שאמרו אמר אביי אחת"ל זיווג אסור רבי היינו ר"א ולדבריהם אך יתכן והרי התיר ככישל עב"ג מטעם זיווג ש"מ זיווג מותר ס"ל וא"כ אדריכה הו"ל אקשווי ומי מני סכר רבי זיווג אסור והרי התיר ככישל עב"ג והנ"ל ליטב ליה שרעתם דלמ"ר דלא ידע הטעם דיש ש"ע בפת דגם כזיווג יש לאסור א"כ ע"כ הוה חוקי דבאכוק' דחמיר פליגי כזיווג דרבנן היתרו זיווג ומינה ע"כ דבחלים לית ביה איסור אף בכוליה גורם רגל"ה מ"ל אכוקה מ"ל בחלים הרי כשניהם שייך זיווג וכוליה גורם דהיינו תנור חדש וישן אך למאי דרחו דכי פליגי רבי ורבנן היינו כישל עב"ג דלטעם זה בתנור ישן פליגי דאף דהוי זיווג אסור רבי א"כ כי התיר בחלים דקול כוותיה דרבי אין ראיה כי אם בתנור ישן דאיכא זיווג אבל שתייה גם בתנור חדש דהוי כוליה גורם דאיסור מ"ל ולפ"ז ל"ק חמ"ט זיווג מי שמעת ליה דמירי ספק לא נפיק דמי אסר רבי אפה כו אתה הפת דהיינו באכוקה משום זיווג דלכ"ע לא אמרינן יש ש"ע בפת ואסור אף כזיווג לנאן דשרי כז"ו ודעת התוס' והטור ורבינו ירוחם דס"ל דיש איסור בחלים אסור הנאה אע"ג דמהירו' דכ"ז דערלה מבואר להפך דכעוממות דינן כאפר ושרי לכתחילה כ"ל ליטב שהם דחו הירושלמי כיון דבפסחים דכ"א אמרו דלא יסוק תנור וכיריים אינטרק לר"י דביעור חתן כשזיפה סד"א כהרי דקשרין ליה לית הני קמ"ל וע"כ בחלים איירי דאי באכוקה מהי' תיתי הא קול יש ש"ע בפת ותנור וא"כ ש"מ שגם כנשרפין פשיט ליה לש"ס ככ"ז דיש איסור בהנאת בחלים וע"כ דחו הירושלמי אך למה שביארתי לעיל מדברי הר"מ והר"ן יש לרזן דס"ל דאין בחלים איסור הנאה נראה שהם תפסו עיקר דק' הירושלמי וז"ל להו' חתן סוגיא דפסחים דהם מפרשי לה דלא יסוק בו תנור באכוקה איירי והיא בופא קמ"ל דיש איסור באכוקה דהרי רבנן דרבי בפסחים דכ"ו ס"ל דאין ש"ע בפת ותנור דכלה האיסור ואע"ג דרבנן מודו לכתחילה דאסור כמ"ט רש"י דכ"ז היא בופא קמ"ל מתני' דאסור לכתחיל' ואי חתני רבנן דרבי בני תמי לא יסוק בו היינו לכתחילה וכריעבד שרי ואי חתני רבינ'ם כריעבד אסור אלא דנקיט לא יסוק דבפלוות' לא קתיירי וכ"כ כדור כדעת הר"מ שפסק כספ"ג מה' חתן למתני' דלא יסוק בו תנור וכיריים ולא יאפה ולא יכשל בו ואם אפה וכישל אסור וכתב ה"ה שלמד זה חמ"ט בפסחים דכ"ו אפה כו את השת רבי אומר השת אסורה דיש

יש לי להשיב על כל דבריהם ולקיים דברי הכ"ז ותו' ל"ק דברי הר"ן אהרדי ואדרכא דברי הר"ן אלו סס ראה גמורה לדעת הכ"ז

והנה ראיתי להרב' פני יהושע שתחת להכ"ז חמ"ט התוס' כרכ"ו בפסחים ד"ה ביטלה במחלי נשארין

אסורין לכתחילה ומינה נחלת ע"ז ונקברין דאפילו אפרין אסור אחר אף כדיעבד דהרי כתב הרא"ש כ"כ כ"ש דכי תני כשלה ענ"ג דשרי ה"ד כנשרפין ולא בנקברין ע"ש ואילו למ"ט הא ל"ק דהכ"ז בדעת הר"מ ושר"ן קאי דבחל' דנשרפין שרי אף לכתחילה וכי אסרו אפה ונחלת בע"ז ונקברין אינו אלא לכתחילה ולא חטויי מחכוקה דנשרפין דלכבן אינו אסור כדיעבד' וה"כ בחל' דנקברין לכ"ע אינו אסור כדיעבד ועיקר דין זה בחל' דנקברין אסור כדיעבד או לא נ"ל דתלוי בעיקר חקירתיו דאי נחלת דנשרפין אסור לכתחילה מינה דנקברין דחטויי אסור אף כדיעבד אך אי שרי לכתחילה כנשרפין אין ראיה לאסור בנקברין כי אם לכתחילה וכבר עמרתו בעיקר חקירה זאת אי נחלת בע"ז ונקברין אסור מד"ת ואף לכתחילה או כדיעבד לכד לקמן בסיון כ"ח גס מצד אחר כ"ל להכריח בדעת הכ"ז דנחלת הנשרפין שרי לכתחילה שרי לדעתו דאינו אסורין כדיעבד קשה מדתני בכיפה דל ט מחשה דברים כאמרו בנחלת ומכללם נחלת ע"ז והקדש וחורר אסור ע"ש מדנקיט הכי תלת איסורי כראה דשאר כל איסורי הנאה אף מהנקברין נחלתן שרי ואילו אנן קול בסוף תמורה כל הנקברין אפרין אסור וכ"ש נחלת וכ"ת כי קחשיב הכי דגם כדיעבד אסור זה אינו להכ"ז דס"ל דגם בע"ז אינו אסור כי ע"כ כ"ל דהך כריתא כי קחשיב איסור נחלת אינו אלא דנשרפין דאפרין מותר דאילו בנקברין פשוט דאסור ולא ברע מאפרין ולהכי תני נחלת ע"ז והקדש דהך והם מהנשרפין ואעפ"י כן נחלתן אסור וכעין מאי דתני בפסחים דכ"ז כל הנשרפין אפרין מותר חוץ מעצי אשירה ועצי הקדש ונחלת מותר הנאה דתני אע"ג דאינו מהנשרפין ומהנקברין ולא אסורין כי אם לו וחכיריו מותר כנכסיו אעפ"י אסור בנחלת דקונוות דין כהקדש דק"ל יש מעילה בקונומו' ומה"ט כתבו התוס' והרא"ש והר"ן כדנ"ל דנדרים בני מתני' דאסור בחילופיהן ובגידוליהן דה"ט דקונומו' כהקדש וחילופי וגידולי הקדש אסורין ע"ש וה"כ דיכותא לענין נחלת מותר הנאה משא"כ שאר איסורי הנשרפין נחלתן שרי אף לכתח"י אך את זה תמהני להכ"ז כי ד' סי' קמ"ב שהקט' להטור שכתב בבשל ענ"ג דע"ז דשרי ואחאי הא נחלת ע"ז אסורה כמ"ט שם הטור ותיירך דכי אמרו אסור היינו לכתחילה ע"ש ולא ידעתי איך יתכן הרי הטור שם כתב דאם כישל או אפס במחלי ע"ז תלוי אי וז"ל אסור או מותר הנה מבואר דיש איסור בנחלת ע"ז גס כדיעבד דהרי לה"ד ז"ו אסור אסור הפת וגם למאן דשרי בתנור חדש דהוי כוליה גורם דאיסור לכ"ע אסור הפת כמבואר כדברי הטור וכן פירש הכ"ז כדברי הטור וע"ש שאר שהקשה כדברי הר"מ איך התיר כבישל ענ"ג ערלה ולא חילק בין תנור ישן לחדש העלה כדעתו דס"ל דאינו אסור כדיעבד אעפ"י שאין נראה כן מדברי הטור ושאר המפרשים וא"כ איך כתב ליטב דעת הטור דס"ל דנחלת ע"ז אינו אסור כדיעבד חס שאי אפשר לשמוע וכדוחק ז"ל שכותנו דאעפ"י דאוס' למ"ד וז"ל אסור או בכלויה גורם דאיסור לכ"ע מ"מ יש שבח עמים בנחלת לאסור אף כוונ' למאי דקול וז"ל ברקול הכי באכוקה דשאר איסורים לא אמרינן וכי נקיס החילוק דלכתחילה לכדיעבד היינו לשיטת הר"מ שביאר הכ"ז אחר זה דנחלי אסור אינו אסור כדיעבד דלרדיוה ס"ל גס בנחלי ע"ז אינו אסור כדיעבד ודעת הכ"ז כדעת הר"מ וע"כ תפס החילוק לשיט' הר"מ וא"כ דלהטור כ"ל דאוסר כדיעבד אלא

ש"ע והרי בערלה דאיירי הך כריתא ע"כ באכוקה לכד איירי כדאסיק הש"ס שם כרכ"ז ש"ח שגם מתני' דלא יסיק באכוקה מפרשה וכ"כ מפר"מ שכתב בשם הרמ"ך דוקא באכוקה כנגדו ש"מ דבהכי איירי מתני' הפך פירוש התו' כד"ה דפסחי' ד"ה ואמר דבחלים איירי ע"ש וגם בדעת הר"ף והרא"ש יש לי לדון כן שגם השמיטו הש"ס כש"ס לא יסיק בו תנור פשיטא לר"ז איצטרך ליה וכו' וקשה למה השמיטו והא"כ נ"ת טובא דיש איסור הנאה בנחלים כשיטת התוס' ואע"ג דהם פסקו כרכבן דמתן מהקברין וא"כ פשוט דאסור ליהנות לכתחילה דאפילו אפרין אסור מ"מ היה להם להביאו דכ"ת טובא לכל הנשרפין אפרין מותר ואעפ"י כן נחלים אסורים אלא ודאי דהם פשיט ליהו דמסתמא לא יסיק באכוקה איירי שזה פשוט דאסור בכל האיסורים שכבר הביאו הכריתא דרבי ורכבן דקול יש ש"ע בפת ואסור כדיעבד ולפ"י אין שום ריבויא כהך מתני' דלא יסיק גס לר"ז וכו' להכריח שראיתי בירוש' שם בפ"כ דפסחים דתני עלה דמתני' דלא יסיק בו תנור וכיריס עבר והסיק חדש יותן יטן ויזן והרי מתני' לא איצטרך כי אם לר"ז כמ"ט כש"ס בכלי ואי בנחלים איירי היכי תני חדש יותן והרי בנחלים דהנשרפין לכ"ע אינו אסור כדיעבד א"א ודאי דבאכוקה איירי ויש לדחות דכי תני הכריתא עבר והסיק היינו דס"ל כרכבן דמתן מהנקברין וס"ל דגם נחלת דנקברין אסור כדיעבד אלא שאין זה מוסכם דכבר כתב הכ"ז ב"ד סי' קמ"ב דע"כ אינו אסור כדיעבד כי ע"כ רואה אינו דין זה דאיסור נחלים דנשרפין דהר"ב שקול ובהחלוקת הוא שנוי כיון הכארי' ליטב דברי הר"ן כ"כ כל הנחלים בני מתני' דאפק בו את הפת אסורה שכתב דאם אפס בתנור שלא נכנו ואפי' בתנור ישן ועצי איסור אסורה כהנאה דאע"ג דוונ' הוא תנור דהתיר ועצים דאיסור הא אמרינן בפ"כ כ"ש דיש ש"ע בפת הלכך תמיר מוונ' לפי שהאיסור ניכר בהתיר והנ"ל באכוקה כנגדו דלא קלי איסוריה אבל ענ"ג הפת מותרת וכו' ע"כ ויש לתמוה עליו שדבריו אלו מותרים למ"ט כפ"כ כ"ש בני תנור שהסיקו בקליפי ערלה וז"ל דוקא נקט הכי שמתן בשדיפה ואפרין מותר והיינו דקתני סיפא כשלה ענ"ג הפת מותרת לר"ה שהנחלים הרי הוא כאפר אבל שאר איסורין שזה מהנקברין אפילו ענ"ג אסור ולא ברע מאפרין ע"ש והרי עצי אשירה דין בנקברים כמ"ט בפסחים דכ"ז כל הנשרפין אפרין מותר חוץ מעצי אשיר' גס בכיפה דל"ט שנינו נחלת של ע"ז אסורה וא"כ תדינא גס ענ"ג אסור הפת ואיך כתב במתני' דע"ז באפה בנחלי ע"ז דשרי ויה תיחא ושוק דאיתי כס' דרך החלך כפ"ג מה' חתך שתחת להר"ן ואחר החיפוש ראיתי שכבר קדמום להרב' הכ"ז גר"ו בס' פרשת הכסף דע"ד ע"ש ולמה שנתבא' הא ל"ק שדעת הר"ן להתיר נחלים דאיסורי הנאה כנשרפין גס לכתחילה ובשלה דנקיט איירי דתני אפה דהתם לכתחילה לכ"ע אסור תני הכי כמ"ט לעיל ועל זה הוא שכתב דוקא הכי שמתן בשדיפה וע"כ מותר לכתחילה אפר ונחלים משא"כ בנקברין דאפילו אפרין אסור ונחלים לא ברע מאפרין ומ"מ גס בנקברין לא אסור בנחלים כי אם לכתחילה שאין שום ביור כדבריו שאוסר גס כדיעבד ודעתו דנחלי' בנקברין לא חטויי מאכוקה דנשרפין דמתירין רכבן בהו כדיעבד ואמרי לכתחילה וכדעת הכ"ז ב"ד כי קמ"כ דנחלת ע"ז אינו אסור כדיעבד ע"ש וא"כ יפה כתב כמ"ט כל הנחלים דאפה ענ"ג של ע"ז דהפת מותרת והנה אחת שגם פרשת הכסף דחה לזה דאין לתור דהר"ן ס"ל ככז דנחלת אסור לכתחילה לכד שהיו בשל תורת אין לחלק בין דיעבד לכתחילה ומה גס שדברי הכ"ז הם תמוהי' את"ר הנה תמיהתו על הר"ן כדאית' דברי הכ"ז סתם ענמו שהטו' והש"ך וכת' פני יהושע חמ"ט סי' י"א רחוק דברי הכ"ז וכשאיני לעצמתי

אלא דלא אמרינן יש שבת עמים כנחל' ולשון קצר הוא כך הוסיף
 חקוק לישב כדוחק א"כ זל רמ"ש וז"ל רבי אמרינן אסורה
 היינו לכתחילה לאו לשתיר לגמרי כדעבד כח אף ככוליה
 אסור אלא כסתם הגנת גחלים כבישול והרי כתב בכ"מ
 בפ"ו מה"מ א"ה הלכה פ"ד רבישוב כעני אסור הו' וז"ל קדו' דהתיר
 ועמים דאסור פ"ש וא"כ לא שייך כבישול כוליה גורם
 באיסורו הרי וז"ל לא אסור כי אם לכתחילה וז"ש כאן היינו
 לכתחילה אבל אה"כ דתורה דכוליה גורם לשיטת הטור
 דאוסר הפת וזה נ"ל יותר נכון בישוב דברי הכ"ז אלא דאכתי
 ק"ל דעכ"פ מחובל לרעת הכ"ז ככל דבריו שם דס"ל דאין
 חילוק בגחלת בין גחלת ע"ז לשאר גחלת דאיסורי הכאה
 דנשרפין בין לרעת הטור ובין לרעת הר"מ ואם איתא תיקוני
 בהך סוגיא רבינא דתני גחלת ע"ז והקדש ומורר דאסור ח"ט
 הכי דנקט והרי גם בערלה ושאר הנשרפין דינן כן וכבר
 ראיתי להש"ך ב"ד סימן קמ"ב ס"ק יוד שהקשה להכ"ז דכיון
 דגחלת איסורי הנשרפין אסורי לכתחילה כמ"ש התו' בפסחים
 דכ"ו א"כ ע"כ הנחל' ע"ז אסור כדעבד גם כן מדתני כבינא
 דל"ט גחלת ע"ז והקדש דאסור ע"ש ואי מהא כבר כתבתי
 דל"ק סכ"כ ביארתי שדע' הר"מ והר"ן להתייר בגחל' הנשרפין
 גם לכתחילה א"כ שפיר שייך למיתני כע"ז והקדש דאסור
 אע"ג דהם מהנשרפין ואי קשה אינו אלא שמתוך דברי הטור
 והכ"ז נראה להדיא דס"ל דגחלת הנשרפין אסור לכתחילה
 ולהטור אסור אף כדעבד וא"כ אין שום עדיפות לגחלת של
 שאר הנשרפין וא"כ ק"ט בבריית' דבינה דנקיט איסור בגחל'
 ע"ז והקדש והרי גם בגחל' הנשרפין דקילוי מע"ז והקדש אסור
 בגחלתו ומאי קמ"ל וכדוחק יש לישב דברי הכ"ז דס"ל דמאי
 דמשמע דתירי הר"מ בגחל' אסור דאעפ"י דאינו אסור
 כדעבד ח"ט אסור לכתחילה ה"ר בגחלים לוחשות אבל
 עוממות לכתחילה נחיי שרי וכי תני כבינא דל"ט דגחלת ע"ז
 והקדש אסור היינו לכתחילה וכעוממות וגם לרעת הטור דיש
 איסור בגחלת ואוסר הפת למ"ר וז"ל אסור ובכוליה גורם
 לכ"ע אינו אלא בלוחשות אבל בעוממות אינו אסור והברייתא
 דבינה בעוממות איירי ובין ק"ל לרבי חמ"ש לגחלת ע"ז היינו
 בהדרגות דהתם בעוממות וכשאר איסורים בלוחשות וש"ת
 בלוחשות דשאר איסורים אסורים כדעבד כעוממות דע"ז
 לשיטת הר"מ ולרעת הטור אמרינן כהו"ש שבת בגחלים
 כעוממות דע"ז וע"כ חשבי לה דלהר"מ בעוממות דע"ז אינו
 אסור כדעבד ומינה ללוחשות דאיסורים ולהטור כעוממות
 דע"ז לא אמרינן יש שבת עמים בגחלת ומינה ללוחשות דשאר
 איסורים ונ"מ דכי התייר בגחל' ע"ז הפת חטעם וז"ל אינו לא
 בעוממות אבל בלוחשות אמרינן כע"ז יש שבת עמים בגחלת
 כי היכי דאמרינן באכוקה דשאר איסורים ובהכי ל"ק מה
 שקשה עוד להכ"ז דס"ל דהטור התייר הפת שבישל בגחל' ע"ז
 והרי הט"ח סימן תמ"ה כתב דלרבנן דחמץ מהנקברין אם
 אפה וכיטל גם בגחלים עוממות אסור ע"ש הרי דאמרינן
 כנקברין יש שבת עמים בגחלת אף כעוממות ולת"ש הא ל"ק
 דהת' כאפה וכיטל כלי תנור איירי שלא הזכיר כדבריו שאפה
 בתנור ואף אי בתנור איירי זל דאיירי בתנור חדש דהו' כוליה
 גורם באיסור דכתיב האי בנקברין שרינן כע"ז כל דליכא זוזב
 אוסר כדעבד ככ"ל לישב דרך הכ"ז כדעת הטור והר"מ אלא
 שכדברי הכ"ז אין חקוק לומר שנתכוון לכל זה ודבריו צ"ע -

דלתיורין א"י גחלת דנשרפין אסור לכתחילה ולתיורין כ" שרי
 אף לכתחילה ואי ק"ל לשיטת הסבורים דנחלי הנשרפין שרי
 לכתחילה א"כ אך אסור באכוקה דקיל' כרבי דיש ש"ע כפת
 והרי אכוקה אינו אלא שלהבת קשורה בגחלת ואי גחלת הותר
 הרי גם שלהב' הותר דאף כע"ז שרי כמ"ש כבינא דל"ט ואיך
 כתיורין שניהם נעשה איסור תיבא למ"ד גחלים לוחשות אסור
 זל איסור אכוקה דגחל' אסורים הם אך למ"ד מותר מהטעם
 איסור האכוקה וש"ר דאי קשה לכ"מ כתיקשה דעכ"פ אין
 הגחלים אסור כדעבד ואיך אסור כתיורין השלהבת כיון
 שהשלהבת בפני עצמו הותר הוא אף חמ"ד הוסיב ל"ק דלכ"ן
 אמרו יש שבת עמים דחשיב כנהנה מהעמים דהשלהבת כהא
 מהעמים דהו' איסור גמור וכי התייר שלהבת היינו כשאינם
 קשורה עם העמים ודוק

ומ"מ כבר ביארתי דאיסור גחלים עוממות אי אסורי
 לכתחילה כנשרפין חייבי פלוגתא לא נפיק ודעת
 הרמב"ם יש לרין דמתיר אף לכתחילה מו"ש כע"ז דה"ט נבי
 אפה כו את הפת שכתב דאם הדיק בגחל' ע"ז דל"ה מותר
 דכל הנשרפין אפרן מותר וגחלים חשוכים הם כאפר כמ"ש
 התם בשלה עב"ג וכו' ומח"ש חשוכים כאפר נראה דשרי אף
 לכתחילה כאפר וע"כ לרבנן כי תני כשל עב"ג דחשמי
 דיעבד היינו איירי דנקט רישא אפה וע"ש עוד נ"ל ראיה
 בגחלים להתייר לכתחילה מח"ש כרכ"ו דפסחי תנור שהסיקו
 בעמי הקדש ואפה כו פת לרבנן דשרו בקמית' מאי והרי ידוע
 דקיל' כרבי וא"כ קשה אמאי כע"ז לא שלא כהלכה תיבני לה
 אף לרבי כאפה בגחלים לרעת הש"ך ב"ד סי' קמ"ב וכת' פ"י
 א"ח סי' זא דאי אפרו אסור גם בגחל' אמרינן יש ש"ע לרין
 ואף אי לא אסיק ארפתיה דאפרו אסור ח"מ קשה לרע' הטור
 בס' קמ"ב ורז"ו עכ"ל דס"ל דגם בגחלים בתנור חדש אסור
 וכיון הוא דשרי דהו' זוזב א"כ הבעי ליה אי בהקדש כה"כ
 ג"כ שרי אך אי אין איסור כלל בגחל' אף לכתחילה א"ש ומ"ל
 ערלה ומ"ל ע"ז כל דלא ידע אפרו אסור א"כ לא מצי להבעי
 כי אם לרבנן דהתיירו באכוקה דעכ"פ אסור מדברייהם גם
 לרבנן כמ"ש רש"י ברכ"ו דפסחים ד"ה יולין ומ"מ אע"פ שאנו
 מדמין ברעת קלת ראשונים דמתירים בגחלים עוממות אף
 לכתחילה אין ספק דלענין דינא נקטינן להחמיר כדברי התו'
 דסתמו דאיסור לכתחילה

סימן ר"ח י"ט לחקור במאי דקיל' כבינא דל"ט
 דגחלת ע"ז והקדש ומורר הנאה
 דאסור כמ"ש הטור בס' קמ"ב וכן אפר הקדש וע"ז דאסור
 כמ"ש בפסחים דכ"ז אי אסור חר"ת וכן גחלת ואפר הנקברין
 דאמרינן בסוף תמורה דל"ד דאסור אי אסורי חר"ת או לא
 אסורי כי אם חדרבנן והנה אמת דגחלת דהקדש אין ספק
 דהו' חר"ת דהא תנן שם כבינא דמוצלין בה ופסקה הר"ע
 בפ"כ מה' מעילה הו' דה"ד בקדשי ב"ד הבית ולא בקדשי
 מוכח אלא דק"ל והלא מעל המסיק וכל היכא דמעל המסיק
 נפק לחולין דכ"ג הקשו כפסחים דכ"ז נבי תנור שהסיקו
 כעני הקדש ואפה כו את הפת ותיורין ח"ט דהשני כעני
 שלמים לא שייך להר"מ שפירשה בקדשי ב"ד הבית ועני
 שלמים אינן קדשי כ"ה גם תירון התו' שם כד"ה בעני
 שכתבו הו"מ לאוקמי כעני הקדש ובמור' וכו' לא שייך הכא
 דסתם מוצלין משמע אשם מעילה וחומס ובמור' לזכ"א וע"כ
 צריך לאוקמי כתיורין דמי כ"ה שם כנון שנפלה דליקה
 מאילנה דליכא איניש דלמעול אלא דק"ל דא"כ אמאי הוצרכו
 לאקשוני לכלל זה דכל דמעל נפק לחולין מהכרייתא דכל
 הנשרפין אפרן מותר חוץ מעמי אסורים ועני הקדש הא מהך
 מתני' הו"ל לאקשוני דגחלת איך חייב מעילה והא מעל
 ומסיק ונפק לחולין וכ"ת דהו' מצי לשנויי שהדליק עמים למורך
 ב"ד

ברך הכות א"כ ה"כ האי ק"ל ליטני באפר הקדש דאפר איירי
 כשהלוקו לצורך כ"ה כי ע"כ ע"כ דלא שכיח דליקת עצים
 לצורך כ"ה וע"ק היקשי לרב שמעיה דמשני באותן שטעונין
 גבויה כנראה דפליג לרמיב"ח וס"ל דגם כשנפלה דליקה
 מאילניה שרי ליהנות מאפרה אע"ג דליכא איניש דלימעול
 אס כן הכי נמי במחלת אין מועלין דכבר פקע
 המעילה בהסק אף על גב דליכא איניש דלימעול
 והנה אמת לכאורה הא ל"ק ט"ל דרב שמעיה לא פליג לרמי
 בעיקר הדין הלא רבא לשנויי בלי אוקמתא וזכ"כ בפסט
 הסוגיא ואולם דאיהי להתו' בהנחות דכ"כ ד"ה ואין שכתבו
 תימה ה"ל דבאפר הקדש מותר כמ"ש בסוף תמורה ולמאן
 דמוקי הא דתניא אסור כנפלה דליקה מאילניה דלא הוי איניש
 דלימעול ניהא הך למאן דמוקי לה בתרומת הדשן כפסחים
 דכ"ז קשה וז"ל וכו' הנה מובאר דפשיט להו דרב שמעיה חולק
 לרמי וס"ל שגם כנפלה דליקה אפרו שרי וכ"כ הרב ברכת
 הובח בפירוש דבריה"ע ע"ש וז"ל שהתו' הכריחו כן דבתמורה
 דל"ד פריך ונשפין דהקדש אפרן מותר והתניא וכו' אחר
 דמיב"כ בגון שנפלה דליקה וכו' רב שמעיה אחר כי תניא
 הוהא מתניא בתרומת הדשן מכלל דתלכד תה"ד ככלל
 מתני' דנשפין אפרן מותר אפילו בהקדש וכ"כ דהרי במתני'
 איכא נשפין דהקדש כדתנן כל הקדשים שנשטחו חוץ לזמון
 וכו' והרי בהנך לית בהו מעילה דכל שנראה התר לכהנים
 אין בהם מעילה ולמי היכי תלי דאפרן מותר והתו' הוה נרמי
 כן כבופה דמתני' כמ"ש הרב ברכת הובח שם בסוף תמורה
 ורמי' כבר נרגש חוץ ותיירן דהנך דנפסלו קליש קדושתיהו
 ואפרן מותר בלי מעילה ע"ש ולרב שמעיה אתי שפיר
 דככה"ג כל נשפין דהקדש שרי וולת כתי"ד דבלי קרא וכ"כ
 מדברי התו' שם בתמורה ד"ה הנשפין וכ"כ דעת הר"ת
 בפירוש המשנה ורבינו עובדיה שם שכתבו בכל הנשפין
 דהקדש אפרן מותר חוץ מתרומת הדשן וכ"כ הר"מ בפ"ט
 מה' פסולי המוקדשין ה"ב ע"ש הנה מובאר דס"ל דרב
 שמעיה פליג לרמי ב"כ דגם כנפלה דליקה ליכא מעילה וכ"כ
 מדברי הר"י קורקוס שהביא הרב חוון נחום ספ"ד דמנחות
 ע"ש כי חוון הכא תמהני להתו' פסחים דכ"ט ד"ה אין שודין
 שכתבו תימה לר' אב"ג דאין פודין נימעול דהא לאחר
 שנשקף ונעשה אפר יכול לפדותו ומותר בהנאה וכו' וכוונתם
 דס"ל דקול' כרו דחמץ הנשפין ואפרן מותר ושיך ביה
 מעילה דנשאר האפר להקדש וזה תימה דאין באפר הקדש
 מעילה כי אם בתה"ד לכר והנראה שדעת ר"י דרב שמעיה
 לא פליג לרמי והכא כנפלה דליקה מאילניה חשיב וזה סותר
 דברי התו' בהנחות ודברי הר"מ וע"ק דחמץ הקדש לא גרע
 מפסולי המוקדשין שהכריחו רש"י בסוף תמורה דגם לרמי
 אפרן מותר וה"כ חפ"ט הסוגיא שם וז"ע

להביא דין זה בחיבורו דעני שלמים קיימי באיסור אף לאחר
 שהסיקם שכתב'ר כן בהך סוגיא דפסחים ולמה השמיטו כי
 ע"כ כר' שדעתו דר"ח כרמי' דס"ל דכמוקום דליכא מעילה
 קאי באיסוריה אף אחר ההסק אבל אגן דקול' כרב שמעיה
 אה"כ דגם בעני שלמים ליכא איסור באכוקה ובחלת ומה"ט
 השמיטו ואע"ג דהו"ל דמי' ור"ח רבי' נגד רב שמעיה נקיט
 עיקר כן דסתם דט"ס בסוף תמורה דאחרו דכל נשפין
 דהקדש אפרן מותר מורה ברב שמעיה ולמאי דאתאן עלה
 קשה למאי דקול' כרב שמעיה איך יתכן בחלת דהקדש כ"ה
 דמועלין כו והרי בעת שהסיקו נפק לחולין ואין בחלת דין
 מעילה ואף אם נדחוק דגם רב שמעיה מורה בחלת ואכוקה
 אי ליכא דנימעול כגון שנפלה מאילניה מועלין בהם אף
 שקשה להר"מ שהשמיט דין עני שלמים אכתי ק"ט לרמי
 דמפרט הכרייתא דכל הנשפין אפרן מותר ואפר הקדש
 לעולם אסור דאיירי כנפלה דליקה דא"כ איך אמרו שם בש"ס
 דלהכי לא עריכו ותני ע"ז והקדש דע"ז יש לו התר בטל גוי
 בכיטול מט"כ אפר הקדש לעולם אסור והרי גם בהקדש
 משהחת לה התר באפר כגון אם נהנה אחר בעודו בחלת
 דנפק לחולין וכ"ת דאי נהנה אחר בחלת אין זה אפר הקדש
 כי אם אפר חולין דהא נפק לחולין א"כ גם בע"ז של גוי אם
 בטלה אין זה אפר ע"ז דהא פקע שם ע"ז מינה בכיטולת
 וכדוחק ז"ל דלהכי תני חוץ מעני אשירה ואפר הקדש כך היא
 דברי'סא בפסחים דכ"ו וכוון דלא נקיט אפר אשירה היינו
 קורס כיטולה א"ק דבתמורה גרסינן חוץ מאפר אשירה והדר
 כי קושיין וע"ק אי איירי כנפלה דליקה מאילניה איך יתחייב
 בהנאת בחלת דהיינו שנתחמס או כישל ואפ"ה כו והרי אין
 זה חשוב מחוץ הקדש דהא הולך לאיבוד ונשקף מאילנו הוי
 וגרע מדבר הבורס לחוץ דלמ"ד לאו כחמוון דמי לית ביה
 מעילה כמ"ש בפסחים דכ"ט א"כ כ"ש הכא דכוראי ילך
 לאיבוד דלא שייך ביה מעילה והרי נחלקו תבאי בכל העומר
 לישקף כשרוף דמי' ומה"ט קיל' בחולין דפ"ט תקע כשופר ע"ז
 או לולב של ע"ז לא ינא דכתתי תכתת שיצוריה כ"ש הכא
 בנעלה דליקה דאין צד לחייב כי אם באפר ולא בחלת דאף
 אי יתכן לככות הבחלת הרי פחמין דינס כאפר כל שכבו
 כמ"ש בסו' הקורס כאופן שדבר זה צא"ת :

י"ב

נתיישבתי בדבר ונראה לישב שהנה אעפ"י
 שכבר נתבאר דעת הר"מ והתו' דכל אפר הקדש
 שרי וולת אפר תה"ד לכאורה קשה מת"ש הר"מ בפ"ה
 דמעילה ה"א דאם הקדיש אשפה מליאה וכל או עפר או אפר
 מועלין ככולן ע"ש ולמד כן מתני' דמעילה ד"ג אשפה
 מליאה וכל הרי דאם הקדיש אדם וכל או אפר או עפר
 מועלין בהם ויש מעילה באפר הקדש כיע"כ ע"כ דהתר
 האפר על ידי היסק דנפק לחולין ואף בדברים שאינו חייב
 מעילה ס"ל לרב שמעיה דאע"פ דנפק לחולין כשינוי זה שהיו
 עצים ונעשו אפר דלא חמירי מקדשי ב"ה דחייב בהם מעילה
 אך בהקדיש האפר אה"כ דחייב מעילה דהרי לא נשתנו וגם
 לא נעשה בה דבר שהיה אדם מועל בו ונסיק לחולין ולפ"י ז"ל
 דבחלת הקדש דתני הך כרייתא היינו שהקדיש אדם בחלת
 דודאי מועלין בו ובפסחים דכ"ו שהקשו והלא מעל החסיק
 וכו' לא חזי לשנויי דאיירי שהקדיש בחלת דהא תנור שהסיקו
 בעני הקדש קאמר ואי בהקדיש בחלת עני חולין היה וכי
 הדר הקשו מדתני ואפר הקדש לעולם אסור לא חזי לשנויי
 דאיירי בהקדיש בחלת דא"כ מאי קמ"ל דל"ד לכל הנשפין
 דפקע האיסור בהסק וע"כ שרו ובע"ז אעפ"י כן אסור ואילו
 הקדש דכוותיה פריך לפרט דפקע קדושתיה על ידי הסק
 ואעפ"י כן אסור כמו באשירה ואי בהקדיש בחלת הרי ההסק
 ביה בזמן שהיה חול ותו ל"ק מכל דק"ל בהך סוגיא וגם מאי
 דק"ל דלמא יתחייב בהנאת בחלת דעכ"פ ילך לאיבוד ז"ל
 דח"מ

והנה אחת שהיה מקום ליטב דכרו הרב כצ"ל דלפני
 כמה שראיתי להרב ראשון לציון לכינה דל"ט
 שכתב דגמלת ואפר עני אשורה או כע"ז גמלת ואפר אסור
 אבל גמלת של ע"ז גמלת אסור ואפר חותר ודקדק בן מרכרי
 הר"מ כפ"ו מה"ע"ז ה"י שכתב ע"ז או אשורה שנשרפה אפרה
 אסור בהנאה וגמלת ע"ז אסור ע"ש נראה שהבין דגמלת של
 ע"ז היינו ומשמשי או תקרובת לע"ז שאז גמלת אסור אפר
 חותר אבל ע"ז עצמה אף האפר ולרכריו שפיר ק"ל להרב
 בצלאל בגמלת של ע"ז מערלה דכיון דאין גמלת חו"ע עצמה
 דינו ככל הנשרפין דאפרן חותר אלא שצריך דיוק הרב אינו
 חספין להוציא חידוש כזה דער פה לא ראינו מי שחילק בכך
 שירוע שדרך הר"מ להעתיק דיני הש"ס ולא רצה לשנות
 לשונם דחייב אדם לומר כלאון רבו וברין האפר באחר כש"ס
 לגבי אשורה כמ"ס חוץ מעני אשורה וגמלת באחר גבי ע"ז
 כמ"ס גמלת של ע"ז וע"כ גם הוא נקיט הכי וכדי ללמד
 באשורה וע"ז שיש סם הוסף ברין האפר גם לע"ז ותו ל"ת
 מידי דגמלת ע"ז אפרו חותר וע"כ להרב שהרי כתב הט"ר
 בס' קמ"ב כשם שהע"ז אשורה כך כל הנאות הכאות מחכה
 אפילו שרפה אשורה ליהנות בגמלתה ואפרה אבל חותר
 ליהנות משלהכתה ואם איתא אנואי השמיט דין גמלת של ע"ז
 כגון משמשי ומקורכות ע"ז גמלת אסור ואפר שרי וצור מנ"ל
 דשלהכת חותר בע"ז עצמה והרי לא נשנה כי אם בגמלת של
 ע"ז ולא כע"ז עצמה וכדכרנו כתב הש"מ וע"כ שכתב הב"י
 שלמד בן מהר"ך כרייתא דגמלת של ע"ז אסור והרי הטור איירי
 בע"ז עצמה ואין זה ענין למ"ס גמלת של ע"ז כי ע"כ דבר
 ברור שהינו דגמלת של ע"ז היינו נמי ששרף לע"ז עצמה
 ונעשה גמלת וע"כ להרב שהרי בע"ז דמ"כ אפרו בשבך שם
 יינם שלקח חטים בשבך זיל קליניהו וקליניהו והקשו וליקליניהו
 ולכריניהו דילתא חובלי לכו ואם בשבך שם יינם אסור גם
 באפר והשאו דאתי לזבולי מ"ס גמלת של ע"ז אפילו
 במשמשי ותקורכות ע"ז ראשון גם כאשר ורכריו הרב כ"ע :

וראיתי להט"ז ב"ד סי' קמ"ב ס"ק ב' שהביא דעת
 הב"י וכ"ח דאסור גמלת ע"ז אינו אלא
 לכתחילה ותמה עליהם מע"ש שם כבינה מ"ס שלהכת ע"ז
 דשרי ומ"ס בהקדש דאסור ומשני ע"ז דתאים וכו' ואם איתא
 דגמלת אינו אסור בדיעבד ע"כ לומר דהוי מדרבנן א"כ
 תצטוו דגזרו גם בע"ז ומהר"ך סוגיא מוכח דלא גזרו משום
 דמאים וכדילי מינה אלא ברור דגמלת אסור מר"ת ואחרי
 קמחילה הא ל"ק דמה שהבין דבע"ז לא גזרו רבנן כשום מקום
 אינו דכמה ענייני ע"ז אפרו מרכריס כירוע אלא כשלהכת
 אסור דשרי מר"ת שאין בה תמש אפרו בהקדש ולא בע"ז
 ואין תוה ראיה לגמלת אסור דשרי מר"ת ואפרו חכמים
 שיתירו בע"ז משום דמאים וכו' חן דין דגמלת דשרי מר"ת
 כשאין בה שלהכת רביש בה ה"ל אבוקה דאוסר הפת כמ"ס
 בפסחים דכ"ו וע"כ אפרו גמלת בלי שלהכת אטו גמלת שיש
 בה שלהכת דאסור מר"ת אבל בלי גמלת לא שייך בה אסור
 תורה כי היכי דליגזרו בה וע"כ בע"ז דתאים לא אפרו ועוד
 דגמלת תקרובת ע"ז לכ"ע אפרו מר"ת כמ"ס הרב בצלאל
 הבאתי רכריו לעיל דבעורה גמלת חל עליו שם ע"ז וע"כ
 שייך לזוור גמלת דע"ז ששרפה אטו גמלת דתקורכות משא"כ
 שלהכת דאצנה נאשורה גם בתקורכות לע"ז לפי שאין בס'
 תמש :

גם ראיתי להט"ז שם סי' קמ"ב ס"ק ז' שדחה ג"כ
 דכרי הב"י דהא פיון דגמלת ערלה אשורה לכתחילה
 כמ"ס תנו' כפסחים דכ"ו ד"ה בשלה א"כ כל איסורי הנאה
 אסורי גמלתן לכתחילה וכ"כ הש"ע בס' רכ"א חמור הנאה
 תחכמו אסור בגמלתו א"כ מאי אשמעינן הכרייתא כבינה
 דל"ט

דמ"ח כיון שכירו לפרות הגמלת ודמיו להקדש ויהנה בגמלת
 והוא כהנה כלי פדיון חייב העילה ומיהו אנו חסופת בהקדש
 גמלת וכע"ז אפר חי הועלין בו שול דמי קול באפר הקדש
 דשרי היינו על ידי שינוי מעיקרא עצום ועכשיו אפר וא"כ
 ס"כ בגמלת נשתנה הקדש בגמלת לאפר וארי א"ר התר
 האפר הוי על ידי ההסק דחסיק מעל ונפק לחולין וכנפלה
 דליקה או פסולי המוקדשין שנשרפו שרי ואפר על ידי השריפה
 דלא חמיר תאם היה דבר שחייב החסיק העילה אבל הקדש
 בגמלת דההסק היה כעודו חולין לא פקע שם הקדש מעליו
 כשינוי גמלת לאפר והדבר צריך לימוד ומחלף תשובה למ"ס
 מהרש"א בפסחים דכ"ז דבעו באפכה בעני הקדש לרכנן דשרו
 כקמיתא תאי והקשה דהרי אפי' אפרו אסור בדתני שם
 בכרייתא ותירץ דמ"ב לא שמיע ליה הך כרייתא ותמה הרב
 שער החלף כפ"ג מה' חתך דגמלת הקדש הועלין בו
 וא"כ אבוקה לרכנן מי גרע מגמלת ע"ש כרע"ג ולמה
 שנתבאר ל"ק דבי תכן כבינה דל"ט הועלין בגמלת הקדש
 היינו שהקדש אדם גמלת אבל כאן בעני הקדש שהסיק אותם
 להריוט הרי אינו ראויים להקדש שנשתמש בהם הדיוט
 כמ"ס בתנחות דנ"ב והר"מ כפ"ו מה' איסורי מוכה הב"
 ע"ש ורוק ומיהו אף שנתבאר דאסור גמלת דהקשה הוי
 מר"ת אין תוה הכרח לגמלת ע"ז שיהיה מר"ת דמידי איורי
 הא כדאיתיה והא כדאיתיה כמ"ס כמה דוכתי והנה ראיתי
 להכ"ז ב"ד סי' קמ"ב שהקשה למ"ס הטור דכשל ע"ג גמל
 ע"ז הפת חותר מהא דקול וקסקו הטור שם דגמלת ע"ז אשורה
 ותירץ דהיינו לכתחילה דוקא ולא בדיעבד וכ"כ הכ"ז
 דכרי הב"י וכתב שהוא פשוט הנה חבואר דהוי מרכריס דאם
 חר"ת אין חילוק בין לכתחילה לדיעבד וכ"ז דעת רב
 בצלאל שכתב בש"ס תקובת לכינה דל"ט גבי הא דתני
 גמלת ע"ז אשורה וז"ל ואי"ג דהתם כפסחים אמרינן דאם
 כשל ע"ג ר"ח חותר פירוש בדיעבד אבל לכתחילה אשורה
 א"כ הכא כשאסרו הגמליט ענמן בתקורכות ע"ז וכו' הנה
 חבואר לתירוץ ראשון גמלת ע"ז לא אסור כי אם לכתחילה
 ולתירוץ שני אפשר להתייר גם לכתחילה וולת כשהגמלים
 ענמן הוי תקרובת ע"ז שאז ודאי איסורו מר"ת וכדיעבד אף
 עני ע"ז שטרפן חבואר דעתו דגמלת רידיה אינו אסור
 בדיעבד ס"ת דאין איסורו כי אם מדרבנן אך את זה תמהני
 מעיקרא תאי ק"ל מגמלי ערלה והרי ערלה מנשרפין הוי
 דאפרן חותר משא"כ ע"ז דאפרו כפסחים דכ"ז כל הנשרפין
 אפרן חותר חוץ חאפר אשורה משום דכתיב ביה לא ידבק
 בידך מאומה כמ"ס תנו' בתמורה דל"ג ד"ה הנשרפין וא"כ
 כ"ס גמלת רידיה משא"כ ערלה אה"כ דהוה גמלת ואפר
 ותו מאי ק"ל מגמלי ערלה ומה גם דלתירוץ שני מורה
 דגמלת ע"ז אפשר להתייר אף לכתחילה וזה תוה דהרי
 אפילו האפר תני דאסור וכ"ע וא"ת זה תמהני להר"ט בא'
 בחידושו לע"ז דמ"ט גבי דתנן אפה כו את הפת הפת אשורה
 שכתב דמתני' ס"ל ז"ו אסור ואין קול דשרי אף אם אפה
 באבוקה כנגדו לכ"ע אסור דקול יש שבה עצום כפת וכן
 לרכריו הכל אם לא הסיק את התנור באבוקת עצים אלא
 בגמלתן הרי הוא חותר דכל הנשרפין אפרן חותר וגמלים
 חסוכים הם באפר וכמ"ס התם בשלה ע"ג דכרי הכל
 ומותרת וכו' ע"ש ואתמהה דגבי אשורה דאיירי בה מתני'
 דנטל ממנה עצים כמ"ס רש"י והר"ן הרי אפרו כסוף תמורה
 וכפסחים דכ"ז כל הנשרפין אפרן חותר חוץ חאפר אשורה
 לכ"ס גמלת רידיה ואף א"ת דס"ל כרע"ג דלא נאסר בו אם
 כתחילה ולא בדיעבד תה דאיה הכ"ז דכל הנשרפין אפרן
 חותר וגמלים הם חסוכים באפר והרי בע"ז דאיירי ביה הרב
 דהיינו באשורה ארובה קול אפרן אסור כי ע"כ דכריו נא"ת

דל"ט והפוסקים דנחלת ע"ז אסורה הא גחלת של כל איסורי
הנאה אסורי ג"כ לכתחילה אלא ודאי אשמועינן דנחלת ע"ז
והקדש אסורי אף כדיעבד ע"ש ולדידי הא נמי ל"מ שהש"ך
בגור אחר התו' שכתבו דגחלני איסורי הנאה הנשרפין אסורי
לכתחילה ומשכ סוה מוסכס וכבר ביארתי בסיומן ד"ן שהר"ן
והר"מ וכ"ז מדברי הרמב"ם דא"ל לכתחילה וכן איתיה
בירושלמי ולדידכו ל"ק אמאי תני נחלת ע"ז והקדש דאסורי
דקמ"ל דאע"ג דהנהו נמי הוו גוהנשרפין אפ"ה אסורי נחלתן
לכתחילה משא"כ כשאר הנשרפין ואה"כ דלדעת התו' נחלת
ע"ז אסור אף כדיעבד מדבריהם דהחמירו אף כדיעבד וכלאו
הכי דעת הטור שם כבשל ע"ג נחלי אסורה דלמ"ד ז"ל
אסור אסור הפת וגם למ"ד מותר בכוליה גורם דאיסור כגון
הגור חדש אסור הפת וכן דעת הר"ן בס"פ כל הנלמס גבי
מתני' דאפה כו את הפת ע"ש וכ"כ ברור דעת רבינו ירוחם
נתיב כ"א כ"מ בסיומן הנו' כי ע"כ ע"כ דחילוק זה שחילק
הכו' אינו אלא לטעם הר"ן שהכריח הכי' שם דאינו אסור
כדיעבד נחלים ככ"ג ומינה דשאר איסורי הנאה הנשרפין
שני אף לכתחילה אך לטעם הטור ורבינו ירוחם והר"ן דאסור
נחלי ע"ז אף כדיעבד ל"ק מקושיית הכי' דשפיר תני אסורה
אף כדיעבד בכוליה גורם דאיסור אף בז"ז נחלי אסור
לא אמרינן יש טבח עניס בנחלת דליתסר אף בז"ז דמקלא
קלי איסוריה משא"כ באכוקה ואע"פ שיש לתמוה להכי'
שחילק כן לדעת הטור בין דיעבד לכתחילה שעדיין לא
ביאר דעת הר"ן כבשל ע"ג דאינו אסור הפת כדיעבד
ולדעת הטור ל"ק ת"מ החכם עיניו יחזו דלא יתכן דרכו כי
אם לטעם הר"מ וכבר כתבתי לעיל בסי' הקודם הכ"ל בשוב
דכרי הכי' אלויש' ומ"מ הדבר מוסבר דהטור אסור אף
כדיעבד וכן לר"ן ושאר פוסקים ולדידכו אפשר דס"ל בהתו'
בפ' כ"ש דאיסורי הנשרפין אסורי נחלתן לכתחילה הן אמת
שק"ל להט"ר ורבינו ירוחם וכ"כ בהרמב"ם א' כהדושו' לע"ז
דח"ט שהכתי קצת דכרו' לעיל דס"ל כבשל ע"ג דלמ"ד
ז"ל אסור או בכוליה גורם באיסור דאסור כדיעבד ויש לדון
כדבריהם דגם בערלה הדין כן שהם הכיאו ראיה חרתני
כש"ל ע"ג מותר וגם הטור לא חילק בשום מקום בין ע"ז
לערלה ולדידכו ק"ט מהך כרייתא דביצה מאי ארייתא נחלת
ע"ז והקדש הרי בכל איסורי הנאה אף בנשרפין הדין כן
בקושיית הש"ך הנו' וכ"ת דהם לא כתבו כי אם בלוחשות
אכל בעוממות גם הם מודו דאינו אסור כלל וקמ"ל בע"ז
והקדש דגם בעוממות אסור כדיעבד זה אינו שהרי רבינו
ירוחם בנתיב ה' והט"ח סי' תת"ה פסקו דלוחשות דינס
כאכוקה וא"כ כשל ע"ג דכתבו ע"כ דהיינו בנחלים
עוממות ואם באלו להכריח מזה שיטת הש"ך דס"ל דבע"ז
אסור כבשל ע"ג אף כתנור דהתד דאמרינן יש טבח עניס
בנחלת ע"ז והקדש משא"כ ערלה דלא אסור כי אם בכוליה
גורם תלבר דלא יתיישב זה דהיכי השמיענו התנא זה כמה
שסיכה נחלת ע"ז אסור דאסורה אין בנשמי' דיש טבח עניס
כה ואסור אף בז"ז ועוד הרי הרמב"ם והט"ר התיירו כז"ז
אף בנחלי ע"ז וא"כ נה חומר יש בע"ז יותר מערלה טוב
כתייבתי בדברי רבינו ירוחם בנתיבא' ובנתיב כ"א וראיתי
שדעתו דכי אסור כבשל ע"ג למ"ד ז"ל אסור או בכוליה
גורם לכ"ז אינו אלא לדעת הר"ף דסר דלוחשות נמי שרו
ובלוחשות להרוף הוא דס"ל דנהי דלא אמרינן יש טבח עניס
בלוחשות אבל ז"ל אמרינן ובכוליה גורם אסור לכ"ז אף
בעוממות לכ"ז גם להר"ם אינו אסור הפת אף בכוליה
גורם שכן כתב בסני נקומות דעוממות דינס באפר ע"ש
אף בע"ז ונקברין אסור הפת אף בנחלים ותו ל"ק בהך
כרייתא דתני נחלת ע"ז והקדש אסורה לדידכו קמ"ל דאסור

אף כדיעבד וזהו שכתב בנתיב ז' ח"ד מתני' דאפה כו את
הפת כסתם דס"ל דק"ל הכינס דכרי הרמב"ם כתייבתי
וחזי הוית שדעתו רכי' שייך לפלוגי גבי אפה כו את הפת
כז"ז בתנור ישן והסק איסור לכ"ז לא פלוגי דאי כאכוקה
כ"ז אסורים אף כז"ז דק"ל יש ש"ע כפת ואי בנחלים נמי
לכ"ז שרי דנחלים באפר ואינו אסור כי פלוגי כתנור חדש
שסמיקו באכוקת איסור ונכחו ואפה בעני התד דהו' ז"ז
ולא שייך יש ש"ע כפת לח"ד ז"ז אסור הפת אסור ולמאן
דשרי הפת מותר ואה"כ דאם ההסק כתנור חדש בעני איסור
היה בנחלים ושוכ אפה בעני התד לכ"ז שרי ע"ש כדבריו
ולפ"ז גם לדידיה ל"ק מהך כרייתא דאינו ס"ל דנחלי ערלה
שרי לכתחילה שמשוכים באפר משא"כ בע"ז דאסור
לכתחילה :

ורישב

דעת הטור כ"ל שדעתו דבאכוקה ולוחשות
שרינן באכוקה כמ"ש בט"ח ב"ן בע"ז וערלה
אסור הפת דק"ל יש ש"ע כפת כאכוקה ולוחשות אך
בעוממות בערלה אינן אסורים כדיעבד אף בכוליה גורם
דאיסור אך בע"ז והקדש והנקברין דמדינא אסורי נחלתן
אסורים בז"ז למ"ד אסור או בכוליה גורם לכ"ז ע"ש
באפה הפת בנחלי איסור דתלוי בז"ז אסור היינו בעוממות
ומ"ש בא"ח סי' תמ"ה באפה וכישל כחמץ דלרובן גם
בעוממות היינו בכוליה גורם דאיסור דהיינו בלי תנור או
בתנור חדש אבל ישן וכישל בעוממות אה"כ דשרי ולפ"ז גם
לדידיה ל"ק מה קמ"ל כרייתא דביצה נחלת ע"ז אסורה כיון
דאף בערלה אסור דקמ"ל בעוממות דאסור כדיעבד בכוליה
גורם דאיסור ככ"ל ודוק כדבריהם ואי ק"ל עדין לכל הדעות
נחלת מורר הנאה דתני הך ברית' למ"ל דאי נחלי איסור
הנאה שרי אף לכתחילה וכע"ז והקדש אסורי דאפרן אסורי
מורר הנאה למה יאסר בנחלת יותר מערלה לפי דעת הר"ן
והר"מ והכו' גם לרבינו ירוחם והטור דבע"ז בעוממות אסור
אף כדיעבד כמורר מ"ט חמיר מערלה ואסור בעוממות
בע"ז והקדש והכ"ל דה"ט דודאי חמיר מנשרפין דאע"כ
דאיסור הנאה כמורר הנאה מחבירו אינו מנשרפין
והנקברין דאין בירו לאסור על חבירו ככ"מ חבירו ולא נאסר
כי אם הוא ליהנות ממנו וכי בא ליהנות מנחלתו חשיב תחלת
האיסור דלא פקע האיסור בהסק העניס דלא היו אסורין
עליו כי אם כשבא ליהנות ממנו ואינו עשוי לשריפה וכי
הסיק חבירו העניס וכא ליהנות מנחלתו או באכרו דלא
פקע האיסור בהסק והרי זה דמי להקדש שכבר ביארתי לעיל
דעת הר"מ דאפר הקדש אין כו מעילה ואעפ"כ מבוחר
כדכרי הר"מ כריש פ"ה מה' מעילה דאם הקדש ארס נחלת
או אפר ועפר מועלין בהם ע"ש דנכסי הקדש הם וה"כ נחלת
ואפר של חבירו ממונ גמור חשיבי והרי נאסר בהכאתו והרי
נחלת מורר הנאה בנחלת דהקדש שהקדיש ארס נחלת לכ"ה
דבוראי מועלין בו ואת זה תמהני להש"ך שהוא בא להכריח
דנחלת ע"ז אסור כדיעבד משא"כ שאר נחלי איסור מונקיע
הך כרייתא נחלת ע"ז ולא נקוט נחלת כל איסורי הנאה ואילו
הרכ נקט כפשוט דנחלת מורר הנאה אינו אסור כי אם
לכתחילה ככל שאר נחלי איסור וזה תימה דא"כ תיקי גם
לדידיה דהך כרייתא דנקיע מורר הנאה אסור בנחלתו מ"ש
דנקוט נחלת מורר ולא נחלת כל איסורי הנאה כמו שהקדש
כה"כ בנחלת ע"ז אלא ודאי דמורר הנאה גם כדיעבד
אסור וגם מטעם אחר כתבתי לקמן בסי' רכ"א דנחלת מורר
אסור מדי' ודאי כדיעבד בנחלת הקדש לכ"ז וחמיר
ונחלת ע"ז שכתבו הפו' דאיסורו מדבריהם ואינו אסור
כדיעבד ע"ש הטעם ודכרי הש"ך בזה כ"ע :

וא"כ

שיהיה הגה כהכא שדעת הר"ן והר"מ והר"טבא
כדעת סבו דנחלת ע"ז אינו אוסר בדיעבד והיינו
בעוממות אך להטור ורכינו ירוחם בע"ז אוסר אף בדיעבד
ככוליה גורם דאוסר ובשאר איסורי הנשרפין לדעת ראשונה
שרי לכתחילה בעוממות ולהטור אסורי לכתחילה אלא דאינן
אוסרים בדיעבד ככוליה גורם דאוסר ומ"מ גם לדעתם אין
כרירה דאסיר מד"ת בע"ז

עוד

ראיתי להש"ך שהכריח נכד דעת הכ"ז מח"ש בהך
סוגיית ח"ש שלהבת ע"ז דשרי וח"ש שלהבת דהקדש
וכו' ואם איתא דנחלת ע"ז מותרת בדיעבד מנחלת דתמי
כרישא הו"ל לאקשויה ח"ש דנחלת ההקדש מועלין בדיעבד
ומ"ש נחלת ע"ז דשרי בדיעבד ובי דהו"ק"ל הכי לא תני
לשנויי הקדש ולא מאיסגורו כו דכנן דהא מועלין בנחלת
דהקדש הוי מד"ת דמשוג גזירה לא יביא אשם דהוי חולין
בעורה אלא ודאי דנחלת ע"ז אוסר אף בדיעבד את"ר והא
נמי לרירי ל"ק דל"ר כלל נחלת ע"ז עם נחלת הקדש דעני
ע"ז משום איסור ע"ז הוא דאסיר וכי כשרפה פקע שם ע"ז
מואליה דאפילו ע"ז שנשכתרה מואיליה איכא ח"ר דשרי בע"ז
דמ"א ואף לת"ר אוסר או בע"ז של ישראל דלית לה ביטול
כשרפה מיהא בטול דלא הצריך הכתוב לע"ז כי אם שרפה
וכי שרפה בטל איסר ע"ז מינה ותה"ט הוא דעת הסוכרים
דנחלת ע"ז שרי מד"ת ואילו בהקדש לא שייך זה באיסור
הקדש אינו אלא דמחון הקדש לא ניתנו ליהנות בהם דהיינו
וא"כ אם היו עצים להקדש ונפלה דליקה כיניהם ונשאר
הנחלת מי איכא סכרא לומר דפקע זכות הקדש ע"ז ההסק
דאפילו בהדיוט אם היו לו עצים ונפלה דליקה בהם ולקח
אח"כ הנחלת חייב לשלם לו דמי הנחלת וכ"ש בהקדש כה"ג
דחייב ומה גם למ"ש לעיל דכי תני נחלת של הקדש לא איירי
כי אם כשהקדיש אדם נחלת לכה"ו ותו לא שייך לאקשויה ח"ש
דבע"ז אינו אוסר בדיעבד ובהקדש אוסר דהתירוצ ברור
התם בע"ז כהסק פקע איסור מד"ת ולא אסיר כי אם
מדכריהם וע"כ לא אסרו בדיעבד משא"כ בהקדש דלא פקע
שם הקדש מד"ת מהנחלת אך בשלהבת ק"ל שפיר דכין בע"ז
והקדש שרי מד"ת לפי שאין בה חמש וע"כ פריך למה התירו
בע"ז ואסרו בהקדש :

גם

ראיתי בת"פני יהושע אח"ח סימן יא שהביא דברי
הכ"ז דנחלת ע"ז אינו אוסר בדיעבד ותמה עליו דהרי
בתב"ו התו' דנחלי הנשרפין כגון ערלה אסורי לכתחילה מכלל
דנחלי הנקברין אוסר אף בדיעבד שהרי אמרו בסוף מסכת
תמורה דכל הנשרפין אפרן מותר חוץ מע"ז והקדש וכ"ת
דנחל' שוים הם הנשרפין לנקברין ולא אסורי כי אם לכתחיל'
זה אינו שהרי כתב הרא"ש בפ"כ"ש דכשלה ענ"ג דשרי אינו
אלא כנשרפין ולא כנקברין וא"כ מוכרח דבע"ז אוסר אף
בדיעבד דאי לכתחילה הרי גם בערלה אסיר וממה שנתבאר
הא נמי ל"ק שכבר ביארתי דלהר"ת והר"ן והר"טבא והכ"ז
נחלי נשרפין שרו לכתחילה וכי תני בשלה איירי דאפה תני
הכי וא"כ כנקברין וע"ז אוסר לכתחילה אך להטוספות והטור
ורכינו ירוחם ורכינו יונה והרא"ש נחלי ערלה ושאר נשרפין
אסיר לכתחילה וכנקברין וע"ז אוסר בדיעבד ככוליה גורם
דאיסור והו' שחילקו הרא"ש ורכינו יונה שהביא רכינו ירוחם
נתיב ה' ח"ה בין נשרפין לנקברין דנקברין אוסר הפת גם
כבשל ענ"ג עוממות ע"ש ע"ז עוד תמה דאי בע"ז ונקברין
אינו אוסר נחלת אף בדיעבד מאי פריך ש"ס כתמור' דל"ר
ונקברין אפרן אוסר והתניא דם הגדה וכשר המת שנפרכו
טהורים מאי לאו טהורים ומותרים ומאי קושיא דילמא גם
כנקברין אוסרין דקאמרינן היינו לכתחילה לכד וכריית' דרם
הנירה קאי אדיעבד דקתני בהדיא שנפרכו את"ר והם

דכרי תימה דכי תני שנפרכו פירושו שנעשה כאפר דכל"ה
קול דרם גרה וכשר המת מנחלין לחים וכשום אך כשפרכו
בו דהוי כעפר תני בהך ברייתא דטהורי וברומח ג"כ כגרה
דכ"ר ע"ש וא"ה יוכי שייך לאוקומי שנפרכו בדיעבד דאין
בפריכה איסור כי אם כגביעה בטומאה וגם הפיריה תאילו
כאה כודיע ויוכי חזי לאוקומי דאיירי בדיעבד וגם לענין
טומאה לא שייך לחלק בין לכתחילה דאי שייך טומאה גם
בדיעבד מטמא ואי לא שייך טומאה גם לכתחילה חזי ליגב
סאין עיקר הטומאה איסור אלא שצריך שיטהר עצמו ליכנס
למקדש ולגבול את הקודש והיותר קשה בת"ש דהכרייתא
איירי בדיעבד דקתני כהדיא שנפרכו דהיכי משמע ליה
שנפרכו שנטמא בדיעבד ולא ידעתי מה הבין כנפרכו שכתב
כו' עוד הכריח הרב שם דאף בדיעבד אוסר נחלת ע"ז דהא
כפ' כ"ט בעי תנור שהביקו בעצי הקדש ואפה כופת מהו
ואת"ל הפת אסורה ופריך והלא תעל המסיק ונפיק לחולין
ומשני דאיירי בעצי שלמים דלית בהו מעיל' ופריך וכל דמעיל
הוסיק נפקי לחולין והתניא כל הנשרפין אפרן מותר חוץ
מע"ז והקדש ומשני דאיירי כנפלה דליקה מואיליה הרי מבואר
בעצי הקדש דאוסר בדיעבד דהא אסרו הפת שנאפה בעצי
הקדש והטעם כיון דליכא מעילה לא נפק לחולין וא"כ גם
באפר הקדש שנפלה וליקה מואיליה דליכא מעילה ולא נפק
לחולין אוסר בדיעבד וא"כ גם ע"כ אוסר האפר אף
בדיעבד דהא בסוף ת' תמורה פריך למה לא עריב ותני ע"ז
עם הקדש וכח"ש רש"י והתוספות ז"ל ואי ס"ד דע"ז אינו אוסר
בדיעבד והקדש אוסר אף בדיעבד יוכי ליערכנהו כיון
דדינס חלוקים את"ר ואחר המעילה הא נמי ל"מ מירי דהאי
דקפשיט ליה דלא חזי למיתני חוץ מע"ז והקדש אם הם חלוקי'
כריכס לרירי אינו דהרי בכמה דוכתי אמרו מירי אויביא הא
כדאיתיה והא כדאיתיה וא"כ גם בהך סוגיית דתמורה אי
היה תני חוץ מע"ז והקדש לא היה לנו הפירח דמס ע"ז לא בטול
דמיה תיתי כל חד כריניה אלא דהכרייתא לא עריב לכו ע"ז
והקדש להשחיענו זה דבע"ז משכחת התר כשל גוי כביטול
וליהי תני ואפר הקדש לעולם אסור למעוטי ע"ז דלאו לעולם
אסור והכריחו כן דאל"ה לעולם אסור יתר וכן פרש"י בפסחים
דכו' וגם כפרש"י דתמורה כוונתו כך ע"ש כדכרינו ואי לא תני
הכי לא הוה שמעינן בה דבע"ז משכחת התר ומ"מ לא היה
לנו הכרח מזה דאי בהקדש לא יש התר דגם בע"ז לא יש התר
דמהי תיתי וכח"ש תוס' אין מקום להכרח דבהקדש אוסר
בדיעבד א"כ גם בע"ז אוסר ח"ש למה לא עריב ותני להו
ואי הם חלוקי' לא חזי עכ"כ להו שזה אינו וכ"ת אכתי תיקשי
דלישני דלהכי תני דהקדש לעולם אסור פירושו אף בדיעבד
למעוטי דבע"ז אינו אוסר הא נמי ל"מ דלעולם אסור משמע
שאינו כיתר בשום זמן ואילו שאז"ל אף בדיעבד אין זה כמשמע
כולי האי כי יוכי דלישני הכי וטפי עדיף ליה לשנויי דלא יש
התר לאיסור משא"כ בע"ז גם ראיתי בס' פרשת האסקף
כפ"ה מה' ע"ז בדת"ב שתמה להכו דהוי איסור נחלת ע"ז פרש"י
משום דכתיב לא ידבק צידך מאומ' מן החרם ש"מ דהוי מד"ת
ואילו בשל תורה לא שייך לחלק בין לכתחילה לבדיעבד ע"ש
ולירידי הא נמי ל"מ דהרי לא ידבק בדרך מאומה אינצטריך
דליקטי עליה בכל שהוא דכל איסורי אכילה ככזית ואיסורי
הנאה כשה פרוטה ואילו בע"ז ועיר הנדחת לקי בכ"ש כח"ש
הר"ת בפ"ד מה' ע"ז הו' דכתיב לא ידבק בידך מאומה ע"ש
וכה"ג תנן בשבת ד"פ ר"י אומר אף המצוה ממשמע ע"ז כ"ש
שנאמר ולא ידבק בידך מאומה ע"ש וא"כ נחלת ע"ז אי מביא
שרי אף יאסר מדכתיב מאומה דהא אינצטריך דליקטי בכ"ש
וכ"ת תרתי ש"מ הרי אינן שקולים דאי נחלת שאר איסורים
שרי מד"ת קיל חכ"ש דעכ"פ גם בכל האיסורים אסיר מד"ת
דקי"ל

רקול' כר' רח"ש אביר מר"ת וא"כ תפסת מוצ' דהיינו דלילקו
 בכ"ט תפסת מרובה לא תפסת וא"כ ע"כ רח"ש רש"י משום
 לא ידבק בידך היינו דבא לתת טעם למה החמירו בע"ז יותר
 משאר משום דאכמפיהו ללא ידבק בידך מאומ' ותו ל"ת מירי
 דאסיר מר"ת וכה"ב ראיתי בירושלמי בפ"ה דע"ז הביאו
 השוסקים בני חתני' דתני אלו אובדין בכ"ט ש"ן נסך וע"ז וכו'
 ואחרו בכ"ט ולא ידבק בידך מאומ' ע"ש והרי התם דבר ברור
 דשרי מר"ת דאין לך איסור שאינו בטל ברוב כי ע"כ ע"כ
 דפירושו דסמכו לאיסור בכ"ט מרתי' מאומה וה"כ רכותא
 ועיין בע"ז ד"ב שאסרו ריח תקרובת ע"ז משום לא ידבק בידך
 מאומה והת' ו' נסתפקו אי אסיר מר"ת ואי לקי עלה התם נמי
 כיון דנהנה בריח אף אי חשיב כ"ט הרי נכלל במאות' משא"כ
 גחלת ע"ז דכבר פקע שם ע"ז כשריפתה - גם ראיתי להרב
 שער המלך בס"פ מהלכו' חמץ שתמה להב"ז דלדבריו מאי
 פריך כבינה מ"ט שלהבת דהקדש וכו' אימא דוקא בהקדש
 דגחלת אסיר מר"ת גזרו שלהב' אטו גזלה משא"כ בע"ז דפני'
 גחלת לא אסיר אלא מדבריהם לא גזרו הכא מוכח דלא פריך
 ממודר הנאה דלא גזרו אלא וראי' דמהתם ל"ק ליה דהתם
 שאני דאפילו גחלת לא אסיר אלא מדרבנן אמנם מע"ז ק"ל
 דהוי מר"ת והביא ראיה חשיטת כ"ז להמאירי שכתב בהתני'
 דגחלת כרגלי הכעלים דאע"ז דשלהבת הקדש גזרו אטו
 גחלת התם שאני דגחלת הקדש אסיר מר"ת משא"כ הכא
 דאף גחלת איסורו מדרבנן את"ר והא' נמי לירידי' ל"ק שהרי
 גם הכ"ז לא כתב כי אס' בגחלת אך באכוקה פשוט דאוסך
 בדע' כד דאף בערלה אסור כדק"ל בפסחים דכו' ואיסורם
 מר"ת דהנאת אכוקה באה מהעצים כמ"ט התו' שם ברכ"ו
 ד"ה חדש וגם שם ברכ"ו הקשו עצים דאיסורא לרבנן היכי
 משכח' לה ופרש' דאסירי מר"ת ע"ש כר"ה יול"ך ש"ע דלרבי
 הוי מר"ת ואף בערלה והרי אכוקה אינו אלא שלהבת קשורה
 בגחלת ובגחלת בלי שלהבת דכבר פקע שם ע"ז מנייה אסרו
 רבנן א"כ כ"ט בשלהבת שאינה קשורה אע"ז דשרי מר"ת
 הו"ל לאסור דנהנה ברבר בעוד שהע"ז בעין וזה"ל דהוה
 מצי לאקשו'י מ"ט גחלת ות"ש שלהבת אידי ואידי שרו מר"ת
 הו"ל לאסור גם בשלהבת אלא דלא פריך הכי דתני לשנויי
 התר שלהבת מפני שאין בו חמש ובאין בו חמש לא ראו
 חכמים לגזור בו כלל לזה התחכם ופריך מ"ט שלהבת דהקדש
 דכיון דאסרו בהקדש בשלהבת אף שאין בו חמש מינה נהי
 הו"ל לגזור בע"ז כמו שגזרו בגחלת ותשני רבי שייך לאסור
 בדבר שאין בו חמש היינו בהקדש דלא תאמ' משא"כ בע"ז
 דאין בו חמש ותאמ' לא ראו לגזור ותו ל"ק מדברי הרב וכו'
 תו דין גם לשיטתו ל"ק דהרי שלהבת קודם לגחלת ואי אסרו
 שלהבת אטו גחלת כ"ט דשייך לגזור בשלהבת אטו אכוקה
 דהיינו שלהבת קשורה בגחלת וא"כ ע"כ לשנויי משום דתאמ'
 ואין בו חמש גם מ"ט דמה"ט לא פריך ממודר הנאה דהתם
 גחלת איסורו מדרבנן לירידי' אינו דגחלת מודר הנאה כ"ל
 דהוי בהקדש דהוי מר"ת כמ"ט לקמן והראיה שהביא מדברי
 המאירי ל"ת דהמאירי בני תחומין שפיר ק"ל דתני להקדש
 דהרי מר"ת אס' הרליק עצים ונעשו גחלת לא נעשו הפקר
 ככך ושלום הם מר"ת וקאי בלאו דגזל עליהו וא"כ כיון
 דמדינא בגחלת כרגלי הכעלים הו"ל לגזור הכי גם בשלהבת
 כמו שגזרו בהקדש ותיירך כיון דאיסור תחומין מר"ט וא"כ
 גחלת נמי הוי מדבריהם לא גזרו הם על השלהבת דכי גזרו
 הם בהקדש דגחלת מר"ת וכ"ת א"כ תיפשוט דבע"ז הוי
 גחלת מר"ת מדלא משנו הכי דמה"ט לא אסרו שלהבת ע"ז
 הא נמי לא קשיא דבע"ז הו"ל לגזור אטו אכוקה דהוי מר"ת
 ולכן הוכרחו לשנויי משום דתאמ' ותו ל"ק מכל דברי הרב
 וראיתי להרב בפ"ה מה"ע"ז ה' שכתב ליישב למה שתמהו להב"ז

דהכי לא אחר דגחלת אסיר מדבריהם כי אס' בגחלת דע"ז
 שנשפרו אכל גחלת דתקרובת ע"ז הא וראי' אסור מר"ת
 והכרייתא רבינה כהפי איירי כמ"ט שביטת רב כולל בתירוץ
 ב' ע"ש ואף גם זאת בעיני לאו שפיר חזו שהרי הטור סימן
 קמ"ב כתב כשם שהע"ז אסור' כך כל הנאה הבא ממנה אפי'
 אס' שרפה אסור ליהנות מנחלתו ואפרו אבל מותר ליהנות
 משלהבתו וכדכרי' כתב הש"ע וע"כ שרין זה מסקו מהך
 ברייתא רבינה וכ"כ הב"ז והרי מכוואר דבע"ז ששרפה איירי
 הפך פ' הרב כולל דאי הכי הוה ל' לכתוב בתקו'ב' דאיירי
 בה הכרייתא והרי הכ"ז כי ק"ל הוה דגחלת סל' ע"ז אסורה
 כמו שכתבאר בסו' זה וחילק בין לכתחילה לדריעבר' מפורש
 יוצא דגחלת דתני הך ברייתא שפסקו הפוסקי' כן הוה דק"ל
 ומחלק בה דריעבר' אינו אסור וא"כ הדר' כל קושיות רבני
 האחרונים עליו אלא שכבר ביארתי דלירידי' אעיקרא ל"ק כלל
 מכל קושיות רבני האחרונים ונתקיימו דברי מר"ן הכ"ז ז"ל .
אך את זה ק"ל בדברי הב"ז מ"ט בחולין דפ"ט מכס' .
 בעפר עיר הנדחת ופרש' ק"ט דאכר שריפת' והקשו
 ואמאי איסורי הנא' ניהו ופרש' דכתי' לא ידבק וכעיר הנדחת
 כתיב אחר ועירי וכו' ואס' איתא דגחלת' ואפר ע"ז לא אסיר
 מר"ת מאי ק"ל בפשוט ואמאי איסורי הנאה ניכחו דמה בכך
 הא ק"ל כל הנשפרין אפרן מותר ואי משום דבע"ז אפרו אסור
 הו"ל להביא הכרייתא דכל הנשפרין ולאקשו'י דכלי הך ברייתא
 מהי תיתי שיהיה האפר אסור אלא וראי' הא פשיט להו דכי
 כתיב לא ידבק לאסור' גחלת' ואפר אתי והוי מר"ת וכי אצטרך
 הכרייתא להשמיענו דאפר ע"ז אסור היינו דס"ד דדוקא בעיר
 הנדחת בלי קרא ולא בע"ז קמ"ל דעיר הנדחת נמי ע"ז הוי
 וע"כ ק"ל בפשוט ואמאי איסורי הנאה ניכחו והיינו בפרש'
 דכתיב לא ידבק וזהו הפך דעת הב"ז וע"ק מ"ט שם למ"ד
 מנות לאו ליהנו' כיתבו מרתי תקע לא יצא כולל לא יצא והוצרך
 לשנויי דהתם שיעורא בעיני' וכו' ואי בגחלת' ואפר לא אסיר אלא
 מדבריהם מאי ק"ל התם שאני דהשופר וכלולב אסירי מר"ת
 וע"כ לא אמרינן בהו מצות לאו ליהנות כיתבו משא"כ הכא
 דעיקר האיסור הוי מדבריהם וכ"ת דמ"ה לא הו"ל להתיר
 לכתחילה אי מהא כבר כתבו התו' שם ד"ה והתניא רבי אסור
 בלכתחיל' לכד היינו משום דתאמ' לחנוה וכיסינו לא חיישינן
 למאי דתאמ' אלא ודאי דפשיט ליה דאפר אסיר מר"ת וא"כ
 תכ"ט בגחלת' ואחר הייטוב הא נמי ל"מ שכל הכרח זה אינו
 אלא לפי פרש' שפירש אפר שריפתה והיא גופה ק"ל לפרש'
 מי הכריחו לפרש כן דלר"ב ע"כ ז"ל דעפר היינו אפר שריפת'
 דאע"ז דאחרו שם ברפ"ה דלכ"ה מכסין באפר דחזינו אפר
 חקרי עפר דכתיב ולקחו למחא העפר שריפת אינו לא בלשון
 תורה אך בלשון חכמים אפר לחוד ועפר לחוד דגם בכתוב
 לא קרי לאפר עפר כי אס' במקום אחד כדי ללמד דמכסין
 באפר וא"כ מהי תיתי האחורא דנקיט לאפר בלשון עפר דאי
 משום דמחאי דמשני ועירי לא נצרכה לא לעפר עפרה מינה
 דלס"ד לאו בעפר איירי הא ל"ת דהרי עפר כולל בין עפר
 תלוש כעין מ"ט כבינה ר"ח הכנים עפר לגינתו או עפר
 קרקעו וע"ז פריך שפיר דעפר חמון גמוד הוי שהרי בהקדש
 דוועלין בו כמ"ט הר"מ כריש פ"ה דמעיל' וקרינן בה ואת כל
 שללה ובאסר בהנאה ולוה תירץ דלא איירי בעפר תלוש דהא
 ודאי אין מכסין וכי התיר בעפר קרקעו דמחוס' תליטה ורכא
 אחר דגם בעפ' תלוש ווכסין דמזות לל"כ וכ"כ שהבין הפ"ח
 בארושו וע"ז פ"ד הי"ב ע"ש אלא שלא ידעתי איך לא נרגש
 נופרש' ולפי כירוש' א"ש טפי דפריך והא איסורי הנאה ולא
 הזכיר הכרייתא דכל הנשפרין וכו' דלפרש' לא אפרק מחולשא
 וזה כ"ל דעת הר"מ כסוף ה"ל שחיטה ורבינו ירוחם שכתבו
 תכסין בעפר עיר הנדחת ודקדק חכמ' ב"ד סי' כ"ח הגב' .

אות ע"ט דאי פסקו כרבא חכמין כעפר הול"ל ולמ"ט הא ל"ק דהא ס"ל דכעפר תלוס הס דכרידו וכ"כ דאי באפר שרפה מ"ט עיר הנדה לניקוט יצוי אשירה כדנקוט הכרייתא בסוף תמורה וכן גחלת ע"ז ככילה דל"ט רעיר הנדחת לא שכיח כי ע"כ פרש"ז נ"פ מי הכריחו לכך וה"מ לנהו שביארתי אין ראיה תהך סובייא דגחלת ואפר ע"ז אסור מר"ת כי אם שרעת רש"ז כן .

עוד היה כ"ל ראיה דגחלת ואפר ע"ז אסור מר"ת מר"ט כירושלמי כפ"ב דערל"ב גבי חתי' דתכשיל שכלה כקלפוי ערלה שהביאו מחלוקת באכנים חנוגות ששרפן ונעשו סיד אם עלה מידי טומאתן או לא ואמרו דהכי כתי פליגי אם אסורו כהנא או לא ואמרו עלה אמרו ר"ז כל הנשרפין אשרן מותר חוץ מחמ"ע"ז התיב ר"ח קחיה ר"ז הרי אפר הבית הרי אינו בא מחמת ע"ז ואת אמר אסור א"ל שנייא היא דכתיב בתיבא כתיב"ע"כ ופירשו דבמז"ג"ט וכתן את הכנית מונקתת את מוכחותם וט"ו דאפר ע"ז אסור מר"ת מרילוף כפ"ט לנבעי בתים .

ואחר החיפוש ראיתי דהא כתיב ל"מ שהרי בעיני זה אחרת ג"כ כירושלמי דפ"ב דע"ז גבי חתי' מי שהיה ביתו סמוך לבית ע"ז דע"ז אינו מטמא עד שיכניס ראשו ורובו דבמר כתיבא נתיבא חכית המנוגע ואמרו עלה זאת אומרת שאין טומאת ע"ז מחוורת דלא כן מקשה לקלים ואינו מקיש לחומרין ופירשו דאי טומאת ע"ז לחומר' מקשיבין ונילף חתי' דמטמא לאכרים וצ"ט שהשיב רבי מנו להכרה זה אך מ"מ חכואר דניחא ליה לש"ס לומר דבמר כתיבא נתיבא אשחכתא בעלמא היו וזה מוכרח לש"ס ככלי דכשבת דפ"ג אסיק הש"ס דטומאת ע"ז היו ודכריהם דמקשיבין להקל ולא להחמיר וא"כ יל דבני אפר כתיב לאו ג"ט בתמורה יליף אלא מר"ת ואף ח"ת דהירושלמי כ"ל דג"ט בתמורה היו יל דאוי"ל לטעמיה דטומאת ע"ז מר"ת דבמר הך גזירה שזה דכתיבא כתיבא לבעיני טומאה מקיש כתיבא לבעיני אפר הך לדידן דטומאת ע"ז דרכבן לית לן הך ג"ט וגם לבני אפכ"ז אסור ליתיה דאיסור אפר וע"ז לא היו כי אם מדרביהם ואין להקשות להירושלמי אחאי לא הקשו עליה דכ"י יוחנן מאפר הקדש דאסור כרתני בהך כרייתא דסוף תמורה דאף אי לא שמיע להו דדין דין אחת ס"ל דכ"כ שמעיה דכל אפר הקדש שרי תלבד אפר תה"ד ולהא לא איצטרי דרכי יוחנן הוא דאמר דחובלין בו כדאיתיה כ"מ מעילה ד"ט ע"ט ומכאן ראיה לשיטת התו' והר"מ שהכינו דרב שמעיה פליג עם רמי כ"ח וס"ל דאף דכפלה דליק חילוקיה שרי באפרו כמ"ט לעיל דע"כ דעת הירושלמי כן ודלא קחשיב אפר הקדש אך לרב שמעיה באפר הקדש לא איצטריך דבלי כיה קרא להדיא דכתיב נתיבא וכדאי רמזעלין בו כי אם בזאת ק"ל דלפי הירושלמי דאפר נבעי בתים אסורי' א"כ אחאי לא תני לה בהך כרייתא בסוף תמורה ופשמיר' דהו"ל לחתני חוץ מע"ז ונבעי בתים והקדש כ"ע"כ היה נראה להכריח דש"ס בכלי הולק וס"ל דאפר נבעים שרי כהנאה לא דק"ל להר"מ כפ"ו ה"ה טומאת צרעת ה"א שכתב דאם שרפן ונעשו סיד אסורין כהנאה דכתיב צרעת המארת ע"ט ולימוד זה כ"ל דקאי לעיקר איסור הנאה כנבעי בתים ולא לשרפ' שהרי גם כירושלמי לא יליף לה מהאי קרא ומיהו קשה איך הפס שיטת הירושלמי כיון דלפי ש"ס ככלי נראה דשרי וכמ"ט וכ"ת דאין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ וא"כ יל דגם אפר נבעים אסור קשה דא"כ מאי ק"ל להירושלמי הנבעי בתים אימא דהא"כ ואין למדין מן הכללות כי פ"כ היה נראה לרון דס"ל כירושלמי דבמר נתיבא נתיבא ואל"כ כיון התני ע"ז הרי נגע בתם ככלל דא"כ כ"ת דאפר ע"ז אסור מר"ת ואין לזו שום כירוד בשום

חוקם שיהיה איסור אפר ע"ז מר"ת ומ"מ כ"ל ראיה להר"מ דאפר נבעי אסור מר"ת גם לט"ט בכלי חמ"ט ביבחות דק"ג וכתן את הכית אפילו בשעת כתיב' קרוי בית ושאר את הכנר אפילו בשעת שריפ' קרוי כנר וא"כ הינה דאפילו אפר מטמא ואסור ויש לדחות דשעת שריפה לא מקרי כי אם בעוד הכנר אכוקה או גחלת אבל כשנעשה אפר דה"כ דשרי וכדעת הרמ"ך כ"ל להכריח דס"ל דגחלת ע"ז אסור מר"ת חמ"ט הכ"ת כפ"ז מהל"ל ע"ז הו' דלמה התיר הר"מ אפיית הפת בתמור וט"ו דהוי ז"ווג ותיירך דאיירי באכוקה ושוכ הכיא בשם הרמ"ך דשאני הכא דהוי ע"ז דישאל דלא בטיל ע"ט וכונתו רע"ז דישאל כיון דגחלת ואפרו אסור א"כ אמרינן גם בגחלת יש ט"ע ואסור אף בז"ווג כדעת הרמ"מ והרא"ש שכתב הטור סי' קמ"ב וכיאר הש"ך שם ס"ק י"ד כן וכ"כ כדעת הר"מ וכן העלה בת"פני יהושע חז"ח ס"י"א ע"ט והן הם דכרי' הרמ"ך אלא דק"ל דכפ"ג מה' חמץ שכתב הר"מ דאם אפה וכישל בחמץ אסור כתב הר"מ בשם הרמ"ך ודוקא כשהאכוקה כנדרו ע"ט והרי אפר וגחלת הנקברין כדון ע"ז דאסור וא"כ כלי אכוקה כתיב אסור דאמרינן יש ט"ע בגחלת ואסור אף בז"ווג לפי מ"ט כ"אן כפ"ז דע"ז ודכרי' סתראי כיהו כי ע"כ ליישב דכרי' כ"ל שדעתו דגחלת ע"ז אסור מר"ת כאכוק' אסור וע"כ אמרינן יש ט"ע גם בגחלת ע"ז שריפה כאכוקה אבל בחמץ אף דהוי מנקברין דגחלת ואפר דידיהו אסור אינו לא מדרבנן וכי אמרינן יש ט"ע כפת לאסור אף בז"ווג אינו אלא באיסור תורה כאכוקה איסור וגחלת ע"ז אבל בגחלת מנקברין בז"ווג שרי דלא אמרינן יש ט"ע כפת באפיית גחלת ככ"ל .

דאיך שיהיה חתוך מה שביארתי כ"ל עיקר כדעת הכ"ז והכ"ח ורב ככלל וכ"כ דעת הר"ן והר"מ והר"ט בא דאיסור גחלת ואפר ע"ז הוי מדכריהם וכ"כ דאי מלא ידבק בירך מלוח' מן המרס כבר ביארתי דלא משתב קנייה איסור זה והרי ריבוי אחר ליה לן וגם דכרי' הראשונים ליבא כירור כהם דליהוי מר"ת וסתם איסור דאין לנו ריבוי כו' דהוי מדכריהם ועם שדכרי' רש"י כדפ"ט רחולין שהבאתי יש לדון דהוי מר"ת עיק' דכרי' רש"י כ"ע כמ"ט ומה גם דלאו בפירוש' אמתר דכרי' דהו' מר"ת ואולי' יש לדחות דגם לרש"י הוי מדכריהם אך את זה צריך ישוב כנקברין דאפרן אסור אי בגחלת ואפר הו' מר"ת ומדכרי' התוספו' בתמורה דל"ג ד"ה הנשרפין שכתבו הטעם דכי הצריך הכתיב שריפה כבר נעשית מצותו אך כנקברין משיך איסוריהו לטולס נראה קצת דהוי מר"ת ויש לדחות דהא"כ כל שנשחטם האיסור דהעיקר נעצם והשתא אפר או גחלת פקע איסורו אלא שחכמים לא התירו כי אם כנשרפין דהוי כהפורס ההתר בכתוב דהצריך שריפה וכבר נעשית מצותו משא"כ כנקברין וכ"כ דנעשית מצותו לא בלי קרא כי אם כמעילה אבל שאר איסורים מ"ל להתיר בצד זה הלא ודאי דעיקר האיסור מדכריהם וכ"כ דאי הו' מר"ת לא הוה שתיק הש"ס להקשות מ"ל התר כנשרפין וכ"כ דהרי שם בתמורה דל"ג הקשו לנקברין אפרן אסור מדתני דאפר כשר המת טהור ותיירצו דטהור ואסור ואי כדת' משיך איסוריהו עיקר מהי' תיתי לטהר ומי ביילה רן זה דמשיך איסוריהו אמרינן מר"ת לבני איסור ולא לבני טומא' אך אי הוי מדכריהם אתי שביד דפי כוור רבנן באיסורי' ולא בטומא' כמ"ט ככיה רז אפטיי טומאה ונדבכין לא הפשינן ובכל"מ חופשתי לדעת בכל הנקברין מ"ל דנקברין מר"ת דאפילו חת דכתיב כיה כי קבר תקברנו אינו מפורס בכתוב כמ"ט כהנהדרין דמ"ו רמז לקבורה מן התורה מניין אבל שאר איסורים אין לנו בהם אפילו רמז כי ע"כ נראה דהוי מדכריה' דהיינו לתקלה דכתוב דוכתי' זה"כ חששו וכ"כ דאי קבורה

לא שם שהכיר ראיה דבחלת חמץ אסור מדכריהם ממ"ט הת' בפסחים ד"ה ר"ה ואמר ע"ש והם דכרי תיבה דהתום אזלי לשיטתם שפסקו דחמץ מהנשרפין כמ"ט התום בפסחים דכ"ה ר"ה אין ומה זו ראיה לדין דקול דחמץ מהנקברין ש"ל דבחלת הוי מד"ת כמו שזיודתי לעיל לפי דעתו דגורת שלהבת הוא אטו בחלת ומן הצד הזה היה קצת סמך שדעת החק יעקב דבחלת נקברין אסור מד"ת וש"ר להרב שם ס"ק ח' שכתב דבחלת ואפר חמץ לא אסור רק מדרכין ע"כ כי ע"כ נ"ל דעתו כמ"ט דגורת שלהבת תלו באכוקה דהוי מד"ת כמ"ט ג"כ הרב שם בס"ק ו' ע"ש לא דק"ל ש"ט להביא ראיה דבחלת נקברין אסור מד"ת מת"ט בפסחים דכ"ה גבי הא דתנין ולא יסיק בו תנור וכיריים פשיטא לא צריכה לר"י דאמר אין ביעור חמץ אלא שריפה ואם איתא ליטמי דאף לרכין אצטריך ואיירי דבחלת וקמ"ל דבחלת נקברין אסור לא ודאי דפשיט ליה ללרכין אסור מד"ת דכענין דמי וז"ל רבין דתני בסוף תמורה דכל הנקברין לא ישרפו ואמרו הטעם דנשרפין אפרן שרי ונקברין אסרי ומהתוספו' שם נראה דהוה גרסי הכי במתניתין כמ"ט שם הרב ברכת הובח ע"ש ח"ב מכ"ט בחלת ומאי קמ"ל מתני' ולהכי אוקמוה לר"י ורוק ומ"מ בעיקר ריכו של הבית הלל שנהלק עליו הרב חק יעקב איני יודע בו לא איסור ולא התר דאע"ג דמהקדש יש ראיה לאיסור שלהב' חמץ דלא ברילי מיניה כדברי החק יעקב הרי כמודר הנאה אמרו שם ראסו' דבחלתו ומותר בשלהבתו ולקמן בס"י דכ"ה אבאר דבחלת מודר הנאה אסור מד"ת דהוי ממש כהקדש ומ"מ אכוקת מודר הנאה אין ספק דהוי מד"ת והרי מודר הנאה גרע מהקדש דלא ברילי מיניה דלא נאסר לכל ואעפ"כ התיירו שלהבת ולא גזרו אטו אכוקה וא"כ בחמץ ב"כ דלא ברילי שרי וב"כ עיקר שהרי חמץ אי הוי מהנקברין או מהנשרפין מירי ספק לא נפיק כמ"ט טור ח"ה סי' תמ"ה ואי הוי מהנשרפין אין ספק דשלהבת שרי חק"ו דאי בע"ז דבחלת ואפר דיריה אסור שרי בשלהבת כ"ט כנשרפין דאפר דיריה ג"כ שרי וכיון דאף אי הוי מהנקברין אין ברירה לא יסו' שלהבת והרי עיקר איסור שלהב' הוי מדכריהם נקטוין בספק כמ"ג להקל ככ"ל :

י"ב נת"שכתי בדבר ורואה אני שיש להביא ראיה לבחלת ואפר ע"ז וכן בחלת ואפר הנקברין דלא אסור כי אס מדכריהם שהרי גדולה מזה יש ראיה שאין איסור הנאת הסק מד"ת ככל האימורים ואפילו באכוקה כנבדו דקול דכרי דיש ש"ע בפת אינו אלא מדכריהם ומנא אמינא לה מת"ט הר"ן בס"פ כל הצלמים גבי מתני' ר"ה אומר וילך הנאה לים המלח על מחלוק' הראשוני' אם התיר ר"ה אף בפת גופיה בלי תערובת בהולכ' הנאה לים והוא ז"ל הכריח דמהני אף לפת גופיה דהא תערובת העצים קיל טפי דמה"ט אמר דב שם לא שאנו אלא פת לפי שאין ממש האיסור בהתר ואף ע"ג דאמרינן יש ש"ע בפת היינו לומר שהוא חמור מזה וזה גורם לפי שתועלת האיסור ניכר אכל לא שיהא בתערובת ממש וכתב עוד שם דשכח צביעה בכבד חמיר טפי מהנאת הסק משום דאיסור עצים שבו קלים אכל צביעה הוי כנתערב גופו של איסור כדמוכח בכ"ק דק"א גבי כבד שכתבו בקלפי ערלה אלתא חזותא תילתא רבבי ערלה אנו רואים הצבע כאילו ממשו של איסור מעורב בו ע"ש בכל דבריו הנה מבוחר דהנאת הסק קיל טפי ואפילו באכוקה דתס' אפיה דתני במתני' הוי ע"ז אכוקה כדמוכח בפ"ג דערלה וכפסחים דכ"ו דתני אפיה בו את הפת רבי אומר הפת אסורה ואוקמוה באכוקה כנבדו דיש ש"ע בפת ואף דהתני ר"ה היא רס"ל זוז' אסור ואף בבחלים אסור היינו דאיירי דך מתניתין גס באפר עג"ג לרדיה ואנן לא קול כותיה כהא כמ"ט הר"ן ע"ש

כאסורין מד"ת ומינה נפיק איסור אפרן מד"ת הרי כשר המזת מכללם שהרי הקטו בסוף תמורה לנקברין אפרן אסור מבשר המת והעלו דגם כשר המת אסור באפרו ואי איסור האפר גור"ת הטעם קבורה דהוי מד"ת קשה דכנסהדרין דמ"ו כעי אי קבורה משום כיוונא או משום כפרה ואי קבורת אסורין הוי מד"ת היכי תלי תניא כדלמ' תניא דהרי כשאר איסורין לא שייכי הני טעמי דכיוונא וכפרה ואע"פ כן הנזיכין הכתוב קבורה והרי כשר המת מכללם אלא ודאי דקבורת איסורים הוי מדכריהם משום תקלה משא"כ מת דהוי מד"ת קדריש טעמיה דקרא משום כיוונא או כפרה עוד כ"ל ראיה מת"ט התו' בסוכה ר"ה ד"ה לפי שמבואר מדכריהם דמוספק"ל הא דקול ערלה כשריפ' אי הוי מד"ת או מדכריהם ע"ש ואי התר ואיסור האפר מד"ת תלוי בזה איך יתכן דיהיה מדכריהם ויתירו אפר ערלה והרי אי לא בעי שריפה קבורה בעי ואפרו אסור מד"ת אלא ודאי דהוי מדכריהם ואחר החיפוש ראיתי בת' משאת חשה חאה"ע סי' ד' שכתב דשריפת הנשרפין אף ככלאי הכרס אינה מד"ת והכריח כן מהירושלמי אלא דק"ל הוא דהקילו בערל' וכלאי הכרס שהיו מהנשרפין וכ"מ דאפרן מותר ע"ש וכלי ראות דברי הרב חלו קיימתי מסכרתי כמ"ה סי' כ"ב ע"ש ומ"מ מכלל דבריו יונא דאיסור הנקברין הוי מדכריהם וכמו שכתבתי אך את זה אני מוספק דבחלת הנקברין אס יתיה אסור גור"ת שיש לרחות לכל הנך ראיות דשאני אפר דחשיב כאין בו חמש וכיון ששכ לעפר פקע האיסור מיניה משא"כ בחלת אף טעם האפר דכשתנה ממה שהיה בעורו באיסור וא"כ גס בחלת כשתנה דמעיקרא הוו עצים ועשיון בחלת ושרי' ועם שער זה כ"ל יותר ת"מ דהכר צ"ת עוד :

והנה ראיתי בת' שחיות יאיר סי' כ"ד שגשג מנ"ל מערל' דבעי שריפה והסוב דמתאי רבבי ביה קרא דלקת הנר ואי הוי מהנקברין למ"ל ריבוי זה והרי אפילו אפרו אסור כ"ט דהלקת הנר אלא ודאי שרינו בשריפה ע"ש ואהרי ההמילה אין זה הכרח שהרי בכ"ק דק"א אמרו הנאה הנראית לעינינו אכרה תורה ופירש' כיון נר וצבע הרי רבי אצטריך ריבוי היינו דקול בפסחים דכ"ו קול ומראה וריח אין כהם העיל' ופרש"י הואיל ואין בהם ממש ה"ט התיירו בכיפה דל"ט שלהבת איסורי הנאה וא"כ דהלקת הנר וצביעה דאין כהנאתם ממש הוה שרי אי לאו דרבי קרא אף באפר דהוי דבר טיש בו ממש אה"כ דאסור וגם מה שגראה מותר דבריו דס"ל דאפר הנקברין אסור מד"ת כבר ביארתי שזה אינו ודבריו צ"ע :

והנה התוך דכרי הרב חק יעקב יש לי לרונ דס"ל דבחלת הנקברין אסור מד"ת שהרי בס"י תמ"ה ס"ק ויו תמה לבי' כד' סי' קמ"ב שכתב דשלהבת חמץ מותר דלא גרע מעני ע"ז דאפרו אסור ושלהבת מותר כמ"ט כביצה דל"ט ותמה עליו דשם כביצה אמרו ת"ט שלהבת דהקדש דאסור ומ"ט שלהבת ע"ז דשרי ותיירו דע"ז מאים והקדש לא ברילי מיניה וא"כ חמץ דלא ברילי מיניה כמ"ט בפסחים דאי חכ"ט דשלהבתו אסור ע"ש וקשה דמהקדש אין ראיה דבחלת הקדש הוי מד"ת כדתני חזעלין בו גזרו שלהבת אטו בחלת משא"כ חמץ אי הוי מהנקברין דגם בחלתו לא אסור אלא מדכריהם הוי תימי לגזור גס בשלהבת וכבר ראיתי להשער המלך בפ"ו מהלכות ע"ז ה' שחשיב כן להחק יעקב ע"ש והרב לשיטתיה חזיל דבחלת ע"ז אסור מד"ת הפך דכרי הכו' ולהכי ק"ל שפיר אף לה"ט דלא אסור כי אס מדכריהם ואעפ"כ כן ק"ל לליגורו שלהבת ע"ז אטו אכוקה דעכ"פ אסור מד"ת והעלו דכיון דלא ברילי לא גזרו א"כ בשלהבת חמץ אסור שיש לגזור אטו אכוקה דהוי מד"ת ככל האימורים גס ראיתי

שם בפירושה דמתני' דק"ל וז"ל שרי ומ"מ פשוט דמתיר ר"ח
 כהולכת הנאת לים גם באכזה באכוקה כנגדו וכן מחואר
 בדרכי הר"ן אלו שכתב דא"ע"ב דיש ש"ע כפת היינו לומר
 שהוא חמור יותר מוולג' וכו' והרי"ש ש"ע כפת לא שייך כי אם
 באכוקה כנגדו כדמוכח בפסחים דכ"ו וכ"כ הר"ן שם בע"ז
 בפירושה דמתני' ע"ש והרי בהנאת זביעה דעדיף מהנאת
 הסק לפי דרכי הר"ן אלו אכעיי"ל לן בכ"ק דק"ח אי חוותא
 חילתא ואסור מר"ת או לא ובעו לחיפוט מדתני מנין שלא
 יזכע את הכתר ולא ירליק בו הנרת"ל וערלתם ערלתו את
 עריו לרכות את כולו ורחו שאני התם דגלי קרא וכן בשביעית
 אכל בשאר איסורי' מנ"ל ונחלקו הראשונים אי בעיין איפשיט'
 או לא ודעת רוב הפוסקי' דבעיין לא איפשיטא ודוקא בערלה
 ושביעית הוי חוותא חילתא מר"ת אכל בשאר איסורים הדבר
 ספק אי הוי מר"ת כמ"ש הר"ן כת' ס' ע' וכן העלה הפר"ח
 ב"ד ס' ק"כ ס"ק ה' ובת' בני יעקב ס' ג' ע"ש וכיון שכן יש
 לדון דער כאן לא אכעיי' לן אי הוי מר"ת כי אם בהנאת זביע
 דחמיר טפי מהנאת הסק אך בהנאת הסק פשיט להו דלא
 אסור מר"ת ואף בערלה ו' דלא רבי ביה הכתוב כי אם
 כזביעה ולא בהנאת הסק וגם בערלה הוי מדכריהם וכ"כ
 שהרי שם בכ"ק דק"ח אסיק הש"ס דכשביעית אע"ג דרבי
 ביה זביעה לשביעית עזים להסק בקדושת שביעית ליבא
 דבעיין הנאתו וביעורו שוה וע"ש בפרש"י וכתום' שם בדק"כ
 העלו דפליגי בה תכאי אי בהסק עזים כשביעית חיל עליוהו
 קדושת שביעית או לא אך בערלה לא נתברר מה דינו וא"כ
 ו' דלכ"ע גם לשיטת התום' ליבא איסור מר"ת בהנאת הסק
 אך יש לרחות דלכ"ע אסור מר"ת דשאני שביעית דתייב ביה
 לאכלה ומיעט בהנאתו אחר ביעורו ובערלה דלא גלי אסור
 מר"ת וכ"כ מדכרי התוספ' שם ד"ה והאיכא שכתבו ואע"ג
 דחשיב הכא עזים דמשחן הכאתן וביעורן שוה מ"מ לענין
 איסור לא היו אוסרין רבנן אפילו להתחמם כנגדו או לקארי
 בחם אלא דוקא כשרשיפא כמ"ש בפ"ט דהנאה מיהא
 איכא חתמ' ער לאחר שמתחיל האיסור להיות כלה וכו' ע"ש
 נראה דלר' חשיב הנאתו וביעורו שוה באכוקה כנגדו ואסור
 מר"ת וכ"כ מחואר מ"ש התום' בפסחים דכ"כ ד"ה תנין
 וז"ל וא"ת כיון דנפק' דאסור בהנאה אמאי איצטרין לאסור
 זביעה והדלקה ואומר ר' רס"ד דזביעה לא חשיב הנאה דלא
 הוי אלא חוותא בעלמא וכן הדלקה ס"ד דשרי כיון דהוי דרך
 ביעורו ולמ"ד אין ש"ע כפת דשרי עזים בהדלקה הא דאמר
 קרא הבא היינו בשחן והוי כעין כשדולק בנר אכל עזים וכו'
 הנה מחואר דלרבי כי רבי הכתוב בערלה היינו הנאת הסק
 באכוקה כנגדו ופ"כ ברור כמ"ש בפסחים דכ"ז דפריך אלא
 עזים דאיסורא לרבנן היכי משכחת לה ופרש"י שם בע"א
 כד"ה יולך פירושו דאסורי מר"ת ע"ש מכלל דלרבי פשיט
 ליה דהוי מר"ת והיינו בדרכי התו' דערלתם ערלתו ריבא
 היסק באכוקה וכ"כ מהתו' שם בדכ"ז ד"ה מכלל שכתבו ולרבי
 עזים דלא משחן נמי הו"ל למיטר דלרודים הנאתו וביעורו
 שוה ואיכא לחומר הואיל ורוב הנאה אחר ביעורו וכו' ע"ש
 הרי דלרבי אכוקה כנגדו אסור מר"ת בערלה ולא בשביעית
 דשאני שביעית דמיעט בו הכתוב ועכ"פ מחואר דבערלה
 נמי כעיון הנאתו וביעורו שוה כי היכי דליתסר אלא דאכתי
 לא שחיינו איסור הסק מר"ת באכוקה כי אם בערלה דרבי
 ביה הכתוב אך בשאר איסורי' מנ"ל והיא גופיה תלוי בכעו'
 אי חוותא חילתא דלא איפשיטא אי דוקא בערלה לכד אסור
 או ולפינן מיכה לכל האיסורים שהרי זביעה והסק מחד ריבוי
 איתרבו אלמא שקולום הסך מדכרי הר"ן יש לי לדון דחולק
 עם התום' וס"ל דאף בערלה לא איתרבי כי אם זביעה
 והדלקה דהיינו הדלקה כשחן דהאיסור בעיין אכל הנאת

הסק אף בערלה שרי מר"ת שהרי כתב בס"פ כ"ה בלשון
 שהבאתי לעיל דזביעה חמיר טפי מהסק עזים אף לרבי דיש
 ש"ע כפת ס"מ דס"ל דהדלקה דאיתרבי היינו הדלקה כשחן
 ולא הדלקת עזים וכ"כ מה"ש דזביעה לא מהני הולכת הנאה
 לים דחשיב כפת זכר גוף האיסור והו"ל כיון כיון וכי אמרו
 בקצרות כוסות וזלותיות דאסורי ולא מהני הולכת הנאה לים
 ל"ק דהתם לאו בהכי עסקינן אלא לומר דיש ש"ע בהם ולא
 הוי וז"ל ע"ש נראה דעתו דמהני ביה הולכת הנאה לים והרי
 התם עלה דכריתא דתנור שהסיקו בקליפי ערלה מייטי לה
 דקצרות וכוסות וזלותיות אסורי וכיון דההסק בעני ערלה
 הרי איתרבי הסק אכוקה כזביעה דאסור מר"ת וא"כ מריבא
 לא סגי בהולכת הנאת לים כי היכי דלא מהני בלא זביעה
 אלא ודאי דעתו דההסק גם לרבי לא אסור מר"ת וכ"כ מה"ש
 עוד שם דתכשיל שביטלו בקליפי ערלה ירלק דתנן כ"ג
 דערלה ל"ק דהתם אנכ נררא דהנאו מתני' דלעיל נקטיה
 ע"ש ואם איתא ליתא דברוקא תנן לה דהסק דינו כזביעה
 דבערלה חוותא חילתא דחשיב כפת ערב גוף האיסור והוי
 כיון דלא מהני ביה הולכת הנאה לים אלא ודאי דס"ל דהין
 בהסק איסור תורה גם לרבי אפילו בערלה וכ"כ מה"ת הר"ן
 סימן ע' שאחר שכתב דחוותא בערלה אסור מר"ת ובשאר
 איסורים ספק כתב דאין להתיר זביעה מטעם וז"ל דז"ל לא
 אמרינן אלא כשאין שם גופו של איסור כגון תנור שהסיקוהו
 בקליפי ערלה שאין גוף האיסור כפת אכל זביעה אי מתריבין
 חוותא חילת' הרי הוא כאילו גוף האיסור שם ע"ש ואם איתת
 כיון דחוותא חילתא בערלה ה"כ הסק עזים כפת הוי חילתא
 וחשיב כגוף האיסור שם דהא הסק עזים כחוותא ושנייהם
 כריבוי אחד נאמרו ואיך כתב דתנור שהסיקו בקליפי ערלה
 שאין גוף האיסור כפת וכ"כ דאיינו הרב בבשל ע"ג גחלים
 דלכ"ע ל"ב איסור מר"ת זה אינו דהרי ביארתי לעיל כדעתו
 דאפילו לכתחילה מתיר ע"ג גחלים כי ע"כ באכוקה
 איירי וז"ל דאיידי בהסק תנור חדש דתניינתן מטעם וז"ל
 אסור אך הכל דכרינו דלעיל שהבאתי יש לדון כן ויש קצת ספק
 לסברתו דאילו להתוקפה למה נקט הכריתא הדלקת נר דלא
 אתי אלא לרבנן ואנן דק"ל כרבי דיש ש"ע כפת הו"ל למינקט
 הסק עזים דהוי ריכותא טפי אך לשיטת הר"ן אתי שפיר
 וזרעת הר"ן ז"ל דמ"ש בפ"ט כ"ט רכ"ז לא לרבנן עזים דאיסור'
 היכי משכחת לה אינו בפרש"י והתוספות דאסורי מר"ת ומינה
 דלרבי אסור מר"ת לא דלרבי נמי הוי מדכריהם אלא דקבעי
 עזים דאיסורא שיאסור כדיעבד היכי משכח' לה וכ"כ מדכרי
 הר"ן בפ"ט כ"ט שכתב ולא משכחינן לרבנן עזים דאיסור אלא
 כשרשיפא כלומר כשא ליבש עליו דאיתיה לאיסור כענינה
 אכל עזי איסור שכלין והולכין לא אסרי רבנן מה שאנפת
 בהם ע"ש א"ק לפי זה א"כ היכי משני כשרשיפא דבשרשיפא
 איך יצויר שיאסור דבר כדיעבד וכי ס"ד דאם הניח דבר
 עליו יאסר בהנאה הרי לא הנהה הדבר בהנחה שהיה ע"ג
 הספסל בהנאת הסק כפת וז"ל דהיינו שלוקה אם ישב אדם
 עליו ונהנה בו דהא אסור מר"ת ולקי עלה כדיעבד והיינו
 דס"ל דלקי על הנאת ערלה אף שיש חולקי' על זה ככל' לישב
 דעת הר"ן וכ"כ עוד ברעת הר"ן דאין איסור תורה בהסק
 מ"ש בת' סימן ע' ואף א"ת שהחמיר הכתוב דע"ז בערלה
 ושביעית אפ"ה אין גוף האיסור שם כיון דחוות' לאו חילת' לא
 גרמת הנאה הוא שאסר הכתוב וכו' נראה דזביעה והדלקה
 נר מדין גורם הוא שאסר הכתוב משא"כ שאר גורמי הנאה
 דלא איתרבו והסק כפת דגורם הנאה כמחואר בסוביין
 דפסח' ליבא איסור תורה ואף בערלה כיון דלא איתרבי גורם
 זה באופן שנתבאר דהנאת הסק באכוקה להתום' הוי מר"ת
 בערלה אך בשאר איסורים הוי בעי"א דלא איפשיטא בכ"ק

בכל חוואה וזהר"ן גם בערלה אין בהנאת הסק באבוקה
 איסור תורה ומיהו ק"ל להתום דמתוך מ"ש התום בפסחים
 ד"ה ר"ה ואחר הכבוד דהסק אבוקה כחמתן הוי מר"ת וכן
 התבאר מדברי התום שם בפסחים דל"ג ד"ה תתן לו ע"ש
 ולמ"ש קשה הרי ליכא איסור תורה כודאי כי אם בערלה אך
 אחר היסוד הא ל"ק שדעת התום ככ"ק דק"א ד"ה רבא רמי
 דאיפשיטא כעיון רחוקא מילתא דילפינן מערלה ועיון בת'
 בני יעקב סי' ג' על זה וא"כ ה"כ בהסק ילפינן מינה לכל
 האיסורים ראסור מר"ת לערלה כדילפינן לעיון חוואת
 כזביעה אך את זה תמונה לשיטת הר"ן מו"ש בפסחים דע"ה
 בעי מיניה ר"ח מר"ח תנור שהסיקו בקלופי ערלה וגרפה
 ואפה בו את הפת וכו' אמ"ל הפת מותרת והאמר ד"ה תנור
 וכו' ולשיטת התו' יש לשכ דאע"ג דגרפו הוי הנחתו אחר
 ביצורו דבכל האיסורים שרי דגרע מחללים בכר כתבו התו'
 שם כד"ה וגרפו דחוס תנור כאה מאבוקה והרי נהנה בחוס
 תנור שכאה מאבוקה ראסור מר"ת דעל ירו אפה בו את הפת
 וכשהתיר ק"ל חפסה דבלי רחמנא זלי אש הא לא בלי הוה
 אמיכא זלי אש הוא ש"מ דחשיב נהנה מאבוקה ותיירן דילפי'
 הפסח דבלי קרא רלא חשיב באבוקה וה"ל הנחתו אחר
 ביצורו וא"כ א"ש שרי פסח ראס קפיד רחמנא ואפילו גרפו זלי
 אש הוא אכל הכא אע"ג דראסור קפיד והא ליתנהו וגם לתי'
 זה עיקר ההתר דהנחתו אחר ביצורו הוי אך לשיטת הר"ן
 ק"ט דקרא ק"ל מגרפו דפסח ש"מ דאבוקה אסור מר"ת וגם
 לשתי תירוים מתבאר דאין ההתר כי אם לגרפו אך באפה
 באבוקה פשיט ליה מר"ת בערלה ראסור מר"ת והרי לשיטת
 הר"ן הרי הנאת הסק אינו אסור מר"ת אף בערל וע"ק תמ"ש
 בסוכה דל"ה גבי הא דתנן של ערלה פסול חד אחר לפי שאין
 בה התר אכילה וחד אחר לפי שאין בה דין חמון תנן של
 תרומה טמאה פסול ולמ"ד לפי שאין בה דין חמון הרי חסיקה
 תחת תבשילו וכו' ואם איתא מערלה גופה תיקשי הרי חסיקה
 תחת תבשילו לרעת הר"ן דהסק עצים לא נאסר מר"ת גם
 בערלה וקרינן ביה לבס דמר"ת שרי ליהנות בו בהוסק ואולי
 ליה ול שדעת הר"ן כמ"ש התו' בפסחים דל"ה ד"ה אכל וז'
 א"כ כיון דהרובנן אין לה פדיון לא חשיב נאכל בכל מושבות
 ע"ש וה"כ כיון דאסרו חכמים אין לו דין חמון וכה"ג כתבו
 התום בפסחים רכ"ט ד"ה אין פודין את הקדשים ע"ש ע"ק
 לשיטת הר"ן תמ"ש כתמונה דכ"ט אחר ר"א בה כהנא ח'
 דברים התירו באותו לילה חוץ ולילה וזכות וכלי שרת וכלי
 אשירה ועצי אשירה ופרש"י שהקטורו בעצי אשירה ואם איתא
 הרי כל הסק עצי איסור שרי מר"ת ומה התירו וכ"ת דמ"ת
 אסור מדרכיהם לא חשיב התירו דמכ"ל דבימי גרפון בכר
 אסרו הסק עצי איסור דילמא ב"ד שלאחריו אסרו ועוד דשאר
 דברים דקא חשיב שהתירו בל"ס מר"ת הם וע"ק שהרי במכ"ו
 דכ"כ אמרינן לא אפיק הכערה ועייל עצי אשירה ואוהרתיה
 מהכא לא ידבק בידך הרי הנאת הסק אסור מר"ת ולקי עליו
 הפך דעת הר"ן וגם לשיטת התום קשה דתינח לדרכיהם
 ד"ז פשיט כעיון בחוואת מילתא דילפינן מערלה לפל התורה
 אך לרעת רוב הפוסקים דס"ל דלא איפשיט כעיון הרי גם
 בהסק לא אסור מר"ת כי אם בערלה לכד והרי בהנך סוגיי
 פשיט להו דגם כע"ז אסור מר"ת ואף שזידר הר"ן בת' סי' ע'
 דגם כע"ז גלי מדרכיהם והיינו חרם הדואה יראה דהר"ן כתב
 בן כדרך אפסר וליה לא ס"ל והרכר קשה והנך סוגיי וכאחור
 גם כמ"פ כל הנלמים גבי מתני' הכריח דמהני לפת הולכת
 הנאה לים דאיסור עצים קיל מתערוב עצים חש"כ כזביעה
 ע"ש וכד הוינן בה היא גופה בעיקר הסובאות ק' דאי פשיט
 לן בהנאת הסק עצים דחשיב הנאה א"כ תיקשי בפסחים
 דכ"כ למ"ל רכו' להדלקת נר והרי אשילו הנאת הסק דקיל

טפי מיניה אסור בכל האיסורי מר"ת בלי רכו' דהנאה גמורה
 חשיב אך אחר היסוד הא ל"ק שכבר אמרו ככ"ק דוקא הנאה
 הנראת לעינים אסרה תורה כדתניא וכו' ופרש"י מראה
 בעלתא שאין בה חמון כנון כד וזכע ע"ש וא"כ ל' דהנאת
 הסק שיש בה חמון לא איצטריך ליה דודאי בכל איסורי הנאה
 אסור וכי הונרך להנאה שאין בו חמון אך להתוספות בפסחים
 דכ"כ דכתבו דהדלקה אצטריך חמון דהוי דהך ביצורו וכן
 להר"ן דס"ל דהכא' הסק אינה מר"ת ק"ט מהנך סוגיי וסבור
 סייתי לומר דגם הר"ן מודה בהסק דהוי מר"ת דהרי נהנה
 בש"פ ועבר בלאו דאיסורי הנאה וכל מ"ש הר"ן דאפיית הפת
 בהסק איסור קיל טפי מתערובת היינו דאין הפת כולו איסור
 הנאה כי אם שיש בו הנאת ש"פ מהנאת הסק ופת גופיה יש
 בו שוה כמה פרוטות וכטל ברוב התר וברע מתערובת דאין
 חמון בהסק בו וס"ל רחוקא אי ק"ל מילתא הוי כמתשו ס'ל
 איסור מרפריך מרס הנכלע בכסות דמתמא באהל ואי לא
 חשיב כמתשו שם אמאי חמנא אף אי חוואת מילתא כחכור
 ראייה זה כדבריו כמ"פ כ"ה וכת' סימן ע' ומה"ט פשיט ליה
 דהנאת זביעה בכנר אסור הכנר טפי מהנאת הסק בפת
 אבל עיקר איסור ליהנות בהסק לא אצטריך רכו' דפשיט ליה
 דהנאה גמורה הוי וכי הונרך רכו' לזביעה והדלקה דהנאת
 ראייה היא ואין בה חמון כפרש"י ותו' ל"ק מכל הנך סוגיי אלא
 דאכתי ק"ל דהרי כזביעה לא גלי קרא דאסור הכנר כי אם
 שלא יכעב ומהך דבייתא פשיט ליה רחוקא מילתא ואי בהסק
 פשיט לן מר"ת דאף בכל איסורים אסור מכ"ש דהוי מילתא
 וחשיב כמתשו של איסור ואיך התיר בפת בהכא' הסק בהולכת
 הנאה לים ולא כזביעה דוה מורה דאין בהסק איסור תורה
 ודבר זה קשה לשמוע

ומ"ב

מתוך מה שכתבאר ק"ל עיקר דאיסור אבוקה הוי
 מר"ת בכל איסורי הנאה דהנאה גמורה אך
 כנחלת דנקברין דע"ז הוי מדכריה' וגחל' דהקדש
 הוי מר"ת וכ"כ בנחלת מורד הנאה כמ"ש לקמן :

סימן ר"ט יש

בנחלים לוחשות אי אסירי והר"ש
 פסק שם לאסור ומדברי הר"ף והר"מ כפ"ז מה' מאכלות
 אסורות הכ"ד נראה דס"ל להכשיר וכמ"ש הר"מ וכן פסק
 הכ"ז ב"ד סי' קמ"ב אך לא כתבאר אי בשל או אפה בנחלים
 לוחשות שיש בו עדיין בהם קצת שלהבת אי אסיר לכ"ע א"ר
 כל שנעשו נחלים דכבר בלה איסור העצים אף השלהבת שיש
 בהם הותר וראיתי להכ"מ שכתב שם שהטעם שפסקו
 להכשיר בספיאך כדרכנן הוא ונקטינן להקל ע"ש והנראה
 שלא ראה בזמנו ספר המאורות שהרי הרמב"ן בפ' כל שעה
 במלחמות כתב שהי"ף נטה להקל חסום דמתרני ר"פ ורבי
 אחי ב"ח אליבא דמאן דשרי ע"ש ומיהו ק"ל להכ"מ דכלל זה
 דרשקלו וטרו אליבא דחד אמורא הכי ק"ל מרנ"ל כפומיה
 דמון בכמה דוכתי בדעת הר"מ כמו שאמ"ר וקב"ן הרב יר
 מלאכי כסו' ת"ט וא"כ ה"כ אף אם לא ראה דכרי הרמב"ן
 היה לו לתת טעם זה וע"ק שהרי הר"ן בפ' כ"ט כתב
 דמוכחא סוגיי דאפי' בלוחשות לפיכך הכיאו סתם הרי"ף
 ע"ש וע"כ כוונתו כדכרי הרמב"ן דשקלו וטרו אליביה
 דכלא"ה מה הוכחה יש כסוגייין כמ"ד לוחשות מותרות והרי
 הב"י הכיאו דכרי הר"ן אלו ב"ד סי' קמ"ב וא"כ למה נדחק
 דס"ל דהוי ספק כדרכנן א"ק שהרי סר"ן בפ' שבעת
 הדיונין לית ליה הך כללא שכתב וז'ל ואע"ג דר"א מתירן
 כשמואל ליכא לאוכחי דס"ל כוותיה דאימוראיתרני אליביה
 דחד אמורא כי שחצי חמי דפרכי ליה אע"ג דלדידהו לא ס"ל
 כוותיה ע"ש וא"כ ה"כ דר"פ ורבי אחי מתרני אליבא דמאן
 דשרי אע"ג דלא ס"ל הכי בני ע"כ סנ"ל כוונת הר"ן דאף
 לט"ר

למ"ר לוחשות אסורות מ"ח אי הוי זה וזה גורם שרידיט
 ט"ע בפת בנחלים לא אחריון דמ"ח כבר קלה קנת האיבור
 ואינו בעין ודיינו לאסור בכליה גורם דאיסור כנון אפה
 בתנור חדש או קצרות וכוסות אכל תנור ישן וכיטל ע"ג
 גחלים לוחשות כיון דהוי זה וזה גורם שרי והיינו דקס"ר
 לציל לאוקתי ברייתא דיויתן לרכי ויוצן לרכבן דהוי ס"ל
 דבנחלים לוחשות פליגי דכי ורכבן וא"כ ע"כ ז"ווג אסור ס"ל
 לרכי דאי שרי איך אסר בסתם אף בתנור ישן ודחי דלוחשות
 לכ"ע שרי וכי פליגי באכוקה דיש ט"ע באכוקה לרכי ואסיר
 אף בז"ווג ומהו הכריח דכיון דאסיק הש"ס דכ"ש ט"ע פליגי
 דהיינו באכוקה ש"מ דלוחשות לכ"ע שרי וא"כ הרי מוכח
 דסתם הש"ס ס"ל כמ"ר מותרות וכ"ת ברי אמרו בשלמא
 למ"ר לוחשות אסור משום דיש ט"ע בפת נראה דגם בנחלים
 למ"ר איכא ט"ע הא ל"ק ש"ל דטבח עניס היינו למעוטי
 רכבן דשרו לגמרי ולא חשיבי ליה איסור משא"כ לרכי יש
 איסור ואה"כ דבתנור ישן כי אסיר משום ז"ווג ובתקום אחר
 הארכתי על זה . ומ"ח אין בכל זה הכרח גמור דאי משום
 הב"י דקאי דרעת ר"י בפסחים דע"ה ד"ה וברפו שכתב
 דאיסור הפת באכוקה דרכבן וכמ"ש בס' ר"ג טכ"ד רעת
 רוב הפוסקים וא"כ חשיבו להקל אין זה הכרח דעיקר איסור
 גחלים לוחשות למ"ר אסור מר"ת ליהנות מהם כהספק
 לכתחילה לרעת הראשונים דאין הכטלון איסור לכתחילה הוי
 מר"ת א"כ להתחמס כנגדו או להאיר עכ"פ אסיר מר"ת
 והו"ל ספק תורה שנתגבל הענין לשל דבריהם דספיקון
 להחמיר כמ"ש הש"ך והפ"ח בכללי ס"ס וזה כ"ל טעם
 הרא"ש שפסק להחמיר גם טעם הרמב"ן יש להשיב דהוכרח
 לפרש דכ"י מ"ר דשרי דלא ליהו הכרייתא נופא דעסקי בה
 תיובתיה ומה גם דאין מופת חוץ ככלל זה דבדוכתי טובא
 שקלו וטרו אף דלא ס"ל גם הוכחת הר"ן שכתבתי למ"ח כל
 ש"ל שגם בלוחשות למ"ר אסור אחריון יש ט"ע ואסיר אף
 בז"ווג וכ"כ דעת רוב הפוסקים דוק ותשכח כי ע"כ הדבר
 שקול וראיתי להר"ה שכתב בלוחשות אסורות מ"ח ט"ע בדע"ה
 תנור שהסיקו בערלה וברפו מהו ומדכעי דברפו מכלל
 דבלוחשות פשיט ליה דהפת אסורה והרמב"ן דחה דאיה ון
 דאם באנו לרון כן אף בעוממות אסור אלא התם משום דכעי
 למיפדך מדר"י דאיינו בברפו בעי מיניה גרפ"ור"ח מאי
 דכעה פשט ומכרייתא דהכא פשט ליה ע"ט וקשה דכ"ג
 דרך הפשטן דמתח רתח השתא ע"ג גחלים שרי ברפו
 מכע"י"א כמ"ש בזבחי"ד"ל וכה"ג איתיה נמי בחולין דכ"כ לא
 שהתו"ט שם צידדו וכ"כ בתוספי הרא"ש כתובות דכ"כ
 ולחומר לא קרתה וא"כ י"ל שגם רעת הרמב"ן כן א"ק עדין
 דא"כ תיקשי ליה הך ברייתא דמודה רבי בכיטל ע"ג גחלים
 דשרי ואילו בסמוך תני רבי חתכו ונתנו ע"ג גחלים אומר אני
 שזה עלי אש א"כ בכיטול בערלה ע"ג גחלים נמי ליתסר אלא
 ודאי דרכי לא התיר בפסח כי אס בלוחשות לכד וכי התיר
 בערלה בנחלים עוממות הוא ולהכי לא קבעי כי אס בברפו
 אף אי ס"ל לוחשות מותרות קשה כי קושיין ודוחק לומר דרכ
 סנכא לא שמיע ליה ברייתא דרכי דע"ג גחלים עלי אש ומצד
 אחר נמי יש ראיה לשיטת הר"ה כמאי דקשה בהך סוגי"א
 בל"ש"א קמא דשני בלי רחמנא ה"ס וליפנין מיניה דאמאי
 לא דחו"ס מהכרייתא דרכי שהביאו אחר זה דלאו ע"ג
 גחלים הוי עלי אש דא"כ היכי תני כאידך ברייתא דכשלו ע"ג
 גחלים מותר דרכי גופה מודה בו אלא ודאי דכולי הך סוגי"א
 מוכחה דס"ל דלוחשות אסורות ולהכי לא ק"ל שתי ברייתות
 דרכי אלו וכ"ת דשני איבעית אימא אלו פליגי בפלוגתא
 דלוחשות אי אסירי או לא דלתיורוצא קמא ס"ל לוחשות
 אסורות ולהכי ל"ק הך ברייתא דרכי ולא"כ בתרא ס"ל

לוחשות מותרות ולהכי אסיק דלא ילפינן מפסחי דהתם אלא
 קפיד אבל הכא אעניס קפיד אין זה מספיק דכיון דלתיורוצא
 קמא ברור דקאי כמ"ר לוחשו אסור ולא"כ א"י ה"ס דמ"ח
 דלוחשות מותרות מנ"ל לאפסוי בפלוגתא דפליגי נמי
 בלוחשות מותרות או אסורות וכדוחק י"ל דהתירצן לא בריר
 ליה היכי קי"ל בלוחשות ע"כ שני לה למ"ר אסור ולמ"ר
 מותרות והאי א"כ א"כ נמי מדכרי רב ארא הוא ומ"ח החכם
 עיניו יחזו דריהטא דסוגי"א אלא כמ"ר לוחשות אסורות וכ"ל
 שלכל זה כיון הר"ה ואין תשובת הרמב"ן חספיק . והיה כ"ל
 להכריח דהתו"ט ס"ל דלוחשות אסורות שהרי לשיטתם דברפו
 חמיר מנחלים א"כ קשה דהיכי משני דילפינן מפסח והרי
 תני רבי אפי' בנחלים דלא חשיב כנרפ"ו דהוי עלי אש אלא
 ודאי דרכי איירי בלוחשות ואילו בלוחשות לכ"ע הפת אסורה
 וכן הכריח מהר"ש א"ש"ר שדברי התו"ט דייקי הפך זה שכתבו
 מחמת חוס שלהבת האכוקה בא שהוא איסור גמור ואם איתא
 בלאו חוס שלהבת נאסר מחמת חוס גחלים לוחשות וכן מהר"ם
 דהפת אסור כשהאכוקה כנגדו ואם איתא גם בלי אכוקה
 נאסר וז"ל דלוחשות נמי למ"ר אסור היינו מטעם דחשיב ליה
 שלהבת דנחלים לא מקרו כי אס בעוממות אכן ראיתי להתו"ט
 שם כו"ה הא שכתבו וז"ל פתם נחלת דמשנה וכרייתא הוי
 לוחשות ותהה"ש"ל דהרי דרכו' תני כישלה ע"ג גחלים מותר
 ואיכא מ"ר דהיינו עוממות ומהו הכריח מהר"ש א"ר דסבא או"ל
 כמ"ר לוחשות מותרות וכשלה ע"ג גחלים היינו לוחשות מ"ח
 דעת הר"ה והר"ן ג' גיאת והרא"ש דקול להחמיר בלוחשות
 וכ"כ להכריח ראיה שהרי בירושלמי פ"ב דערלה נבי מתני'
 דתבטיל שפסלו בקליפי ערלה אמרו רבי בא ר"ח כשם רבי
 יוחנן נחלי ערלה שעימתו הרי אלו מותרות ולא מתנית' היא
 אס חדש יותן אש ישן יותן ר"ח אמר לית כן ר"ח אמר אית כן
 כשהביא עניס ונגבו בקליפי ערלה ופירושו דק"ל מהך
 ברייתא דתני סיפא כשלה ע"ג גחלים הותר ומאי קמ"ל ר"ז
 ותיירצן דלא גרסינן בה הך סיפא ור"ח תירצן דאיינו בלוחשות
 אלא שנגב כהם עני התר וכשל כהם דהוי גחלים גורם הרי
 דפשיט ליה להירושלמי בלי שום מחלוקת דלוחשות אסורות
 ורבי יוחנן הוא דס"ל בירושלמי דלוחשות אסורות ומיניה
 אע"ג דכש"ס בכללי לא איפשיט אי ר"י ס"ל אסורות או שמואל
 מ"ח כיון דבירושלמי אמרו דר"ז הוא דס"ל אסורות הכי ק"ל
 דר"ז שמואל הלכה כר"ז כמ"ש מהר"ם קורקוס כפ"א מה'
 שמיטה דכה"ג ק"ל בירושלמי וכ"כ בס' יד מלחמי כשם
 הירושבא וכ"ש כאן דבירושלמי לא הביאו חולק ופשיט להו
 לאסור דאין ספק ש"ס בכלי חוציא מדי פשיטות הירושלמי
 ופיין ת"ש בכלל זה כמ"א סי' ל"ח דס"ה ואת זה ק"ל למהר"ם
 קורקוס שכתב כפ"א תה' שמיטה ברעת הר"ח דאי כש"ס
 בכלי לא הוכרר אי ר"ז אסר ובירושלמי הוכרר נקטינן
 בירושלמי דא"כ תיקשי איך פסק כאן בלוחשות להתר הו"ל
 לפסוק כר"ז דהלכה כר"ז כנגד שמואל ואיכא מ"ר אף כנגד רב
 ושמואל והס"ל ליישב רעת המתירים בלוחשות והן קרם אני
 אביא דכבינה דל"ט תני חמשה דכריס נאמרו בנחלת
 הנחלת כרגלי הכעלים בנחלת של הקדש וכו' נחלת של ע"ז
 המוציא נחלת המודר הנאה ואילו התו"ט שם כבינה ובירושלמי
 שם וכפ"ח דברכות הובאה הך ברייתא ותני בה כמקום
 הנחלת הרגלי הכעלים מוכרין על הנחלת ואין מוכרין כל
 השלהבת כבר הביאו הרא"ש בפסקיו שם כבינה והדבר קשה
 לברייתא דש"ס דין אמאי שביק למיתני הך דאין מוכרין על
 הנחלת דכשלמא לתו' והירושלמי יש ליישב כמאי דקשה עלינו
 ג"כ אמאי שביק למיתני הך דנחלת כרגלי הכעלים ש"ל דהך
 ברייתא נשנית עלה דמתני' דבינה דל"ט רתני כה הנחלת
 כרגלי הכעלים לת"ח למיתני דמהש מלכד הוין השנוי
 כמתני'

בהתני' קאמר ואע"ב דמתני' שם תני נמי במלת של הקדש והמוציא במלת ואע"ב כן תני להו כתו' וירושלמי הא ל"ק דהרי עיקר דינא דמתני' הוא הנחלת כרבלי הכעלי דכאסור תחומין איירי מתני' ובמלת של הקדש ומוציא במלת כדרך אבב נקיט להו ותני ושייר וע"כ כאלו בתוספתא דתלמוד הקד תרי שמינה באבב איכא תלת אחרעי אך לש"ס כבלי אין טעם כלל במאי דהשמיט הקד דאין מוכרכין על הנחלת כי ע"כ כ"ל דבהא פלגי הש"ס כבלי עם הירושלמי דתרי תנאי הוא איכא מאן דחשיב הקד דאין מוכרכין על הנחלת ואיכא תנא דלא קחשיב לה ופלוגתא דאין מוכרכין על הנחלת איסורו דלק"ר אסור א"כ ע"כ הקד כרייתא דתני במלת של הקדש או של ע"ז או של מודר הנאה בעומות איירי דאו כלוחשות הכי אפי' בכל איסור אסור משא"כ למ"ד בחלי איסור לוחשות נמי שרו א"כ כי תני כהך כרייתא במלת של הקדש וכו' היינו כלוחשות דכהנהך איסורי אסור וכשאר איסורים שכן ואילו בדקין זה דאין מוכרכין על הנחלת לכ"ע היינו אלא בעומות דאילו כלוחשות לכ"ע מוכרכין עליו דכרייתא ערובה היא בכרכות הכ"ג כלוחשות מוכרכין ועומות אין מוכרכין דכרכת הנר תלוי באור וכלוחשות איכא אור משא"כ בעומות וא"כ הכרייתא דתו' וירושלמי כיון דש"ל הנחלי איסור לוחשות אסור להכי שפיר תני לה הקד דאין מוכרכין על הנחלת בכל הנך דינוי במלת שהרי להך ת"ד במחלים עומות איירי מתני' דאין כלוחשות מ"ש הקדש וע"ז ומודר הנאה והרי אף בכל האיסורים נמי אסיר כי ע"כ ע"כ דכעומות איירי וע"כ שפיר שייך למתני הקד דינא דאין מוכרכין על המחלים דהדקין דין אמת דעל המחלים עומות אין מוכרכין משא"כ הכרייתא דש"ס כבלי כיון דש"ל כלוחשות נמי שרו א"כ ע"ז והקדש ומודר הנאה כי אסרו במלת הוא כלוחשות דאילו כשאר איסורים לוחשות נמי שרו ולהכי לא תני למתני דאין מוכרכין על הנחלת דהרי כלוחשות לבני ברכת הנר לכ"ע מוכרכין עליו כמ"ש בכרכות דכ"ג וא"כ אין חילוק בין במלת לשלהבת ומכאן ראיה לשיטת המתירים במחלים לוחשות ותו ל"ק לשיטתם הירושלמי כפ"ג דערלה דאית להו בפשיטא דלוחשות אסורים שיה מחלוקת תנאים הוא וגם שמואל ודו נחלקו אי קול כמ"ד אסור או מותר והירושלמי כיון דתני כהך כרייתא הקד דאין מוכרכין על הנחלת ע"כ דש"ל כלוחשות אסורות וכמו שנתבאר וע"כ נקיט בפשוט כדעת רבי יוחנן דש"ל לוחשות אסורות כלי חילוק הקד לש"ס כבלי כביצה דל"ט כיון דלא תני לה מינה דפשיט ליה להפך דגם לוחשות אסורות ולא שכינן סתמיה דש"ס דילן מקמי הירושלמי ואדרבא קשה לדעת הסוכרים כלוחשות לאיסור ויל דלדירוהו מחלוקת תנאים הוא כלוחשות אי איסורי דהכרייתא דתני הקד דאין מוכרכין על הנחלת ש"ל כלוחשות אסור ואידך כרייתא דלא תני לה ס"ל להתר וש"ס כבלי חר מתני הכרייתות נקיט דהא כיון דנחלקו דו' ושמואל אי קול לאיסור או התר ולא כירי לן בכירור דעתיה דר' ומירי ספק לא נפיק נקיט חר תהנהך כריתות ולא חש אי נקיט הכריתא דש"ל התר או איסור דע"כ מירי ספק לא נפיק ובהכי א"ש ד"ק להרא"ש שכתב להחמיר ונראה מודריו דהיינו מספק דלא הוכרר דעת ר' וכו' מדברי הרמב"ן בהלכות והדבר קשה אחזי לא תפסו בפשוט לאיסור כיון דהירושלמי נקיט בפשוט לאיסור וקול אין ספק מוציא מירי ודאי ומה גם דנקיט כדעת ר' לאיסור דקיל כוותיה כו"ש הר"י קורקוס אך למ"ש ל"ק דהם ס"ל דאי דש"ס כבלי פשיט ליה לאיסור לא הוה נקיט וכרייתא דש"ל להתר ושכיח הכרייתא דאוסר דקיל כוותיה אך אי לא כירי ליה א"ש דלא חש למינקט חר מינייהו דסקיליס הם לדירן דמירי ספק לא נפיק אלא דאכתי קשה

עלייהו כיון דקיל דלא שכינן פשיטות ש"ס ירושלמי מפני ספקו של כבלי וכן לדעת ר' קורקוס דאי כש"ס כבלי לא הוכרר דעת ואין קיל כוותיה וכירושלמי הוכרר נקיטין כירושלמי א"כ הכא דהוכרר כירושלמי דפ"ג דערלה דקיל בפשוט כלוחשות לאיסור הכי הו"ל למינקט ולא כדרך ספק וז"ע ומ"מ לענין הלכה כ"ל דיש לאסור כלוחשות כיון דהר"ף אינו מפורש בדבריו ההתר והכר ראיתי בת' הרשב"א סי' של"ב שכתב דהר"ף כסתפק אי פסקין במאן דשרי כלוחשות או לא הניח הכרייתא כזורתה ולא פסק בה לא כן ולא כן גם בדעת הר"מ כפ"ו מה' מ"א הכ"ד עם שגריס דבריו דמתיר כלוחשות מ"מ אינו סבאך כל הצורך שיש לפע"ד לחלוק דאעפ"י שהם בערות לאו היינו לוחשות אלא עומות וכבר ראיתי כשה"ג כפ"י כ"ט שכתב בדעת הר"מ לוחשות אסורות ע"ש ועם שתהנו על דבריו בס"י ר' שגריס דהר"מ מתיר כלוחשות מ"מ כבר נ"א מפיו דהר"מ אוסר וא"כ אנו על מי נסמוך דלא שכינן כמה מגדולי הראשונים ולתפוס דעת הר"ף והר"מ אף אי כפירושם אמתר וכ"ש שאין ההתר מפורש בדבריהם ומאי תיתי להקל באיסור כדרך זה ככ"ל עיקר והיהו לעיקר חקיותנו היה כ"ל ראיה שגם למתירי כלוחשות כל שיש עם שלהבת דינו כאבוקה מת"ש הט"ו ב"ד סי' קמ"ב פ"ק ג' דכי התייר שלהבת ע"ז היינו כשאין עם אלא השלהבת לחור אבל אם השלהבת קשורה במלת פשיטא דאסור לתמם משלהבת טפי מנחלת גרידא וכ"כ בפ"י כ"ט במאי דאמרינן באבוקה כגברו וכו' ע"ש כראש שראינו רסיה תני בשלה ע"ג מחלים ד"ה מותר והרי שלהבת גם כע"ז דנחלת אסור שלהבת מותר כ"ש בערלה דנחלת מותר א"כ איסור אבוקה אך יתכן כי ע"כ הכרוח דהתר שלהבת כשא"ינה קשורה במלת אבל בקשורה ברע ואסיר טפי מנחלת גרידא ולפי דבריו כל שיש שלהבת קשור במלת אסור לכ"ע אך דכרי הט"ו הם תחומים דכי אסור אבוקה היינו בשלהבת קשורה בעצם שעדיין לא נעשו במלת דעצם ודאי אסירי מ"מ עכ"פ ומה"ט אסור באבוקה אבל שלהבת הכא מנחלת אה"כ דשרי וא"כ דכע"ז יש מקום לאסור כיון דנחלת נמי אסיר אך בערלה מכ"ל לאסור דמהראיה ל"מ מירי וכ"ש ש"ל דמחלים לוחשות היינו מחלים שיש בהם שלהבת וש"ר בערך לחם שהביא מ"ש בפסחים דע"ה מחלים לוחשות וכתב פי' שעדיין שלהבת מהבהבת בהם ע"ז ולדבריו כ"מ לחקירתנו דמחלים לוחשות שיש עדיין קצת בשלהבת בהם למ"ה לוחשות מותרות לא חשיב אבוקה דאבוקה היינו שלהבת הכא מהעצם שעדיין לא נעשה במלת ומיהו כבר כתבתי דהעיקר להחמיר במחלים לוחשות וכ"ש כשיש שלהבת

בהם ודוק
ועיין בתו' פסחים דכ"ו ד"ה חדש שכתבו דאבוקה לרבי באה מהעצם ולדברין באה מהמחלים וע"ש ברכ"ו כד"ה מכלל וידוע דקיל כרכי וא"כ קשה להט"ו דאיסור אבוקה משום דקשורה במלת וזה אינו כמ"ש התו'
סימן ר"י פ"ש גכן לבאר באיסור במלת ע"ז אף דהוה מדבריהם אי אוסר הפת ותכשיל כבליה גורם דאיסור וכן חוס תנור גרוף כלי במלת ויש לומר דגם כו"ג אוסר כיון דתנור ישן דאמרינן במלת יש ש"ע כפת כדאמרינן כשאר איסורים באבוקה וכן במלת כל הנקברין דאסיר דאף אפרן אסיר אי אסירי גם כו"ג מטעם יש שבה עצים כפת או לא:
וראיתי להרב ש"ך ב"ד סי' קמ"ב ס"ק ז' דהאריך להוכיח שדעת הג"ר שם והרמ"ה והרא"ש דכע"ז ונקברין דאפרן אסיר אין חילוק בין אבוקה למחלים דכ"ג אמרינן יש ש"ע ואסיר אף כו"ג ע"ש באורך וכדבריו האריך

חאריך להוכיח פת' פני יהושע חא"ח סי' י"א ונתאבו אחריהם
הרכ נחשה כהספ' כת' וכס' פרשת הכסף ע"ש וכמעט נראה
זה לרין מוסכם ושוב נתיישבתי בדבר ורואה אני דאין זה
עיקר לרין שיש לרין מדברי רוב גדולי הפוסקי' הפך זה שהנה
ראיתי לרשו' בע"ז דמ"ט שכתב כד"ה אפה בו את הפת בין
בחדש שזננו וחור והסיקו בעני התר בין ביטן בהספ' של
איסור הו"ל בתרווייהו וז"ל וכו' וקתני הפת אסורה לר"א ע"כ
שיוליך הני דמי עניס דאיסור לים אלמא וז"ל אסור עכ"ל
וכדבריו כתב הר"ן בהלכות ע"ש וק"ל בדבריהם דמה ראה
מאפה בו את הפת דו"ז אסור והרי כיהאי חתניתין תני
בפסחים דכ"ו גבי ערלה דפליגי בה רבי ורבנן אי אפה בו
את הפת בהספ' עני ערלה לרבי אסור ולרבנן שרי ובעי
הש"ס לאוקמי דפליגי או"ז דמי הש"ס אימור דשמעת ליה
לרבי משום דיש ש"ע כפת וז"ל מישמעת ליה וע"ש בפרש"י
וא"כ ה"כ היכי פשיט מדאמר באפה בו את הפת אימ' דמשום
דיש ש"ע כפת הוא אבל וז"ל אה"ל דשרי וכבר ראיתי
להרשב"א בחידושו לע"ז שהקשה כן לרשו' משם בעלי התוס'
ותירצו דכיון דלא חזינן לר"א דפליגי לא לענין הפדיון משמע
דמורה בכליה רישא אף כהאי דקתני חדש יותן דאתי כמ"ד
זו"ל אסור ע"ש וגם בפירושו ק"ל דא"כ גם בפסחים דכ"ו
היכי דמי הש"ס אימור דשמעת ליה לרבי והא תני רישא חדש
יותן ולא חזינן לרבי דפליגי עולה כמ"ש הס' בבאן לר"א והנה
אחת שזה קשה עכ"פ שם בפסחים דכ"ו שאמר שדחו דכי תני
חדש יותן לאו ר' היא אביק הש"ס דר"א דמתני' דנטל תמנה
עניס היא ומרשו' כד"ה יולך רש"מ מר"א דכל כמה דלא
מתני הנאה לים מודה לת"ק בין אחרש יותן בין איסור פת
אלמא כיון דתני חדש יותן את ליה וז"ל אסור ע"ש

וקשה

דא"כ ליתא דרבי היא כיון דלא פליגי ארישא
בחדש יותן והנה ראיתי להר"ה בפ' כ"ט
שצמר על זה וכתב ויש להשיב דאמסקא סמך דאשכח תנא
דתיני בהדיא וכן היה ר"א אסור בכל איסורים שבתורה ועוד
דרכי לא הווכרו דבריו כיהאם כפת וז"ל דמשום דיש ש"ע כפת
אכל בתנור לא הווכרו דבריו מפורשים משא"כ בדברי ר"א
שנתן כלל לכל משתנינו ואמר יולך הנאה לים בין כפת ותנור
ע"ש ורואה אני דשני התיורוים לא יפיקו לתרץ תירוצ' התו'
בע"ז דאילו תירוק ראשון הרי שם בע"ז לא הווכר כלל הך
בריתא וכן היה ר"א אסור בכל איסורים שבתורה גם תירוק כ'
אינו מספיק כי אם לשיטת הר"ה וסיעתיה דר"א מתיר בהולכ'
הנאה הפת גופיה בלי תערובת וא"כ גם לתנור דהו"ו בלי
תערובת מתיר ר"א בהולכת הנאה אף לשיטת התוספות שם
בע"ז ד"ה יולך והיא שיטת רוב גדולי הראשונים דס"ל דלא
מתיר ר"א כי אם כנתערב הפת לכד אכל הפת ותנור גופיה
לא פליגי א"כ הוכרח דלא איירי ר"א בתנור כי אם כנתערובת
פת וא"כ הדר כי קושטין מכ"ל דר"א זו"ל אסור אימא משום
דיש ש"ע כפת כדדמי הש"ס בפסחים בכריתא כה"ג דתני
כה רבי ובאמור ובדוחק יש לישב בדרך ראשון לבריתא דתני
וכן היה ר"א אסור בכל איסורים סמך אעפ"י שלא הביאום
דמחכו שהביאום בפ' כ"ט והוא דוחק

והנ"ל

לישב דסתם הש"ס סבר דסתם אפה בו את הפת
בין באכוקה בין בנחלים או בחום תנור משמע
וע"כ תייתי ראה שפיר רמינח באכוקה דשייך לומר דמשום
יש ש"ע כפת הוא דאמר אבל בנחלים דלא שייך בהו"ש ש"ע
בפת דכבר קלה האיסור היכי אסרי הפת בין בתנור חדש וישן
והרי ביטן הו"ל זו"ל אלף ודאי זו"ל אסור ס"ל וכי דמי הש"ס
כפ' כ"ט ומוקי לה באכוקה לכד ומשום דיש ש"ע כפת אינו
לא דמפורש כן בגופה דבריתא דתני סיפא בשלה ע"ג נחלי'
ד"ה מותר ש"ע רבי פליגי היינו באכוקה לכד פליגי וע"כ

דחי שפיר אינור דשמעת ליה לרבי משום דיש ש"ע משא"כ
במתני' דר"א דלא תני ספא ביטלה ע"ג נחלים א"כ ז"ל
דכ"ג אסר בין באכוקה או בנחלים דסתם נשנה אפה בו
ותו ל"ק מקושיית הר"ה וקושיית התוספו' לרשו' ובמ"ש יתיישב
דברי הכ"מ בפ"ה מה' ע"ז ר"ג גבי מ"ש הר"מ אפה בו את
הפת אסורה ותמה עליו למה לא חילק בין חדש לישן דכיון
שרי דהוי זולא ותירץ דאיירי באכוקה וסמך למ"ש כה"ה ר"א
וע"ש כתיבון דרמ"ך והש"ך וכת' פני יהושע תמהו עליו דאין
דרך לסמוך על מה שעתיד לכתוב וכ"ש דבע"ז דמהיר הו"ל
לכתוב התר ביטן ע"ש וכשאני לעצמי ק"ל דמשיקרא ל"ק
דאמאי לא חילק בין חדש לישן שהרי ידוע דרך הר"מ להעתיק
דברי הש"ס שלכך קראו משנה תורה והרי במתני' דע"ז תני
סתם אפה בו את הפת ולא חילק בין חדש לישן וש"מ דסתם
אפה בו את הפת באכוקה איירי וע"כ סתם גם הר"מ כדרך
משנתנינו וכ"ת דמתני' ל"פ דאוקמוה כמ"ד זו"ל אסור וע"כ
אסור גם ביטן אף לדין דשרי וז"ל הו"ל להתיר בהדיא ביטן
הא נמי לא איירא שהרי כה"ג תני בפסחים גבי ערלה אפה
בו את הפת ומוקי הש"ס דבאכוקה לכד אסר דישן ש"ע כפת
וזו"ל שרי הרי שלא חש לפרש דבאכוקה לכד איירי דסתם
אפה בו משמע ליה באכוק' וא"כ גם הר"מ יפה עשה שכתב
כדרך הכריתא שחייב אדם לומר כלשון רבו והכתיב בש"ס
יכריח מיניה דסתם אפה באכוקה איירי ותו מאי ק"ל להכ"ת
עד שהוצרך לרחוק סמך למ"ש כה"ה ר"א וכ"כ המחכ"ס ח"א
סי' זח וכ"כ הבה"כ דר"מ סימן של"ד גבי נידוהו בשביו ע"ש אף
למ"ש נדק הכ"מ דכי תני הכריתא סתם אפה בו את הפת
לסיפא סמך רתני בשלה ע"ג גפלים ד"ה מותר רמינח
חבואר דבאכוקה פליגי משא"כ כל היכא דתני אפה בו הפת
סתם בין באכוקה בין בנחלים משמע וגם מתני' דר"א דעניס
דתני סתם הא אוקמוה דאתי כמ"ד זו"ל אסור וא"כ הר"ת
שפסק זו"ל שדי וכתב בתם אפה בו את הפת שפיר ק"ל
להכ"מ דכ"ג משמע

אך

את זה ק"ל בדרך זה דהא תנן בפ"ג דערלה תנור
שהסיקו בקלפי ערלה ואפה בו את הפת תדלק
הפת ולמאי דקולן זו"ל שרי ע"כ לאוקמי באכוקה לכד ומשום
דיש ש"ע כפת וכן פירשו הר"מ והר"ש ור"ע למתני' הרי דתני
סתם אע"ג דלא תני סיפא בשל ע"ג נחלים וכ"ת דמתני'
זו"ל אסור ס"ל כי היכי דסתם הני כס"פ כל הנלמים דתני
חדש יותן זה אינו שהרי בפ"ג דערלה משנה יא תני הך
פלוגתא דזו"ל דר"א אסור ורבנן שרו וידוע דכרבים קול הרי
דסתם רבי כמ"ד זו"ל שרי וא"כ ע"כ לומר דכי סתם כס"פ
כה"ה לאסור ה"ט דשאני ע"ז דחמיר כמ"ש על זה בסיומן כ"ה
ע"ש וא"כ הדר כי קושטין והנ"ל לישב לזה דבשאר איסורים
הא פשיט להו לכ"ע דאין איסור בנחלים דכבר קלי האיסור
והוי באפר ותנן כהספ' תמורה כל הגשרפין אפרן מותר ואע"פ
שכתבו התוס' בפסחים ד"ה ביטלה דנחלת חמיר קצת מאפר
דאסור לכתחילה מלכד שכל שאין הכרתם מוסכמת כמ"ש
בסיומן כ"ז שיש לרין כדעת קצת פוסקים דגם בנחלת הוי
כאפר ממש ושרי לכתחילה וע"ש בר הן דין רגם לשיטת התנ'
הא פשיט להו דאין איסור בנחלת נשרפין כדבעד וע"כ תני
מתני' סתם אפה בו את הפת דבערלה בנחלים אין צד כלל
לאסור הפת משא"כ בע"ז דקול אפרו אסור כמ"ש בפסחים
דכ"ז וכן בכל הנקברין דאפרן אסור כי תני בהו סתם אפה בו
את הפת גם בנחלת משמע כיון דשייך בהו איסור אף באפר
וכ"ש בנחלת וח"מ לפי דרכנו חבואר דעת רשו' דבנחלים אף
בע"ז אי הוי זו"ל שרי לדין שהדי הכרת הש"ס דר"א ס"ל זו"ל
הוא מדאמר הפת בתנור ישן אף באפה ע"ג נחלים ואי שייך
יש ש"ע גם בנחלת בע"ז ונקברין הא ל"מ תידי אלף ודאי
דס'ל

הס"ל רבננים עב"כ לא סייק מ"ע ואף לפי דרך התוספות
 שהביא הרמב"ם דכי פשיט לן כ"ר רז"ג אינו אלא מרתני
 חדש ויתן או כרכי הר"ה מרתני וכן היה ר"א אומר בכל
 איסורים שבתורה ע"כ דרשו דרכיהו כן מרתני אפה בו את
 הפת כוונתו דכיון דר"א מורה ברש"י בחדש ויתן רז"ג אסור
 ס"ל א"כ מינה דביתני אפה בו הפת אינו כהבוקה לכד
 מסוס דיש מ"ע כפת דלמ"ד רז"ג אסור לא נפק"ל מירי בטע'
 זה דיש מ"ע כפת כיון דכל"ה אסור מרז"ג וא"כ ע"כ
 דאפה בנחלים הוא דתנילה דאף ללא סייק טעם יש מ"ע
 כפת אסור מרז"ג כדון תנור חדש דיוותן ומה"ט הוא
 תכריח גם מאפה בו את הפת דס"ל רז"ג וס"מ רבננים לא
 סייק טעם יש מ"ע כפת ועל הכל שהרי הר"ן בהלכות שבת
 בפרט"ה הלכו ככתב להדיא דתנא דמתני' רז"ג אסור ואנן לא קול
 כוותיה אלא רז"ג שרי זולת באבוקה כנגדו דקול יש מ"ע
 כפת אבל ע"ב גחלים הפת מותרת דתקלא קלי איסוריה
 ע"ש הרי להדיא דפשיט ליה בנחלים אף כע"ז דשרי מטעם
 רז"ג ללא סייק בהוי"ש מ"ע כפת באופן שרפת רש"י והר"ן
 הנה תבאר רבי' ונקברין כתנור ישן דהוי רז"ג שרי בנחלים
 וכ"כ מדברי התוספו' שהביא הרמב"ם שהכתי' לעיל שכתב
 רז"ל והקשו בתו' דילמא הא דתני הפת אסורה היינו באבוקה
 כנגדו דכה"ל לר"ה אסור מפני שיש בפת וכו' ע"ש ואי כע"ז
 גם בנחלים דינן באבוקה למ"ל לאוקמי באבוקה לכד והרי אף
 אי בנחלים איירי קשה דקול יש מ"ע כפת אלא ודאי דבנחלי'
 לא אמרינן יש מ"ע כפת ומינה שגם הרמב"ם דעתו כן כיון
 שהביא דבריהם בהתם ושתיק להו ויותר מזה תבאר שרעתו
 כן ממ"ש שם אה"כ עלה דמתני' דאפה בו את הפת ע"ש
 וכן יש לרקוק מדברי הר"ה בתמור ס"פ כ"ה שכתב דליתא
 למתני' דקול רז"ג שרי אבל אם אפה בו הפת בהסק ע"ז הפת
 אסורה דהא איפסיק הלכת' בהדיא בפסחים כרכי דאמר יש
 מ"ע כפת ורכים אלו מכוונים כל צורכין כפ' כ"ש עכ"ל
 והרי התם כי קול כרכי אינו אלא באבוקה לכד ש"מ שגם
 כע"ז הדין כן דאל"ה לא הוה שתיק לפרש דהכא גם ע"ג
 בנחלים אסור ואדרבה כתב רכ"כ כ"ש תבאר כל המורק כי
 ע"כ כ"ל שרעתו להתיר כע"ז ונקברין בנחלים וכ"כ קצת
 מדברי הרמב"ם בס' תמים דעים בסיומן רמ"ה למ' פסחים
 ובדבריו כתב הרמב"ן בחידושו לע"ז בס"פ כ"ה דבתנור לא
 קול כהנא דמתני' דקול רז"ג מותר אף כפת וכגד קול דקול
 יש מ"ע כפת ויש שכתב כרכי כנגד ע"ש והרי יש מ"ע כפת
 כי איתמר אינו אלא באבוקה לכד כדאיתא בפ' כ"ש וא"כ
 ש"ח דגם הס לא אסור כע"ז נ"כ כי אם באבוקה לכד דאי
 כע"ז דמתיר אסור גם בנחלים לא הוה שתיק מינה דמתני' תיתי
 לומר כן בלי שיאמרו הס וכד מן דין דלייש סברה לומר גם
 בנחלים יש מ"ע גם וכנן דרכי תנור בר דכי שרו באבוקה
 ה"ט רס"ל דשלכת כהא מהנחלים כת"ש התום בפסחים
 דכ"ו ואי גם דאפר ונחלת אסור מנ"מ אי כהא מנחלים וא"כ
 אף ככתב הר"ה דקול כרכי והרי כע"ז כ"ע מורד בה וגם
 הרמב"ם והרמב"ן שבתבו דקול יש מ"ע כפת דהיינו דעת ר'
 ואילו לה"ש הכא כ"ע מורד בה אלא ודאי דגם כע"ז ונקברין
 אין בנחלים מ"ע כפת וכ"כ דעת האגודה בפ' כ"ה סיומן ת'
 שכתב דקול כר"א ודוקא ע"ז תעורבת והא דפסקינן כר"א
 היינו דמהני פדיון כנורס אחד אבל לרז"ג מותר בלי פדיון
 דקול כרוז דלעיל עכ"ל והרי דכרי ר"א הם כפת וכרכי
 דסייך בהו טבח וא"כ אף כו"ז אסור כיון דקול יש מ"ע
 כפת כמ"ש גם הרב כפ' כ"ש אלא ודאי דבנחלים לא סייק
 מ"ע כפת וקמ"ל דאפה פת בנחלים כתנור ישן דשרי ואי ק"ל
 הרי הר"ן בפ' כ"ש כתב דבנקברין אפילו ע"ב בנחלים אסור
 ללא ברע תאפרן ע"ש הרי דבנקברין נחלים דינן באבוקה

הא ל"ק ס"ל דרעת הר"ן בנחלת לשרפין שרי אף לכתחילה
 קמ"ל דבנקברין אסור לכתחילה ככ"ג כיון דאף אפרין אסור
 א"כ דאוסר אף כדעביד קאמר דאיירי בתנור חדש דהוי כולי'
 גורם דאיסור אבל תנור ישן דהוי ו"ז אה"כ דגם בנקברין
 שרי ואף בדרעת הר"א ש והרמ"ה והטור דאסורו כפת סמאפה
 בענין איסור אף בנחלים ל"מ דס"ל רז"ל יש מ"ע כפת גם
 בנחלת כרעת הש"ך וכת"ף פני יהושע כיון שיש לרחות שטעת'
 דס"ל כע"ז ו"ז אסור כשעשת הטורי' זהב וכבר כתבתי
 לעיל בסיומן כ"ה דיש פני כהלכה לסברה זאת וא"כ נ"מ בכל
 הנקברין דקול בהו אפרין אסור גם הס ויוד דאפה פת בנחל'
 כתנור ישן שרי מטעם וז"ג גם לריהו

וראייתי

כת' פני יהושע שם שהביא סמך לסברתו
 דכפ' כ"ש רכ"ז פליגי אמוראי בלוחשות אי
 אסורי ואמרינן בשלמא למ"ד לוחשות אסורות מטעם דיש מ"ע
 כפת ע"ש א"כ מינה לנחלת ע"ז אף בעוממות כיון דאסור
 אמרינן ביה יש מ"ע כפת ע"ש ולרידי הא ל"מ דבשלמא
 בלוחשות שיש בהם שלהבת ס"ל למ"ד שרינו באבוקה שגם
 זאת אבוקה חשיב וע"כ בודאי דאמרינן ביה יש מ"ע ואוסר
 אף כו"ז אף בעוממות דלכ"ע לא חשיב אבוקה ואף כע"ז
 קול טפי כיון שנהנה בשעה דקלי האיסור ומתבער מן העולם
 וכ"ש למ"ס בסיומן כ"ח לעיקר דלא אסיר מר"ת מהיתיתי
 דנימא ביה נ"כ יש מ"ע לאסור גם כו"ז והש"ך הביא ראיה
 מה"ש הרמב"ם בפ' כ"ש והא דמרינן בעוממות דוקא בערלה
 שדינן בשריפה אבל כחמץ שהוא מנקברין דאפרין אסור כ"ש
 בנחלים ואין מוה ראיה כל כך ס"ל דכי אסר היינו כתנור
 חדש או אפה ע"ג בנחלים מטעם דהוי כוליה גורם דאיסור גם
 והביא ראיה מה"ש הט"ח סיומן תמ"ה דאם כישל או אפה
 פת בנחלי חמץ דאסור ע"ש והא כמי' ל"מ כל כך ס"ל דבי
 אסר היינו ע"ג נחלים ומש או תנור חדש דהוי כוליה גורם
 דאיסור וכה"ג יש לרחות למה שהביא מוקינור פסקי הר"א ש
 ומ"מ אף אי דרעת הרמ"ה והר"א ש והטור כן כבר ביארתי
 דרכו מברולי הראשונים דחלקו על זה ומתירים בנחלת ע"ז
 ונקברין כו"ז גם ראיתי שהכריחו כן כרעת הר"מ בפ"ז
 מה' ע"ז ה"ב שכתב סתם אפה בו את הפת אסורה ולא הילק
 דבישן שרי ונקוסית הכ"מ ודחו דברי הכ"ז דמפרש דאיירי
 באבוקה ופירשו דכע"ז דאפרו אסור גם בנחלת אמרינן יש
 מ"ע כפת ואוסר גם כו"ז אף ודאי תמיה אף לא ראו
 שדרך זה כבר הביאו הכ"מ כשם הרמ"ך שכתב דשאני בטל
 חממה עצים דאשירה דהוי ע"ז של ישראל שאינה בטלה לעולם
 ע"כ וקשה דמה בכך דעכ"פ אין כאן אלא גורם חד דע"ז
 וז"ל ק"ל דשרי וכ"כ דכוונתו דכע"ז מחמיר כו"ז הרי שם
 בה"ד התיר ו"ז גם כע"ז וכ"כ דדוקא כע"ז של ישראל
 מחמיר לכד כו"ז ו"ז ולא בשל גוי ובה"ד איירי בשל גוי אכתי
 קשה דמדתם כתנור דיונן מוכח דגם בחדש מתיר בהכרח
 הכ"מ ע"ש אף דאיירי בנטל חממה עצים דחשיב כע"ז של
 ישראל הרי דמתיר וז"ל גם בשל ישראל כי ע"כ כ"ל כבוד
 כונתו רס"ל דאפר ע"ז דאסיר אינו אלא בשל ישראל אבל בשל
 גוי שרי כדעת פ"סיק' תום' בסוף מ' תמורה וכיון שכן בנטל
 חממה עצים דהוי ע"ז של גוי דאפרו שרי בכל הנשרפין אין צר
 לאסור בנחלת מטעם יש מ"ע כפת לכך כתב דחשיב כע"ז של
 ישראל שאינה בטולה לעולם דאף אפרו אסור וא"כ באפה
 בנחלת נמי אמרינן ביה יש מ"ע כפת דאוסר אף כו"ז
 משא"כ כתנור דליהא אפילו אפר אסור זה כ"ל פרוז בפירוט
 דברי הרמ"ך והן הם דברי הש"ך והפ"י בכונת דברי הר"מ אף
 את זה תמהני להרמ"ך שהרי כתב הכ"מ בסוף כפ"ג מה'
 חמץ הוא על מ"ש הר"מ ואם בשל או אפה וכו' וז"ל דוקא
 שהחבוקה כנגדו הרמ"ך ע"כ והרי התם חמץ מהנקברין
 לשיטת

לשיטת הר"מ כמ"ט ה"ה שם ונקדוין אפרן אסור וא"כ לשיטתו גם כנחלים אוסר ואיך הנדך אכוקה וכרוחק ול רמ"ט כה' ע"ז לישב דברי הר"מ ליה לא ס"ל לא דבנחלת לא אמרין ביה יש ש"ע כפת ודבריו ד"ה חמץ לאו לדעת הר"מ הם כי אם לעיקר דינא א"כ ול דס"ל דאפר ע"ז של ישראל אסור הר"ת וכן כנחלת כיון דלית ליה בטול וע"כ אמרין גם כנחלת יש ש"ע משא"כ. נחלת ואפר הנקדוין לא אסורי כי אם מדבריהם וע"כ לא. אמרין בהו יש ש"ע כפת כנחלת כדק"ל באכוקה אלא דקשה עדוין ראו מפרש באפה כו את הפת ד"ה חמץ דאיירי באכוקה למה לא פירש בן כמ"ט כה"ב כה' ע"ז כ"ע"ב ו"ז לי לרון שרעת הרח"ך לישב דברי הר"מ בשני פנים או דס"ל דכל דאפרו אסור אמרין יש ש"ע או דאיירי באכוקה ולא הכת הקינור כתב הדרך אחד כה' ע"ז והדרך שני כה' חמץ ומ"מ כה' ע"ז כתב הדרך בדרך ספק דדילמא שאני כטל מוחנה ענים וכו' משא"כ בה' חמץ כתב בדרך ודאי דאיירי באכוקה ש"מ שעיקר דעת הרח"ך כדעת הר"מ כדעת הכ"מ דגם כע"ז ונקדוין לא אמרין יש ש"ע כפת כי אם באכוקה כודאי דהכי נקטינן ומידי דברי אמי אכוא ת"ש השה"ב בפ' כ"ט על דברי הר"מ אלו וז"ל מיימוני לא חילק בין חדש לישן וכ"כ בפ"ו מה' ת"א תנור שהסיקו בקליפי ערלה וכו' ותימה דמאיבדו כאן גבי תנור שהסיקו פסק וז"ל אסור דהא אסר הפת ואף לומר משום חומר ע"ז פסק כך כמ"ט הטור בשם הר"מ והרא"ש דהא גם בפ"ו מה' ת"א גבי תנור שהסיקו בקליפי ערל פסק גמי הכי דיאסר הפת וכרוחק ול דמיימוני ס"ל ז"ל מותר והוא שיבואו שני הנורמים כאחת כדמשמע מתוך לשונו בפ"ו מה' ת"א גבי קרירה שבישל אותה בקליפי ערלה שאסר הפת איכא לפרש כדמפרש לה בעל הנח' שם שהרביש בזה ואף כי הטור חוקי ליהויא דהבהה שם לכתחילה אבל כדיעבד מותרת הפת ת"ע בעל ההנהה חוקי לה אפילו כדיעבד וכו' וכן פליגי בתנור חדש דלפטור יותן ולמיימוני שרי ואם באנו לומר וכו' יש לתמוה למה לא הוכיח דאיירי באכוקה או גחלים לוחשות דכלא"ה לוכא למי' דיש ש"ע כפת וכתנור שהוא גרוף וקטום שהיה אסור עכ"ל ותמהני על דבריו כמ"ט דאין לומר דמשום חומר ע"ז פסק בן דהא גם בפ"ו מה' ת"א פסק בן דיאסר הפת וזה תימה הכי פסק בפ"ו הכ"ב לאסור הפת אינו אלא באכוקה והתיר להדיא בגרף התנור או ע"ב נחלים ואילו באכוקה מדינא אסור גם כזו"ב מטעם דיש ש"ע כפת בת"ש הר"ן כמ"ט כ"ה וטור סימן קמ"ב ושאר פוסקים להדיא ותו מאי ק"ל ונדחוק לל שרעת הרב בכל דבריו אלו דז"ל שרי גם באכוקה וכי אסר רבי אינו אלא בתנור חדש וכבר ראיתי להרש"א בפסחים דכ"ו דנקיט בן כפשוט ע"ט ועם שיש להשיב בדברי מהרש"א טובא כפברה זו כמ"ט כמ"ט ר"ד מ"מ גם דעת השה"ב היה בן וולת דבסוף דבריו שכתב ואם באנו לומר וכו' יציד לפרש דביש ש"ע כפת לכ"ע ז"ל אסור כדי לישב כזה דברי הר"מ ע"ש מה שהקשה גם בדרך זה

א"ק

אמאי לא דמה לזה שהרי הר"מ כהוד גבי זורעין תחתיה ירקות וכגינת דאיזדכל כזבל ע"ז פסק להתיר ז"ל חף כע"ז ואף אם נחלק בניהם כמו שחילקו הט"ו והפרישה כ"ר סי' קמ"ב כדי לישב דעת הר"מ והטור מ"מ כתבו שדעת הר"מ דיוון שגם הטור כתב הרב כדעת הר"מ ל' ביותן מטעם ז"ל אסור כע"ז ואילו הר"מ כיון דס"ל יונן ש"מ דס"ל ז"ל ז"ל שרי גם כע"ז ואי היה לו מקום לחלק גם לתנור כל כי האי הו"ל לפרש דכלא"ה חף יתיישב בדרך זה דתברה כברה גם ה"ש לחלק דביעין שהיו שני הנורמים כאחת ובתנור ישן והסק אסור אינו באים כמ"ט קשה דא"כ כי מיימני הש"ס הא דרבי דמוקי לה כמ"ד ז"ל אסור למי דבריו הא

ל"מ דע"כ לא קאחר כי אם הכא דלא באו ב' הנורמים כאחת אבל בעלמ' ז"ל שרי וע"ק דא"כ בתנור חדש למ"ד ז"ל ונס הר"מ דעתו בן אמאי שני ליה כזיוון והרי לא באו ב' הנורמים כאחת דגורס דאסור בא תחילה וכ"ל דס"ל דהכל הולך אחר אחרון כי לא באו כאחת זה אינו דהרי הראיה שהביא מ"ט הר"מ כדין הקרירה משם מוכח דכי בא גורס האיסור תחילה אסור ש"כ כפ"ו דמ"א הכ"ר לפי מה שהבין השה"ב כדבריו וע"ק דהרי אכן ק"ל כרכנן דר"א כפ"כ דערלה משנה י"א דאמרין בין שפיל שאור בתחילה בין כסוף אינו אסור עד שיהא כדי לחמץ דכלא"ה הו"ל ז"ל ושרי כמ"ט כפסחי' דכ"ו וידוע דק"ל כרכנן וגם הר"מ בפירושו המשנה שם כתב בן להדיא

ג מ"ט ליישב כשם הג"מ בפ"ו מה' מ"א עמ"ט הר"מ ואם כשל וכו' ה"ז אסור וז"ל ואע"ב דז"ל מותר מ"מ כיון דסני ליה כזיוון ולא אפסיד מידי לא איסור הכאה לחור צריך זיוון תו' עכ"ל והבין הרב דקושיית הנח' היא איך אסר בתנור ישן הפת והתבטיל וניחא ליה דפיון דסני ליה כזיוון ולא אפסיד מידי לכך אסיר באפה חף דהוי ז"ל לפי דבריו דשם בהלכות מ"א מאי ק"ל והרי התם לא אסר כי אם באכוק' לכד דק"ל יש ש"ע ואסור חף כז"ל ולדעתו לא הו"ל להג"מ להקשות זה כי אם בפ"ו מהלכו' ע"ז שגם לא חילק בין אכוקה לנחלים והנראה לזה כמ"ט לעיל שדעת השה"ב בשיטת מהרש"א דגם באכוקט לרבי בתנור ישן דהוי ז"ל שרי וע"כ גם כה' מ"א ק"ל גם באכוקה ובש ז"ל תימה שכתב ביארתי כמ"ד ר"ר שרעמ כל הפוסקים דביש ש"ע גם כז"ל אסיר ודברי מהרש"א הם תמוהי' וע"ק לפי דבריו דא"כ הכי משני הש"ס דה"ר יותן היינו רבי דאסר הפת וע"כ מתנור ישן מיימני ליה דאסר חף דהוי ז"ל ואם איתא ת"ר ראה היא זאת לנשי שאני התם דהזריכו זיוון ולא אפסיד מידי משא"כ בתנור חדש המפסיד התנור ולזה יש מקום ליישב דבריו דמ"ד דש"ס דהביא ראיה הוא דאפה כו את הפת דתיבת כו קאי לתנור בין בחדש וישן והיינו בחדש כלי נתיב ובהסק כ' דהתיר וישן כלי זיוון ובהסק ראשון דאסור ומיטן לא הביא ראיה ש"ל כתיבון הג"מ והראיה מאפה בתנור חדש כלי נתיב כהסק כ' דהתיר ודמי הש"ס דאפה כו לא קאי לתנור כי אם להסק זה דאסור הפרש"י דפסחי' דכ"ו וע"ש ועיי' כע"ז דמ"ט גבי תני' דאפה כו את הפת שפירשו רש"י והר"ן דאפה כו לא קאי להסק אסור כי אם לתנור והיינו כמ"ד דש"ס דהכא כדעת רבי וכיון דמוקי דאפה כו לא קאי להסק אסור לא אסר בחדש ובהסק כ' דהתיר כי אם בהסק זה של אסור דהו"ל כוליה גורס דאסור וכי אסיר דביש ש"ע פליגי הכוונה לאפוקי רבנן דאין הסק ראשון אסור כלל הפת גם ככוליה גורס ומתנו' ישן ל"ק ליה כתיבון הג"מ כיון דסני ליה כזיוון ולא אפסיד מידי ומיהו אכתי ק"ל לפי דפתו דא"כ מ"ל אכוקה מ"ל נחלים או חוס תנור בגרף התנור והרי כיון דהזריכו זיוון אסרו לכתחילה גם כנחלים והוס תנור וא"כ בהאי כמי נמיא כיון דסני ליה כזיוון ולא אפסיד מידי אסור הפת ואילו ספ"א קתני בשלש ע"ב ד"ה מותר וכן בחוס תנור אטיק הש"ס בפסחים דע"ה דשרי לכ"ע וכן פסק הר"מ שם בהלכו' מ"א באותו פסק וזה סותר ג"מ וע"ק דא"כ כל ז"ל הו"ל לאסור גם כדיעבד כיון דאסרו לכתחילה כי הכא דאסרו כדיעבד כיון דהזריכו זיוון לכתחילה אסור והרי כדמ"ט ע"ז רבי וי"ד דס"ל ז"ל אסור שרי קאמר אין נוטעין פרי של ערלה ואם עבר ונטע שרי וכן פסק הר"מ בפ"ו מה' מעשר כ' ונטע רבעי ה"ך והרי התם דאמר לא יטע ולא אפסיד מידי כי אם הפרי האסור כהנאה לחוד כ"ט הבא דהא תיחא מפסיד דמי הפת וע"ק להשה"ב דמה שהבין בדברי הג"מ שג"ש מקושייתו

דגם כה"ג התיר מהתיר בכרכור באופן דמהך סוגיא כ"ל
ראיה לשיטת ראשונים דלעיל דיש ש"ע כפת הנאפה בגחלת
וחסם תכור לאסור אף בזווג לא אמרינן .

וראייתי

להש"ך שם שהביא ראיה לזה מה"ש התוספ' .
כפ"ק דערלה תנור שהסיקו בקליפי ערלה
אם חדש יותץ אם ישן יוכן אפה וכישל בגחלים מותר אפה
בכולן מותר חוץ חגיגי אשירה ע"כ וכתב דמזה ראיה ברורה
למה שכתבתי עכ"ל ואני תמים עליו מה זו ראיה שהרי כיון
דתיבי רישא חדש יותץ נבי ערל"ש"מ דס"ל זווג אסור כדאסיק
הש"ס בפסחים דכ"ו ומיכה דכי תני אפה וכשל בגחלים ש"ת
דאין בגחלת איסור בדעיב"א אף בכוליה גורם או בזווג למ"ד
אסור דאל"ה היכי מתייר בגחלים וא"כ מיכה דכי אסר בע"ז
ש"מ דיש איסור בגחלת בע"ז לאסור בדעיב"א כין בכוליה
גורם או זווג אף למ"ד זווג מותר דמורו באכוקה מטעם יש
ש"ע כפת דיאסור בע"ז גם בגחלים מנ"ל דאי הך כרייתא
היה ס"ל זווג מותר היה אפשר לפרש דכי מתייר בגחלים מטעם
זווג וכיון שאסר בע"ז ש"מ דיש ש"ע גם בגחלת ע"ז אף כבר
כתבאר דהברייתא זווג אסור ס"ל ואין איסור בגחל בדעיב"א
תו' למ"מ יודי דלמ"ד זווג אסור לא שייך כלל טעם יש ש"ע
כפת וכמובן ובר תן דין לדעתו קשה דאמאי לא עריב ותני
אפה וכישל בגחלים בכולן מותר חוץ חגיגי אשירה ואפה
ומותר דתיבי כ' פעמים למ"ל כדמקשה הש"ס כה"ג בכמה
דופתי ומהם כסוף תמור' גבי כל הנשרפין אפרן מותר דפריך
שם להכי לא עריב ותני להו ע"ש כי ע"כ אין ספק דט"ס נפל
ונ"ל אפר בכולן מותר חוץ חגיגי אשירה דהך ברייתא מיייתי
לה בסוף תמורה אלא דתיבי בהדי הקדש שדינו כע"ז ושוב
דאיתי בירושלמי בפ"ג דערלה גבי חתיני' דתבשיל שבישל
בקליפי ערלה דאמר ר"ז כל הנשרפין אפרן מותר חוץ חגיגי
אשירה ע"ש ואין ספק דר"ז מהך ברייתא הוא דתיבי הכי ופ"ס
נפל ונ"ל אפר כחוקם אפה וכ"כ ראיה ברורה דתיבי שם בתר
הכי אפר בגדים שנתנגעו ואפר כתיים שנתנגעו אסורין
בהנאה ע"ש והחכם עיניו יחזו דלא שייך דין זה שם בערלה
כלל כי אם בדרך שכתבתי דנרסינן אפר בכולן מותר וע"ש
בירושלמי רפ"ג דערלה ותו' למ"ד ראיית הש"ך גם ראיתי
להש"ך שם שתמה להש"ע דכ"ח סימן ת"מ"ה העתיק לשון
הר"מ אם בשל או אפה אותו הפת ואותו תבשיל אסורין
בהנאה וכן הפחמין שלו אסורין בהנא' ומשמע שם בטור וכו'
בפירוש זה של הר"מ מורה בבאיור דאפילו אם בישל בגחלי'
עוממות ואפרו של חמץ הפת והתבשיל אסור וכאן כיד סימן
קמ"ב ס"ו כבישל ע"ג גחלים אע"פ שהם כוערות מותר
עכ"ל ואה"מ ל"ק ואדרבה יש לתמוה עליו דנראה דלא ראה
הש"ך מ"ש הכ"מ בשם הרמ"ך על לשון הר"מ בספ"ג מהל'
חמץ מקור דינו של הש"ע ודוקא כשהאכוקה כנגדו ע"כ הרי
דאין האיסור כי אם באכוקה אבל בגחלים שרי אף בחדש
וכשיטת הר"מ בפ"ו מה' מ"א הכ"כ כמ"ש הכ"מ שם כדעתו
לאפוקי דעת הט"ר דס"ל דבכוליה גורם גם בגחלים אסור
וא"כ מינה דחולק הר"מ להטור בא"ח שכתב דבגחלים ואף
בעוממות אסור בכוליה גורם וכבי' שם בא"ח לא חש לפרש
מחלוקת זו דהר"מ והטור שכבר כתבו כיד סי' קמ"ב מחלוקת
זה להדיא ומה גם שגם בהלכות חמץ כבר כתב כמ"מ בשם
הרמ"ך ודוקא כשאכוקה כנגדו ותו' תאי ק"ל כדבריו .

גם ראיתי להש"ך שם שתמה להלבוש דכ"ח סי' תמ"ה
ס"ב פסק דגם בגחלים עוממות אסור הפת ותבשיל
ואילו כיד סי' קמ"ב ס"ו פסק דבשל ע"ג גחלים מותר והא
דאמרינן בגחלת ע"ז אסור היינו לכתחילה אבל לא בדעיב"א
וע"ק דגם שם כיד ס"ד פסק דבכוליה גורם אסור אף בשאין
אכוקה כנגדו ואין כתב כמ"ו דאינו אסור בדעיב"א עכ"ל
ולדידי

מקושייתו הוא תימא גדול בעיני שהרי דברי הג"מ אלו
כדמותן הם דברי התוס' בפסחים ר"ה בין חדש וגם הג"מ
סיים תוכפו ופשוט ככוונת התו' דהם בלו לפרש רכי הנריכו
זינן היינו דזווג אסור לכתחילה בליכא פסידא ולהכי ישן
יוזן אבל לאסור פת כדבעד מעולם אין דעתם כן ואי ס"ל
דהב"מ הוסיף על התו' לאסור גם כדעיב"א אף כייס תו' מה
שאינו ועוד חוץ כתב דלא מפסיד אלא איסור הנאה לחוד
והרי הפת אינו איסור הנאה שאינו מערלה והנ"ל שהביאו
להש"ג להכין כן מדברי הג"מ זיינו על מ"ש הר"מ ה"ז אסור
ולדידי אין ספק שגם טעות בדפוס ודכרוי שייכי למ"ש הר"מ
בין ישן יוכן ע"ק כמ"ש בסוף דבריו למה לא הזכיר דאיידי
שיש אכוקה או בגחלים לוחשות וכו' נראה שהכין בדעת הר"מ
שפוסק בגחלים לוחשות כמ"ד אסור וזה תימה דהרי הר"מ
התיר להדיא כבשל ע"ג גחלים אע"פ שהם כוערות ש"ת
דס"ל דלוחשות מותרות וכ"כ הכ"מ בדעת הר"מ סוף דבר
לא ידעתי דבר בדברי השה"ג אלו ודכרוי כ"ע .

וב"מ למאי דאתאן עולה הנה מכו"ג גם מדברי השה"ג
אלו דפשיט ליה בגחלים עוממות או בלוחשות למ"ד
שאין דינם באכוקה לא אמרינן ביה יש ש"ע כפת כדעת
הראשונים שכתבתי וגם כדעת הט"ר והרמ"ה והרא"ש הכין
כדעת הט"ר דמטעם זווג אסור בע"ז דאסרו פת שאפה כעני
גחלים כתנור ישן .

וג"ל ראיה דבגחלת ע"ז או נקברין לא אמרינן יש ש"ע
כפת כרי לאסור אף בזווג מה"ש בע"ז דמ"ט ונריכא
דאי אשמעינן קהייתא כהא קאמר ר"א משום דבעיב"א דקא
גמרה פת קלי לה איסור' אבל ככר דאיתיה לאיסוריה בעיניה
קמ"ל וכו' ואי אף האפר ונחלת אסור' חר"ת ואסור בדעיב"א
מטעם יש ש"ע כפת א"כ חמ"מ דקלי ליה איסור' והרי אסוריה
דחמכא גם ככה"ב ואין לא יאסר הפת וא"כ מ"ל פת מ"ל
כרכור אלא ודאי דחר"ת שרי כשנעשה גחלת וחתיני' בגחלת
היה חוקמינן לה כיון דתתי ר"א בזווג אסור ואין צריך לטעם
יש ש"ע כפת וא"כ ז"ל דלא התיר בפדיון כי אם בגחלים אבל
באכוקה דק"ל ברכי רחמי איסור בעיניה ולא קלי לה איסור
לא ולהכי השמיעה בכרכור דאיתיה בעיניה ויש טבח כרכר
בכגד כמ"ש הראב"ד בת' תמים דעים סי' רמ"ה והרמב"ן
בחיורסין לע"ז שם דלמ"ט ע"ש וכ"כ דעת שאר הפוסקי' כמ"ש
בסי' כ"ו ע"ש ומינה דגם באכוקה מתייר ר"א בפדיון .

והנה ראיתי בס' פרשת הכסף דע"ד שנגרש קפת מזה
וכתב דהא ל"מ דא"כ קשה דהרי גחלת ע"ז
אסור כדתנן בכינה דל"ט וכן אפרה כדתני' בסוף מ' תמורה
ע"ש והא ל"ק דמ"מ לא אסור מדר"ת וקול מוכר כור דאסור
חר"ת גם ת"ש שם דמ"מ חמלה קלי וליתיה לאיסוריה בעיניה
אינו יסוב דמנ"ת כזה אי מדר"ת אסור לגמרי באילו אי היה
כפיניה ואין שום קולה מדר"ת מחכוק לגחלת ומה גם דגחלת
מתי איסוריה בעיניה הוי ואין צד להקטיו בליתיה לאיסור
בעיניה כי אם אסר דפקע מינה איסור ע"ז ע"ז שנעשה
גחלת גם ת"ש דאדרבא מהך סוגיא גופה מוכח מהך דברי
הר"ן דהרי שם משמע דהאי דההני להתי' כפת משום דתקלה
קלי איסוריה הוא דוקא לענין להתיר בפדיון כשיתערב אותו
הפת באחרים אבל הוא גופיה שנתיר אותו בהנאה לא כאמר
שם עכ"ל ה"א מתי לא אוריית מירי דהרי הר"ן שם בהלכות
ורוב פוסקים מתירין בפדיון גם בלי תערוב' ואין בא להשיב
להר"ן הדעת שאר פוסקים והרי הר"ן אין דעתו כן ועוד דאף
להתו' וסיעתם דס"ל דלא התירו כי אם כשתערב ל"מ דלא
התיר ר"א בפדיון וכנתערב כי אם כשעיקר האיסור תקלא
קלי השא"כ בכרכור דאע"פ דאיידי בנתערב לא יתיר ר"א
כיון דעיקר האיסור שנתערב איתיה בעיניה וחשיב קמ"ל

ולרדו הא נמי ל"ק שדעת הלבוש דבאכוכה אחריון י"ט ש"צ
 כפת משא"כ בנחלים אף בע"ז ונקברין וזווג שרי כהו אבל
 ככוליה גורם אסור גם בנחלי' כדעת הטור הפך דעת הר"ת
 במכואר דכדברי הלבוש כס"כ ודבריו בא"ח שאסר בנחלים
 הם באפה וכיאל בתנור חדש דהוי כוליה גורם דאיסור אבל
 ביוגן אה"ה דשרי מטעם זווג א"כ איירי באפה וכיאל ע"כ
 גחלי חמץ כלי תנור כלל דקוי כוליה גורם דאיסור ומ"כ כוד
 ס"ו דע"כ בנחלים שרי ה"ד כתנור ישן דהוי זווג וסמך למה
 שביאר ס"ט לעיל כס"כ דעתו להדיא כן אבל בתנור חדש
 אה"כ ראסר דהוי כוליה גורם דאיסור ומ"כ דכי אסרינן בנחלת
 היינו לכתחילה לכד וכו' היינו נמי כתנור ישן דהוי זווג דקול
 זווג אינו אסור כדיעבד כי אם לכתחילה לכד כמ"ש הרב ס"ט
 כס"כ בפירושו ונס דכדברי הכ"ז שכתב כדבריו מפרש כן דהרי
 סכ"ז חילק כן על דעת הטור ע"ש כדבריו והרי הטור כתב
 להדיא דבכוליה גורם אסור כדיעבד גם בנחלים וכ"כ א"כ
 מאי ק"ל לה"ז והלבוש מראסרו בנחלת בע"ז אימא דכתנו' חדש
 דהוי כוליה גורם דאיסור איירי ואסר אף כדיעבד הא ל"ק
 דהס פשוט להו דסתם הנאת נחלת לביטול כביטול בקדירה
 איירי דהוי זווג קדירה דהתר וע"מ דאיסור כמ"ש הכ"ז
 בפ"ו מה"מ א"ה הכ"ז וע"ש אף דבריו בא"ח דחיק ואקוי אנפשיה
 דכתנור חדש איירי או כלי תנור כלל איירי וזה יותר נכון
 בעיני דרוקא בה"ע' דתנן הסיק בהס התנור וכו' אפה בו
 את הפת וכו' ומשמע ליה דאפה בו רתיבת בו לתנור ולעיל
 משא"כ מה' חמץ דתני לא יסיק בו תנור לכד כי כתבו עלה
 אפה או ביטל על הסק חמץ קאי דאיירי ביה מתני' דאיסור
 תנור כדיעבד לא הווכר בכתני' כלל כנ"ל כישוב דכרי הלבוש
עוד כ"ל ראיה דלא אחריון בנחלת וחוס תנור ואפ"ה
 ע"ז או נקברין י"ט ש"צ כפת דכל הני לא אסרי כי
 אם מרבדיה דכיון שנעשו גחלים פקע איסור תורה מינייהו
 גם בע"ז ונקברין וע"כ לא אסרו בהס כי אם ככוליה גורם או
 זווג לת"ד אסור אף לתנן דשרי כזווג שיאסור בהני מטעם
 י"ט ש"צ לא אסרו שהרי כבר ביארתי בס' ר"ד דאיסור שכח
 לת"ד זווג שרי הוי מרבדיה וברכבן לא אסרו אף כזווג
 דהוי בעין נזיר לזיר' הפך דעת קצת מגדולי רבני האחרונים
 וראיה עור מת"ש כפ"כ כ"ט דכ"ז בעי מיניה רמי כ"ח מר"ח
 תנור שהסיקו בעצי הקדש ואפה בו את הפת לרכבן דשרו
 בקמייתא מאי וק"ט דמאי קבעו והרי תני שס דאפר הקדש
 לעולם אסור וא"כ כ"ט בנחלת והרי התר רבנן באכוכ' ערלה
 דשלהבת בזה מנחלים ובחלי ערלה דינן כאפר וכמ"ש התו'
 שס כד"ה מכלל וא"כ בהקדש דאף אפרו אסיר לא שייך לומר
 דכלה האיסור והוי האיסור בעין בעיני דלכ"ע אסיר גם
 בנחלים וכ"ט באכוכה ותו מאי קמבעינא ליה וכבר ראיתי
 לרס"ל בפסחים הביאו מהרש"א ברכ"ז דפסחים כד"ה לרכבן
 דשרו ומה שיישב רס"ל אינו הפסיק כמ"ש בסמוך ר"ד ע"ש
 ומהרש"א תירץ דקבעו בתנור חדש ובהסק ראשון ובגרוף
 שאין שם אפר כלל ע"ש וק"ל דהרי כדע"ה דפסחים קבעו
 בתנור גרוף אי אסר רבי ע"ש והכריחו התו' כד"ה וברפו
 דחוס תנור בגרפו חמור ונחלי' ע"ש וא"כ אי פשיט לן לאסור
 בנחלים מכ"ט כחוס תנור בגרפו עוד תירץ דכי בעה דמי
 לא ידע הכרייתא דנשרפין אפרן מותר חוץ מעצי הקדש ועל
 האמת כי אחר ר"ח הפת אסורה היינו מה"ט דאפר הקדש
 לעולם אסור עכ"ל

להרש שער החלך כספ"ג מה' חמץ דע"ח שנרחק ליישב דמי
 בעי רמי לא ידעה ולכתר הכי ידעה הוא דוחק גדול ואסינו
 דחיקו ניקו ונכחמוך וע"ק דא"כ ארסקשו כס"ט לרבא דאמר
 דכל דמעל נפק לחולין מרביתא דכל הנשרפין היא נופה
 תיקשי להו לרמי דמאי קבעו והרי מהך כרייתא יש לאסור
 ותו דרמי גופיה אשני להך פירכא וא"כ מאי קבעו וכ"כ
 דלכתר הכי ידעה א"כ למה הביאו הס"ט בעיית רמי דהא
 חור בו ולפחות הו"ל להס"ט לומר כתר דכע"ה דהר פשטא גם
 ראיתי להרש חנן אברהם סי' תמ"ה ס"ק ה' שישב דכי בעי
 רמי הוא אי בדברים דאפרי בכל שהוא אי זווג"כ בהס לכ"ע
 אסור וגם זה אינו הפסיק כמ"ש בס' ר"ד ע"ש אכן כשאני
 לעצמי מעיקרא ל"ק דהס ז"ל סכרי כפשוט דבע"ז ונקברין
 אחריון י"ט ש"צ אף בנחלת וחוס תנור כדעת הש"ך והבי'
 וכבר ביארתי שזה אינו אלא דגם בע"ז כיון דאיסור בנחלת
 מרבדיה דבטלה לה שס ע"ז מה"ט כשריפתה לא אחריון
 כהוי ש"ע' כפת לאסור אף כזווג"כ ואף בנחלת תולק"ת
 מרבדיה והרי זו ראיה גמורה לרין זה מהך סובייא וכמוכז
 ומ"ה גם לשיטת' אפטר ליישב הך סובייא במאי דק"ל כעיקר
 סובייא שאמרו אי קל הא קל דפירושו פשוט דהיינו דקל לרמי
 בתשובת ר"ח דא"כ אמאי לא ק"ל גם לדידיה דמאי קבעו
 והרי פשוט להתר ועוד דבעי לרכבן ולפי טעם זה גם לרבי
 שרי לכן כ"ל פירושו הסובייא דרמי ידע דק"ל אין מועל אחר
 מועל וא"כ בהסק הקדש ז"ל דלכ"ע שרי מה"ט דמעל הנסיק
 לא דלעומת זה ק"ל מהך כרייתא דאפר הקדש לעולם אסור
 ומתוך כך הוה מוקי לה בנפלה דליקה מאיליה וכ"כ בהסק
 הקדש לכ"ע שרי אף לא כרי ליה אם תירוצו זה כדי ליישב כ'
 דינים אלו דסברי אהדרי דהיינו דכל דמעל ההסיק נפק
 לחולין עם הדין דאפר הקדש אסור אם תירוצו אמיתי ודעה
 לידע דעת רבו ר"ח בזה ולפי רכ"ט בין כ' דינים אלו אפה
 באכוכה דהקדש דאי תפסינן כפשוט הכרייתא דאפר הקדש
 לעולם אסור בכ"ג ה"כ אסור אף לרכבן אף אי תפסינן דכל
 דמעל ההסיק נפק לחולין שרי גם לרבי לכן כדי לידע דעת
 ר"ח קבעי תנור שהסיקו בעצי הקדש לרכבן מאי וכונתו
 ש"ל דגם רבנן אסרו מטעם דאפר הקדש לעולם אסור וכי
 השיב ר"ח אסור ק"ל מה בין זו לערלה והיינו כדמפרש רבא
 דכל דמעל ההסיק נפק לחולין וא"כ גם לרבי הו"ל להתיר וכי
 אחר תה בין זו לערלה שהתירו רבנן דהכא גם דכי הו"ל
 להתיר וכי נקיט לערלה היינו על התר שהתירו שס א"כ ז"ל
 דלרבא לא אחר ונוה בין זו לערלה כי אם דכל דמעל ההסיק
 נפיק לחולין ומשני ר"פ דהא ל"ק דר"ח הכריח דע"כ בעיית
 רמי בעצי שלמים דכלא"ה פשיטא דגם לרבי שרי והירוצו ר"פ
 הללו רמי לא ידע ליה ובעי בכל הקדש וק"ל כמה שהשיבו
 ד"ח וכי אורגי בתר הכי וכל היבא דמעל ההסיק נפק וכו'
 הכל מדברי רבא דבא ליישב דא"כ מעיקרא מאי קבעו והרי
 לפי דעת רמי גם לרבי פשוט דשרי לזה דהר מפרש דרמי הוה
 ק"ל גם לרז זה דתני אפר הקדש לעולם אסור ש"ח דגם
 לרכבן אסיר וע"ז הביאו דרמי מאי דהוה ס"ל לשנויי הוא
 בנפלה דליקה וע"כ בעי רמי הכי לר"ח לידע דעתו זה כ"ל ליישב
 בדרך חורפא האיל ומדיקב"ה כפולפולא ויש להכריח כן
 דכלא"ה קשה עוד כעיקר הסובייא דהרי ידוע דרמי ור"ח
 קדם טפי לרבא בזמן וכו"כ בהך סובייא דרבא ישב דכרי דמי
 וא"כ כשהקשו לרבא דאמר הכי ק"ל לרמי הוא דכל דמעל
 ההסיק וכו' מדתני כל הנשרפין הינו אמרו דרמי כ"ח משני
 לה כנפלה דליקה וא"ך יתכן והרי בימי רבא שהקשו לרכבן
 רמי כ"ח לא היה בעולם דאי היה חמץ' אי ק"ל הא ק"ל הכי
 היה שס למה לא השיב הוא דעתו וכוחק ז"ל דמ"ט וכל היבא
 דמעל הוא מסתם הש"ס דק"ל ככורו דכך הם דכרי דמיא
 ומיית

ובבר

ראיתי להרש"ח א"ח סימן תמ"ה ס"כ שהקשה
 כקושיית רס"ל וחסב לתרץ כתירוצו מהרש"א
 ודחאו דהרי רמי כ"ח ידע להך כרייתא דהרי אחר זה שהקשו
 וכל היבא דמעל ההסיק וכו' והא תניא כל הנשרפין וכו' ומשני
 לה רמי כ"ח גופיה נפלה דליקה מאיליה וה"ע ועם שראיתי

ומייתי ונלה דקשונו לו להכרתו מדתני כל הנטרפין וכו' והשיב
דאירי בשנפלה דליקה מיליה והוא רוחק אך לפי דרכיו אין
צורך לזה דכל עיקר הק' שקלא וטרייא הס דרכי רבא לפרושי
בעיית רמי מה היה ספיקו ודוק ופיין להכריתות כה"ד ימות
עולם כשער כ' בסדר האימוראים

וראיתי להרב לה"ה כפ"ג מהל' חוץ היא שהקשה
לה"ה שכתב מטעם האיסור דק"ל יש ט"ע כפת
דלמ"ל הק' טעמא בלא"ה אסור כיון דאף אפרו אסור דהוי מן
הנקברין והשיב דל"ק דמ"מ אב"ג דאפרו אסור אין לאסור
הפת כיון דקלי איסוריה אלא ודאי ז"ל הטעם דיש ט"ע כפת
וה"כ יש טכח אפר כפת והכל דכר אחר את"ר ותמהני עליו
כתירונו דנראה דלא ראה מ"ש התו' ככ"ו דפסחים ד"ה
חדש ושם כדכ"ו כד"ה הכלל שכתב דמי פליגי דמי ודכנן
היינו אי טלהכת באה מעצום דלרכנן באה מנחלים דקלי
לאיסור וליתיה כנסרפין אפרן מותר ובחלת כמי אינו אוסר
כדיעבד ע"ש בתו' ד"ה ביטלה וא"כ פיון דבחמץ גם אפרו
אסור א"כ גם רכנן מודו ליה לרבי דאסור כיון דהאיסור בעי
קייס ואינו מותר כשריפה וא"כ הדר כקושיית הלח"מ למ"ל
לטעם יש ט"ע כפת וכדעת הלח"מ כתב הרב מ"ק כדק"ס
ותמה עליו כס' שער המלך כפ"ג מה' חמץ וכס' דרך המלך
שם ההכרח שכתבתי ולא ידעתי איך לא נרשמו מדברי הלח"מ
שכתב בדברי המ"ק ויותר קשה לס' דרך המלך שכתב דגם
הלח"מ בלשון זה הכין הפך דעת המ"ק וזה תימה שדברי
הלח"מ והמ"ק הם שפה אחת ודברים אחרים ומ"מ עיקר
קושיית הלח"מ לדריי ל"ק דהלח"מ נמשך אחר דעת הש"ך
אך למ"ש דגם בע"ז ונקברין אינו אוסר בזו"ב מטעם יש ט"ע
אף כבחלת א"כ ע"כ שדברי הר"מ הם באכזב דאחריון ביה
יש ט"ע דאל"ה אפה בתנור ישן לישתרי לזה כתב שטעמו
הטעם יש ט"ע ומינה דבאכזב לכד איירי דמי אתמר יש
ט"ע באכזב לכד אתמר והן הם דברי הכ"מ בשם הרמ"ך
שכתב ודוקא כשאכזב כנגדו אלא שאינו מפורש כי אם
שיוצא הכלל דברי ה"ה ז"ל ודוק וכיון שכן שהענין שגם דעת
ה"ה כדעת הראשונים שכתבתי לעיל

וראיתי להרב חק יעקב סימן תת"ה ס"ק ז' שהביא
דאיה לדעת הב"י ומור"ם כד' ה' קמ"ב דס"ל
דלא אחריון יש ט"ע כפת גם בע"ז כי אם באכזב לכד אכל
בנחלת זו"ב שרי כע"ז ונקברין מת"ש התו' כפסחים ד"ה ד"ה
ואמר דנחל' חמץ מותר כדתני ביטלה ע"ב נחלים ד"ה מותר
וה"ה חמץ ע"ש ס"מ דלא אחריון כבחלת ע"ז ונקברין יש ט"ע
לאסור בזו"ב ע"ש ותמהני עליו דהרי דעת התוספות דחמץ
מהנטרפין כמ"ש התו' כפסחים דכ"ו ד"ה אין כיעור וא"כ
שפיר ק"ל לשיטתם דהרי חמץ רינו חמץ כערל' ואה"כ דלדעת
הסוכרי' דחמץ והנקברין לא הוה ק"ל מירומטעם דיש ט"ע
גם בנחל' וע"ק דגם לכ"ע הרי ד"ע ס"ל דחמץ רינו כשריפה
כמ"ש שם ס"מ חר"ע אין כיעור חמץ לא שריפה ע"ש וע"כ
שפיר ק"ל להתו' לדרייה דהרי כשנעשה נחלת שרי ליהנות
כדתני הכריתא נבי ערלה ותו מאי חכמים מיניה דעת הב"י
ומור"ם גם ראיתי שכתב דהב"י ומור"ם כמ"ש אלא הנידו
דוקא כשאכזב כנגדו כמ"ש כד' סי' קמ"ב ס"מ דקיימי
בדעת רבני האחרונים שכע"ז ונקברין אחריון יש ט"ע גם
בנחלת ע"ש והוא תימה דהשוו להו דבתרי דבריהם אהררי
הא"ה ליד וזה אינו אלא דכ"ה סמכו למ"ש כיד דהש"ע
העתיק דברי הר"מ וכבר כתב בכ"מ דה"ד באכזב גם
מור"ם כיון שהגיה ביד ודוקא כשאכזב כנגדו לא חס להשיב
גם כמ"ה ועיין בדרכיו עובדיה ספ"ג דע"ז חשנה ט' דפשיט
ליה כמי דבנחל' לא שייך יש ט"ע אף בע"ז וככ"ל עיקר כעת
הכל מה שנתבאר

סימן ר"א הר"א מעתה חל עלי חובת ביאור
באפה בתנור גרוף או אפה
ע"ב נחלים אי אסור בתנור חדש דהוי כוליה גורם דאיסור
ככל האיסורין א"ר כבר קלי איסוריה ואינו אוסר כדיעבד אף
בכוליה גורם ואף בע"ז ונקברין והנה מדברי הטור סי' קמ"ב
שכתב ואם אפה בו פת באותו הסק למ"ד ז"ונו וכו' ואע"ב
דק"ל ז"ונו מותר אם אכזב כנגדו וכו' מכואר דלעיל
בנחלים ותנור ישן איירי וש"מ דמי ביטלה ע"ב נחלים
ד"ה מותר היינו בתנור ישן לכד דהוי ז"ונו אבל בחדש גם
בנחלים אסור דהוי כוליה גורם דאיסור וכ"כ הב"י והפרישה
כרעת הטור והוא ברור וכ"כ מדברי הר"ן כמ"ש כל הפלגים
במי מתני' ראפה בו את הפת שפירש דאיירי בחדש שלא
נתנו וכהסק' כ' דהתר או ביטן בהסק' ראשון דהוי ז"ונו
בתרווייהו דס"ל ז"ונו אסור ולא קול' הכי דתנור חדש נמוך כל
שננו והסיקו בע"ז התר ואפה בו שרי ע"ש ס"מ דכתב
חדש בהסק' איסור גם לדירן אסור ושרי ע"כ בנחלים מוקי
למתני' דאי באכזב לכד הא קול' יש ט"ע ואסור אף בזו"ב
כמ"ש הר"ן א"כ אלא ודאי דבאפה בנחל' איסור מפרש
למתני' ואע"פ כן בתנור חדש ס"ל דגם לדירן אסור ש"מ דמי
תני בשלה ע"ב נחלים ד"ה מותר בתנור ישן לכד איירי
דבחדש דהוי כוליה גורם איסור אסיר ויש לדחות דבאכזב
מפרש למתני' וכי תלי לה בזו"ב אסור היינו דמ"ד ז"ונו אסור
לית ליה טעם זה דיש ט"ע כיון דכלא"ה אסור אבל בנחלים
לכ"ע אינו אוסר פת כיון דקלי איסוריה וע"ש בדרכיו אך
כדעת רש"י יש לרין דס"ל כהטור כמ"ש הרי"ט כא' בע"ז
דמ"ט בשמו נבי מ"ש אלא ר"א ורכנן בעצום וז"ל פירש"י כיון
דתני הפת אסורה אלא ס"ל לר"א דז"ונו אסור דהא איכא
בתנור חדש תנור דאיסור ועצום דהתר ובתנור ישן שהסיקו
בע"ז איסור ולא נכנו ואפה בו דהוי תנור דהתר ועצום
דאיסור והקשו בתו' דילתא הא דתני הפת אסורה היינו
באכזב כנגדו דכא' לרברי הכל אסור מפני שיש ט"ע כפת
וכו' ע"ש הנה מכואר דרש"י פירשה למתני' בנחלים ולהכי
יליף מתנור ישן שאכזב ר"א דס"ל ז"ונו אסור דאי באכזב לא
הכי יליף דק"ל יש ט"ע כפת אלא שהתו' הקשו עליו מ"כ
דבנחלים איירי איתא דבאכזב לכד איירי ולא תיפשוט מינה
דז"ונו אסור ס"ל וגם התו' לא חלקו על רש"י דבאפה בנחלים
בתנור ישן דתלוי אי' ז"ונו אסור ומינה דכתב חדש אי אפה
בנחלים גם הם מודו דאסור לדירן כיון דהוי כוליה גורם
באיסור ומינה יש לדון כן גם מדברי הר"ן אלו שדרכיו הם
כפרש"י ממש וכ"כ מדברי רבינו ירוחם נתיב כ"א ח"כ שכתב
ז"ל ולפיכך תנור ישן שהסיקו בע"ז איסור ואין אכזב
כנגדו הפת מותרת וכו' ע"ש ככל דכריו נראה דכתב חדש
כלי אכזב דהיינו בנחלים אוסר הפת מטעם דהוי כוליה
גורם דאיסור וכ"כ מדברי אגודה ע"ב דע"ז סי' מ' שכתב וז"ל
ר"א פליג דוקא ע"ז תערובת וכו' והא דפסקי הכא כר"א
דמתני' פדיון היינו כגורם אחר אבל לז"ונו מותר כלי פדיון
ע"כ ש"מ דמפרש למתני' ראפה בו את הפת בנחלים איירי
דאי באכזב גם בזו"ב בע"ז פדיון מטעם יש ט"ע וכ"ת
לאפוקי תנור חדש שהסיקו בע"ז דהתר דר"א אוסר ואין קול'
להתר אינו דא"כ איך כתב היינו כגורם אחר והרי גורם
אחד לא שייך כי אם תנור חדש ואפה באותו הסק של איסור
ואי באכזב למ"ל דהוי גורם אחר והרי אף בזו"ב קול'
דאיסור אלא ודאי דבנחלים איירי דלא שייך יש ט"ע דבכוליה
גורם אסור וכז"ונו שרי וכ"כ להכריח כדעת הר"ף והרא"ש
והר"ן תמה שראיתי בת' הרא"ם ח"א סי' מ"ד שכשאל למ"ש
הר"ן כמ"כ כ"ש נבי תנור שהסיקו סקלוי ערלה וז"ל אפה בו
את הפת בחדש שלא נתנו וכיטן שלא נכנו רבי אומר הפת
אסורה

אסורה וכו' ויש ספרים דגרסי בחדש שלא נכנס ולא גרסי בחדש
 כולל כלל ויש ספרים דגרסי ביום שלא נכנס ולא גרסי בחדש
 כלל ויש מי שאומר דס' ל' להר"ן דלא פליגי דכי ודבכין כפת
 שנאפה בתנור יש דהוי וו"ב דתלוי אי וו"ב אסור או מותר
 כי פליגי בחדש דלית ביה גורם דהתר אי אמרי' יש ש"ע
 כפת וע"כ לא גרסי בהר"ן וכן כלל ויש מי שאומר דאדרכבא
 לא פליגי בתנור חדש כיון דהוי כוללים גורם דאיסור דאסור
 לכ"ע כלי אכוקה כי פליגי כיון שלא נכנס ואכוקה כנגדו אי
 יש ש"ע כפת והר"א"ם השיב כדעיה שנית דגרסי כיון שלא
 נכנסו מח"ש הרזף והא דתניא וכן רבנן היא רס"ל וו"ב מותר
 ש"ת דאכוקה לרבנן גורם איסור חשיב וכי התירו הוא כיון
 לכד דהוי וו"ב אבל בחדש בהסק איסור לכ"ע אסור והביא
 חפרש"י דחולק וס"ל דלרבנן אפילו בחדש שרי דלא חשיב
 כגורם איסור אלא שהקשה בדרכי הרזף חנ"ל דרבנן
 שהתירו משום וו"ב אימא דגם בחדש מתירין דאין הנאת
 הסק אסור ועוד תימא דא"כ מאי פריך הש"ס אס ככ"ו אלא
 ע"זים דאיסור לרבנן הכי משכחת לה ומאי ק"ל הא משכחת
 לה בתנור חדש וה"ע את"ר

והר"א"ש

כתב בדרכי הרזף ע"ש וכיון דהכריח
 הר"א"ם כדעת הרזף והר"א"ם והר"ן דרבנן
 אסרי באכוקה בחדש חזקה נפיק לנחלים לדעת רבי דנחלים
 לרבי באכוקה לרבנן וא"כ ע"כ לדרכיו דכשלה ע"ג נחלים
 בתנור ישן לכד איירי ומח"ש דלדעתם אפה כו את הפת
 כיון לכד איירי ויותר מבאר כתב בהכנס השואל בחדש כלי
 אכוקה לכ"ע אסור לפי שטה זאת דגרסי בהר"ן כיון שלא
 נכנסו לכד והרי הר"א"ם שתיק ליה ש"ת דהסקיט לדרכיו גם
 כזה ואולם תמהני בדרכי הר"א"ם שהכין בדרכי הרזף
 והר"א"ם בת"ש והא דתניא וכן רבנן היא דסבור וו"ב מותר
 דכוונתו לרבנן דרבי ומתוך כך תמה ע"ז וה"ע וזה אינו
 דכוונתו לרבנן דר"א כמתני' דאסור דס"ל להדיא וו"ב
 מותר ודתניא ויתן ר"א בשאור וע"זים ובכרייתא דוכן היו
 ר"א אסור בכל איסורין דס"ל וו"ב אסור וכ"כ דלמה שהבין
 הר"א"ם קשה תת"ש הר"ן אחר זה וז"ל אבל ע"זי אסור שכלים
 והולכין לא אסרי רבנן מה שנאפה בהם ע"ש הרי דלא שייך
 איסור בהסק כלל לרבנן וכ"כ ג"כ מדרכי התנ' בפסחמי רכ"ב
 ד"ה חניין ע"ש וכב"ק דק"א כזה והנה אמת דכב"ג ק"ל
 לת"ש דש"י בר"ה יולק הנאה וז"ל וקא דתניא חדש וכן רבנן
 הוא דפליגי עליה דרבי ואמרי הפת מותרת משום דלא
 חשיבה להו הנאת הסק אפילו בגורם אחד לכדו משום דליתיה
 לאיסוריה בעיניה ע"ש גראה שהבין דת"ש קא ר"א והא
 רבנן דהיינו רבנן דרבי וקשה דמשיני להך שני כדויתות
 בשני עניינים בענין ז' וז' ובענין י"ט ע"ז ואין דרך הש"ס
 בכך והו"ל לפרש בפשיטות דרבנן היינו רבנן דר"א וכבר
 ראיתי להרש"א שג"ב מזה וכתב דה"ה דהו"מ למית דהיינו
 רבנן דר"א בשאור ואין והמספי' רשטי עדיף לאוקמי דפליגי
 בטעם א' כדאמרי' בעלמא חוקמינן למתני' בתרי תבאי ולא
 בתרי טעמי וע"ק קצת דחוקי לב' הדויתות שלא כהלכת
 דלא קול' לא כר"א ולא כרבנן דרבי כי ע"כ כל הפוסקים
 שפסקו הייך כדויתא דחדש וזון י"ג דמפרשי לה דאתי
 כרבנן דר"א דשאור וכו' שדעת רש"י דע"כ רבנן ז' וז' שרי
 כדתנן בשאור ואין ש"ע כדתני בהך כדויתא דערלה וכיון
 שכן כי אמרינן הא רבנן היינו פשטי טעמי או דאין בהסק
 איסור או דהוי ז' וז' דכלא"ה קשה דרבנן אדרכבן קשה דא"כ
 רבנן דר"א דפי' דע"זי אסירה דס"ל ז' וז' אסור ויש איסור
 בהסק תיקשי לקנהו רבנן דשאור או רבנן דרבי וא"כ ע"כ
 תרי מיני רבנן קוו וכה"ג בתנ"ה התו' פסחמי דכ"ח ד"ס
 ותנן ז"ל ארו דרבנן דמתני' היינו רבי ויקי ע"ש ולא ק"ל רבנן

אדרכבן וה"כ דוכות' כי ע"כ לדרכיו חזי דהרזף והר"א"ם
 מפרשי לה כפשטה דהא רבנן היינו רבנן דר"א ותו ל"ק חבל
 מה שתקו להרזף וע"ק לדרכיו איך לא דחה דעת מי שפירש
 דלא פליגי בתנור ישן דכיון תלוי אי ז' וז' אסור אולא וכי
 פליגי בחדש דהוי כוללים גורם ע"ש והרי הר"ן גופיה הכריח
 כס"פ כ"ה גבי מתני' דאפה כו את הפת דאכוקה כנגדו
 גם כיון אסור אף לנ"ד ז' וז' שרי דיש ש"ע חמירי הז' וז'
 ע"ש וזה סותר סברתם דגם באכוקה אי הוי ז' וז' שרי לנ"ד
 ומ"מ למאי דאתן עלה אין ראייה מדרכי הרזף והר"א"ם לפי
 מ"ש כי א"ס כזאת שדעת הר"א"ם כדעת הרזף והר"א"ם
 דאפה בחדש בנחלים אסור אף לדרכי כדעת הטור שככתבי
 לעיל והיה חוקם לרחות הראיה מדרכי רש"י והר"ן והטור
 ואגודה דכי כתבו בן היינו בע"ז דנחלת אסרי מדינא דאף
 אפרו אסור משא"כ כנשרפין אה"כ דמתירין גם בחדש אך
 מדרכי רבינו ירוחם ות' הר"א"ם הלכו מודה שגם כנשרפין
 בן וא"כ זל שגם הטור והר"ן ורש"י הכי ס"ל ומיהו אינו
 מוכרח

אך

מדרכי הר"מ בפ"ו מה' מ"א הכריח הכ"מ שם
 והכו' ביר' ס' קמ"ב דס"ל דנחלים אינו אסור אף
 בכליה גורם דאיסור הפך דעת הטור ע"ש וכ"כ דעת
 קרוטבא כחידושו למ"פ כ"ה גבי מתני' דנטל הימנה ע"זים
 אפה כו הפת שפירש בחדש ובסק כ' דהתר וכיון בהסק
 איסור דס"ל ז' וז' אסור וקול' ז' וז' שרי ולכ"ע א"ס אפה באכוק'
 אסור דיש ש"ע וכן לכ"ע א"ס לא הסיק התנור באכוקה אלא
 בנחלת מוותר כדתיני התם כשלה ע"ג נחלים ד"ה מותר
 ולא נחלקו לא כשהסיק התנור באכוקה וכו' מתבאר מדרכיו
 דאפה בנחלי' גם בחדש שרי כמו שיראה המעיין וזהו כשיטת
 קרמב"ס ז"ל וכש"ע סתם כדעת הר"מ וכ"כ הכ"א
 סוכחה לדרכיו מדכ"ע הש"ס לאוקמי הא דתני ויתן כרכי
 ואע"ג דתני ספא כשלה ע"ג נחלים ד"ה מותר ש"מ דאף
 דס"ל לרבי ז' וז' אסור חתיר בנחלים דלא חשיבי גורם איסור
 כלל ע"ש וכ"כ ליישב לשיטת הטור דאה"כ דלס"ד דאין באכוקה
 ט"ס חומר איסור וכי פליגי בז' וז' אי אפ"י הבאר ככריית'
 דבנחלי' שרי בכ"ג מדתני בישלה ע"ג ד"ה מותר אך למאי
 דדחו דבאכוקה יש לאסור אף בז' וז' דיש ש"ע וחמירי ז' וז'
 א"כ כי תני בישלה ע"ג ד"ה מותר אין כרייה להתיר אף
 בכליה גורם שז"ל דלא תתיר כי א"ס דלא אמרינן ביה יש ש"ע
 והסק כקטיון להחמיר

וראיתי

להרב שער החלך בפ"ו מה' חמ"ד ע"כ שכתב
 בת"ש הכו' דכשלה ע"ג לא שרי אלא כיון
 ולא נכנסו דהוי ז' וז' ומשמע מדרכיו דאי ליכא גורם דהתר
 בבין שאפה ע"ג קרקע כלי תנור לא שרי וקשה שהרי אכוקה
 לרבנן כנחלי' לרבי ומשמע כהדיא דשרי אף בחדש שלא נכנסו
 בת"ש רש"י והוא ממאי דפריך שם ע"זים דאיסור לרבנן הכי
 משכחת לה וא"ס איתא לימא בחדש שלא נכנסו וא"כ מינה לר'
 דמתיר בנחלים אף כרליכא גורם דהתר את"ר ותמהני עליו
 חס לו כי יעצק עם הכו' וקרי כבר ביארתי שדע' הטור ורבינו
 ירוחם וכ"כ מדרכי הר"ן והאגודה כדרכי הכו' אלו והרי הכו'
 כ"כ כדעת הטור והמפרשים ובש"ע כ"ד ס' קמ"ב ס"ד וס"ו
 פסק לקתיר כדעת הר"מ ותו מאי ק"ל להכו' וע"ק אך לא
 ראיה ת' הר"א"ם ה"ו שכתב דלהרזף והר"א"ם גם רבנן חודו
 באכוקה דאסור בתנור חדש דלדידהו לק"מ ואדרכבא הוא
 ראייה לדרכי הכו' אלו ואע"פ שכבר כתבתי דיש להשיב על
 דרכיו היה לו להביא ולהשי' על דרכיו ומ"מ למה שכל' דלכ"ע
 לרבנן גם בתנור חדש באכוקה מתירין הפך דרכי הר"א"ם
 כדעת הרזף והר"א"ם הדר קושיית הרב שער החלך לדוכתא
 לשעת הטור וביעתיק דאסרי בנחלים בתנור חדש כי ע"כ
 סבור

שכור הייתי ליישב ע"כ ת"ם התו' בפסחים רע"ה ד"ה ונרפו
 דחוס תנור גרוף חמור חמלים דחוס תנור תכח האבוקה
 אבל נחלים אינן באים תכח השלהבת ע"ש ולדבריהם אף אם
 נאמר רבשל ע"ג מתע שרי דאין נחלים חשיבי גורם איסור
 ת"מ חוס תנור יודי גורם איסור לא יבא כיון דתכח האבוקה
 באה וא"כ כי אסורי בתנור חדש היינו מוצר חוס התנור רבאה
 ע"י השלהבת משא"כ לרכבן אין צד לאסור באבוק' גם בתנור
 חדש ותו ל"ק תכל דרכי הרכ גם מה שלמד מדרכי הכ"ז לאסו'
 באפה ע"ג קרקע אינו מוכרח לת"ש ש"ל דכלי חוס תנור גם
 הם מודו להתיר אלא שציקר דברי התוספו' שם אינן ברורים
 שהניחו דבר זה בתימה גם רש"י בדכ"ו דפסחים ד"ה בשלה
 כתב וכ"ש בתנור גרוף וקטום ע"ש נראה הפך דעת התוס'
 ומה גם למה שאבאר כסמוך דחוס תנור כלי נחלת יש לרוב
 להתיר אף לכתחילה כי ע"כ אכתי קושיות הרב זריכה לפני
 והנ"ל ליישב דלדברך דאין בהסק איסור תורה אף באבוקה
 א"כ אף בכלויה גורם שרי דם ל' דרכבן לא אסרו הסק כי אם
 לכתחילה לכד כמ"ש רש"י בד"ה יולד ע"ש אבל לר' באבוקה
 אסיר מד"ת כהבואר בהבנין א"כ הנאת נחלים אע"ג דשרי
 מד"ת ת"מ הרי נחלים לא נעשו כי אם תכח שלהבת שקדם
 לנחלים והו"ל הנאת נחלים גורם הנאת אבוקה דאסר מד"ת
 וככל איסורי תורה קי"ל כוליה גורם אסיר ז'ווג שרי וכ"ת
 הנאת אבוקה לרכבן נתי ליתסר דמזר גורם דעניס באה הא
 ל"ק דהסק אינו בא כי אם ע"י הסק אחר ולאו מיליו באה
 וע"כ לא אסיר מזר גורם דעניס וכשנעשה שלהבת אי אסיר
 מד"ת א"כ הנאת נחלת נמי אסיר המזר גורם דשלהבת כנ"ל
 ליישב אך את זה ק"ל לשיט' הטור מדתני בתוספ"ק דערלה
 תנור שהסיקו בקליפי ערלה חדש יותן ישן יוכן אפה וכיטל
 בנחלים מותר ע"כ ומדתני חדש יותן ש"מ דז'ווג אסור ס"ל
 וא"כ סיכי תני אפה וכיטל בנחלים מותר דאף א"ת דקאי
 לישן לכד ת"מ הא הוי ז'ווג וס"ל דאסור אלא ודאי דם"ל דאין
 הנחלים אסורים בדעבד וכ"ע

וראיתי למהרש"א בדכ"ו דפסחים ד"ה אימור שיש
 לרוב מדבריו דפשיט ליה דבנחלי' אף בדליכא
 גורם התר שרי ע"ש וקשה איך לא נרגש מדרכי הטור ורבינו
 ירוחם והר"ן דאסורי ועיין בת' אהלי תם סי' מט' וס' כ' דגם
 הוא נקיט כפשוט להתיר בכ"ג ע"ג נחלים ע"ש והנה
 ראיתי להרב מחנה אפרים לה"מ א דכ"ע ד"ר שהקשה לת"ש
 הכ"מ בדעת הר"מ דתנור חדש כהסק איסור כלי אבוקה
 הפת מותר דכבר הלך האיסור ע"ש דת"ש מקערות וכוסות
 וקדירות שפסק שם הר"מ לאסור כיון דנהנה מהם כלי גורם
 התר והוי ה"כ כבר הלך האיסור ע"ש שהצ"ע ע"ש והנראה
 שלא ראה שהש"ך כד' סי' קמ"ב ס"ק יא תמה על זה גם הטו'
 שם ס"ק זו תמה על זה גם הד"מ כד' סי' קמ"כ כתב ונ"ע
 ומ"ש מתנור חדש אפילו באותו הסק דשרי לדעת הר"מ ע"ש
 וכונת דבריו כ"ל דק"ל ברין קערות וקדירות שאסר הש"ס
 בדכ"ו דפסחים ועיין בש"ך ומחנה אפרים מה שישבו לזה והנ"ל
 ליישב דההתר בתנור חדש באפה כו כלי אבוקה דחשי'
 באפה כלי תנור כלל דחדש כלי זינון אינו מועיל לאפיה
 כדמוכח בקינה דל"ד וא"כ הו"ל כתי שהניח נחלים בקרקע
 ואפה בהם או ע"י חוס שלהבת אחר שהלך השלהבת דלית
 כאן גורם דאיסור אבל קדירות שניעשו כלי ע"י אבוקת איסור
 אסורי מדינא דהרי נעשה כלי ע"י הסק זה ואסיר ליהנות
 מאבוקת איסור אבל תנור חדש כיון דלא שייך הנאה בו כי אם
 דראוי לאפ"כו א"כ ובהסק זה כי אפה לא חשיב נהנה כיון
 דאין תנור מועיל לאפיה כי אם ע"י זינון אלא שמדרכי הכ"ז
 שכתב כיון דתנור נופיה אינו איסור ענמו אלא שנמזר בעצי
 איסור ועצי איסור הלכו להם נמזא שאין בהן איסור כלל ע"ש

אין נראה שכוין לת"ש וקשה עליו כקושיות הש"ך אך לדרי
 כ"ל ליישב דעיקר התר תנור חדש הוא מהטעם שכתבתי
 ודעת הטו' בדעת כל הפוסקים דתנור חדש ואפה בו כלי
 אבוקה דאסיר למאי קולך כרבי שכתב בס"ק ד' בתוך דבריו
 וז"ל ע"כ תנור חדש יותן ומ"מ לענין אפיות הפת בו פסקו
 כרבי דהטעם לפי שיש ש"ע בפת ואין שם סיוע מן ההתר
 עכ"ל מכאור מדבריו דם"ל דטעם איסור אבוקה לרכי דלא
 חשיב האפיה מזר התנור כלל דע"י אבוקה לכד באפית יפה
 וזהו פירוש יש ש"ע דחשיב כוליה גורם באיסור אף בתנור
 ישן וכ"ש בחדש וכ"כ מת"ש א"כ וז"ל וכו' לענין הדין דיש
 ש"ע בפת דהיינו שאין שם אלא גורם דאיסור לחוד כנוך
 שאפה אצל האבוקה או נחלים לוחשות או תנור חדש שנמזר
 בעצי איסור ולא זינון וכו' הרי תנור חדש כלי אבוקה חשיב
 ליה דיש ש"ע בו כיון דליכא גורם דהתר וכ"כ מת"ש א"כ
 והך עצי איסור דהרמ"ה פירוש בתנור ישן ולא זינון דלא הוי
 אלא ז'ווג וכו' הרי דתנור חדש בנחלים אסיר מטעם יש ש"ע
 בפת משא"כ כישן דאיכא גורם דהתר דבנחלים אינו אופיה
 כי אם בסיוע התנור וע"ש יש סמוך לפירושו מת"ש התוספות
 פסחים ד"ה ונרפו בשם הירושלמי דכי איכא אש בתנור האש
 כונח כח התנור והתנור מזרף חוס הנחלים שלא יתפור ע"ש
 וא"כ אפה באבוקה אין התנור חשיב נוהם לאפיה העיקר
 אפיה באש ואע"ג דמהני שלא יתפור אין זה גורם אפיה לא
 חסוייב לגורם אפיה וחסוייב אין בו מתע משא"כ בנחלי' כלי
 אבוקה דאין בהם כח לנפוח כח האש ונחלים שכתבו התוס'
 היינו אבוקה או נחלים לוחשות כמ"ד לוחשות דיכן באבוקה
 וע"כ בחדש גם בעומות חשיב יש ש"ע כיון דהוי כוליה
 גורם דאיסור ומיהו ק"ל בפירושו דמדרכי רש"י כד"ה כיטלה
 וד"ה אימור והתו' שם ד"ה חרס מכאור הטעם איסור אבוקה
 לרכי הוא דהוי איסור בעין משא"כ בנחלי' דקלי איסוריה ע"ש
 ולא תלו דחוס אבוקה חוק מחוס נחלים גם הר"ן כמ"פ כ"ה
 גבי מתני' דאפה כו כתב וז"ל ואע"ג דז'ווג הוא תנור דהתר
 ועניס דאסור הא אמרי' כפ"כ כ"ש דיש ש"ע בפת הלכך חמיר
 מז'ווג לפי שהאיסור ניכר בהתר ע"ש וטעם זה כ"ל שלמד
 מהר"מ בפ"ו מהל' ת"א ה"ך שכתב גבי פת ותכשיל שביטל
 בקליפי ערלה ישראל שהרי הנייתו נכרת בהן ע"ש

גם ראיתי בת' הר"ן סי' ע' שכתב דטעם יש ש"ע שאוסר
 אף בז'ווג דגורם איסור ניכר בפת ולא גורם ההתר
 וזה סותר פירוש הטו' דבור' התר אינו מועיל כלל א"ק שראיתי
 שם להר"ן כמ"פ כ"ה גבי תקנת ר"א כפרדון שכת' וז"ל וההיא
 דקערות וכוסות דאסורי כפרק כ"ש לק"מ דהתם לאו בהכי
 עסקינן אלא לומר דיש ש"ע בהן ולא הוי ז'ווג לא כוליה גורם
 דאיסור ע"ש נראה דיש ש"ע פירושו כוליה גורם האיסור וזהו
 בדרכי הטו' וכה"ג פרטו בפסחים דכ"ו ד"ה הני קערות ע"ש
 וז"ל דיש ש"ע שכתבו ר"ל דנעשו ע"י אבוקה דבאה מהעניס
 דכלא"ה הוה שרי ומ"ש ולא הוי ז'ווג ר"ל דאינו בתנור דלא
 מטי הנאה עד דאיכ' גורם שני כפרטו שם וע"ק לפי פירושו
 של הטו' מת"ש אימור דשמע' ליה לרכי יש ש"ע ז'ווג מ"י שמעת
 ליה ואי יש ש"ע פירושו כוליה גורם דאיסור מינה אדרבא
 תיקשו דש"מ לרכי דז'ווג שרי וז"ל משום דיש לדמו דגם באבוק'
 חשיב ליה ז'ווג ומ"מ הנה כתבאר דעיקר פירושו אינו מוכרח
 כדי לחלוק על הכ"ז ולהוציא דרכי הר"מ מפשוטן דשמע'
 דבנחלים גם בחדש מותר

ודענין הלכה כ"ל כפסק הש"ע לחקל גם בחדש
 דהנאת גורם כה"ג נראה דאינו מד"ת עכ"ע
 וכדרכבן יש לסמוך לחקל אך לגבי ע"י יש להחמיר מדינא כיון
 דלדע' רבני האחרונים גם בנחלי' אמרי' יש ש"ע בע"י ונקברין
 וא"כ בתנור חדש בנחלים דלשיטת הטור אסור מדינא יש
 להחמיר

להחמיר דהוי תרי ספקי להחמיר כ"ל וחמ"ש התום כ"ה
 בוטלה דנחלים אסרי לכתחילה נראה דכדיעבד אינו אוסר
 כלל וע"ש בתום כ"ה אדש שנראה דקיימי כשיטת הר"מ
 להתייר בנחלים גם בחדש וגם חדר אחר יש סמך להתיר שהרי
 בסיומן ר"ז נירדתי בדעת הר"ן והרמב"ם והרזטכא דס"ל
 דנחלת דינו כאפר הנשרפין דשרי אף לכתחילה וא"כ חכ"ט
 דאין אוסר כדיעבד כלל ואי ק"ל הרי הר"ן בס"פ כל הנחלי'
 שהבאתי לעיל יש לרזן דאוסר בנחלים אף כדיעבד כה"ט
 לעיל ואילו בסיומן הנו' העליתי ומדברי הר"ן כפ"ט דמתיר
 לכתחילה וא"כ תיקשי דבריו אהדרי הא ל"ק דהר"ן בס"פ כל
 הנחלי' לא אסר בנחלת בתנור חדש כי אם כע"ז וכע"ז עכ"פ
 אסור דאף אפרו אסור ותנן בכיפה דל"ט גמל' ע"ז אסור וע"כ
 ס"ל לאסור אף כדיעבד בתנור חדש אבל בנחלת הנשרפין
 אה"כ דשרי אף לכתחילה וגם דברי הר"מ דכפ"ו מה' ת"א
 הכ"ד דנקיט התר גמלים כדיעבד ש"מ דלכתחילה אסור ש"ל
 דליטניה הש"ס נקיט כישלה ע"ב גמלים וכבר כתבתי שם
 דאיידי דתני רישא אפה בו דליתיה כי אם בכדיעבד נקיט
 הכי גם לנחלים כי ע"כ גם חזר זה יש סמך גדול להתיר
 כדיעבד בנחלים בתנור חדש ומה גם שכבר נירדתי לעיל
 דהטור והר"ן ורש"י והאגודה דמכואר דבריהם דאוסרי הפת
 כדיעבד בתנור חדש אינו אלא כע"ז דנחלת אסור מדינא דאף
 אפרו אסור דתני בפסחים דכ"ז וגם בכיפה דל"ט תני דנחלי'
 ע"ז אסורה וס"ל דהיינו לאסור אף כדיעבד בכליה גורם
 דאסור דהיינו בתנור חדש אבל כנשרפין דק"ל אפרן מותר
 אה"כ דנחלת דינו כאפר ושרי אף לכתחילה ואף אהת"ל
 דנחלת חמיר מאפר היינו לאסור לכתחילה אבל כדיעבד
 אה"כ דכ"ג שרי כיע"כ העיקר להקל בנחלת הנשרפין
 ולהחמיר בנחלת ע"ז ונקברין ובאחור וכדעת הטור יש מקום
 להכריח דמתיר בנחלת הנשרפין בתאי דק' דב"ד ס"קת"כ אסר
 בנחלי' בתנאי חדש לכ"ע ואילו בא' חס' ית"ה התיר בנחלי'
 עוממות בפתם ואם איתא הו"ל לבאר דה"ד בתנור יסן אבל
 כחדש אסור לכ"ע אף למ"ט ח"ט דס"ל דבנחלת נשרפין אינו
 אוסר כדיעבד כלל ודוקא כע"ז ונקברין דאפרן אסור אסר
 כדיעבד בנחלים בתנור חדש ודוק

סימן רי"ב והגה כי כן נבאר באפה בתנור
 גרוף בלי נחלים או דינו
 ככשל עג"ג שנחלקו בו הראשונים אי אוסר בתנור חדש או
 לא

ואפה בו אי הפת מותרת דפשיט ר"ח דמותרת למח השמטות
 והכ"ל כישוב דבריה' דס"ל בהרמב"ן ורש"י דנרפוקיל הנחלי'
 וכיון שכתבו התר בנחלים חכ"ט כחוס תנור ור"ח דפשיט
 ליה מהתר בנחלי' דתני בהך בריתא פשיט ליה דכ"ט הוא כחוס
 תנור שגרפו וכיון שפסקו התר גמלים חכ"ט נפיק בגרפו
 ומינה יש לרזן שגם התום שנהנימו הדבר כתומה לא בריר להו
 דחוס חמיר מנחלים וכ"כ דעת הכ"מ בפ"ו מה' ת"א הכ"כ
 שהביא דברי התום' אלו ושיים ואעפ"י שאין תירזן התום' נח
 לי ת"מ דכינו העתיק לשון הש"ס ע"ש ואין זה אלא חוסם
 דפשיט ליה דחוס קיל מנחלים דאי כונתו דליטת התום' קשה
 ת"ט התום' שם על זה איך כתב אדמו נח לי מאחר שגם התו'
 הקשו כן וע"ק דכסוף דבריו העלה להר"ף והר"ם דאבוקה
 כנגדו לא הוי אלא מדבריהם כשיטת ר"ז אף דקשה קושיות
 התום' ולא חש להוואיך בתכ דאין זה נח לי כי ע"כ כ"ל
 רכונתו שהבין מדברי הר"מ שכתב בהכ"כ התר גרפו
 ובהכ"ד התר גמלים ואי חוס תנור חמיר מנחלים כיון שכתב
 התר יכגרפו חכ"ט נפיק לנחלים ולמה חזר ופתחו בהכ"ד
 אלא ודאי דחוס תנור קיל מנחלים כי עכ"פ הכאר כ"ל לישב
 דברי הר"מ שם שכת' גרף את כל האש ואח"כ ביטל או אפה
 בחוחו של תנור וכו' והקשה הכ"מ דמשמע דאי לא גרף כל
 האש וביטל ואפה אסור וליתא דהא תני כישלה ע"ב גמלים
 ד"ה מותר ונראה שצריך להרחק בפירוש לשון זה לומר דהיינו
 שהסיר העצים הדולקים כדי שלא תהא אבוקה כנגדו וכו'
 ע"ש ולכאורה קשה לשמוע דאי איירי ביש גמלים בתנור איך
 בתכ גרף את כל האש ולוה ול דכפסחים דע"ה אמרו דתנור
 שגרפו לא הטיב עלי אש ושם כפ"י דכתבו גמלי אש נירדו דאף
 בנחלים לוחשות לא מקרי אש ועכ"פ מכואר שם כש"ס דנחלי'
 עוממות לא מקרי אש וא"כ כיון שכתב גרף את כל האש אין
 במשמע אלא אבוקה או גמלים לוחשות אלא דקשה עדיין
 דשם אפיק רבא דלוחשות אש תקרו והרי הכא בהכ"ד התיר
 אף בנחלים לוחשות וא"כ איך כתב גרף את כל האש לדעת
 הכ"מ וע"ק איך כתב דכושל' או אפה בחוחו של תנור והרי
 אף בנחלים ביטל כיון דאיידי שיש שם גמלים כי ע"כ כ"ל
 דדבר גדול דבר הר"מ דכסוף תמורה תני דנשרפין אפרן
 מותר ונחלים דינו כאפר במ"ט הר"ן כפ"ט ואף לנו"ט
 התום' כ"ה ביטלה דנחלים חמיר מאפר דאסרי לכתחילה
 מ"מ כחוס תנור דאין בו ממש הו"ל להתיר אף לכתחילה
 חכ"ט כאפר קמ"ל דגם חוס תנור דוקא כדיעבד הותר וכי
 בתכ גרף את כל האש ואח"כ ביטל דהיינו כדיעבד מותר
 ולרזין נקיטה דלכתחילה מיהא אסור ולזה הוכרח לומר גרף
 את כל האש דאי יש נחלת פשוט דאסור לכתחילה חזר הנחלי'
 וכ"ת אי כל דבריו לאסור לכתחיל' למה נקיט ליה בריוק הו"ל
 לומר בהדי' דאסור לכתחילה הא נמי ל"ק שרוע שדרך הר"מ
 להעתיק מה שנאמר בש"ס שלכך קרא חבורו משה תורה
 ואילו דין גרף כדיעבד איתיה להדיא בפסחים דע"ה ואילו
 בלכתחילה אינו מכואר בש"ס ע"כ תלי ליה בדוח דבריו
 וח"מ לכשתנול' בתנור גרוף דאסור בהנאה לכתחילה דחמיר
 מאפר אף שיש לרזן להתיר גם לכתחילה מ"מ שיהיה חמור
 מנחלים אין לנו דאף אם נודה בדעת התו' רס"ל דחוס חמיר
 מנחלים אע"ב שאין זה ברור בדעתם אין לנו להניח פשיטות
 רש"י והרמב"ן וכ"כ דעת שאר פוסקים כח"ט מפני הספק
 שיש לרזן בדעת התום' הפך זה דאין ספק מוציא הידיו ודאי
 כ"ט נדר רבים וכיון שכן אין ספק שיש לרזן בתנור חדש
 שגרפו ואפה בו את הפת להתיר במכ"ט דנחלים למה
 שהעליתי לעיל העיקר להקל כפסח הש"ע וגם כע"ז ונקברין
 שכתבתי לעיל בנחלים ותנור חדש שיש להחמיר בדעת
 האחרים כצדוק דעת הש"ך וסיעתיה דל"י ש"ע הפת גם
 לנכי

לנבי בחלת עיז ונקביון ת"מ בתנור גרוף חדש יש לדון להקל
 דקיל טפי מנחלים לפי מה שנתכאר ונקטינן כפסק הש"ע
 שהתיר גם כע"ז ככ"ל ותמנני להש"ך כיד סי קמ"ב ס"ק יוד
 שכתב רבי אשה בתנור גרוף חף כיון אוסר הפת דאמרונן
 גם כה"ג יש ט"ע בפת בתנור גרוף חתיר מנחלים והכ"א
 ראיה תת"ש התום כפסחים דע"ה ורפ"ו ע"ש דמלכד
 שכתב ביארתי דהתו' לא כביר להו ואין ולא ורפ"ו כיריה בר
 מן דין דרש"י והרמב"ן כתבו בפ"י להפך וכ"כ מהר"ף והרא"ש
 והט"ר וא"כ אי מה"ל ל"מ מירי וכמו כן ק"ל בת"פ א"ח סימן
 י"א שהכריח דגם בחום תנור אמרינן יש ט"ע כע"ז דחום חמיר
 מנחלים והכ"א ראיה מדברי התום דפסחים הנו' ככל דברי
 הש"ך וכבר נתבאר דה"ל ל"מ ומעיקר הד' סוגי' יש לי להכריח
 בתנור חדש וברפ"ו דכ"ע תודו להתיר חף האוסרים מנחלים
 דהרי כשהקאו לר"ח דאמר הפת מותרת מדאמר ר"ז נבי פסח
 מדכתיב עלי אש טפי פעמים מועט ברפ"ו הא בעלמא הוי עלי
 אש ותיירו גלי קראי כפסח וילפינן מיניה ולפי תירץ זה כיון
 דגם נבי איסורין לא חשיב עלי אש א"כ חף בהדש יש להתיר
 כיון דלא חשיב כאפה באש איסור וגם לאכ"א דהכ"א אע"ג
 דאיסור קפיד קראי והא ליתנהו א"כ ת"ל תנור חדש ת"ל ישן
 עכ"פ ענין דאיסור ליתנהו וא"כ ע"כ כי אסרי הטור ורבינו
 ירוחם תנור חדש מנחלים ה"ט דס"ל דמחלים חמירי מחום
 תנור והתום טעירו דחום חמיר צ"ל דקיימי בשיטת הר"מ
 דגם מנחלים אינו אוסר חף בתנור חדש ומ"מ בחום תנור
 בברפ"ו כ"ע תודו דאינו אוסר הפת גם בתנור חדש ועוד כ"ל
 ראיה דחום תנור קיל מנחלים דאי חמיר כיון דאסיק הש"ס
 הכ"א דגם בחום תנור הפת מותר א"כ אדתיני סיפא כישלו
 ע"ג מנחלים ר"ה מותר ליתני ריבתיא טפי בחום תנור בברפ"ו
 ד"ה מותר ומכ"ש שפיק מנחלים וזה קשה עכ"פ להתום' כמה
 טעירו דחום תנור חמיר מנחלים דא"כ קשה סיפא דתיני
 מנחלים ולא תני לה בחום תנור ונריך יסוב וברולה חזו יש לי
 לדון דחום תנור גרוף רשוי חף לכתחילה שהרי בסומן ר"ז
 העליתי לדעת הר"ן והר"מ והריטב"א נראה דמחל דכשרפין
 דיכ"ס כאשר רשוי חף לכתחילה חף שהתו' והטור ורבינו ירוחם
 אסרי ע"ש וא"כ חכ"ש שיש לדון גם בתנור גרוף להתיר ולא
 עוד אלא למה שביארתי דחום תנור קיל מנחלים יש לנדר
 דחף האוסרי' מנחלים לכתחילה יתירו בתנור גרוף וכ"כ א"כ
 תיקשי בהך סוגיא דפסחים מדקבעו כאפה בתנור גרוף אי
 הפת מותרת דהיינו כדיעבד מכלל דלכתחילה פשיט ליה
 לאיסור ור"ח נמי לא התיר כי אש כדיעבד הא כמי ל"ק ש"ל
 דהכשרין הוה פשיט חררי דאמר אין זה עלי אש דבאוסרים
 חף כדיעבד וא"כ לכתחילה פשיט ליה לאיסור וכדיעבד דנה
 לדעת דעת רבו ר"א והפסטר תאי רבעי מיניה פשיט ליה
 וא"כ דגם לכתחילה שרי כיון דחף מנחלים יש חמירי
 לכתחילה ואי ק"ל א"כ הר"מ בהכ"כ אמאי נקיט דין תנור
 גרוף כדיעבד ש"ל דהעתיק מה שנאמר בס"מ דאיידי
 כדיעבד ובס"מ לדייק בדברי הר"מ דבהכ"כ בתנור גרוף
 כתב הרי זה מותר ובהכ"ר כתב מותרת דמותרת לפת
 משמע דהיינו כדיעבד אבל הרי זה מותר לארס משמע והרי
 ידוע דמותר לכתחילה נמי משמע כדמובח כיומא דע"ה
 וזה כ"ל דעת באר הגולה כיד סי קמ"ב ס"ד שכתב מירוש
 אפי' לכתחילה משא"כ ע"ג מנחלים לכתחילה אסור כדלעיל
 ס"א וברייבד מותר מכל ובגליון כ"כ לא נראה סוף מהכ"א לא
 חף זה אינו מותר אלא כדיעבד ע"ש ולדידי אין זה' השנה
 מדברי הש"ע הם דברי הר"מ ודייק כשינוי זה שכתבתי
 ומינה ס"ל דהר"מ מתיר בגרוף חף לכתחילה חף שהכ"א אין
 דעתו כן ככ"ל:

וי"ב מצאתי ראיה לכ"ע בתנור גרוף שרי חף
 לכתחילה ומ"ש רבינו ירוחם נתיב כ"א ה"ב וז"ל
 ופירוש בשלה ע"ב נחלי דאמרינן הפת מותרת דוקא דיעבד
 אבל לכתחילה אסור לבשל ואעפ"י שאפ"ן של לו שרי לכתחיל'
 כיון שיש גם בחלת ונכ"א שצני איסור בודמין אפיית הפת
 ואפילו גרף וכשאף בתנור בחלת אסור לכתחילה עכ"ל הנה
 מוכרח דכג"כ וליכא שם בחלת שרי חף לכתחילה אעפ"י
 מדעת הרב לאסור בתנור חדש חף כדיעבד חף מנחלי דחום
 תנור קיל טפי ומשוי ליה כאכר מחם וא"כ אין ספק שהכין
 בדברי הר"מ כח"ש באר הגולה דבגרוף מתיר חף לכתחילה
 ותמנני להכ"ו וכ"מ דנקט כפשוט דתנור גרוף דינו מנחלים
 ואוסר לכתחילה איך לא נרמש מדברי רבינו ירוחם אלו דקאזיל
 בתר איפכא אלא דק"ל לשיטת רבינו ירוחם הלזו וכן לדעת
 המתירים במחלים לכתחילה דא"כ היכי תני הכרייתא כדכ"ז
 דפסחי' בין חדש בין ישן יוצן והרי בלי ציון שרי לאפות בחום
 תנור לכ"ע או במחלים לדעת המתירים חף לכתחילה וברוח
 ז"ל דיוצן דקתני לאו ציון לבטול דחום תנור או חום מנחלים
 לבני חום אכוקה דחוק טפי ציון קרי ליה ויש סו"ך לזה
 מדברי הר"מ בפ"ו מה"ל שכתב תנור שהסיקו וכו' יוצן
 ואח"כ יחס אותו בעצי התר ואם ביטל בו קודם שיוצן בין פת
 ותבטיל ה"ו אסור בהנאה ואילו בהלכה זו ובהכ"ר התיר
 כדיעבד בתנור גרוף ובמחלים וזה מותר מ"ש לעיל דביטול
 קודם שיוצן אוסר אלא וראי' דחום תנור ובמחלים לבני חום
 אכוקה ציון קרי ליה וכמ"ס

ומירו

ישוב זה בעיני הוא דוחק דסתם משמעות יוצן
 הוא לנמרי כי ע"כ סכתי אני אל לבי אולי יש
 ט"ס בדברי רבינו ירוחם וז"ל ואפילו גרף ולא כאשר שם
 בחלת אסור לכתחילה ולכ"ל ליכא שום פוסק מהראשונים
 שהתיר להדיא לכתחילה וגם במחלים אעפ"י שכתבתי בס"ד ר"ז
 דהר"ן והר"מ והריטב"א מתירים גם לכתחיל' מ"מ אינו מפורש
 להדיא כדכריהם וא"כ אעפ"י שאנו מדמין לא כעשה מינשה
 להקל וכ"ש דאיכא מהראשונים דאסרי במחלים לכתחילה
 להדיא וא"כ גם בתנור גרוף כיון דבעיית הש"ס כפסחים
 דע"ה הוא כדיעבד וגם התום' שם כתבו דחום תנור חמיר
 מנחלים קשה בעיני להתיר לכתחילה כי ע"כ דבר זה צא"ת
 ונדר אחר כ"ל ראיה להתיר לכתחילה בתנור גרוף וקשה
 להכ"ו ורבי האחרונים דפשיט להו לאסור לכתחילה שהרי
 בבב"ב דלמ"ט תני בכרייתא בחלת של ע"ז אסורה ושל הכתה
 מותר ומכ"א ה"טעם שם כפרש"י דאין בה מחם וכ"כ הר"מ
 בפ"ו מה"ל ע"ז ה"ז נ"ש והרי למאי דקול כרבי ריש איסור תורה
 באכוקה משא"כ במחלים והטעם כח"ש התו' כפסחים דכ"ו
 ד"ה חדש דשלהבת באה מהעצים נמנא דשלהבת קשורה
 בחלת עיקר האיסור הוי השלהבת ואעפ"י כשהשלהבת בלי
 נחלת שרי חף לכתחילה כיון דאין ממשות בעיקר האיסור
 א"כ תנור גרוף שיעקר האיסור הוא החום דהתנור עיקרו
 התר והרי בחום תנור אין בו ממש דרבע טפי משלהכ' דמ"מ
 ניכר לעין השלהכ' משא"כ חום תנור וא"כ מהי תיתי לאסור
 בחום תנור לכתחילה וא"ת זה ק"ט בדברי התום' כפסחים
 דע"ה ד"ה וברפ"ו שכתבו דחום תנור חמיר מנחלים דכ"א
 החום מוכח האכוקה ותמחו ע"ז דליתסר כדיעבד כאכוקה
 ע"ש וזה תימה דמה בכך איכא החום מוכח האכוקה והרי
 אין בו ממש דמה"ט התירו שלהבת שבא מוכח ע"ז איסור
 והיכא דליתנהו העצים שרי חף לכתחילה מכ"ש בחום תנור
 וסבור הייתי לישב דחום תנור לא חשיב כאין בו ממש דאינו
 נהנה מהחום בלי תנור דחום בלי תנור לא משמחת ליה וא"כ
 אעפ"י שהתנור גופיה אינו איסור מ"מ כיון דקשור בו החום
 חשיב בגוף איסור והרי בתנור יש בו מחם ואסיר לכתחילה
 והיה

והיה מקום להביא ראיה לזה שהדי עיקר איסור אכוקה אינו
אלא שלהכת קשורה בגחלת והרי גחלת לא אסיר מד"ת
ואעפ"כ אסיר מד"ת כיון דקשור בגחלת ה"כ בחום תנור.
אך אחר השוכן ל"מ דאיסור אכוקה אינו מצד גחלים
כי אם מצד העצים כמ"ש התוספות דשלהכת באה
מהעצים ועצים איסור גמור הם מד"ת וכן גחלים לוחשות
למ"ד דריגין כאכוקה א"כ שלהכת האכוקה כאשר גם מכח
הגחלים אך למ"ד דרשו עיקר איסור אכוקה דע"כ פ"ט
כאכוקה עצים שלא נעשו גחלת ועל דרך רתני בפסח"ד ע"ה
יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהכ' אבל בחום תנור דכתנור
לא שייך ביה איסור כלל כי אם מצד החום ואי החום שרי לפי
שאינו בו מחש' אך יאמר כצירוף התנור ויש ראיה לזה מה"ש
התשכ"ן ח"ב ח' י"ד רתיחת חיס כעור קיבת נבילה להעמיד
החמאה לא חשיב מצעיד איסור לפי שאין המעמיד פליטת
עור קיבת נבילה ע"ז רתיחת המים אלא רתיחת המים הוא
המצעיד ולא יהיה טפל חמור חן העיקר ובס' קל"ט הכאתי
ראיה על מעין זה גם מחקום אחר ואי ק"ל כי נתיי און בו
מתש מאי הוי הרי בפסחים דכ"ו אחריון דקול ונוראה וריח
אין בהם מעילה ואסוקי ה"ש דמעילה הוא דליכא איסורא
איכא מדרבנן א"כ ה"ל ליתמר מדרבנן הא ל"ק דכה"ג כבר
הקשו בכיפה דל"ט דתני דשלהכת הקדש אסורה ת"ש הקדש
ומ"ש ע"ז ותיירו ע"ז דמאיס לא גזרו כה דבנן הקדש ולא
מאיס גזרו ביה רבנן ע"ש כיומן הבא"ר תמהני להתו' ע"ז
דמ"ח ר"ה לא ישב כבילה וז"ל ולא דמילצילו של היכל דהתם
היכל לתוכו עשוי אבל אסירה עשויה לזל א"כ חומרה דע"ז
שאני עכ"ל והרי איסור הגזל עכ"פ לא אסיר מד"ת דדבר
שאינו בו מחש' הוא והרי זה בשלהכת ע"ז דשרי מה"ט וגם
ראיתי להכ"מ כפ"ן מה' ע"ז הוא שכתב בשם הרמ"ך דגזל
שרינים ועלים שרי חסום דדבר שאין בו מחש' הוא וא"כ הוא
גופה קשה אך אסרו ליישב כגל אסירה והרי התיירו בכיפה
דל"ט שלהכת ע"ז מה"ט דשלהכת אין בו מחש' וע"כ ליישב
דלא התיירו בשלהכת אלא בשלהכת דמקלא קלי איסוריה
דמה"ט פליגי לרבנן לרבי ברכ"ו דפסחים וס"ל דגם אכוקה
שרי מד"ת גם כע"ז דמ"ט אחרו ודרכי דאי אשחועינן קמייט'
בהא קאמר ר"א חסום דכעירכו דקנחרה פת קלי לה איסוריה
ע"ש אבל כגל אה"כ דגם כע"ז גזרו כה"ג אך בדרכי התוס'
ק"ט דהקשו דהתיירו זל הקדש ותיירו כתיירו שני שאני ע"ז
דחמיר והרי בכיפה דל"ט בשלהכת התיירו כע"ז ואסרו בהקדש
אע"ג דקלי ליה איסור כ"ש כגל דאף כע"ז אסרו וק"ו להקדש
ונ"ע וא"ת זה קל להר"ן כפ"ן כל הגלגלים גבי חתני' לא ישב
בבילה שכתב וז"ל ואם היתה גירסתה כבירסת שלנו ע"כ אנו
צריכין לומר דברלא מבין עסקינן דלא מיתמר אלא מדרבנן
וכו' ע"ש דמחבין ליהנות מגזל ע"ז אסיר מד"ת וזה תימה
דכ"ל אין בו מחש' ולא אסיר ביה א"כ מרבניהם וטוב אחר
החיפוש ראיתי להרכ שער החלך בפ"ה מהל' יסודי התורה
ד"כ ע"ג שתמה להר"ן על זה והכ"ל ליישב דעת הר"ן דס"ל
דהנאת זל כיון דכאה מכח האסירה דהגזל קשור באסירה
ואינו דבר נפרד הו"ל כאכוקה דאסיר מד"ת אע"ג דההנאה
איכה לא מהשלהכת דאין בה מחש' מ"מ כיון דקשורה בעצים
דאסירי מד"ת חשיב דבר שיש בה מחש' וה"ג כגל אסיר כדבר
שיש בו מחש' ולא דמי למאי דקול קול ומראה וריח אין בהם
מעילה מטעם דאין בהם מתש דקול כלי שיר אינו קשור עם
כלי שיר וכן הנאת ראיה והנאת ריח לא חשיבי קשורי' בעיקר
האיסור דהו הנאות נפרדות . וכבר ראיתי בתשובת הרדכ"ו
קחדשות ס' רצ"ו והמ"ל כפ"ח דכלי המוקדש ה"ה שכתבו דאם
לקח כלי הקדש ונהנה בקול חייב ע"ש א"כ ש"מ דכי קול קול
אין בו מעילה היינו השומע וא"כ זל רכל הני לא חשיבו להו

הנאות אלו קשורים בנוף הקדש אלא הנאות נפרדות חסא"כ
הנאת הגזל ולהכי ס"ל להר"ן דאסיר ככ"ל ליישב בדוחק .
ומיהו אין חוס ראיה לחוס תנור דליהוי חשוב כדבר
שיש בו מחש' כיון דהחוס קשור בתנור דהתנור
אינו נוף האיסור כי ע"כ גם תנור זה יש להכריח התר תנור
גרוף לכתחילה ועם כל זה הדבר צ"ת עוד אך לאסור בתנור
חדש כ"ל כדור דאין מקום לאסור כדיעבד וכן כע"ז ונקברין
יש להתיר למה שהעליתיו בס' י"ד דלא אחריון יש ט"ע בגחלת
ע"ז ומכ"ש בתנור גרוף הפך דעת הש"ך והפ"י .

סימן רי"ג יש

לחקור דקול כרכי בפסחים דכ"ו
דיש שכתב ע"ז כפת כמ"ש הטור
א"ח סי' תמ"ה וטור סימן קמ"ב וכל הפוסקים אם איסור זה
מד"ת או מדכריהם וראיתי להתו' בפסחים דע"ה ד"ה ונרפו
שכתבו וז"ל ופירש רז דאפילו אכוקה כגזרו לא אסיר אלא
מדרכנן ולא משמע כן בשמעתין וגם לא הוה שייך לפלוני
אם יש שכתב ע"ז כפת או לא וכו' כוונתם דאי
עיקר הנאת הפך איסור כפת הוי מדכריהם מאי ק"ל טעמא
דגלי דחמא זלי אש והא לא דמו דהסק איסור כפת מד"ת
לויכא וכן כמ"ש גלי דחמא התם וילפינן מינה נראה דלדבר
תורה יליף וכן כמ"ש אבל הכא אע"ז קפיד דחמא דפשט
לשון זה חורה דהוי מד"ת ומ"ש דלא הוה שייך לפלוני אי יש
שכתב ע"ז כפת כוונתם כמ"ש כדכ"ו דפסחי' איסור דשמעת
ליה לרבי משום דיש ט"ע בפת והרי אי הוי מדכריהם ש"ת
דלכ"ע אין ט"ע בפת א"ר דפלוני אי אע"כ כן אסרו מדכריה'
או לא אלא ודאי באכוקה לרבי אסיר מד"ת .

וראיתי

להר"ח פנו מהלכות מאכלות אסורות הכ"כ
שהביא דברי התו' או כמ"ש רז דאכוקה כגזרו
לא אסיר אלא מדרבנן וכתב ואע"פ שאין תירוצ התו' נה לי
מ"מ רבינו העתיק לשון הש"ס עכ"ל וכדאי דעל קושיית
התו' שהקשו לרז הוא דלא הונח לו בתירוץ רז וק"ל דהו"ל
לכתוב שהתו' דחו תירוטו כי ע"כ כ"ל דכוונתו דאי הר"מ ס"ל
בהתו' א"כ כיון שכתב התר בגרפו בהסק למה חזר וכתב
התר כע"ג גחלים כהב"ד דק"ו מנרפו נעיק והתר ע"ג
גחלים הו"ל לכתוב קודם וא"כ מ"ש אינו נח לי כוונתו ליישב
דעת הר"מ בזה ומ"מ ק"ל להר"מ שכתב בהכ"ד שפסק כמ"ד
לוחשות מותר דמסקא דרבנן דהא ז"ווג הוא ומשום דיש ט"ע
החמירו וטוב כתב דשכתב ע"ז חף ככולי' גורס דאיסור להר"ף
והר"מ הוי מדרבנן ע"ש ולא ידעתי מה יענה לקושיית התו'
שהקשו ע"ז לרז דצידר כן ואיך לא נרשש ליישב לשיטת הר"ת
והר"ף ומיהו עיקר הכרחו בדעת הר"ף והר"מ דס"ל דהוי
מדרבנן ממה שפסקו כלומא' להתיר ואי היה מד"ת קול בשל
תורה להחמיר ל"מ שכבר ראיתי להרמב"ן כס' המלחמה כפ'
ג"ש שכתב על הר"ף שפסק כלוחשות לאיסור שהיה נראה
בדבריו דכיון דפלוגתא היא בגחלים לוחשות מותרת כרא
לחומר וכן פסק רב יצחק בן גיאת אבל דברי רבינו מטיס
לקולא משום דמתרזי ר"פ ורבי אמי כ"ה אליבא דמאן דשרי
ע"ש הרי דלאו מה"ט הוי ואדברא יש לרזן מדרבי הרמב"ן
דפשיט ליה דהוי מד"ת שכתב להחמיר בהסק וכ"ל בדעתו
בדע' הרז' וגיאת וכ"ל דעת הרא"ש כפסקיו כפ"כ שכתב
המחלוקת כלוחשות וכתב דצדקין להחמיר ט"ע דיש ט"ע
הוי מד"ת דכלא"ה הרי אחרו כע"ז ר"ו בשל ספרים הלך אחר
המקל וכ"כ כדור דעת דש' שכתב ברכ"ז דפסחים ד"ה וילך
ז"ל ולקמן פריך ע"ז דאיסור לרבנן היכי משכחת לה דאסירי
מד"ת וכו' תכלל דלרבי אסיר מד"ת .

וראיתי

להרכ שער החלך בפ"ג מה' חמון היא שתמה
לשיטת רז דמפרין כפרק כ"ש ע"ז דאסיר
לרבנן היכי משכחת לה וע"כ הכוונה דמד"ת היכי משכחת
לא

לשטותיה דאין מבטלין איסור הוי מר"ת ובר מן דין רואה אני דהתו' מה"ש בחולין דנ"ח ד"ה לאו מכואר דס"ל דהוי מר"ת הפך מ"ש במש התו' הר"ן ז"ל וכבר הקשה בן הכה"ג בוד סי' פ"ט הבב"ז אות ק'

וגם ראיתי בהגהות הר"ף במש מהר"ם שכתב על דברי הר"ן בתו' שלפנינו לא נמצא לא תירונו של הראב"ד שכתוב כאן ע"ש ובר מן דין הרי משכחת הנאת הסק בלי ביטול פנון להתחמם בנדרו או להאיר דהכחו ודאי אסורי מר"ת אף למ"ד אין מבטלין איסור הוי מדבריהם דהא כה"ג אינו מעורב האיסור בהתר ובהכי ז"ל פנני מ"ש לשיטת ר"ז מת"ש בסוכה דל"ח אלא למ"ד לפי שאין בה דין חמון אמאי הרי מסיקו תחת תבשילו ואם איתא תיקשו מערלה גופיה דמסיקה תחת תבשילו לר"ז דאיסור אכוקה הוי מדבריהם ולמ"ש הא נתי ז"ק דעכ"פ אסור להסיקו מר"ת אלא דאם הסיקו לא נאסר התבשיל מר"ת ולמה שנתבאר ל"מ מדברי רש"י שהבאתי לעיל דס"ל דביטול ואפיה בעני איסור דנאסר מר"ת דכי פשיט ליה דלר"אסור מר"ת היינו ליהנות לכתחילה מעני איסור אף מדברי הרמב"ן שהבאתי יש ראיה שדבריו הם באיסור הפת בלוחשות וכתפ מספק להחמיר ע"ש בדבריו אף מדברי הרא"ש אין ראיה כל כך שהרי בפשט הסובייא כי פליגי בלוחשות בבחלים עצמן אי אסורי פליגי שהרי אסורות ומותרות אחרו ואלו לפת אסורה או מותרת הו"ל לומר אף חסתי דבריו יש לרון כן דאי לאו הכי הוה ליה לבאר דהפת שביטול בלוחשות מותרת ומה גם דכפסקי הרא"ש כתוב להדיא איסור הפת בלוחשות וכ"כ הט"ח סימן תמ"ה ע"ש אף את זה ק"ל שראיתי להרא"ש בפ"ק דחולין ד"ח שכתב וז"ל ומיקו ז"ע בהסוכות אם ראוי לדמותה להסק תנור חדש ולאפייית הפת ולאריגת הבבד דשמא היתה מתה אם לא שחטה ויש כאן הפאה מרובה א"ד רוקא בתנור ופת ובבד שתיקונו ועשויות נעשה ונבחר באיסורי הנאה אסרו חכמים וכו' לא אסרו חכמים הנאתו בדעיבד ע"ש ואלו לעיל כתב בחלוקה דאפה בו את הפת דהיינו בתנור ישן דהוי ז'וונ רבן באסר אינו אלא חמק דקולן דכרי יש ש"ע בפת וכיון שכתב דאסרו חכמים ש"מ דס"ל דלא נאסר כי אם מדבריהם וכיון שבין קשה אף תפסו להחמיר בלוחשות דקולן כר"ז לבני שמואל וכיון דלא ידעינן הו"ל לתפוס להקל דמסק דדבריהם להקל ויש לדמות כיון דבאיסור הבחלים עצמן דהוי מר"ת ובאיסור הפת דהוי מדבריהם פליגי בהר"ויהו ובאיסור הבחלים קולן להחמיר דמסק תורה הוי גם כי אפה בהם קולן להחמיר דהוי קולן שפק תורה שנתבלבל ובאל לירי איסור דדבריהם דקטיון כה"ג להחמיר בת"ש הר"זכ"ל ח"ג סימן ק' והש"ך בכללי ס"ס ס"ק יט והפ"ח בכלל ח' ע"ש ומינה נראה דגם מדברי הרמב"ן שהבאתי לעיל אין ראיה שז"ל דכי תפסו להחמיר באיסור הפת בלוחשות היינו דעיקר הספק בשל תורה דהיינו הבחלים עצמן שורת הדין להחמיר אף בפת הנאפה בהם ובאחר ועיין מ"ש בסו' קפ"ט ומטעם אחר יש ליישב דברי הרא"ש שהרי בפסקי דכ"ז העלו דהך מתני' דאסר בעו' דמ"ט תנור ופת ובבד שנתמר בעני אסירה דס"ל ז'וונ אסור ואכן לא קולן הכי כת"ש בעו' דמ"ט דקולן דכרי יוסי ד'וונ מותר וכן פסק הרא"ש וא"כ בע"כ דראית הרא"ש מהך מתני' הוא דכי לא קולן היינו היבא דהוי ז'וונ אבל בכוליה גורס דאיסור ב"ע מורו בה והדי סבין ע"ז ששחט בה הוי כוליה גורס דאיסור וא"כ עיקר טעם האיסור דמתני' אינו אלא מוטבס ז'וונ דס"ל להאיתנא אסור ולא מטעם ש"ע או שחט דכרר בכבד דהרי בתנור לא שייך זה דאף לרבי מורה דתנור חדש יזון כת"ש בפסחים דכ"ו איתור דשחטת ליה לרבי יש ש"ע בפת ז'וונ מי שחטת ליה ודעתו דאף תאן דאסר ז'וונ אינו לא מדבריהם

להו דאסור דאי מדרכנן האי פריך הא אפי' רבנן מודו דאסור לכתחילה דתניו בבריית' ישן יזון ועוד דמדרכנן האי קושיא דאה"כ ר"א אסורי ובודאי דמר"ת פריך דכתוב בערלה את פרו הטפל לפריו וכן בכלאי הכרם לא כתוב פרו לרבות הקטין וא"כ משמע כהיא דלרבי דאסר באכוקה כנגדו מר"ת מדלא ק"ל לרבי את"ד והרב תירץ ליה דלפוס ס"ד דמוקטן אה"כ באכוקה לרבי אסור מר"ת מוכח קושיא עניס דאיסור היכי משכחת לה אף למאי דמתרץ כשרש יפא ז"ל דאפילו לרבי לא אסור מר"ת ולא אסר קרא אלא כשרש יפא פ"ט ואין תירונו החזור דכיון דכי קפריך עניס דאיסור לרבנן היכי משכחלה הכואר דלרבי הוי מר"ת וכי משנו כשרש יפא אינו לא להבין תו מנ"ל לכרות דהדר הט"ם עכשו וס"ל דאף לרבי אינו מר"ת ואין זה אלא כדברי כביאות עוד הקשה מת"ש התו' בפסחים דכ"ב ד"ה חנין דמכואר דבריה' במש ר"ז דיש ש"ע לרבי הוי מר"ת ונמצאו דברי ר"ז פתרי אהדי זרחח הרב"ג ליה שדכרי ר"ז אינו לא ע"ד מ"ש וכן הדלקה וכו' ע"ש והוא רוחק גדול עוד הקשה מת"ש התו' בפסחים דל"ב ד"ה תתן לו כמס ר"ז דלמ"ד חמון אסור בהנאה מתתן לחוריה פסיק מירי דשיי בהנאה ע"ש והרי לר"ז דאבוק' כנגדו הוי מדבריהם הרי ראוי להסיקו תחת תבשילו ומט"ה אפטריוך לחדרש תתן לו ולא לחורו עוד הקשה מדברי התו' בפסחים ד"ה ד"ה ואמר שכתבו דכשירף ויעשה נחלת הנאתו מותר וכו' משמע דבאכוקה כנגדו אסור מר"ת וכו' מת"ש עוד שם בתירוץ שני ע"ש בדבריו וכסאני לעצמי ז"ק מכל זה שכל ברור שגם ר"ז לא כתב דאיסור אכוקה כנגדו אינו לא מדרכנן כי אם באיסור הפת שנאפה באכוקה באיסור דאע"פ שיהיה האפיה נעשית באיסור ד"ת אין האיסור ברור בפת דהרי רוב הגלות הפת הוא הקהה וכמה מלאכות שניעשו בה להכשירה לאכילה והיכי ליתגר מר"ת ניזיל בתר רובא דאף באיסור הנאה אזלינן בתר הרוב כת"ש בסו' ז"ב ואיתיה בירושלמי כפ"ג דערלה הניית ערלה בטילה ברוב ע"ש וכי קולן דאסור כבר ביאר הר"מ בפ"ו מה"מ"א ה"ך הטעם שכת' תבשילי ופת שביטול בקליפי ערל' שרף שהרי הנייתו ניכר בהם ע"ש והיינו דחשיב כניכר האיסור דלא בטול וכ"כ הר"ן בפ' כל הנלמס דכי אפה בתנור ישן בקליפי ערלה אסור לפי דיש ש"ע בפת אף דהוי זה וזה גורס דחמיר מזה וזה גורס לפי שהאיסור ניכר בהתר ע"ש ודעת ר"ז כזה שזהו מדבריהם ששטאוהו כניכר האיסור דלא בטיל דכל דבריו ר"ז הם באיסור הפת וע"כ כנגדו לא אסרו בו הפת אבל אה"כ דלרבי אסור מר"ת להסיק עני ערלה בפת או תבשילין דקולן אין מבטלים איסור לכתחילה והרי ידוע דעת הראב"ד וסיעתי' הכיאו הר"ן בפ"ג הנטה דלכטל איסור לכתחילה הוי מר"ת וא"כ כודאי דלרבי אסור ליהנות מהסק עני איסור ותו ז"ק עליוהם מת"ש בפסחים עניס באיסור לרבנן היכי משכחת לה דאילו לרבי אע"ג דהנאת עניס להסקו וסתם הסק בשל הנאה ברוב ת"מ אסור מר"ת ליהנות לכתחילה וכן ז"ק מת"ש התו' כדכ"כ דפסחים דכי אפטריוך ריבוי בערלה להדלקה לרבי היינו דס"ד דהוי דרך בייעורו ע"ש דשפיר אסר ליהנות בהסק מר"ת דאין מבטלין איסורין לכתחילה וכן ז"ק בת"ש דל"ג פחמץ לית ביה נהייה דהסק נמי אסור מר"ת וכן ז"ק מ"ש בר"ה ד"ה ואמר דאסור ליהנות מאבוק' מר"ת דהא"כ דמדון אין מבטלין איסור אסיר דהוי מר"ת ואי ק"ל הרי הר"ן בפ"ג הנטה כתב במש התו' דאין מבטלין איסור הוי מדרכנן ואילו למ"ש כל הך דיבורי התו' ס"ל להפך הא נתי ז"ק דל' דל"ה הוי מר"ת ולהתו' הוי מדבריהם אלא דבעינן הסק לא חשו לסכרתו כיון דלירדהו יש ש"ע בפת הוי מר"ת כת"ש כדע"ה לדמות דעת ר"ז וא"כ נמצא כהנהייה הסק בלי ביטול אלא שכל דברי ר"ז הם

מדכריהם וע"כ כתב אסרו חכמים ואס"כ דליריה דתורה
 באיסור הפת מטינס יש"ע כפת דיהיה אסור מד"ת וש"ר
 דאין זה נכון דע"כ הך חתמי ס"ל כרכי דיש"ע כפת דאין
 כרכנן הרי לא אסר פת ותנור אף ככוליה גורם דאיסור וכיון
 דס"ל כרכי הרי איסורו מד"ת אם איתא דלרכי אסור מד"ת
 והרר כו קושין איך כתב אסרו חכמים אך יש לרחות דלגבי
 תנור לא שייך יש"ע להנזיכו נתינה נס כדכרך כבר האריך
 הט"ז בוד סימן קמ"ב ס"ק ד' דלא שייך יש"ע שכתב כדכרך
 וא"כ אין איסורם כאלו כי אם מדין ז' וז"ל ז' איסורו
 מדכריהם תש"ה כתב אסרו חכמים אע"ג דבחלוקת הפת
 היו מד"ת סמי חרא מקמי תרי ודוק

באופן

דכתיב רבתיקור מקדתינו אין לנו כירור כי אם הרברי
 רז' אלו דס"ל דהוי כרכנן וסתם תו' דחלקו עליו
 טוב כתייבתי בדבר ורואה אני דהעיקר כדעת רז' דהוי
 דרכנן שהרי שנינו בע"ז דמ"ט אפה בו את הפת אסוריה
 בהנאה נתערכה באחרות כולן אסורות וכש"ס לא שנו אלא
 פת אבל חכית לא ופרטי דפת לא הנכרי איסוריה בה חמש
 אבל חכית בין החכיות לא דאיתיה לאיסוריה בעיניה ע"ש
 הרי בהנאת הסק כפת תערוכ' איסור הוי וקיל טפי תערוכות
 זה מתערוכות חכית בין החכיות והרי חכית בחכית מד"ת
 כרובא בטול וכו אסרי לקמן כע"ז דע"ד חכית בין החכיות
 אפי' באלף היינו דדבר שכתבין אסרו חכמים ככ"ס או משום
 חומר ע"ז החמירו אפי' בכ"ס ככ"ס המפרטים ופטוט הוא
 דמד"ת כרובא בטול ואי הנאת הסק אסור הפת מד"ת איך
 יתירו איסור ע"ז כפרדיון וגם איך תקנו כפת והחמירו בחכית
 דהוי כיצבא כארעא וגוירא בשמי שמיא לא ודאי אין איסור
 הפת אלא מדכריהם וכפרטי הסכים ה"ה ור"ח והר"ן כפרק
 כל הנלמדים ולדכריהם הדבר מוכרח דאין איסור הפת אלא
 מדרכנן ואף להר"ף והרמב"ם שחלקו וס"ל דלא התייר ר"א
 בהולכת הנאה לים כי אם כנתערכ' הפת באחרות אבל לא
 הפת גופיה כבר כתב הרמב"ן כחלמות כפ' כ"ש הטעם
 דתקנת ר"א קול טפי מתקנת רש"ב דתכן בע"ז דע"ד יתכור
 כולו לגוי חוץ מדמי יין נכף שבו ואמרו שם הלכה כרש"ב
 חכית בחכית אבל לא יין ביין ופת שנאפה בעני איסור הו"ל
 איסור והתר מעורבין כו והוי יין ביין דאין לו תקנת רש"ב
 וכ"ש תקנת ר"א ע"ש והרי יין ביין אין איסורו נמי לא מד"ס
 דמד"ת בטל כרוך למ"ד מין במינו בטל כמכואר כש"ס ע"ז
 דע"ג והרי לא התייר בהני תקנות כפת גופיה כי אם דחשיב
 ביין ביין ואם איתא תיפוק ליה דהו"ל איסור תורה נחוד
 השא"כ יין ביין וכ"ש חכית בחכית אלא ודאי שגם לדעתם
 אינו אלא גורם הנאת התר כפת וגורם הנאה לא נאסר מד"ת
 או דרוכ הנאת הפת התר ומד"ת בטל כרוכ גם ראיתי
 להרמב"ן שם שכתב ולמרנו שאין שכתב ענין כפת וכו' חשוב
 איסור בעיניה שהא אוכל נחשב באיסור עצמו דאלו כן איך
 התייר אותן בחבייה והלא הוא עצמו אסור לתת אותו לגוי
 במכר או מתנה ע"ש הרי דאין כפת איסור בעין וא"כ אין
 איסורו כי אם מדכריהם וכ"כ גם מדכריהם הרמב"ם בפסקיו ס"פ
 כל הנלמדים שכתב דתקנת ר"א ליתיה כשאז איסוריה כי אם
 כתנור ופת וכבר שאין חמשת האיסור בעין ע"ש ואי אסור
 מד"ת מאי נ"ס ובמאי קיל משאר איסורים אלא ודאי דהנאת
 הסק בטל בתנור ופת מד"ת גם ראיתי להר"ן ס"פ כל הנלמדים
 שכתב להתי' הפת גופיה אף בעין יין ביין דאע"פ דאין פרוין
 לע"ז כל שנתבטל מד"ת הקלו חכמים ככך ע"ש הרי דאין
 האיסור אלא מדכריהם גם כתב עוד שם כתערוכות ענין
 כפת קיל טפי היין ביין או חכית בחכית דאין מחשו' האיסור
 כהתר וכו אמרין יש"ע כפת היינו שתופלת האיסור וכבר
 כהתר אבל לא שיהא כתערוכות חמש ע"ש וכיון דאין כאן

תערוכות איסור חמש חזי תיתי איסור תורה עוד כתב שם
 דנכיעה באיסור חמיר חיש"ע כפת דנכיעה הוי כנתערכ'
 גוף האיסור וכו' והרי נכיעה באיסוריה הנאה בעייה דלא
 אישטיא הוא ככ"ק דק"א זולת בערלה ושביעית כח"ס שם
 כח"ס הר"ן כת' סימן ע' וא"כ אי נכיעה אין לנו בו איסור
 תורה כדור חכ"ש כיש"ע דלא אסור מד"ת עוד כתב שם
 דלא התייר ר"א אלא כחה שאין נופו איסור מד"ת ע"ש הפה
 חכואר חכל זה דאין בהנאת הסק כפת וכיסול איסור תורה
 וטעם ההתר כח"ס דבטל הנאה זאת כרוכ הנאת התר שיש
 כפת ח"כ דהנאה אסר הכתוב ולא גורם הנאה ואין בהסק
 פת ותכסול כי אם גורם הנאת התר לכך וטעם זה למדתי
 חמ"ס הר"ן כת' סי' ע' ע"ש כאורך :

ואולם

כדעת הראב"ד יש לזרז שכתב כת' תמים
 דעיס ל"ה פסחים ב' דמ"ה דהעיקר כשיטת
 הר"ף דלא התייר ר"א כי אם כתערוכות הפת אבל פת זכור
 עצמו לא דיש שכתב ככרך ככרך וש"ע כפת ותכסול וכן ככרך
 שנכעו בקליפי ערלה דכל הנפו איסורא בעיניה הם וכאפי
 נכשייהו לא תהני הולכ' הנאה לים דכוליה איסור חשוב חת"ד
 ולדכרו יש לזרז דיהיה בהנא' הסק איסור תורה כיון דקחשיב
 ליה איסור בעיניה י טוב ראיתי דגם לדכרו אין לנו בו
 איסור תורה כדור שהרי הרב י' השוה יש"ע כפת לים שכתב
 נכיעה ככרך והרי באיסור נכיעה בעייה דלא אישטיא' הוא
 בכ"ק דק"א אי אסור מד"ת מינה לים שכתב ענין כפת ע"ש
 אין לנו כואיסור תורה ודאי אלא איסור שפך זאת וה"ל
 להר"ן שכתב כפ' כל הנלמדים דיש שכתב ענין כפת קיל טפי
 מדכריהם והרי בכ"ק דק"א איתרכי בערלה נכיעה והדלקה
 מדרכתי ערלים יהיו אע"ג דלאו הנאה נחורה הוי ש"ס
 דנכיעה והדלקה שקולים הם וא"כ הנכיעה נכיעה' אי אסור
 מד"ת ככל האיסורים היא גופה איתיה בהדלקה המערלת
 ושביעית ז' דלא במרובן ראפי הני דגלי כחו קרא וע"ק
 שהרי כתב הר"ן כת' סי' ע' דהנ"ד דכתיב והיית חרס כחורו
 ז' דרובו בערלה ושביעית דנכיעה הוי מד"ת ע"ש ומינה יש
 לזרז דה"ל בהדלקה ואיך כתב בפשוט כפ' כל הנלמדים דאין
 בהנאת הסק איסור תורה ואיסור ענין כפת קיל טפי ע"ש
 בכל דבריו כי ע"כ ב"ל כדור שדעתו דלא איתרכי בערלה
 הדלקה כי אם הדלקת הנר דהוי כל הנאה באיסור ואינו גורם
 הנאה אלא עיקר הנאה והרי בכרייתא בפירושא אתמר שלא
 ידליק בו הנר אבל הנאת הסק קיל טפי דהנאתו על ידו
 תערוכות ואינו אלא גורם הנאה לא איתרכי וכ"כ כדור שם
 כש"ס שאתרו הנאה הנראית לעינים אסרה תורה ופרטי
 מראה בעלמא כגון גר וקכ"ע ע"ש ואין בכלל זה הנאת הסק
 פת ותכסול דאינה הנאה הנראית לעינים והא לא איתרכי כלל
 אף בערלה ושביעית או בע"ז שנסתפק בו הר"ן אי איתרכי
 נכיעה והדלקה ומינה דגם להראב"ד ג"כ ע"כ באיסור
 נכיעה חמיר מהנאת הסק דלא אסור מד"ת כשום מקום לא
 דע"כ ס"ל כיון דאסרו הפת תשוח התערוכ' איסור בהנאת
 הסק הו"ל הפת כולה חתיכה דאיסור ואין להתייר כי אם
 בתערוכות הפת עם אחרות באופן שחכל מ"ש נראה עיקר
 כסכרת רז' דאיסור פת באבוקה ככנדרו אינו אלא מדכריהם
 הפך דעת סתם תו' שרחו סכרת רז' כי ע"כ חל עלינו חובת
 ביאור מה יענו להכרח התו' דמוסוגי' דפ' כינר גולין מוכח
 דהוי איסורו מד"ת והנה ראיתי להרב מקראי קדש בה'מחץ
 דפ"ח שכתב ליישב דעת רז' ז'ל וז' דהמקסן הקסה למה יותר
 אף מדרכנן והלא גם מד"ת ליתסר ותיירן מהתם ילפינן וכיון
 דלא יש איסור תורה לא החמירו כי אם באבוקה כנגדו וגם
 לנישגא בתרא ה"ק אענין קפיר והא ליכא וה"ה באבוקה
 כנגדו אלא שחכמים גורו עכ"ל ולירידי אין ישוב זה חספיק
 חרא

מרא דעיקר הירוצו הוא לדעת ר"י פסח שנלאו באבוק' פסול
 וא"כ הפסח יליף בין לאבוק' ונרפו דאינו הנחת האש ללישנא
 קמא' ואחרי המחילה אינו כ"ל כמו שאבאר בסמוך דלכ"ע
 פסח שנלאו באבוקה כשר וא"כ ע"כ ללישנא קמא אבוקה
 כנגדו הוי מר"ת והוי לישנא' כתר לא חלק על זה גס מ"ש
 דללישנא כתר פיון דאעצמ' קפיד וליתנהו ה"ה באבוקה
 כנגדו אין זה אלא שהרב הבין בדעת ר"י דאין איסור תורה
 בהסק כלל לרבי ג"כ כמו שהבין הרב שער המלך וכבר
 ביארתי שזה אינו שהרי מ"ש כדכ"ז בפסחים עצים דאיסור
 לרכנן היכי השכחת לה מוכח דלרבי אסור מר"ת וגם הכל
 הני דוכתי שכתבו התו' בשם ר"י דאסור מר"ת כמ"ש לעיל
 כי ע"כ מוכרח דהנחת המק' כפת בטל ברוב ולא אסור כי
 אם מרכייהם וא"כ כי אחריון אעצמ' קפיד והא' ליתנהו
 האבוקה הוי כעצמ' דשלהבת בא מהעצמ' לרבי כמ"ש התו'
 בפסחים דכ"ו ד"ה חדש ע"ש והכ"ל לישב שיטת ר"י וכל
 הראשונים שהבאתי הוא דגם הבעיין הא פשיט ליה דאע"ג
 דאסור מר"ת ליהנות בהסק עצי איסור באבוק' כנגדו דאע"ג
 דפתם הסק כפת בטל הנחת הסק ברוב הנחת וקמח ומים
 מ"ה הא קי"ל אסור לכתל איסור לכתמילה מר"ת וע"כ עבר
 ואפה אסרו הפת אבל כנגדו מכעייא ליה דאי דינו באבוקה
 אסור מר"ת לאפות בהוס' תכור דאבוקה וכי עבר ואפה נמי
 אסור מר"ת נרפו דינו כנחלים דלא אסור מר"ת לכתמילה
 לאפות בו וכי עבר ואפה בודאי דשרי כדקל' כבישל ע"ג
 נחלים וכי פשיט ליה דהפת מותרת כגדפו ק"ל מדהונרד
 מיעוט לפסח דאין זה צלי אש חינה דבשאר איסורים צלי אש
 והרי פתם אש אינו לא אבוק' כמ"ש לקמן אי אש יכול שלהבת
 ת"ל נחלי וע"מ נרפנו דינו באבוקה ודמי דפסח ילפינן
 דגדפו אין דינו באבוק' ולא אסור מר"ת ליהנות בגון להתחת'
 בו לכ"ע או לאפות בו למ"ד אסור ליכטל איסור לכתמילה
 מר"ת וע"כ עבר ואפה שרי ואכ"א נבי פסח אש קפיד
 דהנחא ואפילו נרפו נמי צלי אש הוא אבל הכא אעצמ' קפיד
 והא' ליתנהו דבאבוקה כיון דכא' מוכח העצמ' והעצמ' קיימין
 אסור מר"ת אבל כגדפו אע"ג דהחוס חכת האבוקה באה
 כיון שהנהגה בשעה דליתיה לאיסור' בעיניה דהרי העצמ' שהם
 גוף האיסור ליתנהו אין כאן איסור תורה ושרי בעבר ואפה
 זה כ"ל נכון לישב דברי הראשונים

מרכייהם הרמב"ן כפ' כ"ט ומרכייהם הר"ן בס"פ כל הצלחיו וכת'
 הר"ן סי' ע' ותימה עליו שכתב דמהר"ן ורמב"ן שם מוכח
 דהוי מר"ת ואנכי הרוחה כתר אעפ"א קאיזל וגם על הת"ק
 קשה איך לא נרגש דאדרבא מוכרח מרכייהם דהוי איסור
 מדרבנן וכת"ש לעיל וכ"ע ועיין מ"ש על זה בחא"ח סי' כ"ב
 דקס"ג ית"א ע"ש

י"ט

ראיתי להרב מ"ק שכתב דכ"מ באיסור אבוק' אש
 הוי מר"ת או לא דלר"ז דהוי דרבנן פסח שנלאו
 באבוקה כסול ולהתו' קשה ע"ש ודבריו תמוהים שכל דאין
 ספק דפסח שנלאו באבוקה דכשר ומצותו כדך שהרי מ"ש
 שם בדע"ה דפסחים אי אש יכול שלהבת מוכרח דאש משמע
 שלהבת כמכואר בכל אותה הווייא וכפרש"י והתו' שם ורבי
 הונדך להשמיענו שם דנלאו כנחלים דהוי צלי אש והיינו
 כנחלים לוחשות כמ"ש התו' בר"ה הא וא"כ הוי תיתי לפסול
 אבוקה לצליית הפסח ועוד אי אבוקה לא חשיב אש כ"ש
 נחלים דבריעי מאבוקה וא"כ צליית פסח איך יתכן כי ע"כ
 כוננת התו' ברור דרבי מודה לרבנן דשלהבת באה ונחלים
 דשרי דעפר הם וכי אסר היינו מרכייהם דכבר בלה האיסור
 מושא"כ בפסח דאע"ג דכלו העצמ' בעודן שלהבת צלי אש
 מקרי א"כ והוא נכונן דלרבי שלהבת באה מהעצמ' דאסור
 מר"ת אך בהנחה הסק כפת בטל ברוב ולא אסור הפת כי
 אם מרכייהם מושא"כ בפסח דכצלייתו לא שייך ביטול דצליית
 ציה הקתוב באש והרי נלאו באש כלי עימוכ דכר אחר ומ"מ
 ג"מ בעיקר מקרייתו אי איסור הפת הוי מר"ת באבוקה
 כנגדו לכל ספק הנוכל בענין זה או מחלוקת פוסקים דאי
 מר"ת ספקו להחמיר ומדרבנן להקל ועוד ג"מ לבעינינו
 אחרים אלא שאין צורך להאריך בכך

סימן רי"ד י"ט

לחקור בחאי דקול' כרכי דיש
 שכתב עצים כפת ואסור באבוקה
 אף בזווג כמ"ש הטור סי' קמ"ב אם היו עצי התר ועצמי
 איסור מעורבין ואפה ובישל בהם מי נימא דאסור דאף או
 חשיב זווג הא קול' דאבוקה או נחלים לוחשות למ"ד אחריון
 יש שכתב עצים בהם ואסור אף בזווג א"ר שאני הכא דאין
 השכת כולו מנר עצי איסור דגם עצי התר נותנים שכתב
 ושרי והן קדם חל עליו חוכת ביאור אי זה שכתב הטור והר"ן
 כמ"ש כל הצלמים רכי אחריון יש ע"ש אסור אף בזווג אם זה
 מוסכם מכל הפוסקים וראיתי למהרש"א בפסחים רכ"ו ד"ה
 איסור שהקשה דלמאי דחסיק דכיש ש"ע פליגי ולכ"ע זווג
 שרי קשה דע"כ לא קאי אפה בו את הפת אלא אחרש בהסק
 ראשון ומאי קאחר עלה בישלה ע"ג נחלים דהא א"כ דליכא
 עצים דאיסור מ"ו ע"ז ביטול התכור נאסר הפת כיון שהוא
 חדש ונמנר באיסור וכו' וע"כ נראה דאפה בו את הפת
 מילת' באפיה כפשה הוא ולא קאי כלל אכתוב אלא אפה כנגד
 האבוקה בקרקע כלי חוס תכור ועלה קאי שפיר בישלה ע"ג
 נחלים וכו' ע"ש והם דרכי תימא כמו שכבר תמה עליו הרב
 שער המלך בספ"ג מה' חמץ דע"כ דאיך לא ראה מ"ש הטור
 והר"ן כמ"ש כ"ה דבאבוקה אסור אף בזווג לכ"ע אכן
 ראיתי להרב שם שהכריח בדעת רש"י בן שכתב ברך מ"ט
 ד"ה אפה וז"ל בין חדש שננו וחוץ והסיקו בעצי התר בין
 ביטן בהסק א' הו"ל כתר ויהיו זווג שהפת שנאפה בו מחדש
 בהסק כ' וכו' ע"ש משמע דרוקא כחדש כהסק ב' הוא דהוי
 זווג אבל ביטן בהסק ראשון לא משום דיש ש"ע כפת ודלא
 סיים אלא בחלוקת חדש בהסק כ' וכ"כ מהר"ש אלגאזי בס'
 לחם סתרים ע"ש ומהני עליהם דא"ל מ"מ דאי כרכייהם
 דמישן אין ראיה דאף בזווג אסור לכ"ע מטעם יש ש"ע איך
 כתב דהו"ל כתר ויהיו זווג דלמח"מ הביא חלוקה דישן דהא
 ל"ע מירי אלא ודאי דגם מחלוקה דישן מקריח רס"ל לר"א

זוונ אסור והא דלא סיים גם בחלוקת יסן דכיון דפתח בחדש
 ויסן וכיאר חלוקת חדש מינה הכוונ לטן דהוי תנור דהתר
 והסק דאיסור וקמ"כ בחדש הוי הסק דהתר ותנור לאיסור
 ויריעת ההפכים פשוט הוא וע"ק דלפי דבריהם אי הוה רש"י
 מסיים הפירוש גם לחלוקת יסן היו חכמים בדעתו דמ"ל
 כשיטת מהרש"א דזוונ שרי למ"ד אף ביש ש"ע וזה תימה
 שהרי הר"ן בהלכות כס"פ כל הנלמדים גבי הך חתני' פירש
 ככל דכרי רש"י והוסיף לכאור גם לחלוקת יסן שכתב וז"ל וכן
 כ"סן שלא נזנו איכ"א גורם תנור דהתר וגורם הסק של איסור
 וחט"ה הפת אסורה דמ"ל לתנא דחתני' דזוונ אסור ע"ש
 ולדבריהם ע"כ דקאי כשיטת מהרש"א וזה תימה שהרי כתב
 אח"כ דבאבוקה דיש ט"ע אף בזוונ אסור דיש ט"ע חמיר
 מזוונ וע"ק דמכונאר שם בדכרי הר"ן דחפרט לחתני'
 במחלים ללא שייך בהו יס ש"ע וע"כ מביא ראיה גם חישן
 וא"כ אין ספק שגם רש"י הכי חפרט להחתי' דהרי הר"ן פירש
 כפרטו כ"ע ע"כ כ"ל ברור דחיסור לטון יס בדכרי רש"י וז"ל
 וכן כ"סן וכו' ככל דכרי הר"ן וכן ראיתי להרשב"א בע"ז
 דת"ט שהכונ פרטו כדרך שכתב הר"ן עומט וכתב עליו
 והקשו בתו' דרילמא הא דתני הפת אסורה היינו כשאבוקה
 כנגדו דכהא לר"ה אסורה דיש ט"ע בפת ע"ש הרי דרש"י
 גם חישן הייתי ראיה דחפרט לחתני' במחלים ללא שייך בהו
 יס ש"ע בפת שלא כדכרי הלחם סתרים והשער המלך ומ"מ
 תה שתמה להרש"א הרן עמו דמכל הפוסקים מכונאר כן אך
 את זה ראיתי להש"ג כפ"כ שחמעיין בדכריו יראה דמ"ל
 כשיטת מהרש"א כח"ס כס"ר רז גם בת' הרא"ס סי' ת"ד
 בתב חסם השואל כשיטת מהרש"א ואינו עיקר דאין ספק דיש
 ט"ע אסור אף בזוונ גם עיקר פירושו דפירש דאפה בו בלי
 תנור איירי ק"ט איך לא ראה ח"ס הר"ן כפ"כ כ"ש גבי אפה
 כזאת הפת בין בחדש שלא נתנו או יסן שלא נזנו דמ"ל
 לרכי יס ש"ע בפת ע"ש הרי דאפה גם למסקנא בתנור איירי
 וכן קשה מהתו' פסחים דמ"ה ד"ה וברבו שהקשו דחמי
 קבעי הא תני סיפא בשלו ע"ג גחלים ע"ש ולדכריו תאי
 קושיא אימא דבתנור חרש קבעו דאי ביטל בתנור במחלים
 אסור דהוי כוליה גורם באיסור לפי דכריו וכנרפו דק"ל
 במחלים קבעו אי אסור הפת או לא וכן מחוץ דכרי הפוסקים
 מכונאר דכי הגי אפה בו וכו' ביטלה ע"ג גחלים בתנור איירי
 ודכרי מהרש"א ג"ע וע"ק לדרך מהרש"א חמ"ש שם בפסחים
 רכ"ז בעי מיניה דמי כ"ח תר"ח תנור שהסיקו בעני הקרש
 ואפה בו את הפת לרכנן דטרו בקמייתא מאי אמ"ל הפת
 אסורה וכו' וע"כ דלא שאלו על התנור דזה אינו תלוי ביש
 שבה עצים דאף לרכי שרי אי זוונ שרי כדדחו לעיל זוונ מי
 שזנית ליה וכו' דר"ח לא השיב כי אם באיסור הפת לכד ואי
 אבוקה כנגדו לא איירי באפה בתנור כי אם אפה באבוקה
 בלי תנור א"כ תאי קאמר תנור שהסיקו וכו' ואפה בו דתנור
 דנקיט לחמי כיון דלא אפה בתנור וכן קשה מדתנן בפ"ג
 דערלה תנור שהסיקו בקליפי ערלה ואפה בו את הפת
 תדלק הפת וע"כ ה"ט דמ"ל דיש ט"ע בפת כח"ס הר"ת
 והר"ש ור"ע בפ"ג דחתני' ואילו לרכי הרב באפה בלי תנור
 איירי א"כ לחמ"ת תני תנור שהסיקו וח"מ חלכד דהר"ן כס"פ
 כ"ה והט"ר סי' קמ"ב והר"ה כפ"כ כ"ש כתבו דאבוקה גם
 בזוונ אסור וכ"כ מדכרי הר"ף והרא"ש כפ"כ שכתבו
 דכרייתא דתני יונן רבנן דמ"ל זוונ מותר ופירש הרא"ש בת'
 סי' ת"ד דהיינו רבנן דכרי דכי התירו באבוקה היינו בתנור
 יסן דהוי זוונ מחלל דרכי אסור אף בזוונ וכ"כ מדכרי שאר
 הפוסקים וכו' ראיה לעיקר חקירותינו חמ"ס הר"מ כפ"ו חס'
 ח"א הכ"ד קדירה שביטל אותה בקליפי ערלה ובעני התר
 שרי התבטיל אסור ואע"כ שזוונ הוא שבשעם שנתבטלו

זוחמת עני איסור עדיין לא באו עני התר וכת' הרב כ"מ
 שזה חפרט דכינו כח"ס בלישנא בתרא אפי' למ"ד זוונ
 חותר קדירה אסורה דהא חקבלה ביטול מקמיה דכיתן עצים
 דהתר וכו' וכפירושו זה הסכימו הטו' וש"ך כ"ד סי' קמ"ב
 ולמה שהקשה הכ"מ דאף אי ביטל בעני איסור לכד הוי זוונ
 קדירה דהתר ועצים דאיסור בכד ישבו הטו' והש"ך לזה דיש
 ט"ע כתבטיל ואסור אף בזוונ ומ"ש עוד דכל"ק קדירה
 דנקט לענין אם נזרפה היא בעני איסור חיירי ודומיית
 בתנור דנקט כהדיוכההוא גוונא ושמע דנקיט לה כ"כ
 ואינו ענין לפירוש דכינו ע"ש הא דראיק"ק ומיהו ל"מ כולי
 האי לרחות כזה פירוש הר"מ

אך את זה ק"ט לדרך זה רמ"כ נמצא דלא פליג
 לישנא קמא להאכ"א דהאי בעית אימא איירי ככתן
 עני איסור תחילה ואח"כ עני התר ואין זה ענין לל"ק וא"כ
 כ"מ דקדירה דינו כתנור דשדי למ"ד זוונ מותר וא"כ אך
 כתב הכ"מ ופסקו כש"ע דקערות וכוסות וזלוחות וקדרות
 שבטלן הוונר בקליפי ערלה הרי אלו אסורין בהנאה והרי
 קדירה דינו כתנור שכתב בהכ"כ דיונן דהא ליכא דפליג
 עליו לפי דרך הכ"מ דהאכ"א לאו כזירוף קדירה איירי כי אם
 כביטול תבטיל בקדירה בעני איסור ועני התר ואין זה סותר
 לישנא קמא והכ"ל לישב כח"ס הטו' שם כס"י קמ"כ ס"ק ו'
 שכתב וז"ל אלא דקשה הא דנקט קדירה נחוי וקדירה הוי
 מחם כמו תנור חרש ונזנו וכן נקט בגמרא כהד"א הנור
 וגראה דהר"מ חיירי באן בקדירות קטנות שזיתן מהם וכו'
 ע"ש

ולכאורה הם דכרי תימה דחאי ק"ל וכן לא ראה
 כש"ס דהאכ"א קדירה אסורה משום
 דחקבלה ביטול מקמיה דניהן עצים דהתר וירוע דק"ל כל"כ
 וב"ס להחמיר ועוד קשה דכאן העלה דקדירות לביטול דינם
 כתנור ושרי לחמי דק"ל זוונ שרי ואילו הרב גופיה שם כס"ק
 ט' העלה כפשוט דגם קדירות לביטול אסור מטעם דחקבלה
 ביטול מקמיה דניהן עצים דהתר כאופן שדכריו כס"ק ו' הם
 הפך הש"ס והכך דכריו כס"ק ט'

אך אחד הישוב ל"ק מכל זה שכונח הטו' להקשות
 להר"מ והש"ע לפי דרך הכ"ס דהאי בעית אימא
 איירי כבבטיל שביטל בקדירה בעני איסור והתר וא"כ לפי
 לפי האכ"א עם הלישנא קמא דקדירה שנזרפה בעני איסור
 דינו כתנור חרש דשדי למ"ד זוונ שרי ולזה חילק דהש"ס
 איירי בקדירה לביטול והר"מ בקדירות קטנות לשהיה דכזה
 גם לל"ק שרי וכל זה חילק הרב לדעת הכ"ח אך כס"ק ט'
 כתב לישב דכרי הר"מ כדרך אחר שלא כדרך הכ"מ כח"ס
 הרב שם דגם הר"מ חפרט כפרטו דהאכ"א פליגי לל"ק
 ואסור בקדירה שנזרפה אלא דמדחזינן להאכ"א מחמיר
 בקדירה כיון שמתחמט בקדירה כזונן קורם שיתחיל לבטל
 מזה למד הר"מ בקדירה ישניה שהיתה התחילת הביטול
 בעני איסור ובגמרו ע"י התר דודאי גם ל"ק מורה דאיסור
 דכאן היה ביטול באור באיסור כהקצה ע"ש

ואה"נ דלפי דרכו גם בקדירה חרשה לביטול שנזרפה
 בעני איסור אסור הפך ח"ס כס"ק ו' דכריו
 שם הם לדעת הכ"מ ולא חש לפרט זה שמהך לח"ס כסוף
 דכריו כח"ס כסמוך לדעת הר"מ ע"ש ותו ל"ק בדכרי הרב
 מידי ומינה ל"ק מאידך דהו ק"ל בדרך הכ"מ חמ"ס הר"מ
 בהכ"ג בקדירות לאיסור דהתם איירי בקדירות קטנות
 שזיתן מהם כח"ס הטו' לישב לזה אלא שדכריו שהחיים וכו'
 ביאר דכריו בדרך שכתבתי וה"מ הנה כתבאר שדעת הש"ך
 והטו' בדעת הר"מ והש"ע דכל זוונ דשרי בעינן שיהיו שני
 הגורמים באים כאחת וכלא"ה אסור אכן הלכות כ"ד סי'
 קמ"ב

עם הסק אבוקה בהסק ראשון דאיסור ואולי אין חילוק בענין
זוונ בין אם גורם דאיסור מועט וגורם דהתר מרובה
ו"ב

וא"כ

שיהיה לצינור חקירותינו כ"ל ראייה מדברי הר"מ
והש"ע אלו שהרי מת"ש ואע"פ שזוונ וכו' ע"כ
דבהסק אבוקה מיירי דאי בבחלים כבד הכריח הכ"מ לעיל
כהכ"ב דגם בבוליה גורם דהיינו תנוד חדש שרי דכבר הלך
דאיסור ע"ש זא"כ לת"ל לטעם דכא גורם איסור תחילה
תיפוק ליה דקול יש ט"ע כפת ותבטיל כמ"ש להרי"א בהכ"ב
דאיסור אף בזוונ לכ"ע כמ"ש כל הפוסקים וכמ"ש לעיל אלא
ודאי דכבי האי לא שייך יש ט"ע בתבטיל דהרי כי היכי דתננו
עני איסור טבח עניס בתבטיל כן תננו עני התר ט"ע
בתבטיל והאי בזוונ דשרי בטעם יש ט"ע דאיסור בזוונ פירש
הר"ן בס"פ כ"ה נכי מתני' דאפה כו את הפת דה"ט דניכר
גורם דאיסור ע"ש וכדבריו מוכח מדברי הר"מ בפ"ו מה'
מ"א ה"ך והרי כה"ב כי היכי דניכר גורם דאיסור ניכר ג"כ
גורם התר דהרי שני הגורמים שוים הם ונותנים טבח וככי
האי שרי למאי דקול זוונ קמ"ל דכיון דנ"א גורם דאיסור
תחילה אסור לכ"ע

גם

מצאתי ראייה לזה מת"ש הר"ן כת' סי' ע' וז"ל שמה
תאמר לא כי תשום דכפ"כ כ"ט אמרינן ריש ט"ע כפת
והיינו לומר כיון שטבח האיסור ניכר כו אין להתירו מטעם
זוונ אלא כל כה"ב כאילו נתערב בוף האיסור שם
ומסתברא ודאי דכי היכי דאמרינן יש ט"ע בפת ה"כ אמרינן
יש טבח סממנין כבד שהדעת נותנת כן וכו' יש להחמיר
ולומר דכל כה"ב כאילו נתערב שם גופו של איסור אין
להתירו מטעם זוונ דהיינו חומץ דאיסור ועפ"י דהתר ע"ש
לעיל בדבריו ליתא דכי אמרינן יש ט"ע כפת היינו לומר דכיון
שטבח עניס ניכר כפת שכל ע"י גורם איסור לכדו אין להתיר
הפת מטעם זוונ דגורם של איסור ניכר וגורם של התר אינו
ניכר אבל כאן שאיסור והתר נצטרפו לאותו טבח סממנין
שניכר בעור מיסתבר דשרי דהא תלמוד שטבח ט"ע כפת
כך טבח שאור בעיסה דטפי חשיב טעמא מחוותא וכו'
ואפ"ה אמרינן דשאור של חולין ושל תרומה שכלו לתוך
העיסה ולא כזה כרי לחמץ ונצטרפו וחיימו דלמ"ד זוונ מותר
שרי אלא כל שאין חמש של איסור שם בשאור שנתבטל אלא
שנשאר טעמו אעפ"י שטבח ניכר בעיסה כיון שאותה טבח
כא עליה שני גורמים שרי וס"ד דכוותא

ועוד

מצאתי שם בירושלמי כפ"ד דערלה נכי כעב טל
איסור שנתערב בשל התר וכו' ע"ש הנה מכואר
ככל דבריו דכי שייך טבח בין בגורם דהתר ושל איסור שרי
למאי דקול זוונ ומינה לבעי איסור והתר שאפה וכיטל בהם
דשרי למאי דקול זוונ שרי וכו' ע"י עור ראייה לזה מת"ש הרמב"ן
בחיורשויו לע"י דמ"ט נכי מ"ש לדבריהם דרכן קאמר להו
שהעלה דכי שרינן זוונ אינו בנצטרפו שני הגורמים להכא
אחת אבל הנחת כל לירקות עם הנחת קרקע דכל חד
כאפיה נפשיה קאי לא חשיב זוונ ואסור ותמה לה"מ שהתיר
לרוב ירקות כימות חמה ובשמים מטעם זוונ וסוף דבריו
כתב וז"ל ומיהו מסתבר דאפילו דיעבד אסורין ומהדומה לזה
עשה שתי מדורות אחת של התר ואחת איסור ואפה השת
ביניהן דודאי הפת אכורה וז"ע וכדיקא עכ"ל ויש לתמום
בדבריו דע"כ כאבוקה איירי דאי בבחלים הא תני בפסחים
דכו' בשלה ע"ג בבחלים ר"ה מותר וכיון דכאבוקה איירי הרי
קול יש ט"ע כפת ואוסר בזוונ לכ"ע אף לחמץ דלא בעי
צירוף ועירוב גורם איסור בשל התר אלא ודאי ריש ט"ע כפת
לא שייך הכא דכשם שיש טבח באיסור כך יש טבח בהתר כי
ע"כ אין ספק בבטיל בעני איסור ועני התר דשרי מטעם
זוונ

קמ"כ הריא דבריו הט"ז עם הכין בדברי הר"מ והש"ע דמיירי
שהוכחו ככת אחת עני איסור ועני התר ואפ"ה אסור דשמה
כתבילה הקדירה תחילה מחוס עני איסור וכאשר יתמה עליו
הט"ז דודאי לא חיישין לזה וראיה דכפסחים דכו' בשאור של
חולין ושאר של תרומה שכלו לעיסה דחשיב ליה התם זוונ
ואם איתא לחשם זה נחוש גם כאן שמה שאור של תרומה
עשה פעולתו תחילה אלא ברור דלא מחוקקין איסורא ע"ש

ואחריו

המחילה מי מחא ל"ק דהסק עניס ההוה כך
הוא דמניחים כמה עניס ומחר אחד דלכל יעה
יותר חזק אחר מחא"כ שאור שבעיסה דקול כמ"ד כפ"ק
דראש השנה רף וז"ש בילה ואף אם הניחו שאור ע"ג
העיסה בלי עירוב מותרת א' יחד בשום חימוץ דאין הפרש
בניהם משא"כ בדליקת עניס ע"י האש דאי אפשר למצום
שדליקו כל העניס כשהו ובר מן דין כמתניתין דשאור של
תרומה דשרינן מטעם זוונ דאין באיסור כדי להמלי איירי מתני'
בשאר שם דתני עד שיהא כו כדי להחמץ זא"כ הרי לא
הנהגה בחימוץ כו אם בצירוף ההתר אבל כאן בעני איסור
מי לא יעסקין שיש בעני איסור לכד כדי לכשל אם מניחים
הקדירם עד שיהיו העניס אפר ובצירוף עני התר מתבטל
קורם ואפ"י איירי דליכא בעני איסור לכד כדי לבטל מ"מ הרי
כהנהגה בשיעור מקצת הביטול שיש כותשא"כ בחימוץ דאי
הניח שאור חובט אינו מועיל לחימוץ כלל ומ"מ מלשון הר"מ
מכואר דאי הניח עני התר תחילה ואח"כ עני איסור ככי האי
לכ"ע שרי דעירוף מכאו שני הגורמים כאחת וכ"כ ברור
מדברי הלבוש והט"ז ותמהני להשה"ג כפ"כ כ"ש שהק' להר"מ
כפ"ו מה' ע"ז שלא חילק באפה בתנוד בין חדש לישן דביטול
הו"ל להתיר דהוי תנוד דהתר ועניס דאיסור וכתב ליישב וז"ל
וכרוחף זל דהיינו מוכי ס"ל דזוונ שרי והוא שיבואו שני הגורמי'
כאחת כדמוכח מלשוננו בפ"ו מהל' מ"א נכי קדירה שביטל
אותה בקלפי ערלה ע"ש הנה מכואר דס"ל דגם כי כאו עני
התר תחילה אסור וזה תי' שאין דבריו הר"מ מוריס כן ועיקר
דינו ז"ע שדראה ברור דאם הניח עני התר תחילה לכ"ע שרי
ולעיקר קושיות הכ"מ בדברי הר"מ כ"ל ליישב דהר"מ מפרש
לא"כ"ה בקדירה אסורה כפרש"י ודין זה דביטול בעני איסור
תחילה ואח"כ עני התר דאסור כל דלא באו שני הגורמים
באחת כ"ל שלמד כן מת"ש כש"ס דהך סוגיית דכפסחים
דברייתא דתני חדש ויתך ר"א רס"ל זוונ אסור דהיינו גורם
דתנוד דאיסור וגורם הסק ב' לאפיה בהתר והדבר קשה
דגם למ"ד אסור הו"ל להתיר דהרי אין התנוד נגמר כולו
בגורם באיסור למאי דקול דבבחלים ואפילו לחשית לדעת
הר"מ שרי ואין איסור כי אם באבוקה לכד וא"כ הסק תנוד
חדש אינו נגמר בהסק אבוקה לכד דבעי ג"כ הסק בחלים
וכבינה דל"ד נראה דבעי ג"כ צינון וא"כ הו"ל כ' גורמי
התר וחד דאיסור דהיינו הסק גחלי איסור והסק ב' בהתר
אלא ודאי דהסק גחלים לא חשיב גורם התר כיון דהסק
אבוקה דאיסור קודם להסק הגחלים וא"כ מינה נפיק לנתן
עני איסור תחילה ומיהו הא קול בעיקר דינו דכל דכא גורם
איסור תחילה לכ"ע אסור דא"כ היכי קול בתנוד חדש
שהסיקו בעני איסור דשרי מטעם זוונ שרי והרי גורם דאיסור
כא תחילה וז"ל דס"ל דעיקר גורם דאיסור אינו אלא רבעת
אפיה בהסק כ' מהני ליה התנוד ג"כ לאפיה דהאיסור בעת
הנחה היא והרי גורם הנחה דאיסור וגורם הנחת התר באים
כאחת דעל ידי שניהם הנהגה באפייית הפת משא"כ בהסיק
בעני איסור תחילה ואח"כ נתן בעני התר דהרי נהנס בגורם
דאיסור תחילה בלי שום גורם דהתר דהרי נהנה בהקצת
בוטל ולפ"י הדר כו קושין דלמ"ד כ"כ גורמי דהתר וחד
דאיסור דהיינו גורם דגחלים בהסק ראשון והסק ב' בהתר

זווג וכחמוד

וזמורה

שכתבאר תמהני להרכ חנן אברהם א"ח ס' תמ"ה ס"ק ה' שהכריח רז"ווג באיסורים ראוסרים בכל שהוא אסור לכ"ע כגון חמץ בפסח ולכן אף אי אשה וכיאל בנחלים אסור או בחמותו של תנור ואף בנחלים עוממות וזהו דעת הטור שלא חילק בין תנור חדש לישן וא"כ אפי' היו מונחים ענינים אחרים על האש והניח החמץ ג"כ עליו דהוי זיווג אפ"ה אסור וכ"כ דהא אי אפשר להדליק חמץ לכו"ס לא ע"ז ענינים ואפ"ה כתב שהפת אסורה עכ"ל ומדכריו ג"כ יש לר"ן דלא אסור בעצי התר ואיסור תנור יש ש"ע כי אם כזווג אסור בחמץ אך יש לדחות דכיון דאיירי באשה וכיאל בנחלים לכ"ע לא שייך יש ש"ע בפת אף בנחלי איסור לכך א"ק אך כתב הט"ח דאי אשה וכיאל באכוכה או בלוחשות אסור אבל אם ככו מותרין לכו שהוא בשריפה והרי בנחלים עוממות נתי מירי זיווג לא ינא כמכואר בטור ס' קמ"ב שכתב דאי הוי זיווג כגון אפה בתנור יש בנחלים תלוי אי זיווג אסור או שרי אבל באכוכה לכ"ע אסור מטעם יש ש"ע ושוכ כתב העיקר דעת אביו והרמ"ה דבע"ז גם כזווג וא"כ נ"ח לחמץ דגם בנחלים עוממות אסור אף בתנור ישן כיון רז"ווג אסור בחמץ ואיך כתב להתייר בנחלים עוממות וז"ל דס"ל דמ"ש הטור ס' קמ"ב לאסור בנחלים בתנור חדש אינו אלא בע"ז דנחלת אסיר מדינא כדתיני כבינה דל"ט דאפילו אפרו אסור כדתיני בפסחים דכ"ז אבל חמץ לח"ד דינו בשריפה נחלת דינו כאפר דשרי לכתחילה ואף אמת"ל דאסיר אינו אסור אלא לכתחילה וכדריעבד אינו אסור כלל אף בתנור חדש ולמאי דאתאן עלה לפי מה שביארתי בס' ר"ד הפך דעת החנן אברהם רז"ווג שרי אף באיסורים האוסרים בכל שהוא א"כ לפי דעת החנן אברהם דסתם הסק חמץ הוא ע"ז עני התר א"כ אדרכא מחנן ראייה דשייך יש ש"ע בפת גם בעצי איסור ועצי התר דאל"ה איך אסרו סר"מ והטור ורבינו יונה ורבינו ירוקם נתיב ה' באפה בחמץ ומה גם דמדכרו הכ"מ בפ"ג מה' חמץ שכתב דוקא באכוכה כנגדו ס"ח דהטעם יש ש"ע הוא דאסור וכ"כ להדיא ה"ה ז"ל א"כ מזה יש להכריח הכושל בעצי איסור ועצי התר אסור אף דהוי זיווג מטעם יש ש"ע בפת וזה פנימה מהראיות שהבאתי אכן נראה דעיקר הכרח המ"ח לזה נ"ח ש"ל דאע"ז שהדליק חמץ בעצי התר וכלו עצי התר ואפה באכוכה חמץ לכך כ"ע פ"ג כ"ל עיקר כמ"ש רבישול או אפיק בעצי איסור ועצי התר כל שהסיק אותם ונהגה בכת אחת שרי הפת והתכשיל

סימן רט"ו י"ט

לחפור כמאי דקול זה וזה גורם מותר במ"ש הטור וש"ע ס' קמ"ב בתכשיל שבישל בקליפי ערלה בקדירה שהוסקה בכך בעצי התר אי יש להתייר התכשיל מטעם דהוי זיווג דהקדירה גורם דהתר לכישול הוי א"ר אין הקדירה גורם הכישול דהקדירה אינו מכשל אלא גורם לקבל הכישול וכמ"כ דאשיב זיווג להתיר והנה אחת דלמאי דקול כדבי דיש שכה ענינים בפת כמ"ש בפסחים דכ"ז א"כ ה"כ יש שכה ענינים בתכשיל וככך כתב הר"ן כפ" בל הנלמים גבי חתני דנסג מתנה ענינים דכי אחריון יש שכה ענינים בפת אף כזווג אסיר דיש ש"ע חמיר מזווג וכ"כ רוב הפוסקים וא"כ לא נ"ח לעיקר חקירתו או קדירה לכישול חשיב גורם התר או לא ודאיתי להדין כפרק השופר את הפועל גבי דינא חילת' שהביא ראייה דלאו חילתא מרתנן תנור שהסיקוהו כחמון של תרומה ואפה כו את הפת מותר והכריח מזה דלא אחריון יש שכה ענינים בפת אלא דוקא באוסרי הנאה והביא בשם התו' שהביאו דאינו ג"כ על זה מרתנן התכשיל בסכת כשוגב ואכל וכו' ודאיתי הרי כל העני' מוקדים הם ודחה דאיות' לפי שלא שמהו שכה ענינים בתכשיל

אכל הויא רתנור שהסיקוהו כחמון של תרומה ראייה מוכרחת אלו תורף דכריו הנה מכואר דאי אחריון יש שכה ענינים בתכשיל כי הוי דאחריון כפת פלגי כה התו' והר"ן התו' פשיט להו דאחריון הכי גם בתכשיל ולהר"ן לא כדרי ליה ויותר נראה דעתו דלא אחריון יש שכה ענינים בתכשיל וק"ל כדכרי הר"ן דכפסחים דכ"ז דפלגי כפת דכי ורכנן אי אחריון יש שכה ענינים בפת תני סיפא בשלה ע"ג נחלים ר"ה מותר ופלגי כה בלוחשות שחאל ור"י אי אפרו או לא ואחריון בשלה לח"ד לוחשות אסורות משום דיש שכה ענינים בפת וכו' והסתא אם איתא דכתכשיל לכ"ע לא אחריון יש שכה ענינים בתכשיל א"כ לח"ל לחתני בשלה ע"ג נחלים והרי אף באכוכה שרי וכיון דאיירי בכישול לכ"ע שרי ורוחץ לומר דכשלה ע"ג נחלים היינו לפת דרישא באפייית הפת איירי וסיפא בכישול הפת כגון דייפא ומיני כישול הפת ודעת הר"ן דכפת ככ"ג אחריון יש שכה ענינים בין באפי' וכישול קסא"כ כשאר כישול מיני מאלל דקאיזה טעם נחלק בכך והדבר מתמיה בעיני והכ"ל ליישב לזה והן קדם חני אביא מה שמהצתי מידי דכרי עם גדול ארוניכו הרכ המופלא כמור"ח מורעי נר"ו יתיב ופסקה על דכרי הר"ן מאותה שטינו כפ"ג דערלה תכשיל שבישלו בקליפי ערלה ידלק בתערב באחרים יעלה באחד ומחתים וכי אחרת דאין שכה ענינים בתכשיל לכ"ע א"כ אחאי ידלק והרי רבנן דפלגי על דכי דכרי אין שכה ענינים בפת אחרו הפת מותרת א"כ מינה לכישול לדעת הר"ן לכ"ע התכשיל מותר וכיון דתיני ידלק ס"מ דכרי יש שכה ענינים גם בתכשיל וגם הדמ"כ והר"ם כתבו בפירושה דמתני' הטעם דיש שכה ענינים בתכשיל ותימה להר"ן איך אישתייט מוכה תשנה שלימה ואיכו מותיב לה ואיכו הפיק לה ע"פ מ"ש בירושלמי פ"ג דערלה אחר רבי אבא בר ממל הגיית ערלה בטילה כרוכ מתני' פלגי על רבי אבא בר ממל הכשיל שבישל בקליפי ערלה ידלק פתר לה קדירה בין הקדירה ע"כ ככר הניחו הר"ן כת' ס' ע' הך ירושלמי ופירש ז"ל כ"ל דחסיפא הוא דפרטינן עלה דרבי אבא בר ממל דקתיני נהער' באחר' יעלו באחד ומחתים ופתר לה קדירה כקדירו כלומר דנתערב באחרים וקדירה קאי וטעמא משום דיש שכה ענינים בקדירה כדמוסקין כפ" כ"ט כסות ונלוותות אסיריוכו' יע"ט ולפי זה י"ל דהר"ן מפרש נחמך הך ירושלמי דכי תנן תכשיל שבישלו בקליפי ערלה היינו בישול הקדירה דומיא דסיפא דתיני גתערב באחר' דאוקמוה בירושלמי בתערב קדירה שבישלה הוור' בקליפי ערלה עם קדירות של התרתו ל"ח ההך מתני' קי"ל יש שכה ענינים בתכשיל את"ד הרכ גר"ו וכשאני לעצמתיש להשיב על ישוב זה דמלכד רלמי דרכו הר"ן חילוק עם הר"ם והרמ"כ"ס בפירושה דהך מתני' ולכמות הו"ל לאוכרי סכרתם שדעתם דיש שכה ענינים בתכשיל ואין זה דרכו וע"ק דעכ"פ יש להוכיח הפך דעת הר"ן מהך ירושלמי גופיה שהרי נראה דאי לאו דכרי רבי אבא בר ממל דאמר הגיית ערלה בטלה כרוכ הון מפרשים להך מתני' כפשטה דתכשיל המש איירי מתניתין ואי אחרת דאין שכה ענינים בתכשיל בלא"ה מוכרח דרישא וסיפא בכישול הקדירה איירי אלא ודאי דגם בירושלמי פשיט ליה דיש שכה ענינים בתכשיל וע"ק דאי בכישול קדירה איירי הויכתיני ידלק והרי אחרו בפסחים ד"ל התורה העידה על כלי הרם שאינו יוצא מיד דופיו לפולם ומת"ט אחרו שם קדירות כפסח ישכרו ולא מהני להו הסק וכ"ת הוי כתב הרא"ש כפסקיו שם ושאר פוסקים דמותר בכסומות מהני חמ"ש כוכחים דכ"ז ולהדיניהו לככסומי ע"ש זכ"ן דעת הר"ן כפ"כ שם אכתי אינו מספיק דא"כ לא הו"ל למיתני סתם ידלק דהא לא מהני כים שום הסק כי אם הסק בכשן שהוא הסק גדול כמ"ש הרא"ש שם וידלק ככל חין הסק

חשוב ובר מן דין כ"ל רבי מהני לכלי איסור הסק ככשן היינו
 בכלי שכלי איסור דע"י ההסק פולט האיסור בליכון דכלי
 חתכות אלא דגורו כשאר מיני ליכון שאינו של ככשן רחיים
 עליוהו דילמא פקצי משא"כ כלי שביטלו היוצר בעצמי ערלה
 דהסק ראשון חסוי ליהכלי ונמצא נהנה מערל' איסור זה לית
 ליה תקנת כחלא פעמים של חורת ככשנות דאין ההסק שני
 חוציא הנאת הסק ראשון של איסור שעשאו כלי וזה כבוד
 וגם יש להביא ראיה חמ"ש בפסחים דכ"ן קערות וכוסות
 ונלווחיות וקדיר' אכירי ולא תני בהו שום תקנה ס"מ דאין להם
 תקנה אלא שבידה מטעם שכתבתי וא"כ היכי תני ידלק ואי
 קאי לקדירה לא מהני ליה שום הסק שבעולם כי מן הכאר
 תשובה הוצאת בחאי דק"ט להר"ן כפ' ב"ש גבי חאי דתני
 שום בין חרש בין ישן יונ' וז"ל דכי אמרינן ז'ווג מותר הכ"מ
 דיעבר אבל לכתחילה לא והכי חוכה בעז' אבל כחדש לא
 אמרינן יותן דכיון דלית ליה תקנה לא כתיבה כריעבר דמי
 עכ"ל ואילו אם גבי קדירות כפסח ישכרו כתב ז"ל ואפילו
 למ"ד נט"ל מותר הכ"מ כריעבר אבל לכתחילה לא ואע"ג
 דלרב חי אפשר שלא לשכור את הקדירה אפ"ה לא השיב
 כריעבר עכ"ל ודבריו מתראי כינהו דגבי תנור משום דבעי
 נתינה חשיב ליה כריעבר ואילו גבי קדירות אע"ג דבעי
 שכירה לא חשיב ליה כריעבר וכבר תמה על זה בהגה' דרך
 תמים להר"ף בפסחים ע"ש והרלב"ח כפי' קכ"א דרחק ליישב
 לזה אך למה שנתבאר ה"ל ל"ק דרוק גבי תנור חרש שהסיקוהו
 בעצמי איסור דלית ליה תקנה אף בחורת ככשנו' וכעי עכ"פ
 נתינה מהטעם שכתבתי דאין הסק דחורת ככשנות חוציא
 מירי הנאת הסק ראשון דעל ירי זה נגמר ונעשה כלי השום
 הכי חשיב כריעבר משא"כ גבי קדירו דעכ"פ חורת ככשנו'
 מהני ליה ולא בעי שכירה כי אם כלא נמצא חורת ככשנות
 וע"כ לא חשיב כריעבר אחת שמדברי הר"ן שכתב כפ' כ"ט
 גבי ח"ס ותורה העידה על בלי חרש נראה דס"ל דלקדירה
 לא מהני חורת ככשן דגורין רחיים עליה דילגוא פקעה
 כח"ס הפסחים ד"ל והא דמי ל"ק דמדינא חורת ככשן גס
 בקדירות מהני וא"כ איסורי לבשל לכתחילה וכי גזרו ח"ס
 דלא תיבטי ח"כ דגזרו רחיים עלה לא באו אלא להחמיר ולא
 להקל במה שחאסר קודם גזירה זאת וכה"ג כתב הרמב"ן
 במלחמות דחמץ חיי דבר שולמו כיון דשרי אחר הפסק אף
 בעיניה דאע"ג דקניס ר"ס בעיניה לא קניס ר"ס להקל עליו
 ויבט כפ' כ"ט גבי חמץ כפסח במשהו ומטעם אחר ג"ל דלא
 חהני לתנור שהסק בעצמי איסור חורת ככשנות חמ"ס חתו'
 בעז' דל"ד ד"ה שאינה ז"ל וא"ת כיון דחשיב כלי אחר ח"כ
 תנור וכריים יותן דאמר דחמץ לא מ"ל ליהדריעהו לככשנות
 ואחר הר"ס שסבאן רודאי גבי קדירות של חרש דאין דרכן
 בהסק כי מחויר להו בככשן שייך לומר אלו אחרים הוא אבל
 תנור וכריים שאיסורן בא עז' הסק אין יוצא בהחורת אותן
 לככשן ולא מקרי כלי אחר ע"כ דמי דכתנור לא שייך חורת
 הככשן והיה גס לדבריהם דבקדירות מהני חורת ככשן
 בקדירות שגזרו בהסק איסור ונעשו כלי עז' איסורי הנאה
 גס הם חודים דלא מהני חורת ככשן והר"ן כי קושין היכי
 תני ידלק אי לקדיר' לפי דרך הרב נר"ו וע"ק דזה דוחק גדול
 לפרש תבטיל שביטלו דהיינו צירוף קדיר' והרי הרמב"ם בפ"ו
 סה' תאכלות חפורת הכ"ר שכתב קדירה שביטל אותה וכו'
 הרי התבטיל איסור ותמה הכ"מ בדבריו וניוד לפרש דכביטול
 הקדירה גופה איירי וכתב דפירוש זה דחוק מאד בלשון רבינו
 א"ש כ"ס לפרש חמץ כדרך זה מה גס שלא נזכר כחמץ
 קדירה כלל וע"ק דא"כ אחאי כתב הר"ן בת' דמסיפא דתני
 נתעבר באחרים הוא דרבינון עליה דרכי אבא בר מנחל
 כנראה דמרישא ל"ק דהו' כוליה איסור כיון דהכישול כולו

נעשה בעצמי ערלה והדבר קשה שהרי כתב הר"ן כס"פ כל
 הנלמים גבי חמץ דאפה בו את הפת דאיסור הפת אינו לא
 תערוכת איסור ומה"ס התיר הולכת הנאת דמי עצים לפת
 גופיה כלי שום תערוכת כשיטת רש"י והר"ה ע"ש וכתב
 דתערוכת עצים כפת קיל טפי תערוכת יין כיון ע"ש וכיון
 שכן מי דחקו להר"ן לפרש דמסיפא פריך אע"ג דלא הזכיר
 לא רישא דתבטיל שביטלו והרי גס מרישא הו' תיובתיה דרבי
 אבא דאי הניית ערלה בטילה ברוב הרי כתבטל הנאת איסור
 דכישול של המאכל ברוב הנאת התר דעיקר המאכל התר
 גמור הו' וכ"ת דאע"ג שכתב הר"ן דאיסור הפת הוא מחמת
 תערוכת איסור מ"מ לא חשיב ליה דתערוכ' איסור שנתבטל
 ברוב אלא כתערוכת כלי רוב התר דאסור מר"ת זה אינו
 דהמעין בכל דברי הר"ן עיניו יחזו דס"ל דאיסור הפת אינו
 אלא מרכריהם רכלא"ה לא היינו מתיריהם הפת כהולכ' הנאת
 דמי עצים ועור שהרי כתב דתערוכת זה קיל טפי תערוכת
 יין כיון והרי תערוכת יין כיון אינו אלא כשיש בו התר רוב
 דאסרו בו חכמים ככ"ט וא"כ מינה לאיסור הפת לא איסור לא
 מדרכיהם וכמו שכבר הארכתי על זה בסיומן רוב מדברי כל
 הראשונים וכיון שכן הדר כי קושין דקשה לרבי אבא גס
 מרישא ואיך כתב הר"ן דל"ק אלא מסיפא והנ"ל בפירוש
 הידושלמי לרעת הר"ן הוא כדרך זה דלעיל אחרו סממנים
 כסמנין בטלין במאיתים מי זכעים כמי זכעים בטלין ברוב
 והיינו דס"ל רבי שייך יש סמנין בכנר הו"ל כטעם כעיקר
 דחמירי ריבש כיבש חר כתרי בטיל ולח כלח בעי' ובערלה
 החמירי במאיתים וס"ל להידושלמי רבי החמיר דבעי מאיתים
 היינו כחמירי דחוי לאכילה או בהנאה וכגון כחמירי דשייך ביה
 שבה כגון חזות דבעי ככ"ק דק"א אי הו' מילתא וכן אפייית
 הפת וכישול דשייך יש שבה עצים כפת דחשיב איסור בינין
 ולא בטיל אבל הניית ערלה כחמירי דלא חוי לאכילה ואין בו
 שבה כגון מי זכעים בטל ברוב זהו רעת ד' ורבי אבא בר
 מחל בא לאפלוגי לר' דגס סמנין כסמנין בטל ברוב וכיון
 דרעת שנתערכו בעורס סמנין אין כאן שבה שכבר נתבטלו
 ושבו אינו חוזר וניעור כשנכבד הכנר וכה"ג חילק בירושלמי
 שם דפ"ב משנה ג' שאור של תרומה שפגל לתוך העיסה
 והנביחה ואח"כ נתחממה העיסה הרי זו מותרת ע"ש וכ"ת
 דעמי איסור בעצמי התר בטל ברוב והקשו עליה דמתקן תבטיל
 שביטלו בקליפי ערלה נתערב באחרים דס"ר דנתער' לקליפי
 ערלה קאי דכביטול לא שייך עירוב דכל כישול מין כפני
 ענחו וכה"ג הכינו כס"ס ירושלמי בעז' ס"פ כל הנלמים גבי
 מתני' רתני' כטל תמנה עצים וכו' אפה בו את הפת וכו'
 נתערב באחרים וכו' א"ש בירושלמי דפשיט ליה דנתערב
 לעצמי אסירק בעצמי התר ע"ש כמראה הפנים ותיובתיה דרבי
 אבא דכעירוב עצום לא יש בהו עדיין שבה והשני פתד' לה
 קדירה בין הקדירות דרעת שנתערב יש בקדירה שבה ולפי
 זה הפירוש ל"ק ליה מרישא דאיירי ככישול דשייך שבה עצים
 כתבטיל א"כ ז"ל דרכי אבא לא פליג לר' דסמנין חשיב טפי
 ולא בטלי ברוב ועמי איסור' בעצמי התר למי זכעי' דמו דאע"פ
 דראויים לזכיעא בטלי כל דלא חשיב ובעת התערוכת אין
 כאן שבה וכ"ן יותר מדברי הר"ן שם בתשובת שכתב דמי
 זכעים היינו כראויים לזכיע' גס מטעם אחר כ"ל דכעירוב
 סממנין דאיסור בשל התר כן עירוב עמי איסור בשל התר לא
 שייך שבה שהרי כשם דסממנין איסור ניכר בעין כך הסממני
 התר וכן בעצם שהרי פירוש יש שבה יצטרכפת פירש הר"ן
 בתשו' סי' ע' דגורם דאיסור ניכר הנייתו ולא גורם דהתר
 ואילו בהגך אין שום עדיפות לגורם דאיסור יותר משל התר
 וכבר עמדתי על חקירה זאת בס' הקודם ע"ש ואוקי' באתרין
 וראיתי למהר"ר ליהו כפירוש הידושלמי שפירש דהניית ערלה
 היינו

היינו פת ותכשיל שנעש' בעצו ערלה אם נתערב אח"כ בטל
 כרוכ ומקשה מדתן נתערב באחרים יעלו באחד ומאתים
 והשני ראויי קדירת ביטול בון הקדירות דחשיב ולא בטול
 וחלכר דקשה רשם כירושלמי אחרו רל"מ עשר דברי תיקדין
 ואי קדירת ביטול חשיבה כחלח הסיט ה"ל למיתני דל"מ
 בולן יולקון ועוד שלא ראה הרב דברי הר"ן כת' הנו' שגראס
 דלא מפרש הכי כיעל כל אלה כ"ל פירוש הירושלמי בדרך
 שכתבתי ואי ק"ל לפי דרכנו בפירוש הירושלמי לרעת הר"ן
 דאי הכין נתערב באחריו דבני תכשיל שביטלו בקליפי ערלה
 דקאי לקליפי ערלה א"כ חונה שהכין כן בריש' דתני נתערב
 באחרים גבי כבד שזכעו בקליפי ערלה דשניהם נשנו בלשון
 אחד וא"כ אדק"ל מסיפא דחלוקה דתכשיל תיקשי מרישא
 מחלוקה דכגד מדתני נתערב באחרים ולזה לא שייך דחייית
 הר"ן אי מזה ל"ק לפי מה שביארתי כצד שני דרכי אבא
 מודה לר"י דמחמנין בסחמנין חשיבו ולא בטלי כרוכ וא"כ
 נתערב דרישא דבני צביעה הו"ל תערובת סחמנין בסחמנין
 דלא בטלי וגם לצד ראשון יש ליישב למה שאבאר בסמוך אך
 את זה קשה עדיין דאי נתערב באחרים קאי לקליפי ערלה
 נתערבו הו"ל למיתני כדתני במשנה ויו בני חבילי תלתן וכן
 ה"ל למיתני יעלו באחד ומאתים בלשון רבים וז"ל דהוון גרמי
 פתערבו באחרים יעלו באחד ומאתים גם ראיתי בת' הר"ן
 ס' ע' דברים בה יעלו באחד מאתים ובהכיל"ק גם הקושיא
 ראשונה דמרישא ל"ק לרבי אבא כיון דהוון גרמי פתערבו
 באחרים יעלה באחד ומאתים בלשון יחיד דע"כ נתערב לכבד
 קאי ותו לק"מ לדרך שכתבתי בפירוש הירושלמי לרעת הר"ן
 ומינה החכם ענינו יחזו דאדרבא גם מהך ירושלמי מתבאר
 דפשיט ליה יש שכח עצים בתכשיל מדתני יולקן כי ע"כ אלה
 אחיכא חילת' דשוי לתרווייהו ולקושיית הרב נר"ו ולקושיית ינו
 העיקר הסוגיית דפסחים שיל דמתניתין דפ"ג דערלה ל"ק
 להר"ן שסנה מבואר בש"ס דפסחים רכ"ו דקול' לרבי דבאבוקה
 כנגדו אוכר הפת דאינו לרכבן אין באבוק אוסור תורה וע"כ
 אינו אוכר הפת אך אי אוסור הפת אף בתנור ישן לרבי לדידן
 דקול' ז' ז' שרי והרי אבוקה בתנור ישן הו"ל ז' ז' והא קול' ז' ז'
 מותר ואין ברירה בש"ס להריא לאסור אלא שהר"ן בפרק כל
 הנלמים גבי מתני' דאפה כו את הפת כתב בפשוט דכי הו
 שכח עצים בפת חמיר מזה וזה בורס דחשיב באיסור כעין
 ואוסר אף בתנור ישן וכ"כ הט"ד סימן קמ"ב והר"ה ושאר
 פוסקים ובס' ר"ד הארכתי על זה וז"ל שלמרו כן דכיון דתני
 רישא חרש יותן ישן וכן ועלה תני אפה כו את הפת רכין אות'
 הפת אסורה נראה דבין חרש וישן אוסור כי ע"כ ע"כ דיש
 ש"ע בפת חמיר מוזוון וכמה שכתבתי יתיישב בחאי דקשה
 לכאורה דא"כ לפי דברי הפוסק' דלרבי כי אמרין ש"ע בפת
 חמיר מוזוון א"כ כי פלוגי רבנן עלים והתירו ואמרו דאין
 ש"ע בפת ניחא דה"ר שלא לאסור בזוון דהיינו בתנור ישן
 אבל תנור חדש דהו"ל כולי בורס דאסור מכל' דהתירו וכ"ת
 ה"כ דתנור חדש גם רבנן אסרי א"כ מאי ק"ל לש"ס שם
 בפסחים דכ"ל לא עצים דאיסור לרבנן הו"ל משכחת לה ניתא
 משכח' לה ככולי בורס כיון תנור חדש אך למ"ס ל"ק דפשיט
 ליה דכי תני אפה כו קאי בין לחדש וישן דתני לעיל ומינה
 גם לרבנן שהתירו קאי בין לחדש וישן כי ע"כ הכריחו
 דרבנן גם ככולי בורס מותר וא"כ מתני' דתכשיל שביטלו
 בקליפי ערלה וכן בסופא כתבו שהסיקו בקליפי ערלה דתנן
 בפ"ג דערלה היא גופא צריכה רבה אי בתנור חדש או
 בקדירה חדשה אייני וע"כ אבחו הפת והתכשיל דהו"ל כולי
 בורס דאסור א"ר דאייני אף בקדירה ותנור ישן ואע"פ
 כן אסור מטעם דיש ש"ע בפת ותכשיל דאסור אף בזוון
 ברעת הר"ן ובעתי' וכך הוינן בה גראה דאין מקום להסתפק

בהך וותני דערלה שהרי כולה חתני דע"ז דמ"ט דנטל מחנם
 עצים והסיק כהם התנור חרש יותן מבואר דפשיט ליה לר"א
 ומחלוקתו ז' ז' אסור וכן העלו גם כעמוד ראשון דהך מתני'
 סתם כמ"ר ז' ז' אסור וכן העלו גם בפסחים ע"ס ואע"כ
 דקול' ז' ז' מותר להתר כרבי יוסי היינו דפסק שחולל כרבי
 יוסי והכרעת איחוראים עדיף לן הפתס חתני' וכמה פסקו
 הלכות כידנו הפך חתני דרכי וכיון שהוכרר שרעת רבי
 לפסוק כמ"ר ז' ז' לאסור אין ספק בהך מתני' דפ"ג דערלה
 שאוסר אף בקדירה ותנור ישן כיון דס"ל ז' ז' אסור וכ"ת אין
 הסכר מהך מתני' דנטל מחנה עצים דסתם לן רבי כמ"ר ז' ז'
 אסור ככל האיסורי' דילמא שאני ע"ז דחמיר וכמו שכן דעת
 הרמ"ה והרא"ש הביאו הט"ד סימן קמ"ב דזוון כפ"ז אסור
 וכשאר איסורי' שרי כמ"ס הרב"ש שם וא"כ ז' דרכי נמי דעתו
 כך זה אינו שהרי בפסחים רכ"ו דקבעי הא"ס מאן תבא ז' ז'
 אסור בערלה והעלו דר"א ומחלוקתו דהך נותני' דע"ז דנטל
 מחנה עצים והקשו איחור דשחעת ליה לר"א כפ"ז דחמיר
 וכו' ודחו אלא א"כ למאן תרמייה הרי דפשיט ליה דר"א
 ומחלוקתו כי אסר ז' ז' ל"ר כע"ז לא ה"ה בכל האיסורי' וא"כ
 ש"מ דרכי דסתם מתני' ז' ז' אסור בכל האיסורים ס"ל וכיון
 שכן אין ספק דכי תנן בפ"ג דערלה בתכשיל ותנור שהסיקו
 בקליפי ערלה דירלק הפת והתכשיל גם בקדירה ותנור ישן
 כיון דקול' ז' ז' אסור ואין מקום להכריח מהך מתני' דס"ל יש
 ש"ע בפת ותכשיל לאסור אף בזוון שזה אינו כי אם לדידן
 דקול' ז' ז' מותר וכ"ת הרי הט"ד בסיון קמ"ב כתב ברעת
 הרמ"ה והרא"ש לאסור בזוון כע"ז כסתם מתני' דע"ז דמ"ט
 דשאני ע"ז דחמיר ולפ"ז אין ראיה דרכי ז' ז' אסור ס"ל גם
 בשאר איסורים ואדרבא כיון דפ"כ דערלה גבי שאר של
 תרומה תני לה מ"ר ז' ז' מותר בלשון הנכמים ש"מ הכי ס"ל
 וכן הארכתי אני על זה בסיון ר"ה הא נמי ל"מ דהרי הר"ן
 ושאר פוסקים חולקים להרמ"ה פ"ה וס"ל דאין סתם זה הלכת
 ואדרבא שם כע"ז דמ"ט דמ"ט אסיק הש"ס דרבנן ז' ז' אסור
 ס"ל וכיון דר"א אינו מחלק בין ע"ז לשאר איסור מינה לרבי
 וע"כ דרכי כר"א ס"ל לנחרי לא ראב"ן לא קול' הכי לפי שיטת
 הר"ן וגם בפ"כ דערלה דתני להך פלוגתא דר"א ורבנן כבד
 גילה דעתו דקול' כרבי אליעזר דסתם הכי כע"ז דמ"ט ורוק
 ומעתה יתיישבו דברי הר"ן בפ' שאסור את הפועל גבי ריחא
 מילתא והן קדם הל' עלי חוכת ביאור בעיקר קושיית התוס'
 דע"ז דס"ו והר"ן ליתסר פת שאנפ' ככחון של תרומה מטעם
 יש ש"ע בפת דקשה שהרי עיקר אוסור הסך עצים דפלוגי ר'
 ורבנן אינו אלא גבי איסורי הנאה דמצד איסורי הנאה כאמר
 כדתני בפסחים דכ"כ מניין שלא יהנה מהנו שלא יצבע בו
 ולא ירליק את הנר וכו' הרי דהרלקה מצד איסור הנאה כאמר
 וגם התו' הקשו שם כד"ה מניין כיון דנפק"ל דאסור בהנאה
 אחאי אנטרין לאסור צביעה ודהרלקס ותירנו דהרלקה ס"ר
 דשוי דהו"ל דרך כיעורו ולרבנן דרשיבי אסר קרא בשמן דהו
 כעין כשדולק הנר גם בפסחים רכ"ו שהקשה עצים דאיסור
 לרבנן הוי משכחת לה ופרש"י דמיתסרי בהנאה ע"ס ועיין
 בתו' ב"ק דק"ר ד"ה ולא יצבע שמבואר ג"כ דכי נאסר הסך
 איסור אינו לא באיסורי הנאה מצד איסור הנאה שיצבו ע"ס
 ותו מאי ק"ל להתו' והר"ן ליתסר משום שיש שכח עצים בפת
 כיון דתרומה שרי בהנאה והסך איסור הנאה הוא והס הנרכו
 לרביאיות דלא אמרי' ש"ע לגבי איסורי אכיל' וע"ק דתיקשי
 להו במתני' דתנור שהסיקו ככחון של תרומה במתה נפסק
 אי איירי בתנור חדש הא קול' לכ"ע דאסור אף למ"ר ז' ז' שרי
 וכיון דהו"ל כולי בורס דאיסור וגם איירי בישן דהו"ל ז' ז'
 סתם רבי כע"ז דמ"ט כמ"ר ז' ז' אסור וא"כ הו"ל סתם לן
 הכא בתרומות להתר דתיקשי סתמי אהרדי כי ע"כ ע"כ

דאיסור הסק איסור הנאה וא"כ אין מקום לאסור בתרומה
 דשרי בהנאה וא"כ תו מאי ק"ל דקול יש ש"ע כפת כיעל כל
 אלא כ"ל ברור כבונתם דהכי ק"ל דמדתני רישא בין חדש
 בין יסן יונן והדר תמי אפה בו את הפת רכי אומר הפת
 אסורה והכחיס וכו' בין החדש בין היסן קאי אש"ג דקול ז' ז' ז'
 מותר ואי משום דהסק אסור מד"ת לרבי הרי בכל איסורי
 תורה ז' ז' ז' לא ודאי דהסק עצים כפת חשיב איסור כיון
 וניכר האיסור כפת כמ"ש הר"ן בפ"ה כהתני אפה בו את
 הפת וגם בת"י ע"כ כתב דאסור אף בז' ז' ז' דגורם דאיסור גיבול
 כפת גורם של התר אינו ניכר כפת ע"ש ומצד זה הוא דק"ל
 להת' והר"ן דלמאי דקול ז' ז' ז' שרי ואפ"ה אסור בהסק איסור
 דחשיב כנתערב גוף העצים כפת וכמו שמדד הר"ן ע"ש בת'
 דש"ע פ"ה ככתב ר' גוף האיסור כפת ואף למאי דהסק דחומר
 ש"ע כפת דניכר גורם דאיסור כפת א"כ גם באיסורי אכילה
 בתרומה אסור דהרי חשיב כאוכל כמון של תרומה צמח דה"ט
 אסרו בהסק אף בז' ז' ז' ולזה תירצו רבי הסיק הש"ס דיש ש"ע
 כפת לאסור אף בז' ז' ז' לאו משום דניכר גוף עמי איסור כפת
 אלא דניכר הנאת עצים ההנאת הפת אבל אה"כ דאיסור גורם
 הנאת הסק באכילה כלל ז' ז' ז' וז' ז' ז' וז' ז' ז' וז' ז' ז'
 פת שהוסק כמון של תרומה לא חשיב כאוכל כמון של תרומה
 לא כהנה כמון של תרומה וכיון דשרי בהנאה הפת מותרת
 וז"ל דהה שפיר דאיתת התוספות שהביאו לזה מדתן המכיל
 כשפת כשונג ואלו ואמאי כל העצים מוקנים הם אף אם
 נתלשו מאתמול והיו האוכל מוקנה אי יש ש"ע גם באיסור
 אכילה ודחה לזה דש"ע כפת שפענו ש"ע בתכשיל לא
 שפענו כוונתו דמ"ל לאסור תכשיל שביטל בקדירת התר
 בהסק איסור דהוי ז' ז' ז' עצים דאיסור וקדירת התר למאי דקול
 ז' ז' ז' מותר רכי חשיבין להנאת הסק כפת כניכר הסק כפת
 אינו אלא כהסק הפת דהשלהבת שלט בנוף הפת בלי שום
 מחיצה כדורע וביין כפרשו בפסקים דל"ז ד"ה ואבוקה וע"כ
 חשיבין כניכר הסק כפת אבל ביטול בקדירה דהנאת האור
 בתכשיל נכנס כביטול ע"ז דופני הקדירה מ"ל דחשיב ניכר
 ההסק כביטול וא"כ הו"ל ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 יחזו דמתני' דפ"ב דערלה דתני תכשיל שביטול בקלפי
 ערלה ל"ק להר"ן דבי תני דלק ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 אסור רע"כ אף אי לא אמרינן יש ש"ע בתכשיל מדון ז' ז' ז'
 לא יצא והרי סתם רבי כע"ז כמ"ד ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 ז'
 דלא שייך כביטול וא"כ מתני' דהמכיל כשפת מזהיתתי
 לאסור אף אי יש ש"ע גם באיסורי אכילה כיון דכביטול לא
 אמרינן יש ש"ע בתכשיל לאסור אף בז' ז' ז' אבל ממתני' דכמון
 הוא ראיה מוכרחת דהתיר הפת כמ"ד אף בתנור ישן דאף אי
 תנר ז' ז' ז' למאי דתני רכי כמ"ד ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 כחרומה דאיסור הסק אי הוי ז' ז' ז' או כולי גורם אין איסורו כי
 אם תנר איסור הנאה והרי תרומה שרי בהנאה אף כיון דקול
 כרבי יש ש"ע כפת אסור אף בז' ז' ז' דלירן דקול דשרי דחשיב
 כניכר ההסק כפת וכאילו נתערב גוף העצים כפת דהוי א"כ
 חשיב קול להתר הפת שדאפה כמון של תרומה אלא ודאי דיש
 ש"ע כפת היינו לומר שכה הנאת עצים כפת אבל כאוכל
 עמי איסור לא חשיב וע"ז דבאיסורי אכילה לא אמרינן יש
 ש"ע כפת זה כ"ל ברור כבונת דברי הר"ן ותו ל"ק מקושיית
 מו' הרב הגדול מהר"ח מודעי נר"ו כי מן הבאר יש לישב
 בחאי דהוה ק"ל בדברי הר"ן אלו בפ' השוכר את הפועל
 שהעלה דיש ש"ע כפת לא נאמר כי אם באיסורי הנאה לא
 באיסורי אכילה דשרי בהנאה יעשה כמ"ש התוס' ג"כ ע"ש
 והדר קשה דהר"ן גופיה בס"פ כ"ה נבי מתיני אפה בו את
 הפת כתב דאפה בעמי איסור אף בתנור ישן דהוי ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'

דשרי אסור דיש ש"ע חמיר ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 תכאי אי אסור הוא גם באיסורי אכילה דהרי נחלקו ר"א
 ורבנן בפסחים מ"ב גבי שאור של תרומה ושל מולך שמיתנו
 אש"ג דלא אסור בהנאה גם בחולין דכ"ה נחלקו בולד טריפה
 בז' ז' ז' דטרפיפה שרי בהנאה וכיון שכן הדברים ק"ו או
 ז' ז' ז' דקול מיש ש"ע כפת לפי דברי הר"ן איתיה אף באיסורי
 אכילה כ"ש ש"ל יש ש"ע כפת גם לנבי איסורי אכילה דחמירי
 מז' ז' ז' חך למה שכתבאר ה"ל דהר"ן בל להכריח דהסק
 איסור ליתיה בעיניה כפת טיהיה חסוכי כאוכל עמי איסור
 וא"כ באיסורי אכילה דשרי בהנאה לית לן בה ולגבי איסורי
 הנאה אה"כ דחמיר הסק איסור יותר מז' ז' ז' וכי קול דאמרינן
 ז' ז' ז' גם באיסורי אכילה היינו באיסור הנאה כגון שאור של
 תרומה דהתימון ניכר ונר"ש וז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 טריפה דאכל הבורס איסור גופיה ומש"כ בהסק איסור
 שאינו עשוי לאכול כי אם ליהנות ממנו והכשר לאכילה הוא
 ההנות ל"ק דברי הר"ן אהר"י מיהו הא ק"ל להר"ן והתוס'
 שלא הביאו ראיה לזה דיש ש"ע לנבי איסורי אכילה לא
 אמרינן מדתנן דריש פ"ב דתעשר שני עיסה של מעשר שני
 שאפ"ה והטעמה השכה לשני הרי דלא אמרינן יש ש"ע כפת
 לנבי קדושת מעשר שני וכ"כ הר"ש כפירוש ורע"מ וגם
 קת"ס כתב שם דמ"ט הוא דהשכה לשני יע"ש וז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 לרחות דלהקל הוא דלא אמרינן יש ש"ע ואולינן בתר עיקר
 הקמה אף להחמיר אה"כ דגם באיסורי אכילה אמרינן כי מן
 הבאר ל"ק מתי להר"ן מפיקר הסובי"א דפסחים דתני בשלם
 ע"כ בחלים ד"ה מותר ואם איתא דאין ש"ע כביטול לניקוט
 לה כביטול באבוקה בתנור דשרי הא ל"ק דתינה בתנור ישן
 דאיכא ז' ז' ז' חך כחדש דהוי כוליה גורם דאיסור אף לישתרי
 והרי רישא בתנור חדש וישן איירי וח"ש כש"ס כשלמא למ"ד
 לוחשות אסורות משום דיש ש"ע כפת לא קאי לחלוקה דביטול
 ע"כ בחלים כי אם לחלוקה דאפה בו את פת דקס"ד דבאפה
 ע"כ בחלים לוחשות איירי ואסיק דאיירי באבוקה למ"ד דשרי
 בלוחשות א"כ ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 ק"ל בעיקר הסובי"א דאמרו לוחשות אסורות דקאי לנחלים
 עצמן והרי הכריית באיסור והתיר הפת איירי כמבואר וא"כ
 ד"ל ומחיל ה"ל למינקט הפת אסורם או מותרת בלוחשות
 אף לדרכנו ל"ק דיש ש"ע כביטול לא אמרינן וא"כ בתנור ישן
 דהוי ז' ז' ז' הפת מותרת גם למ"ד לוחשות אסורות לשיטת
 הר"ן וע"כ פקיס האיסור בנחלים עצמן אלא דקשה עדיין
 דמרבני הטור בס"י קמ"ב ורבינו ירוחם נתיב כ"א מובאר
 דמ"ל רכי תני בשלם ע"כ בחלים אינו אלא בתנור ישן דהוי
 ז'
 להוכיח דהר"מ חולק ע"ז ומ"ל דגם בתנור חדש שרי וא"כ
 תיבא להר"ת אף לשיטת הטור קשה עדיין דאי ש"ע ליבא
 כביטול א"כ לתני ביטול ע"כ אבוקה ד"ה מותר כיון דבתנור
 ישן לכר איירי וז"ל דהר"ן כשיטת הרמב"ם קאי וע"כ לק"ל
 מחסיפא דביטול ע"כ בחלים ואה"כ דלשיטת הטור וסיעתיה
 כמו שהארבתי ע"ז בס"י חולקים להר"ן ומ"ל דיש ש"ע גם
 בתכשיל ודו"ק באופן דלמ"ש אי אמרינן יש ש"ע בתכשיל
 פליגי כה התוס' והר"ן וכדעת התוס' נראה מהרמב"ם
 והר"ש כפ"ב דערלה שפירשו כמתני' דתכשיל שביטול
 כקלפי ערלה משום יש שכה עצים כתכשיל יע"ש ומיהו ל"מ
 כולי האי ש"ל דמ"ש הטעם משום יש ש"ע כתכשיל היינו
 לאפוקי רבנן דפליגי לרבי וסבירי דאין איסור אף באבוקה
 והפת והתכשיל מותר קמ"ל ואיסור אבוקה קרי ליה ש"ע
 ואה"כ דנבי תכשיל בקדירה ישינה דשרי לירין דקול ז' ז' ז'
 מותר דמתני' אשר אף בקדירה ישינה דמ"ל ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 היה דעת הר"ן שלא נר"ש מרבני הרמב"ם והר"ש לו דמכרי

יש ט"ע כתבשיל שיש לרחות בדרך שכתבתי ומפרשת העבור
 למדנו לעיקר חקירתנו דקדירה ישנה לבישול חשבו גורם
 התר כתבתי וכן דאל"ה איך כתב הר"ן דיש ט"ע כתבשיל לא
 שחננו והרי כבולי גורם דאיסור כלאו הטעם דיש ט"ע
 דאיסור בעין אסור וע"כ כי נסתפק הר"ן אי יש ט"ע כתבשיל
 אינו אלא היכא דאמרינן כזוונ הטעם דחשיב איסור בעין
 דאי לעיקר איסור אכזות. כבישול תימה הוא עליו דחשנה
 שלמה היא כפ"ב דערלה תבשיל שבישלו בקלפיו ערלה ידלק
 וכן מדתני בשלה ע"ב נחלים הפת מותר וכלל דכבישיל
 באכזות אסור אלא ודאי כוונת הר"ן בדרך שכתבתי ומינה
 דקדירה ישנה חשבו גורם דהתר וכ"ד דהרי אחרו כפסחים
 דכ"ז כי פלוגי בתנור וקדירה למ"ד זוונ אסור הרי
 דהסק ראשון דקדירה חשיב גורם איסור ומינה בקדירה
 ישנה חשיב גורם התר גם בכיזה דל"ד אחרו הכא בקדירה
 חדשה עסקינן ומשום ליבון רעפים נגעו בה ע"ש והתם
 כראה דאיירי בהסק שני אחר הסק היוגר כ"ש בהסק ראשון
 דחשיב גורם דהתר אך מצד אחר היה מקום לרזן. דבקדירה
 לא חשיב גורם דהתר בהסק ראשון דל"ד לתנור ישן דהתנור
 הוא אופה נחלים כשהוסק דכל"ה אין חוב הנחלים נשאר
 שם אם היה באויר כמ"ש התוס' כפסחים דע"ה ד"ה ונרפו
 בשם הירושלמי דהתנור מצדף חום הנחלים וע"ש כירושלמי
 וא"כ אם היה תנור חדש בלי הסק לא היה ראוי לאפזונם לא
 היה מצדף חום הנחלים וא"כ הוה התנור נופיה האופה הפת
 כאש בזירוף שניהם כאפה הפת אבל קדירה אינו מועיל
 הכיבול ואדרבה מעכב הכיבול ואם היה נותן המאכל באש
 היה מתכשל יותר אלא ללא אפשר לכשל בלי קדירה שיקבל
 הכיבול והנחת קבלת המאכל דעל ידי זה אפשר לכשל לא
 חשיב גורם דהתר אם בישל בעצי איסור דקבלת המאכל
 הנאה נפרדת ואכן זוונ בהנאה אחת בעינין דאל"ה פת
 בתנור חדש ליהוי נמי זוונ דהרי אינו נעשה פת בלי טחינת
 היטים ולישה ומיחזק והרי כל הנך דהתר הוה ואע"פ כן
 כאפיה דתנור חדש חשיב כוליה גורם דאיסור דבהנאת אפיה
 שאי אפשר לעשות פת בלי אפיה נעשה בולה באיסור וא"כ
 קדירה לכיבול ליהוי כטחינה ולישה ולא חשיב גורם דהתר
 כיון דהכיבול כולו נעשה על ידי האש והיה נראה שזה תלוי
 בחלוקת הראשונים בעינין זוונ דלרש"י א"פ כשני עניינים
 חשיבי זוונ ומה"ט כתב רש"י בע"ד דמ"ט דנטע אבנו של
 ערלה הוה זוונ אבנו של איסור וקרקע של התר והתוס' שם
 כד"ה שאם הלוקו עליו דאין זה זוונ דבעינין שני הגורמים
 בעינין אחר וא"כ קדירה ישנה לרש"י חשיב גורם התר
 ולהתוס' לא חשיב ויש לרחות דקדירה לכשול עם האש שני
 הגורמים בעין אחר כיון דאי אפשר לכשל בשום צד בלי בלי
 דל"ד לטחינה ולישה דלא חשיב גורם התר לאפיה דהתם
 שאני דכל חד הנאה נפרדת ואינו באים כאחת דטחינה קודם
 ללישה ולישה לאפיה אבל קבלת המאכל בכלי כרי לכשל
 והכיבול באים כאחת והנאה אחת הם וחשיבי שפיר זוונ וכ"כ
 דאי לאו הכי תיקשי לשיטת רש"י דעת הר"ן כס"פ כל הנלמים
 דנטיעת אבנו של ערלה וקרקע חשיבי זוונ דהרי כפסחים
 דכ"ו מחובר דאפיה דתנור חדש חשיב כוליה גורם דאיסור
 ואחתי הא איכא חטים וטחינה ולישה אלא ודאי דכל הנאת
 אפיה הנאה נפרדת היא ונעשית כולה באיסור כוליה גורם
 דאיסור חשיבי וא"כ לל דקדירה לכיבול והאש לכיבול חשיבי
 שפיר זוונ ומיהו אינו מוכרח ויש להשיב ע"ז ומאחר שכבר
 ביארתי שיש להוכיח מדברי התוס' והר"ן בע"ד דס"ו בבי
 תנור שהסיקו בכחון של תרומה דס"ל דקדירה ישנה חשיב
 גורם התר וכן יש להוכיח מעיקר סוגיא דפסחים דכ"ז דמ"ט
 דקדירה בהסק ראשון למ"ד זוונ אסור אסור כמ"ש לעיל

כראה דכתיב נקטינן וכ"ן להדיא מ"ש הכ"מ בפ"ו ח"א
 מאכלות אסורות סכ"ד ו"ל ויש לתמוה דהא אפילו מדלית
 מהכא עני התר הו"ל למישרי משום זוונ דקדירה דהתר ועני
 דאיסור וכו' ופ"ט הרי דפשיט ליה דקדירה חשיב גורם התר
 ומכאן תימה להיב מנן אכרזה א"ח סי' תמ"ה ס"ק כ"ה
 שכתב עמ"ש הש"ע לא יסיק כחמץ תנור וכיריים ולא יאפה
 ויכשל ואם כישל או אפה בו את הפת אותו הפת ואותו
 תבשיל אסורין בהנאה וכתב הרמ"ך על זה ודוקא כשאבוק'
 כנגדו כתב על זה ואע"ג דחמץ אפילו נחלו ואפרו אסור
 מ"מ הו"ל זוונ דתנור ג"כ גורם שאפה שרי אבל אם כישל
 תבשיל אפילו ע"ג נחלים או אפר אסור ועיין ב"ד סי' קמ"ב
 עכ"ל הנה מבוזק דפשיט ליה דקדירה לא חשיב גורם דהתר
 והוא תימה מכל מה שנתבאר ושכור הייתי דהרי הכין ללא
 יכשל שכתב הש"ע קאי לכיריים שהסיק כחמץ דאם כישל בו
 אסור וכן אפה בתנור שהסיק כחמץ דאסור הפת והתבשיל
 וע"ז כתב דהסק כיריים לכיבול דהוי דקדירה לכיבול אף בלי
 אכזות אסור דק"ל כלישנא בתרא בפסחים דכ"ז דקדירה
 אסורה דהא קבלה כישול תקמיה דניתן עניני דאיסור כמ"ש
 הש"ע ב"ד סי' קמ"ב ס"ה ואחר הישוב אינו דכירה חייבו
 קדירה אלא מקום שפיתת שתי קדירות כמ"ש בשבת דל"ח
 ועיין ברש"י פ"ק כירה וכיריים הרי הוא בתנור דאינו ראוי
 להניח בו כישול ואף אי ראוי ונאסר מ"מ כשנתן קדירת כישול
 בכירה שרי דהוי זוונ דכירה דאיסור וקדירה של התר וז"ע
 וז"ל אכתי לא כיריא לי בקדירה ישנה דליהוי חשבו גורם
 התר אע"פ שמדברי הכ"מ והש"ך והט"ו פשיט להו הכי כל
 ש"ל דהנאת קדירה אינו דמחנה לכשל אלא דמקבל הכיבול
 וחשיב הנאה נפרדת כטחינה ולישה דלא חשיבי בפת שאפה
 בעצי איסור גורם התר דליהוי זוונ כאפה בתנור חדש
 בגחלים לדעת הטור סי' קמ"ב דס"ל דאסור וכ"כ דחום
 דתנור חדש בלי אכנים ועפר אי אפשר וא"כ להוי זוונ וכן
 תנור חדש למ"ד יותן דזוונ אסור אחתי הא איכא גורם התר
 אחר דהיינו אכנים ועפר א"א ודאי זוונ בהנאה אחת בעינין
 ואי משום הראיה שהכתי לעיל דכפסחים דכ"ז אחרו ללישנא
 קמא בתנור קדירה למ"ד זוונ שרי מותר וא"כ כי היכי
 דחשיב הסק ראשון גורם איסור ה"כ כשהוסק בעצי התר
 חשיב גורם התר יש לרחות דה"כ לפי ל"ק אך לאכ"א
 דבקדירה אסור כיון דמקבל כישול תקמיה דניתן עניני דהתר
 א"כ ש"מ דהנאת קבלת כישול הנאה נפרדת והנאה זו אינה
 באה בגורם התר כי אם בגורם הסק ראשון ומינה דעיקר
 הסק ראשון אינו להנאת כישול כי אם להנאת קבלת דבר
 שבישול וכיון דהוי הנאה נפרדת מהכיבול א"כ היכי כחא
 הכי דכי כישל בקדירה ישנה בהסק איסור ליהוי חשבו זוונ
 והרי הנאת קבלת כישול היא כטחינה ולישה דלא חשיבי גורם
 דהתר וא"כ לל דגם לשיטת רש"י ז"ל כנטע פרי ערלה דחשיב
 קרקע גורם התר אף דהם עניינים הלוקים מ"מ עיקר
 הזמיתה מהפרי וקרקע באים כאחת מה"כ בקדירה
 דהנאת קבלת הכיבול קודם לכיבול גם הראיה שהכתי
 מתוך דברי הר"ן דלעיל ל"מ ש"ל דקדירה לכיבול חשיב ליה
 כוליה גורם דאיסור כיון תנור חדש לאפיה אלא דאי אמרינן
 יש ט"ע בפת בתנור ישן כ"ש בתנור חדש דהוי כוליה גורם
 דאיסור וא"כ כבישול קדירה אי אמרינן ש"ע כתבשיל הו"ל
 לאסור כתבשיל כשכתב בשונב אי אמרינן יש ט"ע גם לנכו
 איסורי אכילה וכיון דאפילו אי חשיב קדירה גורם דהתר
 אסור כ"ש אי לא חשיב אלא כוליה גורם דאיסור כי ע"כ דבר
 זה בא"ת ולולי דמתפינא דמדברי הרב"ז נראה דחשיב ליה
 כגורם התר היה כ"ל דהוי כוליה גורם דאיסור ומכאן תשובה
 לת"ש הש"ך ב"ד סי' קמ"ב ס"ק י"א דקדירה שנרפה בעצי
 איסור

אוסר דאסרו כ"ס חסום דמקבל הכיטול דאי שפתה על האור ואח"כ נתן הדבר בתוכו דשרי ע"ש ולמ"ס אס לרין יש תשובה והנאת קבלת הכיטול הנאת נפרדת ואינה מצטרפת בהנאת כיטול דעצי התר דליהוי זיווג והרי נאסר התכשיל חסום הנאת קבלת הכיטול דא"ל לכשל בלי הנאת זאת וה"ל באינה דאוסר דאין הטחינה ולישה דהתר או עיקר הקמח ומיס דלא חשיבי גורם התר להתיר בתנור חדש כי אפה כו בגמלים וה"ל כדמות' כי ע"כ עיקר דינו ז"ע אזלי אף ש"ט ל"י ראייה דרכי ה"ל הנו' ויש ל"י להכריח דה"ל ברעת הר"ן ריש ש"ע בתבשיל לא אמרין שכתב בפ"ו מה' ה"ל ה"כ ד' וז"ל ויש לתמוה דהא אפילו חלית תהבא עצי התר הו"ל למישרי חסום דהוי זיווג קדירה דהתר ועצם דאוסר דומיא דתנור חדש שזנבו ע"ש וק"ט דמאי ק"ל והרי ע"כ דה"ס הר"מ קדירה שביטל אותה בעצי אוסר וכעצי התר דאוסר דאיידי באכוקה דאי כישל בגמלי אוסר בכך כתב בהלכה זו דשרי והכריח ה"ל דגם בכוליה גורם דאוסר שרי דגמלים לא חשיבי גורם אוסר ע"ש בכ"מ בהכ"כ וכוין דבאכוקה איירי הא יש ש"ע בפת ואוסר אף בזווג לרעת כל הפוסקים וא"כ כיון קדירה דהתר ועצם דאוסר מאי הוי הא שייך לומר יש ש"ע בתכשיל דאוסר בזווג ג"כ וכבר דאיתי להט"ו בסיון קמ"ב ס"ק ט' והש"ך בס"ק י"ג שתמה עליו בזה ולתה שנתבאר הא ל"ק שדעת הכ"מ ברעת הר"ן בפ"י השוכר את הפועל יש ש"ע בתכשיל לא אמרין והרי הר"מ בתכשיל איירי וראיתי להרב בני חיי ב"ד סיון קמ"ב אות ג' שהביא קושית הט"ו וכתב ואפשר שהרן לא רצה לתרץ הכי דס"ל דשאני אכוקה שהיא עומדת כנגד הפת כפי התנור הולך חוס אכוקה בלי תחינה אבל בקדירה חוס עצי אוסר הולך בתכשיל תוך דופני הקדירה עכ"ל ותמהני עליו איך לא ראה שהר"ן חילק כן להדיא אף את זה יש לתמוה להכ"מ ולהרב בני חיי שהרי נתן בפ"ג דערלה דירלוק ופירש הר"מ שם כפי' הת' הטעם יש ש"ע בתכשיל וכ"ל דה"ס יש ש"ע היינו דאוסר מר"ת לאפוקי רבנן דס"ל דאין הסק אוסר אוסר מר"ת וכי אסר מתני' בתנור חדש איירי או דס"ל לרבי זיווג אוסר כדתם הכי בפ"י ב"ה אכתי קשה דא"כ בפ"ו מה' ת"א ה"כ שפסק הרמב"ם להך מתני' הו"ל לבאר דה"ל בקדירה חדשה אבל שינה שרי דהוי זיווג וסתם בכ"ג משמע ואף א"ת שבקיה דרחיק ורוקא בקדירה חדשה איירי אכתי ק"ט תת"ש בהכ"כ ואם כישל או אפה קודם שיוזן בין פת בין תכשיל ה"ל אוסר והרי דין האפיה אסר בכ"ג מטעם יש ש"ע וכוין רכלול בהדי אפיה ביטול נראה להדיא רפשיט ליה דיש ש"ע אף בתכשיל השך דעת הר"ן כי ע"כ קושית הט"ו צריכה רבא ודרכי ה"ל והכני חיי ז"ע ומפרשת העבור יש לישב כתאי דקול' כמ"ס בפסחים רכ"ז ואי בעית אימא בעלמא קסבר שמואל הלכה כרבי מחבירו ולא מחבירו בהא אפילו מחבירו וסבר אחיביה אפכא כי היכי דתיקום רבנן לאוסר והדבר ק' דלמ"ל לאתנויי אפכא בלא"ה אף אי לא קול' כרבי אפילו מחבירו בהא קול' כוותיה דהוי סתם לן מתני' בדת"ס דע"ז רתני אפה כו את הפת הפת אסורה ואי לרבנן דאין אוסר בעצי אוסר היה הפת מותר וגם בפ"ג דערלה סתם לן כוותיה אפה כו את הפת הפת אסורה וקול' כסתם מתני' דמתני' עדיף דסתם מתני' ומחלוקת בכרית' הלכה כסתם מתני' ויותר ק' להדיף והרא"ש שכתבו ולענין אפה כו את הפת הלכה כרבי דאמר יש ש"ע בפת דהא אפיך שמואל ותני רבי אומר הפת מותרת וכו' כי היכי דתיקום לרבנן לאוסר ע"ש ולמה שכתבאר ק' וכי למה הוצרכנו ת"ל דאיכא תרי סתמי לאוסר והנה אמת שראיתי להראב"ד ל"מ פסחים פ"ג בתמיט דעיס סיון רת"ה שכתב דסתם בתתני' ומחלוקת

בכרית' והסתם כיחיד קול' כרבים דכרית' דרבי עדיף חסתם ע"ש ולרודיה ל"ק מכל זה אלא שדואה אני דיחיד בסברתו הוא ורוב הראשונים ס"ל דקול' כסתם אף נבד רבים דכרית' כמ"ס בח"א סי' ע"ז דקמ"ט ע"ש ואוקי כאתרין כי ע"כ ק' כי קושיין והס"ל לישב דשפיר הוצרך שמואל למתני אפכא דטובא ש"ת דיש אוסר בעצם והפת אסורה ואף גם זאת שאוסר כיש ש"ע בפת אף בתנור ישן דהוי זיווג דקול' להתר וכדעת הר"ן ושיעתייה שהרי שמואל פסק בע"ז דמ"ט דזווג שרי וא"כ לרודיה ע"כ דפלגיבי כיש ש"ע בפת וקול' לאוסר כרבי דאי בזווג כרבנן הו"ל לפסוק להתר וכמ"ס התום' בפסחים רכ"ז ד"ה וכהא ע"ש וכוין דתני רישא חדש יותן ישן יונן ותני עלה אפה כו את הפת הפת אסורה ש"מ דגם בתנור ישן אוסר וש"ת ריש ש"ע בפת חמיר מזווג ואוסר אף בזווג וקמ"ל שמואל דקול' יש ש"ע בפת ואוסר אף בזווג ברעת רבי והא לא שמעינן חסתם מתני' דע"ז דמ"ט דהסתם לא שמעינן אלא דיש אוסר בעצם מר"ת אבל שאוסר אף בתנור ישן דהוי זיווג דקול' להתר לא שמעינן דאע"ג דתנן סס חדש יותן ישן יונן ועלה תני אפה כו את הפת אסורה דש"מ דאוסר אף בתנור ישן דהוי זיווג אי מהא לא ארייה דהרי סתם מתני' דע"ז ס"ל זיווג אוסר כדאסיק שם הש"ס כרת"ס ע"א וכפסחים רכ"ז וע"כ אוסר אף בתנור ישן כיון דס"ל זיווג אוסר אבל לרירן דקול' זיווג שרי אה"כ דבתנור ישן הפת מותרת גם מתני' דפ"ג דערלה דתני הפת אסורה ל"מ תירי דלא תני בה דאיידי אף בתנור ישן ואף אתמ"ל דסתם אף בתנור ישן איירי אכתי ל"מ דסתם משתנינו לשיטתיה או"ל דפוסק זיווג לאוסר אבל חנן קול' להתר חכ"ל לאוסר אפיית הפת בעצי ערלה דתנור ישן אף מהך ברית' דרבי דרבי לא תני חדש יותן כי אס תנא אחר מרתני עלה דחדש יותן ישן יונן אפה כו את הפת הפת אסורה לר' ש"מ דאוסר אף בזווג אף דקול' להתר וע"כ פסק שמואל זיווג שרי ופסק כרבי ומינה דיש ש"ע חמיר מזווג ככ"ל ודוק ומכאן כ"ל ראייה גמורה לשיטת הר"ן הלכו שכתב כמ"ס כל הגמלים דלמאי דקול' כרבי דיש ש"ע בפת גם בתנור ישן דהוי זיווג וזווג קול' להתר סכא אסיר דש"ע חמיר חו זיווג ע"ש ולתה שנתכ' יש להכריח כן דבלא"ה למנ"ת אפיך שמואל שכרת רבי לרבנן כי היכי דתיקום רבנן לאוסר בלא"ה קול' דיש אוסר באפייית עצי אוסר אלא ודאי דרבי אסר אף בתנור ישן דהוי זיווג והא קמ"ל שמואל וגם ראיתי להר"ה בפ"י שכתב ג"כ בפסוק דאפה בעצי אוסר בתנור ישן ג"כ אסיר אף דהוי זיווג וכוין דיש ש"ע כמאן דאיתיה לאוסר ויש בעיניה דמי ע"ש וכן מהט"ו סיון קמ"ב שכתב אע"ג דזווג תיתר אס אכוקה כנגדו הפת אסורה יע"ש וכ"ז מה"ש הרא"ש בפ"ק דחולין ד"ה וז"ל ולא דמי לנטל ממנה עצים וכו' או אפה כו את הפת בתנור ישן אף דהוי זיווג שהפת אסורה יע"ש הרי דאוסר אף בתנור ישן אף דהוי זיווג אף יש לרחות לזה דהך תתני' ס"ל זיווג אוסר כדאסיק הש"ס בפסחי' רכ"ז וכי אסר אף בתנור ישן היינו מטעם זיווג אוסר וראיית הרא"ש היא אע"ג דאנן קול' זיווג להתר ה"ר סיכא דהוי זיווג אבל בכוליה גורם דאוסר כסבין ע"ז דאיידי ביה הרא"ש לכ"ע אסיר ואף שיש להשיב על דחיה זאת ה"מ אין כרברי הרא"ש אלו הכרח גמור לזה ומ"מ לעיקר חקיייתו אין ספק דנקטינן ברעת התום' והרמב"ם דאמרינן יש ש"ע בתכשיל ואוסר כי כשיל בקדירה וינה בהסך אוסר אף אי חשוב קדירה וינה דהתר גורם התר כ"ש למת שביארתי דאין זה ברור ויותר נראה דקדירה וינה לא חשיב גורם התר כי היכי דחשבינן לתנור ישן גורם התר מהטעם שכתבאר ודוק

וביוב הראות דכרי אלו לפני מי שנרול הרב המופלא כמנה"ל רח מורשי כר"ו אחר הילי רכל מאי דק"ל לפי

לפי דרכו כיוון דברי הר"ן דלעיל כבר נרמז גם הוא בתורה שבכת' ולא חש להאריך בתורה שבכ"ע ע"כ אמרתי להעתיק לשונו לשון של והודית' ועין אין הפנאי מהכנס לא יכול יוסף להתאפק לעמוד על דבריו והילך לשונו לשון הזהב

קצ"ו הוית להר"ן ז"ל כחם ע"א פ' השוכר כשהעיתא דריחא לאו מלתא היא דיליף לה כבמרא דף ס"ה מתני' דתנור שהסיקוהו בכחון של תרומ' וכו' ומקשי בה הר"ן ז"ל מחאי דאמרינן פרק כל שעה בתנור שהסיקוהו בקליפי ערלה הפת אכורה משום דיש שבה ענים כפת' ותיורן דלא אמרינן יש ע"כ אלא באסורי הנאה וכתב עוד שכן העלו בתום וחוקו דכריהם מחאי דאמרינן המכשל כשבת כשוגב יאכל אע"ג דסתם ענים מוקצין כינהו לא ודאי דכיון דמוקצה אין בו איסור הנאה לא אמרינן יש שבה ענים כפת' וכתב עלה ז"ל והא לא מוכח לפי שלא שמענו שבה ענים כתבשיל עכ"ל ודבריו אלו חרפסן אמרי דהלא משנה ערוכה שנינו בפ"ג דערלה תבשיל שבשלו בקליפי ערלה ידלק וכו' ועש הרי מפורש יוצא דיש שבה ענים כתבשיל וכן פירשו בה הרמב"ם והר"ם והרע"ב ז"ל ופסק כן הרמב"ם ז"ל בחבורו פ' י"א מהל' מאכלות אסורות דין ק' ואין כתב הר"ן ז"ל שלא שמענו שבה ענים כתבשיל ולכאורה קושיא אלימתא היא נמן התומא על רכותינו הראשונים והאחרונים ז"ל דלא חויבא כעת חי שנתעורר כזה

ר"ע וביען חובה עלינו יתוכי דעתייהו דרבנן קמאי ז"ל אשר לכם פתוח כפתחו של אולם וחס ליה להר"ן ז"ל רלישתחיו חגיגה משנה ערוכה באתו פרק כי לא רחוקה היא על כן כעניא דאימא מלתא לפי חומר הנושא לפק"ד והלא כה דברי הר"ן ז"ל סבור בפירושא דהך התניתין שלא דבריה המפרשים הראשונים ז"ל דאיייתין לעיל ופריש לה כתבשיל שנתבשל בקדרה שהוסקה בקליפי ערלה דמסקינן בפ"ג כל שעה רף זך דאף למ"ד זה וזה גורם חותר הני קערו' וכוסות וכו' וקדרה ללישא כתר' אמירה ויהיב טעמא דהא הקבלא כישולא חקמי דליתו עניי דהתיב' וכן פסקו כל השוסקים ומרן ז"ל כס' הקדר' ד' סימן קמ"ב ס"ה ועש ועיין להרכ טו' ז"ל שס"ק ז' שדבריו תמוהים מאד דקא מקשי מלישא קמא יבש ואיך שיהיה קדרה גופה שהוסקה בקליפי ערלה אמירה לכ"ע ואמרינן יש שבה ענים בקדרה ואחטול הכי אמרינן בחתני' דילק התבשיל שנאמר מחמת שנתבשל בקדרה כמובן וכל כי היא מלתא הוכרח הר"ן ז"ל לפרש מחאי דאמרינן בירושלמי פ"ג דערלה הלכה אמר רבי אבא בר חמל הגיית ערלה הטלה כרוכ ופריך חתני' פליגא על ר' אבא בר חמל תבשיל שבשלו כק"ע ידלק ומשני תפתר בקדרה בקריו' ופירש בו הר"ם וכושע ז"ל רהיינו שהתבשיל נתבשל בקדרה שהוסקה בק"ע ואותה קדרה נתערכה בקדרות ומ"ה אמרו יעלה כאחד ומאית' ועש' ומוכרחים אנו לומר רישא ושיבא כחדא בונא איירו ורישא דאמרינן ידלק בהא נתי איורי אמור העתה לא שמעינן מהבא דיש ש"ע כתבשיל דהא לאו מחמת הכישול בקליפי ערלה חתני' אלא מחמת הקדרה שהוסקה בק"ע דכה אמרינן יש שבה ענים כדבר האמור ויפה כתב ז"ל שלא שמענו ש"ע כתבשיל

י"ב אורו עיני ומצאתי להר"ן ז"ל בתשובתו סימן ע' דאתא ואיית' הירוש' הלכה ללמד מחנו דכי היכי דאמרינן יש ש"ע כפת הכי נתי אמרינן יש שבה סמנין כבבד ואחר שהביא לשון הירושלמי כתב עליו ז"ל נראה דמחסיבא פריך וכו' ופתר לה קדירה בקדרות כלומר דנתערב באחרים אקדרה קאי וטעמא משום דיש ש"ע בקדרה כדמסקינן בפ"ג כל שעה וכו' והרפרכיה מההיא ולא פרכיה דהתנן לעיל חגיגה דסוה ש"ך טפי דרבי אבא גבי כעב אמרה לחתני

וכו' שמענו ודאי דלא חזי למפרכה מההיא דהיא משום דיש שבה סמנין כבבד ולא מקרי הגיית ערלה כלומר וכדמסני ליה תפתר בקדרה בקדרות עכ"ל ויעלו לבי כמובא סלל רב ביעבד דבריו אלה אל' ויאר לנו דעתו ז"ל דמוכח הוכר דפשיטא דמתניתין היינו כתבשיל שנתבשל בקדרה שהוסקה כק"ע דכהא פשיטא ליה לתלמודא דאין שבה ענים כתבשיל ואינו אלא הגיית ערלה ואחטול הכי פריך חגיגה לרבי אבא ולא פריך מחתני' כבבד ותנור משום דהנהוי יש שבה סמנין וענים כהם כמובן אלא דתלמודא חסיק אדעתיה דמסיבא דקתני נתערב וכו' היינו שהתבשיל נתערב בתבשילין אחרים חו"ה פריך חגיגה לרבי אבא ופתר לה שהקדרה ענמה נתערכה דכה לא מקרי הגיית ערלה כמובן וזהו שכתב הר"ן ז"ל כלומר דנתערב באחרים הקדרה קאי כמובן ואינו נתי מניין לפרושי דפשיטא דהתני' לפוסק' דתלמודא היינו כפשיטא דתבשיל שנתבשל בקליפי ערלה ומכיון דקיס ליה לתלמודא דאין שבה ענים כתבשיל אלא הגיית ערלה כלומר אחטול הכי פריך מסובא דהך מתניתין דאתמר כה עינין תערובת לרבי אבא בר חמל וזה מוכרח מדפריך מהא ולא פריך וואיך וכמו שאמר עינינו הר"ן ז"ל כמדובר וכתפיר לה בקדרה בין הקדרות סליק לן איך פירושא גם כרישא דמתני' דע"כ כחדא בונא מיירי כמובן ועיין להרכ ט"ה יאושע ז"ל שם דף קמ"ג ע"כ בפירושא דמתניתין ח"ה שם דהפירוש יוצא דלפוס הך אוקמתא רישא נתי הכי מהפירשה יבש

ואיך שיהיה על פי שיטת הר"ן ז"ל הלוו המבוארת ומוכרחת מן הירושלמי יפה כתב ז"ל כדורשו שלא שמענו שיש שבה ענים כתבשיל האחר דאם איתא להא כפשיטא דמתני' לא הוה פריך חגיגה לרבי אבא דקאמר הגיית ערלה בטלה ברוב בין דאין זו הגיית ערלה אלא שבה ענים שבה דההיא טעמא לא פריך חגיגה כמדובר ונמצא דכולה סוביא בין דמקטן בין דתרגו' כולהו ס"ל דאין שבה ענים כתבשיל אלא הגיית ערלה בין שהתבשיל נתבשל בקליפי ערלה בין שנתבשל בקדרה שהוסקה בקליפי ערלה דכולהו הגיית ערלה מקרו אלא דהתרגו' חדית ליה דנתערב באמרי' אקדרה קאי וכדאמרן ודברים ברורים הם לעכ"ד ליתוכי מלתיה דהר"ן ז"ל כדורשו דלא ליהו כל בתי אויבא מחסנה שליח' האף אמנם כי לא ימלט מן הנמנע דלא הו"ל לא שמענו וכו' כאלו הדבר ברור ופשוט חבואר נבלה ולדמות דברי התוס' ז"ל דאיתו ראייה מהמכשל כמובן ח"מ לפי חומר הנושא כשכול את הלחץ זה הדחק ועיין לו ז"ל בשלח פ' כל הצלמים דמיתתי להך מתניתין לענין תקנתו של ר"א דיוליך הנאה לים המלח ואין נסתד מחמת' למה שכתבנו בנשוכ דבריו דהכא ודוק

ומן האמור כוה צריך הדבר תלמוד דעת רכותינו הראשונים הרמב"ם והר"ם והרע"ב ז"ל שסבורים דיש שבה ענים כתבשיל ופירשו למתניתין כפשיטא מה יענין לרבי הירושל' הלזה שכתבנו דמוכח חגיגה לרבי אין שבה ענים כתבשיל כדבר האמור ואולי סבורים ז"ל דלעולם ס"ל לתלמודא דיש שבה ענים כתבשיל כי היכי דאמרינן כפת ומתניתין דתבשיל כפשיטא שנתבשל בקליפי ערלה ואפ"ה קרי ליה הגיית ערלה משום דאין שם מחשו של איסור אלא מחמת הגייתו הוא בא דאע"ג דיש שבה ענים כתבשיל דומיא דפת היינו לומר שהוא אמור יותר מזה וזה גורם וכת"ש הר"ן ז"ל שם כפרק כל הצלמים דיש ע"ד לענין פת ודכותיה כתבשיל ומאי דלא חקשי תלמודא מוכבד שנכבו סיניו משום דשניא ההיא שנוף הסמנים הם כבבד וכמו שחלק הר"ן ז"ל שם בסוף העמוד בין כבבד לפת לענין תקנתו של ר"א

ר"א וע"ש - והוא הדין כמי דהוה מצי לאקשוני מתתני' דפת
 דתרוייהו חדא מלתא כינהו אלא דקמייתא כק"ט כידיה ומינה
 פריך - וכרחשני תפתר בקדרה בין הקדרות היינו שהקדרה
 שבה התבטל שנתבטל בק"ע נתערבה בקדרות אחרות
 ועיין לתוהר"ר ליה ז"ל בפירושו שכתב ודמי לנוכע כגד גדול
 וכו' וע"ש כי לא דרך כדרך זו - ומ"מ מה שכתבנו בעניינתנו
 כי שוכ דברי הר"ן ז"ל בהדושו פתק השוכר הנה אמת נכון
 הדבר לפק"ד ודוק

אחריו

מופלג רבות בשנים כמעט שעברתי בזה חזי
 היות כי הנה מקום לבעל הדין לחשדי נרנא
 כהך דתובנא בפירושא דתתני' לישב דעת הר"ן ז"ל והלא
 זה הדבר ממ"ש חרן ז"ל בכ"מ פ"ו מה' מ"א הכ"ד על דברי
 הרמב"ם ז"ל בה"ט קדרה שכתב אותה בק"ע וכו' הרי
 התבטל אסור ותמה עליו חרן ז"ל לפום פשטא דלישנא ועיין
 להרב עז' ז"ל ולהרב ש"ך ז"ל ס"ס כסיון קמ"ב - ואסיפא
 דמלתא כתב ז"ל ואפשר לירחק ולומר דת"ק קדרה שכתב
 אותה בק"ע כלומר שנזרפה בעני איסור וכו' וסיים עלה
 שפירוש זה בלשון רבינו דחוק מאד יעש ולבאורה יעלה על
 לכלומר דנה בדברי הרמב"ם ז"ל דחיקא ליה מלתא לפרשו
 בקדרה שהוסקה בעני איסור עכ"ל שחין לפרש כן בלשון
 המשנה דבא חייבי ונסת' דה דברי אשר כתבתי בפירושא
 דתתני' כשיטת הירושלמי משום יתובי רעתא דהר"ן ז"ל כי
 ע"כ באתי ואומר שלא כתב חרן ז"ל על פירושו כי דחוק הוא
 מאד אלא בלשון הרב ז"ל דפתח בקדרה וסיים בתבטיל ונריך
 לומר דלנירוף קדימה קרוי תבטיל וכמתבאר בדבריו ז"ל מה
 שאין כן בפירושא דתתני' דכתבין לפי שיטת הירושלמי שאין
 בה סוס דחוק לפרשה בתבטיל שנתבטל בקדרה שהוסקה
 בק"ע וקאמר ירלק התבטיל שנתבטל בקדרה זו האסורה
 מהתת תחלתה כמובן והיינו המש' חסקנא דתלמודא דירן
 ללישנא כהרא באשר מבואר נגלה לעין כל חכם לב וליכא
 לאקשוני להך פירושא דלי דאי איתא להא אחאי לא אקשו
 תלמודא חסד תתני' לל"ק דקאמר דלמ"ד ז"ב עיקר קדימה
 נפי שריא - דהא יפה כח הדוהה לומר דתתני' איתא בת"ד
 ז"ב אסור ולא דבר דק הוא כמובן - ואיך שיהיה הרי הוא
 כמכו"א דהך פירושא דירן כמתניתין לדעת הר"ן ז"ל היינו
 בפירוש דחוקה כמאי דהוה בעני חרן ז"ל לפרש בלשון רבינו
 ז"ל דלנירוף קדימה קרוי ליה תבטיל כי בעבור זה כתב חרן ז"ל

שהוא דחוק מאד וזה כבוד לעב"ד

אברא

כי פליאה דעת מחמי מדוע הוצרך חרן ז"ל
 לירחק ולומר דלנירוף קדימה קרוי ליה תבטיל
 והוה מצי לחימר בכוכ' הרב ז"ל ולפרשו דה"ק קדימה שנזרפה
 בעני איסור לבדם בתחלה - ואח"כ כשל בה תבטיל בעני
 היתר ונמצא בשול זה מאיסור - וההיתר דהיינו האסור תחת
 תחלת הקדימה דהיינו הנירוף בעני איסור - וההיתר מעצם
 שנתבטל עכשו התבטיל והיה מקום להיתר התבטיל משאת
 ז"ב ולזה כתב רבינו ז"ל שהתבטיל אסור חטעם שאמרו כנת'
 דקדימה קבלה בשולא כאיסור מקמי דליתו עני דהיתרא
 ונמצא כי רינו של רבינו ז"ל דינא דנת' הוא ללישנא כתררא
 כמובן והרי הוא כמכו"א דה"ק כי כדרך זו סרו מהר הנהו תרי
 קושיית אשר הקשה חרן ז"ל לפי פירושו בלשון הרב ז"ל כי מה
 שהקשה שלא נזכר בנת' דין זה וכו' הא לפום חאי דחרן
 בעניינתין בכונת דברי הרב ז"ל הן הן הדברים הנאמרים
 בנת' - ומה שהקשה עוד שכבר כתב הרב ז"ל לעיל דין
 הקדימה כהדי קצרות וכוסות ונלחיות - הא מצי מתרצא שפיר
 דלעיל חייבי רבינו ז"ל כאיסור תשמישתה כמובן דומיא דכוס'
 ונלחיות או בתשמיש כמתין שלא ע"י האור כקצרות שיוצק
 המחל לתוכו ואין שם גורם אחר כמובן והכא חרית לן עינין
 התבטיל שנתבטל בקדימה זו האסורה תתמל היסקה ואשמעי'
 דאף ראינא גורם אחר דעני היתר שבהם נתבטל התבטיל
 אפי"ה אסור ותן חטעם האמור בנת' ללישנא כתררא וכמדובר
 ונמצאו דברי רבינו כלם נכונים וישרים והיו נכונים ות"ס
 חזי מדוע לא בחר חרן ז"ל לפרש דברי הרב ז"ל כדרך הוה
 וכעת נא"ת :

ודע

כי כספרי היר דפום אמטוררס ראיתי הנהה אחת
 לא ארע אל מי מקדושים ז"ל שכתב ז"ל תיתא על
 הרב מהר"ן ז"ל איך קרא הפירוש הזה דחוק - בהיות שכן
 פירש רש"י ז"ל עכ"ל וכורחות נפלאתי ואינו יורע מה הוא
 סח כי אחר הרואה עפעפיו יכחכו כי רב המרחק בין פירושו
 של רש"י ז"ל לפירושו של חרן ז"ל בלשונו של רבינו ז"ל ולא קרב
 זה אל זה כמבואר - ואחת אביד כי השכתי דרכי להעמיס
 בדבריו את הדברים אשר כתבתי כי מדוע לא פירש בלשון
 רבינו בפירושו של רש"י ז"ל כמובין והיינו וכי קושין דתובנא -
 ולא נחה דעתי כי אין הלשון חלכין שנתכון לזה כאשר יראה
 המעיין ולככו יבין :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם

קונטרס בונן לחקר

אמר המחבר הנה נא הולאתי להכיר בין הפרכים בין פרק ראשון לשני משום דבר שנתחדש • דכחמי דביני בניו חוי
 היות שלשה פפרים נפתחים שכאן מן החדש • הם המדברים לשכור ל יוסף ואיש על הקומה דמי ומקשה
 דברים שאדם דש • ראשון לכל דבר שכדושה הרב התפורסם מופת הדור בספר פתח עינים פתח לה פתחא לפי רוב עינים זכר
 למקדש • ושני לקודש בקורא להגיה את ספר שלמי ציבור הרב החסיד במוהר"א חיינ נר"ו כל העים עובין אחריו הקודש • ועד אחרון
 אחד מחכמי עירנו וגם הפי סופרים הנה שהפתיקת נכודים נושאי המקדש • לא נכחד מחמי ערכי עלי חיצון וכחיה לא נכלאת
 היא אם המצא תמצא על שגיאות כי לא טוב אנכי מחכותי שרים עצרו כחילין אף כי תימיו מן המקדש • אכן סעפיי וסיכוני יהי
 גיה ארונה להבין דברי חכמים ואנכי הרואה כנרק כל אמרי פי ואין כל חדש • העל אלה חל עלי חוכת ביאור דלא ליהו שתיקה
 בהוראה כי ע"כ ראה קדמתי בשם קונטרס זה כונן לחקר להיבשר קראו דברים ככתבן בדברות הראשונות המזה להכיר מן
 החדש •

אדם כמותו לכ"ע גם הה שהשיב ואף גם זאת נרון דטלות
 שאני הרכה יותר מדאי וכו' למ' חידו דאין עיקר דינו כי אם
 כשיש לו טלית השלו ונותנו לאחר דע"כ לפי טלית בעת
 שתפלה לשם המזוה דאי לאו לתם הכיחין אותו יכול על חבץ
 וכבר ראיתי בכתבי האר"י הקדוש ז"לה שביאר דאין חיוב
 הטלית הגדול כי אם בעת התפלה לכר לפי סודן של דברים
 ע"ש ומ"ח אף במצוה דרכבן דינו כשל תורה לענין זה דאין
 טעם כלל לחלק ותו לא חידו •

בסי' י"ב דא ע"א שטה כ"כ וז"ל כי ע"כ אלה נ"ל
 ליטב וכו' עד סוף הלשון העליתי עיקר טוה
 שאחרו דברים שבכתב אי אפשר לאומרו כע"פ ודברים
 שבע"פ בכתב לא שיש איסור בזה כי אם שאינו נוטל שבר
 על הקריאה דלא קיים העשה כי אם כדרך שניתנה בכתב
 בכתב ושבע"פ כע"פ ע"ש שם בהשמות דרכו ע"ג
 הבאתי דברי הרא"ש ז"ל כס' יראים סי' קכ"א שראש מדבריו
 דלא ס"ל הכי ועם כל זה כתבתי בדבדעת שאר הפוסקים נ"ל
 פיקרו בן אפ' דהרא"ם לא ס"ל הכי ע"ש • והנה בעתה
 מצאתי ראיה ברורה לדברי מההדרש דכה פ' כי תשא
 שאחרו ר' אחר כתוב לך את הדברים האלה כי ע"פ הדברים
 האלה תורה שבכתב ותורה שבע"פ כרתי אתך ברית ואם
 המרת אתה ועשית מה שבע"פ בכתב ומה שבכתב בע"פ
 אינך מקבל שכר למה שכך נתתיה תורה שבכתב בכתב
 ושבע"פ כע"פ ע"ש וזה ראיה במורה לכל מ"ש והנה ראיתי
 גם למהר"ם יפה שהקשה וז"ל ומ"ח תימה מאי אינך מקבל
 שכר והלה עונש נמי איכא כיון דלא ניתך ליאמר לא כן כמ"ש
 בפ' הנוקין ונראה דאינו מקבל שכר חלכר העונש קאתר
 ואינו חספיק דשכר כחוקם עון מהי תיתי וכי"ד דהקורא
 בט"כ וביהי אכלו דיהיו לו שכר קריאה וא"כ ליאמר דעונש
 וכ"ש דאין לו שכר ואולם לתם שביארתי מעיקרא ל"ק דההם
 כמי ה"ק דכל המשנה אינו מקיים מצות לימוד ת"ת ואי ק"ל
 הו"ל לומר לא קיים עשה דלימוד תורה הא נמי ל"ק דכבר
 אחרו דאפילו בקריאת שמע נפטר מעשה דתלמוד תורה לא
 דעשה וס' חין לו שיעור כדתבן בפ"ק דפאה וא"כ מי שקורא
 בכל יום קיים העשה בכל עת ובכל דבע אף דביטול עשה
 ליכא כל שקרא קנת וסתם כל אדם קורא ק"ש ואפילו קראה
 ע"פ יבא ח"כ ביטול עשה לא שכיח כי אם דאינו נוטל שכר
 על קיום עשה דיש לו שכר בכל עת •

שם בסי' י"ב דא ע"כ שטה ב' וז"ל וכו' עכ"פ
 קשה וכו' הנה ראיתי להרב הגדול
 מהר"א זולאי נר"ו בספר פתח עינים כב"מ ד"ט שהשיב וז"ל
 איך סבל לומר שהש"ס לא נכתב עד שהודן לזמן רשי' והוא
 פלא דרש' נח נפשיה ד' חלפים תתס"ה והיה כזמן הרף זמן
 הרכה אחר האוננים והאוננים חיברו וכתבו כמה חיבורים
 ברבים

בסי' ד' ד"ו שטה ט"ו וז"ל ולכן נ"ל דלאו שפיר דמי
 לכבר לרבו וכו' הנה ראיתי בספר בית ישחק
 בהשמות ד"ג שכתב בשם הר אבינו ז"ל חתוך מ"ש בספר
 עמק ורנן הל"ד בין תבין דאין מקום למ"ש שהרי"ח בספר
 חקרו לכ דאם נתנו לו לאדם טלית להעטוף בו להתפלל לאו
 שפיר דמי לכבר לאדם אחר כאותו טלית כי הוראת הש"ך
 היא חמוה ואף גם זאת נרון דטלית שאני הרכה יותר מדאי
 שהוא חוכת מנא דאם אינו לוכס כת ד' כנפות חין לו חיוב
 ד' כנפות אלא דבעידן ריתחא ענשי אעשה ובטוט לו דכרין
 ולרדי לא מעלה ולא חוריר כל מ"ש כזה שכל ה"ש בספר
 עמק ורנן הוא שהביא דיעות רבני האחרונים אי שפיר דמי
 לתת המילה וכיסוי לאחר וגם אני באותן הימים עהדתי על
 כל דכריהם ולא הונכתי לעמוד על דכריהם איזה סברא
 עיקר כיון דכ"ד לרדי חזי דכ"ע מודו בה כיון דע"כ ק"ל
 המזה בו יותר משלוחו כמ"ש להדיא וגם מה שהביא שם דברי
 הכרתי ודברי התבואות שור והעלה לא כמר ולא כמר חין
 דכריו וכו' וכן ואין להאריך כיון שאין עיקר דיני תלוי בו
 ודעת לנכון ק"ל ולרדי בחקום שהר"מ ריקנאטי והאור ורוב
 ז"ל שם חגדולי הראשונים תפסו לאיסור וגם הש"ך גדול
 האחרונים נלוה עמה ואין בחולקים אחר מהראשונים שהתיר
 להדיא חין חשיב להקל נגד דעתם ונו"ש דהוראת הש"ך
 תמוה מה יעשה לדעת שני גדולי עולם דקיימי בשיטתיה
 ומה גם דאף למור"ם שהנ"ע דברי הא"ז ח"ת הא ק"ל מצוה
 בו יותר משלוחו שגם מור"ם תורה כו' וא"כ אפי' לו יהי
 דכריו דנרחו דכרי הש"ך הלכ דין זה פשוט כמ"ס אין
 פוגה פה עליו ואם נגרר אחר דעת התבואות שור שכתב
 ב"ד סי' כ"ח ס"ק ז' דה"ר כשעושה על ידי שליח שאינו רוצה
 לטרוח אבל כדרך כבוד שרונה לכבר שפיר דמי על דרך
 שאחרו בותא דל"ט כתבם אני ואתה ע"ש לרדי חין דכרין
 כראין שגראם שנתלם ממנו מ"ש רש"י והר"ן כריש פ"ב
 דקידושין ד"ה מצוה ט"ל דמי עסיק גופו במצוה מקבל שכר
 יותר וע"ש כשה"ג"כ בשם ריאז ולפי טעם זה אין טעם כלל
 לחלק שיהיה מצוה כשלוחו כאלו יעשאו כשעושה לכבר זולתו
 שלא יהיה כבוד כשר ודס גדול תכבוד שמים והראיה דיומא
 למ' חידו וכמוכן ואף הכרתי שחילק דלמשוי שליח בערו
 שפיר דמי תורה הוא דהפסיד תבוס זו דמצוה בו יותר משלוחו
 ומה שהפאתי דכרבי הראשונים דכרי הכרתי ולא דכרי
 התבואות שור היינו שגראין לי דכרין יותר וכבר ראיתי לנהר"ל
 שברובינו דאע"ג דכבר כיעסף זר סי' רס"ד כתב דנראין
 דכרי התבואות שור יותר שוב דק ואשכח בספר ראש דוד
 והעלה דהדרכה דכרי הכרתי עיקר ועל הכל דכמות צניות
 ותפילין וכו' ליתנהו בשליחות כלל כמ"ש כראשונה בשם
 הר"ן כמ"ק דתפסום וא"כ אי אפשר לומר בהם שלוחו של

בדינים ופיהתלמוד למאות אחד ואלף אשר בידנו הנה הנס
בעל ה"ג שאלות ספר המקח לרבינו האי גאון ואיך אפשר
שהש"ס לא נכתב עד הזמן ההוא והגם דנוסח רש"י ז"ל כתוב
התחילו דורותינו לכתבו אין להאמין כל הנמצא כתוב ובוראי
יש ט"ס כרש"י וכן ראיתי ברש"י בעין יעקב שכתוב התחילו
דורות אחרונים לכותבו ע"כ את"ר ולישרי לן מר שאינו רואה
בכל דבריו די השיב לרברי דעיקר דעתי הוא כדי לישב פשט
הסוגיאיות והראיות שהכאתי הוא דהמשנה והגמרא לא
נכתבו השוכרים רבי ורבינא ורב אשי כ"א אש"כ נכתבו
משום עת לעשות לה' ויהיה בזמן רבנן סבוראי או בזמן
הגאונים ועל זה הכאתי דבריו רש"י שכתב התחילו דורותינו
לכתוב שפשט לשונו מוכיח שכדורו היה ההתר ולפי שהקשה
לי איך יתכן דהרי היו קצת כפרים הגאונים ואם הותר
לכתוב חיבורם הותר גם הש"ס וכמו שגרס הרב"ר כי
ע"כ הכרתי שכוונת רש"י כדורות הסמוכין לו ולא דורו ומש
וזהו שכתבתי מחאר תדבריו וכו' וכדורות סמוך לזהו רש"י
התחילו לכתוב ע"כ שזה אי אפשר להכחיש עכ"פ ברעת
רש"י והרי אני לא כתבתי אם היה דור אחד או ב"ו קודם
וזמן רש"י כיון שגם דבריו רש"י אינו מוכרח כנודע ותו ל"ק
מכל מה שהביא שהנה מ"ש רש"י היה זמן הרבה אחר
הגאונים והיה בשנת ר' אלפים תתס"ה הנה בספר נחמ
דור ובתשו" רש"י סי' כ"ט מחאר נמי דנפטר בשנת
תתס"ה ומי שבעים ומחש שנים והרי רבינו האי גאון נפטר
בשנת תשנ"ו כמבאר שם וא"כ הרי לפי אפשר שיראה רש"י
את רבינו האי גאון כבר שית כבר שכע ואיך הפליג וכתב
שהיה זמן הרבה אחר הגאונים להגדיל המדרה וגם ת"ש
דהגאונים חיברו כמה חיבורים בדינים ופירוש למאות ואחד
מאלף הנה הנס כה"ג ושאלות וס' המקח לרבינו האי גאון
ואיך אפשר דהש"ס לא נכתב עד הזמן ההוא הנה מספר
המקח המי ק"ל שהיה כדור רש"י ולא הו"ל לאקשוני כי אם
מכה"ג ושאלות שהיו בשנת ת"ק ותק"ו כמבאר שם והא
נמי ל"ק ש"ל דהא"כ רבשנת ת"ק כדור כה"ג התירו לכתוב
שהיה כשלא מאות שנה ויותר עד זמן רש"י ויהיה ג' דורות
עד זמן רש"י דיחי שנותינו בהם שבעים שנה והרי לא ביארתי
אם היו ב' דורות קודם רש"י שהתירו לכתוב או ג' ד' כי היכי
דתקשו ליה ומה גם שגם אני לא כתבתי זה הדעת כי אם
דכפירוש כה"כ רש"י כן ואי בעית אימא דגם בעל ה"ג סידר
כפר זה ולא כתבו ועל דרך שסידר רבי המשנה ורבינא
הש"ס ולא ניתנו לכתב אלא שא"כ כשהותר הש"ס הותר
גם חיבורם ומ"ש דהיה חיבורים אחרים קודם בהקדמת
ז"דה לדרך נראה דמכה"ג התחילו חיבורי הגאונים ומ"ש
דהגם דנכתב רש"י כתוב התחילו דורותינו לכתוב אין להאמין
כל הנמצא כתוב ובוראי יש ט"ס כרש"י וכן מצאתי בנוסח רש"י
דבעין יעקב שכתוב התחילו דורות אחרונים לכותבו ע"כ
אני תמיה על המיהתו למה לא האמין על רש"י שהיא תורה
שלימה שלמו וכ"ש כדבר זה שכל"כ כן עיקר מפשט הסוגיאיות
בלי ראות דבריו רש"י אלא שלא היה בירי לחלוק על הר"ת
ודעיהיה דלא ס"ל הכי והרי כמה גאוני עולם עשו שיטת
לכ"מ ולא נרגשו כטעות זה ש"מ דהכינו כדעתי ומי ישמע
להגיה בדבריו רש"י כמינס ומה גם למה שאבאר שיש הכרח
מדבריו רש"י ושאר ראשונים כשאר דוכתי על זה והנוסח
שנמצא בעין יעקב הכל שפה אחת עם נסחתינו שהרי כתב
התחילו דורות אחרונים לכתוב ואם דעתו דרב אשי התיר
לכתוב התלמוד מאי התחילו דורות אחרונים לכתוב התיר רב
אשי הו"ל לומר ומואי התחילו דמשה' דמעתה התירו כיון שלא
היה אפשר להם לתלמוד כלה"ה ותו דאכתי מ"ש רש"י כר"ה דר
ראיתיה גם בעין יעקב אבאר דקורר ולא התיר לכתוב

ומינה נפיק גם לרב אשי וא"ל תשיבני מתשובת הגאונים
ששאלה דין הותר גם כמי הש"ס כמ"ש שלא ליה וכו' גם
בתמורה דר' אסימ מילתא חדתא שאני וכן נמי לכל פסק דין
הותר לכתוב - עוד השיב דעולם תהני מ"ס הר"ת בפט"ו
מה' מלוה שמצא גמרא ושיבה קרוב לת"ק שנה והיה כי תבא
לחשבון ככתבה גמרא זאת כמו ק"ס שנה אחר חתימת
הש"ס חשבון זה לא ידעתינו לפי מ"ש הר"ת בהקדמת ה"ד
דקרוב לר' מאות שנה אחר המרכן היה חיבור הש"ס ושה
כתב דחיבורו היה לפי ומאה ושמונה אחר המרכן וכ"ן מת"ש
כפ"ו מה' שמיטה ח"כ לפ"ו היה ר"י שנים או יותר אחר
חתימת הש"ס וגם לפי מ"ש בספר נחמ דור דחיבור רב אשי
היה ת"ל שנה אחר המרכן היה לפחות ק"ץ שנים אחר
חתימת הש"ס וא"כ נמצא שהיה חמישים שנה קודם חיבור
כה"ג וז"ל שגם רש"י מורה ואפ"ה קרי ליה דורותינו או דורות
אחרונים לאפוקי דור האימוראים ודור רבנן סבוראי והרי גם
דבריו לא כתבתי ברעת רש"י אם היו ב' דורות סמוך לזמן
רש"י או ארבע ומחש כי היכי דתיקשיליה שלא היה עיקר
הכרחי כי אם דרבי ורב אשי לא התירו לכתוב וכל זה אם
יורה רש"י ככתב זה יאן שהיה על גמרא כיון שיכול לומר
דלהשכיח את מקמו כתב כן מי שכתבו וסקרים הזמן ומה
שהביא מסה"מ לאיין קנ"ט שהגיד על גמרא מוקמי התלמוד
הנה ע"כ לפי פרש"י וגם משאר פוסקים שאבאר בסמוך רס"ל
כת"ש דלאחר חתימת הש"ס בזמן הגאונים הוא שהתירו
לכתוב ח"כ ע"כ לומר בעדות הר"ת הלזו חד פתרי או
שכתב מי שכתבה שלא פרצן חכמיה ועל דרך שהיה חבילת
סתרים גם בזמן התנאים כמ"ש בשכת ר"ו וכרש"י ע"ש אי
כתי דלאו מר ברין דרבינא חתים עלה ואינהו דאמרי
דמעולם לא היו מוקמי התלמוד כי אם שכתב המוכר להשכיח
את מקמו וזה מוכרח עכ"פ למה שאבאר דברו הסוכרים
דאחר חתימת הש"ס הוא שהתירו לכתוב ודבריו רב שרירא
שהביא דרבי כתב המשנה למה שאבאר ברעת רש"י וסיעתיה
דלא נכתב כי אם אחר חתימת הש"ס בוראי דחולקים עליו
דבכמה דוכתי דחו דברי הגאונים מכה הש"ס גם מה שהביא
מהר"ש הנגיד כמבוא הש"ס שכתב דרבי כתב המשנה על
כיוצא כזה אמרו גמרא אנכרא קרמית ועל הכל שדבריו
תמוהים שכתב וז"ל כי החכמים הקדמונים כל אחד ואחד
הצתיק לנפשו מה שלמד בין דבר שהוא הלכה בין שאינה
הלכה וכשכח רבי להעתיק הוצרך לכתוב וכו' נראה שגם
קודם רבי היו כותבין הלכות הפך הנראה מת"ש בניטין ד"ס
ובתמורה דר' עזר השיב דכל מ"ש כזה כמעט של כת קודמין
ה"כ מהר"ז חאביו בהקדמת עץ החיים שהקשה להר"ת מ"ש
דתמורה והכריח כמעט ההכרחיות שהכריח הוא וגם הביא
דבריו רש"י ותמיה על מהר"ז חאביו שלא נרגש כלשון רש"י
שהוא ט"ס ע"כ ואני אומר שהרי במדומים כי ספר עץ
החיים למהר"ז חאביו לא ראיתי מעולם אפילו דרך עראי וגם
צתה אינו מצוי אנלי כדי לראות דברים שביני לבינו טוב
הראוני בס' תחילת חכמה שהעתיק בקינור דברי הרב עה"ח
אלו ושם אנכי דח"ש כפירוש דברי רש"י ותאמרה חכמיה
דגמרא רבה ומה שתמא גם עליו דלא הרגיש דח"ס
נפל ברש"י לא ידעתי מה כח כ"ד יפח להגיה לשון רש"י כדי
לעקם עליו כפשט הסוגיאיות עוד כתב דאדרבה מדבריו
רש"י ז"ל יש להוכיח קצת שהמשנה כתבה רבי שיש לדקדק
דבריו דבריו כתב שהמשנה והגמרא יפס שתלויים בגמרא
ומשתכחין ואילו כסוף דבריו כתב שבימיהם לא היה גמרא
וגם לא היה מיתן לכתב וכו' נראה דהמשנה היה בכתב
וישב ע"פ דברי הרב ישרש יעקב שכתב לישב דברי הר"ת
דתחילה סידר רבי המשנה בע"פ וכו' בפרק דרש הוי דין
למשנה

קונטרס בוגן לחקר

למסנה וכסוף יתנו בתבין וא"כ מ"ש תחילה שהמסנה והגמרא
 וכו' היינו כוונן שפדיין לא התיר הכי לכתוב והה שסיים
 שביניהם לא היה גמרא ככתב היינו אחר שהתיר וכתב רבי
 המשנה ע"ש אה"ת אין דבריו נראים שאין דרך רש"י ולא שום
 מחבר לכתוב לשון אחר כשני וחניס כסתם ראין פירושו כי
 אם להאיר לנו את הדרך ועיקר דיוקו כ"ל כמה שיש לרקדק
 עוד הכפל לשונו שכתב לא היה הגמרא ככתב וגם לא ניתן
 ליכתב ולכן כ"ל דה"פ דהגמרא מלכד האימור אי אפשר
 ליכתב והפילפול אין בו סוף וגם בכתובה כלשון אחר יש
 לפרשו ככ"ו ונ"פ פנים כמו שהיה על האמת שכמעט ברוב
 הדברים נחלקו בפירושו וגם כל הפילפול לא נכתב דארוכה
 מארץ מדת והרי טעם זה אינו צורך במשנה שכך היו שגורות
 בפיהם כמו שהם דחייב ארם לומר כלשון רבו וע"כ נקוט
 הגמרא לומר וזה"ל דגם המשנה היה בע"פ כמ"ש כריש
 דבריו ותו דבעיקר ישבו קשה ראין מאי דרריש הוירן למשנה
 היה קודם שכתב רבי א"כ אהאיל לא תני תנא דהדר דרש הו
 רן לגמרא כיון דכבר כתב המשנה וגם קשה ונעיקרא גאי
 סבר שלא יתיר לכתוב ודרש הוירן למשנה ולכסוף מאי סבר
 ואי ראה את הנולד גם בעת שסיר היה לו להתיר וזה"ל גם
 תרכי ישרש יעקב הכין ברעת רש"י כמ"ש אני בעניותי
 ואעידה לך עדים נאמנים ומכן דימי כתבו של הרב נר"ו שלא
 תמה גם להרב ישרש יעקב נראה שהיו דלמ"ש לישב דבריו
 הרמב"ם הרב ביה והכין גם ברעת רש"י כן והיו לאחרים וזה
 אינו שהרי הרב ז"ל ככפר שכות יעקב כתב להדיא דכלשון
 רש"י אי אפשר לפרש כן וראיתי עוד שהכתיב בשם רב שריה
 גאון דס"ל דרבי נופיה המקל"ל אלא שהביא חפ"י כינר
 מעברין ג"ש"ו וכמ"ש בנמשך דקמן ליתיה ע"כ ולי נראה
 שנתכוון רב שריה למ"ש בירושלמי פ"ה דמעשר שני ונא
 שאל לרבי מה ניהי כרם רכעי או נטע רכעי אחר לון פוקו
 ושאלון לר"ז רובא דכחנת ליה כל התני וכו' ע"ש גם ראיתי
 מ"ש לישב למאי דק"ל דבריו הרמב"ם בהקדמת היר הממה
 דוכתי דאפשר ולא היו כותבים רק ריש חילין וכימינים לרבר
 וזהו שכתב הרמב"ם זכרון השמועות ע"כ ולידי אין דבריו
 הרמב"ם חורים כן שכתב וכן כל אחד בותב לעצמו כפי כחו
 הביאור התורה כמו ששמע נראה דהיה כותב כלשון ששמע
 וכן מ"ש והוא קצת כל השמועות וכו' והרי שנינו בפ"ק
 דערויות חייב ארם לומר כלשון רבו גם מה שהשיב לראייתו
 וראיית מהר"ז חאבין ז"ל מה"ש דתקורה דרז שז"ל דלא התיר
 רבי בי אים המשנה ותו לא וכפירושה אתמר שהשאר יאמר
 בתוקף האימור וכוה יתישב סוגיית תמורה והדומה לה
 אזני רואה כוה טעם כלל דאם הותר משום עת לעשות לה'
 מ"ה משנה ומ"ש גמרא והרי הגמרא עלול לשכחה יותר ותו
 דח"כ בתמורה ר"ד תינח מ"ש לרב דומי מ"ה שר"ז כותבי
 קלכות כשורפי תורה שז"ל דהיינו הלכות מלכד המשנה שכבר
 התיר דבי וכתובה היה לפניהם אך מה שהקשו ר"ל ותנא רבי
 ר"ז מכתבי כתוב לך את הדברים מאי קושיא והרי הני כבר
 התיר רבי גושום עת לעשות לה' דגם משנה תורה שכע"פ
 ותו ראוי"ל מה שהתירו התירו ותו לא א"כ היכי יליף מילתא
 הדתא אימא דוקא אגדה התירו ותו בגיטין דאברי רבה ורב
 יוסף ומר בר רב אשי למיקרי בספר הפטרתא ודחו ולא היא
 סדר"ו ו"ל הפייני כמפרא דאגדת' ולדבריו מה ראה הרי גם
 לדבריו היה אמר ככתובת גמרא צד ע"ג שנים אחרי מיתת
 רב אשי אע"פ שהתיר ר"ז לקרוא בספרי דאגדת וא"כ אימא
 דספר הפטרתא גשאר בתוקף האימור אלא וראי ללא הותר
 כלל כי אם ר"ז הוירי ראוי אפשר בלא"ה באגדה דאגן בותכין
 לכ עליה כי לא תשכח וע"כ יליף גם להפטרה כיון דלא
 אפשר עור כתב ומכלל הסכמות הרב חק"ל הוכיח

דהמשניות לא נכתבו חמ"ש חסורי מחסרה והכי קתני וכן
 איכא דתני הכי ותני הכי ולא היה בכתב יתי רוב ספרי
 המשנה וניחו וכו' וכבר כסמוך ככתבי על דבריו מהר"ז
 חאבין כחילוף הגרסאות דגם בימי רבי היו חילופי גרסאות
 אלו לא שרבי תפיש חד תינייהו ולא הכריע ע"כ הנה בעיקר
 דאייתו מחילוף הגרסאות שהביא מהר"ז חאבין לרידי אינו
 מספיק שהרי אמרו בעירובין ר"ג אמר רבי אבא אי איכא
 דהשאל לכו לכני יהודה דייקי בלישנא מאכרין תנן או
 היצרכין תנן אכוונו תנן או עכוונו תנן ידעי ושס כע"ה פרש"י
 ז"ל בר"ה דייקי כתב לומר באותו לשון שהיו שוחזין מרבין
 וכו' ואי היו המשניות כתובות אלא שהיו בהם כמה גרסאות
 שגם רבי לא הכריע מאי אולמיהו רבי יהודה דייקי
 בלישנייהו אלא ודאי שהיו בע"פ ותו דהרי בקנת מהנהו
 דוכתי הכריעו האימוראים כחד מנייהו ואיך יתכן דהם ידעו
 להכריע מה שלא הכריע רבי גם מה שהכין דראייתו היה
 מחילוף הגרסאות כדברי מהר"ז חאבין ז"ל אה"מ אב ריהטיה
 לא דק בדברי שאין ראיתי אלא על מנייה המשנה מכת
 קושיא וזה לשוני שם ובדוכתי אחריני אחרי תני הכי והיינו
 מצין מ"ש בניטין דפ"ה אימא לרבי הכל כשר ובגמרא ד"ר
 אמרו תני הכי וככתובות ד"ר אמרו חני באבולות דידיה
 וכמ"מ דס"כ ולא קאי למסקנא וככה"ג כשאר דוכתי ולזה לא
 שיך דאייתו

ג ראיתי שהשיב לראייתו חמ"ש חסורי מחסרה שפירז
 ע"פ דברי הקנה שכתב דת"ר סדרי משנה היו עד
 הלל וקני כ"ה סדרו שם סדרים והניחו יתרם וכו' והנותרת
 קראוה תוספתא ולכן כמ"ו מקנר רבי המשנה חוורים
 האימוראים ואומרי חסורי מחסרה והכי קתני כלומר מחסור'
 המשנה משלפניה וקרויה תוספתא וכו' הא למדת דכיוונה
 קנר רבי וכו' ע"ש וכעניותי לא זכיתי להבין דברי הקנה
 דא"כ כמ"מ דאתמר כמ"ש חסורי מחסרה צריך להיות הדבר
 בתקנו בתוספתא והרי לא חזינא ביה כי האי סימנא בתום'
 ולא אחד בהם גם מ"ש דכיוונה קנר רבי המשנה הלשון לא
 ידעתי מי הכריחו לרבי לכתוב לשון משוכש שזה נמצע חכל
 גומבר כ"ש על רבי גדול החכמים וע"ק שהרי שנינו בפ"ק
 דערויות אלא שחייב ארם לומר כלשון רבו ואיך יקנר כלשון
 הנריך תיקון דבר זה קשה לשמוע כי ע"כ פירוט חסורי
 מחסרה לא ידעתי מעול' כי אם כפשוטו שטעה התנא השונה
 איתה עז שר של שכחה וכן ראיתי בבבב"ר כרסו פ"ק
 דסנהדרין ד' שכתב החסרון שיך לשנויי ולא חילוף דארם
 טעה בגירס' לחסר דבר עז שכחה אכל להחליף דבר בהפכו
 לא שכיח וכ"כ הליכות אליו וסכריותה כשם רש"י וכ"כ רב
 כנלאל כמ"מ כתובות לר"ד וע"כ"פ לרבריהם הדר ראיתי
 למקושה דהמשנה לא נכתבה וזהו אמת שראיתי למרן
 הב"י ככללי הגמרא דז"ט שכתב ויש לתמוה למה היה חסרון
 במשנה שהנרכו לומר חסורי מחסר' ולמה לא נאמא בתקנה
 ונ"ל שהטעם מפני שכשהיי שונים על פה גרם השכחה ושכחו
 קצת תיבות ולא רצה רבי לכתוב אלא כלשון שהיתה שגורה
 בפי רוב התלמידים עד שהנה ראשונה לא זזה ממקומה
 וסמוך על העניין סיבין החסרון ויניה ע"כ ואחרי נסיקת
 דגליו דחק גדול הוא זה דמאי אהנו לן רבי וקהלא קרישא
 אם הניחו כל הטעיות וגם הראיה שהביא לזה חמ"ש משנה
 ראשונה וכו' הוא נופה קשה נ"כ שם למה לא חתם ר' ככתב
 ידו שחור בו מסכתתו כוונן פ' אלא ודאי דהכל היה בע"פ
 ואין הטעות כי אם מהכאים אחריו דהדר הולך ומתמעט
 והנראה לומר ברעתו דנזון הוא נגמר ברוב חיבורו אחר דעת
 הרמב"ם ז"ל וכיון שראה המחלוקת בין רש"י להרמב"ם כוה
 כתב לישב לפני דעת הרמב"ם דרכי כתב המשנה ואה"פ
 לרש"י

לרמז אתי שפיר טפי כי ע"כ רואה אני דיש ראייה מזה
לדעת רש"י ורעיותי.

ואבא

היום בדברים שבאו מן החדש להכריח דרכי
ורב אשי לא התירו לכתוב המשנה והגמ' האחד
שהקדמת סמ"ב שכתב דהתלמוד לא נכתב עד תחילת זמן
הגאונים וכבר הביא הרב הגדול גר"ו דברי הסמ"ב וכוון
שכן תמיהני מה כל החדש הזה שכתב אריך סבל לומר כן
וגם דעלם מחני דברי הרמב"ם בפט"ו ה"ה מלווה ודבריו
דכסה"מ ומכאן זה כתב דאין להאמין כל הנמצא כתוב היא
גופה תיקשי לדירה להסמ"ב שכודאי ראה דברי הרמב"ם
לא ואעפ"כ כתב דלא כתבו רבי ור"א הש"ס עד ימי הגאונים
ולא חש גם לדברי הגאונים ש"מ דקלל הש"ס ומכאן קבלתו
שכן היה ותו חא"ק ל' בדבריו. ועוד ג"ל ראייה מעיקר סוגית
דתמורה הללו שהקשו היכי הוה שלח בכתב רב דימי לרב
יוסף והשני חילתא חדתא שאני חדרו ור"ל דמעיינוי בספרי
דאגדה והרי ידוע דר"י סירד ש"ס ירושלמי מאס שנה קודם
שכבלי והרי ר"י קדם טובא לרב יוסף דרב יוסף קבל מר"ה
ור"ו ר"ה ור"י קבלו מר"ב ושמואל שהיו חברים לר"י כידוע ואם
איתא רבי סירד רבי המשנה התיר לכתוב וכן רב אשי הגמ'
א"כ מיהא ג"כ רבי סירד רבי יוסף ש"ס ירושלמי התיר לכתוב
וא"כ הרי התיר ר"י כתיבת הגמרא ותו חא"ק ור"י הוה ל' ל'
אברתא מי אפשר למשלח. והאחר ר"י כותבי הלכות כשורפי
תורה והאי חא"ק והרי ע"כ כי אמר ר"י הכי היה קודם שחיבר
וכתב הוא הש"ס ירושל' דאילו א"כ כבר התיר וברי מעשה
זה היה אחר חיבור ש"ס ירושלמי וסתמא יפ"ק איך יתכן
דיתיר ר"י לכתוב הלכות הפך מ"ש דהוי כשורפי תורה דהוי
ח"ו כנאה דורש ואין כאה הקיים ולומר דכיוון נתמפט
הלככו מ"ת לא יכנר שסיה ניכר קצת קודם גם בניסין ר"ס
דהקשו לר"ב ור"ל ולמר' בר רב אשי שהיה סוף האימוראים
שאז כבר היה כודאי התר כתיבת ש"ס ירושלמי תמאה שנה
קודם וא"כ תיפשוט לה מהתר כתיבת ש"ס ירושלמי ולא
הדמעיינוי ר"י ור"ל באגדה וכתב דר"י התיר בארץ ישראל ורב
לא קבל בככל התר זה וכן הבאים אחריו אינו דא"כ חא"ק
קפשיט חדרו ור"ל אימא דר"י התיר באז' לבר ולא קבלו ממנו
כמו שלא קבלו התר כתיבת הש"ס כי ע"כ ניכרים הדברים
דלא היה שם מי שהתיר כתיבה כלל וראיה זו בדרך שכתבתי
לא שייך דחיי' הרב הגדול גר"ו כמובן כי ע"כ דעת הרמב"ם
ורב שרידא בזה ע"פ אצלי גם חזאתי ראייה שכן דעת רש"י
בעירובין דס"ב ד"ה בנזן הבילת תעני' וז"ל להכי נקיים הבילת
תענית שלא היתה הלכה כהו"ס בומיהם אפילו אות אחת
חוץ מהבילת תענית להכי קרי לה הבילת ע"כ הרי דכתיב
אכ"י שהיה זמן רב אחר סידור רבי המשניות והכריתות דר'
חייא ושאר ספרי רבי רב וס"ס ירושלמי שסירד ר"י ואפ"ה כתב
דלא היה בימיו דבר הלכה כתובה אפילו אות אחת והרי אין
בדבריו רש"י אלו מקום לדחות וראיתי להרב הגדול שהביא
משם קהר"ו חא"ק ראייה מהך סוגיא דאגוזי לא בעוהוהו
לארזויי מהחשנה וכריתא ות"כ ודומיהן אס היו כותבין ודחה
הרב גר"ו דשאני משנה וכריתא ראייה פשוט וזריכה דכח
לפסוק התוכס השא"כ הבילת תענית שהוא דבר פשוט
ותמיהני איך לא נרנש חפרש"י שכתב להדיא דבימיהם לא היה
דבר הלכה כתוב אפילו אות אחת חוץ מהבילת תענית גם
ראיתי להר"ט שכא כחידושי עירובין שם שכתב פירוש נקט
הבילת תענית מפני שאר ספרים לא נכתבו בימי חכמי
התלמוד ע"ש והרי שאר ספרים נכלל משנה וכריתא וש"ס
ירושלמי גם הרש"ס בח"מ סיון א' דכ' שכתב לישב דברי
הסנו"ק וז"ל ונ"ל רכיון דבימיהם היה הכל בע"פ לבר המביל'
תענית כמ"ס וס"ה ח"כ חס"ה גזרו על המיעוט משאם הרוב

וכו' הרי נראה דכתיבתי אכ"י לא היה כתוב שום דבר גם ראיתי
להר"ה בספר המאור בשבת דיש פרק כל כתבי שכתב וז"ל
כ"ל כיון שהתירו דורות אחרונים לכתוב תרגום והלכות איירי
דכתיב ליכא ושכח שר השכחה וסמכו על דר"י ור"ל דמעיינוי
וכו' נראה דכתיבתי ור"י ורב אשי לא התירו לכתוב דאי לא תיפוק
ליה מדהתיבוי רבי ור"י ורב אשי גם המדרשי פ' כל כתבי כתב
בשם ר"י דוקא בומיה' שלא היו שוכחין ולא היו כותבין תלמוד
וכו' אבל אכן דרי כתרתי דכתבין כל מלי וכו' וזה מכוונר
דכתיבנו גם הסמ"ב לאוין ס"ה כתב דכתיבתי תנאי' ואימוראי'
לא ניתן לכתב' התלמוד אבל עכשיו שכתבה השכחה אנו
מתירין לכתוב הכל וכן מפרש' רבינו דפ"ה ר"ה תנא ע"ש
וכ"ן מהתנ' חולין דק"ז ר"ה דתנן שכתבו דמשניות אפילו
דורעיס ומסרות היו שגורות כפיהם ע"ש דלשון זה לא שייך
כי אס אס היו קורין בע"פ ולא ככתב וכ"ן מ"ס בכינה ר"י
בכי הוא סמיא דהוה מסדר מתני קמיה דמר שמואל ופריש'
סחיה יודע משניות בבייבא ומחור עליהן לפני שמואל שהיו
סידורו בפיו בעיקרן ע"כ וכס"ג איתיה בקידושין דס"ו ע"ש
ואס היו ככתב לא היה צריך מר שמואל לזה וכ"ן מ"ס בשבת
דס"ו דמתני ליה רב חנן לחייא בר רב קמיה דרב כקייטובא
דבי רב אין הקיטע וכו' ומחוי ליה רב איפוך ואי היה ככתב
איך טעה וכי היו כ' נוסחאות א"כ הו"ל למיתני את שניהם
וכ"ן מ"ס כסנהדרין דפ' מתני ליה ר"י ולרמי בריה וכו' אמ"ל
ר"י אבא לא תתנייה הכי וכו' אלף היכי אתניה וכו' וריהטיה
דכוליה הך סוגיא מוכיח דהמשניות לא היה להם בכתב כי
ע"כ אמרי המחילה מברולת הרב גר"ו כ"ל עיקר בן שרבי ור"י
ורב אשי לא התירו לכתוב שום דבר הלכה ודברו הרמב"ם וז"ל
ורב שרידא ע"פ אצלי כמ"ס כראשונה.

סי' י"ב

ד"ב ע"א שטה מ"ז חסר לשון וכבר ראיתי
שכחירושי הלכות נרנש מזה ע"ש.

בסי' כ"ב

דמ"כ ע"א שטה ט"ו וז"ל מי מהא ל"ק
וכו' אלף דהרי אמרו בוכחי' דק"כ דרב
ואכיהו סגני כהונה סיו וכו' ער סוף הלשון כשאלתי על זה
שהרי שם בוכחים לא סווכר כי אס דכיוס ח' למילואי'
סיה אלעזר סגן אבל נרנש ואכיהו מ"ל שהיו סגני כהונה
זה השוכה על זה דעיקר ראיתי היה מהך סוגיא דמינוי הסגן
סיה הכרמי שנתנה מירעס מינוי כהן גדול והא פשיטא לי
דאי היו קיימים נרנש ואכיהו סיה הסגן נרנש שהיה הגדול ולא
אלעזר שהרי נכחו לכהונה כל ר' בני אהרן כדכתיב בפ'
תנוה וכפ' זו ועיקר הכהונה היה כירם שהרי נכחו לכהן
קודם אהרן כמ"ס כוכחוס דקט"ו כפ' וגם הכהנים דהיינו
פרישת נרנש ואכיהו ע"ש ואילו אלעזר ואתמר לא הופרשו וגם
דכפ' שמיני מכוונר ככתוב שהיה מצעה הכהונה על ידם
טעל ר"י זה הוא שבאו להקריב אש וזה מדעתם ונתחייבו
שופס למקום אבל בלא"ה הם היו העיקר וגם כת"כ בפ'
שמיני אמרו דאמר חשה לאהרן עכשיו נמצאו בניך גדולים
ממיני ומחך ע"ש וא"כ כודאי דמינוי הסגן להם היה כוגע
מצעת סנכחו אלף שנטרפה להם השעה דמיה תיתי להעכיר
הגדולה הגדול לקטן ומעלין בקודש ואין מורידין וגם
ראיתי הרב בכירוד בילקוט כפ' שמיני שאמרו לשחוק
אמרתי מהולל הוא השחוק ששחקה מדת הרין באל"שכב
שראתה ד' שחמות ביום אחר בעלה כנ' יבמה מלך אחיה
כשיא ושני כניה סגני כהונה וכיון שנכנסו להקריב יבאו שרופי'
ונהפך שחמת' לאכל ע"כ הרי דמינוי הסגן סיה לנרנש ואכיהו
ואין זה סותר מ"ס כוכחוס דק"כ דלא קחשיב אלף חנוי סגן
דאלעזר לבר דתם לא קחשיב אלף מינוי הסגן שנשאר קיים
לער והא דלא חשיב מינוי סגן לאיתמר כדקחשיב בילקוט
מינוי הסגן לחביב שהים מינוי שני ז"ל דלא חשיב ליה גדולה
כולי

קונטרס בוגן לחקר

העיקר כח"ר דעל בני אהרן היונו בחייו ותו ל' מרבן הכן
 הגדול קודם לכן הקטן דמאן דרריש סא אס היו להם בניס
 קורמין ס'ל כח"ר בחייו וכ"ש לדעת הרמב"ן וזית דענן
 דויכסן לא קאי כי אס לחשיחה ולא לכ"ג ודוק
שב בסי' ב"ב דח"כ ע"א סוף שיטה ל"א חת"ד
 של הרב הגדול מהר"ח חורעי
 גר"א בקנינית האומר והנה בעתה הנני כא להעתיק את
 דבריו וזה לשונו לשון הזהב

חיים מורכב כיון לי מחש ועשרים שנה ואני כחך
 הגולה כשכני כראי חוות קשה ראתה עיני
 בדרכי הרב המפרש (חנ"ר חתלמידיו) שעדיא גאון וז"ל
 בת"ש תמוס' כיומא דף ט' ועיין לו בדה"ב סימן ג' שהביא
 מורכבי רש"י ז"ל לרברי יומים א' ס"ס סכתב שמה שלא
 היה עורא כהן גדול כשעלו כבית שני לפי שיאושע כן
 יאונרק עלה עם זרובבל כמה ימים ושנים קודם עורא
 יואונרק לא שמש העולם בכהונ' גדולה יע"ש אשר החמבאר
 ההני חילי דמר שאס עורא היה עולה עם זרובבל היתה לו
 הכהונה הגדולה חכה אכיו שרייה שהוא היה כהן גדול וזו
 היא שקשה טובא חת"ש לקמיה בסי' כ"ר ע"פ וכנים לא היו
 להם ויכהנו אלעזר ואיתמר וז"ל לפי שלא היו להם בניס
 כהנו אלעזר ואיתמר בחקוקום אכל אס היו להם בניס וכו'
 היו קודמים ליעזר ואיתמר בכהונ' גמלה שכן חנינו בעורא
 שהגרי יאונרק אכיו של יאושע היה יאונרק ועורא בני שרייה
 היו בדרכי וכו' ויאושע חכבל עלה יאושע ושמש ולא שמש
 עורא לפי שהיה יאונרק הכבוד וקדחו כן אחיו הכבוד עכ"ל
 הנך רואה דעת שפתיו כרור הללו שאף אס היה עולה עורא
 עם זרובבל לא היתה לו הכהונה גדולה לבעבור כי יאושע
 כן אחיו הכבוד לו משפט הכהונ' גדולה כמובן וח"ש וכשעלו
 חכבל וכו' ושמש ולא שמש עורא כונתו שכיון שעורא חירב
 ידע ליה כי לא לו יהיה משפט הכהונה גדולה לפוס דינא
 זאת היתה לו לבלתי עלות עם זרובבל וישב שם כהבל
 ללמוד תורה חרוב כרוך כן נראה וכו"ס חז"ל כפ"ק דמגיל'
 כנודע דרי מכוואר גדולה כדכריו ז"ל בשתי לשונות הללו סתראי
 כינהו וכעת ז"ע

שוב אחר ימים זה הויתיה כתורת כהנים פ' שמיני
 ע"פ ודבר חשה אל אלעזר וכו' הס אמרו
 כדכרי הרב המפרש ז"ל בסי' כ"ר וכך היו שינוייה ר"ש כן
 בתלילא אומר וכו' וכנים לא היו להם שאילו היו להם בניס
 היו קודמים לאלעזר ואיתמר שכל הקודם כנחלה הוא קודם
 בכבוד עכ"ל והכי איתמר נמי במדרשא פ' אחרי ספ"ך
 וכפ' במדבר פ' ב' יע"ש והכי נמי מוכח מחמי דאיתמ' כשיר
 השירים דבס' ע"פ קמתי אני אחר דיש לקיס הקודם הבית
 שלא עלה עורא באותה שעה שאילו עלה היה לשטן לקטרב
 ולומר חוטב שימש עורא בכהונה גדולה שלשש יאושע
 כן יאונרק כ"ג ויאושע כן יאונרק הוה כ"ג כן כ"ג אכל
 עורא ע"ש הוה זריק לא היה ראוי לשמש בכהונה גדולה
 בחותו עכ"ל ועיין לה"ר מהר"ש יפה ז"ל בס' יפה קול שפי'
 שקטרוב הסטן היה דנדקות עדיף מיוחסין או שיהיה רחוק
 לשתיה מתחדשת מחלוקת ביודשלוס כי קצתם יהיו אומרים
 עורא עדיף וקצתם יאחרו יאושע עדיף וע"ש והמור' מאברה
 זאת גם היא כדקאמ' הרב הנז' בסי' כ"ר דלפוס דינא היתה
 הכהונה גדולה נבעת ליאושע כן יאונרק הכא מכה אכיו
 הגדול מחמו הוא עורא אלא שאס היה עולה עורא הוה
 חקוס קטרוב מחמת זרקותו כמובן

ואגב אורחתי את זו אגיד כי עוד אחרת סת"ר לו
 להרב המפרש ז"ל בסי' ה' מאברה זו והיינו
 שהוא ז"ל כתב שם שיאונרק מעולם לא שמש בכהונה גדולה
 זכמ"ס

כולי האי כיון שלא היה גדול ככהנים כי אס לבני הלויים והא
 דלא השיב הילקוט כן בנה חשוח חלחחה אולי עד כנה
 קחשיב לכד ולא כן בנה ח"כ"ל שנחשח אחר מיתת נרב
 ואכיהו ומיהוכראה דח"ש בילקוט ב' כנים כבני כהונה לה'
 דמינוי סגן לא היה כי אס ארס אחר ולא שנים כותן שהיו
 כבנים רבים ועבודה רכה כ"ש כתחילת המינוי אלא המינוי
 שאחר מינוי הסגן שהיה נקרא קטקולין קרי ליה סגן שהיה
 כמו סגן לכ"ג היה הוא סגן לסגן כח"ש הרמב"ם כפ"ד מה'
 כלי המקדש היו ע"ש וא"כ ח"ש דשני כניה היו סגני כהונס
 הס חת"ש כדכרי דז"ל בילקוט ולא חשתי להאריך כוה דסמכתי
 לח"ש לעיל בסי' ט' ודע ע"א דנרב הוה סגן ואכיהו מינוי
 שאחר הסגן ועיין ח"ש בסי' קכ"ד רח"ח ע"ד דהשעין יו'
 שכוונתי לח"ש כאן אלא דקצתני ומעתה החכם עיניו יחזו
 דאין נפתל ועקש כדכרי אך את זה אגיד שהראיה שהבאתי
 שם הפך פרשו דא"כ איך יתכן דביהנו בכהונה גדולה ואהרן
 היה קיים הנה בעתה ראיתי בילקוט כפ' שמיני כפ' על פני
 אהרן אכיהו דפליגי כה ר"ו ור"ח חד אחר בחייו וחד אחר
 במוותו לר"ו דאחר בחייו אירע טוחאס באהרן שמש אלעזר
 אירע טוחאס באלעזר שמש איתמר ולר"ח דאחר במוותו חת
 אהרן שמש אלעזר חת אלעזר שמש איתמר ע"ש והנה כי
 כן לדכרי שניהם ל"ק על פרש' אך אחר הישוב נראה דח"ד
 ויכהן אלעזר ואיתמר היינו בחייו אינו אלא חכה ומינוי הסגן
 שהיה להם דבאירע פיסול ככ"ג הסגן משמש תחתיו כח"ש
 כיומא דל"ט וכחו שכיהרתי לעיל בסי' יח ר"ל ע"א ע"ש וכי
 אירע פיסול ג"כ כסגן ככנס הסגן של הסגן וא"כ אס היו
 להם בניס לנרב ואכיהו הס היו יורשים מינוי הסגן ומינוי
 שלאחר הסגן וכי אירע פיסול באהרן היו הם וזכיס לשמש
 בכהונה גדולה ולא היו וזכיס מכה אהרן אכיו אכיהו כי אס
 מכה אכיהו וא"כ אין חקוס להכריח חוה רבן הכן הגדול
 קודם לכן הקטן כנראה כרעת דס"ה דא' עורה שהביא ולא
 יתכן דכריו כי אס לח"ד בחותו אלא דהעיקר נראה כח"ד
 בחייו שהיו לאורך ח"ד ג"ל האתחר ככנס לכ"ג אחר מיתת
 אלעזר וז"ל אהרו דפנחם ככנס לכל אחר מיתת אכיו כח"ש
 ביודשלוס דפ"ד דהרוית וביין תוס' יואחד ד"ט ד"ה ולא זכתו'
 וזכיס דק"א ד"ה ואידך ע"ש נמי איתמר ככנס אחר אלעזר
 היו וזכיס בני איתמר בכהונה גדולה לעולם כיע"כ נראה
 פיקר כח"ר בחייו ולראית עורה ז"ל דח"ש מפני שלא עלה
 לארץ ישראל בת"ש דש"ש כ"ה סימן ה' גם ראיתי ברש"י
 והרמב"ן כפי' התורה פ' במדבר כפסוק על פני אהרן דהיינו
 בחייו וכתב שם הרמב"ן דהיינו שנחשחו בחייו וכתב עוד
 דהנכון דעל פני קאי לנרב ואכיהו והביא ראיה הפסוק דכרי
 יומים ע"ש וק"ל כדכריו איך לא ראה הדרש של רכות ינוז'ל
 דכין לר"ו ולר"ח לא קאי לחשיחה כי אס לכהונה גדולה גם
 ח"ש דהנכון דע"פ אהרן קאי לנרב ואכיהו הוא דלא כמאן
 ז"ע

ואת זה ק"ל להרב וית דענן כס"פ צו ראיתיה בתורת
 כהנים דתני ושלש כבניו שכתב הרב קרבן אהרן
 דקד מ"ר ס"ל דנרב ואכיהו לא נחשאו כי אס אלעזר ואיתמר
 ויחה דכרעו דאררבה הך מ"ר ס"ל דנרב ואכיהו נחשאו אכל
 אלעזר ואיתמר לא נחשאו דכתיב ויכסן אלעזר ואיתמר
 משמש דקורב לכן לא כיהנו וכן משמע כפ' שמיני דרריש סא
 אס היו להם בניס היו קודמין לאלעזר ע"ש נראה דויכסן
 ס"ל דעל החשיחה קאי כרעת הרמב"ן ז"ל וכבר כתבאר מהך
 בריתא שהבאתי דלא קאי כי אס לכהונה גדולה וגם מה
 שהבין דאזבא ח"ד דאירעור ואיתמר לא נחשאו ק"ט דכמיתת
 נרב ואכיהו כתיב כפ' שמיני כי סגן משחת ה' עליכם ש"ת
 רכולס נחשאו כפספ הכתובס ונ"ע וח"ת הנה כתבאר

דהיינו יאושע וזרעו אחרינו כמוצן ואיך שיהיה מכוון הדבר כי גם עליו יקשה מהכתובים דמלכים וירמיה דמוכת מיניינו ששרים כ"ג הובלה ע"י נכווראדן בשנת זט נכווראדן והוא גלות האחרון ולא הלך לככל כי הומת כרכלה מכווראדן הוא ומכרוהו וכמ"ל ועיין בסדר עולם זוטא דף א"ך מדפוס אמסטרדם ורוק ועיין בס' הדורות דף ל"ה ח"ש מס' שלשלת הקבלה להר"ג יחיאל ו"ל שהיה היה מונה את יהודק ככהונה גדולה ופניתי לראות הרבר במקומו כס' הנו' וזה חזיתי שמנה את עזרא ככסו' גדולה והוא דבר חרט דרואי ליתא ואולי דברי הרמב"ם ו"ל בהקדמתו לס' היר הטענתו שכתב ו"ל בית דינו של עזרא הם וכו' האחרון מהם הוא שמעון הצדיק וכו' והוא היה כ"ג אחר עזרא עכ"ל ואחר הרואה לכבו יבין שאין הרברים כפטן שהרי אחר יאושע כ"ג היו ככו' וכן ככו' כמכואר כס' עזרא ואיך יתכן ששמעון היה כ"ג אחר עזרא לא כונת הר' ו"ל שאחר הק"ך וקנים אנשי כנסת הגדולה שהם היו כ"ג של עזרא היה שמעון הצדיק כ"ג ולא שעזרא היה כ"ג כמוצן ועיין כס' יוחסין סוף דף כ"ו בדפוס אמסטרדם ומ"מ מאי רמזי כס' שלשלת הקבלה אחר עזרא יאושע הוא ודאי לא ניתן ליאחר ועיין כס' אחרי כינה לר' עזרא מן האדומים דף קי"ט ע"כ וכעת אני נכוך כזה כי רחיקא לי שצתא טובא לנאת חכ"ש' בספרן של דריקים לראות אם עמדו כזה:

שוב

אשוב למאי דתאן עלה כי גם מאגדה דטור השירים רבא מוכח בהדיא שפאת הרין היתה ככהונה גדולה ליאושע בן יאוזרק כי הוא הקודם בכחלה בכור זה לעזרא רודו אלא שאם היה עלה עזרא עם ורובכל היה מקום לקטרנ' לכעבור שהוא היה איש צדיק גדול כמדובר וזהו כדברי הרב המפרש ו"ל דס' כ"ר וכדברי והראב"פ ו"ל שכתבתי והן הן רכרי הכרית' דת"כ והמרדכי' סכפ' אחרי ובמדבר וכדבר האמור ואמור מעתה דכרי הרב המפרש ו"ל בס' ה' קשים לשמוע וה"ך נסת"ר מחמת' ו מח"ש' איהו גופיה פס' כ"ר ומתה שטנו חכמים בכל הני אתרי דכתיבא דכולהו הוו תיובתיה כמדובר וכ"ע.

ודע

שראיתי למרן ו"ל בכ"פ פ"א מה' מלכים ד"ה ולא החלכות כלכר וכו' דכתר דאיתי ראה לרינו של הרמב"ם ו"ל מהספרי' שפטים אייתי גמי הך כרייתא דת"כ שדרשו הא אס היו להם כנים וכו' וכ"כ בפ"ד מה' כלי המקדש יע"ש וכאשר ירדוף הקור"א הוקשה לי דאם כנים אנחנו כמה שהוכחנו מפשט הכתובים דמלכים וירמיה ששרייה היה כ"ג ביום החרבן ואחרי כן נלקח מכווראדן ונמצא שיאוזרק בנו לא שמש מעולם ככהונה גדולה וכדברי הרב המפרש ו"ל בס' ה' והריטב"א ו"ל בחו' ליומא וכמ"ל הלא זה דבר חדוש הוא נאדשה תורה כפ' וכנים לא היו להם דרשינן ביה שאם היו להם כנים היו קודמי' לאלעזר ואיתמר ופירש לה הרב המפרש בס' כ"ר דהיינו לכהונה גדולה שאע"פ שהבן הגדול מאחיו לא וכה למחוק או לכהן ככהונה גדולה שמת בחיי אביו כדבר ואביהוא אפי' הכי כנו קודם כשרותו לאחי אביו כמוצן כי זה הוא הנלמד מכריית' זו כמכואר וא"כ איפוא מה לו למרן ו"ל להביא דברי הת"כ הללו מאחר שכדברי הרב ו"ל ליתיה להך דינא כלל כאשר יראה הרואה ואם נאמר דמייתי לה ללמוד דינו של הרב ו"ל כהן הלך דאיתי כק"ו מהך דינא דבר ייתא דאפי' כשלא מלך האב והוא שוות בחיי אביו והלך דינא יתיב שבן המת קודם במלכות לאחי אביו ומכ"ש כשכבר מלך אביו שהוא דינו של הרמב"ם ו"ל כמוצן הנה מלכד שאין צורך לזה מאח' עלות מאי דאיתי כרייתא דפס' פ' שפטים עור

וכמ"ש דבריו לעיל ובאגדה ונמפרש ינא שיאוזרק שמש ככהונה גדולה קודם החרבן וכדקאמר בהדיא ויאושע בן יאוזרק היה כ"ג בן כ"ג וכן ראיתי להתוס' ו"ל כיאה ר"ט שכתבו שיאוזרק שמש ככהונה גדולה מיום גלות אביו שהיה בגלות יכניה ועמר הוא תחתיו ושמש ככהונה גדולה עד יום חרבן הכית הוא גלות דקיימהו יע"ש ועיין להתוס' ישנים ו"ל שס.

והנה

בריה קלה נוראות נפלאתי על הרבר הזה כי רואה אנכי כי משני כתובים הבאים כא' בסוף הלכים כ' וברמיה ס' כ"ב נראה בהדיא ששרים גלה מירוש' חרט אחד אחר שכתבם דקיימהו בערכות יריחו שאחרי כן עלה נכווראדן לירושלם וישרוף את בית ה' ולקח את כל בני הקדש ואח"כ כתוב ויקח רב טכחים את טרוי כהן הראש ואת צפניהו כהן גושנה וכו' ויביאם אל מלך בכל רבלתה וימיתם שם וכל זה אחר שריפת בית ה' כמכואר וממונא שמש שריה ככהונה גדולה עד יום חרבן הכית וממונא דבר צריכין אנו לפרש מקרא שכתוב כר"ה' ויאוזרק הלך כהגלות וכו' באחר משני פנים או שהלך בגלות יכניה או בגלות דקיה ולא שמש ככהונה גדולה מעולם שהרי אביו שריה היה קיים עד יום החרבן אמור תעתה ת"ס אני לא אדע סכו"ל לישנא דאגדת' דקרי ליאושע כ"ג בן כ"ג ודברי דכותבו התוס' ו"ל שכתבו ששריה גלה בגלות יכניה כדאית' בסוף הלכים והוא פלא' לפק"ד' והיותר מתמיה הוא שמקרא זה הביאוהו שם התוס' ו"ל כתחלת הרבר אלא תטעות הניכר יש שם כי במקום שריה נכתב עזריה וזה אינו כדאי שם עזריה אביו שריה היה קיים והוא הנלקח הרב טכחי' ודאי כי שריה בנו לא שמש כל עיקר כמוצן ועיין להרב באר שבע בחידושי' להוריות כפ' כהן פסוח שנחשך אחר דברי התוס' האלה ועיין לעמיתנו הרב שעה יוסף הו"ש ואם יראה הרואה בכרייתא דסדר עולם ס"פ כ"ד שבשנה הרביעית לדקיימהו ירד להקביל פני נכווראדן לככל ושריה עמו וחזר וכו' לו למלכותו לירושלם ידע ליהוי כי אין זה שריה כ"ג כי אס שריה בן נריה ככתוב בירמיה ס"ס כ"א. ונשוב ונבנה דברי התוספות ו"ל שכתבו ששריה כהן גדול גלה עם יכניה ושמש יאוזרק בנו תחתיו כחלכות דקיימהו כמדובר' כי אף דאגדה דטור השירי' הכייתתם ח"מ אין הדברים מתיישבים לפי פשוטן של מקראות כדבר האמור ודאיתי להריטב"א ו"ל כשיטתו ליומא שם והובאה דבריו בעין יקב שם שכתב ששריה כהן גדול הוא היה אחרון כשנחרב הכית ושיאוזרק היה בגלות והיכין ולא היה כהן גדול (ורע כי בלשוננו כשיטת יע"ש כענין עזריה שמיחה בעווייהו המלך שכתוב שם שריה עזריה ונריך למחוק שריה ובעין יקב ליתיה) וכחפשי עוד הפעם כהפרי המפרשים מצאתי להראב"פ ו"ל בתחיל' ס' הני שכת' וו"ל ויאוזרק אביו יאושע היה כ"ג בבית ראשון כאשר נשרף ככתוב על בן ירש בנו העלתו בצאת ישראל חגלות בכל ע"כ לא שמש עזרא רודו ככהונה גדולה בימי יאושע גם בימי בנו ונכדו ככתוב כס' עזרא עכ"ל הך רואה גם הוא הלך כשיטת הסוכרים שיאוזרק שמש ככהונ' גדולה ומ"ש כי כן כתוב נראה שכונתו למת שהזכירו הכתוב שם כר"ה ה' כיחם הכהנים הגדולים באומרו ושריה הוליד את יאוזרק ואם לא היה כהן גדול והזכירו לתולדות שריה מרדכי לא הזכיר גם את עזרא אחיו אלא ודאי שהזכיר את יאוזרק לכדו לפי ששמש ככהונה גדולה כמוצן ולפי' קרא דכתיב אכתריה ויאוזרק הלך היינו בגלות האחרון פס' כי יש לרואה לומר כי מה שהזכיר את יאוזרק לכדו היינו כעבור שמחזנו היתה שלשלת הכהונה גדולה בבית שני

עוד

ואת דכל כיהאי מלתא הו"ל לפרושי דמלתא
דאיתייא בק"ו טרח וכתב לה קרא והו"ל לאשמועי'
בדריא דרין המחורש הלזה הנלמד דמכריתא ו. ואף שאחר
דבהאיא דיאזרק סבור הוא זל שמש ככהונה גדולה
וכדס"ל לתוס' זל והר"ב כע זל וכמאי דמוכח האגדה דשיר
השירים וכמדובר . אכתבי עכ"פ בענין נדב ואביהוא שכזה
הוא דרשת הכריתא הלא זה הוא הדין המחורש הלזה שלא
כא וברונו בדברי הרמב"ם זל .

ואחר

עבור שנות מספר כתעט שעברתי בהך ענייני'
שכתי ואראה שדברי חרן זל כלם נכוחים לחיין
וישרים ומעול' לא עלתה על דעתה זל לפרש הך דת"כ לצנין
כהונה גדולה וכדמפרש' לת הרב המפרש זל שהרי הכתוב
אומר וכנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתגור והא
בכתוביה בר"ה כ"ד וכניה וכו' ויכהנו אלעזר ואיתגור והא
ודאי לא יתכן ככהונה גדולה שהרי אהרן היה קיים ותו
דכסונה גדולה אינה אלא ככהן אחד ולא כשני כהנים כאחד
והכא על שניהם הוא אומר בין ההתים ובין החיים ואולם
דעת חרן זל כפירושא דהך דכריתא שהדברים מוגיעין כלפי
מאי דאיתמר בשלהי וכחיס דף קט"ו ע"כ דאופלינו אקרא
דכתיב וגם הכהנים הנגשים אל ה' יקראו דלרבי ואושע בן
קרח וו פרישות בכורות ולר' זו פרישות נדב ואביהוא (עייני
במכילתא פ' יתרו דרזבק הוא דקאמר פרישות נדב ואביהוא
ועייני להרב נחל סס ד"ה אף הככרות) וברשי זל שמשכאו
למיני הופרשו נדב ואביהוא להקריב קדכות והם שמשו כל
אותה שנה ראשונה עד שהוקם המשכן ונותו עכ"ל הרת
לדעת דאליכא דרבי בסניי הופרשו נדב ואביהוא לכהנים
לענין הקרבת קרבנות שניהם לכדס' ולא אלעזר ואיתמר וזה
מבוא' נגלה אמור מעתה זו היא ששנינו שאם היו בניו לנדב
ואביהוא ביום מותם הא ודאי הם היו קודמים לאלעזר ואיתמר
לעמוד לשרת בהקרבת הקרבנות כאשר עשו אבותיה' חסיני
עד היום ההוא ולא שנו אלעזר ואיתמר עובדים עבודת
הקרבות כאשר לא שמשו כעבודה זו כל אותה שנה ראשונה
מדובר ואל תשיבני שהרי כפ' תורה נטוה הרע"ה ואתה
הקרב אליו וכו' נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר וכפ' זו נעשה
מעשה הלכשת' כתנות וקבול דתן באזנא ידס ורגלס ומשיחת'
בשמן המשחה (למ"ד בת"כ פרשת זו במכילתא דמלואים
סארכעתס נחשמו ומקרא מלא כי שמן משחת ה' וכו') וזה
היה במתן תלאת המשכן כבודע ונחלא שכבר נפרשו גם
אלעזר ואיתמר לפיכך הכהונה קודם מיתתן של נדב ואביהוא
דא ודאי לא תכרא דאפשר לומר שמה שנחשמו ונתחנכו גם
הם היה כרי שאם יארע פסול כנדב ואביהוא ישמשו הם
במקומם או כרי שעכשו בהקמת המשכן יתרבה מעשה
הקרבות ביותר משנה ראשונה ולא יפקינו נדב ואביהוא
לכדס לעבוד את עבודתם באוהל מועד ועל כן נתחנכו גם
אלעזר ואיתמר או כרי להתיר אותם באכילת קדשים וכניהם'
לאוהל מועד מחוץ לפרוכת . . . ואולם עכ"פ נדב ואביהוא
שוכו בעבודת הקרבנות חסיני ודאי שלהם תהיה הקרימה
בכל דבר שכרושה ועבודה ומחילא כשמע שאם היו להם
בנים הם היו קודמים לאלעזר ואיתמר כמובן ואפשר עוד לנ'
אעיקרא דמלתא שגפה הקב"ה שצתירין נדב ואביהוא לנות
בשמיני למלואי' וכדילוף שם בבת' אליכא דרבי תמאי דכתיב
הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש ובעבור זה צוה לחך
ולקדש את ארבעתך לעבודת הכהונה . וסהדי במדומים
דמלתא כדנא קיימתיה הסברא דנפשי וסוב מצאתי דוגמה
לדבר בדברי הגאון הרא"ם זל כפ' במדבר בר"ה עו הככרו'
זעש באזנא רכיין אלעזר' קרמו נדב ואביהוא כעבודתם שנה
תעשה הא ודאי אם הא להם בנים היו קודמי' גם הם לאלעזר

ואיתמר כאשר יהיה האופן . וזה הנראה לפי' ד ברור וישיב
בכוננת הכריתא דתורת כהנים ומעשה שפיר חייתי רחיה
חיייה חרן הכ"מ זל לדינו של הרמב"ם זל בשאר החנונים
ההשרות כמובן . אתה תחזה כד דייקת שפיר שכאו דברין
זל על מה שכתב הרמב"ם זל ולא המלכות בלבד ולא הכינים
על תחילת דינו כרין המלכות ודוק .

ואחרי

כתבי כל האמור בענין חיו היות כמדמש שם
כפ' אחרי וכפ' כהרבר דאופלינו התם במאמר
הכתוב על פני אהרן אביהם דחד אמר בחייו וחד אמר
כמותו וזייני מ"ש הרמב"ן זל כפי' התורה על פסוק זה
ולמהר"ש יפה כפ' אחרי ונריך אני להתיישב כזה לעת
הפנאי .

בסי' ל"ב

דנ"ה פ"ה סוף שיטה' שמעתי חקשים
שפירוש דברי הלכות קטנות הוא חס זל
שיר של חול מלכד שיר של ר"ח וחסבי דתמ"ש דהקלוקל היה
שאחרו שיר של חול אין ראיה ולא בעי בר"ה שיר של חול שזל
דהקלוקל היה שלא אחרו שיר של זט גם כן ואה"כ דבעי
תדווייהו לא תו דכריהם ואני שמעתי ולא אכין דה"כ גם ככל
זט נמי תיבעי אי בעי ג"כ שיר של חול ומאי שכל דנקיט
הפיקו בר"ה לבר ותו דה"כ תיחא עליו דתיפסוט לה מעיקר
הך סוגיא דתני להדיא שחרית קרב בהלכתו ופירשי דבראש
השנה היה בתמיד השחר שיר של יום וכמוסף של זט וחניה
לר' הוכן פסק הר"מ כה' תחירין ואין ספק בדבר וא"כ ה"ג
ליבעי של חול כתפלת השחר ושל ר"ח כמוסף ואיך הביא
הסוגיא וכתב דאין ראיה ותלי תניא ברלא תניא ואי הספק
שלו היה דכשחר אם היו שם שני שירים של חול ושל ר"ח גם
זה מובא בכריתא דאינו דלא היה שם שיר של ר"ח כלל
בתמיד השחר וע"ק שהרי בסוכה דנ"ה בבואר דשני שירים
כאחת לא יתכן כלל חמ"ש שיר של ר"ח דוחה לשיר של שבת
וכחו שביארתי לקמן בס' זה דנ"ה ע"ג ע"ש כי ע"כ אין לנו
כפירוש דבריו כי אם בדרך שכתבתי וליראת האריכות לא
חששתי לבטל פירוש זה בדברי הרב דסמכתי על ההכין ולפי
שראיתי מי שנתענם על זה הוכרחתי לבאר אע"ג דלדידי
אין צורך .

בסי' ל"ג

דנ"ח ע"כ שיטה יז וזל ומיהו אף לפיו לא
נרקו שדברי הרמ"ע הם לשינוי החב וכו'
הנה ראיתי בבית ישחק שגדפם בעת דז ע"ד שהשיב כשם
מר אביו נר"ו על דברי ותחילה הכריח חמ"ש הר"ח בסדר
תפלה ונהגו חקבת העם שיר חומור וכו' מפו' יונא שהתנהג
לומר החומור לחור מכלי שיאמר קודם השיר שהיו הלויים
וה"כ מתפרשים דברי הט"א סי' קל"ג שכתב ואומר השיר
שהיו הלויים וכו' שכן פירשו שאומר השיר שהיו אומרים ולא
שיאמר המתפלל אלו התיבות אלא השיר לבר דש גריעות
כלשון זה דנראה כמו שסופר סיפור בעלמא מה שהיו הלויים
אומרים ולא שכתבו לקרא החומור ועוד דאילו דעתו דלא
בהר"מ הו"ל להביא דברי רבינו וכ"כ דברי מור"ם שבת
בספ' קל"ג ואומר השיר שהיו הלויים ולא סיים החומור' וזהו
מ"ש רמ"א בס"ק ד' ע"ש אלו דבריו ואין דבריו נראין דפה
שהכריח מהר"ל ל"מ שהוא בא להוכיח חנה קצת מקוונות
שהיו אומרים השיר להורות רטוב לנהוג כן ולא הש לבאר אם
היו אומרים ג"כ השיר שהיו הלויים אומרים וכו' דאם עיקר
השיר אינו מעיקר הדין כ"ש הצעה זאת ואה"כ דיוור דשפיר
טפי אם יאמר כך אף אם לא היה חנה גם לומר כן כ"ש שזל
שכך היה חנה גם בן ולא הש להאריך על זה וזה כ"ל טעם
הש"ע סי' קל"כ שהשמים דין אמירת השיר כיון דאינו מדינא
ואיכהו כהו גם דברי הטור שהביא יותר מתפרשי' כפסוטן
והיינו שיאמר קודם החומור השיר שהיו פלויים אומר' והטעם
שכתב

שכתב רוצא ברעון דנראה כמו שפיר סיפור בעלמא הרי
 רב עמרם גאון בסדר תפלה כז כתב וזל וכתפולת ערבית
 ההו לומר פטום הקטורת אבל לא השיר מה געם שוכר
 למקדש אומר אליו וכו' וזה היה הכותב בכוקר ובערב וזה לא
 היה הכותב אלא בכוקר וכבר הביא דבריו בט"ח סימן רל"ו
 ע"ש וז"ל מה בכך אם אנו אומרים השיר שהיו הלוי' אומרים
 ראב"ן גמי זכר למקדש שהיו אומרים הוא דאמרינן ליה ותו
 לדבריו בכוקר דליל פסח שאנו אומרים וכו' למקדש גריעותא
 שוי שאין אנו חכוונים לקיים מצות אכילת מצה כי אם שאם
 הפסחין מה שהיו עושין בחקדש לדעת הלל ותו דאין מצות
 צריכות כוונה נחלקו בה כ"ט באמירת שיר מצד התנהג
 דקריאת המזמור מצותו וכי אנו השיר שהיו הלויים אומרים
 לא מעלה ולא מוריד דבר זה ועל הכל שכבר ביארתי שלשון
 זה כתבו להדיא בסדר היום שיאמר בן וכן נהגו ברוב תפוז'
 ישראל ומכאן נ"כ בתשו' הרמ"ע סי' כ"ה שהיו אומרים בן
 והוא בא לחלוק ואין בו כמותן טעם גם מ"ש דאין הטור חולק
 להר"מ היה לו להזכיר סדרתו מלבד דלמ"ש גם הר"מ אינו
 חולק על זה בר מן דין דאף אי מדברי הר"מ מוכח שלא היה
 מנהג' לומר כך אם הטור שוכר דישאר בן על כד היותר טוב
 מה מחלוקת שייק' ביה ומה גם לכשתמ"ל דמכאן דבריו
 הר"מ והטור שלא היה מנהגם לומר כך כי אם שהנהיגו בן
 אחרים לצד היותר טוב מה בכך הרי אפילו בכרכות שהם
 מתקנת כנה"ג כתב הרשב"א בפ"ק דכרכות דיוכל להאריך
 או לקצר ברצונו כמ"ש בה"א סי' כ"ד כ"ש על הצעה זאת אם
 אנו הוסיפין דאין בכך כלום ומ"ש שזהו כוונת מור"ם שלא
 פיים המזמורים ל"מ מירי שיעקר דבריו מור"ם הם למעט
 שלא יאמר שיר בערבית אבל שיאמר השיר בבוקר לא היה
 צריך לומר שכבר פטע המנהג ואין חיוב מעיקר הדין וז"ל
 מה"ש שלא השג למה שהיו אומרים קודם השיר שהיו הלויים
 דניחוי סיכוי נהוג כמ"ש בה"ג בפ"ד דכרכות גם מ"ש שזהו
 כונת המגן אברהם אינו דמ"ש ומ"כ דמ"ש משנת השיר
 וכו' ולדבריו מאי משנה דנקיט ותו דמהם שהעלה דנהגו לו'
 המשנה כרי לישטר מד"ת ש"מ דהמנהג היה לו' לשון המשנה
 כולה ככל יום עוד השיב דמ"ש דלא צדק הכנה"ג כמה
 שהביא דבריו הרמ"ע בסתם שנראה דהם לו' ימי השבוע
 אינו דלא כתב בן אלא לשירי החג וכו' והמה תמוהים לנו
 שיראה לשון הרמ"ע במקומו דכתב וכו' ולדעתו איך כתב
 אני מנעתי שלא יפתח בלשון המשנה וכו' אלא יתחיל
 מהמזמור נראה דקאי לימי השבוע להולך ישר וגם מ"ש
 בשירי הלויים שאנו נוהגים מדהתם נראה דגם במזמורים של
 ימי השבוע קאי ואיך שלט בעצמו דלא מנע כו' ימי השבוע
 אלא הנונה לומר וכו' ע"ש ולא הש לקמחיה ותימא הוא שכל
 להשיב ואינו מחבין בדבריו וזלתו ואחר הנראה עיניו יחוו דלא
 כתבתי דלא צדק הכנה"ג וגם אי אפשר לכתוב בן לפי מה
 שביארתי שדבריו הכנה"ג הם מתורת הדמ"ע שגם הוא הורה
 כזה וז"ל אי הרונו ע' איירי בשירי החג גם הכנה"ג כהני
 איירי ולא כתבתי אלא דלא צדקו אותם המתחכמים שאינו
 אומרים יקודם השיר שהיו וכו' וזה פשוט לכל מחבין גם מ"ש
 דדבריו תמוהים למי שיראה לשון הרמ"ע במקומו האמת שלא
 עלה על דעתו על שום מעיין שובין כוונ' מ"ש בדעתו וע"כ
 שלא להאריך שכתבי על המחבין וכתבתי בקינו' והנה בעת"ה
 חל עליו חובת ביאור דהנה מכאן שם שזה היה אמת ומעט
 שאלות ששאל הנדון אחד דהשאלה שנית היה בשירי הלויים
 שאנו נוהגים לומר ככה"כ והחכם עיניו יחוו דע"כ בשירים
 חדשים שתקן הרמ"ע לומר בכל ימים טובים כמו שסדר ג"כ
 כד עבודה כדוצה היה עיקר שאלת החכם שלא מצא להם
 שירט ועל זה באה תשובתו לכאן לו מכאן מי יצאו דאם

כאת לומר דהיה על שירי הלויים שכל ז' ימי השבוע תימא
 על עמך מה זו שאלה וכו' לא ידע חתני' דתמיד ודבריו
 הדמ"ס והטור הם כי לא להזכיר ותו דאין בכל תשובת הרב
 ד' השיב כי אם לשירי ז' ור"ח ומינה כשהשיב הרב אנו
 מנעתי במקומו וכו' קאי ודאי כמי לשינוי ז' ור"ח ולומר
 שהשירים שתקן אינן כבידור אבל ג"כ וכמ"ש אח"כ להדיא
 וז"ל מינה דכו' ימי השבוע דאין ספק בהם כלל מהי תיתי
 שימנע לומר התחלה זו דמנסה שלימה היא וכ"ע מורה בה
 ותו דאין דפת הרב היה דמ"ט גם כו' ימי השבוע לא לימא
 א"כ העינן' מסר בדבריו שהרי החימוש גדול הוא כד זה שגם
 כו' ימי השבוע דאין בהם ספק כלל לא לימא וצד זה הוא
 דהיה לו לפרט ועל הכל דפירוש זה בדבריו הרמ"ע אין צריך
 דהיה דמנהג כל ישראל שנהגו לומר השיר שהיו הלויים אומרים
 כו' ימי השבוע ולא בשירי ז' ור"ח הוא העד על ז' דמ"ט
 שהבינו בן בדבריו דאין הרמ"ע וכנה"ג דעתם דלא לימא
 כלל גם כו' ימי השבוע והרי לא דאינו חולק עליה' כזה והכי
 נהנינן דלא כוותיהו כי ע"כ ע"כ לומר כמ"ש ומה שהכריח
 הוא מ"ש שלא יפתח בלשון המשנה וכו' נראה דקאי לימי
 השבוע להולך ישר אדרבה למחבין דבריו על כוונת לא קאי כי
 אם לשירי ז' ור"ח לכד ששאל עליהם ולא לתא שלא כשאל
 גם מה שהביא מ"ש בשירי הלויים וכו' הבין שזה מדברי
 הרב ואינו אלא שאלת השואל בקיצור והוא פשוט גם ראיתי
 שהשיב למ"ש אח"כ דמי שמונע לומר התחלה זאת מנעו
 הטוב מהם שזה מכלל דמ"ח מצות עשה הוא השיב דליתא
 דלדידה במוקם חקדש שהיו אומרים השירים לכד לא מקיימו
 מ"ע וכי מצוה זו אחר החרבן היא וקושטא קאי דהמבילתא
 והכוונת הכל אמת וזה פ"כ שאדם רוצה למנות אחר מו' ימי
 השבוע ימנה לשם שבת אחד בשבת שני בשבת וכן אנו
 מקיימין בשטרי תפוחות ובטיטן דמוכרח לן לתעמי יומי אמנם
 כשאינו רוצה למנות אינו מונה דאינו חובה ודמי דלכשיש לו
 טלית בת ד' כפפות דחייב כצו' אלו דבריו ואתמהא שמי"ב
 לזולתו באין מבין דבריו וזלתו דמאי דק"ל דא"כ בוקר בהת"ק
 קיים לא נצטוו על זה והרי מבואר במ"ש וזל שכלשוננו אין
 ההוה כלל לתלות ימי השבוע לשבת לא כאתי כי אם לשלול
 קושיותו שהרי ידוע דלשוננו היה לה"ק בוקר שבה"ק קיים
 וגם כבית שני וכמון האימוראיים שהיו ככלל היה לשונם לשון
 תרנום ומה"ט ר' סידר המשנה כלה"ק ורב אשי הש"ס בלשון
 תרנום וידוע דבלשון הקדש ותרגום אין שמות בפרטו' לשבת
 ינוי החול כי אם אחד בשבת ושני בשבת וכן בתרגום חד
 בשבתא תרי בשבתא וא"כ לדידהו כלל עת וככל רנע היו
 מונים לשבת בכל דבורם בכל הענייני' שח"כ בלשוננו לשון
 לעז דאנו קורים לימי השבוע שם בפרטות כגון לאחד לונים
 ובנוצא אין ובר לשבת כלל ותו מאי ק"ל בדבריו גם מ"ש כפי'
 שמכילתא דכאירצה למנות ימנה בשבת ומשו' לרוב ישראל
 דעברו בעשה דכמה עניינים אנו מונים ימי השבוע בלעז
 לאיזה צורך גם מ"ש דאנו מקיימין בשטרי תפוחה וגם הוא
 תימא וכי עשה זה לא נצטוו כי אם בעת נשואין ובירושין לכד
 ותו הרי דוגמת עשה זה הוא זכירת יציאת מצרים דכתיב
 זכור את היום אשר יצאתם מצרים קול דאנו חייבין לזכור
 בכל יום ומה"ט אחרו אמת ויציב דאורייתא ה"כ בכוונת זה
 הוא ג"כ בכל יום ואיך יפטרו בכתובה וגם דליתיה בכל יום
 ובכל אדם וגם ראיתי דהרמב"ם פ' יתרו שכתב וזל כי זו הן
 המצוה שנצטוונו בו לזכורו תמיד בכל יום ע"ש דמה"ט אילוני
 גדולת הרמ"ע היה כ"ל דגם בשירי ז' ור"ח שיאמר התחלה
 זו על הספק מן הנה הוה דבהני יומי אין אנו מוכירי' הימים
 לשבת דאינו בשבת זל דכבר אנו נפטרים בקהש ותפלה
 בזכירת שבת גם מ"ש דאנו מקיימין בשטרי תפוחה ובט
 דמוכרח

קונטרסים בונן לחקר

דעויות והוא אינו יכול על ידי טעותו להעמיס על הזכור ולהטריח להסאם חצט ואם הרבה כיון שהם עצמם לא תחייבו בכך תשא"כ בשכח ולא הזכיר של ר"ח וזכור קודם שעקר רבניו דאע"פ שהזכור לא היה נמוס בטעותו של זה ח"מ עכ"פ הפסירו תפלתם שלא יתפללו כתחול"ל עכ"ל ואנכי הרואה רחין טעם זה הספיק חתרי טעמי חרא דלפי סודן של חבות חורת ש"ן ח"א זריכה מעיקר דינא אף שכבר התפללו כולם כלחש כידוע וכמ"ס נ"כ הרב הגדול בספר ברכי יוסף ח"א סי' קכ"ד ח"כ לפי"ו ח"ן טעמו חספיק כלל ותו דהרי קי"ל דש"כ שנכנס בעת שכבר התפללו הזכור כלחש ונתפלל בקול רם כמ"ס הש"ע סי' קכ"ד וח"כ לפי טעמו סי' נים שאם התחיל בשל חול שינמו' וח"כ ע"כ צריך הוא לטעם שכתתי בר חן דין ציון טעמו אינו נרא' בעיני טעמי הש"ן בהקום הינאים כתפלתו קאי וכי קי"ל דנומר סייעו שהתחיל בכרכה שהיה חייב בה מעיקר הדין והשום ככו' שכת' לא אמרחוהו ח"כ ה"נ זה המתפלל בעדם והתחיל בשל חול והרי הם נמי נתחייבו מעיקר דינא בזה כרכות ולמה לא יבחרו בעדם הכרכה מטעם זה גופיה ותו הרי ברכת הנוציא אם שח הכובע קודם שטיעמו צריכי לכרך או שיפרך הכובע פעם שנית כחכואר כמ"ס ח"א סי' קס"ה ואילו לרכיו נימא דלא עשאווהו שליח לעוותי כיצ"כ אינו רואה טעם ברכיו והואיל דאתי לידן נימא חלתא דאני חספיק כתי שרנה לפטור עצמו בכרכותו של חברו כתפילין דקי"ל שח כין תפלה לתעלה חוור וחכרך אי גם השוחע חל החייוב לכרך שי"ל דכיון שכבר התחיל במצוה שהניח תפילין של יד אינו הפסק לדידיה או דילמא לא עדיף מנכר דאתי מחמתיה ונר זה כ"ל יותר

סי' נ"ד דפ"ח ע"ג ש"ט ח' וזל אכן כ"ל ראה"ן ראה

והא גרמא לבטל האמצעיות וכו' ראיתי שם במניה לספר שלמי זכור דקנ"ו הסיב על דברי שמונת הא"ח בטעם כ' ע"פ ח"ס כס' הכל כו' סי' לז' דה"ס ויכשכת אין יב ברכות אמצעיות לפי שכולם הם בקשם צרכי האדם ושנא אפשר שהיה צריך לאחת מהם ויהיה נזר בווכרו את צערו וכו' וח"כ א"ש מ"ס בכרכות דכ"א הני בי רב דטעו ונדרכו וכו' דאע"פ דאסור לשאול צרכיו מ"מ דכר הקבוצ בכל יום לית לן בה רטופס ברכות הנהגות הוא אומר אלא דכ"כ אמצעיות מתוך שיש בהם תרכה שאלות חששו דילמא יצטרך לאחת מהם כיום זה ויהיה נזר בווכרו צרתו וח"כ דכרין היה לגלויו זה אלא משום כבוד שכת וכו' שחששו לאדם אחר מני אלף שיצטרך לו הרבה ויהיה נזר ולכן כיון שטעה אחריו ליה שינמור וסיים והוה פשוט כעניני לא הייתי צריך לכתוב זה רק לפי שראיתי בס' הקרי לכ שהביא דברי הא"ה וכת' קשה מאד ברכיו ונרמק הדכה ע"ש ולפי האמור הדברים פשוטים עכ"ל ואני אומר דברי הכל בו שחביא חן החדש כבר בכתוב הא"ח כלשון זה כקידור שסיים והטעם שחא יצטרך לאחת מהם ויהיה עצב וכו' ושם ברס"ה כתב בכל דברי הכל בו באורך ע"ש ואין כל חדש גם מ"ס דרכי בדילישכ דברי הא"ה הוא דומק הרבה מה נעשה לו שרכו וך כענינו ופוסל את הראשונים ושלל דאשתקד נרפס ת' חזן הכ' ושם כס' ג' ד' ריש ע"ג כתוב וזל וח"כ כ"ת דכרכת רפאנו וכל זה ברכות אי לאו משום טורחא הוה אחריון להו אף בשכת ויט משום דהוי מטכע ברכה וכו' הנה בכואר דעיקר הטעם דעקרו יב ברכות אמצעיות משום הטורח ולא משום דחששו דשחא יצטרך לאחת מהם ויהיה נזר שזה הטעם הוא למ"ס אל ישל אדם צרכיו בשכת דיהיה נזר וגם פירוש זה מכואר כמ"ס שאחר ורכנן הוא דלא אמרחוהו משום כבוד שכת ואילו לרכיו אינו חטעם טורת

רמוכה לן למחני וימי לא ראה ח"ס הריבש כס' ק"ו וזל אכל פאחה יום חן השכת זה לא תעלה ולא חוריר ואפילו לא היה כתוב כלל לא היינו חוששין לו ואין זמן כתוב בתורה לשכת וכו' הרי שאין הכרח כלל למחני יומי והיהו אהני לן טעם זה למה שכותבים כנט וכתובה כשני או כב' בשכת ואין כותבי' בשכות והלכות כאה"ע סי' קכ"ו כתב טעם לזה ע"ש ולמה שביארנו חין צורך דנצטוינו למנות לשכת וש"ר כס' גט פאום סי' קכ"ו ס"ק לא שכת טעם זה ע"ש

בסי' מ' דפ"ע ע"כ נכי ח"ס לישכ רעת הרז כיונא

רכל שכירו לחוור לעירו לא חשיב כלא חני עביד שהרי אמרו בקדושין כל שכירן לאו כמחוסר מעשה דמי מנאתי כתוב בניליון ספר אחד תחמי עירונו שחשיל"וה דהרבני התוספות נזיר ד"כ ד"ה ח"ט נראה דאף דכר שכירו כל המחוסר מפשה לא חמ חשוו שליח אלו דכריו ולדידיה הא ל"מ דמ"מ מכואר מהתום"ש דמחוסר הכלת עיפה מגולבלת לא חשיב מחוסר מפשה ודוקא מחוסר לויסה ונילגול חשיב מחוסר מעשה כמו שביאר כל זה הרב חשנה לחלך בפ"ט מה' אישות ה"ו פ"ט וא"כ י"ל דגם הליכ' מעיר לעיר לא חשיב מחוס' וגם ראיתי להרב כני יעקב דכ"א ע"ר שכתב כרעת הטי"ר רכל שכירו גם כמחוסר מעשה חני קשוו שליח ע"ש עוד כרכרי הרב ובר חן דין הרי נכי וימתו דכעי הש"ס כיבמות דכ"כ לא איפשיט וח"כ ש"ה גם לדעת התוספות דכמיירי דמחוסר מעשה וכירו מיירי ספק לא נפיק אי חני חשוו שליח וח"כ כנרון הר"י ברונא הרי השליח שקב' המצוה ידו כיד חוכר ונותן ומספק אינו יכול להוציא כעל החסרונות מיד השליח רכלל גדול בדין המוציא מחכירו ע"ס ושוכ מנאתי סמך דהליכה מעיר לעיר לא חשיב מחוסר מעשה חמ"ס בשכת דק"ר התם מחוסר מעשה דקריבה הכא לא מחוסר מעשר דקריבה וע"ש בפירש"י ואוקי באתרין

בסי' נ"ב דפ"ז ע"ג נכי ח"ס וכיון טען דטעה

והתחיל וכו' עד סוף הלשון ראיתי להרב המחיה לס' שלמי זכור דקנ"ח פ"ר הסיב על דברי אלו דלא מנא בחקירה זאת חקום להסתפק כלל ע"ש וראה אני דלא דק דנרי השפק הוא ברור בדרכי שהרי לפי מסכת הש"ס דכי קי"ל גומר היינו השכת ממי ראוי לוי"ה אלא דמשום כבוד שכת לא אמרחוהו ותקנו שבע במקום י"ח ש"מ דבלאו ח"ט הוה פשיט לן דפוסק והא ל"מ היכי קי"ל דנומר דהו"ל טפי טשכע וכבר אמרו דבל"ג שבע תקון תמני לא תקון דאדרב' מעיקר דינא בעי"ה והרי י"ח תקון וח"כ היכי נימא ליה דפוסק מה שהתחיל לכרך דק"ן וע"כ אמרו בנזיר אע"ב דע"כ הו"ל תמני או ט' גלא תקון כיון דבעת שהתחיל לכרך היה הכרכה ראוייה תריצא אכל כי התחיל כשומע תפלה דכי באנו לחייבו שינמור אינו אלא דכרין היה לגלויו י"ח גם בשכ' בת"ש כהך סוגייא והרי כיון דקי"ל י"ח תקון י"ט לא תקון ואילו לא היו חוששין לטורח שכת היו כוללים קדושת שכת ביפלה איבא כי היכי גלא ליהו י"ט א"כ היכי נימא דינמור הכרכה וח"כ יאחר ברכה שביעית שתקנו לשכת דהו"ל י"ט והרי לא היה ברין לכרך גט גם אם לא היו חוששין לטורח שכת וח"כ בכי האיג"ל דתור הדין דפוסק ותו ל"מ מכל מה שהשיב על זה

בסי' נ"ג דפ"ז ע"ג וזל גומר הסכרא כ"ל יותר

דכס"ן אינו בנמורה והרב' צריך ישוב ע"כ וראיתי להרב המחיה את ספר שלמי זכור דקנ"ט הסיב על זה ולדידיה דהרב פשוט כמורת תפלתו של ש"ן שהוא אינו צריך לתפלה זו שכבר יבא כתפלתו כלחש ומה שחורר הוא השביל הקהל והרי הם עצמם לא טעו כלשונם ושלוחם הוא

את חוסף וכיום כ' קילן טפי א"צ לחזור גם מ"ש דכל מ"ט
 ברנ"ז ע"א וע"ב אינו מחזור הרי בע"א הבאתי דברי הר"ת
 ודקדקתי בדבריו מה שראוי לדקדק כמו שגם הוא דקדק כן
 דרכ"ה ודכ"ו אלא דלישכ דבריו נמשך הוא אחר דברי הר"ת
 המלך ואני כדילפיא מן החדש כתבתי בדרך אחר ולכסוף
 העלתי והנכון דט"ס נפל בדבריו כדברי הכנה"ג שגם הוא
 הסכים שם בזה גם בעיקר הדין דאמירת מוספי אינו מצב
 גם הוא הודה בו וכדברי הלק"ט גם הוא פירש בדבריו לא
 נשאר כי אם מה שצמדתי בדבריו הא"ח דכל חכם לב צינן
 יחון דבריו צריכים ישוב ואנחנו לא נרע מה הדבר הזה ולא
 נתחוו לו כדי להשיב על דבריו .

בסי' ס"א דק"פ ע"א וז"ל והא ודאי ליתא דהרי ר"פ
 תלמיד ר"ז הוא וכו' הנה ראיתי להרב
 הגדול בס' פתח עינים כימות דקט"ו השיב על זה ואני
 שהעתי ולא אבין דתלמיד ר"ז הוא ר"א בן פרת וזה הפורסם
 בכמה דוכתי בכבלי ירושלמי והן הם דברי הרב גופי הלכות
 דר"א בן פרת תלמיד ר"ז והוא בשמעתין הוא ר"פ אביו של
 ר"א שהיה בזמן רב כידוע ותשקוט האר"ש דברי התלמוד לו
 דבריו ואני אומר יכולני לפטור עצמי מן הדין ואדרבה תמהני
 על דבריו שזה שחשב דסתם רבי פרת הוא אביו של ר"א אינו
 אלא בנו של ר"א בן פרת ומתלת קראי שמעי לי דכפ"ק
 דברכות ד"א אחריו וכן אורי ליה ר"א לרבי פרת בריה אהבס
 רבה היר"פ בנו של ר"א היה ולא אביו גם כמ"ק ד"ך
 אמרו כה"ג ע"ש גם בנידה ד"ה אחרו גבי ה"ש ר"פ האן
 תנא קטפא פירא ר"א אחר רבי זירא חזי דמינך ומאבוך
 קשריתו קטפא פירא לעלמא את אמתת מאן תנא קטפא
 פירא ר"א ואבוך אחר הלכה כר"א בארבע הרי דר"פ כנן של
 ר"א בן פרת היה גם בפסחים דק"א אחר רבי פדת רבר
 הלכה כשם ר"ז והירידוע דכל האומר דבר כשם אומריו רבן
 היה וא"י אביו של ר"א היה לא יתכן לדברי הרב נר"ו דר"פ
 גדול מר"ז גם ככתובות דס"ד אחר ר"פ תימרא בשם ר"ז ע"ש
 וכן כברכות רכ"ה ע"ב אר"פ אחר ר"ז ע"ש גם התו' והרא"ש
 בריש פ"ב דע"ז דכ"כ ד"ה אין כתבו וז"ל מ"מ נראין דבריו ר"פ
 עיקר חדא מדהקדים דברי רבינא לדברי ר"פ דהרי ר"פ קדם
 לרבינא ימים רבים שהיה בנו של ר"א וכו' ואותו ר"א היה
 תלמידו של ר"ז ע"ש הרי דסתם רבי פרת הוא בנו של ר"א
 ועד פה לא ראיתי תימרא לרבי פרת אביו של ר"א ואולי
 בעל מעשים הוא ופדת שמו ולא רבי פרת וכו' דבריו התו'
 והרא"ש שהבאתי דכתבו כפשוטו שהיה בנו של ר"א וכו' דאי
 גם אביו של ר"א היה רב בעל שמעיות היו מביניו לו רבי פרת
 הזקן ע"ד שחזינו ר"ג חזקן ותו דאי היה רב לא היה נריך
 ר"א להביא אביו הרב וללמוד לפניו ר"ז וא"כ שפיר ק"ל בדבריו
 הדשכ"א דאיך יתכן דר"ז השיב על חזקת רבי פרת דכיון
 דר"א היה תלמיד ר"ז חכ"ש רבי פרת בריה דהיה תלמיד
 תלמידו וכן יש לרן מפיקר הסובי"א שארי רב יצחק בר
 ביסנא הוא רש"ל לרבי פרת והרי במנחות דק"ג מכואר"ר רב
 יצחק בר ביסנא קטן מרבי זירא דאית לרבי זירא ע"ש
 והרי בנידה ד"ח מוכח דרבי זירא חבירו של ר"פ בריה דר"א
 הוא א"כ כי שאיל ר"ז בר ביסנא לר"פ היה ודאי לגדול שכדורו
 ולא לגדול של שני דורות שקדמו וא"כ זה שכתב הרב הגדול
 דר"פ היה אביו של ר"א בזמן רב כידוע הוא תימא ואין אספק
 שנדרר בזה לח"ש בס' יוחסין דרבי פרת היה תנא בזמן רב
 והאמת שאני תמיה עליו היכן ראש שהיה תנא בזמן רב
 והנה אמת שגדולה תוו ראיתי בס' סכריות והליכות עולם
 שהביאו דברי התו' דיוש פ"ב דע"ז דרבי פרת היה בנו של
 ר"א שהיה כיומי התנאים ע"ש והם דברי תימא דאיך יתכן
 שהיה תלמיד תלמידו של ר"ז בזמן התנאים וכבר תמה עליה

כי אם תשום שיצטער גם כלבוש א"ח פי' רס"ח והפ"ח בסו'
 ק"ב ביארו הטעם דמפני הטורח עקרו האמצעות ולבריו
 תלו תניא בדלא תניא ותו ולדבריו כ"מ ראש יש לו חולה
 ועומר ברפאלו דיעסוק דכיון דנריך הוא לרפואה ככי האי
 איתיה באיבור אל ישאל צרכיו והרי סתם אמרו נומר בכל
 גוויי ותו לדבריו מי שנריך לפרנסה איך התירו שיאמר רעינן
 זוננו פרנסנו כדברי ירושלמי וגם בהרחקן דמתפלל על
 המזונות ופרנסה ושאר מילי להם לא השטו דשמא יצטרך
 לאחת מהם ויהיה עצב . כי ע"כ כ"ל כנן בדרך שכתבתי
 והאמת דלא היה צריך להשיב אם יש תירוצ אחר בדברי
 הר"ח מה בכך הא כתוב וכפטי' יפונץ שלע והמעייני יבחר
 הטוב כפינא אך הוצדתי לזה שהפירו על המדה שישבו
 פשוט מאד ודרכי דוחק גדול כי ע"כ הוצדתי להשיב כי אין
 דרכו כנן כפיני .

סי' נ"ר דנ"ו ע"ב שיטה כ"ג וז"ל באופן שלחיות
 שמכיר אני את מקומי איני חולק דריכו הנה
 ראיתי שם להחגיגה בס' שלמי נכור דרמ"ב שהשיב דהיה חפץ
 לגלות דפתו ולחיות דיעו כי כל לבני דירי א"ח בחלקות בזה
 ויש לי להשיב הרבה על דבריו בזה מה אעשה כי תלתא
 כרנא סובל אריכות הרבה ולעיתות כאל אין הפנאי מסבים
 וכו' ואני אומר דברים שכלב אינן דברים כדי להשיב עליהם
 ועל כוננא בזה השיב הרא"ב ד בהקדמת היר .

סי' נ"ד דנ"ז ע"ב שיטה כ"א וז"ל וע"ש שפ"ל ט"ס
 כרפוס ע"כ ראיתי להרב החגיגה בס' שלמי
 נכור דשא וז"ל ועמ"ש בעיני זה בס' חקרי לב וכל דבריו שם
 דנ"ז ע"א וע"כ אינן מחזורים אצלי וכפרט בת"ש על דברי
 הרב בית יהודה שפ"ל ט"ס בטעם אינו כן שדבריו הם
 מדוייקים ומדוקים עפי ה"ש המ"א סי' תקנ"א ס"ק ג'
 ע"כ ואני אומר בעיקר דברי המ"א ק"ל תמ"ש הטור שלא
 לומר וברח דלא ליזלונו כמזערות שאם יאמר אותו בשני
 יאמרו שני עיקר גם הכל בו והא"ח בה' ראש השנה כתבו
 דנפיק מיניה חורבה שיאמר אותו גם כיום שני נראה דמשום
 דהתו' לניטעי לומר כן גם כיום כ' הוא דגדול ולדבריו הרי
 אפשר שלא לאמרו בשני משום זילזול וט' כ' גם הכי שהכריח
 מהר"ן וז"ל ואם איתא ליתא שיאמרו אותם כיום ראשון ולא
 כיום כ' ואם איתא הו"ל לפרש דמשמע זילזול אי אפשר
 לשכות מיום א' ליום כ' כיון שטעם זה הוא הכרח נמור בהם
 שחולק על הכל בו כי ע"כ נראה דאין לשנות כסדר מיום א'
 לכ' דהתו' למטעי חפין מ"ש הטור באמירת פסוקי קרבנות
 וע"ק הרי"ט ב' משום מנהג אבותינו הוא דאין בקיאין
 בקביעא דירחא ואי ברינן משום זילזול הו"ל בוירה לגזירה
 דלא ברינן וכו' תמ"ש מהרא"ז פסקו חור"ם א"ח סי' תמ"ז
 ס"ה דבט אחרון יש להקל והמ"א לא חלק על זה ואם איתא
 ליחוס לזילזול וט' ב' והנה אמת שהפ"ח שם חלק על זה
 דחייסין לזילזול וט' ב' והכיו דאיה תמ"ש בשבת דכ"ג התם
 בו היכי דלא לזולו ביה ע"ש אלא שיש להשיב דקול' בסו'
 תנ"ו דמות' ולכחול עין ביט' כ' שרי וכן ספק חובן התירו
 ביט' ב' בסו' תנ"ו ו"ל לזילזול כי ע"כ ז"ל דלא כל המקורות
 שוים בזה כי ע"כ היא גופה צריכה רבה בעיקר טעמו של
 המ"א וה"ל לפרש טעם זה בדברי הרב בית יהודה אינו כנן
 בעיני שהרי כתב שטעם שאמרו אותו אינו אלא כי היכי
 דלא ליתו לזילזולי ביה כמבואר בס' ב"ל לךך א"כ לחזור ע"כ
 והרי כב' לא נזכר כלל טעם זה ואדרבה סתם דבריו פורים
 יותר דלא ס"ל טעם זה כמו שביארתי וטפי היה לו להביא
 דבריו המ"א לפי דעתו כי ע"כ כ"ל דנ"ל שהטעם שאין
 אמרו אותו וקאי לקריאת פסוקי ר"ח שביאר הכי בשם
 שגאונים דה"ט דלא ליזלונו ב"ט ראשון וע"כ לגבי אמירת

קונטרס בונן לחקר

כקט הש"ס נתייחד דפיוטה למעט כלי חרס ואה"כ דא"ו
 כחידוכיו לקטנים ומאזי א"כ ככתוב קרא אדם דאדם כונו
 מחעט כלי חרס שאינן אדם ומרכה קטנים בהשמעות וכו'
 כה"ס כבדה דמ"ד רבן יום אחד נוסחא כבנעים דכתי' אדם
 כי יהיה אדם כל שהוא והדר הקשו ואימא כוליה לכרוב פי'
 דרש רב לאו מחשמעות נפיק כי אם חיתור ואימא דכוליה
 כתיב למעט טומטום ולא דרשינן נמי מחשמעות דהיינו
 למעט כלי חרס ואה"כ דלס"ד דהך מקשן נס קטנים לא
 איתרכו ומשמעות כיון דאינטי' למילתיה דלא כתיב כי אם
 פאוס דבר שנתחדש ומשני א"כ ככתוב זכר ונקבה מאי
 פוכר עד נקבה וכו' כיון דאימא תרי מיצוטי חד דליכתוב
 אדם שנית דליכתוב זכר ונקבה שמצינן מילתיה דרב
 והמשמעות ומינה נמי איתרכו קטנים לפי החסוק מחשמעות
 דאף אה"מ"ל דמיצוטי כלי חרס לאו מחשמעות נפיק כיון
 דאיתרכו כלי חתכות כי אם חיתור נפיק אה"מ"ל דריבוי
 לקטנים עכ"פ הוה שמצינן ליה מחשמעות הכתו' כיון לס"ד
 כיון לחסוקא ולהכי לא ק"ל לס"ס חריבוי קטנים כיון דעכ"פ
 תישמע חייוב נס לקטנים כדברי הספרי ולא שקיל וטרי
 הש"ס כי אם חיתור הכתוב למאי אמי וזה יותר כיון כצינן
 ותו ל"ק הספרי עם מסקת הש"ס ומינה ל"ק מה שהשיב על
 דבריבם מה שהשיב על דברי דה"כ הוה לו להרמב"ם להביא
 הספרי ולא להטחובינן כ"פ הספרי דלא ברע משרץ דאין צונטין
 ומזוהירין מן הרין לק"מ שאין דרך חבור הר"מ להבי' הלאה
 מריבוי הכתוב כחבור כלל חיבורו וכמוקומי מופטים מביא
 הלימוד וא"כ ה"כ הרי איתרבי קטן מחשמעות זכר וכיון שכת'
 המכנים שרץ או אדם טמא וכו' הרי משמע נמי קטן כיון
 דשרץ ברע מקטן נס האדם כל שהוא בהשמע כה"ס כניד'
 דה"ד והואיל ואתי לידן ק"ל בדברי הר"מ כפ"ג מהלכות
 כזאת המקדש הו' ספק דלא כשמואל והאריך הכ"מ לכאר
 דסתם הש"ס דערוכין שם מוכח דלא כוותיה וקשה שהרי
 כהך סוגי'א דגריה דכ"ס הקשו כפשיטות האי נמי מעבי ליה
 כמי שיש לו טהרה כחוקה פרט לכלי חרס ש"מ דקאי סתם
 הש"ס כותיה דשמואל

והנה אחת שהקום צידו שם ד"ה פרט דל"ג שאין
 לו טהרה וא"כ י"ל שזה דעת הר"מ וע"כ פסק
 דלא כותיה אלא ש"מ דרש"י וההנפוח דגרסי ליה דלגובי
 בדיוני של הר"מ ופוסקים כשמואל אך את זה ונאיתי סוף
 לדעת הר"מ דכספרי פ' נשא דרש רבי יום הגלילי מוכר
 עד נקיבה מה וכו' מיוחדים שהם ראויים לעשו' אכ הטומא'
 וכו' וזה אתי דלא כשמואל וכדחייית הש"ס ואבב דאיתי כפי'
 כתיבת יד להספרי מהרב כדריאל איספוראנסה ז"ל שפירש
 דמיעט בנד פחות מנ' על ג' ע"ש וקא' דלא היה צריך הרב
 לזה כי אם למעט כלי חרס כה"ס כהך סוגי'א דעירובין ואי
 ק"ל כדברי הספרי שאמרו שם מוכר עד נקיבה אין לי אלא
 זכר טומטום ואנדרונגוס מבין ת"ל אל המת להמנה תשלום
 ע"כ וזה סותר ה"ש כהך סוגי'א דאפי' ראה לוכן ואודם אין
 חייבין על כזאת המקדש הא נמי דלדינן ל"ק שהרי שנינו
 כפ"כ רובים טומטום ואנדרונגוס מטמאין אדם כאשר
 וכלוכן באים ומבאתין הפק גרהה דמחין הם מספק ומביא
 קרבן חספק כה"ס הר"מ בפ"ג מה' מוסרי כברה ע"ש וס"ל
 להספרי דלא מיעט הכתוב כי אם מכת וקרבן ודאי אבל
 בעשה דשילוח עכ"פ איתנהו מבח הפק תור' להמיר ואע"ב
 דמיעוט זה בעשה דשילוח כתיב הייט באם אינו ענין לבופי'
 דצ"כ חייבין להזהר בהפק תנהו ענין לפיטור כרת וקרבן
 וע"כ הוה"ך הספרי לרבוני לחייב בשילוח לטומטום מרכתיב
 תשלום וזהו מיעוט לפיטור כרת וקרבן והריבוי לחייב
 בעשה דשילוח והיינו לת"ד כל ספק אסור מר"ת כזה אמינא
 דהכא

כזה הרב ב"י בכללי הנזיר והרב יבין שמועה שם העלה
 דסתם רבי פרת הוא בנו של ר"א ולא רבי פרת הזקן ולשכ
 קנת רבי ס' היוחסין והכריתות והליכות עולם כ"ל שלתור
 כן חמ"ס בעירובין דנ"ד באהבה תשנה תחיר כנון ר"א
 כן פרת וכו' תניא אמר רבא פצס אחת וכו' הרי רר"א היה
 מהתנאים שהזכירו שבהיו ככריתא אלא שהדבר תתיה כי
 ע"כ נראה דט"ס נפל בש"ס כח"ש תניא ולי"ג ליה באופן
 דלמה שנתבאר אין בדרכי נפתל ועקש ואלם האמת אנה
 איך נשתלשלו הדברים שכתבתי דר"ש תלמיד ר"י הוה שיש לי
 קנת וכרונות מכה הינא ווטרי ביריעת האחוראים מי גרול'
 החכירו דנ"מ סוכא לעת הצורך וספר גופי הלכות מיעול'א לא
 דאיתיו וכשנדרתן לי כרנע חירי ועוכרי דאיתיו לשון זה רבן
 פדת תלמיד ר"י היה כתבתי וישמו כוכרונותי ואבב דיהטא
 כתבתי או רבי פדת כחוקם כן פדת סוה היה ראש כוכרונותי
 שכתב כן הרב וכיהותי עוסק בדברי הרשב"א אלו חפשיני
 לראות אם ר"ג תלמיד ר"י היה מצאתי כתוב כוכרונותי כן
 בש"ס הרב גופי הלכות ועיקר הספר אינו איתי כדי לראות
 הדברים כשורשן ואז באותו פרק היה לבי לקפי אולי אינו כן
 בדברי הרב וכחותו פרק מצאתי כתוב כוכרונותי דר"פ היה
 בנו של ר"א מהני סוגי'א דעיל'א סוכתי לכתוב כן בלא ראות
 עיקר הספר כיון דעכ"פ קשה ביקוסין וכמו שנתבאר

בסי' ס"ו דק"א ע"ב שטה ל"ט וז"ל אולי דסוף
 הרב לה"ש שם וכו' וראיתי בס'
 בית ישחק דס"ה ע"ד השיב על זה דאין תירון זה חספיק
 דכיון דלחייב כרת למכנים קטן טמא אנו צריכין לדרש
 הספרי דאף אי יהא חתור קטן טמא משרץ אין עונשין
 ומזוהירין מן הרין ולדידי ל"ק ואי שתיש מיניה ה"ש ככר'
 דכ"ח דכתי' מוכר עד נקיבה אתי למעט טומטום וכן כלי
 חרס שנעמא ואי ס"ל לש"ס כספרי תיקשי לרב דמיבעי ליה
 האי קרא לרבוני קטנים אלא ודאי דלא נשמע ליה לש"ס
 דרש הספרי והעעס ברור דודאי כל דבר המת טמ' הרי הוא
 בחכות שילוח וכיון דקטן מחטמא כי כתיב כל זרוע וכל זב
 קטן בכלל הוא דהא לא כתיב כהו אוס כדי למעט קטן
 את"ד ולדידי אין בדרכיו ולא כלום דתימא הוא לדחות דברי
 הספרי ותו דלרברכו דלא דריש הש"ס בכלי זכר ונקב' לרבות
 קטנים תיקשי שהרי אמרו כברה דל"כ הרי הוא אומר לזכר
 ולנקב' לזכר כל שהוא ולנקב' כ"ש ואיסיק הש"ס דכן יום אחד
 קרא דקרא סתם כתי' וא"כ מאי ק"ל לש"ס כברה דכ"ח א"ה
 תרומה נמי לא נשרוף דכתי' והוב את וכו' לזכר ולנקב' לישני
 דאיצטריך לרבוני זכר כל שהוא ועם לחסוקא דמשני תבעי
 ליה לכר' דאת' לזכר לרבות את המזרע למצינויותיו היכי
 נפק"ל הא איצטריך לרבוני קטן בן יום אחד לדעת ר"י כה"ס
 כדל"כ כי ע"כ ע"כ תרתי ש"מ קטן ומשמעות זכר ודרי'
 נזיתור לה"ך דלזכר ולא חש הש"ס להאריך א"כ ה"ג
 י"ל כפסוק מוכר עד נקיבה תרתי ש"מ כמו שאבאר ולא חש
 הש"ס להאריך ותו שלא ראה שזה כספרי אחר שדרשו כפ'
 מוכר עד נקיבה דריבא קטנים דרשו נמי למעט טומטום
 ודרשו נמי למעט כלי חרס שאינן אכ הטומאה ואילו לרבריו
 היא גופא קשה בדברי הספרי ביע"כ ע"כ דתרתי ש"מ
 ותו דהרי כפסוקתא דריבוי טוכיה כפ' נשא סתם בדברי
 הספרי ואילו היה הספרי הפך הש"ס בכלי לא היה סותם
 בדברי הספרי כי ע"כ אני אפרש לקיים דברי חכמים
 דמחשמעות זכר איתרכו קטנים ונתמעט כלי חרס שאין לו
 טהרה בחוקה דמשמעות זכר אפי' קטן כן יומו כדכתיב
 וילדה זכר ונתמעט כלי חרס דאין זכר ונקבה ותרתי ש"מ
 כדמשני הש"ס ותו' כדוכתי' טובא והש"ס חד מבייהו קיעט
 פיטור כלי חרס כיון שדברי רב ג"כ הם לפיטור טומטום

איומאלח חלוקה המזרוע לאפוקי ר"ג רפאר רהוי ניתק
 לנשה מס"אכ כוב וטמא ותי רכ"ע מורו ביה ודמי לט"ט
 התום כנויר ר"ב ר"ה ואמאי ע"ט וכעין דברי התום איתיה
 בערובין ד"ו שאמרו חסום דלא דמי פיהולא דריסא לפיסולג
 דסיפא כי ע"כ כ"ל עיקר ככל ח"ט בישוב דברי התום ות"ט
 הוא לישב דט"ס פל בתום וז"ל ואם התרו בו שלא ליכנס
 למחנה ליום ולפנים מחנינתו וגם הוצרך להביא בדרכיהם
 ונתקן לנשים ובתוספות כתו נתקו אצ"פי שהוא כתב שהוא
 אמת לדרי חוי דרב"ס בטלים הם לשכש הספרים כלי
 הכרה וכ"ט כזמננו שכבר עמדו כל רבותי לתקן ואם איתא
 לא הוה שתיקי

והואיר דאיתי לידן אמו' ריבי בתאי דק"ל כדכרי ר"ח
 דאמר כדר ישכ לבדו ישכ דמ"ל רמז זה
 והרי ר"ח כר"ט דילוף חילוק ב' מחנות מהאקרא בופיה
 וישלחו מן המחנה המזרוע לא באמר כי אם ליתק
 לו מחנה ב' וא"כ דרש זה דכדר ישכ לבדו ישכ
 למ"ל ותו דהרי ר"ט יליף ניתוק עשה מרדכיב כדר
 ישכ ואילו ר"ח יליף לה מרדכיב מחוץ למחנה מושבו
 כי ע"כ כ"ל רר"ח ס"ל כוותיה דר"י כחדא וכר"ט כחדא והוא
 במאי דקשה במלתיה דר"ט סיבי יליף חילוק ב' מחנות
 לחייב חלקות בק"ו והרי ק"ל אין עובדין ומזוהירין מן הרין
 וכבר ראיתי להרב שער התלך בפ"ג מה' ביאת המקדש
 שהקשה כן גם ראיתי דכפ"י פ' כשא דרריש ת"ק שבי לזיין
 אלו חד למחנה שכינה וחד למחנה לוי' ומק"ל לא איתי דאין
 עובדין מן הרין ותיבי עלה דבי אומר אינו כריך ק"ו אם כדחו
 סמאים וכו' ופירש הראב"ד דרבי' ל' עובדין מן הרין וכפי'
 ספרי כתיבת יד למוה"ר דברחאל איספיראנסה וז"ל יתמה
 עליו דהא אסיק הש"ס כפ"ק דמכות ובפ"ג דאין עובדין מן
 הרין והנ"ל ככל דברי הרב שער התלך שהרי דברי רבי
 דספרי ודברי ר"ט דסובין הם ששה אחת ולהראב"ד ע"כ
 ז"ל דס"ל עובדין מן הרין אף דאין לא קי"ל הכי והנה כי כן
 נראה דר"ח ריש לקרא ככל דת"קו לא איתי וחילוק מחנה ב'
 למזרוע לא נפקא ליה כי אם מריכוו כדר ישכ אלא דאצ"פי
 בן ס"ל רהוי לאו הניתק לעשה כר"ט חיתוד דכתיב מחוץ
 למחנה מושבו וכהכי א"ט דכרי ר"ט ול"ק מכל ת"ט

ודוק

בסי' ע' דק קב"ו ע"ר ש"ט י"א והנה בעתה ראיתי
 להתוספות כתובות ד"ו ד' הורה שכתבו
 דהלבו ומוכנו מוכני שמנאלי סיו ועל זה הקשו דאך יבוייר
 דהיה הלל בומנס ונרחקו לישב ותמהני מכל פשיטות זה
 אחר דכחדרש רבא מובאר דבזמי תלמי המלך היה וחלבו
 היה אשתו שנתבאירו וקושייתם ג"כ הוא ראיה על זה
 ז"ע

בסי' ע"ה דקת"כ ע"כ סיטה ז"כ וז"ל א"ק מת"ט
 ה"רז וכו' ער סוף סיטה ח"ט כשחלתי
 על לשון זה דל"ק מכל זה דמאי דק"ל כדברי הר"מ בפ"ג
 מה' אבל ה"ו בכנסם כשירה ופרע חכירו המעביכה דלקי
 והרי הבא אין בתעשה הכניסה איסור הא ל"ק דהכא אייני
 כלא סהר ואפי"ה חייב דאיירי דפרע חכירו מרעתו על דרך
 שכתב הר"מ בפ"ה מה' נזירות ה"ח ת"ט דדוקא באונס
 הוא רבצי שהיה כמו שהכריחו התוספות כנויר ד"ו ד"ה
 ובא חכירו ע"ש וגם מאי דק"ל לא"מ מירדיה אירדיה הא
 נתי ל"ק דהכא אייני כלא שיה ואפי"ה חייב והכריח הכ"ת
 כן דאיירי כדלא שהה מרלא הזכיר בדכרוו שהיה גם מאי
 דק"ל להכ"מ דלפי דבריו נמצא דכאן חיי' על שהיה והתם
 פטר וכו' הא נתי ל"ק דכאן לא איירי בששהה כי סיכי דתקאי

הכו

דכחא התיר הבתוב קפ"ל וגם למ"ד כל ספק שרי מד"ת
 השו"ה סוחר הכתוב כאן לאסור ומיהו ק"ק להר"ת שהשמיט
 דין זה דספרי ש"מ דס"ל דלנחמי שרי נביאת המקדש
 ומדקלט הש"ס אין חייבין על ביאת המקדש נראה דעכ"פ
 איתנהו כעשה דשילוח והדבר כריך ישוב כיון דחייוב שילוח
 איתיה כספרי ומסיקתא להרי"א

שב בסי' ס"ו דקוב ע"כ סיטה ז"ז וז"ל הס"ל כישוכן
 של דברים וכו' הנה ראיתי עור שם בבית
 ישחק דר"ה פ"ג השיב על דבריו וז"ל ולענ"ד אח"מ הם כי
 לא להזכיר מהלכר דלפנים מחנינתו לנכוח מורה דמחנינתו
 של מזרוע דוקא קאמר דטמאים אחרים מותרים בו וכו'
 ועוד דכרייתא שיקאס מינה לר"ח ואוקמוס בש"ס דתכאי
 הוא וחותה כריית ר"י היא ור"ח כר"ט קאמר בהדיא מזרוע
 שנכנס לפנים מחנינתו בארבעים וזבין וזכות שנכנסו לפנים
 מחנינתו בארבעים ואם איתא דלפנים מחנינתו דמזרוע
 היינו מחנה לוי' ליערבינהו וליתנינהו אלא ודאי נראה
 להדיא דמחצת המזרוע לחור דהיינו מחנה ישראל ומחצית
 זבים לחור דהיינו מחנה לוי' וכוונת התוספות דשבעו כ"ל
 אמת כמ"ט לעיל את"ד ואני אומר הקיפנו בתשובות שאין
 בהם מוטע ער שכת"הם כי לא להזכיר באין חבין דהנה ח"ט
 דלפנים מחנינתו משמע מחנינתו דמזרוע דהיינו מחנה
 ישראל ל"מ מירי דא"כ דמשמע גם מחנה ישראל פטור
 אלא דהתם פטור לכ"ע דליכא לאו אלא דר"ח פטור גם
 במחנה לוי' הטעם ניתוק עשה והרי לפנים מחנינתו אדרב"ל
 התם כולל כל הב' מחנות אלא דמחנה שכינה שיש בו כרת
 וקרבן ס"ל דלא אהני ניתוק עשה כי אם במחנה לוי' לכד
 ותו דר"ח על קרא דוישלחו מן המחנה קאי דמינה הווהרנו
 כשילוח טמאים ואי לאו דרש דכדר ישכ דלא כתיב בפ' שילוח
 טמאים כי אם בעניניה דמזרוע ודרשינן כדר ישכ לכדו
 ישכ לא הוה ידעינן שילוח למזרוע ממחנה ישראל לר"ח כמו
 שאבא בסמוך וכיון שתי"ט ר"ח מזרוע שנכנס לפני מחנינתו
 פטור הוא קודם שהשעינו שילוח מזרוע מחנה ישראל
 מריכוו כדר ישכ א"כ משמעות לפנים מחנינתו ליתיה כי
 אם מוחנה לוי' אלא דעל האמת הרין דין אמת דלמחנה
 ישראל לכ"ע פטור דאין בו לאו כי אם עשה נריר ועל הכל שזה
 שחשכ להכרח נחור דלפנים מחנינתו משמע מחנה ישראל
 דוקא אינו דא"כ תיקשי להתום ככוונת ר"ה הכתוב שכתבו
 דהאי ניתוק עשה נראה דאינו מופיל כי אם במחנה ג' וכו' וכן
 משמע בפ' כל הפסולים וכו' ואיכא למירחי וכו' ואם איתא
 מאי כולי האי תיפשוט לה מדכרי ר"ח דקאמר לפני מחנינתו
 דמשמע מחנה ישראל לכד ופיין במהרש"א ח"ט ע"ל דברי
 התוספות אלא ודאי דלפנים מחנינתו אינו נומעט מחנה
 לוי' ומחנה שכינה שם אלו לפנים מחנינתו מיקרי ותו
 שהרי מדברי הריטב"א כשכונות ד"ד נבי מ"ט מיראות
 ננעים מאי חלקות איכא מובאר מדבריו דחולק להתוספות
 וסובר דניתוק עשה אהני לפטור גם במחנה לוי' ומחנה
 שכינה ע"ש א"כ ש"מ דלפנים מחנינתו לא משמע מחנה
 ישראל לכד גם ראיתי מה שהכריח מהכרייתא דתיני
 מזרוע שנכנס לפנים מחנינתו וכו' זבין וזכות וכו' ואם
 אית' ליערבינהו וליתנינהו הא ל"מ דהא פריך הש"ס כה"ב
 ומשניה הכי שהעינהו וברסינהו כמ"ט בקדושין ד"ו ע"ט
 וא"כ ה"כ י"ל הכי שמועמיהו וברסינהו ובר מן דין כ"ל דהכא
 לא שייך לאקשווי הכי דתנא אקרא קאי דכתיב כל צרוע וכל
 זב וכל טמא הרי דפריט להו כל חד באפייה נפשיה דלא
 כתיב כל צרוע וזב וטמא וע"כ גם התנא תני להו כל חד
 באפייה נפשיה כדכתיב בקרא ותו דעיקר ריבתייה דתנא

קונטרס בונן לחקר

דאיורי בשמייע הוא כפריעה אלא שהוקשה לי בדבריו הכ"ט דנשיטתו כפ"י מה' כלאים ססוכר הר"מ דכשה יה כלי חמשה איסור תחילה חשיב חמשה ולקוי א"כ מי הכריחו בכאן כה' אבל להרחק בדבריו הר"מ דאיורי בשמייע גם הוא כפריעה שאין זה בחמשה דבריו ואין לו כוח חקום לסמוך טפי היה לו ליטב חמישי חמשה שהיה רש"ו על מה לסמוך למ"ש כדון דלעיל מיניה דכלי שהיים לא לקימה גם דהשמייה הוא חוכרה דמתי תיתי לחייב לכנס כשירה וכא אחר ופרע החצויה כה' כע"כ שכ"ט חסותם דבריו שלא כיואר דאיורי בחדעתו שיהיה חייב אף אם ינא תסס תכף תאזו הול' למינכר וא"כ כע"כ דכי חייב הוא כששהא ואי איורי נמי שהפריעה היה ג"כ חדעתו ולא כפי שהיה לשיטת התו' היינו שהיים כרי השתחיים אבל שהיים כדי יניאה וכניסה פכ"פ כפי כח"ש התו' כשבוצות רוז ע"ש וכת' היא גופה תיקשיל לתת' נזיר דח"ג ד"ה כנון שפירשו כה"ג בש"ס ואמאי לא אוקמוה דאיורי בששהא דשהיה חשיב חמשה הוא דלקי הא ל"ק שכבר כתבו התו' כשבוצות רוז ד"ה או דכי חייבו כשהיים חלקות אינו אלא דאתי כה"ד לאו שאכ"מ אין לוקין עליו וא"כ התו' דנזיר נמי הכי ס"ל ואי אפשר לישב דלקי חמסו שהיים לדיון כי אם בשמייע הוא ג"כ כפריעה חש"כ לרבנו הכ"מ כפי מה' כלאים בדעת הר"מ ומ"ש השאל' דהכ"מ הכריחו ולא איורי הר"מ בששהא דללא הוכיר שהיים בדבריו הא ל"ה שול' סמוך למ"ש כדון דלעיל מיניה דכלי שהיים אינו חייב ותו דא"כ כימי חשני לים דאיורי בשמייע הוא כפריעה שלא הוכיר הר"מ זה כלל וגם אין לו חקום על מה לסמוך וע"כ דהכרה הקושא הוא החכמה לפדש בדבריו מה שאינו בחמשה וא"כ טפי היה לו ליטב דאיורי בששהא תלאוקמי בשמייע וכאחר ובשלחא דלרבנו דלא חייב הר"מ כי אם כשיש חמשה איסור תחילה ע"כ ליטב בדרך הכ"מ דאיורי בששהא דכלא"ה לא תשכחת לה פתרי אך לשיטת הכ"מ קשה גם מה שהשיב למאי דק"ל בעיקר תירונו של הכ"מ דהרי כה"ה תה' נזירות ה"ט פטר בה"ג גם כשהה וא"כ לומר דהתם איורי בלא שייב והכא בשמייע אין דרך לשום וחסר שיכתוב ויסתום בדרך זה והשיב לזה דכאן כה' אבל לא איורי בששהא כי הוכי דתקשי הכי הא נמי לא אמיא שכבר כיוארתי רטפי עדיף תלאוקמי דאיורי בששהא תלאוקמי בשמייע ומ"ס וניד עליו ריעו ח"ס בפ"ה תה' נזירות ה"ח ופרע המעויבה חדעתו אדרכה היא הנותנת כיון שלא כתב כאן חדעתו ג"מ דאיורי גם כע"כ ועוד שכבר כתבו שגם אי היום חדעתו כל שלא שייב לא חשיב חמשה ומ"ס ומייתן ידעתי מהיכן חסין דאיורי הר"מ באן כה' אבל כשהה מאחר דלא הוכיר בדבריו שהיים אנו אומר מטון דליסעחקי חכ"ל דאיורי בשמייע מאחר דלא הוכיר וכיון שהכרה הקושא הוא החכמה לאוקמתא הרי יותר גכון לאוקמי בששהא תלאוקמי בשמייע וכחו שנתבאר

הכי אלא כאן חייב כלי שהיה וא"כ מה דמות יש למ"ש כה' נזירות ומי יתן ידעתי מהיכן חסין דכאן כה' אבל איורי הר"מ כשהה כרי שהיה מאחר דלא הוכי' ששה וניד עליו דיוצו"ש כה' מה' נזירות קי"ח דלא הוכיר שהיה וכתב תיבת חדעתו דחורה דרונה לכיון למ"ש עכ"ד השאל' ואכ"מ הרואה דלא נרק השאל' בכל מה שהשיב כזה דפסט לשון וכא אחר ופרע המעויב' אין כחשה שיהי' זה חדעתו או שמייע גם הוא כפריעה אלא ששה לו אחר כן כע"כ דכלא"ה היה לו להר"מ לבאר דחדעתו או שמייע כפריעה טוב דחייב והראיה דכפ"ה מה' נזירות תי"ח שכתב דין כה"ג לנכי נזיר כיואר הכ"מ להריא דאיורי ששהא אחר חדעתו חדעתו וא"כ אם איתא דה"ג איורי כה"ג היה כותב ג"כ כאן ופרע המעויבה חדעתו וא"כ כ"י ק"ל היכי מחייב כה"ג דסוי לאו שאין בו חמשה פ"כ לומר דחמשה שהיה הוא דלקי ואצ"ב שאין זה כרוך בדבריו הר"מ דא"כ היה לו לפרש דאיורי בששהא אי חסא ל"ק שיל' סמוך למ"ש קודם באותו פרק כה"ד דכלי שהיה כרי השתחיים לא לקי ומינה דה"כ איורי בהכי דה' עדי' תלאוקמי דאיורי בששהא חכמה חפריע' חדעתו וסמוך למ"ש כה' נזירות שאין דרך לסתום ולסמוך כה"ג דאתי מרחיק ועלה הוא דק"ל למאי דאסיקנא בדעת הר"מ חמ"ש כה' חתן וכה' מלכיס דלא חשיב שהיה חמשה כי אם היבא דויבא בכניסה חמשה איסור הרי הבא אין בכניסה חמשה איסור ובר מן דין שכל' דאף אי היה חפריע' חדעתו לא חשיב חמשה דהרי בכל' לאו שאין בו חמשה קי"ל דלא לקי אצ"ג שהאיסור נעשה חדעתו וכ"כ חמ"ש במתת ר"ך לחאן דתני אחר המוקף ואחר הניקף לקי הקשו דהוי לאו שאין בו חמשה וחשני רב אשי בחמייע ודבריו הכל וכן פסק הר"מ כפי"כ מה"פ"ו דלא לקי כי אם בשמייע גם הטי"ד סו' קפ"ה פסק דלא לקי כי אם בחמייע במטה ראשו להזמין השער לבנה ואם איתא לה"ל סויע' לישגי דניקף חדעתו דחשי' חמשה אלא ודאי דכלי סויע גם ששה האחר חדעתו לא חשיב חמשה ואי ק"ל א"כ למאי ג"מ הנרץ הר"מ כה"ה תה' נזירות ה"ח שיהיה חפריעה חדעתו כיון דאש"י"ס לא חשיב חמשה הא ל"ק שיל' חדעתו דתחילתו באוגם וסופו כרנון פטור וא"כ ה"כ אם חפריעה היה באוגם אף אם ששה אח"כ ברצון פטור וכ"ג ג"כ חרבני הכ"מ שם כה"ה דה' נזירות ה"ח שכתב ומ"ס רבינו חדעתו כלומר שאם חדעתו שלא חדעתו אנוס הוא ופטור ע"כ הרי שמה שהנריך חדעתו לאו חמסו דחשיב חמשה דא"כ כה"ל לומר דהוי לאו שאכ"מ ופטור בי פ"כ כראש חמ"ש ומהו תמשי' להרב אורם חסור לנזיר ד"מ שהכין חדעתו הר"מ דכל ששה חדעתו גם בלי סויע חשיב חמשה ומהו תמה להכ"מ בפ"ה תה' אבל ה"ו שהקשה דהוי לאו שאכ"מ ע"ש דאף לא זכר ח"ש כה"ה תה' נזירות שכתב ופרע גב התיב' חדעתו פ"ש ולתה שנתבאר אי תהא לק"מ וכאחר' וחצת' כי ק"ל בדבריו הר"מ כה' אבל היכי לקי דהוי לאו שאכ"מ אין חקום לישב דאיורי חדעתו וסמוך למ"ש כה' נזירות דאכתי קשה דהוי לאשכ"ח וה"ש התוספות כנזיר ד"ו ר"ה גבא דוקא באנוס דאי ברנון וכו' ל"מ דהתוס' לאו חמסו חמשה הוא דכפי שהיים בי אם דהכו גמירי לה ואתי כה"ד לאו שאכ"מ לוקין כה"ש התוס' בשבוצות ע"ש ולפי' שפיר ק"ל היכי לקי הכא אף ח"ת דכשהא איורי ואי איורי חדעתו דלא כפי שהיים כרי השתחיים אכתי כפי שהיה כרי יניאה וכניסה בי היכי דליהוי חסוב חמשה כה"ש התוספות שבוצות דיו' ר"ה או ע"ש ח"מ כיון שדעת הר"מ דכעיון חמשה איסור הרי הבא אין בכניסה חמשה איסור ולישב לזה הבאתי דבריו הכ"מ שחמש דבריו הר"מ

בסי' ע"ה

שם דקמ"כ ע"כ שיטה ל"ט וזל לקי על שהיה וכו' הלשון הוא חנומס וחופשתי בעיקר הכתיבה וראיתי דחיסור לטון יש בדפוס וכראי כתיב לקי על שהיה ח"ט אך לדרכו שדעת הר"מ דכל שיש חמשה איסור בתחילה הוא דלקי על שהיה וסכא אין הכניסה וכו' ככתוב בעמוד

בסי' פ"ז

דקפ"ד ע"ב שיטה ג' וזל דרך אנב חוות קשה הונד ל"וכו' הנה ראיתי להרב הגדול בר"ו כספר פתח עינים בפסחים בדכ"ט השיב על דבריו וזל דהיא גופא תיקשי בסוגין דערבין לחורה מה יליף ליום מקרא לילה דקרא כתיב כליל התקדש חג וחפילו תימה ראתי

מועדים אלו רגלים ומ"ש להטור ל"ק דמחאי דאיקרי מוצר
 דכתיב קרא עלי מועד אין להביא כי לא פורש למה מועד
 והוא דברי קבלה והתקם עדיף ליה דמקיש ליה לזמנא דמחיה
 פת"ש בס"י ת"ך והשתא דמותר למלאכה הא תיהא ניתפ
 דאיתקם לשמחה וסעודה וז"ל זה סמך בעלמא והרב כ"ח
 דהקטם טוב והביא חס"י ת"ך ודוק הטב כי קצתו עכ"ל ואני
 שחפתי ולא אכין שהרי תמ"ש בפסחים רפ"ו ובת"ו שם מכואר
 דר"ש קראו הכתוב מועד דמיניה קיל דרמי טומאה ושבת
 שציר ר"ח ואיך הביא הסוגיא וכתב לספך דכלשון הכתוב
 אינו קרוי מועד אלא רגלים והרי מדכתיב תעשו לה'
 כמועדיכם למדנו דגם שציר ר"ח דמי שבת וטומאה
 מתשמעות מועד וכן מכואר כשבועות דו דיליק ר"ת דכל
 כפרתן שם דכתיב תעשו לה' כמועדיכם חוקשו כל
 המועדות כולם זה ליה והקשו והא ר"ח לאו מועד ותיכנו
 אכרא ר"ח נמי איקרי מועד כדאמר אב"י וכו' הרי דפסיק
 דגם הכתוב בתורת משה קראו מועד ועל כוונה זו הוכרתי
 סך סוגיא לשלול דחיותו דרוקא כלשון קבלה לכד הוא
 דאיקרי מוצר וכעין אידך סוגיא דפסחים ואילו הרב נר"ו לא
 בדגש מהך סוגיא כלל וגם עיקר דחיותו כלי שום רחיה איני
 רואה בו טעם דאי כלשון קבלה ר"ח קרוי מועד מינה נפיק
 ללשון תורה דהלשון ומשמעות לא כשתנה מומן עשה לומן
 הכיאים שזה לא מצינו שינוי כלשון כי אם מלשון תורה ללשון
 כני אדם וגם כלשון בני אדם ה"ד אי בריר לן דהוי נגד לשון
 תורה אבל מן הסתם לא אמרינן דהוי נגד לשון תורה.

ג ת"ש דכנד תה איקרי מוצר קריאה בעלמא לא
 ידעתי חכ"ל הא ואני אומר דאיקרי מוצר לחלוטין
 ושפיר שיך לומר ר"ח דאיקרי מועד גם מה שהשיב על
 תירוטו דכסיפרי ליתיה לרש"ש שחכתי ונראה שנתכוון לפסרי
 זוטא אין ספק בזה שכבר הכתיב לשון הסיפרי וגם דרש
 הסיפרי ושא שם כספרי הקטן בס"י כ"א רפ"ו ע"א וע"כ
 כתבתי כאן בקיבור גם ת"ש דאין לאוקמי הש"ס כסיפרי
 זוטא נגד הסיפרי כלל זה אינו יודע מי שאלו ואדרבה ז"ל
 דנדאש שהיה החכמו' אחרון יותר מן הסתם סיפרי והלכה
 ככתראי וכ"ש טבט איני לא כתבתי כן כי אם לישב סתם
 הש"ס דצרכין ובכמה דוכתי לא אזיל הש"ס כסיפרי אף
 טאין הסיפרי וזוטא מסייעו גם ת"ש לישב דברי הטור
 דמכתיב קרא עלי מועד לא חזי מיייתי כי לא פורש למה
 מועד והוא דברי קבלה כבר ביארתי דגם כלשון הכתוב
 קרוי מועד גם ת"ש דהקטם עדיף ליה הם דברי תימה כפיני
 דמלכד דהקטם כחלקן תנאים אי מקשינן כת"ש בס"י קל"ג
 דרס"ג ע"ג בר מן רין דאין לנו לכרות הקטם או דרש שלא
 נוכר בס"ס כירוצ ובת"ש ג"כ בס"י כ"כ דת"ט ע"ד וח"כ
 להלכה ליתור המכואר בש"ס ולרש"ש הקטם מעמנו אין זה לא
 תימה סוף דבר כל דברי הרב נר"ו שבכו מחני.

בס"י צ' דקפ"ח ע"ב סוף שיטה זור והנה ראיתי
 להרב הגדול נר"ו בספר פתח עינים ביותא
 דע"ס הוסיף שנית ירו להחזיק סכרתו דוש חני שיעור מר"ת
 גם בעשה והשיב בכל מ"ש להשיב על דבריו וכשאני לעצמי
 יש לי להשיב גם בדבריו אלו ולקצ"ד כ"ל עיקר כת"ש דאין
 ח"ש בעשה העל אלה תל עלי חוכת ביאור והחזיק יבחר
 שהנה מה שחקר בסוגיא דכי לא חמי כוית לכל כהן הו"ל
 לחלק כשיצור כוית לכל כהן והשאר לא יטלו ע"ש כבר
 עמדתי על זה בדקפ"ח ע"ד ע"ש גם מה שהשיב על דברי
 הדרישה ב"ד ס"י ס"א בת"ש דאין שום מצוה בשום לקיחת
 נתנות בשונה ומה שהיו הנזענין מושכין את ידיהם שזה
 תימה שהרי איכא מצוה באכילת לחם הפנים ואכילת קרשים
 ושירי מנחת כת"ש הר"מ בפ"ו ת"ה תעשה הקרבנות וכתנין
 המנחת

דאיתי כפיני בתרא בסוגיא דפסחים סוף סוף תיקשי קרא
 כתיב ליל אלא פשוט רכיון קרא כתיב ליל התקדש חב
 והפירוש לילה המקודש לחג מיעט שציר יוס ר"ח דמה לנו אם
 הוא יום הא לא איקדש בעשיית מלאכה וקרא כתיב התקדש
 חב והו עיקר הטעם וכל דלא איקדש אין אחרים הלל ולא
 תלי ביום או לילה ומ"ש בסוגיא לילה קממעט יום לא
 קממעט אין הכונה חזר דכתיב ליל רק דלא אפשר למעט
 ע"פ שני דמה כינו לפ"ע ראשון וכי היכי דבע"פ ראשון
 אמרינן ה"ה בע"פ שני דאין נגרע מערכו אבל כלילה יוצא
 בגירסון דראשון ז"ט ושני אינו ז"ט וכדאי גם לשינויא לא
 אחריון הלל ביום ר"ח דלא איקדש אפילו דכתיב ליל אזלינן
 בתר טעמא ולכך רע"כ תפס כתירוץ זה וכוונתו במאי
 דכתיבא והפורש הדבר בדברי רש"י בסוגיא ודו"ק אלו
 דבריו - וכבוד הרב במקומו מונח שאינו רואה בכל דבריו
 ישוב דמלכד מה שנרחק דת"ש לילה קממעט יום לא קממעט
 פירושו דלא אפשר למעט דמה בין ע"פ ראשון לשני שאין זה
 ששט הסוגיא דר"כ הו"ל הטעם להדיא דאין נגרע מערכו
 וסקולוס הם דלפרש זה כמ"ש לילה קממעט אתי מרחיק כמו
 שרואה המעיין ומ"ש דמפורש כן בדבריו רש"י איני רואה
 בדבריו רש"י הכרח לזה ותו לדבריו תיקשי מה בין תירוץ
 קמא לאי בעית איהא רע"כ חייב בע"פ ראשון הוא מטעם
 אפשר ישראל שחטו את פסחיהם כיון דלא איקדש בעשיית
 מלאכה והרי מיעטו מיניה ר"ח תה"ס וח"כ מה בין אכ"א
 קמא לאכ"א בתרא אך לפשט הסוגיא א"ש דלאכ"א קמא
 כיון שחלוק בקרבן בעי שיר וכי הנריך הכתוב דאיקדש
 בעשיית מלאכה אינו אלא ליל ולא יום ולאכ"א בתרא יום
 גמי מיעט וכי הנריכו שיר היינו מטעם אפשר ישראל שחטו
 פסחיהם וע"ק שהרי מעיקר הסוגיא דצרכין יש להכריח
 דקאי כאכ"א בתרא דלאכ"א קמא תיקשי ע"פ ראשון ושני
 להא בעי הלל והרי נמי דחלוק בקרבן מ"ח כפינן נמי איקדש
 בעשיית מלאכה דמה"ט לא אמרינן בר"ח וח"כ ע"כ הטעם
 דחזות כל ישראל שאני ובני בחד מהם וח"כ אכתי הדר כי
 קושיין בדבריו רע"כ ולעיקר הכרחו דק"ל דהיכי מיעטו בש"ס
 דצרכין יום ר"ח דלא איקדש וקרא כתיב ליל הא נמי ל"ק רכי
 כתיב כליל התקדש חב היינו תרי חילוי ליל חג ומקודש לחג
 דאי דוקא ליל פסח הוא דבעי שיר לכד ליכתוב ליל חג וע"כ
 היינו ליל פסח השתא דכתיב כליל התקדש חב הו"ל כאילו
 כתיב כליל חג וכהתקדש חג דחב קאי לליל ולהתקדש דכל
 חג לחודיה בעי שיר ועיין ת"ש ככ"מ דס"א והרי בהתקדש
 חג לא כתיב ליל וח"כ שפיר מיעטו מיניה ר"ח ואתי הך
 סוגיא כאכ"א בתרא וקשה כיוקושיין בדבריו רע"כ והו
 דעתי והמעין יבחר.

י"ם בתי' פ"ז דקפ"ד ע"ג שיטה ז"ט וז"ל ובעיקר
 הך סוגיא וכו' ראיתי להרב הגדול
 שם בספר פתח עינים כערכין דע"ו שהשיב על דברי וז"ל
 ולק"מ דודאי רגלים הם מוצרים ואי לא כתיב ר"ח לאיזדעבון
 אלא ברגלים ואין לומר דהכתוב לא לימא ר"ח וסמוך על
 דברי קבלה ומאי דקאמר הש"ס כשמעתינן כחון לשון הוהב
 דקאמר ר"ח דאיקרי מועד כלומר דאיקרי קריאה בעלמא
 כבר מה איקרי מועד ומאי קושיא מהכתוב הא ודאי כיון דכבר
 מועד על ז"ט קאמר ועיין בפסחים רע"ו ס"א הא לא כתיב
 בהו מועד קמ"ל וכו' ומ"ש הת"ו שם ד"ה ס"ד ומאי דניחא
 ליה ע"פ הסיפרי הדואה ידאה דכספרי דרש"י שכתות ור"כ
 אחר אלו תמידין והיינו על זכיוס אבל וכמועדיכם קאמר אלו
 רגלים בהדיא וכן הוא בפסיקתא ארנס נראה שכיון על
 פפרי זוטא דרש דרש מועדיכם אלו תמידין ויראה דאין
 לאוקמי הש"ס ככפרי וזוטא ושכין ברייתא דספרי דלכ"כ

קונטרס כונן לחקר

זהו ה"כ דכוותא וטוב ראיתי שאין ישוב זה חספית שהיו
 בסוף חנוך המצות שביאר הרמב"ן החפז שבינו לבין
 הרמב"ם שם תבואר דמורה ליה בעשין פ"ח וע"כ וגם השני
 עשין מחדש שחזינו תבואר שם שאינו מחנוך זה כי ע"כ דברי
 החינוך ז"ת ככל דברי הרב הגדול נר"ו כי ע"כ ע"כ ח"ש
 בשורש זכ אינו אלף לא נמנה הנתינה הכפל הקרבן לכהן
 בעשה אבל אה"כ דאכילת כהן חשיב עשה גמור וגם בדברי
 הרב נר"ו ק"ל דאחאי לא הביא דברי הרמב"ן דבסוף חנוך
 המצות הנו" ששם תבואר להדיא הפך דעת החינוך וגם
 בדברי הרמב"ן ק"ל דאי אכילת העשר שני ובכור הם נמנות
 שתיים כנמצאת יתירה אחת על דמ"ח ח"ע ונר"ו ישוב

ב ראיתי מה שתמה להרדב"ך בפע"ו מה' תרומות
 שכתב דאין מצוה באכילת כהן בקדשים קלים
 ותרומה והרי הר"ם בעשין פ"ט ביאר להדיא דאע"ג דאין
 בהם עשה כפטרות ח"ע בכלל עשה דאכילת קדשים ישנו
 והביא ראיה מהפרי כפ' קורח דתני לעשות אכילת קדשים
 כגבולין כעבודת מקדש ע"ש ומה העלה דאכילת מצוה
 מד"ת באכילת תרומה הפך דברי הרדב"ך את"ד ולכי חספס
 שאינו רואה מקום שיהיה מצוה מד"ת לאכול כהן תרומה
 שהרי שם בספרי נהרו מהאי קרא דמקדש ידיו באכילת
 תרומה כעבודת מקדש והרי נטילת ידיו לתרומה הוא כבוד
 בש"ס דהוי דרבנן וכמבואר ג"כ בדברי הר"ם בפ"ח ה"ה'
 אבות הטומאה ואע"ג דהפסרי חסיים בה נמצאו למרים
 נטילת ידים מן התורה ע"כ דאית לה סמך מד"ת קאמר וכ"כ
 בפסר וית רענן בפירוש הספרי להדיא ע"ש ח"כ ש"מ דרמ"ט
 זה אסתמא בעלמא וכ"ת דר"ט דר"ט דר"ט דאכילת תרומה הוי
 כעבודה היינו דאית ביה עשה כעבודה גם זה אינו שהרי
 בספרי ופסיק' נראה דגם ר"ט לא אחר אלף דחיקרי עבודה
 ונ"מ לרבי דרבי נטי' כעבודה וגם הר"ם בה"מ לא הביא כי
 אם דרש רבינו נט' ע"ש וא"כ דיהיה מצוה מד"ת באכילת
 תרומה מהי תיתי ומ"ש הר"ם דאכילתה נבררת אחר המצוה
 לא ידעתי מהיכא חייילי לה דהרי לא צויה כי אם כחטאת
 ואשם ושירי מנחה והרי תרומה וקדשים קלים היכי אתו
 הקדשי קדשים והרי אף אם היה הציווי באלו קדשי קדשים לא
 הוו אתו מנייה דק"ל אין מוהדין ון הדיון כי ע"כ היה כ"ל
 שכוונת הר"ם הוא דתנינן תרומה וקדשים קלים אינה מצוה
 כפ"ע כנתינת זרוע ולמיאס וקיבה דאני התם שאינה חלק
 למצוה אחרת כי אם צווי כפ"ע משא"כ תנינן תרומה לכהן
 ככלל במצות הפרשת תרומה וכן חיה זשוק לכהן יוא' בכלל
 מצוה שלמים וכעין זה כתב הר"ם בשורש זכ ע"ש וז"ש
 ואכילתה ג"כ נבררת אחר המצוה וכו' והכוונה על נתינתו
 לכהן לאכול וכן מ"ש דאכילת תרומה נבררת אחר המצוה
 ע"ש והיינו בכלל מצוה הפרשת תרומה הוא ככלל נתינתה
 לכהן לאכול וה"כ דליכא מצוה באכילתה וה"כ מ"ש אה"כ
 לבסוף והאובל אותם עושה המצוה ע"ש היינו מצוה דרבנן אלף
 שראיתי להחינוך כפי' ק' שהדבריו נראה שהבין דהיינו בכלל
 עשה דאכילת קדשים והדבר קשה היכי מצו חיייתו לה וע"ק
 דאין יתכן שיהיה אכילת תרומה לכהן מד"ת והרי התיר
 הכתוב שאיכיל לעבדיו הכנענים ולקטנים דלאו כני מצות
 כינהו ולומר שהציווי שאיכל הכהן קצת ממנה אין זה כחוסח
 וגם דלא דמי לאכילת קדשים כי ע"כ אינו רואה מקום שיהיה
 מצוה הר"ת לכהן באכילת תרומה כדפשיט ליה להרב נר"ו
 זאת זה ק"ל להרשב"ן הביאו הר"ם חאג"ו בהקדמתו שמה
 זה לעשה גם מ"ש ליטב קושיית הדיישה כדף

ג אני כבר יסבתי כן ברקפ"ח ע"ג ע"ש והנה ראיתי
 להרב נר"ו שהביא דברי הקום' ישנים דיומא דל"ט
 ושקפה כמ"ש דלא בעי כוונת לגמרי והא אכילה כתיב בה

מצות עשין פ"ח ופ"ט ע"ש והא נמי בכר תמתי על
 הדיישה כזה דקפ"ח ע"ג אחרי שביארתי דאכילת עשה
 באכילת קדשים כתבתי בסיום דברי ותימא הוא להדיישה
 שלא הרגיש בכל זה ואולם כמ"ש על דברי החינוך סי' ק' פ'
 תצוה שכתב כיהרמב"ן לא ימנה המצוה זו ע"ש ותמה עליו
 שהרי כה"מ לא חלק על זה ואדרבה בריש ח"ע שמה
 הרמב"ן שהרמב"ם לא הכניסו בחשבונם הוא היה מונה לאכול
 מעשר שני ובכורות כירושלים וכתב בסוף דבריו וכמו שהוא
 עשה לכהנים כחטאות ואשמות כך הוא ככעלים בחלק
 הראוי להם עכ"ל הרי שהרמב"ן חודה שהוא עשה לכהנים
 כחטאות והוסיף דאכילת ג"כ לאכול מעשר שני הא ודאי
 לפניו הרוח דברי החינוך הם תמוהים מאד אך אחר הישוב
 נראה שהחינוך למד כן ברעת הרמב"ן ח"מ"ס בספר המצות
 שורש זכ דנ"ח וז"ל אבל במצוות כהונה שכתקדש כבון חלקם
 הן הקרבנות לא נמנה נתינתם מצוה לפי שלא בא בהם כתוב
 מצוה אותנו בה אבל הם חלק השם שלקח מהקרבנות כמו
 שצויה באימורים לאישים כן צויה במצות לכהנים וכו' וכ"ש
 החטאת והאשם שהם כולם לו יתברך והוא חמיה כהם
 משרתיו וכו' והנה הם חלק מחלקי מלאכת הקרבן שצויה
 בהם חייאכלם ולמיהו וכפרתן תלויה בזה כה"ש כה"ה
 דכהנים לא אכלי כשר בעלים לא הו"ל כפרה והנה הם קרבן
 מחש וכו' הנה תכל דבריו אלו מתבאר דעתו דאין ראוי
 למנות אכילת כשר קדשים ושירי חטאות לעשה כלל דאכילתו
 הוא חלק מחלקי מצות חטאת ואשם ומנחה שאין ראוי למנות
 כל חלק מצוה למצוה כפ"ע בדברי הר"ם בשורש זכ שם וכן
 ראיתי להר"ם חאג"ו בספר אלה המצות שכ"כ להדיא בשם
 הרמב"ן בשורש זכ ע"ש והן הם דברי החינוך כפי' ק' והנה
 אחת היא גופא קשה ברעת הרמב"ן דא"כ כניד ליה שני
 עשין החנוך דמ"ח ח"ע והרי הרמב"ן שם השינו כמנה עשין
 שמה הרמב"ם שאין ראוי לחנות ומנה הוא עשין מחדש
 שלא מנה הר"ם והרי בעשין פ"ח ופ"ט שמה הרמב"ם לא
 השיבו הרמב"ן כלל ש"ה דמורה ליה הפך מ"ש בשורש זכ
 וכבר עמד על ביאור החלוקת שיש בין הרמב"ם להרמב"ן
 בחנוך העשין הרב פרשת דרכים דרך המצות ומתבאר
 מדבריו שגם הרמב"ן מורה בחנוך שני עשין אלו והאמת שגם
 עליו קשה אך לא נרגש מדברי הרמב"ן ודברי החינוך הנו"
 שמבואר דאינו מונה שני עשין אלו והכ"ל שאין שני עשין אלו
 הן החנוך להרמב"ן והא דלא השינו היינו שסמך לת"ש בשורש
 זכ שכן דרבו גם כשאר דוכתי דאי השינו בשרשיו אינו חוזר
 וכו' את הפרק בחנין המצות ואי תאום דלפ"ו כניד ליה
 החנוך ח"ע שני עשין אחר החיפוש את זה תנאית להרמב"ן
 עשין ז"ב שתורה למה לא מנה שיהיה הכהן עובד מוצמד לא
 שזכ ולא יושב ע"ש והרי עשה זה מוסיף על החנוך וכבר
 ראיתי להרב פרשת דרכים דמ"כ שתמה להרמב"ן למה לא
 מנה הוא עשה זה והצ"פ ולח"ש ג' דאשה"ג שגם זה הן החנוך
 גם ראיתי להרמב"ן אחר ח"ע במצות א' כתב שכתב הר"ם
 למנות דהיינו לאכול העשר שני ובכור כירושלים שייס והנראה
 שהם נמנות שתיים ע"ש והרי בשני עשין אלו שבאו הן החדש
 בדברי הרמב"ן השלים החנוך אף חי אכילת קדשים ושירי
 מנחות אינן ממניאנא והאי דק"ל להרב נר"ו ח"מ"ש שם
 הרמב"ן וכמו שהוא עשה לכהנים כחטאות ואשמות וכו' הא
 נמי ל"ק שז"ל דרעת סר"מ הוא שכ"כ דאי הנה אכילת
 קדשים דמשולחן גבוה קא זכו וכהקטרת אישים חשיב כ"ש
 אכילת מעשר שני דאינו חלק מהמצוה אחרת וכה"ג כתב שם
 במצוה ששית דלהשחית בדרך השחית עובר בעשה ועל
 האמת ליה לא ס"ל כמו שביאר הרב פרשת דרכים דה"א
 ע"א שכל דבריו הם השגה דלשיטתיה היה לו למנות גם את

בס' כח"ט כי רמזו לקיים מצות אכילה מה דמתין הוה גם כח"ט לא הוה מצות אכילה לבגודי כיון שאין שם אלא כפול ולא היו שביעין ראיו מוכן דאפילו בכזית אין בו שביעה כדכתי' ואלת ושבעת את"ד ולקושיתו ראשונה כבר כתבתי שם ברקפ"ט ע"ד ישוב לזה דבזמן ברכה איירי דאי בזכית הוה שובע ותתייר א"כ כפול דכתי' חכו' כומן ברכה אם לא היה שם שביעה היה סועד הלב כשעור כזית שלא בזמן ברכה שיש מצוה באכילתו בכל חיובי אכילה גם מ"ט כח"ט כי רמזו וכו' לרדיו חו' דט"ס נפל בדבריהם ונ"ל לא הו' מושבין יריהם דכעו לקיים מצות אכילה וידוע שהחזיק התי' בטעיו' גם מ"ט כח"ט לא היה מצות אכילה לבגודי כיון שאין שם אלא כפול ולא היו שביעין לרדיו חו' בזכות דבריה' ע"פ מ"ט שם ברקפ"ט ע"א דקשה דהרי באכילת קרשים כעני שביעה ואמרו בתמורה דאם היו אוכלים מועט' אוכלין עמה חולין הרי דמזטרף חולין למצות שביעה ה"כ כחגיגה להם כפול היה להם לנרף עמם חולין להסלי' לשיעור כזית ושביעה והעליתי דדוקא כשיש שם כזית דקרינן ביה אכילה סני כצירוף חולין לבני מצות שביעה אבל כל דליכא כזית לא מהני כלל לנרף עמו אכילת חולין ע"ש ויש דבזמן מאורה כחגיגה לו כפול לא היה מצות אכילה לבגודי ותיבת לבגודי כיוונו דאילו בזמן ברכה אף שלא היה שיעור מצוה בכמו' היה מצוה הנר האבות רביה סועד הלב משא"כ שלא בזמן ברכה דלא היה שם מצוה כלל לא בכמות ולא באיכות כיון דלא היה סועד הלב כלל ומה שסייעו ולא היו שביעין בזפתם דכל דליכא כזית לא היה אפשר לקיים מצות אכילה ושביעה בצירוף אכילת חולין דלא דחיליה שם כזית דהיו שביעין בצירוף חולין דר"ט שם דכבר היה בו שיעור אכילה דכתיב ביה משא"כ כפחות' חזית לא סני לנרף ולשובע מאכילת חולין כדי לקיים מצות אכילה ושביעה והנה שם הביא דברי הרמב"א שם ביותא והקשה כח"ט אבל כפול לא היתה בו מצות אכילה כיון שאין בו שביעה וכו' והלא בשעת מאורה קאי דאפי' כזית לא היה בו שביעה ע"ש ולרדיו חו' בכמותו שהרי חכו' שם בדבריו דכיתני כל כהן שמגיעו כפול היינו דלרובן מגיע להם כזית והרי ככו' כומן ברכה היה בו כ"כ שביעה משא"כ בשעת מאורה דגם לחגיגה חלקו כזית לא היה בו שביעה וזה שכתב כיון שאין בו שביעה לא קאי לחגיגה כפול כי אם לרוב דמגיע להם כזית ואם היה בכזית שביעה ה"כ כפול היה בו מצוה דסועד הלב משא"כ עכשיו דכזית לא היה בו שביעה גם כפול לא היה סועד הלב כלל ולכתת"ל דקאי לחגיגה כפול ול דאין בו שביעה לאו במת שביעה קאחר כי אם התמלת שביעה והיינו כדי סועד הלב וכת"ש הדב גופיה אח"כ עורן הקשה בדבריו הרמב"א כח"ט דכפול כיון דהיה סועד היה בו מצוה דאחאי הרי ס"ס כזית בעינן דתם אכילה בכזית ע"ש וחס נמי ל"ק שכבר כתבתי בדרך קכ"ח ע"ד דבי בגודי כזית היינו שיש בו כדי סעודת הלב וכפת ברכה דכתי' היה שובע כפול היה בו כדי סעיד' הלב כשיעור כזית שלא כזית ברכה גם דאיתו להרב נר"ו עוד שחקר אחאי לא חנה הר"מ אכילת לחם הפנים לעשה ולרדיו חו' ל"ק דככלל שרי מנחה היא דהרי כמה מיני מנחה הם וכולם הם עשה אחד לאכול הכהנים שרי המנחה ד"ב הנחות הם ג' לנכור וס' ליחיד כח"ט הר"מ וחינוך בעשה דמנחה ע"ש וס"כ הרי גם לחם הפנים מכלל דכי מנו עשה דלחם הפנים עשה כפ"ע עיקר העשה היינו להשים לחם הפני' תדיר בשולחן בחקדש אבל מועשה לה"פ כלול בעשה דמנחה ה"כ אכיל' לחה"פ היה בכלל שרי המנחה אלא דשאר המנחות הקומץ לחובת מתיר המנחה לכהנים וכלה"פ היה מתיר הלחם בהקטרת כיון לחובת גם מ"ט דמצות אכילת

לח"ט עיקרו בכ"ב שנוטל מנחה אבל לשאר הכהנים כיון דכתיב ולכניו כך קבלו פירושו ולכניו אפילו הם רבים דאין מגיע להם כזית ע"ש והוא תימה בעיני דח"ט לחה"פ משירי מנחה דאי משום דכתיב ותימה לאהרן ולכניו ואכלוהו ומשת' ליה כניו אפילו הם רבים ומלמד דאין זה כמשתע דהרי בני אהרן לא היו כי אם אלעזר ואיתמר וכניו ואף דניו זה קאי גם לרדיו מ"ט חו' במשתע דאף כרכים אף דסותר משמעו' אכילה דהיא ככו' דחלקו אף באין מגיע להם כזית ותו הרי גם כשירי מנחה ג"כ כתיב יאכלו אהרן וכניו וגם כבשר קדשים כתיב כפ' תנוה ואכל אהרן וכניו וא"כ כמה נשתנה אכילת לחה"פ שיהיה עיקר המצוה בכ"ב משא"כ כבשר קדשים ושירי מנחה והא כראה שהרב לשיטתיה קאזיל שכתב לקמן דכ"ב אינו נוטל מנחה כי אם כב' הלחם וכלה"פ משא"כ פשירי מנחה וכבשר קדשים אבל זה אינו לעב"ד דאין שום חילוק כנייהם כמו שאבאר בסמוך ומינה גם ככאן לא יתכן זה הדרך וגם מדברי התו' והרמב"א מבואר דכוננו לבל כהן כזית הוא דמקיימי העשה ואילו לדבריו אין חילוק כלל בין כזית לפחות' מכוזית דאין קיום העשה כי אם בכ"ב לבד גם ראיתי מה שפ"י בדברי התו' כח"ט כי דימו לקיים מצות אכילה דאף שהאמת קיום העשה בכ"ב כמגיע להם כזית הם מדמין שגם הם מקיימין מצות אכילה אחרי המחילה בקשתי להלו' זה בדברי התו' ולא יכולתי חרא דקמטו' לנכועי כהונה דמן הסתם הם היו רוב המנהדרין דכתיב וירע משפט' ליעקב שטופים כרין ולא ידעי דעיקר קיום העשה בכ"ב דלנכוי דידעו לא כ"מ בין כזית לפחות' מכוזית ותו' הסנהדרין שהיו יושבין דנין על הכהונה מאי אהנו לן רכנן דהו"ל לומר דאין חילוק בין כזית לפחות' מכוזית אדרי ואירי חד שיעורא לבני דידעו ותו' דכיון דפשיט ליה דכי כתיב לשון אכילה הוא גבי כ"ב בלבד אבל בכניו כח"ט סני א"כ כיון שגורת הכתוב כך היה חזר הדין דקיום המצוה תלוי גם בכ"ב הכהנים דכ"ט דידעו אלא כעשר ויתום שהגיע בחלק הכ"ב כיון שגד היה הציווי ואין קיום העשה תלוי כן אסם ברצון הכור' ובתקדושת עו' לקי' כח"ט כיון דכתיב מאומה וה"כ דכוותא וזה סותר ג"ש דעיקר קיום העשה תלוי בכ"ב לבד וע"ק דלדבריו תו' מאי ק"ל להתו' דאין היו מחלקים כפול דאין היה מתקיי' מצות אכילה והרי כבר כתבאר מדבריו דלעיל דעיקר קיום העשה בכ"ב אלא שהם רימו שגם הם מקיימין מצות אכילה כשמגיע להם כזית והרי לפי המצוה זאת מבואר יוצא דעיקר קיום העשה בכ"ב תלוי ותו' מאי ק"ל ואף שהרב נר"ו כתב שהוא תירוץ התו' עצמו כמה שתייר לזה ונ"ל דלס"ד היה קיום עשה תלוי גם בכהנים ומ"ט התו' לס"ד כי דיתן וכו' היינו לפי המסקנא דמסקי לבסוף ע"כ ז"ל שהם היו פועים המעין יראה שזה דוחק גדול ומיהו עכ"פ מה שרצה לפרט בתירוץ התו' שכוונתם דעיקר קיום העשה בכ"ב הלא העיקר חסר בדבריהם שלא נזכר בדבריהם כ"כ כלל באופן שפירושו בדברי התו' אינו מחזור בעיניו ופירוש דבריהם כבר ביארתי הנ"ל ככוונתם גם מ"ט לישב בזה דברי הרמב"א שכתב דבימי שמעון הגדול שהיה מצוה כפול כיון שסועד דה"ט דעיקר קיום העשה בכ"ב מתקיימת ומשתע לים דהמחצה צריך לחלק לכל כהן הנמצא אף שאין בו כזית וכשעבר מיהא איכא מצוה ע"ש לא ידעתי פירושו דאי גורת הכתוב שיתן לכול' אף שאינו כזית דעיקר העשה תלוי בכ"ב א"כ מ"מ בין פול בעת ברכה לפול בשעת מאורה דאירי ואירי לא קרינן ביה אכילה ושיעור זס דסועד דאיכ' מצוה חס' טעם יש בו ותו' דאי עיקר קיום העשה בכ"ב והשאר שחלקו לפי מה שהוא תו' מאי כ"מ בין כזית לפחות' מכוזית וכיחוב דברי הרמב"א כבר כתבתי הנל"ק ע"ד

קונטרסים בוגן לחקר

חוקם להשיג שלא באתי לכאור בכאן דינו חילוק שבניהם כינו
 מתחלק אלא שחולקין בשוה למי הכהנים שיש שם הרואים
 לישול חלק ואי השום שכתבתי כהני בית אב הרי כל משמר
 ומשמר כהנים שכתובו כהני בית אב חיקרו גם ראיתי מ"ס
 דהתירוק לקושית דרישה תירוצי. כדבריו ויש בלשון איהו
 תיבות שאינם תכונות חודתי על כל המקרא ולא ראיתי דבר
 שאינו תכונן גם מה שהשיב על החקירה שחקרתי בעשה
 דאכילת קדשים אי בעי כוית שיגיע לכל כהן דלא וכרתי
 דחקירה זאת הכונה וגם חיקרה הרב מוצל מאש ודמו דכרי
 הרובעא האחת שלא ראיתיו וידעי רבנן דכמעט אי אפשר
 לומר וכנה לשום מחבר שגנל: מזה וסהרי במרומים שאני
 חופש חיפוש חפושם כדכרי דכתיבו אם קדמוני באיהו דבר
 ותיתי לי שכוונתי לרעת גדול וגם דאין מדרש בלא חידוש
 שהבאתי ב' ראיות שלא הביא הרב זל גם מה שהשיב על
 דכרי הסוגל האש כמ"ס דאש לא אכל אפילו כהן אחר כוית
 אם נתקיים העשה דאין באן ספק כיון דכ"ב נוטל מה שרצה
 וכהנים וריוס ופירט כ"ב ודאי הוא נוטל יותר חכיות הנה
 הרב זל לדרכו היה מהלך דעיקר העשה ככ"ג וכבר ביארתי
 דלדידי אינו ויותר נראה כדכרי הרב זל שהרי כתיב ואכלו
 אהרן וכניו דקאי אכילה לכ"ג ואכילה לכניו ואי ס"ל דאכילת
 קאי לשניה יחד תו לא כ"ח אי יקח כ"ג כוית או פחות ודכרי
 הרב הם ראיה לדכרי גם מ"ס רב"ג וריו ומתקיים העשה
 לא ידעתי איך יתכן לפעולם כן שהרי גם הכ"ג חייב בעונת
 אשתו וטחא אינו חולק כמ"ס הר"ח כפי מהלכות מעה"ק
 הוד ואף אם טבל הרי טובול יום סוכל עבודה כמ"ס הר"ח
 כפ"ד מה' בואת המקדש וא"כ בכלל יום שנטמא שייך שפיר
 חקירת הרב ומידי דשכיח הוא כחוקן גם מה שכתב דהראיה
 שהבאתי דבעי כוילכל כהן מדכרי התו והרובעא אין ראיה
 כלל לפי מה שביאר בכוננתם הא נמי כבר ביארתי דמ"ס
 בפירוש דכריהם נ"ל עיקר ומינה ראיה לזה וגם מה שהשיב
 למ"ס בפירוש דכרי התו שהם כהרובעא דמה יענה למ"ס
 דלא היה תנות אכילה לבחרי בפול וקיימי בשעת האירה וכו'
 כבר כתבאר בפירוש לבחרי לדידי אינו על דרך שהבין הרב
 נר"ו כי אם דלא היה שם תנוה כלל.

עוד

השיב למ"ס רפול רסועד כוחן ברכה השיב ככוית
 דיש לרחות דכי כתיב לשון אכילה דהוי ככוית
 אינו משתנה השיעור כי שיעור ככזיר וכן לבני ברכת המזון
 אף כוחן ברכה נשבעים ונוטלים כוית וכיוצא לפנין איסורי'
 בכל זמך בעינן כוית לא ידעתי באיטורין מאי ברכה שייך
 דלא היה גם לרעה וגם ככה"מ אף שאמר דכוחן ברכה
 אוכל קמצא ומתברך בחיפיו ע"כ דלא היו שביעים בפחות
 חכוית שהי כוחן שהיוון הצדוק עושין רצונו של חוקם היו
 וסיה שעת ברכה ואם איתא מאי דיכותיה דעומר וב' הלחם
 ולחם"פ דהיו שביעים ככוית כיון שגם באכילת רשות היה
 כן ומפשט הכריתא והתום והירושלמי מוכח דלא היה הנם
 כי אם כהנדך לכר.

עוד

השיב למ"ס רע"ו שמוסכין הצנועים את ידם נשאר
 כוית לאחרים שזה אינו דהירושלמי והתוספתא
 מוכח דגם שהצנועים מוסכין את ידם לא היה מניע לכל אחר
 אלא כפול ואני לא ידעתי מהיבא גמר לה שול דמ"ס דמניע
 לכל אחר כפול היינו קודם שמשכו הצנועי את ידם אבל אח"כ
 אה"כ דתניע להנשארים או לרובם מהם כוית ואי דייק הכי
 מת"ש ואעפ"כ לא עלה כידו לא כפול ומוקי לה קודם שמשכו
 הצנועים את ידם אי מהא ל"ה שז"ל דאורע במקרה כן שפול
 לאלו האנים חלק מועט ולא עלה בין שני החלקים אלא כפול
 שהרי כפרוסה לא היה יכול המחלק לחלק בשוה וכמתבאר
 בדכרי התו וכ"כ דאי קודם שהשכו את ידם היה מניע כפול

והנה שם הביא הרב נר"ו מ"ס אני הצעיר על דברי
 הררישה שאין ישובו חכמין והשיב דהרואה יד'
 דפריך שפיר והיה בהניח הנחתו של הרב דרישה תרין יתיב
 אלא דרכיו קשים בעיני ומימר אמר רב הנחה שוכרת אלו
 דכריו ולא ידעתי איך לא ראה בדכרי שכל מה שהקשה על
 הדרישה תתתי גם אני עליו מה דשאני הכא דאובא עשש
 באכילת קדשים כמ"ס ברקפ"ח ע"ג וזל וכהכי ל"קוכו'
 ותימה לסדרושה שלא הרגיש וכו' ואין כל מהם בדכרי הרב
 נר"ו כזה.

עוד

השיב עלי כמ"ס שם א"כ תנחת העומר וב' הלחם
 ולחם"פ מלכר הכ"ג: דתנן כפ"ק רזר נוטל חלק
 בראש שאר כהני בית אב הם חולקים בשוה ואבב שינפיש
 כ"כ רתחם הפנים ושתי הלחם כ"ג נוטל מחצה כמ"ס כש"ס
 בכמה דוכתי והיתה לאהרן ולכניו מחצה לאהרן ומחצה לכניו
 אבל בשירי הנחה ובשאר קרבנות הוא ששנינו נוטל חלק
 בראש כמו שירצה ומנחת העומר השוה חותה הר"מ לשירי
 כל המנחות אלו דכריו ואני לא ידעתי פשיטות דין זה מהיב'
 גמיר ליה והרי חרבותי בני לחם הפנים לאהרן ולכניו למדו
 מחצה לאהרן ומחצה לכניו ואילו כב' הלחם לא כתיב הכי
 וא"כ חנ"ל דכ"ג נוטל מחצה ותו דהרי בשירי תנחה כתיב
 כפ' ויקרא ובפ' זו נ"כ לאהרן ולכניו וגם בני אכילת כשר
 קדש כתיב כפ' תנוה לאהרן ולכניו וא"כ נ"ח גם כאלו דכ"ג
 נוטל מחצה וא"כ חילוק זה שחילק הרב נר"ו דכלחם הפנים
 ובכ' הלחם לכר נוטל כ"ג מחצה משא"כ בשירי מחצה ובשר
 קדש לא ידענו מהיבא יליף לה והנראה לפי שראה בפ"ק
 דיומא רזר ששנינו שכ"ג מקריב חלק בראש ונוטל חלק כראש
 ולא תני נוטל מחצה ש"מ דכשירי תנחה ובשר קדש אינו
 נוטל מחצה ורואה אני שזה אינו דההייתי לחלק בהכי כלני
 ריבוי כהדיא וגם שלא הווכר חילוק זה כמ"ס ולא דכרי
 הראשונים וכשאני לעצמי ל"ל ברור דיש בענין זה כ' למודים
 במדכתי לאהרן ולכניו דהשוה אהרן לכניו ש"מ נוטל מחצה
 ובן דההקרים אהרן לכניו ש"מ דאהרן נוטל חלקו תחילה
 דהיינו מחצה שבהם כפי רצונו ולא ע"ג גודל וזה ששנינו בת"כ
 כפ' ויקרא ובפ' זו וספרי"פ קרח לאהרן שלא כהחלוקת
 האל"ה הוה החלקינן בכ' חלקים וע"ג גודל יטול חלקו קח"ל
 דישול חלקו מנה יפה כלני חלוקה אבל אה"כ נוטל מחצה ואין
 חילוק בין לחה"פ וב' הלחם לשירי מחצה ובשר קדש וגם
 ראיתי דבר זה ככידוד בס' זית רענן כפ' ויקרא שכ"כ ע"ש
 וכן מתברר מדכרי הרא"ס כפ' ויקרא כפ' לאהרן ולכניו
 וביין בהר"מ בפירוש המשנה כפ' קריאה ע"ש וזה שכתב
 הר"ח בפ"ו מה' תעשה הקרבנות היה דכ"ג נוטל שלא
 כהלוקה אלא נוטל כל מה שרצה דהיינו שיטול חלקו כלני
 גודל אבל אה"כ דאין כידו לישול טפי מחצה שכבר סהך
 למ"ס בספ"ד ובפ"ה מה' תמידין נוטל מחצה ודיוק למנקט
 גבי לחה"פ וב' הלחם שיטול מחצה ולא כתב דישול חלקו כלני
 גודל דמסתמ' כחילוק הלחם אין חילוק כניהם דשוים הם וזה
 שייך יותר כחילוק כשר קודם דיש הפרש בין כשר כחוש לשמן
 ובין חתיכה לחתיכה משא"כ בכ' הלחם וכלחם הפנים וזהו
 שכתב הר"ח כפ"ה דכלני המקדש ונוטל חלק בראש דהיינו
 לישאל דתניו דחילוק כשר קדשים איירי דשייך ביה טפי דין
 שני שיטול חלקו כלני גודל ותימא הוא להרב נר"ו שניע לרין
 ברכר חדש להשיב על דכרי ועל הכל דאי היה הדין בדכריו
 אין באן השגה שלא באתי לכאור דינו חילוקת כ"ג עם אחיו
 הכהנים כדי להאריך על זה.

גם

ראיתי מה שהשיב עלי כמ"ס דשאר כהני בית אב
 חולקין בשוה שזה אינו דכלחם הפנים חולקין לב'
 שמשחרות ובכ' הלחם מתחלק לכל המשחרו' ואינו רואה כזה

ראיתי בחתמי דפ"ט דכלאים מ"ה ומ"ו ומתני דפ"ה דמעשר
 שני מ"א ומייתי לה בפסחים רכ"ו וכב"ק דס"ט דתני ננועין
 ולא בזניעות תלוי מלתא כי אם בכשרות ובאותן הימים
 כתבתי כגיליון ספרי שאין זה סותר דיוקיא דאה"כ דפ"ג ננועין
 היינו אנשים כשרים המחזיקין לעצמן טפי משאר כל אדם
 שאינן זורקין וכינקיט חתמי לכוונתם כלשון ננועין כדיוק
 נקטו הכי והוא במה שיש לדקדק בהנך חתניתין דתמי
 עדופותיהו דננועין והרי אמרו בירושלמי כל הפטור הן
 הדבר ועושהו נקרא הדיוט ויותר קשה בחתמי דפ"ו דדמאי
 דהא תנן בפ"ק דכרכות והטתי לקרות כרכבי כ"ט וסיכנתי
 בעצמי וא"כ איך הוכיחו כאן למי שפעה להחמיר כרכבי כ"ט
 לשבח אכן נראה לישב עפל ת"ש הט"ז א"ה סי' תקנ"א ראונו
 אסור כי אם פורים מעשיו שכל להחמיר נגד כ"ה או שמדבר
 בן ע"ט והרב שכות יעקב ח"ב סי' מ"ד עמר על ענין זה
 וחילק דהיינו דוקא כפרהסוי אבל בזניעה שרי ע"ט וכבר
 הביא הרב נר"ג כ"ד דכריהס כספר שער יוסף בסו"ח ע"ט
 וא"ל כל בכל הני ג"כ דהיו עושין הדבר כזניעה דכתמיתין
 דפ"ו דדמאי היו עושין כזניעה רלעס הארץ היו אנשים דאין
 רצונם למכור וכשחבר בא לקנות ממנו היה מתרצה למכור
 ולא היה יכול כלל שהיו חוששין לרכבי כ"ט וכן בחתמי
 דפ"ט דכלאים היו עושין הדבר כזניעה שגם כשלא היה להם
 כלאים למכור היו מוכרין במקל ותפריס בארץ וכן בחתמי
 דפ"ה דמעשר כ"ה היו עושין החילול כזניעה דלא ליהו הפטור
 הן הדבר ועושהו מעין מ"ט ביכמות דר' הריאס אומר
 הלאכה הוא רלית ליה ולפ"ו גם בהנהו דוכתי כדיוק קרי להו
 ננועין ואין זה סותר פ"ה הר"ש וע"כ פרישו ננועין כשרים
 דע"כ פ"ה הכשרים הוא שהיו עושין בן ואי ק"ל א"כ איך אמרו
 בירושלמי מהו ננועין כשרי אמר ר"ח כך שנינו שהכשר נקר'
 ננועין הרי נראה דננועין משמעוהו כשר הא נמי ל"ק דהכי
 ק"ל רכיון דהכשרים שבהם לבר הוא שהיו עושין בן כזניעה
 לא הו"ל לחתמי לקרותם על שם הזניעות שבהם דהוא טפל
 לנביט שם כשרים וטפי היה להם לקרות וכשרי כה ולהניח
 בפ"פ שהיו עושין כזניעה דהשתא נמי הכשרות הניח בע"פ
 ופריק ספיר דסתם ננועין כשר אבל סתם כשר אינו ננועין
 ולהכי נקיט ננועין דכולל הכשרות וזניעות כאחד זה כ"ל לקוין
 דכרי רז"ל שיהיו כל דכריהם כדיוק ותו ל"ק ממה שהשיב הרב
 נר"ו על דכרי כוה -

עוד השיב למ"ט שרכבי היירושוין רכים פליגי עליה
 שזה אינו דהר"מ והש"ע פסקו כהטור כבר
 ביארתי לדרידי דכרי הר"מ ש"ע אינן ענין כלל לדכרי הטור
 עוד השיב למאי דק"ל דכרי הרב נר"ו דאי חזי שיעור יש
 בעשה איך יפקיע מפני ששם המחלוקת דל"ק דכיון דאינן
 מצוה גמורה מפני המחלוקת טפקיעו מצוה זאת והם בעיני
 דכרי תימה שהרי הפ"ח בפ"ב דע"ז הכריח דלא תתבודדו
 היו מדכריהם וכן הכריח הרב נר"ו בס' שער יוסף דסו"ח וכ"ט
 המחזיק במחלוקת שכתב הר"מ כסה"מ בלאו דלא תתבודדו
 דהוי מדכריה' והרי ק"ל כבולו ש"ס דלא אתי דרכבן ודחי לס'ל
 תורה כמ"ט כנהה דמ"ו וכו"ר דכ"ט וא"כ תיקשי יוכי אתי
 מחלוק' דרכבן ודחי חזי שיעור של תורה ואף שאינו סבור דלא
 תתבודדו היו מד"ת כמו שבארתי בחלק זה סי' ק"מ מ"מ אין
 זה אלא כודאי מחלוקת אבל משום ששם מחלוקת עכ"פ אינו
 מד"ת לשיטת הר"מ וסיעתיה דספק תורה להחמיר היינו
 מדכריהם וגם להחולקים דגם ספק איסור תורה אסיר מד"ת
 אכתי הא ק"ל אין ספק מוביא מידי ודאי ולשלול כל זה כתבתי
 דאי ה"ס אסיר מד"ת גם בעשה איך יפקיעו מצוה מעליהם
 מפני ששם מחלוקת ווו אינה תורה וכוון שכן לא ידעתי מה זו
 תשובה שהשיב הרב נר"ו על זה ומתקן מ"ט אין צורך להשיב
 לכל

מונח דאחר שחשבו הננועין את ידם היה מתרבה חלק
 הנשארם יותר ולומר שהיה זה גם לרעה לא עבור קכ"ה
 גימ' לרעה על חגן ולומר דקודם שהשכו הננועין את ידם
 היה מביע לכל אחר פחות מפול א"כ ליתמי ריכותא דאפילו
 כפול לא היה מביע קודם שחשכו הננועין את ידם עוד השיב
 לפי דרכי ראי' המחלק היה החלק פחות מכדי ושיטלים על
 ידו חטיפת הגרברנין הא נמי ל"ק דהננועין שחשכו את ידם
 בפירוש אמרו כן וכבר ידע מזה המחלק וע"כ הנה מביע
 בזית והראיה שהביא הדרכי התוס' דיומא אינו סותר זה
 דהגרברנין דתני בכריתא היינו קודם שחשכו הננועין את
 ידם שג"ז זה הרגישו הננועין דלא היה כו ברכה ומשכו את
 ידם ופשיטות התוס' דהיה שם חוטפין אחרים היינו מדתמי
 הגרברנין כלשון רבים ואי רייק מדנקי תחילת הננועין וא"כ
 שגרברניס ש"מ דמעשה הננועין היה קודם מעשה הגרברנין
 שא נמי ל"מ ט"ל דנקיט הכי משום סיפה דבעי למתני ומע"ט
 כאחד שנטל חלקו וכו' תני לבסוף מעשה הגרברנין -

עוד השיב למ"ט דהטור ס"ל כדעת היירושוין דטעם
 הננועין היה מפני המחלוקת אך מדכרי התוספות
 זפתם דכרי הרלף והר"מ והר"ש כ"ל הפך זה ודכרי הטור
 ויירושוין ז"ע והשיב על זה ועמו הסליחה דהר"מ ספ"ט
 דכרכים כתב דכרי הטור וכן פסק בש"ע ומיסתבר דהטור
 סבר דכן הוא דעת אביו גם הר"מ אינו חולק על הרוב
 להרלף ותימה עליו שכתב דהר"מ חולק להטור ולא זכר
 שהר"מ כתב בפירוש כהטור וכנראה דנמשך אחר דכרי
 הדרישה וכבר הסינו הרב כנה"ג ב"ר סי' ס"א את"ר ואני
 תימה על חמיהתו שג"ל דדקו דכרי הדרישה ויש לתמה
 להכנה"ג ועליו שנגרר אחריו כזה הלא כה דכרי הנס
 הדרישה כתב דהר"מ לא כתב כלשון הטור ותמה הכנה"ג
 דכריהי כתב הר"מ כלשון הטור וגם ראיתי להכ"ח שם
 שכתב מדכרי הר"מ כהטור הם ע"ט ותמהני שהיה לשון
 הר"מ הוא ואם היו רכים בכית המטבחא ע"ט ואין כחשחע
 לשון זה דרכים אלו היו כהנים דסתם רוב הם מישראל כי
 רכים הם וא"כ לדריה ע"כ עיקר הטעם הוא בין דרך כבוד
 לאינו דרך כבוד דתיעה בפני רכים אינו דרך כבוד משא"כ
 הטור שכתב ואם היו כהנים רטים וכו' וע"כ הוכרח לפרש
 דהטעם דכרי לזנות לאחרים הצריכין יותר היו עושין בן
 זכונים תבה הכנה"ג על הדרישה וחיהו לדרי כבד כתבתי
 בפירוש דכרי הטור דקאי בשיטת היירושוין דטעם הננועין
 היה מפני ששם מחלוקת ולכן תלה שהרכים היה מכהנים
 וא"כ הקמס פינוי ויהו שכל דכרי באו כדיוק ותימה עליו
 שנגרר אחר דכרי הכנה"ג שהשיב להדרישה ולא חש לדקדק
 בשינוי זה והאמת דגם קיבור לשוני גרס לזה שלא חשתי
 להביא דכרי הכנה"ג ולתמוה על דכרי ויאקיים כנפשי
 פעמים שאתה מתעלם גם מ"ט דמיסתבר דהר"ש קאי
 בדעת הטור אינו רואה כוה שום סברה דהסתם הטור נגרר
 אחר דעת הר"ש אבל הר"ש אינו טפל לנבי בנו להיותו
 נגרר אחר דעת בנו ועם שהטור לפי דעתו היה סובר דגם
 הר"ש קאי בשיטתיה מ"מ כיון שענינו הוראות דרכים
 פליגי עליו והרי סתם דכרי יותר נראה כדכרי החולקים
 להטור אכן נמי הכי נקטוין בדעתו גם מ"ט דישוב דכרי
 היירושוין אינו מחוור ולא פירש למה אני אומר לדרי חוי נכון
 וקיים לישב דכרייהם ראיתי מה שהשיב למ"ט כישוב דכרי
 היירושוין דהיה להם לכנו' בעלי שלום לא ננועין והשיב דאין
 זה דיוקא דננועין פירושו אנשים כשרים כמ"ט בירושלמי פ"ו
 דדמאי דננועין היינו אנשים כשרים ותיקון וכמ"ט הר"ש
 ע"כ שם אלו דכריה' האמת דתכף להדקפת ספרי ראיתי
 הן ירושלמי דפ"ו דדמאי שמתר דיוק זה שכתבתי ומלכר זה

קונטרסים בונן לחקר

על כשיא ואב כ"ר סני בקרע אחר ואב"כ בחירושי הרזטבא
להוציא קטן וסיים ונעשת אין מקום למה שצידד ההלכה נכ"ל
כס' חקרי לב דנכ"ל כשיא ואב כ"ר דכתוב 'בהו על על כעני
כ' קרועות אלו דבריו:

והנה מה שהבדיל מעיקר הסוגיא דת"ק דכו דפרק
ואימא דעביד לכולהו דנראה דנשתע ליה
דקריעם אחת הוא דקריע רוד ואם איתא דרוד קריע כ'
קריעות תאי פריך והא"ל מ' חידוי דאין כרעה בכתוב אי קריע
אחת או כ' ונ' ואם"ב דלס"ד דלא ידע דעל הפסיק הענין
פשיט ליה דקריע אחר קריע לכולם אלא דפרק חנ"ל דחייב
לקרוע על כל אחד בפני עצמו וחשני דעל הפסיק הענין
והסתא לפי"ז דאם"כ כעני קריע אחר לכל חד וחד במקום
דרכי ביה על על אי משחוצות על הוא דכעיקרע בפני
עצמו ובס' רואם אני שנעלם תמנו דבריו הר"ק והר"ז
אברכנאל בפירוט הנביאים שהבינו כפשוט דקריע רוד ג'
קריעות קריע לכל חד וחד וע"כ לומר שהבינו כפשוט בהך
סוגיא כמ"ס והא"ל ת"ק תמאי דקל דמי שבאה לו שמועה
משנים קורע קריעה אחת דהתם שאני דלא רכי ביהו על על
ושנה אחת שאין הכרח בפסוק ולא כמ"ס לום אבל אינוס ס"ל
הכי השיקול דעתם:

וראיתי להכנה"ג כ"ר סי' ש"מ תה"ט אות כ"ר
ססקא לר"ק והר"ז אברכנאל דוקל"ל רע"ל
ב' מתים דסני בקרע אחד וכחך דוחק גדול לישב דכרעה
ולמ"ט אין צורך לזה ולפי שכל יתר דרוד קריע קריע אחד
בתכתי בדרך זה להורות שדפתי נוטה לזה אבל עכ"פ אין
הכרח גמור לזה וכ"ש דתיי אשלי דכרעי טכרי הפך ואת
הסברה גם מה שהביא מדברי הרמב"ם בסוגיין שכתב ואל
על הפסיק הענין פירוט איהו קריע קריע אחד לכולם כיון
שכולם באו לו בכת אחת וכולן סגנון אחד וכו' אף אם היה
הכרח גמור בדברי הרמב"ם בן אין זה מוצאנו מכתי הספק
כל שאין הכרח לסברתו והרי דר"ק והר"ז אברכנאל חולקים
עליו אלא דלדירוי גם מדברי הרמב"ם ל"ח טירי שהרי טעמא
טעום דבאו לו בכת אחת חכלל דאם שמוע על הנשיא
שנתחייב בקריעה ולא הספיק לקרוע ער שמוע גם האב"ד
אם"כ דכע"כ קריעות וחניה לעיקר חקירותינו כחוסף
עצרת וכו' ככשי עצרת דכתוב בהו על על והקרכת מוסף
עצרת קודם לככשי עצרת דנחנא דלא באו בכת אחת בפני
כ' שורים אלא דכוון סלז דהרמב"ם לאו כדיוק נקיט הכי
כתבתי העיקר דסני ככ"ב בקרע אחר וכשיר אחר אלא שיש
לנדר להפך ותו ל"ח מכל דבריו דמועט שלי החוץ את
המרוכה גם ראיתי ת"ש אה"כ דהתחנה אפרים כס' קריעה
אנין הש"ס דגדרים כיוון להקשות לפרשי כמ"ס ואין זה אלא
נביאות דלפחות הול"ל עיין בפירוש דגדרים ואם אפשר שכיוון
למ"ס שיינו אם נאמר דחיסור לשון יש דכרעי הרב וכל כי האי
אין אנו אחרים להביאו:

בסי' צ"ג דקצ"ר ע"ד וז"ל אנו אין לנו דשייכי על ידיו
בהמה חיה ועוף כי אם בהרישה ודישה
וקצורם וטחינה והואל ואי הוואל לא שייך בטלה וכ"ש בעוף
מכ"ש בהך שאר מלאכות וא"כ פרנס לי ריבוי דעוף
לשבתיה כחאי וכו' שחפתי תקיים שהרי בסנהדרין דנ"ט
אמרו ועופות בני מלאכה נינסו אין כרבעי דכה דש באוויין
ותרנגולים וכו' הרי רשיך מלאכה כעופות א"ר ולא תנאית
בוה רית קושייא שהרי גם אני כבר כתבתי דשייך דישה
כחיה ועוף אלא דק"ל לרש"י דס"ל דבעינן טיעשה מלאכה
כחידוי דאורחיה בהכי ולהכי פטר בהוצאת טלה א"כ מכ"ס
דפטר כרישה דלאו אורחיה באוויין ותרנגולין וא"כ קשה כי
קושיין פרנס לי ריבוי דעוף למלאכת שבת לחאי אתי ולא

לכל מה שהשיב על דבריו ע"ש דמוח סנא באר החכם
עיינו ומוח רל"ה והחפנין יבחר אך את זה חרשות אני חניה
שהנחתי קצת ראה לרעת הרב נר"ו ר"ש ח"ס בפעם חמ"ט
במכת ד' זה המש שהיה יורע שאין ג' שכתב הידרן קולטו
עד שלא נכחמו ג' שבארץ כנען ואמר חנוה שבאה לירי
אקיימנה ואי"ס ד' דאין ח"ס בעשה חד"ת למה הכדיל ואך
קרו ליה ונזוה הכאה לירי והרי אינה חנוה ותו דאררבה
הפסוק בזה עיקר המצוה כיון דאין כנ' שהכדיל קיום עשה
וא"כ אח"כ כשבא יאושע ויכדיל נמי ג' הנשארות הול"ל ח"ס
ונחנא דלא נתקיים העשה כלל וכבר הביא הר"מ דרשוה
בפ"ח מה' רננה ה"ג ונזוה ל"ל שאין הינשה כהכדלה לכר דגם
כשיקיימו בני ישראל שש ערי חקלט לום הם חקיימין עשה
זה בכל דור ודור וכ"כ דהא חייב תכין לך הדרך והיינו לבוון
הדרכים שיה אינו תלוי בהפרשה דצריך והיות תדיר בום
ואין זה מצוה בפני עצמה כי אם חלק מחלקי המצוה וכיון
דנזוה חלק זה בכל דור ודור א"כ זל דגם עיקר העשה
התקיים בכל וכן שהקיימין השש ערים וא"כ אין בהכדלת
השה ג' ערים הפסוק מצוה ליאושע אלא דאכתי חמה שהוצרך
תשה להכדיל וגם שאחרו חנוה הכאה לירי אקיימו יש
להוכיח דיש ח"ס בעשה אלא דק"ל דחלכר שהראוי שהכאתי
על זה דאין ח"ס בעשה סותר זה כר מן דין דכריש פ' בתרא
דיומא חבאר הטעם הואיל וחוי לאינטרופי והרי הכא לא
היה כיד השה להפריש ג' ערים אחרות דלא נכנס לארץ והרי
בתכ הר"ק כפ"ג דשכועות דעיקר חיסור ח"ס תלוי בזה אי
שייך ביה הטעם דחוי לאינטרופי ותו דעכ"פ תיקשי לר"ל
דאחר ח"ס מותר מד"ת כי ע"כ כ"ל דאין זה ח"ס שהרי
עיקר עשה זה הוא להביל נפשות חיד גואל הדם וכן לכפרת
הרוח כסוגג והרי בכל עיר ועיר חאלו דחניל נפשות
וחתכפרים כשיביתה א"כ כל עיר ועיר הול"ל עשה גמור דאך
פ"ג דאינו נתנה לעשה כי אם כל שש הערי' באחת לא תפני
זה חשוב ח"ס דהרי זה באכילת חמץ כו' יתי הפסח ונטילת
לולב כו' יתי חמץ דמחנים לעשה וכן תפילין וציצית והרי בכל
יום שהקיים מצוה חאלו חשוב בהקיים עשה גמור וה"כ
דכוותא דלא דחיל לח"ס דפחות מכותי כלל חשוב ולהכי חשוב
ח"ס השא"כ בכל הך ואלום בה הראני חתני החכם החדומם
החרף היו ח"ס הר"מ בפ"י ההשנה פ"ר מ"כ וז"ל ואם כיוצא
בזה כחשה רכיבו חשיב האמתיות שלם שבשלימים נכסף
להוסף חני חנות עשה וכו' הרי נראה ברעתו דג' ערים
חשוב ח"ס ואפיה עשאו חשה ונראה דהא נמי ל"ח דלא כתב
דהוי ח"ס עשה כי אם חני מצוה עשה וא"כ זל דנקיש הכי
דלגבי חנין החנות כל שש ערים בעשה אחת ועל דרך זה
קרו ליה חני עשה וכ"ת א"כ דחשוב בקיום עשה גמור גם
כג' מהם א"כ תאי ריבותיה דחשה בין שש בזה חייב עשה
הא ל"ק דהיינו ריבותיה דאע"ג דהכדלם ואת הוא לנוס
שהה רוצה והרי אינן קולטות עד שנכחמו ה' שבארץ ישראל
וא"כ אינו חייב להכדיל כחיי שאינו חייב לפשות סוכה קודם
הזמן כי אם בהבעת הזמן וולת השה רכיבו ע"ה שהיה רץ
אחר המצוה ואומר חנוה הכאה לירי אקיימנה שיהיה מוכן
כשיבחרו עור ג' שבארץ ישראל באופן דער פה אני חנין
דאין ח"ס בעשה והנה חקרוכ נרפס חרש ספר קהלת יעקב
ושם באות ח' עמר הרב הנדול מוהר"ט אלגאזי נר"ו על
מקרה זאת והעלם דאין ח"ס בעשה מטעמים אחרים ע"ס
ושמתי כעל כל הון שהנחתי תכל דחפניי לי:

בסי' צ"ב דקנ"ב פ"ב שיטה ל"ג וז"ל אך יש לנדר
דכי בני בקרע אחר וכו' ומיכו אינו
מוכרח דכע"כ קריעות וכו' וראיתי כפפר בית ישחק
דקנ"ב פ"ב ע"כ רכרי אחר שכרתי מעיקר סגנוני דגם

סיה צריך זה כענין פירוש דמאילין מוכן אם לא השום דבר שנתחדש שהפירוש שכתבתי כסוגיא הפך פרסו והיינו דכי פטר היינו שלא הוציאו כדרך הוצאה דהיינו להניחו על בני הטלה כדרך הוצאת חשיי בכהמה וכיון שתחב הסכין כממרו אין דרך הוצאה ככך כדתנן בשבת כלאחר ידו כרגלו בפניו וכו' הנה בעתה דאיתי לערוך בערך חמר שפירש כן בהך סוגיא ושטתי כעל כל הון שכיוונתי לדעת באון

בסי' צ"ד דר"ג ריש ע"ב וז"ל ואי ק"ל וכו' ותיירצו דשכיתה חשכת לה וכו' שמעתי מקשים דהכא היכי שייך לשנויי בכהמה שאינה שלו והרי טלה של ק"פ כוראי דשלו הוא וכמ"ס מי שפסחו טלה תוחבו בין חמרו ע"כ ולדבריהם היא גופה קשה להדמין ודרשב"א והר"ן דא"כ תיקשי הכא תיפוק ליה משום שביתה ולא שייך כאן תירוץ

ואני אפרש מ"ס כפיצור לישב דבריהם דפרכת חמור עדיף ליה לט"ס דהוא איסור כולל גם בכהמה שאינה שלו ואי משום שביתה הוה מצי לרחות דמחליפין הטלה שלו בשל חבירו דהרי אסימק ה"ס לעיל דאיידי במקדיש בעורה ושם כורך כל אחד שלו ואי"פ שאין זה פשט מ"ס מי שפסחו טלה וכו' אפ"ה עדיף ליה פרכת חמור שאין עליה תשובה ועל דרך זה הוא תירוץ הראשונים בפ"י מה שאיך דהתם נמי רתנן מניחו על החמור אין במשמע דאין החמור שלו אלא כיון דאפשר לשנויי כהכי עדיף ליה פרכת חמור ואי ק"ל כי נמי החליף בשל חבירו עבר בשכיתה כיון שחבירו עשה תלאכה בכהמתו אי תהא איני רואה כיורד דחומר כהמה לישראל ועשה תלאכה שיעבור זה משום שביתה דאין ישראל הוזהר כי אם לתת לבני דוראי עביר בה תלאכה הש"כ בישראל דאע"פ שידרע כאן ישראל דחבירו וילך בה סכינא דאי לאו למ"ל לחליף אכתי' ול כמ"ס בשבת דק"כ"א בוי דרעיתיה דנפשיה קעביד וא"כ ה"ל זל בישראל חבירו וכיון שכן היה מקום לרחות אי הוה אתי עלה תכח שביתה וע"כ עדיף ליה לט"ס פרכת חמור דאין להשיב כלל ככ"ל לישב כדוחק דברי הראשונים דאי לאו ק"ט לדבריהם מהך סוגיא

בסי' ק"א דרוב ע"א סוף שיטה כ"ד והנה בעתה ראיתי למהרש"ם ח"ג סי' מ"א דס"ו דפשיט ליה נמי שיש לאר דכל תאחר בכל דבר מצוה וככה כתבאר דאם לדין יש תשובה שאין נראה כן וגם ראיתי בת' דרובו החדשות סי' תרנ"ח שכתב דכהמה של דבריהם לובא כל תאחר ע"ש וזה שותר ה"ס ונראה דעתו כרעת הרי"ט והר"ס אך ראיתי לו שם אחר זה שכתב דליבא כל תאחר כי אם באותם שזכרו בכתוב וצריך ישוב בדבריו ושם הוצאתי ראיה לדבריו בת' התשכ"ן ח"ג סי' קס"ט שגראה מדבריו דס"ל דאין בת' התשכ"ן ככל דבר מצוה ע"ש

בסי' ק"ה דרוב ע"א שיטה כ"ג וז"ל וחכאן תימא וכו'

וראיתי להרב הגדול נר"ו בספר פתח עינים ליומא דע"ו ע"ד השיב על דברי דלא על מהרה כולי תלונותי כי אם על כמה מפרשים והרב שני לוחות הכריה שפירשו כך וכו' ע"ש ובהרוממותיה דמר אני אומר דלהשיב על דברי רבנותינו בעלי אנדה לא הייתי חושש דעל כיוצא בזה באמר אין חשיבין על הדרש ואילו לא היו דברי מהר"א כולי והרב בית יעקב לעיקר דינא לא הייתי חושש להשיב על דבריהם גם כן גם ראיתי מה שהשיב לראייתי דכתיב ה' עמכם דלפוס חר שינוי דהר"ט בא ביומא דל"ה שכתב דהתם מדרכנן בעלמא הוא אין כאן תימא דכיוני בוצו קרוב הדבר דאכתי' לא תקון רבנן הכי ואחרי שהחלה

אין זה חספיק דל"ה לשיטת הט"ו כ"ד סי' ק"ו ורעמיה דס"ל דאין כח ביד חכמים לאסור דבר שחפורש סתירו בכתוב א"כ ס"כ כיון דחפורש סתיר כוראי שלא אסרו אלאלא חף לרעת החולקים לא יתכן שיעטו ולמה האיסור אסמכתא מן הפסוק כדדרשו מניין שלא יאמר וכו' מאחר דכתיב סתיר להדיה בכתוב היכי דרשי באיך קרא לאיסור דהוי כתיבי דסתרי כי ע"כ ע"כ דעיקר האיסור ריתמרט מלידור משא"כ בשאל את שלום חבירו בשם ומה גם דהר"ט בא בדרך אפשר כתב כן ולא לעיקר ויותר נראה דעתו דהוי מד"ת וגם הרב קול דמרו תמה כתיורן זה דאיך יתכן שיהיה מדבריהם והרי מקרא מייטי לה ואף שיל דאסמכתא בעלמא כמ"ס הרב שיש ינחק שם כיומא מ"ח פשט לטק הכריתא מוכח יותר דהוי מד"ת וגם לטון זה דמניין נראה יותר דהוי מד"ת כדמוכח קנת מ"ח"ס התום ככ"כ דקמ"ד ד"ה מניין ע"ש גם מה שהשיב לראייתי מדתנן התקינו שיהא אדם שואל את חבירו בשם וכו' דאין כאן הוכחה כלל דלשאל בשם מייטי חובעו לא זולת ואימא דהא פשיטא דלא יקדים השם דתקון רבנן כתר בוצו דלא יקדים השם

ותמהני על דבריו דכיון דקילוף התר שאילה בשם אע"כ דהסברה לאסור מדבריהם שאילה בשם דהוי כמזולל כבוד המקום כפרש"ל ברב"ר דברכות כיון דנצלו התר בכתוב סתירו ה"כ לענין קרימת השם דאי באו לחוש לכבוד המקום הוה להם לאסור עיקר שאילה בשם ותו דמאחר דחפורש סתיר בכתוב וגם מתני' יליף מיניה בסתם והרי בשום מקום בש"ס לא חזינו שאסרו מהי תיתי לומר שאסרו מדרכנן דבר זה קשה לשמוע ותו דהר"מ בפירוש החשנה בסוף ברכות פירש שיהא אדם שואל את שלום חבירו בשם מפני שמילת שלום הוא משמות הקב"ה וכה"ג פירש רובן במוכות דכ"ג בלשון שבי ע"ש והרי בכתובת שלום לכד הותר כ"ס בקרימת השם לשלום

אך את זה ראיתי שהביא ראיה לזה מהוזהר הקדוש ח"כ דפ"ו דאמר ר"א לא איצטריך למדבר שמה קדישא לא בתר מילה דהא שמה קדישא לא ארכי באורייתא אלא בתר תרין מלין דכתיב בראשית ברא אלהים ע"כ ומזה העלה דטוב להוזהר באזהרת מהר"א כולי ע"ש אלא דהוא גופא ק"ל בדברי הוזהר דהא כתיב ויאמר לקובצים ה' עמכם וכתיב ה' עמך גבור המל' כי ע"כ נראה גם מדברי הוזהר אין ראיה לאסור שהדי בנוסח הוזהר כתוב בתר מילה כלומר על מילה אלא דכדפוס קושטא עשו זה לכ' נוסחאות ע"ש והרב נר"ו מריסי בכתבו ניכר שעשה עיקר בנוסח דלא גרסי בה כלומר על מילה ולרובי נוסח זה דגרסי כלומר על מילה הוא צודק יותר במאי דקשה דא"כ הו"ל לומר בתר תרין מילין כדוילוף מדכתיב בראשית ברא אלהים וע"ק שהרי במדרש תהלים בפסוק ועניתך תרכיני דרשו הלך כשר ודם מוכיר שמו ואח"כ שבתו והקב"ה תחילה הזכיר בריאת העולם ואח"כ הזכיר שמו דכתיב בראשית ברא אלהים הו' ועניתך תרכיני ולפי דרש זה קשה דמה ראיה מייטי ר"א והרי כי כתיב הכי על צד ענוה ש"מ דכלי ענוה הראוי היה דליכתוב אלהים ברא בראשית כי ע"כ ל"ל פירוש דברי הוזהר כנוסח דגרסי כלומר על מילה ופירושו דלא יזכיר השם בחינם כלי שום דבר ומייטי דאיה דכתיב בראשית ברא אלהים והיינו ע"פ מ"ס ברעיא מהימנא בפ"א דמ"כ ע"כ וז"ל דאי לא יתפשט כהר"ה על כל ברין איך ישתמדעון ליה וכו' הנס מבורך דכל שמות של השם יתברך וכינויו כנון אלהים וארנות ורחום וחנון וצדקו אחר בריאת העולמות קודם סיו השמות וכינויים אלו ככה ולא בפועל וכן ראיתי בכתבי האר"י ז"ל וז"ל לא סזכור השם קודם בריאת כי אם

קונטרס כונן רחקר

חיה נראה דעל האמת אמר לחובד'השט כי אם אחר שיוכיח
 כ"א תיבות והדבר קשה מהני סוגי לעיל וגם דיותר
 הסוגי רחולין שלמד דישאל עדימי חמה"ר וכאן עשאוהו
 פחות אחד חשכיה וע"ק דאח"כ הביא דכרי ר"ש דלא אמר
 כי אם בהוכרת תיבה אחת קודם לכר וכ"ת דר"ש פליג
 לת"ק הרי בפסיקתא אחר שהביא דברית"ק בסתם סיים
 תכאן אחר ר"ש תנין שלא יאמר ארס וכו' כי ע"כ זל דחשה
 לפנים תן השורה עבר לפי רוב העוה אבל החשיב עמו
 כפחות חמה"ר ואח"כ דנדולים דריקים חמה"ר לענין זה
 דוקא דכר שכל להוכיר בשכח וכירו להוכיר כ' תיבות
 בעי כ' תיבות אבל כשכח להקדים קרבן דאין שם כי אם כ'
 תיבות קרבן לה' סני בהקדמת תיבה אחת לכר ומיהו אכתי
 קשה מדכתיב ה' עמכם ומת"ש לאלהא דישאל ומת"ש
 הלהים הכי אחר רב ש"מ דפליגי עם הסיפרי וס"ל דלא אמר
 כי אם בכר דאפשר שיתחטט אבל כל"ה שרי וכיון דשאלת
 שלום להקדים השם התירו מפורש ככתוב ומן החשנה דכתיב
 ה' עמכם איני דואה כוה שום נר וקרך איסור כלל וסתחמו
 תבוא עליו ברכה האיל ויש ספק כסיפרי וקך סוגי
 רחולין

והוא ירי דאחי לידן דכרי הספרי אלו אין מדרש כלל
 חידוש במה דקשה כמ"ס אחר תשה ריג
 שאהיה בפחות השכנה חמה"ר וזריכה רכה למה אחד תו'
 ולא אחד חעשר או עשרים ויוכיני השם וחזאתי דנרקו דכרי
 דל' והוא בח"ש כפ"כ דחגיגה טשה דכריס נאמרו כשדיים ג'
 כחלאכי השרת יש להם כנפים ושטין כל העולם ויורעין
 העתיד וכו' טשה דכריס נאמרו בכני ארס ג' כחלאכי השרת
 וב' ככהמה אוכלין ושותין ופרים ורבים ומזיאין רעי ככהמה
 ע"ש הנס וכו' אר דששה דכריס דריעי בני ארס חמה"ר
 דאוכלין ושותין ופרים ורבים ומזיאין רעי הרי ג' ועוד ג'
 דאין להם כנפים ואין שטין ככל העולם ואין יודעין העתיד
 להיו' הרי שש ושם דאיתי למהרו פיכטו זל כחיכורו לעין יעקב
 שהקשה דאחאי לא חשיב ד' בכני ארס ככהמה דהיינו הנך
 ג' ועוד שמתים ככהמה והעלה דהך חומר קודם שחטא
 ארס חיייו דלא היה חייב חיתה ע"ש וזלי נראה דלא חשיב ליה
 דכר חזינו רוב נכבו חיים לבן ערן בילקוט יחוקאל וכיון
 דליתיה בכל ארס לא חשיב ליה ומת"ה הנה נתבאר דשבעה
 דכריס יש דריעי בני ארס חמה"ר ולכן אחר תשה דני
 טאיה בפחות בשכנה חמה"ר

בסי' קי"ד דר"מ ע"כ טיהא כ"ח ואוב הראו לי
 ת"ש הרומט חאה"ע סי' כ"ו שכתב ג"כ
 דשעה לאו דוקא בעובדא רפ' הפרה שאמרו טעה אחת אחר
 להם שלום כ' אחר להם שלום וכו' דשעה לר' והביא ראיה
 חמת'התום כפ"ק דסוטה ע"ש וק"ל דכריס דהא ל"מ שזל
 דכמקום שנוכר כי הכא טעה א' כ' וב' לכ"כ דוקא דאי לא
 הו"ל למימר תחילה אחר להם שלום טוב אחר להם שלום וכו'
 דכ' וב' השמע על שעות נמורות ורכינו יונה כפ"אין עומדין
 לל' דגם תנוד זה נהר דשעה דוקא קאמר שאמרו טעה אחת
 וכו' וטעה אחת וכו' וסמך ליה טעמיה ומת"ש התוספו' כשכתב
 פר"פ סאורג דבין בתחילה בין בסוף לאו סוף תמט קאמר
 אבל בין באמצע בין בסוף הו' בסוף דוקא ע"ש וה"כ זל תנין

בסי' קי"ז דר"מ ע"כ טיהא כ"ח ועל הכל תמהני
 עליו וכו' הנה בראיתי להרב הגניא לספר
 שלמי נכוח דס"ג השיב על דברי זל וכספר חקדו לכ חשב
 לרפאת טכה גדול על נקלה ואדרכה תימה על דכרי הרב
 נר"ו דהרי חסנה שלימה שנינו בכבודו הנושא נשים בעבירה
 פסול וכו' ואחד הרואה בעין אחר יראה שיה שנייה גדולה

אחר ברואת העולם שיצדק בו שם אהים ושאר שמות הקודש
 וקניניה חיייתו ד"א ראה דלא להזכור בו אם על תילה כנון
 גכרכו או לשאל את שלום חכירו לאפוקי חוכיר שם שמים
 לבטלה והמדרש תהלים יליף מזהו עדיין ענוה דס"ל דכיון
 דכתיבת התורה כולה היה על ידי השם רכינו ע"ה שאז בכר
 היו העולמות בכניון שפיר הוה חזי לכתוב אלהים כרא
 בראשית על זמן הכתיבה שכבר היה נברא העולם אם לא
 חשוכ ענוה ולכ"כ אין איסור לשאל את שלום חכירו
 בשם ולהקדים השם כיון שאינו חוכיר השם לבטלה אלא
 שרואה אני שכעין דכרי הוהר שביא הרב גר"ו לתמוד
 ערוך הוא בירינו ושם לא שייך לישב בדרך זה שכתבתי שהרי
 אמרו בחולין דכ"א וישאל חוכיר את השם אחר שני תיבות
 שנאמר שמע ישראל ומחש"ר אין מוכידין אלא לאחר ג'
 תיבות דכתיב קדוש קדוש קדוש ה' נבאלות ע"כ הרי נראה
 דאסור להוכיר השם כי אם אחר כ' תיבות ומיהו בעיקר
 המחמר ק"ל דהא כתיב ה' ערך נכור החיל הרי דהותר
 להלאך להוכיר את השם קודם שום תיבה וכו' דמאופנים
 היה ראסיק הש"ס דלא כעונ ג' תיבות מדכתיב כרוך כבוד
 ה' חלבר דגם באופנים לא הותר כי אם אחר כ' תיבות לכה
 ותו דהרי הכא לעיל חגיגה כתיב הלאך ה'

וסבור הייתי לישב ע"פ ת"ס כוזהר הקדוש דכל
 מקום דכתיב הלאך ה' הוא לשכינה כמ"ס בפ'
 ועי' בפסוק החלאך הנואל אחתי ושאר דוכתי וגבי השכינה
 לא שייך איסור כלל להוכיר שם הויה כרוך הוא קודם שום
 תיבה א"ק שראיתי לרש"י בכרכות דס"ג שנראה שהכין
 דחלאך נגזר היה ע"ש וזל דמת"ה שאמר החלאך הים
 כניווי השכינה והרי איתיהיב ליה רשות ומ"מ תן המחמר
 הוה נוכח דלא שרי להוכיר את השם כי אם אחר כ' תיבות
 והרב קשה דהא כתיב ה' ערך נכור החיל וכתיב ה' עמכם
 ואף כש"ס דנדריס לא אמר ר"ש כי אם לה' קרבן אבל קרבן
 לה' שרי אע"ג דלויכ ב' תיבות וע"ק דהא כתיב הודו לה'
 שירו לה' ומרו ה' וכו' דכרכות של חובה לכר הוא דאסיר
 בלי הוכרת כ' תיבות וכן ראיתי להרב תורת חיים בחולין
 דכ"א שכתב דלכן תקנו בכל הכרכות דאחר כרוך אתה ה'
 דהיינו אחר כ' תיבות אחתי קשה תה יענה לכרכת וזוון
 כעשרה דאומר נכרך אלהינו כרתן בכרכות דמ"ט וגם
 בעז' דכ"ח אחר רז למתנונית לאלהא דישאל לא מוגלינא גם
 בדוכתי טובא אמרו בש"ס האלהים הכי אחר רב כי ע"כ
 קשם כחאמר רחולין הלון וכדוחק זל דאח"כ דשרי בישראל
 גם בלי הקדמת שום תיבה אבל שהתיר הכתוב כהם להדיא
 כדי ללמוד מזה דהם גדולים חמה"ר לא חזינו כי אם
 שהתיר אחר כ' תיבות דהרי נתחייבו כק"ש בכל יום דכתיב
 שמע ישראל ה' והא דלא חיייתי מדכתיב בראשית כרא אהים
 היינו שזל דוקא בקריאת התורה הותר דכך ניתנה אבל
 כשכח והודאה להקב"ה הראוי הוא שיקדים תיבות להוכרת
 שמו ק"ל דאפ"ה הותרו אחר כ' תיבות אלא דסתמיה דש"ס
 ס"ל דכי כתיב שמע ישראל לאו לאסור הוכרת השם חבלי
 הוכרת כ' תיבות אלא דלשון הכתוב כך הוא לפני סודן של
 דכריס וזה"ל דבישראל שרי אף להקדים את השם אלא
 דלהתיר כסדיא תן הכתוב ראיה כי אם לאחר כ' תיבות וגם
 המחמר לא הוצרך להתיר כי אם כרכרי טכח והודאה אבל
 כשאלת שלום ודמי ליה אח"כ דשרי ככ"ג וא"ש עם הני
 סוגי שהכאתי אלא דאכתי ק"ל שראיתי כספרי' האוינו
 בפ' כי שם ה' אקרא שאמרו שלא הוכיר חשה את השם אלא
 אחר כ"א תיבות חזי למד חמה"ר דאין מוכידיס כי אם
 אחר ג' תיבות אחר תשה ד"י שאהיה פחות משבעה חמה"ר
 ע"ש אומר חנין שלא יאמר לה' עולה וכו' הנס תן התאמר

וטעה כרחיונו דלכריון איך כתב הר"ח דאינו יכול לעבוד
 ביום הזום והלא אפילו בשאר ימים הדין כן כדתנן הנושא
 נשים בעבירה וכו' וכ"ש כזוהב ותו דהר"ח תחילה כלל ג'
 דינים בחרא חתא רקאמר ככר ביארנו בספר קדושה שהוא
 אסור באלמנה ומזה על התולה ואינו נושא ב' נשים ושוב
 אפיקתיה לחרא מהניתלת וכתב ואם נשא ב' אינו יכול לעבוד
 זה נורה באצבע שזה דוקא בנשא ב' משא"כ בנשא אלמנה
 דהיה נשא נשים בעבירה דפסול אין ספק שאינו אלא קנס
 דרכן דאין מניחין אותו לעבוד עד שיגרש והכא הר"ח ריבא
 דאורייתא קאמר וזהו שכתב הכ"מ דהר"ח למד כן מה"ש
 בינחא ביתו אחר דהנשא ולא שני בתים ותו דבההיא נשא
 נשים הא אית ליה תקנה שדירכה ופשוט דתן שגש'בעבירה
 ובערב שבת עמד כמררו וכשבת חור בתשובה ונתרצה
 לגרש פשוט דנודר ויזכר היום ולמחר יגרש משא"כ ככ"ג
 שנשא ב' נשים דלית ליה תקנה לעבוד ביום הזום עד שיגרש
 בעיוהכ ואם לא שני ליה כשדירכה הנאה ביום הזום וכל זה
 פשוט אין צורך לכתבו עכ"ל.

ואנכי

הרואה בכאן חשיב לזולתו בלי השבחה ולא
 מקטייגה דלא גמיר כשט דרבי אלא שכתב דזו
 שביאה גדולה וטעה בהמיוצו ואני אובין ואדון והמענין יבחר
 ושבאות חיי יבין דמ"ש דאיך כתב הר"ח דהינו עובד ביום
 הזום והלא אפילו בשאר ימים הדין כן כדתנן הנושא נשים
 בעבירה וכו' וכ"ש כזוהב לא ידעתי מהו סה שהרי ביארתי
 לעיל כפי' זה שאין איסור ב' נשים לעכב אלא למנוה לכד
 מה"ש התוס' ונשים כריש יומא' לפי דר ראשון ע"ש וגם מה"ש
 הר"ח דאינו יכול לעבוד ביום הזום עד שיגרש היינו נמי
 לכתמי' דמה שכתב אינו יכול לא מרע' שיהיה גם כדיעבד
 כמו שביארתי שם דלא דמי כלל לנשא אלמנה ובעולה דחמיר
 דנשא אשה כעבירה משא"כ ב' נשים דאינו אלא מוסס
 עבדות יוהכ ואף לכשתמ"ל כזר שני של הת' דגם איסור זה
 לעכב ככר ביארתי כפי' זה שם בדעת הר"ח והראב"ד דכיון
 דאין האיסור עיקרו כי אם משום עבדות יוהכ לכד ברין הוא
 דאם עבר ונשא יקיים ואינו מגרש כי אם בערב יוהכ משום
 עבדות יוהכ לכד משא"כ אלמנה ובעולה דחייב לגרש מיד
 וכל זה מבוחר בדברי שם שגם הוא הכיאר דכרי להשיב עליה'
 לעיל תהא ותו תאי ק"ל בדברי דשפיר כתב באיסור ב' נשים
 דחייב לגרש ערב יוהכ משא"כ באלמנה ובעולה דחייב לגרש
 מיד גם מה"ש דמדכיל' הר"ח ג' דינים כחדא והדר פרט
 באיסור ב' נשים לכד ש"מ דהורה דאלמנה ובעולה הוא קנס
 דרכן לכד וכאן הוא מר"ת הרי למה שביארתי אינו חל
 דבאלמנה ובעולה גם כשאר ימי השנה חייב לגרש מר"ת
 דקאי בכל יום בלאו דאלמנה או לאו הבא תכלל עשה דבעולה
 משא"כ באיסור ב' נשים דאף אי מעכב כיון שאין עיקר
 קפידת הכתוב כי אם משום עבדות יוהכ כי עבר ונשא יקיים
 ואינו חייב לגרש כי אם כשיבוע ערב יוהכ לכד משום עבדו'
 יוהכ וע"כ פרט לאיסור ב' נשים לכד דבאיך בכל יום בעמוד
 וגרש קאי והראיה שהביא מדברי הכ"מ ל"מ מידי דכוונת
 הכ"מ שכל לפרט דמאי עדיפותיה דיוהכ באיסור זה טפי
 משאר ימים שהרי הכ"מ בדעת ה"ה קאי שהבין כפי' מהל'
 איסורי ביאה דמריבוי אשה הוא דנפק' ל' איסור ב' נשים והרי
 אין כריבוי זה שום עדיפות ליוהכ טפי משאר ימים וכמבואר
 מה"ש הר"ח לעיל מזה דקאי בדע' ה"ה ומח"ל דבזה חמיר
 טפי דאית ביה נמי ריבוי ביתו בית אחר ולא שנים וככד
 ביארתי בסו' זה דרמ"ג ע"ג דלדרך ה"ה צריכי תרווייהו
 דאם היה לו ב' נשים כשהיה בהן הדיוט ונתמנה להיות כ"ג
 דשרי אי מריבוי אשה לכד אתיבן עלה אף מריבוי ביתו ונפק' ל'
 שגם כה"ג לא יעבוד עד שיגרש ערב יוהכ וגם דאיסור זה

דכ' נשים אימצו ריבוי דאשה אתיבן עלה אי עבר ונשא ב'
 נשים יקיי' ולא יגרש לפי מה שדודתי בדעת ה"ה אף מריבוי
 ביתו נפק' ל' דחייב לגרש משום עבדות יוהכ בערב יוהכ וזו
 שכתב רכפ"ק דיומא אמרו וכפר בערו ובעד ביתו בית אחר
 ולא ב' בתים ותו ל"מ מידי מדברי הכ"מ ג"מ מה שהשיב עוד
 דבאלמנה ובעולה שני כשדירכה הנאה אם אי אפשר לגרש
 בגון ביום השבת ואילו באיסור נשא ב' נשים לא שני ליה
 כשדירכה הנאה גם זה אינו לפי מה"ש שכתבו כתי' כזר א'
 דאין איסור זה לעכב כי אם למנוה לכד וא"כ גם כנשוי ב'
 נשים אי נכנס יוהכ כשר לעבוד ואפשר נמי דאפילו מריר
 הנאה נמי לא צריך וגם ככר ביארתי שאין מדברי הר"ח
 הכרח דחולק על זה דל' דה"ש ואינו יכול לעבוד ביום הזום
 עד שיגרש היינו לכתחילה לכד וא"כ לפ' ארובה איסור ב'
 נשים קיל טפי מאיסור אלמנה ובעולה אלא דאף לכד ב' של
 הת' דאיסור זה דכ' נשים הוא גם לעכב דגם דיעבד אינו
 יכול לעבוד גם כשדירכה הנאה הלא אין תמיסתי על דברי
 הרב הגדול כר"ו כי אם כה"ש וזל אסו כ"ג שיגרש ונשא
 אלמנה נפסל מלהיות כ"ג עד שיגרשנה והרי ביארתי דמשנה
 שלימה היא בכבודות דה"ה דנפסל ומה שחשב לרפאת הוא
 דיכול לעבוד כשחור בתשוב' כזוהב והדירה הנאה כיון דאין
 יכול לגרש בו ביום תיגוה הוא בעיני וכי לזו קריבן ליה דאינו
 נפסל והרי פסול הוא אלא דסני ליה בתשובה והדיר הנאה
 כאשר יהיה האופן דאירע בשבת או יוהכ דאין כירו לגרש
 ואין זה כמשמע דבריו כלל ותו איך לא חש לקמחיה שממ"ש
 נפסל להיות כ"ג עד שיגרשנה ש"מ דאירי דכירי לגרש ואי
 איירי בשבת או יוהכ הרי אין כירו לגרש ואין לומר דכוונתו
 עד שיגרש אחר יוהכ ויעבוד שהרי על דברי הר"ח קאי
 שכתב אינו יכול לעבוד ביום הזום עד שיגרש והתם אי אפשר'
 לפרט שיגרש אחר יוהכ דאיך יעבוד עבדות יום הזום וככד
 עבר יום הכפורים.

בסי' הנז'

דרמ"ג ע"ג שטה ק' וזל ואין לומר שכוב'
 הר"ח וכו' והרי אמרו ביבמות דע"ח דאי
 לא כתיב קרא השיב הרב הנו' שם כדש"כ וזל והרואה יראה
 שזו ראייה לסתור שהרי אמרו שם להדיא דאי לאיסורא כתיב
 דאי להתר לא כתיב והכא ריבוי ביתו דאי לאיסור הוי לאסור
 איסור שלא יעבוד כזוהב עכ"ל והשגתו כזה הוא שלא ראה
 מה"ש בסו' ע"ב שהבאתי דכרי הרשב"א בסוף גישין שכתב
 דאי לא כתיב קרא ושם עמדתי על דבריו דהרי ביבמו' דע"ח
 אסיק הש"ס דאי לאיסור כתיב קרא והרי דכרי הרשב"א שם
 דאי לאיסור ולישב דכרי הרשב"א העליתי דגם דאי לאיסור
 כל כמה דמנינן לאוקמי דלא איירי קרא דאי אף לאיסור
 נזוקמינן והבאתי ראייה מה"ש בפסחים דק"ב ע"ש ותו ל"ק
 מדבריו דכתבתי בקיצור כאן דשמכתי על מה"ש בסו' ע"ב
 והאמת דקיצורי גרס לו דהיה ראוי לכתוב ועיין מה"ש בסו' ע"ב
 ע"ב אלא שסמכתי כה"ש בחפתחו' דרע"א ע"ג וזל במקום
 איסור לא איירי קרא סו' כ"א ואימון ע"כ עכ"ל ותולא
 מידי.

בסי' הנז'

דרמ"ג ע"ג שטה כ"ג וזל וכיון שכתבאר
 מדבריו וכו' עד סוף הלשון.
וראייתי שם להרדכ המביא שם דש"כ הרבה להשיב
 על דברי אלזו"ל עוד ראיתי שכתב דנרדקו
 דברי הרב שכות יעקב וכו' ודבריו אלו אינן אלא דברי תימה
 דא"כ מה לו להר"ח להזכיר דין זה בה' איסורי ביאה שאין
 כאן מקומו כיון שעיקר איסור זה אינו אלא לעבוד ביום הזום
 שמי שנשוי ב' נשים לא יוכל לעבוד א"כ נמצא שאין האיסור
 על הלקימה ועל הביאה עצמה דאם זה לוקח ב' נשים ואינו
 עובד כיוהכ או שגרש לאחת מהן בערב יוהכ לא עכר
 אחימרא

קונטרסים בוגן רחקר

אמריהא דרחמנא כלל כמה שלקח כבר כ' נשים ובעלן וא"כ
 מה ענין לרין זה כס' איסורי ביאה ותו מדכתב הר"מ ראינו
 נושא כ' נשים לעולם תשמע ודאי דאיסורו איסור עולם דאי
 לא חזי לעולם גם ח"ס דחאי דנקט הר"מ פסוק אשה אחת
 ולא שתיים לאו דוקא דכריס אין להם שחר יתו לרבריו אחאי
 קשיותיה לה שכות יעקב על ה"ה לכד דתיקשי ליה נמו
 להרא"ב דרדוי פשוט שגם הראב"ד הכין דכרי הר"מ כמו
 שהכין ה"ה ולכן השיגו גם מה שהכריח כדכרי הר"מ שכתב
 דאינו יכול לעבוד עד שיגרש והרי בלא"ה חייב לגרש מלכד
 שרין זה אינו פשוט כל כך וכמ"ס הוא ענמו להפך לישוב
 דכרי ה"ה עוד כה שהרי בשאר ימים אע"פ שעדיין לא גירש
 אין עכירה חככה חזיה ומעכבתו מלעבוד חשא"כ לגבי
 עבודת יוהכ"פ וכמ"ס השי"ט שם ומ"ס ראו לא כתיב קרא כבר
 דחיתו זה כפסוק עכ"ל ורואה אני דהרכה להשיב על דכרי
 לפי שלא יר להכין דכרי על כורין וכמו שאבאר כוונת דכרי
 ותו ל"ק חבל דכרי דהנס ח"ס על ח"ס ראי לא כתיב קרא
 שכבר דחה ליה כפסוק גם אני כבר השכתי על דכרי לעיל
 חוה דאין זה דחויי שלא ראה ח"ס כסיהן ע"כ ע"ס ואוקי
 באתרין גם מה שהשיב לח"ס דהר"מ דנקט מפסוק אשה
 אחת ולא מרתיב ביתו לאו דוקא דכריס אלו אין להם שחר
 על כוונת כוה שינוי ואל תהי מפליג לכל דבר דרכו מלקחות
 המקומות שהר"מ תופס פסוק שלא נזכר בה"כ כי אם הפסוק
 והם רבים מרבותינו האחרונים שכתבו שזה דרך הר"מ כמ"ס
 הרב יר הלחמי בכללי הרמב"ם סימן ד' השמיה דרבנן וכ"ס
 כאן שכבר כתב הרין בסתם בה' כלי המקדש וכאן בהל'
 איסורי ביאה כי נקיט פסוק זה הוא דביה קעמיק דכל איסורי
 ביאה לכ"ב תהאי קרא נפקי כגון למנה ובעולה וע"כ הסתמך
 לאיסור זה ג"כ בהאי קרא מדכתב אשה אחת ולא שתיים
 גם מה שהשי' לקה שהכרתי חמ"ס הר"מ ראינו יכול לעבוד
 ביום הזוהר עד שיגרש והרי בלא"ה חייב לגרש שרין זה אינו
 פשוט כל כך כמ"ס הוא ענמו להפך לישוב דכרי ה"ה ועוד
 שהרי בשאר ימים אע"פ שעדיין לא גירש אין עכירה חככה
 חזיה ומעכבתו מלעבוד משא"כ לגבי עבודת יוהכ"פ ע"ס
 אילו היה דייק בדכרי לא היה ק"ל שהרי הכרתי דאבילו
 בכפולת ענמו ש"ל סוכה להיות בעולה תחתיו אחרו דיוציא
 בגט כ"ס באיסור כ' נשים דאע"ג שזירדתי אח"כ כדי לישב
 קצת דכרי ה"ה ראולי פשיט ליה בספק הרב משנה לחלך
 בקטנה דלא יוציא בגט ס"ל נמו דה"כ באיסור כ' נשים הרין
 כן לא שיה ניתן ליאמר כבידור כי אם השום יתוכי דעתא
 בדכרי ה"ה וגם לא שייך זה כי אם לשיטתו דחאשה הוא
 דנפק"ל איסור כ' נשים וכיון דקטנה נמי נתמעט מאשה א"כ
 ז"ל דקוליס הם ויכולו שיהיה דאם נשא לא יוציא משא"כ
 לדעת הרב שכות יעקב דאעיקרא בקטנה חז"ל דלא יוציא
 בגט דהיא גופה צריכה רבה בדכרי הרב משנה לחלך
 ואתח"ל שכן הרין בקטנה באיסור כ' נשים אבתי ז"ל סוהיה
 הרין כבעולת ענמו דיוציא בגט ומ"ס דכשאר ימים אין
 האיסור מעכבתו מלעבוד מלכד דגם בשאר ימי' תנן כככורו'
 סנושא נשים בעבירה פסול עד שידירנה כר' מן דין אף אם
 יהיה כשר אחתי קשה רמבי"ם הו"ל להר"מ להשיענו ואם
 קשא חייב לגרש דכולל גם בשאר ימי השנה ועל שאר קושיותיו
 חל עלי חוב' ביאור אש"פ דלדירי לא היה צריך ביאור ומחילין
 הוכן שדעת הרב שכות יעקב בדע' הר"מ הוא דעיקר איסור
 כ' נשים מריבוי ביתו הוא דנסיק דבענין סוהיה לו אשה
 וגדיר' כדי סוהיה דאוי לעבוד כוהכ אלל דמ"מ מיתקב
 דנאמר מכה ריבוי זה גם ככל השנה דאין סכנה לומר שישא
 וינטרך לגרש בערב יוהכ"פ וכמ"ס ג"כ בדעת הרמב"ם
 שהדעת נותן כן אלל ההכריח מדכתב וישא לו יסודע נשים

שתיים ומכה זה חלק להר"מ ועל סכנה זו ובעיקר סכנת
 הר"מ כוה דס"ל רכיון האמר הכתוב כ' נשים מושו' והכ
 מוסתבר שנאמר לעולם תשמע ודאי דאיסורו איסור עולם דאי
 לא חזי לעולם גם ח"ס דחאי דנקט הר"מ פסוק אשה אחת
 ולא שתיים לאו דוקא דכריס אין להם שחר יתו לרבריו אחאי
 קשיותיה לה שכות יעקב על ה"ה לכד דתיקשי ליה נמו
 להרא"ב דרדוי פשוט שגם הראב"ד הכין דכרי הר"מ כמו
 שהכין ה"ה ולכן השיגו גם מה שהכריח כדכרי הר"מ שכתב
 דאינו יכול לעבוד עד שיגרש והרי בלא"ה חייב לגרש מלכד
 שרין זה אינו פשוט כל כך וכמ"ס הוא ענמו להפך לישוב
 דכרי ה"ה עוד כה שהרי בשאר ימים אע"פ שעדיין לא גירש
 אין עכירה חככה חזיה ומעכבתו מלעבוד חשא"כ לגבי
 עבודת יוהכ"פ וכמ"ס השי"ט שם ומ"ס ראו לא כתיב קרא כבר
 דחיתו זה כפסוק עכ"ל ורואה אני דהרכה להשיב על דכרי
 לפי שלא יר להכין דכרי על כורין וכמו שאבאר כוונת דכרי
 ותו ל"ק חבל דכרי דהנס ח"ס על ח"ס ראי לא כתיב קרא
 שכבר דחה ליה כפסוק גם אני כבר השכתי על דכרי לעיל
 חוה דאין זה דחויי שלא ראה ח"ס כסיהן ע"כ ע"ס ואוקי
 באתרין גם מה שהשיב לח"ס דהר"מ דנקט מפסוק אשה
 אחת ולא מרתיב ביתו לאו דוקא דכריס אלו אין להם שחר
 על כוונת כוה שינוי ואל תהי מפליג לכל דבר דרכו מלקחות
 המקומות שהר"מ תופס פסוק שלא נזכר בה"כ כי אם הפסוק
 והם רבים מרבותינו האחרונים שכתבו שזה דרך הר"מ כמ"ס
 הרב יר הלחמי בכללי הרמב"ם סימן ד' השמיה דרבנן וכ"ס
 כאן שכבר כתב הרין בסתם בה' כלי המקדש וכאן בהל'
 איסורי ביאה כי נקיט פסוק זה הוא דביה קעמיק דכל איסורי
 ביאה לכ"ב תהאי קרא נפקי כגון למנה ובעולה וע"כ הסתמך
 לאיסור זה ג"כ בהאי קרא מדכתב אשה אחת ולא שתיים
 גם מה שהשי' לקה שהכרתי חמ"ס הר"מ ראינו יכול לעבוד
 ביום הזוהר עד שיגרש והרי בלא"ה חייב לגרש שרין זה אינו
 פשוט כל כך כמ"ס הוא ענמו להפך לישוב דכרי ה"ה ועוד
 שהרי בשאר ימים אע"פ שעדיין לא גירש אין עכירה חככה
 חזיה ומעכבתו מלעבוד משא"כ לגבי עבודת יוהכ"פ ע"ס
 אילו היה דייק בדכרי לא היה ק"ל שהרי הכרתי דאבילו
 בכפולת ענמו ש"ל סוכה להיות בעולה תחתיו אחרו דיוציא
 בגט כ"ס באיסור כ' נשים דאע"ג שזירדתי אח"כ כדי לישב
 קצת דכרי ה"ה ראולי פשיט ליה בספק הרב משנה לחלך
 בקטנה דלא יוציא בגט ס"ל נמו דה"כ באיסור כ' נשים הרין
 כן לא שיה ניתן ליאמר כבידור כי אם השום יתוכי דעתא
 בדכרי ה"ה וגם לא שייך זה כי אם לשיטתו דחאשה הוא
 דנפק"ל איסור כ' נשים וכיון דקטנה נמי נתמעט מאשה א"כ
 ז"ל דקוליס הם ויכולו שיהיה דאם נשא לא יוציא משא"כ
 לדעת הרב שכות יעקב דאעיקרא בקטנה חז"ל דלא יוציא
 בגט דהיא גופה צריכה רבה בדכרי הרב משנה לחלך
 ואתח"ל שכן הרין בקטנה באיסור כ' נשים אבתי ז"ל סוהיה
 הרין כבעולת ענמו דיוציא בגט ומ"ס דכשאר ימים אין
 האיסור מעכבתו מלעבוד מלכד דגם בשאר ימי' תנן כככורו'
 סנושא נשים בעבירה פסול עד שידירנה כר' מן דין אף אם
 יהיה כשר אחתי קשה רמבי"ם הו"ל להר"מ להשיענו ואם
 קשא חייב לגרש דכולל גם בשאר ימי השנה ועל שאר קושיותיו
 חל עלי חוב' ביאור אש"פ דלדירי לא היה צריך ביאור ומחילין
 הוכן שדעת הרב שכות יעקב בדע' הר"מ הוא דעיקר איסור
 כ' נשים מריבוי ביתו הוא דנסיק דבענין סוהיה לו אשה
 וגדיר' כדי סוהיה דאוי לעבוד כוהכ אלל דמ"מ מיתקב
 דנאמר מכה ריבוי זה גם ככל השנה דאין סכנה לומר שישא
 וינטרך לגרש בערב יוהכ"פ וכמ"ס ג"כ בדעת הרמב"ם
 שהדעת נותן כן אלל ההכריח מדכתב וישא לו יסודע נשים

בסו' קי"ז פס דרמ"ג ע"ג שטה כ"ד וז"ל וכשאני
 לעצמי תמהני עליו וכן וראיתי סס להרב
 המגיה

יבא לירי קרי מח פאין הדעת סוכלו ותו שהוא תלה דעל ירי
 הראיה המכיל בו פיין אין לכו ריקס מהרהרים והרי כיה
 שטיה כ"ב במקדש ואשה בעורה חנין חך ימסך לכו אחריה
 ותו דאם איתא להא היה לנו לאסור אפילו אשח אחת ישת
 תואר דאשה אחת יפה מוסף לכו אחריה טפי מר' נשים שאינן
 יפיפיו ותו דאין לא אשר התתוב כי אם בשנושא ב' נשים הורה
 דלהוט אחר תאות המטבל א"כ מאי ק"ל ביומא ריב א"כ ה"ל
 שני בתים ורחמנא אחר וכפר בעדו וכעד ביתו וכו' ומאי
 קושיא והרי לא נשא הכ"ב כ' בלזנוו אלא מטום תקנה שזא
 תמות אשתו והרי אפשר שלא יקרב איליה ואחר זה מדרש
 לה אלא ודאי איסור ב' נשים לאו מטעם זה הוא והמכס עיניו
 יחוו כמה דבריו רחוקים והוא באל להשיג לכל מי שכתב ולאג
 מטעמיה

והואיל

דאיתי לירן דרבי הראב"ר דפי' מהל' איסורי
 ביהא ק"ל דהרי דעת הראב"ר דספק תורה
 להחמיר איסורו מדבריהם כרמזכא תמ"ש כפי' מהל' בלאים
 וכ"כ הר"ש חייין בת' סי' מ"א והלמט ח"ד סי' א' וא"כ אוך
 אשר הכתוב כאן על הספק שזא ימסך לכו אחריהן ויבא לירי
 טומאס שאין זה אלא ספק ונריך ישוב

בסי' קר"ג

דרס"ר ע"ג שי' אחר מ"ש כהויתו הוי
 שמעתי מוקשים דתה רחיה היא זאת
 הדי כתיבלין ומווות קול דבחסר אין לו תקנה דהוי שלא
 כסדרן כמכואר בטו' א"ח וכו' בסי' ל"ב ואי ככתבם הוי
 כתיבת והוי א"כ ניבמור דאי יתר פסולה ואין לה תקנה וזו
 אינו ה"כ זל דלא בעי כסדרן כלל ואני אומר דבתו' א"כ
 תרי מיני פיסול שלא כסדרן האחד דעכשו הם כתיב' למפרע
 והכ' שכתבן שלא כסדרן ותקנס ועכשו הם כסדרן ואעפ"כ
 פסולין ותריוויהו נפקי מתשמעות תיבת והוי והוא גופא
 קשה תרתי מהל' אימא דעל הכתתן אם הם למפרע הוא
 דפסל לכד אבל כי תקנס ס"ד דתפסת מועט תפסת כי
 ע"כ כ"ל דכי פשטי לן הכי היינו דאי על הנחה לכד שהם
 עכשו שלא כסדרן הוא דקפיד לכד הרי בס"ת נפסל כהכי
 א"כ תיבת והוי דרבי גס בתו' מאי דליתיה בס"ת מאי
 אהכי כי ע"כ הכריחו דנס על הכתיבה קפיד וא"כ כתיב' הם
 דקילה טפי מס"ת לנחה מילי כי כתיב ככתבם אין לכו הכרח
 זה לרבווי על הכתיבם אף דבעת הקריאה כתובה כתקנה
 דלא עדיפא מס"ת כי ע"כ אין לנו למעט כי אם הסוב
 שכתובה שלא כסדרן בעת הקריאה ותו ל"ק מקושית
 ככ"ל

המניה כספר שלמי צבור דס"א ע"ג השיב על דבריו שכל
 תמיהותי אינן אלא ע"פ היסוד שייסד לפי דעתו וכשנפל
 היסוד נהרס הבנין והוא שאין כוננת פירוש דברי הראב"ר ז"ל
 כמו שהבינם אלא הכוונה דמסתם אחר ולו כ' נשים ולא דיילו
 אחת ודאי שהיא' להוט אחר תאות המטבל ומסתמא תמיד
 הולך אחר ראות עיניו וכל שעה שמדבר עם נשותיו ומכבש
 בו פיין אין לכו ריקס מהרהרים דעינא וליבא תרי סרסורי
 וכו' ולכן חייסין דכ"ה שזא לכו אחריהן וכיון שאינו יכול
 לתלות תאותו הייס כיון שאסור בתשמיש המטה אי אפשר
 לומר ונקס ויבא לירי טומאת קרי ולכך צוותה תורה לסוהיר
 לכ"ב דאין תקנה להניל תמות נפשו רק על ידי שיגדש אחת
 מהם ועל ידי כן יסיה דעתו מחכה כנ"ל והוא פשוט עכ"ל
 וע"ש עוד בדבריו דע"פ יסוד פי' זה תמה להדרכ הגדול בעל
 כרכי יוסף בסו' תקפ"א ולהדרכ המופלא כמסר"ר יעקב המון
 ז"ל כספר שכיתת יוס טוב ולהר' דרך ההלך שלא הכינו דרכיו
 וכל כי האי היה לו לתת אל לכו דאין פירושא מחזור

ואני אפשר דאין פירושו מחזור שהרי יסוד בערי' אשר
 הכתוב דחמד דעל ירי היסוד יבא עליה ואפ"ה
 התיר יסוד כאשתו נרה מטעם פה כסלו הואיל ויש לה התר
 וא"כ חכ"ש באם נשא כ' דאם יתאהו לכא על אחת מהם
 וביהכ נאסר בתשמיש וכלילה יבא עליה כרזנוו ודאי שלא
 יבא לירי קרי על זה וגם עיקר פירושו הוא תימה דקמשי
 לכמה דניקי וחסירי דלהוטי אחר עיניהם ואחר תאות המטבל
 הם כי לא להזכיר שהרי יעקב אבינו נשא ד' נשים ואלקנה
 ויהודע כ' נשים ודוד החלך יח נשים וכהנה רבים ותו לרבריו
 הו"ל לאסור ג"כ בכל אדם שישא ב' נשים דבימי נירותם
 יתאהו להן ויבא לירי קרי שהוא תן החמורות ולפחות חכמים
 היה להם לאסור זה ואין קול נושא אדם כמה נשים והוא דחצי
 קאי בסיפוקיהו כמ"ש בתור אה"ע סי' א' ואף רבינו ברסום
 לא נזר אלא השום שלום הכית דב' נשים מרבה קטטה בתוך
 ביתו של אדם ותנן נמי מרבה נשים מרבה כשפים ולא אחרו
 מרבה קרי ותו מי הגיד לו דמי שנושא ב' נשים הוא דלסוט א'
 תאות המטבל מי לא עסקי' דלא ילדה הראשונה או להרבות
 זרעו וא"כ כה"ג ככ"ג לשתרי וזה אינו ותו דעל כיוצא בזה
 כבר קדמו התשב"ץ ח"ג סי' ל"ז שכתב ז"ל אבל הסכרה ענמה
 היא רחוקה שלא היה כ"ג הנכנס לפני ולפנים ונדול האחי
 בתורה שטוף כזימה כדוילי הגלעדי ועזוי אגל אשתו
 בתרנגול שיבא לירי קרי חפני פרישת אשתו שבעת ימים ע"ש
 והוא הוסיף על המדה דעל זה לכד שנאסר בתשמיש המטה

תם ונשלם שבה ראל בורא עולם

מפתח החקירות וחירושי דינים

ונעשה לה חכה אי נכשרת בשחיטה.

ס' כ"ד שוחט שנכדק בריחה ולא ניתק הפירכה אי בתקף כפעם ב' אי כשירה.

ס' כ"ה ספק טריפה כספק דדין אי מהני שהייה ולירא או לא.

ס' כ"ו ספק טרפות יתר או טרפות הנולד עמו אי מהני שהייה ולירא. ספק דאפשר לכרר אי הוי חר"ת.

ס' כ"ז אי ספק טריפה מוליד כרי להתיר ספק טריפה ע"ז.

ס' כ"ח אי שרי להושיט אכר מן החי לבניו.

ס' כ"ט ח"ש אי אסור מר"ת באכח"ה. אי אכל בוית אכר מחבר לכר אי לקיב' תמוס אכר ת"ה ומשום כשר.

ס' ל' אכח"ה אי נוסג גם כפתאים. וכן כשר ת"ה אי נוסג גם כפתאים.

ס' ל"א לאו דאכח"ה אס הוא באכר שלם או סני בכזית. וחתה"ל דבעי אכר שלם באכר שיש בו כשר גיד וענש אי סני בכזית. אכר כשר לכר. אי התרו בו תמוס כשר אי לקי. איסור חל על איסור ח"ש.

ס' ל"ב ארבעה אי יש בה תמוס אכר מן החי.

ס' ל"ג אכח"ה שרסקו אי לקי בכ"ש.

ס' ל"ד כבועין תחלקי אי לקי אכל חד. וכמהה אי הש' ג"ח.

ס' ל"ה לקה ושינה דמכניסין אותו לכיפה אי כפחות חנוך' איתיה.

ס' ל"ו נתן כשר כחמת ע"ג האש או ע"ג תנור אי הש' צלי.

ס' ל"ז כשר האדם אס ישנו בלאו.

ס' ל"ח בח' שרצים אי יש בהו ככפרה אי לקי בכ"ש.

ס' ל"ט תולעים כחריצין ונביצין דלא נכעו אי אסירי. ספק אי ככר נפרה אי חייב דחשי' ככרי בחיוב ומ' בחורה.

אי כלל קמח עיקר או כלל ב' ועיין בס' ת' ות"א.

ס' מ' תרי כללי דמחיבי אי דיינין ליה בכופו"ך או ריבוי ומיעוטי.

ס' מ"א כלל ופו"ך אי כלל קמח עיקר או"ב. אי קול כה"ר כללי או כה"ר ריבוי. תידי דתי כלל ופו"ך אי טרת וכת' לה קרא.

ס' מ"ב חומץ שיש בו תולעים אי שרי לבטלו כרי לסמו.

ס' מ"ג אבל פרי שיש בו תולעת ולעמו במיו ואכלו אי לקי עליה בכ"ש.

ס' מ"ד ביאור דכרי הרחב"ם כפ"ב חה"א חכ"ה.

ס' מ"ה אי שרי לשרוף שרץ לאוכלו לרפואה בלי סכנה.

ס' מ"ו אי שרי להאכיל כשר וחלב לכלבו.

ס' מ"ז אי שרי לאכול אסוקא"ר עם כשר.

ס' מ"ח כבישול כשר וחלב במאכל בן דרוסאי אי לקי. אי מאי רקול דרך כישול אסרה. תודה הוא לגבי איסור לכר אך לגבי אכילה בכ"ג באכר.

ס' מ"ט בני שבת אי חייב כבישול כדכר הנאכל בכות שהוא חי.

ס' נ' כשר וחלב לאכול יחד בלי כישול אי לקי.

ס' נ"א תחב כף חולבת ב' תו' קדרה של כשר ולא היה ס' וכשונג ריבא חיס אס באסרו החתיכות.

ס' נ"ב סכר ויין אי חסיבי דבר חריף.

ס' נ"ג ותיס שהתליעו אי שרי להושיא תהם שחן. תכעל' אס"ל אי הוי מר"ת. אס אינו תכוין לבטל אי שרי.

ס' נ"ד כעזוקים שהתליעו אי שרי להושיא תהם שכר.

ס' נ"ה תכעל' אס"ל אי הוי מר"ת ועיין בס' כ"ג.

ס'

ס' נ"ו אס שאוכל אכר מן החי או נכילה קאי בעשה דשחיטה דוכחת ואכלת ועבר בעשה זה חלבד הלאו דאכח"ה או נכילה א"ר ליתיה בעשה. אי חסיב עשה השחיטה דכתיב וכתת סס.

ס' נ"ז שוי לנפשיה חתיכה דאיסו' אי הוי מר"ת או מר"ס. טעם האיסו' אי הוי חרוץ נרד או דהוראת בע"ר וכו' סס.

ס' נ"ח לנפשיה חת"ר נגד ב' עדים אי אסיר שס. שול' חת"ר בקידושו' אי הוי מר"ת.

ס' נ"ט שול' חת"ר אס ישנו באיסור הספיקות. פיסול חסוד אי הוי מר"ת סס. ספק תורה באיסור זה לכ"ע אינו מר"ת שוי לנפשיה חת"ר כדרכנו סס.

ס' ס' שול' חת"ר אי ישנו נגד ב' עדים בלי חנו. אי אדם באהן על עצמו ויתר מק' עדים סס. חנו כהקום עדים או חשים עצמו רשע אי הוי חנו דכידו מהני. חנו נגד עדים ויכול לתרץ דבריו אי מהני ואי אדם באהן על עצמו כדכר שכיבו לבין בתו.

ס' ס"א או אחר' אדם באהן ע"ע נגד ב' עדים גבי קידושו'.

ס' ס"ב וזו אי אחר' שול' חת"ר נגד ב' עדים גם באיסור דרכנו.

ס' ס"ג שוי לנפשיה חת"ר נגד ב' עדים דקול דלרדיה אסוד ולאחרים אי שרי להטעותו דלא קאי בה"ג בלפני עיור.

ס' ס"ד חנו כהקום עדים והניין לתרץ דבריו אי הוי חנו ועיין מ"ט בס' ד'.

ס' ס"ה שוחט שנכדק ולא ידע בדיני שחיטה אי אכר תס שפחט להפרע. חוקה דאיתרעה אי אולנין בתרה. רוב דאיתרע אי אולנין בתריה. חיעוט נגד רוב אי השו' ספק. ס"ס המתהפך. תרי לריעותא.

ס' ס"ו זור שוחט שנכדק וחינו כקי בהרגשת סכין אי אכר להפרע.

ס' ס"ז חו שנמצא חשו' שיצאת נכילה מתו' אי אוסר להפרע. ועיין תרי לריעותא. ער רשע לחקום לכד שנתקיים גט וקידושו' עז' אי בנייה המורים דכלפי שחי' אינו גט א"ר כעיין רשע לכ"ר. בתר ססתא אולנין. חוקת כשרות אס הוא מכח רוב או חוקה.

ס' ס"ח נכשר להושיא טריפה ולא נכילה אי אוסר להפרע.

ס' ס"ט אהתמ"ל בכל הני דאכר להפרע אי אוסר גם הכלים ל"ח. עיין כל ספק אוקי אחוקתיה.

ס' ס' אהתמ"ל בכל הני דלעיל דנאסרו גם הכלים אי נאסרו גם הכלים שאבו.

ס' ס"א כהל הני דנפסל להפרע אס יש שס ב' שוחטים אחרים אי שרי חטפס רוב.

ס' ס"ב שוחט מסוכנת כסכין של עז' אי שרי למכור לבניו או להאכיל לכלב. עיין תנות לאו ליהנות ביתנו. אי חל איסור כדכר אי ביתר באום אופן.

ס' ס"ג חו שחט ואינו יודע לשחוט אי אסיר לשחוט סב' תמוס איתו ואת בניו.

ס' ס"ד ספק פסולי שחיטה אי חייב בכיבוס.

ס' ס"ה טריפה אי שרי בכל' חין הנאה א"ר חייב להאכל לכלב.

ס' ס"ו נחכהה הו ולבולת או נפתחה אס הם טרפות ודאי או ספק.

ס' ס"ז כ"א כהנה שהכו אותה ותכח ההכאה נפלה ושחטה אי כשירה.

ס' ס"ח כ"ב נפלה והלכה אלא שגוררת דגליה אי סני ככדיקת החוט או בעי כדיקת כל ההלל.

ס' ס"ט כ"ג כסקה שהייה לה חולי כבאר ותנו כרול תלובן שס

פ"ג ב"ו משנה איסור בלוע לשבח אי שרי לבטל לכתחילה .
 פ"ז זן תקרובת ע"ז אי אומר בכ"ס דחשיב ככריה . לחם
 פחות חכיות אינו יוצא זח לחם תשנה בשבת . כ"ח
 שחומים אי בטלי . אי לגבי איסור הנאה איתיה דין ברים .
 אי כחל יש דין ברים .
 פ"ז כ"ח אי נשבע על פרי אי בטיל או חשי' ככריה .
 פ"ז כ"ט כיצת אפרוח או ביצת שרץ שרקמה אי חשי' ברים .
 פ"ז ס' כריה שנתרסקה חתנה אבר אי חשי' בריה .
 פ"ז ס"א ברים שאבר אחד הדולדל אי חשי' בריה .
 פ"ז ס"ב אי אכתי"ס יש בו דין בריה . אי באבר ח' שרצים לקי
 ככ"ס .
 פ"ז ס"ג תולעים שפירות דאיסור תעית שפירשו אי חשיב
 כריה .
 פ"ז ס"ד כריה דנולדה חסר אבר אי חשי' בריה .
 פ"ז ס"ה כריה דנולדה יתר אבר אי חשי' בריה .
 פ"ז ס"ו חתי' הראויות להתכבד דלא בטלי אי יש התיר
 לחותכן .
 פ"ז ס"ז חותא אי נאמר באיסורי אכילה דשרו הכנאה .
 פ"ז ס"ח חותא בע"ז אי הוי חילתא .
 פ"ז ט"א פת משאור איסור אי לקי .
 פ"ז ט"ב נ"ט לפגם באיסורי הנאה אי שרי .
 פ"ז ט"ג פ"א שרצים שנסרחו אי פקע איסורם . ככריה אי לקי אף
 שלא כדרך הנאתו .
 פ"ז ט"ד איסור שנסרח אי שרי לגמרי אף חר"ס . ואי בנסרח
 שרי טפי תאילו וכלו רותח או א' . ואי בסרוח מעיקרו
 שרי טפי .
 פ"ז ט"ה אי נטל"פ גם ככלאוי הכרס וכשר בחלב שרי .
 פ"ז ט"ו ע"ד עירב דבר מאום באיסור אי לקי .
 פ"ז ט"ז ע"ה נטל"פ באיסורי חשיק אי שרי .
 פ"ז ט"ח ע"ו דברים התאוסים כשרצים אי בעי"ס' או סני כרוב
 לכד .
 פ"ז ע"א ככוש כחכו' אי יש כבישה בכלים . כלי שנכש בו חים
 דהתיר ותוך תמים איסור אי חשי' ככוש לגבי הכלי הפני
 תערוכת האיסור . נגע איסור בהתיר בזמן דכעי הדחה
 אם הדחה זאת הוי חר"ת . שבר ויין אי חשיבו דבר חריף .
 שחן אי חשיב דבר חריף . אי יש להקל בהתם יינם טפי
 משאר איסורים ועיין בה"ש לק' בה"י ק"ט . כבישה
 בבשר וחלב אי שרי לגמרי אף חר"ס . תחלוקת פוסקים
 באיסור ורוב חתירים אי חשיב ספק ועיין ת"ש ע"ז בה"י
 פ"א .
 פ"ז ע"ב כבישה בכלי חרס אי בעי שבייה או סני בהנפלה
 טעם הנפלה ב' פעמים לחה .
 פ"ז ע"ג שיעור כבישה אי בעי' רזופין .
 פ"ז פ"א אי יש כבישה בכעלי חיים או לא .
 פ"ז פ"ב חכם שחתייר ורבים אומרים אי שרי להורות התיר
 כדעתו ואתח"ל דלא יוכל להורות כדרכן אי יוכל להורו'
 להקל כרעתו כדרכן הקלו .
 פ"ז פ"ג אי בעינן רובותיך כולו ובלא"ה אינו רוב א"ר
 ל"ס .
 פ"ז פ"ד חכם שאמר ורבו הוותירים אי יוכל להורות איסור .
 פ"ז פ"ה חכם שאמר נגד רבים אי יוכל לנהוג התיר לנפמו .
 פ"ז פ"ו חכם שיעור דאם יגיד דעתו חולקים עליו אי חייב
 להגיד דעתו או לא .
 פ"ז פ"ז אי גדולת הכמה חשי' כגדולת חנין או לא . אם היה
 כה כ"ד הגדול לכד תחלוקת החכמים .
 פ"ז פ"ח רוב חכמה ורוב חנין איזה מהם עדיף . אם יש לתיר
 דין המקובל הכה קושייות . תחלוקת פוסקי' שקול לכ"פ

אין בו איסור תו' .
 פ"ז פ"ח כנשא וכתנו דכטל דעת יחיד אם הפ"ב אי בטל
 דעת קטן כחכמה לפני תי שגדול .
 פ"ז פ"ט יבש כיבש דחד בתרי בטיל אי אמרי' הכי גם בבני
 אדם אי כפסולי קהל בעינן תרי רובי להתיר . אי כפסולי
 קהל שרי כס"ס .
 פ"ז פ"י ב' חתיכות התיר וכ' של איסור של שני מינים איסור תי
 בטלי ברוב .
 פ"ז פ"יא חתי' איסור של אחד וכ' דהתיר משל אחד ונתערבו
 תי וזכה בחתי' האיסור . שהתירה .
 פ"ז פ"יב אי בעינן גבי חד בתרי רובו חתי' כולו .
 פ"ז פ"יג חד בתרי בטיל אם נאמר גם באיסורי הנאה או לא
 כל שאפשר להפריד האיסור מההתיר חר"ת לא בטיל .
 פ"ז פ"ד חד בתרי דיכול להכיר האיסור אי בטיל גם
 באיתחוק שם איסור .
 פ"ז פ"ה חד בתרי אם הפ"ד דהתיר הם משני בני אדם אי
 בטיל .
 פ"ז פ"ו אחרונ' האיסור באכילה שנתערב ב"ב דהתיר אם יטול
 א' ב' זה אחר זה אי יוצא ירי חוכה חת"ב .
 פ"ז פ"ז כוית חלב שחמר חשהו והשלימו עם שותן אי לקי . אי
 חיוב קרבן חמיר תחלקות . נתערב כוית התיר ב"ב של
 איסור ואכל כוית לכד אי לקי .
 פ"ז פ"ח חד בתרי בטיל . אי רוב בכיין עיקר או רוב מניין
 עיקר .
 פ"ז פ"ט ב' חתיכות גדולה וקטנה ואינו יודע תי הוא האיסור
 הקטנה או הגדולה אי הקטנה הותרה חת"ב .
 פ"ז פ"י חד בתרי בטיל אם ה"ד כשנתערב תחילה בתרי אכל
 אם נתערב בחד דהתיר ושוכ ככל עור כ' דהתיר אי בטיל
 התיר ס"ס אי הוי מטעם רוב ואי אלים מהתיר רוב . ספק
 אחד בנוף וספק ב' בתערובת כדברים החשובים לכד
 לא חשיבי ס"ס .
 פ"ז פ"יא רוב התלוי בחכמה אי חשיב רוב . אי תאי רקול אין
 הולכין בחתון אחר הרוב הוא מפני שאינו רוב הבין או
 דבכ"ג לא מהני ביה רוב .
 פ"ז פ"יב התיר רוב דהתיר הכתוב אי סני ברוב כל דהוא אי
 בעי נפל .
 פ"ז פ"יג כל קבוע בחכמה ע"ת דמי אם ה"ד בניכר האיסור
 וההתיר בתקומו או לא שנה . בכני אדם אי אמרינן כ"ח
 חשיבו ולא בטלי . בלא איתחוק איסור כדבר שזלת או
 דברים החשובים אי בטלי .
 פ"ז פ"ד כחאי רקול בקבוע כל דפריש מרובא פריש אי גם
 בתרוחה וערלה וכלאוי הכרס דלא בטלי כיבש חד בתרי
 ושיעורן כ"ק או ר' אי בעינן ק' או תאיתיים או סני חד
 בתרי .
 פ"ז פ"ה כל קבוע אי איתיה גם בספק איסור ורוב התיר
 קבוע או דילמא דספק שרי דהוי ס"ס . ואי איתים
 באיסורים דרבנן גם כן .
 פ"ז פ"ו אי פריש חן הכוית לחנויות אי חשיב פריש או קבוע .
 פ"ז פ"ז דבר איסור שנתערב ברוב התיר בחחוכר אי בטיל
 כרוב או דילמא חשיב ולא בטיל .
 פ"ז פ"ח מטבע של איסור שנתערב כרוב מטבעות של התיר
 אי חשיב ולא בטיל .
 פ"ז פ"ט ביאור דברי הת"ר שכתב' שיר .
 פ"ז פ"י דברים החשובים דלא בטלי מרבנן אם נשבע לאכול
 התערובת אי יקיים שבעתו נגד איסור זה דרבנן .
 פ"ז פ"יא כל ספק אוקי אחוקתיה אם איתיה גם בספק דין
 ח"ר דוקא כס' תצאות לכד . ספק תורה שחלקו אי
 אפי' .

גיפתחות החקירות וחידושי דינים

אסור הד"ת אי בספק דרין ג"ע חודו דהווי הד"ת
 ס' ק"ב כל ספק אוקי החוקתיה אי חוקה שלא נוכר בש"ס
 אי מהני להתיר ספק איסור
 ס' ק"ג כל ספק חוקי אחוקתיה גם להקל אי שרי במקום
 חוקה גם כדכר ערוס
 ס' ק"ד כל ספק חוקי אחוקתיה אי הוי כודאי ללקות עליו
 ס' קט"ו אי אזינין בתר חוקה גם בחוקה דאיתרעה או לא
 תרי חוקי דאיתרעו נגד חד דלא איתרע איוה עדיף
 חוקת קטנות אי חשיב חוקה חוקת כשרות אי קול
 מחוקת הגוף ודאי נבע אי הפקע חוקה בתרי דשתרי
 לא מהני חוקה
 ס' ק"ז סמע שחת לו מת ואינו יודע אם קרובה או רחוקה
 אי חייב להתאכל תרי לריעות דהווי ודאי אם ס"ד היכא
 דיש לומר חסר ותאי
 ס' ק"ח ספק פסולי קהל דשרו הד"ת אי גם בתרי ספקי
 להחיר או תרי דשתרי או באיכפע איסור אי שרי הד"ת
 חתיכה חשתי חתיכות ונפרד בזית מחתיכה אח"ת אי
 חייב אשם תלוי חיה אם באמת על הכן גם אם היא
 קרובה אי שתי הכתיב שתוקי בהמורת להתיר שתוקי
 בישראל והמורת זה אחר זה אי חשיב ודאי איסור
 איקבע איסור במקום חוקת התר אינו כלום
 ס' ק"ט ספק תורה להחמיר אי הוי מד"ת או לרכנן שנחלקו
 כרכר קדחאי ובתראי בפסולי קהל אי בעינן תרי רובי
 אי בספק ענייני נחוי אין הולכין במחון אחר הרכב כי
 אמרינן ספק תורה להחמיר הוא גם כשני דברים דשתרי
 אי אמרינן אם יבא אליהו ספק דאפשר לכרר אי לכ"ע
 אסיר הד"ת חיוב טהאת העוף ספק אי הוי הד"ת
 חוקה עדיף מאיכפע אי שייך איסור תורה מספק סמא
 יעבור איסור חמור חוקה שיש בה ריעותא אי חשיבא
 חוקה בספק כרת אי לכ"ע אסיר הד"ת סס
 סימן ק"ט ספק אתמ"ל דהווי הד"ת אי חמיר באיסור ודאי
 ס' ק"ך ספק בשוגג באיסור לאו אי יש עונש בכית דין של
 מעלה
 ס' קכ"א מי שעסה ספק איסור ושוכ נודע דהיה התר אי
 נכנס ככ"ד של מעלה
 ס' קכ"ב ספק הרגיל וקרוכ אי הוי כודאי ואי לכ"ע הוי
 הד"ת ספק טומאה ברשות היחיד אי הוי כודאי לכל
 פנין
 ס' קכ"ג ביאור דברי הרמב"ם ז"ל פ"א תה' ומטמאי השכב
 ובפלא תה' שגבות
 ס' קכ"ד ספק תורה להחמיר אם ה"ד באיכפע איסור לכד
 ס' קכ"ה ביאור דברי הרמב"ם ז"ל פ"א תה' שגבות
 ס' קכ"ו ס"ם להקל אם ס"ד כששני הספקות שקולים
 ס' קכ"ז ספק שקול ספק ש"ע לאסור אי מהני לס"ס
 ס' קכ"ח ספק תורה להחמיר אי באיסור תורה גריר גם כן
 להחמיר
 ס' קכ"ט ספק תורה שנתגבלל ובא לסיות ספקא דרכנן אי
 יש להחמיר
 ס' קל"א ס"ם במקום חוקה אי יש להחמיר התר ס"ם אם
 הוא מטעם רוב ואי ס"ם עדיף מרוב כרי ושחא אי
 עדיף מרוב עד אחד אי עדיף מכרי דבעל דכר חוקת
 כשרות אם היא חזקה או רוב
 ס' קל"ב ס"ם לנשות בריס אי שרי או לא בעי ספק טריפה
 אי שרי למכור לגוי טפי יש התר בס"ם דרין לס"ס
 דחמיות
 ס' קל"ג ס"ם שאפשר לכרר אי שרי או לא ס"ם שאפשר
 שיתכרר שעסה איסור אי חשיב ס"ס

ס' קל"ב ספק דרכריס ואיתחוק איסור אי שרי או לא
 ס' קל"ג ספק דרכריס אתמ"ל באיתחוק איסור איסור אם
 הד"ת באינן ניכרות החתיכות או לא שגא
 ס' קל"ד פת של בעל הבית גוי דאסיר אם פרו ועשהו פת
 אי שרי או לא
 ס' קל"ה קהוי קלוי חיר גוי אי שרי או לא
 ס' קל"ו אבק טוטון המולפין אותו גויים אי שרי או לא
 ככשן של גויים שיש ספק אם כתבו בו יין אי שרי או לא
 ס' קל"ז להעמיד בנינות על ריבוי גויי ישראל עומד על גבו
 אי שרי או לא
 ס' קל"ח אם יש התר להעמיד גידומי בינורטי של גויים
 מחסן דאסיר ככל שהוא אם עירב שאור איסור וידע
 התערובת קודם שחמוץ אי בטל כשישים
 ס' קל"ט איסור כל תשקנו אי הוי הד"ת לא תעשו אבודות
 אבודות אי הוי הד"ת
 ס' קמ"א נורתן לארס דבר טמא אי שרי לזכות בו איסור
 סחורה כדס ליכא ובאיסור אכר חן החי אי אסיר
 בסחורה או לא בספק נבלה וטריפה אי אסיר בסחורה
 איסור סחורה כדרך עראי אי שרי או לא
 ס' קמ"ב דברים טמאים שאינן ראויים לאכילה אי שרי
 בסחורה
 ס' קמ"ג איסור סחורה בכבודות ותרומות אי הוי הד"ת או
 לא פסולי המקורשין אי אסירי בסחורה ואי טבל אסיר
 הד"ת
 ס' קמ"ד מידי דבעי שני חותמות או חותם אחד אי בעינן
 הכר חותם או לא
 ס' קמ"ה אם נחנא החותם הקולקל אי שרי אי יש חילוק בין
 חפיקר כיד גוי למוכח בכית ישראל אם החותם באותיו
 ויש טעות באותיות אי שרי
 ס' קמ"ו חפתח אי חשיב חותם או לא אף אי חפתח אינו
 כחותם אם היין הוא בכית כחותם אחד וחפתח בכית אי
 חשיב כחותם או לא
 ס' קמ"ז אתמ"ל חפתח חשיב חותם אי חפתח של עץ חשיב
 חותם
 ס' קמ"ח גוי המכיא בנינות כחותם אחד וכתב ישראל
 המעיד על הנכניות אי בעינן הכר חותמות או לא
 ס' קמ"ט שוחט שהוציא טריפה מתחת ידו אי נכסל לערות
 וחייב כירוי
 ס' קנ"א אם הרין כן גם כשוחט לאחרים דלא חטי ליה הנאה
 או לא אם הרין שוח גם כשלא אכל הקונה איסור
 שנתגלה קודם
 ס' קנ"ב אי נכסל כפעם אחת או בעינן שלשה פעמים
 אתמ"ל דפעם אחת סני אי כחומר לפי בעינן שלשה
 פעמים
 ס' קנ"ג אם הרין דבעי תשוכס חמורה דוקא בירוע שהוצי'
 במזיד או גם מני טעין שוגג הייתי אתמ"ל דאינו נאחז
 אם הוציא ספק טריפה אי נאחז אתמ"ל דאינו נאחז אי
 סני בקבלת דברי חכרות או לא
 ס' קנ"ד אתמ"ל דאינו נאחז לומר שוגג הייתי אי גם כה"ב
 משתתין אותו
 ס' קנ"ה אוכל ככלות לתיאכון ולא האכיל אי בעי תשוכס
 חמורה
 ס' קנ"ו מי שנחמד בלאו דלפני עיור כחלב ונבלה אי נחמד
 גם כשאר איסורים
 ס' קנ"ז אם נחמד להעיר שקר אי נחמד לאכול דבר שיש
 חשש איסור חירו אי יש להחמיר טפי כטבח המנוסה
 לרכיס

נפתח החקירות וחירושי דינים

ס' קפ"ד הא דבעינן שילך למקום שא"ל ויחזיר אכירה וינזיל
 טריפה משלו אי סביבחד הינייהו או בעינן כולהו ואי יש
 להקל באינו רובה לחוב על מינוי .
 ס' קפ"ה חסור קודם שפעה תשובה כדנו אי מני שחיט
 לעצמו .
 ס' קפ"ו חסור ראשון לאכול תירו אס הוא חר"ת או דרכן .
 ס' קפ"ז טבח דכעי תשובה חמורה ועשה תשובה קלה ועבר
 ושחט אי שחיטתו כדעבר כשירה .
 ס' קפ"ח אס הוניה ככלה מתחת ידו הוי כהנזיל טריפה
 מתני .
 ס' קפ"ט טבח שהנזיל טריפה מתחת ידו דנפסל לכדיקת
 טרפות אי נפסל גם לשחיטה . ואי יש לחלק בין חסור
 לאכול לחסור להאכיל . אי נחמד בלאחר מואיסורי אכילה
 אי נחמד לכולם .
 ס' קפ"י טבח דכעי תשובה חמורה אי יתקנו דלא יביע לו
 הנחת יותר מן הכשרות אי סני בקר"ח . חסור על
 הנכחה אי נחמד לשחיטה .
 ס' קפ"י חסור דכעי תשובה חמורה אי סני בכדיקת סבין
 וכן לכרוק הריאה אחריו .
 ס' קפ"י חסור באיסור דרכן אי נחמד גם לשל תורה .
 ס' קפ"י חסור באיסור דרכן כדכר דח"ת אי כעי תשובה
 חמורה או לא .
 ס' קפ"י פיסול חסור אי בעינן עדות ברור או סני באומדנא .
 ס' קפ"י כוממנו דנהנו בכדיק' ריאה שנית אי נפסל הכורק
 בכדיקה ראשונה .
 ס' קפ"י טבח דמהני קבלת דברי חכרות אי צריך להעבידו
 והן זיה או סני כדבעי .
 ס' קפ"י כדון סתם כלי גזים אינן כני יומן .
 ס' קפ"י א שחרייין של גזים שנית יכסו ונעשו אפר אי שרו .
 אי יש לחלק בין סתם יינם כיד גוי לכא כיר ישראל .
 ס' קפ"י כהתר המנהג כמי ריבונות דמותר בהנאה אי שפיר
 דמי .
 ס' קפ"י כעיבת הנזיק הנעשה בשאור בכלי כלוע משכר
 סתם יינם .
 ס' קפ"י ככל איסורים ראזלי לאיבוד אי שרי או לא . תירי
 דחשיר המאכל אי בטל בשישים או לא .
 ס' קפ"י כהעמדת יגורטי כיגורטי של גזים כפעס ד' אי
 שרי גם לכתחילה .
 ס' קפ"י סכר יין בכל משקים אי הוי נותן טעם לפגם .
 ס' קפ"י באיסור העמיר אי גם כנותן טעם לפגם איסור .
 אי אסרו בהרחה גם בכ"ט לפגם . תחמץ ומעמיד
 שהולידו טעם חדש אי חשיב הסעם גמור ואסיר חר"ת .
 ס' קפ"י פגם ולכסוף השכית אי שרי . פגם ולכסוף השכית
 קיל מהשכית ולכסוף פגם . פגם ולכסוף השכית על ידי
 הערובת שרי .
 ס' קפ"י כעינן זה וזה גורם אי שרי . בכל מין טבח שייך
 זה וזה גורם .
 ס' קפ"י בהתר החלח הנעשה בדם נכלה אי שרי מטעם זה
 וזה גורם או לא .
 ס' קפ"י ביאור דברי הרמ"ע חפאנו סיכ"ז כדון וז"ל . תירי
 דשרי דיעבר אס נעשה כיד גוי אי חשיב לכתחילה . הסך
 האס אי חשיב גורם התר . אי בעינן שהיו שני הגורמים
 שקולים .
 ס' קפ"י ביאור דברי התו' נדרים ד' כז"ר העלה . אי
 ליתיה כעין אי חשיב גורם .
 ס' קפ"י אי דברים המוניח תחמץ . אי תיס כעיסה חשיב
 גורם התר . סחרייין לחיס אי תחמץ .

ס' קפ"ד ביאור דברי התוס' תמורה ד"ב .
 ס' קפ"ה שאור איסור וחמץ נוקשה דהתר אי חשיב כה"ג
 וז"ל להתיר .
 ס' קפ"ו זוזב בעז' לת"ד אסור באיסור דרכן אי שרי . תימון
 אי אסיר חר"ת .
 ס' קפ"ז תחמץ אי אסור בכ"ט גם כשאינו מינוי .
 ס' קפ"ח אי יש להתיר דהוי ס"ס אי באייל לאיבוד שרי . וס'
 אי סתם יינם שרי בהנאה .
 ס' קפ"ט איסור שנתכטל כיד גוי אי חשיב דיעבר .
 ס' קפ"י לוקח משאור דגוי ועז' זה הבוי מוסף בשאור אי
 חשיב כאומר לו סיוסף .
 ס' קפ"י אי הלכו באיסור של גזים אחר כתיבת טעם . כל
 שהתערובת עיקר אי בטל בשישים . נכשיר המאכל אס
 איתים גם באיסור דשרי בהנאה . אי אסרו בשל גזים גם
 בכ"ט לפגם .
 ס' קפ"י חסר אדרייכוהב כוממנו בעיר איגורמי .
 אי גם כשני גורמים דאיסור התירו . אי חשיב כ"ד רובה
 כקיומו של איסור .
 ס' קפ"י חסור דנפסל לאכול תירו אי בעינן ב' עדים בפיסול
 עדות או סני בעד יחיד כמירי דאיסור אי נפסל לעדות
 בעד אחד והוא שותף ואי בחסור מקלנין עדות שלא
 בפניו ואי נפסל ע"פ עצמו אי באיסור ער אחד חסוב
 כשנים אי אזלינן בתר חזקת כשרות השוחט או בתר
 חזקת בהמה כחיים באיסור אי נפסל החסור גם כספק
 טריפה אי איתרע כספק חשיב תרי לריעות חזקה ולא
 איתרע אי עדיף מחזקה ורוב דאיתרעו אי לת"ד דבמעמד
 על הנוף גם באיסור כעי שנים אס ה"ד להתיר אך לאסור
 סני כחד .
 ס' קפ"י חר לנבי חר בפיסול שוחט אי נפסל כ"ס שהאמינת
 תורה ע"א באיסור דחשיב כשנים אי גם ככת אחת חסוב
 כשנים תרי ותרי בפיסול שחיטה אי נפסל . אי בעד
 פסול כמי חסוב כשנים אי יש חילוק בין הוהפחיד לחכירו
 להיכא שאינו הפסידו .
 ס' קפ"י אי נפסל חסור בעד יחיד פסול כגון אשה אי פיסול
 עבירה חר לנבי חר כמקום חוקה אי שרי בתקום שאינו
 כאמון רשב או בזמן דדכריהם כאמון .
 ס' קפ"י כוממנו בעדות אי פסול להיעיד גם באיסורין אי חר
 להורות לעצמו כמקום דאית חוק איסור אי כוטל שכר דינו
 כמנוע בעדות אי נתגלה דהעידו ומאס הכאה אינו כאחזן
 גם באיסורין אי נפסל הנאה חשיב מנוע בעדות .
 ס' קפ"י אי תחשבי בעל דכר עם שני פסולים אי חשיבי כשני
 לנבי חר .
 ס' קפ"י אי כחבית כדעבר סני כחותם אחד או כעי שני
 חותמות . סכרה שמיא פוסק באחרונה וכ"ס כשכותב
 סכרה שנית כלשון אכל הדיף תופס לשון הש"ס אף שאינו
 על דרך הש"ס דעת הש"ע כשכותב סתם ומחלוקת .
 ואי יש להתיר כסכרה שנית בהפסד מרובה .
 ס' קפ"י אי יש לחקל בסתם יינם טפי משאר איסורים אי
 יש לחקל בסתם יינם כוממנו דלא כקיאוי בסיב כיסוך סתם
 יינם אי חשיב יש לו עיקר חר"ת .
 ס' קפ"י אי סני כשני חותמות כחבית של עץ ואי יש חילוק
 בין לשלוח כיד גוי ובין להפקיד בידו . ואי הפקיד כבית
 גוי כחותם ומפתח אי שרי .
 ס' קפ"י חס דברים רחשיב חותם .
 ס' קפ"י חס כחטב של כסף וזהב אי חשיב חותם .
 ס' קפ"י גת של גוי אי חייב ללקט חרמנים .
 ס' קפ"י זה וזה גורם דקיל דשרי אינם כדברים חסובים דלא
 בטלי

כטלי שרי גדולי הקדש אסורין אף דהוי וזב . ואי אסורי
 חד"ת ממונא לא כטיל וזב לה"ד אסור בע"ז אי אסור
 ככ"ט . דכר שלח אי אסור כוונ"ט .
 סי' ר"ה וזב אי גם בע"ז אסור כל שאינו עיקר הנאה אי
 אסור כדיעבד . אי חקשינן דרכן אדרבנן . או זל תני
 רבנן הם וזב אסור לה"ד אי הוי חד"ת .
 סי' ר"ו אפר ע"ז דאסיר אי אסיר גם כאשר ע"ז של גוי ע"ז
 שנסכרה לשכרים קטנים אי שרי . ע"ז אם היא הנקברת .
 סי' ר"ז נחלי אסורי הנאה אי אסורי לכתחילה . נחלת ע"ז אי
 אסור כדיעבד .

סי' ר"ח נחלת ע"ז והקדש ואפר הקדש וע"ז נחלת ואפר
 הנקברין אי אסורי חד"ת . אם הקדש נחלת אי מועילין
 בה . הקדש נחלת ונעשה אפר אי מועילין בה . אי יש
 חילוק בין נחלת ע"ז עצמה למשחזיה נחלת ע"ז אי אסור
 כדיעבד . נחלת חודר הנאה אי אסיר חד"ת אפר טרופס
 נבעים אי אסיר כהנאה . וזל ח"ט כוס עם ח"ט הרחמ"ן
 כעשין ששכת הרחמ"ס עשה יד ע"ט . שלהכת חזן אי
 שרי .

סי' ר"ט נחלים לוחשות לה"ד חותר אי יש בהם קצת שלחבת
 אי חשיכי נחלת נסוד או לא . חדשקלו וטרו אליכיה דחר
 אי קול הכי . אי ש"ס ככלי לא הוכרר דעת ר"ז חה הוא
 והוכרר כירושלמי אי קול כירושלמי .

סי' ר"ז נחלת ע"ז אי אסור כדיעבד . אי בע"ז כנקברין אי
 אמרינן יש שכה ענים גם כנחלים וזב אי כטינן שיהיו
 שני הנורמין באים כאחת .

סי' ר"ח אפה ע"ג נחלים אי אסור הפת דהוי כוליה גורם
 דאסור .

סי' ר"ח אפה בתנוד גרוף אי אסור הפת .
 סי' ר"ב יש שכה ענים אי אסיר חד"ת או לא . פסח שנלאן
 באבוקה אי שרי .

סי' ר"ד יש שכה ענים כפת אם יש עני התר ועני איסור אי
 אסיר .

סי' ר"ט תכשיל שביטל בקליפי ערלה בקרירה טל התר אי
 חשיב וזב אי כמו דקול יש ש"פ כפת ה"כ אמרינן יש
 ז"ב כתכשיל כלי שנמחר כישולו באיסור לא מהני לים
 חזרת ככסן חירוי דלית ליה תקנה אי חשיב דיעבד .

מבילתא

כפ' כא כפסוק וינלו את מצרים סי' ר"ו דרפ"ט
 שם כפסוק וגם ערב רכ סי' ק"כ דקמ"ו
 כפ' השפטים כפסוק וכשר כשרה טרופס סי' וסי' ת"ו שם

תורת בהנים

פ' שמיני כפסוק מכשרם לא תאכלו סי' ע"ב דק"ג
 שם כפסוק ושקן יהיו וקרבו אהרן סי' קמ"א דר"ז
 שם כפ' וטמאים הם סי' קמ"א דר"ז
 שם כפ' סנפיר וקשקשת וקרבו אהרן שם סי' ט"ל דנ"ח
 פ' טהרה כפ' וטמא אותן סי' ק"ח דקפ"ג
 פ' קדושים כפ' לעני ולגד סי' ק"ח דקפ"ג
 שם כפ' איש אשר יקלל סי' ק"ח דקכ"א
 פ' אהור כפ' לא ישחא סי' ק"ח דקע"ט

ספרי

לחקר ד' שט"ו
 שם כפסוק מוכר עד נקבה ודכרי הוג"א שם כפ'
 לחקר שם
 פ' ראה בפ' ונתת בכסף סי' ת"א דס"ג
 פ' האינו כפ' כי שם ס' אקרא בקוב' כונן לחקר ד' ע"ט

פסיקתא

פ' שמיני כפ' וטמאים הם סי' קמ"א דר"ז
 שם כפ' אשר ישתה סי' ע"ה דק"ח

רשי על התורה

פ' חשפטים כפ' וכשר כשרה טרופס סי' ז"ט ר"ז
 פ' ויקרא כפ' ונשא עונו סי' ק"ך דקנ"ו
 פ' שמיני כפ' לא יאכלו סי' ת"ו ד"ע
 שם כפ' לא יאכל סי' ת"ו דע"א
 שם כפ' מכשרם לא תאכלו סי' ע"ב דק"ג
 שם כפ' בין החיה סי' כ"ו דל"ה
 פ' טהרה כפ' חיות טהורות סי' כ"ו דל"ה
 פ' כמדבר כפ' על פני אהרן כקונטרס כונן לחקר ד' ע"א
 פ' שופטים כפ' ימין ושמאל סי' פ"ד דקכ"ה

רא"ם על התורה

פ' שמיני כפ' לא יאכלו סי' ת"ו ד"ע
 פ' טהרה כפ' שתי צפורים סי' כ"ו דל"ה
 שם כפ' חיות טהורות סי' כ"ו דל"ה
 פ' ראה כפ' ונתת בכסף סי' ת"א דס"ד
 פ' שופטים כפ' ימין ושמאל סי' פ"ד דקכ"ה
 שם כפ' לא תסור סי' פ"ז דקל"א

הרמב"ן על התורה

פ' נח כפ' מיד כל חיה סי' כ"ו דל"ט
 פ' תשא כפ' זה יתנו סי' ק"ח דקנ"ד
 פ' בהר כענין שחיטה סי' ס"ז דנ"ח
 פ' כמדבר כפ' על פני אהרן כקוב' כונן לחקר דש"א
 פ' ראה כפ' ונחתה תחקרך ונאקד סי' א' ד"א
 פ' שופטים כפ' ימין ושמאל סי' פ"ד דקכ"ה
 שם כפ' לא תסור סי' פ"ז דקל"א
 דרשות הר"ן דרוש יב סי' פ"ז דקל"א
 בעל הטורים פ' שמיני סי' ל"ח דכ"ו
 הראב"ע כפ' חני כקוב' כונן לחקר ד' ט"ב
 זית דענין ס"פ זו כקוב' הנו' ד' ס"א
 הר"ש יפה פ' תשא כפסוק כתוב לך כקוב' הנו' דש"ט

פירוש המיטנה להר"ש משנן

טכיעית פ"ו סי' קמ"א רזח וסי' קמ"ג דר"ז
 תרומות פ"ח סי' ק"ח דקפ"ב
 שם פ"ט סי' ל"ב דע"ז
 שם פ"א ח"ח סי' כ"ב דע"ה
 שם פ"א ח"א סי' ר"ג דרפ"ב
 ערלה פ"ב סי' קע"ח דתמ"ח ושם
 שם פ"ג סי' קכ"ו דר"א
 נבעים פ"ב סי' קנ"ו דרע"כ ושם

שם פ"ה סי' קע"ח דקנ"ט
 שם כפ"ה סי' ז"ג דקנ"ט
 כריתות פ"ג סי' ל"ד דקנ"ב
 שם פ"ד סי' קכ"ה דקנ"ח וסי' ק"ל דר"י
 תהורה פ"ו ר"ח דקנ"ב
 עדויות פ"א סי' פ"ב דקפ"א
 טהרות פ"א סי' ס"ב דנ"ו
 כנעיס פ"א סי' ז"ג דקנ"ט
 מקואות פ"ב סי' ק"ל דר"ו

תוספת י"ט

שביעית פ"א סי' קמ"א ר"ח
 תרומות פ"ה ת"ט סי' ז"ג דע"ה
 ערלה פ"א ת"ו סי' ז"ג דע"ה וסי' נ"ז
 שם פ"ג סי' ז"ג דקנ"ט
 חפשי שני פ"א ת"ג ופ"ה סי' ת"א דס"ג ושם
 שקלים פ"ד ת"ד סי' ק"ח דקנ"ד
 נדרים פ"ו ת"ו סי' ר"ד דרפ"ב
 נזיר פ"ו סי' נ"ז דפ"ז
 חכות פ"ג ת"ט סי' ל"ד דנ"ד
 חכות פ"ג סי' נ"ז
 ע"ז פ"ה סי' ז"ג דקנ"ט
 כריתות פ"ד סי' קכ"ה דקנ"ח
 טהרות פ"א סי' ס"ב דנ"ו
 פרה פ"ב ת"ד סי' קכ"ב דקנ"ז
 כנעיס פ"א סי' ז"ג דקנ"ט

הרב חזון נחום

מנחות פ"ט דס"ה סי' קכ"ה דקנ"ח
 תמורה דקע"ו סי' ר' ד"ו
 שם דקפ"ח סי' קפ"ב דנ"ה
 שם דקפ"ב ודקפ"ג סי' ר"ד דרפ"ג
 טהרות פ"ה דקס"ט סי' ע"ס דק"ו

תוספתא

דמאי פ"ד סי' ק"ז דקנ"ז
 שביעית פ"ה סי' קמ"ב דר"ט
 תרומות פ"ו סי' קל"ט דר"א
 שם פ"ט סי' ק"ז דקנ"א
 ערלה פ"א סי' ר"ז דנ"ט
 פסחים פ"ב סי' קל"ט דר"ב
 ביצה פ"ד סי' ר"ט דנ"ז
 ע"ז פ"ה סי' קל"ח דר"ז
 בכורות פ"ג סי' י"א ד"ט וסי' קנ"ט דר"ז
 כריתות פ"ב סי' ר' ד"ה
 חגיגה פ"א סי' נ"ז דקמ"ב
 שם פ"ג סי' ק"ח דקנ"ב

ש"ס ירושלמי ומפרשי הירושלמי

ברכות פ"א סי' פ"א דק"ך
 שם פ"א מוהר"ר אליהו סי' פ"ז דקנ"א
 דמאי פ"ב סי' ק"ג דקמ"ח
 בלאים ספ"ט סי' ק"ב דקמ"ו

שם פ"א ת"כ סי' ז"ג דקנ"ט
 טהרות כפ"ה סי' ר' ד"ה
 פרה פ"ב ת"ד סי' קכ"ב דקנ"ז
 מקואות פ"ב ת"ג סי' נ"ז דכ"ג
 חכשירין ספ"ב סי' ר"ז דקנ"ח

פה"מ להרא"ש

ערלה פ"ב סי' קע"ה דרנ"ח ושם
 טהרות פ"א סי' ס"ב דנ"ו
 חכשירין ספ"ב סי' ק"ז דקנ"ח

פה"מ להרא"ב

עדויות פ"א סי' פ"ב דקכ"א וסי' פ"ו דקכ"א
 שם פ"ה סי' פ"ד דקכ"ג

הרמב"ם בפ"י המ"שנה

תרומות פ"ט ת"ט סי' ק"ז דקנ"א
 חפשי שני פ"א ת"ג ופ"ה סי' ת"א דס"ג ושם
 שם פ"ב סי' ק"א דקנ"ה
 ערלה פ"א סי' ק"ז דקנ"א
 שם פ"ב ושם סי' קע"ה דרמ"ט
 שם פ"ג סי' ז"ג דקנ"ט
 בכורים פ"ב סי' ר"ד דרפ"ג
 שם פ"ב סי' ק"ח דקפ"ז
 חכות פ"ג סי' נ"ז דנ"ד
 ע"ז פ"ה ת"ה ופ"ה סי' קנ"א דר"ח
 שם פ"ג סי' קפ"א דרנ"ג
 שם פ"ה סי' ז"ג דקנ"ט
 שם פ"ה סי' קע"ח דרמ"ט
 חכות פ"ד ת"ב קובטרים כונן לחקר דש"ח
 עדויות פ"א סי' פ"ב דקכ"א וסי' פ"ד דקכ"ג
 בכורות פ"ה סי' קנ"ו דרע"ג
 תמורה פ"ב סי' קפ"ד דרנ"ז
 שם פ"ו סי' ר"ח דרנ"ב ושם
 טהרות סי' ס"ב דנ"ו
 כנעיס פ"א סי' ז"ג דקנ"ט
 חכשירין ספ"ב סי' ק"ז דקנ"ח

רבינו עובדיה בפה"מ

שביעית פ"א סי' קמ"ב דר"ט
 תרומות פ"ה סי' ז"ג דע"ה
 שם פ"ח סי' ק"ז דקפ"ב
 חפשי שני פ"א ת"ג ופ"ה סי' ת"א דס"ג ושם
 ערלה פ"א סי' ק"ז דקנ"א
 שם פ"ב ושם ת"ט סי' קע"ח דרמ"ט
 פסחים פ"ב סי' נ"ז דרמ"ג
 שם פ"ח ת"ב סי' ז"ו דקמ"א
 שקלים פ"א ת"ד סי' ק"ח דקנ"ד
 גטין פ"ו ע"ד סי' קכ"ה דקנ"ח
 נזיר פ"ו סי' נ"ז דפ"ז
 ב"ק פ"ו סי' ל"ח דר"ו
 חכות פ"ג סי' נ"ז דנ"ד
 ע"ז פ"ה ת"ה ופ"ה סי' קנ"א דר"ח

סדר זרעים

שביעית פ"ו סי' קמ"א דל"ו וסי' קפ"א דרנ"ד
תרומות פ"ט סי' קפ"ב וסי' ר"ד רפ"ג
שם פ"ו סי' קפ"ג דרנ"ה ושם
שם פ"א סי' ע"ז דקט"ו וק"ו
ערלה פ"א סי' ג"ג ושם
שם פ"ב סי' קע"ח דרמ"ט
שם פ"ג סי' י"ו רכ"ח וסי' קפ"א דרנ"ד
שם פ"ד סי' קפ"ג וסי' ר"ה דע"ה
בכורים פ"ב סי' ק"ח דקפ"ו

שבת

דל"ו גמ' כנ' תקומות סי' פ"ד דקכ"ד
דכ"ג ספ"ק דרכיהם סי' ק"ח דקפ"א
דל"ד תוס' ד"ה סי' קל"ג דר"ט
דל"ו גמ' חנן נעביד סי' פ"א דק"ך
דפ"ג תו' ד"ה כ"ו סי' ר"ו דרפ"ח
דקכ"ד גמ' ליריך אסיר סי' פ"ד דקכ"ז
דקל"א גמ' כמקומו של ר"א סי' פ"א ושם
דקל"ד גמ' דכריך יבטלו סי' פ"א דק"ך
דקל"ה גמ' היכי חלנין סי' ק"ח דקנ"ב
דקל"ה תוס' ד"ה ולא סי' ק"ח דקנ"ד
דקמ"ה תוס' ד"ה ורכי סי' פ"א דק"ך

ערובין

ד"ו גמרא לעשות ככ"ש סי' ט"ז דקל"ב
דכ"ו תו' ד"ה מאן סי' מ"א דס"ו
דכ"ח גמ' א"כ עובות סי' מ"א ושם
דכ"ה רמ"ז ד"ה פוסיתא סי' ל"ח דנ"ו
דכ"ח תו' ד"ה אהני סי' מ"א ושם
דל"ב כסל תורה סי' ק"ג דקס"ג
דל"ה גמ' ורמי דאורייתא סי' קל"ג דר"ט
דל"ה תוס' ד"ה כל סי' קט"ו דקס"ו
דל"ו גמ' רבא אחר סי' ק"ו דקע"ג
שם גמ' היום חול סי' ק"ב דקס"א
דל"ו רמ"ז ד"ה ספק סי' קכ"ב דקנ"ו
שם תו' ד"ה אבל ומע"ה סי' קכ"ב דקנ"ו
שם תו' ד"ה הכא סי' ט' ד"א
שם תוס' ד"ה במקוה סי' י"ג דכ"ג וסי' ק"ו דקע"ג
דמ"ו גמ' כדברי המקל סי' פ"א דק"ך
דכ"ד גמ' אחר רובא כקונטרים כונן לחקר ד' ש"ד

פסחים

ד"ה רמ"ז ד"ה ש"מ סי' מ"ו ד"ע
ד"ה תוס' ד"ה ואחר סי' ר"ח וסי' ר"ז דס"ב
ד"ו רמ"ז ד"ה דבני סי' קל"ט דר"ב
ד"ט רמ"ז ד"ה ודאי וד"ה התם סי' ק"ח דקפ"ב וסי' קכ"ב
וקכ"ו
ד"ט תוס' ד"ה ואם סי' ק"ח דקפ"ג וסי' קכ"ו
שם תוס' ד"ה כרי סי' קל"ג דר"ט
שם תוס' ד"ה היינו סי' קל"ד דר"ט
ד"ו תוס' ד"ה ספק סי' ק"ח דקפ"ג וסי' קכ"ו
ר"ג גמ' א"כ יבא סי' ק"ח דקפ"ב

שביעית פ"ו סי' כ"ו דל"ט
שם פ"ח ומוהר"ר אליהו סי' קל"ט דל"ב
שם פ"ח סי' קמ"ב דר"ך
תרומות פ"ה סי' כ"ג דע"ס
שם ספ"ה סי' ק' דקמ"ד ושם
שם פ"ט סי' קל"ט דר"ד וסי' כ"ר דרפ"כ ושם
שם פ"ו סי' קפ"ג דרנ"ו
שם פ"ו סי' ע"ה דק"ו
חע"ש שני פ"א סי' מ"א דס"ג
ערלה פ"א סי' ג"ג דע"ה וסי' כ"ז דק"ן
שם פ"א ומוהר"ר אליהו סי' ר"ה דרפ"ז
שם פ"ב סי' קנ"א דרס"ב
שם פ"ב סי' קל"ט דרז"א ושם
שם פ"ג סי' ד"ו ור"ו ור"ח ור"ט ור"ט
שם פ"ג סי' מ"ו דע"כ
שם פ"ג ומוהר"ר אליהו סי' כ"ג וסי' רט"ו דע"ו
שם פ"ג סי' ס"ח דנ"ט
שם פ"ג ומוהר"ר אליהו סי' ג"ג דקל"ח
שם פ"ג סי' כ"ג וסי' רט"ו דט"ו ושם
בכורים פ"ב ומוהר"ר אליהו סי' ק"ח דקפ"ו
פסחים ריש פ"ב סי' מ"ו ושם
שם פ"ג סי' מ"ו ושם
שם פ"ג סי' ג' דקמ"ב
שם פ"ה סי' מ"ו ד"ע ושם
שם פ"ו סי' ג"ו דקמ"א
שם ספ"ח סי' ג"ו דקמ"א
הגילה פ"א ושדה יהושע סי' כ"ז דמ"ב
סקלים פ"א סי' ק"ח דקכ"ד
ביצה פ"ה סי' כ"ט דנ"ו
יבמות פ"ו סי' ק"ח דקפ"ג וסי' קכ"ו דר"ר
שם פ"א סי' ק"ח דקנ"א דקכ"ב
שם ספ"א סי' ק"ו דקע"ז
שם פ"ו סי' כ"ו דל"ח
כתובות פ"א סי' ק"ח דקכ"ג
קדושין פ"א סי' מ"א דס"ו
גזיר פ"ג חינוך סי' מ"ג
גזיר פ"ב כ' גזירים סי' ר' ד"ו
גזיר פ"ב כ' גזירים סי' קכ"ב דקנ"ו
סנהדרין פ"א סי' ע"ד
שם פ"ד סי' פ"ז דקל"א
שם פ"ד סי' קצ"ט דרע"ח
שם פ' הכשרפין סי' ג' דקמ"ב
ע"ז פ"ה סי' ג"ג דקל"ט
שם פ"ה ומראה הפנים סי' קל"ט דרז"ב
הוריות פ"א סי' פ"ד דקכ"ה

ש"ס בבלי ורש"י ותו' ומוהר"ש"א

ורש"ל

ברכות דכ"ח גמרא כל דמיני סי' פ"ט דקל"ה וסי' ק"ג
דקמ"ח
דל"ו גמרא כ"ש כמקום ב"ה סי' ק"ח דקפ"ג
דל"ו גמ' אתה מכניס ראשך סי' פ"א דק"ט
דמ"ח גמ' לגרמיה הוא דפכר סי' פ"ד דקכ"ד

דע"ר נח' ולא צלי סי' ל"ו דנ"ס
 דע"ה תו' ר"ה וגרפן סי' ל"ו דנ"ס
 טס תו' ומוהרס"א סי' ר"ט ורז' ורז' ורז' דנ"ס
 דפ"ר נח' שחא פקע סי' ק"ח דקפ"ו
 דפ"ה תו' ר"ה כשהוא סי' ק"ח דקפ"ו
 דפ"ח נח' שנתערכו עורות סי' ג"ה דקפ"ח
 טס נח' רכי איזררין סי' ג"ו דקפ"ח
 דנ"ח תו' ר"ה שיהי סי' קט"ו דקס"ו
 דנ"ח נח' ותו' ד"ה פטורין סי' ג"ו דקמ"א

ראש השנה

ד"ג נחרא ודילמא עייל סי' ק"ח דקפ"ט
 דכ"ח נח' אינו מזה סי' י"ז דכ"ו

יומא

ד"ט תו' ד"ס ולא בקוב' כונן לחקר דש"ו
 דל"ט תו' ישנים בקוב' כונן לחקר דש"ו
 דכ"ה נח' נזירה סי' קכ"ט דר"א
 טס תו' ד"ה מפני סי' ק"ח דקכ"ג
 דס"ר דש"ו ר"ה יקרכו סי' ק"ח דקכ"ג
 דע"ר נח' ותו' ד"ה כיון סי' ק"ח דקכ"פ
 טס תו' ד"ה לאתויי סי' ק"ח דקכ"א
 דפ"א נח' שחא חקיים סי' ע"ה דקכ"ו
 טס ומתענה הכעו סי' ק"ח דקכ"ז

ביצה

ד"ג נח' ומפיקה אסורה סי' ק' דקמ"ה
 ד"ח נח' דעתו על ודאי סי' ק"ח דקע"ט
 טס נח' התכת חלבו סי' ק"ח דקפ"א
 טס תו' ד"ה כי סי' ק"ז דקכ"ו
 ד"ך לכס ולא לבוים סי' קמ"א
 דכ"ה תו' ד"ה כחוקת סי' א' ר"א
 טס תו' ד"ה אורח סי' ק"ך וקכ"א דקצ"ו
 דל"ט כאחרו כגמלת סי' ר"ז א"ח ור"ט דרנ"ז

סוכה

ד"ט דש"ו ר"ה כשחכטן סי' ק"ז דקנ"א
 דכ"ח כלתו של שחאי סי' פ"ר דקכ"ד

חגיגה

ד"ח תוס' ר"ה רבי סי' פ"ר דקכ"ה

יבמות

ד"א תו' ד"ה צרת סי' ו' ד"ט ומי' ק"ח דקנ"ג
 ד"ג עשו כ"ס סי' פ"ג דקכ"א
 ד"ד לא עשו כ"ס סי' פ"ר דקכ"כ ומי' ק"ח דקנ"ג
 טס ותו' ד"ה רבי סי' פ"א דק"ט
 טס תו' ד"ה בשלמא סי' פ"ר דקכ"כ
 טס נח' ותו' ד"ה רבי סי' פ"ו דקכ"ט ומי' פ"ז דק"ל
 דט"ו וילדה כלתו סי' פ"ר דקכ"כ
 טס דש"ו ד"ה הרואה סי' פ"ר דקכ"כ

דט"ו דש"ו ר"ה ויחנה סי' ק"ח דקפ"ב
 טס תוס' ד"ה חכית סי' ק"ח דקפ"ז
 ד"ך נח' ורמי פסחא סי' ק"ח דקפ"ב
 דכ"ח נח' כהדי דקסרין סי' ר"ז דרנ"ז
 טס נח' לא יאכל סי' ת"ו ד"ע
 טס נח' חרכו סי' ע' דנ"ט
 טס נח' לא תאכל סי' ע"ב דק"ר
 דכ"כ נח' שלא ישיט סי' כ"ה דת"ר
 טס נח' ור"מ למ"ל סי' ת"ו דפ"א
 טס דש"ו ד"ה אותו סי' י"ט דכ"ט
 טס תוס' ד"ה אותו סי' י"ט דכ"ט ומי' ת"ז
 טס תוס' ד"ה חנין סי' ר"ה ורז' דנ"ב
 דכ"ג נח' למ"ל לחכת סי' קמ"א רז"ו ושס
 טס נח' שלכס יהיה סי' קמ"א רז"ו ושס
 טס תוס' ד"ה מאי סי' ת"ו ר"ע
 דכ"ד נח' דרך הנאתן סי' ע"א דק"ק
 טס נח' אכילה כתיב סי' ע"ב דק"ק
 טס תוס' ד"ה פרט סי' ע"א דק"כ
 טס תוס' ד"ה הלכ סי' ק"ח רז"ו
 דכ"ה נחרא לא אפשר סי' ז' רכ"ז
 טס נח' כלאי הכרס סי' ע"כ דק"ג
 טס תוס' ד"ה וכ"ס סי' כ"ח דת"ר
 דכ"ו נח' הפת אסורה סי' ג"ג דקל"ט
 טס תוס' ד"ה כישלה סי' ד"ז דרנ"ן
 טס מוהרס"א ד"ה ואימור סי' ר"ח ורז' דש"ה
 דכ"ז נח' הא ר"ח סי' ר"ה דרפ"ה
 טס נח' ל"ט אלף סי' ר"ז דרנ"ן
 טס נח' תנור שהטיוקו סי' ר"ז ומי' ר"ח רנ"א ושס
 טס נח' תו' ומוהרס"א סי' ר"ט ורז' דרנ"ט
 טס נח' אתנייה איפכא סי' רט"ו דש"ח
 טס תוס' ד"ה עד ומוהרס"א סי' קע"ט ומי' קפ"ר דנ"ז
 טס תוס' ד"ה הקדש סי' ר"ד דרפ"ג
 טס תוס' ד"ה וכן סי' ר"ה דרפ"ו
 טס דש"ו ר"ה יולך ומוהרס"א סי' ר"א ד"ס
 טס נח' ותו' ומוהרס"א סי' ר"ט ומי' ר"ז דרנ"ז
 טס תוס' ד"ה חוק סי' ר"ו דרפ"ח
 טס מוהרס"א סי' ר"ה דרפ"ב
 דכ"ח תו' ד"ה מחמת סי' קפ"ג דרנ"ו
 טס תו' ד"ה ותנן סי' ע"ד דק"ק
 דכ"ט תו' ד"ה ואין סי' כ"ח דרנ"ב
 ד"ל דש"ו ד"ה אחר סי' כ"ו דפ"ה
 טס תוס' ד"ה לשהיכה סי' כ"ג דע"ט ומי' כ"ו דפ"ה
 דל"ג תו' ד"ה תתן סי' ר"ח ורז' דש"ג
 דל"ד נח' הסח הרעת סי' ק"ח דקפ"ב
 טס דש"ו ד"ה וכי ותו' סי' קל"ט דר"ד
 דל"ה תוס' ד"ה מי סי' ק"ח דקפ"ז
 טס נח"ה' חינו דגן סי' קפ"ה דרנ"ו
 דת"ר נח' האיתרו סי' ע"ז
 דת"ה נח' עריבת עכרנן סי' ע'
 טס נח' הפת שעפשה סי' קע"ח דת"ט
 דח"ו דש"ו ד"ה והן סי' ל"ד דכ"ר
 טס תוס' ד"ה מוקדשין סי' ל"ד דכ"ר
 דכ"א נח' ותו' ד"ה אני סי' פ"א דק"ך
 דכ"ב תו' ד"ה ומתכפרין סי' ס' דכ"ח
 דכ"ג דש"ו ד"ה עגלן סי' כ"ז דח"ג
 דס"כ נח' הואיל סי' קע"ח דת"ח
 דס"ז נח' חנווע כקוב' כונן לחקר דש"ו

דל"א נח' רש' ותוס' סי' קמ"א
דח"נ נח' רש' תו' והרא"ט והר"ן סי' נ"ר דרפ"ג
דכ"ג נח' והר"ן סי' ק"א דקמ"ט
דנ"ז וכנ"דולין סי' ר"ר דרפ"כ
שס תו' ר"ה העלה סי' קפ"כ דרנ"ד
שס הר"ן שס סי' קט"ט דקנ"ז
ד"ס נח' רש' ותו' סי' קל"ט
שס רש' ר"ה פנידולי סי' קל"ט

גזיר

דל"כ תו' ר"ה אבור סי' ק"ג דקמ"ז
ד"ך תו' ר"ה נחלקה סי' ר' ר"ו
דכ"ג נח' ורש"י ר"ה דאיקבע סי' ק"ך דקנ"ז
דכ"ט תרי' איסורי סי' ק"ח דקפ"ז
דל"ד חרנגים ווג סי' ג"ז דפ"ו
דל"ה תרין כללי סי' מ"א דס"ו
שס רש"י ר"ה חכרי סי' מ"א דס"ג
שס תו' ר"ה איכא סי' ח' דס"א וסי' מ"א דס"ו
דל"ח עשר רביעיות סי' ע"א דק"כ
דנ"כ יכול ככולם סי' ל"ח דנ"ו

סוטה

דכ"ה לאו כנכוי סי' ק"ח דקנ"ג
דכ"ה ומה סוטה סי' ק"ח דקנ"ג
שס שחפ"ק אסורס סי' ק"ח דקנ"ג
שס תו' ר"ה חס ומוהרש"א סי' ק"ח דקנ"ג
שס תו' ר"ה אינו סי' קט"ו דקס"ח וסי' ק"ח דקנ"ג
דכ"ט הא ספק סי' ק"ח דקע"ג
שס תו' ר"ה מחלוקת סי' ק"ח דקנ"ג
דמ"ח מחלוקת נכילות סי' ד' דל"ו וסי' כ"א דל"ב
שס גזרו על דמאי סי' ק"ג דקמ"ח

גטין

דכ"ב תו' ר"ה עד סי' קט"ו דקס"ט
דל"א רש' ר"ס כל סי' ז"ג דכ"כ
שס חלוקין עליו סי' ק"ז דקנ"ז
דמ"ב א"ס יבא אליהו סי' ק"ח דקפ"ב
דכ"ד א"פ מכונן סי' ב"ג דע"ו
שס קנסין סונב סי' ב"ג דפ"ג
שס חוקה אין סי' ק"ז דקנ"כ
שס רש' ר"ה חרי סי' ק"ז דקנ"ן
דמ"ד שליט אומר סי' ק"ג דקס"ג
דס"ז ניהוקי עמו סי' פ"ו דקכ"ט
דע"ד נח' ותו' ד"ס אשם ומוהרש"א סי' קכ"ט דקנ"ח
שס תו' ר"ה רכיסי ק"א דק"ט

בבא קמא

דז"א בכור שנטרף סי' ק"ח דקפ"א
דל"ג תו' ד"ה הקדישו סי' ת"ו ד"פ
דנ"ד רש"י ר"ה פרי כי' מ"א דס"ו
דע"ט רש"י ר"ה אין סי' ל"ח דנ"ו
דק"א חזותא הילתא סי' ס' דנ"ח
דק"ן שטפה נחר סי' מ"א דפ"ט

דז"ו כל דפריש סי' ק"ג דקמ"ז
שס תו' ר"ה יבא סי' פ"ו דקל"א
דל"ג תו' ר"ה אשה סי' מ' דז"ג
דל"ה ר"ל אחר סי' ק"ח דקפ"ב
שס תו' ר"ה תיגלי סי' ק"ח דקפ"ב
שס העולה ליכוס סי' ק"ח דקפ"ב
שס עיין עליו סי' ק"ח דקפ"ב
דל"ח ספק ונאי סי' ק"ח דקנ"ג
דע"א חס יבא אליהו סי' ק"ח דקפ"ב
דח"ז יחיד ורכיס סי' פ"א דק"ך
דמ"א דילחא דאיקסיל סי' ק"ח דקפ"ט
דמ"ח תו' ר"ה רישא סי' קט"ו דקס"ח ושס
דמ"ט שח"א עיברה סי' ק"ח דקפ"ב
שס מוהרש"א סי' ק"ח דקפ"ב
דפ"ח אי דירח סי' ק"ל דר"ח
שס תו' ר"ה חס סי' ר' ר"ד
שס רש"י ר"ה תויר סי' ד' ד"ר
שס רש"י ר"ה ועשו סי' ד' ד"ז
דנ"כ גופין מחלקין סי' ל"ד דנ"כ
דק"ו תו' ר"ה הא סי' קנ"ד דרס"ח

כתובות

דל"ז תו' ר"ה הורוח קונס' כונן לחקר רש"י
ד"ט תו' ר"ה לא סי' ט' דיו וסי' קט"ו דקע"ב
ד"כ אוקמיה אחוקמיה סי' קט"ו דקע"ב
שס תו' ר"ה רב סי' ק"ל דר"ד
דנ"ג תו' ר"ה ואין סי' קט"ו
דז"ד אלהנת עסה סי' פ"ט דקל"ה
שס אליס ליה כרי סי' ק"ל דר"ה
דס"ו מעלה עשו סי' פ"ט דקל"ה
דכ"ג תו' ר"ה תרווייהו סי' ק"א וק"ג וקט"ו
דנ"א אונס דשרי סי' ק"ח דקפ"ט
דע"ה חני ר"ז ותו' שס סי' קט"ו דקע"כ
שס תו' ר"ה אכל סי' ז"א ד"ך וסי' ק"ג דקס"ג
שס תו' ר"ה על סי' קט"ו דקס"ז ושס

קדושין

דכ"ד ישלחנו ריבויא סי' מ"א דס"ו
דל"ח רש"י ר"ה סיינו סי' ק"ח דקפ"ד
דל"ט כך באמרה סי' ק"ח דקפ"ד
דל"ו תו' ר"ה כל סי' ק"ג דקמ"ט
דע"ג מעלה עשו סי' פ"ט דקל"ה
שס שתוקי כשר סי' ק"ז דקע"ו
דע"ז נח' ותו' ר"ה כרי סי' ל"ד דל"א
דע"ט אידי ואידי סי' קט"ו דקע"כ
שס דשי' ר"ה כהא סי' קט"ו דקע"א
שס תו' ר"ה וקרשה ומוהרש"א סי' ק"ג דקס"כ וסי' קט"ו דקמ"ח
שס תו' ר"ה ושמואל סי' ק"ג דקס"כ וסי' קט"ו דקס"ו
ד"פ סוקלין ושורפין סי' ק"ח דקפ"א

נדרים

דכ"א אחר ר"ז וסר"ן סי' ל"א דמ"ח
דב"ח נדרי שגגות סי' ק"ך דקנ"ו

בבא מציעא

ר"ג רש"י ר"ח מה סי' ד' ר"ח ושם ותוהרש"א פס טו' ד' ר"ג
 ושם
 ד"ו תו' ר"ה קפז סי' ק"ז דקצ"ח
 ד"ה תו' ר"ה אחאי סי' ת"א רס"ט
 ד"ז טכ"ב קדוש סי' ק"ח דקפ"ח
 ד"ז תו' ר"ה ת"ל סי' ה' רס"א
 ד"ל רש"י ר"ה וחינה כקונ' כונן לחקר דש"ד
 דק"ח רש"י ר"ה לרכיניו סי' ק"ח דקכ"ד וסי' ק"ט דקכ"ט

בבא בתרא

ד"ה תו' ר"ה ואפילו סי' ח"ו ד"ע
 ד"ל א"ג נח' ותו' ר"ה אחד סי' ה' ר"ט ושם
 ד"ו תו' ר"ה תאי סי' ח"ו ד"ע
 ד"כ"ב גמ' ורשכ"ט פס סי' ק"ט דקכ"ה
 דקכ"ג גמ' ותו' ר"ה כחאן סי' קט"ו דקע"ג
 פס רשכ"ט ר"ה הרי"ס סי' קט"ו דקע"ג

סנהדרין

ד"ב פייתי לה מק"ו סי' פ"ו דקכ"ה ושם
 פס תו' ר"ה דיניו סי' נ"ז דקכ"ב
 דכ"א סוסים סי' ל"ד רכ"ר
 דכ"ו תו' ר"ה סי' קמ"א ררוח
 דכ"ז ההוא טכחא סי' קכ"ב דרל"ב
 ד"ח יב מוכין סי' ק"ב דקמ"ו
 דמ"ה גמ' פס סי' ת"א רס"ה
 דנ"ר גמ' ותו' ר"ה הנרכע סי' ל"ד ד"ן ושם
 דנ"ט באמרה לכני נח סי' כ"ח דמ"ד
 פס רש"י ר"ה לח"ל ושם סי' כ"ח דמ"ד
 פס גמ' ותו' ר"ה כי סי' ל' דמ"ו
 דס"ט וכריני נפשות סי' נ"ז דקמ"ב
 דפ"ט תו' ר"ה הנסקלן סי' נ"ז דקמ"א וסי' ק"ג דקמ"ו
 דפ"א בחלקיות של סי' ל"ה דכ"ה
 דפ"ח לא הרנו ושם סי' פ"ד דקכ"ג
 פס מחלוקת בישראל סי' פ"ו דקכ"ה ושם

נכות

ד"ז תנאה הכאה לידו כקונ' כונן לחקר דש"ח
 ד"ז חה לערות סי' ל"ד רכ"א
 ד"ז גמ' ורש"י ותו' סי' ח"ד רס"ח
 פס וחחד חי סי' ק"ח ררוח
 פס תו' ר"ה אחד סי' ח"ד רס"ט
 פס לש"ו ר"ה נחלה סי' ח"ג דס"ח וסי' ע"א
 ד"ז תו' ר"ה ורכנן סי' נ"ז רכ"ג ושם
 דכ"א יש חורש ורש"י סי' ל"ד רכ"ד

שבועות

ד"ר רש"י ר"ה דדינן סי' ת"א רס"ז
 פס תו' ר"ח בכל סי' ל"ט רכ"ט
 ד"ה הטל פרט סי' ה' ר"ס ושם
 ד"ו תו' ר"ה דתנא סי' ל"ט ר"ס וסי' ת' טב
 ד"ה שני כללות סי' ת"א רס"ב ושם

דכ"א כריה שאני סי' ס"ב דנ"ז
 דכ"ב תו' ר"ה אהרן סי' ח"ד רס"ט
 פס שמה משקים סי' ע"א רק"ז
 דכ"ג תו' ר"ה דמוקין סי' ל"א דמ"ט
 פס תו' ר"ה דמוקין ורש"ל פס סי' ע"ב
 דכ"ד תוס' ר"ה אלף סי' ע"ד רק"ו
 פס תו' ר"ה האוכל סי' א' ר"א
 דכ"ה שיש כהס סי' ת"א רס"ה
 דכ"ו לטעכר חניין סי' ת' דס"א
 פס תו' ר"ה את סי' ק"ך דקנ"ו
 פס תו' ר"ה ולא סי' ת"א רס"ז
 פס אחני כללא סי' ת"א רס"ד
 דמ"א תו' ר"ה וכי סי' ח' ד"ז
 פס תו' ר"ה כל ותוהרש"א סי' ח' ד"ז
 דמ"ו תו' ר"ה עביר סי' א' ד"ז
 דמ"ט משום כישוי סי' ת"א רס"ט

עבודה זרה

ד"ה תו' ר"ה השתא סי' כ"ז דמ"ב
 ר"ו גדול מחכירו סי' פ"ו דקכ"ח
 פס אחד התמתיך סי' פ"ז רק"ל ושם
 פס תו' ר"ה ורילמא סי' כ"ז דל"ח ור"ת
 פס תו' ר"ה חניין סי' כ"ז דמ"ב
 פס תו' ר"ה אחד ותוהרש"א סי' כ"ז דמ"ב
 ד"ז תו' ר"ה אלף סי' ע"ד וסי' ע"ב וע"ג
 פס תו' ר"ה ושירי סי' קנ"א רס"כ
 פס תו' ר"ה דילמא סי' קנ"א רס"כ
 ד"ו לא תקבל וכו' סי' כ"ז דמ"ג
 דכ"ד תו' ר"ה ישראל סי' כ"ז דמ"ג
 דכ"ו תו' ר"ה חר סי' ע"ד דק"ו
 דל"א הלכה כר"א סי' קנ"ה ר' ער"ו
 פס תו' ר"ה דאמר סי' קנ"ח דרע"ו וסי' ר' רפ"ט וסי' קמ"ז
 וסי' קמ"ו
 פס תו' ר"ה רבא סי' קנ"ח ר' עזר וסי' ר' עט"ר,
 פס רש"י ר"ה יין סי' קמ"ד רר"ך
 פס רש"י ר"ה סי' קמ"ו דרכ"ב
 פס תו' ר"ה הסולח סי' קמ"ד רר"ך
 פס תו' ר"ה ותרווייהו סי' קמ"ו דרכ"ב
 דל"ג דשירי חמרא סי' קע"ד
 פס דמילוי ועירוי סי' ע"ז דק"ב
 פס תו' ר"ה שרא סי' נ"ו רכ"ה
 דל"ד תאני דקונייא סי' ע"ז דק"ו
 דל"ה אותה כחוחן סי' קע"ז
 פס תו' ר"ה תפני סי' קנ"א
 דל"ט אס כתארח סי' קנ"א
 פס חמפ"ג סי' קמ"ד רר"ך
 ר"מ ור"מ דחייס סי' ק"ג דקמ"ט
 דמ"ג ככר נאמר סי' ק"ח דק"ץ
 פס שוחק וזכה סי' כ"ה
 פס תו' ר"ה אחרו סי' כ"ה
 דמ"ה אילן שנטעו סי' ק"ח דקפ"ח וסי' ר"ה
 פס רש"י ר"ה שריפה סי' כ"ג רע"ט
 דמ"ח נוטעין יחור סי' נ"ג דע"ט
 פס תו' ר"ה ורכנן ותוהרש"א סי' קפ"א
 פס רש"י ותו' סי' קפ"ו דרכ"ח
 פס רש"י ותו' סי' ר"ו דרפ"ט

רע"ט כעס שאין סי'ן דקנז
רנז תו' ר"ה ואחר סי' קוח דקפ"ו
דק"ורטו ותו' ד"ה מ"ה סי' ל"ה דנז
דקנז תו' ד"ה ודילמא סי' כ"ו דל"ח

מ' מנחות

דכ"ח יוכווי ומיבטוי סי' מ"א דס"ד
דל"א רשז' ד"ה סי' קז דקנ"ח
דל"א בני דאשם סי' כ"ו דמ"א
דנ"כ תו' ר"ה ואין סי' ר"ח דנ"כ
דנ"ד תום' ד"ה ואין סי' קפ"ג דנ"ו

מ' ערבין

ר"ד רשז' ד"ה סי' ק"ה דקנ"ד
ר"ך תו' ד"ה אצט"ו סי' ז"ג דקנ"ט

מ' בכורות

דז' איסורו חוטבו סי' ע"ו דק"א
דכ"ג נחרא ורשז' סי' ע"ה דק"ו
דכ"ז וכי רחי חד סי' ק"כ דקמ"ו
דל" הכל נאמנין סי' קצ"ו דרע"ג
דל"א תו' ורשז' סי' קצ"ו דרע"ג
שס תו' ד"ה חוץ סי' קמ"ד דר"ך
דל"ד אס יבא אלניה סי' ק"ח דקפ"כ
שס כשתי תרומות סי' קוח דקפ"ז
דל"ז נכילות וטריפות סי' ע"ו דק"א
ד"ן רשז' ד"ה הרמינו סי' ק"ח דקנ"ג

מ' בריתות

ד"ג הכא על כהמה סי' ל"ד ד"ן
ד"ט תו' ד"ה והיא סי' ל"ד ד"ן
ד"ו סמיס סמוס סי' מ' דס"א
דלא רשז' ד"ה אס סי' ר' ד"ז
דל"כ רשז' ד"ה ומורה סי' ד' ד"ה
שס נח' ותו' ד"ה או סי' ד' ד"ד וסי' ח' ד"ז
שס גילויין תום' ד"ה לא סי' ד' ד"ד וסי' ח' ד"ז
שס רשז' ד"ה חנו סי' ד' ד"ד
שס תו' ד"ה ומורים סי' ד' ד"ה
שס תו' ד"ה ת"ה סי' ח' ד"ט
דוד על חמותו סי' ל"ד דנ"כ
דט"ו על אחותו סי' ל"ד דכ"א
שס תום' ד"ה האוכל סי' ל"ד דכ"א
דזו חכהמה כשכת סי' ל"ד דנ"כ
דזו נח' שס סי' ל"ד דנ"כ
שס תו' ד"ה מרסיפא סי' ק"ל דר"ו
דזח חשתי חתיכות סי' ז"ד דק"ח
שס תו' ד"ה באנו סי' קוח דקפ"א
דכ"ג רשז' ד"ה זה סי' קכ"ה דקנ"ח

מ' חולין

ר"ד חומר אוכל סי' קנ"א דנכ"ו
שס תו' ד"ה הנת סי' קל"ט דנ"כ

שס תו' ד"ה לא סי' רז"כ דט"ז
דמ"ט ורכנן סי' ל"ו דכ"ז
שס תו' ד"ה שאם סי' קנ"ו דמ"ח
שס תו' ד"ה עד סי' קצ"ט דנכ"א
שס חדש יותן סי' ר"ה דפ"ה
שס תו' ד"ה הא ומוהרס"א סי' ר"ה דפ"ו
שס רשז' ד"ה חכה סי' רז' דנ"ז וסי' רז"ד דט"ד
דנ"כ כקשו לנכוו סי' ק"ח דקנ"ג
דנ"ג מכאן ואילך סי' קוח דקפ"ח
דס"כ תו' ד"ה אחי סי' ר"ה דרפ"ו
דס"ה חוץ ע"ג סי' ע' דכ"ט וסי' קע"ה דמ"ח
שס תו' ד"ה הא סי' ק"ט דקפ"ו
דס"ו תו' ד"ה אחר סי' ז"ג דקל"ט וסי' קפ"א דנכ"ד
דס"ח הואיל סי' קכ"ח דמ"ט
שס ור"ט כשהשכחו סי' ק"פ דנכ"כ
שס מרובה מעיקרא סי' ע' דק"ק
שס ממאם מאים סי' ע"א דק"א וסי' ק"ו דק"א
שס נותן טעם סי' ע"ב דק"ד
שס נכילה ממרחת סי' ע"ב דק"ג
שס הרואיה לנר סי' ע"ב דק"ד וסי' ע"ג וסי' ע"ו דק"א וסי' ע"ז
שס תו' ד"ה אחר סי' ע"ו דק"ט
שס רשז' ותו' ד"ה דהא סי' ע"ו דק"א
שס רשז' ד"ה סרוחה בי' ע"א דק"א
שס תו' ד"ה ולר"ש סי' קע"ט דנכ"א
דס"ט הלכה כרשב"ג סי' קצ"ח דרע"ו
שס תו' ד"ה אחי ושס סי' ר' דרע"ט וסי' ר"א דרפ"פ
שס תו' ד"ה אחי סי' קפ"ד דר"ך
שס תו' ד"ה אבעיאו סי' כ"ב דע"ג
שס תו' ד"ה אחרטוטי סי' ס"כ דנ"ז
שס תו' ד"ה ההוא סי' ע"א דק"א וסי' ע"ב דק"ג
דע"א תו' ד"ה הכא סי' כ"ג דע"ט
דע"ד תו' ד"ה דר"ש סי' ז"ו דפ"ד ושס
שס ושער נויר ורשז' סי' ז"ג דקל"ט
שס תו' ד"ה אחר סי' ז"ג דקל"ח
דע"ו תו' ד"ה חבאן סי' כ"ו דפ"ה וסי' ע' דק"ק
שס רשז' ד"ה מכאן סי' ז"ו דפ"ס

הוריות

ד"ג חאה שישבו סי' פ"ד דקכ"ה
שס חלב ודם סי' קס"כ דרל"ז
ד"ו והנך דפיישי סי' ק"ט דקכ"ו
ד"ח אשם תלוי סי' קכ"כ דקכ"ו
דזא אוכל נכילות סי' ע"ו דק"א

זבחים

ד"ו אחר ליה ר"א סי' ל"א דמ"ח
דכ"כ טיט הנדוק סי' ע"ה דק"ח
דמ"ד תרי כללי סי' מ' דס"א
ד"ע תו' ד"ה אפילו סי' ק' דקמ"ד
דפ"א תו' ד"ה סי' ז"ד דקמ"כ
דע"כ תו' ד"ה ולכסילו סי' כ"ז דנ"כ וסי' ס"כ דנ"כ
שס תו' ד"ה ונתערכו סי' קכ"ו דר"א
דע"ד כולר טריפה סי' ג"ז דמ"ג
שס כל דפריש סי' ק"ל דר"ג
דע"ח תל"ה ד"ה הפיגול סי' ל"ד ד"ן וסי' ז' דקל"ו

שם תו' ר"ה ורבי סי' ס"ב דנ"ה
 שם ואין בו סי' ס"ב דנ"ו
 דנ"ט שחמוצו קשה סי' קל"ט וסי' קצ"ו דנח"ל
 דק"כ גמ' רש"י ותו' סי' כ"ט דת"ה וסי' ל"א
 שם גמ' ורש"י סי' ל"ב דח"ט
 שם אבל אכר סי' ל"ד דכ"ב
 שם רש"י ד"ה טמאה סי' כ"ז ד"ן
 שם אכר ת"ה סי' ס"ב דנ"ה
 שם אבל צפור סי' ק"מ דרז"ו
 דק"ג תו' ר"ה ומר סי' ל' דח"ו
 שם תו' ר"ה ורכן סי' ל' דח"ו
 דק"ג גמ' שם סי' ל"א דת"ה
 שם גמ' רש"י והתו' סי' ל"ב ד"ן
 שם חלקו ורש"י ותוס' סי' מ"ג דס"ח
 שם אבל אכר סי' מ"ד דס"ח
 שם חגי וית סי' ע"ד דק"ו
 דק"ס רש"י ד"ה ומר סי' א' ד"א
 דק"ו ותו' ר"ה מים סי' ע"ה דק"ח
 דק"ו תו' ר"ה המעמיד סי' קנ"א
 דק"ך תו' ר"ה מה סי' ל"ח דכ"ו
 שם את הדם סי' ע"א דק"א
 דקכ"ו הסמאים סי' ל"ח דכ"ו
 דקל"ב כבוד שנתערכ סי' ק"ט דקכ"ה
 דק"מ תו' ר"ה טריפות סי' כ"ו דל"ה וסי' כ"ז דק"ח
 שם טלח לתקלה סי' כ"ג דע"ט וסי' ז"ר
 שם ולא לכלבך סי' קמ"א דרז"ט

ב' תמורה

ד"כ גמ' ורש"י ותו' סי' קפ"ד דרנ"ה
 דט"ו שם דופי סי' פ"ד דקכ"ד
 דז"ו רש"י ר"ה דופי סי' פ"ד דקכ"ד
 דכ"ז ר' חלקיות סי' ל"ד דכ"ג
 שם כע"י אכ"י סי' קכ"א דרכ"ז
 ד"ל זה וזה גורם סי' ר"ה דרפ"ז
 דל"א אפרוח טריפה סי' ע"ב דק"ג
 דל"ג אפרן מותר סי' ע"ב דק"ב
 שם תו' ד"ה הגשרפין סי' ר"ו דרפ"ט וסי' ר"ח דרנ"ז
 דל"ד טהור ומותר סי' ע' ד"ק
 שם שער נוזר סי' ז"ג דקל"ט
 שם מלא הסיט סי' ק"ב דקח"ו
 שם לא עריב להו סי' ר"ח דרנ"ג

ב' מעילה

ד"ז אשפר ואח"כ סי' ר"ד דרפ"ב
 דז"ו תו' ר"ה מתיבני סי' ל"א דת"ח
 שם גמ' רש"י ותו' סי' ל"ז דכ"ו
 שם מה טומאה סי' ל"ח דכ"ו
 שם גמ' ותוס' ד"ה אחר סי' מ"ד דס"ח
 שם רש"י ד"ה ולוי סי' מ"ד דס"ט
 שם רש"י ד"ה הא ותו' סי' ל"א דת"ח וסי' ל"ג
 דכ"א תו' ר"ה פרוטה סי' ק"ח דקכ"ב

ב' גדה

ד"כ תו' ר"ה התם סי' ט' דז"א וסי' ק"ו וקכ"ו

ד"ה תו' ר"ה מעט סי' קמ"ב דלנ"ז
 ד"ו וגור ר"ה סי' ק"ב דקמ"ח
 ר"ח תו' ר"ה השוחט סי' ע"ז דק"ו
 ד"ט תו' ר"ה ואמרה סי' ק"ד דקס"ה
 דז"ו תו' ר"ה סכין סי' ט' דז"א ושם
 דז"א תו' ר"ה אתיא סי' ט' דז"ב וסי' כ"ו
 שם חמכה אכ"י סי' ק"ח דקפ"א
 שם תו' ר"ה כגון סי' ק"ח דקפ"א
 שם כתר רוכא סי' ק"ח דקפ"א
 שם דמנח בותרת סי' ק"ח דקפ"ו
 שם רוכא דאיתית סי' ז"ד דק"מ
 ד"כ דחייט למיעוט סי' ק"ח דקנ"א
 שם תו' ר"ה פסח סי' ק"ח דקנ"א
 דז"ר תו' ר"ה השוחט סי' קכ"א דרכ"ז
 דכ"ב תו' ר"ה אינטרוך סי' ק"ח דק"פ
 דכ"ג רש"י ד"ה לאתווי סי' ק"ח דק"פ
 דל"ג תו' ר"ה אחר סי' א' ד"א
 דל"ז תו' ר"ה השתא סי' א' ד"א
 דמ"ב דרוסה כעולה סי' ק"ח דקפ"ה
 שם תו' ר"ה נאמר סי' ד"ל
 שם טריפה חיה סי' כ"ה דל"ד וסוהן ק"ח
 שם מאירך תכא סי' כ"ו דל"ה
 דמ"ג תו' ר"ה קסבר סי' ט' דג"ג וסי' קכ"ו
 שם איתחזק איסור סי' כ"ד דק"ח
 שם תו' ר"ה שאני סי' קכ"ד דקנ"ח
 שם הלכת כסתם סי' קנ"ח דרע"ו
 דמ"ד תו' ר"ה ורבי סי' פ"ז דקל"א
 שם תו' ר"ה וכן סי' קנ"ו דרע"ה
 דכ"א רש"י ר"ה חייסין סי' כ"א דל"א
 דכ"ז רש"י ר"ה על וד"ה תוך סי' כ"ו דל"ז
 שם אינה חיה סי' כ"ו דל"ו
 דכ"ח אינה יולדת סי' כ"ז דש"ג
 שם שחלא תמינא סי' קע"ט דרכ"א
 שם ול"ד טריפה סי' קפ"ב דרכ"ד
 שם תו' ר"ה כחאי סי' ר"ה דפ"ז
 דס"ד תו' ר"ה שאם סי' ע"ב דק"ר
 דס"ה חנכים סי' ט"ל דכ"ט
 שם תו' ר"ה רבי סי' ט"ל דכ"ט וסי' ת"א דס"ח
 דס"ו גמ' רש"י ותו' סי' ט"ל דכ"ו
 שם ראשו ארוך סי' ת"א דס"ב
 דס"ז שני כללות ותו' סי' מ' ד"ס וסי' מ"א דס"ב
 שם וליחוש דילמא סי' ק"ח דקפ"ט
 דס"ט תו' ר"ה תלתא סי' כ"ז דמ"ג
 דע"א טומאה כלועה סי' ע"ד דק"ו
 דע"ז שצתה חקצתה סי' ק"ח דקפ"ט
 דע"ט תו' ר"ה עייל סי' ק"ח דק"פ
 דכ"ב גמ' שם סי' ל"ד דכ"ב
 דפ"ו רוב חבטיה סי' ק"ד דקס"ד
 שם הש"ו שטחטו סי' ק"ח דקפ"א
 דפ"ט חכסין כעפר ורש"י סי' ר"ח דרנ"ד
 דכ"א אחר שני תיבות בקונ"ס לחרק
 דכ"ג טבח שחמא סי' קכ"ב דל"ב
 דכ"ה תו' ר"ה וכחמא סי' קל"א דר"ח
 שם תו' ר"ה ספיקו סי' ק"ב דקמ"ז
 דכ"ו גמ' ותו' ר"ה רבי סי' ל"א דמ"ז
 שם תו' ר"ה מאיס כ"ז דפ"ז וסי' כ"ט
 שם תו' ר"ה מ"ט סי' ס"ב דנ"ה

מנהדין כו' מי' א' ר"א

חידושי הרמב"ן

עמות לרוד מי' פ"ד רקכ"כ ושס
שס לרמ"א מי' פ"א רק"ך
שס לרס"ו מי' ק"ג דקמ"ח
קדושין לרנ"ו מי' ע"ב רק"ר
שס לרס"ו מי' קזח דקנ"ס
כ"כ לרקנ"ג מי' קט"ו דקנ"ז
ע"ז לרמ"א מי' קמ"ד דר"ך
שס לרמ"ט מי' קנ"ח דרע"ז
שס לרמ"ט מי' קנ"ח דרע"ז
מנהדין בלקוט"ז מי' כ"ז דק"ל
יבמות רוד מי' פ"ד רקכ"כ
שס רנ"ו מי' ע"ז דקל"א
הויות רז"א מי' ע"א דק"א

תוספי רי"ר

קדושין לרע"ז מי' ל"ד ר"ן ושס

חידושי הרשב"א

טבת דל"ר מי' קיז דקס"א
יבמות רוד מי' פ"ד רקכ"כ ושס
שס דקיד מי' ק"מ דרמ"ו
כתובות דט"ו מי' ק"ל דר"ב
נדרים רמ"ז מי' ר"ד דרפ"ב
שס דנ"ז מי' ק"ט דקנ"א
חולין דמ"ט מי' א' ד"א
שס ר"י מי' קס"ב דרל"ז
שס רז"א מי' ט' דג"ג
שס רז"א מי' כ"ו דר"מ
שס דמ"ב מי' קזח דקנ"א
שס רמ"א מי' כ"כ דל"ב
שס דכ"ד מי' כ"ו דל"ט
שס דס"ה מי' ל"ט דנ"ז ומי' מ"א
שס דס"ו מי' ל"ט דנ"ז
שס דק"מ מי' כ"ז דכ"כ ומי' ס' ונ"ז
שס דק"מ מי' ע"ו דק"ז
שס דק"ג מי' ל"א דח"ז
שס דק"ו מי' קנ"א דרס"א
שס דקל"ו מי' קנ"ו דרע"ב
נדה דכ"ד מי' כ"ו דר"מ

חידושי הריטב"א

פרוכין דג"ג מי' פ"ז דקל"א
שס דכ"ח מי' מ"א דס"ז
שס דל"ו מי' ג"ג דכ"ג
יומא דל"ט כקונט' כונן לחקר דמי"ט
פוכה דל"ה מי' ז"ו דכ"ז
יבמות דג"ג ורוד מי' פ"ד רקכ"כ ושס
שס דמ"ו מי' ק"ג דקס"ח
שס דע"ו מי' ק"ג דקמ"ט
פתוכות רוד מי' ק"ג דקמ"ו ופי' ק"ל

שס רש"ו ד"ה כל מי' ז"ג דכ"ב
שס תרי לרופותח מי' קט"ו דקס"ו ושס
שס ת"ו ד"ה דזיב"ח מי' קט"ו דקס"ו
שס ת"ו ד"ה והלל"ס מי' קזח דקנ"ג
שס ת"ו ד"ה העת מי' קזח דקנ"ג
שס רש"ו ד"ה מסוטה מי' קזח דקנ"ג
ד"ג רש"ו ונח' מי' קזח דקנ"ג
דט"ו ת"ו ד"ה לח מי' קזח דקפ"א
שס מי' ייחר מי' קזח דקפ"ב
ד"ח מי' ס"ט כרה"ז מי' ק"ל דר"ו
ר"ך ת"ו ד"ה כל מי' קנ"ו דרע"ב
דכ"ג ושטו נקוב ות"ו ורש"ו מי' כ"ו דל"ו וד"מ
דכ"ר טרופה חיה מי' כ"ו דל"ו
שס המפלת ות"ו ורש"ו מי' כ"ו דר"ו
דח"ו ומי' נוספק"ל מי' קט"ו דקס"ט
שס הכיאה מי' חניה מי' ק"ג דקס"ג
דכ"ג נ' נשים מי' פ"ט דקל"ה ומי' ז"ה וק"ג
ד"ס נ' נשים מי' פ"ט דקל"ה ומי' ז"ה וק"ג
דס"א ת"ו ד"ה כנר מי' קל"א דר"ח
דס"ו ואחר תטהר מי' קזח דקפ"ב
דע"ב תרכות רעה מי' קזח דקפ"ב

סדר טהרות

פ"ה דטהרות מי' קט"ו דקס"ו
ספ"כ דמכשירין מי' ק"ז דקנ"ח

פסקי תוספות

טבת מי' ט"ב מי' ר"ו דר"פ ר"ח
שס חייב מי' ס"ט מי' ל"ז דר"ב
שס מי' ע"ב מי' ר"ו דרפ"ח
שס מי' ע"ג מי' ר"ו ושס
בינה פ"ק מי' ק"ז דקנ"ז
ע"ז מי' ע"ד מי' ע"ז דק"ו
שס מי' קכ"ה מי' ר"ה דרפ"ו
בריות מי' ז"ו מי' ד"ד ר"ד
תמורה מי' כ"ג מי' ר"ו דרע"ט

שיטות מקובצות להראשונים

בינה לר"ג מי' נ"ט דנ"ר
שס לרל"ט מי' ר"ח דרנ"ב
נדרים כ"ז לרנ"ג מי' ק"א דקמ"ס
נויר דז"ב מי' ק"ג דקמ"ז
כתובות לר"ט מי' וז"ו ד"ט
כתובות לר"ט מי' ק"ל דר"ן
שס לרוד מי' ק"ל דר"ר
שס לרנ"ב מי' קנ"ג דרס"ה
שס לר"ס מי' ל"ז דרנ"ו
שס לרע"ה מי' ק"ג דקס"ג
כ"ק לרנ"ד מי' מ"א דס"ז
שס לר"ק מי' מ"א דכ"ד
כ"ה לר"ג מי' ח' ד"ז
שס לר"ו מי' קכ"ו דר"ר
כ"כ לרפ"ז מי' כ"ג דע"ה ומי' נ"ו
שס לרפ"ז מי' כ"ו דרפ"ד ומי' ע"ח

מאיר עיני חכמים נודה ר"כ סי' קט"ו דקס"ו
שאלה חדשה מ"ק כדק"ו סי' קט"ו כדקס"ו
מעין גנים מנחות דכ"ד סי' קפ"ג דרנ"ו
אורח תישור לנויר ד"ת כקוב' כונן לחקר שט"ו

פני יהושע

כתובות ד"ט סי' קכ"ו ד"ר
שם כקונט' אחרון לר"ט סי' קכ"ו ד"ר
כתובות ד"ד סי' ק"ל דר"ג ושם
שם כקונט' אחרון לד"ד סי' קכ"ו ד"ר וסי' ק"ל דר"ב
נשין ד"כ סי' ק"ל דר"ס

לחם כתרים

ע"ז דל"א סי' קמ"ד דר"ך
שם דמ"ט סי' ר"ד דר"ד
שם דס"ט סי' קנ"ח דרע"ו
שם דק"ס סי' ר"ס דרפ"ו ע"א

שמות בארץ

יחא דפ"ג סי' ס"ז דנ"ט
כקונט' הספק סי' ק"ח דקע"ט

ראשון לציון

כע"ז דל"ט ע"י ר"ח דרנ"ב
כקונט' הספק סי' ק"ח דק"ן
חפ"ז ה' הוריות ד"כ סי' פ"ד דקכ"ה
רוח אליהו ע"ז ד"ו סי' כ"ז דמ"ב
מעשה חייא ריש שבועות סי' ת"א דס"ז

שער יוסף

הוריות ד"כ וד"ב סי' פ"ד דקכ"ס
שם ד"ו סי' ק"ט דקכ"ו
שם דס"ו סי' ק"ת דרנ"ו

פתח עינים

פסחים דנ"ט כקונט' כונן לחקר שט"ו
יחא דע"ט כקונט' כונן לחקר שט"ו
שם דע"ח כקונט' סנו' ש"ט
יבמות דקט"ו קונט' הנו' ס"ז
כ"ח ד"ט קונט' הנו' ש"ט
ערכין דע"ז קונט' סנו' שט"ז

גדולי הפוסקים הר"ף

הלכות קטנות טומאת כסן סי' ק"ח דקע"ט
פסחים פ"כ סי' רט"ו ד"ג
פסחים פ"כ שם סי' ר"ט דל"ז
שם פ"כ"ג סי' ר"ז דש"א
כ"כ פ"ק סי' פ"א דק"ך
ע"ז פ"כ סי' קמ"ד דרכ"א
שם פ"כ שם סי' קמ"ד דרמ"ז

נטון דס"ד סי' ק"ג דקמ"ז
שם פ"ט סי' ט"א סי' ק"ב דקס"ג
קדושין ר"ן סי' ק"א דקמ"ס
שם דס"ו סי' ז"א ד"ך
שם דס"ו סי' ק"ח דקנ"ס וסי' קנ"ה
שם דע"ג סי' פ"ט דקל"ז
שם דע"ז סי' ל"ח דמ"ט
מכות ד"ו סי' נ"ז ד"ך
ע"ז ר"ו סי' כ"ז דמ"כ
שם ד"ו סי' כ"ז דמ"ג
שם דל"ח סי' קמ"ד דרכ"א
שם דל"ד סי' קנ"א דרס"א
שם דל"ח סי' קנ"ח דרס"א
שם דל"ט סי' קנ"ג דרס"ז
שם ריש פ"ג סי' ק"ח דקנ"א ושם
שם דמ"ט סי' ר"ס דרפ"ד ושם
שם דמ"ט סי' ר"ח דרנ"ב וסי' ד"ז דרנ"ז
שם דס"ח סי' ע"ז דק"א
שם דס"ט סי' ל"ח דנ"ז
שם דע"ר סי' נ"ז דנ"ב

הר"ן בחידושי

סנהדרין רכ"ה סי' קנ"ב דרל"א ושם
שם רפ"ח ושם סי' פ"ד דקכ"ו
חולין ד"ד סי' קל"ט דר"כ
שם דמ"כ סי' כ"ה דל"ד וסי' ק"ח
שם דנ"ח סי' כ"ז דמ"ג
שם דס"ו סי' ל"ט דנ"ח
שם דס"ח סי' כ"ז דמ"ג
שם כס"פ ג"ה סי' נ"ז ד"ך

הריב"ל בחידושי

ח"ג לשבועות דכ"ג סי' ע"ב דק"ד
ח"ג לשבועות דמ"ו סי' פ"ד
ח"ד ע"ז ר"ז סי' קנ"א דרס"ב
ח"ד ע"ז דמ"ט סי' קע"ט דרכ"א

באר שבע

הוריות לר"ב סי' פ"ד דקכ"ה
כריתות לר"ג סי' ל"ד דנ"א

ברכת הזכה

כריתות ד"ו סי' קכ"ה דקנ"ח
מעילה דכ"א סי' ק"ח דקנ"ג

תורת חיים

ערוכות דל"ו סי' ק"ז דקס"א
כ"ק ד"ח סי' ק"ח דקפ"ט
חולין ד"א סי' ק"ח דקפ"א
שם דנ"א כקונט' כונן לחקר ס"ז
ע"ז דס"ח סי' קע"ט דרכ"א
דמת שמואל יבמות דק"ט סי' ק"ג דקמ"ח

כ"כ פ' ח"ס ס' ח' ר"ט
 שכועות פ"כ ס' קיח דקפ"כ
 שכועות פ' שכועות הריונין ס' ר"ט דנ"ו
 ע"ז פ"כ ס' כ"ג דע"ג
 שס פ"כ ס' נ"ו רפ"ד
 שס פ"כ ס' ע"ז דקזכ
 שס פ"כ ס' ק"נח דרס"א
 שס פ"כ ס' קנ"א דרס"א
 שס פ"כ ס' קנ"ח ד' דע"ו
 שס דוש פ"ג ס' ר"ו רפ"ח
 שס פ"ג ס' ר"ה רפ"ו
 שס פ"ג ס' ר"ז דרנ"א
 שס פ"ג ס' ר"ז דרנ"ח
 שס פ"ג ס' ר"ז דרס"כ
 שס פ"ג ס' ר"ז דרס"ג
 שס פ"ג ס' רט"ו ר' ט"ח
 שס ספ"ג ס' ס"ז דנ"ח
 שס ספ"ג ס' ה"א ה"ט
 שס פ"ה ס' נ"ז דנ"כ
 שס פ' הסוכר ס' ע"ו דק"ח ושס
 שס פ"ה ס' ע"ו דק"ח
 שס פ' הסוכר ס' כ"ג דקנ"ח
 שס פ' הנו" ס' ז"ג דקנ"א
 שס פ' הנו" ס' רט"ו ר' ט"ח
 שס פ' הנו" ס' קנ"ח דרע"ו
 שס ספ"ה ס' ר"ד רפ"ג
 שס ספ"ה ס' ר"ו דרפ"ח
 שס ספ"ה ס' קנ"ח דרס"א
 חולין פ"ק ס' ט' ה"ג
 חולין פ"ק ס' קט"ו דקע"כ
 שס פ"ג ס' כ"כ דל"כ
 שס פ"ג ס' ז"ט דנ"ח וס' ת' ות"א דס"כ
 שס פ"ג ס' ת"א שס
 שס פ' ג"ה ס' נ"ג דע"ד
 שס ג' ג"ה ס' נ"ג דע"ד ושס
 שס פ' ג"ה ס' כ"ה דפ"ג
 שס פ' ג"ה ס' נ"ז דנ"כ ושס
 שס פ' ג"ה ס' ס' דנ"ד
 שס פ' בל הכשר ס' ע"ו דק"ז

גמקי יוסף

יבמות פ' סאסה רכס ס' קנ"ג דרס"ד
 פ"ח פ' סוהב ס' פ"ז דקנ"א

שה"ג על הרי"ף

פסחים פ"כ ס' ר"ז דרנ"ח
 פסחים פ"כ ס' ס' ר"ד דרס"ד
 פסחים ספ"כ ס' קפ"ג דרנ"ו
 חולין פ"ג ס' ת"א דס"כ ושס
 חולין פ"ג ס' ז"ט דנ"ח
 צ"ז פ"ק ס' קל"ח דר"ו

נדרבי

פסחים ריש פ"כ ס' ת"ה דס"ט וס' קמ"א

שס פ"כ שס ס' קנ"ח דרע"ו
 חולין פ"ק ס' ט' ה"ג
 שס פ"ג ס' ע"כ דק"ב
 שס פ' ג"ה ס' נ"ז דנ"כ

הר"ה המאור הגדול

פסחים פ"כ ס' ר"ט דרנ"ו

הרמב"ן במלחמות

פסחים פ"כ ס' רט"ד רנ"ו
 פסחים פ"כ ס' ז"ו דנ"ח
 פסחים פ"כ ס' כ"כ דע"ג
 פסחים פ"כ ס' נ"ו דכ"ד
 פסחים פ' כ"כ ס' ע' ד"ק
 שס פ' כ"כ ס' ע"כ דק"ד

הר"ן בהלכות

שבת פ' כל כתבי ס' כ"ה דפ"ג
 פסחים פ"כ ס' רט"ו ד' ט"ו
 פסחים פ"כ ס' ס' רט"ו שס
 פסחים פ"כ ס' ס' ר"א ד"ט
 פסחים פ"כ ס' ס' ה"ד דרנ"ח
 פסחים פ"כ ס' ס' ר"ט דרנ"ו
 פסחים פ"כ ס' ס' ר"ז דרנ"ז כ"א
 פסחים פ"כ ס' ס' כ"כ דע"ג
 פסחים פ"כ ס' ס' כ"ג דע"ז
 פסחים פ"כ ס' ס' כ"ו דפ"ו
 פסחים פ"כ ס' ס' ע"כ דק"ג
 פסחים פ"כ ס' ס' ע"כ דק"ד
 פסחים פ"כ ס' ס' ע"ו דק"א
 פסחים פ"כ ס' ס' קנ"כ ד' רס"ב
 יומא פ' בתרא ס' פ"ז דק"ז
 בעה פ"ק ס' ק"ז דקנ"ז
 ביצה ספ"ג ס' ק"ז דקנ"ז
 ביצה דוש פ"ד ס' ק"ח דקנ"א
 מגילה פ"ק ס' ק"א דקמ"ה
 מגילה פ"ק ס' ק"ז דקנ"א
 כתובות פ"ב ס' קנ"ח דרע"ב
 כתובות פ' אעפ"ו ס' ל"ז דנ"ו
 גטין פ' מי שאחיו ס' ק"ג דקס"ג
 שס כס"פ מי שאחיו ס' ק"טו דקס"פ
 קדושין פ"ק ס' פ"ו דקכ"ח
 קדושין פ"ק שס ס' ק"א דקנ"ט
 קדושין פ"ק שס ס' ק"ד דקס"ה
 קדושין פ"ק שס ס' ק"ז דקע"ח
 קדושין פ"ק שס ס' ק"ח דקפ"ד
 קדושין פ"כ ס' ע"כ דק"ד
 קדושין פ"ג ס' ק"א דקמ"ה
 קדושין פ"ג שס ס' קנ"ח ד' רע"א
 קדושין פ"ג שס ס' ר"ו
 קדושין פ"ד ס' קט"ו דקע"כ
 קדושין פ"ד שס ס' ק"ז דקע"ה
 קדושין פ"ד שס ס' ק"ז דקע"ה
 קדושין פ"ד שס ס' ק"ז דקע"ה

שם פ"ד ה"ה והוא הר"ח סי' ר"ר דרפ"כ ושם
 שם פ"ד ה"ז כ"ח סי' ק"ח דקנ"כ
 קרובן בשם פ"ד ל"ו הר"ח סי' קכ"כ דקנ"ו
 שם פ"ח הר"ח סי' ל"ו דנ"ה
 כבורות פ"ח הר"ח סי' קח"ג דר"ט
 שם פ"ד ה"א הר"ח סי' וכו"ח סי' ס"ה דנ"ח
 שגונות פ"ה ס"ג הר"ח סי' ל"ד ד"ן
 שם פ"ו ס"ב הר"ח סי' ל"ד דנ"ב
 שם פ"ד ה"ח הר"ח סי' וכו"ח סי' ל"ד דנ"ג
 שם פ"ח הר"ח סי' קוד דקס"ו
 שם פ"ח ה"ג כ"ח סי' קטע דקנ"ה
 שם פ"ח ה"ד סר"ח סי' וכו"ח סי' קכ"ה דקנ"ח
 שם פ"ח ה"ב הר"ח סי' קכ"ג דקנ"ז
 שם פ"ח הר"ח סי' קוח דקפ"ד
 שם פ"ח ה"ח הר"ח והראב"ד סי' ד' ד"ה
 מחומרי כפרה פ"ב ה"ז הר"ח סי' קכ"ג דקנ"ז
 תמורה פ"ח הר"ח ושם סי' ל"ד דנ"ג
 טומאת מת פ"ח ה"ז הר"ח סי' וכו"ח סי' קכ"כ דקנ"ו וסי' קכ"ו
 שם פ"ט הר"ח סי' וכו"ח סי' קוח דקע"ח וסי' ק"ל ושם
 שם ספ"ט הר"ח סי' כ"ה דנ"ב וסי' כ"ו וק"ה וק"ח
 פרה פ"ט הר"ח סי' ע"ה דק"ח
 שוהא"ה צרעת פ"ט הר"ח סי' קנ"ו דרע"ג
 שם פ"ו ה"א הר"ח סי' ר"ח ר' רנ"ד
 שם ספ"ב הר"ח סי' קוד דקס"ו
 שוהא"ה חשכ"ב פ"ח ה"ז הר"ח סי' קפ"ג דקנ"ז
 שם פ"ו הר"ח סי' קנ"ו דרע"ג
 אבות הטומאות פ"ח הר"ח סי' קוח שם
 שם ספ"ט הר"ח סי' וכו"ח סי' ד' ד"ה
 שוהא"ה אובולין פ"ב ה"ז הר"ח סי' ע"ה דק"ו
 שם פ"ב ה"ז הראב"ד וכו"ח סי' ע"ה דק"ו ושם
 שם פ"ב ה"ז והכ"ה הר"ח סי' וכו"ח סי' ע"ה דק"ו ושם
 שם פ"ד הר"ח סי' ע"ה דק"ו
 שם פ"ח ה"ו סי' ע"ה דק"ו
 מקואות פ"ו ה"ו הר"ח סי' ק"ו דקנ"ו

ח"ג

שבעות פ"ח הר"ח סי' מ"א דס"ה
 שם פ"ד ה"ד הר"ח סי' ע"ה דק"ו
 שם פ"ה הר"ח סי' ל"א דמ"ט
 שם פ"ה הר"ח סי' ע"ה דק"ו
 נדרים ספ"ה הראב"ד ומגדל ע"ו סי' ר"ר דרפ"כ ושם
 תרומות פ"ח הר"ח סי' כ"ג דע"ד
 שם פ"ח ה"ב הר"ח סי' קוח דקפ"ב
 שם פ"ב ה"ז הר"ח סי' ק"ז דקנ"ב
 שם פ"ב ה"ב הר"ח סי' כ"ג דע"ז
 שם ספ"ט ה"ד הר"ח סי' קפ"ג דרנ"ו
 מעשר פ"ד ה"ד הר"ח סי' וכו"ח סי' ט' דנ"ו וסי' ק"ו
 שם פ"ד כ"ח סי' ק"ו דקנ"ו
 שם פ"ב ה"ב הר"ח סי' ק"ז דקנ"ה
 מעשר שני פ"ח ה"א הר"ח סי' ק"ז דקנ"ה
 שם פ"ו ה"ט ה"ו הר"ח סי' ר"ר דרפ"כ ושם
 שם פ"ו ה"ג וס"ה הר"ח סי' מ"א דס"ב
 שם פ"ו ה"ב הר"ח סי' מ"א דס"ב
 שם ספ"ח ה"ח הר"ח סי' מ"א דס"ב
 שם פ"י הכ"ה הר"ח סי' ר"ר דרפ"כ ושם
 כלאים פ"ו ה"ז הר"ח סי' קכ"ה דקנ"ז
 כבורים פ"ד ה"ט ה"ו הר"ח סי' ר"ר דרפ"כ ושם
 שם פ"ח הר"ח סי' כ"ו דמ"א
 שם פ"ח הר"ח סי' ל"ט דנ"ט
 שם פ"ח הר"ח סי' מ' ד"ס וסי' מ"א
 שוהא"ה פ"ו הר"ח סי' וכו"ח סי' ס"ז דנ"ח
 בית הכמורה ספ"ה הר"ח סי' מ"א דס"ד
 ליסורי מוכח פ"ג הר"ח סי' כ"ז דמ"ב
 בואת המקדש פ"ג ה"ו הר"ח סי' וכו"ח סי' כ"ז דמ"ב
 מעשה הקרבנות פ"ו ה"ט הר"ח סי' קכ"ג דקנ"ז
 שם פ"ב ה"ז הר"ח סי' קפ"ג דרנ"ו
 פסולי המוקדשין פ"ח הר"ח סי' מ' דס"א
 שם פ"ח הר"ח סי' ז' דקנ"ז
 שם פ"ט ה"ז הר"ח סי' ז"ג דקנ"ט
 שם פ"ט ה"ז הר"ח סי' ר"ח ר' דנ"ב
 העולה פ"ב ה"ז הר"ח סי' ר"ח דנ"ב
 שם פ"ד ה"ג הר"ח סי' וכו"ח סי' ז"ז דקמ"ב

ח"ד

גי' לח פ"ט הר"ח סי' מ"א דס"ה
 דונח פ"ו ה"ב הר"ח סי' כ"ז דמ"ב
 זכיה פ"ג ה"ה הר"ח סי' ז"ג דקנ"ה
 שם פ"ח ופ"ט הנה"מ סי' קט"ו דקנ"ז
 שאלה פ"ו ה"ב כ"ח סי' ה' ד"ו
 סנהדרין פ"ח הר"ח סי' קוח דק"ז
 פדות פ"ו ה"ג הר"ח סי' קכ"כ דקנ"ז
 שם פ"ד ה"ט הר"ח סי' קח"ט דרנ"ד
 שם פ"ב הר"ח סי' וכו"ח סי' קנ"ח דנ"ח
 חמרים פ"ח ה"ד הר"ח סי' פ"ד דקכ"ד
 שם פ"ח ה"ה הנה"מ סי' פ"ח דקל"ד
 שם פ"ח ה"ה הר"ח סי' וכו"ח סי' פ"ו דקכ"ח
 שם פ"ב ה"א הר"ח סי' וכו"ח סי' פ"ו דקכ"ח
 שם פ"ח הר"ח סי' ק"ה דקנ"ה
 אבל פ"ב ה"ז הר"ח סי' קוד דקס"ה וסי' ק"ח דקע"ט
 שם פ"ג ה"ו כ"ח בקונ' כונן לחקר דשט"ו
 חלכים פ"ח ה"ה כ"ח בקונ' כונן לחקר דשט"ו
 שם פ"ג ה"ג כ"ח סי' ל"ד דנ"ד
 שם פ"ט ה"ה הר"ח סי' כ"ח דמ"ד

מגילת ספר

עמין רע' סו' קי"ח דקפ"ט
לאוין רע"ג סו' קי"ח דקפ"ד

החינוך

פ' משפטים סו' ו'ט דכ"ט
טס סו' סו'כסו' פ"ד דקכ"ה
טס סו' פו' דקכ"ז
תנוה סו' ק' קונט' כונן לחקר
שמיני סו' קס"ג סו' כו' דר"ן
ראה סו' ת"מ סו' א' ר"א
טס סו' תס"ד כסו' ל' דמו'
טס סו' ת"ע כסו' ע"כ ושם דקפ"ה
שופטים סו' פ"ד דקכ"ג

הסמך

לאו דטרופה סו' קי"ח דקנ"ד
טס הכיאו' הט"ך י"ד סו' ו' ט' ז'כ
לאו ראכר חן הקיס' ל"א דק"ט
לאו ראכלית חמץ סו' כ"כ דע"ז
לאו דיון נסך סו' קמ"ה דרכ"א
דא"ס כס' יראוס סו' ק"ו כסו' כ"ו דפ"ס

הרוקה

מו' תס"ה סו' ל' דת"ו
טו' תס"ז סו' כו' דז"א
סו' תע"ו סו' כו' דז"א
סו' שט"ו סו' קכ"ו דר"ר

העיטור

אות מתנה דז"ח סו' קט"ו דקנ"ז
הכיאו' כ"י י"ד סו' קט"ו כסו' קל"ט דגו"ר ושם
כל כוה' טריפה סו' ד' דל"א

אגודה

פסחים פ"כ סו' יז' סו' ע"כ דק"ד
תענית פ"ק סו' יו"ד סו' ע"כ דק"ד
יבמות ספ"ק סו' פ"ט דקל"ו
ע"ז פ"כ סו' קמ"ה דרכ"ב
טס פ"כ סו' ל"ה כסו' ע"כ דק"ד
טס סו' ס"כ כסו' ע"ו דק"ז
חולין כ"ה סו' קכ"כ דרל"כ
חולין פ"ק סו' ט' דל"א ושם

אורחות חיים נדפס וכ"י

א' חמץ דע"א סו' ע' דכ"ט
ה' טריפה כו' סו' ד' דל"א
טס כו' סו' כ"ו דל"ט
ה' האכלות אסורות כו' סו' ע"ו דק"ח ושם דק"ח
ס' יין נסך כו' סו' ע' דכ"ט ושם

טס פ"ט דקל"ס סו' קכ"ג דקנ"ז

פרישת הכסף

רמ"ג סו' ר"ח דרנ"ג
דנ"ו דרכ"ח סו' ר"ה דרמ"ז
דפ"א סו' קפ"א דרכ"ד
דע"ר סו' כו' ושם סו' גו' דקנ"ו

דרך המולך

חמץ פ"ג סו' ר"ז דקפ"ח
כרדים רע"ח סו' קי"ח דקנ"ד

הרמזים במנין המצות

שורש א' סו' פ"ד דקכ"ה
טס כר"ט סו' קי"ח דקנ"ד
שורש י"כ קונט' כונן לחקר דשט"ז ק"י
עמין פ"ט קונט' כונן לחקר דקפ"ט
סוף מנין המצות קונט' כונן לחקר דסו' ח"ה
תאילת אסתר שורש ט' הו"ה סו' קי"ח דקנ"ד

הסמ"ג

עמין ס"ג סו' א' דר"ן
עמין קי"ח סו' פ"ח דקנ"ד
עמין קמ"ר סו' ה' דר"ס
עמין קמ"ר סו' ה"א דרס"ב
עמין קמ"ט סו' ל"ט דרנ"ט
עמין ר"ג סו' ר' דר"ה
עמין רמ"ו סו' ע"ה דק"ח
לאוין ע"ח סו' כ"ו דפ"ה ושם
לאוין ע"ט סו' קפ"ג דרכ"ו
לאוין קכ"ו סו' קי"ח דקנ"ס
לאוין קכ"ט סו' ל"ט דכ"ט וסו' ת' וסו' ה"א דרס"ב
לאוין קל"כ סו' ל"ט דכ"ט וסו' ת' ד"ס וסו' ה"א דרס"ב
לאוין קל"כ סו' ע"ו דק"ט
לאוין קל"ר סו' ע"ז דק"ב
לאוין קל"ד סו' י"ט דכ"ט
לאוין קמ"ח סו' קי"ח דקנ"ס
לאוין קמ"ח סו' ע"ז דק"ב
לאוין קמ"ח סו' ק"ג דקמ"ט
לאוין קמ"ח סו' דרע"ח
לאוין קס"ח סו' כ"ח דמ"ר

תוספי רא"ם

ס' חמץ סו' קפ"ג
טס סו' כ"ו דפ"ה

דינא דחיי

לאוין דר"ג סו' ל"ד דכ"ד
לאוין דק"ח סו' ל"ד דר"ן

הרשב"ץ בזהר הרקיע

שם כחנין המנות סי' א' ר"א
 שם כחנין המנות כקונט' כונן לחקר דשט'
 ראב"ן פפחיס רע"כ סי' קל"ט דר"ג
 ראב"ן סי' ש"א סי' קע"ח דרמ"ט
 המכריע סי' ל"ג סי' ע"ד דק"ג ושם דק"ו

שערי דורא והגהות

הנש"ר סי' ר' סי' ע"ז דק"ד
 ש"ר סי' ת"ו ות"ח סי' ע"ז דק"ט
 ש"ד סי' ס"ה סי' ע"א דק"א וסי' ע"ו דק"ט
 ש"ד סי' נ"ג סי' ע"ז דק"ג
 הנש"ר הביאו כו' ז' סי' ס"ט סי' ע"ז דק"ד ושם
 הנש"ר הביאו כו' ז' סי' נ"א סי' ע"ז דק"ד ודק"ו

תורת הבית ומשמרת וברק הבית

השמרת הבית ד"ז סי' ק"ד דקס"ה וסי' ק"ל
 ת"ה ד"ז סי' ט' ד"ד ושם
 ת"ה דה"ז סי' כ"ו דל"ט
 ת"ה דכ"ב סי' כ"ו דל"ו
 ת"ה דס"ג סי' ל"ט דכ"ח ושם
 ת"ה שם דס"ג סי' ה' ד"ס וסי' ת"א דס"ב ושם
 ת"ה דפ"ו סי' קנ"א דרס"א
 ת"ה דפ"ז סי' ט' ד"ג ושם
 ת"ה ד"ק סי' ע"ו דק"ו
 ת"ה דק"כ סי' ק' דקמ"ד וסי' ק"ה דקס"ה וסי' ק"ו ושם וסי'
 ק"ח בכל הסיוון
 ת"ה דק"ג סי' נ"ז דנ"א ושם וסי' פ"ו
 ת"ה דק"ד סי' נ"ז ד"ן ושם
 ת"ה דק"ה סי' ע"ו דק"ח ושם דק"ו
 כ"ה דק"ט סי' נ"ב דע"ד וסי' ע"ג דק"ה
 כ"ה דק"ט וקכ"ו סי' ע"ב דק"ב ושם
 ח"ה דק"ט סי' נ"ג דע"ד ושם
 ת"ה דק"א סי' ע"ו דק"ח ושם דק"ו
 ת"ה דקט"ו סי' ק' דקמ"ד וסי' קט"ו דקמ"ד
 ח"ה דק"ט סי' קמ"ד דרכ"א
 כ"ה דק"ך סי' קנ"ג דרס"ז
 ת"ה דקכ"ו סי' כ"ו דפ"ה וסי' ע"ז שם
 כ"ה דקכ"ו סי' ת"ה דס"ט וסי' נ"ג דע"ד וסי' כ"ו דפ"ה
 ושם
 ת"ה דקמ"א סי' קנ"א דרס"א
 כ"ה דקמ"ב סי' קנ"ח דרע"ו ושם
 ח"ה דקמ"ב סי' קנ"ח דרע"ו
 ת"ה דק"ן סי' קנ"א דר"ס וסי' קנ"ח
 ת"ה דקנ"ה סי' כ"ו דפ"ד ושם
 ת"ה דקפ"ח סי' ק"ח דקפ"כ
 ת"ה הביאו כו' ז' סי' קכ"ב סי' נ"ב דע"ג ושם סי' כ"ו דפ"ז

הרא"ש בפסקיו

צכת דח"כ סי' ע"ז דקט"ו
 פפחיס דכ"א סי' ע"ב דק"ב
 שם דכ"א סי' ע"ב דק"ג ושם
 פ"ה דכ"א סי' ה' ד"ס

שם דכ"ז סי' ר"ג דס"ג וסי' רט"ו ד"ס
 שם דכ"ז סי' ר"ה דפ"כ
 שם דל"ה סי' ק"ח דקפ"ז
 שם דל"ה סי' קפ"ג דרנ"ו
 שם דע"ה סי' ר"ב
 שם דת"ה סי' ע' דכ"ט
 ביצה ד"ח סי' ק"ד דקל"ז
 שם דל"ט סי' ר"ט דרנ"ו
 יבמות פ"כ סי' ג' ד"ג
 כתובות ד"ט סי' ג' ד"ג
 שם דכ"א סי' קנ"ג דרס"ה
 שם דכ"ז סי' קכ"ו דר"א
 כ"ק דנ"ו סי' ת"א דס"ד
 שם דק"ז סי' ת"א דס"ה
 כ"כ דקנ"ג סי' קט"ו דקנ"ז
 סנהדרין דכ"ז סי' קמ"ט דרכ"ד
 ע"ז ד"ב סי' קנ"ב דרס"כ
 שם דל"א סי' קמ"ד דר"ך וסי' קמ"ו דרכ"ב
 שם דל"ג סי' קע"ד דרמ"ד ושם
 שם דל"ג סי' כ"ג ד"פ וסי' כ"ו דפ"ה
 שם דל"ג סי' ע"ז דק"ג
 שם דל"ד סי' קע"ד דרמ"ד ושם
 שם פ"כ שם סי' ע"ז דק"ג
 שם דל"ח סי' ע"ז דק"ג ושם
 שם דס"ה סי' קפ"א דרנ"ג
 שם דס"ז סי' ע"ז דק"ד ושם
 שם דס"ט סי' ע"א דק"א וסי' ע"ב דק"ב
 שם דע"ד סי' קנ"א דר"ס
 שם דע"ו סי' כ"ו דפ"ה
 שם דע"ו סי' ע' ד"ק
 בכורות פ"ט בכור סי' כ"ו דמ"א
 חולין ד"ג סי' ט' ד"ג
 חולין ר"ה סי' ר"ה פ"ד ושם וסי' ר"ג דש"ב
 שם ד"ח סי' קפ"ב דרכ"ה
 שם דז"א סי' ט' ד"ב ושם
 שם פ"ג סי' ע"ב דק"ג
 שם דס"ה סי' ל"ט דנ"ט וסי' ת"א דס"ב
 שם דס"ו סי' ל"ט דנ"ט וסי' ת' ד"ס
 שם דס"ז סי' ת"א דס"כ ושם
 שם דנ"ו סי' כ"ז דפ"ז וסי' ס"ב דנ"ה
 שם ד"ק שם סי' ע"ז דק"ו
 שם ד"ק שם סי' כ"ז דקמ"ב
 הלכות קטנות סי' ק"ח דקע"ט

הגהות אשורי

ע"ז פ"ק סי' פ"ז דק"ל ושם
 שם פ"כ סי' ע"ז דקט"ו
 שם פ"כ בתרא סי' כ"ו דפ"ה
 שם פ"כ שם סי' קפ"ג דרנ"ו
 חולין פ"ק סי' קנ"א דרכ"ז

קיצור פסקי הרא"ש

ע"ז פ"כ סי' ז' דכ"א דקמ"ד דרכ"א
 שם פ"כ סי' כ"א סי' קע"ד דרמ"ה
 שם פ"ג סי' ט' סי' ר"ס דרפ"ד

חולין

תלך פ"ג סי' ל"ג סי' ל"ד סי' נ"ג וסי' ס"ב ונ"ח
שכ פ"ג טי' ל"ה סי' ס' ונ"ח וסי' פ"ז דק"ל

להם חמורות

חולין פ"ז סי' קח"ה סי' נ"ז רפ"ט
קדבן כתבאל ככללי הרא"ש סי' ק"ח דקנ"ט

רבינו ירוחם

נתיב כ' ח"ד סימן קנ"ז דר"ל
נתיב ה' ח"ה סי' ר"ז דר"ן וסי' ר"ח דר"ג
נתיב ט"ו כרין דרוסה סי' כ"ו דל"ט ושם
נתיב ט"ו כרין תולעים סי' ט"ל דנ"ט
נתיב ט"ו כרין חנכיס סי' ט"ל דנ"ט
נתיב ט"ו כרין דגים סי' מ"א דס"ד
נתיב ט"ו כרין כריה סי' נ"ז דנ"ט
נתיב ט"ו אות כ"ט סי' ע"ז דק"ד
נתיב י"ז ח"ב סי' ר' דרע"ט
נתיב י"ז ח"ב סי' ר"א דר"פ
נתיב י"ז ח"ג סי' ע"ז דק"ג
נתיב י"ז ח"ב וס"ד סי' ר"ה
נתיב כ"א ח"ב סי' ר"ז דר"ן וסי' ר"ח דר"ג
נתיב כ"א ח"ב סי' ר"ח
נתיב כ"ג ח"ד סי' פ"ט דקל"ו
האגור הכיאו ט"ך ז"ר סי' ק"ז סי' ט' ד"ר

איכור והתר הארוך

כלל כ' סי' ע"ז דק"ג
כלל כ' סי' ח' כסי' ע"ז דק"ו
כרין טריפה חיה סי' כ"ו דר"ח ושם
כלל ל' סי' ע"ז דק"ד
שכ"א וס"ך ז"ר סי' ק"ה סי' ע"ז דק"ב ושם

טור וב"י הא"ח

כ"ז א"ח סכ"ז סי' קל"ת דר"ה
ט"א ח"ב סי' תמ"ב סי' ע"ב דק"ג
ט"א ח"ב וכו' סי' תמ"ב סי' ע"ב דק"ד
ט"א ח"ב סי' תמ"ב סי' קל"ט דר"ג
ט"א ח"ב סי' תמ"ב סי' קנ"א דרס"א
ט"א ח"ב סי' תמ"ב סי' ר"ח דרנ"ג
כ"ז א"ח סי' תמ"ה סי' מ"ו דר"פ
ט"א ח"ב סי' תמ"ז סי' נ"ו דרפ"ק ושם
ט"א ח"ב סי' תמ"ז סי' ע"ז דקט"ו
כ"ז א"ח סי' תמ"ז סי' ע"ז דקט"ו
ט"א ח"ב סי' תמ"ח סי' מ"ו דר"פ
ט"א ח"ב סי' תמ"ח סי' מ"ו דר"פ
ט"א ח"ב סי' תמ"ח סי' ע"ז דקט"ו וק"ו
כ"ז א"ח סי' תמ"ח סי' ע"ז דקט"ו
ט"א ח"ב סי' תמ"ח סי' נ"ב דרע"ז
כ"ז א"ח סי' תמ"ח סי' נ"ב דרע"ט
כ"ז א"ח סי' תמ"ח סי' קפ"ג דרנ"ו
ט"א ח"ב סי' תקנ"ג סי' ק"ז דקנ"ו
ט"א ח"ב וכו' סי' תקנ"ג סי' ע"ב דק"ד
ט"א ח"ב וכו' סי' תל"ב סי' ע"ב דק"ד
ט"א ח"ב סי' תל"ב סי' ע"ב דק"ד

כ"ז א"ח סי' תרנ"ח סי' פ"ז דק"ל
ט"א ח"ב סי' תרנ"ח סי' כ"ז דק"ל
כ"ז א"ח סי' תרנ"ח סי' פ"ח דקל"ד
כ"ז א"ח סי' תרפ"ח סי' פ"ז דקנ"א
כ"ז א"ח סי' תרפ"ח סי' ק"ט דקנ"ה וסי' קכ"ד דקנ"ח

טור וב"י ח"ד

כ"ז ז"ר סי' כ' סי' קנ"א דרנ"ח
ט"ז סי' ז"ח סי' קה"ט דרנ"ח
ט"ז סי' כ"ט סי' ז"ט דרנ"ח
פ"ז סי' כ"ט סי' כ"ו דל"ז
פ"ז סי' ל"ב סי' כ"א דל"א
כ"ז ז"ר סי' ל"ב סי' כ"א דל"א
ט"ז סי' ל"ב סי' כ"כ דל"ב
כ"ז ז"ר סי' ט"ל סי' קנ"ד דרס"ט
ט"ז סי' נ"ז סי' כ"ז דרנ"ג
כ"ז ז"ר סי' ת"ח סי' כ"ו דה"א
כ"ז ז"ר סי' כ"ח סי' כ"ח דל"א
ט"ז סי' נ"ח סי' כ"ב דל"ב
ט"ז וכו' סי' כ"ח סי' כ"א דל"א
ט"ז סי' ס"ב סי' ל' דמ"ו
ט"ז וכו' סי' ס"ב סי' כ"ט דה"ה
ט"ז וכו' סי' ס"ב סי' ס"ב דנ"ו
כ"ז ז"ר סי' ס"ד סי' ק"ח דקפ"א
כ"ז ז"ר סי' ס"ד סי' ק"ן דרנ"ו
ס"ז סי' ס"ד סי' קס"ה דרנ"ח
ט"ז וכו' סי' פ"א סי' קט"ו דקע"ב
פ"ז סי' פ"ד סי' ט"ל דרנ"ט
פ"ז סי' פ"ד סי' מ"א דרס"ב
כ"ז ז"ר סי' פ"ד סי' נ"ד דרפ"ב
כ"ז ז"ר סי' פ"ד סי' נ"ג דרע"ט וסי' נ"ד דרפ"ב
ט"ז סי' פ"ד סי' ע"ו דק"ט
כ"ז ז"ר סי' פ"ד סי' פ' דק"ט
ט"ז סי' פ"ה סי' ט"ל דרנ"ט
ט"ז סי' פ"ה סי' מ"א דרס"ב ושם
ט"ז סי' פ"ז סי' קנ"א דרס"א
כ"ז ז"ר סי' פ"ז סי' ע"ז דק"ו
כ"ז ז"ר סי' נ"א סי' ע"ז דק"ד
ט"ז סי' נ"ח סי' ז' דקל"ו
כ"ז ז"ר סי' נ"ח סי' ז' דקל"ז
כ"ז ז"ר סי' נ"ח כ"ס האגור סי' נ"ז דקמ"ב
כ"ז ז"ר סכ"ז ז"ר סי' קפ"א דרנ"ג
כ"ז ז"ר סי' נ"ח סי' נ"ח דרפ"ג
ט"ז וכו' סי' י"ק סי' נ"ז דרנ"ב ושם
ט"ז סי' ק" סי' ס"ב דר"ה וסי' ע"ו דק"ו
כ"ז ז"ר סי' ק"א כ"ס ט"ד סי' ס' דר"ה
כ"ז ז"ר סי' ק"א כ"ס הר"ף סי' ע"ו דק"ח
ט"ז סי' ק"ב סי' ק' דקמ"ד
כ"ז ז"ר סי' נ"ח כ"ס הנס"ר סי' ק' דקמ"ס
ט"ז סי' ק"ד סי' ס"ד דנ"ז
כ"ז ז"ר סי' ק"ד סי' ע"א דק"א
כ"ז ז"ר סי' ק"ד כ"ס הר"פ סי' ע"ו דק"ח
כ"ז ז"ר סי' ק"ד כ"ס סמ"ג סי' ע"ו דק"ח ושם
ט"ז סי' ק"ד כ"ס הרשב"א סי' ע"ו דק"ט ושם
כ"ז ז"ר סי' ק"ג כ"ס הא"ח סי' ע"ז דק"ו
כ"ז ז"ר כ"ס ק"ג סי' קנ"ג דרנ"ו

בן יר מי ק"ה סי' ע"ז דק"ג
 טור סי' קפ"ב סי' ר"ז טס
 טור וכו' סי' קמ"ב סי' ר"ח דרנ"ב וטס
 טור סי' קמ"ב סי' ר"ח ר"ט
 בן יר סי' קמ"ב סי' ר"ח טס
 בן יר סי' קמ"ו סי' ר"ה דרפ"ו
 טור סי' קנ"א סי' כ"ז דמ"ג
 טור סי' קנ"ה סי' ע"ב דק"ד
 בן יר סי' ר"ו סי' ר"ד דרפ"ב
 טור סי' רנ"ח סי' ע"ה דק"ו
 טור סי' רנ"ג סי' ק"ג דקמ"ט
 טור סי' ט"ה סי' כ"ו דמ"א
 טור סי' ט"ה סי' ת' ר"ס וסי' ת"א דס"ב
 בן יר סי' ט"ז סי' כ"א דקמ"ג דר"ך
 בן יר סי' ט"ז סי' כ"א דקמ"ג דר"ך
 טור סי' ט"ז סי' כ"א דקמ"ג דר"ך

טור וב"י אח"ע

טור אח"ע סי' ד' סי' ק"ז דקע"ז
 טור סי' ל"ז סי' ק"ז דקס"ב
 טור סי' ל"ח סי' קט"ו דקצ"ב
 טור סי' ל"ח סי' קנ"ח דרנ"ה
 טור סי' ת"ב סי' קנ"ח דרנ"ה

טור וב"י ח"מ

טור ח"מ סי' ל"ד סי' קמ"ט דרכ"ד
 בן יר ח"מ סי' ל"ד סי' קמ"ט דרכ"ד
 טור וכו' סי' ל"ד סי' ק"ן דרכ"ס
 טור סי' ל"ד סי' קנ"ח דרכ"ו
 בן יר סי' ל"ד סי' קנ"ו דרל"ד
 טור סי' ע"ט סי' ח' דז'
 טור סי' טע"א סי' ת"א דס"ה

דרכי משה

א"ח סי' תמו"ז סי' ע"ז דק"ו
 א"ח סי' תמו"ז סי' ע"ט דק"ט
 יר סי' ג' סי' ט' ד"א וטס
 יר סי' ל"ב סי' כ"א דנ"א
 יר סי' כ"ז סי' כ"ו דל"ט
 יר סי' כ"ז סי' קכ"ט דר"א
 יר סי' ע"ז סי' קנ"ח דרס"א
 יר סי' ק"ט סי' קנ"ב דר"ל
 יר סי' קל"ד סי' כ"ז דפ"ז
 א"ח סי' ז' סי' ג' דר"ג

פרישה ודרישה י"ד

דרישה יר סי' כ"ט סי' ז"ט דכ"ט
 פרישה יר סי' ס"ד סי' ק"ח דקפ"א
 פרישה יר סי' ע"ו סי' ל"ו דכ"ו
 פרישה יר סי' ק"ר סי' ע"ו דק"ו
 פרישה יר סי' ק"ו סי' ק"ח דרס"ו
 פרישה יר סי' קכ"ב סי' כ"ג דע"ח
 דרישה יר סי' קכ"ב סי' ג"ו דפ"ד וטס

טור סי' ק"ה סי' ע"ז דק"ג
 בן יר סי' ק"ה סי' ע"ז דק"ד וטס
 בן יר ככ"ה סי' ק"ה סי' ע"ז דק"ז
 בן יר סי' ק"ה כשס רש"י סי' ע"ז דקט"ו וטס
 טור סי' ק"ז סי' ע"ו דק"ו
 בן יר סי' ק"ט כשס סמ"ג סי' ג"ז דקמ"ב וטס
 בן יר סי' ק"ט סי' קל"ט דרנ"א וטס
 בן יר סי' ק"ז סי' ג"ז דרנ"א
 בן יר סי' ק"ז סי' ג"ז דרנ"א
 טור וכו' סי' ק"ז סי' פ"ט דקל"ה
 טור וכו' סי' ק"ז סי' ק' דקמ"ד
 בן יר סי' ק"ז סי' קכ"ו דר"א
 בן יר סי' ק"ז סי' קל"ט דרנ"א
 בן יר סי' קט"ו סי' קל"ט דרנ"א
 בן יר סי' ק"ז סי' ק"ה דרס"ו
 טור וכו' סי' ק"ז סי' ז"ט דכ"ט
 טור סי' ק"ז סי' קמ"א דרנ"ח
 בן יר סי' ק"ז סי' קמ"א דרנ"ו
 טור סי' ק"ז סי' קמ"ד דרכ"א
 טור סי' ק"ז סי' קמ"ו דרכ"ג
 בן יר סי' ק"ז סי' קמ"ח דרכ"ג
 טור סי' ק"ז סי' קמ"ט דרכ"ד
 טור סי' ק"ז סי' קמ"א דרכ"ו
 טור וכו' סי' ק"ז סי' קנ"ח דרנ"ה
 טור סי' קכ"ב סי' ג"ג דרע"ז ודפ"ס
 בן יר סי' קכ"ב סי' ז' דרכ"ד
 טור סי' קכ"ב סי' ג"ו דפ"ה
 בן יר סי' קכ"ב סי' כ"ו דפ"ה
 טור סי' קכ"ב סי' כ"ו דפ"ה וטס
 בן יר סי' קכ"א סי' ע"ו דק"ח
 בן יר סי' קכ"ב סי' קכ"ו דר"ג
 בן יר סי' קכ"ג סי' ע"ד דכ"ט וטס
 בן יר סי' קכ"ג סי' ק"ע דרל"ו
 טור וכו' סי' קכ"ט סי' קמ"ד דרכ"א וסי' קמ"ו דרכ"ג
 טור סי' קל"ט סי' קמ"ד דרכ"א
 בן יר סי' קל"ט סי' קמ"ד דרכ"א
 בן יר סי' קל"ט סי' קמ"ה דרכ"א
 טור סי' קל"ט סי' ר' דרע"ט
 טור וכו' סי' קל"ט סי' ר"ח דר"פ
 טור סי' קל"ח סי' ג"ג דע"ח
 טור סי' קל"ד סי' ג"ו דפ"ה
 בן יר סי' קל"ה סי' ג"ז דפ"ד וטס
 טור סי' קל"ה סי' כ"ו דפ"ד וטס
 טור סי' קל"ה סי' כ"ג דר"ב וטס
 טור סי' קל"ה סי' כ"ו דפ"ד וטס
 בן יר סי' קל"ז סי' כ"ו דר"ב
 בן יר סי' קל"ז טס סי' כ"ו דפ"ו וטס
 בן יר סי' קל"ז טס סי' כ"ו דפ"ה וטס
 טור סי' קל"ה סי' ע"ז דק"ג
 טור סי' קל"ז טס סי' ע"ז דק"ג
 בן יר סי' קל"ז סי' ע"ז דק"ג וטס
 טור סי' קל"ה סי' קע"ד דרמ"ה
 בן יר סי' קמ"ב סי' ע"ב דק"ד
 טור סי' קמ"ב טס סי' ע"ד ר"ק
 טור סי' קמ"ב סי' ר"ד דרפ"ד
 טור סי' קמ"ב סי' ר"ה דפ"ה

פרישה זר סי' קכ"ט סי' קמ"ד רכ"א
פרישה זר סי' קל"ג סי' ר"א רכ"ב
פרישה זר סי' קל"ה סי' קנ"ד רכ"ג
פרישה זר סי' קמ"ב סי' ר"ו רכ"ט
פרישה זר סי' קמ"ב סי' ר"ה רכ"ט

בית חדש

א"ח סי' תכ"ג סי' נ"ג דעו
זר סי' זח סי' זח דכ"ח
זר סי' כ"ח סי' זח דכ"ח
זר סי' כ"ט סי' זח דכ"ט
זר סי' ס"א כקונט' כונן לחקר דש"ד
זר סי' פ"ח סי' כ"ו דמ"א
זר סי' ז' סי' כ"ו דנ"ג
זר סי' ק"ר סי' ע"ו דק"ח
זר סי' קזח סי' קמ"ו דרכ"ג
זר סי' קכ"ב סי' נ"ג דע"ד
זר סי' קכ"ט סי' קמ"ו דרכ"ג
זר סי' קל"ג סי' ר' דר"פ
זר סי' קל"ז סי' כ"ג דע"ד
זר סי' קל"ז סי' ע"ז דק"ב
זר סי' קמ"ב סי' לו דכו
זר סי' קמ"ב סי' ר"ה דרכ"ז
זר כקונט' אחרון סי' קל"ז סי' נ"ג דע"ד וסי' נ"ז דפ"ד
זר כקונט' אחרון ככללי ההואה סי' פ"ז דק"ל
אה"ע סי' ר' סי' ק"ב דקמ"ט
ק"א: סי' ל"ד סי' קמ"ט דרכ"ד

בנה"ג ושיירי א"ח

בנה"ג סי' ק"ס סי' קכ"ו ד"ר
כנה"ג סי' תמ"ח סי' קל"ט דרז"ד ושם
שיירי סי' תכ"א סי' ע"ז דקט"ו
כנה"ג סי' תכ"ג סי' כ"ג דע"ז
שיירי סי' תכ"ג סי' ל"ג דע"ח
כנה"ג ככללי הש"ס סי' פ"א דק"ך

בנה"ג ח"ד

ט"ו א' הנהב"ט אות ת' סי' ט' זר וסי' זוד זיה וסי' זכ דכ"פ
וסי' זר רכ"ד
סי' א' הנהב"ט אות ת"כ סי' זר דכ"ו
סי' א' הנהב"ט אות פ"א סי' ח' ד'
סי' א' הנהב"ט אות פ"כ סי' ר' ד"ח
סי' א' הנהב"ט אות ז"כ סי' קנ"ד דרס"ט
סי' א' הנהב"ט אות ז"ג סי' קנ"ג דרס"ט
סי' ב' הנהב"ט אות ב' סי' קנ"א דרכ"ז
סי' זוד הנהב"ט אות ח' סי' זוד דכ"ז
סי' זח הנהב"ט אות ג' סי' קזר דקס"ט
סי' זח הנהב"ט אות ס"ד סי' קס"ט
סי' כ"ח הנהב"ט אות ע"ט סי' ר"ה דרכ"ד
סי' כ"ט סי' זח דכ"ט
סי' כ"ט הנהב"ט אות זר סי' ת"ו דס"ט ושם
סי' ל' הנהב"ט אות ו"א סי' ד' דר"ל
סי' ל' הנהב"ט סי' כ"ו דר"ט
סי' ל' הנהב"ט אות א' סי' כ"ה דר"ד

סי' ת"ד הנהב"ט אות זט סי' ז' דכ"ו
סי' ת"ו הנהב"ט אות ט' סי' כ"ג דר"ג
סי' נ"ז הנהב"ט אות ת"ו סי' כ"ו דר"ח
סי' ס"א כקונט' כונן לחקר דש"ח
סי' ס"ד הנהב"ט אות כ"ג סי' ק"ן דרכ"ו
סי' ס"ד הנהב"ט אות ל"ד סי' ז' דכ"ו
סי' ס"ד סי' קס"ט דרל"ט
סי' פ"ו הנהב"ט אות כ"ט סי' ל"ו דנ"ה
סי' פ"א הנהב"ט אות מ' סי' ע"ו דק"ט
סי' פ"ד הנהב"ט אות ס"ה סי' נ"ג דע"ח
סי' פ"ד הנהב"ט אות כ"ז סי' ת"כ דכ"ז
סס"ו פ"ו סי' קע"ט דרכ"א
בי' פ"ז הנהב"ט אות זכ סי' ז' דע"ב
סי' ז"א הנהב"ט אות ת"ו סי' ע"ז דק"ד
סי' ז"ט הנהב"ט אות כ"ב סי' נ"ג דע"ד
סי' ק"ד הנהב"ט סי' ע"ו דק"ט
סי' ק"ה הנהב"ט אות ו"א סי' ע"ז ושם דק"ד ודק"ו
סי' ק"ה הנהב"ט אות ס"ב סי' קכ"ו דר"א
סי' ק"ט הנהב"ט אות ה' סי' ז"ח דקמ"ג וסי' ק"ב דקמ"ו
סי' ק"ז הנהב"ט חוה זח סי' ק"ב דקמ"ח
סי' קט"ו סי' קל"ח דר"ו
סי' קט"ו הנהב"ט סי' קל"ט דרז"ד ושם
סי' קט"ו הנהב"ט אות כ"ט סי' קע"ה דרע"ס
סי' קל"ו הנהב"ט אות כ"ו סי' קמ"ח דר"ו
סי' קל"ז הנהב"ט אות ז"ב סי' קמ"ב דרז"ט
סי' קזח הנהב"ט אות ל' סי' קמ"ח דרכ"ד
סי' קזח הנהב"ט אות כ"ז סי' ק"ן דרכ"ה
סי' קזח הנהב"ט אות ח"ז סי' ק"ן דרכ"ו
סי' קזח הנהב"ט אות ז' סי' קנ"ב דרכ"ח
סי' קכ"א הנהב"ט אות ע"ו סי' ע"ח דק"ו
סי' קכ"א הנהב"ט אות כ"ז סי' ע"ח דק"ח
סי' קכ"ב הנהב"ט אות ז"א סי' נ"ג דס"ט
סי' קכ"ג הנהב"ט אות ע"ח סי' קע"א דר"מ
סי' קכ"ג הנהב"ט אות קט"ו סי' קע"ד דרמ"ס ושם
סי' קכ"ז הנהב"ט אות זוד סי' ר' ד"ח
סי' קכ"ז הנהב"ט אות ז' סי' קנ"ג דרס"ד
סי' קל"ד הנהב"ט אות ט' סי' ל"ו דפ"ז
סי' קל"ה הנהב"ט אות ז' סי' קע"ד דרמ"ה
סי' ר"ח הנהב"ט אות ד' סי' קזב דקס"א
סי' רמ"ב הנהב"ט אות ל"ב סי' פ"ז דק"ג
סי' רמ"ב הנהב"ט אות ס"ח סי' פ"ח ושם דק"ד
סי' ש"ט הנהב"ט אות כ"ד כקונט' כונן לחקר דש"ט

בנה"ג האה"ע

סי' ז'ל הנהב"ט אות ל"ח סי' ד"ח
סי' ת"ח הנהב"ט אות א' סי' ד"ח
סי' ס"ח אות ה"ט סי' ק"ל דר"ג

בנה"ג ח"מ

סי' ל"ד הנהב"ט אות כ"ז סי' ק"ן דרכ"ה
סי' ל"ד הנהב"ט אות נ"ז סי' קנ"ג דרס"ד
סי' ל"ד הנהב"ט אות פ"ד סי' ק"ל דר"ו
סי' ז'ל הנהב"ט אות ה' סי' קנ"ו דרע"ה
סי' פ"כ ככללי חנו אות ס"ו סי' ח' ד"ט

פי' רפ"כ הגה"ט אות סי' קונ' דקס"ד

כני חיי

זר סי' קז סי' זר רכ"ו
זר סי' קז סי' קב"ו ח"ד
זר סי' קז סי' קז דקנ"ט
זר סי' קל"ב סי' ר"א דרפ"א
זר סי' קמ"ב סי' רט"ו דש"ח
בהשחטות לחור סי' כ"ג דע"ד
זר כסוף חיר סי' קע"ז דמז' וסי' קפ"ו
ח"ת סי' ב"ז סי' ע"ב דקנ"ח

זר אהרן

אה"ע סי' ד' סי' קז דקע"ה
אה"ע סי' ט"ח אות ס"ג סי' קל"ד דר"ג
חוסן ישועות אה"ע סי' קכ"א סי' קט"ו דק"צ
השק פלגה ח"ת סי' ל"ד אות ס"א סי' קל"ד דר"ז

שולחן ערוך והמפ' הא"ח

פי' טוח סי' ע"ז דקט"ו
פי' ת' סי' קכ"ט דר"ב
סי' תת"ה ס"ב סי' ה' דר"ב
סי' תמ"ז סי' נ"ו דרפ"ו
סי' תמ"ז סי' ע"ו דק"א
סי' תת"ח סי' ע"ו דר"ב
סי' תת"ח סי' ע"ז וס"ד דקט"ו
סי' תת"ח ס"ב סי' ע"ז דקט"ו וסי' ע"ח דקנ"ח
סי' תת"ח ס"ב סי' ע"ח דקנ"ח
סי' תת"ח סי' כ"ג דרפ"ט
סי' תקנ"ג סי' ה' דר"ח
מור"ס סי' תקנ"ג סי' כ"כ דק"ד

ש"ע ומפ' חיר

פי' א' בעיף זכ סי' כ' ר"א
סכ"א סי' ג' ר"ג
מור"ס סי' ב' ס"ב סי' קנ"ב דר"ל
סי' זח סי' קמ"ט דרכ"ד
סי' כ"ח ס"ך סי' ה' דרכ"ח
סי' ט"ל סי' קנ"ד דר"ב
סי' נ"ז סי' כ"ז דמ"ג
מור"ס סי' נ"ן טוח סי' כ"ו דל"ט
סי' נ"ח סי' כ"ב דל"ג

מור"ס סי' נ"ח סי' ב"א דל"א
סי' ס"ב סי' ל' דק"ו
סי' ס"ד סי' קס"ה דר"ח
סי' פ"ד סי' ט"ל דר"ט וסי' ת' ד"ס
סי' פ"ד סי' נ"ג דרפ"ח ודפ"ט
כס"פ סי' ח"ה דס"ט
סי' פ"ו סי' קכ"ט דר"ב
מור"ס סי' פ"ז סי' ח"ח דפ"ב
סי' נ"ט סי' נ"ג דרפ"ט
סי' נ"ט סי' ע"ז דקס"ו
סי' ק' פי' ל"ט דנ"ד וסי' ע"ז דק"ז

מור"ס סי' ק"כ סי' ח"ז דע"כ וסי' ק"ז דנ"ח
סי' ק"כ סי' ק' דקמ"ר
מור"ס סי' ק"ג סי' קע"ח דר"ן
מור"ס סי' ק"ג סי' ס"ב סי' זר דכ"ד
סי' ק"ה סי' ע"ז ט"ס
סי' ק"ז סי' נ"ז דכ"א
סי' קזג סי' ע"ח דק"ס
מור"ס סי' קז"ד סי' קנ"א דרס"א
מור"ס סי' קז"ד סי' ק"ג דקמ"ט וסי' ק"ה דק"ן
סי' קט"ו סי' קנ"א דרס"א
סי' קי"ז סי' קמ"א דר"ח
סי' קי"ח סי' קמ"ו דרכ"ב
פי' קזט סי' קנ"ה דרע"ב
מור"ס סי' קי"ט סי' קכ"ב דר"ל
סי' קכ"ב סי' נ"ג דרע"ט
ט"ע ומור"ס סי' קכ"ב סי' ע"ז דקז"ג וקט"ו
מור"ס סי' קכ"ב סי' ע"ז דקנ"ג וסי' קע"ד דרמ"פ
סי' קכ"ב סכ"ה סי' קע"ד דרמ"ה
מור"ס סי' קכ"ז סי' כ' ר"ב
מור"ס סי' קכ"ז סי' קנ"ה דרע"ב
סי' קל"ג ס"ב סי' קכ"ח דרע"ז
סי' קל"ג ס"ד סי' ר"א דר"פ
מור"ס סי' קל"ג ס"ח סי' קמ"ה דרכ"א
מור"ס סי' קל"ד ס"ג סי' ע"ז דנ"ט וסי' קע"ד
סי' קל"ד ס"ג סי' קנ"א דרס"א
סי' קל"ה סי' ע"ח דקנ"ח
סי' קל"ה סי' קע"ד דרמ"ה
ט"ע ומור"ס סי' קל"ה סי' ע"ז דקז"ג וקט"ו
ט"ע ומור"ס סי' קל"ז סי' ע"ז דקנ"ג וקט"ו
סמ"ע קל"ח סי' ר"ג דרפ"א
סי' קנ"ב סי' ה' דר"ט
סי' קמ"ב סי' ע"ב דק"ג
סי' קמ"ב סי' ע"ד ר"ק
מור"ס סי' קנ"ה סי' ה"ה דרס"ט
סי' ר"ה ס"ב סי' כ' ר"ב
סי' רל"ח סי' ל"א דמ"ט
סי' רל"ח סי' ע"ה דק"ז
פי' ט"ה סי' ת' דס"כ וסי' ת"א דס"ב

ש"ע ומור"ס אה"ע

סי' ד' סי' קי"ז דקע"ז
סי' ל"ז סי' קז"ג דקס"ב
סי' ל"ח סי' קט"ו דקע"א
סי' פ"ח סי' נ"ג דר"ג

ש"ע ומור"ס חח"מ

מור"ס ח"ת סי' רנ"ב סי' קי"ט דקנ"ט

לבוש

א"ח סי' תת"ה ס"ב סי' ה' דר'
זר סי' נ"ז סי' כ"ו דל"ט
סי' ע"ז סי' ל"ו דכ"ו
סי' נ"ט סי' כ"ו דרפ"ו
סי' ק' סי' נ"ט דר"ד

סוף רכ"ב סוף כ"ג דע"ח וסוף כ"ו דפ"ו וסוף ע"ז דק"ו
 סוף רכ"ג סוף פ"ב דקכ"א וסוף כ"ז דקכ"ב
 סוף רכ"ד סוף ג"ט דקכ"ג
 סוף ש"א סוף קמ"ב דר"ט
 סוף של"ג סוף קפ"ג דרנ"ו
 סוף ת"א סוף קל"ד רכ"ש
 סוף ת"ה סוף קנ"ד דרע"א
 סוף תכ"ד סוף קי"ב דקמ"ו
 סוף תל"ט סוף קנ"ה דרע"ב
 סוף תס"ט סוף כ"ג דרע"ו
 סוף תנ"ה סוף ו' דכ"ה וסוף כ"ג דרע"ח
 סוף תנ"ח סוף כ"ו דכ"ה סוף תקנ"ב סוף פ"ב דנ"ו
 סוף תקמ"ד סוף קנ"ז דרע"ו
 סוף תקמ"ז סוף קי"ח דקע"ח
 סוף תקנ"ד סוף קנ"ב דרכ"ח
 סוף תנ"ט סוף א"ז דכ"א וסוף קנ"א דרכ"ו
 סוף תרכ"א סוף קנ"ג דרס"ד וסוף קנ"ד דרע"א
 סוף תרל"ב סוף ז"א דכ"א וסס
 סוף תרס"ט סוף ב"ז דרע"ח וסס
 סוף תתל"א סוף ג"ג דרע"ח וסוף קנ"א דר"ח
 ח"ג סוף רנ"ג סוף ח' דו
 ת' הביאה כ"ז דר"א סוף א' סוף כ' דכ"ב וסס
 הביאה כ"ז דר"א סוף ק"ל סוף ר' דר"כ"ו
 הביאה כ"ז דר"א סוף קנ"ד סוף קנ"א דר"ס
 הביאה כ"ז דר"א סוף קנ"ד סוף כ"ו דר"כ
 הביאה כ"ז דר"א סוף ת"ח סוף ה' דר"ס

בללי הראש

כלל כ' סוף א' סוף קו דקנ"ז
 כלל כ' סוף ב' סוף ק"ג דקמ"ט
 כלל כ' סוף ג' סוף רנ"ג דרע"ד וסוף ק"ג דרע"ה
 כלל ז"ד סוף כ' סוף ר"ד וסוף ק"ג דרע"ה
 כלל ז"ט סוף א' סוף קנ"ג דרע"ח
 כלל ז"ז סוף ג' סוף ת"ו דרע"ב
 כלל ז"ט סוף ד' סוף ע"ז דקנ"ז
 כלל ד' סוף ט' דר"ג
 כלל ד' סוף כ"ט סוף קנ"ב דרכ"ח
 כלל כ"ד סוף ס' סוף ע"ז דקנ"ז
 כלל ל"ב סוף ה' סוף ג' דר"ב וסוף ק"ג דרע"ה
 כלל ל"ט סוף ג' סוף ו' דר"ס
 כלל ת"ו סוף כ"ב סוף כ"ז דקנ"א
 כלל כ"ח סוף ד' סוף קנ"ו דר"ב וסוף קס"ב דר"ז

תשו' הר"ן

סוף ה' סוף ע"ח דקנ"ח
 סוף ו' סוף ר' ד' וסוף קנ"ו דרע"ד
 סוף כ"ה סוף קנ"ה דרע"א וסוף קנ"ו דרע"ד
 סוף כ"א סוף ג"ו דקמ"א וסוף קמ"א וסוף קמ"א
 סוף כ"ט סוף ג"ג דרע"ב
 סוף ס' סוף ו' דר"כ
 סוף פ' סוף כ"ז דרע"ט וסוף ס"ח דר"ס
 סוף ע' סוף קפ"א דרכ"ה וסוף כ"ח דרע"ט
 סוף פ"ב סוף כ"ז דרע"א

חולין פ"ג סוף ס"ב סוף כ"א דר"א
 חולין פ"ג סוף פ' סוף ד' דר"ל וסוף כ"ו דר"ל וסס
 חולין פ"ג סוף קכ"ג סוף ל"ט דר"ט
 חולין פ"א סוף ו' סוף ז"א דר"ס
 חולין פ"א סוף ע"ו דק"ח
 חולין פ"ה סוף קכ"א דרס"א

תורת הטאת

כלל ח"ג סוף ק"ל דר"ב וסס
 כלל פ"ב סוף ג' סוף כ"ו דרע"א

מנחת יעקב

כלל זכ סוף ז' סוף ע"ז
 כלל כ"ט סוף ז' סוף נ"ז דר"ג
 כלל ל"ב סוף סוף ל"ב סוף קנ"ט דרע"פ
 כלל ל"ב סוף סוף כ"ו סוף קנ"ט דרע"פ
 כלל ט"ל סוף ג"ח דקמ"ג
 כלל ט"ל סוף סוף כ' סוף קמ"ח דרכ"ד
 כלל ה"א סוף סוף ה' סוף כ"ז דר"ג
 כלל ע"ג סוף סוף ו"א סוף כ"ו דר"ח
 כלל ע"ד סוף סוף פ' סוף ה"ז דרע"ב
 כלל ש"א סוף קל"ה דר"ו
 פקונט' הספק סוף כ"ג סוף ט' דר"ז
 אורה פיסור לר"ח זר סוף כ"ו סוף כ"ז דר"ב
 מנחת כהן דנ"ז סוף כ"ז דקמ"ב
 מנחת כהן דרע"ג סוף ע"ב דק"כ
 שם דרע"ג סוף ג"ח דקמ"ג
 שם דרע"ג ופ"ר סוף כ"ט דקמ"ד
 שם כס' התעוררות סוף ק"כ דקמ"ה

בעלי תשו' ראשונים ואתאחרוני

ת' הר"ף ג' סוף סוף כ"ז דר"ב
 תמים דעים סוף ז' סוף ע"ז דקנ"ז
 שם סוף ק"ז סוף קנ"א דר"ס
 שם סוף דל"ט סוף ק"ז דק"ן
 שם סוף דל"ט סוף כ"ג דרע"ו
 תוספת ישורים לחולין דנ"ג סוף קור דקמ"ה
 מהר"ם בר ברוך סוף סוף סוף קל"ה דר"ו
 מהר"ם ק"ק סוף קנ"ב סוף
 תשכ"ן תלמוד מהר"ם סוף תקנ"ב סוף קנ"ג דקמ"ג

תשובות חרשביא

ח"א סוף ד' סוף קנ"ב דר"ב וסוף קנ"ג דר"ל
 שם סוף ו' סוף קמ"א דקמ"א
 סוף ת"ו סוף נ"ז דר"ן וסס
 סוף פ"ד סוף קנ"ה דרע"ב
 סוף ס' סוף קמ"ח דרכ"ג
 סוף ע"א סוף ת"ו דר"ב
 סוף ע"ג סוף כ"ו דר"ה וסוף קמ"א דקנ"א
 סוף ג"ח סוף ד' דר"ל וסוף כ"ו דר"ה
 סוף ק"א סוף נ"ז דר"ן וסס
 סוף ק"ט סוף ר"ב דרס"א
 סוף ר"ח סוף ט' דר"א וסס וסוף ק"ל דר"ד

ת' הריב"ש

מי' ת"ר סי' פ"ר דקכ"ו
סי' רנ"ט סי' ע"כ דקכ"ד
סי' רס"ו סי' ק"ל דר"ו
סי' שח"ט סי' כ"ג דע"ג וסי' כ"ו דפ"ר ושם
סי' שז"ה סי' ה' ד"א
סי' תל"ט סי' קמ"ו דרכ"ג
סי' תנ"ה סי' ק"ז דר"ס

סי' ר"ה סי' קמ"ה דרכ"א
סי' שז"ר סי' ק"ט דקכ"ה
סי' שז"ג סי' קצ"ו דרע"ו
פ"כ סי' קכ"ט סי' ק"ל דר"ג
פ"כ סי' קמ"ו סי' כ"ג דע"ג
פ"כ סי' רכ"ו סי' ה' ד"ח

מהר"ל

סי' קנ"ח סי' ק"ג דקנ"ו
דרשות מהר"ל ה' תערוכות סי' נ"ז דר"ב
מהר"ו וי"ל סי' ע"ד סי' פ"ט דקל"ו

ת' הרא"ם

ח"א סי' ס"ט סי' קנ"ו דרע"ב
שם סי' קמ"ד סי' ר"א דר"ט
ח"כ סי' כ"א סי' קט"ו דקס"ו
שם סי' כ"ד סי' ק"ן דרכ"ה וסי' קנ"ב דרל"א
שם סי' כ"ד סי' ק"ס דרל"ו וסי' קנ"ג דרס"ד
שם סי' כ"ד סי' קנ"ד שם וסי' קנ"ו דרע"ד
שם סי' ל"א סי' ק"ג דקמ"ו

הר"י ב"ר סי' ב' סי' ט' דלח וסי' ט"ו דכ"ז
הר"ך סוף בית ח' סי' ג' דר"ב
ת' כ"ז הביאה בס' נכעו"ת עולם סי' ו"א וסי' ג' דר"ג
ת' כ"ז ה' קדושין סי' קי"ח דקנ"ב
ת' רש"ל סי' ד' סי' קמ"ט דרכ"ד
ת' רש"ל סי' ד' סי' קכ"ב דרכ"ט וסי' קנ"ה דרל"ג
הרה"ע מפאנו סי' כ"ז סי' קע"ד דרמ"ד וסי' קפ"א דרכ"ב
סי' כ"ט סי' קמ"א דרז"ח
סי' ס' סי' קפ"א דרכ"ב
סי' קכ"ו סי' קכ"ו דר"ר

הר"ק סי' ל"ב סי' קכ"ד דקנ"ח
סי' כ"ד סי' קנ"ב דרל"ב וסי' קכ"ג דרל"ג
כהנהותיו ל"ד סי' קי"ז סי' קמ"ב דרז"ט
ת' מור"ס סי' כ"ד סי' קנ"ט דרע"ח
הרל"ח סי' פ"ד סי' כ"ט דר"ד
סי' פ"ו סי' ק"ב דקמ"ה
סי' קל"ח סי' ע"ז דקנ"ו ושם
הר"ב ח"א סס"ח סי' ק"ל דר"ו
שם סי' י"ז סי' ק"ג דקמ"ח
שם סי' י"ז סי' ק"א דקנ"ט
שם סי' ל"ב סי' ד' ד"ה
שם סי' ל"ט סי' קכ"ב דרכ"ט
שם סי' כ"ד סי' קס"ו דרל"ח וסי' קנ"ג דרס"ד וסי' קנ"ב
דרס"ט

שם סי' ע"ג סי' פ"ז דקל"ג
ח"ב סי' פ"ו סי' קנ"ו דרל"ד
ח"ג סי' ת' סי' קמ"ח דרכ"ג
שם סי' ת"כ סי' ק"ל דר"ו
שם סי' ע"א סי' ק"ל דר"ו
שם סי' ע"ב סי' קט"ו דקס"ו וסי' קי"ו דקנ"ב
שם סי' פ"ה סי' ד' ד"ו
שם סי' ק"ג סי' י"ד דכ"ה
שם סי' ק"ג סי' קכ"ט דר"א

תשב"ץ

ח"א סי' ס"ו סי' קמ"ו דרכ"ג
שם סי' פ"ג סי' קי"ג דקס"ד
שם סי' קל"ח סי' כ"ג דקל"ח וסי' ק"ט דקכ"ה
שם סי' קנ"ה סי' ה' ד"ח
ח"כ סי' ת"ט סי' ע"ו דק"ט
שם סי' פ"ט סי' קנ"ד דרס"ט
שם סי' קמ"א סי' ד' ד"ו
שם סי' רע"ט סי' ה' ד"ח
ח"ג סי' י"ד סי' קל"ט דרמ"ו וסי' קע"ז דרז"ז
שם סי' רנ"א סי' ר"ו דרפ"ט
שם סי' רנ"ב סי' ת"ו דרס"ט

ת' הרשב"ש בנו

סי' ש"ה סי' ר"ב דרפ"א
סי' שז"ט סי' קי"ז דקע"ז
סי' תק"א סי' קנ"ב דרכ"ט
סי' תקכ"ב סי' קמ"ח דרכ"ג
סי' תקנ"ג סי' קס"ז דרל"ט וסי' ר"ב דרפ"א
סי' תרנ"ב סי' כ"ז דר"א ורנ"ב

ת' יבין ובועז

ח"א סי' ה' סי' קנ"ב דרל"ב
שם סי' קי"ט סי' קמ"ד דרכ"א
שם סי' ק"ך סי' קנ"ח דרע"ז וסי' כ' דרע"ט
ח"ב סי' ל"א סי' ק"ג דקמ"ח
שם סי' ל"ח סי' פ"ח דקנ"ד

ת' מהר"י קורין

שורש ל"א סי' י"א דרכ"א
שורש ל"ב סי' ג' ד"ב וסי' קנ"ב דרל"ל
שורש ל"ג סי' קנ"ט דרל"ו וסי' קנ"ג דרס"ג ושם
שורש ק"ס סי' קנ"ח דרכ"ז
שורש קע"ב סי' קי"א דקכ"ח
שורש קע"כ סי' קכ"ו דר"ר

תרומת הדין ופסקים וכתבים

סי' קוד' סי' כ"ג דע"ג
סי' קע"א סי' כ"ד דפ"כ
סי' קע"ח סי' קנ"א דר"ח
סי' קפ"ו סי' י"ח דכ"ח
סי' קנ"א סי' קכ"ו דר"ר

הרשרים

מא"ח סי' ל"ה סי' פ"א רקל"א
 חזר סי' ל"ח סי' ז"ב דכ"ד
 ט"ס סי' ת"א סי' זכ דכ"ב וסי' ז"ב דכ"ר וסי' ק"ן דכ"ז
 ט"ס סי' ת"ה סי' קל"א דר"ז
 ט"ס סי' ת"ז סי' קנ"ג דרס"ג
 ט"ס סי' כ"ב סי' קמ"ט דרס"ה
 ט"ס סי' כ"ג סי' קנ"ב דרס"ג וסי' קנ"ו דרע"א
 ט"ס סי' כ"ה סי' ר' דרע"ט
 ט"ס סי' ז' סי' קכ"ו דר"ר
 ט"ס סי' ק"א סי' קכ"ו דרע"ה
 ט"ס סי' קכ"ג סי' פ"ד דקכ"ב
 ט"ס סי' ר"א סי' קט"ו דקס"ו וסי' קי"ו דקע"ב
 אח"כ סי' ט' סי' כ' ד"כ סי' ר' דו
 אח"כ סי' ז' סי' פ"ט דקל"ו
 הו"ל ארבע סי' רע"א סי' קנ"ב דרס"ל
 סי' ט"ו סי' ס' דר"ר
 סודכ"ו סי' קת"כ סי' ס' דנ"ס
 סי' רנ"ו סי' ג' ד"ב וסי' קכ"ט דרנ"ו
 סי' רנ"ו סי' ז"ר דכ"ו וסי' כ"א דע"ג
 החדשות סי' ת"ז סי' ע"ז דק"א
 החדשות סי' רנ"ג סי' ת"ט דע"כ
 החדשות סי' תש"ז סי' ע"ו דק"ב
 החדשות סי' תשכ"ג סי' ע"ו דק"ב
 החדשות סי' תק"פ סי' ק"ו דק"ז
 החדשות כלשונות הר"מ סי' רכ"ז סי' פ"ד דקכ"ו
 החדשות סי' תרנ"ח כקונט' כונן לחקר דש"ט
 שמכילת ח"א סי' כ"א סי' ק"ב דקמ"ט וסי' קי' דקנ"ז
 ט"ס סי' ל"ה סי' קמ"ט דרס"ה
 ט"ס סי' קל"ז סי' קס"ז דרל"ח
 מהרש"ך ח"א סי' ל"ח סי' ז"ב דכ"ג
 ח"כ סי' קמ"ס סי' ד' ד"ה
 ח"ג סי' פ"ה סי' כ"ו דרע"א
 ט"ס סי' ז"ה סי' ה' ד"ח
 משפטי שנואל סי' ס' סי' פ"א דקל"א
 סי' ק"ך דקכ"א סי' פ"א דק"ל
 סי' קכ"ט סי' ר' ד"ה
 הרוטן סי' פ"א סי' קל"ט דרט"ו
 הירא"כ סי' רכ"ט סי' קנ"ד דרס"ט
 ה"ש חיון סי' ת"א סי' קי"ו דקע"ו
 ט"ס סי' ת"א סי' ק"ח ככל הסיומן מדקע"ח
 ה"א ששון סי' רז"ד סי' קי"ב דקס"כ
 ה"ש יונה סי' ז"ו סי' קמ"א דר"ח
 תיקור כבוד סי' ל' סי' ד' ד"ו
 סי' ל"א סי' ק"ח דקע"ס
 כו"ל סי' ר' דרע"ט
 הראש"ח ח"א סי' א' סי' קי"ט דקכ"ה
 ט"ס סי' ח' סי' קי"ט דקכ"ה
 ט"ס סי' ח' סי' קט"ו דקע"א
 ט"ס סי' ת"ה סי' ה' ד"ט
 ט"ס סי' כ"ב סי' קי"ד דקס"ו
 ט"ס סי' ס"ח סי' קי"ט דקכ"ס
 ט"ס סי' קי"ב סי' ע"ה דק"ח
 השגת נדק ח"א סי' ר' סי' ד' ד"ה
 ט"ס סי' ס"ה סי' כ' ד"כ וסי' ר' ד"ה
 ח"כ סי' ב"ט סי' קמ"ט דרס"פ

מהרש"ט ענינא דס"ו סי' קנ"ד דרס"ח
 ח"ג סי' ז"א סי' ט' ר"ד וסי' ז"ו ד"ט
 ט"ס סי' ז"א סי' ז"ר דכ"ד
 ט"ס סי' ז"א סי' קל"א דר"ח וסי' קל"ב דר"ח
 ט"ס סי' ז"ב סי' קכ"ב דרס"ט
 ט"ס סי' ז"ב סי' קנ"ב דרס"ד וסי' קנ"ד דרס"ח
 ט"ס סי' ז"ב סי' קס"ג דרל"ז וסי' קנ"ד דרס"ח
 ט"ס סי' ז"ו סי' קי"ח דקנ"ג
 ט"ס סי' ז"ר סי' כ' ד"כ
 ט"ס סי' ת"א כקונט' כונן לחקר דש"ט
 יג"ל באשן סי' ג' סי' קמ"א דר"ח
 סי' פ' סי' כ' ד"א

הרימ"ט

ח"א סי' ה' סי' ז"ג דקל"ח
 סי' ה' סי' ק"ט דקנ"ה
 סי' ז"א סי' קי"ב דקס"ה
 סי' ז"א סי' קי"ב דקס"ב
 סי' ז"א סי' קס"ו דקס"ח
 סי' ז"ב סי' קמ"ח דרס"ג
 סי' ז"ב סי' קנ"ח דרע"ו
 סי' ז"ר סי' ד' ד"ו
 סי' ל"ז סי' ט' ד"ג
 סי' ל"ז סי' קט"ו דקע"א
 סי' ת"א סי' קי"ב דקס"א וסי' קי"ב דקס"ב
 סי' ת"א סי' קט"ו דקס"ט
 סי' כ"ה סי' קי"ב דקס"ב וסי' קי"ב דקס"ג
 סי' כ"ה סי' ק"א דק"ס
 סי' כ"א סי' קט"ו דקע"א
 סי' כ"א סי' ק"ל דר"ה
 סי' כ"ג סי' ד' ד"ו
 סי' פ"ב סי' קנ"ג דרס"ד
 סי' קל"ח סי' ק"א דקכ"ט
 סי' קל"ח סי' קי"ב דקס"ג
 חזר סי' א' סי' ק"א דקכ"ט
 סי' א' סי' קי"ו דקע"ה
 ס' א' סי' ק"ח ככל הסיומן מדקע"א
 סי' א' סי' קי"ט דקנ"ה וסי' קכ"ב דקנ"ז
 סי' א' סי' קנ"ד דרס"ט
 סי' ב' סי' ק"ל דר"ב וסי' קל"א דר"ה
 סי' ג' סי' קמ"ח דרס"ג
 ט"ס סי' ג' סי' קנ"ה דרס"ב וסי' קנ"ח דרע"ו
 ט"ס סי' ז"ב סי' קכ"ב דרס"ח
 ט"ס סי' ז"ר סי' ק"ן דרס"ו וסי' קכ"ב דרס"ח
 ט"ס סי' פ"ו סי' קנ"ב דרס"ח
 ט"ס סי' כ"א סי' ד' ד"ו
 חא"פ סי' א' סי' כ' ד"א
 ט"ס סי' ז"ח סי' ק"ה דק"ז
 ט"ס סי' ז"ח סי' ק"א דק"ס
 ט"ס סי' ז"ח סי' ק"ח דקנ"ד
 ט"ס סי' כ"ו כקונט' כונן לחקר דש"ט
 ט"ס סי' ל"א סי' קט"ו דקכ"ו וסי' קי"ו
 ט"ס סי' ת' סי' ק"א דקכ"ט
 ט"ס סי' ה' סי' ק"ל דר"ו
 חמ"ט ח"ך סי' ק"א דקכ"ט וסי' קט"ו דקע"פ
 ט"ס סי' קכ"ד סי' ק"ט דקנ"ו

פרח מטה אהרן

ח"כ סי' זכ סי' קמ"ה דרכ"ב
שס סי' זכ סי' קמ"ה דרכ"ה
שס סי' זכ סי' ר' דרע"ט וסי' כ"א דר"פ
שס סי' זכ סי' קכ"א דרכ"ז

תורת חסד

סי' ה' סי' כ"א דל"ב
סי' ה' סי' פ"ז דקל"ב
סי' ז' סי' ר' דר"ר
סי' ז' סי' כ"ב דע"ב וסי' קצ"ו
סי' ז' קפ"ט דרכ"ט וסי' ק"ן דרכ"ט
סי' ע"א סי' קל"א דר"ח
חציל שמואל סי' פ"ט סי' ר"ה דרפ"ז
כאמן שמואל סי' ל"א סי' קוד דקס"ד וסי' קצ"ו דרע"ט
בית שלמה חזק סי' ז' סי' קס"ז דרל"ט
סס חיי סי' יוד סי' כ' ד"ב וסי' ג' ד"ג
סי' ל"ח סי' קט"ו דקס"ו וסי' קצ"ו דקע"ט
כרם שלמה חזק סי' ז"א סי' קצ"ו דרכ"ט
שס סי' ז' סי' קכ"ד דרל"ג
שס סי' ז' סי' קכ"א דרכ"ז
שס סי' כ"ד סי' ד' ד"ז
אה"פ סי' ז' סי' ג' ד"ג
ת' כ"ח סי' א' סי' ט' דא"ו וסי' י"א דכ"א וסי' ז"ג דכ"ב
שס סי' א' סי' קצ"ו דקע"ב
חדשות סי' ל"א סי' קצ"ח דרע"ב
שס סי' ל"ב סי' קמ"ד דרכ"א וסי' קצ"ח דרע"ח
חדשות בנימין סי' כ"ט סי' קכ"א דרע"ח וסי' כ"א דר"פ
סי' ל"ח סי' קל"ד דר"ב
גאוני כתראי סי' י"ד סי' לא דכ"א וסי' ז"ג דרכ"ב
צמח צדק סי' כ"א סי' כ"ג דפ"א
סי' ה' סי' קמ"ה דר"ח
סי' כ"ט סי' ק"ך דקצ"ו וסי' קכ"א דקצ"ו
סי' ע"ג סי' לא דרכ"ב
סי' פ' סי' ת"ז דע"ב וסי' כ"ו דפ"ו
סי' קצ"ו סי' קפ"ו דרכ"ב
סי' קצ"ו סי' קצ"ט דרע"ח
סדר חלובלין סי' כ"ז סי' כ"ג דפ"א
טבער אפרים סי' יוד סי' פ"ד דקכ"ח וסי' פ"ז דק"ל
סי' ע"ב סי' קי"ח דקפ"ב
סי' ע"ט סי' קכ"ב דקצ"ז
סי' פ"ז סי' ס"ב דנ"ז
יד אליהו סי' ת"ט סי' קי"ח דק"ן
פנים נואירות ח"א סי' ק"ז סי' קל"ט דרל"ג
כאר טבע סי' כ' סי' ת"א דס"ו
חינוך בית יאודס סי' פ' סי' ק"ב דקת"ו
חוט השני סי' ז' דר"ב סי' קי"ח דקפ"א
חוט יאוד סי' כ"ד סי' ר"ח דרכ"ד
סי' קכ"א סי' קצ"ו דרע"ד
השמות לסי' ט"ו סי' קכ"ח דרל"ח
השמות דרס"ח סי' קי"ח דקפ"ד
השמות לסי' קכ"א סי' קצ"ו דרע"ד

כשיטת קדושין לר"ו סי' קי"א דקכ"ט
שס פ"ק דס"ה סי' קי"ט דקכ"ט
שס לרכ"ד סי' ת"א דס"ו
שס לרס"ה סי' ט' דנ"ו
שס לרע"ג סי' פ"ט דקל"ו
שס לרע"ז סי' ל"ד דכ"ב
כשיטת כתובות לרע"ה סי' קט"ו דקצ"ו

שרת פני משה

ח"א סי' ר' סי' פ"ז דקל"א
שס סי' ז' סי' קל"ב דר"ח
שס סי' כ"ד סי' קל"ד דר"ו
ח"כ סי' כ' סי' קי"ח דקכ"ה וסי' קי"ט דקכ"ה
שס סי' ט' סי' קל"ד דר"ו
שס סי' נ"א סי' קל"ד דר"ו
שס סי' ק"ח סי' י"א ד"ך וסי' ק"ל דר"ז
שס סי' קכ"ז סי' קי"ח דקפ"ה וסי' קכ"ו דקצ"ט
ח"ג סי' ג' סי' ד' דר"ו
הר"מ די בוטון סי' ה' סי' קמ"א דר"ו ושס
סי' נ"ג סי' ט' דר"ד
סי' נ"ז סי' ד' ד"ז
חנן גבורים סי' ג' סי' קכ"ב דרכ"ח
דבר שמואל סי' רפ"ו סי' נ"ג דפ"א
ראש יוסף תשובות דל"ג סי' ק"ע דרל"ט
הלכות קטנות ח"א סי' רנ"ג סי' קנ"ח קצ"ט דרע"ח

גבעות עולם

סי' וא"ו סי' ג' ד"ג
סי' זכ דכ"ו סי' קי"ח דקכ"ד

תשובות הכנה"ג

חזק סי' ס"ג סי' קכ"ז דר"א
שס סי' ק"ז סי' קכ"ז דר"א
שס סי' קכ"ו סי' ת"ב דס"ו
שס סי' קכ"ט סי' קע"ט דרכ"א
שס סי' קל"ז סי' ע"ו דק"ט ושס
שס סי' קל"ח סי' כ"ד דפ"ב
שס סי' ק"מ סי' קכ"ז דר"א
שס סי' קמ"א סי' ע"ז דק"ד וסי' ע"ח דק"ח
שס סי' קנ"ו סי' ע"ח דק"ח
שס סי' קס"א סי' ר"ב דרפ"א
שס סי' קס"ב סי' קמ"ח דרכ"ד
שס סי' קס"ב סי' ר"א דרפ"א
שס סי' קס"ג סי' קמ"ח דרכ"ד
שס סי' ר"ו סי' ד' ד"ה

עדות ביעקב

סי' זכ סי' ק"ל דר"ו
סי' ז' סי' ק"ל דר"ו
סי' ע"ב דרכ"ג סי' ק"ג דקמ"ז
סי' קל"ח סי' ק"ג דקמ"ז

תשובות פני הוישיע מר בני אשכנז

חל"ח סי' זא סי' ח' וסי' ר"ח דרנ"ג
טס סי' זא סי' ר"ז דרנ"ז וסי' רזא
טס סי' זכ סי' ת"ו ד"ע
חוד סי' ז' סי' קת"ו דרכ"ג

בית יעקב

סי' ד' סי' ט' דזא
סי' ד' סי' זג דכ"כ
סי' ת"ד סי' קת"א דרוח

עבודת הגרשוני

סי' ט"ו סי' זא דזט
סי' ט"ו סי' קס"ה דרנ"ח
סי' כ"ד סי' זא דכ"כ וסי' זכ דכ"כ
סי' נז סי' ר"א דר"ע
סי' נ"ח סי' ר"א דר"ע
סי' ק"ו סי' קל"כ דר"ח

שבות יעקב

חל"ח סי' ז"ה סי' ט"א דכ"ה
חל"ח סי' ז"ג סי' ג' דר"ג
ח"כ סי' ז' סי' קל"ט דרוז

רב צבי

סי' ג' סי' קז דקע"ד
סי' ט"ז סי' קצ"א דר"ס
סי' מ"ט סי' ז"ה דכ"ה
סי' ע"ז סי' כ"ו דר"ח

באר יעקב

חל"ח סי' תמז סי' כ"כ דע"ג
חוד סי' כז סי' כז דת"כ
טס לסי' כ"ט סי' ת"ו דפ"א
טס לחי' קז סי' קזח דק"ע
טס לסי' קז טס סי' קזח טס
טס לסי' קז סי' קת"א דר"ו וטס
טורש יוסף ד"ו סי' ח' ד"ט

גיגת ורדים

חל"ח כלל ג' סי' כ"א סי' קל"ח דר"ס
חוד כלל ח' סי' ח' סי' קכ"ב דכל"כ וסי' קכ"ג דרנ"ג
כלל א' סי' ח' סי' קכ"ט דרנ"ו וסי' קס"א דרנ"ז
כלל א' סי' ח' סי' קס"ד דרנ"ז
כלל ח' סי' כ' סי' קכ"ז דרנ"ד
כלל א' סי' ג' סי' קת"ד דרס"ו
כלל א' סי' ה' סי' ע"ב דק"ד
כלל א' סי' זח סי' כ"ג דפ"א
גן המלך סי' קת"א סי' כ"ו דל"ט
טס סי' ס"ח סי' קכ"ח דר"ח

חטה יוסף חל"ח חוד סי' ח' סי' קס"כ דרנ"ז וסי' קס"ד דרנ"ז
חרמת קרש חוד סי' ג' סי' כז דת"ד
טס סי' ר' סי' כ"ג דע"ה וטס
טס סי' ג' קע"ט דרכ"א
טס סי' ה' סי' קכ"א דר"ס
ח"כ סי' יד סי' קז דק"ן
פני הארץ חל"ח ח"ח סי' ח' סי' ר' דז'
טס סי' זג סי' ח' דז'
ח"כ סי' זג סי' כ"ג דע"ח
טס דל"ה סי' קז דק"ן
זרע אברהם חל"ח סי' כ"ג סי' ע"א דק"כ
חוד סי' כ"ה סי' קע"ט דרכ"א וסי' קפ"ז דרנ"ח
נחמה ככסף חוד סי' ה' סי' קפ"כ דרנ"ה
טס דקס"ו סי' ב"ב דע"ה
טס דקע"כ סי' כ"ו דפ"ה
ידי אליהו דפ"ח סי' ר' ד"ד
חלכי כקדש חולין לר"ח סי' קפ"כ דרנ"ה
טס דקכ"א סי' ר"ה ד'
אודיס גדולים דת"כ סי' פ"ט דקל"ו
מוגל מאש סי' כ"ה סי' קט"ו דקכ"ז וקע"ב
סי' ז' סי' ק"ג דק"ן וסי' ק"ה דק"ן
בני חשה סי' ל' סי' קט"ו דק"ע
דת ודין סי' ז' סי' ק"א דקת"א
גתיכות משפט ד"ג סי' קצ"ו דרע"ג
בני יעקב סי' כ' סי' קיז דקפ"ז
טס דר"א סי' וא"ו ד"ט
כהונת עולם סי' כ"כ סי' קט"ו דק"ע
טס סי' ס' סי' קט"ו דק"ע
בדר אליהו רכה דל"ט סי' קכ"ו דקצ"ט
טס דת"ג סי' קל"א דרוז
טס דב"ח סי' קכ"ו דקצ"ט טס
טס דע"ז סי' קצ"ד דרס"ח
טס דפ"כ סי' קנ"ג דרס"ד

מחנה אפרים

ס' נדרים סי' זכ סי' קיז דקס"א
ה' ערות סי' ח' סי' קצ"ד דר"ע וסי' קצ"ה דרע"ב
טס סי' ט' סי' קיז דק"ס
טס סי' זט סי' קכ"ג דרס"ח
ה' אישות סי' ג' סי' קט"ו דק"ע וסי' קיז דקע"ג
ס' ח"כ סי' קיז דקע"ו
טס ריח סי' ק"ג דקמ"ט וסי' ק"ג דקמ"ט
טס דז"ט סי' וא"ו ד"ט
ה' מאכלות אסורות דכ"ה סי' רזא ד'
אור יקרות פני מה' ת"א סי' קז דקכ"א
טס בקוב"ד ד"ג סי' קכ"א דרכ"ז

דברי אמת

בת' דזו סי' קיז דקס"ו
טס בת' דזו סי' קיז דקכ"ט
טס בקונט' דכ"ח סי' ל"ד דכ"ד
טס בקוב"ד דת"ה ודנ"ז סי' א"ד ד"א
טס בקונט' דפ"ה סי' קיז דקס"ו
טס בקונט' דפ"ו סי' קיז דקכ"א
טס בקונט' דע"ה סי' קכ"כ דקנ"ז

חוק לישאל ל'ר סי' א' סי' ט' ד'ו
 טס סי' א' סי' ז'א רכ"א
 טס סי' ק"כ סי' ס'ז רנ"ח
 שמש נדקה חזר סי' כ"ח סי' קנ"א דרס"כ
 מוקראי קדש רפ"ג סי' ק"ג דקמ"ט
 טס רפ"ח סי' ר'ג ר' ט"ר
 טס דקט"ו סי' ר"ו דרפ"ט
 טס דקנ"ט סי' ר"ר דרפ"ר
 טס דק"ס סי' ר'ז ר"ט
 טס ה' מגילה תרפ"ח סי' קיט דקנ"ה
 עץ החיים שלח לך רפ"ג סי' פ'ז דק"ל
 טס שלח לך רפ"ר סי' קיח דקנ"ה
 טס סוף הספר ר"ג סי' קיח דקנ"ה
 טס סוף הספר ר"ז סי' קיח טס
 בתי כהונה ח"א בית ועד ר"ב מ' קכ"כ דקנ"ז
 לשון למורים א"ח דק"ז סי' קיח דק"ז
 ח'ד רפ"ד סי' קיח דקפ"ר
 קול בן לוי דל"ד סי' קיח דקנ"ר

בעלי הכללים

ת' רב שירא כספר יוחסין רפ"א בקוב' כונן למקד דש'
 הר"ש הנניד כמכוא הש"ס כקונט' הנו' ד"ט
 הר"ש כס' כריתות כ"ב מדות סי' מ"א דס"ו
 ס' כריתות בית ה' סי' מ"א דס"ז
 ס' הנו' כסופו סי' ק"ג דקמ"ז וסי' ק"ה דק"ז
 כ"ז בכללי הש"ס דלט בקוב' כונן למקד דש'
 יבין שמונה סי' קל"א סי' מ"א דס"ז
 טס סי' קל"ב סי' ת' דס"כ
 טס סי' קל"ג סי' מ"א דס"ו
 טס סי' רפ"ו סי' קי"א דקנ"ט
 טס סי' ר"ן סי' קי"ח דק"ן
 טס סי' תקס"ט סי' ח' ד'
 גופי הלכות סי' תל"ו סי' קל"א דר"ח
 טס סי' תת"ג סי' קי"ח דקפ"ר
 גט פשוט בכללי הוראה סי' א' סי' פ"כ דקכ"א
 טס סי' כ' סי' פ"ח דקל"ד
 טס סי' ה' סי' פ"א דק"ך
 טס סי' פ"ו דקכ"א
 יר מלאכי סי' קס"ט סי' פ"א דק"ך
 טס כללי הדינים סי' תפ"ז סי' קי"ח דקס"א

בעלי הגדה

זוהר הקדוש ח"כ דפ"ז בקוב' כונן למקד דש"ח
 דגול מרכבה דקנ"כ סי' כ"ב דפ"א וטס
 השכנות יעקב דקמ"כ סי' ר' ב"ר
 נאדן וקני שנות חיים ר"כ סי' כ"ח דת"ד
 ספרו הקטן חקרי לכ ח"א דקס"ז וקס"ח סי' קנ"א דר"ב
 טס דרוט סי' קי"א דק"ס
 טס דרס"ח סי' ק"ח דקנ"ר
 טלמי זכור דקנ"ו בקוב' כונן למקד דש"ח
 טס דקנ"ח בקוב' הנו' טס
 טס דקנ"ט בקוב' הנו' טס
 טס דרמ"כ בקוב' הנו' טס
 טס דש"ג וטס בקוב' הנו' טס
 טס דש"א בקוב' הנו' טס

ארעא דרבנן סי' י' סי' כ"ג דפ"ח
 טס סי' תמ"ר סי' קכ"ח דר"א
 טס מ"כ סי' קס"ו סי' קי"ח דקפ"ח
 גט מקושר ר"ל סי' ז' דכ"ז
 קהלת יעקב דע"ה סי' קי"ג דקס"ר
 טס דע"ו סי' קמ"א דרז"ו וטס
 כס דע"ז סי' קמ"ג דר"ט
 טס דפ"ח סי' קי"ח דקפ"ג ודקפ"ח
 טס דע"ט סי' קי"ג דקס"כ
 טס דע"ט סי' קי"ט דקנ"ה
 טס ד"פ סי' ז"ה דקמ"ח
 טס דפ"א סי' ז"ו דקמ"א
 טס דקכ"ז סי' פ"ח דקל"ר

משאת משה

א"ח סי' א' סי' קכ"ז דר"א
 א"ח סי' ב' סי' קכ"ו דר"ר
 ח'ד סי' א' סי' פ"ט דקל"ה וסי' ק"ל דר"ו
 טס סי' א' סי' קכ"ו דר"ר
 טס סי' א' דכ"א סי' ק' דקמ"ה
 טס סי' כ' סי' ק"ג דקמ"ז
 טס סי' ג' סי' ט' דיה
 טס סי' ג' סי' קנ"ג דרס"ה וסי' קנ"ד דרס"ט
 טס סי' ו"א סי' קכ"ו דר"ר
 ח"ג ח'ד סי' ג' סי' מ"ג דס"ח

בית דוד

א"ח סי' ל"א סי' קנ"כ דרכ"ח
 ח'ד סי' כ' סי' קס"ר דרל"ז
 טס סי' כ"ז סי' ל"ד דפ"כ
 טס סי' כ"ח סי' כ"ג דפ"א וסי' כ"ד דפ"כ
 טס סי' ע' סי' קנ"ט דרע"ח
 טס סי' ע"ג סי' קע"ו דרמ"ו
 טס סי' ע"ד סי' קפ"ט דרכ"ט
 טס סי' ע"ה סי' כ"ב דע"ג
 טס סי' קל"ז סי' קי"ח דקפ"ר ודק"ן
 טס סי' קנ"ז סי' קי"ח דקנ"ד

דבר משה

ח'ד סי' א' סי' קס"ר דרל"ז
 טס סי' ב' סי' קנ"ד דרס"ט
 טס סי' ז' סי' ר' דרע"ט
 ח"ג ח'ד סי' א' סי' י' דר"ט
 טס סי' א' סי' ט"ו דכ"ז
 טס סי' ג' סי' ל"ו דכ"ה

אהל יוסף

ח'ד סי' א' סי' קס"ט
 טס סי' ב' סי' קכ"כ דר"ל
 טס סי' כ"ט סי' ג' דקמ"א
 טלחן גבוה א"ח בכללים סי' קי"ח דקפ"ז
 חלך שלם ד"ף סי' קי"ח דקפ"א
 גדולי תרומה דס"ח סי' ח' ד'

לוח הטעיות

טס טס ו' עכין ז"ל חנוין
 טס טס ל"ב הו"ל ז"ל ר"ל
 ק' כ' כ"ה מוהרש"ך ז"ל מוהרש"ם
 טס ג' ת"ו מה שלכיו"ל ח"ש לכי
 כ"א א' ש"ט כ"ו תיבת לומר יתר
 טס ג' ה"ג משו"ג ז"ל משה ח"ב
 טס ר' א' ה"ב ז"ל א"כ
 טס טס ט' ואין ז"ל וא"כ
 כ"ך א' כ"ח ואצו ז"ל ואילו
 טס ד' זו וכתב ז"ל וכת'
 טס טס ת"ט כתב ז"ל בתשובת
 כ"ד א' ג' הריאה ז"ל הר"ה
 טס ד' ל"ו טס"ה ז"ל טסה
 כ"ו א' ו' בת' ז"ל כת'
 ז"ך א' כ"ג בקיום ז"ל דק"ו
 טס טס כ"ו אפ"ה ז"ל אפ"ה
 טס כ' ח' כיון ז"ל כן
 טס ד' ג' להקו"ר ז"ל להק"ר
 כ"ח א' כ"ד כבר ז"ל דבר
 טס טס ח"ג נזכר ז"ל נותר
 טס כ' זו הכ"ת ז"ל הר"מ
 טס טס ל"ה הכ"ח ז"ל הר"מ
 טס טס ח"ה ס"ק ז"ל ה"ך
 טס ג' כ"ג ד"ה ז"ל ד"ה
 טס ד' ל"ד הכי ז"ל הכי
 כ"ט א' ט"ו ולא ז"ל אלא
 טס ג' כ' בת"ש ז"ל דמ"ש הר"ח
 טס ד' כ"ה הכי ז"ל הכי
 ל' ב' חז"ח ז"ל ג"ח
 טס ד' ז' צריך ז"ל אריך
 ל"א א' כ"ט בת ז"ל בכ"ג
 ל"ב ב' ב' ולא ז"ל אלא
 ג"ל א' ה' דלא בכל ז"ל דל"ח כל
 טס טס ק' כר סודקין ז"ל כרס ודקין
 דף ל"ו עמוד ד' שטה כ"ה חולקים ז"ל הולין
 ל"ח ג' ד' ה' דכחה ז"ל דכמת
 טס טס זו דאילו ז"ל דאולי
 טס טס ח' ולדידיה ז"ל ולדידי
 טס ד' כ"ג בעי ז"ל רע'
 ח' א' ח' והר"ש ז"ל ומוהר"ם אלג' אוי ז"ל
 ח"ד ג' כ"ח דחדרי ז"ל דנדרים
 ח"ה כ' כ"ה כו ז"ל לכוי
 ח"ו א' ח' חירי ז"ל כולי האי
 ח"ט כ' ל"ה א"כ ז"ל א"כ תאי
 טס טס ח"ל ולא ז"ל אלא
 טס טס ח"א דק"ו ז"ל דכרו
 טס ג' ז"ך קרי ז"ל הכי
 טס טס כ"ן א"ך ז"ל א"ר
 טס ד' א' ק"ח ז"ל קכ"ח
 טס טס כ"ה הרבה ז"ל הרבה
 ז' א' ט"ו ח"ש ז"ל וע"ש
 ד"ן ד' כ"ו האיבא יב ז"ל צריך ביאור
 כ"ה א' ת"א ככ ז"ל כפ'
 טס טס ג' כן כל ח"ש ז"ל דלפ"ט
 טס טס טס כולן ז"ל כלן
 טס טס כ"ה הוא אינו ז"ל דהא אינו

דף א' עמוד א' שטה ז"ל כי ז"ל התיבת יד
 טס טס ט"ו כת' הר"כש פי' שפ"ח ז"ל בתשובת הר"כש פי'
 טס טס כ"ד כ"ש כ"י ז"ל כשיטה מקובצת בתיבת יד
 טס טס כ"ט נכלה סכין ושחיטה ז"ל נכלה סכין ושחיטה
 טס טס ח"ה ורס ז"ל ורנו
 טס טס ח"ו ורבינא ז"ל ובינה
 טס ע"כ זה באיסור ז"ל מאיסור לאיסור
 טס טס כ"ח לרס ז"ל להס
 טס ג' יב ושחיטה ז"ל ושחיטה פסולס
 כ' א' ז"ב כין ז"ל כן
 טס ג' ז"ד ח"הו ז"ל אינו
 כ' א' ט"ו והכי ז"ל והכי
 ד' כ' נו"ן אלא ז"ל אלו
 ח' א' ד' דטעם ז"ל הטעם
 טס ד' ס"ל רכיבו ז"ל רכיבא
 ו' א' ג' דהכי ז"ל דהכי
 טס טס כ"ך דבריות ז"ל דבריות דפ"ג
 טס טס ל"ב ואקוסיית ז"ל וקוסיית
 טס טס ל"ד הכי ז"ל הכי
 טס טס ז"ל ברפ"א ז"ל ברפ"ג
 טס טס ח"ל הכי ז"ל הכי
 טס כ' כ"ב שטה ז"ל ישנה
 ז' ג' ג' כח"ח ז"ל כח"א
 טס טס כ"ך א"ך ז"ל א"ך
 טס טס ח"ר הכי ז"ל הכי
 ח' כ' יב לח' יתר
 טס טס ק' והכי ז"ל והכי
 טס ג' כ"ד טס ז"ל טרי
 טס טס ק' והכי ז"ל והכי
 טס ד' ג' ראפי ז"ל ראפ"ה
 טס טס ל"ב ולא שני ז"ל ולשני
 טס טס ז"ל כחוקתו ז"ל כחוקתו
 ט' א' זו בע"ד ז"ל שני ערים
 טס ג' ז' בר"ת ז"ל ד"ה צרת
 טס ד' כ"ן דק"ל ז"ל דלא ק"ל
 ז"ד א' כ"ט רע"א ז"ל דמ"א
 טס כ' ז' דתיבת ז"ל דתיבת
 טס ג' זו דהא דק"ל ז"ל ד"ה א"ד ק"ל
 טס טס כ"ג אינו ז"ל אינו באחן
 טס ד' ז"ט והנה ז"ל והס
 טס טס ל' ה"ג ז"ל ה"ג
 ז"ב א' ח"ד הכ"ח ז"ל הט"ו
 ז"ג א' ג' ז"ל ז"ל כה
 טס כ' ג' ולדברי ז"ל ופרכי
 דף יד עמוד א' שטה ל"א א"ש ז"ל וא"ש
 טס כ' כ"א כמה ז"ל במקום
 טס ג' יב שק"ש ז"ל שקשה
 טס ד' כ"ג כ"ש יתר
 זו א' א' דאס' ז"ל דאסור
 טס ד' ט"ל הווע"ח ז"ל הווע"ח
 זו ג' א' דהוא דמנעט ז"ל דהוא דנתנועט
 טס טס ח' וכתב ז"ל וכת'
 טס טס י"ד כת תקיב עצמו ז"ל כת' כתב
 טס טס כ"ג שכחה ז"ל שכחה מנויה
 י"ג ג' א"תו ז"ל א"תה

שם ג' מו' כתב צ"ל התיר
 שם שם זין עז צ"ל כהי
 נ"ו ד' ג"ל וכן צ"ל אכן
 נ"ט ג' ה"ה ניחא צ"ל בח"א
 שם שם זין כפ"כ צ"ל כפ"כ
 פ"כ ב' יוד הסוביא שנית צ"ל הסוג שני
 שם ג' ר"ן חקו צ"ל התני
 ס"ג ד' יר אי צ"ל לא
 ס"ד ד' זל המיעוט יתר
 כס שם ט"ל כהאי צ"ל במאי
 ס"ו ר' יט להכי צ"ל לרכי
 כז' א' ל"ו וליבא צ"ל אליבא
 שם ג' ט' וכלל צ"ל פרט וכלל
 שם ד' כ"ח כתב צ"ל בתשובה
 שם שם ל"כ חפז צ"ל חפזי
 שם שם מ"ח כסכיו צ"ל כסריו
 דף ס"ח עמוד א' שטה ד' שהתיר וכו' כל השטה תואת הוא
 יתירה
 שם ב' כ"ו כר"ט צ"ל ככ"ט
 שם שם זך לכן צ"ל וכ"כ
 שם שם ה"ט הפ' צ"ל פ"ד
 שם ג' כ"ה והתייחס צ"ל סתמא
 שם ד' כ"ה באולל צ"ל בכלל
 ס"ט א' יר ר"ה צ"ל ד"ק
 שם שם כ"ג חזין צ"ל חזין
 שם ג' ת' תום צ"ל תורה
 ע"א ר' א"כ צ"ל א"כ
 ע"א א' א' וכתב צ"ל וכתב
 שם שם ד' פכ"ל צ"ל עק"ל
 שם ג' ח"ה וכתב צ"ל וכתב
 ע"כ א' ז' הסלקאה צ"ל הסוקא פ'
 שם ב' יו קפ"ג צ"ל תפ"ג
 שם שם כ"ה שגראין צ"ל שאין
 שם ג' ד"ן א"כ צ"ל וא"כ
 שם ד' ח' גבי צ"ל ג"כ
 שם שם ר"ן כי צ"ל בת' וימא
 ע"ב א' ב' אי גם צ"ל אינפ
 שם שם זא דהרי צ"ל דהוי
 ע"ה ב' זל עכבר צ"ל חכבר
 שם ג' מ"ד ואינו צ"ל ופינו
 ע"ח ג' זט מטיס צ"ל חטיס
 ע"ט ב' ל"כ דאס בא חמץ דבה"ט צ"ל רא"ס בה' חמץ
 דרכ"ט
 שם ג' ה' מ"ח לא צ"ל ממילא
 שם ד' מו' הוה צ"ל והו
 ז' א' ד' יחא צ"ל גם
 שם שם כ"ה חזב צ"ל חזב
 פ"ח ב' זל הנס צ"ל התס
 שם ג' ל' שכתב צ"ל שכת
 שם שם ל"כ חותר צ"ל מהתר
 שם שם זן דכלאו צ"ל רכלא"ה
 פ"כ א' ה' חותר צ"ל מהתר
 דפ"ה ה' כ"ו ה"ט צ"ל ק"ט
 שם ב' ט"ל ככ"ג צ"ל כת"ג
 פ"ז ב' ט' הרכ ב"ח צ"ל הרכב
 שם שם יד בין צ"ל כיון
 שם שם מ"ט חפזין צ"ל נחפזין

דף ב' עמוד ג' שיטה ב' הכי צ"ל הרי
 שם שם מ"ו הכי צ"ל הכי
 שם ד' ג' ריב אב ודין צ"ל ריבה בו דין
 שם שם ר"ן הנה צ"ל הנה
 פ"ט א' ד' כחמ"ת צ"ל דחמ"ת
 שם ג' ו' אין צ"ל חן
 שם שם ז' מין צ"ל אין
 ז' א' ת' להניד צ"ל להביה
 שם שם מ"ה ואי בח צ"ל ואי חניני
 שם ג' יוד חר"כ צ"ל חע"כ
 שם ד' חו' שנת קרו צ"ל שנתקשרו
 צ"כ ד' יוד ושכנה"ג צ"ל והיה תקום לותר
 שם שם שם גם צ"ל הם
 צ"ג ג' ב' כתובה צ"ל כתורה
 שם שם כ"ן כוסר צ"ל אומר
 כ"ד א' ה' דר"ע צ"ל דר"ע
 צ"ו א' ח"ל לקי צ"ל ל"ק
 צ"כ ב' כ"ה א"כ צ"ל א"כ
 צ"ט ג' ל"ו בא"ח צ"ל ביר
 שם ד' ר"ן שהכי צ"ל שהרי
 ק' א' יט בעי רב צ"ל בעירב
 שם שם ד' מה צ"ל מה
 ק"ב ד' ל"ר סכ"ח צ"ל הר"ח
 שם שם ל"ו הכ"מ צ"ל הר"מ
 ק"ז א' כ"ט דל"ל צ"ל כלל
 שם ג' יוד ייס צ"ל יוס
 שם שם זין עכ צ"ל ע"כ ע"כ
 ק"ג ב' ט' וכו' צ"ל וכ"כ
 שם ג' י"ב דחס"ל צ"ל דס"ל
 ק"ד א' ג' וכו' צ"ל וכ"כ
 שם ב' כ"ו הוא צ"ל דהא
 שם ג' מ' דכטל צ"ל דכבול
 שם שם מ"ד חור צ"ל א"ח
 קט"ו א' כ"ג לבו צ"ל לבו
 ק"ח ב' ל"כ וכת צ"ל וכת
 ק"ט א' יט שנתמש צ"ל שנתמש
 שם ג' ד' כ"ד צ"ל ד"ד
 דף ק"ט עמוד ג' שיטה ל"ה בטוויס צ"ל בטוויס בלא
 שם ד' נו' אב ל"ל א"כ
 ק"ד ד' ג' כל צ"ל ר"ל
 קכ"א א' ד' שכתב צ"ל שכתב
 שם שם ב"ג וזה ס"ר צ"ל מוכח דלס"ר
 שם שם ל' שפכדיו צ"ל שפכרו
 שם ב' ת"כ הכ"מ צ"ל הר"ת
 קכ"כ ג' ב' הקו צ"ל הנו'
 שם שם ט"ו ככון יתר
 קכ"ב א' כ"ו המתירים צ"ל הם המתירים
 שם ב' זל ואי צ"ל ואין
 שם ג' ה' שהשא צ"ל שגשר
 שכ שם מ"ט כחרוב צ"ל כח רוב
 קכ"ד א' כ"ה ר"ק צ"ל ד"ך
 שם ב' ד' שעה כ"ל שני
 שם שם ל"כ ר"ק צ"ל רק
 שם ג' כ"ה כה צ"ל ב"ד
 קכ"ה א' כ"ח דליבא צ"ל דליבא
 שם שם כ"ו כמעשה צ"ל כעשה
 שם ב' ט"ו שגראה צ"ל שגראס

לוח הטעיות

קע"ב א' ל'יר ואף עכ"פ ז"ל ואב"ה
 טכ טס טס זה ז"ל זר
 טס ב' א' צור ז"ל הרר
 טס ד' מ"ד וא"כ ז"ל וא"ת
 קע"ה א' כ"ה כת ז"ל קזל
 טס ד' ג' ל"בא ז"ל איכא
 טס טס כ"ט כו ז"ל ככתה
 טס טס ל"כ כו ז"ל לקיים
 קע"ז כ' כ"ג ונר ז"ל וה"ה
 טס ג' מ"ו רהוי ז"ל רהוי
 טס ד' ז'א העו ז"ל חזור
 קע"ח כ' ג' רנ"כ ז"ל קכ"כ
 ק"פ ב' מ"ט וכי ז"ל הכי
 קפ"א ד' מ"ד מח"ט ז"ל מח"ט ככ"ק
 קפ"ב א' ח"ט אך ז"ל אה
 קפ"ג א' ו'א"כ וכו' כל השיעור ואת ער וע"ק יתירה היא
 קפ"ד א' זכ"ע"כ יתר
 טס ר' ר"ן רבוטה ז"ל רשוטה
 קפ"ט ב' ד' רבנן לא תיבת לא יתר
 קנ"ג ב' ת' ש"ס ז"ל ש"ס
 קנ"ה א' ח"ו שה"ע ז"ל שה"כ"ת
 קנ"ז ב' ד' ח"ו זה ז"ל כה"ו
 טס טס כ"ו ח"ו זה ז"ל ה"ו
 טס טס ל"ה מעורב ז"ל מעוכב
 קכ"ט א' כ"ו דאינו ז"ל דאינו
 טס ב' מ"ח והכי ז"ל והכי
 טס ג' נ"ה לא ז"ל לא הוי
 רנ"ג ג' ח' רן ז"ל ק"ו
 טס טס ז"ל שמיטה כ"ל שמיטה
 ר"א ב' כ"ג כתרומות ז"ל דתרומות
 טס טס ט"ב דביאה ז"ל דביעה
 טס ג' ב' הקשה ז"ל הקשר
 ד"ו ב' ו' הכ"ח ז"ל ש"ת
 טס ד' מ"ד כ"ט ז"ל כל אדם
 ר"ח א' ח"ל דלא חשו ז"ל דחשאו
 טס טס טס לגוי ז"ל לישאל
 טס ד' כ"א קא ז"ל תא
 ר"ט ד' ז"ד רנהנת ז"ל רנהנו
 ר"ז א' ח"ח מנמר ז"ל מהמררכי
 טס טס טס כ"ה ז"ל כריאה
 טס ב' ה' וע"כ ז"ל וע"ק
 ד"א א' א' שרבקו ז"ל שרסקו
 טס טס ז"ט דאטי ז"ל ראיה
 ז"ס טס כ"ה שא"ס ז"ל ש"ס
 טס טס טס נקרא ז"ל נקפ"א
 טס ב' ח"ו ועלה ז"ל העלה
 טס טס ז"ט הדאי ז"ל כדאי
 טס טס ל"ה קת"ג ז"ל קע"ג
 טס טס מ"ט חלב ז"ל חלה
 טס ג' ז"ו עמ"ט ז"ל ממש
 טס טס ל"א כודאי ז"ל חודאי
 טס טס ח"ל וכ"ט ז"ל ככ"ט
 טס א' א' ביריעה ז"ל דודיעה
 טס טס כ"ה המקבל ז"ל המגבל
 טס טס ג' ו'הגבינה ז"ל והגבינה
 טס טס כ"א ות"י ז"ל תה"ס
 רי"ב ג' כ"ה כא ז"ל כרא

טס ד' ט' ריעת ז"ל רודיעת
 קכ"ו ד' ח"ו ותרעה ז"ל ונראס
 קכ"ח ג' מ"א האי ז"ל ואי
 קכ"ט א' ה' היתר ז"ל ויתר
 טס ג' ז"נ רככ"כ ז"ל רככ"ג
 ק"ל ב' מ"ד הנראה ז"ל הודעה
 טס ג' ל"ד רכעין ז"ל רכעין
 טס טס מ"ו חכמה ז"ל חכמים
 קל"א א' כ"א חדעיתו ז"ל חדעיתו וקשס
 קל"ג ג' ל"ה לע"ר ז"ל למד
 טס ד' ז' זה ז"ל זר
 קל"ד ב' לא רדוקה כליחדתנו ז"ל דדיוק חכי חרת"ה
 קל"ה ב' ז' קא ז"ל ת"א
 טס טס ג' ז' כי ז"ל אי
 טס ג' ל"כ רין ז"ל ז"ל רקיז
 טס טס מ"ח ואשר ז"ל ואשה
 קל"ו ד' ב' ומהאה ז"ל ומהאה
 קל"ז ב' שיטה ה' לכל ז"ל ל"ד
 קל"ח א' ח' בטוי ז"ל ביטול
 לק"ט א' ג'ן אף צריך ז"ל איצטרדיך
 טס ב' מ"א כ"ו ז"ל תן לה מאירס
 טס ד' כ"א דסתם ז"ל דהתם
 קמ"א א' מ"א כהחול ז"ל כ"ת חולין
 קמ"ב ד' ז"ט מדת ז"ל מדר"ג
 קמ"ג ג' ט"ל להכ"מ ז"ל להר"ת
 קמ"ד ב' ז"א כי ז"ל צריך ישוב
 קמ"ו ג' ט' אכ ז"ל אי כחי
 טס ד' א' דתרומה ז"ל התרומה
 טס טס טס כחנהנו דלא ז"ל דלא
 קמ"ז א' ב' מכה ז"ל מכה"ת
 טס טס ז"ן קפ"ה ז"ל תפ"ה
 קכ"א א' ד' כו ז"ל שאין זה קבוע
 טס טס מ"ט מחובה ז"ל מחוכר
 קכ"ב א' כ"ה לישתקרו ז"ל לישתרו
 טס ג' לא אין ז"ל אי
 קכ"ו א' ה' למלך ז"ל לחלק
 קנ"ז ב' מ"ב לאכתי ז"ל לכתי
 קנ"ח א' ז"ט בשאי ז"ל דמאי
 קנ"ט א' ה' יתשרו ז"ל יתכשרו
 ק"ס א' מ"ו כשריפה ז"ל כשריפה
 קפ"א א' ח"ט וכו' ז"ל וכ"כ
 טס ב' ט"ו ע"ט ז"ל ח"ט
 טס טס ז"ן חתמות ז"ל חתמיקת
 קס"ב ב' כ"ו ב"ב ז"ל ו"כ
 קס"ד א' ר' אף ז"ל אך
 טס ד' ז"ו ידעת ז"ל דעת
 קס"ו ב' ח"ו והכין ז"ל בק
 טס ג' נ"ה כ"א ז"ל סי' ר"א
 טס ד' ח"ל הרב"ז ז"ל הרב"ז
 טס טס מ"כ ד"ל ז"ל ד"ה
 טס טס כ"א רתי ז"ל ר"ת
 קס"ז ד' כ"ח היתר ז"ל והיתר
 קס"ח א' כ"ך דמי ז"ל דמי
 טס ג' ז"ד למפרע ז"ל למפרע גרע
 טס טס ז"ו לעת ז"ל לכת קזל
 טס ד' ל"כ דקמן ז"ל דקמן קזל
 קע"ב ד' ד' גס ז"ל חס

שם שם כ"ט להחמיר ז"ל להחמין
 שם ד' יוד וראה ז"ל וראה
 שם שם ת"ד דיהבו ז"ל דינרו
 ר"ב א' זו והתקבל ז"ל והמתבל
 דוד א' ג' ואם ז"ל וגם
 שם שם ז"ט זכו ז"ל ראו
 שם שם כ"א ומה ז"ל הנה
 שם שם ט"ל והתי' ז"ל והתוס'
 שם ד' כ"ח הירך ז"ל הירך
 דיו ג' כ"ה כשר ז"ל כשר
 דוט ג' יוד כו ז"ל כיע"כ
 שם שם ל"ד כג' ז"ל צריך ביאור א'
 שם ד' ל"ב בכיזה ז"ל בכיזה
 ר"ך א' כ"ח ופרוך ז"ל ופריך
 רכ"ב ד' ר"ן שפור ז"ל שפוח
 רכ"ד ד' מ"ט להשיב ז"ל יש להשיב
 רכ"ה ג' ז' הוכח ז"ל השוחט
 שם שם מ"ה מעריתין ז"ל מעכירין
 דכ"ו ב' ח' בעקור ז"ל בניקור
 שם ג' כ"ח חשוכ ז"ל חשוד
 דכ"ז ב' ז"ל דהני ז"ל רהוי
 דכ"ח כ' ז"ט ט' ז"ל ט"ו
 שם ד' ת"ז מורר ז"ל נירר
 דל"א ג' זו אביה ז"ל אבידה
 שם שם ח' רחן ז"ל דתשוכתן
 שם שם כ"ך אביה ז"ל אבידה
 דל"ג ב' כ"ד הכי ז"ל הכי
 דל"ד א' ג"ח תיבת ע"כ יתר
 שם כ' זו הל"ד ז"ל ול"ד
 שם שם מ"ו הכי ז"ל הכי
 שם ג' ט"ל רט ז"ל רכיבו ירוחם
 שם שם מויד ז"ל מוייס
 דל"ה ב' כ"ד כשרתם ז"ל גורתם
 שם ג' כ"ד שאחר ז"ל שאין מכירים
 שם שם כ"ה לא ז"ל זה
 דח"ל ג' ז"ן קצת ז"ל קצב
 שם ד' ז' וזוד וזא וזר חשוכים ז"ל חשודים
 שם שם ל' באוכרנא ז"ל באומדנא
 דל"ט א' זו ועלה ז"ל העלה
 דמ"א א' ז' ולפ"ד ז"ל ולמ"ד
 דמ"א א' זא כמי ז"ל כמי
 דמ"ה א' כ"ו כ"ט ז"ל ה"ט
 שם ד' ל"ו רכ"ד ז"ל דה"ד
 דמ"ו ג' כ"א דהאי ז"ל דקאי
 דמ"ז א' ט"ל רכ"ב ז"ל דפ"כ
 שם ג' זוד לקמן ז"ל לק"מ
 שם ד' מ"ו יטעם ז"ל יטעם דפגם
 מח"ר ג' כ"ד דהת"ק ז"ל דה"ק
 כ"ד א' ח"ז ורע"כ ז"ל ורע"כ
 דכ"א עמוד א' מ"ח שקדי ז"ל שדרי
 שם ג' גם לייסב ז"ל לייסני
 שם ד' זג ולרשב"א ז"ל ולרשב"א שרי

דכ"ג א' ז"ן קשה ז"ל קשה כמש
 נז"ר כ' ח"ז מין ז"ל אץ
 רכ"ט ל"ד שגשה ז"ל שגשגה
 דס"ב ג' ז"ך טוב ז"ל טוב
 דס"ב א' ר' דמירחק ז"ל דעיר חק'
 שם ג' ז"ב כ"ע ז"ל כה"ג
 דס"ד ג' מ"א כיוס ז"ל כלום
 שם ד' ז"א גכה ז"ל גכי
 דס"ה כ' כ"א שחס ז"ל שום
 שם ג' ז"א סותם ז"ל סותר
 ער"ב ג' ט"ל שאינו ז"ל שאיני
 רע"ג א' יוד זה אומר ז"ל זה
 שם שם שיטה כ"ו לח"ד לא ז"ל ל"מ דלא
 שם כ' ז' לשיטת ז"ל דשיטת
 רע"ו א' ט' רישותא ז"ל רישות
 רפ"ב א' מ"ד דע"ר ז"ל דת"ד
 שם שם ז' וראה ז"ל נראה
 שם ב' יוד ומכ"ט ז"ל ומה"ט
 שם שם ל"ד הכ"ה ז"ל הנה
 שם ג' כ"ח דכ"ח ז"ל דנ"ח
 שם שם ל"ו רע"פ ז"ל רע"כ
 רפ"ד ב' כ"ד כשהם הכיאו ז"ל שם חכיני
 שם ג' שיטה כ"ד דכסא פ"ג ז"ל דכספ"ג
 שם שם ל"א להר"מ ז"ל להכ"מ
 רפ"ו א' כ"ה וכו' ז"ל וכו"כ
 פז"ר ב' ג"ן וחז"ל ז"ל והנ"ל
 כר"מ א' כ' כולה ז"ל כולר
 שם שם יד מתכוה ז"ל מתהוה
 שם ד' זו הכי ז"ל דכי
 דפ"ט א' ח"ל שרו ז"ל ש"ר
 ד"ן א' זו אי ז"ל איני
 שם שם כ"ח חסא ז"ל חנא
 דכ"א א' ט"ו וכו' ז"ל וכו"כ
 שם ג' ה' דכישוכ ז"ל דכישול
 שם ד' ח' לכ"מ ז"ל לכ"ע
 דנ"ב ג' ז"ך דהקשה ז"ל דהקדש
 דנ"ה א' כ"ד אך ז"ל א"ד
 דנ"ו א' ח"ל וזכות ז"ל וזרות
 דנ"ז א' ד"ן אית ז"ל איתא
 שם שם נ"ה וכריתא ז"ל הכריתא
 שם ה' שיטה ל"א כ"ה ז"ל ר"ה
 שם שם ט"ל כז ז"ל דז'
 דנ"ח א' ל"ב בר ז"ל בה
 שם כ' ט' בה ז"ל ר"ה
 שם שם כ"א בה ז"ל ר"ח
 שם ג' ל"ו הכי ז"ל דכי
 דנ"ט ב' ד' התוספות ז"ל בתוספתא
 ש"ן א' מ"ז הנידו ז"ל הנדיו
 ש"א א' ע"כ ז"ל ע"פ
 ש"ב ד' שיטה כ"ו להר"מ ז"ל להכ"מ
 ש"ח' עמוד ג' שיטה ת"כ יבושע ז"ל יבושע

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם

Faint, illegible text on the left side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text on the right side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

